

BIBLIOTECA NAZIONALE
VITTORIO EMANUELE
11 G 31

Biblia cum summariorũ

apparatu pleno quadruplicią; repertorio insignita: cui vltra castigationem diligentissimam et signanter in vocabulario dictionum hebraicarũ: vbi pro maiori sui parte erat mendosa et vitiosa: addite sunt marginales additiones: annales et gentis cuiuscą; ꝑm ea tempora historias notantes: canonum quoq; ad sacram scripturam concordantie quas cruce adnotauimus.

Biblia cum summar

¶ In libri commendationem hexasticon.

Emendata magis scaturit nunc biblia tota:
Que fuit in nullo tempore visa prius.
Qua loca canonici concordant singula iuris:
In summa casus que tenet et capitum.
Qua legum veterisą; noui argumenta videntur:
Omine felici que tibi tersa patet.

1524

¶ Ad diuinarum literarum verarumq̃
diuitiarum amatores exhortatio.

1 Tim. 6.b. Ui terrenis opibus diuites fieri volūt incidūt in temptationes ⁊ in
Pro. 11.a. laqueum diaboli ⁊ desideria multa ⁊ nociua que mergūt homi[nes]
in interitum ⁊ perditionem. Unde ⁊ scriptū est. Qui cōfidit in di- Eccl. 5.a.
Eccl. 5.b. uitijs suis ⁊ corruet. Multos em̄ perdidit aurū ⁊ argētū. Et sepi⁹ Ezec. 7.d.
conseruate sunt diuitie in malū dn̄i sui. Pereunt nāq̃ in afflictio-
b. ne pessima. Nec ꝓderūt in die vltionis: ꝓpheta testāte. Argētum Mat. 13.c.
inquit eo[rum] ⁊ aurū eo[rum] non valebit liberare eos in die furoris dn̄i. Hinc etiam Mar. 4.b.
scriptū est. Qui amat diuitias: non capiet fructū ex eis. Unde ⁊ ab ipso verita
tis magistro: fallaces ⁊ deceptorie diuitie appellate sunt. Hoc lōge ante btūs
Job declarauit dicēs. Diues cū dormierit: nihil secū auferet. ⁊ cetera q̄ sequun
tur. Hoc idem sanctus [...] ps[almista ...] cū dixit. Dormierūt somnum suū: ⁊ nihil
[inuen]erunt omnes viri [di]uitia[rum] in manibus suis. Hinc apostolus iacobus ex
[pr]obrans illis miserias eo[rum]: terren[is] dicit. Agite nūc diuites: plorate vlulan
tes in miserijs vestris: que aduenit vobis ⁊c. Ipsimet quoq̃ olim diuites: nūc
vero miseri in inferno errorem suum pre angustia spūs gementes confitentur.
Qui[d nobis] profuit superbia: aut diuitiarum iactantia quid contulit nobis?
Sap. 5.b. Uos [diuinarum] literarum amatores: qui vere diuites fieri cupitis: veras diuitias
amate: que nec corrūpi nec ꝯsumi: nec auferri: nec exhauriri poterūt. Illas
querite: illas vobis thesaurizate. Hoc thesaurari[um] [sal]uator iesus christus: diues
Mat. 6.c. in oēs suadet. Hoc idem ipse magister vester doce[t] et imperat. Thesaurizate
inquit vobis thesauros in celo: vbi nec erugo: nec tinea demolitur: ⁊ vbi fures
nō effodiunt: nec furātur. Que aūt sint ille diuitie: ꝓpheta expressit cū dixit.
Esa. 33.a. Diuitie salutis: sapiētia ⁊ sciētia. His ꝓfecto diuitijs nihil locupletius: nihil
preciosius: nihil denique desiderabilius in vita hoīm inueniri pōt. Istas (vt vo
bis cōparetis) ipsa sapiētia inuitat: ad vos clamitat: iuxta portas ciuitatis in
Pro. 8.a. ipsis foribus loquitur dicēs. O viri ad vos clamito: ⁊ vox mea ad filios homi
num. Intelligite paruuli astutiā: ⁊ insipientes animaduertite. Et paulo post.
Ibidem. b. Accipite inquit disciplinā meā et nō pecuniā: doctrinā magis q̄ aurum dili
gite. Melior e[st] em̄ sapiētia cunctis opibus preciosissimis: [⁊] oē desiderabile
ei nō pot[est] [c]ōparari ⁊c. Precipuus q̄z cultor illius qui a iuuētute eā amauit:
vt ad amore[m] ipsius vos trahat: ingentibus eā laudum preconijs extollit di- Pro. 3.b.
Sap. 7.a. cens. Beatus hō qui inuenit sapiētiā: ⁊ qui affluit p[rud]ētia. Melio[r] est acq̄si
tio eius negociatione auri ⁊ argēti ⁊c. Et iterum ali[bi]. Preposui illā (inquit)
regnis et sedibus: ⁊ diuitias nihil esse dixi in cōparatione illius ⁊c. Et infra. Job. 28.b.
Si diuitie (ait) appetuntur: quid sapiētia locupletius que operatur omnia? Ibidem. c.
Sed multos fortassis questio pulsat: vbi inestimabilis thesaurus ille inuenia
tur. Sic em̄ ⁊ beatus Job secū quesiuit dicēs. Sapiētia vero inuenitur: ⁊ q̄s
est locus intelligentie? Et infra sibi ip[s]e respondendo. Deus (inquit) intelligit
viam eius: ⁊ ipse nouit locum illius. [H]uius itaq̃ questionis solut[ionem] saluato
tor noster ocult⁊ dei verbum sibi reseruauit quā et aperuit cum incredulos et
Joā. 5.f. huius thesauri ignaros ad scripturas direxit dicēs. Scrutamini scripturas:
Mat. 13.f. q̄r vos putatis in ipsis vitam eternam habere. In scripturis nāq̃ sacris veluti Mat. 7.d.
et.g. in agro abscōditus est sapiētie thesaurus: quo ad eternā vitam peruenitur. De
quo doctus ille scriba euangelicus ꝓfert noua noui ⁊ vetera veteris testamē
ti mysteria. Scripture vero sacre q̄uis ⁊ mēte teneātur: ⁊ voce ꝓferātur: com
modius tamē ⁊ vtilius in libris tanq̄ in vasis dn̄i recōdūtur: ⁊ in illis perma
nentius conseruātur. Uos igitur qui hūc thesaurū inuenire desideratis: in li
bris diuinis querite. Ibi pulsate ⁊ aperietur vobis: ibi querite ⁊ inuenietis:
ibi petite ⁊ accipietis. Uerum cū multi ac varij sint sanctarū scripturarū libri
valde laboriosum atq̃ difficile esset etiā studiosis: singulos quosq̃ conquirere
et scripta eo[rum] reuoluere: si separatim d[i]spersi et sparsim haberētur: ideo spū
sapiētie factum est: vt omnes tam veteris q̄ noui testamēti libri: in vnū volu-
men coadunarentur. Quod recte bibliā. i. librum per excellētiam appellamus.

Que post iteratam accuratiorem𝈀 emēdationē: cōcordes scripturarum sen-
tentias annotat: ⁊ ob id singula que𝈀 habet capitula per literas distincta
quibus scripture concordantes indicantur: et facile cito𝈀 reperiūtur. Huic
preterea summaria premittitur totius voluminis partitio cum breui contē
torum expositiōe: vt sic saltem generalis omnium prenotitia habeatur. Hoc
scripturarū singulare opus si cōparaueritis facilius sapiētie diuitias inue-
nire ⁊ custodire valebitis: donec in regno celoꝝ apertis thesauris vestris cū
magis. i. sapiētibus eterne sapiētie iesu xp̄o grata munera sine fine offeratis.
Cui cū genitore ⁊ spū eius: honor gloria ⁊ imperiū in secula seculoꝝ. Amen.

¶ Impressoris ac bibliopole ad lectorem instructio.

¶ Ne ignorans et ob hoc ingratus sacrosanctam diuini verbi paginam quā
Bibliam vocamus: lector optime accedas: nesciens (inquā) quantū boni ap-
paratus et vere lucis ad eam memorie mādandam adiecimus: premonitum
velim. Primo loco pulchram ⁊ sane vtilem accessisse totius operis diuisio-
nem. Deinde quatuor non aspernanda indicia seu repertoria. Quorum pri-
mum librorum nomina ac ordinem quo se consequuntur: metrice complecti-
tur. Secundum eadem sed literario seu alphabetico ordine et soluta oratio-
ne prosequitur. Tertiū item metrice omnia que in singulis capitibus totius
biblie continentur: singulis fere verbis indicat. Quartum autem ordine al-
phabetico optimam quā𝈀 ac desideratissimam materiam vbi reperias: de-
monstrat. Tertio loco concordantias (vt dicunt) aliorum locorū biblie nec-
non iuris pontificij in marginibus annotauimus: et argumenta seu summa-
ria in frontibus capitulorum prenotauimus. Omnia demum terse ac fideliu-
ter impressimus. Quocirca nisi te ingratum offenderimus: indignum profe-
cto censuerimus: cui post hac tantum opere ac impensi impertiamus. Vale
lector candidissime: et memorem te beneficij nostri exhibe.

Librorum totius sacre scripture in biblia comprehense (Distinctio (Nomina (Materie.

Tota biblia in duo diuiditur testamenta (Uetus. (Nouum

Inducens ad obseruantiam legis (Ueteris) (Nooe) Per (Timorem penarum (Amorem virtutum

Uetus testamētum distinguitur in libros (Legales (Historiales (Sapientiales (Prophetales

Legales dicūtur in qb⁹ leges et iudicia ore dei edita pmulgant. Et sunt numero. 5. videlicet (Genesis (Exodus (Leuiticus (Numeri (Deuteronomiū

Historiales vocanť: in qbus historie rerū gestarū narranť. Et sunt numero. 19. scʒ) (Josue | Judicum. | Ruth | Regum (i (ii (iii (iiii | Paralipomenon (i (ii | Esdre (i (ii (iii (iiii | Tobie. | ...dith. | ...ster. | ...b. | ...achabeorum. (i (ii

...ouerbia.
...clesiastes.
...ntica.
...apientie.
...clesiasticus.

...alterium.
...aias. Hieremias.
...aruch.
...echiel. Daniel.
...ee.
...hel.
...mos.
...bdias. Jonas.
...icheas.
...aum. Abacuch.
...ophonias.
...ggeus. Zacharias.
...alachias.

Nouum quoqȝ testamentum vt vetus iam diuisuȝ est: diuiditur in libros
- Legales.
- Historiales.
- Sapientiales.
- Prophetales.

¶ Libri

- Legales nominant: in quib' lex noua a xpo scȝ tradita cõtinet. Et sunt nũero q̃tuor: sm q̃ q̃tuor sunt euãgeliste. s.
  - Mattheus.
  - Marcus.
  - Lucas.
  - Joannes.
- Historiales esse cõstat: qui res per xpi apostolos bene gestas cõmemorãt et ille vno dũtaxat libro continent: qui vocatur Actus apostolorum.
- Sapientiales appellari licet in quib' sapiẽtia noue legis per exẽpla et precepta beate sm christum viuendi plenissime traditur. Et sunt numero. 21. scilicet
  - Epistole pauli ad
    - Romanos.
    - Corinthios
      - i
      - ii
    - Galathas.
    - Ephesios.
    - Philippenses.
    - Colossenses.
    - Thessalonicenses
      - i
      - ii
    - Timotheum.
      - i
      - ii
    - Titum.
    - Philemonem.
    - Hebreos.
  - Epistole canonice
    - Jacobi.
    - Petri
      - i
      - ii
    - Joannis.
      - i
      - ii
      - iii
    - Jude.
- Prophetales vocam': in quib' status ecclesie xpi futurus predicit. Sũtqȝ vno volumine contenti: qui dicitur Apocalypsis ioannis.

¶ Finis diuisionis librorum biblie.

¶ In tabulam primam de ordine librorum ad lectorem Distichon.

Perspice nunc lector: quis debitus ordo librorum
Ordine quo posuit biblia quemq[ue] suo.

¶ Hec est prima quatuor tabularum: continẽs metrice nomina et ordinem librorũ biblie: in qua si que syllabe quãtitas minus seruet: parcendũ est necessitati: non em̃ aut ordinẽ mutasse: aut alias dictiones posuisse licuit.

Genesis Exo. Leui. Numerorum Deuteronomi.
Post Josue Judicũ Ruth Regũ Paralip. Esdre.
Tobias Judith Hester Job Dauiticusq[ue].
Prouerb. Ecclesiast. Cantat. Sapit. Ecclesiastic.
Esai. Hieremi. Baruch Ezech. Danielq[ue] Ose.
Johel Amos Abdi. Jonas Miche. Naũ Abac.
Sophon. Aggeus zacha. Malachi. Machabeus.
Mattheus Marcus Lucas postremo Joannes.
Roma. Corin. Galath. Ephe. Philippẽ. Colossẽses.
Thessal. Et Timotheus Titus Philemon. Hebre[us].
Et Actus Jacob. Petrus Joan. Et iudas Apoc.

¶ Sequens tabula secunda continet libros biblie per ordinem alphabeti: et ostẽdit in quoto quisq[ue] folio incohetur tam partialis q[uam] principalis.

De litera A.
¶ Abacuch incipit fo.372.
Abdias. fo.367.
Actus apostolorum. fo.475.
Aggeus. fo.374.
Amos. fo.365.
Apocalypsis. fo.494.
De. B.
¶ Baruch incipit. fo.329.
¶ De. C.
¶ Canonica ioannis prima. fo.491.
Canonice ioannis secūda & tertia. fo.493.
Cantica canticorum. fo.262.
Colossenses epistola. fo.465.
Corinthios prima epistola. fo.452.
Corinthios secunda epistola. fo.457.
De. D.
¶ Daniel incipit. fo.372.
Deuteronomium. fo.66.
De. E.
¶ Ecclesiastes incipit fo.259.
Ecclesiasticus. fo.270.
Ephesios epistola. fo.462.
Esdre primus. fo.176.
Esdre secundus. fo.180.
Esdre tertius. fo.184.
Esdre quartus. fo.192.
Esaias. fo.287.
Exodus. fo.24.
Ezechiel. fo.332.
De. G.
¶ Galathas epistola incipit fo.460.
Genesis. fo.1.
De. H.
¶ Hebreos epistola incipit fo.471.
Hester. fo.211.
Hieremias. fo.306.
Hieremie threni. fo.327.
De. I.
¶ Iacobi epistola incipit fo.487.
Iob. fo.217.
Ioannis euangelium. fo.436.
Iohel propheta. fo.363.
Ionas propheta. fo.368.
Iude apostoli epistola. fo.463.
Iudith liber. fo.206.
Iudicum liber. fo.89.
Iosue. fo.79.
De. L.
¶ Leuiticus incipit fo.39.
Lucas euangelista. fo.422.
De. M.
¶ Machabeorum primus incipit fo.380.
Machabeorum secundus. fo.392.
Malachias. fo.379.
Marcus euangelista. fo.415.
Mattheus euangelista. fo.402.
Micheas propheta. fo.368.
De. N.
¶ Naum propheta incipit fo.370.
Neemie qui est esdre secundus. fo.180.
Numeri liber. fo.50.
De. O.
¶ Osee propheta incipit fo.360.
De. P.
¶ Paralipomenon primus incipit fo.151.
Paralipomenon secundus. fo.162.
Philippenses epistola. fo.464.
Petri epistola prima. fo.489.
Petri epistola secunda. fo.490.
Philemonem epistola. fo.471.
Psalterium. fo.227.
Prouerbia. fo.250.
De. R.
¶ Regum primus incipit. fo.110.
Regum secundus. fo.115.
Regum tertius. fo.126.
Regum quartus. fo.139.
Romanos epistola. fo.447.
Ruth. fo.99.
De. S.
¶ Samuelis vide regum. sunt enim iidem libri.
Sapientie liber. fo.264.
Sophonias propheta. fo.373.
De. T.
¶ Thessalonicenses epl'a prima. fo.466.
Thessalonicenses epl'a secūda. fo.467.
Timotheum prima. fo.468.
Timotheum secunda. fo.468.
Titum epistola. fo.470.
Tobias. fo.282 XX
Threnorum liber. fo.327.
De. Z.
¶ Zacharias propheta. fo.375.
¶ Finis secunde tabule.

¶ Incipit tertia tabula sup bibliā cōposita: oēs libros biblie continēs: oīaq capl'a: & q̄bus de rebus agat in eisdē. Ad cuius intellectū notādū est in ea esse ducētos duodecim versus oīa biblie capitula
Fm ordinē eius cōtinētes. Ipsorū itaq versuū singula capita: singule dictiones cōplectuntur. Glosu
le autem que sunt sup dictiones iā dictorum versuum posite: sunt ad declarationem ipsarum: & pro
argumento cuiusq capitis cū syllabis. Numerus vero qui glosulis est superadditus capitulū libri
illius q̄ super versus. i. in margine signatus est: significat. Quā tabulā tu lector candidissime ab om
nibus mēdis tersam libēs accipito. Et cum poteris: eam (est enim breuis) studiosissime legito. Quā
doquidem ea tibi breuiter totum diuine scripture intellectum suppeditet. Uale.

¶ Genesis: in quo agitur de mundi & omniū creaturarū exordio. De diluuio et arca noe atq; ɔfusione linguarū: de electiōe ppli dei: et de descēsu eiusdem in egyptum. Et hʒ cap. 50.

1 ¶ Gen. dierū opa
¶ Sex

2 de ligno vite ne edāt
Prohibet

3 adam & eua
Peccāt

4 occidit a caim
Abel

5 transfertur in paradisum
Enoch

6 a noe
Et arca fit

7 noe & filij eius
Intrant

8 noe de arca
Egreditur

9 nudat⁹ corā filijs
Dormit

10 filij & filie noe
Variantur

11 babel edificatur
Turris

12 egreditur de terra
Et abram

13 separatur ab abraā
Loth

14 ab abraā vincuntur
Reges

15 deo abraam
Credidit

16 agar
Fuga

17 abrae & suorum
Circūcisio

18 sare post ostium
Risus

19 pluit dñs sup pētapolim
Sulphur

20 abstulit saram
Rex gerare

21 sara isaac
Parit

22 abraam filium
Offert

23 moritur
Sara

24 isaac iungitur
Rebecca

25 esau et iacob
Post geminos

26 quos fodit isaac
Putei

27 isaac filios
Benedicit

28 quam vidit iacob
Scala

29 lia et rachel
Sorores

30 excoriat iacob
Virgas

31 iacob a laban
Abscedit

32 iacob cum angelo
Luctatur

33 esau acquiritur
Gratia

34 corrumpitur
Dina

35 nascitur
Beniamin

36 describitur
Gens esau

37 fratres ioseph
Vendunt

38 a iuda cognoscitur
Thamar

39 ioseph dña
Impia

40 dies pistoris & pincerne
Tres Tres

41 ioseph in egypto
Preficitur

42 fratres eius
Veniunt

43 ijdem fratres
Redeunt

44 illata eis
Post tristia

45 fratres ioseph
Noscunt

46 iacob in egyptum vadit
Omne genus

47 partem regi dant egyptij
Quintam

48 iacob
Languet

49 filiorum iacob
Benedictio

50. moritur
Joseph

¶ Exod⁹: in q̄ agit̄ d decem plagis pharaonis ⁊ exitu filioꝝ isrl' de egypto: de decē p̄ceptis ac iudicijs et instructione ppl'i dei: de arca federis dn̄i ⁊ tabernaculo ⁊ altari: ac vestib⁹ aaron. Et hȝ capi. 40.

1 pharao interfici masculos
C Precipit

2 moyses pharaonē
Extrepidat

3 in quo deus apparuit
Rubus

4 manum mittit
Inde signum

5 pharao populum
Magis angit

6 moyses intimatur
Adonai

7 in sanguinē vertitur
Flumen

8 terre propter muscas
Corruptio

9 interficit iumenta
Grando

10 deuorat segetes
Locusta

11 vasa mutuo populus
Postulat

12 primogenita angelus
Occidit

13 ioseph moyses
Tulit ossa

14 egyptij in mare
Ruunt

15 maria cū populo
Canit

16 venit moyses
Helim

17 dat aquam
Petra

18 dat consilium
Jethro

19 lex datur
Sinai

20 mandata
Deca

21 qualiter tradātur
Serui

22 qualiter iudicentur
Furta

23 festa celebrantur
Ter anno

24 moyses ⁊ seniores
Ascendunt

25 primitias
Tollant

26 tabernaculum
Faciant

27 facies
Altare

28 fit aaron
Sacerdos

29 moyses aaron **Consecrat**	30 altare **Incensi**	31 eligitur **Beseel**
32 fiunt **Dij**	33 peccata **Flent**	34 dantur secundo **Tabule post**
35 moyses vt dēt ad taber. fa. **Narrat**	36 quod iubetur **Dant**	37 fit **Cherub**
38 fiunt **Tentoria**	39 ad vestes **Purpura**	40 tabernaculum tegit **Nubes**

¶ Leuiticus in quo agit͛ de sacrificijs et hostijs offerendis: de vrna & vestibus aaro: de ordie & ministerio leuitarū. Et hʒ cap. 27.

1 Qualr debeat imolari **Hostia**	2 quid fiat de sacrificijs **Si sacrum**	
3 quid de pacificis **Si pacifer**	4 quid ꝓ ignorantia **Inscia**	5 quid ꝓ delicto **Linquens**
6 holocaustum **Concremat**	7 victimam ꝓ delicto **Et mactat**	8 moyses aaron **Sacrat**
9 aaron **Offert**	10 igne perit **Nadab**	11 animalia describūtur **Edenda**
12 purificatur **Partus**	13 quō cognoscitur **Lepra**	14 quid facere debeat **Plans**
15 quō emundet͛ **Fluxus**	16 emissarius **Caper**	17 vniuerse carnis nō comedes **Adde cruorem**
18 patris ne discooperies **Turpia**	19 furtum **Non facias**	20 moriatur **Phytonicus**
21 sacerdotis virgo **Uxor**	22 consecrata dño que sunt **Edentes**	
23 legalia celebrentur **Festaqʒ**	24 lapidetur **Blasphemus**	25 annus describitur **Jubileus**
26 pacē in finib᷒ vestris **Daboqʒ**	27 reddatur **Uotum**	

¶ Numeri: in quo agit de numeratione populi siue tribuū isrl: de prophetia balaam: de mãsiōibus factis i deserto. Et hȝ cap. 36.

1 populum **Connumerat**
2 tētoria per turmas **Figunt**
3 filij numerantur **Leui**
4 arcā testimonij velo **Inuoluant**
5 deprehendens adulterium **Aqua zeli**
6 vinum nazareus **Non bibat**
7 tabernaculum **Erexit**
8 ponuntur **Lucerne**
9 faciant filij israel tpe suo **Phase**
10 clangor ad cōgregandū populum **Tubarum**
11 desiderantur **Porri**
12 lepra maria **Perfusa**
13 exploratores mittuntur **Bis sex**
14 territi ab exploratoribus **Flent**
15 colligens occiditur **Lignaqȝ**
16 absorbetur et abiron **Dathan**
17 aaron floret **Virga**
18 circa tabernaculū leuite **Cubant**
19 vacce rufe **Cinis**
20 moritur aaron **Hor**
21 eneus erigitur **Serpens**
22 loquentem **Asinam**
23 balaam populum **Benedicit**
24 orietur ex iacob **Stella**
25 initiatur **Phegor**
26 populū secundo **Numerant**
27 salphaad **Nate**
28 holocaustum **Iuge**
29 dies clangoris **Buccina**
30 que tenent vel non **Vota**
31 moriuntur madianite **Mors madian**
32 pecora habet multa **Gath**
33 quelibet describitur **Mansio**
34 terre promissionis **Terminus**
35 leuitarum **Oppida**
36 viris sue tribus **Nubant**

¶ Deuter. in quo replicant ea que in quatuor libris prioribus tradita sunt. Et hȝ cap. 34.

1 legem moysen **Explanat**
2 egressus ad filiū **Seon**
3 in occursū egressus **Og**
4 in hac humo **Moriar**
5 logus repetitur **Deca**
6 replicat **Iussa**
7 mittet dominus **Scabrones**

8 serpens in solitudine
Dipsas
9 ppter iustitiã meã itro.me
Ne dicas
10 preputium
Cordis

11 ea p signo in manibus
Suspendite
12 sanguinem hostiarum
Fundes

13 somniorum interficitur
Fictor
14 animalia munda
Edent
15 a nullo accipies
Mutuum

16 observa eius
Solennia
17 quem dñs elegeris
Rexq̃3
18 non consulat
Phitones

19 refugij
Urbes
20 si exieris non timebis
Ad bellum

21 a loco cadaveris hois occisi
Metietur
22 signa ostenduntur
Virginitatis

23 nocturno pollutus
Somno
24 repudij
Libellus
25 in faciẽ viri cõtemnẽtis
Spuet

26 primitias
Offert
27 super maledictione
Amen
28 describũtur ꝛ bñdictiões
Erumne

29 pactum
Firmat
30 testes celum ꝛ terram
Et invocat
31 iosue moyses
Edocet

32 audite celi que loquor
Et canit
33 i. bñdicit. xij. tribub⁹ moyses
Hinc beat
34 moysi
Hinc mors

¶ Josue: in q̃ agitur de trãsitu iordanis: ꝛ de subversiõe regnoꝝ hostiliũ: de introductiõe ppli dei in terrã promissiõis: ꝛ de divisiõe isti⁹ terre. Et habet ca. 24.

1 iosue et esto robustus
Confortare
2 exploratores recipit
Raab
3 transitur
Jordan

4 duodecim ponuntur
Lapides quoq̃3
5 lapidei ad circũcidendũ
Cultri

6 hierico succendit
Urbs cadit
7 lapidatur
Achor
8 capitur
Hai
9 viri perrexerũt ad iosue
Gabaon

10 stetit
Sol
11 vicit
Regnaq̃3
12 quos pcussit numerãtur
Reges

13 Iosue terram **Diuisit**
14 pars datur **Caleb**
15 suspirat **Axa**
16 sors **Ioseph**
17 sors **Manasses**
18 congregati sunt filij israel in **Silo**
19 tribuū sortes **Septem**
20 separantur **Urbes confugij**
21 pars datur **Leui**
22 ruben ꝛ gad **Redeunt**
23 Iosue populum **Monet**
24 Iosue **Hinc mors**

1 dux constituitur **Iudas**
2 loquente angelo **Flet**
3 occidit eglon **Aioth**
4 vicit sisaram **Barach**
5 delbore **Carmen**
6 fit dux **Gedeonq̃z**
7 aquas sicut canes **Lambunt**
8 et salmana perimūtur **Et zebee**
9 in parabolis ꝓponitur **Rhamnus**
10 Iudicat **Iahir**
11 qualiter votum facit ꝛ filiam occidit **Actio iepte**
12 nesciens dicere iugulatur **Seboleth**
13 annunciatur **Et sanson**
14 discerpitur a sansone **Leo**
15 vrunt segetes **Uulpes**
16 sanson ꝛ aliorum **Inde ruina**
17 fecit idolum **Michas**
18 vrbs succenditur **Et lais**
19 vxorem diuidit **Leuites**
20 mulieris leuite interfecte **Ultio**
21 ducuntur ꝛ virgines rapiuntur **Chori**

¶ Iudicū: in quo agit de principibus ꝛ iudicibus ac de defensiõe populi isrl: et de victorijs ꝛ triūphis habitis ꝯtra hostes. Et hꝫ ca. 21.

1 noemi socrum suam **Ruth sequitur**
2 post terga metentium **Spicas legit**
3 ad lectum booz **Accedit**
4 ruth de booz **Parit obeth**

¶ Ruth: in quo tradit de mTrimonio ꝯcto inter booz et ruth: ex q̃bus christ⁹ descendit. Et hꝫ. c. 4.

¶ Regū. j. in quo tractat de gubernatione ppli isrl p iudices: et de electione regis saul: et de regimine gestis et morte ipsius. Et hz capi. 31.

1	2	3	4
tristis votum vouit et obtinuit ¶ Anna	cruda sumitur a puero sacerdotis Caro	dixit heli samuel Dormi	heli et filiorum eius Mors
5 nati sunt in azoto Mures	6 dant filijs et arcam Munera	7 preparare hortatur samuel Corda	
8 regis de scribitur Jus	9 partem quā dedi tibi Da	10 ait omnis ppls viuat Rex	11 saul concidit in frusta Boues — 12 dedit dñs pluuias Pluit
13 saul holocaustum Offert	14 ionathas degustat Mel	15 in frusta cōciditur Agag	16 samuel dauid in medio fratrū eius Unxit
17 psternitur golias Funda	18 places saul regis eris Gener	19 pilosam caprarum Pellem	20 dauid et ionathas Flent
21 dauid fugit Geth	22 irruit in sacerdotes dñi Doech	23 in monte opaco morabatur dauid Ziph	24 dauid presciditoram saul Clamidisqz
25 durus et pessimus Nabal	26 mea dñe mi rex Vox	27 dedit achis dauid Sicelech	28 phytonissa resuscitauit samuelē Mulier
29 achis ait dauid non places Satrapis	30 egyptius ego sum Puer	31 saul et trium filiorum eius Hinc mors	

¶ Regū. ij. in quo agitur de regimine eiusdem populi per regē dauid: et de factis per ipsum. Et hz cap. 24.

1	2	3
dauid super saul ¶ Planctus	interficitur ab abner Et azael	occiditur a ioab Abner
4 occiditur dormiens Jiboseth	5 dauid scdo Ungitur	6 moritur iuxta arcam dñi Oza
7 tuus erit firmus Thronus	8 oēs iugales currum Subneruat	9 ols cognatio seruiebat miphiboseth Siba
10 anon rasit mediā partē Barbe	11 vxor viri adulterat cū dauid Bethsabe	12 redarguit dauid de peccato suo Nathan

13 Rapiatur a fratre suo amnon **Thamar**
14 recōciliat absalon erga dauid **Thecuites**
15 fugit dauid absalon **Pedibus**

16 maledicit dauid **Semei**
17 dissipat cōsiliū achitophel **Chusi**
18 absalon sic spenditur **Quercu**

19 miphiboseth **Claudus**
20 oppugnatur siba **In abela**
21 filij michol crucifiguntur **Septem**

22 dn̄s petra mea **Canit**
23 fortium dauid **Homina**
24 trium diserū eligitur a dauid **Pestis**

¶ Regū. iij. in quo exponitur mors regis dd: et de successione et regimine et gestis salomonis aliorūq; regum iudae et israel. Et hȝ cap. 22.

1 mitis abisaac dormit cū rege **Suna**
2 bethsabee ad dexteram salomonis **Sedet**
3 salomon sapientiā **Poscit**
4 salomonis per singulos dies **Cibus**

5 misit seruos ad salomonē **Hiram**
6 templi salomonis describitur **Fabrica**
7 domus libani **Saltus**

8 salomon **Orat**
9 salomonis **Prepositi**
10 regina uenit **Saba**

11 idolū colit salomon **Chamos**
12 minatur roboam **Scorpio**
13 est altare in bethel **Scissum**

14 egrotauit **Abia**
15 baasa semen nadab **Deleuit**
16 regnat super israel **Zamri**

17 vidua colligit **Duo ligna**
18 prophetas helias interfecit **Baalq;**

19 minatur helie **Iezabel**
20 pugnaret ꝯ samariā **Et benadab**
21 lapidat⁹ est ppter vineā suā **Naboth**

22 achab regis canes **De sanguine lingent**

¶ Regū. 4. de casu regni iuda et israel propter regum suorū praeuaricationem: de captiuitate populi: et subuersione vrbis ac templi. Et hȝ cap. 25.

1 consumit quinquagenos **Ignis**
2 sanauit aquas **Sal**
3 faciunt **Fossas**

4 manat in vasa **Oleum**
5 mundatur a lepra **Naaman**
6 filios suos pre fame **Comederunt**

7 populi ducẽ in porta — Calcant
8 azahel aquam — Infundit
9 irruit in regem israel — Hieu

10 domum achab hieu — Percutit
11 occidit oẽ semẽ regiũ — Athalia
12 regnat in hierusalem. — Joias

13 terram iaculo — Percute
14 mittit ad cedrum — Cardus
15 rex assyriorum — Phul

16 regnat in hierlm — Achaz
17 regnat sup isrl' — Ose
18 blasphemat — Rapsaces
19 ezechias vestimenta — Scidit

20 ezechias — Flet
21 regnat in hierusalẽ — Manasses
22 octo annorum erat — Josias

23 celebratur — Phase
24 principum — Translatio
25 nabuchodonosor sedechiam. — Cecat

¶ Paralipomenon .i. in quo describit genealogia regis dauid: & fit recapitulatio electionis gubernationis atq; gestorum ipsius. Et hz cap. 29.

1 qui imparuerũt in edom — ¶ Reges
2 cognatiões nominant' — Scribarum
3 filios habuit — Dauid

4 inclytus pre fratribus suis — Jabes
5 interficiuntur — Agareni

6 filij nominãtur — Leui
7 indigne occiso — Heth
8 filij nosantur — Bennon
9 tabernaculi — Custodes

10 moritur — Saul
11 nõ bibitur a dauid — Aqua
12 numerus exercitus dauid — Grandis

13 percutitur — Oza
14 sonant — Piri
15 dauid corã arca — Saltat
16 dño coram arca — Psallant

17 prophetat de templo — Nathan
18 percussit dauid — Vincadadazer

19 anon pueros dauid — Rasit
20 contra philisteos — Bella
21 consurrexit — Nathan

22 pro templo dat dauid — Aurum
23 leuitarum — Numeratio
24 fiunt per familias — Sortes

25 qui prophetant. **In citharis**

26 ianitorum bini. **Cellis**

27 singulos ministrabãt regi. **Per menses**

28 dauid principes. **Conuocat**

29 salomonẽ in regẽ. **Ungunt**

¶ Paralipomenon ij. in quo recapitulat regimẽ populi per salomonem ⁊ alios reges iuda ⁊ isrł. Et habet capi. 36.

1 apparuit dñs salomoni. **Nocte**

2 eruditũ mihi mitte. **Uirum**

3 templum fit. **Moria**

4 aureas centum. **Phialas**

5 leuite portauerunt. **Arcam**

6 super holocaustum. **Cadit ignis**

7 salomon domũ dñi. **Complet**

8 officia sacerdotum. **Constituit**

9 saba venit. **Regina**

10 graue imposuit pater. **Iugum**

11 ambulant in viis dauid ⁊ salo. **Tribus annis**

12 hierłm ascendit. **Sesach**

13 regnat super iudam. **Abia**

14 egreditur contra asa. **zara**

15 simulacrũ cõtriuit asa. **Priapi**

16 datur aurum ab asa. **Benadab**

17 regnat super iudam. **Iosaphatqꝫ**

18 ferrea fecit sedechias. **Cornua**

19 iosaphat iudicibus. **Precepit**

20 dirigamus ad te. **Oculos**

21 suos oẽs ioram occidit. **Fratres**

22 regnat in hierusalem. **Ochozias**

23 constituit prepositos **Ioiada**

24 lapidatur. **Zacharias**

25 regnat in hierłm. **Amazias**

26 rex leprosus fit. **Ozias**

27 in muro ophel multa construxit. **Ioathamqꝫ**

28 regnat in hierusalem. **Achaz**

29 regnat in hierusalem. **Ezechias**

30 populi altaria idolorꝫ. **Destruxerunt**

31 filij israel ⁊ iuda boum ⁊ ouium **Decimas dant**

32 ezechias vsq3 ad mortē. **Egrotat**
33 male regnat. **Manasses**
34 bene regnat. **Josias**
35 occidit iosiam. **Nechao**
36 nabucho. iudeos de hierusalem. **Transfert**

¶ Esdre. j. tractat de reductione ppli isrl' et captiuitate babylonica: et de instructione ppli reducti per esdrā legis doctorē. Et hz ca. 10.

1 cyrus vasa templi. **¶ Protulit**
2 zorobabel et alij. **Ascendunt**
3 templum dni. **Fundant**
4 ppli terre epl'as ꝯ iudeos. **Scripsere**
5 aggeus et zacharias. **Prophetant**
6 cōsentit decreto cyri. **Darius**
7 dat esdre oēm petitionem. **Artaxerxes**
8 de babylone in israel. **Redeunt**
9 esdre p peccato populi. **Oratio**
10 vxores alienigenas. **Linquunt**

¶ Esdre. ij. q a neemia duce editus est: in q agit de reedificatione muri ciuitatis hierusalē: et de correctiōe maioꝝ subortorū in absentia neemie. Et hz. c. 13.

1 neemias. **¶ Flet**
2 dat regi artaxerxi. **Vinum**
3 hierlm edificāt. **Portas**
4 grāde faciūt. **Opus**
5 neemias sinum. **Excutit**
6 murum. **Explet**
7 portas hierusalem. **Opillat**
8 esdras librum. **Legit**
9 fedus cum dño. **Percutiunt**
10 neemias et sedechias. **Signant**
11 decima eligitur. **Pars**
12 in dedicatione muri. **Cantica**
13 se ab alienigenis. **Mundant**

¶ Esdre. iij qui apocriphus est: in q repetunt qdam alibi scripta circa captiuitatē babylonicā tpe iosie: quedam etiā q ptigerūt sub zorobabel et esdra: interserit q3 solutio cuiusdā qōnis. Et hz ca. 9. sm alios. 25. ¶ Additur huic quoq3

1 fecit iosias. **¶ Pascha parant**
2 iosias. **Mortiur**
3 regnat in iuda. **Joacbin**
4 in babylonem. **Migrant**
5 iudei in hierusalē. **Redierunt**
6 populi terre iudeos. **Accusant**
7 edificare ciuitatem. **Prohibent**
8 custodes regis. **Tres**
9 zorobabel petitionem. **Postulat**
10 dat darius zorobabel. **Oscula**
11 darius equites. **Misit**

12 templum dei. **Fundant**
13 inimici ad zorobabel. **Accedunt**
14 scripta in libello. **Querunt**
15 est scriptura. **Inuenta**
16 necessaria p templo dari. **Jubentur**
17 oia per preceptū dñi. **Consummant**
18 quod obuenerat ab artaxerxe. **Tradunt scriptum**
19 et ego alo factus sum **Constans**
20 et custodite donec tradatis. **Vigilate**
21 traditū est in domo dñi. **Aurum**
22 vestimenta τ sacrā tunicā. **Concidit**
23 tēpus hibernū. **Imber**
24 alienigenarū vxorū **Diuortia**
25 attulit esdras **Legem**

q̃rtus esdre qui apocriphus etiam dr: i quo ponunt q̃ dāvid filios τ somnia sup populi iudeorum liberatiōe a captiuitate: τ tēpli in hierusalē restauratione. Et hz ca. 16.

1 tobias gabelo decem talenta. **Dat**
2 fit tobias. **Cecus**
3 septē viris tradita. **Sara**
4 tobias filium. **Docet**
5 tobie sociatur. **Angelus**
6 tobias piscem. **Extrahit**
7 tobie fit sara. **Uxor**
8 raguelis. **Laus**
9 angelū vt vadat. **Rogat**
10 dicit mater. **Heu**
11 recipit tobias. **Uisum**
12 ab aspectu eoꝝ ablat⁹ est. **Raphael**
13 tobie. **Confessio**
14 oculos eorum. **Clausit**

¶ Tobias: i q̃ narratur ei⁹ pbatio τ sci⁹ multiplex τ ministerium archangeli raphaelis: τ instructio p eius: τ honestas insimo nij. Et habet ca. 14.

1 nabuchodonosor. **Jurat**
2 oēs resistentes sibi occidit. **Holofernes**
3 nationes. **Subijcit**
4 filij israel ad dñm. **Clamant**
5 exponit holoferni qualis sit populus iudeorum. **Achior dux**
6 filij de bethulia achior. **Soluunt**
7 bethuliam holofernes. **Obsedit**
8 volentes tradere ciuitatē. **Judith arguit**
9 iudith. **Orat**
10 se vestibus iudith. **Adornat**

Judith: i q̃ agit de obsidiōe hierl's et ppl'i isrl' de honestate et pbitate iudith: de interfectiōe holofernis: τ liberatiōe ppli isrl. Et hz capl. 16.

11 secreta ciuitatis holofernis. **Nunciat** 12 Judith ad holofernem. **Ingreditur** 13 holofernis abscidit. **Caput**

14 super muros. **Pendit** 15 in inimicos. **Impetus** 16 Judith et aliorum. **Hymnus**

¶ Hester: in quo agitur de crudelitate amã et eius suspensione procreata per prudentiã et humilitatẽ hester: et de exaltatione mardochei et liberatione iudeorũ. Et hȝ. c. 16.

1 Vasti ibi assuerum. **¶ Respuit** 2 tradita est regi. **Hester** 3 exaltatur. **Aman**

4 mardocheus vestimenta. **Scidit** 5 hester regẽ ad cõuiuium. **Inuitat** 6 mardocheus. **Honoratur**

7 est aman in patibulo. **Suspensus** 8 regis litteras signantes. **Anulo** 9 amã inspenduntur. **Filij**

10 paruus creuit in fluuium. **Fons** 11 epistolam dositheus et ptholomeus. **Hinc attulerunt**

12 scriptum. **Nunciat** 13 mardocheus. **Orat** 14 confugit ad dominũ. **Hester**

15 super ancillam. **Et corruit** 16 fecit fieri scriptum pro iudeis. **Rex artaxerxes**

¶ Job: in quo agitur de historia Job patientia et perfectione: ac disputatione quã habuit cum amicis: de prouidentia diuina: et corporis resurrectione. Et hȝ ca. 42.

1 concussit domum. **¶ Ventus** 2 Job sathan. **Percussit** 3 Job diei in quo natus est. **Maledixit**

4 loquitur vbi timor tuus. **Et eliphaz** 5 interficit iracundia. **Stultum**

6 non est caro mea. **Enea** 7 est vita hois super terrã. **Militia** 8 loquitur. **Baldath**

9 arcturum et orionas. **Facit** 10 sed sempiternus horror. **Ordoq;** 11 loquitur. **Sophar**

12 precingit renes regum. **Fune** 13 paulisper: vt loquar. **Tacete** 14 dies homi nis sunt. **Breues**

15 arguit Job. **Eliphaz** 16 verba nũquid habebunt finẽ. **Ventosa** 17 solum mihi superest. **Sepulchrum**

18 loquitur. **Baldath**

19 cũ venerãt et fecerãt sibi viã p me. **Latrones**

20 loquitur. **Sophar**

21 in bonis dies suos. **Ducunt**

22 respondet. **Eliphazq;**

23 multa fortitudine. **Nolo**

24 vidue abstulerũt. **Bouem**

25 respondet. **Baldath**

26 tortuosus. **Coluber**

27 non reprehendit. **Cor**

28 oculus nec intuitus. **Vulturis**

29 meus instaurabitur. **Arcus**

30 comparatus sum. **Luto**

31 pepigi cum oculis meis. **Fedus**

32 omiserunt responde re iob. **Hi tres**

33 loquitur. **Heliu**

34 facit hypocritam pp̃ter peccata populi. **Regnareq;**

35 heliu locutus est. **Rursum**

36 heliu locutus est. **Addens**

37 quasi fusi sunt celi. **Ere**

38 iste inuoluens sentẽtias. **Quis est**

39 nunquid nosti partus. **Ibicum**

40 que feci tecum. **Behemoth**

41 dñs nouissimis iob. **Benedixit**

¶ Hunc librũ psalterium sequitur: cuius hic mẽtio q̃dem nõ habetur. Est enim liber quo agitur de christi diuinitate: humanitate: passione: resurrectiõe: ascensiõe: et aduentu ad iudiciũ: de penis pctõrũ et bñficijs dei: atq; eius laudibus. Et habet psalmos. 150.

1 sapientia foris stans. **¶ Predicat**

2 a muliere ex trauaria. **Extranea**

3 est acquisitio eius negociatione auri. **Melior**

¶ Prouerbia: in quo agitur de instructiõe et disciplina incipiẽtiũ seruire deo: de correctione moꝝ: et informatione virtutũ. Et habet cap. 31.

4 a te os prauum. **Remoue**

5 aquã de cisterna tua. **Bibe**

6 que odit dominus. **Sex sunt**

7 et vaga. **Garrula**

8 dominus me. **Possedit**

9 excidit columnas. **Septem**

10 estate filius confusionis. **Stertit**

11 ore decipit amicum suum. **Simulator**

12 negligit iustus. **Damnum**

13 et non vult piger. **Vult**

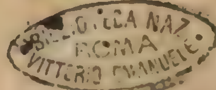
14 illudet peccatum. **Stultus**

15 iusti meditabitur obedientiam. **Mens**

16 est melius cum iustitia q̃. **Parum**

17 buccella cũ gau dio melior. **Siccaq;**

18 fortissima nomẽ domini. **Turris**

19 labia sua diues. Torquens
20 luxuriosa vinū. Res
21 cor in manu dñi. Regis
22 bonū melius est. Nomen
23 statue in gutture. Cultrum.
24 vsq; quo dormies. Piger
25 rubiginē de argento. Aufer
26 indecens est gloria. Stulto
27 caprarum sufficit tibi. Lac
28 beatus qui semper est Pauidus
29 totum spiritum stultus. Profert
30 insaturabilia. Tria sunt
31 fortem quis inueniet. Mulierem

¶ Ecclesiastes: i. q̄ tractat de mūdi vanitate: de vitiorū cōtēptu: de pfecta abdicatione eius luxta dei. Et hz. c. 12.
1 intrant in mare. ¶ Flumina
2 vineas. Plantaui
3 omnia habent. Tempus
4 fouebuntur mutuo. Duo
5 multas curas sequunt. Somnia
6 si genuerit q̄spiā liberos. Centum
7 melius est ire ad domū Luctus
8 sapientia hominis. Lucet
9 cōprehēdunt laqueo. Aues
10 morientes perdunt. Musce
11 dat septē necnō & octo. Partes
12 anteq̄ sol & lumen. Tenebrescant

¶ Cātica: i quo agit de viri iusti pfectione: de cōtēplatiōe eius fcti: & cō iūctiōe xpi et ecclie. Et hz capi. 8.
1 osculetur me oris sui. ¶ Osculo
2 campi. Flos
3 in lectulo quesiui. Nocte
4 hortorum. Fons
5 comedi fauum cum Melle
6 abstr diletus tuus. Quo
7 videbis in sunamite. Quid
8 nō potuerūt extinguere charitatem. Aque multe

¶ Sapia: i q̄ disputat de regimine plator & cōseruatiōe iustitie: atq; idolor̄ ɔtēptu: & aduētu & passiōe xpi: q̄ est vera sapiētia. Et hz. c. 19.
1 dñi repleuit orbē terrarū. ¶ Spiritus
2 nobis peccata legis. Improperat
3 iusti & tanq̄ scintille. Fulgebunt
4 generatio. Castaq;
5 iusti in magna constantia. Stabunt
6 durissimū his q̄ presunt. Judicium
7 primā vocē emisi. Plorans
8 sapientia malitiam. Uincit
9 tuus ego sum dñe & filius. Seruus
10 scientiam sanctorum. Dedit illi

11 numero ⁊ mensura oia disposuisti.
Pondere

12 cibi omnium terra.
Charior est

13 creaturis omnibus dominator.
Speciosior est

14 lignũ per qđ fit iusticia.
Benedictum

15 nationum deos estimauerunt.
Idola

16 angelorum esca populum tuum.
Nutristi

17 seua perturbata conscientia.
Presumit

18 a regalibus sermo tuus venit.
Sedibus

19 impijs sine misericordia superuenit
Ira

¶ Ecclesiasticus: i quo agit de obediẽtia subditorum: de instructiõe bonorum morũ: de nobilitate sapiẽtie: et de laude sanctorum. Et habet capi. 51.

1 sapientie cui reuelata est.
¶ Radix

2 in iusticia.
Sta

3 magnus es humilia te.
Quanto

4 faciem potentis.
Contra

5 esto ad audiendum.
Mansuetus

6 fidelis ad medicamentũ.
Amicus

7 noli velle omne mendacium
Mentiri

8 non facias cum iracundo.
Rixam

9 amicus vinum nouum.
Nouus

10 potentatus breuis.
Omnis

11 breuis in volatilibus
Apis

12 iusto ⁊ inuenies retributionem.
Benefacq;

13 sicut communicabit lupus.
Agno

14 mors.
Non tardat

15 qui facit bona.
Timet

16 timens deũ melior q̃ mille.
Unus

17 confiteberis.
Sanus

18 sicut calculꝰ sic exigui anni.
Arene

19 dentiũ ⁊ amicum.
Risus

20 excecant oculos.
Dona

21 pctã q̃si a facie.
Fuge

22 in lapide luteo.
Piger

23 ventris concupiscẽtias.
Aufer

24 quasi speciosa.
Oliua

25 insuspicabilia.
Nouẽq;

26 mulier bona.
Pars bona

27 stultus vt luna.
Mutatur

28 aures tuas spinis.
Sepi

29 hospes ⁊ orna mensam.
Transi

30 anime tue placens deo.
Miserere

31 beatus qui post aurum
Non abijt
32 adolescens.
Loquere
33 malum bonum est.
Contra
34 vana et mendacium.
Spes
35 noli offerre praua.
Munera
36 innoua et immuta.
Signa
37 cum iniusto de iustitia.
Tracta
38 locum: illu enim creauit deus
Da medico
39 omnia opera dei.
Bona valde
40 et vinum letificat cor.
Musica
41 amara est memoria tua.
Mors quam
42 sermonem auditus.
Non duplices
43 vide et benedic qui fecit.
Arcum
44 virorum gloriosorum.
Laudes
45 dilectus deo et hominibus.
Moyses
46 fortis in bello.
Josueque
47 propheta surrexit.
Natham
48 propheta quasi ignis.
Et helias
49 memoria in compositione.
Josie
50 onie filius sacerdos magnus.
Symeon
51 vna florebit sapientia.
Quasi precox

¶ Esaias: in quo agitur de reprehensione iudeorum: et aduentu christi in carnem: et eius passione: de vocatione gentium: et de regno iuda et israel. Et habet cap. 66.

1 cognouit possessorem suum.
Bos
2 domus domini preparatus.
Mons
3 ad iudicandum dominus.
Stat
4 mulieres apprehendent virum.
Septem
5 qui coniungitis domum ad domum.
Ve
6 seraphin clamant.
Sanctus
7 concipiet et pariet.
Virgoque
8 sume tibi grandem.
Librum
9 natus est nobis.
Paruulus
10 virga furoris.
Assur
11 de radice ascendet.
Flos
12 consolatus es me.
Conuersus
13 babylonis.
Onus
14 lucifer.
Cadit astris
15 onus.
Hinc moab
16 emitte domine.
Agnum
17 onus.
Damasci
18 ethiopie alarum cymbalo.
Trans flumen
19 onus.
Egypti

20
et discalciatus fuit esaias.
Nudus

21
onus.
Deserti

22
onus visionis.
Vallis

23
onus.
Tyriq;

24
meum mihi.
Secretum.

25
dñs oẽm lachrymam.
Aufert

26
fortitudinis nostre.
Urbs

27
duro: grandi & forti.
Gladio

28
angularem.
Lapidem

29
est liber.
Signatus

30
solis septempliciter.
Erit lux

31
abjiciet vir.
Idola

32
ppl's meus in pulchritudine.
Sedebit

33
i decore suo videbũt ocli.
Regem

34
congregati sunt.
Milui

25
veniet et saluabit nos.
Deus ipse

36
loquitur blasphemias.
Rabsaces

37
angelus. clxxxv. milia.
Percussit

38
ezechias canticum.
Canit

39
thesauros regis.
Ostendit

40
mensus digitis molem.
Tribus

41
et buxum simul.
Ulmum

42
fumigans non extinguet.
Linum

43
noli timere qr redemi te.
Seruus meus

44
faber ferrariꝰ opatꝰ est.
Lima

45
christo meo.
Cyro

46
contritus est.
Nabo

47
flumina.
Transi

48
tua erea.
Frons

49
meis descripsi te.
Manibus

50
meas dedi vellẽtibꝰ.
Genas

51
in syon laudantes.
Venient

52
induere fortitudine
Consurge

53
putauimus eum.
Leprosum

54
per ordinem.
Sternam

55
de celo.
Nix

56
est salus mea.
Iuxta

57
perit & non est.
Iustus

58
cuius non deficient.
Fons

59
aspidum ruperunt.
Ouaq;

60
illuminare hierusalẽ.
Surge

61
predicare apertionem.
Clausis

62
iustus eius egredietur ut.
Splendor

63
quis est iste qui.
Edom

64
utinam dirumperes.
Celos

65
serui me.
Comedent

66
vermis eorum non
Morietur.

¶ Hieremias: in q̃ agitur de captiuitate iudeorũ: ⁊ de destructiõe ciuitatis hierusalem: de plãctu ⁊ lamentatione ꝓpter destructionẽ istã. Et habet capi. 52.

1
succensa a facie aquilonis.
Olla

2
mala fecit populus meus.
Duo

3
si dimiserit vir uxorem.
Vulgo

4
aspexi terram et ecce
Nihil

5
ad optimates.
Ibo

6
state super
Vias

7
non dicetur amplius.
Thophet

8
regis iuda eicient.
Ossa

9
ascendit per fenestras.
Mors

10
pereant qui celũ ⁊ terrã nõ fecerũt.
Dii

11
domine sabaoth.
Tu

12
si disputem
Tecum

13
pone lumbare super
Lumbos

14
futurus es quasi vir vagus
Quare

15
mater mea.
Ve mihi

16
operati estis ꝙ patres vestri.
Peius

17
adamãtino scriptum est peccatum iude.
Ungue

18
figulus faciebat opus super
Rotam

19
sicut vas figuli.
Teritur

20
phassur misit hieremiam in
Neruum

21
sedechias ad hieremiam.
Misit

22
predixit hieremias.
Joachim ve

23
in diebus israel ⁊
Juda

24
bonas ⁊ malas.
Ficus

25
accepit de manu.
Calicem

26
hieremias.
Rapitur

27
dixit dñs hiere.
Fac vincula

28
ananias cathenas hiere.
Fregit

29
dum ceperint impleri. 70. visitabo.
Anni

30
oĩa que locutus sum in libro.
Scribe

31
plorans filios suos.
Rachel

32
emitur in anathoth.
Ager

33
que facturus sum eis.
Et bona

34
federis nõ obseruauerunt.
Verbaq̃

35
filii obediunt patri.
Rachab

36 rex volu men. **Scidit** — 37 panis datur hieremie. **Torta** — 38 mittūt hiere miam in **Lacum** — 39 rex babylonis sedechiam. **Cecat**

40 hieremias cū godolia. **Manet** — 41 godo lias. **Interit** — 42 hieremias pro populo. **Orat**

43 egyptū q̄s dereliq̄rat nabucho. **Intrant** — 44 regine celi. **Et libant** — 45 hieremias consolatur. **Baruch**

46 percutitur a nabucho. **Post nechao** — 47 domini vsq̄ quo. **O mucro**

48 ꝓphetat de ei⁹ ꝑditiōe. **At moab** — 49 similiter prophetat. **Et ammon**

50 similiter contra **Babylon** — 51 Babylon. **Cecidit** — 52 reliquias transfert. **Nabuzardan**

¶ Treni. I. lamentationes hieremie sup ciuitatē hierusalē. Et habet. c. 5.

1 ciuitas plena populo. ¶ **Sola sedet** — 2 senes cinere capita sua **Consperserunt**

3 videns paupertatē meā. **Ego vir** — 4 mutatus est. **Color** — 5 nostrā pecunia bibim⁹. **Aquam**

¶ Baruch: in q̄ agit de libris q̄ legit captiuis in babylonia: de pnunciatiōe redit⁹ ppli isrl: et eorū q̄ futura erūt tēporib⁹ vltimis. Et hz capita. 5.

1 audientes baruch ¶ **Plorabant** — 2 baruch et alij. **Orant** — 3 israel man data. **Audi**

4 est in terris cum hominibus. **Visus** — 5 i. pōne planctum hierusalem: et indue te decore. **Iace luctum**

¶ Ezechiel in quo agit de visionibus ipsius:

1 quatuor animalium. ¶ **Vultus** — 2 supra pedes. **Sta** — 3 volumen istud. **Comede**

4 sup dextrū et. **Dormi** — 5 pilos accincto gladio. **Raditq̄** — 6 dñs domini israel. **Minatur**

7 dicit dñs: fac conclusionem. **Concludit** — 8 parie tem. **Fodit** — 9 viri ve niebant. **Sex**

10 a dextris domus. **Cherub** — 11 viginti quinq̄ viri in introitu porte. **Bis decaquinq̄**

et de sceleribus iudeorum de ruina hierusalem: et de eius reparatione. Et hz ca. 48.

12 de loco ad locum. Migrat
13 reprehenduntur. Falsiloqui
14 noe: iob: dan. Tres
15 quid fiet de ligno Uitis
16 dixi. Uiue in tuo Sanguine
17 aquila magna alarum. Grandis
18 acerba comeditur. Uua
19 factus est magnus. Leoque
20 alloquitur ezechiel. Senes
21 exacutus et limatus. Gladius
22 es: stannum: et plumbum. Conflat
23 oola et oolibo. Mulieres
24 mea mortua est vespere. Uxor
25 pone faciem tuam contra filios. Ammon
26 dixit in hierusalem. Tyrus
27 tyri. Decor
28 preciosi nominantur. Et lapides
29 pone faciem tuam contra regem. Pharaonem
30 deus brachium pharaonis. Frangit
31 pharao ad inferos. Descendit
32 pharaonem regem egypti. Plangunt
33 si viderit gladium. Speculator
34 meas requiram.Ouesque
35 prophetat contra Seir
36 effundam super vos mundam. Aquam
37 vestros aperiam. Tumulos
38 pone faciem contra Gog
39 gog et omnem multitudinem eius. Sepelit
40 mensurat. Intus
41 mensurat super quod. Et
42 edificium. Extra
43 maiestas domini ingressa est. Templum
44 porta hec erit. Clausa
45 sanctuarium. Piant
46 faciant sacerdotes holocausta. Per sabbata
47 a latere dextro. Post aqua
48 nomina tribuum. Nomen.

¶ Daniel: in quo agitur de mundi monarchia: et de mutationibus temporum: de potestate et eternitate regni christi: de historia susanne: de destructione bel atque interfectione draconis. Et hz capi. 14.

1 tres pueri in aspectu regis. ¶ Stant
2 daniel mysterium statue. Reserat
3 in fornace: benedictus es. Canunt
4 cernitur in visione. Arbor
5 scribens in pariete. Manus
6 rex statutum et daniel mittitur in lacum. Dicit
7 visionem quatuor bestiarum. Abhorret

8 caprarum cernit pugnantē cū ariete.
Post hircum

9 referat mysteriū. lxx. hebdomadarum.
Gabriel

10 vestitus lineis et renes eius.
Vir

11 fortis surget et dñabitur.
Rex

12 In tpe illo cōsurget
Michael

13 susanna liberat.
Mulier

14 destruxit ꝛ drac onē interfecit.
Bel.

1 pueros parit vxor osee.
¶ Tres

2 iuxta dies iuuentutis sue.
Canet

3 me dies multos.
Expecta

4 nocte mater: et cōticet ppls.
Tacet

5 meam effundam quasi aquam.
Iram

6 die susci tabit nos.
Tertia

7 quieuit ciuitas donec fermentaretur.
Totum

8 In gutture tuo q̄si aquila.
Sit tuba

9 dño vinum.
Nō libent

10 frondosa israel.
Vitis

11 israel ꝛ dilexi eū.
Puer

12 inualuit iacob.
Angelo

13 ero mors tua.
Mors

14 ero quasi
Ros.

1 terrā: scʒ eruca: locusta: bruchus: ꝛ rubigo.
¶ Quatuor extirpant

2 sanctificate ieiunium.
Ieiunant

3 seruos meos et ancillas: et vendam filios vestros.
Spiritus implet.

1 damasci
¶ Quadriscelus

2 plaustrum onustum feno.
Stridet

3 et circumietur terra.
Tribulatur

4 super vnam ciuitatem: ꝛ nō sup aliam.
Non pluit eque

5 In tpe illo tacebit.
Prudens

6 eburneis dormitis.
In lectis

7 lico dñs ꝛ i manu eiꝰ trulla.
Stat muro

8 vncinum pomorum.
Pomaqʒ

9 vidi dñm super altare.
Stantem.

1 dñs ad gentes.
¶ Legatum misit

2 quando veniet dñs.
Et erit saluatio sion

1 ionas mittit i mari.
¶ Post sortes

2 deglutit ionam.
Cetus

3 viri niniuite
Cōuertunt

4 de abscisione hedere.
Dolet ipse

¶ Osee: qui loqt de idolatria ppli isrl designata p mlierē meretricē: de mundatione pctōrū: ꝛ de admonitione vt filij isrl ad dñm cōuertant. Et hʒ capi. 14.
¶ Iohel: q̄ loquit d̄ cōsumptione terre iudeorū p erucā bruchū locustā ꝛ rubigīnē: de inductiōe ad penitentiā: et d̄ iudicio futuro. Et hʒ capi. 3.
¶ Amos: q̄ de sceleribꝰ iudeorum ꝛ gentium loquit: de ira dei ꝛ vindicta sup eos ventura: inducit quoqʒ ad pniam ꝛ predicit finalē reparationem cōplectit. Et hʒ cap. 9.
¶ Abdias: q̄ loquit de cōminatiōe ꝛ destructione edom et esau persouat. Et hʒ capitu. 1. hʒ aliqs. 2.
¶ Ionas: q̄ de naufragio ione loquitur ꝛ in hoc xp̄i pas

siones prefigurans mūdum ad penitē-tiam renocat atq; sub noīe ninine sa-lutē gentiū prefigu rat. Et h3 ca. 4.
¶ Micheas: q̄ p̄dicit samarie deuasta tionē et captiuita-te ac interitū prin-cipū isrl̄ et plendo pphetaꝝ: ⁊ de igra titudine et malitia cordiū. Et h3. c. 7.
¶ Naum: q̄ loq̄r de ira dei et vindicta graui cōtra ninīuē q̄ ad p̄dicationem Ione p̄niam egerūt de pctis: et postea fuerūt pctis maio-ribus innoiati. Et habet capitula. 3.
¶ Abacuch: q̄ loq̄r de disputatiōe quā propheta fecit cum deo ⁊ hoc mūdo: et quō insti cōculcanꝰ ⁊ psperanꝰ iniqui. Et habet capl̄a. 3.
¶ Sophonias: qui de iudicio dei ꝯ iu-deos ⁊ gētes extra-neas loquitur: ⁊ de ꝯsolatiōe ppl̄i isrl̄. Et habet cap̄. 3.
¶ Agge⁹: q̄ p̄dicit reuersionē iudeoꝝ: et de reedificatione templi: ac ciuitatis renouatione. Et ha bet capitu. 2.
¶ Zacharias: q̄ lo quiꝰ de liberatione iudeoꝝ: et de vindi cta cōtra inimicos eoꝝ: et de hūilitate aduētus xp̄i ⁊ pas sionis eiusdem. Et habet capl̄a. 14.

1 dn̄s superex/celsa terre. ¶ Calcat
2 pādens ante eos. Iter
3 eorum exco riauerunt. Pellem
4 te gregis nebulosa: Turris
5 et te mihi egredieꝰ q̄ sit dn̄ator in israel. Bethleem
6 popule meus q̄d feci Tibi
7 populum tuum in virga tua. Pasce

1 flos libani. ¶ Languit
2 super montes euāgelizātis ⁊ annūciantis pacem! Ecce pedes
3 quis commonebit sup te caput: Vastata niniue tota

1 abacuch cū dn̄o: quare non respicit sup iniqua agentes. ¶ Disputat
2 si morā fecerit expecta eum. Et scribit visum
3 dn̄e audiui auditū tuū ⁊ timui. Post cantica psallit

1 dn̄i est ⁊ velox nimis. ¶ Magna dies
2 denunciatur. Et pena reis
3 in iudicio finali. Iubilatio iustis

1 zorobabel filius salatiel et iesus filius iosedech. ¶ Edificant templum
2 dominus celum et terram. Mouet omnia zorobabelq;

1 inter myrteta ¶ Myrta
2 quatuor ostendūtur Fabri
3 stabat a dextris Sathan
4 magne corā zorobabel. Monsq;
5 volumen. Volans
6 tertia equi albi. Quadriga
7 vobismetipsis. Bibistis
8 nō erat introeuntī. Pax
9 ascēdens sup Asinam
10 petita a dn̄o. Pluuia
11 xxx. argenteorū. Precium
12 quasi sup vnigenitū. Flent
13 suscitare sup pastorem. Framea
14 eque est scm̄ dn̄o. Frenum

1 cum gentibus dicit dñs.
Est nomen magnum

2 meum cum leui.
Pactum

3 angelus dñi.
Mittetur

4 veniet ante diē dñi.
Helias.

¶ Mala/chias: q̄ lo/quit̄ de ab/iectiōe pplī iudeoꝝ ꝛ sa/crificioꝝ: ꝛ de ad/uentu xpī. Et hꝫ. c. 4.

1 antiochus fuit rome.
Obses

2 pugnat pro lege.
Mathathias

3 conteritur a iuda.
Sermo

4 videns fugam suorum.
Lysias

5 fugit ad phanū qḋ est in carnaim.
Timotheus

6 cadit sub elephāte.
Eleazar

7 capite priuat̄ ꝛ dextera.
Nichanor

8 cum romanis ineunt.
Fedus

9 erat in dextero cornu.
Bachides

10 occupauit ptolomaidā.
Alexander

11 exaltauit ionatham.
Demetrius

12 prodidit ionatham.
Triphon

13 cum filijs occiditur.
Jonathas

14 summo sacerdotio fungitur.
Simonq̃

15 succedit patri.
Joannes

¶ Macha/beoꝝ. j. in q̄ agitur de p̄/lijs iter he/breoꝝ duces et gentē per/sarū: ꝛ de li/beratiōe po/puli sub ma/thathias: iu/da: ionatha et simone. Et hꝫ. c. 15.

1 de aqua crassa.
Jgnis

2 inclusa per hieremiam.
Arca

3 bellodorum ambiebant
Flagra

4 summū ambit sacerdotium.
Jason

5 spoliat templū.
Antiochus

6 susilla co/meditur.
Caro

7 fratres peri/muntur.
Septem

8 intolerabilis gentibus efficitur.
Judas

9 antiochus misere.
Rex moritur

10 templum iudei.
Purgant

11 de voluntate regis.
Dat lysia dextras

12 argenti misit iudas duodecim milia pro peccatis mortuorum.
Drachmas

13 antiochus venit contra iudam.
Eupatoris

14 contra iudam
Fraus alchimi

15 propter blasphemiam.
Mors nicanoris

¶ Macha/beoꝝ. ij. in q̄ recapitulā/tur quedā i pmo libro dicta: deide agit̄ de tri/bulatiōe po/puli: de con/stātia septē fratrū ꝛ ma/tris eoꝝ: et d liberatio/ne ppl̄i per iudam ma/chabeū. Et hꝫ capi. 15.

¶ Matthe us: in quo principaliter de christi humanitate agitur. Et habet capi.28.

1 est iesus qui vocatur christus. ¶ Natus	2 a tribus magis. Adoratur	3 et baptizatus in iordane. Lotus
4 diabolus: et vocatio petri andree: iacobi: et ioannis. Tentat	5 in monte. Beati pauperes. Docet	6 dicens Pater noster. Orat
7 nolite iudicare. Dogma	8 datur infirmis. Salus	9 mattheum. Vocat
10 duodecim. Elegit	11 ioannem baptistã. Laudat	12 sabbato. Sata transit
13 christ qui seminat. Post enigma	14 ioannis truncatur. Caput	15 panib⁹ saturati sũt. Septem
16 petro dantur. Claues	17 transfigurationis. Decor	18 in medio statuitur. Infans
19 matrimonij. Unio	20 operarijs datur. Denarius	21 clamant osanna. Pueri
22 census ostendite mihi. Numismaq;	23 scribis et pharisels. Veve	
24 ante diem iudicij. Prelia	25 venturũ predicitur. Judicium	26 discipuli cũ christo. Cenant
27 christus in cruce. Patiturq;	28 christus apparet mulieribus. Resurgit	

¶ Marcus: in quo precipue agit de christi fortitudine et resurrectione. Et habet capi.16.

1 ioannes baptismum. ¶ Predicat	2 iesus discipulos. Excusat	3 sibi duodecim aplos. Sociat
4 loquitur. Prouerbia	5 merguntur in mari. Porci	
6 filia vero diadis. Saltat	7 manibus manducare nõ coinquinat. Non lotis	8 homines ambulant Velut arbor
9 candidas vestes. Fullo	10 per foramen acus. Camelum	

11 vestimenta sua in via.
Sternunt

12 ponit vidua.
Era duo

13 precedens iudicium.
Dolor

14 comeditur.
Azyma

15 christi.
Passio

16 resurrectio.
Vita

¶ Lucas. in q̃ agit̃ spāliter de passiõe ⁊ morte xpi. Et habet ca. 24.

1 elizabeth ⁊ maria.
Concipiunt

2 iesus pãnis innoluitur.
Puer

3 baptismatis.
Unda

4 naaman.
Syrus

5 retia petrus.
Laxat

6 eliguntur discipuli.
Duodeni

7 mr̃ adolescẽtis ⁊ peccatrix.
Flent

8 rogat pro filia.
Jairus

9 foueas habent.
Vulpes

10 mittunt. lxxij.
Bini

11 dei eiicio demonia.
Digito

12 aia habes posita.
Bona multa

13 mulier nec poterat sursum respicere.
Inclinata

14 iuga emi.
Boum

15 filius pdigus pascit.
Siliquis

16 diues induitur.
Bysso

17 decẽ mãdati sunt a
Lepra

18 iniquus veretur.
Iudex

19 excepit iesum gaudens.
Zacheus

20 habẽt vnã vxorem.
Septem viri

21 cum audieritis.
Prelia

22 manducatur.
Paschaq;

23 christi.
Mors

24 vobis dicit iesus discipulis.
Pax

¶ Joãnes. i q̃ xpi diuinitatis sacra aperiũt. Et hȝ capi. 21.

1 in principio erat.
Verbum

2 in vinum in nuptijs.
Mutat aquas

3 venit ad iesum nocte.
Nicodemus

4 samaritane.
Et hydria

5 aque piscine.
Motus

6 viu⁹ q̃ de celo descẽdi.
Sum panis

7 scenopegie iudeorum.
Festum

8 in medio.
Stat adultera

9 a natiuitate illuminat.
Cecus

10 vnum ⁊ vnus pastor.
Ouile

11 lazarus quatriduanus. **Fetet**
12 vnguenti **Libra**
13 discipulorum lauit. **Pedes**
14 ego sum **Via**
15 ego sum vera **Vitis**
16 et plorabitis vos. **Flebitis**
17 pater venit hora. **Orat**
18 est iesus a pontificibus. **Illusus**
19 et in monumento nouo sepelitur. **Moritur**
20 et apparuit magdalene. **Surrexit**
21 ad mare tyberiadis. **Se manifestat**

¶ Ad roma. in quo apostolus reuocat romanos ab erroribus gentium et cerimonijs legis ad veram catholicam fidem. Et habet cap. 16.

1 paulus arguit. **Gentes**
2 arguit. **Iudeos**
3 simul arguit. **Utrosque**
4 multarum gentium. **Patrem**
5 recōciliauit nos deo. **Domini mors**
6 christus vltra. **Non moritur**
7 cōsentio: quia bona est. **Legi**
8 separabit a charitate christi. **Quis nos**
9 est filiorum in gloria. **Et adoptio**
10 credit ad iustitiam. **Corde**
11 si radix sancta et **Rami**
12 singuli alter alterius sumus. **Membra**
13 dei est: vindex in iram ei qui male agit. **Minister**

¶ Ad cor. i. in quo quosdam a falsis apostolis et prophetis per eloquentiam: quosdam vero per obseruantiam legis iudaice seductos reuocat ad veram fidem et euangelicam sapientiam. Et habet capi. 16.

14 infirmus est mādūcet olus. **Qui**
15 scripta sunt ad nostrā doctrinā scripta sunt. **Quecunque**
16 scribit fidelium. **Salutes**
1 nō sint in vobis: sitis autem perfecti in eodem sensu. **Schismata**
2 sapientiam loquimur inter **Perfectos**
3 potum dedi vobis. **Lac**
4 nos propter christū: vos autem prudentes. **Stulti**
5 nostrū immolatus est christus. **Pascha**
6 non possidebunt regnum dei. **Rapaces**

7 vxorem habeat ꝓpter fornicationem. **Quisq; suam**

8 idolum in mundo: et quod nullus deus nisi vnus. **Nihil est**

9 triturantis non alligabis. **Bouis os**

10 vos non apprehendat nisi humana. **Tentatio**

11 suā vnusquisq; presumit ad manducandum. **Cenam**

12 diuidens singulis. **Ut vult**

13 hoīm loqr et angelorū. **Si linguis**

14 mulieres in ecclesijs. **Taceant**

15 corpus spiritale. **Surget**

16 se ecclesie. **Coadunent**

¶ Ad corinth. ij. in quo cordes ad pniam ꝯuersos et emēdatos cōsolatur et laudat. Et hȝ. c. 13.

1 nostra hec est: testimoniū conscientie nostre. **¶ Gloria**

2 propter vos in persona christi. **Donaui**

3 cordis carnalibus non lapideis. **Tabulis**

4 fictilibus habemus thesaurum. **Vasis**

5 facta sunt omnia. **Noua**

6 ecce nunc acceptabile. **Tempus**

7 quia ꝯtristati estis ad penitentiam. **Gaudeo**

8 voluntas accepta est. **Prompta**

9 qui parce seminat: parce et **Metet**

10 et presentes in facto. **Tales**

11 hebrei sunt et **Ego**

12 i. raptus pauli. **Visio**

13 omne verbum in ore duorum. **Stabit**

¶ Ad gala. in quo ipsos seductos a falsis apostolis: vt ad legē et circūcisionē reuerterent reuocat ad verā fidem. Et hȝ capitula. 6.

1 apud petrū diebus quindecim. **¶ Mansit**

2 petrus cum gentibus. **Edebat**

3 dicte sunt repromissiones. **Abrae**

4 letare que non paris. **Sterilis**

5 spiritus est charitas. **Fructus**

6 mihi mundus est et ego mundo. **Crucifixus**

¶ Ad ephesios. in qua ephesij qui ab ap'lo verbo veritatis accepto perseuerāt in fide ipsos collaudat. Et hȝ capi. 6.

1 christum a dextris in celestibus. **¶ Constituens**

2 sanctorum et domestici dei. **Ciues**

3 genua mea ad patrem. **Flecto**

4 dona hominibus. **Dedit**

5 mulieris vir: sicut christus caput ecclesie. **Est caput**

6 aduersus rectores tenebrarum. **Harum**

¶ Ad philippē. I ꝗ qr phi lippenses accepto veritatis verbo pseuerāt i fide: nec receperāt falsos apostolos: ipsos collaudat. Et hȝ capitula. 4.

1 capio ⁊ esse cum xp̄o.
¶ Dissolui.
2 in nomine iesu omne genu
Flectatur
3 me extendens et priora.
Ad interiora
4 mea et gaudium meum.
Corona

¶ Ad colossenses. in ꝗ colossenses puentos a pseudo apl̃is: corrigit apostolus eos ad fidei veritatem adhortās. Et habet capitula. 4.

1 p sanguinē crucis eius ꝗ in celis ⁊ ꝗ i terris.
¶ Pacificans
2 vos decipiat per philosophiā.
Ne quis
3 sunt querite.
Que sursum
4 sermo vester sale sit conditus.
Sal sit in ore

¶ Ad thessalonicenses. j. in qua eos laudat: qr verbo veritatis accepto cum psecuti fuissent a ciuibus suis: persitterunt in fide: nec falsos apostolos receperunt. Et hȝ capi. 5.

1 facti estis oib⁹ credētib⁹.
¶ Forma
2 cum multo desiderio.
Videre
3 predicat.
Fidem
4 descendet de celo.
Tuba
5 ⁊ securitas cum dixerunt.
Pax

¶ Ad thessalonicēses. ij. in qua istruit eosdē de nouissimis tpib⁹: de aduentu psecutiōe ⁊ fallacijs antixp̄i: ⁊ de ipsi⁹ exaltatiōe atq; ruina. Et hȝ cap. 3.

1 datur in interitu.
¶ Pena
2 peccati filius perditiōis.
Homo
3 audiuimus inter vos ambulare inquiete.
Quosdam

¶ Ad timoth. j. in ꝗ timotheū instruit de ordinatione et officio epat⁹ et diaconat⁹: atq; ois ecclasti ce discipline. Et hȝ ca. 6.

1 precepti charitas.
¶ Finis
2 primus formatus est: deinde eua.
Adam
3 sue qui preesse nescit quomodo.
Domui
4 ad omnia vtilis est.
Pietas
5 honora: que vere vidue sunt.
Viduas
6 contentiones et pugnis verborū.
Oriuntur

¶ Ad timot. ij. in ꝗ timo. incitat ad martyrium: informās de catholica veritate et nouissimis tēporibus. Et habet ca. 4.

1 sum cui credidi.
¶ Certus
2 labora sicut bonus
Miles
3 homines seipsos amantes.
Erunt
4 opportune: importune: argue.
Insta

¶ Ad titū. i ꝗ istruit tpm de cōstitutiōe pſbyterorū et ouersatiōe spūalis: ac de hereticis vitādis. Et hȝ. c. 3.

1 crīe opȝ epm eē.
¶ Sine
2 saluatoris nr̄i apparuit.
Gratia
3 fidelis et de his volo te cōfirmare.
Sermo

¶ Ad phile. denicȝ de fide ⁊ charitate in sanctos commendat: et vt onesimo indulgeat hortatur. Et habet. j. capt. Sed in versibus nulla fit mētio.

¶ Ad hebre. in ꝗ apl̄s do

1 fecit et secula.
¶ Per quem
2 xp̄o omnia pater.
Subiecit
3 donec cognominetur.
Hodie

4 est sermo dei et efficax. **Viuus**
5 ex hoīus assumptus. **Pontifex**
6 crucifigentes filium dei. **Rursum**
7 salem mel chisedech. **Rex**
8 minister tabernaculi qđ deus et nō homo. **Fixit**
9 vitule aspersus. **Cinis**
10 habens lex futuror̄ bonor̄. **Umbram**
11 est sperandor̄ rerum substantia. **Fides**
12 deus quē diligit. **Castigat**
13 altare de quo edere non habent potestatem. **Habemus**

¶ Actus aplor̄ in q̄ ceteris incag xp̄o in celū assūpto visibilem spiritussancti missionem declarat gestaq̄ aplor̄ et precipue pauli atq̄ infantiam nascētis ecclesie describit. Et hz capitu. 28.

1 eligitur mathias. **Sorte**
2 factus est repente de celo. **Sonus**
3 claudus ad vocem petri. **Salit**
4 erant illis communia. **Omnia**
5 ananie et saphire. **Fraus**
6 diaconi ordinant. **Septem**
7 stephanus inuocans dn̄m. **Lapidatur**
8 accedit ad eunuchum. **Philippus**
9 cōuertitur. **Saulus**
10 submissum de celo. **Vas**
11 circuncisi cum petro. **Disceptant**
12 capit petrum. **et Herodes**
13 dixit paulus ad magum. **Cecus eris**
14 obtulerunt paulo et barnabe. **Taurosq̄**
15 qđ neq̄ nos neq̄ patres portare potuimus. **Jugum**
16 dominorum exiuit propter phytonissam. **Spes questus**
17 predicat paulus. **Athenis**
18 percutiebāt an̄ tribunal. **Sostenem**
19 mouet seditionē pp dianā. **Ephesij**
20 iuuenis q̄ cecidit de fenestra. **Redit viuus**
21 ligauit paulum. **zona**
22 ceditur paulus iussu tyrāni. **Flagellis**
23 liberat paulum. **Judex**
24 audit paulum. **Et felix**
25 dixit cesarem appellasti ad cesarem ibis. **Festus**
26 mittit paulum romā. **Agrippa**
27 a paulo docebant. **Que**
28 venit paulus. **Romam**

Sectā et cessationē legis mosayce: et pfectionē legis euāgelice ostēdit et q̄ xp̄s sit verus de⁹ et hō: dei et hominum mediator. Et hz ca. 13.

Jacobi. in qua ad patientiaz suadet: et apud deum non esse personarum acceptionem docet: malaqz ex vitio lingue prouenientia aperit: bella et controuersias reprehendit: et aduirtutes inducit. Et hz cap. 5.

¶ Petri. i. in qua sanctus petrus gratias agit deo q passione filii sui genus humanum saluauit: ad recte viuendum omnes erudiens. Et habet capitula. 5.

¶ Petri. ii. in qua apostolus inducit credentes ad tenendum fidei veritatem: hereticorum damnans falsitates: et sm christi aduentum conscribens. Et habet capitula. 3.

¶ Joannis. i. in qua ioannes testificatur de verbo veritatis et vite ad confessionem peccatorum: hortans et affirmans nos iesum habere aduocatum ad patrem: amorem mundi dissuadens: et ad dilectionem dei et proximi inducens. Et hz cap. 5.

¶ Joannis. ii. in qua electam et filios eius commendat ad fraternam hortans charitatem: et vt hereticos deuitent admonet. Et hz cap. i.

¶ Joan. iii. in qua gaium pietatis causa extollit: vt qz constans sit hortatur. Et habet capitulum. i.

¶ Jude. in qua iudas omnes de salute propria monet: inducens altercationem michaelis cum sathana: detestatur quoqz hereticorum vitia. Et hz ca. i. sm alios. 3.

¶ Apocalypsis in qua agitur de reuelationibus factis ioan. per angelum in pathmos insula: et de tribulationibus quas ecclesia christi tunc patiebatur: et in fu

1 beatus vir q temptationem ¶ Suffert
2 et demones credunt. Tu credis

3 nullus homo domare pot. Linguam
4 et lucrum faciemus. Mercabimur
5 sit sermo vester; Est non

1 sanguine redempti estis. ¶ Agni
2 estote omni humane creature. Subiecti
3 patimini propter iustitiam beati. Si quid
4 in omnibus charitatem habentes. Mutuam
5 qz aduersarius vester diabolus. Vigilate

1 voce delapsa ad deum. ¶ Filius est meus
2 noe iustitie preconem custodiuit. Octauum
3 frater noster paulus. Carissimus inde

1 ab initio: qd audiuimus: qd vidimus oculis. ¶ Quod fuit
2 prodierunt: sed non erant ex nobis. Ex nobis
3 qm translati sumus de morte ad vitam. Scimus
4 charitas eius in nobis est. Perfectaqz
5 qui testimonium dant in terra: spiritus: aqua et sanguis. Tres sunt

1 dne: senior et natis eius quos ego diligo. ¶ Electe

1 senior charissimo quem ego diligo in veritate. ¶ Gaio

1 iesu xpi seruus. ¶ Judas
2 michael cum diabolo disputans. Archangelus
3 prophetauit. Ecce venit dns in sctis milibus. Enoch

1 candelabra aurea vidi. ¶ Septem
2 ecclesie erudiuntur. Bis bine
3 ecclesie docentur. Tres
4 posita erat in celo. Sedes
5 quis est dignus signacula eius. Soluere
6 sigillum soluitur et precedentia. Sextum

7
cētū q̄draginta q̄ttuor.
Milia

8
aureū habēs angelus.
Thuribulum

9
abyssi aperuit.
Puteumq̄3

10
septem locuta sunt.
Tonitrua

11
duo occidentur.
Testes

12
Michaelis cū dracone.
Pugna

13
bestie ascendunt.
Due

14
sancti cāticū nouum.
Cantant

15
vidi septē āgelos hn̄tes.
Plagas

16
effūdūt septē āgeli.
Phialas

17
veni ōndā tibi dānationē magne.
Meretricis

18
reges terre su
per babylon.
Flebunt

19
beati qui vocati sunt.
nuptiarum agni.
Ad cenam

20
corpora mor-
tuorum.
Surgunt

21
ornatam viro suo.
Sponsam

22
et merces mea mecum est.
Venio iam.

turū passu-
ra erit: et de
supplicijs
damnatorū
ac p̄mijs ele
ctoꝝ. Et h3
capitu.22.

¶ Finis tabule tertie.

¶ Tabula quarta alphabetica ex singulis libris et capitulis totius biblie: tam ex veteri quam novo testamento: a reverendo in sacra scriptura magistro Gabriele bruno veneto ordinis minorum: ministro provincie terre sancte: summa cura et sollicitudine composita ac ordinata: per quam quancunque materiam vel historiam in quocunque librorum biblie positam incipiendo quandoque a vocabulis: quandoque a verbis: et nonnunquam etiam a propriis nominibus non minus facillime quam copiosissime poteris invenire: quod si una et eadem historia sub diversis vocabulis repetatur non ignoranter actum reputetur: sed ut facilius talis historia reperiatur. Invenietque diligens lector in hac nova presenti annotatione non solum librorum atque capitulorum singulorum quotas: sed etiam per singula interstitia ac paragraphos suas appropriatas literas quibus faciliter ad manum omnia comperiet.

¶ De incipientibus a litera. A.

Aaron fit summus sacer. exo.18.a
Aaron consecratur sacer. levi.8.a
Aaron offert sacrificium. levi.9.a.b
Abel occiditur a cain. gen.4.b
Abela civitate proverbium. ij.re.20.f
Abijciamus opera tenebrarum roma.13.d
Abortivus melior quam qui ce.fi. eccl.6.b
Abraam egreditur de terra sua. gen.12.b
Abraam a loth separatur. ge.13.c
Abraam vicit quatuor reges. ge.14.c
Abraam credidit deo. ge.15.b
Abraam offert filium pro victi. ge.22.b
Abraam duos filios habuit. gal.4.c
Abrae dicte sunt repromis. gal.3.c
Abner occiditur a ioab. ij.reg.3.e.f
Abias rex super iudam re. ij.para.13.a
Absalon fugit patrem david. ij.re.13.g
Abstinere a carnalibus desi. i.pe.2.g
Absterget deus omnem lachry. apo.21.b
Absque synagogis fa.vos. io.16.a
Abstulit saram abimelech. ge.20.a
Achan lapidatur. iosue.7.d
Achaz rex regnat. iiij.reg.16.a
Achaz moritur. ij.para.28.d
Accepi a dño quod et tradidi vo. i.cor.11.e
Accepistis iesum: in ipso am. col.2.b
Accipiens a deo patre honorem. ij.pe.1.d
Acceptio perso. non est apud deũ. col.3.d
Achior ve. dicit ho. iudith.5.a.b.c.d
Accusatur ioseph a dña. ge.39.c
Accusator fratrum nostrorum. apoc.12.c
Adolescentiores vi. divi. i.timo.5.b
Adonai manifestatur moysi. exo.6.a
Adorabunt deum viri de io. sopho.2.c
Adoratur christus a magis. mat.2.b
Adolescentiã nemo con. i.timo.4.c
Adolescentulae vi. suos ament. titũ.2.a
Adolescentes subditi senio. i.pe.5.b
Administratorij sunt spiri. heb.1.d
Advocatum habe.ie.chri. i.ioã.2.a
Afflictus est ionas afflictiõe. ione.4.a
Agag rex occiditur. i.reg.15.g
Agar ancilla sarai fugit. ge.16.b.c
Agareni tra. sunt in ma. isrl. i.pa.5.c
Age peniten. et prima opera fac. apo.2.b
Agnus stabit super mõ. sion. apo.14.a
Ahias prophe. uxo. hiero. iij.re.14.b
Alexander occiditur. i.mach.11.b
Altare ordinatur. exo.30.a
Altare fit de lignis sethim. exo.27.a
Altare sacratur unctione. levi.18.b
Altare scissum in bethel. iij.reg.13.a
Alchimus occiditur. i.mach.9.f
Alia claritas solis alia lune. i.co.15.e.f
Alligari et mori pro christo. act.21.c
Amasias regnat in iudea. ij.pa.15.a
Aman multum exaltatur. hester.3.a
Ambulare in sapientia. col.4.a
Amicitia huius seculi ini. est iaco.4.a
Amon de quo prophetat ezechiel. ezec.25.a
Ananias vendidit agrum act.5.a
Angit pharao israel. exod.5.b
Angelus luc. cum ia. ge.32.f. osee.12.a
Angelus bo. mis. est po. iu. ij.mach.2.b
Angelus nõ ap. semen abrae. heb.2.d
Angeli quatuor super quatuor. apo.7.a
Angelus amictus nube et iris. apo.10.a
Annis septem servivit iacob. ge.29.d
Anime tue miserere. eze.30.d
Animã christus posuit pro nobis. i.ioã.3.c
Animal primum simile leoni. apo.4.c
Ante bibentes excorti. vir ge. ge.30.f
Antiochus spoliat templum. ij.mach.5.e
Antiochus moritur in fetore. ij.mach.9.d
Antichristus est qui ne. pa. et fi. i.ioã.2.e
Antichristus est qui nõ cõfitetur. ij.ioã.1.b
Anulum tradit aman mar. hester.8.a
Annus tyberij cesaris. lu.3.a
Apparuit in som. iacob scala. ge.28.c
Apparuit iesus dis. su. post re. io.21.b
Apparuit gratia salvatoris nostri. titũ.2.c
Apparuit benignitas salva. titũ.3.b
Apparuerũt illis dispartite lin. act.2.a
Aperit et nemo claudit. apoc.3.b
Appellavit cesarẽ paulus. act.25.c
Apollonius occiditur. i.mach.3.b
Apostoli petri liberatio. act.5.g
Apollo iudeus credens predi. act.18.f
Aqua versa est in sangui. exod.7.c

Aquam de bethleem cõ.da. j.para.11.b
Aquam conuertit iesus in vinũ. jo.2.b
Aquam percussit de pe.moy. exo.17.b
Aquam lasso non dedisti. job.22.a
Aque egresse bis percutiens. nu.20.b
Acquirit iacob gratiam esau. ge.33.a.b
Acquisitio sapientie meli.auro. puer.3.b
Arbitror omnia vt stercora. phil.3.b
Arbor non faciens fructum. lu.3.b
Arbor que non facit fruct.bo. mat.7.c
Arca noe fit in centum annis. gene.6.a
Arcam intrat noe et alij. gene.7.a
Arcã post diluuiũ egreditur. gene.8.c
Arca dei transfertur in templum. ij.par.5.a
Arca dei de domo amina. ij.regũ.6.a
Arca transfertur de do.obe. j.pa.15.d
Argentũ et aurũ non est mihi. act.3.a
Argentea vasa po.fi.israel ab. exod.12.e
Argue peccantem. j.timo.5.d
Artaxerxes scribit esdre. j.esdre.7.b
Artifex beseleel eligitur. exo.31.a
Ascendit Ja.in egy.ad Jo. ge.46.d
Affectatus es meam doc. ij.timo.3.c
Asina balaam loquitur. nume.22.e
Aspersio sangui.vitule fit. leui.16.c
Aspicient in quẽ confixerunt. zach.12.c
Assur virga furoris dei. esa.10.b
At vbi venit plenitu.tpis. gal.4.a
Athalia mulier regnat. iiij.reg.11.a
Athenis paulus predicat. act.17.d
Audite celi que loquor. deu.32.a
Audi israel mandata vite. baruch.3.b
Audiui vocẽ quarti animalis. apo.6.b
Audiui vocem vnius aquile. apo.8.d
Auferet deus oẽm lachry. esa.25.c
Aurum dat dauid pro templo. j.para.22.c
Aurum põderatum datur. j.esdre.8.g
Aurum et argentum eruginauit. iac.5.a
Aioth iudicat et occi.eglon. iudi.3.b.c
Azael percutitur ab abner. ij.re.2.e
Azyma comeditur. mat.26.b

¶ De incipientibus a litera B.

BAbylonis turris edifi. ge.11.a
Babylon cecidit. hiere.51.a
Baal idoli sacer.ab.he.oc. iij.reg.18.f
Balaam benedixit populũ israel. nuũ.23.b
Baldath loquitur ad iob. iob.8.a
Baptizatur christus in iordane. mat.3.c
Baptizari in nomine iesu. act.8.a
Barbe raduntur nun.dauid. ij.reg.10.a
Barach vincit sizaram ducem. iudic.4.d
Beatus qui semper est pauidus. pro.28.d
Beatus venter portans christum. lu.11.d
Beatus vir qui suffert tentatio. iaco.1.b
Beatus qui legit et audit verba prophetie huius. apoc.1.
Beati mortui qui in dño mori. apo.14.
Beati qui custodiunt vestimenta. apo.16.
Beati qui ad cenã agni vo.sunt. apo.19.
Beati qui lauant stolas in sang. apo.22.
Bel destruitur propter danielem. dan.14.
Bellum contra inimicos. deu.20.
Benadab rex syrie. ij.para.16.
Benedicitur iacob ab isaac. ge.27.
Benedixit iacob filios suos. ge.49.
Benedictio duodecim tri. deu.33.
Benedixit samuel dauid. j.reg.16.
Benedixit dñs iob nouissi. iob.42.
Benedictus qui venit in noie dñi. lu.19.
Benedictus deus et pater &c. eph.1.a.j.pe.1.
Benedictio claritas: et sapientia. apo.7.
Benefac iusto et inuen.retri. eccl.12.
Beniamin nascitur. gene.35.
Beniamin cum fra.ve.ad. gene.42.
Beniamin genus. j.para.8.
Bestia septẽ capitum de ma. apo.13.
Beseleel artifex. exod.31.
Bethsabee concepit de dauid. ij.reg.11.
Bibe aquam de cisterna. prouer.5.
Binos mittit christus disci. lu.10.
Blasphemus lapidetur. leui.24.
Blasphemat rex assy.deum. iiij.re.18.
Blasphemus nicanor in. ij.mach.15.
Bona bonis creata sunt. eccl.39.
Bona facit dñs. hiere.32.
Bonus odor sumus deo. ij.corin.2.
Bonum certamen certaui. ij.timo.4.
Brachium pharaonis fran. eze.30.
Breues dies hominis sunt. iob.14.
Buccella panis cum gaudio. pro.17.
Buccina populus vocatur. nu.29.

¶ De incipientibus a litera C.

CAleph pars terre datur. iosue.14.
Calicem accepit de ma. hier.25.
Candelabrum aureum totum. zach.4.
Canit ezechias canticum. esa.38.
Canite tuba in sion. iohel.2.
Cantica dedicationis templi. nee.12.
Cantabant saul percussit mille. j.re.18.
Canunt tres pueri in fornace. dan.3.
Capitur hiere. hiere.29.f.sed melius.37.
Caper pellis ponitur. j.reg.19.
Caput holofernis aufertur. iudith.14.
Carduus misit ad cedrum. iiij.reg.14.
Carmen cecinit moyses. exod.15.
Carmen delbore. iudic.5.
Carmina dauid post victoriam. ij.re.19.
Caro cruda sumitur. j.reg.2.
Caro mea vere est cibus. io.6.
Caro concupiscit aduer.spi. gal.5.

Charitatē inuicem habētes. col. 3. c
Charitas fraterna ma. in. heb. 13. a
Cecidit sors super mathiam. act. 1. d
Cecidit adolef. de cenacu. act. 20. b
Cecidit dux syrie cum exer. iiij. reg. 7. d
Cecidit ipūs sanctus super oēs. act. 10. g
Cecus fit tobias. tobie. 2. b
Cecus cecū ducens. luc. 6. f
Cecus a natiuitate liberatur. io. 9. a
Celle sacerdotum. j. para. 26. c
Celum sedes mea. esa. 66 a
Celi quasi ere fusi sunt. iob. 37. c
Celū nouum τ terra noua. apo. 21. a
Celū τ terra transibunt. lu. 21. f
Cenat christus cum discipulis. mat. 26. b
Cenā suā quisq presumit. j. cor. 11. d
Cētū quadraginta quattuor milia. apo. 14. a
Cepit iesus lauare pedes. ioā. 13. a
Cham patrem noe irridet. gen̄. 6. d
Cain occidit abel. gen̄. 4. b
Cherubin cer. a dextris. ezech. 10. a
Coronā aureā fecit in taber. exo. 37. a
Chusi dissi. consiliū achito. ij. reg. 17. c
Christus in synagoga legit. lu. 4. c
Cōgregati sunt fi. israel in silo. iosu. 18. a
Cōgregatio hypocrite ste. iob. 15. d
Christus pontifex futurorum bonorum peramplius et perfe. heb. 9. c
Christus passus pro nobis. j. pe. 2. d
Christo passo in car. arma. j. pe. 4. a
Christo confixus sum cruci. gal. 2. d
Cibus salomonis describitur. iij. re. 4. c
Cibus est caro christi. ioā. 6. f
Cinis vitule rufe. num̄. 19. b
Circuncisio puerorū. gen̄. 17. b
Circuncisio christi. lu. 2. c
Circūcisionē acci. homo in sab. ioā. 7. c
Circunciditur timotheus. act. 16. a
Circundabūt te inimici tui. lu. 19. g
Ciuitas magna. apo. 11. b. vel. 16. d
Ciuitas sancta hierusalem. apo. 21. a
Clarificetur nomen iesu christi. ij. tes. 1. b
Clausis predicat apertionē. esa. 61. a
Claues dantur petro. mat. 16. c
Claudus rectus ambulauit. act. 14. b
Claudit et nemo aperit. apo. 3. b
Cognitio peccati per legem. roma. 3. c
Cognoui vos ex omni cog. amos. 3. a
Cōburitur sodoma τ go. gen̄. 19. c
Cōceptio ioannis baptiste. lu. 1. c
Cōfessio tobie. tobie. 13. a
Confitemini alte. peccata vestra. iaco. 5. d
Conflātes stannum τ plū. ezec. 22. b
Confractus est bel τ nabo. esa. 46. a
Confortat dn̄s in tribu. naum. 1. b
Collegerunt consilium cōtra iesum. ioā. 11. f
Coluber tortuosus. iob. 26. d
Columne celi cōtremiscunt. iob. 26. c
Comederant ducti ab bely. iiij. re. 6. c
Comederūt carnē populi. michee. 3. a
Cōmoda mihi tres panes. lu. 11. a
Cōparatus sum luto. iob. 30. c
Communicatio sanctispūs. ij. cor. 13. d
Corde prudētis requi. sapi. prou. 14. d
Cor regis in manu dn̄i. prouer. 21. a
Cor tradet ad vigilādum. eccli. 39. a
Corda preparate dn̄o. j. reg. 7. a
Corde creditur ad iustitiā. rom. 10. b
Cornelius timens deum. act. 10. a
Cornua fecit sedechias. ij. para. 18. c
Corripite inquietos. j. tessal. 5. c
Corrūpitur thamar a iuda. gen̄. 38. c
Corrumpitur tha. a fra. ammō. ij. reg. 13. c
Construuntur putei. gen̄. 26. c
Cōseruus tuus sum τ fra. tuoꝝ. apo. 19. b
Constans animo factus sum. iij. esdre. 8. c
Cōsurge indue forti. syon. esa. 52. a
Contra faciē potē. noli. resi. eccl. 4. d
Conuertā festi. vestras in lu. amos. 8. c
Conuertebant gen. cum rege. ione. 3. c
Conuertimini ad me. zacha. 1. a
Conuocat principes dauid. j. para. 28. a
Cōuersus consolatus es me. esa. 12. a
Crede in iesum τ saluus eris. act. 16. f
Crescite in gr̄a domini nostri et saluatoris iesu christi. ij. pe. 3. d
Crispus archisynagogus credi. act. 18. c
Cultrū statue in gut. tuo. prouer. 23. a
Cultri lapidei p circūcisi. iosue. 5. a
Crudelia fiunt in iudeos. ij. mac. 6. a
Custodes taberna. descri. j. para. 9. c
Currus inimicoꝝ dauid subuer. ij. reg. 8. a
Cyro christo meo. esa. 45. a

¶ De incipientibus a litera. D.

Da mihi portio. substātie. luce. 15. c
Damnū negligit ami. pro. pro. 12. d
Darius fecit reedificare templum in hierusalem. j. esdre. 6. a
Darius misit equites cū zoro. iij. esdre. 5. a
Dathan τ abiron absor. nume. 16. c
Datus est mihi stimulus carnis mee qui me colaphi. ij. coꝛ. 12. c
Dauid percussit cor suum. j. reg. 24. b
Drachmas. xij. milia mi. ij. ma. 12. g
Decalogi repetitio. deu. 5. a
Decem precepta dantur. exo. 20. a
Decem leprosi mundati. luce. 17. d
Decime et primitie dari de. deu. 26. c
Decime dantur leuitis. ij. para. 31. b
Decima pars eligitur. neemie. 11. a

Deceperunt eos idola sua. amos.2.b.
Decollatur ioannes baptista. mat.14.a
Decorticauit virgas iacob. gen̄.30.f
Decor tyri vituperatur. ezech.27.a
Dedit ipsum ca. sup omnē ec. eph.1.d
Deus dedit tempus penitentie. apo.2.f
Defertur filius vnicus matris vidue. lu.7.b
Deleuit dn̄s regnum israel. iiij.reg.18.c
Delibatio sit sancta & massa. roma.11.b
Demetrius exal. ionathā. j.mach.11.c
Demoniacus mutus liberatur. lu.11.b
Denarius diurnus datur labo. mat.20.a
Deponentes mendacium. ephe.4.e
Describitur gens esau. gen̄.36.a
Designauit christus.72.disci. lu.10.a
Desiderat paul⁹ dis. & esse cum. philip.1.d
Descēdit pharao ad infe. ezec.31.b
Deuorat locusta segetes. exo.10.d
Deus ipse veniet. esa.35.b
Deus verax. roma.3.a
Deus operatur velle & perficere. philip.2.b
Deo patri gloria. philip.4.d
Deus pacis det vobis pacē. ij.tessal.3.d
Deus dirigat corda vestra. ij.tessal.4.a
Deus nō est acceptor personarū. act.10.e
Deus dat sapientiā abūdanter. iaco.1.c
Deum timere. j.pe.2.a
Deus aūt ois gratie voca. nos. j.pe.5.c
Deus angelis nō pepercit. ij.pe.2.a
Deum nemo vidit vnq̄. j.ioā.4.c
Deus charitas est. j.ioā.4.c
Deū nō videt qui malefacit. iij.ioā.1.d
Dies magna dn̄i veniet. sopho.1.c
Dies festus azymorum. lu.2.a
Dies dn̄i sicut fur veniet. j.tessa.5.a
Digito eiecit dn̄s demonia. lu.11.c
Digne ambuletis in voca. eph.4.a
Dignus est deus accipere gloriam. apo.4.b
Dignus est agnus qui occisus. apo.5.c
Dij fiunt a populo israel. exo.32.a
Diligite inimicos vestros. lu.6.d
Dilige dn̄m deum tuum. lu.10.e
Diligentibus deum omnia co. in bo. ro.8.c
Dilectio plenitudo legis. roma.13.c
Diligite viri vxores vestras. ephe.5.c
Diligēs fratres in luce ma. j.ioā.2.b
Diligamus inuicem. j.ioā.4.c
Dimidiū bonorum do pauperi. lu.16.b
Dina corrumpitur a sichem. gen̄.34.a
Dionysius ariopagita. act.17.g
Dipsas serpens in solitudine. deut.8.c
Disputatio hieremie cum deo. hiere.12.a
Disputat paulus. actu.24.g
Dissensio pharisaeorum & sa. actu.23.b
Diuisiones gratiarum. j.cor.12.a
Diuites incidunt in ten. j.timo.6.b
Diuortia fiunt mulierū. ij.esdre.3.c
Docet iesus disci. in mōte. mat.5.a
Doctrina mea nō est mea. ioā.7.b
Docere mulieri nō permit. j.timo.2.d
Doech sacerdotes accusat. j.re.22.b
Dn̄s deus sabaoth. hiere.11.d
Dn̄s dirigit corda vestra. ij.tessal.5.a
Dn̄s stat ad iudicium. esa.3.c
Domus saltus sit. iij.reg.7.a
Domus mea domus orationis. lu.19.g
Donauit in pso. chri. pau. ij.cor.2.c
Donauit illi no. qd̄ est super. phil.2.b
Dormit noe denudatus: irri. gen̄.9.c
Dormies sup latus tuū si. ezech.4.a
Draco rufus habēs capita septē. apo.12.a
Ducitur in vxorē rebecca. gen̄.24.g
Ducūt in bonis dies suos. iob.21.b
Due mulieres fornicate. ezech.23.a
Duo fouebuntur mutuo. eccles.4.c
Duo mala fecit populus meus. hiere.2.c
Duorum hominū testimoniū. ioā.8.c
Duodecim filiorū israel bene. gen̄.49.a
Duodecim exploratores. nu.13.b
Duodecim aplos chri. vo. mar.2.b
Duodecim porte ciuitatis. apo.21.d
Dū tempus habem⁹ opere. bonū. gal.6.c
Durū est cōtra stimulū calcitra. act.9.a

¶ De incipientibus a litera. E.

Ecce virgo concipiet. esa.7.c
Ecce ego mit. angelū meum. mal.3.a
Ecce vir nomine zacheus. lu.19.a
Ecce video celos apertos. act.7.g
Ecce venio cito. apo.3.c
Ecce vicit leo de tribu iuda. apo.5.b
Edenda de animalib⁹ mundis. leui.2.a
Edificiū mensuratū. ezechiel.40.b
Edictum exijt a cesare augusto. lu.2.a
Effundā super eos iudi. sopho.3.b
Effundite phia. septē ire. apo.16.a
Egenus xp̄s factus est cū di. ij.co.8.b
Egypti dn̄s ioseph consti. gen̄.41.f
Ego flos campi. canti.2.a
Ego veni in nomine patris mei. ioā.5.g
Ego sum panis viuus. ioā.6.c
Ego sum lux mundi. ioā.8.b
Ego sum pastor bonus. ioā.10.b
Ego et pater vnum sumus. ioā.10.f
Ego lux in mundum veni. ioā.12.g
Ego sum via: veritas & vita. ioā.14.a
Ego stigmata iesu in corpore. gal.6.d
Ego sum iesus quē tu perse. act.9.a
Ego sum alpha & o. apo.1.b
Ego sum primus & nouissimus. apo.1.b
Egredietur noe de arca. gen̄.8.a

Egredietur abraam de terra sua. gen. 12.b
Egredietur dñs de lo. sancto suo. mich. 1.a
Egrotat ezechias et curatur. ij. para. 32.f
Eleazar cadit sub elephan. j. mac. 6.f
Elegerunt stephanũ ple. fide. act. 6.b
Elegit. xij. ap. chri. mat. 19.a. lu. 6.c
Elemosina exo. ꝓ omnia ma. eccl. 29.b
Elemosine cor. asc. in con. act. 10.a
Eleuata est nubes de tab. te. nu. 10.b
Eliphaz improperat iob. iob. 4.a
Elimelech maritus noemi. ruth. 1.a
Eliphaz loquitur cum iob. iob. 22.a
Elimas magus efficit' cecus. act. 13.b
Emitte agnũ dñatorẽ terre. esa. 16.a
Empti em estis precio ma. j. cor. 6.d
Emuli accedunt per vim. neem. 13.a
Emulor vos dei emula. ij. cor. 11.a
Enea non est caro mea. iob. 6.c
Enoch trãsfertur in paradisum. gen. 5.c
Episcopatũ desi. bo. opus. j. tim. 3.a
Ep'la artaxerxis regis. j. esd. 7.b
Ep'la mittitur sup q̃sti. orta. act. 15.d
Ep'lam mittit claudius feli. act. 23.f
Erat iesus eijciẽs demoniũ. lu. 11.b
Erat ioãnes bapti. in ennon. ioã. 3.c
Eratis aliqñ tenebre. eph. 5.b
Eratis sicut oues errãtes. j. pe. 2.d
Erit mons dñi pparatus. mich. 4.a
Erexit moyses taberna. nu. 7.a
Ero mors tua. osee. 13.b
Erumne numerant' trans. deu. 28.b
Erunt homines seipsos amã. ij. tim. 3.a
Esau reprobat': iacob bene. gen. 27.b
Esau acquiritur gratia. gen. 33.a
Esca nos nõ cõmendat deo. j. cor. 8.c
Esto fidelis vsq; ad mortẽ. apoc. 2.c
Estote imitatores dei. eph. 5.a
Estote factores verbi. iac. 1.d
Estote prudentes. j. pe. 4.b
Euãgeliũ iubet chri. pdi. mar. vl. d
Euangeliũ glorie beati dei. j. tim. 1.b
Eue peccatũ quomodo incepit. gene. 3.b
Euge serue bone. lu. 19.c
Excusatio inuitatorum. lu. 14.d
Excussit neemias sinũ suum. nee. 5.c
Exerce te ad pietatẽ. j. tim. 4.b
Exiui a patre et veni in mundũ. io. 16.f
Explanat legẽ moyses. deu. 1.a
Exploratores eliguntur. xij. nu. 13.b
Exploratores mit. a iosue. iosue. 2.a
Expecta me dies multos. osee. 3.b
Expecta me in die resur. sopho. 3.b
Exurge hieru. et sta in ex. baru. 5.b
Ezechias regnat et mo. ij. par. 32.g
Ezechiel pph'eta lo. ad se. ezec. 20.a
Ezechiel vidit cõspe. dñi. eccli. 49.c

¶ De incipientibus a littera. F.

FAbrica tẽpli sa. inci. iij. reg. 6.a
Fac vincula dicit dñs. hier. 27.a
Facilius camelus intrat p fo. mat. 19.c
Facta sunt encenia. ioã. 10.e
Facta est turbatio in via dñi. act. 19.e
Fact' est nu. cre. quinq; milia. act. 4.a
Fact' est terremot' magnus. apo. 11.c
Factũ est preliũ ma. in ce. apo. 12.b
Fames magna in egypto. gen. 47.c
Fauũ mellis co. sponsus. cant. 5.a
Febricitãs curatur a pau. act. 28.b
Fecerũt xpo ce. martha. ioan. 12.a
Fecerũt filij trãsmi. de. j. esdre. 6.d
Fecit xps flagel. de funi. ioan. 2.c
Federis tabernaculum fit. exo. 26.a
Fedus pepigi cũ oculis meis. iob. 31.a
Fedus cũ roma. initur. j. mach. 8.c
Federati signantur. nee. 10.a
Festa celebrant' ter in anno. exod. 23.b
Festa legalia quõ fieri de. leui. 23.a
Festinem' ingredi in illã re. hebr. 4.c
Festucã fratris videns. lu. 6.f
Ficus boni et mali. hier. 24.a
Fides est sub sperã. rerũ. hebre. 11.a
Fides sine operibus mortua est. iac. 2.c
Fidelis amicus funda. vite. eccli. 6.b
Fidelis est deus q̃ remit. peccata. j. ioã. 1.d
Fiduciã habemus ad deũ. j. ioã. 3.d
Fili q̃d fecisti nobis sic. luc. 2.g
Filij noe post diluuiũ. gene. 10.a
Filij iuda redeũt sub cyro. ij. esdre. 2.a
Filij aman suspenduntur. hest. 9.b
Filios multos habuit dauid. j. para. 3.a
Filie salphaad petunt here. nu. 27.a
Finis meridiane plage. iosue. 15.b
Finis precepti charitas. j. tim. 1.a
Flagris et taureis crucia. ij. mac. 7.a
Flet ppl's israel vo. reuer. in egy. nu. 14.a
Flet ppl's peccata sua. exo. 33.b
Flet ppl's loquente angelo. iudi. 2.a
Flent dauid et ionathas simul. j. re. 20.g
Flent sacerdotes ante al. j. macha. 7.f
Fleuit ezechias. iiij. reg. 20.a.
Fleuit super hierl'm christus. luc. 19.f
Fletus et stridor dentium. luc. 13.f
Flos de radice eius ascẽdet. esa. 11.a
Flumina intrant mare omnia. eccl's. 1.b
Fluuius aque viue vt cry. apoc. 22.a
Fluxus sanguinis mundatur. leui. 15.d
Fons hortorum puteus. canti. 4.d
Fons cuius aque non deficient. esa. 58.b
Fons iacob. ioan. 4.a
Fontes duodecim aquarum. exod. 15.d

Fossas faciant propter aquas. iiij.re.3.c
Fratres ioseph re.ad pa. gen.45.g
Fraternitatis amatores. j.pet.3.b
Fraus contra iudam. ij.macb.14.c
Fregit eneas cathenas. iudic.28.c
Frenũ ponã in labijs tuis. esa.37.f
Frenũ ponã in ma.tuis. ezech.38.a
Frons tua erea est. esa.48.a
Fructus ligni vite in me.pa. gen.2.b
Fructus spũs est charitas. gala.5.d
Fuga agar et ismael. gen.16.c
Fuge peccatũ vt colubrũ. eccli.21.a
Fuge a muliere extranea. puer.2.c
Fugiẽtes concupiscentiã. ij.petri.1.a
Funda dauid qua occi.goliath. j.re.17.e
Fune precinguntur renes. iob.12.c
Fundamẽta ciui.ꝛ noia la. apo.21.f
Fumus tormẽtoꝝ in secula. apo.14.c
Furta quadrupliciter resti. exo.22.a

¶ De incipientibus a litera. G.

GAbaon locus expugnatur ios.10.b
Gabriel angelus apparuit. dan.9.f
Gabriel angelus mittitur marie. luc.1.c
Garrulam mulierem fuge. puer.7.b
Gaudete perfecti estote. ij.coꝝ.13.c
Gaudete in dño semper. phili.4.a
Gaudeam⁹ ꝛ exultemus ei. apo.19.b
Gladius acutus. apoca.1.d
Gloriatio nostra nõ est bona. j.coꝝ.5.b
Gloriamur in deo. rom.5.b
Gloriamur in spe ꝛ tribula. rom.5.a
Gloria viri est mulier. j.coꝝ.11.b
Gloria nostra testimo.cõscietie. ij.coꝝ.1.c
Gloria deo ꝛ imperiũ. apo.1.b
Grando destruxit vineas. exo.9.f
Gr̃a vobis ꝛ pax ab eo. ij.coꝝ.1.a
Gr̃a saluati estis per fidẽ. eph.2.b
Gr̃a oibus qui diligunt iesum. eph.6.d
Gr̃a dñi iesu cũ oibus vobis. apo.22.d
Gr̃as ago semp deo pro vobis. j.coꝝ.1.a
Gratias ago deo meo. phili.1.a
Gr̃as agim⁹ deo sine inter. j.tes.2.c
Gr̃as agimus tibi dñe deus. apo.11.d
Gr̃am dei inuacuũ non re. ij.coꝝ.6.a
Gr̃am notã facimus vobis. ij.coꝝ.8.a
Grandis numerus gentiũ dauid. j.para.12.g
Grandis aquila alarum. ezec.17.a
Gratis euang.euangelizaui. ij.coꝝ.11.b
Gratis accepistis: gratis date. mat.10.a
Gratulatio vestra abundet in. phil.1.d

¶ De incipientibus a litera. H.

HAi oppidum capitur. ios.8.a
Habes multa bona in an. luc.12.c
Habẽs angelus thuri.aureum. apo.8.a
Habentes pontificem magnũ. heb.4.d
Habuimus fiduciam in deo. j.tess.2.a
Hec vidua plus misit ꝙ omnes. lu.21.a
Hec est vita eterna. ioã.17.a
Hec oia operatur idẽ spũs. j.coꝝ.12.b
Hec mulier modo in adulterio. io.8.a
Hec est victo.que vin.mun. j.ioã.5.a
Heliseus mittit sal in vas. iiij.re.2.d
Helias ꝓpheta quasi ignis. eccl.28.a
Hereditas nostra est ad alie. thre.5.a
Heredes dei ꝛ coheredes xp̃i. rom.8.c
Hereticũ hominẽ deuita. titũ.3.c
Herodes occidit iacobum. act.12.a
Hester regnat pro vasthi. hester.2.b
Hi sunt due oliue ꝛ duo can. apo.11.a
Hierusalẽ que occidis prophe. luc.13.g
Hierico ciuitas cadit. ios.6.c
Hieremias inclusit ar.te. ij.mac.2.a
Hiram rex dat ligna ad tem. iij.reg.5.b
Hircus pugnat cũ ariete. da.8.b.c
Hic peccatores recipit. lu.15.a
Hic homo ciuis romanus. act.22.g
Hic est verus deus et vita eter. j.ioã.5.d
Hiacynthino vase omnia in. nu.4.a
Hoc est preceptum meum. j.io.5.b
Hoc sentite in vobis. phili.2.a
Holocausta pro populo. leu.16.b
Holofernes dux mittitur. iudi.2.b
Homicidium incognitum. deu.21.a
Homo diues tor.labia sua. puer.19.a
Homo de terra creatus a deo. eccl.17.a
Homo quidã incidit in latrones. luc.10.e
Homo quidã erat diues. luc.16.e
Homo pcti filius pdi.antichri. ij.tess.2.a
Honestauit illũ in laboribus. sap.10.b
Honora patrem et matrem. mat.15.a
Honorãs patrẽ iocundabit. eccl.3.a
Honora medicũ ꝓpter necessitatẽ. eccl.38.a
Honorabile connubium. hebr.13.a
Horror sempiternus inhabi. iob.10.d
Hospites et aduene. eph.2.d
Hospitales inuicem. j.pe.4.b
Hostia immolatur. leui.1.a
Hostia pacificorum. leui.3.a
Huius rei gratia fle.genua mea. eph.3.c
Huius rei gratia ego paulus vin. eph.1.a
Humiliamini in conspe.dei. iac.4.e
Humiliamini sub po.manu. j.pet.5.b
Humiliati sa.exal.caput il. eccl.11.a
Humilibus dat gratiam deus. iac.4.b
Hydropicus sanatur. luc.14.a
Hyeu regnat. iiij.reg.9.b
Hylarem datorem diligit deus. ij.coꝝ.9.b

¶ De incipientibus a litera. J.

IAcob et esau nascuntur. gen.25.c
Jacob septem annis ser. gen.29.b

Iacob reces. a labam cum uxo. gen.31.c
Iacob luctatur cum angelo. ge.32.f
Iacob ascendit in egyptum. gen.47.a
Iacob benedixit filios suos. gen.49.a
Iason ambiebat sa. ij.mach.4.a
Idola estimabantur dij. sap.15.a
Idola argen. ⁊ auri abij.bo. esa.31.b
Idola ausc. de ter. iuda. ij.para.5.b
Iesu fili dauid miserere mei. lu.18.c
Iethro sacer. dat moysi co. exo.18.c
Ignē veni mittere in terram. lu.12.f
Ignis deuorauit nadab. leui.10.a
Ignis consu. quinquagenarios. iiij.reg.1.c
Ignis cecidit super holo. ij.para.7.a
Ignis egre. de aqua piu. ij.mach.1.b
Ignorantie peccatum. leui.4.a
Ille probatus est quē deus cō. ij.cor.10.d
Illusores venient no. die. ij.pe.3.a
Illusus ⁊ flagellatus iesus. io.19.a
Imitatores mei estote. j.cor.11.a
Immolatur hostia. leui.1.a
Improperatio pec. legis. sap.2.b
In carne non sm carnem. ij.cor.10.a
Iabir iudi. israel. xxij. annos. iudi.10.a
Incarcerantur paulus ⁊ sila. act.16.e
Incitat dauid sathan. j.para.21.a
Induite armaturam dei. eph.6.c
Infirmatur quis indu. presbyte. iacobi.5.c
Ingreditur iudith ad ho. iudith.10.d
Inimicus vobis factus sum. gal.4.c
Iniuriam qui facit recipiet. col.3.d
Iniquitas di. inter deum ⁊ vos. esa.59.a
Iniqua non sunt faciē. in iudi. leui.19.g
Iniqui regnum dei non possi. j.cor.6.b
In obedientia vnius facti sunt. ro.5.b
In principio erat verbum. ioā.1.a
Intrauit arcam noe cum ce. ge.7.b
Intrauit iesus quoddam castel. lu.10.g
Intrabunt lupi rapaces. act.20.f
Inuisibilia dei a crea. mundi. ro.1.c
Inuitat hester regem ad con. hest.5.c
Ioas regnauit in hierusalem. iiij.re.12.a
Ioachim predi. a hiere. hiere.22.e
Ioachim fit seruus nabu. iiij.re.24.a
Ioathan regnat ⁊ moritur. ij.pa.27.a
Ioiada coronat ioas. ij.parali.23.c
Ioannes succe. simoni. j.mach.16.d
Ionathas cum filio occi. j.mach.12.g
Iordanis fluuius pertransitur. iosue.3.d
Ioseph venditur hismaelitis. gen.37.f
Ioseph accusatur a domina. gen.39.c
Ioseph dñs egypti insti. gen.41.c
Ioseph noscitur a fratribus. gen.45.b
Ioseph moritur. gen.51.d
Iosue confortatio. iosue.1.b
Iosue memoria sit. eccl.46.a
Iosias regnat. iiij.re.22.a
Iosaphat regnat. ij.para.17.a
Iosias bene ⁊ iuste regnat. ij.para.34.a
Ismael ⁊ agar fugiunt. gen.16.b
Isboseth occiditur dolose. ij.re.4.a
Ipse est pax nostra. ephe.2.c
Ipse est caput corporis ecclesie. col.1.c
Ipse erit mihi filius. apo.21.b
Ite in castellum qd contra vos est. lu.19.e
Ira sine misericordia impijs. sap.19.a
Ira dni in mi. conuer. est. ij.mach.8.a
Ira viri iusti dei non operatur. iaco.1.c
Iram effundam quasi aquam. osee.5.c
Iracundia interficit stultum. iob.5.a
Iracundus incendit litem. eccli.28.b
Isaac offertur pro victima. ge.22.b
Iubileus annus seruetur. leui.25.b
Iubilatio esdre ⁊ leuitarum. ij.esd.9.g
Iudas dux efficitur. iudi.1.a
Iuda salua. in diebus illis. hiere.23.c
Iudex xps viuorum ⁊ mor. act.10.f
Iudicium durissi. qui presunt. sap.6.a
Iudicium verum iudicate. zach.7.c
Iudicium dei est sm veritatem. roma.2.a
Iudicabo te sm vias tuas. eze.7.g
Iudicabo cum peste ⁊ san. eze.38.g
Iudicatur homo ex operibus. iacobi.2.d
Iudicium sine mi. qui nō facit mi. iacobi.2.c
Iugum augmenta. roboam. ij.pa.10.b
Iugum imponunt apostoli. act.15.c
Iurare nolite nec per celum ⁊c. iacobi.5.c
Iurauit dñs in anima sua. amos.6.c
Ius regis statuitur. j.reg.8.c
Iussit eos bap. in nomine iesu. act.10.g
Iustus non abijt post aurum. eccli.31.a
Iustus perijt ⁊ nemo reco. esa.57.a
Iustus ex fide viuit. aba.2.a.ro.1.b
Iustus vix saluabitur. j.pe.4.d
Iusti fulgebunt sicut sol. mat.13.f
Iusti stabunt in magna cō. sap.5.a
Iuste ⁊ vere vie tue. apo.15.b

¶ De incipientibus a litera. L.

Labora sicut bo. miles. ij.timo.2.a
Lac caprarum suffi. in ci. prover.27.d
Lachis oppidum capitur. iudi.18.b
Lamentatio sare. tob.10.b
Lambunt aquam cum lingua. iudi.7.b
Languorem breuem pre. me. eccli.10.b
Lapidabant stephanum. act.7.g
Lapis angularis. esa.28.d
Lapides.12. de iordane. iosue.4.a
Lapides preciosi notantur. eze.28.c
Laqueo capiuntur aues. eccle.9.c
Laus raguelis ⁊ aliorum. tob.8.b

Laudes dicunt deo angeli.	apo.19.a
Laudes patrum memo.	eccli.44.a
Laudat xps ioan.bap.	mat.11.a
Lauerunt stolas suas in san.	apo.7.d
Lazarus infirmatur languens.	ioã.11.a
Ledentur bo.nõ ha.sig.dei.	apo.9.a
Legatum misit dñs ad gen.	abdi.1.a
Legis precepta replicantur.	deu.6.a
Legit librum legis esdras.	neemie.8.a
Leo occiditur a sansone.	iudic.14.b
Leo factus est magnus.	ezech.19.a
Leprosus mundatur.	luce.5.c
Leprosa est facta ma.moysi.	exo.4.b
Leprosi separari iubentur.	leui.13.b
Letare sterilis que non paris.	gal.4.d
Leui datur pars sortis.	iosue.21.a
Leuites quidam vxorẽ mor.	iudi.19.g
Lex datur in monte sina.	exo.20.a
Lex haberi debet inspẽsa ante.	deu.11.c
Lex et prophete vsq ad ioan.	lu.16.d
Lex propter transgressionem posi.	gal.3.c
Lex iram operatur.	roma.4.c
Lex iusto non est posita.	j.timo.1.b
Libant regi celi liba.	hiere.44.d
Liber signatus est.	esa.29.d
Liber scriptus intus et foris.	apo.5.a
Librũ sume grandem tibi.	esa.8.a
Libenter sufferitis insipiẽtes.	ij.cor.11.d
Lignũ benedi.per qđ fit iusti.	sapiẽ.14.a
Lignum fumigans non extin.	esa.42.a
Lignum vitis igni datur.	ezech.15.a
Lignum vite fructus.	gene.2.b
Lingua ignis est vniuersitas.	iaco.3.b
Lingua priuatur nichanor.	ij.mac.15.f
Lisias vidit et fugit.	j.macha.4.d
Litera occidit: sp̃us viuificat.	ij.cor.3.b
Litere noue mandantur.	hester.16.a
Locusta deuorat segetes.	exo.10.c
Lotis manibus manducare.	mar.7.b
Loquebantur disci.verbum dei.	actuũ.4.f
Lucas medicus vos salu.	col.4.d
Lucerna corporis est oculus.	luce.11.c
Lucerne ardentes in manibus.	lu.12.e
Lucerne ponuntur circa tabn.	nu.8.a
Lucifer cadit cum angelis.	esa.14.c
Luctatur iacob cum angelo.	geñ.32.f
Luna facta est nigra sicut san.	apo.6.d
Lima ferrarius operatus est.	esa.44.b
Lupus non associetur agno.	eccli.13.c
Lux solis septempliciter.	esa.30.f
Luxuriosa res vinum.	pro.20.a
Luxerunt speciosa pastorum.	amos.1.a
¶ De incipientibus a litera M.	
MAdian habet multa.	nu.22.a
Magna iudicia dñi.	sapien.17.a
Magna et mirab. opera tua.	apo.15.e
Maiestas dñi ingres. est tẽ.	eze.43.a
Maior horum est charitas.	j.cor.13.d
Maior corde nostro deus.	j.io.3.d
Mala dantur malis.	leui.26.per totum.
Maledictionibus dicatur amen.	deu.27.c
Maledictiones dñi.	malach.2.a
Maledixit iob diem natiui.	iob.3.a
Mãna pluit de celo.	exo.16.c
Manasse tribui sors datur.	iosue.17.a
Manasses rex regnat.	iiij.regum.2.a
Mandatũ nouũ xps dat.	io.13.d
Manet hiere.cum godo.	hiere.40.b
Mansuetus esto ad verbum dei.	eccle.5.c
Manibus meis descripsi te.	esa.49.d
Manus scribit in pariete.	dañ.5.a
Manus arida sanatur.	luce.6.b
Mardocheus vestes scidit.	hester.4.a
Marcum adduc tecũ qr mi.	ij.ti.4.a
Maria soror aaron le.percutitur.	nu.12.c
Maria optimam partem elegit.	lu.10.g
Matathias pugnat.	j.macha.2.a
Mel ionathas comedit.	j.re.14.d
Melchisedech sacerdos.	heb.7.a
Melius est habere parũ cum iu.	puer.16.b
Melius est ire ad do.luctus.	eccle.7.a
Melius est nubere q̃ vri.	j.cor.7.b
Memento vnde excideris.	apo.2.d
Memento creatoris tui.	eccle.12.a
Memoria sermonũ exter.	sap.16.b
Memoria comparatur cineri.	iob.13.b
Memoriã vestri fa.in orationi.	phili.1.a
Mendacium locutus es:nõ vi.	zacha.13.b
Mendicus nomine lazarus.	lu.16.e
Mens iusti meditabitur.	puer.15.d
Mensura peccati plagarum.	deu.25.a
Mensuratio per quatuor vẽ.	eze.42.a
Mentiri noli verbis tuis.	eccli.7.b
Meum est argentum et aurum.	agge.2.b
Michas fecit sculptile.	iudi.17.a.b
Michael consurget prin.	dañ.12.a
Michael et angeli prelia.	apo.12.b
Migrant filij in captiuitate.	nee.5.a
Mihi autem absit gloriari.	gal.16.b
Mihi viuere christus est.	philipeñ.1.c
Mille anni sicut dies vnus.	ij.pe.3.b
Militia est vita ho.super ter.	iob.7.a
Milui congregati sunt.	esa.34.d
Miluus cognouit tps suum.	hiere.8.c
Minatur dñs domui israel.	eze.6.a
Miracula iesu christi.	lu.7.a.b
Miphiboseth occur.in oc.	ij.reg.19.d
Misereor super turbã dicit.	mar.8.a
Misit sedechias ad hiere.	hie.21.a
Missus est angelus gabriel.	lu.1.c

Quos ego amo: ar. ⁊ casti. apo.3.d
¶ De incipientibus a litera R.
Rachel plorat filios. hiere.31.c
Radix omnium ma. cu. j.timo.6.b
Rami olivarum portantur. mat.21.a
Ramos palma. acceperunt. ioã.12.b
Rapsaces loquitur contra do. esa.36.a
Rebecca ducitur in uxorem. geñ.24.g
Rebecca gene. iacob ⁊ esau. geñ.25.c
Rebecce nutrix moritur. geñ.35.b
Recedite ab idolis. ezech.14.b
Reconciliati sumus per mortem. rom.5.b
Rector si positus es: noli ex. eccli.32.a
Rectores orbis deos puta. sap.13.a
Recūbe in nouissi. loco. lu.14.b
Redemisti nos deo in san. apo.5.c
Redēpti estis non au. ⁊ argē. j.pe.1.d
Reddite que sunt cesaris cesa. lu.20.d
Regnare facit deus hypo. iob.34.d
Reges quattuor vincuntur ab. geñ.14.c
Regē videbunt in decore. esa.33.c
Regem volebant facere xp̄m. ioã.6.b
Regnum dei intra vos est. lu.17.e
Regnum dei nō in sermone. j.cor.4.d
Regina austri surget in iudi. lu.11.d
Reguli filius infirmabatur. ioã.4.g
Regina saba venit a fini. ij.para.9.a
Remoue a te os prauum. puer.4.d
Renouamini spū mētis vestre. eph.4.f
Repleti sunt oēs spiritusancto. actuū.2.a
Repudij libellus. deu.24.a
Reputatus est vt leprosus. esa.53.b
Respice superbos ⁊ cō. eos. iob.40.b
Resurrectio christi. mat.28.a
Reuertere sunamitis. canti.6.d
Reuelabunt celi iniquita. eius. iob.20.d
Reuelabo pudē. tua in fa. nañ.3.b
Rex geraris abstu. sarā ab. geñ.20.a
Rex tuus veniet tibi iustus. zach.9.b
Rex regum ⁊ dñs dominantium. apo.19.c
Rex constituetur quē deus ele. deu.17.c
Risit sara post ostium taber. geñ.18.b
Risus dentium ostēdit stultum. eccli.19.d
Rixam non facies cum iracū. eccli.8.d
Rogat thobias angelū ire. tob.9.a
Romā venit paulus cum ce. actuū.28.d
Rote quattuor iuxta cherubin. eze.11.d
Ruben ⁊ manasses redeunt. iosue.22.b
Rubiginē aufer de argen. puer.25.a
Rubus visus est comburi. exo.3.a
Ruina sansonis per colū. iudi.16.g
Ruit hester coram assuero. hester.15.c
Ruth sequitur messores in cam. ruth.2.a
¶ De incipientibus a litera S.
Saba regi. venit in hie. iij.re.10.a
Sacerdos summus fit. exo.28.a
Sacerdos consecratur aaron. leui.8.a
Sacrificium offert aaron. leui.9.a
Sacrificium pro leproso. leui.14.a
Saltabat filia herodiadis. mar.6.c
Saluatorem expectamus. phil.3.d
Salutatio marie ad elizabeth. lu.1.d
Salus datur infirmis. mat.8.a
Samaritanus fecit miam. lu.10.f
Samuel nascitur de anna. j.reg.1.c
Samuel dormiebat in temp. j.reg.3.a
Sanabo contritiones tuas. osee.14.b
Sctūs: sctūs: sctūs clama. esa.6.a
Sanctificati per oblationē iesu. heb.10.b
Sanguinis fluxus quō curatur. leui.15.d
Sanguis ponatur super postes. exo.12.a
Sanguis vester sup caput vestrū. actuū.18.b
Sanguinem nō comedetis. leui.17.c
Sanson nunciatur ab ange. iudi.13.a
Sansonis interitus per co. iudi.16.g
Sapientia fons dñi. eccli.1.a
Sapientia septem colūnas. puer.9.a
Sapientia bonis iacet in vul. eccle.8.a
Sapientia mundi stultitia est. j.cor.3.b
Sapientiā petiuit salomon. iij.reg.3.a
Sapite que sursum sunt. col.3.a
Sara virgo exaudita a deo. tob.3.b
Saul rex israel moritur. j.para.10.d
Sathanas transfi. se in an. ij.cor.11.c
Scalā vidit iacob in som. geñ.28.c
Scientia inflat chari. edifi. j.cor.8.a
Scribe vocantur. hester.2.c
Scabrones serpē. mittantur. deu.7.c
Sedechias rex iuda exce. hie.39.b
Secretum meum mihi. esa.24.c
Scdm miam suam sal. titum.3.b
Sedeo regina ⁊ vidua. apo.18.c
Sedet in throno salomon. iij.re.2.c
Sedebit populus in pul chri. esa.32.d
Semen seminatur. mat.13.a.d
Senes sint sobrij ⁊ pudici. titum.ij.a
Seniorem ne increpaueris. j.timo.5.a
Seon rex amorreorū percutitur. deu.2.g
Separatur abraā a loth. geñ.13.c
Septē annis seruiuit iacob. geñ.29.d
Septem boues crasse. gene.41.a
Septem filij de saul cruci. ij.reg.21.b
Septem mulieres appre. esa.4.a
Septem fratres occiduntur. ij.mach.7.a
Septem sortes tribuum. iosue.19.a
Sequūtur discipuli xp̄m. luce.5.c
Serpens erigitur in deserto. nume.21.b
Sermo vester sit sale conditus. col.4.a
Seruiunt per menses sacer. j.para.27.a
Sermo vester sit: est est: non non. iaco.5.c

Jacobi.ii. in qua ad patientiaz suadet: et apud deum non esse personarum acceptionem docet: malaq; ex vitio lingue provenientia aperit: bella et controversias reprehendit: et ad virtutes inducit. Et hz cap.5.
¶ Petri.i. in qua sanctus petrus gratias agit deo q passione filij sui gen⁹ humanum salvavit: ad recte vivendum omnes erudiens. Et habet capitula.5.
¶ Petri.ij. in qua apostolus inducit credentes ad tenendum fidei veritatem: hereticorum damnans falsitates: et sm christi adventum conscribens. Et habet capitula.3.
¶ Joannis.i. in q joannes testificatur de verbo veritatis et vite ad confessionem peccatorum: hortans et affirmans nos iesum habere advocatuz ad patrem: amorem mundi dissuadens: et ad dilectionem dei et proximi inducens. Et hz cap.5.

¶ Joannis.ij. in qua electam et filios ei⁹ commendat ad fraternam hortans charitatem: et vt hereticos devitent admonet. Et hz cap.i.
¶ Joan. iij. in qua gaium pietatis causa extollit: vt qz constans sit hortatur. Et habet capitulum.i.

¶ Jude. in qua iudas omnes de salute propria monet: inducens altercationem michaelis cum sathana: detestatur quoqz hereticorum vitia. Et hz ca.i. sm alios.2.
¶ Apocalypsis i qua agitur de revelationibus factis ioan. per angelum in pathmos insula: et de tribulationib⁹ quas ecclesia xpi tunc patiebatur: et in fu-

1 beatus vir q tentationem ¶ Suffert
2 et demones credunt. Tu credis
3 null⁹ hominu domare pot. Linguam
4 et lucrum faciemus. Mercabimur
5 sit sermo vester: Est non

1 sanguine redempti estis. ¶ Agni
2 estote omni humane creature. Subiecti
3 patimini propter iustitiam beati. Si quid
4 in omnibus charitatem habentes. Mutuam
5 qt adversarius vester diabolus. Vigilate

1 voce delapsa ad deum. ¶ Filius est meus
2 noe iustitie preconem custodivit. Octauum
3 frater noster paulus. Carissimus inde

1 ab initio: qd audiuimus: qd vidim⁹ oculis. ¶ Quod fuit
2 prodierunt: sed non erant ex nobis. Ex nobis
3 qm translati sumus de morte ad vitam. Scimus
4 charitas eius in nobis est. Perfectaqz
5 qui testimonium dant in terra: spiritus: aqua et sanguis. Tres sunt

1 domine: senior et natis eius quos ego diligo. ¶ Electe
1 senior: charissimo quem ego diligo in veritate. ¶ Gaio

1 iesu xpi seruus. ¶ Judas
2 michael cum diabolo disputans. Archangelus
3 prophetauit. Ecce venit dns in sctis milib⁹. Enoch

1 candelabra aurea vidi. ¶ Septe
2 ecclesie eum dicuntur. Bis bine
3 ecclesie dicentur. Tres
4 posita erat in celo. Sedes
5 quis est dignus signacula eius. Soluere
6 sigillum soluitur et precedentia. Sextum

7
cētū q̄draginta q̄ttuor.
Milia

8
aureū habēs angelus.
Thuribulum

9
abyssi aperuit.
Puteumq;

10
septem locuta sunt.
Tonitrua

11
duo occidentur.
Testes

12
Michaelis cū dracone.
Pugna

13
bestie ascendunt.
Due

14
sancti cāticū nouum.
Cantant

15
vidi septē āgelos hñtes.
Plagas

16
effūdūt septē āgeli.
Phialas

17
veni ondā tibi dānationē magne.
Meretricis

18
reges terre su
per babylon.
Flebunt

19
beati qui vocati sunt.
nuptiarum agni.
Ad cenam

20
corpora mor
tuorum.
Surgunt

21
ornatam viro suo.
Sponsam

22
et merces mea mecum est.
Venio iam.

turū passu
ra erit: et de
suppliciis
damnatorū
ac pmiis ele
ctorū. Et hz
capitu. 22.

Finis tabule tertie.

¶ Tabula quarta alphabetica ex singulis libris et capitulis totius biblie: tam ex veteri quam novo testamento: a reverendo in sacra scriptura magistro Gabriele bruno veneto ordinis minorum: ministro provincie terre sancte: summa cura et sollicitudine composita ac ordinata: per quam quamcunque materiam vel historiam in quocunque librorum biblie positam incipiendo quandoque a vocabulis: quandoque a verbis: et nonnunquam etiam a propriis nominibus non minus facillime quam copiosissime poteris invenire: quod si una et eadem historia sub diversis vocabulis repetatur non ignoranter actum reputetur: sed ut facilius talis historia reperiatur. Invenietque diligens lector in hac nova presenti annotatione non solum librorum atque capitulorum singulorum quotas: sed etiam per singula interstitia ac paragraphos suas appropriatas literas quibus faciliter ad manum omnia comperiet.

¶ De incipientibus a litera. A.

Aaron fit summus sacer. exo.18.a
Aaron consecratur sacer. levi.8.a
Aaron offert sacrificium. levi.9.a.b
Abel occiditur a cain. gen.4.b
Abela civitate proverbium. ii.re.20.f
Abiiciamus opera tenebrarum roma.13.d
Abortivus melior quam qui ex. si. eccl.6.b
Abraam egreditur de terra sua. gen.12.b
Abraam a loth separatur. ge.13.c
Abraam vicit quatuor reges. ge.14.c
Abraam credidit deo. ge.15.b
Abraam offert filium pro victi. ge.22.b
Abraam duos filios habuit. gal.4.c
Abrae dicte sunt repromis. gal.3.c
Abner occiditur a ioab. ii.reg.3.e.f
Abias rex super iudam re. ii.para.13.a
Absalon fugit patrem david. ii.re.13.g
Abstinere a carnalibus desi. i.pe.2.g
Absterget deus omnem lachry. apo.21.b
Absque synagogis fa. vos. io.16.a
Absumit saram abimelech. ge.20.a
Achan lapidatur. iosue.7.d
Achaz rex regnat. iiii.reg.16.a
Achaz moritur. ii.para.28.d
Accepi a domino quod et tradidi vo. i.cor.11.e
Accepistis iesum: in ipso am. col.2.b
Accipiens a deo patre honorem. ii.pe.1.d
Acceptio perso. non est apud deum. col.3.d
Achior ve. dicit ho. iudith.5.a.b.c.d
Accusatur ioseph a dna. ge.39.c
Accusator fratrum nostrorum. apoc.12.c
Adolescentiores vi. devi. i.timo.5.b
Adonai manifestatur moysi. exo.6.a
Adorabunt deum viri de lo. sopho.2.c
Adoratur christus a magis. mat.2.b
Adolescentiam nemo con. i.timo.4.c
Adolescentule vi. suos ament. titum.2.a
Adolescentes subditi senio. i.pe.5.b
Administratorii sunt spiri. heb.1.d
Advocatum habe. ie. chri. i.ioan.2.a
Afflictus est ionas afflictione. ione.4.a
Agag rex occiditur. i.reg.15.g
Agar ancilla sarai fugit. ge.16.b.c
Agareni tra. sunt in ma. isrl. i.pa.5.c
Age peniten. et prima opera fac. apo.2.b
Agnus stabit super mo. sion. apo.14.a
Ahias prophe. uxo. hiero. iii.re.14.b
Alexander occiditur. i.mach.11.d
Altare ordinatur. exo.30.a
Altare fit de lignis sethim. exo.27.a
Altare sacratur unctione. levi.18.b
Altare scissum in bethel. iii.reg.13 a
Alchimus occiditur. i.mach.9.f
Alia claritas solis alia lune. i.co.15.e.f
Alligari et mori pro christo. act.21.c
Amasias regnat in iudea. ii.pa.15.a
Aman multum exaltatur. hester.3.a
Ambulare in sapientia. col.4.a
Amicitia huius seculi ini. est iaco.4.a
Amon de quo prophetat ezechiel. ezec.25.a
Ananias vendidit agrum act.5.a
Angit pharao israel. exod.5.b
Angelus luc. cum ia. ge.32.f. osee.12.a
Angelus bo. mis. est po. iu. ii.mach.2.b
Angelus non ap. semen abrae. heb.2.d
Angeli quatuor super quatuor. apo.7.a
Angelus amictus nube et iris. apo.10.a
Annis septem servivit iacob. ge.29.d
Anime tue miserere. eze.30.d
Animam christus posuit pro nobis. i.ioan.3.c
Animal primum simile leoni. apo.4.c
Ante bibentes excori. virge. ge.30.f
Antiochus spoliat templum. ii.mach.5.c
Antiochus moritur in fetore. ii.mach.9.d
Antichristus est qui ne. pa. et fi. i.ioan.2.c
Antichristus est qui non confitetur. ii.ioan.1.b
Anulum tradit aman mar. hester.8.a
Annus tyberii cesaris. lu.3.a
Apparuit in som. iacob scala. ge.28.c
Apparuit iesus dis. su. post re. io.21.b
Apparuit gratia salvatoris nostri. titum.2.c
Apparuit benignitas salva. titum.3.b
Apparuerunt illis dispartite lin. act.2.a
Aperit et nemo claudit. apoc.3.b
Appellavit cesarem paulus. act.25.c
Apollonius occiditur. i.mach.3.b
Apostoli petri liberatio. act.5.g
Apollo iudeus credens predi. act.18.f
Aqua versa est in sangui. exod.7.c

Aquam de bethleem cõ. da. j.para.11.d
Aquam conuertit iesus in vinũ. io.2.b
Aquam percussit de pe. moy. exo.17.b
Aquam lasso non dedisti. iob.22.a
Aque egresse bis percutiens. nu.20.b
Acquirit iacob gratiam esau. ge.33.a.b
Acquisitio sapientie meli. auro. puer.3.b
Arbitror omnia vt stercora. phil.3.b
Arbor non faciens fructum. lu.3.b
Arbor que non facit fruct. bo. mat.7.c
Arca noe fit in centum annis. gene.6.a
Arcam intrat noe et alij. gene.7.a
Arcã post diluuiũ egreditur. gene.8.c
Arca dei transfertur in templum. ij.par.5.a
Arca dei de domo amina. ij.regũ.6.a
Arca transfertur de do. obe. j.pa.15.d
Argentũ et aurũ non est mihi. act.3.a
Argentea vasa po. fi. israel ab. exod.12.e
Argue peccantem. j.timo.5.d
Artaxerxes scribit esdre. j.esdre.7.b
Artifex beseleel eligitur. exo.31.a
Ascendit Ja. in egy. ad Jo. ge.46.d
Assecutus es meam doc. ij.timo.3.c
Asina balaam loquitur. nume.22.e
Aspersio sangui. vitule fit. leui.16.c
Aspicient in quẽ confixerunt. zach.12.c
Assur virga furoris dei. esa.10.b
At vbi venit plenitu. tpis. gal.4.a
Athalia mulier regnat. iiij.reg.11.a
Athenis paulus predicat. act.17.d
Audite celi que loquor. deu.32.a
Audi israel mandata vite. baruch.3.b
Audiui vocẽ quarti animalis. apo.6.b
Audiui vocem vnius aquile. apo.8.d
Auferet deus oẽm lachry. esa.25.c
Aurum dat dauid pro templo. j.para.22.c
Aurum põderatum datur. j.esdre.8.g
Aurum et argẽtum eruginauit. iac.5.a
Aioth iudicat et occi. eglon. iudi.3.b.c
Azael percutitur ab abner. ij.re.2.e
Azyma comeditur. mat.26.b

¶ De incipientibus a litera. B.

Babylonis turris edifi. ge.11.a
Babylon cecidit. hiere.51.a
Baal idoli sacer. ab. he. oc. iij.reg.18.f
Balaam benedixit populũ israel. nuũ.23.b
Baldath loquitur ad iob. iob.8.a
Baptizatur christus in iordane. mat.3.c
Baptizari in nomine iesu. act.8.a
Barbe raduntur nun. dauid. ij.reg.10.a
Barach vincit zizaram ducem. iudic.4.d
Beatus qui semper est pauidus. pro.28.b
Beatus venter portans christum. lu.11.d
Beatus vir qui suffert tentatio. iaco.1.b
Beatus qui legit et audit verba prophetie hu-
ius. apoc.1.a
Beati mortui qui in dño mori. apo.14.c
Beati qui custodiunt vestimenta. apo.16.c
Beati qui ad cenã agni vo. sunt. apo.19.b
Beati qui lauant stolas in sang. apo.22.c
Bel destruitur propter danielem. dan.14.d
Bellum contra inimicos. deu.20.a
Benadab rex syrie. ij.para.16.b
Benedicitur iacob ab isaac. ge.27.d
Benedixit iacob filios suos. ge.49.a
Benedictio duodecim tri. deu.33.a
Benedixit samuel dauid. j.reg.16.c
Benedixit dñs iob nouissi. iob.42.c
Benedictus qui venit in noĩe dñi. lu.13.g
Benedictus deus et pater etc. eph.1.a.j.pe.1.a
Benedictio claritas: et sapientia. apo.7.c
Benefac iusto et inueni. retri. eccl.12.a
Beniamin nascitur. gene.35.c
Beniamin cum fra. ve. ad. gene.43.d
Beniamin genus. j.para.8.a
Bestia septẽ capitum de ma. apo.13.a
Beseleel artifex. exod.31.a
Bethsabee concepit de dauid. ij.reg.11.a
Bibe aquam de cisterna. prouer.5.e
Binos mittit christus disci. lu.10.a
Blasphemus lapidetur. leui.24.c
Blasphemat rex assy. deum. iiij.re.18.d
Blasphemus nicanor in. ij.mach.15.e
Bona bonis creata sunt. eccl.39.c
Bona facit dñs. hiere.32.b
Bonus odor sumus deo. ij.corin.2.d
Bonum certamen certaui. ij.timo.4.b
Brachium pharaonis fran. eze.30.f
Breues dies hominis sunt. iob.14.a
Bucella panis cum gaudio. pro.17.a
Buccina populus vocatur. nu.29.a

¶ De incipientibus a litera. C.

Caleph pars terre datur. iosue.14.d
Calicem accepit de ma. hier.25.d
Candelabrum aureum totum. zach.4.a
Canit ezechias canticum. esa.38.b
Canite tuba in sion. iohel.2.a
Cantica dedicationis templi. nee.12.d
Cantabant saul percussit mille. j.re.18.b
Canunt tres pueri in fornace. dan.3.e
Capitur hiere. hiere.29.f. sed melius.37.c
Capter pellis ponitur. j.reg.19.c
Caput holofernis auffertur. iudith.14.b
Carduus misit ad cedrum. iiij.reg.14.c
Carmen cecinit moyses. exod.15.a
Carmen delbore. iudic.5.a
Carmina dauid post victoriam. ij.re.19.a
Caro cruda sumitur. j.reg.2.c
Caro mea vere est cibus. io.6.f
Caro concupiscit aduer. spi. gal.5.c

Charitatē inuicem habētes. col. 3. c
Charitas fraterna ma. in. heb. 13. a
Cecidit sors super mathiam. act. 1. d
Cecidit adolesc. de cenacu. act. 20. b
Cecidit dux syrie cum exer. iiij. reg. 7. d
Cecidit spūssanctus super oēs. act. 10. g
Cecus fit tobias. tobie. 2. b
Cecus cecū ducens. luc. 6. f
Cecus a natiuitate liberatur. io. 9. a
Celle sacerdotum. j. para. 26. c
Celum sedes mea. esa. 66 a
Celi quasi ere fusi sunt. iob. 37. c
Celū nouum τ terra noua. apo. 21. a
Celū τ terra transibunt. lu. 21. f
Cenat christus cum discipulis. mat. 26. b
Cenā suā quisq̄ presumit. j. cor. 11. d
Cētū quadragintaquattuor milia. apo. 14. a
Cepit iesus lauare pedes. ioā. 13. a
Cham patrem noe irridet. geñ. 6. d
Cain occidit abel. geñ. 4. b
Cherubin cer. a dextris. ezech. 10. a
Coronā aureā fecit in taber. exo. 37. a
Chusi dissi. consiliū achito. ij. reg. 17. c
Christus in synagoga legit. lu. 4. c
Cōgregati sunt fi. israel in silo. iosu. 18. a
Cōgregatio hypocrite ste. iob. 15. d
Christus pontifex futurorum bonorum peramplius et perfe. heb. 9. c
Christus passus pro nobis. j. pe. 2. d
Christo passo in car. arma. j. pe. 4. a
Christo confixus sum cruci. gal. 2. d
Cibus salomonis describitur. iij. re. 4. c
Cibus est caro christi. ioā. 6. f
Cinis vitule rufe. num. 19. b
Circumcisio puerorū. geñ. 17. b
Circumcisio christi. lu. 2. c
Circūcisionē acci. homo in sab. ioā. 7. c
Circumciditur timotheus. act. 16. a
Circundabūt te inimici tui. lu. 19. g
Ciuitas magna. apo. 11. b. vel. 16. d
Ciuitas sancta hierusalem. apo. 21. a
Clarificetur nomen iesu christi. ij. tes. 1. b
Clausis predicat apertionē. esa. 61. a
Claues dantur petro. mat. 16. c
Claudus rectus ambulauit. act. 14. b
Claudit et nemo aperit. apo. 3. b
Cognitio peccati per legem. roma. 3. c
Cognoui vos ex omni cog. amos. 3. a
Cōburitur sodoma τ go. geñ. 19. c
Cōceptio ioannis baptiste. lu. 1. c
Cōfessio tobie. tobie. 13. a
Confitemini alte. peccata vestra. iaco. 5. d
Conflātes stannum τ plū. ezec. 22. d
Confractus est bel τ nabo. esa. 46. a
Confortat dñs in tribu. naum. 1. b
Collegerunt consilium cōtra iesum. ioā. 11. f
Coluber tortuosus. iob. 26. d
Columne celi cōtremiscunt. iob. 26. c
Comederant ducti ab hely. iiij. re. 6. e
Comederūt carnē populi. michee. 3. a
Cōmoda mihi tres panes. lu. 11. a
Cōparatus sum luto. iob. 30. c
Communicatio sanctispūs. ij. cor. 13. d
Corde prudētis requi. sapi. prou. 14. d
Cor regis in manu dñi. prouer. 21. a
Cor tradet ad vigilādum. eccli. 39. a
Corda preparate dño. j. reg. 7. a
Corde creditur ad iustitiā. rom. 10. b
Cornelius timens deum. act. 10. a
Cornua fecit sedechias. ij. para. 18. c
Corripite inquietos. j. tessal. 5. c
Corrūpitur thamar a iuda. geñ. 38. c
Corrumpitur tha. a fra. ammō. ij. reg. 13. c
Construuntur putei. geñ. 26. c
Cōseruus tuus sum τ fra. tuorum. apo. 19. b
Constans animo factus sum. iij. esdre. 8. c
Cōsurge indue forti. syon. esa. 52. a
Contra faciē potē. noli. resi. eccl. 4. d
Conuertā festi. vestras in lu. amos. 8. c
Conuertebant gen. cum rege. ione. 3. c
Conuertimini ad me. zacha. 1. a
Conuocat principes dauid. j. para. 28. a
Cōuersus consolatus es me. esa. 12. a
Crede in iesum τ saluus eris. act. 16. f
Crescite in gr̄a domini nostri et saluatoris iesu christi. ij. pe. 3. d
Crispus archisynagogus credi. act. 18. c
Cultrū statue in gut. tuo. puer. 23. a
Cultri lapidei p̄ circūcisi. iosue. 5. a
Crudelia fiunt in iudeos. ij. mac. 6. a
Custodes taberna. descri. j. para. 9. c
Currus inimicorum dauid subuer. ij. reg. 8. a
Cyro christo meo. esa. 45. a

¶ De incipientibus a litera. D.

Dā mihi portio. substātie. luce. 15. c
Damnū negligit ami. pro. pro. 12. d
Darius fecit reedificare templum in hierusalem. j. esdre. 6. a
Darius misit equites cū 3020. iiij. esdre. 5. a
Dathan τ abiron absor. nume. 16. c
Datus est mihi stimulus carnis mee qui me colaphi. ij. cor. 12. c
Dauid percussit cor suum. j. reg. 24. b
Drachmas. xij. milia mi. ij. ma. 12. g
Decalogi repetitio. deu. 5. a
Decem precepta dantur. exo. 20. a
Decem leprosi mundati. luce. 17. d
Decime et primitie dari de. deu. 26. c
Decime dantur leuitis. ij. para. 31. b
Decima pars eligitur. neemie. 11. a

Deceperunt eos idola sua. amos.2.b.
Decollatur ioannes baptista. mat.14.a
Decorticauit virgas iacob. geñ.30.f
Decor tyri vituperatur. ezech.27.a
Dedit ipsum ca. sup omnē ec. eph.1.d
Deus dedit tempus penitentie. apo.2.f
Defertur filius vnicus matris vidue. lu.7.b
Deleuit dñs regnum israel. iiij.reg.18.c
Delibatio sit sancta et massa. roma.11.b
Demetrius exal. ionathā. j.mach.11.c
Demoniacus mutus liberatur. lu.11.b
Denarius diurnus datur labo. mat.20.a
Deponentes mendacium. ephe.4.e
Describitur gens esau. geñ.36.a
Designauit christus.72.disci. lu.10.a
Desiderat paulꝰ dis. et esse cum. philip.1.d
Descēdit pharao ad infe. ezec.31.b
Deuorat locusta segetes. exo.10.d
Deus ipse veniet. esa.35.b
Deus verax. roma.3.a
Deus operatur velle et perficere. philip.2.b
Deo patri gloria. philip.4.d
Deus pacis det vobis pacē. ij.tessal.3.d
Deus dirigat corda vestra. ij.tessal.4.a
Deus nō est acceptor personarū. act.10.e
Deus dat sapientiā abūdanter. iaco.1.c
Deum timere. j.pe.2.a
Deus aūt ois gratie voca. nos. j.pe.5.c
Deus angelis nō pepercit. ij.pe.2.a
Deum nemo vidit vnq̄. j.ioā.4.c
Deus charitas est. j.ioā.4.c
Deū nō videt qui malefacit. iij.ioā.1.d
Dies magna dñi veniet. sopho.1.c
Dies festus azymorum. lu.2.a
Dies dñi sicut fur veniet. j.tessa.5.a
Digito eiecit dñs demonia. lu.11.c
Digne ambuletis in voca. eph.4.a
Dignus est deus accipere gloriam. apo.4.d
Dignus est agnus qui occisus. apo.5.c
Dij fiunt a populo israel. exo.32.a
Diligite inimicos vestros. lu.6.d
Dilige dñm deum tuum. lu.10.e
Diligentibus deum omnia co. in bo. ro.8.c
Dilectio plenitudo legis. roma.13.c
Diligite viri vxores vestras. ephe.5.c
Diligēs fratres in luce ma. j.ioā.2.b
Diligamus inuicem. j.ioā.4.c
Dimidiū bonorum do pauperi. lu.16.b
Dina corrumpitur a sichem. geñ.34.a
Dionysius ariopagita. act.17.g
Dipsas serpens in solitudine. deut.8.c
Disputatio hieremie cum deo. hiere.12.a
Disputat paulus. actu.24.g
Dissensio phariseorum et sa. actu.23.b
Diuisiones gratiarum. j.cor.12.a
Diuites incidant in ten. j.timo.6.b
Diuortia fiunt mulierū. ij.esdre.3.c
Docet iesus disci. in mōte. mat.5.a
Doctrina mea nō est mea. ioā.7.b
Docere mulieri nō permit. j.timo.2.d
Doech sacerdotes accusat. j.re.22.b
Dñs deus sabaoth. hiere.11.d
Dñs dirigit corda vestra. ij.tessal.3.a
Dñs stat ad iudicium. esa.3.c
Domus saltus fit. iij.reg.7.a
Domus mea domus orationis. lu.19.g
Donauit in pso. chri. pau. ij.cor.2.c
Donauit illi no. qd est super. phil.2.b
Dormit noe denudatus: irri. geñ.9.c
Dormies sup latus tuū si. ezech.4.a
Draco rufus habēs capita septē. apo.12.a
Ducitur in vxorē rebecca. geñ.24.g
Ducūt in bonis dies suos. iob.21.b
Due mulieres fornicate. ezech.23.a
Duo fouebuntur mutuo. eccle.4.c
Duo mala fecit populus meus. hiere.2.c
Duorum hominū testimoniū. ioā.8.c
Duodecim filiorū israel bene. geñ.49.a
Duodecim exploratores. nu.13.b
Duodecim aplos chri. vo. mar.2.b
Duodecim porte ciuitatis. apo.21.d
Dū tempus habemꝰ opere. bonū. gal.6.c
Durū est cōtra stimulū calcitra. act.9.a

¶ De incipientibus a litera. E.

Ecce virgo concipiet. esa.7.c
Ecce ego mit. angelū meum. mal.3.a
Ecce vir nomine zacheus. lu.19.a
Ecce video celos apertos. act.7.g
Ecce venio cito. apo.3.c
Ecce vicit leo de tribu iuda. apo.5.b
Edenda de animalibꝰ mundis. leui.2.a
Edificiū mensuratū. ezechiel.40.b
Edictum exijt a cesare augusto. lu.2.a
Effundā super eos indi. sopho.3.b
Effundite phia. septē ire. apo.16.a
Egenus xp̄s factus est cū di. ij.co.8.b
Egypti dñs ioseph consti. geñ.41.f
Ego flos campi. canti.2.a
Ego veni in nomine patris mei. ioā.5.g
Ego sum panis viuus. ioā.6.c
Ego sum lux mundi. ioā.8.b
Ego sum pastor bonus. ioā.10.b
Ego et pater vnum sumus. ioā.10.f
Ego lux in mundum veni. ioā.12.g
Ego sum via: veritas et vita. ioā.14.a
Ego stigmata iesu in corpore. gal.6.d
Ego sum iesus quē tu perse. act.9.a
Ego sum alpha et o. apo.1.b
Ego sum primus et nouissimus. apo.1.b
Egreditur noe de arca. geñ.8.b

Egreditur abraam de terra sua. gen.12.b
Egreditur dñs de lo. sancto suo. mich.1.a
Egrotat ezechias et curatur. ij.para.32.f
Eleazar cadit sub elephan. j.mac.6.f
Elegerunt stephanū ple. fide. act.6.b
Elegit. xij. ap. chri. mat.19.a.lu.6.c
Elemosina exo. p omnia ma. eccl.29.b
Elemosine cor. asc. in con. act.10.a
Eleuata est nubes de tab. te. nu.10.b
Eliphaz improperat iob. iob.4.a
Elimelech maritus noemi. ruth.1.a
Eliphaz loquitur cum iob. iob.22.a
Elimus magus efficit cecus. act.13.b
Emitte agnū dñatorē terre. esa.16.a
Empti em estis precio ma. j.cor.6.d
Emuli accedunt per vim. neem.13.a
Emulor vos dei emula. ij.cor.11.a
Enea non est caro mea. iob.6.c
Enoch trāsfertur in paradisum. gen.5.c
Episcopatū desi. bo. opus. j.tim.3.a
Epl'a artaxerxis regis. j.esd.7.b
Epl'a mittitur sup qsti. orta. act.15.d
Epl'am mittit claudius feli. act.23.f
Erat iesus ejiciēs demoniū. lu.11.b
Erat ioānes bapti. in ennon. ioā.3.c
Eratis aliqn tenebre. eph.5.b
Eratis sicut oues errātes. j.pe.2.d
Erit mons dñi pparatus. mich.4.a
Erexit moyses taberna. nu.7.a
Ero mors tua. osee.13.d
Erumne numerant' trans. deu.28.b
Erunt boies seipsos amā. ij.tim.3.a
Esau reprobat': iacob bene. gen.27.d
Esau acquiritur gratia. gen.33.a
Esca nos nō cōmendat deo. j.cor.8.c
Esto fidelis vsq ad mortē. apoc.2.c
Estote imitatores dei. eph.5.a
Estote factores verbi. iac.1.d
Estote prudentes. j.pe.4.b
Euāgeliū iubet chri. pdi. mar.vl.d
Euangeliū glorie beati dei. j.tim.1.b
Eue peccatū quomodo incepit. gene.3.b
Euge serue bone. lu.19.c
Excusatio inuitatorum. lu.14.d
Excussit neemias sinū suum. nee.5.c
Exerce te ad pietatē. j.tim.4.b
Exiui a patre et veni in mundū. io.16.f
Explanat legē moyses. deu.1.a
Exploratores eligunt'. xij. nu.13.b
Exploratores mit. a iosue. iosue.2.a
Expecta me dies multos. osee.3.b
Expecta me in die resur. sopho.3.b
Exurge hieru. et sta in ex. baru.5.b
Ezechias regnat et mo. ij.par.32.g
Ezechiel ppheta lo. ad se. ezec.20.a
Ezechiel vidit cōspe. dñi. eccli.49.c

¶ De incipientibus a littera. F.

Fabrica tēpli sa. inci. iij.reg.6.a
Fac vincula dicit dñs. hier.27.a
Facilius camelus intrat p fo. mat.19.c
Facta sunt encenia. ioā.10.e
Facta est turbatio in via dñi. act.19.e
Fact' est nu. cre. quinq milia. act.4.a
Fact' est terremot' magnus. apo.11.c
Factū est preliū ma. in ce. apo.12.b
Fames magna in egypto. gen.47.c
Fauū mellis co. sponsus. cant.5.a
Febricitās curatur a pau. act.28.b
Fecerūt xpo ce. martha. ioan.12.a
Fecerūt filij trāsmi. de. j.esdre.6.d
Fecit xps flagel. de funi. ioan.2.c
Federis tabernaculum fit. exo.26.a
Fedus pepigi cū oculis meis. iob.31.a
Fedus cū roma. initur. j.mach.8.c
Federati signantur. nee.10.a
Festa celebrant' ter in anno. exod.23.b
Festa legalia qnō fieri de. leui.23.a
Festinem' ingredi in illā re. hebr.4.c
Festucā fratris videns. lu.6.f
Ficus boni et mali. hier.24.a
Fides est sub sperā. rerū. hebre.11.a
Fides sine operibus mortua est. iac.2.c
Fidelis amicus funda. vite. eccli.6.b
Fidelis est deus q remit. peccata. j.ioā.1.d
Fiduciā habemus ad deū. j.ioā.3.d
Fili qd fecisti nobis sic. luc.2.g
Filij noe post diluuiū. gene.10.a
Filij iuda redeūt sub cyro. ij.esdre.2.a
Filij aman suspenduntur. hest.9.b
Filios multos habuit dauid. j.para.3.a
Filie salphaad petunt here. nu.27.a
Finis meridiane plage. iosue.15.b
Finis precepti charitas. j.tim.1.a
Flagris et taureis crucia. ij.mac.7.a
Flet ppl's israel vo. remer. in egy. nu.14.a
Flet ppl's peccata sua. exo.33.b
Flet ppl's loquente angelo. iudi.2.a
Flent dauid et ionathas simul. j.re.20.g
Flent sacerdotes ante al. j.macha.7.f
Fleuit ezechias. iiij.reg.20.a
Fleuit super hierlm christus. luc.19.f
Fletus et stridor dentium. luc.13.f
Flos de radice eius ascēdet. esa.11.a
Flumina intrant mare omnia. eccle.1.b
Fluuius aque viue vt cry. apoc.22.a
Fluxus sanguinis mundatur. leui.15.d
Fons hortorum puteus. canti.4.d
Fons cuius aque non deficient. esa.58.b
Fons iacob. ioan.4.a
Fontes duodecim aquarum. exod.15.d

Fossas faciunt propter aquas. iiij.re.3.c
Fratres ioseph re.ad pa. gen.45.g
Fraternitatis amatores. j.pet.3.b
Fraus contra iudam. ij.macb.14.e
Fregit eneas cathenas. dien.28.c
Frenū ponā in labijs tuis. esa.37.f
Frenū ponā in ma.tuis. ezech.38.a
Frons tua erea est. esa.48.a
Fructus ligni vite in me.pa. gen.2.b
Fructus spūs est charitas. gala.5.d
Fuga agar et ismael. gen.16.c
Fuge peccatū vt colubrū. eccli.21.a
Fuge a muliere extranea. puer.2.c
Fugiētes concupiscentiā. ij.petri.1.a
Fūda dauid qua occi.goliath. j.re.17.e
Fune precinguntur renes. iob.12.c
Fundamēta ciui.7 noīa la. apo.21.f
Fumus tormētoꝝ in secula. apo.14.c
Furta quadrupliciter resti. exo.22.a
¶ De incipientibus a litera.G.
Gabaon locus expugnatur iof.10.b
Gabriel angelus apparuit. dan.9.f
Gabriel angelus mittitur marie. luc.1.c
Garrulam mulierem fuge. puer.7.b
Gaudete perfecti estote. ij.coꝝ.13.c
Gaudete in dn̄o semper. phili.4.a
Gaudeamus 7 exultemus ei. apo.19.b
Gladius acutus. apoca.1.d
Gloriatio nostra nō est bona. j.coꝝ.5.b
Gloriamur in deo. rom̄.5.b
Gloriamur in spe 7 tribula. rom̄.5.a
Gloria viri est mulier. j.coꝝ.11.b
Gloria nostra testimo.cōsciētie. ij.coꝝ.1.c
Gloria deo 7 imperiū. apo.1.b
Grando destruit vineas. exo.9.f
Gr̄a vobis 7 pax ab eo. ij.coꝝ.1.a
Gr̄a saluati estis per fidē. eph.2.b
Gr̄a oībus qui diligunt iesum. eph.6.d
Gr̄a dn̄i iesu cū oībus vobis. apo.22.d
Gr̄as ago semp deo pro vobis. j.coꝝ.1.a
Gratias ago deo meo. phili.1.a
Gr̄as agim⁹ deo sine inter. j.tes.2.e
Gr̄as agimus tibi dn̄e deus. apo.11.d
Gr̄am dei inuacuū non re. ij.coꝝ.6.a
Gr̄am notā facimus vobis. ij.coꝝ.8.a
Grandis numerus gentiū dauid. j.para.12.g
Grandis aquila alarum. ezec.17.a
Gratis euang.euangelizaui. ij.coꝝ.11.b
Gratis accepistis:gratis date. mat.10.a
Gratulatio vestra abundet in. phil.1.d
¶ De incipientibus a litera.H.
Hai oppidum capitur. iof.8.a
Habes multa bona in an. luc.12.e
Habēs angelus thuri.aureum. apo.8.a
Habentes pontificem magnū. heb.4.d
Habuimus fiduciam in deo. j.tess.2.a
Hec vidua plus misit ꝙ omnes. lu.21.a
Hec est vita eterna. ioā.17.a
Hec oīa operatur idē spūs. j.coꝝ.12.b
Hec mulier modo in adulterio. io.8.a
Hec est victo.que vin.mun. j.ioā.5.a
Heliseus mittit sal in vas. iiij.re.2.d
Helias ꝑpheta quasi ignis. eccl.48.a
Hereditas nostra est ad alie. thre.5.a
Heredes dei 7 coheredes xp̄i. rom̄.8.c
Hereticū hominē deuita. titū.3.e
Herodes occidit iacobum. act.12.a
Hester regnat pro vasthi. hester.2.b
Hi sunt due oliue 7 duo can. apo.11.a
Hierusalē que occidis prophe. luc.13.g
Hierico ciuitas cadit. iof.6.c
Hieremias inclusit ar.te. ij.mac.2.a
Hiram rex dat ligna ad tem. iij.reg.5.b
Hircus pugnat cū ariete. da.8.b.c
Hic peccatores recipit. lu.15.a
Hic homo ciuis romanus. act.22.g
Hic est verus deus et vita eter. j.ioā.5.d
Hiacynthino vase omnia in. nu.4.a
Hoc est preceptum meum. j.io.5.b
Hoc sentite in vobis. phili.2.a
Holocausta pro populo. leu.16.b
Holofernes dux mittitur. iudi.2.b
Homicidium incognitum. deu.21.a
Homo diues tor.labia sua. puer.19.a
Homo de terra creatus a deo. eccl.17.a
Homo quidā incidit in latrones. luc.10.e
Homo quidā erat diues. luc.16.e
Homo pcti filius pdi.antichri. ij.tess.2.a
Honestauit illū in laboribus. sap.10.b
Honora patrem et matrem. mat.15.a
Honorās patrē iocundabit. eccl.3.a
Honora medicū ꝑpter necessitatē. eccl.38.a
Honorabile connubium. hebr.13.a
Horror sempiternus inhabi. iob.10.d
Hospites et aduene. eph.2.d
Hospitales inuicem. j.pe.4.b
Hostia immolatur. leui.1.a
Hostia pacificorum. leui.3.a
Huius rei gratia fle.genua mea. eph.3.c
Huius rei gratia ego paulus vin. eph.1.a
Humiliamini in conspe.dei. iac.4.e
Humiliamini sub po.manu. j.pet.5.b
Humiliati sa.exal.caput il. eccl.11.a
Humilibus dat gratiam deus. iac.4.b
Hydropicus sanatur. luc.14.a
Hyeu regnat. iiij.reg.9.b
Hylarem datorem diligit deus. ij.coꝝ.9.b
¶ De incipientibus a litera.J.
Jacob et esau nascuntur. gen.25.c
Jacob septem annis ser. gen.29.b

Jacob recess. a laban cum vxo. gen̄. 31. c
Jacob luctatur cum angelo. ge. 32. f
Jacob ascendit in egyptum. gen̄. 47. a
Jacob benedixit filios suos. gen̄. 49. a
Jason ambiebat sa. ij. macb. 4. a
Idola estimabantur dij. sap̄. 15. a
Idola argen. ⁊ auri abij. bo. esa. 31. d
Idola aufe. de ter. iuda. ij. para. 5. b
Jesu filij dauid miserere mei. lu. 18. c
Jethro sacer. dat moysi cō. exo. 18. c
Ignē veni mittere in terram. lu. 12. f
Ignis deuorauit nadab. leui. 10. a
Ignis consu. quinquagenarios. iiij. reg. 1. c
Ignis cecidit super holo. ij. para. 7. a
Ignis egre. de aqua pu. ij. macb. 1. d
Ignorantie peccatum. leui. 4. a
Ille probatus est quē deus cō. ij. cor. 10. d
Illusores venient no. die. ij. pe. 3. a
Illusus ⁊ flagellatus iesus. io. 19. a
Imitatores mei estote. j. cor. 11. a
Immolatur hostia. leui. 1. a
Improperatio pec. legis. sap̄. 2. d
In carne non sm carnem. ij. cor. 10. a
Jabir iudi. israel. xxij. annos. iudi. 10. a
Incarcerantur paulus ⁊ sila. act. 16. e
Incitat dauid sathan. j. para. 21. a
Induite armaturam dei. eph. 6. c
Infirmatur quis indu. presbyte. iacobi. 5. c
Ingreditur iudith ad ho. iudith. 10. d
Inimicus vobis factus sum. gal. 4. c
Iniuriam qui facit recipiet. col. 3. d
Iniquitas di. inter deum ⁊ vos. esa. 59. a
Iniqua non sunt facie. in iudi. leui. 19. g
Iniqui regnum dei non possi. j. cor. 6. b
In obedientia vnius facti sunt. ro. 5. b
In principio erat verbum. ioā. 1. a
Intrauit arcam noe cum ce. ge. 7. b
Intrauit iesus quoddam castel. lu. 10. g
Intrabunt lupi rapaces. act. 20. f
Inuisibilia dei a crea. mundi. ro. 1. c
Inuitat hester regem ad con. hest. 5. c
Joas regnauit in hierusalem. iiij. re. 12. a
Joachim predi. a hiere. hiere. 22. e
Joachim fit seruus nabu. iiij. re. 24. a
Joathan regnat ⁊ moritur. ij. pa. 27. a
Jojada coronat ioas. ij. parali. 22. c
Joannes succe. simoni. j. macb. 16. d
Jonathas cum filio occi. j. macb. 12. g
Jordanis fluuius pertransitur. iosue. 3. d
Joseph venditur hismaelitis. gen̄. 37. f
Joseph accusatur a domina. gen̄. 39. c
Joseph dn̄s egypti insti. gen̄. 41. c
Joseph noscitur a fratribus. gen̄. 45. b
Joseph moritur. gen̄. 51. d
Josue confortatio. iosue. 1. b
Josue memoria sit. eccl. 46. a
Josias regnat. iiij. re. 22. a
Josaphat regnat. ij. para. 17. a
Josias bene ⁊ iuste regnat. ij. para. 34. a
Ismael ⁊ agar fugiunt. gen̄. 16. b
Isboseth occiditur dolose. ij. re. 4. a
Ipse est pax nostra. ephe. 2. c
Ipse est caput corporis ecclesie. col. 1. c
Ipse erit mihi filius. apo. 21. b
Ite in castellum qd̄ contra vos est. lu. 19. e
Ira sine misericordia impijs. sap̄. 19. a
Ira dn̄i in mi. conuer. est. ij. macb. 8. a
Ira viri iusti dei non operatur. iaco. 1. c
Iram effundam quasi aquam. osee. 5. c
Iracundia interficit stultum. iob. 5. a
Iracundus incendit litem. eccli. 28. b
Isaac offertur pro victima. ge. 22. b
Jubileus annus seruetur. leui. 25. b
Jubilatio esdre ⁊ leuitarum. ij. esd. 9. g
Judas dux efficitur. iudi. 1. a
Juda salua. in diebus illis. hiere. 23. c
Judex xp̄s viuorum ⁊ mor. act. 10. f
Judicium durissi. qui presunt. sap̄. 6. a
Judicium verum iudicate. zach. 7. c
Judicium dei est sm veritatem. roma. 2. a
Judicabo te sm vias tuas. eze. 7. g
Judicabo cum peste ⁊ san. eze. 38. g
Judicatur homo ex operibus. iacobi. 2. d
Judicium sine mi. qui nō facit mi. iacobi. 2. c
Jugum augmenta. roboam. ij. pa. 10. b
Jugum imponunt apostoli. act. 15. c
Jurare nolite nec per celum ⁊c. iacobi. 5. c
Jurauit dn̄s in anima sua. amos. 6. c
Jus regis statuitur. j. reg. 8. c
Jussit eos bap. in nomine iesu. act. 10. g
Justus non abijt post aurum. eccli. 31. a
Justus perijt ⁊ nemo reco. esa. 57. a
Justus ex fide viuit. aba. 2. a. ro. 1. b
Justus vix saluabitur. j. pe. 4. d
Justi fulgebunt sicut sol. mat. 13. f
Justi stabunt in magna cō. soph. 5. a
Juste ⁊ vere vie tue. apo. 15. b

¶ De incipientibus a litera L.

Labora sicut bo. miles. ij. tim̄. 2. a
Lac caprarum suffi. in ci. puer. 27. d
Lachis oppidum capitur. iudi. 18. b
Lamentatio sare. tob. 10. b
Lambunt aquam cum lingua. iudi. 7. b
Languorem breuem pre. me. eccli. 10. b
Lapidabant stephanum. act. 7. g
Lapis angularis. esa. 28. d
Lapides. 12. de iordane. iosue. 4. a
Lapides preciosi notantur. eze. 28. c
Laqueo capiuntur aues. eccles. 9. c
Laus raguelis ⁊ aliorum. tob. 8. b

Laudes dicunt deo angeli. apo.19.a
Laudes patrum memo. eccli.44.a
Laudat xps ioan.bap. mat.11.a
Lauerunt stolas suas in san. apo.7.d
Lazarus infirmatur languens. ioã.11.a
Ledentur bo.nõ ha.sig.dei. apo.9.a
Legatum misit dñs ad gen. abdi.1.a
Legis precepta replicantur. deu.6.a
Legit librum legis esdras. neemie.8.a
Leo occiditur a sansone. iudic.14.b
Leo factus est magnus. ezech.19.a
Leprosus mundatur. luce.5.c
Leprosa est facta ma.moysi. exo.4.b
Leprosi separari iubentur. leui.13.b
Letare sterilis que non paris. gal.4.d
Leui datur pars sortis. iosue.21.a
Leuites quidam vxorẽ mor. iudi.19.g
Lex datur in monte sina. exo.20.a
Lex haberi debet suspẽsa ante. deu.11.c
Lex ꝛ prophete vsqꝫ ad ioan. lu.16.d
Lex propter transgressionem posi. gal.3.c
Lex iram operatur. roma.4.c
Lex iusto non est posita. j.timo.1.b
Libant regi celi liba. hiere.44.d
Liber signatus est. esa.29.d
Liber scriptus intus ꝛ foris. apo.5.a
Librũ sume grandem tibi. esa.8.a
Libenter suffertis insipiẽtes. ij.cor.11.d
Lignũ benedi.per qđ fit iusti. sapiẽ.14.a
Lignum fumigans non extin. esa.42.a
Lignum vitis igni datur. ezech.15.a
Lignum vite fructus. gene.2.b
Lingua ignis est vniuersitas. iaco.3.b
Lingua priuatur nichanor. ij.mac.15.f
Lisias vidit ꝛ fugit. j.macha.4.d
Litera occidit: spũs viuificat. ij.cor.3.b
Litere noue mandantur. hester.16.a
Locusta deuorat segetes. exo.10.c
Lotis manibus manducare. mar.7.b
Loquebantur disci.verbum dei. actuũ.4.f
Lucas medicus vos salu. col.4.d
Lucerna corporis est oculus. luce.11.e
Lucerne ardentes in manibus. lu.12.e
Lucerne ponuntur circa tabu. nu.8.a
Lucifer cadit cum angelis. esa.14.c
Luctatur iacob cum angelo. geñ.32.f
Luna facta est nigra sicut san. apo.6.d
Lima ferrarius operatus est. esa.44.b
Lupus non associetur agno. eccli.13.c
Lux solis septempliciter. esa.30.f
Luxuriosa res vinum. pro.20.a
Luxerunt speciosa pastorum. amos.1.a
¶ De incipientibus a litera. M.
MAdian habet multa. nu.32.a
Magna iudicia dñi. sapien.17.a
Magna ꝛ mirab. opera tua. apo.15.e
Maiestas dñi ingres.est tẽ. eze.43.a
Maior horum est charitas. j.cor.13.d
Maior corde nostro deus. j.io.3.d
Mala dantur malis. leui.26.per totum.
Maledictionibus dicatur amen. deu.27.c
Maledictiones dñi. malach.2.a
Maledixit iob diem natiui. iob.3.a
Mãna pluit de celo. exo.16.c
Manasse tribui sors datur. iosue.17.a
Manasses rex regnat. iiij.regum.2.a
Mandatũ nouũ xps dat. io.13.b
Manet hiere.cum godo. hiere.40.b
Mansuetus esto au.verbum dei. eccle.5.c
Manibus meis descripsi te. esa.49.d
Manus scribit in pariete. daũ.5.a
Manus arida sanatur. luce.6.b
Mardocheus vestes scidit. hester.4.a
Marcum adduc tecũ qꝛ mi. ij.ti.4.a
Maria soror aaron le.percutitur. nu.12.c
Maria optimam partem elegit. lu.10.g
Matathias pugnat. j.macha.2.a
Mel ionathas comedit. j.re.14.d
Melchisedech sacerdos. heb.7.a
Melius est habere parũ cum iu. puer.16.b
Melius est ire ad do.luctus. eccle.7.a
Melius est nubere ꝙ vri. j.cor.7.b
Memento vnde excideris. apo.2.d
Memento creatoris tui. eccle.12.a
Memoria sermonũ exter. sap.16.b
Memoria comparatur cineri. iob.13.b
Memoriã vestri fa.in orationi. phili.1.a
Mendacium locutus es: nõ vi. zacha.13.b
Mendicus nomine lazarus. lu.16.e
Mens iusti meditabitur. puer.15.d
Mensura peccati plagarum. deu.25.a
Mensuratio per quatuor vẽ. eze.42.a
Mentiri noli verbis tuis. eccli.7.b
Meum est argentum ꝛ aurum. agge.2.b
Michas fecit sculptile. iudi.17.a.b
Michael consurget prin. daũ.12.a
Michael ꝛ angeli prelia. apo.12.b
Migrant filij in captiuitate. nee.5.a
Mihi autem absit gloriari. gal.16.b
Mihi viuere christus est. philipen.j.c
Mille anni sicut dies vnus. ij.pe.3.b
Militia est vita ho.super ter. iob.7.a
Milui congregati sunt. esa.34.d
Miluus cognouit tps suum. hiere.8.c
Minatur dñs domui israel. eze.6.a
Miracula iesu christi. lu.7.a.b
Miphiboseth occur.in oc. ij.reg.19.d
Misereor super turbã dicit. mar.8.a
Misit sedechias ad hiere. hie.21.a
Missus est angelus gabriel. lu.1.c

Quos ego amo: ar. et casti. apo.3.d

¶ De incipientibus a litera R.

Rachel plorat filios. hiere.31.c
Radix omnium ma. cu. i.timo.6.b
Rami olivarum portantur. mat.21.a
Ramos palma. acceperunt. ioã.12.b
Rapsaces loquitur contra do. esa.36.a
Rebecca ducitur in uxorem. geñ.24.g
Rebecca gene. iacob et esau. geñ.25.c
Rebecce nutrix moritur. geñ.35.b
Recedite ab idolis. ezech.14.b
Reconciliati sumus per mortem. rom.5.b
Rector si positus es: noli ex. eccli.32.a
Rectores orbis deos puta. sap.13.a
Recũbe in novissi. loco. lu.14.b
Redemisti nos deo in san. apo.5.c
Redẽpti estis non au. et argẽ. i.pe.1.d
Reddite que sunt cesaris cesa. lu.20.d
Regnare facit deus hypo. iob.34.d
Reges quatuor vincuntur ab. geñ.14.c
Regẽ videbunt in decore. esa.33.c
Regem volebant facere xp̄m. ioã.6.b
Regnum dei intra vos est. lu.17.c
Regnum dei nõ in sermone. i.cor.4.d
Regina austri surget in iudi. lu.11.d
Reguli filius infirmabatur. ioã.4.g
Regina saba venit a fini. ii.para.9.a
Remove a te os pravum. prover.4.d
Renovamini spũ mẽtis vestre. eph.4.f
Repleti sunt oẽs spiritusancto. actuũ.2.a
Repudii libellus. deu.24.a
Reputatus est ut leprosus. esa.53.b
Respice superbos et cõ. eos. iob.40.b
Resurrectio christi. mat.28.a
Revertere sunamitis. canti.6.d
Revelabunt celi iniquita. eius. iob.20.d
Revelabo pudẽ. tua in fa. nauũ.3.b
Rex geraris absu. sarã ab. geñ.20.a
Rex tuus veniet tibi iustus. zach.9.b
Rex regum et dñs dominantium. apo.19.c
Rex constituetur quẽ deus ele. deu.17.c
Risit sara post ostium taber. geñ.18.b
Risus dentium ostẽdit stultum. eccli.19.d
Rixam non facies cum iracũ. eccli.8.d
Rogat thobias angelũ ire. tob.9.a
Romã venit paulus cum ce. actuũ.28.d
Rote quatuor iuxta cherubin. eze.11.d
Ruben et manasses redeunt. iosue.22.b
Rubiginẽ aufer de argen. prover.25.a
Rubus visus est comburi. exo.3.a
Ruina sansonis per colũ. iudi.16.g
Ruit hester coram assuero. hester.15.c
Ruth sequitur messores in cam. ruth.5.a

¶ De incipientibus a litera S.

Saba regi. venit in hie. iij.re.10.a
Sacerdos summus fit. exo.28.a
Sacerdos consecratur aaron. levi.8.a
Sacrificium offert aaron. levi.9.a
Sacrificium pro leproso. levi.14.a
Saltabat filia herodiadis. mar.6.c
Salvatorem expectamus. phil.3.d
Salutatio marie ad elizabeth. lu.1.d
Salus datur infirmis. mat.8.a
Samaritanus fecit miam. lu.10.f
Samuel nascitur de anna. i.reg.1.c
Samuel dormiebat in temp. i.reg.3.a
Sanabo contritiones tuas. osee.14.b
Sctũs: sctũs: sctũs clama. esa.6.a
Sanctificati per oblationẽ iesu. heb.10.b
Sanguinis fluxus quõ curatur. levi.15.d
Sanguis ponatur super postes. exo.12.a
Sanguis vester sup caput vestrũ. actuũ.18.b
Sanguinem nõ comedetis. levi.17.c
Sanson nunciatur ab ange. iudi.13.a
Sansonis interitus per co. iudi.16.g
Sapientia fons dñi. eccli.1.a
Sapientia septem colũnas. prover.9.a
Sapientia hois lucet in vul. eccle.8.a
Sapientia mundi stultitia est. i.cor.3.b
Sapientiã petivit salomon. iij.reg.3.a
Sapite que sursum sunt. col.3.a
Sara virgo exaudita a deo. tob.3.b
Saul rex israel moritur. i.para.10.d
Sathanas transfi. se in an. ii.cor.11.c
Scalã vidit iacob in som. geñ.28.c
Scientia inflat chari. edifi. i.cor.8.a
Scribe vocantur. hester.2.c
Scabrones serpẽ. mittantur. deu.7.c
Sedechias rex iuda exce. hie.39.b
Secretum meum mihi. esa.24.c
Scdm miam suam sal. titum.3.b
Sedeo regina et vidua. apo.18.c
Sedet in throno salomon. iii.re.2.c
Sedebit populus in pul chri. esa.32.d
Semen seminatur. mat.13.a.d
Senes sint sobrii et pudici. titum.ii.a
Seniorem ne increpaveris. i.timo.5.a
Seon rex amorreorũ percutitur. deu.2.g
Separatur abraã a loth. geñ.13.c
Septẽ annis servivit iacob. geñ.29.d
Septem boves crasse. gene.41.a
Septem filii de saul cruci. ii.reg.21.b
Septem mulieres appre. esa.4.a
Septem fratres occiduntur. ii.macb.7.a
Septem sortes tribuum. iosue.19.a
Sequũtur discipuli xp̄m. luce.5.c
Serpens erigitur in deserto. nume.21.b
Sermo vester sit sale conditus. col.4.a
Serviunt per menses sacer. i.para.27.a
Sermo vester sit: est est: non non. iaco.5.c

Seruus est filius quis a quo fu. ij.pe.2.d
Seruus centurionis curatur. lu.7.b
Serui obedite dominis. ephe.6.a
Serui quõ a dñis de. exo.21.a
Sex dierũ opera que deus fecit. geñ.1.a
Sex odit dominus. prouer.6.c
Sex hydrie in cana gal. ioã.2.a
Sesac rex egypti ascẽ.hie. ij.para.12.a
Siba reconciliatur dauid. ij.reg.9.a
Sicelech ciuitas datur dauid. j.reg.27.b
Si dixerimus q: pec.non ha. j.ioã.1.c
Signa fiebãt per manus apłoꝝ. actuũ.5.b
Si hominibus pla.xpĩ seruus. gal.1.b
Si peccauerit in te fra.tuus. lu.17.a
Similitudo quasi aspectus ignis. eze.8.a
Similitudo feminis. lu.8.b
Simulator ore deci.ami. prouer.11.b
Siceram nazarei non bibent. nũ.6.c
Sine macula sunt ante thro. apo.17.b
Sobrij estote & vigilate. j.pe.5.c
Sociatur angelus tobie in via. tobie.5.d
Socij passionum estis & cõ. ij.coꝛ.1.b
Socrus symonis tenebatur fe. lu.4.f
Sodoma & go.cõburuntur. geñ.19.e
Sol stetit a meri.vsq; sero. iosue.10.c
Sol factus est niger tanq̃ saccus. apo.6.c
Sola sedet ciui.plena populo. thre.1.a
Soluetur sathan de car.suo. apo.20.a
Soluite templum hoc. ioã.2.d
Sõnium vidit pharao. geñ.41.a
Sõnia multa sequuntur cu. eccle.5.a
Sors cecidit super saulem. j.reg.10.d
Sors cecidit super ionam. ione.1.c
Sors cecidit super mathiam. actuũ.1.d
Spacio centũ an.fit arca noe. geñ.6.e
Spes vana viro incensa. eccli.34.a
Spe enim saluati sumus. rom.8.c
Species mulieris exhilarat. eccli.36.d
Spice colliguntur. ruth.2.a
Spũs dñi reple.orbem ter. sap.1.b
Spũs loquitur mysteri. j.corin.14.a
Spũs dñi rapuit philippum. actuũ.8.g
Spiritus vbi vult spirat. ioan.3.a
Spiritum nolite extinguere. j.tessa.5.d
Spũsancto inspirati lo.sunt. ij.pe.1.d
Stabimus ante tribunal xpĩ. ro.14.b
Statue vise mysterium aperit. dañ.2.e
Statuit iesus paruulum. mat.18.c
Stella orietur ex iacob. nume.24.c
Stella a stella differt. j.corin.15.f
Stellarum tertia pars de ce. apo.12.a
Stelle de celo ceciderunt. apo.6.d
Sternuntur vestes in via. mat.21.a
Stimulus mortis peccatum. j.coꝛ.15.g
Stultus vt luna mutatur. eccli.27.b
Succidite incos & semi. deu.7.a
Stultus totum spm̃ profert. puer.29.b
Stulto gloria indecens est. puer.26.a
Stulta deo est sapientia mũ. j.coꝛ.3.c
Stultã fecit deus sa.huius mũ. j.coꝛ.1.c
Stulticia est verbum crucis. j.coꝛ.1.c
Simeon sacer.magnus. eccli.50.a
Simon sacer.summus. j.mach.13.f
Simon magus. actuum.8.b
Submersus pha.in mari. exo.14.g
Subiecti estote omni creature. j.pe.2.c
Suadeo tibi emere aurum. apo.3.d
Sufficit tibi paule gratia mea. ij.coꝛ.12.c
Sulphur cadit de celo. geñ.19.e
Surget gens contra gentem. lu.21.c

¶ De incipientibus a litera. T.

TAbernaculum federis. exo.26.b
Tabernaculum portatur. nume.1.g
Tabernaculi ordo. exo.35.b
Tabernaculo im lux ob. iob.18.b
Tabule due iterum dãtur. exo.34.a
Tacere feci nocte ma.mam. osee.4.b
Tacentia stulti & sapientis. eccli.20.a
Teipsum castum custodi. j.timo.5.d
Templum edificat salomon. ij.pa.3.a
Templum completur. ij.para.7.c
Templum fundatur. j.esdre.3.c
Templum dei estis vos. j.coꝛ.3.d
Templi mensuratio. ezech.41.a
Tps omnia habent. eccle.3.a
Tps meum nondum venit. ioan.7.a
Tempus breue. j.coꝛ.7.c
Tempus prope est. apo.1.a
Tempus non erit amplius. apo.10.c
Tempore accepto exaudiui te. ij.coꝛ.6.a
Tentatur xps a diabo. mat.4.a
Tentatio vos non appre. j.coꝛ.10.c
Tentoria fiunt circa taber. exo.38.b
Tentoria erigebantur ad im. nume.9.d
Ter in anno festa cele. exo.23.b
Ter virgis cesus sum. ij.coꝛ.11.e
Tertia die suscitabit nos. osee.6.a
Tertia die xps resurre. mat.28.a
Terre promissionis mansio. nũ.33.a
Terminus terre ꝑmissionis. nu.34.a
Terminus plagarum. ezech.47.d
Thamar vi opprimitur. ij.reg.13.c
Thamar corrumpitur a iuda. ge.28.d
Thecuites loquitur pro salo. ij.reg.14.c
Thesaurum templi osten. esa.39.a
Timotheus fugit ad pha. j.mach.5.c
Topheth non voca.am. hiere.7.g
Tollatur crux & sequatur chri. lu.9.c
Torta panis datur hiere. hiere.37.d
Timor meus vbi est dicit dñs. mal.1.b

Timor dñi: radix sapientie. eccl.1.c
Timor dñi multa bo. facit. eccl.2.b
Timete deû & date illi ho. apo.14.b
Timens deum faciet bona. eccl.15.a
Timens filius melior est mille. eccli.16.a
Timenti deû nõ oc. mala. eccl.33.a
Tracta cû iusto de iusti. eccl.37.b
Traditur christus gentibus. lu.10.f
Traduntur scripta regis esdre. iij.esd.4.f
Transfertur enoch in paradi. gen.5.c
Translatio inde in babi. iiij.re.25.c
Trãsmigratio inde & fra. ij.para.36.d
Trãsfiguratio xpi. lu.9.d.mar.17.a
Tres ppagi. sunt tres dies. ge.40.c
Tres filios parit vxor osee. osee.1.a
Tres sunt q testimo. dant. j.ioã.5.b
Tria sunt insatiabilia. pver.30.c
Tribus terra israel diuidit. ios.13.a
Tribus annis roboã am. ij.para.11.c
Tribus israel duodecim. apo.7.b
Triphon pdidit iudã. j.mach 12.f
Tristicia impleuit cor vestrû. ioã.16.b
Thronus dauid firmatur. ij.reg.7.b
Tuba sit tibi in gutture. osee.8.a
Tubarû sono cõgre. populi. num.10.a
Tumulos vestros aperiã. eze.37.d
Turbam magnam vidi. apo.7.c
Turpe est in ecclesia mulieri. j.cor.14.g
Turpia non reuelanda. leu.18.b
Turris babylonis edificatur. gen.11.a
Turris quinquagin. cubi. ij.mac.13.b
Turmas tres caldei fecerant. iob.1.d
¶ De incipientibus a litera. V.
Vanitati creatura subie. rom.8.b
Uas electiõis est mihi. act.9.c
Uasa argẽtea postulantur. exo.12.e
Uasa tẽpli protulit rex cyrus. j.esd.1.d
Uasthi regina abijcitur. hest.1.d
Uaticinare de ossibus istis. ezec.37.d
Uerba tua sicut gemelli. cant.7.b
Ubi thesau. tuus: ibi cor tuû. lu.12.d
Ubi corpus: ibi cõgre. aquile. lu.17.g
Ue eis qui recesserunt a me. osee.7.d
Ue qui cogitatis inutile. mich.2.a
Ue ve hypocritis. mat.23.c
Uerbû caro factum est. ioã.1.b
Uerbû dei non est alliga. j.tim.2.b
Uerba vite eterne habes. ioã.6.g
Uelox depositio taberna. ij.pe.1.c
Uenditur ioseph ismaelitis. gen.37.f
Uenerat mardocheus. hest.6.c
Ueniet dñs & oẽs sancti eû. zach.14.a
Uentus pcussit do. filior. iob. iob.1.d
Uẽtosa verba nõ habẽt finẽ. iob.16.a
Uestes purpuree. exo.39.a
Uestes scinduntur a rege. iiij.re.19.a
Uestigia eius secutus est pes. iob.23.c
Uestibus adornat iudith. iudi.10.a
Uincenti dabo edere de li. apo.2.b
Uictime pro delictis. leui.7.a
Uideo aliã legẽ in mem. meis. rom.7.d
Uidi aquã egre. detem. eze.47.a
Uidi alterû angelû ha. sig. apo.7.a
Uidua ponit duo minuta. apo.12.d
Uidua colligit ligna. iij.re.17.b
Uidua postulat iudiciû. lu.18.a
Uiduas hono. q vere vi. j.tim.5.a
Uincit sapiẽtia malitiã. sap.7.d
Uince in bono malû. rom.12.d
Uincunt quat. reges ab abraã. ge.14.c
Uineas destruxit grando. exo.9.f
Uineas plãtaui & rigaui. eccle.2.a
Uinû dat regi neemias. neem.2.a
Uinû fortius omnibus. iij.esd.3.d
Uinû dño non libabunt. osee.9.a
Uir claudus baiulabatur. act.3.a
Uir vestitus lineis. dan 10.a
Uiri galilei quid statis aspi. act.1.b
Uirga aaron floruit. nume.17.c
Uirgas decorticauit iacob. gen.30.f
Uirgo concipiet et pariet. esa.7.c
Uirga israel proiecta est. amos.7.a
Uirgo cogitat que dei sunt. j.cor.7.f
Uirgines sunt & se. agnû. apo.14.a
Uirginitatis signa. deut.22.c
Uirtutes flebãt per ma. pau. ac.19.b
Uisio arboris nabucho. danie.4.b
Uisionis res aperitur. dan.10.c
Uisus est in ter. & con. baruch.13.d
Uisum recepit tobias. tobie.11.c
Uita nostra vapor est ad. iaco.4.d
Uitis frondosa israel. osee.10.a
Uitis vera christus est. ioan.15.a
Ulmus in solitudine. esa.41.c
Ultio vxoris leuite. iud.20.g
Unde ememus panes. ioã.6.a
Ungitur dauid in regem. ij.re.5.a
Ungunt salomonẽ in regem. j.para.29.f
Unus omniû introitus. sap.7.a
Unus ex vobis me tradet. ioã.13.c
Unusquisq ppriã merce. ac. j.cor.3.b
Unus deus vna fi. vnû bap. eph.4.b
Unusquisq vxorẽ suã dili. eph.5.g
Uocat christus petrû & an. mat.4.c
Uocat christus mattheû. mat.9.a
Uocabit iudiciû ad ignem. amos.7.a
Uocabit hierusalẽ ci. veri. zacha.8.a
Uolo autẽ iuniores nu. j.tim.5.b
Uoluntas dei sctifica. vestra. j.tess.4.a
Uos estis templû dei. ij.cor.6.d

Uotum est semper persolnen. leui.27.a
Uox clamantis in deserto. mar.1.a
Urbs fortitudinis syon. esa.26.a
Urbes refugij segregantur. deu.19.a
Urbes separent fugiti. iosue.20.a
Urbes tuas demolitas. eze.26.d
Uxor thobie iunioris fit sara. thob.7.d
Uxores alienigene di. j.esdre.10.c
Uuas acerbas comedetis. eze.18.a
Uulpes cōgre.san.ad se. iudi.15.a
Uulpes foueas habent. luc.9.g
De incipientibus a littera.Z.
z Zabulonis appel. geñ.30.e
zabulo.fors ter. iosue.19.a
zabulonis princeps. ps̄.67.f
zabulonis ex tri.duodecim. apo.7.b
zacharias regnat. iiij.reg.15.g
zacharias indu.spū sancto. ij.para.24.a
zacharie sanguis requiretur. mat.23.d
zacharias pr̄ ioānis pphetat. luce.1.f
zacheus princeps publica. luc.19.a
zebedeus pater iacobi ⁊ ioānis. mat.4.a
zebedei mater. mat.20.c
zelus domus tue co.me. ps̄.68.b
zelotypa mulier fla.lig. eccli.26.b
zizania inimici. mat.23.b
zizania sunt filij nequā. mat.13.e
zona circuncinxit eum. eccli.45.a
zona pellicea ioānis bapt. mat.3.a
zorobabel genitus a sala. mat.1.b

Finis quarte tabule.

¶ Notandum ꝙ trāslatores ⁊ interpretes biblie multi fuerunt: sicut dicit magister in historiis: quia ante incarnationem domini annis. 341. tēporibus ptolemei philadelphi regis egypti. 70. interpretes floruerūt q̄ leges ⁊ prophetas hoc mō trāstulerūt. Ptolemeus studiosus ⁊ librorū cupidus percipiens apud iudeos legem esse ore dei editam: ⁊ digito illius scriptam: missis epistolis ⁊ muneribus: rogauit eleazarum pontificē iudeorum: vt sibi viros seniores hebraice ⁊ grece lingue peritos: qui interpretari et transferre valerent: dirigeret. Erat enim sua desideria essent eam in greco translatam habere ⁊ archiuis regalibꝰ interesse. Eleazarus autem annuens eius petitionī: de vnaquaqꝫ tribu sex legiferos vel legiferētes destinauit. Hi sunt. 72. interpretes: qui licet. 72. fuerūt more sacre scripture: tamen communiter dicuntur. 70. quia si duo supsunt hoc est modicum respectu. 70. Qui venientes ad regem pentatheucum et prophetas transferentes coram rege: disputauerūt de vno deo colēdo: ⁊ ꝙ nulla creatura esset deus. Inde est: ꝙ vbicunqꝫ occurrebat eis in trāsferēdo de trinitate vel sub silentio preteribant: vel enigmatice transtulerunt: ne tres deos colendos tradidisse viderentur: similiter de incarnatione verbi faciētes. Unde trāslatio. 72. quandoqꝫ est superflua: quandoqꝫ diminuta. Post incarnationē aūt domini et passionem: annis. 124. aquila quidam iudeus ad fidem conuersus sed postea in heresim lapsus: primus interpres fecit aliam trāslationem de hebraico in grecum tempore hadriani imperatoris. Deinde post annos. 53. theodotio fecit tertiam translationem sub commodo. Deinde post annos. 30. symmachus interpres claruit sub seuero. Deinde post annos. 8. inuenta est quedā translatio hierosolymis: cuius auctor ignoratꝰ: que dicta est vulgata translatio vel quinta editio. Deinde post annos. 18. tempore alexandri superuenit origenes: q̄ vidēs istas translationes imperfectas incepit corrigere translationē 72. interpretum per posteriores iam dictas trāslationes. Uel sm̄ aliquos solum translationem theodotiōis correxit ⁊ miscuit: scilicet supplens diminuta: et resecans superflua. Ubicunqꝫ igitur ad translationem. 72. interpretum aliquid addidit ex translationibus sequētibus: vel vbi addidit que deerāt ibi ponebat astericum vel asteriscū: id est stellam vel formā astri: per quod innuit ꝙ per additionem illam elucescebant que prius deerāt. Et dicitur astericus ab aster et icon quod est imago vel signū: et producit penultimam: quia apud grecos: icon scribitur p ei diphthongō: et dicitur astericus sm̄ modernos: vel asteriscus sm̄ antiquos: et tunc dicitꝰ ab astris. i. stella ⁊ icon. Ubi vero erat superfluum ponebat obelum. Obelus enim grece: dicitur sagitta latine vel veru: signans per hoc ꝙ litera ibi supflua erat. Deinde ipse origenes fecit aliam translationem per se plenam sine his signis. Hi omnes transtulerūt de hebraico in grecum. Deinde quidam volentes habere omnes istas translationes simul scribebant libros: sic eos ordinantes ꝙ in medio cuiuslibet folij ponebāt sex columnas: a summo deorsum descēdētes: ponētes in prima verba translationis prime: in secūda secunde: ⁊ sic de alijs. Et isti libri dicti sunt hexapla: ab hexa grece quod est sex latine: quasi sexculpa: vel dicitur hexapla q̄si liber habens sex translationes rectas vel rectificatas. Quidam tamē exapla exponūt simpliciter pro exemplaria. Et his temporibus multi vtriusqꝫ lingue scioli fecerunt alias translationes de predictis grecis translationibus in latinum. Nouissime superueniens beatus. Hieronymus peritus in tribus linguis: hebraica greca et latina. Primo correxit translationem. 72. interpretum in latino cum astericis ⁊ obelis postea: vero transtulit immediate bibliam de hebreo in latinum sine astericis et obelis. Et hac translatione nunc vbiqꝫ vtitur tota romana ecclesia: licet non in omnibus libris. Et ipsius trāslatio merito ceteris antefertur: quia est verborum tenacior: et perspicuitate sententie clarior. Et translatio prima scilicet. 72. interpretum facta est in alexādria ciuitate: que metropolis est egypti. Alie autē translationes in diuersis partibꝰ mundi vbi tunc magistri floruerunt. ¶ Nota ꝙ vbicūqꝫ in libris veteris testamēti menedositas reperitur recurrendum est ad volumina hebreorum: quia vetus testa-

mentum primo in lingua hebrea scriptum est. Si vero in libris noui testamen
ti: recurrendū est ad volumina grecoꝝ: qꝛ nouū testamētū primo in lingua gre
ca scriptum est preter euāgeliū matthei: ꝛ epistolā pauli ad hebreos.
¶ Notādū est ꝙ oīs sacra scriptura quadriformi ratiōe distinguitur siue expo
nitur. Aut enim in historico vel literali intellectu: aut allegorico: aut anago
gico: aut tropologico vel morali solet accipi. Historia namqꝫ est: qn̄ res aliqua
quomodo ſm literā dicta vel facta sit: plano sermone refertur: vt cū dicitur.
Populus israel ex egypto saluatus: tabernaculū domino fecit. Et dicit̄ ab hi
steron. i. videre vel cognoscere qꝛ antiquitus nemo scribebat historiam: nisi qui
vidisset. Et sic quādo dictiones intelligunt̄ simpliciter vt sonāt: est sensus lite
ralis vel historicus. Allegoria autē est: cum verbis siue rebus mysticis presen
tia christi ꝛ ecclesie sacramenta signant̄. Verbis videlicet vt ait Esaias. Egre
dietur virga de radice iesse. quod aperte est dicere. Nascet̄ virgo maria de stirpe
dauid: ꝛ de ea christus nasceturr. Rebus mysticis: est populus israel ab egyptia
ca seruitute per sanguinē agni liberatus. Allegorice ecclesiā signat: que ꝑ pas
sionē xp̄i a demoniaca seruitute liberata est. Et nota ꝙ allegoria multis mo
dis exponitur. Quādoqꝫ a persona: vt isaac signat christū: qñqꝫ a re ꝛ nō per
sona: vt aries occisus significat christi carnē passam: quandoqꝫ a loco: vt chri
stus predicaturus ascendit in montē: vbi eminētia loci signat eius sapiētiā et
excellentiam: quandoqꝫ a numero: vt apprehenderunt septem mulieres virum
vnum. i. septē dona gratiarū christi: quādoqꝫ a negocio vel facto: vt interfectio
golie a dauid: interfectionē diaboli a christo signat. Anagogia autem ad supe
riora est ducens locutio: que de premio futuro et de ea que in celis est vitā futu
ra apertis siue mysticis sermonib⁹ disputat. Apertis vt cū dicitur. Beati mū
do corde. Mysticis vt cum dicitur. Beati qui lauāt stolas suas: vt sit illis po
testas in ligno vite: ꝛ per portas intrēt ciuitatem. Quod sic exponit̄ anagogi
ce. Beati qui mundant cogitationes suas et actus: vt sit illis potestas vidēdi
dominum nostrum iesum christuꝫ: qui dicit. Ego sum via vita ꝛ veritas. et per
doctrinam ꝛ exempla precedentium patrum intrant in regna celorum. Et sic
est differentia inter allegoriā ꝛ anagogiā: qꝛ allegoria est mysticus sensus per
tinens ad militantē ecclesiā in qua sum⁹: sꝫ anagogia est aptus sensus pertinēs
ad ecclesiā triūphātē: q̄ est cōitas scōꝝ iam triūphāts et regnās. Tropologia
vero est moralis locutio: que ad instructionem ꝛ correctionem animoꝝ mysti
ce siue aperte respicit. Mystice: vt ait salomō. Omni tempore sint vestimenta
tua candida: ꝛ oleum de capite tuo non deficiat. quod est dicere. Omni tempo
re sint opera tua munda: ꝛ charitas de corde tuo nō deficiat. Aperte vt ioan
nes dicit. Filioli: nō diligamus verbo neqꝫ ligua: sꝫ opere ꝛ veritate. Et vt bre
uiter habeas. Historia docet factuꝫ: tropologia faciendū: allegoria credendū:
anagogia appetendum. Unde versus. Litera gesta docet: quid credas allego
ria. Moralis quid agas: quo tendas anagogia. Hec patent in hac dictiōe hie
rusalem. Historice enim est nomē ciuitatis. Tropologice: est typus anime fide
lis. Allegorice figura ecclesie militantis. Anagogice typum gerit ecclesie triū
phantis. Unde versus. Sicut hierusalem polis est terrena fidelis. Constans
ecclesia mons fortis patria summa.

·DIE·PRIMO·

·DIE·SECVNDO

·DIE·TERTIO

·DIE·QVARTO·

·DIE·QVINTO·

·DIE·SEXTO·

¶ Incipit epistola beati hieronymi ad Paulinum presbyterum de omnibus diuine historie libris. Capi. j.

FRater ambrosius tua mihi munuscula perferens detulit simul + et suauissimas literas: que a principio amicitiarum fidem probate iam fidei et veteris + amicitie noua + preferebant. Uera enim illa necessitudo est et christi glutino copulata: quam non vtilitas rei familiaris non presentia tantum corporum: non subdola et palpans adulatio: sed dei timor et diuinarum scripturarum studia conciliant. ¶ Legimus in veteribus historiis quosdam lustrasse prouincias nouos adiisse populos maria transisse: vt eos quos ex libris nouerant coram quoque viderent. Sic pithagoras memphiticos vates: sic plato egyptum et archytam tarentinum: eamque oram italie que quondam magna grecia dicebatur laboriosissime peragrauit: vt qui athenis magister erat et potens: cuiusque doctrinam achademie gymnasia personabant: fieret peregrinus atque discipulus: malens aliena verecunde discere: quam sua impudenter ingerere. Denique cum literas quasi toto orbe fugientes persequitur: captus a pyratis et venundatus etiam tyranno crudelissimo paruit: ductus captiuus vinctus et seruus: tamen quia philosophus maior emente + se fuit. Ad titum liuium lacteo eloquentie fonte manantem: de vltimis hyspanie galliarumque finibus quosdam venisse nobiles legimus: et quos non contemplatione sui roma non traxerat: vnius hominis fama perduxit. Habuit illa etas inauditum omnibus seculis celebrandumque miraculum: vt vrbem tantam ingressi aliud extra vrbem quererent. Apollonius siue ille magus vt vulgus loquitur: siue philosophus vt pythagorici tradunt: intrauit persas: pertransiuit caucasum: albanos: scythas: massagetas: opulentissima indie regna penetrauit: et ad extremum latissimo phison amne transmisso peruenit ad brachmanas vt hiarcham in throno sedentem aureo et de Tantali fonte potantem: inter paucos discipulos de natura de moribus ac de cursu dierum + et syderum audiret docentem. Inde per elamitas babylonios: chaldeos: medos: assyrios: parthos: syros: phenices: arabes + palestinos: reuersus alexandriam perrexit ethiopiam: vt gymnosophistas et famosissimam solis mensam videret in sabulo. Inuenit ille vir vbique quod disceret: et semper proficiens: semper se melior fieret. Scripsit super hoc plenissime octo voluminibus Philostratus +.

Als + non dz esse sic. — Als + veteri. — als + nouam — Pithagoras. — Plato. — Archytas. — Als + maiore mente — Tit' liui'. — Apolloni'. — Brachmane. — Hiarchas. — Hora. lib. j. ser. — Als + dicit super est. — Als + arabes

Capitulum. ij.

QUid loquar de seculi hominibus cum apostolus Paulus vas electionis et magister gentium: qui de conscientia tanti in se hospitis loquebatur dicens. An experimentum queritis eius qui in me loquitur christus. post damascum arabiamque lustratam ascendit hierosolymam vt videret petrum: et mansit apud eum diebus quindecim. Hoc enim mysterio hebdoadis et ogdoadis futurus gentium predicator instruendus erat. Rursumque post annos quatuordecim assumpto barnaba et tyto exposuit cum apostolis euangelium ne forte in vacuum curreret aut cucurrisset. Habet enim nescio quid latentis energie viua vox + et in aures discipuli de autoris ore transfusa fortius sonat. Unde et eschines cum rhodi exularet et legeretur illa demosthenis oratio quam aduersus eum habuerat: mirantibus cunctis atque laudantibus suspirans ait. Quid si ipsam audissetis bestiam sua verba resonantem.

Capi. iij.

NEc hoc dico quod sit aliquid in me tale quod vel possis a me audire: vel velis discere: sed quo ardor tuus et discendi studium etiam absque nobis per se probari debeat. Ingenium docile et sine doctore laudabile est. Non quid inuenias: sed quid queras consideramus. Mollis cera et ad formandum facilis: etiam si artificis et plaste cessent manus: tamen virtute totum est quicquid esse potest. Paulus apostolus ad pedes gamalielis legem moysi et prophetas didicisse se gloriatur: vt armatus spiritualibus telis: postea doceret confidenter. Arma enim nostre militie non carnalia sunt: sed potentia deo ad destructionem munitionum et cogitationes destruentes: et omnem altitudinem extollentem se aduersus scientiam dei et captiuantes omnem intellectum ad obedientiam christo: et parati subiugare omnem inobedientiam. Timotheum scribit ab infantia sacris literis eruditum: et hortatur ad studium lectionis ne negligat gra

bis. — Uale. li. 4. — Laertius l vita tales. — Herodot' libro. 2. — Pomponius mella. li. 3. — Philostratus. — Als + phylostratos. — Act. 9. c. — 2. co. 13. a. — Gal. 1. d. — Ibidem. 2. a. — Als + viue vocis act'. — Eschines. — Demosthenes. — Paulus apostolus. — Act. 22. a. — 2. co. 10. b. — 2. Tim. 3. d.

Titi.1.b. tiam que data sit ei per impositionem
manus presbyterij. Tito precipitur in
ter ceteras virtutes episcopi quē bre
ui sermone depinxit scientiam quoq
non negligat scripturarum: obtinen
tem inquit eum qui sm doctrinam est
fidelem sermonem: vt potens sit exhor
tari in doctrina sana: et contradicen
tes reuincere. Capitulum. iiij.

Sancta quippe rusticitas so
lū sibi prodest: et quātum
edificat ex vite merito ec
clesiam christi: tātū nocet
si destruentib⁹ nō resistat.
Mala.1. et 2.c. Malachias ꝓpheta: imo p
malachiam dn̄s interrogauit sacerdo
Moysi. tes legē. In tantū sacerdotis officium
Deut.32.a. est interrogatū respondere de lege. Et
in deuteronomio legimus. Interroga
Dauid. patrē tuū ⁊ annūciabit tibi: seniores
ps̄.118. tuos ⁊ dicēt tibi. In psalmo cxviij.
Cantabiles mihi erant iustificationes
tue in loco peregrinationis mee. Et in
descriptiōe iusti viri cū eū arbori vite
dauid q̄ est in paradiso cōpararet: in
ter ceteras virtutes hoc etiā intulit. In
Ps̄.1. lege domini volūtas ei⁹: ⁊ in lege eius
Dan.12.b. meditabit̄ die ac nocte. Daniel in fine
sacratissime visionis ait iustos fulgere
Ibidem. quasi stellas: ⁊ intelligentes. i. doctos
quasi firmamentū. Vides quātū inter
se distant iusta rusticitas ⁊ docta iusti
tia. Alij stellis: alij celo comparantur.
Quāq̄ iuxta hebraicā veritatē vtrūq
de eruditis possit itelligi. Ita eni apd̄
eos legimus. Qui autem docti fuerint
fulgebunt quasi splendor firmamenti:
Act.9.c. ⁊ qui ad iustitiā erudiūt multos: qua
Mat.4.b. si stelle in perpetuas eternitates. Cur
Act.4.b. d paulus apostol⁹ vas electionis? Nō
pe quia vas legis et scripturarum san
ctarum erat armarium. Pharisei stu
pent in doctrina domini: ⁊ mirātur in
Jo.6.c. petro ⁊ ioanne quomodo legem sciāt
Luce.2.f. cum literas non didicerint. Quicquid
enim alijs exercitatio ⁊ q̄tidiana in le
ge meditatio tribuere solet: illi⁹ hoc
spiritussanct⁹ suggerebat. Et erāt iux
ta qd̄ scriptū est docibiles deo. Duo
decim ānos saluator impleuerat: et in
tēplo sedēs de questionib⁹ legis inter
rogās magis docet dn̄ prudēter interr
ogat. Nisi forte rusticum petrū: rusti
cum ioannem dicamus: quorum vterq
2.Cor.11.b. dicere poterat. Etsi imperitus sermo
ne non tamen scientia. Joannes rusti
cus piscator indoctus: ⁊ vnde illa vox

obsecro. In principio erat verbū: ⁊ ver Jo.1.a.
bum erat apud deum: ⁊ deus erat ver
bū. Logos grece multa significat. Nam
et verbum est ⁊ ratio: ⁊ supputatio: et
causa vniuscuiusq rei per quā sunt sin
gula que subsistunt: que vniuersa recte
intelligimus in christo. Capi. v.

Oc doctus plato nesciuit:
hoc demosthenes eloquens
ignorauit. Perdam inquit
sapientiam sapientium: et Abdie.1.a.
prudētiam prudentiū re Esa.29.c.
probabo. Vera sapientia 1.cor.1.c.
ꝑdet falsam sapiētiā. Et q̄q̄ stultitia 1.cor.2.b.
predicatiōis in cruce sit: tamē paulus 1.cor.1.d.
sapientiā loquit̄ inter perfectos. Sa
pientiā autē nō seculi hui⁹: nec princi
pum seculi istius qui destruunt̄: sed lo
quit̄ dei sapientiā in mysterio abscon
ditā quā predestinauit deus ante secu
la. Dei sapientia christus est. Christus Col.2.a.
enim dei virtus et dei sapientia. Hec sa
pientia in mysterio abscondita est: de
qua ⁊ noni psalmi titulus prenotat̄ p
occultis filij. In quo sunt oēs thesau
ri sapientie et scientie dei absconditi.
Et qui in mysterio abscōditus erat p̄
destinatus est ante secula: predestinat⁹
autem ⁊ prefiguratus in lege ⁊ prophe Ro.1.a.
tis. Unde ⁊ prophete appellabātur vi 1.reg.9.b.
dentes: quia videbant eum quem cete Jo.8.g.
ri non videbant. Abraā vidit diē eius Ezech.1.a.
⁊ letatus est. Aperiebant̄ celi ezechie Ps̄.118.
li qui populo peccatori clausi erant. Ro.7.c.
Reuela inquit dauid oculos meos et 2.cor.3.d.
cōsiderabo mirabilia de lege tua. Lex Apo.5.a.
enim spiritalis est: ⁊ reuelatione opus Esa.29.d.
est vt intelligatur: ac reuelata facie do Apo.3.b.
mini gloriam contemplemur. Liber in
apocalypsi septē sigillis signatus ostē
ditur: quem si dederis homini scienti
literas vt legat respondebit tibi. Non
possum. Signatus est enim. Quanti
hodie putant se nosse literas: et tenēt
signatum librum nec aperire possunt:
nisi ille reserauerit qui habet clauem
dauid: qui aperit ⁊ nemo claudit: clau
dit et nemo aperit. In actibus aposto
lorum sanctus eunuchus immo vir (sic
enim eum scriptura cognominat) cum
legeret Esaiam prophetam interroga
tus a philippo. Putas ne intelligis q̄ Act.8.f.
legis? Respondit q. Quomodo pos
sum. nisi aliquis me docuerit. Ego vt
de me loquar interim nec sanctior sum
hoc eunucho: nec studiosior q̄ de ethyo
pia id est de extremis finibus mūdi ve

al's + nō h3 legis. al's + nō h3 que.

hic ad templum reliquit aulam regiā: et tātus amator legis + diuineq3 + sciētie fuit: vt etiam in vehiculo literas legeret sacras. Et tamen cum librum teneret et verba domini cogitatiōe cōciperet: lingua volueret: labijs personaret: ignorabat eū quem i libro nesciēs venerabatur. Uenit philippus: 7 ostendit ei iesum qui clausus latebat in litera. O mira doctoris virtus eadem hora credidit eunuchus: baptizatur fidelis et sanct9 est ac magister de discipulo factus est plus in deserto fonte ecclesie q̄ in aurato synagoge tēplo repperit. Hec a me perstricta sunt breuiter. Neq3 enim epistolaris angustia euagari longius patiebatur: vt intelligeres te in scripturis sacris sine ꝑuio 7 mōstrante semitam non posse ingredi.

Capitulum. vi.

Al's + rhetoricis.

Taceo de grammaticis: et rhetorib9 +: philosophis: geometris: dyalecticis: musicis: astronomis: astrologis: medicis: quorum sciētia mortalib9 satis vel vtilissima est: et in tres partes scinditur: in doctrinam: rationē: 7 vsum. Ad minores artes veniam: et que nō tam lingua + q̄ manu administrātur.

al's + logo.

Agricole: cementarij: fabri metallorum: lignorumq3 cesores: lanarij quoq3 7 fullones: et ceteri qui variam supellectilem 7 vilia opuscula fabricant: absq3 doctore esse non possunt quod cupiunt.

Hora. libr. 2. eplarū. Horatius. vbi. s.

Quod medicorum est promittūt medici: tractāt fabrilia fabri. Sola scripturarū ars est: quā sibi passim omnes vendicant. Scribim9 indocti doctiq3 poemata passim. Hanc garrula anus: hāc delirus senex: hanc sophista verbosus: hanc vniuersi presumunt: lacerant: docent anteq̄ discant.

al's + adducto.

Alij adducto + supercilio grandia verba trutināntes: inter mulierculas de sacris literis philosophantur. Alij discunt proh pudor a feminis quod viros doceant. Et ne parum hoc sit quadam facilitate verborum: immo audacia edisserūt alijs qd ipsi non intelligūt. Taceo de meis similibus: qui si forte ad scripturas sanctas post seculares literas venerint et sermone cōposito aures populi mulserint: quicquid dixerint hoc legē dei putant. Nec scire dignātur quid prophete: quid apl'i senserint: sed ad sensum suū incongrua aptāt testimonia quasi

Isidorus ethi. lib. 1. c. 38.

grande sit et non vitiosissimum dicendi genus deprauare sententias: 7 ad voluntatem suam sacram scripturā trahere repugnantē. Quasi nō legerimus homerocentonas et vergiliocētonas: ac non sic etiam et maronem sine christo possimus dicere christianum qz scripserit. Jam redit 7 virgo: redeūt saturnia regna. Jam noua ꝓgenies celo demittitur alto. Et patrem loquentem ad filium. Nate mee vires mea magna potentia solus. Et post verba saluatoris in cruce. Talia perstabat memorās fixusq3 manebat. Puerilia sunt hec et circulatorum ludo similia docere quod ignores immo (vt cū stomacho loquar) ne hoc quidem scire quod nescias.

Vergi. i buco. egloga. 4. Eneid. 1. Eneid. 2. Enei. 1. 7. 2.

Capitulum. vij.

Gen. 1. et. 2. Gen. 5. 10. et. 11. Gen. 49.

Uidelicet manifestissima est genesis in qua de creatura mundi: de exordio generis humani: de diuisiōe terre: de confusione linguarum: de descensione vsq3 ad egyptum gentis scribitur hebreorum.

Exo. 9. 10. 11. et. 12.

¶ Patet exodus cum decē plagis: cū decalogo: cum mysticis diuinisq3 preceptis. ¶ In promptu est leuiticus liber in quo singula sacrificia: immo singule pene syllabe et vestes aaron 7 totus ordo leuiticus inspirant celestia sacramenta.

Nu. 22. 23. et. 33.

¶ Numeri vero nonne totius arithmetice: 7 prophetie balaam: 7 quadragintaduarum mansionum per heremū mysteria continēt. ¶ Deuteronomium vero secunda lex: et euāgelice legis prefiguratio: nonne sic ea habet qua priora sunt vt tamen noua sint omnia de veteribus. Hucusq3 moyses: hucusq3 pentateuchus: quibus quinq3 verbis loqui se velle apostolus i ecclesia gloriatur.

1. Cor. 14. b

¶ Job exemplar patientie que nō mysteria suo sermone complectit. Prosa incipit: versu labit: pedestri sermone finitur oēsq3 leges dialetice ꝓpositione: assumptione: confirmatiōe: conclusiōe determinat. Singula in eo verba plena sunt sensib9: 7 vt de ceteris sileā resurrectionē corporum sic prophetat vt null9 de eis vel manifestius vel cautius scripserit. Scio inquit qd redemptor me9 viuit et in nouissimo die de terra surrecturus sum +: 7 rursum circūdabor pelle mea: et in carne mea videbo deum: quem visurus sum ego ipse: et oculi mei cōspecturi sunt: et nō alius. Reposita est hec spes mea in sinu meo.

Usq3 ad. 3. c. 7. a. 3. vsq3 ad. 42. 7 a. 42. vsq3 ad finem. Job. 19. b. Al's + flua

¶ Ueniam ad iesum naue: qui typum
Jos. 3. b. domini nō solum in gestis: verumetiā
Jos. 7. vsq3 in nomine prefert. Transit iordanem:
11. hostium regna subuertit: diuidit terrā
Josue. 14. victori populo: ⁊ per singulas vrbes: vi
vsq3 24. culos: montes: flumina: torrentes atq3
confinia ecclesie celestisq3 hierusalem
spiritualia regna describit. ¶ In iudi
cum libro quot principes populi tot
Esa. 16. a. figure sunt. ¶ Ruth moabitis Esaie
1. Reg. 4. c. explet vaticinia dicētis. Emitte agnū
Ibi. 21. d. 2. domine dominatorem terre de petra
re. 8. d. 2. deserti ad mōtē filie syon. ¶ Samuel
re. 2. a. 3. re. in hely mortuo ⁊ occisione saul veterē
3. a. 4. reg. legem abolitam monstrat: porro in sa
24. 3. re. 12. doch atq3 dauid noui sacerdotij noui
a. 4. re. 7. a. q3 imperij sacramenta testatur. ¶ Ma
lachim: id est tertius ⁊ quartus regum
liber a salomone vsq3 ad iechoniam: et
a hieroboam filio nabath vsq3 ad osee
qui ductus est in assyrios regnum iuda
et regnum describit israel. Si historiā
respicias: verba simplicia sunt: si in li
teris sensum latētem inspexeris: eccle
sie paucitas et hereticorum contra ec
clesiam bella narrantur. ¶ Duodecim
prophete in vnius voluminis angustia
coartati multo aliud q3 sonant in lite
Osee. 1. ra prefigurāt. ¶ Osee crebro nominat
Osee. 2. effraim: samariam: ioseph: iezrael: et
Osee. 3. vxorē fornicariā ⁊ fornicationis filios:
et adulteram cubiculo clausam mariti
multo tempore sedere viduā: et sub ve
ste lugubri viri ad se reditū prestolari.
Johel. 1. ¶ Johel filius fatuel describit terram
Al's + decē duodecim + tribuū: eruca: brucho: lo
Johel. 2. custa: ⁊ rubigine vastāte cōsumptā: et
Ephe. 1. c. post euersionē prioris populi effusum
iri spiritumsanctum super seruos dei
et ancillas: id est super centumviginti
credētiū nomina: ⁊ effusum iri in cena
culo syon. Qui centum viginti ab vno
vsq3 ad quindecim paulatim ⁊ per incre
menta surgentes: quindecim graduum
numerū efficiūt qui in psalterio mysti
Amos. 1. ce continent. ¶ Amos pastor et rustic9 et
et. 2. ruborum mora distringens paucis ver
bis explicari non pōt. Quis enim digne
exprimat tria et quattuor scelera dama
sci ⁊ gaze: ⁊ tyri: ⁊ idumee: ⁊ filiorum am
mō ⁊ moab: ⁊ in septimo ⁊ octauo gra
Ibid. 4. du inde ⁊ isrl'. Hic loquitur ad vaccas
Ibid. 6. d. pingues que sunt in samarie mōte: ⁊ rui
Ibid. 7. tura domū maiorē minoremq3 testat.
Ibid. 8. Ipse cernit fictorem locuste ⁊ stantem
dominum super murum litum vel ada
mantinum et vncinum ponorū attra

hentem supplicia peccatoribus et fa
mē in terra: non famē panis nec sitim
aque: sed audiendi verbum dei. ¶ Ab abdie. a
dias qui interpretatur seruus domini vnico.
pertonat contra edom: ⁊ sanguineum
terrenumq3 fratrem fratris quoq3 ia
cob semper emulum hasta percutit spi
rituali. ¶ Jonas pulcherrima columba Jone. 1.
naufragio suo passionem domini pre Jone. 3.
gurans mundum ad penitentiam re
uocat: et sub nomine niniue gentibus
salutē nūciat. ¶ Micheas de morasthi Mich. 5.
coheres xpi vastationē annunciat filie
latronis ⁊ obsidionē ponit ōtra eā: quia
maxillā percusserit iudicis isrl. ¶ Naum Naum. 3.
ōsolator orbis increpat ciuitatē sangui Naum. 1. d.
nū: ⁊ post euersionē illius loquitur. Ecce
sup mōtes pedes euāgelizātis ⁊ annū
ciātis pacē. ¶ Abacuch luctator fortis abacuch. 1.
et rigidus stat super custodiā suam: et abacuch. 2.
figit gradū super munitionem vt christū a.
stū in cruce cōtempletur ⁊ dicat. Ope Ibidē. 1. b.
ruit celos gloria eius: ⁊ laudis ei9 ple hypalage
na est terra. Splendor eius vt lux erit: est.
cornua in manib9 eius. Ibi abscōdita
est fortitudo ei9. ¶ Sophonias specu
lator et archanorum dn̄i cognitor au
dit clamorē a porta piscium ⁊ eiulatū
a secunda: ⁊ contritionē a collibus. In psā. 125.
dicit quoq3 vlulatū habitatorib9 pile:
quia conticuit omnis populus chanaan:
disperierūt vniuersi qui inuoluti erāt
argēto. ¶ Aggeus festiu9 ⁊ letus qui se Aggei. 1.
minauit in lachrymis vt in gaudio me Aggei. 2. b.
teret: destructū templū edificat: deūq3
patrem inducit loquētem. Adhuc vnū
modicūq3 ⁊ ego cōmouebo celū ⁊ ter
rā et mare et aridā: et mouebo oēs gē
tes: et veniet desideratus cunctis gēti
bus. ¶ Zacharias memor dn̄i sui mul zacha. 3. b.
tiplex in pphetia iesum vestib9 sordi et. d.
dis indutum: ⁊ lampadem oculorū se zacha. 4.
ptem: cādelabrūq3 aureū cum totidem zacha. 6.
lucernis quot oculis: duas quoq3 oli zacha. 9. b.
uas a sinistris lāpadis cernit ⁊ a + dex al's + super
tris: vt post equos nigros rufos varios est a.
et albos ⁊ dissipatas quadrigas ex ef
fraim: et equū de hierusalē: et pauperē
regem vaticinetur: et predicet sedentē
super pullum filium asine subiugalis.
¶ Malachias aperte et in fine omniū Mala. 1.
prophetarū de abiectiōe israel ⁊ voca
tione gētiū. Nō est mihi ait voluntas
in vobis dicit domin9 exercituū: ⁊ mu
nus nō suscipiam de manu vestra. Ab
ortu enim solis vsq3 ad occasum magnū
est nomē meum in gentibus: ⁊ in omni

loco sacrificat̃ et offerẽt nõi meo obla-
Hierem̃.i.c rio mũda. ¶ Esaiã: hieremiã: ezechiel:
Hiere.13.a τ daniel: q̃s possit vl̃ itelligere vl̃ expo
c.40.vsq̃ i nere. Quoꝝ p̃m⁹ nõ ꝓphetiã vl̃ mihi te
finem. xere: s; euãgeliũ. ¶ Scd̃s v̄gã nuceã et
ollã succẽsam a facie aq̃lonis: τ pardũ
spoliatũ suis colorib⁹ τ q̃drupliex di-
uersis metris nectit alphabetũ. ¶ Ter
ti⁹ p̃ncipia τ finẽ tãtis h; obscuritati
bus ĩuoluta: vt apud hebreos ipe ptes
Danielis.9 cũ exordio geneseos añ ãnos triginta
Ibidem. 10. nõ legãt. ¶ Quart⁹ vero q̃ τ extrem⁹ iter
11.τ.12. q̃tuor ꝓphetas tẽpoꝝ cõscius: et toti⁹
Ibidẽ. 2.c. mũdi philohistoric⁹ lapidẽ p̃cisum de
mõte sine manib⁹: τ regna oĩa subuer-
tẽtẽ claro sermõe ꝓnũciat. ¶ Dauid si
monides nr̃ pindarus et alceus flacc⁹
q̃; catul⁹ atq̃ seren⁹ x̄pm lyra psonat:
τ in decachordo psalterio ab iferis ex
In prouer- citat resurgẽtẽ. ¶ Salomõ pacific⁹ et
bijs. amabilis dñi: mores corrigit: naturã;
In eccl̃iaste docet: eccl̃iam iũgit τ x̄pm: sanctarũq̃
In cãticis. nuptiarum dulce canit epithalamiũ;.
Hester.7.c ¶ Hester i eccl̃ie typo ꝑpłm liberat de
periculo: et interfecto amã q̃ iterp̃tat̃
iniq̃tas ptes cõuiuĩj τ diẽ celebrẽ mittit
i posteros. ¶ Paralipomenõ liber: id
est instrumẽti veteris epitome: tãt⁹ ac
talis ẽ vt absq̃ illo si q̃s sciã; scriptu-
raꝝ sibi voluerit arrogare seip̃s irride
at. Per singula q̃ ppe noĩa iuncturasq̃
verboꝝ τ p̃termisse i regũ libris tãgũ-
tur historie: τ innumerabiles explicant̃
Esdre.2. euangelij q̃ões. ¶ Esdras τ neemias
Nee.3.vsq̃ adiutor vz τ ↄsolator a dño: i vnũ vo
ad.7. lumẽ artant̃: istaurãt tẽplũ: muros ex
truũt ciuitatĩ: oĩsq̃ illa turba ppl̃i re-
deũtis in patriã: τ descriptio sacerdo
tũ leuitarũ isrł̃ pselitoꝝ ac p singulas
familias muroꝝ ac turriũ opa diuisa
aliud i cortice p̃ferũt: aliud in medul-
la retinẽt. Cernis me scripturaꝝ amo
re raptũ: excessisse modũ ep̃le: et tñ nõ
implesse qđ volui. Audiuim⁹ tñ quid
nosse: quid cupere debeamus: vt et nos
Psalm̃. 18. quoq̃ possim⁹ dicere. Concupiuit aĩa
mea desiderare iustificationes tuas in
omni tp̃e. Ceterũ illud socraticũ iple
tur i nobis. Hoc tñ scio quod nescio.
Cãtic. 6.d. ¶ Tangã τ nouũ breuiter testamentũ.
¶ Mattheus: Marcus: Lucas: τ Joan
nes: quadriga dñi τ verũ cherub quod
interpretat̃ scientie plenitudo p totũ
corpus oculati sunt: scintille emicant
Ezech. i.b. discurrũt fulgura: pedes habẽt rectos
et in sublime tendẽtes: terga pennata
et vbiq̃ volitãtia tenent se mutuo: si-
biq̃ perplexi sunt: τ quasi rota i rotã
voluuntur τ pergunt: quocũq̃ eos fla-
tus sp̃ũssctĩ perduxerit. ¶ Paul⁹ ap̃ls
ad septẽ scribit eccl̃ias: octauã eñ ad
hebreos a plerisq̃ extra numerũ poni
tur. Timotheũ instruit ac Titũ τ phi-
lemonẽ p fugitiuo famulo dep̃cat̃: sup
quo melius tacere puto: q̃ pauca scri-
bere. Actus ap̃loꝝ nudã q̃dẽ vident̃ so Colloc. 4.
nare historiã: τ nascẽtis ecclesie infan 2.Corin.8.
tiã texere: s; si nouerimus scriptorem
eoꝝ lucã esse medicũ cui⁹ laus est i euã
gelio aĩaduertimus pariter oĩa verba
illius aĩe lãguẽtis esse medicinã. ¶ Ja
cobus: Petrus: Joannes: Judas: septẽ
ep̃las ediderũt tam mysticas q̃ succin
ctas τ breues pariter ac lõgas: breues
in verbis longas i sententijs: vt rarus
sit q̃ nõ i earũ cecutiat lectiõe. ¶ Apo-
calypsis ioãnis tot h; sacramẽta quot
verba. Parũ dixi et p merito volumi-
nis laus oĩs inferior est. In sĩbis singu eccl.50.in.
lis multiplices latẽt intelligẽtie. Oro
te frater charissime iter hec viuere: ista
meditari: nihil aliud nosse: nihil aliud
q̃rere. Nõ vr̃ tibi iã hic in terris regni
celestis habitaculũ? Nolo vt offẽdaris
in scripturis sctĩs simplicitate τ quasi
vilitate verboꝝ q̃ vel vitio interpretũ
vel de idustria sic prolate sunt vt rusti
cam contionẽ facilius instruerẽt: et in
vna eademq̃ sñia aliter doct⁹: aliter sen
tiret indoct⁹. Nõ sum tã petulans τ he
bes vt hec me nosse pollicear: τ eoꝝ fru
ctus carpere in terra quorũ radices in Al's velle
celo fixe sunt: sed et velle fateor: sedẽ me fateor:
ti me prefero magistrum remẽs comi- s; enim tũc
tem spondeo. Petenti datur: pulsanti profiteor.
aperit̃: q̃rens inuenit. Discamus in ter Mat.7.b.
ris: quorũ scientia nobis perseueret in Luce.11.b.
celo. Obuijs te manibus excipiam τ vt Hermago-
inepte aliq̃d ac de hermagore tumidi- ra.
tate effundaꝝ: quicquid quesieris tecũ
scire conabor. Capitulum.viij.

Habes hic amantissimum tui
fratrẽ eusebiũ q̃ i grã tuarũ
mihi grãm duplicauit refe-
rẽs honestatẽ morũ tuoꝝ: cõ-
temptũ seculi: fidẽ amicitie:
amorẽ x̄pi. Nã prudentiã τ eloquij ve-
nustatẽ: etiam absq̃ illo ipsa epistola
preferebat. Festina queso te et herenti
in salo nauicule funẽ magis p̃scide q̃
solue. Nemo renunciatur⁹ sc̃o bñ põt
vẽdere: q̃ ↄtẽpsit vt vẽderet. Quicq̃d i
sumpt⁹ de tuo tuleris p lucro ↄputa.
Antiquũ dictũ est. Auaro deest tã q̃đ

2.Cor.6. habet ꝙ qđ nō hꝫ. Credēti tot⁹ mūd⁹
diuitiarū est. Infidelis aūt etiā obolo
indiget. Sic viuamus ꝗ̄ſi nil habētes
et oīa possidētes. Uict⁹ atqꝫ vestit⁹ di
Matt.5.g. uitie xp̄ianoꝝ sūt. Si habes ī potesta
te rē tuā vēde: si nō habes ꝓijce. Tollē
ti tunicā ⁊ palliū relinquēdū est. Sꝫ
nisi tu semper retrastinās: ⁊ diē de die
trahēs caute ⁊ pedetētim tuas posses-
siunculas vēdideris nō hꝫ xp̄s vñ alat
Ibidē. 4.d pauperes suos. Totū deo dedit ꝗ se ob-
Mar.12.d. tulit. Apl̄i tm̄ nauem et rhetia reliq̄ue
Luce.21.a. rūt. Uidua duo era misit in gazophila
tiū ⁊ pfert̄ cresi diuitijs. Facile ɔtēnit
oīa ꝗ se semper cogitat esse moriturū.
¶ Explicit epistola beati hieronymi
presbyteri ad Paulinum presbyterū.
¶ Incipit prefatio sancti hieronymi
presbyteri in Pentateuchum moysi.

Desiderij mei
desideratas accepi epi
stolas ꝗ quodā p̄sagio
futuroꝝ cū daniele sor
tit⁹ est nomē obsecrā-
tis vt trāslatā ī latinā
linguā de hebreo ser-
mone pētatheucū vſo
rū aurib⁹ traderē. Pe
riculosū op⁹ certe ⁊ obtrectatoꝝ meo
rū latratib⁹ patēs: ꝗ me asserūt in se-
ptuaginta interp̄tū suggillationē noua
p veterib⁹ cudere: ⁊ ita igeniū ꝗ̄ſi vinū
pbātes: cū ego sepissime testat⁹ sim me
alr̄ ✝ vtili. p virili ✝ portiōe ī tabernaculo dei of
l. virilis. ferre ꝗ possim: nec opes alteri⁹ aliorū
de leg. p̄st. paupertate fedari. Qđ vt auderē orige
nis me studiū ꝓuocauit ꝗ editiōi ātiq̄
Astericus. trāslationē theodotiōis miscuit asteri
Obelus. co ⁊ obelo. i. stella ⁊ veru oē op⁹ distin
Matt.2.c. guēs: dū aut illucescere facit ꝗ min⁹ aū
Ibidē.2.d. fuerāt: aut sup̄flua q̄qꝫ iugulat ⁊ cōfo-
Ioan.16.g. dit: ⁊ maxie ꝗ euāgelistarū ⁊ aploꝝ au
Ioan.7.f. toritas ꝓmulgauit. In q̄b⁹ multa de ve
1.Cor.2.b. teri testō legim⁹ ꝗ ī nr̄is codicib⁹ non
hn̄tur. Ut ē illud. Ex egypto vocaui fi-
liū meū. Et qm̄ nazare⁹ vocabit̄: ⁊ vide
būt ī quē ɔpūxerūt: ⁊ flumia de vētre ei⁹
Lege expo- fluēt aq̄ viue: ⁊ ꝗ nec ocl̄s vidit nec au
sitionem. ris audiuit: nec ī cor hoīs ascēdit ꝗ pre
parauit de⁹ diligētib⁹ se: ⁊ multa alia
ꝗ ꝓpriū syntagma desiderāt. Interro-
gem⁹ ḡ eos vbi hec scripta sunt: ⁊ cū di
cere nō potuerint de libris hebraicis
Osee.11.a. pferam⁹. Primū testimoniū est in Osee:
Esaie.11.a. scdm̄ ī esaia: tertiū ī zacharia: q̄rtū ī p-
uerbijs: q̄ntū eq̄ ī esaia ꝙ multi ignorā

tes apocryphoꝝ deliramēta sectant̄: et
hiberas nenias libris autēticis prefe-
rūt. Causas erroris nō est meū expone zacha.12.c
re. Iudei prudēti factū dicūt esse cōsi- prouer.5.c
lio: ne ptolome⁹ vnius dei cultor etiā Esa.64.b.
apud hebreos duplicē diuinitatē dep̄- ptolome⁹.
hēderet. Qđ maxie idcirco faciebāt: q: Philadel-
in platonis dogma cadere videbat̄. De phus.
niqꝫ vbicunqꝫ sacratū aliq̄d scriptura
testat̄ de p̄re ⁊ filio et spū̄scto: aut alr̄ lxx. interpre
interp̄tati sunt: aut oīno tacuerūt: vt et tes. i. fide-
regi satisfacerēt ⁊ arcanū fidei nō vul- lis interp̄s
garēt. Et nescio q̄s p̄m⁹ autor septua- vl̄ notari⁹.
ginta cellulas alexādrie mēdacio suo
extruxerit: q̄b⁹ diuisi eadem scriptita
rint: cū aristeus eiusdē ptolomei hype
raspites et non ✝ multo post tp̄e iose- Alr̄ ✝ sug
ph⁹ nihil tale retulerit: sꝫ ī vna basili- est nō.
ca ɔgregatos ɔtulisse scribāt: nō ꝓphe
tasse. Aliud ē em̄ esse vatē: aliud ē esse
interp̄tē. Ibi sp̄ūs vētura p̄dicit: hic eru
ditio ⁊ v̄boꝝ copia ea ꝗ intelligit trāſ
fert. Nisi forte putādus ē tulli⁹ econo
micā xenofontis: ⁊ platonis pythago-
rā: ⁊ demosthenis ꝓ ctesifonte afflat⁹
rhetorico spū̄ transtulisse. Aut alr̄ de
eisdē libris p septuaginta interp̄tes alr̄
p aplos spū̄sctūs testimonia texuit: vt
qđ illi tacuerūt: hi scriptū esse mētiti
sunt. Quid igit̄. Dānam⁹ veteres? Mi
nime. Sꝫ post p̄oꝝ studia ī domo dn̄i
qđ possum⁹ laboramus. Illi interp̄tati
sunt aū aduētū xp̄i ⁊ qđ nesciebāt du-
hijs ꝓtulere sententijs: nos post passio-
nē et resurrectionē ei⁹: nō tā ꝓphetiā
ꝙ historiā scribim⁹. Alr̄ eī audita: alr̄
visa narrant̄. Qđ meli⁹ intelligim⁹: me- 1.Cor.12.b.
li⁹ ⁊ pferim⁹. Audi igit̄ emule: obtre-
ctator ausculta. Nō dāno nō rep̄hēdo
septuaginta: sꝫ ɔfidēter cūctis illis aplos
p̄fero. Per istoꝝ os mihi xp̄s sonat: q̄s
aū ꝓphetas inter spiritalia charismata
positos lego in q̄b⁹ vltimū pene gradū
interp̄tes tenēt. Quid liuore torq̄ris?
Quid impitoꝝ aīos ɔ̄ me ɔcitas? Si-
cubi ī trāslatiōe tibi videor errare: in-
terroga hebreos: diuersarū vrbiū magi
stros ɔsule. Qđ illi hn̄t de xp̄o tui codi
ces nō hn̄t. Aliud ē si ɔtra se postea ab
aplis vsurpata testimonia ꝓbauerūt: et
emēdatiora sūt exēplaria latia ꝙ gre-
ca: greca ꝙ hebraica. Uerū hec ɔtra liui
dos. Nūc te dep̄cor desideri charissime
vt q: me tm̄ op⁹ subire fecisti ⁊ a genesi
exordiū cape orōnib⁹ iuues: ꝗ possim
eodē spū̄ ꝗ scrp̄ti sunt libri ī latinū cō
trāsferre sermonē. ¶ Explicit p̄fatio.

¶ Liber genesis qui dicitur he-
braice bresith: incipit.

¶ C. S. De mūdi creatiōe: rerū creata
rū distinctione: distinctarū ornatu: ho
minisq̄ propter quē cūcta creata sunt
formatiōe atq̄ cōseruatione. Capi. j.

¶ Dies. j.
A
Distin. 88. IN principio crea-
Heb. i. c. uit de⁹ celū ⁊ terrā. Terra
Eccl. 18. a. aūt erat inanis ⁊ vacua: et
Hier. 10. b. tenebre erāt sup faciē abys
si: et spūs dñi + ferebatur
22. q. 5. qd super aquas. Dixitq̄ deus. Fiat lux.
ergo. Et factā est lux. Et vidit de⁹ lucē ꝙ eēt
Als + dei. bona: ⁊ diuisit + lucē a tenebris: appel
Als + deus lauitq̄ lucē diē ⁊ tenebras noctē. Fa
De cōse. di. ctūq̄ est vespere ⁊ mane dies vn⁹. Di-
2. q: corp⁹. xit q̄z deus. Fiat firmamētū in medio
ꝓli. ḡ sicut. aquarū: ⁊ diuidat aquas ab aq̄s. Et fe
cit deus firmamētū: diuisitq̄ aquas q̄
¶ Dies. 2. erāt sub firmamēto ab his q̄ erāt sup
Di. 75. qd i firmamētū. Et factū est ita. Uocauitq̄
die. in fi. deus firmamētū celum. Et factū est ve
de summa spere ⁊ mane dies secūdus. Dixit vero
tri. c. i. deus. Cōgregent aque q̄ sub celo sunt
in locum vnū: ⁊ appareat arida. Et fa-
ctum est ita. Et vocauit deus aridam
terrā. Cōgregatiōesq̄ aquarū appella
¶ Dies. 3. uit maria. Et vidit deus ꝙ esset bonū:
Als + ferē ⁊ ait. Germinet terra herbā virētē et
tem. facientē + semē: ⁊ lignū pomiferum fa-
ciēs fructū iuxta genus suū: cui⁹ semē
in semetipso sit sup terrā. Et factū est
ita. Et protulit terra herbā virentē ⁊
facientē semē iuxta genus suū: lignūq̄
faciēs fructū: ⁊ hñs vnūquodq̄ semētē
B ḃm spēm suā. Et vidit deus ꝙ esset bo
¶ Dies. 4. num. Et factū est vespere ⁊ mane dies
ps. 135. tertius. Dixit aūt deus. Fiant lumina
De maio. ⁊ ria in firmamēto celi: ⁊ diuidāt diē ac
obe. c. soli- noctē: ⁊ sint in signa ⁊ tpa: ⁊ dies: ⁊ an-
te. nos vt luceāt in firmamēto celi: ⁊ illu
minēt terrā. Et factū ē ita. Fecitq̄ de⁹

duo luminaria magna luiare maius vt
preesset diei: et luiare minus vt p̄esset
nocti ⁊ stellas. Et posuit eas + i firma Als + habz
mēto celi: vt lucerēt sup terrā ⁊ p̄essēt deus.
diei ac nocti: ⁊ diuiderēt lucē ac tene-
bras. Et vidit deus ꝙ esset bonū. Et fa ¶ Dies. 5.
ctū ē vespe et mane dies q̄rt⁹. Dixit ēt
de⁹. Producāt aq̄ reptile aīe viuētis: ⁊
volatile sup terrā sub firmamēto celi. C
Creauitq̄ de⁹ cete grādia: ⁊ oēm aīaz j. eodem.
viuētē atq̄ motabilē quā pduxerāt aq̄
in spēs suas: ⁊ oē volatile ḃm gen⁹ suū.
Et vidit de⁹ ꝙ esset bonum: bñdixitq̄
eis: dicēs. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ ¶ Dies. 6.
replete aquas maris: auesq̄ multipli- 35. di. ca. se
cent sup terrā. Et factū est vespe ⁊ ma xto. die.
ne dies q̄nt⁹. Dixit q̄z deus. Producat j. 5. a.
terra aīam viuētē in gñe suo: iumēta ⁊ Sap. 2. d.
reptilia ⁊ bestias terre ḃm spēs suas. Sap. 10. a.
Factūq̄ est ita. Et fecit de⁹ bestias ter- Eccl. 17. a.
re iuxta spēs suas: iumēta ⁊ oē reptile Mat. 10. a.
terre i gñe suo. Et vidit de⁹ ꝙ esset bo De pe. di. 2.
nū ⁊ ait. Faciamus hoīem ad imaginē D
⁊ similitudinē nrām: vt p̄sit piscib⁹ ma
ris ⁊ volatilib⁹ celi ⁊ bestijs vniuersęq̄
terre + oīq̄ reptili qđ mouet in terra.
Et creauit de⁹ hoīem ad imaginē ⁊ si- Als + crea
militudinē + suā: ad imaginē dei crea ture.
uit illū: masculū ⁊ feminā creauit eos. Als + non
Bñdixitq̄ illis deus: ⁊ ait. Crescite et ponit et si
multiplicamini ⁊ replete terrā ⁊ subij militudi-
cite eā: ⁊ dñamini piscib⁹ maris ⁊ vola nem.
tilib⁹ celi ⁊ vniuersis aīantib⁹ q̄ mouē Eccl. 59. c.
tur sup trā. Dixitq̄ de⁹. Ecce dedi vo- Mar. 7. d.
bis oēm herbā afferētē semē sup terrā 24. q. 3. que
⁊ vniuersa ligna q̄ hñt in semetipsis se dam. ꝟ. flo
mētē gñis sui: vt sint vobis i escā ⁊ cū- riani. 12. q.
ctis animātib⁹ terre oīq̄ volucri celi i. nuptie.
⁊ vniuersis q̄ mouent i terra ⁊ i qb⁹ est 35. di. sexto
aīa viuēs vt habeant ad vescēdum. Et die. in p̄n.
factum est ita. Uiditq̄ deus cūcta que
fecerat: ⁊ erant valde bona. Et factum
est vespere et mane dies sextus.

¶ C. S. De operis creatiōis cōpletiōe
cū factoꝝ recapitulatiōe: latioris for-
mationis hominis expositione: lociq̄
eius descriptione ⁊ inhabitatione: ac
mulieris ipsius formatiōne. Capi. ij.

IGitur pfecti sunt celi ⁊ terra A
⁊ ōis ornat⁹ eoꝝ. Cōpleuit De ferijs. c.
q̄z deus die septimo opus licet.
suū qđ fecerat: ⁊ requieuit Als + oīni.
die septimo ab vniuerso + ¶ Dies. 7.
opere quod patrarat: ⁊ bñ Exo. 20. b.
dixit diei septimo ⁊ sanctificauit illū: Heb. 4. f.
q: in ipso cessauerat ab oī ope suo qđ Io. 8. b.
creauit de⁹ vt faceret. Iste sunt gñatio Sap. 10. a.

De cõse. di. j. bí duo.
Di. ii. ecclesiasticarũ.
B
Als ✝ faciẽ
Di. 40. illõ
Di. 15. ca. i.
De pse. dis. 4. ecclesia paradiso.
Eccl. 24. c.
C
ii. qõ. 3. ad niẽsam. 9. euidenter.
ꝟsi. videte igitur.
Eccli. 17. a.
34. q. i. cuꝫ ꝑ bellicaꝫ.
26. di. deni de. 31. qõ. i.
deus mas. 12. q. 2. sicut
D
33. q. 5. c. si. et capi. hec imago.
de sum. tri. c. vnico. in cle. di. 40. illud. ꝟ pe.
di. 2. §. adã in ꝟ. vaticinabatur.
Mat. 19. a.
Mar. 10. a.
1. Cor. 6. d.
Ephe. 5. g.
7. q. 2. cum societas.
32. q. 2. ad mone. ꝟ biga. debitũ.
De pe. di. i. vt cognouerunt. Itẽ. c. sapiens.
Item. c. sed adam.

nes celi et terre qñ create sunt in die q̃ fecit dñs deus celũ ꝛ terrã ꝛ oẽ virgultum agri anteꝙ̃ oriret̃ in terra:oẽmq̧ herbã regiõis priusꝙ̃ germinaret. Nõ enim pluerat dñs deus super terram: ꝛ homo nõ erat qui operaret̃ terram:sꝫ fons ascẽdebat e terra irrigãs vniuersam superficiẽ ✝ terre. Formauit igit̃ dñs deus hoĩem de limo terre:ꝛ inspirauit in faciẽ eius spiraculũ vite:ꝛ factus est hõ in aĩaꝫ viuẽtẽ. Plãtauerat aũt dñs deus paradisum voluptatis a principio in quo posuit hoĩem quem formauerat. Produxitq̧ dñs deus de humo oẽ lignũ pulchrũ visu: ꝛ ad vescẽdum suaue:lignũ etiã vite in medio paradisi:lignũq̧ sciẽtie boni et mali. Et fluuius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigãdũ paradisum q̃ inde diuidit̃ in quatuor capita. Nomẽ vni phison. Ipse est q̃ circuit oẽm terram euilath: vbi nascitur aurũ: ꝛ aurũ terre illius optimuꝫ est. Ibiq̧ inuenitur bdelliũ: ꝛ lapis onychinus. Et nomen fluuij scdi geon. Ipse est q̃ circuit oẽm terrã ethiopie. Nomẽ ꝟo fluminis tertij tygris. Ipse vadit ꝯ assyrios. Fluui⁹ aũt quartus ipse est eufrates. Tulit ergo dñs deus hoĩem:ꝛ posuit eũ in paradisum voluptatis vt operaret̃ ꝛ custodiret illũ. Precepitq̧ ei dicens. Ex oĩ ligno paradisi comede:de ligno aũt sciẽtie boni ꝛ mali ne comedas. In q̃cũq̧ eñ die comederis ex eo morte morieris. Dixit q̧ꝫ dñs deus. Nõ est bonũ hoĩem esse solũ: faciamus ei adiutoriũ simile sibi. Formatis igit̃ dñs deus de humo cũctis animãtib⁹ terre:ꝛ vniuersis volatilibus celi:adduxit ea ad adã vt videret q̃d vocaret ea. Oẽ eñ quod vocauit adã aĩe viuẽtis ipm est nomẽ eius. Appellauitq̧ adã noĩb⁹ suis cũcta animãtia ꝛ vniuersa volatilia celi et oẽs bestias terre. Ade vero nõ inueniebat̃ adiutor similis ei⁹. Immisitq̧ dñs deus soporẽ in adã. Cũq̧ obdormisset tulit vnã de costis eius:ꝛ repleuit carnẽ ꝓ ea. Et edificauit dñs deus costã quã tulerat de adam in mulierẽ: et adduxit eã ad adam. Dixitq̧ adam. 'Hoc nũc os ex ossibus meis:ꝛ caro de carne mea.' Hec vocabitur virago: quoniam de viro sumpta est. Quãobrẽ relinquet hõ patrẽ suũ ꝛ matrẽ ꝛ adherebit vxori sue:ꝛ erũt duo i carne vna: erat autem vterq̧ nudus:adam scilicet et vxor eius et non erubescebant.

¶ C. 3. De hominis per serpẽtẽ tẽtatione: ipsius transgressione: punitione: ꝛ de paradisi eiectione. Cap. iij.

A

Sed ꝛ serpẽs erat callidior cunctis animantibus terre que fecerat domin⁹ de⁹. Qui dixit ad mulierẽ. Cur precepit vobis deus vt nõ comederetis ex omi ligno paradisi. Cui respõdit mulier. De fructu lignorum que sunt in paradiso vescimur:de fructu vero ligni quod est in medio paradisi precepit nobis de⁹ ne comederemus ꝛ ne tangeremus illud ne forte moriamur. Dixit autẽ serpens ad mulierem. Nequaꝙ̃ morte moriemini. Scit enim deus ꝙ in quocunq̧ die comederitis ex eo:aperientur oculi vestri:ꝛ eritis sicut dĩj sciẽtes bonũ et malũ. Uidit igitur mulier quod bonum esset lignum ad vescẽdum et pulchrum oculis:aspectuq̧ delectabile:ꝛ tulit de fructu illius ꝛ comedit:deditq̧ viro suo. Qui comedit. Et apti sunt oculi amborum. Cũq̧ cognouissent se esse nudos consuerunt folia ficus ꝛ fecerũt sibi perizomata. Et cũ audissent vocem domini dei deambulãtis i paradiso:ad aurã post meridiem:abscondit se adam et vxor eius a facie domini dei i medio ligni paradisi. Uocauitq̧ dominus deus adam:ꝛ dixit ei. Ubi es? Qui ait. Uocem tuam domine audiui in paradiso:et timui eo quod nudus essem:ꝛ abscõdi me. Cui dixit domin⁹. Quis enim indicauit tibi quod nudus esses nisi quod ex ligno de quo preceperaꝫ tibi ne comederes comedisti. Dixitq̧ adam. Mulier quam dedisti mihi sociã dedit mihi de ligno ✝:ꝛ comedi. Et dixit domin⁹ deus ad mulierem. Quare hoc fecisti? Que respondit. Serpẽs decepit me:et comedi. Et ait dñs ad serpentem. Quia fecisti hoc maledictus es inter omnia animantia ꝛ bestias terre. Super pectus tuũ gradieris:ꝛ terram comedes cunctis diebus vite tue. Inimicitias ponã inter te et mulierem et semen tuum ꝛ semen illius. Ipsa cõteret caput tuũ:ꝛ tu insidiaberis calcaneo eius. Mulieri q̧ꝫ dixit. Multiplicabo erumnas tuas et ꝯceptus tuos:in dolore paries filios: et sub viri potestate eris:ꝛ ipe dñabit̃ tibi. Ade vero dixit. Quia audisti vocẽ vxoris tue ꝛ comedisti de ligno ex quo preceperã tibi ne comederes:maledi

A
Eccli. 15. b.
2. cor. 11. a.
35. di. sexto die. 6. di. c. i. de pe dis i. c. ante.
B
Dist. 40. illud. in si.
di. 5. de ḡus deis. dist. 96. cum ad verũ. 15. q. 3. §. i. in si. de pe. di. 2. vt cognouerunt.
C
als ✝ nõ hꝫ de ligno.
De pe. dĩ. i. c. voluisset §. deniq̧.
De pe. di. i. serpẽs. di. 5. cũ enixa.
i. cor. 14. g.
33. q. 5. manifestum. ꝛ c. hec imago.

14. q. 2. In ecclesiastico. 24. q. 3. ca. cum ergo. §. sed qui.

cta terra in opere tuo. In laborib⁹ comedes ex ea cũctis dieb⁹ vite tue. Spinas ⁊ tribulos germinabit tibi: et comedes herbas terre. In sudore vultus tui vesceris pane tuo: donec revertaris in terrã de qua sumptus es: q: puluis es ⁊ in puluerẽ reuerteris. Et vocauit adam nomẽ vxoris sue eua: eo q mater esset cunctorum viuentium. Fecit quoq dominus deus ade et vxori eius tunicas pelliceas: ⁊ induit eos: et ait. Ecce adam quasi vnus ex nobis factus est sciens bonum ⁊ malum. Nunc ergo ne forte mittat manum suam et sumat etiam de ligno vite et comedat ⁊ viuat in eternum. Emisit eum dominus de⁹ de paradiso voluptatis vt operaretur terrã de qua sumptus est. Eiecitq adam: et collocauit ante paradisum voluptatis cherubin ⁊ flammeum gladium atq versatilem ad custodiendam viam ligni vite.

De pe. di. 1. adam.
D
De pe. di. 1. adam.
Di. 40. alibet. c. adã.

¶ C. S. De humani generis per adam in cayn ⁊ abel ppagatione: fratricidij occasiõe: perpetratiõe atq punitiõe: et ipsius seth generatione. Capi. iiij.

A
De cõsc. di. 2. si credis. in glo.
Heb. 11. a.
Di. 90. neq3 3. q. 7. in grauibus.
14. q. 5. scriptum.
De pe. di. 1. nunquid.

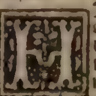

Dam vero cognouit vxorem suã euã. Que cõcepit ⁊ peperit ei cayn dicẽs. Possedi hominem per deũ. Rursumq peperit fratrẽ eius abel. Fuit autẽ abel pastor ouium ⁊ cayn agricola. Factum est aũt post multos dies vt offerret cayn de fructibus terre munera domino. Abel quoq obtulit de primogenitis gregis sui: ⁊ de adipibus eorum. Et respexit domin⁹ ad abel et ad munera eius: ad cayn autem ⁊ ad munera illius nõ respexit. Iratusq est cayn vehementer: ⁊ concidit vultus eius. Dixitq domin⁹ ad eum. Quare iratus es: ⁊ cur concidit facies tua? Nonne si bene egeris recipies? Sin autem male statim in foribus peccatũ tuũ + aderit. Sed sub te erit appetitus eius: ⁊ tu dominaberis illius. Dixitq cayn ad abel fratrẽ suũ. Egrediamur foras. Cumq essent in agro: consurrexit cayn aduersus fratrẽ suum abel et interfecit eum. Et ait dominus ad cayn. Ubi est abel frater tuus? Qui respondit. Nescio. Nũquid custos fratris mei sum ego? Dixitq ad eum. Quid fecisti? Uox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra. Nũc igitur maledictus eris super terrã q aperuit os suum et suscepit sanguinẽ fratris tui de manu tua. Cum operatus fueris eam nõ dabit tibi fructus suos. Uagus et profugus eris super terram. Dixitq cayn ad dominum. Maior est iniquitas mea: q vt veniam merear. Ecce eijciens me hodie a facie terre: et a facie tua abscondar: et ero vagus et profugus in terra. Omnis igitur qui inuenerit me occidet me. Dixitq ei dominus. Nequaq ita fiet: sed omnis qui occiderit cayn septuplũ punietur. Posuitq dominus in cayn signum: vt nõ interficeret eum omnis qui inuenisset eum. Egressusq cayn a facie domini: habitauit profugus in terra: ad orientalem plagam eden. Cognouit autem cayn vxorem suam que cõcepit ⁊ peperit enoch. Et edificauit ciuitatem: et vocauit nomen eius ex nomine filij sui enoch. Porro enoch genuit irad ⁊ irad genuit mauiael: ⁊ mauiael genuit mathusael: et mathusael genuit lamech. Qui accepit duas vxores: nomen vni ada: ⁊ nomẽ alteri sella. Genuitq ada iabel: qui fuit pater habitantiũ in tentorijs: atq pastorum: et nomen fratris eius thubal +. Ipse fuit pater canentium cithara et organo. Sella quoq genuit thubalcayn: qui fuit malleator et faber in cuncta opera eris et ferri. Soror vero thubalcayn noema. Dixitq lamech vxorib⁹ suis ade ⁊ selle. Audite vocem meam vxores lamech: auscultate sermonem meum. Quoniam occidi virum in vulnus meum ⁊ adolescentulum in liuorem meum. Septuplum vltio dabitur de cayn: de lamech vero septuagiesepties. Cognouit q3 adhuc adam vxorem suam ⁊ peperit filium vocauitq nomẽ eius seth: dicẽs. Posuit mihi deus semen aliud p abel quem occidit cayn. Sed ⁊ seth natus est filius quẽ vocauit enos. Iste cepit inuocare nomen domini.

Al's + super est tuum.
B
Sap. 10. a.
33. di. ca. 6. in fi. prolationis.
1. Joã. 3. b.
7. q. 1. c. aduersitas. §. cum autẽ.

24. q. 3. cum ergo. §. sed qui. de pe. di. 1. voluissent. §. deniq.
C
De pe. di. 1. c. voluisset §. deniq. ⁊ c. et venit.
Prima mundi ciuitas.
Di. 6. c. non est. Psi. ius vero.
Primus bigamus.
31. q. 3. an non.
D
Al's + iub
Pastoralis
Musicalis
Fabrilis.
Zanisich: ⁊ texture artes inueniuntur.
Prim⁹ modus deum orandi inuentor.

¶ Ca. S. De generationis ade: recapitulatione et ipsius morte: hominũq a seth vsq ad noe: et filios eius procreatione. Capitulum. v.

Ic est liber generationis adam in die qua creauit deus hominem. Ad similitudinem + dei fecit illum: masculum ⁊ feminam creauit eos. Et benedixit illis: et vocauit nomen eorum adam in die qua creati sunt. Uixit autem adam cẽtumtriginta annis et genuit filium +

A
Al's + ad imaginẽ.
Eccl. 17. a.
3. i. d.
1. Para. 1. a
Al's + non h3 filium.

ad imaginem et similitudinem suam: vo
cavitque nomen eius seth. Et facti sunt
dies adam postquam genuit seth octinge
ti anni: genuitque filios et filias. Et fa
ctum est omne tempus quod vixit adam
anni nongentitriginta: et mortuus est.
B Vixit quoque seth centumquinque annis:
et genuit enos. Vixitque seth postquam ge
nuit enos octingentisseptem annis: ge
nuit filios et filias. Et facti sunt omnes
dies seth nongentorum duodecim anno
rum: et mortuus est. Vixit vero enos no
naginta annis: et genuit cainam. Post
cuius ortum vixit octingentisquinde
cim annis: et genuit filios et filias. Fa
ctique sunt omnes dies enos nongentiquinque
anni et mortuus est. Vixit quoque cainam se
ptuaginta annis: et genuit malalehel.
Et vixit cainam postquam genuit malalehel
octingentisquadraginta annis genuitque
C filios et filias. Et facti sunt omnes dies
cainam nongentidecem anni: et mortuus est.
Vixit autem malalehel sexagintaquinque
annis: et genuit iared. Et vixit malale
hel postquam genuit iared: octingentistri
ginta annis: et genuit filios et filias. Et
facti sunt omnes dies malalehel octinge
tinonagintaquinque anni et mortuus est.
Vixitque iared centumsexagintaduobus an
Enoch litteras invenit: et primus libros edidit. nis et genuit enoch. Et vixit iared post
quam genuit enoch octingentis annis: et ge
nuit filios et filias. Et facti sunt omnes
dies iared nongentisexagintaduo anni:
et mortuus est. Porro enoch vixit sexa
gintaquinque annis et genuit mathusalem.
Et ambulavit enoch cum deo. Et vixit
Eccl. 44. c. enoch postquam genuit mathusalem trecentis
Heb. 11. a. annis et genuit filios et filias. Et facti
D sunt omnes dies enoch trecentisexagintaquin
que anni. Ambulavitque cum deo et non appa
ruit: quia tulit eum deus. Vixit quoque mathu
salem centumoctogintaseptem annis et genuit
lamech. Et vixit mathusalem postquam ge
Distin. 84. nuit lamech septingentisoctogintaduobus
porro. ver. annis: et genuit filios et filias. Et facti
amplius. sunt omnes dies mathusalem nongentise
xagintanovem anni: et mortuus est. Vi
xit autem lamech centumoctogintaduo
bus annis: et genuit filium: vocavitque no
men eius noe dicens. Iste consolabitur
nos ab operibus et laboribus manuum
nostrarum: in terra cui maledixit domi
nus. Vixitque lamech postquam genuit noe
quingentisnonagintaquinque annis: et
genuit filios et filias. Et facti sunt omnes
dies lamech septingentiseptuaginta
septem anni: et mortuus est. Noe vero
cum quingentorum esset annorum ge
nuit sem: cham: et iaphet.

¶ C. S. De causa diluvii et deletionis hominis generali decreto: ipsius noe exceptione: et arce fabricanda de precepto: accipiendorumque secum in arcam informatione. Capitulum. vi.

A 35. q. 1. cum igitur §. hac itaque. versi. sicut quidam. ps. 89. a. De pe. di. 1. predixerat §. legimus. De pe. di. c. 4. 15. vol. nete. in glo. baruch. 3. c 35. q. 1. cum igit. §. hac itaque. 1. 8. d.

Cumque cepissent homines mul
tiplicari super terram: et filias
procreassent: videntes filii
dei filias hominum quod essent pul
chre acceperunt sibi uxores
ex omnibus quas elegerant. Di
xitque deus. Non permanebit spiritus meus
in homine in eternum: quia caro est.
Eruntque dies illius centumviginti an
norum. Gigantes autem erant super ter
ram in diebus illis. Postquam enim ingres
si sunt filii dei ad filias hominum: illeque
genuerunt. Isti sunt potentes a seculo
viri famosi. Videns autem deus quod multa
malitia hominum esset in terra: et cuncta
cogitatio cordis intenta esset ad malum
omni tempore: penituit eum quod homi
B nem fecisset in terra. Et precavens in
futurum et tactus dolore cordis intrin
secus: delebo inquit hominem quem
creavi a facie terre ab homine usque ad
animantia: a reptili usque ad volucres
celi. Penitet enim me fecisse eos. Noe
vero invenit gratiam coram domino. He Eccl. 44. b
sunt generationes noe. Noe vir iustus
atque perfectus fuit in generationibus
suis: cum deo ambulavit et genuit tres
filios: sem: cham: et iaphet. Corrupta est
autem terra coram deo: et repleta est
iniquitate. Cumque vidisset deus terram
esse corruptam: omnis quippe caro cor C
ruperat viam suam super terram: dixit
ad noe. Finis universe carnis venit co
ram me: repleta est terra iniquitate a
facie eorum: et ego disperdam eos cum
terra. Fac tibi arcam de lignis leviga
tis: mansiunculas in arca facies: et bitu
mine linies intrinsecus et extrinsecus.
Et sic facies eam. Trecentorum cubitorum
erit longitudo arce: quinquaginta cubitorum
latitudo: et triginta cubitorum altitu Ab. + in ea
do illius. Fenestram in arca + facies: et in
cubito consummabis summitatem eius.
Ostium autem arce pones ex latere deorsum.
Cenacula et tristega facies in ea. Ecce
ego adducam aquas diluvii super terram:
ut interficiam omnem carnem in qua
spiritus vite est subter celum: et univer
sa que in terra sunt consumentur. Ponamque D
fedus meum tecum: et ingredieris arcam

tu et filii tui: vxor tua et vxores filiorū
tuorum tecum. et ex cunctis animanti
bus vniuerse carnis bina induces in ar-
cam: vt viuant tecum masculini sexus
et feminini. De volucribus iuxta genus
suum: et de iumentis in genere suo: et
ex omni reptili terre sm genus suum:
bina de omnibus ingredientur tecum
vt possint viuere. Tolles igitur tecum
ex omnibus escis que mādi possunt: et
Hebre. 11. d comportabis apud te: et erunt tam ti-
bi ꝙ illis in cibū. Fecit igitur noe oīa
que preceperat illi deus.

¶ C. S. De noe cum suis in arcam in-
gressu: diluuii super terrā accessu: in-
undationis excessu: viuentiumqꝫ creatu-
re interitu: solius noe et suorum salua-
tione: atqꝫ diluuii duratione. Cap. vii.

A
2. Pet. 2. a.
32. q. 1. c. ini
ptic.

Dixitqꝫ dominus ad eū. In-
gredere tu et omnis domꝰ
tua in arcam. Te enim vi-
di iustum corā me in gene-
ratione hac. Ex omnibus
animantibus mundis tol-
al's + tolle. les + septena et septena masculum et fe
minam: de animantibus vero immun-
dis duo et duo masculum et feminam.
Sed et de volatilibus celi septena et
septena masculū et feminā: vt saluetur
semē super faciem vniuerse terre. Ad-
huc enim et post dies septē ego pluam
super terrā quadraginta diebꝰ et qua-
draginta noctibꝰ: et delebo omnē sub-
stantiam quā feci de superficie terre.
B
Mat. 24. d Fecit ergo noe omnia que mādauerat
ei dñs. Eratqꝫ sexcentorum annorum
quando diluuii aque inundauerunt su
per terrā. Et ingressus est noe et filii eiꝰ
vxor eius et vxores filiorum eius cū eo
in arcam ꝓpter aquas diluuii. De ani-
mantibꝰ quoqꝫ mundis et immundis
et de volucribꝰ: et ex omni qđ mouetur
super terram duo et duo ingressa sunt
ad noe in arcam masculus et femina: si-
cut ꝑceperat dñs noe. Cūqꝫ transissent
septē dies aque diluuii inundauerunt
sup terrā. Anno sexcentesimo vite noe
mēse scđo septimodecimo die mensis
rupti sunt oēs fontes abyssi magne: et
cataracte celi apte sunt: et facta est plu
C
uia super terrā quadraginta diebus et
quadraginta noctibꝰ. In articulo diei
illius ingressus est noe et sem: et cham et
iaphet filii eius et vxor illius et vxores
filiorū eius: cū eis in arcā: ipsi et omne
Al's + genꝰ
suum. animal sm genus suum: vniuersaqꝫ iu-
menta in genere suo + : et omne qđ mo-
uetur super terram in genere suo: cun-
ctumqꝫ volatile sm genus suum. Vni-
uerse aues omnesqꝫ volucres ingresse
sunt ad noe in arcā: bina et bina ex om-
ni carne in qua erat spiritus vite. Et q̄
ingressa sunt masculus et femina ex om-
ni carne introierunt: sicut preceperat
ei deus et inclusit eum dominus de fo-
ris. Factumqꝫ est diluuium quadragin
ta diebus super terram: et multiplicate
sunt aque: et eleuauerunt arcā in subli-
me a terra. Vehementer enim inunda- Eccli. 29. c.
uerunt et omnia repleuerunt in super- 23. q. 1. q2 ex
ficie terre. Porro arca ferebatur super sola. ſſ. et
aquas: et aque preualuerunt nimis sup c. qm vetꝰ.
terrā: opertiqꝫ sunt omnes montes ex- ß. nō ds.
celsi sub vniuerso celo. Quindecim cu- D
bitis altior fuit aqua sup mōtes quos 12. q. 5. q d
operuerat. Consumptaqꝫ est omnis ca- ergo.
ro que mouebatur super terram volu
crum animantium bestiarum omniūqꝫ
reptilium que reptant super terram.
Vniuersi homines: et cuncta in quibꝰ
spiraculū vite est ī terra: mortua sunt.
Et deleuit deus omnem substantiam q̄ Sap. 10. a
erat super terram ab homine vsqꝫ ad
pecus: tam reptile ꝙ volucres celi: et
deleta sunt de terra. Remansit autem
solus noe et qui cum eo erant in arca.
Obtinueruntqꝫ aque terram centum Di. 6. c. non
quinquaginta diebus. est. §. natu

¶ Capituli Summarium. De aquarū rale.
imminutione: et recessu: recessusqꝫ ex-
perimento: noe et suorū de arca egres-
su: ac holocaustorum oblatiōe: diuina
acceptatione: et generalis dilectionis
vltra non fiende assecuratione.

Capitulum. viii.

Recordatus autem dñs noe
cunctorumqꝫ animantium A
et omnium iumentorū que
erant cum eo in arca addu
xit spiritum super terram
et imminute sunt aque et
clausi sunt fontes abyssi et cataracte ce
li: et ꝓhibite sunt pluuie de celo. Reuer
tentes et ceperūt minui post centumquin
quaginta dies. Requieuitqꝫ arca men-
se septimo: vicesimo septimo die men-
sis super montes armenie. At vero aq̄
ibant et decrescebant vsqꝫ ad decimū
mensem. Decimo enī mense prima die
mensis apparuerūt cacumina mōtiū.
Cūqꝫ transissent quadraginta dies ape- B
riens noe fenestram arce quam fecerat De [?]. sig. c
dimisit coruum q̄ egrediebat: et nō re- qđ d: i glo

uertebatur donec siccarent aque super
terram. Emisit quoq; columbã post eũ
vt videret si iam cessassent aque sup fa
ciem terre. Que cũ non inuenisset vbi
requiesceret pes eius: reuersa est ad eũ
in arcã. Aque enim erãt super vniuer-
sam terram. Extenditq; manum suam
et apprehẽsam intulit in arcã. Expecta
tis aũt vltra septem diebus aliis: rur-
De sac. vnc. sum dimisit colũbã ex arca. At illa ve-
c. vnico. an nit ad eum vesperam portans ramum
te finem. oliue virẽtib⁹ foliis in ore suo. Intelle
E xit ergo noe: q cessassent aque sup ter-
ram: expectauitq; nihilominus septem
alios dies: et emisit columbam que nõ
est reuersa vltra ad eũ. Igitur sexcente
simoprimo anno vite noe: pmo mẽse:
prima die mensis imminute sunt aque
super terram. Et aperiens noe tectum
arce aspexit: viditq; q exiccata eẽt su-
perficies terre. Mẽse secũdo: septimo
et vicesimo die mẽsis arefacta ẽ terra.
Locutus est autem dominus ad noe: di
cens. Egredere de arca: tu ⁊ vxor tua fi
lii tui et vxores filiorum tuorũ tecum.
Cuncta animãtia que sunt apud te: ex
omni carne: tam in volatilib⁹: q in be
stiis ⁊ vniuersis reptilibus: que reptãt
super terram educ tecum: ⁊ ingredimi
ẽ. i. c. ⁊. d. ⁊ ni super terram. Crescite ⁊ multiplica
j. 9. a. mini super eã. Egressus est ergo noe et
D filii ei⁹ simul vxor illi⁹: ⁊ vxores filio-
rum eius cũ eo. Sed et omnia animã-
tia: iumenta: et reptilia que reptãt su-
per terram sm genus suuz egressa sunt
de arca. Edificauit autẽ noe altare do
mino: et tollens de cunctis pecoribus
et volucribus mundis: obtulit holo-
causta super altare. Odoratusq; est do
minus odorem suauitatis: ⁊ ait ad eũ.
De cõse. di. Nequaq vltra maledicam terre pro-
2. c. nõ op3. pter homines. Sensus enim et cogita
12. q. i. ca. i. tio humani cordis in malũ prona sunt
ab adolescentia sua. Non igitur vltra
percutiam: omnem animam viuentem
sicut feci. Cunctis diebus terre: semen
tis et messis: frigus et estus: estas et
hyems: nox et dies nõ requiescent.

¶ Capituli Summarium. De noe be-
nedictione: piscium et aliorum viuen-
tiũ in cibo concessione: sanguinis pro
hibitione: federis dei cum noe pactio-
ne et confirmatiõe: eiusq; exercitio in
ebriatiõe ⁊ nudatione: atq; ipsius chã
in filio maledictione: sem et iaphet be
nedictiõe: ac vita et morte ipsius noe.

Capitulum. ix.

Enedixitq; de⁹ noe ⁊ filiis A
eius: ⁊ dixit ad eos. Cresci 26. di. c. de
te et multiplicamini et re- inde.
plete + terram ⁊ terror ve- al' + īplete.
ster ac tremor sit super cun ẽ. c. i. c. ⁊. d.
cta animalia terre: et super omnes vo- et. 8. c.
lucres celi: cum vniuersis que mouent
super terram. Omnes pisces maris ma
nui vestre traditi sunt: et omne qd mo
uetur ⁊ viuit erit vobis in cibũ. Qua-
si olera virentia tradidi vobis omnia.
Excepto qd carnẽ cũ sanguine nõ come Usus car-
detis. Sanguinem enim animarũ ve- niũ primo
strarũ requirã de manu cunctarum be- cõceditur.
stiarũ ⁊ de manu hoĩs. De manu + viri Al's + oĩm.
et fratris eius requirã animam hoĩs. al's + nõ h3
Quicũq; effuderit humanũ sanguinẽ: de manu.
fundetur sanguis illius. Ad imaginẽ Mat. 26. a
quippe dei factus est homo. Uos autẽ Apoc. 13. c.
crescite et multiplicamini et ingredi- B
mini super terram et implete eã. Hec 26. di. dein
quoq; dixit deus ad noe ⁊ ad filios ei⁹ de.
cũ eo. Ecce ego statuam pactum meuz Esai. 54. b.
vobiscũ ⁊ cũ semine vestro post vos: et
ad omnẽ aĩam viuentẽ: q est vobiscum
tã in volucribus q in iumẽtis ⁊ pecu-
dibus terre: cunctisq; q egressa sunt de
arca ⁊ vniuersis bestiis terre. Statuã
pactũ meũ vobiscũ: ⁊ nequaq vltra in-
terficiet oĩs caro aqs diluuii: neq; erit
deinceps diluuiũ dissipãs terram. Di-
xitq; de⁹. Hoc est signuz federis qd do
inter me ⁊ vos: ⁊ ad oẽm aĩam viuẽtẽ
q est vobiscũ in generationes sempiter
nas. Arcũ meũ ponã in nubibus: ⁊ erit
signum federis inter me ⁊ inter terrã.
Cumq; obduxero nubibus celũ appare
bit arcus meus ĩ nubib⁹: ⁊ recordabor
federis mei vobiscum: ⁊ cũ omni ani-
ma viuente que carnem vegetat: et nõ
erũt vltra aque diluuii ad delendũ vni
uersam carnẽ. Eritq; arcus me⁹ in nu- C
bibus ⁊ videbo illum: ⁊ recordabor fe 35. distĩ. c. i.
deris sempiterni: qd pactum est inter ante fi. ⁊. c.
deũ et omnẽ aĩam viuentem vniuerse sexto die.
carnis q est sup terrã. Dixitq; de⁹ noe. Distĩ. 96. in
Hoc est signum federis qd cõstitui in- scripturis.
ter me ⁊ omnem carnem super terraz. et. q. 7. qua
Erant ergo filii noe qui egressi sunt de lis.
arca: sem: cham: ⁊ iaphet. Porro cham
ipse est pater chanaã. Tres isti filii sunt
noe: et ab his disseminatum est omne
genus hominum super vniuersam ter- al's + iacuit
ram. Cepitq; noe vir agricola exerce- 16. q. 5. ꝯ cri
re terrã: ⁊ plantauit vineam. Bibẽsq; mine. ĩ fi. ⁊
vinum inebriatus est: et nudatus est + 2. di. c. quã
in tabernaculo suo. Quod cuz vidisset tũlibet.

cham pater chanaan verēda scʒ patris sui esse nudata: nūciauit duob⁹ fratribus suis foras. At vero sem et iaphet palliū imposuerūt humeris suis: et incedentes retrorsum operuerunt verenda patris sui. Faciesq; eoꝝ auerse erāt et patris virilia non viderunt. Euigilans aūt noe ex vino cū didicisset que fecerat ei fili⁹ suus minor ait. Maledictus puer chanaam: seruus seruorum erit fratrib⁹ suis. Dixitq;. Benedict⁹ dñs deus sem: sit chanaan seruus eius. Dilatat de⁹ iaphet ⁊ habitet in tabernaculis sem: sitq; chanaā seruus eius. Vixit aūt noe post diluuiū trecētisqnquaginta annis: ⁊ ipleti sunt oēs dies eius nōgentorūqnquaginta annorum: et mortuus est.

D
15. di. c. sexto die. ver. non esset. 1. q. 4. c. ecclesia. 34. q. 2. ca. cum ergo.

¶ C. S. De multiplicatiōe humani generis per filios Noe post diluuiū: diuisionisq; terre ſm linguarum diuersitatem per preoccupationem commemoratione. Capitulum. x.

Hec sunt gñatiōes filioꝝ noe sem: chā: et iaphet. Natiq; sunt eis filij post diluuiū. Filij iaphet: gomer: et magog: ⁊ madai: ⁊ iauā: ⁊ thubal et mosoch et thyras. Porro filij gomer assenem ⁊ riphat et thogorma. Filij aūt iauā: helisa: ⁊ tharsis: cethim et dodanim. Ab his diuise sūt isule gētiū i regiōib⁹ suis vnusq̄sq; ſm linguā suā et familias in natiōib⁹ suis. Filij aūt cham: chus: ⁊ mesraim: et phuth: ⁊ chanaan. Filij autem chus: saba: ⁊ euila: et sabatha: et regma: et sabatacha. Filij regma saba: ⁊ dadā. Porro chus genuit nemroth. Ipse cepit esse potens in terra: et erat robustus venator coram dño. Ab hoc exiuit prouerbium quasi nemroth robustus venator coraz dño. Fuit aūt principium regni ei⁹ babylon et arach ⁊ archad et chalanne in terra sennaar. De terra illa egressus est assur: ⁊ edificauit niniuē: ⁊ plateas ciuitatis: ⁊ chale. Resen quoq; iter niniuē et chale. Hec est ciuitas magna. At vero mesraim genuit ludim: et ananim: et laabim: neptuim ÷: ⁊ phetrusim ÷: ⁊ cesluim: de qb⁹ egressi sunt philisthiim et capturim. Chanaan autem genuit sidonem primogenitū suum: etheum: et iebuseū: et amorreum: et gergeseum: et eueum: ⁊ aracheum: cyneum: et aradiū: samaritheū: et amatheum. Et per hos disseminati sunt populi chananeo-

A
Galathe. Scythe. 1. para. 1. a. Medi: greci: hyspani: capadoces traces: paphlagones phryges. Cylices: cyprij: rhodij ethiopes: egyptij.
B
Libies: cananei: sabei: arabes. 1. para. 1. a. Di. 6. c. non est. Al. ius. vero.
Al. ÷ nephetuim. Al. ÷ phetusim.
C
Regnū babylonicum ⁊ idolatria

rum. Factiq; sunt termini chanaan venientibus a sidone ierarām vsq; ad gazam donec ingrediaris sodomam ⁊ gomorrā ⁊ adamā et seboym vsq; lesa ÷. Hi sunt filij cham in cognatiōib⁹ ⁊ linguis ⁊ generatiōib⁹ terrisq; ⁊ gentib⁹ suis. De sem quoq; nati sunt patre omniū filiorum heber: fratre iaphet maiore. Filij sem: helā: ⁊ assur: ⁊ arphaxat: lud: ⁊ arā. Filij aram hus: et hul: et gether: et mes ÷. At vero arphaxat genuit sale de quo ort⁹ est heber. Natiq; sunt heber filij duo. Nomē vni phaleg: eo q in dieb⁹ ei⁹ diuisa sit terra: ⁊ nomen fratris eius iectan. Qui iectan genuit elmodad: et saleph: et asarmoth: iare ÷: ⁊ adurā: ⁊ vsal: ⁊ decla: ⁊ hebal: et abimahel: saba: ⁊ ophir: ⁊ euila: ⁊ iobab. Omnes isti filij iectā. Et facta est habitatio eorum de messa pergentib⁹ vsq; ad sephar montē orientalem. Isti sunt filij sem ſm cognatiōes ⁊ linguas et regiones in gentibus suis. He familie noe iuxta populos et natiōes suas. Ab his diuise sunt gētes in terra post diluuium.

¶ C. S. De presumentiū edificare turrim babel: linguarum confusione: atq; eoꝝ dispersiōe: multiplicatiōis quoq; p sem recapitulatiōe: et vsq; ad abram et nachor et aran deductiōe. Capitulū. xi.

Erat autē terra labij vnius et sermonū eorūdē. Cumq; pficiscerent de oriēte inuenerūt campū in terra sennaar: et habitauerūt in eo. Dixitq; alter ad proximum suū. Venite faciamus lateres: ⁊ coquamus eos igni. Habuerūtq; lateres pro saxis: ⁊ bitumen pro cemento. Et dixerunt. Venite faciamus nobis ciuitatē et turrem: cuius culmē pertingat ad ÷ celum: ⁊ celebremus nomē nostrum antequā diuidamur in vniuersas terras. Descendit aūt dñs vt videret ciuitatē et turrim quā edificabant filij adam: ⁊ dixit. Ecce vnus est populus et vnū est labiū omnib⁹. Ceperuntq; hoc facere: nec desistent a cogitationibus suis donec eas opere cōpleant. Venite igitur descendamus ⁊ confundamus ibi linguam eorum: vt nō audiat vnusquisq; vocē proximi sui. Atq; ita diuisit eos dñs ex illo loco i vniuersas terras. Et cessauerūt edificare ciuitatem. Et idcirco vocatum est nomē eius babel: q2 ibi confusum est labiū vniuerse terre.

incipit et ignis adoratur. Al. ÷ lesa. Hierſm cōditur. Elamite: assyrij: caldei: lidij: sirij: armenij: onesſti. Al. ÷ messe
D
Al. ÷ sarā.
Ionitus filius noe inuenit astronomiam.
A
Dixit. 6. ca. nō est. ver. ius vero.
Al. ÷ vsq; ad.
B
Bel⁹ filius nemroth. rex assyriorum.
Hebres fili⁹ nemroth primus rex arethe.

Et inde dispersit eos dominus super faciem cunctarum regionum. Hee sunt generationes sem. Sem erat centum annorum quando genuit arphaxat: biennio post diluuiu. Uixitq3 sem postq genuit arphaxat quingentis annis: et genuit filios et filias. Porro arphaxat vixit trigintaquinq3 annis: et genuit sale. Uixitq3 arphaxat postq genuit sale trecentistribus annis: et genuit filios et filias. Sale quoq3 vixit triginta annis: et genuit heber. Uixitq3 Sale postq genuit heber quadringentistribus annis: et genuit filios et filias. Uixit autem heber trigintaquatuor annis et genuit phalech. Et vixit heber postq genuit phalech quadringentis triginta annis: et genuit filios et filias. Uixit quoq3 phalech triginta annis et genuit reu. Uixitq3 phalech postq genuit reu ducentis nouem annis: et genuit filios et filias. Uixit autem reu trigintaduobus annis et genuit saruch. Uixit q3 reu postq genuit saruch ducentisseptem annis: et genuit filios et filias. Uixit autem saruch triginta annis et genuit nachor. Uixitq3 saruch postq genuit nachor ducentis annis: et genuit filios et filias. Uixit autem nachor vigintinouem annis et genuit thare. Uixitq3 nachor postq genuit thare centumdecem et nouem annis: et genuit filios et filias. Uixitq3 thare septuaginta annis et genuit abram et nachor et aram. Hee sunt autem generationes thare. Thare genuit abram: nachor: et aram. Porro aram genuit loth. Mortuusq3 est aram ante thare patrem suum: in terra natiuitatis sue in hur chaldeorum. Duxerunt autem abram et nachor vxores. Nomen vxoris abram sarai: et nomen vxoris nachor melcha filia aram patris melche et patris iesche. Erat autem sarai sterilis: nec habebat liberos. Tulit itaq3 thare abram filium suum: et loth filium aram filium filii sui: et sarai nurum suam vxorem abram filii sui: et eduxit eos de hur chaldeorum vt irent in terram chanaan. Uenerunt q3 vsq3 aram et habitauerunt ibi. Et facti sunt dies thare ducentorumquinq3 annorum: et mortuus est in aran.

C
25.q.1.cap. cuz igitur. §. hac ita. q. in prin.
Zoroastes magice inuentor.
Assyriorum. Scytharum. Egyptiorum. Amazonum.
D
Sichimorum. Bractaniorum. Al+ragan Boemorum. Hispanorum regna oriuntur.
Ninus patris beli statuam adorari iubet et idolatria auget.
Jos.24.a. 35.q.1.ca 1 t.c.cu igit §. hac itaq3.
Hebre.1.c. Jos.24.a. Nee.9.b. Judith.5.a Sap.10.a. 35.q.1.cap. cuz igitur. §. hac itaq3.

¶ C. S. De precepto dni vt abram de terra sua egrediatur: bonorumq3 promissione: abre obedientia: domini apparitione: abram gratiarumactione: atq3 vsq3 in egyptu peregrinatione: vxoris sublatione: regis flagellatione: et coniugis abre restitutione.

Capitulum. xii.

Dixit autem dominus ad abram. Egredere de terra tua et de cognatione tua et de domo patris tui et veni in terram quam monstrauero tibi. Faciamq3 te in gentem magnam: et benedicam tibi et magnificabo nomen tuum: erisq3 benedictus. Benedicam benedicentibus tibi: et maledicam maledicentibus tibi: atq3 in te benedicentur vniuerse cognationes terre. Egressus est itaq3 abram sicut preceperat ei dominus: et iuit cum eo loth. Septuaginta quinq3 annorum erat abram cum egrederetur de aran. Tulitq3 sarai vxorem suam et loth filium fratris sui vniuersamq3 substantiam quam possederant et animas quas fecerant in aran: et egressi sunt vt irent in terram chanaan. Cumq3 venissent in eam: pertransiuit abram terram vsq3 ad locum sichen et vsq3 ad conuallem illustrem. Chananeus autem tunc erat in terra. Apparuit autem dominus abre: et dixit ei. Semini tuo dabo terram hanc. Qui edificauit ibi altare domino qui apparuerat ei: et inuocauit ibi nomen eius. Et inde transgrediens ad montem qui erat contra orientem bethel: tetendit ibi tabernaculum suum ab occidente habens bethel: et ab oriente hai. Edificauit quoq3 ibi altare domino: et inuocauit nomen eius. Perrexitq3 abram vadens et vltra progrediens ad meridiem. Facta est autem fames in terra. Descendit igitur abram in egyptum: vt peregrinaretur ibi. Preualuerat enim fames in terra. Cumq3 prope esset vt ingrederetur egyptum dixit sarai vxori sue. Noui quod pulchra sis mulier: et quod cum viderint te egyptii: dicturi sunt vxor illius est: et interficient me: et te reseruabunt. Dic ergo obsecro te quod soror mea sis vt bene sit mihi propter te: et viuat anima mea ob gratiam tui. Cum itaq3 ingressus esset abram egyptum: viderunt egyptii mulierem quod esset pulchra nimis. Et nunciauerunt principes pharaoni: et laudauerunt eam apud illum. Et sublata est mulier in domum pharaonis: abram vero bene vsi sunt propter illam. Fueruntq3 ei oues et boues et asini et serui et famule et asine et cameli.

B
Act.7.a.
32.q.5.recurrat. §. his itaq3.
Act.3.b.
Hebr.11.b.
B
Ninus rex primus numos cudit. Semiramis vxor nini femina mirabilis claret.
C
J.10.c.
D
22.q.2. queritur.32. qone.1. nemo.ibid.q. 5.ad dnm. in glo. De pe.dist. 1.voluisset. §.deniq3.

Flagellauit autem dominus pharaonem plagis maximis: et domum eius: propter sarai uxorem abraam. Uocauitque pharao abram: et dixit ei. Quidnam est hoc quod fecisti mihi? Quare nõ indicasti mihi quod uxor tua esset. Quam ob causam dixisti esse sororem tuã: ut tollerem eam mihi in uxorem? Nunc igitur ecce coniunx tua: accipe eam et vade. Precepitque pharao super abram viris et deduxerunt eũ et uxorem illius: et omnia que habebat.

¶ C.S. De abre et loth ascensu: de egypto diuitiarum utriusque rixam et diuisionem efficientium explicatione: ipsorumque separatione: ac separationis per diuinã promissionem abre factam approbatione. Capitulum.xiii.

A

Scendit ergo abrã de egypto ipse et uxor eius et oĩa que habebat et loth cum eo ad australem plagã. Erat autem diues valde in possessione auri et argenti. Reuersusque est per iter quo venerat a meridie in bethel usque ad locum ubi prius fixerat tabernaculum inter bethel et hai: in loco altaris qđ fecerat prius: et inuocauit ibi nomen dñi. Sed et loth qui erat cũ abram fuerunt greges ouiũ et armenta et tabernacula: nec poterat eos capere terra ut habitarent simul. Erat quippe substantia eorũ multa: et nequibant habitare cõmuniter. Unde et facta est rixa inter pastores gregum abram et loth. Eo autẽ tpe chananeus et pherezeus habitabant in terra illa. Dixit ergo abram ad loth: ne queso sit iurgium inter me et te: et inter pastores meos et pastores tuos: fratres enim sumus. Ecce uniuersa terra coram te est. Recede a me obsecro. Si ad sinistram ieris: ego dexteram tenebo. Si tu dexteram elegeris ego ad sinistram pergã. Eleuatis itaque loth oculis vidit omnẽ circa regionem iordanis: que uniuersa irrigabatur antequam subuerteret dominus. Sodomã et Gomorrã sicut paradisus domini: et sicut egyptus venientibus i segor. Elegitque sibi loth regionẽ circa iordanẽ: et recessit ab oriente. Diuisique sunt alterutrum a fratre suo. Abram habitauit in terra chanaam. Loth vero moratus est in oppidis que erant circa iordanem: et habitauit i sodomis. Homines autem sodomite pessimi erant: et peccatores coram dño nimis. Dixitque dñs ad abram postquam diuisus est ab eo loth. Leua oculos tuos in directum et vide a loco in quo nunc es ad aquilonem et meridiem: ad oriẽtem et occidentem. Omnem terrã quã conspicis: tibi dabo et semini tuo usque in sempiternum: faciamque semẽ tuum sicut puluerem terre. Si quis potest ✝ hominum numerare puluerem terre: semen quoque tuum numerare poterit. Surge ergo ✝ et perambula terram in longitudine et in latitudine sua: quia tibi daturus sum eam. Mouens igitur tabernaculum suum abram venit et habitauit iuxta conuallem mambre: que est in hebrõ. Edificauitque ibi altare domino.

¶ C.S. De belli quatuor regum cõtra quinque descriptione: loth captione: et eiusdẽ per abram liberatione: abre quoque benedictione et liberalitate. Ca.xiiii.

F

Actum est autẽ in illo tempore ut amraphel rex sennaar: et arioch rex ponti: et chodorlaomor rex elamitarum et thadal rex gẽtium inirent bellum contra bara ✝ regem sodomorum: et contra bersa regem gomorre: et cõtra sennaar regem adame: et contra semeber regem seboym: contraque regem bale: ipsa est segor. Omnes hi conuenerunt in vallem siluestrẽ: que nũc est mare salis. Duodecim enim annis seruierant chodorlaomor: et tertiodecimo anno recesserunt ab eo. Igitur quartodecimo anno venit chodorlaomor et reges qui erant cum eo: et percusserunt raphaim in astaroth: et carnaym: et zuzim cum eis: et emim in saue ✝ cariathaim et chorreos in montibus seir usque ad campestria pharã: que est in solitudine. Reuersique sunt et venerunt usque ad fontem mesphat ipsa est cades: et percusserunt omnem regionem amalechitarum et amorreorum q̃ habitabant in asason thamar. Et egressi sunt rex sodomorũ et rex gomorre: rexque adame et rex seboym necnon et rex bale q̃ est segor et direxerũt aciẽ cõtra eos in valle siluestri: scilicet aduersus chodorlaomor regẽ elamitarũ: et thadal regẽ gẽtiũ: et amraphel regẽ sennaar: et arioch regẽ põti: quatuor reges aduersus quinque. Uallis autẽ siluestris hẽbat puteos multos bituminis. Itaque rex sodomorum et rex gomorre terga verterũt: cecideruntque

Margin notes: A. B. Ji.36.a. Dic.40.b. C. D. Ji.27.b.et 26.a. Ro.4.d. Als ✝ possunt. Als ✝ non est ergo. A. Als ✝ bara. Als ✝ saue. B.

Doi: ⁊ qui remāſerāt fugerūt ad mōtē. Tulerūt aūt oēm ſubſtātiā ſodomoꝝ et gomorreoꝝ ⁊ vniuerſa que ad cibū pertinēt: ⁊ abierūt. Necnō ⁊ loth ⁊ ſubſtātiā eius: filiū fratris abram qui habitabat in ſodomis. Et ecce vnus qui euaſerat nūciauit abram hebreo: q̄ habitabat in cōualle mambre ammorrei fratris eſchol ⁊ fratris aner. Hi enim pepigerāt fedus cum abram. Qđ cum audiſſet abrā: captū videlicet loth fratrem ſuū: numerauit expeditos vernaculos ſuos trecētos decē ⁊ octo ⁊ pſecutus eſt eos vſqꝫ dan. Et diuiſis ſocijs irruit ſup eos nocte. Percuſſitqꝫ eos ⁊ pſecutus eſt vſqꝫ hoba ⁊ phenicē q̄ eſt ad leuā damaſci: reduxitqꝫ oēs ſubſtātiam ⁊ loth fratrē ſuū cum ſubſtantia illi⁹: mulieres qꝫ ⁊ populū. Egreſſus eſt aūt rex ſodomoꝝ in occurſum eius poſtq̄ reuerſus eſt a cede chodorlaomor ⁊ regū qui cū eo erāt ī valle ſabe: q̄ eſt vallis regis. At ꝟo melchiſedech rex ſalē proferēs panē ⁊ vinū (erat eī ſacerdos dei altiſſimi) benedixit ei et ait. Benedict⁹ abram deo excelſo qui creauit celū ⁊ terrā: ⁊ benedictus de⁹ excelſus quo ꝓtegēte hoſtes in manibus tuis ſunt. Et dedit ei decimas ex oibus. Dixit āt rex ſodomoꝝ ad abrā. Da mihi aīas: cetera tolle tibi. Qui reſpōdit ei. Leuo manū meā ad dn̄z deū excelſum poſſeſſorē celi ⁊ terre: qđ a filo ſub tegminis vſqꝫ ad corrigiā caligę non accipiā ex oibus q̄ tua ſunt: ne dicas ego ditaui abraꝫ exceptis his q̄ comederūt iuuenes: ⁊ partibus viroꝝ qui venerunt mecū: aner eſchol ⁊ mābre. Iſti accipiant partes ſuas.

E
Melchiſedech ſcđm aliq̄s ſem prim⁹ fili⁹ noe: ⁊ pm⁹ dei ſacerdos: ⁊ pm⁹ qui tēpla deo edidit ⁊ rex hieruſalem fuit. 16.q.7. decimas. 23.q.5. dicat.

D
23.q.5. dicat.
Heb.7.
De cōſe.diſ.2.c.in calice.⁊.c.accipit.21.diſt.deniqꝫ.
De cōſe.c.ſi.

¶ Ca. S. De abram timentis conſolatione: prolis petitione: petitionis exauditione: et exauditionis confirmatione. Capitulum.xv.

A
22.q.5. dicat.

His itaqꝫ tranſactis: factus eſt ſermo domini ad abraꝫ per viſionem dicens. Noli timere abram: ego protector tu⁹ ſum: ⁊ merces tua magna nimis. Dixitqꝫ abraꝫ. Domine deus quid dabis mihi? Ego vadā abſqꝫ liberis: ⁊ filius pcuratoris dom⁹ mee iſte damaſcus elieȥer. Addiditqꝫ abram. Mihi autem non dediſti ſemen: ⁊ ecce vernaculus meus heres meus erit. Statimqꝫ ſermo dn̄i factus eſt ad eum dicens. Non erit hic heres tuus: ſed qui egredieꝛ de vtero ipſum habebis heredem. Eduxitqꝫ eū foras: ⁊ ait illi. Suſpice celū ⁊ numera ſtellas ſi potes. Et dixit ei. Sic erit ſemen tuum. Credidit abram + deo: et reputatum eſt illi ad iuſtitiā. Dixitqꝫ ad eum. Ego dominus qui eduxi te de hur chaldeorum vt darem tibi terram iſtam ⁊ poſſideres eam. At ille ait. Domine de⁹ vnde ſcire poſſum: quod poſſeſſurus ſim eā. Et rn̄dit + dominus. Sume inquit mihi vaccam triennem ⁊ capram trimam ⁊ arietem annorum trium: turturem quoqꝫ et columbam. Qui tollēs vniuerſa hec diuiſit ea + p medium: ⁊ vtraſqꝫ partes cōtra ſe altrinſecus poſuit. Aues autem non diuiſit. Deſcenderūtqꝫ volucres ſuper cadauera: et abigebat eas abram. Cumqꝫ ſol occūberet: ſopor irruit ſup abrā: ⁊ horror magnus et tenebroſus inuaſit eū. Dictūqꝫ eſt ad eū. Scito prenoſcēs qđ peregrinum futurū ſit ſemē tuū in terra nō ſua: et ſubijciēt eos ſeruituti ⁊ affligent quadringētis annis. Uerū tamen gentē cui ſeruituri ſunt ego iudicabo: ⁊ poſt hec egredieꝛ cum magna ſubſtātia. Tu autē ibis ad patres tuos in pace ſepultus in ſenectute bona. Generatione autem quarta reuertētur huc. Necdū enim complete ſunt iniquitates ammorreoꝝ vſqꝫ ad preſens tempus. Cum ergo occubuiſſet ſol: facta eſt caligo tenebroſa: ⁊ apparuit clibanus fumans ⁊ lampas ignis tranſiēs inter diuiſiones illas. In illo die pepigit dominus fedus cū abram dicens. Semini tuo dabo terrā hanc a fluuio egypti vſqꝫ ad fluuium magnum + eufratem. Cineos ⁊ cenezeos: cethmoneos: ⁊ etheos: ⁊ phereȥeos: raphaim quoqꝫ ⁊ ammorreos: eueos chananeos: ⁊ gergeſeos: et iebuſeos.

B
Als + non hꝫ abram.
Rom.4.a.
Gal.3.a.
Jaco.2.d.
als + reſpōdens.

Als + non habet ea.

C
Act.7.a.

23.q.5.c.vlti.ver.ſciētes.

D

23.q.5.c.vlti.ver.ſcientes.

Als + non hꝫ magnū.
23.q.5.ſi de rebus.

¶ C. S. De ſarai petitione vt abrā ad ancillā ingrediaꝛ: abre conſenſu: agar conceptu: elatione: afflictione: fuga: reuerſione: ꝓmiſſione: concepte prolis: nomine: conditione ac partu. Ca.xvi.

A
32.q.4.dixit ſara. et eađ.q.§.1.ſ hinc.⁊.c.q̄s ignoret.

Igitur ſarai vxor abram non genuerat ſibi liberos: ſed habens ancillam egyptiam nomine agar dixit marito ſuo. Ecce concluſit me dominus ne parerē. Ingredere ad ancillā meā ſi forte ſaltem ex illa ſuſcipiā filios +. Cūqꝫ ille acquieſceret + ⁊ deprecanti: tulit agar egyptiam ancillam ſuā poſt annos decem q̄ habitare ceperāt + in terram

Als + liberos.
Als + acquieuiſſet.
als + cepat

terra chanaan: et dedit eā viro suo vxo-
rem: qui ingressus est ad eā. At illa cō
cepisse se vidēs despexit dominā suā.
Dixitqꝫ sarai ad abram. Inique agis
Al's. + in si contra me. Ego dedi ancillam meā in
nu tuo. sinum tuū + que videns ꝙ conceperit
despectui me habet. Iudicet dn̄s inter
me et te. Cui respondens abram. Ecce
ait: ancilla tua in manu tua est vtere
ea vt libet. Affligēte igitur eam sarai:
Al's. + non fugam iniit. Cūqꝫ inuenisset eā ange-
hꝫ aque. lus domini iuxta fontē aque + in soli-
tudine que est in via sur in deserto: di-
xit ad illā. Agar ancilla sarai vnde ve
C nis: et quo vadis. Que respōdit. A fa-
32. q. 4. qm̄. cie sarai dn̄e mee ego fugio. Dixitqꝫ
et. c. si ecclia ei angelus domini. Reuertere ad do-
32. q. 4. re minā tuā: et humiliare sub manu illi⁹.
currat. Et rursum. Multiplicās: inquit: mul
Iudi. 13. b. tiplicabo semē tuum: et nō numerabit
Luc. 1. c. pre multitudine. Ac deinceps. Ecce ait:
concepisti et paries filiū: vocabisqꝫ no
men eius hismael: eo ꝙ audierit domi
nus afflictionem tuam. Hic erit ferus
homo: manus eius cōtra oēs: et manus
omniū cōtra eum: et e regione vniuer-
D sorum fratrum suorū figet tabernacula.
Uocauit aūt agar nomē dn̄i qui loque
batur ad eam: tu deus qui vidisti me.
Dixit enim profecto. Hic vidi poste-
riora videntis me: propterea appella
uit puteum illum puteum viuentis et
videntis me. Ipse est inter cades et ba-
rad. Peperitqꝫ agar abre filiū: qui vo-
cauit nomen eius hismael. Octoginta
et sex annorum erat abram quādo pe-
perit ei agar hismalem.

¶ Ca. S. De abre monitione: federis
sponsione: nominis mutatione: spon-
sionis iteratione: pacti preceptione: et
expressiōe nois: sarai alteratione: filij
pmissiōe: abrae gratiarumactiōe: pre-
B ceptiqꝫ executione. Capi. xvij.

Ostꝙ vo nonaginta et no-
uē annorū esse ceperat: ap-
paruit ei deus. Dixitqꝫ ad
eū. Ego deus ops. Ambu-
la corā me: et esto perfect⁹.
Ponāqꝫ fedus meū inter
me et te: et multiplicabo te vehemēter
nimis. Cecidit abram pronus in faciē.
Al's. + non Dixitqꝫ ei deus. Ego sum: et ponā + pa
est ponam. ctum meum tecum: erisqꝫ pater mul-
I. co. c. tarum gentium. Nec vltra vocabitur
Eccl. 44. c. nomen tuum abram: sed appellaberis
abraam: qꝛ patrem multarum gētium
constitui te. Faciamqꝫ te crescere vehe-
mentissime: ponam te in gentibus: re- Ro. 4. c
gesqꝫ ex te egredientur. Et statuam pa B
ctum meum inter me et te: et inter semē 32. q. 4. re
tuum post te in generationibus suis fe currat. §.
dere sempiterno: vt sim deus tuus et se bis itaqꝫ.
minis tui post te. Daboqꝫ tibi et semi- De celebra.
ni tuo post te terram peregrinationis mis. c. cum
tue: omnem terram chanaan in posses- marte. §. ce
sionem eternam: eroqꝫ deus eorū. Dixit terum.
iterum deus ad abraam. Et tu ergo cu 35. dist. ab
stodies pactum meum: et semen tuum exordio.
post te in generationibus suis. Hoc est Luc. 2. c.
pactum meū quod obseruabitis inter 25. q. 1. c. sū.
me et vos: et semen tuum post te. Circū §. ita ergo.
cidetur ex vobis omne masculinum: et ver. octa.
circūcideritis carnem preputij vestri: vt De bapt. c.
sit in signum federis inter me et vos. maiores.
Infans octo dierum circuncidetur in §. cū ergo.
vobis. Omne masculinum in genera-
tiōibus vestris tam vernaculus ꝙ em-
pticius circūcidetur: et quicūqꝫ nō fue
rit de stirpe vestra. Eritqꝫ pactū meū De cōse. di.
in carne vestra in fedus eternum. Ma 4. sꝫ bapti
sculus cuius preputij caro circumcisa zat. et. c. qd̄
non fuerit delebitur anima illa de po apō. et. c. an
pulo suo: qꝛ pactum meum irritum fe ex quo.
cit. Dixit quoqꝫ deus ad abraā. Sarai C
vxorem tuam: nō vocabis Sarai: sed
saram. Et benedicam ei: et ex illa dabo
tibi filiū cui benedicturus sum. Eritqꝫ
qꝫ in nationes: et reges populorū oriē ī. eodē. a.
tur ex eo. Cecidit abraā in faciē suā + Al's. + non
et risit in corde suo dicens. Putasne cē hꝫ suam.
tenario nascetur filius et sara nonage-
naria pariet. Dixitqꝫ ad dominū. Uti-
nam hismael viuat coram te. Et ait do
min⁹ ad abraā. Sara vxor tua pariet
tibi filium vocabisqꝫ nomē eius isaac.
Et cōstituam pactū meū illi in fedus
sempiternum: et semini eius post eum.
Super hismael quoqꝫ exaudiui te. Ec
ce benedicam ei: et augebo et multipli-
cabo eum valde. Duodecim duces ge-
nerabit: et faciā illum crescere in gentē
magnā. Pactum vero meum statuā ad
isaac quā pariet tibi sara tēpore isto
in anno altero. Cumqꝫ finitus esset ser-
mo loquentis cum eo ascendit deus ad D
abraam +. Tulit autem abraā hismael Al's. + ab
filium suum et omnes vernaculos do- abraam.
mus sue: vniuersosqꝫ quos emerat: et cun- Mēphis d
ctos mares ex omnibus viris domus nūc cayrus
sue. Et circuncidit carnem preputij eo dꝫ condit.
rum statim in ipsa die: sicut preceper- De pe. di. 1.
rat ei deus. Abraā nonaginta et nouem c. porro. in
erat annorum quando circuncidit car fi.
nem preputij sui: et hismael filius su⁹

tredecim annos impleuerat tpe circu̅cisionis sue. Eadem die circu̅cisus est abraa̅ ⁊ hismael filius eius ⁊ oe̅s viri domus illius: tam vernaculi q̄ empti t̄n ⁊ alienigene pariter circu̅cisi sunt.

¶ C. S. De angelo℞ prope abraam apparitione: tp̄is conceptus ⁊ partus p̄missi filii p̄scriptione: ridentis sare increpatione: subuersionis sodome reuelatione: ⁊ abrae pro eius habitatoribus intercessione. Capitulu̅. xviii.

A Act. 16. c.

Apparuit au̅t ei dominus in co̅ualle ma̅bre sede̅ti in ostio tabernaculi sui i̅ ip̄o feruore diei. Cu̅q̄ eleuasset oculos apparuerunt ei tres viri stantes p̄pe eum. Quos cu̅ vidisset: cucurrit in occursu̅ eorum de ostio tabernaculi sui: ⁊ adorauit in terra ⁊ dixit. Domine si inueni gratiam in oculis tuis ne transeas seruu̅ tuu̅: sed afferam pauxillu̅ aque ⁊ et lauentur pedes vestri: ⁊ requiescite sub arbore. Ponamq̄ + buccella̅ panis: ⁊ confortetur + cor vestru̅: postea transibitis. Idcirco enim declinastis ad seruum vestru̅. Qui dixeru̅t. Fac vt locutus es. Festinauit abraa̅ in tabernaculu̅ ad saram: dixitq̄ ei. Accelera: tria sata simile commisce ⁊ fac subcinericios panes. Ipse vero ad arme̅tu̅ cucurrit ⁊ tulit inde vitulu̅ tenerrimum et optimu̅: deditq̄ puero qui festinauit ⁊ coxit illu̅. Tulit q̄z butyru̅ ⁊ lac ⁊ vitulu̅ que̅ coxerat: ⁊ posuit cora̅ eis. Ipse vero stabat iuxta eos sub arbore. Cu̅q̄ comedissent dixerunt ad eum. Ubi est sara vxor tua. Ille respondit. Ecce i̅ tabernaculo est. Cui dixit. Reuerte̅s veniam ad te tempore isto vita comite: et habebit filiu̅ sara vxor tua. Quo audito sara risit post ostium tabernaculi. Era̅t au̅t ambo senes prouectiq̄ etatis: et desiera̅t sare fieri muliebria. Que risit occulte dicens. Postq̄ consenui ⁊ dominus meus vetulus est: voluptati operam dabo. Dixit aute̅ d̄ns ad abraam. Quare risit sara dice̅s. Nu̅ vere paritura sum anus? Nu̅quid deo quicq̄ est difficile? Iuxta condictu̅ reuertar ad te hoc eodem tempore vita comite: et habebit sara filium. Negauit sara dicens. Non risi timore p̄territa. D̄ns au̅t. No̅ est: inquit: ita sed risisti. Cu̅ ergo surrexissent inde viri: direxeru̅t oculos co̅tra sodoma̅: ⁊ abraa̅ simul gradiebat̄ deduce̅s eos. Dixitq̄

Al's + non erit q. Als + confortate. 1. re. 28. d. 25. distin. c. sexto die. ⁊ 42. dis. §. 1. ⁊ c. quiescamus. B 4. re. 4. c. Ro. 6. b. Iu. c. 1. b. 1. P. 3. a.

C d̄ns. Non celare potero abraam que gesturus sum: cum futurus sit in gentem magna̅ ac robustissima̅: et benedice̅de sint in illo oe̅s nationes terre? Scio enim q̄d precepturus sit filiis suis ⁊ domui sue post se: vt custodia̅t via̅ domini: ⁊ faciant iudicium ⁊ iustitia̅: vt adducat d̄ns p̄pter abraa̅ omnia que locutus est ad eum. Dixit itaq̄ d̄ns. Clamor sodomoru̅ ⁊ gomorre multiplicatus est: ⁊ peccatu̅ eoru̅ aggrauatum est nimis. Descenda̅ ⁊ videbo vtru̅ clamorem qui venit ad me opere co̅pleuerit: an non est ita vt scia̅. Co̅uerteru̅tq̄ se inde ⁊ abierunt sodomi̅. Abraam vo adhuc stabat cora̅ domino ⁊ appropi̅quans ait. Nunquid perdes iustu̅ cum impio? Si fuerint quinquaginta iusti in ciuitate peribu̅t simul: ⁊ no̅ parces loco illi propter quinquaginta iustos si fuerint in eo. Absit a te vt rem hanc facias: ⁊ occidas iustum cum impio: fiatq̄ iustus sicut impius. Non est hoc tuu̅ qui iudicas oe̅m terram. Nequaq̄ facias iudiciu̅ hoc. Dixitq̄ d̄ns ad eu̅. D Si inuenero sodomis quinquaginta iustos in medio ciuitatis: dimitta̅ oi̅ loco propter eos. Responde̅s abraam ait. Quia semel cepi: loquar ad dominum meu̅ cu̅ sim puluis ⁊ cinis. Quid si minus quinquaginta iustis quinq̄ fuerint: delebis propter quadraginta quinq̄ vniuersam vrbem. Et ait. Non delebo: si inuenero ibi quadragintaquinq̄. Rursumq̄ locutus est ad eum. Si autem quadraginta ibi inuenti fuerint: quid facies? Ait. Non percutiam propter quadraginta. Ne queso: inquit: idigneris d̄ne si loquar. Quid si ibi inuenti fuerint triginta? Respo̅dit. Non faciam si inuenero ibi triginta. Quia semel: ait: cepi loquar ad d̄nm meum. Quid si ibi inuenti fuerint viginti? Ait. Non interficiam p̄pter viginti. Obsecro: i̅quit: ne irascaris d̄ne si loquar adhuc semel. Quid si inuenti fuerint ibi decem? Dixit. Non delebo propter decem. Abiit dominus postq̄ cessauit loqui ad abraam: ⁊ ille reuersus est in locum suum.

2. q. 1. deniq̄. De accu. c. qualiter. ⁊ ii. et. c. cum dilecti. Ione. 1. a. 11. dist. c. catholica. 8. q. 1. c. moyses. De simo. licet heli.

¶ C. S. De angeloru̅ ad sodoma̅ aduc̅tu eoru̅q̄ p̄ loth inuitatio̅e: ipsiusq̄ liberatione: ciuitatu̅ subuersione: vxoris loth punitio̅e: subuersio̅is ab abraam p̄ceptio̅e: saluatio̅is loth ro̅ne: incestu loth occasione: perpetratione: ⁊ filio℞ conceptione atq̄ partu. Capi. xix.

A
Damascus conditur.

Veneruntq; duo angeli sodomã vespere sedente loth in foribus civitatis. Qui cum vidisset eos surrexit ⁊ ivit obviã eis: adoravitq; pronus in terrã ⁊ dixit. Obsecro dñi declinate in domũ pueri vestri: ⁊ manete ibi. Lavate pedes vestros: ⁊ mane proficiscemini viã vestrã. Qui dixerunt. Minime: sed in platea manebimus. Compulit illos oppido vt diverterẽt ad eum. Ingressisq; domũ illius: fecit convivium: coxit azyma: ⁊ comederũt. Prius autẽ q̃ irent cubitũ: viri civitatis vallaverũt domum illius: a puero vsq; ad senem: omnis populus simul. Vocaveruntq; loth: ⁊ dixerũt ei. Ubi sũt viri q̃ introierũt ad te nocte? Educ illos huc: vt cognoscamus eos. Egressus ad eos loth post tergũ accludens ostiũ: ait. Nolite quæso fratres mei: nolite malum hoc facere. Habeo duas filias que nondũ cognoverũt virũ. Educã eas ad vos: ⁊ abutimini eis sicut vobis placuerit: dũmodo viris istis nihil mali faciatis: quia ingressi sunt sub vmbra ✝ culminis mei. At illi dixerunt. Recede illuc. Et rursus. Ingressus es: inquiunt: vt advena: nũquid vt iudices? Te ergo ipsum magis q̃ hos affligemus? Vimq; faciebãt loth vehementissime. Iamq; prope erat vt effringerent fores: ⁊ ecce miserũt manũ viri ⁊ introduxerũt ad se loth: clauserũtq; ostiũ: ⁊ eos qui foris erant percusserũt cecitate a minimo vsq; ad maximum: ita vt ostiũ invenire nõ possent. Dixerunt autẽ ad loth. Habes hic quẽpiam tuorũ generũ aut filios aut filias. Omnes q̃ tui sunt educ de vrbe hac. Delebimus enim locũ istũ: eo q̃ increverit clamor eorũ corã dño qui misit nos: vt perdamus illos. Egressus itaq; loth locutus est ad generos suos q̃ accepturi erant filias eius: ⁊ dixit. Surgite egredimini de loco isto: quia delebit dominus civitatẽ hãc. Et visus est eis q̃si ludens loqui. Cumq; esset mane cogebãt eum angeli: dicẽtes. Surge tolle vxorẽ tuã ⁊ duas filias q̃s habes: ne et tu pariter pereas in scelere civitatis. Dissimulante illo: apprehẽderũt manũ eius ⁊ manũ vxoris ac duarũ filiarũ eius: eo q̃ parceret dñs illi: eduxerũtq; eũ ⁊ posuerũt extra civitatẽ ibiq; locuti sunt ad eũ ✝ dicentes. Salva aĩam tuam. Noli respicere post tergũ: nec stes in oĩ circa regionẽ: sed in mõte salvũ te fac: ne ⁊ tu simul pereas.

Lu.24.d.
B
Dist.14. quod ait. 7.q.1. adversitas. §. hic. 32.q. 7. offerebat.
Als ✝ vmbraculo.
42.dist. hospitalẽ. 37. q.2.c. ingressus.
C
Iudith.10.f. 3.q.5.c. accusatores. 2.q.6. leges. 2.pe.2.b. 4.reg.6.d. 27.q.2.c. ingressus.et.c. Priusq̃.
D
Sap.10.a.
Als ✝ locutus est dñs ad eum.

Dixitq; loth ad eos. Quæso dñe mi: quia invenit servus tuus gratiã ✝ corã te et magnificasti gloriã ⁊ misericordiã tuã quã fecisti mecũ vt salvares aiam meã: nec possum in monte salvari: ne forte apprehẽdat me malũ ⁊ moriar. Est civitas hic ✝ iuxta ad quã possum fugere parva: ⁊ salvabor in ea. Nunquid nõ modica est ⁊ vivet aĩa mea. Dixitq; ad eũ. Ecce etiã in hoc suscepi preces tuas: vt nõ subvertã vrbẽ pro qua locutus es. Festina ⁊ salvare ibi: quia nõ potero facere quicq; donec ingrediaris illuc. Idcirco vocatũ est nomẽ vrbis illius segor. Sol egressus est super terrã: ⁊ loth ingressus est segor. Igitur dñs pluit super sodomã et gomorrã sulphur ⁊ ignẽ a dño de celo: ⁊ subvertit civitates has: ⁊ omnem circa regionẽ vniversos habitatores vrbium: et cuncta terre virentia. Respiciensq; vxor eius post se: versa est in statuã salis. Abraã autẽ consurgẽs mane vbi steterat prius cum dño intuitus est sodomã ⁊ gomorrã ⁊ vniversã terrã regionis illius. Viditq; ascendẽtem favillã de terra quasi fornacis fumũ. Cũ enim subverteret dñs civitates regiõis illius recordatus est abrahe: et liberavit loth de subversione vrbium in quibus habitaverat. Ascenditq; loth de segor ⁊ mansit in mõte: due quoq; filie eius cũ eo. Timuerat enĩ manere in segor. Et mansit in spelunca ipse et due filie eius. Dixitq; maior ad minorem. Pater noster senex est: ⁊ nullus virorũ remansit in terra q̃ possit ingredi ad nos iuxta morẽ vniverse terre. Veni: inebriemus eũ vino dormiamusq; cum eo: vt servare possimus ex patre nostro semẽ. Dederũt itaq; patri suo bibere vinũ nocte illa. Et ingressa est maior: dormivitq; cũ patre. At ille non sensit: nec quãdo accubuit filia: nec quãdo surrexit. Altera quoq; die dixit maior ad minorem. Ecce dormivi heri cũ patre meo. Demus ei bibere vinũ: etiã hac nocte ⁊ dormies cum eo: vt salvemus semen de patre nostro. Dederũt ⁊ illa nocte patri suo bibere ✝ vinũ. Ingressaq; minor filia dormivit cum eo: ⁊ nec tunc quidem sensit quãdo cõcubuerit: vel quãdo illa surrexit. Cõceperũt ergo due filie loth de patre suo. Pepertiq; maior filiũ: et vocavit nomẽ eius moab. Ipse est pater moabitarũ vsq; in presentẽ diẽ. Minor quoq; peperit filiũ et vocavit nomẽ eius ammõ idẽ filius populi mei. Ipse est pater ammonitarũ vsq; hodie.

Sap.10.a.
Als ✝ habet gloriã
Als ✝ hec.
E
Esa.13.a. Hier.50.f. 23.q.5.c. quod ergo. De pe.di.1. §. ⁊ primo. 74.q.2.§.1. in prin.
F
32.q.7. flagitia. dist. 42.§.1. De exces. prela. clerici. Ezec.16.f. Osee.11.c. Amos.4.d Luc.17.g. 84.dist.c.1. Sap.10.a.
G
Als ✝ non est bibere. 35.dis.c. sexto die. 15.q.1. illud. ⁊ c. inebriauerunt.

¶C.S. De abrae peregrinatione: vxo
ris ei⁹ per abimelech ablatione: dei cō
minatione: abimelech excusatiōe: vxo
ris abrae restitutiōe: τ ipsius pro abi
melech oratione. Capitulum. xx.

Rofect⁹ inde abraā in terrā
A australē habitauit inter ca
dés et sur: τ pegrinat⁹ est in +
Als + desi- gerarís. Dixitqꝫ de sara vxo
cit terra. re sua: soror mea est. Misit
22.q.2.que ergo abimelech rex gerare: τ tulit eā.
ritur. Uenit autē deus ad abimelech ꝑ som
nium nocte: τ ait illi. En morieris pro
pter mulierē quā tulisti. Habet enim
virum. Abimelech vero non tetigerat
eam: et ait. Dñe nū gētem ignorantem
et iustā interficies? Nōne ipse dixit mi
hi: Soror mea est. Et ipsa ait. Frater
B meus est. In simplicitate cordis mei: τ
32.q.4.ne mūdicia manuum mearū feci hoc. Di
mo. xitqꝫ ad eū de⁹. Et ego scio ꝙ simplici
corde feceris: τ ideo custodiui te ne pec
cares in me: τ nō dimisi vt tāgeres eā.
Nūc ergo redde viro suo vxorē: τ ora
bit ꝑ te: q: ꝓpheta est: τ viues. Si aūt
nolueris reddere: scito ꝙ morte morie
ris tu et omnia q̄ tua sunt. Statimqꝫ
de nocte cōsurgēs abimelech: vocauit
oēs seruos suos: et locutus est vniuer
sa verba hec in auribus eorum. Timue
C runtqꝫ oēs viri valde. Uocauit autē abi
melech etiā abraā: τ dixit ei. Quid fe
cisti nobis? q̄d peccauim⁹ in te: q: īdu
xisti sup me et sup regnū meū peccatū
Als + postu grāde. Que non debuisti facere: fecisti
lans. nobis. Rursumqꝫ expostulans + ait.
Als + ex Quid vidisti vt hoc faceres? Respon
plorans. dit abraā. Cogitaui mecū dicēs. Forsi
Iuppiter tan nō est timor dei in loco isto: τ īter
primus in ar ficiēt me ꝓpter vxorē meā. Alias aūt ve
chadia re re soror mea est filia patris mei: τ non
gnat. Et filia matris mee: τ duxi eā in vxorem.
matrimōia Postqꝫ aūt eduxit me de⁹ de domo pa
reparauit. tris mei dixi ad eā. Hāc misericordiā
s.12.a. facies mecū. In omni loco ad quē in
D grediemur dices ꝙ frater tu⁹ sim. Tu
lit igitur abimelech oues τ boues τ ser
uos et ancillas: et dedit abraā. Reddi
ditqꝫ illi sarā vxorē suam: τ ait. Terra
corā vobis est: vbicunqꝫ tibi placuerit
23.q.1.si ꝑ habita. Sare aūt dixit. Ecce mille ar
fortiarias. gēteos dedi fratri tuo: hoc erit tibi in
De pe.di.1. velamen oculorū ad oēs q̄ tecum sunt:
c.voluisset τ quocūqꝫ perexeris: memēto te dep̄hē
§.serpens. sum. Orāte aūt abraā sanauit de⁹ abi
melech τ vxorē ancillasqꝫ ei⁹: et pepe
rerūt. Cōcluserat eñ de⁹ oēm vuluā do
mus abimelech ꝓpter sarā vxorē abrae.

¶C.S. De filii abrae gñatione: noia
tiōe: circūcisiōe: τ ablactatiōe: ancille
et filii ei⁹ abiectiōe: abimelech federis
cū abraā petitione: abrae responsiōe:
et abimelech increpatiōe: atqꝫ federis
percussione. Capitulum. xxi.

Isitauit aūt de⁹ sarā sicut A
ꝓmiserat: τ impleuit q̄ locu
tus est. Cōcepitqꝫ τ pepit Hebr.11.c.
filiū in senectute sua: tēpo Jos.24.a.
re quo ꝑdixerat ei de⁹: vo Mat.1.a.
cauitqꝫ abraā nomen filii
sui: quē genuit ei sara isaac: et circūci
dit eū octauo die sicut p̄ceperat ei de⁹
cū centū esset annorū. Hac quippe eta
te patris natus est isaac. Dixitqꝫ sara.
Risum fecit mihi deus. Quicunqꝫ au
dierit: corridebit mihi. Rursumqꝫ ait.
Quis auditurus crederet abraā: ꝙ sa
ra lactaret filium quē peperit ei iam
seni. Creuit igitur puer et ablactatus 46.di. quā
est. Fecitqꝫ abraam grande conuiuium tālibet.
in die ablactationis eius. Cūqꝫ vidis Rom.9.b.
set sara filium agar egyptie ludentem Gal.4.d.
cū isaac filio suo: dixit ad abraā. Eiice B
ancillam hanc et filium eius. Nō enim 56. dist. ca.
erit heres filius ancille cum filio meo bismael.
isaac. Dure accepit hoc abraam pro fi Rom.9.b.
lio suo. Cui dixit deus. Nō tibi videa 32.q.2.non
tur asperum super puero τ sup ancil omnis.
la tua. Omnia que dixerit tibi sara: au 2.q.4.re
di vocem eius: q: in isaac vocabit tibi currat.7.q
semen. Sed τ filium ancille faciam in dicat.
gētem magnam: quia semen tuum est.
Surrexit itaqꝫ abraā mane: τ tollens
panē et vtrem aque imposuit scapule
eius tradiditqꝫ puerū: τ dimisit eam.
Que cū abiisset errabat in solitudine
bersabee. Cūqꝫ consumpta esset aqua
in vtre abiecit puerū subter vnā arbo
rem que ibi erat τ abiit. Seditqꝫ e re
gione procul quātū pōt arcus iacere.
Dixit enim. Nō videbo morientē pue
rū. Et sedēs contra leuauit vocē suā: τ
fleuit. Exaudiuit aūt deus vocē pueri.
Uocauitqꝫ angel⁹ dñi agar de celo di
cēs. Quid agis agar? Noli timere: ex C
audiuit eñ deus vocē pueri de loco in Celi⁹ crete
quo est. Surge: tolle puerū et tene ma rex pater
nū illius: quia in gentē magnam faciā saturni cla
eū. Aperuitqꝫ oculos ei⁹ deus. Que vi ret.
dēs puteū aque: abiit τ impleuit vtrē:
deditqꝫ puero bibere τ fuit cū eo. Qui
creuit τ morat⁹ est ī solitudine factusqꝫ
est iuuenis sagittari⁹. Habitauitqꝫ
in deserto pharā: τ accepit illi mr̄ sua

vxorē de terra egypti. Eodē tpe dixit
J.26.f. abimelech et phicol princeps exercit⁹
eius ad abraam. Deus tecum est in vni
uersis que agis. Jura ergo per deum:
ne noceas mihi ꝛ posteris meis stirpi⸗
q; mee: sed iuxta misericordiam quam
Al's.✝ puer feci tibi: facies mihi ꝛ terre in qua ver
satus: satus ✝ es aduena. Dixitq; abraā. Ego
D iurabo. Et increpauit abimelech ꝑpter
Uesta nia puteū aq̄ quē vi abstulerāt serui eius.
saturni ꝛ gē Respōditq; abimelech. Nesciui q̄s fe⸗
tiliū sacer⸗ cerit hāc rē. Sed ꝛ tu nō indicasti mi⸗
dos claret. bi: et ego nō audiui p̄ter hodie. Tulit
itaq; abraā oues ꝛ boues: ꝛ dedit abi⸗
melech. Percusseruntq; ambo fedus. Et
statuit abraā septē agnas gregis seor⸗
sum. Cui dixit abimelech. Quid sibi
Minerua volūt septē agne iste: quas stare fecisti
lanificium seorsum. At ille. Septem: inq̄t: agnas
texturam: accipies de manu mea: vt sint mihi in
olei vsuꝫ: ꝛ testimonium: q̄m ego fodi puteū istum.
q̄drigarū ꝛ Idcirco vocat⁹ est locus ille bersabee:
alia multa q: ibi vterq; iurauit: et inierunt fedus
inuenit. ꝑ puteo iuramenti. Surrexit aūt abi⸗
melech ꝛ phicol princeps exercit⁹ ei⁹:
Al's.✝ phili reuersiq; sunt in terram palestinorū ✝.
stinorum. Abraā vero plātauit nemus in bersa⸗
bee: et inuocauit ibi nomē dñi dei eter
ni: ꝛ fuit colonus terre palestinoruꝫ ✝
diebus multis.

¶ Ca. S. De abrae ad isaac immolan⸗
dū tentatiōe: ꝛ festina eius ad hoc pre
paratione: immolationis incoatiōe:
et consummationis ꝓbatione: arietis
pro isaac oblatione: ꝓmissionis abrae
cōfirmatione: ꝛ prolificatiōis fratris
eius nunciatione. Capitulum. xxij.

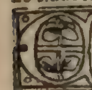
A
Judith Que postq̄ gesta sunt: tētauit
8.c. deus abraā: et dixit ad eum.
Hebr. 11.d. Abraā abraā. At ille r̄ndit.
Adsum. Ait illi. Tolle filiuꝫ
tuū vnigenitū quem diligis
isaac: ꝛ vade in terrā visionis: atq; ibi
al's.✝ offer. offeres ✝ eum in holocaustū super vnū
23.q.5. si nō montium quē monstrauero tibi. Igitur
13.q. itē nō abraā de nocte consurgens strauit asi⸗
occides. itē num suum ducēs secum duos iuuenes
ca. lex eter⸗ et isaac filiū suū. Cūq; cōcidisset ligna
na. ꝛ q. 8. c in holocaustū abijt ad locū quem p̄ce⸗
occidit. perat ei deus. Die autem tertio eleua⸗
tis oculis: vidit locū ꝓcul: dixitq; ad
pueros suos. Expectate hic cuꝫ asino:
ego ꝛ puer illuc vsq; ꝓperātes: postq̄
adorauerimus reuertemur ad vos. Tu
lit quoq; ligna holocausti ꝛ iposuit su
per isaac filiū suū: ipse vo portabat in
manib⁹ ignē et gladiū. Cūq; duo per⸗
gerēt simul dixit isaac pr̄i suo. Pater
mi. At ille respōdit. Quid vis fili? Ec⸗ B
ce: inq̄t: ignis et ligna: vbi est victima
holocausti? Dixit aūt abraā. Deus pro
uidebit sibi victimam holocausti fili
mi. Pergebāt ergo pariter et venerūt
ad locū quē ostenderat ei deus. In quo
edificauit altare: ꝛ desup ligna compo
suit. Cūq; colligasset isaac filiū suum:
posuit eū i altare sup struē lignoꝝ. Ex
tēditq; manū ꝛ arripuit gladiū vt im
molaret filiū suū. Et ecce angelus dñi
de celo clamauit dicens. Abraā abraā.
Qui r̄ndit. Adsum. Dixitq; ei. Non ex⸗
tendas manum tuā super puerū: neq; C
facies illi q̄cq̄. Nūc cognoui q̄ timeas 1. mach. 2. d
dominū: ꝛ non pepcisti vnigenito filio
tuo ꝑpter me. Leuauit abraam oculos
suos: viditq; post tergū arietē inter ve⸗
pres herentē cornibus. Quē assumens
obtulit holocaustū pro filio. Appella⸗ Eccl. 44. b
uitq; nomē loci illi⁹ dñs videt. Unde vsq; Hiek. 44. f
hodie d̄r. In mōte dñs videbit. Uoca⸗ Hebr. 6. c.
uit autē angelus dñi abraā scđo de ce⸗
lo dicens. Per memetipm̄ iuraui dicit
dñs: q: fecisti hāc rē: ꝛ nō pepcisti filio
tuo vnigenito. Bñdicā tibi ꝛ multipli⸗ D
cabo semen tuū: sicut stellas celi et ve⸗ Gal. 3. a.
lut arenā q̄ est in littore maris. Possi
debit semē tuū portas inimicorū suoꝝ:
et benedicent in semine tuo oēs gētes
terre: q: obedisti voci mee. Reuersus
est abraam ad pueros suos abieruntq;
Bersabee simul et habitauit ibi. His
itaq; gestis nūciatum est abraā q̄ mel
cha quoq; genuisset filios nachor fra⸗
tri suo hus p̄mogenitū et buz fratrem
ei⁹ ꝛ chamuel patrē syrorū: ꝛ caseth et
azau: pheldas q̄z ꝛ iedlafac bathuel de
quo nata est rebecca. Octo istos genuit
melcha: nachor fratri abraam. Cōcubi
na vero illius noīe roma peperit tha⸗
bee ꝛ gaon et thaas et maacha.

¶ C. S. De sare obitu: ꝛ abrae plāctu:
lociq; sepulture postulatione: agri in
quo erat duplex spelunca emptione: ꝛ
sare sepelitione. Capitulum. xxiij.

Ixit autē sara centūvigin⸗ B
tiseptē annis: et mortua est
in ciuitate arbee que est he⸗
bron in terra chanaan: ve⸗
nitq; abraā vt plangeret et
fleret eā. Cumq; surrexisset ab officio
funeris: locut⁹ est ad filios heth: dicēs.
Aduena sum ꝛ peregrinus apud vos:
date mihi ius sepulchri vobiscum: vt
sepeliam mortuum meum. Responde⸗

runtq; filij heth: dicētes. Audi nos do
mine. Princeps dei es apud nos: in ele
ctis sepulchris nostris sepeli mortuū
tuum: nullusq; te prohibere poterit
quin in monumēto eius sepelias mor-
B tuū tuum. Surrexit abraā ⁊ adorauit
populū terre filios vz heth. Dixitq; ad
eos. Si placet anime vestre vt sepeliā
mortuū meū: audite me: et intercedite
Als. † soor. apud ephrō filium seor †: vt det mihi
speluncā duplicē quam habet in extre
ma parte agri sui. Pecunia digna tra-
dat eā mihi corā vobis in possessionē
sepulchri. Habitabat autē ephrō † in
Als. † nō ē medio filiorꝫ heth. Respōditq; ephrō
ephro. 13. q. ad abraā cūctis audiētib9 q ingrediebā
2. c. questa. tur portā ciuitatꝫ illi9 dicēs. Nequaq̄
C ita fiet dn̄e mi: sed tu magis ausculta
qđ loquor. Agrū trado tibi: et spelūcā
q in eo est pñtib9 filijs ppli mei: sepe-
li mortuū tuū. Adorauit abraā coram
dn̄o ⁊ pplo terre: ⁊ locut9 est ad ephrō
circūstāte plebe ei9. Queso vt audias
13. q. 2. cap. me. Dabo pecuniā p agro: suscipe eā:
postq̄. ⁊ sic sepeliā mortuū meū i eo. Rn̄ditq;
Als. † qua- ephron. Dn̄e mi audi me. Terra quam
dringētis. postulas q̄dringētorū † siclos argenti
D valet. Istud est pciū inter me et te. Sz
quātū ē hoc. Sepeli mortuū tuū. Qđ
cum audisset abraā appendit pecuniā
quā ephrō postulauerat audientib9 fi-
lijs heth: quadringētos siclos argenti
pbate monete publice. Cōfirmatusq;
est ager quōdam ephronis in quo erat
spelūca duplex respiciēs mambre tam
ipse q̄ spelūca: et oēs arbores eius in
cūctis terminis eius p circuitū abrae
in possessionē vidētibus filijs heth: et
cūctis q itrabāt portā ciuitatis illi9.
13. q. 2. c. he- Atq; ita sepeliuit abraā saram vxorē
bron. suā in spelūca agri duplici que respi-
De sepul. ciebat mambre hec est ebron in terra
c. i. chanaā. Et confirmatus est ager et an-
trū quod erat in eo: abrae in possessio
nem monumenti a filijs heth.

¶ C. S. De abrae seruum mittētis: de accipienda filio suo vxore cōmissione: serui ad exequēdū pfectiōe: signi a domino petiti ipletiōe: ɔsensus parentū requisitione: puelle abductiōe: ipsiusq; ab isaac in vxorē acceptiōe. Cap. xxiiij.

Rat autē abraā senex die-
A rumq; multorum: et domi-
nus in cunctis benedixerat
ei. Dixitq; ad seruum senio
rē dom9 sue q pērat oibus
que habebat. Pone manum tuam sub-
ter femur meum vt adiurem te per do
minum deum celi et terre: vt non acci-
pias vxorem filio meo de filiabus cha
naneorum: inter quos habito: sed ad
terram et cognationem meam profici-
scaris: et inde accipias vxorē filio meo
isaac. Respondit seruus. Si noluerit
mulier venire mecum in terram hanc:
nūquid reducere debeo † filium tuum Als. † de-
ad locum de quo egressus es. Dixitq; beo.
abraā. Caue nequando reducas filium
meū illuc. Dominus deus celi et terre
qui tulit me de domo patris mei: ⁊ de
terra natiuitatis mee qui locutus est
mihi: et iurauit dicēs. Semini tuo da
bo terram hanc: ipse mittet angelum
suum coram te: ⁊ accipies inde vxorē
filio meo. Sin autē mulier noluerit se
qui te nō teneberis iuramento: filium
meū tantum ne reducas illuc. Posuit
ergo seruus manum sub femore abraā
dn̄i sui: ⁊ iurauit illi sup sermone hoc.
Tulitq; decē camelos de grege dn̄i sui
et abijt: et omnib9 bonis eius portans
secum. Profectusq; perrexit in meso- B
potamiā ad vrbem nachor. Cūq; game
los fecisset accumbere extra oppidum:
iuxta puteum aque vespere eo tpe quo
solēt mulieres egredi ad hauriendam
aquam: dixit. Domine de9 domini mei Judith. 9.
abraam occurre obsecro mihi hodie: ⁊ a.
fac misericordiā cū dn̄o meo abraam.
Ecce ego sto ppe fontem aque: et filie
habitatorū huius ciuitatis egredientur
ad hauriendā aquā. Igitur puella cui
ego dixero. Inclina hydriam tuā vt bi
bam: ⁊ illa respōderit. Bibe: quin ⁊ ca
melis tuis dabo potū: ipsa est quā pre
parasti seruo tuo isaac: et per hoc in-
telligā q̄ feceris misericordiā cū dn̄o
meo. Nedū intra se verba cōpleuerat:
et ecce rebecca egrediebatur filia ba-
thuel filij melche vxoris nachor fra-
tris abraā habēs hydriam in scapula:
puella decora nimis: virgoq; pulcher-
rima ⁊ incognita viro. Descēderat au
tem ad fontem et impleuerat hydriam
ac reuertebatur. Occurritq; ei seruus: et C
ait. Paxillū aque mihi ad sorbēdum
prebe de hydria tua. Que rn̄dit. Bibe
dn̄e mi. Celeriterq; deposuit hydriam
super vlnam suam: et dedit ei potum.
Cūq; ille bibisset: adiecit. Quin et ca-
melis tuis hauriam aquam donec cun
cti bibant. Effundensq; hydriam in ca
nalibus recurrit ad puteum vt hauri-
ret aquā: et haustam omnibus camelis

dedit. Ille autem contēplabatur eam
tacitus: scire volens vtrum prosperum
iter suum fecisset deus an non. Postq̄
autē biberunt cameli: ptulit vir inau-
res aureas: appendentes siclos duos ꝛ
armillas totidē pondo siclorū decem.
Dixitqꝫ ad eam. Cuius es filia. Indica
mihi. Est in domo patris tui locus ad
manendum. Que respondit. Filia sum
bathuelis filij nachor: quem peperit ei
melcha. Et addidit dicens. Palearū
quoqꝫ ꝛ feni plurimum est apud nos:
et locus spaciosus ad manendum. In-
clinauit se hō ꝛ adorauit dñm: dicens.
Benedictus dominus deus domini mei
abraā: qui non abstulit misericordiā
et veritatē suā a dño meo: ꝛ recto iti-
D nere me perduxit in domū fratris dñi
mei. Cucurrit itaqꝫ puella ꝛ nūciauit
in domū matris sue omnia que audie-
rat. Habebat autem rebecca fratrē no
mine laban: qui festinus egressus est ad
hominē vbi erat fons. Cumqꝫ vidisset
inaures ꝛ armillas in manibus soro-
ris sue: ꝛ audisset cuncta verba referē-
tis: hec locutus est mihi homo: venit
ad virum qui stabat iuxta camelos et
prope fontē aque: dixitqꝫ ad eum. In-
gredere benedicte dñi. Cur foris stas.
Preparaui domū ꝛ locū camelis tuis.
Et itroduxit eū in hospitiū: ac destra-
uit camelos: deditqꝫ paleas ꝛ fenum ꝛ
aquā ad lauādos pedes camelorū: ꝛ vi
rorum qui venerāt cum eo. Et apposi
tus est in ɔspectu eius panis. Qui ait.
Non comedā donec loquar sermones
meos. Rñdit ei. Loquere. At ille. Ser
uus inquit abraam sum. Et dñs bene-
dixit dño meo valde: magnificatusqꝫ
est: ꝛ dedit ei oues ꝛ boues: argentū et
aurū: seruos ꝛ ancillas: camelos ꝛ asi-
nos. Et peperit sara vxor dñi mei filiū
s.21.a. domino meo in senectute sua: deditqꝫ
s.eo.a. illi omnia que habuerat. Et adiurauit
me dñs meus dicēs. Nō accipies vxo-
rem filio meo de filiabus chananeorū
in quorum terra habito: sed ad domū
E patris mei pgēs: et de cognatione mea
accipies vxorē filio meo. Ego vero re-
spondi dño meo. Quid si noluerit ve-
nire mecū mulier. Dominus: ait: in cu-
ius ɔspectu ambulo: mittet angelum
suū tecū ꝛ diriget viam tuā: accipiesqꝫ
vxorem filio meo de cognatione mea
ꝛ de domo patris mei. Innocens eris
a maledictione mea: cum veneris ad
proximos meos et non dederint tibi.
Veni ergo hodie ad fontem aque: ꝛ di
xi. Domine deus dñi mei abraā si dire
xisti viam meam in qua nunc ambulo:
ecce sto iuxta fontē aque: ꝛ virgo que
egredietur ad hauriendum aquam au
dierit a me. Da mihi pauxillum aque
ad bibendum de hydria tua: ꝛ dixerit
mihi. Et tu bibe: ꝛ camelis tuis hau-
riam: ipsa est mulier quā preparauit
dominus filio dñi mei. Cumqꝫ hec taci
tus mecum voluerē: apparuit rebecca
veniens cum hydria quā portabat in
scapula: descēditqꝫ ad fontē: et hausit
aquā. Et aio ad eam. Da mihi paululū
bibere. Que festinās deposuit hydriā
de humero et dixit mihi. Et tu bibe: et
camelis tuis tribuam potum. Bibi: ꝛ
adaquauit camelos. Interrogauiqꝫ F
eam ꝛ dixi. Cuius es filia. Que respō-
dit. Filia bathuelis sum filij nachor:
quē peperit ei melcha. Suspēdi itaqꝫ
inaures ad ornandam faciem eius: et
armillas posui in manibus eius. Pro
nusqꝫ adoraui dñm: bñdicens domino
deo domini mei abraam qui perduxit
me recto itinere: vt sumerē filiam fra
tris dñi mei filio eius. Quamobrem si
facitis misericordiam ꝛ veritatē cum
domino meo: indicate mihi: si autem
aliud placet: ꝛ hoc dicite mihi: vt va-
dam ad dexterā siue ad sinistram. Re-
sponderunt labā ꝛ bathuel. A domino
egressus est sermo. Nō possumus extra
placitum eius quicq̄ aliud loqui tecū.
En rebecca coram te est: tolle eam: ꝛ p
ficiscere: ꝛ sit vxor filij domini tui: si-
cut locutus est dominus. Quod cū au-
disset puer abraam: procidens adora- 35.q.1.c.
uit in terram dominū. Prolatisqꝫ va- 1.in prin.
sis argenteis ꝛ aureis ac vestibus: de-
dit ea rebecce pro munere. Fratribus
quoqꝫ eius ꝛ matri dona obtulit. Ini-
toqꝫ conuiuio vescentes pariter et bi-
bentes manserunt ibi. Surgens autē G
mane locutus est puer. Dimitte me: vt
vadam ad dominum meum. Respon-
derunt frater eius et mater. Maneat
puella saltem decem dies apud nos: ꝛ
postea proficiscetur. Nolite: ait: me re
tinere: q2 dominus direxit viam meā.
Dimittite me: vt pergam ad dominū
meum. Et dixerūt. Vocemus puellam
et queramus ipsius voluntatem. Cūqꝫ
vocata venisset: sciscitati sunt. Vis ire
cū hoie isto? Que ait. Vadam. Dimise-
rūt ergo eā: ꝛ delhorem nutri[illegible] illius
seruūqꝫ abraā: ꝛ comites eius: īprecā-

tes prospera sorori sue atq̄ dicentes.
32.q.2. ho- Soror nostra es. Crescas in mille mi-
morantur. lia: ⁊ possideat semē tuum portas ini-
micorū suorū. Igitur rebecca ⁊ puelle
illius ascēsis camelis secute sunt virū
q̄ festinus reuertebat̄ ad dn̄m suū. Eo
aūt tp̄e deambulabat isaac ꝑ viā q̄ du
cit ad puteū: cuius nomē est viuentis
et vidētis. Habitabat em̄ in terra au-
strali: ⁊ egressus fuerat ad meditandū
30.q.5. nec in agro inclinata iam die. Cūq̄ eleuas
illud. set oculos: vidit camelos venientes ꝑ
cul. Rebecca quoq̄ cōspecto isaac de-
scēdit de camelo ⁊ ait ad puerū. Quis
est ille homo qui venit per agrum in
occursum nobis. Dixitq̄ ei. Ipse est do
minus meus. At illa tollens cito pal-
Als + teri- liū + suū operuit se. Seruus aūt cun-
strum. cta q̄ gesserat narrauit dn̄o suo isaac.
Qui introduxit eā i tabernaculū sare
matris sue: ⁊ accepit eā vxorē: ⁊ intan
tū dilexit eā: vt dolorem qui ex morte
matris eius acciderat temperaret.
¶ C. S. De abraa cū alia vxore filiorū
procreatione: de obitu ipsius ⁊ sepul-
tura: generationis quoq̄ hismaelis re
capitulatione: prolis isaac multipli-
catione: natorū cōuersatione: atq̄ pri
mogenitorū translatione. Capi. xxv.

A
32.q.4.c.2. Braā vero aliā duxit vxorē
et 3. nomine cethurā. que peperit
Als + iam- ei zārā + ⁊ iecsan + ⁊ madā
ram. et madiā ⁊ iesboch et sue +
iecsan q̄z genuit saba et da-
Als + iexā. dan. Filij dadā fuerūt assurim ⁊ latus
Als + iesue sim ⁊ laomim. At ꝓo ex madiā ortus
vel iesua. est epha et apher + ⁊ enoch et abida et
al + opher. heldaa. Omēs hi filij cethure. Deditq̄
1. paral. 1. c. abraā cuncta que possederat isaac: fi-
lijs aūt concubinarū largitus est mu-
nera. Et separauit eos ab isaac filio
suo dum adhuc ipse viueret ad plagā
orientalem. Fuerūt aūt dies vite abraā
centū septuagintaquinq̄ anni: ⁊ defi-
ciēs mortuus est in senectute bona ꝑ-
fecteq̄ etatis ⁊ plenus dierū: congre-
B gatusq̄ est ad ppl'm suū. Et sepelierūt
84. dist. §. eū isaac ⁊ hismael filij sui in spelunca
porro. duplici: que sita est i agro ephron filij
Als + soor seor + ethei e regione mābre: quā eme-
13.q.2. he- rat a filijs heth. Ibi sepultus est ipse ⁊
bron. sara vxor ei⁹. Et post obitū illius bene
de sepul. dixit deus isaac filio eius: qui habita-
c. 1. bat iuxta puteū nomine viuētis ⁊ vi-
dētis. He sunt generationes hismael
filij abraā: que peperit ei agar egyptia
famula sare: et hec nomina filiorū eius

in vocabulis et generationibus suis.
Primogenit⁹ hismaelis nabaioth: de- 1. Para. 1. a
inde cedar: ⁊ abdehel: ⁊ mabsan: mas-
ma quoq̄ ⁊ duma ⁊ masa: adad ⁊ the-
ma et iacur + et naphis et cedma. Isti Als + itar.
sunt filij hismael: ⁊ hec nomina per ca Als + itur.
stella ⁊ oppida eorum duodecim prin
cipes tribuum suarū. Et facti sunt an-
ni vite hismaelis centū trigintaseptē:
deficiensq̄ mortuus est ⁊ apposit⁹ ad
populū suū. Habitauit autē ab euila
vsq̄ sur: que respicit egyptū introeun
tibus assyrios. Coram cunctis fratri-
bus suis obijt. He quoq̄ sunt genera- C
tiones isaac filij abraam. Abraam ge-
nuit isaac qui cum quadraginta esset
annorum: duxit vxorem rebeccā filiam
bathuelis syri de mesopotamia soro-
rem laban. Deprecatusq̄ est isaac dn̄m
pro vxore sua eo ꝙ esset sterilis. Qui
exaudiuit eum ⁊ dedit conceptum re-
becce: sed collidebāt in vtero eius par Ro. 5. b
uuli. Que ait. Si sic mihi futurū erat
quid necesse fuit concipere. Perrexit-
q̄ rebecca vt cōsuleret dn̄m: qui rn̄dēs
ait. Due gētes sunt in vtero tuo: ⁊ duo
populi ex vētre tuo diuidentur: popu 7.q.1.c. in
lusq̄ populum superabit: ⁊ maior ser apibus.
uiet minori. Iam tempus pariēdi ad- Ro. 9. c.
uenerat: ⁊ ecce gemini in vtero ei⁹ re- Als + pus
perti sunt. Qui primus + egressus est Iob. 25. a.
rufus erat et totus in morē pellis hi- Osee. 12. a.
spidus: vocatūq̄ est nomen eius esau. D
Protinus alter egrediēs plantam fra
tris tenebat manu: ⁊ idcirco appella-
uit eū iacob. Sexagenarius erat isaac
quādo nati sunt paruuli. Quib⁹ adul
tis factus est esau vir gnarus venandi:
et homo agricola: iacob autē vir sim-
plex habitabat in tabernaculis. Isaac
amabat esau: eo ꝙ de venationibus il
lius vesceretur: ⁊ rebecca diligebat ia
cob. Coxit aūt iacob pu'mentū ad quē
cū vēnisset esau de agro lassus ait. Da
mihi de coctione hac rufa: q: oppido
lassus sum. Quam ob causam vocatum Abdie. 1. a.
est nomen eius edom. Cui dixit iacob. Heb. 12. d.
Uende mihi primogenita tua. Ille re- 7.q.1. ꝙ pe
spondit. En morior: quid mihi prode riculosum.
runt primogenita. Ait iacob. Iura er- De pe. di. 3.
go mihi. Iurauit ei esau ⁊ vendidit ꝓ- iudas. gl. 1.
mogenita: ⁊ sic accepto pane et lentis 22.q.2. §.
edulio comedit: ⁊ bibit et abijt parui fi. 32.q.5. c.
pendens ꝙ primogenita vēdidisset. ordo. gl. fi.
¶ C. S. De peregrinatione isaac in ge
raris: de iurgio pro puteis: ⁊ de fede-
re cum abimelech. Capitulū. xxvi.

A
Orta aūt fame super terrā post eam sterilitatē q̄ acciderat i dieb⁹ abraā: abijt isaac ad abimelech regem palestinoꝝ i gerara. Apparuitq̧ ei dn̄s ꝛ ait. Ne descēdas in egyptū: sꝫ q̇esce i terra quā dixero tibi: ꝛ peregrinare in ea: eroq̧ tecum ꝛ benedicam tibi. Tibi enim ꝛ semini tuo dabo vniuersas regiones has: complens iuramētum quod spopondi abraā patri tuo: ꝛ multiplicabo semē tuū sicut stellas celi. Daboq̧ posteris tuis vniuersas regiones has: et benedicentur in semine tuo oēs gētes terre: eo ꝙ obedierit abraam voci mee: ꝛ custodierit precepta ꝛ mādata mea: ꝛ cerimonias legesq̧ seruauerit.
Ro.4.d. Mansit itaq̧ isaac in gerariis. Qui cū
B interrogaretur a viris loci illius sup vxore sua: respondit. Soror mea est. Timuerat enim confiteri ꝙ sibi esset sociata coniugio: reputans ne forte interficerent eū propter illius pulchritudinem. Cūq̧ pertrāsissent dies plurimi ꝛ ibidē moraretur ꝓspiciēs abimelech rex palestinorū per fenestrā vidit eū iocantē cū rebecca vxore sua: et accersito eo ait. Perspicuū est ꝙ vxor
C tua sit: cur mētitus es eā sororē tuam esse? Respōdit. Timui: ne morerer ꝓpter eā. Dixitq̧ abimelech. Quare imposuisti nobis? Potuit coire quispiā de populo cum vxore tua: ꝛ induxeras super nos grāde peccatū. Precepitq̧ omni populo dicēs. Qui tetigerit hominis huius vxorē morte morietur. Se-
D minauit aūt isaac in terra illa: ꝛ inuenit in ipso anno cētuplū. Benedixitq̧ ei dn̄s: ꝛ locupletatus est homo: ꝛ ibat proficiens atq̧ succrescens donec magnus vehementer effectus est. Habuit quoq̧ possessiones ouiū ꝛ armentorū et familie plurimū. Ob hec inuidētes ei palestini: omnes puteos quos foderant serui patris illius abraā illo tēpore obstruxerunt: implētes humo: in tātū vt ipe abimelech diceret ad isaac. Recede a nobis: quoniā potētior nobis factus es valde. Et ille discedens vt veniret ad torrētem gerare: habitaretq̧ ibi: rursumq̧ fodit alios puteos quos foderāt serui patris sui abraā: et quos illo mortuo olim obstruxerāt
E philistijm. Appellauitq̧ eos hisdē no-
Janus re- minibus quib⁹ ante pater vocauerat.
gnat in ita Foderuntq̧ in torrente ꝛ repererunt aquam viuam. Sed ꝛ ibi iurgiū fuit Isa prim⁹: a pastoꝝ gerare aduersus pastores isaac quo ianua-
dicentium. Nostra est aqua. Quāobrē rius mēsis.
nomen putei ex eo ꝙ acciderat vocauit calūniam. Foderunt aūt ꝛ alium: ꝛ pro illo quoq̧ rixati sunt: appellauitq̧ eum inimicitias. Profectus inde fodit aliū puteū pro quo non contenderunt. Itaq̧ vocauit nomen eius latitudo dicens. Nunc dilatauit nos dominus: ꝛ fecit crescere super terrā. Ascēdit autē isaac ex illo loco in bersabee vbi apparuit ei dn̄s in ipsa nocte dicens. Ego sum deus abraam patris tui: noli timere: q: ego tecum sum. Benedi-
cam tibi ꝛ multiplicabo semen tuum F
propter seruū meū abraā. Itaq̧ edificauit ibi altare dn̄o: et inuocato noīe dn̄i extendit tabernaculū: precepitq̧
seruis suis vt foderent puteū. Ad quē E.21.c.
locū cum venissent de gerariis abime- Judi.11.a.
lech ꝛ ochozath amicus illius et phicol dux militum locutus est eis isaac. Quid venistis ad me hominem quem odistis: et expulistis a vobis. Qui respōderunt. Uidimus tecū esse dn̄m: et idcirco nunc diximus. Sit iuramentum inter nos: ꝛ ineamus fedus: vt nō facias nobis quicq̄ mali sicut et nos nihil tuorum attigimus: nec fecimus qđ te lederet: sed cum pace dimisimus
auctum benedictionē dn̄i ✝. Fecit ergo Ala✝. dest.
eis cōniuium: ꝛ post cibum et potum 22.q.1.c.
surgētes mane iurauerūt sibi mutuo: monet. in
dimisitq̧ eos isaac pacifice in locum fine.
suū. Ecce aūt venerūt in ipso die serui G
isaac annūciantes ei de puteo quē foderant atq̧ dicentes. Inuenim⁹ aquā. Unde appellauit eam abundantiam: et nomen vrbi impositum est bersabee vsq̧ in presentem diem. Esau ṽo quadragenari⁹ duxit vxores duas: iudith filiam beeri ethei: ꝛ basemath filiam helon eiusdem loci: que ambe offenderant animum isaac ꝛ rebecce.

¶ Ca. S. Pro esau benedicitur iacob ex consilio matris: iacob loquitur patri: qui deceptus fuit in omnibus sensibus: excepto auditu: mater monet fugere iacob propter odium fratris.

Capitulum. xxvij.

Enuit aūt isaac ꝛ caligaue- A
rūt oculi eius: ꝛ videre non Heb.11.a.
poterat: vocauitq̧ esau filium suū maiorē: ꝛ dixit ei. Fili mi. Qui respōdit. Adsum. Cui pf. Uides inq̇t ꝙ senuerim: et

ignorem diē mortis mee. Sume arma
tua: pharetrā ⁊ arcū et egredere foras.
Cumq; venatu aliquid apprehēderis:
fac mihi inde pulmētum sicut velle me
nosti: et affer ⁊ comedam: ⁊ benedicat
86. dist. ca. tibi aīa mea anteꝙ̄ moriar. Quod cum
esau. audisset rebecca: ⁊ ille abijsset in agrū
vt iussionē patris expleret: dixit filio
suo iacob. Audiui patrē tuū loquentē
cū esau fratre tuo: ⁊ dicentem ei. Affer
mihi de venatione tua: et fac cibos vt
comedā: ⁊ benedicā tibi corā domino
anteꝙ̄ moriar. Nūc ergo fili mi acquie
sce consilijs meis: ⁊ pergēs ad gregem:
affer mihi duos hedos optimos: vt fa
B ciam ex eis escas patri tuo quib⁹ libē
ter vescit̄: quas cū intuleris: ⁊ comede
rit: benedicat tibi priusꝙ̄ moriat̄. Cui
ille r̄ndit. Nosti ꝙ esau frater meus ho
mo pilosus sit: et ego leuis. Si attre
ctauerit me pater meus et senserit: ti
meo ne putet me sibi voluisse illudere
⁊ inducat super me maledictionem ꝓ
benedictione. Ad quem mater. In me
sit ait ista maledictio fili mi: tm̄ audi
vocē meā: ⁊ pergēs affer q̄ dixi. Abijt
et attulit deditq; matri. Parauit illa
cibos sicut velle nouerat patrē illius:
⁊ vestibus esau valde bonis quas apd̄
se habebat domi: induit eū: pelliculasq;
hedor̄ circūdedit manibus: et colli
C nuda protexit. Deditq; pulmētū ⁊ pa
nes quos coxerat tradidit. Quibus il
latis dixit. Pater mi. At ille respōdit.
Audio q̄s es tu fili mi? Dixitq; iacob.
Ego sum ꝓmogenitus tuus esau: feci si
cut p̄cepisti mihi: surge sede ⁊ comede
de venatione mea: vt benedicat mihi
anima tua. Rursum isaac ad filiū suū.
Quō sequit tā cito inuenire potuisti fili
mi. Qui r̄ndit. Volūtas dei fuit: vt ci
to occurreret mihi qd̄ volebā. Dixitq;
isaac. Accede huc vt tangā te fili mi: et
probem vtrū tu sis filius meus esau an
non. Accessit ille ad patrē et palpato
eo dixit isaac. Vox q̄dem vox iacob est:
sed manus: manus esau sunt. Et nō co
gnouit eum: q: pilose manus similitu
dinem maioris expresserant. Benedi
D cens ergo illi: ait. Tu es filius meus
Als. + offer esau. R̄ndit. Ego sum. At ille. Affer +
mihi inquit cibos de venatione tua
fili mi vt benedicat tibi anima mea.
Quos cū oblatos comedisset: obtulit
ei etiā vinū. Quo hausto dixit ad eum.
Accede ad me: ⁊ da mihi osculum fili
mi. Accessit ⁊ osculatus est eum. Sta

timq; vt sensit vestimentor̄ illius fra
grantiā: benedicens illi ait. Ecce odor
filij mei sicut odor agri pleni + cui be Als. + sup est pleni.
nedixit dn̄s. Det tibi deus de rore celi
et de pinguedine terre abundantiam Als. + sup est ⁊ olei.
frumenti vini: et olei +: et seruiāt tibi
populi: ⁊ adorent te tribus. Esto dn̄s 24. q. 3. cum
fratrū tuorū: ⁊ incuruentur ante te fi ergo. §. sed
lij matris tue. Qui maledixerit tibi: quid. versi
sit ille maledictus: et qui benedixerit isaac.
tibi: benedictionibus repleatur. Vix
isaac sermonem impleuerat: ⁊ egresso
iacob foras: venit esau: coctosq; de ve E
natione cibos intulit patri: dicens.
Surge pater mi: ⁊ comede de venatio
ne filij tui vt benedicat mihi aīa tua.
Dixitq; illi isaac. Quis eñ es tu. Qui
respōdit. Ego sum filius tuus primo
genitus esau. Expauit isaac stupore ve
hemēti: ⁊ vltra ꝙ̄ credi pōt admirans
ait. Quis igitur ille est qui dudum ca
ptam venationem attulit mihi: et co
medi ex omnibus prius ꝙ̄ tu venires.
Benedixiq; ei: ⁊ erit benedictus. Au
ditis esau sermonibus patris irrugijt
clamore magno et consternatus: ait.
Benedic etiam et mihi pater mi. Qui
ait. Venit germanus tuus fraudulen F
ter: ⁊ accepit benedictionē tuā. At ille 1. q. 1. nunq
subiunxit. Iuste vocatū est nomē eius
iacob: supplātauit enim me en altera
vice. Primogenita mea ante tulit: et
nunc secundo surripuit benedictionē
meā. Rursumq; ad patrē. Nunq̄d non
seruasti: ait: ⁊ mihi benedictionem. Re
spondit isaac. Dominum tuū illum cō
stitui: ⁊ omnes fratres eius seruituti
illius subiugaui. Frumento et vino et
oleo stabiliui eum: et tibi post hec fili Heb. 12. c.
mi vltra quid faciā. Cui esau. Nū vnā
inquit tantū benedictionē habes pa
ter. Mihi quoq; obsecro vt bn̄dicas.
Cūq; eiulatu magno fleret mot⁹ isaac
dixit ad eum. In pinguedine terre ⁊ in Abdi. 1. a.
rore celi desup erit benedictio tua. Vi G
ues in gladio ⁊ fratri tuo seruies: tē
pusq; veniet cum excutias et soluas iu
gum eius de ceruicibus tuis. Oderat
ergo semp esau iacob ꝓ benedictione
qua benedixerat ei p̄r: dixitq; in corde
suo. Venient dies luctus patris mei: et
occidā iacob fratrē meum. Nunciata
sunt hec rebecce. Que mittens: et vo
cans iacob filium suum dixit ad eum.
Ecce esau frater tuus minatur vt occi
dat te. Nunc ergo fili mi audi vocem
meam: ⁊ consurgens fuge ad labā fra

trem meum in aram: habitabisqꝫ cum
eo dies paucos donec requiescat furor
fratris tui ꝛ cesset indignatio eius: ob
liuiscaturqꝫ eorum que fecisti in eum:
postea mittam ꝛ adducam te inde huc.
Cur vtroqꝫ orbabor filio in vno die?
Dixitqꝫ rebecca ad isaac. Tedet me vi-
te mee propter filias heth: si acceperit
iacob vxorem de stirpe huius terre no
lo viuere.

¶ C. S. Jacob mittitur ad laban: vi-
det scalam: vouet votum.

Capitulum. xxviii.

A
25. q. 1. c. cũ
igit. §. hac
itaqꝫ.

Ocauit itaqꝫ Isaac iacob
ꝛ benedixit eum precepit-
qꝫ ei dicens. Noli accipere
coniugem de genere cha-
naan: sed vade et profici-
scere in mesopotamiam sy
rie ad domum bathuel patris matris
tue: et accipe tibi inde vxorem de filia
bus laban auunculi tui: deus autẽ om-
nipotens bñdicat tibi et crescere te fa
ciat atqꝫ multiplicet vt sis in turbas
populorum et det tibi benedictiones
abrae et semini tuo post te: vt possi-
deas terram peregrinatiõis tue quam
B pollicitus es auo tuo. Cumqꝫ dimisis-
set eum isaac profect⁹ peruenit in me-
sopotamiam syrie ad laban filium ba-
thuel syri fratrem rebecce matris sue.
Uidens autem esau ꝙ benedixisset pa
ter suus iacob et misisset eum in meso
potamiam syrie vt inde vxorem duce-
ret: ꝛ ꝙ post benedictionem precepis-
set ei: dicens. Non accipies vxorem de
filiabus chanaan: ꝙqꝫ: obediens iacob
parentibus suis isset in syriã probans
quoqꝫ ꝙ non libenter aspiceret filias
chanaan pater suus iuit ad hismaelem:
et duxit vxorem absqꝫ his ꝗs prius ha
bebat meleeb filiã hismael filij abraã
sororem nabaioth. Igitur egressus ia-
Al' ✝ charam. cob de Bersabee: pergebat aram ✝.
Cumqꝫ venisset ad quendam locum et
C velle in eo requiescere post solis occu
88. dist. c. 1. bitum tulit de lapidibus qui iacebãt:
2. q. 7. c. ple et supponẽs capiti suo dormiuit i eo-
rũqꝫ. §. his dem loco. Uiditqꝫ in somnis scalam
itaqꝫ. ver- stantem super terrã: ꝛ cacumen illius
bos etiã si- tangens celũ angelos quoqꝫ dei ascen
gnificaue- dentes ꝛ descendentes per eam: et do-
runt. minum innixum scale dicentem sibi.
Ego sum dominus deus abraam pa-
tris tui et deus isaac. Terram in qua
Al' ✝ germen. dormis tibi dabo et semini tuo: eritqꝫ
semen ✝ tuum quasi puluis terre. Di-
lataberis ad orientem et occidentem
et septentrionem et meridiem: ꝛ bene-
dicentur in te et in semine tuo cuncte
tribus terre. Et ero custos tuus quo-
cunqꝫ perrexeris: et reducam te in ter-
ram hãc: nec dimittam nisi compleue-
ro vniuersa que dixi. Cumqꝫ euigilasset
iacob de somno ait. Uere dominus est D
in loco isto ꝛ ego nesciebã. Pauensqꝫ: De pe. di. 1.
ꝙ terribilis est inquit locus iste: non c. altaria.
est hic aliud nisi domus dei ꝛ porta ce in gl'o. i.
li. Surgens ergo iacob mane tulit la- Sap. 10. b.
pidem quem supposuerat capiti suo
et erexit in titulum fundens oleum de
super. Appellauitqꝫ nomen vrbis be-
thel que prius luza vocabatur. Uouit
etiam votum: dicens. Si fuerit domi-
nus ✝ mecum et custodierit me in via Al' ✝ de⁹.
per quam ego ambulo: ꝛ dederit mihi Act. 12. d.
panem ad vescendum et vestimentum i. 12. b.
ad induendum: reuersusqꝫ fuero pro- 16. q. 7. ca.
spere ad domum patris mei: erit mi- decimas deo.
hi dominus in deum ꝛ lapis iste quem
erexi in titulum vocabitur domus dei
cunctorũqꝫ que dederis mihi decimas
offeram tibi.

¶ Capituli Summariũ. Uenit iacob
primo ad puteum et ad laban: ꝛ seruit
pro rachel: supponitur lia: et iterũ ser
uit pro rachel: lia quatuor filios pepe
rit rachele sterili.

Capitulum. xxix.

PRofectus ergo iacob ve- A
nit in terram orientalẽ Regnũ gre
et vidit puteum i agro: corum incẽ
tres quoqꝫ greges ouiũ pit.
accubantes iuxta eum.
Nam ex illo adaquabã-
tur pecora et os ei⁹ grã
di lapide claudebatur. Morisqꝫ erat
vt cunctis ouibus congregatis deuol i. 42. f.
uerent lapidem: et refectis gregibus Phorone⁹
rursum super os putei ponerent. Di- iudicia insti
xitqꝫ ad pastores fratres: vnde estis. tuit: et le-
Qui responderũt. De aran. Quos in- ges conscri-
terrogans. Nũquid ait nostis laban fi psit.
lium nachor? Dixerũt. Nouimus. Sa- B
nus ne est inqt? Ualet inquiunt: ꝛ ecce Phegoris
rachel filia eius venit cum grege suo. phoronei
Dixitqꝫ iacob. Adhuc multum diei su- frater tẽpla
perest: nec est tempus vt reducantur per menses
ad caulas greges: date ante potũ oui- tamnos in
bus: ꝛ sic eas ad pastum reducite. Qui stituit nũe-
responderunt. Non possumus donec rari: facelr-
omnia pecora congregentur: et amouea- la et aras
mus lapidẽ de ore putei: vt adaquem⁹ constituit.

gregem. Adhuc loquebantur et ecce rachel veniebat cum ovibus patris sui: nam gregem ipsa pascebat. Quem cum vidisset iacob: et sciret consobrinam suam: ovesque laban avunculi sui: amovit lapidem quo puteus claudebatur: et adaquato grege osculatus est eam. Et elevata voce flevit: et indicavit ei quod frater esset patris sui et filius rebecce. At illa festinans nunciavit patri suo. Qui cum audisset venisse iacob filium sororis sue occurrit obviam ei complexusque eum: et in oscula ruens: duxit in domum suam. Auditis autem causis itineris respondit. Os meum es et caro mea. Et postquam impleti sunt dies mensis unius dixit ei. Num quia frater meus es: gratis servies mihi? dic quid mercedis accipias? Habebat vero duas filias nomen maioris lia: minor appellabatur rachel. Sed lia lippis erat oculis: rachel decora facie et venusto aspectu: quam diligens iacob ait. Serviam tibi pro rachel filia tua minore septem annis. Respondit laban. Melius est ut tibi eam dem quam alteri viro: mane apud me. Servivit ergo iacob pro rachel septem annis: et videbantur illi pauci dies pre amoris magnitudine. Dixitque ad laban. Da mihi uxorem meam: quia iam tempus impletum est ut ingrediar ad illam. Qui vocatis multis amicorum turbis ad convivium: fecit nuptias: et vespere liam filiam suam introduxit ad eum: dans ancillam filie zelpham nomine. Ad quam cum ex more iacob fuisset ingressus facto mane vidit liam. Et dixit ad socerum suum. Quid est quod facere voluisti? Nonne pro rachel servivi tibi: quare imposuisti mihi? Respondit laban. Non est in loco nostro consuetudinis: ut minores ante tradamus ad nuptias. Imple ebdomadam dierum huius copule: et hanc quoque dabo tibi pro opere quo serviturus es mihi septem annis aliis. Acquievit placito et ebdomada transacta: rachel duxit uxorem. Cui pater servam balam tradiderat. Tandemque potitus optatis nuptiis amorem sequentis priori pretulit: serviens apud eum septem annis aliis. Videns autem dominus quod despiceret liam aperuit vulvam eius: sorore sterili permanente. Que conceptum genuit filium vocavitque nomen eius ruben dicens. Vidit dominus humilitatem meam: nunc amabit me vir meus. Rursumque concepit et peperit filium: et ait. Quoniam vidit me dominus haberi contemptui: dedit etiam istum mihi. Vocavitque nomen eius symeon. Concepitque tertio et genuit alium filium: dixitque. Nunc quoque copulabitur mihi maritus meus: eo quod pepererim ei tres filios: et idcirco appellavit nomen eius levi. Quarto concepit et peperit filium: et ait. Modo confitebor domino. Et ob hoc vocavit eum iudam. Cessavitque parere.

Margin notes (left): C — Isis filia inachi lkas agricultura et mores compositos egyptios docet. — Al. + cur ric. — D — Al. + expleti. — E — Al. + expletum. — 29.q.1.ver. sed obiicis. 35.q.1.§.1. — F — Diluvium orientale l achaia. — De reus. c. nisi. l fi. de regula. c.ly in fi. — G

Margin note (right): 2.Pa.12.a.

¶ Ca. 30. Rachel ancillam dat marito: post hoc lia facit similiter. Lia mandragoras quas filius detulit dat: rachel ioseph parit: iacob reditum parat: merces ei promittitur: pactum statuunt.

Capitulum. xxx.

Cernens autem rachel quod infecunda esset invidit sorori et ait marito suo: da mihi liberos alioquin moriar. Cui iratus respondit iacob. Num pro deo ego sum: qui privavit te fructu ventris tui? At illa. Habeo inquit famulam balam ingredere ad illam ut pariat super genua mea: et habeam ex illa filios. Deditque illi balam in coniugium. Que ingresso ad se viro: concepit et peperit filium: dixitque rachel. Iudicavit mihi dominus et exaudivit vocem meam dans mihi filium. Et idcirco appellavit nomen eius dan. Rursumque bala concipiens peperit alterum pro quo ait Rachel. Comparavit me dominus cum sorore mea et invalui. Vocavitque eum neptalim. Sentiens lia quod parere desiisset zelpham ancillam suam marito tradidit. Qua post conceptum edente filium dixit. Feliciter. Et idcirco vocavit nomen eius gad. Peperit quoque zelpha alterum. Dixitque lia. Hoc pro beatitudine mea. Beatam quippe me dicent omnes mulieres. Propterea appellavit eum aser. Egressus autem ruben tempore messis triticee in agrum reperit mandragoras: quas matri lie detulit. Dixitque rachel. Da mihi partem de mandragoris filii tui. Illa respondit. Parum ne tibi videtur quod preripueris maritum mihi nisi etiam mandragoras filii mei tuleris. Ait rachel. Dormiat tecum hac nocte pro mandragoris filii tui. Redeuntique ad vesperam iacob de agro egressa est in occursum eius lia: et ait. Ad me inquit intrabis: quia mercede conduxi te pro mandragoris filii mei. Dormivitque cum ea nocte illa: et exaudivit deus preces eius. Concepitque et peperit filium quintum

Margin notes (right): A — 32.q.4.§.1. et c. obiicitur. — De divor. gaudem. — B — 32.q.4.§.1. et c. obiicitur. et c. recurrat. — Ibidem. q.7. c. tam valet. — Thessalie regnum oritur. — C

et ait. Dedit deus mercedē mihi: quia
dedi ancillam meam viro meo. Appel
lauitq3 nomen eius isachar. Rursum
lia concipiens peperit sextum filium:
Al's + dita et ait. Dotauit + me deus dote bona:
uit. etiam hac vice mecū erit maritus me⁹
eo q̄ genuerim ei sex filios. Et idcir-
D co appellauit nomē eius zabulō. Post
quem peperit filiam nomine dinam.
Recordatus quoq3 dominus rachelis:
exaudiuit eam ⁊ aperuit vuluam eius
que concepit et peperit filium dicens.
Abstulit deus opprobrium meum. Et
vocauit nomen ei⁹ ioseph: dicens. Ad-
dat mihi dominus filium alterum. Na
to autē ioseph dixit iacob socero suo.
G Reg.ii.d. Dimitte me vt reuertar in patriā meā:
et ad terram meam. Da mihi vxores et
liberos meos pro quibus seruiui tibi
vt abeam. Tu vero nosti seruitutē qua
seruiui tibi. Ait illi laban. Inueniam
gratiam in conspectu tuo experimen-
to didici: quia benedixerit mihi deus
propter te. Constitue mercedem tuam
quam dem tibi. At ille respondit. Tu
nosti quomodo seruierim tibi: ⁊ quan
ta in manib⁹ meis fuerit possessio tua.
Modicum habuisti anteq̄ venirem ad
te: et nunc diues effect⁹ es: benedixitq3
E tibi deus ad introitum meum. Iustum
est igitur vt aliquando prouideā etiā
domui mee. Dixitq3 laban. Quid tibi
dabo. At ille ait. Nihil volo: sed si fece
ris quod postulo iterum pascam: ⁊ cu
stodiam pecora tua. Gyra omnes gre-
ges tuos: et separa cunctas oues va-
rias: et sparso vellere: et quodcūq3 ful-
Al's + rufū uum + et maculosum variūq3 fuerit tā
in ouib⁹ q̄ in capris erit merces mea.
Respōdebitq3 mihi cras iustitia mea
quādo placiti tēpus aduenerit coram
te et oīa que nō fuerint varia ⁊ macu-
Al's + rufa losa ⁊ fulua + tā in ouib⁹ q̄ in capris
furti me argues. Dixitq3 labā. Gratū
habeo qd̄ petis. Et separauit in die illo
capras ⁊ oues: hircos ⁊ arietes varios
atq3 maculosos. Cunctū autem gregē
vnicolorem: id est albi aut nigri velle
ris tradidit in manu filiorū suorū: ⁊ po
suit spaciū itineris triū dierū inter se
F et generū q̄ pascebat reliquos greges
eius. Tollens ergo iacob virgas popu
leas virides ⁊ amygdalinas et ex pla-
tanis: et ex parte decorticauit eas. De
tractisq3 corticib⁹ in his que spoliata
fuerāt candor apparuit: illa vero q̄ inte
gra fuerūt viridia permanserāt: atq3 in
hūc modū color effectus est vari⁹. Po
suitq3 eas in canalibus vbi effundeba
tur aqua: vt cū venissent greges ad bi-
bendū ante oculos haberēt virgas: et
G in aspectu earū cōciperēt. Factūq3 est
vt in ipso calore coitus oues intuerēn
tur virgas et parerēt maculosa et va-
ria ⁊ diuerso colore respersa. Diuisitq3
gregē iacob ⁊ posuit virgas in canali-
bus ante oculos arietum. Erāt autem
alba ⁊ nigra queq3 labā: cetera vero ia
cob separatis inter se gregib⁹. Igitur
quādo primo tēpore ascendebāt oues
ponebat iacob virgas in canalibus a-
quarum ante oculos arietum et ouiū:
vt in earum contemplatione concipe-
rent. Quando vero serotina admissu-
ra erat: et cōceptus extremus nō pone
bat eas. Factaq3 sunt ea que erant se-
rotina labā: ⁊ que primi temporis ia-
cob. Ditatusq3 est homo vltra modum
⁊ habuit greges multos: ancillas ⁊ ser
uos camelos ⁊ asinos.

¶ Ca. 31. Fugit iacob cum suis: rachel
furatur patris idola: laban insequit̄:
rachel abscōdit idola: iacob ⁊ labā fe-
dus ineunt: laban redit ad locū suū.

Capitulum.xxxi.

Ostq̄ autem audiuit ver-
A ba filiorū laban dicētium.
Tulit iacob omnia q̄ fue-
runt patris nostri: ⁊ illius
facultate ditat⁹ fact⁹ ē in
clytus: aiaduertit quoq3 fa
ciē laban q̄ non esset erga se sicut heri
et nudiustertius maxime dicente sibi
domino. Reuertere in terram patrum
tuorum: ⁊ ad generationem tuam ero
tecū. Misit ⁊ vocauit rachel ⁊ liam in
agrū vbi pascebat greges: dixitq3 eis.
Video faciē patris vestri q̄ non sit er-
ga me sicut heri ⁊ nudiustertius. Deus
autē patris mei fuit mecū: ⁊ ip̄e nostis
q̄ totis viribus meis seruierim patri
vestro. Sed et pater vester circūuenit
me ⁊ mutauit mercedē meā decem vi-
cibus: et tamen non dimisit eum deus
vt noceret mihi. Si quando dixit: va-
rie erunt mercedes tue: pariebant oēs
oues varios fetus. Quādo vero econ-
trario ait: alba queq3 accipies p̄ mer-
cede: oēs greges alba pepererunt. Tu-
litq3 deus + substantiā patris vestri et Al's + sup̄
dedit mihi. Postq̄ enim cōcept⁹ ouiū est deus.
B tempus aduenerat: leuaui oculos me-
os et vidi in somnis ascendentes ma-
res super feminas varios et maculo-

sos et diuersorũ colorum. Dixitq́ an-
gelus domini ad me in somnis. Jacob.
Et ego respondi. Adsum. Qui ait. Le-
ua oculos tuos: et vide vniuersos ma-
sculos ascendentes super feminas va-
rios maculosos atq́ respersos. Uidi
enim omnia que fecit tibi laban. Ego
sum deus bethel vbi vnxisti lapidē et
votum vouisti mihi. Nunc ergo surge
S.28.d. et egredere de terra hac: reuertens in
J.32.c. terram natiuitatis tue. Respõderũtq́
rachel et lia. Nunquid habemus resi-
C dui quicq̄ in facultatibus et heredita
te domus patris nostri? Nonne quasi
alienas reputauit nos: et vendidit co
mediq́ precium nostrum? Sed deus
tulit opes patris nostri et eas tradi-
dit nobis ac filiis nostris. Unde omnia
que precepit tibi dominus fac. Surre
xit itaq́ iacob et impositis liberis ac
coniugibus suis super camelos: abiit.
Tulitq́ omnem substantiam suam et
greges: et quicquid in mesopotamia ac-
quisierat: pergens ad isaac patrē suū
in terra chanaan. Eo tempore ierat la
ban ad tondendas oues: et rachel fu-
rata est idola pris sui. Noluitq́ iacob
confiteri socero suo q̄ fugeret. Cumq́
abisset tam ipse q̄ omnia que iuris sui
erant: et amne transmisso pergeret cō
tra montem galaad: nunciatum est la-
ban die tertio q̄ fugeret iacob. Qui
assumptis fratribus suis: persecutus
est eum diebus septem: et comprehēdit
eum in monte galaad. Viditq́ in som
D nis dicentem sibi dñm. Caue ne quicq̄
aspere loquaris contra iacob. Jamq́
iacob extenderat in monte tabernacu
Al' + sup- lum. Cūq́ + ille cōsecutus fuisset + cū
est q̄. cum fratribus suis: in eodem monte
Als + sup- galaad fixit tētorium. Et dixit ad ia-
est fuisset. cob. Quare ita egisti vt clam me abi-
geres filias meas quasi captiuas gla-
dio. Cur ignorante me fugere voluisti:
nec indicare mihi vel ꝓsequerer te cū
gaudio canticis et tympanis et cytha
ris. Non es passus vt oscularer filios
meos et filias. Stulte operatus es et
nunc quidem valet manus mea redde-
2.reg.13.c. re tibi malum: sed deus patris tui he-
2.par.16.c. ri dixit mihi. Caue ne loquaris con-
Als + sup- tra + iacob q̄cq̄ durius. Et si ad tuos
est contra. ire cupiebas: et desiderio erat tibi do-
mus patris tui: cur furatus es deos
meos? Respondit iacob. Quod inscio
te profectus sum: timui ne violēter au
ferres filias tuas. Quod autem furti

me arguis: apud quēcunq́ inueneris
deos tuos: necetur coram fratribus no
stris. Scrutare q̄cquid tuorum apud
me inueneris: aufer. Hec dicens igno-
rabat q̄ rachel furata esset idola. In- E
gressus itaq́ laban tabernaculum ia-
cob et lie et vtriusq́ famule: et non in-
uenit. Cumq́ intrasset tentorium ra-
chelis: illa festinans abscondit idola
subter stramenta cameli: et sedit desu
per + scrutantiq́ omne tentorium et
nihil inuenienti ait. Ne irascatur do Als + sup.
minus meus q̄ coram te assurgere ne-
queo: quia iuxta consuetudinem femi
narum: nunc accidit mihi. Sic delusa
sollicitudo querentis est. Tumensq́
iacob cum iurgio ait. Quam ob culpā
meam et ob quod peccatum meum sic
exarsisti post me: et scrutatus es omnē
supellectilem meā. Quid inuenisti de Rom.22.A.
cuncta substantia domus tue? Pone
hic coram fratribus meis et fratribus
tuis: et iudicent inter me et te. Idcir-
co viginti annis fui tecum: oues tue et F
capre steriles non fuerunt: arietes gre
gis tui non comedi: nec captum a be-
stia ostendi tibi. Ego damnum omne
reddebam. Quicquid furto perierat a
me exigebas: die noctuq́ estu vrgebar S.29.d.
et gelu: fugiebatq́ somnus ab oculis
meis. Sic per viginti annos in domo
tua seruiui tibi: quatuordecim pro fi-
liabus et sex pro gregibus tuis. Immu
tasti quoq́ mercedem meam decem vi
cibus. Nisi deus patris mei abraam et
timor isaac affuisset mihi: forsitan mo
do nudum me dimisisses. Afflictionē
meam et laborem manuum mearum re
spexit deus: et arguit te heri. Respon-
dit ei laban. Filie mee et filii et greges
tui et omnia que cernis: mea sunt: quid
possum facere filiis et nepotibꝰ meis.
Ueni ergo et ineamus fedus: vt sit testi
monium inter me et te. Tulit itaq́ ia-
cob lapidem et erexit illū in titulum:
dixitq́ fratribꝰ suis. Afferte lapides.
Qui congregantes fecerunt tumulum
comederuntq́ super eum. Quem voca
uit laban tumulum testis: et iacob acer
uum testimonii: vterq́ iuxta proprie-
tatem lingue sue. Dixitq́ laban. Tu-
mulus iste erit testis inter me et te ho
die. Et idcirco appellatum est nomen 22.q.1.c.
eius galaad: id est tumulꝰ testis. Et ad- monet.
iecit laban. Intueatur et iudicet domi G
nus inter nos quando recesserimus a
nobis et si afflixeris filias meas et si-

introduxeris alias uxores super eas.
Nullus sermonis nostri testis est abs-
q; deo qui p̃sens respicit. Dixitq; rur-
sus ad iacob. En tumulus hic et lapis
quem erexi inter me et te: testis erit.
Tumulus inquam iste et lapis sint in
testimonium: si autem ego transiero il
lum pergens ad te: aut tu preterieris
malum mihi cogitans. Deus abraam et
deus nachor iudicet inter nos deꝰ pa-
tris eorum. Iurauit ergo iacob per ti
morem patris sui isaac: immolatisq;
victimis in monte: vocauit fratres su-
os ut ederent panem. Qui cum come-
dissent: manserunt ibi. Laban vero de
nocte consurgens: osculatus est filios
et filias suas: et benedixit illis: reuer-
susq; est in locum suum.

¶ C. S. Iacob angelos obuiam videt: ad esau quem timebat nuncios mittit et munera: cum angelo luctat: et israel appellatur. Capitulum. xxxij.

A Iacob autem abiit in itine
re quod ceperat: fueruntq;
ei obuiam angeli dei.
Quos cum vidisset ait. Ca
stra dei sunt hec. Et appel
lauit nomẽ loci illius ma-
naim: id est castra. Misit autem et nun
cios ante se ad esau fratrem suum in
terram seir regionis edom: precepitq;
eis dicens. Sic loquimini domino meo
B esau. Hec dicit frater tuꝰ Iacob. Apud
laban peregrinatus sum et fui usq; in
presentẽ diem: habeo boues: et asinos:
et oues: et seruos: et ancillas: mittoq;
nunc legationem ad dominum meum
ut inueniam gratiam in conspectu tuo.
Reuersiq; sunt nuncij ad iacob dicen-
tes. Venimus ad esau fratrem tuum: et
ecce properat in occursum tibi cũ qua
dringentis viris. Timuit iacob valde:
et perterritus diuisit populum q̃ secũ
erat: greges quoq; et oues et boues: et ca
melos in duas turmas dicens. Si ve-
C nerit esau ad unam turmam et percus-
B.31.b. serit eã: alia turma que reliqua est sal-
uabitur. Dixitq; iacob. Deꝰ patris mei
abraam: et deus patris mei isaac domi
ne qui dixisti mihi. Reuertere in terrã
tuam et in locum natiuitatis tue: et be
nefaciam tibi: minor sum cunctis mi-
serationibꝰ tuis: et veritate tua quã ex
plesti seruo tuo. In baculo meo trãsi-
ui iordanem istum: et nunc cum duabꝰ
turmis regredior. Erue me de manu
fratris mei esau: quia valde eũ timeo:
ne forte veniens percutiat matrem ✝ Als ✝ ma
cum filijs. Tu locutꝰ es quod ✝ benefa tres.
ceres mihi: et dilatares semen meum Als ✝ vt.
sicut arenam maris: que pre multitu- D
dine numerari non potest. Cumq; dor-
misset ibi nocte illa: separauit de his
que habebat munera esau fratri suo
capras ducentas: hircos viginti: oues
ducentas: arietes viginti: camelos fe-
tas cum pullis suis triginta: vaccas
quadraginta: et tauros viginti: asinas
viginti et pullos earum decem. Et mi-
sit per manus seruorum suorum singu
los seorsum greges: dixitq; pueris su-
is. Antecedite me et sit spacium inter
gregem et gregem. Et precepit priori
dicens. Si obuiam habueris fratrem
meum esau: et interrogauerit te: cuius
es: an quo vadis: aut cuius sunt ista
que sequeris: respondebis. Serui tui
iacob: munera misit domino suo esau:
ipse quoq; post nos venit. Similiter E
dedit mandata secundo et tertio ac
cunctis qui sequebant̃ greges dicens.
Iisdem verbis loquimini ad Esau cũ
inueneritis eum: et addetis. Ipse quo-
q; seruus tuus Iacob iter nostrum in-
sequitur. Dixit enim. Placabo illum
muneribus que precedunt: et postea vi
debo illum: forsitan propitiabitur mi
hi. Precesserunt itaq; munera ante
eum: ipse vero mansit nocte illa in ca-
stris. Cumq; mature surrexisset tulit
duas uxores suas et totidem famu-
las cum undecim filijs: et transiuit va- F
dum iaboch. Traductisq; omnibus Osee.12.a.
que ad se pertinebant mansit solus.
Et ecce vir luctabatur cum eo usq; ma j.35.b.
ne: qui cum videret q̃ eum superare
non posset: tetigit neruum femoris
eius et statim emarcuit. Dixitq; ad
eum. Dimitte me: iam enim ascendit
aurora. Respondit. Non dimittam te
nisi bñdixeris mihi. Ait ergo. Quod
nomen est tibi. Respondit Iacob. At
ille. Nequaq̃: inquit: iacob appellabi-
tur nomen tuum: sed israel. Quoniam
si contra deum fortis fuisti quanto-
magis contra homines preualebis?
Interrogauit eum Iacob. Dic mihi
quo appellaris nomine. Respondit. G
Cur queris nomen meum qđ est mira- Judith.13.c
bile. Et bñdixit ei in eodẽ loco. Voca-

uitq iacob nomē loci illius phanuel: dicēs. Uidi dñm facie ad faciē: et salua facta est aīa mea. Ortusq est ei statim sol postq̄ trāsgressus est phanuel. Ipse vero claudicabat pede. Quam ob causam non comedunt neruum filij israel qui emarcuit in femore iacob vsq in presentem diem eo q̄ tetigerit neruū femoris eius et obstupuerit.

¶ C. S. Esau ad iacob puenit: et flens osculatur: munera vix accipit: esau coactus a iacob reuertitur domum: et iacob agri partem a filijs emor emit: vbi inuocat deum. Capitulū. xxxiij.

A Leuans autē iacob oculos suos vidit venientem esau et cū eo quadringētos viros: diuisitq filios lie et rachel ambarūq famularū: et posuit vtrāq ancillā: et liberos earū in principio: liam vero et filios eius in secūdo loco: rachel autē et ioseph nouissimos. Et ipse progrediens adorauit pnus in terrā septies: donec appropinquaret frater ei⁹. Currens itaq esau obuiam fratri suo amplexatus est eum: stringēsq collū eius

B et osculans fleuit: leuatisq oculis vidit mulieres et paruulos earum: et ait. Quid sibi volunt isti: et si ad te pertineant? Rñdit. Paruuli sunt quos donauit mihi deus seruo tuo. Et appropinquātes ancille et filij earū incuruati sunt. Accessit q̄z lia cum pueris suis: et cū similiter adorassent: extremi ioseph et rachel adorauerunt. Dixitq esau. Quenā sunt iste turme q̄s obuiā habui? Respōdit. Ut inuenirē gratiaz corā dño meo. At ille ait. Habeo plurima frater mi: sint tua tibi. Dixit iacob. Noli ita obsecro: sz si inueni gratiā in oculis tuis accipe munusculum de manibus meis. Sic eñ vidi faciem tuam: quasi viderim vultum dei: esto mihi ppitius et suscipe benedictionez

C quā attuli tibi et quam donauit mihi deus: tribuēs oīa. Uix fratre cōpellente suscipiēs ait. Gradiamur sil': eroq socius itineris tui. Dixitq iacob. Nosti dñe mi q̄ paruulos habeā teneros et oues et boues fetas mecum: quas si plus in ambulando fecero laborare: morientur vna die cuncti greges. Precedat dñs meus ante seruū suū: et ego sequar paulatim vestigia eius sicut videro puulos meos posse donec veniā ad dñm meū in seir. Respondit esau.

Als + q̄.
Als + liberis.

2. re. 19. c.
1. reg. 25. e.
Deu. 15. d.

D Oro te vt de populo qui mecū est saltem socij remaneāt vie tue. Non est inquit necesse hoc vno tātum + indigeo: vt inueniā gratiā in cōspectu tuo dñe mi +. Reuersus est itaq illo die esau in itinere quo venerat in seir: et iacob venit in socoth: vbi edificata domo et fixis tentorijs appellauit nomen loci illius socoth: id est tabernacula. Trāsiuitq in salē vrbē sichimorū: que est in terra chanaan: postq̄ reuersus est de mesopotamia syrie: et habitauit iuxta oppidū: emitq partē agri: in qua fixerat tabernacula: a filijs emor pris sichē cētū agnis: et erecto ibi altari: inuocauit sup illud fortissimū deū israel.

Als + sup est tm.
Als + dñi mei.

¶ C. S. Dina ad videndum mulieres egreditur et opprimitur: sichimite circuncidūtur qui in stuprivltionē occiduntur: pro quorum occisione iacob arguit filios. Capitulū. xxxiiij.

A Egressa est aūt dina filia lie vt videret mulieres regionis illius. Quā cū vidisset sichē filius emor euei princeps terre illi⁹ adamauit eā + et rapuit et dormiuit cū illa vi opprimēs virginē. Et cōglutinata est aīa eius cū ea: tristēq delinivit blanditijs: et pergens ad emor patrem suū: accipe inquit mihi puellam hanc cōiugem. Quod cum audisset iacob: absentibus filijs et in pastu pecorum occupatis siluit donec redirent. Egresso autem emor patre sichē vt loqueretur ad iacob: ecce filij eius veniebāt de agro: auditoq quod acciderat: irati sunt valde: eo q̄ fedā rem operatus esset in israel: et violata filia iacob

B rem illicitam perpetrasset. Locut⁹ est itaq emor ad eos. Sichē filij mei adhesit anima filie vestre: date eā illi vxorem: et iungamus vicissim cōnubia. Filias vestras tradite nobis: et filias nostras accipite et habitate nobiscū. Terra in potestate vestra est: exercete negociamini: et possidete eam. Sed et sichē ad patrem et ad fratres eius ait. Inueniam gratiam coram vobis: et quecūq statueritis dabo. Augete dotem et munera postulate: et libenter tribuam qd petieritis: tantum date mihi puellam hanc vxorem. Respōderunt filij iacob sichem et patri eius in dolo seuientes ob stuprum sororis. Non possumus facere quod petitis: nec dare sororē nostrā homini incircūciso: quod illicitū

De pe. dist. 5. c. 1. āte fi.
Als + sup eam.
3. re. 13. c.

et nepharium

B Et nepharium est apud nos. Sed in hoc valebimus federari. Si volueritis eē similes nostri: et circumcidatur in vobis omnis masculini sexus. tunc dabimus et accipiem⁹ mutuo filias vestras ac nostras et habitabimus vobiscum: eritisq; vnus populus. Si autē circūcidi nolueritis tollemus filiam nostram et recedemus.
C Placuit oblatio eorum emor et sichem filio eius: nec distulit adolescens quin statim quod petebatur expleret. Amabat enim puellam valde: et ipse erat inclytus in omni domo patris sui. Ingressiq; portam vrbis locuti sunt ad populum. Uiri isti pacifici sunt et volunt habitare nobiscum. Negocientur in terra et exerceāt eam: que spaciosa et lata cultoribus indiget. Filias eorum accipiemus vxores: et nostras illis dabimus. Unum est quo differtur tantum bonum. Si circumcidamus masculos nostros ritum gentis imitantes et substantia eorum et pecora et cuncta que possident nostra erunt. Tantum in hoc acquiescamus et habitantes simul vnum efficiamus populum.
D Assensiq; sunt omnes circumcisis cunctis maribus. Et ecce die tertio quādo grauissimus vulnerum dolor est arreptis duo filij iacob symeon et leui fratres dine gladijs ingressi sunt vrbem confidenter: interfectisq; oībus masculis: emor et sichem pariter necauerunt tollētes dinam de domo sichem sororem suam. Quibus egressis irruerunt super occisos ceteri filij iacob: et depopulati sunt vrbem in vltionem stupri: oues eorū et armenta et asinos cunctaq; vastantes que in domibus et in agris erant. Paruulos quoq; eorū et vxores duxerunt captiuas. Quibus perpetratis audacter iacob dixit ad symeon et leui. Turbastis me et odiosum fecistis me chananeis et pherezeis habitatoribus terre huius. Nos pauci sumus illi congregati percutiēt me: et delebor ego et dom⁹ mea. Respōderunt. Numquid vt scorto abuti debuere sorore nostra?

¶ C. S. Jacob idola infodit sub terebinthum: moritur delbora rebecce nutrix: iacob israel vocatur nascit̄ beniamin et rachel eius mater moritur: ruben cum bala cōcubina patris sui dormit: filij iacob numerantur isaac moritur et sepelitur. Capi. xxxv.

A Interea locutus est de⁹ ad iacob. Surge et ascēde bethel: et habita ibi. Facq; altare deo q apparuit tibi qñ fugiebas esau fratrem tuū. Jacob vero cōnocata omni domo sua ait. Abijcite deos alienos qui in medio vr̄i sunt et mūdamini ac mutate vestimēta vestra. Surgite et ascēdamus in bethel: vt faciamus ibi altare dño: q exaudiuit me in die tribulationis mee: et socius fuit itineris mei. Dederunt ergo ei oēs deos alienos quos habebant et inaures que erāt in aurib⁹ eor. At ille infodit eas subter terebinthū q ē post vrbē sichē. Als + dñs
Cumq; pfecti essent terror dei + inuasit oēs per circūitū ciuitates: et nō sūt ausi persequi recedētes. Uenit igitur iacob luzā: que est in terra chanaan cognomēto bethel: ipse et oīs ppl̄s cū eo: edificauitq; ibi altare: et appellauit nomē loci illius + domus dei. Ibi em̄ apparuit ei de⁹ cū fugeret fratrē suū. Als + supcit illius.
B Eodem tpe mortua est delbora + nutrix rebecce: et sepulta ē ad radices bethel subter quercū: vocatūq; est nomē loci illi⁹ quercus fletus. Als + debora.
Apparuit aūt iterum deus iacob postq̄ reuersus est de mesopotamia syrie et venit + in bethel: benedixitq; ei dicēs. Nō vocaberis vltra iacob: sed israel erit nomen tuū. Et appellauit eū israel: dixitq; ei. Ego deus oīpotēs. Cresce et multiplicare: gentes et populi nationum ex te erunt: reges de lumbis tuis egredientur: terrāq; quā dedi abraam et isaac dabo tibi et semini tuo post te: et recessit ab eo. Ille vero erexit titulū lapideū in loco quo locutus fuerat ei deus libans super eum libamina et effundens oleū: vocāsq; nomē loci illius bethel. s.12.f. Als + sup est et venit.
C Egressus autem inde venit verno tpe ad terram que ducit ephratam. In qua cū parturiret rachel ob difficultatem partus periclitari cepit. Dixitq; ei obstetrix. Noli timere quia et hunc habebis filiū. Egrediēte autem anima pre dolore: et imminēte iam morte vocauit nomē filij sui benoni: id est filius doloris mei. Pater vero appellauit eū beniamin: id est filius dextre. Mortua est ergo rachel: et sepulta est in via que ducit ephratā: hec est bethleem. Erexitq; iacob titulum super sepulchrum eius. Hic est titulus monumēti rachel vsq; 13.q.2. cū vna. §. cū. 13.q.2.§. econtra.

in presentem diem. Egressus inde fixit
D tabernaculum trans turrem gregis.
Cumque habitaret in illa regione abijt
ruben et dormiuit cum bala concubi-
na patris sui. Quod illum minime la-
tuit. Erant autem filij iacob duode-
cim. Filij lie primogenitus ruben et sy-
meon et leui et iudas et isachar et za-
bulon. Filij rachel ioseph et beniamin.
Filij bale ancille rachelis: dan et nepta
lim. Filij zelphe ancille lie: gad et aser.
Hi sunt filij iacob qui nati sunt ei in
mesopotamia syrie. Uenit etiam ad
isaac patrem suum in mambre ciuita-
tem arbee: hec est hebron in qua pere-
grinatus est abraam et isaac. Et com-
pleti sunt dies isaac centumoctogin-
ta annorum: consumptusque etate mor-
tuus est et appositus populo suo senex
et plenus dierum: et sepelierunt eum
esau et iacob filij sui.

¶ C. D. Esau vxores et filij: esau a fra-
tre recessit: esau diuersi duces nume-
rantur. Capitulum. xxxvi.

A
Ec sunt autem gene-
rationes esau: ipse
est edom. Esau acce
pit vxores de filia-
bus chanaan: ada fi
liam elon ethei: et o-
Als + ane. olibama filiam ane +
filij sebeon euei: ba-
semath quoque filiam hismaelis soro-
rem nabaioth. Peperit autem ada eli-
Als + ran- phaz: basemath genuit rahuel +: ooli-
hel. bama genuit iehus et ihelon et chore.
Hi filij esau qui nati sunt ei in terra
chanaan. Tulit autem esau vxores suas
et filios et filias et omnem animam do-
mus sue et substantiam et pecora et cun-
cta que habere poterat in terra chana
L.i.z.b. an et abijt in alteram regionem. Reces
sitque a fratre suo iacob. Diuites enim
erant valde: et simul habitare non pote
rant: nec sustinebat eos terra peregrina
tionis eorum pre multitudine gregum.
Habitauitque esau in monte seir: ipse est
B edom. Hec autem sunt generationes esau
patris edom in monte seir: et hec no-
mina filiorum eius. Heliphaz filius ada
Als + ran- vxoris esau: rahuel + quoque filius base
hel. math vxoris eius. Fueruntque heliphaz
Al' + sephe filij theman omar sephua + gathan et
chenen et chore. Erat autem thamna
concubina heliphas filij esau: que pe-
perit ei amelech. Hi sunt filij ada vxo
ris esau. Filij autem rahuel + naath et als + rahel
zara: zemma et meza. Hi filij basemath
vxoris esau. Isti quoque erant filij ooli-
bama filie ane filij sebeon + vxoris esau Al' + sebol
quos genuit et iehus: et ihelon et chore.
Hi duces filiorum esau. Filij heliphaz
primogeniti esau: dux theman: dux o-
mar: dux sephua +: dux cenez: dux cho- als + sephu
re: dux gathan: dux amelech. Hi filij he
liphaz in terra edom: et hi filij ada. Hi
quoque filij rahuel + filij esau dux naath: Al' + rahel
dux zara: dux zema: dux meza. Hi autem
duces rahuel in terra edom. Isti filij
basemath vxoris esau. Hi autem filij ooli-
bama vxoris esau: dux iehus: dux ihe-
lon: dux chore. Hi duces oolibama fi-
lij ane vxoris esau. Isti sunt filij esau et
hi duces eorum: ipse est edom. Isti sunt C
filij seir horrei habitatoris terre lothan: et
sobal et sebeon et anan et dison et eser
et disan. Hi duces horrei filij seir in ter
ra edom. Facti sunt autem filij lothan
horrei + et eman +. Erat autem soror als + horri
lothan thamna. Et isti filij zobal: alu- Als + anan.
han et maneeth et hebal et sephi et onam.
Et hi filij sebeon achaia et ana +. Iste Als + ana.
est ana + qui inuenit aquas calidas in
solitudine cum pasceret asinas sebeon
patris sui. Habuitque filium disan et
filiam oolibama. Et isti filij disan ab-
dam et esban et iethran et charan. Hi
quoque filij eser balaan + et zenan + et Als + ba- lam.
acham. Habuit autem filios disan hus et Als + aza- nan.
aram. Hi duces horreorum: dux lothan:
dux sobal: dux sebeon: dux ana: dux di-
son: dux eser: dux disan. Isti duces hor
reorum qui imperauerunt in terra seir.
Reges autem qui regnauerunt in terra
edom antequam haberent regem filij isrl'
fuerunt hi. Balach filius beor nomenque
vrbis eius denaba. Mortuus est autem ba-
lach: et regnauit pro eo iobab filius za-
re de bosra. Cumque mortuus esset iobab
regnauit pro eo husan de terra themano
rum. Hoc quoque mortuo regnauit pro
eo adad filius badad: qui percussit ma
dian in regione moab: et nomen vrbis
eius auith. Cumque mortuus esset adad re- D
gnauit pro eo semla de masrecha. Hoc
quoque mortuo regnauit pro eo saul de
fluuio rohoth. Cumque et hic obijsset suc
cessit in regnum balanan filius achobor.
Isto quoque mortuo: regnauit pro eo a-
dad: nomenque vrbis eius phou. Et ap-
pellabatur vxor eius meezabel: filia ma-
tred filie mizaab. Hec ergo nomina du-

cum esau in cognationibus et locis et
vocabulis suis: dux thamna: dux alua:
dux ietheth: dux oolibama: dux ela
dux phinon: dux cenez: dux theman:
dux mabsar: dux magdiel: dux hiram.
Hi duces edom habitantes in terra imperii sui: ipse est esau pater idumeorum.
Habitauit autem iacob in terra chanaan in qua pater suus peregrinatus
est: et he sunt generationes eius.

¶ Capituli Summarium. Joseph fratres eius apud patrem accusat: illi inuident: ioseph somnia videt: fratribus
narrat: hismaelitis venditur et putiphari. Capitulum. xxxvii.

A Oseph cum sedecim esset annorum pascebat gregem cum fratribus suis
adhuc puer: et erat cum
filiis bale et zelphe vxorum patris sui: accusauitque fratres suos apud
patrem crimine pessimo. Israel autem
diligebat ioseph super omnes filios:
eo quod in senectute genuisset eum: fecitque ei tunicam polymitam. Uidentes autem fratres eius quod a patre
plus cunctis filiis amaretur oderant
eum: nec poterant ei quicquam paci-
fice + loqui. Accidit quoque vt visum — Als + pacificum.
somnium referret fratribus suis que
B causa maioris odii seminarium fuit.
Dixitque ioseph fratribus suis. Audite
somnium meum quod vidi. Putabam
nos ligare + manipulos in agro et qua- — Als + colligare.
si consurgere manipulum meum et sta- — Als + stare.
re + vestrosque manipulos circunstantes adorare manipulum meum. Responderunt fratres eius. Nunquid rex noster eris: aut subiiciemur ditioni tue?
Hec ergo causa somniorum atque sermonum inuidie et odii fomitem ministrauit. Aliud quoque vidit somnium
quod narrans fratribus suis ait. Uidi
per somnium quasi solem et lunam et stel-
C las vndecim adorare me. Quod cum
patri suo et fratribus retulisset: increpauit eum pater suus et dixit. Quid
sibi vult hoc somnium quod vidisti.
Num ego et mater tua et fratres tui
adorabimus te super terram? Inuidebant ei igitur fratres sui: pater vero
rem tacitus considerabat. Cumque fratres illius in pascendis gregibus patris morarentur in sichem: dixit ad eum
Israel. Fratres tui pascunt oues in si-
chimis: veni mittam te ad eos. Quo — 2.reg.3.a.
respondente presto sum: ait. Uade et
vide si cuncta prospera sint erga fratres tuos et pecora: et renuncia mihi
quid agatur. Missus de valle hebron
venit in sichem. Inuenitque eum vir errantem in agro: et interrogauit quid
quereret. At ille respondit. Fratres D
meos quero: indica mihi vbi pascant
greges. Dixitque ei vir. Recesserunt de loco isto: audiui autem eos dicentes: eamus
in dothaim. Perrexit itaque ioseph post
fratres suos: et inuenit eos in dothaim.
Qui cum vidissent eum procul: antequam
accederet ad eos: cogitauerunt illum
occidere: et mutuo loquebantur. Ecce — Mat.21.b.
somniator venit: venite occidamus eum — Mar.12.b.
et mittamus in cisternam veterem di- — Luc.20.a.
cemusque: fera pessima deuorauit eum: — i.eodem.
et tunc apparebit quid illi prosint somnia sua. Audiens autem hoc ruben nitebatur liberare eum de manibus eorum
et dicebat. Non interficiamus + ani- — Als + interficiatis.
mam eius: nec effundamus + sanguinem — Als + effundatis.
eius: sed proiicite eum in cisternam veterem + — Als + hanc.
que est in solitudine: manusque vestras E
seruate innoxias. Hoc autem dicebat:
volens eripere eum de manibus eorum:
et reddere patri suo. Confestim igitur — Jupiter secundus frater saturni claret.
vt peruenit ad fratres suos: nudauerunt
eum tunica talari et polymita: miserunt
que eum in cisternam veterem: que non
habebat aquam. Et sedentes vt comederent panem: viderunt hismaelitas
viatores venire de galaad: et camelos
eorum portantes aromata: resinam et
stacten in egyptum. Dixit ergo iudas
fratribus suis. Quid nobis prodest si
occiderimus fratrem nostrum: et cela-
uerimus sanguinem ipsius. Melius F
est vt vendatur hismaelitis: et manus
nostre non polluantur. Frater enim et
caro nostra est. Acquieuerunt fratres
sermonibus illius: et pretereuntibus
madianitis negociatoribus extrahentes eum de cisterna: vendiderunt eum
hismaelitis viginti argenteis: qui duxerunt eum in egyptum. Reuersusque
ruben ad cisternam: non inuenit puerum et scissis vestibus pergens ad fratres suos ait. Puer non comparet et
ego quo ibo? Tulerunt autem tunicam G
eius: et in sanguinem hedi quem occiderant: tinxerunt: mittentes qui ferrent ad patrem et dicerent. Hanc inuenimus: vide vtrum tunica filii tui sit

an non. Quam cum cognouisset pater: ait. Tunica filij mei est: fera pessima comedit eum: bestia deuorauit ioseph: scissisqꝫ vestibus indutus est cilicio lugens filium suū multo tēpore. Congregatis autē cūctis liberis eius vt lenirent dolorē patris noluit cōsolationē accipere: sed ait. Descēdam ad filium meū lugēs in infernum. Et illo perseuerante in fletu madianite vēdiderūt ioseph in egypto putiphari eunucho pharaonis magistro militum.

¶ Ca. S. De iuda et sue vxore eius: et duobus filiis suis cum thamar matrimonio copulatis: quibus mortuis eā cognouit ex qua genuit phares et zarā.

Capitulum. xxxviij.

A
Eodem tempore discedens iudas a fratribus suis diuertit ad virū odollamitē nomine hiram: viditqꝫ ibi filiā hominis chananei vocabulo sue: ⁊ accepta vxore ingressus est ad eā. Que concepit et peperit filiū: ⁊ vocauit nomē ei⁹ her. Rursumqꝫ concepto fetu natū filiū vocauit onan. Tertiū quoqꝫ peperit quē
B
appellauit sela. Quo nato: parere vltra cessauit. Dedit aūt iudas vxorē primogenito suo her: nomine thamar. Fuit quoqꝫ her primogenitus iude: nequam in cōspectu domini: ⁊ ideo ab eo occisus est. Dixit ergo iudas ad onan filiū suum. Ingredere ad vxorē fratris tui: ⁊ sociare illi: vt suscites semē fr̄i tuo. Ille sciens non nasci sibi filios introiens ad vxorē fratris sui: semen fundebat in terrā ne liberi fratris noīe nascerētur. Et idcirco percussit eū dn̄s: eo quod rē detestabilē faceret. Quam obrem dixit iudas thamar nurui sue. Esto vidua in domo patris tui: donec crescat sela filius meus. Timebat enī ne ⁊ ipse moreretur sicut fratres + eius. Que abijt ⁊ habitauit in domo patris sui. Euolutis aūt multis diebus mortua est sue vxor iude. Qui post luctum consolatione suscepta +: ascēdebat ad tonsores ouium suarum ipse ⁊ hiras opilio gregis odollamita i thamnas. Nunciatūqꝫ est thamar ꝙ socer illius ascenderet in thamnas ad tondendas oues. Que depositis viduitatis vestibus assumpsit teristrum: ⁊ mutato habitu sedit i biuio itineris quod ducit thānā: eo qḋ creuisset sela: ⁊ non eum accepisset maritum. Quā cum vidisset iudas: suspicatus est esse meretricem: operuerat enim vultum suum ne agnosceretur: ingrediensqꝫ ad eam ait. Dimitte me vt coeam tecum. Nesciebat enim quod nurus sua esset. Qua respondente: quid dabis mihi vt fruaris concubitu meo: dixit. Mittam tibi hedū de gregibus. Rursumqꝫ illa dicēte patiar quod vis: si dederis mihi arrabonē: donec mittas quod polliceris. Ait iudas. Quid vis tibi pro arrabone dari. Respondit. Anulum tuum ⁊ armillam et baculum quem in manu tenes. Ad vnum igitur coitum mulier concepit: et surgens abijt: depositoqꝫ habitu quem sumpserat induta est viduitatis vestibus. Misit autem iudas hedū per pastorem suum odollamitem: vt reciperet pignus quod dederat mulieri. Qui cum non inuenisset eam: interrogauit hoīes loci illius. Ubi est mulier que sedebat in biuio? Respondentibus cunctis. Non fuit in loco isto meretrix: reuersus est ad iudam: et dixit ei. Non inueni eam: sed ⁊ homines loci illius dixerūt mihi nunqꝫ sedisse ibi scortum. Ait iudas. Habeat sibi. Certe mendacij arguere nos non poterit. Ego misi hedum quem promiseram: ⁊ tu non inuenisti eam. Ecce autem post tres mēses nūciauerunt iude dicētes. Fornicata est thamar nurus tua: et videtur vterus illi⁹ intumescere. Dixitqꝫ iudas. Producite eam vt comburatur. Que cum duceretur ad penam: misit ad socerum suum dicēs. De viro cuius hec sunt concepi. Cognosce cuius sit anulus ⁊ armilla ⁊ baculus. Qui agnitis muneribus ait. Iustior me est: quia nō tradidi eā sela filio meo: attamē vltra nō cognouit eam. Instante autem partu: apparuerunt gemini in vtero: atqꝫ in ipsa effusione infantium vnus protulit manū in qua obstetrix ligauit coccinū dicens. Iste egredietur prior. Illo vero retrahēte manū egressus est alter. Dixitqꝫ mulier. Quare diuisa est propter te maceria. Et ob hāc causam vocauit nomē eius phares. Postea egressus est frater eius in cuius manu erat coccinum quem appellauit zaram.

¶ Cap. S. De ioseph ⁊ putiphare dn̄o suo eunucho pharaonis: ioseph tētatur a dn̄a sua p dies plurimos nec consentit: reliqt palliū: ⁊ idē icarcerat. Ca. xxxix.

Als + frater.

Als + accepta.

C
Prometheus frater athlantis primus homines rudes doctos fecit: homines imagines ambulare artificialiter fecit: annulū ⁊ vsum eius primus inuenit.

D
Tritolomus agriculturam ampliauit. Ceres istā arādi ⁊ mēsurādi prima inuenit. Rhod⁹ cōditur.

E
Athlas astrologiam docet. Apis argiuorū rex: ⁊ postea egyptiorū idolū claret.

F
Apollo medic⁹ floret. Ciró medicus claret. 1. para. 2. a. Mat. 1. a. Venus spudicissima orbem fedauit.

G

A

Igitur ioseph ductus est in egyptū: emitq; eum putiphar eunuchus pharaōis: princeps exercit⁹ sui: vir egypti⁹ de manu hismaelitarum a quib⁹ perductus erat. Fuitq; dn̄s cū eo: ⁊ erat vir ī cunctis pspere agens. Habitauitq; in domo dn̄i sui: qui optime nouerat dominum esse cū eo: ⁊ oīa q̄ gereret ab eo dirigi in manu illius. Inuenitq; ioseph gratiā corā dn̄o suo: et ministrabat ei: a quo pposit⁹ oībus gubernabat creditam sibi domū: ⁊ vniuersa q̄ ei tradita† fuerant. Benedixitq; dn̄s domui egyptij ppter ioseph: ⁊ multiplicauit tā in edib⁹ q̄ in agris cunctā ei⁹ substantiā. Nec qcq̄ aliud nouerat nisi panē quo vescebat. Erat aūt ioseph pulchra facie: ⁊ decor⁹ aspectu. Post multos itaq; dies iniecit dn̄a sua oculos suos in ioseph: et ait. Dormi mecum. Qui nequaq̄ acquiescēs operi nephario: dixit ad eā. Ecce dn̄s meus oībus mihi traditis ignorat q̄d habeat ī domo sua: nec quicq̄ est qd nō in mea sit potestate vel non tradiderit mihi preter te q̄ vxor eius es. Quomodo ergo possum hoc malum facere ⁊ peccare in dn̄m meū? Huiuscemodi verbis p singulos dies loquebatur†: ⁊ mulier molesta erat adolescenti: ⁊ ille recusabat stuprū. Accidit aūt quadā die vt intraret ioseph domū: ⁊ operis quippiam absq; arbitris faceret: ⁊ illa apprehensa lacinia vestimēti eius diceret. Dormi mecū. Qui relicto in manu ei⁹ pallio: fugit ⁊ egressus est foras. Cūq; vidisset mulier vestē in manib⁹ suis ⁊ se esse contēptā: vocauit ad se homines dom⁹ sue ⁊ dixit ad eos. En introduxit virū hebreum: vt illuderet nobis. Ingressus est ad me vt coiret† mecū. Cūq; ego succlamassem et audisset vocem meā: reliquit palliū qd tenebā: et fugit foras. In argumētū ergo fidei retentum pallium ostendit marito reuertēti domū: ⁊ ait. Ingressus ē ad me seruus hebreus quē adduxisti vt illuderet mihi. Cūq; audisset me clamare: reliquit pallium qd tenebam ⁊ fugit foras. His auditis dn̄s ⁊ nimiū† credulus verbis cōiugis iratus est valde: tradiditq; ioseph in carcerem vbi vincti regis custodiebant: ⁊ erat ibi clausus. Fuit aūt dn̄s cū ioseph et misertus est illius: et dedit ei gratiam in cōspectu principis carceris. Qui tradidit ī manu illius vniuersos vinctos q̄ in custodia tenebant: ⁊ quicq̄d fiebat sub ipso erat: nec nouerat aliq̄d cunctis ei creditis. Dominus eñ erat cū illo: et omnia opera eius dirigebat.

Als.† credita.

B

1.reg.16.b.
ij.eodem.

Als.† superest loqbat.

C

ij.eodem.

Als.† dormiret.

D

Als.† multum.

¶ C. S. De duob⁹ eunuchis pharaonis ⁊ somnijs eo⁊ a ioseph īterptatis: et natalitio die pharaonis. Caplm. xl.

A

His itaq; gestis: accidit vt peccarent duo eunuchi: pincerna regis egypti: et pistor domino suo. Iratusq; contra eos pharao (nā alter pincernis perat: alter pistoribus) misit eos in carcerem principis militū: in quo erat vinctus et ioseph. At custos carceris tradidit eos ioseph: qui ⁊ ministrabat eis. Aliquātulum temporis fluxerat: et illi in custodia tenebantur. Videruntq; ambo somnium nocte vna iuxta interpretationem congruam sibi. Ad quos cum introisset ioseph mane et vidisset eos tristes sciscitatus est eos: dicens. Cur tristior est hodie solito facies vestra? Qui responderunt. Somnium vidimus: et non est qui interpretet nobis. Dixitq; ad eos ioseph. Nunquid non dei est interpretatio? Referte mihi q̄d videritis. Narrauit prior prepositus pincernarum somnium suum. Videbā corām me vitem in qua erant tres propagines crescere paulatim in gēmas: et post flores vuas maturescere caliceq; pharaonis in manu mea. Tuli ergo vuas et expressi in calicem quem tenebam ⁊ tradidi poculum pharaōi. Respondit ioseph. Hec est interpretatio somnij. Tres propagines: tres adhuc dies sunt post quos recordabitur pharao ministerij† tui: et restituet te in gradum pristinum: dabisq; ei calicē iuxta officium tuum: sicut ante facere consueueras. Tantum memento mei: cum tibi bene fuerit: et facies mecum misericordiam vt suggeras pharaoni: vt educat me de isto carcere: quia furtim sublatus sum de terra hebreorum: et hic innocens in lacum missus sum. Videns pistorum magister q̄ prudenter somnium dissoluisset: ait. Et ego vidi somnium q̄ tria canistra farine haberem super caput meum: et in vno canistro quod erat excelsius: portare me putabam omnes cibos qui fiunt arte pistoria: auesq; comedere ex eo. Respō

B

C

Als.† magisterij.

D

dit ioseph. Hec est interpretatio som-
nij. Tria canistra: tres adhuc dies sūt
post quos auferet pharao caput tuum
ac suspendet te in cruce: et lacerabunt
volucres carnes tuas. Exinde dies ter-
Als. + nata lis. tius natalitius + pharaonis erat qui
faciens grande cōuiuium pueris suis:
recordat9 est inter epulas magistri pin-
cernarū et pistor principis: restituitq;
alterum in locū suum: vt porrigeret ei
poculū: alterū suspendit in patibulo:
vt coniectoris veritas probaret. Et tñ
succedētib9 prosperis: prepositus pin-
cernarū oblitus est interpretis sui.
¶ Ca. S. Pharao somniat: ioseph ex-
ponit: egypto pponitur: saluator mun-
di vocatur: filij sibi nascūtur: anni ste-
rilitatis veniunt. Capitulum. xli.
A

Ost duos annos vidit pha-
rao somnium. Putabat se
stare super fluuiu: de quo
ascendebant septem boues
pulchre et crasse nimus: et
pascebantur in locis palu-
stribus. Alie quoq; septem emerge-
bant de flumine fede cōfecteq; macie:
et pascebantur in ipsa amnis ripa in
locis virentibus: deuorauerunt q; eas
quarum mira species et habitudo cor-
porū erat. Expergefactus pharao rur-
sum dormiuit +: et vidit alterum som-
Als. + obdormiuit. nium. Septē spice pullulabant in cul-
mo vno plene atq; formose: alie quoq;
totidem spice tenues: et percusse vredi-
ne oriebantur deuorantes priorū pul-
chritudinem. Euigilans pharao post
B quietem et facto mane pauore perter-
ritus: misit ad omnes coniectores egy-
pti cūctosq; sapiētes et accersitis nar-
rauit somnium: nec erat qui interpre-
taretur. Tunc demum reminiscēs pin-
cernarum magister: ait. Confiteor pec-
catum meum. Iratus rex seruis suis:
me et magistrum pistorū retrudi iussit
in carcerem principis militū: vbi vna
nocte vterq; vidimus somnium: pre-
sagium futurorum. Erat ibi puer he-
breus eiusdem ducis militū famulus:
cui narrantes somnia: audiuim9 quic-
quid postea rei probauit euētus. Ego
enim redditus sum officio meo: et il-
le suspensus est in cruce. Protinus ad
regis imperiū eductum de carcere: io-
seph totonderūt: ac veste mutata obtu-
lerūt ei. Cui ille ait. Vidi somnia: nec
est qui edisserat: que audiui te sapien-
tissime cōijcere. Rñdit ioseph. Absq;
me de9 respondebit psperа pharaoni. C
Narrauit ergo pharao quod viderat.
Putabam me stare super ripam flumi-
nis et septem boues de amne conscēde-
re: pulchras nimis et obesis carnibus:
q in pastu paludis virecta carpebant.
Et ecce assequebantur alie septem bo-
ues in tantum deformes et macilente:
vt nunq tales i terra egypti viderim.
Que deuoratis et cōsumptis priorib9:
nullum saturitatis dedere vestigium:
sed simili macie et squalore torpebant.
Euigilans rursus sopore depressus: vi-
di somnium. Septē spice pullulabāt
in culmo vno plene atq; pulcherrime.
Alie quoq; septem tenues et percusse
vredine oriebantur e stipula que prio-
rum pulchritudinē deuorauerūt. Nar-
raui coniectoribus somnium: et nemo
est q edisserat. Respōdit ioseph. Sō-
nium regis vnum est. Que facturus est
deus ostēdit pharaoni. Septē boues
pulchre et septē spice plene: septē vber- D
tatis anni sunt: eandemq; vim somnij Als. + com
comprehēdūt +. Septē quoq; boues prehēdere.
tenues atq; macilente que ascēderūt
post eas: et septem spice tenues: et ven-
to vrente percusse: septem anni ventu-
re sunt famis qui hoc ordine cōplebūn-
tur. Ecce septem anni venièt fertilita-
tis magne in vniuersa terra egypti: qs
sequentur septem anni alij tante steri-
litatis vt obliuioni tradatur cūcta re-
tro abundantia. Consumptura est eñ
fames omnem terram: et vbertatis ma-
gnitudinē perditura est inopie magni-
tudo. Quod autem vidisti secūdo: ad
eandē rē pertinens somnium firmita-
tis indiciū est: eo q fiat sermo dei et ve-
locius impleat. Nūc ergo puideat rex
virum sapientem et industrium et pref-
ciat eū terre egypti: qui constituat pre-
positos per cūctas regiones: et quintā
partem fructuū per septem annos fer-
tilitatis: qui iā nunc futuri sunt: congre-
get in horrea: et omne frumentum sub
pharaōis potestate cōdat: seruetur q;
in vrbibus et preparetur future septē
annorum fami: que oppressura est egy-
ptum: et non cōsumetur terra inopia.
Placuit pharaoni cōsilium et cunctis E
ministris ei9. Locutusq; est ad eos. Nū
inuenire poterimus talē virum q spiri-
tu dei plen9 sit? Dixit ergo ad ioseph.
Quia ostēdit tibi de9 omnia que locu-
tus es: nūquid sapiētiorē et similē tui
inuenire potero? Tu eris super domū

C

Als. ✝ di-
cēs quoq;.
Dañ. 2. g.
Al's. ✝ sup-
estq;.

meam ⁊ ad tui oris imperium cunctus populus obediet. Uno tātū regni so-lio te pcedā. Dixitq; ✝ rursum pharao ad ioseph. Ecce constitui te super uni-uersam terram egypti. Tulitq; ✝ anun-lum de manu sua: ⁊ dedit in manu ei⁹: vestiuitq; eum stola byssina ⁊ collo tor-quē aureum circūposuit. Fecitq; eum ascendere super currū suum scdm: cla-mante precone: vt oēs corā eo genufle-cterēt: ⁊ prepositū esse scirent vniuer-

F

se terre egypti. Dixit quoq; rex egypti ad ioseph. Ego sum pharao: absq; tuo imperio nō mouebit quisq̄ manū aut pedē i omni terra egypti. Uertitq; no-men eius: ⁊ vocauit eū lingua egyptia-ca: saluatorē mundi. Deditq; illi vxorē

Als. ✝ asse-
nech.

assenez ✝ filiam putipharis sacerdo-tis heliopoleos. Egressus est itaq; io-seph ad terram egypti. Triginta autē annorū erat qñ stetit in cōspectu regis pharaonis: ⁊ circūiuit omnes regiões

23. q. 8. §.
q̄uis. in pn
cipio.

egypti. Uenitq; fertilitas septē anno-rū: ⁊ in manipulos redacte segetes cō-gregate sunt in horrea egypti. Omnis etiam frugum abundantia in singulis vrbibus condita est. Tātaq; fuit abun-dantia tritici: vt arene maris coequa-

G
j. 46. c.

retur: ⁊ copia mensurā excederet. Na-tiq; sunt ioseph filij duo anteqū veni-ret fames: quos peperit ei assenez fi-lia putipharis sacerdos heliopoleos. Uocauitq; nomē primogeniti manas-se dicens. Obliuisci me fecit deus om-nium labo⁊ meorū ⁊ domus p̄ris mei. Nomē quoq; scdi appellauit ephraim

5. q. 5. cap.
nō ols. ibi.
exercet fa-
me patriar
chas.

dicens. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Igitur trāsactis se-ptē vbertatis annis q̄ fuerunt in egy-pto: ceperūt venire septē anni inopie quos pdixerat ioseph: ⁊ i vniuerso or-be fames preualuit. In cuncta autē ter-ra egypti fames erat: qua esuriēte cla-mauit populus ad pharaonē alimen-ta petēs: qb⁹ ille rñdit. Ite ad ioseph et quicquid ipse vobis dixerit: facite. Crescebat autē quotidie fames in oī terra: aperuitq; ioseph vniuersa hor-rea ⁊ vendebat egyptijs. Nam et illos oppresserat fames. Omnesq; puincie

E

veniebāt in egyptum vt emerēt escas: et malum inopie temperarent.

¶ C. S. Fratres ioseph pro frumento emēdo i egyptū veniūt: ioseph eis du-ra loquit: symeon tenet in carcere: ce-teri redeūt: in ore saccorum pecuniam reperiunt: bēiamin petitur: pater de-negat.

Capitulum. xlij.

A

Udiens autē iacob: q̄ ali-mēta vēderēt i egypto: di-xit filijs suis ✝. Quare ne-gligitis? Audiui q̄ triticū venundet in egypto. Desce-dite ⁊ emite nobis necessa-ria: vt possimus viuere ⁊ nō consuma-mur inopia. Descēdētes igitur fratres ioseph decē: vt emerēt frumēta in egy-pto: bēiamin domi retēto a iacob q̄ di-xerat fratrib⁹ eius ne forte in itinere quicq̄ patiat mali: ingressi sunt terram egypti cū alijs q̄ pergebāt ad emēdū. Erat autē fames in terra chanaā: ⁊ io-seph erat princeps i terra egypti: atq; ad eius nutum frumenta populis ven-

B

debantur. Cumq; adorassent eum fra-tres sui ⁊ agnouisset eos: quasi ad alie-nos durius loquebat interrogās eos. Unde venistis? Qui rñderūt. De terra chanaā vt emamus victui necessaria. Et tñ fratres ipse cognoscēs nō est co-gnitus ab eis. Recordatusq; somnio⁊ que aliqñ viderat: ait ad eos. Explora-tores estis: vt videatis infirmiora ter-re venistis. Qui dixerūt nō est ita dñe: sed serui tui venerūt vt emerēt cibos. Omnes filij vnius viri sumus. Pacifi-ci venimus: nec quicq̄ famuli tui ma-chinantur mali ✝. Quibus ille respon-dit. Aliter est. Immunita terre huius cōsiderare venistis. At illi dixerunt. Duodecim inquiūt fratres ✝ serui tui sumus filij viri vnius in terra chanaā. Minim⁹ cū patre nr̄o est: alius nō est sup. Hoc est ait qđ locut⁹ sum. Explo-ratores estis. Iā nūc experimētū vestri capiā. Per salutē pharaonis nō egre-diemini hinc donec veniat frater ve-ster minimus. Mittite ex vobis vnum vt adducat eum: vos autē eritis in vin-culis: donec pbētur que dixistis: vtrū vera an falsa sint. Alioquin per salutē pharaonis exploratores estis. Tradi-dit ergo illos custodie tribus diebus. Die autem tertio eductis de carcere ait. Facite que dixi et viuetis. Deū em

D

timeo. Si pacifici estis: frater vester vnus ligetur in carcere: vos autē abi-te: et ferte frumenta que emistis in do-mos vestras: et fratrem vestrum mini-mum ad me adducite vt possim v̄os pbare sermones: ⁊ non moriamini. Fe-cerūt vt dixerat: ⁊ locuti sunt ad inui-cem. Merito hec patimur: q₂ peccaui-mus i fratrē nostrū: vidētes angustias

Als. ✝ fra-
tribus.
5. q. 5. cap.
omnis. ibi.
exercent fa-
me.

als. ✝ vllas
molimur i
sidias.

C

Als. ✝ non
hs fratres.
j. eodem.
22. q. 1. cap.
monet. §. si
ceterium.

dit ioseph. Hec est interpretatio som
nij. Tria canistra: tres adhuc dies sūt
post quos auferet pharao caput tuum
ac suspendet te in cruce: ⁊ lacerabunt
volucres carnes tuas. Exinde dies ter
Als. natalis. tius natalitius. pharaonis erat qui
faciens grande cōuiuium pueris suis:
recordat⁹ est īter epulas magistri pin
cernarū ⁊ pistoꝝ principis: restituitq;
alterum in locū suum: vt porrigeret ei
poculū: alterū suspendit in patibulo:
vt coniectoris veritas probaret. Et tū
succedētib⁹ prosperis: prepositus pin
cernarū oblitus est interpretis sui.
¶ Ca. XLI. Pharao somniat: ioseph ex
ponit: egypto ꝑponitur: saluator mun
di vocatur: filij sibi nascūtur: anni ste
rilitatis veniunt. Capitulum. xli.

A
Ost duos annos vidit pha
rao somnium. Putabat se
stare super fluuiū: de quo
ascendebant septem boues
pulchre et crasse nimus: et
pascebantur in locis palu
stribus. Alie quoq; septem emerge
bant de flumine fede cōfecteq; macie:
et pascebantur in ipsa amnis ripa in
locis virentibus: deuorauerūtq; eas
quarum mira species et habitudo cor
porū erat. Expergefactus pharao rur
sum dormiuit. et vidit alterum som
Als. obdormiuit. nium. Septē spice pullulabant in cul
mo vno plene atq; formose: alie quoq;
totidem spice tenues: et percusse vredi
ne oriebantur deuorantes priorū pul
chritudinem. Euigilans pharao post
B quietem et facto mane pauore perter
ritus: misit ad omnes coniectores egy
pti cūctosq; sapiētes et accersitis nar
rauit somnium: nec erat qui interpre
taretur. Tunc demum reminiscēs pin
cernarum magister: ait. Confiteor pec
catum meum. Iratus rex seruis suis:
me ⁊ magistrum pistorū retrudi iussit
in carcerem principis militū: vbi vna
nocte vterq; vidimus somnium: pre
sagium futurorum. Erat ibi puer he
breus eiusdem ducis militū famulus:
cui narrantes somnia: audiuim⁹ quic
quid postea rei probauit euētus. Ego
enim redditus sum officio meo: et il
le suspensus est in cruce. Protinus ad
regis imperiū eductum de carcere: io
seph totonderūt: ac veste mutata obtu
lerūt ei. Cui ille ait. Uidi somnia: nec
est qui edisserat: que audiui te sapien
tissime cōijcere. Rñdit ioseph. Absq;

me de⁹ respondebit ꝓspera pharaoni.
Narrauit ergo pharao quod viderat. C
Putabam me stare super ripam flumi
nis ⁊ septem boues de amne conscēde
re: pulchras nimis et obesis carnibus:
q in pastu paludis virecta carpebant.
Et ecce assequebantur alie septem bo
ues in tantum deformes ⁊ macilente:
vt nunq̄ tales ī terra egypti viderim.
Que deuoratis ⁊ cōsumptis priorib⁹:
nullum saturitatis dedere vestigium:
sed simili macie ⁊ squalore torpebant.
Euigilans rursus sopore depressus: vi
di somnium. Septē spice pullulabāt
in culmo vno plene atq; pulcherrime.
Alie quoq; septem tenues et percusse
vredine oriebantur e stipula que prio
rum pulchritudinē deuorauerūt. Nar
raui coniectoribus somnium: et nemo
est q edisserat. Respōdit ioseph. Sō
nium regis vnum est. Que facturus est
deus ostēdit pharaoni. Septē boues
pulchre ⁊ septē spice plene: septē vber D
tatis anni sunt: eandemq; vim somnij Als. comprehēdere.
comprehēdūt. Septē quoq; boues
tenues atq; macillente que ascēderūt
post eas: ⁊ septem spice tenues: et ven
to vrente percusse: septem anni ventu
re sunt famis qui hoc ordine cōplebūn
tur. Ecce septem anni venient fertilita
tis magne in vniuersa terra egypti: q̄s
sequentur septem anni alij tante steri
litatis vt obliuioni tradatur cūcta re
tro abundantia. Consumptura est em̄
fames omnem terram: ⁊ vbertatis ma
gnitudinē perditura est inopie magni
tudo. Quod autem vidisti secūdo: ad
eandē rē pertinens somnium firmita
tis indiciū est: eo q fiat sermo dei ⁊ ve
locius impleat. Nūc ergo ꝓuideat rex
virum sapientem ⁊ industrium ⁊ pre
ficiat eū terre egypti qui constituat pre
positos per cūctas regiones: ⁊ quintā
partem fructuū per septem annos fer
tilitatis: qui iā nunc futuri sunt: cōgre
get in horrea: et omne frumentum sub
pharaōis potestate cōdat: seruetur q;
in vrbibus ⁊ preparetur future septē
annorum fami: que oppressura est egy
ptum: ⁊ non cōsumetur terra inopia.
Placuit pharaoni cōsilium et cunctis E
ministris ei⁹. Locutusq; est ad eos. Nū
inuenire poterimus talē virum q spiri
tu dei plen⁹ sit? Dixit ergo ad ioseph.
Quia ostēdit tibi de⁹ omnia que locu
tus es: nūquid sapiētiorē et similē tui
inuenire potero? Tu eris super domū

meam et ad tui oris imperium cunctus populus obediet. Uno tātū regni solio te pcedā. Dixitq rursum pharao ad ioseph. Ecce constitui te super universam terram egypti. Tulitq annulum de manu sua: et dedit in manu eius: vestiuitq eum stola byssina et collo torquē auream circūposuit. Fecitq eum ascendere super currū suum scdm: clamante precone: vt oēs corā eo genuflecterēt: et prepositū esse scirent vniuerse terre egypti. Dixit quoq rex egypti ad ioseph. Ego sum pharao: absq tuo imperio nō mouebit quisq manū aut pedē i omni terra egypti. Uertitq nomen eius: et vocauit eū lingua egyptiaca saluatorē mundi. Deditq illi vxorē asseneth filiam putipharis sacerdotis heliopoleos. Egressus est itaq ioseph ad terram egypti. Triginta autē annorū erat qñ stetit in cōspectu regis pharaonis: et circūiuit omnes regiōes egypti. Uenitq fertilitas septē annorū: et in manipulos redacte segetes cōgregate sunt in horrea egypti. Omnis etiam frugum abundantia in singulis vrbibus condita est. Tātaq fuit abundantia tritici: vt arene maris coequaretur: et copia mensurā excederet. Natiq sunt ioseph filij duo antequā veniret fames: quos peperit ei asseneth filia putipharis sacerdotis heliopoleos. Uocauitq nomē primogeniti manasse dicens. Obliuisci me fecit deus omnium laborū meorū et domus pris mei. Nomē quoq scdi appellauit ephraim dicens. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Igitur trāsactis septē vbertatis annis q fuerunt in egypto: ceperūt venire septē anni inopie quos pdixerat ioseph: et i vniuerso orbe fames pualuit. In cuncta autē terra egypti fames erat: qua esuriēte clamauit populus ad pharaonē alimenta petēs: qbus ille rñdit. Ite ad ioseph et quicquid ipse vobis dixerit: facite. Crescebat autē quotidie fames in oī terra: aperuitq ioseph vniuersa horrea et vendebat egyptijs. Nam et illos oppresserat fames. Omnesq puincie veniebāt in egyptum vt emerēt escas: et malum inopie temperarent.

¶ C. S. Fratres ioseph pro frumento emēdo i egyptū veniūt: ioseph eis dura loquit: symeon tenet in carcere: ceteri redeūt: in ore saccorum pecuniam reperiunt: bēiamin petitur: pater denegat.

Capitulum. xlij.

Audiens autē iacob: q alimēta vēderēt i egypto: dixit filijs suis. Quare negligitis? Audiui q triticū venundet in egypto. Descēdite et emite nobis necessaria: vt possimus viuere et nō consumamur inopia. Descēdētes igitur fratres ioseph decē: vt emerēt frumēta in egypto: bēiamin domi retēto a iacob q dixerat fratribus eius ne forte in itinere qcq patiat mali: ingressi sunt terram egypti cū alijs q pergebāt ad emēdū. Erat autē fames in terra chanaā: et ioseph erat princeps i terra egypti: atq ad eius nutum frumenta populis vendebantur. Cumq adorassent eum fratres sui et agnouisset eos: quasi ad alienos durius loquebat interrogās eos. Unde venistis? Qui rñderūt. De terra chanaā vt emamus victui necessaria. Et tñ fratres ipse cognoscēs nō est cognitus ab eis. Recordatusq somniorū que aliqñ viderat: ait ad eos. Exploratores estis: vt videatis infirmiora terre venistis. Qui dixerūt nō est ita dñe: sed serui tui venerūt vt emerēt cibos. Omnes filij vnius viri sumus. Pacifici venimus: nec quicq famuli tui machinantur mali. Quibus ille respondit. Aliter est. Immunita terre huius cōsiderare venistis. At illi dixerunt. Duodecim inquiūt fratres serui tui sumus filij viri vnius in terra chanaā. Minimus cū patre nro est: alius nō est sup. Hoc est ait qd locutus sum. Exploratores estis. Iā nūc experimētū vestri capiā. Per salutē pharaonis nō egrediemini hinc donec veniat frater vester minimus. Mittite ex vobis vnum vt adducat eum: vos autē eritis in vinculis: donec pbetur que dixistis: vtrū vera an falsa sint. Alioquin per salutē pharaonis exploratores estis. Tradidit ergo illos custodie tribus diebus. Die autem tertio eductis de carcere ait. Facite que dixi et viuetis. Deū enī timeo. Si pacifici estis: frater vester vnus ligetur in carcere: vos autē abite: et ferte frumenta que emistis in domos vestras: et fratrem vestrum minimum ad me adducite vt possim vros pbare sermones: et non moriamini. Fecerūt vt dixerat: et locuti sunt ad inuicem. Merito hec patimur: qr peccauimus i fratrē nostrū: vidētes angustias

Marginalia: E — Als. dicēs quoq. Dañ. 2. g. Als. sup est. F — Als. asseneth. 22. q. 8. §. quis in pn cipio. D — Als. cum expēderet G — §. 46. c. 5. q. 5. cap. nō ois. ibi. exercet fame patriarchas. A — Als. fratribus. 5. q. 5. cap. omnis. ibi. exercent fame. B — Als. vllas molimur insidias. C — Als. non hs fratres. ī. eodem. 22. q. i. cap. monet. §. si caterium. D

anime illius: dū deprecaref nos ⁊ non
audiuimus. Idcirco venit sup nos ista
tribulatio. E quib⁹ vnus rubē ait. Nū
quid non dixi vobis: nolite peccare in
E puerū ⁊ non audistis me? En sanguis
eius exquirif. Nesciebāt aūt ꝙ intelli
geret ioseph eo ꝙ p interpretē loq̄ref
ſ.43.g. ad eos. Auertitq̄ se parūper: ⁊ fleuit:
et reuersus locut⁹ est ad eos. Tollēsq̄
simeon: ⁊ ligās illis p̄sentib⁹ iussit mi
nistris vt implerent eorū saccos tritic
co: ⁊ reponerēt pecunias singulorū in
saccis suis: datis supra cibariis in via.
Qui fecerunt ita. At illi portātes fru
mēta in asinis suis: pfecti sunt. Aper
toq̄ vnus sacco vt daret iumento pa
bulum in diuersorio: cōtemplatus pe
cuniā in ore sacculi dixit fratrib⁹ suis.
Reddita ē mihi pecunia. En habef in
sacco. Et obstupefacti: turbatiq̄ mu
tuo dixerunt. Quidnā est hoc qd̄ fecit
F nobis de⁹. Venerūtq̄ ad iacob patrē
suū in terra chanaā: et narrauerunt ei
omnia q̄ accidissent sibi dicentes. Lo
cutus est nobis dn̄s terre dure: ⁊ puta
uit nos exploratores esse prouincie. Cui
respondim⁹. Pacifici sumus nec vllas
ſ.eodem. mollimur insidias. Duodecim fratres
vno p̄re geniti sumus: vnus nō est sup
minimus cum patre nostro est in terra
chanaan. Qui ait nobis. Sic probabo
ꝙ pacifici sitis. Fratrē vestrū vnum di
mittite apud me: ⁊ cibaria domib⁹ ve
stris necessaria sumite ⁊ abite. Fratrē
q̄ vestrū minimum adducite ad me: vt
sciā ꝙ nō sitis exploratores: ⁊ istū qui
tenetur in vinculis recipere possitis:
ac deinceps q̄ vultis emēdi habeatis li
centiā. His dictis cū frumēta effunde
G rēt singuli repperērūt in ore saccoꝝ li
gatas pecunias exterritiq̄ simul om
nibus dixit pater iacob. Absq̄ liberis
me esse fecistis: ioseph nō est super: sy
meon tenetur in vinculis: ⁊ beniamin
auferetis. In me hec omnia mala reci
derunt. Cui respondit ruben. Duos fi
lios meos interfice si non reduxero il
lum tibi. Trade illū in manu mea: ego
eū tibi restituā. At ille. Nō descendet
inquit fili⁹ me⁹ vobiscū frater ei⁹ mor
tuus est: ⁊ ipse sol⁹ remansit. Si qd ei
aduersitatis acciderit in terra ad quā
pergitis deducetis canos meos cū do
lore ad inferos.

¶ C. S. Fratres ioseph cū muneribus
redeunt beniamin secū ducētes: simul
epulati sunt cum ioseph. Capl̄m. xliij.

Nterim fames omnem ter A
ram vehementer p̄mebat:
cōsumptisq̄ cibis quos ex
egypto detulerant dixit ia
cob ad filios suos. Reuer
timini et emite nobis pau
xillum escarum. Respōdit iudas. De
nunciauit nobis vir ille sub attestatio
ne iusiurandi ✝ dicēs. Nō videbitis fa Al's ✝ testi
ciem meā: nisi fratrem vestrum mini ficatiōe iu
mum adduxeritis vobiscum. Si ergo randi.
vis eū mittere nobiscū pgemus pari
ter ⁊ ememus tibi necessaria: si autem B
non vis nō ibimus. Vir em̄ vt sepe di ſ.44.c.
ximus denunciauit nobis: dicēs. Non
videbitis faciē meā absq̄ fratre vestro
minimo. Dixit eis israel. In meā hoc
fecistis miseriam: vt indicaretis ei et
alium habere vos fratrē. At illi respō Sparta
derunt. Interrogauit nos homo p or seu lacede
dinē nostrā progeniē. si pater viueret: mona con
si haberemus fratrem. Et nos respon dit in gre
dimus ei consequēter iuxta id qd̄ fue cia.
rat sciscitatus. Nunquid scire potera
mus ꝙ dicturus esset adducite fratrē
vestrum vobiscum. Judas quoq̄ dixit
patri suo. Mitte puerū mecū vt profi
ciscamur ⁊ possimus viuere ne moria
mur nos et paruuli nostri. Ego susci
pio puerū: de manu mea require illū. ſ.44.g.
Nisi reduxero ⁊ reddidero ✝ eū tibi Al's ✝ tra
ero peccati reus in te omni tpe. Si nō didero.
intercessisset dilatio: iā vice altera re C
nissemus. Igitur israel pater eorū di
xit ad eos. Si sic necesse est: facite qd̄
vultis. Sumite de optimis terre fru
gibus ✝ in vasis vestris: ⁊ deferte viro Al's ✝ fru
munera: modicū resine ⁊ mellis et sto ctibus.
racis ✝: stactes ⁊ terebinthi ⁊ amygda Al's ✝ styra
larū. Pecuniāq̄ duplicem ferte vobi cis.
scum: et illam quam inuenistis in sac
culis reportate: ne forte errore factum
sit. Sed ⁊ fratrē vestrū tollite: et ite ad
virum. Deus autem meus oīpotēs fa
ciat vobis eū placabilē: ⁊ remittat vo
biscū fratrē vestrū quē tenet in vincu
lis ✝: et hunc beniamin. Ego aūt quasi Al's ✝ super
orbatus absq̄ liberis ero. Tulerūt er est in vincu
go viri munera ⁊ pecuniā duplicē ⁊ bē lis.
iamin: descēderūtq̄ in egyptū: ⁊ stete D
rūt corā ioseph. Quos cū ille vidisset
et bēiamī simul p̄cepit dispēsatori do
mus sue: dicēs. Introduc viros domū:
et occide victimas et instrue cōuiuiū:
qm̄ hodie mecum sunt comesturi meri
die. Fecit ille quod fuerat imperatus:
et introduxit viros domū. Ibiq̄ exter

Argus rex sapientissimus prim⁹ nauem condidit.

riti dixerūt mutuo. Propter pecuniā
quam retulim⁹ prius in saccis nostris
introducti sumus vt deuoluat in nos
calumniam: et violenter subijciat ser
uituti et nos et asinos nostros. Quā
obrem in ipsis forib⁹ accedētes: ad di
spēsatorē locuti sunt. Oram⁹ domine
E s.42.a. vt audias nos. Iam ante descendimus
vt emeremus escas: quib⁹ emptis cum
venissemus ad diuersoriū aperuimus
saccos÷ nostros: et inuenimus pecu
niam in ore saccorum quam nunc eodē
pondere reportauimus. Sed et aliud
attulimus argentum: vt emamus que
nobis necessaria sunt. Nō est in nostra
conscientia quis posuerit eam in mar
supijs nostris. At ille respondit. Pax
vobiscū: nolite timere. Deus vester et
deus patris vestri dedit vobis thesau
ros i saccis÷ vestris. Nā pecuniā quā
dedistis mihi pbatā ego habeo. Edu
xitq₃ ad eos symeō. Et introductis do
mum attulit aquam ⁊ lauerunt pedes
suos deditq₃ pabulum÷ asinis eorū.
Illi vero parabāt munera: donec igre
F deref ioseph meridie. Audierāt eñ ꝙ
ibi comesturi essent panē. Igif ingres
sus est ioseph domū suā: obtuleruntq₃
ei munera tenētes in manibus suis: et
adorauerūt÷ proni in terram. At ille
clemēter resalutatis eis interrogauit
eos÷ dicens. Saluus÷ ne est pr vester
senex de quo dixeratis mihi? Adhuc vi
uit? Qui respōderunt. Sospes est ser
uus tuus pater noster. Adhuc viuit. Et
incuruati adorauerunt eum. Attollēs
autem ioseph oculos: vidit beniamin
fratrem suū vterinū: ⁊ ait. Iste est fra
ter vester paruulus de ꝗ dixeratis mi
hi? Et rursuz. Deus inquit misereatur
tui fili mi. Festinauitq₃ i domum÷: qr
cōmota fuerant viscera eius super fra
G tre suo: ⁊ erumpebant lachrymē: et in
troiēs cubiculum fleuit. Rursumq₃ lo
ta facie egressus continuit se ⁊ ait. Po
nite panes. Quib⁹ appositis seorsum
ioseph et seorsum fratribus: egyptijs
quoq₃ qui vescebantur simul seorsum.
Illicitū est eñ egyptijs comedere cum
hebreis: ⁊ pphanū putant huiuscemo
di cōuiuiū: sederūt÷ corā eo primo
genitus iuxta primogenita sua: et mi
nimus iuxta etatē suam: ⁊ mirabātur
nimis: sumptis partib⁹ quas ab eo ac
ceperant. Maiorq₃ pars venit benia
min: ita vt quinq₃ partibus excederet.
Biberuntq₃ et inebriati sunt cum eo.

Als÷ sacculos.
Als÷ sacculis.
Als÷ pabula.
Als÷ eum.
Als÷ sup est eos. s.26.a. als÷ salu⁹.
Als÷ sup est i domū.
s.42.c. et s.45.a.
als÷ ergo.

¶ C.G. De cypho reposito et inuento
in sacco beniamin: regressis fratribus
iudas loquif ad ioseph: et pro Benia
min manere se offert. Capitulū.xliiij.

Precepit autem ioseph di B
spensatori dom⁹ sue dicēs.
Imple saccos eorū frumen
to quantum possunt cape
re: et pone pecuniam singu
lorum in summitate sacci.
Cyphum autem meum argenteum et
preciū quod dedit tritici pone in ore
sacci iunioris. Factūq₃ est ita. Et orto
mane: dimissi sunt cū asinis suis. Iāq₃
vrbem exierant et processerant paulu
lum. Tunc÷ ioseph accersito dispensa Als÷ tu. B
tore domus: ait. Surge inquit: perse
quere viros ⁊ apphensis dicito. Qua
re reddidistis malum pro bono? Cy
phus quem furati estis: ipse est in quo
bibit dñs meus: et in quo augurari÷ Als÷ auguria: i.
solet. Pessimam rem fecistis. Fecit ille Als÷ apphensisq₃.
vt iusserat: et apprehensis÷ per ordi
nem locutus est. Qui responderunt.
Quare sic loquif dñs noster: vt serui
tui tantū flagitij commiserint. Pecu
niam quā inuenim⁹ in summitate sac
corū: reportauimus ad te de terra cha
naā. Et quō consequēs est vt furati si
mus de domo dñi tui aurum vel argen
tum? Apud quēcūq₃ fuerit inuētū ser
uorū tuorū quod queris: moriatur: et
nos erim⁹ serui dñi nři. Qui dixit eis.
Fiat iuxta vestrā sententiā. Apud quē E
cunq₃ fuerit inuentum ipse sit seruus
meus: vos aūt eritis innoxij. Itaq₃ fe
stinato deponētes in terrā saccos: ape
ruerunt singuli. Quos scrutatus inci
piens a maiore vsq₃ ad minimū inue
nit ciphum in sacco beniamin. At illi
scissis vestibus oneratisq₃ rursum asi
nis: reuersi sunt in oppiduz: primusq₃
iudas cū fratribus ingressus est ad io
seph. Necduz eñ de loco abierat. Om
nesq₃ ante eū pariter in terram corrue D
rūt. Quib⁹ ille ait. Cur sic agere volui 22.q.2.ca.
stis? An ignoratis ꝙ nō sit similis mei ait.
i augurādi÷ sciētia? Cui iudas. Quid Als÷ auguriandi.
respondebimus inquit domino meo: De boni
vel ꝗd loquemur: aut iuste poterimus ci. ca. lator
obtēdere? De⁹ inuenit iniquitatē ser in glos.
uorum tuoruz. En omnes serui sumus
domini mei: ⁊ nos ⁊ apud quem inuē
tus est ciphus. Rñdit ioseph. Absit a
me vt sic agā. Qui furat⁹ est ciphum:
ipse sit seru⁹ me⁹: vos aūt abite liberi
ad patrē vestrū. Accedens autē ppius

iudas cōfidēter ait. Oro dn̄e audi me
vt loquat̄ seruus tuus verbum in auri
bus tuis: et ne irascaris famulo tuo.
C Tu es enim post pharaonē dn̄s meus.
Interrogasti prius seruos tuos: habe-
tis patrem aut fratrē: ⁊ nos rn̄dimus
tibi dn̄o meo. Est nobis pater senex et
puer paruulus qui in senectute illius
natus est: cuius vterin⁹ frater mortu⁹
est: ⁊ ipsum solū habet mater sua: pa-
ter vero tenere diligit eū. Dixistiq; ser
uis tuis. Adducite eum ad me: ⁊ ponā
oculos meos sup̱ illū. Suggessimus ti
bi dn̄o meo: nō potest puer relinquere
patrē suum. Si enim illum dimiserit
morietur. Et dixisti seruis tuis. Nisi ve
nerit frater vester minimus vobiscū:
S.43.a. non videbitis amplius faciē meā. Cū
F ergo ascendissemus ad famulū tuū pa
trē nostrū narrauimus ei omnia q̄ lo-
cutus est dn̄s meus. Et dixit pater no-
ster. Reuertimini et emite nobis parū
tritici. Cui diximus. Ire nō possum⁹.
Si frater noster minimus descēderit
nobiscū: pficiscemur simul: alioquin
illo absente nō audemus videre faciē
viri. Ad que ille respōdit. Uos scitis
S.37.d. q̄ duos filios genuerit mihi vxor mea.
Egressus est vnus et dixistis bestia de-
uorauit eum: ⁊ hucusq; non comparet.
Si tuleritis ⁊ istū ⁊ aliqd ei in via cō
tigerit: deducetis canos meos cū me-
rore ad inferos. Igitur si intrauero ad
G seruū tuum patrē nostrū ⁊ puer defue
rit cū anima illius ex huius aīa depen
deat: videritq; eū non esse nobiscū mo
rietur: ⁊ deducēt famuli tui canos ei⁹ cū
dolore ad inferos. Ego proprie seruus
tuus sim: q̄ in meā hūc recepi fidem: et
S.43.b. spopondi dicēs. Nisi reduxero eū: pec
cati reus ero in patrem meū omni tp̄e.
Manebo itaq; seruus tuus p̱ puero in
ministerio dn̄i mei: ⁊ puer ascendat cū
fratribus suis. Non enim possum redi
re ad patrem absente puero: ne cala-
mitatis que oppressura est patrē meū:
testis assistam.

¶ C.S. Joseph se fratrib⁹ manifestat:
mādat p̱ patre: munera mittit: et ad-
huc viuere patri nūciat. Capitulum .xlv.

A
on se poterat vltra cohi-
bere ioseph multis coram
astātib⁹: vn̄ p̄cepit vt egre
derent̄ cūcti foras: ⁊ null⁹
interesset alien⁹ agnitiōi ✝
mutue. Eleuauitq; vocem
als ✝ cogni tioni. cū fletu quā audierāt egyptij: omnisq;
domus pharaonis: et dixit fratribus S.42.c. et 43.g.
suis. Ego sum ioseph. Adhuc pr̄ meus 22.q.2.c. q̄
viuit. Nō poterāt respondere fratres ait. ibi. ex
nimio terrore ✝ perterriti. Ad quos il tus docuit.
le clementer. Accedite inquit ad me. als ✝ timo
Et cū accessissent prope. Ego sum ait re.
ioseph frater vester quem vendidistis B
in egyptum. Nolite pauere: neq; vobis
durū esse videatur q̄ vēdidistis me in J.50.c.
his regionibus. Pro salute eñi vestra
misit me de⁹ ante vos in egyptū. Bien
nium est enim q̄ cepit fames in terra
esse: ⁊ adhuc q̄nq; anni restāt quib⁹ nec
arari poterit: nec meti. Premisitq; me
deus vt reseruemini super terram: et
escas ad viuēdum habere possitis. Nō
vestro consilio: sed dei voluntate huc
missus sum qui fecit me quasi patrem
pharaonis ⁊ dominū vniuerse domus
eius ac principē in omni terra egypti. C
Festinate ⁊ ascendite ad patrem meū
et dicetis ei. Hec mādat filius tuus io
seph. Deus fecit me dominum vniuerse
terre egypti. Descende ad me ne more- Als ✝ mo
ris ✝ et habita i terra gessen ✝. Erisq; riaris.
iuxta me tu et filij tui: et filij filiorum Als ✝ iess
tuorum: oues tue ⁊ armēta tua et vni- sen.
uersa q̄ possides: ibiq; te pascam. Ad-
huc enim quinq; anni residui sunt fa-
mis ne ⁊ tu pereas ⁊ omnis dom⁹ tua:
et omnia que possides. En oculi vestri
et oculi fratris mei beniamin vident D
q̄ os meum loquatur ad vos. Nuncia-
te patri meo vniuersam gloriā meam:
et cuncta que vidistis in egypto. Festi-
nate ⁊ adducite eū ad me. Cūq; ample
xatus recidisset in collū beniamin fra
tris sui fleuit: illo quoq; similiter flen
te super collum eius: osculatusq; est io
seph oēs fratres suos: et plorauit sup̱
singulos. Post que ausi sunt loqui ad
eū: auditūq; est ⁊ celebri sermone vul-
gatū in aula regis: venerūt fratres io-
seph. Et gauisus est pharao atq; oēs fa E
milia eius. Dixitq; ad ioseph vt impe
raret fratrib⁹ suis dicēs. Onerātes iu
mēta: ite i terrā chanaā: ⁊ tollite inde
patrē vestrū ⁊ cognationē: ⁊ venite ad
me ⁊ ego dabo vobis omnia bona egy
pti: vt comedatis medullā terre. Pre-
cipe etiam vt tollāt plaustra de terra
egypti: ad subuectionē paruulorū suorū
ac coniugū. Et dicito. Tollite patrem F
vestrum et properate q̄ totius venien
tes: nec dimittatis quicq̄ de supellecti
li vestra: q2 omnes opes egypti vestre
erunt. Feceruntq; filij israel vt eis mā

datũ fuerat. Quibus dedit ioseph plau
stra sm pharaonis imperium: et ciba-
ria in itinere. Singulis quoq; profer
ri iussit binas stolas: beniamin vero de-
B dit trecentos argenteos cũ quinq; sto
lis optimis: tãtundẽ pecunie & vestiũ
mittens patri suo: addẽs ei asinos de-
cem qui subueherent ex omnibus diui
tiis egypti: et totidem asinas triticum
22. q. 1. cap. in itinere panesq; portantes. Dimisit
monet. §. si ergo fratres suos: & proficiscẽtibus ait.
cut etiã. Jo- Ne irascamini in via. Qui ascendẽtes
sue. positus ex egypto venerũt in terram chanaan
erat in infi ad patrem suum iacob: & nunciauerũt
mis. de in. ei dicentes. Joseph filius tuus viuit:
c. pe. i glo. et ipse dominatur in omni terra egy-
pti. Quo audito iacob: quasi de graui
somno euigilans: tamen non credebat
als † ptra. eis. Illi econtra † referebant omnem
ordinem rei. Cumq; vidisset plaustra &
vniuersa que miserat: reuixit spiritus
eius et ait. Sufficit mihi si adhuc io-
seph filius meus viuit: vadam et vide-
bo illum antequã moriar.
¶ Capituli Sũmariũ. Jacob cũ filiis
et nepotibus in egyptũ descendit: eorũ
qui cum iacob descenderunt noĩa: io-
seph patri occurrit. Capitulum. xlvi.

C Rofectusq; israel cum om-
nibus que habebat: venit
ad puteum iuramenti: et
mactatis ibi victimis deo
patris sui isaac: audiuit eũ
per visionem nocte vocan-
tem se: et dicentem sibi. Jacob: iacob.
Cui rũdit. Ecce adsum. Ait illi deus.
Ego sum fortissimus deus patris tui.
Noli timere: sed descende in egyptũ:
quia in gentem magnam faciam te ibi.
Ego descendam tecum illuc: et ego in-
de adducam te reuertentem. Joseph
quoq; ponet manus suas super oculos
tuos. Surrexit iacob mane a puteo iu
ramenti: tuleruntq; eum filii cum par-
uulis et vxoribus suis in plaustris que
miserat pharao ad portandum senem
et omnia que possederat in terra cha-
naan. Ueniteq; in egyptum cũ omni se-
mine suo: filii eius et nepotes: filie et
Exod. 1. a. & cuncta simul progenies. Hec sunt autẽ
6. b. nomina filiorũ israel: qui ingressi sunt
Num. 26. a. in egyptum: ipse cum liberis suis. Pri
1. para. 5. a. mogenitus ruben. Filii ruben: enoch
D et phallu & esron & charmi. Filii simeõ
als † iamĩ. iemuhel & iamin † et ahod & iachin et
saher et sau filius chananitidis. Filii le
ui: gerson & caath & merari. Filii iuda:
her & onã & sela & phares & zara. Mor
tui sunt autẽ her et onan in terra cha-
naã. Natiq; sunt filii phares: esron et
amul. Filii isachar: thola et phua: & io
bab † et semron. Filii zabulon: sareth Als † iob.
et chelõ † & iahelel †. Hi filii lie quos Als † helõ
genuit in mesopotamia syrie cũ dina als † iahel.
filia sua. Omnes anime filiorum eius et als † sephiõ
filiarũ triginta tres. Filii gad sephõ † als † taggi
et † aggi & esebõ & suni & heri et arodi
et areli. Filii aser iemna † et iesua & ie- als † lãne.
sui & beria sara quoq; soror eorum. Fi ii. 41. g.
lii beria: heber & melchiel. Hi filii zel- E
phe quã dedit laban lie filie sue & hos
genuit iacob sexdecim alas. Filii ra-
chel vxoris iacob: ioseph et beniamin.
Natiq; sunt ioseph filii i terra egypti:
quos genuit ei assenez † filia putipha Als † asse-
ris sacerdotis heliopoleos: manasses nech.
et ephraĩ. Filii beniamĩ bela & bechor †. alias † bo-
& asbel & gera & naaman & iechri † & ie chor.
thros et resemophin et ophin et ared. als † ichi.
Hi filii rachel quos genuit iacob: oẽs als † vsim.
aĩe quatuordecim. Filii dan vsam †. Fi Als † vsi.
lii nepthalim: iasiel & guni & iesel & sa- Als † illẽ.
lem †. Hi filii bale: quã dedit labã ra-
cheli filie sue: & hos genuit iacob oẽs
anime septẽ. Cũcteq; anime q̃ ingresse
sunt cũ iacob in egyptũ: & egresse sunt
de femore illius: absq; vxoribus filiorũ
eius sexaginta sex. filii aũt ioseph q̃ nati
sunt ei in terra egypti: anime due. Oẽs
anime domus iacob q̃ ingresse sunt in
egyptum: fuere septuaginta. Misit au
tem iacob iudã ante se ad ioseph i egy
ptũ: vt nũciaret ei: & ille occurreret in Deut. 10. b.
iessen. Quo cum peruenisset: iuncto io
seph curru suo: ascẽdit obuiã patri ad
eundẽ locum: vidensq; eum irruit sup
collũ eius & inter amplexus fleuit. Di
xitq; pater ad ioseph. Jã letus moriar
quia vidi faciẽ tuã & superstitem te relin
quo. At ille locutus est ad fratres suos
F & ad omnẽ domum patris sui. Ascẽdã
et nũciabo pharaoni: dicãq; ei. Fratres
mei & domus patris mei q̃ erãt i terra
chanaã venerunt ad me: & sunt viri pa
stores oviũ: curamq; habent alendorũ
gregũ. Pecora sua et armẽta et omnia
q̃ habere potuerunt adduxerunt secũ.
Cũq; vocauerit vos & dixerit quod est
opus vestrũ. Respondebitis. Uiri pa-
stores sumus serui tui: ab infantia nos
tra vsq; in p̃sens: & nos et patres nri.
Hec autẽ dicetis vt habitare possitis
in terra iessen: quia detestãtur egyptii
omnes pastores ouium.

¶ C. S. Joseph patrem et frēs ad pharaonē introducit: dat eis terrā iessen: egyptii cibos petūt et pecora et terrā vendūt: quīta ps fructuū fit regis: isrl' abiurat ioseph de sua sepultura. Ca. xlvij.

A

Ngressus ergo ioseph nunciauit pharaoni dicēs. Pr meus et fratres: oues eorum et armēta et cūcta q̄ possident venerūt de terra chanaan: et ecce cōsistūt in terra iessen. Extremos quoq̧ fratrū suoꝝ quinq̧ viros statuit corā rege: quos ille interrogauit. Quid habetis operis. Rñderūt. Pastores ouium sumus serui tui: et nos et patres nr̄i ad peregrinandū in terrā tuā venimus: qm̄ nō est herba gregib⁹ seruoꝝ tuoꝝ: ingrauescē-

Als. + regione. te fame in terra + chanaā. Petimusq̧ vt esse nos iubeas seruos tuos in terra iessen. Dixit itaq̧ rex ad ioseph. Pr tuus et fratres tui venerūt ad te. Ter-

B ra egypti in conspectu tuo est: in opti-

Jessen est thebaida. mo loco fac habitare eos: et trade eis terrā iessen. Qđ si nosti in eis eē viros industrios: cōstitue illos magistros pecoꝝ meoꝝ. Post hec introduxit ioseph patrē suū ad regē: et statuit eū corā eo. Qui bñdicēs illi et interrogatus ab eo quot sunt dies annoꝝ vite tue. Rñdit. Dies peregrinatiōis vite mee cētū triginta annoꝝ sunt parui et mali: et nō puenerūt vsq̧ ad dies patrū meoꝝ q̄b⁹

C pegrinati sunt. Et bñdicto rege egressus est foras. Joseph vero prī et fratrib⁹ suis dedit possessionē i egypto i optimo terre loco ramesses vt pceperat pharao: et alebat eos oēsq̧ domū prīs sui pbens cibaria singulis. In toto eñ orbe panis deerat: et oppsserat fames terrā maxime egypti et chanaā. E quib⁹ oēs pecuniā cōgregauit p vēditiōe frumēti: et intulit eā in erariū regis. Cūq̧

Als. + emptoris. defecisset ēptorib⁹ + pciū: venit cūcta egypt⁹ ad ioseph: dicens. Da nobis pa-

D nes. Quare morimur corā te deficiēte pecunia. Quibus ille rñdit. Adducite pecora vr̄a: et dabo vobis p eis cibos si pciū nō habetis. Que cū adduxissent dedit eis alimēta p eq̄s et ouib⁹ et bobus et asinis: sustētauitq̧ eos illo ānno p cōmutatiōe pecoꝝ. Uenerūt q̄z āno

Als. + dñm nostrum. scđo et dixerūt ei. Nō celam⁹ dño nr̄o + q̄ deficiēte pecunia pecora simul defecerūt: nec clā te est q̄ absq̧ corpib⁹ et terra nihil habeamus. Cur ergo morimur te vidente. Et nos et terra nr̄a tui erim⁹. Eme nos in seruitutē regiā et prebe semina: ne pereūte cultore redigatur terra in solitudinē. Emit igitur ioseph omnē terrā egypti vēdētib⁹ singulis possessiōes suas pre magnitudine famis. Subiecitq̧ eā pharaoni: et cunctos populos ei⁹ a nouissimis terminis egypti vsq̧ ad extremos fines eius: preter terrā sacerdotum q̄ a rege tradita fuerat eis: quib⁹ et statuta cibaria ex horreis publicis prebebātur: et idcirco non sunt compulsi vendere possessiōes suas. Dixit ergo ioseph ad populos. En vt cernitis et vos et terrā vestrā pharao possidet: accipite semina et serite agros vt fruges habere possitis. Quintā partē regi dabitis: quatuor reliquas permitto vobis in semētem et in cibum familiis et liberis vestris. Qui responderūt. Salus nostra in manu tua est. Respiciat nos tantum dñs noster: et leti seruiem⁹ regi. Ex eo tēpore vsq̧ in presentē diē in vniuersa terra egypti regib⁹ quinta pars soluitur: et factum est quasi in legē absq̧ terra sacerdotali: q̄ libera ab hac cōditiōe fuit. Habitauit ergo israel in egypto: id est in terra iessen et possedit eā: auctusq̧ est et multiplicatus nimis: et vixit in ea decē et septē annis. Factiq̧ sunt oēs dies vite illius centumquadragintaseptē annoꝝ. Cūq̧ appropinquare cerneret diē mortis eius: vocauit filiū suum ioseph: et dixit ad eum. Si inueni gratiā in cōspectu tuo: pone manū tuā sub femore meo: et facies mihi miam et veritatē: vt nō sepelias me in egypto: sed dormiā cum patrib⁹ meis: et anferas me de terra hac: condasq̧ in sepulchro maiorū meorum +. Cui respōdit ioseph. Ego faciam quod iussisti. Et ille. Jura ergo inquit mihi. Quo iurante adorauit israel dominum conuersus ad lectuli caput.

¶ Capituli Summariū. Jacob egrotantem visitat ioseph: et secum suos filios ducit q̄bus iacob bñdicit: ephraim manasse preponit: ioseph partem extra fratres dat. Capitulum. xlviij.

Js itaq̧ transactis nunciatum est ioseph q̄ egrotaret pater suus. Qui assumptis duob⁹ filiis manasse et ephraim ire perrexit. Dixitumq̧ est seni. Ecce filius tuus Joseph venit ad te. Qui confortatus sedit in lectulo. Et ingresso ad se ioseph: ait.

Right margin notes: 23. q. 8. tributū. Si q̄uis. — E — De immu. eccle. nō mi nus. per ar chidia. — De censi. c. pen. lib. 6. 2. esdre. 8. — F — G — s. 24. a. — Als. + sup. est meorū. — A

Deus omnipotens apparuit mihi in
luza que est in terra chanaan: benedi-
xitqȝ mihi ⁊ ait. Ego te augebo ⁊ mul
tiplicabo: ⁊ faciã te in turbas populo
rũ. Daboqȝ tibi terrã hãc ⁊ semini tuo
post te i possessionẽ sempiternã. Duo
ergo filij tui qui nati sunt tibi in terra
egypti antequã huc venirem ad te mei
erunt ephraim ⁊ manasses: sicut rubẽ
et symeõ reputabunt mihi. Reliquos
aũt quos genueris post eos tui erunt ⁊
noĩe fratrum suorũ vocabũtur in pos
B sessionibus suis. Mihi enĩ quãdo ve-
niebã de mesopotamia mortua est ra-
chel in terra chanaan in ipso itinere.
Eratqȝ vernũ tẽpus. Et ingrediebar
ephratã: ⁊ sepeliui eã iuxta viã ephra
te q̃ alio noĩe appellatur bethleẽ. Ui-
dens aũt filios eius dixit ad eũ. Qui
sunt isti. Rñdit. Filij mei sũt quos do-
nauit mihi dñs in hoc loco. Adduc in
quit eos ad me ⁊ bñdicã illis. Oculi
enĩ israel caligauerãt pre nimia senec-
tute: ⁊ clare videre non poterat. Ap-
plicitosqȝ ad se deosculatus ⁊ circum-
plexus eos: dixit ad filiũ suũ. Nõ sum
fraudat⁹ aspectu tuo: insup ostẽdit mihi
de⁹ semẽ tuũ. Cũqȝ tulisset eos ioseph
de gremio patris adorauit pronus in
terrã: ⁊ posuit ephraim ad dexteram
suã: id est ad sinistrã israel: manassen
vo in sinistra sua ad dexterã scȝ pr̃is:
C applicuitqȝ ambos ad eũ. Qui exten-
23. di. c. ecclesiastica- dens manũ dextrã posuit super caput
rũ. in versi. ephraim iunioris fratris: sinistrã autẽ
scriptura. sup caput manasse q̃ maior natu erat
in glo. cõmutãs man⁹. Bñdixitqȝ iacob filijs
ioseph: ⁊ ait. Deus in cuius conspectu
ambulauerũt pr̃es mei abraã ⁊ isaac:
deus q̃ pascit me ab adolescentia mea
vsqȝ in p̃sentẽ diẽ: angelus q̃ eruit me
de cũctis malis bñdicat pueris istis et
inuocet̃ sup eos nomẽ meũ: noĩa q̃ȝ pa
trum meorũ abraam ⁊ isaac: ⁊ crescãt i
multitudinẽ super terrã. Uidẽs autẽ
ioseph q̃ posuisset pr̃ suus dexteram
manũ sup caput ephraim grauiter ac-
D cepit. Et apprehẽsam manũ pr̃is leua
re conatus est de capite ephraim ⁊ trãs
ferre sup caput manasse. Dixitqȝ ad pa
trem. Nõ ita cõuenit pr̃: q: hic est p̃mo
genitus. Pone dexterã tuã sup caput
eius. Qui renuẽs ait. Scio fili mi scio
et iste quidẽ erit in populos ⁊ multi-
cabitur: sed frater eius iunior maior
erit illo: ⁊ semẽ illius crescet in gẽtes.
Bñdixitqȝ eis in tpe illo dicens. In te
benedicetur israel atqȝ dicetur. Faciat
tibi de⁹ sicut ephraim ⁊ sicut manasse.
Cõstituitqȝ ephraim ãte manassen. Et
ait ad ioseph filiũ suũ. En ego morior
⁊ erit deus vobiscũ: reducetqȝ vos ad
terrã patrũ vestrorũ. Do tibi partem
vnã extra fratres tuos quã tuli de ma
nu amorrei in gladio ⁊ arcu meo.
¶ C. S. Israel filios bñdixit cuiusqȝ
defectus predicens ⁊ futura eorũ pro-
phetizans: sepulture locum declarat:
et moritur. Capitulum. xlix.

Ocauit autẽ iacob filios A
suos: ⁊ ait eis. Congrega-
mini vt annunciem q̃ ven-
tura sunt vobis in diebus
nouissimis. Congregami-
ni ⁊ audite filij iacob: au-
dite israel patrem vestrum. Ruben pri-
mogenitus meus. Tu fortitudo mea ⁊
principium doloris mei. Prior in do- 24. q. 4. cũ
nis: maior in imperio. Effusus es sicut igitur.
aqua. Non crescas: quia ascendisti cu-
bile patris tui: ⁊ maculasti stratũ ei⁹.
Symeon ⁊ leui fratres vasa iniquita
tis bellantia. In consilium eorum non
veniat anima mea: ⁊ in cetu illorũ non
sit gloria mea: quia in furore suo occi-
derunt virum: ⁊ in voluntate sua suffo
derunt murum. Maledictus furor eo- B
rum: quia pertinax: ⁊ indignatio eorũ:
quia dura. Diuidam eos in iacob: et
dispergam eos in israel. Iuda te lau-
dabunt fratres tui. Manus tue in cer
uicibus inimicorũ tuorũ adorabũt te
filij patris tui. Catulus leonis iuda.
Ad predam fili mi ascendisti: requies-
cẽs accubuisti vt leo ⁊ quasi leena: q̃s
suscitabit eum? Nõ auferetur sceptrũ
de iuda ⁊ dux de femore ✝ eius: donec al. ✝ femo
veniat qui mittẽdus est: ⁊ ipse erit ex- ribus.
pectatio gentiũ. Ligãs ad vineã pullũ
suum: ⁊ ad vitẽ o fili mi asinã suã. La-
uabit in vino stolã suã: et in sanguine
vue palliũ suũ. Pulchriores sunt ocu-
li eius vino: ⁊ dentes eius lacte candi- C
diores. Zabulon in littore maris habi-
tabit: ⁊ in statione nauiũ pertingẽs vsqȝ
ad sidonẽ. Isachar asinus fortis accu-
bãs inter terminos. Uidit requiem q̃
esset bona ⁊ terrã q̃ optima: ⁊ suppo-
suit humerũ suũ ad portãdũ: factusqȝ
est tributis seruiẽs. Dan iudicabit po-
pulũ suũ sicut ⁊ alia tribus i isrl. Fiat
dan coluber in via: cerastes in semita
mordẽs vngulas equi: vt cadat ascen-
sor eius retro. Salutare tuũ expectabo

bo dñe. Gad accinctus preliabit̃ ante
eũ: ꝛ ipse accinget̃ retrorsum. Aser pi
guis panis eius: ꝛ pbebit delitias re-
gibus. Neptalim seruus emissus: ꝛ dãs
eloqa pulchritudinis. Filius accrescẽs
ioseph: filius accrescẽs ꝛ decorus aspe-
ctu. Filie discurrerũt sup murũ: sꝫ ex-
asperauerũt eũ: ꝛ iurgati sunt: inuide-
rũtqꝫ illi habẽtes iacula. Sedit i for-
ti arcus eius: ꝛ dissoluta sunt vincula bra
chiorum ꝛ manuũ illius p manus potẽtis
iacob. Inde pastor egressus est lapis
isrl. Deus pris tui erit adiutor tuus: et
oĩpotens bñdicet tibi bñdictionibus
celi desup bñdictionibus abyssi iacẽtis
deorsum bñdictionibus vberũ ꝛ vulue.
B Bñdictiões pris tui ꝯfortate sunt bñ
dictionibus patrũ eius donec veniret de
Als ✝ cervice. siderũ collium eternorum. Fiãt i capite io
seph ꝛ in vertice ✝ nazarei inter fratres
suos. Bẽiamin lupus rapax mane co-
medet predã et vespe diuidet spolia.
Oẽs hi in tribubus isrl duodecim. Hec
locutus est eis pr suus bñdixitqꝫ singulis
bñdictionibus ꝓprijs: ꝛ pcepit eis di-
23.q.2.c.hebron. cẽs. Ego cõgregor ad ppl̃m meũ. Se-
De sepult. c.1. pelite me cũ pribus meis i spelũca du
plici q̃ in agro ephrõ ethei ꝯ mãbre in
G.c.25. terra chanaã: quã emit abraã cũ agro
ab ephron etheo in possessionẽ sepul-
chri. Ibi sepelierunt eũ ꝛ sarã vxorem
eius. Ibi sepultus est isaac cũ rebecca cõ
Als ✝ sepulta est sua. iuge sua ✝: ibi ꝛ lia cõdita iacet. Finis
tisqꝫ mãdatis q̃bus filios instruebat:
collegit pedes suos sup lectulũ: ꝛ obijt
appositusqꝫ est ad populum suum.

¶ C. S. Ioseph patrẽ sepelit i hebrõ:
fr̃es pre mortuo timẽtes veniam a io-
seph ĩpetrãt: d ossibus asportãdis. C. l.

B Quod cernens ioseph ruit su-
per faciẽ patris flens ꝛ deo-
sculãs eũ. Precepitqꝫ seruis
suis medicis: vt aromatibus
cõdirent patrẽ. Quibus iussa
13.q.2.cap. quia alij. explentibus transierunt quadraginta
dies. Iste quippe mos erat cadauerum
cõditorũ. Fleuitqꝫ eũ egyptus septua-
ginta diebus. Et expleto planctus tpe
locutus est ioseph ad familiã pharao-
G.47.g. nis. Si inueni gratiã in cõspectu vro
loquimini i auribus pharaonis: eo q
pater meus adiurauerit me dicẽs. En
morior in sepulchro meo qd fodi mihi
in terra chanaã sepelies me. Ascendã
B igit̃ et sepeliã patrẽ meũ ac reuertar.
Dixitqꝫ ei pharao. Ascẽde ꝛ sepeli pa
trem tuũ sicut adiuratus es. Quo ascẽ

dente ierunt cum eo oẽs senes domus
pharaõis: cũctiqꝫ maiores natu terre
egypti: domus ioseph cũ fratribus suis:
absqꝫ paruulis ꝛ gregibus absqꝫ armẽ
tis q dereliquerũt in terra iessen. Ha-
buit qꝫ in comitatu currus ꝛ eqtes: et
facta est turba nõ modica. Uenerũtqꝫ
ad areã acbad ✝ que sita est trãs iorda Als ✝ azad
nem vbi celebrãtes exequias planctu al ✝ aphad
magno atqꝫ vehemẽti impleuerũt se- als ✝ adad
ptẽ dies. Qd cũ vidissent habitatores 13.q.2.c. et
terre chanaã dixerũt. Plãctus magnus alij.
est iste egyptijs. Et idcirco vocatũ est
nomẽ loci illius plãctus egypti. Fece-
runt ergo filij iacob sicut preceperat
eis: ꝛ portãtes eũ in terrã chanaã se-
pelierunt eũ in spelũca duplici quam
emerat abraã cũ agro in possessionem
sepulchri ab ephrõ etheo cõtra faciem
mãbre. Reuersusqꝫ est ioseph i egyptũ C
cũ fratribus suis ꝛ oĩ comitatu sepul
to pre. Quo mortuo timentes fratres
eius: ꝛ mutuo colloquẽtes: ne forte me
mor sit iniurie quã passus est: ꝛ reddat
nobis oẽ malũ qd fecimus mãdauer̃t
ei dicẽtes. Pr tuus pcepit nobis anq̃
moreret̃ vt hec tibi verbis illius dice-
remus. Obsecro vt obliuiscaris scele-
ris fratrũ tuorum ꝛ peccati atqꝫ malitie
quã exercuerunt in te. Nos qꝫ oramus
vt seruo dei pri tuo dimittas iniq̃tatẽ
hãc. Quibus auditis fleuit ioseph: ve-
neruntqꝫ ad eũ fratres sui ꝛ ꝓni ado-
rantes in terrã dixerũt. Serui tui su-
mus. Quibus ille rñdit. Nolite timere. D
Num dei possum resistere ✝ voluntati. Als ✝ renuere.
Uos cogitastis de me malũ: sꝫ deus ver- G.45.b.
tit illud in bonũ vt exaltaret me sicut
in p̃ntiarum cernitis: ꝛ saluos faceret mul
tos ppl̃os. Nolite timere. Ego pascã
vos ꝛ paruulos vr̃os. Cõsolatusqꝫ est
eos ꝛ blãde ac leniter est locutus: ꝛ ha
bitauit i egypto cũ oĩ domo pris sui.
Uixitqꝫ cẽtũ decẽ annis: ꝛ vidit ephraĩ
filios vsqꝫ ad tertiã generationẽ. Filij
qꝫ machir filij manasse nati sunt in ge
nibus ioseph. Quibus trãsactis locu- 13.q.2.c. fo-
tus est fratribus suis. Post mortẽ meã ror. post.c.
deus visitabit vos: et ascẽdere vos fa- hebron.
ciet de terra ista ad terrã quã iurauit Exo.13.
abraã isaac ꝛ iacob. Cumqꝫ adiurasset 13.q.2.cap.
eos atqꝫ dixisset deus visitabit vos hebron.
asportate ossa mea vobiscum de loco
isto. Mortuus est expletis cẽtũdecem
vite sue annis et cõditus aromatibus
repositus est in loculo in egypto.

¶ Explicit Genesis.

¶ Incipit liber ellesmoth: id est Exodus.

¶ C.S. Nomina filiorum israel q̃ ingressi sunt egyptum: et eorũ multiplicatio. Quanto oppressi sunt ab egyptijs: tantomagis multiplicabantur obstetricum clementia. Capi. i.

A Gen. 46. d.

Ec sunt nomina filiorum israel qui ingressi sunt in egyptum cum iacob. Singuli cum domibus suis introierũt. Ruben: symeon: leui: iudas: isachar: zabulõ et beniamin: dan: et neptalim: gad: et aser. Erant igitur omnes anime eorũ que egresse sunt de femore iacob septuaginta. Joseph autem in egypto erat. Quo mortuo et vniuersis fratrib⁹ eius omniqꝫ cognatione sua: filij israel
B
creuerunt: et quasi germinantes multiplicati sunt ac roborati nimis impleuerunt terram. Surrexit interea rex nouus super egyptum: qui ignorabat io-
Act. 7. c.
seph. Et ait ad populum suũ. Ecce populus filiorum israel multus ⁊ fortior nobis est. Uenite sapienter opprimamus eũ ne forte multiplicetur: ⁊ si ingruerit cõtra nos bellũ addat̃ inimicis nostris: expugnatisqꝫ nobis egrediat̃ de terra. Preposuit itaqꝫ eis magistros operum vt affligerẽt eos oneribus. Edificauerũtqꝫ vrbes tabernaculorũ pharaoni phiton et ramesses ✝.
Als ✝ ramesses.
C
Quãtoqꝫ opprimebãt eos: tãtomagis multiplicabantur ⁊ crescebant. Oderantqꝫ filios israel egyptij ⁊ affligebãt illudentes eis inuidẽtes atqꝫ ad amaritudinem perducebant vitam eorum operib⁹ duris luti ⁊ lateris oĩqꝫ famulatu quo in terre operibus premebantur. Dixit aũt rex egypti obstetricibus hebreorũ: quarũ vna vocabatur sephora altera phua: precipiẽs eis. Quando obstetricabitis hebreas: ⁊ partus tp̃s aduenerit si masculus fuerit interficite illũ: si femina reseruate. Timuerũt autẽ obstetrices deum ⁊ non fecerunt iuxta preceptũ regis egypti: sed cõseruabãt mares. Quibus accersitis ad se rex ait. Quidnã est hoc qd̃ facere voluistis vt pueros seruaretis? Que responderunt. Non sunt hebree sicut egyptie mulieres. Ipse enim obstetricandi habent scientiam: ⁊ priusq̃ veniamus ad eas pariunt. Bene ergo fecit deus obstetricibus et creuit populus: confortatusqꝫ est nimis. Et quia timuerunt obstetrices deum edificauit illis domos. Precepit ergo pharao omni populo suo dicens. Quicquid masculini sexus natum fuerit in flumen proijcite: quicquid feminini reseruate.

Maia athlantis filia q̃ maio mẽsi nomẽ dedit flores.
Mercuri⁹ primus vir doctissim⁹ claret.
D
Mercuri⁹ trimegist⁹ egypti⁹ vir maximus ⁊ potentissimus claret.
Mercuri⁹ hermes ita lus modulantie nunc tor.

¶ C.S. Moyses nascitur: occultatur: in aquam proijcitur: a filia pharaõis adoptatur: percusso egyptio fugit ad terram madian: vbi sephoram ietro filiam vxorem duxit: mortuo egypti rege filij israel ad deum clamant qui liberauit eos. Capitulum. ij.

Gressus est post hec vir de domo leui: et accepit vxorem stirpis sue que concepit et peperit filium: ⁊ videns eũ elegantem abscondit tribus mensibus. Cũqꝫ iam celare non posset sumpsit fiscellã scirpeam: et liniuit eam bitumine ac pice posuitqꝫ intus infantulum ⁊ exposuit eũ in carecto ripe fluminis stante procul sorore eius: ⁊ considerante euẽtum rei. Ecce autem descendebat filia pharaonis vt lauaretur in flumine: ⁊ puelle eius gradiebantur per crepidinem aluei. Que cum vidisset fiscellam in papyrione misit vnam e famulabus suis: et allatam aperiens cernensqꝫ in ea paruulum vagientem: miserta eius ait. De infantibus hebreorum est hic. Cui soror pueri. Uis inquit: vt vadam et vocem tibi mulierem hebream que nutrire possit infantulum? Respõdit. Uade. Perrexit puella: ⁊ vocauit matrem suam. Ad quam locuta filia pharaonis. Accipe ait puerum istum ⁊ nutri mihi: ego dabo tibi mercedẽ tuam. Suscepit mulier ⁊ nutriuit puerum: adultumqꝫ tradidit filie pharaonis. Quẽ illa adoptauit in locũ filij: vocauitqꝫ nomẽ eius moyses dicens: q2 de aqua tuli eum. In diebus illis postq̃ creuerat moyses egressus ẽ ad fratres suos: viditqꝫ afflictionem eorum: ⁊ virum egyptium percutientem quẽdam de hebreis fratribus suis. Cumqꝫ circũspexisset huc atqꝫ illuc et nullũ adesse vidisset percussum egyptiũ abscondit sabulo. Et egressus die altero cõspexit duos hebreos rixãtes: dixitqꝫ ei q̃ faciebat iniuriã. Quare percutis proximũ tuũ? Qui rñdit. Quis cõstituit te principẽ ⁊ iudicẽ sup nos? Nũ occidere me tu

B
Act. 7. c.
Alia nimpha asie minori impera ⁊ nomẽ dedit.
B
De pe. di. 2. c. vt cognouerunt. §. apponit. i. pn. in glo.
Moyses q ex aqua [illegible]
Moyses homicida.
C
De conse. dist. 1. c. 1.

Act. 7. b. vis: sicut heri occidisti egyptium. Ti-
muit moyses ⁊ ait. Quomodo palā fa
ctum est verbū istud. Audiuit pharao
sermonē hunc: ⁊ q̄rebat occidere moy-
sen. Qui fugiēs de cōspectu eius mora
tus est in terra madiā: ⁊ sedit iuxta pu
teū. Erāt autē sacerdoti madiā septē
filie: que venerāt ad hauriendā aquā:
⁊ impletis canalibus adaquare cupie
bāt greges patris sui. Superuenere pa
stores ⁊ eiecerūt eas. Surrexitq̄ moy
Als + greges. ses ⁊ defensis puellis adaquauit oues +
earū. Que cū reuertissent ad ietro pa-
trem suū dixit ad eas. Cur velocius ve-
nistis solito? Rūderūt. Uir egyptius li
berauit nos de manu pastorū. Insuper
D et hausit aquā nobiscū: potumq̄ dedit
De pe. dist. ouibus. At ille. Ubi est inquit. Quare
2. ca. vt co dimisistis hominē. Uocate eū vt come
gnouerūt. dat panē. Jurauit ergo moyses ꝙ ha-
§. itē oppo bitaret cū eo. Accepitq̄ sephorā filiā
nit. in glo. eius vxorē que peperit ei filiū quē vo
j. 18. a. cauit gersan dicēs. Aduena fui i terra
Apollo del aliena. Alterum ꝗ̄o peperit quē voca
phicus phi uit eliezer dicēs. Deus em̄ patris mei
tonis inuē adiutor meus: et eripuit me de manu
tor claret. pharaonis. Post multū ꝗ̄o tp̄is mor-
Dyana vir tuus est rex egypti. Et ingemiscētes fi
go claret. lij israel ꝓpter opera vociferati sunt.
Esculapius Ascenditq̄ clamor eorū ad deū ab ope
medicus ribus: ⁊ audiuit gemitū eorū ac recor-
claret. datus est federis quod pepigerat cum
Pluto ⁊ ne abraam isaac et iacob. Et respexit do-
ptunus re minus filios israel ⁊ liberauit eos.
ges claret. ¶ C. S. Dominus moysi de rubo loq̄-
tur: ⁊ in egyptū mittit: ⁊ predixit po-
puli liberationem. Capitulum. iij.

A M-oyses autē pascebat oues
ietro soceri sui sacerdotis
madiā. Cūq̄ minasset gre
gem ad interiora deserti:
venit ad montē dei oreb.
De pe. di. 1. Apparuitq̄ ei dn̄s in flam-
c. sunt que. ma ignis de medio rubi: et videbat ꝙ
in fi. mini rubus arderet ⁊ nō cōbureretur. Dixit
sterium in gl. ergo moyses. Uadā ⁊ videbo visionem
hāc magnā quare non cōburat̄ rubus.
Cernens autē dn̄s ꝙ pergeret ad vi-
dēdum: vocauit eum de medio rubi et
ait. Moyses moyses. Qui rn̄dit. Ad
B sum. At ille. Ne appropies inquit huc.
Deu. 24. a. Solue calciamentū de pedibus tuis.
Jos. 5. d. Locus em̄ in quo stas terra sancta est.
Act. 7. d. Et ait. Ego sum deus patris tui: deus
De pe. di. 1. abraam: deus isaac: ⁊ deus iacob. Ab-
c. sunt qui. scondit moyses faciē suā: nō em̄ aude-

bat aspicere cōtra deum. Cui ait dn̄s.
Uidi afflictionē populi mei i egypto
et clamorē eius audiui ꝓpter duriciā
eorum qui presunt operibus: ⁊ sciens
dolorē eius descēdi vt liberē eū de ma
nibus egyptiorū: ⁊ educā de terra illa
in terrā bonam ⁊ spaciosam in terram
que fluit lacte ⁊ melle: ad loca chana-
nei ⁊ ethei ⁊ amorrei ⁊ pherezei ⁊ euei C
et iebusei. Clamor ergo filiorū israel
venit ad me: vidiq̄ afflictionē eorum
qua ab egyptijs opprimūtur. Sed veni
mittam te ad pharaonē vt educas po- Athenienses
pulum meū filios israel de egypto. Di regni prin-
xitq̄ moyses ad deū. Quis sum ego vt cipium.
vadam ad pharaonē ⁊ educam filios Dyrachium
israel d egypto? Qui dixit ei. Ego ero conditur.
tecum ⁊ hoc habebis signū ꝙ miserim Calcis eius
te. Cum eduxeris populū meū de egy- hoce insu-
pto immolabis deo super montē istū. le ciuitas
Ait moyses ad deū. Ecce ego vadā ad que nigro-
filios israel: ⁊ dicam eis. Deus patrum polis dicit
vestrorū misit me ad vos. Si dixerint conditur.
mihi ꝙ est nomē eius ꝗd dicā eis? Di- D
xit dn̄s ad moysen. Ego sum qui sum.
Ait. Sic dices filijs isrl̄. Qui est misit
me ad vos. Dixitq̄ iterū deus ad moy
sen. Hec dices filijs isrl̄. Dn̄s deus pa-
trum vestrorū deus abraā deus isaac ⁊
deus iacob misit me ad vos. Hoc nomē
mihi est in eternum: ⁊ hoc memoriale
meū in generatione ⁊ generationem.
Uade cōgrega seniores isrl̄ ⁊ dices ad
eos. Dn̄s deus patrū vestrorū apparuit
mihi: deus abraā ⁊ deus isaac ⁊ deus ia- E
cob dicēs. Uisitans visitaui vos: ⁊ vi-
di oīa que acciderūt vobis in egypto ⁊
dixi: vt educam vos de afflictione egy
pti i terrā chananei ⁊ ethei ⁊ amorrei
et pherezei ⁊ euei et iebusei: ad terrā
fluētē lacte ⁊ melle: ⁊ audiēt vocē tuā.
Ingredierisq̄ tu ⁊ seniores israel ad
regē egypti: ⁊ dices ad eū. Dn̄s deus he- F
breorū vocauit nos: ibimus viā trium
dierū in solitudinē: vt immolemus dn̄o
deo nr̄o. Sed ego scio ꝙ nō dimittet j. 8. g.
vos rex egypti: vt eatis nisi p manū va
lidam. Extendā em̄ manū meā ⁊ pcutiā
egyptū in cūctis mirabilibus meis: q̄
facturus sum i medio eorū. Post hec di
mittet vos: daboq̄ gratiā pplo huic
corā egyptijs. Et cū īgrediemini non G
exibitis vacui: sed postulabit mulier a j. 11. a. et j.
vicina sua ⁊ ab hospita sua vasa argē- 12. c.
tea ⁊ aurea ac vestes ponetisq̄ eas sup
filios ⁊ filias vr̄as: ⁊ spoliabitis egyptū.

La. S.

¶ C. S. Dat deus moysi tria signa: fo-
cium eloquētiorē se a deo petit: aaron
fratrē sociū hȝ: recedit moyses a ietro:
et vxor eius filiū suū circūcidit: ⁊ indi-
gnata moysen dimisit: aaron moysi oc-
currit: loquit̄ ad filios israel. Cap. iiij.

A Espondēs moyses ait. Nō
credent mihi neqȝ audient
vocē meā: sȝ dicēt nō appa
ruit tibi dn̄s. Dixit ergo
ad eū. Quid est qđ tenes in
Primuȝ si- manu tua. Rn̄dit. Uirga. Dixitqȝ dn̄s.
gnum. Proijce eam in terrā. Proiecit: ⁊ versa
De cōse. di. est in colubrum: ita vt fugeret moyses.
2. c. reuera. Dixitqȝ dn̄s. Extēde manū tuā ⁊ appre
De here. cū hende caudam eius. Extēdit ⁊ tenuit:
ex iniūcto. versaqȝ est in virgā. Ut credāt inqȝ ꝙ
apparuerit tibi dn̄s de⁹ patrū tuorū:
de⁹ abrahā de⁹ isaac: de⁹ iacob. Dixit
B qȝ dn̄s rursum. Mitte manū tuā in si-
Secūdum nū tuū. Quā cū misisset in sinū: ptulit
signum. leprosam instar niuis. Retrahe ait ma
num tuā in sinum tuū. Retraxit ⁊ ptu-
lit iteruȝ et erat similis carni relique.
Si nō crediderint inqȝ tibi: neqȝ au-
dierint sermonē signi prioris: credent
ūbo signi sequētis. Quod si nec duobus
Tertium quidē his signis crediderint: neqȝ audie-
signum. rint vocē tuā: sume aquā fluminis et
C effunde eā sup aridā: ⁊ quicquid hauseris
de fluuio: vertetur in sanguinem. Ait
moyses. Obsecro dn̄e nō sum eloquēs
ab heri ⁊ nudiustertius: ⁊ ex quo locut⁹
es ad seruū tuū: impeditioris ⁊ tardio
ris lingue sum. Dicit dn̄s ad eū. Quis fe
cit os hoīs? aut quis fabricat⁹ est mutū ⁊
surdū vidētē ⁊ cecū? Nōne ego? Perge
igit̄ ego ero i ore tuo: docebo qȝ te qđ
D loq̄ris. At ille. Obsecro dn̄e: inquit mitte
quē missurus es. Irat⁹ dn̄s in moysen
ait. Aarō frater tu⁹ leuites: scio ꝙ elo
quēs sit. Ecce ipse egredietur in occursū
tuū: vidēsqȝ te letabit̄ corde. Loquere
ad eū et pone verba mea in ore eius: et
ego ero in ore tuo ⁊ in ore illius: ⁊ ostē
dā vobis quid agere debeatis. Et ipse
loquetur p te ad populū ⁊ erit os tuū:
tu autē eris ei in his que ad deū perti-
E nent. Uirgā quoqȝ hāc sume in manu tua
in qua factur⁹ es signa. Abijt moyses ⁊
reuersus est ad ietro socerum suū. Di-
xitqȝ ei. Uadam et reuertar ad fratres
meos in egyptum: vt videā si adhuc vi-
uant. Cui ait ietro. Uade i pace. Dixit
ergo dn̄s ad moysen in madiā. Uade ⁊
Math. 2. b. reuertere in egyptū: mortui sunt enim
oēs qui querebāt animā tuam. Tulit
ergo moyses vxorē suā et filios suos: ⁊
imposuit eos sup asinū: reuersusqȝ est
in egyptū portans virgā dei in manu
sua. Dixitqȝ ei dn̄s reuertēti i egyptū.
Uide vt oīa ostēta que posui in manu
tua facias corā pharaone. Ego indura
bo cor eius et nō dimittet populū. Di- F
cesqȝ ad eū. Hec dicit dn̄s. Filius me⁹
primogenitus isrl̄. Dixi tibi. Dimitte
filiū meū vt seruiat mihi: ⁊ noluisti di-
mittere eū. Ecce ego interficiā filium
tuū primogenitū. Cūqȝ esset in itinere
i diuersorio: occurrit ei dn̄s ⁊ volebat
occidere eū. Tulit illico sephora acu-
tissimā petrā: ⁊ circūcidit preputium
filij sui. Tetigitqȝ pedes ei⁹ ⁊ ait. Spō
sus sanguinū tu mihi es. Et dimisit eū
postqȝ dixerat: spōsus sanguinū tu mi-
hi es ob circūcisionem. Dixitqȝ dn̄s ad
aarō. Uade in occursum moysi in deser
tum. Qui prexit obuiā ei in mōtē dei: G
⁊ osculatus est eū. Narrauitqȝ moyses
aaron oīa ūba dn̄i p quib⁹ miserāt eū: ⁊
signa q̄ mādauerat. Ueneruntqȝ simul
et cōgregauerunt cūctos seniores filios
isrl̄. Locutusqȝ est aarō oīa ūba q̄ dixe
rat dn̄s ad moysen: et fecit signa coram
pplo: ⁊ credidit ppls audieruntqȝ ꝙ visi
tasset dn̄s filios isrl̄: et ꝙ respexisset af
flictionē illorū: et proni adorauerunt.
¶ Ca. S. Moyses ⁊ aaron intrant ad
pharaonē: pharao iratus phibet pale-
as dari pplo: magis affligūtur: rogat
moyses dn̄m pro populo. Capi. v.

Ost hec ingressi sunt moy- H
ses ⁊ aaron: ⁊ dixerūt pha
raoni. Hec dicit dn̄s deus
isrl̄. Dimitte populū meū
vt sacrificet mihi in deser-
to. At ille respōdit. Quis
est dn̄s vt audiam vocē eius: et dimit-
tam israel? Nescio dn̄m et israel nō di-
mittam. Dixeruntqȝ. Deus hebreorum
vocauit nos vt eamus viā triū dierum
in solitudinē: et sacrificemus dn̄o deo
nr̄o: ne forte accidat nobis pestis aut
gladius. Ait ad eos rex egypti. Quare
moyses et Aaron sollicitatis populū
ab operibus suis? Ite ad onera vestra.
Dixitqȝ Pharao. Multus est popu-
lus terre. Uidetis ꝙ turba succreuerit
quātomagis si dederitis eis requiē ab
operibus? Precepit ergo in die illo p-
fectis operū et exactoribus populi di-
cēs. Nequaqȝ vltra dabitis paleas po- I
pulo ad cōficiēdos lateres sicut prius:
sed ipsi vadāt et colligant stipulas et

mensuras laterũ quã prius faciebãt imponetis super eos: nec minuetis quicq̃. Uacãt enĩ: et idcirco vociferant dicentes. Eamus et sacrificemus deo nr̃o. Opprimant operibus et expleãt ea: vt non acq̃escãt vbis mẽdacibus. Igit egressi prefecti operũ et exactores ad pplm
C dixerũt. Sic dicit pharao. Nõ do vobis paleas. Ite et colligite sicubi inuenire poteritis: nec minuetur quicq̃ de opere vestro. Dispersusq̃ est populus per omnẽ terram egypti ad colligẽdas paleas. Prefectiq̃ operũ instabãt dicentes. Cõplete opus vrm quotidie vt prius facere solebatis qñ dabant vobis palee. Flagellatiq̃ sunt q̃ preerãt opibus filiorũ isrl' ab exactoribus pharaõis dicẽtibus. Quare nõ implestis mẽsurã laterũ sicut prius: nec heri nec hodie. Uenerũtq̃ prepositi filiorũ isrl': et vociferati sũt ad pharaonẽ dicẽtes. Cur ita agis contra seruos tuos. Palee nõ dant nobis: et lateres silr imperãtur. En famuli tui flagellis cedimur: et iniuste agit cõtra populũ tuũ. Qui ait. Uacatis ocio: et idcirco dicitis. Eamus et sacrificemus dño. Ite ergo et operamini. Palee nõ da-
D buntur vobis: et reddetis cõsuetũ numerũ laterũ. Uidebãtq̃ se prepositi filiorũ isrl' in malo eo q̃ diceret eis. Non minuet quicq̃ de lateribus per singulos dies. Occurrerũtq̃ moysi et aaron q̃ stabant ex aduerso egredientes a pharaone: et dixerunt ad eos. Uideat dñs et iudicet: qm fetere fecistis odorem nostrũ corã pharaone et seruis eius: et prebuistis ei gladiũ vt occideret nos. Reuersusq̃ moyses ad dñm ait. Dñe cur afflixisti populum istũ? Quare misisti me. Ex eo enĩ quo ingressus sum ad pharaonem vt loquerer ex nomine tuo: afflixit populum tuum: et non liberasti eos.

¶ Ca. 6. Dñs pmittit q̃ eruet eos de manu egyptiorũ: pplus israel nõ audit: et narrãtur generatiões rubẽ: symeõ: leui: vsq̃ ad moysen et aaron: quorum pater et mater nominãtur. Capi. vi.

A Dixit dñs ad moysen. Nunc videbis que facturus sum pharaoni. Per manũ enim fortem dimittet eos: et in manu robusta eiciet illos de terra sua. Locutusq̃ est dominus ad moysen dicens. Ego dñs qui apparui abraã isaac et iacob in deo oĩpotẽte: et nomẽ meũ adonay nõ indicaui eis. Pepigiq̃ fedus cũ eis vt darẽ illis terrã chanaan: terrã peregrinationis eorũ in qua fuerũt aduene. Ego audiui gemitum filiorũ israel quo egyptij oppresserunt eos: et recordatus sum pacti mei. Ideo dic filijs israel: ego dñs q̃ educã B
vos de ergastulo egyptiorũ: et eruam de seruitute: ac redimã in brachio excelso et iudicijs magnis: et assumã vos mihi in populũ: et ero vester deus. Et scietis q̃ ego sum deus vester qui eduxerim vos de ergastulo egyptiorũ et induxerim vos in terrã sup quã leuaui manũ meã vt darẽ eã abraã isaac et iacob: daboq̃ illã possidendam vobis ego dñs. Narrauit ergo moyses oĩa filijs isrl': q̃ nõ acquieuerũt ei ppter angustiã spũs et opus durissimũ. Locutusq̃ est dñs ad moysen dicẽs. Ingredere et loquere ad pharaonẽ regẽ egypti vt dimittat filios isrl' de terra sua. Rñdit moyses corã dño. Ecce filij isrl' nõ audiũt me: et quõ audiet pharao: presertim cũ incircũcisus sim labijs. Locutusq̃ est dñs ad moysen et aaron: et dedit mãdatũ ad filios isrl' et ad pharaonẽ regẽ egypti vt C
educerẽt filios isrl' de terra egypti. Isti Gen. 46. b.
sunt principes domorũ per familias suas. Nu. 26. a.
Filij rubẽ primogeniti isrl': enoch et phallu esron et charmi. 1. Pa. 5. a.
Hec cognatiões rubẽ. Filij symeon iamuel et iamin et ahod et iachin: et sohar et saul filius chananitidis. 1. Pa. 23. a.
Hec pgenies symeõ. Et hec noĩa Nu. 26. g.
filiorũ leui per cognatiões suas gerson et caath: et merari. Anni aũt vite leui fuerunt cẽtũ trigintaseptẽ. Filij gerson lobeni et semei per cognationes suas. Filij caath amrã et isuar: et hebrõ et oziel. Anniq̃ vite caath cẽtũ triginta tres. Filij merari mooli et musi. Hec cognationes leui per familias suas. Accepit aũt amrã vxorẽ iochabeth patruelẽ suã q̃ peperit aaron et moysen et mariã. Fueruntq̃ anni vite amrã cẽtũ trigintaseptẽ. Filij quoq̃ isuar chore et napheg et zechri: filij quoq̃ oziel misael et elizaphã et sechri. Accepit aũt aaron vxorẽ elizabeth filiam aminadab sororẽ naason q̃ peperit ei nadab et abiu et eleazar et ithamar: filij quoq̃ chore aser et helcana D
et abiasab. Hee sunt cognationes chorítarũ. At vero eleazar filius aarõ accepit vxorẽ de filiabus phutiel: q̃ peperit ei phinees. Hi sunt principes familiarũ leuiticarũ per cognationes suas. Iste est aaron et moyses q̃bus precepit dñs vt educerent filios isrl' de terra egypti per turmas suas. Hi sunt qui loquũtur ad

pharaonē regē egypti: vt educāt filios
isrl̄ de egypto. Iste est moyses ⁊ aaron
in die q̄ locut⁹ ē dn̄s ad moysen in ter
ra egypti. Et locut⁹ est dn̄s ad moysen
dicēs. Ego dn̄s. Loq̄re ad pharaonē re
gē egypti oīa q̄ ego loquor tibi. Et ait
moyses coram dn̄o. En incircūcisus la
bijs sum. Quō audiet me pharao.

¶ C. S. Moyses de⁹ pharaonis cōsti-
tuitur: intrant ad pharaonem Moy-
ses et aarō: virga vertitur in colubrū:
aqua virga percutitur et fit sanguis.
Capitulum. vij.

A Dixit dn̄s ad moysen. Ecce
constitui te deū pharaonis
et aarō frater tuus erit pro
pheta tuus. Tu loq̄ris oīa
que mādo tibi ⁊ ille loquet̄
ad pharaonē vt dimittat filios israel
de terra sua. Sȝ ego indurabo cor ei⁹
et multiplicabo signa et ostēta mea in
terra egypti ⁊ nō audiet vos. Immit-
tāq̄ȝ manū meā sup egyptū: et educam
exercitū et populū meū filios israel de
terra egypti per iudicia maxima. Et
sciēt egyptij q̄z ego sum dn̄s q̄ extende
rim manū meam sup egyptū: et eduxe
rim filios israel de medio eorū. Fecit
B itaq̄ȝ moyses et aaron sicut preceperat
dn̄s: ita egerūt. Erat aūt moyses octo-
ginta annoꝝ ⁊ aaron octogintatrium
qn̄ locuti sunt ad pharaonem. Dixitq̄ȝ
dn̄s ad moysen ⁊ aaron. Cū dixerit vo
bis pharao ostendite signa: dices ad
aarō. Tolle virgā tuā et proijce eā co-
rā pharaone ac vertat̄ in colubrū. In-
2.Ti.3.b. gressi itaq̄ȝ moyses ⁊ aaron ad pharao
nem fecerūt sicut preceperat dn̄s. Tu-
litq̄ȝ aaron virgā corā pharaone ⁊ ser
uis ei⁹ q̄ versa est in colubrū. Uocauit
aūt pharao sapientes et maleficos: et
fecerūt etiā ipsi per incantatiōes egy-
ptias et arcana quedam silr̄. Proiece-
C runtq̄ȝ singuli virgas suas: que verse
sunt in dracones. Sed deuorauit vir-
ga aaron virgas eorū. Induratūq̄ȝ est
cor pharaonis et nō audiuit eos sicut
p̄ceperat dn̄s. Dixit autē dn̄s ad moy-
sen. Ingrauatū est cor pharaonis et nō
vult dimittere pplm̄. Uade ad eū ma-
ne. Ecce egredict̄ ad aquas. Et stabis
in occursum eius super ripam flumi-
j.8.a. nis: et virgā q̄ conuersa est in draconē
tolles in manu tua: dicesq̄ȝ ad eū. Dn̄s
de⁹ hebreoꝝ misit me ad te dicens. Di-
mitte populū meum vt sacrificet mihi
in deserto: et vsq̄ȝ ad p̄sens audire no-
luisti. Hec igit̄ dicit dn̄s. In hoc scies
q̄d sim dn̄s. Ecce pcutiā virga q̄ in ma
nu mea est aquā fluminis: et vertet̄ in
sanguinē. Pisces quoq̄ȝ q̄ sunt in flu-
uio morient̄ et cōputrescēt aq̄ et affli-
gent̄ egyptij bibētes aquam fluminis.
Dixit q̄ȝ dn̄s ad moysen. Dic ad aarō.
Tolle virgā tuā et extēde manū tuam
sup aquas egypti: et sup fluuios eoꝝ: et
riuos ac paludes et oēs lacus aquarū
vt vertant̄ in sanguinē: et sit cruor in
omni terra egypti: tā in ligneis vasis:
q̄ȝ in saxeis. Feceruntq̄ȝ moyses ⁊ aaron D
sicut p̄ceperat dn̄s. Et eleuās virgam Prima pla
pcussit aquā fluminis corā pharaone ga egypti.
et seruis ei⁹ q̄ versa est in sanguinē: et De cōse. di.
pisces q̄ erant in flumine mortui sunt. 2.c.Veuera.
Cōputruitq̄ȝ fluuius et non poterant
egyptij bibere aquam fluminis: et fuit
sanguis i tota terra egypti. Feceruntq̄ȝ
silr̄ malefici egyptioꝝ incantatiōibus
suis. Et induratū est cor pharaōis: nec
audiuit eos sicut p̄ceperat dn̄s. Auer-
titq̄ȝ se: et ingressus est domū suā: nec
apposuit cor etiā hac vice. Foderūt au
tem oēs egyptij per circuitū fluminis
aquā vt biberēt. Nō eñ poterāt bibere
aquā fluminis. Impletiq̄ȝ sunt septem
dies: postq̄ȝ percussit dn̄s fluuium.

¶ C. S. Pharao pplm̄ dimittere pro-
mittēs: ⁊ nō faciēs pcutit̄ egypt⁹ ranis:
cynifes: ⁊ musca grauissima: pharao sa-
crificare pplo isrl̄ pmittit. Cap. viij.

Dixitq̄ȝ dominus ad moysen. A
Ingredere ad pharaonem: ⁊
dices ad eum. Hec dicit do-
minus. Dimitte pplm̄ meū
vt sacrificet mihi. Si autē
nolueris dimittere: ecce ego percutiā
oēs terminos tuos ranis: et ebulliet
fluui⁹ ranas q̄ ascēdēt ⁊ ingredient̄ do
mū tuā: ⁊ cubiculū lectuli tui: ⁊ super
stratū tuū: ⁊ in domos seruoꝝ tuoꝝ: et
in pplm̄ tuū: ⁊ in furnos tuos: et in re-
liquias ciboꝝ tuoꝝ: et ad te ⁊ ad pplm̄
tuū: ⁊ ad oēs seruos tuos: intrabūt ra-
ne. Dixitq̄ȝ dn̄s ad moysen. Dic ad aa-
ron. Extēde manū tuam super fluuios B
ac sup riuos et paludes: et educ ranas
super terrā egypti. Extēdit aaron ma
num sup aquas egypti: et ascenderunt Scd̄a pla-
rane: operueruntq̄ȝ terrā egypti. Fece- ga egypti.
runt autē et malefici per incātationes 27.dis.c. le
suas silr̄: eduxeruntq̄ȝ ranas sup terrā gimus. §. B
egypti. Uocauit aūt pharao moysen et etiam.
aaron: ⁊ dixit eis. Orate dn̄m vt aufe-
rat ranas a me ⁊ a pplo meo: ⁊ dimittā

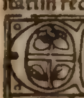
C populū vt sacrificet dn̄o. Dixitq̧ moy
ses ad pharaonem. Constitue mihi qn̄
deprecer p te ꝛ p seruis tuis ꝛ pro po
pulo tuo: vt abigant rane ꝛ a te ꝛ a do
mo tua ꝛ a seruis tuis ꝛ a pplo tuo: et
tm̄ in flumine remaneant. Qui respon
dit. Cras. At ille iuxta: inquit: verbū
tuū faciam vt scias quoniā non est si
cut dominus deus noster: ꝛ recedent ra
ne a te ꝛ a domo tua: et a seruis tuis et
a pplo tuo: ꝛ tantum in flumine rema
nebūt. Egressiq̧ sunt moyses et aaron
a pharaone: ꝛ clamauit moyses ad do
minū pro spōsione ranarum quam cō
dixerat pharaōi. Fecitq̧ dn̄s iuxta ver
bum moysi: et mortue sunt rane de do
D mibus: ꝛ de villis: ꝛ de agris. Cōgrega
uerūtq̧ eas in immensos aggeres ꝛ cō
putruit terra. Uidens autem pharao
quod data esset requies ingrauauit cor
suum: et non audiuit eos sicut precepe
rat dominus. Dixitq̧ dominus ad moy
sen. Loquere ad aaron. Extende virgā
tuam ꝛ percute puluerem terre: et sint
cynifes in vniuersa terra egypti. Fece
rūtq̧ ita. Et extendit aaron manū vir
gam tenens: percussitq̧ puluerem ter
re: et facti sunt cinifes in hominibus
et iumentis. Omnis puluis terre ver
sus est in cynifes per totam terrā egy
Tertia plaga. pti. Feceruntq̧ similiter malefici in
cātatiōibus suis vt educerēt cynifes
B.i.f. et non potuerunt. Erantq̧ cynifes tā
E in hominibus q̄ in iumentis. Et dixe
runt malefici ad pharaonem. Digitus
dei est hic. Induratūq̧ est cor pharao
nis et non audiuit eos sicut precepe
rat dn̄s. Dixit quoq̧ dominus ad moy
sen. Cōsurge diluculo ꝛ sta coram pha
raone. Egredietur eñ ad aquas. Et di
f.9.c. ces ad eū. Hec dicit dominus. Dimitte
populū meum vt sacrificet mihi: q̧ si
nō dimiseris eum: ecce ego immittam
in te ꝛ in seruos tuos ꝛ in populū tuū
et in domos tuas omne genus musca
rū: ꝛ implebuntur omnes domus egy
ptiorꝝ muscis diuersi generis: ꝛ vniuer
F sa terra i qua fuerint. Faciāq̧ mirabi
lē in die illa terrā gessen in qua pplus
meus est: vt non sint ibi musce vt scias
qm̄ ego dn̄s in medio terre: ponāq̧ di
uisionē inter populū meū ꝛ populum
tuū. Cras erit signum istud: fecitq̧ do
Quarta plaga. minus ita. Et venit musca grauissima
in domos pharaonis ꝛ seruorꝝ eius: ꝛ in
omnē terrā egypti: corruptaq̧ est ter
ra ab huiuscemodi muscis. Uocauitq̧
pharao moysen ꝛ aarō ꝛ ait eis. Ite et
sacrificate deo vestro in terra hac. Et
ait moyses. Non potest ita fieri. Abo
minatiōes enim egyptiorum immola
bimus dn̄o deo nr̄o. Qđ si mactaueri B
mus ea q̄ colūt egyptij corā eis lapidi B.4.f.
bus nos obruēt. Uiā triū dierꝝ pgem
in solitudinē ꝛ sacrificabim dn̄o deo
nostro sicut pcepit nobis. Dixitq̧ pha
rao. Ego dimittā vos vt sacrificetis do
mino deo vestro in deserto: verūtñ lon
gius ne abeatis. Rogate pro me. Et ait
moyses. Egressus a te orabo dn̄m vt re
cedat musca a pharaōe et a seruis suis
et a populo eius cras. Uerūtñ noli vl
tra fallere: vt nō dimittas pplm sacri
ficare dn̄o. Egressusq̧ moyses a pha
raone orauit dominū q̄ fecit iuxta ver
bū illius: ꝛ abstulit muscas a pharaōe
et a seruis suis ꝛ a pplo eius. Nō sup
fuit nec vna quidē. Et ingrauatum est
cor pharaonis: ita vt nec hac quidē vi
ce dimitteret populum.

¶ C. IX. Mors pecudum: vesice turgē
tes: tonitrua ꝛ grando: pharao pmit
tit dimittere populū: moyses orat do
minū: ꝛ tonitrua ꝛ grādo cessant: pha
rao igrauat pplm nō dimittit. Ca. ix.

Ixit autē dn̄s ad moysen. B
Ingredere ad pharaonem
et loquere ad eū. Hec dicit
dn̄s deus hebreorū. Dimit
te populum meum vt sacri
ficet mihi. Qđ si adhuc renuis et reti
nes eos ecce manus mea erit sup agros
tuos: ꝛ super equos et asinos et came
los ꝛ oues ꝛ boues pestis valde grauis.
Et faciet dominus mirabile inter pos
sessiōes israel ꝛ possessiones egyptiorꝝ
vt nihil oīno pereat ex his que perti
nēt ad filios israel. Cōstituitq̧ dn̄s tē
pus dicēs. Cras faciet dn̄s verbū istud
in terra. Fecit ergo dn̄s verbum hoc al
tera die: mortuaq̧ sunt oīa animantia B
egyptiorꝝ. De aīalibus vero filiorū isrl̄ Quinta plaga.
nihil oīno perijt. Et misit pharao ad
vidēdū: nec erat quicq̄ mortuū de his
q̄ possidebat israel. Ingrauatumq̧ est
cor pharaonis ꝛ non dimisit pplm. Et
dixit dn̄s ad moysen ꝛ aaron. Tollite
plenas manus cineris de camino ꝛ spgat
illū moyses in celū corā pharaōe: sitq̧
puluis super oēm terrā egypti. Erunt
eñ in hoībus ꝛ iumentis vlcera ꝛ vesi
ce turgentes in vniuersa terra egypti.
Tulerūtq̧ cinerē de camino ꝛ steterūt
corā pharaōe: ꝛ sparsit illū moyses in

Sexta pla- celū. Factaq; sunt vlcera vesicarū tur-
ga. gētiū ī hoīb⁹ ꝛ iumētī: nec poterāt ma
lefici stare corā moyse: ꝓpter vlcera q̄
C in illis erāt: ꝛ in oī terra egypti. Indu
rauitq; dn̄s cor pharaōis ꝛ nō audiuit
eos: sicut locut⁹ est dn̄s ad moysen. Di-
xitq; dn̄s ad moysen. Mane ɔsurge et
s.8.c. sta corā pharaōe ꝛ dices ad eū. Hec di
cit dn̄s de⁹ hebreoꝝ. Dimitte ppl'm meū
vt sacrificet mihi: q2 in hac vice mittā
oēs plagas meas sup cor tuū ꝛ sup ser-
uos tuos ꝛ sup ppl'm tuū: vt scias q̄ nō
sit similis mei in omni terra. Nunc em̄ ex-
tendens manū ꝑcutiā te ꝛ ppl'm tuum
D peste: peribisq; de terra. Idcirco autē
Rom.9.b. posui te vt ostendā in te fortitudinem
meam: ꝛ narret nomē meū in oī terra.
Adhuc retines ppl'm meū: ꝛ nō vis eū
dimittere. En pluā cras hac ipsa hora
grādinē multam nimis qualis nō fuit
in egypto a die qua fundata est vsq; in
presens tēpus. Mitte ergo iam nūc et
congrega iumenta tua: ꝛ omnia que ha
bes in agro. Homines enim et iumēta
et vniuersa que inuēta fuerīt foris nec
cōgregata de agris: ceciderītq; sup ea
E grando morientur. Qui timuit verbum
dn̄i de seruis pharaonis fecit cōfugere
seruos suos: ꝛ iumēta in domos: q̄ aūt
neglexit sermonē dn̄i: dimisit seruos
Septima suos ꝛ iumēta in agris. Et dixit domi
plaga. nus ad moysen. Extēde manū tuam in
celum vt fiat grando in vniuersa terra
egypti sup homines ꝛ super iumēta et
sup oēm herbā agri ī terra egypti. Ex-
tēditq; moyses virgā in celū: ꝛ dn̄s de-
dit tonitrua ꝛ grādinē: ac discurrētia
F fulgura sup terrā. Pluitq; dn̄s grandi
nem sup terrā egypti et grādo ꝛ ignis
mixta pariter ferebāt. Tanteq; fuit ma
gnitudinis q̄ta ante nūq̄ apparuit in
vniuersa terra egypti: ex q̄ gēs illa cō-
dita est. Et ꝑcussit grando in omni ter
1.q.1.c.eccle- ra egypti cuncta q̄ fuerunt in agris: ab
sia. §. item homine vsq; ad iumentū. Cunctā her-
pecō egy- bam agri percussit grando: ꝛ omne li-
ptiorum. gnum regiōis confregit. Tantū in ter-
ra gessen: vbi erāt filij israel: grādo nō
cecidit: misitq; pharao ꝛ vocauit moy
sen et aarō: dicēs ad eos. Peccaui etiā
nūc. Dn̄s iustus ꝛ ego ꝛ populus meus
impij. Orate dn̄m vt desinat tonitrua dei
et grādo vt dimittā vos ꝛ nequaq̄ hic
G vltra maneatis. Ait moyses. Cū egres
sus fuero de vrbe: extēdā palmas meas
ad dn̄m et cessabūt tonitrua: ꝛ grando
nō erit vt scias: quia domini est terra.
Noui aūt quod tu ꝛ serui tui necdū ti-
meatis dn̄m deū. Linū ergo ꝛ hordeū
lesum est: eo q̄ hordeū esset virēs ꝛ li-
nū iā folliculos germinaret: triticū aūt
et far non sunt lesa: q2 serotina erant.
Egressusq; moyses a pharaōe et vrbe:
tetēdit man⁹ ad dn̄m: ꝛ cessauerūt toni
trua: ꝛ grādo: nec vltra stillauit pluuia
sup terrā. Uidēs aūt pharao q̄ cessas-
set pluuia et grando et tonitrua auxit
pctm̄: et ingrauatū est cor ei⁹ et seruorū
illi⁹: ꝛ īduratū nimis nec dimisit filios
isrl' sicut p̄ceperat dn̄s ꝑ manū moysi.
¶ Ca. X. Uenit locusta: pharao filiis
israel sacrificare cōcedit: sed reuocat:
veniunt tenebre: iterum permittit: et
statim recusat. Capitulum. x.

T dixit dn̄s ad moysen. B
Ingredere ad pharaonem.
Ego em̄ induraui cor eius
et seruorū illius: vt faciā si-
gna mea hec ī eo: et narres
in auribus filij tui ꝛ nepotū tuoꝝ: quo
tiens ɔtriuerim egyptios: ꝛ signa mea
fecerim in eis: ꝛ sciatis q2 ego dn̄s de⁹. s.7.c.8.a.
Introierunt ergo moyses et aaron ad z.9.a.
pharaonē: ꝛ dixerunt ei. Hec dicit dn̄s
de⁹ hebreoꝝ. Usq; quo nō vis subijci mi
hi. Dimitte ppl'm meū vt sacrificet mi
hi. Si aūt resistis et non vis dimittere
eū: ecce ego inducā cras locustā ī fines
tuos q̄ operiet supficiē terre: ne q̄cq̄
ei⁹ appareat: sed comedat q̄d residuū
fuit grādini. Corrodet em̄ oīa ligna q̄ D
germināt in agris: ꝛ implebit domos
tuas et seruoꝝ tuoꝝ: et oīm egyptioꝝ:
quantā nō viderūt patres tui ꝛ aui ex
quo orti sunt sup terrā vsq; in p̄sentē
diem. Auertitq; se ꝛ egressus est a pha
raone. Dixerūt aūt serui pharaōis ad
eū. Usq; quo patiemur hoc scādalū. Di
mitte hoīes vt sacrificēt dn̄o deo suo.
Nōne vides q̄ perierit egyptus. Reuo
cauerūtq; moysen ꝛ aaron ad pharao-
nē: q̄ dixit eis. Ite sacrificate dn̄o deo
vr̄o. Quinā sunt q̄ ituri sunt? Ait moy E
ses: cū paruulis nr̄is et senioribus ꝑge-
mus cū filijs ꝛ filiab⁹: cū ouib⁹ ꝛ armē
tis. Est em̄ solēnitas dn̄i dei nr̄i. Et rn̄
dit pharao. Sic dn̄s sit vobiscū. Quō
ego dimittā vos et paruulos vr̄os: cui
dubiū est q̄ pessime cogitetis? Nō fiat
ita: sed ite tm̄ viri et sacrificate dn̄o.
Hoc enim et ipsi petistis. Statimq; eie
cti sunt de ɔspectu pharaōis. Dixit au
tem dn̄s ad moysen. Extende manum Apoc.7.a.
tuā sup terrā egypti ad locustā vt de-

scēdat super eā: et deuoret oēm herbā
Octaua plaga. q̄ residua fuerit grandini. Et extendit
moyses virgā sup terrā egypti: ⁊ dñs in
duxit vētū vrētē tota die illa: ⁊ nocte.
Et mane facto vētus vrens leuauit lo
D custas. Que ascēderunt sup vniuersam
terrā egypti ⁊ sederūt in cūctis finib⁹
egyptiorū innumerabiles: quales ante
illud tempus non fuerunt: nec postea
future sunt. Operueruntq̄ vniuersam
superficiem terre vastātes omnia. De
uorata est igitur herba terre: ⁊ quicq̄d
pomoꝝ in arborib⁹ fuit q̄ grādo dimi
serat. Nihil quoq̄ oīno virens relictū
est in lignis et in herbis terre in cūcta
egypto. Quamobrē festinus pharao vo
E cauit moysen ⁊ aarō: ⁊ dixit eis. Pecca
ui in dñm deum vestrum et in vos. Sz
nunc dimittite pctm̄ mihi etiā hac vi
ce: ⁊ rogate dñm deū vestrū vt auferat
a me mortē istā. Egressusq̄ est moyses
de cōspectu pharaonis: ⁊ orauit dñm.
Qui flare fecit ventum ab occidēte ve
hementissimum: ⁊ arreptam locustam
proiecit in mare rubrum. Non remāsit
nec vna quidem in cunctis finib⁹ egy
pti. Et indurauit domin⁹ cor pharao
nis: nec dimisit filios israel. Dixit aūt
F dñs ad moysen. Extēde manum tuam
Nona plaga. in celum ⁊ sint tenebre super terrā egy
pti tam dense vt palpari queāt. Exten
Sap. 17. a. ditq̄ moyses manum in celum. Et fa
& 8. a. cte sunt tenebre horribiles in vniuer
sa terra egypti. Tribus diebus nemo
vidit fratrē suum: nec mouit se de loco
in quo erat. Ubicunq̄ aūt habitabant
filij israel: lux erat. Uocauitq̄ pharao
moysen ⁊ aarō ⁊ dixit eis. Ite sacrifica
te dño. Oues tm̄ vestre ⁊ armēta rema
neāt: paruuli vestri eāt vobiscum. Ait
moyses. Hostias quoq̄ et holocausta
dabis nobis q̄ offeramus dño deo nr̄o.
G Cuncti greges pergent nobiscum: non
remanebit ex eis vngula q̄ necessaria
sunt in cultū dñi dei nostri: presertim
cum ignoremus q̄d debeat immolari
donec ad ipsuz locū perueniamus. In
durauit autē dñs cor pharaonis et no
luit dimittere eos. Dixitq̄ pharao ad
moysen. Recede a me ⁊ caue ne vltra vi
deas faciem meā: quocunq̄ die appa
rueris mihi morieris. Respondit moy
ses. Ita fiat vt locutus es. Non videbo
vltra faciem tuam.

¶ C. S. Deus moysi predixit decimaz plagā: et vt populus israel ab egyptijs accommodet vasa. Capitulum. xi.

T dixit dñs ad moysē. Ad A
huc vna plaga tangā pha a. 3. & c. 7. i.
raonē ⁊ egyptū: ⁊ post hec 12. c.
dimittet vos: et exire cōpel
let. Dices ergo oī plebi vt
postulet vir ab amico suo
et mulier a vicina sua vasa argētea et
aurea ⁊ vestē. Dabit aūt dñs gratiā po
pulo suo corā egyptijs. Fuitq̄ moyses Eccli. 45. a
vir magn⁹ valde in terra egypti corā
seruis pharaonis ⁊ oī populo. Et ait.
Hec dicit dñs. Media nocte īgrediar B
egyptum: et morief omne primogeni
tum in terra egyptioꝝ a primogenito
pharaonis q̄ sedet in solio ei⁹ vsq̄ ad
primogenituz ancille q̄ est ad molā: et
oīa primogenita iumētoꝝ. Eritq̄ cla
mor magnus in vniuersa terra egypti
qualis nec ante fuit nec postea futur⁹
est. Apud oēs aūt filios israel non mu C
tiet canis ab hoīe vsq̄ ad pec⁹: vt scia
tis quanto miraculo diuidat dñs egy
ptios ⁊ israel. Descēdētq̄ oēs serui tui
isti ad me: ⁊ adorabūt me dicētes. Egre
dere tu ⁊ oīs pplūs q̄ subiectus est tibi.
Post hec egrediemur. Et exiuit a pha D
raone iratus nimis. Dixit autē dñs ad
moysen. Nō audiet vos pharao vt mul
ta signa fiant in terra egypti. Moyses
aūt et aarō fecerūt oīa signa ⁊ ostēta q̄
scripta sunt coram pharaone: et indu
rauit dñs cor pharaonis: nec dimisit fi
lios israel de terra sua.

¶ C. S. De esu agni paschalis: precepto de sanguine sup postes: de azymis panib⁹: de occisiōe primogenitoꝝ: de spoliatione egyptioꝝ: de exitu ex egypto: de religione phase. Capitulum. xij.

Ixit quoq̄ dñs ad moysen A
et aarō ī terra egypti. Mē
sis iste vobis principiū mē
siū primus erit in mēsibus
anni. Loquimini ad vniuer
sum cetū filioꝝ israel: et dicite eis. De
cima die mēsis huius tollat vnusquis
q̄ agnum per familias ⁊ domos suas.
Sin aūt minor est numerus vt sufficee
re possit ad vescendū agnum: assumet
vicinū suū q̄ iūct⁹ est domui ei⁹ iuxta
numerū aīarū q̄ sufficere pñt ad esum
agni. Erit aūt agn⁹ absq̄ macula ma
scul⁹ anniculꝰ. Iuxta quē ritū tolletis De asc. di.
⁊ hedū: ⁊ seruabit eū vsq̄ ad q̄rtādeci 2. ca. q̄d sit
mā diē mēsis huius. Immolabitq̄ eū sanguis.
vniuersa multitudo filioꝝ israel adve B
sperā: ⁊ sumēt de sanguine ei⁹ ac ponēt
sup vtrūq̄ postē: ⁊ in superliminaribus

domoꝝ in qb⁹ comedēt illū. Et edent
carnes nocte illa assas igni: et azymos
panes cū lactucis agrestib⁹. Nō come-
detis ex eo crudū qd: nec coctū aq̄: sed
assum tm̄ igni. Caput cū pedib⁹ eius ⁊
intestinis vorabitis: nec remanebit q̄cq̄
ex eo vsq̄ mane. Si qd residuū fuerit:
igne cōburetis. Sic aūt comedetis illū.
C Renes vr̄os accīgetis ⁊ calciamēta ha
bebitis in pedib⁹: tenētes baculum in
manib⁹: ⁊ comedetis festināter. Est ēi
phase. i. trāsit⁹ dn̄i. Et trāsibo ꝑ terrā
egypti nocte illa: ꝑcutiāq̄ oē ꝑmoge-
nitū in terra egypti ab hoīe vsq̄ ad pe
Heb. 5. c. cus: ⁊ in cūctis dijs egypti faciā indi-
cia: ego dn̄s. Erit aūt sanguis vobis in
signū in edib⁹ ī qb⁹ eritis: ⁊ videbo san
guinē ⁊ trāsibo vos: nec erit vobis pla
ga disperdēs qn̄ ꝑcussero terrā egypti
E Hēbitis aūt hūc diē ī monimētū: ⁊ cele
brabitis eū solēnē dn̄o ī gn̄atiōib⁹ vr̄is
cultu sēpiterno. Septē diebus azyma
comedetis. In die ꝑmo nō erit fermēta-
tū ī domib⁹ vr̄is. Quicūq̄ comederit
fermētatū ꝑibit aīa illa de isrl̄ a ꝑmo
die vsq̄ ad diē septimū. Dies prīa erit
F sancta atq̄ solēnis: ⁊ dies septīa eadē
festiuitate venerabilis. Nihil opis fa-
Leui. 23. a. cietis in eis: excepti his q̄ ad vescendū
Nu. 28. c. ꝑtinēt: ⁊ obseruabitis azyma. In eadē
ēm ipa die educā exercitū vr̄m de terra
egypti: ⁊ custodietis diē istū ī gn̄atiōes
vr̄as ritu ꝑpetuo. Primo mēse q̄rtadecī
ma die mēsis ad vespā comedetis azyma
vsq̄ ad diē vicesimāꝑmā eiusdē mēsis
ad vesperā. Septē dieb⁹ fermētatum
nō inuenieṫ in domib⁹ vr̄is. Qui come-
derit fermētatū: ꝑibit aīa eius de cetu
isrl̄ tā de aduenis q̄ de īdigenis terre.
D Oē fermētatū nō comedetis. In cūctis
habitaculis vr̄is edetis azyma. Uoca-
uit aūt moyses oēs seniores filioꝝ isrl̄:
et dixit ad eos. Ite tollētes aīal per fa
milias vr̄as: et īmolate phase. Fascicu
lūq̄ hysopi tingite in sanguine qui est
in limine: ⁊ aspgite ex eo supliminare
et vtrūq̄ postē. Nullus vr̄m egrediaṫ
ostiū domus sue vsq̄ mane. Transibit
ēm dn̄s percutiēs egyptios. Cūq̄ vide
rit sanguinē in supliminari et in vtro
q̄ poste: transcēdet ostiū domus: et nō
sinet ꝑcussorē ingredi domos vestras ⁊
ledere. Custodi verbū istud legitimum
tibi ⁊ filijs tuis vsq̄ in eternū. Cumq̄
introieritis terrā quā dn̄s de⁹ datur⁹
est vobis: vt pollicitus est obseruabitis
cerimonias istas. Et cū dixerint vobis

filij vr̄i q̄ est ista religio? Dicetis eis. Ui-
ctima trāsit⁹ dn̄i est: qn̄ trāsiuit super
domos filioꝝ isrl̄ in egypto ꝑcutiens
egyptios ⁊ domos nr̄as liberās. Incur
natusq̄ ppl̄s adorauit. Egressi filij isrl̄ Sap. 18. b.
feceṙt sicut p̄ceperat dn̄s moysi ⁊ aarō.
Factū est aūt ī noctis medio ꝑcussit dn̄s
oē ꝑmogenitū in terra egypti a ꝑmo-
genito pharaōis q̄ in solio ei⁹ sedebat E
vsq̄ ad primogenitū captiue q̄ erat ī car
cere: ⁊ oē ꝑmogenitū iumētoꝝ. Surre
xitq̄ pharao nocte ⁊ oēs serui ei⁹ cūcta-
q̄ egypt⁹ ⁊ ort⁹ est clamor magnus in
egypto. Neq̄ ēm erat dom⁹ in q̄ nō ia-
ceret mortuus. Uocatisq̄ pharao moy
se ⁊ aarō nocte ait. Surgite egredimi- Ṡ. 11. a.
ni a ppl̄o meo ⁊ vos et filij isrl̄. Ite et
immolate dn̄o sicut dicitis. Oues vr̄as
⁊ armēta assumite vt petieratis: ⁊ abeū
tes bn̄dicite mihi. Urgebātq̄ egyptij
ppl̄m isrl̄ de terra exire velociter: dicē
tes. Oēs moriemur. Tulit igiṫ ppl̄s cō
spsam farinā anq̄ fermētareṫ: ⁊ ligās
in pallijs posuit sup humeros suos. Fe
ceṙtq̄ filij isrl̄ sicut p̄cepat dn̄s moysi:
⁊ petierūt ab egyptijs vasa argētea: et F
aurea: vestēq̄ plurimā. Dn̄s aūt dedit
gratiā ppl̄o corā egyptijs vt cōmoda-
rēt eis: ⁊ spoliauerūt egyptios. Profe
ctiq̄ sunt filij isrl̄ de ramesse in socoth
sexcēta fere milia peditū viroꝝ absq̄
puulis ⁊ mulierib⁹: sz ⁊ vulgus ꝑmi-
scuū innumerabile ascēdit cū eis: oues ⁊
armēta ⁊ animātia diuersi gn̄is multa
nimis. Coxerūtq̄ farinā quā dudū de
egypto cōspsam tulerāt subcinericios
panes azymos. Neq̄ ēm poterat fermē
tari cogētibus exire egyptijs: ⁊ nullā
facere sinētib⁹ morā nec pulmēti q̄cq̄
occurrerat ꝑparare. Habitatio aūt filioꝝ
isrl̄ q̄ māserūt in egypto fuit q̄dringē
torū triginta annorū. Quib⁹ expletis
eadē die egressus est oīs exercit⁹ dn̄i de G
terra egypti. Nox ista est obseruabilis
dn̄i: qn̄ eduxit eos d̄ terra egypti. Hāc
obseruare debēt oēs filij isrl̄ in gn̄atio
nib⁹ suis. Dixitq̄ dn̄s ad moysen ⁊ aa-
ron. Hec est religio phase. Ois alieni-
gena nō comedet ex eo. Ois aūt ser⁹ ēpti
tius circūcidetur: ⁊ sic comedet. Aduena
⁊ mercēnari⁹ nō edēt ex eo. In vna do
mo comedeṫ: nec afferetis de carnib⁹ Nu. 9. b.
ei⁹ foras: nec os illi⁹ cōfringetis. Ois cet⁹ Joan. 9. g.
filioꝝ isrl̄ faciet illō q̄ si qs ꝑegrinorū
in vestrā voluerit trāsire coloniā ⁊ fa
cere phase dn̄i circūcideṫ prius omne
masculinū eius: ⁊ tunc rite celebrabit:

eritq; sicut indigena terre. Si q̇s aūt
circūcisus nō fuerit: nō vescetur ex eo.
Eadē lex erit indigene ⁊ colono q̄ pe-
regrinat᷑ apud vos. Feceruntq; oēs filij
israel sicut preceperat domin⁹ moysi ⁊
aarō: et eadē die eduxit dn̄s filios isrl̄
de terra egypti per turmas suas.
¶ C. S. De sanctificatiōe primogeni-
torum israel: de ꝓgressu populi israel
per desertū: ossa ioseph deferūtur: co-
lūna ignis ⁊ nubis comitatur. Ca. xiij.

A J.34.g. Nume.8.c. De voto.c. mane. Ds.113. Ocutusq; est dn̄s ad moy-
sen dicēs. Sāctifica mihi
oē p̄mogenitum qđ aperit
vuluā in filijs israel: tā de
hoīb⁹ q̄ȝ de iumētis. Mea
sunt eni oīa. Et ait moyses
ad ppl̄m. Memētote diei huius i qua
egressi estis de egypto ⁊ de domo serui
tutis: qm̄ in manu forti eduxit vos dn̄s
de loco isto: vt nō comedatis fermēta-
tum panē. Hodie egredimini mēse no
uarū frugū. Cūq; introduxerit te dn̄s
in terrā chananei ⁊ ethei ⁊ amorrei et
euei et iebusei quam iurauit patribus
tuis: vt daret tibi terrā fluētē lacte et
B melle: celebrabitis hunc morē sacroꝝ
mēse isto. Septē diebus vesceris azy-
mis: ⁊ in die septio erit solēnitas dn̄i.
Azyma comederis septē diebus. Non
apparebit apud te aliq̇d fermētatum:
nec in cūctis finibus tuis. Narrabisq;
filio tuo in die illo dicēs. Hoc est qđ fe
cit mihi dn̄s qn̄ egressus suȝ de egypto.
Et erit quasi signū i manu tua: et quasi
monimētum ante oculos tuos: ⁊ vt lex
dn̄i semp sit in ore tuo. In manu enim
forti eduxit te dn̄s de egypto. Custodi
es huiuscemodi cultū statuto tēpore a
diebus in dies. Cumq; introduxerit te
dn̄s in terrā chananei sicut iurauit ti-
bi et patribus tuis ⁊ dederit tibi eaȝ:
separabis oē qđ aperit vuluā dn̄o: ⁊
q̄ȝ primitiuum est in pecoribus tuis.
Quicquid habueris masculini sexus:
C ↄsecrabis dn̄o. Primogenitū asini mu
tabis oue: qđ si non redemeris interfi-
cies. Omne aūt primogenituȝ hoīs de
filijs tuis precio redimes. Cūq; inter-
rogauerit te filius tuus cras dicēs: q̇d
est hoc. Rn̄debis ei. In manu forti edu
xit nos dn̄s de terra egypti: de domo
seruitutis. Nā cū induratus esset pha-
rao ⁊ nollet nos dimittere: occidit do
minus oē p̄mogenitū in terra egypti
a primogenito hoīs: vsq; ad primoge-
nitū iumentoꝝ. Idcirco immolo dn̄o
oē qđ aperit vuluā masculini sexus: et
oīa primogenita filiorum meoꝝ redi-
mo. Erit igit᷑ quasi signū in manu tua:
et quasi appēsum q̇d ob recordationē
ante oculos tuos: eo qđ in manu forti
eduxit nos dn̄s de egypto. Igit᷑ cū emi
sisset pharao populū: nō eos duxit dn̄s D
per viā terre philisthim q̄ vicina est: re
putans ne forte peniteret eū si vidisset
aduersum se bella cōsurgere et reuer-
teret᷑ in egyptū: sȝ circūduxit per viaȝ Gen.50.b.
deserti: q̄ est iuxta mare rubrū. Et ar- iosue.24.g
mati ascēderūt filij israel de terra egy Nu.14.c.
pti. Tulit q̇ȝ moyses ossa ioseph secū: 1.Cor.10.a.
eo q̄ȝ adiurasset filios israel dicēs. Ui- Nee.9.a.
sitabit vos deus: efferte ossa mea hinc 13.q.2.cap.
vobiscū. Profectiq; de sochot: castra- vnaquaq;.
metati sunt in ethā in extremis finib⁹ §. Ӡ adam.
solitudinis. Dn̄s aūt p̄cedebat eos ad
ostēdēdā viā per diē in colūna nubis:
⁊ per noctē in colūna ignis: vt dux eēt
itineris vtroq; tēpore. Nunq̄ȝ defuit
colūna nubis per diem: neq; columna
ignis per noctem coram populo.
¶ C. S. Insequitur pharao fugiētes:
ppl̄s gradit᷑ i medio mari p siccū: pha
rao submergit᷑ ⁊ eq̇tatus ei⁹. Ca. xiiij. A

Ocutus est autem dn̄s ad
moysen dicēs. Loquere fi-
lijs israel. Reuersi castra-
metētur e regiōe phiairot
que est inter magdalum et
mare cōtra beelsephō. In
cōspectu eius castra ponetis sup mare.
Dicturusq; est pharao sup filijs israel.
Coartati sunt in terra: cōclusit eos de
sertum. Et indurabo cor eius ac ꝑseq̄-
tur vos: ⁊ glorificabor in pharaone et
in oī exercitu eius: scientq; egyptij: q̄r
ego suȝ dn̄s. Feceruntq; ita. Et nūciatū
est regi egyptioꝝ q̄ȝ fugisset ppl̄s: imm-
B tatumq; est cor pharaonis ⁊ seruorum
eius sup ppl̄m ⁊ dixerūt. Quid volui-
mus facere vt dimitteremus israel ne
seruiret nobis. Iunxit ergo currum et
oēm ppl̄m suū assumpsit secū. Tulitq;
sexcētos currus electos: ⁊ q̇cq̇d in egy-
pto curruū fuit ⁊ duces totius exerci- iosue.24.a
tus. Indurauitq; dn̄s cor pharaonis E
regis egypti: ⁊ ꝑsecutus est filios isrl̄.
At illi egressi erant in manu excelsa.
Cūq; persequerētur egyptij vestigia
precedentiū: repererunt eos in castris
sup mare. Oīs eq̇tatus ⁊ curr⁹ pharao-
nis ⁊ vniuersus exercit⁹ erāt in phia-
iroth contra beelsephon. Cūq; appro-
pinquasset pharao: leuātes filij israel

oculos vidert egyptios post se: timue
rūt valde. Clamaueruntq; ad dn̄m τ di
xerūt ad moysen. Forsitā nō erāt sepul
chra in egypto: iō tulisti nos vt morere
mur in solitudine. Quid hoc facere vo
luisti: vt educeres nos ex egypto. Nō
ne iste est sermo quē loq̄bamur ad te in
egypto dicentes: recede a nobis vt ser
D uiam⁹ egyptijs. Multo em̄ meli⁹ erat
seruire eis q̄ mori ī solitudine. Et ait
moyses ad pplm. Nolite timere. Sta
te τ videte magnalia dn̄i que facturus
est hodie. Egyptios em̄ q̄s nūc videtis
nequaq̄ vltra videbitis vsq; ī sempiter
nū. Dn̄s pugnabit ꝓ vobis: τ vos tace
bitis. Dixitq; dn̄s ad moysen. Quid
clamas ad me? Loq̄re filijs isrl̄ vt ꝓfici
scantur. Tu aūt eleua virgā tuā τ extē
de manū tuā sup mare: τ diuide illud
vt gradiant̄ filij isrl̄ ī medio mari ꝑ sic
cū. Ego aūt indurabo cor egyptiorū vt
ꝑsequant̄ vos: τ glificabor ī pharaone:
E τ in oī exercitu ei⁹: τ in currib⁹ τ in eq̄
tibus illius. Et sciēt egyptij q: ego sum
dn̄s: cū glificat⁹ fuero ī pharaone τ in
currib⁹ atq; in eq̄tibus ei⁹. Tollēsq; se
angelus dn̄i q̄ precedebat castra israel
F abijt post eos τ cum eo pariter colūna
nubis: priora dimittēs: post tergū stetit
Nee.9.b. inter castra egyptiorū et castra israel.
Et erat nubes tenebrosa et illuminās
Jos.2.b.et 4.d. noctē ita vt ad se inuicē toto noctis tpe
accedere non valerēt. Cūq; extēdisset
De cōse. di. moyses manū sup mare abstulit illud
2.c.reuera. dn̄s: flāte vēto vehemēti et vrēte tota
nocte: τ vertit in siccū. Diuisaq; est aq̄: τ
Judith.5.b. ingressi sunt filij isrl̄ ꝑ mediū sicci ma
ris. Erat em̄ aqua q̄si murus a dextera
Ps̄.77. eorū τ leua. Persequētesq; egyptij ingres
Ecclesiasti si sunt post eos τ oīs eq̄tatus pharao
ci.32.e. nis currus eius τ equites ꝑ mediū ma
Judith.7.b. ris. Iāq; aduenerat vigilia matutina:
τ ecce respiciēs dn̄s sup castra egyptio
rum ꝑ colūnā ignis et nubis: interfecit
exercitū eorū: τ subuertit rotas curruū
ferebāturq; in ꝓfundū. Dixerūt ergo
egyptij. Fugiamus israelē: dn̄s em̄ pu
gnat pro eis ꝯ nos. Et ait dn̄s ad moy
sen. Extēde manū tuā sup mare: vt re
G uertant̄ aq̄ ad egyptios sup currus et
22.q.5.ca. eq̄tes eorū. Cūq; extēdisset moyses ma
quid ergo. nū ꝯ mare reuersum est primo diluculo
Sap.10.d. ad priorē locū. Fugiētibusq; egyptijs oc
currerūt aq̄: τ inuoluit eos dn̄s ī medijs
fluctib⁹. Reuerseq; sunt aq̄ et operuerūt
curr⁹ τ eq̄tes cūcti exercit⁹ pharaonis
qui sequētes ingressi fuerāt mare: nec

vnus q̄dē supfuit ex eis. Filij āt israel Ps̄.16.
perrexerūt ꝑ mediū sicci maris: τ aq̄ eis Esa.11.d.
erāt q̄si ꝓ muro a dextris τ a sinistris.
Liberauitq; dn̄s ī die illa israel de ma
nu egyptiorum: et viderunt egyptios
mortuos super littus maris: τ manum
magnam quam exercuerat dn̄s contra
eos. Timuitq; populus dn̄m et credi
derunt dn̄o: et moysi seruo eius.

¶ C.S. Decantat canticū victorie: ve
niunt in marath: dulcescunt aq̄: postea
in helim venerunt. Capi.xv.

TUnc cecinit moyses et filij is A
rael carmē hoc dn̄o: et dixe
runt. Cātemus dn̄o. Gloriose
em̄ magnificatus est: equū et
ascēsorē deiecit in mare. For
titudo mea τ laus mea dn̄s: τ fact⁹ est Ps̄.117.
mihi in salutē. Iste deus me⁹ τ glorifi Esa.12.a.
cabo eū: de⁹ pris mei et exaltabo eum.
Dn̄s q̄si vir pugnator oīpotēs nomen
eius: currus pharaonis τ exercitū eius
ꝓiecit in mare. Electi principes ei⁹ sub
mersi sunt ī mari rubro: abyssi operuert
eos: descēderūt ī ꝓfundū quasi lapis.
Dextera tua dn̄e magnificata est in for
titudine: dextera tua dn̄e ꝑcussit inimi
cū: τ in multitudie glīe tue deposuisti
aduersarios nr̄os. Misisti irā tuā que
deuorauit eos sicut stipulā: τ ī spū fu
roris tui cōgregate sunt aque. Stetit
vnda fluēs: cōgregati sunt abyssi ī me B
dio mari. Dixit inimic⁹. Persequar et cō
prehēdā: diuidā spolia: implebit aīa
mea. Euaginabo gladiū meū interficiet
eos man⁹ mea. Flauit spūs tu⁹: τ operuit
eos mare: submersi sunt q̄si plūbum in
aq̄s vehemētib⁹. Quis similis tui in for
tibus dn̄e. Quis similis tui. Magnificus
ī sctītate terribilis atq; laudabilis fa
ciēs mirabilia. Extēdisti manū tuā et
deuorauit eos terra. Dux fuisti in mīa
tua pplo quē redemisti. Et portasti eū
in fortitudine tua: ad habitaculū sanctū
tuū. Ascēderūt ppli τ irati sunt: dolo
res obtinuert habitatores philistijm.
Tūc ꝯturbati sunt principes edō: robu
stos moab obtinuit tremor: obriguert
oēs habitatores chanaā. Irruit super
eos formido τ pauor ī magnitudie bra
chij tui. Fiāt immobiles q̄si lapis donec
ptrāseat ppls tu⁹ dn̄e: donec ptrāseat C
ppls tu⁹ iste quē possedisti. Introdu
ces eos: τ plātabis ī mōte hereditatis tue
firmissimo habitaculo tuo: qd̄ operatus es
dn̄e. Sāctuariū tuū dn̄e: qd̄ firmaue
rūt man⁹ tue. Dn̄s regnabit in eternū:

et vltra. Ingressus est enim eques pharao cum
curribus et equitibus eius in mare: et re-
duxit super eos dominus aquas maris. Filii
autem israel ambulauerunt per siccum in medio eius.
Sumpsit ergo maria prophetissa soror
aaron tympanum in manu sua: egresseque
sunt omnes mulieres post eam cum tympanis et
D choris quibus precinebat dicens. Cante-
mus domino. Gloriose enim magnificatus est:
equum et ascensorem deiecit in mare. Tulit
autem moyses israel de mari rubro: et egres-
si sunt in desertum sur. Ambulaueruntque
tribus diebus per solitudinem: et non inuenie-
bant aquam. Et venerunt in marath: nec po-
terant bibere aquas de marath: eo quod essent
amare. Unde et congruum loco nomen impo-
suit vocans illud marath .i. amaritudi-
nem. Et murmurauit populus contra moysen di-
cens. Quid bibemus? At ille clamauit
Judith. 5. c ad dominum. Qui ostendit ei lignum: quod cum mi-
sisset in aquas in dulcedinem verse sunt. Ibi
constituit ei precepta atque iudicia: et ibi
Eccli. 38. a tentauit eum dicens. Si audieris vocem
domini dei tui: et quod rectum est coram eo feces-
ris et obedieris mandatis eius: custodie-
risque omnia precepta illius cunctum languorem
quem posui in egypto: non inducam super te.
Nu. 33. a Ego enim sum dominus deus saluator tuus. Ue-
nerunt autem in belim filii israel vbi erant
duodecim fontes aquarum et septuaginta
palme: et castrametati sunt iuxta aquas.

¶ C. S. Populus pro cibo murmurauit:
coturnix datur et manna: et duplum
sexta die colligi precipitur. Cap. xvi.

A
Rofectique sunt de belim et
venit omnis multitudo filio-
rum israel in desertum sin: quod est
inter belim et synai: quintode-
cimo die mensis secundi postquam
egressi sunt de terra egypti.
Et murmurauit omnis congregatio filiorum
israel contra moysen et aaron in solitudine. Di-
xeruntque filii israel ad eos. Utinam mortui
essemus per manum domini in terra egypti quando
sedebamus super ollas carnium et comede-
bamus panem in saturitate. Cur induxi-
stis nos in desertum istud: vt occideretis
omnem multitudinem fame? Dixit autem dominus
ad moysen. Ecce ego pluam vobis panes
B de celo. Egrediatur populus et colligat que
sufficiunt per singulos dies vt tentem eum
vtrum ambulet in lege mea an non. Die autem
sexto parent quod inferant: et sit duplum quam
colligere solebant per singulos dies. Dixe-
runt moyses et aaron ad omnes filios israel.
Uespere scietis quod dominus eduxerit vos de
terra egypti: et mane videbitis gloriam
domini. Audiuit enim murmur vestrum contra dominum.
Nos vero quid sumus: quia mussitastis contra nos?
Et ait moyses. Dabit vobis dominus vespe-
re carnes edere: et mane panes in saturita-
te eo quod audierit murmurationes vestras:
quibus murmurati estis contra eum. Nos enim quid
sumus? Nec contra nos est murmur vestrum: sed
contra dominum. Dixit quoque moyses ad aaron. Dic E
vniuerse congregationi filiorum israel. Acce-
dite coram domino. Audiuit enim murmur
vestrum. Cumque loqueretur ad omnem cetum filiorum
israel: respexerunt ad solitudinem aaron.
Et ecce gloria domini apparuit in nube. Lo-
cutus est autem dominus ad moysen dicens. Au-
diui murmurationes filiorum israel. Loquere
ad eos. Uespere comedetis carnes: et
mane saturabimini panibus: scietisque
quod ego sum dominus deus vester. Factum est
autem vespere: et ascendens coturnix cooperuit
castra: mane quoque ros iacuit per cir-
cuitum castrorum. Cumque operuisset superficiem
terre apparuit in solitudine minutum:
et quasi pilo tusum in similitudinem pruis- D
ne super terram. Quod cum vidissent filii israel Ps. 77.
dixerunt ad inuicem. Manhu: quod significa- Sap. 16. c.
cat. quid est hoc? Ignorabant enim quid esset. De psl. di. 2.
Quibus ait moyses. Iste est panis quem c. vbi pa.
dominus dedit vobis ad vescendum. Hic est
sermo quem precepit vobis dominus.
Colligat vnusquisque ex eo quantum suf-
ficit ad vescendum gomor per singula ca-
pita iuxta numerum animarum vestrarum que
habitant in tabernaculo: sic tolletis. Fe-
ceruntque ita filii israel et collegerunt alius
plus: alius minus: et mensi sunt ad men- 2. Cor. 8. c.
suram gomor. Nec qui plus collegerat
habuit amplius: nec qui minus para-
uerat repperit minus: sed singuli iu-
xta id quod edere poterant congregauerunt. E
Dixitque moyses ad eos. Nullus relin-
quat ex eo in mane. Qui non audierunt
eum: sed dimiserunt quidam ex eis vsque ma-
ne: et scatere cepit vermibus atque com-
putruit. Et iratus est contra eos moy- De cons. di.
ses. Colligebant autem mane singuli quantum 4. capi. nec
sufficere poterat ad vescendum. Cumque in quenquam.
caluisset sol: liquefiebat. In die autem
sexta collegerunt cibos duplices. i. duo
gomor per singulos homines. Uenerunt
autem omnes principes multitudinis et nar-
rauerunt moysi. Qui ait eis. Hoc est quod
locutus est dominus. Requies sabbati san-
ctificata est domino. Cras quodcunque operan-
dum est facite: et que coquenda sunt coqui- F
te. Quicquid autem reliquum fuerit: repo-
nite vsque in mane. Feceruntque ita vt pre-
ceperat moyses: et non computruit neque

vermis innctus est i eo. Dixit moyses.
Comedite illud hodie: qr sabbatū est
dño: nō inuenief hodie i agro. Sex die-
bus colligite: in die autē septimo sab-
batū est dñi: idcirco non inuenief. Ue-
nitq3 septima dies: et egressi de populo
vt colligerēt: nō inuenerūt. Dixit autē
Ezec. 20. b. dñs ad moysen. Usq3quo nō vultis cu-
stodire mādata mea et legē meā? Uide
te q dñs dederit vobis sabbatū: et pro-
B pter hoc die sexta tribuit vobis cibos
duplices. Maneat vnusq3sq3 apud se
metipm: et null9 egrediat de loco suo
Num. 11. b. die septio: et sabbatizabit ppls die se-
primo. Appellauitq3 dom9 isrl nomē
ei9 man: qd erat q'i semē coriādi albū:
gustusq3 ei9 q'i simile cū melle. Dixit aūt
moyses. Iste est sermo quē pcepit dñs.
Imple gomor ex eo et custodiat in futu
ras retro gnationes: vt nouerint panē
quo alui vos in solitudine: qn educti
estis de terra egypti. Dixitq3 moyses
ad aarō. Sume vas vnum et mitte ibi
man: qtū pōt capere gomor: et repone
corā dño ad seruādū in gnatiōes vras:
Judith. 5. c sicut pceperat dñs moysi. Posuitq3 il-
lud aarō in tabernaculo reseruādū. Fi-
lii aūt israel comederūt man qdragin
ta annis: donec venirent in terrā habi
tabilem. Hoc cibo aliti sunt vsq3quo
tangerēt fines terre chanaan. Gomor
autem decima pars est ephi.

¶ C. S. In raphidim p aq iurgātur:
aquam dat petra: pugnant 3 amalech:
manus moysi sustentantur. Cap. xvii.

A
Gitur profecta ois multitu-
do filiorū israel de deserto
sin p mansiōes suas: iuxta
sermonē dñi castrametati
sunt in raphidim: vbi non
erat aqua ad bibēdum po
pulo. Qui iurgatus 3tra moysen ait.
Da nobis aquā vt bibam9. Quib9 rñ-
B dit moyses. Quid iurgamini 3tra me?
Num. 20. a Cur tētatis dñm? Sitiuit ergo ibi po
pul9 pre aque penuria: et murmurauit
cōtra moysen dicēs. Cur fecisti nos exi
re de egypto vt occideres nos et libe-
ros nros ac iumēta siti? Clamauit aūt
moyses ad dñm dicens. Quid faciam
Num. 20. b populo huic? Adhuc paululū et lapi-
dabit me. Et ait dñs ad moysen. Ante
cede populū et sume tecū de seniorib9
israel: et virgā qua percussisti fluuium:
tolle in manu tua et vade. En ego stabo
corā te ibi supra petrā oreb: pcutiesq3
petrā et exibit ex ea aqua: vt bibat po
pulus. Fecit moyses ita coram seniori Psal. 77.
bus israel. Et vocauit nomē loci illi9 1. Cor. 10. a
tentatio: ppter iurgium filiorū israel: De 3se. di.
et quia tentauerunt dominū dicētes. 2. c. reuera.
Est ne dominus in nobis an non? Ue- 7. c. i calice.
nit autem amalech et pugnabat cōtra E
israel in raphidim. Dixitq3 moyses ad
iosue. Elige viros: et egressus pugna cō
tra amalech cras. Ego stabo in verti-
ce collis habēs virgā dei i manu mea.
Fecit iosue vt locutus fuerat moyses:
et pugnauit contra amalech. Moyses
autem et aaron et hur ascēderunt sup
verticem collis. Cūq3 leuaret moyses
manus: vincebat israel. Sin autē pau
lulum remisisset: superabat amalech.
Manus aūt moysi erant graues. Su- D
mentes igitur lapidem: posuerūt sub-
ter eū in quo sedit. Aaron autē et hur
sustentabāt manus eius ex vtraq3 par-
te. Et factū est vt manu9 ipsius nō lassa Judith. 4.
rent vsq3 ad occasum solis. Fugauitq3 d.
iosue amalech et populum eius in ore Sap. 11. a.
gladii. Dixit autē dominu9 ad moysen.
Scribe hoc ob monumētum in libro
et trade auribus iosue. Delebo eni me-
moriā amalech sub celo. Edificauitq3
moyses altare: et vocauit nomen eius.
Dominus exultatio mea dicens. Quia
manus solius domini et bellū dei erit
contra amalech: a generatione in gene
rationem.

¶ Capituli Summarium. Jetro ad-
duxit ad moysen vxorem et filios eius:
dat ei consilium de onere iudicandi vi-
ris sapientibus distribuendo.

Capitulum. xviii.

A Um audisset ietro sacer-
dos madiā cognatus moy
si omnia que fecerat domi
nus moysi: et israel popu-
lo suo: eo q eduxisset do- Ē 2. b.
minus israel de egypto tu
lit sephoram vxorem moysi quam re-
miserat: et duos filios eius: quorum
vnus vocabatur gersan: dicente pa-
tre. Aduena fui in terra aliena: alter
vero eliezer. Deus enim ait patris mei
adiutor meus: et eruit me de gladio
pharaonis. Uenit ergo ietro cognat9
moysi et filii eius et vxor eius ad moy-
sen in desertum: vbi erat castrametta-
tus iuxta montem dei et mandauit
Moysi dicens. Ego ietro cognatus
tuus venio ad te: et vxor tua et duo fi-
lii tui cum ea. Qui egressus in occur-
sum cognati sui adorauit: et osculatus

est eū. Salutauerūtꝗ se mutuo verbis
B pacificis. Cumꝗ intrasset tabernacu-
lū narrauit moyses cognato suo cūcta
ꝗ fecerat dn̄s pharaoni ⁊ egyptijs pro
pter isrl̄ vniuersumꝗ laborē ꝗ accidis
set eis in itinere: et ꝙ liberauerat eos
dn̄s. Letatusꝗ est iethro sup oībus bo-
nis ꝗ fecerat dn̄s israeli: eo ꝙ eruisset
eū de manu egyptioꝝ. Et ait. Bn̄dictꝰ
dn̄s ꝗ liberauit vos de manu egyptioꝝ
⁊ de manu pharaōis ꝗ eruit ppl̄m suū
de manu egypti. Nunc cognoui qꝛ ma-
gnꝰ dn̄s sup oēs deos: eo ꝙ sup be ege-
rit ꝯ illos. Obtulit ergo iethro cognatꝰ
moysi holocausta ⁊ hostias dn̄o. Uene-
rūtꝗ aarō ⁊ oēs seniores filioꝝ israel
De pe. di. i. vt comederēt panē cū eo corā dn̄o. Al-
c. z venit. tera aūt die sedit moyses vt iudicaret
ppl̄m qui assistebat moysi a mane vsꝗ
ad vesperā. Qđ cum vidisset cognatus
eiꝰ oīa: scꝫ ꝗ agebat in pplo ait. Quid
C est qđ facis in plebe. Cur solus sedes: ⁊
oīs ppl̄s prestolat̄ de mane vsꝗ ad ve-
sperā. Cui rn̄dit moyses. Uenit ad me
ppl̄s ꝗrens sniam dei. Cumꝗ acciderit
eis aliqua disceptatio veniūt ad me vt
iudicē inter eos: ⁊ ostēdā ꝑcepta dei ⁊
leges eius. At ille nō bonā inquit rē fa
cis. Stulto labore ꝯsumeris: ⁊ tu ⁊ po
pulus iste ꝗ tecū est. Ultra vires tuas
Deut. i. b. est negociū. Solꝰ illud nō poteris su-
stinere: sꝫ audi ꝟba mea atꝗ ꝯsilia: et
erit dn̄s tecū. Esto tu pplo in his ꝗ ad
deū ptinent vt referas ꝗ dicunt̄ ad eū:
ostēdasꝗ pplo cerimonias ⁊ ritū colē
di viāꝗ ꝑ quā ingredi debeāt. Et opꝰ
qđ facere debeāt. Prouide aūt de omī
plebe viros sapiētes et timētes deū in
D quibꝰ sit veritas: ⁊ ꝗ oderint auariciā:
⁊ ꝯstitue ex eis tribunos ⁊ cēturiōes ⁊
ꝗnquagenarios: ⁊ decanos ꝗ iudicent
ppl̄m omni tpe. Quicꝗd aūt maiꝰ fue
rit referāt ad te: ⁊ ipsi minora tm̄mo-
do iudicēt: leuiusꝗ sit tibi: partito in
alios onere. Si hoc feceris implebis im
periū dn̄i: ⁊ ꝑcepta eius poteris susten
tare: ⁊ oīs hic ppl̄s reuertetur ad loca
sua cū pace. Quibꝰ auditis moyses fe-
cit omnia ꝗ ille suggesserat. Et electis
viris strēnuis de cūcto israel cōstituit
eos principes populi tribunos ⁊ cētu
riones ⁊ quinquagenarios ⁊ decanos:
qui iudicabant plebem domini omni
tempore. Quicquid autē grauius erat
referebant ad eum faciliora tantūmo-
do iudicātes. Dimisitꝗ cognatū suum
qui reuersus abijt in terram suam.

¶ C. S. Peruenerunt ad synai: sancti
ficatur populus: et eo vidente descen-
dit dn̄s super montem: in igne loquit̄:
vt populus obediat: ꝓhibetur homo
et iumentū ne montē tangāt. Ca. xix.

Ense tertio egressiōis isrl̄ B
de terra egypti in die hac
venerunt in solitudinē sy-
nai. Nam ꝓfecti de raphi-
dim ⁊ peruenientes vsꝗ in
desertū synai castrametati
sunt in eodem loco: ibiꝗ israel fixit tē
toria e regione montis. Moyses autē
ascēdit in montem ad deū. Uocauitꝗ
eum dominus de monte: ⁊ ait. Hec di-
ces domui iacob et annunciabis filijs
israel. Uos ipsi vidistis que fecerim egy
ptijs: quomodo portauerim vos super
alas aquilarum et assumpserim mihi.
Si ergo audieritis vocem meam ⁊ cu
stodieritis pactū meum: eritis mihi in
peculium de cunctis populis. Mea est
enim omnis terra: ⁊ vos eritis mihi in i. Petr. 2. b
regnum sacerdotale: ⁊ gēs sancta. Hec
sunt verba que loqueris ad filios isrl̄. B
Uenit moyses et conuocatis maioribꝰ
natu populi exposuit omnes sermones
quos mandauerat dominus. Rn̄ditꝗ
omnis populus simul. Cūcta ꝗ locutꝰ
est dn̄s faciemus. Cūꝗ retulisset moy-
ses verba populi ad dn̄m: ait ei dn̄s.
Jam nūc veniā ad te in caligine nubis ī. 24. a
vt audiat me populus loquentē ad te:
⁊ credat tibi in perpetuū. Nūciauit er
go moyses verba populi ad dn̄m. Qui
dixit ei. Uade ad ppl̄m et sanctifica il
los hodie et cras: lauentꝗ vestimenta
sua: et sint parati in diē tertiū. In die
enī tertio descēdet dn̄s corā omī plebe
super montē synai. Cōstituesꝗ termi-
nos populo ꝑ circuitū: ⁊ dices ad eos.
Cauete ne ascēdatis in montē nec tan
gatis fines illius. Oīs ꝗ tetigerit mon
tem morte morietur. Manus non tanget
eū: sed lapidibꝰ opprimet̄: aut cō fodie
tur iaculis. Siue iumētum fuerit siue Hebr. 12. b
homo: non viuet. Cū ceperit clangere
buccina: tūc ascendāt in montē. Descē
ditꝗ moyses de monte ad populū et
sanctificauit eum. Cūꝗ lauissent vesti C
menta sua: ait ad eos. Estote parati in
diē tertiū et ne appropinquetis vxoribꝰ
vr̄is. Jāꝗ aduenerat tertiꝰ dies et ma
ne inclaruerat. Et ecce ceperunt audi-
ri tonitrua: ac micare fulgura: ⁊ nubes
densissima operire montē. Clangorꝗ
buccine vehementius perstrepebat: et

timuit ppl's qui erat in castris. Cumq; eduxisset eos moyses i occursu3 dei de loco castro: steterunt ad radices montis. Totus aut mons synai fumabat: eo q descendisset dns de' sup eu in igne: t ascenderet fumus ex eo q̃si de fornace. Eratq; ois mons terribilis: t sonitus buccine paulatim crescebat i maius et

D prolixius tendebat. Moyses loquebat: t dns rñdebat ei. Descenditq; dominus super montem synai in ipso mõtis vertice: t vocauit moysen in cacumẽ eius. Quo cu ascendisset dixit ad eum. Descẽde t cõtestare populum: ne forte velit transcẽdere terminos ad vidẽdu dnm: t pereat ex eis plurima multitudo. Sacerdotes q̃3 qui accedunt ad dnm sanctificẽtur ne percutiat eos. Dixitq; moyses ad dnm. Non poterit vulgus ascendere i mõtẽ synai: tu eni testificat' es: et iussisti dicẽs. Pone terminos circa montẽ: t sctifica illu. Cui ait dns. Vade: descẽde. Ascẽdesq; tu t aaron tecu. Sacerdotes autẽ t ppl's non trãseant terminos: nec ascendãt ad dnm: ne forte interficiat illos. Descenditq; moyses ad populum t omnia narrauit eis.

¶ Ca. S. De preceptis decalogi: de faciẽdo altare: de terra: de nõ ascẽdẽdo ad altare per gradus. Capitulu xx.

A Primu preceptu decalogi. Deut. 5. a. ps. 80. 1. q. 4. c. domini. §. ecõtra.

Locutusq; est dns cunctos sermones hos. Ego sum dominus de' tuus q eduxi te de terra egypti: de domo seruitutis. Non habebis deos alienos corã me. Nõ facies tibi sculptile: neq; oẽm similitudinẽ q est in celo desup: t q in terra deorsum: nec eo q sunt in aq̃s sub terra.

B Scdm preceptum.

Nõ adorabis ea: neq; coles. Ego sum dns de' tuus fortis zelotes: visitãs iniquitatẽ patru in filios: i tertia t quartam generatione eo qui oderut me: t faciẽs misericordiam in milia his qui diligũt me et custodiũt pcepta mea.

Tertiu preceptum.

Non assumes nomẽ dñi dei tui in vanu. Nec eni habebit insontẽ dns eum q assumpserit nomẽ dñi dei sui frustra. Memento vt diẽ sabbati sanctifices. Sex dieb' operaberis: et facies oia opa tua. Septimo autẽ die sabbatum dñi dei tui est. Non facias oẽ opus in eo: tu et fili' tuus et filia tua: seruus tuus t ancilla tua: iumẽtu tuu et aduena q est intra portas tuas. Sex enim diebus fecit deus celum et terram t mare et oia que in eis sunt. Et requieuit die septimo. Idcirco

J. 21. e. Exe. 20. b. Gen. 2. a. Deut. 5. b.

C

bñdixit dns deus die sabbati t sanctificauit eu. Quartum preceptu3. 26. dis. c. ceterum.

Honora patrẽ tuu t matrem tuã: vt sis longeuus sup terrã quã dns deus tuus dabit tibi. Mat. 5. a. Mar. 7. b.

C

5. pceptu. Nõ occides. 6. pceptu. Non mechaberis. 7. pceptu. Nõ furtum facies. 8. pceptu. Nõ loqueris cõtra pximu tuu falsu3 testimoniu. 9. pceptu. Nõ cõcupisces domum pximi tui. 10. pceptu. Nec desiderabis vxorẽ ei': nõ seruum: nõ ancillã: nõ bouẽ: nõ asinu: nec oia q illi' sunt.

Cũctus aut ppl's videbat voces t lampades t sonitu buccine montẽq; fumatẽ: t pterriti ac pauore cõcussi steterũt pcul dicẽtes moysi. Loquere tu nobis t audiem'. Nõ loquat nobis dns ne forte moriamur. Et ait moyses ad ppl'm. Nolite timere. Ut eni pbaret vos venit de': et vt terror illi' esset in vobis: t nõ peccaretis. Stetitq; ppl's de lõge: moyses aut accessit ad caliginẽ in qua erat de'. Eph. 6. a. Rom. 12. b. Deut. 18. c. Heb. 12. a.

D

Dixitq; pterea dns ad moysen. Hec dices filijs israel. Uos vidistis q de celo locut' sum vobis. Nõ facietis deos argẽteos: nec deos aureos facietis vobis. Altare de terra facietis mihi: et offeretis sup eo holocausta et pacifica vestra oues vestras t boues in oi loco i quo memoria fuerit nominis mei. Ueniã ad te t bñdicam tibi. Qd si altare lapideum feceris mihi: non edificabis illud de sectis lapidibus. Si enim leuaueris cultrum sup ea polluetur. Nõ ascendes per gradus ad altare meu: ne reueletur turpitudo tua. Deu. 27. a. Josue. 8. b.

¶ C. S. De preceptis iudicialibus: scilicet de seruo hebreo emptitio: de filia in famulã vẽdita: de homicidio per casum vel industriam: de persecutiõe: et maledictione patris et matris: t alijs iudicialibus. Capitulum xxi.

A

Hec sunt iudicia que propones eis. Si emeris seruu3 hebreu sex annis seruiet tibi. In septimo egrediet liber gratis. Cu quali veste intrauerit: cum tali exeat. Si habens vxorẽ t vxor egrediet simul. Si autẽ dns dederit illi vxorem: t pepererit filios et filias: mulier et liberi ei' erunt dñi sui. Ipse vero exibit cum vestitu suo. Qd si dixerit seru'. Diligo dnm meu: vxorẽ ac liberos nõ egrediar liber: offerat eu dns dijs et applicabit ad ostium et postes: pforabitq; aurem eius subula: t erit ei seruus in seculu3. Si qs vẽdiderit filiam suam in famulã: nõ egredietur sicut ancille exire cõsueuerũt. Si displicuerit oculis dñi

Dist. 7. c. in summa. Deut. 15. c. Hieremie 34. c.

sui cui tradita fuerit dimittet eã: po-
pulo aũt alieno vendẽdi non habebit
B potestatẽ si spreuerit eã. Si inaũt filio
suo desponderit eã: iuxta morẽ filiarũ
faciet illi: quod si alterã ei acceperit: pu-
debit puelle nuptias et vestimẽta et pre
Leui.24.g. ciũ pudicitie nõ negabit. Si tria ista
nõ fecerit: egredietur gratis absque pecu-
nia. Qui percusserit hominem volens
occidere: morte moriatur. Qui autẽ non
est insidiatus: sed deus illũ tradidit in
manus eius: constituã tibi locũ in quo
De homi.c. fugere debeat. Si quis per industriã
primo. occiderit proximũ suum: et per insidias
Leui.10.b. ab altari meo auelles eum vt moriatur.
De fur.c.i. Qui percusserit patrẽ suum aut matrem
Prouerbi. morte moriatur. Qui maledixerit patri
20.c. suo vel matri morte moriatur. Qui fu-
Mar.1.b. ratus fuerit hominẽ et vẽdiderit eũ cõ-
uictus noxe: morte moriatur. Si rixa
ti fuerint viri et percusserit alter proximũ
suũ lapide vel pugno: et ille mortuus
nõ fuerit: sed iacuerit in lectulo: si sur-
rexerit et ambulauerit foris super ba-
culũ suũ innocẽs erit qui percusserit: ita
tñ vt operas eius et impensas in medi-
C cos restituat. Qui percusserit seruũ suũ
vel ancillã virga: et mortui fuerint in
manibus eius: criminis reus erit. Sin
aut vno die vel duobus superuixerit nõ
subiacebit pene: quia pecunia illius est.
Si rixati fuerint viri: et percusserit quis
mulierẽ pregnãtẽ et abortiuũ quidẽ fece-
rit: sed ipa vixerit: subiacebit dãno quã-
tum maritus mulieris expetierit: et ar-
Leui.24.c. bitri iudicauerint. Sin aũt mors eius
Deut.19.b. fuerit subsecuta: reddet aĩam pro aĩa:
23.q.2.ca. oculũ pro oculo: dentẽ pro dente: manum
fer differe pro manu: pedẽ pro pede: adustionẽ pro
tie.2.q.4. adustione: vulnus pro vulnere: liuorem
hoc aũt. pro liuore. Si percusserit quispiã oculum
Mat.5.d. serui sui aut ancille: et luscos eos fece-
rit: dimittet eos liberos pro oculo quem
eruit. Dentem quoque si excusserit seruo
vel ancille sue: similiter dimittet eos
liberos. Si bos cornu percusserit virũ
aut mulierẽ et mortui fuerint lapidibus
obruetur: et nõ comedentur carnes eius: dñs
D quoque bouis innocens erit. Quod si bos
cornupeta fuerit ab heri et nudiuster-
tius: et contestati sunt dñm eius nec re-
clusit eũ: occideritque virũ aut mulierẽ:
et bos lapidibus obruetur: et dñm illius oc-
cidẽt. Quod si preciũ fuerit ei impositũ: da-
bit pro aĩa sua quicquid fuerit postulatus:
filiũ quoque et filiã si cornu percusserit simi-
li sententie subiacebit. Si seruum an-
cillamque inuaserit: triginta siclos ar- De inia
genti dabit domino: bos vero lapidi- 65.
bus opprimetur. Si quis aperuerit ci-
sternã et foderit et nõ operuerit eam:
cecideritque bos aut asinus in eam: red-
det dñs cisterne preciũ iumentorũ: quod
aũt mortuũ est ipsius erit. Si bos alie-
nus bouem alterius vulnerauerit: et il-
le mortuus fuerit: vẽdet bouem viuũ
et diuidẽt preciũ: cadauer autem mor-
tui inter se dispertient. Si autẽ scie-
bat quod bos cornupeta esset ab heri et
nudiustertius: et non custodiuit eũ do-
minus suus: reddet bouem pro boue:
et cadauer integrum accipiet.

¶ C. S. De fure: de dãno facto: de com-
mendatis: de virgine seducta: de male
ficis: de idolatris: de aduena pupil-
lo: de vidua: de vsura: et pignore. Non
detrahes diis: de decimis et primitiis
offerendis. Capitulum. xxii.

Si quis furatus fuerit bo- B
uem: aut ouem: et occiderit
vel vendiderit: quinque bo-
ues pro vno boue restituet:
et quatuor oues pro vna
oue. Si effringens fur do-
mum siue suffodiens fuerit inuentus:
et accepto vulnere mortuus fuerit per-
cussor non erit reus sanguinis. Quod
si orto sole hoc fecerit: homicidium
perpetrauit et ipse morietur. Si non
habuerit quod pro furto reddat: ipse ve-
nũdabitur. Si inuentum fuerit apud
eum quod furatus est viuens: siue bos:
siue asinus: siue ouis: duplũ restituet.
Si leserit quispiam agrum vel vineã
et dimiserit iumentum suum vt depa-
scatur aliena: quicquid optimũ habue-
rit in agro suo vel in vinea pro dam-
ni estimatione restituet. Si egressus
ignis inuenerit spicas: et cõprehẽderit
aceruos frugum siue stantes segetes in
agris: reddet damnum qui ignem succẽ- B
derit. Si quis commodauerit amico
pecuniam vel vas in custodiã: et ab eo
qui susceperat furto ablata fuerit: si
inuenitur fur: duplum reddet: si latet
fur: dominus domus applicabitur ad
deos: et iurabit quod non extenderit
manum in rem proximi sui ad perpe-
trandũ fraudẽ: tam in boue quam in asino
et oue ac vestimento: et quicquid damnũ
inferre potest ad deos vtriusque cã perue-
niet: et si illi iudicauerint duplum re-
stituet proximo suo. Si quis commẽda-
uerit proximo suo asinũ: bouẽ ouem: et.

omne iumentū ad custodiā et mortuū
fuerit: aut debilitatū vel captū ab ho-
stibus nullusq; hoc viderit: iusiurādū
erit in medio q̄ nō extēderit manū ad
rem p̄ximi sui: suscipietq; dn̄s iuramē
tū: et ille reddere non cogetur: q̄ si fur
to ablatū fuerit restituet dānum dn̄o.
C
Si comestū a bestia deferat ad eū qd̄
Luce.6.c. occisum est: et nō restituet. Qui a pro-
ximo suo q̄cq̄d horū mutuo postulaue
rit: ⁊ debilitatū aut mortuū fuerit do
mino nō p̄sente reddere cōpelletur. Qd̄
si in p̄sentiarū dn̄s fuerit nō restituet:
maxime si cōductū venerat p̄ mercede
operis sui. Si seduxerit q̄s virginē necdū
desponsatā: dormieritq; cū ea: dotabit
eam: ⁊ habebit eā vxorē. Si pater vir-
ginis dare noluerit: reddet pecuniam
iuxta modū dotis quā virgines accipe
22.q̄.5.c. re cōsueuerūt. Maleficos nō patieris
reos san- viuere. Qui coierit cū iumento morte
guinis. moriatur. Qui immolabit dijs occidet
Leui.19.g. preter dn̄o soli. Aduenā non cōtrista-
Zacha.7.c. bis: neq; affliges eū. Aduene em̄ et ipsi
D fuistis in terra egypti. Viduē ⁊ pupil-
lo nō nocebitis. Si leseritis eos vocife-
rabūt ad me: et ego audiam clamorem
eorū: et indignabitur furor meus: percu
tiāq; vos gladio: et erūt vxores vestre
vidue ⁊ filij vestri pupilli. Si pecuniam
mutuā dederis p̄plo meo pauperi qui
habitat tecū: non vrgebis eū quasi ex-
actor nec vsuris opprimes. Si pignus a
p̄ximo tuo acceperis vestimentū ante
solis occasum reddes ei. Ipsum em̄ est
solū quo operitur indumentum carnis
Leui.22.b. eius: nec habet aliud in quo dormiat.
Eze.44.g. Si clamauerit ad me exaudiā eum: q̄r
De here.c. misericors sum. Dijs nō detrahes: et p̄n
cum ex in- cipi p̄pli tui nō maledices. Decimas ⁊
iuncto. primitias tuas nō tardabis offerre: p̄
mogenitū filiorū tuorū dabis mihi. De
bobus quoq; ⁊ ouib⁹ similiter facies:
septem diebus sit cum matre sua: die
octaua reddes illum mihi. Uiri sancti
eritis mihi. Carnē q̄ a bestijs fuerit p̄-
gustata nō comedetis: sz p̄icietis canib⁹.
¶ Ca. S. De equitate iudicij: de asino
odiētis subleuādo: de muneribus non
accipiendis: de misericordia p̄egrini:
de quiete septimi anni ⁊ septimi diei:
de tribus solēnitatibus: de hedo nō co
quēdo: de angelo precedente: terra nō
erit sterilis: de hostibus eijciēdis pau-
latim: ⁊ q̄ terras infidelium possidere
debent: sed nō eorū deos colere: aut fe-
dus cum eis inire. Capitulum.xxiij.

Non suscipies vocem men- B
dacij: nec iunges manum
tuam: vt pro impio dicas
falsum testimonium. Non
sequeris turbam ad faciē-
dū malū: nec i iudicio plu-
rimorū acquiesces sententie: vt a vero
deuies. Pauperis quoq; non misere-
ris in iudicio. Si occurreris boui ini- 23.q.4.c.
mici tui: aut asino errāti reduc ad eū. De omisso.
Si videris asinū odiētis te: iacere sub Deu.22.b.
onere: nō pertrāsibis: sed subleuabis Danielis
cū eo. Nō declinabis in iudiciū paupe 13.f.
ris. Mēdacium fugies. Insontē et iu- Deu.16.d.
stum nō occides: q̄r aduersor impium.
Nec accipies munera que etiā excecāt Eccl.20.d.
prudentes et subuertūt v̄ba iustorum. B
Peregrino molestus non eris. Scitis
em̄ aduenarū aīas: q̄r et ipsi peregrini
fuistis in terra egypti. Sex ānis semi-
nabis terrā tuā ⁊ congregabis fruges
eius. Anno aūt septimo dimittes eā ⁊
requiescere facies: vt comedāt paupes
p̄pli tui: ⁊ q̄cq̄d reliquū fuerit edāt be-
stie agri. Ita facies in vinea et in oliue-
to tuo. Sex dieb⁹ operaberis: septima
die cessabis: vt requiescat bos et asinus
tuus: vt refrigeretur filius ancille tue et
aduena. Oia q̄ dixi vobis custodite: et
per nomē externorū deorū nō iurabitis
neq; audietur ex ore v̄ro. Trib⁹ vicib⁹ p̄
singulos annos mihi festa celebrabitis.
Solēnitatē q̄z azymorum custodies. Primum
Septē diebus comedes azyma: sicut p̄ festum.
cepi tibi tp̄e mēsis nouorū qn̄ egressus .34.d.
es de egypto. Non apparebis in cōspe-
ctu meo vacuus. Et solēnitatē mensis Deu.16.d.
primitiuorū operis tui quecūq; semi-
naueris in agro. Solēnitatē quoq; in Secūdum
exitu anni qn̄ cōgregaueris oēs fruges festum.
tuas de agro. Ter in anno apparebit C
omne masculinū tuū corā dn̄o deo tuo. Eccl.35.a.
Nō immolabis sup̄ fermēto sanguinē
victime tue: nec remanebit adeps solē- Tertium
nitatis vsq; mane. Primitias fru- festum.
gum terre tue deferes in domū domi- .34.g.
ni dei tui. Non coques hedum in lacte
matris sue. Ecce ego mittam angelum
meū qui precedat te ⁊ custodiat in via:
et introducat in locum quē preparaui Deu.14.d.
tibi. Obserua eum: ⁊ audi vocem eius:
nec contēnendum putes: quia non di-
mittet cū peccaueris et est nomē meū
in illo. Quod si audieris vocem eius: ⁊
feceris oīa que loquor: inimicus ero
inimicis tuis: ⁊ affligā affligentes te.
Precedetq; te angelus meus: ⁊ intro-

ducet te ad amorreũ et etheũ [illegible] phere
zeũ chananeũq; et eueũ et iebuseum:
quos ego conterã. Non adorabis [illegible] eos
eorũ: neq; coles eos. Non facies op[era]
eorum: sed destrues eos: et confringes
D statuas eoꝝ. Seruietisq; dño deo vestro:
vt benedicam panibus tuis ⁊ aquis: ⁊
auferã infirmitatẽ de medio tui. Non
Deut. 7. c. erit īfecũda: nec sterilis terra tua. Nu-
merum dierũ tuoꝝ implebo. Terrorẽ
meum mittam in precursum tuum: et
occidam oẽm populũ ad quẽ ingredie
ris: cũctorũq; inimicorũ tuorũ corã te
terga vertã: emittẽs scabrones prius q̃
fugabũt eueũ et chananeũ et ethenm:
anteq̃ introeas. Non eijciã eos a facie
tua anno vno: ne terra in solitudinẽ re
digat: ⁊ crescãt cõtra te bestie. Paula-
tim expellã eos de ꝯspectu tuo: donec
augearis ⁊ possideas terrã. Ponã aũt
terminos tuos a mari rubro vsq; ad
mare palestinorũ: et a deserto vsq; ad
fluuiũ. Tradã in manib⁹ vr̃is habita-
tores terre ⁊ eijciã eos de ꝯspectu vr̃o.
Deut. 7. a. Nõ inibis cũ eis fed⁹: nec cũ dijs eorũ.
Nõ habitẽt in terra tua ne forte pecca
re te faciãt in me: si seruieris dijs eoꝝ:
quod tibi certe erit in scandalum.

¶ C. S. De ascensu moysi: de volumi-
ne federis: de tabulis lapideis: de mo-
ra in monte quadraginta diebus ⁊ no
ctibus. Capitulum. xxiiij.

A Moysi q̃z dixit. Ascende ad
dñm tu et aaron: nadab et
abiu: et septuaginta senes
ex israel: ⁊ adorabitis ꝓcul.
Solusq; moyses ascendet
ad dñm: ⁊ illi nõ appropi-
quabũt: nec populus ascẽdet cum eo.
s. 9. b. Uenit ergo moyses et narrauit plebi
oĩa verba dñi: atq; iudicia. R̃ndit q;
cũctus populus vna voce. Oĩa verba
dñi q̃ locutus est faciemus. Scripsit
aũt moyses vniuersos sermones dñi: ⁊
B mane consurgẽs edificauit altare dño
ad radices mõtis: ⁊ duodecim titulos
per duodecim tribus israel. Misitq;
iuuenes de filijs israel: ⁊ obtulerũt ho
locausta: immolaueruntq; victimas pa-
cificas dño vitulos duodecim. Tulit
itaq; moyses dimidiã partẽ sãguinis
et misit in crateras: partẽ aũt residuã
fudit super altare. Assumẽsq; volumẽ
federis legit audiẽte ppl̃o. Qui dixe-
rũt: oĩa que locutus est dñs faciemus ⁊
C erimus obediẽtes. Ille vero sumptũ san
Heb. 9. b. guinẽ respersit in populũ. Et ait. Hic
est sanguis federis qđ pepigit dñs vo-
biscum super cũctis sermonibus his.
Ascẽderuntq; moyses et aaron: nadab
et abiu: et septuaginta de senioribus
israel: ⁊ viderũt deũ isrl̃. Sub pedib⁹
eius quasi opus lapidis saphirini: et
quasi celũ cum serenum est. Nec super
eos qui ꝓcul recesserãt de filijs israel
misit manũ suã. Uideruntq; deũ ⁊ come
derunt ac biberunt. Dixit aũt dñs ad
moysen. Ascẽde ad me in montẽ ⁊ esto
ibi: daboq; tibi tabulas lapideas: ⁊ le-
gem ac mãdata que scripsi: vt doceas
D filios israel. Surrexerũt moyses ⁊ io-
sue minister eius: ascendensq; moyses
in mõtem dei senioribus ait. Expecta
te hic donec reuertamur ad vos. Habe
tis aaron et hur vobiscum: si q̃d natum
fuerit questionis referetis ad eos. Cũ-
q; ascendisset moyses: operuit nubes
montem et habitauit gloria dñi super
synai: tegens illum nube sex diebus.
Septimo aũt die vocauit eum dñs de
medio caliginis. Erat autem species
glorie dñi quasi ignis ardens sup ver- De renũ. c.
ticẽ montis in cõspectu filiorũ israel. nisi. ante
Ingressusq; moyses mediũ nebule: ascẽ finem.
dit in montẽ. Et fuit ibi quadraginta
diebus et quadraginta noctibus.

¶ C. S. De materia tabernaculi ꝑpa-
randa. s. de primitijs assumẽdis: de ar-
ca et ad illam pertinẽtibus: de mensa
et ad eam pertinentibus: de cãdelabro
et ad eum pertinentibus. Capi. xxv.

Locutusq; est dñs ad moy- A
sen: dicens. Loquere filijs
israel: vt tollant mihi pri-
mitias. Ab omni homine
qui offert vltroneus acci-
pietis eas. Hec sunt autem
que accipere debetis. Aurum et argen
tum et es hiacynthum et purpurã coc-
cumq; bis tinctum et byssum pilos ca i. 25. a.
prarum ⁊ pelles arietũ rubricatas: pel
lesq; hiacynthinas ⁊ ligna sethim oleũ
ad luminaria concinnãda: aromata in
vnguẽtum ⁊ thymiamata boni odoris
lapides onychinos et gẽmas ad ornan
dum ephoth ac rationale. Faciẽtq; mi
hi sanctuarium et habitabo in medio
eorũ: iuxta oẽm similitudinẽ taberna-
culi qđ ostẽdam tibi: et oĩm vasorũ in B
cultũ eius. Sicq; facietis illud. Arcã
de lignis sethim cõpingite: cuius lõgi
tudo habeat duos ⁊ semis cubitos: la-
titudo cubitũ ⁊ dimidiũ: altitudo cu-
bitũ silr̃ ac semissem: ⁊ deaurabis eã au
ro mundissimo

B ro mūdissimo intus et foris. Faciesq́
supra coronā aureā p circuitū quatu-
or circulos aureos quos pones p qua-
26. dist. ca. tuor arce āgulos. Duo circuli sint ī la-
qui ecclesia tere vno ꝛ duo in altero. Facies q̄ꝫ ve-
sticis. ℣. co ctes de lignis sethi: ꝛ opies eos auro.
ce. Induceſq́ p circulos qui sunt in arce
lateribus vt portēt̄ in eis: q̄ semp erūt
in circulis: nec vnq̄ extrahent̄ ab eis.
Poneſq́ in arca testificationē quā da
bo tibi. Facies ꝛ ꝑpiciatoriū de auro
mundissimo. Duos cubitos ꝛ dimidiū
tenebit lōgitudo eius: ꝛ cubitū ac se-
missēꝫ latitudo. Duos q̄ꝫ cherubin au-
reos ꝛ ꝑductiles facies ex vtraq́ par-
te oraculi. Cherub vn⁹ sit ī latere vno:
ꝛ alter in altero. Utrūq́ latus ꝑpitia
torij tegāt expandētes alas ꝛ operiē-
tes oraculū: respiciātq́ se mutuo ver-
sis vultib⁹ in ꝑpitiatoriū quo operiē
da est arca in qua pones testimoniū qđ
dabo tibi. Inde ꝑcipiā ꝛ loquar ad te
supra ꝑpitiatoriū scꝫ ac de medio duo
rū cherubin qui erunt supra arcā testi
monij cūcta q̄ mādabo p te filijs isrl̄.
C Facies ꝛ mēsam de lignis sethim habē
tē duos cubitos lōgitudinis: ꝛ in lati
tudine cubitū: ꝛ in altitudine cubitū
ac semissēꝫ: ꝛ inaurabis eā auro puris
simo. Faciesq́ illi labium aureum per
circuitū: ꝛ ipsi labio coronā interrasī
lē altā quatuor digitis: ꝛ sup illa alte
ram coronā aureolā. Quatuor quoq́
circulos aureos preparabis: ꝛ pones
eos in q̄tuor āgulis eiusdē mēse p sin-
gulos pedes. Subter coronā erūt cir-
culi aurei vt mittant̄ vectes per eos ꝛ
possit mēsa portari. Ipsos quoq́ ve-
ctes facies de lignis sethim: ꝛ circūda
D bis auro ad subuehēdam mēsam. Pa-
rabis ꝛ acetabula ac ꝑhialas thuribu
la ꝛ cyathos in q̄bus offerenda sunt li
bamina ex auro purissimo: ꝛ pones su
per mēsam panes propositionis in cō
spectu meo semper. Facies ꝛ candela-
brum ductile de auro mundissimo ha-
stile eius: ꝛ calamos cyphos: ꝛ sphaeru
las: ac lilia ex ipso ꝑcedētia. Sex ca-
lami egredient̄ de laterib⁹ tres ex vno
latere ꝛ tres ex altero. Tres cyphi qua
si in nucis modū p calamos singulos
spheruleq́ simul ꝛ lilia ꝛ tres simili-
ter cyphi instar nucis in calamo alte-
ro spheruleq́ simul et lilia. Hoc erit
opus sex calamorꝫ: q̄ ꝑducendi sunt de
hastili. In ipso aūt cādelabro erunt q̄-
tuor cyphi in nucis modū spheruleq́
p singulos ꝛ lilia. Sphærule sub duo-
bus calamis per tria loca: q̄ simul sex
fiunt ꝑcedētes de hastili vno. Et sphe
rule igitur ꝛ calami ex ipso erūt vni-
uersa ductilia de auro purissimo. Fa-
cies ꝛ lucernas septē: ꝛ pones eas sup
candelabrū vt luceāt ex aduerso. Emū
ctoria q̄ꝫ et vbi que emūcta sunt extin
guantur: fiant de auro purissimo. Dē
pondus candelabri cū vniuersis vasis Heb. 8. b.
suis habebit talentum auri purissimi. Act. 7. f.
Inspice et fac scd̄m exemplar quod ti
bi in monte monstratum est.
¶ C. S. De quatuor operimētis taber
naculi: de parietibus tabernaculi: de
duobus velis: de basibus et quinq́ co-
lumnis. Capitu. xxvj.

Abernaculum ꝟo ita fiet.
Decē cortinas de bysso re- A
torta ꝛ hiacyntho: ac pur-
pura: coccoq́ bis tincto va
riatas ope plumario faci-
es. Lōgitudo cortine vni⁹
habebit vigintiocto cubitos: latitudo
quatuor cubitorꝫ erit. Unius mensure
fiēt vniuersa tētoria. Quinq́ cortine
sibi iūgent̄ mutuo: ꝛ alie q̄nq́ nexu si-
mili coherebunt. Ansulas hiacynthi-
nas in laterib⁹ ac summitatib⁹ facies
cortinarū: vt possint inuicē copulari.
Quinquagenas ansulas cortina habe-
bit in vtraq́ parte ita insertas: vt an- B
sa cōtra ansam veniat: ꝛ altera alteri
possit adaptari. Facies ꝛ q̄nquaginta
circulos aureos: q̄bus cortinarum ve-
la iungēda sunt: vt vnū tabernaculum
fiat. Facies ꝛ saga cilicina vndecim ad
operiēdū tectū tabernaculi. Lōgitudo
sagi vnius hēbit triginta cubitos: ꝛ la
titudo q̄tuor. Equa erit mēsura sago-
rū oīm. E quibus q̄nq́ iūges seorsum:
et sex sibi mutuo copulabis: ita vt se-
xtum sagū in fronte tecti duplices. Fa- C
cies q̄nquagīta ansas in ora sagi vni⁹:
vt cōiungi cū altero queat: ꝛ quinqua
ginta ansas in ora sagi alterius: vt cū
altero copuletur. Facies et quinqua-
ginta fibulas eneas quibus iungantur
anse: vt vnum ex oībus opertmentum
fiat. Qđ autē superfuerit in sagis que
parantur tecto: id est vnū sagū qđ am-
plius est: ex medietate ei⁹ operies po-
steriora tabernaculi: ꝛ cubitus ex vna
parte pēdebit: ꝛ alter ex altera q̄ plus
est in sagorꝫ longitudine vtrūq́ latus
tabernaculi protegēs. Facies ꝛ operi- D
mentū aliud tecto de pellibus arietū

rubricatis. Et super hoc rursum aliud
operimētū de hiacynthinis pellibus.
Facies et tabulas stātes tabernaculi de
lignis sethim: que singule denos cubi-
tos in lōgitudine habeāt: et in latitu-
dine singulos ac semissem. In laterib⁹
tabule due incastrature fiēt q̄b⁹ tabula
alteri tabule cōnectat: atq; in hūc mo
dum cūcte tabule parabunt. Quarū vi
ginti erūt in latere meridiano qd ver-
git ad austrū: q̄bus quadraginta bases
argenteas fundes vt bine bases singu-
lis tabulis per duos angulos subijciā
tur. In latere q̄z scdo tabernaculi qd
vergit ad aquilonē: vigīti tabule erūt
quadraginta habētes bases argēteas.
C Bine bases singulis tabulis supponē
tur. Ad occidentalē vero plagā taberna
culi facies sex tabulas: et rursum alias
duas que in āgulis erigant post tergū
tabernaculi. Erūtq; sibi cōiuncte a de
orsum vsq; sursum: et vna oēs cōpago
retinebit. Duabus q̄z tabulis que i an
gulis ponēde sunt similis iūctura ser-
uabitur. Et erūt simul tabule octo ba
ses earum argētee sexdecim: duab⁹ ba
sibus per vnā tabulā supputatis. Fa-
cies et vectes de lignis sethim quinq;
ad continendas tabulas in vno latere
tabernaculi: et quinq; alios i altero: et
eiusdē numeri ad occidētalem plagā:
F qui mittētur per medias tabulas a sū
mo vsq; ad summū. Ipsas q̄z tabulas
deaurabis et fundes in eis anulos au-
reos per quos vectes tabulata ꝯtineāt
quos operies laminis aureis. Et eri-
ges tabernaculū iuxta exēplar qd tibi
in mōte monstratū est. Facies et velum
de hiacyntho et purpura: coccoq; bis
tincto et bysso retorta opere plumario
et pulchrā varietate cōtextū qd appē
des ante quatuor colūnas de lignis se
thim: que ipse quidē deaurate erunt: et
habebūt capita aurea et bases argēte-
G as. Inseretur autē velum per circulos
intra qd pones arcā testimonij: quo et
sanctuariū et sanctuarij sanctuaria di-
uidētur. Pones et ppitiatoriū sup ar-
cam testimonij in sancta sanctorum: men-
samq; extra velū: et cōtra mēsam cāde-
labrū i latere tabernaculi meridiano.
Mensa em̄ stabit in parte aq̄lonis. Fa-
cies et tentoriū in introitu tabernacu-
li de hiacyntho et purpura coccoq; bis
tincto et bysso retorta opere plumario:
et q̄nq; colūnas deaurabis lignorū se-
thim: ante quas ducet tentoriū quarū
erunt capita aurea et bases enee.

¶ C. S. De altari tabernaculi: et atrio
tabernaculi: et oleo lucerne. Ca. xxvij.

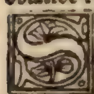
Facies et altare de lignis se A
thim qd habebit q̄nq; cu-
bitos in lōgitudine et toti
dem in latitudine: id est q̄
drum et tres cubitos in al-
titudine. Cornua autē per
quatuor angulos ex ipso erūt: et opies
illud ere. Faciesq; in vsus eius lebetes
ad suscipiēdos cineres et forcipes atq;
fuscinulas et ignū receptacula. Omnia va
sa ex ere fabricabis. Craticulāq; i mo-
dū retis eneā p cuius quatuor angu-
los erūt quatuor annuli enei quos po
nes subter arulam altaris. Eritq; cra-
ticula vsq; ad altaris mediū. Facies et
vectes altaris de lignis sethim duos
quos opies laminis eneis: et iduces p
circulos: erūtq; ex vtroq; latere alta-
ris ad portādū. Nō solidū: sed inane et
cauū intrinsecus facies illud: sicut tibi
in mōte mōstratū est. Facies et atrium D
tabernaculi: i cui⁹ australi plaga ꝯtra
meridiē erūt tētoria de bysso retorta.
Cētū cubitos vnū lat⁹ tenebit in lon-
gitudine: et colūnas viginti cū basibus
totidē eneis: q̄ capita cū celaturis su-
is habebūt argētea. Silr et i latere aq̄
lonis p lōgū erūt tētoria cētum cubi-
torum: colūne vigīti: et bases enee eiusdē
numeri: et capita earum cū celaturis suis
argētea. In latitudine vero atrij qd re-
spicit ad occidentem erūt tētoria per
quinquaginta cubitos: et colūne decē:
basesq; totidē. In ea quoq; atrij lati-
tudinē que respicit ad oriētem: quin-
quaginta cubiti erūt in q̄bus quinde-
cim cubitorū tentoria: lateri vno deputa-
buntur: colūneq; tres et bases toti-
dē: et in latere altero erunt tētoria cu-
bitos obtinentia quindecim: colūne
tres: et bases totidem. In introitu ve
ro atrij fiet tentorium cubitorum vigin-
ti ex hiacyntho et purpura: coccoq; bis
tincto: et bysso retorta opere pluma-
rio. Colūnas habebit quatuor: cū basi
bus totidē. Omnes colūne atrij per
circuitū vestite erūt argēteis laminis
capitibus argenteis: et basibus eneis.
In longitudine occupabit atrium cu-
bitos cētum: in latitudine q̄nquagin-
ta: altitudo q̄nq; cubitorū erit. Fietq;
de bysso retorta: et habebit bases eneas.
Cūcta vasa tabernaculi in oēs vsus et
cerimonias tam paxillos eius q̄ atrij

Leuit.6.b. ex ere facies. Precipe filijs isrl' vt affe
rāt tibi oleū de arboribus oliuarū pu
rissimū: piloq3 cōtusū3 vt ardeat lucer
na semp in tabernaculo testimonij ex
tra velū qđ oppāsum est testimonio: ⁊
collocabūt eā aaron ⁊ filij eius: ⁊ vsq3
mane luceat corā dño. Perpetuꝰ erit
cultꝰ p successiōes eoꝝ corā filijs isrl.
¶ C. S. De ornamentis summi sacer
dotis: et filiorum suorum. Cap. xxviij.

A
21.di.c. de
cretis.
75.dist.c.i.
ꝟ.moysi.

Pplica quoq3 ad te aaron
fratrē tuū cū filijs suis de
medio filiorū isrl' vt sacer
dotio fungātur mihi aarō
nadab et abiu: eleazar: et
ithamar: faciesq3 vestē san
ctā aarō fratri tuo in gloriā ⁊ decorē.
Et loqueris cūctis sapientibus corde
40.dist.c.i. quos repleui spiritu prudentie vt fa
ꝟ.vñ l ꝟii. ciant vestes aaron in quibus sanctifi
26.dist.c.q catus ministret mihi. Hec autem erūt
ecclesiasticis vestimēta que facient. Rationale ⁊ su
ꝟ.ecce. perhumerale: tunicā ⁊ lineam strictā:
B cidarim ⁊ baltheum. Facient vestimē
ta sancta fratri tuo aaron ⁊ filijs eius
vt sacerdotio fungantur mihi. Acci
pientq3 aurū hiacynthum ⁊ purpurā:
coccūq3 bis tinctū ⁊ byssum. Facient
aūt suphumerale de auro ⁊ hiacyntho
⁊ purpura coccoq3 bis tīcto ⁊ bysso re
torta opere polymito. Duas oras iun
ctas habebit in vtroq3 latere summita
tum: vt in vnū redeāt. Ipsa q3 textura
⁊ cūcta opis varietas erit ex auro ⁊ hia
cyntho ⁊ purpura coccoq3 bis tincto ⁊
bysso retorta. Sumesq3 duos lapides
onichinos: ⁊ sculpes in eis noīa filioꝝ
isrl: sex noīa i lapide vno: ⁊ sex reliqua
in altero: iuxta ordinē natiuitatꝭ eoꝝ.
Ope sculptoris ⁊ celatura gēmaꝝ scul
pes eos noībꝰ filioꝝ isrl inclusos au
ro atq3 circūdatos: ⁊ pones in vtroq3
latere superhumeralis: memoriale fi
lijs israel. Portabitq3 aarō noīa eorū
corā dño sup vtrūq3 humerū ob recor
dationē. Facies et vncinos ex auro: et
C duas catenulas auri purissimi sibi in
uicē coherentes quas inseres vncinis.
Rōnale q3 iudicij facies opere polymi
to iuxta texturam superhumeralis ex
auro: hiacynthino et purpura coccoq3
bis tincto et bysso retorta. Quadran
gulū erit ⁊ duplex. Mēsurā palmi ha
Sap.18.b. bebit tam in longitudine q̄ in latitu
dine: ponesq3 in eo quatuor ordines la
pidum. In primo versu erit lapis sar
dius ⁊ topazius ⁊ smaragdus. In secū
do carbūculus saphyrus ⁊ iaspis. In
tertio ligurius achates ⁊ amethistus.
In quarto chrysolitus onychinꝰ ⁊ be
rillus. Inclusi auro erunt per ordines
suos. Habebūtq3 noīa filioꝝ isrl. Duo D
decim noībus celabūtur: singuli lapi
des noībꝰ singuloꝝ p duodecim tribꝰ.
Facies in rōnali catenas sibijnuicē co
herentes ex auro purissimo: ⁊ duos an
nulos aureos quos pones in vtraq3 rō
nalis summitate catenasq3 aureas iū
ges annulis q̄ sunt in marginibꝰ eiꝰ ⁊
ipsarū catenaꝝ extrema duobus copu
labis vncinis in vtroq3 latere suphu
meralis qđ rōnale respicit. Facies et E
duos anulos aureos q̄s pones in sum
mitatibꝰ rōnalis: ⁊ in oris q̄ e regione
sunt suphumeralis ⁊ posteriora eius
aspiciūt: necnō ⁊ alios duos annulos
aureos q̄ ponēdi sunt in vtroq3 latere
suphumeralis deorsum: qđ respicit cō
tra faciē iūcture inferioris: vt aptari
possit cū suphumerali: vt stringat rō
nale ānulis suis cū ānulis suphumera
lis vitta hiacynthina vt maneat iūctu
ra fabrefacta: ⁊ a se inuicē rōnale ⁊ su
perhumerale nequeāt separari. Porta
bitq3 aarō noīa filioꝝ isrl in rōnali iu
dicij super pectus suū qñ ingredietur
sanctuariū memoriale corā dño i eter
nū. Pones aūt in rōnali iudicij doctri 26.di.c.ec
nā ⁊ veritatē q̄ erūt in pectore aaron clesiasticis.
qñ ingrediet' corā dño: ⁊ gestabit iudi ꝟ.ecce.
ciū filiorū israel in pectore suo in con
spectu dñi semp. Facies ⁊ tunicā sup
humeralis totā hiacynthinā: in cuius
medio supra erit capitiū ⁊ ora p gyrū
eius textilis: sicut fieri solet in extre F
mis vestiū partibꝰ ne facile rūpātur.
Deorsum ꝟo ad pedes eiusdē tunice p
circūitū q̄si malapunica facies ex hia
cyntho ⁊ purpura ⁊ cocco bis tincto ⁊
bysso retorta mixtis i medio tintinna Eccl.45.b.
bulis: ita vt tintinnabulū sit aureū et Di.43.c.sit
malūpunicū: rursumq3 tintinnabulū rector.ꝟ.S
aliđ aureū ⁊ malūpunicū. Et vestiet' ea moysi.⁊.ꝟ.
aarō in offō ministerij: vt audiat' soni in exodo.
tus qñ ingrediet' ⁊ egrediet' sanctuariū
in cōspectu dñi ⁊ nō moriat'. Facies et
laminā de auro purissimo i q̄ sculpes
opere celatoris scm̄ dño. Ligabisq3 eā
vitta hiacynthina: ⁊ erit sup thyarā i
minēs frōti pōtificis. Portabitq3 aa
ron iniq̄tates eoꝝ q̄ obtulerūt ⁊ sctifi
cauerūt filij isrl: i cūctis mūeribꝰ ⁊ do
narijs suis. Erit aūt lamina sp in frōte
eius: vt placatꝰ sit ei dñs. Stringesq3

tunicã bysso: ⁊ thyarã byssinã facies ⁊
balthеũ opere plumarij. Porro filijs
aarõ tunicas lineas parabis ⁊ balthe-
os: ac thyaras in gloriã ⁊ decorẽ: vesti-
esq; his oĩbus aarõ fratrẽ tuũ ⁊ filios
eius cũ eo. Et cũctoꝝ ꝯsecrabis man⁹
sctificabisq; illos vt sacerdotio fungã-
tur mihi. Facies et feminalia linea vt
operiãt carnẽ turpitudinis sue a reni-
bus vsq; ad femora: ⁊ vtent̃ eis aaron
⁊ filij ei⁹ qñ igredient̃ tabernaculũ te-
stimonij: vel qñ appropinquãt ad alta-
re vt ministrent in sanctuario ne iniq̃-
tatis rei moriãtur. Legitimũ sempiter-
nũ erit aaron: ⁊ semini eius post eum.
¶ C. S. De ꝯsecratione sacerdotũ: de
oblatiõe ⁊ obseruãtia eoꝝ. Cap. xxix.
A Ed ⁊ hoc facies vt mihi in
sacerdotio ꝯsecrent̃. Tolle
vitulũ de armẽto: ⁊ arietes
duos immaculatos: panes-
q; azymos ⁊ crustulã absq;
fermẽto que conspersa sint oleo: laga-
na quoq; azyma oleo lita. De simila
triticea cuncta facies: ⁊ posita in cani-
stro offeres: vitulũ aũt ⁊ duos arietes:
et aaron ac filios eius applicabis ad
ostiũ tabernaculi testimonij. Cũq; la-
ueris patrẽ cũ filijs suis aqua indues
aaron vestimẽtis suis: id est linea ⁊ tu-
nica superhumerali ⁊ rõnali: qđ cõstrin-
ges balthеo: ⁊ pones thyara in capite
eius: ⁊ laminã sanctã sup thyaram et
oleum vnctionis fundes super caput
B eius: atq; hoc ritu ꝯsecrabitur. Filios
quoq; illius applicabis ⁊ indues tuni-
cis lineis: cingeisq; balthеo aaron scilꝫ
⁊ liberos eius: et impones eis mitras:
eruntq; sacerdotes mihi religiõe per-
Leui. 1. b. petua. Postq̃ initiaueris manus eoꝝ:
applicabis ⁊ vitulum corã tabernacu-
lo testimonij. Imponẽtq; aaron ⁊ filij
eius manus sup caput illius: ⁊ macta-
bis eum in cõspectu dñi iuxta ostium
tabernaculi testimonij: sumptumq; de
sanguine vituli: pones sup cornua alta-
Leui. 2. b. ris digito tuo: reliquũ aũt sanguinem
fundes iuxta basim ei⁹. Sumes ⁊ adi-
pem totũ qui operit intestina ⁊ reticu-
lum iecoris ac duos renes ⁊ adipẽ qui
C super eos est: ⁊ offeres incensum super
altare: carnes vero vituli ⁊ corium et
fimum cõbures foris extra castra eo ꝙ
pro peccato sit. Unũ quoq; arietem su-
mes super cuius caput ponẽt aaron ⁊
filij eius manus: quẽ cum mactaueris
tolles de sanguine eius: ⁊ fundes circa

altare: ipsum aũt arietẽ secabis in fru-
sta lotaq; intestina eius ac pedes po-
nes super ꝯcisas carnes: et sup caput
illius: ⁊ offeres totũ arietẽ in incẽsum De ꝯse. dis.
super altare: oblatio est dño odor sua- 2. c. nõ opꝫ
uissimus victime dñi. Tolles q̃q; arie-
tem alterum super cuius caput aaron D
et filij ei⁹ ponẽt manus. Quẽ cũ im- 24. di. §. 1.
molaueris: sumes de sanguine eius: et i pn. ar. 96.
pones super extremũ auricule dextre dis. c. si im-
aaron ⁊ filiorũ eius: ⁊ sup pollices ma- perator.
nus eoꝝ ac pedis dextri: fundesq; san-
guinem sup altare ꝑ circũitum. Cumq;
tuleris de sanguine q̃ est super altare:
et de oleo vnctionis asperges aaron ⁊
vestes eius filios ⁊ vestimenta eorum.
Consecratisq; ipsis ⁊ vestibus tolles
adipẽ de ariete ⁊ caudã et aruinã que
operit vitalia: ac reticulum iecoris et
duos renes: atq; adipẽ qui sup eos est
armũq; dextrũ eo ꝙ sit aries cõsecra-
tionis: tortamq; panis vnius crustulã
conspersam oleo: laganum de canistro
azymorum qđ positum est in cõspectu
dñi. Ponesq; oĩa super manus aaron
et filiorũ eius: ⁊ sanctificabis eos ele-
uans corã dño. Suscipiesq; vniuersa E
de manibus eorum: et incendes super
altare in holocaustum: odorẽ suauissi-
mum in cõspectu dñi: q2 oblatio eius
est. Sumes quoq; pectusculũ de arie-
te quo initiatus est aaron: sanctifica-
bisq; illud eleuatũ corã dño: ⁊ cedet i
partẽ suã. Sanctificabisq; ⁊ pectuscu-
lum consecratum et armum quem de
ariete separasti quo initiatus est aarõ
⁊ filij eius: cedentq; in partẽ aarõ ⁊ fi-
lioꝝ eius iure perpetuo a filijs israel:
q2 primitiua sunt ⁊ initia de victimis
eoꝝ pacificis que offerãt dño. Uestem
aũt sanctã qua vtetur aaron habebũt
filij eius post eum vt vngantur in ea
et cõsecrent̃ manus eoꝝ. Septẽ dieb⁹
vtetur illa qui pontifex pro eo fuerit
constitutus de filijs eius: ⁊ qui ingre-
dietur tabernaculũ testimonij: vt mi-
nistret in sanctuario. Arietẽ aũt cõse-
crationis tolles: ⁊ coques carnes eius
in loco sancto: quibus vescetur aarõ ⁊ F
filij eius. Panes quoq; qui sunt in ca-
nistro in vestibulo tabernaculi testimo-
nij comedent vt sit placabile sacrificiũ
⁊ sanctificent̃ offerentiũ manus. Alie-
nigena nõ vescet̃ ex eis: q2 sancti sunt.
Quod si remanserit de carnibus con-
secratis siue de panibus vsq; mane cõ-
bures reliq̃as igni. Non comedent: q2

sanctificata sunt. Oīa q̄ p̄cepi tibi fa-
cies sup aarō ⁊ filijs ei⁹. Septem die-
bus cōsecrabis manus eorū: ⁊ vitulum
ꝓ peccato offeres ꝑ singulos dies: ad
expiandū. Mūdabisq; altare cum im-
molaueris expiationis hostiā ⁊ vnges
illud in sanctificationē. Septē dieb⁹
expiabis altare ⁊ scīficabis ⁊ erit san
ctūscētoꝝ. Oīs q̄ tetigerit illud sancti-
ficabit̄. Hoc est quod facies in altari.
G Agnos āniculos duos ꝑ singulos dies
iugiter: vnū agnū mane: ⁊ alterū vespe
re: decimā partē sil̄e cōsperse oleo tu-
so: quod habeat mēsurā quartā partē
hin: ⁊ vinū ad libandū eiusdē mēsure
in agno vno. Alterū vero agnū offeres
ad vesperā iuxta ritū matutine obla-
tiōis: ⁊ iuxta ea q̄ diximus ī odorē sua-
uitatis. Sacrificiū est dño deo obla-
tiōe ꝑpetua in generatiōes vestras: ad
ostiū tabernaculi testimonij corā dño
vbi cōstituā vt loquar ad te. Ibiq; p̄ci-
piā filijs israel: et sanctificabit̄ altare
in glīa mea. Scīficabo et tabernacu-
lū testimonij cū altari: et aarō cū filijs
ei⁹ vt sacerdotio fungant̄ mihi. Et ha
E bitabo ī medio filiorū israel: eroq; eis
de⁹ ⁊ sciēt q2 ego dñs deus eorū: q̄ edu
xi eos de terra egypti vt manerē inter
illos: ego dñs deus ipsorum.

¶ C. S. De altari thymiamatis cōstruē
do: de pecunia exigenda a populo: de
labio eneo: de confectiōe vnctiōis thy
miamatis. Capitulum. xxx.

A Acies quoq; altare ad ado
De psc. dis. i. c. alia. vide in glo.
lendū thymiama de lignis
sethim habēs cubitū lōgi-
tudinis et alterū latitudi-
nis: id est quadrāgulum: et
duos cubitos in altitudine. Cornua ex
ipso procedent vestiesq; illud auro pu
rissimo tā craticulā eius q̄ parietes ꝑ
circūitū ⁊ cornua. Faciesq; ei coronam
aureolā ꝑ gyrum: et duos annulos au-
reos sub corona per singula latera: vt
mittātur ī eos vectes ⁊ altare portet̄.
Ipos quoq; vectes facies de lignis se-
thim ⁊ inaurabis. Ponesq; altare con
tra velū qd̄ ante arcā pēdet testimōij
corā propitiatorio quo tegit̄ testimo-
nium vbi loquar tibi: et adolebit incē
sum sup eo aaron suaue fragrans. Ma
ne quādo componet lucernas incēdet
illud: ⁊ q̄n collocat eas ad vesperū vret
thymiama sempiternū corā dño in ge
B neratiōes vestras. Nō offeretis sup eo
thymiama cōpositiōis alteri⁹: nec obla
tionē ⁊ victimā: nec libabitis libami-
na. Et deprecabit̄ aarō sup cornua alta-
ris semel per annū ī sanguine qd̄ obla
tū est pro pctō: ⁊ placabit sup eo in ge
nerationibus vestris. Scīmsanctoꝝ Nume. 1. a.
erit dño. Locutusq; est dñs ad moysen
dicēs. Qn̄ tuleris summā filioꝝ israel
iuxta numerū: dabunt singuli p̄ciū pro
aīabus suis dño: ⁊ nō erit plaga in eis
cum fuerint recensiti. Hoc autē dabit
omnis q̄ transit ad nomen dimidiū si-
cli iuxta mēsuram tēpli. Siclus viginti Leui. 16. b.
ti obolos habet. Media pars sicli of- Nume. 2. c.
feret̄ dño. Qui habet̄ in numero a vi- Eze. 45. b.
ginti annis et supra dabit preciū. Di-
ues non addet ad medium sicli: ⁊ pau
per nihil minuet. Susceptamq; pecu
niā q̄ collata ē a filijs israel trades in
vsus tabernaculi testimonij: vt sit mo-
numētū eoꝝ corā dño: ⁊ ꝓpitiet̄ aīab⁹
eorū. Locutusq; est dñs ad moysen di- 36. dist. ca.
cens. Facies ⁊ labiū eneum cū basi sua ecclesiasticis
ad lauandū: ponesq; illud inter taber §. cccc. in fi
naculum testimonij ⁊ altare. Et missa ne.
aqua lauabūt in ea aarō ⁊ filij ei⁹ ma- C
nus suas ac pedes: q̄n ingressuri sunt ta j. 40. b.
bernaculū testimonij: ⁊ q̄n accessuri sunt
ad altare: vt offerant in eo thymiama
dño: ne forte moriātur. Legitimū sem-
piternū erit ipsi ⁊ semini ei⁹ ꝑ succes-
siōes. Locutusq; est dñs ad moysen di-
cēs. Sume tibi aromata p̄me myrrhe
⁊ electe quingētos siclos: ⁊ cinamomi
mediū id est ducētos quinquaginta si-
clos: calami silr ducētos quinq̄ginta si-
clos: casie aūt q̄ngētos siclos in pōde-
re sanctuarij: oleū de oliuetis mēsurā j. 40. b.
hin. Faciesq; vnctionis oleum sanctū
vnguētū cōpositū opere vnguētarij: et
vnges ex eo tabernaculū testimonij et
arcā testamēti: mēsamq; cū vasis suis:
cādelabrū et vtēsilia eius: altaria thy-
miamatis ⁊ holocausti: ⁊ vniuersā su
pellectilē q̄ ad cultū eoꝝ ꝑtinet: scīfi- D
cabisq; oīa ⁊ erūt scīascētoꝝ. Qui teti-
gerit ea scīficabit̄. Aarō ⁊ filios eius
vnges scīficabisq; eos vt sacerdotio
fungant̄ mihi. Filijs quoq; isrl̄ dices.
Hoc oleū vnctiōis scīm erit mihi ī ge
neratiōes vestras. Caro hoīs nō vnge-
tur ex eo: ⁊ iuxta compositionē ei⁹ nō
facietis aliud: q2 sanctificatū est: ⁊ san
ctum erit vobis. Homo quicunq; tale
composuerit ⁊ dederit ex eo alieno: ex
terminabit̄ de populo suo. Dixitq; do
min⁹ ad moysen. Sume tibi aromata
stacten: ⁊ onichā: galbanū boni odoris:

et thus lucidissimū: equalis ponderis
erūt oīa. Faciesq; thymiama cōpositū
ope vnguētarij mixtū diligēter ꝛ purū
et sctificatiōe dignissimū. Cūq; in te-
nuissimū pulverē vniuersa ꝯtuderis:
pones ex eo corā tabernaculo testimo-
nij: in loco q̄ apparebo tibi. Sctm̄ sctōꝝ
erit vobis thymiama. Talē ꝯpositionē
nō facietis in vsus vestros: q: sctm̄ est
dño. Homo quicūq; fecerit sile: vt odo
re illius ꝑfruat̃ peribit de pplis suis.

¶ C.S. De euocatione beselcel magi-
stri tabernaculi: ꝛ ooliab socij eius: de
obseruantia sabbati: de duabus tabu-
lis datis moysi. Capitulum.xxxi.

A

Ocutusq; est dñs ad moy-
f.25.d. sen dicens. Et vocaui ex
noīe beselcel filiū huri fi-
lij hur de tribu iuda: ꝛ im
pleui eū spū dei sapientia
et intelligētia: ꝛ sciētia in
oī opere ad excogitādū q̄cq̄d fabre fie
ri potest ex auro ꝛ argento ꝛ ere: mar-
more ꝛ gemmis ꝛ diuersitate lignoꝝ:
dediq; ei socium ooliab filium achisa
B mech de tribu dan. Et ī corde oīs eru
De ꝯs. di.1. diti posui sapiētiā vt faciāt cuncta q̄
c.2. in ꝑnci ꝑcepi tibi: tabernaculū federis ꝛ arcā
pio. testimonij: ꝛ ꝓpitiatoriū qđ super eaꝫ
De sa. vnc. est: ꝛ cuncta vasa tabernaculi: mēsam
c. vnico. an̄ q; ꝛ vasa eiꝰ: cādelabrū purissimū cuꝫ
finem. vasis suis: ꝛ altaria thymiamatꝭ ꝛ ho-
locausti: ꝛ oīa vasa eoꝝ: labiū cum ba
si sua: vestes sctās in ministerio aaron
sacerdoti et filijs eiꝰ: vt fungant̃ offi-
cio suo in sacris oleū vnctionis ꝛ thy-
C miama aromatū ī sctuario. Oīa q̄ ꝑce-
f.20.b. pi tibi faciēt. Et locutꝰ ē dñs ad moy-
sen: dicēs. Loquere filijs isrl̃: ꝛ dices ad
eos. Uidete vt sabbatū meū custodia-
tis: q: signū est inter me et vos in gña-
tionibꝰ vestris: vt sciatis: q: ego dns q̄
sctifico vos. Custodite sabbatū meū.
Sctm̄ est em̄ vobis. Qui polluerit il-
D lud morte moriat̃. Qui fecerit ī eo opꝰ
ꝑibit aīa illiꝰ de medio ppl̃i sui. Sex
diebꝰ facietis opus: in septimo sabba
tū ē requies sctā dño. Oīs q̄ fecerit opꝰ
in hac die morietur. Custodiant filij isrl̃
sabbatū: ꝛ celebrēt illud in generatio
nibus suis. Pactum est sempiternum
inter me ꝛ filios israel: signūq; perpe-
Gene.1.d. tuum. Sex em̄ diebus fecit dns celū ꝛ
s.24.c. terrā: ꝛ in septimo ab omni opere ces-
f.32.d. sauit. Deditq; dominus moysi comple
tis huiuscemodi sermonibus in mon-
te synai duas tabulas testimonij lapi-
deas scriptas digito dei.

¶ C.S. Adorauerūt vitulū filij isrl̃:
morā faciēte moyse in mōte synai: con
tra quos iratus est deꝰ: de fractiōe ta-
bularū: de punitiōe pcti ꝛ occisiōe vi-
gintitriū miliū hoim: moyses rogatu-
rus deum mōtem ascendit. Cap.xxxij.

Idens aūt ppl̃s q̄ moram A
faceret descēdendi de mō Act.7.e.
te moyses: cōgregatus ad
uersus aaron ait. Surge
fac nobis deos q̄ nos ꝑce-
dāt. Moysi em̄ huic viro
qui nos eduxit de terra egypti ignora
mus quid acciderit ei. Dixitq; ad eos
aarō. Tollite inaures aureas de vxorū
filiorūq; ꝛ filiarū vestrarū auribus: et
afferte ad me. Fecitq; populus q̄ iusse-
rat deferens inaures ad aaron. Quas
cū ille accepisset: formauit opere fuso
rio ꝛ fecit ex eis vitulum conflatilem.
Dixeruntq;. Hi sunt dij tui israel q̄ te De pe. dist.
eduxerūt de terra egypti. Quod cū vi- 4. c. inter-
disset aarō edificauit altare coram eo: mittēte. ℣.
et preconis voce clamauit dicēs. Cras filijs. in ℣.
solēnitas domini est. Surgētesq; ma- mēdacia. i
ne obtulerūt holocausta ꝛ hostias pa- glo.
cificas: ꝛ sedit ppl̃s māducare ꝛ bibe- B
re: ꝛ surrexerūt ludere. Locutus est au- 1.cor. 10. b.
tem dñs ad moysen dicēs. Uade descē Deute.9.b.
de: peccauit populus tuus quē eduxi-
sti de terra egypti: recesserūt cito de via
quā ostendisti eis: feceruntq; sibi vitu
lum ꝯflatilē: ꝛ adorauerunt atq; imo-
lātes hostias ei dixerunt. Isti sunt dij 3.reg.12.g.
tui isrl̃: q̄ te eduxerūt de terra egypti.
Rursumq; ait dñs ad moysen. Cerno
qđ ppl̃s iste dure ceruicis sit. Dimitte C
me vt irascatur furor meꝰ ꝯtra eos: et
deleam eos: faciamq; te in gentem ma
gnam. Moyses autē orabat dñm deuꝫ
suū dicens. Cur dñe irascit̃ furor tuus
ꝯ pplm̃ tuū quē eduxisti de terra egy-
pti: ī fortitudine magna ꝛ in manu ro
busta. Ne queso dicant egyptij callide Num.14.c.
eduxit eos: vt interficeret in montibꝰ
ꝛ deleret de terra: q̄escat ira tua ꝛ esto
placabilis sup nequitia ppl̃i tui. Recor
dare abraā: isaac: ꝛ israel seruoꝝ tuoꝝ
quibus iurasti per temetipsum dicēs.
Multiplicabo semen vestrū sicut stel- Erictoniꝰ
las celi: et vniuersam terram hanc de quadrigaꝫ
qua locutus sum: dabo semini vestro ꝛ primꝰ exco
possidebitis eam semper. Placatusq; gitauit et
est dñs ne faceret malū qđ locutus fue argentū in
rat aduersus pplm̃ suum. Et reuersus uenit.
est moyses de mōte portās duas tabu- D

las testimonij in manu sua: scriptas ex vtraq; parte & factas opere dñi. Scriptura q̃s dei erat sculpta in tabulis. Audiens aũt iosue tumultũ ppl'i vociferãtis dixit ad moysen. Vlulatus pugne audit in castris. Qui rñdit. Nõ est clamor adhortãtiũ ad pugnã: neq; vociferatio cõpellẽtiũ ad fugã: sz vocẽ cãtantiũ ego audio.

16. di. c. ieiunium q̃rti.

Cũq; appropinquasset ad castra vidit vitulũ & choros: iratusq; valde: proiecit de manu tabulas & cõfregit eas ad radicẽ mõtis.

E

Arripiensq; vitulũ quẽ fecerãt: cõbussit & cõtriuit vsq; ad puluerẽ quẽ sparsit in aquã: & dedit ex eo potũ filijs israel. Dixitq; ad aarõ. Quid tibi fecit hic ppl's vt induceres sup eũ pctm̃ maximus? Cui ille rñdit. Ne indignet' dñs meus. Tu eñ nosti populuz istũ q pronus sit ad malũ. Dixerũt mihi. Fac nobis deos: qui nos precedãt. Huic eñ moysi qui nos eduxit de terra egypti nescimus quid acciderit.

Hercules primus argiuus vir doctus claret. B. eodem.

Quib' ego dixi. Quis vestrũ habet aurum. Tulerunt & dederũt mihi: & proieci illud in ignẽ: egressusq; est hic vitulus.

F

Num. 25. a. 45. dist. ca. disciplina.

Uidẽs ergo moyses populũ q esset nudatus: spoliauerat eniũ eũ aaron propter ignominiã sordis: & inter hostes nudum cõstituerat: & stans in porta castrorum ait. Si q̃s est dñi iungatur mihi. Cõgregatiq; sunt ad eũ oẽs filij leui: quib' ait. Hec dixit dñs deus israel. Ponat vir gladiũ sup femur suũ. Ite & redite de porta vsq; ad portã per mediũ castrorũ: et occidat vnusquisq; fratrẽ et amicũ et proximũ suũ. Feceruntq; filij leui iuxta sermonẽ moysi: cecideruntq; in die illa quasi viginti tria milia hominũ.

24. q. 1. c. si affirmam' De pe. di. 2. c. et cognouerunt.

Et ait moyses. Cõsecrastis man' vr̃as hodie dño: vnusq̃sq; in filio et fratre suo vt det' vobis benedictio.

G

5. q. 5. non oĩs. ibi. populũ cõtumacem.

Facto aũt altero die locutus est moyses ad populũ. Peccastis pctm̃ maximũ: ascendã ad dñm: si quo modo quero eũ deprecari p scelere vestro: reuersusq; ad dñz ait. Obsecro peccauit ppl's iste pctm̃ maximum: feceruntq; sibi deos aureos. Aut dimitte eis hãc noxam: aut si nõ facis dele me de libro tuo quẽ scripsisti. Cui respondit dñs. Qui peccauerit mihi: delebo eũ de libro meo. Tu autẽ vade et duc populũ istũ quo locut' sum tibi: angelus meus precedet te. Ego aũt in die vltionis visitabo & hoc peccatũ eorum. Percussit ergo dominus populum p reatu vituli quẽ fecerat aaron.

¶ C. S. Cõminatur deus pplo israel pp̃ter pctm̃: populus luxit & ornatum deponit: tabernaculũ extra castra tetẽdit: vbi cõueniebat oĩs ppl's pro pace habenda: dñs in colũna loquit' moysi: faciem dñi petit videre. Capl'm. xxxiij.

A

50. di. ca. si post. §. ecõtra. & ca. si quis prepostera. De pe. dist. 4. c. pctm̃.

Locutusq; est dñs ad moysen: dicẽs. Uade ascẽde de loco isto: tu & popul' tuus quem eduxisti de terra egypti in terraz quam iuraui abraam: isaac: & iacob: dicẽs. Semini tuo dabo eã: & mittã precursorẽ tui angelũ vt eijciã chananeũ et amorreũ: & etheũ & phereseũ: & eueũ et iebuseũ: et intres in terrã fluentẽ lacte & melle. Nõ eñ ascẽdã tecum: qz populus dure ceruicis est: ne forte disperdã te in via. Audiensq; ppl's sermonẽ hũc pessimũ luxit: & nullus ex more indutus est cultu suo. Dixitq; dñs ad moysen. Loq̃re filijs isrl'. Populus dure ceruicis es: semel ascendã in medio tui & delebo te. Iã nũc depone ornatũ tuũ: vt sciã q̃d faciã tibi.

B

Deposuerũt ergo filij isrl' ornatũ suũ a mõte oreb. Moyses quoq; tollẽs tabernaculũ tetendit extra castra pcul: vocauitq; nomen eius tabernaculũ federis.

88. di. ca. i. §. ii. nonne.

Et oĩs ppl's qui habebat aliquã q̃stionẽ egrediebat' ad tabernaculũ federis extra castra. Cumq; egrederet' moyses ad tabernaculũ surgebat vniuersa plebs: et stabat vnusquisq; in ostio papillionis sui: respiciebantq; tergũ moysi: donec ingrederetur tẽtoriũ. Ingresso autem illo tabernaculũ federis: descendebat colũna nubis: & stabat ad ostiũ: loquebaturq; dñs cũ moyse: cernentib' vniuersis q colũna nubis staret ad ostiũ tabernaculi.

36. dist. c. si. 11. q. 3. cap. summopere. §. hic ẽ. & p archid.

Stabantq; ipsi et adorabãt per fores tabernaculoz suorũ. Loquebatur aũt dñs ad moysen facie ad faciẽ: sicut solet loq̃ homo ad amicum suum.

Nume. 12.

Cũq; ille reuerteretur in castra: minister ei' iosue fili' nun puer nõ recedebat de tabernaculo. Dixit autem moyses ad dñm. Precipis vt educã populũ istũ: & nõ indicas mihi quẽ missurus es mecum: presertim cũ dixeris noui te ex noie: & inuenisti grãm corã me.

8. q. 1. cap. moyses.

C

De pe. dist. 2. c. cognouerunt. §. Itez opponitur. §. si. quõ autez.

Si ergo inueni grãm in cõspectu tuo ostẽde mihi faciẽ tuã vt sciã te & inueniam gratiã ante oculos tuos. Respice populum tuum gentem hanc. Dixitq; dominus. Facies mea precedet te: et requiem dabo tibi. Et ait moyses. Si

nō tuipſe pcedas: ne educas nos de lo-
co iſto. In quo enī ſcire poterim⁹ ego
⁊ ppl's tuus inueniſſe nos grām in ↄſpe
ctu tuo: niſi ambulaueris nobiſcū: vt
glorificemur ab oīb⁹ ppl'is q̄ habitant
D ſup terram? Dixit aūt dn̄s ad moyſen.
Et verbū iſtud qđ locut⁹ es faciā. Inue
niſti enī grām corā me: ⁊ teipm̄ noui ex
noīe. Qui ait. Oſtēde mihi gloriā tuā?
Rom.9.a.b Rn̄dit. Ego oſtēdā omne bonum tibi:
et vocabor in noīe dn̄i coram te: et mi
ſerebor cui voluero: et clemens ero in
Jo.17.d. quem mihi placuerit. Rurſumq̄ ait.
24.q.1.cā. Non poteris videre faciē meā: non enī
q: ex ſola. videbit me hō ⁊ viuet. Et iterū. Ecce
ꝟ. ipetra. inquit eſt locus apud me: et ſtabis ſu-
pra petrā. Cūq̄ trāſibit glīa mea po-
nā te in foramine petre: ⁊ ptegā dexte
ra mea donec trāſeā. Tollāq̄ manum
meā: ⁊ videbis poſteriora mea: faciem
autem meam videre non poteris.

¶ C. S. De renouatiōe tabularū: dn̄s
corā moyſe trāſit: de nō habēda ſocie-
tate gētiū: repetitio preceptorū: ſcili-
cet de pmogenitis redimēdis: de ſab-
bato: de tribus tēporibus anni: de azy
mo: de victimis: de hedo non coquen-
do: quadraginta dieb⁹ ieiunauit moy
ſes: deſcendit de mōte cornutus: velat
faciem: precepta populo promulgat.

Capitulum. xxxiiij.

A Et deinceps precide ait tibi
Deut.a. duas tabulas lapideas iſtar
priorū: ⁊ ſcribā ſup eas ꝟba
q̄ habuerunt tabule q̄s fregi
ſti. Eſto parat⁹ mane vt aſcē
das ſtatim i mōtē ſynai: ſtabiſq̄ mecū
Anthe⁹ li- ſup ꝟticē mōtis. Null⁹ aſcendat tecū:
bic⁹ vir do nec videat quiſpiā p totū mōtē: boues
ctiſſim⁹ cla quoq̄ ⁊ oues nō paſcant ecōtra. Exci-
ret. dit ergo duas tabulas lapideas q̄les
antea fuerāt: ⁊ de nocte ↄſurgēs aſcen
dit i mōtē ſynai: ſicut pceperat ei dn̄s:
portās ſecū tabulas. Cūq̄ deſcēdiſſet
dn̄s p nubē: ſtetit moyſes cū eo inuocās
nomē dn̄i. Quo trāſeūte coram eo ait.
Dominator dn̄e deus miſericors ⁊ cle
mēs patiēs ⁊ multe miſeratiōis ac ve-
rax: q̄ cuſtodis miam̄ i milia: q̄ aufers
iniquitatē ⁊ ſcelera atq̄ peccata: nul-
Diſt. 22.c. luſq̄ apđ te p ſe innocēs ē. Qui reddis
De pe.di.1. iniquitatē patrū filijs ac nepotib⁹ in
c.q̄d eſt. tertiā ⁊ q̄rtā progeniē. Feſtinuſq̄ moy
B ſes incuruatus eſt pronus in terram: ⁊
adorās ait. Si inueni gratiā in cōſpe
ctu tuo dn̄e: obſecro vt gradiaris no-
biſcū: populus enī dure ceruicis eſt: vt

auferas iniq̄tates nr̄as atq̄ peccata:
noſq̄ poſſideas. Rn̄dit dn̄s. Ego ini-
bo pactū videntib⁹ cūctis: ſigna faciā
q̄ nūq̄ viſa ſunt ſup terrā: nec in vllis
gētib⁹: vt cernat ppl's iſte in cuius es
medio opus dn̄i terribile: qđ factur⁹
ſum. Obſerua cūcta q̄ hodie mandaui Deut.7.a.
tibi. Ego ipſe eijciā an faciē tuā amor-
reū ⁊ chananeū: et hetheū: phereſeum q̄z
et eueū ⁊ iebuſeū. Caue ne vnq̄ cū ha-
bitatorib⁹ terre illi⁹ iūgas amicitias
q̄ ſint tibi in ruinā: ſed ⁊ aras eorū de-
ſtrue: ↄfringe ſtatuas: lucoſq̄ ſuccide.
Noli adorare deū alienum. Dn̄s zelo- 3.re.11.a.
tes nomē ei⁹: de⁹ eſt emulator. Ne in- 32.q.4.c.ſi
eas pactū cū hoīb⁹ illarū regionū: ne cut ſanctū.
cū fornicati fuerint cū dijs ſuis ⁊ ado
rauerint ſimulacra eoꝝ: vocet te quiſ-
piā vt comedas de imolatis. Nec vxo-
rem de filiab⁹ eorū accipies filijs tuis:
ne poſtq̄ ipſe fuerint fornicate: forni-
cari faciāt et filios tuos in deos ſuos. E
Deos cōflatiles nō facies tibi. Solē-
nitatē azymorū cuſtodies. Septē die- 35.q.1.caſi
bus veſceris azymis: ſicut pcepi tibi in q aūt. §. in
tēpore menſis nouoꝝ. Menſe enī verni lege.
tēporis egreſſus es de egypto. Oē qđ ſ.13.a.
aperit vuluā generis maſculini: meū Luce.2.d.
erit. De cūctis aīantib⁹ tā de bob⁹ q̄ ſ.13.c.
de ouib⁹ meū erit. Primogenitū aſini De voto. c.
redimes oue. Sin aūt nec pciū pro eo magne.
dederis occidet. Primogenitū filiorū Eccle.35.a.
tuoꝝ redimes: nec apparebis in ↄſpe-
ctu meo vacuus. Sex dieb⁹ opaberis:
die ſeptimo ceſſabis arare et metere.
Solēnitatē hebdomadarū facies tibi
in primitijs frugū meſſis tue triticee:
et ſolēnitatē qn̄ redeūte anni tpe cun-
cta cōdunt. Trib⁹ tpib⁹ anni appare-
bit oē maſculinū tuū i ↄſpectu oipotē
tis dn̄i dei iſrael. Cū enī tulero gētes a
facie tua ⁊ dilatauero terminos tuos:
null⁹ inſidiabit terre tue: aſcendēte te
⁊ apparēte in cōſpectu dn̄i dei tui ter
in anno. Nō immolabis ſuper fermēto
ſanguinē hoſtie tue: neq̄ reſidebit ma-
ne de victimis ſolēnitatis phaſe. Pri- D
mitias frugū terre tue offeres i domo ſ.23.b.
dn̄i dei tui. Nō coques hedum in lacte Deut.14.d.
matris ſue. Dixitq̄ dominus ad moy- ſ.24.d.
ſen. Scribe tibi verba hec q̄b⁹ et tecū De ↄſe.diſ.
⁊ cū iſrael pepigi fedus. Fuit ergo ibi 5.ca. q̄dra-
cum dn̄o moyſes quadraginta dies et geſima.
quadraginta noctes: panem non come Ex.37.diſ.
dit: ⁊ aquā nō bibit: ⁊ ſcripſit in tabu c. legimus.
lis verba federis decem. Cūq̄ deſcen- §. ſed econ
deret moyſes de monte ſynai: tenebat tra.

duas tabulas lapideas testimonij: et
ignorabat q cornuta esset facies sua ex
consortio sermonis dñi. Uidẽtes autẽ
aaron ꝛ filij israel cornutã moysi faciẽ
timuerunt ꝓpe accedere. Uocatiq; ab
eo reuersi sunt tã aarõ ꝙ principes sy-
nagoge: ꝛ postꝙ locutꝰ est ad eos vene
rũt ad eũ etiã omnes filij israel. Qui-
bus ꝑcepit cũcta que audierat a domi
no in mõte synai. Impletisq; sermoni-
bus posuit velamen super faciẽ suam.
a.cor.3.c. Qui ingressus ad dñm: ꝛ loquens cum
eo auferebat donec exiret: ꝛ tũc loque-
batur ad filios israel oĩa que sibi fue-
rãt imperata. Qui videbãt faciẽ egre
dientis moysi eẽ cornutã: sꝫ operiebat il-
le rursus faciẽ suã: si qñ loqbatur ad eos.
¶ C. S. Moyses mandat sabbatũ cu-
stodiri: petit primitias et donaria: in-
terrogat q̃s sapiẽs operariꝰ vt faciat
tabernaculũ: populus offert que peti-
ta sunt: moyses artifices operis noĩat.
A Capitulum. xxxv.

Gitur cõgregata oĩ turba
filiorũ israel: dixit ad eos.
Hec sunt q̃ iussit dñs fie-
ri. Sex diebꝰ facietis opꝰ:
septimus dies erit vobis
sctũs: sabbatũ ꝛ reqes dñi
q̃ fecerit opus in eo: occidet. Nõ succẽ
detis ignẽ in oibꝰ habitaculis vr̃is ꝑ
diẽ sabbati. Et ait moyses ad oẽm ca-
s.25.a. terua filiorũ israel. Iste est sermo quẽ
ꝑcepit dñs dicẽs. Separate apud vos
primitias dño. Ois volũtariꝰ ꝛ prono
aĩo offerat eas dño. Aurũ ꝛ argentũ: ꝛ
es: hiacynthũ ꝛ purpurã: coccumq; bis
tinctũ ꝛ byssũ: pilos caprarũ: pellesq;
arietum rubricatas et hiacynthinas: li
gna sethin ꝛ oleũ ad luminaria cõcin-
nãda: ꝛ vt cõficiat vnguẽtũ et thymia
ma suauissimũ: lapides onychinos et
gẽmas ad ornatũ suphumeralis et rõ-
B nalis. Quisq̃s vestrũ sapiẽs est veniat
et faciat qđ dñs imperauit tabernacu
lum scꝫ ꝛ tectũ eiꝰ atq; operimentum:
annulos et tabulata cũ vectibꝰ: paxil-
los ꝛ bases: arcã ꝛ vectes: propitiato-
riũ ꝛ velũ qđ añ illud appẽdit. mẽsam
cũ vectibꝰ ꝛ vasis et ꝓpositiõis pani-
bus: cãdelabrũ ad luminaria sustentã-
da: vasa illius ꝛ lucernas ꝛ oleũ ad nu
trimenta ignium altare thymiamatis
et vectes et oleũ vnctiõis ꝛ thymiama
ex aromatibus: tẽtoriũ ad ostiũ taber
naculi: altare holocausti ꝛ craticulam
eius eneã cũ vectibus et vasis suis: la-
brum et bases eius: cortinas atrij cum
columnis et basibus: tentorium in fo-
ribus vestibuli: paxillos tabernaculi
atrij cũ funiculis suis: vestimẽta quo-
rum vsus est in ministerio sanctuarij:
vestes aaron pontificis ac filiorũ eius
vt sacerdotio fungant mihi. Egressaq; C
omnis multitudo filiorũ israel de con
spectu moysi: obtulerunt mẽte promp
tissima atq; deuota primitias domi
no: ad faciẽdũ opus tabernaculi testi-
monij. Quicquid ad cultũ et ad vestes
sanctas necessariũ erat: viri cũ mulie-
ribꝰ ꝑbuerũt: armillas ꝛ inaures: ãnu-
los et dextralia. Omne vas aureum in
donaria dñi separatũ est. Si q̃s habe-
bat aurũ: hiacynthum ꝛ purpurã: coc-
cũq; bis tinctũ: byssum ꝛ pilos capra-
rũ: pelles arietũ rubricatas ꝛ hiacyn-
thinas: argẽti ꝛ auri eris; metalla ob
tulerũt dño: lignaq; sethim in varios
vsus. Sed ꝛ mulieres docte dederunt
que neuerãt: hiacynthũ purpuram ac
vermiculũ: ac byssum ꝛ pilos caprarũ:
spõte propria cũcta tribuẽtes. Princi
pes vero obtulerunt lapides onychi-
nos ꝛ gẽmas ꝛ superhumerale ꝛ ratio
nale: aromataq; ꝛ oleũ ad luminaria
cõcinnãda ꝛ ad ꝑparandũ vnguẽtum:
ac thymiama odoris suauissimi cõpo- D
nendũ. Oẽs viri ꝛ mulieres mẽte deuo
ta obtulerũt donaria: vt fierent opera
q̃ iusserat dñs per manũ moysi. Cuncti
filij israel volũtaria dño dedicauerũt.
Dixitq; moyses ad filios israel. Ecce s.11.a.
vocauit dñs ex nomine beseleel filium
huri: filij hur de tribu iuda: impleuitq;
eum spiritu dei sapientia ꝛ intelligẽ-
tia ꝛ sciẽtia ꝛ omni doctrina ad exco-
gitãdũ ꝛ faciẽdũ opus in auro ꝛ argẽ
to ꝛ ere ꝛ ferro: sculpẽdisq; lapidibus
et opere carpentario. Quicquid fabre
adinueniri potest dedit in corde eius.
Ooliab quoq; filiũ achisamech de tri-
bu dan ambos erudiuit sapiẽtia: vt fa
ciant opera abietarij: polimitarij: ac
plumarij de hiacyntho ac purpura coc
coq; bis tincto ꝛ bysso: et texãt omnia
ac noua queq; reperiant.
¶ Ca. S. Executio operis sanctuarij:
plus offert ppl's ꝙ sit necesse: ꝛ prohi-
betur vltra offerre: fit opus tabernacu
li: scꝫ decẽ cortine: ꝛ q̃nquaginta anse:
ꝛ q̃nquagita sage: quinquaginta fibu
le: fiunt operimẽta tabernaculi tabu-
le: bases: vectes: circuli et velum ꝛ ten
torium et columne quinq;. Cap. xxxvi.

A
Ecit ergo beseleel et ooliab et
oīs vir sapiens quib⁹ de-
dit dñs sapiētiā et intelle
ctū: vt scirent fabre opera
ri q̄ in vsu sanctuarij neces
saria sunt: et q̄ p̄cepit dñs
fieri. Cūq; vocasset eos moyses et om-
nem eruditū virum cui dederat dñs sa
pientiam: et qui sponte sua obtulerāt
se ad faciendū opus: tradidit eis vni-
uersa donaria filiorū israel. Qui cum
instarēt operi quotidie: mane vota po
pulus offerebat. Unde artifices venire
cōpulsi dixerūt moysi. Plus offert po
pulus q̄ necessariū ē. Jussit ergo moy-
ses preconi voce cantari. Nec vir nec
mulier q̄cq̄ offerat vltra in opere san
ctuarii. Sicq; cessatū est a muneribus
offerendis: eo q̄ oblata sufficerent et
superabūdarēt. Fecerūtq; oēs corde sa
pientes ad explendū opus tabernacu-
li: cortinas decē de bysso retorta et hia
cyntho et purpura coccoq; bis tincto:
B opere vario et arte polymita. Quarū
vna habebat i lōgitudine vigintiocto
cubitos: et in latitudine quatuor. Una
mēsura erat omnium cortinarū. Con-
iunxitq; cortinas quinq; alteram alte
ri: et alias quinq; sibiinuicem copula-
uit. Fecitq; et ansas hiacynthinas in
ora cortine vni⁹ ex vtroq; latere: et in
ora cortine alterius similiter: vt cōtra
se inuicem venirēt anse: et mutuo iun-
gerentur. Unde et quinquaginta fudit
circulos aureos qui morderēt cortina
rum ansas et fieret vnum tabernaculū.
Fecit et saga vndecim de pilis caprarū
ad operiendū tectū tabernaculi: vnum
sagū in longitudine habebat cubitos
triginta et in latitudine cubitos qua-
tuor. Unius mēsure erāt omnia saga.
Quorum quinq; iunxit seorsum: et sex
alia separatim. Fecitq; ansas quinqua
ginta in ora sagi vnius: et quinquagin
ta in ora sagi alterius: vt sibiinuicem
iungerentur. Et fibulas eneas quinqua-
C ginta quibus necteretur tectū: vt vnū
palliū ex omnib⁹ sagis fieret. Fecit et
opertoriū tabernaculi de pellib⁹ arie-
tum rubricatis: aliudq; desuper vela-
mentum de pellibus hiacynthinis. Fe-
citq; et tabulas tabernaculi de lignis
sethim stantes. Decem cubitorum erat
lōgitudo tabule vnius: et vnum ac se-
mis cubitus latitudo retinebat. Bine
incastrature erāt p singulas tabulas:
vt alteri altera iungeretur. Sic fecit
in omnib⁹ tabernaculi tabulis. E quib⁹
bus viginti ad plagā meridianā erāt
contra austrum cum quadraginta basi
bus argenteis. Due bases sub vna tabu
la ponebantur ex vtraq; parte angulo
rum vbi incastrature laterum in angu
lis terminātur. Ad plagā quoq; taber
naculi que respicit ad aquilonē: fecit
viginti tabulas cū quadraginta basi-
bus argēteis: duas bases per singulas
tabulas. Contra occidētem vero id est
ad eā partem tabernaculi que mare re
spicit: fecit sex tabulas et duas alias
per singulos angulos tabernaculi re-
tro que iuncte erāt a deorsum vsq; sur
sum et in vnā compaginem pariter fe-
rebantur. Ita fecit ex vtraq; parte per
singulos angulos: vt octo essent simul
tabule: et haberent bases argēteas sex-
decim: binas scz bases sub singulis ta- D
bulis. Fecit et vectes de lignis sethin
quinq; ad continendas tabulas vnius
lateris tabernaculi: et quinq; alios ad
alterius lateris coaptādas tabulas: et
extra hos quinq; alios vectes ad occi-
dentalē plagā tabernaculi contra ma
re. Fecit quoq; vectem alium qui per
medias tabulas ab angulo vsq; ad an-
gulum perueniret. Ipsa autem tabula
ta deaurauit: fusis basib⁹ earum argen
teis. Et circulos eorum fecit aureos p
quos vectes induci possent: q̄s et ipsos
laminis aureis operuit. Fecit et velum
de hiacyntho: purpura: vermiculo: ac
bysso retorta opere polymitario: va-
rium atq; distinctū: et quatuor colum-
nas de lignis sethim: quas cum capiti
bus deaurauit: fusis basibus earum ar
gēteis. Fecit et tentoriū in introitu ta-
bernaculi ex hiacyntho: purpura: ver-
miculo: byssoq; retorta: opere pluma-
rio: et colūnas quinq; cū capitib⁹ suis
quas operuit auro basesq; earū fudit
eneas quas et operuit auro.

¶ C.S. Fit arca et vectes eius: et ppi-
tiatoriū cherubin: mēsa cum circulis:
cādelabrū: et lucerne cum emūctorijs:
altare thymiamatis: oleum sanctifica
tionis et thymiama. Capl'm. xxxvij.

Ecit aūt beseleel et arcā de A
lignis sethim habētē duos
et semis cubitos in longitu
dine: et cubitum ac semissem
i latitudine: altitudo quoq;
vnius cubiti fuit et dimidij: vesti-
uitq; eā auro purissimo intus ac foris.
Et fecit illi coronam auream per gyrū

confla[n]s q̃tuor ãnulos aureos ꝑ q̃tuor
angulos ei⁹: duos ãnulos ĩ latere vno:
26. dist. c. q̃ et duos in altero. Uectes q̃ꝫ fecit de li
ecclesiasti- gnis sethim: quos vestiuit auro ⁊ quos
cos. §. cccc. misit in ãnulos qui erant in lateribus
arce ad portandum eã. Fecit ⁊ ꝓpitia
torium: id est oraculũ de auro mũdis-
simo duoꝝ cubitoꝝ ⁊ dimidij in longi
tudine: ⁊ cubiti ac semis ĩ latitudine.
Duos etiã cherubin ex auro ductili q̃s
posuit ex vtraq̃ parte ꝓpitiatorij che
rub vnũ in summitate vnius partis: ⁊
cherub alterũ in summitate partis al-
terius. Duos cherubin in singulis sum
mitatibus ꝓpitiatorij extẽdẽtes alas
⁊ tegẽtes propitiatoriũ: seq̃ mutuo ⁊
B illud respicientes. Fecit ⁊ mensam de
lignis sethim ĩ lõgitudine duoꝝ cubi-
toꝝ: ⁊ in latitudine vnius cubiti: q̃ ha
bebat in altitudine cubitum ac semis-
sem. Circũdeditq̃ eam auro mũdissi-
mo: ⁊ fecit illi labiũ aureũ ꝑ gyrũ: ipsi
quoq̃ labio coronã auream interrasi-
lem quatuor digitoꝝ: ⁊ super eandẽ al
terã coronã auream. Fudit ⁊ quatuor
circulos aureos: quos posuit in q̃tuor
angulis ꝑ singulos pedes mẽse ꝯ coro
nã: misitq̃ in eos vectes: vt possit mẽ-
sa portari. Ipsos q̃ꝫ vectes fecit de li-
gnis sethim: ⁊ circũdedit eos auro. Et
vasa ad diuersos vsus mense acetabu-
la: phialas: et ciathos: et thuribula ex
auro puro: in quib⁹ offerẽda sunt liba
mina. Fecit ⁊ cãdelabrũ ductile de au-
C ro mũdissimo. De cuius vecte: calami:
cyphi: spheruleq̃ simul ⁊ lilia ꝓcede-
bãt sex ĩ vtroq̃ latere. Tres calami ex
ꝑte vna: ⁊ tres ex altera. Tres cyphi in
nucis modum per calamos singulos:
spheruleq̃ simul ⁊ lilia: ⁊ tres cyphi i-
star nucis ĩ calamo altero spheruleq̃
simul ⁊ lilia. Equum erat opus sex ca-
lamoꝝ qui procedebãt de stipite cãde
labri. In ipso aũt vecte erant quatuor
cyphi in nucis modum: spheruleq̃ per
singulos et lilia sub duobus calamis
per loca tria: qui simul sex fiũt calami
ꝓcedẽtes de vecte vno: et sphérule igi
tur ⁊ calami ex ipso erãt vniuersa du-
ctilia ex auro purissimo. Fecit ⁊ lucer-
nas septẽ cum emũctorijs suis et vasa
vbi ea q̃ emuncta sunt extinguãtur de
auro mundissimo. Talentũ auri appẽ
debat candelabrũ, cum omnibus vasis
D suis. Fecit ⁊ altare thymiamatis de li-
gnis sethim: per quadrũ singulos ha-
bẽs cubitos: ⁊ in altitudine duos e cu
ius angulis procedebant cornua: vesti
uitq̃ illud auro purissimo: cũ craticu
la ac parietibus ⁊ cornib⁹: fecitq̃ ei co
ronã aureã ꝑ gyrũ: ⁊ duos ãnulos au-
reos sub corona per singula latera: vt
mittãtur in eos vectes ⁊ possit altare
portari. Ipsos autẽ vectes fecit de li-
gnis sethim et opuit laminis aureis.
Cõposuit ⁊ oleum ad sctificatiõis vn-
guẽtũ: et thymiamata de aromatibus
mundissimis opere pigmentarij.

¶ C. S. Fit altare holocausti cum per
tinentijs: labium eneum: ⁊ atrium cum
pertinentijs. Capitulum. xxxviij.

Fecit et altare holocausti A
de lignis sethim q̃nq̃ cu- 2. para. i. 2.
bitorũ ꝑ quadrũ ⁊ triũ in
altitudine: cui⁹ cornua de
angulis ꝓcedebãt: opuit-
q̃ illud laminis eneis. Et
inusus ei⁹ parauit ex ere vasa diuersa:
lebetes: forcipes: fuscinulas: vncinos:
et igniũ receptacula. Craticulãq̃ eius
in modũ retis fecit eneã: ⁊ subter eã
in altaris medio arulã fusis quatuor
eneis ãnulis ꝑ totidẽ retiaculi summi
tates: ad inmittẽdos vectes ad portã
dum. Quos et ipsos fecit de lignis se-
thim: et operuit laminis eneis: indu-
xitq̃ in circulos q̃ in laterib⁹ altaris
eminebãt. Ipm aũt altare nõ erat soli
dum: sꝫ cauum ex tabulatis: ⁊ intus va-
cuũ. Fecit ⁊ labrũ eneũ cum basi sua de 26. dist. c. q̃
speculis mulierũ: q̃ excubabãt in ostio ecclesiasticis
tabernaculi. Fecit ⁊ atriũ in cuius au- §. cccc. in fi.
strali plaga erãt tẽtoria de bysso retor
ta cubitorũ centũ: columne enee vigin
ti cũ basibus suis: capita columnarum
et tota operis celatura argẽtea. Eque B
ad septentrionalem plagã tentoria co
lumne basesq̃ ⁊ capita colũnarũ eius-
dẽ mensure ⁊ operis ac metalli erant.
In ea vero plaga q̃ ad occidentẽ respi
cit: fuerũt tentoria cubitoꝝ quinqua-
ginta colũne decẽ cũ basib⁹ suis enee:
et capita colũnarũ ⁊ tota operis cela-
tura argentea. Porro cõtra orientem
quinquaginta cubitorũ parauit tento
ria: e qb⁹ quindecim cubitos colũna-
rũ triũ cũ basib⁹ suis vnũ tenebat la-
tus: et in parte altera q: inter vtraq̃
introitũ tabernaculi fecit: quindecim
eque cubitorum erãt tẽtoria: colũneq̃
tres ⁊ bases totidẽ. Cuncta atrij tẽto
ria byssus retorta texuerat. Bases co-
lũnarũ fuere enee: capita autem earum
cum cunctis celaturis suis argentea:

sed et ipsas columnas atrij vestiuit argē
C to. Et in introitu ei⁹ ope plumario fe
cit tētoriū ex hiacyntho purpura vermi
culo ac bysso retorta: qđ habebat vigi
ti cubitos i lōgitudine: altitudo vero
q̄nq̧ cubitor erat iuxta mēsurā quam
cuncta atrij tentoria habebāt. Colūne
aūt i ingressu fuere quatuor cū basib⁹
eneis: capitaq̧ ear et celature argētee.
Paxillos q̄q tabernaculi et atrij p gy-
rū fecit eneos. Hec sunt instrā taber-
naculi testimonij: que enumerata sunt
iuxta p̄ceptum moysi in cerimonijs le-
uitarum per manū ithamar filij aaron
sacerdotis: que beseleel fili⁹ huri filij
hur de tribu iuda dño p moysen iubē
te cōpleuerat: iuncto sibi socio ooliab
filio achisamech de tribu dan: q̄ et ipe
artifex lignor egregius fuit et polymi
tarius atq̧ plumarius ex hiacyntho:
D purpura vermiculo et bysso. Omē aurū
qđ expensum est in opere sanctuarij et
quod oblatū est in donarijs: viginti et
nouē talentor fuit et septingentor tri
ginta siclorū ad mēsuram sanctuarij.
Oblatum est autē ab his q̄ trāsierūt
ad numerū a viginti annis et supra: de
sexcentis tribus milibus et quingētis
quinquaginta armator. Fuerunt pre-
terea centum talenta argēti: e quibus
cōflate sunt bases sanctuarij: et introi-
tus vbi velum pendet. Centum bases
facte sunt de talentis centum singulis
talētis per bases singulas supputatis.
De mille aūt septingētis et septuagin
taquinq̧ siclis fecit capita colūnarum
q̄s et ipas vestiuit argento. Eris quoq̧
oblata sunt talenta septuagintaduo
milia: et q̄dringenti supra sicli: ex q̄b⁹
fuse sunt bases in introitu tabernacu-
li testimonij: et altare eneum cum crati
cula sua: omniaq̧ vasa que ad vsum eius
pertinēt: et bases atrij tam in circuitu
q̄ in ingressu eius: et paxilli tabernacu
li atq̧ atrij per gyrum.

¶ Capituli Summarium. Fiunt orna
menta pōtificalia et sacerdotalia: per
ficitur opus: quod oblatū moyses be-
nedixit.

Capitulum. xxxix.

A E hiacyntho vero et purpu
ra: vermiculo ac bysso fecit
vestes quibus indueretur
aaron quando ministrabat
in sanctis sicut precepit do
minus moysi. Fecit igitur et superhu
merale de auro hiacyntho et purpura
coccoq̧ bis tincto et bysso retorta ope
re polymitario. Inciditq̧ bracteas au
reas et extenuauit i fila: vt possent tor
queri cum priorum colorū sub tegmi
ne: duasq̧ oras sibijnuicem copulatas
in vtroq̧ latere summitatum: et bal-
theum ex eisdem coloribus sicut prece B
perat domin⁹ moysi. Parauit et duos
lapides onichinos: astrictos et inclu-
sos auro: et sculptos arte gēmaria no
minibus filior israel. Sex nomina
in lapide vno: et sex in altero: iuxta or-
dinem natiuitatis eorū. Posuitq̧ eos
in lateribus superhumeralis in moni
mentum filiorum israel: sicut precepe
rat dñs moysi. Fecit et rationale opere
polymito iuxta opus superhumeralis:
ex auro hiacyntho purpura: coccoq̧
bis tincto et bysso retorta: quadrangu
lum duplex mensure palmi et posuit
in eo gemmarum ordines quatuor. In
primo versu erat sardius: topazius et C
smaragdus. In secūdo carbūculus: sa-
phyrus et iaspis. In tertio ligurius:
achates et amethistus. In quarto chry-
solitus: onychinus et berillus: circum-
dati et inclusi auro per ordines suos.
Ipsiq̧ lapides duodecim sculpti erāt
nominib⁹ duodecim tribuū israel: sin
guli per nomina singulorum. Fecerūt
in rationali et catenulas sibijnuicem co
herētes de auro purissimo: et duos vn-
cinos totidēq̧ anulos aureos. Porro
anulos posuerunt in vtroq̧ latere ra-
tiōalis: e quibus penderēt due catene
auree: quas inseruerūt vncinis qui in
superhumeralis angulis eminebant. D
Hec et ante et retro ita cōueniebāt sibi:
vt superhumerale et rōnale mutuo ne-
cterētur stricta ad baltheum et anulis
forti⁹ copulata: quos iūgebat vitta hia
cynthina: ne laxa fluerēt et a seinuicem
mouerētur: sicut preceperat dñs moy-
si. Feceruntq̧ tunicā superhumeralis
totā hiacynthinam: et capitium in su-
periori parte contra medium: oramq̧
per gyrum capitij textilē: deorsum au-
tem ad pedes malapunica ex hiacyn-
tho purpura vermiculo ac bysso retor
ta: et tintinnabula de auro purissimo:
que posuerūt iter malogranata in ex-
trema parte tunice per gyrū: tintinna-
bulū aūt aureū et malūpunicum qui-
bus ornatus incedebat pōtifex quan-
do ministerio fungebat: sicut precepe-
rat dñs moysi. Fecerūt et tunicas byssi- E
nas opere textili aaron et filijs eius: et
mitras cū coronulis suis ex bysso: femo

ralia q̄3 linea byssina: cingulū vero de
bysso retorta hiacyntho: purpura ac
vermiculo distinctū arte plumaria sicut
preceperat dn̄s moysi. Fecerūt τ lami-
nam sacre venerationis de auro puris-
simo scripserūtq3 in ea opere gēmario
sanctū dn̄i: τ strinxerūt eā cū mitra et
vitta hiacynthina: sicut preceperat dn̄s
moysi. Perfectū est igit̄ oē opus taber
De cōse.di. 2.c.1.in p̄n. naculi τ tecti testimonij. Fecerūtq3 fi-
lij isrl̄ cūctaq3 q̄ preceperat dn̄s moysi
F et obtulerūt tabernaculū tectū τ vni-
uersā supellectilē: anulos: tabulas: ve
ctes: colūnas ac bases: opertoriū de pel-
libus arietū rubricatis: τ aliud operi
mētū de hiacynthinis pellibus: velū:
arcā: vectes: ppitiatoriū: mēsam cū va
sis suis: τ ppositionis panibus: cāde-
labrū: lucernas τ vtēsilia earū cū oleo:
altare aureū τ vnguentū et thymiama
ex aromatibus: τ tentoriū in introitu
tabernaculi: altare eneū: retiaculū: ve-
ctes τ vasa eius oīa labrū cū basi sua:
tētoria atrij τ colūna cū basibus suis:
tentoriū in introitu atrij funiculosq3
G illi⁹ τ paxillos. Nihil ex vasis defuit q̄
in ministeriū tabernaculi: τ in tectū fe
deris iussa sunt fieri. Uestes q̄3 quibus
sacerdotes vtūtur in sanctuario aarō
sc3 τ filij ei⁹ obtulerūt filij israel: sicut
preceperat dn̄s. Que postq̄ moyses cū
cta vidit completa: benedixit eis.
¶ C.S. Precepit dn̄s vt erigat̄ taber
naculū: τ oīa vnctiōis oleo cōsecrent:
qd̄ fit mense primo anni scd̄i: q̄ postq̄
perfecta sunt: nubes operit tabernacu
lum: que incūbit tabernaculū per diē:
ignis per noctem: si nubes deserit ta-
A bernaculum proficiscūtur. Capi. xl.

Locutusq3 est dn̄s ad moy-
sen: dicēs. Mēse p̄mo pri-
ma die mēsis eriges taber
naculum testimonij et po-
nes in eo arcā: dimittesq3
ante illā velū: τ illata mē-
sa pones sup eā que rite p̄cepta sunt.
Candelabrū stabit cū lucernis suis: et
altare aureum in quo adoletur incen-
sum coram arca testimonij. Tentoriū
in introitu tabernaculi testimonij po
nes: τ ante illud altare holocausti: la-
brum inter altare τ tabernaculum qd̄
implebis aqua. Circūdabisq3 atrium
tentorijs: τ ingressum eius. Et assum-
B pto vnctionis oleo vnges tabernacu-
lum cum vasis suis: vt sanctificentur
altare holocausti τ oīa vasa eius: labrū
cum basi sua: omnia vnctionis oleo cō
secrabis: vt sint sancta sanctorum. Ap S.30.c.
plicabisq3 aaron τ filios eius ad fores
tabernaculi testimonij: et lotos aqua
indues sanctis vestibus vt ministrent
mihi τ vnctio eorū i sacerdotiū sempi-
ternū pficiat. Fecitq3 moyses oīa que Num.7.a.
preceperat dn̄s. Igitur mēse p̄mo an-
ni secundi in prima die mēsis colloca-
tum est tabernaculū. Erexitq3 moyses
illud et posuit tabulas ac bases et ve-
ctes: statuitq3 colūnas τ expandit te-
ctum super tabernaculū imposito de-
super operimēto: sicut dn̄s imperaue- E
rat. Posuit τ testimoniū in arca subdi
tis infra vectibus τ oraculū desuper.
Cūq3 intulisset arcā in tabernaculum
testimonij: appēdit ante eā velū: vt ex
pleret dn̄i iussionē. Posuit τ mensam
in tabernaculo testimonij ad plagam
septētrionalē extra velū ordinatis corā
ppositionis panibus: sicut preceperat
dn̄s moysi. Posuit τ candelabrū in ta
bernaculo testimonij e regione mense
in parte australi locatis per ordinē lu
cernis: iuxta preceptū dn̄i. Posuit et
altare aureū sub tecto testimonij ɔtra
velum: τ adoleuit sup eo incēsum aro D
matū: sicut iusserat dn̄s moysi. Posuit S.30.c.
et tentoriū in introitu tabernaculi te
stimonij τ altare holocausti in vestibu
lo testimonij: offerēs in eo holocaustū
et sacrificia vt dn̄s imperauerat. La-
brum quoq3 statuit inter tabernaculū
testimonij et altare: implēs illud aqua.
Laueruntq3 in eo moyses τ aaron ac fi
lij eius manus suas τ pedes cū ingre-
derentur tectū federis: τ accederēt ad
altare: sicut preceperat dn̄s moysi. Ere
xit τ atrium per gyrum tabernaculi et
altaris ducto i introitu eius tētorio. Num.9.c.
Postq̄ oīa perfecta sunt operuit nubes
tabernaculū testimonij: τ gloria dn̄i i-
pleuit illud. Nec poterat moyses ingre
di tectū federis nube operiente oīa: et
maiestate dn̄i coruscante: q2 cūcta nu-
bes operuerat. Si quādo nubes taber
naculum deserebat proficiscebantur fi
lij israel per turmas suas. Si pēdebat
desuper manebant in eodem loco. Nu
bes quippe domini incubabat p diem
tabernaculo: et ignis in nocte videnti-
bus cunctis populis israel per cūctas
mansiones suas.

¶ Explicit liber Elleschmoth.
i. Exodus.

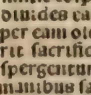
¶ Incipit vaickra: id est liber Leuiticus.

¶ C. S. De ritu holocaustoꝝ quō fieri debeat si oblatio sit de armēto: quō si de pecoribus: quō si de auibus. Cap. j.

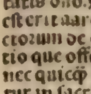
A
Ocauit aūt moysen ⁊ locutus est ei dñs d̄ tabernaculo testimonij: dicēs. Loquere filijs israel: ⁊ dices ad eos. Hō q̄ obtulerit ex vobis hostiā dño de pecoribus: id est de bobus ⁊ ouibus offerēs victimas: si holocaustū fuerit eiꝰ oblatio ac de armēto masculū immaculatū offeret ad ostiū tabernaculi testimonij
B ad placādū sibi dñm. Ponetq̄ manus
Exo. 27. b. sup̄ caput hostie: et acceptabilis erit:
j. 3. a. atq̄ in expiationē eiꝰ p̄ficiēs. Immo-
et. j. 4. a. labitq̄ vitulū corā dño ⁊ offerent filij aaron sacerdotis sanguinē eius fundētes p̄ altaris circuitū qđ est ante ostiū tabernaculi. Detractaq̄ pelle hostie: artus in frusta cōcidēt ⁊ subijcient in altari ignē strue lignorū ante cōpositam: ⁊ mēbra q̄ sunt cesa desup̄ ordinantes caput vꝫ ⁊ cūcta que adherēt iecori intestinis ⁊ pedibus lotis aqua: adolebitq̄ ea sacerdos super altare in ho
C locaustum ⁊ suauē odorē dño. Qđ si de
De cōse. di. pecoribus oblatio est de ouibꝰ siue de
j. c. i. in gl. capris holocaustū: agnū anniculum et
Di. 2. c. non absq̄ macula offeret: imolabitq̄ ad la
oportet. tus altaris qđ respicit ad aquilonem corā dño. Sanguinē ṽo illius fundent
De pe. di. i. sup̄ altare filij aarō per circuitū dimi-
c. libenter. dentq̄ mēbra caput ⁊ oīa que adherēt
ibi. i lege sa iecori: ⁊ imponet super ligna quibus
crificium. subijciendus est ignis. Intestina vero
j. eodem. et pedes lauabunt aqua. Et oblata oīa
C adolebit sacerdos super altare in holocaustum ⁊ odorē suauissimum dño. Si autē de auibus holocausti oblatio fuerit dño: de turturibus ⁊ pullis columbe offeret eā sacerdos ad altare: et retorto ad collum capite ac rupto vulneris loco decurrere faciet sanguinē super crepidinē altaris: vesiculā vero gutturis ⁊ plumas p̄iciat p̄pe altare ad orientalem plagā in loco in quo cineres effundi solēt. Cōfringetq̄ ascellas eius ⁊ non secabit neq̄ ferro diuidet eā: ⁊ adolebit super altare lignis igne supposito. Holocaustū est ⁊ oblatio suauissimi odoris domino.

¶ C. S. De oblatione sacrificiorum et rebus vnctibus: de simila decocta in clibano cum craticula absq̄ fermento et melle: de adiectione salis: de primitijs torrendis. Capi. ij.

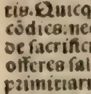

Nima cum obtulerit oblationē sacrificij dño simila erit eius oblatio. Fūdetq̄ super eam oleum ⁊ ponet thus ac deferet ad filios aaron sacerdotis: quorum vnus tollet pugillū plenū sile et olei ac totū thus: ⁊ ponet memoriale sup̄ altare in odorē suauissimum dño. Qđ autē reliquum fuerit de sacrificio: erit aaron ⁊ filiorū eius sanctū sanctoꝝ de oblationibus dñi. Cum autem obtuleris sacrificium coctum in clibano de simila: panes scilicet absq̄ fermento conspersos oleo ⁊ lagana azyma oleo lita. Si oblatio tua erit de sartagine simile cōsperse oleo ⁊ absq̄ fermento: diuides eam minutatim: ⁊ fundes super eam oleū.

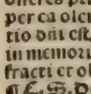
Si autē de craticula fuerit sacrificium: eque simila oleo conspergentur: quā offerēs dño trades in manibus sacerdotis. Qui cū obtulerit eam tollet memoriale de sacrificio et adolebit super altare in odorē suauitatis dño. Quicquid autem reliquum
est erit aaron ⁊ filiorū eius sanctū san 37. di. c. le-
ctorum de oblationibꝰ dñi. Oīs obla gumꝰ. §. si
tio que offert̄ dño absq̄ fermēto fiet: ecōtra. ẜ.
nec quicq̄ fermenti ac mellis adolebi i leuitico.
tur in sacrificio dñi.

Primitias tantū eorū offeretis ac munera: super altare vero nō imponētur in odorē suauitatis. Quicquid obtuleris sacrificij sale cōdies: nec auferes sal federis dei tui
de sacrificio tuo. In omni oblatione D
offeres sal. Si autem obtuleris munꝰ De cōse. di.
primitiarum frugum tuarum domino 4. c. sal.
de spicis adhuc virētibꝰ torrebis eas igni: et confringes in morē farris: ⁊ sic

offeres primitias tuas dño: fundes super ea oleum ⁊ thus imponēs: qꝛ oblatio dñi est. De qua adolebit sacerdos in memoriam muneris partem farris fracti et olei ac totum thus.

¶ C. S. De hostia pacificoꝝ q̄ fiebat p̄ beneficij impetratiōe: si bos: si ouis: si capra: oīs adeps domini est. Capi. iij.

A Uod si hostia pacificorum fuerit eius oblatio ⁊ de bobus voluerit offerre marē siue feminam immaculatā offeret corā domino. Ponetq̄ manum super caput victime sue que immolabit̄ in introi-

tu tabernaculi testimonij. Fundentq filij aaron sacerdotis sanguinem per altaris circuitum: et offerent de hostia pacificorum in oblationem dño adipē qui operit vitalia: et quicquid pinguedinis est intrinsecus duos renes cū adipe quo teguntur ilia: et reticulū iecoris cum renunculis. Adolebuntq ea super altare in holocaustum lignis igne supposito in oblationem suauissimi odoris dño. Si vero de ouibus fuerit eius oblatio et pacificorum hostia: siue masculum obtulerit: siue feminā: immaculata erunt oīa. Si agnū obtulerit coram domino ponet manum suam super caput victime sue: que immolabitur in vestibulo tabernaculi testimonij. Fundentq filij aaron sanguinem eius per circuitum altaris: et offerent de pacificorum hostia sacrificium domino: adipem et caudā totam cum renibus et pinguedinem que operit ventrem atq vniuersa vitalia et vtrūq renunculum cū adipe qui est iuxta ilia reticulumq iecoris cum renunculis. Et adolebit ea sacerdos super altare in pabulum ignis et oblationis domini. Si capra fuerit eius oblatio et obtulerit eam dño: ponet manū suam super caput eius: immolabitq eā in introitu tabernaculi testimonij. Et fundent filij aaron sanguinem eius per altaris circuitū: tollentq ex ea in pastū ignis dominici adipem qui operit ventrem: et qui tegit vniuersa vitalia duos renunculos cum reticulo qđ est super eos iuxta ilia: et aruinam iecoris cū renunculis: adolebitq ea super altare sacerdos in alimoniam ignis et suauissimi odoris. Omnis adeps domini erit iure perpetuo in generationibus et cunctis habitaculis vestris: nec sanguinem nec adipem omnino comedetis.

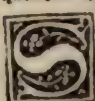
¶ C. S. De hostia p pctō sacerdotis: p ignorātia multitudinis: p pctō pncipis: pro peccato vnius alic. Ca. iiij.

Locutusq est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israel. Anima que peccauerit per ignorantiam: et de vniuersis mandatis domini que precepit vt non fierent quippiam fecerit: si sacerdos qui vnctus est peccauerit delinquere faciēs populum offeret pro peccato suo vitulum immaculatum domino: et adducet illum ad ostium tabernaculi testimonij coram dño: ponetq manum super caput eius et immolabit eū dño. Hauriet quoq de sanguine vituli inferens illum in tabernaculū testimonij. Cūq intinxerit digitum in sanguinē asperget cum septies corā domino contra velum sanctuarij: ponetq de eodē sanguine super cornua altaris thymiamatis gratissimi domino: quod est in tabernaculo testimonij. Omnem autem reliquum sanguinem fundet in basim altaris holocausti in introitu tabernaculi. Et adipem vituli offeret p peccato: tam eum qui vitalia operit q omnia que intrinsecus sunt. Duos renunculos et reticulum qđ est super eos iuxta ilia: et adipem iecoris cum renunculis sicut offertur de vitulo hostie pacificorum: et adolebit ea super altare holocausti. Pellem vero et omnes carnes cum capite et pedibus et intestinis et fimo et reliquo corpore efferet extra castra in locum mundum: vbi cineres effundi solent: incendetq ea super lignorum struem: que in loco effusorum cinerum cremabuntur. Quod si omnis turba filiorum israel ignorauerit: et p imperitiam fecerit quod contra mandatum domini est: et postea intellexerit peccatum suū offeret pro peccato suo vitulum: adducetq eum ad ostium tabernaculi: et ponent seniores populi manus super caput eius coram dño. Immolatoq vitulo in conspectu domini iferet sacerdos qui vnctus est de sanguine eius in tabernaculū testimonij tincto digito aspergens septies cōtra velum. Ponetq de eodem sanguine in cornibus altaris: quod est coram domino i tabernaculo testimonij. Reliquū autem sanguinem fundet iuxta basim altaris holocaustorum: quod est in ostio tabernaculi testimonij. Omnēq eius adipem tollet et adolebit super altare: sic faciens et de hoc vitulo quomodo fecit et prius. Et rogante p eis sacerdote propitius erit eis dominus. Ipsum autem vitulum efferet extra castra atq comburet sicut et priorem vitulum: quia est pro peccato multitudinis. Si peccauerit princeps et fecerit vnum e pluribus per ignorantiam quod domini lege prohibetur: et postea intellexerit peccatum suū offeret hostiā coram dño hircum de capris immaculatum: ponetq manū suā sup caput eius. Cumq immolauerit eum

[Margin notes: B — 2. di. c. non est. §. his itaq. ℣. vt de agno. — ī. eodem. et ī. eodem. — C — D — ī. eodem. — ī. eodem. — A — De voto. c. magne. 33. q. 4. c. pcipue. ibi. ad sub di. — ī. i. b. et ī. 3. a. — B — ī. eodem. — C — D — ī. eodem. — ī. 3. d. et ī. eodem. — E — De pe. di. 3. c. inter hec byrcum. in glo. i.]

in loco vbi ſolet mactari holocauſtum
corā dño: q2 ꝓ pctō eſt tinget ſacerdos
digitū ī ſanguine hoſtie ꝓ pctō tāgēs
cornua altaris holocauſti ⁊ reliquū fū
dens ad baſim ei⁹: adipē ꝟo adolebit
ſupra: ſicut in victimis pacificoꝝ fieri
ſolet. Rogabitq ꝓ eo ſacerdos et pro
F pctō ei⁹ ⁊ dimittet ei. Qđ ſi peccauerit
aīa ꝑ ignorātiā đ ppl'o terre: vt faciat
qcq̄ de his q̄ dñi lege ꝓhibent: atq de
linquat: ⁊ cognouerit pctm̄ ſuū: offe-
ret caprā immaculatā: ponetq man⁹
ſup caput hoſtie q̄ ꝓ peccato eſt: ⁊ im-
molabit eā in loco holocauſti. Tollet
q ſacerdos de ſanguine ī digito ſuo:
⁊ tāgēs cornua altaris holocauſti: re-
liquū fundet ad baſim ei⁹. Omnē autē
adipē auferēs ſicut auferri ſolet de vi-
ſ.3.d.et.ſ. ctimis pacificoꝝ adolebit ſup altare
co.et.j.co. in odorē ſuauitatis dño rogabitq ꝓ
eo ⁊ dimittet ei. Si aūt de pecoribus
G obtulerit victimā ꝓ pctō: ouē ſcʒ imma
culatā ponet manū ſup caput ei⁹: ⁊ i-
molabit eā in loco vbi ſolent cedi ho
ſ.3.b.et.ſ. locauſtorū hoſtie. Sumetq ſacerdos
eodem. de ſanguine ei⁹ digito ſuo: ⁊ tagēs cor
nua altaris holocauſti reliquū fundet
ad baſim ei⁹. Omē qq adipē auferens
ſicut auferri ſolet adeps arietis q̄ im-
molatur ꝓ pacificis: ⁊ cremabit ſuper
altare incēſum dñi: rogabitq ꝓ eo et
pro peccato eius ⁊ dimittetur ei.

¶ C. S. De hoſtia ꝓ peccatis ex paſſio
ne: ſcʒ q̄d ꝓ tacēte veritatē: quid pro
errore: quid ꝓ iuramento tracto ex ne
gligentia: quid pro abuſu ſacrorum:
quid pro errante. Capi. v.

A
22.q̄.6.ſi Si peccauerit aīa ⁊ audie-
quis conni rit vocē iurantis: teſtiſq
ctus.§.itē. fuerit qđ aut ipſe vidit aut
conſcius eſt: niſi indicauerit
portabit iniquitatē ſuaʒ.
Aīa que tetigerit aliq̄d i-
mundū: ſiue qđ occiſum a beſtia ē: aut
ꝑ ſe mortuū: aut qđlibet aliud repti-
le: ⁊ oblita fuerit: imūdicie ſue rea eſt
et deliq̄t. Et ſi tetigerit qcq̄ de immū
dicia hoīs iuxta oēm impuritatē qua
pollui ſolet: oblitaq cognouerit poſt
ea ſubiacebit delicto. Aīa q̄ iurauerit
⁊ ꝓtulerit labijs ſuis: vt vel male q̄d
B faceret vel bn̄ ⁊ nō fecerit: ⁊ idipʒ iura
mēto ⁊ ſermone firmauerit: oblitaq
poſtea itellexerit delictū ſuū: agat pe
nitentiā ꝓ pctō: ⁊ offerat de gregibus
agnū ſiue capram: orabitq ꝓ ea ſacer-
Deu.18.c. dos ⁊ ꝓ pctis ei⁹. Sin aūt nō potuerit
offerre pec⁹ offerat duos turtures: vel Luce.2.
duos pullos colūbarū dño. vnū ꝓ pctō
⁊ alterū in holocauſtū: dabitq eos ſa
cerdoti. Qui pmū offerēs ꝓ pctō retor
quebit caput eius ad pennulas: ita vt
collo hereat: ⁊ nō penitus obrūpat:
⁊ aſperget de ſanguine ei⁹ pariete al-
taris. Qđ aūt reliquū fuerit faciet di-
ſtillare ad fundamentū eius. q2 ꝓ pec-
cato eſt. Alterū ꝟo ī holocauſtū adole
bit vt fieri ſolet: rogabitq ꝓ eo ſacer
dos ⁊ ꝓ pctō eius: ⁊ dimittet ei. Qđ ſi
non quiuerit manus eius duos offerre
turtures: aut duos pullos colūbarum
offeret ꝓ pctō ſuo ſimile partem ephi
decimā. Nō mittet in eā oleū: nec thu-
ris aliquid imponet: q2 ꝓ pctō eſt: tra
detq eā ſacerdoti. Qui plenū ex ea pu
gillū hauriens: cremabit ſup altare in
monimentū eius qui obtulit rogās ꝓ
illo ⁊ expians: reliquam vero partem C
ipſe habebit in munere. Locutuſq eſt
dñs ad moyſen: dicens. Anima ſi pre-
uaricās cerimonias per errorē in his
que dño ſunt ſanctificata peccauerit:
offeret pro delicto ſuo arietem imma
culatum de gregibus: qui eſſe pt duo
bus ſiclis iuxta pōdus ſanctuarij ipm D
q quod intulit dāni reſtituet. ⁊ quin-
tam partem ponet ſupra tradēs ſacer-
doti qui rogabit pro eo offerens arie-
tem ⁊ dimittet ei. Aīa que peccauerit
per ignorantiā: feceritq vnū ex his q̄
dñi lege ꝓhibent ⁊ pcti rea itellexerit
iniquitatē ſuā: offeret arietē imacula
tum de gregibus ſacerdoti: iuxta men
ſuram eſtimationēq peccati: q̄ orabit
pro eo: q2 neſciens fecerit et dimittet
ei: q2 per errorem deliquit in domino.

¶ C. S. De hoſtia pro peccato ex certa
malitia: de lege holocauſti ⁊ igne per-
petuo: ⁊ lege ſingulorum ſacrificiorū:
de oblatiōe ſacerdotis in die vnctiōis
eius: de hoſtia pro peccato que hoſtia
comeditur: ⁊ a quibus: ⁊ vbi: ⁊ que cō
buritur. ¶ Capi. vj.

Locutus eſt dñs ad moyſen A
dicens. Anima que pecca-
uerit: ⁊ contēpto domino
negauerit proximo ſuo de
poſitum quod fidei ei⁹ cre
ditum fuerat: vel vi aliq̄d
extorſerit: aut calumniam fecerit: ſiue
rem perditam inuenerit: et infitiās in
ſuper peierauerit: ⁊ quodlibet aliud
ex pluribus fecerit in quib⁹ ſolēt pec-
care homines conuicta delicti: reddet
omnia que

omnia que per fraudē voluit obtinere
integra: et quintā insuper partem dño
cui dānū intulerat. Pro pctō aūt suo
offeret arietē immaculatū de grege: et
dabit eū sacerdoti: iuxta estimationē
mēsurāq; delicti: qui rogabit ꝓ eo co
rā dño: et dimittet illi ꝓ singulis q̄ fa
ciendo peccauit. Locutusq; est dñs ad
moysen dicēs. Precipe aaron et filijs
eius. Hec est lex holocausti. Cremabitur
in altari tota nocte vsq; mane: ignis
ex eodē altari erit. Uestietur tunica sa
cerdos et feminalib⁹ lineis: tolletq; ci
neres quos vorās ignis exussit: et po
nēs iuxta altare: spoliabitur prioribus
vestimētis: indutusq; alijs efferet eos
extra castra: et in loco mūdissimo vsq;
ad fauillā cōsumi faciet. Ignis aūt in
altari semp ardebit quē nutriet sacer
dos subijciens ligna mane per singu
los dies: et imposito holocausto desup
adolebit adipes pacificorū. Ignis est
iste perpetu⁹: qui nūq; deficiet in alta
ri. Hec est lex sacrificij et libamētorū q̄
offerēt filij aarō corā dño et corā alta
ri. Tollet sacerdos pugillū simile que
cōspersa est oleo: et totū thus qd̄ super
simil. positum est adolebitq; illud in
altari i monimētū odoris suauissimi
dño. Reliquā aūt partē simile cōedet
aarō cū filijs suis absq; fermēto: et co
medet in loco sanctuarij tabernaculi.
Ideo aūt nō fermētabitur q: pars ei⁹
in dñi offertur incēsum sanctūsanctorū
erit sicut ꝓ peccato atq; delicto. Ma
res tm̄ stirpis aaron comedent illud.
Legitimū ac sempiternū erit in gene
rationibus vestris de sacrificijs dñi.
Ois q̄ tetigerit illa sanctificabitur. Lo
cutusq; est dñs ad moysen: dicēs. Hec
est oblatio aaron et filiorū eius quā of
ferre debēt dño in die vnctionis sue.
Decimā partē ephi offerēt simile i sa
crificio sempiterno mediū eius mane
et mediū eius vespere q̄ in sartagine
oleo cōspersa frigetur. Offeret aūt eā ca
lidam in odorē suauissimū dño sacer
dos: q̄ iure patri successerit. Et tota
cremabitur in altari. Oē enim sacrificium
sacerdotum igne consumetur: nec q̄sq̄
comedet ex eo. Locutus est aūt dñs ad
moysen dicens. Loquere aaron et filijs
eius. Ista est lex hostie ꝓ pctō. In loco
vbi offertur holocaustū immolabitur
corā dño sctūsanctorū est. Sacerdos
qui offeret comedet eā in loco sancto
in atrio tabernaculi. Quicquid tetige
rit carnes eius sanctificabitur. Si de J.11.c. et
sanguine illius vestis fuerit aspersa: J.15.b.
lauabit in loco sancto. Uas aūt fictile
in quo cocta est cōfringetur: quod si vas
eneū fuerit defricabitur et lauabitur aqua.
Omnis masculus de genere sacerdota
li vescetur de carnibus eius: quia san
ctumsanctorum est. Hostia enim que ce
ditur pro peccato: cuius sanguis infer
tur in tabernaculum testimonij ad ex
piandum in sanctuario non comede
tur: sed comburetur igni.

¶ C. S. De hostia pacificorum quo: et
qn̄ comedi debeat: de adipe et sangui
ne: et parte sacerdotis: et pectusculo
eleuationis. Capitulum. vij.

Ec quoq; est lex ꝓ delicto. A
Sancta sanctorū est. Id
circo vbi immolabitur ho
locaustum mactabitur et
victima pro delicto: san
guis eius per gyrum alta
ris fundetur. Offerent ex ea caudā et
adipē qui operit vitalia: duos renun
culos et pinguedinē que iuxta ilia est:
reticulumq; iecoris cū renunculis: et
adolebit ea sacerdos super altare. In
censum est dñi pro delicto. Ois mascu
lus de sacerdotali genere in loco san
cto vescetur his carnibus: q: sanctum
sanctorū est. Sicut ꝓ peccato offertur
hostia: ita et ꝓ delicto. Utriusq; hostie
lex vna erit. Ad sacerdotem qui eā ob
tulerit pertinebit. Sacerdos qui of
feret holocausti victimā habebit pel
lem eius. Et oē sacrificiū simile qd̄ co
quitur in clibano: et quicq̄d in craticu B
la vel in sartagine preparatur ei⁹ erit
sacerdotis a quo offertur: siue oleo con
spersa: siue arida fuerit. Cūctis filijs
aaron mensura equa per singulos diui
detur. Hec est lex hostie pacificorum q̄
offertur dño. Si pro gratiarūactione
oblatio fuerit: offerēt panes absq; fer
mento conspersos oleo: et lagana azy
ma vncta oleo: coctāq; similā et colly
ridas olei admixtione cōspersas: pa
nes q̄z fermentatos cū hostia gratiarū
que immolatur pro pacificis: ex q̄bus
vnus ꝓ primitijs offertur dño: et erit
sacerdotis qui fundet hostie sangui
nem. Cuius carnes eadem comedētur
die: nec remanebit ex eis quicq̄ vsq;
mane. Si voto vel spōte q̄spiā obtu
lerit hostiam: eadē similiter edetur die.
Sed et si quid in crastinū remanserit
vesci licitum est. Quicquid autē resi

tius inuenerit dies: ignis absumet. Si quis de carnib⁹ victime pacifico- rū die tertio comederit: irrita fiet ei⁹
C oblatio: nec pderit offerēti. Quin po tius quecunqȝ anima talī se edulio cō- taminauerit preuaricatiōis rea erit. Caro que aliquid tetigerit immundū nō comedet: sȝ comburetur igni. Qui fuerit mundus vescetur ex ea. Anima polluta q̄ ederit de carnib⁹ hostie pa- cificoꝝ q̄ oblata est dn̄o peribit de po pulis suis. Et que tetigerit immundi tiā hoīs: vel iumenti: siue omnis rei q̄ polluere pōt et comederit de huiusce modi carnib⁹ interibit de pplīs suis.
s.3.d. Locutusqȝ ē dn̄s ad moysen dicēs. Lo- quere filijs israel. Adipem ouis ⁊ bo- uis ⁊ capre non comedetis. Adipē ca- daueris morticini ⁊ eius animalis qđ a bestia captū est: habebitis in varios
30. dist. c. si qs carnē. vsus. Si quis adipē qui offerri debet in incensum dn̄i comederit peribit de populo suo. Sanguinē q̄ȝ oīs anima- lis nō sumetis in cibo tam de auibus q̄ de pecorib⁹. Oīs anima que ederit sanguinē: peribit de pplīs suis. Locu- tusqȝ est dn̄s ad moysen dicēs. Loque- re filijs israel. Qui offeret victimā pa cificoꝝ dn̄o: offerat simul ⁊ sacrificiū: id est libamēta eius. Tenebit manib⁹
D adipem hostie ⁊ pectusculū. Cūqȝ am- bo oblata dn̄o cōsecrauerit tradet sa- cerdoti: q̄ adolebit adipē super alta- re: pectuscul ū aūt erit aaron ⁊ filioꝝ eius. Armus q̄ȝ dexter de pacificorum hostijs cedet in primitias sacerdotis. Qui obtulerit sanguinem et adipem filiorum aaron: ipe habebit ⁊ armum dextrum in portione sua. Pectusculū eñ eleuationis et armū separationis tuli a filijs israel de hostijs eoꝝ pacifi cis: ⁊ dedi aarō sacerdoti ⁊ filijs ei⁹ ī lege perpetua ab omni populo israel. Hec est vnctio aaron et filioꝝ eius in cerimonijs dn̄i in die quo obtulit eos moyses vt sacerdotio fungerent: et q̄ precepit eis dari dn̄s a filijs isrl̄ reli- gione perpetua in gñationibus suis. Ista est lex holocausti et sacrificij pro peccato atqȝ delito: ⁊ p cōsecratione ⁊ pacificoꝝ victimis: quam constituit dn̄s moysi in mōte synai quādo mandaui filijs israel: vt offerrēt oblationes suas domino in deserto synai.

¶ C. S. De cōsecratione aaron ⁊ filio rum eius: de vnctione tabernaculi: qz septē diebus finitur consecratio: ⁊ tot diebus non exierunt de ostio taberna culi aaron et filij eius. Cap. viij.

Locutusqȝ est dn̄s ad moy- sen dicens. Tolle aaron cū filijs suis: vestesqȝ eorum: et vnctionis oleum: vitu- lum p peccato: duos arie- tes: canistrum cū azymis: et cōgregabis omnem cetum israel ad ostium tabernaculi. Fecitqȝ moyses vt dominus imperauerat. Cōgregataqȝ omni turba āte fores tabernaculi ait. Iste est sermo quem iussit domin⁹ fie- ri. Statimqȝ obtulit aaron et filios eius. Cumqȝ lauisset eos: vestiuit pon- tificem subucula linea accingens cum baltheo: ⁊ induens cum tunica hiacyn thina et desuper humerale imposuit quod astringens cingulo aptauit ra- tionali in quo erat doctrina et veri- tas. Cidari quoqȝ texit caput: ⁊ super eam contra frontem posuit laminam auream consecratam: in sanctificatio ne: sicut preceperat ei dominus. Tu- lit et vnctionis oleum quo liniuit ta- bernaculum cum omni supellectili sua. Cumqȝ sanctificans aspersisset al- tare septem vicibus vnxit illud et oīa vasa eius labrumqȝ cum basi sua san- ctificauit oleo. Quod fundens sup ca- put aaron vnxit eum et cōsecrauit. Fi lios quoqȝ eius oblatos consecrauit: vestiuitqȝ tunicis lineis et cinxit bal- theis: imposuitqȝ mitras: vt iusserat dn̄s. Obtulit ⁊ vitulum pro peccato. Cumqȝ sup caput eius posuisset aaron ⁊ filij eius manus suas immolauit eū hauriens sanguinē: ⁊ tincto digito te- tigit cornua altaris per gyrū. Quo ex piato ⁊ sanctificato: fudit reliquū san guinē ad fundamēta eius adipem vo qui erat super vitalia et reticulū ieco ris: duosqȝ renunculos cum aruinulis suis adoleuit super altare vitulum cū pelle et carnibus et fimo cremans ex- tra castra: sicut preceperat dominus. Obtulit ⁊ arietem in holocaustū. Su per cuius caput cum imposuissent aa- ron ⁊ filij eius man⁹ suas immolauit eum ⁊ fudit sanguinem eius per cir- cuitū altaris. Ipsumqȝ arietem in fru sta cōcidens caput eius ⁊ artus et adi pem adoleuit igni: lotis prius intesti nis ⁊ pedibus. Totūqȝ simul arietem incendit super altare: eo q̄ esset holo- caustum suauissimi odoris dn̄o: sicut preceperat ei: obtulit ⁊ arietem secun

Right margin notes:
A Consecratio aaron et filiorum eius.
21. dist. c. hi in princi.
B De cōse. di. 1. c. tabernaculum. Unctio tabernaculi.
Unctio aaron et filiorum eius.
C
D

ctum in consecrationem sacerdotū: po
sueruntq́ȝ super caput eius aaron ⁊ fi
lij eius manus suas. Quem cū immo
lasset moyses sumens de sanguine ei⁹
tetigit extremū auricule dextre aaron
et pollicem manus eius dextre simili
ter et pedis. Obtulit et filios aaron.
Cumq́ȝ de sanguine arietis immolati
tetigisset extremum auricule singulo
rum dextre: et pollices manus ac pe
dis dextri reliquum fudit super alta
re per circuitum. Adipem vero ⁊ cau
dam omnemq́ȝ pinguedinem que ope
rit intestina: reticulumq́ȝ iecoris ⁊ du
os renes cum adipibus suis et armo
dextro separauit. Tollens autē de ca
nistro azymorum quod erat corā dño
panes absq́ȝ fermēto: ⁊ collyridā con
spersaȝ oleo: laganumq́ȝ posuit super
adipes ⁊ armum dextrum tradens si
mul oīa aaron ⁊ filijs eius. Qui postq̄
leuauerunt ea coram domino: rursum
suscepta de manibus eorum: adoleuit
super altare holocausti: eo quod cōse
crationis esset oblatio in odorem sua
uitatis sacrificij domini. Tulitq́ȝ pe
ctusculum eleuans illud coram domi
no de ariete consecrationis in partem
suam: sicut preceperat ei dominus. As
sumensq́ȝ vnguentum et sanguinē qui
erat in altari aspersit super aaron et
vestimenta eius: et super filios illius
ac vestes eorum. Cumq́ȝ sanctificasset
G eos in vestitu suo: precepit eis dicēs.
Coquite carnes ante fores tabernacu
li ⁊ ibi comedite eas. Panes quoq́ȝ cō
secrationis edite: qui positi sunt in ca
nistro: sicut precepit mihi domin⁹ di
cens. Aaron ⁊ filij eius comedent eos.
Quicquid autem reliquum fuerit de
carne ⁊ panibus: ignis absumet. De o
stio quoq́ȝ tabernaculi non exibitis se
ptem diebus vsq́ȝ ad diem quo cōple
bitur tempus consecrationis vestre.
Septem enim diebus finitur cōsecra
tio sicut ⁊ in presentiarum factū est vt
ritus sacrificij cōpleretur. Die ac no
cte manebitis in tabernaculo obseruā
tes custodias dñi ne moriamini. Sic
enim mihi preceptum est. Feceruntq́ȝ
aaron ⁊ filij eius cuncta que locutus
est dominus per manum moysi.

¶ C. S. De prima immolatione sacer
dotis ꝓ suo pctō ⁊ pplī: qualiter moy
ses ⁊ aarō benedixerūt pplo: qualiter
dñs apparuit eis: ꝙ ignis egressus a
deo deuorauit holocaustū. Cap. ix.

Acto aūt octauo die voca A
uit moyses aaron et filios
eius ac maiores natu isrl:
dixitq́ȝ ad aarō. Tolle de
armēto vitulū pro pctō ⁊
arietē i holocaustū vtrūq́ȝ
immaculatū: ⁊ offer illos corā dño: et
ad filios israel loqueris. Tollite hir- 21. q. 1. c. si
cum ꝓ peccato ⁊ vitulū atq́ȝ agnū an qua fuerit.
niculum ⁊ sine macula in holocaustū:
bouē ⁊ arietē pro pacificis: ⁊ immola
te eos corā dño in sacrificio singulorū
similā cōspersam oleo offerētes. Ho
die em̄ dñs apparebit vobis. Tulerūt
ergo cūcta q̄ iusserat moyses ad ostiū
tabernaculi: vbi cū omnis multitudo
astaret ait moyses. Iste est sermo quē B
ꝑcepit dñs. Facite ⁊ apparebit vobis
gloria eius. Et dixit ad aaron. Accede
ad altare ⁊ immola ꝓ peccato tuo. Of
fer holocaustū ⁊ deprecare pro te et ꝓ
populo. Cumq́ȝ mactaueris hostiā po
puli ora ꝓ eo sicut precepit dñs. Sta
timq́ȝ aaron accedēs ad altare immo
lauit vitulū ꝓ peccato suo: cuius san
guinem obtulerunt ei filij sui. In quo
tingēs digitum tetigit cornua altaris
et fudit residuū ad basim eius. Adipē
q́ȝ ⁊ renūculos ac reticulū iecoris que
sunt ꝓ pctō adoleuit sup altare: sicut
preceperat dñs moysi. Carnes vero et
pellē eius extra castra cōbussit igni: i
molauit ⁊ holocausti victimā. Obtu C
leruntq́ȝ ei filij sui sanguinē eius quē
fudit per altaris circūitū. Ipsam etiā
hostiā in frusta cōcisam: cum capite et
mēbris singulis obtulerūt que oīa sup
altare cremauit igni lotis aqua prius
intestinis ⁊ pedibus. Et ꝓ pctō pplī
offerēs mactauit hircū: expiatoq́ȝ al
tari fecit holocaustū: addēs in sacrifi
cio libamēta que pariter offeruntur: et
adolēs ea sup altare absq́ȝ cerimonijs
holocausti matutini. Immolauit ⁊ bo
uem atq́ȝ arietē hostias pacificas pplī.
Obtulerūtq́ȝ ei filij sui sanguinē quē D
fudit super altare in circūitu. Adipes
aūt bouis ⁊ caudam arietis renunculosq́ȝ cum adipibus suis: et reticulum
iecoris posuerūt super pectora. Cūq́ȝ
cremati eēnt adipes sup altare: pecto
ra eorum ⁊ armos dextros separauit
aaron eleuās corā dño: sicut ꝑceperat
moyses. Et extendens manum ad po
pulum benedixit ei. Sicq́ȝ completis
hostijs pro pctō ⁊ holocaustis ⁊ pacifi
cis descendit. Ingressi autē moyses et

aarō in tabernaculū testimonij: ⁊ deīn
ceps egressi benedixerūt pplo. Appa-
ruitq̄ gloria dn̄i oī multitudini: ⁊ ec-
ce egressus ignis a dn̄o: deuorauit ho-
locaustū ⁊ adipes q̄ erāt super altare.
Quod cū vidissent turbe laudauerūt
dominum ruentes in facies suas.

¶ C. S. De morte nadab ⁊ abiu: de vi
no nō bibendo qn̄ intrabāt tabernacu
lum: de parte sacerdotali: de hirco cō-
busto: vnde iratus est moyses. Cap. x.

A
I. 16. a.
Nu. 3. a. et
26. g.
De pe. di. 3.
c. inter hec
hircum. i.

Arreptisq̄ nadab et abiu
filij aaron thuribulis im-
posuerūt ignem ⁊ incēsum
desuper offerentes coram
dn̄o ignem alienū: qđ eis
preceptum nō erat. Egres-
susq̄ ignis a domino deuorauit eos: ⁊
mortui sunt coram dn̄o. Dixitq̄ moy-
ses ad aaron. Hoc est quod locutus est
dn̄s. Sanctificabor in his qui appro-
pinquant mihi: et in conspectu omnis
populi glorificabor. Qđ audiens: ta-
cuit aaron. Uocatis autē moyses mi-
sa hele ⁊ elizaphan filijs oziel patrui
aaron: ait ad eos. Ite ⁊ tollite fratres
vestros de cōspectu sanctuarij: ⁊ aspor-
tate extra castra. Confestimq̄ pergē-
tes tulerunt eos sicut iacebant vesti-
tos lineis tunicis: ⁊ eiecerunt foras vt
B sibi fuerat imperatum. Locutusq̄ est
moyses ad aaron ⁊ ad eleazar et itha-
mar filios eius. Capita vestra nolite
nudare: ⁊ vestimenta nolite scindere
ne forte moriamini: ⁊ super oēm cetū
oriatur indignatio. Fratres vr̄i et oīs
domus isrl̄ plāgāt incēdiū qđ dn̄s su-
scitauit: vos aūt non egrediamini fo-
res tabernaculi: alioqn peribitis. Oleū
quippe sancte vnctionis est super vos.
Qui fecerunt oīa iuxta p̄ceptū moysi.
Dixitq̄ dn̄s ad aaron. Uinum ⁊ oē qđ
inebriare pōt nō bibetis tu ⁊ filij tui qn̄
intrabitis in tabernaculū testimonij:
ne moriamini: qr̄ preceptū sempiter-
num est in generatiōes vestras: ⁊ vt ha-
beatis scientiam discernēdi inter san
ctum ⁊ prophanū: inter pollutū ⁊ mū
dum: doceatisq̄ filios israel oīa legi-
C tima mea: q̄ locutus est dn̄s ad eos per
manū moysi. Locutusq̄ est moyses ad
aarō ⁊ ad eleazar ⁊ ithamar filios ei⁹
qui erāt residui. Tollite sacrificiū qđ
remāsit de oblatione dn̄i: et comedite
illud absq̄ fermēto iuxta altare: quia
sanctūsanctoꝝ est: comedetis aūt in lo
co sancto qđ datū est tibi et filijs tuis
de oblationibus dn̄i: sicut p̄ceptū est
mihi: pectusculū q̄z qđ oblatum est: et
armū q̄ separat⁹ est: edetis i loco mūdis-
simo tu ⁊ filij tui ⁊ filie tue tecū. Tibi
eīm ac liberis tuis reposita sunt de ho-
stijs salutaribus filioꝝ isrl̄: eo q̄ armū ⁊
pect⁹ ⁊ adipes q̄ cremanť in altari ele
uauerūt corā dn̄o ⁊ ptineāt ad te ⁊ ad
filios tuos lege ppetua sicut precepit
dn̄s. Inter hec hircū q oblatus fuerat D
p pctō cū q̄reret moyses: exustū repe-
rit: iratusq̄ ꝯ eleazar ⁊ ithamar filios
aarō q̄ remāserāt ait. Cur nō comedi-
stis hostiā p pctō in loco scō q̄ sancta
sanctoꝝ est ⁊ data vobis vt portetis ini-
quitatē multitudinis: et rogetis p ea
in cōspectu dn̄i: p̄sertim cū d̄ sanguine
illi⁹ nō sit illatū intra scā ⁊ comedere
re debueratis eā i sanctuario: sicut p̄-
ceptū est mihi? R̄ndit aarō. Oblata est
hodie victia p pctō ⁊ holocaustū corā
dn̄o: mihi autē accidit qđ vides. Quō
potui comedere eā: aut placere dn̄o in
cerimonijs mēte lugubri. Qđ cū audis-
set moyses: recepit satisfactionem.

¶ Ca. S. De immundis animalib⁹ ad
esum: et quod sancti debent esse. quia
sanctus est dominus. Capi. xi.

L Ocutusq̄ est dominus ad
moysen ⁊ aaron dicēs. Di-
cite filijs israel. Custodite
omnia que scripsi vobis:
vt sim deus vester. Hec sūt
animalia que comedere de-
betis de cunctis animantibus terre.
Omne qđ habet diuisam vngulā et ru
minat in pecoribus: comedetis. Quic
quid aūt ruminat ⁊ habet vngulā: sed
non diuidit eā sicut camelus et cetera
nō comedetis illud: et inter immūda
reputabitis. Cirogillus qui ruminat
vngulamq̄ nō diuidit immundus est.
Lepus quoq̄ nam et ipse ruminat sed
vngulā nō diuidit: et sus q̄ cū vngulā
diuidat: nō ruminat: hoꝝ carnib⁹ non
vescemini. nec cadauera cōtingetis: qr̄
immūda sunt vobis. Hec etiā sunt que
gignunť in aq̄s: ⁊ vesci licitū est. Oēe
qđ h̄z pēnulas et squamas tā in mari
q̄ in fluminibus ⁊ stagnis comedetis.
Quicq̄d aūt pēnulas ⁊ squamas nō h̄z
coꝝ q̄ in aquis mouenť ⁊ viuunt: abo-
minabile vobis execrandūq̄ erit. Car-
nes coꝝ nō comedetis: ⁊ morticina vi-
tabitis. Cuncta q̄ nō habēt pēnulas ⁊
squamas in aquis polluta erunt. Hec
sunt q̄ de auib⁹ comedere nō debetis

A
Deut. 14. a
Que aīalia
indeciā po
terāt come
di: ⁊ q̄ nō.

B

Qui pisces
iudeis per
mittebant
et qui non

Que aues permittebãt et que nõ.

et vitãda sunt vobis. Aquilã ⁊ gryphẽ
et halietũ ⁊ miluũ ac vulturẽ iuxta ge
nus suũ: ⁊ oẽ coruini gñis ĩ silitudinẽ
C suã struthionẽ ⁊ noctuã ⁊ larũ ⁊ acci
pitrẽ iuxta genus suũ bubonẽ ⁊ mer
gulũ ⁊ ibim ⁊ cygnũ: ⁊ onocrotalũ et
porphyrionẽ herodionẽ ⁊ charadrion
iuxta genus suũ: vpupã q̃z ⁊ vespertilio
nẽ. Omne de volucrib⁹ qđ gradit̃ sup
q̃tuor pedes: abominabile erit vobis.
Quicquid autẽ ambulat quidẽ super
quatuor pedes: sȝ habet lõgiora retro
crura per q̃ salit sup terram: comedere
debetis: vt est bruchus in genere suo: at
tacbus atq̃ ophiomachus: ac locusta
D singula iuxta genus suũ. Quicq̃d autẽ
ex volucrib⁹ q̃tuor tm̃ hȝ pedes: execra
bile erit vobis: ⁊ q̃cũq̃ morticina eo⁊
tetigerit polluet̃ et erit immũd⁹ vsq̃
ad vesperum: et si necesse fuerit vt por
tet quippiam horum mortuũ lauabit
vestimenta sua: et immundus erit vsq̃
ad occasum solis. Omne animal quod
hȝ quidem vngulã: sed nõ diuidit eam
nec ruminat: immundũ erit: ⁊ quicq̃d
tetigerit illud contaminabit̃. Quod am
bulat sup manus ex cunctis animãti
bus q̃ incedũt quadrupedia: immũdũ
erit. Qui tetigerit morticina eorũ pol
luet̃ vsq̃ ad vesperũ. Et qui portaue
rit huiuscemodi cadauera: lauabit ve
stimẽta sua ⁊ immũdus erit vsq̃ adve
sperũ: q2 oĩa hec immũda sunt vobis.
E Hec q̃z inter polluta reputabunt̃ de
his q̃ mouent̃ in terra: mustella: ⁊ mus
crocodilus: singula iuxta genus suum
migale ⁊ cameleõ: ⁊ stellio: ⁊ lacerta: ⁊
talpa: oĩa hec immunda sunt. Qui teti
gerit morticina eo⁊ ĩmũdus erit vsq̃
ad vesperũ: et sup qđ ceciderit quicq̃
de morticinis eorũ polluetur tam vas
ligneum et vestimentum q̃ pelles ⁊ ci
licia: ⁊ in quocunq̃ fit opus: tingẽtur
aqua ⁊ polluta erũt vsq̃ ad vesperũ: ⁊
Ex.6.d. sic postea mundabuntur. Uas autẽ fi
J.15.b. ctile in qđ horum quicq̃ intro cecide
F rit: polluetur: ⁊ idcirco frangendũ est.
Omnis cibus quem comedetis si fusa
fuerit super eum aqua: immũdus erit:
et omne liquens qđ bibitur de vniuer
so vase immundũ erit. Et quicquid de
morticinis huiuscemodi ceciderit sup
illud immũdum erit: siue clibani siue
chytropedes destruent̃ ⁊ immũdi erũt.
Fõtes vero ⁊ cisterne ⁊ oĩs aquarũ cõ
gregatio mũda erit. Qui morticinum
eo⁊ tetigerit polluet̃. Si ceciderit su

per sementẽ nõ polluet eã. Si autem
q̃spiã aqua sementẽ pfuderit: ⁊ postea
morticinis tacta fuerit illico polluet̃.
Si mortuũ fuerit aĩal qđ licet vobis
comedere. Qui cadauer eius tetigerit:
imũdus erit vsq̃ ad vesperũ. Et q̃ co
mederit ex eo q̃ppiaȝ siue portauerit:
lauabit vestimẽta sua: et immũd⁹ erit
vsq̃ ad vesperũ. Oẽ qđ reptat sup ter G
rã: abominabile erit: nec assumet̃ in ci
bũ. Quicq̃d sup pect⁹ q̃drupes gradit̃
et multos habet pedes: siue per humũ
trahit̃: nõ comedetis: q2 abominabile
est. Nolite contaminare aĩas vr̃as: nec
tãgatis quicq̃ eorũ: ne immũdi sitis.
Ego sum dñs de⁹ vester. Sancti ergo
estote: q2 sctũs sum. Ne polluatis aĩas
vr̃as in oĩ reptili qđ mouet̃ sup terrã.
Ego eñ sum dñs q̃ eduxi vos de terra
egypti vt essem vobis in deum. Sãcti
eritis: q2 ego sctũs sum. Ista ẽ lex ani
mãtium ac volucrum et omnis anime
viuẽtis que mouetur in aqua ⁊ reptat
in terra: vt differẽtias noueritis mun
di ⁊ immundi: ⁊ sciatis quid comede
re et respuere debeatis.

¶ C.S. De immũdicia mulieris puer
pere: ⁊ mundatione ipsius: et oblatio
ne eius. Capitulum.xij.

Locutusq̃ est dñs ad moy A
sen dicẽs. Loq̃re filiis isrl̃ 5.dis.§.1.⁊
et dices ad eos. Mulier si cũ enixa.
suscepto semine pepererit
masculũ immunda erit se De purifi
ptẽ dieb⁹ iuxta dies sepa catiõe post
ratiõis mẽstrue. Et die octauo circũci partum.c
detur infantulus: ipsa vero triginta tri unico.
bus diebus manebit in sanguine puri
ficationis sue. Omne sanctum non tã B
get nec ingredietur in sanctuarium: do
nec impleantur dies purgationis sue.
Sin autem feminam pepererit: immũ
da erit duab⁹ hebdomadibus iuxta ri
tum fluxus menstrui: et sexaginta sex
diebus manebit in sanguine purifica
tionis sue. Cunq̃ expleti fuerint dies C
purgationis sue pro filio siue pro filia Luce.2.d.
deferet agnum anniculum in holocau 5.q.1.c.ĩc.
stũ: ⁊ pullũ colũbe siue turturẽ p pec
cato ad ostiũ tabernaculi testimonij ⁊
tradet sacerdoti qui offeret illa corã
dño: ⁊ rogabit p ea: ⁊ sic mũdabit̃ a flu
xio sanguinis sui. Ista est lex pariẽtis
masculum aut feminã. Quod si nõ in
uenerit man⁹ ei⁹: nec potuerit offerre D
agnum: sumet duos turtures vel duos 5.5.b.
pullos columbarũ: vnum in holocau Luce.2.d.

stum: ⁊ alterum ꝓ pctō. Orabitq; pro
ea sacerdos: ⁊ sic mundabitur.
¶ C. S. De immundicia hoīs leprosi:
quō cognoscat: ⁊ quō se debēt habere:
et de lepra vestimentorū. Caplm. xiij.

A
De pe. di. i. c. voluissēt §. deniq.

Ocutusq; est dñs ad moy-
sen ⁊ aaron dicens. Hō in
uius cute ⁊ carne ortꝰ fue-
rit diuersus color siue pu-
stula: aut quasi lucēs quip-
piā: id est plaga lepre: ad-
ducet ad aarō sacerdotē vel ad vnum
quēlibet filiorꝝ eiꝰ. Qui cum viderit le-
prā in cute ⁊ pilos in album mutatos
colorē: ipsamq; speciē lepre humilio-
rē cute ⁊ carne reliqua: plaga lepre est:
⁊ ad arbitriū eiꝰ separabit. Sin autē
lucēs cādor fuerit in cute: nec hūilior
carne reliqua ⁊ pili coloris pristini: re-
cludet eū sacerdos septē diebꝰ ⁊ cōside-
rabit die septimo. Et siquidē lepra vl-
tra nō creuerit nec trāsierit ī cute prio-
res terminos: rursus recludet eum se-
ptē diebꝰ alijs: ⁊ die septimo cōtēpla-
bit. Si obscurior fuerit lepra ⁊ nō cre-
uerit ī cute: mūdabit eā: qꝛ scabies est:
lauabitq; hō vestimēta sua: ⁊ mundus
erit. Qd si postq̄ a sacerdote visus est
et redditus est mūdicie: iterum lepra
creuerit: adducetur ad eū: ⁊ immundi-
cie cōdemnabit. Plaga lepre si fuerit
in hoīe: adducet ad sacerdotē: ⁊ vide-
bit eū. Cūq; color albus in cute fuerit
⁊ capillorꝝ mutauerit aspectū: ipsa quoq;
caro viua apparuerit: lepra vetustissi-
ma iudicabit atq; inolita cuti. Conta-
minabit itaq; eū sacerdos ⁊ nō reclu-
det: qꝛ perspicue immundicie est. Sin
aūt effloruerit discurrēs lepra in cute
et operuerit omnē carnē a capite vsq;
ad pedes: quicqd sub aspectu oculorꝝ
cadit: cōsiderabit eum sacerdos: ⁊ te-
neri lepra mūdissima iudicabit: eo ꝙ
omnis cutis in candorem versa sit: et
idcirco homo mūdus erit. Qñ vero ca-
ro viuens in eo apparuerit: tunc sacer-
dotis iudicio polluet: ⁊ inter immun-
dos reputabitur. Caro enim viua si le-
pra aspergitur immunda est. Quod si
rursum versa fuerit in alborem et to-
tum hominē operuerit cōsiderabit eū
sacerdos: et mundū esse decernet. Ca-
ro ⁊ cutis in qua vlcus natū est ⁊ sana-
tum: ⁊ in loco vlceris cicatrix alba ap-
paruerit siue subrufa: adducet homo
ad sacerdotem: qui cum viderit locum
lepre humiliorē carne reliqua: ⁊ pilos

Quomō cognoscebat lepra.

B

C

versos in candorē contaminabit eum.
Plaga enī lepre orta est in vlcere. Qd si
pilus coloris est pristini: ⁊ cicatrix sub-
obscura: ⁊ vicina carne nō ē humilior: D
recludet eū septē diebꝰ. Et siquidē cre-
uerit adiudicabit eū lepre. Sin autem
steterit in loco suo: vlceris est cicatrix
et homo mūdus erit. Caro aūt ⁊ cutis
quā ignis exusserit: ⁊ sanata albā siue
rufam habuerit cicatricē: cōsiderabit
eā sacerdos. Et ecce si versa est in albo-
rē: et locus eius reliqua cute est humi-
lior: cōtaminabit eū: qꝛ plaga lepre in
cicatrice orta est. Quod si pilorū color
nō fuerit immutatꝰ: nec humilior pla-
ga carne reliq̄ et ipsa lepre species fue-
rit subobscura recludet eū septem die-
bus: ⁊ die septimo cōtēplabit. Si cre-
uerit ī cute lepra: contaminabit eū. Sin
aūt in loco suo cādor steterit nō satis
clarꝰ plaga combustiōis est: et idcirco
mūdabit qꝛ cicatrix est cōbusture. Uir
siue mulier in cuius capite vel barba
germinauerit lepra videbit eos sacer-
dos. Et siquidē humilior fuerit locus
carne reliqua ⁊ capillꝰ flauus solitoq;
subtilior: cōtaminabit eos: qꝛ lepra ca-
pitis ac barbe est. Sin aūt viderit lo- E
cum macule equalē vicine carni et ca-
pillū nigrū recludet eū septē diebꝰ: et
die septimo intuebit. Si nō creuerit
macula ⁊ capillus sui coloris est: ⁊ lo-
cus plage carni relique equalis radet
homo absq; loco macule: ⁊ includetur
septē diebꝰ alijs. Si die septimo visa
fuerit stetisse plaga in loco suo: nec hu-
milior carne reliqua: mundabit eū: lo-
tisq; vestibꝰ suis mūdus erit. Sin aūt
post emundationē rursus creuerit ma-
cula in cute nō q̄ret amplius vtrum ca-
pillus in flauū colorem sit cōmutatus:
qꝛ aperte immūdus est. Porro si stete-
rit macula ⁊ capilli nigri fuerint noue-
rit hoīem sanatū esse: ⁊ cōfidēter eum F
pronunciet mundū. Uir siue mulier in
cuius cute cādor apparuerit: intuebit
eos sacerdos. Si deprehenderit sub-
obscurū alborē lucere in cute: sciat nō
esse leprā: sꝫ maculā coloris cādidi et
hoīem mūdū. Uir de cuiꝰ capite capil-
li fluunt caluus ⁊ mūdus est. Et si a frō-
te ceciderit pili: recaluaster ⁊ mūdꝰ ē.
Sin aūt in caluitio siue ī recaluatiōe
albus vel rufus color fuerit exortus: ⁊
hoc sacerdos viderit: condemnabit eū
haud dubie lepre q̄ orta est in caluitio.
Quicunq; ergo maculatꝰ fuerit lepra:

et separat⁹ ad arbitriū sacerdotis: ha
bebit vestimenta dissuta: caput nudū:
os veste cōtectū: cōtaminatū ac sordi-
dū se clamabit. Omni tpe q̄ leprosus est ⁊
inmūdus: sol⁹ habitabit extra castra.
Vestis lanea siue linea q̄ lepra habue-
rit in stamine atq̄ subtegminibꝫ: aut cer
te pellis vel q̄cq̄d ex pelle ɔfectū est: si
alba vel rufa macula fuerit infecta le-
pra reputabit: ostēdeturq̄ sacerdoti.
B Qui ɔsideratā recludet septē diebus:
die septimo rursus aspiciēs: si dephē-
derit creuisse lepra: pseuerans est: pol
lutū iudicabit vestimentū ⁊ oē in quo
fuerit inuenta: ⁊ idcirco cōburet flam
mis. Qd̄ si eam viderit nō creuisse: pre
cipiet: ⁊ lauabūt id in quo lepra est: re
cludetq̄ illud septē dieb⁹ alijs. Et cuꝫ
viderit faciē q̄dē pristinā nō reuersaꝫ:
nec tñ creuisse leprā: inmundū iudica
bit ⁊ igne cōburet: eo q̄ infusa sit i su-
perficie vestimenti vel p totum lepra.
Sin autē obscurior fuerit locus lepre
postq̄ vestis est lota: abrūpet eū ⁊ a so
lido diuidet. Qd̄ si vltra apparuerit
in his locis q̄ prius immaculata erant
lepra volatilis ⁊ vaga debet igne com
buri. Si cessauerit: lauabit aqua ea q̄
pura sunt secūdo: et munda erūt. Ista
est lex lepre vestimenti lanei ⁊ linei: sta
minis atq̄ subtegminis oīsq̄ supelle-
ctilis pellicee quomodo mundari de-
beat vel contaminari.

¶ C. S. De mundatione leprosi: et de
sacrificio: de lepra domus: et de purifi
catione ipsius. Capitulum. xiiii.

A
Mat.8.a.
Mar.1.a.
Luce.5.c.
L.17.d.

Locutusq̄ est dn̄s ad moysen
dicens. Hic est ritus leprosi
qd̄ mūdādus est. Adducetur
ad sacerdotem. Qui egressus
de castris cū inuenerit leprā
esse mundatā: pcipiet ei q̄ purificatur
vt offerat duos passeres viuos pro se
quos vesci licitū est: ⁊ lignū cedrinum
vermiculūq̄ ⁊ hysopū. Et vnū ex passe
ribus immolari iubebit in vase fictili
sup aquas viuētes: aliū aūt viuū cū li-
gno cedrino et cocco et hysopo tinget
in sanguine passeris imolati: quo asper
get illū q̄ mundādus est septies: vt iu
re purget: et dimittet passerē viuū vt
in agrū auolet. Cumq̄ lauerit hō vesti-
mēta sua: radet oēs pilos corporis et
lauabit aqua purificatusq̄ ingredietur
castra: ita dūtaxat vt maneat extra ta-
bernaculū suū septem diebus: ⁊ die se-
ptimo radat capillos capitis: barbāq̄

et supercilia: ac toti⁹ corporis pilos.
Et lotis rursum vestib⁹ ⁊ corpore: die B
octauo sumet duos agnos immacula-
tos: ⁊ ouem anniculā absq̄ macula: et
tres decimas simile in sacrificium que
cōspersa sit oleo ⁊ seorsum olei sexta-
rium. Cūq̄ sacerdos purificās hoiem
statuerit eū: ⁊ hec omnia coram dn̄o in
ostio tabernaculi testimonij: tollet agnū
et offeret eū p delicto: oleiq̄ sextariū.
Et oblatis ante dn̄m oībus immolabit
agnū vbi solet immolari hostia p pec-
cato: et holocaustū. i. in loco scto. Si-
cut eñ pro pctō: ita ⁊ p delicto ad sa-
cerdotē pertinet hostia. Sctā sanctoꝝ
est. Assumensq̄ sacerdos de sanguine C
hostie q̄ immolata est p delicto: ponet
sup extremū auricule dextre ei⁹ q̄ mū-
dat: ⁊ sup pollices man⁹ dextre et pe-
dis: ⁊ de olei sextario mittet i manum
suā sinistrā: tingetq̄ digitū dextrū in
eo: ⁊ aspget corā dn̄o septies. Qd̄ autē
reliquū ē olei i leua manu fundet sup
extremū auricule dextre ei⁹ q̄ mūdat:
et sup pollices man⁹ ac pedis dextri:
⁊ sup sanguinē q̄ effusus est p delicto:
et sup caput ei⁹. Rogabitq̄ p eo sacer
dos corā dn̄o ⁊ faciet sacrificiū p pec-
cato. Tūc immolabit holocaustū: ⁊ po
net illud i altari cū libamētis suis: et
hō rite mūdabitur. Qd̄ si pauper est et ū.5.b.r.L.
nō pōt man⁹ ei⁹ inuenire q̄ dicta sunt 17.d.
p delicto: assumet agnū ad oblationē D
vt roget p eo sacerdos: decimāq̄ par-
tem simile cōsperse oleo in sacrificium
et olei sextariuꝫ: duosq̄ turtures siue
duos pullos colūbe quoꝝ vn⁹ sit p pec
cato ⁊ alter in holocaustū: offeretq̄ ea
die octauo purificatiōis sue sacerdoti
ad ostiū tabernaculi testimonij coram
dn̄o. Qui suscipiens agnū pro delicto
et sextariū olei: leuabit simul: immola
toq̄ agno de sanguine eius: ponet sup
extremū auricule dextre illi⁹ q̄ mūda-
tur: ⁊ sup pollices man⁹ eius ac pedis
dextri. Olei vero partē mittet i manū
suā sinistrā: i quo tingēs digitū dexte-
re manus asperget septies contra do-
minū tangetq̄ extremū dextre aurice
le illius qui mundat: ⁊ pollices man⁹
ac pedis dextri i loco sanguinis q̄ effu
sus est p delicto. Reliquā aūt partem
olei q̄ est i sinistra manu: mittet sup ca
put purificati vt placet p eo dn̄m: ⁊ tur
turē siue pullū colūbe offeret vnū pro
delicto: ⁊ alterū in holocaustū cū liba
mētis suis. Hoc est sacrificiū leprosi q̄

habere non pōt oīa in emundationem
E sui. Locutusqꝫ est domin⁹ ad moysen et
aarō dicēs. Cūqꝫ ingressi fueritis ter-
rā chanaā quā ego dabo vobis in pos-
sessionē. Si fuerit plaga lepre in edi-
bus: ibit cui⁹ est dom⁹ nūcians sacer-
doti: ⁊ dicet. Quasi plaga lepre videt᷑
mihi esse in domo mea. At ille p̄cipiet
vt efferātur vniuersa de domo priusq̄
igrediat᷑ eā: et videat vtrū leprosa sit:
ne immūda fiāt oīa que in domo sunt.
Intrabitqꝫ postea: vt consideret leprā
domus: ⁊ cū viderit in parietib⁹ illi⁹
q̄si valliculas pallore siue rubore de-
formes et humiliores sup̄ficie reliqua
egredietur ostiū domus: ⁊ statim clau
F det eā septē diebus: reuersusqꝫ die se-
ptimo cōsiderabit eam. Si inuenerit
creuisse leprā iubebit erui lapides in
quibus lepra est: ⁊ p̄ijci eos extra ciui
tatē in locū immundū: domū aūt ipsam
radi intrinsec⁹ p̄ circuitum: et spargi
puluerē rasure extra vrbē in locū im̄ū
dū: lapidesqꝫ alios reponi p̄ his q̄ ab-
lati fuerint: ⁊ luto alio liniri domum.
Sin autē postq̄ eruti sunt lapides: et
puluis elatus: ⁊ alia terra lita: ingres-
sus sacerdos viderit reuersam lepram
et parietes aspersos maculis: lepra est
p̄seuerās ⁊ immūda dom⁹: quā statim
destruēt: et lapides eius ac ligna: atqꝫ
vniuersum puluerē p̄ijciēt extra oppi
dū ī locū immūdū. Qui intrauerit do
mum qn̄ clausa est: immūdus erit vsqꝫ
ad vesperū: ⁊ qui dormierit in ea ⁊ co
mederit quippiam lauabit vestimēta
G sua. Quod si introiēs sacerdos viderit le
prā nō creuisse ī domo postq̄ denuo li
ta fuerit: purificabit eam reddita sani
tate: et in purificatiōe ei⁹ sumet duos
passeres lignūqꝫ cedrinū: ⁊ vermiculū
atqꝫ hysopū: ⁊ imolato vno passere in
vase fictili super aquas viuas: tollet li
gnū cedrinū ⁊ hysopum ⁊ coccū ⁊ pas
serē viuū: ⁊ tinget oīa ī sanguine passe
ris imolati: atqꝫ in aquis viuentib⁹: ⁊
asperget domum septies: purificabitqꝫ
eā tā in sanguine passeris: q̄ in aquis
viuentibus: et in passere viuo lignoqꝫ
cedrino ⁊ hysopo atqꝫ vermiculo. Cūqꝫ
dimiserit passerē auolare in agrum li-
bere: orabit p̄ domo ⁊ iure mundabit᷑.
Ista est lex oīs lepre et percussure: lepre
vestium et domorū cicatricis ⁊ erūpē-
tiū papularum: lucentis: macule et in
varias species coloribus immutatis:
vt possit scire quo tempore mundum
quid vel immundum sit.

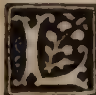
¶ C. S. De immūdicia seminiflui ⁊ eū
tangentiū ⁊ emundatiōe: de coeūte cū
mēstruosa: ⁊ que fluxū sanguinis pati-
tur: ⁊ emūdatione earum. Capitulum. xv.

Locutusqꝫ est dn̄s ad moy- A
sen ⁊ aaron dicēs. Loqui
mini filijs israel: et dicite
eis. Uir qui patit᷑ fluxum
seminis immūdus erit: et
tūc iudicabitur huic vitio
subiacere: cū p̄ singula momēta adhe- 6 dist. c. l.
serit carni eius atqꝫ concreuerit fedus 43. dist. c. l.
humor. Omne stratū in quo dormierit
immūdū erit ⁊ vbicūqꝫ sederit. Si q̄s
hoīm tetigerit lectū eius lauabit vesti
mēta sua: ⁊ ip̄e lotus aqua immundus
erit vsqꝫ ad vesperū. Si sederit vbi il
le sederat: et ipse lauabit vestimenta
sua: et lotus aqua imūdus erit vsqꝫ ad
vesperū. Qui tetigerit carnē ei⁹: laua
bit vestimēta sua ⁊ ip̄e lotus aqua: im
mūdus erit vsqꝫ ad vesperū. Si saliuā
huiuscemodi homo iecerit sup̄ eū qui
mūdus est: lauabit vestimēta sua: ⁊ lo
tus aqua: immūdus erit vsqꝫ ad vespe B
rū. Sagma sup̄ qd̄ sederit: immūdum
erit: ⁊ quicq̄d sub eo fuerit q̄ fluxū se-
minis patitur: pollutū erit vsqꝫ ad ve
sperū. Qui portauerit horum aliquid
lauabit vestimēta sua: ⁊ ipse lotus aq̄:
immūdus erit vsqꝫ ad vesperū. Omnis
quē tetigerit q̄ talis est non lotis ante
manibus: lauabit vestimenta sua ⁊ lo- d. 5. d.
tus aqua: immūdus erit vsqꝫ ad vespe et. d. 11. c.
rum. Uas fictile quod tetigerit: cōfrin
getur: vas aūt ligneum lauabit᷑ aqua.
Si sanat⁹ fuerit qui huiuscemodi sus
tinet passionē numerabit septē dies
post emundationem sui: et lotis vesti-
bus ⁊ toto corpore in aquis viuētibus
erit mundus. Die autem octaua sumet
duos turtures aut duos pullos colum
be: ⁊ veniet in cōspectu dn̄i ad ostium
tabernaculi testimonij: dabitqꝫ eos sa
cerdoti. Qui faciet vnū pro pctō: ⁊ al-
terū in holocaustū: rogabitqꝫ p̄ eo co-
ram dn̄o: vt emundetur a fluxu semi-
nis sui. Uir de quo egredit᷑ semē coi-
tus: lauabit aqua omne corp⁹ suū: ⁊ im
mūdus erit vsqꝫ ad vesperū. Uestem ⁊ C
pellē quam habuerit: lauabit aqua et 42. di. ca. l.
immunda erit vsqꝫ ad vesperum. Mu ante finē.
lier cum qua coierit: lauabitur aqua: ⁊
immunda erit vsqꝫ ad vesperum. Mu
lier que redeūte mēse patitur fluxum
sanguinis: septē diebus separabitur.

Dis q̄ tetigerit eā: immūdus erit vsq̃ B
ad vesperū: ⁊ locus in quo dormierit
vel sederit: dieb⁹ separatiōis sue pol-
luet. Qui tetigerit lectū suū: lauabit
vesti vestimēta + sua: ⁊ ipse lotus aqua imū-
dus erit vsq̃ ad vesperū. Dē vas super
qđ illa sederit: q̄sq̄s attigerit: lauabit
vestimēta sua: ⁊ ipse lotus aqua pollu-
tus erit vsq̃ ad vesperū. Si coierit cū
ea vir tpe sanguinis mēstrualis: imun
dus erit septē dieb⁹: ⁊ oē stratū i quo
D dormierit polluet. Mulier que patit
multis dieb⁹ fluxū sanguinis nō i tpe
mēstruali: vel q̄ post mēstruum sangui
nē fluere nō cessat: q̄diu subiacet huic
passiōi: imūda erit quasi sit in tpe mē
ven- struo. Omne stratū i quo dormierit et
cap. vas in quo sederit: pollutū erit. Qui-
os. cunq̃ tetigerit eā: lauabit vestimenta
sua: ⁊ ipse lotus aqua immundus erit
vsq̃ ad vesperum. Si steterit sanguis
et fluere cessauerit: numerabit septem
dies purificationis sue: et die octauo
offeret pro se sacerdoti duos turtures
aut duos pullos colūbarū ad ostiū ta-
bernaculi testimonij: qui vnum faciet
pro pctō ⁊ alterū in holocaustū: roga-
bitq̃ p ea corā dn̄o: ⁊ p fluxu immūdi
cie eius. Docebitis ergo filios israel:
vt caueāt imūdicias ⁊ nō moriātur in
sordibus suis: cū polluerint taberna-
culū meum quod est inter vos. Ista est
lex eius qui patit fluxū seminis: ⁊ qui
polluit coitu: et q̄ menstruis tpibus se-
parat: vel q̄ iugi fluit sanguine: et ho-
minis qui dormierit cum ea.

¶ C. S. Quod sacerdos non in omni tpe ingrediatur sanctuarium: de expiatione sanctuarij tabernaculi: de festo expiationis celebrando. Capitl'm. xvi.

Locutusq̃ est dn̄s ad moy-
sen post mortem duorū fi-
liorū aaron qn̄ offerentes
ignē alienū iterfecti sunt.
Et pcepit ei dicens. Loq̄re
ad aarō fratrem tuū ne ol
tpe igrediat sanctuariū: qđ est itrave-
lū corā ppitiatorio quo tegit arca: vt
nō moriat: q2 i nube apparebo sup ora
culū: nisi hec añ fecerit. Vitulū p pctō
offeret: ⁊ arietē i holocaustū. Tunica
linea vestiet: feminalib⁹ lineis verēda
celabit. Accinget zona linea: cydarim
lineā iponet capiti. Hec eni vestimēta
sunt sancta: qb⁹ cūctis cū lotus fuerit
induet. Suscipietq̃ ab vniuersa mul-
titudine filiorū israel duos hircos pro
pctō: ⁊ vnū arietē in holocaustū. Cūq̃
obtulerit vitulum et orauerit pro se ⁊
pro domo sua: duos hircos stare faciet
corā dn̄o in ostio tabernaculi testimo
nij: mittensq̃ sup vtrūq̃ sortē: vnam
dn̄o: ⁊ alterā capro emissario: cui⁹ ex-
ierit sors dn̄o offeret illū p pctō: cui⁹
aūt in caprū emissariū: statuet eū viuū
corā dn̄o: vt fundat preces sup eo: ⁊ emit
tat eū in solitudinē. His rite celebra- C
tis: offeret vitulū ⁊ rogans p se et do-
mo sua: imolabit eū. Assumptoq̃ thu
ribulo qđ de prunis altaris ipleuerit:
⁊ hauriens manu cōpositū thymiama
in incēsum vltra velū intrabit in scā:
vt positis sup ignē aromatibus: nebu
la eorū ⁊ vapor operiat oraculū qđ est
supra testimoniū et nō moriat. Tollet
quoq̃ de sanguine vituli ⁊ asperget di
gito septies cōtra ppitiatoriū ad oriē Hebr.9.a.
tem. Cūq̃ mactauerit hircū p pctō po
puli: inferet sanguinē ei⁹ intra velū: si-
cut preceptum est de sanguine vituli vt
aspergat e regiōe oraculi: ⁊ expiet san
ctuariū ab immūdicijs filiorū isrl': et a
puaricatiōib⁹ eorū: cūctisq̃ pctīs. Iu-
xta hūc ritum faciet tabernaculo testi D
monij: qđ fixum est inter eos in medio
sordiū habitatiōis eorū. Nullus hoim
sit in tabernaculo qn̄ pōtifex sanctua-
riū ingredit vt roget p se ⁊ pro domo
sua et pro vniuerso cetu israel: donec
egrediat tabernaculū. Cū autē exierit
ad altare qđ corā dn̄o est oret p se: ⁊
sumptū sanguinē vituli atq̃ hirci fun
dat super cornua eius per gyrū: asper-
gensq̃ digito septies expiet ⁊ sanctifi
cet illud ab immūdicijs filiorū israel. E
Postq̄ emūdauerit sanctuarium ⁊ ta
bernaculum ⁊ altare: tūc offerat hircū
viuētem: ⁊ postea vtraq̃ manu sup ca-
put eius: confiteat oēs iniquitates fi-
liorum israel: et vniuersa delicta atq̃
pctā eorū q̄ imprecās capiti eius: emit
tet illū per hoiem paratū in desertum.
Cūq̃ portauerit hircus oēs iniq̄tates
eorū i terrā solitariā: ⁊ dimissus fuerit
in deserto reuertet aarō in tabernacu
lum testimonij: ⁊ depositis vestib⁹ qui
bus prius indutus erat cū itraret san-
ctuariū: relictisq̃ ibi: lauabit carnē
suam in loco sancto: indutusq̃ vesti-
bus suis. Et postq̄ egressus obtulerit F
holocaustum suum ac plebis rogabit
tam p se q̄ pro populo: et adipem qui
oblat⁹ est pro peccatis adolebit super
altare. Ille vero qui dimiserit caprum

emiſſariū: lauabit veſtimēta ſua ⁊ cor
pus aqua: ⁊ ſic ingredietᷣ in caſtra. Ui
tulū autē ⁊ hircū qui pro peccato fue
rāt immolati ⁊ quorū ſanguis illatus
eſt in ſanctuario: vt expiatio cōplere
tur aſportabūt foras caſtra: ⁊ cōburēt
igni: tā pelles ꝙ carnes eorū ac fimū: et
quicūq; combuſſerit ea lauabit veſti
mēta ſua ⁊ carnē aqua: et ſic ingredie
F.22.c. tur caſtra. Eritq; vobis hoc legitimū
Feſtum ex piationis ce lebrandū. ſempiternū. Mēſe aūt ſeptimo: deci
ma die menſis affligetis animas vras:
nullūq; opus facietis: ſiue indigena:
B ſiue aduena qui peregrinatᷣ inter vos.
In hac die expiatio erit veſtri atq; mū
datio: ab oīb⁹ peccatis veſtris corā
dño mundabimini. Sabbatū enim re
quietionis eſt: ⁊ affligetis aīas veſtras
religiōe perpetua. Expiabit aūt ſacer
dos ꝗ vnct⁹ fuerit: ⁊ cui⁹ man⁹ initia
te ſunt vt ſacerdotio fungatᷣ pro patre
ſuo. Induetur q; ſtola linea et veſtibus
ſanctis: ⁊ expiabit ſanctuariū ⁊ taber
naculū teſtimonij atq; altare: ſacerdo
tes quoq; ⁊ vniuerſum populū. Eritq;
vobis hoc legitimū ſempiternum vt
oretis pro filijs iſrael: ⁊ ꝓ cunctis pec
catis eorū ſemel in anno. Fecit igitur
ſicut preceperat dñs moyſi.

¶ C.S. Qō non debent occidere niſi
obtulerint ad oſtium tabernaculi: de
ſanguine offerēdo ⁊ nō māducādo: de
morticino non māducādo. Cap. xvij.

A ET locutus eſt dñs ad moy
ſen dicēs. Loquere aarō et
filijs ei⁹ ⁊ cūctis filijs iſrl:
dicēs ad eos. Iſte eſt ſermo
quē mādauit dñs: dicens.
Homo qlibet de domo iſrael: ſi occide
rit bouē aut ouē ſiue caprā: in caſtris
vel extra caſtra: et non obtulerit ad
oſtiū tabernaculi oblationem dño ſan
guinis reus erit: quaſi ſi ſanguinem fu
derit: ſic peribit de medio populi ſui.
B Ideo ſacerdoti offerre debent filij iſrl
hoſtias ſuas quas occidunt in agro: vt
ſanctificentur dño ante oſtium taber
naculi teſtimonij: et immolent eas ho
De cōſe. di. 2. cap. non oportet. ſtias pacificas domino. Fūdetq; ſacer
dos ſanguinē ſuper altare domini ad
oſtiū tabernaculi teſtimonij: et adole
bit adipē in odorē ſuauitatis dño: et
nequaꝙ vltra imolabunt hoſtias ſuas
demonibus: cū quibus fornicati ſunt.
Legitimū ſempiternū erit illis et po
ſteris eorum: et ad ipſos dices. Homo
de filijs iſrael et de aduenis ꝗ peregri
nantur apud vos qui obtulerit holo
cauſtū ſiue victimam: et ad oſtium ta
bernaculi teſtimonij nō adduxerit eā
vt offerat domino: interibit de popu
lo ſuo. Homo quilibet de domo iſrael C
et de aduenis qui peregrinantur inter
vos ſi comederit ſanguinem: obfirma
bo faciē meam contra animam illius:
et diſperdam eam de populo ſuo: quia
anima carnis in ſanguine eſt: ⁊ ego de
di illū vobis: vt ſuper altare meū ex
pietis pro animab⁹ veſtris: ⁊ ſanguis
pro anime piaculo ſit. Idcirco dixi fi
lijs iſrael. Omnis anima ex vobis non
comedet ſanguinem: nec ex aduenis ꝗ
peregrinantur apud vos ſi venatione
atq; aucupio ceperit feram vel auem
quib⁹ veſci licitum eſt: fundat ſangui
nem ei⁹ ⁊ operiat illum terra. Anima D
enim oīs carnis in ſanguine eſt. Unde
dixi filijs iſrael. Sanguinem vniuerſe
carnis non comedetis: quia anima car
nis in ſanguine eſt: et quicūq; come
derit illum interibit. Anima que co F.19.e.
mederit morticinum vel captum a be
ſtia tam de indigenis ꝙ de aduenis la
uabit veſtimenta ſua: et ſemetipſum
aqua: ⁊ contaminatus erit vſq; ad ve
ſperū: ⁊ hoc ordine mundus fiet. Qō ſi
non lauerit veſtimēta ſua vel corpus:
portabit iniquitatem ſuam.

¶ C.S. De coitib⁹ illicitis tam de vi
ro ꝙ de muliere. Capitulum. xviij.

LOcutus eſt dominus ad A
moyſen: dicens. Loquere
filijs iſrl: et dices ad eos.
Ego ſum dominus de⁹ ve
ſter. Iuxta conſuetudinē
terre egypti in qua habi
taſtis non facietis: et iuxta morem re
gionis chanaan ad quam ego introdu
cturus ſum vos non agetis: nec in legi
timis eorum ambulabitis. Facietis iu Rom. 10. a.
dicia mea et precepta mea ſeruabitis: 2. q. 2. cap.
et ambulabitis in eis. Ego dominus moyſes.
deus veſter. Cuſtodite leges meas atq; .q 8. ca.
iudicia que faciens homo: viuet i eis. hec ſalubri
Ego dominus deus veſter. Omnis ho ter.
mo ad proximam ſanguinis ſui non o. q. 2. ca.
accedet vt reuelet turpitudinem eius. diſcium.
Ego dominus. Turpitudinem patris
tui et turpitudinem matris tue non
diſcooperies. Mater tua eſt: non re
uelabis turpitudinem eius. Turpi
tudinem vxoris patris tui non diſco
operies. Turpitudo enim patris tui B
eſt. Turpitudinem ſororis tue: ex pa

tre siue ex matre que domi vel foris ge
nita est: non reuelabis. Turpitudinem
filie filij tui vel neptis ex filia nō reue
labis: q2 turpitudo tua est. Turpitudi
nem filie vxoris patris tui quā pepit
patri tuo & est soror tua nō reuelabis.
Turpitudinē sororis patris tui nō di
scooperies: q2 caro est patris tui. Tur
pitudinē sororis matris tue non reue
labis: eo q caro sit matris tue. Turpi
tudinē fratris pr̄is tui nō reuelabis:
nec accedes ad vxorē eius que sibi affi
nitate coniungit. Turpitudinē nurus
C — De coitib9 illicitis rōne affinitatis.
tue non reuelabis: q2 vxor filij tui est:
nec discooperies ignominiā eius. Et
vxorē fratris sui nullus accipiat. Tur
pitudinē vxoris fratris tui non reuela
bis: q2 turpitudo fratris tui ē. Turpi
tudinē vxoris tue & filie eius nō reue
labis. Filiā filij eius & filiā filie illius
non sumes: vt reueles ignominiā ei9:
q2 caro illius sunt: & talis coitus ince
ſ.20.a. 3.reg.18.c
stus est. Sororē vxoris tue in pellicatū
illius nō accipies: nec reuelabis turpi
tudinē eius. Adhuc illa viuēte. Ad mu
lierē q̄ patit mēstrua non accedes: nec
reuelabis feditatē eius. Cū vxore pri
mi tui nō coibis: nec seminis cōmixtio
ne maculaberis. De semine tuo non da
bis vt cōsecret idolo moloch: nec pol
Cū masculo sodomiticū vitiā & cū brutis.
lues nomē dei tui. Ego dn̄s. Cū mascu
lo nō cōmiscearis coitu feminino: quia
abominatio ē. Cū oī pecore nō coibis:
nec maculaberis cū eo. Mulier nō suc
D
cumbet iumento: nec miscebitur ei: q2
ſ.2.c.
scelus est. Nec polluamini in omnib9
his quibus cōtaminate sunt vniuerse
gētes q̄s ego eiciā ante cōspectū v̄rm:
et q̄b9 polluta est terra: cuius ego sce
lera visitabo: vt euomat habitatores
suos. Custodite legitima mea atq3 iu
dicia: & nō faciatis ex oībus abomina
tioīb9 istis tā indigena q̄ colonus qui
pegrinatur apud vos. Oēs enī execra
tiōes istas fecerūt accole terre: q̄ fue
rūt ante vos & polluerūt eam. Cauete
ergo ne & vos similiter euomat: cū pa
ria feceritis: sicut euomuit gētē q̄ fuit
ante vos. Ois aīa que fecerit de abo
minationibus his quippiā peribit de
medio populi sui. Custodite mandata
mea. Nolite facere q̄ fecerūt hi qui fue
runt ante vos. Et ne polluamini in eis.
Ego dominus deus vester.

¶ C. S. De sctītate: de pr̄e metuendo:
de sabbato: de idolis fugiēdis: de ho
stia pacificorum quando edenda sit: de
metentibus segetes: de colligentib9 in
vinea quid debeant dimittere paupe
ribus: de furto: de mendacio: de periu
rio. De opere mercenarij non retinen
do: de nō maledicendo surdo: de iusto
iudicio: de persona pauperis nō sper
nenda: nec criminator: nec ɔtra sanguī
nem proximi nō q̄re vltionem: de com
mixtione duorū generum: de diuersis
semine et veste: de eo qui coit cū ancil
la: de preputijs arborum auferendis:
de augurijs & somnijs: de coma: de bar
ba non tondenda: de filia non prostra
ta: de hariolis & magis: de cano salutā
do: de aduena: de statera: de pōdere
modio et sextario iustis.

Capitulum. xix.

Locutusq3 est dn̄s ad moy
sen dicēs. Loquere ad oēm
cetum filiorum israel: & di
ces ad eos. Sancti estote
quia ego sanctus sum dn̄s
de9 vester. Vnusquisq3 pa
A — ſ.11.g. 1.Petri.1.c 81.dis. cap. oportet.
trē suū & matrem suam timeat. Sab
bata mea custodite. Ego dn̄s deus ve
ster. Nolite cōuerti ad idola: nec deos
ɔflatiles faciatis vobis. Ego domin9
deus vester. Si immolaueritis hostiā
pacificorum domino vt sit placabilis: eo
die quo fuerit imolata: comedetis eā
et die altero: quicquid autem residuū
fuerit in diē tertium igne comburetis.
B
Si q̄s post biduū comederit ex ea p
phan9 erit & impietatis reus: portabitq3
iniquitatem suam: q2 sanctum domi
ni polluit: & peribit anima illa de me
dio ppl̄i sui. Cumq3 messueris segetes
ſ.23.b.
terre tue nō tōdebis vsq3 ad solum su
pficiē terre: nec remanētes spicas col
liges: neq3 in vinea tua racemos & gra
na decidentia congregabis. sed paupe
ribus & peregrinis carpēda dimittes.
C
Ego dn̄s deus vester. Non facietis fur
tum. Nō mētiemini: nec decipiet vnus
Matt.5.c. 22.q.4.ca. necesse. Deut.24.c Tob.4.c.
quisq3 proximum suū. Nō periurabis
in noīe meo: nec polluas nomē dei tui.
Ego dominus. Non facies calumniam
proximo tuo: nec vi opprimes eū. Non
morabit opus mercenarij tui apud te
vsq3 mane. Non maledices surdo: nec
corā ceco pones offendiculū: sed time
bis dominū deū tuū: quia ego sum do
minus. Non facies quod iniquū est nec
Rom.2.b. Ephe.6.b. Act.10.f. Jacob.2.b. 1.Petr.1.a.
iniuste iudicabis. Nec consideres pers
onā pauperis nec honores vultū po
tentis. Iuste iudica proximo tuo. Nō
eris criminator: nec susurro in pplis.

D Nō stabis ɔtra sanguinē proximi tui.
Ego dñs. Non oderis fratrem tuū in
corde tuo: sed publice argue eū: nec ha
Luce. 17. a. beas sup illo pctm̄. Nō q̄ras vltionem:
Eccli. 10. a. nec memor eris iniurie ciuiū tuoꝝ. Di
Matt. 5. g liges amicū tuū sicut teipm̄. Ego dñs.
Mar. 12. c. Leges meas custodite. Iumēta tua nō
Galat. 5. c. facies coire cū alteri⁹ gn̄is animātib⁹.
Jacob. 2. c. Agrū tuū nō seres diuerso semine. Ue
ste q̄ ex duob⁹ texta ē nō indueris. Ho
E mo si dormierit cū muliere coitu semi
nis q̄ sit ancilla etiā nobilis: & tñ p̄cio
nō redēpta nec libertati donata: vapu
labūt ambo & nō morientur: q2 nō fuit
libera. Pro delicto autem suo offeret
dño ad ostium tabernaculi testimonij
arietē: orabitq; p eo sacerdos & p de
licto eius corā dño: & repropitiabit̄ ei
dimittetur q; pctm̄. Qñ ingressi fueri
tis terrā & plātaueritis in ea ligna po
mifera auferetis p̄putia eoꝝ. Poma q̄
germinant immunda erunt vobis: nec
F edetis ex eis. Quarto anno oīs fruct⁹
L. 17. d. sanctificabit̄ laudabilis dño. Quinto
aūt anno comedetis fructus cōgregan
tes poma q̄ p̄ferunt. Ego dñs deus ve
ster. Nō comedetis carnē cum sangui
ne. Non augurabimini nec obseruabi
tis somnia. Neq; in rotundum attōde
bitis comā: nec radetis barbam. Et su
per mortuo nō incidetis carnes vr̄as:
neq; figuras aliquas: aut stigmata fa
cietis vobis. Ego dñs. Ne p̄stitnas fi
liam tuā ne contaminetur terra & im
pleat̄ piaculo. Sabbata mea custodi
te et sctūariū meū metuite. Ego dñs.
Nō declinetis ad magos: nec ab ario
lis aliq̄d sciscitemini vt polluamini p
G eos. Ego domin⁹ deus vester. Corā ca
no capite ɔsurge: & honora personā se
Exod. 22. c nis: & time dñm deum tuum. Ego sum
dñs. Si habitauerit aduena in terra
vestra & moratus fuerit inter vos non
exprobretis ei: sꝫ sit inter vos quasi in
digena: & diligetis eū q̄si vosmetipos.
Fuistis enim & vos aduene in terra egy
pti. Ego dñs deus vester. Nolite facere
iniquum aliq̄d in iudicio: in regula: in
pōdere: in mēsura. Statera iusta et
equa sint pōdera: iust⁹ modi⁹: equusq;
sextarius. Ego dñs deus vester q̄ edu
xi vos de terra egypti. Custodite oīa
precepta mea & vniuersa iudicia & fa
cite ea. Ego dominus.

¶ C. S. De morte puniēdis: scilicet de
dantibus: de semine suo moloch: male
dicēs p̄ri vel matri: mechus dormiēs
cum nouerca nuru: coiens cum mascu
lo coitu femineo: ambo moriātur: ma
trē ducens super filiā: coiens cū iumē
to vir vel mulier: cum sorore: cū mater
tera vxore patris: cum mēstruata: oēs
moriātur: non ambulandum in legiti
mis nationum: terra lactis et mellis
dabitur: de separādo immundo a mū
do: phitones debent mori. Caplm̄. xx.

Locutusq; est dñs ad moy
sen dicēs. Hec loqueris fi
lijs isr̄l. Hō de filijs isr̄l et
de aduenis qui habitant
in isr̄l. Si q̄s dederit de
semine suo idolo moloch A
morte moriatur. Populus terre lapi
dabit eū: & ego ponā faciē meā contra
illum: succidāq; eū de medio populi
sui: eo quod dederit de semine suo mo
loch: & cōtaminauerit sanctuariū meū
ac polluerit nomen sanctū meum. Qd
si negligēs populus terre: & quasi par
uipendens imperium meū dimiserit
hominē q̄ dedit de semine suo moloch
nec voluerit eum occidere: ponā faciē Nume. 11. d
meā sup hominē illū & cognationem Josue. 7. b.
eius: succidamq; et ip̄m & oēs q̄ cōsen 1. reg. 16. b.
serunt ei vt fornicaretur cū moloch de Exod. 21. b.
medio populi sui. Anima q̄ declinaue Puer. 20. c.
rit ad magos et hariolos et fornicata B
fuerit cū eis: ponā faciē meā cōtra eā 86. di. c. ce
et interficiā illā de medio populi sui. terum.
Sctificamini & estote sancti: q2 et ego
sctūs sum dñs deus vester. Custodite
p̄cepta mea & facite ea. Ego dñs q̄ sctī
fico vos. Qui maledixerit p̄ri suo aut
matri: morte moriat̄. Patri matriq; qui
maledixerit sanguis eius sit sup eum.
Si mechatus q̄s fuerit cum vxore al
terius & adulteriū p̄petrauerit cū con
iuge proximi sui: morte moriātur & me
chus & adultera. Qui dormierit cū no
uerca sua & reuelauerit ignominiā pa
tris sui: morte moriant̄ ambo: sanguis
eoꝝ sit sup eos. Si q̄s dormierit cum
nuru sua vterq; moriat̄: q2 scelus ope
rati sunt. Sanguis eorū sit super eos.
Qui dormierit cū masculo coitu femi
neo vterq; operatus ~~est nefas~~ morte mo D
riatur. Sit sanguis eorum super eos.
Qui supra vxorē filiā duxerit matrem
ei⁹ scelus operatus est: viuus ardebit cū
eis: nec p̄manebit tm̄ nefas i medio ve
stri. Qui cū iumēto et pecore coierit: E
morte moriat̄. Pecus quoq; occidite. 15. q. 1. cap.
Mulier q̄ succubuerit cuilibet iumen mulier.
to: simul interficiet̄ cum eo. Sanguis L. 18. d.

eorum sit super eos. Qui acceperit so
rorem suā filiā patris sui vel filiā ma
tris sue: et viderit turpitudinem ei⁹:
illaq; cōspexerit fratris ignominiam
nefariā rem operati sunt: occidentur in
conspectu populi eo q̄ turpitudinem
D suā mutuo reuelauerint: et portabunt
iniquitatē suā. Qui coierit cū mulie
re in fluxu mēstruo: et reuelauerit tur
pitudinē eius: ipsaq; aperuerit fontē
sanguinis sui: interficientur ambo de me
dio populi sui. Turpitudinē matertere
re et amite tue non discooperies. Qui
hoc fecerit ignominiam carnis sue nu
dauit: portabūt ambo iniquitatē suā.
Qui coierit cū vxore patrui vel auun
culi sui et reuelauerit ignominiam co
gnationis sue: portabunt ambo pctm̄
suū. Absq; liberis morientur. Qui duxe
rit vxorem fratris sui rē facit illicitā:
turpitudinē fratris sui reuelauit: abs
q; liberis erit. Custodite leges meas
atq; iudicia et facite ea: ne et vos euo
mat terra quā intraturi estis et habita
turi. Nolite ambulare in legitimis na
tionum quas ego expulsurus sum ante
vos. Oia enim hec fecerūt: et abominat⁹
sum eos. Uobis autē loquor. Possidete
terrā eorū quā dabo vobis in heredita
tem: terrā fluentem lacte et melle. Ego
S.15.c. dñs deus vr̄ q̄ separaui vos a ceteris
populis. Separate ergo et vos iumē
tum mūdū ab immūdo: et auē mundā
ab immūda: ne polluatis aīas vr̄as in
pecore et auibus: et cūctis q̄ mouētur
in terra: et q̄ vobis ostēdi esse polluta.
Eritis mihi scti: q2 sctūs sum ego dñs
et separaui vos a ceteris pplīs vt esse
tis mei. Uir siue mulier in q̄bus phi
tonicus vel diuinationis fuerit spiri
tus morte moriantur: lapidibus obruēt
eos. Sanguis eorum sit super illos.
¶ C. S. Non intersint sacerdotes mi
nores funeribus ciuiū: sed tantū in cō
sanguineis et ppinquis: nec radāt ca
put siue barbam: non scissurā in carni
bus faciant: nō de scorto et prostibulo
ducant vxorē: de vxore et filia sacerdo
tis fornicata puniēda: de semine eius
habēte maculā: nō auferat aliquid in
sanctuario. Capitulum. xxi.

A Dixit quoq; dñs ad moysē.
Loquere ad sacerdotes fi
lios aarō: et dices ad eos.
Ne cōtaminetur sacerdos
in mortibus ciuiū suorū:
nisi tm̄ in cōsanguineis ac
propinquis: id est supra patrē et ma
trē et filiū et filiā: fratrē q3 et sororē
virginē que nō est nupta viro: sed nec
in principe populi sui cōtaminabitur.
Non radēt caput nec barbam: neq; in
carnibus suis facient incisuras. Sā
cti erūt deo suo et nō pollument nomen B
eius. Incēsum enim domini et panes dei
sui offerūt: et ideo sancti erunt. Scor
tum et vile pstibulū nō ducet vxorem:
nec eam que repudiata est a marito: q2
cōsecratus est deo suo: et panes ppositi
tionis offert. Sit ergo sctūs q2 et ego
sanctus sum dñs q̄ sanctifico vos. Sa
cerdotis filia deprehēsa si fuerit in stu
pro: et violauerit nomē patris sui flā
mis exuretur. Pōtifex id est sacerdos Exo.30.d.
maximus inter fratres suos sup cuius
caput fusum est vnctionis oleū: et cui⁹
manus in sacerdotio consecrate sunt:
vestitusq; est sanctis vestib⁹ caput suū
nō discooperiet: vestimēta nō scindet
et ad omnē mortuum nō ingredietur
omnino. Super patre q3 suo et matre C
non cōtaminabitur: nec egredietur de san
ctis ne polluat sanctuariū dñi: q2 oleū
sancte vnctionis dei sui super eum est.
Ego dñs. Uirginē ducet vxorē: viduā Eze.44.e.
autē et repudiatā et sordidā atq; me
retricem nō accipiet: sed puellā de po
pulo suo: ne cōmisceat stirpē generis
sui vulgo gentis sue: q2 ego dominus
qui sanctifico eū. Locutusq; est domi
nus ad moysen dicens. Loquere ad aa
ron. Homo d̄ semine tuo per familias
qui habuerit maculam non offeret pa
nes deo suo: nec accedet ad ministeriū D
eius. Si cecus fuerit: si claudus: si vel
paruo vel grandi vel torto naso: si fra
cto pede: si manu: si gibbus: si lippus:
si albuginē habēs in oculo: si iuge sca
biē: si impetiginē in corpore vel her
niosus: omnis qui habuerit maculam
de semine aaron sacerdotis non acce
det offerre hostias domino: nec panes
deo suo: vescetur tamen panibus qui
offeruntur in sanctuario: ita dūtaxat vt
intra velū non ingrediatur: nec accedat
ad altare: quia maculam habet: et con
taminare non debet sanctuariū meū:
ego dominus qui sanctifico eos. Locu
tus est ergo moyses ad aaron et ad fi
lios israel et ad omnem israel cuncta
que fuerant sibi imperata.
¶ C. S. De eisd sanctificatorū: excludū
tur octo psone: scz leprosus: fluxū se
minis patiēs: immūdus ex cōtactu alie

nigena: mercenarius filia nupta alteri q̄ de gñe suo: nec i domū patris reuersa. Trāsgressiōis remediū: de mundicia aīaliū q̄ offerri possunt: nihil de manu alienigene est offerēdū: aīal qđ est de cōtritis testiculis vel tonsis vel fractis vel ablatis non dz nec pōt offerri dño aīal ante octauū diem natiuitatis offerri non debet. Capi. xxij.

A
Ocutus q̄z est dñs ad moysen dicēs. Loqre ad aaron et ad filios eius vt caueāt ab his q̄ cōsecrata sunt filioꝝ israel: ꝛ non cōtaminent nomē sctificatoꝝ mihi q̄ ipsi offerūt. Ego dñs. Dic ad eos ꝛ ad posteros eoꝝ. Oīs hō q̄ accesserit de stirpe vr̄a ad ea q̄ cōsecrata sunt: et q̄ obtulerūt filij israel dño in quo est imūdicia: peribit corā dño. Ego sum dñs. Hō de semine aarō q̄ fuerit leprosus aut patiēs fluxū seminis nō vescetur de his q̄ sanctificata sunt mihi donec sanetur. Qui tetigerit immūdum sup mortuo: ꝛ ex quo egreditur semen quasi coitus: ꝛ q̄ tāgit reptile: ꝛ quodlibet imūdū cuius tact⁹ est sordidus: immūdus erit vsq̄ ad vesperū: ꝛ nō vescet̄ his q̄ sanctificata sunt: sz cū lauerit carnem suā aqua ꝛ occubuerit sol: tūc mūdat⁹ vescet̄ de sctificatis: qz cibus illi⁹ est. Morticinū ꝛ captū a be-
Exo. 22. Eze. 44. s. B stia non comedēt: nec polluent̄ in eis. Ego sum dñs. Custodiāt pcepta mea vt nō subiaceāt pctō ꝛ moriant̄ in sanctuario cū polluerit illud. Ego dñs q̄ sanctifico eos. Oīs alienigena nō comedet de sctificatis: inq̄linus sacerdotis ꝛ mercenari⁹ nō vescent̄ ex eis. quē aūt sacerdos emerit ꝛ q̄ vernacul⁹ domus eius fuerit: hi comedēt ex eis. Si filia sacerdotis cuilibz ex pplō nupta fuerit: de his q̄ sanctificata sunt et de primitijs nō vescet̄. Si vō aūt vidua vl̄ repudiata ꝛ absq̄ liberis reuersa fuerit ad domū p̄ris sui sicut puella consueuerat alet̄ cibis p̄ris sui. Oīs alienigena comedēdi ex eis nō hz potestatem. Qui comederit de sctificatis per ignorātiā addet quintā partē cū eo qđ comedit: ꝛ dabit sacerdoti in sanctuariū. Nec cōtaminabūt sctificata filioꝝ israel q̄ offerūt̄ dño: ne forte sustineāt iniq̄tatē delicti sui cū sanctificata comederit. Ego dñs q̄ sanctifico vos. Lo-
C cutus est dñs ad moysen: dicēs. Loqre ad aaron ꝛ filios eius: ꝛ ad oēs filios israel: dicesq̄z ad eos. Homo de domo israel ꝛ de aduenis q̄ habitāt apđ vos qui obtulerit oblationē suā: vel vota soluēs vel spōte offerēs quicq̄d illud obtulerit holocaustū dñi vt offeratur per vos: masculus immaculat⁹ erit ex bobus ꝛ ouibus ꝛ ex capris. Si maculam habuerit nō offeret̄: neq̄z erit acceptabile. Hō qui obtulerit victimā pacificoꝝ dño vel vota soluēs vel spōte offerēs tam de bobus q̄ de ouibus immaculatū offeret vt acceptabile sit: oīs macula nō erit in eo. Si cecū fuerit: si fractum: si cicatricē habēs: si papulas aut scabiem aut impetiginē nō offeretis ea dño: nec adolebitis ex eis super altare dñi. Bouē ꝛ ouē aure et cauda amputatis voluntarie offerre potes: votū autē ex his solui non pōt. Omne aīal qđ vel cōtritis vel tōsis vel sectis ablatisq̄z testiculis est nō offeret̄ dño. Et i terra vestra hoc oīno ne faciatis. De manu alienigene non offeretis panes deo vestro: ꝛ quicq̄d aliud dare voluerit: qz corrupta et maculata sunt omnia non suscipietis ea. Locutusq̄z est dñs ad moysen: dicens. Bos ouis ꝛ capra cum genita fuerint septem diebus erūt sub vbere matris sue: die aūt octauo ꝛ deinceps offerri poterūt domino. Siue illa bos siue ouis nō immolabunt̄ vna die cū fetibus suis. Si immolaueritis hostiā p gratiarū actione dño: vt possit esse placabilis eodē die comedetis eam. Non remanebit q̄cq̄ in mane alterius diei. Ego dñs. Custodite mādata mea ꝛ facite ea. Ego dñs: ne polluatis nomē meū sanctū vt sanctificer in medio filioꝝ israel. Ego dñs q̄ sanctifico vos ꝛ eduxi de terra egypti vt essem vobis i deū. Ego dñs. ¶ C. S. De festiuitatibus de celebratiōe pasche: pētecostes: de trib⁹ solēnitatib⁹ septēbris: sz de festo tubarū expiatiōis ꝛ tabernaculoꝝ. Ca. xxiij.

Qualia aīalia offerri pñt.

D

A
Ocutusq̄z est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israel: et dices ad eos. He sunt ferie dñi quas vocabitis sanctas. Sex dieb⁹ facietis opus: dies septim⁹ quia sabbati requies est vocabit̄ sanctus: oē opus nō facietis in eo. Sabbatum dñi est in cunctis habitationibus vestris. He sunt ergo ferie dñi sancte quas celebrare debetis tēporibus suis. Mēse primo quar[to]decim[a]

Festum pasche.

die ad vesperā phase dñi est: ⁊ quītadecima die mēsis hui⁹ solēnitas azymorum dñi est. septē diebus azyma comedetis. Dies primus erit vobis celeberrimus sanctusq;: omne opus seruile nō facietis in eo: sed offeretis sacrificiū in igne dño septē diebus. Dies autē septimus erit celebrior ⁊ sanctior: nullūq; seruile opus facietis in eo. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs isrl': ⁊ dices ad eos. Cū ingressi fueritis terrā quā ego dabo vobis ⁊ messueritis segetē: feretis manipulos spicarū primitias messis vrē ad sacerdotē. Qui eleuabit fasciculū corā dño vt acceptabile sit pro vobis altero die sabbati: et sanctificabit illū. Atq; in eodē die quo manipulus cōsecratur cedetur agnus immaculatus anniculus in holocaustū dñi: ⁊ libamēta offerentur cū eo due decime simile cōsperse oleo in incēsum dñi odorēq; suauissimum: liba quoq; vini quarta pars hin. Panē ⁊ polētā et pultes nō comedetis ex segete vsq; ad diē qua offeretis ex ea deo vrō. Preceptū est sempiternū in generationibus: cūctisq; habitaculis vrīs. Numerabitis ergo ab altero die sabbati in quo obtulistis manipulum primitiarū septē hebdomadas plenas vsq; ad alterā diē expletionis hebdomade septime: id est quinquaginta dies: ⁊ sic offeretis sacrificiū nouū dño ex oībus habitaculis vrīs: panes primitiarū duos de duabus decimis simile fermētate quos coquetis in primitias dñi. Offeretisq; cū panib⁹ septē agnos immaculatos anniculos: ⁊ vitulum de armēto vnū ⁊ arietes duos: ⁊ erunt in holocaustū cū libamētis suis in odorē suauissimū dño. Facietis ⁊ hircum pro peccato duosq; agnos anniculos hostias pacificorū. Cūq; eleuauerit eos sacerdos cū panibus primitiarū corā dño cedent in vsum eius. Et vocabitis hūc diē celeberrimū atq; sanctissimū: omne opus seruile nō facietis in eo. Legitimū sempiternū erit in cunctis habitaculis et generationibus vrīs. Postq; autē messueritis segetē terre vrē nō secabitis eam vsq; ad solū: nec remanētes spicas colligetis: sed pauperib⁹ ⁊ peregrinis dimittetis eas. Ego sum dñs deus vr. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs isrl'. Mēse septimo prima die mēsis erit vobis sabbatū memoriale clangētibus tubis: ⁊ vocabitur sanctū: omne op⁹ seruile nō facietis in eo: ⁊ offeretis holocaustū dño. Locutusq; est dñs ad moysen dicēs. Decimo die mēsis hui⁹ septimi dies expiationū erit celeberrimus et vocabitur sanctus: affligetisq; aīas vestras in eo ⁊ offeretis holocaustū dño. Omne opus seruile nō facietis in tēpore diei huius: quia dies propitiationis est: vt propitietur vobis dñs deus vester. Omnis aīa que afflicta non fuerit die hac peribit de populis suis: ⁊ que operis quippiā fecerit delebo eā de populo suo: nihil ergo operis facietis in eo. Legitimū sempiternū erit vobis in cūctis generationibus ⁊ habitationibus vestris. Sabbatū requietionis est: ⁊ affligetis aīas vrās. Die nono mēsis septima vespere vsq; ad vesperū celebrabitis sabbata vrā. Et locutus est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs isrl'. A quintodecio die mensis huius septimi erūt ferie tabernaculorū septē diebus dño. Dies primus vocabitur celeberrim⁹ atq; sctissim⁹: omne opus seruile nō facietis in eo: ⁊ septē diebus offeretis holocausta dño. Dies quoq; octauus erit celeberrimus atq; sanctissimus: ⁊ offeretis holocaustū dño: est enim cetus atq; collecte: omne opus seruile nō facietis in ea. Hec sunt ferie dñi quas vocabitis celeberrimas atq; sanctissimas: offeretisq; in eis oblatiōes dño holocausta ⁊ libamēta iuxta ritū vniuscuiusq; diei: exceptis sabbatis dñi donisq; vestris: ⁊ que offeretis ex voto vel que sponte tribuetis dño. A quintodecimo ergo die mensis septimi quādo cōgregaueritis oēs fruct⁹ terre vrē celebrabitis ferias dñi septē diebus. Die primo ⁊ die octauo erit sabbatum: id est requies. Sumetisq; vobis die primo fructus arboris pulcherrime: spatulasq; palmarū ⁊ ramos ligni densarū frondiū ⁊ salices de torrēte: ⁊ letabimini corā dño deo vrō: celebrabitisq; solēnitatē eius septē diebus per annū. Legitimum ⁊ sempiternū erit in generationib⁹ vrīs. Mēse septimo festū celebrabitis. ⁊ habitabitis in vmbraculis septē dieb⁹. Omnis qui de genere est isrl' manebit in tabernaculis: vt discāt posteri vestri quod in tabernaculis habitare fecerim filios israel cū educerē eos de terra egypti. Ego dominus de⁹ vester. Locutusq; est moyses super solēnitatibus domini ad filios israel.

Exo.10.c. Nu.28.c. — B — Oblatio que fiebat in festo pasche. — C — Festū penthecostes. — Oblatio pētecostes. — D — Le.19.b. — I — Festum tubarum. — E — Festum expiationis. — Le.19.f. — Festum tabernaculorum. — F — G

¶ C. G. De cōpositione lucernarū: de panibus propositionis: de pena blasphemi: de pena talionis. Ca. xxiiij.

A T locutus est dñs ad moy
sen: dicens. Precipe filijs
israel vt afferãt tibi oleũ
de oliuis purissimũ ac lu-
cidũ ad cõcinnãdas lucer-
nas iugiter extra velũ te-
stimonij in tabernaculo federis ponet
q̃ eas aarõ a vespere vsq̃ i mane corã
dño: cultu rituq̃ perpetuo in gñatiõi-
bus vestris. Sup cãdelabrũ mũdissi-
mũ ponẽtur semp in cõspectu dñi. Acci
pies q̃z similã τ coques ex ea duodeci
panes: quo singuli habebũt duas deci-
mas: quoꝝ senos altrinsecus sup men
sam purissimã corã dño statues: τ po-
nes super eos thus lucidissimũ vt sit
B panis in monimentũ oblationis dñi.
Per singula sabbata mutabũtur corã
dño suscepti a filijs isrl̃ federe sempi-
terno: eruntq̃ aarõ τ filioꝝ ei⁹ vt come
dãt eos in loco sancto: q2 sanctũ san-
ctoꝝ est de sacrificijs dñi iure perpe-
tuo. Ecce aũt egressus filius mulieris
israelitidis quẽ pepererat de viro egy
ptio inter filios isrl̃: iurgatus est i ca-
stris cũ viro israelite. Cumq̃ blasphe-
masset nomẽ domini τ maledixisset ei
adductus est ad moysen. Uocabat aũt
mater eius salumith filia dabri de tri
bu dan. Miseruntq̃ eũ in carcerẽ do-
C nec noscẽt qd iuberet dñs. Qui locut⁹
est ad moysen: dicẽs. Educ blasphemũ
extra castra: τ ponẽt oẽs qui audierũt
manus suas sup caput eius: τ lapidet
eum populus vniuersus. Et ad filios
israel loqueris. Homo qui maledixe-
rit deo suo portabit pctm̃ suũ: et qui
blasphemauerit nomẽ dñi morte mo-
riatur. Lapidibus opprimet eũ omis
multitudo ppl̃i: siue ille ciuis siue pe-
regrin⁹ fuerit. Qui blasphemauerit no-
mẽ dñi morte moriat: q pcusserit τ oc
ciderit hoiem morte moriat: q pcusse-
rit aĩal reddet vicariũ id est aĩam pro
aĩa. q irrogauerit maculã cuilibet ci-
uiũ suoꝝ sicut fecit sic fiet ei. Fracturã
Exod. 21. b. p fractura: oculũ p oculo: dentẽ p den
Deu. 19. b. te restituet. Qualẽ inflixerit maculam
Mat. 5. c. talẽ sustinere coget: q pcusserit iumen
D tũ: reddet aliud: q percusserit hominẽ
punief. Equũ iudiciũ sit iter vos siue
pegrinus: siue ciuis peccauerit: q2 ego
sum dñs de⁹ vr̃. Locutusq̃ est moyses
ad filios isrl̃: τ eduxerũt eum qui blas
phemauerat extra castra ac lapidibus
oppresserunt. Feceruntq̃ filij israel si-
cut preceperat dominus moysi.

¶ C. XXV. De sabbato ãni septimi: de an
no iubileo: de reditu possessionum: q
terra nõ vẽdatur in perpetuũ: de lege
redẽptionis p ppinquũ vẽditoris. nõ
est recipiẽda vsura a fratre. Capi. xxv.
Ocutusq̃ est dñs ad moy- A
sen in mõte synai: dicens.
Loquere filijs isrl̃ τ dices
ad eos. Qñ ingressi fueritis
terrã quã ego dabo vobis
sabbatisetis sabbatũ dño.
Sex annis seres agrũ tuũ: τ sex annis
putabis vineã tuã colligesq̃ fructus
eius. Septimo aũt anno sabbatũ erit
terre reqẽtiõis dñi: agrũ nõ seres τ vi
neã nõ putabis. Que spõte gignit hu-
mus nõ metes: τ vuas pmitiarũ tuaꝝ
nõ colliges q̃si vindemiã: ann⁹ eñi re-
qẽtiõis terre est: sz erũt vobis in cibũ:
tibi τ seruo tuo: ancille τ mercẽnario
tuo τ aduene q pegrinat apd te iumẽ
tis tuis τ pecorib⁹ oĩa q nascunt pbe-
bũt cibũ. Numerabis q̃z tibi septẽ heb
domadas annoꝝ: id est septis septẽ: q
sil faciũt qdragitanouẽ: τ clãges buc-
cina mẽse septio decia die mẽsis ppi- B
tiationis tpe i vniuersa terra vr̃a. Sã
ctificabisq̃ annũ qnq̃gesimũ: τ vocab
remissionẽ cũctis habitatorib⁹ terre
vr̃e: ipe est eñi iubile⁹. Reuertet hõ ad
possessionẽ suã: et vnusq̃sq̃ rediet ad
familiã pstinã: q2 iubile⁹ est τ qnq̃gesi
mus ann⁹. Nõ seretis atq̃ metetis spõte
in agro nascẽtia: τ pmitias vindemie
nõ colligetis: ob scificationẽ iubilei: sz
statim oblata comedetis. Anno iubilei
redĩẽt oẽs ad possessiões suas. Qñ vẽ-
des qppiã ciui tuo vel emes ab eo: ne
cõtristes fratrẽ tuũ: sz iuxta nũerũ ãno
rũ iubilei emes ab eo: τ iuxta supputa
tionẽ frugũ vẽdet tibi. Quãto plures C
anni remãserit post iubileũ: tãto cre-
scet τ pciũ: qñto min⁹ tpis nũerauerit
tãto minoris ẽptio cõstabit. Tps ei fru
gũ vẽdet tibi. Nolite affligere cõtribu-
les vr̃os: sz timeat vnusq̃sq̃ deũ suũ:
q2 ego dñs de⁹ vr̃. Facite pcepta mea τ
iudicia custodite τ iplete ea: vt habitare
possitis i t̃ra absq̃ vllo pauore. Et gignat
vobis hum⁹ fruct⁹ suos qb⁹ vescamini
vsq̃ ad saturitatẽ: nulli⁹ ipetũ formi
dãtes. Qd si dixeritis qd comedem⁹ ãno
septio si nõ seuerim⁹ neq̃ collegerim⁹
fruges nr̃as: dabo bñdictionẽ meã vob
anno sexto τ faciet fruct⁹ triũ ãnoꝝ: se-
retisq̃ anno octauo τ comedetis veteres
fruges vsq̃ ad nonũ annũ: donec noua
nascantur

D nascant̃ edetis vetera. Terra q̃z nõ vẽ
detur in ꝑpetuũ: q: mea est ⁊ vos adue
ne ⁊ coloni mei estis. Unde cuncta re-
gio possessionis vestre sub redẽptiõis
cõditione vẽdet̃. Si attenuat⁹ frater
tuus vẽdiderit possessiũculã suã: ⁊ vo
luerit ꝓpinquus ei⁹: põt redimere qđ
ille vendiderat. Sin autẽ nõ habuerit
ꝓximum: ⁊ ipse preciũ ad redimẽtũ po
tuerit inuenire: cõputabunt̃ fruct⁹: ex
eo tpe quo vẽdidit: ⁊ quod reliquũ est
reddet ẽptori: sicq̃ recipiet possessio-
nẽ suã. Qđ si nõ inuenerit manus eius
E vt reddat preciũ: habebit emptor qđ
emerat vsq̃ ad ãnũ iubileum. In ipso
eñi oĩs venditio redibit ad dñm: ⁊ ad
possessorẽ pristinũ. Qui vẽdiderit do-
mũ intra vrbis muros: hẽbit licentiã
redimẽdi: donec vnus impleat̃ annus.
Si nõ redemerit ⁊ anni circul⁹ fuerit
reuolutus emptor possidebit eã: ⁊ po
steri eius in ꝑpetuũ: ⁊ redimi nõ pote
rit etiã in iubileo. Sin autẽ in villa fue
Als ✝ aũt. rit domus q̃ muros nõ hꝫ agrorũ iure
vendet̃. Si ante ✝ redempta nõ fuerit
in iubileo reuertet̃ ad dñm suũ. Edes
leuitarũ que in vrbib⁹ sunt: semꝑ pñt
redimi: si redẽpte nõ fuerit in iubileo
reuertẽtur ad dños: q: dom⁹ vrbium
leuitarũ ꝓ possessionibus sunt inter fi
lios israel. Suburbana aũt eoꝝ nõ ve
F neant: q: possessio sempiterna est. Si
14. q. 3. ca. attenuat⁹ fuerit frater tu⁹ ⁊ infirmus
putant. manu: ⁊ susceperis eũ q̃si aduenã ⁊ pe
De vsu. ca. regrinũ ⁊ vixerit tecũ: ne accipias vsu-
cõsuluit. et ras ab eo nec ampli⁹ q̃ dedisti. Time
ꝑ Jo. andr. deũ tuũ vt viuere possit frater tu⁹ apđ
⁊ videt̃ co. te. Pecuniã tuã nõ dabis ei ad vsurã:
titu. in cle. et frugum superabũdantiã nõ exiges.
Ego dñs deus vester qui eduxi vos de
terra egypti: vt darem vobis terrã cha
naan: et essem vester deus. Si paupta-
te cõpulsus vẽdiderit se tibi frater tu⁹
non eum opprimes seruitute famulo-
rum: sed quasi mercenarius ⁊ colonus
erit: vsq̃ ad annum iubileum operabi
J. eodem. tur apud te: ⁊ post egredietur cũ libe-
ris suis: ⁊ reuertetur ad cognationẽ ⁊
ad possessionẽ patrũ suoꝝ. Mei enim
serui sunt: ⁊ ego eduxi eos de terra egy
pti. Nõ veneãt cõditione seruorũ: nec
affligas eũ ꝑ potẽtiã: sed metuito deũ
tuũ. Seruus ⁊ ãcilla sint vobis de na-
tionibus que in circũitu vr̃o sunt: ⁊ de
aduenis qui ꝑegrinant̃ apđ vos vel q̃
ex his nati fuerint in terra vr̃a vos ha
bebitis famulos: et hereditario iure
transmittetis ad posteros: ac possíde-
bitis in eternũ: fratres aũt vr̃os filios
isrl̃ ne opprimatis ꝑ potẽtiã. Si inua- G
luerit apud vos man⁹ aduene atq̃ pe-
regrini: ⁊ attenuat⁹ frater tu⁹ vẽdiderit
se ei aut q̃cq̃ de stirpe ei⁹: post vẽditio
nẽ põt redimi q̃ voluerit ex fratribus
suis redimet eũ: ⁊ patru⁹ ⁊ patruelis ⁊
cõsanguine⁹ ⁊ affinis. Sin autẽ ⁊ ipse po
tuerit redimet se: supputatis dũtaxat
annis a tpe vẽditionis sue vsq̃ in an-
nũ iubileũ: ⁊ pecunia qua vẽditus fue
rat iuxta ãnorũ numerũ ⁊ rõne merce-
narij supputata. Si plures fuerit ãni
qui remanẽt vsq̃ ad iubileũ scđm hos
reddet ⁊ preciũ: si pauci ponet rõnem
cũ eo iuxta ãnoꝝ nũerũ: ⁊ reddet ẽpto
ri qđ reliquũ est annoꝝ quib⁹ ãn seruí
uit mercedib⁹ ꝯputatis: nõ affliget eũ
violẽter in ꝯspectu tuo. Qđ si ꝑ hec re
dimi nõ potuerit: anno iubileo egre-
dietur cũ liberis suis. Mei eñ sunt serui J. eodem.
filij israel quos eduxi de terra egypti.
¶ C. S. Bona ꝓmittunt̃ filijs israel si
seruauerint ꝓcepta dei: ⁊ cõminatio-
nes nõ seruãtibus indicunt̃. Ca. xxvi.

Ego dñs deus vester. Nõ fa- A
cietis vobis idolum ⁊ scul
ptile: nec titulos erigetis:
nec insignẽ lapidẽ ponetis
in terra vr̃a vt adoretis eũ.
Ego eñi sum dñs deus ve-
ster. Custodite sabbata mea et pauete
ad ✝ sanctuariũ meũ. Ego dñs. Si in
ꝓceptis meis ambulaueritis ⁊ mãda- Als ✝ sup
ta mea custodieritis ⁊ feceritis ea: da- est ad.
bo vobis pluuias tpibus suis: ⁊ terra
gignet germen suũ: ⁊ pomis arbores
replebunt̃. Apprehẽdet messiũ tritura
vindemiã ⁊ vindemia occupabit semẽ
tẽ: ⁊ cõedetis panẽ vr̃m in saturitate:
⁊ absq̃ pauore habitabitis in terra ve
stra. Dabo pacẽ in finibus vestris: dor Job. 11. d.
mietis ⁊ nõ erit qui exterreat. Auferã
malas bestias: ⁊ gladius non transibit
terminos vestros. Persequimini inimi- B
cos vr̃os: ⁊ corruẽt corã vobis. Perse-
quent̃ quinq̃ de vr̃is centũ alienos: et
cẽtum de vobis decẽ milia. Cadẽt ini-
mici vestri gladio in cõspectu vr̃o. Re
spiciã vos et crescere faciam: multipli
cabimini et firmabo pactũ meũ vobi-
scũ. Comedetis vetustissima veterũ: et 88. dist. ca.
vetera nouis superuenientibus ꝓijcietis. ejciens. in
Ponã tabernaculũ meũ in medio vr̃i: fine. ibi. in
⁊ nõ abijciet vos anima mea. Ambula nouo testa
bo inter vos ⁊ ero de⁹ vester: vosq̃ eritis mento.

Deu.28.b. Treno.2.f. Mal.2.a.

populus meus. Ego dñs deus vester q̃ eduxi vos de terra egypti: ne seruiretis eis: τ qui cõfregi catenas ceruicũ vr̃arũ vt incederetis erecti. Qđ si nõ audieritis me: nec feceritis oĩa mãdata mea: sed spreueritis leges meas: et iudicia mea cõtẽpseritis: vt nõ faciatis ea q̃ a me cõstituta sunt: τ ad irritũ perducatis pactũ meũ. Ego q̃z hec faciã vobis.

C Uisitabo vos velociter in egestate et ardore: q̃ cõficiat oculos vr̃os τ cõsumat aĩas vestras. Frustra seretis semẽtem que ab hostibus deuorabit̃. Ponã faciẽ meã cõtra vos: τ corruetis corã hostibus vestris: et subijciemini his q̃

Deut.25.c. oderũt vos. Fugietis nemine psequente. Si autẽ nec sic obedieritis mihi: addã correptiones vr̃as septuplũ pro pter peccata vestra: τ cõterã superbiã duricie vestre. Daboq̃ vobis celũ desuper sicut ferrũ τ terrã eneã. Cõsumet̃ incassum labor vr̃: nõ pferet terra germen: nec arbores poma prebebũt.

D Si ambulaueritis ex aduerso mihi: nec volueritis audire me: addã plagas vr̃as vsq̃ in septuplũ pp̃ter peccata vestra: emittãq̃ in vos bestias agri que cõsumãt vos τ pecora vr̃a: τ ad paucitatẽ cũcta redigant: desertęq̃ fiant vie vr̃e: q̃ si nec sic volueritis recipere disciplinam: sed ambulaueritis ex aduerso mihi: ego q̃z contra vos aduersus incedã et pcutiã vos septies pp̃ter pctã vr̃a: inducãq̃ super vos gladium vltorem federis mei. Cũq̃ cõfugeritis i vrbes mittam pestilentiã in medio vestri: et trademini in manibus hostiũ. Postq̃ cõfregero baculum panis vestri: ita vt decem mulieres in vno clibano coquãt panes τ reddant eos ad pondus τ comedetis τ non saturabimini.

E Si autẽ nec per hec audieritis me: sed ambulaueritis ꝯ̃ me τ ego icedã aduersus vos in furore ꝯ̃rio: et corripiã vos septem plagis pp̃ter peccata vr̃a: ita vt comedatis carnes filiorũ vr̃orũ τ filiarũ vr̃arũ. Destruã excelsa vr̃a+ τ simulacra cõfringã. Cadetis inter ruinas idolorũ vestrorũ+: τ abominabit̃ vos aĩa mea: intãtũ vt vrbes vr̃as redigã in solitudinẽ: τ deserta faciã sãctuaria vr̃a nec recipiã vltra odorẽ suauissimum. Disp̃dãq̃ terrã vestrã: τ stupebũt sup ea inimici vr̃i cũ habitatores illi^9 fuerint. Uos aũt dispergã in gẽtes τ euaginabo post vos gladiũ: eritq̃ terra vestra deserta: τ ciuitates vestre dirute.

Al's + vr̃a super est. Al's + vr̃orũ supest.

Tunc placebũt terre sabbata sua cũctis diebus solitudinis sue. Qñ fueritis in terra hostili sabbatizabit τ requiescet

F in sabbatis solitudinis sue: eo q̃ non requieuerit in sabbatis vr̃is qñ habitabitis in ea. Et q̃ de vobis remãserint: dabo pauorẽ in cordib^9 eorũ in regiõibus hostiũ. Terrebit eos sonitus folij volãtis: τ ita fugiẽt q̃si gladiũ. Cadẽt nullo psequẽte+: τ corruẽt singuli super fratres suos q̃si bella fugiẽtes: nemo vestrũ inimicis audebit resistere. Peribitis inter gentes: τ hostilis vos terra ꝯ̃sumet. Qđ si τ de his aliq̃ remãserint tabescẽt in iniq̃tatib^9 suis i terra inimicorũ suorũ: τ pp̃ter pctã patrũ suorũ τ sua affligent̃: donec cõfiteãt̃+ iniq̃tates suas: τ maiorũ+ suorũ recordent+ quibus p̃uaricati sunt in me: et ambulauerũt ex aduerso mihi. Ambulabo igit̃ ego ꝯ̃ eos: τ inducã illos in terrã hostilẽ donec erubescat incircũcisa mẽs eorũ. Tũc orabũt p impietatibus suis et recordabor federis mei qđ

G pepigi cũ iacob τ isaac τ abrahã. Terre q̃z memor ero: q̃ cũ relicta fuerit ab eis cõplacebit sibi i sabbatis suis patiẽs solitudinẽ pp̃ter illos. Ipsi ṽo rogabunt p pctis suis: eo q̃ abiecerint iudicia mea: et leges meas despexerint. Attamẽ etiã cũ essent in terra hostili nõ penitus abieci eos: neq̃ sic despexi vt cõsumerent̃ τ irritũ facerẽ pactum meũ cũ eis. Ego eñ sum dñs deus eorũ: et recordabor federis mei pristini: qñ

1.cor.6.d. eduxi eos de terra egypti in cõspectu gẽtiũ vt essem de^9 eorũ. Ego dñs deus. Hec sunt iudicia atq̃ precepta τ leges quas dedit dñs inter se et inter filios israel in mõte synai p manum moysi.

Al's + seq̃uente.

Al's + cõfitebitur. Al's + malarum. Al's + patrũ. Al's + recordetur.

¶ C. S. De diuersitate votorũ τ solutione eorũ: siue hoĩ: siue agrorũ: siue domorũ: siue aliorũ animaliũ: τ reditu eorũ i iubileo: τ decimis soluẽdis. Ca. xxvij.

A Locutusq̃ est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israel: et dices ad eos. Hõ q̃ votum fecerit τ spopõderit deo animam suam sub estimatione dabit preciũ. Si fuerit masculus a vicesimo anno vsq̃ ad sexagesimũ annũ dabit quinquaginta siclos argenti ad mẽsurã sanctuarij: si mulier triginta. A q̃nto aũt ãno vsq̃ ad vicesimũ masculus dabit viginti siclos: femina decẽ. Ab vno mense vsq̃ ad annum quintũ pro masculo dabuntur quinq̃ sicli: p

De pe. di. 5. c. reos. §. item qui domum.

femina tres. Sexagenarii et vltra ma
sculus dabit quindecim siclos: femina
decē. Si paup fuerit et estimationem
reddere nō valebit: stabit corā sacerdo
te: et quantū ille estimauerit et viderit
eū posse reddere tm̄ dabit. Aial aūt qđ
B immolari pōt dño siquis vouerit san-
ctū erit et mutari nō poterit: id est nec
meli⁹ malo: nec peius bono. Qđ si mu
tauerit et ipm̄ qđ mutatū est et illud p
quo mutatū ē ꝯsecratū erit dño. Aial
immūdū qđ imolari dño nō pōt si qs
vouerit adducetur ante sacerdotē: qui
diiudicās vtrū bonum an malū sit sta-
tuet preciū. Qđ si dare voluerit is qui
offert: addet sup estimationē quintam
partē. Hō si vouerit domū suā et sctifi
cauerit dño: considerabit eā sacerdos
vtrū bona an mala sit: et iuxta precium
qđ ab eo fuerit cōstitutū: venundabit.
C Si autē ille qui vouerat voluerit re-
dimere eā dabit quintā partē estima-
tionis supra et hēbit domū. Qđ si agrū
possessiōis sue vouerit et cōsecrauerit
dño iuxta mēsurā semētis estimabitur
preciū. Si triginta modijs hordei se-
ritur terra: quinquaginta siclis venūdet
argēti. Si statum ab anno incipiētis
iubilei vouerit agrū: q̄tovalere pōt tā
to estimabit. Sin aūt post aliquātulū
tp̄is: supputabit sacerdos pecuniā iu
xta ānoꝝ qui reliqui sunt numerū vsqꝫ
ad iubileū et detrahet ex precio. Qđ si
voluerit redimere agrū ille qui voue-
rat addet quintā partē estimate pecu-
nie et possidebit eū. Sin autē noluerit
redimere: sed alteri cuilibet fuerit ve-
nūdatus vltra eū q̄ vouerat redimere
non poterit. qꝛ cū iubilei venerit dies
sctificatus erit dño et possessio cōsecra
ta ad ius ptinebit sacerdotū. Si ager
emptus est et nō de possessione maiorū
sctificat⁹ fuerit dño: supputabit sacer
dos iuxta annoꝝ numerū vsqꝫ ad iubi-
leū preciū: et dabit ille q̄ vouerat eum
dño. In iubileo aūt reuertet ad priorē
dñm qui vendiderat eū: et habuerat in
sortē possessiōis sue. Ois estimatio si-
clo sanctuarij pōderabit. Siclus vigīti
obolos hꝫ. Primogenita que ad deū
pertinēt nemo sanctificare poterit et
vouere siue bos siue ouis fuerit: domi-
ni sunt. Qđ si immūdū est animal: redi
met qui obtulit iuxta estimationē suā
et addet quintā partē precij. Si redi-
mere noluerit vēdetur alteri: quātum-
cunqꝫ fuerit ante estimatū. Oē qđ dño

Marginal notes (left): Ad.B.+ supra estimatio-nis. — Exo.10.b. Num.3.g. Eze.45.d. — D — 12.q.2.cap. nulli.

consecratur siue hō fuerit siue animal
siue ager non veniet: + nec redimi pote Als.+ ven-
rit. Quicquid semel fuerit consecratū detur.
sanctumsanctorū erit dño. Et omnis
cōsecratio que offertur ab homine nō
redimetur: sed morte morietur. Oēs de-
cime terre siue de pomis arborum siue
de frugibus dñi sunt: et illi sanctificā-
tur. Si quis autem voluerit redimere
decimas suas: addet quintam partem
earum. Omnium decimarum bouis et
ouis et capre q̄ sub pastoris virga trāse-
unt: quicquid decimū venerit sancti-
ficabitur domino. Nō eligetur nec bo-
num nec malum nec altero commutabi- 16.q3.7.ca.
tur. Si quis mutauerit et qđ mutatū oēs decie.
est et pro quo mutatum est sanctificabi De deci.ca.
tur domino et nō redimetur. Hec sunt tua in aliq̄
precepta que mandauit domin⁹ moysi bus. et ca.
ad filios israel in monte synai. non sic.

¶ Explicit liber Leuiticus.

¶ Incipit vaidabber: id est
Liber Numeri.

¶ C.S. Numerantur filij israel a vige
simo anno pugne apti: dantur duode-
cim principes: tribus leui non nume-
ratur: sed pro tabernaculo deportan-
do ordinatur. Capitulum.j.

Locutusqꝫ est dñs ad moy- A
sen in deserto synai in ta-
bernaculo federis: prima
die mēsis scdi: anno altero
egressionis eorū ex egypto
dicēs. Tollite summā vni- Infra.26.a
uerse cōgregatiōis filioꝝ isrl' p cogna
tiones et domos suas: et noīa singuloꝝ
quicq̄d sexus est masculini a vicesimo
anno et supra oīm virorū fortiū ex isrl':
et numerabitis eos per turmas suas:
tu et aaron. Eruntqꝫ vobiscū pncipes
tribuum ac domorū in cognationibus
suis: quorū ista sunt nomina. De tribu
ruben elisur filius sedeur: de tribu sy-
meon salamihel filius surisaddai: de
tribu iuda naason fili⁹ aminadab: de
tribu isachar nathanael filius suar: de
tribu zabulon heliab filius helon. Fi-
lioꝝ aūt ioseph de tribu effraim elisa-
ma fili⁹ ammiud: de tribu manasse ga
maliel filius phadassur: de tribu bēia
min abidan fili⁹ gedeonis: de tribu dā
abiezer filius amisaddai: de tribu aser
phegiel fili⁹ ochrā: de tribu gad helia
saph fili⁹ duel: d tribu neptali ahira fi B

lius benia. Hi nobilissimi ꝓncipes mul-
titudinis ꝑ trib⁹ ⁊ cognatiões suas ⁊
capita exercitus israel quos tulerunt
moyses ⁊ aarõ cũ oĩ vulgi multitudi-
ne: ⁊ cõgregauerũt primo die mẽsis scdi
recẽsentes eos ꝑ cognatiões ⁊ domos
ac familias ⁊ capita ⁊ noĩa singulorꝫ a
vicesimo ãno ⁊ supra: sicut preceperat
dñs moysi. Nũeratiq; sunt in deserto
synai. De ruben ꝓmogenito israelis ꝑ
gñatiões ⁊ familias ac domos suas et
noĩa capitũ singulorꝫ oẽ qḋ sexus ẽ ma
sculini a vicesimo ãno ⁊ supra ꝓcedẽ-
tiũ ad bellũ q̃dragintasex milia q̃ngẽ
C ti. De filijs symeon ꝑ gñatiões ⁊ fami
lias ac domos cognationũ suarũ recẽ
siti sũt ꝑ noĩa ⁊ capita singulorꝫ oẽ qḋ
sexus ẽ masculini a vicesimo ãno et su
pra ꝓcedẽtiũ ad bellũ q̃nq̃gitanouẽ
milia trecẽti. De filijs gaad ꝑ gñatio-
nes familias ac domos cognationum
suarꝫ recẽsiti sunt ꝑ noĩa singulorꝫ a vi
ginti annis ⁊ supra oẽs q̄ ad bella ꝓce
derẽt q̃dragitaq̃nq; milia sexcẽtiq̃n-
quaginta. De filijs iuda ꝑ gñationes ⁊
familias ac domos cognationũ suarũ
per noĩa singulorꝫ a vicesimo anno et
supra oẽs qui poterãt ad bella ꝓcede
D re: recẽsiti sunt septuagitaquatuor mi
lia sexcẽti. De filijs isachar ꝑ gñatiões
et familias ac domos cognationũ sua
rũ per noĩa singulorũ a vicesimo ãno
et supra oẽs qui ad bella ꝓcederẽt re
cẽsiti sunt quinquagintaquatuor mi-
lia quadringẽti. De filijs zabulon per
gñatiões ⁊ familias ac domos cogna
tionum suarũ recẽsiti sunt ꝑ noĩa sin-
gulorũ a vicesimo anno ⁊ supra oẽs q̄
poterãt ad bella ꝓcedere quinquagin
taseptem milia quadringẽti. De filijs
ioseph filiorũ ephraim per generatio-
nes ⁊ familias ac domos cognationũ
suarũ recẽsiti sunt per noĩa singulorũ
a vicesimo anno ⁊ supra oẽs qui pote
rant ad bella ꝓcedere quadragita mi-
E lia quingenti. Porro filiorũ manasse
per generatiões ⁊ familias ac domos
cognationũ suarũ recẽsiti sunt ꝑ noĩa
singulorũ a viginti annis ⁊ supra oẽs
qui poterãt ad bella ꝓcedere trigita-
duo milia ducenti. De filijs beniamin
per gñatiões ⁊ familias ac domos co-
gnationum suarũ recẽsiti sunt nomi-
nibus singulorũ a vicesimo anno ⁊ su-
pra oẽs qui poterãt ad bella ꝓcedere
trigintaquinq; milia quadringẽti. De
filijs dan per generationes ⁊ familias

ac domos cognationũ suarũ recensiti
sunt noĩbus singulorꝫ a vicesimo anno
et supra oẽs qui poterãt ad bella ꝓce
dere sexagintaduo milia septingenti.
De filijs aser per generationes ⁊ fami F
lias ac domos cognationũ suarũ recẽ
siti sunt ꝑ noĩa singulorũ a vicesimo
anno ⁊ supra oẽs qui poterãt ad bella
ꝓcedere quadragita milia ⁊ mille q̃n-
gẽti. De filijs neptalim per generatio
nes ⁊ familias ac domos cognationũ
suarum recẽsiti sunt noĩbus singulorũ
a vicesimo anno ⁊ supra oẽs qui pote
rant ad bella ꝓcedere quinquaginta-
tria milia quadringẽti. Hi sunt quos
numerauerũt moyses et aaron ⁊ duo-
decim principes israel: singulos ꝑ do-
mos cognationum suarũ. Fuerũt oẽs
filij + israel ꝑ domos ⁊ familias suas
a vicesimo anno ⁊ supra qui poterant
ad bella ꝓcedere sexcentatria milia vi
rorum quingentiquinquaginta. Leui-
te aũt in tribubus familiarũ suarũ nõ
sunt numerati cum eis. Locutusq; est G
dñs ad moysen dicẽs. Tribum leui no
li numerare: neq; pones summã eorũ
cũ filijs israel: sed cõstitues + eos sup
tabernaculum testimonij ⁊ cũcta vasa
eius ⁊ quicquid ad cerimonias perti-
net. Ipsi portabunt tabernaculũ ⁊ oĩa
vtensilia eius: ⁊ erunt in ministerio ac
per gyrum tabernaculi metabunt. Cũ
proficiscendum fuerit deponẽt leuite
tabernaculum cum castrametãda eri
gẽt. Quisquis externorũ accesserit: oc
cidetur. Metabuntur autẽ castra filij
israel vnusquisq; ꝑ turmas et cuneos
atq; exercitum suũ. Porro leuite per
gyrũ tabernaculi figent tẽtoria: ne fiat
indignatio super multitudinẽ filiorũ
israel: ⁊ excubabũt in custodijs taber-
naculi testimonij. Fecerũt ergo filij is-
rael iuxta oĩa q̄ ꝑceperat dñs moysi.
¶ C.S. Ordinant castra: arca: taber-
naculũ: iudas: isachar: zabulõ: ad oriẽ
tem: ruben: symeon: gad: ad meridiẽ:
ephraim: manasses: bẽiamin: ad occi-
dentem: dan: assur: neptalim: ad aqui-
lonem: et sic ordinati sunt: sic et castra
mouent per ordinem. leuite autem le
uant tabernaculum. Capi. ij.

Ocutusq; est dñs ad moy- A
sen ⁊ aarõ dicẽs. Singuli
ꝑ turmas signa atq; vexil-
la ⁊ domos cognationum
suarũ castrametabunt filij
israel per gyrũ tabernacu-

Jupiter saturni regis fili⁹ pře expulso multis facinoribus clar⁹ a gentibus appellat.

Al. + filiorum

Uulcanus ionis frater faber insignis floret.

Al's + constitue.

Juno ionis soror et vxor.

11.dist.c.ec- li federis. Ad orientē iudas figet tento
clesiastica- ria ꝑ turmas exercitꝰ sui: eritꝙ prin-
rum. ceps filioꝝ eiꝰ naason filiꝰ aminadab:
⁊ oīs de stirpe eiꝰ summa pugnātiū se
al's.+ sexcē- ptuagīta q̄tuor milia sexcēti+. Iuxta
torum. eū castrametati sunt de tribu isachar:
quoꝝ p̄nceps fuit nathanael filiꝰ suar
et oīs numerꝰ pugnatoꝝ eiꝰ q̄nquagin-
taquatuor milia q̄dringenti. In tribu
zabulon p̄nceps fuit heliab filiꝰ helon
oīsꝙ de stirpe eiꝰ exercitꝰ pugnatorū
quinquaginta septē milia q̄dringēti.
Uniuersi q̄ in castris iude annumerati
sunt fuerūt cētū octogintasex milia q̄-
dringēti: ⁊ ꝑ turmas suas primi egre-
B dient̄. In castris filioꝝ ruben ad meri-
dianā plagā erit p̄nceps helisur filiꝰ
sedeur ⁊ cūctus exercitꝰ pugnatoꝝ eiꝰ
q̄ numerati sunt q̄dragintasex milia
q̄ngēti. Iuxta eū castrametati sunt de
tribu symeō: quoꝝ p̄nceps fuit salamī
hel filiꝰ surisaddai ⁊ cūctꝰ exercitꝰ pu
gnatoꝝ eiꝰ q̄ numerati sunt q̄nq̄ginta
nouē milia trecēti. In tribu gad prin-
ceps fuit heliasaph filiꝰ duel: ⁊ cunctꝰ
exercitꝰ pugnatoꝝ eiꝰ q̄ numerati sunt
q̄dragintaq̄nꝙ milia sexcētiq̄nquagin-
ta. Oēs q̄ recēsiti sunt in castris ruben
centūq̄nquaginta milia ⁊ mille q̄drin
gētiqninquaginta: per turmas suas in
scđo loco proficiscent̄. Leuabitur autē
C tabernaculū testimōii ꝑ officia leuita
rū ⁊ turmas eorū. Quō erigetur ita et
deponet̄. Singuli per loca et ordines
suos proficiscētur. Ad occidētalē pla
gam erūt castra filioꝝ ephraim: quorū
princeps fuit helisama filiꝰ amiud.
Cūctꝰ exercitꝰ pugnatoꝝ eiꝰ: q̄ nume-
rati sunt q̄draginta milia q̄ngenti. Et
cū eis tribꝰ filioꝝ manasse quoꝝ prin-
ceps fuit gamaliel filiꝰ phadassur: cun
ctusꝙ exercitꝰ pugnatorū eiꝰ q̄ nume
rati sunt trigītaduo milia ducēti. In
tribu filioꝝ bēiamin p̄nceps fuit abi-
dā filiꝰ gedeonis: ⁊ cūctus exercitꝰ pu
gnatoꝝ eius qui recēsiti sunt triginta
q̄nꝙ milia quadringēti. Oēs q̄ nume-
rati sunt ī castris ephraim centūocto
D milia ꝑ turmas suas tertij proficiscē-
tur. Ad aquilonis partē castrametati
sunt filij dā: quoꝝ p̄nceps fuit abiezer
filiꝰ amisaddai: cunctusꝙ exercitꝰ pu
gnatoꝝ eiꝰ q̄ numerati sunt sexaginta
duo milia septingenti. Iuxta eū fixere
tētoria de tribu aser: quoꝝ p̄nceps fuit
phegiel filius ochran: cūctusꝙ exerci
tus pugnatoꝝ eiꝰ q̄ numerati sunt qua
draginta milia ⁊ mille q̄ngēti. De tri-
bu filioꝝ neptalim princeps fuit ahira
filiꝰ enā: cunctus exercitus pugnatoꝝ
eiꝰ q̄nquagintatria milia quadringen
ti. Omnes qui numerati sunt ī castris
dan fuerunt centūq̄nquagintaseptem
milia sexcēti: et nouissimi ꝓficiscent̄.
Hic numerus filioꝝ isrl' per domos co
gnationū suarū ⁊ turmas diuisi exer-
citus sexcētaria milia quingentiquin-
quaginta. Leuite aūt nō sunt numera-
ti inter filios israel. Sic enī p̄ceperat
dn̄s moysi. Feceruntꝙ filij israel iuxta
oīa que mādauerat dn̄s. Castrametati
sunt per turmas suas: ⁊ ꝓfecti per fa-
milias ac domos patrum suorum.

¶ C. S. Filij leui nūerant̄ assignāt̄ ad
ministeriū: ꝑ tres familias ordinant̄:
arcā ⁊ tabernaculū q̄ portare debeant
assignant̄ primogeniti numerant̄: pro
eis leuite assumunt̄: ceteri q̄ supersunt
q̄nꙗ siclis q̄sq̄uis ordinatur. Cap. iij.

Hec sunt generatiōes aaron et A
moysi in die qua locutus est
dn̄s ad moysen in monte sy-
nai. Et hec noīa filioꝝ aarō.
Primogenitꝰ eiꝰ nadab: de-
inde+abiu et eleazar et ithamar. Hec al's.+ dein.
nomina filioꝝ aarō sacerdotū q̄ uncti
sunt: ⁊ quoꝝ replete ⁊ consecrate ma- Leuit. 10.a
nus ut sacerdotio fungerent̄. Mortui ⁊.26.g.
sunt enim nadab ⁊ abiu cum offerrent
ignem alienū in cōspectu dn̄i in deser
to synai absꝙ liberis: functiꝙ sūt sa-
cerdotio eleazar et ithamar corā aarō
patre suo. Locutusꝙ est dn̄s ad moy-
sen: dicēs. Applica tribū leui: ⁊ fac sta
re in cōspectu aaron sacerdotis ut mi
nistrēt ei: ⁊ excubent: ⁊ obseruēt quic-
quid ad cultū ꝑtinet multitudinis co
ram tabernaculo testimonij: ⁊ custodi
ant uasa tabernaculi: seruientes in mi B
nisterio eiꝰ: dabisꝙ dono leuitas aa- 21.di.c.i.S.
ron ⁊ filijs eius quibus traditi sunt a leuite.
filiis israel. Aaron autem et filios eiꝰ 21.di.c.tene
cōstitues sup cultū sacerdotij. Exter- re.ibi.q2 ex
nus q̄ ad ministrādum accesserit mo- alia tribu.
rietur. Locutusꝙ est dn̄s ad moysen di 82.dis.c.p-
cens. Ego tuli leuitas a filiis israel ꝓ posuisti. et
omni p̄mogenito q̄ aperit uuluā in fi- cap. pluri-
liis israel: eruntꝙ leuite mei. Meū est mos.
enī omne p̄mogenitū: ex quo ꝑcussi pri
mogenita ī terra egypti: scrificaui mi-
bi quicquid primū nascit̄ in israel: ab
hole usꝙ ad pecus mei sunt. Ego do-
minꝰ. Locutusꝙ est dn̄s ad moysen in
deserto synai dicēs. Numera filios le-

C ni ꝑ domos patrū suoꝝ ⁊ familias oēs
Exodi. 3. a. masculū ab vno mēse ⁊ supra. Nūera-
j. 8. c. uit moyses vt ꝑceperat dñs: ⁊ inuenti
15. q. 12. ca. sunt filij leui ꝑ noīa sua: gersō ⁊ caath
nec his. et merari. Filij gerson lobni ⁊ semei: fi
lij caath amram ⁊ iessaar: hebrō ⁊ ozi-
hel: filij merari mooli ⁊ musi. De gersō
fuere familie due lobnitica ⁊ semeiti-
ca: quarū numerat⁹ est ppl's sexus mascu
lini ab vno mense ⁊ supra: septē milia
quingēti. Hi post tabernaculū metabūt
ad occidētē sub ꝑncipe heliasaph filio
label: ⁊ habebūt excubias ī tabernacu
lo federis: ipsum tabernaculū ⁊ opimē-
tū ei⁹ tētoriū qđ trahit ante fores tecti
D federis ⁊ cortinas atrij: tētoriū quoq
qđ appēdit ī introitu atrij tabernacu
li: ⁊ quicquid ad ritū altaris ptinet: funes
tabernaculi ⁊ oīa vtensilia ei⁹. Cogna
tio caath habebit ppl'os amramitas ⁊
et iessaaritas ⁊ ebronitas ⁊ ozielitas.
He sunt familie caathitarū: recēsite ꝑ
noīa sua oēs generis masculini ab vno
mēse ⁊ supra octo milia sexcēti. Habe
E būt excubias sctuarij: ⁊ castrametabū-
tur ad meridianā plagā. Princeps eoꝝ
erit helisaphā filius ozihel. Et custo-
diēt arcā mēsamq ⁊ cādelabrum: alta
ria ⁊ vasa sctuarij: in quib⁹ ministrat: ⁊
velū cūctaq huiuscemodi supellecti-
lē. Princeps aūt ꝑncipū leuitarū elea
zar fili⁹ aarō sacerdotis erit sup excubi
tores custodie sctuarij: at ꝟo demera-
ri erūt ppli moolite et musite recēsiti
ꝑ noīa sua oēs gnīs masculini ab vno
mēse ⁊ supra sex milia ducēti. Princeps
eoꝝ suriel: fili⁹ abiaiel in plaga septē-
triōali castrametabūt. Erūt sub custo
dia eoꝝ tabule tabernaculi ⁊ vectes ⁊
colūne ac bases earū et oīa que ad cultū
huiuscemodi ptinēt: colūneq atrij ꝑ
circuitū cū basib⁹ suis ⁊ paxilli cū fu-
F nib⁹. Castrametabunt ante tabernacu
lū federis: id est ad orientalē plagam:
moyses ⁊ aarō cum filijs suis: habētes
custodiā sctuarij in medio filiorū isrl'.
Quisquis alien⁹ accesserit morietur. Oēs
leuite quos numerauerunt moyses et
aarō iuxta ꝑceptū dñi ꝑ familias suas
in gnīe masculino a mense vno et supra
fuerunt viginti duo milia. Et ait dñs
ad moysen. Numera primogenitos se-
xus masculini de filijs isrl' ab vno mē-
se ⁊ supra: ⁊ habebis summā eoꝝ. Tol
lesq leuitas mihi ꝓ oībus ꝑmogenito fi-
Als. ÷ peco lioꝝ isrl'. Ego sum dñs. Et pecora eoꝝ
ris. pro vniuersis primogenitis pecorū ÷

filioꝝ isrl'. Recēsuit moyses sicut ꝑce-
perat dñs ꝑmogenitos filioꝝ israel: et
fuerūt masculi ꝑ noīa sua a mense vno
et supra: viginti duo milia ducenti se-
ptuagintatres. Locutusq est dñs ad G
moysen dicēs. Tolle leuitas ꝓ primo- De voto. c.
genitis filiorū israel: ⁊ pecora leuita- magne.
rum pro pecorib⁹ eoꝝ. Eruntq leuite j. 8. c.
mei. Ego sum dñs. In precio aūt ducē-
toꝝ septuagintatriū qui excedūt nume-
rū leuitarū de primogenitis filiorum
israel: accipies quinq siclos ꝑ singula
capita ad mēsurā sctuarij. Siclus ha
bet viginti obolos. Dabisq pecuniam
aaron et filijs eius preciū eoꝝ qui supra
sunt. Tulit igitur moyses pecuniā eo- Exod. 30. b
rum qui fuerant amplius ⁊ quos rede Leuit. 27. c.
merat a leuitis ꝓ primogenitis filioꝝ Ezec. 45. d
israel: mille trecentoꝝ sexaginta quinq
sicloꝝ iuxta pōdus sanctuarij: ⁊ dedit
eam aaron et filijs eius iuxta verbum
quod preceperat sibi dominus.

¶ C. S. Ritus ⁊ officia leuitarū ꝑ fa-
milias suas distribuuntur. Cap. iiij.

Locutus est dñs ad moysen
et aaron dicēs. Tolle sum 93. distī. ca.
mam filiorū caath de me- dyaconi
dio leuitarū ꝑ domos ⁊ fa sunt. ꝟ. suf
milias suas a tricesimo an ficit.
no ⁊ supra vsq ad quinqua
gesimū annū oīm qui ingrediunt vt stēt
et ministrent in tabernaculo federis.
Hic est cultus filioꝝ caath. Tabernacu
lum federis ⁊ sctūsctōꝝ ingredientur
aaron ⁊ filij eius quādo mouēda sunt
castra: et deponēt velū qđ pendet ante
fores: inuoluēntq eo arcā testimonij: et
operiēt rursum velamine hiacynthina
rum pelliū: extendēntq desuper palliū
totū hyacinthinum ⁊ inducent vectes.
Mensam quoq propositionis inuo-
luēt hiacynthino pallio: ⁊ ponēt cum
ea thuribula ⁊ mortariola: cyathos et
crateras ad liba fundēda: panes semꝑ
in ea erūt. Extēdēntq desup palliū coc
cineum qđ rursum operiēt velamento
hiacynthinarum pelliū ⁊ inducent ve-
ctes. Sumēt et pallium hiacynthinū
quo operient candelabrum cum lucer-
nis ⁊ forcipib⁹ suis ⁊ emunctorijs ⁊ cū-
ctis vasis olei que ad concinnādas lu-
cernas necessaria sunt: ⁊ super oīa po-
nent operimētum hiacynthinarū pel-
lium: ⁊ inducēt vectes. Necnō ⁊ altare
aureū inuoluēt hiacynthino vestimen
to: ⁊ extēdēt desuꝑ operimētū hiacyn-
thinarū pelliū: inducēntq vectes. Oia B

vasa q̄b⁹ ministrāt in sctūario īuoluēt hiacynthino pallio: ⁊ extēdēt desuper opimentū hiacynthinarū pelliū: indu cētq̄ꝫ vectes. Sꝫ ⁊ altare mūdabūt cinere: ⁊ īuoluēt illud purpureo vestimēto: ponētq̄ꝫ cū eo oīa vasa q̄b⁹ in ministerio ei⁹ vtunt̄: id est igniū receptacula: fuscinulas ac tridētes vncinos ⁊ batilla. Cūcta vasa altaris operiēt simul velamine hiacynthinarū pelliū: ⁊ īdu cēt vectes. Cūq̄ꝫ īuoluerint aarō ⁊ filij ei⁹ sctūariū ⁊ oīa vasa ei⁹ in cōmotiōe castroꝝ: tūc intrabūt filij caath vt portēt īuoluta ⁊ nō tāgēt vasa sctūarij: ne moriant̄. Ista sūt onera filioꝝ caath in tabernaculo federis: sup q̄s erit eleazar fili⁹ aarō sacerdotis: ad cui⁹ ptinet curā oleū ad ɔcinnādas lucernas ⁊ cōpositiōis incēsum et sacrificiū qđ sp offert̄: ⁊ oleū vnctiōis: ⁊ q̄cq̄d ad cultū tabernaculi ptinet oīmq̄ꝫ vasoꝝ q̄ ī sanctuario sunt. Locutusq̄ꝫ est dñs ad moysen ⁊ aarō dicēs. Nolite pdere populū caath de medio leuitarū: sed hec facite eis: vt viuāt ⁊ nō moriant̄: si tetigerit sctāsctōꝝ. Aarō ⁊ filij ei⁹ intrabūt ipsiq̄ꝫ disponēt onera singuloꝝ: et diuidēt q̄d portare quis debeat. Alij nulla curiositate videāt q̄ sunt ī sctūario priusq̄ꝫ īuoluant̄: alioq̄n morient̄. Locutusq̄ꝫ ē dñs ad moysen dicēs. Tolle summā etiā filiorū gerson p domos ac familias ⁊ cognatiōes suas a triginta annis ⁊ supra vsq̄ꝫ ad annos q̄nquaginta. Numera oēs q̄ īgrediunt̄ ⁊ ministrāt ī tabernaculo federis. Hoc ē officiū familie gersonitarū vt portēt cortinas tabernaculi ⁊ tectū federis opimētū aliud: ⁊ super oīa velamē hiacynthinū: tētoriūq̄ꝫ qđ pēdet ī īnt̄roitu tabernaculi federis: cortinas atrij ⁊ velū in introitu qđ ē añ tabernaculū. Oīa q̄ ad altare ptinēt funiculos ⁊ vasa ministerij iubēte aarō ⁊ filijs ei⁹ portabūt filij gerson: ⁊ sciēt singuli cui debeant oneri mācipari. Hic est cultus familie gersonitaruꝫ in tabernaculo federis. Erūtq̄ꝫ sub manu ithamar filij aaron sacerdotis. Filios q̄ꝫ merari p familias ⁊ domos patrū suoꝝ recēsebis a triginta annis ⁊ supra vsq̄ꝫ ad ānos q̄nq̄ginta: oēs q̄ īgrediunt̄ ad officiū ministerij sui et cultū federis testimonij. Hec sunt onera eoꝝ. Portabūt tabulas tabernaculi ⁊ vectes eius: colūnas ac bases eaꝝ: colūnas q̄ꝫ atrij p circuitū cū basib⁹ ⁊ paxillis ⁊ funib⁹ suis. Oīa vasa ⁊ supellectilē ad numerū accipient sicq̄ꝫ portabūt. Hoc est officiū familie meraritarū ⁊ ministeriū in tabernaculo federis: erūtq̄ꝫ sub manu ithamar filij aarō sacerdotis. Recēsuerūt igitur moyses et aarō principes synagoge filios caath p cognationes ⁊ domos patrū suoꝝ a triginta annis ⁊ supra vsq̄ꝫ ad annū quinquagesimū: oēs q̄ ingrediunt̄ ad ministeriū tabernaculi federis: ⁊ inuēti sunt duo milia septingenti quinquaginta. Hic est numer⁹ populi caath qui intrauit tabernaculum federis. Hos numerauit moyses et aarō iuxta sermonē dñi p manū moysi. Numerati sunt et filij gerson p cognationes ⁊ domos patrū suoꝝ a triginta annis et supra: vsq̄ꝫ ad q̄nquagesimū annum: oēs q̄ ingrediunt̄ vt ministrēt in tabernaculo federis: ⁊ inuēti sunt duo milia sexcēti triginta. Hic est popul⁹ gersonitarū quos numerauerunt moyses ⁊ aarō iuxta verbū dñi. Numerati sunt ⁊ filij merari p cognationes ⁊ domos patrū suorū a triginta annis ⁊ supra vsq̄ꝫ ad annū q̄nquagesimū oēs q̄ ingrediunt̄ ad explendos ritus tabernaculi federis: ⁊ inuēti sunt tria milia ducēti. Hic est numerus filioꝝ merari quos recēsuerūt moyses et aarō iuxta imperiū dñi p manū moysi. Oēs q̄ recēsiti sunt de leuitis ⁊ quos recēseri ✝ fecit ad nomē moyses ⁊ aarō ⁊ principes isrl̄ p cognatiōes et domos patrū suoꝝ a triginta annis et supra vsq̄ꝫ ad annū q̄nquagesimū ingrediētes ad ministeriū tabernaculi ⁊ onera portāda: fuerūt simul octo milia quingēti octoginta. Iuxta verbum dñi recensuit eos moyses vnūquēq̄ꝫ iuxta officium suuꝫ et onera sua: sicut preceperat ei dñs.

¶ C. S. Interpositio de ejiciēdis extra castra: de trāgressiōe q̄d ɔsequi dꝫ: et q̄ reddātur primitie ad sacerdotē: de lege zelotipie. Capitulum. v.

Locutusq̄ꝫ est dñs ad moysen dicens. Precipe filijs israel: vt ejiciāt de castris omnem leprosum: ⁊ qui semine fluit: pollutusq̄ꝫ ē sup mortuo: tam masculum q̄ feminam ejicite de castris: ne contaminent ea cū habitauerint vobiscum. Fecerūtq̄ꝫ ita filij israel: ⁊ eiecerūt eos extra castra: sicut locutus erat dominus moysi. Locutusq̄ꝫ est dominus ad moysen dicens. Loquere ad filios israel. Uir siue mulier

Erictoni⁹ prim⁹ quadrigā exco gitauit.

C
Hercules prim⁹ argiuus vir doctissimus.
Anthe⁹ lybicus vir oīm erudi tissimus.

D
Danaus et egypt⁹ fr̄es filijs et filiab⁹ famosi clarēt: et prim⁹ grecis effodere puteos ostendit.

Als. ✝ adunare.
Archas a qua archadia nuncupat̄ claret.

A
Hypmestre filie danai in virū suū pietas hoc tēpore claruit.

eā fecerint ex oīb⁹ pctīs q̄ solēt hoīb⁹
accidere: ⁊ p negligētiā trāgressi fue-
rint mādatū dñi: atq̄ deliquerint: cō-
fitebunt pctm̄ suū ⁊ reddēt ipm caput
quintāq̄ partē desup ei in quē pecca-
uerint. Si autē nō fuerit qui recipiat:
dabunt dño: ⁊ erit sacerdotis: excepto
ariete qui offert p expiatiōe vt sit pla
B cabilis hostia. Omnes quoq̄ primitie
quas offerunt filij israel ad sacerdotē
ptinēt: ⁊ quicq̄d in sanctuariū offert a
singulis ⁊ tradit manib⁹ sacerdotis ip-
2.q.4. cap. sius erit. Locutusq̄ est dñs ad moysen
cōsuluisti. dicens. Loquere ad filios israel: et di-
§. hoc aūt. ces ad eos. Uir cui⁹ vxor errauerit ma
ritūq̄ cōtēnēs dormierit cū altero vi-
ro: ⁊ hoc marit⁹ deph̄ēdere nō quierit:
s3 latet adulteriū: ⁊ testibus argui nō
pōt q2 nō ē inuēta in stupro: si spūs ze
lotipie cōcitauerit virū ɔ̄ vxorē suam:
que vel polluta est: vel falsa suspitiōe
appetit adducet eā ad sacerdotē: ⁊ of
feret oblationē p illa decimā ptē sati
farine ordeacee. Nō fūdet sup eā oleū:
nec imponet thus. q2 sacrificiū zeloti
pie ē: et oblatio inuestigās adulteriū.
Offeret igit eā sacerdos: et statuet co
rā dño: assumetq̄ aquā sanctā in vase
Als + in va fictili +: ⁊ pauxillū terre de pauimēto
se fictile. tabernaculi mittet in eā. Cūq̄ steterit
C mulier i cōspectu dñi: discooperiet ca
put ei⁹: ⁊ ponet sup man⁹ illi⁹ sacrifi-
ciū recordatiōis ⁊ oblationem zeloti-
pie. Ipse autē tenebit aquas amarissi
mas: in quib⁹ cū execratiōe maledicta
cōgessit: adiurabitq̄ eā ⁊ dicet. Si nō
dormiuit vir alienus tecū et si nō pol-
luta es deserto mariti thoro: nō te no-
cebūt aq̄ iste amarissime in q̄s maledi
cta congessi. Sin autē declinasti a viro
tuo atq̄ polluta es: ⁊ cocubuisti cū al-
tero viro: his maledictiōibus subiace-
bis. Det te dñs in maledictiōem exem-
plūq̄ cūctoꝝ i pplo suo. Putrescere fa
ciat femur tuum: ⁊ tumēs vterus tuus
dirumpat. Ingrediātur aque maledi-
cte in vētrē tuū: ⁊ vtero tumescēte pu
trescat femur tuū. Et rñdebit mulier.
Amē amen. Scribetq̄ sacerdos in li-
bello ista maledicta: ⁊ delebit ea aquis
amarissimis: in q̄s maledicta cōgessit
⁊ dabit ei bibere. Quas cū exhauserit
tollet sacerdos de manu ei⁹ sacrificiū
zelotipie: ⁊ eleuabit illud corā dño: im
D ponetq̄ illud sup altare: ita dūtaxat
vt prius pugillū sacrificij tollat de eo
qd offert: ⁊ icēdat sup altare: ⁊ sic po-
tum det mulieri aquas amarissimas.
Quas cū biberit: si polluta est: ⁊ ɔ̄temp
pto viro adulterij rea: ptrāsibūt eā aq̄
maledictiōis: ⁊ inflato vētre cōputre-
scet femur. Eritq̄ mulier in maledi-
ctionē et in exēplū oī pplo. Qd si pol-
luta nō fuerit: erit innoxia: ⁊ faciet li-
beros. Ista est lex zelotipie. Si decli-
nauerit mulier a viro suo: ⁊ si polluta
fuerit: maritusq̄ zelotipie spiritu cō-
citatus: adduxerit eā in cōspectu dñi:
et fecerit ei sacerdos iuxta oīa q̄ scri-
pta sunt: maritus absq̄ culpa erit: et
illa recipiet iniquitatem suam.

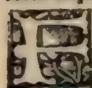
¶ C. S. De lege nazareoꝝ: ⁊ oblatio-
ne eoꝝ: de benedictione aaron ⁊ filio
rum eius: ⁊ qualiter debeant benedice
re filijs israel. Capitulum. vj.

LOcutusq̄ est dñs ad moy- A
sen dicēs. Loq̄re ad filios
isrl ⁊ dices ad eos. Uir si- 35. dis. §. i.
ue mulier cū fecerint votū et c. vinolē
vt sctificent: ⁊ se voluerit tum.
dño cōsecrare a vino ⁊ oi
qd inebriare pōt abstinebūt. Acetū ex
vino ⁊ ex q̄libet alia potiōe: ⁊ q̄cq̄d de
vua exprimit nō bibēt: vuas recentes
siccasq̄ nō comedēt cūctis dieb⁹ q̄b⁹
ex voto dño consecrant. qcq̄d ex vinea
esse potest ab vua passa vsq̄ ad acinū
non comedent. Omni tpe separatiōis
sue nouacula nō trāsibit p caput eius
vsq̄ ad cōpletum diē quo dño ɔ̄secrat.
Sāctus erit crescente cesarie capitis
eius. Omni tpe cōsecratiōis sue super B
mortuū nō ingrediet: nec super patris
quidē et matris ⁊ fratris sororisq̄ fu-
nere cōtaminabitur: q2 cōsecratio dei
sui super caput ei⁹ est. Oib⁹ diebus se-
parationis sue sanctus erit dño. Sin-
autē mortu⁹ fuerit subito quispiā co-
rā eo polluet caput ɔ̄secratiōis ei⁹ qd
radet illico: ⁊ + in eadē die purgatio- Als + sup- est et.
nis sue ⁊ rursus in septima. In octaua
aūt die offeret duos turtures vel duos
pullos colūbe sacerdoti i introitu fe-
deris testionij: facietq̄ sacerdos vnū
p pctō: ⁊ alterū i holocaustū: ⁊ dep̄ca-
bit p eo: q2 peccauit sup mortuo: san-
ctificabitq̄ caput ei⁹ in die illo: ⁊ ɔ̄se-
crabit dño dies separatiōis illius offe-
rēs agnū anniculū p pctō: ita tamē vt
dies priores irriti fiant: qm̄ polluta ē
sanctificatio eius. Ista est lex cōsecra-
tionis. Cum dies quos ex voto deuote C
decreuerat: complebuntur adducet eū
ad ostiū tabernaculi federis: ⁊ offeret

oblationē ei⁹ dño: agnū anniculū immaculatū in holocaustū: ⁊ ouē anniculam immaculatā pro pctō: ⁊ arietē immaculatū hostiā pacificaꝝ: canistrū q̄ꝫ panū azymoꝝ q̄ ɔsperſi ſint oleo: et lagana absq̄ fermēto vncta oleo: ac libamina ſingulorꝫ que offeret ſacerdos corā dño: ⁊ faciet tam ꝑ pctō q̄ꝫ in holo-
D caustū. Arietē vero imolabit hostiam pacificā dño: offerens ſimul caniſtrum azymoꝝ ⁊ libamēta q̄ ex more debent. Tūc radetur nazareus ad oſtiū tabernaculi federis ceſarie ɔſecrationis ſue: tolletq̄ꝫ capillos ei⁹ et ponet ſup ignē q̄ eſt ſuppoſit⁹ ſacrificio pacificoꝝ: et armū coctū arietꝭ tortāq̄ꝫ absq̄ fermē tovnam de caniſtro: ⁊ laganū azymum
B vnū: et tradet in manu nazarei poſtq̄ꝫ raſum fuerit caput eius. Susceptaq̄ꝫ rurſum ab eo eleuabit in cōſpectu dñi et ſanctificata ſacerdotis erunt: ſicut pectuſculū qđ ſeparari iuſſum eſt: ⁊ fe
82. diſt. ca. plurimos. ibi. generādi facltas. mur. Poſt hec pōt bibere nazareus vinū. Iſta eſt lex nazarei. Cū vouerit oblationē ſuam dño tempore cōſecrationis ſue: exceptis his que inuenerit manus ei⁹. Iuxta qđ mēte deuouerat: ita
32. q. 4. ca. iſte. §. his ita. faciet ad perfectionem ſanctificationis ſue. Locutuſq̄ꝫ eſt dominus ad moyſen
1. q. 1. ca. dictuꝫ a dño. in princi. dicēs. Loquere aaron et filijs ei⁹. Sic benedicetis filijs iſrael: et dicetis eis. Bñdicat tibi domin⁹ et cuſtodiat te.
Eccli. 36. c. Oſtendat dominus faciem ſuam tibi: et miſereatur tui. Cōuertat dominus
E vultū ſuum ad te: ⁊ det tibi pacem. Inuocabuntq̄ꝫ nomen meum ſuper filios iſrael: et ego benedicam eis.

¶ Cap. VII. De numero plauſtrorum et boū: ⁊ quibus data ſunt: ⁊ de oblatione principum: ⁊ de dedicatione tabernaculi: dominus loquitur: de ꝓpitiatorio moyſi. Capitulum. vij.

A
Exo. 40. b.
Factū eſt aūt in die q̄ cōpleuit moyſes tabernaculū et erexit illud vnxitq̄ꝫ ⁊ ſctificauit cuꝫ oībus vaſis ſuis: altare ſimiliter: et oīa vaſa eius: obtulerūtq̄ꝫ ꝑncipes iſrael: et capita familiarū que erant per ſingulas trib⁹ prefecti eorum qui numerati fuerant munera corā dño ſex plauſtra tecta cū duodecim bobus. Unum plauſtrū obtulere duo duces: ⁊ vnū bouem ſinguli obtulerūtq̄ꝫ ea in conſpectu tabernaculi. Ait autē dominus ad moy-
C ſen. Suſcipe ab eis vt ſeruiant in miniſterio tabernaculi: ⁊ trades ea leuitis iuxta ordinem miniſterij ſui. Itaq̄ꝫ cū ſuſcepiſſet moyſes plauſtra ⁊ boues tradidit ea leuitis. Duo plauſtra et q̄tuor boues dedit filijs gerſon iuxta id quod habebant neceſſariū: quatuor alia plauſtra et octo boues dedit filijs merari ſm officia et cultum ſuum ſub manu ithamar filij aaron ſacerdotis. Filijs aūt caath non dedit plauſtra et boues: qꝛ in ſanctuario ſeruiunt ⁊ onera ꝓprijs portāt humeris. Igitur obtulerūt duces in dedicationeꝫ altaris die qua vnctum eſt oblationē ſuā ante altare. Dixitq̄ꝫ dñs ad moyſen. Singuli duces per ſingulos dies offerant munera in dedicationem altaris. Primo die obtulit oblationē ſuaꝫ naaſon fili⁹ aminadab de tribu iuda: fuerūtq̄ꝫ in ea acetabulum argētēū: pondo centumtriginta ſiclorū: phiala argentea habēs ſeptuaginta ſiclos iuxta pōdus ſanctuarij: vtrūq̄ꝫ plenū ſimila cōſperſa oleo in ſacrificiū: mortariolū ex decem ſiclis aureis plenū icēſo: bouē de armēto et arietē ⁊ agnū anniculum in holocauſtū: hircūq̄ꝫ ꝑ pctō: ⁊ in ſacrificio pacificoꝝ boues duos: arietes q̄ꝫ: hircos q̄ꝫ: agnos āniculos q̄ꝫ. Hec ē oblatio naaſon filij aminadab. Secūdo die obtulit nathanael filius ſuar dux de tribu iſachar acetabulum argētēū appēdēs cētūtriginta ſiclos: phialā argēteam habentē ſeptuaginta ſiclos iuxta pōdus ſanctuarij: vtrūq̄ꝫ plenū ſimila conſperſa oleo in ſacrificiū: mortariolū aureū habēs decem ſiclos plenū incenſo: bouē de armēto: et arietē: ⁊ agnū anniculū in holocauſtū: hircūq̄ꝫ ꝑ pctō: ⁊ ī ſacrificio pacificoꝝ boues duos: arietes q̄ꝫ: hyrcos q̄ꝫ agnos anniculos quinq̄ꝫ. Hec fuit oblatio nathanael filij ſuar. Tertio die princeps filiorū zabulon heliab filius helon obtulit acetabulū argenteū appendēs centūtriginta ſiclos phialam argenteā habētem ſeptuaginta ſiclos ad pōdus ſanctuarij: vtrūq̄ꝫ plenuꝫ ſimila ɔſperſa oleo in ſacrificiū. mortariolum aureū appendens decem ſiclos plenum incenſo: bouem de armēto: et arietē: ⁊ agnum anniculuꝫ in holocauſtum: hircūq̄ꝫ pro peccato. ⁊ in ſacrificio pacificorum boues duos: arietes q̄ꝫ: hircos quinq̄ꝫ: agnos anniculos q̄ꝫ. Hec eſt oblatio heliab filij helō. E
Die quarto princeps filiorum ruben: eliſur filius ſedeur obtulit acetabulū

Right margin: Alsꝭ. cō.
De ɔſe. diſ. 1. in pncī.
B
Sard⁹ herculis pmi fili⁹ a quo ſardinia nuncupat.

Corsicavir go a tauro et liguria ad insulam träsnatan te delata i- sule ipsi no men dedit.

argenteum appēdēs centumtriginta
siclos: p̄hialā argenteā habētē septua
ginta siclos ad pōdus sctūarij: vtrūqꝫ
plenū simila conspersa oleo in sacrifi-
ciū: mortariolū aureum appēdēs de-
cem siclos plenum incenso: bouē de ar
mēto: ꝛ arietem: ꝛ agnū anniculum in
holocaustū: hircūqꝫ pro pctō: et in ho-
stias pacificoꝝ boues duos: arietes qn
qꝫ: hircos qnqꝫ: agnos āniculos qnqꝫ.
Hec fuit oblatio elisur filij sedeur.
Die qnto princeps filiorū symeon: sa-
lamihel filius surisaddai: obtulit ace-
tabulū argenteum appendens cētum
triginta siclos: phialam argenteā ha-
bentem septuaginta siclos ad pondus
sctūarij: vtrūqꝫ plena simila consper-
sa oleo in sacrificium: mortariolū au-
reum appendens decem siclos plenum
incēso: bouem de armento: et arietem:
et agnum anniculū in holocaustū: hir-
cūqꝫ p pctō: ꝛ in hostias pacificoꝝ bo-
ues duos: arietes quinqꝫ: hircos qnqꝫ:
agnos anniculos qnqꝫ. Hec fuit obla-
D tio salamihel filij surisaddai. Die se-
xto princeps filiorum gad heliasaph
filius duel obtulit acetabulū argēteū
appendēs centū triginta siclos: phia-
lam argenteā habentē septuaginta si-
clos ad pondus sanctuarij: vtrūqꝫ ple
num simila ꝯspersa oleo in sacrificiū:
mortariolum aureum appendens de-
cem siclos plenum incenso: bouem de
armento: ꝛ arietem: et agnum annicu-
lum in holocaustū: hircūqꝫ pro pecca-
to: ꝛ in hostias pacificoꝝ boues duos:
arietes quinqꝫ: hircos qnqꝫ: agnos an-
niculos qnqꝫ. Hec fuit oblatio helia-
saph filij duel. Die septimo p̄nceps fi-
liorū ephraim helisama filius ammiud
obtulit acetabulū argenteū appēdēs
cētūtriginta siclos: phialam argenteā
habētē septuaginta siclos ad pondus
sanctuarij: vtrunqꝫ plenum simila con
spersa oleo in sacrificium: mortariolū
aureum appendens decem siclos ple-
num incēso: bouem de armēto: ꝛ arie-
tem et agnum anniculum in holocau-
stum: hircumqꝫ pro peccato: et in ho-
stias pacificorum boues duos: arietes
quinqꝫ: hircos quinqꝫ: agnos annicu-
los quinqꝫ. Hec fuit oblatio helisama
filij ammiud. Die octauo princeps fi-
liorū manasse gamaliel filius phadas-
sur obtulit acetabulū argenteū appen
dēs cētum triginta siclos: ꝛ phialā ar
genteā habētem septuaginta siclos ad
pondus sanctuarij: vtrūqꝫ plenum si-
mila conspersa oleo in sacrificiū: mor
tariolū aureum appendens decem si- E
clos plenum incenso: bouem de armen
to: ꝛ arietem: ꝛ agnum anniculū in ho
locaustum: hircumqꝫ pro peccato: et in
hostias pacificorum boues duos: arie
tes: quinqꝫ: hircos quinqꝫ: agnos anni
culos qnqꝫ. Hec fuit oblatio gamaliel
filij phadassur. Die nono princeps fi-
liorū beniamin abidan filius gedeonis
obtulit acetabulū argenteū appēdens
centūtriginta siclos: phialā argenteā
habentem septuaginta siclos ad pon-
dus sanctuarij: vtrūqꝫ plenum simila
conspersa oleo in sacrificiū: mortario
lum aureū appendens decē siclos ple-
num incenso: bouem de armēto: ꝛ arie
tem: et agnum anniculum in holocau-
stū: hircūqꝫ pro pctō: et in hostias pa-
cificorū boues duos: arietes qnqꝫ: hir-
cos quinqꝫ: agnos anniculos quinqꝫ.
Hec fuit oblatio abidan filij gedcōis.
Die decimo princeps filiorū dan: ahie
zer filius amisaddai obtulit acetabulū
argēteū appēdens centum triginta si-
clos: phialā argenteam habentem se-
ptuaginta siclos ad pōdus sanctuarij:
vtrūqꝫ plenum simila conspersa oleo
in sacrificiū: mortariolū aureū appen
dens decem siclos plenum incenso: bo
uem de armēto: ꝛ arietē: et agnū anni-
culū: in holocaustū: hircūqꝫ p pctō: et
in hostias pacificorū boues duos: arie
tes quinqꝫ: hircos quinqꝫ: agnos anni
culos quinqꝫ. Hec fuit oblatio ahiezer F
filij amisaddai. Die vndecimo p̄nceps Als ÷ phagiel.
filioꝝ aser phegiel ÷ filius ochran obtu
lit acetabulum argenteum appendēs
centum triginta siclos: phialam argē-
teā habentē septuaginta siclos ad pō-
dus sanctuarij: vtrunqꝫ plenum simi-
la conspersa oleo in sacrificium: mor-
tariolum aureum appendēs decem si-
clos plenum incenso: bouem de armē-
to: ꝛ arietē: ꝛ agnū anniculum in holo
caustū: hircūqꝫ p pctō: ꝛ in hostias pa
cificorum boues duos: arietes quinqꝫ:
hircos qnqꝫ: agnos anniculos quinqꝫ.
Hec fuit oblatio phegiel filij ochran.
Die duodecimo princeps filioꝝ nepta
lim ahira filius henan obtulit aceta-
bulum argenteū appēdēs cētūtrigin-
ta siclos: phialam argenteam habentē
septuaginta siclos ad pōdus sanctua-
rij: vtrūqꝫ plenū simila oleo cōspersa
in sacrificiū: mortariolum aureū ap-

pendens decem siclos plenum incēso: bouem de armento: ⁊ arietem: ⁊ agnū anniculum in holocaustū: hircumq; ꝓ peccato: ⁊ in hostias pacificorū boues duos: arietes quinq;: hircos quinq;: agnos

G anniculos quinq;. Hec fuit oblatio ahi-ra filij henan. Hec i dedicatiōe altaris oblata sunt a ꝓncipib⁹ isrl: in die qua consecratū est acetabula argētea duodecim: phiale argētee duodecim: mortariola aurea duodecim: ita vt cētum triginta siclos argēti haberet vnū acetabulū: ⁊ septuaginta siclos vna phiala .i. in commune vasoꝝ omnium ex argēto sicli duo milia quadringēti pōdere sctūarij: mortariola aurea duodecim plena incēso: denos siclos appēdētia pōdere sctūarij .i. simul auri sicli cētūvigīti: boues de armēto in holocaustū duodecim: arietes duodecim: agni anniculi duodecim: ⁊ libamēta eorum hirci duodecim ꝓ peccato: hostie pacificorū boues vigintiquatuor: arietes sexaginta: hirci sexagīta: agni anniculi sexagīta. Hec oblata sunt i dedicatiōe altaris q i vnctum est. Cūq; ingrederetur moyses tabernaculū federis: vt cōsuleret oraculum audiebat vocē loquētis ad se de ꝓpitiatorio quod erat super arcam testimonij iter duos cherubin: vnde et loquebatur ei.

¶ C. S. De cādelabro: et oblatione: et

A purificatiōe: ⁊ etate leuitarū. Ca. viij.

Locutusq; est dñs ad moysen: dicens. Loquere aarō: et dices ad eum. Cum posueris septem lucernas cādelabrum in australi parte erigatur ✝. Hoc igitur precipe ✝ vt lucerne contra boreā e regiōe respiciāt ad mēsam panū ꝓpositionis cōtra eam partem quam candelabrū respicit lucere debebūt. Fecitq; aaron ⁊ imposuit lucernas super candelabrum vt preceperat dominus moysi. Hec autem erat factura candelabri ex auro ductili: tam medium stipes ꝙ cuncta que ✝ ex vtroq; calamorum latere nascebantur. Iuxta exemplum quod ostendit dominus moysi: ita operatus est candelabrum. Et locutus est dominus ad moysen dicēs. Tolle leuitas ex medio filiorū israel: ⁊ purificabis eos iuxta hunc ritū. Aspergantur aqua lustratiōis: et radāt omnes pilos carnis

B sue. Cūq; lauerint vestimēta sua ⁊ mūdati fuerint: tollent bouem de armentis ⁊ libamentū eius similam oleo cōspersam: bouem autem alterum de armento accipies pro peccato: ⁊ applicabis leuitas coram tabernaculo federis conuocata omni multitudine filiorū israel. Cumq; leuite fuerint coram domino: ponēt filij israel manus suas super eos: et offeret aaron leuitas mun⁹ in cōspectu domini a filijs israel vt seruiant in ministerio eius. Leuite quoq; ponēt man⁹ suas super capita boum: e quib⁹ vnum facies pro peccato: ⁊ alterū in holocaustum domini: vt deprecēris pro eis. Statuesq; leuitas in cō-

C spectu aarō ⁊ filiorum eius ⁊ cōsecrabis oblatos dño: ac separabis de medio filiorū israel vt sint mei: et postea ingrediant tabernaculū federis vt seruiāt mihi. Sicq; purificabis et consecrabis eos in oblationē domini: quoniā dono donati sūt mihi a filijs isrl. Pro primogenitis que aperiūt omnē vuluā in israel accepi eos. Mea sunt enim omnia primogenita filioꝝ israel tam ex hominibus ꝙ ex iumentis. Ex die quo percussi omne primogenitum in terra egypti: sanctificaui eos mihi: et tuli leuitas pro cunctis primogenitis filiorum israel: tradidiq; eos dono aaron et filijs eius de medio populi: vt seruiant mihi pro israel in tabernaculo federis: et orent pro eis ne sit in populo plaga si ausi fuerint accedere ad ✝ sanctuarium. Feceruntq; moyses

D et aaron ⁊ omnis multitudo filiorum israel super leuitas que preceperat dominus moysi: purificatiq; sunt ⁊ lauerūt vestimenta sua. Eleuauitq; eos aaron in conspectu domini: ⁊ orauit pro eis vt purificati ingrederētur ad officia sua in tabernaculum federis coram aaron ⁊ filijs eius. Sicut ꝑceperat dominus moysi de leuitis: ita factum est ✝. Locutusq; est dominus ad moysen: dicens. Hec est lex leuitarum. A viginti quinq; annis ⁊ supra ingredientur vt ministrēt in tabernaculo federis. Cūq; quinquagesimum annum etatis impleuerint: seruire cessabunt: erūtq; ministri fratrum suorum in tabernaculo federis: vt custodiant q sibi fuerint cōmēdata: opera autem ipsa non faciāt. Sic dispones leuitas i custodijs suis.

¶ Capituli Summariū. De phase primo mundorum: postea imundorum: alienigenarum: de ducatu nubis.

Capitulum. ix.

Sicilia insula a siculo neptuni filio appellatur.

Als ✝ erigat

Al ✝ ꝑcipit

Als ✝ super est que.

De cōse. dis. 4. c. quecūq;. in princi.

S. 3. b.
Exod. 13. a.
⁊. 22. c.

De voto. c. magne.
Exod. 1. c.
S. 3. c.

Als ✝ in.

Als ✝ eis.

Di. 77. c. in veteri.

A
Locutus est dñs ad moysen
in deserto synai ãno s̃cdo
postq̃ egressi sũt de terra
egypti mẽse p̃mo dicens.
Faciãt filij isrl' phase i tpe
suo q̃rtadecima die mẽsis
huius ad vesperã iuxta oẽs cerimonias
et iustificatiões ei⁹. Precepitq̃ moy-
ses filijs isrl vt facerẽt phase. Qui fece
rũt tpe suo q̃rtadecima die mensis ad
vesperã i mõte synai. Iuxta oia q̃ mã-
dauerat dñs moysi fecerũt filij israel.
Ecce autẽ q̃dã immũdi sup aĩa hoĩs q̃
Als ✝ deficit pascha et. nõ poterãt facere phase ✝ in die illo:
accedẽtes ad moysen ⁊ aarõ: dixerunt
eis. Immũdi sum⁹ sup aĩa hoĩs quare
B fraudamur vt nõ valeam⁹ oblationē
offerre dño in tpe suo iter filios isrl?
Quib⁹ rñdit moyses. State vt cõsulã
q̃d p̃cipiat dñs de vobis. Locutusq̃ ẽ
dñs ad moysen dicẽs. Loq̃re filijs isrl.
Hõ q̃ fuerit imũdus sup aĩa siue in via
pcul i gẽte vr̃a faciat phase dño in mẽ
se s̃cdo quartadecima die mẽsis ad ve-
sperã: cũ azymis ⁊ lactucis agrestibus
Ioã. 19. g. comedẽt illud. Nõ relinquẽt ex eo q̃p-
piã vsq̃ mane: ⁊ os eius nõ cõfringẽt:
oẽs ritũ phase obseruabũt. Si q̃s aũt
Als ✝ sup est est. mũdus est ✝: ⁊ i itinere nõ fuit: ⁊ tñ nõ
fecit phase exterminabitur aĩa illa de
pplis suis: q: sacrificiũ dño nõ obtu-
C lit tpe suo. Pctm̃ suum ipse portabit.
Peregrin⁹ q̃z ⁊ aduena si fuerit apud
vos faciẽt phase dño iuxta cerimõias
Exo. 40. d. et iustificatiões suas. Preceptũ idem
erit apud vos tã aduene q̃ indigene.
Igit die q̃ erectũ ẽ tabernaculũ: opuit
illud nubes. A vespe aũt sup tentoriũ
erat q̃si spẽs ignis vsq̃ mane. Sic fie-
Als ✝ faciebat. bat ✝ iugiter. Per diẽ operiebat illud
nubes: et p noctẽ q̃si spẽs ignis. Cũq̃
ablata fuisset nubes q̃ tabernaculũ p-
tegebat tũc pficiscebant filij isrl: et in
loco vbi stetisset nubes: ibi castrameta
bãtur. Ad ĩperiũ dñi pficiscebant: et
ad imperiũ illi⁹ figebãt tabernaculũ.
Cũctis dieb⁹ q̃b⁹ stabat nubes sup ta
bernaculũ manebãt in eodẽ loco: et si
euenisset vt multo tpe maneret sup il-
lud erãt filij isrl in excubijs dñi: et nõ
pficiscebantur quotquot dieb⁹ fuisset
D nubes sup tabernaculũ. Ad ĩperiũ dñi
erigebãt tẽtoria: ⁊ ad ĩperiũ illi⁹ de-
ponebãt. Si fuisset nubes a vespe vsq̃
ad mane: et statim diluculo tabernacu
lum reliquisset pficiscebant: et si post
diẽ ⁊ noctẽ recessisset dissipabãt tẽto-
ria. Si vero biduo aut vno mense vel
lõgiori tpe fuisset sup tabernaculũ ma
nebãt filij israel in eodẽ loco: ⁊ nõ pfi
ciscebant: statim aũt vt recessisset mo-
uebãt castra. Per verbum dñi figebãt
tentoria: et p verbũ illius proficisce-
bant: erantq̃ in excubijs dñi iuxta im
perium eius per manum moysi.
¶ C. X. De tubis argẽteis ⁊ officijs ea
rum: de ordine mouẽdi castra: de obab
cognato moysi quomodo nolebat seq̃
filios israel. Capitulum. x.
Locutusq̃ est dñs ad moy- A
sen dicẽs. Fac tibi duas tu
bas argẽteas ductiles q̃b⁹
puocare possis multitudi
nẽ qñ mouẽda sunt castra.
Cũq̃ increpueris tubis: cõ
gregabit ad te oĩs turba ad ostium ta-
bernaculi federis. Si semel clangeris
veniẽt ad te p̃ncipes ⁊ capita multitu
dinis isrl. Si autẽ plixior atq̃ concisus
clãgor increpuerit mouebũt castra pri-
mi q̃ sunt ad orientalem plagã. In s̃cdo
aũt sonitu ⁊ pari vlulatu tube leuabũt
tẽtoria q̃ habitãt ad meridiẽ: et iuxta
hũc modũ reliqui faciẽt vlulãtib⁹ tu-
bis in pfectionẽ ✝. Qñ aũt congregãd⁹ Als ✝ profectione.
est pplus: simplex tubarũ clãgor erit et
nõ concise vlulabũt. Filij aũt aarõ sacer-
dotis clangẽt tubis: eritq̃ hoc legiti-
mũ sempiternũ in gñatiõib⁹ vr̃is. Si
exieritis ad bellũ de terra vr̃a contra ho
stes q̃ dimicãt aduersum vos: clãgetis
vlulãtib⁹ tubis: ⁊ erit recordatio vr̃i
corã dño deo vr̃o: vt eruamini de ma-
nib⁹ inimicorũ vr̃orũ. Si qñ habebitis B
epulũ ⁊ dies festos et kalẽdas canetis
tubis sup holocaustis ⁊ pacificis victi
mis: vt sint vobis in recordationẽ dei
vr̃i. Ego dñs de⁹ vester. Anno s̃cdo mẽ
se s̃cdo vicesima die mensis eleuata est
nubes de tabernaculo federis. Profe-
ctiq̃ sunt filij israel p turmas suas de
deserto synai: ⁊ recubuit nubes in soli
tudine pharã. Mouerũtq̃ castra p̃mi
iuxta imperiũ dñi p manũ moysi. Filij
iuda p turmas suas: quorũ p̃nceps erat
naason fili⁹ aminadab. In tribu filiorũ
isachar fuit princeps nathanael filius
suar. In tribu zabulõ erat princeps he
liab fili⁹ helõ. Depositũq̃ ẽ tabernacu
lũ q̃d portãtes egressi sunt filij gerson
⁊ merari. Profectiq̃ sunt ⁊ filij rubẽ p C
turmas ⁊ ordinẽ suũ: quorũ princeps
erat helisur fili⁹ sedeur. In tribu aũt fi
liorũ symeõ: p̃nceps fuit salamiel fili⁹

furisaddai. Porro i tribu gad erat pn
ceps heliasaph filius duel. Profectiq
sunt et caathite portãtes sanctuariũ.
Tãdiu tabernaculũ portabatur donec
venirẽt ad erectionis locũ. Mouerũt
castra et filij ephraim per turmas suas
in quorũ exercitu princeps erat helisa
ma filius ammiud. In tribu autẽ filio
rum manasse pnceps fuit gamaliel fi-
lius phadassur: et in tribu beniamin
erat dux abidan filius gedeonis. No-
B uissimi castrorum oim profecti sunt filij
dan per turmas suas: in quorũ exerci-
D tu princeps fuit ahiezer filius ammi-
saddai. In tribu autẽ filiorũ aser erat
pnceps phegiel filius ochran. Et i tri-
bu filiorũ neptalim princeps fuit ahi-
ra filius henã. Hec sunt castra et profe
ctiones filiorũ israel per turmas suas
quãdo egrediebãtur. Dixitq moyses
obab filio raguel madianite cognato
suo. Proficiscimur ad locũ quem dñs
daturus est nobis: veni nobiscũ vt be-
nefaciamus tibi: qr dñs bona pmisit
israeli. Cui ille rñdit. Nõ vadã tecum:
sed reuertar in terram meã in qua na-
tus sum. Et ille. Noli inquit nos relin
quere. Tu eni nosti i quibus locis per
desertum castra ponere debeamus: et
eris ductor noster. Cũq nobiscum ve-
Abs ✝ daturus. neris quicquid optimũ fuerit ex opi-
bus quas nobis traditurus ✝ est dñs
dabimus tibi. Profecti sunt ergo de
monte dñi viam trium dierũ: arcaq fe
deris dñi precedebat eos p dies tres
E pruidens castrorum locum. Nubes qz dñi
super eos erat per diẽ cũ incederent.
Cũq eleuaretur arca dicebat moyses.
Ps. 7. Surge dñe et dissipẽtur inimici tui: et
fugiãt qui oderũt te a facie tua. Cum
aũt deponeret aiebat. Reuertere dñe
ad multitudinem exercitus israel.

¶ C. S. De pena murmuris: de carniũ
cõcupiscentia: de turbatiõe spũs moy
si: loquit deus moysi et promittit car-
nes: de coturnicib9: de punitione ppli
propter cõcupiscẽtiã carniũ. Cap. xi.

A

Nterea ortum est murmur
ppli quasi dolẽtiũ pre la-
bore cõtra dñm: qd cũ au-
disset irat9 est. Et accẽsus
i eos ignis dñi: deuorauit
extremã castrorũ partem.
Cumq clamasset ppls ad moysen: ora-
uit moyses ad dñm et absorpt9 ẽ ignis.
Uocauitq nomẽ loci illius incẽsio: eo
qd succẽsus fuisset ctra eos ignis dñi.

Uulgus quippe promiscuũ qd ascẽde-
rat cum eis flagrauit desiderio carniũ
sedens et flens iũctis sibi pariter filijs
isrl: et ait. Quis dabit nobis ad vescẽ- B
dũ carnes? Recordamur pisciũ quos
comedebamus in egypto gratis: i mẽ-
tem nobis veniũt cucumeres et pepo-
nes: porriq et cepe et allia. Aia nostra Exo. 16. g.
arida est: nihil aliud respiciunt oculi
nostri nisi man. Erat aũt man quasi se-
men coriandri coloris bdelli. Circũi-
bat ppls et colligẽs illud: frãgebat mo
la siue terebat in mortario: coquẽs in
olla et faciẽs ex eo tortulas saporis qsi
panis oleati. Cũq descenderet nocte
super castra: ros descẽdebat pariter et
man. Audiuit ergo moyses flentẽ po-
pulum per familias: singulos per ostia C
tentorij sui. Iratusq est furor domini
valde: sed et moysi intolerãda res visa Lybia mu-
est: et ait ad dominũ. Cur afflixisti ser lier que ly-
uum tuum: quare non inuenio gratiã bie prouin
corã te? Et cur imposuisti pondus vni cie nomen
uersi populi huius super me? Nũquid dedit cla-
ego concepi omnem hãc multitudinẽ ret.
vel genui eam vt dicas mihi: porta eos
in sinu tuo sicut portare solet nutrix
infantulũ: et defer in terrã pro qua iu
rasti patribus eorum? Unde mihi car
nes vt dẽ tante multitudini? Flent co
ram me dicentes. Da nobis carnes vt
comedamus. Non possum solus susti-
nere omnem hunc populum: quia gra-
uis est mihi. Sin aliter tibi videtur: D
obsecro vt interficias me et inueniam
gratiam in oculis tuis: ne tantis affi-
ciar malis. Et dixit dominus ad moy
sen. Congrega mihi septuaginta viros
de senioribus israel: quos tu nosti q
senes populi sint ac magistri: et duces
eos ad ostiũ tabernaculi federis: faci- De pe. dist.
esq ibi stare tecũ vt descẽdã et loquar 2. c. oppo-
tibi: et auferam de spiritu tuo: tradãq nitur.
eis vt sustentent tecum onus populi: Leui. 20. b.
et non tu solus graueris. Populo qz Ios. 3 b.
dices. Sanctificamini. Cras comede- 1. reg. 16. b.
tis carnes. Ego eni audiui vos dicere.
Quis dabit nobis escas carnium? Be
ne nobis erat in egypto. Ut det vobis
dominus carnes et comedatis. Nõ vno
die nec duobus vel quinq aut decem:
nec viginti quidem: sed vsq ad mẽsem
dierum: donec exeat per nares vestras:
et vertatur in nauseam: eo qd repulo-
ritis dominum qui in medio vestri est
et fleueritis coram eo dicẽtes. Quare E
egressi sumus ex egypto vt periremus

in solitudine? Et ait moyses ad dñm.
Sexcenta milia peditum huius popu-
li sunt. Et tu dicis Dabo eis esum car-
nium mense integro. Nunquid ouium
et boum multitudo cedetur: vt possit
sufficere ad cibum: vel oẽs pisces ma-
ris in vnum côgregabuntur: vt eos sa-
tient? Cui respondit dominus. Nun-
Esa.56.a. quid manus domini inualida est? Jam
nunc videbis vtrum meus sermo ope-
re côpleatur. Uenit igitur moyses et
narrauit populo verba dñi: côgregãs
septuaginta viros de senioribꝰ israel:
quos stare fecit circa tabernaculũ do-
mini. Descenditqꝫ dominus per nubẽ
et locutus est ad eum: auferens de spi-
ritu qui erat in moyse. ⁊ dans septua-
F ginta viris. Cumqꝫ requieuisset in eis
spiritus prophetauerunt nec vltra ces-
sauerunt. Remanserant aũt in castris
duo viri quorꝫ vnus vocabatᷣ beldad:
et alter medad: super quos requieuit
spiritus: nam ⁊ ipsi descripti fuerãt ⁊
non exierant ad tabernaculũ. Cũqꝫ ꝓ-
phetarent in castris cucurrit puer et
nunciauit moysi dicẽs. Heldad ⁊ me-
dad prophetant in castris. Statim io-
sue filius nun minister moysi ⁊ electus
e pluribus ait. Domine mi moyses ꝓ-
G hibe eos. At ille. Quid inquit emula-
ris pro me. Quis tribuat vt omnis po-
pulus prophetet: et det eis dominus
spiritum suum. Reuersusqꝫ est moyses
ad maiores natu israel in castra. Uen-
tus autem egrediens a domino arre-
ptas trans mare coturnices detulit ⁊
dimisit in castra itinere quantumvno
die côfici potest ex omni parte castro
rum per circũitum: volabãtqꝫ in aere
duobus cubitis altitudine super ter-
ram. Surgens ergo populus toto die
ps.77. illo ⁊ nocte ac die altero: congregauit
coturnicum multitudinem: qui paruꝫ
decem choros: et siccauerunt eas per
gyrum castrorũ. Adhuc carnes erãt in
dentibus eorum: nec defecerat huiusce
modi cibus: et ecce furore domini con
citatus in populum percussit eum pla
ga magna nimis. Uocatusqꝫ est ille lo
cus sepulchra côcupiscentie: ibi enim
sepelierunt populum qui desideraue-
rant carnes. Egressi autem de sepul-
chris côcupiscẽtie venerũt in aseroth
et manserunt ibi.

¶ C. S. Aaron et maria murmuraue-
rũt côtra moysen: maria lepra pcutitᷣ:
et septẽ diebꝰ separatᷣ a pplo. Ca. xij.

Locutaqꝫ est maria ⁊ aaron B
côtra moysen ꝓpter vxorẽ
eius ethiopissam: et dixe- Deut.24.
runt. Nũ per solũ moysen 50.di.ca.si
locutus est dñs? Nõne ⁊ no post ꝯ. côtra.
bis similiᷣ est locutus? Qđ
cũ audisset dñs iratꝰ est valde ✝. Erat Als✝ sup est valde.
eñi moyses vir mitissimus super oẽs
hoies qui morabãtur in terra. Statim
locutus est dñs ad eũ: ⁊ ad aaron ⁊ ma
riã. Egredimini vos tantũ tres ad ta
bernaculũ federis. Cũqꝫ fuissent egres B
si descẽdit dñs ĩ colũna nubis: ⁊ stetit
in introitu tabernaculi vocãs aarõ et
mariã. Qui cũ issent dixit ad eos. Au 21.qõ.4.c.
dite sermones meos. Si qs fuerit in- guilisari'.
ter vos ꝓpheta dñi: in visione appare
bo ei vel ꝑ somniũ loquar ad illũ. At
nõ talis seruus meus moyses qui in oĩ
domo mea fidelissimus est. Ore eñi ad Ibi ꝑ pctõ
os loquor ei. Palã ⁊ nõ per enigmata murmura-
et figuras deũ ✝ videt. Quare ergo nõ tionis.
timuistis detrahere seruo meo moysi? Als✝ dñm
Iratusqꝫ côtra eos abijt. Nubes qꝫ re-
cessit que erat super tabernaculum. Et Heb.3.a.
ecce maria apparuit cãdẽs lepra qua- Exo.33.c.
si nix. Cumqꝫ respexisset eã aaron ⁊ vi- C
disset perfusam lepra: ait ad moysen.
Obsecro dñe mi: ne iponas nobis hoc
pctm̃ qđ stulte commisimus ne fiat hec
quasi mortua: ⁊ vt abortiuum quod ꝓ
ijcitur de vulua matris sue. Ecce iam
mediũ carnis eiꝰ deuoratũ est a lepra.
Clamauitqꝫ moyses ad dñm dicens.
Deus obsecro sana eam. Cui rñdit do- D
minus. Si pater eius spuisset in faciẽ
illius: nõne debuerat saltẽ septẽ diebꝰ
rubore suffundi? Separetᷣ septẽ die-
bus extra castra: ⁊ postea reuocabitur.
Exclusa est itaqꝫ maria extra castra se
ptem diebus: ⁊ populus nõ est motus
de loco illo donec reuocata est maria.

¶ C. S. De missiõe exploratorꝫ ad ter-
ram chanaan qualis sit: ⁊ reportãt vue
ete vuã ⁊ fructus: reuertũtur post qua
dragita dies: dicẽtes terrã bonã. mur
murat ppls contra moysen. Capi. xiij.

Rofectusqꝫ est populus de A
aseroth fixis tentorijs in
deserto pharam. Ibiqꝫ lo-
cutus ẽ dñs ad moysen di-
cens. Mitte viros qui con
siderẽt terrã chanaan quã
daturꝰ sum filijs israel: singulos de sin
gulis tribubus ex pncipibus. Fecit moy-
ses quod dñs imperauerat de deserto
pharan: mittẽs principis viros: quorꝫ

ista sunt nomina. De tribu ruben: sem-
Als + ca- mua filium zechur. De tribu symeō sa-
leph. phat filiū huri. De tribu iuda: caleb +
filium iephone. De tribu isachar: igal
filium ioseph. De tribu ephraim: osee
filiū nun. De tribu beniamin: phalti fi-
lium raphu. De tribu zabulon: geddi-
hel filiū sodi. De tribu ioseph sceptri:
manasse gaddi filiū susi. De tribu dan:
B amihel filium gemalli. De tribu aser:
sthur filiū michael. De tribu neptalim
naabi filiū naphsi. De tribu gad: guel
filium machi. Hec sunt nomina virorū
quos misit moyses ad considerandam
terrā: vocavitqꝫ osee filiū nun iosue.
Misit ergo eos moyses ad consideran
dam terram chanaan: et dixit ad eos.
Ascendite ad meridianam plagam.
Cumqꝫ veneritis ad montes considera
te terram qualis sit: et populū qui in-
habitator est eius: vtrum fortis sit an
infirm⁹: pauci numero: an plures: ipsa
terra bona an mala: vrbes quales mu-
rate an absqꝫ muris: humus pinguis
an sterilis: nemorosa an absqꝫ arbori-
C bus. Confortamini et afferte nobis de
fructibus terre. Erat autem tempus
quando iam precoque vue vesci pos-
sunt. Cumqꝫ ascendissent explorauerūt
terram a deserto sin vsqꝫ roob intran
Deut.1.d. tibus emath. Ascenderuntqꝫ ad meri-
diem et venerunt in hebron: vbi erant
achimam: et sisai et tolmai filij enach:
nam hebron septem ānis ante thanim
vrbem egypti cōdita est. Pergentesqꝫ
vsqꝫ ad torrentem botri: absciderunt
palmitem cum vua sua: quem portaue
runt in vecte duo viri. De malis quoqꝫ
76.dist.ca. granatis et de ficis loci illius tulerūt
ieiunium. qui appellatus est nehelescol: id est
ibi. ppter torrens botri: eo quod botrum portas-
exploratores. sent inde filij israel. Reuersiqꝫ explora
tores terre post quadraginta dies omī
D regione circuita venerunt ad moy-
sen et ad aaron et ad omnem cetum fi-
Iudi.8.b. liorum israel in desertū pharan quod
est in cades. Locutiqꝫ eis et omni mul-
titudini ostenderunt fructus terre: et
narrauerunt dicentes. Venimus in ter
ram ad quam misistis nos: que reuera
fluit lacte et melle: vt ex his fructibus
cognosci potest: sed cultores fortissi-
mos habet ⁊ vrbes grandes atqꝫ mura
tas. Stirpē enach vidimus ibi. Ama-
lech habitat i meridie: et etheus ⁊ ie-
buseus et amorreus in montanis. Cha
naneus vero moratur iuxta mare ⁊ cir

ca fluenta iordanis. Inter hec caleb + Als + ca-
compescens murmur populi qui orie- leph.
batur contra moysen ait. Ascēdamus
et possideamus terram: quoniam po-
terimus obtinere eam. Alij vero q̄ fue
rant cum eo dicebant. Nequaq̄ ad hūc
populum valemus ascendere: quia for
tior nobis est. Detraxerūtqꝫ terre quā
inspexerant apud filios israel: dicen-
tes. Terra quam lustrauimus deuorat
habitatores suos. Populus quē aspe-
ximus procere stature est. Ibi vidimus
monstra quedā filiorum enach de gene
re giganteo: quibus comparati quasi
locuste videbamur.

¶ Ca. S. Flet populus et murmurat:
caleb ⁊ iosue terram laudāt: dominus
irascitur: moyses eū placat: in deserto
moriūtur exploratores: ⁊ populus ab
amalech ceditur. Capi.xiiij.

Igitur vociferans omnis A
turba fleuit nocte illa: et
murmurati sunt ɔtra moy
sen et aaron cuncti filij is-
rael dicentes. Utinā mor-
tui essemus i egypto: ⁊ nō
in hac vasta solitudine. Utinam perea
mus: et non inducat nos dñs in terrā
istam: ne cadamus gladio: et vxores ac
liberi nostri ducantur captiui. Nonne
melius est reuerti in egyptum. Dixerūt
qꝫ alter ad alterum. Constituamus no
bis ducem et reuertamur in egyptum.
Quo audito moyses et aaron cecide-
runt proni in terram coram omni mul
titudine filiorum israel. At vero iosue
filius nun ⁊ caleb filius iephone qui ⁊
ipsi lustrauerunt terram sciderunt ve- Eccl.49.b
stimenta sua: et ad omnem multitudi- 1.machab.
nem filiorum israel locuti sunt. Terra 2.f.
quam circuiuimus valde bona est. Si B
propitius fuerit domin⁹: inducet nos
in eam: ⁊ tradet humum lacte et melle
manātem. Nolite rebelles esse contra
dominū: neqꝫ timeatis populum terre
huius: quia sicut panem ita eos possu-
mus deuorare. Recessit ab eis omē pre
sidium: dominus nobiscum est nolite
timere. Cūqꝫ clamaret oīs multitudo:
et lapidibus eos vellet opprimere: ap
paruit gloria dñi super tectū federis
cunctis vidētibus + filijs israel. Et di Als + super
xit dñs ad moysen. Usqꝫquo detrahet est viden-
mihi populus iste? Quousqꝫ non cre- tibus.
dent mihi in omnibus signis que feci
coram eis? Feriā igitur eos pestilētia
atqꝫ consumā: te autem faciam princi-

pem super gentē magnā: et fortiorē quam
E hec est. Et ait moyses ad dñm. Ut au-
diant egyptij de quoꝝ medio eduxisti
ppl̃m istū: et habitatores terre huius
qui audierūt qđ tu dñe in populo isto
sis: et facie videaris ad faciē: et nubes
tua ꝓtegat illos: et in colūna nubis p̄-
Exo.13.d. cedas eos per diem: et in colūna ignis
per noctem: qđ occideris tantam mul
titudinē quasi vnū hominem: et dicāt.
Exod.32.c. Non poterat introducere populū in
Al's+dc. terrā pro+qua iurauerat: idcirco oc-
cidit eos in solitudine. Magnificetur
ergo fortitudo dñi sicut iurasti: dicēs.
Dñs patiēs et multe misericordie au
ferens iniquitatem et scelera: nullūq
innoxiū derelinquēs qui visitas pctā
patrū in filios in tertiā et quartā gene
D rationē. Dimitte obsecro pctm̄ popu-
li tui huius: sm̄ magnitudinē miseri-
cordie tue: sicut propitius fuisti egre-
dientibus de egypto vsq ad locū istū.
Dixitq dñs. Dimisi iuxta verbū tuū.
Uiuo ego et implebit gloria dñi vni-
uersa terra. Attamē oēs hoīes q vide-
Deut.2.f. rūt maiestatē meā: et signa q feci i egy-
pto et in solitudine: et tēptauerūt me iā
per decē vices. nec obedierūt voci mee:
nō videbūt terrā ꝓ qua iuraui patri-
Jos.14.b. bus eoꝝ: nec qsq ex illis q detraxit mi
Al's+ca- hi intuebit̄ eā. Seruū meū caleb+q
leph. plenus alio spū secutus est me: inducā
in terrā hanc quā circuiuit: et semē ei⁹
possidebit eā: qm̄ amalechites et chana
neus habitāt in vallib⁹. Cras amoue-
Al's+mo- te+castra et reuertimini in solitudinē
uete. per viā maris rubri. Locutusq est dñs
E ad moysen et aaron dicens. Usqquo
multitudo hec pessima murmurat cō-
ī.36 g.et tra me. Querelas filioꝝ israel audi
32.b. ui. Dic ergo eis. Uiuo ego: ait dñs: si-
cut locuti estis audiēte me sic faciā vo
bis. In solitudine hac iacebūt cadaue
ra vestra. Oēs qui numerati estis a vigi
ti annis et supra et murmurastis cōtra
me: nō intrabitis terram super quam
leuaui manum meā: vt habitare vos fa
Al's+ca- cerem. preter caleb+filium iephone et
leph. iosue filium nun. Paruulos autem ve
stros de quib⁹ dixistis: quod prede ho
stibus forent introducam vt videant
F terrā que vobis displicuit. Uestra ca-
dauera iacebūt in solitudine. Filij vē
erūt vagi in deserto annis quadragin
ta: et portabūt fornicationē vestrā do-
nec cōsumant̄ cadauera patrū in deser
to iuxta numerum quadraginta dierū

quibus considerastis terrā. Annus ꝓ
die imputabitur. Et qdraginta annis
recipietis iniqtates vestras: et scietis
vltionē meam. Qm̄ sicut locutus sum: Ezech.4.b
ita faciā oī multitudini huic pessime:
que ꝯsurrexit aduersum me. In solitu
dine hac deficiet et moriet̄. Igitur oēs
viri quos miserat moyses ad cōtēplā- 1.cor.10.a.
dam terrā et qui reuersi murmurare fe
cerant cōtra eum omnē multitudinē
detrahētes terre qđ esset mala: mortui
sunt atq percussi in ꝯspectu domini. G
Josue autē filius nun: et caleb+ filius Al's+ca-
iephone vixerūt ex oībus qui perrexe leph.
rāt ad cōsiderādā terrā. Locutusq est 100.dist.c.
moyses vniuersa verba hec ad oēs fi- alienus.
lios israel: et luxit ppl's nimis. Et ecce 23.q.4.ca.
mane primo surgētes ascēderūt verti- displicet.
cem mōtis atq dixerūt. Parati sum⁹ ibi.murmu
ascendere ad locū de quo dñs locutus rantes.
est: qr peccauimus. Quib⁹ moyses. Cur 1.q.4.c.que
inquit transgredimini verbū dñi: qđ ecclesia.§.
vobis nō cedet in ꝓsperū. Nolite ascē his ita.ꝟ.
dere: nō enī est dñs vobiscū ne corrua- electi q̄.
tis corā inimicis vestris. Amalechites
et chananeus ante vos sunt: quoꝝ gla-
dio corruetis eo quod nolueritis acquie-
scere dño: nec erit dñs vobiscū. At illi
cōtenebrati ascēderūt in verticē mon
tis. Arca aūt testamenti dñi et moyses
nō recesserāt de castris. Descēditq ama
lechites et chananeus q habitabant in
mōtibus: et percutiens eos atq cōcidēs Al's+eos
persecutus est eos+vsq horma. superest.
¶ Ca. XV. De libamētis offerēdis et pri-
mitijs separādis: de peccāte ꝑ ignorā
tiā: vel aīa taꝫ indigena quam aduena: de
peccante per superbiā: de colligēte li-
gna in sabbato: de fimbrijs hiacynthi-
nis ponēdis i angulis pallioꝝ. Ca. XV. H

Locutusq est dñs ad moy-
sen dicens. Loquere ad fi-
lios israel et dices ad eos.
Cū ingressi fueritis terrā
habitationis vestre quam
ego dabo vobis: et feceritis
oblationē dño in holocaustum: aut vi
ctimā pacificā vota soluētes. vel spon
te offerentes munera: aut in solēnita-
tibus vestris adolentes odorē suauita
tis domino de bobus siue de ouibus
offeret quicunq immolauerit victi-
mam: sacrificium simile decimam par
tem ephi conspersam oleo quod men-
suram habebit quartam partem hin:
et vinum ad liba fundenda eiusdem
mensure dabit in holocaustum siue in
victimam

B victimā. Per agnos singulos et arietes erit sacrificiū: simile duaꝝ decimarū que cōspsa sit oleo tertie partis hin: et vinū ad libamētū tertie partis eiusdem mēsure offeret in odorē suauitatis dño. Quādo vero de bobus feceris holocaustū: aut hostiā vt impleas votū vel pacificas victimas: dabis ꝑ singulos boues simile tres decimas conspersę oleo qđ habeat medium mensure hin: ꝛ vinū ad liba fundēda eiusdē mensure in oblationē suauissimi odoris dño. Sic facies ꝑ singulos boues: et arietes: ꝛ agnos: ꝛ hedos. Tā indigene ꝙ peregrini eodē ritu offerēt sacrificia. Unum preceptum erit atq; iudicium tā vobis ꝙ aduenis terre. Locutus est dñs ad moysen dicēs. Loquere filijs israel: ꝛ dices ad eos. Cum veneritis in terram quam dabo vobis: ꝛ comederitis de panibus regionis illius: separabitis ꝓmitias dño de cibis ve-
C stris. Sicut de areis ꝓmitias separabitis: ita ꝛ de pulmentis dabitis ꝓmitias dño. Quod si per ignorantiā preterieritis quicq; horum que locut⁹ est dñs ad moysen: et mandauit per eum ad vos a die qua cepit iubere et vltra oblitaq; fuerit facere multitudo: offeret vitulum de armento holocaustum in odorem suauissimum domino: ꝛ sacrificium eius ac liba vt cerimonie postulant: hircūq; ꝓ peccato: ꝛ rogabit sacerdos ꝓ omni multitudine filiorum israel: ꝛ dimittet eis: qm̄ nō spōte peccauerūt nihilominus offerētes incensum dño ꝓ se et ꝓ peccato atq; errore suo: ꝛ dimittet vniuerse plebi filiorū israel ꝛ aduenis qui peregrinant inter eos: qm̄ culpa est omnis populi ꝑ ignorantiam. Qđ si aīa vna nesciens peccauerit: offeret capram anniculā ꝓ peccato suo: ꝛ deprecabitur ꝓ ea sacerdos ꝙ inscia peccauerit corā dño: impetrabitq; ei veniā ꝛ dimittetur illi. Tā indi-
D genis ꝙ aduenis vna lex erit oīm qui peccauerint ignorātes. Aīa vero q̄ per superbiā aliqđ cōmiserit: siue ciuis sit ille siue peregrinus: qm̄ aduersus dñm rebellis fuit: peribit de pplo suo. Uerbū em̄ dñi contēpsit: et preceptū illius fecit irritum: idcirco delebit ꝛ portabit iniquitatē suā. Factū est aūt cū essent

De colligēte ligna sabbato lapidato.

filij israel in solitudine: ꝛ inuenissent hominē colligentē ligna in die sabbati: obtulerūt eū moysi ꝛ aarō ꝛ vniuerse multitudini. Qui recluserunt eū in carcerem: nescientes quid super eo facere deberent. Dixitq; dñs ad moysen. Morte moriatur hō iste: obruat eū lapidibus oīs turba extra castra. Cumq; eduxissent eū foras: obruerūt eū lapidibus et mortuus est sicut preceperat dñs. Dixit quoq; dominus ad moysen. Loquere filijs israel ꝛ dices ad eos vt faciāt sibi fimbrias ꝑ angulos quatuor palliorū: ponētes in eis vittas hiacynthinas. Quas cū viderint recordentur oīm mādatorum dñi: ne sequātur cogitationes suas: et oculos per res varias fornicantes: sꝫ magis memores preceptorū dñi faciant ea: sintq; sancti deo suo. Ego dñs deus vester: q̄ eduxi vos de terra egypti: vt essem deus vester.

24.q.5.ca. q̄d ergo.in fi.
De pe.di.3. c.querat.
Deu.22.b.

¶ C. S. De pena schismatis: de ambitione dathan ꝛ abiron: de thuribulis allatis: ignis deuorat chore dathan et abiron cum alijs offerētibus incēsum: precepit dñs thuribula tolli: ꝛ dispergatur ignis. Murmurat iterum populus: quare occidūtur quatuordecim milia et septingenti. Capi.xvj.

A Schisma cōtra moysen a chore ābitioso.

Ecce aūt chore filius isaar filij caath: filij leui: et dathā atq; abiron filij eliab: hon quoq; filius pheleph de filijs ruben surrexerūt cōtra moysen: alijq; filiorū israel ducēti quinquaginta viri proceres synagoge: ꝛ qui tēpore cōsilij ꝑ nomina vocabātur. Cūq; stetissent aduersum moysen ꝛ aaron dixerunt. Sufficiat vobis q: oīs multitudo sanctorū est: ꝛ in ipsis est dñs. Cur eleuamini super populum dñi? Quod cum audisset moyses: cecidit pronus in faciē: locutusq; ad chore ꝛ ad omnem multitudinem. Mane inquit notū faciet dñs q̄ ad se pertineant: ꝛ sanctos applicabit sibi: ꝛ quos elegerit appropinquabūt ei. Hoc igitur facite. Tollat vnusquisq; thuribulum suum: tu chore et omne cōsilium tuū: ꝛ hausto cras igne ponite desuper thymiama corā dño: ꝛ quēcunq; elegerit: ipse erit sanctus. Mul-
B tum erigimini filij leui. Dixitq; rursuz ad chore. Audite filij leui. Nū parū vobis est ꝙ separauit vos deus israel ab omni pplo: ꝛ iunxit sibi vt seruiretis ei in cultu tabernaculi: ꝛ staretis corā frequētia pplī: ꝛ ministraretis ei. Idcirco ad se fecit accedere te ꝛ oēs fratres tuos filios leui: vt vobis etiam sacerdotium vēdicetis: ꝛ omnis globus

tuus stet ꝯ dñm? Quis est em̄ aaron vt
murmuretis ꝯtra eũ. Misit ergo moy-
ses vt vocaret dathan ⁊ abiron filios
eliab. Qui rñderunt. Non venimus.
Nunquid parũ est tibi ꝙ eduxisti nos
de terra egypti q̃ lacte ⁊ melle mana-
bat vt occideres in deserto: nisi ⁊ dña
tus fueris nr̃i? Reuera induxisti nos i
C terram q̃ fluit riuis lactis ⁊ mellis: et
dedisti nobis possessiões agroꝝ ⁊ vi-
nearũ. An et oculos nr̃os vis eruere?
Nõ venimus. Iratusq; moyses valde:
ait ad dñz. Ne respicias sacrificia eoꝝ.
Tu scis ꝙ nec asellũ q̃dẽ vnq̃ accepe
rim ab eis nec afflixerim quẽpiã eoꝝ.
Dixitq; ad chore. Tu ⁊ oĩs cõgregatio
tua state seorsum corã dño ⁊ aarõ die
crastino separati. Tollite singuli thu-
ribula vr̃a ⁊ ponite sup ea incẽsum of
ferentes dño ducẽtaquĩquaginta thuri
bula: aarõ q̃z teneat thuribulũ suum.
Quõ cũ fecissent stãtibus moyse ⁊ aarõ:
et coaceruassent aduersuz eos oẽz mul
7.q.1.c. de- titudinẽ ad ostiũ tabernaculi: appa-
niq;.2.q.12 ruit cũctis gloria dñi. Locutusq; dñs
c. didicim⁹ ad moysen ⁊ aaron: ait. Separamini
2.q.3.c.1. de medio cõgregatiõis hui⁹: vt eos re
pente disperdã. Qui ceciderũt ꝓni in
faciẽ atq; dixerũt. Fortissime de⁹ spiri
D tuũ vniuerse carnis: nũ vno peccãte cõ
Chore. tra oẽs ira tua deseuiet? Et ait dñs ad
Dathan et moysen. Precipe vniuerso ꝑplo vt se
Abiron pu parẽt a tabernaculis chore ⁊ dathan ⁊
nitio gra- abiron. Surrexitq; moyses ⁊ abijt ad
uissima. dathã ⁊ abirõ ⁊ sequẽtib⁹ eũ seniorib⁹
1.q.1.c. si q̃s israel dixit ad turbã. Recedite a taber
in fi. naculis hoĩm impioꝝ: ⁊ nolite tãgere q̃
ad eos ꝑtinẽt ne inuoluamini in pctĩs
eoꝝ. Cũq; recessissent a tẽtorijs eoꝝ ꝑ
circuitũ. Dathan et abiron egressi sta-
bãt in introitu papilionũ suoꝝ cũ vxo-
rib⁹ ⁊ liberis omniq; frequẽtia. Et ait
moyses. In hoc scietis qd dñs miserit
E me vt facerẽ vniuersa q̃ cernitis: ⁊ nõ
ex ꝓprio ea corde ꝓtulerim. Si cõsue
ta hoĩm morte interierit: ⁊ visitauerit
eos plaga qua ⁊ ceteri visitari solent:
nõ misit me dñs. Sin aũt nouã rẽ fece
rit dñs vt aperiẽs terra os suũ deglu-
Deut.11.a. tiat eos ⁊ oĩa q̃ ad illos ꝑtinẽt: descen
derintq; viuẽtes in infernũ: scietis ꝙ
blasphemauerint dñm. Cõfestim igit̃
vt cessauit loqui: dirupta est terra sub
Ps.105. pedibus eoꝝ: ⁊ aperiẽs os suũ deuora
uit illos cũ tabernaculis suis ⁊ vniuer
sa substãtia eoꝝ. Descẽderũt viui in in
fernũ operti humo: ⁊ perierũt de medio
multitudinis. At vero oĩs isrl̃ q̃ stabat
per gyrũ fugit a clamore ꝑeũtiũ dicẽs.
Ne forte ⁊ nos terra deglutiat. Sed ⁊ J.16.a.
ignis egressus a dño īterfecit ducẽtos
quinquaginta viroꝝ q̃ offerebãt incen
sum. Locutusq; est dñs ad moysen di-
cens. Precipe eleazaro filio aarõ sacer
dotis vt tollat thuribula q̃ iacẽt in in
cẽdio: ⁊ ignẽ huc illucq; dispergat: qm̃
sctificata sunt in mortib⁹ pctõꝝ: ꝓdu-
catq; ea i laminas ⁊ affigat altari: eo
ꝙ oblatũ sit in eis incẽsum dño: ⁊ san
ctificata sint vt cernãt ea ꝓ signo ⁊ mo F
numẽto filij isrl̃. Tulit ẽ eleazar sacer-
dos thuribula enea in q̃bus obtulerãt
hi quos incendiũ deuorauit: ⁊ ꝓduxit
ea i laminas affigẽs altari: vt haberẽt
postea filij isrl̃ q̃b⁹ cõmonerent̃: ne q̃s
accedat alienigena: ⁊ q̃ nõ est de semie
aaron ad offerẽdũ incẽsum dño ne pa
tiatur sicut passus est chore ⁊ oĩs ꝯgre
gatio eius loquente dño ad moysen.
Murmurauit aũt oĩs multitudo filio
rũ israel sequenti die contra moysen ⁊
aaron dicens. Vos interfecistis pplm
dñi. Cũq; oriret̃ seditio ⁊ tumultus in
cresceret: moyses ⁊ aarõ fugerũt ad ta G
bernaculũ federis. Quõ postq; ingressi
sunt operuit nubes tabernaculũ ⁊ appa
ruit glĩa dñi. Dixitq; dñs ad moysen.
Recedite de medio hui⁹ multitudinis
etiã nũc delebo eos. Cũq; iacerẽt i ter
ra: dixit moyses ad aarõ. Tolle thuri-
bulũ ⁊ hausto igne de altari mitte icẽ-
suz desup: pgẽs cito ad pplm vt roges Sap.18.c.
ꝓ eis. Iã em̃ egressa est ira a dño: ⁊ pla
ga deseuit. Quõ cũ fecisset aarõ ⁊ cucur
risset ad mediã multitudinẽ quã iam
vastabat incẽdiũ obtulit thymiama: ⁊ Numerus
stãs inter mortuos ac viuẽtes: ꝓ pplo mortuoꝝ.
deprecat⁹ est: ⁊ plaga cessauit. Fuerũt 14070.
aũt q̃ ꝑcussi sunt quatuordecim milia
hoĩm et septingẽti absq; his q̃ peri-
rant in seditione chore. Reuersusq; est
aaron ad moysen ad ostiũ tabernaculi
federis postq; quieuit interitus.

¶ C.S. De virga aaron q̃ floruit inter
alias virgas filioꝝ israel. Filij israel se
consumptos moysi dicunt. Capi. xvij.

Et locutus est dñs ad moy- A
sen dicẽs. Loq̃re ad filios
israel: ⁊ accipe ab eis vir-
gas singulas ꝑ cognatiões
suas a cũctis principibus
tribuũ virgas duodecim:
⁊ vniuscuiusq; nomẽ superscribes virge
sue. Nomen autem aaron erit in tribu

leui: ⁊ vna virga cunctas eoꝝ familias
cõtinebit: ponesq; eas in tabernaculo
B federis coram testimonio: vbi loquar
ad te. Quẽ ex his elegero germinabit
virga eius: ⁊ cohibebo a me querimo-
nias filiorũ israel: quibus contra vos
murmurãt. Locutusq; est moyses ad fi-
C lios israel: ⁊ dederunt ei oẽs ꝓncipes
virgas per singulas tribus. Fueruntq;
virge duodecĩ absq; virga aarõ. Quas
cum posuisset moyses corã dño in ta-
bernaculo testimonij: sequenti die re-
gressus inuenit germinasse virgã aarõ
in domo leui: et turgentibus gemmis
eruperãt flores qui folijs dilatatis in
D amigdalas deformati sunt. Protulit
ergo moyses omnes virgas de conspe-
ctu dñi ad cunctos filios israel: vide-
runtq; et receperũt singuli virgas suas.
Dixitq; dñs ad moysen. Refer virgam
aaron in tabernaculũ testimonij vt ser-
uetur ibi in signum rebelliũ filiorum
israel: ⁊ quiescant querele eorum a me
ne moriantur. Fecitq; moyses sicut pre-
ceperat dñs. Dixerũt aũt filij israel ad
moysen. Ecce consumpti sumus ⁊ oẽs
peribimus. Quicũq; accedit ad taber-
1.reg.2.f. naculũ domini moritur. Num vsq; ad
internitionem cuncti delendi sumus?

¶ C. S. De onere ⁊ dignitate aaron et excubijs leuitarũ: primitie sacerdotibus: decime leuitis assignãt: ⁊ reddũt leuite decimã decime aaron. Ca. xviij.

A Dixitq; dñs ad aaron. Tu ⁊
filij tui et domus patris
tui tecum portabitis ini-
quitatem sanctuarij: et tu
et filij tui simul sustinebi-
tis peccata sacerdotij ve-
stri. Sed ⁊ fratres tuos de tribu leui:
et sceptro patris tui sume tecũ presto-
q; sint ⁊ ministrent tibi. Tu aũt ⁊ filij
tui ministrabitis in tabernaculo testi-
monij. Excubabuntq; leuite ad prece-
pta tua: ⁊ ad cuncta opera tabernacu-
li: ita duntaxat vt ad vasa sanctuarij
et altare non accedant: ne et illi mori-
antur: et vos pereatis simul. Sint aũt
tecum ⁊ excubent in custodijs taberna-
culi: ⁊ in oĩbus cerimonijs ei⁹. Alieni-
gena non miscebitur vobis. Excubate
in custodia sanctuarij et in ministerio
altaris: ne oriatur indignatio super
filios israel. Ego dedi vobis fratres ve-
stros leuitas de medio filiorum israel:
et tradidi donum domino: vt seruiant
in ministerijs tabernaculi ei⁹. Tu aũt
et filij tui custodite sacerdotium ve-
strum: ⁊ omnia que ad cultum altaris
pertinent: ⁊ que intra velum sunt per
sacerdotes administrabuntur. Si quis
externus accesserit occidetur. Locutusq;
est dominus ad aaron. Ecce dedi ti-
bi custodiam primitiarum mearum. B
Omnia que sanctificantur a filijs isrl̃ Primitie
tradidi tibi ⁊ filijs tuis pro officio sa- sacerdoti-
cerdotali legitima sempiterna. Hec er- bus.
go accipies de his que sanctificãtur et
oblata sunt dño. Omnis oblatio ⁊ sa-
crificiũ: ⁊ quicquid ꝓ peccato atq; de-
licto redditur mihi et cedit in sancta
sanctorum: tuũ erit ⁊ filiorum tuorũ.
In sanctuario comedes illud. Mares
tantum edent ex eo: quia cõsecratum
est dño. Primitias autem quas voue-
rint et obtulerint filij isrl̃ tibi dedi ⁊
filijs tuis: ac filiabus tuis iure perpe-
tuo. Qui mũdus est in domo tua vesce-
tur eis. Omnem medullam olei ⁊ vini
et frumẽti quicquid offerũt primitia-
rum dño tibi dedi. Uniuersa frugũ ini-
tia que gignit humus ⁊ dño deportan-
tur: cedẽt in vsus tuos. Qui mũdus est
in domo tua vescetur eis. Oẽ qđ ex vo-
to reddiderint filij isrl̃: tuũ erit. Quic-
quid primũ erumpet e vulua cũcte car-
nis quam offerũt dño: siue ex homini-
bus siue de pecoribus fuerit: tui iuris
erit: ita dũtaxat vt pro hoĩs primoge-
nito precium accipias: et oẽ animal C
quod immũdum est redimi facias: cu-
ius redẽptio erit post vnum mensem:
siclis argẽti quinq; põdere sanctuarij.
Siclus viginti obolos habet. Primo-
genita aũt bouis et ouis et capre non
facies redimi: q2 sanctificata sunt do- s.3.g.
mino. Sanguinẽ tñ eorũ fundes sup Exodi.13.b
altare: ⁊ adipes adolebis in suauissi- Leuit.27.c
mum odorẽ dño. Carnes vero in vsum Ezec.45.d.
tuũ cedẽt: sicut pectusculũ cõsecratũ ⁊
armus dexter tua erũt. Oẽs primitias
sanctuarij q̃s offerũt filij isrl̃ dño tibi
dedi ⁊ filijs ac filiab⁹ tuis iure ꝑpetuo.
Pactũ salis est sempiternum corã dño
tibi ⁊ filijs tuis. Dixitq; dñs ad aarõ.
In terra eoꝝ nihil possidebitis nec ha-
bebitis partẽ inter eos. Ego ps ⁊ here-
ditas tua ĩ medio filioꝝ isrl̃. Filijs aũt
leui dedi oẽs decĩas isrl̃ ĩ possessionẽ Deut.18.a.
ꝓ ministerio q̃ seruiũt mihi ĩ tabernaculo
federis: vt nõ accedãt vltra filij isrl̃ ad
tabernaculũ: nec cõmittãt pctm̃ morti-
fer: solis filijs leui mihi ĩ tabernaculo Decime
seruiẽtib⁹ ⁊ portãtibus pctã ppl̃i. Le- leuitis.

D gitimū sempiternū erit in gñationib⁹
Deut.18.a. vris: nihil aliud possidebūt decimarū
oblatiōe cōtēti: quas in vsus eorū ₇ ne-
cessaria separaui. Locutusq; est dñs ad
moysen dicēs. Precipe leuitis atq; de
nūcia. Cū acceperitis a filijs isrl' deci-
mas q̄s dedi vob̄ p̄mitias eorū offerte
dño: id est decimā ptē decime: vt repu
tet vobis i oblationē p̄mitiuor; tā de
areis q̄ de torcularib⁹ ₇ vniuersis q̄rū
accipitis p̄mitias offerte dño: et date
ea aarō sacerdoti. Oia' q̄ offeret; ex de
cimis: ₇ in donaria dñi sepabit; optia
₇ electa erūt cūcta. Dicesq; ad eos. Si
p̄clara ₇ meliora q̄q; obtuleritis ex de
cimis reputabit vobis q̄si d area ₇ tor
culari dederit; p̄mitias: ₇ cōedetis eas
in oībus locis vris tam vos q̄ familie
vestre: q: preciū est pro ministerio quo
seruitis in tabernaculo testimonij: et
nō peccabitis sup hoc egregia vobis ₇
pinguia reseruātes: ne polluatis obla
tiones filiorum israel et moriamini.
¶C.S. De vacca rufa: de moriēte i ta
bernaculo: de vase nō habēte opercu-
lum: de tāgente cadauer hominis: de
anima expiationis. Capi. xix.

A Ocutusq; est dñs ad moy-
sen et aaron dicēs. Ista est
religio victime quā cōsti-
tuit dñs. Precipe filijs is-
rael: vt adducāt ad te vac-
cā rufā etatis itegre in q̄
Heb.9.a. nulla sit macula: nec portauerit iugū:
tradesq; eā eleazaro sacerdoti. Qui e-
ductā extra castra: imolabit i ɔspectu
oīm: ₇ tingēs digitū in sanguine eius
asperget contra fores tabernaculi se-
ptē vicib⁹: cōburetq; eā cunctis viden
tibus tam pelle ₇ carnibus eius q̄ san
guine et fimo flāme traditis. Lignum
quoq; cedrinū ₇ hysopū coccūq; bis ti
nctū sacerdos mittet in flāmā q̄ vaccā
vorat. Et tūc demū lotis vestib⁹ ₇ cor
B pore suo ingredief in castra: cōmacula
tusq; erit vsq; ad vesperū. Sed ₇ ille
qui cōbusserit eā: lauabit vestimenta
sua ₇ corpus: ₇ immūdusq; erit vsq; ad
vesperū. Colliget aūt vir mūdus cine
res vacce: ₇ effundet eos extra castra i
loco purissimo: vt sint multitudini fi-
liorū israel i custodiā ₇ in aquā asp̄sio
nis: q: p peccato vacca ɔbusta ē. Cūq;
lauerit q̄ vacce portauerat cineres ve-
stimēta sua immūdus erit vsq; ad ve-
sperū. Habebūt hoc filij israel ₇ adue
ne qui habitāt inter eos sanctum iure
perpetuo. Qui tetigerit cadauer hoīs
₇ pp̄ter hoc septē diebus fuerit immū
dus: asperget ex hac aqua die tertio ₇
septimo: ₇ sic mūdabit. Si die tertio
asp̄sus nō fuerit septimo nō poterit
emundari. Oīs q̄ tetigerit humane aīe C
morticinū: ₇ aspersus hac cōmixtione
nō fuerit polluet tabernaculū dñi ₇ pi
bit ex israel: q: aqua expiationis nō est
aspersus imūdus erit: ₇ manebit spur
citia ei⁹ super eū. Ista est lex hoīs qui
morit in tabernaculo. Oēs q ingrediū
tur tētoriū illius ₇ vniuersa vasa que
ibi sunt polluta erūt septē dieb⁹. Uas
qđ nō habuerit operculū nec ligaturā
desup imūdū erit. Si q̄s in agro teti-
gerit cadauer occisi hoīs aut p se mor-
tui: siue os illius vel sepulchrū: immū
dus erit septē diebus. Tollentq; de ci D
neribus cōbustiōis atq; peccati ₇ mit
tent aquas viuas sup eos in vas in qui
bus cū homo mūdus tinxerit hysopū
asperget ex eo omne tentoriū et cūctā
supellectilem: ₇ homines huiuscemo-
di cōtagione pollutos: atq; hoc modo
mundus lustrabit immundū tertio et
septimo die. Expiatusq; die septio la-
uabit se: et vestimēta sua: ₇ immūdus
erit vsq; ad vesperū. Si quis hoc ritu
nō fuerit expiatus peribit aīa illi⁹ de
medio ecclesie: q: sanctuariū dñi pol-
luit: ₇ nō est aqua lustrationis asp̄sus.
Erit hoc p̄ceptū legitimū sēpiternū.
Ipe q̄q; q̄ aspergit aquas: lauabit vesti
mēta sua. Oīs q̄ tetigerit aquas expia
tionis imūdus erit vsq; ad vesperum.
Quicq̄d tetigerit immūdus: immūdū
faciet: ₇ aīa que horū quippiā tetige-
rit immunda erit vsq; ad vesperam.
¶C.S. De morte marie: de murmura
tiōe ppl'i ɔ moysen ex defectu aque: et
dedit eis de⁹ aquā: p̄dixit de⁹ moysi ₇
aarō nō ingressuros in terrā p̄missio-
nis: de nūcijs ad edom: de morte aarō
in mōte hor: de substitutione eleazari
loco eius: ₇ fletu p̄pl'i p aaron. Ca. xx.

Eneruntq; filij israel et oīs A
multitudo in desertū sin:
mēse primo: ₇ mansit popu
lus i cades. Mortuaq; est Mors marie.
ibi maria: ₇ sepulta i eodē
loco. Cūq; indigeret aqua
populus cōuenerunt + aduersum moy Als.+ colle runt.
sen ₇ aaron: ₇ versi in seditionē dixe-
rūt. Utinam perissemus inter fratres
nostros coram domino. Cur eduxistis
ecclesiam dñi in solitudinē: vt ₇ nos ₇

Exod.17.b

nostra iumēta moriamur? Quare nos fecistis ascēdere de egypto: τ eduxistis i locū istū pessimū q̄ seri nō pōt: q̄ nec ficū gignit nec vineas nec malogranata: insup τ aquā nō hʒ ad bibēdū. Ingressusq̄ moyses τ aarō dimissa multitudine in tabernaculū federis: corruerūt ꝓni in terrā: clamaueruntq̄ ad dn̄m atq̄ dixerūt. Dn̄e deꝰ audi clamorē huius ppl'i: τ aperi eis thesaurū tuū fontem aque viue: vt satiati cesset murmuratio eoꝝ. Et apparuit gloria dn̄i sup eos.

C

B

Exod.26.b

Locutusq̄ ē dn̄s ad moysen dicēs. Tolle virgā τ cōgrega ppl'm tu τ aarō frater tuus τ loq̄mini ad petrā corā eis: τ illa dabit aquas. Cūq̄ eduxeris aquā de petra bibet ois multitudo et iumēta eiꝰ.

Fōs de silice egredit.

Tulit igit moyses virgā q̄ erat in cōspectu dn̄i: sicut preceperat ei: cōgregata multitudine ante petrā: dixitq̄ eis. Audite rebelles τ increduli. Nū de petra hac vobis aquā poterimus eijcere? Cūq̄ eleuasset moyses manū ꝑcutiēs virga bis silicē: egresse sunt aque largissime: ita vt ppl's biberet τ iumēta. Dixitq̄ dn̄s ad moysen τ aarō. Quia nō credidistis mihi vt sctificaretis me corā filijs israel: non introducetis hos populos in terrā quā dabo eis. Hec est aqua ɔtradictionis vbi iurgati sunt filij isrl' ɔtra dn̄m: τ sctificatꝰ ē i eis.

D

Aqua ɔdictionis. j.21.d.

Ad edō nūcij mittūt.

C

Misit interea nūcios moyses de cades ad regē edom: q̄ dicerēt. Hec mandat frater tuus israel. Nosti omnē laborē q̄ apprehendit nos: quomodo descenderint patres nr̄i in egyptum: τ habitauerimus ibi multo tempore: afflixeritq̄ nos egyptij τ patres nostros: τ quomodo clamauerimus ad dn̄m: τ exaudierit nos: miseritq̄ angelum qui eduxerit nos de egypto. Ecce in vrbe cades que est in extremis finibus tuis positi: obsecramus vt nobis transire liceat per terram tuā. Nō ibimus ꝑ agros nec per vineas: non bibemus aquas de puteis tuis: sed gradiemur via publica: nec ad dexterā nec ad sinistrā declinātes donec transeamus terminos tuos. Cui respondit edom. Nō trāsibis per me: alioquin armatus occurram tibi. Dixeruntq̄ filij israel.

D

Per tritam gradiemur viā: τ si biberimus aquas tuas nos et pecora nr̄a dabimus quod iustū est. Nulla erit in precio difficultas: tantū velociter trāseamus. At ille respōdit. Nō transibitis. Statimq̄ egressus est obuius cū infinita multitudine τ manu forti: nec voluit acquiescere deprecāti: vt concederet trāsitum per fines suos. Quāobrē diuertit ab eo israel. Cumq̄ castra mouissent de cades: venerūt in mōtē hor: qui est in finibus terre edom: vbi locutus est dn̄s ad moysen dicens. Pergat inquit aarō ad populos suos. Non eñi intrabit terrā quā dedi filijs isrl': eo q̄ incredulus fuerit ori meo ad aquas cōtradictiōis. Tolle aarō et filiū eius cū eo: τ duces eos in mōtē hor. Cumq̄ nudaueris patrem veste sua: indues ea eleazarum filium eius: et aaron colligetur τ morietur ibi. Fecit moyses vt preceperat dominus: τ ascenderunt in montē hor corā oī multitudine. Cūq̄ aaron spoliasset vestibus suis induit eis eleazarū filiū eius. Illo mortuo in mōtis supcilio descendit cū eleazaro. Ois aūt multitudo videns occubuisse aaron: fleuit super eo triginta diebus per cunctas familias suas.

j.33.c. Exuit aarō veste sacerdotali q̄ induit filius eius eleazarus: τ moritur aarō. Deut.10.b. τ.32.g. Ois isrl' fleuit triginta diebꝰ aarō mortuum.

¶ C. xx. De inuasione aradij ɔtra isrl': et victoria post votum contra eū: murmurat populus quare deus misit in eū serpentes ignitos: et oratione moysi sanatur populus eneo serpente pro signo eleuato: de trāsitu arnō: de puteo: de victoria cōtra seon τ og reges.

Capitulum. xxi.

A

Uod cum audisset chananeus rex arad: q̄ habitabat ad meridiem: venisse: scilicet israel per exploratorū viā: pugnauit cōtra illū: et victor existēs duxit ex eo ꝑdā. At isrl' voto se dn̄o obligans ait. Si tradideris ppl'm istū in manu mea: delebo vrbes eiꝰ. Exaudiuitq̄ dn̄s preces isrl' et tradidit chananeū: quē ille interfecit subuersis vrbibꝰ eius: τ vocauit nomē loci illiꝰ horma: id est anathema.

Uincit rex arad.

B

Profecti sunt aūt de monte hor ꝑ viā q̄ ducit ad mare rubrū: vt circūirēt terram edom. Et tedere cepit populū itineris ac laboris: locutusq̄ ɔ dn̄m et moysen ait. Cur eduxisti nos de egypto vt moreremur i solitudine? Deest panis: nō sunt aque: aīa nr̄a iā nauseat sup cibo isto leuissimo. Quāobrē misit dn̄s in populū ignitos serpentes ad quorum plagas τ mortes plurimoꝝ: venerunt ad moysen atq̄ dixerunt. Peccauimꝰ quia locuti sumus ɔtra dominū et te: ora vt tollat a nobis serpentes. Orauit moyses pro populo: et locutus est

Murmuratio ppl'i. i.Cor.10.b

Iudi.8.c

C dñs ad eum. Fac serpentē eneū: ⁊ pone
Josue. 3.b. eū p signo. Qui pcussus aspexerit eum
viuet. Fecit ergo moyses serpētē eneū
et posuit p signo. Quē cū pcussi aspi-
cerēt sanabanť. Profectiq; filij israel
castrametati sunt in oboth. Unde egressi
fixere tētoria in ieabarim i solitudine
q respicit moab cōtra orientalem pla
gam: ⁊ inde mouētes: venerūt ad tor-
rentē zareth. Quē relinquentes castra
metati sunt cōtra arnon: q est in deser
to: ⁊ pminet in finib9 ammorrei. Si-
quidē arnō termin9 est moab: diuidēs
moabitas ⁊ ammorreos. Unde dicitur
D in libro bellorū dñi. Sicut fecit in ma
ri rubro: sic faciet in torrentib9 arnō.
Scopuli torrētium inclinati sunt vt
requiescerent in arnon: et recūberent
in finib9 moabitarū. Et ex eo loco ap-
paruit puteus: sup quo locut9 est dñs
ad moysen. Cōgrega populū ⁊ dabo ei
aquā. Tunc cecinit israel carmē istud.
Ascēdat puteus: concinebāt: puteus
quē foderūt pncipes ⁊ parauerūt du-
ces multitudinis in datore legis et in
E baculis suis. Profectiq; sunt de solitu
S.20.b. dine mathana in nahaliel: de nahaliel
Deut.2.c. in bamoth. Bamoth vallis est i regiōe
1.Mac.2.f. moab in vertice phasga qd respicit cō
tra desertū. Misit aūt isrl nuncios ad
seon regē ammorreorū dicēs. Obsecro
vt trāsire mihi liceat per terrā tuā: nō
declinabimus in agros et vineas: non
bibem9 aquas ex puteis. Via regia gra
diemur donec transeamus terminos
tuos. Qui cōcedere noluit vt transiret
israel p fines suos: quin potius exerci
tu cōgregato egressus est obuiā in de-
sertum: ⁊ venit in iasa pugnauitq; cō-
Victoria 3 seon regem tra eum. A quo percussus est in ore gla
dij: et possessa est terra eius ab arnon
ammorreoz. vsq; ieboc: ⁊ filios ammō: q2 forti prē
F sidio tenebantur: termini ammonita-
rū. Tulit ergo israel oēs ciuitates ei9:
et habitauit in vrbibus ammorrei: in
esebon scilicet ⁊ viculis ei9. Urbs ese-
bon fuit seon regis ammorrei qui pu-
gnauit contra regē moab: ⁊ tulit oēm
terram que ditionis illius fuerat vsq;
arnon. Idcirco diciť in pverbio. Ueni
te in esebon edificetur ⁊ cōstruaŕ ciui
tas seon. Ignis egressus est de esebon:
flamma de oppido seon et deuorauit
arnon moabitarū ⁊ habitatores excel
sorum arnō. Ue tibi moab: perijsti po-
pule chamos. Dedit filios eius in fugā
et filias in captiuitatē regi ammorreo
rum seon. Jugū ipsoz disperijt ab ese-
bon vsq; dibō: lassi puenerūt in iophe
et vsq; medaba. Habitauitq; israel in
terra ammorrei. Misit itaq; moyses G
q explorarēt iaser. Cuius cepērūt vicu
los: ⁊ possederunt habitatores. Uerte
runtq; se ⁊ ascēderūt p viā basan: ⁊ oc
currit eis og rex basan cū oī pplo suo Deut.3.a.
pugnaturus in edrai. Dixitq; dñs ad ⁊.29.
moysen. Ne timeas eū: q2 in manu tua Uictoria 3
tradidi illū ⁊ oēm pplm ac terrā ei9: og regē ba-
faciesq; illi sicut fecisti seon regi āmor san.
reorū habitatori esebō. Percusserunt
igitur et hunc cum filijs suis: vniuer-
sumq; populū eius vsq; ad internitio-
nem: et possederunt terram illius.

¶ Ca. S. Balach mittit semel et scdo
ad balaā vt veniat ad maledicēdū po
pulo: dñs primo pbibet scdo pmittit
ire: ei angelus obuiat: asina loquiť: ba
laā reprehenditur. Balach ei occurrit
et mittit ei munera. Capitulū. xxij.

Rofectiq; castrametati sūt A
in campestrib9 moab: vbi Jos.24.b.
trās iordanem hierico sita
est. Uidēs autē balach fili9
sephor oīa q fecerat israel
ammorreo: et quod perti-
muissent eū moabite: ⁊ impetum eius
ferre nō possent: dixit ad maiores na-
tu madiā. Ita delebit hic populus om
nes qui in nostris finibus commoran-
tur: quomodo solet bos herbas vsq;
ad radices carpere. Ipse autē erat eo
tpe rex in moab. Misit ergo nuncios
ad balaā filium beor ariolum: qui ha-
bitabat super flumen terre filiorū am
mon: vt vocarent eum ⁊ dicerent. Ecce
egressus est populus ex egypto q ope-
ruit superficiē terre: sedens cōtra me.
Ueni igitur et maledic populo huic q
fortior me ē: si quo modo possim per-
cutere ⁊ eijcere eum de terra mea. No- B
ui enim q benedictus sit cui benedixe
ris: et maledictus in quem maledicta
cōgesseris. Perrexerūtq; seniores mo
ab et maiores natu madian habentes
diuinatiōis preciū in manibus. Cū-
q; venissent ad Balaam: et narrassent
ei omnia verba Balach: ille respōdit.
Manete hic nocte: et respōdebo quic-
quid mihi dixerit dominus. Manētī-
bus autem illis apud Balaam venit
deus: et ait ad eū. Quid sibi volūt ho-
mines isti apud te? Respōdit. Balach C
filius sephor rex moabitarum misit ad S.eodem.
me dicens. Ecce populus qui egressus

est de egypto operuit supficiẽ terre: ve
ni τ maledic ei: si quomodo possim pu
gnãs abigere eum. Dixitq̃ deus ad ba
laã. Noli ire cũ eis: neq̃ maledicas po
pulo q: benedict⁹ est. Qui mane cõsur
gẽs dixit ad principes. Ite in terrã ve
strã: q: ꝓhibuit me deus venire vobi-
scũ. Reuersi principes dixerunt ad ba
lach. Noluit balaam venire nobiscum.
Rursum ille multo plures et nobilio-
res ꝙ ante miserat misit. Qui cũ venis
sent ad balaã dixerunt. Sic dicit ba-
lach filius sephor. Ne cuncteris venire
ad me: paratum habeo honorare te: et
D quicq̃d volueris dabo tibi. Ueni τ male
ĩ.24.c. dic populo isti. Rñdit balaã. Si de-
ẽ.eodem. derit mihi balach plenã domũ suã ar-
Permittit gẽti τ auri: nõ potero immutare ꝟbũ
de⁹ balaã dñi dei mei: vt vel plus vel minus lo-
ire ad ba- quar. Obsecro vt hic maneatis etiam
lach. hac nocte: vt scire queã quid mihi rur
sum rñdeat domin⁹. Uenit ergo deus
ad balaã nocte et ait ei. Si vocare te
venerũt hoĩes isti: surge τ vade cũ eis:
ita dũtaxat: vt qđ tibi p̃cepero facias.
Surrexit balaã mane et strata asina
profectus est cũ eis. Et iratus est de⁹.
Stetitq̃ angelus dñi in via cõtra ba
laam qui sedebat asine: τ duos pueros
habebat secum. Cernens asina angelũ
stantem in via euaginato gladio: auer
tit se de itinere et ibat ꝑ agrum. Quã
E cum verberaret balaam: τ vellet ad se-
mitã reducere: stetit angelus in angu-
stijs duarum maceriarũ: quibus vinee
cingebãtur. Quem videns asina: iũxit
se parieti: et attriuit sedentis pedem.
At ille iterũ verberabat eã: et nihilo-
minus ãgelus ad locũ angustũ trãsiẽs
vbi nec ad dexteram nec ad sinistrã po
terat declinari: obuius stetit. Cunq̃ vi-
disset asina stantem angelum concidit
sub pedibus sedentis. Qui iratus ve-
hemẽtius cedebat fuste latera ei⁹. Ape
De heretĩ- ruitq̃ dominus os asine et locuta est.
cũ ex inuñ- Quid feci tibi? Cur percutis me. Ecce
cto. iam tertio? Respondit balaã. Q: com
2.Pe.2.c. meruisti et illusisti mihi: vtinam habe
rem gladium vt te percuterem. Dixit
asina. Nonne animal tuũ sum cui sem-
per sedere consueuisti vsq̃ in presen-
tem diẽ? Dic q̃d simile vnq̃ fecerim ti
F bi? At ille ait. Nunq̃: ꝓtinus aperuit
dñs oculos balaã: τ vidit angelũ stãtẽ
in via euaginato gladio: adorauitq̃
eũ pronus in terrã. Cui angelus. Cur
inquit tertio verberas asinã tuã? Ego
veni vt aduersarer tibi: q: peruersa est
via tua mihiq̃ contraria. Et nisi asina
declinasset de via dãs locum resistenti
te occidissem τ illa viueret. Dixitq̃ ba
laam. Peccaui: nesciẽs ꝙ tu stares con
tra me. Et nunc si displicet tibi vt va-
dã reuertar. Ait angel⁹. Uade cũ istis:
et caue ne aliud ꝙ p̃cepero tibi loqua
ris. Iuit igitur cũ principibus. Quod G.
cum audisset balach egressus est in oc-
cursum eius in oppido moabitarum:
quod situm est in extremis finibus ar-
non. Dixitq̃ ad balaam. Misi nũcios
vt vocarent te: cur non statim venisti
ad me? An q: mercedem aduentui tuo ĩ.22.b.
reddere nequeo? Cui ille rñdit. Ecce
adsum. Nunq̃d loqui potero aliud ni-
si qđ deus posuerit in ore meo. Perre-
xerũt ergo simul τ venerunt in vrbem
que in extremis regni ei⁹ finib⁹ erat.
Cunq̃ occidisset balach boues τ oues:
misit ad balaã et principes qui cũ eo
erãt munera. Mane autẽ facto duxit
eum ad excelsa baal: et intuitus est ex-
tremã partem populi.

¶ C. S. Balaã in montem ducitur ad
maledicendum populo: aras septem
edificari iubet: et victimas imponit:
pro maledictione benedicit: τ prophe
tat de conualescẽtia et multiplicatio-
ne populi contra inimicos. Et iterum
in montem aliũ ducitur: et tertio etiã
ducitur.

Capitulum.xxiij. B

Dixitq̃ balaam ad balach.
Edifica mihi hic septem
aras. τ para totidem vitu-
los: eiusdẽq̃ numeri arie-
tes. Cũq̃ fecisset iuxta ser-
monẽ balaã: imposuerunt simul vitu-
lum τ arietem super aram. Dixitq̃ ba
laã ad balach. Sta paulisper iuxta ho
locaustum tuũ donec vadã: si forte oc-
currat mihi dñs: et quodcũq̃ mihi im
perauerit loquar tibi. Cunq̃ abijsset
velociter: occurrit ei de⁹: locutusq̃ est
ad eum balaam. Septem inquit aras
erexi: τ imposui vitulum et arietẽ de-
super. Dominus autem posuit verbũ
in ore ei⁹: et ait. Reuertere ad balach.
et hec loqueris. Reuersus inuenit stã-
tem balach iuxta holocaustum suũ: et
oẽs principes moabitarũ: assumptaq̃
parabola sua dixit. De arã adduxit me
balach rex moabitarũ de mõtib⁹ oriẽtis.
Ueni inq̃t τ maledic iacob: propera et
detestare israel. Quõ maledicam cui
nõ maledixit deus? Qua ratione dete- B

ster: quē dñs nō detestat᷑. De summis si
licibus videbo eum: ⁊ de collibus cōsi
Pro male- derabo illū. Popul⁹ sol⁹ habitabit: et
dictiōe ba inter gētes non reputabit᷑. Quis dinu
laam bñdi merare possit pulverem iacob: ⁊ nosse
cit populo numerū stirpis isrl'? Moriat᷑ aīa mea
israel. morte iustoꝝ +: et fiāt nouissima mea
aliꝰ + istoꝝ. hoꝝ similia. Dixitq; balach ad balaā.
Quid est hoc quod agis? Ut maledice
res inimicis meis vocaui te: et tu ecō-
trario bñdicis eis. Cui ille rñdit. Nū
ī.22.g. aliud possum loq̄ nisi qđ iusserit dñs?
Dixit ergo balach ad balaā. Ueni me-
cū in alterū locū: vñ ptē isrl' videas: et
totū videre nō possis: ⁊ inde maledici
to ei. Cūq; duxisset eū in locū sublimē
E sup vticē mōtis phasga: edificauit ba
Als + vitu laā septē aras: ⁊ iposito sup: a vitulis +
lo. atq; arietibus: dixit ad balach. Sta h
iuxta holocaustū tuū donec ego obui⁹
pergā. Cui cū dñs occurrisset: posuis-
setq; verbū in ore ei⁹ ait. Reuertere ad
balach et hec loqueris ei. Reuersus in
uenit eū stantē iuxta holocaustū suum:
et principes moabitarū cū eo. Ad quē
balach. Quid inq̄t locutus est dñs? At
ille assumpta pabola sua ait. Sta ba-
lach ⁊ ausculta: audi fili sephor. Nō est
de⁹ quasi homo vt mētiat᷑: nec vt filius
hoīs vt mutet᷑. Dixit ergo ⁊ nō faciet:
locut⁹ est ⁊ nō implebit. Ad bñdicēdū
adduct⁹ sum: bñdictionē ꝓhibere non
valeo. Nō est idolū in iacob: nec videt᷑
simulacrū in israel. Dñs deus ei⁹ cum
ī.24.b. D eo ē: ⁊ clāgor victorie regis ī illo. Dñs
eduxit illū de egypto: cuius fortitudo
similis est rhinocerotis. Non est augu
riū in iacob: nec diuinatio in isrl'. Tē-
porib⁹ suis dicet᷑ iacob et israel quid
operatus sit deus. Ecce ppls vt leena
cōsurget: ⁊ quasi leo erigetur. Nō accu
babit donec deuoret predā: ⁊ occisorū
sanguinē bibat. Dixitq; balach ad ba-
laā. Nec maledicas ei: nec benedicas.
Et ille ait. Nonne dixi tibi q̄cq̄d mihi
de⁹ imperaret ꝙ hoc facerē? Et ait ba
lach ad eū. Ueni ⁊ ducā te ad aliū lo
cū: si forte placeat deo vt inde maledi-
cas eis. Cūq; duxisset eū sup verticem
mōtis phogor qui respicit solitudinē
dixit ei balaā. Edifica mihi hic septē
aras: ⁊ para totidē vitulos: eiusdēq;
numeri arietes p singulas aras. Fecit
balach vt balaā dixerat: imposuitq; vi
tulos et arietes per singulas aras.
¶ C. S. Balaā nō vadit ad consulen-
dum dñm: sed statim prophetat de re-
gno israel futuro: postea prophetat de
aduētu xpī: et psona eius. Cap. xxiiij.

C Umq; vidisset balaā ꝙ pla- B
ceret dño vt bñdiceret isra-
eli: nequaq̄ abijt vt añ per-
rexerat: vt auguriū q̄reret:
sed dirigēs contra desertū
vultū suū: ⁊ eleuās oculos vidit israel
in tētorijs cōmorātē p trib⁹ suas: ⁊ ir
ruente in se spiritu dei assumpta para
bola ait. Dixit balaā filius beor: dixit ī.eodem.
homo cuius obturatus est oculus: di- Prophe-
xit auditor sermonū dei qui visionem tia balaam
omnipotētis intuitus est: qui cadit et đ futuro re
sic aperiunt᷑ oculi ei⁹. Quā pulchra ta- gno israel:
bernacula tua iacob: ⁊ tētoria tua isrl' et aduentu
vt valles nemorose: vt horti iuxta flu- christi.
uios irrigui: vt tabernacula que fixit B
dominus q̄si cedri prope aquas. Fluet ī.24.d.
aqua de situla eius: ⁊ semen illius erit
in aquas multas. Tollet᷑ propter agag
rex eius: ⁊ auferet᷑ regnū illius. Deus
eduxit illū de egypto: cuius fortitudo
similis est rhinocerotis. Deuorabūt gē
tes hostes illius: ossaq; eoꝝ cōfringent
et perforabunt sagittis. Accubās dor
miuit vt leo: ⁊ quasi leena quā suscita-
re nullus audebit. Qui benedixerit ti
bi: erit ⁊ ipse benedictus. Qui maledi
xerit tibi: in maledictione reputabit᷑.
Iratusq; balach cōtra balaā complo- E
sis manibus ait. Ad maledicendū ini-
micis meis vocaui te: quibus econtra- ī.22.a.
rio tertio benedixisti. Reuertere ad lo
cum tuum. Decreuerā quidem magni-
fice honorare te: sed domin⁹ priuauit
te honore disposito. Respondit balaā
ad balach. Nonne nūcijs tuis quos mi
sisti ad me dixi: si dederit mihi balach
plenā domū suā argēti ⁊ auri nō pote
ro preterire sermonē domini dei mei:
vt vel boni quid vel mali proferam ex
corde meo: sꝫ quicq̄d dñs dixerit: hoc ī.eodem.
loquar. Uerumtamen pergēs ad popu-
lum meū dabo tibi cōsiliū quid popu-
lus tuus populo huic faciat extremo
tēpore. Sumpta igitur parabola rur
sum ait. Dixit balaam filius beor: di-
xit homo cuius obturat⁹ est oculus: di
xit auditor sermonū dei qui nouit do
ctrinā altissimi ⁊ visiones omnipotē-
tis videt: q̄ cadens apertos habet ocu
los. Uidebo eū: sꝫ nō modo: intuebor
illū: sꝫ nō prope. Orient᷑ stella ex iacob: De aduētu
⁊ cōsurget virga de israel: ⁊ percutiet du christi.
ces moab: vastabitq; oēs filios seth: et
erit idumea possessio eius. Hereditas

scir cedet inimicis suis: israel vero fortiter aget: de iacob erit qui dñetur et
D pdat reliquias ciuitatis. Cũq; vidisset amalech assumens parabolam: ait. Principiũ gẽtiũ amalech: cuius extrema pdent. Uidit quoq; cineũ: & assumpta parabola: ait. Robustum quidẽ est habitaculũ tuum: sed si in petra posueris nidũ tuum & fueris electus de stirpe cyn q̃diu poteris pmanere. Assur enim capiet te. Assumptaq; parabola iterum locutus est. Heu quis victurus
Dañ.2.c. est quãdo ista faciet de⁹. Uenient in trierib⁹ de italia: supabũt assyrios: vastabũtq; hebreos: & ad extremũ etiã ipsi peribũt. Surrexitq; balaã & reuersus est in locũ suum: balach quoq; via qua venerat rediit.

¶C.S. Fornicat populus cũ filiabus moab. Iubet deus vt oẽs culpabiles occidantur tam principes q̃ alii. Phinees occidit zambri & cozbi in scorto: et ideo sibi sacerdotium eternum statuitur. Capitulum.xxv.

B Morabat aũt eo tpe isrl' in setbim: & fornicat⁹ est populus cũ filiabus moab: q̃ vocauerunt eos ad sacrificia sua. At illi comederũt et adorauerũt deos carũ.
Iosue.22.d Initiatusq; est isrl' beelphegor. Et iratus dñs ait ad moysen. Tolle cunctos principes populi: & suspende eos contra solẽ in patibulis: vt auertatur furor meus ab israel. Dixitq; moyses ad
Exod.32.f. iudices israel. Occidat vnusq̃sq; proximos suos q̃ initiati sũt beelphegor.
B Et ecce vnus de filiis israel intrauit co
1.Macha. 2.c. 2.q̃.7.si nos. ram fratribus suis ad scortũ madianitem vidẽte moyse & oi turba filiorũ isrl': q̃ flebant ante fores tabernaculi. Qui cũ vidisset phinees fili⁹ eleazari filii aarõ sacerdotis: surrexit de medio multitudinis: & arrepto pugiõe ingressus est post virũ israelitẽ in lupanar:
1.Cor.10.b. et pfodit ambos simul virũ scz et mulierem in locis genitalib⁹. Cessauitq; plaga a filiis israel: & occisi sunt viginti quatuor milia hominũ. Dixitq; dñs
C ad moysen. Phinees filius eleazari fi
Eccl.45.d. 1.Macha. 2.f. lii aarõ sacerdotis auertit iram meã a filiis isrl': q: zelo meo cõmotus est cõtra eos vt non ipse delerẽ filios israel in zelo meo. Idcirco loq̃re ad eũ. Ecce do ei pacẽ federis mei: et erit tam ipsi q̃ semini eius pactũ sacerdotii sempiternuz: quia zelatus est pro deo suo: et

D expiauit scelus filiorũ israel. Erat autem nomẽ viri israelite qui occisus est cum madianitide zambry filius salumi dux de cognatione et tribu symeonis. Porro mulier madianitis q̃ pariter interfecta est vocabatur cozbi filia sur principis nobilissimi madianitarum. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Hostes vos sentiãt madianite: & pcutite eos: q: et ipsi hostiliter egerũt contra vos: & deceperũt insidiis p idolum phogor et cozbi filiam ducis madian sororem suã: que pcussa est in die plage pro sacrilegio phogor.

¶C.S. Numerant filii israel quibus terra diuidẽda est a viginti annis & supra: quia oẽs primo mortui sunt. Tribus autez leui seorsum numeratur: q: illi possessio non datur: q: dominu⁹ est possessio eius. Capitulum.xxvi.

A
Ostq̃ noxiorũ sanguis effusus est dixit dñs ad moysen et eleazarũ filium aarõ sacerdotẽ. Numerate oẽm summã filiorum israel a viginti annis & supra p domos & cognationes suas cũctos q̃ possunt ad bella procedere. Locuti sunt itaq; moyses & eleazar sacerdos in campestribus moab sup iordanẽ contra hierico ad eos qui erant a viginti annis & supra: sicut dominus imperauerat: quorũ iste est
numerus. Rubẽ primogenitus israel. Ruben familie.
Huius filius enoch: a quo familia enochitarum: & phallu: a quo familia phallu itarũ: & esrom: a quo familia esronitarũ: & charmi: a quo familia charmitarum. He sunt familie de stirpe rubẽ: quarũ numerus inuentus est quadragintatria milia et septingẽtitriginta. Gen.46.b. Exod.6.b. 1.Pa.5.a.
B Fili⁹ phallu eliab: hui⁹ filii namuhel et dathan et abirõ. Isti sunt dathan et abiron principes populi q̃ surrexerũt cõtra moysen & aaron in seditiõe chore: quãdo aduersus dominum rebellauerunt: & aperiens terra os suũ deuorauit chore morientibus plurimis quando combussit ignis ducẽtos quinquaginta viros. Et factum est grande miraculum vt chore pereunte filii illius
non perirent. Filii symeon per cognatiões suas namuhel: ab hoc familia namuhelitarum. & iamin: ab hoc familia iaminitarum. iachin: ab hoc familia iachinitarũ. zare ab hoc familia zareitarũ. saul: ab hoc familia saulitarum. He sunt familie de stirpe symeon: q̃rũ oĩs Symeon familie.

numerus fuit viginti duo milia ducēti.
Gad fami- lie. Filij gad p cognatiōes suas sephō: ab
hoc familia sephonitarū. aggi: ab hoc
familia aggitarū. Suni: ab hoc fami
lia sunitarū. Ozni: ab hoc familia ozni
tarū. her: ab hoc familia heritaꝝ. arod:
ab hoc familia aroditaruꝫ. arihel: ab
C hoc familia arihelitarum. Iste sunt fa
milie gad: quarū oīs numerꝰ fuit q̄dra
Gen. 38. a. ginta milia quingēti. Filij iuda her et
Iude fami onam: q̄ ambo mortui sunt ī terra cha-
lie. naā. Fuerūtq; filij iuda p cognationes
suas sela: a quo familia selaitarū. pha-
res: a quo familia pharesitarū. zare: a
quo familia zareitarū. Porro filij pha
res esrom a quo familia esromitarū. ⁊
amul: a q̄ familia amulitarū. Iste sunt
familie iuda: quarū oīs numerus fuit
Isachar fa septuagintasex milia q̄ngēti. Filij isa
milie. char p cognatiōes suas thola: a quo fa
milia tholaitarū. phua: a quo familia
phuaitarū. iasub: a quo familia iasubi
tarū. semrā: a quo familia semramita-
rū. He sunt cognatiōes isachar: quarū
numerus fuit sexagintaquatuor milia
zabulon fa trecēti. Filij zabulon per cognationes
milie. suas. sared: a q̄ familia sareditarū. he-
D lon: a quo familia helonitaruꝫ. ialel: a
quo familia ialelitarū. He sunt cogna
tiōes zabulō: quarū numerꝰ fuit sexa-
Ioseph fa- ginta milia q̄ngenti. Filij ioseph p co-
milie. gnationes suas manasse et effraim. De
Manasse manasse ortus est machir: a quo fami-
familie. lia machiritarum. Machir genuit ga-
laad: a q̄ familia galaaditarū. Galaad
habuit filios iezer: a q̄ familia iezeri-
tarū. ⁊ elech: a q̄ familia elechitarū. et
asrihel a q̄ familia asrihelitarū: et se-
Ios. 17. d. chē: a q̄ familia sechemitarum. ⁊ semi
da: a quo familia semidaitaꝝ. ⁊ epher:
a quo familia epheritarū. Fuit autem
epher pr̄ salphaad: qui filios nō habe-
bat. sed tm̄ filias: quarū ista sunt noīa:
maala: et noa ⁊ egla ⁊ melcha et thersa.
He sunt familie manasse: ⁊ numerꝰ ea-
rū q̄nquagintaduo milia septingenti.
Effraim fa Filij autē effraim per cognatiōes suas
milie. fuerūt hi. Suthala: a q̄ familia sutha-
E laitarū. becher: a quo familia becheri-
tarū. thehen: a quo familia thehenitarū.
Porro filiꝰ suthala fuit herē: a quo fa
milia herenitarū. He sunt cognatiōes
filioꝝ effraim: quarū numerus fuit tri
gintaduo milia q̄ngenti. Isti sunt filij
Beniamin ioseph p familias suas. Filij bēiamin
familie. in cognationibꝰ suis bale: a quo fami-
lia baleitarū. asbel: a quo familia asbe

litarū. ahirā: a quo familia ahirami
tarū. supham: a quo familia suphami-
tarū. vphā: a quo familia vphamitarū.
Filij bale: hered: et noemā. de hered fa
milia hereditarum. de noema familia
noemitarū. Hi sunt filij bēiamin p co-
gnationes suas quorum numerus fuit
quadragintaquinq; milia sexcenti. Filij Dan fami-
dan p cognatiōes suas suhā: a quo fa- lie.
milia suhamitarū. He sunt cognatiōes
dan per familias suas. Oēs fuere suha
mite: quoꝝ numerus erat sexagintaqua Aser fami-
tuor milia quadringēti. Filij aser per lie.
cognatiōes suas iemna: a quo familia
iemnaitarū. iessui a quo familia iessui
tarū. brie: a quo familia brieitarū. Fi-
lij brie haber: a quo familia haberita-
rū. ⁊ melchiel: a q̄ familia melchielita
rū. Nomen autē filie aser fuit sara. He
sunt cognatiōes filioꝝ aser: ⁊ numerꝰ F
eoꝝ q̄nquagintatria milia quadringē Neptalim
ti. Filij neptalim per cognatiōes suas familie.
iessihel: a quo familia iessihelitarū. gu
ni: a quo familia gunitarū. ieser a quo
familia ieseritarū. sellē: a quo familia
sellemitarū. He sunt cognatiōes filio Numerus
rū neptalim p familias suas: quoꝝ nu oim filiorū
merꝰ q̄dragintaquinq; milia quadringē israel sexcē
ti. Ista est summa filiorū isrl̄: q̄ recēsiti ta milia et
sunt sexcēta milia ⁊ millesepringenti mille septī
triginta. Locutusq; est dn̄s ad moysen gētitrigin-
dicēs. Istis diuidet̄ terra iuxta nume- ta.
rum vocabulorum in possessiōes suas.
Pluribꝰ maiorē ptē dabis: ⁊ paucior-
ibus minorē: singulis sicut nūc recēsiti
sunt tradetur possessio: ita dūtaxat vt
sors terrā tribubꝰ diuidat ⁊ familijs.
Quicq̄d sorte ptigerit hoc vel plures Leui fami
accipiāt: vel pauciores. Hic q̄z ē nume lie.
rus filioꝝ leui p familias suas. gerson: G
a quo familia gersonitaꝝ. caath: a quo
familia caathitaꝝ. merari: a quo fami-
lia meraritaruꝫ. He sunt familie leui. Exod. 6. c.
Familia lobni: familia hebroni: fami-
lia mooli: familia musi: familia chori.
At vero caath genuit amrā: q̄ habuit
vxorē iochabeth filiā leui: que nata est
ei ī egypto. Hec genuit amrā viro suo
filios aarō ⁊ moysen ⁊ mariā sororem
eoꝝ. De aarō orti sunt nadab ⁊ abiu et
eleazar ⁊ ithamar quorū nadab ⁊ abiu
mortui sunt: cū obtulissent ignem alie
num corā dn̄o. Fuerūtq; oēs q̄ numera
ti sunt viginti tria milia gn̄is masculi
ni ab vno mense ⁊ supra qui non sunt
recēsiti inter filios isrl̄: nec eis cū cete-
ris data possessio est. Hic est numerus

filiorum isrl' q descripti sunt a moyse et eleazaro sacerdote i campestrib⁹ moab supra iordanē ɔ hierico: inter qs nullus fuit eorum q an nūerati sunt a moyse τ aarō i deserto synai. Predixerat eni dñs q oēs morerent i solitudine. Nullusq remansit ex eis nisi caleph filius iephone τ iosue filius nun.

¶ C. S. Dat lex de hereditatiōe filiarū salphaat: ostēdit de⁹ moysi: de monte terrā pmissiōis: precepit dñs moysi vt manū imponat iosue corā eleazaro in ducem populi. Capitulum.xxvii.

A
Infra.26.d.
Infra.36.a.
Iosue.17.a.

Ccesserunt aūt filie salphaat filij epher: filij galaad: filij machir: filij manasse q fuit fili⁹ ioseph: quarū sunt nōia maala τ noa τ egla τ melcha et thersa: steterūtq corā moyse τ eleazaro sacerdote τ cūctis pricipib⁹ populi ad ostiū tabernaculi federis atq dixerūt. Pr nr mortuus est in deserto nec fuit i seditiōe q cōcitata est ɔ dñm sub chore: sed in pctō suo mortuus est.

B

Hic nō habuit mares filios. Cur tollitur nomē illi⁹ de familia sua: qz nō hz filiū? Date nobis possessionē inter cognatos pris nri. Retulitq moyses causam earū ad iudiciū dñi. Qui dixit ad eū. Iustā rē postulāt filie salphaat. Da eis possessionē iter cognatos pris sui: et ei in hereditatē succedāt. Ad filios aūt isrl' loqris hec. Hō cū mortuus fuerit absq filio ad filiā ei⁹ trāsibit hereditas. Si filiam nō habuerit habebit successores fratres suos. Quod τ si fratres nō fuerint: dabitis hereditatē fratrib⁹ pris ei⁹. Sin aūt nec patruos habuerit dabit hereditas his q ei primi sunt. Eritq hoc filijs isrl' sctm lege perpetua: sicut pcepit dñs moysi. Dixit qz dñs ad moysen. Ascēde in mōtē istum abarim: τ cōtēplare inde terrā quā daturus sum filijs isrl'. Cūq videris eam ibis τ tu ad pplm tuū sicut iuit frater tuus aarō: qz offendistis me i deserto sin in ɔdictiōe multitudinis: nec sctificare me voluistis corā ea sup aquas.

hereditas

Ad filiam mortuo patre sine masculo trāsit hereditas ad successores.

C

D

Hec sunt aq cōtradictiōis in cades deserti sin. Cui respōdit moyses. Prouideat dñs de⁹ spm oīs carnis hoiem q sit sup multitudinē hāc: τ possit exire τ intrare ante eos: τ educere eos vel introducere ne sit popul⁹ dñi sicut oues absq pastore. Dixitq dñs ad moysen. Tolle iosue filiū nun virū i quo est spūs dei: et pone manū tuā sup eū. Qui stabit corā eleazaro sacerdote τ oī multitudine: τ dabis ei pcepta cūctis videntib⁹ τ partē glie tue: τ audiat eum oīs synagoga filiorum isrl'. Pro hoc si qd agēdū erit: eleazar sacerdos cōsulet dñm. Ad verbū ei⁹ egrediet τ ingrediet ipse et oēs filij isrl' cū eo τ cetera multitudo. Fecit moyses vt pceperat dñs. Cūq tulisset iosue statuit eū corā eleazaro sacerdote τ oī frequētia populi: et impositis capiti eius manibus cūcta replicauit que mandauerat dñs.

Ordinatur iosue dux israel post moysen.

¶ C. S. De diuersis solēnitatib⁹ anni: qd in qualibet offerēdū sit: τ cū quib⁹ libamētis: postea quid quotidie: scdo qd sabbato: tertio qd i kalēdis: qrto qd in pascha: quinto quid in festo pentecostes. Capitulum.xxviii.

Ixitq dñs ad moysen. Precipe filijs israel et dices ad eos. Oblatiōnē meam τ panes τ icēsum odoris suauissimi offerte p tpa sua. Hec sunt sacrificia q offerre debetis. Agnos anniculos imaculatos duos quotidie in holocaustū sempiternū: vnū offeretis mane τ alterū ad vesperā: decimā partē ephi sile: q cōspersa sit oleo purissimo: τ habeat quartā partē hin. Holocaustū iuge est qđ obtulistis i mōtē synai in odorē suauissimū incēsi dñi. Et libabitis vini quartā partem hin per agnos singulos in sanctuario dñi. Alterumq agnū similiter offeretis ad vesperam iuxta omnē ritū sacrificij matutini τ libamentorum eius oblationē suauissimi odoris domino. Die autem sabbati offeretis duos agnos āniculos imaculatos et duas decimas sile oleo cōspersē in sacrificio: τ liba q rite funduntur per singula sabbata in holocaustum sempiternum. In kalendis aūt: id est in mēsium exordijs: offeretis holocaustum domino vitulos de armento duos: arietem vnum: agnos anniculos septē imaculatos: et tres decimas sile oleo ɔspersē i sacrificio p singulos vitulos: τ duas decimas sile oleo conspersē p singulos arietes: τ decimā decime sile ex oleo in sacrificio p agnos singulos. Holocaustū suauissimi odoris atq incensi est dño. Libamēta autē vini que per singulas fundēda sunt victimas ista erūt. Media pars hin per singulos vitulos: tertia p arietē: quarta per agnum. Hoc erit holocaustum per omnes menses q sibi anno vertente

B

Oblatio quotidiana.
De ɔs. di. 2. c. non opz.

B

Oblatio sabbati.

Oblatio in kalendis.

C

te succedāt. Hircus quoq; offeret dño
Oblatio in pascha. Exod. 12. c. Leuit. 23. a.
p peccatis in holocaustū sempiternū
cū libamentis suis. Mense aūt primo
quartadecima die mensis phase domi
ni erit: & quintadecima die solēnitas.
Septē dieb⁹ vescentur azymis: quarū
dies prima venerabilis & scā erit. Oē
opus seruile nō facietis i ea: offeretis-
q; incēsum holocaustū dño vitulos de
armēto duos: arietē vnū: agnos anni-
culos immaculatos septē: et sacrificia
singulorū ex simila q̄ cōspersa sit oleo:
tres decimas per singulos vitulos: et
duas decimas p arietē: & decimā deci-
me p agnos singulos. i. p septē agnos:
& hircū p pctō vnū: vt expiet p vobis:
pter holocaustū matutinū: qđ semper
offeretis. Ita facietis p singulos dies
septē dierū in fomitē ignis & in odorē
suauissimum dño q surget de holocau
D
Oblatio i festo penthecostes.
sto & de libatiōibus singulo⁊. Dies q̄
septim⁹ celeberrimus & scūs erit vo-
bis. Oē opus seruile nō facietis in eo.
Dies etiā pmitiuo⁊ qñ offeretis nouas
fruges dño expletis ebdomadib⁹ vene
rabilis & scā erit. Oē opus seruile nō
facietis in ea. Offeretisq; holocaustū
in odorē suauissimum dño: vitulos de
armēto duos: arietē vnū: agnos anni-
culos immaculatos septē: atq; i sacri-
ficijs eo⁊ simile oleo cōspersē: tres de-
cimas p singulos vitulos: per arietes
duos: p agnos decimā decime: q simul
sunt agni septē: hircū quoq; q mactat
pro expiatiōe pter holocaustū sem-
piternū & liba eius. Immaculata offe-
retis omnia cum libationibus suis.

¶ C. S. De trib⁹ solēnitatibus septē-
bris qd in vnaquaq; offerēdū sit: scʒ fe
sto tubarū & expiatiōis: & festo taber-
naculo⁊ qđ octo dies agit. Cap. xxix.

A
Oblatio festi tubarū.

Ensis etiā septimi prima
dies venerabilis & sancta
erit vobis. Omne op⁹ ser-
uile nō facietis in ea: quia
dies clāgoris est & tubarū.
Offeretisq; holocaustū in
odorē suauissimū dño: vitulū de armē
to vnū: arietē vnū: agnos āniculos im
maculatos septē: & in sacrificijs eo⁊
simile oleo cōspersē: tres decimas p sin
gulos vitulos: duas decimas p arietē:
vnā decimā p agnū: q simul sunt agni
septē: et hircū pro pctō q offert in ex-
piationem populi: preter holocaustū
kalendarum cū sacrificijs suis: & holo
caustum sempiternū cū libatiōib⁹ so-
litis. Eisdē cerimonijs offeretis i odo
rē suauissimū incēsum dño. Decima q̄
dies mēsis hui⁹ septimi erit vobis san
Oblatio in festo expiationis.
cta atq; venerabilis et affligetis aīas
vestras. Omne opus seruile nō facietis
in ea. Offeretisq; holocaustū dño i odo
B
rē suauissimū: vitulū de armēto vnū:
arietē vnū: agnos anniculos imacula-
tos septē: & in sacrificijs eorum simile
oleo cōspersē tres decimas per singu-
los vitulos: duas decimas p arietē: de
cimā decie p agnos singulos: q sunt si-
mul agni septē: & hircum p pctō absq;
his q offerri p delicto solent in expia-
tionē & holocaustū sempiternū i sacri-
ficio & libaminibus eo⁊. Quintadeci-
Oblatio in festo tabernaculorum.
ma vo die mēsis septimi: q vobis scā
erit atq; venerabilis: omne opus serui
le nō facietis in ea: sed celebrabitis so
lēnitatē dño septē dieb⁹. Offeretisq;
holocaustū i odorē suauissimū dño: vi
tulos de armēto tredecī: arietes duos:
agnos āniculos imaculatos q̄tuorde-
cim: & in libamētis eo⁊ simile oleo cōsper
se: tres decimas p vitulos singulos q
sunt simul vituli tredecim: & duas de-
cimas arieti vno: id est simul arietib⁹
duobus: & decimā decime agnis singu
lis qui sunt simul agni q̄tuordecim: et
hircū p pctō absq; holocausto sempi-
terno & sacrificio & libamine eius. In
C
Secūda die festi tabernaculorum.
die altero offeretis vitulos de armēto
duodecī: arietes duos: agnos āniculos
imaculatos q̄tuordecim: sacrificiaq; &
libamina singulo⁊ p vitulos & arietes
& agnos rite celebrabitis: et hircū pro
pctō absq; holocausto sempiterno sa-
crificioq; & libamine ei⁹. Die tertio of
Tertia die.
feretis vitulos vndecim: arietes duos:
agnos anniculos imaculatos quatuor
decim: sacrificiaq; & libamina singulo
rū p vitulos & arietes & agnos rite ce-
lebrabitis: & hircū p peccato absq; ho
locausto sempiterno sacrificioq; et li-
bamine eius. Die quarto offeretis vi-
Quarta die.
tulos decē: arietes duos: agnos anni-
culos immaculatos q̄tuordecim: sacri
ficiaq; & libamina singulorū p vitulos
et arietes & agnos rite celebrabitis: et
hircū p pctō absq; holocausto sempi-
terno sacrificioq; ei⁹ et libamine. Die
quinto offeretis vitulos nouem: arie-
Quīta die.
tes duos: agnos anniculos immacula
tos quatuordecim: sacrificiaq; et liba
mina singulorū p vitulos et arietes et
agnos rite celebrabitis: et hircum pro
pctō absq; holocausto sempiterno sa-

triſicioqꝫ ei⁹ ⁊ libamine. Die ſexto of-
D
Sexta die
fereti vitulos octo: arietes duos: agnos
anniculos imaculatos quatuordecim:
ſacrificiaqꝫ ⁊ libamina ſingulorum p vi-
tulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabi
tis: ⁊ hircum p pctō abſqꝫ holocauſto
Septima die.
ſẽpiterno ſacrificioqꝫ ei⁹ ⁊ libamine.
Die ſeptimo offeretis vitulos ſeptem:
et arietes duos: agnos anniculos ima
culatos quatuordecim: ſacrificiaqꝫ et
libamina ſingulorū per vitulos ⁊ arie
tes ⁊ agnos rite celebrabitis: ⁊ hircum
Octauarū oblatio.
pro pctō abſqꝫ holocauſto ſempiterno
ſacrificioqꝫ ei⁹ ⁊ libamine. Die octauo
qui eſt celeberrimus oē op⁹ ſeruile nō
facietis offerentes holocauſtū in odo
rē ſuauiſſimū dño: vitulū vnū: arietem
vnū: agnos anniculos inmaculatos ſe
ptē: ſacrificiaqꝫ eius ⁊ libamina ſingu
lorum p vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite ce
lebrabitis: ⁊ hircū p pctō abſqꝫ holo-
cauſto ſempiterno ſacrificioqꝫ ei⁹ ⁊ li
bamine. Hec offeretis dño in ſolēnita
tibus veſtris preter vota ⁊ oblatiōes
ſpōtaneas in holocauſto: in ſacrificio
in libamine et in hoſtijs pacificis.
¶ Ca. S. De voto dato: qñ voto tenet
A
vir vel mulier: ⁊ quando nō. Cap. xxx.

Arrauitqꝫ moyſes filijs iſrl
oīa q̄ ei dñs imperauerat: et
locut⁹ eſt ad pncipes tribuū
filiorum iſrael. Iſte eſt ſermo
Votū virorum.
quē precepit dñs. Si quis viro
rum votū dño vouerit: aut ſe cōſtrixe-
rit iuramēto nō faciet irritū vbū ſuū:
ſed oē qđ pmiſit iplebit. Mulier ſi quip
piā vouerit ⁊ ſe cōſtrinxerit iuramēto
que eſt in domo prīs ſui ⁊ in etate ad-
Votū puelle in domo patris non matrimonio ligate.
huc puellari: ſi cognouerit pater votū
qđ pollicita eſt ⁊ iuramētū quo obli-
gauit animā ſuam ⁊ tacuerit voti rea
erit: q̄cqd pollicita eſt ⁊ iurauit opere
colpebit: ſin aūt ſtatim vt audierit cōdi
B
xerit pr ⁊ vota ⁊ iuramēta eius irrita
erūt: nec obnoxia tenebit̄ ſpōſioni: eo
q cōdixerit pater. Si maritū habue-
rit ⁊ vouerit aliqd: ⁊ ſemel de ore eius
Votū puelle deſpōſate in domo patris.
verbū egrediēs animā ei⁹ obligauerit
iuramēto: quo die audierit vir ⁊ nō cō
tradixerit voti rea erit: reddetqꝫ qđ cū
C
qꝫ pmiſerat. Sin aūt audiēs ſtati cōdi
xerit ⁊ irritas fecerit pollicitationes
Votum viduarū ⁊ repudiatarum.
eius: verba quibus obſtrinxerat animam
ſuā ppicius erit ei dñs. Vidua ⁊ repu
diata quicqd vouerit reddēt. Vxor in
domo viri cū ſe voto cōſtrinxerit ⁊ iu
ramento: ſi audierit vir ⁊ tacuerit nec

cōdixerit ſpōſioni: reddet qđ cūqꝫ pmi
ſerat. Sin aūt extēplo cōdixerit nō te-
Votū vxoris extra domū patris.
nebit pmiſſiōis rea: q2 marit⁹ cōdixit:
et dñs ei ppitius erit. Si vouerit et
iuramēto ſe cōſtrinxerit vt p ieiunium
vel ceterarum rerū abſtinētia affligat
animā ſuā: ī arbitrio viri erit ſi faciat
D
ſiue nō faciat. Qđ ſi audiēs vir tacue-
rit ⁊ in alterā diē diſtulerit ſniam: que
qd vouerat atqꝫ promiſerat reddet: q2
ſtatim vt audiuit tacuit. Sin aūt cōdi-
xerit poſtq̄ reſciuit portabit ipſe ini-
quitatē ei⁹. Iſte ſunt leges q̄s cōſtituit
dñs moyſi inter virū ⁊ vxorē: inter pa
trē ⁊ filiā que in puellari adhuc etate
eſt: vel que manet in parentis domo.
¶ C. S. De pugna cōtra madiā: de ba
laan interfecto: de mulierib⁹ madiani
tarū captiuis interficiēdis: de diuiſio
ne prede ex equo: de parte pōtificis et
leuitarum: de donarijs dñi. Cap. xxxi.

Ocutuſqꝫ eſt dñs ad moy-
A
ſen dicēs. Vlciſcere prius
filios iſrl de madianitidis:
⁊ ſic colligeris ad pplm tuū
Statimqꝫ moyſes armate
inqt ex vobis viros ad pu
gnā: q poſſint vltionē dñi expetere de
madianitis. Mille viri de ſingulis tri
bub⁹ eligātur ex iſrael q mittātur ad
bellū. Dederūtqꝫ millenos de ſingulis
tribub⁹: id eſt duodecim milia expedi
torum ad pugnā: quos miſit moyſes cum
phinees filio eleazari ſacerdotis: va-
ſaqꝫ ſancta ⁊ tubas ad clāgēdū tradi-
Victoria cōtra madianitas.
dit eis. Cumqꝫ pugnaſſent cō madiani-
tas atqꝫ viciſſent: oēs mares occiderūt
et reges eorum eui ⁊ recem ⁊ ſur ⁊ vr ⁊ re
be quinqꝫ principes gentis balaā quoqꝫ
Occiditur balaam.
filiū beor interfecerūt gladio: ceperūt
B
qꝫ mulieres eorum et paruulos: oīaqꝫ
pecora et cunctā ſupellectilē. Quicqd
habere potuerāt depopulati ſunt tam
vrbes q̄ viculos et caſtella flāma con-
ſumpſit. Et tulerūt predā et vniuerſa
que ceperant tam ex hoīb⁹ q̄ ex iumē-
tis: ⁊ adduxerūt ad moyſen et eleazar
ſacerdotē: ⁊ ad oēm multitudinē filio
rum iſrael. Reliqua aūt vtenſilia por-
tauerūt ad caſtra in cāpeſtrib⁹ moab
iuxta iordanē contra hierico. Egreſſi
ſunt autem moyſes ⁊ eleazar ſacerdos
et oēs principes ſynagoge in occurſum
eorum extra caſtra. Iratuſqꝫ moyſes
principibus exercitus tribunis ⁊ cētu
rionibus q venerāt de bello ait. Cur fe
minas reſeruaſtis? Nōne iſte ſunt que ſ.25.d.

decepesūt filios israel ad suggestionē
balaā: τ preuaricari vos fecerūt in do
E mino sup peccato phogor: vnde τ per
Judi. 21.d. cussus est ppl's. Ergo cūctos interfici
te quicqd est generis masculini etiam
in paruulis: τ mulieres que nouerunt
viros in coitu iugulate: puellas aūt et
oēs feminas virgines reseruate vobis:
et manete extra castra septem diebus.
Qui occiderit hoiem vel occisum teti
gerit lustrabit̄ die tertio τ septio. Et
de oi preda siue vestimentū fuerit siue
vas: τ aliqd in vtensilia preparatū de
caprarū pellib⁹ τ pilis τ ligno expiabi
tur. Eleazar q̄z sacerdos ad viros exer
D citus q pugnauerāt sic locut⁹ est. Hoc
est preceptū legis qd mādauit de⁹ moy
si. Aurū τ argētū τ es τ ferrū τ plūbū
et stānū: τ oē qd pōt transire p flāmas
igne purgabit̄. Quicqd aūt ignem nō
pōt sustinere aqua expiatiōis sanctifi
cabit̄: τ lauabitis vestimēta vestra die
Diuisio p̄de per pugnatores. septimo: τ purificati postea castra itra
bitis. Dixitq; dñs ad moysen. Tollite
summā eoꝝ q capta sunt ab hoie vsq;
ad pecus: tu τ eleazar sacerdos et oēs
pncipes vulgi: diuidesq; ex equo pdā
inter eos q pugnauerūt: egressiq; sunt
Pars p̄de pro sacerdote. ad bellū τ inter oēm reliquā multitu
dinē: τ separabis partē dño ab his qui
pugnauerūt τ fuerūt in bello vnā ani
mam de quingētis tam ex hoīb⁹ q̄ ex
bobus τ asinis τ ouibus: τ dabis eam
E eleazaro sacerdoti: q2 p̄mitie dñi sūt.
Pars p̄de p leuitis. Ex media q̄z parte filiorū israel acci
pies quīquagesimū caput hoim τ boū
et asinoꝝ τ oiūm cūctorūq; animātiū:
et dabis ea leuitis qui excubāt i custo
dijs tabernaculi dñi. Feceruntq; moy
Numerus prede. ses τ eleazar sicut preceperat dñs. Fuit
aūt preda quā exercitus ceperat ouiū
sexcētaseptuagintaquq; milia: boū se
ptuagitaduo milia: asinoꝝ sexagita mi
lia τ mille aīe hoiz sexus feminei: q nō
cognouerāt viros trigintaduo milia.
Dataq; est media pars his q in prelio
fuerāt ouiū trecētatrigītaseptē milia
quingēte. E quibus in partē dñi suppu
tate sunt oues sexcēteseptuagītaquq;:
et de bobus trigintasex milib⁹: boues
septuaginta et duo: de asinis triginta
milibus qngētis: asini sexagintaunus.
F De aīabus hoim sedecim milib⁹ cesse
runt in partē dñi trigintaduo anime.
Tradiditq; moyses numerū primitia
rū dñi eleazaro sacerdoti: sicuti fuerat
ei imperatū ex media parte filioꝝ isrl
quā separauerat his qui in prelio fue
rant. De media vero parte q cōtigerat
relique multitudini. i. de ouibus trecē
tistrigintaseptē milibus quingētis: et
de bob⁹ trigintasex milib⁹: τ de asinis
trigita milibus quingētis: τ de hoib⁹
sedecim milibus: tulit moyses qnqua
gesimum caput τ dedit leuitis q excu
babāt in tabernaculo dñi sicut p̄ceperat G
dñs. Cumq; accessissent pncipes exerci
tus ad moysen τ tribuni cēturionesq;
dixerūt. Nos serui tui recēsuim⁹ nume
rū pugnatoꝝ quos habuimus sub ma
nu nr̄a: τ nec vn⁹ quidē defuit. Ob hāc
causam offerimus in donarijs dñi sin
guli qd i preda auri potuim⁹ inuenire:
periscelides τ armillas: ānulos τ dextra
lia ac murenulas vt depcceris p nobis
dñm: susceperūtq; moyses: τ eleazar sa
cerdos oē aurū in diuersis speciebus
pōdere sanctuarij sedecim milia septi
gentosquinquaginta siclos a tribunis
et cēturionibus. Vnusquisq; em qd in
preda rapuerat suū erat. Et susceptum
intulerūt in tabernaculū testimonij in
monimētū filiorum israel coram dño.
¶ C. S. Filij ruben τ gad querūt moy
si iaser et galaad circa iordanē in pos
sessionem. Quod iustificata petitione
in sortem acceperūt vna cum dimidia
tribu manasse vbi edificauerunt ciui
tates. Capitulum. xxxij.

ilij aūt ruben τ gad habe A
bant pecora multa: τ erat
illis i iumētis ifinita sub
stātia. Cūq; vidissent iaser
τ galaad aptas i aīalibus
alēdis terras venerunt ad
moysen τ ad eleazarū sacerdotē τ pnci
pes multitudinis atq; dixerūt. Atharoth
et dibō τ iaser τ nemra esebō τ eleale τ
saban τ nebo τ beon terra quā pcussit
dñs in cōspectu filioꝝ israel: regionis
vberrime est ad pastū aīaliū: τ nos ser
ui tui habemus iumēta plurima: p̄ca
murq; si inuenimus gratiā coram te vt
des nobis famulis tuis eā in possessio B
nē: nec facias nos trāsire iordanē. Qui
bus rn̄dit moyses. Nunqd fratres vr̄i
ibūt ad pugnā τ vos hic sedebit̄? Cur
subuertitis mētes filioꝝ isrl̄ ne trāsire
audeāt in locū quē eis datur⁹ est dñs?
Nōne ita egerūt p̄res vestri qñ misi de
cadesbarne ad explorādā terrā? Cūq;
venissent vsq; ad vallem botri lustra
ta omni regione subuerterūt cor filio
rum israel: vt nō intrarent fines quos

eis dñs dedit: q̃b⁹ irat⁹ iurauit dicēs.
S.14.a. Si videbūt hoīes isti q̃ ascenderūt et
egypto a viginti annis ꝛ supra terram
quā sub iuramēto pollicit⁹ sum abraā
isaac ꝛ iacob: ꝛ noluerūt seq̃ me: ꝑter
caleph filiū iephone cenezeū ꝛ iosue fi
liū nū: isti impleuerunt volūtatē meā.
C Iratusq̧ dñs aduersum israel circum-
duxit eū ꝑ desertū quadraginta annis
donec cōsumeret vniuersa gn̄atio q̃ fe
cerat malū in ꝯspectu ei⁹. Et ecce inq̃t
vos surrexistis ꝑ patrib⁹ vr̄is icremē
ta ꝛ alūni hoīm pctōꝝ: vt augeret fu-
rorē dñi ꝯ israel. Qui si nolueritis seq̃
eū in solitudine pplm̄ derelinquet et
vos causa eritis necis oīm. At illi ꝓ-
pe accedētes dixerūt. Caulas oniū fa-
bricabim⁹: ꝛ stabulas iumētoꝝ paruu
lis q̃z nr̄is vrbes munitas: nos aūt ipi
I.eodem. armati ꝛ accincti ꝑgem⁹ ad ꝓliū ante
filios israel donec itroducam⁹ eos ad
D loca sua. Paruuli nr̄i ꝛ q̃cq̃d hr̄e pos-
sumus erūt i vrbib⁹ munitis ꝓpter ha
bitatoꝝ insidias. Nō reuertemur i do-
mos nr̄as vsq̧ dū possideāt filij israel
hereditatē suā: nec q̃cq̃ q̃rimus trans
Josue.1.b. iordanē: q2 iā habem⁹ nr̄am possessio-
nē in orientali ei⁹ plaga. Quib⁹ moyses
ait. Si facitis qd̄ ꝓmittitis expediti
ꝑgite corā dño ad pugnā: ꝛ oīs vir bel
lator armatus iordanē transeat donec
subuertat dñs inimicos suos: ꝛ subij-
ciat ei oīs terra: tūc eritis inculpabi-
les apud deū ꝛ apud isrl̄: ꝛ obtinebitis
E regiones q̃s vultis corā dño. Si aūt
qd̄ dicitis nō feceritis nulli dubiū est
q̃n peccetis in deū: ꝛ scitote q̄m pctm̄
vr̄m apprehendet vos. Edificate ergo
vrbes paruulis vr̄is ꝛ caulas ꝛ stabula
ouibus ac iumētis: ꝛ qd̄ polliciti estis
implete. Dixerūtq̧ filij gad et rubē ad
moysen. Serui tui sumus: faciem⁹ qd̄
iubet dñs noster. Paruulos nostros et
mulieres et pecora ac iumenta relinq̃-
mus in vrbibus galaad: nos aūt famu
li tui oēs expediti pergemus ad bellū
F sicut tu dñe loqueris. Precepitq̧ moy
Josue.4.c. ses eleazaro sacerdoti ꝛ iosue filio nū
et principib⁹ familiarū per trib⁹ isrl̄:
et dixit ad eos. Si trāsierint filij gad
et filij ruben vobiscū iordanē oēs ar-
mati ad bellū corā dño: ꝛ vobis fuerit
terra subiecta: date eis galaad ad pos
sessionem. Si autē noluerint trāsire
vobiscū in terrā chanaā inter vos ha-
bitandi accipiant loca. Responderūt
I.eodem. q̧ filij gad et filij ruben. Sicut locut⁹
est dñs seruis suis ita faciemus. Ipsi
armati ꝑgemus corā dño in terrā cha-
naan: ꝛ possessionē iam suscepisse nos Josue.22.a.
confitemur trans iordanem. Dedit ita
q̧ moyses filijs gad ꝛ ruben ꝛ dimidie
tribui manasse filij ioseph regnū seon
regis amorrei ꝛ regnū og regis basan
et terrā eoꝝ cū vrbib⁹ suis ꝑ circuitū.
Igitur extruxerunt filij gad dibon et B
astaroth ꝛ aroer ꝛ roth ꝛ sophan ꝛ ia-
zer et iechaa ꝛ bethnemra ꝛ betharan
vrbes munitas ꝛ caulas pecorib⁹ suis.
Filij vero ruben edificauerunt esebon Gen.50.d
ꝛ eleale ꝛ chariathaim ꝛ nabo ꝛ balmeō
versis nominibus sabama q̃z imponē
tes vocabula vrbib⁹ quas extruxerāt.
Porro filij machir filij manasse perre
xerūt in galaad ꝛ vastauerūt eā inter-
fecto amorreo habitatore eius. Dedit
ergo moyses terram galaad machir fi
lio manasse q̃ habitauit in ea. Jair aūt
filius manasse abijt ꝛ occupauit vicos
eius quos appellauit auothiair. i. vil-
las iair. Nobe quoq̧ perrexit ꝛ appre
hendit chariath cum viculis suis: vo-
cauitq̧ eam ex nomine suo nobe.

¶ C. S. Recapitulatio precedētiū ab
egypto vsq̧ ad iordanē: scz mānsionem
filioꝝ israel in deserto: de disperden-
dis chananeis ꝛ earū idolis. Ca. xxxiij.

HE sunt mānsiones filiorum A
israel qui egressi sunt de Ramesses
egypto per turmas suas i vn̄ primo re-
manu moysi ꝛ aaron quas cesserūt fi-
descripsit moyses iuxta ca lij israel: et
strorum loca: q̃ dñi iussiōe sūt duodecim
mutabāt. Profecti igit̄ de ramesse mē cim mānsio-
se primo q̃ntadecima die mēsis primi nes vsq̧ ad
altera die phase filij isrl̄ in manu excel mōtē synai
sa vidētib⁹ cūctis egyptijs ꝛ sepeliēti
bus ꝓmogenitos quos ꝑcusserat dñs.
Nā et in dijs eoꝝ exercuerat vltionem.
Castrametati sunt in socoth: ꝛ de so-
coth venerūt in etham q̃ est i extremis
finib⁹ solitudinis. Inde egressi venerūt
cōtra phiahiroth q̃ respicit beelsephon
et castrametati sunt ante magdalum.
Profectiq̧ de phiahiroth transierunt B
per medium mare in solitudinē ꝛ am-
bulantes tribus diebus per desertum
etham castrametati sunt in mara. Pro- Exo.15.d.
fectiq̧ de mara venerunt in helim vbi
erant duodecim fontes aquarum et
palme septuaginta: ibiq̧ castrametati
sunt. Sed et inde egressi fixerunt ten-
toria super mare rubrū. Profectiq̧ de
mari rubro castrametati sunt i deserto

Mōs synai ꝛ vſq ad ca des enumerātur viginti una mansiones.

sin. Unde egressi venerunt in dephecã. Profectiq de dephecã castrametati sunt in halꝰ. Egressiq de balus raphidim fixere tentoria vbi pplo defuit aq̃ ad bibendum. Profectiq de raphidiz castrametati sunt in deserto synai. Sz et de solitudine synai egressi: venerūt ad sepulchra concupiscentie. Profectiq de sepulchris cōcupiscētie castrametati sunt in aseroth. Et de aseroth venerūt in rethma. Profectiq de rethma castrametati sunt in rēmōphares. Unī egressi venerūt in lebna. De lebna castrametati sunt i ressa. Egressiq de ressa venerūt in celata. Unde profecti castrametati sunt in mōte sepher. Egressi de monte sepher venerunt in arada. Inde proficiscentes castrametati sunt in maceloth. Profectiq de maceloth venerunt in taath. De taath castrametati sunt in thare. Unde egressi fixere tentoria in metcha. Et de metcha castrametati sunt in esmona. Profectiq de esmona venerūt in moseroth. Et de moseroth castrametati sunt in baneiacham. Profectiq de baneiacham venerunt in montem gadgad. Unde profecti castrametati sunt i ietbebatha. Et de ietbebatha venerunt in hebrona. Egressiq de hebrona castrametati sūt in asiongaber. Inde profecti venerunt in desertum sin. Hec est cades. Egressiq de cades castrametati sunt in montē hor in extremis finibꝰ terre edom. Ascenditq aaron sacerdos in mōtem hor iubente dño ꝛ ibi mortuus est anno quadragesimo egressionis filiorum israel ex egypto mēse quinto pma die mensis: cū esset annorū cētum vigintitrium. Audiuitq chananeus rex arad qui habitabat ad meridiē: i terrā chanaā venisse filios israel. Et profecti de monte hor castrametati sunt in salmona. Unde egressi venerunt in phinon. Profectiq de phinō castrametati sūt in oboth. Et de oboth venerūt i icabarim q̃ est in finibus moabitarū. Profectiq d icabarum fixere tētoria in dibōgad. Unde egressi castrametati sunt in helmondeblathaim. Egressiq de helmōdeblathaim venerūt ad montē abarim contra nabo. Profectiq de montibus abarim trāsierūt ad cāpestria moab supra iordanē cōtra hierico. Ibiq castrametati sūt de bethsimon vſq ad belsathim in planioribus locis moabitarū. Ubi locutus est dñs ad moysen.

C

D

Cades vſq ad iordanē mansiones nouem.

E

A. 20. b.

F

Precipe filijs israel et dic ad eos. Qñ transieritis iordanē intrantes terram chanaā: disperdite cunctos habitatores terre illius: cōfringite titulos ✠ ꝛ statuas comminuite: atq omnia excelsa vastate mundantes terram ꝛ habitantes in ea. Ego ei dedi vobis istā in possessionem. quā diuidetis vobis sorte. Pluribus dabitis latiorē: ꝛ paucioribus angustiorē. Singulis vt sors ceciderit ita tribuetur hereditas. Per tribus ꝛ familias possessio diuidet. Si autē nolueritis iterficere habitatores terre q̃ remāserit erūt vobis q̃si claui i oculis ꝛ lācee in lateribꝰ: ꝛ aduersabūtur vobis in terra hitationis vre: ꝛ q̃cq̃d illis cogitauerā facere vobis faciā. ¶ C. S. De limitatiōe terre sancte: de ipsa diuidēda sorte: de noibus eorū q̃ terram debent diuidere. Capi. xxxiiij.

Deut. 7. a. Iudi. 2. a. Als ✠ vitulos.

G

Locutusq est dñs ad moysen dicēs. Precipe filijs israel ꝛ dices ad eos. Cū ingressi fueritis terram chanaan ꝛ i possessionē vobis sorte ceciderit his finibus terminabit. Pars meridiana incipiet a solitudine sion: que est iuxta edom: et habebit terminos ꝯ orientem mare salsissimū: qui circūibunt australē plagam p ascēsum scorpionis: ita vt trāseant in senna: ꝛ perueniāt ad meridiē vſq ad cadesbarne: vnde egredietur confinia ad villā noie adar: ꝛ tendent vſq ad asemona. Ibitq per gyrū terminus ab asemona vſq ad torrentem egypti ꝛ magni maris littore finietur: plaga autem occidentalis a mari magno incipiet ꝛ ipso fine claudet. Porro ad septētrionalem plagam a mari magno termini incipient peruenientes vſq ad montem altissimum: a quo venient in emath vſq ad terminos sedada ✠: ibuntq ꝯfinia vſq ad sephrona et villā henā. Hi erunt termini in parte aquilonis. Inde metabunt fines contra orietalem plagā de villa henā vſq sephama: et de sephama descēdēt termini in reblatha cōtra fontē daphnim. Inde peruenient contra oriētem ad mare cenereth et tēdent vſq ad iordanē: ꝛ ad vltimū salsissimo claudent mari. Hāc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precepitq moyses filijs israel dicens. Hec erit terra quam possidebitis sorte: ꝛ quā iussit dñs dari nouē tribubꝰ ꝛ dimidie tribui. Tribꝰ

Limitatio terre scte.

B

Als ✠ sedaba.

C

enī filiorum

tem filiorum ruben per familias suas: et trib' filiorum gad iuxta cognationum numerum: media quoque tribus manasse. i. due semis trib' acceperunt partem suam trans iordanem contra hierico ad orientalem plagam. Et ait dominus ad moysen. Hec sunt nomina virorum qui terram vobis diuident. Eleazar sacerdos et iosue filium nun et singuli principes de tribubus singulis quorum ista sunt vocabula. De tribu iuda: caleph fili' iephone. De tribu symeon: samuel fili' amiud. De tribu beniamin: beliadat fili' casclo. De tribu filiorum dan: bocci fili' iogli. Filiorum ioseph. De tribu manasse: hanihel filius ephod. De tribu effraim: camuhel fili' sephtan. De tribu zabulon: belisaphan filius pharnath. De tribu isachar: dux phaltihel filius ozan. De tribus aser: abiud filius salomi. De tribu neptalim: phedahel filius amiud. Hi sunt quibus precepit dominus vt diuiderent filijs israel terram chanaan.

¶ C. S. De ciuitatib' et suburbanis dandis leuitis: de ciuitatib' refugij vltra iordanem et citra: de lege homicidij vel homicide siue volens siue nolens fecerit ad testimonium vni' null' puniatur. C. xxxv.

Ec quoque locut' est dominus ad moysen in campestrib' moab supra iordanem contra hierico. Precipe filijs israel vt dent leuitis de possessionib' suis vrbes ad habitandum et suburbana earum per circuitum vt ipsi in oppidis maneant: et suburbana sint pecorib' ac iumentis: que a muris ciuitatum forinsecus per circuitum mille passuum spacio tendunt. Contra orientem duo milia erunt cubiti: et contra meridiem similiter erunt duo milia. Ad mare quoque quod respicit ad occidentem eadem mensura erit: et septentrionalis plaga equali termino finietur. Eruntque vrbes in medio: et foris suburbana. De ipsis autem oppidis que leuitis dabitis sex erunt in fugitiuorum auxilio separata vt fugiat ad ea qui fuderit sanguinem: et exceptis his alia quadraginta duo oppida. i. similiter quadragintaocto cum suburbanis suis. Ipseque vrbes que dabunt de possessionib' filiorum israel ab his qui plus habent plures auferentur: et qui minus pauciores. Singuli iuxta mensuram hereditatis sue dabunt oppida leuitis. Ait dominus ad moysen. Loquere filijs israel et dices ad eos. Quando transgressi fueritis iordanem terram chanaan decernite que vrbes esse debeant in presidia fugitiuorum qui nolentes sanguinem fuderit: in quib' cum fugerit profug' cognatus occisi non poterit eum occidere donec stet in conspectu multitudinis: et causa illi' iudicetur. De ipsis autem vrbib' que ad fugitiuorum subsidia separantur tres erunt trans iordanem: et tres in terra chanaan: tam filijs israel quam aduenis atque peregrinis: vt confugiat ad eas qui nolens sanguinem fuderit. Si quis ferro percusserit et mortuus fuerit qui percussus est reus erit homicidij et ipse morietur. Si lapidem iecerit et ictus occubuerit similiter punietur. Si ligno percussus interierit percussoris sanguine vindicabitur. Propinqu' occisi homicidam interficiet: et statim vt apprehenderit eum interficiet †. Si per odium quis hominem impulerit vel eiecerit quippiam in eum per insidias: aut cum esset inimicus manu percusserit: et ille mortu' fuerit: percussor homicidij re' erit. Cognat' occisi statim vt inuenerit eum iugulabit. Quod si fortuita † et absque odio et inimicitijs quicquam horum fecerit: et hoc audiente populo fuerit comprobatum atque inter percussorem propinquum sanguinis questio ventilata: liberabitur innocens de vltoris manu: et reducetur per sententiam in vrbem ad quam confugerat: manebitque ibi donec sacerdos magnus qui oleo sancto vnctus est moriatur. Si interfector extra fines vrbium que exulibus deputate sunt fuerit inuent' et percussus ab eo qui vltor est sanguinis absque noxa erit qui eum occiderit. Debuerat enim profug' vsque ad mortem pontificis in vrbe residere. Postquam autem ille obierit: homicida reuertetur in terram suam. Hec sempiterna erunt et legitima in cunctis habitationib' vestris. Homicida sub testib' punietur: ad vni' testimonium nullus condenabitur. Non accipietis precium ab eo qui re' est sanguinis: statim et ipse morietur. Exules et profugi ante mortem pontificis nullo modo in vrbes suas reuerti poterunt: ne polluatis terram habitationis vestre que insontium cruore maculatur: nec aliter expiari potest nisi per eius sanguinem qui alterius sanguinem fuderit: atque ita emundabitur vestra possessio me commorante vobiscum. Ego enim sum dominus qui habito inter filios israel.

¶ C. S. De lege commiscendarum tribuum occasione filiarum salphaad. Ca. xxxvi.

Ccesserunt autem et principes familiarum galaad filij machir filij manasse de stirpe filiorum ioseph: locutique sunt moysi coram principib' israel atque dixerunt. Tibi domino nostro precepit dominus vt terram sorte diuideres filijs israel: et vt

Margin notes: D Jos. 4. a. — A Jos. 21. c. — Jos. 20. a. — B — Deut. 16. a. — 15. q. 1. ca. A la. in glo. et c. si. in glo. — Exo. 21. — Josue. 20. c — C Als. † percutietur. — Deu. 19. c. Als. † fortuito. — D — B S. 27. a.

B filiab⁹ salphaat fratris nři dares pos
sessionē debitā přis: q̄s si alteri⁹ trib⁹
hoīes vxores acceperit: sequet possess
sio sua ⁊ trāslata ad aliā tribū de nřa
hereditate minuet: atq̄ ita fiet vt cū iu
bile⁹. i. quīquagesim⁹ ānus remissiōis
aduenerit: ꝯfundat sortiū distributio
et alioꝝ possessio ad alios trāseat. Rñ
dit moyses filijs israel ⁊ dño p̄cipiēte
C ait. Recte trib⁹ filioꝝ ioseph locuta ē:
et hec lex sup filiab⁹ salphaat a dño p
mulgata est. Nubāt q̄b⁹ volūt tm̄ vt sue
tribus hoīb⁹ ne cōmisceat possessio fi
Tob.7.b. lioꝝ isrł de tribu in tribū. Oēs eñ viri
ducēt vxores de tribu ⁊ cognatiōe sua:
⁊ cūcte femine de eadē tribu maritos
accipiēt vt hereditas pmaneat i fami
lijs nec sibi misceātur trib⁹: sꝫ ita ma
D neant vt a dño separate sunt. Feceruntq̄
filie salphaat vt sibi fuerat imperatū
et nupserūt maala et thersa et egla et
melcha et noa filijs patrui sui de fami
lia manasse qui fuit fili⁹ ioseph: et pos
sessio que illis fuerat attributa māsit
in tribu et familia p̄ris earū. Hec sunt
mādata atq̄ iudicia q̄ mādauit dñs p
manū moysi ad filios israel in cāpestri
bus moab supra iordanē ꝯtra hierico.

¶ Explicit liber Numeri.

¶ Incipit liber Ellehadbarim: qui
Deuteronomium prenotatur.

¶ C.S. Recapitulatio de numeratio
ne ⁊ reuersione ad mōtē amorreoꝝ: de
exploratorib⁹: de murmuratiōe ppli:
de ira dei: de ascēsu in amalech. Ca.i.

F Ec sunt vba que locutus est
moyses ad oēm israel trans
iordanē in solitudine cāpe
stri contra mare rubrū inter
pharam ⁊ thofel ⁊ labam et
aseroth vbi auri est plurimū: vndecim
diebus de oreb per viā mōtis seir vsq̄
ad cadesbarne. Quadragesimo anno
vndecimo mēse p̄ma die mēsis locut⁹
est moyses ad filios isrł oīa q̄ p̄ceperat
illi dñs vt diceret eis: postq̄ percussit
seon regē amorreoꝝ q̄ habitauit in ese
bon ⁊ og regē basan: qui māsit in ase
Al's + ast a roth. roth + et in edrai trās iordanē i terra
moab. Cepitq̄ moyses explanare legē
et dicere. Dñs deus noster locutus est
ad nos in oreb dicens. Sufficit vobis
q̄d in hoc mōte māsistis. Reuertimini
et venite ad mōtē amorreoꝝ ⁊ ad cete
ra q̄ ei p̄xima sunt campestria atq̄ mō
tana ⁊ humiliora loca cōtra meridiē
⁊ iuxta litus maris terrā chananeoꝝ
et libani vsq̄ ad flumē magnū euphra B
tem. En inquit tradidi vobis. Ingredi
mini ⁊ possidete eā super quā iurauit
dñs patribus vestris abraam isaac et
iacob: vt daret illā eis et semini eoꝝ
post eos. Dixiq̄ vobis illo in tp̄e. Non
possum solus sustinere vos: q: dñs de⁹
vester multiplicauit vos: et estis ho
die sicut stelle celi plurimi. Dñs deus
patrū vestroꝝ addat ad hūc numerum
multa milia: ⁊ bñdicat vobis sicut lo
cutus est. Nō valeo solus negocia vřa Exo.28.c.
sustinere: ⁊ pōd⁹ ac iurgia. Date ex vo
bis viros sapiētes et gnaros: ⁊ quorū
cōuersatio sit pbata in tribubus vřis:
vt ponā eos vobis principes. Tūc re
spondistis mihi. Bona res est quā vis
facere. Tuliq̄ de tribub⁹ vestris viros
sapiētes: ⁊ nobiles: ⁊ cōstitui eos p̄nci
pes tribunos. ⁊ cēturiones: et q̄nqua
genarios ac decanos q̄ docerēt vos sin
gula. Precepiq̄ eis dicens. Audite il
los ⁊ q̄d iustū est iudicate. Siue ciuis
sit ille siue pegrinus: nulla erit distan C
tia psonaꝝ. Ita paruū audietis vt ma Ioā.7.c.
gnū: nec accipietis cuiusq̄ personā: q: Para.19.
dei iudiciū est. Q̄d si vobis difficile vi Leui.19.
sum aliq̄d fuerit referte ad me et ego Ephe.6.
audiam. Precepiq̄ eis oīa que facere Collo.3.
deberetis. Profecti aūt de oreb trans Actuū.10.
iuimus p heremū terribilē ⁊ maximam 1.q.7.c.tali
solitudinē quam vidistis per viā mō §.huic.
tis amorrei: sicut preceperat dominus De iudi.c.
deus noster nobis. Cumq̄ venissemus nouit.
in cadesbarne: dixi vobis. Uenistis ad De p̄sump.
montem amorrei quā dominus deus c.mādata.
noster daturus est nobis. Uide terram 11.q.3.capi.
quā dñs deus tuus dat tibi. Ascende ⁊ summo.
posside eam sicut locutus est dominus 2.q.5.c.2.
deus noster patribus tuis. Noli time D
re nec quicq̄ paueas. Et accessistis ad 26.q.7.c.
me oēs atq̄ dixistis. Mittamus viros sacerdos.
qui cōsiderent terrā et renūcient p q̄d 4.q.4.c.1.
iter debeamus ascendere: ⁊ ad quas p De pe. dist.
gere ciuitates. Cumq̄ mihi sermo pla 4.ca.si ex
cuisset misi e vobis duodecī viros: sin bono.
gulos de tribubus suis. Qui cū perre De preben.
xissent et ascēdissent in mōtana venē c.venerabi
runt vsq̄ ad vallē botri ⁊ considerata lis.
terra sumētes de fructib⁹ eius vt ostē De accusa.
derent vbertatē attulerūt ad nos atq̄ c.qualiter
dixerunt. Bona est terra quā dñs deus et quādo.
noster daturus est nobis. Et noluistis Num.13.c.
ascēdere: sed increduli ad sermonē do
mini dei nostri murmurastis in taber
naculis vestris atq̄ dixistis. Odit nos
dominus ⁊ idcirco eduxit nos de terra

egypti vt traderet nos in manu amor
rei atqꝫ deleret. Quo ascēdem⁹? nunciꝫ
E terruerūt cor nostrū dicētes. Maxia
Als. ✝ ūn. multitudo est: et nobis ✝ statura pce
rior. Urbes magne: ⁊ ad celū vsqꝫ mu
rate. Filios enacbi vidim⁹ ibi. Et dixi
vob. Nolite metuere nec timeatꝭ eos.
Dñs deus q̄ ductor est noster p vobis
ipe pugnabit: sicut fecit in egypto cū
ctis vidētib⁹: ⁊ in solitudine ipsi vidi
stis. Portauit te dñs de⁹ tuus vt solet
hō gestare paruulū filiū suū in oi via
p quā ambulastis: donec veniretis ad
locū istū. Et nec sic quidē credidistis
dño deo vestro q̄ p̄cessit vos in via: et
metatus est locū in quo tētoria figere
F debereris: nocte ostēdēs vobis iter p
Num. 14. d. ignē: ⁊ die p colūnā nubis. Cumqꝫ au
disset dñs vocē sermonū vr̄oꝝ iratus
iurauit ⁊ ait. Non videbit quispiā de
hoībus gn̄ationis hui⁹ pessime terrā
Als. ✝ sup bonā quā ✝ sub iuramento pollicitus
est sub. sum patrib⁹ vr̄is: p̄ter ✝ caleb filius
Als. ✝ ca iephone. Ipse enī videbit eā: ⁊ ipsi da
leph. bo terram quā calcauit ⁊ filijs eius: qꝛ
23. q. 1. c. cū secut⁹ est dn̄z. Nec mirāda indignatio
supina. in pplm cū mihi q̄ꝫ iratus dñs ꝓpter
De cōse. di. vos dixerit. Nec tu ingredieris illuc:
2. c. reuera. sed iosue filius nun minister tuus ipe
in prin. intrabit p te. Hūc exhortare ⁊ robora:
Nu. 14. g. et ipe sorte terrā diuidet israeli. Par
66. di. c. ie uuli vr̄i de quib⁹ dixistis q̄ captiui du
iunium. ij. cerēt: ⁊ filij q̄ hodie boni ac mali igno
ibi. iussi rant distātiā: ipsi ingredient: et ipsis
sunt non dabo terrā et possidebūt eā: vos autē
ascēdere. reuertimini ⁊ abite in solitudinē per
viā maris rubri. Et rn̄distis mihi. Pec
cauim⁹ dño: ascēdemus atqꝫ pugnabi
mus sicut p̄cepit dñs de⁹ noster. Cūqꝫ
instructi armis pgeretis in montē: ait
G mihi dñs. Dic ad eos. Nolite ascende
re neqꝫ pugnetis. Non enī sum vobiscū
ne cadatis corā inimicis vestris. Locu
tus sum: et nō audistis: sed aduersan
tes imperio domini ⁊ tumētes supbia
ascendistis in montem. Itaqꝫ egressus
amorreus q̄ habitabat i mōtib⁹ ⁊ ob
uiam veniēs psecutus est vos: sicut so
Als. ✝ con lēt apes psequi ⁊ ✝ cecidit de seir vsqꝫ
cidit. horma. Cumqꝫ reuersi ploraretis corā
domino non audiuit vos: nec voci ve
stre voluit acquiescere. Sedistis ergo
in cadesbarne multo tempore.

¶ C. S. Recapitulatio beneficioꝝ po
pulo post legē datorū: scꝫ de ꝓhibitio
ne pugnādi cōtra moab ⁊ ammō: de vi
ctoria habita: de seon rege. Capi. ij.

Rofectiqꝫ inde venim⁹ in A
solitudinem que ducit ad
mare rubrū sicut mihi di
xerat dominus: ⁊ circūiui
mus montē seir lōgo tpe.
Dixitqꝫ dñs ad me. Suffi
cit vobis circūire montē istum: ite cō
tra aquilonē ⁊ populo precipe dicēs.
Trāsibitis per terminos fratrū vr̄oꝝ 66. di. c. ie
filioꝝ esau qui habitāt in seir: et time iunium. ij.
bunt vos. Uidete ergo diligēter ne mo ibi. iussi
ueamini cōtra eos. Neqꝫ enī dabo vo sunt non
bis de terra eorum quātum pōt vnius ascēdere.
pedis calcare vestigium: qꝛ in posses
sionem esau dedi montem seir. Cibos
emetis ab eis pecunia et comedetis:
aquā emptam haurietis ⁊ bibetis. Do
minus deus tuus benedixit tibi in oī
opere manuū tuarum. Nouit iter tuuꝫ B
quomodo transieris solitudinem hāc
magnam per quadraginta annos: ha
bitans tecum dominus deus tu⁹: ⁊ ni
hil tibi defuit. Cumqꝫ trāsissemus fra
tres nostros filios esau q̄ habitabant
in seir per viam cāpestrem de helat et
de asiongaber: venimus ad iter qḋ du
cit in desertum moab. Dixitqꝫ dñs ad
me. Non pugnes contra moabitas nec
ineas aduersus eos prelium: nō enī da
bo tibi quicq̄ de terra eorum: quia fi
lijs loth tradidi eam in possessionem.
Emim primi fuerunt habitatores ei⁹
populus magnus ⁊ validus ⁊ tam ex
celsus: vt de enacbim stirpe quasi gigā
tes crederentur: ⁊ essent similes filioꝝ
enacbim. Deniqꝫ moabite appellant C
eos emim. In seir autem prius habita
uerunt horrei quibus expulsis atqꝫ de
letis habitauerunt filij esau sicut fecit
israel in terra possessionis sue quā de
dit illi dñs. Surgentes ergo vt transi
remus torrentem zareth: venimus ad
eum. Tempus autem quo ambulaui
mus de cadesbarne vsqꝫ ad transitum
zareth triginta ⁊ octo annorū fuit do
nec consumeretur omnis congregatio
hominum bellatorum de castris sicut
iurauerat dñs: cuius manu⁹ fuit aduer
sum eos vt interirent de castrorū me
dio. Postq̄ aūt vniuersi ceciderūt pu D
gnatores locutus est dñs ad me dicēs.
Tu trāsibis hodie terminos moab vr
bem nomine ar: et accedens in vicinia
filiorū ammon: caue ne pugnes contra
eos: nec mouearis ad preliū. Nō enim
dabo tibi de terra filioꝝ ammon: qꝛ fi
lijs loth dedi eam in possessionē. Ter

ra gigātū reputata est: ⁊ in ipsa olī ha
bitauerūt gigātes: quos ammonite vo
cant zomim: pplˢ magnus ⁊ multꝰ et
ꝑcere lōgitudinis sicut enachim quos
deleuit dn̄s a facie eoꝝ: ⁊ fecit illos ha
bitare ꝓ eis sicut fecerat filijs esau q̄
habitabāt in seir delēs horreos: ⁊ ter
rā eoꝝ illis tradēs quā possidēt vsq̄
E in p̄sens. Eueos q̄z q̄ habitabāt in ase
rim vsq̄ gazā cappadoces expulerūt:
q̄ egressi de cappadocia deleuerūt eos
⁊ habitauerūt ꝓ illis. Surgꝫ ⁊ trāsi
te torrentē arnon. Ecce tradidi in ma
nu tua seon regē esebō amorreorum ⁊
terram eius incipe possidere ⁊ cōmit
te aduersum eū preliū. Hodie incipiā
mittere terrore atq̄ formidinē tuam
in pplˢos qui habitant sub omni celo:
vt audito noīe tuo paueāt et in morē
parturiētium contremiscāt et dolore
Nume. 21. c teneātur. Misi ergo nūcios de solitu
dine cademoth ad seon regem esebon
F verbis pacificis dicēs. Transibimus ꝑ
terram tuā: publica gradiemur via: nō
declinabimus neq̄ ad dexterā neq̄ ad
sinistraꝫ. Alimenta precio vēde nobis
vt vescamur. aquam pecunia tribue et
sic bibemus. Tantum est vt nobis cōce
das transitum: sicut fecerunt filij esau
qui habitāt in seir: ⁊ moabite qui mo
rantur in ar: donec veniamus ad ior
danem: et trāseamus ad terrā quā do
23. q. 2. c. si. minus deus noster daturus est nobis.
Noluitq̄ seon rex esebon dare nobis
trāsitū: q: indurauerat dn̄s deus tuus
spm̄ eius: et obfirmauerat cor illiꝰ ita
vt traderet̄ in manus tuas sicut nūc vi
des. Dixitq̄ dn̄s ad me. Ecce cepi tibi
tradere seon et terrā eius: incipe pos
G sidere eā. Egressusq̄ est seon obuiā no
Alo ✝ iassa bis cū omni pplˢo suo ad preliū iasa ✝
et tradidit eū dn̄s deus noster nobis:
percussimusq̄ eū cū filijs suis et omni
pplˢo suo: cūctasq̄ vrbes in tp̄e illo ce
pimus interfectis habitatoribus eaꝝ
viris ac mulieribus ⁊ paruulis. Nō re
liquimus in eis q̄cq̄ absq̄ iumētis q̄ in
partē venere predātiū: ⁊ spolijs vrbiū
quas cepimus ab aroer q̄ est suꝑ ripā
De cōse. di. torrētis arnō oppido: qd̄ in valle sitū
2. c. reuera. est vsq̄ galaad. Nō fuit vicus ⁊ ciuitas
in princi. que nr̄as effugeret manus. Oēs tradi
De pe. dist. dit dn̄s deus noster nobis absq̄ terra
4. c. sint plu filiorū ammon: ad quā nō accessimus:
res. §. auto et cūctis que adiacēt torrēti ieboc et
ritas. i p̄n. vrbibus montanis: vniuersisq̄ locis a
quibus nos ꝓhibuit dn̄s deus noster.

¶ C. S. De pugna contra og regē ba
san: de lecto eius de sorte duarum tri
buum ⁊ semis ⁊ dixit moysi deus non
transire iordanem. Capi. iij.

Taq̄ conuersi ascēdimus A
per iter basan. Egressusq̄ Num. 21. g
est og rex basan i occursum
nobis cum populo suo ad
bellandū in edrai. Dixitq̄
dn̄s ad me. Ne timeas eū:
q: in manu tua traditus est cū oī pplˢo
ac terra sua: faciesq̄ ei sicut fecisti seō
regi amorreoꝝ qui habitauit in esebō.
Tradidit ergo dn̄s deus noster in ma 23. q. 5. §.
nibus nostris etiā og regē basan ⁊ vni si. ver. per
uersum pplm̄ eius: percussimusq̄ eos scientes.
vsq̄ ad internitionē vastātes cūctas
ciuitates illius vno tp̄e: non fuit oppi
dum qd̄ nos effugeret. Sexaginta vr
bes et omnē regionem argob regni og
in basan. Cūcte vrbes erāt munite mu
ris altissimis portisq̄ et vectibus abs
q̄ oppidis innumeris q̄ nō habebant
muros. Et deleuimus eos sicut fecera
mus seon regi esebō: disperdētes oēm
ciuitatem: virosq̄ ac mulieres et par
uulos: iumenta autē et spolia vrbium
diripuimus. Tulimusq̄ illo in tēpore
terram de manu duorū regū amorreo
rum qui erāt trans iordanem a torren B
te arnon vsq̄ ad montem hermon quē
sidonij sarion vocāt et amorrei sanir:
oēs ciuitates que site sunt in planicie
et vniuersam terrā galaad et basan vs
q̄ ad selcha ⁊ edrai ciuitates regni og
in basan. Solus quippe og rex basan
restiterat de stirpe gigātū. Et mōstra
tur lectus eius ferreus qui est i rabath
filiorum ammon nouē cubitos habēs
longitudinis: et quatuor latitudinis
ad mensurā cubiti virilis manus. Ter
ramq̄ possedimus in tp̄e illo ab aroer
que est super ripā torrētis arnon vsq̄
ad mediam partem montis galaad: et
ciuitates illius dedi ruben et gad. Re
liquam autē partē galaad et oēm ba
san regni og: tradidi medie tribui ma
nasse oēm regionē argob. Cūctaq̄ ba C
san vocabatur terra gigātū. Iair filiꝰ
manasse possedit omnē regionē argob
vsq̄ ad terminos gessuri et machati.
Uocauitq̄ ex nomine suo basan auo
thiair: id est villas iair vsq̄ in presen
tem diem. Machir quoq̄ dedi galaad
et tribubus ruben: et gad dedi terram
galaad vsq̄ ad torrentem arnon me
dium torrētis et confiniū vsq̄ ad tor

rentē ieboch q̄ est terminus filiorum am-
mo: ⁊ planiciē solitudinis atq̃ iorda
nē: ⁊ terminos cenereth vsq̃ ad mare
deserti qḋ ē salsissimū ad radices mō-
tis phasga ꝯtra orientē. Precepiq̃ vo
bis in t̄pe illo: dicēs. Dn̄s de⁹ vr̄ dat vo
bis terrā hanc in hereditatē: expediti
p̄cedite fratres vestros filios isrl̄ oēs
viri robusti absq̃ vxorib⁹ ⁊ paruulis
atq̃ iumētis. Noui eñ ꝙ plura habea
tis pecora ⁊ in vrbibus remanere debe
būt quas tradidi vobis: donec requiē
tribuat dn̄s fratrib⁹ vr̄is sicut vobis
tribuit: ⁊ possideāt ipi etiā terrā quā
daturus est eis trās iordanē: tūc reuer
tet̄ vnusquisq̃ in possessionē suā quā
D dedi vobis. Iosue q̃ꝫ in t̄pe illo p̄cepi
dicēs. Oculi tui viderūt que fecit dn̄s
de⁹ vester duob⁹ his regibus: sic faciet
oīb⁹ regnis ad que transiturus es. Ne
timeas eos. Domin⁹ enim deus vester
pugnabit pro vobis. Precatusq̃ sum
dn̄m in tempore illo: dicēs. Dn̄e de⁹ tu
cepisti ostendere seruo tuo magnitudi
nem tuā manumq̃ fortissimam. Neq̃
eñ est alius deus vel in celo vel in ter-
ra q̄ possit facere opera tua ⁊ cōpara-
ri fortitudini tue. Trāsibo igitur ⁊ vi
debo terram hāc optimā trans iorda-
nem ⁊ montem istum egregium ⁊ liba
nū. Iratusq̃ est dn̄s mihi ꝓpter vos:
nec exaudiuit me s; dixit mihi. Suf-
ficit tibi nequaq̄ vltra loq̄ris de hac
re ad me. Ascēde cacumē phasge ⁊ ocu
los tuos circūfer ad occidentē ⁊ aqui
lonē: austrūq̃ ⁊ orientem: ⁊ aspice. Nec
eñ transibis iordanē istū. Precipe io-
sue ⁊ corrobora eū atq̃ cōforta q2 ipse
precedet populum istum: ⁊ diuidet eis
terram quā visurus es. Mansimusq̃
in valle contra phanum phogor.

¶ Capitu. Summ. Moyses exhortatur
populum ⁊ declarat legis date eminē
tiā: narrat que facta sunt in oreb: pro-
hibet omnem similitudinem adorari:
mortem propriā predicit: ⁊ eos puniē
dos si transgredientur domini māda
ta: narrat beneficia domini que fecit:
separat ciuitates refugij: ⁊ eorum no-
mina ponit. Capitulum. iiij.

A
T nunc isrl̄ audi p̄cepta et
iudicia q̄ ego doceo te vt fa
ciēs ea viuas: ⁊ ingrediens
possideas terrā quam dn̄s
deus patrum vestrorum da
turus est vobis. Nō addetis ad verbū
qḋ vobis loquor: nec auferetis ex eo.
Custodite mādata dn̄i dei vestri q̄ ego
p̄cipio vobis. Oculi vestri viderūt oīa
que fecit dn̄s ꝯtra beelphegor quomo
do contriuerit omnes cultores eius de
medio vestri. Uos autē qui adheretis
domino deo vr̄o viuitis vniuersi vsq̃
in presentem diē. Scitis ꝙ docuerim
vos p̄cepta atq̃ iusticias sicut manda
uit mihi dn̄s deus meus: sic facietis ea
in terra quā possessuri estis ⁊ obserua
bitis ⁊ implebitis opere. Hec est eñ ve
stra sapiētia ⁊ intellectus corā p̄plis:
vt audientes vniuersi precepta hec di
cant. En populus sapiēs et intelligēs
gēs magna. Nec est alia natio tam grā
dis q̄ habeat deos appropinquātes si-
bi sicut deus noster adest cunctis obse
crationibus nostris. Que enim est alia B
gēs sic inclita vt habeat cerimonias iu
staq̃ iudicia ⁊ vniuersam legē quā ego
proponam hodie ante oculos vestros?
Custodi igit̄ temetipsum ⁊ aīam tuā
sollicite. Ne obliuiscaris verborum q̄ vi
derunt oculi tui: ⁊ ne excidāt ✝ de cor- Als. ✝ exce-
de tuo cūctis diebus vite tue. Docebis dant.
ea filios ac nepotes tuos: diē quo stetī
sti corā dn̄o deo tuo in oreb qn̄ dn̄s lo
cut⁹ est mihi dicēs. Cōgrega ad me po
pulū vt audiāt sermones meos et di-
scāt timere me omni tempore quo vi-
uant in terra: doceātq̃ filios suos. Et
accessistis ad radices montis qui arde
bat vsq̃ ad celū: erantq̃ in eo tenebre
⁊ nubes ⁊ caligo. Locutusq̃ est dn̄s ad
vos de medio ignis. Uocem verborum
eius audistis: ⁊ formam penitus nō vi
distis. Et ostendit vobis pactum suū
quod precepit vt faceretis: ⁊ decē ver-
ba que scripsit in duab⁹ tabulis lapi-
deis. Mihiq̃ mandauit in illo tempo
re vt docerem vos cerimonias ⁊ iudi-
cia que facere debetis in terra quā pos
sessuri estis. Custodite igitur sollicite C
animas vestras. Nō vidistis aliquā si-
militudinē in die qua locutus est vo-
bis dn̄s i oreb de medio ignis: ne forte
decepti faciatis vobis sculptā simili-
tudinē aut imaginē masculi vel femi-
ne: similitudinē oīm iumentorum q̄ sunt
sup terrā: vel auiū sub celo volantium:
atq̃ reptiliū q̄ mouentur in terra: siue
pisciū q̄ sub terra morant̄ in aquis: ne
forte oculis eleuatis ad celum videas
solem ⁊ lunā et oīa astra celi: ⁊ errore
decept⁹ adores ea ⁊ colas que creauit
dn̄s deus tuus in ministerium cunctis
gētibus q̄ sub celo sunt. Uos aūt tulit

Et ecce morior in hac humo. et vos possidebitis terram egregiam.

dñs ⁊ eduxit de fornace ferrea egypti vt haberet ppl'm hereditariũ sicut est Al's + sup est q. in p̃senti die. Iratusq; + est dñs ͻ me Al's + sup est ei. propter sermones vr̃os + ⁊ iurauit vt nõ trãsirẽ iordanẽ nec ingrederer terrã optimã quã daturus est vobis. Ecce morior in hac humo: nõ trãsibo ior- D danẽ vos trãsibitis ⁊ possidebitis terram egregiã. Caue ne qñ obliuiscaris pacti dñi dei tui qđ pepigit tecũ: ⁊ facias tibi sculptã silitudinẽ eoꝝ q̃ fieri Hebre. 12. g dñs phibuit: q2 dñs de⁹ tuus ignis cõsumens est de⁹ emulator. Si genueritis filios ac nepotes ⁊ morati fueritis J. 30. b. in terra: deceptiq; feceritis vobis aliquã silitudinẽ patrantes malũ coram dño deo vr̃o: vt eũ ad iracũdiã puocetis testes inuoco hodie celũ ⁊ terrã cito perituros vos esse de terra quã trãsito iordane possessuri estis. Nõ habitabitis i ea lõgo tp̃e: sz delebit vos dñs atq; disperget in oẽs gẽtes: ⁊ remanebitis pauci in natiõib⁹ ad q̃s vos ducturus est dñs. Ibiq; seruietis dijs qui Al's + non. hoim manu fabricati sunt ligno et la- Al's + non. pide: q̃ nõ vidẽt: + nec audiũt + nec co- Al's + non. medunt: + nec odorãt. Cũq; quesieris E ibi dñm deũ tuũ: inuenies eũ: si tñ toto corde quesieris: ⁊ tota tribulatiõe aĩe tue: postq̃ te inuenerint oĩa q̃ predicta sunt. Nouissimo aũt tp̃e reuerteris ad dñm deũ tuũ ⁊ audies vocẽ ei⁹: q2 de⁹ misericors dñs de⁹ tuus est. Nõ dimittet te: nec oĩo delebit: neq; obliuiscet' pacti i quo iurauit pr̃ib⁹ tuis. Interroga de dieb⁹ antiquis q̃ fuerũt ante te ex die quo creauit dñs de⁹ hoiem super terram a summo celo vsq; ad summum ei⁹: si facta est aliquãdo huiuscemodi res: aut vnq̃ cognitũ est vt audiret ppl's vocẽ domini dei loquẽtis de medio ignis sicut tu audisti ⁊ vidisti: si fecit de⁹ vt ingrederet' et tolleret sibi gentẽ de medio nationũ p tentatiões signa atq; portẽta: p pugnã ⁊ robustã manũ: extentũq; brachiũ et horribiles visiões iuxta oĩa q̃ fecit p nobis dominus de⁹ noster in egypto vidẽtib⁹ oculis tuis: vt scires qm̃ dominus ipse est deus ⁊ nõ est alius preter vnũ. De celo te fecit audire vocẽ suam: vt doceret te et in terra ostendit tibi ignem suũ maximũ: ⁊ audisti verba illius de medio F ignis: q2 dilexit patres tuos et elegit semen eoꝝ post eos. Eduxitq; te precedẽs in virtute sua magna ex egypto vt deleret natiões maximas et fortiores te in introitu tuo: ⁊ introduceret te: daretq; tibi terrã earũ in possessionẽ sicut cernis in p̃senti die. Scito ergo hodie et + cogitato in corde tuo q̃ Al's + cogita. dñs ipse est de⁹ in celo sursum ⁊ in terra deorsum: ⁊ nõ est alius. Custodi p̃cepta ei⁹ atq; mãdata q̃ ego p̃cipio tibi vt bene sit tibi et filijs tuis post te: et pmaneas multo tp̃e sup terrã quã dominu⁹ de⁹ tuus daturus est tibi. Tunc separauit moyses tres ciuitates trãs iordanẽ ad orientalẽ plagã vt confugiat ad eas q̃ occiderit nolẽs proximũ suũ. nec sibi fuerit inimic⁹ ante vnũ et alterũ diẽ: ⁊ ad harũ aliquã vrbiũ pos- G sit euadere bosor in solitudine q̃ sita est in terra cãpestri de tribu rubẽ ⁊ ramod in galaad q̃ est in tribu gad: ⁊ golã in basan q̃ est in tribu manasse. Ista est lex quã pposuit moyses corã filijs isr'l: ⁊ hec testimonia ⁊ cerimonie atq; iudicia que locutus est ad filios israel quãdo egressi sunt de egypto trãs iordanem in valle contra phanum phogor: in terra seon regis amorrei: q̃ habitauit in esebon quem percussit moyses. Filij quoq; israel egressi ex egypto possederunt terram eius et terram og regis basan duorum regum amorreorum qui erant trans iordanem ad solis ortum ab aroer que sita est super ripam torrentis arnon vsq; ad montem + sanir qui est et hermon omnem pla- Al's + seon niciẽ trãs iordanem ad orientalẽ plagam vsq; ad mare solitudinis et vsq; ad radices montis phasga.

¶ Capituli Summariũ. De preceptis decalogi recapitulatio et explanatio: de donotione legis. Capitulum. v.

Vocauitq; moyses omnẽ israelem ⁊ dixit ad eũ. Audi isr'l B cerimonias atq; iudicia que ego loquor in aurib⁹ vestris hodie. Discite ea ⁊ opere cõplete. Dñs de⁹ noster pepigit nobiscũ fedus in oreb. Nõ cũ patrib⁹ nr̃is iniit pactũ: sed nobiscũ q̃ in p̃sentiarũ sumus ⁊ viuim⁹. Facie ad faciẽ locut⁹ est nobis in mõte de medio ignis. Ego sequester ⁊ medius fui inter deum ⁊ vos in tp̃e illo vt annunciarẽ vobis verba ei⁹. Timuistis eñ ignẽ ⁊ nõ ascẽdistis in montẽ. Et ait. Ego dñs deus tuus q̃ eduxi te de terra egypti de domo ser- Psalm. 80 uitutis. Nõ habebis deos alienos i cõspectu meo. Non facies tibi sculptile: nec silitudinẽ oĩm q̃ i celo sunt desup:

et q̄ in terra deorsum: ⁊ q̄ versantur in
Exo. 34. a. aquis sub terra. Nō adorabis ea et nō
Matth. 4. coles. Ego enī sum dñs deus tuus: deus
26. q. 5. ca. emulator reddēs iniquitatē patrū su-
nec mirū. per filios in tertiā ⁊ quartā generationē
ante finē. his qui oderunt me: et faciēs misericordiam in
Exo. 20. a. multa milia diligētibus me ⁊ custodiē
B tibus precepta mea. Non usurpabis no
22. q. 1. cap. mē dei tui frustra: quia nō erit impunitus
habemus. q̄ super rē vanā nomē eius assumpserit.
c. si pecm. ⁊ Observa diē sabbati ut sanctifices eum:
c. finali. sicut precepit tibi dñs deus tuus. Sex
8. q. 1. cap. si diebus operaberis: et facies oīa opa tua.
ergo. Septimus dies sabbati est .i. requies dñi
dei tui. Nō facies in eo quicq̄ opis: tu et
filius tuus ⁊ filia: servus ⁊ ancilla: bos ⁊
asinus ⁊ omne iumētū tuū: ⁊ peregri-
nus q̄ est intra portas tuas: ut requiescat
servus ⁊ ancilla tua sicut ⁊ tu. Memē
to q ⁊ ipse servieris in egypto: ⁊ eduxe
rit te inde dñs deus tuus in manu forti
Exo. 20. b. et brachio extēto. Ideirco precepit tibi
Mat. 15. a. ut servares diē sabbati. Honora patrē
Mat. 17. a. tuū et matrē sicut precepit tibi dñs deus
Mat. 5. c. tuus: ut lōgo vivas tpe: ⁊ bene sit tibi
Rom. 13. b. in terra quā dñs deus tuus daturus est
32. q. 5. c. si tibi. Nō occides. Neq mechaberis.
non licet. ⁊ Furtū nō facies. Nō loquaris contra pro
post. c. reos ximū tuū falsum testimoniū. Nō cōcupi
C sces uxorē proximi tui. Nō domum: non
agrū: nō servū: nō ancillā: nō bovē: nō
6. di. §. his asinū: ⁊ universa q̄ illius sunt. Hec ver
ita. ba locutus est dñs ad oēm multitudinē
14. q. 5. ca. vestrā ī mōte de medio ignis ⁊ nubis
penale. 22. et caliginis voce magna nihil addens
q. 5. si nō li amplius: ⁊ scripsit ea in duabus tabulis
cet. lapideis q̄s tradidit mihi. Vos autē
postq̄ audistis vocē de medio tenebra
rū et montē ardere vidistis: accessistis
ad me oēs principes tribuū ⁊ maiores
natu atq dixistis. Ecce ostendit nobis
dominus deus noster maiestatē ⁊ magni-
tudinē suā. Vocē eius audivimus de
medio ignis: ⁊ probavimus hodie q lo-
quēte deo cū homine vixerit homo. Cur er
Als + mo- go + moriemur et devorabit nos ignis
rimur. hic maximus? Si enī audierimus ultra
vocem dñi dei nrī moriemur. Quid est
oīs caro ut audiat vocē dei viventis q̄
de medio ignis loquitur sicut nos audi-
D vimus et possit vivere? Tu magis acce-
de ⁊ audi cūcta q̄ dixerit dominus deus
nr̄ tibi: loquerisq ad nos ⁊ nos audiētes
faciemus ea. Quod cū audisset dominus ait
ad me. Audivi vocē verborū populi hu
ius q̄ locuti sunt tibi. Bene oīa sunt lo
cuti. Quis det talem eos habere men-

tem ut timeant me ⁊ custodiāt univer
sa mādata mea in omni tpe ut bene sit
eis: ⁊ filijs eorū in sempiternū. Vade
ergo ⁊ dic eis. Revertimini in tētoria
vestra. Tu vero hic sta mecū et loquar
tibi oīa mandata et cerimonias atq
iudicia q̄ docebis eos ut faciant in ter
ra quā dabo illis in possessionē. Custo l. 17. b.
dite igitur et facite ea que precepit do
minus deus vobis. Nō declinabitis neq
ad dexterā neq ad sinistrā: sed p viam
quā precepit vobis dominus deus ve-
ster ambulabitis: ut vivatis ⁊ bene sit Als + sup
vobis ⁊ protelētur dies + vestri in ter est vestri.
ra possessionis vestre.

¶ C. S. De diligēdo deū: de memorā-
dis ⁊ scribendis mandatis eius: q ti-
meāt dominū: q nō tentent eū: q legē
doceant filios suos. Capitulum. vi.

A Hec sunt precepta et cerimo-
nie atq iudicia q̄ manda-
vit dominus deus vester ut do
cerē vos ut faciatis ea in
terra ad quā trāsgredimi
ni possidēdā: ut timeas do
minū deū tuū ⁊ custodias oīa mādata
et precepta eius q̄ ego precipio tibi et filijs
ac nepotibus tuis cūctis diebus vite tue
ut prolongentur dies tui. Audi israel et
observa + ut facias que precepit tibi Als + et.
dominus et bene sit tibi: et multiplice De cōse. ca.
ris amplius sicut pollicitus est domi- docuisti. in
nus deus patrum tuorū tibi terram glo.
lacte et melle manantem. Audi israel.
Dominus deus vester + deus unus est. Als + dñs.
Diliges dominum deum tuum ex toto Mat. 22. d
corde tuo: et ex tota aīa tua: et ex tota Mar. 12. c.
fortitudine tua. Eruntq verba hec que Luce. 10. c.
ego precipio tibi hodie in corde tuo ⁊ B
narrabis ea filijs tuis et meditaberis l. dis. c. fin.
sedens in domo tua: ⁊ ambulās in iti- l. q. 4. §.
nere dormiens atq consurgens. Et li- his ita. l gl.
gabis ea q̄si signū in manu tua: eruntq
et movebuntur inter oculos tuos: scri-
besq ea in limine et ostijs domus tue.
Cumq introduxerit te dominus deus
tuus in terram p qua iuravit patribus
tuis abraā: isaac et iacob: ⁊ dederit ti-
bi civitates magnas et optimas q̄s nō
edificasti: domos plenas cunctarū opū
quas nō extruxisti: cisternas quas non
fodisti: vineta ⁊ olivecta q̄ nō plātasti:
et comederis ⁊ saturatus fueris: cave
diligenter ne obliviscaris domini dei
tui q̄ eduxit te de terra egypti de do- E
mo servitutis. Dñm deū tuū timebis et l. 10. b.
+ illi soli servies: ac p nomē illius iu Als + ips.

surabis. Non seitis post deos alienos
Mat. 4. b. cunctarum gentiū q̄ in circūitu vestro
Luce. 4. b. sunt: qm̄ deꝰ emulator dñs deꝰ tuus in
medio tui: neq̄n irascat̄ furor dñi dei
tui cōtra te: et auferat te de superficie
terre. Nō tētabis dñm deū tuū: sicut tē
Mat. 4. b. tasti in loco tētationis. Custodi prece
Luce. 4. b. pta dñi dei tui ac testimonia ⁊ cerimo
2. q. 5. ca. in nias quas p̄cepit tibi: ⁊ fac quod pla
summa. 22. citū est ⁊ bonū in cōspectu dñi vt bene
q. 2. c. q̄rit. sit tibi: et ingressus possideas terram
23. q. 8. ca. optimā: de qua iurauit dñs patribus
si nulli. tuis vt deleret oēs inimicoꝝ tuos co
rā te: sicut locutꝰ est. Cū interrogaue
rit te filius tuus cras: dicēs q̄d sibi vo
lūt testimonia hec ⁊ cerimonie atq̄ iu
D dicia q̄ p̄cepit dñs deus nr̄ nobis: Di
ces ei. Serui eramꝰ pharaonis in egy
pto: ⁊ eduxit nos dñs de egypto i ma
nu forti: fecitq̄ signa atq̄ ꝓdigia ma
gna ⁊ pessima in egypto ꝯ pharaonē ⁊
omnē domū illius in cōspectu nr̄o: et
eduxit nos inde vt introductis daret
terrā sup̄ qua iurauit patribus nr̄is.
Precepitq̄ nobis dñs vt faciamꝰ oīa
legitima hec ⁊ timeamꝰ dñm deū nr̄m
vt bene sit nobis cūctis diebꝰ vite no
stre sicut est hodie. Eritq̄ nostri mise
ricors si custodierimus ⁊ fecerimꝰ oīa
precepta eius coraꝫ dño deo nostro si
cut mandauit nobis.

¶ C. S. Prohibet̄ societas gētiū: pre
cipitur idolatrie destructio: auxilium
se p̄stare dicit ad eiiciēdos populos: ⁊
si seruauerint mādata vbertas in oībꝰ
A populo promittitur. Capitulū. vij.

25. qō. 5. §. Um vero introduxerit te
si. ꝟ. p sciē dñs deꝰ tuus in terrā quā
tes. possessurꝰ ingredieris: ⁊ de
leuerit gētes multas corā
te: etheū ⁊ gergezeū ⁊ amor
reū ⁊ chananeū ⁊ phereseū ⁊ eueū ⁊ ie
buseū septē gentes multo maioris nu
meri q̄ tu es ⁊ robustiores te: tradide
Exo. 23. d. ritq̄ eas dñs deꝰ tuꝰ tibi: percuties eas
28. q. 1. c. sit vsq̄ ad internitionē. Nō inibis cū eis
eñ. ꝟ. si. tu fedus: nec misereberis earū: neq̄ socia
autem. bis cū eis coniugia. Filiā tuā nō dabis fi
33. qō. 1. §. lio eiꝰ: nec filiā illiꝰ accipies filio tuo:
hac itaq̄. q2 seducet filiū tuū ne sequat̄ me: et vt
ꝟ. hec etiā. magis seruiat diis alienis. Irascetur
Als + sup q̄ furor dñi ⁊ delebit te cito. Quin po
est et. tius hec facietis eis. Aras eoꝝ subuer
B tite et + cōfringite statuas lucosq̄ suc
Exo. 24. b. cidite ⁊ sculptilia cōburite: q2 populꝰ
sanctus es dño deo tuo. Te elegit dñs
deus tuus vt sis ei pp̄ls peculiaris de

cūctis populis q̄ sunt sup̄ terram. Nō
q2 cūctas gētes numero vincebatis: vo j. 12. a.
bis iūctus est dñs ⁊ elegit vos: cū oībꝰ j. 14. a. ⁊ j.
sitis populis pauciores: sed q2 dilexit 16. d.
vos dñs ⁊ custodiuit iuramentū q̄d iu
rauit patribꝰ vestris. Eduxitq̄ vos in
manu forti: ⁊ redemit de domo serui
tutis: de manu pharaōis regis egypti.
Et scias q2 dñs deꝰ tuus ipse est deus
fortis ⁊ fidelis custodiēs pactū ⁊ m̄iam
diligētibus se: ⁊ his qui custodiūt p̄ce
pta eiꝰ in mille generatiōes: ⁊ reddēs
odiētibꝰ se statim ita vt disperdat eos ⁊
vltra nō differat ꝓtinus eis restituēs
q̄d merētur. Custodi ergo p̄cepta ⁊ ce
rimonias atq̄ iudicia q̄ ego mandabo
tibi hodie vt facias. Si postq̄ audie
ris hec iudicia: custodieris ea et fece
ris: custodiet dñs deus tuus pactum
tibi et m̄iam quā iurauit p̄ribus tuis:
et diliget te ac multiplicabit + benedi Als + et.
cetq̄ fructui vētris tui et fructui terre
tue: frumēto tuo atq̄ vindemie oleo ⁊
armētis: gregibꝰ ouiū tuarum sup̄ ter
rā: ꝓ qua iurauit patribus tuis vt da
ret eā tibi. Benedictus eris inter oēs C
pp̄los. Non erit apud te sterilis vtri Exo. 23. d.
usq̄ sexus tā in hominibus q̄ in gregi
bus tuis. Auferet dñs a te oēm lāguo
rē et infirmitates egypti pessimas q̄s
nouisti nō inferet tibi: sꝫ cunctis hosti
bus tuis. Deuorabis + oēs pp̄los quos Als + deuo
dñs deꝰ tuus daturus est tibi. Nō par rabit.
cet oculus tuus: nec seruies diis eoꝝ
ne sint in ruinā tui. Si dixeris in cor
de tuo plures sunt gentes iste q̄ ego:
quō potero delere eas: noli metuere sꝫ
recordare q̄ fecerit dñs deus tuus pha
raoni et cūctis egyptiis plagas maxi
mas q̄s viderūt oculi tui: ⁊ signa atq̄
portēta manūq̄ robustā: ⁊ extētū bra
chiū vt educeret te dñs deꝰ tuus. Sic
faciet cūctis pp̄lis quos metuis. Insu
per scabrones + mittet dñs deus tuus Als + cra
in eos donec deleat oēs atq̄ disperdat brones.
q̄ te fugerint ⁊ latere nō poterint. Nō D
timebis eos: q2 dñs deꝰ tuus in medio
tui est: deꝰ magnus ⁊ terribilis. Ipse cō
sumet natiōes has i cōspectu tuo pau
latim atq̄ per partes. Nō poteris eas
delere pariter ne forte multiplicentur
contra te bestie terre. Dabitq̄ eos do
minus deꝰ tuus i cōspectu tuo: ⁊ inter
ficiet illos donec penitus deleantur.
Tradetq̄ + reges eoꝝ in manꝰ tuas: Als + sup
et disperdes nomina eorum sub celo. est q̄.
Nullus poterit resistere tibi donec cō

2. Macha. 12.f. terras eos. Sculptilia eorũ igne cõbures. Nõ cõcupisces argẽtũ & aurum de qbus facta sunt neq3 assumes ex eis tibi quicq ne offẽdas ppterea q: abominatio ẽ dñi dei tui nec + inferes quippiã ex idolo in domũ tuã: ne fias anathema sicut et illud est. Quasi spurcitiam detestaberis et velut inquinamẽtum ac sordes abominationi habebis: quia anathema est.

Als + nec.

¶ C. S. Memorant̃ afflictiões et bñficia q̃ receperũt in deserto. Cap. viij.

B

Omne mandatũ qđ ego pcipio tibi hodie caue diligenter vt facias: vt possitis viuere et multiplicemini: ingressi q3 possideatis terrã p qua iurauit dñs prib9 vris. Et recordaberis cũcti itineris p qđ adduxit te dñs de9 tuus quadraginta annis p desertũ: vt affligeret te atq3 tẽtaret: & nota fierẽt que in tuo aio versabant̃: vtrũ custodires mãdata illi9: an nõ. Afflixit te penuria & dedit tibi cibũ manna quod + ignorabas tu & patres tui vt ostenderet tibi: q nõ in solo pane viuat homo: sed in oĩ verbo qđ egreditur de ore dñi +. Vestimẽtũ tuũ quo operiebaris nequaq vetustate defecit: & pes tuus nõ est subtritus. En quadragesim9 annus est vt recogites in corde tuo: q: sicut erudit filiũ suũ homo: sic dñs deus tuus erudiuit te vt custodias mãdata dñi dei tui et ambules i vijs ei9 & timeas eũ. Dñs eñi de9 tuus introducet te in terrã bonam: terrã riuorũ aquarũq3 & fontiũ: in cui9 cãpis & mõtib9 erũpũt fluuiorum abyssi: terrã frumẽti hordei ac vinearũ: in qua ficus et malogranata et oliueta nascuntur: terrã olei ac mellis vbi absq3 vlla penuria comedes panẽ tuũ: & rerũ oĩm abundantia pfrueris: cuius lapides ferrũ sunt: & de mõtib9 eius eris metalla fodiunt̃ur: vt cũ comederis & saciatus fueris benedicas dño deo tuo p terra optima quã dedit tibi. Obserua et caue neq̃ obliuiscaris dñi dei tui: & negligas mãdata ei9 atq3 iudicia & cerimonias quas ego pcipio tibi hodie: ne postq comederis et saciat9 fueris: domos pulchras edificaueris & habitaueris in eis: habuerisq3 armẽta: boum & ouiũ greges: argẽti et auri cunctarumq3 reru copiã eleuetur cor tuũ: & nõ reminiscaris domini dei tui qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis: & ductor tuus fuit in solitudine magna atq3 terribili: in qua erat serpẽs flatu adurẽs et scorpio ac dipsas: & nulle omnino aque: qui eduxit riuos de petra durissima: et cibauit te mãna in solitudine: quod nescierunt pres tui. Et postq afflixit ac probauit te ad extremũ misertus est tui: ne diceres in corde tuo: fortitudo mea et robur manus mee hec mihi oĩa prestiterũt: sed recorderis domini dei tui q ipse vires tibi prebuerit: vt impleret pactum suũ super quo iurauit patrib9 tuis: sicut presens indicat dies. Si autẽ oblitus domini dei tui: secutus fueris deos alienos: colueris q3 illos et adoraueris: ecce nunc predico tibi q omnino dispereas: sicut gentes quas deleuit domin9 in introitu tuo: ita et vos peribitis si inobediẽtes fueritis voci domini dei vestri.

Als + que.

Als + dei. Mat. 4. a. Luce. 4. a.

B

C

De cõse. di. 2. c. reuera. in prin.

D

¶ C. S. Reprimit̃ victorie future superbia ne sibi attribuãt s3 deo: et memoratur culpa pterita: de vitulo adorato & murmure & sepulchris concupiscentie. supra Numeri. ix. Capl̃m. ix.

A

Audi israel. Tu trãsgredieris hodie iordanẽ vt possideas natiões maximas et fortiores te ciuitates ingẽtes: & ad celum vsq3 muratas ppl̃z magnũ atq3 sublimẽ filios enachim quos ipse vidisti et audisti: qb9 nullus põt ex aduerso resistere. Scies ergo hodie q domin9 de9 tuus ipse transibit ante te ignis deuorãs atq3 cõsumẽs q̃ cõterat eos et deleat atq3 disperdat ante faciem tuam velociter sicut locutus est tibi. Ne dicas in corde tuo cum deleuerit eos dominus deus tuus in cõspectu tuo: propter iustitiam meã introduxit me dominus: vt terrã hanc possiderẽ cũ propter impietates suas iste delete sunt nationes. Neq3 eñi ppter iustitias tuas & equitatẽ cordis tui ingredieris vt possideas terras earum: sed q: ille egerũt impie + introeunte te delete sunt: & vt compleret verbum suum dominus qđ sub iuramento pollicitus est patribus tuis abraam isac & iacob. Scito ergo q nõ propter iustitias tuas dominus deus tuus dederit tibi terrã hãc optimam in possessionẽ: cũ durissime ceruicis sis populus. Memẽto et ne obliuiscaris quomodo ad iracũdiam provocaueris dominum deum tuũ in solitudine: & ex eo die quo egressus es ex

Als + impietatem.

B

egypto vsq ad locū istum semper ad-
uersum dominū contendisti. Nam et in
oreb prouocasti eum: et iratus delere te
voluit quādo ascēdi in montē vt acci-
perē duas tabulas lapideas pacti qd
pepigit vobiscum deus: et perseueraui
in mōte quadraginta dieb9 ac noctib9
panem nō comedēs et aquā nō bibēs.
Deditq mihi dominus duas tabulas
lapideas scriptas digito dei: et conti-
nentes oīa verba que vobis locut9 est
in mōte de medio ignis quando con-
tio populi cōgregata est. Cumq trāsis-
sent quadraginta dies et totidem no-
ctes: dedit mihi domin9 duas tabulas
lapideas: tabulas federis: dixitq mi-
Exo. 32. d. hi. Surge et descēde hinc cito: qr popu
lus tuus quem eduxisti de egypto dese-
ruerunt velociter viā quā demōstrasti
eis fecerūtq sibi cōflatile. Rursumq ait
C domin9 ad me. Cerno qd populus iste
Als + sup- dure ceruicis sit. Dimitte me vt cōterā
est de. eū: et deleā nomen eius + de sub celo: et
constituā te super gentem que hac ma-
ior et fortior sit. Cūq de monte ardēte
descenderem: et duas tabulas federis
vtraq tenerem manu: vidissemq vos
peccasse dño deo vestro et fecisse vobis
vitulū cōflatilē: ac deseruisse velociter
viā eius quā vobis ostenderat: proieci
tabulas de manibus meis: confregiq
77. di. c. ie- eas in cōspectu vestro. Et procidi ante
iunium. ver. dominum sicut prius quadraginta die-
moyses de- bus et noctibus panē nō comedens et
scendēs de aquā nō bibēs propter omnia peccata
monte. vestra que gessistis contra dñm: et eum
ad iracūdiam prouocastis. Timui eñ
indignationē et irā illius qua aduer-
sum vos cōcitatus: delere vos voluit.
Et exaudiuit me dominus etiā hac vi-
ce. Aduersum aaron quoq vehemēter
iratus voluit eū conterere: et pro illo
D similiter deprecatus sum. Peccatū au-
tem vestrum quod feceratis: id est vitu
lum arripiens igne combussi: et in fru-
sta comminuens omninoq in pulue-
rem redigens proieci in torrētem qui
de mōte descēdit. In incēdio quoq et
in tētatione et in sepulchris concupi-
scētie prouocastis dominum: et quādo
misit vos de cadesbarne dicēs. Ascēdi
te et possidete terrā quam dedi vobis:
et cōtempsistis imperium domini dei
vestri et nō credidistis ei: neq vocē ei9
audire voluistis: sed semper fuistis re-
belles a die qua nosse vos cepi. Et ia-
cui coram domino quadraginta dieb9
ac noctibus: quibus eū suppliciter de-
precabar: ne deleret vos vt fuerat com
minatus: et orans dixi. Domine deus
ne disperdas populum tuum et heredi-
tatem tuam quam redemisti in magni
tudine tua: quos eduxisti de egypto in
manu forti. Recordare seruorum tuorum
abraā isaac et iacob: ne aspicias duri-
ciam populi huius et impietatē atq
peccatum: ne forte dicant habitatores
terre de qua eduxisti nos: non poterat
dominus introducere eos i terrā quā
pollicit9 est eis: et oderat illos. Idcir-
co eduxit vt interficeret eos in solitu-
dine: q sunt populus tuus et hereditas
tua: quos eduxisti in fortitudine tua
magna et in brachio tuo extento.

¶ C. S. De secundis tabulis recapitu
latio: de morte aarō: de ministerio tri-
bus leui: de timendo amandoq dñm:
qd circuncidant preputia cordium: pe
regrinos ament: per nomen dei iurēt.

Capitulum. x.

N tēpore illo dixit dñs ad A Exo. 34.
me. Dola tibi duas tabu-
las lapideas sicut priores
fuerūt: et ascende ad me in
mōtē: faciesq arcā ligneā:
et scribam in tabulis ver-
ba que fuerunt in his quas ante cōfre-
gisti: ponesq eas i arca. Feci igitur ar-
cam de lignis sethim. Cumq dolassem
duas tabulas + lapideas, instar priorū Als + repe-
ascendi in montē habens eas in mani titur tabu-
bus. Scripsitq i tabulis iuxta id qd las.
prius scripserat verba decem que locu
tus est domin9 ad vos in mōte de me-
dio ignis: quando populus congrega-
tus est: et dedit eas mihi. Reuersusq B
de mōte descendi: et posui tabulas in Num. 20. b.
arcam quam fecerā q hucusq ibi sunt
sicut mihi precepit dominus. Filii au-
tem israel mouerunt castra ex beroth
filiorum iacham in mosera: vbi aaron
mortuus et sepultus est: pro quo sacer
dotio funct9 est eleazar filius eius. In-
de venerūt i gadgad: de quo loco pro-
fecti castrametati sunt in iethabatha
in terra aquarum atq torrētium. Eo
tempore + separauit tribum leui vt por Als + sepa-
taret arcam federis domini: et staret rauit.
coram eo in ministerio: ac benediceret
in nomine illius vsq in presentem diē.
Quamobrem non habuit leui partem
neq possessionem cum fratribus suis:
quia ipse dominus possessio eius est: si-
cut pmisit ei dñs deus tuus. Ego autē

steti in monte sicut prius quadragin-
ta diebus ac noctibus: exaudivitque me
dominus etiam hac vice et te perdere
C noluit. Dixitque mihi. Uade et precede
populum ut ingrediatur et possideat
terram quam iuravi patribus eorum ut
s. 6. b. traderem eis. Et nunc israel quid do-
minus deus tuus petit a te: nisi ut ti-
meas dominum deum tuum: et ambu-
les in vijs eius: et diligas eum: ac servias
domino deo tuo in toto corde tuo: et
in tota anima tua: custodiasque manda
ta domini et cerimonias eius quas ego
hodie precipio tibi: ut bene sit tibi. En
domini dei tui celum est et celum celi: ter-
ra et omnia que in ea sunt: et tamen patri-
bus tuis conglutinatus est dominus:
22. q. 12. ca. et amavit eos: elegitque semen eorum post
si. l. v. propo- eos id est vos de cunctis gentibus: si-
situm. in glo. cut hodie comprobatur. Circumcidite igi
87. di. c. de- tur preputium cordis vestri: et cervicem
solatis. vestram ne induretis amplius: quia do-
D minus deus vester: ipse est deus deorum
et dominus dominantium: deus magnus
et potens et terribilis: qui personam non
accipit nec munera. Facit iudicium pu-
pillo et vidue: amat peregrinum et dat
ei victum atque vestitum. Et vos ergo
amate peregrinos: quia et ipsi fuistis
s. 6. c. advene in terra egypti. Dominum deum
tuum timebis: et ei soli servies. Ipsi
adherebis: iurabisque in nomine illius.
Ipse est laus tua et deus tuus qui fecit
tibi hec magnalia et terribilia que vi-
Genes. 6. c. derunt oculi tui. In septuaginta anima
bus descenderunt patres tui in egyptum:
et ecce nunc multiplicavit te dominus
deus tuus sicut astra celi.

¶ Capituli. Summarium. De signis fa-
ctis contra pharaonem et egyptum: de
dathan et abyron: quod terra promissa
non est sicut egyptus: de scribenda lege
in cordibus: et pro signo in manibus: et
inter oculos collocetur: de benedictio
ne si custodient mandata: maledictione
si negligunt. Capitulum .xi.

A Ama itaque dominum deum
tuum et observa precepta
eius et cerimonias: iudicia
atque mandata omni tem-
pore. Cognoscite hodie que
ignorant filij vestri qui non
viderunt disciplinam domini dei ve-
stri: magnalia eius et robustam manum:
extentumque brachium signa et opera que
fecit in medio egypti pharaoni regi et
universe terre eius omnique exercitui
egyptiorum et equis ac curribus: quo-
modo operuerint eos aque maris ru-
bri: cum vos persequerentur: et dele-
rit eos dominus usque in presentem diem: Num. 16. b.
vobisque que feceritis in solitudine donec
veniretis ad hunc locum. Et dathan atque
abyron filijs eliab qui fuit filius ruben
quos aperto ore suo terra absorbuit
cum domibus et tabernaculis et univer
sa substantia eorum quam habebant in
medio israel. Oculi vestri viderunt om B
nia opera domini magna que fecit: ut
custodiatis universa mandata illius
que ego hodie precipio vobis et possi
tis introire et possidere terram ad quam
ingredimini: multoque in ea vivatis tem
pore quam sub iuramento pollicitus
est dominus patribus vestris: et semi-
ni eorum lacte et melle manantem. Ter-
ra enim ad quam ingrederis possiden
dam: non est sicut terra egypti de qua
existi: ubi iacto semine in hortorum mo-
rem aque ducuntur irrigue: sed montuo
sa est et campestris de celo expectans
pluvias: quam dominus deus tuus sem s. eodem.
per invisit: et oculi illius in ea sunt a s. 10. c.
principio anni usque ad finem eius. Si
ergo obedieritis mandatis meis que
ego hodie precipio vobis: ut diligatis
dominum deum vestrum: et serviatis
et in toto corde vestro: et in tota ani-
ma vestra dabit pluviam terre vestre
+ temporaneam et serotinam ut colliga Als. + tempo
tis frumentum et vinum et oleum fenum rinam.
que ex agris ad pascenda iumenta: et ut
ipsi comedatis ac saturemini. Cavete
ne forte decipiatur cor vestrum et rece
datis a domino: serviatisque dijs alie-
nis et adoretis eos: iratusque dominus clau-
dat celum: et pluvie non descendant: nec
terra det germen suum: pereatisque ve-
lociter de terra optima quam dominus
daturus est vobis. Ponite hec verba in C
cordibus et in animis vestris: et suspendite s. 6. b.
ea pro signo in manibus: et inter oculos ve-
stros collocate. Docete filios vestros ut il
la meditentur. Quando sederis in domo tua et
ambulaveris in via et accubueris atque
surrexeris: scribes ea super postes et ia-
nuas domus tue: ut multiplicentur dies s. eodem.
tui et filiorum tuorum in terra quam iu-
ravit dominus patribus tuis: ut daret eis quam
diu celum immineret terre. Si enim cu
stodieritis mandata que ego precipio vo
bis: et feceritis ea ut diligatis dominum
deum vestrum: et ambuletis in omnibus
vijs eius adherentes ei: disperdet dominus

oẽs gẽtes istas añ faciẽ vestrã: ꝛ possi-
debitis eas q̃ maiores sunt ꝛ fortiores
Iof.1.a. vobis. Ois loc⁹ quẽ calcauerit pes ve-
dis.1.c.oẽs. ster: vester erit. A deserto ꝛ a libano ꝛ
post docto flumine magno eufrate vsq̃ ad mare
res. occidẽtale erũt termini vr̃i. Null⁹ sta-
bit ꝯ vos. Terrorẽ vestrũ ꝛ formidinẽ
dabit dñs de⁹ vester sup omnẽ terram
quã calcaturi estis sicut locutus est vo
D bis. En ꝓpono i ꝯspectu vr̃o hodie bñ
dictionẽ ꝛ maledictionẽ. Bñdictionẽ
si obedieritis mãdatis dñi dei vr̃i q̃ ego
hodie ꝑcipio vobis. Maledictionẽ si
nõ obedieritis mãdatis dñi dei vr̃i sꝫ
recesseritis de via quã ego nũc ostendo
vobis: ꝛ ambulaueritis post deos alie
nos quos ignoratis. Cũ ꝟo introduxe
rit te dñs de⁹ tu⁹ in terrã ad quã ꝑgis
habitãdã pones bñdictionẽ sup mon
tẽ garizim. maledictionẽ sup mõtẽ he-
bal: q̃ sunt trãs iordanẽ post viã q̃ ver
git ad solis occubitũ i terra chananei
q̃ habitat in cãpestrib⁹ cõtra galgalã
q̃ est iuxta vallẽ tẽdentẽ ꝛ intrantẽ ꝓ-
cul. Uos eñi trãsibitis iordanẽ vt pos-
sideatis terrã quã dñs deus vester da-
tur⁹ est vobis: vt habeatis ꝛ possidea-
tis illã. Uidete ergo vt impleatis ceri
monias atq̃ iudicia que ego hodie po
nam in conspectu vestro.

¶ C.S. De destruẽda idolatria: de de-
cimis ꝛ ꝑmitijs: de mãducando in lo-
co quẽ dominus elegerit: de sanguine
non comedendo. Capitulum.xij.

A Ec sunt ꝑcepta atq̃ iudicia
que facere debetis in terra
quã dñs deus patrũ tuoꝝ da
tur⁹ est tibi: vt possideas eã
cũctis diebus quib⁹ sup hu-
mũ gradieris. Subuertite oĩa loca in
quib⁹ colluerũt gẽtes quas possessuri
estis deos suos sup mõtes excelsos et
s.2.a. colles ꝛ subter omne lignũ frõdosum.
Ais + coꝛ. Dissipate aras earũ + et cõfringite sta
Exo.34.b. tuas lucos igne cõburite ꝛ idola com
minuite: disꝑdite nõia eoꝝ de locis il-
lis. Nõ facietis ita dño deo vestro: sed
ad locũ quẽ elegerit dñs de⁹ vester de
cũctis tribub⁹ vestris: vt ponat nomẽ
suũ ibi ꝛ habitet in eo: venietis ꝛ offe
retis in loco illo holocausta et victi-
mas vr̃as decimas et ꝑmitias manuũ
vr̃arũ: ꝛ vota atq̃ donaria ꝑmogenita
boũ ꝛ ouiũ ꝛ comedetis ibi in ꝯspectu
dñi dei vr̃i: ac letabimini in cũctis ad
q̃ miseritis manũ vos ꝛ domus vr̃e in
q̃b⁹ bñdixerit vobis dñs deus vester.

Nõ facietis ibi que nos hic facim⁹ ho-
die singuli qđ sibi rectum videt̃. Neq̃
enim vsq̃ in ꝑsens tp̃s venistis ad re-
quiẽ ꝛ possessionẽ quã dñs deus vester
B datur⁹ est vobis. Trãsibitis iordanẽ ꝛ
habitabitis i terra quã dñs de⁹ vester
daturus est vobis: vt requiescatis a cun
ctis hostib⁹ ꝑ circũitũ ꝛ absq̃ vllo ti-
more habiteris i loco quẽ elegerit dñs
de⁹ vester: vt sit nomẽ eius in eo. Illuc
oĩa q̃ ꝑcipio ꝯferetis holocausta ꝛ ho-
stias ac decimas ꝛ primitias manuum
vestrarũ: ꝛ q̃cq̃d ꝑcipuũ est in muneri
bus q̃ vouistis dño. Ibi epulabimini
corã dño deo vr̃o: vos ꝛ filij ac filie ve
stre: famuli et famule atq̃ leuites q̃ in
vrbib⁹ vr̃is cõmorant̃. Neq̃ eñi habet j.14.c.
aliã partẽ ꝛ possessionẽ inter vos. Ca
ue ne auferas holocausta tua in oĩ loco
quẽ videris: sed in eo quẽ elegerit dñs
in vna tribuũ tuarũ: offeres hostias et
facies q̃cũq̃ ꝑcipio tibi. Si autẽ co- 12.q.1.§.
medere volueris: ꝛ te esus carniũ dele his ita. 16.
ctauerit: occide ꝛ comede iuxta bñdi- q.1.§.6 his
ctionẽ dñi dei tui quã dedit tibi i vrbi ꝛ.c.fi.
bus tuis: siue imũdũ fuerit: hoc est ma De deci.c.
culatũ ꝛ debile: siue mũdũ: hoc est inte 1.ver.erant
grũ ꝛ sine macula qđ offerri lꝫ: sicut ca quoq̃.
ꝑeã ꝛ ceruũ comedes: absq̃ esu dũta- De ꝯse. dis.
xat sanguinis quẽ sup terrã q̃si aquam 1.c.sicut.
effundes. Nõ poteris comedere i oppi
dis tuis decimã frumẽti et vini ꝛ olei
tui: ꝑmogenita armẽtoꝝ ꝛ pecoꝝ ꝛ oĩa
q̃ voueris ꝛ sponte offerre volueris et
C ꝑmitias manuũ tuaꝝ: sꝫ corã dño deo
tuo comedes ea i loco quẽ elegerit dñs
de⁹ tuus tu ꝛ fili⁹ tuus ꝛ filia: seru⁹ et
famula: atq̃ leuites qui manẽt in vrbi
bus tuis: et letaberis et reficieris corã
dño deo tuo in cũctis ad q̃ extenderis
manũ tuã. Caue ne derelinquas leuitẽ
oĩ tp̃e quo versaris in terra. Qñ dila-
tauerit dñs deus tuus terminos tuos:
sicut locutus est tibi et volueris vesci
carnib⁹ quas desiderat aĩa tua. Locus j.15.b.
autem quẽ elegerit dñs deus tuus vt
sit nomẽ eius ibi: si procul fuerit occi-
des de armẽtis ꝛ pecorib⁹ que habue-
ris sicut ꝑcepit tibi ꝛ comedes in op-
pidis tuis vt tibi placet. Sicut come j.15.d.
dit caprea et ceruus: ita vesceris eis:
et mundus ꝛ immundus in commune
D vescẽtur: hoc solum caue ne sanguinẽ
comedas. Sanguis enim eorum ꝓ aĩa
est: ꝛ idcirco nõ debes aĩam comedere
cũ carnib⁹: sed sup terrã fundes quasi
aquã vt bñ sit tibi ꝛ filijs tuis post te:

eā feceris qđ placeat in cōspectu dñi.
Que aūt sctificaueris et voueris dño
tolles et venies ad locum quē elegerit
dñs: ⁊ offeres oblatiōes tuas carnē et
sanguinē sup altare dñi dei tui. San-
guinē hostiarū fundes i altari: carnib⁹
aūt ipe vesceris. Obserua ⁊ audi oīa q̄
ego pcipio tibi vt bñ sit tibi ⁊ filijs tu
is post te i sēpiternū cū feceris qđ bo-
J.17.a. nū est ⁊ placitū i cōspectu dñi dei tui.
Qñ disp̄diderit dñs de⁹ tuus añ faciē
tuā gētes: ad q̄s ingredieris possiden
das: ⁊ possederis eas atq̧ hitaueris in
terra earū: caue ne imiteris eas postq̄
te fuerit itroeūte subuerse: ⁊ reqras ce
rimonias earū dicēs. Sicut coluerūt
gētes iste deos suos: ita et ego colā. Nō
facies similiter dño deo tuo. Oēs enim
abominatiōes q̄s auersat̄ dñs fecerūt
dijs suis offerētes filios ⁊ filias et cō-
burētes igni. Qđ pcipio tibi hoc tm̄ fa
cito dño: nec addas qcq̄ nec minuas.

¶ C.S. De falso propheta: de persua-
dēte idolatriā: de anathemate verbis
perfidie. Capitulum.xiij.

A
I surrexerit in medio tui p
phetes: aut q somniū vidisse
se dicat: et predixerit signū
atq̧ portētū: ⁊ euenerit qđ
locutus est: et dixerit tibi:
eamus ⁊ sequamur deos alienos quos
26.q.5.ca. ignoras: ⁊ seruiam⁹ eis: nō audias ver
nimirū. in ba pphete illi⁹ aut somniatoris: q2 tē
fi.q.2.c.in- tat vos dñs deus vr̄ vt palā fiat vtrum
telligi.⁊.c. diligatis eū an nō in toto corde ⁊ i tota
illud. ante aīa vr̄a. Dñm deū vr̄m seqmini ⁊ ipm
finem. timete: mādata illi⁹ custodite ⁊ audi-
B te vocē ei⁹: ipi seruietis ⁊ ipi adherebitis.
Propheta aūt ille aut fictor sōnior̄ i-
terficiet̄: q2 locut⁹ est vt vos auerteret
a dño deo vr̄o q̄ eduxit vos đ terra egy
pti: ⁊ redemit vos de domo seruitutis
vt errare te faceret de via quā tibi p̄ce
pit dñs de⁹ tu⁹: ⁊ auferes malū de me-
dio tui. Si tibi voluerit psuadere fra
23.q.5.ca. ter tu⁹ filius mr̄is tue: aut fili⁹ tu⁹ vel fi
legi.q.4.c. lia siue vxor q̄ est i sinu tuo: aut amicus
immisti.in quē diligis vt animā tuā clā dicēs. Ea
glo.ij. mus ⁊ seruiam⁹ dijs alienis q̄s ignoras
tu ⁊ p̄res tui cūctar̄ i circūitu gētiū q̄
iuxta vl̄ pcul sunt ab initio vsq̧ ad finē
terre: non acqescas ei nec audias: neq̧
parcat ei ocl's tu⁹ vt miserearis ⁊ occul
C tes eū: sz statim iterficies. Sit p̄mum
manus tua sup eū: et post te oīs ppl's
mittat manū. Lapidib⁹ obrut⁹ necabi
tur: q2 voluit te abstrahere a dño deo
tuo q̄ eduxit te de t'ra egypti de domo
seruitutis: vt ⁊ oīs isrl' audiēs timeat
et nequaq̄ vltra faciat quippiā huius 24.q.3.ca.
rei sile. Si audieris in vna vrbiū tuar̄ si quis cus
quā dñs de⁹ tuus dabit tibi ad habitā tecto.
dū dicentes aliquos. Egressi sunt filij
belial de medio tui: et auerterūt habi
tatores vrbis tue atq̧ dixerūt. Eamus
et seruiam⁹ dijs alienis quos ignoratis
quere sollicite et diligēter rei veritate
pspecta si inueneris certū esse qđ dr̄ et
abominationē hāc ope ppetratā: stati
pcuties habitatores vrbis illi⁹ in ore
gladij: et delebis eā oīaq̧ q̄ in illa sūt
vsq̧ ad pecora. Quicqd etiā supelle-
ctilis fuerit cōgregabis in medio pla-
tearū eius ⁊ cū ipsa ciuitate succēdes:
ita vt vniuersa cōsumas dño deo tuo:
et sit tumulus sempiternus. Nō edifi-
cabit amplius: ⁊ nō adherebit de illo
anathemate qcq̄ in manu tua: vt auer
tatur dñs ab ira furoris sui: ⁊ misere-
tur tui: multiplicetq̧ te: sicut iurauit
patrib⁹ tuis: qñ audieris vocē dñi dei
tui custodiēs oīa p̄cepta eius que ego
pcipio tibi hodie vt facias quod pla-
citum est in conspectu dñi dei tui.

¶ C.S. De nō imitādo ritū gētiū sup
mortuo: de aīalibus mūdis et imūdis
ad esum: hedū i lacte matris nō coquē
dū: de decimis vendendis. Capi.xiiij.

Filij estote dñi dei vr̄i. Nō A
vos icidetis nec facietis calui
tiū sup mortuo: qm̄ ppl's
sctūs es dño deo tuo: et te s.7.a.et
elegit vt sis ei i pplm̄ pecu 26.d.
liarē de cūctis gētib⁹ que Leui.11.a.
sunt sup terrā. Ne comedatis q̄ imūda
sunt. Hoc est aīal qđ comedere debetis.
Bouē ⁊ ouē ⁊ caprā: ceruū: capreā: bu
balū: tragelaphū: pygarrū: origē: came
lopardū. Omne aīal qđ i duas partes
findit vngulā et ruminat comedetis:
de his autē que ruminant et vngulam
non findunt hec comedere nō debetis.
Camelum: leporem: chirogrillum: quia
ruminant ⁊ non diuidunt vngulā: im-
mūda erūt vobis. Sus quoq̧ qm̄ di-
uidit vngulā et nō ruminat immūda
erit. Carnib⁹ eorū nō vescemini et ca- B
dauera non tangetis. Hec comedetis ⁊
oīb⁹ q̄ morātur in aquis. Que habent
pēnulas ⁊ squamas comedite: q̄ absq̧
pēnulis ⁊ squamis sunt ne cōedatis: q2
immūda sunt. Oēs aues mūdas come-
dite: immūdas ne comedatis: aqlā.s.et
gryphē ⁊ haliętū: ixion ⁊ vulturem ac

miluum iuxta genus suū: ⁊ oē coruini
gn̄is et struthionē ac noctuā et larum
atq; accipitrē iuxta gen⁹ suū: herodiū
ac cygnū ⁊ ibim ac mergulū: porphyrio
nē ⁊ nycticoracē onocrotalū ⁊ caradriū
C singula in genere suo. Upupā q̄z ⁊ ve-
spertilionē ⁊ oē qđ reptat ⁊ pēnulas
habet immundū erit nec comedet. Oē
qđ mūdū est comedite. Quicq̄d autem
morticinū est ne vescamini ex eo. Pe-
regrino q̄ intra portas tuas est da vt
comedat aut vēde ei: q2 tu pp̄ls scŧūs
dn̄i dei tui es. Nō coques hedū i lacte
matris sue. Decimā partē separabis
Exo.23.c. et.34.b. de cūctis frugibus tuis q̄ nascūtur in
terra p annos singulos: et comedes in
ɔspectu dn̄i dei tui i loco quē elegerit:
vt in eo nomē illi⁹ inuocet: decimā fru
menti tui ⁊ vini ⁊ olei ⁊ primogenita
de armētis ⁊ ouib⁹ tuis vt discas time
D re dn̄m deū tuū in oī tp̄e. Cū aūt lōgi-
or fuerit via et locus quē elegerit dn̄s
deus tu⁹ tibiq; bn̄dixerit: nec potue-
ris ad eū hec cūcta portare: vēdes oīa
et in preciū rediges: portabisq; manu
tua ⁊ pficisceris ad locū quē elegerit
dn̄s de⁹ tu⁹: ⁊ emes ex eadē pecūia q̄c
q̄d tibi placuerit siue ex armētis siue
ex ouib⁹ vinū q̄z ⁊ siceram: et oē qđ desi
derat aīa tua: ⁊ comedes corā dn̄o deo
tuo: ⁊ epulaberis tu et dom⁹ tua et le-
uita q̄ itra portas tuas est. Caue ne de-
relinq̄s eū. q2 nō h̄z aliā partē in pos-
sessione tua. Anno tertio sepabis aliā
decimā ex oib⁹ q̄ nascunt tibi eo tp̄e: ⁊
repones itra ianuas tuas: venietq; le-
uites q̄ aliā nō h̄z partē nec possessio-
nē tecū: ⁊ pegrin⁹ ac pupill⁹ ⁊ vidua q̄
itra portas tuas sunt ⁊ cōedēt ⁊ satu-
rabunt: vt benedicat tibi dn̄s de⁹ tu⁹
in cūctis opib⁹ manuū tuaꝝ q̄ feceris.

ḡ.ca.12. 13.q̄.1.§. his ita. 16.q̄.1. de his.c. in sacris.c. decime q.3.§. si etiā.q.7. ca.oēs decime. De cōse.di. 5.cap.quadragesima. in fine. De deci.ca. 1.⁊.c.tua.⁊ c.in aliquibus.⁊.c.cū non sit.

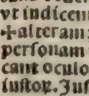
¶ C. S. De remissiōe anni septimi: de
seruo hebreo vendito ⁊ ancilla: de san
ctificatione et opere: et esu et macula
primogenitorum. Capi. xv.

A Eptimo āno facies remis-
siōnē q̄ hoc ordie celebra-
bit. Cui debet aliq̄d ab a-
mico vl' pxio ac fratre suo
repetere nō poterit: q2 an
nus remissionis est dn̄i. A
peregrino ⁊ aduena exiges: ciuē et p-
pinquū repetēdi non hēbis ptātē. Et
oīno indigēs ⁊ mēdicus nō erit inter
vos vt bn̄dicat tibi dn̄s de⁹ tu⁹ in ter
ra qu i traditurus est tibi in possessio
nē. Si tn̄ audieris vocē dn̄i dei tui: et
custodieris vniuersa q̄ iussit ⁊ que ego
hodie pcipio tibi: bn̄dicet tibi vt pol-
licitus est. Fenerabis gētib⁹ multis et ī.12.a.
ipse a nullo accipies mutuū. Dn̄aberis
nationib⁹ plurimis: ⁊ tui nemo dn̄a-
bit. Si vn⁹ de fratrib⁹ tuis q̄ morant B
intra portas ciuitatis tue i terra quā
dn̄s deus tu⁹ daturus est tibi ad paup
tatē venerit: nō obdurabis cor tuum:
nec ɔhebes manū: sz aperies eā pauperi
et dabis mutuū quo eū indigere pspe
xeris. Caue ne forte + subrepat tibi im Al's + subripiat.
pia cogitatio et dicas i corde tuo. Ap
propinq̄t septim⁹ annus remissiōis: ⁊
auertas oculos tuos a paupere fratre
tuo: nolēs ei qđ postulat mutuū cōmo
dare: ne clamet ɔ te ad dn̄m: ⁊ + fiat ti Al's + flet
bi in pctm̄: sz dabis ei. Nec ages q̄ppiā
callide in eius necessitatib⁹ subleuan
dis: vt benedicat tibi dn̄s de⁹ tu⁹ i oī
tp̄e: ⁊ in cūctis ad q̄ manū miseris. Nō
deerūt pauperes in terra habitatiōis
tue: idcirco ego precipio tibi vt apias E
manū fratri tuo egeno ⁊ pauperi qui Exo.21.a.
tecū v'sat in terra. Cū tibi vēdit⁹ fue- Hie.34.c.
rit frater tu⁹ hebreus aut hebrea ⁊ sex
annis seruierit tibi: in septimo āno di
mittes eū liberū: ⁊ quē libertate dona
ueris nequaq̄ vacuū abire patieris: sz
dabis viaticū de gregibus ⁊ de area et
torculari tuo q̄b⁹ dn̄s deus tu⁹ benedi
xerit tibi. Memēto q̄ ⁊ ipse seruieris
i terra egypti ⁊ liberauerit te dn̄s de⁹
tuus: ⁊ idcirco ego nūc precipio tibi.
Sin aūt dixerit nolo egredi eo q̄ dili
gat te ⁊ domū tuā et bene sibi apud te
esse sentiat: assumes subulā ⁊ pforabis
aurē ei⁹ i ianua dom⁹ tue: ⁊ fuiet tibi
vsq; in eternum. Ancille q̄z siīr facies.
Nō auertas ab eis oculos tuos qn̄ di-
miseris eos liberos: qm̄ iuxta merce-
dē mercenarij p sex ānos seruiuit tibi
vt benedicat tibi dn̄s de⁹ tu⁹ in cūctis
opib⁹ q̄ agis. De primogenit̄ tuis q̄ na- D
scunt in armētis et ouibus tuis q̄cq̄d
est sexus masculini scificabis dn̄o deo
tuo. Nō operaberis in primogenito bo-
uis: ⁊ nō tōdebis primogenita ouiū. In
cōspectu dn̄i dei tui comedes ea p an-
nos singulos in loco quē elegerit dn̄s:
tu et domus tua. Sin autem habuerit
maculā vel claudū fuerit vel cecū aut i
aliqua parte deforme vel debile: nō i-
molabit domino deo tuo: sz intra por
tas vrbis tue comedes illō: tā mūdus
q̄ immūdus siīr vescētur eis quasi ca-
prea et ceruo. Hoc solū obseruabis vt

sanguinē eorū nō comedas: sed effun-
S.12.c. das in terram quasi aquam.
¶ C.S. De immolatione phase: et nō
in quolibet loco: de alijs duab⁹ solēni
tatibus hebdomadarū: ⁊ tabernaculo
rū: de iudicibus ɔstituēdis in portis:
et q̄ nō accipiant personā et munera:
de luco ⁊ statua nō faciēdis. Cap. xvj.

A Bserua mensem nouarum
frugum ⁊ veri ni primū tpis
vt facias phase dño deo
tuo: qm̄ in isto mēse eduxit
te dñs deus tu⁹ de egypto
nocte. Immolabisq̄ pha-
se dño deo tuo de ouibus ⁊ de bob⁹ in
loco quē elegerit dñs deus tu⁹: vt ha-
bitet nomē eius ibi. Nō comedes i eo
panē fermētatū: septē diebus cōedes
absq̄ fermēto afflictiōis panē: qm̄ in
pauore egressus es de egypto: vt memi-
neris diei egressiōis tue de egypto oī-
B bus diebus vite tue. Nō apparebit fer
mentatū in oībus terminis tuis septē
diebus: ⁊ nō remanebit de carnib⁹ ei⁹
qd̄ imolatū est vespere in die p̄rio vsq̄
mane. Nō poteris immolare phase in
qualibet vrbiū tuarū quas dñs de⁹ tu⁹
daturus est tibi: sȝ in loco quē elegerit
dñs de⁹ tuus: vt habitet nomē ei⁹ ibi.
Immolabisq̄ phase vespe ad solis oc-
casum qn̄ egressus es de egypto: coq̄s ⁊
comedes in loco quē elegerit domin⁹
deus tuus: maneq̄ cōsurgēs vades in
tabernacula tua. Sex dieb⁹ comedes
azyma ⁊ in die septima: q2 collecta est
domini dei tui: nō facies opus. Septē
hebdomadas nūerabis tibi ab ea die
qua falcem in segetē miseris ⁊ celebra
bis diē festū hebdomadaꝝ domiō deo
tuo oblationē spōtaneam manus tue:
quā offeres iuxta benedictionē domi-
ni dei tui: et epulaberis corā domino
deo tuo tu ⁊ fili⁹ tu⁹ ⁊ filia tua: ⁊ seru⁹
tu⁹ ⁊ ancilla tua: ⁊ leuites q est intra
portas tuas: ⁊ aduena ac pupillus ⁊ vi-
dua qui morātur vobiscū in loco quē
elegerit domin⁹ de⁹ tu⁹: vt habitet no
mē eius ibi: ⁊ recordaberis qm̄ seruus
C fueris in egypto: custodiesq̄ ac facies
que tibi p̄cepta sunt. Solemnitatē q̄ȝ
tabernaculoꝝ celebrabis p septē dies
quando collegeris de area ⁊ torculari
fruges tuas. ⁊ epulaberis i festiuitate
tua tu ⁊ fili⁹ tu⁹ ⁊ filia: ⁊ seruus tu⁹ ⁊
ancilla: leuites q̄ȝ ⁊ aduena: ⁊ pupill⁹
ac vidua q intra portas tuas sunt. Se
ptē dieb⁹ domiō deo tuo festa celebra
bis i loco quē elegerit dñs: bñdicetq̄
tibi domin⁹ de⁹ tu⁹ in cūctis frugib⁹
tuis. ⁊ in oī opere manuū tuarū: erisq̄
in leticia. Tribus vicib⁹ p annū appa
rebit oē masculinū tuū in cōspectu do
mini dei tui in loco quē elegerit in so-
lēnitate azymoꝝ: ⁊ in solēnitate heb-
domadarū: ⁊ in solēnitate tabernacu D
loꝝ. Nō apparebit āte dominū vacu⁹: Exo.23.b.
sed offeret vnusquisq̄ ſm q̄ habuerit et.24.c.
iuxta benedictionē domini sui quā de Eccl.35.a.
derit ei. Iudices ⁊ magistros ɔstitues De cōsc.di.
in oībus portis tuis quas domin⁹ de⁹ i.c. omnis
tuus dederit tibi p singulas trib⁹ tuas xp̄ianus.
vt iudicent pplm̄ iusto iudicio: nec in
+alterā partē declinēt. Nō accipies Als+alter
personam nec munera q2 munera exce nteram.
cant oculos sapiētum. Et mutāt ṽba Exo.23.a.
iustoꝝ. Iuste qd̄ iustum est persequeris Eccl.20.d.
vt viuas et possideas terrā quā domi 11.q.3.c.
nus de⁹ tu⁹ dederit tibi. Nō plātabis pauper.
lucū ⁊ oēꝫ arborē iuxta altare domini
dei tui: nec facies tibi atq̄ cōstitues
statuam que odit dominus deus tuus.
¶ C.S. De hostia habēte maculam: de
pena idolatrie: de difficultate iudicij:
de pena inobedientie: de electione re-
gis de religione ipsius. Cap. xvij.

Ōn imolabis domino deo A
tuo bouē ⁊ ouem in quo est
macula aut q̄ppiā vicij: q2
abominatio est domiō deo
tuo. Cumq̄ reperti fuerint
apud te intra vnā portarū tuarū quas
dominus de⁹ tu⁹ dabit tibi vir aut mu
lier q faciant malū in ɔspectu dñi dei
tui: ⁊ trāsgrediātur pactū illius vt va
dant et seruiāt dijs alienis: ⁊ adorent
eos solē ⁊ lunā ⁊ oēm militiā celi que
nō p̄cepi: ⁊ hoc fuerit tibi nūciatū au
diēsq̄ inq̄sieris diligēter ⁊ verū eē rep
pereris: ⁊ abominatio facta est in isrl̄ S.19.
educes virū ac mulierē qui rē scelera- B
tissimā perpetrarūt ad portas ciuita- Mat.18.a.
tis tue: ⁊ lapidib⁹ obruent. In ore duo Ioā.8.c.
rū aut triū testiū peribit q interficiet. 2.co.13.a.
Nemo occidatur vno contra se dicēte Heb.10.c.
testimoniū. Manus testium prima in- 1.Ti.5.d.
terficiet eū: ⁊ man⁹ reliq populi extre 2.q.4.§.i.
ma mittetur vt auferas malum de me- 23.q.2.c.
dio tui. Si difficile ⁊ ambiguū apud admonere.
te iudiciū esse ꝑspexeris inter sangui 35.q.6.§.
nem et sanguinem: causam et causam: finali.
lepram et nō lepram: ⁊ iudicium intra
portas tuas videris verba variari: sur
ge ⁊ ascēde ad locū quē elegerit domi
nus deus tuus: veniesq̄ ad sacerdotes

leuitici generis: et ad iudicē q fuerit illo tpe: quereſq ab eis q iudicabūt tibi iudicij veritatē: et facies qd cūq dixerint q preſunt loco quē elegerit dñs et docuerint te iuxta legē ei⁹: ſequeriſq ſniam eoꝝ: nec declinabis ad dexterā neq ad ſiniſtrā. Qui aūt ſuperbierit nolēs obedire ſacerdotis iperio q eo tpe miniſtrat dño deo tuo et decreto iudicis morieť hō ille: et auferes malum de iſrl': cunctuſq pplſ audiēs timebit + vt nullus deincepsītumeſcat ſuperbia. Cū ingreſſus fueris terram quā dñs deus tuus dabit tibi et poſſederis eā: habitaueriſq in illa et dixeris cōſtituā ſuper me regē ſicut habēt oēs per circuitū nationes eū cōſtitues quē dñs de⁹ tu⁹ elegerit de nūero fratrū tuoꝝ. Nō poteris alterius gentis hoīem regē facere q nō ſit frater tuus. Cūq fuerit cōſtitutus nō multiplicabit ſibi equos: nec reducet pplm ī egyptum: equitatus nūero ſubleuat⁹ preſertī cū dñs pcepit vobis vt nequaq amplius p eādē viā reuertamini. Nō habebit vxores plurimas q alliciāt aīm eius neq argēti et auri inmēſa pōdera. Poſtq autē ſederit in ſolio regni ſui deſcribet ſibi deuteronomiū legis huius in volumine: accipiēs exēplar a ſacerdotibus leuitice trib⁹: et hebit ſecū: legetq illud oīb⁹ dieb⁹ vite ſue vt diſcat timere dñm deū ſuū et cuſtodire ꝟba et cerimonias ei⁹ q in lege pcepta ſūt. Nec eleueť coꝛ ei⁹ ī ſupbiā ſup fratres ſuos: neq declinet in partē dexterā vel ſiniſtrā vt longo tempoꝛe regnet ipſe et filij + eius ſuper iſrael.

¶ C. S. De nulla parte leui dedita: de pte ipſi⁹ falſi pphete: de ſacrificijs q leuita vbiq miſtret libere: et ptes accipiat ciboꝝ: ꝺ luſtratiōe filioꝝ et augurio: de ppha ſuſcitādo: ꝺ ludibrio. C. xviij

Non habebunt ſacerdotes et leuite et oēs qui de eadē tribu ſunt partem et hereditatem cū reliquo pplo iſrael: q2 ſacrificia dñi et oblatiōes eius comedēt: et nihil aliud accipient de poſſeſſione fratrū ſuoꝝ. Dñs em̄ ipſe eſt hereditas eoꝝ: ſicut locutus eſt illis. Hoc erit iudiciū ſacerdotū a pplo et ab his qui offerūt victimas: ſiue bouem ſiue ouē immolauerint: dabūt ſacerdoti armū ac vētriculū: primitias frumēti vini et olei: et lanarū partem ex ouiū tonſione. Ipſuz em̄ elegit dñs deus tuus de cunctis tribubus tuis vt ſtet et miniſtret nomini dñi dei tui ipſe et filij eius in ſempiternū. Si exierit leuites ex vna vrbiū tuarū ex oī iſrael in qua habitat et voluerit venire deſiderans locū quē elegerit dñs miniſtrabit in noīe dei ſui: ſicut oēs fratres ei⁹ leuite qui ſtabūt eo tpe coꝛā dño. Partem cibozū eādem accipiet quā et ceteri: excepto eo qd ī vꝛbe ſua ex paterna ei ſucceſſione debeť. Qñ ingreſſus fueris terrā quā dñs deus tuus dabit tibi caue ne imitari velis abominatiōes illaꝝ gētium: nec inueniatur in te qui luſtret filiū ſuū aut filiā ducēs p ignē: aut qui arioloſ ſciſcitetur et obſeruet ſomnia atq auguria: ne ſit maleficus nec + incantatoꝛ: neq + phytones conſulat nec + diuinos: et qrat a moꝛtuis veritatē. Oīa em̄ hec abominatur dñs et pp ter iſtiuſmodi ſcelera delebit eos in introitu tuo: perfectus eris et abſq macula cū dño deo tuo. Gētes iſte quarum poſſidebis terrā: augures et diuinos audiūt: tu autē a dño deo tuo aliter inſtitutus es. Prophetam de gēte tua et de fratribus tuis: ſicut me ſuſcitabit tibi dñs deus tuus ipm audies vt petiſti a dño deo tuo in oꝛeb qñ cōcio cōgregata eſt atq dixiſti. Ultra nō audiam vocē dñi dei mei: et ignē hunc maximū āplius nō videbo ne moꝛiar. Et ait dominus mihi. Bene oīa ſunt locuti. Prophetā ſuſcitabo eis de medio fratrum ſuoꝝ ſimilē tui: et ponā verba mea in oꝛe eius: loqueturq ad eos omnia que pꝛecepero illi. Qui aūt verba eius que loquetur in noīe meo audire noluerit: ego vltoꝛ exiſtā. Propheta autem qui arrogantia depꝛauatus voluerit loqui in nomine meo que ego non pꝛecepi illi vt diceret: aut ex nomine alienoꝝ deoꝛum interficietur. Quod ſi tacita cogitatione reſponderis: quomodo poſſum intelligere verbum qd domin⁹ nō eſt locutus: hoc habebis ſignū. Quod ſi in noīe domini ppheta ille pꝛedixerit et non euenerit: hoc dominus non eſt locutus: ſed per tumoꝛem animi ſui ppheta confinxit: et idcirco non timebis eum.

¶ C. S. De homicida fugiente: de tribus ciuitatib⁹ refugij: ꝺ terris nō trāſferēdis: de falſo teſte: nō miſereberis eius: ſed animā pro anima. Capi. xix.

Cum diſperdiderit dominus de⁹ tuus gētes quarum tibi traditurus eſt

rus eſt

Marginal notes: S. 3. b. C — 11. q. 3. c. abſit. 4. q. 1. in ſumma. 25. q. 1. c. 2. — Als + ea. ſ. 26. a. — D — Als + filij⁹. — A — Nu. 18. c. 12. q. 1. c. clericus. 23. qō. ſi. ante ca. cōuenioꝛ. — B — Als + ne. Als + ſug eſt q. Als + ne. C — Act. 7. c. — Exo. 20. d — D — A

rus est terrā: ⁊ possederis eā: habitaue
risq; in vrbib⁹ eius ⁊ in edib⁹: tres ci-
uitates separabis tibi in medio terre
quā dñs deus tu⁹ dabit tibi in posses-
sionē sternēs diligēter viam: ⁊ in tres
eq̄liter partes totā terre tue p̄uinciā
diuides vt habeat e vicino q̄ ꝓpter ho
B micidiū ꝓfugus est quo possit euade-
re. Hec erit lex homicide fugiētis cui⁹
vita seruāda est. Qui percusserit p̄ximū
suū nesciens: ⁊ qui heri ⁊ nudiustertius
nullū ꝯ eū odiū habuisse cōprobat: sed
abijsse cum eo simplr̄ in siluā ad ligna
cedēda: ⁊ in succisione lignoꝝ securis
Als. † fugerit. † fugerit manus ferrumq; lapsum de
manubrio amicū eius percusserit et occi-
derit: hic ad vnā supradictarū vrbium
cōfugiet ⁊ viuet ne forsitan p̄xim⁹ ei⁹
cuius effusus est sanguis: dolore stimu
latus persequat̄ ⁊ apprehēdat eū si lō
gior via fuerit ⁊ percutiat animā eius
qui nō est reus mortis: q2 nullū cōtra
eū qui occisus est odiū prius habuisse
C mōstrat̄. Idcirco precipio tibi vt tres
J.12.a. ciuitates equales inter se spacij diui-
das. Cū aūt dilatauerit dñs deus tu⁹
terminos tuos: sicut iurauit patribus
tuis ⁊ dederit tibi cunctā terrā quam
eis pollicitus est: si tamen custodieris
mādata eius ⁊ feceris que hodie preci
pio tibi vt diligas dñm deū tuū ⁊ ābu
les in vijs ei⁹ omi t̄pe addes tibi tres
alias ciuitates. ⁊ supradictarū trium
vrbiū numerū duplicabis: vt nō effun-
datur sanguis innocens ī medio terre
quā dñs deus dabit tibi possidendam
D ne sis sanguinis reus. Si quis autem
odio habēs p̄ximū suū insidiatus fue
rit vite eius surgēsq; percusserit illū et
mortuus fuerit fugeritq; ad vnā de su
pradictis vrbibus mittēt seniores ci-
uitatis illius ⁊ arripiēt eū de loco effu
gij: tradētq; in manu p̄ximi cuius san
guis effusus est: ⁊ morietur. Non misere
beris eius ⁊ auferes noxiū sanguinem
de israel vt bene sit tibi. Nō assumes ⁊
transferes terminos p̄ximi tui quos fi
xerunt priores in possessione tua quā
dñs deus tuus dabit tibi in terrā quā
acceperis possidendā. Nō stabit testis
vnus cōtra aliquē quicqd illud pecca-
ti ⁊ facinoris fuerit: sed in ore duoꝝ
aut triū testium stabit omē verbum.
Si steterit testis mēdax cōtra hominē
accusans eum preuaricationis: stabūt
ambo quorū causa est ante dominū in
conspectu sacerdotum ⁊ iudicū q̄ fue-
rint in diebus illis. Cūq; diligentissi-
me perscrutātes inuenerint falsum te
stem dixisse cōtra fratrē suum menda-
cium: reddent ei sicut fratri suo facere
cogitauit: ⁊ auferes malum de medio
tui: vt audiētes ceteri timorē habeāt:
et nequaq̄ talia audeāt facere. Nō mi-
sereberis eius: sed animā p̄ aīa: oculū
pro oculo: dentem pro dente: manum
pro manu: pedem pro pede exiges.

¶ C. S. De remittendis a prelio: de ci
uitate victa in forte vel extra: de arbo
ribus fructuosis non succidendis: sed
solum infructuosis ad instruēdas ma-
chinas. Capitulum. xx.

SI exieris ad bellū ꝯtra ho B
stes tuos ⁊ videris equita
tus ⁊ currus ⁊ maiorē quā
tu habeas aduersarij exer-
citus multitudinē: non ti
mebis eos: q2 domin⁹ de⁹
tuus tecū est: q̄ eduxit te de terra egy-
pti. Appropinquāte aūt iā prelio sta-
bit sacerdos añ aciē: ⁊ sic loquetur ad
ppl'm. Audi isrl̄. Uos hodie cōtra ini-
micos vestros pugnā cōmittitis: nō p̄
timescat cor vestrum. Nolite metuere:
nolite cedere: nec formidetis eos: quia
dñs deus vester in medio vestri est: ⁊ p̄
vobis contra aduersarios dimicabit
vt eruat vos de periculo. Duces q̄z per B
singulas turmas audiente exercitu p̄-
clamabunt. Quis est hō qui edificauit
domū nouā: ⁊ non dedicauit eā vadat
et reuertatur in domum suam: ne forte
moriatur in bello: ⁊ alius dedicet eā.
Quis est homo qui plātauit vineam: ⁊
necdum fecit eā esse commune: ⁊ de qua
vesci omnibus liceat: vadat ⁊ reuerta
tur in domum suā: ne forte moriatur i J.24.a.
bello: ⁊ alius homo eius fungatur offi 1. Macha.
cio. Quis est homo q̄ † despondit vxo 3.g.
rem ⁊ non accepit eam: vadat ⁊ reuer- Als. † de
tatur in domum suam ne forte moriat̄ sponsauit.
in bello: ⁊ alius hō accipiat eā. His di 36.q.2.c.
ctis addent reliqua: ⁊ loquētur ad po tua.
pulū. Quis est hō formidolosus ⁊ cor- Judi.7.a.
de pauido: vadat ⁊ reuertat̄ in domū C
suā: ne pauere faciat corda fratrū suo-
rum: sicut ipse timore perterritus est.
Cūq; siluerint duces exercitus et finē
loquendi fecerint vnusquisq; suos ad
bellādū cuneos preparabit. Si qñ ac
cesseris ad expugnandā ciuitatē offe-
res ei primū pacē. Si receperit et ape
ruerit tibi portas: cunctus populus
qui in ea est saluabit̄ ⁊ seruiet tibi sub

tributo. Si in aūt fedus inire noluerit
et ceperit ꝯ te bellū: oppugnabis eam.
Cūqꝫ tradiderit dn̄s deꝰ tuꝰ illā ī ma
nu tua: pcuties oē qd̄ in ea generis ma
sculini est ī ore gladij absqꝫ mulieribꝰ
⁊ infantibꝰ: iumētis ⁊ ceteris q̄ in ciui
tate sunt. Omnē predā exercitui diui-
des: ⁊ comedes de spolijs hostiū tuoꝝ
q̄ dn̄s deus tuus dederit tibi. Sic fa-
cies cūctis ciuitatibꝰ q̄ a te pcul valde
sunt: et non sunt de his vrbibus quas
D in possessionem accepturus es. De his
aūt ciuitatibꝰ que dabuntur tibi nul-
lum oīno permittes viuere: sed inter-
ficies in ore gladij: ethēum videlicet ⁊
amorreū: ⁊ chananeū phereseū: ⁊ eueū
et iebuseū: sicut pcepit tibi dn̄s deus
tuus: ne forte doceāt vos facere cūctas
abominationes quas ipsi operati sunt
dijs suis: ⁊ peccetis in dn̄m deū vestrū.
Qū obsederis ciuitatem multo tpe et
munitionibus circūdederis vt expu-
gnes eā: non succides arbores de q̄bus
vesci pōt: nec securibus p circūitū de-
bes vastare regionē: qm̄ lignū est et nō
hō: nec pōt bellātium cōtra te augere
numerum. Si qua aūt ligna non sunt
Als + in- pomifera: sꝫ agrestia ⁊ in ceteros apta
strue. vsus succide ⁊ + extrue machinas do-
nec capias ciuitatē que ꝯ te dimicat.
¶ C. S. De cadauere hoīs inuento: de
muliere captiua assumēda in vxorē: de
duabus vxoribus: de filio contumace:
A de iudicato ad mortem. Capi. xxi.

Uando inuentum fuerit in
terra quā dn̄s deus tuꝰ da
turus ē tibi: hoīs cadauer
occisi ⁊ ignorabitur cedis
reus: egredientur maiores
natu ⁊ iudices tui: ⁊ metiē
tur a loco cadaueris singularū p circū
itū spacia ciuitatū: ⁊ quā viciniorē ce-
teris esse pspexerit seniores ciuitatis
illius tollēt vitulā de armēto que nō
traxit iugū nec terrā scidit vomere: et
ducēt eā ad vallē asperā atqꝫ saxosam
que nūq̄ arata est nec semētē recipit: ⁊
cedent in ea ceruices vitule. Accedētqꝫ
sacerdotes filij leui quos elegerit dn̄s
deus tuus vt ministrent ei ⁊ benedicāt
in noīe eius: et ad verbum eorum oē
B negocium pendet. Et quicquid mūdū
vel immūdū est iudicet. Et venient ma-
iores natu ciuitatis illius ad interfe-
ctū: lauabūtqꝫ manus suas sup vitulā
que in valle percussa est: ⁊ dicent. Ma
nus nostre non effuderunt sanguinem

hunc: nec oculi viderūt. Propitiꝰ esto
pplo tuo isrl' quē redemisti dn̄e: et ne
reputes sanguinē innocentē in medio
populi tui isrl. Et auferet ab eis reatꝰ
sanguinis: tu aūt alienus eris ab ino-
centis cruore q̄ fusus est cū feceris qd̄
pcepit dn̄s. Si egressus fueris ad pu-
gnā cōtra inimicos tuos: ⁊ tradiderit
eos dn̄s deus tuus in manu tua: capti-
uosqꝫ duxeris ⁊ videris in in nūero ca
ptiuoꝝ mulierē pulchrā ⁊ adamaueris
eā volueris qꝫ habere vxorem introdu- E
ces eā in domū tuā. Que radet cesariē
⁊ circūcidet vngues ⁊ deponet vestem
in qua capta est: sedensqꝫ in domo tua
flebit patrē ⁊ matrē suā vno mense: et
postea intrabis ad eā dormiesqꝫ cū illa:
⁊ erit vxor tua. Si aūt postea nō sede
rit in animo tuo: dimittes eā liberam:
nec vēdere poteris pecunia: nec oppri Als + que.
mere p potētiā + qꝛ humiliasti eā. Si
habuerit homo vxores duas vnā dile- Als + ge-
ctā ⁊ alterā odiosā + genuerintqꝫ ex eis nuerunt. et
liberos: ⁊ fuerit filius odiose pmoge- tunc super
nitus voluerit qꝫ substātiam inter fi- est ex eis.
lios suos diuidere: nō poterit filiū di
lecte facere primogenitū ⁊ pferre filio
odiose: sed filiū odiose agnoscet pmo D
genitū: dabitqꝫ ei de his que habuerit
cuncta duplicia. Iste est enī principiū
liberorum eius: ⁊ huic debent pmoge-
nita. Si genuerit homo filiū cōtuma-
cē ⁊ proteruū qui nō audiat patris ac
matris imperium ⁊ coercitus obedire
contēpserit: apprehendēt eū ⁊ ducent
ad seniores ciuitatis illius ⁊ ad portā
iudicij: dicētqꝫ ad eos. Filiꝰ noster iste
proteruꝰ ⁊ contumax est: monita nr̄a audi-
re cōtēnit: comessationibus vacat ⁊ lu
xurie atqꝫ conuiuijs: lapidibus eū ob-
ruet ppl's ciuitatis ⁊ morietur vt aufera 45. dis. c. si
tis malū de medio vr̄i: ⁊ vniuersus is- illud.
rael audiēs pertimescat. Qū peccauerit 24. q. 1. ca.
hō qd̄ morte plectēdū est ⁊ adiudicatꝰ multa.
morti appēsus fuerit in patibulo: non 16. q. 1. in ca
pmanebit cadauer eiꝰ in ligno: sed in nonibus.
eadē die sepelietur: qꝛ maledictus a deo 27. q. 1. c. 2.
est q̄ pendet in ligno: et nequaq̄ cōta-
minabis terram tuam quā dominus
deus tuus dederit tibi in possessionē.
¶ C. S. De reducēdo boue vl' oue fris
tui: de veste alterius sexus: de inuēto
nido: de morte: de circūitu tecti: de nō
cōmiscēdis rebꝰ diuersi gn̄is ꝯ fimbrijs
de signis ṽginitatis: de corrūpēte ṽgi-
nitatē vel ꝯctā in ciuitate vel in agro:
de vxore patris nō ducēda. Capi. xxij.

B Exo.23.

Non videbis bouē fratris tui
aut ouē errātē τ preteribis:
sed reduces fratri tuo: etiā
si nō est ꝓpinquus frater tu⁹
nec nosti eū: duces in domū
tuā: τ erūt apud te ꝙ diu querat ea fra
ter tuus τ recipiat. Silr facies de asi
no τ de vestimēto et de omi re fratris
tui que perierit si inueneris eā: ne negli
30. dist. c. si gas quasi alienā. Si videris asinū fra
qua mlier. tris tui aut bouē cecidisse in via nō de
spicies: sȝ subleuabis cū eo. Nō induē
tur mulier veste virili: nec vir vtet̄ ve
ste feminea. Abominabilis enim apud
deū est qui facit hec. Si ambulās per
viā in arbore vel in terra nidū auis in
ueneris: τ matrē pullis vel ouis desup
incubātem: nō tenebis eā cum filijs: sȝ
abire patieris: captos tenēs filios: vt
B bene sit tibi τ lōgo viuas tpe. Cū edifi
caueris domū nouā facies murū tecti
per circuitū: ne effundat̄ sanguis in do
mo tua: τ sis reus labēte alio τ in pre
Leui. 19. ceps ruente. Nō seres vineā tuā altero
6. di. 9. his semine ne τ sementis quā seuisti τ que
ita in glo. nascunt̄ ex vinea pariter sanctificent̄.
16. q. 7. c. in Non arabis in boue simul τ asino. Nō
noua. indueris vestimento qđ ex lana linoq̄
De aposta. contextū est. Funiculos in fimbrijs fa
c. quidam. cies ꝑ quatuor angulos pallij tui quo
Nu. 15. d. operiris. Si duxerit vir vxorē τ post
ea odio habuerit eā: quesieritq̄ occa
siones quibus dimittat eam obijciens ei
nomē pessimum: et dixerit. Uxorē hāc
accepi et ingressus ad eam non inueni
virginē: tollent eā pater τ mater eius:
et ferent secum signa virginitatis eius
ad seniores vrbis qui in porta sunt: et
C dicet pater. Filiam meā dedi huic vxo
rem: quā q: odit imponit ei nomē pes
simum vt dicat nō inueni filiam tuam
27. q. 2. c. in virginem: et ecce hec sunt signa virgi
uenta. in gl. nitatis filie mee. Expandēt vestimētū
32. q. 5. cap. coram senioribus ciuitatis: appreben
hec imago. dentq̄ senes vrbis illius virum: τ ver
berabunt illū condēnantes insup cen
tum siclis argēti quos dabit patri pu
elle: qm diffamauit nomen pessimū su
per virginē israel: habebitq̄ eā vxorē:
et nō poterit dimittere ✝ oib⁹ diebus
Als ✝ omi vite sue. Quod si verū est qđ obijcit et
tempore. nō est in puella inuēta virginitas: eij
cient eā extra fores dom⁹ patris sui: τ
lapidibus obruent viri ciuitatis illi⁹
et morietur: qm fecit nephas in israel:
vt fornicaretur in domo patris sui: et
auferes malum de medio tui. Si dor
mierit vir cū vxore alterius: vterq̄ mo D
rietur: id est adulter τ adultera: τ au Leui. 20. b.
feres malū de israel. Si puellā virgi 32. q. 5. post
nē desponderit vir: τ inuenerit eā aliqs c. reos.
in ciuitate et cōcubuerit cū ea: educes
vtrūq̄ ad portā ciuitatis illi⁹: τ lapi
dibus obruētur. Puella q: non clama
uit cū esset in ciuitate: vir q: humiliā
uit vxorem proximi sui: τ auferes malū
de medio tui. Sin autē in agro reppe
rerit vir puellā que desponsata est: et
apprehēdēs cōcubuerit cū ea: ipse mo
rietur solus: puella nihil patietur nec
est rea mortis: qm sicut latro cōsurgit 34. q. 2. ca.
ꝯtra fratrem suū: τ occidit animā ei⁹: non satis.
ita et puella perpessa est. Sola erat in 30. q. 5. ca.
agro: clamauit τ nullus affuit q liberā qualis.
ret eā. Si inuenerit vir puellā virgi 32. q. 4. ca.
nem q̄ nō habet spōsum: τ apphēdens meretrices.
cōcubuerit cū illa τ res ad iudiciū ve in glo.
nerit dabit q̄ dormiuit cū ea pri puel
le quinquaginta siclos argēti τ habebit
eā vxorē: q: humiliauit illā: nō pote
rit dimittere eā cūctis diebus vite sue.
Non accipiet homo vxorem patris sui
nec reuelabit operimentum eius.
¶ C. S. De nō intrantibus ecclesiā: de
nō abominando idumeo τ egyptio: de
pollutione nocturna: de paxillo: de
seruo fugitiuo: de mercede prostibuli:
de vsura: de voto: de vinea: de segete p
ximi. Capitulum. xxiij.

Non intrabit eunuchus at A
tritis vel amputatis testi
culis τ absciso veretro ec De renū. c.
clesiā dñi. Nō ingredietur τ si pceden
māzer: hoc est de scorto na ti.
tus in ecclesiā dñi vsq̄ ad Als ✝ ama
decimā gn̄ationē. ✝ Ammonites τ mo nites.
abites etiā post decimā gn̄ationē non Exo. 23.
intrabunt ecclesiā dñi in eternum: q: 32. q. 4. ca.
noluerūt vobis occurrere cum pane et meretrices
aqua in via qñ egressi estis de egypto:
et q: cōduxerunt cōtra te balaā filium
beor de mesopotamia syrie vt maledi
ceret tibi: τ noluit dñs deus tuus au Als ✝ sup
dire balaā: vertitq̄ maledictionē ✝ ei⁹ in est eius.
bñdictionē tuā: eo ꝙ diligeret te. Non
facies cū eis pacē: nec queras eis bona
cūctis diebus vite tue in sempiternū.
Non abominaberis idumeū: q: frater
tuus est: nec egyptiū: q: aduena fuisti in
terra ei⁹. Qui nati fuerit ex eis tertia B
generatione: intrabūt in ecclesiā dñi.
Quando egressus fueris aduersus ho Dist. 6. c. l.
stes tuos in pugnam: custodies te ab in glo.
omni re mala. Si fuerit inter vos hō

qui nocturno pollut⁹ sit somnio: egre
dietur extra castra: et nō reuertetur priusq̄
ad vesperā lauetur aqua: et post solis oc
casum regredietur in castra. Habebis lo
cum extra castra ad quē egrediaris ad
requisita nature: gerēs paxillū in bal
E theo. Cūq̄ sederis fodies p circuitū:
et egesta humo operies quo releuat⁹ es.
Dñs eni deus tuus ambulat in medio
castrorū vt eruat te et tradat tibi inimi
cos tuos: vt sint castra tua sctā: et nihil
in eis appareat feditatis ne derelinquat
te. Non trades seruū domino suo q̄ ad
14.q.5.c.in summa. te cōfugerit. Habitabit tecū in loco q̄
ei placuerit: et in vna vrbiū tuarū reque
scet: ne cōtristes eū. Non erit meretrix
de filiabus isrl: nec scortator de filijs
Israel. Nō offeres mercedē prostibuli:
nec preciū canis in domo domini dei
als + ad oē votum. tui + quicq̄d illud est qd voueris: quia
abominatio est vtrūq̄ apud dominum
D deum tuū. Nō fenerabis fratri tuo ad
14.q.3.ca. putā. in gl. in psī. vsura. vsurā pecuniā: nec fruges: nec quālibet
+ aliā rem: sed alieno. Fratri autē tuo
absq̄ vsura id quo indiget cōmodabis:
Als + sup est aliam. vt benedicat tibi dñs deus tuus in om
ni opere tuo in terra ad quā ingredieris
Eccl. 5.a. possidendā. Cū votū voueris dño deo
Baruch. 6.d. tuo non tardabis reddere: q2 requiret
illud dominus de⁹ tu⁹. Et si moratus
22.q.5.c. iuramenti. fueris reputabit tibi in pctm̄. Si nolu
eris polliceri absq̄ pctō eris. Qd autem
25.q.1.§. his ita. semel egressum est de labijs tuis: obser
uabis et facies sicut pmisisti domino
Mat.12. deo tuo: et ppria volūtate et ore tuo lo
Mar.2. cutus es. Ingressus vineam primi tui
comede vuas q̄tum tibi placuerit: fo
ras aūt ne efferas tecū. Si intraueris
segetē amici tui franges spicas: et ma
nu conteres: falce autem non metes.

¶ C. S. De libello repudij: de nup cō
iugato: de nō accipiēdo molā p pigno
re: de vēdēte ppinqū: caue plagā lepre:
non ingrediaris domū proximi vt aufe
ras pignus: nō negabis mercedem: nō
occidētur patres pro filijs: de iudicio
aduene et pignore vidue: de reliquijs
messis et vindemie. Capi. xxiiij.

A Mat.5.c. et.19.b. Mar.10.a. 31.q.1.§. h obijcitur. et c. hac rōne in.i.glo.

I acceperit homo vxorem
et habuerit eam: et non in
uenerit gratiam ante ocu
los eius propter aliquam
feditatem: scribet libellum
repudij et dabit in manu
illius et dimittet eā de domo sua. Cū
q̄ egressa alterum maritum duxerit: et
ille quoq̄ oderit eā: dederitq̄ ei libel
lum repudij: et dimiserit de domo sua
vel certe mortu⁹ fuerit: nō poterit prior
maritus recipere eā in vxorē: q2 pollu 24.q.2.ca. non satis.
ta est et abominabilis facta ē corā dño; §.20.b.
nec peccare facias terrā tuā quā dñs
deus tuus tradiderit tibi possidendā. B
Cū acceperit homo nup vxorē nō pro De pe. di.i.
cedet ad bellū: nec ei quippiā necessitatis c. serpens.
iniungetur publice: sed vacabit absq̄ in glo.
culpa domui sue: vt vno anno letetur cū
vxore sua. Non accipies loco pignoris
inferiorē et superiorē molā + q2 animā Als + qui.
suā apposuit tibi. Si deprehēsus fue
rit homo sollicitās fratrē suū de filijs
israel: et vendito eo acceperit precium
interficietur: et auferes malū de medio
tui. Obserua diligēter ne incurras pla
gam lepre: sed facies quecūq̄ docuerit
te sacerdotes leuitici generis iuxta id
qd pcepi eis: et imple sollicite. + Me
mento te que fecerit dñs deus vester Als + memento.
marie in via cum egrederemini de egy
pto. Cum repetes a proximo tuo rem Num. 12.c.
aliquam quā debet tibi non ingredie C
ris domum eius: vt pignus auferas: sed
stabis foris: et ille tibi pferet quod ha
buerit. Sin autem pauper est: nō per
noctabit apud te pign⁹: sed statim red
des ei ante solis occasum: vt dormiēs
in vestimento suo: benedicat tibi: et ha
beas iustitiam corā domino deo tuo.
Non negabis mercedem indigentis et Leuit. 19.c
pauperis fratris tui siue aduene qui
tecum moratur i terra: et intra portas
tuas est: sed eadem die reddes ei preciū
laboris sui ante solis occasum: q2 pau
per est: et ex eo sustētat animam suam:
ne clamet contra te ad dominum: et re 4.reg.4.b.
putetur tibi in peccatum. Non occidē 2.par.25.a
tur patres pro filijs nec filij pro patri
bus: sed vnusquisq̄ p peccato suo mo
rietur. Non peruertes iudicium adue
ne et pupilli: nec auferes pignoris loco
vidue vestimentum. Memento quod
seruieris in egypto: et eruerit te domi
nus deus tuus inde. Idcirco precipio D
tibi vt facias hāc rem. Quādo messue Leui.19.b.
ris segetem in agro tuo: et oblitus ma et.23.d.
nipulum reliqueris: non reuerteris vt
tollas eum: sed aduenam et pupillū et
viduā auferre patieris: vt bñdicat ti
bi dñs deus tuus in omi opere manuū
tuarum. Si fruges collegeris oliuarū:
quicquid remanserit in arboribus: nō
reuerteris vt colligas: sed relinques ad
uene: pupillo: ac vidue. Si vindemiaue
ris vineā tuā: nō colliges remanentes

racemos: sed cedēt in vsus aduene: pu
pilli: ac vidue. Memēto quod τ tu ser
Ex. 3. + Deci. piam. uieris in egypto: τ idcirco + pcipio ti
bi vt facias hanc rem.

¶ C. S. De iudicio τ plagarum numero: de boue triturāte: de semine suscitando: de domo discalciati: de muliere apprehēdente verēda: de equitate pōderis τ mēsure: de amalech q occidit extremos agminis. Capitulum. xxv.

A Si fuerit cā inter aliquos τ interpellauerit iudices quē in
istū esse pspexerint: illi iusti
tie palmā dabūt quē impiū
cōdēnabūt impietatis. Si in
aūt eū q peccauit dignū viderint pla
gis psternēt: τ corā se faciēt verberari.
Pro mēsura pcti: erit τ plagarum mo
dus: ita duntaxat vt quadragenarium
numerum nō excedant: ne fede lacera
tus ante oclos tuos obeat frater tu⁹.
B Nō ligabis os bouis triturātis i area
1. Cor. 9. b. fruges tuas. Qn habitauerint fratres
1. Tim. 6. c. simul: τ vnus ex eis absq liberis mor
1. q. 7. c. ec- tuus fuerit: vxor defuncti nō nubet al
clesias. teri: sz accipiet eā frater ei⁹: τ suscita
8. q. 1. c. oll. bit semē fratris sui: τ primogenitū ex
ea filiū noīe illi⁹ appellabit: vt nō de
leat nomē ei⁹ ex isrl. Si autē noluerit
accipere vxorē fratris sui q ei lege de
De pe. di. 1. bet: pget mulier ad portā ciuitatis et
c. 1. in glo. interpellabit maiores natu: dicetq.
C Nō vult frater viri mei suscitare semē
fratris sui i isrl: nec me in ciugē sume
re. Statimq accersiri eū faciēt: et in
De ref. spo. terrogabūt. Si rñderit nolo eā vxorē
c. literas. accipere: accedet mulier ad eū coram
De diuor. senioribus⁹: τ tollet calciamētū de pede
c. fina. ei⁹: spuetq in faciē illi⁹ et dicet. Sic
Luce. 20. d. fiet hoi qui non edificat domū fratris
sui. Et vocabit nomē illi⁹ i isrl dom⁹
discalciati. Si habuerint inter se iur
giā viri duo: et vn⁹ ɔtra alterū rixari
cepit: volēsq vxor alteri⁹ eruere virū
suum de manu fortioris: miseritq ma
nū τ apphenderit verēda ei⁹ abscides
manum illius: nec flecteris sup eā vlla
mia. Nō habebis in sacculo diuersa pō
dera maius et min⁹: nec erit in domo
D tua modi⁹ maior τ minor. Pōdus ha
bebis iustū τ verū: τ modi⁹ eqlis τ ve
rus erit tibi: vt mltovivas tpe sup ter
rā quā dñs de⁹ tuus dederit tibi. Abo
minat eū dñs eū q facit hec: τ auersat
oēm iniustitiā. Memēto q fecerit ti
bi amalech in via qn egrediebaris ex
egypto quomō occurrerit tibi: τ extre
mos agminis tui qui lassi residebāt ce
ciderit quando tu eras fame et labore
cōfectus: τ non timuerit deum. Cū er
go dominus deus tuus dederit tibi re
quiem: et subiecerit cunctas per cir
cuitum nationes in terra quam tibi
pollicitus est: delebis nomen eius sub
celo. Caue ne obliuiscaris.

¶ Capit. Summarium. De primitijs offerēdis: τ quod cōpletis decimis coram domino loquatur. Capitulum. xxvi.

Cumq intraueris terrā quā A S. 17. G.
dominus deus tuus tibi da
turus est possidendā τ ob
tinueris eam: atq habita
ueris i ea: tolles de cūctis
frugib⁹ tuis primitias: τ pones in car
tallo: pergesq ad locū quem dominus
de⁹ tuus elegerit: vt ibi inuocetur no
mē eius: accedesq ad sacerdotem qui
fuerit in diebus illis: τ dices ad eum.
Profiteor hodie corā domino deo tuo
q ingressus sum in terram pro qua iu
rauit patribus nostris vt daret eā no B
bis. Suscipiēsq sacerdos cartallum
de manu tua ponet ante altare domi
ni dei tui: et loqueris i cōspectu domi
ni dei tui. Syrus persequebat patrem
meū q descendit in egyptū τ ibi pegri
nat⁹ est i paucissimo numero: creuitq
in gentē magnam ac robustam et infi
nite multitudinis. Affixeruntq nos
egypti et persecuti sunt imponentes
onera grauissima: τ clamauim⁹ ad do
minū deū patrū nostrorū q exaudiuit
nos: τ respexit humilitatē nostrā τ la
borem atq angustias: τ eduxit nos de
egypto in manu forti τ brachio extēto
in igēti pauore: i signis atq portētis: C
et introduxit ad locū istū: et tradidit
nobis terrā lacte τ melle manantē. Et
idcirco nūc offero primitias frugum
terre quā dñs deus dedit mihi. Et di
mittes eas in conspectu dñi dei tui: et
adorato dño deo tuo epulaberis i oi
bus bonis q dñs deus tuus dederit ti
bi τ domui tue tu τ leuites et aduena
q tecū est. Qn cōpleueris decimā cun
ctarū frugū tuarū anno decimarū ter
tio: dabis leuite τ aduene τ pupillo et
vidue vt comedāt intra portas tuas τ
saturent: loqrisq in cōspectu dñi dei
tui. Attuli qđ sctificatum est de domo
mea: τ dedi illud leuite τ aduene τ pu
pillo ac vidue: sicut iussisti mihi. Non D
pterivi mādata tua: nec sum oblit⁹ pce
pti tui. Nō comedi ex eis in luctu meo

nec separaui ea in qualibet inmũdicia:
nec expẽdi ex his quicq̃ in re funebri.
Esa.39.d. Obediui voci dñi dei mei: ꝛ feci oĩa si-
cut ꝑcepisti mihi. Respice de scẽuario
tuo ꝛ de excelso celoꝝ habitaculo: ꝛ be
nedic pplo tuo israel ꝛ terre quã dedi
sti nobis sicut iurasti pr̃ib⁹ nr̃is: terre
lacte ꝛ melle manãti. Hodie dñs deus
tuus ꝑcepit tibi vt facias mãdata hec
atq; iudicia: vt custodias et ipleas ex
toto corde tuo ꝛ ex tota aĩa tua. Dñm
elegisti hodie vt sit tibi deus ꝛ ambu-
les in vijs ei⁹ ꝛ custodias cerimonias
illius ꝛ mandata atq; iudicia et obe-
s.2.a.ꝛ.s. dias ei⁹ imperio. En dñs elegit te ho-
14.a. die vt sis ei ppl̃s peculiaris sicut locu
tus est tibi: et custodias omnia prece-
pta illius: et faciet te excelsiorẽ cũctis
gentibus quas creauit in laudẽ et no-
men et gloriã suã: vt sis populus san-
ctus dñi dei tui: sicut locutus est.
¶ C.S. De altari lapideo faciendo: ꝛ
lege desuꝑ scribenda: de benedictioni
bus in garizim: ꝛ maledictiõib⁹ i mõ-
te hebal faciendis. Capitulũ.xxvij.
A Precepit autẽ moyses ꝛ se-
niores pplo isrl̃ dicentes.
Custodite oẽ mãdatũ qđ
Jos.4.a. ꝑcipio vobis hodie. Cumq;
trãsieris iordanẽ in terraꝫ
quaꝫ dñs deus tuus dabit tibi: eriges
ingẽtes lapides: ꝛ calce leuigabis eos:
vt possis in eis scribere omnia ꝟba le
gis huius iordane trãsmisso: vt intro-
eas terrã quã dñs deus dabit tibi ter-
ram lacte ꝛ melle manantẽ: sicut iura-
Exo.20.d. uit patrib⁹ tuis. Quãdo ergo transie-
Josue.8.f. ris iordanem: erige lapides quos ego
hodie precipio tibi in monte hebal: et
leuigabis eos calce: ꝛ edificabis ibi al
tare dño deo tuo de lapidib⁹ quos fer
rum nõ tetigit: et de saxis informibus
et impollitis: ꝛ offeres super eo holo
causta dño deo tuo: et immolabis ho-
stias pacificas: comedesq; ibi ꝛ epula-
B beris corã dño deo tuo. Et scribes su-
per lapides oĩa verba legis hui⁹ pla-
ne ꝛ lucide. Dixerũtq; moyses ꝛ sacer-
dotes leuitici generis ad oẽm israelẽ.
Attẽde ꝛ audi israel. Hodie factus es
ppl̃s dñi dei tui. Audies vocẽ ei⁹ ꝛ fa-
cies mandata atq; iustitias quas ego
23.q.5.4.si ꝑcipio tibi. Precepitq; moyses popu
qđs igit̃. ca. lo in die illo dicẽs. Hi stabũt ad bene-
ergo. et. §. dicendum domino super mõtem gari
sed qui. zim iordane transmisso symeon: leui:
iudas: isachar: ioseph: ꝛ beniamin. Et
e regiõe isti stabũt ad maledicendũ in
mõte hebal: rubẽ: gad ꝛ aser: zabulon:
dan ꝛ neptalim. Et pronũciabũt leui- C
te dicẽtq; ad oẽs viros isrl̃ excelsa vo-
ce. Maledict⁹ homo q̃ facit sculptile
et conflatile abominationẽ dñi: opus
manuũ artificũ: ponetq; illud i abscõ-
dito. Et respõdebit oĩs ppl̃s et dicet:
amẽ. Maledict⁹ q̃ non honorat patrẽ
suum et matrẽ suam. Et dicet oĩs po-
pulus: amen. Maledict⁹ q̃ trãsfert termi s.19.b.
nos primi sui. Et dicet oĩs ppl̃s: amẽ.
Maledict⁹ q̃ errare facit cecũ in itine
re. Et dicet oĩs ppl̃s: amẽ. Maledict⁹
q̃ ꝑuertit iudiciũ aduene pupilli et vi
due. Et dicet oĩs ppl̃s: amen. Maledi
ctus q̃ dormit cũ vxore patris sui: ꝛ re
uelat operimẽtũ lectuli eius. Et dicet
oĩs ppl̃s: amẽ. Maledict⁹ qui dormit
cũ omni iumẽto. Et dicet oĩs popul⁹: D
amẽ. Maledict⁹ qui dormit cũ sorore
sua filia pr̃is sui vel matris sue. Et di-
cet oĩs ppl̃s: amẽ. ✝ Maledictus qui al's ✝ vacat
dormit cum socru sua. Et dicet oĩs po tota ista sẽ
pulus: amẽ ✝. Maledict⁹ q̃ clam ꝑcus- tẽtia. male
serit primũ suũ. Et dicet oĩs popul⁹ dict⁹. vsq;
amẽ. Maledict⁹ qui dormit cũ vxore ad amen.
proximi sui. Et dicet oĩs ppl̃s: amen.
Maledict⁹ q̃ accipit munera vt per-
cutiat animã sanguinis innocẽtis. Et
dicet oĩs populus: amen. Maledictus Galat.3.a.
qui nõ permanet in sermonibus legis
huius: nec eos opere perficit. Et dicet
omnis populus: amen.
¶ C.S. Explicatio benedictionuꝫ et
maledictionum. Capitulum.xxviij.
Si aũt audieris vocẽ dñi dei A
tui vt facias atq; custodias
oĩa mãdata ✝ eius q̃ ego pre Al's ✝ sua.
cipio tibi hodie: faciet te do
minus de⁹ tuus excelsiorem
cũctis gẽtibus q̃ versant̃ in terra. Ue-
niẽtq; suꝑ te vniuerse benedictiones
iste ꝛ apprehendẽt te: si tñ ꝑcepta eius
audieris. Benedictus tu in ciuitate: ꝛ
bñdictus in agro. Benedictus fructus
vẽtris tui et fruct⁹ terre tue: fructusq;
iumentorũ tuorũ: greges armentorum
tuoꝝ: ꝛ caule ouium tuarũ. Benedicta
horrea tua: et benedicte reliquie tue.
Benedictus eris ✝ ingrediens et egre Al's ✝ et.
diens. Dabit dñs inimicos tuos q̃ con
surgẽt aduersum te: corruẽtes in ꝯspe
ctu tuo. Per vnã viã venient cõtra te:
et per septẽ fugient a facie tua. Emit-
tet dñs benedictionẽ suꝑ cellaria tua
et suꝑ omnia opera manuum tuarum:

bñdiceteqꝫ tibi in terra quã acceperis.
Suscitabit te dñs sibi in populũ san-
ctũ sicut iurauit tibi si custodieris mã
data dñi dei tui: ꝛ ambulaueris in vijs
ei⁹. Videbũtqꝫ oẽs terrarũ populi qđ
nomẽ dñi inuocatũ sit sup te ꝛ timebũt
te. Abundare te faciet dominus omni
bus bonis: fructu vteri tui et fructu iu
mentorum tuorũ: fructu terre tue quã
iurauit dñs patrib⁹ tuis vt daret tibi.
Aperiet dñs thesaurũ suũ optimũ ce-
Als + sue. lũ: vt tribuat pluuiã terre + tue in tẽ-
B pore suo: benediceteqꝫ cũctis opib⁹ ma
S.25.a. nuũ tuarũ. Et fenerabis gentib⁹ mul-
tis: ꝛ ipse a nullo fenus accipies. Cõsti
tuet te dñs de⁹ tuus in caput: ꝛ non in
caudã: ꝛ eris semp supra: et nõ subter:
si tamẽ audieris mãdata dñi dei tui q̃
ego pcipio tibi hodie: ꝛ custodieris et
feceris: ac non declinaueris ab eis nec
ad dexterã nec ad sinistrã: nec secutus
fueris deos alienos: nec colueris eos.
Leui.26.d. Quod si audire nolueris vocẽ dñi dei
Thre.2.f. tui. vt custodias ꝛ facias oĩa mandata
Mal.2.a. eius ꝛ cerimonias quas ego pcipio ti-
bi hodie veniẽt sup te oẽs maledictio
nes iste: ꝛ apprehẽdẽt te. Maledictus
eris in ciuitate: maledict⁹ i agro. Ma
ledictũ horreũ tuum: ꝛ maledicte reli-
quie tue. Maledict⁹ fruct⁹ vẽtris tui:
et fruct⁹ terre tue: armẽta boũ tuorũ
et greges ouium tuarum. Maledictus
eris ingrediẽs: ꝛ maledict⁹ egrediẽs.
Mittet dñs sup te famẽ ꝛ esuriẽ ꝛ in-
Exo.11.f. crepationem in omnia opera tua que
tu facies: donec conterat te et perdat
velociter: propter adinuentiões tuas
pessimas in quibus reliquisti me. Ad-
iungat tibi dñs pestilẽtiã donec cõsu-
mat te de terra ad quam ingredieris
possidendam. Percutiat te dñs egesta
Als + febre te + febri ꝛ frigore: ardore ꝛ estu ꝛ aere
corrupto ac rubigine: et persequat̃ do
nec pereas. Sit celũ quod supra te est
eneum: et terra quã calcas ferrea. Det
dominus imbrẽ terre tue puluerẽ: ꝛ de
celo descendat sup te cinis donec cõte
raris: tradat te dñs corruẽtẽ añ hostes
C tuos. Per vnã viam egrediaris cõtra
eos: et p septẽ fugias et dispgaris per
oĩa regna terre. Sitqꝫ cadauer tuũ in
escã cũctis volatilib⁹ celi ꝛ bestijs ter
re: ꝛ nõ sit q̃ abigat. Percutiat te dñs
vlcere egypti: ꝛ partẽ corporis p quam
stercora digerunt̃: scabie quoqꝫ ꝛ pru-
rigine: ita vt curari nequeas. Percu-
tiat te dñs amẽtia et cecitate ac furo-
re mẽtis: ꝛ palpes in meridie sicut pal
pare solet cecus in tenebris: ꝛ nõ diri-
gas vias tuas. Omni tempore calũniam
sustineas: ꝛ opprimaris violentia: nec
habeas qui liberet te. Vxorẽ accipias:
ꝛ alius dormiat cũ ea. Domũ edifices:
et nõ habites in ea. Plãtes vineã: ꝛ nõ D
vindemies eã. Bos tu⁹ immolet̃ corã
te: ꝛ nõ comedas ex eo. Asin⁹ tuus ra-
piat̃ in cõspectu tuo: ꝛ nõ reddat̃ tibi.
Oues tue dent̃ inimicis tuis: ꝛ non sit
q̃ te adiuuet. Filij tui ꝛ filie tue tradã
tur alteri pplo vidẽtib⁹ oculis tuis et
deficientib⁹ ad cõspectũ eoꝝ tota die:
et non sit fortitudo in manu tua. Fru-
ctus terre tue et oẽs labores tuos co-
medat ppls quẽ ignoras: et sis semper
calũniam sustinẽs: et oppressus cũctis
dieb⁹: ꝛ stupẽs ad terrorẽ eorũ q̃ vide-
bũt oculi tui. Percutiat te dñs vlcere
pessimo i genib⁹ ꝛ i suris: sanariqꝫ nõ
possis a plãta pedis vsqꝫ ad verticem
tuũ. Ducetqꝫ te dñs et regẽ tuũ quem Als + cõsti
+ cõstitues sup te in gẽtẽ quã ignoras tueris.
tu et patres tui: ꝛ seruies ibi dñs alie-
nis ligno ꝛ lapidi: ꝛ eris pditus i pro
uerbiũ ac fabulã oĩbus pplis ad q̃s te
introduxerit dñs. Sementẽ multã ia
cies i terrã ꝛ modicũ ꝯgregabis: q: lo
custe deuorabũt oĩa. Vineã plãtabis ꝛ
fodies: ꝛ vinũ nõ bibes: nec colliges ex Leui.2.c.
ea q̃ppiã q̃ vastabit̃ vermib⁹. Oliuas Aggei.2.c.
habebis i oĩb⁹ terminis tuis ꝛ nõ vn-
geris oleo: q: defluẽt ꝛ depibũt. Filios
gñabis ꝛ filias: ꝛ nõ frueris eis: q̃ni du
cent̃ i captiuitatẽ. Oẽs arbores tuas ꝛ
fruges terre tue rubigo ꝯsumet. Adue
na q̃ tecũ versat̃ in terra ascẽdet sup te
eritqꝫ sublimior: tu autẽ descendes et
eris iferior. Ipse fenerabit tibi: ꝛ tu nõ E
fenerabis ei. Ipse erit i caput: ꝛ tu eris
in caudã. Et veniẽt sup te oẽs maledi
ctiões iste: ꝛ psequẽtes apphẽdẽt te do
nec intereas: q: nõ audisti vocẽ dñi dei
tui: nec seruasti mãdata eius ꝛ cerimo
nias q̃s pcepit tibi. Et erũt in te signa
atqꝫ pdigia: ꝛ i semine tuo vsqꝫ i sem-
piternũ: eo q̃ nõ seruieris dño deo tuo
in gaudio cordisqꝫ leticia pꝑter rerũ
omniũ abũdantiã. Seruies inimico
tuo quẽ emittet tibi dominus in fame
et siti ꝛ nuditate ꝛ omni penuria: ꝛ po
net iugũ ferreũ sup ceruicem tuam: do
nec te cõterat. Adducet dñs sup te gen
tem de longinquo ꝛ de extremis terre
finibus in similitudinẽ aquile volan-
tis cum impetu: cuius linguam intelli

gere nõ possis: gentẽ pcacissimã q̃ non deferat seni: nec misereat̃ paruuli: τ deuoret fructũ iumentoꝝ tuoꝝ ac fruges terre tue donec intereas: τ nõ relinquat tibi triticũ: vinũ τ oleũ: armẽta boum et greges oviũ: donec te disp̃dat τ conterat in cũctis vrbib⁹ tuis: τ destruantur muri tui firmi atq̧ sublimes i q̇b⁹

4.reg.6.f. hẽbas fiduciã in oĩ terra tua. Obsideberis intra portas tuas i oĩ terra tua

F quã dabit tibi dñs de⁹ tu⁹: τ comedes fructũ vteri tui τ carnes filioꝝ tuoꝝ τ filiarũ tuaꝝ quas dederit tibi dñs de⁹ tuus in angustia τ vastitate qua opprimet te hostis tuus. Homo delicatus in te τ luxuriosus valde inuidebit fratri suo et vxori q̃ cubat in sinu suo: ne det eis de carnib⁹ filioꝝ suoꝝ quas comedet eo q͛ nihil aliud habeat i obsidione τ penuria q̃ vastauerunt te inimici intra oẽs portas tuas. Tenera mulier et delicata q̃ super terrã ingredi nõ valebat: nec pedis vestigiũ figere ꝓpter molliciẽ τ teneritudinẽ nimiã inuidebit viro suo q̃ cubat in sinu eius super

Als.palluuie. filij τ filie carnib⁹ τ ÷ illuuie secũdinarũ que egrediũtur de medio feminum eius: τ super liberis qui eadẽ hora nati sunt. Comedent em̃ eos clam ꝓpter rerũ omniũ penuriã: in obsidiõe τ vastitate qua opprimet te inimicus tuus intra portas tuas. Nisi custodieris et feceris oĩa verba legis huius que scripta sunt in hoc volumine: et timueris nomẽ eius gloriosum et terribile: hoc est dñm deũ tuũ: augebit dominus plagas tuas τ plagas seminis tui: plagas magnas τ perseuerantes infirmitates pessimas τ perpetuas: τ cõuertet in te oẽs afflictiões egypti quas timuisti: τ adherebũt tibi. Insup τ vniuersos lãguores et plagas q̃ non sunt scripte in volumine legis hui⁹ inducet dñs sup te donec te cõterat: τ remanebitis pauci numero q̃ prius eratis sicut astra ce

G li pre multitudine: qm̃ nõ audistis vocem dñi dei vr̃i. Et sicut ante letat⁹ est dñs sup vos bñ vobis faciẽs vosq̧ multiplicãs: sic letabit̃ disperdẽs vos atq̧ subuertens: vt auferamini de terra ad quã ingrediemini possidẽdã. Disp̃get te dñs in oẽs pp̃los a summitate terre vsq̧ ad terminos ei⁹: τ seruies ibi diis alienis quos τ tu ignoras τ patres tui lignis τ lapidib⁹. In gẽtib⁹ quoq̧ illis nõ quiesces: neq̧ erit requies vestigio pedis tui. Dabit enim tibi dñs ibi

cor pauidũ τ deficiẽtes oculos et animã consumptã merore: τ erit vita tua quasi pendens ante te. Timebis nocte et die τ non credes vite tue. Mane dices: q̇s mihi det vesperũ: et vespere q̇s mihi det mane? propter cordis tui formidinẽ qua terreberis: τ propter ea q̃ tuis videbis oclis. Reducet te domin⁹ classibus in egyptum per viam de qua dixit tibi vt eã amplius non videres. Ibi venderis inimicis tuis in seruos et ancillas: et non erit qui emat.

¶ C. S. De federe τ iuramẽto pp̃li ad dñm: memoratio beneficiorum et commiserationum. Capitulum. xxix.

Ec sunt verba federis que precepit dñs moysi vt feriret cuꝫ filijs israel in terra moab: p̃ter illud fedus qđ cũ eis pepigit in oreb. Uo- A

cauitq̧ moyses oẽs isr̃l τ dixit ad eos. Uos vidistis vniuersa q̃ fecit dñs corã Exo.19.a.

vobis in terra egypti pharaoni τ oĩb⁹ seruis eius vniuerseq̧ terre illius: tẽtatiões magnas q̇s viderũt oculi tui: signa illa portẽtaq̧ ingẽtia: τ non dedit vobis dñs cor intelligẽs et oculos vidẽtes et aures q̃ possint audire vsq̧ in p̃sentẽ diẽ. Adduxit vos quadraginta annis p desertũ: nõ sunt attrita vestimẽta vestra: nec calciamẽta pedũ vestroꝝ vetustate consumpta sunt. Panẽ B

nõ comedistis: vinũ et ciceram non bibistis: vt sciretis q2 ipse est dñs deus vester: τ venistis ad hũc locũ. Egressusq̧ Num. 21.f.

est seõ rex esebon τ og rex basan occurrẽtes nobis ad pugnã: τ pcussim⁹ eos et tulimus terram eoꝝ ac tradidimus possidẽdam rubẽ τ gad τ dimidie tribui manasse. Custodite ergo verba pacti huius et implete ea vt intelligatis vniuersa que facitis. Uos statis hodie cũcti corã dño deo vestro principes vestri τ tribus ac maiores natu atq̧ doctores oĩs pp̃ls israel: liberi τ vxores vestre τ aduene q̃ tecũ morantur in castris: exceptis lignoꝝ cesorib⁹ τ his q̃ cõportant aquas vt transeas in federe dñi dei tui: et in iureiurãdo qđ hodie dñs deus tuus pcutit tecũ vt suscitet te sibi in populum: τ ipse sit dñs deus tuus sicut locutus est tibi: τ sicut iurauit patribus tuis abrãã: isaac τ iacob: nec vobis solis ego hoc fedus ferio et hec iuramẽta cõfirmo: sed cũctis presentibus τ absentibus. Uos em̃ nostis C

quõ habitauerimus in terra egypti: et

quō trāsiérimus ꝑ mediū nationū q̄s
trāseūtes vidistis abominatiōes ⁊ sor
des.i.idola eoꝝ: lignū ⁊ lapidē: argen
tum ⁊ aurū q̄ colebāt. Ne forte sit īter
vos vir aut mulier: familia aut tribus
cuius cor auersum est hodie a dn̄o deo
vr̄o vt vadat ⁊ seruiat diis illarū gen-
tiū: ⁊ sit inter vos radix germinās fel
⁊ amaritudinē. Cūq; audierit v̄ba iu-
ramēti hui⁹ benedicat sibi ī corde suo
dicens. Pax erit mihi et ambulabo in
prauitate cordis mei: ⁊ assumat ebria
sitientē et dn̄s nō ignoscat ei: sȝ tūc q̄
Alias + fu- maxime furor ei⁹ + fumet ⁊ zelus con-
mat. tra hoiem illū: ⁊ sedeāt sup eū oīa ma
ledicta q̄ scripta sunt ī hoc volumine:
et deleat dn̄s nomē ei⁹ sub celo ⁊ ꝯsu-
mat eū in ꝑditionē ex oībus tribubus
isrl̄ iuxta maledictiōes q̄ ī libro legis
D huiꝰ ac federis ꝯtinēt. Dicetq; sequēs
generatio ⁊ filii q̄ nascent̄ deinceps et
ꝑegrini q̄ de lōge venerint vidētes pla
gas terre illi⁹ ⁊ infirmitates q̄b⁹ eam
afflixerit dn̄s: sulphure ⁊ salis ardore
comburēs: ita vt vltra nō serat̄: nec vi
rēs q̄ppiā germinet in exēplū subuer-
siōis sodome ⁊ gomorre: adame et se-
boim: q̄s subuertit dn̄s in ira ⁊ in furo
re suo: ⁊ dicēt oēs gētes. Quare sic fe-
2.reg.9.b. cit dn̄s terre huic? Que est hec ira furo
Hier.22.c. ris ei⁹ immēsa? Et r̄ndebūt. Q2 dere-
liquerūt pactū dn̄i qō pepigit cū p̄rī-
bus eoꝝ qn̄ eduxit eos de terra egypti
et seruierunt diis alienis: et adoraue-
rūt eos q̄s nesciebāt et q̄b⁹ nō fuerāt
attributi: idcirco iratus est furor dn̄i
contra terrā istā vt induceret sup eam
oīa maledicta q̄ in hoc volumine scri-
pta sunt: ⁊ eiecit eos de terra sua ī ira
et in furore ⁊ in indignatiōe maxima:
proiecitq; in terram alienam sicut ho-
die cōprobatur. Abscōdita a domino
deo nostro q̄ manifesta sunt nobis ⁊ fi
liis nostris vsq; in sempiternum: vt fa
ciamus vniuersa legis huius.

¶ C.S. De mīa dn̄i si penituerint: de
proximitate mādati: de inuocatione ele
mētoꝝ in testimoniū q̄ ꝓpositū est eis
malū ⁊ bonū eligāt q̄ velint. Ca.xxx.

A Um ergo venerint sup te oēs
sermones isti: benedictio si-
ue maledictio quā proposui
in cōspectu tuo et ductus pe
nitudine cordis tui ī vniuer
sis gētib⁹: in quas disperserit te dn̄s
de⁹ tuus: ⁊ reuersus fueris ad eum et
obedieris ei⁹ ipꝑiis: sicut ego hodie
precipio tibi cū filiis tuis in toto cor-
de tuo: ⁊ ī tota aīa tua: reducet te dn̄s
de⁹ tuus de captiuitate tua: ac misere-
bit̄ tui: ⁊ rursum cōgregabit te de cun
ctis populis in quos te ante dispersit.
Si ad cardines celi fueris dissipatus B
inde te retrahet dn̄s de⁹ tu⁹: ⁊ assumet
atq; introducet in terrā quā possede-
runt patres tui ⁊ obtinebis eam: ⁊ be
nedicēs tibi maioris numeri te esse fa
ciet q̄ fuerit p̄res tui. Circūcidet dn̄s
deus tuus cor tuū ⁊ cor seminis tui: vt
diligas dominū deū tuū ex toto corde
tuo: et in tota anima tua vt possis vi-
uere. Oēs aūt maledictiōes has cōuer
tet sup inimicos tuos: ⁊ eos q̄ oderūt
te: + ꝑsequētur. Tu autē reuerteris et Alias + ⁊ ꝑ-
audies vocem domini dei tui: faciesq; sequuntur.
vniuersa mādata q̄ ego p̄cipio tibi ho
die: ⁊ abundare te faciet dn̄s de⁹ tuus
in cunctis operib⁹ manuū tuarū in so
bole vteri tui: et in fructu iumētorum
tuoꝝ: ⁊ in vbertate terre tue: ⁊ in rerū
oīm largitate. Reuertetur enī dn̄s vt
gaudeat sup te in oīb⁹ bonis sicut ga-
uisus est in patrib⁹ tuis: si tamē audie
ris vocē dn̄i dei tui ⁊ custodieris p̄ce-
pta ei⁹ ⁊ cerimonias q̄ in hac lege scri
pta sunt: ⁊ reuertaris ad dn̄m deū tuū
in toto corde tuo: et ī tota anima tua.
Mādatum hoc qō ego p̄cipio tibi ho C
die: nō supra te est: neq; ꝓcul positum: Rom.10.b.
nec in celo sitū: vt possis dicere: q̄s no-
strū valet ad celū ꝯscendere vt deferat
illud ad nos vt audiam⁹ atq; ope com
pleamus: neq; trans mare positum vt
causeris ⁊ dicas. Quis e nobis poterit
transfretare mare et illud ad nos vsq;
deferre: vt possim⁹ audire ⁊ facere qō
p̄ceptū est? Si iuxta te est sermo val- D
de in ore tuo et in corde tuo vt facias Alias + ꝓpo
illū. Considera q̄ hodie + ꝓposuerim sueris.
in cōspectu tuo vitā ⁊ bonū: ⁊ ecōtra-
rio mortē ⁊ malū vt diligas dn̄m deū
tuum et ambules in viis eius et custo-
dias mandata illi⁹ ac cerimonias atq;
iudicia ⁊ viuas: atq; multiplicet te: be
nedicatq; tibi in terra ad quam ingre
dieris possidēdam. Si autē auersum
fuerit cor tuū: et audire nolueris atq;
errore deceptus adoraueris deos alie
nos et seruieris eis: p̄dico tibi hodie
q̄ pereas ⁊ paruo tēpore morieris in
terra ad quam iordane transmisso in-
grediaris possidendam. Testes inuo- s̄.4.b.
co hodie celum et terram quod propo
suerim vobis vitam et bonum: benedi

gere nõ possis: gentē ꝑcacissimā q̄ non
deferat seni: nec misereat̃ paruuli: ⁊ de
uoret fructū iumentoꝝ tuoꝝ ac fruges
terre tue donec intereas: ⁊ nõ relinquat
tibi triticū: vinū ⁊ oleū: armēta boum
et greges ouiū: donec te dispdat ⁊ con
terat in cūctis vrbibꝰ tuis: ⁊ destruan
tur muri tui firmi atq̧ sublimes ĩ q̄bꝰ
4.reg.6.f. hēbas fiduciā in oĩ terra tua. Obside-
f beris intra portas tuas ĩ oĩ terra tua
quā dabit tibi dñs deꝰ tuꝰ: ⁊ comedes
fructū vteri tui ⁊ carnes filioꝝ tuoꝝ ⁊
filiarū tuaꝝ quas dederit tibi dñs deꝰ
tuus in angustia ⁊ vastitate qua oppri
met te hostis tuus. Homo delicatus in
te ⁊ luxuriosus valde inuidebit fratri
suo et vxori q̄ cubat in sinu suo: ne det
eis de carnibꝰ filiorū suoꝝ quas come-
det eo ꝙ nihil aliud habeat ĩ obsidio-
ne ⁊ penuria q̄ vastauerunt te inimici
intra oēs portas tuas. Tenera mulier
et delicata q̄ super terrā ingredi nõ va
lebat: nec pedis vestigiū figere ꝑpter
molliciē ⁊ teneritudinē nimiā inuide
bit viro suo q̄ cubat in sinu eius super
Hbr. ÷ allu- filiꝭ ⁊ filie carnibꝰ ⁊ ÷ illuuie secūdina
uie. rū que egrediūtur de medio feminum
eius: ⁊ super liberis qui eadē hora na-
ti sunt. Comedent eñ eos clam ꝑpter
rerū omniū penuriā: in obsidiōe ⁊ va-
stitate qua opprimet te inimicus tuus
intra portas tuas. Nisi custodieris et
feceris oīa verba legis huius que scri-
pta sunt in hoc volumine: et timueris
nomē eius gloriosum et terribile: hoc
est dñm deū tuū: augebit dominus pla
gas tuas ⁊ plagas seminis tui: plagas
magnas ⁊ perseuerantes infirmitates
pessimas ⁊ perpetuas: ⁊ cōuertet in te
oēs afflictiōes egypti quas timuisti: ⁊
adherebūt tibi. Insup ⁊ vniuersos lā-
guores et plagas q̄ non sunt scripte in
volumine legis huiꝰ inducet dñs sup
te donec te cōterat: ⁊ remanebitis pau
ci numero q̄ prius eratis sicut astra ce
G li pre multitudine: qm̄ nõ audistis vo
cem dñi dei vr̄i. Et sicut ante letatꝰ est
dñs sup vos bñ vobis faciēs vosq̧ mul
tiplicās: sic letabit̃ disperdēs vos atq̧
subuertens: vt auferamini de terra ad
quā ingredimini possidēdā. Dispget
te dñs in oēs pplos a summitate terre
vsq̧ ad terminos eiꝰ: ⁊ seruies ibi diis
alienis quos ⁊ tu ignoras ⁊ patres tui
lignis ⁊ lapidibꝰ. In gētibꝰ quoq̧ il-
lis nõ quiesces: neq̧ erit requies vesti
gio pedis tui. Dabit enim tibi dñs ibi

cor pauidū ⁊ deficiētes oculos et ani-
mā consumptā merore: ⁊ erit vita tua
quasi pendens ante te. Timebis nocte
et die ⁊ non credes vite tue. Mane di-
ces: q̄s mihi det vesperū: et vespere q̄s
mihi det mane: ꝑpter cordis tui for
midinē qua terreberis: ⁊ propter ea q̄
tuis videbis oclis. Reducet te dominꝰ
classibus in egyptum per viam de qua
dixit tibi vt eā amplius non videres.
Ibi venderis inimicis tuis in seruos
et ancillas: et non erit qui emat.

¶ C. M. De federe ⁊ iuramēto ppli ad
dñm: memoratio beneficiorum et com
miserationum. Capitulum. xxix.

Ec sunt verba federis que A
precepit dñs moysi vt feri-
ret cū filiis israel in terra
moab: ꝑter illud fedus qd̄
cū eis pepigit in oreb. Uo-
cauitq̧ moyses oēs isrl̄ ⁊ dixit ad eos.
Uos vidistis vniuersa q̄ fecit dñs corā Exo.19.a.
vobis in terra egypti pharaoni ⁊ oībꝰ
seruis eius vniuerseq̧ terre illius: tē-
tatiōes magnas q̄s viderūt oculi tui:
signa illa portētaq̧ ingētia: ⁊ non de-
dit vobis dñs cor intelligēs et oculos
vidētes et aures q̄ possint audire vsq̧
in p̄sentē diē. Adduxit vos quadragin
ta annis p desertū: nõ sunt attrita ve-
stimēta vestra: nec calciamēta pedū ve
stroꝝ vetustate consumpta sunt. Panē B
nõ comedistis: vinū et cicerā non bibi Num. 21.g.
stis: vt sciretis q2 ipse est dñs deus ve-
ster: ⁊ venistis ad hūc locū. Egressusq̧
est seō rex esebon ⁊ og rex basan occur
rētes nobis ad pugnā: ⁊ ꝑcussimꝰ eos
et tulimus terram eoꝝ ac tradidimus
possidēdam rubē ⁊ gad ⁊ dimidie tri
bui manasse. Custodite ergo verba pa
cti huius et implete ea vt intelligatis
vniuersa que facitis. Uos statis hodie
cūcti corā dño deo vestro principes ve
stri ⁊ tribus ac maiores natu atq̧ do-
ctores oīs ppl's israel: liberi ⁊ vxores
vestre ⁊ aduene q̄ tecū morantur in ca-
stris: exceptis lignorū cesoribꝰ ⁊ his q̄
cōportant aquas vt transeas in federe
dñi dei tui: et in iureiurādo qd̄ hodie
dñs deus tuus ꝑcutit tecū vt suscitet
te sibi in populum: ⁊ ipse sit dñs deus
tuus sicut locutus est tibi: ⁊ sicut iura
uit patribus tuis abraā: isaac ⁊ iacob:
nec vobis solis ego hoc fedus ferio et
hec iuramēta cōfirmo: sed cūctis pre-
sentibus ⁊ absentibus. Uos eñ nostis C
quō habitauerimus in terra egypti: et

quō trāsierimus p mediū nationū q̄s
trāseūtes vidistis abominatiōes τ sor
des.i.idola eoꝝ:lignū τ lapidē:argen
tum τ aurū q̄ colebāt. Ne forte sit īter
vos vir aut mulier:familia aut tribus
cuius coꝛ auersum est hodie a dño deo
vr̄o vt vadat τ seruiat dijs illarū gen
tiū:τ sit inter vos radix germināš fel
τ amaritudinē. Cūq̧ audierit v̄ba iu
ramēti huiꝰ benedicat sibi ī corde suo
dicens. Pax erit mihi et ambulabo in
prauitate cordis mei: τ assumat ebria
sitientē et dñs nō ignoscat ei: s3 tūc ꝙ
Alš ✝ su mat. maxime furoꝛ eiꝰ ✝ fumet τ zelus con
tra hominē illū:τ sedeāt sup eū oīa ma
ledicta q̄ scripta sunt ī hoc volumine:
et deleat dñs nomē eiꝰ sub celo τ ꝯsu
mat eū in pditionē et oībus tribubus
isrl' iuxta maledictiōes q̄ ī libro legis
D huiꝰ ac federis ꝯtinēt. Dicetq̧ sequēs
generatio τ filij q̄ nascent deinceps et
pegrini q̄ de lōge venerint vidētes pla
gas terre illiꝰ τ infirmitates q̄bꝰ eam
afflixerit dñs:sulphure τ salis ardoꝛe
comburēs:ita vt vltra nō serāt:nec vi
rēs q̄ppiā germinet in exēplū subuer
siōis sodome τ gomoꝛre: adame et se
boin:q̄s subuertit dñs in ira τ in furo
re suo:τ dicēt oēs gētes. Quare sic fe
2.reg.9.b. cit dñs terre huic? Que est hec ira furo
Hier.22.c. ris eiꝰ immēsa? Et rūdebūt. Q2 dere
liquerūt pactū dñi qđ pepigit cū prī
bus eoꝝ qñ eduxit eos de terra egypti
et seruierunt dijs alienis:et adoraue
rūt eos q̄s nesciebāt et q̄bꝰ nō fuerāt
attributi: idcirco iratus est furoꝛ dñi
contra terrā istā vt induceret sup eam
oīa maledicta q̄ in hoc volumine scri
pta sunt:τ eiecit eos de terra sua ī ira
et in furoꝛe τ in indignatiōe maxima:
proiecitq̧ in terram alienam sicut ho
die cōprobatur. Abscōdita a domino
deo nostro q̄ manifesta sunt nobis τ fi
lijs nostris vsq̧ in sempiternum:vt fa
ciamus vniuersa legis huius.

¶ C.S. De mīa dñi si penituerint: de
primitate mādati:de inuocatione ele
mētoꝝ in testimoniū ꝙ ppositū est eis
malū τ bonū eligāt ꝙ velint. Ca.xxx.

A Cum ergo venerint sup te oēs
sermones isti: benedictio si
ue maledictio quā proposui
in cōspectu tuo et ductus pe
nitudine cordis tui ī vniuer
sis gētibꝰ: in aquas dispersit te dñs
deꝰ tuus: τ reuersus fueris ad eum et
obedieris eiꝰ īperijs: sicut ego hodie
precipio tibi cū filijs tuis in toto coꝛ
de tuo:τ ī tota aīa tua: reducet te dñs
deꝰ tuus de captiuitate tua:ac misere
bit tui: τ rursum cōgregabit te de cun
ctis populis in quos te ante dispersit. B
Si ad cardines celi fueris dissipatus
inde te retrahet dñs deꝰ tuꝰ: τ assumet
atq̧ introducet in terrā quā possede
runt patres tui τ obtinebis eam: τ be
nedicēs tibi maioꝛis numeri te esse fa
ciet ꝙ fuerit pr̄es tui. Circūcidet dñs
deus tuus coꝛ tuū τ coꝛ seminis tui:vt
diligas dominū deū tuū ex toto corde
tuo: et in tota anima tua vt possis vi
uere. Oēs aūt maledictiōes has cōuer
tet sup inimicos tuos: τ eos q̄ oderūt
te:✝ psequētur. Tu autē reuerteris et Alš ✝ τ persequuntur.
audies vocem domini dei tui: faciesq̧
vniuersa mādata q̄ ego p̄cipio tibi ho
die:τ abundare te faciet dñs deꝰ tuus
in cunctis operibꝰ manuū tuarū in so
bole vteri tui:et in fructu iumētoꝛum
tuoꝝ:τ in vbertate terre tue:τ in rerū
oīm largitate. Reuertetur enī dñs vt
gaudeat sup te in oībꝰ bonis sicut ga
uisus est in patribꝰ tuis: si tamē audie
ris vocē dñi dei tui τ custodieris p̄ce
pta eiꝰ τ cerimonias q̄ in hac lege scri
pta sunt:τ reuertaris ad dñm deū tuū
in toto coꝛde tuo:et ī tota anima tua. C
Mādatum hoc qđ ego p̄cipio tibi ho Rom.10.b.
die:nō supra te est:neq̧ pcul positum:
nec in celo situ:vt possis dicere: q̄s no
strū valet ad celū ꝯscendere vt deferat
illud ad nos vt audiamꝰ atq̧ ope com
pleamus: neq̧ trans mare positum vt
causeris τ dicas. Quis e nobis poterit
transfretare mare et illud ad nos vsq̧
deferre: vt possimꝰ audire τ facere qđ
p̄ceptū est? Sed iuxta te est sermo val D
de in oꝛe tuo et in coꝛde tuo vt facias Alš ✝ ppo
illū. Considera ꝙ hodie ✝ pposuerim sueris.
in cōspectu tuo vitā τ bonū:τ ecōtra
rio moꝛtē τ malū vt diligas dñm deū
tuum et ambules in vijs eius et custo
dias mandata illiꝰ ac cerimonias atq̧
iudicia τ viuas:atq̧ multiplicet te:be
nedicatq̧ tibi in terra ad quam ingre
dieris possidēdam. Si aūt auersum
fuerit coꝛ tuū: et audire nolueris atq̧
erroꝛe deceptus adoꝛaueris deos alie
nos et serueris eis: p̄dico tibi hodie
ꝙ pereas τ paruo tēpoꝛe moꝛieris in
terra ad quam ioꝛdanē transmisso in
grédieris possidendam. Testes inuo E.4.b.
co hodie celum et terram quod propo
suerim vobis vitam et bonum: benedi

celonē et maledictionē. Elige ergo vi
tā: vt ⁊ tu viuas ⁊ semē tuū: ⁊ diligas
dñm deū tuū atq; obedias voci eius et
illi adhereas. Ipe est eñi vita tua ⁊ lon
gitudo dierū tuoꝝ: vt habites in ter
ra pro qua iurauit dñs patribus tuis
abrahā isaac ⁊ iacob: vt daret eā illis.
¶ Ca. S ū. De substitutione iosue post
moysen. de legēdo deuteronomio: pce
pit dñs vt scribat canticū deuterono
mij: scribit ⁊ in arca ponit. Cap. xxxj.

A Bijt itaq; moyses et locutus
est oīa vba hec ad vniuersū
isrl: ⁊ dixit ad eos. Centū vi
ginti annoꝝ sum hodie: non
possum vltra egredi ⁊ ingre
di presertim cū et dñs dixerit mihi non
trāsibis iordanē istū. Dñs ergo de⁹ tu⁹
trāsibit ante te. Ipse delebit oēs gētes
has in cōspectu tuo et possidebis eas.
Et iosue iste trāsibit ante te: sicut locu
tus est dñs. Facietq; dñs eis sicut fecit
seon ⁊ og regibus amorreoꝝ ⁊ terre
eorū: delebitq; eos. Cū ergo ⁊ hos tra
diderit vobis silr facietis eis sicut pce
pi vobis. Viriliter agite ⁊ cōfortami
Als ÷ non. ni. Nolite timere ÷ nec paueatis ad cō
spectū eoꝝ: q: dñs de⁹ tuus ipse est du
Als ÷ sup ctor tuus et non dimittet nec derelin
cilicq;. quet te. Vocauitq; ÷ moyses iosue: ⁊ di
B xit ei corā oī isrl. Cōfortare et esto ro
j. eodem. bustus. Tu eñi introduces populū istū
Josue. i. b. in terrā quā daturū se patrib⁹ eoꝝ iu
3. Reg. 2. a. rauit dñs: et tu eam sorte diuides. Et
dñs q̄ ductor est vester: ipse erit tecū:
nō dimittet te nec derelinquet te. No
li timere nec paueas. Scripsit itaq;
moyses legē hāc ⁊ tradidit eā sacerdo
tib⁹ filiis leui q̄ portabāt arcā federis
dñi ⁊ cūctis seniorib⁹ isrl. Precepitq;
C eis dicens. Post septē annos anno re
missiōis in solēnitate tabernaculoꝝ
Als ÷ cun cōuenientibus ÷ cūctis ex filijs israel vt
ctā et filijs appareant in conspectu dñi dei sui in
israel. loco quem elegerit dñs: leges verba le
Als ÷ cun gis huius corā oī isrl audiētib⁹ eis et
ctis filijs in vnū oī pplo cōgregato tam viris q̄
israel. mulierib⁹ paruulis et aduenis q̄ sunt
intra portas tuas: vt audiētes discāt
et timeāt dñm deū vestrū ⁊ custodiāt:
impleātq; oēs sermones legis huius.
Filij quoq; eoꝝ q̄ nunc ignorāt vt au
dire possint ⁊ timeāt dominū deū suū
cunctis dieb⁹ quib⁹ versantur in ter
ra: ad quā vos iordane transmisso pgi
tis obtinendā. Et ait dñs ad moysen.
Ecce prope sunt dies mortis tue. Uo
ca iosue ⁊ state in tabernaculo testimo
nij: vt pcipiā ei. Abierūt ergo moyses D
et iosue et steterunt in tabernaculo te
stimonij: apparuitq; dñs ibi in colū
na nubis q̄ stetit in introitu taberna
culi. Dixitq; dñs ad moysen. Ecce tu
dormies cū patrib⁹ tuis: ⁊ pplus iste cō
surgēs fornicabit post deos alienos in
terra ad quā ingredietur vt habitet in
ea: ibi derelinquet me: ⁊ irritū faciet
fedus qđ pepigi cū eo. Et irascet furor
me⁹ cōtra eū in die illo: et derelinquā
eū: ⁊ abscōdā faciē meā ab eo: ⁊ erit in
deuoratiōe. Inuenient eū oīa mala ⁊ af
flictiones: ita vt dicat in illo die. Uere
q: nō est deus mecū: inuenerūt me hec
mala. Ego aūt abscōdā ⁊ celabo faciē E
meā in die illo ppter oīa mala q̄ fecit:
q: secutus est deos alienos. Nūc itaq;
scribite vobis cāticū istud ⁊ docete fi
lios israel vt memoriter teneāt et ore
decantēt: ⁊ sit mihi carmē istud p testi
monio inter filios israel. Introducam
eñi eū in terrā p qua iuraui prib⁹ eius
lacte ⁊ melle manantē. Cumq; comede
rint ⁊ saturati crassiq; fuerint: cōuer
tent ad deos alienos et seruiēt eis: de
trahentq; mihi et irritū faciēt pactū
meū. Postq̄ inuenerint eū mala multa
⁊ afflictiōes: rñdebit ei cāticū istud p
testimonio qđ nulla delebit obliuio
ex ore seminis tui. Scio eñi cogitatio F
nes eius q̄ facturus sit hodie anteq̄ in
troducā eū in terrā quā ei pollicitus
sum. Scripsit quoq; moyses cāticum:
et docuit filios isrl. Precepitq; dñs io ū. eodem.
sue filio nū: ⁊ ait. Confortare ⁊ esto ro
bustus. Tu eñi introduces filios israel
in terrā quā pollicitus sum: ⁊ ego ero
tecū. Postq̄ ergo scripsit moyses vba
legis hui⁹ in volumine atq; cōpleuit:
pcepit leuitis q̄ portabāt arcā federis
dñi dicens. Tollite librū istū ⁊ ponite
eū in latere arce federis dñi dei vrī: vt
sit tibi cōtra te in testimoniū. Ego eñi G
scio contentionē tuā ⁊ ceruicē tuā du
rissimā. Adhuc viuēte me ⁊ ingredien
te vobiscū semp contētiose egistis cō
tra dñm q̄to magis cum mortuus fue
ro? Cōgregate ad me oēs maiores na
tu p tribus vestras atq; doctores: ⁊ lo
quar audiētibus eis sermones istos: ⁊
inuocabo contra eos celum et terram.
Noui eñi q̄ post mortem meam inique
agetis et declinabitis cito de via quā
pcepi vobis: ⁊ occurrēt vobis mala in
extremo tpe qñ feceritis malū in cōspe

etu dñi:vt irritetis eũ per opa manuũ
vestrarũ. Locutꝰ est ergo moyses audiē
te vniuerso cetu israel verba carminis
huius: ⁊ ad finem vsq̧ compleuit.
¶ C. S. Canticũ deuteronomij: iubet
moyses ascēdere in montē abarim: de
contēplatiōe terrarum. Capitulũ.xxxij.
A Udite celi que loquor: au-
De pe.di.2. diat terra verba oris mei.
§.autori- Cōcrescat+ in pluuiā do-
tas. ctrina mea: fluat vt ros elo
alī+vt plu- quiũ meũ. Quasi imber su
uia. per herbā: ⁊ quasi stille su-
per gramina: q: nomē domini inuoca-
bo. Date magnificentiam deo nostro:
dei perfecta sunt opera: ⁊ oēs vie eius
iudicia. Deꝰ fidelis ⁊ absq̧ vlla iniqui
Alīs+ sup- tate: iustus ⁊ rectꝰ. Peccauerũt ei+ ⁊
est et. non filij eiꝰ in sordibꝰ: generatio pra-
j.eodem. ua atq̧ puersa: heccine reddis domino
popule stulte ⁊ insipiens? Nunqd non
Job.8.b. ipse est pater tuus q possedit te: et fe-
cit ⁊ creauit te? Memento dierum an
tiquoꝝ: cogita generationes singulas.
Interroga patrē tuũ ⁊ annũciabit ti-
bi maiores tuos ⁊ dicēt tibi. Qñ diui
debat altissimꝰ gētes: qñ separabat fi
B lios adā. Cōstituit terminos populo-
rũ iuxta numerũ filioꝝ isrl. Pars autē
dñi ppls eius: iacob funiculus heredi
tatis eiꝰ. Inuenit eũ in terra deserta:
in loco horroris et vaste solitudinis.
Circũduxit eũ et docuit: ⁊ custodiuit
q̄si pupillā oculi sui. Sicut aqla puo
cās ad volādũ pullos suos: ⁊ sup eos
Alīs+ sup- volitās expādit alas suas: ⁊ assumpsit
est eum. +eũ atq̧ portauit in hũeris suis. Dñs
De pse.di. solus dux eiꝰ fuit: ⁊ nō erat cũ eo deus
i.c.hi duo. alienus. Cōstituit eũ sup excelsam ter
rā: vt comederet fructꝰ agroꝝ. Ut su-
geret mel de petra: oleũq̧ de saxo du-
rissimo. Butyꝝ de armēto: ⁊ lac de oui
bus cũ adipe agnoꝝ ⁊ arietũ filioꝝ ba
Alīs+ bibe san. Et hircos cũ medulla tritici: ⁊ san
ret. guinē vue+ biberent meracissimũ. In-
crassatꝰ est dilectꝰ et recalcitrauit: in-
crassatꝰ: īpinguatus: dilatatus. Dere-
liqt deũ factorē suũ: ⁊ recessit a deo sa
C lutari suo. Prouocauerũt eum in dijs
alienis: ⁊ in abominatiōibꝰ ad iracũ-
diā cōcitauerũt. Immolauerũt demo-
nijs ⁊ nō deo: dijs quos ignorabāt. No
ui recētesq̧ venerũt: quos nō coluerũt
patres eoꝝ. Deum qui te genuit dereli
quisti: ⁊ oblitꝰ es dñi creatoris tui. Ui
dit dñs et ad iracundiā cōcitatus est:
quia puocauerũt eum filij sui et filie.

Et ait. Abscōdā faciē meā ab eis: ⁊ cō
siderabo nouissima eoꝝ. Generatio enim ū.eodē.
puersa est: ⁊ infideles filij. Ipi me puo
cauerũt in eo q nō erat deꝰ: ⁊ irritaue
rũt in vanitatibꝰ suis. Et ego puoca- Rom.10.d.
bo eos in eo q nō est populus: ⁊ in gē- De pe.di.i.
te stulta irritabo illos. Ignis succēsus §.autori-
est in furore meo: ⁊ ardebit vsq̧ ad in- tas.
ferni nouissima. Deuorabitq̧ terrā cũ D
germine suo: ⁊ mōtiũ fundamēta com 2.q.7.c.ac-
buret. Cōgregabo sup eos mala: et sa- cusatio.ibi
gittas meas cōplebo in eis. Cōsumen ⁊ vindicāti
tur fame: ⁊ deuorabũt eos aues morsu bus flāmis.
amarissimo. Dentes bestiarũ immittā
in eos: cũ furore trahentiũ sup terram
atq̧ serpentiũ. Foris vastabit eos gla-
dius ⁊ intus pauor: iuuenē simul atq̧
virginē lactentē cum homine sene. Et
dixi. Ubi nam sunt? Cessare faciam ex
hominibus memoriā eoꝝ. Sed pro-
pter iram inimicorum distuli: ne forte
superbirent hostes eorum: ⁊ dicerent.
Manus nostra excelsa: et non dominꝰ
fecit hec omnia. Gens absq̧ cōsilio est
et sine prudētia: vtinam saperēt ⁊ in-
telligerent ac nouissima prouiderent.
Quomodo persequebat vnus mille: ⁊ E
duo+ fugarent decē milia. Nōne ideo: Alīs+ fuge
quia deus suus vendidit eos: et domi ret.
nus conclusit illos. Non enim est deus
noster vt+ dij eoꝝ: et inimici nri sunt Alīs+ deꝰ.
iudices. De vinea sodomoꝝ vinea eoꝝ:
et de suburbanis gomorre. Una eoꝝ
vua fellis: ⁊+ botrus amarissimꝰ. Fel alīs+ botri
draconũ vinũ eoꝝ: et venenũ aspidum amarissi-
insanabile. Nōne hec cōdita sunt apud mi.
me: ⁊ signata in thesauris meis? Mea Eccli.18.a.
est vltio: et ego retribuam+ eis in tpe Rom.12.c.
vt labatur pes eoꝝ. Iuxta est dies per- Hiere.10.f.
ditionis: ⁊ adesse festinant tēpora. Iu Alīs+ sup-
dicabit dñs populum suũ: et in seruis est eis.
suis miserebit. Uidebit q infirmata
sit manꝰ ⁊ clausi quoq̧ defecerũt: resi-
duiq̧ consumpti sunt. Et dicent. Ubi Hiere.2.f.
sunt dij eorum: in quibus habebant fi-
duciam? De quorum victimis comede
bant adipes: ⁊ bibebāt vinum libami
num. Surgāt ⁊ opitulentur vobis: et
in necessitate vos protegāt. Uidete q F
ego sim solus: ⁊ non sit alius deus pre
ter me. Ego occidā ⁊ ego viuere faciā: Joā.10.b.
percutiam ⁊ ego sanabo: ⁊ non est q de
manu mea possit eruere. Leuabo ad ce-
lũ manũ meā: ⁊ dicā. Uiuo ego in eter-
nũ. Si acuero vt fulgur gladiũ meũ: ⁊
arripuerit iudiciũ manꝰ mea. Reddā
vltionē hostibꝰ meis: ⁊ his q oderunt

me retribuā. Inebriabo sagittas meas
sanguine: ⁊ gladius me⁹ devorabit car
nes: de cruore occisoꝝ ⁊ de captivitate
nudati inimicoꝝ capitis. Laudate gē
tes pplm ei⁹: q: sanguinē servoꝝ suoꝝ
vlciscet̄. Et vindictam retribuet in ho
stes eoꝝ: ⁊ ꝓpitius erit terre ppli sui.
Venit ergo moyses ⁊ locut⁹ est oīa ver
G ba cātici hui⁹ in aurib⁹ ppli ipe ⁊ io
sue fili⁹ nū. Cōplevitq̄ oēs sermones
istos loquēs ad vniversum isrl̄: ⁊ dixit
ad eos. Ponite corda vr̄a in oīa verba
mea q̄ ego testificor vobis hodie: vt mā
detis ea filijs vr̄is custodire et facere:
et iplere vniversa q̄ scripta sunt in vo
lumine legis hui⁹: q: nō incassum ꝓce
pta sunt vobis: s; vt singuli in eis vive
rēt: q̄ faciētes longo pseveretis tp̄e in
terra ad quā iordane trāsmisso ingre
diemini possidēdā. Locutusq̄ est dn̄s
all'+ superest ad moysen in eadē die: dicēs. Ascende
id est trāsi in mōtē istū abarim +. i. trāsitū in mō
tū. q: nō ē tem nebo q̄ est i terra moab ɔ̄ hierico:
de textu. et vide terrā chanaā quā ego tradā fi
Nume. 20. lijs isrl̄ obtinendā ⁊ morere in mōte.
Quē ɔscēdēs iūgeris pplis tuis sicut
mortuus est aarō frater tuus in monte
hor ⁊ apposit⁹ pplis suis: q: ꝑvaricati
estis ɔtra me in medio filioꝝ israel ad
aquas ɔtradictionis in cades deserti
sin: ⁊ nō sctificatis me inter filios isrl̄.
Als + eam. Ecōtra videbis terram ⁊ nō ingredie
ris in + ea: quā ego dabo filijs israel.
¶ C. S. Benedictio moysi qua vltimo
benedixit israel in primo: vltimo com
A mendavit moyses. Capitulum. xxxiij.

Hec est bñdictio qua bñdixit
moyses homo dei filijs isrl̄
ante mortē suaꝫ. Et ait. Dn̄s
de syna venit: ⁊ de seir ortus
est nobis. Apparuit de mōte
pharā ⁊ cū eo sctōꝝ milia. In dextera
ei⁹ ignea lex: dilexit populos. Oēs san
cti in manu illius sunt: ⁊ q̄ appropin
quāt pedib⁹ eius accipiēt de doctrina
illi⁹. Legē ꝓcepit nobis moyses here
ditatē multitudinis iacob. Erit apud
rectissimū rex cōgregatis ꝓncipib⁹ po
puli cū tribub⁹ isrl̄. Vivat rubē et nō
moriat̄: ⁊ sit parvus i numero. Hec est
iude benedictio. Audi dn̄e vocē iude:
et ad pplm suū introduc eū. Man⁹ ei⁹
pugnabūt ꝓ eo: ⁊ adiutor illius cōtra
adversarios ei⁹ erit. Levi q̄ȝ ait. Per
fectio tua ⁊ doctrina tua a viro sancto
tuo quē ꝓbasti in tētatiōe: ⁊ iudicasti
Mat. 16. b. ad aquas ɔtradictiōis. Qui dixit pr̄i

suo ⁊ matri sue nescio vos: et fratrib⁹
suis ignoro illos: ⁊ nescieȓt filios suos.
Hi custodierūt eloquiū tuū: ⁊ pactum 9ȝ. di. c. dis
tuū servaverūt: iudicia tua o iacob et coni sunt. i
legē tuā o israel. Ponēt thymiama in principio.
furore tuo: et holocaustum sup altare B
tuū. Bn̄dic dn̄e fortitudini ei⁹: et opa
manuū illius suscipe. Percute dorsa
inimicoꝝ ei⁹: ⁊ q̄ oderūt eū nō consur
gant. Et bēiamin ait. Amātissim⁹ dn̄i
habitabit cōfidēter i eo: q̄si i thalamo
tota die morabit̄: ⁊ iter humeros illi⁹
requiescet. Ioseph q̄ȝ ait. De bñdictione
dn̄i terra ei⁹ de pomis celi ⁊ rore atq̄
abysso subiacēte. De pomis fructuū so
lis ac lune de vertice antiquoꝝ mōtiū:
de pomis colliū eternoꝝ: ⁊ de frugib⁹
terre ⁊ plenitudine ei⁹. Bn̄dictio illi⁹
q̄ apparuit in rubo veniat sup caput
ioseph ⁊ sup verticē nazarei inter fra
tres suos. Quasi ꝓmogeniti tauri pul C
chritudo ei⁹: cornua rhinocerotis cor
nua illi⁹. In ipsis vētilabit gētes vsq̄
ad terminos terre. He sunt multitudi
nes ephraim: et hec milia manasse. Et
zabulō ait. Letare zabulō i exitu tuo:
et isachar in tabernaculis tuis. pplos
vocabūt ad mōtē: ibi immolabūt victi
mas iustitie. Qui inundationē maris
q̄si lac sugēt: ⁊ thesauros absconditos
arenarū. Et gad ait. Benedict⁹ in lati
tudine gad: quasi leo requievit: cepitq̄
brachiū ⁊ verticē: ⁊ vidit principatū
suū q̄ in parte sua doctor esset reposi
tus q̄ fuit cū principib⁹ ppli: ⁊ fecit iu
stitias dn̄i ⁊ iudiciū suū cum isrl̄. Dan
quoq̄ ait. Dā catulus leonis: fluet lar
giter de basan. Et neptalim dixit. Ne
ptalim abūdātia ꝑfruet̄: et plen⁹ erit D
+ benedictionibus dn̄i. Mare ⁊ meri Als + bene
diem possidebit. Aser quoq̄ ait. Bene dictionis.
dict⁹ in filijs aser: sit placēs in fratri Als + ɔtin
bus suis: ⁊ + tingat in oleo pedē suū. gat.
Ferrū ⁊ es calciamentum eius. Sicut Als + supe
dies iuventutis tue: ita + ⁊ senect⁹ tua. est et.
Nō est + de⁹ alius vt deus rectissimi. Als + desi
Ascēsor celi auxiliator tuus. Magnifi cit deus.
cētia ei⁹ discurrūt nubes: habitaculū Hier. 23. d.
eius sursum: et subter brachia sempi
terna eijciet a facie tua inimicū dicet
q̄ cōterere. Habitabit israel ɔfidēter
et sol⁹. Oculus iacob in terra frumēti
⁊ vini: celiq̄ caligabūt rore. Beatus + Als + es.
tu israel. Quis similis tui popule q̄ sal
varis in domino? Scutū auxilii tui: ⁊
gladius glorie tue. Negabūt te inimi
ci tui: ⁊ tu eoꝝ colla calcabis.

¶ C. S. De ascensu moysi in montem et contemplatione terre: de morte et sepultura ipsius: de fletu populi et Josue impletur sapientia: commendatur moyses de familiaritate dei: et de his que fecit deus per eum. Capi. xxxiiii.

A 2. Macha. 2. a. Ascendit ergo moyses de campestribus moab sup montem nebo in verticem phasga contra hierico: ostenditque ei dominus omnem terram galaad usque dan: et universum neptalim:
terramque ephraim: et manasse: et omnem terram iuda usque ad mare novissimum et australem partem: et latitudinem campi hierico
B Gene. 12. b. Et. 15. d. civitatis palmarum usque segor. Dixitque dominus ad eum. Hec est terra pro qua iuravi abraam isaac et iacob: dicens. Semini tuo dabo eam. Vidisti eam oculis tuis: et non transibis ad illam. Mortuusque est ibi moyses servus domini in terra moab iubente domino: et sepelivit eum in valle terre moab contra phogor: et non cognovit homo sepulchrum eius usque in presentem diem. Moyses centum
C 12. q. 2. c. qz alii. et viginti annorum erat quando mortuus est. Non caligavit oculus eius: nec dentes illius moti sunt. Fleveruntque eum filii israel in campestribus moab triginta diebus: et completi sunt dies planctus lugentium moysen. Josue vero filius nun repletus est spiritu sapientie: quia moyses posuit super eum manus suas: et obedierunt ei filii israel: feceruntque sicut precepit dominus
D moysi. Et non surrexit ultra propheta in israel sicut moyses: quem nosset dominus facie ad faciem in omnibus signis atque portentis que misit per eum ut faceret in terra egypti pharaoni et omnibus servis eius universeque terre illius: et cunctam manum robustam: magnaque mirabilia que fecit moyses coram universo israel.

¶ Explicit liber deuteronomii.

¶ Incipit prologus beati Hieronymi presbyteri in librum Josue.

Tandem finito pentateucho moysi velut grandi fenore liberati ad iesum filium nave manum mittimus quem hebrei iosue benun. i. iosue filium nun vocant: et ad iudicum librum quem sophtim appellant: ad ruth quoque et hester quos eisdem nominibus efferunt. Monemusque lectorem ut silvam hebraicorum nominum et distinctiones per membra divisas diligens scriptor conservet: ne et noster labor et illius studium pereat. Et ut in primis quod sepe testatus sum sciat me non in reprehensionem veterum nova cudere: sicut amici mei criminantur: sed pro virili ✝ portione offerre lingue mee hominibus quos tamen nostra delectant ut pro grecorum ✝ hexaplis, que et sumptu et labore maximo indiget editionem nostram habeant. Et sicubi in antiquorum voluminum lectione dubitarint: hec illis conferentes inveniant quod requirunt. Maxime cum apud latinos tot sint exemplaria quot codices et unusquisque pro arbitrio suo vel addiderit vel subtraxerit quod ei visum est: et utique non possit verum esse quod dissonat. Unde cesset arcuato vulnere contra nos insurgere scorpius: et sanctum opus venenata carpere lingua desistat: vel suscipiens si placet: vel contemnens si displicet: memineritque illorum versuum. Os tuum abundavit malicia: et lingua tua concinnabat dolos. Sedens adversus fratrem tuum loquebaris: et adversus filium matris tue ponebas scandalum. Hec fecisti et tacui. Existimasti inique quod ero tui similis: arguam te et statuam illa contra faciem tuam. Que enim audientis vel legentis utilitas est nos laborando sudare: et alios detrahendo laborare: dolere iudeos quod calumniandi eis et irridendi christianos sit ablata occasio: et ecclesie homines id despicere imo lacerare unde adversarii torquentur. Quod si vetus eis tantum interpretatio placet: que et mihi non displicet: et nihil extra recipiendum putant cur ea que sub astericis et obelis vel addita sunt vel amputata legunt et negligunt? Quare danielem iuxta theodotionis traditionem ecclesie susceperunt? Cur origenem mirantur et eusebium pamphili cunctas editiones similiter disserentes? Aut que fuit stulticia postquam vera dixerint proferre que falsa sunt? Unde autem in novo testamento probare poterunt assumpta testimonia que in libris veteribus non habentur. Hec dicimus: ne omnino calumniantibus tacere videamur. Ceterum post sancte paule dormitionem: cuius vita virtutis exemplum est: et hos libros quos eustochio virgini christi negare non potui: decrevimus dum spiritus hos regit artus prophetarum explanationi incumbere et omissum iam diu opus quasi quodam postliminio repetere. Presertim cum et admirabilis sanctusque vir pammachius: hoc idem literis flagitet et nos ad patriam festinantes mortiferos sirenarum cantus surda debeamus aure transire.

¶ Explicit prologus sancti Hieronymi.

Al's ✝ parte.
Al's ✝ hexaplois.
Ps. 49.
Ibidem.

¶ Incipit argumentum.

Iesus filius naue: typũ dñi: nõ solũ in gestis verũtiã in noĩe gerẽs trãsit iordanem: hostiũ regna subuertit: diuidit terrã victori pplo: ⁊ per singulas vrbes viculos mõtes flumina: torrẽtes atq̧ cõfinia ecclesie celestisq̧ hierlm spiritualia regna describit.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit liber Josue.

¶ C. S. Confortat dñs Josue: facit ꝓparari cibaria ad eũdũ post diem tertiũ illi obedire promittunt. Capi. i.

A Et factum est post mortẽ moysi serui dñi vt loqueretur dñs ad iosue filium nun ministrũ moysi: et diceret ei. Moyses seruus meus mortuus est. Surge et trãsi iordanẽ istũ tu ⁊ ois pplᷤ tecũ ĩ terrã (Deu. 11. c.) quã ego dabo filijs israel. Oẽm locum quẽ calcauerit vestigiũ pedis vr̃i vobis tradã: sicut locutus sum moysi. A deserto ⁊ libano vsq̧ ad fluuiũ magnũ eufratem ois terra etheoꝝ vsq̧ ad mare magnũ ꝯ solis occasuꝫ erit terminꝰ vester: nullꝰ poterit vobis resistere cũctis diebus vite tue. Sicut fui cũ moyse ita ero ✝ tecum: nõ dimittã nec derelinquam te: cõfortare ⁊ esto robustus. (Al's ✝ et. j. 3. b.) B Tu eñ sorte diuides pplo huic terrã ꝓ qua iuraui patribus tuis vt traderẽ eã illis. Confortare igi̇t ⁊ esto robustꝰ valde: ⁊ custodias ⁊ facias oẽm legem quã precepit tibi moyses seruus meꝰ. (Heb. 13. a. j. eodem. Deu. 31. b. 3. reg. 2. a.) Nõ declines ab ea ad dexterã vel ad sinistrã: vt intelligas cũcta q̄ agis. Non recedat volumẽ legis huiꝰ ab ore tuo: sed meditaberis in eo diebꝰ ac noctibꝰ vt custodias ⁊ facias oĩa q̄ scripta sũt in eo. Tũc diriges viã tuã ⁊ intelliges eã. Ecce precipio tibi: cõfortare ⁊ esto robustus. (j. eodẽ. G. E) Noli metuere ⁊ noli timere: qm̄ tecũ est dñs deꝰ tuꝰ in oĩbꝰ ad quecũq̧ perrexeris. Precepitq̧ iosue principibꝰ ppl'i dicẽs. Trãsite per mediũ castroꝝ ⁊ imperate pplo: ⁊ dicite. Preparate vobis cibaria: qm̄ post diẽ tertiũ trãsibitis iordanẽ: ⁊ intrabitis ad possidendã terrã quã dñs deꝰ vester daturꝰ est vobis. Rubenitis q̧ꝫ ⁊ gadditis et dimidie tribui manasse: ait. (Nu. 32. d. et j. 4. c. D) Memẽtote sermonis quẽ ꝑcepit vobis moyses famulus dñi dicẽs. Dñs deꝰ vester dedit vobis requiẽ ⁊ oẽm terrã. Uxores vr̃e ⁊ filij vr̃i ac iumẽta manebũt in terra quã tradidit vobis moyses trãs iordanẽ. Uos aũt trãsite armati ãte fratres vr̃os oẽs fortes manu: ⁊ pugnate pro eis donec det dñs requiẽ fratribꝰ vr̃is sicut et vobis dedit: ⁊ possideãt ipi q̧ꝫ terrã quã dñs deus vester daturus est eis: ⁊ sic reuertimini in terrã possessionis vr̃e: ⁊ habitabitis in ea quã vobis dedit moyses famulus dñi trãs iordanẽ ꝯ solis ortũ. Respõderũtq̧ ad iosue atq̧ dixerũt. Oĩa q̄ precepisti nobis faciemus: ⁊ quocũq̧ miseris ibimꝰ. Sicut obediuimꝰ ĩ cũctis moysi: ita obediemus et tibi: tñ sit dñs deus tecũ sicut fuit cum moyse. (Mach. 2. a.) Qui cõtradixerit ori tuo ⁊ nõ obedierit cũctis sermonibus ✝ quos ꝑceperis ei moriatur. Tu tantum confortare et viriliter age. (Al's ✝ tuis.)

¶ C. S. De exploratoribꝰ missis ad explorãdũ terrã ⁊ vrbẽ hierico: de raab exploratores abscondente: de pacto inito. Capitulum. ij.

A Misit igitur iosue filius nũ de ✝ sethim duos viros exploratores in abscõdito. (Al's ✝ sal- tim.) Et dixit eis. Ite ⁊ cõsiderate terrã vrbemq̧ hierico. Qui pergẽtes ingressi sunt domum mulieris meretricis noĩe raab: ⁊ q̄euerunt apud eã. (Jaco. 2. d. Heb. 11. f. 22. q. 1. 9. cũ ergo.) Nunciatũq̧ est regi hierico ⁊ dictum. Ecce viri ingressi sunt huc per noctẽ de filijs israel vt explorẽt terrã. Misitq̧ rex hierico ad raab ✝ meretricẽ dicẽs. Educ viros q̄ venerũt ad te: ⁊ ingressi sunt domũ tuã. (Al's ✝ que est meretricem.) Exploratores q̄ppe sũt: ⁊ oẽꝫ terrã considerare venerũt. Tollensq̧ mulier viros abscõdit ⁊ ait. Fateor venerũt ad me: sed nesciebã vnde essent. Cumq̧ porta clauderetur in tenebris: ⁊ illi pariter exierũt: nescio quo abier- (j. 6. c.)

rũt. Perſequimini cito ⁊ comprehen-
B detis eos. Ipſa aũt fecit aſcẽdere viros
in ſolariũ domꝰ ſue: operuitq; eos ſti-
pula lini que ibi erat. Hi aũt qui miſſi
fuerãt: ſecuti ſunt eos per viã q̃ ducit
ad vada iordanis: illiſq; egreſſis ſtatĩ
porta clauſa eſt. Necdũ obdormierãt
qui latebant: et ecce mulier aſcẽdit ad
eos: et ait. Noui ꝙ dñs tradiderit vo-
bis terrã. Etenĩ irruit ĩ nos terror vr̃:
et elãguerunt oẽs habitatores terre.
Exo.14.c. Audiuimꝰ ꝙ ſiccauerit dñs aquas ma
ris rubri ad veſtrũ introitũ qñ egreſſi
eſtis ex egypto: ⁊ que feceritis duobus
amorreoꝝ regibꝰ q̃ erãt trãs iordanẽ:
ſ.6.d. ſeon ⁊ og quos interfeciſtis. Et hec au-
Tebana ci- diẽtes pertimuimus ⁊ elanguit cor nr̃m:
uitas que ⁊ nec remãſit in nobis ſpũs ad introitũ
elyopolis ĩ vr̃m. Dñs eñi deus vr̃ ipſe eſt deꝰ in ce-
egypto con lo ſurſum ⁊ in terra deorſũ. Nũc ergo
ditur. iurate mihi p dñm vt quõ ego miſeri-
C cordiã feci vobiſcũ: ita ⁊ vos faciatĩ cũ
Als + et. domo prĩs mei: detiſq; mihi verum ſi-
gnũ + vt ſaluetis patrẽ meũ ⁊ matrẽ:
fratres ac ſorores meas ⁊ oĩa q̃ illorũ
ſunt: et eruatis aĩas noſtras a morte.
Qui rñderũt ei. Aĩa noſtra ſit p vobis
in mortẽ: ſi tñ nõ prodideris nos. Cũq;
tradiderit nobis dñs terrã hanc fa-
ciemus in te miſericordiã ⁊ veritatẽ.
Demiſit ergo eos per funẽ de feneſtra.
32. q.3.§. cum ergo. Domus eñi eius herebat muro. Dixitq;
ad eos. Ad mõtana aſcendite ne forte
occurrãt vobis reuertẽtes: ibiq; lati-
tate tribus diebus donec redeãt: et ſic
ibitis per viã veſtram. Qui dixerũt ad
eam. Innoxii erimus a iuramento hoc
Als + ſup- quo adiuraſti nos: ſi ingrediẽtibꝰ no-
eſt non. bis terrã ſignũ + non fuerit funiculus
iſte coccineꝰ: ⁊ ligaueris eũ in feneſtra
per quã demiſiſti nos: ⁊ patrẽ tuum ac
matrẽ fratreſq; ⁊ oẽm cognationẽ tuã
cõgregaueris in domũ tuã. Qui oſtiũ
domus tue egreſſus fuerit: reus ſibi
erit: ſanguis ipſius erit in caput eiꝰ: ⁊
D nos erimus alieni. Cunctorũ autẽ ſan
guis qui tecum in domo fuerint redũ-
dabit in caput noſtrũ ſi eos aliq̃s teti-
gerit. Qđ ſi nos prodere volueris ⁊ ſer
monẽ iſtũ p ferre in mediũ: erimus mũ
di ab hoc iuramẽto quo adiuraſti nos.
Et illa reſpondit. Sicut locuti eſtis
ita fiat. Dimittẽſq; eos vt pergerent:
appendit funiculum coccineũ in fene-
ſtra. Illi vero ambulãtes peruenerũt ad
montana et manſerũt ibi tres dies do
nec reuerterentur qui fuerant perſecu
ti. Querẽtes eñi per oẽs viã nõ reppe-
rerũt eos. Quibus vrbem ingreſſis re
uerſi ſunt et deſcenderunt explorato-
res de monte: et trãſmiſſo iordane ve-
nerũt ad ioſue filium nun: narrauerũt
q; ei omnia que acciderant ſibi atq; di-
xerunt. Tradidit dñs oẽm terrã hanc
in manus noſtras: et timore proſtrati
ſunt cuncti habitatores eius.

¶ C. B. Uenit populus ad iordanem: ſiccantur aque: pp̃ls tranſit. Capi. iii.

gitur ioſue de nocte con- A
ſurgens mouit caſtra: egre Dardanꝰ a
dientẽſq; de ſethim venerũt quo darda
ad iordanẽ ipſe ⁊ oẽs filii nia claret.
iſrael: et morati ſunt ibi p
tres dies. Quibus euolu-
tis trãſierũt precones per caſtroꝝ me-
dium: ⁊ clamare ceperũt. Cũ videri-
tis arcã federis dñi dei vr̃i ⁊ ſacerdo-
tes ſtirpis leuitice portantes eã: vos
q; cõſurgite ⁊ ſeq̃mini pcedẽtes: ſit i-
ter vos ⁊ arcã ſpaciũ cubitorũ duũ mi
lium: vt pcul + magis videre poſſitis ⁊ Als + ma-
noſſe per quã viã ingrediamini: qꝛ prius gis ingeit.
nõ ambulaſtis p eã: ⁊ cauete ne appro-
pinquetis ad arcam. Dixitq; ioſue ad
pp̃lm. Sanctificamini: cras eñi faciet B
dñs inter vos mirabilia. Et ait ad ſa- Leui.20.b.
cerdotes. Tollite arcã federis ⁊ prece- Num.11.d.
dite pp̃lm. Qui iuſſa cõplẽtes tulerũt 1.re.16.b.
et ambulauerũt ante eos. Dixitq; dñs
ad ioſue. Hodie incipiam exaltare te
corã omni iſrael: vt ſciãt qđ ſicut cũ
moyſe fui: ita ⁊ tecũ ſum. Tu aũt preci
pe ſacerdotibus q̃ portãt arcã federis
et dic eis. Cũ ingreſſi fueritis partem ſ.1.a.
aque iordanis: ſtate i ea. Dixitq; ioſue
ad filios iſrael. Accedite huc ⁊ audite C
+ verbũ dñi dei veſtri. Et rurſum ĩ hoc Als + ver-
inquit ſcietis ꝙ dñs deꝰ viuẽs in me- ba mea.
dio veſtri eſt: ⁊ diſperdet in conſpectu Phenix et
veſtro chananeum ⁊ etheum eueum et cadmus
phereſeum gergeſeũ quoq; et iebuſeũ apud tyrũ
et amorreũ. Ecce arca federis dñi oĩs regnant.
terre antecedet vos per iordanẽ. Pa-
rate duodecim viros + de duodecim tri Als + ſup-
bubus iſrael ſingulos per ſingulas tri eſt de duo-
bus. Et cum poſuerint veſtigia pedum decim.
ſuorũ ſacerdotes qui portãt arcã fede
ris dñi dei vniuerſe terre in aquis ior
danis: aque que inferiores ſunt decur-
rent atq; deficient: que aũt deſuper ve
niunt in vna mole conſiſtẽt. Igit egreſ Eccl.24.c.
ſus eſt pp̃ls d̃ tabernaculis ſuis vt trã
ſirent iordanẽ: ⁊ ſacerdotes qui porta
bant arcã federis pergebãt ante eum.

D

De cōse. di. 2. c. reuera. Jhi. iordanis.

Ingressisq; eis iordanē τ pedib⁹ eorū in parte aque tinctis: iordanis aūt ripas aluei sui tpe messis impleuerat. Steterūt aque descēdētes in loco vno τ instar mōtis intumescētes apparebāt pcul ab vrbe q̄ vocat ✝ edom vsq; ad locū sarthā. Que aūt inferiores erant in mare solitudinis (qđ nunc vocat mortuū) descenderūt vsq;quo oīno deficerēt. Pp̄ls aūt incedebat ꝯ iordanē: et sacerdotes qui portabāt arcā federis dñi stabant super siccam humū in medio iordanis accincti: omnisq; populus per arentem alueum transibat.

Al's ✝ edō. Cilicia a cilice denominatur.

¶ C. S. Eligūtur duodeci viri de singulis tribub⁹: de duodecim lapidib⁹ positis in alueo: de duodecim in sicco vt sit in signum posteris. Capi. iiij.

A

Quib⁹ trāsgressis dixit dñs ad iosue. Elige duodecim viros singulos p singulas trib⁹: τ pcipe eis vt tollāt de medio iordanis alueo vbi steterūt pedes sacerdotū duodeci durissimos lapides: quos ponetis in loco castrox vbi fixeritis hac nocte tētoria. Uocauitq; iosue duodecim viros q̄s elegerat de filijs isrl' singulos de singl'is tribub⁹: τ ait ad eos. Ite aū arcā dñi dei vr̄i ad iordanis mediū: τ portate inde singuli singulos lapides i humeris vr̄is iuxta numerū filiox isrl': vt sit signū īter vos. Et qñ interrogauerit vos filij vr̄i cras dicētes. Quid sibi volūt isti lapides: rñdebitis eis. Defecerūt aque iordanis āte arcā federis dñi cū trāsiret eū: idcirco positi sunt lapides isti i monimētū filiorū isrl' vsq; in eternū. Fecerūt ḡ filij isrl' sicut pcepit eis iosue portātes de medio iordanis alueo duodeci lapides vt dñs ei imparat iuxta nūerū filiox isrl' vsq; in locū in quo castrametati sunt: ibiq; posuerūt eos. Alios q̄z duodeci lapides posuit iosue i medio iordanis alueo vbi steterūt sacerdotes q̄ portabāt arcā federis dñi: τ sunt ibi vsq; in p̄sentē diē. Sacerdotes autē q̄ portabāt arcā stabāt in iordanis medio: donec oīa cōplerent q̄ iosue vt loq̄ret ad pp̄lz pceperat dñs τ ~ iperat ei moyses Festinauitq; pp̄ls τ trāsijt. Cūq; trāsissent oēs trāsiuit τ arca dñi: sacerdotes q̄z pgebāt ante pp̄lm. Filij q̄z ruben τ gaad τ dimidia tribus manasse: armati pcedebāt fratres suos filios isrl' sicut eis pceperat moyses: τ q̄draginta

Phenix sydonē vrbē in syria cōdit τ regnat et puincie nomen dedit.

Deu. 27. a.

B

Phenices p̄les artes inuenerūt: et literas grecis tradiderunt.

pugnatox milia p turmas: cuneos incedebant p plana atq; campestria vrbis hierico. In die illo magnificauit dñs iosue corā oī isrl' vt timerēt eū sicut timuerāt moysen dū adhuc viueret. Dixitq; ad eū. Precipe sacerdotib⁹ q̄ portāt arcā federis dñi vt ascēdāt de iordane. Qui pcepit eis dicens. Ascēdite de iordane. Cūq; ascēdissent portātes arcā federis dñi: τ siccā humū calcare cepissent reuerse sūt aq̄ in alueū suū τ fluebāt sicut aū ꝯsueuerāt. Pp̄ls autē ascēdit de iordane decio die mēsis primi: τ castrametati sūt i galgalis ꝯ orīētalē plagā vrbis hierico. Duodecim q̄z lapides q̄s de iordanis alueo sumpserāt posuit iosue i galgalis: et dixit ad filios isrl'. Qñ interrogauerit filij vr̄i cras pr̄es suos τ dixerit eis. Quid sibi volūt lapides isti: docebitis eos atq; dicetis. Per arētē alueū trāsiuit isrl' iordanē istū: siccāte dño deo nr̄o aq̄s eius in cōspectu nr̄o donec trāsirem⁹: sicut fecerat prius in mari rubro qđ siccauit donec trāsiremus: vt discāt oēs terrarum populi fortissimā dei manū ✝ vt et vos timeatis deum vestrū oīi tpe.

Cadmus filij. lr̄as grecas inuenit: et hoc tie puincie nomen dedit: et vrbē thebeā in ipa puīcia condidit.

D

Europa a q̄ tertia ps orbis denominat claret.

Exo. 14. c.

Al's ✝ eternū.

¶ C. B. De circūcisione in galgalis: de celebratione pasche: de esu polēte: de defectu manne: de angelo quem vidit iosue stantem contra se. Capi. v.

A

Postq̄ ergo audierunt oēs reges amorreorū q̄ habitabāt trans iordanē ad occidētalē plagā: τ cūcti reges chanaā q̄ ppinqua possidebant magni maris loca q siccasset dñs flucta iordanis corā filijs israel donec transirent: dissolutum est cor eorū τ nō remāsit in eis sp̄us timētium ✝ introitum filiox israel. Eo tēpore ait domin⁹ ad iosue. Fac tibi cultros lapideos: τ circuncide scđo filios israel. Fecit quod iusserat dominus: τ circuncidit filios israel in colle pputiox. Hec aūt causa est scđe circūcisionis. Oīs pp̄ls q̄ egressus est de egypto gñis masculini vniuersi bellatores viri mortui sunt in deserto p lōgissimos vie circūitus qui oēs circūcisi erant: populus aūt qui natus est in deserto p quadraginta annos itineris latissime solitudinis incircūcisus fuit donec ꝯsumerent qui non audierāt vocem dñi: et qb⁹ ante iurauerat vt ostēderet eis terrā lacte et melle manātē. Horū filij in locū successerūt patrū et circuncisi sunt a

Al's ✝ in introitu.

B

tunica iosue: qz sicut nati fuerāt in pre-
putio erāt: nec eos in via aliqs circūci-
C derat. Postq̄ autē oēs circūcisi sunt
26. q. 2. ca. mãserūt in eodē castrorum loco donec
sed ⁊ illud. sanarent. Dixitq̄ dn̄s ad iosue. Hodie
abstuli opprobriū egypti a vobis. Uo-
catūq̄ est nomē loci illi⁹ galgala vsq̄
De celebra- in presentē diē. Manseruntq̄ filij isrl'
tiõe pasche in galgalis: et fecerūt phase q̈rtadecia
die mēsis ad vesperū in campestribus
hierico: ⁊ comederūt de frugibus ter-
re die altero: ⁊ azymos panes ⁊ polētā
Deficit hic eiusdem anni. Defecitq̄ manna postq̄
vsus mãne. comederunt de frugibus terre: nec vsi
D sunt vltra cibo illo filij israel: sz come-
De visione derūt de frugib⁹ presentis anni terre
āgeli appa chanaan. Cū aūt esset iosue in agro vr-
renti iosue. bis hierico: leuauit oculos ⁊ vidit vi-
rum stantē cōtra se euaginatū tenentē
gladiū: perrexitq̄ ad eū et ait. Noster
es an aduersariorum? Qui respondit?
Nequaq̄: sed sum princeps exercitus
Exo.3.b. dn̄i: ⁊ nūc venio. Cecidit iosue pron⁹
Act.7.d. in terrā. Et adorās ait. Quid dn̄s me⁹
loquit' ad seruum suū. Solue inquit
calciamentum tuum de pedibus tuis:
locus enim in quo stas sanctus est. Fe-
citq̄ iosue vt sibi fuerat imperatum.

¶ C. S. De circūitu hierico per septē
dies: de subuersiõe ⁊ anathemate hie-
rico: de raab ⁊ maledictione. Capi. vi.

A ierico aūt clausa erat atq̄
23.q.5.c.re munita timore filiorū isrl':
mittūtur. et nullus egredi audebat
De modo aut īgredi. Dixitq̄ dn̄s ad
accipiendi iosue. Ecce dedi in manu
hierico per tua hierico ⁊ regē eius oēs
circūitū se- q̄ fortes viros. Circūite vrbem cūcti
ptē dieb⁹. bellatores semel per diem: sic facietis
sex diebus. Septimo autē die sacer-
dotes tollent septē buccinas quarum
vsus est in iubileo ⁊ precedēt arcam fe-
deris. Septiesq̄ circūibitis ciuitatē:
⁊ sacerdotes clangēt buccinis. Cumq̄
insonuerit vox tube longior atq̄ con-
cisior: ⁊ in auribus vestris increpuerit
conclamabit omnis populus vocifera-
tiõe maxima: ⁊ muri funditus corruēt
ciuitatis: ingredienturq̄ singuli per
locum contra quem steterint. Uocauit
ergo iosue filius nun sacerdotes: ⁊ di-
xit ad eos. Tollite arcam federis. Et
septē alij sacerdotes tollāt septē iubi-
leorū buccinas: ⁊ incedāt ante arcam
dn̄i. Ad ppl'm q̄z ait. Ite ⁊ circūite ci-
B uitatē armati pcedētes arcā dn̄i. Cum-
q̄ iosue verba finisset ⁊ septē sacerdo-
tes septē buccinis clangerēt ante arcā
federis dn̄i: oīsq̄ ppl's pcederet arma-
ti exercitus reliquū vulgus arcā seque-
batur: ac buccinis oīa concrepabant.
Preceperat autē iosue ppl'o dicens.
Non clamabitis nec audiet' vox vr̄a:
neq̄ vllus sermo ex ore vestro egredie-
tur donec veniat dies in quo dicā vo-
bis. Clamate ⁊ vociferamini. Circūi-
uit ergo arca dn̄i ciuitatem semel per
diē: ⁊ reuersa est in castra: remansitq̄
ibi. Igit' iosue de nocte cōsurgēte tule-
runt sacerdotes arcam dn̄i: ⁊ septē ex
eis septē buccinas quarum in iubileo
vsus est: precedebantq̄ arcā dn̄i ambu-
lantes atq̄ clangentes: ⁊ armatus po-
pulus ibat ante eos: vulgus autē reli-
quum sequebatur arcam ⁊ buccinis p-
sonabat. Circūieruntq̄ ciuitatē secun-
do die semel: ⁊ reuersi sunt i castra: sic
fecerunt sex diebus. Die autē septimo
diluculo consurgētes circūierunt vrbē
sicut dispositū erat septies. Cumq̄ se-
ptimo circūitu clangerēt buccinis sa-
cerdotes: dixit iosue ad omnē israel.
Uociferamini. Tradidit eñ vobis do- C
minus ciuitatē. Sitq̄ ciuitas hec ana- De anathe
thema ⁊ oīa que in ea sunt domino so- mate ⁊ sub
la raab meretrix viuat cum vniuersis uersione
qui cum ea in domo sunt. Abscōdit eñ hierico.
nuncios quos direximus. Uos aūt ca- s.2.a.
uete ne de his que precepta sunt vobis
quippiā cōtingatis ⁊ sitis p̄uaricatio-
nis rei: ⁊ oīa castra israel sub peccato
sint atq̄ turbētur. Quicq̄d aūt auri et
argenti fuerit ⁊ vasorū eneorū ac ferri:
dn̄o ɔsecret': repositū in thesauris ei⁹. Heb.11.g.
Igitur omni populo vociferāte ⁊ clā-
gētibus tubis postq̄ in aures multitu-
dinis vox sonitusq̄ increpuit: muri il-
lico corruerūt: ⁊ ascēdit vnusquisq̄ p
locum qui cōtra se erat. Ceperūtq̄ ci-
uitatē ⁊ interfecerūt omnia q̄ erant in
ea a viro vsq̄ ad mulierē: ab infante
vsq̄ ad senem. Boues quoq̄ ⁊ oues et
asinos in ore gladij percusserūt. Duo-
bus autē viris qui exploratores missi
fuerāt dixit iosue. Ingredimini domū De libera-
mulieris meretricis ⁊ producite eā ⁊ tiõe raab.
omnia q̄ illius sunt sicut illi iuramēto s.2.c.
firmastis. Ingressiq̄ iuuenes eduxerūt D
raab ⁊ parētes eius: fratres q̄z ⁊ cun-
ctam supellectilē ac cognationē illius
⁊ extra castra israel manere fecerunt.
Urbē autē ⁊ omnia que inuenta sunt
in ea succēderunt absq̄ auro ⁊ argēto
⁊ vasis eneis ac ferro que in erarium

Heb.11.f. dñi cõsecrarant. Raab ꝟo meretricẽ ꝛ domum patris eius ꝛ oĩa que habebat fecit iosue viuere ꝛ habitauerũt in medio israel vsq; in presentẽ diẽ eo ꝙ abscõderit nuncios quos miserat vt explorarẽt hiericho. In tpe illo imprecatus est iosue dicẽs. Maledictus vir corã dño qui suscitauerit ꝛ edificauerit ciuitatem hiericho. In primogenito suo fundamenta illius iaciat: ꝛ in nouissimo liberorum ponat portas eius. Fuit ergo dominus cum iosue: ꝛ nomẽ eius vulgatum est in omni terra.

De maledictioe reedificãtiũ hiericho.

¶ C.S. De pctõ anathematis: de expugnatiõe hai: de fletu iosue ꝛ lapidatione achan ꝓ furto anathemat. Ca.vij.

A De anathemate ꝓpter vsurpatiõnẽ cõsecratorũ deo.

Filij aũt israel preuaricati sunt mandatũ ꝛ vsurpauerunt de anathemate. Nam achan filius charmi filij zabdi: filij zare de tribu iuda tulit aliquid de anathemate. Iratusq; est dñs ꝯtra filios isrl. Cumq; mitteret iosue de hiericho viros contra hai: que est iuxta bethauem ad oriẽtalem plagam oppidi bethel: dixit eis. Ascendite ꝛ explorate terram. Qui precepta cõplẽtes explorauerũt hai. Et reuersi dixerunt ei. Non ascendat oĩs populus: sed duo vel tria milia virorũ pergant ꝛ deleant ciuitatẽ. Quare oĩs pplo frustra vexet ꝯtra hostes paucissimos. Ascẽderũt ergo tria milia pugnatoꝝ. Qui statim tergavertentes ꝑcussi sunt a viris vrbis hai: et corruerunt ex eis triginta ꝛ sex hoies. Persecutiq; sũt eos aduersarij de porta vsq; ad sabarim: ꝛ ceciderunt ꝑ prona fugientes. Pertimuitq; cor ppli: et ad instar aque liquefactũ est: iosue ꝟo scidit vestimenta sua: et ꝓnus cecidit in terrã corã arca dñi vsq; ad vesperã tam ipse ꝙ oẽs senes israel. Miserũtq; puluerẽ super capita sua ꝛ dixit iosue. Heu dñe deus. Quid voluisti traducere pplm istum iordanẽ fluuiũ vt traderes nos in manus amorrei ꝛ perderes? Utinã vt cepimus mansissemus trans iordanẽ. Mi dñe deus quid dicam videns israelẽ hostibus suis terga vertentẽ? Audient chananei ꝛ omnes habitatores terre: ꝛ pariter conglobati circũdabunt nos atq; delebunt nomẽ nostrũ de terra. Et quid facies magno nomini tuo? Dixitq; dñs ad iosue. Surge cur iaces pronus in terra? Peccauit israel ꝛ preuaricatus est pactum

Ios.22.d.
1.Para.2.a

B

Ios.8.a.
De punitione grani sacrilegij in expugnatione hai.

meum: tulerũtq; de anathemate et furati sunt atq; mẽtiti: et absconderunt inter vasa sua. Nec poterit israel stare ante hostes suos eosq; fugiet: q: pollutus est de anathemate. Nõ ero vltra vobiscum: donec cõteratis eum ꝙ huius sceleris reus est. Surge sanctifica populũ et dic eis. Sanctificamini in crastinum: hec enim dicit dñs deus israel. Anathema in medio tui est israel. Nõ poteris stare corã hostib⁹ tuis: donec deleatur ex te qui hoc cõtaminatus est scelere. Accedetisq; mane singuli ꝑ tribus vestras: et quãcũq; tribuũ sors inuenerit: accedet per cognatiões suas: et cognatio ꝑ domos: domusq; per viros: et quicũq; ille in hoc facinore fuerit deprehẽsus cõburetur igni cũ oĩ substãtia sua: qm̃ preuaricatus est pactum dñi: et fecit nephas in isrl. Surgens itaq; iosue mane applicuit isrl ꝑ tribus suas: ꝛ inuẽta est tribus iuda. Que cum iuxta familias suas esset oblata inuẽta est familia zare. Illã ꝙ3 ꝑ domos offerẽs repperit zabdi: cuius domum in singulos diuidẽs viros: inuenit achã filium charmi: filij zabdi: filij zare de tribu iuda. Et ait iosue ad achã. Fili mi: da glorĩã dño deo israel ꝛ cõfitere: atq; indica mihi ꝗd feceris ne abscõdas. Respõditq; achã iosue ꝛ dixit ei. Uere ego peccaui dño deo isrl et sic ꝛ sic feci. Uidi eni inter spolia pallium coccineũ valde bonũ et ducẽtos siclos argẽti regulamq; aureã ꝗnquaginta siclorum ꝛ cõcupiscẽs abstuli et abscondi in terra cõtra mediũ tabernaculi mei: argẽtumq; fossa humo operui. Misit ergo iosue ministros ꝗ currentes ad tabernaculum illius repperunt cuncta abscondita in eodẽ loco et argentum simul. Auferẽtesq; de tentorio tulerũt ea ad iosue: ꝛ ad omnes filios israel proiecerunt ante dominum. Tollens itaq; iosue achan filium zare: argentumq; et pallium auream regulam: filios ꝙ3 et filias eius: boues et asinos ꝛ oues ipsumq; tabernaculum et cunctam supellectilem et omnis israel cum eo: duxerunt eos ad vallem achor vbi dixit iosue. Quia turbasti nos: exturbet te dñs in die hac. Lapidauitq; eũ oĩs israel ꝛ cũcta que illius erant igne consumpta sunt. Cõgregauerũt quoq; super eum aceruum magnum lapidum: qui permanet vsq; in presentem diem. Et auersus est fu-

C

Ios.4.b. Le.20.b. Nu.11.d. 1.reg.16.d

De lapidatione achã ꝓpter sacrilegum. 26.q.2.c. sors.

D

2.reg.18.b. Iudi.2.d.

for domini ab eis. Uocatūq; est nomē
loci illius vallis achor vsq; hodie.

¶ C. S. De captione hai: ⁊ suspēsiōe
regis eius: de constructione altaris la
pidei cum descriptiōe deuteronomij.
Josue primo benedixit populo israel:
nec quicq̄ pretermisit a Moyse man
datum.

Capitulum. viij.

A

Dixit aūt domin⁹ ad iosue.
Ne timeas neq; formides.
Tolle tecū omnē multitu
dinem pugnatorū: ⁊ con
surgēs ascēde in oppidū
hai. Ecce tradidi in manū
tuam regem eius ⁊ populum vrbemq;
De expu- ⁊ terrā. Faciesq; vrbi hai ⁊ regi eius:
gnatione sicut fecisti hierico ⁊ regi illi⁹. Predā
hai p fugā vero ⁊ omnia animātia diripietis vo
simulatiōe bis. Pone insidias vrbi post eā. Sur
et per insi rexitq; iosue ⁊ oīs exercitus bellatoꝝ
dias. cum eo vt ascēderent in hai. Et electa
triginta milia virorū fortiū misit no
cte: precepitq; eis dicēs. Ponite insi
22. q. 2. c. dias post ciuitatē. Nec lōgius receda
dominus. tis: ⁊ eritis oēs parati. Ego autē ⁊ re
liqua multitudo que mecū est: ascēdē
E. 7. a. mus ex aduerso contra vrbem. Cumq;
B exierint cōtra nos: sicut ante fecimus:
fugiemus ⁊ terga vertemus: donec ꝑse
quentes ab vrbe lōgius protrahātur.
Putabunt enim nos fugere sicut prius.
Nobis ergo fugiētibus ⁊ illis ꝑsequē
tibus consurgetis de insidijs ⁊ vasta
bitis ciuitatē: tradetq; eam dn̄s deus
vester in manus vestras. Cumq; ceperi
tis succēdite eam: ⁊ sic oīa facietis vt
iussi. Dimisitq; eos et perrexerunt ad
locum insidiarum: sederūtq; inter be
thel ⁊ hai ad occidētalem plagā vrbis
hai. Josue autem nocte illa in medio
mansit populi: surgēsq; diluculo recē
suit socios: ⁊ ascēdit cum senioribus
in frōte exercitus: vallatus auxilio pu
gnatorum. Cumq; venissent ⁊ ascēdis
sent ex aduerso ciuitatis steterunt ad
septētrionalē vrbis plagam inter quā
C et eos erat vallis media. Quinq; autē
milia viros elegerat ⁊ posuerat in in
sidijs inter bethauen ⁊ hai: ex occidē
tali parte eiusdē ciuitatis. Omnis ꝓo
reliquus exercitus ad aquilonem aciē
dirigebat: ita vt nouissimi multitudi
nis occidētalē plagam vrbis attinge
rēt. Abijt ergo iosue nocte illa: ⁊ stetit
in vallis medio. Quod cū vidisset rex
hai: festinauit mane ⁊ egressus est cum
oī exercitu ciuitatis: direxitq; aciē cō
tra desertū ignorans ꝙ post tergū la
terēt insidie. Josue vero ⁊ oīs israel ces
serunt loco simulātes metū ⁊ fugiētes
D per solitudinis viā. At illi vociferan
tes pariter ⁊ se mutuo cohortantes ꝑ
secuti sunt eos. Cūq; recessissent a ci
uitate: ⁊ ne vn⁹ quidē in vrbe hai ⁊ be
thel remansisset qui nō persequeretur
israel: sicut eruperant aperta oppida
relinquētes: dixit dominus ad iosue.
Leua clypeū qui in manu tua est cōtra
vrbē hai: quā tibi tradā eam. Cūq; ele
uasset clypeū ex aduerso ciuitatis insi
die que latebāt surrexerunt cōfestim
et pergētes ad ciuitatē ceperunt ⁊ suc
cēderunt eā. Uiri aūt ciuitatis qui ꝑ
sequebantur iosue: respiciētes ⁊ vidē
tes fumū vrbis ad celū vsq; conscēdere
non potuerūt vltra huc illucq; diffuge
re: presertim cum hi qui simulauerant
fugam ⁊ tēdebant ad solitudinē cōtra
persequētes fortissime restitissent. Ui
E densq; iosue ⁊ omnis israel ꝙ capta
esset ciuitas: ⁊ fumus vrbis ascēderet:
reuersus percussit viros hai. Si qdē
⁊ illi qui ceperāt ⁊ succēderant ciuita
tē: egressi ex vrbe contra suos medios
hostium ferire ceperunt. Cum ergo ex
vtraq; parte aduersarij cederētur ita
vt nullus de tanta multitudine salua
retur: regem quoq; vrbis hai apprehē
derunt viuentem ⁊ obtulerunt iosue.
Igitur omnib⁹ interfectis qui israelē
ad deserta tendētem fuerant persecu
ti: ⁊ in eodē loco gladio corruētibus
reuersi filij israel percusserūt ciuitatē.
Erant autē qui in eodem die concide
F rant a viro vsq; ad mulierē: duodecim
milia hominū omnis vrbis hai. Josue
vero non contraxit manum quam in
sublime porrexerat: tenens clypeum:
donec interficerētur omnes habitato
res hai. Jumēta autem ⁊ predam ciui
tatis diuiserūt sibi filij israel sicut ꝓce De suspen
perat dn̄s iosue. Qui succēdit vrbem ⁊ sione regis
fecit eam tumulum sempiternum. Re hai ⁊ omis
gem q; eius suspēdit in patibulo vsq; vrbis occi
ad vesperā ⁊ solis occasum. Precepit sione.
q; iosue et deposuerunt cadauer eius
de cruce proieceruntq; in ipso introi De constru
tu ciuitatis: congesto super eo magno ctione alta
aceruo lapidum qui permanet vsq; in ris in mon
presentē diē. Tunc edificauit iosue al te hebal: et
tare dn̄o deo israel in monte hebal: si cōmemora
cut preceperat moyses famulus domi tiōe deute
ni filijs israel. Et scriptum est in volu ronomij.
mine legis moysi altare de lapidibus

impositis quos ferrū nō tetigit: ⁊ ob-
Exo.20.b. tulit super eo holocausta dn̄o: imola-
Deu.27.a. uitq; pacificas victimas: ⁊ scripsit sup
G lapides deuteronomium legis moysi:
qd ille digesserat corā filijs israel. Om-
nis aūt ppl's ⁊ oēs maiores natu: ducesq;
ac iudices stabant ex vtraq; parte arce
in cōspectu sacerdotū q portabāt arcā
federis dn̄i vt aduena ita et indigena.
Media pars eoꝝ iuxta mōtē garizim:
⁊ media iuxta montē hebal: sicut pce-
perat moyses famul' dn̄i. Et pmū qdē
benedixit pplo isrl'. Post hec legit oīa
verba benedictiōis ⁊ maledictiōis ⁊ cū-
cta q scripta fuerāt in legis volumine.
Nihil ex his q moyses iusserat reliqt
intactū: sed vniuersa replicauit coram
oī multitudine isrl' mulierib' ac par-
uulis ⁊ aduenis q iter eos morabant.

¶ C. S. De simulatione gabaonitarū ⁊ murmuratione populi p federe inito cum gabaonitis qui saluabātur in vita: sed i ministeriū cedēdi ligna ⁊ portandi aquam deputabātur. Capi. ix.

A Quibus auditis cūcti reges
trans iordanē qui versaban
tur in mōtanis ⁊ cāpestri-
bus: in maritimis ac litto
re magni maris. Hi quoq;
qui habitabāt iuxta liba-
num etheus ⁊ amorre': chananeus: phe
reseus ⁊ eueus ⁊ iebuseus cōgregati
sunt pariter vt pugnarēt cōtra iosue ⁊
De cōfedera israel vno animo eademq; sententia.
tiōe gabao At qui habitabāt in gabaon audiētes
nitarū cū cuncta que fecerat iosue hierico ⁊ hai
isrl' p simu callide cogitantes tulerūt sibi cibaria
lationem. saccos veteres asinis imponentes et
vtres vinarios scissos atq; consutos
calciamentaq; perantiqua que ad in-
dicium vetustatis pictacijs cōsuta erant
induti veteribus vestimentis: panes
quoq; quos portabāt ob viaticum du
ri erant: ⁊ in frusta cōminuti. Perrex-
B eruntq; ad iosue qui tunc morabatur
in castris galgale: ⁊ dixerunt ei atq; si
mul oī israeli. De terra lōginqua veni
mus pacem vobiscum facere cupien-
tes. Responderuntq; filij israel ad eos
atq; dixerūt. Ne forte in terra que no-
bis sorte debetur habitetis: ⁊ non pos
simus fedus inire vobiscum. At illi ad
iosue serui inquiunt: tui sumus. Qui-
bus iosue. Quinam estis vos aut vnde
venistis? Responderunt. De terra lon
ginqua valde venerunt serui tui in no
mine domini dei tui. Audiuimus enī

famam potentie eius cuncta que fecit
in egypto ⁊ duobus regibus amorreoꝝ
qui fuerunt trans iordanem: seon regi
esebon ⁊ og regi basan: qui erāt i asta-
roth: dixeruntq; nobis seniores et oēs
habitatores terre nr̄e. Tollite in ma-
nib' vestris cibaria ob lōgissimā viā:
et occurrite eis et dicite. Serui vestri
sumus: fedus inite nobiscū. En panes
quando egressi sumus de domibus no
stris vt veniremꝰ ad vos calidos sum-
psimus: nūc sicci facti sunt ⁊ vetustate
nimia comminuti. Utres vini nouos C
impleuimus nunc rupti sunt ⁊ soluti.
Uestes et calciamēta quib' induimur
⁊ que habemus in pedibus ob lōgitu-
dinem longioris vie trita sunt et pene
consumpta. Susceperūt igitur de ci-
barijs eoꝝ: et os domini non interro-
gauerūt. Fecitq; iosue cum eis pacem
et inito federe pollicitus est vt nō occi
derentur. Principes quoq; multitudi
nis iurauerūt eis. Post dies autē tres
initi federis audierūt quod in vicino
habitarent: et inter eos futuri essent.
Moueruntq; castra filij israel: ⁊ vene
rūt in ciuitates eorum die tertio: qua- De murmu
rum hec vocabula sunt. Gabaon et ca- ratione vul
phira ⁊ beroth ⁊ cariathiarim. Et nō gi propter
percusserūt eos: eo q iurassent eis prin- pactum io
cipes multitudinis in nomie domini sue cum ga
dei israel. Murmurauit itaq; oē vul- baonitis.
gus contra pncipes israel. Qui respō-
derunt eis. Jurauimus eis in noie do-
mini dei israel: et idcirco nō possum'
eos cōtingere. Sed hoc faciemus eis. D
Reseruentur quidem vt viuant ne cō-
tra nos ira domini cōcitetur si peie-
rauerimus: sed sic viuāt vt in vsus vni-
uerse multitudinis ligna cedāt aquas
q; cōportēt. Quib' hec loquētibus vo
cauit gabaōitas iosue: ⁊ dixit eis. Cur
nos decipere fraude voluistis: vt dice
retis: pcul valde habitamus a vobis:
cū in medio nostri sitis. Itaq; sub ma-
ledictiōe eritis: ⁊ nō deficiet de stirpe
vestra ligna cedēs: aquasq; cōportans
in domum dei mei. Qui responderunt.
Nunciatum est nobis seruis tuis q p-
misisset dn̄s deus tu' moysi seruo suo
vt traderet vobis oēm terrā ⁊ disper-
deret cūctos habitatores eius. Timui
mus igitur valde: ⁊ puidimus anima-
bus nostris vr̄o terrore cōpulsi: et hoc
consiliū iniuimus. Nunc aūt in manu
tua sumus: quod tibi bonum ⁊ rectum
videt: fac nobis. Fecit ergo iosue vt di

Deputabā tur ad cultum diuinū gabaonite.

erat: τ liberauit eos de manib⁹ filiorū isrł: vt nō occiderent. Decreuitq; in illo die eos esse in ministerio cūcti populi et altaris dñi cedentes ligna et aquas cōportantes vsq; in presens tēpus in loco quem dominus elegisset.

¶ C. S. De pugna in gabaon: τ regib⁹ quinq; absconsis in spelunca: de prolōgatiōe diei et alijs multis ab israel deuictis. Capitulum. x.

A

Quinq; reges amorreorum pugnant contra gabaonitas propter pactū cū israel.

Ue cum audisset adonisedech rex hierusalem: quod scilicet cepisset iosue hai τ subuertisset eā. Sicut em̄ fecerat hierico τ regi eius: sic fecit hai τ regi illius: τ qđ transfugissent gabaonite ad israel: et essent federati eorū: timuit valde. Urbs enim magna erat gabaon: τ vna ciuitatū regalium: et maior oppido hai omnesq; bellatores fortissimi. Misit ergo adonisedech rex hierlm ad oham regē hebrō τ ad pharā regē hierimoth: ad iaphie q̄z regē lachis: et ad dabir regem eglō dicēs. Ad me ascēdite τ ferte p̄sidiū vt expugnem⁹ gabaon: q̄re trāsfugerit ad iosue: τ ad filios isrł. Congregati igit: ascēderunt q̄nq; reges amorreorū. Rex hierusalē: rex hebrō: rex hierimoth: rex lachis: rex eglon simul cū exercitib⁹ suis: τ castrametati sunt circa gabaon oppugnātes eam.

B

Habitatores autem gabaon vrbis obsesse miserūt ad iosue: qui tunc morabatur in castris apud galgalā: et dixerūt ei. Ne retrahas man⁹ tuas ab auxilio seruoꝝ tuorū: ascende cito τ libera nos: ferq; p̄sidiū. Cōuenerunt em̄ aduersum nos omnes reges amorreoꝝ qui habitāt in mōtanis. Ascēditq; iosue de galgalis et omnis exercitus bellatoꝝ: cū eo viri fortissimi: dixitq; dñs ad iosue. Ne timeas eos: in manus em̄ tuas tradidi illos: null⁹ em̄ ex eis tibi resistere poterit.

De victoria miraculosa iosue cōtra predictos quinq; reges.

Irruit itaq; iosue super eos repente tota nocte ascendēs de galgalis. Et cōturbauit eos dñs a facie isrł: cōtriuitq; plaga magna in gabaon ac psecutus est eos per viā ascensus bethoron: et pcussit vsq; azecha et maceda. Cūq; fugerēt filios israel τ essent in descensu bethorō dñs misit sup eos lapides magnos de celo vsq; ad asecha: τ mortui sunt multo plures lapidib⁹ grādinis: q̄ quos gladio pcusserāt filij isrł.

C

De statiōe solis τ lune ad p̄ces iosue.

Tūc locutus est iosue dño in die q̄ tradidit amorreū i pspectu filioꝝ israel: dixitq; corā eis. Sol cōtra gabaon ne mouearis: τ luna contra vallē hailon. Steterūtq; sol τ luna donec vlcisceretur se gēs de inimicis suis. Nōne scriptū est hoc i libro iustoꝝ? Stetit itaq; sol in medio celi: τ nō festinauit occūbere spacio vnius diei. Non fuit antea et postea tā lōga dies obediēte domino voci hominis: et pugnāte p israel. Reuersusq; est iosue cū omni israel in castra galgale. Fugerāt enim quinq; reges et se absconderant in spelunca vrbis maceda. Nunciatumq; est iosue q̄ inuēti essent quinq; reges latentes in spelūca vrbis maceda.

D

Qui p̄cepit socijs τ ait. Uoluite saxa ingentia ad os spelūce: τ ponite viros industrios qui clausos custodiant. Uos autem nolite stare: sed psequimini hostes: τ extremos quosq; fugiētium cedite. Nec dimittatis eos vrbiū suarū intrare p̄sidia q̄s tradidit dñs de⁹ in manus vestras. Cesis ergo aduersarijs plaga magna: et vsq; ad internitionē pene cōsumptis: hi q israel effugere potuerunt ingressi sunt ciuitates munitas. Reuersusq; ē ōis exercitus ad iosue in maceda: vbi tūc erāt castra sani τ integro numero. Nullusq; cōtra filios israel mutire ausus est. Precepitq; iosue: dicēs. Aperite os spelūce: τ pducite ad me quinq; reges qui in ea latitāt. Feceruntq; ministri vt sibi fuerat imperatū: τ adduxerunt ad eū quinq; reges de spelūca: regē hierusalē: regē hebron: regem hierimoth: regem lachis: regē eglon. Cūq; adducti essent ad eum: vocauit omnes viros israel: τ ait ad principes exercitus qui secū erant.

E

Ite τ ponite pedes sup colla regum istorum. Qui cū perrexissent et subiectorum colla pedibus calcarent: rursum ait ad eos. Nolite timere nec paueatis: cōfortamini τ estote robusti. Sic em̄ faciet dominus cunctis hostibus vestris aduersum quos dimicabitis. Percussitq; iosue τ interfecit eos: atq; suspendit super quinq; stipites: fueruntq; suspensi vsq; vesperum. Cūq; occūberet sol p̄cepit socijs vt deponerent eos de patibulis. Quibus depositis proiecerunt in speluncam in qua latuerant: et posuerunt super os eius saxa ingentia: que permanent vsq; in presens.

Deute. 21. b

De oppugnatione macede.

Eodem die macedam quoq; cepit iosue: et percussit in ore gladij: regemq; illius interfecit et omnes habitatores eius. Non dimisit

in ea saltē paruas reliquias. Fecitqꝫ
regi maceda sicut fecerat regi hieri-
De captiōe lebne. co. Transiuit aūt cū oī isrl' de maceda
in lebna: ⁊ pugnabat ɔtra eā quā tra-
didit dñs cū rege suo ī man⁹ isrl'. Per-
cusserūtqꝫ vrbē ī ore gladij: ⁊ oēs habi
tatores ei⁹. Nō dimiserūt ī ea vllas re
liqas. Feceruntqꝫ regi lebna sicut fece
F rāt regi hierico. De lebna trāsiuit ī la
De captiōe lachis. chis cū oī isrl': ⁊ exercitu p gyrū dispo
sito oppugnabāt eā: tradiditqꝫ dñs la
chis ī manus filioꝝ isrl': et cepit eā die
altero atqꝫ pcussit in ore gladij omnē
aīam q̄ fuerat ī ea sicut fecerat lebna.
Eo tpe ascēdit hirā rex gazer vt auxi-
liaret lachis: quē pcussit iosue cum oī
pplo eius vsqꝫ ad internitionē. Trāsi
De eglon. uitqꝫ de lachis ī eglō: ⁊ circūdedit ac-
qꝫ expugnauit eā ī eadē die: pcussitqꝫ
in ore gladij oēs aīas q̄ erāt ī ea iuxta
oīa q̄ fecerat lachis. Ascēdit quoqꝫ cū
De hebrō. omni israel de eglon in hebrō: ⁊ pugna
uit cōtra eam: cepitqꝫ ⁊ percussit ī ore
gladij: regem quoqꝫ ei⁹ et omnia oppi
da regionis illius vniuersasqꝫ animas
que in ea fuerant commorate. Non re
liquit in ea vllas reliquias. Sicut fe-
cerat eglō: sic fecit ⁊ hebron cūcta que
G in ea repperit cōsumens gladio. Inde
Deuastatio ne dabir. reuersus in dabir cepit eam atqꝫ vasta
uit: regē quoqꝫ ei⁹ atqꝫ omnia per cir-
cumitu oppida percussit ī ore gladij:
non dimisit in ea vllas reliquias. Si-
cut fecerat hebron ⁊ lebna et regibus
earum: sic fecit dabir ⁊ regi illi⁹. Per-
cussit itaqꝫ iosue omnem terram mon
tanam ⁊ meridianam atqꝫ campestrē
⁊ aseroth cum regibus suis. Non dimi
sit ī ea vllas reliquias: sed omne quod
spirare poterat interfecit: sicut pcepe
rat ei dominus deus israel a cadesbar
ne vsqꝫ gazam. Omnem terram gosen
vsqꝫ gabaō: vniuersosqꝫ reges ⁊ regio-
nes eorū vno impetu cepit atqꝫ vasta-
uit. Dominus enim deus israel pugna
bat pro eo. Reuersusqꝫ est cū oī israel
ad locum castrorum in galgala.

¶ C. S. De iabin rege asor: ⁊ alijs regi
bus: stragꝫ multo tpe ⁊ enacbim. Ca. xj.

A Debellant plures alij reges a iosue.

Uc cum audisset iabin rex
asor misit ad iobab regem
madon ⁊ ad regē someron:
atqꝫ ad regē acsaph: ad re-
ges qꝫ aquilonis: q̄ habita-
bāt ī mōtanis ⁊ ī planicie
ɔtra meridiē ceneroth: in campestrib⁹
quoqꝫ et in regiōibus dor iuxta mare:
chananeū quoqꝫ ab oriēte ⁊ occidente: ⁊
amorreum atqꝫ etheum ac pherezeum
⁊ iebuseum ī mōtanis: eueum quoqꝫ
q̄ habitabat ad radices hermon in ter
ra maspha. Egressiqꝫ sunt omnes cum
turmis suis: popul⁹ multus nimis si-
cut arena que est in littore maris: equi
quoqꝫ ⁊ currus immēse multitudinis.
Conuenerūtqꝫ omnes reges isti in vnū B
ad aquas merom: vt pugnarent contra
israel. Dixitqꝫ domin⁹ ad iosue. Ne ti-
meas eos: cras enim hac eadem hora
ego tradam omnes istos vulnerandos
in conspectu israel. Equos eorum sub
neruabis: ⁊ currus igne combures. Ue
nitqꝫ iosue ⁊ omnis exercit⁹ ei⁹ cū eo
aduersus illos ad aquas merō subito
⁊ irruerūt super eos: tradiditqꝫ illos
domin⁹ in manus israel. Qui percus-
serunt eos ⁊ psecuti sunt vsqꝫ ad sido
nem magnam et aquas masserephot:
campumqꝫ masphe qui est ad orienta-
lem illius partem. Itaqꝫ percussit oēs
vt nullas dimitteret ex eis reliquias. Fe
citqꝫ sicut pceperat ei dñs. Equos eoꝝ
subneruauit: currusqꝫ ɔbussit igni. Re
uersusqꝫ statim cepit asor: ⁊ regē eius
pcussit gladio. Asor enim antiquitus in- Inuaditur asor rex et plures alie vrbes.
ter omnia regna hec principatū tene-
bat. Percussitqꝫ omnes animas q̄ ibi-
dē morabātur. Nō dimisit in ea vllas
reliquias: sed vsqꝫ ad internitionē vni C
uersa vastauit: ipsamqꝫ vrbē pemit incē
dio: ⁊ oēs p circuitū ciuitates. Reges
qꝫ earū cepit pcussit atqꝫ deleuit: sicut
pceperat ei moyses famulus dñi. Absqꝫ
vrbibus q̄ erāt in collibus ⁊ ī tumulis
site ceteras succēdit israel: vnā tantū
asor munitissimā flamma cōsumpsit.
Omēqꝫ pdā istarū vrbiū ac iumēta di-
uiserunt sibi filij israel: cūctis hoībus
interfectis. Sicut preceperat domin⁹
moysi seruo suo: ita pcepit moyses io-
sue: ⁊ ille vniuersa compleuit. Nō pre
terijt de vniuersis mādatis: nec vnū q̄-
dē verbū qđ iusserat dñs moysi. Cepit
itaqꝫ iosue oēm terram mōtanā ⁊ me-
ridianā: terrāqꝫ gosen ⁊ planiciē ⁊ oc
cidētalē plagam. montēqꝫ israel ⁊ cā-
pestria eius: ⁊ partē montis q̄ ascēdit
seir vsqꝫ baalgad p planiciē libani sub
ter mōtē hermon: omnes reges eorum
cepit pcussit ⁊ occidit. Multo tpe pu
gnauit iosue ɔ reges istos. Non fuit ci
uitas que se non traderet filijs israel:
preter eueum qui habitabat in gabaō.
Omnes enim bellādo cepit. Dñi enim D

De pmissio ne diuina i oēs istos ꝑ pter pctm̄.

sula fuerat vt indurarenť corda eoꝝ: ⁊
pugnarēt ꝯ isrľ ⁊ caderēt: ⁊ nō mererēť
vllā clemētiā ac pirēt sicut pceꝑat dn̄s
moysi. In illo tp̄e venit iosue ⁊ iterfe-
cit enachī de mōtanis hebrō ⁊ dabir ⁊
anab: ⁊ de oī mōte iuda ⁊ isrľ: vrbesqꝫ
eoꝝ deleuit. Nō reliquit vllū de stirpe
enachim in terra filioꝝ isrľ: absqꝫ ciui
tatibꝰ gaza ⁊ geth ⁊ azoto: in qbꝰ solis
relicti sunt. Cepit ergo iosue oēm ter-
rā sicut locutꝰ est dn̄s ad moysen: ⁊ tra
didit eā i possessionē filijs isrľ ꝫ ptes
⁊ tribꝰ suas: quieuitqꝫ terra a pl̄ijs.

¶ C. S. Numeratio regum pcussorum
circa iordanē ⁊ vltra: quos pcussit io-
sue: ⁊ sunt triginta vnus. Caplm̄. xij.

A
Nomina et loca regū oppugna-torum a io sue.

Ii sunt reges qs pcusserunt fi
lij isrľ ⁊ possederūt terrā eo
rū trās iordanē solis ortū a
torrēte arnō vsqꝫ ad mōtem
hermō ⁊ oēm oriētalē plagā
q respicit solitudinē. Seon rex amor-
reoꝝ q habitabat in esebō: dn̄atꝰ est ab
aroer q sita est sup ripā torrētis arnō:
⁊ medie partis in valle dimidieqꝫ ga-
laad vsqꝫ ad torrētē ieboch: q ē termi
nus filioꝝ ammon: ⁊ a solitudine vsqꝫ
ad mare ceneroth ꝯ oriētem: ⁊ vsqꝫ ad
mare deserti: qd̄ est mare salsissimū ad
oriētalē plagā p viam q ducit bethsi-
moth: ⁊ ab australi pte q subiacet ase-
B roth vsqꝫ phasga terminꝰ og regis ba
san. de reliquijs raphaim q habitauit
i astaroth ⁊ i edrai: ⁊ dn̄atꝰ est i mōte
hermō ⁊ in salacha atqꝫ i vniuersa ba-
san vsqꝫ ad terminos gessuri ⁊ macha
ti: ⁊ dimidie partis galaad ⁊ terminū
seō regis esebō. Moyses famulꝰ dn̄i ⁊
filij isrľ pcusserūt eos: tradiditqꝫ trā
eoꝝ moyses in possessionē rubenitis ⁊
gadditis ⁊ dimidie tribui manasse. Hi
sunt reges terre qs pcussit iosue ⁊ filij
isrľ trās iordanē ad occidētalē plagā
a baalgad in cāpo libani vsqꝫ ad mōtē
C libani: cuiꝰ pars ascēdit i seir. Tradi-
ditqꝫ eam iosue i possessionē tribubꝰ
isrľ: singulis ptes suas tā i mōtanis q̄
i planis atqꝫ cāpestribꝰ i aseroth ⁊ in
solitudie ac i meridie: ethe9 fuit ⁊ amor
reꝰ: chananeꝰ ⁊ pherezeꝰ: eueꝰ ⁊ iebu
D seꝰ. Rex hierico vnꝰ. rex hai q est ex la-
tere bethel vnꝰ. rex hierusalem vnus.
rex hebrō vnꝰ. rex hierimoth vnꝰ. rex la
chis vnꝰ. rex eglō vnꝰ. rex gazer vnus.
rex dabir vnꝰ. rex gader vnꝰ. rex herma
vnꝰ. rex hereth vnꝰ. rex lebna vnus. rex
odollā vnꝰ. rex maceda vnꝰ. rex bethel
vnꝰ. rex taphua vnus. rex ofer vnꝰ. rex
aphec vnꝰ. rex sarō vnꝰ. rex madā vnꝰ.
rex asor vnꝰ. rex someron vnus. rex ac-
saph vnꝰ. rex tenach vnꝰ. rex mageddo
vnꝰ. rex cedes vnus. rex achanē carme-
li vnus. rex dor ⁊ puincie dor vnus. rex
gētiū galgal vnus. rex thersa vnꝰ. om-
nes reges triginta ⁊ vnus.

¶ C. S. De terra diuidenda: ⁊ descri-
ptione sortium ruben ⁊ gad: et dimi-
die tribus manasse. Capitulum. xiij.

A
De terra diuidēda tribubꝰ isrľ.

Iosue senex pueceqꝫ etatis
erat: ⁊ dixit dn̄s ad eum. Se
nuisti ⁊ longeuus es: terraqꝫ
latissima derelicta est: q nec-
dum sorte diuisa est: oīs vero
galilea philistijm ⁊ vniuersa gessuri: a
fluuio turbido q irrigat egyptus vsqꝫ
ad terminos accarō ꝯ aqlonē t̄ra cha-
naā q i qnqꝫ regulos philistijm diuidi
tur: gazeos ⁊ azotios: ascalonitas: ge-
theos ⁊ accaroitas. Ad meridiē vero sūt
euei oīs t̄ra chanaā ⁊ maara sidonioꝝ
vsqꝫ apheca ⁊ terminos amorrei ciusqꝫ
ꝯfinia: libani qꝫ regio ꝯ oriētē a baal-
gad sub mōte hermō donec igrediaris
emath. Oīm q hītabāt i mōte a libano
vsqꝫ ad aqs maserephat vniuersiqꝫ si-
D donij. Ego sum q delebo eos a facie fi
lioꝝ isrľ. Ueniat ergo i ptē hereditatꝭ
isrľ sicut pcepi tibi. Et nūc diuide t̄rā
in possessionē nouē tribubꝰ ⁊ dimidie
tribui manasse: cū q ruben ⁊ gad posse
derunt terrā quā tradidit eis moyses
famulus dn̄i trās fluenta iordanis ad
oriētalē plagā ab aroer q sita est i ripa
torrētis arnō ⁊ i vallis medio vniuer-
saqꝫ cāpestria medaba vsqꝫ ad dibō: ⁊
cūctas ciuitates seon regis amorrei: q
regnauit in esebō vsqꝫ ad terminos fi-
liorū ammon ⁊ galaad ac terminū ges-
suri ⁊ machati: ⁊ omnē montē hermō:
⁊ vniuersam basan vsqꝫ ad salecha: om
ne regnū og in basan: q regnauit i asta-
roth ⁊ edrai. Ipse fuit de reliquijs ra-
phaim. Percussitqꝫ eos moyses atqꝫ
deleuit. Noluerūtqꝫ disperdere filij
isrľ gessuri ⁊ machati: ⁊ habitauerūt in
medio isrľ vsqꝫ in psentē diē. Tribui
aūt leui nō dedit possessionē: sꝫ sacrifi
cia ⁊ victime dn̄i dei israel: ipa est eꝰ
hereditas: sicut locutus est illi. Dedit
ergo moyses possessionē tribui filiorū
C rubē iuxta cognatiōes suas. Fuitqꝫ ter
minꝰ eoꝝ ab aroer q sita ē i ripa torrē
tis arnō: ⁊ in valle eiusdē torrētis me-
dia vniuersam planiciē q ducit meda-

Pars tribus leui in sacrificijs.

ba ⁊ esebon: cūctosꝗ viculos earū qui
sunt i cāpestrib⁹: dibo q̄z et abamoth
baal ⁊ oppidū baalmon ⁊ gessa ⁊ cedi
moth et mephet et cariathaim et saba
ma et sarathasar i mōte cōuallis beth
phogor et aseroth phasga et bethasi-
moth oēs vrbes cāpestres vniuersaꝗ
regna seō regis amorrei: q̄ regnauit in
esebō quē ꝑcussit moyses cū ꝑncipib⁹
madiā eueū et recē ⁊ sur ⁊ vr ⁊ rebech
duces seon habitatores terre: et balaā
filiū beor ariolū occiderūt filij isrl̄ gla
dio cū ceteris interfectis. Factusꝗ est
termin⁹ filiorū rubē iordanis fluuius.
Hec ē possessio rubenitarū per cogna
tiōes suas vrbium ⁊ viculorū. Deditꝗ
moyses tribui gad ⁊ filiis ei⁹ ꝑ cogna
tiōes suas possessionē: cui⁹ hec diuisio
est. Terminꝰ gazer ⁊ oēs ciuitates ga-
laad ⁊ dimidiā partē terre filiorū am-
mon vsꝗ ad aroer q̄ est ꝯtra rabba: et
ab esebon vsꝗ ramoth: maspha et be-
thanim ⁊ amanaim vsꝗ ad terminos
D dabir. In valle q̄z betharā et bethnem
ra ⁊ soccoth ⁊ saphō reliquā partē re-
gni seon regis esebō. Hui⁹ q̄z finis ior
danis est vsꝗ ad extremā partē maris
cenereth trās iordanē ad oriētalē pla
gā. Hec est possessio filiorū gad ꝑ fami-
lias suas: ⁊ ciuitates ⁊ ville earū. De-
dit et dimidie tribui manasse filiisꝗ
ei⁹ iuxta cognatiōes suas possessionē:
cui⁹ hoc ꝑncipiū est. Amanaim vniuer
sam basam: ⁊ cūcta regna og regis ba-
san: oēsꝗ vicos iabir: qui sunt in ba-
san sexagita oppida: ⁊ dimidiā partē
galaad ⁊ astaroth et edrai vrbes regni
og in basan filiis machir filij manasse
dimidie parti filiorū machir iuxta co-
gnationes suas. Hāc possessionē diui-
sit moyses in cāpestrib⁹ moab trās ior
danē contra hierico ad orientalē pla-
gam. Tribui autē leui nō dedit posses
sionē: qm̄ dn̄s de⁹ israel ipse est posses
sio eius: vt locutus est illi.

¶ C. S. De diuisione terre chanaā: de
hebron data caleb. Capitulum. xiiij.

A De diuisione terre chanaan p israel.

Hec est qd̄ possederunt filij
israel in terra chanaā quā
dederunt eis eleazar sacer
dos ⁊ iosue fili⁹ nū ⁊ prin
cipes familiarum ꝑ tribus
Num. 34. d isrl̄ sorte oīa diuidētes: sicut ꝑceperat
dn̄s in manu moysi nouē tribub⁹ ⁊ di-
midie tribui manasse. Duab⁹ eīm tribu
bus et dimidie dederat moyses trans
iordanē possessionē absꝗ leuitis: q̄ ni

hil terre acceperūt inter fratres suos:
sz in eorū successerant locū filij ioseph Num. 32. h.
in duas diuisi trib⁹ manasse et ephra-
im: nec acceperunt leuite aliā in terra
partē: nisi vrbes ad habitādū ⁊ subur-
bana earū ad alenda iumēta et pecora
sua. Sicut ꝑceperat dn̄s moysi: ita fe-
cerūt filij isrl̄: ⁊ diuiserūt terrā. Acces- B
serūt itaꝗ filij iuda ad iosue in galga De hebron
la: locutusꝗ est ad eum caleb filius ie- data caleb.
phone cenezeus. Nosti quid locut⁹ sit Nu. 3. b. et
dn̄s ad moysen hoiēz dei de me ⁊ te in 14. d.
cadesbarne. Quadraginta annorū erā
qn̄ misit me moyses famul⁹ dn̄i dei ca-
desbarne vt cōsiderarem terrā: nūcia-
uiꝗ ei qd̄ mihi verū videbat̄. Fratres
autē mei q̄ ascēderant mecū dissolue-
rūt cor populi ⁊ nihilomin⁹ ego secu-
tus sum dn̄m deū meū. Iurauitꝗ moy-
ses in die illo dicens. Terra quā calca C
uit pes tuus erit possessio tua ⁊ filiorū
tuorum in eternū: qr̄ secutus es domi-
num deū tuū. Concessit ergo dn̄s vitā ū. i. a.
mihi: sicut pollicitus est vsꝗ in presen
tem diem. Quadraginta ⁊ quinꝗ anni Eccl. 47. b.
sunt ex quo locut⁹ est dn̄s verbū istud
ad moysen: qn̄ ambulabat israel ꝑ so-
litudinē: hodie octogintaquinꝗ annorū
sum sic valēs vt eo valebam tp̄e quan-
do ad explorādum missus sum illi⁹ in
me tēporis fortitudo vsꝗ hodie per-
seuerat: tam ad bellandum q̄ȝ ad gra- D
diendum. Da ergo mihi mōtem istum
quē pollicitus est dn̄s te quoꝗ audiē-
te in quo enachim sunt ⁊ vrbes magne
atꝗ munite: si forte sit dominus me-
cum: ⁊ potuero delere eos: sicut promi
sit mihi. Benedixitꝗ ei iosue ⁊ tradi-
dit ei hebron in possessionem: atꝗ ex
eo fuit hebron caleb filio iephone cene
zeo vsꝗ in presentē diē: qr̄ secutus est 13. q. 2. he
dominum deum israel. Nomē hebron bron.
ante vocabat̄ cariatharbe. Adam ma-
ximus ibi inter enachim situs est: ⁊ ter
ra cessauit a prelijs.

¶ C. S. De sorte iude: de cariatharbe
de qua caleb deleuit tres filios: de ca-
riathsepher quā cepit othoniel: ⁊ de
axa filia caleb: de numero ciuitatum ⁊
villarum iude tribus. Capitulū. xv.

Fit sors filiorū iude ꝑ co- A
gnationes suas ista fuit a De sorte iu
termino edō vsꝗ ad deser de.
tū sin ꝯtra meridiē: et vsꝗ
ad extremam partē austra
lis plage. Initiū ei⁹ a sum-
mitate maris salsissimi ⁊ a lingua ei⁹

que respicit meridië: egredieturqꝫ cō-
tra ascēsum scorpiōis ⁊ ptrāsibit ī syna
ascēditqꝫ ī cadesbarne: ⁊ puenit ī esrō
ascēdēs ad darā: ⁊ circūiēs cariathaa:
atqꝫ inde ptrāsiēs in asemona: ⁊ pue-
B niēs ad torrentē egypti: erūtqꝫ termi-
ni ei⁹ mare magnū. Hic erit finis meri
diane plage. Ab oriēte ṽo erit initium
mare salsissimū vsqꝫ ad extrema iorda
nis: ⁊ ea que respiciunt ad aquilonē a
lingua maris vsqꝫ ad eundē iordanis
fluuiū: ascēditqꝫ termin⁹ in bethagla.
Et transit ab aquilone in betharaba:
ascēdēs ad lapidē boē filij rubē: ⁊ tē-
dens vsqꝫ ad terminos debera de valle
achor cōtra aquilonē respiciēs galga-
la q̄ est ex aduerso ascēsionis adomim
ab australi parte torrētis: trāsitqꝫ aq̄s
q̄ vocantur fons solis: et erunt exitus
eius ad fontem rogel: ascēditqꝫ p val-
lē filij ennon ex latere iebusei ad meri
C diem: hec est hierusalem: ⁊ inde se eri-
gens ad verticē montis qui est contra
gehēnon ad occidētē in summitate val
lis raphaim cōtra aquilonē: pertrāsit
qꝫ a vertice montis vsqꝫ ad fontē aque
nephthoa: ⁊ puenit vsqꝫ ad vicos mon-
tis ephrō: inclinaturqꝫ in bala que est
cariathiarim: id est vrbs siluarū ⁊ cir-
cūit de bala contra occidentē vsqꝫ ad
montē seir. Trāsitqꝫ iuxta latus mon-
tis iarim ad aquilonē in cheslon: ⁊ de-
scēdit ī bethsames: transitqꝫ in thāna
⁊ puenit ɔtra aquilonē partis accarō
ex latere: inclinaturqꝫ secrona: ⁊ trāsit
montem baala: peruenitqꝫ in gebneel: ⁊
magni maris contra occidētē fine con
cluditur. Hi sunt termini filiorū iuda
per circuitum in cognationibus suis.
Caleb vero filio iephone dedit partem
in medio filiorum iuda: sicut pceperat
ei dñs cariatharbe patris enach: ipsa
est hebron: deleuitqꝫ ex ea caleb tres fi-
De occisione filiorum enach p caleb. — lios enach: sesai ⁊ achimā ⁊ tholmai d̄
stirpe enach. Atqꝫ inde cōscēdēs venit
ad habitatores dabir: que prius voca-
batur cariathsepher: id est ciuitas li-
Iudith.i.b — terarū. Dixitqꝫ caleb. Qui percusserit
D — cariatsepher ⁊ cepit eā: dabo ei axam
Othoniel oppugnat cariathsepher: ideo caleb dat ei filiā suam dotando. — filiā meā vxorē. Cepitqꝫ eam othoniel
fili⁹ cenez frater caleb iunior: deditqꝫ
ei axam filiam suam vxorē. Qui cū per
gerēt simul: suasa est a viro suo vt pete
ret a patre suo agrū: suspirauitqꝫ vt se
debat in asino. Cui caleb. Quid habes
inquit? At illa rñdit. Da mihi benedi
ctionem. Terram australem et arētem
dedisti mihi: iūge ⁊ irriguā. Dedit ita
qꝫ ei caleb irriguū superius ⁊ inferi⁹.
Hec est possessio tribus filiorum iuda
p cognationes suas: erantqꝫ ciuitates
ab extremis partibus filiorū iuda iu-
xta terminos edom a meridie: cabseel
⁊ eder ⁊ iagur ⁊ cina et dimona ⁊ ada
da ⁊ cedes ⁊ asor ⁊ iethnā ziph et telem et
balothasor noua ⁊ carioth hesrom: hec E
est assoromam same ⁊ meloda ⁊ asser-
gadda ⁊ assemoth ⁊ bethphelech ⁊ aser
sual et bersabee et baziothia et abala
et humesen ⁊ heltholad et exul et sar-
ma ⁊ siceleth ⁊ medemena ⁊ sensenna:
lebaoth ⁊ selim et aheuremon: oēs ci- — Als.+ trigintanouē.
uitates + vigintinouē ⁊ ville earū. In cā
pestrib⁹ vero esthoal ⁊ sarea ⁊ asena ⁊
azone ⁊ enganuim ⁊ taphua et enaim
⁊ hierimoth et adulan socho ⁊ azecha
et sarim et adithaim ⁊ gedera et gide-
rothaim: vrbes q̄tuordeci ⁊ ville earū.
Sanan ⁊ adasa ⁊ madalgad: delean et
masepha et iectel lachis et bascath et
eglon: thebbon ⁊ leemas ⁊ cethis ⁊ gide
roth ⁊ bethdagon et neama ⁊ maceda
ciuitates sedecim ⁊ ville earum. Laba-
na ⁊ ether ⁊ asan et iepta ⁊ esna et ne-
sib ⁊ ceila ⁊ achzib ⁊ maresa ciuitates F
nouē ⁊ ville earū. Accaron cum vicis ⁊
villulis suis. Ab accaron vsqꝫ ad ma-
re oīa q̄ vergunt ad azotum ⁊ viculos
eius. Azotus cum vicis ⁊ villulis suis.
Gaza cum vicis ⁊ villulis suis vsqꝫ ad
torrētē egypti: ⁊ mare magnum termi-
nus eius: ⁊ in mōte samir ⁊ iether ⁊ soc
coth et edenna cariathsenna: hec ē da-
bir anab ⁊ istemo ⁊ anim gosen ⁊ olō
⁊ gilo: ciuitates vndecim ⁊ ville earū.
Arab ⁊ ruma ⁊ esaan ⁊ ianū et betha-
phua et apheca athamatha et caria-
tharbe hec est hebron ⁊ sior: ciuitates G
nouem et ville earum. Maon et cher-
mel ⁊ ziph et iothe iezrael ⁊ iucadā et
zanoe accaim gabaa ⁊ thāna: ciuitates
decē ⁊ ville earū. Alul et bethsor ⁊ ge
dor: mareth ⁊ bethanoth: ⁊ heltecē: ci
uitates sex et ville earū. Cariathbaal
hec ē cariathiarim vrbs siluarū ⁊ areb
ba: ciuitates due ⁊ ville earū. In deser
to betharabba meddi ⁊ sachar nebsan
ciuitates salis: et engaddi: ciuitates
sex ⁊ ville earū. Fiūt simul cētumqnde
cim. Iebuseum autem habitatorē hie-
rusalē non potuerūt filij iuda delere:
habitauitqꝫ iebuseus cum filijs iuda
in hierusalem vsqꝫ in presentem diē.
¶ C. XVI. De sorte ephraim et chananeo

tributario: ⁊ chananeꝰ habitauit inter
filios ephraim semper. Capl'm. xvi.

A De sorte tribꝰ ephraim.

Ecidit quoq; sors filiorum
ioseph ab iordane contra
hierico et ad aquas eiꝰ ab
oriente solitudo que ascē-
dit de hierico ad montem
bethel: ⁊ egreditur de be-
thel luzā trāsitq; terminum archiatha
roth ⁊ descendit ad occidentem iuxta
terminum iefleti vsq; ad terminos be-
thoron inferioris et gazer: finiunturq;
B regiōes eiꝰ mari magno: possederūtq;
filij ioseph manasses et ephraim. Et
factus est terminus filiorum ephraim
per cognationes suas: ⁊ possessio eorū
contra orientē astaroth adar vsq; be-
C thoron superiorē: egrediunturq; con-
finia in mare. Machmethath vero aqui
lonē respicit: ⁊ circuit terminos con-
tra orientē in thanathselo: ⁊ ptransit a
torrēte ianoe: descenditq; de ianoe in
atharoth ⁊ noaratha: ⁊ puenit in hie-
rico: egrediturq; ad iordanem de ta-
phua: ptransitq; contra mare in villā
arūdineti: suntq; egressus eius in ma-
D re salsissimū. Hec est possessio tribꝰ fi-
De chananeo tributario ephraim.
liorum ephraim p familias suas: vrbesq;
separate sunt filijs ephraim in medio
possessiōis filiorum manasse ⁊ ville ea
rum. Et nō interfecerūt filij ephraim
chananeum qui habitabat in gazer: ha
bitauitq; chananeꝰ in medio ephraim
vsq; in diem hanc tributarius.

¶ Cap. S. De sorte medie tribus ma-
nasse: augmēto sortis filiarum ioseph
tribus iude. Capitulum. xvij.

A De sorte tribꝰ manasse.

Ecidit aūt sors tribui ma-
nasse: ipe eni est primogeni
tus ioseph machir primo-
genito manasse patri ga-
laad: q fuit vir pugnator:
habuitq; possessionē galaad ⁊ basan ⁊
reliquis filiorum manasse iuxta familias
suas: filijs abiezer: ⁊ filijs helech: et fi-
lijs hezriel: ⁊ filijs sichē: ⁊ filijs epher:
et filijs semida. Isti sunt filij manasse
filij ioseph mares p cognatiōes suas.
Salphaat vero filio epher filij galaad
filij machir filij manasse non erāt filij:
sed sole filie quarū ista sunt noīa: ma
la et noa: et egla et melcha et thersa.
B Venerūtq; in conspectu eleazari sacer
dotis ⁊ iosue filij nū ⁊ principū: dicen
tes. Dñs pcepit p manū moysi vt dare
tur nobis possessio i medio fratrū no-
strorū. Deditq; iuxta imperiū domini
possessionē in medio fratrū patris eo-
rum: ⁊ ceciderūt funiculi manasse de-
cem absq; terra galaad ⁊ basan trans
iordanē. Filij eni manasse possederunt
hereditatē in medio filiorū eius. Ter-
ra autem galaad cecidit in sortē filio-
rum manasse q reliqui erāt. Fuitq; ter
minꝰ manasse ab aser machmata: que
respicit sichem ⁊ egreditur ad dexterā
iuxta habitatores fontis taphue. Et
enim in sorte manasse ceciderat terra
taphue: que est iuxta terminos manas- C
se filiorum ephraim. Descēditq; terminꝰ
vallis harundineti in meridiē torren-
tis ciuitatum ephraim: que in medio
sunt vrbiū manasse. Terminꝰ manas-
se ab aquilone torrentis ⁊ exitus eius
pergit ad mare: ita vt possessio ephraī
sit ab austro: ⁊ ab aquilone manasse: vt
vtrunq; claudat mare: ⁊ coniungātur
sibi in tribu aser ab aquilone: ⁊ in tri-
bu isachar ab oriēte. Fuitq; hereditas
manasse in isachar ⁊ in aser: bersan et
viculi eius: ⁊ iebblan cū viculis suis: ⁊
habitatores dor cū oppidis suis: habi
tatores quoq; endor cum viculis suis:
similiterq; habitatores tenach cum vi
culis suis: ⁊ habitatores mageddo cū
viculis suis: et tertia pars vrbis no-
pheth. Nec potuerūt filij manasse has
ciuitates subuertere: sed cepit chana- De augmēto sortis filiorum ioseph.
neus habitare in terra sua. Postq̄ au-
tem cōualuerūt filij israel: subiecerūt
chananeos: et fecerunt sibi tributari-
os: nec interfecerūt eos. Locutiq; sunt D
filij ioseph ad iosue: ⁊ dixerunt. Qua-
re dedisti mihi terram in possessionē
sortis et funiculi vnius: cum sim tante
multitudinis: ⁊ bñdixerit mihi domi-
nus? Ad quos iosue ait. Si ppl’s mul-
tus es: ascende in siluam ⁊ succide tibi
spacia in terra pherezei et raphaim:
quia angusta est tibi possessio montis
ephraim. Cui respōderūt filij ioseph.
Non poterimus ad montana conscen-
dere: cum ferreis curribus vtant cha-
nanei: qui habitant in terra campestri
in qua siti sunt bersan cū viculis suis
et iezrael mediam possidens vallem?
Dixitq; iosue ad domū ioseph ⁊ ephra
im et manasse. Pplis multus es et ma-
gne fortitudinis: non habebis sortem
vnam sz transibis ad montem: ⁊ succi-
des tibi atq; purgabis ad habitandū
spacia et poteris vltra procedere: cum
subuerteris chananeum quē dicis fer-
reos habere currus: et esse fortissimū.

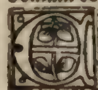
¶ Cap. S. De missione ad scribēdam
terram septem tribuum ⁊ de sorte bē-
iamin. Capitulum.xviij.

A De descri-
ptiōe terre
septem tri
buum.

Ongregatiq; sunt om̄es filij
isrl̄ ī silo: ibiq; fixerūt taber
naculū testimonij: ⁊ fuit eis
terra subiecta. Remāserunt
aūt filiorꝫ isrl̄ septē trib⁹: q̄
necdū acceperāt possessiōes suas. Ad
q̄s iosue ait. Usq; quo marcetis igna-
uia: ⁊ nō intratis ad possidēdā terrā
quā dn̄s de⁹ patrū vr̄orꝫ dedit vobis.
Eligite de singulis tribub⁹ ternos vi-
ros vt mittā eos: ⁊ ꝑgāt atq; circūeāt
terrā ⁊ describant eā iuxta numerum
vniuscuiusq; multitudis: referātq; ad
me qđ descripserit. Diuidite vob terrā
ī septē ꝑtes. Judas sit ī terminis suis
ab australi plaga: ⁊ domus ioseph ab
aq̄lone: mediā īter hos terrā in septē
partes describite: ⁊ huc venietꝫ ad me:
vt corā dn̄o deo vr̄o mittā vobis hic
sortē: q: nō ē īter vos pars leuitarū: sꝫ
sacerdotiū dn̄i est corꝫ hereditas. Gad
aūt ⁊ rubē ⁊ dimidia trib⁹ manasse iā
acceperūt possessiōes suas trās iorda-
B nem ad orientalē plagā: quas dedit eis
moyses famul⁹ dn̄i. Cūq; surrexissent
viri ⁊ ꝑgerēt ad describēdā terrā: ꝓce
pit eis iosue dicēs. Circuite terram et
describite eā ac reuertimini ad me: vt
hic corā dn̄o deo vr̄o in silo mittā vo-
bis sortē. Itaq; ꝑrexerūt ⁊ lustrātes eā
in septē ꝑtes diuiserūt: scribētes ī vo
lumine. Reuersiq; sunt ad iosue in ca-
stra silo. Qui misit sortes corā dn̄o in
silo: diuisitq; trā filijs isrl̄i septē par
De sorte bē
iamin.
tes. Et ascēdit sors p̄ria filiorꝫ bēiami
ꝑ familias suas vt possiderēt terrā ī-
ter filios iuda et filios ioseph. Fuitq;
termin⁹ corꝫ ꝯtra aquilonē a iordane:
ꝑgēs iuxta lat⁹ hierico septētrionalis
plage: ⁊ inde ꝯtra occidētē ad mōtana
cōscēdēs: ⁊ ꝑueniēs ad solitudinē be-
thauē atq; ꝑtrāsiēs iuxta luzā ad me-
ridiē: ipa est bethel: descēditq; in asta-
roth addar ī mōtē q̄ est ad meridiē be
thorō īferioris: ⁊ inclinat circuiēs cō
tra mare ad meridiē mōtis q̄ respicit
C bethoron ꝯtra aphricū. Suntq; exitus
eius in cariathbaal: q̄ vocatur ⁊ caria
thiarim vrbē filiorꝫ iuda. Hec est plaga
ꝯtra mare ad occidētē. A meridie aūt
ex parte cariathiarim egredit termi-
nus contra mare: ⁊ ꝑuenit vsq; ad fon
tē aquarū nephtoa. Descēditq; in par
tem mōtis qui respicit vallē filiorum
ennō: ⁊ est ꝯ septētrionalē plagā ī ex-
trema ꝑte vallis raphaim. Descēditq;
in gehēnō: id est vallis ennō iuxta lat⁹
iebusei ad austrū: ⁊ ꝑuenit ad fontē
rogel transiēs ad aquilonē: ⁊ egrediēs
ad ensames: id est fontē solis: ⁊ ꝑtran
sit vsq; ad tumulos q̄ sūt e regiōe ascē
sus adommim: descēditq; abēboē: id
est lapidē boem filij ruben: ⁊ pertran-
sit ex latere aquilōis ad cāpestria: de-
scēditq; in planiciē ⁊ pretergreditur
ꝯtra aquilonē bethagla: suntq; exitus
eius cōtra linguā maris salsissimi ab
aquilone: in fine iordanis ad australē
plagā: qui est termin⁹ illius ab oriēte.
Hec est possessio filiorum bēiamin per
terminos suos in circuitu et familias D
suas. Fuerūtq; ciuitates ei⁹ hierico et
bethagla ⁊ vallis casis betharaba ⁊ sa
maraim ⁊ bethel ⁊ auim ⁊ affara ⁊ of-
fora villa emona ⁊ offim ⁊ gabee: ciui
tates duodecim ⁊ ville earū. Gabaon
⁊ rama ⁊ beroth ⁊ mesphe: caphara et
amopha ⁊ recē iarephel ⁊ tharela ⁊ se
la: heleph ⁊ iebus: que est hierusalem:
gabaad ⁊ cariath: ciuitates quatuorde
cim ⁊ ville earum. Fuerūtq; omnes ci-
uitates vigintisex. Hec est possessio fi-
liorū bēiamin iuxta familias suas.
¶ Capituli Summarium. De assigna
tiōe sortis sex tribuū: scilicet symeon:
zabulō: isachar: aser: ⁊ neptalim ī me-
dio filiorum israel. Capitulum.xix.
T egressa est sors scđa filiorꝫ A
symeon ꝑ cognationes suas: De sorte sy
fuitq; hereditas eorū in me- meon.
dio possessiōis filiorū iuda:
bersabee ⁊ sabee ⁊ molada ⁊
asersua: baala ⁊ asem ⁊ belthold: be-
thul arma ⁊ siceleeh ⁊ bethmarchaboth
⁊ asersua ⁊ bethlephaboth ⁊ sarohen:
ciuitates tredecim ⁊ ville earū. Abim
⁊ remmō ⁊ athar ⁊ asan: ciuitates qua
tuor ⁊ ville earū: oēs viculi ꝑ circuitū
vrbium istarum vsq; ad balaad: ber-
chameth cōtra australem plagam: fue-
runtq; omnes ciuitates decē ⁊ septē. De filijs sy
Hec est hereditas filiorum symeon iu- meon.
xta cognatiōes suas in possessiōe ⁊ fu-
niculo filiorum iuda quia maior erat:
⁊ idcirco filij symeō possederūt in me-
dio hereditatis ei⁹. Ceciditq; sors ter De sorte za
tia filiorꝫ zabulon ꝑ cognationes suas bulon.
⁊ fact⁹ est terminus possessiōis filiorū
zabulon vsq; sarith. Ascēditq; de ma-
ri ⁊ medalaa: ⁊ peruenit in debbaseth
vsq; ad torrētē q̄ est ꝯtra iecomam: et

reuertit̄ de sarith ꝯtra orientē in finē
ceseleth thabor: ⁊ egredit̄ ad daberet:
ascēditqꝫ ꝯ iafie ⁊ inde ptrāsit vsqꝫ ad
orientalē plagā gethefer ⁊ tachasin: et
egredit̄ i remmon amphar ⁊ noa: ⁊ cir
B cuit ad aqlonē ⁊ narhā. Sūtqꝫ egres-
sus eius vallis iepthahel ⁊ cathethet et
naalol ⁊ semrō ⁊ iedaba ⁊ bethleē: ciui
tates duodeci ⁊ ville eaꝝ. Hec ē heredi
tas trib⁹ filioꝝ zabulō ꝑ cognationes
suas vrbes ⁊ viculi eoꝝ. Isachar egres-
De sorte tribus isachar. sa ē sors qrta ꝑ cognatiōes suas: fuitqꝫ
ei⁹ hereditas iezrahel ⁊ casaloth ⁊ su-
nen ⁊ ephrai et senō ⁊ naaroth et rab-
both ⁊ cesiē ⁊ haemes ⁊ rameth ⁊ engā
ni et henadda et bethphazes: ⁊ ꝑuenit
terminus ei⁹ vsqꝫ thabor ⁊ sesemma et
bethsemes: erūtqꝫ exit⁹ ei⁹ iordanis: ci
uitates sexdeci ⁊ ville earū. Hec ē pos-
sessio filioꝝ isachar ꝑ cognatiōes suas
De sorte aser. vrbes ⁊ viculi eaꝝ. Ceciditqꝫ sors qn-
ta tribui filioꝝ aser ꝑ cognatiōes suas
fuitqꝫ termin⁹ eoꝝ alchat ⁊ chali et be
thē ⁊ axab ⁊ elmelech ⁊ amaad ⁊ mes-
sal ꝑuenitqꝫ vsqꝫ ad carmelū maris et
sior et labanat: ac reuertit̄ ꝯtra oriētē
bethdagō: ⁊ ptrāsit vsqꝫ zabulō et val
lē iepthabel ꝯtra aqlonē i bethemeth
et neiel: egrediturqꝫ ad leuam cabul ⁊
acrā ⁊ roob ⁊ amō et chana vsqꝫ ad si-
donē magnā: reuertiturqꝫ i horma vsqꝫ
ad ciuitatē munitissimā tyrum ⁊ vsqꝫ
osa: eruntqꝫ exitus ei⁹ i mare de funicu-
lo acziba ⁊ amma ⁊ afeg ⁊ roob: ciuita
C tes vigintidue ⁊ ville earū. Hec est pos-
De sorte filioꝝ neptalim. sessio filioꝝ aser per cognatiōes suas:
vrbesqꝫ ⁊ viculi earū. Filioꝝ neptalim
sexta pars cecidit ꝑ familias suas: et
cepit termin⁹ de heleb ⁊ helō sannani
et adami q̄ est neceb ⁊ iebnahel vsqꝫ le
cū: et egressus eoꝝ vsqꝫ ad iordanē: re-
uertiturqꝫ termin⁹ ꝯtra occidētē ⁊ aza
noth thabor: atqꝫ inde egredit̄ in vcu-
ca ⁊ ptrāsit in zabulō ꝯtra meridiē: et
in aser ꝯtra occidētē: ⁊ i iuda ad iorda
nē ꝯtra ortū solis ciuitatesqꝫ munitissi-
me assedim ser ⁊ ammad et recchath et
cenereth ⁊ edema ⁊ harama asor et ce-
des ⁊ edrai nasor ⁊ ieron et magdihel
horrē ⁊ bethanath et bethsames: ciui-
tates decē et nouem et ville earū. Hec
est possessio tribus filiorū neptalim ꝑ
cognationes suas vrbes ⁊ viculi earū.
De sorte filioꝝ dan. Tribui filiorū dan per familias suas
egressa est sors septima: ⁊ fuit termin⁹
possessiōis ei⁹ saraa ⁊ hesthaol ⁊ hair-
semes. i. ciuitas solis selebin et ahialō
et iethela: helon ⁊ themna et acron hel D
theten iepthō et baaladiud et banebha
rach et iethremmon atqꝫ hierichon et
arechon cū termino q̄ respicit ioppē:
et in ipso fine ꝯcludit̄. Ascēderuntqꝫ
filij dan et pugnauerūt ꝯtra lesen: ce-
perūtqꝫ eā: et ꝑcusserūt eā i ore gladij:
et possederūt: et habitauerūt in ea vo-
cātes nomē eius lesendan ex noīe dan
pr̄is sui. Hec est possessio trib⁹ filiorū De tribu
dan ꝑ cognatiōes suas vrbes et viculi dan.
earū. Cumqꝫ complesset sorte diuidere De posses-
terrā singulis ꝑ tribus suas: dederunt siōe iosue.
filij israel possessionē iosue filio nun
in medio sui iuxta ꝑceptum dn̄i vrbem
quā postulauit thanath saraa in mon-
te ephraim. Et edificauit ciuitatem ha
bitauitqꝫ in ea. He sunt possessiones
quas sorte diuiserūt eleazar sacerdos
et iosue filius nun: et principes fami-
liarū ac tribuū filioꝝ israel in silo co-
ram dn̄o ad ostiū tabernaculi testimo
nij partitiqꝫ sunt terram.

¶ Ca. XX. De ciuitatibus refugij: quod
post mortem sacerdotis magni profu-
gus reuertatur in suam ciuitatem: et
domum de qua fugerat. Capl'm. xx.

T locutus est dn̄s ad iosue A
dicēs. Loquere filijs israel De ciuitati-
et dic eis. Separate vrbes bus refu-
fugitiuorum de quibus lo- gij.
cutus sum ad vos per ma- Num. 35. a.
num moysi: vt confugiat ad eas qcūqꝫ Deut. 19. a.
animā ꝑcusserit nesciens: ⁊ possit eua-
dere irā ꝓximi q vltor est sanguinis cū
ad vnā harū ꝯfugerit ciuitatū: stabitqꝫ
ante portā ciuitatis: ⁊ loquet̄ seniori-
bus vrbis illi⁹ ea q̄ se ꝯprobēt innocē
tē: sicqꝫ suscipiēt eū et dabūt ei locum
ad habitādū. Cūqꝫ vltor sanguinis eū B
fuerit ꝑsecut⁹ nō tradēt in man⁹ eius:
q2 ignorās ꝑcussit ꝓximū ei⁹: nec ante
biduū triduūve eius ꝓbat̄ inimicus.
Et habitabit i ciuitate illa donec stet De libera-
ante iudiciū cām reddens facti sui: et tiōe ꝓfugo-
moriat̄ sacerdos magn⁹ q̄ fuerit in il- rū i morte
lo tp̄e. Tūc reuertetur homicida ⁊ in- sacerdotis.
grediet̄ ciuitatē et domū suam de qua C
fugerat. Decreuerūtqꝫ cedes in galilea
montis neptalim et sichem in monte
ephraim ⁊ cariatharbe: ipa ē hebrō in
mōte iuda: et trans iordanem contra
orientalem plagam hierico: statuerūt
bosor que sita est i cāpestri solitudine
de tribu rubē: et ramoth in galaad de
tribu gad: et gaulon in basan de tribu
manasse. He ciuitates constitute sunt D

cunctis filijs israel et aduenis q̄ habi-
tabāt inter eos: vt fugeret ad eas qui
animā nesciens percussisset: et nō more
retur in manu ꝓximi effusum sangui-
nē vindicare cupiētis: donec staret ante
populum expositurus causam suam.

¶ C. S. De ciuitatibus et suburbanis
leuitarum numero quadragintaocto:
de pace data. Capi. xxi.

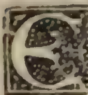
A ccesserūtq; principes fami-
liarum leui ad eleazarū sa-
cerdotē et iosue filium nun et
ad duces cognationū per sin-
De ciuitatibus leuitarum. gulas tribus filiorum israel: lo
cutiq; sunt ad eos in silo terre chanaā
atq; dixerunt. Dñs precepit per manū
Nu. 35. a. moysi vt darētur nobis vrbes ad habi
tandū: et suburbana earū ad alenda iu
menta. Dederūtq; filij isrl' de possessio
Nu. 35. a. nibus suis iuxta imperiū dñi ciuitates
et suburbana earū. Egressaq; est sors i
familia caath filiorū aaron sacerdotis
de tribu iuda et symeon et bēiamin ci-
uitates tredecim et reliquis filiorum
caath id est leuitis qui superfuerāt de
tribubus ephraim et dan et dimidie tri
bus manasse: ciuitates decē. Porro fi-
lijs gerson egressa est sors vt acciperēt
de tribubus isachar et aser et neptalim
dimidiaq; tribu manasse in basan ciui
tates numero tredecim. Et filijs mera
ri per cognatiōes suas de tribubus ru
ben et gad et zabulon vrbes duodecim.
Dederuntq; filij israel leuitis ciuita-
tes et suburbana earum: sicut precepit
dñs per manū moysi singulis sorte tri
B buentes. De tribubus filiorum iuda et
symeon dedit iosue ciuitates quarum
ista sunt noīa: filijs aarō per familias
caath leuitici generis. Prima eñ sors
illis egressa ē cariatharbe pris enach:
que vocatur hebron in monte iuda: et
suburbana eius per circuitum. Agros
vero et villas eius dederat caleb filio
iephone ad possidendū. Dedit ergo fi-
lijs aaron sacerdotis hebron confugij
ciuitatē ac suburbana eius et obnā cū
suburbanis suis: et iether et istimon et
helon et dabir et ain et ietham et beth-
sames cum suburbanis suis: ciuitates
nouem de tribubus vt dictū est de dua
bus. De tribu autem filiorū beniamin
gabaon et gabae et anathoth et almō
cum suburbanis suis: ciuitates quatu
or. Omēs simul ciuitates filiorum aa-
ron sacerdotis tredecim cum suburba
nis suis. Reliquis vero per familias fi
liorū caath leuitici generis hec est da-
ta possessio. De tribu ephraim vrbes cō
fugij sichem cum suburbanis suis in
monte ephraim: et gazer et cebsaim et be
thoron cum suburbanis suis ciuita-
tes quatuor. De tribu quoq; dan helthe
co et gabathon et hallon et iethremon
cum suburbanis suis: ciuitates quatu
or. Porro de dimidia tribu manasse
tanach et iethremon cum suburbanis
suis: ciuitates due. Oēs ciuitates decē C
et suburbana earū date sūt filijs caath
inferioris gradus. Filijs qz gerson le-
uitici generis dedit de dimidia tribu
manasse cōfugij ciuitates gaulon i ba-
san et bosram cum suburbanis suis: ci
uitates duas. Porro de tribu isachar
cesion et dabereth et iaramoth et engā-
nim cum suburbanis suis: ciuitates
quatuor. De tribu autem aser masan et
abdon et elrath et roob cū suburbanis
suis: ciuitates quatuor. De tribu quo-
q; neptalim ciuitates cōfugij cedes in
galilea et amothdor et +charthari cum Al's +chartam.
suburbanis suis: ciuitates tres. Oēs
vrbes familiarū gerson tredecim cum
suburbanis suis. Filijs aūt merari le-
uitis inferioris gradus per familias
suas data est de tribu zabulō iecnal et D
cartha et dāna et naalol: ciuitates qua-
tuor cū suburbanis suis. De tribu gad
ciuitates confugij: ramoth in galaad
et manaim et esebon et iazer: ciuitates
quatuor cū suburbanis suis. De tribu
ruben vltra iordanē cōtra hierico ciui
tates refugij: bosor in solitudine mi-
sor et iazer et iethson et maspha: ciuita
tes quatuor cū suburbanis suis. Oēs
vrbes filiorum merari per familias et
cognationes suas duodecim. Itaq; ci-
uitates vniuerse leuitarum in medio
possessionis filiorū israel fuerūt qua- De pacifica possessione terre pmissionis dei.
dragintaocto cū suburbanis suis sin-
gule per familias distribute. Deditq;
dominus deus israel oēm terram quā
traditurum se patribus eorum iuraue
rat: et possederunt illā atq; habitaue-
runt in ea. Dataq; est ab eo pax in oēs
per circumitum nationes: nullusq; ho
stium eis resistere ausus est: sed cuncti
in eorum ditionē redacti sunt. Ne vnū
quidem verbum quod illis prestaturū
se esse promiserat irritum fuit: sed re-
bus expleta sunt omnia.

¶ C. S. De duabus et semis tribubus re
missis ad ꝓpria: et de altari qd fecerūt
infinite magnitudinis: et de excusatiōe

duarum tribuum et semis pro altari constructo. Capitulum. xxij.

A

De duabus ⁊ semis tribubus remissis ad propria trans iordanem. Nu. 32. b.

Odem tpe vocauit Josue rubenitas ⁊ gadditas ⁊ dimidiam tribum manasse dixitq̄ ad eos. Fecistis oia que precepit vobis moyses famulus dni: mihi q̄z in omnibus obedistis nec reliquistis fratres vestros longo tempore vsq̄ in presentem diem custodiētes imperiū domini dei vestri. Quia igitur dedit dn̄s deus vester fratribus vestris quietem et pacē sicut pollicitus est: reuertimini ⁊ ite in tabernacula vestra: ⁊ in terram possessionis quā tradidit vobis moyses famulus dni trās iordanē: ita dūtaxat vt custodiatis attente ⁊ opere cōpleatis mandatū ⁊ legē quā precepit vobis moyses famulus domini: vt diligatis dn̄m deum vestrum: ⁊ ambuletis in omnibus vijs eius: ⁊ obseruetis mandata illius: adhereatisq̄ ei ac seruiatis in omni corde ⁊ in omni anima vestra. Benedixitq̄ eis iosue: ⁊

B

dimisit eos. Qui reuersi sunt in tabernacula sua. Dimidie aūt tribui manasse possessionem moyses dederat in basan: ⁊ idcirco medie que superfuit dedit iosue sortem inter ceteros fratres suos trans iordanem ad occidētalem eius plagam. Cumq̄ dimitteret eos in tabernacula sua ⁊ benedixisset eis: dixit ad eos. In multa substātia atq̄ diuitijs reuertimini ad sedes vestras cū argēto ⁊ auro: ere ac ferro ⁊ veste multiplici. Diuidite predam hostium cū fratribus vr̄is. Reuersiq̄ sunt ⁊ abierunt filij ruben ⁊ filij gad et dimidia tribus manasse a filijs israel de silo q̄ sita est in chanaan: vt intrarēt galaad terram possessionis sue quā obtinuerunt iuxta imperium domini in manu

C

moysi. Cūq̄ venissent ad tumulos iordanis in terra chanaan edificauerunt iuxta iordanem altare infinite magnitudinis. Quod cum audissent filij isrl̄ et ad eos certi nuncij detulissent edificasse filios ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribus manasse altare in terra chanaan super iordanis tumulos contra filios israel: conuenerūt omnes in silo vt ascenderent ⁊ dimicarent contra eos. Et interim miserunt ad illos in terrā galaad phinees filium eleazari sacerdotis ⁊ decem principes cum eo singulos de singulis tribubus. Qui venerunt ad filios ruben ⁊ gad et dimidie tribus manasse in terram galaad: dixeruntq̄ ad eos. Hec mandat omnis populus domini. Que est ista trāsgressio? Cur reliquistis deum Israel edificantes altare sacrilegum et a cultu illius recedentes? An parum vobis est

De constructione altaris mire magnitudinis a duabus ⁊ semis tribubus.

D

Nu. 25. b.

quod peccastis in beelphegor: et vsq̄ in presentem diem macula huius sceleris in vobis permanet: multiq̄ de populo corruerunt: ⁊ vos hodie reliquistis dominum: ⁊ cras in vniuersum israel ira eius deseuiet? Quod si putatis immundam esse terram possessionis vestre: trāsite ad terram in qua tabernaculum domini est ⁊ habitate inter nos: tantum vt a domino et a nostro consortio non recedatis edificato altari preter altare domini dei vestri. Nonne achan filius zare preterijt mandatum domini et super omnē populum israel ira eius incubuit? Et ille erat vnus homo: atq̄ vtinam solus

S. 7. b.

E

perisset in scelere suo. Responderūtq̄ filij ruben ⁊ gad et dimidie tribus manasse principibus legationis israel. Fortissimus dominus deus israel ipse nouit: et israel simul intelligat si preuaricationis animo hoc altare cōstruximus non custodiat nos: sed puniat nos in presenti. Et si ea mente fecimus vt holocausta ⁊ sacrificium et pacificas victimas super eo imponeremus ipse querat ⁊ iudicet: et non ea magis cogitatione atq̄ tractatu vt diceremus: cras dicent filij vestri filijs nostris. Quid vobis et domino deo israel? Terminum posuit dominus inter nos et vos o filij ruben ⁊ filij gad iordanem fluuium: et idcirco partem non habetis in domino: et per hanc occasionem auertent filij vestri filios

Excusatio super altari cum seruitio.

F

nostros a timore domini. Putauimus itaq̄ melius et diximus. Extruamus nobis altare: non in holocausta neq̄ ad victimas offerendas: sed in testimonium inter nos et vos ⁊ sobolem nostram vestramq̄ progeniem vt seruiamus domino: ⁊ iuris nostri sit offerre et holocausta et victimas et pacificas hostias: et nequaq̄ dicant cras filij vestri filijs nostris. Non est vobis pars in domino. Quod si voluerint dicere: respondebunt eis. Ecce altare domini quod fecerunt patres nostri: non in holocausta neq̄ in sacrificium: sed in testimonium nostrum ac vestrum.

Absit a nobis hoc scelus vt recedam⁹
a dño et eius vestigia relinquamus: ex
tructo altari ad holocausta ⁊ sacrificia
et victimas offerẽdas: p̄ter altare dñi
G dei nostri qḋ extructũ est ante taberna
culũ eius. Quibus auditis phinees sa
cerdos et principes legationis israel
qui erãt cum eo placati sunt: ⁊ verba
filiorum ruben et gad ⁊ dimidie trib⁹
manasse libẽtissime susceperũt. Dixit
q; phinees filius eleazari sacerdos ad
eos. Nunc scimus quod nobiscũ sit do
minus: qm̄ alieni estis a preuaricatiõe
hac: et liberastis filios israel de manu
dñi. Reuersusq; est cũ principibus a fi
lijs ruben et gad de terra galaad finiũ
chanaan ad filios israel: ⁊ retulit eis.
Placuitq; sermo cunctis audiẽtibus.
Et laudauerunt deum filij israel: ⁊ ne
quaq̃ vltra dixerunt vt ascenderẽt cõ
tra eos atq; pugnarent et delerent ter
ram possessionis eorũ. Uocaueruntq;
filij ruben et filij gad altare quod ex
truxerant: testimonium nostrum quod
dominus ipse sit deus.

¶ C.S. Exhortatio iosue: phibet so
cietatem cum gentibus. Capi. xxiij.

A
Exhorta
tio iosue
senis ad is
raeli p lege
seruanda.

Uoluto autem multo tpe
postq̃ pacẽ dederat dñs is
raeli subiectis in gyro na
tiõibus vniuersis: ⁊ iosue
iam lõgeuo ⁊ psenilis eta
tis. Postq̃ diuiserat terrã
filijs isrl' sm qḋ dñs imperauerat: vo
cauit iosue oẽm israelẽ maioresq; na
tu et pncipes ac duces ac magistros: di
xitq; ad eos. Ego senui ⁊ pgressioris
etatis sum: vosq; cernitis oia que fece
rit dñs deus vester cũctis per circuitũ
nationibus: quõ p vobis ipse pugna
uerit. Et nũc quia vobis sorte diuidit
oẽm terram ab orientali parte iorda
nis vsq; ad mare magnũ: multeq; ad
huc supsunt nationes: dñs deus vester
disperdet eas et auferet a facie vestra
⁊ possidebitis terrã sicut vobis polli
B citus est. Tantũ confortamini ⁊ estote
solliciti vt custodiatis cũcta q̃ scripta
sunt in volumine legis moysi: ⁊ nõ de
clinetis ab eis neq; ad dexteram neq;
ad sinistram: ne postq̃ intraueritis ad
gentes que inter vos future sunt: iure
tis in nomine deorum earum ⁊ seruia
tis eis ⁊ adoretis illos: sed adhereatis
dño deo vestro qḋ fecistis vsq; in diem
hanc. Et tunc auferet dñs deus in con
spectu vestro gentes magnas et robu
stissimas: ⁊ nullus vobis resistere po
terit. Unus ex vobis persequet hostium C
mille viros: quia dominus deus vester Deu. 32. d.
p vobis ipse pugnabit sicut pollicit⁹
est: hoc tm̄ diligẽtissime pcauete vt di
ligatis dñm deũ vestrum. Qḋ si volue
ritis gẽtium harum que inter vos ha
bitant erroribus adherere ⁊ cũ eis mi
scere connubia atq; amicitias copula
re iam nunc scitote qḋ dñs deus vester
non eas deleat ante faciem vestram: sꝫ
erunt vobis in foueam ac laqueum et
offendiculum ex latere vestro: ⁊ sudes
in oculis vestris donec vos offerat at
q; disperdat de terra hac optima quã
tradidit vobis. En ego hodie igredior D
viam vniuerse terre: ⁊ toto animo co
gnoscetis qḋ de oībus verbis que se dñs
prestiturũ vobis esse pollicit⁹ est: vnũ
non preterierit incassum. Sicut ergo
impleuit opere qḋ promisit: ⁊ prospe
ra cuncta venerũt: sic adducet sup vos
quicq̃d malorũ comminatus est donec
vos auferat: atq; dispdat de terra hac
optima quam tradidit vobis eo quod
preterieritis pactum domini dei ve
stri quod pepigit vobiscum: ⁊ seruie
ritis dijs alienis et adoraueritis eos.
Cito atq; velociter consurget in vos
furor domini et auferemini ab hac ter
ra optima quam tradidit vobis.

¶ C.S. De cõmemoratione bñficiorũ
dñi ⁊ federe populi ad dñm: de morte
iosue et sepultura ossium ioseph: de
morte eleazari. Capi. xxiiij. A

Ongregauitq; iosue oẽs Exhorta
tribus israel in sichẽ: ⁊ vo tio iosue
cauit maiores natu ac pnci senis ad is
pes ⁊ iudices ⁊ magistros: rael p lege
steteruntq; in ꝯspectu dñi: seruanda.
et ad populum sic locutus
est. Hec dicit dominꝰ de⁹ israel. Trans
fluuium habitauerũt patres vestri ab
initio thare pater abraam et nachor:
seruierũtq; dijs alienis. Tuli ergo pa
trem vestrum Abraam de mesopota
mie finibus et adduxi eũ in terrã cha
naan multiplicauiq; semẽ eius ⁊ dedi
ei isaac illiq; rursuꝫ dedi iacob ⁊ esau.
E qb⁹ esau dedi mõtẽ seir ad possidẽ
dum: iacob vero et filij eius descende Gen. 21. a.
rũt in egyptũ. Misiq; moysen ⁊ aarõ Gen. 25. c.
⁊ percussi egyptum multis signis atq; Exo. 4. g.
portẽtis: eduxiq; vos ⁊ patres vestros
de egypto ⁊ venistis ad mare: psecutiq;
sunt egyptij patres vestros cum curri
bus ⁊ equitatu vsq; ad mare rubrum.

B Clamauerunt aūt ad dñm filij israel q̄
Exo.14.c. posuit tenebras inter vos ⁊ egyptios:
⁊ adduxit sup eos mare ⁊ operuit eos.
Uiderunt oculi vestri cuncta q̄ in egy-
pto fecerim: et habitastis i solitudine
multo tpe: ⁊ introduxi vos in terram
amorrei qui habitabat trans iordanē.
Cum q̄ pugnarent contra vos: tradidi
eos in manus vestras: ⁊ possedistis ter
Nu.22.a. ram eorū atq̄ interfecistis eos. Surre
xit aūt balach filius sephor rex moab
et pugnauit contra israelem. Misitq̄
et vocauit balaam filium beor vt male
diceret vobis: et ego nolui audire eū:
sed ecōtrario per illū benedixi vobis:
C et liberaui vos de manu eius. Transi-
stisq̄ iordanē ⁊ venistis ab hierico: pu
gnaueruntq̄ contra vos viri ciuitatis
eius amorreus ⁊ pherezeus et chana-
neus et etheus et gergezeus et eueus ⁊
hiebuseus: et tradidi illos in manꝰ ve
Exo.23.d. stras. Misiq̄ āte vos scabrones ⁊ eie-
Deu.7.c. ci eos de locis suis duos reges amor-
reorꝫ nō in gladio ⁊ in arcu tuo: dediq̄
vobis terrā in qua nō laborastis ⁊ vr-
bes quas nō edificastis vt habitaretis
in eis: vineas ⁊ oliueta que nō planta
Exhorta- stis. Nunc ergo timete dnm ⁊ seruite ei
tio ad ser- perfecto corde atq̄ verissimo: ⁊ aufer-
uiedū dño. te deos qbus seruierūt patres vestri i
1.reg.7.a. mesopotamia et in egypto: ac seruite
Tob.14.d. dño. Si aūt malum vobis videtur vt
D dño seruiatis. optio vobis datur. Eli-
gite hodie qḋ placet cui seruire potis-
simum debeatis. vtrū diis qbus seruie
rūt patres vestri in mesopotamia: an
diis amorreorū in quorū terra habita
tis. Ego aūt et domus mea seruiemus
dño. Respōditq̄ populus ⁊ ait. Absit
a nobis vt relinquamus dñm ⁊ seruia
mus diis alienis. Dñs deus noster ipse
eduxit nos et patres nostros de terra
egypti: de domo seruitutis: fecitq̄ vi
dentibus nobis signa ingentia: ⁊ custo-
diuit nos in omni via per quā ambu-
lauimus: ⁊ in cūctis pplis p quos trā-
siuimꝰ: ⁊ eiecit vniuersas gētes amor-
reum habitatorē terre quā nos intra-
uimus. Seruiemus igitur dño: qz ipse
E est deus noster. Dixitq̄ iosue ad popu
lū. Nō poteritis seruire dño: deus eñ
sanctus ⁊ fortis emulator est: nec igno
scet sceleribꝰ vestris atq̄ peccatis. Si
dimiseritis dñm ⁊ seruieritis diis alie
nis cōuertet se ⁊ affliget vos atq̄ sub-
uertet: postq̄ vobis prestiterit bona.
Dixitq̄ pplus ad iosue. Nequaq̄ ita vt
loqueris erit. sz dño seruiemus. Et io-
sue ad pplm. Testes inquit vos estis:
quia ipsi elegeritis vobis dominum vt
seruiatis ei. Responderuntq̄. Testes.
Nunc ergo ait. Auferte deos alienos
de medio vestrū: et inclinate corda ve-
stra ad dñm deum israel. Dixitq̄ popu F
lus ad iosue. Domino deo nostro ser-
uiemus: ⁊ obedientes erimus preceptis
eius. Percussit ergo iosue i die illo fe-
dus: et pposuit populo precepta atq̄
indicia in sichem. Scripsit quoq̄ oīa De federe
verba hec in volumine legis domini: ⁊ populi ad
tulit lapidem pergrandem: posuitq̄ dm per
eum subter quercū que erat in sanctua iosue.
rio domini: et dixit ad omnē populū.
En lapis iste erit vobis in testimoniū
quod audieritis omnia verba domini
que locutus est vobis: ne forte postea
negare velitis et mentiri domino deo De morte
vestro. Dimisitq̄ populū singulos in iosue.
possessionē suam. Et post hec mortuus G
est iosue filius nun seruus domini: cen
tum et decem annorum: sepelieruntq̄
eū in finibus possessionis sue in thain
nathsare que est sita in mōte ephraim
a septentrionali parte montis gaas.
Seruiuitq̄ israel domino cūctis die-
bus iosue et seniorum qui longo vixe-
rant tempore post iosue: et qui noue-
rant omnia opera domini que fecerat 13.q.2.c.
in israel. Ossa quoq̄ ioseph que tule- Debitū.
rant filij israel de egypto sepelierunt
in sichem in parte agri quem emerat
iacob a filijs emor patris sichem cen-
tum nouellis ouibus: ⁊ fuit in posses-
sionem filiorū ioseph. Eleazar quoq̄
filius aaron mortuus est. et sepelierūt
eum in gabaath phinees filij eius: que
data est ei in monte ephraim.

¶ Explicit liber Josue.

¶ Incipit liber sophtim quem
nos iudicum appellamus.

¶ C.S. Josue mortuo iudas ↄstituitꝰ
dux belli cū quo symeon ascēdit cōtra
chananeū: de adonibezech: de terra tra
dita caleb: de irriguo duplici: de gēti-
bus cū israel sub tributo. Capi.j.
Post mortem

A Post mortem iosue
consuluerunt filii israel do
minum dicētes. Quis ascē
det ante nos cōtra chana-
neū: ⁊ erit dux belli. Dixit-
q; dñs. Iudas ascēdet ecce tradidi ter-
ram in manu eius. Et ait iudas symeo
ni fratri suo. Ascēde mecū i sortē meā
⁊ pugna cōtra chananeū: vt ⁊ ego pgā
tecū in sortē tuā. Et abiit cū eo symeō.
Ascenditq; iudas ⁊ tradidit dñs cha-
naneū ac pherezeū in manꝰ eoꝝ: ⁊ per-
cusserūt in bezech decē milia viroꝝ. In
ueneruntq; adonibezech i bezech: ⁊ pu
gnauerūt cōtra eū ac pcusserūt chana-
neū ⁊ pherezeū. Fugit aūt adonibezech
quē psecuti cōprehēderūt cesis summi-
tatibus manuū eius ac pedum. Dixitq;
B adonibezech. Septuaginta reges am-
putatis manuum ac pedum summita-
tibus colligebant sub mensa mea cibo
rum reliquias: sicut feci ita reddidit
mihi dominus. Adduxeruntq; eum in
hierusalem et ibi mortuus est. Oppu-
gnantes ergo filii iuda hierusalē cepe-
runt eam: ⁊ percusserunt in ore gladii
tradentes cunctam incendio ciuitatē.
Et postea descendentes pugnauerunt
contra chananeū qui habitabat in mō
tanis ⁊ ad meridiem in campestribus.
Pergensq; iudas contra chananeum
Als ✝ verꝰ qui habitabat in hebron: cuius nomen
erat. ✝ fuit antiquitus cariatharbe: pcussit
Ios.15.c. sesai ⁊ haimā ⁊ tholmai: atq; inde pro
Als ✝ id est fectꝰ abiit ad habitatores dabir: cuius
ciuitas lite nomē vetus erat cariathsepher: id est
rarū super ciuitas literarum. Dixitq; caleb. Qui
est in textu. percusserit cariathsepher ⁊ vastauerit
C eam: dabo ei axam filiam meam vxorē.
Cumq; cepisset eam othoniel filius ce-
I.para.2.f. nē frater caleb minor: dedit ei axam fi-
liam suam coniugem. Quā pergentem
in itinere monuit vir suus vt peteret a
patre suo agrum. Que cum suspirasset
sedēs in asino: dixit ei caleb. Quid ha-
bes? At illa respondit. Da mihi benedi
ctionem quia terram arentem dedisti
mihi: da ⁊ irriguam aquis. Dedit ergo
ei caleb irriguum superius ⁊ irriguum
inferius. Filii autē cinei cognati moysi
ascenderunt de ciuitate palmarū cum
filiis iuda in desertū sortis eius quod
est ad meridiem arath: ⁊ habitauerunt
D cum eo. Abiit autem iudas cum symeo
Ios.15.d. ne fratre suo: ⁊ percusserant simul cha
naneum qui habitabat in sephat: ⁊ in-
terfecerunt eum. Vocatumq; est nomē
vrbis horma: id est anathema. Cepitq;
iudas gazan cum finibus suis: ⁊ asca-
lonem atq; accaron cū terminis suis.
Fuitq; dominus cum iuda ⁊ montana
possedit: nec potuit delere habitatores
uallis: quia falcatis curribus abunda
bant. Dederuntq; caleb hebron. sicut
dixerat moyses qui deleuit ex ea tres fi
lios enach. Iebuseū autem habitato Ios.15.g.
rem hierusalem non deleuerunt filii 11.q.3.cap.
beniamin: habitauitq; iebuseus cum nolito.j.
filiis beniamin in hierusalem vsq; in
presentem diem. Domus quoq; ioseph E
ascendit in bethel: fuitq; dominus cū
eis. Nam cum obsiderent vrbem que
prius luza vocabatur viderunt homi-
nem egredientē de ciuitate: dixeruntq;
ad eum. Ostende nobis introitum ciui
tatis et faciemus tecum misericordiā.
Qui cum ostendisset eis percusserunt
vrbem in ore gladii: hominem autem
illum ⁊ omnem cognationem eius di-
miserunt. Qui dimissus abiit in terrā
ethim: ⁊ edificauit sibi ciuitatem voca
uitq; eam luzam que ita appellatur
vsq; in presentē diē. Manasses quoq; F
non deleuit bethsan ⁊ thanach cum vi-
culis suis ⁊ habitatores dor ⁊ ieblaam
et mageddo cum viculis suis: cepitq;
chananeus habitare cum eis. Postq;
autem confortatus est israel: fecit eos
tributarios ⁊ delere noluit. Ephraim
etiā non interfecit chananeum qui ha-
bitabat in gazer: sꝫ habitauit cū eo. Za-
bulon nō deleuit habitatores cethron
⁊ naalon: sed habitauit chananeus in
medio eius: factusq; est ei tributarius.
Aser quoq; non deleuit habitatores
accho ⁊ sidonis alab ⁊ achazib ⁊ alma ⁊
aphech ⁊ rooh. habitauitq; in medio
chananei habitatoris illius terre: nec
interfecit eū. Neptali quoq; nō deleuit G
habitatores bethsemes ⁊ bethanath: ⁊
habitauit inter chananeū habitatorē
terre fuerūtq; ei ✝ bethsemite ⁊ betha- Als ✝ beth
nite tributarii. Arctauitq; amorreus samite.
filios dan in monte nec dedit eis locū
vt ad planiora descēderēt habitauitq;
in mōte hares qd interpretatur testatio
in hailon ⁊ salabim. Et aggrauata est
manus domus ioseph: factusq; est ei tri
butarius. Fuit aūt terminꝰ amorrei ab
ascēsu scorpiōis petra ⁊ supiora loca.
¶ C.B. Mittitur angelus ad locū fle-
tum: peccat israel ⁊ traditur hostibus
⁊ penitet ⁊ liberatur Capi.ii.

A
Als. gal galgala.

Scenditq; angelus domini de galgalis ad locum flentiū et ait. Eduxi vos de egypto et introduxi in terram pro qua iuraui patribus vestris et pollicitus sum vt nō facerē irritū pactum meū vobiscū in sempiternum: ita dūtaxat vt nō feriretis fedus cū habitatoribus terre huius et aras eorū subuerteretis: et noluistis audire vocē meā. Cur hoc fecistis? quobrem nolui delere eos a facie vestra: vt habeatis hostes et dij eorū sint vobis in ruinā. Cūq; loqueretur angelus dñi hec verba ad oēs filios israel: eleuauerūt vocē suā et fleuerunt. Et vocatū est nomē loci illius locus flentiū siue lacrimarū: immolaueruntq; ibi hostias dño. Dimisit ergo iosue populū et abierunt filij israel vnusquisq; in possessionē suā vt obtinerēt eā seruieruntq; dño cūctis diebus eius et seniorū qui longo post eū vixerūt tpe: et nouerāt oīa opera dñi que fecerat cū israel. Mortuus est aūt iosue filius nū famulus dñi centū et decē annorū: et sepelierūt eū in finibus possessionis sue in thānathsare in mōte ephraim: a septētrionali plaga montis gaas. Oīsq; illa generatio cōgregata est ad patres suos: et surrexerūt alij qui nō nouerunt dñm et opera que fecerat cū israel. Feceruntq; filij israel malum in conspectu dñi et seruierunt baalim ac dimiserunt dñm deū patrum suorum qui eduxerat eos de terra egypti: et secuti sunt deos alienos deos quoq; populorū qui habitabant in circuitu eorū et adorauerūt eos: et ad iracūdiā concitauerunt dñm dimittentes eum et seruientes baal et astaroth. Iratusq; dñs cōtra israel: tradidit eos in manus diripientium qui ceperunt eos: et vendiderunt hostibus qui habitabāt per gyrū: nec potuerunt resistere aduersarijs suis: sed quocūq; pergere voluissent manus dñi sup eos erat sicut locutus est et iurauit eis: et vehementer afflicti sunt. Suscitauitq; dñs iudices qui liberarēt eos de vastantium manibus: sed nec eos audire voluerunt fornicātes cum dijs alienis et adorantes eos. Cito deseruerunt viam per quā ingressi fuerant patres eorum et audientes mandata dñi oīa fecere cōtraria. Cumq; dñs iudices suscitaret: in diebus eorum flectebatur misericordia: et audiebat afflictorū gemitus et liberabat eos de cede vastantiū. Postq̄ autem mortuus esset iudex reuertebantur et multo faciebant maiora q̄ fecerant patres eorum: sequētes deos alienos seruientesq; eis et adorātes illos. Non dimiserunt adinuentiones suas: et viam durissimam per quam ambulare consueuerant. Iratusq; est furor domini in israel: et ait. Quia irritum fecit gens ista pactum meum quod pepigeram cum patribus eorū et vocem meā audire contempsit: et ego nō delebo gētes quas dimisit iosue. et mortuus est vt in ipsis experiar israel vtrum custodiant viam domini et ambulēt in ea sicut custodierunt patres eorū an non. Dimisit ergo dominus omnes natiōes has et cito subuertere noluit nec tradidit in manus iosue.

Minos cretensibus leges dedit.

Jos. 7. d.

Linus thebeus optimus musicus.

Als. magna.

B
Amphion musicus claret.

J. 2. a. et 4. a. et 6. a.

Als. de dijs.

C
Zetus musicus āphionis fratris interfector.

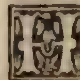
D

Sachoma ro bint historicus insignis.

Als. vt.

Als. manibus.

¶ C. S. Nominanī gētes derelicte ad exercitādū isrl' sed et ipsi cū eis cōnubia iungūt: tradunī aūt israelite in man⁹ chusanrasathaim regis mesopotamie octo annis quos liberat othoniel: post hoc pmit eos eglon rex moab decem et octo annis q̄s liberat aioth: post hūc sangar filius anath defendit israel percutiens sexcentos vomere. Capitu. iij.

E sunt gentes quas dñs dereliquit vt erudiret in eis israelem et oēs qui nō nouerāt bella chananeorum: et postea discerent filij eorum certare cum hostibus: et habere consuetudinē pliādi quinq; satrapas philistinorū: oēmq; chananeū et sidoniū atq; eueum qui habitabat in mōte libano de monte baal hermon vsq; ad introitū emath. Dimisitq; eos vt in ipsis experiretur israelem: vtrum audirent mandata domini que preceperat patribus eorū per manū moysi an nō. Itaq; filij israel habitauerūt in medio chananei et ethei et amorrei et pherezei et euei et iebusei et duxerūt vxores filias eorū: ipsiq; filias suas filijs eorū tradiderūt: et seruierūt dijs eorū. Fecerūtq; malū i cōspectu dñi et obliti sunt dei sui: seruiētes baalim: et astaroth. Iratusq; contra israel dominus tradidit eos in man⁹ chusanrasathaim regis mesopotamie seruierūtq; ei octo annis. Et clamauerūt ad dominum qui suscitauit eis saluatorem: et liberauit eos othoniel videlicet filiū cenez fratrem caleb minorem: fuitq; in eo spiritus domini et iudicauit israel. Egressusq; est ad pugnam et tradidit dominus in manus ei⁹ chusan-

Als. habitabant.

23. q. 5. c. remittunī. §. fin. vss. per scientes.

B

rasathaim regem syrie: et oppressit eũ.
Quieuitqꝫ terra quadraginta annis: et
mortuus est othoniel filius cenẽ. Ad-
J.eodẽ. c.ã. diderunt autem filii israel facere ma-
eodem. lum in conspectu domini qui cõforta-
uit aduersum eos eglon regem moab:
quia fecerunt malũ in conspectu eius.
Phrigie re- Et copulauit ei filios ammon et ama-
gni sub tan lech: abiitqꝫ et percussit israel atqꝫ pos
talo princi- seditvrbem palmarum. Seruieruntqꝫ
pium. filii israel eglon regi moab decẽ et octo
annis: et postea clamauerunt ad domi-
num. Qui suscitauit eis saluatorem vo-
als. ✠ abod. cabulo ✠ aioth filium gera filii gemini
qui vtraqꝫ manu pro dextra vtebatur.
Miseruntqꝫ filii israel per illũ mune-
ra eglon regi moab. Qui fecit sibi gla-
dium ancipitem habentẽ in medio ca-
pulũ lõgitudinis palme manus et ac-
cinctus est eo subter sagum in dextro
C femore. Obtulitqꝫ munera eglon regi
moab: erat autẽ eglon crassus nimis.
Cũqꝫ obtulisset ei munera prosecutus
est socios qui cũ eo venerãt: et reuersus
de galgalis vbi erant idola: dixit ad re
Tantal⁹ co gẽ. Uerbum secretũ habeo ad te o rex.
rinthiorum Et ille imperauit silẽtium. Egressisqꝫ
rex claret. oibus qui circa eum erãt ingressus est
aioth ad eũ. Sedebat autem in estiuo
cenaculo solus: dixitqꝫ. Uerbũ dei ha-
beo ad te. Qui statim surrexit de thro-
als. ✠ abod. no. Extenditqꝫ ✠ aioth sinistram ma-
num et tulit sicã de dextro femore suo
infixitqꝫ eam in ventrem eius tã vali-
de vt capulus sequeretur ferrũ in vul-
nere: ac pinguissimo adipe stringeret.
Nec eduxit gladium: sed ita vt percus-
serat reliquit in corpore: statimqꝫ per
secreta nature: alui stercora prorupe-
als. ✠ abod. runt. ✠ Aioth autẽ clausis diligentissi
me ostiis cenaculi et obfirmatis sera p
Als ✠ post posticum ✠ egressus est. Seruiqꝫ regis
eum. ingressi viderunt clausas fores cenacu
D li atqꝫ dixerunt. Forsitan purgat aluũ
in estiuo cenaculo. Expectantesqꝫ diu
donec erubescerent: et videntes qđ nul-
lus aperiret tulerunt clauem et aperien
tes inuenerũt dominum suum in terra
als. ✠ abod. iacentẽ mortuum. ✠ Aioth autẽ dum
illi turbarentur effugit et pertransiit
locum idolorum vnde reuersus fuerat.
Pelops rex Uenitqꝫ in seirath: et statim insonuit
a quo pelo- buccina in monte ephraim descende-
ponesus p- runtqꝫ cum eo filii israel ipso in frõte
uicia nomẽ gradiente. Qui dixit ad eos. Sequimi
accepit. ni me. Tradidit enim dominus inimi-
cos nostros moabitas i manus nostras.

Descenderuntqꝫ post eum et occupaue-
runt vada iordanis que transmittunt
in moab: et non dimiserunt trãsire quẽ
q̃: sed percusserunt moabitas in tem-
pore illo circiter decẽ milia omnes ro-
bustos et fortes viros. Nullus eorum eua ã.eodem.
dere potuit. Humiliatusqꝫ est moab in
die illo sub manu israel et quieuit ter-
ra octoginta annis a pliis. Post hũc
fuit sangar fili⁹ ✠ anath qui percussit Alias ✠ fa-
de philistiim sexcẽtos viros vomere et naph.
ipse quoqꝫ defendit israel. Iliõ edifica
¶ Capitulũ Quartum. De delbora pro- tur a laome
phetissa et pugna barach contra sisarã donte rege.
ducẽ milicie iabin. Sisara a iabel vxo
re aber cinei occiditur. Capitulum. iiii.

Addideruntqꝫ filii israel fa- A
cere malum in conspectu do- ã. 2. b. et. 7.
mini post mortem aioth: et a. et. j. 6. a.
tradidit illos dominus in i. regũ. 2. b.
manus iabin regis chanaan 15. q. 2. §. i.
qui regnauit in asor: habuitqꝫ ducem l. ff. indicũ.
exercitus sui nomine sisaram. Ipse au in glo.
tem habitabat in aroseth gẽtium. Cla-
maueruntqꝫ filii israel ad dominum.
Nongentos eñ habebat falcatos cur-
rus et per viginti annos vehemẽter op
presserat eos. Erat autẽ delbora pro- Perse⁹ rex
phetis vxor lapidoth: q̃ iudicabat po claret. et ar-
pulũ in illo tẽpore: et sedebat sub pal- deã i italia
ma que nomine illius vocabatur in- vrbẽ condi
ter rama et bethel in monte ephraim: dit.
ascẽdebantqꝫ ad eam filii israel in om
ne iudicium. Que misit et vocauit ba-
rach filiũ abinoem de cedes neptalim.
Dixitqꝫ ad eũ. Precepit tibi dominus
deus israel. Uade descende et duc exer-
citum in montem thabor: tollesqꝫ te-
cum decem milia pugnatorum de filiis
neptalim et de filiis zabulon. Ego autẽ
adducã ad te in loco torrẽtis cison si-
saram principem exercitus iabin et cur
rus ei⁹ atqꝫ omnem multitudinem: et
tradã eos in manu tua. Dixitqꝫ ad eã
barach. Si venis mecũ vadã: si nolue-
ris venire mecum non pergam. Que di B
xit ad eum. Ibo quidem tecum: sed in fesulana tu
hac vice victoria nõ reputabit tibi: qr scie ciuitas
in manu mulieris tradet sisara. Sur- conditur.
rexit itaqꝫ delbora et perrexit cũ barach
in cedes. Qui accersitis zabulon et ne-
ptalim ascendit cum decem milib⁹ pu
gnatorum habẽs delboram in comita
tu suo. Aber autem cineus recesserat Sibilla sa-
quondã a ceteris cineis fratrib⁹ filiis mia claret.
suis obab cognati moysi: et ✠ tetende- Als ✠ teten
rat tabernacula vsqꝫ ad vallẽ q̃ vocat derant.

fennim τ erat iuxta cedes. Nunciatūq;
est sisare ꝙ ascendisset barach filius
abinoem in mōtem thabor cum delbo
ra: et congregauit nongētos falcatos
currus et omnē exercitū de aroseth gē
tium ad torrētem cison. Dixitq; delbo
ra ad barach. Surge hec est enim dies
in qua tradidit dñs sisaram in manus
tuas. En ipse ductor est tuus. Descēdit
itaq; barach de monte thabor et decē
C milia pugnatorū cum eo. Perterruitq;
dñs sisarā τ oēs curr⁹ ei⁹ vniuersamq;
multitudinem in ore gladij ad conspe
ctū barach: intantū vt sisara de curru
desiliēs pedibus fugeret τ barach pse
queret fugiētes currus τ exercitū vsq;
ad aroseth gentium et ois hostiū mul
titudo vsq; ad internitionem caderet.
Sisara autē fugiens peruenit ad ten
toriū iabel vxoris aber cinei. Erat au
tem pax inter iabin regē asor: et domū
aber cinei. Egressa igit̄ iabel in occur
sum sisare dixit ad eū. intra ad me dñe
mi ne timeas. Qui ingressus taberna
culū ei⁹ τ opert⁹ ab ea pallio: dixit ad
eā. Da mihi obsecro paululū aque: q2
sitio valde. Que aperuit vtrē lactis: et
dedit ei bibere: et operuit illū. Dixitq;
D sisara ad eam. Sta ante ostium taber
naculi: τ cū venerit aliquis interrogās
te et dicēs: nūquid hic est aliquis? Re
spondebis. Nullus est. Tulit itaq; ia
hel vxor aber clauum tabernaculi assu
mēs pariter τ malleum: τ ingressa ab
scondite τ cū silētio posuit supra tem
pus capitis eius clauum: percussumq;
malleo defixit in cerebrū vsq; ad terrā
qui soporē morti sociās defecit: τ mor
tuus est. Et ecce barach sequens sisarā
veniebat: egressaq; iabel in occursum
25. q. 5. §. fi. in fin. ei⁹ dixit ei. Ueni τ ostēdā tibi virū quē
queris. Qui cum intrasset ad eam: vi
dit sisaram iacentem mortuū: et clauū
infixum in tempore eius. Humiliauit
ergo de⁹ in die illo iabin regē chanaā
coram filijs israel qui crescebāt quoti
die et forti manu opprimebāt iabin re
gem chanaan: donec delerent eum.

¶ C. B. De cantico qđ cecinerūt delbo
ra et barach post victoriam. Cap. v.

B

Cecineruntq; delbora τ ba
rach filius abinoem in illo
die dicētes. Qui sponte ob
tulistis de israel animas ve
stras ad periculum: benedi
cite domino. Audite reges aurib⁹ per
cipite principes. Ego sum ego sum que
domino canam: psallam domino deo
israel. Domine cū exires de seir: τ tran Herculeslo
sires per regiōes edom: terra mota est nis fili⁹ vir
celiq; ac nubes distillauerunt aquis. imēsi robo
Montes fluxerūt a facie dñi: et synai ris claret.
a facie dñi dei israel. In diebus sangar
filij + anath in dieb⁹ iabel quieuerunt Als + sa
semite τ q̄ ingrediebant̄ per eas ambu naph.
lauerunt p calles deuios. Cessauerunt
fortes in israel et quieuerūt donec sur
geret delbora: surgeret mater in israel.
Noua bella elegit dñs τ portas hostiū
ipse subuertit. Clipeus τ hasta + si ap B
paruerunt in q̄draginta milib⁹ israel. Als + supe
Cor meum diligit principes israel: qui est si.
propria volūtate obtulistis vos discri Als + ascē
mini: bñdicite dño. Qui + ascēditis su distis.
per nitētes + asinos et sedetis + supra Als + asi
in iudicio: τ ambulatis in via: loquimi nas.
ni. Ubi collisi sunt curr⁹ τ hostiū suffo Als + supe
catus est exercitus ibi narrētur iustitie est super vel
dñi: τ + clemētia in + fortes israel. Tūc supra.
descēdit popul⁹ dñi ad portas τ obti Als + iusti
nuit principatū. Surge surge delbora tia.
surge surge et loquere canticū. Surge Als + por
barach τ apprehēde captiuos tuos fi tis.
li abinoē. Saluate sunt reliquie ppli.
Dñs in fortib⁹ dimicauit. Ex ephraim
deleuit eos in amalech: τ post eū ex bē
iamin in populos tuos: o amalech. De
machir principes descenderūt: τ de za Fabule tem
bulon qui exercitū ducerent ad bellan pore primū
dum. Duces isachar fuere cū delbora inuente.
et barach vestigia sunt secuti: qui qua C
si in preceps: ac baratrum se discrimi
ni dedit. Diuiso contra se rubē: magna
nimorum reperta est contentio. Quare
habitas inter + duos terminos vt au Als + supe
dias sibilos gregū. Diuiso contra se ru est duos.
ben: magnanimorum reperta est con Als + vbi
tentio. + Galaad trans iordanē quie duos habe
scebat et dan vacabat nauibus. Aser tur tuos.
habitabat in littore maris τ in portu Als + gad.
bus morabatur: zabulon vero τ nepta
lim obtulerunt animas suas morti in
regione morome. Uenerunt reges τ pu Placentia
gnauerunt. Pugnauerunt reges cha conditur.
naan in thāne iuxta aquas mageddō τ
tamen nihil tulere predantes. De celo
dimicatum est contra eos stelle manen
tes in ordine τ cursu suo aduersus sisa
rā pugnauerūt. Torrēs cison traxit ca Manetus
dauera eorū: torrēs cadumim torrens egyptius
cison. Conculca anima mea robustos. historicus.
Ungule equorum ceciderunt fugienti
bus impetu: et p̄ p̄cepss ruētib⁹ fortissi
mis hostiū. Maledicite terre meroz

D

dixit angelus domini: maledicite habi-
tatoribꝰ eius: q2 nõ venerũt ad auxiliũ
dñi in adiutoriũ fortissimoꝝ eiꝰ. Bñdi-
cta inter mulieres iabel vxor aber cinei:
et benedicat̃ i tabernaculo suo. Aquã
petẽti lac dedit: ⁊ in phiala principum
obtulit butyrũ. ✝ Sinistrã manũ mi-
sit ad clauum: ⁊ dextrã ad fabroꝝ mal
leos: percussitq3 sisaram querens in ca
pite vulneri locum ⁊ tẽpus valide per-
forans: inter pedes eius ruit: defecit et
mortuus est. Uoluebat̃ ante pedes eiꝰ:
⁊ iacebat exanimis ⁊ miserabilis. Per
fenestram respiciens: vlulabat mater
eiꝰ: ⁊ de cenaculo loquebatur. Cur mo
ratur regredi currus eius quare tarda
uerunt pedes quadrigarũ illius? Una
sapientior ceteris vxoribus eius hec so
crui verba rñdit. Forsitã nunc diuidit
spolia: et pulcherrima feminarũ eligit̃
ei. Uestes diuersoꝝ colorũ sisare tradũ
tur in predã. ⁊ supellex varia adornan
da colla congerit̃. Sic pereãt omnes
inimici tui dñe: qui aũt diligũt te: sicut
sol i ortu suo splẽdet ita rutilẽt. Quie
uitq3 terra per quadraginta annos.

Leuiti. i. d. ✝ Sinistrã nõ ẽ de tex-tu sed addi-tũ ab inter-prete.

Hicꝰ rex pl le iudã pri-mus inuenit ⁊ piceuũ p-uinciaz a se uocauit.

¶ C.S. Israel a madian opprimitur de gedeone et sacrificio eiꝰ: de ara baal destructa: de signo dato in vellere.

Capitulum. vj.

A

S. 2. b. et. 3. a. ⁊. 4. a.

Fecerunt autẽ filij israel
malum in conspectu do
mini: qui tradidit illos
in manus madian septẽ
annis et oppssi sunt val
de ab eis. Feceruntq3 si-
bi antra et speluncas in
mõtibus ⁊ munitissima ad repugnan-
dum loca. Cumq3 seuisset israel ascẽde-
bat madian ⁊ amalech ceteriq3 oriẽta
lium nationum ⁊ apud eos figẽtes tẽ-
toria sicut erãt in herbis cuncta vasta
bant vsq3 ad introitum gaze: nihilq3
omnino ad vitam pertinens relinque-
bant in israel. Nõ oues: non boues: nõ
asinos. Ipsi enim: ⁊ vniuersi greges eo-
rum veniebant cum tabernaculis suis
et instar locustarum vniuersa comple-
bant: innumera multitudo hominum
et camelorum quicquid tetigerant de-
uastantes. Humiliatusq3 est israel val-
de in ꝯspectu madian. Et clamauit ad
dominum postulans auxilium contra
madianitas. Qui misit ad eos virum
prophetam ⁊ locutus est. Hec dicit do
minus deus israel. Ego vos feci cõscẽ
dere de egypto: et eduxi vos de domo

thirenꝰ ibi rene pascic et mari no-mẽ indidit.

B

Penestrina vrbs cõdit̃.

seruitutis: et liberaui de manu egyptio
rum et omniũ inimicorum qui affilge-
bant vos. Eieciq3 eos ad introitum ve
strũ ⁊ tradidi vobis terrã eoꝝ: et dixi.
Ego dñs deus vester. Ne timeatis deos
ammorreorũ in quorum terra habita-
tis. Et noluistis audire vocem meam.
Uenit autem ✝ angelus domini et se-
dit sub quercu que erat in ephra: ⁊ per-
tinebat ad ioas patrem familie ezri.
Cumq3 gedeon filius eiꝰ excuteret: atq3
purgaret frumenta in torculari vt fu-
geret madian apparuit ei angelus do-
mini et ait. Dominus tecum virorũ for
tissime. Dixitq3 ei gedeon. Obsecro mi
domine: si dñs nobiscum est: cur ergo
apprehenderũt nos hec oĩa? Ubi sunt
mirabilia eius que narrauerũt patres
nostri atq3 dixerunt de egypto eduxit
nos dñs? Nunc aũt dereliquit nos do-
minus et tradidit in ✝ manu madian.
Respexitq3 ad eum dñs ⁊ ait. Uade in
hac fortitudine tua et liberabis israel
de manu madiã. Scito ꝙ miserim te.
Qui respondens ait. Obsecro mi dñe
in ꝗ liberabo israel? Ecce familia mea
infima est in manasse: et ego minimus
in domo patris mei. Dixitq3 dñs. Ego
ero tecũ: ⁊ percuties madian quasi vnũ
virũ. Et ille. Si inueni inquit gratiaz
corã te da mihi signũ ꝙ tu sis ꝗ loque
ris ad me. Ne recedas hic donec reuer-
tar ad te portãs sacrificium ⁊ offerens
tibi. Qui rñdit. Ego prestolabor aduẽ
tum tuũ. Ingressus est itaq3 gedeon et
coxit hedũ et de farine modio azymos
panes: carnesq3 ponẽs i canistro et ius
carniũ mittẽs in ollã tulit omnia sub
quercu ⁊ obtulit ei. Cui dixit angelus
dñi. Tolle carnes et azymos panes et
pone supra petrã illã ⁊ ius desup fun-
de. Cumq3 fecisset ita: extẽdit angelus
domini summitatem virge quam tene-
bat in manu et tetigit carnes et panes
azymos: ascẽditq3 ignis de petra ⁊ car
nes azymosq3 panes ꝯsumpsit angelꝰ
aũt dñi euanuit ex oculis eiꝰ. Uidẽsq3
gedeõ ꝙ esset angelꝰ domini: ait. Heu
mi domine deus quia vidi angelum do
mini facie ad faciem. Dixitq3 ei domi-
nus. Pax tecũ. Ne timeas non morie-
ris. Edificauit ergo ibi gedeon altare
dño: vocauitq3 illud domini pax vsq3
in presentem diẽ. Cumq3 adhuc esset in
ephra ꝗ est familie ezri: nocte illa dixit
dominus ad eum. Tolle taurũ patris
tui: et alterum taurum annorum septẽ

Superest ✝ angelꝰ dñi q2 et supra positis sub intelligit̃.

C

Als ✝ ma-nibus. 1. regũ. 12. d.

D

Dicemarũ regni princi pium.

1. q. 1. c. cum scriptum.

E

Mercuriꝰ liricꝰ floret.

destruesq; arā baal que est patris tui:
et nemus quod circa aram est succide:
et edificabis altare dño deo tuo i sum-
mitate petre huius: super quam ante
sacrificium posuisti: tollesq; taurum
scđm et offeres holocaustū super struē
F lignoꝝ q̄ de nemore succideris. Assum-
ptis ergo gedeon decem viris de seruis
suis: fecit sicut preceperat ei dominus.
Timens autem domum patris sui et
homines illius ciuitatis: per diem no-
luit facere: sed omnia nocte cōpleuit.
Cumq; surrexissent viri oppidi ei⁹ ma-
ne: viderunt destructam aram baal lu-
cumq; succisum et taurum alterum im-
positum super altare quod tunc edifi-
Infra.15.b. catū erat. Dixeruntq; ad inuicē. Quis
hoc fecit? Cumq; perquirerēt auctorē
facti: dictum est: gedeon filius ioas fe-
cit hec oīa. Et dixerunt ad ioas. Pro-
duc filium tuū huc vt moriatur: quia
destruxit aram baal & succidit nemus.
Quibus ille respōdit. Nūquid vltores
estis baal vt pugnetis pro eo: q̄ aduer-
sarius est eius moriatur antequā lux cra-
Sibilla eri- stina veniat. Si deus est vindicet se de
threa. eo qui suffodit aram ei⁹. Ex illo die vo-
catus est gedeon hierobaal eo quod di-
xisset ioas vlciscatur se de eo baal qui
G suffodit aram eius. Igitur oīs madian
et amalech et orientales populi cōgre-
gati sunt simul et transeuntes iorda-
nem castrametati sunt in valle iezrael.
Spiritus autē domini induit gedeon:
qui clangens buccina conuocauit do-
mum abiezer vt sequeretur se. Misitq;
nuncios in vniuersum manassen: qui et
ipse secutus est eum. Et alios nuncios
in aser et zabulon et neptalim qui oc-
currerunt ei. Dixitq; gedeon ad dñm.
Si saluum facies per manū meā popu-
lum israel sicut locutus es: ponā hoc
vellus lane in area. Si ros in solo vel-
lere fuerit & in omni terra siccitas: sciā
q̄ p manū meā sicut locutus es: libera-
bis israel. Factūq; est ita. Et de nocte
consurgens expresso vellere conchā rore
impleuit. Dixitq; rursus ad dñm. Ne
irascat̄ furor tuus contra me si adhuc se-
mel tēptauero signum querēs in vellere
oro vt solū vellus siccū sit & oīs terra
rore madens. Fecitq; domin⁹ nocte il-
la vt postulauerat & fuit siccitas in so-
lo vellere: & ros in omni terra.

¶ C. S. De phatiōe populi ad aquas: de somnio narrato in castris madiā: & lagenis vacuis cōplosis: de lucernis in medio lampadarū & tubis: de oreb et zeb interfectis ab ephraim. Cap. vij.

Igitur hierobaal qui et B
gedeon de nocte cōsur-
gēs et omnis populus
cū eo venit ad fontem
qui vocatur arad. Erāt
autem castra madiā in
valle ad septētrionalē
plagam collis excelsi. Dixitq; domin⁹
ad gedeon. Multus tecum est popul⁹
nec tradetur madian in manus eius ne
glorietur cōtra me israel & dicat: meis vi-
rib⁹ liberatus sum. Loquere ad popu- Deut.20.b.
lum & cunctis audiētib⁹ predica. Qui 1.Mac.3.g
formidolosus & timidus est reuertat̄.
Recesseruntq; de mōte galaad & reuer-
si sunt ex populo viginti duo milia vi-
rorum et tantum decem milia remanse-
rūt. Dixitq; dominus ad gedeon. Ad-
huc populus multus est. Duc eos ad
aquas & ibi phabo illos: & de quo dixe-
ro tibi vt tecū vadat ipse pergat: quem
ire prohibuero: reuertatur. Cumq; de- B
scendisset populus ad aquas: dixit do-
min⁹ ad gedeon. Qui ÷ manu & lingua Ab ÷ usq; ÷
lambuerint aquas sicut solent canes est manu.
lambere separabis eos seorsum: qui au-
tem curuatis genib⁹ biberint in altera
parte erunt. Fuit itaq; numerus eorum
qui manu ad os proijciētes aquas lam-
buerāt trecenti viri: omnis autem reli-
qua multitudo flexo poplite biberat.
Et ait dominus ad gedeon. In trecen-
tis viris qui lambuerunt aquas libera-
bo vos & tradam in manu tua madiā:
Omnis autē reliqua multitudo reuer-
tatur in locum suum. Sumptis itaq; C
pro numero cibariis et tubis: omnem
reliquam multitudinem abire prece-
pit ad tabernacula sua: & ipse cum tre-
centis viris se certamini dedit. Castra
autem madian erant subter in valle.
Eadem nocte dixit dominus ad eum.
Surge et descende in castra: quia tra-
didi eos in manu tua. Sin autem so-
lus ire formidas descendat tecum pha-
ra puer tuus. Et cum audieris quid lo-
quantur: tunc confortabuntur manus
tue & securior ad ostium castra descen-
des. Descendit ergo ipse et phara puer
eius in partem castrorum vbi erāt ar-
matorum vigilie. Madian autem et D
amalech & omnes oriētales populi fu-
si iacebant in valle vt locustarum mul-
titudo. Cameli autem innumerabiles
erant sicut arena q̄ iacet in littore ma-

ris. Cūq; venisset gedeon narrabat ali
quis somnium proximo suo: et in hūc
modum referebat quod viderat. Uidi
somnium: τ videbatur mihi quasi sub
cinericius panis ex ordeo volui: τ in ca
stra madiā descendere. Cūq; peruenis
set ad tabernaculum: percussit illud
atq; subuertit τ terre funditus coequa
uit. Respondit is cui loquebatur. Nō est
hoc aliud nisi gladius gedeonis filij
ioas viri israelite. Tradidit enim dn̄s
in manus eius madian τ omnia castra
eius. Cumq; audisset gedeon somnium
et interpretationē eius: adorauit: et re
uersus est ad castra israel: et ait. Sur
gite tradidit enī dn̄s in manus nostras
castra madian. Diuisitq; trecentos vi
ros in tres partes τ dedit tubas in ma
nibus eorū lagenasq; vacuas ac lāpa
des in medio lagenarum. Et dixit ad
eos. Quod me facere videritis: hoc fa
cite. Ingrediar partem castrorū. Et qđ
fecero sectamini. Quādo personuerit
tuba in manu mea: vos quoq; per ca
strorū circuitum clangite τ cōclamate
domino τ gedeoni. Ingressusq; est ge
deō τ trecēti viri qui erāt cū eo in par
tem castrorum incipientibus vigilijs no
ctis medie: et custodibus suscitatis ce
perunt buccinis clangere: τ complode
re inter se lagenas. Cūq; per gyrū ca
strorū in tribus personarēt locis τ hy
drias confregissent: tenuerūt sinistris
manibus lampades et dextris sonan
tes tubas clamaueruntq;: gladius domi
ni τ gedeonis stātes singuli i loco suo
per circuitum castrorum hostiliū. Om
nia itaq; castra turbata sunt: et voci
ferantes: vlulantesq; fugerunt. Et ni
hilominus insistebant trecēti viri buc
cinis personātes. Immisitq; dominus
gladium in omnibus castris τ mutua
se cede trūcabāt fugiētes vsq; ad beth
seca τ crepidinem abelmeula in theb
bath. Conclamantes aūt viri israel de
neptalim τ aser τ omni manasse perse
quebantur madiā. Et dedit dominus vi
ctoriam populo israel in die illa. Mi
sitq; gedeon nuncios in omnē mōtem
ephraim dicēs. Descēdite in occursum
madian et occupate aquas vsq; beth
bera atq; iordanem. Clamauitq; ois
ephraim et preoccupauit aquas + atq;
iordanem vsq; bethbera. Apprehen
sosq; duos viros madiā: oreb τ zeb in
terfecit oreb in petra oreb: zeb vero in
torculari zeb. Et persecuti sunt madian

Margin notes (left column): Mars ios nis filius dei li deus a gē tibus appel latus claret. — E — J.9.f. Egeā mare ab egeo rege deno minatur. — F — Thebes regel filius claret. — G — Als + sup est atq; ior danem. — Esa.10.f. 23.q.5.§.

capita oreb et zeb portantes ad gedeō
trans fluenta iordanis.

¶ C. M. Uiri ephraim contra gedeon:
insurgūt zebee τ salmana occisis a ge
deone: de viris soccoth τ phanuel occi
sis: dantur gedeoni inaures: τ de septua
ginta filijs gedeonis: et de abimelech
nato de cōcubina: τ de morte gedeon.

Capitulum. viij.

Dixeruntq; ad eū viri ephra
im. Quid est hoc qđ facere
voluisti vt nos nō vocares
cum ad pugnam pergeres
contra madian iurgantes
fortiter τ prope vim inferētes? Quibus
ille rn̄dit. Quid enim tale facere potui
quale vos fecistis? Nōne melior est ra
cemus ephraim vindemijs abiezer? In
manus vestras dominus tradidit prin
cipes madiā: oreb et zeb. Quid tale fa
cere potui quale vos fecistis? Quod cū
locutus esset requieuit spiritus eorum
quo tumebāt contra eū. Cūq; venisset
gedeon ad iordanē: transiuit eum cum
trecentis viris qui secum erāt τ pre lassi
tudine fugientes persequi non pote
rant. Dixitq; ad viros soccoth. Date
obsecro panes populo qui mecū est: qr
valde defecerunt vt possimus persequi
zebee et salmana reges madian. Rn̄
derunt principes soccoth. Forsitā pal
me manuū zebee et salmana in manu
tua sunt et idcirco postulas vt demus
exercitui tuo panes? Quibus ille ait. Cū
ergo tradiderit dominus zebee τ salma
na in manus meas + τ cū reuersus fue
ro victor in pace: conteram carnes ve
stras cum spinis: tribulisq; deserti. Et
inde conscēdēs venit in phanuel: locu
tusq; est ad viros loci illius similia. Cui
et illi responderūt sicut responderant
viri soccoth. Dixit itaq; eis. Cū reuer
sus fuero victor in pace: destruam tur
rim hanc: zebee autem et salmana re
quiescebāt cum oi exercitu suo. Quin
decim enī milia viri remanserāt ex oi
bus turmis orientaliū populorū cesis
centū viginti milibus bellatorū τ edu
cētiū gladiū. Ascēdensq; gedeō p viā
eorū qui in tabernaculis morabantur ad
orientalē partē nobe τ iecbaa: percussit
castra hostiū q securi erant τ nihil ad
uersi suspicabantur. Fugeruntq; zebee
et salmana quos persequens gedeon cō
prehendit turbato omni exercitu eorū.
Reuertensq; de bello ante solis ortum
apprehēdit puerū de viris soccoth: in

Margin notes (right column): fina. i fi. ibi morti tradi dit. — Tyrus sirie ciuitas con ditur. — A — B — J. eodem. — Als + sup est τ cum re uersus fue ro victor in pace. — C

terrogauitqꝫ eũ noĩa principũ τ senio-
rũ soccoth: τ descripsit septuaginta se
D ptemviros. Venitqꝫ ad soccoth τ dixit
S.eodem.b. eis. En zebee τ salmana sup quibus ex
probrastis mihi dicẽtes. Forsitã man⁹
zebee τ salmana in manibus tuis sunt
τ idcirco postulas vt demus viris qui
lassi sunt τ defecerũt panes. Tulit ergo
seniores ciuitatĩ τ spinas deserti ac tri
bulos: τ contriuit cum eis atqꝫ cõminuit
viros soccoth. Turrim quoqꝫ phanuel sub
Argonautarum na- uertit: occisis habitatoribus ciuitatis
Dixitqꝫ ad zebee et salmana. Quales
uigatio. fuerunt viri quos occidistis in thabor?
E Qui responderũt. Similes tui τ vnus
ex eis quasi filius regis. Quibus ille re
spondit. Fratres mei fuerũt filij mris
mee. Viuit dñs qr si seruassetis eos nõ
vos occiderẽ. Dixitqꝫ iether primoge-
nito suo. Surge et interfice eos. Qui
non eduxit gladium. Timebat enĩ qr
Sybilla adhuc puer erat. Dixerũtqꝫ zebee τ sal
Delphica mana. Tu surger irrue in nos: qr iuxta
claret. etatẽ robur est hominis. Surrexit ge-
deon τ interfecit zebee τ salmana: τ tu
lit ornamẽta ac bullas quibus colla re
galium camelorũ decorari solent. Dixe
rũtqꝫ oẽs viri israel ad gedeon. Domi
nare nostri tu τ filius tuus τ filius filij
Als + qui. tui + qr liberasti nos de manu madian
Quibus ille ait. Nõ dñabor vr̃i nec do
minabitur in vos filius meus sed dña-
bitur vobis dñs. Dixitqꝫ ad eos. Vnã
Nouaria cõ petitionem postulo a vobis. Date mihi
ditur. inaures ex preda vestra. Inaures enim
F aureas hismaelite habere cõsueuerãt.
Qui responderũt. Libẽtissime dabim⁹
Expãdentesqꝫ sup terrã palliũ: proiece-
runt in eo inaures de preda: τ fuit pon
dus postulatarũ inauriũ mille septin-
genti auri sicli absqꝫ ornamẽtis τ mo-
nilibus τ veste purpurea q̃b⁹ reges ma
dian vti soliti erãt: τ preter torques au
reas camelorũ. Fecitqꝫ ex eo gedeon +
aliter + ephod ephod et posuit illud in ciuitate sua
τ melius. ephra. Fornicatusqꝫ est oĩs israel in eo:
τ factum est gedeoni τ omni domui ei⁹
in ruinã. Humiliat⁹ est aũt madian co
ram filijs israel: nec potuerũt vltra cer
uices eleuare sꝫ quieuit terra per qua-
draginta annos quibus gedeõ prefuit
G Abijt itaqꝫ hierobaal fili⁹ ioas τ ha-
bitauit in domo sua: habuitqꝫ septua-
4.reg.10.a. ginta filios qui egressi sunt de femore
eius: eo q̃ plures haberet vxores. Con
cubina aũt illi⁹ quã habebat in sichem
genuit ei filium noĩe abimelech. Mor

tuusqꝫ est gedeon filius ioas in senectu
te bona: τ sepultus est i sepulchro ioas
patris sui in ephra de familia ezri.
Postq̃ aũt mortuus est gedeon auersi
sunt filij israel τ fornicati sunt in baa Orpheus
lim. Percusseruntqꝫ cum baal fedus vt theologus
esset eis in deũ: nec recordati sunt dñi et poeta
dei sui qui eruit eos de manibus inimi claret.
corum suorum omnium per circuitum
nec fecerunt miam cũ domo hierobaal
gedeõ iuxta oĩa bona q̃ fecerat israeli.
¶ C.S. Abimelech fr̃es suos septua- Museus
ginta occidit: ioathã minimus saluat: poeta cla-
ad sichimitas mittit: de gaal zebul: et ret.
pugna abimelech contra gaal: in ciui-
tate sal spargitur: phanũ berith succẽ
ditur: abimelech ciuitatẽ thebes oppu
gnat viriliter: capiti eius fragmen mol
le illisit. Capitulum .ix.

Abijt autem abimelech filius A
hierobaal i sichẽ ad fratres
matris sue: τ locutus est ad
eos τ ad oẽm cognationem Dedalus a-
domus patris matrisqꝫ sue thenienfis
dicens. Loquimini ad oẽs viros sichẽ. artifex mi-
Quid vobis est melius vt dominentur ve rabilis.
stri septuaginta viri oẽs filij hierobaal
an vt dominetur vobis vnus vir? Si- Icarus de-
mulqꝫ considerate: quia os vestrũ τ ca- dali filius a
ro vestra sũ. Locutiqꝫ sunt fratres ma quo mare
tris eius de eo ad oẽs viros sichem vni icarium.
uersos sermones istos: τ inclinauerũt
cor eorũ post abimelech: dicentes. Fra-
ter noster est. Dederũtqꝫ illi septuagin
ta põdo argẽti de phano baal berith.
Qui conduxit sibi ex eo viros inopes τ
vagos: secutiqꝫ sunt eum. Et venit in
domum patris sui in ephra: τ occidit
fratres suos filios hierobaal septua-
ginta viros super lapidem vnum. Re- Perdix de-
mansitqꝫ ioathan filius hierobaal mi- dali nepos
nimus. τ absconditus est. Congregati serram pm⁹
sunt autem omnes viri sichem τ vniuer inuenit
se familie vrbis mello: abieruntqꝫ τ cõ Iason cla-
stituerunt regẽ abimelech iuxta quercũ ret τ troiã
que stabat in sichem. Quod cum nun- prim⁹ cepit
ciatum esset ioathan iuit τ stetit in ver B
tice montis garizim: eleuataqꝫ voce cla
mauit τ dixit. Audite me viri sichem
ita vt audiat vos + dñs. Ierunt ligna Als + deus
vt vngerent super se regẽ. Dixeruntqꝫ
oliue. Impera nobis. Que respondit.
Nunquid possum deserere pinguedinẽ
meã qua τ dij vtuntur: τ homines τ veni-
re vt inter ligna promouear? Dixeruntqꝫ
ligna ad arborẽ ficum. Veni τ sup nos
regnũ accipe. Que rñdit eis. Nunquid

possum deserere dulcedinem meã: fructusq; suavissimos ⁊ ire vt inter cetera ligna ✝ promovear? Locutaq; sunt ligna ad vitez. Veni ⁊ ipera nobis. Que rñdit eis. Nunquid possum deserere vinum meum qđ letificat deũ ⁊ hoies et inter ligna cetera ✝ pmoveri. Dixerũt q; oĩa ligna ad rhãnum. Veni ⁊ impera sup nos. Que rñdit eis. Si vere me regem vobis ✝ cõstituistis: venite ⁊ sub vmbra mea requiescite. Si autem non vultis: egrediať ignis de rhãno ⁊ devoret cedros libani. Nũc igitur si recte ⁊ absq; pctõ constituistis super vos regẽ abimelech: ⁊ bene egistis cũ hierobaal ⁊ cũ domo eius ⁊ reddidistis vicẽ bñficiis ei⁹ q̃ pugnavit p vobis ⁊ aiaz suã dedit periculis vt erueret vos de manu madiã qui nũc surrexistis cõtra domũ patris mei: ⁊ interfecistis filios eius septuaginta viros super vnum lapidem ⁊ cõstituistis regẽ abimelech filiũ ancille eius sup habitatores sichẽ: eo q; frater vester sit. Si ergo recte ⁊ absq; vitio egistis cũ hierobaal ⁊ domo ei⁹: hodie letamini in abimelech ⁊ ille letetur in vobis. Sin aũt pverse egrediať ignis ex eo ⁊ consumat habitatores sichem ⁊ oppidum mello egrediaturq; ignis de viris sichem: ⁊ de oppido mello: ⁊ devoret abimelech. Que cum dixisset fugit ⁊ abijt in bera: habitavitq; ibi ob metum abimelech fratris sui. Regnavit itaq; abimelech super israel tribus annis. Misitq; dñs spiritũ pessimũ inter abimelech ⁊ habitatores sichẽ qui ceperũt eũ detestari: ⁊ scelus interfectionis septuaginta filiorum hierobaal ⁊ effusionem sanguinis eoꝝ conferre in abimelech fratrem suum ⁊ inter ceteros sichimoꝝ principes qui eũ adiuverant. Posueruntq; insidias adversum eum in summitate mõtiũ: ⁊ dum illius prestolarentur adventũ exercebant latrocinia agẽtes predas de pretereuntibus. Nunciatũq; est abimelech. Venit autẽ gaal filius obed cũ fratribus suis ⁊ trãsivit in sichimã. Ad cuius adventũ erecti habitatores sichẽ: egressi sunt in agros vastantes vineas: vuasq; calcantes: ⁊ factis cãtãtiũ choris ingressi sunt phanũ dei sui ⁊ inter epulas ⁊ pocula maledicebãt abimelech: clamãte gaal filio obed. Quis est iste abimelech et que est sichẽ vt serviamus ei. Nunqd non est ipse filius hierobaal. ⁊ constituit principem zebul servũ suũ sup viros emor patris sichẽ? Cur ergo serviemus ei? Vtinã daret aliquis populum istum sub manu mea vt ✝ auferrem de medio abimelech. Dictũq; est abimelech. Congrega exercitus multitudinẽ ⁊ veni: zebul enim pnceps civitatis auditis sermonibus gaal filij obed: iratus est valde ⁊ misit clã ad abimelech nuncios dicens. Ecce gaal filius obed venit in ✝ sichimã cum fratribus suis ⁊ oppugnat adversuz te civitatẽ. Surge itaq; nocte cũ populo qui tecum est ⁊ latita in agro: ⁊ primo mane oriente sole irrue sup civitatẽ. Illo autẽ egrediente adversum te cũ populo suo: fac ei quod potueris. Surrexit itaq; abimelech cum omni exercitu suo nocte: ⁊ tetẽdit insidias iuxta ✝ sichimã in quatuor locis. Egressusq; ẽ gaal fili⁹ obed ⁊ stetit in introitu porte civitatis. Surrexit autem abimelech ⁊ omnis exercitus cum eo de insidiarũ loco. Cũq; vidisset populũ gaal: dicit ad zebul. Ecce de montibus multitudo descendit. Cui ille respondit. Vmbras montium vides quasi capita hominum: ⁊ hoc errore deciperis. Rursumq; gaal ait. Ecce populus de vmbilico terre descẽdit ⁊ vnus cuneus venit per viam que respicit quercuz. Cui dixit zebul. Vbi est nunc os tuũ q̃ loquebaris quis est abimelech vt serviamus ei. Nonne hic populus est quem despiciebas. Egredere ⁊ pugna contra eum. Abijt ergo gaal expectante sichimoꝝ populo ⁊ pugnavit cõtra abimelech q̃ psecutus est euz fugientem: ⁊ in vrbẽ compulit. Cecideruntq; ex parte eius plurimi vsq; ad portam civitatis: ⁊ abimelech sedit in rama. zebul autem gaal et socios eius expulit de vrbe: nec in ea passus est cõmorari. Sequenti ergo die egressus est populus in campum: quod cũ nunciatum esset abimelech tulit exercitũ suũ ⁊ divisit in tres turmas: tendens insidias in agris. Vidẽsq; qđ egrederetur populus de civitate surrexit ⁊ irruit in eũ cum cuneo suo: oppugnans ⁊ obsidens civitatem: due autem turme palantes per campum adversarios persequebantur. Porro abimelech oĩ die illo oppugnabat vrbem quam cepit: interfectis habitatoribus eius. ipsaq; destructa ita vt sal in ea dispergeret. Quod cum audissent qui habitabant in turre sichimoꝝ: ingressi sunt phanuz dei sui berith: vbi fedus cum eo pepigerãt ⁊ ex

Al's ✝ commovear.
Al's ✝ commoveri.
Al's ✝ constituitis.
Labyrinth⁹ crete p dedalũ cõdif.
C
Vercellensis civitas conditur.
D
Tamiris musicus claret.
Al's ✝ auferam.
Philemon delphicus musicus.
Al's ✝ sichimam.
Al's ✝ sichimam.
E
F

q locus nomē acceperat: qui erat mu-
nitus valde. Abimelech quoqꝫ audiēs
viros turris sichimorū pariter conglo
batos: ascendit in montē selmon cum
Ē.7.c. omni populo suo: ꝛ arrepta securi pre-
G scidit arboris ramum: impositūqꝫ fe-
rēs humero dixit ad socios. Quod me
Als ✝ quos suppleramos. vidistis facere: cito facite. Igitur certa
tim ramos de arboribus precidentes:
sequebantur ducem. ✝ Qui circūdan-
tes presidium succenderunt atqꝫ ita fa
ctum est vt fumo ꝛ igne mille hominū
necarentur: viri pariter ꝛ mulieres ha
bitatorum turris sichem. Abimelech
autem inde proficiscens venit ad oppi
dum thebes qđ circundans obsidebat
exercitu. Erat aūt turris excelsa in me-
dia ciuitate ad quā confugerant simul
2.re.11.c. viri ac mulieres ꝛ omnes principes ci-
uitatis clausa firmissime ianua: ꝛ sup
turris tectum stantes per propugnacu
la. Accedēsqꝫ abimelech iuxta turrim
pugnabat fortiter: ꝛ appropinquans
Als ✝ fragmentum. ostio ignem supponere nitebat. Et ecce
vna mulier ✝ fragmē mole desuper ia-
ciens illisit capiti abimelech: ꝛ confre-
1.reg.31.b. git cerebrū eius. Qui vocauit cito ar-
1.para.10.a migerum suum: ꝛ ait ad eum. Euagina
gladium tuum ꝛ percute me: ne forte
dicatur quod a femina interfectus sim
Qui iussa perficiens interfecit eū. Illo
quoqꝫ mortuo omnes qui cū eo erant
de israel reuersi sunt in sedes suas: et
reddidit deus malū quod fecerat abi-
Als ✝ sichimitis. melech contra patrem suū: interfectis
septuaginta fratribus suis. ✝ Sichi-
mitis quoqꝫ quod operati erant retri-
butū est: ꝛ venit super eos maledictio
ioathan filij hierobaal.

¶ Cap. X. De duobus ducibus israel
thola ꝛ iair: ꝛ de idolatria filioꝝ israel
A ꝛ penitentia. Capitulum. x.

Post Abimelech surrexit dux
in israel thola filius phua
patrui abimelech vir de issa-
char qui habitauit in samir
montis ephraim: ꝛ iudicauit
Medea maga claret maleficijs. israel viginti ꝛ trib⁹ annis mortuusqꝫ
est ac sepultus in samir. Huic successit
iair galaadites qui iudicauit israel per
viginti ꝛ duos annos: habēs triginta
filios sedentes super triginta pullos
asinarū ꝛ principes triginta ciuitatum
que ex nomine eius sunt appellate
auothiair: id est oppida iair vsqꝫ in pre
B sentem diē in terra galaad. Mortuus-
Ē.2.b.ꝛ.3.a qꝫ est iair ac sepultus in loco cui est vo
cabulum camon. Filij aūt israel peccatis ꝛ.4.a.ꝛ.6.
veteribus iungētes noua fecerūt malū a.ꝛ.13.a.
in cōspectu dñi: ꝛ seruierūt idolis baa-
lim ꝛ astaroth ꝛ dijs syrie ac sidonis ꝛ
moab ꝛ filiorum ammon ꝛ philistijm:
dimiserūtqꝫ dominum ꝛ nō coluerunt
eum. Cōtra quos dñs iratus tradidit
eos in manus philistijm ꝛ filiorū am-
mon: afflictiqꝫ sunt ꝛ vehemēter oppſ
si per annos decē ꝛ octo oēs qui habi-
tabāt trās iordanē in terra ammorrei
que est in galaad: intantū vt filij āmon
iordane trāsmisso vastarent iudam et
beniamin ꝛ ephraim. Afflictusqꝫ est is- C
rael nimis. Et clamātes ad dñm dixe- Medus a
runt. Peccauimus tibi: qꝛ dereliquimus quo media
te dñm deū nostrū: ꝛ seruiuimus baalim. nomē acce-
Quibus locutus est dñs. Nūquid non pit claret.
egyptij ꝛ ammorrei filijqꝫ āmon ꝛ phi
listijm sidonijqꝫ ꝛ amalech ꝛ chanaan
oppresserunt vos ꝛ clamastis ad me: ꝛ
erui vos de manu eorū? Et tū reliqui-
stis me ꝛ coluistis deos alienos. Idcir
co nō addā vt vltra vos liberē. Ite ꝛ in
uocate deos quos elegistis ipsi vos li-
berent in tpe angustie. Dixerūtqꝫ filij
israel ad dñm. Peccauimus: redde tu D
nobis quicquid tibi placet: tm̄ nūc libe- Ionius ar-
ra nos. Que dicētes oīa de finib⁹ suis chadie rex
alienoꝝ deoꝝ idola proiecerunt: ꝛ seruie a quo mare
rūt dño deo q̄ doluit sup miserijs eoꝝ. Ionium.
Itaqꝫ filij ammon cōclamātes in ga- De pe. di.5.
laad fixere tentoria: cōtra quos cōgre- §. deniqꝫ.
gati filij israel in masphia castrametati Agō olipia
sunt. Dixerūtqꝫ principes galaad singu trix ab her-
li ad proximos suos. Qui primus ex no cule instituit
bis contra filios ammon ceperit dimi
care erit dux populi galaad.

¶ C. XI. De iepthe primus abiectus eligit
ad regē filioꝝ ammon pro terra haben
da: mittit ille nō acquiescit: sed pugnat
contra israel ꝛ vincitur: de voto iepthe
et filia eius immolata. Cap. xi.

Uit itaqꝫ illo in tem- B
pore iepthe galaadi- Di.6.c. nas
tes vir fortissim⁹ atqꝫ ci.
pugnator filius mulie Theseus a-
ris meretricis q̄ nat⁹ theniēsium
est de galaad. Habuit rex claret.
aūt galaad vxorē de q̄
suscepit filios: qui postq̄ creuerūt eie-
cerunt iepthe: dicētes. Heres in domo
patris nostri esse non poteris: quia de
✝ adultera matre natus es. Quos Als ✝ altera matre generatus es.
ille fugiens atqꝫ deuitans habitauit in
terra thob. Cōgregatiqꝫ sunt ad eum
viri inopes et latrocinantes: et quasi

principem sequebantur. In illis diebꝰ pu
gnabant filij ammō cōtra israel. Quibꝰ
acriter instātibus perrexerūt maiores
natu de galaad: vt tollerent in auxiliū
sui iepthe de terra thob. Dixerūtq; ad
Gen.26.f.
eū. Ueni τ esto princeps nr̄ τ pugna cō
tra filios ammō. Quibꝰ ille respōdit.
B
Nonne vos estis qui odistis me: τ eieci
stis de domo patris mei: τ nūc venistis
Sibilla de lespontina claret.
ad me necessitate compulsi? Dixerūtq;
principes galaad ad iepthe. Ob hanc
igitur causam nunc ad te venimꝰ vt pro
ficiscaris nobiscum: τ pugnes cōtra fi
lios ammon: sisq; dux omniū qui habi
tāt in galaad. Iepthe quoq; dixit eis.
Si vere venistis ad me vt pugnē p̄ vo
bis contra filios ammon: tradideritq;
eos dn̄s in manus meas: ego ero vester
princeps. Qui responderunt ei. Dn̄s q̄
hec audit: ipse mediator ac testis est q̄
nostra promissa faciemus. Abijt itaq;
Sibilla libica claret.
iepthe cū principibꝰ galaad fecitq; eū
oīs populus principem sui. Locutusq;
E
est iepthe omnes sermones suos corā
dn̄o in maspha. Et misit nūcios ad re
gem filiorū ammō: qui ex persona sua
dicerēt. Quid mihi τ tibi est: q2 venisti
contra me vt vastares terram meam?
Quibꝰ ille respōdit. Q2 tulit israel ter
ram meā quādo ascēdit de egypto a fi
nibus arnon vsq; ieboch atq; iordanē.
Nunc ergo cum pace redde mihi eam.
Sibilla persica fulget.
Per quos rursum mandauit iepthe: et
imperauit eis vt dicerent regi ammon.
Numer.20.
Hec dicit iepthe. Nō tulit israel terrā
moab nec terram filiorum ammon: sed
quando de egypto conscenderunt: am
bulauit per solitudinem vsq; ad mare
rubrum: τ venit in cades. Misitq; nū
cios ad regem edom dicēs. Dimitte vt
transeam terram tuam. Qui noluit ac
quiescere precibꝰ eius. Misit quoq; ad
regem moab qui τ ipse transitum pre
bere contempsit. Mansit itaq; in cades
et circuiuit ex latere terrā edō et terrā
moab. Uenitq; ad orientalē plagā terre
moab: τ castrametatꝰ est trās arnō nec
D
voluit intrare terminos moab. Arnō
quippe confiniū est terre moab. Misit
itaq; israel nuncios ad seon regem am
morreorū qui habitabat in esebō τ di
xerūt ei. Dimitte vt transeam p terram
Sibilla europa prophetat.
tuā vsq; ad fluuium. Qui et ipse israel
verba despiciens: nō dimisit eū transi
re per terminos suos: sed infinita mul
titudine ꝯgregata egressus est ꝯtra eū
in iasa τ fortiter resistebat. Tradiditq;
eum dn̄s in manꝰ israel cum omni ex
ercitu suo: τ percussit eū τ possedit omnē
terrā ammorrei habitatoris regionis
illiꝰ τ vniuersos fines eiꝰ de arnō vsq;
ieboch et de solitudine vsq; ad iorda
nē. Dn̄s ergo deꝰ israel subuertit am
morreum pugnante cōtra illum popu
lo suo isrl': τ tu nūc vis possidere terrā
eiꝰ. Nōne ea que possedit chamos deꝰ
C
tuus tibi iure debentur? Que aūt dn̄s
deꝰ noster victor obtinuit in nostrā ce
Sibilla cumana vaticinatur.
dent possessionem. Ne forte melior es
balach filio sephor rege moab aut do
cere potes q̄ iurgatꝰ sit ꝯtra israel: et
pugnauerit contra eū qui habitauit in
esebō τ viculis eius τ in aroer et villis
illiꝰ: vel i cūctis ciuitatibꝰ iuxta iorda
nē p trecentos annos. Quare tāto tpe
nihil sup hac repetitiōe tētastis? Igit
nō ego pecco in te: sed tu ꝯtra me male
agis indices mihi bella nō iusta. Iudi
cet dn̄s arbiter huiꝰ diei inter israel et
filios ammō. Noluitq; acquiescere rex
filiorum ammon verbis iepthe q̄ per nun
cios mādauerat. Factus est ergo super
iepthe spūs dn̄i: τ circūiens galaad et
manasse maspha quoq; galaad τ inde
trāsiēs filios ammō votū vouit dn̄o di
F
cēs. Si tradideris filios ammō in ma
nus meas: quicūq; primꝰ fuerit egres
sus de foribꝰ domꝰ mee: mihiq; occur
rerit reuertenti cū pace a filijs ammō
Num.22.a.
eū holocaustū offerā dn̄o. Transiuitq;
Nicostrata literas latinas inuenit.
iepthe ad filios ammō vt pugnaret cō
tra eos: quos tradidit dn̄s in manꝰ eiꝰ
percussitq; ab aroer vsq; dū venias i mē
nith viginti ciuitates: τ vsq; ad abel: q̄
est vineis consita plaga magna nimis.
Humiliatiq; sunt filij ammon a filijs
israel. Reuertēti aūt iepthe i maspha
domū suam occurrit ei vnigenita filia
sua cū tympanis τ choris: nō eni habe
bat alios liberos. Qua visa: scidit vesti
menta sua: τ ait. Heu me filia mi dece
pisti me et ipsa decepta es. Aperui eni
os meum ad dn̄m et aliud facere non
potero. Cui illa respondit. Pater mi
si aperuisti os tuum ad dominum: fac
mihi quodcunq; pollicitus es: conces
sa tibi vltiōe atq; victoria de hostibus
tuis. Dixitq; ad patrem. Hoc solū mi
hi presta quod deprecor. Dimitte me vt
duobus mensibus circumeā mōtes et
Arugnes femina rhetia prima inuenit.
plangā virginitatē meam cum sodali
bus meis. Cui ille respōdit. Uade: τ di
misit eā duobꝰ mensibus. Cūq; abijs
set cum socijs ac sodalibꝰ suis: flebat

56.disti. ca. virginitatem suã in montibus. Exple-
nasci. tisq; duobus mensibus reuersa est ad
Typhis car patrẽ suũ et fecit ei sicut vouerat. Que
pentari⁹ na ignorabat virũ. Exinde mos increuit
uis guberna in israel et ↄsuetudo seruata est vt post
culũ p̃mus anni circulum conueniant in vnum fi-
inuenit. lie israel: et plangant filiam iepthe ga
laadite diebus quattuor.
¶ C. S. De pugna iepthe ꝯ ephraim:
de illo qui dicebat chebboleth pro sebo
leth: de morte trium ducum qui fuerũt
post eum. Capitulum. xij.
A
Priam⁹ he Cce autem in ephraim or-
ctor paris ꝛ ta est seditio: nã transeun-
reliqui filij tes cõtra aquilonem dixe-
clarent. runt ad iepthe. Quare va-
dens ad pugnam cõtra fi-
lios ammõ vocare nos noluisti vt per-
geremus tecum. Igitur incẽdemus do
mum tuã. Quibus ille r̃ndit. Discepta
tio erat mihi ꝛ pp̃lo meo contra filios
ammõ vehemẽs: vocauiq; vos vt p̃be-
retis mihi auxiliũ: et facere noluistis.
B Quõ cernẽs posui animã meã in manib⁹
meis: trãsiuiq; ad filios ammõ ꝛ tradi
dit eos dñs i man⁹ meas. Quid cõme-
rui vt aduersum me ↄsurgatis in p̃liũ.
Uocatis itaq; ad se cunctis viris de ga
laad pugnabat ↄtra ephraim. Percus-
seruntq; viri galaad ephraim: q2 dixerat
fugitiu⁹ est galaad de ephraim ꝛ habi-
Helena tro tat in medio ephraim ꝛ manasse. Occu
iani belli cã pauerũtq; galaadite vada iordanis p
rapitur. q̃ ephraim reuersurus erat. Cũq; venis-
Alś ✠ vir. set ad ea de ephraim numero ✠ fugiens
C atq; dixisset. Obsecro vt me trãsire p-
Troia obsi mittas: dicebãt ei galaadite. Nunquid
diõe cingit̃. ephrate⁹ es. Quo dicẽte. Nõ sum. In-
terrogabãt eum. Dic ergo scibboleth qđ
interpretat̃ spica. Qui r̃ndebat chebo
leth eadẽ litera spicã exprimere nõ va-
lẽs: statimq; apprehẽsum iugulabãt in
ipso iordanis trãsitu. Et ceciderunt in
illo tp̃e de ephraim q̃draginta duo mi-
pãthasilea lia. Judicauit itaq; iepthe galaadites
amazonum israel sex annis: ꝛ mortu⁹ est: ac sepult⁹
regina. in ciuitate sua galaad. Post hũc iudi-
D cauit israel abessan de bethleẽ qui ha-
buit triginta filios et totidẽ filias q̃s
emittens foras maritis dedit: ꝛ eiusdẽ
numeri filijs suis accepit vxores itro-
ducẽs in domũ suam. Qui septẽ annis
iudicauit isrl̃: mortuusq; est ac sepult⁹
Troia de- in bethleẽ. Cui successit ahialon zabu
struit̃ post lonites et iudicauit israel decẽ annis:
decẽnalem mortuusq; est ac sepultus in zabulon.
obsidionẽ. Post hunc iudicauit israel abdon fili⁹
hellel pharatonites: q̃ habuit quadra
ginta filios et triginta ex eis nepotes
ascendentes super septuaginta pullos
asinarũ: ꝛ iudicauit israel octo annis:
mortuusq; est ac sepultus in pharaton
terre ephraim in ✠ monte amalech. Alś ✠ ama-
¶ C. S. De manue ꝛ vxore ei⁹: de nati- lech.
uitate sansonis p̃nũciata ab ãgelo: de
locutiõe angeli: cũ manue: ꝛ oblatione
manue i qua ascẽdit angel⁹. Cap. xiij.

Ursumq; filij israel fecerũt A
malum in conspectu domi ĩ. 10. b.
ni: qui tradidit eos in ma-
nus philistinorum quadra
ginta annis. Erat autem
quidam vir de saraa ꝛ de stirpe dan no
mine manue habens vxorem sterilem:
cui apparuit angel⁹ domini ꝛ dixit ad
eam. Sterilis es ꝛ absq; liberis: sed cõ
cipies ꝛ paries filium. Caue ergo ne bi
bas vinum ac siceram nec immundum
quicq̃ comedas quia ↄcipies ꝛ paries Achilles a
filium cuius non tanget caput nouacu gamẽnõ me
la. Erit enim nazareus dei ab infantia nelaus et re
sua et ex matris vtero: et ipse incipiet liqui greci
liberare israel de manu philistinorum. clarent.
Que cum venisset ad maritum suũ di- 1. Regũ. 1. b.
xit ei. Uir dei venit ad me habens vul- ĩ. eodem.
tum angelicum terribilis nimis. Quẽ B
cũ interrogassem quis esset ꝛ vnde ve- hecuba mr̃
nisset ꝛ quo nomine vocaretur: noluit cassandra ꝛ
mihi dicere: sed hoc respõdit. Ecce cõ- polisena fi-
cipies et paries filiũ: caue ne vinum bi- lie clarent.
bas nec siceraã ꝛ ne aliquo vescaris im- Gene. 16. c.
mundo. Erit enim puer nazareus dei Luce. 11. b.
ab infantia sua: et ex vtero matris sue ĩ. eodem.
vsq; ad diem mortis sue. Orauit itaq;
manue dominum: ꝛ ait. Obsecro domi
ne vt vir dei quẽ misisti veniat iterũ et
doceat nos q̃d debeam⁹ facere de pue-
ro qui nasciturus est. Exaudiuitq; dñs
deprecantẽ manue: ꝛ apparuit rursum
angelus ✠ dñi vxori ei⁹ sedẽti in agro. Alś ✠ dei.
Manue aũt maritus eius nõ erat cum
ea. Que cũ vidisset angelum festinauit
et cucurrit ad virũ suũ nũciauitq; ei di
cens. Ecce apparuit mihi vir quẽ ante Penelope
viderã. Qui surrexit et secutus est vxo vxor vlixis
rem suã veniẽsq; ad virum dixit ei. Tu castissima.
es q̃ locutus es mulieri? Et ille respon C
dit: ego sum. Cui manue: quãdo inquit
sermo tuus fuerit explet⁹: q̃d vis vt fa
ciat puer: aut a quo se obseruare debe-
bit? Dixitq; angel⁹ dñi ad manue. Ab
oib⁹ q̃ locutus sum vxori tue abstineat
se: ꝛ quicq̃d ex vinea nascitur nõ cõme
dat: vinũ et siceram nõ bibat: nullo ves-

featur immundo et quod ei precepi im
pleat atq; custodiat. Dixit itaq; ma-
nue ad angelum dñi. Obsecro te vt ac-
quiescas precibus meis: et faciamus
tibi hedum de capris. Cui respõdit an- Cyres maga et meretrix.
gelus. Si me cogis non comedam pa-
nes tuos: si autẽ vis holocaustũ facere
offer illud dño. Et nesciebat manue q̃
angelus domini esset dixitq; ad eũ. Quod
est tibi nomen: vt si sermo tuus fuerit
expletus honoremus te? Cui ille respõ
dit. Cur queris nomen meum quod est
mirabile? Tulit itaq; manue hedũ de D
capris ⁊ libamenta et posuit super pe- Gen.27.g.
tram offerens domino qui facit mira-
bilia. Ipse autẽ et vxor eius intueban-
tur. Cumq; ascenderet flamma alta-
ris in celuz angelus domini pariter in
flamma ascendit. Quod cum vidissent
manue ⁊ vxor eius proni ceciderunt in
terram: ⁊ vltra eis non apparuit ange-
lus dñi. Statimq; intellexit manue an- Diomedes a quo insula diomedia.
gelum dñi esse et dixit ad vxorẽ suam.
Morte moriemur: quia vidimus dñm.
Cui respõdit mulier. Si dñs nos vel-
let occidere de manibus nostris holo-
caustum et libamenta non suscepisset:
nec ostendisset nobis hec omnia: neq;
ea que sunt ventura dixisset. Peperit
itaq; filium ⁊ vocauit nomen eius san- Latinorum regum exordium.
son. Creuitq; puer et benedixit ei dñs.
Cepitq; spiritus domini esse cuz eo in
castris dan inter saraa et esthaol.

¶ C.S. Sanson descẽdit ⁊ duxit vxo-
rẽ de philisthijm in thãnatha. de catulo
leonis occiso: et fauo in ore eius reper-
to: de pblemate eius soluto et recedit
Sanson iratus et vxor eius datur al-
teri. Capitulum.xiiij.

Descẽdit ergo sanson i thã A
natha: vidit q; ibi mulierẽ Eneas i italiam nauigat.
de filiabus philisthijm: ascẽ
dit et nunciauit pr̃i suo et
matri sue dicens. Vidi mu
lierem in thannatha de filiabus phili
sthiorũ quam queso vt mihi accipiatis
vxorem. Cui dixerunt pater et mater
sua. Nunquid nõ est mulier in filiabus
fratrum tuorũ et in omni populo tuo
quia vis accipere vxorem de philisthijm
qui incircũcisi sunt? Dixitq; sanson ad
patrem suum. Hãc mihi accipe: q2 pla
cuit oculis meis. Parẽtes autem eius
nesciebãt quod res a domino fieret: et
quererent occasiones contra philisthijm.
Eo enim tempore philisthijm domina- J.13.c.
bantur israeli. Descendit itaq; sanson B
cum patre suo et matre in thannatha.
Cumq; venissent ad vineas oppidi ap- J.eodem.a.
paruit catulus leonis seuus ⁊ rugiens
et occurrit ei. Irruit autem spũs domi-
ni in sanson et dilacerauit leonẽ quasi
hedum in frusta decerperet nihil om-
nino habẽs in manu: ⁊ hoc patri ⁊ ma
tri noluit indicare. Descenditq; ⁊ locu
tus est mulieri q̃ placuerat oculis ei⁹.
Et post aliquot dies reuertens vt acci- Anthenor paduã condidit.
peret eam: declinauit vt videret cada-
uer leonis et ecce examen apum in ore
leonis erat ac fauus mellis. Quem cuz
sumpsisset in manib⁹ comedebat in via
veniensq; ad patrem suum et matrem
dedit eis partem qui ⁊ ipsi comederũt
nec tamen eis voluit indicare q̃ mel de
✝ corpore leonis assumpserat. Descen- Abs ✝ ore.
dit itaq; pater eius ad mulierem: ⁊ fe-
cit filio suo sansoni conuiuiũ. Sic eñ
iuuenes facere consueuerant. Cũ ergo C
ciues loci illius vidissent eum dederũt
ei sodales triginta: qui essent cum eo.
Quib⁹ locutus est sanson. Proponam Pirr⁹ fili⁹ achilis a q̃ epirus deno taf primus pyrata.
vobis problema: quod si solueritis mi
hi intra septem dies conuiuij: dabo vo
bis triginta syndones et totidem tuni
cas. Sin autẽ non potueritis soluere:
vos dabitis mihi triginta syndones ⁊
eiusdem numeri tunicas. Qui respõde
runt ei. Propone problema vt audia-
mus. Dixitq; eis. De comedente exiuit
cibus: ⁊ de forti egressa ẽ dulcedo. Nec
potuerũt per tres dies propositionem
soluere. Cũq; adesset dies septimus di
xerũt ad vxorẽ sanson. Blandire viro D
tuo ⁊ suade ei vt indicet tibi q̃d signi-
ficet pblema: quod si facere nolueris
incendemus te et domum patris tui.
An idcirco vocastis nos ad nuptias vt
spoliaretis. Que fundebat apud san-
son lachrymas ⁊ q̃rebat̃ dicens. Odis Verona cõditur.
me ⁊ nõ diligis: idcirco pblema qd̃ p-
posuisti filijs ppli mei nõ vis mihi ex-
ponere. At ille r̃ndit. Patri meo ⁊ ma-
tri nolui dicere: et tibi idicare potero?
Septem igitur diebus conuiuij flebat
ante eũ: tandẽq; die septimo cũ ei esset
molesta exposuit. Que statim indica-
uit ciuibus suis. Et illi dixerunt ei die
septimo ante solis occubitum. Quid
dulcius melle: ⁊ q̃d fortius leoni? Qui
ait ad eos. Si non arassetis in vitula J. eos. et.J.15.c.
mea non inuenissetis ppositionẽ meã.
Irruit itaq; in ✝ eum spiritus domini Abs ✝ eo.
descẽditq; ascalonẽ et percussit ibi tri
ginta viros: quorũ ablatas vestes de-

dixit his q̄ problema soluerāt. Iratusq̧ nimis ascendit in domum patris sui: vxor autem eius accepit maritū vnum de amicis eius: et pronubis.

¶ C. S. De vulpib⁹ ⁊ segetib⁹ philistinorū succēsis: de genere ⁊ vxore sansonis succēsis a philistinis ⁊ surā femori sponāt: de mille viris mandibula asini occisis: de aq̄s ex maxilla dētis molaris fluentibus. Capitulum. xv.

A
Pallas gigas a turno interficit.

Ost aliquantulū autē temporis cū dies triticee messis instarēt venit sanson inuisere volens vxorē suam: ⁊ attulit ei hedū de capris. Cūq̧ cubiculū eius solito vellet intrare prohibuit illū pater illius dicens. Putaui ꝙ odisses eā: ⁊ ideo tradidi illam amico tuo. Sed habet sororem que iunior ✠ et pulchrior illa est sit tibi p̄ ea vxor. Cui sanson rn̄dit. Ab hac die nō erit culpa in me cōtra philisteos: faciā enim vobis mala. Perrexitq̧ et cepit trecētas vulpes caudasq̧ earū ✠ iūxit ad caudas: et faces ✠ ligauit i medio quas igne succendēs dimisit vt huc illucq̧ discurrerēt. Que statim perrexerunt in segetes philistinoꝝ. Quib⁹ succēsis ⁊ cōportate iā fruges ⁊ adhuc stātes in stipula cōcremate sunt: intantū vt vineas quoq̧ et oliueta flāma consumeret. Dixerūtq̧ philisthīm. Quis fecit hanc rem? Quib⁹ dictum est. Sanson gener thānathei: q̄ tulit vxorē ei⁹ et alteri tradidit hec operat⁹ est. Ascēderūtq̧ philisthijm et cōbusserunt tam mulierē q̄ȝ patrē ei⁹. Quib⁹ ait sanson. Licet hec feceritis: tū adhuc ex vobis expetam vltionē: ⁊ tunc quiescā. Percussitq̄ȝ eos ingenti plaga: ita vt stupētes surā femori sponerēt. Et descēdēs habitauit in spelūca petre ethan. Igitur ascēdentes philisthīm in terrā iuda castrametati sunt in loco qui postea vocat⁹ est ✠ leechi. i. maxilla ✠ vbi eoꝝ fusus est exercit⁹. Dixerūtq̄ȝ ad eos de tribu iuda. Cur ✠ ascendistis aduersum nos. Qui responderūt: vt ligemus sanson venimus: ⁊ reddamus ei que in nobis operatus est. Descēderūt ergo tria milia viroꝝ de iuda ad specum silicis ethan: dixeruntq̄ȝ ad sanson. Nescis ꝙ philisthīm imperent nobis: q̄re ergo hoc facere voluisti? Quib⁹ ille ait. Sicut fecerūt mihi sic feci eis. Ligare inquiūt te venim⁹ ⁊ tradere in man⁹ philistinoꝝ. Quib⁹ ✠ sanson. Iurate ait et

Als ✠ sup⸗ est ei.

Als ✠ ver⸗ tit.

B
Als ✠ vin⸗ xit.

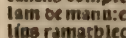
S. 6. f.

Als ✠ lehi.
Als ✠ sup⸗ est ✠ vbi et tunc incipe versum ibi in loco.

C
Als ascen⸗ distis.

Als ✠ veni⸗ mus in pre⸗ senti tpe.
S. 16. a.
Al ✠ rādet.

spōdete mihi ꝙ nō occidatis me. Dixerūt. Nō te occidem⁹ sed vinctū ✠ tradem⁹. Ligauerūtq̄ȝ eū duob⁹ nouis funibus: et tulerūt eū de petra ethā. Qui cū venisset ad locum maxille: ⁊ philisthīm vociferātes occurrissent ei irruit spūs dn̄i in eum: ⁊ sicut solēt ad ardorē ignis ligna cōsumi ita vincula q̄b⁹ ligat⁹ erat dissipata sunt ⁊ soluta. Inuentamq̄ȝ maxillā: id est mandibulā asini que iacebat arripiēs interfecit in ea mille viros: et ait. In maxilla asini in mandibula pulli asinarū deleui eos: et percussi mille viros. Cūq̄ȝ hec verba canens complesset proiecit mandibulam de manu: et vocauit nomen loci illius ramathlechi: q̄d interpretatur eleuatio maxille. Sitiensq̄ȝ valde clamauit ad dn̄m et ait. Tu dedisti in manu serui tui salutē hāc maximā atq̄ȝ victoriā: et en siti morior: incidamq̄ȝ in manus incircuncisoꝝ. Aperuit itaq̄ȝ dominus molarem dentem in maxilla asini ⁊ egresse sunt ex eo aque. Quib⁹ haustis refocillauit spiritum ⁊ vires recepit. Idcirco appellatum est nomen loci illi⁹ fons inuocātis de maxilla vsq̄ȝ in presentē diem. Iudicauitq̄ȝ israel in diebus philisthīm viginti annis.

¶ C. S. De portis gaze sublatis: de dalila qualiter decepit sansonem: de excecatione sansonis ab hostibus: de morte eius cum philistinis in domo conuiuii. Capitulum. xvi.

Abiit quoq̄ȝ in gazā: et vidit ibi mulierē meretricē ingressusq̄ȝ est ad eam. Q̄d cū audissent philisthīm: ⁊ percrebuisset apud eos intrasse vrbē. Sanson circumdederunt eum positis in porta ciuitatis custodibus ⁊ ibi tota nocte cum silentio prestolantes: vt facto mane exeuntem occiderent. Dormiuit autē sanson vsq̄ȝ ad medium noctis ⁊ inde cōsurgens apprehendit ambas porte fores cum postibus suis et sera: impositasq̄ȝ humeris suis portauit ad verticem montis qui respicit hebron. Post hec amauit mulierem que habitauit in valle soreth: ⁊ vocabatur dalila. Ueneruntq̄ȝ ad eam principes philistinorum atq̄ȝ dixerunt. Decipe eum ⁊ disce ab illo in quo habeat tātam fortitudinē et quomodo eum superare valeamus et vinctū affligere. Q̄d si feceris dabim⁹

Als ✠ tra⸗ dimus.
Beneuentū i samnio cō ditur.

S. 14. b.

Neapolis campanie conditur.
D

Caieta ab enea cōdi⸗ tur.

Cumana ci uitas cāpa⸗ nie ab enea restituitur.

A
Tholosa cōditur.

Ascani⁹ al⸗ bam condi⸗ dit.

tibi singuli mille centum argenteos. Lo-
B cuta est ergo dalila ad sanson. Dic mi-
hi obsecro in quo sit tua maxima for-
titudo: et quid sit quo ligatus erumpe-
Parissimus conditur. re nequeas? Cui respondit sanson. Si
septem nerviceis funibus necdum sic-
cis et adhuc humentibus ligatus fuero
infirmus ero ut ceteri homines. Attu-
leruntque ad eam satrape philistinorum se-
ptem funes ut dixerat quibus vinxit
eum latentibus apud se insidiis: et in
cubiculo finem rei expectantibus. Cla-
mavitque ad eum. Philisthiim super te
sanson. Qui rupit vincula quomodo si
Als + stupe rumpat quis filum + de stupa tortum
Als + spu- + sputamine cum ardorem ignis accepe-
taminis. rit: et non est cognitum in quo esset for-
Parma co- titudo eius. Dixitque ad eum dalila. Ec-
dirat. ce illusisti mihi: et falsum locutus es:
saltem nunc indica mihi quo ligari de-
C beas? Cui ille respondit. Si ligatus
fuero novis funibus qui numquam fuerunt
in opere: infirmus ero et aliorum homi-
i.eodem. num similis. Quibus rursum dalila vin-
i.eodem. xit eum et clamavit. Philisthiim super
te sanson in cubiculo insidiis prepara-
tis. Qui ita rupit vincula quasi fila te-
larum. Dixitque dalila rursum ad eum.
Usquequo decipis me et falsum loqueris
Ostende de quo vinciri debeas? cui respon-
dit sanson. Si inquit septem crines ca-
i.eodem. pitis mei cum licio plexueris et clavum
i.eodem. his circumligatum terre fixeris: infir-
mus ero. Quod cum fecisset dalila di-
xit ad eum. Philisthiim super te sanson
D Qui consurgens de somno extraxit cla-
vum cum crinibus et licio. Dixitque ad
eum dalila. Quomodo dicis quod amas
me cum animus tuus non sit mecum?
Per tres vices mentitus es mihi: et no-
luisti dicere in quo sit maxima fortitu-
do tua. Cumque molesta esset ei et per
multos dies iugiter adhereret spacium
ad quietem non tribuens defecit anima
eius et ad mortem usque lassata est. Tunc
aperiens veritatem rei dixit ad eam. Ferrum
numquam ascendit super caput meum: quia
Als + deo. nazareus id est consecratus + domino sum
de utero matris mee: si rasum fuerit ca-
put meum recedet a me fortitudo mea
et deficiam eroque sicut ceteri homines.
E Vidensque illa quod confessus ei esset omnem
animum suum misit ad principes philistino-
rum ac mandavit. Ascendite adhuc semel
quia nunc mihi aperuit cor suum. Qui ascen-
derunt assumpta pecunia quam promise-
rant. At illa dormire eum fecit super genua
sua: et in sinu suo reclinare caput. Vo-
cavitque tonsorem et rasit septem crines
eius: et cepit abigere eum et a se repellere.
Statim enim de eo fortitudo discessit
dixitque. Philisthiim super te sanson. Qui
de somno consurgens dixit in animo
suo. Egrediar sicut ante feci: et me excu-
tiam nesciens quod recessisset ab eo dominus.
Quem cum apprehendissent philisthiim i.eodem.
statim eruerunt oculos eius et duxerunt
gazam vinctum cathenis et clausum in
carcere molere fecerunt. Iamque capilli F
eius renasci ceperant: et principes phili-
stinorum convenerunt in unum ut immola-
rent hostias magnificas dagon deo suo
et epularentur dicentes. Tradidit deus
noster inimicum nostrum sanson in ma-
nus nostras. Quod etiam populus vi-
dens laudabat deum suum eademque di-
cebat. Tradidit deus noster adversa-
rium nostrum in manus nostras qui de-
levit terram nostram et occidit pluri-
mos. Letantesque per convivia sumptis
iam epulis preceperunt ut vocaretur
sanson et ante eos luderet. Qui addu-
ctus de carcere ludebat ante eos: fece-
runtque eum stare inter duas columnas. Qui
dixit puero regenti gressus suos. Dimit-
te me ut tangam columnas quibus omnis
imminet domus et recliner super eas et
paululum requiescam. Domus autem G
erat plena virorum ac mulierum: et erant
ibi omnes principes philistinorum: ac
de tecto et solario circiter tria milia utri-
usque sexus spectantes ludentem sanson.
At ille invocato domino ait. Domine
deus meus memento mei: et redde mi-
hi nunc fortitudinem meam pristinam
deus meus ut ulciscar me de hostibus
meis et pro amissione duorum luminum
unam ultionem recipiam. Et apprehen-
dens ambas columnas quibus innitebantur
tur domus alteramque earum dextra et
alteram leva tenens ait. Moriatur ani-
ma mea cum philisthiim. Concussisque
fortiter columnis cecidit domus super
omnes principes et ceteram multitudi-
nem que ibi erat. Multoque plures in- i.14.b.
terfecit moriens quam ante vivus occide- 23.q.5.c.si
rat. Descendentes autem fratres eius et non licet.isi.
universa cognatio tulerunt corpus eius:
et sepelierunt inter saraa et esthaol in
sepulchro patris sui manue iudicavitque
israel viginti annis.

¶ Capituli Summarium. De michea et idolo eius: et de adolescente bethlehemita sacerdote eius. Capitulum xvii.

A Uitqꝫ eo tpe vir quidam de
monte ephraim nomine mi-
chas qui dixit mři sue. Mil
le centū argēteos quos sepa
raueras: ⁊ super quibus me
audiente iuraueras ecce ego habeo et
apud me sunt. Cui illa rńdit. Benedi-
ctus filius meus dño. Reddidit ergo
eos matri sue q̄ dixerat ei. Cōsecraui ⁊
voui hoc argētū dño: vt de manu mea
suscipiat filius meus: ⁊ faciat sculptile
atqꝫ conflatile ⁊ nūc trado illud tibi.
B Reddidit igit̃ eos mři sue: q̄ tulit du-
centos argēteos ⁊ dedit eos argētario
vt faceret ex eis sculptile atqꝫ ꝯflatile
qḋ fuit in domo miche. Qui ediculam
aľ ✝ ephod qꝫ in ea deo separauit ⁊ fecit ✝ ephot ⁊
C theraphi .i. vestem sacerdotalē ⁊ idola.
J.8.a.⁊.21. Impleuitqꝫ vnius filioꝝ suoꝝ manū: ⁊
D. factus est ei sacerdos. In dieb⁹ illis nō
erat rex in israel: sed vnusquisqꝫ quod
sibi rectum videbat̃ hoc faciebat. Fuit
qꝫ in tpe illo alter adolescēs de beth-
Ab ✝ etiā. leem iuda ✝ ex cognatione eius eratqꝫ
ipse leuites ⁊ habitabat ibi. Egressusqꝫ
de ciuitate bethleem pegrinari voluit
vbicūqꝫ sibi cōmodū reperisset. Cumqꝫ
venisset in mōtē ephraim iter faciens ⁊
declinasset parūper in domo miche in-
terrogat⁹ est ab eo vnde venisset. Qui
D respondit. Leuita sum de bethleē iuda
⁊ vado vt habitem vbi potuero: ⁊ vtile
mihi eē ꝓspexero. Dixitqꝫ micha. Ma
ne apḋ me inquit ⁊ esto mihi parēs ac
sacerdos: daboqꝫ tibi per annos singu
los decem argēteos ac vestem duplicē:
⁊ q̄ ad victū sunt necessaria. Acq̄euit ⁊
māsit apud hominem fuitqꝫ illi quasi
vn⁹ de filiis. Impleuitqꝫ micha manū
eius: ⁊ habuit puerū sacerdotē apud se
nūc scio dicēs: ꝙ benefaciet mihi deus
habenti leuitici generis sacerdotem.

¶ C. M. De filiis dan qui obtulerunt
deos ⁊ sacerdotes miche ceperunt.

Capitulum. xviii.

A N diebus illis nō erat rex in
ā.17.C. israel ⁊ tribus dan querebat
J.21.D. possessionem sibi vt habita-
ret in ea. Usqꝫ ad illum enim
diem inter ceteras tribus sor
tem non acceperat: miserunt ergo filii
dan stirpis ⁊ familie sue quinqꝫ viros
fortissimos de saraa ⁊ esthaol: vt explo
rarent terram ⁊ diligenter inspicerēt.
Dixerūtqꝫ eis. Ite ⁊ considerate terrā.
Qui cum pergentes venissent in mon-
tem ephraim ⁊ intrassent domū miche
requieuerūt ibi ⁊ agnoscentes vocem
adolescentis leuite: vtētesqꝫ illius di-
uersorio dixerūt ad eum. Quis te huc
adduxit? qḋ hic agis? quā ob causam huc
venire voluisti? Qui rńdit eis. Hec et
hec prestitit michi michas ⁊ me merce
de ꝯduxit: vt sim ei sacerdos. Rogaue B
rūt aūt eū vt consuleret dñm: ⁊ scire pos
sent an ꝓspero itinere pgerēt: ⁊ res ha
beret effectū. Qui rńdit eis. Ite cū pa-
ce: dñs respicit viā vestram ⁊ iter quo
pgitis. Eūtes igit̃ quinqꝫ viri venerūt
lais viderūtqꝫ pplm habitantem in ea
absqꝫ vllo timore iuxta consuetudinē
sidonioꝝ securū ⁊ quietū nullo eis pe-
nitus resistēte magnarūqꝫ opum: ⁊ ꝓ-
cul a sidone atqꝫ a cunctis hominibus
separatum. Reuersiqꝫ ad fratres suos C
in saraa ⁊ esthaol: ⁊ qḋ egissent sciscitā Nu.11.G.
tibus responderunt. Surgite ⁊ eamus
ad eos. Uidimus eñ terram valde opu
lentem ⁊ vberem nolite negligere: no-
lite cessare. Eamus ⁊ possideamus eā
nullus erit labor. Intrabimus ad secu
ros in regionem latissimā tradetqꝫ no
bis dominus locum in quo nullius rei
est penuria eorum que gignūtur in ter-
ra. Profecti igitur sunt de cognatione
dan: id est de saraa ⁊ esthaol sexcenti
viri accincti armis bellicis: ascenden-
tesqꝫ manserunt in cariathiarim iude
qui locus ex eo tpe castroꝝ dā nomen
accepit: ⁊ est post tergū cariathiarim.
Inde trāsierūt in mōtē ephraim. Cūqꝫ D
venissent ad domū miche dixerūt quīqꝫ
viri q̄ prius missi fuerāt ad cōsiderāu-
dam terrā lais ceteris fratribus suis.
Nostis ꝙ in domibus istis sit ✝ ephot aľ ✝ ephod
theraphim ⁊ sculptile atqꝫ cōflatile vi
dete qḋ vobis placeat. Et cū paululū
declinassent ingressi sunt domū adole
scētis leuite qui erat in domo miche: sa
lutaueruntqꝫ eū ꝟbis pacificis. Sexcēti
aūt viri ita vt erāt armati stabāt ante
ostiū. At illi qui ingressi fuerāt domū E
iuuenis sculptile ⁊ ephot ⁊ theraphim
atqꝫ cōflatile tollere nitebant̃: ⁊ sacer-
dos stabat ante ostium: sexcentis viris
fortissimis haud procul expectātibus.
Tulerūtqꝫ igitur qui intrauerant scul
ptile ephot ⁊ idola atqꝫ cōflatile. Qui
bus dixit sacerdos. Quid facitis? Cui
rńderūt. Tace ⁊ pone digitū super os
tuum veniqꝫ nobiscū: vt habeamus te
patrem ac sacerdotem. Quid tibi me-
lius est vt sis sacerdos in domo vnius
viri an ī vna tribu ⁊ familia ī isrł. Qđ

cum audisset

cū audisset acquieuit sermonib⁹ eorū:
F et tulit ephot et idola ac sculptile: et p
fectus est cū eis. Qui cū pgeret et an̄ se
ire fecissent paruulos ac iumēta et oē
qd̄ erat p̄ciosum: iamq̄ a domo miche
essent procul viri q̄ habitabāt in edib⁹
miche cōclamantes secuti sunt: et post
tergū clamare cepert. Qui cū respexis
sent dixerūt ad michā. Quid tibi vis?
cur clamas? Qui r̄ndit. Deos meos q̄s
mihi feci tulistis: et sacerdotē et oīa q̄
habeo: et dicitis q̄d tibi est? Dixerūtq̄
ei filij dan. Caue ne vltra loquaris ad
nos: et veniāt ad te viri aīo concitati:
G et ipse cum oī domo tua pereas. Et sic
cepto itinere perrexerūt. Uidens autē
micha q̄ fortiores se essent: reuersus ē
in domū suā. Sexcēti aūt viri tulerūt
sacerdotē et q̄ supra diximus venerūtq̄
in lais ad populū quiescentē atq̄ secu
rum: et pcusserūt eos in ore gladij: vr
bēq̄ incēdio tradiderūt nullo penit⁹
ferente p̄sidiū: eo q̄ procul habitarent
a sidone: et cum nullo hoīm haberent
quicq̄ societatis ac negocij. Erat autē
ciuitas sita in regiōe roob: qui rursus
extruentes habitauerūt in ea. Uocato
noīe ciuitatis dan iuxta vocabulū pa
tris sui quē genuerat israel: q̄ pri⁹ lais
dicebat. Posuerūtq̄ sibi sculptile et io
nathā filiū gersan filij moysi ac filios
eius sacerdotes i tribu dā vsq̄ ad diē
s.17.c. captiuitatis sue. Mānsitq̄ apd̄ eos ido
s.cob. et.j. lum miche oī tpe quo fuit dom⁹ dei in
21.d. silo. In dieb⁹ illis nō erat rex i israel.
¶ C.S. De leuita et vxore ei⁹ q̄liter est
ad parētes reuersa: et q̄liter a marito
reducit et a viris gabaa illusa mortua
est: et a viro suo in duodecim ptes diui
sa in oēm terminū isrl̄ mittit. Ca.xix.

A Uit quidā vir leuites habi
tās in latere mōtis ephraim
q̄ accepit vxorē de bethleē
iuda: que reliquit eū et re
uersa est in domum patris
sui in bethleem: mansitq̄
apud eū quatuor mēsibus. Secutusq̄
est eā vir suus: volensq̄ reconciliari ei
atq̄ blandiri et secū reducere habens
in comitatu puerū et duos asinos. Que
suscepit eum et introduxit in domum
patris sui. Qd̄ cum audisset socer eius
eūq̄ vidisset occurrit ei letus et āple
xatus est hoiem. Mānsitq̄ gener in do
mo soceri tribus dieb⁹ comedens cum
eo et bibēs familiariter. Die aūt quar
to de nocte cōsurgēs proficisci voluit.

Quē tenuit socer: et ait ad eum. Gusta
prius pusillum panis et cōforta stoma B
chum: et sic proficisceris. Sederuntq̄
simul ac comederūt et biberūt. Dixitq̄
pater puelle ad generum suū. Queso te
vt hodie h̄ maneas: pariterq̄ letemur.
At ille cōsurgēs cepit velle proficisci.
Et nihilominus obnixe eum socer te
nuit: et apud se fecit manere. Mane au
tem facto parabat leuites iter. Cui so
cer rursum. Obsecro inquit vt paululū
cibi capias. et assumptis virib⁹: donec
increscat dies postea proficiscaris. Co
mederunt ergo simul: surrexitq̄ adole
scens vt pergeret cū vxore sua et puero. C
Cui rursus locutus est socer. Cōsidera
q̄ dies ad occasum declinior sit et pro 2.reg.11.d.
pinquat ad vesperū: mane apud me ēt
hodie et duc letum diem et cras profi
cisceris vt vadas in domum tuam. No
luit gener acquiescere sermonib⁹ eius:
sed statim perrexit et venit contra hie
bus que altero nomine vocat + hieru Al's + voca
salē: ducēs secū duos asinos onustos et batur.
concubinam. Jamq̄ aderant + iuxta Al's + adce
hiebus: et dies mutabatur in noctem. rat.
Dixitq̄ puer ad dn̄m suum. Ueni obse
cro declinemus ad vrbem hiebuseorū:
et maneamus in ea. Cui respōdit dn̄s.
Non ingrediar oppidum gētis aliene
que nō est de filijs israel: sed trāsibo vsq̄
gabaa: et cum illuc peruenero manebi D
mus in ea: aut certe i vrbe rhama. Trā
sierunt ergo hiebus et ceptum carpe
bant iter: occubuitq̄ eis sol iuxta ga
baa que est in tribu beniamin: diuerte
runtq̄ ad eam vt manerēt ibi. Quo cū
intrassent: sedebāt in platea ciuitatis
et nullus eos recipere volebat hospi
tio. Et ecce apparuit hō senex reuer
tens de agro et de opere suo vesperi q̄
et ipse de monte erat ephraim: et pere
grinus habitabat in gabaa. Homines
autem regionis illius erāt filij iemi Al's + ge
ni +. Eleuatisq̄ oculis vidit senex se mini.
dētem hominem cū sarcinulis suis in
platea ciuitatis: et dixit ad eū. Unde E
venis: et quo vadis? Qui respondit ei.
Profecti sumus de bethleem iuda: et
pergimus ad locum nostrum qui est in
latere mōtis ephraim. Unde ieramus
in bethleem: et nūc vadimus ad domū
dei: nullusq̄ sub tectum suū nos vult
recipere: habentes paleas et fenū in asi
norum pabulum: et panem et vinum in
meos: et ancille tue vsus et pueri q̄ me
cum est: nulla re indigemus nisi hospi

De pe. di. i. post c. recusatus. in fi. § belial.

tio. Cui rñdit senex. Pax tecũ sit: ego
F prebebo omnia que necessaria sunt: tã
tum queso ne in platea maneas. Intro
duxitq; eum in domum suam: et pabu-
lum asinis prebuit: ac postꝙ lauerunt
pedes suos recepit eos in conuiuium.
Illis epulantibus et post laborem iti-
neris cibo et potu reficiẽtib⁹ corpora
venerũt viri ciuitatis illi⁹ filij belial:
id est absq; iugo: ⁊ circũdãtes domum
senis: fores pulsare ceperũt: clamãtes
ad dñm dom⁹ atq; dicẽtes. Educ virũ q̃
igressus est domũ tuã vt abutamur eo.
Egressusq; est ad eos senex ⁊ ait. Noli-
te fratres nolite facere malum hoc: q2
ingressus est hõ hospitiũ meũ: ⁊ cessa-
te ab hac stulticia: habeo filiã virginẽ
et hic hõ h3 cõcubinã educã eas ad vos
vt humilietis eas et vestram libidinẽ
cõpleatis: tm̃ obsecro ne scelus hoc cõ-
G tra naturam operemini in virũ. Nole-
bant acq̃escere sermonibus illius. Quod
cernens homo eduxit ad eos cõcubinã
suã: et eis tradidit illudendã. Qua cũ
tota nocte abusi essent dimiserũt eam
mane. At mulier recedẽtibus tenebris
venit ad ostium domus vbi manebat
dñs suus: ibi corruit. Mane facto sur-
rexit hõ et aperuit ostium vt ceptã ex-
pleret viam: et ecce cõcubina eius iace-
bat ante ostiũ sparsis in limine mani-
bus. Cui ille putãs eã quiescere loque-
bat'. Surge et ambulem⁹. Qua nihil
rñdẽte intelligẽs ꝙ erat mortua: tulit
eam ⁊ imposuit asino: reuersusq; est in
domũ suam. Quam cũ esset ingressus
arripuit gladiũ: ⁊ cadauer vxoris cum
ossibus suis in duodecim ptes ac fru-
sta cõcidẽs: misit in oẽs terminos isrl'.
Quod cũ vidissent singuli: cõclamabant.
Nũꝙ res talis facta est in isrl' ex eo die
quo ascenderunt patres nostri de egy-
pto vsq; in presens tẽpus: ferte sniam
et in cõe decernite quid facto opus sit.
¶ C. S. De pugna totius israel ꝓ sce-
lere hoc contra tribũ beniamin: quali-
ter filij israel ab eis hic primo et scdo
victi sunt: tertio tamen vicit isrl' ben-
iamin: nec supersunt de eo nisi sexcen-
ti viri: quia vigintiquinq; milia mor-
tui sunt. Capitulum. xx.

A Egressi itaq; sunt omnes fi-
lij israel et pariter congre-
gati quasi vir vnus de dan
vsq; bersabee: et terra ga-
laad ad dominum in mas-
pha: omnes quoq; anguli
populorum et cuncte tribus israel in ec-
clesiam populi dei cõuenerũt quadrin
genta + milia peditũ pugnatorũ. Nec Al's + quadraginta.
latuit filios beniamin ꝙ ascẽdissent fi-
lij isrl' in maspha. Interrogatusq; leui-
ta maritus mulieris interfecte quomõ
tãtum scelus perpetratum esset: respõ-
dit. Ueni in gabaa beniamin cũ vxore
mea: illucq; diuerti: et ecce homines ci-
uitatis illius circũdederunt nocte do-
mum in qua manebã volẽtes me occi-
dere: et vxorem meam incredibili fu-
rore libidinis vexãtes: deniq; mortua
est. Quam arreptam in frusta concidi:
misiq; partes in omnes terminos pos-
sessionis vestre: q2 nunꝙ tantum nefas
et tam grande piaculum factum est in
israel. Adestis oẽs filij israel: decerni-
te quid facere debeatis. Stansq; omis
populus et quasi vni⁹ hominis sermo-
ne respõdit. Non recedemus in taber-
nacula nostra: nec suã quisq; intrabit
domum: sed hoc contra gabaa in com- B
mune faciemus. Decẽ viri eligantur e
centum ex omnibus tribubus israel: ⁊
centum de mille: et mille de decẽ mili-
bus: vt comportẽt exercitui cibaria: ⁊
possimus pugnare cõtra gabaa benia-
min: et reddere ei ꝓ scelere qđ meret'.
Conuenitq; vniuersus israel ad ciuita-
tem quasi homo vnus eadẽ mẽte vnoq;
consilio: et miserunt nuncios ad oẽm
tribũ beniamin: qui dicerent. Cur tan-
tum nefas in vobis repertum est. Tra-
dite homines de gabaa qui hoc flagi-
tium perpetrarunt vt moriãtur: et au-
feratur malum de israel. Qui noluе-
runt fratrum suorum filiorum israel
audire mandatum: sed ex cunctis vrbi-
bus que sortis sue erant conuenerunt
in gabaa vt illis ferrent auxiliũ: ⁊ con-
tra vniuersum populum israel dimica-
rent. Inuentiq; sunt vigintiquinq; mi-
lia de beniamin educẽtiũ gladiũ: pre-
ter habitatores gabaa qui septingẽti
erãt viri fortissimi: ita sinistra vt dex-
tra pliãtes: ⁊ sic fundis lapides ad cer-
tum iacientes: vt capillum q̃3 possent
pcutere: ⁊ nequaꝙ in alterã partẽ ict⁹
lapidis deferret'. Uirorũ q̃3 isrl' absq; E
filijs bẽiamin inuẽta sunt quadragin- Al's + qua-
ta + milia educẽtiũ gladios ⁊ paratorũ dringẽta.
ad pugnã. Qui surgentes venerunt in 3. q. 7. cap.
domum dei: hoc est in silo ꝯsulueruntq; fine.
dominũ atq; dixerũt. Quis erit in ex-
ercitu nostro princeps certaminis cõ-
tra filios beniamin? Quibus respon-

dixit dñs. Iudas sit dux vester. Statimq;
filii israel surgētes mane castrametati
sunt iuxta gabaa: et inde ꝑcedētes ad
pugnā ɔtra bēiamin vrbē oppugnare
ceperūt. Egressiq; filii beniamin de ga
baa occiderūt de filiis israel die illo vi
ginti duo milia virorum. Rursum filii
isrl' et fortitudine ⁊ numero cōfidētes
in eodē loco in quo prius certauerunt
aciem direxerūt: ita tñ vt prius ascen
derēt ⁊ flerent corā dño vsq; ad noctē
D consulerentq; eū et dicerēt. Debemus
vltra ꝑcedere ad dimicandū contra fi
lios beniamin fratres nostros: an nō?
Quib⁹ ille respōdit. Ascendite ad eos
et inite certamē. Cumq; filii israel al
tera die ɔtra filios bēiamin ad preliū
processissent eruperunt filii beniamin
de portis gabaa: ⁊ occurrentes eis tan
ta in illos cede bacchati sunt: vt decem
et octo milia virorū educentiū gladiū
prosternerent. Quāobrem omnes filii
israel venerūt i domum dei: ⁊ sedētes
flebāt corā dño. Ieiunaueruntq; die il
lo vsq; ad vesperā et obtulerūt ei holo
causta atq; pacificas victimas ⁊ super
statu suo interrogauerūt. Eo tempore
ibi erat arca federis dñi: ⁊ phinees fi
li⁹ eleazari filii aaron ꝑposit⁹ domus.
Consuluerunt igit' dominū atq; dixe
rūt. Exire vltra debem⁹ ad pugnā con
tra filios bēiamin fratres nostros: an
quiescere? Quibus ait dñs. Ascēdite:
cras enī tradam eos in manus vestras.
E Posueruntq; filii israel insidias ꝑ cir
cūitum vrbis gabaa et tertia vice sicut
semel ⁊ bis cōtra bēiamin exercitū ꝑ
duxerūt. Sz et filii bēiamin audacter
eruperūt de ciuitate: ⁊ fugiētes aduer
sarios lōgius persecuti sunt: ita vt vul
nerarēt ex eis sicut primo die ⁊ secun
do: et cederēt per duas semitas verten
tes terga: quarum vna ferebatur in be
thel: et altera in gabaa: atq; prosterne
rent triginta circiter viros. Putaue
rūt enim solito eos more cedere. Qui
fugam arte simulātes inierunt cōsiliū
vt abstraherēt eos de ciuitate: et qua
si fugiētes ad supradictas semitas per
ducerēt. Omnes itaq; filii israel surgē
tes de sedibus suis: tetēderunt aciē in
loco qui vocatur baalthamar. Insidie
quoq; que circa vrbē erāt paulatim se
aperire ceperūt et ab occidētali vrbis
parte ꝑcedere. Sed et alia decē milia
virorū de vniuerso israel habitatores
vrbis ad certamina prouocabant. In
grauatūq; est bellū contra filios bēia
min: ⁊ nō intellexerūt ꝙ ex omni parte
illis instaret interit⁹. Percussitq; eos 23.q.7.c.qui fine.
dominus in ɔspectu filiorꝫ israel ⁊ in
terfecerūt ex eis i illo die vigintiquinq;
milia ⁊ centū viros: omnes bellatores
et educentes gladiū. Filii autem benia
min cum se inferiores esse vidissent ce
F perūt fugere. Quod cernentes filii isrl'
dederūt eis ad fugiendū locum: vt ad
ꝑparatas insidias deuenirēt quas iu
xta vrbē posuerant. Qui cum repente
de latibulis surrexissēt et bēiamin ter
ga cedētib⁹ daret ingressi sunt ciuita
tem ⁊ ꝑcusserūt eam in ore gladii. Si
gnū aūt dederāt filii israel his quos in
insidiis collocauerāt: vt postꝙ vrbē ce
pissent igne accēderent: vt ascēdēte in
altum fumo: captā vrbē demōstrarēt.
Quod cū cernerēt filii israel in ipo cer
tamine positi: putauerūt enim filii bē
iamin eos fugere ⁊ instantius ꝑseque
bantur cesis de exercitu eorum trigin
ta viris: et viderūt quasi columnam fu
mi de ciuitate conscendere. Beniamin
quoq; respiciens retro cū captā cerne
ret ciuitatē: ⁊ flammas in sublime ferri
qui prius simulauerant fugā: versa
facie fortius resistebāt. Quod cū vidis
G sent filii bēiamin: in fugā versi sunt et
ad viā deserti ire ceperūt illuc quoq;
eos aduersariis ꝑsequentibus. Sed et
hi qui vrbem succenderāt occurrerunt
eis: atq; ita factum est vt ex vtraq; par
te ab hostibus cederētur nec erat vlla
requies morientium. Ceciderunt atq;
prostrati sunt ad orientalē plagam vr
bis gabaa. Fuerunt autem qui in eodē
loco interfecti sunt: decem et octo mi
lia virorū: omnes robustissimi pugna
tores. Quod cū vidissent qui remanse
rant de beniamin fugerunt in solitudi
nem et pergebāt ad petram cuius vo
cabulum est remmon. In illa quoq; fu
ga palantes ✝ et in diuersa tendentes Als ✝ latē tes.
occiderunt quinq; milia viros. Et cū
vltra tenderēt persecuti sunt eos: ⁊ in
terfecerunt etiam alia duo milia. Et
sic factum est vt omnes qui ceciderant
de beniamin in diuersis locis essent vi
gintiquinq; milia pugnatores ad bel
la promptissimi. Remanserunt itaq;
de omni numero beniamin qui euade
re potuerant et fugere in solitudinem
sexcenti viri: sederuntq; in petra rem
mon mensibus quatuor. Regressi au
tem filii israel oēs reliquias ciuitatis

a viris vsq ad iumēta gladio percusse
runt cunctasq vrbes et viculos benia-
min vorax flamma consumpsit.
¶ C. S. Filii israel ducti penitentia su
per iuramēto qđ fecerāt: et ecce virgi-
nes dant in vxores viris q remanserāt
de beniamin: de iabes galaad quē percus-
serūt: reliquas capiūt ex virginib' silo
ducentibus choros. In diebus illis nō
erat rex in israel. Capitulum. xxi.

A Urauerūt quoq filii israel
in maspha et dixerūt. Nul
lus nostrū dabit filiis ben-
I. eodem. Als + in fi. a. iamin de filiab' suis + vxo
rem. Veneruntq omnes ad
domum dei in silo: et in con
spectu eius sedentes vsq ad vesperam
leuauerunt vocem et magno vlulatu ce
perunt flere dicentes. Quare domine
deus israel factum est hoc malū in po-
pulo tuo: vt hodie vna tribus auferre-
tur ex nobis. Altera autem die dilucu-
lo cōsurgentes extruxerunt altare: ob-
tuleruntq ibi holocausta et pacificas
victimas: et dixerunt. Quis non ascen-
dit in exercitum domini de vniuersis
Als + graui. tribubus israel. Grandi + enim iura-
mento se constrinxerant cum essent in
maspha interfici eos q defuissent. Du-
ctiq penitētia filii israel super fratre
suo beniamin ceperunt dicere. Abla-
ta est tribus vna de israel: vnde vxores
B accipiant? Omnes enim in commune
iurauimus non daturos nos his filias
nostras. Idcirco dixerunt. Quis est de
vniuersis tribubus israel qui non ascē
dit ad dominū in maspha? Et ecce in-
uenti sunt habitatores iabis galaad in
illo exercitu non fuisse. Eo quoq tem-
pore cum essent in silo: nullus ex eis ibi
repertus est. Miserūt itaq decem mi
lia viros robustissimos: et preceperūt
eis. Ite et percutite habitatores ia-
bis galaad in ore gladii tam vxores q
paruulos eorum: et hoc erit quod ob-
Nu. 31. c. seruare debebitis. Omne generis ma-
sculini et mulieres que cognouerūt vi-
ros interficite: virgines autem reserua
Als + virgines aūt re- te +. Inuenteq sunt de iabis galaad
quadringente virgines que nescierūt
viri torum: et adduxerūt eas ad castra seruate fue-
in silo in terra chanaan. Miseruntq rēt.
nuncios ad filios beniamin: q erant in C
petra remmon: et preceperunt eis vt
eas susciperent in pace. Veneruntq fi-
lii beniamin in illo tēpore: et date sunt
eis vxores de filiab' iabis galaad: alias
autem nō repperrerūt quas simili mo-
do traderent. Uniuersusq israel valde
doluit et egit penitētiam + super inter Als + peni-
fectiōe vni' trib' ex isrl. Dixerūtq ma tudinem.
iores natu. Quid faciemus reliqs qui
non acceperunt vxores? Omnes in ben
iamin femine conciderunt et magna no
bis cura ingentiq studio prouidendū I. eodē.
est ne vna tribus deleatur ex israel. Fi-
lias enim nostras eis dare non possu-
mus: constricti iuramento et maledi-
ctiōe qua diximus maledictus qui de-
derit de filiabus suis vxorē beniamin.
Ceperuntq consilium atq dixerunt.
Ecce solēnitas domini est in silo anni
uersaria: que sita est ad septētrionem
vrbis bethel ad orientalem plagam vie Als + sichi-
que de bethel tendit ad sichimam +: et mam.
ad meridiem oppidi lebona. Precepe
runtq filiis beniamin atq dixerunt.
Ite et latitate ī vineis. Cūq videritis
filias silo ad ducendos choros ex mo-
re procedere: exite repente de vineis et
rapite ex eis singuli vxores singulas: et
pergite in terram beniamin. Cumq ve
nerint patres earū ac fratres et aduer
sum vos queri ceperint atq iurgari di D
cemus eis. Misereminí eorum. Non
enim rapuerunt eas iure bellantium
atq victorum: sed rogantibus vt acci-
perent non dedistis: et a vestra parte
peccatum est. Feceruntq filii bēiamin
vt sibi fuerat imperatum: et iuxta nu-
merum suū rapuerunt sibi de his que
ducebant choros vxores singulas: ab-
ieruntq in possessionem suam edifi- I. ii. e. t. 18.
cantes vrbes et habitantes in eis. Filii a.
quoq israel reuersi sunt per tribus et
familias in tabernacula sua. In dieb'
illis nō erat rex in israel: sed vnusquisq
qđ sibi rectum videbatur hoc faciebat.

¶ Explicit liber iudicum.

¶ Incipit Liber Ruth.

¶ E. S. Elimelech cũ vxore noemi et filiis peregrinatur in moab: quo mortuo cum filiis noemi vxor eius in bethleem redit cũ ruth nuru sua: et dicit nolite me vocare noemi: sed mara.

Capitulum. j.

A IN diebus vnius iudicis quando iudices preerãt facta est fames in terra. Abiitq; homo de bethleem iuda vt peregrinaretur in regione moabitide cum vxore sua ac duob' liberis. Ipse vocabatur elimelech: et vxor eius noemi: et duo filii alter maalon et alter chelion: ephratei de bethleẽ iuda. Ingressiq; regionẽ moabitidem morabantur ibi. Et mortuus est elimelech maritus noemi: remansitq; ipsa cum filiis. Qui acceperũt vxores moabitidas: quarum vna vocabat' orpha: altera ruth. B Manseruntq; ibi decem annis: et ambo mortui sunt: maalon videlicet et chelion: remãsitq; mulier orbata duobus liberis ac marito. Et surrexit vt in patriam pergeret cũ vtraq; nuru sua de regione moabitide. Audierat enim quod respexisset domin' populum suum: et dedisset eis escas. Egressa est itaq; de loco pegrinatiõis sue cum vtraq; nuru: et iam in via reuertendi posita in terrã iuda dixit ad eas. Ite in domum matris vestre: faciat vobiscum dñs miam sicut fecistis cum mortuis et mecũ. Det vobis inuenire requiẽ in domibus virorũ quos sortiture estis: et osculata est eas. Que eleuata voce flere ceperũt et dicere. Tecũ pergemus ✝ ad populũ tuum. (Al. ✝ pergimus.) Quibus illa rñdit. Reuertimini filie mee: cur venitis mecũ? Num vltra habebo filios in vtero meo: vt viros ex me sperare possitis. Reuertimini filie mee et abite. Iã em̃ senectute cõfecta sum: nec apta vinculo coniugali: etiam si possem hac nocte concipere et parere filios si eos expectare velitis donec crescãt et annos pubertatis impleant ante eritis vetule q̃ nubatis. C Nolite queso filie mee facere hoc: q2 vestra angustia magis me premit: et egressa est manus domini cõtra me. Eleuata igitur voce rursum flere ceperunt. Orpha osculata est socrum ac reuersa est: ruth adhesit socrui sue. Cui dixit noemi. En reuersa est cognata tua ad populum suũ et ad deos suos: vade cum ea. Que respondit. Ne aduerseris mihi: vt relinquã te et abeã: (2. Reg. 15. c) quocunq; enim perrexeris pergam: et vbi morata fueris et ibi pariter morabor: populus tuus populus meus: et deus tuus de' meus. Que te terra morientem susceperit: in ea moriar: ibiq; locum accipiam sepulture. Hec mihi faciat deus: et hec addat si non sola mors me et te separauerit. D Uidẽs ergo noemi quod obstinato animo ruth decreuisset secum pergere: aduersari noluit: nec ad suos vltra reditum persuadere. Profecte sunt simul: et venerunt in bethleem: quibus vrbẽ ingressis velox apud cunctos fama percrebuit: dicebantq; mulieres. Hec est illa noemi. Quib' ait. Ne vocetis me noemi: idest pulchram: sed vocate me mara idest ✝ amaram: (Al. ✝ hoc est.) q2 amaritudine valde repleuit me omnipotẽs. Egressa sum plena et vacuã reduxit me dominus. Cur ergo vocatis me noemi: quã domin' humiliauit: et afflixit oĩpotens? Uenit ergo noemi cũ ruth moabitide nuru sua de terra peregrinationis sue: ac reuersa est in bethleem quãdo primum hordea metebantur.

¶ Capitulũ Summariũ. Ruth in agro booz cognati noemi cũ gratia ei' spicas colligit post messores: et de cibis quibus fuerat saturata apud booz.

Capitulum. ij.

A ERat aũt viro elimelech cõsanguineus homo potens et magnarũ opum nomine booz. Dixitq; ruth moabitis ad socrũ suã. Si iubes vadã in agrum et colligam spicas que fugerĩnt manus metẽtium: vbicunq; clementis in me patrisfamilias reppercero gratiam. Cui illa respõdit. Uade filia mi. Abiit itaq; et colligebat spicas post terga metentium. Accidit autem vt ager ille haberet dominum nomine booz: qui erat de cognatiõe elimelech. (De dis. dis. i. c. hec d'.) B Et ecce ipse veniebat de bethleem. Dixitq; messoribus. Dominus vobiscum. Qui responderunt ei. Benedicat tibi domin'. Dixitq; booz iuueni qui messorib' preerat: cuius est hec puella? Cui respõdit. Hec est moabitis q̃ venit cũ noemi de regiõe moabitide: et rogauit vt spicas colligeret remanentes sequẽs messorum vestigia: et de mane vsq; nũc stat in agro: et nec ✝ (Al. ✝ non.)

ad momentum quidem domum reuer-
sa est. Et ait booz ad ruth. Audi filia.
Ne vadas in alterũ agrum ad colligen
dum: nec recedas ab hoc loco: sed iun-
gere puellis meis: et vbi messuerint se-
quere. Mandaui enim pueris meis: vt
nemo molestus sit tibi: sed etiã si sitie-
ris vade ad sarcinulas et bibe aquas
de quib⁹ et pueri mei bibũt. Que cadẽs
in faciem suam et adorans super terrã
dixit ad eum. Unde mihi hoc vt inueni
rem gratiam ante oculos tuos: et nosse
me dignareris peregrinam mulierem?
C Cui ille respondit. Nunciata sunt mi-
hi omnia q̃ feceris socrui tue post mor
tem viri tui: et quod reliqueris paren
tes tuos et terram in qua nata es et ve-
neris ad populum quem antea nescie-
bas. Reddat tibi dominus pro opere
tuo: et plenam mercedem recipias a do
mino deo israel ad quem venisti: et sub
cuius confugisti alas. Que ait. Inueni
gratiam coram oculis tuis domine mi
qui consolatus es me: et locutus es ad
cor ancille tue: q̃ nõ sum similis vnius
puellarum tuarũ. Dixitq; ad eã booz.
Quando hora vescẽdi fuerit: veni huc
et comede panem et intinge bucellam
tuam in aceto. Sedit itaq; ad latus
messorum et congessit polẽtam sibi: co
meditq; et saturata est: et tulit reliq̃as.
Atq; inde surrexit vt spicas ex more
colligeret. Precepit autẽ booz pueris
suis: dicens. Etiam si vobiscum mete-
re voluerit: ne phibeatis eam: et de ve-
stris quoq; manipulis proiicite de in-
dustria et remanere pmittite vt absq;
rubore colligat: et colligentem nemo
D corripiat. Collegit ergo ĩ agro vsq; ad
vesperã: et que collegerat virga cedens
et excutiẽs: inuenit hordei quasi ephi
mẽsuram: id est tres modios: quos por
tans reuersa est in ciuitatem: et osten-
dit socrui sue: insuper ptulit et dedit
ei de reliquijs cibi sui q̃ saturata fue-
rat. Dixitq; ei socr⁹ sua. Ubi hodie col
legisti: et vbi fecisti opus? Sit bñdict⁹
q̃ misert⁹ est tui. Indicauitq; ei apud
quem esset operata: et nomẽ dixit viri
quod booz vocaretur. Cui respondit
noemi. Benedictus sit a domino: quo-
niam eandem gratiam quam pbuerat
viuis: seruauit et mortuis. Rursumq;
ait. Propinquus noster est homo. Et
ruth. Hoc quoq; inquit pcepit mihi:
vt tamdiu messoribus eius iungerer do-
nec omnes segetes meterentur. Cui di
xit socrus. Melius est filia mi: vt cum
puellis eius exeas ad metendum ne in
alieno agro quispiã resistat tibi. Iun-
cta est itaq; puellis booz et tãdiu cum
eis messuit: donec ✝ hordea et triticum Als ✝ et.
in horreis conderentur.

¶ Capituli Summarium. Iuxta con-
silium noemi: ruth in agro ad pedes
booz dormit: petit extendi pallium su
per se et dormit secũ vsq; ad mane: sex
hordei modios ad socrum reportat.

Capitulum.iij.

Ostq; autem reuersa est ad
socrũ suam: audiuit ab ea. B
Filia mi q̃rã tibi requiem
et puidebo vt bene sit tibi.
Booz iste cuius puellis in
agro iũcta es propinquus
noster est: et hac nocte areã hordei vẽti
lat. Lauare ✝ igit et vngere et induere Als ✝ laua.
cultiorib⁹ vestimẽtis: et descẽde i areã.
Non te videat homo donec esum po-
tumq; finierit. Quãdo autem ierit ad
dormiendum nota locum in quo dor-
miat. Uenies q; et discooperies palliũ
quo operitur a parte pedum: et proij-
cies te et ibi iacebis. Ipse autẽ dicet ti-
bi quid agere debeas. Que respondit. D
Quicquid preceperis faciam. Descen-
ditq; in aream et fecit omnia que sibi
imperauerat socrus sua. Cumq; come-
disset booz et bibisset et fact⁹ esset hila
rior: issetq; ad dormiẽdum iuxta acer-
uum ✝ manipulorum: venit abscõdite et Als ✝ ar-
discooperto pallio a pedib⁹ ei⁹ se pro- chonium.
iecit. Et ecce nocte iam media expauit
homo et cõturbat⁹ est: viditq; mulierẽ
iacẽtẽ ad pedes suos: et ait illi. Que es.
Illaq; r̃ndit. Ego sum ruth ãcilla tua.
Expande pallium tuum super famulã
tuam: q; propinquus es. Et ille. Bene
dicta inquit es a dño filia et priorẽ mi
sericordiã posteriore supasti: q; nõ es
secuta iuuenes pauperes siue diuites.
Noli ergo metuere: sz quicq̃d dixeris E
mihi faciã tibi. Scit enĩ oĩs pp̃ls qui
habitat itra portas vrbis mee mulierẽ
te eẽ virtutis. Nec abnuo me ppinquũ:
sz est alius me ppinquior. Quiesce hac
nocte et facto mane si te voluerit ppin
quitatis iure retinere: bñ res acta est:
sin autẽ ille noluerit ego te absq; vlla
dubitatiõe suscipiam. Uiuit domin⁹.
Dormi vsq; mane. Dormiuit itaq; ad
pedes eius vsq; ad noctis abscessum.
Surrexit itaq; anteq̃ hoĩes se cogno-
scerẽt mutuo et dixit booz. Caue ne qs

D noverit quod huc veneris. Et rursum.
Expande inquit pallium tuū quo ope
riris et tene vtraq̄ manu. Qua extēdē
te et tenēte mēsus est sex modios hor
dei et posuit sup eam. Que portās in
gressa est ciuitatem: ⁊ venit ad socrum
suam. Que dixit ei. Quid egisti filia?
Narrauitq̄ ei omnia que sibi fecisset
hō. Et ait. Ecce sex modios ordei de
dit mihi: et ait. Nolo vacuam te reuer
ti ad socrum tuam. Dixitq̄ noemi. Ex
pecta filia donec videamus quem res
exitum habeat: neq̄ enim cessabit ho
mo: nisi cōpleuerit quod locutus est.

¶ C. S. Booz suscipit ius propinqui
tatis a propiquo viri premortui ruth
calciamēto soluto: accipit ruth vxorē:
generat obed patrem dauid narratur
generatio phares. Capi. iiii.

A
Scēdit ergo booz ad por
tā ⁊ sedit ibi. Cūq̄ vidis
set ppinquū preterire, de
quo prius sermo habitus
est dixit ad eum. Declina
paulisper ⁊ sede hic vocās
eum nomīe suo. Qui diuertit et sedit.
Tollens aūt booz decē viros de senio
ribus ciuitatis dixit ad eos. Sedete
hic. Quibus residentibus locutus est
Als. ✝ vendit. ad ppinquū. Partē agri fratris nostri
elimelech vendidit ✝ noemi: que reuer
sa est de regione moabitide: q̄d audire
te volui et tibi dicere corā cunctis se
dētibus et maioribus natu de populo
meo. Si vis possidere iure ppinqui
tatis: eme ⁊ posside. Sin autē displi
cet tibi hoc ipm indica mihi: vt sciam
quid facere debeam. Nullus eñ est pro
pinquus excepto te qui prior es: et me
B qui secundus sum. At ille rñdit. Ego
agrum emam. Cui dixit booz. Quādo
emeris agrum de manu mulieris: ruth
quoq̄ moabitidem que vxor defuncti
fuit debes accipere vt suscites nomen
propinqui tui in hereditate sua. Qui
respondit. Cedo iuri propinquitatis.
Neq̄ enim posteritatē familie mee de
lere debeo. Tu meo vtere priuilegio quo
me libenter carere profiteor. Hic autē
erat mos antiquitus in israel inter pro
pinquos: vt si quando alter alteri suo
Als. ✝ iure. iuri ✝ cedebat vt esset firma concessio
soluebat homo calciamentum suum ⁊
dabat ppinquo suo. Hoc erat testimo
niū cessionis in israel. Dixit ergo pro
pinquo booz. Tolle calciamētum. Q̄d C
statim soluit de pede suo. At ille maio
ribus natu ⁊ vniuerso populo. Testes
vos inquit estis hodie q̄d possederim
omnia que fuerunt elimelech ⁊ chelō
et maalon: tradēte noemi: ⁊ ruth moa
bitidem vxorem maalon in coniugium
sumpserim: vt suscitem nomen defun
cti in hereditate sua: ne vocabulū eius
de familia sua ac fratribus et populo
deleatur. Vos inquam huius rei testes
estis. Rñdit omnis populus qui erat
in porta ⁊ maiores natu. Nos testes su
mus. Faciat dominus hanc mulierem
que ingreditur domum tuam sicut ra
chel ⁊ liam que edificauerunt domum
israel vt sit exēplum virtutis in ephra
ta: et habeat celebre nomē in bethleē. D
Fiatq̄ domus tua sicut domus phares
quem thamar peperit iude: de semine
quod tibi dederit dominus ex hac pu
ella. Tulit itaq̄ booz ruth et accepit
vxorem ingressusq̄ est ad eam: ⁊ dedit
illi dominus vt conciperet ⁊ pareret fi
lium. Dixeruntq̄ mulieres ad noemi.
Benedictus dominus qui non est pas
sus vt deficeret successor familie tue: ⁊
vocaretur nomen eius in israel: et ha
beas qui consoletur animam tuam ⁊
enutriat senectutē. De nuru enim tua
natus est q̄ te diliget ⁊ multo tibi me
lior est q̄ si septem haberes filios. Su
sceptumq̄ noemi puerum posuit in si
nu suo et nutricis ac gerule fungeba
tur officio. Vicine autem mulieres cō
gratulantes ei et dicentes. Natus est
filius noemi: vocauerunt nomen eius i. para. 2. b.
obed. Hic est pater isai patris dauid.
He sunt generationes phares. Pha Mat. 1. a.
res genuit esrom. Esrom genuit aram.
Aram genuit aminadab. Aminadab
genuit naason. Naason genuit sal Als. ✝ sal
mon ✝. Salmon genuit booz. Booz ma.
genuit obed. Obed genuit ysai. Ysai
genuit dauid regem.

¶ Explicit liber Ruth.

¶ Incipit prologus sancti hieronymi
in libros Regum: qui Galeatus dicit.

ad momentum quidem domum reuer-
sa est. Et ait booz ad ruth. Audi filia.
Ne vadas in alterũ agrum ad colligen
dum: nec recedas ab hoc loco: sed iun-
gere puellis meis: ⁊ vbi messuerint se-
quere. Mandaui enim pueris meis: vt
nemo molestus sit tibi: sed etiã si sitie-
ris vade ad sarcinulas et bibe aquas
de quib⁹ ⁊ pueri mei bibũt. Que cadẽs
in faciem suam et adorans super terrã
dixit ad eum. Unde mihi hoc vt inueni
rem gratiam ante oculos tuos: ⁊ nosse
me dignareris peregrinam mulierem?
C Cui ille respondit. Nunciata sunt mi-
hi omnia q̃ feceris socrui tue post mor
tem viri tui: et quod relinqueris paren
tes tuos ⁊ terram in qua nata es ⁊ ve-
neris ad populum quem antea nescie-
bas. Reddat tibi dominus pro opere
tuo: ⁊ plenam mercedem recipias a do
mino deo israel ad quem venisti: ⁊ sub
cuius confugisti alas. Que ait. Inueni
gratiam coram oculis tuis domine mi
qui consolatus es me: et locutus es ad
cor ancille tue: q̃ nõ sum similis vnius
puellarum tuarũ. Dixitq; ad eã booz.
Quando hora vescẽdi fuerit: veni huc
et comede panem et intinge bucellam
tuam in aceto. Sedit itaq; ad latus
messorum ⁊ congessit polẽtam sibi: co
meditq; ⁊ saturata est: ⁊ tulit reliq̃as.
Atq; inde surrexit vt spicas ex more
colligeret. Precepit autẽ booz pueris
suis: dicens. Etiam si vobiscum mete-
re voluerit: ne ꝓhibeatis eam: ⁊ de ve-
stris quoq; manipulis proiicite de in-
dustria et remanere permittite vt absq;
rubore colligat: et colligentem nemo
D corripiat. Collegit ergo ĩ agro vsq; ad
vesperã: ⁊ que collegerat virga cedens
et excutiẽs: inuenit hordei quasi ephi
mẽsuram: id est tres modios: quos por
tans reuersa est in ciuitatem: et osten-
dit socrui sue: insuper ꝓtulit et dedit
ei de reliquiis cibi sui q̃ saturata fue-
rat. Dixitq; ei socr⁹ sua. Ubi hodie col
legisti: ⁊ vbi fecisti opus? Sit bñdict⁹
q̃ misert⁹ est tui. Indicauitq; ei apud
quem esset operata: et nomẽ dixit viri
quod booz vocaretur. Cui respondit
noemi. Benedictus sit a domino: quo-
niam eandem gratiam quam ꝓbuerat
viuis: seruauit et mortuis. Rursumq;
ait. Propinquus noster est homo. Et
ruth. Hoc quoq; inquit ꝓcepit mihi:
vt tandiu messoribus eius iũgerer do-
nec omnes segetes meterentur. Cui di

xit socrus. Melius est filia mi: vt cum
puellis eius exeas ad metendum ne in
alieno agro quispiã resistat tibi. Iun-
cta est itaq; puellis booz ⁊ tãdiu cum
eis messuit: donec ✠ hordea ⁊ triticum Als ✠ et.
in horreis conderentur.

¶ Capituli Summarium. Iuxta con-
silium noemi: ruth in agro ad pedes
booz dormit: petit extendi pallium su
per se ⁊ dormit secũ vsq; ad mane: sex
hordei modios ad socrum reportat.

Capitulum .iij.

Postq̃ autem reuersa est ad B
socrũ suam: audiuit ab ea.
Filia mi q̃rã tibi requiem
⁊ ꝓuidebo vt bene sit tibi.
Booz iste cuius ꝓuellis in
agro iũcta es propinquus
noster est: ⁊ hac nocte areã hordei vẽti
lat. Lauare ✠ igit̃ et vngere et induere Als ✠ laua.
cultiorib⁹ vestimẽtis: ⁊ descẽde ĩ areã.
Non te videat homo donec esum po-
tumq; finierit. Quãdo autem ierit ad
dormiendum nota locum in quo dor-
miat. Uenies: q; et discooperies palliũ
quo operitur a parte pedum: et proii-
cies te ⁊ ibi iacebis. Ipse autẽ dicet ti
bi quid agere debeas. Que respondit. D
Quicquid preceperis faciam. Descen-
ditq; in aream et fecit omnia que sibi
imperauerat socrus sue. Cumq; come-
disset booz ⁊ bibisset et fact⁹ esset hila
rior: issetq; ad dormiẽdum iuxta acer-
uum ✠ manipulorum: venit abscõdite et Als ✠ ar-
discooperto pallio a pedib⁹ ei⁹ se ꝓie- chonium.
cit. Et ecce nocte iam media expauit
homo ⁊ cõturbat⁹ est: viditq; mulierẽ
iacẽtẽ ad pedes suos: ⁊ ait illi. Que es.
Illaq; r̃ndit. Ego sum ruth ãcilla tua.
Expande pallium tuum super famulã
tuam: q: propinquus es. Et ille. Bene
dicta inquit es a dño filia ⁊ priorẽ mi
sericordiã posteriore supasti: q: nõ es
secuta iuuenes pauperes siue diuites.
Noli ergo metuere: sꝫ quicq̃d dixeris E
mihi faciã tibi. Scit eñi oĩs ppl's qui
habitat ĩtra portas vrbis mee mulierẽ
te eẽ virtutiſ. Nec abnuo me ꝓpinquũ:
sꝫ est alius me ꝓpinquior. Quiesce hac
nocte ⁊ facto mane si te voluerit ꝓpin
quitatis iure retinere: bñ res acta est:
sin autẽ ille noluerit ego te absq; vlla
dubitatiõe suscipiam. Uiuit domin⁹.
Dormi vsq; mane. Dormiuit itaq; ad
pedes eius vsq; ad noctis abscessum.
Surrexit itaq; anteq̃ homines se cogno-
scerẽt mutuo ⁊ dixit booz. Caue ne q̃s

D noueris quod huc veneris. Et rursum.
Expande inquit pallium tuū quo ope
riris et tene vtraq; manu. Qua extēdē
te et tenēte mēsus est sex modios hor
dei et posuit sup eam. Que portās in
gressa est ciuitatem: et venit ad socrum
suam. Que dixit ei. Quid egisti filia?
Narrauitq; ei omnia que sibi fecisset
hō. Et ait. Ecce sex modios ordei de
dit mihi: et ait. Nolo vacuam te reuer
ti ad socrum tuam. Dixitq; noemi. Ex
pecta filia donec videamus quem res
exitum habeat: neq; enim cessabit ho
mo: nisi cōpleuerit quod locutus est.

¶ C. S. Booz suscipit ius propinqui
tatis a propinquo viri premortui ruth
calciamēto soluto: accipit ruth vxorē:
generat obed patrem dauid narratur
generatio phares. Capi. iiij.

A Scēdit ergo booz ad por
tām et sedit ibi. Cūq; vidis
set ꝓpinquū preterire de
quo prius sermo habitus
est dixit ad eum. Declina
paulisper et sede hic vocās
eum nomine suo. Qui diuertit et sedit.
Tollens aūt booz decē viros de senio
ribus ciuitatis dixit ad eos. Sedete
hic. Quibus residentibus locutus est
Al. + ven ad ꝓpinquū. Partē agri fratris nostri
dit. elimelech vendidit + noemi: que reuer
sa est de regione moabitide: qđ audire
te volui et tibi dicere corā cunctis se
dētibus et maioribus natu de populo
meo. Si vis possidere iure ꝓpinqui
tatis: eme et posside. Sin autē displi
cet tibi hoc ipm indica mihi: vt sciam
quid facere debeam. Nullus eñ est pro
pinquus excepto te qui prior es: et me
B qui secundus sum. At ille rñdit. Ego
agrum emam. Cui dixit booz. Quādo
emeris agrum de manu mulieris: ruth
quoq; moabitidem que vxor defuncti
fuit debes accipere vt suscites nomen
propinqui tui in hereditate sua. Qui
respondit. Cedo iuri propinquitatis.
Neq; enim posteritatē familie mee de
lere debeo. Tu meo vtere ꝓuilegio quo
me libenter carere profiteor. Hic autē
erat mos antiquitus in israel inter ꝓ
pinquos: vt si quando alter alteri suo
Al. + iure. iuri + cedebat vt esset firma concessio
soluebat homo calciamentum suum et
dabat ꝓpinquo suo. Hoc erat testimo
niū cessionis in israel. Dixit ergo pro
pinquo booz. Tolle calciamētum. Qđ C
statim soluit de pede suo. At ille maio
ribus natu et vniuerso populo. Testes
vos inquit estis hodie qđ possederim
omnia que fuerunt elimelech et chelió
et maalon: tradēte noemi: et ruth mo
bitidem vxorem maalon in coniugium
sumpserim: vt suscitem nomen defun
cti in hereditate sua: ne vocabulū eius
de familia sua ac fratribus et populo
deleatur. Vos inquam huius rei testes
estis. Rñdit omnis populus qui erat
in porta et maiores natu. Nos testes su
mus. Faciat dominus hanc mulierem
que ingreditur domum tuam sicut ra
chel et liam que edificauerunt domum
israel vt sit exēplum virtutis in ephra
ta: et habeat celebre nomē in bethleē. D
Fiatq; domus tua sicut domus phares
quem thamar peperit iude: de semine
quod tibi dederit dominus ex hac pu
ella. Tulit itaq; booz ruth et accepit
vxorem ingressusq; est ad eam: et dedit
illi dominus vt conciperet et pareret fi
lium. Dixeruntq; mulieres ad noemi.
Benedictus dominus qui non est pas
sus vt deficeret successor familie tue: et
vocaretur nomen eius in israel: et ha
beas qui consoletur animam tuam et
enutriat senectutē. De nuru enim tua
natus est q te diliget et multo tibi me
lior est ꝙ si septem haberes filios. Su
sceptumq; noemi puerum posuit in si
nu suo et nutricis ac gerule fungeba
tur officio. Vicine autem mulieres cō
gratulantes ei et dicentes. Natus est
filius noemi: vocauerunt nomen eius 1. para. 2. b.
obed. Hic est pater isai patris dauid.
He sunt generationes phares. Pha Mat. 1. a.
res genuit esrom. Esrom genuit aram.
Aram genuit aminadab. Aminadab
genuit naason. Naason genuit sal Al. + sal
mon +. Salmon genuit booz. Booz ma.
genuit obed. Obed genuit ysai. Ysai
genuit dauid regem.

¶ Explicit liber Ruth.

¶ Incipit prologus sancti hieronymi
in libros Regum: qui Galeatus dicit.

Iginti et duas literas esse
apud hebreos: syrorum quoq3
lingua et chaldeorū testat:
que hebree magna ex parte
cōfinis est. Nā et ipsi vigin
tiduo elemēta habēt eodē
sono: sed diuersis caracterib⁹. Sama
ritani etiā pentateuchū moysi totidē
literis scriptitāt: figuris tantū et api
cib⁹ discrepantes. Certūq3 est esdram
scribā legisq3 doctorē post captā hie
rosolymā et instaurationē templi sub
zorobabel alias literas reperisse: qui
bus nunc vtimur cū ad illud vsq3 tem
pus iidem samaritanorū et hebreorum
caracteres fuerint. In libro quoq3 nu
merorum hec eadē supputatio sub le
uitarū ac sacerdotū censu mystice ostē censu
ditur. Et nomē dñi tetragrāmaton in
quibusdā grecis voluminibus vsq3 ho
die antiquis expressum literis inueni
mus. Sed et psalmi tricesimusseptimus et
centesimusdecimus: et centesimusunde
cimus: et centesimusdecimusoctauus: et
cētesimusquadragesimusquartus q̄q̄
diuerso scribātur metro: tamē eiusdē
numeri texuntur alphabeto. Et hiere
Prouerb. mie lamentationes et oratio eius. Sa
21.b. lomonis quoq3 in fine prouerbia ab eo
loco in quo ait. Mulierem fortem q̄s
inueniet. Eisdē alphabetis vel inciso
nibus supputantur. Porro quinq3 li
tere duplices apud hebreos sunt: caph
mem: nun: phe: sade. Aliter enī scribūt
per has principia: medietatesq3 verbo
rum aliter fines. Unde et quinq3 a ple
risq3 libri duplices estimātur: samuel:
malachim: dibrehaiamim: esdras. hie
remias: cū cinoth .i. lamentationibus
suis. Quomodo igitur viginti duo elemē
ta sunt per que scribim⁹ hebraice om
ne quod loquimur: et eorum initiis vox
humana cōprehēditur: ita viginti duo
volumina supputantur: quibus quasi
literis et exordiis in dei doctrina tene
ra adhuc et lactens viri iusti erudit in
fantia. Primus apud eos liber voca
tur bresith: quem nos genesim dicim⁹.
Secundus elle smoth: qui exodus ap
pellat. Terti⁹ vaiecra: id est leuitic⁹.
Quartus vaiedabber: quem numeri vo
camus. Quintus elleaddabarim: q̄ deu
teronomium prenotatur. Hi sunt quin
q3 libri moysi: quos proprie thorath: id
est legē appellāt. Secūdū prophetarū or
dinem faciunt et incipiūt ab iesu filio
naue: qui apud illos iosue bennū dicit.
Deīde subtexūt sophtim: id est iudicū
librum: et in eundē cōpingunt ruth: q:
in diebus iudicū facta eius narrat hi
storia. Tertius sequitur samuel: quem Ruth.1.a.
nos regnorū primum et secūdum dicimus.
Quartus malachim: id est regum: qui
tertio et quarto regnorū volumine cō
tinetur. Meliusq3 multo ē malachim:
id est regū q̄ mamlachoth: id est regnorū
dicere: Nō enī multarū gentium regna
describit: sed vnius israelitici populi q̄
tribubus duodecim continetur. Quin
tus est esaias. Sext⁹ hieremias. Se Act.8.f. Isai
ptimus ezechiel. Octauus liber duode as.
cim prophetarū: qui apud illos vocat
thareasra. Tertius ordo agiographa
possidet. Et prim⁹ liber īcipit ab iob.
Secundus a dauid quē quinq3 incisio
nibus et vno psalmorū volumine cōpre
hendunt. Terti⁹ est salomō tres libros
habens prouerbia: q̄ illi parabolas id est
masloth appellant. Quartus ecclesia
stes: id est coeleth. Quintus est cāticū
cāticorū: quē titulo sirasirim appellāt.
Sext⁹ est daniel. Septim⁹ dibrehaio
mim: id est verba dierū qd̄ significanti⁹
chronicon totius diuine historie possu
mus appellare: qui liber apud nos pa
ralipomenon prim⁹ atq3 secūdus inscribit.
Octauus esdras: q̄ et ipse similr apud gre
cos et latinos in duos libros diuisus est.
Nonus hester. Atq3 ita fiūt pariter ve
teris legis libri viginti duo: id est moysi
quinq3: et prophetarū octo: agiographorū
nouē: q̄q̄ nōnulli ruth et cinoth inter
agiographa scriptitēt: et hos libros in
suo putēt numero supputādos: ac per hoc
esse prisce legis libros viginti quatuor:
quos sub numero viginti quatuor senio
rum apocalypsis ioānis inducit adorā
tes agnū et coronas suas prostratis vul
tibus offerētes: stātibus corā quatuor
animalibus oculatis ante et retro: id est
in preteritū et in futurū respicientibus Apoc.4.b.
et indefessa voce clamātib⁹. Sāctus:
sctūs: sanctus dñs deus omnipotens qui
erat et q̄ est et qui venturus est. Hic pro
logus scripturarū quasi galeatū prin
cipiū omnibus libris quos de hebreo
vertimus in latinū conuenire potest: vt
scire valeamus quicquid extra hos est
inter apocrypha esse ponendū. Igitur
sapiētiā q̄ vulgo salomonis inscribit
et iesu filii sirac liber et iudith: et tobias
et pastor nō sunt ī canone. Machabeo
rū primum librum hebraicū reperi.
Secundus grecus est: quod ex ipsa quoque

dem phrasi probari pōt. Que cū ita se
habeant: obsecro te lector: ne laborem
meum reprehensionē estimes antiquo-
rum: in tēplo dei offert unusquisq; qđ
pōt. Alii aurum: alii argentum et lapi-
des preciosos: alii byssum et purpurā et
coccum offerunt et hiacynthū. Nobiscū
bene agit si obtulerimus pelles et capra-
rum pilos. Et tamē apostolus contempti-
j. Cor.12.c. biliora nostra magis necessaria iudi-
cat. Unde et tota illa tabernaculi pulchri-
tudo et per singulas species ecclesie presen-
tis futureq; distinctio: pellibus tegitur et
ciliciis: ardoremq; solis et iniuriā imbriū
ea que viliora sunt prohibent. Lege ergo
primum Samuel et malachim meum.
Meum inquā meum. Quicquid enim
crebrius vertendo et emendādo sollici-
tius et didicimus et tenemus: nostrum
est. Et cū intellexeris qđ antea nescie-
bas: vel interpretē me estimato si gratus
es vel paraphrastē si ingratus: quāquā mihi
omnino conscius nō sim: mutasse me quip-
piam de hebraica veritate. Certe si in-
credulus es: lege grecos codices et lati-
nos et confer cum his opusculis quē nuper
emendavimus: et ubicunq; discrepare
inter se videris: interroga quemlibet he-
breorū cui magis accōmodare debeas
fidē: et si nostra firmaverit: puto qđ eum
nō estimes coniectorē: ut in eodē loco me-
cum similiter divinaverit. Sed et vos fa-
mulos christi rogo qui domini discūbentis pre-
ciosissima fidei myrrha ungitis caput
qui nequaquā salvatorē queritis in sepulchro
quibus iā ad patrē christus ascendit: ut
cōtra latrātes canes qui adversum me
rabido ore deseviunt et circūeunt civi-
tatē: atq; in eo se doctos arbitrantur: si
aliis detrahāt: orationū vestrarū clypeos
opponatis. Ego sciēs humilitatē meā
Ps.38. illius semper sui recordabor. Dixi custo-
diā vias meas: ut nō delinquam in lin-
gua mea. Posui ori meo custodiā: cum
cōsisteret adversum me peccator. Ob-
mutuit humiliatus sum: et silui a bonis.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber Samuelis primus.

¶ C. S. De helcana et duabus uxoribus
eius: phenēna secūda emulatur annā
pulchrā et sterilē: anna flet nec capit ci-
bum. Anna a domino prolem postulat:
samuel nascitur: ablactatur: et domino
offertur. Capitulum. j.

Fuit vir unus de ra- A Als + ra-
mathaim + sophim de mō- mathai l sa-
te ephraim: et nomen eius phim.
helcana: filius hieroboā: Troia a fi-
filii heliu: filii thau: filii suph ephra- liis hecto-
teus: et habuit duas uxores: nomen uni ris instau-
anna: et nomen secunde phenēna. Fue- ratur.
runtq; phenēne filii: anne autē nō erant
liberi. Et ascendebat vir ille de civita-
te sua statutis diebus: ut adoraret et sa-
crificaret dño exercituū in silo. Erant
autē ibi duo filii heli: ophni et phinees
sacerdotes dñi. Venit ergo dies et immo-
lavit helcana: deditq; phenenne uxori
sue et cunctis filiis eius et filiabus par-
tes. Anne autē dedit partē unā tristis:
quia annā diligebat. Dñs autē cōcluserat
vulvā eius: affligebat quoq; eā emula
eius: et vehementer angebat: intantū ut
exprobraret qđ dñs cōclusisset vulvam
eius. Sicq; faciebat per singulos annos:
cum redeunte tempore ascēderent ad
templum + dñi: et sic provocabat eam. Als + do-
Porro illa flebat et nō capiebat cibū. mū.
Dixit ergo ei helcana vir suus. Anna Frācorum
cur fles et quare non comedis: et quā- regnum a
obrem affligitur cor tuum. Nunquid Franco he-
non ego melior tibi sum qđ decem filii? ctoris filio
Surrexit autem anna postq; comede- incipit.
rat et biberat in silo. Et heli sacerdote B
sedente super sellam ante postes do-
mus + domini: cum esset anna amaro als + tēpli.
animo: oravit ad dominū flēs largiter
et votum vovit dicens. Domine exerci-
tuū si respiciens videris afflictionem
famule tue et recordatus mei fueris:
nec oblitus ancille tue: dederisq; serve
tue sexum virilem: dabo eum domino
omnibus diebus + vite eius: et novacu- Als + dē-
la non ascendet super caput eius. Fa- dies.
ctum est autem cum illa multiplicaret Iudicū 13.a
preces coram domino ut heli observa-
ret os eius. Porro anna loquebatur in
corde suo: tantumq; labia illius move-
bātur et vox penitus non audiebatur.
Estimavit ergo eam heli temulentam:
dixitq; ei. Usquequo ebria eris? Digere
paulisper vinum quo mades. Respon-
dēs anna. Nequaquā inquit domine mi.
Nam mulier infelix nimis ego sum: vi-
num et omne quod inebriare potest nō
bibi: sed effudi animam meam in con-
spectu domini. Ne reputes ancillam
tuam quasi unam de filiabus belial: quia
ex multitudine doloris et meroris mei
locuta sum usq; in presens. Tunc heli

E ait ei. Uade in pace: et deus israel det
Hebreus ex tibi petitionem tuam quā rogasti eū.
ence proge At illa dixit. Utinam inueniat ancil-
nie a q̄ hrū la tua gratiam in oculis tuis: et abijt
tamma seu mulier in viam suā et comedit vultus-
āglia dicta q̄ illius non sunt amplius in diuersa
est. mutati. Et surrexerūt mane et adora-
f.20.g. uerunt corā dn̄o: reuersiq̄ sunt et vene
runt in domū suā ramatha. Cognouit
aūt helcana annā vxorem suā: et recor-
datus est eius dn̄s. Et factū est post cir
culum dierū concepit anna et peperit
filiū: vocauitq̄ nomen eius samuel eo
Als.+ sup- q̄ a dn̄o postulasset eū. Ascēdit autē
e t eius. vir eius + helcana et oīs domus ei⁹ vt
Als + immo- immolaret + domino hostiā solēnem et
larent. votū suū: et anna nō ascēdit. Dixit em̄
D viro suo. Non vadā donec ablactetur
infans: et ducam eū vt appareat ante
cōspectum dn̄i: et maneat ibi iugiter.
Et ait ei helcana vir suus. Fac qđ bonū
tibi videt et mane donec ablactes eū:
precor q̄ vt impleat dominus verbum
suum. Mansit ergo mulier et lactauit
h. qđ.2. §.1. filium suum donec amoueret eum a la
20.q.1.c. q̄s cte. Et adduxit eū secū postq̄ ablacta
cunq̄. uerat in vitulis tribus: et trib⁹ modijs
26. q.5. ca. farine: et amphora vini: et adduxit eū
nec mirū. ad domum domini in silo. Puer autē
33.q.5.qđ erat adhuc infantulus: et immolaue-
deo. in fine runt vitulum: et obtulerunt puerum
heli. Et ait anna. Obsecro mi domine:
viuit anima tua. Ego sum illa mulier
que steti coram te hic orans dominū p̄
puero isto. Oraui et dedit mihi dn̄s pe
titionem meā quā postulaui eū. Idcir
co et ego cōmodaui eum domino cun-
ctis diebus quibus fuerit accōmoda-
tus domino. Et adorauerunt ibi do-
minum. Et orauit anna et ait.

¶ C. B. De cātico anne: de petō filioꝝ heli ophni et phinees: de tunica samue lis et fecūditate matris eius. Heli re prehēdit filios: venitq̄ vir dei ad heli qui mortē filioꝝ eius et ablationē sacer dotij predicit: et xp̄m p̄mittit. Capi. ij.

A

Exultauit cor meū in dn̄o:
et exaltatū est cornu meum
Als + dn̄o. in deo + meo. Dilatatū est
os meum super inimicos
meos: q2 letata sum in sa
lutari tuo. Non est sanctus
vt est dn̄s: neq̄ em̄ est alius extra te: et
non est fortis sicut deus noster. Nolite
multiplicare loqui sublimia: gloriān-
tes. Recedāt vetera de ore vestro: quia
deus scientiarum dominus est et ipsi p̄-
parantur cogitationes. Arcus fortiū
superatus est: et infirmi accincti sunt
robore. Repleti prius p̄ panibus se lo B
cauerūt: et famelici saturati sunt. Do-
nec sterilis peperit plurimos: et q̄ mul
tos habebat filios infirmata est. Domi
nus mortificat et viuificat: deducit ad
inferos et reducit. Dominus pauperē Deut.32.f.
facit et ditat: humiliat et subleuat. Su Tob.13.a.
scitat + de puluere egenū et de stercore Sap.16.b.
eleuat + pauperem: vt sedeat cū princi Als + susci
pibus: et solium glorie teneat. Domi- tans.
ni em̄ sunt cardines terre: et posuit su Als + ele-
per eos orbem. Pedes sanctorū suorū uans.
seruabit: et impij in tenebris contice- ps.112.
scent quia non in fortitudine sua + ro 49. di. ca. l.
borabitur vir. Dominum formidabūt ¶ li. secus.
aduersarij eius et + sup ipsos in celis Als + sua
tonabit. Dn̄s iudicabit fines terre: et supercil.
dabit imperium regi suo: et sublimabit C
cornu christi sui. Et abijt helcana i ra- Als + et su
matha in domū suā. Puer autem erat percil.
minister in cōspectu dn̄i ante faciē heli
sacerdotis. Porro filij heli filij belial
nescientes dn̄m neq̄ officiū sacerdotū
ad populū: sꝫ quicunq̄ immolasset vi
ctimam veniebat puer sacerdotis dū
coquerentur carnes et habebat fusci-
nulā tridētē in manu sua: et mittebat
eam in lebetem vel in caldariā aut in
ollam siue in cacabū: et omne quod le-
uabat fuscinula tollebat sacerdos si-
bi: sic faciebat vniuerso israeli venien
tium in silo. Etiā antequā adolerēt adi
pem veniebat puer sacerdotis et dice-
bat immolāti. Da mihi carnē vt coquā
sacerdoti. Non em̄ accipiā a te carnem
coctā: sed crudam. Dicebatq̄ illi immo-
lans. Incendatur primum iuxta morē
hodie adeps: et tolle tibi quantūcūq̄ D
desiderat anima tua. Qui rn̄dens aie- 50. di. ca. s
bat ei. Nequaq̄. Nūc em̄ dabis: alioqn̄ his vero.
tollam vi. Erat ergo peccatū puerorū
grāde nimis corā domino: quia detra-
hebant homines sacrificio domini. Sa-
muel autem ministrabat ante faciem
domini puer accinctus ephot + lineo. al + ephod
Et tunicam paruā faciebat ei mr̄ sua
quam afferebat statutis diebus ascen-
dens cum viro suo: vt immolaret ho-
stiam solennem et votum suum. Et be
nedixit heli helcane et vxori eius: di-
xitq̄ ei. Reddat tibi domin⁹ semē de
muliere hac pro fenore quod commo- Gen.31.a.
dasti dn̄o. Et abierūt in locū suū. Uisi-
tauit ergo dominus annam et cōcepit
et peperit tres filios et duas filias. Et

C magnificatus est puer samuel apud do
minū. Heli autē erat senex valde: et au
diuit omnia q̄ faciebāt filij sui vniuer
so israeli: et quō dormiebant cum mu
lierib⁹ que obseruabāt ad ostiū taber
naculi: et dixit eis. Quare facitis res hu
iuscemodi q̄s ego audio: res pessimas
Als † mei. ab omni pplo? Nolite filij mei †. Non
50. disti. c. enī est bona fama quam ego audio: vt
alienum. transgredi faciatis populum dn̄i. Si
De pe. di. i. peccauerit vir in virū: placari ei pōt
§. qd autē. deus: si aūt in deum peccauerit vir: q̄s
Luce. 2. g. pro eo orabit? Et non audierunt vocē
patris sui: qꝛ voluit domin⁹ occidere
eos. Puer aūt samuel proficiebat atq̄
crescebat: et placebat tam deo q̄ ho
minib⁹. Uenit autem vir dei ad heli et
ait ad eum. Hec dicit dominus. Nun
quid nō aperte reuelatus sum domui
Als † essent pr̄is tui cū esset † in egypto in domo
F pharaonis? Et elegi eū ex oīb⁹ tribu
bus israel mihi in sacerdotē: vt ascen
deret ad altare meū et adoleret mihi
al † ephod incēsum: et portaret ephot † corā me: et
Als † abij dedi domui pr̄is tui oīa de sacrificijs
citis. filiorū israel. Quare calce abiecistis †
Als † abie victimā meam et munera mea q̄ prece
cisti. pi vt offerrent in tēplo: et magis hono
67. disti. §. rasti filios tuos q̄ me: vt comederetis
necesse. primitias oīs sacrificij isrl̄ populi mei.
De simo. c. Propterea ait dominus de⁹ israel. Lo
lx. in princ. quens locutus sum vt domus tua et do
3. Reg. 2. c. mus patris tui ministraret in conspe
ctu meo vsq̄ in sempiternum. Nunc
autem dicit dominus. Absit hoc a me.
Sed quicūq̄ honorificauerit me: glo
rificabo eum: qui autem contemnunt
me erunt ignobiles. Ecce dies veniunt
et precidam brachium tuū et brachiū
domus patris tui vt nō sit senex in do
G mo tua. Et videbis emulum tuum in
templo ī vniuersis prosperis israel: et
nō erit senex in domo tua omnib⁹ die
bus. Uerūtamē non auferam penitus
virum ex te ab altari meo: sed vt defi
ciāt oculi tui et tabescat anima tua: et
pars magna dom⁹ tue morietur: cum
ad virilem etatem venerit. Hoc autem
I. 10. a. erit tibi signum quod venturū est duo
Esaie. 38. b bus filijs tuis ophni et phinees. In die
I. 4. c vno morient̄ ambo. Et suscitabo mihi
sacerdotem fidelem qui iuxta cor meū
et animā meam faciet: et edificabo ei
domum fidelē: et ambulabit corā xp̄o
meo cunctis diebus. Futurum est autē
vt quicūq̄ remāserit in domo tua: ve
niat vt oret p eo: et offerat nummum
argenteum et tortam panis: dicatq̄.
Dimitte me obsecro ad vnam partem
sacerdotalem vt comedam buccellam
panis.

¶ Ca. 3. De vocatione samuelis dor
mientis: de visiōe et reuelata quam in
dicat heli: samuel fidelis propheta do
mini esse cognoscit: et dn̄s addidit vt
appareret in silo: verbū samuelis eue
nit vniuerso israeli. Capitulū. iij.

Puer autē samuel ministra A
bat dn̄o corā heli: et sermo
dn̄i erat p̄ciosus. In dieb⁹
illis nō erat visio manife
sta. Factum est ergo in die
quadā heli iacebat ī lectu
lo suo et oculi eius caligauerāt nec po
terat videre. Lucerna dei anteq̄ extin I. 4. c.
gueret̄: samuel dormiebat in tēplo do
mini vbi erat arca dei. Et vocauit dn̄s
samuel. Qui rn̄dēs ait. Ecce ego. Et cu
currit ad heli et dixit. Ecce ego. Uoca
sti eū me. Qui dixit. Nō vocaui te † fi Als † sup
li. Reuertere et dormi. Et abijt et dor est &c.
minit. Et adiecit dn̄s rursum vocare B
samuel. Cōsurgēsq̄ samuel abijt ad he
li et dixit. Ecce ego qꝛ vocasti me. Qui
respondit. Non vocaui te fili mi. Re
uertere et dormi. Porro samuel necdū
sciebat dominum: nec reuelatus fuerat
ei sermo dn̄i. Et adiecit dn̄s et vocauit
adhuc samuel tertio. Qui consurgens
abijt ad heli et ait. Ecce ego qꝛ vocasti
me. Intellexit ergo heli: quia dn̄s voca
ret puerū: et ait ad samuel. Uade et dor
mi: et si deinceps vocauerit te: dices. Lo
quere dn̄e: qꝛ audit seruus tuus. Abijt
ergo samuel et dormiuit ī loco suo. Et
venit domin⁹ et stetit et vocauit sicut
vocauerat scd̄o. samuel samuel. Et ait
samuel. Loquere dn̄e: quia audit seru⁹
tuus. Et dixit dn̄s ad samuel. Ecce ego
facio verbum in israel: quod quicūq̄
audierit: tinniēt ambe aures eius. In
die illa suscitabo aduersum heli oīa q̄
locutus sum sup domū eius. Incipiam C
et ꝯplebo. Predixi eñ ei q̄ iudicatur⁹
essem domū eius in eternū ꝓpter ini
quitatē eius: eo q̄ nouerat īdigne age
re filios suos et nō corripuit eos. Idcir
co iuraui domui heli quod non expiet̄
iniquitas domus eius victimis et mu
nerib⁹ vsq̄ in eternū. Dormiuit aūt sa
muel vsq̄ mane: aperuitq̄ ostia dom⁹
dn̄i. Et samuel timebat indicare visio
nem heli. Uocauit ergo heli samuelem
et dixit: samuel fili mi: qui rn̄dens ait.

Eccl. 17. c. ꝛ i. 22. c. Presto sum. Et interrogauit eũ. Quis
est sermo quē locutus est dñs ✝ ad te?
Al's ✝ sup Oro te ne celaueris me. Hec faciat tibi
est dñs. dñs et hec addat si absconderis a me ser
D monē ex oib⁹ verbis que dicta sunt ti
bi. Indicauit ita ꝙ ei samuel vniuersos
sermões: ꝛ nõ abscõdit ab eo. Et ille rñ
dit. Dñs ē est. Qd bonũ est in oculis suis
faciat. Creuit autē samuel et dñs erat
cũ eo: et nõ cecidit ex oib⁹ verbis eius
in terrã. Et cognouit vniuersus isrl̃ a
dan vsꝙ bersabee ꝙ fidelis samuel ꝓ
pheta esset dñi. Et addidit dñs vt ap
pareret in silo: qm̃ reuelatus fuerat do
min⁹ samueli i silo iuxta verbũ dñi. Et
euenit s̃mo samuelis vniuerso israeli.
¶ C. B. De bello philisthim ꝛ fuga isrl̃ de arca capta: ꝛ morte filiorꝫ heli: et de morte ipsius heli: de morte nurus sue vxoris phinees et ortu icaboth.

Capitulum. iiij.

A.
T factũ est in dieb⁹ illis cõue
nerũt philisthim in pugnam.
Egressus est naꝙ israel ob
uiam philisthim in bellũ: ꝛ cas
trametat⁹ est iuxta lapidem
adiutorij. Porro philisthim venerũt in
aphec: ꝛ instruxerũt aciē ↄtra isrl̃. Ini
to aũt certamine terga vertit isrl̃ phi
listeis: ꝛ cesi sunt i illo certamine pas
sim p agros quasi quatuor milia viro
rũ. Et reuersus est pp̃ls ad castra. Dixe
rũtꝙ maiores natu ad isrl̃. Quare per
cussit nos dñs hodie corã philisthim?
Afferam⁹ ad nos de silo arcam federis
dñi et veniat in mediũ nostri vt saluet
B nos de manu inimicorũ nostrorũ. Mi
sit ergo pp̃ls in silo et tulerũt inde ar
cam federis dñi exercituũ sedētis sup
cherubim. Erãtꝙ duo filij heli cũ arca
federis dñi ophni ꝛ phinees. Cũꝙ ve
nisset archa federis dñi in castra: voci
ferat⁹ est ois isrl̃ clamore grandi ꝛ ↄso
nuit terra. Et audierũt philisthim vocē
clamoris: dixerũtꝙ. Quenã est hec vox
clamoris magni i castris hebreorũ? Et
cognouerunt ꝙ arca dñi venisset in ca
stra. Timuerũtꝙ philisthim dicentes.
Uenit de⁹ in castra. Et ingemuerũt di
Al's ✝ ꝛ dixe cētes ✝. Ue nobis. Nõ em̃ fuit ta ta ex
runt. ultatio heri ꝛ nudiustertius. Ue nobis.
Quis nos saluabit de manu deorꝫ sub
limium istorꝫ? Hi sunt dij q̃ percusserunt
egyptũ oi plaga in deserto. Cõfortami
ni et estote viri philisthim ne seruiatis
Al's ✝ vobis hebreis sicut et illi seruierũt nobis ✝.
Cõfortamini ꝛ bellate. Pugnauerunt
ergo philisthim ꝛ cesus est isrl̃ et fugit
vnusq̃sꝙ in tabernaculũ suũ. Et facta
est plaga magna nimis: et ceciderũt de
isrl̃ triginta milia peditum: ꝛ arca dei
capta est. Duo q̃ filij heli mortui sunt C
ophni ꝛ phinees. Currēs aũt vir de bē 2. Reg. i. a.
iamin ex acie venit in silo in die illa:
scissa veste ꝛ cõspersus puluere caput.
Cũꝙ ille venisset: heli sedebat sup sel
lã ↄ viã expectãs. Erat em̃ cor eius pa
uēs p arca dñi. Uir autē ille postq̃ in
gressus est nũciauit vrbi: ꝛ vlulauit ois
ciuitas. Et audiuit heli sonitũ clamo
ris: dixitꝙ. Quis est hic sonitus tumul
tus hui⁹? At ille festinauit ꝛ venit ꝛ nũ s. 3. a.
ciauit heli. Heli aũt erat nonaginta et
octo annorꝫ: ꝛ oculi ei⁹ caligauerãt ꝛ vi
dere nõ poterat. Et dixit ad heli. Ego
sum q̃ veni de plio: ꝛ ego q̃ de acie fugi
hodie. Cui ille ait. Quid actum est fili
mi? Rñdēs autē ille q̃ nũciabat. Fugit
inq̃t isrl̃ corã philisthim ꝛ ruina magna
facta est in pp̃lo. Insup et duo filij tui s. 2. b.
mortui sunt ophni et phinees et arca
dei capta est. Cũꝙ ille noiasset arcam
dei: cecidit de sella retrorsum iuxta
ostiũ: ꝛ fractis ceruicib⁹ mortu⁹ ē. Se
nex em̃ erat vir ꝛ grãdeuus: et ipē iudi
cauit isrl̃ q̃draginta annis. Nur⁹ autē D
ei⁹ vxor phinees pregnãs erat vicinaꝙ 1. q. 4. §. itē
partui: ꝛ audito nuncio ꝙ capta esset pctõ. ʒ. itē
arca dei: et mortuus esset socer suus et pctõ filiorꝫ
vir suus: incuruauit se ꝛ peperit. Irrue heli.
rãt em̃ in eã dolores subiti. In ipo aũt 37. dist. c. le
momēto mortis ei⁹ dixerũt ei q̃ stabãt gant.
circa eã. Ne timeas qr̃ filiũ peperisti: q̃ 47. di. §. ne
non respondit eis neꝙ aiaduertit. Et cesse. de ijs
vocauit puerũ icaboth ✝ dicēs. Trãsla mo. c. licet
ta est gloria dñi de israel: quia capta heli.
est arca dei. Et pro socero suo ꝛ pro vi 23. q. 3. §. 1.
ro suo ait. Translata est gloria dei ab ibi. iudei
israel eo ꝙ capta esset arca dei. capti.
¶ C. B. Arca domini iuxta dagon col Al's ✝ ica
locatur: dagon ante arcam cadēs pro bod.
sternitur. Iterumꝙ cadēs caput ꝛ ma 2. q. 5. c. re
nus eius abscinduntur: flagellant phi mittunt. et
listhim in secretiori parte natium: quia c. se. in fi.
arca detinetur: alij moriuntur. 2. q. 1. §. itē

Capitulum. v. ab aliquo.

Hilisthim aũt tulerũt arcã A
dei ꝛ asportauerunt eã a la
pide adiutorij in azotum.
Tuleruntꝙ philisthim arcã
dei: et intulerũt eã in tēplũ
dagõ: ꝛ statuerũt eã iuxta dagon. Cũꝙ
surrexissent diluculo azotij altera die:
ecce dagõ iacebat pnus i terra añ arcã

dñi. Et tulerūt dagō ꝛ restituerūt eum i locū suū. Rursumq; mane die altera cōsurgētes inuenerūt dagō iacētē sup B faciē suam in terra corā arca dñi. Caput aūt dagō et due palme manuū ei⁹ abscise erant sup limen. Porro dagon solus truncus remanserat in loco suo. Propter hāc cām nō calcant sacerdotes dagō: ꝛ oēs q̄ ingrediunt̄ tēplū ei⁹ sup limē dagō i azoto vsq; i hodiernū ps. 77. diē. Aggrauata est aūt manus dñi sup azotios: et demolitus est eos. Et pcussit in secretiori parte natiū azotū et fines ei⁹. Et ebullierūt ville ꝛ agri i medio regionis illius: ꝛ nati sunt mures: Al's ✝ azoti. et facta est cōfusio mortis magna in ciuitate. Uidētes aūt viri azoth ✝ huius C cemodi plagā dixerūt. Nō maneat arca dei israel apud nos: qm̄ dura est manus eius sup nos ꝛ sup dagō deū nr̄m. Et mittētes congregauerūt oēs satrapas philistinorū ad se: ꝛ dixerūt. Quid s. 6. a. faciemus de arca dei israel? R̄nderunt gethei. Circūducat arca dei isrl̄. ꝛ circūduxerūt arcā dei israel. Illis aūt circūducentib⁹ eā fiebat manus dñi dei p singulas ciuitates interfectionis magne nimis: ꝛ pcutiebat viros vniuscuiusq; vrbis a paruo vsq; ad maiorē: et cōputrescebāt pminētes extales eoꝝ. D Inierūtq; gethei cōsiliū: et fecerūt sibi sedes pelliceas. Miserūt ergo arcā dñi in accaron. Cūq; venisset arca dñi dei in accaron: exclamauerunt accaronite dicentes. Adduxerūt ad nos arcā dei israel vt iterficiat nos et ppl'm nr̄m. Miserūt itaq; ꝛ cōgregauerūt oēs satrapas philistinoꝝ. Qui dixerunt. Dimittite arcā dei israel ꝛ reuertat̄ i locum suū vt nō interficiat nos cū pplo nostro. Fiebat enim pauor mortis in singulis vrbibus et grauissima valde manus dñi dei. Uiri quoq; qui mortui non fuerāt percutiebantur in secretiori parte natium: ꝛ ascendebat vlulat⁹ vniuscuiusq; ciuitatis in celum.

¶ C. S. De remissione arce cum muneribus: de vaccis ducētib⁹ plaustrū ꝛ vitulis earum domi relictis: bethsamite quia vident arcam percutiuntur: nuncios mittunt in cariathiarim. Cap. vj.

B Al's ✝ philisthim. Fuit ergo arca dñi in regiōe philistinoꝝ ✝ septē mēsib⁹. Et post hec vocauerūt philisthim sacerdotes et diuinos dicētes. Quid faciem⁹ s. 5. a. de arca dei? Indicate nobis quō remittamus eam in locū suū. Qui dixerunt. Si remittitis arcā dei israel nolite dimittere eam vacuā: sed quod debetis reddite ei p peccato: et tūc curabimini et scietis quare non recedat manus ei⁹ a vobis. Qui dixerunt. Quid est qd̄ p delicto reddere debeamus ei? Responderūtq; illi. Iuxta numerū prouinciarū philistinorū quinq; anos aureos facietis et quinq; mures aureos: quia plaga vna fuit oibus vobis et satrapis vr̄is. Facietisq; similitudines ✝ Al's ✝ similitudinem. B anoꝝ vestroꝝ ꝛ similitudines ✝ muriū qui demoliti sunt terrā: ꝛ dabitis deo israel gloriā si forte releuet manū suā a vobis: et a diis vr̄is et a terra vestra. Quare aggrauatis corda vr̄a sicut aggrauauit egyptus et pharao cor suum. Exo. 12. c. Nōne postq̄ percussus est tunc dimisit eos ꝛ abierūt? Nūc ergo arripite ꝛ facite plaustrum nouum vnū: ꝛ duas vaccas fetas quibus nō est impositum iugum iungite in plaustro ꝛ recludite vitulos earū domi. Tolletisq; arcam domini ꝛ ponetis in plaustro et vasa aurea que exoluistis ei pro delicto ponetis in capsellam ad latus eius: ꝛ dimittite eā vt vadat ꝛ aspicietis. Et si quidem p viā finiū suorū ascenderit cōtra bethsames ipse fecit nobis hoc malum grāde: sin autē minime scient⁹ quia nequaq̄ manus eius tetigit nos: sed casu accidit. C Fecerūt ergo illi hoc modo: et tollentes duas vaccas que lactabāt vitulos iūxerūt ad plaustrū vitulosq; earū cōcluserūt domi. Et posuerūt arcam dei sup plaustrū: et capsellā q̄ habebat mures aureos et similitudinem anoꝝ. Ibāt autē in directū vacce p viā que ducit bethsames ꝛ itinere vno gradiebant̄: pergētes ꝛ mugiētes ꝛ nō declinabāt neq; ad dexteram neq; ad sinistram. Sed ꝛ satrape philisthim sequebantur vsq; ad terminos bethsames. Porro bethsamite metebāt triticū in valle. Et eleuantes oculos viderūt arcā: ꝛ gauisi sunt cū vidissent. Et plaustrū venit in agrū iosue bethsamite: et stetit ibi. Erat autē ibi lapis magnus et sciderūt ligna plaustri: vaccasq; imposuerunt sup ea holocaustū domino. Leuite aūt deposuerūt arcam dei ꝛ capsellā que erat iuxta eam in qua erant vasa aurea: ꝛ posuerūt sup lapidē grādem. D Uiri autem bethsamite obtulerunt holocausta: ꝛ immolauerūt victimas in die illa dño. Et quinq; satrape

philistinorũ viderũt: et reuersi sunt in accaron in die illa. Hi sunt autẽ ani aurei quos reddiderũt philisthiim pro delicto dño. Azotus vnũ: gaza vnũ: ascalon vnũ: geth vnũ: accaron vnum: et mures aureos scdm numerũ vrbium philisthiim quinq3 prouinciarum ab vrbe murata vsq3 ad villã q̃ erat absq3 muro: et vsq3 ad abel magnũ sup quẽ posuerũt arcã dñi q̃ erat vsq3 in die illa in agro iosue bethsamitis. Percussit autẽ dñs de viris bethsamitibus: eo q̃ vidissent arcã dñi: et percussit de pplo septuaginta viros et quinquaginta milia plebis. Luxitq3 pplus eo q̃ dñs percussisset plebẽ plaga magna. Et dixerunt viri bethsamitę. Quis poterit stare in conspectu dñi dei sancti huius? Et ad quẽ ascendet a nobis? Miserũtq3 nũcios ad habitatores cariathiarim dicentes. Reduxerunt philisthiim arcã dñi: descẽdite et reducite eam ad vos.

¶ C.S. De transitu arce in cariathiarim: de federe populi ad dñm iudicio samuelis q̃ iudicauit populũ: de oblatiõe samuelis: et de humilitate philisthiim et pace israel. Capitulum. vij.

A Venerũt ergo viri cariathiarim: et reduxerũt arcã dñi: et intulerunt eã in domũ + aminadab in gabaa. Eleazarũ autẽ filiũ eius sanctificauerunt vt custodiret arcam domini. Et factum est ex qua die mansit arca domini cariathiarim multiplicati sunt dies. Erat quippe iã annus vicesimus. Et requieuit omnis domus israel post dominum. Ait autem samuel ad vniuersam domũ israel dicens. Si in toto corde vestro reuertimini ad dñm: auferte deos alienos de medio vestri + baalim et astaroth: et
B preparate corda vestra domino: et seruite ei soli: et eruet vos de manu philisthiim. Abstulerunt ergo filij israel baalim et astaroth: et seruierunt domino soli. Dixit autem samuel. Congregate vniuersum israel in masphat: vt orem pro vobis dñm. Et cõuenerũt in masphat. Hauserũtq3 aquã et effuderunt in conspectu dñi: et ieiunauerũt in die illa atq3 dixerunt. Tibi peccauimus domine +. Iudicauitq3 samuel filios isrl in masphat. Et audierunt philisthiim qđ congregati essent filij israel in masphat: et ascenderũt satrape philisthinorum ad israel. Quod cum audissent filij israel: timuerunt a facie philisthinorum. Dixerũtq3 ad samuelem. Ne cesses pro nobis clamare ad dñm deũ nostrũ vt saluet nos de manu philisthinorum. Tulit aũt samuel agnũ lactẽtem vnũ: et obtulit illũ holocaustũ integrũ dño. Et clamauit samuel ad dñm pro
C isrl: et exaudiuit eũ dñs. Factũ est autẽ cũ samuel offerret holocaustũ dño philisthiim inire preliũ cõtra israel. Intonuit aũt dñs fragore magno in die illa super philisthiim et exterruit eos et cesi sunt a filijs israel. Egressiq3 filij israel de masphat: psecuti sunt philisteos et percusserunt eos vsq3 ad locũ qui erat subter bethchar. Tulit autẽ samuel lapidem vnum et posuit eum inter masphat et inter sen: et vocauit nomen loci illius lapis adiutorij. Dixitq3. Huc
D vsq3 auxiliatus est nobis dñs. Et humiliati sunt philisthiim nec apposuerũt vltra vt venirẽt i terminos israel. Facta est itaq3 manus dñi super philisteos cunctis diebus samuelis: et reddite sunt vrbes quas tulerant philisthiim ab israel israeli: ab accaron vsq3 geth et terminos suos. Liberauitq3 isrl de manu philisthinorum: eratq3 pax inter israel et amorreum. Iudicabat quoq3 samuel israel cunctis diebus vite sue: et ibat p singulos annos circuiens bethel et galgala et masphat: et iudicabat israelem in supradictis locis. Reuertebaturq3 in ramatha: ibi enim erat domus eius: et ibi iudicabat israelẽ. Edificauit etiam ibi altare dño.

¶ C.S. De filijs samuelis q̃ declinãt ad auariciam: et populus petijt regẽ quibus ius regis predicitur.

Capitulum. viij.

A Factũ est autẽ cũ senuisset samuel: posuit filios suos iudices sup isrl. Fuitq3 nomẽ filij eius primogeniti iohel: et nomẽ secũdi abia iudicũ i bersabee. Et nõ ãbulauerũt filij illius in vijs eius: sz declinauerũt post auariciã: acceperũtq3 munera et puerterunt iudiciũ. Cõgregati ergo vniuersi maiores natu isrl venerũt ad samuelẽ in ramatha: dixeruntq3 ei. Ecce tu senuisti: et filij tui non ambulant in vijs tuis. Constitue nobis regẽ vt iudicet nos: sicut et vniuerse habẽt nationes. Displicuitq3 sermo i oculis samuelis eo q̃ dixissent: da nobis regẽ vt iudicet nos. Et orauit samuel ad do B

Marginalia: A | al's + domo | Ios. 24. c. | Al's + vestrum. | B | al's + dño. | C Eccl. 46. d. | D Adlegia ciuitas pdif. | Anchona ciuitas cõditur. | A | 35. dis. c. ab exordio. in glo. | Osee. 13. c.

minū. Dixit autē dñs ad samuelē. Audi vocem populi in oibus que loquūtur tibi. Non enī te abiecerunt sȝ me: ne regnē super eos. Iuxta omnia opera sua que fecerūt a die qua eduxi eos de egypto vsqȝ ad diem hanc: sicut dereliquerunt me: et seruierūt dijs alienis: sic faciunt etiam tibi. Nunc ergo vocem eorū audi. Verūtamen contestare eos ꝛ predic eis ius regis qui regnaturus est super eos. Dixit itaqȝ samuel omnia verba domini ad populum qui petierat ✝ a se regem: et ait. Hoc erit ius regis qui imperaturus est vobis. Filios vestros tollet et ponet in curribus suis: facietqȝ sibi equites et precursores quadrigarum suarum: et constituet sibi tribunos et cēturiones: ꝛ aratores agrorum suorum: et messores segetum: et fabros armorum et curruum suorū. Filias quoqȝ vestras faciet sibi vnguentarias et focarias et panificas. Agros quoqȝ vestros et vineas et oliueta optima tollet: et dabit seruis suis. Sed et segetes vestras et vinearū reditus addecimabit vt det eunuchis ꝛ famulis suis. Seruos etiam vestros et ancillas et iuuenes optimos et asinos auferet et ponet in opere suo. Greges quoqȝ vestros addecimabit: vosqȝ eritis ei serui. Et clamabitis in die illa a facie regis vestri quē elegistis vobis: ꝛ non exaudiet vos dominus in die illa: quia petistis vobis regem ✝. Noluit autem populus audire vocem samuelis ✝ sed dixerunt. Nequaqȝ. Rex enim erit super nos et erimus nos quoqȝ sicut oēs gentes: ꝛ iudicabit nos rex noster: et egredietur ante nos ac pugnabit bella nostra pro nobis. Et audiuit samuel omnia verba populi: et locutꝰ est ea in auribus domini. Dixit autem dominus ad samuelem. Audi vocem eorum et cōstitue super eos regem. Et ait samuel ad viros israel. Vadat vnusquisqȝ in ciuitatem suam.

Als ✝ poposcerant vel petierunt. C

D Als ✝ deficit i die ista Als ✝ samuel. j.10.c.

¶ Capituli Sūmarium. De saule et inquisitione asinarum: ꝛ de aductu eius ad samuelē: de armo dextro dato sauli in conuiuio samuelis. Capi. ix.

Et erat vir de beniamin nomine cis filius abiel: filij seor ✝ filij bechor ✝ filij sarech: filij alphia: filij viri iemini fortis robore. Et erat ei filiꝰ vocabulo saul electus: et bonus: et non erat vir de filijs israel melior illo. Ab humero et sursum eminebat super omnē populum.

B Als ✝ seon Als ✝ becorath.

1.pa.8.a. j.10.c.

Perierāt aūt asine cis patris saul. Et dixit cis ad saul filiū suū. Tolle tecum vnum de pueris: et consurgēs vade et quere asinas. Qui cum transissent per montem ephraim et per terram salisa et non inuenissent: transierunt etiam per terram salim et nō erāt: sed et per terram iemini: et minime repererunt. Cum autem venissent in terram suph et nō inuenissent: dixit saul ad puerum qui erat cū eo. Veni et reuertamur ne forte dimiserit pater meus asinas et sollicitus sit ꝓ nobis. Qui ait ei. Ecce vir dei est in ciuitate hac vir nobilis: omne quod loquitur sine ambiguitate venit. Nūc ergo eamus illuc si forte indicet nobis de via nostra ꝓpter quam venimus. Dixitqȝ saul ad puerū suum. Ecce ibimus. Quid feremus ad virum dei ✝? Panis defecit in sitarchijs nris: et sportulam non habemus vt demus homini dei: nec quicqȝ aliud. Rursum puer respondit sauli et ait. Ecce inuēta est in manu mea quarta pars stateris argenti: demus homini dei vt indicet nobis viā nostram. Olim in israel sic loquebatur vnusquisqȝ vadens consulere deum. Venite et eamus ad vidētem. Qui enī propheta dicitur hodie: vocabatur olim videns. Et dixit saul ad puerum suū. Optimus sermo tuus. Veni eamus. Et ierunt in ciuitatē in qua erat vir dei. Cūqȝ ascenderent cliuum ciuitatis inuenerūt puellas egredientes ad hauriendam aquā et dixerunt eis. Nū hic est videns? Que respōdentes dixerunt illis. Hic est. Ecce ante te festina nunc. Hodie enim venit in ciuitatem: quia sacrificium est hodie populi i excelso. Ingredietes vrbē statim inuenietis eum anteqȝ ascendat excelsum ad vescēdum. Neqȝ enim comesturus est populus donec ille veniet: quia ipse benedicet hostie: et deinceps comedent qui vocati sunt. Nunc ergo conscendite: quia hodie reperietis eū. Et ascenderunt in ciuitatē. Cumqȝ illi ambularent in medio vrbis: apparuit samuel egrediens obuiam eis vt ascēderet in excelsum. Dñs autē reuelauerat auriculā samuelis ante vnū diē qȝ veniret saul dicens. Hac ipsa hora que nunc est cras mittā virū ad te de terra beniamin: et vnges eū ducē sup ꝑplm meū israel. Et saluabit populū meum

Als ✝ supple est dei.

B 1.q.1.c. indices.

3.reg.2.f. et.18.d.

C

de manu philistinoꝝ: q: respexi pplm
meū. Venit em̄ clamor eoꝝ ad me. Cum
qꝫ aspexisset samuel saulem dn̄s dixit
ei. Ecce vir quē dixerā tibi: iste dn̄abit
pplo meo. Accessit aūt saul ad samue-
lē in medio porte ⁊ ait. Indica oro mi
bi vbi est domus videntis? Et r̄ndit sa
muel sauli dicēs. Ego sum vidēs. Ascē
Als. ✝ comedetis. de ante me in excelsum vt comedas ✝
mecum hodie: ⁊ dimittam te mane: et
oīa que sunt in corde tuo indicabo ti-
bi. Et de asinis quas nudiustertius p-
didisti ne sollicitus sis: q: inuēte sunt.
Et cuius erūt optima queqꝫ isrl̄: nōne
Als. ✝ super est omni. tibi ⁊ oi ✝ domui patris tui? Respon-
dit aūt saul ⁊ ait. Nūquid nō filius ie-
D mini ego sum de minima tribu israel:
et cognatio mea nouissima īter oēs fa
milias de tribu beniamin. Quare ergo
locut⁹ es mihi sermonē istū? Assumēs
itaqꝫ samuel saulē ⁊ puerū eius intro-
duxit eos in tricliniū: et dedit eis lo-
cum in capite coꝝ qui fuerāt inuitati.
1.q.1.c. iudices. Erant em̄ quasi triginta viri. Dixitqꝫ sa
muel coco. Da partē quā dedi tibi et p̄
44. disti. c. quando. 1. cepi vt reponeres seorsum apud te. Le
Ar. de sacr. uauit aūt cocus armum et posuit ante
vnct. c. vnico. saul. Dixit samuel. Ecce qđ remāsit po
ne ante te et comede: q: de īdustria ser
uatū est tibi qñ populū vocaui. Et co-
medit saul cū samuele in die illa: ⁊ de-
✝ Hebrei non habēt straruitqꝫ saul in solario ⁊ dormiuit. sed greci addunt. scēderūt de excelso in oppidū: ⁊ locu-
tus ē cū saule ī solario strauitqꝫ ✝ saul
in solario et dormiuit. Cūqꝫ mane sur
rexissent et iā dies luceret: vocauit sa-
muel saulē in solario dicēs. Surge et
dimittā te: et surrexit saul. Egressiqꝫ
sunt ambo: ipse vꝫ et samuel. Cūqꝫ de-
scenderent in extrema parte ciuitatis
samuel dixit ad saul. Dic puero vt an-
tecedat nos et trāseat. Tu aūt subsiste
paulisper vt indicem tibi verbū dn̄i.

¶ C. X. De vnctione saulis in regem: ⁊ signis datis sibi: et precepto expecta-
tionis: et de pphetatione saulis: et de
confirmatione regni eius: populi sor-
te in masphat. Capitu. x.

B

j.16.c. Ulit aūt samuel lenticulā
78. dist. c. 1. in ver. exē-plo. in glo. olei: ⁊ effudit super caput
eius et deosculatus est eū:
et ait. Ecce vnxit te dn̄s su
per hereditatē suā in prin
cipem: et liberabis pplm
suū de manibus inimicorū eius qui in
2.q.7. §. itē obiicitur. circūitu ei⁹ sunt. Et hoc tibi signū: q:
vnxit te dn̄s in p̄ncipem. Cūqꝫ abieris
1.q.1.c. sam hodie a me: inuenies duos viros iuxta

sepulchrū rachel ī finib⁹ beniamin in cēd. et. c. do
meridie: salientes magnas foueas: di- minus. 7. c.
centqꝫ tibi. Inuēte sunt asine ad quas pphetans se. n. 2. g.
ieras pquirēdas: et intermissis pater
tuus asinis sollicitus est p vobis et di Lacedemo
cit. Quid faciā de filio meo? Cūqꝫ abie niorum re-
ris inde et vltra trāsieris ⁊ veneris ad gnum orit.
quercū thabor: inuenient te ibi tres viri Corinthio
ascendētes ad deū in bethel vnus por- rum regnū
tās tres hedos: et alius tres tortas pa oritur.
nis: et alius portans lagenā vini. Cūqꝫ
te salutauerint: dabūt tibi duos panes
et accipies de manu eorum. Post hec
venies in collem domini vbi est statio
philistinorum. Et cū ingressus fueris B
ibi vrbem obuium habebis gregem p-
phetarum descēdentium de excelso: et
ante eos psalteriū et tympanū ⁊ tybiā
et citharam: ipsosqꝫ pphetātes: et insi-
liet in te spūs dn̄i et pphetabis cū eis:
et mutaberis ī virū aliū. Qñ ergo eue-
nerint signa hec omnia tibi: fac quecūqꝫ Tarentum
inuenerit manus tua: q: dominus tecū ciuitas a
est. Et descendes ante me in galgala. troianis fū
Ego quippe descendā ad te vt offeras datur.
oblationem: ⁊ immoles victimas paci
ficas. Septem diebus expectabis do- j. 13. b.
nec veniam ad te: ⁊ ostendam tibi qđ
facias. Itaqꝫ cū auertisset humerū suū
vt abiret a samuele: īmutauit ei deus
cor aliud: ⁊ venerūt oīa signa hec in die
illa. Veneruntqꝫ ad p̄dictū collē: ⁊ ecce
cuneus prophetarum obuius ei. Et in j. 11. b.
siluit super eum spiritus domini: ⁊ p-
phetauit in medio eorum. Vidētes au
tem omnes qui nouerant eum heri et C
nudiustertius qđ esset cum pphetis ⁊ j. 19. d.
pphetaret: dixerunt ad inuicē. Quenā Als. ✝ in pphetis.
res accidit filio cis? Num ⁊ Saul inter
pphetas ✝? R̄nditqꝫ ali⁹ ad alterū di- Als. ✝ quis
cens. Et cis ✝ pater eius ✝. Propterea Als. ✝ eorū
versum est in prouerbium: Num ⁊ saul
inter prophetas? Cessauit autem pro- Pisarum ci
phetare et venit ad excelsum. Dixitqꝫ uitas a gre
patru⁹ saul ad eū ⁊ ad puerū ei⁹. Quo cis condit.
abiistis? Qui r̄nderūt. Querere asinas. Turonēs.
Quas cū nō repperissemus venim⁹ ad ciuitas a
Samuelē. Et dixit ei patruus su⁹. In- bruto con
dica mihi qđ dixerit tibi samuel? Et ditur.
ait saul ad patruū suū. Indicauit no-
bis q: inuente essent asine. De sermone
autē regni nō indicauit ei quē locutus
fuerat ei samuel. Et cōuocauit samuel
populū ad dn̄m in masphat ✝: ⁊ ait ad Als. ✝ maspha.
filios israel. Hec dicit domin⁹ deus is
rael. Ego eduxi israel de egypto: ⁊ erui
vos de manu egyptiorum et de manu
omnium

oīm regū q̄ affligebāt vos. Uos autem
hodie piecistis dn̄m deū vr̄m q̄ solus
saluauit vos d̄ vniuersis malis ꝛ tribu
3.R.6. et.3. 12.c. lationib⁹ vr̄is: ꝛ dixistis. Nequaꝗ̄: sed
regē cōstitue sup nos. Nūc ḡ state corā
dn̄o p trib⁹ vr̄as ꝛ p familias. Et ap-
plicuit samuel oēs trib⁹ isrl̄: ꝛ cecidit
sors sup tribū beniamin. Et applicuit
tribū bēiamin ꝛ cognatiōes ei⁹: ꝛ ceci-
D dit sors sup cognationē methri: ꝛ pue-
nit vsq; ad saul filiū cis. Quesierūt ḡ eū
3.7.a. ꝛ nō est inuēt⁹ illic. Et cōsuluerūt post
hec dn̄m vtrū nam venturus esset illuc.
Rn̄ditq; dn̄s. Ecce abscōditus est do-
mi. Cucurrerūt itaq; ꝛ tulerūt eū inde:
stetitq; in medio populi et altior fuit
vniuerso populo ab humero ꝛ sursū.
Et ait samuel ad oēm pplm. Certe vi-
detis quē elegit dn̄s qm̄ nō sit similis
illi in oī pplo. Et clamauit oīs ppls ꝛ
ait. Uiuat rex. Locutus est aūt samuel
ad pplm legē regni: ꝛ scripsit in libro:
et reposuit corā dn̄o: ꝛ dimisit samuel
oēm pplm singulos in domū suā. Sed
et saul abijt in domū suā in gabaa. Et
abijt cū eo pars exercitus quoꝝ tetige-
rat deus corda. Filij ṽo belial dixerūt.
Nū saluare nos poterit iste? Et despe-
xerunt eum ꝛ nō attulerūt ei munera.
Ille vero dissimulabat se audire.

¶ C.S. De naas obsidēte iabes gala-
ad: de victoria saulis: de aliqb⁹ dicēti-
bus vn̄ saluare poterit iste: d̄ inouatio
ne regni ei⁹: saul regnat i galgala. C.xi

A De naas volēte eruere oculos dextros viris iabes galaad.

T factū est quasi post men
sem: ascēdit naas ammoni-
tes ꝛ pugnare cepit aduer
sum iabes galaad. Dixerūt
q; oēs viri iabes ad naas.
Habeto nos federatos et
seruiemus tibi. Et rn̄dit ad eos naas
ammonites. In hoc feriā vobiscū fed⁹
vt eruā oīm vr̄m oculos dextros: ponā
q; vos opprobriū in vniuerso. Et dixe-
rūt ad eū seniores iabes. Concede no-
bis septē dies vt mittam⁹ nuncios ad
vniuersos terminos isrl̄: ꝛ si nō fuerit
q̄ defendat nos egrediemur ad te. Ue-
nerūt ḡ nūcij in gabaa saulis: ꝛ locuti
B sunt verba hec audiēte pplo. Et leua-
Saul victoriosissime liberauit eos a potestate naas. uit oīs ppls vocē suā ꝛ fleuit. Et ecce
saul veniebat sequens boues de agro ꝛ
ait. Quid habet popul⁹ quod plorat?
Et narrauerūt ei verba virorū iabes.
Et insiluit sp̄us dn̄i in saul cum audis-
set verba hec: ꝛ iratus est furor eius ni-
mis. Et assumens vtrūq; bouē cōcidit
in frusta: misitq; in oēs terminos isrl̄
per manum nunciorum dicens. Quicū-
q; non exierit et secutus fuerit saul et
samuel: sic fiet bobus eius. Inuasit er-
go timor dn̄i pplm: et egressi sunt quasi
vir vnus: ꝛ recēsuit eos in bezech. Fue-
runtq; filioꝝ israel trecēta milia: viro-
rū aūt iuda triginta milia. Et dixerūt
nūcijs qui venerāt. Sic dicetis viris C
qui sunt in iabes galaad. Cras erit vo-
bis salus cum incaluerit sol. Uenerūt
ergo nūcij ꝛ annūciauerūt viris iabes.
Qui letati sunt et dixerunt. Mane exi-
bimus ad vos: ꝛ facietis nobis oē qđ
placuerit vobis. Et factum est cū dies
crastinus venisset: cōstituit saul pplm
in tres ptes. Et ingressus est media ca-
stra in vigilia matutina: ꝛ pcussit am-
mon vsq; dū incalesceret dies. Reliqui
aūt dispersi sunt: ita vt nō relinqrent
ex eis duo pariter. Et ait ppls ad sa- D
muelē. Quis est iste q̄ dixit saul nō re- De innouatione regni saul in galgala.
gnabit sup nos? Date viros ꝛ interficie-
mus eos. Et ait saul. Non occidet̄ quisq̄
in die hac: q2 hodie fecit dn̄s salutē in
israel. Dixit aūt samuel ad pplm. Ue-
nite ꝛ eamus in galgala: ꝛ innouemus
ibi regnū. Et perrexit oīs ppls in gal-
gala: ꝛ fecerūt ibi regē saul corā dn̄o i
galgala. Et immolauerūt ibi victimas
pacificas corā dn̄o. Et letatus est ibi
saul: et cuncti viri israel nimis.

¶ C.S. De innocentia et mā suetudi-
ne samuelis: de correptiōe populi: de
signis datis de celo. Capi.xij.

Dixit aūt samuel ad vniuer- A
sum isrl̄. Ecce audiui vocē
vestrā iuxta oīa que locuti
estis ad me: ꝛ constitui sup
vos regē. Et nunc rex gra-
dit ante vos. Ego aūt senui ꝛ incanui.
Porro filij mei vobiscū sunt. Itaq; cō- De mā suetudine samuelis.
uersatus corā vobis ab adolescentia
mea vsq; ad hāc diē: ecce p̄sto sum. Lo-
quimini de me corā dn̄o et corā christo
eius vtrum bouē cuiusq̄ tulerim aut
asinum. Si quēpiā calumniatus sum:
si oppressi aliquem: si de manu cuiusq̄
munus accepi: et contēnā illud hodie
restituāq; vobis. Et dixerunt. Non es
calūniat⁹ nos: neq; oppressisti: neq; tu
listi de manu alicuius q̄ppiā. Dixitq;
ad eos. Testis est dn̄s aduersum vos: ꝛ Eccl. 36.b
testis christus ei⁹ in die hac: q2 nō inue
neritis in manu mea quippiā. Et dixe- B
rūt. Testis. Et ait samuel ad populū.
Dominus qui fecit moysen et aaron:

De correptiõe ppl'i ingrati beneficij dei.
Gen.46.a.

et eduxit patres nostros de terra egy-
pti adest. Nũc ergo state vt iudicio cõ-
tendã aduersum vos corã dño de omi-
bus misericordijs dñi quas fecit dñs
vobiscũ z cũ patribus vestris: quõ ia-
cob ingressus est in egyptũ: z clamaue-
rũt patres vestri ad dñm: et misit dñs
moysen z aaron: et eduxit patres ve-
stros de egypto z collocauit eos i loco
hoc. Qui obliti sunt dñi dei sui z tra-
didit eos in manus sisare magistri mi-
litie regis asor: z in manu philistinorũ
z in manu regis moab: z pugnauerunt
aduersum eos. Postea clamauerũt ad
dñm z dixerunt. Peccauimus q: dere-
liquimus dñm: z seruiuimus baalim z
astaroth. Nunc ergo erue nos de manu
inimicorũ nostrorũ: z seruiemus tibi.
Et misit dñs hierobaal z badan z ba-
rach z iepthe z samuel: z eruit vos de
manu inimicorũ vestrorũ per circuitũ:
et habitastis cõfidẽter. Uidẽtes aũt q
naas rex filiorũ ammon venisset aduer-
sum vos dixistis mihi. Nequaq̃: sz rex
imperabit nobis: cũ dñs deus vester re-
gnaret in vobis. Nũc ergo presto est rex
vester quẽ elegistis z petistis. Ecce de-
dit vobis dñs regẽ. Si timueritis dñz
z serueritis ei: z audieritis vocẽ ei9:
z nõ exasperaueritis os dñi: eritis et
vos z rex qui imperat vobis sequẽtes
dñm deũ vestrũ. Si aũt nõ audieritis
vocẽ dñi: sed exasperaueritis sermões
ei9 erit manus dñi sup vos z super pa-
tres vestros. Sed z nũc state z videte
rem istã grandẽ quã facturus est dñs i
cõspectu vestro. Nũquid nõ messis tri-
tici est hodie? Inuocabo dñm et dabit
voces z pluuias: z scietis z videbitis
q: grãde malũ feceritis vobis i cõspe-
ctu dñi petẽtes sup vos regẽ. Et clama
uit samuel ad dñm: z dedit dñs voces
z pluuias in illa die. Et timuit oĩs po
pulus nimis dñm z samuel: dixitq; vni-
uersus pplš ad samuelẽ. Ora p seruis
tuis ad dñm deũ tuũ vt nõ moriamur.
Addidimus eñ vniuersis peccatis no
stris malũ vt peteremus nobis regem.
Dixit aũt samuel ad populũ. Nolite ti-
mere. Uos fecistis vniuersum malum
hoc. Uerũtñ nolite recedere a tergo
dñi: sz seruite dño in oĩ corde vr̃o: z no
lite declinare post vana que nõ prode-
runt vobis: neq; eruent vos quia vana
sunt: z nõ derelinquet dñs pplm suum
propter nomẽ suum magnum: q: iura
uit dominus facere vos sibi populum.

Judi.4.a.

C
Judi.6.a.

S.8.d.et S.10.c.

De malo q fecerũt filij isrl' petẽdo regẽ per signũ de celo et exhortatio ad seruiendũ domino z re...

D

Absit aũt a me hoc peccatũ i dño: vt ces-
sem orare p vobis: et docebo vos viã
bonã z rectã. Igit timete dñm z serui-
te ei in veritate z ex toto corde vestro.
Uidistis eñ magnifica q̃ i vobis gesse-
rit dñs: qđ si pseueraueritis in malicia
z vos z rex vester pariter peribitis.

¶ C. S. De philisteis percussis a saule
z ionatha: z iterũ cõgregatis de filijs
israel qui absconderũt se in antris: de
holocausto saulis z de reprehẽsiõe ei9
a samuele: non stabit regnum eius: de
diuisione regni: de tribus cuneis phili-
stinorũ: de armorũ defectu in israel: nisi
in saule et ionatha. Capitulũ. xiij.

A
De philisteis. pcussis a saule z ionatha.

Filius vnius anni erat saul
cũ regnare cepisset: duob9
aũt annis regnauit super
israel. Et elegit sibi saul
tria milia de isrl'. Et erãt
cũ saul duo milia in mach-
mas: et in monte bethel: mille autem
cum ionatha in gabaa beniamin. Porro
ceterũ populum remisit vnũquẽq;
in tabernacula sua. Et percussit iona-
thas stationẽ philistinorũ q̃ erat in ga-
baa. Quod cum audissent philistijm.
Saul cecinit buccina i oĩ terra dicẽs.
Audiant hebrei. Et vniuersus israel
audiuit huiuscemodi famã: percussit
saul stationẽ philistinorũ. Et erexit se
israel aduersus philistijm. Clamauit
ergo populus post saul in galgala. Et
philistijm congregati sunt ad prelian
dum contra israel triginta milia cur-
ruũ: z sex milia equitũ: z reliquũ vul-
gus, sicut arena que est in littore maris
plurima. Et ascendentes castrametati
sunt in machmas ad orientem bethaue-
n. Quod cũ vidissent viri israel, se i
arto positos (afflictus eñ erat pplš)
absconderũt se in speluncis z in abdi-
tis: in petris q̃z z in antris: z in cister
nis. Hebrei aũt transierunt iordanem
in terram gad et galaad. Cumq; adhuc
esset saul in galgala: vniuersus pplš p
territus est q̃ sequebat eũ. Et expecta-
uit septẽ diebus iuxta placitũ samue-
lis: z non venit samuel in galgala. Dila
psusq; est popul9 ab eo. Ait ergo saul.
Afferte mihi holocaustũ z pacifica. Et
obtulit holocaustum. Cũq; complesset
offerẽs holocaustũ: ecce samuel9 venie-
bat. Et egressus est saul obuiã ei vt sa-
lutaret eum. Locutusq; est ad9 eum sa-
muel. Quid fecisti? Rñdit saul. Quia
vidi qđ populus dilaberetur a me z tu

B
Filij israel abscondũt se in antris fugientes philistijm.

S.10.b.
Saul in samuelis absentia offert: z ideo rephendit.

E

non veneras iuxta placitos dies. Porro philistijm cógregati fuerát í machmas: dixi. Nūc descēdēt philistijm ad me in galgala: τ faciē dñi nō placaui: necessitate cópulsus obtuli holocaustū dño. Dixitq; samuel ad saul. Stulte egisti nec custodisti mādata dñi dei tui quē precepi tibi. Qd si nō fecisses iam nunc preparasset dñs regnū tuū super israel in sempiternū. Sed neq̄q̄ regnum tuum vltra consurget. Quesiuit dominus sibi virum iuxta cor suum: τ precepit ei dominus vt esset dux super populum suū eo φ nō seruaueris que precepit dominus. Surrexit autē samuel τ ascendit de galgalis in gabaa beniamin. Et reliqui ppl'i ascēderunt post saul obuiā populo qui expugnabant eos veniētes de galgala in gabaa

Gen. 21. b. τ 1. para. 16. c

De diuisione regni saulis propter peccatum oblationis.

D in colle beniamin. Et recēsuit saul populum qui inuenti fuerāt cū eo quasi sexcētos viros τ saul τ ionathas filius eius: populusq; qui inuētus fuerat cū eis erat in gabaa bēiamin. Porro philistijm ɔsederāt in machmas. Et egressi sunt ad preliandū de castris philistinorum tres cunei. Unus cuneus pergebat contra viam ephraim ad terram saul. Porro alius ingrediebatur per viam bethoron. Tertius autem vertebat se ad iter termini in terra sabaa: imminentis vallis seboim contra desertum. Porro faber ferrarius non inueniebatur in omni terra israel. Cauerant enim philistijm ne forte facerent hebrei gladium aut lanceam. Descendebat ergo omnis israel ad philistijm: vt exacueret vnusquisq; vomerem suum et ligonem et securim et tridentem et sarculum. Retuse itaq; erant acies vomerum et ligonum τ tridentium τ securium vsq; ad stimulū corrigēdum. Cumq; venisset dies prelij non est inuētus ensis et lancea in manu totius populi qui erat cum saul et ionatha excepto saul et ionatha filio eius. Egressa est autem statio philistijm vt transcenderet in machmas.

Defect' armoꝝ in isrl' et fabroꝝ.

¶ C. S. De ionatha et armigero eius qui ascendunt ad philistijm: dat signū armigero φ tradatur philistijm in manus eorum in modo loquendi: de victoria eius: de adiuratiōe populi facta a saule: de melle gustato a ionatha q̄ forte deprehenditur: τ a morte per pplm liberatur. Nomina generis saulis: et quorundam de familia. Capi. xiiij.

Et accidit in quadā die: vt diceret ionathas fili' saul ad adolescētem armigerū suū. Ueni τ transeamus ad stationem philistinorum: que est trans locum illum. A

Patri autē suo hoc ipsum nō indicauit. Porro saul morabatur in extrema parte gabaa sub malogranato: q̄ erat in agro gabaa: et erat populus cum eo quasi sexcētorum viroꝝ. Et achias filius achitob fratris icabod filij phinees qui ortus fuerat ex heli sacerdote dñi in silo: portabat ephot. Sed et popul' ignorabat quo isset ionathas. Erant autem inter ascensus per quos nitebatur ionathas transire ad stationem philistinorum: eminētes petre ex vtraq; parte: τ quasi in modū dentiū scopuli hincinde prerupti. Nomē vni boses: τ nomen alteri sene. Unus scopulus prominēs ad aquilonē ex aduerso machmas: τ alter ad meridiē cōtra gabaa. Dixit autē ionathas ad adolescentem armigerum suū. Ueni transeamus ad stationē incircūcisoꝝ horum si forte faciat dñs p nobis: quia nō est dño difficile saluare vel in multis vel in paucis. Dixitq; ei armiger suus. Fac omnia que placent animo tuo. Perge B quo cupis: τ ero tecum vbicūq; volueris. Et ait ionathas. Ecce nos transimus ad viros istos. Cūq; apparuerimus eis: si taliter locuti fuerit ad nos: manete donec veniamus ad vos: stem' in loco nostro: nec ascēdamus ad eos. Si aūt dixerint: ascēdite ad nos: ascēdamus ad eos: quia tradidit eos dominus in manib' nostris. Hoc erit nobis signū. Apparuit igitur vterq; stationi philistinorum. Dixeruntq; philistijm. En hebrei egrediuntur de cauernis: in quibus absconditi fuerant. Et locuti sunt viri de statiōe ad ionathā. et ad armigerum suum. Dixeruntq;. Ascendite ad nos τ ostendemus vobis rem. Et ait ionathas ad armigeꝝ suū. Ascendamus. Sequere me. Tradidit enim dñs eos in manus israel. Ascendit aūt ionathas manibus τ pedibus reptans: τ armiger eius post eū. Itaq; cum vidissent faciē ionathe: alij cadebant ante ionatham: alios armiger ei' interficiebat sequens eum. Et facta est plaga prima: qua percussit ionathas τ armiger eius quasi viginti viroꝝ in media parte iugeris: quā par boū in die

De victoria ionathe cōtra philistijm: et signo eius.

Judith. 14. c.

1. mac. 4. b.

arare consueuit. Et factum est miracu
lum in castris ⁊ per agros. Sed ⁊ oīs
populus stationis eorum qui ierāt ad
predandum obstupuit: et conturbata
E sunt castra. Et accidit quasi miraculū
a deo. Et respexerūt speculatores saul
qui erāt in gabaa bēiamin: ⁊ ecce mul
titudo prostrata: et huc illucq̧ diffu
giens. Et ait saul populo qui erat cū
eo. Requirite et videte q̄s abierit ex no
bis. Cūq̧ requisissent repertum est nō
Philistijm debellātur a saule. adesse ionathā ⁊ armigeꝝ eius. Et ait
saul ad achiā. Applica arcā domini.
Erat enī ibi arca domini in die illa cū
filijs israel. Cumq̧ loqueretur saul ad
sacerdotem tumultus magn⁹ exortus
est in castris philistinoꝝ. Crescebatq̧
paulatim ⁊ clarius resonabat. Et ait
saul ad sacerdotem. Cōtrahe manum
tuam. Conclamauit ergo saul ⁊ omnis
populus qui erat cū eo: ⁊ venerūt vsq̧
ad locū certaminis. Et ecce versus fue
rat gladius vniuscuiusq̧ ad primum
suum: ⁊ cedes magna nimis. Sed ⁊ he
brei qui fuerāt cum philistijm heri et
nudiustertius: ascēderātq̧ cum eis in
castris: reuersi sunt vt essent israel: et
his qui erāt cū saul ⁊ ionatha. Omnes
quoq̧ israelite qui se abscōderant in
monte ephraim audiētes qđ fugissent
philistei: sociauerunt se cū suis in pre
D lio. Et erāt cum saul quasi decē milia
virorum: ⁊ saluauit dns deus israel in
die illa. Pugna autē peruenit vsq̧ ad
bethauē. Et viri israel sociati sūt sibi
in die illa. Adiurauit autē saul popu-
Preceptum de nō comedēdo ante victoriā et vesperum. lū dicēs. Maledictus vir qui comede
rit panē vsq̧ ad vesperꝝ donec vlciscar
de inimicis meis. Et non manducauit
vniuersus populus panem. Omnisq̧
terre vulgus venit in saltū: i quo erat
mel sup faciē agri. Ingressus est itaq̧
populus saltum ⁊ apparuit fluens mel:
nullusq̧ applicuit manum ad os suū.
Timebat enim populus iuramētum.
Jonathas filius saul comedit mel. Porro ionathas nō audierat cū adiu
raret pater eius pplm. Extēditq̧ sum
mitatē virge quā habebat in manu: et
intinxit in fauum mellis. Et cōuertit
manū suā ad os suū: ⁊ illuminati sunt
oculi ei⁹. Rñdensq̧ vnus de pplo ait.
Iureiurādo cōstrinxit pater tu⁹ pplm
dicēs. Maledict⁹ vir q̄ comederit pa
nē hodie. Defecerat autē populus. Di-
xitq̧ ionathas. Turbauit pater meus
terrā. Vidistis ipi: q2 illūīati sunt ocu
li mei: eo ꝙ gustauerim paululum de

melle isto: quantomagis si comedisset
ppls de preda inimicoꝝ suoꝝ quā rep
perit. Nōne maior plaga facta fuisset
E in philistijm. Percusserūt ergo in die
illa philisteos a machmis vsq̧ ad hai-
lon. Defatigatus est aūt ppls nimis: ⁊
versus ad predā tulit oues ⁊ boues et
vitulos: ⁊ mactauerūt in terra. Come
ditq̧ ppls cū sanguine. Nunciauerūt
aūt sauli dicētes: ꝙ ppls peccasset do
mino comedens cū sanguine. Qui ait.
Preuaricati estis. Voluite ad me iam
nūc saxū grāde. Et dixit saul. Dispgi-
mini in vulgus ⁊ dicite eis: vt adducat
ad me vnusquisq̧ bouē suū ⁊ arietē: ⁊
occidite sup istō ⁊ vescimini: ⁊ nō pec
cabitis dño comedentes cū sanguine.
Adduxit itaq̧ oīs ppls vnusq̄sq̧ bo-
uē in manu sua vsq̧ ad noctē: ⁊ occide
rūt ibi. Edificauit āt saul altare dño.
Tūcq̧ pmū cepit edificare altare dño.
Et dixit saul. Irruam⁹ sup philisteos
nocte: ⁊ vastem⁹ eos vsq̧ dū illucescat
mane: nec relinquamus ex eis virū. Di
xitq̧ ppls. Oē qđ bonū tibi videtur in
F oculis tuis: fac. Et ait sacerdos. Acce-
damus huc ad deum. Et cōsuluit saul
dñm dicēs. Nū psequar philistijm? Si
trades eos in manus israel? Et nō rñ-
dit ei in die illa. Dixitq̧ saul. Applica
te huc vniuersos angulos ppli: ⁊ scito
te et videte p quē acciderit pctm hoc
hodie. Viuit dñs saluator isrl: q2 si p
ionathā filiū meū factū est absq̧ retra
ctatione morie͛. Ad qđ nullus cōtradixit 22. q. 2. c. Ho-
ei de omni pplo. Et ait ad vniuersum rif. §. cpo.
israel. Separamini vos in partē vnā:
⁊ ego cū ionatha filio meo ero i parte
altera. Rñditq̧ popul⁹ israel ad saul.
Qđ bonū tibi videt in oculis tuis fac.
Et dixit saul ad dñm deuꝫ israel. Dñe 3. q. 7. §. fi.
deus israel da iudiciū: quid est ꝙ non 22. q. 2. §. 2.
rñderis seruo tuo hodie? Si i me aut
in ionatha filio meo est iniquitas hec:
da ostensionem: aut si hec iniquitas est
in pplo tuo: da sanctitatē. Et deprehē
sus est ionathas ⁊ saul: ppls āt exiuit. G
Et ait saul. Mittite sortē inter me et Jonathas
inter ionathā filiū meū: ⁊ capt⁹ est io- gustauit
nathas. Dixit aūt saul ad ionathā. In- mel: ⁊ ideo
dica mihi q̄d feceris. Et indicauit ei saul pr su⁹
ionathas: ⁊ ait. Gustās gustaui in sum vult occide
mitate virge q̄ erat in manu mea pau- re: sed a po
lulum mellis: ⁊ ecce ego morior. Et ait pulo libe
saul. Hec faciat mihi deus et hec ad- ratur.
dat: q2 morte morieris ionatha. Dixit
q̧ populus ad saul. Ergo ne ionathas

j.22.c.

moriet: qui fecit salutē hāc magnā in israel? Hoc nephas est. Uiuit dñs si ceciderit capill' de capite ei' i terrā: q2 cū deo opat' ē hodie. Liberauit ergo populus ionathā: vt nō moreret. Recessitq; saul: nec psecut' est philisthijm. Porro philisthijm abiert i loca sua. At saul cōfirmato regno sup israel: pugnabat p circuitū aduersum oēs inimicos eius: ɔtra moab t filios ammō t edom t reges soba t philisteos: t q̄cūq; se verterat supabat. Congregatoq; exercitu pcussit amalech: t eruit israel de manu vastatorū ei'.

De filijs saul regis.

Fuerūt aūt filij saul ionathas t iessui t melchisua t nōia duarū filiarum eius: nomē primogenite merob: et nomen minoris michol: t nomen vxoris saul achinoē filia achimaas. Et nomē principis militie eius abner fili' ner patruelis saul. Porro cis fuerat pater saul: t ner pater abner fili' abiel. Erat autem bellum potens aduersum philisteos oībus diebus saul. Nam quecūq; viderat saul virum fortem t aptum ad prelium sociabat eum sibi.

S.9.a. 1. Par.8.c.

¶C.XV. De pcepto dato sauli vt deleret amalech: de trāsgressiōe ei': q2 pepercit agag regi: de cōmendatiōe obediētie: de expulsiōe saulis de regno: samuel luget saul. Capitulum.xv.

A

Dat preceptū saul de occidendo amalech vt fecit.

Et dixit Samuel ad saul. Me misit dñs vt vngerem te i regē sup ppl'm ei' israel. Nunc ergo audi vocē dñi. Hec dicit dñs exercituū. Recensui quecūq; fecit amalech israeli: quomodo restitit ei in via cum ascenderet de egypto. Nūc ergo vade et pcute amalech: et demolire vniuersa eius. Non parcas ei: t non cōcupiscas ex reb' ipsius aliquid: sed interfice a viro vsq; ad mulierē: t paruulum atq; lactētem: bouem et ouem: camelum et asinum.

Exod.17.c. 1.q.4.c. ecclesia. 24. q.3.§.1.

Precepit itaq; saul populo t recēsuit eos quasi agnos ducēta milia peditum: t decem milia virorū iuda. Cumq; venisset saul vsq; ad ciuitatem amalech: tetēdit insidias in torrēte.

B

Dixitq; saul cineo. Abite: recedite: atq; discedite ab amalech ne forte inuoluam te cum eo. Tu enim fecisti mīam cum omnibus filijs israel: cum ascenderent de egypto. Et recessit cineus de medio amalech. Percussitq; saul amalech ab euila: donec venit ad assur q̄ est e regiōe egypti. Et apprehēdit agag regem amalech viuū. Omne aūt vulgus interfecit in ore gladij. Et pepercit saul et ppl's agag et optimis gregib' oiū t armentorū vestibus et arietib': t vniuersis que pulcra erant: nec voluerūt disperdere ea. Quicquid vero vile fuit t reprobum hoc demoliti sunt.

De transgressiōe precepti parcēdo agag t alijs t punitione.

C

Factū est aūt vbū dñi ad samuel dicēs. Penitet me q̄ cōstituerim saul regē: quia dereliquit me: et verba mea opere non impleuit. Cōtristatusq; est samuel. t clamauit ad dominū tota nocte. Cumq; de nocte surrexisset samuel vt iret ad saul mane nūciatū est samueli: eo q̄ venisset saul i carmelū: t erexisset sibi fornicem triumphalē: et reuersus trāsisset: descēdissetq; in galgala. Uenit ergo samuel ad saul: t saul offerebat holocaustū dño de initijs predarū: q̄ attulerat ex amalech.

D

Et cum venisset samuel ad saul: dixit ei saul. Benedictus tu dño. Impleui verbū dñi. Dixitq; samuel. Et que est hec vox gregū q̄ resonat in auribus meis: et armētorū quam ego audio. Et ait saul. De amalech adduxerūt ea. Pepcit enī popul' melioribus ouib' t armētis: vt immolarent dño deo tuo: reliqua vero occidimus. Ait aūt samuel ad saul. Sine me et indicabo tibi q̄ locut' sit dñs ad me nocte. Dixitq; ei. Loquere. Et ait samuel. Nonne cū paruulus esses in oculis tuis: caput in tribub' israel factus es? Unxit te dñs in regē super israel: t misit te dñs i viā t ait. Uade t interfice peccatores amalech: t pugnabis cōtra eos vsq; ad internitionem eorum.

E

Quare ergo non audisti vocem domini: sed versus ad predā es: t fecisti malum i oculis domini? Et ait saul ad samuelē. Immo audiui vocem domini: t ambulaui in via p quā misit me dñs: t adduxi agag regē amalech: et amalech interfeci. Tulit autē de pda populus: oues et boues primitias eorum q̄ cesa sunt: vt immolet dño deo suo in galgalis. Et ait samuel. Nunquid vult dominus holocausta et victimas: et non potius vt obediatur voci dñi? Melior est enim obedientia q̄ victime: et auscultare magis q̄ offerre adipem arietum q̄m quasi peccatum ariolādi est repugnare: t quasi scelus idolatrie nolle acquiescere. Pro eo ergo q̄ abiecisti sermonē domini: abiecit te dñs ne sis rex.

Melior est obediētia q̄ victime. Eccle.4.d.

F

Dixitq; saul ad samuelem. Peccaui q2 preuaricatus sum sermonē dñi et verba tua: timēs populum t obediens vo

ei eoꝝ. Sed nūc porta q̄so pctm̄ meū
et reuertere mecū vt adorem dn̄m. Et
ait samuel ad saul. Nō reuertar tecū:
q2 p̄iecisti sermonē domini: ⁊ proiecit
Saul p̄na- tur ī pte re gno suo qd diuidit̄ p- pter pctm̄. 1.28.c.
te dn̄s ne sis rex in israel. Et cōuersus
est samuel vt abiret. Ille autem appre
hēdit summitatem pallij eius q̄ ⁊ scis-
sa est. Et ait ad eū samuel. Scidit dn̄s
regnum israel a te hodie: ⁊ tradidit il
lud pximo tuo meliori te. Porro triū
phator in isrl̄ nō parcet: ⁊ penitudine
nō flectetur. Neq3 eni homo est vt agat
penitentiā. At ille ait. Peccaui. Sed
nunc honora me corā senioribus ppl̄i
mei ⁊ corā israel: ⁊ reuertere mecū: vt
adorē dn̄m deū tuū. Reuersus ergo sa
muel secutus est saulē et adorauit saul
E
dn̄m. Dixitq3 samuel. Adducite ad me
23.q.5.c. reos. Samuel occidit a- gag regē. 2.q.7. cap. nos si. 9. ītē dauid.
agag regē amalech: ⁊ oblat⁹ est ei agag
pinguissimus tremens. Et dixit agag.
Siccine separat amara mors. Et ait
samuel. Sicut fecit absq3 liberis mu-
lieres gladi⁹ tu⁹: sic absq3 liberis erit
inter mulieres mater tua: et in frusta
cōcidit eū samuel corā dn̄o i galgalis.
Abijt aūt samuel in ramatha: saul ve-
ro ascēdit in domū suā in gabaa et nō
vidit samuel vltra saul vsq3 ad diem
mortis sue. Uerūtamē lugebat samuel
saul: qm̄ dominum penitebat q2 consti
tuisset regem saul super israel.

¶ C. S. De vnctione dauid in regē in
domo patris sui: de spiritu nequam
qui vexabat saul: de dauid qui percu-
tiebat citharam. Capitulum. xvi.

A
De vnctiōe dauid in re gē p samue lem. De pe. di. 1. c. predixe- rat.
DIxitq3 dominus ad samue
lem. Usq3quo tu luges saul
cum ego proiecerim eū ne
regnet super israel. Imple
cornu tuum oleo ⁊ veni vt
mittam te ad isai bethleemitem. Pro
uidi eni in filijs eius mihi regē. Et ait
samuel. Quo vadā. Audiet enim saul
et interficiet me. Et ait domin⁹. Uitu
lum de armento tolles in manu tua et
dices. Ad immolādum domino veni ⁊
vocabis isai ad victimam: ⁊ ego osten
dā tibi quid facias: ⁊ vnges quencūq3
monstrauero tibi. Fecit ergo samuel
sicut locutus est ei dominus. Uenitq3
in bethleem ⁊ admirati sunt seniores
ciuitatis: occurrentes ei: dixeruntq3.
2 Reg. 2.c. Leuit. 20.b
Pacific⁹ ne est ingressus tuus. Et ait.
Pacificus. Ad immolandum domino
veni. Sāctificamini et venite mecum
vt immolem. Sāctificauit ergo isai ⁊
filios eius: ⁊ vocauit eos ad sacrificiū.

Cūq3 igressi essent: vidit heliab et ait.
Num corā domino est christus eius?
B
Et dixit dominus ad samuelem. Ne re
spicias vultum eius neq3 altitudinem
stature eius: quoniam abieci eum: nec
iuxta intuitū hominis ego iudico. Ho
mo enim videt ea que parēt: dominus
autem intuetur cor. Et vocauit isai a-
minadab: ⁊ adduxit eū corā samue-
le. Qui dixit. Nec hūc elegit dominus.
Adduxit autē isai samma: de quo ait.
Etiam hunc non elegit dominus. Ad-
duxit itaq3 isai septē filios suos corā
samuel. Et ait samuel ad isai. Non ele-
git domin⁹ ex istis. Dixitq3 samuel ad
isai. Nunquid iam completi sunt filij.
Qui respōdit. Adhuc reliquus est par
uulus ⁊ pascit oues. Et ait samuel ad
isai. Mitte: ⁊ adduc eum. Nec enim di
scūbemus priusq3 huc ille veniat. Mi
sit ergo ⁊ adduxit eum. Erat autem ru
fus et pulcher aspectu: decoraq3 facie:
et ait dn̄s. Surge ⁊ vnge eum: ipse est
C
enim. Tulit ergo samuel cornu olei: et
vnxit eum in medio fratrum eius. Et
directus est spiritus domini a die illa
in dauid ⁊ deinceps. Surgēsq3 samuel 3.10.a.
abijt in ramatha. Spiritus autē dn̄i Psal. 77.
recessit a saul: et exagitabat eū spirit⁹ Act. 13.d.
nequam a dn̄o. Dixeruntq3 serui saul
ad eū. Ecce spiritus dn̄i malus exagi- De sp̄ū ne-
tat te. Iubeat dn̄s nr̄ rex et serui tui quā vexāte
qui coram te sunt: querent hominem saul.
scientem psallere cithara: vt quādo ar
ripuerit te sp̄s dn̄i malus psallat ma
nu sua: ⁊ leuius feras. Et ait saul ad ser
D
uos suos. Prouidete ergo mihi aliquē
bene psallētē: ⁊ adducite eū ad me. Et
respondēs vnus de pueris ait. Ecce vi
di filium isai bethleemitē scientē psal
lere: ⁊ fortissimum robore: ⁊ virū belli
cosum: ⁊ prudētē in verbis: ⁊ virū pul
chrum: ⁊ dn̄s est cū eo. Misit ergo saul
nūcios ad isai dicēs. Mitte ad me da
uid filiū tuū qui est in pascuis. Tulit
itaq3 isai asinū plenū panib⁹ ⁊ lagenā
vini ⁊ hedū de capris vnū: et misit per
manū dauid filij sui sauli: et venit da-
uid ad saul ⁊ stetit corā eo. At ille dile Saul mi
xit eū nimis: et factus est ei⁹ armiger. sit ad da-
Misitq3 saul ad isai dicens. Stet da- uid vt sua
uid in cōspectu meo. Inuenit eni gratiā citbara li-
in oculis meis. Igit̄ q̄ncūq3 sp̄s dn̄i beret eū a
malus arripiebat saul: dauid tollebat vexatione
citharā: ⁊ percutiebat manu sua: ⁊ refo- demonum.
cillabat saul et leuius habebat. Rece-
debat enim ab eo spiritus malus.

¶C.S. De bello philistijm cõtra isrl: de victoria dauid cõtra goliã. Ca.xvij.

A De bello philistijm cõtra isrl. Congregãtes autẽ philistijm agmina sua in prelium: conuenerunt in sochoth iude: et castrametati sunt inter socoth ⁊ azecha in finib9 dommim. Porro saul ⁊ filij isrl cõgregati venerũt in valle therebinthi: ⁊ direxerũt aciẽ ad pugnãdũ cõtra philistijm. Et philistijm stabant supra mõtem ex parte hac: ⁊ israel stabat supra montẽ ex altera parte: vallisq; erat inter eos.
Descriptio goliath philistijm volẽtis op pugnare israel. Et egressus est vir spuri9 de castris philistinorum noĩe goliath de geth altitudinis sex cubitorum et palmi: ⁊ cassis erea super caput eius: et lorica hamata induebat. Porro pondus lorice eius quinq; milia siclor eris erat: ⁊ ocreas ereas habebat in cruribus: et clypeus ereus tegebat humeros ei9. Hastile autem haste eius erat quasi liciatoriũ texentiũ. Ipsum autẽ ferrũ haste ei9 sexcentos siclos habebat ferri. Et armiger eius antecedebat eum. Stansq; clamabat aduersum phalãges israel ⁊ dicebat eis. Quare venistis parati ad prelium?
2.reg.12.c.d Nunquid ego nõ sum philisteus: ⁊ vos serui saul? Eligite ex vobis virũ: ⁊ descendat ad singulare certamen. Si quiuerit pugnare mecũ ⁊ percusserit me erimus vobis serui. Si autẽ ego preualuero et percussero eũ: vos serui eritis ⁊ seruietis nobis. Et aiebat philiste9.
B Ego exprobraui agminibus israel hodie. Date mihi virum ⁊ ineat mecũ singulare certamen. Audiẽs autẽ saul et omnes israelite sermones philistei huiuscemodi stupebant ⁊ metuebant nimis. Dauid autẽ erat filius viri ephratei: de quo supra dictum est: de bethleem iuda cui nomen erat isai: qui habebat octo filios: ⁊ erat vir in diebus saul senex ⁊ grãdeuus inter viros. Abierunt aũt tres filij eius maiores post saul in prelium. Et nomina triũ filior ei9 qui perrexerũt ad bellũ heliab primogenitus: ⁊ secundus aminadab: tertius quoq; samma. Dauid autem erat minimus. Tribus ergo maioribus secutis saulẽ: abijt dauid: et reuersus est a saul: vt pasceret greges patris sui in bethleem. Procedebat vero philisteus mane et vespere: et stabat quadraginta dieb9. Dixit autem isai ad dauid filium suũ. Accipe fratribus tuis ephi polẽte et decem panes istos: ⁊ curre in castra ad fratres tuos: ⁊ decem formellas casei: has deferes ad tribunum. Et fratres tuos visitabis: si recte agãt: et cum quib9 ordinati sunt disce. Saul autẽ et illi ⁊ omnes filij israel in valle therebinthi pugnabãt aduersum philistijm. Surrexit itaq; dauid mane: et commendauit gregem custodi: et onustus abijt sicut preceperat ei isai. Et venit ad locum magala: ⁊ ad exercitum q̃ egressus ad pugnã vociferatus erat in certamine. Direxerat enĩ aciẽ israel: sz et philistijm ex aduerso fuerãt preparati.
C Derelinquẽs ergo dauid vasa que attulerat sub manu custodis ad sarcinas: cucurrit ad locũ certaminis: ⁊ interrogabat: si omnia recte agerẽtur erga fratres suos. Cumq; adhuc ille loqueretur eis: apparuit vir ille spurius ascẽdẽs goliath nomine philisteus de geth de castris philistinorũ. Et loquente eo hec eadem verba: audiuit dauid. Omnes aũt israelite cũ vidissent virũ: fugerũt a facie eius timentes cum valde. Et dixit vnusquispiã de israel. Nũ vidisti virum hunc qui ascẽdit? Ad exprobrandũ enĩ israel: ascẽdit. Virũ ergo qui percusserit eũ: ditabit rex diuitijs magnis: ⁊ filiam suam dabit ei: et domum patris eius faciet absq; tributo in israel. Et ait dauid ad viros qui stabant secum dicẽs.
D Quid dabitur viro qui percusserit philisteũ hunc: ⁊ tulerit opprobriũ de israel? Quis est enĩ hic philisteus incircuncisus qui exprobrauit aciem dei viuentis? Referebat autem ei populus eundem sermonem dicens. Hec dabuntur viro qui percusserit eum. Quod cum audisset heliab frater eius maior loquẽte eo cũ alijs iratus est cõtra dauid: ⁊ ait. Quare venisti: ⁊ quare dereliquisti paucul as oues illas in deserto? Ego noui superbiã tuã et nequitiam cordis tui: quia vt videres prelium descẽdisti. Et dixit dauid. Quid feci? Nunquid non verbum est? Et declinauit paululum ab eo ad aliũ. Dixitq; eundem sermonem. Et respõdit ei popul9 verbũ sicut prius. (j.20.a.et 26.c.) Audita sunt autem verba que locutus est dauid: et annunciata in conspectu saul. Ad quẽ cũ fuisset adductus locut9 est ei. Nõ concidat cor cuiusq; in eo. Ego seruus tuus vadam et pugnabo aduersus philisteum. Et ait Saul ad dauid. Non vales resistere Philisteo isti: nec pugnare aduersus eum: quia puer es. (De animosa fortitudine dauid cõtra golia.)

Hic autē vir bellator est ab adolescen-
tia sua. Dixitq; dauid ad saul. Pasce-
bat seruus tuus patris sui gregem: et ve-
niebat leo vel vrsus et tollebat arietem
de medio gregis: et persequebar eos et per-
cutiebā eruebamq; de ore eorū. Et illi
cōsurgebāt aduersum me: et apprehen-
debā mētū eorum et suffocabā: interficie-
bāq; eos. Nā et leonē et vrsum interfeci
E ego seruus tuus. Erit igitur et philiste⁹
hic incircūcisus: quasi vnus ex eis. Nūc
vadā et auferā opprobrium populi. Quoniam
quis est iste philisteus incircuncisus: qui
ausus est maledicere exercitui dei viuē-
tis? Et ait dauid. Dominus qui eripuit me
de manu leonis et de manu vrsi: ipse me
liberabit de manu philistei huius. Di-
xit autē saul ad dauid. Uade et dominus te-
cū sit. Et induit saul dauid vestimētis
suis: et imposuit galeā ereā super caput
ei⁹: et vestiuit eū lorica. Accinct⁹ ergo
dauid gladio eius super vestē suā: cepit
tētare si armatus posset incedere. Nō
enim habebat consuetudinē. Dixitq; da-
uid ad saul. Nō possum sic incedere: quia
nō vsum habeo. Et deposuit ea. Et tu-
lit baculū suū quē semper habebat in ma-
nibus: et elegit sibi quinq; limpidissi-
mos lapides de torrēte: et misit eos in
peram pastoralem quā habebat secum
et fundā manu tulit: et processit aduer-
sum philisteū. Ibat autē philisteus et in-
cedēs appropinquās aduersum dauid
et armiger ei⁹ ante eū. Cūq; inspexisset
F eū philiste⁹ et vidisset dauid: despexit
eū. Erat autē adolescēs rufus et pulcher
aspectu. Et dixit philisteus ad dauid.
Nunquid ego canis sum quod tu venis ad
me cū baculo? Et maledixit philisteus
dauid in dijs suis. Dixitq; ad dauid.
Ueni ad me et dabo carnes tuas volati-
libus celi et bestijs terre. Dixit autē da-
uid ad philisteū. Tu venis ad me cum
gladio et hasta et clypeo: ego autē venio
ad te in nomine domini exercituū dei agminū
israel: quibus exprobrasti hodie: et dabit
te dominus in manu mea et percutiā te: et aufe-
rā caput tuum a te. Et dabo cadauera
castrorū philistijm hodie volatilib⁹ ce-
li et bestijs terre: vt sciat omnis terra: quia
est dominus deus in israel: et nouerit vniuersa
ecclesia hec quia non in gladio nec in ha-
sta saluat dominus. Ipsius enim est bellum:
Nota victo- et tradet vos in manus nostras. Cū er-
riaz dauid go surrexisset philisteus et veniret et ap-
cōtra goliā. propinquaret cōtra dauid: festinauit
dauid et occurrit ad pugnā ex aduerso
philistei. Et misit manū suam in perā: et
tulitq; vnū lapidē et funda iecit: et cir-
cunducēs percussit eū in fronte. Et infi- Eccli. 47. b
xus est lapis in frōte eius: et cecidit in
faciē suā super terrā. Preualuitq; dauid
aduersum philisteū in funda et lapide:
percussumq; philisteū interfecit. Cūq;
gladiū nō haberet in manu dauid: cu-
currit et stetit super philisteū et tulit gla-
dium eius: et eduxit eum de vagina sua
et interfecit eū: preciditq; caput ei⁹. Ui- G
dētes autē philisthijm quod mortuus esset
fortissimus eorū: fugerūt. Et cōsurgen-
tes viri israel et iuda vociferati sunt: et per-
secuti sunt philisteos vsq; dum venirent
in vallē: et vsq; ad portas accaron. Ce-
ciderūtq; vulnerati de philisthijm in via
sarim et vsq; ad geth et vsq; ad accarō.
Et reuertentes filij israel postquam persecuti
fuerāt philisteos inuaserūt castra eorum.
Assumēs autem dauid caput philistei
attulit illud in hierusalem: arma vero
ei⁹ posuit in tabernaculo suo. Eo autē
tempore quo viderat saul dauid egredientē
cōtra philisteū: ait ad abner principem
militie sue. De qua stirpe descēdit hic
adolescens? Dixitq; abner. Uiuit ani-
ma tua rex si noui. Et ait rex. Interro-
ga tu cuius filius sit iste puer. Cūq; re-
gressus esset dauid percusso philisteo tu-
lit eū abner et introduxit coram saule
caput philistei habētē in manu sua. Et
ait ad eum saul. De qua progenie es o
adolescens? Dixitq; dauid. Filius ser-
ui tui isai bethleemite ego sum.

¶ C. S. De amicitia et confederatiōe da-
uid et ionathe filij regis saul: de cantu
mulierū: percussit saul mille et dauid de-
cē milia: de ira saulis pro hoc cātu: de
ipso prophetāte in domo sua et volente
cōfigere dauid lācea cū pariete. Saul
autē admonet dauid et promittit ei filiā
suā maiorē merob que alteri datur: post-
ea saul promittit ei michol filiā in vxorē:
sponsalia petit: centū preputia dauid
persoluit et fit gener regis. Capi. xviij.

Et factum est cum comples- A
set loqui ad saul anima io- De amici-
nathe conglutinata est ani- tia ionathe
me dauid: et dilexit eum io- ad dauid.
nathas quasi animā suam.
Tulitq; eum saul in die il-
la et non concessit ei: vt reuerteretur in
domum patris sui. Inierunt autem da- J. 19. a.
uid et ionathas fedus. Diligebat enim
eum quasi animam suam. Nā expolia-
uit se ionathas tunica qua erat indu-

tus: et dedit eam dauid: et reliqua vesti
mēta sua vsq; ad gladiū: et arcum suū
vsq; ad baltheū. Egrediebat quoq; da
uid ad omnia quecūq; misisset eū saul:
B et prudēter se agebat. Posuitq; eū saul
sup viros belli: et acceptus erat in ocu
lis vniuersi populi: maximeq; in ɔspe
Saul indignatur cōtra dauid ppter cantum mulierum. ctu famulorū saul. Porro cum reuerte
retur percusso philisteo dauid: et ferret
caput ei⁹ in hierusalē: egresse sunt mu
lieres de vniuersis vrbib⁹ israel cantā
tes chorosq; ducētes in occursum saul
regis: i tympanis leticie et in sistris: et
precinebant mulieres ludētes: atq; di
I.21.d.et.I.26.b. cētes. Percussit saul mille: et dauid de
cem milia. Iratus est autē saul nimis
Eccli.47.a et displicuit i oculis ei⁹ sermo iste. Di
C xitq;. Dederūt dauid decē milia: et mi
hi mille dederunt. Quid ei supest nisi
solū regnū. Nō rectis ergo oculis saul
aspiciebat dauid a die illa et deinceps:
post diem autem alteram inuasit spūs
dei malus saul: et pphetabat in medio
De maligno spū in saul. domus sue. Dauid autē psallebat ma
nu sua sicut p singulos dies. Tenebat
q; saul lanceam et misit eam: putans q
ɔfigere posset dauid cū pariete. Et de
clinauit dauid a facie eius secūdo. Et ti
muit saul dauid eo q domin⁹ esset cū
D eo: et a se recessisset. Amouit ergo eum
De prudentia dauid ppter quā saul timet eum: et dat filiam suā ipsi dauid corā se humiliāti. saul a se: et fecit eum tribunum super
mille viros. Et egrediebatur et intra
bat in cōspectu populi. In oib⁹ quoq;
vijs suis dauid prudenter se agebat: et
domin⁹ erat cū eo. Uidit itaq; saul q
prudens esset nimis: et cepit cauere eū.
Omnis autem israel et iuda diligebat
dauid. Ipse enim ingrediebat et egredie
batur ante eos. Dixitq; saul ad dauid.
Ecce filia mea maior merob ipam da
bo tibi vxorē: tātummodo esto vir for
tis et pliare bella dñi. Saul autē repu
tabat dicēs. Non sit manus mea in eo:
sed sit sup eum manus philistinorum.
2.Reg.9.a. Ait aūt dauid ad saul. Quis ego sum:
E aut que est vita mea: aut cognatio pa
tris mei in israel: vt fiam gener regis?
Factū est autem tēpus cū deberet dari
merob filia saul dauid data est adrie
li molathite vxor. Dilexit autē dauid
michol filiam saul alter. i. Et nunciatū
est saul: et placuit ei. Dixitq; saul. Da
bo eam illi: vt fiat ei in scandalū: et sit
super eū manus philistinorū. Dixitq;
saul ad dauid. In duabus rebus gener
meus eris hodie. Et mādauit saul ser
uis suis. Loquimini ad dauid clā me di
cētes. Ecce places regi: et oēs serui ei⁹
diligunt te. Nūc ergo esto gener regis.
Et locuti sunt serui saul in aurib⁹ da
uid oīa vba hec: et ait dauid. Nū paruū F
videtur vobis generū esse regis: Ego
autem sum vir pauper et tenuis. Et re
nunciauerunt serui saul dicentes. Hu
iuscemodi verba locutus est dauid. Di
xit autem saul. Sic loquimini ad da
uid. Non habet rex sponsalia necesse:
nisi tantum centum preputia philisti
norum: vt fiat vltio de inimicis regis. Saul odio habebat dauid suspectum.
Porro saul cogitabat dauid tradere i
manus philistinorū. Cumq; renunciassent serui eius dauid verba q dixerat
saul: placuit sermo in oculis dauid vt
fieret gener regis. Et post paucos dies G
surgens dauid: abiit in accaron cum vi
ris qui sub eo erant: et percussit ex phi
listijm ducentos viros: et attulit eorū
preputia: et annumerauit ea regi: vt
esset gener eius. Dedit itaq; saul ei mi 2.reg.3.c.
chol filiā suam vxorem. Et vidit saul
et intellexit quod dominus esset cū da
uid. Michol autē filia saul diligebat
eū. Et saul magis cepit timere dauid.
Factusq; est saul inimicus dauid cun
ctis diebus. Et egressi sunt principes
philistinorū. A principio aūt egressio
nis eorum prudentius se gerebat da
uid q omnes serui saul: et celebre fa
ctum est nomen eius nimis.

¶ C. S. De saule q precepit occidi i da
uid: idicat hoc ei ionathas: saul iterū
inuaditur a spiritu malo et vult lācea
cōfigere dauid: michol eum saluat: fu
git dauid ad samuelē: saul mittit nun
cios vt rapiant dauid: tribus vicibus
mittuntur nuncij: et omnes cū samuele
prophetāt: de saule prophetante cum
prophetantibus. Capitulum. xix.

Locutus est autem saul ad io A
nathā filium suum et ad oēs
seruos suos vt occiderēt da
uid. Porro ionathas filius
saul diligebat dauid valde.
Et indicauit ionathas dauid dicens.
Querit saul pater meus occidere te.
Quapropter obserua te queso mane et Saul ponit occidere dauid: et ionathas reuelat et pacificat.
manebis clam et absconderis. Ego au
tem egrediēs stabo iuxta patrē meū in
agro vbicūq; fuerit: et ego loquar de te
ad patrem meum: et quodcumq; vide
ro: nunciabo tibi. Locutus est ergo io
nathas de dauid bona ad saul patrem
suum. Dixitq; ad eum. Nec pecces rex
in seruum tuum dauid: quia nō pecca

nit tibi: ⁊ opera ei⁹ bona sunt tibi val
de: et posuit animã suam in manu sua
et percussit philisteũ: ⁊ fecit dñs salu
tẽ magnã vniuerso israeli. Uidisti ⁊ le
B tatus es. Quare ergo peccas in sangui
ne innoxio interficiẽs dauid q̄ est absq̃
culpa. Quod cum audisset saul: placa
tus voce ionathe iurauit. Uiuit dñs: q2
nõ occidet̃. Uocauit itaq̃ ionathas da
uid: ⁊ indicauit ei oĩa verba hec. Et in
troduxit ionathas dauid ad saul: et
fuit ante eũ sicut erat heri ⁊ nudiuster
tius. Motum est autẽ rursum bellum:
et egressus dauid pugnauit aduersus
philistijm: pcussitq̃ eos plaga magna
et fugerũt a facie ei⁹. Et factus est spi
ritus dñi malus in saul. Sedebat aũt
in domo sua: ⁊ tenebat lanceã. Porro
dauid psallebat manu sua. Nisusq̃ est
saul configere dauid lãcea in pariete.
Et declinauit dauid a facie saul. Lan
cea aũt casso vulnere perlata est in pa
rietẽ: ⁊ dauid fugit ⁊ saluat⁹ est nocte
illa. Misit ergo saul satellites suos
nocte in domũ dauid vt custodirẽt eũ
et interficeret̃ mane. Quod cũ annun
ciasset dauid micbol vxor sua dicens.
Nisi saluaueris te nocte hac cras mo
C rieris: deposuit eum per fenestrã. Por
ro ille abijt ⁊ aufugit: atq̃ saluat⁹ est.
Tulit autem micbol statuam ⁊ posuit
eã sup lectũ: ⁊ pellẽ pilosam caprarum
posuit ad caput eius: et operuit eã ve
stimentis. Misit autem saul apparito
res qui raperent dauid: ⁊ respõsum est
q̄ egrotaret. Rursumq̃ misit saul nũ
cios: vt viderẽt dauid dicens. Afferte
eũ ad me in lecto: vt occidat̃. Cũq̃ ve
nissent nũcij: inuẽtũ est simulacrũ sup
lectũ: ⁊ pelles caprarum ad caput ei⁹.
Dixitq̃ saul ad micbol. Quare sic illu
sisti mihi ⁊ dimisisti inimicũ meum: vt
fugeret? Et respondit micbol ad saul.
Q2 ipse locutus est mihi dicẽs. Dimit
te me: alioquin interficiam te. Dauid
autem fugiẽs saluatus est. Et venit ad
samuel in ramatha: et nũciauit ei om
nia que fecerat sibi saul. Et abierunt
ipse ⁊ samuel ⁊ morati sunt in naioth.
Nũciatũ est autẽ sauli a dicentib⁹. Ec
D ce dauid in naioth in ramatha. Misit
ergo saul lictores: vt raperent dauid.
Qui cum vidissent cuneũ prophetarũ
vaticinantiũ: ⁊ samuelẽ stantem super
eos factus est etiã spiritus domini in
illis: ⁊ prophetare ceperunt etiam ip
si. Quod cum nũciatum esset sauli mi
sit ⁊ alios nuncios: prophetauerũt au
tẽ et illi. Et rursum misit saul tertios
nuncios: qui et ipsi prophetauerunt.
Et iratus iracundia saul: abijt et ipse
in ramatha: et venit vsq̃ ad cisternam
magnam que est in soccoth: et interro
gauit ⁊ dixit. In quo loco sunt samuel
et dauid. Dictumq̃ est ei. Ecce in naioth
sunt in ramatha. Et abijt in naioth in
ramatha. Et factus est etiam super eũ
spiritus domini: et ambulabat ingre
diens et prophetabat vsq̃ dũ veniret
in naioth in ramatha. Et expoliauit
etiam ipse se vestimentis suis: ⁊ pphe
tauit cum ceteris coram samuele: et ce
cinit nudus tota die illa et nocte. Un
de et exiuit prouerbium. Num et saul
inter prophetas?

De malig-
no spũ in
saul.

David fu-
git saul p
fenestram
euadens.

Saul mitit
oppugna-
re dauid et
samuel: sed
ipse ⁊ nũcij
prophetãt.

s.10.c.

1.q.1.c. mul
te. 7.c. pro-
phetauit.

¶ C. B. De renouatione ⁊ cõfirmatio
ne federis dauid ⁊ ionathe: ⁊ qualiter
ionathas apud saul excusat dauid ab
sentẽ: ⁊ ille cõfundit eum opprobrijs:
de signis trium sagittarũ inter iona
thã et dauid. Saul arripit lãceam vt
percutiat ionatham excusantẽ dauid:
de fletu ionathe et dauid et osculo.

Capitulum. xx.

Fugit autem dauid de na
ioth que est in ramatha: ve
niẽsq̃ locutus est coram io
natha. Quid feci? Que est
iniquitas mea: ⁊ quod pec
catum meum in patrem tuum: q2 que
rit animam meam. Qui dixit ei. Absit
a te: nõ morieris. Neq̃ enim faciet pa
ter meus quicq̃ grãde vel paruum ni
si prius indicauerit mihi. Hũc ergo ce
lauit a me pater meus sermonem tan
tummodo? Nequaquã enim erit istud.
Et iurauit rursum dauid. Et ille ait.
Scit profecto pater tuus: quia inue
ni gratiam in oculis tuis: et dicet. Ne
sciat hoc ionathas: ne forte tristetur.
Quinimmo viuit dominus ⁊ viuit ani
ma tua: quia vno tantum (vt ita dicã)
gradu: ego morsq̃ diuidimur. Et ait
ionathas de dauid. Quodcunq̃ dixe
rit mihi aĩa tua faciam tibi. Dixit au
tem dauid ad ionatham. Ecce kalẽde
sunt crastino: ⁊ ego ex more sedere so
leo iuxta regẽ ad vescẽdũ. Dimitte er
go me: vt abscõdar in agro vsq̃ ad ve
sperã diei tertie. Si respiciẽs requisie
rit me pater tu⁹: rñdebis ei. Rogauit
me dauid vt iret celeriter in bethleẽ ci
uitatem suã: quia victime solennes ibi
sunt vniuersis cõtribulib⁹ suis. Si di

B
De pe. dist.
1. c. fugerat
autem.

De fide et
amicitia
ionathe ad
dauid.
s.17.d. et
j.26.c.
B

xerit bene: pax erit seruo tuo. Si autē fuerit iratꝰ: scito qꝛ ꝯpleta est malicia eiꝰ. Fac ergo m̄iam in seruū tuū: qꝛ federis dn̄i me famulū tuū tecū inire fecisti. Si aūt est iniq̄tas aliq̄ ī me: tu me interfice: ⁊ ad patrē tuū ne ītroducas me. Et ait ionathas. Absit hoc a me. Neqꝫ eñ fieri pōt: vt si certe cognouero cōpletā esse pr̄is mei maliciā cōtra te nō annūciē tibi. Rn̄ditqꝫ dauid ad ionathā. Quis renunciabit mihi: si q̄d forte rn̄derit tibi pr̄ tuus dure de me? Et ait ionathas ad dauid. Veni ⁊ egrediamur foras in agrum.

C

Cūqꝫ exissent ambo ī agrum ait ionathas ad dauid. Dn̄e deꝰ isr̄l: si inuestigauero sententiā pr̄is mei crastino vel perēdie ⁊ aliq̄d boni fuerit sup̄ dauid: ⁊ nō statim misero ad te: ⁊ notum tibi fecero: hec faciat deꝰ ionathe: ⁊ hec augeat. Si aūt ꝑseuerauerit patris mei malicia aduersum te: reuelabo aurē tuā ⁊ dimittā te: vt vadas in pace: ⁊ sit dn̄s tecum sicut fuit cū patre meo. Et si vixero: facias mihi m̄iam dn̄i: si vero mortuus fuero: non auferas m̄iam tuā a domo mea vsqꝫ in sempiternum. Aut si non fecero quādo eradicauerit dominꝰ inimicos dauid vnumquenqꝫ de terra auferat dauid ionathā de domo sua: ⁊ requirat dominus de manu inimicorum dauid. Pepigit ergo ionathas fedus cum domo dauid. Et requisiuit dominus de manu inimicorū dauid. Et addidit ionathas deierare dauid: eo q̄d diligeret illum. Sicut enim animam suā: ita diligebat eum.

D

Dixitqꝫ ad eum ionathas. Cras kalēde sunt: ⁊ requireris. Req̄retur eñ sessio tua vsqꝫ perēdie. Descendes ergo festinus ⁊ venies in locum vbi celādus es in die quādo oꝑari licet: ⁊ sedebis iuxta lapidē cui nomē est ezel. Et ego tres sagittas mittam iuxta eū: et iaciam quasi exercens me ad signum. Mittam quoqꝫ et puerum dicēs ei. Vade ⁊ affer mihi sagittas. Si dixero puero: ecce sagitte ītra te sunt: tolle eas: tu veni ad me: quia pax tibi est: ⁊ nihil ē mali: viuit dominus. Si autē sic locutus fuero puero: ecce sagitte vltra te sunt: vade in pace: quia dimisit te dominus. De verbo autem q̄d locuti fuimus ego et tu: sit dominus inter me et te vsqꝫ in sempiternum. Absconditus est ergo dauid in agro: et venerunt kalende et sedit rex ad comedendum panem.

Jonathas dat dauid signū triuz sagittaruz ad annunciādū volūtatē saul erga dauid.

Cumqꝫ sedisset rex super cathedram suam s̄m consuetudinem que erat iuxta parietem: surrexit ionathas et sedit abner ex latere saul: vacuusqꝫ apparuit locus dauid. Et non est locutus saul quicq̄ʒ in die illa. Cogitabat enim q̄d forte euenisset ei vt non esset mundus nec purificatus.

E

Cumqꝫ illuxisset dies secunda post kalēdas rursus apparuit vacuus locus dauid. Dixitqꝫ saul ad ionathā filium suum. Cur non venit filius isai nec heri nec hodie ad vescendum? Respōditqꝫ ionathas sauli. Rogauit me obnixe vt iret ī bethleē: ⁊ ait. Dimitte me qm̄ sacrificiū solēne est in ciuitate mea: vnus de fratribꝰ meis accersiuit me. Nūc ergo si inueni gratiam in oculis tuis: vadam cito et videbo fratres meos. Ob hanc causam nō venit ad mēsam regis.

Jonathas excusat dauid absentem erga saul.

Iratus autem saul aduersum ionathā: dixit ei. Fili mulieris vltro virum rapientis: nunquid ignoro quia diligis filium isai in confusionem tuā et in cōfusionem ignominiose matris tue? Omnibus eñ diebus quibus filius isai vixerit super terram nō stabilieris tu neqꝫ regnum tuū. Itaqꝫ iam nunc mitte ⁊ adduc eum ad me: quia filius mortis est.

F

Rn̄dens aūt ionathas sauli patri suo: ait. Quare morietur? Quid fecit? Et arripuit saul lanceā vt percuteret eū. Et intellexit ionathas: ꝙ diffinitum esset a patre suo: vt interficeretur dauid. Surrexit ergo ionathas a mensa in ira furoris: et non comedit in die kalēdarum scd̄a panem. Cōtristatus est eñ sup̄ dauid: eo ꝙ cōfudisset eū pater suus. Cūqꝫ illuxisset mane: venit ionathas in agrum iuxta placitū dauid: ⁊ puer paruulus cū eo. Et ait ad puerū suū. Vade ⁊ affer mihi sagittas quas ego iacio. Cūqꝫ puer cucurrisset: iecit aliam sagittam trās puerum. Venit itaqꝫ puer ad locum iaculi q̄d miserat ionathas. Et clamauit ionathas post tergum pueri: ⁊ ait. Ecce ibi est sagitta porro vltra te.

Jonathas dat exercitiō illō signū triū sagittarum.

G

Clamauitqꝫ iterum ionathas post tergū pueri: dicens. Festina velociter: ne steteris. Collegit autē puer ionathe sagittas ⁊ attulit ad dn̄m suū: ⁊ quid ageretur penitus ignorabat. Tantummodo enim ionathas et dauid rem nouerāt. Dedit ergo ionathas arma sua puero: ⁊ dixit ei. Vade ⁊ defer ī ciuitatē. Cūqꝫ abiisset puer surrexit dauid de loco q̄ vergebat ad austrum: et cadēs pronus

in terrā adorauit tertio. Et osculātes se alterutrū fleuerūt ⁊ pariter: dd aūt ampli⁹. Dixit q̄ ionathas ad dd. Uade in pace. Quecūq; iurauim⁹ ambo in noīe dn̄i dicētes. Dn̄s sit inter me ⁊ te: ⁊ inter semē tuū ⁊ inter semē meū vsq; in sempiternū. Et surrexit dauid ⁊ abijt: sed ⁊ ionathas ingressus est ciuitatem.

De mutuo osculo dd ⁊ ionathe.

¶ C. S. De fuga dd i nobe ad achimelech sacerdotē: q̄ dedit panes ꝓpositionis ⁊ gladiū golie ⁊ dn̄m ꝓ eo ꝯsuluit: post hoc fugit dd ad achis regē geth: vbi p̄ timore furorē ⁊ isaniā simulat emittēdo saliuā per barbā. Cap. xxi.

A

Dauid fugit in nobe ad achimelech.

Venit aūt dauid in nobe ad achimelech sacerdotem: et obstupuit achimelech eo q̄d venisset dauid: et dixit ei. Quare tu solus ⁊ nullus est tecū? Et ait dauid ad achimelech sacerdotē. Rex p̄cepit mihi sermonem ⁊ dixit. Nemo sciat rē propter quā missus es a me: ⁊ cuiusmodi precepta tibi de-
j.25.b. derim. Nā ⁊ pueris meis cōdixi in illum ⁊ illū locum. Nunc ergo si q̄d habes ad manū vel quinq; panes da mihi: aut quicq̄d inueneris. Et respōdens sacerdos ad dauid: ait illi. Non habeo laicos panes ad manum: sꝫ tātum pa-
B nem sanctū. Si mūdi sunt pueri maxime a mulierib⁹: manducent. Et respōdit dauid sacerdoti: ⁊ dixit ei. Et q̄dē si de mulieribus agitur: continuimus nos ab heri et nudiustertius: qn̄ egrediebamur: ⁊ fuerūt vasa puerorū sancta. Porro via hec polluta est: sed et
Mat. 12.a. ipsa hodie sanctificabitur in vasis. De-
Marc. 2.g. dit ergo ei sacerdos sanctificatum pa-
Luce. 6.a. nem. Neq; enim erat ibi panis nisi tā-
C tum panes ꝓpositiōis qui sublati fuerāt a facie dn̄i vt ponerent panes calidi. Erat aūt ibi vir q̄dā de seruis saul in die illa intus in tabernaculo dn̄i: et nomē ei⁹ doech idume⁹ potētissimus
j.22.b. pastoꝝ saul. Hic pascebat mulas saul. Dixit aūt dauid ad achimelech. Si habes hic ad manū hastā aut gladium da mihi: q̄ gladiū meū ⁊ arma mea nō tuli mecū. Sermo em̄ regis vrgebat. Et dixit sacerdos. Ecce hic gladius goliath philistei quē ꝑcussisti i valle terebinthi est inuolut⁹ pallio post ephot. Si istū vis tollere: tolle. Neq; em̄ hic est alius absq; eo. Et ait dauid. Nō est
D huic alter silis: da mihi eū. Surrexit itaq; dauid: et fugit in die illa a facie saul ⁊ venit ad achis regem geth. Dixeruntq; serui achis cū vidissent dauid. Nunq̄d nō iste ē dauid rex terre? Nonne huic cātabāt ꝑ choros dicētes. Percussit saul mille: ⁊ dauid decem milia? Posuit autem dauid sermones istos in corde tuo: et extimuit valde a facie achis regis geth. Et immutauit os suum corā achis: et collabebat inter manus eoꝝ ⁊ impingebat i ostia porte: defluebātq; saliue ei⁹ in barbā. Et ait achis ad seruos suos. Uidistis hominē insanum: q̄re adduxistis eū ad me? An desunt nobis furiosi q̄ introduxistis istū vt fureret me p̄sente? Dimittite illum hinc ne ingrediatur domū meam.

Dauid dauid accepit ab achimelech gladiū golie. j.22.c.

Dauid vēit ad achis regē geth vbi timet. j.18.b. et.j.29.b. Eccl. 47.a.

¶ C. S. De ꝯuenientib⁹ ad dauid i speluncā odollā: ⁊ de trāsitu eius ad regē moab: de gad ꝓpheta q̄ misit dauid in terrā iuda: de doech idumeo q̄ irruit i sacerdotes octogītaq̄nq;: de abiathar qui fugiēs venit ad dauid ⁊ nunciauit mortem sacerdotum. Capitulū. xxij.

A

Dauid fugit i speluncā odollaꝫ ad quē parentes venerūt ⁊ plures alij. Dauid cōmittit parentes regi moab.

Abijt ergo dauid inde ⁊ fugit in speluncam odollam. Qd cum audissent fratres ei⁹ ⁊ oīs dom⁹ patris eius descēderūt ad eū illuc. Et conuenerūt ad eū omnes q̄ erāt in angustia ꝯstituti ⁊ oppressi ere alieno ⁊ amaro animo: ⁊ fact⁹ est eorū p̄nceps. Fuerūtq; cū eo quasi quadringenti viri. Et profectus est dauid inde in masphat q̄ est moab. Et dixit ad regem moab. Maneat oro pater me⁹ et mater mea vobiscum: donec sciā quid faciat mihi deus. Et reliquit eos ante faciē regis moab. Manseruntq; apud eum cūctis diebus quibus dauid fuit in presidio. Dixitq; gad propheta ad dauid. Noli manere in presidio: proficiscere ⁊ vade in terrā iuda. Et profe-
ctus est dauid ⁊ venit in saltum areth. B
Et audiuit saul q̄ apparuisset dauid et viri q̄ erāt cum eo. Saul aūt cū maneret in gabaa ⁊ esset in nemore q̄d est in ramatha: hastā manu tenēs cūctiq; serui eius circumstarēt eum: ait ad seruos suos qui assistebāt ei. Audite me nūc filij iemini. Nunq̄d omnib⁹ vobis dabit filius isai agros ⁊ vineas ⁊ vniuersos vos faciet tribunos ⁊ cēturiones: q̄m coniurastis omnes aduersum me ⁊ nō est qui mihi renūciet: maxime cum et filius me⁹ fedus inierit cum filio isai? Non est qui vicem meam doleat ex vobis: nec qui annūciet mihi eo q̄ suscitauerit filius meus seruū meū

Saul ꝯq̄ritur ad suos ꝯ dauid.

aduersum me insidiãtem mihi vsq3 ho
S.21.d. die. Respondens autẽ doech idumeus
qui assistebat et erat prim⁹ inter seruos
saul. Uidi inq̃t filiũ isai in nobe apud
achimelech filiũ achitob sacerdotẽ: q̃
consuluit ꝓ eo dñm: et cibaria dedit ei.
Sed et gladiũ goliath philistei dedit
illi. Misit ergo rex ad accersiẽdũ achi
melech sacerdotẽ filiũ achitob et oẽm
domũ patris ei⁹ sacerdotũ q̃ erant in
nobe: qui vniuersi venerũt ad regẽ. Et
ait saul ad achimelech. Audi fili achi-
tob. Qui rñdit. Presto sum dñe. Dixit
q3 ad eũ saul. Quare cõiurastis aduer
C sum me tu et filius isai: et dedisti ei pa
nes et gladiũ: et cõsuluisti ꝓ eo dñm vt
cõsurgeret aduersum me insidiator vs
q3 hodie permanẽs? Rñdẽsq3 achime
lech regi ait. Et quis in oĩbus seruis
tuis sicut dauid fidelis et gener regis et
pergẽs ad imperiũ tuũ: et gloriosus in
domo tua? Nũ hodie cepi ꝓ eo consu-
lere dñm? Absit hoc a me: ne suspicet
rex aduersus seruũ suũ rẽ huiuscemo-
di in vniuersa domo patris mei. Non
enĩ sciuit seruus tu⁹ quicq̃ super hoc
negocio vel modicũ vel grãde. Dixitq3
rex. Morte morieris achimelech tu et
omnis domus patris tui. Et ait rex e-
missariis qui circũstabãt eum. Cõuer-
timini et interficite sacerdotes domi-
ni. Nã manus eorũ cũ dauid est: sciẽtes
q͞ fugisset: et nõ indicauerũt mihi. No
luerunt aũt serui regis extẽdere man⁹
suas in sacerdotes dñi. Et ait rex ad
D doech. Conuertere et tu et irrue in sacer
Doech ad p̃ dotes domini. Conuersusq3 doech idu
ceptũ saul meus irruit ĩ sacerdotes: et trucidauit
interficit a in die illa octogintaquinq3 viros vesti
chimelech tos ephot lineo. Nobe autẽ ciuitatem
et suos sa- sacerdotum percussit in ore gladii: vi-
cerdotes. ros et mulieres: paruulos et lactantes:
bouemq3 et asinum et ouem in ore gla-
Abiathar dii. Euadens autẽ vnus filius achime-
filius achi- lech filii achitob: cuius nomẽ erat abi
melech fu- athar fugit ad dauid: et annũciauit ei
giẽs iungi q͞ occidisset saul sacerdotes domini.
tur dauid. Et ait dauid ad abiathar. Sciebã enĩ
in die illa q͞ cum ibi esset doech idu-
meus ꝓculdubio ãnũciaret sauli. Ego
sum reus oĩm animarum patris tui.
Mane mecum ne timeas. Si q̃s que-
sierit animam meam queret et animã
tuam: mecumq3 seruaberis.

¶ C.S. Quod dauid liberauit ceilã:
quod etiã dauid timore saul fugit in
desertũ ziph vbi ionathas cõfortauit
manus eius in deo: de zipheis q̃ dauid
sauli accusauerũt: et ille venit ad querẽ
dum eũ: dauid hoc vidẽs descendit in
desertũ maon: sauli nũciatur et iterum
persequitur eũ: desperat dauid de eua
sione: sed tandem liberatur. Ca.xxiii.

Et annunciauerunt dauid A
dicentes. Ecce philistiim Dauid libe
oppugnãt ceilam et diri- rauit ceilã
piunt areas. Cõsuluit er- a philisti-
go dñm dauid dicẽs. Num nis ꝯsulto
vadã et percutiã philisteos domino.
istos? Et ait dñs ad dauid. Uade et ꝑ-
cuties philisteos: et saluabis ceilã. Et
dixerũt viri qui erãt cũ dauid ad eum.
Ecce nos hic in iudea cõsistẽtes time-
mus: quãtomagis si erimus ĩ ceila ad-
uersum agmina philistinorũ. Rursum
ergo dauid cõsuluit dñm. Qui rñdens
ait ei. Surge et vade in ceilam. Ego enĩ
tradã philisteos in manu tua. Abiit er
go dauid et viri eius in ceilã: et pugna-
uit aduersum philisteos. Et abegit iu
mẽta eorũ et ꝑcussit eos plaga magna: et
saluauit dauid habitatores ceile. Por
ro eo tpe quo fugiebat abiathar filius
achimelech ad dauid in ceilam ephot
secũ habẽs descẽderat. Nunciatum est
aũt sauli q͞ venisset dauid in ceilã. Et
ait saul. Tradidit eũ dominus in ma-
nus meas: cõclususq3 est introgressus
vrbẽ in qua porte et sere sunt. Et prece B
pit saul omni populo vt ad pugnã de
scẽderet in ceilã: et obsideret dauid et
viros eius. Quod cum dauid rescisset
q͞ ꝑpararet ei saul clam malũ: dixit ad
abiathar sacerdotem. Applica ephot.
Et ait dauid. Dominus deus israel au Dauid con
diuit famã seruus tu⁹ quod disponat sulto dño
saul venire in ceilam vt euertat vrbem fugit de cei
propter me. Si tradent me viri ceile la propter
in manus eius: et si descendet saul sicut saul.
audiuit seruus tuus domine deus isrl' S.10.b.
indica seruo tuo. Et ait dominus. De-
scẽdet. Dixitq3 dauid rursum. Si tra-
dẽt me viri ceile et viros qui sunt me-
cum in manus saul. Et dixit dominus.
Tradent. Surrexit ergo dauid et viri
eius quasi sexcenti: et egressi de ceila
huc atq3 illuc vagabantur incerti. Nũ
ciatumq3 est saul quod fugisset dauid
de ceila et saluatus esset q̃obrem dissi
mulauit exire. Morabatur aũt dauid
in deserto in locis firmissimis: mansit
q3 in solitudinis monte ziph in mon-
te opaco. Querebat eum tamẽ saul cũ-
ctis diebus: et non tradidit eum domi

C
nus in manus eius. Et vidit david qđ egressus esset saul vt quereret animam eius. Porro david erat i deserto ziph in silua. Et surrexit ionathas fili⁹ saul et abijt ad david in siluã: ꝛ cõfortauit manus eius in deo: dixitq͂ ei. Ne time as: neq͂ eñ inueniet te manus saul patris mei. Et tu regnabis super israel: et ego ero tibi secũdus. Sed ꝛ saul pater meus scit hoc. Percussit ergo vterq͂ fedus corã dño. Mansitq͂ david in silua: ionathas aũt reuersus est in domum suã. Ascenderũt aũt ziphei ad saul in gabaa dicẽtes. Nonne ecce david latitat apud nos in locis tutissimis silue: in colle achile q̃ est ad dexterã deserti? Nũc ergo sicut desiderauit anima tua vt descẽderes descẽde: nostrum aũt erit vt tradamus eũ in manus regis. Dixitq͂ saul. Benedicti vos a dño: q2 doluistis vicem meam. Abite ergo oro ꝛ diligẽtius preparate et curiosius agite: ꝛ cõsiderate locũ vbi sit pes eius velociter: vel quis viderit eũ ibi: vbi dixistis. Recogitat eñ de me q̃ callide insidier ei. Cõsiderate ꝛ videte omnia latibula eius in quib⁹ absconditur: ꝛ reuertimini ad me ad rez certã vt vadã vobiscũ. Quod si etiam in terrã se obstruxerit: pscrutabor eũ in cunctis milibus iuda. At illi surgẽtes abierunt in ziph ante saul. David aũt ꝛ viri eius erãt in deserto maon in campestribus ad dextram iesimuth. Iuit ergo saul et socij eius ad querendũ eũ. Et nunciatũ est david: statimq͂ descẽdit ad petrã ꝛ versabaꝛ in deserto maon. Quod cũ audisset saul persecutus est david in deserto maon. Et ibat saul et viri eius ad latus montis ex parte vna. David autem ꝛ viri eius erant in latere montis ex parte altera. Porro david desperabat se posse euadere a facie saul. Itaq͂ saul et viri eius in modum corone cingebant david et viros eius vt caperẽt eos. Et nuncius venit ad saul dicẽs. Festina ꝛ veni: quoniã infuderunt se philistijm sup terrã. Reuersus est ergo saul desistens persequi david: ꝛ perrexit in occursum philistinorum: propter hoc vocauerunt locum illum petram diuidentem.

Fugit i desertũ ziph: vbi a ziphe is accusaꝛ: ꝛ ↄfederaꝛ iterum cuz ionatha.

D

Saul psequiꝛ david in maon: sꝫ liberaꝛ ibi.

¶ C. S. De fuga david in engaddi vbi in speluca manẽs pscidit orã clamydis saul: ꝯ iuramẽto david: ide david ad tutiora loca ascendit. Capi. xxiiij.

Ascendit ergo david inde ꝛ habitauit in locis tutissimis engaddi. Cũq͂ reuersus esset saul postq͂ persecutus est philisteos nũciauerũt ei dicentes. Ecce david in deserto est engaddi. Assumens ergo saul tria milia electorum virorũ ex omni israel perrexit ad inuestigandum david et viros eius: etiam super abruptissimas petras que solis ibicibus puie sunt. Et venit ad caulas ouium que se offerebant vianti: eratq͂ ibi speluca quam ingressus est saul vt purgaret ventrẽ. Porro david ꝛ viri eius in interiore parte spelunce latebãt. Et dixerũt serui david ad eum. Ecce dies de qua locutus est dominus ad te: ego tradam tibi inimicum tuum vt facias ei sicut placuerit in oculis tuis. Surrexit ergo david et prescidit orã chlamydis saul silenter. Post hec percussit cor suũ david eo quod abscidisset orã clamydis saul. Dixitq͂ ad viros suos. Propitius sit mihi dominus ne faciã hãc rem domino meo christo domini: vt mittam manum meam in eum: quia christus domini est. Uiuit domin⁹: q2 nisi dñs percusserit eum aut dies eius venerit vt moriatur: aut descẽdens in prelium perierit: ppicius mihi sit dominus vt non mittam manum meã in christum domini. Et cõfregit david viros suos sermonibus istis: et non permisit eos vt consurgerent in saul. Porro saul exurgens de spelunca pergebat cepto itinere. Surrexit autem david post eum: et egressus de spelunca clamauit post tergum saul dicens. Domine mi rex. Et respexit saul post se: et inclinans se david pronus in terrã adorauit. Dixitq͂ ad saul. Quare audis verba hominum loquentiũ: david querit malum aduersum te? Ecce hodie viderunt oculi tui q̃ tradiderit te dominus in manu mea in spelunca: et cogitaui vt occiderem te: sed pepercit tibi oculus meus. Dixi enim. Non extendã manum meã in dñm meum: q2 christus domini est. Quin potius pater mi vide et cognosce oram clamydis tue in manu mea: quomõ cũ presciderẽ summitatẽ clamydis tue nolui extendere manũ meã in te. Animaduerte ꝛ vide qm̃ non est in manu mea malum: neq͂ iniquitas: neq͂ peccaui in te. Tu autẽ

A
De fuga david in engaddi.

Saul reperitur solus a david et suis: cui solũ clamydẽ scidit i spelunca.

1. q. 1. c. dñs. 2. q. 7. c. plerunq͂.

B
De pe. di. 2. c. vt cognouert. 9. opponitur. 1. 26. b.

Saul propter clemẽtias david in eum pacificatur: sꝫ dolose.

C

insidiaris anime mee vt auferas eam. Iudicet dominus inter me et te: et vlciscatur me dominus ex te. Manus autem mea non sit in te: sicut et in prouerbio antiquo dicitur. Ab impiis egredietur impietas. Manus ergo mea non sit in te.

De pe. dist. 2. §. opponitur.

D Quem persequeris rex israel: quem persequeris. Canem mortuum persequeris et pulicem vnum. Sit dominus iudex et iudicet inter me et te: et videat et iudicet causam meam: et eruat me de manu tua. Cum autem complesset dauid loquens sermones huiuscemodi ad saul: dixit saul. Nunquid vox hec tua est fili mi dauid? Et leuauit saul vocem suam et fleuit: dixitque ad dauid. Iustior tu es quam ego. Tu enim tribuisti mihi bona: ego autem reddidi tibi mala. Et tu indicasti mihi hodie que feceris mihi bona: quomodo tradiderit me dominus in manu tua et non occideris me. Quis enim cum inuenerit inimicum suum dimittet eum in via bona? Sed dominus reddat tibi vicissitudinem hanc: pro eo quod hodie operatus es in me. Et nunc quia scio quod certissime regnaturus sis: et habiturus in manu tua regnum israel: iura mihi in domino ne deleas semen meum post me: neque auferas nomen meum de domo patris mei. Et iurauit dauid sauli. Abijt ergo saul in domum suam: et dauid et viri eius ascenderunt ad tutiora loca.

¶ C.S. De morte samuelis: de ira dauid contra nabal: de prudentia abigail que venit obuiam dauid quam post mortem nabal dauid duxit in vxorem: et quod saul dedit michol phalti. Cap.xxv.

B De morte samuelis. ꝟ.28.a.

Mortuus est autem samuel et congregatus est vniuersus israel: et planxerunt eum nimis: et sepelierunt eum in domo sua in ramatha. Consurgensque dauid descendit in desertum pharan. Erat autem vir quispiam in solitudine maon: et possessio eius in carmelo: et homo ille magnus nimis. Erantque ei oues tria milia et mille capre. Et accidit vt tonderetur grex eius in carmelo. Nomen autem viri illius erat nabal: et nomen vxoris eius abigail. Eratque mulier illa prudentissima et speciosa. Porro vir eius durus et pessimus et maliciosus. Erat autem de genere caleb. Cum autem audisset dauid in deserto quod tonderet nabal gregem suum: misit decem iuuenes et dixit eis. Ascendite in carmelum et venietis ad nabal: et salutabitis eum ex nomine meo pacifice: et sic dicetis. Sit fratribus meis et tibi pax et domui tue pax et omnibus quecunque habes sit pax. Ex multis annis saluos faciens tuos et omnia tua. Audiui quod tonderent pastores tui greges tuos qui erant nobiscum in deserto. Nunquam eis molesti fuimus: nec aliquando defuit quicquam ei de grege omni tempore quo fuerunt nobiscum in carmelo. Interroga pueros tuos et indicabunt tibi. Nunc ergo inueniant pueri tui gratiam in oculis tuis. In die enim bona venimus ad te. Quodcunque inuenerit manus tua da seruis tuis et filio tuo dauid. Cumque venissent pueri dauid locuti sunt ad nabal omnia verba hec ex nomine dauid: et siluerunt. Respondens autem nabal pueris dauid: ait. Quis est dauid et quis est filius isai? Hodie increuerunt serui qui fugiunt dominos suos. Tollam ergo panes meos et aquas meas et carnes pecorum que occidi tonsoribus meis: et dabo viris quos nescio vnde sunt. Regressi sunt itaque pueri dauid per viam suam: et reuersi venerunt et annunciauerunt ei omnia verba que dixerat nabal. Tunc ait dauid pueris suis. Accingatur vnusquisque gladio suo. Et accincti sunt singuli gladijs suis. Accinctusque est et dauid ense suo: et secuti sunt dauid quasi quadringenti viri. Porro ducenti remanserunt ad sarcinas.

David misit ad nabal pro victualibus quae denegat: ideo irascitur dauid.

B ꝟ.21.a.

C Abigail vxor nabal offert dauid victualia: ideo placatur.

Abigail autem vxori nabal nunciauit vnus de pueris suis dicens. Ecce dauid misit nuncios de deserto vt benedicerent domino nostro: et auersatus est eos. Homines isti boni satis fuerunt nobis et non molesti: nec quicquam aliquando perijt omni tempore quo fuimus conuersati cum eis in deserto. Pro muro erant nobis tam in nocte quam in die omnibus diebus quibus pauimus apud eos greges. Quamobrem considera et recogita quid facias: quoniam completa est malicia aduersum virum tuum et aduersus domum tuam: et ipse est filius belial: ita vt nemo possit ei loqui. Festinauit igitur abigail et tulit ducentos panes: et duos vtres vini: et quinque arietes coctos: et quinque sata polente: et centum ligaturas vue passe: et ducentas massas caricarum: et imposuit super asinos: dixitque pueris suis. Precedite me: et ecce ego post tergum sequar vos. Viro autem suo nabal non indicauit. Cum ergo ascendisset asinum et descenderet ad ra-

dicem mõtis: dauid ⁊ viri eius descendebãt in occursum eius: quibus ⁊ illa occurrit. Et ait dauid. Uere frustra seruaui oĩa q̃ huius erãt in deserto: ⁊ nõ perijt q̃cq̃ de cũctis q̃ ad eũ ptinebãt: ⁊ reddidit mihi malũ p bono. Hec faciat dñs inimicis dauid: et hec addat. Si reliquero de oĩbus q̃ ad ipm pertinẽt vsq̃ mane mingẽtẽ ad parietẽ. Cũ aũt vidisset abigail dauid: festinauit ⁊ descẽdit de asino ⁊ pcidit corã dauid sup faciẽ suã: ⁊ adorauit sup terrã: et cecidit ad pedes eius ⁊ dixit. In me sit dñe mi hec iniquitas. Loquat obsecro ancilla tua in aurib⁹ tuis: ⁊ audi ṽba famule tue. Ne ponat oro dñs me⁹ rex cor suũ super virũ istũ iniquũ nabal: q2 sm nomẽ suũ stultus est: ⁊ stulticia est cũ eo. Ego aũt ancilla tua nõ vidi pueros tuos dñe mi q̃s misisti. Nunc ergo dñe mi viuit dñs ⁊ viuit aĩa tua: q̃ phibuit te ne venires in sanguinẽ: ⁊ saluauit animã tuã tibi. Et nũc fiãt sicut nabal inimici tui: ⁊ qui q̃rũt dño meo malũ. Quapropter suscipe bñdictionẽ hãc quã attulit ancilla tua tibi dño meo: ⁊ da pueris qui sequũtur te dñm meũ. Aufer iniquitatẽ famule tue. Faciẽs em̃ faciet dñs tibi dño meo domũ fidelẽ: q2 ρlia dñi dñe mi tu preliaris. Malicia ergo nõ inueniat in te oĩbus dieb⁹ vite tue. Si em̃ surrexerit aliqñ hõ ρsequẽs te vel querẽs animã tuam: erit aĩa dñi mei custodita quasi i fasciculo viuẽtiũ apud dñm deũ tuũ. Porro inimicoꝝ tuoꝝ aĩa rotabit quasi in impetu ⁊ circulo funde. Cũ ergo fecerit tibi dñs dño meo oĩa hec q̃ locutus est bona de te: ⁊ cõstituerit te ducẽ sup israel: nõ erit tibi hoc in singultũ ⁊ in scrupulũ cordis dño meo qñ effuderis sanguinẽ innoxiũ: aut ipse te vlt⁹ fueris. Et cũ benefecerit dñs dño meo recordaberis ancille tue: ⁊ tu benefacies ei. Et ait dauid ad abigail. Bñdictus dñs deus israel q̃ misit te hodie in occursum meũ: ⁊ benedictũ eloquiũ tuũ: ⁊ benedicta tu q̃ phibuisti me hodie ne irẽ ad sanguinẽ. ⁊ vlciscerer me manu mea. Alioquin viuit dñs deus isrl̃ qui phibuit me ne malũ facerem tibi: nisi cito venisses in occursum mihi non remãsisset nabal vsq̃ ad lucẽ matutinã mingẽs ad parietẽ. Suscepit ergo dauid de manu ei⁹ oĩa q̃ attulerat ei. Dixitq̃ ei. Uade pacifice in domũ tuam. Ecce audiui vocẽ tuã ⁊ honoraui faciẽ tuam. Uenit aũt abigail ad nabal. Et ecce erat ei cõuiuiũ in domo ei⁹ quasi cõuiuiũ regis: ⁊ cor nabal iocundum. Erat em̃ ebrius nimis: ⁊ nõ indicauit ei ṽbũ pusillũ aut grãde vsq̃ mane. Diluculo aũt cũ digessisset vinũ nabal: indicauit ei vxor sua ṽba hec. Et emortuũ est cor eius intrinsecus ⁊ fact⁹ est quasi lapis. Cũq̃ pertrãsissent decem dies pcussit dñs nabal: ⁊ mortuus est. Qd̃ cũ audisset dauid mortuũ nabal: ait. Benedictus dñs q̃ vindicauit cãm opprobrij mei de manu nabal: ⁊ seruũ suũ custodiuit a malo: ⁊ maliciã nabal reddidit dominus in caput eius. Misit ergo dauid ⁊ locutus est ad abigail vt sumeret eã sibi in vxorem. Et venerunt pueri dauid ad abigail in carmelum: et locuti sunt ad eã dicentes. Dauid misit nos ad te: vt accipiat te sibi in vxorẽ. Que cõsurgẽs adorauit pna in terram: ⁊ ait. Ecce famula tua sit in ancillã: vt lauet pedes seruoꝝ dñi mei. Et festinauit et surrexit abigail: ⁊ ascẽdit super asinũ: et quinq̃ puelle ierũt cum ea pedissequе eius: et secuta est nũcios dauid: et facta est illi vxor. Sz et achinoẽ accepit dauid d̃ iezrael: ⁊ fuit vtraq̃ vxor eius. Saul aũt dedit micbol filiã suã vxorem dauid alio viro phalti filio lais qui erat de galim.

D

22. q. 4. ca. qd̃ dauid. ⁊ c. iurauit. ⁊ c. si aliqd.

Oratio abigail prudẽtis ad dd̃.

E

F

Responsio dauid ad abigail.

G

Nabal moritur ⁊ dauid accipit in vxorem abigail.

Achinoe accipitur a dauid in vxorem michol copulat alteri q̃ dauid.

¶ C. S. De zipheis qui indicant sauli dauid: ille venit ad querendum: dauid cum abisai descẽdit ad saul in castra: de cipho aque ⁊ lancea eius sublata. qd̃ cum indicaret saul: ille reuocat eum ⁊ cognoscit culpam suam. Capi. xxvj.

Et venerunt ziphei ad saul in gabaa dicentes. Ecce dauid abscõditus est in colle achile q̃ est ex aduerso solitudinis. Et surrexit saul ⁊ descẽdit in desertũ ziph: ⁊ cum eo tria milia viroꝝ de electis israel: vt quereret dauid i deserto ziph. Et castrametatus est saul i gabaa achile q̃ erat ex aduerso solitudinis in via. Dauid autem habitabat in deserto. Uidens autem quod venisset saul post se in desertum: misit exploratores ⁊ didicit quod illuc venisset certissime. Et surrexit dauid clã ⁊ venit ad locũ vbi erat saul. Cumq̃ vidisset locum in quo dormiebat saul ⁊ abner filius ner princeps militie eius: ⁊ saulem dormientẽ in tentorio: ⁊ reliquum vulgus per circuitum eius: ait dauid ad achimelech ethceum: et

A

Ziphei iterum accusãt dauid q̃ scd̃o apprehendit saul dormientẽ cui parcit.

etheum: et abisai filiũ saruie fratrẽ ioab dicens. Quis descendet mecum ad saul in castra? Dixitq̃ abisai. Ego de-
B scendã tecum. Uenerunt ergo dauid et abisai ad populũ nocte: et inuenerunt saul iacẽtem et dormiẽtem in tẽtorio: et hastã fixam in terra ad caput eius: abner aũt et pplm dormientes in circũitu eius. Dixitq̃ Abisai ad dauid. Conclusit deus inimicum tuum hodie in manus tuas. Nũc ergo perfodiã eũ lãcea in terra semel: et secũdo opus nõ erit. Et dixit dauid ad abisai. Ne interficias eũ. Quis enim extendet manum
L.q.l.c.dñi. 8.24.b. suã in christũ dñi: et innocens erit. Et dixit dauid. Uiuit dñs: qz nisi dñs percusserit eũ: aut dies ei⁹ venerit vt moriatur: aut in preliũ descendens perierit: propitius mihi sit dñs ne extendã manum meã in christum domini. Nũc igitur tolle hastã q̃ est ad caput eius: et cyphũ aque: et abeam⁹. Tulit igitur dauid hastã et cyphũ aque qui erat ad caput eius: et abierunt. Et nõ erat q̃sq̃ qui videret et itelligeret et euigilaret: sed omnes dormiebãt: qz sopor domini irruerat super eos. Cumq̃ transisset dauid ex aduerso et stetisset in vertice montis de longe et esset grãde interuallũ inter eos: clamauit dauid ad po-
C pulum et ad abner filiũ ner dicẽs. Nõne respõdebis abner. Et respõdẽs abner ait. Quis es tu qui clamas et inquietas regem? Et ait dauid ad abner. Nunq̃d non vir tu es? Et quis alius similis tui in israel? Quare ergo nõ custodisti dominum tuũ regem. Ingressus est enim vnus de turba vt interficeret regẽ dominum tuũ. Non est bonũ hoc q̃d fecisti. Uiuit dñs: qm̃ filij mortis estis vos qz non custodistis dñm vestrũ christũ domini. Nũc ergo vide vbi sit hasta regis: et vbi sit cyphus aque: qui erat ad
L.20.b. caput eius. Cognouit aũt saul vocẽ dauid: et dixit. Nunquid vox hec tua fili mi dauid? Et ait dauid. Uox mea dñe mi rex. Et ait. Quam ob causam dominus meus persequit̃ seruũ suũ. Quid feci: aut q̃d est malũ in manu mea? Nũc ergo audi oro dñe mi rex verba serui tui. Si dñs incitat te aduersũ me odoretur sacrificium. Si aũt filij hominũ maledicti sunt in cõspectu dñi qui eie-
D cerunt me hodie: vt non habitẽ in hereditate dñi dicentes. Uade serui dijs alienis. Et nunc non effundatur sanguis meus in terra corã dño: qz egressus est rex israel: vt querat pulicẽ vnũ sicut persequitur perdix in mõtibus. Et ait saul. Peccaui. Reuertere fili mi dauid. Nequaq̃ enĩ vltra tibi malefaciã: eo q̃ preciosa fuerit anima mea in oculis tuis hodie. Apparet enĩ q̃d stulte egerim: et ignorauerim multa nimis. Et rñdens dauid ait. Ecce hasta regis trãseat vnus de pueris regis et tollat eã. Dñs aũt retribuat vnicuiq̃ s̃m iusticiã suã et fidem. Tradidit enĩ te dñs hodie in manũ meã: et nolui + extẽdere manum meã in christũ domini. Et sicut magnificata est anima tua hodie in oculis meis: sic magnificetur anima mea in oculis domini: et liberet me de omi angustia. Ait ergo saul ad dauid. Benedictus tu fili mi dauid. Et quidem faciens facies: et potens poteris. Abijt autem dauid in viam suã: et saul reuersus est in locum suum. Als. + mittere.

¶ C.S. De fuga dauid ad achis regem geth: q̃ dedit ei sicelech: de p̃dijs quas agebat dauid. Capi.xxvij.

Et ait dauid in corde suo. Aliquãdo incidã vna die in man⁹ saul. Nõne meli⁹ est vt fugiã: et saluer in terra philistinorum vt desperet saul cessetq̃ me querere in cũctis finibus israel? Fugiã ergo manus ei⁹. Et surrexit dauid et abijt ipse et sexcenti viri cum eo ad achis filiũ maoch regẽ geth. Et habitauit dauid cũ achis in geth: ipse et viri eius: et domus eius: et due vxores ei⁹: achinoem iezraelites: et abigail vxor nabal carmeli. Et nũciatũ est saul q̃d fugisset dauid in geth: et non addidit vltra q̃rere eũ. Dixit autem dauid ad achis. Si inueni gratiam in oculis tuis det̃ mihi locus in via vrbium regionis huius vt habitem ibi. Cur enĩ manet seruus tuus in ciuitate regis tecũ. Dedit itaq̃ ei achis i die illa + sicelech. Propter quã causam facta est sicelech regũ iuda vsq̃ in diem hanc. Fuit autem numerus dierum quib⁹ habitauit dauid in regione philistinorum quatuor mẽsium. Et ascendit dauid et viri eius: et agebant predas de gessuri et de gezrei et de amalechitis. Hi eñ pagi habitabãt in terra antiquit⁹ eũtibus sur vsq̃ in terram egypti. Et percutiebat dauid oẽm terrã illorum: nec relinquebat viuentem virũ et mulierẽ: tollẽsq̃ oues et boues et asinos et camelos et vestes re

Margin: A; J.30.a.; B; Als. + siceleg.; C

uertebatur ꝛ veniebat ad achis. Dice-
bat aūt ei achis. In quē irruisti hodie.
Rńdebat dauid. Cōtra meridiē iude:
D et cōtra meridiē hieramel: ꝛ cōtra me-
ridiem ceni. Uirū ꝛ mulierē non viui-
ficabat dauid: nec adducebat ī geth di-
cēs. Ne forte loquātur aduersum nos.
Hec fecit dauid. Et hoc erat decretum
illi omnibus diebus quib⁹ habitauit
in regione philistinoꝝ. Credidit ergo
achis dauid dicēs. Multa mala enim
operatus est cōtra pplm̄ suum israel.
Erit igitur mihi seruus sempiternus.

¶ C. S. Philistijm cōtra israel cōgre-
gant: saul īterfecit phytones: saul phy-
tonissaꝫ cōsuluit: samuelem iubet sus-
citari: samuel suscitatus sauli dixit.
Cras mecum eris tu et filij. Ca. xxviij.

Actum est autē in diebus
A illis. Cōgregauerūt philis-
tijm agmina sua: vt prepa
rarentur ad bellum cōtra
israel. Dixitq; achis ad da
uid. Sciens nūc scito: qm̄
mecum egredieris in castris tu et viri
s.25.a. tui. Dixitq; dauid ad achis. Nūc scies
que facturus est seruus tuus. Et ait a-
chis ad dauid. Et ego custodē capitis
mei ponam te cūctis diebus. Samuel
aūt mortuus est: planxitq; eum omnis
israel: et sepelierunt eum in ramatha
vrbe sua. Et saul abstulit magos ꝛ ha-
riolos de terra: et interficit eos q̄ phy
thones habebant in ventre. Cōgrega-
tiq; sunt philistijm et venerūt ꝛ castra
metati sunt in sunam. Cōgregauit au-
tem et saul vniuersuꝫ israel: ꝛ venit in
gelboe. Et vidit saul castra philistijm:
et timuit ꝛ expauit cor eius nimis. Cō
s.14.f. suluitq; dominum: et non respōdit ei
Leui. 20.d. neq; per somnia: neq; per sacerdotes:
Deu. 18.b. neq; per pphetas. Dixitq; saul seruis
Act. 16.c. suis. Querite mihi mulierem habentē
B phythonem: et vadam ad eam et scisci
tabor per illam. Et dixerūt serui eius
ad eum. Est mulier phytonem habens
in endor. Mutauit ergo habitum suū:
vestitusq; est alijs vestimentis: ꝛ abijt
ipse et duo viri cum eo: veneruntq; ad
mulierem nocte: et ait illi. Diuina mi-
hi in phythone: et suscita mihi quē di-
xero tibi. Et ait mulier ad eum. Ecce
tu nosti quanta fecerit saul: et quomo-
do erraserit magos et hariolos de ter-
ra. Quare ergo insidiaris anime mee
vt occidar? Et iurauit ei saul in domi-
no dicēs. Uiuit dn̄s q: nō eueniet tibi
quicq̄ mali propter hanc rem. Dixitq;
ei mulier. Quem suscitabo tibi? Qui
ait. Samuelem mihi suscita. Cum aūt
vidisset mulier samuelem exclamauit
voce magna ꝛ dixit ad saul. Quare im
posuisti mihi? Tu es enim saul. Dixit-
q; ei rex. Noli timere. Quid vidisti. Et
ait mulier ad saul. Deos vidi ascendē-
tes de terra. Dixitq; ei. Qualis est for-
ma eius? Que ait. Uir senex ascendit:
ꝛ ipse amictus est pallio. Et intellexit
saul qd̓ samuel esset: et īclinauit se sup
faciem suaꝫ in terra: ꝛ adorauit. Dixit
autē samuel ad saul. Quare inquieta- E
sti me: vt suscitarer. Et ait saul. Coar-
tor nimis. Siquidem philistijm pu-
gnant aduersum me: et deus recessit a
me: ꝛ exaudire me noluit: neq; in ma-
nu pphetarū: neq; p somnia. Uocaui
ergo te vt ostenderes mihi quid faciā. s.25.f.
Et ait samuel. Quid interrogas me:
cum dn̄s recesserit a te: ꝛ transierit ad
emulū tuū. Faciet eñ tibi dn̄s sicut lo
cutus est in manu mea: ꝛ scindet regnū
tuum de manu tua: ꝛ dabit illud pxi-
mo tuo dauid: q: nō obedisti voci dn̄i
neq; fecisti iram furoris eius in ama-
lech. Idcirco qd̓ pateris: fecit tibi dn̄s
hodie: ꝛ dabit dn̄s etiam israel tecum 26.q.2.c.Il
in manu philistijm. Cras aūt tu et filij lud.ꝛ.5.q.
tui mecum eritis: sꝫ ꝛ castra israel tra- c.nec mirū.
det dn̄s in manus philistijm. Statim s.15.f.
q; saul cecidit porrectus in terrā. Exti D
muerat eñ verba samuelis: ꝛ robur nō
erat in eo: q: nō comederat panem to-
ta die illa. Ingressa est itaq; mulier il-
la ad saul. Conturbatus enim erat val
de. Dixitq; ad eum. Ecce obediuit an-
cilla tua voci tue: ꝛ posui animā meaꝫ
in manu mea: ꝛ audiui sermones tuos
quos locutus es ad me. Nūc igitur au
di et tu vocem ancille tue: ꝛ ponā corā
te bucellam panis vt comedens cōua-
lescas: ꝛ possis iter agere. Qui renuit Geñ.18.a.
et ait. Non comedā. Coegerunt autem
eum serui sui ꝛ mulier: ꝛ tandem audi
ta voce eoꝛuꝫ surrexit de terra: ꝛ sedit
super lectū. Mulier autem illa habe-
bat vitulū pascualem in domo: ꝛ festi-
nauit et occidit eum. Tollensq; farinā
miscuit eam: ꝛ coxit azyma: et posuit
ante saul ꝛ ante seruos eius. Qui cum
comedissent surrexerunt ꝛ ambulaue-
runt per totam noctem illam.

¶ C. S. De reuersione dauid ab exerci
tu philistijm. Capi. xxix.

A
Congregata sunt ergo phi-
listijm vniuersa agmina in
aphec. Sed et israel castra
metatus est super fontem
qui erat in iezrael. Et sa-
trape quidē philistijm in-
cedebant in cēturijs et milib⁹. Dauid
aūt et viri ei⁹ erāt in nouissimo agmi
ne cū achis. Dixeruntq; principes phi
listijm ad achis. Quid sibi volunt he-
brei isti? Et ait achis ad p̄ncipes phili
stijm. Nunquid ignoratis dauid q̄ fuit
seruus saul regis israel: et est apud me
Als.+vel. multis diebus + et annis? Et nō inue-
B ni in eo quicq̄ mali ex die qua transfu
2.Pa.12.a. git ad me vsq; ad diē hanc. Irati sunt
aūt aduersus eū principes philistijm:
et dixerūt ei. Reuertatur vir et sedeat
in loco suo in quo cōstituisti eū: et non
descēdat nobiscū in preliū ne fiat no-
bis aduersarius cū p̄liari ceperimus.
Quō enim aliter poterit placare dñm
S.12.b.et suū nisi in capitib⁹ nostris? Nōne iste
S.21.b. est dauid cui cantabant in choris dicē
tes. Percussit saul in milibus suis: et
Eccl.47.a. dauid in decē milibus suis? Uocauit
ergo achis dauid et ait ei. Uiuit dñs q:
rectus es tu et bonus in cōspectu meo:
et exitus tuus et introitus tuus mecū
est in castris. Et nō inueni in te quicq̄
mali ex die qua venisti ad me vsq; in
diē hāc: sed satrapis nō places. Reuer
tere ergo et vade in pace: et non offen-
das oculos satrapaꝝ philistijm. Dixit
q; dauid ad achis. Quid em̄ feci: et q̄d
inuenisti in me seruo tuo a die qua fui
in cōspectu tuo vsq; in diē hāc: vt non
veniā et pugnam contra inimicos dñi
mei regis? Respondēs autem achis: lo
D cutus est ad dauid. Scio q: bonus es
tu in oculis meis sicut angelus dei: s;
principes philistinorum dixerūt. Non
ascendet nobiscum in prelium. Igitur
consurge mane tu et serui domini tui
qui venerunt tecū: et cum de nocte sur-
rexeritis et ceperit dilucescere pergite.
Surrexit itaq; de nocte dauid ipse et
viri eius vt p̄ficiscerētur mane: et re-
uerterētur ad terram philistijm: phili
stijm autem ascenderunt in iezrael.
¶ C. S. Dauid reuertens sicelech suc-
censum inuenit: consuluit dominum et
persecutus est latrunculos: cibanitq;
puerum egyptium: irruit dauid in ho
stes: et accepit predā et diuisit eā equa
liter remanentibus ad sarcinas et ad
preliūm descendentibus: dona mittit
senioribus iuda. Capi. xxx.

Umq; venissent dauid et vi A
ri eius in + sicelech die ter Als.+ sicelech.
tia: et amalechite impetū
fecerant ex parte australi
in sicelech et percusserant
sicelech et succenderant eā
igni. Et captiuas duxerāt mulieres ex
ea a minimo vsq; ad magnum: et non
interfecerant quenq̄: sed secum duxe-
rant et pergebant itinere suo. Cū ergo
venisset dauid et viri eius ad ciuitatē
et inuenissent eam succensam igni et
vxores suas et filios suos et filias du-
ctas esse captiuas. Leuauerūt dauid et S.27.a.
populus qui erat cum eo voces suas: et
planxerunt donec deficerent in eis la-
chryme. Siquidem et due vxores da-
uid captiue ducte fuerant achinoen B
iezraelites et abigail vxor nabal carme
li: et contristatus est dauid valde. Uole
bat em̄ eum populus lapidare: q: ama
ra erat anima vniuscuiusq; viri super
filijs suis et filiabus. Confortatus est
autem dauid in domino deo suo: et ait S.23.b.
ad abiathar sacerdotem filium achi-
melech. Applica ad me + ephot. Et ap al.+ ephod
plicuit abiathar ephot ad dauid: et cō
suluit dauid dominum dicens. Perse-
quar latrunculos hos: et comprehen-
dam eos an non. Dixitq; ei dominus.
Persequere absq; dubio enim compre
hendes eos et excuties predam. Abijt
ergo dauid ipse et sexcenti viri q̄ erant C
cum eo: et venerūt vsq; ad torrentē be
sor: et lassi quidem substiterūt. Per-
secutus est autē dauid ipse et quadrin
genti viri cum eo. Substiterant enim
ducenti qui lassi transire non poterāt
torrentem besor. Et inuenerunt virum
egyptium in agro: et adduxerunt eum
ad dauid. Dederuntq; ei panem vt co-
mederet et biberet aquā: sed et fragmē
masse caricarum: et duas ligaturas vne
passe. Que cū comedisset: reuersus est
spiritus eius et refocilliatus est. Non
enim comederat panem neq; biberat
aquam tribus diebus et tribus nocti-
bus. Dixit itaq; ei dauid. Cuius es tu
vel vnde et quo pergis? Qui ait. Puer
egyptius ego sum seruus viri amalechi
te. Dereliquit autē me dominus meus:
quia egrotare cepi nudiustertius. Si- D
quidem nos erupimus ad australem
plagam cerethi et cōtra iudā: et ad me-
ridiē Caleph: et Sicelech succēdimus
igni. Dixit itaq; ei dd. Potes me du-

cere ad cuneum istū. Qui ait. Jura mihi per deū φ non occides me: ⁊ nō tradas me in manu domini mei: ⁊ ego ducam te ad cuneum istum. Et iurauit ei dauid. Qui cum duxisset eum: ecce illi discūbebāt super faciē vniuerse terre comedentes ⁊ bibētes: ⁊ quasi festum celebrātes diem ꝓ cuncta preda: ⁊ spolijs que ceperāt de terra philistijm et de terra iuda. Et percussit eos dauid a vespere vsq; ad vesperam alterius diei: ⁊ nō euasit ex eis quisq̄ nisi tātū quadringenti viri adolescentes: qui ascenderant camelos ⁊ fugerāt. Eruit ergo dauid oīa que tulerāt amalechite: ⁊ duas vxores suas eruit. Nec defuit quisq̄ a paruo vsq; ad magnū tā de filijs q̄ de filiabus ⁊ de spolijs: ⁊ quecunq; rapuerant oīa reduxit dauid et tulit vniuersos greges ⁊ armenta: et minauit ante faciē suā. Dixerūtq;. Hec est preda dauid. Uenit autē dauid ad ducentos viros qui + lassi substiterāt: nec sequi poterāt dauid ⁊ residere eos iusserat in torrente besor. Qui egressi sunt obuiam dauid ⁊ populo qui erat cum eo. Accedens autem dauid ad populum: salutauit eos pacifice. Respōdensq; omnis vir pessimus ⁊ iniquus de viris qui erāt cum dauid dixit. Qz non venerunt nobiscum non dabimus eis quicq̄ de preda quā eruimus: sed sufficiat vnicuiq; vxor sua ⁊ filij: quos cum acceperint recedant. Dixit autem dauid. Non sic facietis fratres mei de his que tradidit nobis dominus et custodiuit nos ⁊ dedit latrunculos qui eruperant aduersum nos in + manꝰ nostras. nec audiet vos quisq̄ sub sermone hoc. Equa enim pars erit descendētis ad preliū ⁊ remanētis ad sarcinas et similiter diuident. Et factū est hoc ex die illa: ⁊ deinceps cōstitutum ⁊ prefinitum ⁊ quasi lex in israel vsq; in diē hanc. Uenit ergo dauid in + sicelech: ⁊ misit dona de preda senioribus iuda et proximis suis dicens. Accipite benedictionem de preda hostiū domini. His qui erāt in bethel: ⁊ qui i ramoth ad meridiem: et qui in gether: ⁊ qui in aroer: et qui in sephamot: et q̄ in esthama: et qui in racha: et qui in vrbibus hierameli: et qui in vrbibꝰ ceni: ⁊ qui in harama: et qui in lacu + asan: et qui in atach: et qui in hebron: ⁊ reliquis q̄ erant in his locis: in quibus cōmoratus fuerat dauid et viri eius.

E — F — Als. + lassi — als. + manu nostra. — G — Als. + sicelech. — als. + azati.

¶ C. S. De fuga ⁊ cede israel: de morte saulis et trium filiorum eius: de armis eius ⁊ capite: de viris iabes galaad qui tulerunt cadauera saulis et filiorū eius: de muro bethsan: et sepelierunt in nemore iabes. Capi. xxxi.

Hilistijm autē pugnabant aduersum israel. Et fugerunt viri israel ante faciē philistijm: ⁊ ceciderunt interfecti in monte gelboe. Irrueruntq; philistijm in saul ⁊ in filios eius ⁊ percusserunt ionathan ⁊ abinadab ⁊ melchisue filios saul: totūq; pōdus prelij versum est in saul. Et cōsecuti sunt eū viri sagittarij et vulneratus est vehemēter a sagittarijs. Dixitq; saul ad armigerū suū. Euagina gladiū tuū ⁊ percute me: ne forte veniant incircūcisi isti ⁊ interficiant me illudētes mihi. Et noluit armiger eius. Fuerat enī nimio terrore perterritus. Arripuit itaq; saul gladiū suū et irruit sup eū. Qd cū vidisset armiger eius: videlicet φ mortuus esset saul: irruit etiā ipse sup gladiū suū ⁊ mortuꝰ est cū eo. Mortuus est ergo saul ⁊ tres filij eius: ⁊ armiger illiꝰ: ⁊ vniuersi viri eius in die illa pariter. Uidētes aūt viri israel qui erāt trās vallē ⁊ trans iordanē φ fugissent viri israelite: ⁊ φ mortuus esset saul ⁊ tres filij eius reliquerūt ciuitates suas ⁊ fugerūt. Ueneruntq; philistijm et habitauerunt ibi. Facta aūt die altera venerūt philistijm vt expoliarēt interfectos: ⁊ inuenerūt saul ⁊ tres filios eius iacētes in + mōte gelboe. Et preciderūt caput saul: et expoliauerūt eū armis: ⁊ miserunt in terrā philistinorū p circuitū vt annunciaretur in tēplis idolorū et in populis. Et posuerūt arma eius in templo astaroth: corpus vero eius suspēderūt in muro bethsan. Quod cū audissent habitatores iabes galaad: quecunq; fecerant philistijm saul surrexerunt oēs viri fortissimi: et ambulauerunt tota nocte: et tulerunt cadauer saul: ⁊ cadauera filiorū eius de muro bethsan. Ueneruntq; viri iabes galaad ⁊ combusserunt ea igni: ⁊ tulerunt ossa eorum ⁊ sepelierunt in nemore iabes: et ieiunauerunt septem diebus.

A — 1. para. 10. a — B — Iudi. 8. g. — 1. par. 10. a. — C — Als. + montibus. — D

¶ Explicit liber primus samuelis.

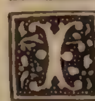
¶ Incipit secundus liber samuelis.

¶C.S. De cede ei⁹ qui attulit diadema ꝛ armillam saulis dicens quod occiderat saul: de plãctu dauid sup saul et ionatham. Capitulum.j.

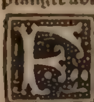
A

Actum est autem postq̈ mortuus est saul vt dauid reuerteretur a cede
Als+ siceleg. amalech: ꝛ maneret in+ siceleg duos dies. In die autẽ tertia apparuit homo veniẽs de castris saul veste cõscissa ꝛ puluere cõspersus caput.
1.Reg.4.c. Et vt venit ad dauid: cecidit super faciem suã: et adorauit. Dixitq; ad eum
j.24.c.
1.para.21.b dauid. Unde venis? Qui ait ad eũ. De castris isrl' fugi. Et dixit ad eũ dauid. Quod est verbũ qd factũ est indica mihi. Qui ait. Fugit ppl's et prelio: ꝛ multi corruẽtes e populo mortui sunt: sed ꝛ
B saul ꝛ ionathas filius eius interierũt. Dixitq; dauid ad adolescẽtem qui nũciabat ei. Unde scis quod mortuus est saul ꝛ ionathas filius eius? Ait adole
Als+ narrabat. scens qui+nunciabat ei. Casu veni in montem gelboe: ꝛ saul incumbebat super hastã suam. Porro currus et equites appropiquabãt ei: et conuersus post tergum suũ: vidensq; me vocauit. Cui cũ rñdissem adsum. Dixit mihi. Quisnam es tu? Et aio ad eũ. Amalechites ego sum. Et locutus est mihi. Sta sup me ꝛ interfice me: qm̃ tenent me angustie: ꝛ adhuc tota anima mea in me est. Stãsq; sup eũ: occidi illũ. Sciebã eñ q; viuere nõ poterat post ruinã. Et tuli diadema qd erat in capite eius ꝛ ar-
C millã de brachio illius: et attuli ad te
j.3.f.7.j.14.f. dñm meũ huc. Apprehẽdẽs aũt dauid vestimẽta sua scidit: oẽsq; viri q̃ erant cũ eo: ꝛ plãxerũt ꝛ fleuerũt ꝛ ieiunauerũt vsq; ad vesperã sup saul et sup ionathã filiũ ei⁹: ꝛ sup populũ dñi: ꝛ super domũ isrl' eo q; corruissẽt gladio. Dixitq; dauid ad iuuenem q̃ nũciabat ei. Unde es tu? Qui rñdit. Fili⁹
De pe.di.2.j.opponit.k.q.1.c.dñs. hominis aduene amalechite ego sum. Et ait ad eum dauid. Quare non timuisti mittere manũ tuam: vt occideres xp̃m dñi. Uocansq; dauid vnum de pueris suis: ait. Accedẽs irrue i eũ. Qui percussit illũ ꝛ mortu⁹ est. Et ait ad eũ dauid. Sãgis tuus super caput tuũ. Os eñ tuũ locutũ est ɔtra te dicẽs. Ego interfeci xp̃m dñi. Planxit aũt dauid plãctũ huiuscemodi sup saul ꝛ super ionathã filiũ eius: ꝛ precepit vt docerent fi-
als+iudeorum. lios iuda+arcũ: sicut scriptũ est in libro iustorũ. Et ait. Considera+ israel Als+ isrl' et iuda.
pro his qui mortui sunt super excelsa tua vulnerati. Incliti israel super mõ- D
tes tuos iterfecti sunt. Quõ ceciderũt fortes. Nolite annunciare in geth: neq; annuncietis in compitis ascalonis: ne forte letentur filie philistijm: ne exultẽt filie incircũcisor. Montes gelboe: nec ros nec pluuia+ veniant sup vos. Als+ veniat.
Neq; sint agri primitiarũ: q2 ibi abiectus est clypeus fortiũ: clype⁹ saul q̃si non esset vnctus oleo: a sanguine interfectorũ ab adipe fortiũ. Sagitta+ionathe nũq̈ redijt retrorsum: et gladi⁹ Als+ ionathan.
saul non est reuersus inanis. Saul et ionathas amabiles et decori valde in vita sua: in morte quoq; non sunt diuisi. Aquilis velociores: leonib⁹ fortiores. Filie isrl' super saul flete: q̃ vestiebat vos coccino in delitijs: q̃ prebebat ornamẽta aurea cultui vestro. Quomodo ceciderunt fortes in prelio. Ionathas in excelsis tuis occisus est. Doleo sup te frater mi ionatha decore nimis et amabilis super amorẽ mulierũ. Sicut mater vnicũ amat filiũ suũ: ita ego te diligebam. Quomodo ceciderũt robusti ꝛ perierũt arma bellica?

¶C.S. De prima vnctiõe dauid in hebron: de nũcio eius ad viros iabes galaad: de isboseth: de prelio puerorũ dd et puerorũ saul: de morte asahel: ioab et abisai fratres persequunt̃ abner ppter mortem asahel fratris eorũ et reuertuntur. Capitulum.ij.

A

Gitur post hec consuluit dauid dñm dicẽs. Num ascẽdam in vnã de ciuitatibus iuda? Et ait dominus ad eum. Ascende. Dixitq; dauid. Quo ascendam? Et respondit ei. In hebrõ. Ascẽdit ergo dauid et due vxores eius achinoem israelites ꝛ abigail vxor nabal carmeli: sed et viros qui erant cum eo: duxit dauid singulos cũ domo sua: ꝛ mãserũt in oppidis hebron. Ueneruntq; viri iuda: et 1.Reg.31.d.
vnxerunt ibi dauid: vt regnaret super B
domum iuda. Et nunciatum est dauid q̃ viri iabes galaad sepelissent saul. Misit ergo dauid nũcios ad viros iabes galaad. Dixitq; ad eos. Benedicti vos a domino q̃ fecistis misericordiã hanc cum domino vestro saul: et sepelistis eum. Et nũc retribuet vobis q̃dẽ dñs miam ꝛ veritatem: sed ꝛ ego reddam gratiã eo q; fecistis verbũ istud.

Confortent manus vestre: et estote filij
fortitudinis. Licet enim mortu9 sit dñs
vester saul: tñ me vnxit domus iuda in
regē sibi. Abner aūt filius ner princeps
exercitus saul: tulit isboseth filiū saul
C et circūduxit eū per castra: regēq3 consti
Als. + iessu tuit sup galaad: et super + gessuri: et su
ri vel assuri per iezrael: et sup ephraim: et sup bēia
vel essuri. min: et sup isrl vniuersum. Quadragin
ta annorū erat isboseth fili9 saul cū re
gnare cepisset sup isrl: et duob9 ānis re
gnauit. Sola aūt domus iuda sequebat
i.5.a. dauid. Et fuit numer9 dierū qs cōmo
ratus est dauid imperās in hebrō sup
domū iuda septē annorū et sex mēsium.
Egressusq3 est abner fili9 ner: et pueri
isboseth filij saul de castris in gabaō.
Porro ioab fili9 saruie: et pueri dauid
egressi sunt: et occurrerūt eis iuxta pi
scinā gabaon. Et cū in vnū conuenissent
e regiōe: sederūt hi i vna pte piscine et
illi ex altera. Dixitq3 abner ad ioab.
Surgāt pueri: et ludāt corā nobis. Et
D rñdit ioab. Surgant. Surrexerūt er
go et trāsierūt numero duodeci de ben
iamin ex pte isboseth filij saul: et duo
decim de pueris dauid. Apprehēsoq3
vnusquisq3 capite cōparis sui: defixit
gladiū in lat9 cōtrarij: et ceciderūt simul.
Vocatūq3 ē nomē loci illi9 ager robu
storū i gabaō. Et ortū est bellū durū sa
tis i die illa. Fugatusq3 est abner et viri
isrl a pueris dauid. Erāt aūt ibi tres
filij saruie ioab et abisai et asahel. Por
ro asahel cursor velocissimus fuit qua
si vnus de capreis que morantur in sil
uis. Persequebat aūt asahel abner: et
Als. + nec nō declinauit + ad dexterā siue + ad si
Als. + neq3 nistrā omittēs persequi abner. Respe
xit itaq3 abner post tergū suum: et ait.
E Tu ne es asahel. Qui respondit. Ego
sum. Dixitq3 ei abner. Vade ad dexte
rā siue ad sinistrā et apprehēde vnū de
adolescentib9 et tolle tibi spolia eius.
Noluit aūt asahel omittere quin vrge
ret eū. Rursumq3 locutus est abner ad
asahel. Recede et noli me sequi: ne for
te cōpellar confodere te in terram: et
leuare non potero faciē meā ad ioab
fratrē tuū. Qui audire contempsit et
F noluit declinare. Percussit ergo eum
i.29.b. abner auersa hasta in inguine et trāsfo
dit: et mortuus est in eodē loco. Omnesq3
qui transibāt per locum in quo cecide
rat asahel et mortuus erat subsistebāt.
Persequentibus aūt ioab et abisai fu
gientem abner: sol occubuit. Et vene
rūt vsq3 ad collem aqueductus q est ex
aduerso vallis: et itineris deserti i ga
baon. Congregatiq3 sunt filij bēiamin
ad abner: et cōglobati in vnum cuneū:
steterunt in summitate tumuli vnius.
Et exclamauit abner ad ioab et ait. Num.17.d.
Num vsq3 ad internitionē tu9 mucro de
seuiet? An ignoras: q periculosa sit de
speratio? Usq3 quo non dicis pplo: vt G
omittat psequi fres suos? Et ait ioab. i.20.c.
Uiuit dñs: si locut9 fuisses mane recess
isset ppls persequēs fratrem suū. In
sonuit ergo ioab buccina et stetit omis
exercit9: nec persecuti sunt vltra israel
nec inire certamen. Abner aūt et viri
eius abierūt per campestria moab to
ta nocte illa: et trāsierūt iordanē: et lu
strata omni bethoron venerunt ad ca
stra. Porro ioab reuersus omisso ab
ner cōgregauit omnē populū: et defue
rūt de pueris dauid decem et nouē viri al. + azahel.
excepto + asahele. Serui aūt dauid p
cusserūt de beniamin: et de viris q erāt
cū abner trecentos sexaginta: q et mor
tui sunt. Tuleruntq3 asahel et sepelie
rūt eū in sepulchro patris sui in beth
leem: et ambulauerunt tota nocte ioab
et viri q erāt cum eo: et in ipso crepu
sculo peruenerunt in hebron.
¶ C. S. De filijs dauid natis i hebrō:
quomodo abner iratus cōtra isboseth
pro concubina respha patris sui misit
ad dauid: dauid michol vxorem suam
petijt et ad isboseth misit: illa autem ve
nit ad dauid et abner dimisso a dauid
ioab fecit reduci eum et occidit: dauid
plangit abner. Capitulum. iij.

Acta est ergo lōga cōcerta B
tio inter domum dauid et
inter domū saulis: dauid
proficiēs et semp seipso ro
bustior: dom9 aūt saul de
crescens quotidie. Natiq3
sunt sex filij dauid i hebrō. Fuitq3 pri
mogenitus eius amnon de achinoem
iezraelite: et post eum cheleab de abi
gail vxore nabal carmeli. Porro terti9
absalon filius maacha filie tholomai
regis gessur. Quartus aūt adonias fi
li9 agith. Et qntus saphatias fili9 abi
tal. Sextus quoq3 iethraan de egla
vxore dauid. Hi nati sunt dauid in he
bron. Cum ergo esset prelium inter do
mum saul et domum dauid: abner fi
lius ner regebat domum saul. Fuerat
autem sauli concubina nomine respha
filia achia: ingressusq3 est ad eā abner.

Dixitq3 isboseth ad abner. Quare in-
B gressus es ad concubinam patris mei. Qui
iratus nimis propter verba isboseth: ait.
Nunquid caput canis ego sum aduer-
sum iudā hodie qui fecerim misericordiam sup
domū saul patris tui: et sup fratres et p-
Als.+ manu. iiii. ximos eius: et nō tradidi te in + manus
I. eodem. dauid: et tu requisisti in me quod argueres pro
muliere hodie. Hec faciat deus abner et
hec addat ei: nisi quomodo iurauit do-
minus dauid: sic faciā cum eo: vt trāf-
feratur regnum de domo saul: et eleuet
thronus dauid sup israel et sup iudam
a dan vsq3 bersabee. Et non potuit rñ-
dere ei quicq3: quia metuebat illū. Mi-
sit ergo abner nuncios ad dauid in he-
bron pro se dicētes. Cuius est terra? Et
vt loquerentur. Fac mecū amicitias: et
erit manus mea tecū: et reducam ad te
C vniuersum isrl. Qui ait. Optime. Ego
faciā tecū amicitias: sed vnā rem peto
a te: dicēs. Nō videbis faciē meā ante-
Als.+ super est mihi. quam adduxeris + mihi michol filiā saul:
et sic venies et videbis me. Misit autē
dauid nūcios ad isboseth filium saul:
1.reg.18.g. dicēs. Redde vxorē meā michol quam
desponsi mihi centum preputijs phi-
listijm. Misit ergo isboseth: et tulit eā
a viro suo phaltiel filio lais. Seque-
baturq3 eam vir suus plorans vsq3 ba-
Als.+ super est et. hurim. Et dixit ad eū abner. Uade + et
reuertere. Qui reuersus est. Sermonē
quoq3 intulit abner ad seniores israel
dicēs. Tam heri quam nudiustertius que-
rebatis dauid vt regnaret super vos.
Nūc ergo facite: quoniam dñs locutus est ad
dauid: dicens. In manu serui mei da-
uid saluabo populum meum israel de
manu philistijm et omnium inimicorū
D eius. Locutus est autem abner etiā ad
beniamin. Et abijt vt loqueret ad da-
uid in hebron omnia que placuerāt if-
raeli et vniuerso beniamin: venitq3 ad
dauid in hebron cū viginti viris. Et fe-
cit dauid abner et viris eius qui vene-
rant cum eo conuiuium. Et dixit abner
ad dauid. Surgam vt cōgregem ad te
dominum meum regē omnem israel: et
ineam tecū fedus et imperes omnibus
sicut desiderat anima tua. Cū ergo de-
duxisset dauid abner et ille isset in pace:
statim pueri dauid et ioab venerūt ce-
sis latronibus: cum preda magna ni-
mis. Abner autem non erat cū dauid
in hebron: quia iam dimiserat eum et
profectus fuerat in pace: et ioab et om-
nis exercitus qui erāt cū eo: postea ve-
nerant. Nūciatum est itaq3 ioab a nar-
rantibus. Uenit abner filius ner ad re-
gem et dimisit eum: et abijt in pace. Et E
ingressus est ioab ad regē et ait. Quid
fecisti? Ecce venit abner ad te. Quare
dimisisti eū: et abijt et recessit. Ignoras
abner filiū ner: quoniam ad hoc venit
ad te: vt deciperet te: et sciret exitū tuū
et introitum tuū: et nosset omnia que
agis? Egressus itaq3 ioab a dauid: mi- 3.Reg.2.b.
sit nuncios post abner et reduxit eū a
cisterna syra ignorante dauid. Cūq3 re-
dijsset abner in hebron seorsum addu-
xit eum ioab ad mediū porte: vt loque-
retur ei in dolo: et percussit illū ibi in
inguine: et mortuus est in vltionē san-
guinis asahel fratris eius. Quod cū au- I. eodem.
disset dauid rem iam gestam: ait. Mū- F
dus ego sum et regnū meum apud deū
vsq3 in sempiternū a sanguine abner Dan.13.c.
filij ner: et veniat super caput ioab et su- Act.20.f.
per omnem domū patris eius: nec de-
ficiat de domo ioab fluxū seminis su-
stinens: et leprosus et tenens fusum et
cadens gladio et indigens pane. Igit- ū. eodem.
ioab et abisai frater eius interfecerūt
abner: eo quod occidisset asahel fratrem
eorū in gabaon in prelio. Dixit autem
dauid ad ioab: et ad omnē populū qui
erat cū eo. Scindite vestimenta vestra ū.1.b.
et accingimini saccis: et plangite ante I.13.f.
exequias abner. Porro rex dauid seq̄-
batur feretrum. Cumq3 sepelissent ab-
ner in hebron: leuauit rex dauid vocē
suam et fleuit super tumulum abner.
Fleuit autem et omnis populus. Plā- G
gensq3 rex et lugens abner ait. Nequa-
quam vt mori solēt ignaui: mortuus es ab-
ner. Manus tue ligate non sunt: et pe-
des tui non sunt compedibus aggraua-
ti: sed sicut solent cadere coram filijs
iniquitatis: sic corruisti. Cōgeminansq3
ois ppls fleuit sup eū. Cumq3 venisset I. eodem.
vniuersa multitudo cibū capere cū da-
uid clara adhuc die iurauit dauid di-
cens. Hec faciat mihi deus et hec addat:
si ante occasum solis gustauero panē
vel aliud quicquam. Omnisq3 populus audi-
uit: et placuerūt eis cūcta que fecit rex in
conspectu totius populi. Et cognouit omne
vulgus et vniuersus israel in die illa:
quoniam nō actū fuisset a rege: vt occidere-
tur abner filius ner. Dixit quoq3 rex ad
seruos suos. Nū ignoratis: quoniam princeps
et maximus cecidit hodie in isrl. Ego
autem adhuc delicatus sum et vnctus
rex. Porro viri isti filij saruie duri sūt

mihi. Retribuat dñs facienti malum
iuxta maliciã suam.

¶ C. S. De recbab ⁊ banaa qui occide
rũt isboseth: ⁊ ipi a pueris dauid occi
si sunt in vltionem. Capitulum. iiij.

A Udiuit autẽ isboseth fili⁹
saul ꝙ cecidisset abner in
hebrõ: ⁊ dissolute sunt ma
nus ei⁹ omnisq; isrl̃ ꝓturbat⁹
est. Duo autẽ viri ꝑncipes la
tronum erãt filio saul: no-
mẽ vni banaa: ⁊ nomẽ alteri recbab fi-
lij remmõ berothite de filijs bẽiamin.
Siquidẽ ⁊ beroth reputata est in bẽia-
min. Et fugerũt berothite in gethaim:
fuerũtq; ibi aduene vsq; ad tps illud.
Erat autẽ ionathe filio saul filius debi
B lis pedib⁹. Quinquẽnis em̃ fuit qñ ve
nit nũcius de saul ⁊ ionatha ex iezrael.
Tollẽs itaq; eũ nutrix sua fugit. Cũq;
festinaret vt fugeret: cecidit et claud⁹
effect⁹ ẽ: habuitq; vocabulũ miphibo
seth. Uenientes igit̃ filij remmõ berothi-
te recbab et banaa igressi sunt feruen-
te die domũ isboseth. Qui dormiebat
sup stratũ suũ meridie: et ostiaria do-
mus purgans triticũ: obdormiuit. In-
gressi sunt autem domũ latenter assu-
mẽtes spicas tritici: et ꝑcusserũt eũ in
inguine recbab et banaa frater ei⁹: et
C fugerũt. Cũ autem ingressi fuissent do
mũ: ille dormiebat sup lectũ suũ in cõ-
claui: ⁊ percutientes interfecerunt eũ.
Sublatoq; capite eius abierũt ꝑviam
deserti tota nocte: ⁊ attulerunt caput
isboseth ad dauid ĩ hebron. Dixerũtq;
ad regez. Ecce caput isboseth filij saul
inimici tui: q̃ querebat aĩam tuam: et
dedit dñs dño nostro regi vltionẽ ho-
die de saul ⁊ de semine eius. Rñdẽs au
tem dauid recbab ⁊ banaa fratri ei⁹ fi-
lijs remmon berothite: dixit ad eos. Ui
ĩ.i.b. nit dominus q̃ eruit aĩam meam de oĩ
D angustia: qm̃ eũ qui annunciauerat mi
hi ⁊ dixerat: mortu⁹ est saul: qui puta-
bat se prospera nũciare: tenui ⁊ occidi
eũ in sicelech: cui oportebat me merce
dẽ dare ꝓ nũcio. Quãtomagis nũc cũ
hoies ipij iterfecerũt virũ innoxiũ in
domo sua sup lectũ suũ non querã san
guinẽ eius de manu vestra: et auferam
vos d̃ terra? Precepit itaq; dauid pue
Als ✝ sup- ris ✝ suis ⁊ interfecerũt eos: preciden
est suis. tesq; manus et pedes eorum suspende
runt eos super piscinam in hebrõ. Ca-
put autem isboseth tulerunt ⁊ sepelie
runt in sepulchro abner in hebron.

¶ C. S. De scda vnctiõe dauid sup is-
rael: ꝙ abstulit cecos ⁊ claudos qñ ce-
pit arcẽ sion: de hiram rege qui mittit
ad dauid ligna cedrina et artifices li-
gnorũ ⁊ lapidũ: de filijs natis in hieru
salem: de bello dauid in baalpharasim
vbi percutit philistijm. Capitulũ. v.

A Et venerunt vniuerse trib⁹
israel ad dauid in hebron ĩ. para. 11. a.
dicẽtes. Ecce nos os tuum ĩ. 19. c.
et caro tua sumus. Sed et
heri et nudiustertius cum
esset saul rex sup nos tu eras educẽs et
reducens israel. Dixit autez dñs ad te.
Tu ✝ pasces pplm̃ meuz isrl̃: et tu eris als ✝ pasce
dux sup isrl̃. Uenerũt quoq; ⁊ ✝ senio- als ✝ senes
res isrl̃ ad regẽ in hebrõ: ⁊ ꝑcussit cum ĩ. 2. c.
eis rex dauid fedus in hebrõ corã dño:
vnxeruntq; dauid in regẽ sup isrl̃. Fi-
lius triginta annorũ erat dauid cũ re-
gnare cepisset: ⁊ quadraginta annis re-
gnauit. In hebron regnauit super iu- ĩ. 2. c.
dã septẽ annis ⁊ sex mensib⁹. In hieru
salem autẽ regnauit triginta tribus an
nis sup omnem israel et iudã. Et abijt
rex ⁊ oẽs viri q̃ erãt cum eo in hierlm̃ B
ad iebuseũ habitatorez terre. Dictũq;
est dauid ab eis. Nõ ingredieris huc ni
si abstuleris cecos ⁊ claudos: dicentes.
Nõ ingredief dauid huc. Cepit autez
dauid arcẽ sion: hec est ciuitas dauid.
Proposuerat em̃ dauid in illa die pre
miũ q̃ percussisset iebuseũ et tetigisset
domatũ fistulas: et abstulisset cecos et
claudos odientes animã dauid. Idcir
co dr̃ in ꝓuerbio. Cecus et claudus nõ Mat. 21. b.
✝ intrabũt in templũ. Habitauit autẽ als ✝ intra
dauid in arce siõ: ⁊ vocauit eã ciuitatẽ bit ĩ domũ.
dauid: et edificauit ꝑ gyrũ a mello ⁊ in
trinsecus. Et ingrediebat̃ ꝓficiẽs atq;
succrescens: ⁊ dñs deus exercituũ erat
cũ eo. Misit quoq; hiram rex tyri nun ĩ. para. 14. a.
cios ad dauid ⁊ ligna cedrina et artifi C
ces lignoꝝ artificesq; lapidũ ad parie
tes: ⁊ edificauerũt domũ dauid. Et co
gnouit dauid quoniã confirmasset eũ
dominus regem super israel: ⁊ quoniã
exaltasset regnum eius super populũ
suum israel. Accepit ergo dauid ad-
huc concubinas et vxores de hierusa-
lem postq̃ venerat de hebron. Natiq;
sunt dauid ⁊ alij filij: ⁊ filie: et hec no-
mina eorũ q̃ nati sunt ei in hierusalẽ.
Samna ⁊ sobab ⁊ nathan et salomon
et iabaar ⁊ helisua ⁊ nepheg ⁊ iaphia ⁊
helisama ⁊ helida ⁊ helipheleth. Audie-
rũt ergo philistijm ꝙ vnxissent dauid

in regẽ sup israel ⁊ ascẽderũt vniuersi
J.eodem. vt quererent dauid. Quod cũ audisset
dauid descẽdit in presidiũ. Philistijm
autẽ venientes diffusi sunt in valle ra-
D phaim. Et cõsuluit dauid dñm dicẽs.
Si ascendam ad philistijm: ⁊ si dabis
eos in manu mea. Et dixit dñs ad da-
uid. Ascẽde q᷑ tradẽs dabo philistijm
in manu tua. Uenit ergo dauid in ba-
alpharasim: ⁊ ꝑcussit eos ibi: et dixit.
Diuisit dñs inimicos meos coꝛã me:
sicut diuiduntur aq̃. Propterea vocatũ
est nomen loci illius baalpharasim: et
reliquerũt ibi sculptilia sua que tulit
dauid ⁊ viri ei⁹. Et addiderũt adhuc
philistijm vt ascenderẽt: ⁊ diffusi sunt
in valle raphaim. Cõsuluit aũt dauid
dñm. Si ascẽdã ↄtra philisteos: et tra
das eos in man⁹ meas? Qui rñdit. Nõ
ascendas ↄtra eos: sed gyꝛa post tergũ
eoꝝ: ⁊ venies ad eos ex aduerso pyꝛoꝝ.
Et cũ audieris sonitum clamoꝛis gra-
dientis in cacumine pyꝛoꝛũ: tũc inibis
preliũ: q᷑ tũc egredietur dñs ante faciẽ
tuã: vt percutiat castra philistijm. Fe-
cit itaq; dauid sicut ꝑceperat ei domi
nus: et percussit philistijm de gabaa
vsq; dum venias gezer.

¶ C. S. De reductione arce dñi: de do
mo aminadab: de ꝑcussiõe oze. Qđ da-
uid voluit dimittere arcã i domo obe
dedom gethei: ꝙ inde reduxit i ciuita
tem dauid: quõ ludebat corã domino:
B quõ michol eũ despexit. Capitulũ. vj.

1.pa.13.c.
Ongregauit autem rursum dauid omẽs electos ex isra-
el triginta milia. Surrexit-
q; dauid et abijt: et vniuer-
sus populus qui erat cum
eo de viris iuda: vt adducerent arcam
dei: super quã inuocatũ est nomen dñi
exercituũ sedẽtis in cherubin sup eã.
Et imposuerũt arcã dei sup plaustrũ
nouũ. Tuleruntq; eã de domo amina-
dab qui erat in gabaa. Oza aũt ⁊ ahio
filij aminadab minabant plaustrũ no-
uum. Cũq; tulissent eã de domo ami-
nadab qui erat in gabaa custodiens ar
cam dei: ahio ꝑcedebat arcam dei: da-
uid aũt ⁊ oĩs israel ludebant corã dño
in oĩbus lignis fabrefactis: ⁊ citharis
et lyꝛis ⁊ tympanis ⁊ sistris et cymba-
B lis. Postq̃ aũt venerunt ad aream na-
2.q.7.§.itẽ chon: extẽdit oza manũ ad arcam dei ⁊
obijcit. tenuit eã: quoniã calcitrabant boues:
et declinauerãt eam. Iratusq; est indi-
gnatiõe dñs contra ozã ⁊ ꝑcussit eũ su
per temeritate: qui moꝛtuus est ibi iu-
xta arcam dei. Contristatus est autem
dauid eo ꝙ ꝑcussisset dñs ozam: ⁊ vo-
catũ est nomẽ loci illius percussio oze
vsq; in diem hanc. Et extimuit dauid
dñm in die illa: dicens. Quomodo in-
gredietur ad me arca domini? Et no-
luit diuertere ad se arcam dñi in ciui-
tatem dauid: sed diuertit eam i domũ
obededom gethei. Et habitauit arca
domini in domo obededom gethei tri
bus mensib⁹: et benedixit domin⁹ obe
dedom ⁊ omnem domum eius. Nũcia-
tũq; est regi dauid ꝙ benedixisset do-
minus obededom ⁊ omnia ei⁹ pꝛopter
arcam ✝ dei. Dixitq; dauid. Ibo et re- Als ✝ dñi.
ducam arcam cũ benedictiõe in domũ
meam. Abijt ergo dauid ⁊ adduxit ar C
cam dei de domo obededom in ciuita
tem dauid cũ gaudio: ⁊ erãt cũ dauid
septem chori ⁊ victima vituli. Cumq;
transcendissent qui poꝛtabant arcam
dñi sex passus: immolabãt bouẽ ⁊ ouẽ
et arietẽ: et dauid percutiebat in oꝛga
nis armigatis: ⁊ saltabat totis virib⁹
ante dñm. Poꝛro dauid erat accinct⁹
✝ ephot lineo: ⁊ dauid ⁊ omnis dom⁹ al ✝ ephod
israel ducebant arcam testamenti dñi
in iubilo ⁊ in clãgoꝛe buccine. Cũq; in
trasset arca dñi i ciuitatem dauid: mi-
chol filia Saul pꝛospiciens per fene-
stram vidit regem dauid subsilientem
atq; saltantem corã domino: et despe-
xit eum in coꝛde suo. Et introduxerũt
arcam domini: ⁊ imposuerũt eã in lo-
co suo in medio tabernaculi qđ tetẽ-
derat ei dauid. Et obtulit dauid holo D
causta ⁊ pacifica coꝛam domino. Cũq;
complesset offerens holocausta ⁊ paci
fica: benedixit populo i nomine domi
ni exercituũ. Et partitus est vniuerse
multitudini israel tã viro q̃ mulieri
singulis colyꝛidã panis vnam: et assa-
turam ✝ bubule carnis vnam ⁊ similã Als ✝ bu
frixam oleo. Et abijt omnis populus bale.
vnusquisq; in domũ suam. Reuersusq;
est dauid vt benediceret domui sue: et
egressa michol filia Saul in occursũ
dauid ait. Quam glorioſus fuit hodie
rex israel discooperiẽs se añ ancillas
seruoꝛum suoꝛum: ⁊ nudatus est quasi
si nudetur vnus de scurris. Dixitq; da
uid ad michol. Uiuit dñs: q᷑ ludã an- De pe. dist.
te dominũ qui elegit me potius q̃ pa- 2.ca. vt co-
trem tuum et q̃ omnem domum eius: gnouerũt.
et pꝛecepit mihi vt essem dux sup om- §. quõ cha-
nem populum dñi in israel: et ludam ritatem.

et vilior fiam plus ꝙ fact⁹ sum: et ero
humilis i oculis meis: ꝛ cū ancillis de
quib⁹ locuta es: gloriosior apparebo.
Igitur michol filie saul non est natus
filius vsq3 in diem mortis sue.
¶ C. S. De dauid volente edificare do
mum dñi: de nathan ꝓpheta qui ei re
spondit: de verbo quod ei dñs manda
uit: ꝙ filium suscitaret qui edificaret
ei domum: vbi promittitur christ⁹: da
uid gratias agit. Capitulum. vij.
A Actū est autē cum sedisset
rex in domo sua ꝛ dñs de
disset ei requiē vndiq3 ab
vniuersis inimicis suis: di
xit ad nathan ꝓphetā. Ui
1.para.17.a des ne qđ ego habitē i do
mo cedrina: ꝛ arca dei posita sit in me
dio pellium. Dixitq3 nathan ad regem.
Omne qđ est in corde tuo: vade et fac:
quia dñs tecum est. Factū est autem in
illa nocte: et ecce sermo domini ad na
than dicens. Uade et loquere ad seruū
meum dauid. Hec dicit dominus. Nū
quid tu edificabis mihi domum ad ha
bitandum? Neq3 enim habitaui in do
mo ex die illa qua eduxi israel de ter
ra egypti vsq3 in diē hanc: sed ambula
bam in tabernaculo et in tentorio per
cuncta loca que trāsiui cum omnibus
filijs israel. Nunquid loquens locutus
sum ad vnā de tribubus israel: cui pre
cepi vt pasceret populum meū israel
B dicens. Quare non edificasti mihi do
1.reg.16.b. mum cedrinam? Et nunc hec dices ser
1.para.17. uo meo dauid. Hec dicit dominus ex
ercituum. Ego tuli te de pascuis sequē
tem greges: vt esses dux super populū
meum israel: et fui tecum in omnibus
vbicunq3 ambulasti: ꝛ interfeci vniuer
sos inimicos tuos a facie tua: feciq3 ti
bi nomen grande iuxta nomen magno
rum qui sunt in terra. Et ponam locū
populo meo israel: ꝛ plantabo eum: et
habitabo cum eo et non turbabit̄ am
plius: nec addēt filij iniquitatis vt af
fligant eum sicut prius ex die qua con
stitui iudices super populum meū is
rael. Et requiem dabo tibi ab omnib⁹
inimicis tuis: ꝑdixitq3 tibi dominus
4.reg.8.g. ꝙ domū faciat tibi dñs. Cūq3 comple
ti fuerint dies tui: ꝛ dormieris cū pa
tribus tuis: suscitabo semē tuū post te
quod egredietur de vtero tuo: ꝛ firmabo
1.para.22.c regnū eius. Ipse edificabit domum no
mini meo: ꝛ stabiliā thronū regni eius
vsq3 in sempiternum. Ego ero ei in pa
trem: ꝛ ipse erit mihi in filiū. Qui si ini
que aliquid gesserit: arguā eum in vir Hebr.1.b.
ga virorū ꝛ in plagis filiorū hominum. C
Misericordiā aūt meā non auferā ab
eo sicut abstuli a saul: quē amoui a fa
cie mea. Et fidelis erit dom⁹ tua et re
gnum tuum vsq3 in eternū ante faciem
meā: et thronus tuus erit firmus iugi
ter. Scđm omnia verba hec ꝛ iuxta vni
uersam visionem istam: sic locutus est
nathan ad dauid. Ingressus est aūt rex
dauid et sedit corā dño et dixit. Quis
ego sum dñe de⁹ + et que domus mea: Als + me⁹.
q2 adduxisti me huc vsq3? Sz ꝛ hoc pa
rū visum est in cōspectu tuo dñe de⁹ + Als + me⁹.
nisi loquereris etiā de domo serui tui
in longinquū. Ista est enim lex adā do
mine deus. Quid ergo addere poterit
adhuc dauid vt loquatur ad te. Tu enī
scis seruū tuū dñe deus. Propter ver
bum tuum ꝛ scđm cor tuum fecisti oīa
magnalia hec: ita vt notū faceres ser
uo tuo. Idcirco magnificat⁹ es domie
deus: q2 nō est similis tui: neq3 est deus
extra te in omnib⁹ que audiuimus au
rib⁹ nostris. Que est aūt vt ppl's tuus D
israel gēs in terra: ꝓpter quā iuit de⁹
vt redimeret eā sibi in populum ꝛ po
neret sibi nomen: faceretq3 eis magna Exo.14.g.
lia et horribilia sup terrā a facie ppli
tui quē redemisti tibi ex egypto + gē Als + gēte
tem ꝛ deū ei⁹? Firmasti enī tibi pplm et deo.
tuū israel in populū sempiternū: et tu Als + gētibus ꝛ diis
dñe deus factus es eis in deū. Nunc er
go dñe deus verbū qđ locutus es super earum.
seruū tuū: super domū eius suscita in
sempiternum: ꝛ fac sicut locutus es vt
magnificetur nomē tuū vsq3 in sempi
ternū: atq3 dicat̄. Dñs deus exercituū
deus sup israel. Et domus serui tui da
uid erit stabilita corā dño: q2 tu dñe ex
ercituū deus israel reuelasti auriculā
serui tui dicens: domū edificabo tibi:
ꝓpterea inuenit seruus tuus cor suū vt
oraret te oratione hac. Nunc ergo dñe
deus + tu es deus: et verba tua erūt ve Als + me⁹.
ra. Locutus es enim ad seruū tuum bo
na hec. Incipe ergo et benedic domui
serui tui vt sit in sempiternū coram te:
quia tu dñe de⁹ locutus es hec: ꝛ bene
dictiōe tua benedicetur domus serui
tui in sempiternum.
¶ C. S. De victorijs dauid q̄ tulit fre
num tributi: de philistijm: de adade
zer: de tributis gētiū ꝛ moab: syrie: idu
mee: de congratulatiōe thou ad dauid:
de officialibus dauid. Capitulū. viij.

A 1.paral.16.a.
Actū est aūt post hec ꝑcus-
sit dauid philistijm et hu-
miliauit eos: ⁊ tulit dauid
frenū tributi de manu phi
listijm ⁊ percussit moab: et
mēsus est eos funiculo coequās terre.
Mēsus est aūt duos funiculos: vnum
ad occidēdū: ⁊ vnū ad viuificādū. Fa-
ctusq; est moab dauid seruiēs sub tri-
buto. Et ꝑcussit dauid adadezer filiū
roob regē soba qn̄ ꝓfectꝰ est vt dn̄aret
sup flumen euphratē. Et captis dauid
ex parte eius mille septingētis equiti
bus: ⁊ viginti milibꝰ peditū subnerua
B nit oēs iugales curruū. Dereliq̄t autē
ex eis cētū currꝰ. Uenit q̄z syria dama
sci vt p̄sidiū ferret adadezer regi soba.
Et percussit dauid de syria viginti duo
milia viroꝝ: et posuit dauid p̄sidiū in
syria damasci: factaq; ē syria dauid ser
uiēs sub tributo. Seruauitq; dn̄s da-
uid in oībꝰ ad q̄cūq; profectus est. Et
tulit dauid arma aurea et torques au-
Als ✝ que. reos ✝ quos habebāt serui adadezer: ⁊
De cōse. di. detulit ea in hierl'm. Et de bethel ⁊ de
1.c.i. beroth ciuitatibus adadezer tulit rex
dauid es multū nimis: de quo fecit sa
lomon oīa vasa erea in tēplo: et mare
eneū ⁊ colūnas ⁊ altare. Audiuit autē
Als ✝ thoi ✝ thou rex emath ꝙ ꝑcussisset dauid
C oē robur adadezer: ⁊ misit thou ioram
filiū suū ad regē dauid vt salutaret eū
congratulās ⁊ gr̄as ageret: eo ꝙ expu
gnasset adadezer ⁊ ꝑcussisset eum. Ho
Als ✝ thoi stis q̇ppe erat ✝ thou adadezer: ⁊ i ma
nu eiꝰ erāt vasa aurea ⁊ vasa argentea
et vasa erea q̄ ⁊ ipsa sctificauit rex da-
uid dn̄o cū argēto ⁊ auro q̄ sctificaue-
rat de vniuersis gētibꝰ quas subegerat
de syria ⁊ moab ⁊ filijs ammō ⁊ phili-
stijm ⁊ amalech ⁊ de manubijs adade-
D zer filij roob regis soba. Fecit q̄z sibi
De cons. di.1. dauid nomē cū reuerteret̄ capta syria
c.i.ibi.ppt in valle salinarū cesis decē ⁊ octo mi-
sanguinez. libꝰ: ⁊ in gebelē ad vigintitria milia:
et posuit i idumea custodes: statuitq;
p̄sidiū. Et facta ē vniuersa idumea ser
uiēs dauid: ⁊ seruauit dn̄s dauid i oī-
j.20.g. bus ad q̄cūq; ꝓfectꝰ ē. Et regnauit da
uid sup oēs isrl'. Faciebat quoq; dauid
iudiciū ⁊ iustitiā oī populo suo. Joab
aūt filiꝰ saruie erat sup exercitū. Por-
ro iosaphat filiꝰ abilud erat a cōmēta
rijs: ⁊ sadoch filius achitob: ⁊ achime-
lech filius abiathar erant sacerdotes:
et saraias scriba. Banaias autem fi-
lius ioiade super cereti et pheleti. Fi-
lij autem dauid sacerdotes erant.
¶ Ca. S. De siba seruo miphiboseth:
de mīa quam fecit dauid miphiboseth
claudo filio ionathe. Capitulum. ix.

T dixit dauid. Putasne ē A
aliquis q̄ remāserit de do
mo saul vt faciam cum eo
mīaꝫ ꝓpter ionathā. Erat
autē de domo saul seruus
noīe siba. Quē cū vocasset
rex ad se dixit ei. Tu ne es siba. Et ille
rn̄dit. Ego sum seruꝰ tuus. Et ait rex.
Nunq̇d superest aliq̇s de domo saul vt
faciā cum eo mīam dei? Dixitq; siba re B
gi. Supest filius ✝ ionathe debilis pe- Als ✝ iona
dibꝰ. Ubi inq̇t est? Et siba ad regē. Ec- than.
ce ait in domo est machir filij amihel
in lodabar. Misit ergo rex dauid ⁊ tu
lit eū de domo machir filij amihel de
lodabar. Cū aūt venisset miphiboseth
filiꝰ ionathe filij saul ad dauid: corruit
in faciē suā ⁊ adorauit. Dixitq; dauid.
Miphiboseth. Qui rn̄dit. Adsum ser j.19.a.
uus tuus. Et ait ei dauid. Ne timeas:
q: faciēs faciā in te mīam ꝓpter iona-
thā patrē tuū: ⁊ restituam tibi omnes
agros saul pr̄is tui: et tu comedes pa-
nē in mēsa mea semp. Qui adorans eū C
dixit. Quis ego sum seruus tuꝰ: q̄m re 1.Reg.18.d
spexisti sup canē mortuū similē mei?
Uocauit itaq; rex sibā puerū saul: ⁊ di
xit ei. Oīa q̄cūq; fuerūt saul ⁊ vniuer-
sam domum eiꝰ dedi filio domini tui.
Operare igit̄ ei terrā tu ⁊ filij tui et ser-
ui tui: ⁊ inferes filio domini tui cibos
et alat̄. Miphiboseth aūt filius domi- Smyrna
ni tui comedet semp panē super men- ciuitas cō-
sam meam. Erant aūt sibe quindecim ditur.
filij ⁊ viginti serui. Dixitq; siba ad re- D
gē. Sicut iussisti dn̄e mi rex seruo tuo
sic faciet seruus tuus. Et miphiboseth
comedet sup mensam ✝ tuā quasi vnus Als ✝ regis
de filijs regis. Habebat autem miphi-
boseth filiū paruulū nomine micha.
Omnis vero cognatio domus sibe ser- Ephesus ci
uiebat miphiboseth. Porro miphibo- uitas cdit̄.
seth habitabat in hierusalem: quia de Tēplū dya
mensa regis iugiter vescebatur: ⁊ erat ne famosis-
claudus vtroq; pede. simū funda
¶ Capituli Summarium. De nuncijs tur.
dauid quibus rex ammon fecit radi di
midiam barbā ⁊ vestes vsq; ad nates:
de pugna et victoria ioab et abisai fra
tris contra ammon et syros: de syris q̄
erant trans flumen conducti ab ada-
dezer admonitis quos postea percus-
sit dauid. Capitulum. x.

A 1.para.19.c

Factum est aūt post hec vt moreref rex filiox ammō: et regnauit anon fili⁹ eius p eo. Dixitq̧ dauid. Faciā miam cū anon filio naas: sicut fecit pr ei⁹ mecū misericordiā. Misit ergo dauid cōsolās eū p seruos suos sup patris interitu. Cū autē venissent serui dauid in terrā filiox ammon dixerūt principes filiorū ammon ad anō dn̄m suū. Putas q̄ pp̄ter honorez p̄ris tui miserit dauid ad te cōsolatores: τ nō ideo vt te inuestigaret τ explorarct ciuitatē τ euerteret eam: misit dauid seruos suos ad te. Tulit itaq̧ anō seruos dauid rasitq̧ dimidiā partē barbe eorū τ prescidit vestes eorū medias vsq̧ ad nates: τ dimisit eos.

Misletū ciuitas conditur in aliā minori.

B

Qd̄ cū nunciatū esset dauid misit in occursum eox. Erāt enim viri cōfusi turpiter valde. Et mādauit eis dauid. Manete i hierico donec crescat barba vr̄a: et tūc reuertimini. Videntes aūt filij ammon q̄ iniuriā fecissent dauid miserūt τ cōduxerūt mercede syrū roob τ syrū soba viginti milia peditū τ a rege maacha mille viros et ab histob. x. milia virorū. Qd̄ cū audisset dauid misit ioab et oēm exercitum bellatox. Egressi sunt ergo filij āmon τ direxerūt aciē an̄ ipm introitū porte. Syrus aūt soba τ roob τ histob et maacha seorsum erāt in cāpo. Videns igit̃ ioab q̄ p̄paratū esset aduersum se p̄liū: τ ex aduerso post tergū elegit sibi ex oīb⁹ electis isrl̄: τ instruxit aciē ɔ̄ syrū reliquā aūt partē pp̄li tradidit abisai fratri suo.

Carthago conditur.

Dido claret.

C

Qui direxit aciē aduersus filios ammō. Et ait ioab. Si p̄ualuerint aduersum me syri eris mihi in adiutoriū: si aūt filij āmon p̄ualuerint aduersum te auxiliabor tibi. Esto vir fortis τ pugnem⁹ p pp̄lo nr̄o τ ciuitate dei nr̄i. Dn̄s autē faciet qd̄ bonū est in ɔspectu suo. Iniijt itaq̧ ioab τ pp̄ls ei⁹ q̄ erat cū eo certamē cōtra syros: q̄ statim fugerūt a facie ei⁹. Filij aūt ammon videntes: q2 fugissent syri: fugerūt et ipsi a facie abisai: τ ingressi sunt ciuitatē. Reuersusq̧ est ioab a filijs ammon τ venit hierl̄m. Videntes igit̃ filij ammō qm̄ syrus expauit: τ qm̄ corruisset corā israel: ɔgregati sunt pariter. Misitq̧ adadezer et eduxit syros qui erāt trans fluuiū: τ adduxit eox exercitū.

D

Sobach aūt magister militie adadezer erat p̄nceps eox. Qd̄ cū nūciatū esset dauid contraxit omnē israelē et trāsiuit iordanē: venitq̧ in helam. Et direxerūt aciē syri ex adu[illegible]d: τ pugnauerūt ɔtra isrl̄. Fugeru[illegible] a facie isrl̄: τ occidit dauid [illegible] ptingentos currus τ q̄draginta [illegible] equitū: τ sobach p̄ncipē militie p[ercus]sit: q̄ statim mortuus est. Videntes autē vniuersi reges q̄ erāt in p̄sidio adadezer se victos esse ab israel expauerunt et fugerunt quinquaginta et octo milia corā israel. Et fecerunt pacem cū israel τ seruierūt eis: timueruntq̧ syri auxiliū prebere filijs ammon.

¶ Capituli Summarium. De adulterio dauid cum bethsabee: de literis et morte vrie: de nūcio ioab ad dauid: de filio nato de bethsabee. Capitulū. xi.

A 1.pali.10.a.

Factū est aūt vertēte anno eo tp̄e quo solēt reges ad bella p̄cedere: misit dauid ioab τ seruos suos cū eo: τ vniuersum israel τ vastauerūt filios ammō: τ obsederūt rabba. Dauid aūt remāsit in hierusalē. Dū hec agerent̃ accidit quadā die vt surgeret dauid de stratu suo post meridiē τ deambularet i solario dom⁹ regie: viditq̧ mulierē se lauātē ex aduerso sup solariū suū. Erat autē mulier pulchra valde. Misit ergo rex et req̄siuit q̄ esset mulier. Nunciatūq̧ est ei q̄ ipsa esset + bethsabee filia heliā vxor vrie ethei. Missis itaq̧ dauid nūcijs tulit eam. Que cū ingressa esset ad illū: dormiuit cū ea. Statimq̧ sctificata est ab inmūdicia sua: et reuersa est i domū suā ɔcepto fetu. Mittēsq̧ nūciauit dauid τ ait. Concepi.

Als + bersabee.

De pe. di. 2. §. exponit. in fi.

32. q. 1. §. sed obncitur.

B

Misit autē dd̄ ad ioab dicens. Mitte ad me vriā ethcū. Misitq̧ ioab vriam ad dd̄. Et venit vrias ad dd̄. Quesiuitq̧ dd̄ q̄ recte ageret ioab τ pp̄ls: et quo administrarer̃ bellū. Et dixit dd̄ ad vriā. Vade in domū tuā τ laua pedes tuos. Et eg[re]ssus est vrias de domo regis: secutusq̧ est eū cibus regius. Dormiuit aūt vrias ante portā dom⁹ regie: cum alijs seruis dn̄i sui: τ non descēdit ad domū suā. Nūciatūq̧ est dauid a dicētib⁹. Nō iuit vrias ad domū suam. Et ait dauid ad vriā. Nunq̄d nō de via venisti? Quare non descēdisti in domum tuam. Et ait vrias ad dauid. Arca dei isrl̄ τ iuda habitāt in papilionib⁹: et domin⁹ me⁹ ioab et serui dn̄i mei sup faciem terre manent: et ego ingrediar

domū meā vt comedā & bibā & dormiā
cum vxore mea. Per salutē tuā & p sa
lutē aīe tue nō faciā rē hanc. Ait ergo
f.14.c. Judi.19.c. dauid ad vriā. Mane hic etiā hodie &
cras dimittā te. Mãsit vrias in hieru
salē in die illa & altera: & vocauit eum
C dauid vt comederet corā se & biberet:
De offi. de lega. c. cum olim. et inebriauit eū. Qui egressus vespere
dormiuit in stratu suo cum seruis dñi
sui: & in domū suā nō descendit. Factū
est ergo mane: & scripsit dauid episto
lā ad ioab: misitq; per manū vrie: scri
bēs in epistola. Ponite vriā ex aduer
so belli vbi fortissimū est preliū: & de
relinquite eū vt percussus intereat. Igit
cū ioab obsideret vrbē: posuit vriā in
loco vbi sciebat viros esse fortissimos.
Egressiq; viri de ciuitate bellabāt ad
uersum ioab: et ceciderūt de pplo ser
uorū dauid: et mortuus est etiā vrias
etheus. Misit itaq; ioab et nunciauit
dauid oīa verba prelij: precepitq; nū
cio dicēs. Cum compleueris vniuersos
sermones belli ad regē: si eum videris
īdignari & dixerit quare accessistis ad
murū vt preliaremini: an ignorabatis
D qd multa desup ex muro tela mittant?
Judi.9.g. Quis percussit abimelech filiū hieroba
Als + fra al. Nonne mulier misit super eū + fra
gmentum. gmen mole de muro: & interfecit eū in
thebes. Quare iuxta murū accessistis?
dices. Etiā seruus tuus vrias etheus
occubuit. Abijt ergo nūcius & venit &
narrauit dauid omnia que ei precepe
rat ioab: & dixit nūcius ad dauid. Pre
ualuerunt aduersum nos viri: & egres
si sunt ad nos in agrum. Nos autē fa
cto ipetu persecuti eos sumus vsq; ad
portā ciuitatis: & direxerūt iacula sa
gittarij ad seruos tuos ex muro desu
per: mortuiq; sūt de seruis regis. Qui
De pe. di. 1. etiā seruus tu⁹ vrias etheus mortuus
§. item cuz est. Et dixit dauid ad nūcium. Hec di
dauid. & c. ces ioab. Non te frangat ista res. Vari
si pctm. di. us eñ euentus est belli: & nunc hunc: et
2. §. oppo nūc illū ꝯsumit gladi⁹. Cōforta bella
nitur. di. 4. tores tuos aduersus vrbē vt destruas
c. totam. eam et exhortare eos. Audiuit autem
vxor vrie quod mortuus esset vrias vir
suus & planxit eum. Trāsactoq; luctu
1.q.7. ca.2. misit dauid et introduxit eam in do
§. si. 31.q.1. mum suā: & facta est ei vxor: pepe ritq;
§. sed obij ei filium. Et displicuit verbum hoc qd
citur. fecerat dauid coram domino.

¶ C. XII. De parabola nathā ad dauid: de oue pauperis: de puero dauid: de morte paruuli filij: de natiuitate salomonis qui vocatus est amabilis domino: de captione rabbath: & de victoria dauid in ea. Capi. xij.

Misit ergo dñs nathā ad da A
uid. Qui cum venisset ad
eū dixit ei. Rñde mihi iu
diciū. Duo viri erāt ī ciui
tate vna: vnus diues & al
ter pauper. Diues habebat
oues & boues plurimos valde: pauper
aūt nihil habebat oīno preter ouē vnā
paruulā quā emerat & nutrierat: & que
creuerat apud eum cū filijs eius: simul
de pane illius comedēs & de calice ei⁹
bibēs: et in sinu illius dormiēs: eratq;
illi sicut filia. Cū aūt peregrinus qdā
venisset ad diuitē parcēs ille sumere
de ouibus & de bobus suis vt exhibe
ret cōuiuiū peregrino illi qui venerat
ad se: tulit ouem viri pauperis & pre
parauit cibos homini illi qui venerat
ad se. Iratus aūt indignatione dauid B
aduersus hominē illū nimis: dixit ad 2.q.7.§.si
nathan. Viuit dñs: quoniā filius mor
tis est vir qui fecit hoc. Ouē reddet in
quadruplū: eo q fecerit verbū istud et
nō pepercerit. Dixit aūt nathan ad da
uid. Tu es ille vir qui fecisti hāc rem.
Hec dicit dñs deus israel. Ego vnxi te
in regem israel: & ego erui te de manu
saul: et dedi tibi domū dñi tui: & vxo
res dñi tui in sinu tuo: dediq; tibi do
mum israel & iuda: & si parua sunt ista C
adijciā tibi mlto maiora. Quare ergo
contēpsisti verbū dñi vt faceres malū
in cōspectu meo? Uriā etheū percussi
sti gladio: & vxorem illius accepisti in
vxorem tibi: & interfecisti eū gladio fi
liorū ammon. Quāobrem non recedet
gladius de domo tua vsq; in sempiter
num: eo quod despexeris me: & tuleris De pe. di. 1.
vxorē vrie ethei vt esset vxor tua. Itaq; c. cū voluis
hec dicit dñs. Ecce ego suscitabo sup set. §. deniq;.
te malū de domo tua: & tollam vxores
tuas in oculis tuis: & dabo pximo tuo
et dormiet cum vxoribus tuis in ocu
lis solis huius. Tu enim fecisti abscon 2.q.7.c.2.
dite: ego autem facio verbum istud in in prin.
conspectu omnis israel: et in cōspectu D
solis huius. Et dixit dauid ad nathā.
Peccaui domino. Dixitq; nathan ad De pe. di. 1.
dauid. Dominus quoq; transtulit pec c. si pctm.
catum tuū. Non morieris. Uerūtamen
qm blasphemare fecisti inimicos no
men domini propter verbū hoc: filius
qui natus est tibi morte morietur. Et
reuersus est nathan in domum suam.

Percussit q; dñs paruulũ quẽ pepererat vxor vrie dauid: et desperatus est. Deprecatusq; est dauid dñm p paruulo: et ieiunauit dauid ieiunio: et ingressus seorsum iacuit super terrã. Uenerunt aũt seniores domus eius cogẽtes eum vt surgeret de terra. Qui noluit nec comedit cũ eis cibum. Accidit aũt die septima vt moreref infans: timueruntq; serui dauid nũciare ei qd mortuus esset paruulus: dixerũt em. Ecce cum paruulus adhuc viueret loquebamur ad eum: et non audiebat vocẽ nostram: quãtomagis si dixerimus mortu9 est puer se affliget? Cũ ergo dauid audisset seruos suos mussitantes intellexit q mortuus esset infantulus. Dixitq; ad seruos suos. Num mortuus est puer? Qui rñderunt ei. Mortuus est. Surrexit ergo dauid de terra: et lotus vnctusq; est. Cumq; mutasset vestẽ ingressus est domũ dñi: et adorauit et venit in domũ suã: petiuitq; vt ponerẽt ei panem et comedit. Dixerunt autem ei serui sui. Quis est sermo quẽ fecisti? Propter infantem cum adhuc viueret ieiunasti: et flebas. mortuo aũt puero surrexisti et comedisti panẽ. Qui ait. Propter infantẽ cũ adhuc viueret ieiunaui et fleui. Dicebã eñi quis scit si forte donet eum mihi dñs: et viuat infans? Nunc autẽ q2 mortuus est quare ieiuno. Nũquid potero reuocare eum amplius. Ego vadã magis ad eũ: ille vero non reuertetur ad me. Et cõsolatus est dauid bethsabee vxorem suam: ingressusq; ad eã dormiuit cũ ea. Que genuit filium et vocauit nomẽ eius salomon: et dominus dilexit eũ. Misitq; eum in manu nathan pphete et vocauit nomen eius amabilis dño: eo q diligeret eũ dñs. Igitur pugnabat ioab contra rabbath filiorũ ammon et expugnabat vrbem regiã. Misitq; ioab nũcios ad dauid dicẽs. Dimicaui aduersum +rabbath: et capiẽda est vrbs aquarum. Nũc igitur cõgrega reliquã partem populi: et obside ciuitatem et cape eam. ne cum a me vastata fuerit vrbs nomini meo ascribatur victoria. Cõgregauit itaq; dauid omnem populum et profectus est aduersum +rabbath. Cũq; dimicasset cepit eam. Et tulit diadema regis eorum de capite eius pondo auri talentũ: habens gemmas preciosissimas: et impositum est super caput dauid. Sed et predã ciuitatis asportauit multã valde: populum quoq; eius adducẽs seruauit: et circumegit super eos ferrata carpenta. Diuisit cultris et traduxit in typo laterum. Sic fecit vniuersis ciuitatibus filiorũ ammon. Et reuersus est dauid et omnis exercitus in hierusalem.

Dis. 2. c. opponit. i si. Eccl. 47. b. — E — Dis. 3. c. totã. et ca. ille rex tantus. et ca. illud. — 33 q. 2. ca. hoc ipsum. ibi. vnius hebdomade. — F — 1. para. 3. b. Mat. 1. a. — G — Als + rabbatha. — Als + rabbatha. 1. par. 20. b.

¶ C. S. De incestu ammon cum sorore sua thamar: et quod absalõ occidit eũ i conuiuio: de fuga absalon in gessur: dauid cessat persequi absalon. Capi. xiij.

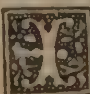

Actum est autẽ post hec vt absalon filij dauid sororẽ speciosissimam vocabulo thamar adamaret ammon filius dauid: et deperiret in eã valde: itavt propter amorẽ eius egrotaret. q2 cũ esset virgo difficile ei videbatur vt quippiã inhoneste ageret cũ ea. Erat autem ammon amicus nomĩe ionadab: filius semma fratris dauid vir prudens valde. Qui dixit ad eum. Quare sic attenuaris macie fili regis p singulos dies? Cur non indicas mihi. Dixitq; ei ammon. Thamar sororem fratris mei absalõ amo. Cui respondit ionadab. Cuba super +lectum tuũ et languorẽ simula. Cumq; venerit pater tuus vt visitet te: dic ei. Ueniat oro thamar soror mea vt det mihi cibum: et faciat pulmentum et comedam de manu eius. Accubuit itaq; ammon: et quasi egrotare cepit. Cumq; venisset rex ad visitãdum eum ait amnon ad regem. Ueniat obsecro thamar soror mea vt faciat in oculis meis duas sorbiciũculas: et cibum paratum capiã de manu ei9. Misit ergo dauid ad thamar domum dicens. Ueni in domũ ammon fratris tui: et fac ei pulmentũ. Uenitq; thamar in domũ ammon fratris sui: ille autẽ iacebat. Que tollens farinã cõmiscuit: et liquefaciẽs in oculis eius coxit sorbiciunculas: tollẽsq; quod coxerat effudit et posuit coram eo: et noluit comedere. Dixitq; ammõ. Ejicite vniuersos a me. Cũq; eiecissẽt omnes dixit ammon ad thamar. Infer cibũ in cõclaui vt vescar de manu tua. Tulit ergo thamar sorbiciunculas q̃s fecerat: et intulit ad ammon fratrem suum in conclaui. Cumq; obtulisset ei cibum apprehẽdit eã: et ait. Ueni cuba mecum soror mea. Que respondit ei. Noli frater mi: noli opprimere me: neq; enim hoc fas est in israel: noli facere stultitiam hanc. Ego eñi ferre non pos-

A — Als + lectulum. — B — C

vero opprobriū meum: et tu eris quasi
vnus de insipientibus in israel: quin po-
Gen. 34.c. tius loquere ad regē: et nō negabit me
47. dist. ca. tibi. Noluit autē amnon acquiescere
sicut bi. §. precibus eius: sed preualēs viribus op
necesse. pressit eam et cubauit cum ea. Et exo-
sam eā habuit odio magno nimis: ita
vt maius esset odiū quo oderat eā amo
re quo añ dilexerat. Dixitq; ei amnon.
Surge et vade. Que rñdit ei. Maius
est hoc malū qđ nūc agis aduersum me
ꝙ qđ ante fecisti expellēs me. Et noluit
audire eā: sed vocato puero q ministra-
bat ei: dixit. Ejice hanc a me foras: et
D claude ostiū post eā. Que induta erat
talari tunica: huiuscemodi em filie re-
gis virgines vestibus vtebant. Eiecit
itaq; eā minister illius foras: clausitq;
fores post eā. Que aspergēs cinerē ca-
piti suo scissa talari tunica: impositis
q; manibus super caput suū ibat ingre-
diēs et clamās. Dixit aūt ei absalō fra
ter suus. Nunqd amnon frater tuus cō-
cubuit tecū. Sed nūc soror tace frater
tuus est. Neq; affligas cor tuū pro hac
re. Mansit itaq; thamar cōtabescens
in domo absalon fratris sui. Cum aūt
audisset rex dauid verba hec: cōtrista-
tus est valde: et noluit cōtristare spiri-
tum amnon filij sui: quoniam dilige-
E bat eum: quia primogenitus erat ei. Por
ro non est locutus absalon ad amnon
nec malum nec bonum. Oderat em ab-
salō amnon eo qđ violasset thamar so
rorem suam. Factum est aūt post tem-
pus biennij vt tonderentur oues absa
lon in balasor que est iuxta ephraim.
Et vocauit absalō oēs filios regis: ve
nitq; ad regē et ait ad eū. Ecce tonden
tur oues serui tui: veniat oro rex cū ser-
uis suis ad seruū suum. Dixitq; rex ad
abslalon. Noli fili mi noli rogere vt ve
niamus oēs et grauemus te. Cū autem
cogeret eū et noluisset ire: benedixit ei.
Et ait absalon ad dauid. Si non vis
venire: veniat obsecro nobiscū saltem
amnon frater meus. Dixitq; ad eū rex.
Non est necesse vt vadat tecum. Coegit
itaq; absalon eum: et dimisit cum eo
amnon et vniuersos filios regis. Fece-
rat itaq; absalon conuiuiū quasi con-
uiuiū regis. Preceperat autē absalon
pueris suis dicēs. Obseruate cū temu
F lentus fuerit amnon vino: et dixero vo
44. dist. §. bis percutite eū et interficite: nolite ti
necesse. mere. Ego enim sum qui precipio vo-
bis: roboramini et estote viri fortes.
Fecerūt ergo pueri absalon aduersum
amnon sicut preceperat eis absalon.
Surgētesq; oēs filij regis ascenderūt
singuli mulas suas et fugerunt. Cumq;
adhuc pergerent in itinere fama per-
uenit ad dauid: dicens. Percussit absa
lon omnes filios regis: et non remāsit
ex eis saltem vnus. Surrexit itaq; rex 3.1.b.7.3.R
dauid et scidit vestimenta sua: et ceci-
dit super terram: et omnes serui illius
qui assistebāt ei sciderunt vestimenta
sua. Respondens autem ionadab filius
semma fratris dauid dixit. Ne estimet
dominus meus rex quod omnes pueri
regis occisi sint. Amnon solus mortuus
est: quoniam in ore absalō erat po- Als in ore.
situs ex die qua oppressit thamar soro G
rem eius. Nūc ergo ne ponat dominus
meus rex super cor suū verbū istud di
cens: omnes filij regis occisi sunt: quoniam
amnon solus mortuus est. Fugit aūt ab-
salon: et eleuauit puer speculator ocu-
los suos et aspexit: et ecce pp̄ls multus
veniebat per iter deuiū ex latere mon
tis. Dixit aūt ionadab ad regem. Ecce
filij regis adsunt: iuxta verbum serui
tui sic factum est. Cūq; cessasset loqui:
apparuerūt et filij regis. Et intrantes
leuauerūt vocem suam et fleuerūt. Sed
et rex et omnes serui eius fleuerūt plo
ratu magno nimis. Porro absalon fu-
giens abijt ad tholmai filium ammiur
regem gessur. Luxit ergo dauid filium j.15.b.
suū amnon multis diebus. Absalon au-
tem cū fugisset et venisset in gessur fuit
ibi tribus annis: cessauitq; rex dauid
persequi absalon eo quod consolatus
esset super amnon interitu.

¶ C.S. De ioab et muliere thecuite: et
parabola eius ad dauid: de reuocatio
ne absalon: de gessur in hierusalem: qđ
faciem regis non vidit tribus annis: de
pulchritudine absalon: de pondere ca
pillorum eius ducētis siclis: de segete
ioab succēsa: ioab intrat ad regem ro-
gans pro absalon: vocatur absalon et
osculatur a rege.. Capi. xiiij.

Ntelligens aūt ioab filius A
saruie qđ cor regis versum
esset ad absalon: misit the
cuā et tulit inde mulierē sa
pientē: dixitq; ad eā. Luge
re te simula: et induere veste
lugubri: et ne vngaris oleo: vt sis quasi
mulier iam plurimo tpe lugens mor-
tuū: et ingredieris ad regē et loqris ad
eū sermones huiuscemodi. Posuit aūt

ioab verba in ore eius. Itaq; cũ ĩgres-
sa fuisset mulier thecuites ad regẽ cecĩ
dit corã eo super terram: ꝛ adorauit ꝛ
dixit. Serua me rex. Et ait ad eã rex.
Quid cause habes? Que rñdit. Heu
4.reg.6.f. mulier vidua ego sum. Mortuus est enĩ
B vir meus: ꝛ ancille tue erãt duo filij q̃
rixati sunt aduersũ se in agro: nullus
q; erat q̃ eos ꝓhibere posset: ꝛ percussit
alter alterum ꝛ interfecit eũ: ꝛ ecce co
surgens vniuersa cognatio aduersum
ancillã tuã dicit. Trade eũ qui percussit
fratrẽ suũ vt occidamus eũ pro anima
fratris sui quẽ interfecit et deleamus
heredẽ: et querũt extinguere scintillã
meã que relicta est vt nõ supersit viro
C meo nomẽ ꝛ reliquie super terram. Et
ait rex ad mulierẽ. Vade in domũ tuã
Al's + vide bo. et ego + iubebo pro te. Dixitq; mulier
thecuites ad regem. In me dñe mi rex
sit iniquitas et in domum patris mei:
rex aũt ꝛ thronus eius sit innocẽs. Et
ait rex. Qui contradixerit tibi adduc
eũ ad me: ꝛ vltra nõ addet vt tãgat te.
Que ait. Recordetur rex dñi dei sui vt
non multiplicentur ꝓximi sanguinis
ad vlciscẽdum: ꝛ nequaq; interficiant
filiũ meũ. Qui ait. Viuit dñs quia nõ
cadet de capillis filij tui super terrã.
Eccl.25. Dixit ergo mulier. Loquar ancilla tua
D ad dominũ meũ regẽ verbũ. Et ait. Lo
quere. Dixitq; mulier. Quare cogitasti
huiuscemodi rem contra populũ dei:
et locutus est rex verbum istud vt pec
cet: et nõ reducat eiectum suũ? Omnes
morimur et quasi aque dilabimur in
Al's + re terram que non + reuertũtur. Nec vult
uertentur. deus perire animã: sed retractat cogi-
tans ne penitus pereat qui abiect9 est.
Nũc igitur veni vt loquar ad dominũ
meũ regẽ verbũ hoc presente populo.
J.28.d. Et dixit ancilla tua. Loquar ad regẽ:
si quo modo faciat rex verbum ancille
sue. Et audiuit rex verba vt liberaret
ancillam suã de manu omniũ qui vole
bãt de hereditate dñi delere me ꝛ filiũ
meum simul. Dicat ergo ancilla tua vt
5.1.b. fiat verbum dñi mei regis sicut sacrifi
ciũ. Sicut enĩ angelus dñi sic est dñs
meus rex: vt nec benedictione: nec ma-
ledictione moueatur. Unde ꝛ domin9
deus tuus est tecum. Et respõdens rex
dixit ad mulierem. Ne abscõdas a me
verbũ qđ te interrogo. Dixitq; ei mu-
lier. Loquere dñe mi rex. Et ait rex. Nũ
E quid manus ioab tecum est in omnib9
istis? Respondit mulier et ait. Per sa
lutem anime tue domine mi rex: nec ad
sinistrã nec ad dextrã est ex omnibus
his que locutus est dominus me9 rex.
Seruus enim tuus ioab ipse precepit
mihi: ꝛ ipse posuit ĩ os ancille tue oĩa
verba hec vt verterem figurã sermonis
huius. Seruus enĩ tuus ioab precepit
istud. Tu autẽ domine mi rex sapiens
es: sicut habet sapientiã angelus dei:
vt intelligas omnia super terram. Et
ait rex ad ioab. Ecce placatus feci ver
bum tuũ. Uade ergo ꝛ reuoca puerum
absalon. Cadẽsq; ioab super faciẽ suã
in terrã: adorauit ꝛ benedixit regi. Et
dixit ioab. Hodie intellexit seru9 tu9:
q2 inueni gratiã in oculis tuis domi-
ne mi rex. Fecisti enĩ sermonẽ domine F
mi rex serui tui. Surrexit ergo ioab ꝛ
abijt in gessur: et adduxit absalon in
hierusalem. Dixit aũt rex. Reuertatur
in domum suã: et faciem meã non vi-
deat. Reuersus est itaq; absalon in do
mum suam: et faciem regis non vidit.
Porro sicut absalon vir non erat pul
cher in omni israel et decorus nimis.
A vestigio pedis vsq; ad verticem nõ
erat in eo vlla macula. Et quãdo tõde
bat capillum (semel aũt in anno tõde-
batur: q2 grauabat eũ cesaries) ponde
rabat capillos capitis sui ducentis si-
clis põdere publico. Nati sunt aũt ab
salon filij tres: et filia vna nomĩe tha-
mar: elegãtis forme. Mãsitq; absalon
in hierusalem duobus annis: ꝛ faciem G
regis nõ vidit. Misit itaq; ad ioab vt
mitteret eum ad regem. Qui noluit ve
nire ad eũ. Cũq; scđo misisset ille ꝛ no
luisset venire ad eũ: dixit seruis suis.
Scitis agrũ ioab iuxta agrũ meũ: ha-
bentẽ messem hordei: ite igitur ꝛ succẽ
dite eũ igni. Succenderũt ergo serui
absalon segetẽ igni. Et venientes ser-
ui ioab scissis vestibus suis dixerunt.
Succẽderũt serui absalon partẽ agri
igni. Surrexitq; ioab et venit ad ab-
salon in domũ eius. ꝛ dixit. Quare suc
cenderunt serui tui segetem meã igni.
Et respondit absalon ad ioab. Misi
ad te obsecrãs vt venires ad me: ꝛ mit
terem te ad regem ꝛ diceres ei. Quare
veni de gessur. Melius mihi erat ibi
esse. Obsecro ergo vt videã faciem re-
gis: q; si memor est iniquitatis mee in
terficiat me. Ingressus itaq; ioab ad
regem: nunciauit ei omnia hec. Uoca-
tusq; est absalon ꝛ intrauit ad regem:
et adorauit super faciẽ terre corã eo.
Osculatusq;

Osculatusq; est rex absalon.
¶ Ca. S. De absalon quō incuruabat
corda viroꝝ post se volens regnare: de
coniuratione eius ꝯtra patrē: de fuga
dauid: de ethai getheo q̄ transiuit cum
rege sadoch ⁊ abiathar missis in hieru
salem: de chusi remisso ad absalon vt
dissipet consilium achitofel. Capi. xv.

A Gitur post hec fecit ibi absa
lon currus ⁊ eq̄tes ⁊ q̄nqua
ginta viros qui precederent
eū. Et mane cōsurgens absa
lon stabat iuxta itroitū por
te in via: ⁊ oēm virū qui habebat nego
ciū vt veniret ad regis iudiciū: voca
bat absalon ad se ⁊ dicebat: de qua ci
uitate es tu. Qui rn̄dēs aiebat. Ex vna
tribu israel ego sum seruus tu⁹. Rn̄de
batq; ei absalon. Uident̄ mihi sermo
nes tui boni ⁊ iusti: sed nō est q̄ te au
diat cōstitutus a rege. Dicebatq; absa
lon. Quis me cōstituat iudicē sup̄ ter
rā vt ad me veniāt oēs q̄ habēt nego
B ciū ⁊ iuste iudicē. Sed ⁊ cū accederet
ad eū hō vt salutaret illū: extendebat
manū suā: ⁊ apprehēdēs osculabat̄ eū.
Faciebatq; hoc oī israel venienti ad iu
diciū vt audiret̄ a rege: et sollicitabat
corda viroꝝ isrl̄. Post quatuor aūt an
nos dixit absalō ad regē dauid. Uadā
⁊ reddā vota mea q̄ voui dn̄o i hebrō.
1. R. 1. Uouēs enī vouit seru⁹ tuus cū esset in
gessur syrie dicēs. Si reduxerit me do
minus i hierusalē sacrificabo dn̄o. Di
xitq; ei rex dauid. Uade i pace. Et sur
rexit ⁊ abijt in hebrō. Misit aūt absa
lon exploratores in vniuersas tribus
israel dicēs. Statim vt audieritis clā
gorē buccine dicite. Regnabit absalō
in hebron. Porro cū absalon ierūt du
centi viri de hierl̄m vocati eūtes sim
plici corde: ⁊ cām penitus ignorātes.
C Accersiuit q̄z absalon achitofel gilo
22. q. 5. ca. nitē consiliariū dauid de ciuitate sua
quid enim. gilo. Cūq; imolaret victimas facta est
De pe. di. 1. cōiuratio valida: populusq; cōcurrēs
ca. si petrū. augebat̄ cū absalon. Uenit igit̄ nūci⁹
et ca. sicut ad dauid dicēs. Toto corde vniuersus
primi. isrl̄ sequit̄ absalō. Et ait dauid seruis
suis q̄ erāt cū eo in hierl̄m. Surgite.
Fugiamus: neq; enī erit nobis effugiū
Als. ꝑ im a facie absalon. Festinate egredi ne for
pleat. te veniēs occupet nos: ⁊ ꝑ ipellat sup̄
Als. ꝑ im nos ruinam: ⁊ ꝑcutiat ciuitatem i ore
pingat. gladij. Dixeruntq; serui regis ad eum.
Oia quecunq; p̄ceperit dn̄s noster rex
libēter exequemur serui tui. Egressus
est ergo rex: ⁊ vniuersa domus eius pe
dibus suis. Et dereliq̄t rex decē mulie
res cōcubinas ad custodiēdam domū.
Egressusq; rex ⁊ oīs isrl̄ pedibus suis D
stetit procul a domo: ⁊ vniuersi serui ei⁹
ambulabāt iuxta eū: ⁊ legiōes cerethi
⁊ phelethi ⁊ oēs gethei pugnatores va
lidi sexcēti viri qui secuti eū fuerāt de
geth pedites p̄cedebāt regē. Dixit aūt
rex ad ethai getheū. Cur venis nobis
cū? Reuertere ⁊ habita cū rege: q: pe
grinus es ⁊ egressus es de loco tuo. He
ri venisti: ⁊ hodie cōpelleris nobiscū
egredi. Ego aūt vadā quo iturus sum.
Reuertere ⁊ reduc tecū fratres tuos: ⁊ E
dn̄s faciet tecū miam ⁊ veritatē: quia Ruth. 1.
ostēdisti gratiā et fidē. Et rn̄dit ethai
regi dicēs. Uiuit dn̄s: ⁊ viuit domin⁹
meus rex: qm̄ in quocunq; loco fueris
dn̄e mi rex: siue in morte: siue in vita:
ibi erit seru⁹ tuus. Et ait dauid ethai.
Ueni ⁊ trāsi. Et trāsiuit ethai getheus
et rex et oēs viri qui cū eo erant: ⁊ reli
qua multitudo. Oēsq; flebāt voce ma
gna: ⁊ vniuersus ppl's trāsibat. Rex q̄z
transgrediebat̄ torrentē cedrū et cun
ctus ppl's incedebat ꝯ viā oliue que re
spicit ad desertū. Uenit aūt et sadoch
sacerdos ⁊ vniuersi leuite cū eo portā
tes arcā federis dei: ⁊ deposuert̄ arcā
dei. Et ascēdit abiathar donec exple F
tus esset oīs ppl's q̄ egressus fuerat de
ciuitate. Et dixit rex ad sadoch. Re
porta arcā dei in vrbem. Si inuenero
gratiā in oculis dn̄i: reducet me ⁊ ostē
det mihi eam ⁊ tabernaculū suum. Si
aūt dixerit mihi: nō places: p̄sto sum:
faciat qd̄ bonū est corā se. Et dixit rex
ad sadoch sacerdotem. O vidēs reuer
tere in ciuitatem in pace: ⁊ achimaas
filius tuus et ionathas fili⁹ abiathar
duo filij vestri sint vobiscum. Ecce ego
abscōdar in cāpestribus deserti: donec
veniat sermo a vobis indicans mihi.
Reportauerūt ergo sadoch ⁊ abiathar G
arcā dei in hierusalē: ⁊ manserunt ibi.
Porro dauid ascendebat cliuū oliua
scandēs ⁊ flens: nudis pedib⁹ incedēs
⁊ operto capite. Sed ⁊ omnis ppl's q̄
erat cū eo operto capite ascēdebat plo
rans. Nunciatū est autem dauid quod
achitofel esset in coniuratione cum ab
salō. Dixitq; dauid. Infatua queso do
mine ꝯsiliū achitofel. Cūq; ascēderet
dauid summitatē mōtis in q̄ adoratu
rus erat dn̄m: ecce occurrit ei ꝑ chusi Als. ꝑ cu
arachites scissa veste: ⁊ terra pleno ca sai.

pite. Et dixit ei dauid. Si veneris
mecū eris mihi oneri: si aūt ī ciuitatē
reuertaris ⁊ dixeris absalō: seru⁹ tuus
sum rex: patere me viuere sicut fui ser-
uus pr̄is tui: sic ero seruus tuus: dissi-
j.17.c. pabis cōsiliū achitofel. Habes autem
sadoch et abiathar sacerdotes: et om̄e
verbū quodcūq; audieris ī domo regis
indicabis sadoch ⁊ abiathar sacerdo-
tib⁹. Sūt eī eis duo filij eoꝝ achima
as filius sadoch ⁊ ionathā filius abia-
Als+ chusi. thar: ⁊ mittetis p eos ad me oē verbū
qd̄ audieritis. Ueniēte ergo chusi ami
co dauid in ciuitatē: absalon qz ingres
sus est hierusalē et achitofel cum eo.

¶ C. S. De syba seruo miphiboseth cū
duobus asinis: de semei qui maledixit
dauid: de abisai qui voluit occidere se
mei: de chusi quare non isset cum da-
uid: venit absalon ad concubinas pa-
tris sui. Capi. xvj.

B
Umq; dauid trāsisset pau-
lulum mōtis verticē: appa
ruit syba puer miphibo-
seth in occursum eius cum
duobus asinis qui onerati
erāt ducētis panib⁹: ⁊ cen
tū alligaturis vuę passę ⁊ septē massis
palatarū: ⁊ duob⁹ vtrib⁹ vini. Et dixit
Als+ domestici. rex sybe. Quid sibi volūt hec? Rn̄ditq;
syba. Dn̄e mi rex asini domesticis re-
gis vt sedeāt ⁊ panes ⁊ palatę ad vescē
dū pueris tuis: vinū aūt vt bibat siqs
defecerit in deserto. Et ait rex. Ubi est
fili⁹ dn̄i tui. Rn̄ditq; syba regi. Remā
sit in hierusalē dicēs. Hodie restituet
B mihi dn̄s israel regnū pr̄is mei. Et ait
2.reg.2.b. rex sybe. Tua sint oīa q̄ fuerūt miphi-
boseth. Dixitq; syba. Oro vt inueniam
gratiā apud te dn̄e mi rex. Uenit ergo
rex dd̄ vsq; bahurim. Et ecce egredie-
bat̄ inde vir de cognatiōe dom⁹ saul:
noīe semei fili⁹ gera: pcedebatq; egre-
diēs et maledicebat: mittebatq; lapi-
des ꝯ dauid ⁊ cōtra vniuersos seruos
regis dd̄. Oīs aūt ppl's ⁊ vniuersi bel-
De cōse. di. latores a dextro et a sinistro latere re-
1. c. i. in verbo gis incedebāt. Ita aūt loq̄batur semei
effuderat. cū malediceret regi. Egredere: egrede
re vir sanguinū: ⁊ vir belial. Reddidit
tibi dn̄s vniuersū sanguinē dom⁹ saul:
qm̄ inuasisti regnū p eo: ⁊ dedit dn̄s re
gnū in manu absalō filij tui: ⁊ ecce pre
munt te mala tua: qm̄ vir sanguinū es.
Dixit aūt abisai fili⁹ saruię regi. Qua
re maledicit canis hic moriturus dn̄o
meo regi? Uadā et amputabo caput ei⁹.

Et ait rex. Quid mihi et vobis est filij
saruie? Dimittite eū vt maledicat: dn̄s j.19.b.
eī pcepit ei vt malediceret dauid. Et Eccl.23.c.
quis est q̄ audeat dicere quare sic fece- E
rit? Et ait rex abisai ⁊ vniuersis seruis j.20.b.
suis. Ecce filius meus q̄ egressus est de
vtero meo q̄rit animā meā: q̄to magis
hic filius iemini maledicet mihi? Di Als+ gemini.
mittite eū vt maledicat iuxta p̄ceptū
dn̄i si forte respiciat dn̄s afflictionem
meā ⁊ reddat mihi dn̄s bonū p maledi
ctiōe hac hodierna. Ambulabat itaq;
dauid ⁊ socij eius p viā cū eo. Semei
aūt per iugū mōtis ex latere cōtra illū
gradiebat̄: maledicens ⁊ mittēs lapi-
des aduersum eū: terrāq; spargēs. Ue
nit itaq; rex dauid et vniuersus ppl's
cū eo lassus ⁊ refocillati sunt ibi. Ab-
salon aūt ⁊ oīs ppl's eius ingressi sunt
hierl'm: sz ⁊ achitofel cū eo. Cū aūt ve-
nisset chusi arachites amicus dauid Als+ chusai.
ad absalon: locutus est ad eū. Salue
rex: salue rex. Ad quē absalon. Hec est
inq̄t gr̄a tua ad amicū tuū. Quare non
iuisti cū amico tuo? Rn̄ditq; chusi ad D
absalon. Nequaq̄: qz illius ero quē ele
git dn̄s: ⁊ oīs hic ppl's ⁊ vniuersus is-
rael: ⁊ cū eo manebo. Sed vt ⁊ hoc in
ferā cui ego seruiturus sū. Nōne filio
regis? Sicut parui pr̄i tuo: ita pare-
bo ⁊ tibi. Dixit aūt absalon ad achito 2.pa.27.d.
fel. Inite consiliū qd̄ agere debeamus.
Et ait achitofel ad absalō. Ingredere
ad ꝯcubinas pr̄is tui quas dimisit ad
custodiendā domū: vt cū audierit oīs
isrl' q̄ fedaueris patrē tuū roborētur 47. dist. §.
tecū man⁹ eoꝝ. Tetēderūt ergo absalō necesse.
tabernaculū in solario: ingressusq; est
ad concubinas pr̄is sui corā vniuerso
isrl'. Cōsiliū aūt achitofel qd̄ dabat in
dieb⁹ illis: q̄si si qs ꝯsuleret deū. Sic
erat omne cōsiliū achitofel: et cū esset
cū dauid: et cū esset cum absalon.

¶ C. S. De cōsilio achitofel dissipato
p cōsiliū chusi: de ionatha ⁊ achimaas
qui retulerūt consiliū ad dauid: ⁊ qua
liter descenderūt ad puteū: de suspen-
dio achitofel: de amasa constituto pro
ioab ab absalon: de viris offerentibus
munera dauid ne populus fame vel si
ti periclitetur. Capi. xvij.

Ixit ergo achitofel ad absa A
lon. Eligam mihi duodecim
milia viroꝝ: ⁊ cōsurgēs p
sequar dauid hac nocte ⁊ ir
ruens super eum: quippe q̄
lassus est ⁊ solutis manibus percutiā

eum. Cū𝑞ꝫ fugerit omnis populus qui cum eo est percutiam regem desolatū et reducā vniuersum populū quomodo vnus homo reuerti solet. Unū em̄ virum tu queris: ꝛ omnis popul⁹ erit in pace. Placuitqꝫ sermo ei⁹ absalon ꝛ cūctis maioribus natu israel. Ait aūt absalon. Uocare + chusi arachitem: et audiamus quid etiam ipse dicat. Cūqꝫ venisset + chusi ad absalon: ait absalō ad eum. Huiuscemodi sermonem locutus est achitofel. Facere debem⁹ an nō quod das consilium? Et dixit chusi ad absalon. Non est bonum consilium qđ dedit achitofel hac vice. Et rursum intulit + chusi. Tu nosti patrem tuū ꝛ viros qui cum eo sunt esse fortissimos ꝛ amaro animo: veluti si vrsa raptis catulis in saltu seuiat. Sed ꝛ pater tu⁹ vir bellator est: nec morabitur cum populo. Forsitan nunc latitat in foueis aut in vno quo voluerit loco: ꝛ cū ceciderit vnus quilibet in pͥncipio: audiet quicūqꝫ audierit ꝛ dicet. Facta est plaga in populo q̄ sequebatur absalō. Et fortissimus quisqꝫ + cuius cor est quasi leonis pauore soluetur. Scit em̄ oīs populus israel fortem esse patrē tuū: et robustos omnes qui cū eo sunt. Sꝫ hoc mihi videtur rectū esse consilium. Congregeť ad te vniuersus populus israel a dan vsqꝫ bersabee quasi arena maris innumerabilis: et tu eris in medio eorū: ꝛ irruemus super eum in quocūqꝫ loco inuētus fuerit: ꝛ operiemus eū sicut cadere solet ros sup terram: ꝛ nō relinquemus de viris q̄ cum eo sunt: nec vnū quidē. Qđ si vrbē aliquā fuerit ingressus: circūdabit oīs israel ciuitati illi funes: ꝛ trahem⁹ eā in torrentē vt non reperiať nec calculus quidē ex ea. Dixitqꝫ absalon ꝛ oēs viri israel. Melius est consiliū + chusi arachite cōsilio achitofel. Dn̄i aūt nutu dissipatū est cōsiliū achitofel vtile: vt induceret dn̄s super absalon malū. Et ait + chusi sadoch ꝛ abiathar sacerdotibus. Hoc et hoc modo consiliū dedit achitofel absalon ꝛ senioribꝰ isrl̄: et ego tale ꝛ tale dedi consiliū. Nūc ergo mittite et nūciate dđ dicentes. Ne moreris nocte hac in cāpestrib⁹ deserti: sed absqꝫ dilatione trāsgredere ne forte absorbeatur rex: et oīs populus qui cū eo est. Jonathas autem et achimaas stabant iuxta fontē rogel. Abijt ancilla ꝛ nūciauit eis. Et illi profecti sunt vt referrent ad regem dauid nunciū. Non em̄ poterant videre aut introire ciuitatē. Uidit aūt eos quidam puer ꝛ indicauit absalon. Illi vero cō cito gradu ingressi sunt domū cuiusdam viri in bahurim qui habebat puteum in vestibulo suo: et descenderūt in eum. Tulit autem mulier ꝛ expādit velamen sup os putei quasi siccās ptisanas: ꝛ sic latuit res. Cūqꝫ venissent serui absalon in domum ad mulierem dixerūt. Ubi est achimaas ꝛ ionathas. Et respondit eis mulier. Transierunt festinanter gustata paululū aqua. At hi qui querebant cum non reperissent reuersi sunt in hierusalem. Cūqꝫ abijssent ascenderūt illi de puteo: ꝛ pergētes nūciauerunt regi dauid atqꝫ dixerunt. Surgite ꝛ transite cito fluuium: quoniam huiuscemodi dedit cōsilium cōtra vos achitofel. Surrexit ergo dauid et oīs populus qui cum eo erat: et trāsierūt iordanem donec dilucesceret anteqꝫ denudaretur verbum: ꝛ nec vnus quidē residuus fuit qui non trāsisset fluuium. Porro achitofel vidēs qꝫ non fuisset factum consilium suum: strauit asinum suū: surrexitqꝫ et abijt in domum suam ꝛ in ciuitatem suam: ꝛ disposita domo sua: suspendio interijt: ꝛ sepultus est in sepulchro patris sui. Dauid aūt venit in castra et absalon trāsijt iordanem: ipse ꝛ omnes viri israel cum eo. Amasam vero constituit absalon pro ioab super exercitū. Amasa autem erat filius cuiusdā viri qui vocabatur + iezra de iezraeli qui ingressus est ad abigail filiam naas sororem saruie que fuit mater ioab. Et castrametatus est israel cum absalon in terra galaad. Cumqꝫ venisset dauid in castra sobi filius naas de rabbath filiorum ammon: et machir fili⁹ ammihel de lodabar: ꝛ berzellai galaadites de rogelim obtulerunt ei stratoria ꝛ tapetia ꝛ vasa fictilia: frumētum et hordeum ꝛ farinam ꝛ polentam et fabam et lentem: ꝛ fritum oleo cicer ꝛ mel et butyrum: oues et pingues vitulos: dederūtqꝫ dauid ꝛ populo qui cū eo erat ad vescendū. Suspicati enim sunt populum fame ꝛ siti fatigari in deserto.

¶ C.S. De cōmissiōe prelij exercitus dauid ꝛ absalō: de absalon in qrcu pēdēte ꝛ interfecto: de achimaas ꝛ chusi qui nūciauerunt dauid exitū prelij: de planctu dauid sup absalon. Ca.xviij.

Marginalia (left): Als + chusai. B. Als + chusai. Als + chusai. Als + cusi. C. Als + chusai. D. Sap. 15.g. Als + chusai.

Marginalia (right): E. F. G. Als + iectra.

A Gitur considerato dauid
pplo suo: constituit super
eos tribunos et centurio-
nes: et dedit populi tertiã
partem sub manu ioab: et
tertiã sub manu abisai fi-
lij saruie fratris ioab: et tertiã sub ma
j.21.d. nu ethai q̃ erat de geth. Dixitq; rex ad
pplm. Egrediar et ego vobiscum? Et
respondit populus. Non exibis. Siue
enĩ fugerimus non magnopere ad eos
de nobis pertinebit: siue media pars
ceciderit e nobis nõ satis curabũt: qꝛ
tu vnus solus ꝑ decẽ milibus cõputa-
j.eodem. ris. Melius est igitur vt sis nobis in
vrbe presidio. Ad quos rex ait. Qđ vo
23.qõ.5.c. bis videtur rectũ hoc faciam. Stetit
quid enim. ergo rex iuxta portã. Egrediebaturq;
B ppls per turmas suas centeni et mille-
ni. Et p̃cepit rex ioab et abisai et ethai
dicẽs. Seruate mihi puerum absalõ.
Et oĩs ppls audiebat precipiẽtem re-
gem cũctis principibus pro absalon.
Itaq; egressus est populus in campũ
contra israel: et factum est prelium in
saltu ephraim. Et cesus est ibi ppls is-
rael ab exercitu dauid: factaq; est pla-
ga magna in die illa viginti miliũ. Fuit
aũt ibi preliũ dispersum super faciem
omnis terre: et multo plures erant q̃s
saltꝰ cõsumpserat de pplo q̃ hi quos
vorauerat gladius in die illa. Accidit
aũt vt occurreret absalõ seruis dauid
sedens mulo. Cumq; ingressus fuisset
mulus subter condensam quercũ et ma
gnam adhesit caput eius quercui et il-
lo suspẽso inter celũ et terram: mulus
47.disti.c. cui insederat pertransiuit. Uidit autẽ
sicut hi.§. hoc quispiã et nunciauit ioab: dicens.
necesse. Uidi absalon pendere de quercu. Et
C ait ioab viro qui nũciauerat ei. Si vi
disti: quare non cõfodisti eũ cũ terra: et
ego dedissem tibi decem argẽti siclos
et vnum baltheum? Qui dixit ad ioab.
Si appenderes in manibus meis mil
le argenteos: nequaq̃ mitterem manũ
meam in filium regis. Audientibꝰ enĩ
nobis p̃cepit rex tibi et abisai et ethai
dicens. Custodite mihi puerum absa-
lon. Sed et si fecissem contra animam
ĩ.eodem. meam audacter: nequaq̃ hoc regem la
47.dist.§. tere potuisset: et tu stares ex aduerso.
necesse. Et ait ioab. Nõ sicut tu vis: sed aggre-
D diar eũ coram te. Tulit ergo ioab tres
lanceas in manu sua: et infixit eas in
corde absalon. Cumq; adhuc palpita-
ret herens in quercu cucurrerunt decẽ

iuuenes armigeri ioab: et percutiẽtes
interfecerũt eum. Cecinit autem ioab
buccina et retinuit populum ne perse
queretur fugientem israel volẽs parce
re multitudini. Et tulerunt absalon et Josue.7.d.
proiecerunt eum in saltu in foueã grã
dem: et comportauerunt super eũ acer
uum lapidum magnũ nimis. Omnis
autem israel fugit in tabernacula sua.
Porro absalon erexerat sibi cũ adhuc
viueret titulum qui est in valle regis.
Dixerat enim. Nõ habeo filium: et hoc
erit monimentum nominis mei. Uoca
uitq; titulum nomine suo et appel-
latur manus absalon vsq; ad hanc diẽ.
Achimaas aũt filius sadoch: ait. Cur- C
ram et nunciabo regi quia iudiciũ fe-
cerit ei deus de manu inimicorũ eius.
Ad quem ioab dixit. Non eris nũcius
in hac die: sed nũciabis in alia. Hodie
nolo te nunciare. Filius enim regis est
mortuus. Et ait ioab + chusi. Uade et Iste + chusi
nũcia regi que vidisti. Adorauit chusi nõ est ille q̃
ioab et cucurrit. Rursus aũt achimaas dissipauit cõsiliũ
filius sadoch dixit ad ioab. Quid im- ꝑ dauid: sꝫ
pedit si etiam ego curro post chusi. Di alius. vnde
xitq; ei ioab. Quid vis currere fili mi. ille potius
Ueni huc. Non eris boni nuncij baiu- vocatur
lus. Qui respõdit. Quid enim si cucur chusai.
rero. Et ait ei. Curre. Currens ergo a- Supra.17.
chimaas per viam compendij trãsiuit F
chusi. Dauid autẽ sedebat inter duas
portas. Speculator vero qui erat in
fastigio porte super murum: eleuans
oculos vidit hominem currentẽ solũ:
et exclamans indicauit regi. Dixitq;
rex. Si solus est: bonus est nuncius in
ore eius. Properante aũt illo et accedẽ
te propius: vidit speculator hominẽ
alterum currentem: et vociferãs in cul
mine ait. Apparet mihi et alter homo
currens solus. Dixitq; rex. Et iste bo-
nus est nũcius. Speculator aũt contẽ
plor ait: cursum prioris quasi cursum
achimaas filij sadoch. Et ait rex. Uir G
bonus est et nũciũ portãs bonũ venit.
Clamans aũt achimaas dixit ad regẽ.
Salue rex. Et adorãs regẽ corã eo ꝓ-
nus in terrã ait. Benedictus dñs deus
tuus q̃ conclusit hoĩes qui leuauerunt
manus suas cõtra dñm meũ regem. Et
ait rex. Est ne pax puero absalõ. Dixit
q; achimaas. Uidi + tumultũ magnũ Alr. + tu-
cũ mitteret ioab seruus tuus o rex me multum.
seruum tuum nescio aliud. Ad quem j.19.a.
rex transi ait: et sta hic. Cũq; ille trãsis
set et staret apparuit chusi. Et veniẽs

ait. Bonū apporto nunciū dñe mi rex.
Judicauit enī pro te dñs hodie de ma-
nu omniū q̄ surrexerūt ɔtra te. Dixit
aūt rex ad chusi. Est ne pax puero ab-
salon? Cui respōdēs chusi: fiāt inquit
sicut puer inimici dñi mei regis: τ vni-
uersi qui consurgunt aduersus eum in
J.eodem. malum. Contristatus itaq̄ rex ascen-
dit cenaculū porte τ fleuit. Et sic loq̄-
bat' vadēs. Fili mi absalon: absalō fili
mi. Quis mihi tribuat vt ego moriar
pro te? Absalō fili mi: fili mi absalon.
¶ C. S. De verbis q̄ locut⁹ est ioab ad
dauid cū lugeret absalon interfectū:
rex sedit in porta: israel cōsiliatus est
vt reduceret regem: de mandato regis
ad p̄ncipes iuda τ ad amasa: de semei
q̄ venit postea ad regē penitētia duct⁹
q: maledixerat ei: de miphiboseth q̄
diuidat possessionem cū siba seruo: de
berzellai galaaditen: de contētiōe isrl'
et iuda pro dauid. Capitulum. xix.

B
Unciatum est autem ioab q̄d
rex fleret τ lugeret filiū suū:
et versa est victoria in luctū
in die illa omni populo. Au-
diuit enī populus in die illa
dici: dolet rex super filio suo. Et decli-
nauit populus in die illa ingredi ciui-
tatem: quomodo declinare solet po-
J.18.g. pulus versus τ fugiens de prelio. Por-
ro rex operuit caput suū τ clamabat
voce magna. Fili mi absalō: absalon fi-
li mi. Ingressus ergo ioab ad regē in
domum dixit. Cōfudisti hodie vultus
omniū seruorū tuorum qui saluā fece-
rūt animā tuā τ animā filiorū tuorū:
et filiarū tuarū: τ aīam vxorū tuarū: et
animā ɔcubinarū tuarū. Diligis odiē-
tes te: et odio habes diligentes te. Et
ostēdisti hodie q: nō curas de ducibus
tuis: τ de seruis tuis: et vere cognoui
modo: q: si absalon viueret et oēs nos
B occubuissemus tūc placeret tibi. Nūc
igit' surge τ p̄cede et alloquēs satisfac
seruis tuis. Juro enī tibi per dñm q̄ si
nō exieris: ne vnus q̄dē remāsurus sit
tecū nocte hac: τ peius erit hoc tibi q̄
omnia mala q̄ venerunt sup te ab ado-
lescētia tua vsq̄ in p̄sens. Surrexit er-
go rex τ sedit in porta. Et omni popu-
lo nunciatū est q̄ rex sederet in porta.
Uenitq̄ vniuersa multitudo corā rege:
israel aūt fugit in tabernacula sua. Oīs
quoq̄ ppl's certabat in cūctis tribub⁹
israel: dicēs. Rex liberauit nos de ma-
nu inimicoꝝ nostrorum: ipse saluauit
nos de manu philistinoꝝ: τ nunc fugit
de terra p̄pter absalō. Absalon autem
quē vnximus sup nos: mortuus est in
bello. Usq̄quo siletis τ non reducitis
regē? Et cōsiliū totius isrl' venit ad re-
gē. Rex vero dauid misit ad sadoch et
abiathar sacerdotes: dicēs. Loquimi-
ni ad maiores natu iuda: dicētes. Cur
venistis nouissimi ad reducendū regē
in domū suā? Sermo aūt oīs isrl' p̄ue-
nerat ad regē vt reducerēt eū in domū C
eius: q: dixerat rex? Hec dicetis ad po-
pulū iuda. Fratres mei vos: os meū et
caro mea vos. Quare nouissimi reduci-
tis regem? Et amase dicite. Nonne os
meum τ caro mea es? Hec faciat mihi
de⁹ τ hec addat. Si nō magister mili-
tie fueris corā me omni tp̄e pro ioab.
Et inclinauit cor oīm virorū iuda q̄si
viri vnius. Miserūtq̄ ad regem dicen-
tes. Reuertere tu τ oēs serui tui. Et re-
uersus est rex. Et venit vsq̄ ad iorda-
nem: et oīs iuda venit vsq̄ in galgala:
vt occurreret regi τ traduceret eū ior-
danē. Festinauit aūt semei fili⁹ gera fi- 2.Reg.2.b.
lij + iemini de bahurim: τ descēdit cū al.+gemini
viris iuda in occursum regis dauid cū
mille viris de bēiamin: τ siba puer de
domo saul: τ quindecim filij eius ac vi-
ginti serui erāt cū eo: τ irrūpētes ior-
danē ante regē transierūt vada vt tra-
ducerent domū regis τ facerent iuxta D
iussionē eius. Semei autē filius gera J.16.b.
prostratus corā rege cū iam transisset
iordanem dixit ad eū. Ne reputes mi-
hi dñe mi iniquitatē: neq̄ memineris
iniuriarum serui tui in die qua egres-
sus es dñe mi rex de hierusalem: neq̄
ponas rex i corde tuo. Agnosco enim
seruus tuus peccatum meū: et idcirco
hodie p̄mus veni de oī domo ioseph:
descēdiq̄ i occursuʒ dñi mei regis. Re-
spondēs vero abisai fili⁹ saruie dixit.
Nunq̄d p̄ his verbis nō occidet' semei
q̄ maledixit christo dñi? Et ait dauid.
Quid mihi et vobis filij saruie? Cur
efficimini mihi hodie in sathā? Ergo
ne hodie interficietur vir i israel? An
ignoro hodie me factum regem super
israel? Et ait rex semei. Non morieris. J.16.b.
Jurauitq̄ ei. Miphiboseth quoq̄ fi-
lius saul descendit in occursum regis
illotis pedibus: et intonsa barba: ve-
stesq̄ suas non lauerat a die qua egres-
sus fuerat rex vsq̄ ad diem reuersiōis
eius in pace. Cūq̄ occurrisset regi di-
xit ei rex. Quare non venisti mecū mi-

E phiboseth? Et respondēs ait. Dñe mi
rex seruus me⁹ ɔtēpsit me. Dixitq͡ʒ ei.
Ego famul⁹ tuus vt sterneret mihi asi
nū: ⁊ ascēdēs abirem cū rege: claudus
ṡ.16. em̄ sum seruus tuus. Insup ⁊ accusauit
ṡ.14.d. me seruū tuū ad te dñm meum regem.
Gene.33.b Tu aūt dñe mi rex sicut angel⁹ dei es:
Hester.15. fac qđ placitū est tibi. Nec͡ʒ em̄ fuit do
d. mus pr̄is mei nisi morti obnoxia dño
ṡ.9.b. meo regi: tu aūt posuisti me seruū tuū
Als + igit. inter cōuiuas mense tue. Quid + ergo
habeo iuste querele: aut quid possum
3.Reg.2.b. vltra vociferari ad regem? Ait ergo ei
rex. Quid vltra loqueris? Fixū est qđ
locutus sū. Tu ⁊ syba diuidite posses
siōes. Rn̄ditq͡ʒ miphiboseth regi. Etiā
F cūcta accipiat postq͡ȝ reuersus est dñs
me⁹ rex pacifice in domū suā. Berzel
lai q͡ʒ galaadites senex valde descen
dēs de rogelim traduxit regē iordanē
paratus etiā vltra fluuiū ꝓsequi eum.
Erat autē berzellai galaadites senex
valde. i. octogenari⁹: ⁊ ipse prebuit ali
menta regi cū moraret̄ in castris. Fuit
q͡ppe vir diues nimis. Dixit itaq͡ʒ rex
ad berzellai. Ueni mecū vt requiescas se
cur⁹ in hierl'm? Et ait berzellai ad re
gē. Quot sunt dies annorū vite mee: vt
ascēdā cū rege i hierl'm? Octogenari⁹
sum hodie. Nūqd vigēt sensus mei ad
Als + vel. discernendū suaue + aut amarum: aut
delectare potest seruum tuum cibus et
potus: vel audire possum vltra vocem
cantorū atq͡ʒ cantatricū? Quare seruus
tuus sit oneri domino meo regi? Pau
lulū procedam famulus tuus ab iorda
ne tecū. Nō indigeo hac vicissitudine:
sʒ obsecro vt reuertar seruus tu⁹ ⁊ mo
riar in ciuitate mea: et sepeliar iuxta
G sepulchrū pr̄is mei et matris mee. Est
aūt seru⁹ tuus chamaā: ipse vadat tecū
dñe mi rex: ⁊ fac ei q̄cq̄d bonū tibi vi
det̄. Dixit itaq͡ʒ ei rex. Mecū transeat
+ chamaan: et ego faciā ei quicq̄d tibi
placuerit: ⁊ omne qđ petieris a me im
petrabis. Cūq͡ʒ transisset vniuersus po
pulus et rex iordanem restitit: ⁊ oscu
latus est rex berzellai ⁊ benedixit ei: ⁊
ille reuersus est in locū suū. Transiuit
ergo rex in galgalam et chamaā cū eo.
Ois aūt populus iuda traduxerat re
gem et media tm̄ pars affuerat de po
pulo isrl'. Itaq͡ʒ omnes viri israel con
currentes ad regem dixerūt ei. Quare
te furati sunt fratres nr̄i viri iuda: et
traduxerūt regem ⁊ domū eius iorda
nem: omnesq͡ʒ viros dauid cum eo. Et

Als + chanaā ƀm hieronymū antecq͡ȝ cēt cū dō vocabatur: sʒ post ea dō ipm chamaā appellauit.

respōdit omnis vir iuda ad viros isrl'.
Quia mihi propior est rex. Cur irasce
ris super hac re? Nunquid comedim⁹
aliqd ex rege: aut munera nobis data
sunt. Et respondit vir israel ad viros
iuda: ⁊ ait. Decem partibus maior ego
sum apud regē: magisq͡ʒ ad me ptinet
dauid q͡ȝ ad te. Cur fecisti mihi iniu
riā: ⁊ nō mihi nūciatū est priori vt re
ducerem regē meū? Durius aūt respon
derūt viri iuda viris israel.

¶ C. S. De separatione israel a dauid
per sybam filiū bochri: de morte ama
se per ioab: de sapiente muliere in abe
la: de capite sybe ad ioab misso ꝑ mu
rū: de nominibus eorum qui erant in
officijs. Capitulum. xx.

Ecidit q͡ʒ vt ibi esset vir be A
lial noīe syba fili⁹ bochri vir
+ iemineus: ⁊ cecinit bucci Als + gemi
na: ⁊ ait. Non est nobis pars neus.
in dauid: neq͡ʒ hereditas i fi
lio isai. Reuertere in tabernacula tua
isrl'. Et separat⁹ est oīs isrl' a dauid: se
cutusq͡ʒ est syba filiū bochri. Uiri autē
iuda adheserūt regi suo a iordane vsq͡ʒ
hierl'm. Cūq͡ʒ venisset rex in domū suā
in hierl'm: tulit decē mulieres cōcubi
nas suas q̄s dereliq̄rat ad custodiēdā
domū: ⁊ tradidit eas i custodiā: alimē
ta eis p̄bēs: ⁊ nō est ingressus ad eas: sʒ
erāt clause vsq͡ʒ in diē mortis sue in vi
duitate viuētes. Dixit autē rex amase.
Cōuoca mihi oēs viros iuda i diē ter
tiū: ⁊ tu adesto p̄ns. Abijt ergo amasa B
vt ɔuocaret iudā ⁊ morat⁹ est extra pa
latiū qđ ei ɔstituerat rex. Ait autē da
uid ad abisai. Nūc magis afflictur⁹ est
nos syba fili⁹ bochri q͡ȝ absalon. Tolle ṡ.16.c.
igit̄ seruos dñi tui ⁊ ꝓseq̄re eū ne forte
inueniat ciuitates munitas ⁊ effugiat
nos. Egressi sunt ergo cū eo viri ioab
cerethi q͡ʒ ⁊ phelethi: ⁊ oēs robusti exie
runt de hierl'm ad ꝓseq̄ndū syba filiū
bochri. Cūq͡ʒ illi essent iuxta lapidem
grādē q̄ est in gabaon amasa veniēs oc
currit eis. Porro ioab vestit⁹ erat tu C
nica stricta ad mensurā habitus sui: et
desup accinctus gladio depēdēte vsq͡ʒ
ad ilia in vagina q̄ fabricat⁹ leui mo
tu egredi poterat ⁊ percutere. Dixit ita 3.Reg.2.a.
q͡ʒ ioab ad amasam. Salue mi frater.
Et tenuit manu dextra mētum amase
q̄si osculās eū. Porro amasa nō obser
uauit gladiū quem habebat ioab. Qui
percussit eū in latere ⁊ effudit intestina
ei⁹ in terrā: ⁊ mortu⁹ ē: nec scd'm vuln⁹

D appofuit. Joab aũt ⁊ abisai frater ei⁹
psecuti sunt syba filiũ bochri. Interea
quidã viri cũ stetissent iuxta cadauer
amase de sociis ioab dixerũt. Ecce qui
esse voluit p ioab comes dauid. Ama-
sa aũt conspersus sanguine iacebat in
L.2.f. via media. Uidit hoc quidã vir ꝙ subsi-
steret ois ppls ad videndũ eũ: ⁊ amouit
amasam de via i agrũ: operuitq; eũ ve-
E stimẽto ne subsisterent trãseũtes pro-
pter eũ. Amoto ergo illo de via transi-
bat ois vir sequẽs ioab ad psequendũ
syba filiũ bochri. Porro ille transierat
Als+fuerant. p oẽs trib⁹ isrl' vsq; in abelã et i beth-
macha: oẽsq; viri electi ɔgregati+ fu-
gerãt ad eũ. Uenerũt itaq; ⁊ oppugna
bãt eũ i abela ⁊ in bethmacha ⁊ circũ-
dederũt munitiõib⁹ ciuitatẽ ⁊ obsessa
F est vrbs. Ois aũt turma q̃ erat cũ ioab
moliebatur destruere muros. Et excla
mauit mulier sapiens de ciuitate. Au
dite audite: dicite ioab: appropinqua
huc ⁊ loquar tecũ. Qui cum accessisset
ad eam: ait illi. Tu es ioab. Et ille rñ-
dit. Ego. Ad quem sic locuta est. Audi
sermões ãcille tue. Qui rñdit. Audio.
Rursumq; illa. Sermo inqt dicebatᵗ i
Als+proficiebant. veteri pũerbio. Qui interrogãt inter-
rogẽt in abela: ⁊ sic+perficiebãt. Nõ-
ne ego sum que rñdeo veritatẽ in isrl':
et tu q̃ris subuertere ciuitatẽ: et euer-
tere matrẽ in isrl. Quare pcipitas he-
reditatẽ dñi. Rñdẽsq; ioab: ait. Absit
absit hoc a me: non pcipito neq; demo
lior. Nõ se sic hз res. Sed hõ de monte
ephraim syba fili⁹ bochri cognomine
leuauit manũ suam cõtra regẽ dauid.
G Tradite illũ solũ: ⁊ recedemus a ciui-
tate. Et ait mulier ad ioab. Ecce caput
eius mittetᵗ ad te p murũ. Ingressa est
L.2.g. ergo ad omnẽ populũ et locuta est eis
sapiẽter. Qui abscissum caput sybe fi-
lij bochri proiecerunt ad ioab. Et ille
cecinit tuba: ⁊ recesserũt ab vrbe: vnus-
quisq; in tabernacula sua. Joab aũt re
uersus est in hierl'm ad regẽ. Fuit ergo
ioab sup oẽm exercitum isrl'. Banaias
autem filius ioiade super cerethеos et
F.3.d. phelethеos: aduramvero super tributa.
Porro iosaphat filius ahilud a cõmẽ-
tarijs. Siba autem scriba. Sadoch ve
ro et abiathar sacerdotes: hira autem
hiraites erat sacerdos dauid.
¶ C.S. De fame triũ annoꝝ pꝑter do
mũ saul: de septẽ viris de genere saul
crucifixis: de respha concubina saul: de
sepultura ossium saulis et ionathe: de
bellis q̃tuor dauid ɔ philisteos. C.xxi. A
FActa est quoq; fames i die-
bus dauid trib⁹ annis iugi
ter. Et cõsuluit dauid ora-
culũ dñi. Dixitq; dñs. Pro-
pter saul ⁊ domũ ei⁹+san- Als+ sanguinem.
guinum: q: occidit gabaonitas. Uoca
tis ergo gabaonitis rex: dixit ad eos.
Porro gabaonite nõ erãt de filijs isrl'
sed reliquie amorreoꝝ. Filij q̃ppe isrl' Jos.7.c.
iurauerãt eis+ ⁊ voluit saul percutere Als+ desicit ne perimeret eos.
eos zelo quasi pro filijs israel: et iuda.
Dixit ergo dd ad gabaonitas. Quid fa
ciã vobis: ⁊ qd erit vestri piaculũ vt be
nedicatis hereditati dñi. Dixerũtq; ei
gabaonite. Non est nobis super argen-
to ⁊ auro questio: sed contra saul et cõ
tra domũ eius: neq; volumus vt inter-
ficiatᵗ homo de israel. Ad quos rex ait.
Quid ergo vultis vt faciã vobis? Qui B
dixerũt regi. Uirũ q̃ attriuit nos ⁊ op
pressit inique ita delere debemus: vt
nec vnus quidem residuus sit de stirpe
ei⁹ in cũctis finibus israel. Dentur no-
bis septem viri de filijs eius: vt cruci-
figamus eos dño in gabaa saul quon-
dam electi dñi. Et ait rex. Ego dabo.
Pepercitq; rex miphiboseth filio io-
nathe filij saul propter iusiurãdũ dñi
qd fuit iter dauid ⁊ ionathã filiũ saul.
Tulit itaq; rex duos filios respha filie
ahia: quos peperit saul armoni et mi-
phiboseth: ⁊ quinq; filios michol filie
saul quos genuerat hadrieli filio ber-
zellai q̃ fuit demolathi: ⁊ dedit eos in
manu gabaonitarũ q̃ crucifixerũt eos
in mõte corã dño. Et ceciderunt hi se-
ptem simul occisi in diebus messis pri- Als+ primis.
me+incipiẽte messiõe hordei. Tollẽs
aũt respha filia ahia ciliciũ substrauit
ibi supra petram ab initio messis: do-
nec stillaret aqua super eos de celo: et
nõ dimisit aues lacerare eos per diem C
neq; bestias p noctẽ. Et nunciata sunt
dd q̃ fecerat respha filia ahia ɔcubina
saul. Et abiit dd ⁊ tulit ossa saul ⁊ ossa
ionathe filij ei⁹ a viris iabes galaad q̃
furati fuerãt ea de platea bethsan in q̃
suspenderant eos philistijm: cum in-
terfecissent saul i mõte gelboe: ⁊ aspor
tauit inde ossa saul et ossa ionathe fi-
lij eius: ⁊ colligẽtes ossa eorũ qui affi-
xi fuerant: sepelierunt ea cũ ossib⁹ saul
et ionathe filij ei⁹ in terra beniamin in
latere in sepulchro cis pris eius. Fece
rũtq; oia q̃ preceperat rex: et repropi-
tiatus est deus terre post hec. Factum

est autem rursum prelium philistinorum
aduersum isrl: et descendit dauid et ser
ui eius cum eo: et pugnabant contra phili-
1.reg.17.a. stijm. Deficiente autem dauid iesbidenob
qui fuit de genere arapha: cuius ferrum ha-
ste trecentas uncias appendebat: et accin
ctus erat ense nouo nisus est percutere
dauid: presidioque ei fuit abisai filius sar-
D nie et percussum philisteum interfecit. Tunc
3.18.a. iurauerunt viri dauid dicentes. Jam non
a.gali.20.a egredieris nobiscum in bellum ne extin
guas lucernam isrl. Secundum quoque bel-
lum fuit in gob contra philisteos. Tunc
percussit sobochai de vsathi sephi de
stirpe arapha de genere gigantum. Ter-
tium quoque fuit bellum in gob contra phili
steos in quo percussit adeodatus filius
saltus polymitarius bethlеemites go
liad gethеum cuius hastile haste erat qua-
si liciatorium texentium. Quartum bellum
fuit in geth in quo vir fuit excelsus qui
senos in manibus pedibusque habebat di
gitos: id est vigintiquatuor: et erat de
origine arapha: et blasphemauit isrl.
Percussit autem eum ionathas filius sam-
maa fratris dauid. Hi quatuor nati sunt
de arapha in geth et ceciderunt in ma
nu dauid et seruorum eius.

¶ Ca. S. Uerba carminis dd domino pro li
beratione ab omnibus inimicis suis. C. xxij.

B Locutus est autem dauid domino
verba carminis huius in die
qua liberauit eum dominus de ma
nu omnium inimicorum suorum et
de manu saul. Et ait. Domi
nus petra mea et robur meum et saluator
ps.17. meus. Deus dominus fortis meus: et sperabo
in eum. Scutum meum et cornu salutis
mee: eleuator meus et refugium meum: sal
uator meus de iniquitate liberabis me.
Laudabilem inuocabo dominum et ab
inimicis meis saluus ero. Quia circum-
dederunt me contritiones mortis: tor
rentes belial terruerunt me. Funes in-
Als. + hoc feri circumdederunt me: + preuenerunt
cupauerit. me laquei mortis. In tribulatione mea
inuocabo dominum: et ad deum meum cla
mabo. Et exaudiet de templo sancto suo
Als. + in. vocem meam: et clamor meus veniet + ad
aures eius. Commota est et contremuit
terra: et fundamenta montium concus-
sa sunt et conquassata quoniam iratus
Als. + ascen est eis dominus. + Ascendit fumus eius
det. de naribus: et ignis de ore eius vorabit:
B carbones succensi sunt ab eo. Et incli-
nauit celos et descendit: et caligo sub
pedibus eius. Et ascendit super cheru-
bin: et volauit: et lapsus est super pen
nas venti. Posuit tenebras in circuitu
suo: latibulum cribrans aquas de nubibus
celorum. Pre fulgore in conspectu eius:
nubes succensi sunt carbones ignis. To
nabit de celo dominus: et excelsus da-
bit vocem suam. Misit sagittas suas et
dissipauit eos: fulgura et consumpsit
eos. Et apparuerunt effusiones maris: et
reuelata sunt fundamenta orbis ab in-
crepatione domini: ab inspiratione spiritus
furoris eius. Misit de celo et assumpsit
me: et extraxit me de aquis multis. Li-
berauit me ab inimico meo potentissi-
mo: et ab his qui oderant me: quoniam robu
stiores me erant. Preuenit me in die af-
flictionis mee: et factus est dominus firma-
mentum meum: et eduxit me in latitudinem
liberauit me: quia complacui ei. Retri-
buet mihi dominus secundum iustitiam meam: et secundum
munditiam manuum mearum reddet mihi.
Qui custodiui vias domini: et non egi impie
a deo meo. Omnia enim iudicia eius in
conspectu meo: et precepta eius non amo-
ui a me. Et ero perfectus coram eo: et cu-
stodiam me ab iniquitate mea. Et resti-
tuet mihi dominus secundum iustitiam meam: et secundum
munditiam manuum mearum in conspectu
oculorum suorum. Cum sancto sanctus eris:
et cum robusto perfectus. Et cum electo ele ps.17.
ctus eris: et cum peruerso peruerteris. Et
populum pauperem saluum facies: ocu-
lisque tuis excelsos humiliabis. Quia
tu lucerna mea domine: et tu domine
illuminabis tenebras meas. In te enim
curram accinctus: in deo meo transiliam
murum. Deus immaculata via eius: elo-
quium domini igne examinatum: scutum est
omnium sperantium in se. Quis est deus pre
ter dominum: et quis deus fortis preter
deum nostrum? Deus qui accinxit me forti-
tudine: et complanauit perfectam viam meam.
Coequans pedes meos ceruis: et super ex-
celsa mea statuens me. Docens manus me- ps.17.
as ad prelium: et componens quasi arcum ereum ps.143.
brachia mea. Dedisti mihi clypeum salu- ps.17.
tis tue: et mansuetudo mea multiplica
uit me. Dilatasti gressus meos subtus
me: et non deficient tali mei. Persequar
inimicos meos et conteram: et non reuer
tar donec consumam eos. Consumam
eos et confringam vt non consurgant:
cadent sub pedibus meis. Accinxisti me
fortitudine ad prelium: incuruasti resi
stentes mihi subtus me. Inimicos meos
dedisti mihi dorsum: odientes me: et di
sperdam eos. Clamabant et non erat qui

saluet ad dñm: et nõ exaudiet eos. De-
lebo eos vt puluerẽ terre: q̃si lutũ pla
tearũ cõminuã eos atq; cõfringã. Sal
uabis me a cõdictionib⁹ populi mei: cu
stodies me in caput gẽtiũ. Ppls quem
ignoro seruiet mihi: filij alieni resistẽt
mihi: auditu auris obediẽt mihi. Filij
alieni defluxerũt: ⁊ cõtrahent̃ in angu-
stijs suis. Viuit dñs ⁊ bñdict⁹ de⁹ me⁹
⁊ exaltabitur deus fortis salutis mee.
De⁹ q̃ das vindictas mihi: ⁊ deijcis po
pulos sub me. Qui educis me ab ini-
micis meis ⁊ a resistẽtib⁹ mihi eleuas
ps.17. me a viro iniquo liberabis me. Pro-
ps.15. pterea cõfitebor tibi dñe in gẽtib⁹: et
nõi tuo cãtabo. Magnificans salutes
regis sui: ⁊ faciẽs miãm christo suo da
uid: ⁊ semini ei⁹ vsq; in sempiternum.
¶ C. S. De nouissimis verbis dauid:
et nominib⁹ fortiũ eius. Caplm. xxiij.

A
16. di. ca. q̃ ecclesiasticis. ḋ. ecce. ibi. dauid.

Ec aũt sunt verba nouissi-
ma q̃ dixit dauid fili⁹ isai.
Dixit vir cui constitutũ est
de xp̃o dei iacob: egregius
psaltes isrl. Spiritus dñi
locutus est per me: ⁊ sermo ei⁹ per lin-
guam meã dixit. De⁹ israel mihi locu-
tus est: fortis isrl. Dominat̃ hominum
iustus: dñatur ĩ timore dei. Sicut lux
aurore oriẽte sole mane absq; nubib⁹
rutilat: ⁊ sicut pluuijs germinat herba
de terra. Nec tãta est dom⁹ mea apud
deũ: vt pactum eternũ iniret mecũ fir-
mum in omnib⁹ atq; munitũ. Cuncta
enim salus mea et omnis volũtas: nec
est quicq̃ ex eo q̃ nõ germinet. Preua
ricatores autem quasi spine euellent̃:
vniuersi qui non tolluntur manibus.
Et si quis tangere voluerit eas: arma-
bit̃ ferro ⁊ ligno lãceato: igneq; succẽ
se cõburent̃ vsq; ad nihilum. Hec sunt
al' ✝ sedẽs. nomina fortium dauid. Dauid ✝ sedet
in cathedra sapientissim⁹ princeps in
ter tres. Ipse est quasi tenerrim⁹ ligni
vermiculus qui octingẽtos interfecit
B impetu vno. Post hunc eleazar fili⁹ pa
trui eius ahohites inter tres fortes qui
erant cum dauid quando exprobraue-
runt philisthim: et cõgregati sunt illuc
in preliũ. Cumq; ascẽdissent filij israel
ipse stetit ⁊ percussit philisteos donec
deficeret manus ei⁹: et obrigesceret cũ
gladio. Fecitq; dñs salutẽ magnam in
die illa: et populus qui fugerat reuer-
sus est ad cesorũ spolia detrahẽda. Et
post hunc semma filius agge de arari.
Et cõgregati sunt philisthijm in statio-
ne. Erat quippe ibi ager lente plenus.
Cumq; fugisset ppls a facie philisthim
stetit ille in medio agri et ✝ tuitus est Al' ✝ tutatus.
eũ. Percussitq; philisteos: et fecit dñs
salutem magnã. necnon ⁊ ante descen-
derant tres qui erant principes inter
triginta et venerant tẽpore messis ad
dauid in speluncã odollã. Castra autẽ
philistinorũ erãt posita in valle gigã-
tũ: ⁊ dauid erat in presidio. Porro sta
tio philistinorũ tunc erat in bethleem.
Desiderauit ergo dauid aquã de lacu C
et ait. O si q̃s mihi daret potum aque 41. dist. c. 2.
de cisterna que est in bethlẽ iuxta por De pe. di. 2.
tã. Irruperunt ergo tres fortes castra ḋ. opponit̃
philistinorum et hauserunt aquam de
cisterna bethleem que erat iuxta por-
tam: ⁊ attulerunt ad dauid. At ille no
luit bibere: sz libauit eam domino: di-
cẽs. Propitius sit mihi dñs: ne faciam
hoc. Nũ sanguinem hominum istorum
qui profecti sunt: et animarũ periculũ
bibam? Noluit ergo bibere. Hec fece-
rũt tres robustissimi. Abisai quoq; fra
ter ioab filius saruie: princeps erat de
tribus. Ipse est qui leuauit hastam suã
cõtra trecentos quos interfecit nomi-
natus in tribus ⁊ inter tres nobilior:
eratq; eorum princeps: sz vsq; ad tres
primos non peruenerat. Et banaias fi
lius ioiade viri fortissimi magnorum
operũ de capseel. Ipse percussit duos
leones moab: ⁊ ipse descendit ⁊ percus
sit leonem in media cisterna in diebus
niuis. Ipse quoq; interfecit virum egy
ptium virum dignum spectaculo ha-
bentem in manu hastam. Itaq; cũ de-
scendisset ad eum in virga: vi extorsit
hastam de manu egyptij: et interfecit
eum hasta sua. Hec fecit banaias filius
ioiade. Et ipse nominatus inter tres ro-
bustos qui erant inter triginta nobi-
liores. Veruntamen vsq; ad tres non
peruenerat. Fecitq; eum sibi dauid au
ricularium a secreto: asahel frater ioab D
inter triginta. Elehanã fili⁹ patrui ei⁹
de bethleem: semma de arari: elicha de
arodi: heles de phalti: hyra filius ac-
ces de thecua: abiezer de anathot: mo-
bonni de vsathi: selmon ahohites: ma-
harai netophatites: eleph filius ba-
naa et ipse netophatites: itai filius ri-
bai de gebeeth filiorũ beniamin banai
pharatonites: heldai de torrente gaas
albialbon arbathites: azmaueth de
beromi: eliaba de salboni. Filij iasen
ionathan ⁊ semma de orodi: haiam fi-

lius sara et aran arothites: elifeleth filius aasbai filii maachati: heliam fili⁹ achitofel gelonites: esrai de carmelo: farai de arbi: igaal fili⁹ nathã de soba: boni de gaddi: selech de āmoni: naarai berothites armiger ioab filii saruie: hira hietrites: gareb ipse hietrites: vrias ethens. Oēs trigintaseptem.

¶ C. S. Numerat̃ ppl's iubēte dauid: optio ei dat̃ de trib⁹ p pena pcti. Populus percutit̃ in gladio angelico: de pphēta gad: dauid emit areã et in ea sacrificat: et plaga cessat. Caplm. xxiiii.

A
1.para.21.a.

T addidit furor dñi irasci cōtra israel: cōmouitq3 dauid in eis dicentē ad ioab. Uade numera israel et iudã: dixitq3 rex ad ioab principem exercitus sui. Perambula omnes tribus israel a dan vsq3 ad bersabee: et numera populum vt sciam numerũ ei⁹. Dixitq3 ioab regi. Adaugeat dñs deus tuus ad populum tuum quãtus nunc est: iterũq3 centuplicet in conspectu dñi mei regis. Sed quid sibi dominus me⁹ rex vult in re huiuscemodi? Obtinuit aūt sermo regis verba ioab et principũ exercit⁹. Egressusq3 est ioab et principes militum a facie regis vt numerarent populũ isrl. Cũq3 pertrãsissent iordanem venerunt in aroer ad dexteram vrbis que est in valle gad: et per iaser transierũt in galaad et in terram inferiorem hodsi: et venerunt in dan siluestria. Circũeuntesq3 iuxta sidonem trãsierũt prope menia tyri: et omnem terrã euei et chananei veneruntq3 ad meridiē iuda in bersabee: et lustrata vniuersa terra affuerunt post nouem mēses et viginti dies in hierusalē. Dedit ergo ioab numerum descriptionis populi regi. Et inuenta sunt de israel octingēta milia virorũ fortiũ qui educerēt gladium: et de iuda quingēta milia pugnatorum. Percussit autem cor dauid eum postq3 numeratus est populus. Et dixit dauid ad dñm. Peccaui valde in hoc facto: s3 precor domine vt transferas iniquitatem serui tui: quia stulte egi nimis. Surrexit itaq3 dauid mane: et sermo domini factus est ad gad + prophetam et videntem dauid: dicens. Uade et loquere ad dauid. Hec dicit domin⁹. Triũ tibi datur optio. Elige vnum quod volueris ex his: vt

B
1.q5.4.s.
bis ita. psl.
iter3 dauid.

Als + prophetem.

faciam tibi. Cumq3 venisset gad ad dauid nunciauit ei: dicens. Aut septē annis veniet tibi fames in terra tua: aut tribus mensib⁹ fugies aduersarios tuos: et isti te persequentur: aut certe tribus dieb⁹ erit pestilentia in terra tua. Nunc ergo delibera et vide quē respondeam ei qui me misit sermonem. Dixit autem dauid ad gad. Coartor nimis: sed meli⁹ est vt incidã in + man⁹ domini (multe eni misericordie ei⁹ sunt) q3 in + manus hominum. Immisitq3 dñs pestilentiam in israel: de mane vsq3 ad tps cōstitutum: et mortui sunt ex populo a dan vsq3 ad bersabee septuaginta milia virorum. Cumq3 extendisset manum suam angelus dñi sup hierlm vt disperderet eam: misertus est dñs sup afflictionem: et ait angelo percutienti populum. Sufficit nunc: contine manum tuã. Erat autē angelus dñi iuxta aream + areuna iebusei. Dixitq3 dauid ad dñm cum vidisset angelum cedentē pplm. Ego sum qui peccaui: et ego inique egi: isti q oues sunt quid fecerunt. Uertat̃ obsecro man⁹ tua contra me et ɔtra domũ pris mei. Uenit autē gad pphēta ad dauid in die illa: et dixit ei. Ascēde et constitue altare dño in area + areuna iebusei. Et ascēdit dd iuxta sermonē gad quem preceperat ei dominus. Conspiciensq3 + areuna aiaduertit regem et seruos eius transire ad se: et egressus adorauit regem pno vultu in terram: et ait. Quid cause est vt veniat domin⁹ meus rex ad seruũ suum? Cui dauid ait. Ut emam a te aream et edificem altare domino: et cesset interfectio que grassatur in populo. Et ait areuna ad dauid. Accipiat et offerat domin⁹ me⁹ rex: sicut placet ei. Habet boues in holocaustum: et plaustrum: et iuga boum in vsum lignorum. Oia dedit + areuna regi. Dixitq3 areuna ad regem. Dñs deus tuus suscipiat votum tuum. Cui respondens rex ait. Nequaq3 vt vis sed emam pcio a te: et nō offerã dño deo meo holocausta gratuita. Emit ergo dauid aream et boues argēti siclis quinquaginta: et edificauit ibi dauid altare dño: et obtulit holocausta et pacifica. Et ppitiatus est dñs terre: et cohibita est plaga ab israel.

C
Dañ. 13. c.
Phili. 1. c.
1. para. 12. b
Al' + manu
Al' + manu
De psc. di. 1. c. l. glos.
De pe. di. 2. ca. fugerat.
Als + ornã
De pe. di. 2. c. fugerat.
De pe. di. 7. c. illud. No.
Als + ornã
D
Als + ornã
Als + ornã
De pe. di. 7. c. illud.

¶ Explicit liber secũdus Samuelis.

¶ Incipit Liber primus malachim: id est Regū. iij.

¶ Capituli Summariū. De senio dauid et abisac: et adonia volente regnare: de consilio nathan prophete quod dedit bethsabee pro filio eius salomone: de vnctione salomonis in regē: quod adonias timens salomonē tenuit cornu altaris: et postea ingressus adorauit salomonem. Capitulum. j.

A j. eodem.

Et rex dauid senuerat: habebatq; etatis plurimos dies. Cūq; operiretur vestibus nō calefiebat. Dixerunt ergo ei serui sui. Queramus domino nostro regi adolescentulam virginem ⁊ stet coram rege: et foueat eum: dormiatq; in sinu suo: et calefaciat dominum nostrum regē. Quesierunt igitur adolescentulā speciosam in omnibus finibus israel: et inuenerunt abisac sunamitem: et adduxerunt eam ad regem. Erat autem puella pulchra nimis: dormiebatq; cū rege et ministrabat ei: rex vero non cognouit eam. Adonias aūt filius agith eleuabatur dicens. Ego regnabo. Fecitq; sibi currum et equites: et quinquaginta viros qui currerent ante eū. (Dist. 47. §. necesse.) Nec corripuit eum pater suus aliquādo dicens. Quare hoc fecisti? Erat autem et ipse pulcher valde: secūdus natu post absalon. Et sermo eius cum ioab filio saruie: et cum abiathar sacerdote qui adiuuabant partes adonie. Sadoch vero sacerdos ⁊ banaias filius ioiade et nathan propheta ⁊ semei et cerethi et phelethi ⁊ omne robur exercitus dauid non erat cum adonia. B Immolatis ergo adonias arietibus ⁊ vitulis ⁊ vniuersis pinguib⁹ iuxta lapidem zoelech qui erat vicinus fonti rogel: vocauit vniuersos fratres suos (j. eodem.) filios regis: et omnes viros iuda seruos regis. Nathan autem prophetam et banaiam et robustos quosq;: et salomonem fratrem suum non vocauit. Dixit itaq; nathan ad bethsabee matrem salomonis. Num audisti quod regnauerit adonias filius agith ⁊ dominus noster dauid hoc ignorat? Nunc ergo veni: accipe consilium a me: et salua animam tuā filijq; tui salomonis. Vade et ingredere ad regem dauid: et dic ei. Nōne tu dñe mi rex iurasti mihi ancille tue dicēs quod salomon filius tuus regnabit post me: et ipse sedebit i solio meo? Quare ergo + regnat adonias? (Al's. + regnauit.) Et adhuc ibi te loquente cū rege ego veniam post te: et cōplebo sermones tuos. C Ingressa est itaq; bethsabee ad regē in cubiculo. (j. eodem.) Rex autē senuerat nimis: ⁊ abisac sunamitis ministrabat ei. Inclinauit se bethsabee et adorauit regē. Ad quam rex. Quid tibi inquit vis? Que respondens ait. Dñe mi rex tu iurasti per dominū deum tuum ancille tue: salomon filius tuus regnabit post me: ⁊ ipse sedebit in solio meo: et ecce nūc adonias regnat te domine mi rex ignorante. Mactauit boues ⁊ pinguia queq; ⁊ arietes plurimos ⁊ vocauit omēs filios regis: abiathar quoq; sacerdotem: et ioab principem militie: salomonem autem seruum tuum non vocauit. Veruntamen domine mi rex in te oculi respiciunt toti⁹ israel: vt indices eis q̄s sedere debeat in solio tuo domine mi rex post te. Eritq; cum dormierit dominus meus rex cum patribus suis: erimus ego et filius meus salomon peccatores. Adhuc illa loquente cum rege: nathan propheta venit. Et nunciauerunt regi dicentes. Adest nathan propheta. Cumq; introisset in conspectu regis: et adorasset eum pronus in terram: dixit nathan. Domine mi rex: tu dixisti: adonias regnet post me: ⁊ ipse sedeat super thronum meū? D Quia descendit hodie et immolauit boues et pinguia ⁊ arietes plurimos: et vocauit vniuersos filios regis ⁊ principes exercitus: abiathar quoq; sacerdotē. Illisq; vescentibus et bibētibus coram eo ⁊ dicentibus viuat rex adonias: me seruum tuum et sadoch sacerdotem et banaiam filium ioiade: et salomonem famulum tuum nō vocauit. Nunquid a domino meo Rege exiuit hoc verbum: et mihi non indicasti seruo tuo: quis sessurus esset super thronum domini mei regis post eū? Et respondit rex dauid dicens. Vocate ad me bethsabee. Que cū fuisset ingressa corā rege: et stetisset ante eum: iurauit rex et ait. Viuit domin⁹ qui eruit animam meam de omni angustia: quia sicut iuraui tibi per dominū deū israel dicēs. Salomon filius tuus regnabit post me: ⁊ ipse sedebit super soliū meū pro me: sic faciā hodie. Summissoq; (8. q. 1. ca. moyses.)

bethsabee in terrã vultu adorauit re-
gẽ dicẽs. Uiuat dñs me⁹ rex dauid in
E eternũ. Dixit quoqȝ rex dauid. Uocate
mihi sadoch sacerdotem ꝛ nathã pro-
phetã: ꝛ banaiaȝ filiũ ioiade. Qui cũ
ingressi fuissẽt corã rege dixit ad eos.
Tollite vobiscum seruos dñi vestri: ꝛ
imponite salomonẽ filiũ meũ sup mu-
lã meã: ꝛ ducite eũ in gion: ꝛ vngat eũ
ibi sadoch sacerdos ꝛ nathan ꝓpheta
in regẽ sup israel. Et canetis buccina
atqȝ dicetis. Uiuat rex salomõ. Et ascẽ-
detis post eũ ꝛ venietis in hierlm: ꝛ se-
debit sup soliũ meũ: et ipe regnabit ꝓ
me: illiqȝ ꝓcipiam vt sit dux super isrl
et super iudam. Et respondit banaias
fili⁹ ioiade regi dicens. Amen. Sic lo-
quatur dñs de⁹ dñi mei regis. Quomõ
fuit dñs cũ dño meo rege: sic sit cũ salo-
mone ꝛ sublimi⁹ faciat soliũ ei⁹: a so-
lio dñi mei regis dauid. Descẽdit er-
go sadoch sacerdos et nathan ꝓpheta
ꝛ banaias fili⁹ ioiade ꝛ cerethi ꝛ phe-
leti: ꝛ īposuerunt salomonẽ sup mulã
regis dauid: ꝛ adduxerũt eum in gion.
Sũpsitqȝ sadoch sacerdos cornu olei
de tabernaculo: ꝛ vnxit salomonẽ: ꝛ ce-
cinerũt buccina: ꝛ dixit oĩs populus.
F Uiuat rex salomon. Et ascẽdit vniuer-
Dist. 78. §. hoc regulr. ꝟ. eodem. sa multitudo post eũ: ꝛ ppl's canentiũ
tibijs ꝛ letãtiũ gaudio magno: ꝛ inso-
nuit terra a clamore eoꝝ. Audiuit aũt
adonias ꝛ oẽs qui inuitati fuerant ab
eo. Iãqȝ cõuiuiũ finitũ erat. Sȝ ꝛ ioab
audita voce tube ait. Quid sibi vult
clamor ciuitatis tumultuãtis? Adhuc
illo loquente ionathã fili⁹ abiathar sa-
cerdotis venit. Cui dixit adonias. In-
gredere qꝛ vir fortis es ꝛ bona nũcians.
Rñditqȝ ionathan adonie. Nequaqȝ.
Dñs enĩ nr̃ rex dauid regem constituit
salomonem: misitqȝ cum eo sadoch sa-
cerdotẽ ꝛ nathan ꝓphetã ꝛ banaiã fi-
liũ ioiade ꝛ cerethi ꝛ pheleti: ꝛ impo-
suerũt eũ sup mulã regis. Unxeruntqȝ
eũ sadoch sacerdos ꝛ nathã ꝓpheta re-
gẽ in gion: ꝛ ascẽderũt inde letãtes: ꝛ
insonuit ciuitas. Hec est vox quã audi-
stis. Sed ꝛ salomon sedet super soliũ
regni: ꝛ ingressi serui regis benedixe-
runt domino nostro regi dauid dicen-
tes. Amplificet dominus nomen salo-
monis super nomen tuum: ꝛ magnifi-
cet thronum eius super thronum tuũ.
G Et adorauit rex dauid ĩ lectulo suo: in-
super ꝛ hec locut⁹ est. Benedictus do-
minus de⁹ israel q̃ dedit hodie seden-
tem in solio meo vidẽtib⁹ oculis meis.
Territi sunt ergo ꝛ surrexerũt oẽs q̃ ĩ-
uitati fuerãt ab adonia: ꝛ iuit vnusq̃sq̃
in viã suã. Adonias aũt timẽs salo-
monẽ surrexit ꝛ abijt in tabernaculũ
dñi: tenuitqȝ cornu altaris. Et nũcia- ꝟ. 2. C
uerũt salomoni dicẽtes. Ecce adonias
timẽs regẽ salomonẽ tenet cornu alta-
ris dicẽs. Iuret mihi rex salomon ho-
die: qđ nõ īterficiat seruũ suũ gladio.
Dixitqȝ salomõ. Si fuerit vir bon⁹ nõ
cadet nec vnus q̃dẽ capill⁹ ei⁹ in ter-
rã. Si autẽ malũ inuentũ fuerit in eo
morietur. Misit ergo rex salomõ ꝛ edu-
xit eũ ab altari: ꝛ ingressus adorauit
regem salomonem. Dixitqȝ ei rex salo-
mon. Uade in domum tuam.

¶ C. S. De morte dauid: de mandatis
eius ad filium: de interfectiõe adonie:
qꝛ petijt abisac sunamitem: de eiectio-
ne abiathar a sacerdotio: de īterfectio-
ne ioab et semei. Capitulum. ij.

A

Appropinquauerunt autẽ
dies dauid vt moreretur: ꝓce-
pitqȝ salomoni filio suo di-
cẽs. Ecce ego ingredior viã Iosu. 23. d.
vniuerse terre. Cõfortare Deut. 31. b.
et esto vir fortis ꝛ obserua Iosue. 1. b.
vt custodias mandata dñi dei tui: vt
ambules in vijs eius et custodias ceri-
monias ei⁹ ꝛ ꝓcepta ei⁹ ꝛ iudicia ꝛ te-
stimonia: sicut scriptũ est in lege moy-
si: vt intelligas vniuersa q̃ facis ꝛ quo-
cunqȝ te verteris: vt confirmet domi-
nus sermones suos quos locut⁹ est de
me dicens. Si ✝ custodierint filij tui al's ✝ custo-
vias ✝ meas: ꝛ ambulauerint corã me in dierit fili⁹
veritate in omni corde suo et in omni tuus.
anima sua nõ auferetur tibi vir de so- Al's ✝ suas
lio israel. Tu quoqȝ nosti q̃ fecerit mi- 2. Reg. 3. c.
hi ioab filius saruie: q̃ fecerit duobus ꝛ. 20. c.
principibus exercit⁹ israel abner filio
ner ꝛ ✝ amase filio iether: quos occidit al' ✝ omasa
et effudit sanguinem belli in pace: et B
posuit cruorẽ prelij ĩ baltheo suo qui
erat circa lumbos eius: et in calciamẽ-
to suo quod erat in pedibus eius. Fa-
cies ergo iuxta sapientiam tuam: ꝛ nõ
deduces caniciem eius pacifice ad in-
feros. Sed et filijs Berzellai Galaa- 2. Reg. 19. e
ditis reddes gratiam: eruntqȝ comedẽ-
tes in mensa tua. Occurrerunt enĩ mi-
hi quando fugiebam a facie Absalon
fratris tui. Habes quoqȝ apud te se- 2. Reg. 19. b
mei filium Gera filij Gemini de bahu-
rim: qui maledixit mihi maledictione
pessima quando ibam ad castra. Sed

Ibidē.19.c quia descendit mihi in occursum cum
transirē iordanē: et iuraui ei per dn̄m
dicens. Nō te interficiā gladio: tu no-
li pati eū esse innoxiū. Uir aūt sapiēs
es: vt scias que facies ei deducesq; ca-
nos eius cū sanguine ad inferos. Dor-
12.q.2.ca. soror. mivit igitur dauid cū patribus suis ⁊
sepultus est in ciuitate dauid. Dies au
C tem quibus regnauit dauid super isrl̄
quadraginta anni sunt. In hebron re-
gnauit septem annis: in hierusalē tri-
gintatribus. Salomon aūt sedit sup
Act.2.c. thronum dauid patris sui: ⁊ firmatū
est regnū eius nimis. Et ingressus est
adonias filius agith ad bethsabee ma
1.par.29.f. trem salomonis. Que dixit ei. Pacifi-
cus ne est ingressus tuus. Qui respon-
dit. Pacificus. Addiditq;. Sermo mi
1.reg.16.a. hi est ad te. Cui ait. Loq̄re. Et ille. Tu
enim nosti quia meū erat regnū et me
preposuerat om̄is israel sibi in regē:
sed translatum est regnum et factū est
fratris mei. A domino enim constitu-
tum est ei. Nunc ergo petitionem vnā
deprecor a te: ne confundas faciē meā.
Que dixit ad eū. Loquere. Et ille ait.
Precor vt dicas salomoni regi (neq; ei
negare tibi quicq̄ potest) vt det mihi
abisac sunamitem vxorem. Et ait beth
sabee. Bene loquar ego pro te regi. Ue
D nit ergo bethsabee ad regem salomo-
nem vt loqueretur ei ꝑ adonia. Et sur
rexit rex in occursum eius: adorauitq;
eam ⁊ sedit super thronū suū. Positus
q; est thronꝰ matri regis: que sedit ad
dexterā eius. Dixitq; ei. Petitionem
vnā paruulā ego deprecor a te ne con-
fundas faciē meā. Et dixit ei rex. Pe-
te mater mea. Neq; em̄ fas est vt auer-
tam faciē meā. Que ait. Detur abisac
sunamitis adonie fratri tuo vxor. Re-
sponditq; rex salomon et dixit matri
sue. Quare postulas abisac sunamitē
adonie. Postula ei et regnum. Ipse est
enim frater meus maior me: et habet
abiathar sacerdotē ⁊ ioab filiū saruie.
Iurauit itaq; rex salomon per domi-
nū dicēs. Hec faciat mihi deus: ⁊ hec
addat: q̄ contra animam suā locutus
est adonias verbū hoc. Et nūc viuit do
minꝰ qui firmauit me ⁊ collocauit me
super soliū dauid patris mei: ⁊ qui fe
cit mihi domū sicut locutus est: q̄ ho-
die occidetur adonias. Misitq; rex sa
lomon per manum banaie filiū ioiade
qui interfecit eū: ⁊ mortuus est. Abia-
thar quoq; sacerdoti dixit rex. Uade

in anathot ad agrum tuū. Et quidem
vir mortis es: sed hodie te nō interfi-
ciā: q̄ portasti arcā dn̄i dei corā dauid
patre meo: ⁊ sustinuisti laborē in om̄i-
bus: in quibus laborauit pater meus. E
Eiecit ergo salomon abiathar vt non 1.reg.2.k
esset sacerdos dn̄i: vt impleret̄ sermo
dn̄i quē locutus est super domū heli i
silo. Uenit aūt nūcius ad salomonem
ꝙ ioab declinasset post adoniā: ⁊ post
salomonem nō declinasset. Fugit ergo
ioab in tabernaculū dn̄i: et apprehen-
dit cornu altaris. Nūciatūq; est regi sa 3.1.g.
lomoni ꝙ fugisset ioab tabernaculum
dn̄i et esset iuxta altare. Misitq; salo-
mon banaiā filiū ioiade dicens. Uade
interfice eum. Et venit banaias ad ta-
bernaculū dn̄i: ⁊ dixit ei: hec dicit rex.
Egredere. Qui ait. Non egrediar: sed
hic moriar. Renunciauit banaias ser-
monē dicēs. Hec locutꝰ est ioab: ⁊ hec
respondit mihi. Dixitq; ei rex. Fac si-
cut locutus est interfice eū ⁊ sepeli: et
amouebis sanguinē innocētem q̄ effu-
sus est a ioab a me ⁊ a domo p̄ris mei: 2.reg.3.c.
et reddet dn̄s sanguinem eius sup ca- 2.reg.20.b
put eius: quia interfecit duos viros
iustos melioresq; se: ⁊ occidit eos gla-
dio patre meo dauid ignorante: abner
filium ner principē militie isrl̄: ⁊ ama F
sam filiū iether principem exercitꝰ iu
da. Et reuertetur sanguis illorū in ca-
put ioab et in caput seminis eius in
sempiternū: dauid autē ⁊ semini eius
et domui ⁊ throno illius sit pax vsq; i
eternum a domino. Ascendit itaq; ba
naias filius ioiade: ⁊ aggressus eū in-
terfecit: sepultusq; est in domo sua in
deserto. Et cōstituit rex banaiam filiū
ioiade ꝓ eo super exercitum. ⁊ sadoch
sacerdotem posuit ꝓ abiathar. Misit
quoq; rex ⁊ vocauit semei. Dixitq; ei.
Edifica tibi domum in hierusalē: ⁊ ha
bita ibi. Et nō egredieris inde huc ac
q; illuc. Quacunq; autem die egressus
fueris: et transieris torrētem cedron: 1.reg.9.b
scito te interficiēdum. Sanguis tuus j.18.d.
erit super caput tuū. Dixitq; semei re-
gi. Bonus est sermo regis. Sicut locu
tus est dominus meꝰ rex: sic faciat ser-
uus tuꝰ. Habitauit itaq; semei in hie- G
rusalē diebus multis. Factū est autem
post annos tres vt fugerēt serui semei
ad achis filiū macha regē geth. Nūcia
tumq; est semei ꝙ serui eius + issent in Als. + ēūt
geth. Et surrexit semei et strauit asinū
suum: iuitq; ad achis in geth ad requi

rẽdum seruos suos: et adduxit eos de
geth. Nunciatum est autem regi salo-
moni ꝙ isset semei in geth de hierusa-
lem: et rediisset. Et mittens vocauit
eum: dixitq; illi. Nonne testificat⁹ sum
tibi per dñm et predixi tibi: quacunq;
die egressus fueris huc et illuc: scito te
esse moriturum. Et respondisti mihi.
Bonus sermo quem audiui. Quare er-
go non custodisti iusiurandum domi-
ni: et preceptum quod preceperam ti-
2.reg.16.b. bi? Dixitq; rex ad semei. Tu nosti omẽ
malum cuius tibi conscium est cor tuũ
quod fecisti dauid patri meo. Reddi-
dit dominus maliciam tuam in caput
tuũ: et rex salomon benedictus ꝛ thro-
nus dauid erit stabilis coram domino
vsq; in sempiternum. Jussit itaq; rex
banaie filio ioiade qui aggressus per-
cussit eum et mortuus est.

¶ C. S. Salomon ducit filiam pha-
raonis vxorem: de somnio ꝛ sapientia
salomonis: de iudicio duarum mere-
tricum. Capi. iij.

A
2.para.1.a. Confirmatum est igitur re-
gnũ in manu salomonis: ꝛ
affinitate cõiunct⁹ est pha-
raoni regi egypti. Accepit
naq; filiã eius et adduxit
in ciuitatem dauid: donec
cõpleret edificãs domũ suã ꝛ domum
dñi: ꝛ murũ hierusalẽ per circuitum.
Attamẽ populus immolabat in excel
Als.✝ die sis. Non enim edificatum erat templũ
illo. nomini dñi vsq; in ✝ diem illum. Dile
xit autẽ salomon dominum ambulans
in preceptis dauid patris sui: excepto
ꝙ in excelsis immolabat ꝛ accendebat
thymiama. Abiit itaq; salomon in ga
baon vt immolaret ibi. Illud quippe
erat excelsum maximũ. Mille hostias
in holocaustum obtulit salomõ super
altare illud in gabaon. Apparuit autẽ
dñs salomõi per somniũ nocte dicẽs.
Postula quod vis vt dẽ tibi. Et ait sa
lomon. Tu fecisti cũ seruo tuo dauid
De pe. di.2 patre meo misericordiam magnam si
cap. si enim cut ambulauit in conspectu tuo in ve-
verbo salo ritate et iustitia et recto corde tecum.
mõ a dño. Custodisti ei misericordiam tuã gran
1.para.12.a dem: et dedisti ei filiũ sedentem super
2.para.1.a. thronum eius: sicut est hodie. Et nunc
Sap.2.d. domine deus tu regnare fecisti seruum
B tuum pro dauid patre meo. Ego autẽ
sum puer paruulus et ignorans egres
sum et introitum meũ: et seruus tuus
in medio est populi quẽ elegisti popu-
li infiniti: qui enumerari et supputari
non potest pre multitudine. Dabis er-
go seruo tuo cor docile vt populũ tuũ
iudicare possit et discernere inter bo-
num ꝛ malum. Quis enim potest iudi
care populum istum: populum tuum
hunc multum. Placuit ergo sermo co
ram domino qđ salomon rem huiusce
modi postulasset. Et dixit dominus sa
lomoni. Quia postulasti verbum hoc ꝛ
et non petisti tibi dies multos nec di-
uitias: aut ✝ animas inimicorũ tuorũ: Als.✝ alas.
sed postulasti tibi sapiẽtiam ad discer 36. di. ca. si
nẽdum iudicium: ecce feci tibi ſm ser ecclesiasticus
mones tuos. Et dedi tibi cor sapiens 9. et ecce.
et intelligens in tantũ vt nullus ante Di.37.9.si
te similis tui fuerit: nec post te surre- econtra.
cturus sit. Sed et hec que non postula 1.c.9.ꝛ.c.5.
sti dedi tibi: diuitias scilicet ꝛ gloriã
vt nemo fuerit similis tui in regibus 2.para.1.
cũctis retro diebus. Si autẽ ambula- C
ueris in viis meis et custodieris prece
pta mea et mandata mea sicut ambu-
lauit pater tuus: longos faciam dies
tuos. Igitur euigilauit salomõ ꝛ intel
lexit quod esset somniũ. Cumq; venis-
set hierusalem stetit coram arca fede-
ris domini et obtulit holocausta: ꝛ fe-
cit victimas pacificas et grande cõui-
uium vniuersis famulis suis. Tunc ve
nerunt due mulieres meretrices ad re
gem: steterũtq; coram eo: quarum vna
ait. Obsecro mi domine: ego ꝛ mulier
hec habitabamus in domo vna ꝛ pepe
ri apud eam in cubiculo. Tertia autẽ
die postq̃ ego peperi: peperit et hec.
Et eramus simul: nullusq; alius nobi-
scum in domo exceptis nobis duab⁹.
Mortuus est autem filius huius mu-
lieris nocte. Dormiens quippe oppres
sit eum. Et consurgens intempeste no
ctis silentio: tulit filium meum de late
re meo ancille tue dormientis: ꝛ collo
cauit in sinu suo: suum autem filium
qui erat mortuus posuit in sinu meo.
Cumq; surrexissem mane vt darem lac
filio meo apparuit mortuus. Quẽ di-
ligentius intuens clara luce deprehen D
di nõ esse meum: quem genueram. Re- 24.q.7.si ibi
spõditq; altera mulier. Non est ita vt ad eius iu-
dicis: sed filius tuus mortuus est: me⁹ dicium.
autem viuit. Econtrario illa dicebat. De ꝑsump.
Mentiris. Filius quippe meus viuit ca. afferte.
et filius tuus mortuus est. Atq; in hũc
modum contendebãt corã rege. Tunc
rex ait. Hec dicit filius meus viuit: et
filius tuus mortuus est. Et ista respon.

dit. Nõ: sed filius tuus mortu⁹ est: me⁹
aũt viuit. Dixit ergo rex. Afferte mihi
gladiũ. Cũq; attulissent gladiũ coram
rege. Diuidite inquit infantẽ viuũ in
duas partes ⁊ date dimidiã partẽ vni
⁊ dimidiã partẽ alteri. Dixit aũt mu-
Luce. 7.b. lier cuius filius erat viu⁹ ad regẽ. Cõ-
mota sunt q̄ppe viscera eius sup filio
suo. Obsecro dñe date illi ĩfantẽ viuũ:
et nolite interficere eũ. Ecõtrario illa
dicebat. Nec mihi nec tibi sit: sed diui
datur. Rñdit rex ⁊ ait. Date huic ĩfan
tem viuũ et nõ occidatur: hec est enim
mater eius. Audiuit itaq; omnis isrl'
iudicium quod iudicasset rex ⁊ timue
runt regem videntes sapientiã dei esse
in eo ad faciendum iudicium.

¶ C. S. De principibus ⁊ prefectis sa
lomonis: de cibis mense eius: de mul-
tiplicatione equorum eius: de parabo
lis et carminibus eius super lignis a
cedro vsq; ad hysopum qui egreditur
de pariete. Capi. iiij.

B E Rat autem rex salomon re
gnãs super omnem israel:
et hi principes quos habe
bat. Azarias filius sadoch
sacerdotis: heliorep ⁊ abia
filij sesa scribe. Iosaphat
filius ahilud a commẽtarijs. Banaias
filius ioiade super exercitũ. Sadoch
autẽ et abiathar sacerdotes. Azarias
filius nathan super eos qui assistebãt
regi. Sabud filius nathã sacerdos a-
micus regis: ⁊ ahiasar prepositus do-
Al's ✝ adda mus: ⁊ adonirã filius ✝ abda super tri
buta. Habebat autem salomon duode
cim prefectos super omnem israel qui
prebebãt annonã regi et domui eius.
Per singulos enĩ mẽses in anno: singu
li necessaria ministrabant. Et hec noĩa
eorum. Benhur in mõte ephraim. Ben
decar in maces ⁊ in salebim ⁊ in beth-
B sames ⁊ in helon ⁊ in bethanam. Bene
sed in araboth. Ipsius enim erat soc-
choz: et oĩs terra epher. Benab i adab
cuius omnis nepthad dor tapher filiã
salomonis habebat vxorẽ. Bena filius
hailud regebat thanach ⁊ mageddo ⁊
vniuersã bethsan que est iuxta sartha
na subter iezrael a bethsan vsq; abel-
meula e regione iecmaam. Bengaber
in ramoth galaad habebat auothiair
filius manasse in galaad. Ipse erat in
omni regione argob que est in basan
Al's ✝ abi- sexaginta ciuitatib⁹ magnis atq; mu-
nadab. ratis: que habebãt seras ereas. ✝ Abi-

nadab filius addo preerat in manaim.
Achimaas in nepthalim: sed ⁊ ipse ha-
bebat bathsemath filiã salomonis in
coniugio. Baana filius chusi in aser et
in baloth. Iosaphat filius pharue in
isachar. Semei fili⁹ hela in beniamin.
Gaber filius suri in terra galaad: et in
terra seon regis amorrei: et og regis
basan super omnia que erant in illa
terra. Iuda et israel innumerabiles: si C
cut arena maris in multitudine come
dentes et bibentes atq; letantes. Sa-
lomon aũt erat in ditione sua habens
omnia regna secũ a flumine terre phi-
listijm vsq; ad terminum egypti offe-
rentium sibi munera et seruientium ei
cunctis diebus vite eius. Erat autem Ex hoc di-
cibus salomonis per dies singulos tri citur q̄d in
ginta chori simile: et sexaginta chori familia sa-
farine: decem boues pingues: et vigin- lomonis e-
ti boues pascuales: et centum arietes: rant trigin
excepta venatione ceruorũ: caprarum: ta milia p-
atq; bubalorum et auium altiliũ. Ipse sonarum.
enim obtinebat omnem regionem que
erat trans flumen quasi a thapsa vsq;
ad gazam et cunctos reges illarum re-
gionũ: et habebat pacem ex omni par-
te in circuitu. Habitabatq; iuda et is-
rael absq; timore vllo: vnusquisq; sub
vite sua: et sub ficu sua a dan vsq; ber-
sabee cũctis diebus salomonis. Et ha-
bebat salomõ quadraginta milia pre-
sepia equorum curriliũ: et duodecim
milia equestrium. Nutriebãtq; eos su
pradicti regis prefecti: sed et necessa-
ria mense regis salomonis cum ingen
ti cura prebebãt in tempore suo. Hor- D
deum quoq; et paleas equorum et iu-
mentorum deferebant in locũ vbi erat
rex iuxta constitutum sibi. Dedit quo-
q; deus sapientiam salomoni: et pru-
dentiam multam nimis: et latitudinẽ
cordis: quasi ✝ arenam que est in litto- Al' ✝ arena
re maris. Et precedebat sapientia sa-
lomonis sapientiam omnium orien-
talium ⁊ egyptiorũ: et erat sapientior
cunctis hominibus. Sapiẽtior ethan
ezraithe et heman et calchal et dorda
filijs maol: et erat nominatus in vni-
uersis gentibus per circuitũ. Locutus
est quoq; salomon tria milia parabo-
las: et fuerunt carmina eius quinq; mi
lia. Et disputauit super lignis a cedro
que est in libano vsq; ad hysopum que
egreditur de pariete: ⁊ disseruit de iu-
mentis et volucribus et reptilibus et
piscibus. Et veniebant de cunctis po-

pulis ad audiendam sapientiam salo
monis: et ab vniuersis regibus terre q̃
audiebant sapientiam eius.

¶ C. S. Hiram mittit ad salomonem
seruos suos: salomō mittit ad hirā re
gem tyri ligna petens ad edificandum
domum dñi: ideo mercedem ꝓmittit
seruis: letatur hirā super incisione li-
gnorū postulata: cibos domui sue po-
stulat: de numero artificum. Capi. v.

B M Isit quoq; hiram rex tyri ser-
uos suos ad salomonem.
Audiuit enim q̄d ipm vnxis-
1. para. 2. a. sent regē super israel pro
patre eius: q: amicus fue-
rat hirā dauid oī tpe. Misi
sit aūt salomon ad hirā dicēs. Tu scis
volūtatē dauid pr̄is mei: τ q: nō pote
rat edificare domū nomini dñi dei sui
De cōse. di. ꝓpter bella imminētia per circūitum:
1. c. 1. Hli. sa donec daret dñs eos sub vestigio pedū
lomon. eius. Nūc aūt requiē dedit deus meus
mihi ꝑ circūitum: τ nō est sathan neq;
occursus malus: ꝙ obrē cogito edifica
re tēplū nomini dei mei: sicut locutus
Als + dñs. est + dauid patri meo dicēs. Filius tuus
quē dabo ꝓ te sup soliū tuū: ipse edifi-
cabit domū nomini meo. Precipe igit
B vt pcidāt mihi serui tui cedros d̄ liba
no: τ serui mei sint cū seruis tuis: mer
cedē aūt seruoꝝ tuoꝝ dabo tibi quācū
q; petieris. Scis em̄ quō nō est i pplo
meo vir: q̄ nouerit ligna cedere sicut si
donij. Cū ergo audisset hirā ꝟba salo
monis letatus est valde. Et ait. Bñdi-
ctus dñs deus hodie q̄ dedit dd̄ filiū sa-
pientissimū sup pplm̄ hūc plurimū. Et
C misit hirā ad salomonē dicēs. Audiui
quecūq; mādasti mihi. Ego faciā oēm
volūtatē tuā in lignis cedrinis τ abie
gnis. Serui mei deponēt ea de libano
ad mare: τ ego cōponā ea in ratibus in
mari vsq; ad locum quē significaueris
mihi: τ applicabo ea tibi: et tu tolles
ea. Prebebisq; necessaria mihi vt de-
tibus domui mee. Itaq; hirā dabat sa
lomoni ligna cedrina τ ligna abiegna
iuxta oēm volūtatem eius. Salomon
Als + decē aūt prebebat hirā viginti + milia cho
et milia. ros tritici: in cibū domui eius. τ vigi-
ti choros purissimi olei. Hec tribue-
bat salomō hirā ꝑ singulos annos. De
dit quoq; dñs sapiētiā salomoni: sicut lo
cutus est ei. Et erat pax inter hirā τ sa
lomonē: τ pcusserūt ambo fedus. Ele-
gitq; rex salomon operarios de omni
israel: τ erat indictio triginta milia vi

roꝝ. Mittebatq; eos in libanū decem
milia ꝑ mēses singulos vicissim: ita vt D
duobus mēsibus essent i domibus suis.
Et adonirā erat sup huiuscemodi in-
dictionē. Fuerūt itaq; salomoni septua
ginta milia + eoꝝ q̄ onera portabāt: τ Als + equo
octoginta milia latomoꝝ i mōte absq; rum.
prepositis q̄ ꝑerant singulis operibus:
numero triū miliū τ trecētoꝝ pcipien
tiū pplo τ his q̄ faciebant opus. Pre-
cepitq; rex vt tollerent lapides gran-
des: lapides ꝓciosos in fundamētū tē
pli τ quadrarēt eos quos dolauerunt
cemētarij salomonis τ cemētarij hirā.
Porro biblij prepararūt ligna τ la-
pides ad edificandum domum.

¶ C. S. Describitur figura tēpli et fa
brica porticus eius: altare oraculi cū
alijs intus edificatis. Capi. vj.

F Actum est igit quadringē- E
tesimo τ octogesimo anno
egressiōis filioꝝ israel de
terra egypti in anno quar
to mense zio: ipse est men- 1. para. 2. a.
sis scd's + regni salomonis als + regis
super israel: edificare cepit domū do-
mino. Domus autem quam edificabat
rex salomon domino: habebat sexagin
ta cubitos in lōgitudine: τ viginti cu-
bitos in latitudine: τ triginta cubitos
in altitudine. Et porticus erat ante tē
plum viginti cubitorum lōgitudinis:
iuxta mēsuram latitudinis templi: et
habebat decē cubitos latitudinis an-
te faciem templi. Fecitq; in templo fe
nestras obliquas. Et edificauit sup pa
rietem tēpli tabulata ꝑ girū in parie-
tibus domus per circūitū tēpli τ ora-
culi: et fecit latera in circūitu. Tabula
tum quod + subter erat q̄nq; cubitos Als + sub
habebat latitudinis: τ medium tabu- texerat.
latum sex cubitoꝝ latitudinis: τ ter-
tium tabulatū septem habēs cubitos
latitudinis. Trabes autem posuit in
domo per circūitum forinsecus vt nō
hererent muris templi. Domus aūt cū
edificaretur de lapidibus dolatis atq;
perfectis edificata est: τ malleus τ se-
curis: τ oē ferramētū non sunt audita
in domo cū edificaret. Ostium lateris
medij in pariete erat domus dextre: τ D
per cochleā ascēdebāt in mediū cena-
culum: τ a medio in tertiū. Et edifica-
uit domū τ consummauit eā. Texit quoq;
domū laquearibus cedrinis: τ edifica
uit tabulatū super omnē domū q̄nq;
cubitis altitudinis: τ operuit domum

lignis cedrinis. Et factus est sermo do
mini ad salomonē dicens. Domus hec
quā edificas: si ambulaveris in prece-
ptis meis: et iudicia mea feceris et cu-
stodieris oīa mādata mea gradiēs per
ea firmabo sermonem meum tibi quē
locutus sum ad david patrē tuū: ⁊ ha
bitabo in medio filiorum israel: ⁊ nō de-
relinquā pplm meū israel. Igitur edifica
vit salomon domū: ⁊ cōsummavit eā.
Et edificavit parietes domus intrin-
secus: tabulatis cedrinis. A pavimen
to domus usqꝫ ad summitatē parietū:
et usqꝫ ad laquearia: ⁊ operuit lignis ce-
drinis intrinsecus: ⁊ texit pavimentū
domus tabulis abiegnis. Edificavitqꝫ
viginti cubitorum ad posteriorē par-
tem tēpli tabulata cedrina a pavimen
to usqꝫ ad superiora: ⁊ fecit interiorē
E domū oraculi in sanctūsanctorū. Por-
ro quadraginta cubitorū erat ipsum tē
plum pre foribus oraculi: et cedro oīs
domus intrinsecus vestiebatur: habēs
tornaturas et iuncturas suas fabrefa-
ctas: et celaturas eminētes. Omnia ce
drinis tabulis vestiebātur: nec omnino
lapis apparere poterat ī pariete. Ora
culum aūt in medio domus in interio
ri parte fecerat: ut poneret ibi arcā fe
deris domini. Porro oraculum habe-
bat viginti cubitos longitudinis: ⁊ vi
ginti cubitos latitudinis: ⁊ viginti cu
bitos altitudinis: ⁊ operuit illud atqꝫ
vestivit auro purissimo. Sed ⁊ altare
vestivit cedro. Domū quoqꝫ ante ora-
culum operuit auro purissimo: ⁊ affi-
xit laminas clavis aureis. Nihilqꝫ erat
in tēplo qđ non auro tegeretur. Sed ⁊
totū altare oraculi texit auro. Et fecit
in oraculo duos cherubin de lignis oli
varum decem cubitorum altitudinis.
Quinqꝫ cubitorū ala cherub una: ⁊ qn
qꝫ cubitorū ala cherub altera: id est de
cem cubitos habētes a summitate ale
unius usqꝫ ad ale alterius summitatē:
decē quoqꝫ cubitorum erat cherub secun-
dus in mesura pari: ⁊ opus unum erat
in duobus cherubin: id est altitudinē
habebat unus cherub decē cubitorū: et
similiter cherub secūdus. Posuitqꝫ che
rubin in medio tēpli interioris. Extē
debant aūt alas suas cherubin: ⁊ tāge
D bat ala una parietem: ⁊ ala cherub se-
cundi tāgebat parietē alterū: ale autē
altere in media parte templi seinvicē
cōtingebāt. Texit quoqꝫ cherubin au-
ro. Et oēs parietes templi p circuitum

De his que erant infra templum.

sculpsit variis celaturis et torno. Et fe
cit ī eis cherubin ⁊ palmas ⁊ picturas
varias quasi prominentes de pariete ⁊
egredientes. Sed ⁊ pavimētum dom⁹
texit auro intrinsecus et extrinsecus.
Et in ingressu oraculi fecit duo ostiola
de lignis olivarū: postesqꝫ angulorum
quinqꝫ: ⁊ duo ostia de lignis olivarū.
Et sculpsit in eis picturā cherubin et
palmarū species anaglypha valde pro
minentia: ⁊ texit ea auro: ⁊ operuit tā
cherubin qđ palmas et cetera auro. Fe
citqꝫ in introitu tēpli postes de lignis
olivarum quadrāgulatos: ⁊ duo ostia de
lignis abiegnis altrinsecus: et utrūqꝫ
ostium duplex erat: ⁊ seinvicē tenens
aperiebatur. Et sculpsit cherubin ⁊ pal-
mas et celaturas valde eminētes ope-
ruitqꝫ omnia laminis aureis opere qua-
dro ad regulam. Et edificavit atrium
interius tribus ordinibus lapidū po-
litorū: et uno ordine lignorum cedri. An-
no quarto fundata est dom⁹ dñi in mē
se zio: ⁊ in anno undecimo mēse + elul: Als + bul.
ipse est mēsis octav⁹: pfecta est domus
in oī opere suo: ⁊ in universis utēsili-
bus suis. Edificavitqꝫ eā annis septē.

¶ C. VII. De domo salomonis edificata
tredecim annis: de domo saltus: de do
mo filie pharaonis: de hiram artifice
erario: de duabus colūnis: de mari fu-
sili: de basibus eneis: de luteribus: de
vasis templi: de mensa aurea: de cāde-
labris aureis. Capi. vii.

Omum autem suam edifi- B
cavit salomō tredecim an- De constru
nis: ⁊ ad perfectum usqꝫ p- ctiōe dom⁹
duxit. Edificavit quoqꝫ do salomonis
mum saltus libani centum et domus
cubitorum longitudinis: ⁊ quinquagin libani.
ta cubitorū latitudinis: ⁊ triginta cu-
bitorum altitudinis: ⁊ quatuor deam
bulatoria inter colūnas cedrinas. Li-
gna quippe cedrina exciderat in colū-
nas: ⁊ tabulatis cedrinis vestivit totā
camerā que quadragintaquinqꝫ colū-
nis sustētabatur. Unus autē ordo habe-
bat colūnas qndecim ꝫ seinvicē posi-
tas: ⁊ e regione se respicientes equali
spacio inter colūnas: ⁊ super colūnas
quadrāgulata ligna in cūctis equalia.
Et porticum columnarum fecit quin-
quaginta cubitorum longitudinis: et
triginta cubitorum latitudinis: ⁊ alte
ram porticum in facie maioris porti-
cus: ⁊ colūnas ⁊ epystilia sup colūnas
fecit. Porticū quoqꝫ solii in qua tribu

nal eſt: fecit et texit lignis cedrinis a
pauimẽto vſqꝫ ad ſummitatẽ: ⁊ domũ
cula in qua ſederetur ad iudicãdum:
B erat in media porticu ſimili opere. Do
De domo filie pharaonis. mum quoqꝫ fecit filie pharaonis quã
vxorẽ duxerat ſalomõ tali opere qua-
li ⁊ hãc porticũ. Omnia lapidibus p̄-
cioſis qui ad normã quandam atqꝫ mẽ
ſuram: tam intrinſecus ꝙ̃ extrinſecus
ſerrati erãt a fundamẽto vſqꝫ ad ſum
mitatẽ parietũ: ⁊ intrinſecus vſqꝫ ad
atrium maius. Fundamenta autem de
lapidibus precioſis: lapidibꝰ magnis
decem ſiue octo cubitorũ: ⁊ deſuper la
pides precioſi equalis menſure ſecti
erant: ſimiliterqꝫ de cedro. Et atrium
maius rotundũ trium ordinũ de lapi
dibus ſectis: ⁊ vnius ordinis de dola-
ta cedro: necnõ ⁊ in atrio domus dñi
interiori et in porticu domus. Miſit
ergo rex ſalomon ⁊ tulit hirã de tyro
filium mulieris vidue de tribu nepta
lim patre tyrio artificẽ erariũ ⁊ plenũ
ſapientia ⁊ intelligẽtia ⁊ doctrina ad
faciendũ oẽ opus ex ere. Qui cũ venif-
C ſet ad regẽ ſalomonẽ: fecit om̄e opus
eius: ⁊ finxit duas colũnas ereas decẽ
⁊ octo cubitorũ altitudinis colũnam
vnã: ⁊ linea duodecim cubitoꝝ ambie
bat colũnã vtrãqꝫ. Duo q̃ꝫ capitella fe
cit q̃ ponerent ſup̱ capita colũnaꝝ fuſi
lia ex ere: qnqꝫ cubitoꝝ altitudinis ca
pitellũ vnũ: ⁊ qnqꝫ cubitorũ altitudi-
nis capitellũ alterũ: ⁊ quaſi ĩ modũ re
tis ⁊ cathenarũ ſibĩuicẽ miro opere
contextarũ. Utrũqꝫ capitellũ colũnaꝝ
fuſile erat. Septena verſuũ retiacula
in capitello vno: et ſeptena retiacula
in capitello altero. Et p̱fecit colũnas ⁊
duos ordines per circũitum retiaculo
rum ſingulorũ: vt tegerent capitella q̃
erãt ſuper ſummitatẽ malogranatoꝝ.
Eodem mõ fecit ⁊ capitello ſecundo.
Capitella aũt que erant ſuper capita
colũnaꝝ quaſi op̱e lilij fabricata erant
in porticu quatuor cubitoꝝ: ⁊ rurſum
alia capitella in ſummitate colũnarũ
deſuper iuxta menſuram colũne cõtra
retiacula: malogranatorũ aũt ducenti
ordines erãt in circũitu capitelli ſecũ
di. Et ſtatuit duas colũnas in porticu
templi. Cumqꝫ ſtatuiſſet colũnã dexte-
ram: vocauit eã nomine iachin. Simi
liter erexit colũnã ſcðam ⁊ vocauit no
mẽ eius booz. Et ſuper capita colũna
rum opus in modũ lilij poſuit: perfe-
ctũqꝫ eſt opus colũnarum. Fecit quoqꝫ

mare fuſile decẽ cubitorũ a labio vſqꝫ
ad labiũ rotundũ in circũitu. Quinqꝫ
cubitorũ altitudo eius: ⁊ retiacula tri
ginta cubitorũ cingebat illud per cir-
cũitum: ⁊ ſculptura ſubter labium cir
cũibat illud decẽ cubitis ambiẽs ma-
re. Duo ordines ſculpturarũ hiſtriata
rum erãt fuſiles: ⁊ ſtabãt ſuper duode
cim boues. E quibus tres reſpiciebãt
ad aquilonẽ: ⁊ tres ad occidẽtẽ: ⁊ tres
ad meridiem: ⁊ tres ad orientẽ: et ma-
re ſuper eos deſuper erat: quoꝝ poſte-
riora vniuerſa intrinſecus latitabãt.
Groſſitudo aũt luteris triũvnciarum
erat: labiumqꝫ eius quaſi labiũ calicis
et folij repãdi lilij. Duo milia bathos
capiebat: et tria milia metretas. Et fe
cit decem baſes eneas quatuor cubito
rum lõgitudinis baſes ſingulas: ⁊ qua
tuor cubitoꝝ latitudinis: ⁊ trium cu-
bitorũ altitudinis: et ip̄m opus baſiũ
interraſile erat. Et ſculpture inter iũ-
cturas ⁊ inter coronulas ⁊ plectas leo
nes ⁊ boues ⁊ cherubin: ⁊ in iuncturis
ſilr̄ deſuper. Et ſubter leones ⁊ boues
quaſi lora ex ere dep̄ẽdẽtia: ⁊ quatuor E
rote per baſes ſingulas ⁊ axes erei: et
per quatuor p̱tes quaſi humeruli ſub-
ter luterẽ fuſibiles contra ſe inuicẽ re-
ſpectãtes. Os quoqꝫ luteris intrinſe-
cus erat in capitis ſummitate: ⁊ qđ fo
rinſecus apparebat vniꝰ cubiti erat to
tum rotũdũ: pariterqꝫ habebat vnum
cubitũ et dimidiũ. In angulis aũt co-
lũnarũ varie celature erãt: ⁊ media in
tercolũnia quadrata nõ rotũda. Qua-
tuor q̃ꝫ rote que per quatuor angulos
baſis erãt: coherebãt ſibi ſubter baſiꝫ.
Una rota habebat altitudinis cubitũ
vnũ ⁊ ſemis. Tales aũt rote erãt qua-
les ſolẽt in curru fieri. Et axes earũ et
radij ⁊ canti ⁊ modioli oĩa fuſilia. Nã
et humeruli illi quatuor per ſingulos
angulos baſis vnius ex ip̄a baſi fuſiles
et cõiuncti erãt. In ſummitate aũt ba
ſis erat quedã rotũditas vnius ⁊ dimi
dij cubiti ita fabrefacta vt luter deſup̱
poſſet imponi: hñs celaturas ſuas va-
riaſqꝫ ſculpturas ex ſemetipſa. Scul- F
pſit quoqꝫ in tabulatis illis que erant
ex ere et in angulis cherubin ⁊ leones
et palmas quaſi in ſimilitudinẽ homi
nis ſtãtis: vt non celata: ſed appoſita
per circũitũ viderẽtur. In hũc modum
fecit decem baſes: fuſura vna: et men-
ſura ſculpturaqꝫ conſimili. Fecit quo-
qꝫ decem luteres eneos. Quadragin-

ta bathos capiebat luter vnus: eratqz
quatuor cubitorum. Singulos quoqz
luteres p singulas: id est decem vases
posuit et cõstituit decem bases: quiqz
ad dexterã partẽ tẽpli: et quinqz ad si-
nistram. Mare autem posuit ad dexte
ram partem tẽpli cõtra orientẽ ad me-
ridiẽ. Fecit ergo hirã lebetes et scutras
et amulas et perfecit omẽ opus regis
salomonis in templo dñi. Columnas
duas: et funiculos capitellorũ sup ca-
pitella columnarum duos: et retiacula duo
vt operirẽt duos funiculos qui erãt su
per capita columnarum: et malogranata
quadringenta in duobus retiaculis.
Duos versus malogranatorum in retia-
culis singulis ad operiendos funicu-
los capitellorum q erat sup capita colũ-
narũ: et bases decem et luteres decem
G sup bases: et mare vnũ: et boues duode-
cim subter mare: et lebetes et scutras
et amulas. Oĩa vasa que fecit hirã regi
salomoni in domo dñi de aurichalco
erãt. In cãpestri regione iordanis fu-
dit ea rex in argillosa terra inter so-
12. q. 2. cap. gloria. chot et sarthã: et posuit salomõ oĩa va-
sa in domo dñi. Propter multitudinẽ
De vasis tẽpli. aũt nimiã nõ erat pondus eris. Fecitqz
salomon omnia vasa in domo domini
2. Pa. 5. a. altare aureum et mensam super quam
ponerentur panes propositionis au-
ream: et candelabra aurea quinqz ad
dexteram: et quinqz ad sinistram cõtra
oraculũ ex auro puro: et quasi lilij flo
2. pa. 5. a. res: et lucernas desup aureas et forci-
pes aureos: et hydrias et fuscinulas et
phialas et mortariola: et thuribula de
auro purissimo. Et cardines ostiorum
dom⁹ interioris sanctisanctorum: et ostio
rum domus tẽpli ex auro erãt. Et per
fecit omẽ opus quod faciebat salomõ
in domo dñi: et intulit que sanctificaue
rat pater suus: argentum et aurum et
vasa reposuit in thesauris dom⁹ dñi.
¶ C. S. Arca itroducitur in templo:
nebula implet domũ: salomon benedi
cit templum: post hoc orat vt exaudiã
tur orãtes in templo. Surgẽs quidẽ
ab oratiõe bñdicit omni ecclesie israel
B et eos instruit: et immolant victime: et
2. pa. 5. a. fit festiuitas celebris. Ca. viij.

De delatione arce dñi in templo nouiter cõstructo per salomonẽ.

Unc congregati sunt omnes
maiores natu israel cũ prin-
cipibus tribuum et duces fa
miliarum filiorum israel ad
regem salomonem in hierusa
lem vt deferrent arcam federis domi-
ni de ciuitate dauid: id est de syõ. Cõ
ueneruntqz ad regem salomonem vniuer-
sus israel in mense hethanim in solẽni
die ipe est mẽsis septimus. Ueneruntqz
cuncti senes de israel: et tulerũt arcam
sacerdotes: et portauerunt arcã domi
ni et tabernaculũ federis: et oĩa vasa
sanctuarij que erant in tabernaculo: et
ferebãt ea sacerdotes et leuite. Rex au
tem salomõ et oĩs multitudo israel q
conuenerat ad eũ gradiebat cum illo
ante arcam: et immolabant oues et bo
ues absqz estimatione et nũero. Et intu
lerũt sacerdotes arcã federis domini
in locũ suum in oraculũ templi in san
ctumsanctorum subter alas cherubin.
Siquidem cherubin expandebãt alas
super locũ arce: et protegebant arcam
et vectes eius desup. Cumqz eminerẽt
vectes et apparerent summitates eorum
foris sanctuarium ante oraculum non B
apparebant vltra extrinsecus q et fue- Heb. 9. a.
runt ibi vsqz in presentem diem. In ar
ca autem non erat aliud nisi due tabu
le lapidee quas posuerat in ea moyses
in oreb qñ pepigit dñs fedus cum fi-
lijs israel: cum egrederentur de terra
egypti. Factũ est autẽ cũ exissent sacer De nebula implẽte domum in aduentu arce.
dotes de sanctuario: nebula impleuit
domũ dñi et nõ poterãt sacerdotes sta
re et ministrare pp̃ter nebulã. Imple-
uerat enĩ gloria dñi domũ dñi. Tũc ait Bñdictio tẽpli p salomonẽ.
salomõ. Dñs dixit vt habitaret in ne-
bula. Edificãs edificaui domũ in habi
taculũ tuũ firmissimũ solium tuum in 2. para. 6.
sempiternũ. Conuertitqz rex faciẽ suã
et bñdixit oĩ ecclesie israel. Oĩs enim
ecclesia isrl̃ stabat. Et ait salomõ. Be-
nedict⁹ dñs deus israel q locutus est
ore suo ad dauid patrẽ meũ: et in mani
bus ei⁹ pfecit dicẽs. A die q eduxi po
pulũ meũ isrl̃ de egypto nõ elegi ciui-
tatẽ de vniuersis tribub⁹ isrl̃: vt edifi
caret dom⁹ et esset nomẽ meũ ibi: sed
elegi dauid vt eẽt sup pplm meũ israel.
Uoluitqz dauid pr̃ meus edificare do
mũ noĩ dñi dei isrl̃: et ait dñs ad dd pa
trẽ meũ. Qd cogitasti in corde tuo edi 1. q. 7. c. 2.
ficare domũ noĩ meo: bñ fecisti hoc ipm Oratio p exauditiõe orantiũ in templo.
mẽte tractãs. Uerũtamẽ tu nõ edifica
bis mihi domũ: sed filius tuus q egre-
dietur de renibus tuis ipse edificabit
domũ nomini meo. Cõfirmauit domi
nus sermonẽ suũ quẽ locutus est. Ste
tiqz p dauid pr̃e meo: et sedi sup thro-
num israel sicut locutus est dñs: et edi-
ficaui domũ nomini domini dei isrl̃: et

cōstitui ibi locū arce in qua fedus dñi est qđ percussit cū patrib⁹ nostris: quādo egressi sunt de terra egypti. C Stetit aūt salomō ante altare dñi in ꝯspectu ecclesie isrl̄: ꝛ expandit manus suas in celū: ꝛ ait. Dñe deus israel nō est similis tui deus i celo desuper: ꝛ sup terrā deorsum: qui custodis pactum ꝛ misericordiā seruis tuis qui ambulāt corā te in toto corde suo: qui custodisti seruo tuo dauid patri meo que locut⁹ es ei. Ore locutus es ꝛ manibus perfecisti: vt hec dies pbat. Nūc igit̄ dñe deus israel cōserua famulo tuo dauid patri meo que locutus es ei: dicēs. Nō auferetur de te vir corā me qui sedeat sup thronum israel: ita tñ si custodierint filij tui viā suā: ꝛ ambulēt coram me sicut tu ambulasti in conspectu meo. Et nunc dñe deus israel firmentur verba tua que locutus es seruo tuo dauid patri meo. Ergo ne putandum est ꝙ vere deus habitet super terram. Si eñ celum ꝛ celi celorū te capere nō possunt: ꝙ̄tomagis domus hec quā edificaui tibi. Sed respice ad orationē serui tui ꝛ ad preces eius dñe deus meus. Audi hymnū ꝛ orationē quā seruus tu⁹ orat corā te hodie: vt sint oculi tui aperti super domū hāc nocte ac die super domū de qua dixisti: erit nomē meū ibi: vt exaudias orationē quā orat i loco isto ad te seruus tu⁹: vt exaudias deprecationē serui tui ꝛ populi tui isrl̄ quodcūqȝ orauerit in loco isto: ꝛ exaudies in loco habitaculi tui i celo: ꝛ cū exaudieris ꝓpitius eris. D Si peccauerit hō in proximum suū et habuerit aliquod iuramētū quo teneatur astrictus: ꝛ venerit ꝓpter iuramentū corā altari tuo in domū tuā: tu exaudies in celo et facies ꝛ iudicabis seruos tuos: condemnans impiū ꝛ reddens viā suā sup caput eius: iustificāsqȝ iustū ꝛ retribuēs ei fm̄ iustitiam suam. Si fugerit ppl̄s tuus israel inimicos suos: qꝛ peccaturus est etiam tibi: ꝛ agētes penitentiā et cōfitētes nomini tuo venerint: ꝛ adorauerint ꝛ deprecati te fuerint in domo hac exaudi in celo: ꝛ dimitte pctm̄ populi tui israel: ꝛ reduces eos in terram quā dedisti patrib⁹ eoꝝ. Si clausum fuerit celū ꝛ nō pluerit ꝓpter peccata eoꝝ: ꝛ orantes in loco isto penitētiam egerint nomini tuo: ꝛ a peccatis suis cōuersi fuerint ꝓpter afflictionē suā: exaudi eos in celo: ꝛ dimitte pctā seruorum tuoꝝ ꝛ populi tui israel: et ostende eis viam bonam per quā ambulent: ꝛ da pluuiā super terrā quā dedisti populo tuo i possessionē. Fames si oborta fuerit i terra: aut pestilētia: aut corruptus aer: aut erugo: aut locusta vel rubigo: ꝛ afflixerit eū et inimicus eius portas obsidēs oīs plaga vniuersa infirmitas: cūcta deuoratio: ꝛ īprecatio que acciderit oīm homini de populo tuo israel si quis cognouerit plagā cordis sui: et expāderit manus suas in domo hac: tu exaudies in celo in loco habitatiōis tue: ꝛ repropiciaberis ꝛ facies vt des vnicuiqȝ fm̄ oēs vias suas: sicut videris cor eius: qꝛ tu nosti solus cor oīm filiorum hominū: vt timeāt te cūctis diebus quibus viuunt super faciem terre quā dedisti patribus nostris. Insuper ꝛ alienigena q non est de populo tuo israel: cū venerit de terra longinqua ꝓpter nomen tuū: audietur enim nomen tuū magnum: ꝛ manus tua fortis: ꝛ brachium tuū extētum vbiqȝ. E Cum venerit ergo ꝛ orauerit in hoc loco: tu exaudies in celo in firmamēto habitaculi tui: ꝛ facies oīa pro quibus inuocauerit te alienigena vt discant vniuersi populi terraꝝ nomen tuum timere sicut populus tuus israel: ꝛ probent: qꝛ nomen tuum inuocatum est super domum hanc quā edificaui. Si egressus fuerit populus tu⁹ ad bellum contra inimicos suos ꝑviā quocunqȝ miseris eos: orabunt te contra viā ciuitatis quā elegisti: ꝛ contra domum quam edificaui nomini tuo: ꝛ exaudies in celo orationes eorū ꝛ preces eorum ꝛ facies iudicium eorū. Qꝺ si peccauerint tibi (non est enim homo qui nō peccet) ꝛ iratus tradideris eos inimicis suis: ꝛ captiui ducti fuerint in terram inimicorum longe vel ꝓpe: et egerint penitentiam in corde suo in loco captiuitatis: ꝛ cōuersi deprecati te fuerint in captiuitate sua dicentes. Peccauimus: inique egim⁹: impie gessimus: et reuersi fuerint ad te i vniuerso corde suo: ꝛ tota anima sua in terra inimicoꝝ suoꝝ ad quam captiui ducti fuerit: ꝛ orauerit te cōtra viā terre sue quā dedisti patribus eorū et ciuitatis quā elegisti: ꝛ tēpli qđ edificaui nomini tuo: exaudies in celo in firmamēto solij tui orationes eoꝝ ꝛ preces eoꝝ: ꝛ facies iudicium eorum: ꝛ ꝓpiciaberis ppl̄o tuo qui peccauit tibi: et omnib⁹

Marginalia: F.2.a. — De iuramēto in ecclesia. 2.par. 6.d. — De exauditione petētium. — Contra siccitatē terre. — Contra famem. — 2.q.5.c.cōsuluisti. 18.q.2.c.ꝑnitiosa. De cōse.di. i.c.fina. — De exauditione alienigene. — Exauditio ꝓ victoria belli. — 2.para.6.g Eccl'ia.8.c 1.Joan.1.d. — Daniel.9.c

iniquitatibus eorum quibus preuaricati sunt in te: et dabis misericordiam coram eis qui eos captiuos habuerint: vt misereantur eis.

F Populus enim tuus est: et hereditas tua quos eduxisti de terra egypti de medio fornacis ferree: vt sint oculi tui aperti ad deprecationem serui tui et populi tui israel: et exaudias eos in vniuersis pro quibus inuocauerint te. Tu enim separasti eos tibi in hereditatem de vniuersis populis terre sicut locutus es per moysen seruum tuum: quando eduxisti patres nostros de terra egypti domine deus. Factum est autem cum compleuisset salomon orans dominum omnem orationem et deprecationem hanc: surrexit de conspectu altaris domini. Utrumque enim genu in terram fixerat et manus expanderat in celum. Stetit ergo et benedixit omni ecclesie israel voce magna dicens. Benedictus dominus deus qui dedit requiem populo suo israel iuxta omnia que locutus est. Non cecidit ne vnus quidem sermo ex omnibus bonis que locutus est per moysen seruum suum. Sit dominus deus noster nobiscum sicut fuit cum patribus nostris: non derelinquens nos neque proijciens sed inclinet corda nostra ad se vt ambulemus in vniuersis vijs eius: et custodiamus mandata eius et cerimonias eius et iudicia quecunque mandauit patribus nostris: et sint sermones mei isti quibus deprecatus sum coram domino appropinquantes domino deo nostro die ac nocte: vt faciat iudicium seruo suo: et populo suo israel per singulos dies: vt sciant omnes populi terre: quia dominus ipse est deus: et non est vltra absque eo. Sit quoque cor nostrum perfectum cum domino deo nostro vt ambulemus in decretis eius: et custodiamus mandata eius sicut et hodie. Igitur rex et omnis israel cum eo immolabant victimas coram domino. Mactauitque salomon hostias pacificas quas immolauit domino: boum viginti duo milia: et ouium centum viginti milia. Et dedicauerunt templum domini rex et filij israel. In die illa sanctificauit rex medium atrij quod erat ante domum domini. Fecit quippe holocaustum ibi et sacrificium et adipem pacificorum: quoniam altare ereum quod erat coram domino minus erat et capere non poterat holocaustum et sacrificium et adipem pacificorum. Fecit ergo salomon in tempore illo festiuitatem celebrem et omnis israel cum eo multitudo magna ab introitu emath vsque ad riuum egypti coram domino deo nostro septem diebus et septem diebus: id est quatuordecim diebus: et in die octaua dimisit populos. Qui benedicentes regi profecti sunt in tabernacula sua letantes: et alacri corde super omnibus bonis que fecerat dominus dauid seruo suo: et israel populo suo.

Bndictio salomonis supra ecclesia israel.

G Immolantur victime: et dedicatur templum festiuitate celebri.

De consecratione dist. i. c. fecit ergo salomon. et c. solemnitates.

¶ C. S. De apparitione secunda domini ad salomonem: de oppidis datis hiram a salomone: pharao dat gazer in dotem filie: salomon edificat ciuitates: omnem populum populo israel excepto facit tributarios: de filijs israel neminem seruire compulit: classem mittit in ophir ad aurum reportandum. Capitulum. ix.

Factum est autem cum perfecisset salomon edificium domus domini: et edificium regis: et omne quod optauerat et voluerat facere: apparuit ei dominus secundo sicut apparuerat ei in gabaon. Dixitque dominus ad eum. Exaudiui orationem tuam et deprecationem tuam quam deprecatus es coram me. Sanctificaui domum hanc quam edificasti vt ponerem nomen meum ibi in sempiternum: et erunt oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus. Tu quoque si ambulaueris coram me sicut ambulauit pater tuus in simplicitate cordis et in equitate: et feceris omnia que precepi tibi: et iudicia mea et legitima mea seruaueris: ponam thronum regni tui super israel in sempiternum: sicut locutus sum dauid patri tuo dicens. Non auferetur vir de genere tuo de solio israel. Si autem auersione auersi fueritis vos et filij vestri non sequentes me: nec custodientes mandata mea et cerimonias quas proposui vobis: sed abieritis et colueritis deos alienos: et adoraueritis eos auferam israel de superficie terre quam dedi eis: et templum quod sanctificaui nomini meo proijciam a conspectu meo: eritque israel in prouerbium et in fabulam cunctis populis: et domus hec erit in exemplum. Omnis qui transierit per eam stupebit et sibilabit et dicet. Quare fecit dominus sic terre huic et domui huic. Et respondebunt. Quia dereliquerunt dominum deum suum qui eduxit patres eorum de terra egypti et secuti sunt deos alienos et coluerunt eos et adorauerunt eos: idcirco induxit dominus super eos omne malum hoc. Expletis autem annis viginti postquam edificauerat salomon duas domos. i. domum domini et domum regis: hiram rege tyri prebente regi salomoni ligna cedrina et abiegna et aurum iuxta omne quod opus habuerat:

A 2. paral. 7. c. Secunda apparitio domini ad salomonem cui fit promissio petitionum ob seruantibus legem. De pe. di. 2. c. si enim.

B

Deut. 29. c. Hier. 22. c.

tunc dedit salomō hirā viginti oppi-

Salomon dat hirā regi viginti oppida.

da in terra galilee. Et egressus ē hirā
de tyro vt videret oppida q̄ dederat ei
salomō ꝛ nō placuerūt ei: ꝛ ait. Hecci
ne sūt ciuitates quas dedisti mihi fra

C

ter? Et appellauit eas terram chabul
vsq3 in diē hanc. Misit quoq3 hirā ad
regē salomonē centūviginti talēta au
ri. Hec est summa expēsarū quā obtu-
lit rex salomō ad edificādā domū dn̄i
ꝛ domū suā: ꝛ mello ꝛ murū hierusalē

pharao dat dotem vxori salomonis.

et heser et mageddo et gazer. Pharao
rex egypti ascēdit ꝛ cepit gazer: succē
dit q3 eā igni: ꝛ chananeū q̄ habitabat
in ciuitate interfecit ꝛ dedit eā ī dotē
filie sue vxori salomonis. Edificauit
ergo salomō gazer ꝛ bethorō inferiorē
et balaad ꝛ palmirā in terra solitudi-
nis: ꝛ oēs vicos qui ad se ꝑtinebāt: et
erāt absq3 muro: muniuit et ciuitates
curruū ꝛ ciuitates equitū: ꝛ quodcūq3
ei placuit: vt edificaret in hierusalē et
in libano et in oī terra potestatis sue.
Uniuersū ppl'm q̄ remāserat de amor
reis ꝛ de ethels ꝛ phereseis ꝛ eueis et

Alienigene et filij isrl' fiūt tributarij.

iebuseis: q̄ nō sunt de filijs isrl'. Horū
filios qui remāserāt in terra: quos nec
nō potuerāt filij israel exterminare fe
cit salomō tributarios vsq3 ī diē hāc.

D

De filijs aūt israel nō ɔstituit rex salo
mon seruire quēꝙ: s3 erāt viri bellato
res ꝛ ministri ei⁹: ꝛ ꝓcipes ꝛ duces et

De prepositis salomonis.

ꝓfecti curruū ꝛ equoꝝ. Erāt aūt princi
pes super omnia opera salomonis pre
positi quingentiquinquaginta qui ha
bebant subiectum populum: et statu-
tis operibus imperabāt. Filia autem
pharaonis ascendit de ciuitate dauid
in domum suam quam edificauerat ei
salomon. Tunc edificauit mello. Offe
rebat quoq3 salomon tribus vicibus
per annos singulos holocausta: et pa-
cificas victimas sup altare quod edi-
ficauerat domino: et adolebat thymia

De classe salomonis.

ma coram domino. Perfectumq3 est tē
plum. Classem quoq3 fecit rex salomō
in asiongaber que est iuxta hailā ī lit-
tore maris rubri in terra idumee. Mi
sitq3 hiram in classe illa seruos suos vi
ros nauticos et gnaros maris cum ser
uis salomonis. Qui cum venissent in
ophir sumptum inde aurum quadrin-
gentorum viginti talentorum detule-
runt ad regem salomonem.

¶ Ca. X. Uenit regina saba hierl'm et
obstupescit: dat et accipit munera: fe-
cit rex salomon ducēta scuta aurea et
thronum eburneum: de classe regis et
abundantia et equis. Capitulum. x.

A

Ed et regina saba audita
fama salomonis ī nomine

8. q. i. ca. vereor.

domini venit tētare eū in
enigmatib⁹. Et īgressa hie

De regina saba veniēte ad salomonem.

rusalē multo cū comitatu
et diuitijs camelis portan
tib⁹ aromata ꝛ aurū infinitū nimis et

2. para. 9. d
Mat. 12. b.
Luce. 11. d.

gemmas preciosas venit ad regem sa-
lomonem: et locuta est ei vniuersa que
habebat ī corde suo. Et docuit eam sa
lomon omnia verba que proposuerat.
Non fuit sermo qui regem posset late-
re ꝛ non responderet ei. Uidens autē
regina saba omnem sapientiam salo-
monis: et domū quam edificauerat: et
cibos mense eius: et habitacula seruo-
rū: et ordines ministrantium vestesq3
eorū: et pincernas: ꝛ holocausta que of
ferebat in domo domini: non habebat

Regina saba admiratur sapientiā salomonis: diuitias: ꝛ magnificētiā.

vltra spiritum: dixitq3 ad regem. Ue-
rus est sermo quē audiui in terra mea
super sermonibus tuis ꝛ super sapien
tia tua: et non credebam narrantibus
mihi donec ipse veni ꝛ vidi oclis meis:
et ꝓbaui qd media pars mihi nūciata
non fuerit. Maior est sapientia ꝛ ope

B

ra tua ꝙ rumor quem audiui. Beati vi
ri tui ꝛ beati serui tui qui hic stant co
ram te semper: et audiunt sapientiam
tuam. Sit dominus de⁹ tuus benedi-
ctus cui cōplacuisti et posuit te super
thronū israel: eo quod dilexerit domi
nus israel in sempiternum: ꝛ cōstituit
te regē vt faceres iudicium et iustitiā.
Dedit ergo regi cētūviginti talēta au-
ri: ꝛ aromata multa nimis et gemmas
preciosas. Non sunt allata vltra aro-
mata tam multa ꝙ ea que dedit regi-
na saba regi salomoni. S3 ꝛ classis hi
ram que portabat aurum de ophir at-
tulit ex ophir ligna tina multa nimis
et gemmas preciosas. Fecitq3 rex de li
gnis tinis fulcra domus domini et do
mus regie: ꝛ cytharas lyrasq3 cantori-
bus. Non sunt allata huiusmodi ligna
tina neq3 visa vsq3 in ꝑsentē diem. Rex
aūt salomō dedit regine saba oīa que
voluit et petiuit ab eo: exceptis his q̄
vltro obtulerat ei munere regio. Que
reuersa est ꝛ abijt in regionē suam cū
seruis suis. Erat autem pondus auri

C

quod offerebatur salomoni per annos
singulos sexcentorumsexagintasex ta-
lentorū auri: excepto eo qd offerebant
viri qui super vectigalia erant ꝛ nego

ciatores vniuersiq; scuta vendentes: et
omnes reges arabie: ducesq; terre. Fe-
cit quoq; rex salomon ducēta scuta de
auro purissimo. Sexcētos auri siclos
dedit in laminas scuti vnius: et trecē-
tas peltas ex auro pbato. Trecenteq;
mine auri: vnam peltam vestiebāt. Po
suitq; eas rex in domo saltus libani.
Fecit etiam rex salomō thronū de ebo
re grandem et vestiuit eum auro fuluo
nimis qui habebat sex grad⁹. Et sum-
mitas throni rotūda erat in parte po
steriori: et due man⁹ hinc atq; inde te-
nentes sedile: et duo leones stabāt iu-
xta manus singulas: et duodecim leun
culi stantes super sex gradus hinc atq;
inde. Non est factum tale opus in vni-
uersis regnis. Sed et omnia vasa de
quibus potabat rex salomon erāt au-
rea et vniuersa supellex domus saltus
D libani de auro purissimo. Non erat ar
gentum nec alicuius precij putabatur
in dieb⁹ salomonis: quia classis regis
per mare cū classe hirā semel per tres
annos ibat in tharsis deferēs inde au-
rum ⁊ argentū: ⁊ dentes elephantorū:
2.para.9.c. et simias et pauos. Magnificatus est
ergo rex salomon sup oēs reges terre
diuitijs ⁊ sapientia. Et vniuersa terra
desiderabat vultum salomonis: vt au-
diret sapientiā eius quā dederat de⁹
in corde eius. Et singuli deferebant ei
munera: vasa argentea et aurea: vestes
et arma bellica: aromata q́z et equos
et mulos per annos singulos. Congre
gauitq; salomō currus et equites ⁊ fa
cti sunt ei mille quadringenti currus
et duodecim milia equitum: et dispo-
suit eos p ciuitates munitas: ⁊ cum re
ge in hierusalem. Fecitq; vt tāta esset
abundantia argenti in hierusalē quan
ta ⁊ lapidū ⁊ cedrorū prebuit multitu
dinē quasi sycomoros que nascūtur in
cāpestribus. Et educebantur equi sa-
lomoni de egypto ⁊ de choa. Negocia-
tores cū regis emebāt de choa ⁊ statu
to precio perducebāt. Egrediebat̃ au-
tem quadriga ex egypto sexcētis siclis
argenti: ⁊ equos centūquinquaginta.
Atq; in hunc modū cūcti reges ethco-
rum ⁊ syrie equos venundabant.

¶ C.S. De septingētis vxoribus ⁊ tre
cētis ocubinis regis per quas salomō
pûaricatus est: cōminat̃ ei dn̄s: ⁊ susci
tat aduersarios ei adad razon et hie-
roboā: de cōcisione regni: de ahia pro-
pheta ad hieroboam misso: salomō vo
luit interficere hieroboam: sed fugit:
de morte salomonis. Capitulum.xi.

Ex autem salomon adama A
uit mulieres alienigenas Numerus
multas: filiam quoq; pha- vxorū et cō
raonis ⁊ moabitidas ⁊ am cubinar̃ sa
monitidas: idumeas et sy- lomonis: ⁊
donias et ethçeas: de gentibus super p eas idola
quibus dixit dn̄s filijs israel. Non in- trantis.
gredimini ad eas: neq; de illis īgredia̅ Eccli.47.c
tur ad vestras. Certissime enim auer- Exo.34.b.
tent corda vestra: vt sequamini deos Deut.22.c.
earū. His itaq; copulatus est salomon
ardentissimo amore. Fueruntq; ei vxo-
res quasi regine septingente: et concu-
bine trecente. Et auerterunt mulieres
cor eius. Cumq; iam esset senex: depra- Cant.6.a.
uatum est cor eius per mulieres: vt se-
queretur deos alienos: nec erat cor ei⁹
perfectum cum domino deo suo: sicut
cor dauid patris eius. Sed colebat sa
lomon astarthen deam sidoniorum et
chamos deum moabitarum ⁊ moloch
idolum ammonitarum. Fecitq; salo- B
mon quod non placuerat coram domi
no: ⁊ nō adimpleuit vt sequeretur do-
minum sicut dauid pater eius. Tunc
edificauit salomon phanum chamos
idolo moab in monte qui est cōtra hie
rusalem: ⁊ moloch idolo filiorum am-
mon. Atq; in hunc modum fecit vni-
uersis vxoribus suis alienigenis que
adolebant thura et immolabant dijs
suis. Igitur iratus est domin⁹ salomo In punitio
ni quod auersa esset mens eius a do- ne idola-
mino deo israel qui apparuerat ei se- trie salo-
cundo: et p̄ceperat de verbo hoc ne se- monis p̄di
queretur deos alienos: ⁊ non custodi- cit̃ diuisio
uit que mandauit ei dominus. Dixit regni ⁊ sus
itaq; dominus salomoni. Quia habui scitat̃ ɔtra
sti hoc apud te et non custodisti pactū salomonē
meum et precepta mea que mandaui adad.
tibi disrūpens scindam regnum tuuz:
⁊ dabo illud seruo tuo. Verūtamen in
diebus tuis nō faciam propter dauid
patrem tuum. De manu filij tui scindā C
illud: nec totum regnum auferam: sed
tribum vnam dabo filio tuo propter
dauid seruū meum: ⁊ hierusalē quam
elegi. Suscitauit autem dominus ad-
uersarium salomoni adad idumeum de
semine regio: qui erat in edom. Cum
enim esset dauid in idumea: et ascen-
disset ioab princeps militie ad sepe-
liendum eos qui fuerant interfecti: et
occidisset omne masculinum in idu-
mea. Sex cū mēsibus ibi moratus est

ioab ⁊ oīs isrl̄ donec īterimeret omne
masculinū in idumea. Fugit adad ipe
et viri idumei de seruis patris eius cū
eo: vt ingrederetur egyptū. Erat autē
adad puer paruulus. Cūqꝫ surrexissēt
D de madian venerunt in pharam. Tule
runtqꝫ secū viros de pharan ⁊ introie-
runt egyptū ad pharaonē regē egypti.
Qui dedit ei domū ⁊ cibos cōstituit: ⁊
terrā delegauit. Et inuenit adad grāz
corā pharaone valde: intantū vt daret
ei vxorem sororem vxoris sue germanā
taphnes regie. Genuitqꝫ ei soror taph-
nes genebath filiū ⁊ nutriuit eū taph-
nes in domo pharaonis. Eratqꝫ gene-
bath habitās apud pharaonē cū filijs
eiꝰ. Cūqꝫ audisset adad in egypto dor
misse dauid cū patribꝰ suis: ⁊ mortuū
esse ioab ꝑncipē militie dixit pharao-
ni. Dimitte me vt vadā in terrā meam.
Gen. 30. d. Dixitqꝫ ei pharao. Qua enī re apd̄ me
Razon a indiges vt queras ire in terrā tuā? At
deo suscita ille rn̄dit. Nulla. Sed obsecro te vt di
tur contra mittas me. Suscitauit quoqꝫ ei deus
salomonē aduersariū razō filiū eliadā q̄ fugerat
ppt̄ pctm̄ adadezer regē soba dn̄m suū: ⁊ congre
suum. gauit cōtra eū viros ⁊ factus est prin-
E ceps latronū cū īterficeret eos dauid:
abierūtqꝫ damascū ⁊ habitauerūt ibi:
et ꝯstituerūt eū regē ī damasco: eratqꝫ
aduersariꝰ israel cūctis diebꝰ salomo
nis. Et hoc est malū adad ⁊ odiū cōtra
Hieroboā israel: regnauitqꝫ ī syria. Hieroboam
cōtra salo- quoqꝫ filiꝰ nabath euphrateus de sare-
monem. da seruus salomonis cuius mater erat
noīe serua: mulier vidua leuauit manū
ꝯtra regē. Et hec est cā rebellionis ad-
uersus eū: qꝛ salomō edificauit mello:
et coequauit voraginē ciuitatis dauid
patris sui. Erat aūt hieroboā vir for-
tis et potens. Uidēsqꝫ salomon adole
scentē bone indolis et industrium: cō-
stituerat eū ꝑfectū super tributa vni-
uerse domꝰ ioseph. Factū est igitur in
tp̄e illo vt hieroboā egrederet̄ de hie-
rusalē: et inueniret eū ahias silonites
Ahias pro ꝓpheta ī via opertꝰ pallio nouo. Erāt
pheta diui aūt duo tm̄ in agro. Apprehēdensqꝫ
sit pallium ahias palliū suū nouū quo opertus erat
ī xij. ꝑtes ī scidit ī duodecim partes: et ait ad hie
signum di- roboā. Tolle tibi decē scissuras. Hec
uisionis re enī dicit dn̄s deus israel. Ecce ego scin
gni salomo dā regnū de manu salomonis: et dabo
nis. tibi decē tribꝰ. Porro vna tribꝰ rema
F nebit ei propter seruum meū dauid et
hierusalē ciuitatē quam elegi ex omni
bus tribubꝰ israel: eo quod dereliquē-

rit me: et adorauerit astarthē deā sydo
niorū: ⁊ chamos deū moab: et moloch
deū filiorū ammon: et nō ambulauerit
in vijs meis vt faceret iustitiā coram
me: ⁊ precepta mea et iudicia sicut da-
uid pater eius. Nec auferā oē regnū
de manu eius: sed ducē ponā eū cūctis
diebus vite sue: propter dauid seruum
meū quē elegi: qui custodiuit mādata
mea et precepta mea. Auferā autem re Promittit
gnum de manu filij eiꝰ: ⁊ dabo tibi de- hieroboā
cem tribus: filio autē eius dabo tribū decem par-
vnam: vt remaneat lucerna dauid ser- tes regni ex
uo meo cūctis diebus coram me in hie hortando
rusalem ciuitate quā elegi: vt esset no- ad ꝑcepta.
men meū ibi. Te autē assumā ⁊ regna- G
bis sup oīa q̄ desiderat aīa tua: erisqꝫ
rex super israel. Si igit̄ audieris om-
nia q̄ precepero tibi: ⁊ ambulaueris in
vijs meis: et feceris qd̄ rectū est coram
me custodiens mandata mea et prece-
pta mea sicut fecit dauid seruus meus
ero tecū et edificabo tibi domū fidelē
quomodo edificauit dauid domum: et
tradā tibi israel: ⁊ affligā semē dauid
super hoc: verūtamen non cunctis die
bus. Uoluit ergo salomon interficere
hieroboam. Qui surrexit ⁊ aufugit in
egyptū ad sesac regem egypti: ⁊ fuit in
egypto vsqꝫ ad mortē salomonis. Re- 2. para. 9. g
liquū aūt verborū salomonis et oīa q̄
fecit ⁊ sapiētia eius: ecce vniuersa scri
pta sunt in libro verborum dierum sa Salomon
lomonis. Dies aūt quos regnauit salo moritur: et
mon in hierusalē sup omnē israel qua roboā sur-
draginta anni sunt. Dormiuitqꝫ salo- rogatur.
mon cū patribꝰ suis: et sepultus est in
ciuitate dauid p̄ris sui: regnauitqꝫ ro
boam filius eius pro eo.

¶ C. S. De roboā qui consilio vsus est
iuuenum: ⁊ tm̄ super duabus tribubus
rex constituitur: hieroboam autem su
per decem tribus: de semeia propheta
ad roboam misso: de vitulis aureis quos
fecit hieroboam. Capitulum. xij.

H
VEnit autē roboā in sichē. Il- 2. pa. 10. a.
lic enī cōgregatꝰ erat oīs po Roboā cru
pulus israel ad cōstituendū delitate
eū regē. At vero hieroboam vsus et cōsi
filius nabath cū adhuc esset lio iuuenū
in egypto profugus a facie regis salo- ꝑdit decē
monis: audita morte eius reuersus est ꝑtes regni.
de egypto. Miserūtqꝫ ⁊ vocauerūt eū.
Uenit ergo hieroboā ⁊ oīs multitudo
israel: ⁊ locuti sunt ad roboā dicētes.
Pater tuus durissimū iugū imposuit
nobis: tu itaqꝫ nunc imminue paululū

de imperio patris tui durissimo: et de
iugo grauissimo qd imposuit nobis: et
seruiemus tibi. Qui ait eis. Ite vsqz ad
tertiā diē et reuertimini ad me. Cūqz
abiisset ppls iniit cōsiliū rex roboam
cū seniorib⁹ q̄ assistebant corā salomo
B ne patre ei⁹ dum adhuc viueret: et ait
eis. Qd datis cōsiliū vt respondeā po
pulo? Qui dixerunt ei. Si hodie obe-
dieris populo huic et seruieris: et peti
tioni eorū cesseris: locutusqz fueris ad
16.q.1.c. co- eos verba lenia: erunt tibi serui cūctis
dicēdia. diebus. Qui dereliquit cōsiliū senum
qd dederāt ei: et adhibuit adolescētes
q̄ nutriti fuerant cū eo: et assistebāt il-
li: dixitqz ad eos. Qd mihi datis consi
liū vt respondeā populo huic? q̄ dixe-
rūt mihi: leuius fac iugū qd imposuit
pater tuus sup nos? Et dixerūt ei iuue
C nes q̄ fuerāt cū eo. Sic loquere popu-
2.paralī.10.c lo huic q̄ loquuti sunt ad te: dicentes.
Pater tuus aggrauauit iugū nr̄m: tu
releua nos. Sic loqueris ad eos. Mi-
nim⁹ digitus me⁹ grossior est dorso pa
tris mei. Et nunc pater me⁹ posuit sup
vos iugū graue: ego aūt addā sup iugū
vestrū. Pater meus cecidit vos flagel-
lis: ego aūt cedā vos scorpionib⁹. Ue-
nit ergo hieroboā: et ois popul⁹ ad ro
boā die tertia sicut locutus fuerat rex
D dicens. Reuertimini ad me die tertia.
Rn̄ditqz rex pplo dura: derelicto cōsi-
lio seniorū qd ei dederāt: et locutus est
eis ſm cōsiliū iuuenum dicens. Pater
me⁹ aggrauauit iugū vestrū: ego autē
addā iugo vestro. Pater meus cecidit
vos flagellis: ego aūt cedā vos scorpio
nib⁹. Et nō acquieuit rex populo: qm̄
auersatus fuerat eū dn̄s vt suscitaret
verbū suū qd locutus fuerat in manu
2.paralī.10.d abie silonite ad hieroboam filium na
bath. Uidēs itaqz popul⁹ q̄ noluisset
eos audire rex rn̄dit ei dicēs. Que no-
bis pars in dauid: vel q̄ hereditas in fi
lio isai? Uade in tabernacula tua isrl̄:
nūc vide domum tuam dauid. Et abiit
E isrl̄ i tabernacula sua. Sup filios aūt
israel quicūqz habitabāt in ciuitatib⁹
iuda regnauit roboam. Misit ergo ro
boam adurā qui erat super tributa: et
lapidauit eum ois israel et mortu⁹ est.
Porro rex roboā festinus ascēdit cur-
7.q.1.c. de- rum et fugit in hierusalem: recessitqz
nicqz. israel a domo dauid vsqz in presentem
Hieroboā diem. Factū est autē cum audisset ois
cōstituitur israel quod reuersus esset hieroboam:
super oēm miserunt et vocauerūt eum cōgregato
cetu: et cōstituerūt eū regē sup omnem israel: tri-
israel: nec secutus est quippiā domum bu iuda et
dauid pter tribū iuda solā. Uenit aūt beiamin re
roboam hierusalem et cōgregauit vni- manētibus
uersam domū iuda et tribū beniamin solū ipsi ro
centūoctoginta milia electorū virorū boam.
et bellatorū: vt pugnarēt cōtra domū Tob.1.a.
israel: et reducerēt regnum roboā filio 2.para.11.f.
salomonis. Factus est autē sermo dn̄i Ecclesia.
ad semeiā virū dei: dicēs. Loqre ad ro 47.d.
boā filium salomonis regē iuda: et ad
omnē domū iuda et beniamin: et reli-
quos de populo dicēs. Hec dixit dn̄s.
Nō ascēdetis neqz bellabitis cōtra fra F
tres vestros filios israel: reuertat vir
in domū suā. A me eīm factū est verbū
hoc. Audierūt sermonē dn̄i: et reuersi Roboā pa
sunt de itinere sicut eis pceperat dn̄s. rat bellum
Edificauit aūt hieroboā sichem in mō ↄtra hiero
te ephraim: et habitauit ibi. Et egres- boā: sed re
sus inde edificauit phanuel. Dixitqz uocat a do
hieroboā in corde suo. Nūc reuertetur mino.
regnū ad domū dauid. Si ascenderit De vitulis
populus iste vt faciat sacrificia in do- aureis fact
mo dn̄i in hierl'm: et cōuertet cor ppli per hiero-
hui⁹ ad dn̄m suū roboā regē iuda: in- boā et ido-
terficiētqz me et reuertent ad eū. Et ex latria.
cogitato cōsilio fecit duos vitulos au-
reos: et dixit eis. Nolite vltra ascēdere Exo.32.b.
in hierusalē. Ecce dii tui israel qui te
eduxerūt de terra egypti: posuitqz vnū
in bethel: et alterū in dan: et factum est G.
verbū hoc in peccātū. Ibat eīm populus
ad adorandū vitulū vsqz in dan. Et fe
cit phana in excelsis: et sacerdotes de
extremis populi q̄ nō erāt de filiis le-
ui. Cōstituitqz diē solēnē in mēse octa
uo quintadecima die mēsis in similitu
dinē solēnitatis q̄ celebrabat in iuda.
Et ascēdēs altare similiter fecit in be-
thel: vt immolaret vitulis quos fabri
catus fuerat. Cōstituitqz in bethel sa 2.paralī.11.c.
cerdotes excelsorū que fecerat: et ascē
dit super altare quod extruxerat in be
thel: quintadecima die mensis octaui
quem finxerat de corde suo. Et fecit so
lennitatē filiis israel: et ascendit super
altare vt adoleret incensum.

¶C.S. De viro dei q̄ vēit i bethel: q̄ de
iosia nascituro prophetauit: signū dat
de effusiōe cinis: et man⁹ hieroboā q̄li-
ter aruit et restituta est: q̄ panē cum re
ge noluit comedere: a ppheta qdā re-
duct⁹ est: et cū eo panē comedit et a leo-
ne percussus est: q̄ leo et asinus stabant
iuxta cadauer: de sepultura eius facta
a propheta q̄ eū seduxerat. Capi.xiii.

A

Propheta dñi p̄dicit hierobo⁊ subuersionē idolorū et sacerdotū p signū.

[E]T ecce vir dei venit de iuda in sermone dñi in bethel: hieroboā stāte sup altare ⁊ thus iaciēte: ⁊ exclamauit contra altare in sermone domini: ⁊ ait. Altare altare: hec dicit dominus. Ecce fili⁹ nascetur domui dauid iosias nomine: et imolabit super te sacerdotes excelsoꝝ qui nunc in te thura succendūt: et ossa hominū sup te incēdet. Deditq̄ i illa die signū dicēs. Hoc erit signū qđ locut⁹ est domin⁹. Ecce altare scindet: et effundet cinis q̄ in eo est. Cūq̄ audisset rex sermonē hoīs dei quē inclamauerat contra altare in bethel: extēdit manū suā de altari dicēs. Apprehēdite eum. Et exaruit manus eius quā extēderat cōtra eū: nec valuit retrahere eam ad se. Altare quoq̄ scissum est: et effusus est cinis de altari: iuxta signū qđ predixerat vir dei i sermone dñi. Et ait rex ad virū dei. Dep̄care faciē dñi dei tui: et ora pro me vt restituat man⁹ mea mihi. Orauitq̄ vir dei faciē dñi: ⁊ reuersa est manus regis ad eū: et facta est sicut prius fuerat. Locutus est autē rex ad virū dei. Ueni mecū domū vt prandeas: et dabo tibi munera. Respōditq̄ vir dei ad regem. Si dederis mihi mediā partē dom⁹ tue non veniā tecū nec comedā panem: neq̄ bibā aquam in loco isto. Sic enī mādatū ē mihi i sermone dñi precipiētis: nō comedes panē neq̄ bibes aquā: nec reuerteris p viam qua venisti. Abijt ergo per aliam viā ⁊ nō est reuersus per iter quo venerat in bethel. Prophetes autem quidam senex habitabat in bethel ad quē venerūt filij sui: et narrauerunt ei oīa opera que fecerat vir dei illa die in bethel. Et verba que locutus fuerat ad regem narrauerūt patri suo. Et dixit eis pater eorū. Per quam viam abijt? Ostenderunt ei filij sui viā per quam abierat vir dei qui venerat de iuda. Et ait filijs suis. Sternite mihi asinum. Qui cum strauissent ascendit et abijt post virum dei: et inuenit eum sedētē subtus therebinthuȝ. Et ait illi. Tu ne es vir dei qui venisti de iuda. Respondit ille. Ego sum. Dixitq̄ ad eum. Ueni mecum domuȝ vt comedas panem. Qui ait. Nō possum reuerti neq̄ venire tecuȝ nec comedā panē neq̄ bibam aquam in loco isto: quia locut⁹ est domin⁹ ad me in sermone domini dicēs. Non comedas panē et nō bibas aquā ibi: nec reuerteris per viam qua ieris. Qui ait illi. Et ego ꝓpheta sum similis tui. Et angelus locutus est mihi in sermone dñi dicens. Reduc eū tecū in domū tuā: vt comedat panē et bibat aquam. Fefellit eū et reduxit secū. Comedit ergo panem in domo eius: ⁊ bibit aquam. Cūq̄ sederēt ad mensam: factus est sermo dñi ad prophetā qui reduxerat eū. Et exclamauit ad virum dei q̄ venerat de iuda dicēs. Hec dicit dominus. Quia nō obediens fuisti ori domini: et non custodisti mandatū qđ precepit tibi dñs de⁹ tuus: ⁊ reuersus es: ⁊ comedisti panē ⁊ bibisti aquam in loco in quo p̄cepit tibi ne comederes panē neq̄ biberes aquam: non inferetur cadauer tuum in sepulchrū patrum tuorū. Cūq̄ comedisset et bibisset: strauit asinum suū propheta quē reduxerat. Qui cū abijsset: inuenit euȝ leo i via: ⁊ occidit. Et erat cadauer ei⁹ proiectum in itinere. Asinus autē stabat iuxta illum: et leo stabat iuxta cadauer. Et ecce viri transeūtes viderūt cadauer proiectum in via: ⁊ leonē stantem iuxta cadauer. Et venerunt et diuulgauerunt in ciuitate: in qua ꝓphetes ille senex habitabat. Quod cū audisset propheta ille qui reduxerat euȝ de via: ait. Uir dei est qui inobediens fuit ori domini: et tradidit ei domin⁹ leoni: ⁊ confregit eum: ⁊ occidit iuxta verbū domini quod locutus est ei. Dixitq̄ ad filios suos. Sternite mihi asinum. Qui cum strauissent et ille abijsset: inuenit cadauer eius proiectuȝ in via: ⁊ asinū ⁊ leonem stantes iuxta cadauer. Non comedit leo de cadauere: nec lesit asinū. Tulit quoq̄ prophetes cadauer viri dei: et posuit illud super asinum: et reuersus intulit in ciuitatē prophete senis vt plangerent eum: et posuit cadauer eius in sepulchro suo. Et planxerunt eum: heu heu mi frater. Cūq̄ planxissent eum: dixit ad filios suos. Cū mortuus fuero sepelite me in sepulchro in quo vir dei sepult⁹ est: iuxta ossa ei⁹ ponite ossa mea. Profecto enim veniet sermo queȝ predixit in sermone dñi ꝯtra altare quod est in bethel: et contra omnia phana excelsorū q̄ sunt in vrbibus samarie. Post verba hec nō est reuersus hieroboā de via sua pessima: sed ecōtrario fecit de nouissimis populis sacerdotes excelsoꝝ.

Marginal notes:

A — Propheta dñi p̄dicit hierobo⁊ subuersionē idolorū et sacerdotū p signū.

2. reg. 23 b.

B — Hieroboā manus aruit q̄ apprehēdit prophetā: sed sanatur ad precem prophete.

Propheta iste habebat ex dei p̄cepto de nō comedēdo ⁊ nō redeūdo per eandē viā.

C — Prophetes bethel seduxit prophetā dei vt comedat secū ⁊ ꝯtra preceptuȝ.

D

Propheta dñi p̄dict⁹ occiditur a leone: ⁊ priuatur sepultura.

E

F

Propheta seducēs prophetā dñi.

G

Propter impenitentiā hierobo⁊ euertitur domus eius.

Quicūq3 volebat implebat manū suā:
et fiebat sacerdos excelsorū. Et ꝓpter
hāc causam peccauit dom⁹ hieroboā:
et euersa est ⁊ deleta de supficie terre.
¶ C. S. De prophetia abie ad vxorem
hieroboam: de morte abie filij eius: de
morte hieroboam: de regno nadab fi-
lij eius: de peccatis iude: de sesach re-
ge egypti: qui spoliauit hierusalē: de
scutis aureis ⁊ ereis: de morte roboā:
et regno filij eius. Capitulum. xiiij.

B Abias ꝓpheta ꝑdixit mortem abie: et graué delectionem regni hieroboā. 4. reg. 8. c.

In tpe illo egrotauit abia
fili⁹ hieroboā. Dixitq3 hie-
roboā vxori sue. Surge ⁊
commuta habitū ne cogno
scaris quod sis vxor hiero
boā: et vade in silo vbi est
abias ꝓpheta qui locutus est mihi q
regnaturus essem super populū hunc.
Tolle quoq3 in manu tua decem panes
et crustulā et vas mellis: et vade ad il-
lum. Ipse enī indicabit tibi quid euen
turum sit puero huic. Fecit vt dixerat
hieroboā vxor ei⁹: ⁊ cōsurgēs abijt in
silo: ⁊ venit in domum abie. At ille nō
poterat videre: quia caligauerant ocu
li eius pre senectute. Dixit autē domi-
nus ad abiam. Ecce vxor hieroboā in-
greditur: vt cōsulat te super filio suo
qui egrotat. Hec ⁊ hec loqueris ei. Cū
ergo illa itraret et dissimularet se esse
que erat audiuit abias sonitum pedū
ei⁹ introeūtis per ostium: ⁊ ait. Ingre
dere vxor hieroboam. Quare aliam te
esse simulas? Ego autem missus sum
ad te durus nuncius. Uade et dic hie-
roboā. Hec dicit dominus de⁹ israel.
Quia exaltaui te de medio populi: ⁊ de-
di te ducem super populū meū israel:
et scidi regnū domus dauid: et dedi il
lud tibi: et nō fuisti sicut seruus meus
C dauid qui custodiuit mandata mea: et
secutus est me in toto corde suo faciēs
quod placitum esset in cōspectu meo:
sed operat⁹ es male super omnes qui
fuerunt ante te: ⁊ fecisti tibi deos alie-
nos et cōflatiles vt me ad iracundiam
J. 16. b. 3. 21. f. ꝓuocares: me autē proiecisti post ter-
gum tuum. Idcirco ecce ego inducam
mala super domū hieroboam: ⁊ per-
cutiam de hieroboam mingentem ad
parietem et clausum et nouissimum in
israel: ⁊ mādabo reliquias dom⁹ hie-
roboam sicut mūdari solet fimus vsq3
ad purum. Qui mortui fuerint de hie-
roboam in ciuitate comedent eos ca-
nes: qui autem mortui fuerint in agro
vorabunt eos aues celi: q2 dominus lo
cutus est. Tu igitur surge ⁊ vade in do D
mum tuam: et in ipso introitu pedum
tuorū in vrbem morietur puer: ⁊ plan
get eū omnis israel: et sepeliet. Iste enī
solus inferetur de hieroboam in sepul
chrum: quia inuentus est super eo ser-
mo bon⁹ a domino deo israel in domo
hieroboam. Constituet autem sibi do-
min⁹ regem super israel qui percutiet
domum hieroboam in hac die ⁊ in hoc
tēpore: et percutiet domin⁹ de⁹ israel
sicut moueri solet harundo in aqua.
Et euellet isrl̄ de terra bona hac quam E
dedit patrib⁹ eorum: ⁊ ventilabit eos
trans flumen: quia fecerunt sibi lucos
vt irritarent dominum. Et tradet do-
minus deus israel ꝓpter peccata hie-
roboā q peccauit et peccare fecit isrl̄.
Surrexit itaq3 vxor hieroboā ⁊ abijt
et venit in thersa. Cūq3 illa ingredere
tur limen dom⁹ puer mortu⁹ est ⁊ sepe
lierūt eū. Et plāxit eum omnis israel
iuxta sermonem domini quē locutus
est in manu serui sui abie ꝓphete. Reli F
qua autē verborū hieroboā quomodo De morte
pugnauerit: ⁊ quō regnauerit ecce scri hieroboā ⁊
pta sunt in libro verborū dierū regum tempore re
israel. Dies aūt quib⁹ regnauit hiero- gni sui ac
boam viginti duo anni sunt. Et dormi ꝓ roboā.
uit hieroboā cū patribus suis: regna-
uitq3 nadab fili⁹ eius ꝓ eo. Porro ro-
boam filius salomonis regnauit in iu
da. Quadraginta ⁊ vnius anni erat ro
boā cū regnare cepisset: decē ⁊ septem
annos regnauit in hierusalē ciuitate
quā elegit dñs vt poneret nomē suum
ibi ex omnibus tribub⁹ israel. Nomen 2. para. 12. c
autem matris eius naama amanites. De idola-
Et fecit iudas malum coram domino: tria iude ⁊
et irritauerunt eum super omnibus q roboam ac
fecerāt patres eorum in peccatis suis eiusdē pu-
que peccauerunt. Edificauerunt enim nitione.
et ipsi sibi aras et statuas et lucos sup
omnem collem excelsum: ⁊ subter om-
nem arborem frōdosam: sed et effemi-
nati fuerūt in terra: feceruntq3 omnes
abominationes gētium quas attriuit
dñs ante faciē filiorū isrl̄. In quīto aūt G
anno regni roboā ascendit sesach rex
egypti in hierusalē et tulit thesauros
domus domini et thesauros regios et
vniuersa diripuit. Scuta quoq3 aurea
que fecerat salomō: pro qbus fecit rex
roboam scuta area: ⁊ tradidit ea in ma
num ducum scutariorum ⁊ eorum qui
excubabant aū ostiū dom⁹ regis. Cūq3

Roboā rex iude morit et regnat abia filius eius ꝑ eo.

ingrederet̃ rex in domū dñi portabant
ea q̃ precedi habebāt officiū: ⁊ postea
reportabāt ad armamētariū scutario
rū. Reliqua aūt sermonū roboā ⁊ om-
nia q̃ fecit: ecce scripta sunt ĩ libro ser
monū dierū regū iuda. Fuitq̄ bellū in
ter roboam ⁊ hieroboā cunctis diebꝰ.
Dormiuitq̄ roboā cū patribꝰ suis: et
sepultꝰ est cū eis in ciuitate dauid. No
men autem matris eiꝰ naama amani-
tes: et regnauit abia filius eius ꝑ eo.

¶ C. S. De abia q̃ fecit malum: ⁊ q̄ da
uid fecit rectum excepto sermone vrie
ethei: de pugna abie cum hieroboā: de
asa q̃ regnauit post abiā q̃ fecit rectū:
de prelio inter asa ⁊ baasa regē israel:
de adiutorio benadab regi asa: de mor
te asa: ⁊ de dolore pedum eius: de iosa
phat q̃ successit ei: de nadab rege filij
hieroboam occiso: de baasa qui regna
uit post eum qui percussit omnem do-
mum hieroboam. Capitulum. xv.

A

Abia rex iude regnat vitiose et morit.

Gitur in octauodecimo anno
regni hieroboā filij nabath:
regnauit abia sup iudā. Tri
bus annis regnauit in hieru
salē. Nomē matris eiꝰ maa-
cha filia abessalō: ambulauitq̄ in oībꝰ
peccatis patris sui q̃ fecerat ante eū: nec
erat cor eiꝰ perfectū cū dño deo suo si-
cut cor dauid pr̃is eiꝰ. Sed ꝓpter da-
uid dedit ei dñs deus suus lucernā in
hierusalē vt suscitaret filium eiꝰ post
eū: et staret ĩ hierusalē eo q̄ fecisset da
uid rectū ĩ oculis dñi: ⁊ nō declinasset
ab omnibus que preceperat ei cūctis
diebus vite sue: excepto sermone vrie
ethei. Attamen bellū fuit inter abiam
B et hieroboā oī tpe vite eius. Reliqua
autē sermonū abie ⁊ oīa q̃ fecit: nonne
hec scripta sunt in libro verboꝝ dierū
regū iuda. Fuitq̄ preliū inter abiā et
inter hieroboā. Et dormiuit abia cum
patribꝰ suis: ⁊ sepelierūt eū ĩ ciuitate
dauid: regnauitq̄ asa filiꝰ eiꝰ ꝑ eo. In
anno ergo vicesimo hieroboam regis
isrl̃ regnauit asa rex iuda: ⁊ quadragi
ta ⁊ vno anno regnauit in hierusalem.
Nomē matris eiꝰ maacha filia abessa-
lon: et fecit asa rectū ante ↄspectū dñi
sicut dauid pr̃ eiꝰ: ⁊ abstulit effemina-
tos de terra: purgauitq̄ vniuersas sor
des idoloꝝ q̃ fecerāt patres eiꝰ. Insup
et maacham matrem suam amouit: ne
esset princeps in sacris priapi ⁊ ĩ luco
C eius quē consecrauerat. Subuertitq̄
specum eius: ⁊ cōfregit simulacrū tur-

1 Paral. .4. a. De asa rege iude ṽtuoso.

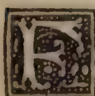
pissimum et cōbussit in torrēte cedrō.
Excelsa aūt non abstulit. Veruntā cor
asa perfectū erat cum dño deo suo cun
ctis diebꝰ suis: et intulit ea que sancti
ficauerat pr̃ suus ⁊ vouerat in domum
dñi: argētum ⁊ aurum ⁊ vasa. Bellum
aūt erat inter asa ⁊ baasa regem israel
cūctis diebus eoꝝ. Ascēdit quoq̄ baa-
sa rex israel in iudā: ⁊ edificauit rama
vt nō posset q̄spiā egredi vel ĩgredi de
parte asa regis iude. Tollēs itaq̄ asa D
oē argētū ⁊ aurū qđ remāserat in the-
sauris domꝰ dñi: ⁊ ĩ thesauris domus
regie dedit illud in manꝰ seruoꝝ suoꝝ
⁊ misit ad benadab filiū tabrēmō filij
ezion regē syrie q̃ habitabat in dama-
sco dicēs. Fedus est inter me ⁊ te: ⁊ in-
ter patrē meū ⁊ patrē tuū: ideo misi ti
bi munera argētū ⁊ aurū: ⁊ peto vt ve-
nias ⁊ irritū facias fedus qđ habes cū
baasa rege israel: ⁊ recedat a me. Acq̃e
scēs benadab regi asa misit principes
exercitus sui in ciuitates israel: ⁊ ꝑcus
serunt ahion ⁊ dan et abel domū maa-
cha ⁊ vniuersam cenneroth: omnē sci E
terrā neptalim. Qđ cū audisset baasa
intermisit edificare rama: ⁊ reuersus est
in thersa. Rex aūt asa nūcium misit in
oēm iudā dicēs. Nemo sit excusatꝰ. Et
tulerūt lapides de rama ⁊ ligna eiꝰ q̃-
bus edificauerat baasa: et extruxit de
eis rex asa: gabaa: bēiamin: ⁊ maspha.
Reliq̄ aūt oīm sermonū asa: ⁊ vniuerse
fortitudines eiꝰ: ⁊ cūcta q̃ fecit: ⁊ ciui
tates quas extruxit: nonne hec scripta
sunt in libro verborum dierum regum 2.pa.10.b.
iuda? Veruntamē in tempore senectu-
tis sue doluit pedes: ⁊ dormiuit cū pa
tribus suis: ⁊ sepultꝰ est cum eis in ci- F
uitate dauid pr̃is sui. Regnauitq̄ io-
saphat filius eius pro eo. Nadab vero
filius hieroboā regnauit super israel
anno secūdo asa regis iuda: regnauit-
q̄ super israel duobꝰ annis: ⁊ fecit qđ
malum est in conspectu domini: ⁊ am-
bulauit in vijs patris sui: et in pecca-
tis eius quibꝰ peccare fecit israel. In-
sidiatus est autem ei baasa filius abie
de domo isachar: et ꝑcussit eū in gebe-
thon q̃ est vrbs philistinoꝝ. Siquidem
nadab ⁊ omnis israel obsidebant gebe
thō. Interfecit ergo illū baasa in anno
tertio asa regis iuda: ⁊ regnauit ꝑ eo. G
Cumq̄ regnasset percussit omnem do-
mum hieroboā. Non dimisit nec vnam
quidē animā de semine eiꝰ: donec dele
ret eum iuxta verbū dñi qđ locutꝰ fue-

De iosaphat rege iude: et nadab rege israel.

rat in manu serui sui ahie silonitis ꝓpter peccata hieroboã q̃ peccauerat: ⁊ q̃bus peccare fecerat israel: ⁊ propter delictũ quo irritauerat dñm deũ isrl'. Reliqua aũt sermonũ nadab ⁊ oĩa que operatus est: nõne hec scripta sunt in libro verboꝝ dierũ regũ israel. Fuitq̃ bellum īter asa ⁊ baasa regẽ israel cũctis diebus eoꝝ. Anno tertio asa regis iuda regnauit baasa fili⁹ ahie sup oẽs isrl' in thersa vigintiq̃tuor ãnis: ⁊ fecit malũ corã dño: ãbulauitq̃ ĩ via hieroboã ĩ pctis ei⁹ q̃b⁹ peccare fecit isrl'.

¶ C. S. De hieu ꝓpheta misso ad baasa: de morte baasa: ⁊ ꝙ baasa īterfecit hieu: cui successit hela fili⁹ ei⁹ quẽ occidit zãbri: ⁊ regnauit ꝓ eo q̃ postea semetipm succẽdit cũ obsideret eũ amri quẽ elegerat israel media pars ppl'i sequebat̃ thebni: preualuit tñ ppls q̃ erat cũ amri: de regno achab filio eius: de reedificatione hierico ab ahiel. C. xvj.

A — De hieu ꝓpheta ad baasam regem malũ qui moꝛit.

Factus est autẽ sermo dñi ad hieu filiũ anani ꝯ baasa dicẽs. Pro eo ꝙ exaltaui te de puluere ⁊ posui te ducẽ sup ppl'm meũ israel: tu aũt ambulasti in via hieroboã: ⁊ peccare fecisti ppl'm meũ isrl' vt me irritares in peccatis eoꝛũ: ecce ego demetã posterioꝛa baasa ⁊ posterioꝛa dom⁹ ei⁹: ⁊ faciã domũ tuã sicut domũ hieroboã filij nabath. (3.14.c. 3.2.f.) B Qui mortuus fuerit de baasa in ciuitate comedent eum canes: ⁊ qui mortuus fuerit ex eo in regione comedent eũ volucres celi. Reliqua aũt sermonũ baasa ⁊ quecunq̃ fecit ⁊ prelia eius: nõne hec scripta sunt in libro verboꝝ dierũ regum isrl'. Dormiuit ergo baasa cũ patribus suis: sepultusq̃ est ĩ thersa: ⁊ regnauit hela filius eius ꝓ eo.

Hela regnat loco baase in israel.

Cũ autẽ in manu hieu filij anani ꝓphete verbum dñi factum esset cõtra baasa: ⁊ contra domũ eius: et cõtra omne malum qđ fecerat corã dño ad irritãdũ eũ in operibus manuũ suarũ: vt fieret sicut dom⁹ hieroboã: ob hanc causam occidit eũ: hoc est hieu filium anani ꝓphetã. C Anno vicesimosexto asa regis iuda regnauit hela filius baasa super israel in thersa duobus annis: ⁊ rebellauit cõtra eum seruus suus zambri dux medie partis equitũ. Erat aũt hela in thersa bibens et temulentus in domo arsa prefecti thersa. Irruens ergo zambri percussit et occidit eum anno vicesimoseptimo

Zãbri tyrãnus occidit hela: et regnat.

asa regis iuda: ⁊ regnauit ꝓ eo. Cumq̃ regnasset ⁊ sedisset super solium eius: percussit oẽm domũ baasa: ⁊ nõ dereliquit ex ea mingentẽ ad parietẽ ⁊ propinquos ⁊ amicos eius. Deleuitq̃ zãbri oẽm domũ baasa iuxta verbũ dñi (4. reg. 9. g.) quod locutus fuerat ad baasa ĩ manu hieu prophete ꝓpter vniuersa peccata baasa ⁊ pctã hela filij eius qui peccauerũt ⁊ peccare fecerũt israel ꝓuocantes dñm deũ israel in vanitatib⁹ suis. D Reliqua autẽ sermonũ hela ⁊ omnia que fecit: nõne hec scripta sunt ĩ libro verborum dierũ regũ israel? Anno vicesimo septimo asa regis iuda: regnauit zambri septẽ diebus in thersa. Porro exercitus obsidebat gebethõ vrbem philistinoꝛũ. Cũq̃ audisset rebellasse zãbri et occidisse regẽ fecit sibi regẽ omnis israel amri qui erat princeps militie super isrl' in die illa in castris. Ascendit ergo amri ⁊ oĩs israel cũ eo de gebethon ⁊ obsidebãt thersa. Uidẽs aũt zambri ꝙ expugnãda esset ciuitas ingressus est palatiũ et succendit se cum domo regia: ⁊ mortuus est in peccatis suis que peccauerat faciẽs malũ corã dño: ⁊ ambulans in via hieroboã: ⁊ in peccato eius quo fecit peccare israel. Reliqua aũt sermonum zambri ⁊ insidiarum eius et tyrannidis. nonne hec scripta sunt in libro verboꝛũ dierum regum israel? Tũc diuisus est popul⁹ israel in duas ptes. Media pars ppli sequebat̃ thebni filiũ gineth vt constitueret eum regem: ⁊ media pars amri. Preualuit aũt populus qui erat cum amri ppl'o qui sequebat̃ thebni filium gineth: moꝛtuusq̃ est thebni ⁊ regnauit amri. F Anno tricesimoprimo asa regis iuda regnauit amri sup isrl' duodecim annis. In thersa regnauit sex annis: emitq̃ mõtẽ samarie a somer duobus talentis argenti: et edificauit eũ: et vocauit nomẽ ciuitatis quã extruxerat nomine somer dñi mõtis samarie. Fecit aũt amri malum in cõspectu dñi et operatus est nequiter super oẽs qui fuerunt ante eum. Ambulauitq̃ in omni via hieroboã filij nabath: et in peccatis eius quibus peccare fecerat israel: vt irritaret dñm deũ israel in vanitatibus suis. Reliqua aũt sermonũ amri ⁊ prelia eius que gessit: nõne hec scripta sunt in libro verboꝛũ dierũ regum israel? Dormiuitq̃ amri cum patrib⁹ suis: ⁊ sepultus est in samaria: regna-

Amri cõstituitur rex israel a populo: et opprimitur zambri.

Regnũ isrl' diuiditur ĩ duos ĩ quorum amri sceleratissimus preualet thebni.

Moritur amri: post eũ achab filius regnat super isrl' vitiose et idolatre.

uitqꝫ achab filius eius ꝓ eo. Achab ꝟo
filius amri regnauit super israel ãno
tricesimooctauo asa regis iuda. Et re-
gnauit achab filius amri sup israel in
G samaria viginti ꝛ duobus annis. Et fe
cit achab filius amri malũ in ɔspectu
dñi sup oẽs q̃ fuerũt añ eũ. Nec suffe-
cit ei vt ambularet in pctis hieroboã
filij nabath: insup duxit vxorẽ iezabel
4.reg.10.d filiã methaal regis sidonioꝝ. Et abijt
ꝛ seruiuit baal ꝛ adorauit eũ: ꝛ posuit
arã baal i tẽplo baal qđ edificauerat i
samaria et plantauit lucũ. Et addidit
achab in opere suo irritãs dñm deum
israel sup oẽs reges isrł q̃ fuerũt ante
eũ. In dieb⁹ ei⁹ edificauit ahiel de be-
thel hierico. In abirã ꝑmitiuo suo fun
dauit eã: ꝛ in segub nouissimo suo po-
Josue.6.b. suit portas eius iuxta verbũ dñi quod
locutus fuerat i manu iosue filij nun.

¶ Ca. S. Uenit helias ad achab: claudit celũ ne pluat: pascitur a coruis: et postea a muliere sareptana suscipit: et farina de hydria non deficit nec lechitus olei minuitur: etiam eius filiũ suscitat helias. Capi. xvij.

A
De helia ꝓpheta tpe achab regis israel ꝛ siccitate terre.
j.18.c.
4.reg.5.c.
Jaco.5.c.

ET dixit helias thesbites d
habitatoribus galaad ad
achab. Uiuit dñs deus isrł
in cui⁹ cõspectu sto: si erit
annis his ros ꝛ pluuia nisi
iuxta oris mei ꝟba. Et fa-
ctũ est verbũ dñi ad eũ dicens. Recede
hinc ꝛ vade cõtra oriẽtẽ: et abscõdere
in torrente carith q̃ est cõtra iordanẽ:
et ibi de torrente bibes: coruisqꝫ ꝑce-
pi vt pascant te ibi. Abijt ergo ꝛ fecit
iuxta verbũ dñi. Cũqꝫ abisset sedit in
Helias pa- torrẽte carith q̃ est cõtra iordanẽ. Cor
scitur a cor ui q̃qꝫ deferebãt ei panẽ ꝛ carnes mane
uis. silr panẽ ꝛ carnes vesperi: et habebat
41.di.c.de- de torrẽte. Post dies autẽ aliquantos
litie. siccatus est torrẽs. non eñ pluerat sup
B terrã. Factus est ergo sermo dñi ad eũ
Lu.4.d. dicẽs. Surge et vade in sarepta sido-
Helias pa nioꝝ ꝛ manebis ibi. Precepi enim ibi
scitur a mu mulieri vidue vt pascat te. Surrexit ꝛ
liere sare- abijt in sarepta sidonioꝝ. Cũqꝫ venis-
ptana vi- set ad portã ciuitatis apparuit ei mu
dua: farina lier vidua colligẽs ligna ꝛ vocauit eã:
et oleũ que dixitqꝫ ei. Da mihi paululũ aque in va
nõ d̃ficiũt. se vt bibã. Cũqꝫ illa pergeret vt affer-
Judi.4.c. ret: clamauit post tergũ eius dicens.
Eccli.48.a Affer mihi obsecro ꝛ buccellã panis in
manu tua. Que rñdit. Uiuit dñs deus
tuus: q2 nõ habeo panẽ nisi q̃tum pu-
gillus capere pōt farine in hydria: et
paululũ olei i lechito. En colligo duo
ligna vt ingrediar et faciã illud mihi
et filio meo vt comedamus et moria-
mur. Ad quam helias ait. Noli timere
sed vade et fac sicut dixisti. Uerunta-
men mihi primum fac de ipa farinula
subcinericium panem paruulum ꝛ af- C
fer ad me: tibi autem ꝛ filio tuo facies
postea. Hec aũt dicit dominus de⁹ is-
rael. Hydria farine non deficiet nec le
chitus olei minuetur vsqꝫ ad diem in
qua dominus daturus est pluuiam su-
per faciẽ terre. Que abijt et fecit iuxta
verbum helie. Et comedit ipse ꝛ illa ꝛ
domus eius. Et ex illa die hydria fari-
ne non defecit: ꝛ lechitus olei non est
imminutus: iuxta verbum domini qđ
locutus fuerat in manu helie. Factũ est
autem post verba hec egrotauit filius
mulieris matrisfamilias: et erat lan- D
guor fortissimus ita vt non remaneret
in eo halit⁹. Dixit ergo ad heliã. Quid
mihi et tibi vir dei? Ingressus es ad
me vt rememorarentur iniq̃tates mee
et interficeres filium meum. Et ait ad
eam helias. Da mihi filium tuum. Tu-
litqꝫ eum de sinu eius: ꝛ portauit in ce
naculũ vbi ipse manebat: et posuit su-
per lectulum suũ ꝛ clamauit ad domi- Helias su-
num et dixit. Domine deus meus etiã scitat filiũ
ne viduam apud quam ego vtcunqꝫ su- illi⁹ vidue
stentor afflixisti vt interficeres filium sareptane.
eius. Et expãdit se atqꝫ mensus est sup 4.reg.4.f.
puerum tribus vicibus: ꝛ clamauit ad Act.20.c.
dominum et ait. Dñe deus meus reuer
tatur obsecro anima pueri huius in vi
scera ei⁹. Et exaudiuit dñs vocẽ helie:
et reuersa est aĩa pueri intra eũ ꝛ reui-
xit. Tulitqꝫ helias puerũ: et deposuit
eũ de cenaculo in inferiorem domũ: et
tradidit matri sue. Et ait illi. En viuit
filius tuus. Dixitqꝫ mulier ad heliam.
Nunc in isto cognoui qm̃ vir dei es tu:
et verbum dñi in ore tuo verum est.

¶ C. S. Mittitur helias ad achab vt detur ei pluuia: de abdia qui ꝓphetas dñi abscõdit centum ꝛ pauit: de ostensione helie ad achab: de interfectione sacerdotum baal ab helia post cõsummationem holocausti: et igne misso de celo: de pluuia data. Ca. xviij.

POst dies multos factus est B
verbum dñi ad heliã in an
no tertio dicens. Uade et Helias ꝓ-
ostẽde te achab vt dem plu pheta re-
uiam super faciem terre. dit ad a-
Iuit ergo helias vt ostẽderet se achab q̃ pa-

ma appa= ret abdie q centum p= phetas pa= uerat tēpo re famis. 23.q.4.c nimium.

ret se achab. Erat aūt fames vehemēs
in samaria. Uocauitq achab abdiam
dispēsatorem domus sue. Abdias aūt
timebat dñm deum valde. Nam cū in=
terficeret iezabel prophetas dñi: tulit
ille centū pphetas et abscōdit eos qn
quagenos et quinquagenos in speluu=
cis: et pauit eos pane et aqua. Dixit er=
go achab ad abdiā. Uade in terram ad
vniuersos fontes aquarū: et in cūctas
valles si forte possimus inuenire her=
bam et saluare equos et mulos et nō pe
nitus iumenta intereāt. Diuiseruntq
sibi regiones vt circūirent eas. Achab
ibat per viā vnā et Abdias per viam
alterā seorsum. Cūq esset Abdias in
via: helias occurrit ei. Qui cū cogno=
uisset eum: cecidit super faciem suā: et
B ait. Num tu es dñe mi helias? Cui ille
respondit. Ego. Et dixit. Uade et dic
dño tuo. Adest helias. Et ille. Quid
peccaui inquit quoniā trades me ser=
uum tuū in manu achab vt interficiat
me? Uiuit dominus deus tuus: qz non
est gens aut regnum in quo non mise=
rit dominus meus te requirens. Et re=
spondentibus cunctis: nō est hic adiu=
rauit regna singula et gentes eo quod
minime repereris. Et nunc tu dicis
mihi vade et dic domino tuo: adest he=
lias. Cumq recessero a te spiritus do=
mini asportabit te in locum quem ego
C ignoro: et ingressus nunciabo achab: et
nō inueniens te interficiet me. Seru9
autem tuus timet dominum ab infan=
tia sua. Nūquid nō indicatum est tibi
dño meo quid fecerim cum interficeret
iezabel pphetas dñi quod abscōderim
de pphetis dñi centū viros qnquage=
nos et qnquagenos in speluncis et paue
rim eos pane et aqua. Et nūc tu dicis:
vade et dic dño tuo: adest helias vt in=
terficiat me. Et dixit helias. Uiuit do=
minus exercituū ante cuius vultū sto:
qz hodie apparebo ei. Abijt ergo abdi=
s.17.c. as in occursum achab: et indicauit ei.
4.reg.4.b. Uenitq achab in occursum helie: et cū
vidisset eū ait. Tu ne es ille qui cōtur
2.q.7.§.si. bas israel? Et ille ait. Nō ego turbaui
isrl': sed tu et dom9 patris tui qui de=
reliquistis mandata domini: et secuti
estis baalim. Ueruntamen nunc mitte
et congrega ad me vniuersum israel in
mōte carmeli et pphetas baal quadri
gentos quinquaginta: prophetasq lu=
corum quadringentos qui comedunt
de mensa iezabel. Misit achab ad oēs

Sacerdotibus baal sacrificātibus nō descendit ignis: ideo eos fundūt.

filios israel: et cōgregauit prophetas
in mōte carmeli. Accedens aūt helias D
ad oēm ppl'm israel ait. Usquequo clau 49.di.c.si.
dicatis in duas partes. Si dominus
est deus sequimini eum. Si autē baal
sequimini illum: et non respondit ei
populus verbum. Et ait rursus helias
ad populum. Ego remansi ppheta do
mini solus: pphete aūt baal quadrin=
genti et quinquaginta: ppheteq luco=
rum quadringēti viri sunt. Dentur no
bis duo boues et illi eligant sibi bouē
vnum et in frusta cedentes ponāt sup
ligna: ignem autem non supponāt. Et
ego faciam bouem alterum et imponā
super ligna: ignem autem non suppo=
nam. Inuocate noīa deorū vestrorum et
ego inuocabo nomē dei mei: et deus q
exaudierit per ignē ipse sit deus. Re=
spondens oīs populus ait. Optima p
positio quam locutus est helias. Dixit
ergo helias prophetis baal. Eligite vo
bis bouem vnum et facite primi quia
vos plures estis: et inuocate noīa deo=
rum vestrorum ignemq non supponā=
tis. Qui cū tulissent bouē quē dederat
eis fecerunt et inuocabāt nomen baal E
de mane vsq ad meridiē: dicētes. Ba=
al exaudi nos. Et non erat vox nec qui
responderet. Transiliebātq altare qđ
fecerāt. Cumq esset iam meridies: illu
debat illis helias dicēs. Clamate voce
maiore. Deus enim vester est: et forsitā
loquitur: aut in diuersorio est: aut in
itinere: aut certe dormit: vt excitetur.
Clamabant ergo voce magna: et inci=
debant se iuxta ritum suum cultris et
lāceolis: donec perfunderētur sangui
ne. Postq autem transijt meridies et
illis prophetantibus venerat tempus
quo sacrificiū offerri solet: nec audie=
batur vox: nec aliqs respondebat: nec
attendebat orātes. Dixit helias omni
populo. Uenite ad me. Et accedēte ad
se populo curauit altare dñi quod de=
structū fuerat: et tulit duodecim lapi=
des iuxta numerū tribuū filiorum iacob
ad quem factus est sermo dñi dicens. F
Israel erit nomen tuū: et edificauit de Helia sacri
lapidibus altare in noīe dñi. Fecitq ficante de=
aqueductum quasi per duas aratiūcu= scendit
las in circuitu altaris: et cōposuit li= ignis: et sic
gna diuisitq p mēbra bouē: et posuit populus
super ligna et ait. Implete quatuor hy cōuertit.
drias aqua et fundite sup holocaustū
super ligna. Rursumq dixit. Etiā secū
do hoc facite. Qui cū fecissent secūdo

ait. Etiã tertio id ipſ3 facite. Feceruntq3
et tertio: ⁊ currebãt aque circa altare
et foſſa aqueductus repleta eſt. Cumq3
iam tp̃s eſſet vt offerret holocauſtum:
accedens helias ꝓpheta ait. Dñe deus
abraã ⁊ iſaac ⁊ iſrael: oſtẽde hodie q2
tu es deus iſrael ⁊ ego ſeruus tuus: et
1.q.1.c. cum iuxta ꝓceptũ tuũ feci oĩa verba hec. Ex
ſcriptura. audi me dñe exaudi me: vt diſcat pp̃ls
in glo. iſte: q2 tu es dñs deus: ⁊ tu conuertiſti
corda eoꝝ iterũ. Cecidit aũt ignis dñi
et vorauit holocauſtum ⁊ ligna ⁊ lapi
des: puluerẽ q3 ⁊ aquã q̃ erat in aq̃duc
tu lambens. Quo cũ vidiſſet oĩs pp̃ls:
B cecidit in faciẽ ſuã: ⁊ ait. Dñs ipſe eſt
1.q.4.c.1.§. deus: dñs ipſe eſt deus. Dixitq3 helias
pctõ quoq3 ad eos. Apprehẽdite ꝓphetas baal: et
plebis. ne vnus quidẽ effugiat ex eis. Quos cũ
Occiſio ꝓ apprehendiſſent: duxit eos helias ad
phetarum torrentẽ ciſon: ⁊ interfecit eos ibi. Et
baal per he ait helias ad achab. Aſcẽde comede et
liam. bibe: q2 ſonus multe pluuie eſt. Aſcen
Datio plu dit achab vt comederet ⁊ biberet: he
uie ad pre lias aũt aſcẽdit in verticẽ carmeli: et
ces helie ad ꝓnus in terrã poſuit faciem ſuã inter
tollendam genua ſua: ⁊ dixit ad puerũ ſuũ. Aſcẽ
ſiccitatẽ et de et ꝓſpice cõtra mare. Qui cũ aſcen
famem. diſſet ⁊ cõtẽplatus eſſet ait. Nõ eſt q̃c
ĩ.7.a. q̃. Et rurſum ait illi. Reuertere ſeptẽ
Jaco.5.d. vicibus. In ſeptima aũt vice ecce nube
cula parua quaſi veſtigium hoĩs aſcen
debat de mari. Qui ait. Aſcende ⁊ dic
achab. Iunge currũ tuũ: ⁊ deſcende: ne
occupet te pluuia. Cumq3 ſe verterent
huc atq3 illuc: ecce celi contenebrati
ſunt: et nubes et ventus: ⁊ facta eſt plu
uia grãdis. Aſcẽdẽs itaq3 achab abijt
in iezrael et manus dñi facta eſt ſuper
heliã: accinctiſq3 lumbis currebat ãte
achab donec veniret in iezrael.

¶ Ca. S. Fugit helias iezabel: dormit
ſub vmbra iunipi: manet ĩ ſpelũca: pe
tit aĩe ſue mortẽ: videt dñz: mittit vn
gere azahel regez ſup ſyriã et hieu ſup
iſrael: ⁊ heliſeũ in ꝓphetã ꝓ ſe: heliſe9
ſequitur et ſibi miniſtrat. Capi. xix.

A
Helias fu Unciauit autẽ achab ieza
git iezabel bel omnia que fecerat heli
vxorem a as: et quomodo occidiſſet
chab volẽ vniuerſos prophetas baal
tem eum gladio: miſitq3 iezabel nun
occidere. cium ad heliã dicẽs. Hec mihi faciant
4.reg.4.g. dij ⁊ hoc addant: niſi hac hora cras po
ſuero animam tuaz ſicut animã vnius
et illis. Timuit ergo helias: ⁊ ſurgens
abijt quocunq3 eum ferebat voluntas:
venitq3 in berſabee iuda: ⁊ dimiſit ibi
puerum ſuum: ⁊ perrexit in deſertum
viam vnius diei. Cumq3 veniſſet ⁊ ſede
ret ſubter vnam iuniperũ petiuit ani Helias ſub
me ſue vt moreretur: et ait. Sufficit iunipero q̃
mihi domine: tolle animã meaz. Neq3 rit mori et
enim melior ſum q̃ patres mei. Proie paſcit ab
citq3 ſe ⁊ obdormiuit in vmbra iunipe angelo.
ri. Et ecce angelus domini tetigit eũ: Jone.4.a.
⁊ dixit illi. Surge ⁊ cõede. Reſpexit:
et ecce ad caput ſuũ ſubcinericius pa
nis ⁊ vas aque. Comedit ergo ⁊ bibit:
et rurſum obdormiuit. Reuerſuſq3 eſt
angelus dñi ſecundo: ⁊ tetigit eum di
xitq3 illi. Surge comede. Grandis eñ
tibi reſtat via. Qui cum ſurrexiſſet: co
medit ⁊ bibit: ⁊ ambulauit in fortitu
dine cibi illius quadraginta dieb9 et
quadraginta noctibus vſq3 ad montẽ
dei oreb. Cumq3 veniſſet illuc manſit in B
ſpelũca. Et ecce ſermo dñi ad eum: di
xitq3 illi. Quid hic agis helia? At ille
reſpondit. zelo zelatus ſum ꝓ domino Helia exi
deo exercituum: q2 dereliquerunt pa ſtẽte in ſpe
ctũ dñi filij iſrael. Altaria tua deſtru lũca in mõ
xerunt et prophetas tuos occiderunt te oreb ap
gladio: ⁊ derelictus ſum ego ſolus: et paret dñs.
querunt animã meã: vt auferant eam. Ro.11.a.
Et ait ei. Egredere ⁊ ſta in monte corã
domino. Et ecce dominus trãſit: ⁊ ſpi
ritus grandis ⁊ fortis ſubuertẽs mon
tes et conterens petras ante dominũ.
Non in ſpiritu dominus: ⁊ poſt ſpiri C
tum cõmotio. Nõ in cõmotione dñs: ⁊
poſt commotionem ignis. Non in igne
dñs: ⁊ poſt ignem ſibilus aure tenuis.
Quod cũ audiſſet helias operuit vul
tum ſuũ pallio: ⁊ egreſſus ſtetit ĩ oſtio
ſpelũce: ⁊ ecce vox ad eũ dicens. Quid Datur pre
hic agis helia. Et ille reſpõdit. zelo ze ceptũ vt he
latus ſum ꝓ domino deo exercituum: lias inun
q2 dereliquerũt pactũ tuũ filij iſrael. gat azahel
Altaria tua deſtruxerunt: et ꝓphetas regẽ ſyrie:
tuos occiderunt gladio: et derelictus ⁊ hieu in re
ſum ego ſolus: ⁊ querũt animã meam gẽ iſrael.
vt auferant eam. Et ait dñs ad eũ. Ua Eccl.48.b.
de et reuertere in viam tuam per deſer De ſacrãm
tum in damaſcum. Cumq3 perueneris ctione. ca.
illuc vnges azahel regem ſuper ſyriaz: vnico.
et hieu filiũ namſi vnges regẽ ſup iſrl.
Heliſeum aũt filium ſaphat qui eſt de
abelmeula vnges ꝓphetam pro te. Et
erit quicunq3 fugerit gladium azahel:
occidet eum hieu: et quicunq3 fugerit
gladiuz hieu interficiet eum heliſeus.
Et derelinquã mihi in iſrael ſeptẽ mi
lia virorũ: quoꝝ genua non ſunt incur D
uata ante baal: ⁊ omne os quod non adora Rom.11.a.
uerit

Re. ii. a. uerit eum osculans manū. Profectus
ergo inde helias repperit heliseū filiū
saphat arantē in duodecim iugis boū:
⁊ ipse in duodecim iugis boū arantibus
vnus erat. Cūq; venisset helias ad eū:
misit pallium suum super illum. Qui
statim relictis bobus cucurrit post he
liam: ⁊ ait. Osculor oro te patrē meū ⁊
matrem meā: ⁊ sic sequar te. Dixitq; ei.
86. di. c. nō Uade ⁊ reuertere. Quod enim meū erat
satis. versi. feci tibi. Reuersus aūt ab eo: tulit par
itē domus. boū ⁊ mactauit illud: ⁊ in aratro boū
coxit carnes ⁊ dedit populo ⁊ comede
runt. Consurgensq; abijt ⁊ secutus est
heliam et ministrabat ei.

¶ C. B. De prima obsidiōe samarie: ⁊ fuga benadab regis syrie p pueros pn cipū pūinciarū: de pugna in qua syri cesi ⁊ benadab tēr⁹ ⁊ dimissus est: de p pheta q dixit alteri pcute me q ppheta nit ad achab: custodi virū istū. Ca. xx.

A Porro benadab rex syrie cō
gregauit oēm exercitū suū
⁊ trigintaduos reges secū
et equos ⁊ currus: et ascen
dēs pugnauit cōtra sama
riā ⁊ obsedit eā. Mittēs
q; nūcios ad achab regē isrl' in ciuita
tē: ait. Hec dicit benadab. Argētū tuū
et aurū tuū meū est: vxores tue et filij
tui optimi mei sunt. Rūditq; rex isrl.
Iuxta verbū tuū dñe mi rex tuus sum
ego et oīa mea. Reuertētesq; nūcij di
xerunt. Hec dicit benadab q misit nos
ad te. Argentū tuū ⁊ aurū tuū ⁊ vxores
tuas ⁊ filios tuos dabis mihi cras: igi
tur hac eadē hora mittā seruos meos
ad te ⁊ scrutabūtur domū tuā ⁊ domū
seruorum tuorū: et omne qd eis placue
rit ponēt in manibus suis et auferēt.
B Uocauit aūt rex israel omes seniores
terre et ait. Animaduertite et videte:
qm insidietur nobis. Misit enim ad me
pro vxoribus meis: ⁊ filijs: pro argēto
et auro: ⁊ nō abnui. Dixeruntq; omes
maiores natu ⁊ vniuersus pp'ls ad eū.
Non audias neq; acquiescas illi. Re
spondit itaq; nuncijs benadab. Dicite
dño meo regi. Omia pp̄ter que misisti
ad me seruum tuū in initio faciā: hanc
aūt rem facere non possum. Reuersiq;
nuncij retulerūt oīa ei. Qui remisit et
ait. Hec faciant mihi dij et hec addant
si suffecerit puluis samarie pugillis
oīs populi qui sequitur me. Et respō
dens rex israel ait. Dicite ei. Ne glorie
tur accinctus eque vt discinctus. Factū
est autem cum audisset benadab verbū
istud bibebat ipse et reges in vmbracu
lis: et ait seruis suis. Circundate ciui
tatem. Et circūdederunt eam. Et ecce
propheta vnus accedēs ad achab regē
israel ait ei. Hec dicit dñs. Certe vidi
C sti oēm multitudinē hanc nimiā. Ecce
ego tradam eam manum tuā hodie: vt
scias: quia ego sum dns. Et ait achab.
Per quem. Dixitq; ei. Hec dicit dñs.
Per pedissequos principū pūinciarū.
Et ait. Quis incipiet preliari? Et ille
dixit. Tu. Recēsuit ergo pueros pnci
pum prouinciarū: et reperit numerum
ducentorū triginta duorū. Et recēsuit
post eos populum: oēs filios israel se
ptē milia: et egressi sunt meridie. Be
nadab aūt bibebat temulēt⁹ in vmbra
culo suo: et reges trigintaduo cum eo
qui ad auxilium eius venerāt. Egressi
sunt aūt pueri principū pūinciarū in
prima fronte. Misit itaq; benadab q
nunciauerunt ei dicentes. Uiri egressi
sunt de samaria. At ille ait. Siue pro
pace veniunt apprehendite eos viuos:
siue vt pliēt viuos eos capite. Egres
si sunt ergo pueri principum pūincia
rum ac reliquus exercitus sequebatur.
D Et percussit vnusquisq; virū qui ptra
se veniebat: fugeruntq; syri et persecu
tus est eos isrl. Fugit q; benadab rex
syrie in equo cū equitibus suis. Necnō
egressus rex israel pcussit equos ⁊ cur
rus: ⁊ percussit syriā plaga magna ni
mis. Accedēs aūt ppheta ad regē isrl
dixit ei. Uade ⁊ confortare: et scito et
vide quid facias. Sequēti enim anno
rex syrie ascendet contra te. Serui vo
regis syrie dixerūt ei. Dij montiū sunt
dij eorum: ideo superauerūt nos. Sed
melius est vt pugnemus contra eos in
campestribus: ⁊ obtinebimus eos. Tu ij. eodem.
ergo verbum hoc fac. Amoue reges sin
gulos ab exercitu + tuo: et pone princi Als + suo
pes pro eis: et instaura numerum mili
tum qui ceciderāt de tuis: et equos fm
equos pristinos et currus scdm currus
quos ante habuisti: et pugnabimus cō
tra eos in campestribus: et videbis q
obtinebimus eos. Credidit cōsilio eo
rū et fecit ita. Igitur postq̄ annus trā
sierat recensuit benadab syros ⁊ ascen
dit in aphec vt pugnaret cōtra israel.
Porro filij israel recensiti sunt: ⁊ acce
ptis cibarijs profecti ex aduerso: ca
strametati sunt contra eos quasi duo
parui greges caprarum: syri autem re

pleuerunt terrā. Et accedens vnus vir
dei dixit ad regē israel. Hec dicit dn̄s.
Qz dixerūt syri: deus montiū est dn̄s ⁊
E nō est deꝰ valliū: dabo omnē multitu
3.eodem. dinē hāc grandē in manu tua: ⁊ scietis
quia ego sum dominus. Dirigebāt ita
ꝙ septē diebus ex aduerso hi atq; illi
acies: septima aūt die cōmissum ē bel-
lū. Percusserūtq; filij isrl̄ de syris cen-
tū miliā peditū i die vna. Fugerūt + au
tē syri q̄ remanserūt in aphec in ciuita
Alr.+.c. tē ⁊ cecidit murus, sup viginti septem
milia dominū qui remāserant. Porro
benadab fugiēs ingressus est ciuitatē
in cubiculū qđ erat intra cubiculum.
Dixerūtq; ei serui sui. Ecce audiuimꝰ
ꝙ reges domus isrl̄ clemētes sint. Po-
namꝰ itaq; saccos in lumbis nostris ⁊
funiculos in capitibus nostris ⁊ egre-
diamur ad regē isrl̄: forsitan saluabit
aīas nostras. Accinxerūt saccis lūbos
suos ⁊ posuerūt funiculos in capitibꝰ
suis: veneruntq; ad regē isrl̄: et dixerūt
ei. Seruus tuus benadab dicit. Uiuat
F oro te aīa mea. Et ille ait. Si adhuc
viuit frater meus est. Qđ acceperūt vi
ri pro omine: ⁊ festinantes rapuerunt
vbū ex ore eiꝰ atq; dixerūt. Frater tuꝰ
benadab viuit. Et dixit eis. Ite et ad-
ducite eū ad me. Egressus ē ergo ad eū
benadab: ⁊ leuauit eum in currum suū.
Qui dixit ei. Ciuitates quas tulit pa-
ter meus a patre tuo reddā: ⁊ plateas
fac tibi i damasco sicut fecit pater me-
us in samaria: ⁊ ego federatus recedā
a te. Pepigit ergo fedus ⁊ dimisit eū.
Tūc vir quidā de filijs prophetarū di
xit ad sociū suū in ſmone dn̄i. Percu-
te me. At ille noluit ꝑcutere. Cui ait.
Quia noluisti audire vocē dn̄i: ecce re
cedes a me ⁊ ꝑcutiet te leo. Cūq; pau-
lulū recessisset ab eo inuenit eū leo atq;
percussit. Sed ⁊ alterum inueniēs vi
rum dixit ad eū: percute me. Qui ꝑcus
sit eū: ⁊ vulnerauit. Abijt ğ ꝓpheta ⁊
occurrit regi i via: ⁊ mutauit aspsione
G pulueris os et oculos suos. Cūq; rex
transisset clamauit ad regē et ait. Ser
uus tuus egressus est ad preliandū co-
minus. Cūq; fugisset vir vnus: addu-
xit eū quidā ad me ⁊ ait. Custodi virū
istum. Qui si lapsus fuerit erit aīa tua
ꝓ aīa eiꝰ: aut talentū argēti appēdes.
Dum aūt ego turbatus huc illucq; me
verterē subito nō cōparuit. Et ait rex
israel ad eū. Hoc est iudiciū tuū quod
ipse decreuisti. At ille statim abstersit

puluerem de facie sua: et cognouit eū
rex israel qđ esset de prophetis. Qui
ait ad eum. Hec dicit dominus. Quia
dimisisti virum dignum morte de ma-
nu tua: erit anima tua pro aīa eius: et
populus tuꝰ pro populo eius. Reuer-
sus est igit̄ rex israel in domū suam au
dire contemnens: ⁊ furibundus venit
in + samariam. Alr.+.sa
¶ C.S. De occisiōe naboth pro vinea maria.
sua: iezabel mittit vt occidat̄ naboth:
lapidatur naboth: de helia qualiter in
crepauit achab: de penitentia achab.

Capitulum.xxi.

Ost verba autē hec tp̄e illo A
vinea erat naboth iezraeli-
te. q̄ erat i iezrael iuxta pa
latium achab regis sama-
rie. Locutꝰ est ergo achab
ad naboth dicēs. Da mihi vineā tuam
vt faciam mihi hortū olerum: qz vici-
na est et prope domum meam: daboq;
tibi ꝓ ea vineam meliorem. Aut si cō-
modius tibi putas argēti preciū quā-
tum digna est dabo. Cui rn̄dit naboth.
Propitius sit mihi dn̄s ne dem heredi
tatem patrū meorū tibi. Uenit ergo
achab in domū suā indignās ⁊ frēdēs
super verbo qđ locutꝰ fuerat ad eum
naboth iezraelites dicens. Nō dabo ti
bi hereditatē patrū meorū. Et ꝓiciēs
se in lectulū suum auertit faciē suā ad B
parietē ⁊ nō comedit panē. Ingressa ē
aūt ad eū iezabel vxor sua: dixitq; ei.
Quid est hoc vnde anima tua cōtrista
ta est: et quare non comedis panem?
Qui respondit ei. Locutꝰ sum naboth
iezraelite ⁊ dixi ei. Da mihi vineam tu
am accepta pecunia: aut si tibi placet
dabo tibi vineā meliorē pro ea. Et ille
ait. Nō dabo tibi vineā meā. Dixit er-
go ad eū iezabel vxor eiꝰ. Grandis au
ctoritatis es: ⁊ bene regis regnum isrl̄. C
Surge ⁊ comede panē et equo animo
esto. Ego dabo tibi vineā naboth iez-
raelite. Scripsit itaq; literas ex nomi
ne achab: et signauit eas anulo eius: et
misit ad maiores natu et optimates q̄
erant in ciuitate eius: et habitabant
cum naboth. Litterarū aūt hec erat sentē
tia. Predicate ieiuniū: ⁊ sedere facite
naboth inter ṗmos populi: ⁊ submit-
tite duos viros filios belial ↄ eū: ⁊ fal
sum testimonium dicant. Bn̄dixit na-
both deum ⁊ regē: ⁊ educite eum et la
pidate sicq; moriat̄. Fecerunt ergo ci-
ues eius maiores natu ⁊ optimates q̄

habitabant cum eo in vrbe: sicut prece
perat eis iezabel ꝛ sicut scriptū erat in
D literis quas miserat ad eos. Predica-
uerūt ieiuniū ꝛ sedere fecerūt naboth
inter primos ppli: ꝛ adductis duob⁹ vi
ris filijs diaboli fecerūt eos sedere cō-
tra eū. At illi scȝ vt viri diabolici dixe
runt contra eum testimoniū corā mul
Act.7.g. titudie. Benedixit naboth deū ꝛ regē.
Quamobrē eduxerunt eū extra ciuita
tem ꝛ lapidib⁹ interfecerūt. Miserūt
E qꝫ ad iezabel dicentes. Lapidatus est
naboth et mortuus est. Factū ē aūt cuȝ
audisset iezabel lapidatum naboth et
mortuū locuta ē ad achab. Surge pos
side vineā naboth iezraelite qui noluit
tibi acquiescere et dare eā: accepta pe-
cunia. Non enī viuit naboth: sed mor-
tuus est. Quod cū audisset achab mor-
tuuȝ videlicet naboth: surrexit ꝛ descē
debat in vineam naboth iezraelite vt
possideret eam. Fact⁹ est igitur sermo
dn̄i ad heliā thesbiteȝ dicēs. Surge ꝛ
descende in occursum achab regis isrl̄
q̄ est in samaria. Ecce ad vineā naboth
descendit vt possideat eā. Et loqueris
ad eum dicens. Hec dicit dn̄s de⁹. Oc-
cidisti insup et possedisti. Et post hec
addes. Hec dicit dn̄s. In loco ī quo li
xerunt canes sanguinem naboth: lābēt
F quoqꝫ sanguinem tuum. Et ait achab
ad heliam. Num inuenisti me inimicū
tibi? Qui dixit. Inueni: eo qꝫ venunda
tus sis vt faceres malum in conspectu
dn̄i. Hec dicit domin⁹. Ecce ego indu
caȝ super te malū ꝛ demetā posteriora
tua: et interficiā de achab mingētē ad
parietem et clausum ꝛ vltimū in isrl̄.
Et dabo domum tuam sicut domū hie
roboam filij nabath: ꝛ sicut domū baa
sa filij ahia: quia egisti vt me ad iracun
diam ꝓuocares: ꝛ peccare fecisti isra-
el. Sed et de iezabel locut⁹ est domi-
nus dicēs. Canes comedent iezabel in
4. reg.8.ē. agro iezrael. Si mortu⁹ fuerit achab
14.c.j.16.et in ciuitate: comedēt eū canes. Si aūt
22.f. mortuus fuerit in agro: comedent euȝ
G volucres celi. Igit̄ non fuit alter talis
1. machab. sicut achab qui venūdat⁹ est vt faceret
a.b. malū in conspectu domini. Cōcitauit
enim eū iezabel vxor sua ꝛ abominabi
lis factus est intantum vt sequeretur
idola que fecerāt amorrei quos cōsum
psit dn̄s a facie filiorū isrl̄. Itaqꝫ cum
audisset achab sermōes istos: scidit ve
stimenta sua: ꝛ operuit cilicio carnem
suam: ieiunauitqꝫ et dormiuit in sac-
co, et ambulauit demisso capite. Et fa di. 50.§. e
ctus est sermo domini ad heliam thes- cōtra.23.q.
bitem dicens. Nōne vidisti humiliatū 8.c. conue
achab coram me? Quia igitur humi- nior.
liatus est mei causa: non inducam ma- De pe.di.1.
lum in diebus eius: sȝ in dieb⁹ filij sui §.denīqꝫ.
inferam malum domui eius. De pe.di.3.
¶ C.S. De cōuentu achab ꝛ iosaphat c.talis.ī fi.
regū: de pseudo prophetis: de michea: ca. sicut a-
de bello vbi perijt achab: et regnauit chab. et.§.
post euȝ ochozias: de iosaphat rege iu niniuite.
da ꝛ classibus eius post queȝ regnauit
ioram filius eius. Capitulum.xxij.

Ransierunt igitur tres an-
ni absqꝫ bello iter syriā et A
isrl̄. In anno aūt tertio de-
scendit iosaphat rex iuda
ad regeȝ israel. Dixitqꝫ rex
isrl̄ ad seruos suos. Ignora 1. para. 8.a
tis qꝫ nr̄a sit ramoth galaad: et negligi
mus tollere eam de manu regis syrie.
Et ait ad iosaphat. Uēies ne mecū ad
preliandūȝ in ramoth galaad. Dixitqꝫ
iosaphat ad regem israel. Sicut ego De sū. tri.
sum: ita ꝛ tu. Populus meus ꝛ popu- c. dānam⁹.
lus tuus vnum sunt: ꝛ equites mei eq- 4. Reg.3.a
tes tui. Dixitqꝫ iosaphat ad regeȝ isrl̄.
Quere oro te hodie sermonem domi-
ni. Congregauit ergo rex israel ꝓphe-
tas quadrigentos circiter viros: ꝛ ait
ad eos. Ire debeo ī ramoth galaad ad
bellanduȝ: an quiescere. Qui rn̄derūt. B
Ascende et dabit eam dominus in ma
nu regis. Dixit autem iosaphat. Nō est
hic propheta domini quispiam vt in-
terrogemus per euȝ. Et ait rex israel
ad iosaphat. Remāsit vir vn⁹ p quem
possum⁹ īterrogare dn̄ȝ: sȝ ego odi eū:
qꝛ nō ꝓphetat mihi bonū: sȝ malū: mi-
cheas fili⁹ iemla. Cui iosaphat ait. Ne
loq̄ris ita rex. Uocauit ergo rex isrl̄ eu
nuchū q̄ndā: ꝛ dixit ei. Festina adducere
micheā filiū iemla. Rex aūt isrl̄ ꝛ iosa
phat rex iuda sedebāt vnusqꝫsqꝫ ī solio
suo vestiti cultu regio: in area iuxta
ostiū porte samarie: ꝛ vniuersi ꝓphete
ꝓphetabāt ī ꝯspectu eoꝝ. Fecit q̄ȝ sibi
sedechias fili⁹ chanaā cornua ferrea: ꝛ
ait. Hec dicit dn̄s. His vētilabis syriā
donec deleas eā. Oēsqꝫ ꝓphe sīr ꝓphe
tabāt dicētes. Ascende in ramoth ga-
laad: ꝛ vade prospere: et tradet eā do-
minus in manus regis. Nuncius ꝟo q̄ C
erat vt vocaret micheā locutus est ad
eum: dicēs. Ecce sermōes prophetarū
ore vno regi bona predicāt. Sit ergo
et sermo tu⁹ similis eorum: et loquere

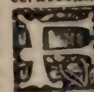
bona. Cui micheas ait. Uiuit dñs q:
2.par.18.b. qdcunq; dixerit mihi dñs hoc loquar.
Uenit itaq; ad regē: ⁊ ait illi rex. Mi-
chea: ire debemus i ramoth galaad ad
preliandum an cessare. Cui ille rñdit.
Ascende ⁊ vade ꝓspere: et tradet dñs
in manus regis. Dixit aūt rex ad eum.
Iterum atq; iterū adiuro te: vt nō lo-
quaris mihi nisi qd verū est in nomine
dñi. Et ille ait. Uidi cūctum isrl' disp-
sum in mōtibus quasi oues nō haben-
tes pastorem. Et ait dñs. Nō habēt isti
dominū: reuertatur vnusquisq; in do-
mum suā in pace. Dixit ergo rex israel
ad iosaphat. Nūquid nō dixi tibi quia
non prophetat mihi bonū: sed semper
malū. Ille vero addēs ait. Propterea
audi sermonē dñi. Uidi dñm sedētem
super solium suū: ⁊ omnem exercitum
celi assistentē ei a dextris ⁊ a sinistris.
D Et ait dñs. Quis decipiet achab regē
2.par.18.c. israel: vt ascendat et cadat in ramoth
galaad? Et dixit vnus verba huiusce-
modi: ⁊ alius aliter. Egressus est autē
spūs: ⁊ stetit corā dño ⁊ ait. Ego deci-
piā illū. Cui locut⁹ est dñs. In quo. Et
ille ait. Egrediar ⁊ ero spiritus men-
dax in ore oīm ꝓphetarū ei⁹? Et dixit
dominus. Decipies ⁊ preualebis. Egre
dere: et fac ita. Nunc igitur ecce dedit
dñs spm̄ mendacij in ore oīm ꝓpheta-
rum tuorū qui hic sunt: et domin⁹ lo-
cutus est cōtra te malū. Accessit autē
sedechias filius chanaan: et percussit
micheam in maxillam: ⁊ dixit. Me ne
ergo dimisit spūs domini: ⁊ locut⁹ est
tibi? Et ait micheas. Uisurus es i die
illa quādo ingredieris in cubiculū in
tra cubiculum vt abscondaris. Et ait
rex israel. Tollite micheam ⁊ maneat
apud ammon principem ciuitatis: et
apud ioas filiū amalech: ⁊ dicite eis.
Hec dicit rex. Mittite virū istū in car
cerem ⁊ sustētate eū pane tribulatiōis
et aqua angustie: donec reuertar in pa
E ce. Dixitq; micheas. Si reuersus fue-
ris in pace: nō est locutus in me domi
nus. Et ait. Audite ppl'i oēs. Ascēdit
itaq; rex isrl' ⁊ iosaphat rex iuda in ra
moth galaad. Dixit itaq; rex israel ad
iosaphat. Sume arma ⁊ ingredere p̄-
liū ⁊ induere vestibus tuis. Porro rex
israel mutauit habitū suū: ⁊ ingressus
est bellū. Rex aūt syrie preceperat p̄n-
cipibus curruum trigintaduobus: di-
cens. Nō pugnabitis cōtra minorem ⁊
maiorē quēpiā nisi cōtra regē isrl' so-
lū. Cū ergo vidissent p̄ncipes curruū
iosaphat suspicati sunt q̄ ipse eēt rex
israel: ⁊ impetu facto pugnabāt ꝯ eū:
et exclamauit iosaphat. Intellexerunt
p̄ncipes curruū q̄ nō esset rex israel: ⁊
cessauerūt ab eo. ✝ Uir aūt quidā tetē Als ✝ vn⁹.
dit arcū in incertū sagittā dirigens: ⁊
casu ꝑcussit regē israel inter pulmonē
et stomachū. At ille dixit aurige suo.
Uerte manū tuā ⁊ ejice me de exercitu
q: grauiter vulneratus sum. Cōmissū
est ergo prelium in die illa. Et rex isrl'
stabat in curru suo cōtra syros: ⁊ mor
tuus est vespere. Fluebat ✝ aūt sanguis Als ✝ q̄
plage in sinū currus: et preco insonuit
in vniuerso exercitu anteq̄ sol occūbe
ret: dicens. Unusquisq; reuertatur in F
ciuitatem et in terrā suam. Mortuus
est aūt rex: ⁊ perlatus est in samariam.
Sepelieruntq; regem in samaria: ⁊ la
uerūt currum eius in piscina samarie:
⁊ linxerūt canes sanguinē eius: ⁊ habe
nas lauerūt iuxta verbū domini qd lo
cutus fuerat. Reliqua autem sermonū s.21.f.
achab et vniuersa que fecit et domus
✝ eburnea quā edificauit: cūctarumq; als ✝ ebur-
vrbium quas extruxit: nonne hec scri- nee casus
pta sunt in libro sermonū dierū regū genitiui.
israel? Dormiuit ergo achab cum pa-
tribus suis: ⁊ regnauit ochozias filius
eius pro eo. Iosaphat vero filius aza
regnare ceperat super iudā ānno quar-
to achab regis israel. Trigintaquinq;
annorū erat cum regnare cepisset ⁊ vi
gintiquinq; annis regnauit in hierusa
lem. Nomē matris eius azuba filia sa-
lai: et ambulauit in omni via aza p̄ris
sui: et non declinauit ex ea. Fecitq; qd
rectū erat in cōspectu domini. Uerūta
men excelsa nō abstulit. Adhuc eīn po
pulus sacrificabat et adolebat incēsū
in excelsis. Pacemq; habuit iosaphat
cū rege israel. Reliqua aūt verborū io- G
saphat et opera eius que gessit ⁊ p̄liat:
nōne hec scripta sunt in libro verborū
dierum regum iuda? Sed ⁊ reliquias
effeminatorū qui remāserāt in diebus
aza p̄ris ei⁹ abstulit de terra: nec erat
tūc rex cōstitutus in edom. Rex vero io-
saphat fecerat classes in mari q̄ naui-
garent in ophir ꝓpter aurū et ire non
poterāt: q: cōfracte sunt i asiongaber.
Tunc ait ochozias filius achab ad io-
saphat. Uadāt serui mei cū seruis tuis
in nauibus. Et noluit iosaphat. Dor-
miuitq; iosaphat cum patribus suis:
et sepultus est cum eis in ciuitate da-

nid patris sui: regnauitq; ioram filius eius
ꝓ eo: ochozias autẽ filius achab regna-
re ceperat sup israel in samaria anno se-
ptimodecimo iosaphat regis iuda: re
gnauitq; sup israel duobus annis. Et fecit
malum in conspectu dñi: ⁊ ambulauit
in via patris sui ⁊ matris sue: ⁊ in via
hieroboã filij nabath q̃ peccare fecit
israel. Seruiuit quoq; baal et adorauit
eũ: et irritauit dñm deum israel iuxta
omnia que fecerat pater eius.

¶ Explicit primus liber mala-
chim: id est tertius Regum.

¶ Incipit secundus liber Mala
chim: id est quartus Regum.

¶ C.S. De preuaricatione moab ⁊ ca
su ochozie et egrotatiõe eius: de verbis
angeli ad heliã sup ochoziã: de duobus
quinquagenarijs igne cõsumptis tertio
hũilitate liberato: de morte ochozie: ⁊
iorã frater eius regnauit ꝓ eo. Cap. j.

A Reuaricatus est autẽ
moab in israel postq̃ mortuus
est achab. Ceciditq; ocho-
zias per cãcellos cenaculi
sui qđ habebat in samaria ⁊ egrotauit:
misitq; nũcios dicẽs ad eos. Ite cõsu-
lite beelzebub deũ accarõ vtrũ viuere
queã de infirmitate mea hac. Angelus
autẽ dñi locutus est ad heliam thesbitẽ
dicens. Surge ⁊ ascende in occursum
nunciorũ regis samarie: ⁊ dices ad eos.
Nunquid nõ est deus in israel vt eatis ad
B cõsulẽdũ beelzebub deũ accarõ. Quã-
obrẽ: hec dicit dñs. De lectulo sup quẽ
ascẽdisti non descendes: sed morte mo
rieris. Et abijt helias: reuersiq; sunt
nũcij ad ochoziã. Qui dixit eis. Qua-
re reuersi estis? At illi rñderũt ei. Uir
occurrit nobis: et dixit ad nos. Ite et
reuertimini ad regẽ q̃ misit vos ⁊ dice
tis ei. Hec dicit dñs. Nunqđ quia non
erat deus in israel mittis vt consulatur
beelzebub deus accaron? Idcirco de le-
ctulo sup quẽ ascendisti nõ descẽdes:
sz morte morieris. Qui dixit eis. Cuius
al. ✝ habitus figure et ✝ habitus est vir ille q̃ occur-
rit vobis: et locutus est verba hec? At
illi dixerant. Uir pilosus ⁊ zona pelli
cea accinctus renibus. Qui ait. Helias
thesbites est. Misitq; ad eũ quinquage-
nariũ principẽ et quinquaginta viros
qui erãt sub eo. Qui ascẽdit ad eũ: se-
dentiq; in vertice montis: ait. Hõ dei
rex precepit vt descẽdas. Rñdensq; he
C lias dixit quinquagenario. Si homo
dei sum: descẽdat ignis de celo ⁊ deuo 23. q. 4. §.
ret te ⁊ quinquaginta tuos. Descẽdit ita- sz obijcit. ⁊
q; ignis de celo: ⁊ deuorauit eũ: ⁊ quin c. ea vindi-
quaginta q̃ erant cũ eo. Rursumq; mi- cta. añ finẽ.
sit ad eum principem quinquagenariũ c. nimiũ. et
alterũ: ⁊ quinquaginta cum eo. Qui lo- q. ſ. c. lege.
cutus est illi. Homo dei: hec dixit rex. Fe De ſ. di. 2.
stina descende. Respondẽs helias ait. ca. reuera.
Si homo dei ego sum: descẽdat ignis ante finẽ
de celo ⁊ deuoret te ⁊ quinquaginta tuos.
Descẽdit ergo ignis de celo: ⁊ deuora-
uit illũ ⁊ quinquaginta eius. Iterũ mi
sit principẽ quinquagenarium tertiũ:
et quinquaginta qui erãt cum eo. Qui
cum venisset curuauit genua cõtra he-
liam ⁊ precatus est eum: et ait. Hõ dei
noli despicere animam meã: ⁊ aĩas ser
uorũ tuorũ qui mecum sunt. Ecce descẽ-
dit ignis de celo ⁊ deuorauit duos prin
cipes quinquagenarios primos ⁊ quin-
D quagenos qui cum eis erant. Sed nũc
obsecro vt miserearis anime mee. Lo-
cutus est autẽ angelus dñi ad heliã di-
cẽs. Descende cum eo. Ne timeas. Sur
rexit igitur et descendit cum eo ad re-
gem: ⁊ locutus est ei. Hec dicit dñs. Qr
misisti nuncios ad consulendũ beelze-
bub deum accaron quasi non esset deus
in israel a quo posses interrogare ser-
monem: ideo de lectulo super quẽ ascẽ
disti non descendes: sed morte morie-
ris. Mortuus est autẽ iuxta sermonẽ
domini quem locutus est helias: et re-
gnauit ioram frater eius pro eo anno
secundo ioram filij iosaphat regis iu-
de. Non enim habebat filium. Reliqua
autem verborũ ochozie que operatus
est: nõne hec scripta sunt in libro sermo
num dierum regum israel.
¶ C.S. Helias ⁊ heliseus simul ambu-
lant: helias aquã iordanis pallio diui
dit: in celũ rapit: sup heliseũ spũs helie
requiescit: pallio helie aquas diuidit he
liseus. De viris missis ad querendũ he-
liã: de sale misso in vas quo sanarẽtur
aque hierico: de irrisione puerorum la
ceratorum ab vrsis. Capitulum. ij.
A Actũ est autẽ cũ leuare vel-
let dñs heliã per turbinem
in celũ: ibãt helias et heli-
seus de galgalis. Dixitq; he
lias ad heliseũ. Sede hic:
qr dñs misit me vsq; in bethel. Cui ait
heliseus. Uiuit dñs ⁊ viuit aĩa tua: qr

non derelinquã te. Cũqꝫ descendissent
bethel: egressi sunt filij ꝓphetarũ qui
alẽ.✝ in su- erãt ✝ in bethel ad heliseũ: et dixerunt
perest. ei. Nũqd nosti qꝛ hodie dñs tollet dñm
tuũ a te? Qui rñdit. Et ego noui. Sile
te. Dixit autẽ helias ad heliseũ. Sede
hic quia dñs misit me ĩ hierico. Et ille
ait. Uiuit dñs ⁊ viuit aĩa tua: quia nõ
derelinquã te. Cũqꝫ venissent hierico:
accesserũt filij ꝓphetarũ qui erant hie
rico ad heliseũ: ⁊ dixerũt ei. Nũqd no-
sti: qꝛ dñs hodie tollet dñm tuũ a te? Et
B ait. Et ego noui. Silete. Dixit autẽ ei
helias. Sede hic: qꝛ dñs misit me vsqꝫ
ad iordanẽ. Qui ait. Uiuit dñs ⁊ viuit
anima tua: qꝛ nõ derelinquã te. Ierũt
igitur ambo pariter ⁊ q̃nquaginta viri
de filijs ꝓphetarũ secuti sunt eos. Qui
⁊ steterũt econtra lõge. Illi aũt ambo
stabãt sup iordanẽ. Tulitqꝫ helias pal
lium suũ ⁊ inuoluit illud ⁊ ꝑcussit aq̃s
q̃ diuise sunt in vtrãqꝫ partẽ: ⁊ trãsie-
runt ambo per siccũ. Cũqꝫ transissent
helias dixit ad heliseũ. Postula qđ vis
vt faciã tibi: anteq̃ tollar a te. Dixitqꝫ
heliseꝰ. Obsecro vt fiat ĩ me duplex spi
ritus tuus. Qui rñdit. Rem difficilem
Eccli. 48.b postulasti. Attamẽ si videris me qñ tol
lar a te: erit tibi qđ petisti. Si aũt nõ
videris: nõ erit. Cũqꝫ ꝑgerẽt ⁊ incedẽ-
I.12.c tes sermocinarent̃: ecce currus igneꝰ ⁊
C equi ignei diuiserũt vtrũqꝫ. Et ascẽdit
helias per turbinem in celum heliseus
autem videbat ⁊ clamabat. Pater mi:
pater mi: currus israel ⁊ auriga eiꝰ: et
non vidit eum amplius. Apprehẽdit-
qꝫ vestimenta sua: ⁊ scidit illa in duas
partes. Et leuauit palliũ helie: quod
ceciderat ei. Reuersusqꝫ stetit super ri
pam iordanis: ⁊ pallio helie quod ceci
derat ei percussit aquas ⁊ non sunt di
uise. Et dixit. Ubi est deus helie etiam
nunc? Percussitqꝫ aquas ⁊ diuise sunt
huc atqꝫ illuc: ⁊ trãsijt heliseus. Uidẽ-
tes autem filij prophetarum qui erant
in hierico ecõtra dixerunt. Requieuit
spiritus helie super heliseũ. Et venien
tes in occursum eius adorauerunt eum
proni in terrã: dixerũtqꝫ illi. Ecce cum
seruis tuis sunt q̃nquaginta viri fortes:
qui possunt ire ⁊ querere dominũ tuũ
ne forte tulerit eum spiritus domini ⁊
proiecerit eum in vnũ mõtium aut in
vnam valliũ. Qui ait. Nolite mittere.
Coegerũtqꝫ eum donec acquiesceret et
diceret. Mittite. Et miserũt quinqua
ginta viros. Qui cũ q̃sissent tribꝰ die-
bus non inuenerũt. Et reuersi sunt ad
eũ. At ille habitabat in hierico: ⁊ dixit
eis. Nũqd nõ dixi vobis: nolite mitte-
re? Dixeruntqꝫ viri ciuitatis ad heli- D
seũ. Ecce habitatio ciuitatis huiꝰ opti
ma est sicut tu ipse dñe ꝓspicis: sꝫ aque
pessime sũt ⁊ terra sterilis. At ille ait.
Afferte mihi vas nouũ ⁊ mittite in il-
lud sal. Qđ cũ attulissent: egressus ad
✝ fontẽ aquarum misit in ✝ illũ sal: et alẽ.✝ fontem
ait. Hec dicit dñs. Sanaui aquas has: alẽ.✝ illud
et nõ erit vltra ĩ eis mors neqꝫ sterili- scꝫ vas.
tas. Sanate sunt ergo aq̃ vsqꝫ in diem De dñe. dis.
hãc iuxta ꝟbũ helisei qđ locutꝰ ẽ. Ascẽ 13.c. aqui.
dit aũt inde heliseꝰ ĩ bethel. Cũqꝫ ascẽ
deret ꝑ viã pueri parui egressi sunt de
ciuitate ⁊ illudebãt ei: dicẽtes. Ascen
de calue: ascẽde calue. Qui cũ respexis
set: vidit eos et maledixit eis in nõie
dñi. Egressiqꝫ sunt duo vrsi de saltu et
lacerauerunt ex eis quadragintaduos
pueros. Abijt autẽ inde in montẽ car-
meli: ⁊ inde reuersus est in samariam.

¶ C. S. De iora qui fecit malũ: de tri-
bus regibus congregatis contra regem
moab: quibus heliseus dat aquas sine
pluuia: vincitur rex moab ⁊ iratꝰ filiũ
suum primogenitũ immolat. Cap. iij.

Ioram vero filiꝰ achab regna A
uit sup israel in samaria an-
no decimooctauo iosaphat
regis iude. Regnauitqꝫ duo-
decim annis: ⁊ fecit malũ co
ram dño: sed nõ sicut pater suus ⁊ ma-
ter. Tulit enĩ statuas baal quas fecerat
pater eiꝰ: verũtamẽ in peccatis hiero-
boã filij nabath q̃ peccare fecit israel
adhesit: nec recessit ab eis. Porro me-
sa rex moab nutriebat pecora multa ⁊
soluebat regi israel centũ milia agno-
rũ et centũ milia arietũ cũ velleribus
suis. Cũqꝫ mortuus fuisset achab preua-
ricatus est fedus qđ habebat cum rege
israel. Egressus est igit̃ rex iorã in die
illa de samaria ⁊ recensuit vniuersum
israel: misitqꝫ ad iosaphat regẽ iuda:
dicẽs. Rex moab recessit a me: veni me-
cum contra ✝ eum ad prelium. Qui re- alẽ.✝ moab
spondit. Ascendã. Qui meus est: tuus 3.reg. 22.a.
est: populus meꝰ populus tuus: ⁊ equi
mei equi tui. Dixitqꝫ. Per quam viam
ascendemꝰ? At ille respondit. Per de- B
sertũ idumee. Perrexerunt igitur rex
israel ⁊ rex iuda ⁊ rex edõ ⁊ circuiue-
runt per viam septẽ dierũ: nec erat aq̃
exercitui ⁊ iumẽtis q̃ seq̃bant̃ eos. Di-
xitqꝫ rex israel. Heu heu heu. Cõgrega-

uit nos dñs tres reges: vt traderet in
manu moab. Et ait iosaphat. Est ne
hic ꝓpheta dñi vt deꝓcemur dñz ꝑ eū?
Et respōdit vn⁹ de seruis regis israel.
Est hic heliseus filius saphat ꝗ funde-
bat aquā sup manus helie. Et ait iosa-
phat. Est apud eū sermo domini. De-
scēditꝫ ad eum rex israel et iosaphat.
als ✝ rex iuda supest. ✝ rex iuda ⁊ rex edom. Dixit autē heli-
seus ad regē isrl. Quid mihi ⁊ tibi est.
Uade ad prophetas pr̄is tui ⁊ matris
tue. Et ait illi rex isrl. Quare cōgrega
uit dñs tres reges hos vt traderet eos
3.reg. 17.a. ⁊.18.c. in manus moab. Dixitꝫ ad eum heli-
seus. Uiuit dñs exercituū in cui⁹ ꝯspe
ctu sto: ꝙ si nō vultū iosaphat regis iu
C de erubescerē: nō attēdissem quidē te:
nec respexissem. Nūc aūt adducite mihi
psaltem. Cūqꝫ caneret psaltes: facta
est sup eū manus dñi: et ait. Hec dicit
dñs. Facite alueū torrētis hui⁹ fossas
et fossas. Hec eñ dicit dñs. Nō videbi
tis vētū neqꝫ pluuiā ⁊ alueus iste reple
bitur aquis: ⁊ bibetis vos ⁊ familie ve
stre ⁊ iumēta vestra. Paruūqꝫ est hoc in
cōspectu dñi: insup tradet etiā moab
in man⁹ vr̄as. Et ꝑcutietis oēm ciuita
tem munitā ⁊ omnē vrbē electā: ⁊ vni-
uersum lignū fructiferū succidetis: cun
ctosqꝫ fontes aquarum obturabitis: ⁊
oēm agrū egregiū operietis lapidib⁹.
Factū est igitur mane qn̄ sacrificiū of-
1.q.5.4.§. moabite. ferri solet: ⁊ ecce aque veniebāt ꝑ viam
edō. Et repleta est terra aquis. Uniuer
si aūt moabite audiētes ꝙ ascēdissent
tres reges vt pugnarēt aduersum eos:
cōuocauerūt eos qui accincti erāt bal
theo desup: ⁊ steterūt in terminis. Pri
D moqꝫ mane surgētes: et orto iā sole ex
aduerso aquarū. Uiderūt moabite e cō
tra aquas rubras quasi sanguinē: dixe
rūtqꝫ. Sāguis gladij ē. Pugnauerūt
reges contra se: ⁊ cesi sunt mutuo. Nūc
perge ad predā moab. Perrexeruntqꝫ
in castra israel. Porro consurgens is-
rael ꝑcussit moab: at illi fugerūt coram
eis. Uenerunt igitur ꝗ vicerāt ⁊ ꝑcusse
runt moab: et ciuitates destruxerūt: et
omnem agrum optimum mittētes sin
guli lapides repleuerunt: ⁊ vniuersos
fontes aquarum obturauerunt: et oīa
ligna fructifera succiderunt: ita vt mu
ri tātū fictiles remanerent. Et circun
data est ciuitas a fundibularijs: ⁊ ma-
gna ex parte ꝑcussa. Quod cū vidisset
rex moab ꝑualuisse sc3 hostes: tulit se-
cum septingentos viros educētes gla

dios vt irrumperent ad regem edom:
et non potuerunt. Arripiensqꝫ filium
suū primogenitū qui regnaturus erat
pro eo. Obtulit holocaustū super mu-
rum: et facta est indignatio magna in
israel. Statimqꝫ recesserunt ab eo: et
reuersi sunt in terram suam.

¶ C.S. De vasis vacuis repletis oleo:
de muliere magna hospita helisei: que
pregnans peperit filium: de morte filij
eius: de resuscitatione facta ꝑ heliseū:
de panib⁹ ꝓmitiarū augmētatis. Ca. iiij.

Ulier aūt quedā de vxorib⁹ A
prophetarū clamabat ad he
liseū dicēs. Seru⁹ tuus vir
me⁹ mortuus est: et tu nosti:
quia seruus tuus fuit timēs Alias ✝ dñm
✝ deū. Et ecce creditor venit vt tollat
duos filios meos ad seruiendum sibi.
Cui dixit heliseus. Quid vis vt faciam 3.eodem.
tibi? Dic mihi. Quid habes in domo
tua? At illa rn̄dit. Nō habeo ācilla tua
quicꝗ̄ i domo mea: nisi parū olei quo
vngar. Cui ait. Uade pete mutuo ab
omnibus vicinis tuis vasa vacua non
pauca: ⁊ ingredere et claude ostiū tuū
cum interiusecus fueris tu et filij tui et
mitte inde in omnia vasa hec: ⁊ cū ple B
na fuerint tolles. Iuit itaqꝫ mulier et
clausit ostiū sup se ⁊ super filios suos.
Illi offerebant vasa: ⁊ illa īfundebat.
Cūqꝫ plena fuissent vasa: dixit ad filiū
suum. Affer mihi adhuc vas. Et ille re
spōdit. Non habeo. Stetitqꝫ oleū. Ue
nit aūt illa ⁊ indicauit hoi dei. Et ille.
Uade inquit vēde oleū ⁊ redde credi-
tori tuo: tu aūt ⁊ filij tui viuite de reli
quo. Facta est aūt quedā dies: ⁊ transi-
bat heliseus per sunā ciuitatem. Erat
aūt ibi mulier magna ꝗ tenuit eum vt
comederet panē. Cūqꝫ frequēter inde
transiret diuertebat ad eā vt comede-
ret panē. Que dixit ad virū suū. Ani-
maduerto ꝙ vir dei sanctus est iste qui
trāsit ꝑ nos frequēter. Faciamus ergo
ei cenaculū paruū: ⁊ ponamus ei in eo
lectulū ⁊ mēsam ⁊ sellā et candelabrū
vt cū venerit ad nos maneat ibi. Facta
est ergo dies quedā: ⁊ veniens diuertit C
in cenaculū et requieuit ibi. Dixitqꝫ
ad giezi puerū suum. Uoca sunamitem
istā. Qui cū vocasset eā: ⁊ illa stetisset
corā eo dixit ad puerū suum. Loquere ad
eā. Ecce sedule in omnib⁹ ministrasti
nobis: quid vis vt faciā tibi? Nūquid
habes negociū: ⁊ vis vt loquar regi si-
ue principi militie. Que rn̄dit. In me- 3.eodem.

non derelinquã te. Cũq3 descendissent
bethel: egressi sunt filij ꝓphetarũ qui
als✝in su- erãt✝in bethel ad helisenũ: et dixerunt
perck. ei. Nũqd nosti q2 hodie dñs tollet dñz
tuũ a te? Qui rñdit. Et ego noui. Sile
te. Dixit autẽ helias ad heliseũ. Sede
hic quia dñs misit me ĩ hierico. Et ille
ait. Uiuit dñs ⁊ viuit aĩa tua: quia nõ
derelinquã te. Cũq3 venissent hierico:
accesserũt filij ꝓphetarũ qui erant hie
rico ad heliseũ: ⁊ dixerũt ei. Nũqd no-
sti: q2 dñs hodie tollet dñz tuũ a te? Et
B ait. Et ego noui. Silete. Dixit autẽ ei
helias. Sede hic: q2 dñs misit me vsq3
ad iordanẽ. Qui ait. Uiuit dñs ⁊ viuit
anima tua: q2 nõ derelinquã te. Jerũt
igitur ambo pariter ⁊ quinquaginta viri
de filijs ꝓphetaꝝ secuti sunt eos. Qui
⁊ steterũt econtra lõge. Illi aũt ambo
stabãt sup iordanẽ. Tulitq3 helias pal
lium suũ ⁊ inuoluit illud ⁊ ꝑcussit aq̃s
q̃ diuise sunt in vtrãq3 partẽ: ⁊ trãsie-
runt ambo per siccũ. Cũq3 transissent
helias dixit ad heliseũ. Postula qd vis
vt faciã tibi: anteq̃ tollar a te. Dixitq3
helise⁹. Obsecro vt fiat ĩ me duplex spi
ritus tuus. Qui rñdit. Rem difficilem
Eccli. 48.b postulasti. Attamẽ si videris me qñ tol
lar a te: erit tibi qd petisti. Si aũt nõ
videris: nõ erit. Cũq3 pgerẽt ⁊ incedẽ-
tes sermocinarent: ecce currus igne⁹ ⁊
J.13.c. C equi ignei diuiserũt vtrũq3. Et ascẽdit
helias per turbinem in celum helisens
autem videbat ⁊ clamabat. Pater mi:
pater mi: currus israel ⁊ auriga ei⁹: et
non vidit eum amplius. Apprehẽditq3
q3 vestimenta sua: ⁊ scidit illa in duas
partes. Et leuauit palliũ helie: quod
ceciderat ei. Reuersusq3 stetit super ri
pam iordanis: ⁊ pallio helie quod ceci
derat ei percussit aquas ⁊ non sunt di
uise. Et dixit. Ubi est deus helie etiam
nunc? Percussitq3 aquas ⁊ diuise sunt
huc atq3 illuc: ⁊ trãsijt heliseus. Uidẽ-
tes autem filij prophetarum qui erant
in hierico ecõtra dixerunt. Requieuit
spiritus helie super heliseũ. Et venien
tes in occursum eius adorauerunt eũ
proni in terrã: dixerũtq3 illi. Ecce cum
seruis tuis sunt quinquaginta viri fortes:
qui possunt ire ⁊ querere dominũ tuũ
ne forte tulerit eum spiritus domini ⁊
proiecerit eum in vnũ mõtium aut in
vnam valliũ. Qui ait. Nolite mittere.
Coegerũtq3 eum donec acquiesceret et
diceret. Mittite. Et miserũt quinqua
ginta viros. Qui cũ q̃sissent trib⁹ die-
bus non inuenerũt. Et reuersi sunt ad
eũ. At ille habitabat in hierico: ⁊ dixit
eis. Nũqd nõ dixi vobis: nolite mitte-
re? Dixeruntq3 viri ciuitatis ad heli- D
seũ. Ecce habitatio ciuitatis hui⁹ opti
ma est sicut tu ipẽ dñe ꝑspicis: s3 aque
pessime sũt ⁊ terra sterilis. At ille ait.
Afferte mihi vas nouũ ⁊ mittite in il-
lud sal. Qd cũ attulissent: egressus ad
✝fontẽ aquarum misit in✝ illũ sal: et als✝ fõtes
ait. Hec dicit dñs. Sanaui aquas has: als✝illud
et nõ erit vltra ĩ eis mors neq3 sterili- sez vas.
tas. Sanate sunt ergo aq̃ vsq3 in diem De ꝯse. dist.
hãc iuxta ꝟbũ helisei qd locut⁹ ẽ. Ascẽ 13. c. aquã.
dit aũt inde helise⁹ ĩ bethel. Cũq3 ascẽ
deret ꝑ viã pueri parui egressi sunt de
ciuitate ⁊ illudebãt ei dicẽtes. Ascen
de calue: ascẽde calue. Qui cũ respexis
set: vidit eos et maledixit eis in nõie
dñi. Egressiq3 sunt duo vrsi de saltu et
lacerauerunt ex eis quadraginta duos
pueros. Abijt autẽ inde in montẽ car-
meli: ⁊ inde reuersus est in samariam.
¶ C. S. De iora qui fecit malũ: de tri-
bus regibus congregatis contra regez
moab: quibus heliseus dat aquas sine
pluuia: vincitur rex moab ⁊ irat⁹ filiũ
suum primogenitũ immolat. Cap. iij.

Oram vero fili⁹ achab regna A
uit sup israel in samaria an-
no decimooctauo iosaphat
regis iude. Regnauitq3 duo-
decim annis: ⁊ fecit malũ co
ram dño: sed nõ sicut pater suus ⁊ ma-
ter. Tulit eñ statuas baal quas fecerat
pater ei⁹: verũtamẽ in peccatis hiero-
boã filij nabath q̃ peccare fecit israel
adhesit: nec recessit ab eis. Porro me-
sa rex moab nutriebat pecora multa ⁊
soluebat regi israel centũ milia agno-
rũ et centũ milia arietũ cũ velleribus
suis. Cũq3 mortuus fuisset achab ꝑua-
ricatus est fedus qd habebat cum rege
israel. Egressus est igit̃ rex iorã in die
illa de samaria ⁊ recensuit vniuersum
israel: misitq3 ad iosaphat regẽ iuda:
dicẽs. Rex moab recessit a me veni me-
cum contra✝eum ad prelium. Qui re- als✝moab
spondit. Ascendã. Qui meus est: tuus 3.reg. 22.a.
est: populus me⁹ populus tuus: ⁊ equi
mei equi tui. Dixitq3. Per quam viam
ascendem⁹? At ille respondit. Per de-
sertũ idumee. Perrexerunt igitur rex B
israel ⁊ rex iuda ⁊ rex edõ ⁊ circumie-
runt per viam septẽ dierũ: nec erat aq̃
exercitui ⁊ iumẽtis q̃ seq̃bant̃ eos. Di-
xitq3 rex israel. Heu heu heu. Cõgrega

uit nos dñs tres reges: vt traderet in
manus moab. Et ait iosaphat. Est ne
hic ꝓpheta dñi vt deꝑcemur dñz ꝑ eū?
Et respōdit vn⁹ de seruis regis israel.
Est hic heliseus filius saphat q̄ funde-
bat aquā sup manus helie. Et ait iosa-
phat. Est apud eū sermo domini. De-
scēditq; ad eum rex israel et iosaphat.
als + rex iuda sup est. + rex iuda ⁊ rex edom. Dixit autē heli-
seus ad regē isrl. Quid mihi ⁊ tibi est.
Vade ad prophetas pr̄is tui ⁊ matris
tue. Et ait illi rex isrl. Quare cōgrega
uit dñs tres reges hos vt traderet eos
4.reg. 17.a. ⁊.18.c. in manus moab. Dixitq; ad eum heli-
seus. Viuit dñs exercituū in cui⁹ ꝯspe
ctu sto: q si nō vultū iosaphat regis iu
C de erubescerē: nō attēdissem quidē te:
nec respexissez. Nūc aūt adducite mihi
psaltem. Cumq; caneret psaltes: facta
est sup eū manus dñi: et ait. Hec dicit
dñs. Facite alueū torrētis hui⁹ fossas
et fossas. Hec eñ dicit dñs. Nō videbi
tis ventū neq; pluuiā ⁊ alueus iste reple
bitur aquis: ⁊ bibetis vos ⁊ familie ve
stre ⁊ iumēta vestra. Paruūq; est hoc in
cōspectu dñi: insup tradet etiā moab
in man⁹ vras. Et ꝑcutietis oēm ciuita
tem munitā ⁊ omnē vrbē electā: ⁊ vni-
uersuz lignū fructiferū succidetis: cun
ctosq; fontes aquarum obturabitis: ⁊
oēm agrū egregiū operietis lapidib⁹.
Factū est igitur mane qn̄ sacrificiū of-
1.q.8.4.§. moabite. ferri solet: ⁊ ecce aque veniebāt ꝑ viaz
edō. Et repleta est terra aquis. Vniuer
si aūt moabite audiētes q ascēdissent
tres reges vt pugnarēt aduersum eos:
cōuocauerūt eos qui accincti erāt bal
theo desup: ⁊ steterūt in terminis. Pri
D moq; mane surgētes: et orto iā sole ex
aduerso aquarū. Viderūt moabite ecō
tra aquas rubras quasi sanguinē: dixe
rūtq;. Sāguis gladij ē. Pugnauerūt
reges contra se: ⁊ cesi sunt mutuo. Nūc
perge ad predā moab. Perrexeruntq;
in castra israel. Porro consurgens is-
rael ꝑcussit moab: at illi fugerūt coraz
eis. Venerunt igitur q̄ vicerāt ⁊ ꝑcusse
runt moab: et ciuitates destruxerūt: et
omnem agrum optimum mittētes sin
guli lapides repleuerunt: ⁊ vniuersos
fontes aquarum obturauerunt: et oīa
ligna fructifera succiderunt: ita vt mu
ri tātū fictiles remanerent. Et circun
data est ciuitas a fundibularijs: ⁊ ma-
gna ex parte ꝑcussa. Quod cū vidisset
rex moab ꝑualuisse scz hostes: tulit se-
cum septingentos viros educētes gla
dios vt irrumperent ad regem edom:
et non potuerunt. Arripiensq; filium
suū primogenitū qui regnaturus erat
pro eo. Obtulit holocaustū super mu-
rum: et facta est indignatio magna in
israel. Statimq; recesserunt ab eo: et
reuersi sunt in terram suam.

¶ C. S. De vasis vacuis repletis oleo: de muliere magna hospita helisei: que pregnans peperit filium: de morte filij eius: de resuscitatione facta ꝑ heliseū: de panib⁹ ꝓmitiarū augmētatis. Ca. iiij.

Mulier aūt quedā de vxorib⁹ A
prophetarū clamabat ad he
liseū dicēs. Seru⁹ tuus vir
me⁹ mortuus est: et tu nosti:
quia seruus tuus fuit timēs Als + dñm
+ deū. Et ecce creditor venit vt tollat
duos filios meos ad seruiendum sibi.
Cui dixit heliseus. Quid vis vt faciaz
tibi? Dic mihi. Quid habes in domo J. eodem
tua? At illa rñdit. Nō habeo āncilla tua
quicq̄ i domo mea: nisi parū olei quo
vngar. Cui ait. Vade pete mutuo ab
omnibus vicinis tuis vasa vacua: non
pauca: ⁊ ingredere et claude ostiū tuū
cum interinsecus fueris tu et filij tui et
mitte inde in omnia vasa hec: ⁊ cū ple B
na fuerint tolles. Iuit itaq; mulier et
clausit ostiū sup se ⁊ super filios suos.
Illi offerebant vasa: ⁊ illa īfundebat.
Cūq; plena fuissent vasa: dixit ad filiū
suum. Affer mihi adhuc vas. Et ille re
spōdit. Non habeo. Stetitq; oleū. Ve
nit aūt illa ⁊ indicauit hoi dei. Et ille.
Vade inquit vēde oleū ⁊ redde credi-
tori tuo: tu aūt ⁊ filij tui viuite de reli
quo. Facta est aūt quedā dies: ⁊ transi-
bat heliseus per sunā ciuitatem. Erat
aūt ibi mulier magna q̄ tenuit eum vt
comederet panē. Cūq; frequēter inde
transiret diuertebat ad eā vt comede-
ret panē. Que dixit ad virū suū. Ani-
maduerto q vir dei sanctus est iste qui
trāsit ꝑ nos frequēter. Faciamus ergo
ei cenaculū paruū: ⁊ ponamus ei in co
lectulū ⁊ mēsam ⁊ sellā et candelabrū
vt cū venerit ad nos maneat ibi. Facta
est ergo dies quedā: ⁊ veniens diuertit C
in cenaculū et requieuit ibi. Dixitq;
ad giezi puerū suuz. Voca sunamitem
istā. Qui cū vocasset eā: ⁊ illa stetisset
corā eo dixit ad puerū suuz. Loquere ad
eā. Ecce sedule in omnib⁹ ministrasti
nobis: quid vis vt faciā tibi? Nūquid
habes negociū: ⁊ vis vt loquar regi si-
ue principi militie. Que rñdit. In me- J. eodem.

dio ppli mei habito. Et ait. Quid er-
go vult vt faciã ei? Dixitq3 giezi. Ne q̃-
ras. Filiũ em̃ nõ h3: et vir ei⁹ senex est.
Gen.18.b. Precepit itaq3 vt vocaret eã. Que cu3
vocata fuisset τ stetisset ad ostiũ: dixit
ad eã. In tpe isto τ ĩ hac eadẽ hora viui
ta comes fuerit habebis in vtero filiũ.
At illa r̃ndit. Noli q̃so dñe mi vir dei:
noli mẽtiri ancille tue. Et cõcepit mu
lier τ peperit filiũ ĩ tpe: τ in hora eadẽ
q̃ dixerat heliseus. Creuit aũt puer: et
cũ esset q̃dã dies τ egressus isset ad pa
D trẽ suũ et ad messores: ait pri suo. Ca-
put meũ doleo: caput meu3 doleo. At
ille dixit puero. Tolle τ duc eũ ad ma-
trẽ suã. Qui cũ tulisset τ adduxisset eũ
ad matrẽ suã: posuit eũ illa sup genua
sua vsq3 ad meridiẽ: τ mortu⁹ ẽ. Ascẽ
dit aũt τ collocauit eum sup lectulum
hois dei: τ clausit ostiũ: τ egressa voca
uit virũ suum τ ait. Mitte mecũ obse
cro vnũ de pueris τ asinã: vt excurram
vsq3 ad hoiem dei τ reuertar. Qui ait
illi. Quã ob cãm vadis ad eu3? Hodie
nõ sunt kalẽde neq3 sabbatũ. Que r̃n-
Als✝vale. dit ✝ Vadã. Strauitq3 asinã τ p̃cepit
puero. Mina et ppera: ne mihi morã
facias in eũdo: τ hoc age qδ p̃cipio ti-
4.5.b. bi. Profecta ẽ igit: τ venit ad virũ dei
in monte carmeli. Cũq3 vidisset eã vir
dei de ɔtra: ait ad giezi puerũ suũ. Ec
ce sunamitis illa: vade ergo ĩ occursu3
ei⁹ τ dic ei. Recte ne agit circa te τ cir-
ca virũ tuũ: et circa filiũ tuũ? Que r̃n-
E dit: Recte. Cũq3 venisset ad virũ dei ĩ
mõtẽ: app̃hendit pedes ei⁹: et accessit
giezi vt amoueret eã. Et ait hõ dei. Di
mitte illã. Aĩa em̃ ei⁹ in amaritudine
est: τ dñs celauit a me τ non indicauit
mihi. Que dixit illi. Nũquid petiui fi-
liũ a dño meo? Nũq̃d nõ dixi tibi: ne il
4.9.a. ludas me? Et ille ait ad giezi. Accinge
lũbos tuos: τ tolle baculũ meũ ĩ manu
tua τ vade. Si occurrerit tibi hõ: non
salutes eũ: τ si salutauerit te q̃spiã: nõ
r̃ndeas illi: τ pones baculũ meũ sup fa
cie3 pueri. Porro mr̃ pueri ait. Viuit
dñs et viuit anima tua: nõ dimittã te.
Surrexit ergo τ secut⁹ ẽ eã. Giezi aũt
p̃cesserat an̄ eos τ posuerat baculũ sup
faciẽ pueri: et nõ erat vox neq3 sensus.
F Reuersusq3 est ĩ occursum ei⁹: τ nũcia-
uit ei: dicẽs. Nõ surrexit puer. Ingres-
sus ẽ ergo helise⁹ domũ. Et ecce puer
mortuus iacebat ĩ lectulo ei⁹. Ingres-
susq3 clausit ostiũ sup se τ sup puerũ: τ
3.reg.18.b. orauit ad dñm. Et ascẽdit τ incubuit sup

puerũ: posuitq3 os suũ sup os eius: et
oculos suos sup oculos ei⁹: et manus Act.20.b.
suas sup man⁹ ei⁹: τ incuruauit se sup
eum: et calefacta est caro pueri. At ille
reuersus deambulabat in domo semel
huc atq3 illuc: τ ascẽdit τ incubuit sup
eũ. Et oscitauit puer septies: aperuit-
q3 oculos. Et ille vocauit giezi: τ dixit
ei. Voca sunamitẽ hãc. Que vocata in
gressa est ad eu3. Qui ait. Tolle filium 4.8.a.
tuũ. Venit illa τ corruit ad pedes eius
et adorauit super terrã. Tulitq3 filiu3 Luce.7.b.
suũ: τ egressa ẽ: et heliseus reuersus est
in galgala. Erat aũt fames in terra: et
filii prophetarũ habitabãt corã eo: G
dixitq3 vni de pueris suis. Pone ollã
grãdẽ τ coque pulmentũ filiis pphetarum. Et egressus est vnus in agrum vt
colligeret herbas agrestes. Inuenitq3
quasi vitẽ siluestrẽ: τ collegit ex ea col
loquintidas agri: τ ĩpleuit palliũ suũ:
et reuersus ɔscidit ĩ ollã pulmẽti. Ne-
sciebat enim quid esset. Infuderũt er-
go sociis vt comederẽt. Cumq3 gustas-
sent decoctione: exclamauerunt dicen
tes. Mors in olla vir dei: τ non potue
rũt comedere. At ille. Afferte inq̃t fa-
rinã. Cũq3 tulissent: misit in ollam et Als✝τ co-
ait. Infunde turbe vt ✝ comedant. Et medat.
nõ fuit amplius quicq̃ amaritudinis
in olla. Vir aũt q̃dã venit de balsalisa
deferens viro dei panes primitiarũ: et
viginti panes ordeaceos: τ frumẽtum
nouũ ĩ pera sua. At ille dixit. Da pplo
vt comedat. R̃nditq3 ei minister eius.
Quãtũ est hoc vt apponã corã centum
viris? Rursum ille ait. Da pplo vt co-
medat. Hec em̃ dicit dñs. Comedẽt et
superit. Posuit itaq3 corã eis. Qui co
mederũt et superfuit iuxta verbũ dñi.
¶ C. S. De naamã leproso curato per
heliseũ pphetã: et de giezi qui accepit
argentum et vestes a naaman cui ad-
heserat lepra naamani. Capitulum. v.

Aamã p̃nceps militie regis H
syrie: erat vir magnus apud
dñm suũ τ honorat⁹. Per il-
lũ em̃ dedit dñs salutẽ syrie.
Erat aũt vir fortis et diues:
s3 leprosus. Porro de syria egressi fue
rũt latrũculi: τ captiuã duxerãt de ter
ra isrl̃ puellã paruulã: q̃ erat in obse-
quio vxoris naamã: q̃ ait ad dominam
suã. Vtinã fuisset dñs meus ad pphe-
tam q̃ est in samaria: profecto curasset
eũ a lepra quã habet. Ingressus ẽ itaq3
naamã ad dñm suum et nũciauit ei di-

B cens. Sic et sic locuta est puella de ter
ra isrl. Dixitque ei rex syrie. Uade et mit
tam literas ad regē isrl. Qui cū profes
ctꝰ esset tulisset secū decē talēta argēti
et sex milia aureos: et decē mutatoria
vestimētorū: detulit literas ad regem
israel: in hec verba. Cum acceperis epi
stolā hāc: scito ꝙ miserim ad te naa
mā seruū meū: vt cures eū a lepra sua.
Deut. 32. f. Cūque legisset rex israel literas: scidit
vestimenta sua et ait. Nunquid deus ego
sum vt occidere possim et viuificare: qz
iste misit ad me vt curē hoīem a lepra
C sua? Animaduertite et videte quod oc
casiões quęrat aduersum me. Quod cum au
disset helisęꝰ vir dei scidisse vez regem
israel vestimēta sua misit ad eū dicēs.
Quare scidisti vestimēta tua? Ueniat
ad me: et sciat esse pphetā ī isrl. Uenit
ergo naamā cū equis et curribꝰ et stetit
ad ostiū domus helisei. Misitque ad eū
heliseus nūcium dicēs. Uade et lauare
septies in iordane: et recipiet sanitatē
caro tua: atque mūdaberis. Iratus naa
D mā recedebat dicēs. Putabā ꝙ egrede
ref ad me: et stās inuocaret nomen dn̄i
dei sui: et tāgeret manu sua locū lepre
et curaret me. Nūquid nō meliores sunt
abana et pharfar fluuij damasci oibus
aqs israel: vt lauer in eis et munder?
Cūque ergo vertisset se et abiret idignās
accesserūt ad eū serui sui et locuti sunt
ei. Pater et si rē grandē dixisset tibi p
pheta: certe facere debueras. Quanto
Luce. 4. c. magis: qz nūc dixit tibi: lauare et mun
daberis. Descēdit et lauit septies ī ior
dane iuxta sermonē viri dei: et restitu
ta est caro eiꝰ sicut caro pueri paruuli
et mundatꝰ est. Reuersusque ad virū dei
cū vniuerso comitatu suo: venit et ste
E tit coram eo et ait. Uere scio ꝙ non sit
aliꝰ deꝰ ī vniuersa terra: nisi tm̄ ī isrl.
Obsecro itaque vt accipias bn̄dictionē
a seruo tuo. At ille r̄ndit. Uiuit dn̄s
ante quē sto: qz nō accipiam. Cūque vim
faceret: penitus nō acquieuit: dixitque
naamā. Ut vis. Sz obsecro cōcede mi
hi seruo tuo vt tollā onus duorū bur
donū de terra. Nō em̄ faciet vltra ser
uus tuus holocaustū aut victimā dijs
alienis nisi dn̄o. Hoc aūt solum est de
quo depreceris dn̄m pro seruo tuo qn̄
ingrediet dn̄s meus templū remmō vt
adoret: et illo innitēte sup manū meā:
si adorauero in tēplo rēmon adorāte
eo in eodez loco: vt ignoscat mihi dn̄s
seruo tuo p hac re. Qui dixit ei. Uade

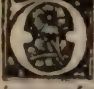
in pace. Abijt ergo ab eo electo tēpo
re. Dixitque giezi puer viri dei. Peper F
cit dn̄s meꝰ naamā syro isti: vt nō acci
peret ab eo q̄ attulit. Uiuit dn̄s qz cur
rā post eū: et accipiā ab eo aliqd. Et se
cutus est giezi post tergū naamā. Quē
cū vidisset ille currentē ad se: desilijt
de curru ī occursum eiꝰ: et ait. Recte ne
sunt oīa? Et ille ait. Recte. Dn̄s meus
misit me ad te dicēs. Modo venerunt
ad me duo adolescētes de mōte ephra
im ex filijs pphetarū. Da eis talentum s. 4. b.
argenti: et vestes mutatorias duplices.
Dixitque naaman. Melius est vt acci G
pias duo talenta. Et coegit eum: liga
uitque duo talēta argēti ī duobꝰ saccis:
et duplicata vestimēta: et iposuit duo
bus pueris suis q̄ et portauerūt coram
eo. Cūque venisset iā vespi: tulit de ma
nu eoꝝ: et reposuit ī domo: dimisitque vi
ros et abierūt: ipe autē ingressus stetit
corā dn̄o suo. Et dixit helisęꝰ. Unde ve
nis giezi? Qui respōdit. Nō iuit seruꝰ
tuus quoque. At ille ait. Nonne cor meū
in presenti erat: quando reuersus est
homo de curru suo in occursum tui?
Nunc igitur accepisti argētū et accepi 1. q. 1. c. qui
sti vestes: vt emas olineta: et vineas et studet. c. ci
oues et boues et seruos et ancillas. Sz to. c. q̄sq̄s.
et lepra naamā adherebit tibi et semi c. cos. et. c.
ni tuo vsque in sempiternū. Et egressus iudices. in
est quasi nix ab eo leprosus. si. q. 4. §. is
¶ C. S. Heliseus ferrum dilapsum re ta. ꝟ. gie
uocat ad lignum: rex syrie pugnat con zi. 22. q. 1. in
tra israel: dirigit pro heliseo q secreta summa. ca.
insidiarum pandit israeli: excecantur et iuuabūt.
directi et in samariā ducti et refecti di De symo. c.
mittuntur salui: vēditur octoginta ar cū ī ecclīis.
genteis caput asini: et quarta pars ca et. c. sicut.
bi stercoris columbarum quinque argē
teis: due mulieres comedunt infantes
pre fame: homicida mittitur vt preci
dat caput helisei. Capitulum. vi.

Dixerūt autē filij pphetarū A
ad heliseū. Ecce locꝰ ī quo
habitamꝰ corā te angustus
est nobis. Eamꝰ vsque ad ior
danē et tollāt singuli de sil
ua materias singulas: vt edificemꝰ no
bis ibi ✝ locum ad habitandū. Qui di Alb. ✝ do
xit. Ite. Et ait vnus ex illis. Ueni ergo mum.
et tu cū seruis tuis. R̄ndit. Ego veniā.
Et abijt cū eis. Cūque venissent ad ior
danē: cedebāt ligna. Accidit aūt vt cū
vnus materiā succidisset: caderet fer
rum securis in aquam. Exclamauitque
ille: et ait. Heu heu heu domine mi: et

B hocipsum mutuo acceperā. Dixit aūt
homo dei. Ubi cecidit? At ille mōstra-
uit ei locū. Precidit ergo lignū: et mi-
sit illuc. Natauitq; ferrū: ⁊ ait. Tolle.
De cō. di. 2. c. reuera. 1. q. 1. c. indices. Qui extēdit manum ⁊ tulit illud. Rex
aūt syrie pugnabat cōtra isrl: cōsiliūq;
init cū seruis suis dicens: in loco illo
Al's + per. et illo ponamus insidias. Misit itaq;
vir dei ad regem israel dicēs. Caue ne
trāseas + in locū illū: q2 ibi syri i insi-
diis sūt. Misit itaq; rex isrl ad locum
quē dixerat ei vir dei: ⁊ p̄occupauit eū
et obseruauit se ibi: nō semel neq; bis.
Conturbatūq; est cor regis syrie p hac
C re: et cōuocatis seruis suis ait. Quare
1. reg. 22. b. nō indicatis mihi: qs proditor mei sit
apud regē isrl? Dixitq; vn⁹ seruorū ei⁹.
Nequaq̄ dñe mi rex: sz heliseus pphēta
q est in isrl. indicat regi isrl oīa verba
q̄cūq; locut⁹ fueris in cōclaui tuo. Di-
xitq; eis. Ite et videte vbi sit vt mittā
Al's + dothan. et capiā eū. Annūciauerūt ei dicētes.
Ecce in + dothaim. Misit ergo illuc
equos ⁊ curr⁹ ⁊ robur exercit⁹. Qui cū
venissent nocte circūdederūt ciuitatē.
Consurgēs autē diluculo minister viri
dei: egressus est: viditq; exercitū in cir-
cuitu ciuitatis ⁊ equos ⁊ currus. Nun-
D ciauitq; ei: dicēs. Heu heu heu dñe mi
quid faciem⁹. At ille rñdit. Noli time-
re. Plures eni nobiscū sunt q̄ cū illis.
Cumq; orasset heliseus ait. Dñe aperi
1. pa. 32. b. oculos pueri hui⁹ vt videat. Et apuit
dñs oculos pueri: ⁊ vidit: ⁊ ecce mons
plenus equorū ⁊ currū igneorū in cir-
cuitu helisei. Hostes vero descēderūt ad
Gen. 19. a. eū. Porro heliseus orauit ad dominū
dicēs. Percute obsecro gentē hāc ceci-
tate. Percussitq; eos dñs ne viderēt iu-
xta vbū helisei. Dixit aūt ad eos heli-
se⁹. Nō est hec via neq; ista est ciuitas.
Seq̄mini me ⁊ ostēdā vobis virū quē
queritis. Duxit ergo eos in samariā.
Cūq; igressi fuissent in samariā: dixit
E helise⁹. Dñe aperi oculos istorū vt vide-
ant. Aperuitq; dñs oculos eorū: ⁊ vide-
runt se esse in medio samarie. Dixitq;
rex isrl ad heliseū cū vidisset eos. Nun-
quid pcutiā eos pater mi? Et ille ait.
Nō pcutias. Neq; enim cepisti eos gla-
dio ⁊ arcu tuo: vt percutias. Sz pone
panē et aquam corā eis vt comedāt
et bibāt et vadant ad dñm suū. Appo-
sitaq; est eis ciborū magna pparatio:
et comederūt et biberūt ⁊ dimisit eos
abieruntq; ad dominum suū. Et vltra
non venerunt latrones syrie in terram
israel. Factum est autem post hec: con-
gregauit benadab rex syrie vniuersum
exercitū suū: ⁊ ascēdit ⁊ obsidebat sa-
mariā. Factaq; est fames magna in sa- F
maria: ⁊ tādiu obsessa est donec venū- Deut. 28. f.
dare caput asini octoginta argēteis:
⁊ quarta pars cabi stercoris colūbarū
quinq; argēteis. Cūq; rex isrl trāsiret
per murū: mulier q̄dam exclamauit ad
eum dicēs. Salua me dñe mi rex. Qui
ait. Nō: te saluet dñs. Unde te possuz sal- 2. reg. 14. a.
uare? De area vel de torculari? Dixitq;
ad eam rex. Quid tibi vis? Que rñdit.
Mulier ista dixit mihi. Da filiū tuum
vt comedamus eum hodie: ⁊ filiū meū
comedemus cras. Coximus ergo filiū
meum et comedimus. Dixiq; ei die al-
tera. Da filium tuū vt comedamus eū. Tre. 14. b.
Que abscondit filium suū. Qd cum au-
disset rex scidit vestimenta sua: ⁊ tran-
sibat per murū. Viditq; oīs pplus cili- G
tiū quo vestit⁹ erat rex ad carnē intrin- 3. reg. 19. a.
secus. Et ait rex. Hec mihi faciat de⁹:
⁊ hec addat: si steterit caput helisei fi-
lii saphat super ipsum hodie. Helise⁹
autem sedebat in domo sua: ⁊ senes se-
debant cū eo. Premisit itaq; virum et
anteq̄ veniret nuncius: ille dixit ad se-
nes. Nunquid scitis q̄ miserit fili⁹ ho-
micide hic vt precidatur caput meū?
Uidete ergo cum venerit nūcius: clau-
dite ostium: ⁊ non sinatis eum introi-
re. Ecce enim sonitus pedum domini
eius post eum est. Adhuc illo loquente
cis apparuit nuncius qui veniebat ad
eum: et ait. Ecce tantum malum a dño
est. Quid amplius expectabo a dño.

¶ C. S. Premittitur consolatio vber-
tatis abundantis: de quatuor viris le-
prosis qui nunciant fugam syrorū: de
copia simile et hordei: de morte ducis
non credentis heliseo. Capitulum. vii.

Dixit autē heliseus. Audite A
verbum dñi. Hec dicit dñs. j. eodem.
In tpe hoc cras modi⁹ simi-
le vno statere erit: et duo
modii hordei statere vno
in porta samarie. Rñdēs vnus de duci-
bus sup cui⁹ manum rex incūbebat hoi
dei: ait. Si dñs fecerit etiā cataractas
in celo nūquid poterit esse qd loq̄ris?
Qui ait. Uidebis oculis tuis: et inde
non comedes. Quatuor ergo viri erāt
leprosi iuxta introitū porte qui dixe-
rūt ad inuicē. Quid hic esse volumus
donec moriamur? Siue ingredi volue-
rimus ciuitatem: fame moriemur: siue

mãserimus hic moriẽdũ nobis est. Ue-
nite ergo ⁊ trãsfugiamus ad castra sy-
rie. Si pepercerit nobis viuemꝰ. Si
aũt occidere voluerint nihilominꝰ mo
riemur. Surrexerũt ergo vesperi vt ve
nirent ad castra syrie. Cumq; venissent
ad principiũ castroꝝ syrie: nullũ ibidẽ
B repperierũt. Si qdẽ dñs sonitũ audi-
ri fecerat i castris syrie curruũ ⁊ equo
rũ: ⁊ exercitus plurimi. Dixeruntq; ad
inuicẽ. Ecce mercede cõduxit aduersũ
nos rex isrł reges getheoꝝ ⁊ egyptioꝝ
et venerũt super nos. Surrexerũt er-
go ⁊ fugerunt in tenebris: ⁊ dereliq̃
rũt tẽtoria sua: ⁊ equos ⁊ asinos in ca
stris: fugeruntq; animas tm̃ suas salua
re cupientes. Igit cũ venissent leprosi
illi ad pncipiũ castroꝝ ingressi sunt vnũ
tabernaculũ ⁊ comederũt ⁊ biberunt.
Tuleruntq; inde argẽtũ ⁊ aurũ ⁊ vestes
⁊ abierũt ⁊ abscõderũt. Et rursum re-
uersi sunt ad aliud tabernaculũ: ⁊ inde
silr auferẽtes absconderũt. Dixerũtq;
ad inuicẽ. Non recte facimꝰ. Hec enim
dies boni nũcij est. Si tacuerimꝰ ⁊ no
luerimꝰ nũciare vsq; mane: sceleris ar
C guemur. Uenite eamus ⁊ nũciemus in
aula regis. Cumq; venissent ad portã ci-
uitatis: narrauerũt eis dicẽtes. Iuimꝰ
ad castra syrie: ⁊ nullum ibidem reppe
rimꝰ hominẽ: nisi equos ⁊ asinos alli
gatos: ⁊ fixa tentoria. Ierunt ergo por
tarij: ⁊ nũciauerũt in palatio regis in
trinsecus. Qui surrexit nocte ⁊ ait ad
seruos suos. Dico vobis qđ fecerint no
bis syri. Sciũt: q2 fame laboramus: et
idcirco egressi sũt de castris ⁊ latitãt i
agris dicẽtes. Cũ egressi fuerit de ciui
tate capiemꝰ eos viuos: ⁊ tũc ciuitatẽ
ingredi poterimꝰ. Rñdit aũt vnus ser
uoꝝ eius. Tollamus quinq; equos qui
remanserunt in vrbe: q2 ipsi tm̃ sunt in
vniuersa multitudine isrł: alij enim con
sumpti sũt ⁊ mittẽtes explorare pote
Als + ad. rimꝰ. Adduxerũt ergo duos equos: mi
sitq; rex + in castra syrioꝝ dicẽs. Ite et
videte. Qui abierunt post eos vsq; ad
iordanẽ. Ecce aũt ois via plena erat ve
D stibus ⁊ vasis q̃ piecerãt syri cũ turba
s.eodem. rent. Reuersiq; nuncij indicauerũt re-
gi. Et egressus populꝰ diripuit castra
syrie. Factusq; est modius silę statere
vno: et duo modij hordei statere vno
iuxta verbũ dñi. Porro rex ducẽ illum
in cuius manu incubuerat: cõstituit ad
portã quẽ cõculcauit turba in introitu
porte: ⁊ mortuꝰ est iuxta qđ locutꝰ fue-
rat vir dei qñ descẽderat rex ad eũ. Fa
ctũq; est sm sermonẽ viri dei: quẽ dixe
rat regi qñ ait. Duo modij hordei sta-
tere vno erũt: et modius silę statere
vno: hoc eodẽ tẽpore cras in porta sa-
marie qñ rñderat dux ille viro dei: et
dixerat etiã si dñs fecerit cataractas
in celo: nunqd poterit fieri qđ loq̃ris.
Et dixit ei. Uidebis oculis tuis ⁊ inde
nõ comedes. Euenit ergo ei sicut pdi-
ctum erat: ⁊ conculcauit eum populus
in porta: et mortuus est.

¶ C. S. De fame septẽ annoꝝ ⁊ suna-
mite peregrinãte: de morte benadab ⁊
regno azabel: recedit edom ab iuda fa
cto sibi rege: morit rex iuda et regnat
ochozias filius eius. Capitulũ. viij.

Eliseus autem locutus est A
ad mulierem cuius + viue- als + viuifi
re fecerat filiũ dicẽs. Sur- cauerat.
ge ⁊ vade tu ⁊ domus tua: s. 4. f.
et peregrinare vbicũq; rep
pereris. Uocabit enim dñs famẽ: ⁊ ve-
niet super terram septem annis. Que
surrexit et fecit iuxta verbũ hois dei.
Et vadẽs cũ domo sua peregrinata est
in terrã philistijm diebꝰ multis. Cũq;
finiti essent anni septẽ: reuersa est mu-
lier de terra philistijm. Et ingressa est
vt interpellaret regem p domo sua et
pro agris suis. Rex autem loquebatur B
cum giezi puero viri dei: dicens. Nar-
ra mihi omnia magnalia que fecit he-
liseus. Cumq; ille narraret regi quomõ
mortuum suscitasset: apparuit mulier
cuius viuificauerat filiũ: clamãs ad re
gẽ p domo sua ⁊ p agris suis: dixitq;
giezi. Dñe mi rex hec est mulier: et hic
est filiꝰ eiꝰ quẽ suscitauit heliseus. Et
interrogauit rex mulierẽ. Qui narra-
uit ei vera esse. Deditq; ei rex eunuchũ
vnũ: dicens. Restitue ei oia q̃ sua sunt:
et vniuersos redditꝰ agroꝝ a die qua
reliquit terram vsq; ad presens. Uenit
quoq; heliseus damascum: et benadab
rex syrie egrotabat. Nunciauerũtq; ei
dicentes. Uenit vir dei huc. Et ait rex
ad azabel. Tolle tecum munera ⁊ vade C
in occursum viri dei: ⁊ cõsule dominũ 3.reg.14.a.
per eum dicens. Si euadere potero de
infirmitate mea hac. Iuit igit azabel
in occursum eius: habẽs secum mune-
ra et omnia bona damasci onera qua-
draginta camelorũ. Cumq; stetisset co- qđ.1.c.iudi
ram eo ait. Filius tuus benadab rex sy ces.
rie: misit me ad te dicens. Si sanare
potero de infirmitate mea hac. Dixitq;

el heliseus. Uade dic ei. Sanaberis.
Porro ostēdit mihi dñs: q: morte mo
rietur. Stetitq cū eo τ cōturbat⁹ est vsq
D ad suffusionē vultus. Fleuitq vir dei.
Cui azahel ait. Quare dñs me⁹ flet. At
ille dixit. Quia scio q̄ facturus sis filijs
isrl mala. Ciuitates eoꝝ munitas igne
succēdes: τ iuuenes eoꝝ īterficies gla
dio: τ paruulos eoꝝ elides: τ pgnātes di
uides. Dixitq azahel. Quid em̄ sū ser
uus tu⁹ canis: vt faciā rē istā magnā?
Et ait helise⁹. Ostendit mihi dñs te re
E gē syrie fore. Qui cū recessisset ab heli
seo venit ad dñz suū. Qui ait ei. Quid
tibi dixit helise⁹. At ille rñdit. Dixit
mihi: recipies sanitatē. Cumqz venisset
dies altera: tulit stragulum et infudit
aquā: τ expādit sup faciē ei⁹. Quo mor
2.paral.21. tuo regnauit azahel p eo. Anno quīto
als+ iosa iorā filii achab regis isrl+ regnauit io
phat regis rā fili⁹ iosaphat regis iuda Triginta
iuda. duoꝝ annoꝝ erat cū regnare cepisset:
et octo annis regnauit in hierlm. Am
bulauitq in vijs regū israel: sicut ābu
lauerat domus achab. Filia em̄ achab
Als+ corā erat vxor ei⁹. Et fecit qđ malū est+ in
domino. cōspectu dñi. Noluit aūt dñs disꝑdere
2.Reg.7.b. iudā propter dauid seruū suū. Sicut
pmiserat ei vt daret illi lucernā: et fi
lijs ei⁹ cūctis dieb⁹. In dieb⁹ ei⁹ recessit
edō ne esset sub iuda: τ cōstituit sibi re
F gē. Uenitq iorā seira et oīs exercitus
cū eo. Et surrexit nocte pcussitq idu
meos q̄ eū circumdederant: τ principes
curruū. Ppls aūt fugit in tabernacu
la sua. Recessit ergo edom ne esset sub
iuda vsq ad diem hanc. Tunc recessit
τ lobna in tempore illo. Reliqua autē
sermonū iorā et vniuersa que fecit: nōn
ne hec scripta sunt in libro verborum
dierū regum iuda? Et dormiuit ioram
cū patribus suis: sepultusq est cū eis
Als+ aho in ciuitate dauid: et regnauit+ ocho
zias. zias filius ei⁹ p eo. Anno duodecimo
ioram filij achab regis israel regnauit
ochozias filius iorā regis iude. Uigin
tiduoꝝ annoꝝ erat ochozias cū regna
re cepisset: τ vno anno regnauit in hie
G rusalez. Nomē matris ei⁹ athalia filia
amri regis isrl: τ ābulauit ī vijs dom⁹
achab: et fecit qđ malū est corā dño: si
cut dom⁹ achab. Gener em̄ dom⁹ achab
fuit. Abijt quoq cum iorā filio achab
ad pliandū cōtra azahel regē syrie ī ra
moth galaad: τ vulnerauerūt syri iorā.
Qui reuersus est vt curaret in iezrael:
als+ rama quia vulnerauerūt eū syri in+ ramoth
preliantem contra azahel regem syrie.
Porro ochozias fili⁹ iorā rex iuda de
scēdit inuisere ioram filium achab in
iezrael. quia egrotabat ibi.

¶ C. S. De vnctione iehu in regem su
per israel qui percussit iorā: et interfe
cit ochoziam τ iezabel quam comede
runt canes. Capitulum. ix.

ELiseus aūt prophetes voca A
uit vnū de filijs pphetarū: τ 3.14.b.
ait illi. Accinge lūbos tuos:
et tolle lenticulā olei hāc in
manu tua: τ vade in ramoth
galaad. Cūq veneris illuc videbis ie
hu filiū iosaphat filij namsi. Et ingres
sus suscitabis eū de medio fratrū suo
rū: τ introduces ī interi⁹ cubiculū: te
nēsq lēticulā olei fūdes sup caput ei⁹
τ dices. Hec dicit dñs. Unxi te regē su B
per isrl. Aperiesq ostiū τ fugies: τ nō
ibi subsistes. Abijt q̄ adolescens puer
pphete in ramoth galaad: et igressus
est illuc. Ecce aūt pncipes exercit⁹ se
debant: τ ait. Uerbū mihi ad te o prin
ceps. Dixitq iehu. Ad quē ex oīb⁹ no
bis? At ille dixit. Ad te o pnceps. Et
surrexit τ igressus est cubiculū. At ille
fudit oleū sup caput ei⁹ τ ait. Hec di
xit dñs de⁹ isrl. Unxi te regē sup pplz
dñi isrl: τ pcuties domū achab dñi tui
et vlciscar sanguinē seruoꝝ meoꝝ pro
phetaꝝ et sanguinē oīm seruoꝝ dñi de
manu iezabel: pdāq oēz domū achab.
Et interficiā de domo achab mingētē
ad parietē: τ clausum τ nouissimuz in
israel: τ dabo domū achab sicut domū
hieroboā filij nabath: τ sicut domum
baasa filij ahia. Iezabel quoq come 3.Reg.21.f.
dēt canes ī agro iezrael: nec erit q̄ sepe τ.j.eodem.
liat eā. Aperuitq ostium: τ fugit. Iehu
autem ingressus est ad seruos dñi sui C
qui dixerunt ei. Recte ne sunt omnia? j.eodem.
Quid venit insanus iste ad te? Qui ait
eis. Nostis hominem: et quid locutus
sit? At illi responderūt. Falsum est: sz
magis narra nobis. Qui ait eis. Hec τ
hec locutus est mihi. Et ait. Hec dicit
domin⁹. Unxi te regē super israel. Fe
stinauerunt itaq et vnusquisq tollēs
palliū suū: posuerūt sub pedib⁹ ei⁹ in
similitudinē tribunalis: τ cecinerunt tu
ba atq dixerunt. Regnabit iehu. Con
iurauit ergo iehu filius iosaphat filij
nāsi cōtra iorā. Porro iorā obsederat
ramoth galaad: ipse τ omnis israel cō
tra azahel regē syrie: τ reuersus fuerat
vt curaret in iezrael propter vulnera:

q: percusserāt eū syri preliantē contra
azahel regē syrie. Dixitq; iehu. Si pla
cet vobis nemo egrediat pfugus de ci
uitate: ne vadat ⁊ nūciet in iezrael. Et
D ascēdit ⁊ pfectus est in iezrael. Joram
eni egrotabat ibi: ⁊ ochozias rex iuda
descenderat ad visitandū iorā. Igitur
speculator q̄ stabat sup turrim iezrael
vidit globū iehu veniētis ⁊ ait. Uideo
ego globū. Dixitq; iorā. Tolle curruz
⁊ mitte i occursum eoz: ⁊ dicat vadēs.
E.eodem. Recte ne sunt oīa? Abijt ergo q̄ ascēde
rat currū in occursum eiꝰ ⁊ ait. Hec di
cit rex. Pacata ne sunt oīa? Dixitq; ie
hu. Quid tibi ⁊ paci? Transi ⁊ sequere
me. Nūciauit q; speculator dicēs. Ue
nit nūcius ad eos: ⁊ nō reuertit. Mi
sit etiā currū equoz scdm. Uenitq; ad
eos et ait. Hec dicit rex. Nunquid pax
est? Et ait iehu. Quid tibi ⁊ paci? Trā
si ⁊ sequere me. Nūciauit aūt specula
tor dicēs. Uenit vsq; ad eos: ⁊ reuerti
tur. Est aūt icessus q̄si icessus iehu filij
E nāsi. Preceps eni gradit. Et ait iorā.
Al's + iūge + Jungite currū. Jūxerūtq; currū eiꝰ.
Et ingressus est iorā rex isrl: et ocho
zias rex iuda: singuli in curribus suis.
Egressiq; sunt in occursum iehu: ⁊ in
uenerūt eū in agro naboth iezraelite.
Cumq; vidisset iorā iehu dixit. Pax est
iehu. At ille rūdit. Que pax? Adhuc
fornicationes iezabel matris tue: ⁊ ve
neficia eiꝰ multa vigēt. Cōuertit autē
iorā manū suā: ⁊ fugiens ait ad ocho
ziā. Insidie ochozia. Porro iehu tetē
dit arcū manu: ⁊ pcussit iorā inter sca
pulas. Et egressa est sagitta p cor eiꝰ:
statimq; corruit i curru suo. Dixitq; ie
F hu ad badacher ducē. Tolle pijce eū i
agro naboth iezraelite. Memini eniz
qñ ego et tu sedētes i curru seqbamur
achab patrē huiꝰ q dñs onus hoc leua
uerit sup eū dicēs. Si non p sanguine
naboth ⁊ p sanguine filioz eiꝰ quē vi
di heri ait dñs: reddā tibi in agro isto
dicit dñs. Nūc ergo tolle ⁊ pijce eū in
agro iuxta verbū dñi. Ochozias autē
rex iuda vidēs hoc fugit p viā domus
horti: psecutusq; est eū iehu ⁊ ait. Etiā
hūc pcutite in curru suo. Et pcusserūt
eū in ascēsu gaber q̄ est iuxta ieblaam.
Qui fugit in mageddo: et mortuus est
ibi. Et imposuerūt eū serui eiꝰ sup cur
rū suū: ⁊ tulerūt i hierusalē. Sepelie
rūtq; eū in sepulchro cū patribꝰ suis i
ciuitate dauid. Anno vndecimo iorā
Al's + aha filij achab regis isrl + regnauit ocho
zias super iudā: venitq; iehu i iezrael. zia ⁊ super
Porro iezabel i itroitu eiꝰ audito: de regnauit
pinxit oculos suos stibio: ⁊ ornauit ca ochozias.
put suū ⁊ respexit p fenestrā igredientē G
iehu p portā ⁊ ait. Nūqd pax pōt esse 3.reg.6.a.
zamri: q̄ interfecit dñz suū. Leuauitq;
iehu faciē suā ad fenestrā ⁊ ait. Que est
ista? Et iclinauerūt se ad eū duo vl tres
eunuchi ⁊ dixerūt. Hec est illa iezabel.
At ille dixit eis. Precipitate eā deor
sum. Et pcipitauerūt eā: aspsusq; ē san
guine paries ⁊ equoz ūngule pculcaue
rūt eā. Cūq; itrogressus eēt vt comede
ret biberetq;: ait. Ite ⁊ videte maledi
ctā illā et sepelite eā: q: filia regis est.
Cūq; issent vt sepelirēt eā: nō inuene
rūt nisi caluariā ⁊ pedes ⁊ sūmas ma
nus. Reuersiq; nūciauerunt ei. Et ait
iehu. Sermo dñi ē quē locutꝰ est p ser 3.reg.21.f.
uum suū heliā thesbitē dicēs. In agro f.eodem.
iezrael comedēt canes carnes iezabel; 25. dist.c.si
et erūt carnes iezabel sicut stercus sup in gl.2.q.1.
faciē terre in agro iezrael: ita vt pter §.bis ita.
euntes dicāt. Heccine est illa iezabel. in fine.
¶ C. X. De occisione septuaginta filio 23.q.4.§.
rum achab: de quadragintaduobus vi si obijcis
ris fratribus ochozie iugulatis: de io c.ea vindi
nadab filio rechab: ⁊ sacerdotibꝰ baal cta.
occisis ⁊ tēplo destructo: pmittitur re 24.q.3.c.1.
gnū isrl iehu vsq; ad q̄rtā gñationē: p De pe.di.2
pter peccatū iehu pcussit azahel vni c.achab. in
uersum israel: mortuus est: et pro eo re glo.fi.
gnauit ioachaz filius eius. Capi.X.

Erāt autē achab septuaginta A
filij in samaria. Scripsit er Judi.8.g.
go iehu literas ⁊ misit in sa
mariam ad optimates ciui
tatis et ad maiores natu: et
ad nutricios achab: dicēs. Statim vt
acceperitis literas has qui habetis fi
lios dñi vři: ⁊ currus ⁊ equos ⁊ ciuita
tes firmas: et arma: eligite meliorē: et
eū q̄ vobis placuerit de filijs dñi vři: ⁊
eū ponite sup soliū pris sui ⁊ pugnate
p domo dñi vři. Timuerūt illi vehemē
ter: ⁊ dixerūt. Ecce duo reges non po
tuerūt stare corā eo: ⁊ quō nos valebi
mus resistere. Miserūt ergo prepositi
domꝰ et + prefecti ciuitatis: ⁊ maiores Al's + pre
natu ⁊ nutritij ad iehu dicētes. Serui fectus.
tui sumus: quecūq; iusseris faciemus:
nec cōstituemus nobis regē. Quecunq;
tibi placēs fac. Rescripsit aūt eis lite B
ras scdo dicēs. Si mei estis ⁊ obedit
mihi: tollite capita filioz dñi vři: ⁊
venite ad me hac eadem hora cras in
iezrael. Porro filij regis septuaginta

viri apud optimates ciuitatis nutrie
bãtur. Cũq̃ venissent litere ad eos tu-
lerãt filios regis ⁊ occiderũt septua-
ginta viros: ⁊ posuerũt capita eorum
in cophinis: ⁊ miserũt ad eũ ĩ iezrael.
Uenit aũt nuncius ad eũ et indicauit
ei dicẽs. Attulerũt capita filiorũ regis.
Qui rñdit. Põite ea ad duos aceruos
C iuxta introitum porte vsq̃ mane. Cũ-
q̃ diluxisset egressus est: et stans dixit
ad oẽm pplm̃. Iusti estis. Si ego coniu
raui contra dñm meum ⁊ interfeci eũ:
quis ꝑcussit oẽs hos? Uidete ergo nũc
q̃m non cecidit de sermonibus dñi in
terrã quos locutus est dñs sup domũ
achab: ⁊ dñs fecit qđ locutus est in ma
nu serui sui helie. Percussit igit iehu
oẽs qui reliqui erãt de domo achab ĩ
iezrael: et vniuersos optimates eius ⁊
notos et sacerdotes: donec nõ remane
rẽt ex eo reliquie. Et surrexit et venit
in samariã. Cũq̃ venisset ad cameram
pastorũ in via: inuenit fratres ochozie
regis iuda: dixitq̃ ad eos. Quinã estis
vos. Qui rñderũt. Fratres ochozie re-
gis sumus ⁊ descẽdimus ad salutãdos
filios regis ⁊ filios regine. Qui ait. Cõ
prehẽdite eos viuos. Quo cũ compre-
hendissent viuos: iugulauerunt eos in
cisterna iuxta camerã quadraginta du
os viros: et non reliquit ex eis quẽq̃.
D Cũq̃ abisset inde: inuenit ionadab fi-
lium rechab in occursum sibi. Et bene
dixit ei. Et ait iehu ad eum. Nunqđ est
cor tuũ rectum cũ corde meo: sicut cor
meũ cũ corde tuo? Et ait ionadab. Est.
Si est inquit: da mihi manũ tuã. Qui
dedit ei manũ suã. At ille leuauit eum
ad se in currũ: dixitq̃ ad eũ. Ueni me-
cum ⁊ vide zelũ meum ꝓ dño. Et impo
situm curru suo duxit in samariã. Et
ꝑcussit oẽs q̃ reliqui fuerant de achab
in samariã vsq̃ ad vnũ: iuxta verbum
dñi qđ locutus est per heliã. Cõgrega-
22.q.2.vti- uit ergo iehu oẽm populũ: et dixit ad
lem. eos. Achab coluit baal parũ: ego autẽ
colã eum amplius. Nũc igitur oẽs ꝓ-
phetas baal ⁊ vniuersos seruos eius ⁊
1.reg.16.g. cũctos sacerdotes ipsi⁹ vocate ad me.
E Nullus sit qui non veniat. Sacrificiũ
enim grande est mihi baal. Quicunq̃
defuerit non viuet. Porro iehu facie-
bat hoc insidiose vt disperderet culto
res baal: et dixit. Sanctificate diẽ so-
lẽnem baal. Uocauitq̃ ⁊ misit in vni-
uersos terminos israel: et venerũt cũ-
cti serui baal. Nõ fuit residu⁹: nec vn⁹
quidem qui nõ veniret. Et ingressi sũt
templum baal. Et repleta est domus
baal a summo vsq̃ ad summũ. Dixitq̃
his qui preerãt super vestes. Proferte
vestimẽta vniuersis seruis baal. Et ꝓ-
tulerunt eis vestes. Ingressusq̃ iehu ⁊
ionadab filius rechab templũ baal: ait
cultoribus baal. Perquirite ⁊ videte
ne quis forte vobiscũ sit de seruis dñi:
sed vt sint serui baal soli. Ingressi sunt
igitur vt facerẽt victimas et holocau-
sta: iehu autẽ preparauerat sibi foris
octoginta viros ⁊ dixerat eis. Quicũ-
q̃ fugerit de hoĩbus his quos ego ad-
duxero in manus vestras: aĩa eius erit
F ꝓ aĩa illius. Factũ est aũt cũ cõpletum
esset holocaustũ ꝑcepit iehu militib⁹
et ducib⁹ suis. Ingredimini ⁊ ꝑcutite
eos. Null⁹ euadat. Percusserũtq̃ eos
✝ in ore gladij: ⁊ proiecerũt milites ⁊ du Al's ✝ sup̃d
ces. Et ierunt in ciuitatẽ tẽpli baal: et est in.
protulerũt statuã de phano baal: ⁊ cõ-
busserunt ⁊ cõminuerunt eã. Destruxe
runt quoq̃ edem baal: ⁊ fecerũt pro ea
latrinas vsq̃ in diẽ hãc. Deleuit itaq̃
iehu baal de israel: verũtamẽ a pecca-
tis hieroboã filij nabath qui peccare
fecit israel: non recessit nec dereliquit
vitulos aureos qui erãt in bethel ⁊ in
dan. Dixit autẽ dñs ad iehu. Quia stu-
diose egisti qđ rectum erat: ⁊ placebat
in oculis meis: ⁊ oĩa que erãt in corde
meo fecisti cõtra domũ achab: filij tui
G vsq̃ ad quartã gñationẽ sedebũt sup
thronũ israel. Porro iehu non custodi-
uit vt ambularet in lege dñi dei israel
in toto corde suo: nõ eñ recessit a pec-
catis hieroboã qui peccare fecerat is-
rael. In diebus illis cepit dñs tedere
super israel. Percussitq̃ eos azahel in
vniuersis finibus israel a iordane con
tra orientalẽ plagã: oẽm terrã galaad ⁊
gad ⁊ ruben ⁊ manasse: ab aroer que est
super torrentẽ arnõ ⁊ galaad ⁊ basan.
Reliqua aũt verborũ iehu ⁊ vniuersa q̃
fecit ⁊ fortitudo eius: nonne hec scri-
pta sunt in libro verborũ dierũ regum
israel? Et dormiuit iehu cũ patribus
suis: sepelierũtq̃ eũ in samaria: ⁊ re- 12.q.1.c. scis
gnauit ioachaz filius eius pro eo. Dies ror.
aũt quos regnauit iehu super israel vi
ginti et octo anni sunt in samaria.
¶ C. S. De athalia regia q̃ occidit oẽ
semen regiũ: ioas occultato et facto re
ge ꝑ ioiadã sacerdotẽ: ꝑ morte athalie
regine: ioiadas pepigit fedus īter deũ
⁊ regẽ ⁊ pplm̃ ⁊ preponitur. Capit. xi.

B
2.Pa.22.d. Thalia ꝟo mater ochozie vi
dēs mortuū filiū suum surre
xit ⁊ īterfecit oē semē regiū.
Tollēs aūt iosaba filia regis
iorā soror ochozie ioas filiū
ochozie furata ē eū de medio filioꝝ re
gis ꝗ īterficiebant ⁊ nutricē ei⁹ de tri
clinio: ⁊ abscōdit eū a facie athalie vt
nō īterficeret: eratq̄ cū ea sex ānis clā
2.Pa.24.a. in domo dñi. Porro athalia regnauit
sup terrā septē ānis. Anno aūt septio
misit ioiada pōtifex: ⁊ assumēs centu
riōes ⁊ milites itroduxit ad se ī tēplū
dñi: pepigitq̄ cū eis fed⁹. Et adiurās
eos ī domo dñi: oñdit eis filiū regis ⁊
precepit illis dicēs. Iste est sermo quē
B facere debetis. Tertia pars vestrū in
troeat sabbato: ⁊ obseruet excubias do
mus regis. Tertia aūt ps sit ad portā
seir: ⁊ tertia pars sit ad portā ꝗ ē post
habitaculū scutarioꝝ: ⁊ custodietis ex
cubias domus messa. Due ꝟo partes e
vobis oēs egredientes sabbato custo
diant excubias dom⁹ dñi circa regē et
vallabitis eū habētes arma in manib⁹
vrīs. Si qs aūt ingressus fuerit sep tū
tēpli īterficiat. Eritisq̄ cū rege intro
eūte ⁊ egrediēte: ⁊ fecerunt cēturiōes
iuxta oīa ꝗ ꝓceperat eis ioiada sacer
dos. Et assumētes singuli viros suos ꝗ
īgrediebant ad sabbatū cū his ꝗ egre
diebant e sabbato venerunt ad ioiadā
sacerdotē. Qui dedit eis hastas et ar
ma regis dauid: ꝗ erāt ī domo dñi. Et
steterūt singuli habētes arma ī manu
sua a parte tēpli dextra: vsq̄ ad partē
C sinistrā altaris et edis circa regē. Pro
duxitq̄ filiū regis et posuit super eū
diadema et testimoniū: fecerūtq̄ eum
regē ⁊ vnxerūt: ⁊ plaudētes manu dixe
rūt. Viuat rex. Audiuit aūt athalia vo
cē ppli currētis: ⁊ īgressa ad turbas in
templū dñi vidit regē stantē sup tribu
nal iuxta morē: ⁊ cātores ⁊ turbas pro
pe eū: oēmq̄ pplm terre letātē ⁊ canē
tem tubis: ⁊ scidit vestimenta sua cla
mauitq̄. Cōiuratio: cōiuratio. Prece
pit aūt ioiada cēturiōibus ꝗ erāt sup
exercitū: et ait eis. Educite eam extra
septa tēpli: ⁊ quicūq̄ eā secut⁹ fuerit
feriat gladio. Dixerat eñ sacerdos nō
D occidatur in tēplo dñi. Imposuerūtq̄
ei manus: ⁊ impegerūt eā per viā in
troitus equoꝝ iuxta palatiū: ⁊ inter
fecta est ibi. Pepigit ergo ioiada fed⁹
inter deū ⁊ regē et inter pplm vt esset
pplꝰ dñi: ⁊ inter regē ⁊ pplm. Ingres
sus ē oīs pplꝰ terre templū Baal:
⁊ destruxerūt aras ei⁹ ⁊ imagīes ꝯtri
uerūt valide: mathā q̄z sacerdotē baal
occiderūt corā altari. Et posuit sacer
dos custodias ī domo dñi: tulitq̄ cētu
riōes ⁊ cerethi ⁊ pheleti legiōes ⁊ oēm
pplm terre deduxerūtq̄ regē d̄ domo
dñi. Et venerūt p viā porte scutarioꝝ
ī palatiū: ⁊ sedit sup thronū regū. Le
tatusq̄ ē oīs pplꝰ terre: ⁊ ciuitas ꝯqe
uit: athalia aūt occisa ē gladio in do
mo regis. Septemq̄ annorum erat ioas
cum regnare cepisset.
¶ C. B. Qr sacerdotes nō instaurane
rūt domū dñi: ꝓhibiti sūt a rege ioas
vltra pecunias accipe a trāseūtib⁹: de
pecūia ī gazophilatio iucta: de ascēsu
azahel regis syrie ꝗ asportauit thesau
rū hierlm mittēte sibi rege Ioas: duo
ex seruis ioas occidet ipm ioas: ⁊ re
gnauit amasias fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Cap. xij.

nno septimo iehu regnauit A
Ioas: quadraginta annis re
gnauit in hierusalem: nomē 2.Pa.24.a
matris eius sebia de bersa
bee. Fecitq̄ ioas rectū coram
dño cunctis diebus quibus docuit eū
ioiada sacerdos: verūtamē excelsa nō
abstulit. Adhuc eñ populus immola
bat ⁊ adolebat in excelsis incēsum. Di
xitq̄ ioas ad sacerdotes. Omnē pecu
niā sctōꝝ que illata fuerat in tēplum
dñi a pretereuntibus que offertur pro
precio anime: ⁊ quā sponte ⁊ arbitrio
cordis sui inferūt in tēplum dñi: acci
piāt illā sacerdotes iuxta ordinē suū:
et instaurēt sartatecta domus si quid
necessariū viderint instauratiōe. Igit
vsq̄ ad vicesimumtertiū annum regis
ioas: nō instaurauerūt sacerdotes sar B
tatecta tēpli. Uocauitq̄ rex ioas ioia
dam pontificē ⁊ sacerdotes dicēs eis.
Quare sartatecta non instauratis tem
pli. Nolite ergo ampli⁹ accipere pecu
niā iuxta ordinē vestrū: sed ad instau
rationē templi reddite eam. Prohibi
tiq̄ sunt sacerdotes vltra accipere pe
cuniā a pplo: et instaurare sartatecta
dom⁹. Et tulit ioiada pōtifex gazophi
latiū vnū: aperuitq̄ foramen desuper:
⁊ posuit illō iuxta altare ad dexterā ī
gredientiū domū domini: mittebātq̄
in eo sacerdotes qui custodiebāt ostia
oēs pecuniā ꝗ deferebat ad tēplū dñi.
Cūq̄ viderēt nimiā pecuniā esse in ga
zophilatio: ascendebat scriba regis et
pōtifex: effundebātq̄ ⁊ numerabāt pe

cuniā que inueniebatur ī domo dñi: et
dabant eam iuxta numerū atqȝ mensu-
ram in manu eorū qui preerant cemen
E tarijs domus dñi. Qui impēdebāt eā
in fabris lignorū et in cementarijs his
qui operabantur in domo dñi: et sarta
tecta faciebant: ⁊ in his qui cedebant
saxa: ⁊ vt emerent ligna et lapides qui
excidebantur: ita vt impleretur instaura
tio dom⁹ dñi in vniuersis q̄ indigebāt
expēsa ad muniēdā domū. Uerūtñ nō
fiebant ex eadem pecunia hydrie tēpli
dñi ⁊ fuscinule ⁊ thuribula et tube: et
oē vas aureū ⁊ argēteū: de pecunia que
inferebat in templū dñi. His eñ qui fa
ciebant opus dabat: vt instauraret tē-
plum dñi: ⁊ nō fiebat ratio his hoibus
qui accipiebant pecuniam vt distribue
rent eam artificibus: sed in fide tracta
bant eam. Pecuniam vero pro delicto
⁊ pecuniā p̄ peccatis non inferebāt in tē-
plum dñi: qꝛ sacerdotū erat. Tunc ascē
dit Azahel rex syrie ⁊ pugnabat cōtra
D geth cepitqȝ eam: ⁊ direxit faciem suā
vt ascenderet in hierlm. Quāobrē tu-
lit Joas rex iuda oīa sanctificata que
cōsecrauerat iosaphat ⁊ ioram ⁊ ocho
zias patres eius reges iuda: ⁊ que ipse
obtulerat: ⁊ vniuersum argentū quod
inueniri potuit in thesauris tēpli dñi
⁊ in palatio regis: misitqȝ azaheli regi
syrie ⁊ recessit ab hierlm. Reliqua aūt
sermonū ioas ⁊ vniuersa que fecit: nō-
ne hec scripta sunt in libro verborū die
rum regū iuda? Surrexerūt aūt serui
eius et cōiurauerunt inter se: percusse
rūtqȝ ioas in domo mello in descensu
sela. Josachar nāqȝ filius semath: ⁊ io-
saphat filius somer serui eius: pcusse-
12.q̄.2. ca. rūt eū: ⁊ mortuus est. Et sepelierūt eū
sorori. §. ap cum patribus suis in ciuitate dauid:
positus est. regnauitqȝ amasias filius eius pro eo.
9. morient ¶ C. S. De regno ioachaz: ⁊ quod fecit
parentes. malū: et traditus est in manu syrie: de
ioas filio ei⁹ q̄ regnauit p eo: de Joas
⁊ sagittis ei⁹ quas iecit corā helisco p
fenestrā orientalē: de morte helisei: de
resuscitatione mortui ad tactū ossiū
helisei in sepulchro: de morte azahel p
quo regnauit benadab in syria quē p-
cussit ioas tribus vicibus. Capi. xiij.

A
Nno vicesimotertio ioas
filij ochozie regis iude re-
gnauit ioachaz filius iehu
sup isrl̄ in samaria decē et
septē annis: ⁊ fecit malum
coram dño. Secutusqȝ est
peccata hieroboā filij nabath q̄ pecca-
re fecit isrl̄: ⁊ nō declinauit ab eis. Ira
tusqȝ est furor dñi ɔtra isrl̄: ⁊ tradidit
eos in manu azahel regis syrie: ⁊ in ma
nu benadab filij azahel cunctis dieb⁹.
Deprecatus est aūt ioachaz faciē dñi: ⁊
audiuit eū dñs. Uidit eñ angustiā isrl̄
qꝛ attriuerat eos rex syrie. Et dedit do
min⁹ saluatorē israeli: ⁊ liberat⁹ est de
manu regis syrie. Habitaueruntqȝ filij
israel in tabernaculis suis sicut heri ⁊ B
nudiustertius. Ueruntamen non reces
serunt a peccatis domus hieroboam q̄
peccare fecit israel: sed in ipsis ambu-
lauerunt. Si quidem et lucus permā-
sit in samaria: et nō sunt derelicti ioa-
chaz de populo nisi quinquagita equi
tes: et decem currus: ⁊ decem milia pe
ditum. Interfecerat eñ eos rex syrie: ⁊
redegerat quasi puluerem in tritura
aree. Reliqua autem sermonū ioachaz
et vniuersa que fecit ⁊ fortitudo eius:
nonne hec scripta sunt in libro sermo-
num dierum regū israel? Dormiuitqȝ
ioachaz cum patribus suis: et sepelie-
runt eum in samaria: regnauitqȝ ioas
filius ei⁹ pro eo. Anno tricesimoseptī
mo ioas regis iuda regnauit ioas fili⁹
ioachaz sup israel in samaria sedecim
annis: et fecit qđ malum est in conspe-
ctu dñi. Non declinauit ab omnib⁹ pec C
catis hieroboam filij nabath qui pec-
care fecit israel: sȝ in ipsis ambulauit.
Reliqua aūt sermonū ioas ⁊ vniuersa
que fecit: ⁊ fortitudo ei⁹ quō pugnaue
rit cōtra amasiā regem iuda: nōne hec
scripta sunt in libro sermonū dierū re
gum isrl̄? Et dormiuit ioas cū patrib⁹
suis: hieroboā aūt sedit super solium
eius. Porro ioas sepultus est in sama-
ria cū regib⁹ israel. Heliseus aūt egro
tabat infirmitate qua et mortuus est.
Descēditqȝ ad eū ioas rex isrl̄ ⁊ flebat
coram eo: dicebatqȝ. Pater mi pr̄ mi:
currus israel et auriga eius. Et ait illi
heliseus. Affer arcū ⁊ sagittas. Cumqȝ 3.2. b.
attulisset ad eum arcum et sagittas di
xit ad regē israel. Pone manum tuam
super arcum. Et cum posuisset ille ma
num suam superposuit heliseus man⁹
suas manibus regis et ait. Aperi fene-
stram orientalem. Cumqȝ aperuisset di
xit heliseus: iace sagittam. Et iecit. Et
ait heliseus. Sagitta salutis domini:
et sagitta salutis contra syriam: per-
cutiesqȝ syriam in aphec donec consu-
mas eam. Et ait. Tolle sagittas. Qui
cum tulisset

cum tulisset rursum dixit ei. Percute
iaculo terrã. Et cũ pcussisset tribus vi
cibus ⁊ stetisset: iratus est vir dei ɔ̃ cũ
et ait. Si percussisses quinquies aut
sexties sine septies: pcussisses syriã vsqȝ
ad cõsummationẽ. Nũc aũt tribus vici
Eccl.48.b. bus pcuties eã. Mortuus est ergo heli
seus ⁊ sepelierũt eũ. Latrũculi autẽ de
moab venerunt in terrã in ipso anno.
Quidã aũt sepeliẽtes hoiem viderũt
latrũculos: ⁊ piecerũt cadauer i sepul
chro helisei. Qd cũ tetigisset ossa heli
sei reuixit hõ ⁊ stetit sup pedes suos.
Igit azahel rex syrie affligit isrl̃ cũctis
dieb⁹ ioachaz. Et misert⁹ est dñs eoꝝ:
⁊ reuersus ẽ ad eos ppter pactũ suũ qd
habebat cũ abraã ⁊ isaac ⁊ iacob: ⁊ no
luit disperdere eos: neqȝ piicere penitus
vsqȝ in presens tps. Mortuus est autẽ
azahel rex syrie: ⁊ regnauit benadab fi
lius ei⁹ p eo. Porro ioas fili⁹ ioachaz
tulit vrbes de manu benadab filij aza
hel qs tulerat de manu ioachaz patris
sui iure prelij. Tribus vicibus pcussit
cum ioas: ⁊ reddidit ciuitates israeli.

¶ C. S. De amasia filio ioas regis iu
de: qualiter regnauit ⁊ vicit: sed vict⁹
est a ioas rege isrl̃: ⁊ duct⁹ est i hierlm.
De spoliatione hierlm quã fecit ioas
rex isrl̃: cui successit fili⁹ ei⁹ hieroboã i
regẽ sup isrl̃. Amasias vero rex iuda oc
cisus est in lachis: cui successit azarias
filius eius: hieroboã restituit isrl̃: hie
roboe successit zacharias. Capi. xiiij.

A In anno scdo ioas filij ioa
chaz regis israel regnauit
2.pa.25.a. amasias filius ioas regis
iuda. Uigintiqnqȝ annoꝝ
erat cum regnare cepisset.
Uiginti aũt ⁊ nouẽ annis
regnauit in hierlm. Nomẽ mrĩs ei⁹ io
iadẽ de hierlz. Et fecit rectũ corã dño:
verũtñ nõ vt dauid pater eius. Iuxta
oĩa q fecit ioas pr su⁹ fecit: nisi hoc tñ
q excelsa nõ abstulit. Adhuc eñ pplƨ
adolebat ⁊ immolabat incẽsum in ex
B celsis. Cumqȝ obtinuisset regnũ pcussit
seruos suos q interfecerãt regẽ patrẽ
suũ: filios aũt eoꝝ q occiderãt nõ occi
dit iuxta verbũ qd scriptũ est in libro
Deu.24.c. legis moysi: sicut pcepit dñs dicẽs. Nõ
2.pa.25.a. morient pres p filijs: neqȝ filij ✝ p pa
Als ✝ mo trib⁹: sed vnusquisqȝ in pctõ suo mo
rientur. rietur. Ipse pcussit edõ in valle salina
rum decẽ milia: ⁊ apprehẽdit petrã in
Als ✝ iec prelio: vocauitqȝ nomẽ eius ✝ iezecbel
thel. vsqȝ in presentẽ diem. Tũc misit ama
sias nuncios ad ioas filium ioachaz: fi
lij iehu regis israel dicens. Ueni et vi 2.pa.25.c.
deam⁹ nos. Remisitqȝ ioas rex isrl̃ ad
amasiam regem iuda dicens. Carduus
libani misit ad cedrum qui est i libano C
dicens. Da filiam tuam filio meo vxo
rem. Trãsieruntqȝ bestie saltus q sunt
in libano: ⁊ cõculcauerũt carduũ. Per
cutiẽs inualuisti sup edom ⁊ subleua
uit te coꝛ tuũ. Contẽtus esto gloria: et
sede in domo tua. Quare puocas malũ
vt cadas tu ⁊ iudas tecũ? Et non acqe
uit amasias. Ascẽditqȝ ioas rex israel
et viderũt se ipse ⁊ amasias rex iuda i
bethsames oppido iude. Percussusqȝ
est iuda corã israel ⁊ fugerũt vnusqsqȝ
in tabernacula sua. Amasiã vero regẽ D
iuda filiũ ioas filij ochozie cepit ioas
rex israel in bethsames: et adduxit eũ
in hierlm. Et interrupit murũ hierlm
a porta ephraim vsqȝ ad portã anguli: Regnũ as
quadringẽtis cubitis. Tulitqȝ oẽ auꝝ syrioꝝ trãs
et argentum ⁊ vniuersa vasa que inuẽ latũ est in
ta sunt in domo dñi: ⁊ in thesauris re medos.
gis et obsides ⁊ reuersus est in sama
riã. Reliqua aũt verboꝝ ioas que fe
cit: ⁊ fortitudo eius qua pugnauit cõ
tra amasiã regẽ iuda: nõne hec scripta 12.q.2. cap.
sunt in libro sermonũ dierũ regũ isrl̃? foror. vers.
Dormiuitqȝ ioas cum patribus suis ⁊ appositus
sepultus est in samaria cum regibus is est ad pres
rael: ⁊ regnauit hieroboã filius ei⁹ p suos.
eo. Uixit aũt amasias filius ioas rex iu
da: postq̃ mortuus est ioas filius ioa
chaz regis israel vigintiquinqȝ annis.
Reliqua autem sermonum amasie: nõ E
ne hec scripta sunt in libro sermonum
dierum regum iuda? Factaqȝ est contra
eum coniuratio in hierusalem: at ille
fugit in lachis. Miseruntqȝ post eum
in lachis: et interfecerunt eum ibi: et
asportauerunt in equis: sepultusqȝ est
in hierusalem cum patribus suis in ci
uitate dauid. Tulit autẽ vniuersus po
pulus iude azariã ãnos natũ sedecim:
et cõstituerũt eũ regẽ p patre ei⁹ ama 2.pa.26.a.
sia. Ipse edificauit abilam ⁊ restituit
eã iude postq̃ dormiuit rex cũ patrib⁹ F
suis. Anno quintodecimo amasie filij
ioas regis iuda: regnauit hieroboã fi
lius ioas regis israel in samaria qua
draginta ⁊ vno anno: ⁊ fecit qd malũ
est corã domino. Non recessit ab oĩbus
peccatis hieroboã filij nabath qui pec
care fecit israel. Ipse restituit termi
nos isrl̃ ab introitu emath vsqȝ ad ma
re solitudinis iuxta sermonem dñi dei

israel: quez locutus est per seruuz suū
ionā filiū amathi prophetam qui erat
de geth que est in ꝓ ophir. Uidit eñ do
Al ꝓ ophel minus afflictionem israel amaram ni
D mis: ⁊ qđ cōsumpti essent vsqꝫ ad clau
sos carceris ⁊ extremos: ⁊ nō esset qui
auxiliaret isrl̄. Nec locutꝰ est dñs vt de
leret nomē israel de sub celo: sꝫ salua
uit eos i manu hieroboā filij ioas. Re
liqua aūt sermonū hieroboā ⁊ vniuer
sa q̄ fecit: ⁊ fortitudo eiꝰ qua preliatus
est: ⁊ quomō restituit damascū ⁊ emath
iude in israel: nōne hec scripta sunt in
libro sermonū dierū regū israel? Dor
miuitqꝫ hieroboā cū prībꝰ suis regibꝰ
isrl̄: ⁊ regnauit zacharias filiꝰ eiꝰ ꝓ eo.
¶ C. B. Azarie leproso successit ioa
tham filius eiꝰ sup iudā: zachariā quo
qꝫ occidit sellū: ⁊ regnauit ꝓ eo sup is
rael: ⁊ hūc occidit manahē ⁊ regnauit
ꝓ eo q̄ occidit oēs pregnātes de terra:
q̄ istituit tributaria dari regi assyrioꝝ
huic manahē successit phaceia filiꝰ eiꝰ
hūc occidit phacee filiꝰ romelie: in die
bus illis ascēdit theglatphalasar rex
assur ⁊ vastat terrā: isrl̄i assyrios trans
fert: phacee occidit ab osee: ⁊ regnauit
ꝓ eo ioathā filiꝰ ozie rex iuda: fecit pla
citum corā dño iuxta oīa q̄ fecit ozias
pr̄ eius ⁊ mortuꝰ est: ⁊ regnauit achaz
filius eius pro eo. Capitulū. xv.

A Lygurgꝰ lacedēonijsꝰ leges ꝑpetuas tradit

Anno vicesimoseptimo hiero
boam regis isrl̄ regnauit aza
rias filiꝰ amasie regis iuda.
Sedecim annorum erat cum
regnare cepisset: ⁊ quinqua
gintaduobus annis regnauit in hieru
Remꝰ ⁊ romulus oriū tur. salem. Nomen matris eius iecelia de
hierusalē. Fecitqꝫ qđ erat placitū corā
domino: iuxta omnia que fecit ama
sias pater eius: veruntamē excelsa non
est demolitus. Adhuc populus sacrifi
B cabat ⁊ adolebat incensum in excelsis.
Percussit autem dominus regē ⁊ fuit
leprosus vsqꝫ in diem mortis sue: ⁊ ha
bitabat in domo libera seorsū. Ioathā
vero filius regis gubernabat palatiū ⁊
iudicabat populū terre. Reliqua autē
sermonum azarie ⁊ vniuersa que fecit:
nonne hec scripta sunt in libro verbo
rum dierum regum iuda? Et dormiuit
azarias cum patribus suis: sepelierūt
qꝫ eum cum maioribus suis in ciuitate
macedonū regnū orit. dauid: ⁊ regnauit ioathā filius eius ꝓ
eo. Anno tricesimooctauo azarie regis
iude: regnauit zacharias filiꝰ hieroboā
super israel in samaria sex mensibus: ⁊

fecit qđ malum est coram dño: sicut fe
cerant patres eius. Non recessit a pec
catis hieroboam filij nabath qui pec
care fecit israel. Coniurauit autē con
tra eū sellū filius iabes: percussitqꝫ eū
palam ⁊ interfecit: regnauitqꝫ pro eo.
Reliqua aūt verborum zacharie: nōne
hec scripta sunt in libro sermonū die
rum regū israel. Iste est sermo dñi quē
locutus est ad hieu dicens. Filij tui vs
qꝫ ad quartā gñationē sedebunt de te
sup thronū israel. Factūqꝫ est ita. Sel
lū filius iabes regnauit tricesimo nono
azarie regis iude. Regnauit autē vno
mense in samaria. Et ascēdit manahē
filius gaddi de thersa: venitqꝫ in sama
riam: ⁊ percussit sellū filium iabes in
samaria ⁊ interfecit eum: regnauitqꝫ
pro eo. Reliqua aūt verborum sellum
⁊ coniuratio eius per quam tetendit in
sidias: nonne hec scripta sunt in libro
sermonum dierū regum israel? Tunc ꝑ
cussit manahen thabsam ⁊ omnes qui
erant in ea: ⁊ terminos eius de thersa.
Noluerant enim aperire ei. Et interfe
cit omnes pregnātes eius ⁊ scidit eas.
Anno tricesimonono azarie regis iu
da regnauit manahen filius gaddi su
per israel decem annis in samaria: fe
citqꝫ quod erat malum corā dño. Non
recessit a peccatis hieroboam filij na
bath q̄ peccare fecit israel cūctis diebꝰ D
eius. Ueniebat phul rex assyriorum in
thersa ⁊ dabat manahen phul mille ta
lenta argenti vt esset ei in auxiliū ⁊ fir
maret regnū eius. Indixitqꝫ manahen
argentū sup israel cunctis potentibꝰ ⁊
diuitibus vt daret regi assyriorū quin
quaginta siclos argenti per singulos.
Reuersusqꝫ est rex assyriorum ⁊ nō est
moratus in thersa. Reliqua autem ser
monum manahen ⁊ vniuersa que fecit:
nonne hec scripta sunt in libro sermo E
num dierum regum israel? Et dormi
uit manahen cum patribus suis. Re
gnauitqꝫ phaceia filius eius ꝓ eo. An
no quinquagesimo azarie regis iude re
gnauit phaceia filius manahen sup is
rael in samaria biennio ⁊ fecit qđ erat
malum coram domino: non recessit a
peccatis hieroboā filij nabath qui pec
care fecit israel. Coniurauit autem ad
uersus eum phacee filius romelie dux
eius: ⁊ percussit eū in samaria in turre
domꝰ regie iuxta argob ⁊ iuxta ariph:
⁊ cum eo quinquaginta viros de filijs
galaaditarum ⁊ interfecit eum: regna

Lyddorum regnū principium.
C
Spartanorum origo.

nitq; pro eo. Reliqua autem sermonū
phacele ⁊ vniuersa que fecit: nōne hec
scripta sunt in libro sermonum dierū
F regum israel. Anno quinquagesimose-
cundo azarie regis iude: regnauit pha
cee filius romelie super israel in sama
ria viginti annis: ⁊ fecit quod erat ma
lum coram domino. Non recessit a pec
catis hieroboam filij nabath qui pec-
care fecit israel. In dieb⁹ phacee regis
Ab. + theglatphalnasar. isrl̄ venit + theglatphalasar rex assur
⁊ cepit ahion: ⁊ abel domum maacha
⁊ ianoe ⁊ cedes ⁊ asor ⁊ galaad ⁊ gali-
leam ⁊ vniuersam terram neptalim: ⁊
transtulit eos in assyrios. Coniurauit
autem ⁊ tetendit insidias osee fili⁹ he
la contra phacee filium romelie: ⁊ per
cussit eum ⁊ interfecit: regnauitq; pro
eo vicesimo anno ioathan filij ozie. Re
liqua aūt sermonum phacee ⁊ vniuersa
G que fecit: nonne hec scripta sunt in li-
bro sermonum dierum regum israel.
2.Pa.27.a. Anno scd̄o phacee filij romelie regis
israel: regnauit ioathan filius ozie re-
gis iuda. Viginti quinq; annoꝝ erat cū
regnare cepisset: ⁊ sedecim ānis regna
uit in hierusalē. Nomē matris ei⁹ hie-
rusa: filia sadoch. Fecitq; qd̄ erat placi
tum coram dn̄o. Iuxta omnia que fecit
ozias pater suus operatus est: verūta-
men excelsa nō abstulit. Adhuc popu-
lus immolabat ⁊ adolebat incensū in
excelsis. Ipse edificauit portā domus
dn̄i sublimissimā. Reliqua aūt sermo-
num ioathan ⁊ vniuersa que fecit: non
ne hec scripta sunt in libro verborum
dierum regū iuda? In diebus illis ce-
pit dn̄s mittere in iudam rasim regem
syrie ⁊ phacee filium romelie: ⁊ dormi
uit ioathan cū patrib⁹ suis: sepultusq;
est cū eis in ciuitate dauid patris sui:
⁊ regnauit achaz filius eius pro eo.

¶ C.G. De regno achaz in iuda post ioathan qui fecit malum: filium suum per ignem ꝯsecrauit: theglatphalasar inuocauit in auxilium contra reges israel ⁊ syrie: de similitudine altaris: de damasco: misit vasa que postq̄ cōmutauit mortuus est: ⁊ ezechias filius ei⁹ regnauit pro eo in iuda.

Capitulum. xvj.

A 2.Pa.18.a.

Nno decimoseptimo pha-
cee filij romelie: regnauit
achaz filius ioathan regis
iuda. Viginti annorū erat
achaz cum regnare cepisset
et sedecim annis regnauit
in hierusalem. Non fecit quod erat pla
citum in conspectu domini dei sui si-
cut dauid pater eius: sed ambulauit in
via regum israel. Insuper et filium suū
consecrauit transferens per ignem sm̄
idola gentium que dissipauit domin⁹
coram filijs israel. Immolabat quoq;
victimas et adolebat incensum in ex-
celsis et in collibus: et sub omni ligno
frondoso. Tunc ascendit rasim rex sy- Esaie.7.a.
rie et phacee filius romelie rex israel
in hierusalem ad preliandum. Cumq;
obsiderent achaz non valuerunt supe-
rare eum. In tempore illo restituit ra-
sim rex syrie hailam syrie: et eiecit iu-
deos de haila. Et idumei et syri vene- B
runt in hailan: ⁊ habitauerunt ibi vs-
q; in diem hanc. Misit autē achaz nun
cios ad theglatphalasar regem assyrio
rum dicens. Seruus tuus et filius tu⁹
ego sum. Ascende et saluum me fac de
manu regis syrie: et de manu regis is-
rael: qui consurrexerunt aduersū me.
Et cum collegisset argentum et aurū
quod inueniri potuit in domo domi-
ni: et in thesauris regis misit regi assy
riorum munera: qui et acquieuit volū-
tati eius. Ascendit autem rex assyrio-
rum in damascum: et vastauit eam et
transtulit habitatores eius cyrenen: ra
sim autem interfecit. Perrexitq; rex C
achaz in occursum theglatphalasar re
gi assyriorum in damascum. Cumq; vi
disset altare damasci misit rex achaz
ad vriam sacerdotem exemplar eius: ⁊
similitudinem iuxta omne opus eius.
Extruxitq; vrias sacerdos altare. Iu-
xta omnia que preceperat rex achaz de
damasco ita fecit sacerdos vrias donec
veniret rex achaz de damasco. Cumq;
venisset rex de damasco vidit altare et
veneratus est illud: ascenditq; et im-
molauit holocausta et sacrificiū suum
et libauit libamina: et fudit sanguinē
pacificorum que obtulerat super alta
re. Porro altare ereum quod erat co-
ram domino: transtulit de facie tēpli
de loco altaris et de loco templi do-
mini: posuitq; illud ex latere altaris
ad aquilonē. Precepit quoq; rex achaz
vrie sacerdoti dicens. Super altare
maius offer holocaustum matutinum:
et sacrificium vespertinum: ⁊ holocau
stum regis et sacrificia eius: et holo-
caustum vniuersi populi terre et sa-
crificia eorum et libamina eorum:
et omnem sanguinem holocausti: et

D Vniuersum sanguinē victime sup illud effundes. Altare vero ereū erit paratū ad volūtatē me.i. Fecit igit' vrias sacerdos iuxta oia q̄ pceperat ei rex achaz. Tulit aūt rex achaz celatas bases: 7 laterem q̄ erat desup: et mare deposuit de bobus ereis q̄ sustētabāt illō: 7 posuit sup pauimētū stratū lapide. Musach quoq3 sabbati quod edificauerat in templo: et ingressum regis exterius cōuertit in templū dñi propter regem assyriorum. Reliqua autem verborum achaz et omnia q̄ fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda. Dormiuitq3 achaz cum patribus suis 7 sepultus est cum eis in ciuitate dauid: et regnauit ezechias filius eius pro eo.

¶ C.S. Ascendit contra osee salmanasar 7 eū sibi tributariū fecit: iterum rebellat osee: et incarcerat eū salmanasar: israel trāslat' est in assyrios. De colonis missis in samariam quos occidebant leones: mittitur sacerdos de isrl' qui eos doceat legem dei: q̄ ei credere noluerunt. Capitulum. xvij.

A Anno duodecio achaz regis iuda regnauit ozee fili' hela in samaria sup isrl' nouē annis: fecitq3 malum coraȝ domino: sed nō sicut reges isrl' q̄ an eū fuerūt. Cōtra hūc ascēdit salmanasar rex assyriorū: 7 factus est ei ozee suus: reddebatq3 illi tributa. Cūq3 dephēdisset rex assyriorū ozee qd rebellare nitēs misisset nūcios ad sua regeȝ egypti: ne prestaret tributa regi assyriorum: sicut singulis ānis solitus erat: obsedit eum 7 vinctū misit in carcerem: peruagatusq3 est omnem terrā: 7 ascendens samariam obsedit eā tribus annis. Anno aūt nono ozee cepit rex assyriorū samariā: 7 trāstulit israel in assyrios: posuitq3 eos i haylam 7 in habor iuxta fluuiū gozā in ciuitatib'
B medorū. Factū est eñ cū peccassent filij israel domino deo suo q̄ eduxerat eos de terra egypti de manu pharaonis regis egypti coluerūt deos alienos: 7 ambulauerunt iuxta ritum gentiuȝ quas psumpserat dñs in cōspectu filiorū isrl' 7 regum israel: qz similiter + fecerant 7 irritauerunt filij isrl' vbis nō rectis dñm deū suū: 7 edificauerūt sibi excelsa in cūctis vrbibus suis a turre custodum vsq3 ad ciuitatem munitam. Feceruntq3 sibi statuas 7 lucos in omni colle sublimi 7 subter omne lignū nemorosum: 7 adolebant ibi incensum sup aras in morē gentiū quas transtulerat dñs a facie eorū. Feceruntq3 verba pessima irritātes dñm: 7 coluerūt immūdicias de quibus precepit eis dñs ne facerēt vbū hoc. Et testificat' est dñs in isrl' 7 in iuda p manuȝ omniū prophetarum 7 videntium: dicēs. Reuertimini a vijs vestris pessimis: et custodite pcepta mea 7 cerimonias: iuxta omnē legem quam precepi patribus vestris: 7 sicut misi ad vos in manu seruorum
meorū prophetarū. Qui non audierūt C
sed indurauerūt ceruicē suā iuxta ceruicē patrū suorū qui noluerūt obedire dño deo suo 7 abiecerūt legitima ei' 7 pactum qd pepigit cū patribus eorū: et testificationes q̄bus ptestatus est eos: secutiq3 sūt vanitates 7 vane egerūt 7 secuti sunt gētes q̄ erant per circūituȝ eorū sup q̄bus pceperat dñs eis vt non facerēt sicut 7 illi faciebāt. Et dereliq̄rūt omnia precepta dñi dei sui. Fecerūtq3 sibi cōflatiles duos vitulos 7 lucos: 7 adorauerunt vniuersam militiā celi. Seruierūtq3 baal: et cōsecrauerūt filios suos 7 filias per ignē. Et diuinationibus inseruiebāt 7 augurijs: 7 tradiderūt se vt facerēt malū coram dño: 7 irritauerunt eū. Iratusq3 ē dñs vehementer israeli: 7 abstulit eos a cōspectu suo: 7 non remansit nisi tribus iuda tātummodo. Sed nec ipse iuda custodiuit mādata dñi dei sui: verūtamē errauit 7 ambulauit in errorib' israel quos operatus fuerat. Proiecitq3 dominus omne semen israel et afflixit eos 7 tradidit eos in manu diripiētiū donec proijceret eos a facie sua: ex eo iā tēpore quo scissus est israel a domo dauid: 7 constituerunt sibi regē hiero
boam filium nabath. Separauit eniȝ D
hieroboam israel a domino deo: 7 peccare eos fecit peccatum magnum. Et ambulauerunt filij israel in vniuersis peccatis hieroboam que fecerat: et nō recesserunt ab eis vsq3quo dñs auferret isrl' a facie sua: sicut locutus fuerat in manu omnium seruorum suorū prophetarū. Trāslatusq3 ē israel de terra sua in assyrios vsq3 i diē hāc. Adduxit autē rex assyriorum viros de babylone 7 de cutha: 7 de ahia: 7 de emat: et de sepharuaim: 7 collocauit eos i ciuitatib' samarie p filijs israel qui possederūt samariā 7 habitauerūt in vrbibus

Illi + fecerunt 7 operuerunt filij isrl' 7c.

Hier. 25. b 23. q̄. 5. §. itē ab aliq̄. ibi. captiuitateȝ imminentem.

eius. Cūq; ibi habitare cepissent nō ti
mebāt dn̄m: et immisit eis dn̄s leones
E qui interficiebāt eos. Nūciatūq; est re
gi assyriorū: et dictū. Gentes quas trans
tulisti et habitare fecisti i ciuitatib9 sa
marie ignorāt legitima dei terre: et im
misit in eos dn̄s leones: et ecce interfi-
ciūt eos eo q ignorant ritū dei terre.
Precepit autē rex assyriorū: dicens. Du
cite illuc vnū de sacerdotib9 quos inde
captiuos adduxistis: vt vadat et habi-
tet cū eis: et doceat eos legitima dei ter
re. Igit cū venisset vn9 de sacerdotib9
his q captiui ducti fuerāt de samaria:
habitauit i bethel: et docebat eos quō
colerent dominū. Et vnaqueq; gens fa
bricata est deū suū. Posuerūtq; eos in
phanis excelsis q fecerāt samarite gēs
et gēs in vrbib9 suis i qb9 habitabāt.
F Viri em̄ babylonij fecerunt sochot be-
noth: viri autē cuthenī fecerūt nergel:
et viri de emath fecerūt asuna. Porro
euei fecerūt nebaā et tarthā. Hi autē q
erāt de sepharuaim cōburebāt filios su
os igni: adramelech et anamelech dijs
sepharuaim: et nihilomin9 colebāt do
Rem9 et Romul9 frēs. minum. Fecerūt aūt sibi de nouissimis
sacerdotes excelsorū: et ponebāt eos in
phanis sublimib9. Et cū dn̄m colerēt
dijs q3 suis seruiebāt iuxta cōsuetudi-
nem gētiū de qb9 trāslati fuerāt sama
riā. Usq; in p̄sentē diē morē sequūtur
antiquū: nō timēt dn̄m: neq; custodiūt
cerimonias ei9: atq; iudicia et legē et
mandatū qd̄ p̄ceperat dn̄s filijs iacob
quē cognominauit israel: et pcusserat
cum eis pactum: et mandauerat eis di-
G cens. Nolite timere deos alienos: et nō
adoretis eos neq; colatis eos: et nō im
moletis eis: s3 dominū deum vestrum
q eduxit vos de terra egypti in fortitu
dine magna: et in brachio extento: ip̄m
timete et illū adorate: et ipi immolate.
Cerimonias quoq; et iudicia et legē et
mādatū qd̄ scripsit vobis custodite: vt
faciatis cūctis dieb9 et nō timeatis deos
alienos: et pactū qd̄ pcussit vobiscū no
lite obliuisci: nec colatis deos alienos
sed dn̄m deū vestrū timete: et ip̄e eruet
vos de manu omnium inimicorum ve-
Roma a gemellis fribus cōdit. strorum. Illi vero non audierunt: sed
iuxta consuetudinem suam pristinam
perpetrabant. Fuerūt igit gentes iste
timētes quidē dn̄m: sed nihilominus
et idolis suis seruiētes. Nam filij eorū
et nepotes sicut fecerūt patres sui: ita
faciunt vsq; in presentem diem.

¶ C. S. De regno ezechie q fecit rectū
corā dn̄o: q serpentē eneū cōfregit quē
fecit moyses: et plura alia huiuscemo-
di: et cōtra eū ascendit salmanasar qui
transtulit israel in assyrios: post hunc
ascēdit rex sennacherib et cepit vniuer
sas ciuitates iuda: et indixit ezechie re
gi iude trecenta talenta argenti et tri-
ginta auri q misit ad rapsaces: qui no
luit loqui syriace. Capitulum. xviij.

Anno tertio osee filij hela A
regis isrl' regnauit ezechi- 2.Pa.29.c.
as filius achaz regis iuda.
Uigintiquinq; annorū erat
cum regnare cepisset: et vi-
gintinouē annis regnauit
in hierl'm. Nomē matris ei9 abisa fi- al's abim
lia zacharie: fecitq; qd̄ erat bonū corā Romul9 p̄-
domino iuxta omnia q fecerat dauid mus romanorū rex.
pater eius. Ipse dissipauit excelsa et cō Di. 63. 9. ve
triuit statuas et succidit lucos: confre- rum.
gitq; serpentē eneum quē fecerat moy B
ses. Siquidē vsq; ad illud tempus fi-
lij israel adolebant ei incensum. Uoca
uitq; nomen eius noesthan. Et in do-
mino deo isrl' sperauit. Itaq; post eum Annus decē mēsib9 mēsuratur.
non fuit similis ei de cūctis regib9 iu-
da: sed neq; in his qui ante eū fuerunt
et adhesit domino: et nō recessit a vesti
gijs ei9: fecitq; mandata eius que pre-
ceperat domin9 moysi vnde et erat do-
minus cum eo: et in cūctis ad que pro-
cedebat sapienter se agebat. Rebella-
uit quoq; contra regem assyriorum: et
non seruiuit ei. Ipse percussit philis-
theos vsq; ad gazā et omnes terminos
eorum: et a turre custodum vsq; ad ciui
tatem munitam. Anno quarto regis al's muratam.
ezechie q erat annus septimus osee fi-
lij hela regis isrl' ascendit salmanasar
rex assyriorū samariā: et oppugnauit eā
et cepit. Nā post annos tres āno sexto C
ezechie: id est nono āno osee regis isrl'
capta ē samaria: et trāstulit rex assyrio
rū isrl' in assyrios: collocauitq; eos in
hayla et i habor fluuijs gozam in ciui-
tatibus medorū: quia nō audierunt vo
cem domini dei sui: s3 p̄tergressi sunt
pactum ei9. Omnia q preceperat moy- 2.par.32.a.
ses seruus dn̄i non audierūt neq; fece- Eccli.48.c
runt. Anno q̄rtodecimo regis ezechie Esaie.36.
ascēdit sēnacherib rex assyriorū ad vni
uersas ciuitates iuda munitas: et cepit
eas. Tunc misit ezechias rex iuda nun
cios ad regē assyriorū in lachis: dicēs. Al's sup-
Peccaui. Recede a me et oē qd̄ iposue- er est in.
ris mihi feram. Indixit itaq; rex assy-

rioꝝ ezechie regi inde trecēta talenta
D argēti: ⁊ triginta talēta auri. Deditq̄
ezechias oē argentū qđ repertū fuerat
ĩ domo dñi ⁊ ĩ thesauris regis. In tpe
illo ꝯfregit ezechias valuas tēpli dñi ⁊
laminas auri q̄s ipe affixerat: ⁊ dedit
eas regi assyrioꝝ. Misit autē rex assy-
Al's ✝ rabsacem. rioꝝ tharthā ⁊ rapsaris ⁊ ✝ rapsacē de
lachis ad regē ezechiā cū manu valida
Siracusana ciuitas conditur. hierl'm. Qui cū ascēdissent venerūt hie
rusalē ⁊ steterant iuxta aqueductū pi
scine supioris q̄ est in via agri fullonis:
vocaueruntq̄ regē. Egressus est autē ad
eos heliachim filiꝰ helchie ꝓpositꝰ do
mus ⁊ sobna scriba ⁊ ioahe filiꝰ asaph
a cōmētarijs: dixitq̄ ad eos rapsaces.
Loquimini ezechie. Hec dicit rex magnꝰ
rex assyrioꝝ. Que est ista fiducia q̄ ni-
25.q.2.c.h. teris? Forsitā inisti ꝯsiliū: vt prepares
E te ad ꝓliū. In quo ꝯfidis vt audeas re-
bellare? An speras ĩ baculo arūdineo
atq̄ ꝯfracto egypto. Sup quē si incu-
buerit homo cōminutꝰ ingredieť ma-
nū eius: ⁊ ꝑforabit eā. Sic est pharao
rex egypti: oībꝰ q̄ cōfidunt in se. Qđ si
dixeritis mihi. In dño deo nřo habe-
mus fiduciā: nōne iste est cuiꝰ abstulit
ezechias excelsa ⁊ altaria: ⁊ ꝑcepit iu-
de et hierl'm ante altare hoc adorabi-
tis in hierusalē? Nūc igitur trāsite ad
dñm meū regē assyrioꝝ: ⁊ dabo vobis
duo milia equoꝝ: et videte an habere
valeatis ascēsores eoꝝ. Et quomodo
potestis resistere ante vnū satrapā de
seruis domini mei minimis? An fidu-
ciā habetis in egypto ꝓpter currus et
equites? Nunq̄d sine dñi volūtate ascē
F di ad locū istum vt demolirer eum. Do
minus dixit mihi. Ascende ad terram
hāc et demolire eā. Dixerunt aūt elia-
chim filiꝰ helchie ⁊ sobna scriba ⁊ ioa
he rapsaci. Precamur vt loquaris no-
bis seruis tuis syriace: siquidē intelli-
gimꝰ hāc linguā: et nō loquaris nobis
iudaice audiēte ꝓplo q̄ est sup murū.
Al's ✝ ei. Respōditq̄ ✝ eis rapsaces: dicēs. Nun
quid ad dñm tuū ⁊ ad te misit me dñs
meus vt loquerer sermones hos: et nō
potius ad viros q̄ sedent sup murū: vt
comedāt stercora sua ⁊ bibāt vrinā suā
vobiscū. Stetit itaq̄ rapsaces: et ex-
2.pa.32.c. clamauit voce magna iudaice: et ait.
Audite verba regis magni regis assy-
rioꝝ. Hec dicit rex. Nō vos seducat eze
chias. Nō eñ poterit eruere vos de ma
nu mea: neq̄ fiduciā vobis tribuat sup
dñm dicēs. Eruens liberabit nos dñs:
et nō tradeť ciuitas hec in manu regis
assyrioꝝ. Nolite audire ezechiam. Hec
enim dicit rex assyrioꝝ. Facite mecū qđ G
vobis est vtile: ⁊ egredimini ad me. Et
comedet vnusquisq̄ de vinea sua: ⁊ de
ficu sua: et bibetis aquas de cisternis
vestris: donec veniā ⁊ transferā vos in
terrā q̄ similis est terre vestre: in terrā
fructiferam ⁊ fertilē vini: terrā panis
et vinearū: terrā oliuarū et olei ac mel
lis: ⁊ viuetis et non moriemini: nolite
audire ezechiam q̄ vos decipit: dicēs.
Dñs liberabit nos. Nunquid liberaue
runt dij gētiū terrā suā de manu regis
assyrioꝝ? Ubi ē deꝰ emath ⁊ ✝ arphat? Al's ✝ arphad.
Ubi est deus sepharuaim: ⁊ ana ⁊ aua?
Nunq̄d liberauerūt samariā de manu
mea? Quinā illi sunt in vniuersis dijs
terraꝝ q̄ eruerūt regionē suā de manu
mea: vt possit eruere dñs hierl'm de ma
nu mea? Tacuit itaq̄ ꝓpl's: et nō rñdit
ei quicq̄. Siquidē ꝑceptū regis acce-
perāt vt nō rñderēt ei. Venitq̄ helia-
chim filius helchie ꝓpositus domus et
sobna scriba ⁊ iohae filiꝰ asaph a com
mētarijs ad ezechiā scissis vestibus: et
nunciauerunt ei verba rapsacis.

¶ C. S. Mittit ezechias ad esaiā: eze-
chias expādit literas corā dño: mittiť
esaias ad ꝯfortādū ezechiā: āgelꝰ cētū
octogītaq̄nq̄ milia occidit de assyrijs
nocte illa: reuertiť senacherib ĩ niniue:
⁊ ibi adorās in templo deū suū a fi
lijs ꝓprijs interficitur. Capitulū. xix.

Que cum audisset ezechias A
rex: scidit vestimēta sua: et Numa pō-
opertus est sacco: ingressusq̄ piliꝰ rex ro
est domum dñi ⁊ misit elia manoꝝ. ij.
chim prepositum domus et ānū. xij. mē
sobnā scribam ⁊ senes de sacerdotibꝰ sibus cōsti-
opertos saccis ad Esaiam prophetā fi tuit.
liū amos. Qui dixerunt. Hec dicit eze- Talesmile
chias. Dies tribulatiōis ⁊ increpatio- siꝰ. Solon
nis ⁊ blasphemie dies iste. Venerūt fi- atheniēsis.
lij vsq̄ ad partū: ⁊ vires nō habet par Chylō lace
turiēs. Si forte audiat dñs deus tuus demonius.
vniuersa verba rapsacis quē misit rex Pithias
assyrioꝝ dominus suus vt exprobraret mitilenus.
deū viuentē ⁊ argueret verbis que au- Byas phry
diuit dominus deꝰ tuus: et fac oratio- ensis.
nem pro reliquijs q̄ reperte sunt. Ve- Cleobolus
nerunt ergo serui regis ezechie ad esa- liddus.
iam. Dixitq̄ eis esaias. Hec dicetis do Periander
mino vestro. Hec dicit dominꝰ. Nolite corithiꝰ: se
timere a facie sermonū quos audistis ptē sapien
quibus blasphemauerunt pueri regis tes clarēt.
assyrioꝝ me. Ecce ego immittā ei spiri B

tum et audiet nunciū: et reuertetur in terram suā: et deiciā eum gladio in terra sua. Reuersus est ergo ✝ rapsaces et inuenit regē assyriorū expugnātē lobnā. Audierat enim q recessisset de lachis. Cūqz audisset de tharacha rege ethiopie: dicētes. Ecce egressus ē vt pugnet aduersum te et iret cōtra eū: misit nuncios ad ezechiam: dicēs. Hec dicite ezechie regi iuda. Nō te seducat de⁹ tuus in quo habes fiduciā: neqz dicas. Non tradetur hierusalē in ✝ man⁹ regis assyriorū. Tu eni ipse audisti q̄ fecerunt reges assyriorū vniuersis terris: quomō vastauerāt eas. Num ergo solus poteris liberari? Nunquid liberauerūt dij gentiū singulos quos vastauerunt patres mei gozam videlicet et araz: et resepb et filios edē qui erāt in thelassar? Ubi ē rex emath: et rex ✝ arphat: et rex ciuitatis sepharnaim ana et aua. Itaqz cū accepisset ezechias literas de manu nunciorū et legisset eas: ascendit in domū dñi et expādit eas corā dño: et orauit in conspectu eius dicens. Dñe deus israel q̄ sedes sup cherubin: tu es deus solus regū omniū terre: tu fecisti celū et terram. Inclina aurē tuam et audi. Aperi dñe oculos tuos et vide et audi omnia verba sennacherib: que misit vt exprobraret nobis deū viuētem. Uere domine dissipauerūt reges assyriorum gentes et terras omnium: et miserunt deos eorū in ignem. Non enim erāt dij: sed opera manuum hominum ex ligno et lapide: et perdiderūt eos. Nunc igit dñe deus noster saluos nos fac de manu eorū: vt sciant omnia regna terre: quia tu es dñs de⁹ solus. Misit autem esaias filius amos ad ezechiā dicens. Hec dicit dñs de⁹ isrl. Que deprecatus es me super sennacherib rege assyriorū audiui. Iste est sermo quem locutus est dñs de eo. Spreuit te et subsannauit te virgo filia syon: post tergum tuū caput mouit filia hierusalem. Cui exprobrasti: et quē blasphemasti. Cōtra quē exaltasti vocē tuā et eleuasti in excelsum oculos tuos. Cōtra sanctū israel. Per manū seruorū tuorū exprobrasti dño et dixisti. In multitudine curruū meorū ascendi excelsa mōtiū in summitate libani: et succidi sublimes cedros eius: ✝ et electas abietes illius. Et ingressus sum vsqz ad terminos eius et saltū carmeli ei⁹ ego succidi. Et bibi aqs alienas: et siccaui vestigijs pedū meorū oēs aquas clausas. Nunqd nō audisti quid ab initio fecerim? Ex diebus antiquis plasmaui illud: et nūc adduxi. Eruntqz in ruinā colliū cōpugnantiū ciuitates munite. Et q̄ sedēt in eis humiles manu. Cōtremuerūt et cōfusi sunt: facti sūt velut fenū agri: et virēs herba tectorū q̄ arefacta est anteq̄ veniret ad maturitatē. Habitaculū tuū et egressum tuū et introitū tuū et viā tuā ego prescriui et furorē tuū cōtra me. Insanisti in me: et superbia tua ascendit in aures meas. Ponā itaqz circulū in naribus tuis et chamū i labijs tuis: et reducā te i via p quā venisti. Tibi aūt ezechia hoc erit signū. Comede hoc āno q̄ reppereris: in scdo aūt āno q̄ spōte nascunt. Porro i tertio āno seminate et metite: plātate vineas et comedite fruct⁹ earū. Et quodcunqz reliquū fuerit de domo iuda mittet radicē deorsum: et faciet fructū sursum. De hierl'm qppe egredient reliquie: et qd saluet de mōte syō: zelus dñi exercituū faciet hoc. Quāobrē hec dicit dñs de rege assyriorū. Non ingredietur vrbē hāc: nec mittet in eā sagittā: nec occupabit eā clypeus: nec circūdabit eā munitio. Per viā qua venit reuertet: et ciuitatē hāc nō igrediet dicit dñs. Protegāqz vrbē hāc et saluabo eā pp̄ter me et propter dauid seruū meū. Factū est igit in nocte illa venit angelus dñi et pcussit in castris assyriorum cētūoctoginta quinqz milia. Cūqz diluculo surrexisset: vidit oīa corpora mortuorū: et recedens abijt: et reuersus est sennacherib rex assyriorū: et māsit in niniue: cūqz adoraret in tēplo nesrach deū suū: adramelech et sarasar filij ei⁹ percusserunt eum gladio: fugerūtqz in terram armeniorum: et regnauit asaradon filius eius pro eo.

Als. ✝ rabsaces. — Als. ✝ manu. — C — Als. ✝ arphad. — D — E — Als. ✝ super est et. — F — G — Eccl. 48. d. j. 8. d. De pe. di. 2. c. quāobrē. in glo. 25. q. 5. c. si. in glo. Tob. 1. d.

¶ Ca. S. De egritudine ezechie: de signo in sole: de pueris et literis et muneribus que misit merodach rex babylonie ad eum: de comminatione quia ascenderat domum suam. Caplm. xx.

In diebus illis egrotauit ezechias vsqz ad mortē: et venit ad eū esaias filius amos propheta: dixitqz ei. Hec dicit dominus de⁹. ✝ Precipe domui tue. Morieris eni tu et non viues. Qui conuertit faciem suā ad parietē: et orauit dñm dicēs. Obsecro domine memēto q̄so quomō ambulauerim coram te in veritate et in corde perfecto:

A — 2. pa. 32. f. Esa. 38. a. — Als. ✝ dispone.

et qđ placitū est corā te fecerim. Fleuit
Depe. di. i. itaq; ezechias fletu magno. Et anteq̃
c. quãobrē. egrederetur esaias mediā ptē atrij fact9
45. dis. c. 2. est sermo dñi ad eū dicēs. Reuertere: ⁊
dic ezechie duci ppli mei. Hec dicit do
minus de9 dauid pris tui. Audiui ora
Ar9 + sup est et. tionē tuā + ⁊ vidi lachrimā tuā: ⁊ ecce
sanaui te. Die tertio ascēdes tēplū dñi
B et addā dieb9 tuis q̃ndecim ãnos. Sz
et de manu regis assyrioꝝ liberabo te
⁊ ciuitatē hãc: ⁊ ptegā vrbē istā pp̃ter
me et pp̃ter dauid seruū meū. Dixitq;
esaias. Afferte massam ficorū. Quā cū
attulissent ⁊ posuissent sup vlcus eius
curatus est. Dixerat autē ezechias ad
Eccli. 48. d esaiam. Qđ erit signū q: dñs me sana-
bit: et q: ascēsur9 sum die tertia tēplū
dñi? Cui ait esaias. Hoc erit signum a
dño q facturus sit dñs sermonem quē
locutus est. Uis vt ascēdat vmbra de-
cem lineis aut vt reuertatur totidē gra-
dib9? Et ait ezechias. Facile est vmbrā
crescere decem lineis. Nec hoc volo vt
fiat: sed vt reuertatur retrorsum decem
C gradib9. Inuocauit itaq; esaias pphe
Esa. 39. d. ta dñm: ⁊ reduxit vmbrā p lineas qui-
bus iā descenderat in horologio achaz
retrorsū decē gradib9. In tpe illo mi
sit merodach baladā filius baladā rex
babylonioꝝ lrãs ⁊ munera ad ezechiā:
audierat enī q egrotasset ezechias. Le
tatus est aūt in aduētu eoꝝ ezechias: ⁊
ostēdit eis domū aromatum et aurum
et argētū ⁊ pigmēta varia: vnguēta q̃z
et domū vasoꝝ suorum: ⁊ oĩa q̃ habere
poterat in thesauris suis. Non fuit qđ
nō mõstrasset eis ezechias ĩ domo sua
et in omni potestate sua. Uenit autem
esaias ppheta ad regē ezechiā: dixitq;
ei. Quid dixerūt viri isti: aut vñ vene-
runt ad te? Cui ait ezechias. De terra
lõginqua venerūt ad me de babylone.
At ille respõdit. Quid viderūt in do-
mo tua? Ait ezechias. Omnia quecūq;
sunt in domo mea viderunt. Nihil est
enim qđ non monstrauerim eis in the-
D sauris meis. Dixit itaq; esaias ezechie.
Audi sermonē dñi. Ecce dies venient: ⁊
auferentur omnia que sunt in domo tua:
et que condiderunt patres tui vsq; in
diē hanc in babylonē. Non remanebit
q̃cq̃ ait dominus. Sed ⁊ de filijs tuis
qui egredientur ex te quos generabis:
tollentur ⁊ erūt eunuchi in palatio re
gis babylõis. Dixit ezechias ad esaiā.
Bonus sermo dñi quē locut9 est. Sit
tãtum pax et veritas in diebus meis.

Reliqua autē sermonum ezechie ⁊ oĩs
fortitudo ei9 ⁊ quomodo fecerit pisci
nā ⁊ aqueductū et introduxerit aquas
in ciuitatem: nõne hec scripta sunt in
libro sermonū dierū regum iuda? Dor
miuitq; ezechias cū patrib9 suis: ⁊ re-
gnauit manasses filius eius pro eo.

¶ C. S. De manasse ⁊ sceleribus eius: de cōminatiōe dñi: ⁊ de amō filio ei9: iste amon occiditur a seruis suis: cui suc cessit iosias filius eius. Capitulū. xxi.

DUodecim annoꝝ erat ma- B
nasses cū regnare cepisset:
et quinquagintaquinq; an
nis regnauit in hierl'm. No 2. pa. 33. b.
men matris ei9 aphsiba: fe-
citq; malum in cōspectu dñi: iuxta ido
la gētiū quas deleuit dñs a facie filio-
rū isrl. Cōuersusq; ē ⁊ edificauit excel
sa q̃ dissipauerat ezechias pater eius:
⁊ erexit aras baal ⁊ fecit lucos sicut fe
cerat achab rex isrl: ⁊ adorauit oēz mi Tull9 hosti
litiā celi et coluit eā. Extruxitq; aras lius terti9
in domo dñi de q̃ dixit dñs: in hierl'm romanoꝝ
ponā nomē meū: ⁊ extruxit altaria vni rex.
uerse militie celi: in duob9 atrijs tēpli
dñi. Et traduxit filiū suū p ignē: ario Nicome-
latus est: ⁊ obseruauit auguria: ⁊ fecit dia cōdit.
phythones: et aruspices multiplica- B
uit vt faceret malū corā dño et irrita- Calcedō cō
ret eū. Posuit q̃z idolū luci quem fece ditur.
rat in tēplo dñi: sup quo locut9 est dñs
ad dauid ⁊ ad salomonē filiū eius. In
tēplo hoc ⁊ in hierl'm quē elegi de cun
ctis tribub9 israel ponā nomē meū in
sempiternū: ⁊ vltra nō faciā cōmoueri
pedē israel de terra quā dedi patrib9
eoꝝ: si tñ custodierint ope oĩa q̃ p̃cepi
eis: ⁊ vniuersā legē quā mãdauit eis
seru9 me9 moyses. Illi vero nō audierūt:
sed seducti sunt a manasse vt facerent
malū sup gētes q̃s ⁊ cōtriuit dñs a fa-
cie filioꝝ israel. Locutusq; est dñs ĩ ma Bizantiū
nu seruoꝝ suoꝝ pphetaꝝ: dicēs. Q: fe conditur.
cit manasses rex iuda abominationes i. q. 7. c. 2.
istas pessimas sup oĩa q̃ fecerūt amor-
rei ante eū: ⁊ peccare fecit etiā iudā in
immūdicijs suis: pp̃terea hec dicit do
minus deus israel. Ecce ego inducam
mala super hierusalē ⁊ iudam: vt qui-
cūq; audierit tinniãt ambe aures ei9.
Et extendam super hierusalem funicu C
lum samarie et pondus domus achab:
et delebo hierusalē sicut deleri solent
tabule. Delēs vertā et ducam crebrius
stilum super faciem eius. Dimittam ve
ro reliquias hereditatis mee: et tradā

eas in manus inimicoꝝ ei⁹. Eruntq; in vastitatē ⁊ i rapinā cūctis aduersarijs suis eo ꝙ fecerit malū corā me ⁊ ꝑseuerauerint irritātes me ex die quo egressi sunt patres eorū ex egypto: vsq; ad hāc diē. Insup ⁊ sanguinē innoxiū fudit manasses multū nimis: donec īpleretur hierusalē vsq; ad os: absq; pctis suis qb⁹ peccare fecit iudā vt faceret malū corā dño. Reliqua aūt sermonū manasse ⁊ vniuersa q̄ fecit ⁊ pctm̄ eius qd̄ peccauit: nōne hec scripta sunt in libro sermonū dierum regum iuda? Dormiuitq; manasses cū pr̄ib⁹ suis: et sepultus est in horto dom⁹ sue: in horto ozam: ⁊ regnauit ammō fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Uigintiduo annoꝝ erat ammon cū regnare cepisset: duob⁹ q̄z ānis regnauit in hierl̄m. Nomen matris eius mesiale meth filia arus de ietheba. Fecitq; malū in ɔspectu dñi sicut fecerat manasses pr̄ ei⁹: ⁊ ambulauit in oī via ꝑ quā ambulauerat pr̄ ei⁹: seruiuitq; immūdicijs qb⁹ seruiebat pater eius: ⁊ adorauit eas: ⁊ dereliq̄t dñm deū patrum suoꝝ: ⁊ nō ambulauit in via dñi. Tetenderūtq; ei insidias serui sui: ⁊ interfecerunt regē in domo sua. Percussit autem populus terre oēs qui coniurauerāt ɔtra regē ammō: ⁊ cōstituerūt sibi regē iosiam filiū ei⁹ ꝓ eo. Reliqua aūt sermonum ammon que fecit: nōne hec scripta sunt in libro sermonū dierum regum iuda? Sepelierūtq; eum in sepulchro suo in horto ozam: ⁊ regnauit iosias filius eius pro eo.

D

Aristolo- gus poeta. Aristode- mus musi- cus. Alceus po eta. Alcidam⁹ orator. Aeschyes poeta. Antimeni- des poeta. Nicepsius medicus.

¶ C.S. Regnauit iosias filius āmon. Inuenitur liber deuteronomij: iosias mittit ad consulendum dominum: de verbis olde prophete per quā cōsulue runt dominum. Capitulum.xxij.

A

2.Pa.34.a.

Cto annoꝝ erat iosias cū regnare cepisset ⁊ trigintavno anno regnauit in hierusalē. Nomē matris ei⁹ idida filia phadaia de besecbath. Fecitq; qd̄ placitū erat corā dño: ⁊ ambulauit per oēs vias dauid patris sui. Non declinauit ad dexteram ✝ siue ad sinistrā. Anno aūt octauodecimo regis iosie: misit rex saphan filiū asua filij mesulā scribam templi dñi dicens ei. Uade ad helchiā sacerdotem magnū vt cōfletur pecunia que illata est in templū dñi: et quā collegerunt ianitores templi a populo: deturq; fabris per ꝑpositos domus domini. Qui ⁊ distribuāt

Als ✝ vel. Ancbus Martius q̄rt⁹ roma noꝝ rex.

B

eā his qui operanẗ in tēplo dñi ad instauranda sartatecta templi dñi tignarijs vz ⁊ cementarijs ⁊ his q̄ interrupta cōponūt ⁊ vt emātur ligna ⁊ lapides de lapidicinis ad instaurādū templū dñi. Uerūtn̄ nō supputeẗ eis argētum qd̄ accipiūt: sz i potestate habeāt: et in fide. Dixit autē helchias pōtifex ad saphan scribam. Librū legis reppe ri in domo dñi. Deditq; helchias volumen saphā scribe: qui ⁊ legit illud. Uenit q̄z saphā scriba ad regē et renūciauit ei qd̄ preceperat: et ait. Conflauerunt serui tui pecuniā que reperta est in domo dñi: ⁊ dederunt vt distribueretẗ fabris ac ꝑfectis operū tēpli dñi. Narrauit q̄z saphan scriba regi dicēs. Librū legis mihi dedit helchias sacerdos: quē cū legisset saphā corā rege: et audisset rex verba libri legis dñi: scidit vestimenta sua: ⁊ ꝑcepit helchie sacerdoti ⁊ aicham filio saphan: ⁊ achobor filio micha: ⁊ saphan scribe et asie seruo regis dicēs. Ite et cōsulite dñm sup me ⁊ sup populo ⁊ super oī iuda: de verbis voluminis istius qd̄ inuentū est. Magna eñ ira dñi succēsa est ɔtra nos: q2 nō audierūt patres nostri verba libri huius: vt facerēt omne qd̄ scriptū est nobis. Ierūt itaq; helchias sacerdos ⁊ aichā et achobor ⁊ saphan et asia ad oldā ꝓphetē vxorē sellum filij thecue filij aaras custodis vestiū q̄ habitabat in hierl̄m i scḋa: locutiq; sunt ad eam. Et illa respōdit eis. Hec dicit dominus deus israel. Dicite viro q̄ misit vos ad me. Hec dicit dñs. Ecce ego adducam mala sup locū istum: ⁊ super habitatores ei⁹: oīa verba legis que legit rex iuda: q2 dereliq̄runt me: ⁊ sacrificauerūt dijs alienis: irritantes me in cunctis operib⁹ manuū suarū. Et succendetur indignatio mea i loco hoc: ⁊ non extinguetur. Regi autem iuda qui misit vos vt cōsuleretis dominū sic dicetis. Hec dicit dñs de⁹ israel. Pro eo ꝙ audisti verba voluminis ⁊ ꝑterritū est cor tuum: ⁊ humiliatus es corā domino: auditis sermonibus cōtra locū istum: et habitatores eius ꝙ videlicet fierent in stuporem et in maledictū: et scidisti vestimēta tua: ⁊ fleuisti coram me: ⁊ ego audiui te: ait domin⁹. Idcirco colligā te ad patres tuos ⁊ colligeris ad sepulchrum tuū in pace: vt non videant oculi tui omnia mala que introducturus sum super locum istum.

Carceres primo isti- tuuntur.

Ninive de- struitur.

Phaleris tyrannus.

C

Ostia vrbs conditur.

D

¶C.S. Iosias v̄ba federis corā populo legit: idola de iuda ⁊ samaria extirpantur: ossa sacerdotū sup altaria cōburunt: verba olde pphete īplent: pascha solenne celebratur: iosias in mageddo occidit: ioachaz fili⁹ ei⁹ rex eligitur quem vinctuȝ pharao in egyptū adduxit: ⁊ mulcta in iuda īposita ioachim regem cōstituit. Capitulū.xxiij.

A 2.pa.34.f. Tarquin⁹ priscus.v. Rom.rex capitoliū erexit.

T renūciauerūt regi quod dixerat. Qui misit ⁊ cōgregati sūt ad eū oēs senes iuda et hierl'm: ascēditq; rex tēplū dñi et oēs viri iuda vniuersiq; q̄ habitabāt in hierl'm cum eo sacerdotes ⁊ pphete et oīs ppl's a paruo vsq; ad magnū: legitq; cūctis audiētib⁹ oīa verba libri federis q̄ inuētus est in domo dñi. Stetitq; rex sup gradū ⁊ fedus pcussit corā dño vt ambularēt post dñm: ⁊ custodirēt pcepta ei⁹ ⁊ testimonia ⁊ cerimonias in oī corde: ⁊ ī tota aīa: ⁊ suscitarēt verba federis huius q̄ scripta erāt in libro illo. Acquieuitq; ppl's pacto. Et precepit rex helchie pōtifici ⁊ sacerdotibus secūdi ordinis: ⁊ ianitoribus vt proijcerēt de tēplo dñi oīa vasa que facta fuerant baal: ⁊ in luco ⁊ vniuerse militie celi: ⁊ cōbussit ea foris hierusalem in cōualle cedron: ⁊ tulit puluerē

B

eoꝝ in bethel. Et deleuit aruspices q̄s posuerant reges iuda ad sacrificandū in excelsis p ciuitates iuda ⁊ ī circuitu hierusalē: ⁊ eos qui adolebāt incēsum baal ⁊ soli et lune ⁊ duodecim signis ⁊ oī militie celi. Et efferri fecit lucum de domo dñi foras hierl'm in cōualle cedrō: ⁊ cōbussit eū ibi ⁊ redegit in puluerē: ⁊ piecit sup sepulchra vulgi.

Pherecides phs. Symonides poeta.

Destruxit quoq; ediculas effeminatoꝝ q̄ erāt in domo dñi: p quib⁹ mulieres texebāt q̄si domūculas luci. Cōgregauitq; oēs sacerdotes de ciuitatibus iuda ⁊ cōtaminauit excelsa vbi sacrificabāt sacerdotes de gabaa vsq; bersabee: ⁊ destruxit aras portarū ī introitu ostij iosue pncipis ciuitatis: quod erat ad sinistrā porte ciuitatis. Uerūtamē non ascendebant sacerdotes excelsorū ad altare dñi in hierusalē: sed tantum comedebant azyma in medio fratrum suorū.

Ctesiforus poeta. Sapho poetrix.

Cōtaminauit quoq; topheth qd est in conualle filij ennon: vt nemo consecraret filium suum aut filiā p ignem moloch. Abstulit quoq; equos q̄s dederant reges iude soli in introitu templi dñi iuxta exedram nathamelech eunuchi q̄ erat in pharurim.

Arion citharedus optimus.

C

Currus aūt solis cōbussit igni: altaria quoq; que erant super tecta cenaculi achaz que fecerant reges iuda: ⁊ altaria que fecerat manasses in duobus atrijs templi domini destruxit rex et cucurrit inde et dispersit cinerem eorum in torrentē cedron. Excelsa quoq; que erant in hierusalem ad dexteram partem montis offensionis que edificauerat salomon rex israel astaroth idolo sidoniorum ⁊ chamos offensionis moab et melchom abominationes filiorum ammon polluit rex et contriuit statuas et succidit lucos repleuitq; loca eorū ossib⁹ mortuoruꝫ. Insuper et altare quod erat in bethel: ⁊ excelsum quod fecerat hieroboam filius nabath qui peccare fecit israel: et altare illud excelsum destruxit atq; cōbussit ⁊ cōminuit in puluerem: succenditq; etiam lucū.

D 3.reg.13.a.

Et cōuersus iosias vidit ibi sepulchra que erāt in monte: misitq; et tulit ossa de sepulchris ⁊ cōbussit ea super altare: ⁊ polluit illud iuxta verbum dñi quod locutus est vir dei qui pdixerat verba hec: et ait. Quis est titulus ille quē video? Rñderūtq; ei ciues vrbis illi⁹. Sepulchrū est hoīs dei q̄ venit de iuda ⁊ predixit verba hec: que fecisti super altare bethel. Et ait. Dimittite eum. Nemo commoueat ossa eius. Et intacta manserunt ossa illius cū ossibus pphete q̄ venerat de samaria. Insup ⁊ oīa phana excelsorum q̄ erant in ciuitatib⁹ samarie: que fecerant reges israel ad irritandū dñm: abstulit iosias: et fecit eis scdm oīa que fecerat in bethel. Et occidit vniuersos sacerdotes excelsoruꝫ q̄ erāt ibi sup altaria: ⁊ cōbussit ossa humana sup ea.

E 2.pa.35.a. 3.Esdr.1.a.

Reuersusq; est hierusalē et pcepit oī populo dicēs. Facite phase dño deo vro scdm quod scriptū est in libro federis huius. Nec enim factū est phase tale a dieb⁹ iudicū qui iudicauerūt israel: et oīm dierum regum isrl' et regū iuda: sicut in octauodecimo anno regis iosie factū est phase istud dño in hierusalē. Sed ⁊ phytones ⁊ ariolos et figuras idolorum et immūditias et abominationes que fuerūt in terra iuda ⁊ hierusalem: abstulit iosias: vt staturet v̄ba legis: q̄ scripta sunt ī libro quē inuenit helchias sacerdos in templo dñi. Similis illi non fuit ante eū rex: qui reuerteret ad dominū in omni

cor de suo: et in tota ala sua: et vniuersa virtute sua iuxta oem legẽ moysi: neqȝ post eũ surrexit similis illi. Uerumtamen nõ est auersus dñs ab ira furoris sui magni quo iratus est furor ei⁹ otra iudã pper irritationes quib⁹ puocauerat eum manasses. Dixit itaqȝ dñs. Etiam iudã auferam a facie mea sicut abstuli israel: et piciam ciuitatem hãc quã elegi hierusalẽ: et domũ de qua dixi: erit nomẽ meũ ibi. Reliqua aũt sermonũ iosie et vniuersa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro verbo⁊ dierũ regũ iuda? In dieb⁹ eius ascẽdit pharao nechao rex egypti cõtra regẽ assyriorum ad flumen euphratem. Et abijt iosias rex iuda in occursum ei⁹: et occisus est in mageddo cũ vidisset eum: et portauerũt eũ serui sui mortuũ de mageddo: et ptulerũt in hierlm: et sepelierunt eũ i sepulchro suo. Tulitqȝ pplš terre ioachaz filiũ iosie et vnxerunt eũ: et cõstituerũt eũ regem pro patre suo. Uigintitriũ anno⁊ erat ioachaz cũ regnare cepisset: et tribus mensib⁹ regnauit in hierlm. Nomẽ matris eius amithal filia hieremie de lobna. Et fecit malũ corã dño: iuxta omnia q̃ fecerant pres eius. Uinxitqȝ eũ pharao nechao in reblatha: q̃ est in terra emath: ne regnaret in hierlm. Et imposuit mulctã terre centũ talentis argẽti et talẽto auri: regẽqȝ constituit pharao nechao heliachim filiũ iosie p iosia pre ei⁹: vertitqȝ nomẽ ei⁹ ioachi. Porro ioachaz tulit et duxit in egyptũ. Argẽtum aũt et aurũ dedit ioachim pharaoni cũ indixisset terre per singulos: vt cõferret iuxta pceptũ pharaonis. Et vnũquẽqȝ iuxta vires suas exegit tam argentum q̃ aurũ de populo terre vt daret pharaoni nechao. Uigintiquinqȝ annoru⁊ erat ioachim cũ regnare cepisset et vndecim annis regnauit in hierlm. Nomen matris ei⁹ zebida filia phadaia de ruma. Et fecit malum corã dño iuxta omnia que fecerant patres eius.

¶ C.S. De morte ioachim et qualiter trib⁹ ãnis seruiuit nabuchodonosor: de latrũculis quos misit dñs in iudã: hierlm obsidet: ioachim egredit in occursum nabuchodonosor cũ mre sua et seruis suis et pncipib⁹ et eunuchis: istũ ioachim nabuchodonosor rex transtulit in babylonẽ cũ pplo suo p quo regnauit sedechias patru⁹ ei⁹ ostitutus a nabuchodonosor. Capitulum. xxiiij.

In diebus eius ascendit nabuchodonosor rex babylonis: et fact⁹ ẽ ei ioachim seruus trib⁹ annis: et rursum rebellauit contra eũ. Immisitqȝ ei dñs latrũculos chaldeo⁊: et latrũculos syrie: et latrũculos moab: et latrũculos filiorum ammõ: et immisit eos in iudã vt disperderẽt † eum iuxta verbum domini qđ locutus fuerat per seruos suos pphetas. Factum est autem hoc per verbum domini contra iudam vt auferret eum coram se propter peccata manasse vniuersa que fecit: et propter sanguinẽ innoxium quẽ effudit et impleuit hierusalem cruore innocentium: et ob hanc rem noluit deus propitiari. Reliqua autem sermonum ioachim et vniuersa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda? Et dormiuit ioachim cum patribus suis et regnauit ioachim filius eius pro eo. Et vltra nõ addidit rex egypti vt egrederetur de terra sua. Tulerat enim rex babylonis a riuo egypti vsqȝ ad fluuiũ euphraten omnia que fuerãt regis egypti. Decem et octo anno⁊ erat ioachim cũ regnare cepisset: et tribus mensibus regnauit in hierusalẽ. Nomen matris ei⁹ noesta filia helnathã de hierlm. Et fecit malũ corã dño: iuxta oia q̃ fecerat pater eius. In tẽpore illo ascẽderũt serui nabuchodonosor regis babylonis i hierlm: et circũdata est vrbs munitionibus. Uenitqȝ nabuchodonosor rex babylõis ad ciuitatẽ cũ seruis suis vt oppugnarent eã. Egressusqȝ est ioachim rex iuda ad regẽ babylonis ipse et mater ei⁹: et serui ei⁹: et principes ei⁹: et eunuchi ei⁹: et suscepit eũ rex babylõis anno octauo regni sui. Et ptulit inde omnes thesauros domus dñi et thesauros domus regie: et cõcidit vniuersa vasa aurea que fecerat salomõ rex isrl' in tẽplo domini: iuxta verbum domini: et transtulit omnem hierusalem et vniuersos principes et omnes fortes exercit⁹ decem milia in captiuitatem: et omnẽ artificem et inclusorem: nihilqȝ relictũ est exceptis paupib⁹ ppli terre. Transtulit quoqȝ ioachim in babylonẽ et matrem regis: et vxores regis: et eunuchos regis: et iudices terre duxit i captiuitatem de hierlm i babylonẽ: et oẽs viros robustos: septem milia: et artifices et inclusores mille: oẽs viros fortes et bella

Marginalia: F; 2.pa.35.c.; 2.pa.36.a.; G; H; Al's † eum accipiẽdo pro terra.; B; Daniel.1.a.; C; Hebre.2.a.; D; 12.q.2.c. au rum.; 1.q.4.§. itẽ pctõ.j.c.sc.

tores: duxitq; eos rex babylonis capti
23.q.5.c.si. nos i babylonē. Et ɔstituit mathathiā
in.2.glo. patruū eius p eo: imposuitq; nomē ei
2.pa.36.b. sedechiā. Uicesimū ꝛ pmū annū etatis
Hier.55.a. habebat sedechias cū regnare cepisset:
et vndecim annis regnauit in hierl'm.
Nomē matris eius erat amithal filia
hieremie de lobna: ꝛ fecit malū corā
dño iuxta oīa q̄ fecerat ioachim. Ira=
scebat̄ eñ dñs ɔtra hierl'z ꝛ ɔtra iudā:
donec pijceret eos a facie sua. Reces=
sitq; sedechias a rege babylonis.

¶ C.S. Nabuchodonosor obsedit hie
rusalē: quia sedechias recesserat ab eo
quē cepit ꝛ excecauit: filios ei⁹ occidit:
hierl'm cepit: tēplū destruxit: iuda ca=
ptiuat̄: godoliā reliq̄t quē hismael oc
cidit: ioachim de carcere est subleuat⁹
p euilmerodach: annona ei ɔstituitur
cunctis diebus vite sue. Capitu. xxv.

A
Hier.39.a. Actū est aūt in anno nono
ꝛ.52.a. regni ei⁹ mēse decimo: de=
cima die mensis venit na=
buchodonosor rex babylo
nis ipē ꝛ oīs exercitus ei⁹
in hierusalem: et circunde
derunt eam: ꝛ extruxerūt in circuitu
eius munitiones. Et clausa est ciuitas
atq; vallata vsq; ad vndecimū annū re
Marsilia gis sedechie nona die mēsis. Preualuit
conditur. q; fames i ciuitate nec erat panis po=
pulo terre. Et iterrupta est ciuitas: et
oēs viri bellatores nocte fugerūt p viā
porte q̄ est iter duplicē murū ad hortū
regis. Porro chaldei obsidebāt in cir
B cuitu ciuitatē. Fugit itaq; sedechias p
viaz q̄ ducit ad cāpestria solitudinis.
Et psecut⁹ est exercit⁹ chaldeoꝝ regē:
cōprehenditq; eū in planicie hierico:
et oēs bellatores q̄ erāt cū eo dispersi
Astyages sunt ꝛ reliquerūt eū. Apprehēsum er=
vltim⁹ me= go regē duxerūt ad regē babylonis in
doꝝ rex. reblata: q̄ locutus est cū eo iudiciū. Fi
C lios aūt sedechie occidit corā eo: ꝛ ocu
los ei⁹ effodit: vinxitq; eū cathenis et
Pithago= adduxit in babylonē. Mēse quinto se
ras samius prima die mēsis (ipē est annus nonus=
phs primo decimus regis babylonis) venit nabu=
appellat⁹. zardā princeps exercitus seruus regis
Psalm. 17. babylonis i hierl'm. Et succēdit domū
Ezech. 16.c dñi ꝛ domū regis et domos hierusalē:
Anachar= oēmq; domū combussit igni: ꝛ muros
sis phs. hierl'm in circuitu destruxit oīs exerci
Misō phs tus chaldeorum qui erat cum principe
Sichincō militū. Reliquā aūt populi partem q̄
phs. remāserat in ciuitate: et profugas qui
trāsfugerāt ad regē babylonis: ꝛ reli=

quā vulgus transtulit nabuzardā prin Epimeni=
ceps militie: ꝛ de pauperibus terre re des.
liquit vinitores et agricolas: colūnas Hier.27.b.
autē ereas q̄ erāt in tēplo dñi ꝛ bases Serui⁹ tul
ꝛ mare ereū qđ erat in domo dñi cōfre lius. vi. Ro
gerunt chaldei et trāstulerūt es omne ma. rex.
in babylonem. Ollas quoq; ereas et Di.44. c.i.
trullas ꝛ tridentes ꝛ cyphos ꝛ morta= Di.76. c.ie
riola: ꝛ omnia vasa erea in quibus mi= iunium.
nistrabāt tulerunt: necnon ꝛ thuribu= D
la ꝛ phialas. Que aurea aurea: ꝛ q̄ ar= Hec dici=
gētea argētea: tulit princeps militie: mus in pn.
id est columnas duas: mare vnū et ba= De pe. di.7.
ses quas fecerat rex salomon in tēplo c. in salici=
domini. Non erat pondus eris omniū bus.
vasorum. Decem ꝛ octo cubitos altitu s.c. preced.
dinis habebat columna vna: ꝛ capitel
lum ereū super se altitudinis triū cu=
bitorum: ꝛ retiaculum ꝛ malogranata
sup capitellum columne: omnia erea:
similē et colūna secūda habebat orna= E
tū. Tulit quoq; pnceps militie saraiā
sacerdotē primum: et sophoniā sacer=
dotem scđm: ꝛ tres ianitores: ꝛ de ciui
tate eunuchum vnū qui erat prefectus
super bellatores viros: ꝛ quinq; viros
de his qui steterant corā rege: quos
repperit in ciuitate: ꝛ sopher principē
exercitus qui probabat tyrones de po
pulo terre: ꝛ sex viros e vulgo q̄ inuē=
ti fuerant in ciuitate. Quos tollēs na
buzardan princeps militum duxit ad
regē babylonis i reblatha: percussitq;
eos rex babylonis ꝛ interfecit eos i re F
blatha in terra emath. Et trāslatus est
iuda de terra sua. Populo autem qui
relictus erat in terra iuda quem dimi=
serat nabuchodonosor rex babylonis
pfecit godoliā filium aichā filij saphā. Cresus vl=
Quod cum audissent omnes duces mi timus ly=
litum ipsi ꝛ viri qui erāt cum eis: vide dorū rex.
licet q; ɔstituisset rex babylonis godo
liā venerūt ad godoliā in maspha his=
mael filius nathanie et iohannā filius
caree: ꝛ saraia fili⁹ thenameth netho=
phatites: et iezonias filius maachati
ipsi ꝛ socij eoꝝ. Iurauitq; godolias ip Anaximan
sis ꝛ socijs eorum dicēs. Nolite timere der phs.
seruire chaldeis. Manete i terra ꝛ ser Hier.40.c
uite regi babylōis: ꝛ bñ erit vobis. Fa G
ctū est aūt in mense septimo venit his=
mael fili⁹ nathanie filij elisama de se=
mine regio ꝛ decē viri cū eo: pcusserūt
q; godoliā qui ꝛ mortuus est: sed ꝛ iu
deos ꝛ chaldeos q̄ erant cū eo in mas=
pha. Cōsurgēsq; omnis ppl's a paruo Esopus fa
vsq; ad magnum ꝛ principes militum bulator.

venerāt in egyptum timētes caldeos.
Factum est vero in ãno tricesimosepti
mo transmigratiõis ioachim regis in
de mense duodecimo vicesima ⁊ septi
ma die mensis sublevavit evilmero-
dach rex babylonis ãno q̄ regnare ce-
perat caput ioachim regis iuda de car
cere: ⁊ locutꝰ est ei benigne. Et posuit
thronũ eiꝰ super thronũ regũ q̄ erant
cũ eo ĩ babylone: ⁊ mutavit vestes eiꝰ
q̄s habuerat ĩ carcere: ⁊ comedebat pa
nē sp̄ in cõspectu eius cũctis diebꝰ vi
te sue. Annonam quoq; constituit ei si
ne itermissiõe que ⁊ dabatur ei a rege
per singulos dies oĩbꝰ diebꝰ vite sue.

¶ Explicit secundus liber Mala
chim: id est Regum quartus.

¶ Incipit ꝓlogus sancti hieronymi in
librũ dibrehaiomin: q̄ ē paralipome-
nõ qđ nos dicere possumꝰ ꝟba dierũ.

I septuaginta interpretum
pura ⁊ ut ab eis in grecum
versa est editio permaneret
superflue me mi chromati
episcoporuʒ sanctissime at
q; doctissime impelleres: ut hebrea ti-
bi volumina latino sermone trãsferrē.
Quod enim semel aures hominũ occu
paverat ⁊ nascentis ecclesie roborave
rat fidem iustum erat etiam nostro si-
lentio comprobari. Nunc vero cũ pro
varietate regionũ diversa ferant exē-
plaria ⁊ germana illa antiquaq; trans
latio corrupta sit atq; violata nr̄i ar-
bitrij putas: aut e pluribꝰ iudicare q̄d
verum sit aut novum opus in veteri
opere cudere illudētibusq; iudeis cor
nicum: ut dicitur oculos cõfigere. Ale
xandria ⁊ egyptus in septuaginta su-
is hesichium laudat auctorē constanti
nopolis usq; antiochiaʒ luciani mar-
tyris exemplaria probat. Medie īter
has provincie palestios codices legũt
quos ab origene elaboratos eusebiꝰ et
pamphilus vulgaverunt. Totusq; or-
bis hac inter se trifaria varietate com
pugnat. Et certe origenes non solum
exēpla composuit quatuor editionum
e regione singula verba describens: ut
unus dissentiens statim ceteris iter se
consentientibus arguatur: sed qđ ma-
ioris audacie est in editiõe septuagin-
ta theodotiõis editionē miscuit: aste-
riscis videlicet designans que minꝰ fue
rint ⁊ virgulis que ex sup̄fluo videban
tur apposita. Si igitur alijs licuit nõ
tenere quod semel susceperãt ⁊ post se
ptuaginta cellulas que vulgo sine au-
ctore iactantur singulas cellulas ape-
ruere: hocq; in ecclesijs legitur q̄ se-
ptuaginta nescierunt: cur me nõ susci
piant latini mei: q̄ inviolata editione
veteri ita novam condidi ut laborem
meum hebreis ⁊ qđ his maius est apo
stolis auctoribus comprobeʒ. Scripsi
nuper librum de optimo genere inter
pretandi ostendens illa de evangelio.
Ex egypto vocavi filium meum: ⁊ q̄m Osee. 11. a.
nazareus vocabitur: ⁊ videbũt in quē Zacharie
cõpũxerũt. Et illud apostoli. Qđ ocu- 12. a.
lus nõ vidit: nec auris audivit: ⁊ ĩ cor Esa. 64. b.
hominis nõ ascēdit que ꝑparavit deꝰ 1. Cori. 2. c.
diligentibus se. Ceteraq; his similia ĩ
hebreorum libris inveniri. Certe apo-
stoli et evangeliste septuaginta interp̄
tes noverãt: ⁊ unde eis hec dicere que
in septuaginta interpretibus nõ habē
tur. Christus dñs noster utriusq; testa
mēti cõditor in evãgelio s̄m Ioannē. Ioh. 7. f.
Qui credit inquit ĩ me sicut dicit scri-
ptura flumina de vētre eius fluent aq̄
vive. Utiq; scriptũ est q̄ salvator scri
ptum esse testatur. Ubi scriptum est.
Septuaginta non habēt apochrypha
nescit eccl̄ia. Ad hebreos igit̄ revertē-
dũ ē: unde ⁊ dñs loquit̄ ⁊ discipuli exē
pla presumũt. Hec pace veterũ loquor
⁊ obtrectatoribus meis tm̄ rñdeo: qui
canino dēte me rodũt ĩ publico detra-
hētes ⁊ legētes ĩ angulis: id est accusa
tores ⁊ defensores cũ ĩ alijs ꝓbēt qđ ĩ
me reprobãt q̄si virtus ⁊ vitiũ nõ in re
bus sit: sed cũ auctore mutet̄. Ceterum
memini editionē septuagīta trãslato-
rũ oliʒ de greco emēdatã tribuisse me
nr̄is nec inimicũ debere estimari eorũ
quos ĩ cõvētu fratrũ semp̄ edissero. Et
qđ nũc dibrehaiomin: id est verba die-
rũ interp̄tatus sum: idcirco fecit ut in
extricabiles moras et silvam noim̄ q̄
scriptorũ confusa sunt vitio: sensuũq;
barbariē aptiꝰ: ⁊ ꝑversuũ colla digere
rē mihimetipsi et meis iuxta hismeniũ
canens si aures surdescunt ceterorum.

¶ Item alius prologus.

Usebiꝰ hieronymꝰ domo-
ni ⁊ rogaciano suis in chri
sto iesu salutē. Qñ grecos-
rũ hystorias magis intelli-
gũt q̄ athenas viderint: et
tertiũ ꝟgilij librũ a troade ꝑ leuchatē

et acroceraunia ad siciliam: ꝛ inde ad ostia tyberis nauigauerint. Ita sanctā scripturā lucidius intuebit̄ q̄ iudeam oculis cōtēplatus est: ꝛ antiquarū vrbium memorias locorūq̄ vel eadē vocabula vel mutata cognouerit. Unde ꝛ nobis cure fuit cū eruditissim⁹ hebreorum hūc laborē subire vt circūiremus ꝓuinciā quā vniuerse xp̄i ecclīe sonāt. Fateor em̄ mi dōmion ꝛ rogatiane charissimi: nūq̄ me in diuinis voluminibus ꝓprijs viribus credidisse: nec habuisse opinionē meā: sꝫ ea etiā de q̄b⁹ scire me arbitrabar interrogare me solitū. Quāto magis de his sup̄ q̄bus anceps eram. Denīq̄ cū a me nuper literis flagitassetis: vt vobis paralipomenon latino sermone trāsferrē de tyberiade legis quondā auctorē: q̄ apud hebreos admirationi habebat̄ assūpsi et cōtuli cū eo a vertice (vt aiunt) vsq̄ ad extremū vnguē: ꝛ sic confirmat⁹ ausus sum facere qd̄ iubebatis. Libere em̄ vobis loquor. Ita ei ī grecis ꝛ latinis codicibus hic noīm liber vitiosus est: vt nō tā hebrea q̄ barbara q̄dā ꝛ ÷ sarmatica noīa ꝯiecta arbitrādū sit. Nec hoc septuagīta īterpretib⁹ q̄ spūsctō pleni ea q̄ vera fuerūt trāstulerāt: sed scriptoꝝ culpe ascribēdū dū de īemēdatis inemēdata scriptitāt: ꝛ sepe tria noīa subtract̄ e medio syllabis in vnū vocabulū cogūt: vel e regione vnū nomē ꝓpter latitudinē suā in duo vel tria vocabula diuidūt. Sꝫ ꝛ ipse appellationes nō hoīes (vt pleriq̄ estimat) sꝫ vrbes ꝛ regiōes ꝛ salt⁹ ꝛ ꝓuincias sonāt ꝛ oblique sub īterpretatione ꝛ figura eorū q̄dā narrent̄ historie. De q̄bus in regnoꝝ libro d̄r. Nōne ecce hec scripta sunt in libro verborū dierū regum iuda? Que vtiq̄ in nr̄is codicib⁹ nō habentur. Hoc primū sciendū q̄ apud hebreos liber paralipomenō vnus sit et apud illos vocat⁹ dibrehaiomin: id est verba dierū q̄ ꝓpter magnitudinē apud nos diuisus est. Qd̄ nōnulli etiā in bruto ciceronis dialogo faciunt vt cum in tres partes secent: cū vnus a suo auctore sit edit⁹. Deinde etiā illud attēdendū q̄ freq̄nter noīa nō vocabula hoīꝫ sed rerū (vt dixi) significantias sonāt. Ad extremū: q̄ oīs eruditio scripturarū in hoc cōtinet̄: ꝛ historie q̄ vel pretermisse sunt in suis locis: vel pstricte leuiter hic p̄ q̄dā verborū cōpēdia explicant̄. Orationū itaq̄ vestrarū adiutus auxilio misi librū beniuolis placiturū: tā inuidis displiciturū esse nō ambigo. Optima em̄ queq̄ (vt ait plini⁹) malūt cōtēnere pleriq̄ q̄ discere. Si quis in hac iterpretatione voluerit aliquid reprehēdere interroget hebreos: suā conscientiā recolat: videat ordinē textūq̄ sermōis: ꝛ tūc nostro labori si potuerit detrahat. Ubicūq̄ ergo asteriscos: id est stellas radiare in hoc volumine videritis ibi sciat̄ de hebreo additum: quod in latinis codicibus non habet̄. Ubi vero obelus transuersa scilicet virga prepolita est illic signatur qd̄ septuaginta īterpretes addiderūt vel ob decoris gratiam: vel ob spiritus sancti auctoritatem: licet in hebreis voluminibus non legatur.

Als ÷ armatica.

¶ Explicit prefatio.

¶ Incipit argumentum in librū paralipomenon.

Paralipomenō liber instrumenti veteris epithome: tātus ac talis est vt absq̄ illo si quis scientiā scripturaꝝ sibi voluerit arrogare semetipsum irrideat p̄ singula quippe noīa iuncturasq̄ verborū et pretermisse in libris regum tangūtur historie ꝛ innumerabiles explicantur euangelij questiones.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit primus liber dibrehaiomin: id est paralipomenon.

¶ C. S. Gn̄atiōes ab adā vsq̄ ad noe: de gn̄atiōib⁹ filioꝝ noe: p̄mo d̄ filijs iaphet: scd̄o de filijs chā: ꝛ tertio d̄ filijs sem: vsq̄ ad abraam. Et deinde vsq̄ ad filios iacob ꝛ esau: primo d̄ filijs esau: vbi primo nominant̄ homīes priuati: scd̄o principes ꝛ reges ꝛ duces. Cap. j.

Adam: seth: enos: A
cainam: malaleel: iareth: Gen. 5. a.
enoch: mathusalē: lamech: noe: sem: cham et iaphet. Filij iaphet gomer: magod
madai ꝛ iauā: tubal: mosoch: thiras. Gen. 10. a.
porro filij gomer: ascenez: ꝛ riphet ꝛ thogorma. Filij āt iauā: elisa ꝛ tharsis: cethim ꝛ dodani. Filij chā: chus ꝛ mesraim phut ꝛ chanaan. Filij aūt chus: saba: ꝛ

Gen.10.a. cusia: sabatha ⁊ regma ⁊ sabathaca.
Porro filij regma: saba ⁊ dadā. Chus
aūt genuit nemroth. Iste cepit esse po-
tens in terra. Mesraim ꝟo genuit lu-
dim ⁊ ananim ⁊ laabi ⁊ nephtuim: phe
trusim q̄ȝ ⁊ quasluim: de q̄bus egressi
sunt philistijm: ⁊ capturim. Chanaan
ꝟo gēnuit sidonē ꝓmogenitū suū: etheū
q̄ȝ ⁊ hiebuseū ⁊ amnorreū ⁊ gergeseū:
B euenn ⁊ aracheū ⁊ asineū: aradiū q̄ȝ et
Gen.10.c. samareū ⁊ emathenȝ. Filij sem: elam ⁊
Als ✠ irā. assur ⁊ arphaxat ⁊ lud ⁊ ✠ arā. Hi sūt
filij araȝ hus ⁊ hul ⁊ gethoꝛ ⁊ mosoch.
Arphaxat aūt genuit sale: q̄ ⁊ ipse ge-
nuit heber. Porro heber nati sunt duo
filij: nomē vni phalech: q2 in dieb⁹ ei⁹
diuisa est terra: ⁊ nomē f̄ris eius iectā.
Iectā aūt genuit elmodab ⁊ saleph: et
asormoth ⁊ iare: adurā q̄ȝ ⁊ vzal ⁊ de-
cla ebal etiā ⁊ abimael ⁊ saba: necnon
⁊ ophir ⁊ eusila ⁊ iobab. Oēs isti filij ie
ctā. Sem arphaxat ⁊ sale: heber pha-
lech ⁊ ragau: seruch nachoꝛ tare abraā:
iste est abraam. Filij aūt abraam: isaac
⁊ hismael. Et he ḡnatiōes coꝝ. Primo-
genitus hismaelis: nabaioth ⁊ cedar ⁊
abdehel ⁊ mabsam ⁊ masma et duma:
masa: adad et thema: iachur: naphis:
Gen.15.b. cedma. Hi sunt filij hismael. Filij autē
Gen.11.c. cethure cōcubine abraā q̄s gēnuit ȝārā:
C iecsan: madā: madiā: iesboȝ ⁊ sue. Por
Gen.16.a. ro filij iecsan: saba ⁊ dadan. Filij autē
dadan: asurim et lathusim ⁊ laomim.
Filij aūt madiā: epha ⁊ epher ⁊ enoch
⁊ abida ⁊ elda. Oēs hi filij cethure.
Genuit aūt abraā isaac cuius fuerunt
filij esau ⁊ isrl̄. Filij āt esau eliphaȝ ra
huel: hieb⁹: ielon ⁊ choꝛe. Filij eliphaȝ
themā: omer: sephi: gothā: cenā: tham-
na: amalech. Filij rahuel: naath: ȝara:
samma: mesa. Filij seir: lothā: sobal: se
beō: ana: dison: eser: disan. Filij lothan
hoꝛri ahohiman. Soroꝛ āt lothā fuit
thamna. Filij sobal: alibā: ⁊ manaath:
⁊ ebal: sephi ⁊ onā. Filij sebeō: ahaia ⁊
D ana. Filij ana: dison. Filij dison: hama
rā ⁊ esebā ⁊ iethram ⁊ charram. Filij
eser: balaan ⁊ ȝabbā ⁊ iachan. Filij di
san: hus ⁊ aram. Isti sunt reges qui im
perauerūt in terra edō antēq̄ esset rex
sup̄ filios israel. Bale filius beoꝛ ⁊ no
mē ciuitatis ei⁹ denaba. Mortuus est
aūt bale ⁊ regnauit ꝓ eo iobab filius
sare de bosra. Cumq̄ȝ et iobab fuisset
mortuus regnauit ꝓ eo husan de terra
themanoꝛū. Obijt q̄ȝ ⁊ husan: ⁊ regna-
uit ꝓ eo adad filius adad: q̄ percussit
madian in terra moab: ⁊ nomē ciuita-
tis ei⁹ auith. Cūq̄ȝ ⁊ adad fuisset mor-
tuus regnauit ꝓ eo semla de maresca.
Sed ⁊ semla mortu⁹ est: ⁊ regnauit ꝓ
eo saul de rooboth: que iuxta amnē si
ta est. Mortuo quoq̄ȝ saul regnauit ꝓ
eo baalana filius achoboꝛ. Sed et hic
mortuus est ⁊ regnauit ꝓ eo adad cui⁹
vrbis nomē fuit phau: ⁊ appellata est
vxoꝛ ei⁹ meethabel filia matred filie
mezaab. Adad autem mortuo duces
pro regibus in edom esse ceperūt. Dux
thamna: dux alha: dux iether: dux ooli
bama: dux ela: dux phinō: dux chenez:
dux theman: dux mapsar: dux magdi-
hel: dux hiram. Hi duces edom.

¶C.S. De duodecim patriarchis fi-
lijs israel: de generatione iude vsq̄ȝ ad
isai patrem dauid: nomina filioꝛum ⁊
filiarum isai nominantur: de cognatio
ne scribarum qui venerūt de caloꝛe do
mus rechab. Capitulum.ij.

Ilij autem israel: rubē: sy- A
meon: leui: iuda: isachar ⁊ Gen.29.g. ⁊.30.c.
ȝabulō: dan ⁊ ioseph: ben-
iamī: neptalim: gad ⁊ aser. Gen.38.a.
Filij iuda: her onan ⁊ sela. Ibidem.g
Hi tres nati sūt ei de filia Matt.1.a.
sue chananitidis. Fuit aūt her primo- Ruth.4.d.
genitus iuda: mal⁹ corā dn̄o: ⁊ occidit Mat.1.a.
eū. Thamar aūt nurus eius peperit ei Iob.7.a.
phares ⁊ ȝaram. Omnes ergo filij iu-
da quinq̄ȝ. Filij aūt phares esrō ⁊ cha-
mul. Filij quoq̄ȝ sare: ȝamri ⁊ ethan et
eman: chalchal quoq̄ȝ et darani simul
quinq̄ȝ. Filij charmi: achar qui turba-
uit isrl̄ ⁊ peccauit in furto anathema-
tis. Filij ethan: azarias. Filij autem es-
rom qui nati sunt ei: ierameel ⁊ ram B
⁊ calubi: hic est caleb. Porro ram ge-
nuit aminadab: aminadab aūt genuit
naason principem filioꝛum iuda. Na-
ason quoq̄ȝ genuit salma: de quo oꝛtus
est booȝ. Booȝ ꝟo genuit obed: q̄ ⁊ ipse
genuit isai. Isai autem genuit primo-
genitū heliab: s̄cd̄m aminadab: tertiū
simmaa: quartum nathanael: quintū
saddai: sextum ason: septimum dauid.
Quoꝛum soroꝛes fuerunt saruia ⁊ abi- C
gail. Filij saruie: abisai: ioab ⁊ asahel
tres. Abigail autē genuit amasa: cui⁹
p̄f fuit iether hismahelites. Caleb ve-
ro filius esrom accepit vxoꝛem nomi-
ne azuba: de qua genuit hieroth. Fue-
runtq̄ȝ filij eius iaser ⁊ sobab ⁊ ardon.
Cūq̄ȝ mortua fuisset azuba accepit vxo
rem caleb ephrata: que peperit ei hur.

Porro hur genuit huri: et huri genuit
beseleel. Post hec igressus est esrō ad fi
liā machir patris galaad: et accepit eā
cum esset annorū sexaginta que pepe-
rit ei segub. Sed et segub genuit iair: et
possedit vigītitres ciuitates in terra
D galaad. Cepitq; iessur et aram oppida
iair et cenath et viculos eius sexaginta
ciuitatū. Oēs isti filij machir p̄ris ga-
laad. Cum autē mortuus esset esrom:
ingressus est caleb ad ephrata. Habuit
q̄z esrom vxorē abia q̄ peperit ei assur
p̄rē thecue. Nati sunt aūt filij ierame
hel primogeniti esrom: ram p̄mogeni-
tus ei⁹ et buna et arā et ason et achia. Du
xit q̄z vxorē alterā ierameel nomine
athara q̄ fuit mater onā. Sed et filij rā
primogeniti ierameel fuerunt moos
iamin et achar. Onā aūt habuit filios
semei et iadan. Filij aūt semei nadab et
abisur. Nomē v̄o vxoris abisur abia-
hil: q̄ peperit ahobbam et molid. Filij
autē nadab fuerūt saled et apphaim.
Mortu⁹ est aūt saled absq; liberis: fi
E li⁹ v̄o apphaim iesi: q̄ iesi genuit sesā
Porro sesan genuit oholai. Filij autē
iodai f̄ris semei iether et ionathan. Sed
et iether mortu⁹ ē absq; liberis. Porro
ionathā genuit phaleth et ziza. Isti fue
rūt filij ierameel p̄mogeniti esrom.
Sesan aūt nō habuit filios: sed filias
et seruū egyptiū noīe ieraa. Deditq; ei
filiā suā vxorē q̄ pepit ei ethei. Ethei
Al's ✝ za- aūt genuit nathan: et nathan genuit za
bab. bat ✝ zabat q̄z genuit ophal: et ophal
genuit obed: obed genuit hieu: hieu ge
nuit azariā: azarias gēuit helles: et hel
les genuit helasa: helasa genuit ziza-
moi: zizamoi genuit sellū: sellū genuit
ithamiā: ithamiā āt genuit helisama.
Filij aūt caleb fratris ierameel: mesa
p̄mogenit⁹ ei⁹: ip̄e est p̄r ziph filij ma
F resa p̄ris hebrō. Porro filij hebrō: cho
re et taphu et recē et samma: samma au-
tē genuit raā patrē hieraceā: et recem
genuit semmei. Fili⁹ semmei maon: et
maon p̄r bethsur. Epha autem cōcubi
na caleb peperit aram et musa et gezes.
Porro arā genuit iezen. Filij autem ia
haddai: regō et ioathan et gesan et pha
leth et epha et saaph. Concubina caleb
maacha peperit saber et tharana. Ge-
nuit aūt saaph p̄r madmena Sue pa-
trē machbena et patrē gabaa. Filia v̄o
caleb fuit axa. Hi erant filij caleb filij
hur p̄mogeniti ephrata: sobal pater ca
riathiarim: salma pater bethleē: ariph

pater bethgader. Fuerūt aūt filij sobal
p̄ris cariathiarim: q̄ diuidebat dimi- G
diū requietionū: et de cognatione caria- Jos. xv. b.
thiarim iethrei et aputhei et semathei Judi. i. c.
et maserei. Ex his egressi sūt saraite et
esthaolite: filij salma p̄ris bethleē: et
nethophati corone dom⁹ ioab et dimi
diū requietionis sarai. Cognationes q̄z
scribarū habitātiū i iabes: canētes at-
q; resonātes: et in tabernaculis cōmo-
rantes. Hi sunt cinei qui venerunt de
calore patris domus rechab.
¶ C. S. De dauid et regib⁹ iuda: et pri
mo de his q̄ nati sunt dauid i hebron: B
scdo de his q̄ nati sunt in hierl'm: de ro
boā filio salomōis: et de oībus regib⁹
iuda et filijs et filiabus eorū. Cap. iij.
David vero hos habuit filios
q̄ ei nati sunt in hebron. Pri A
mogenitum amnon ex achi- ij. reg. iij.
noem iezraelitide: scdm Da-
niel de abigail carmelitide:
tertiū absalon filiū maacha filie ✝ tho
lomei regis ✝ iessur: quartum adoniā al's ✝ thole
filiū agith: quītū saphaciā ex abithal: ma vel tho
sextū ietrahā de egla vxore sua. Sex mei.
ergo nati sunt ei in hebrō vbi regnauit Al's ✝ ges
septē annis et sex mēsibus. Triginta au sur vel ges
tē et tribus annis regnauit in hierl'm. suri.
Porro in hierusalē nati sunt ei filij: sa
maa et sobab nathā et salomō: quatuor B
de bethsabee: et filia ✝ amihel. Iebaar. Al's ✝ hel
q̄z et helisama et heliphaleth et noge et lyam.
napheg et iaphie: necnō elisama et elia
de et eliphaleg: nouem. Omnes hi filij
dauid absq; filijs concubinarum: ha-
bueruntq; sororem thamar. Filius au-
tem salomonis roboā: cuius abia fili⁹
genuit asa. De hoc q̄z nat⁹ est iosaphat Mat. i. a.
pater ioram: qui ioram genuit oziam:
ex quo ortus est ioas: et huius amasias
filius genuit azariam. Porro azarie fi C
lius ioathā procreauit achaz patrem
ezechie: de quo natus est manasses: sed
et manasses genuit amon patrē iosie.
Filij aūt iosie fuerūt primogenitus io
hannā: scds ioachim: terti⁹ sedechias:
quartus sellum. De ioachim natus est
iechonias et sedechias. Filij iechonie
fuerunt: asir: salathiel: melchiram: pha
daia: semaser: et iecemia: saba et nada-
bia. De phadaia orti sunt zorobabel et Mat. i. b.
semei: zorobabel genuit mosollā: ana-
niam et salumith sororem eorū: asabā D
quoq; et ohol et barachiam et asadiam
iosabeseth quinq;. Filius autē ananie
phaltias pater ieseie: cuius filius ra-
phaia:

phaia. Hulus q̄z filius arnā: de quo na
tus est obdia: cuiꝰ filiꝰ fuit sechenias.
Filiꝰ secheniȩ: semeia: cuiꝰ filij artꝰ et
iegal ⁊ baria ⁊ naaria ⁊ saphat ⁊ sesa:
sex numero. Filiꝰ naarie elioenai ⁊ eze
chias ⁊ ezricā tres. Filiꝰ elioenai od-
uia et heliasub ⁊ pheleia et accub ⁊ io
hannā et dalaia et anan: septem.

¶ C.S. De generationibꝰ iude ⁊ ora-
tione iabes: de filijs symeon qui pcus-
serunt reliquias amalech. Cap. iiij.

A Gen.2.g. Filij iuda: phares esrom et
charmi ⁊ hur ⁊ sobal. Rea-
ia vero filius sobal genuit
gaad de quo nati sūt achi-
mai ⁊ laed. He gnationes
sarathi. Ista q̄z stirps ethā
iezrael ⁊ iesema ⁊ iedebos. Nomen q̄z
sororis eoꝝ asalelphuni. Phuniel aūt
pater iedor: ⁊ eser pater osa. Isti sunt
filij hur primogeniti ephrata p̄ris be-
B thleē. Assur vero patris thecue erant
due vxores: alaa ⁊ naara. Peperit aūt
ei naara ozā ⁊ epher ⁊ themā ⁊ astari:
isti sunt filij naara. Porro filij aalasa-
ret isaar et ethnā. Chus autem genuit
anob et soboba: et cognationē aharel
filij arum. Fuit aūt iabes inclytus pre
fratribus suis ⁊ mater eiꝰ vocauit no
men illiꝰ iabes dicens: q2 peperi eū in
dolore. Inuocauit ergo iabes deū isrł
dicēs. Si bndicēs bndixeris mihi ⁊ di
lataueris terminos meos: ⁊ fuerit ma
C nus tua mecum: ⁊ feceris me a malicia
nō opprimi: ⁊ prestitit deus q̄ peccatꝰ
est. Caleb aūt frater sua genuit machir
qui fuit pater esthon. Porro esthon ge
nuit bethrapha et phesse et thena pr̄ez
vrbis naas: hi sunt viri recha. Filij āt
cenez othoniel: et saraia. Porro filij
othoniel: athaat ⁊ maonathi. Maona
thi genuit ophra. Saraias aūt genuit
ioab patrem vallis artificum. Ibi q̄p-
pe artifices erāt. Filij vero caleb filij
iephone: hir et hela et nahen. Filij q̄z
hela: cenez: filij q̄z ialelel: ziph ⁊ zipha
tiria et asrael. Et filij ezra iether ⁊ me-
reth et epher et ialon. Genuitq̄ ma-
D riā et sammai et iesba patrē esthamo.
Uxor q̄z eius iudaia peperit iareth pa
trem iedor et heber patrem zocho: et
ichutiel patrem ionaa. Hi autem filij
bethie filie pharaonis: quam accepit
mered: ⁊ filij vxoris odaie sororis ma-
han patris ceila: charmi et esthamo q̄
fuit de machati. Filij quoq̄ simō amō
et rina. Filius anan ethilon et filij
hiesi: zoeth et benzoeth. Filij sela filij
iude: her pater lecha: et laada pater
maresa: et cognationes domus operā-
tium byssum in domo iuramenti: et q̄
stare fecit solem viriq̄ mendacij et se-
curus ⁊ incedens: qui principes fuerūt
in moab: et que reuerse sunt in lehem.
Hec autem verba vetera. Hi sunt figu-
li habitantes in plantationibus et in
sepibus apud reges in operibus eius:
commorātiq̄ sunt ibi. Filij symeon: na
muel ⁊ iamin: iarib: zara: saul. Sellum E
filius eiꝰ: mabsam filiꝰ eius: masma fi-
lius eiꝰ. Filij masma: amnuhel filiꝰ eius
zachur filius eiꝰ: semmei filius eiꝰ. Fi-
lij semmei sedecim et filie sex. Fratres
aūt eius nō habuerunt filios multos:
et vniuersa cognatioꝰ nō potuit adeq̄re
summam filiorum iuda. Habitauerūt
aūt in bersabee: et molada ⁊ hasarsual
⁊ in balaa ⁊ in ason ⁊ in tholad ⁊ ī ba-
thuel ⁊ in horma ⁊ ī siceleth ⁊ in beth-
marchabot ⁊ ī asarsasusim et in beth-
berai ⁊ in saarim. He ciuitates eorum
vsq̄ ad regē dauid. Uille q̄z eorū ethā F
⁊ aen: remmō et thocem et asan: ciuita
tes q̄nq̄. Et vniuersi viculi eorum per
circuitum ciuitatum istarum vsq̄ ad
baal. Hec est habitatio eorū et sedium
distributio. Mosobab q̄z ⁊ iemleth ⁊
iosa filiꝰ amasie ⁊ iohel hieu filiꝰ iosa-
bie filij saraie filij asihel ⁊ elioenai et
iacoba ⁊ isuaia ⁊ asaia ⁊ adhihel et isi
mihel ⁊ banaia: zira q̄z filius sephei fi
lij allō: filij idaia: filij zēri: filij zama-
ia. Isti sunt noīati principes in cogna
tionibꝰ suis: ⁊ in domo affinitatū sua
rum multiplicati sunt vehementer. Et
pfecti sunt vt ingrederentur in gador
vsq̄ ad oriētē vallis: et vt quererēt pa G
scua gregibꝰ suis. Inuenerūtq̄ pascu-
as vberes ⁊ valde bonas in terrā latis
simam ⁊ quietā ⁊ fertilem: in qua ante
habitauerant de stirpe chā. Hi ergo ve
nerūt quos supra descripsimus noīa-
tim in diebꝰ ezechie regis iuda: ⁊ per-
cusserūt tabernacula eorum ⁊ habita-
tores qui inuenti fuerāt ibi: et delene-
runt eos vsq̄ in presentem diē: habita
ueruntq̄ p eis: quoniā vberrimas pa-
scuas ibidē reppererūt. De filijs quo-
q̄ symeon abierunt in mōtem seir viri
quingēti habētes principes phaltiam
⁊ naariā ⁊ raphiā ⁊ oziel filios hiesi:
et pcusserūt reliquias qui euadere po
tuerāt amalechitarū: et habitauerunt
ibi pro eis vsq̄ ad diem hanc.

¶ C. S. De ruben ꝓmogenito israelis: ⁊ de filijs eius ꝓmogenita nō sunt data rubē: q2 ascēdit cubile p̃ris sui: s3 filijs ioseph sunt data: de filijs gad ⁊ dimidie tribus manasses q̄ percusserunt agarenos: de captiuitate illaꝝ tribuū: sc3 rubē ⁊ gad ⁊c. et filiorū eius. Ca. v.

A Gen. 46. b. Exo. 6. b.

Ilij ergo ruben ꝓmogeniti isrl' ipse q̄ppe fuit ꝓmogenitus ei⁹: s3 cū violasset thorū patris sui data sunt primogenita eius filijs ioseph filij isrl': ⁊ non est ille reputatus ī ꝓmogenitū. Porro iudas q̄ erat fortissimus iter fratres suos de stirpe ei⁹ ꝓncipes germinati sunt: primogenita aūt reputata sūt ioseph. Filij ergo ruben ꝓmogeniti isrl' enoch et
Nu. 26. a. alphu esrō ⁊ charmi. Filij iohel: samaia filius ei⁹: gog fili⁹ eius: semmei filius ei⁹: micha filius eius: rechia fili⁹ eius: baal fili⁹ eius: beera fili⁹ ei⁹ quē captiuū duxit theglatphalasar rex assyrioꝝ: ⁊ fuit princeps in tribu ruben. Fratres aūt eius et vniuersa cognatio ei⁹ q̄n numerabant' p familias suas habuerūt ꝓncipes iehihel et zachariam. Porro bala filius azā: filij samma: filij iohel: ipse habitauit in aroer vsq; ad
B nebo ⁊ beelmeon. Cōtra orientalem q̄3 plagā habitauit vsq; ad introitū heremi et flumē euphratē. Multū q̄ppe iumētoꝝ numerum possidebāt in terra galaad. In dieb⁹ aūt saul ꝓliati sunt ꝯ agarenos: ⁊ interfecerūt illos: habitauerūtq; p eis in tabernaculis eoꝝ ī oī plaga q̄ respicit ad oriētē galaad. Filij vero gad e regione eoꝝ habitauerūt in terra basan vsq; ī selcha iohel in capite ⁊ sephā scd's: ianai aūt et saphat in basan: fratres vero eorū ꝫm domos cognationū suarū michael ⁊ mosollā ⁊ sebe ⁊ iorē ⁊ iachā ⁊ zie ⁊ heber septē. Hi filij abihail: filij huri: filij iara: filij galaad: filij michael filij iesesi filij geddo filij buz. Fr̃es q̄3 filij abdihel: filij guni principes dom⁹ in familijs suis: et habitauerūt in galaad ⁊ in basan ⁊ in viculis ei⁹ ⁊ in cūctis suburbanis sarō vsq; ad terminos. Omnes hi numerati sunt in dieb⁹ ioathā regis iuda ⁊ ī diebus hieroboā regis israel filij ruben ⁊ gad ⁊ dimidie trib⁹ manasse: viri bellatores: scuta portātes ⁊ gladios ⁊ tēdētes arcū: eruditiq; ad ꝓlia quadragintaquatuor milia: ⁊ septingētisexaginta procedentes ad pugnam dimicauerūt ꝯ agarenos. Ithurei vero ⁊ naphis nodab ꝓbuerūt eis auxiliū. Traditiq; sunt in man⁹ eorū agareni ⁊ vniuersi q̄ fuerant cū eis: q2 deū inuocauerūt cū ꝓliarent': et exaudiuit eos eo q2 credidissent ī eū. Ceperūtq; oīa q̄ possederāt: camelorū q̄nquaginta milia: ⁊
ouiū ducētaquinquaginta milia: asinos D
duo milia: ⁊ aīas hoīm centum milia. Vulnerati autē multi corruerūt. Fuit enī bellū dn̄i. Habitaueruntq; p eis vsq; ad trāsmigrationem. Filij q̄3 dimidie tribus manasse possederūt terrā a finibus basan vsq; baal. hermon ⁊ sanir et montem hermon. Ingens quippe numerus erat. Et hi fuerūt principes domus cognationis eorū: epher hiesi ⁊ helihel: ezrihel ⁊ hieremia ⁊ oduia et iedihel viri fortissimi ⁊ potentes ⁊ noiati duces in familijs suis. Reliquerunt autē deū patrū suorū: ⁊ fornicati sunt post deos populoꝝ terre quos abstulit dn̄s corā eis: et suscitauit de⁹ isrl' spm̄ phul regis assyriorum: et spm̄ theglatphalasar regis assur: et abstulit rubē ⁊ gad et dimidiā tribum manasse: et adduxit eos in ale et in abor et ara et fluuium gozan vsq; ad diem hanc.

¶ C. S. De filijs leui qui fuerūt cantores: ⁊ de his qui adolebāt incensum: ⁊ de vrbibus filioꝝ leui quas habuerunt ex singulis tribubus filiorū isrl': ⁊ que ciuitates refugij fuerunt. Capi. vi.

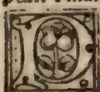

Ilij leui: gerson: caath. et A
merari. Filij caath: amrā: Gen. 46. b.
isaar: hebron ⁊ ozihel. Filij I. 33. b.
amram: aarō moyses ⁊ maria. Filij aaron nadab et abiu eleazar et ithamar. Eleazar genuit phinees: ⁊ phinees genuit abisue: abisue vero genuit bocci: et bocci genuit ozi: ozi genuit zaraiā: et zaraias genuit meraioth. Porro meraioth genuit amariā: et amarias genuit achitob: achitob genuit sadoch: ⁊ sadoch genuit achimaas: achimaas genuit azariam: azarias genuit iohānā: iohanna genuit azariam: ipse est qui sacerdotio functus est in domo quam edificauit salomon in hierusalem. Genuit autem azarias amariam: ⁊ amarias genuit achitob: achitob genuit sadoch: et sadoch genuit sellum: sellum genuit helchiā: et helchias genuit aza-
riam: azarias genuit saraiā: ⁊ zaraias B
genuit iosedech. Porro iosedech egressus est quādo trāstulit dominus iudā

Et hierusalem per manus nabuchodonosor. Filij ergo leui: gerson caath et merari. Et hec nomina filiorū gerson: lobni ⁊ semei. Filij caath: amrā ⁊ isaar et hebron ⁊ ozihel. Filij merari: mooli et musi. He aūt generatiōes leui ſm familias eoꝝ. Gerson: lobni fili⁹ eius: iaath filius eius: zamma filius eius: ioaa filius eius: addo filius eius: zara filius eius: iethrai filius eius. Filij caath aminadab filius eius: chore filius eius: asir filius eius: helchana fili⁹ ei⁹: abiasaph filius eius: asir filius eius: caath filius eius: vriel filius ei⁹: ozias filius eius: saul filius eius. Filij helcha-
C na: amasai ⁊ achimoth ⁊ helchana. Filij helchana: sophai filius eius: naath filius eius: heliab filius eius: hieroam filius eius: helchana filius eius. Filij samuel ꝓmogenit⁹ vasseni ⁊ abia. Filij autē merari mooli: lobeni filius eius: semei filius eius: oza fili⁹ eius: samaa filius eius: aggia filius eius: asia filius eius. Isti sunt quos constituit dauid super cantores domus dñi: ex quo collocata est arca et ministrabāt corā tabernaculo testimonij canentes donec edificaret salomon domū dñi in hierusalem. Stabāt autem iuxta ordinē suū in ministerio. Hi vero sunt q̄ assistebāt cum filijs suis de filijs caath: heman cantor filius iohel: filij samuel: filij helchana: filij ieroam: filij helihel: filij thou: filij suph: filij helchana: filij iohel: filij maath: filij amasai: filij helchana: filij iohel: filij azarie: filij sophonie: filij thaath: filij asir: filij abiasaph: filij chore: filij isaar: filij caath: filij leui: filij israel: ⁊ fratres ei⁹ asaph
D qui stabat a dextris eius: asaph filius barachie: filij samaa: filij michael: filij basaie: filij melchie: filij athanai: filij zara: filij adaia: filij ethā: filij zamma: filij semei: filij geth: filij gerson: filij leui. Filij autem merari fratres eorū ad sinistram ethan: filij chusi: filij addi: filij maloch: filij azabie: filij amasie: filij helchie: filij amasai: filij bonni: filij somer: filij mooli: filij musi: filij merari: filij leui. Fratres quoq; eorum leuite qui ordinati sunt in cunctum ministerium tabernaculi domus dñi. Aaron vero et filij eius adolebant incensum super altare holocausti et super altare thymiamatis in omne opus sanctisanctorum: et vt precarentur ꝓ isrl' iuxta omnia que preceperat moyses seruus dei. Hi sunt aūt filij aaron. Eleazar filius eius: phinees filius eius: abisue filius eius: bocci fili⁹ eius: ozi fili⁹ ei⁹: zaraia filius eius: meraioth fili⁹ eius: amaria filius eius: achitob fili⁹ eius: sadoch filius eius: achimaas fili⁹ eius. Et hec habitacula eorū per vicos atq; confinia filiorum: scz aaron iuxta cognationes caathitarū. Ipsis eñ sorte contigerāt. Dederunt igitur eis hebrō in terra iuda ⁊ suburbana eius per circuitum: agros autē ciuitatis ⁊ villas caleb filio iephone. Porro filijs aarō dederunt ciuitates ad confugiendum hebron et lobna: et suburbana eius. Iether quoq; ⁊ esthemo cum suburbanis suis: sed et helon et dabir cū suburbanis suis: asan q̄z ⁊ bethsemes ⁊ suburbana eorum. De tribu autem beniamin gabee ⁊ suburbana eius: ⁊ almath cum suburbanis suis anathot quoq; cum suburbanis suis. Omnes ciuitates tredecim cum suburbanis suis per cognationes suas. Filijs aūt caath residuis de cognatione sua dederunt ex dimidia tribu manasse in possessionē vrbes decē. Porro filijs gerson per cognationes suas de tribu isachar: et de tribu aser: de tribu nephtalim: ⁊ de tribu manasse i basan vrbes tredecim. Filijs aūt merari ꝑ cognatiōes suas d' tribu ruben: ⁊ de tribu gad: ⁊ de tribu zabulō dederāt sorte ciuitates duodecī. Dederūt q̄z filij isrl' leuitis ciuitates ⁊ suburbana earū. Dederūtq; per sortem ex tribu filiorum iuda: ⁊ ex tribu filiorum symeon: ⁊ ex tribu filiorum bēiamin: vrbes has quas vocauerūt nominibus suis: et his qui erant de cognatione filiorum caath. Fuerūtq; ciuitates in terminis eorum de tribu ephraim. Dederunt ergo eis vrbes ad confugiēdum: sichem cū suburbanis suis in mōte ephraim: ⁊ gazer cū suburbanis suis: iecmaā q̄z cū suburbanis suis: et bethoron similiter: necnō ⁊ helon cum suburbanis suis: ⁊ gethremō in eundē modū. Porro ex dimidia tribu manasse amer ⁊ suburbana eius: baalā ⁊ suburbana eius. His videlicet q̄ de cognatiōe filioꝝ caath reliq̄ erāt. Filijs aūt gerson de cognatione dimidie tribus manasse gaulon in basan ⁊ suburbana ei⁹: et astaroth cū suburbanis suis. De tribu isachar cedes ⁊ suburbana ei⁹: ⁊ dabereth cū suburbanis suis: ramoth q̄z ⁊ suburbana ei⁹: ⁊ anē cū suburbāis

suis. De tribu vero aser masal cū sub-
urbanis suis: et abdō filr: asach q̄z et
suburbana eiꝰ: roob cum suburbanis
suis. Porro de tribu neptalim cedes ĩ
galilea ⁊ suburbana eiꝰ: amō cū subur
banis suis: et cariathiarĩ ⁊ suburbana
eiꝰ. Filijs aūt merari residuis de tribu
zabulō remmono ⁊ suburbana eius: ⁊
thabor cum suburbanis suis. Trās ior
danem q̄z et, aduersū hierico cōtra oriē
tem iordanis de tribu rubē bosor ĩ so
litudine cū suburbanis suis ⁊ iassa cū
suburbanis suis: cademoth q̄z ⁊ subur
bana eius: ⁊ miphaat cum suburbanis
suis. Necnō de tribu gad ramoth ĩ ga-
laad ⁊ suburbana eiꝰ: ⁊ manaim cum
suburbanis suis: sz ⁊ esebō cū suburba
nis suis: ⁊ iezer cum suburbanis suis.

¶ C. B. De filijs isachar ⁊ bēiamĩ ⁊ ne
ptali ⁊ manasse ⁊ ephraī ⁊ aser. Ca. vij

Orro filij isachar: thola ⁊
A Gen. 46. b. phua: iasub ⁊ zāram: qua-
tuor. Filij thola ozi et ra-
phaia: ⁊ hierihel ⁊ iemahi
⁊ iebsez ⁊ samuel pricipes
per domus cognationum suarum. De
stirpe thola viri fortissimi nūerati sūt
in dieb9 dauid vigintiduo milia sexcē
ti. Filij ozi: israhia de q̄ nati sunt mi-
chael ⁊ obadia: ⁊ iohel ⁊ iesia: quinꝗ.
omnes principes cū eis per familias ⁊
populos suos accincti ad p̄liū viri for
tissimi trigīta ⁊ sex milia. Multas au-
B tem habuerūt vxores ⁊ filios. Fratres
quoꝗ eorū per omnem cognationem
isachar robustissimi ad pugnandum
octogītaseptem milia numerati sunt.
Filij bēiamin: bale ⁊ bochor: ⁊ iadihel
tres. Filij bale: esbon et ozi: ⁊ oziel: et
hierimoth: ⁊ vrai: q̄nꝗ principes fami
liarum: ⁊ ad pugnādum robustissimi.
Numerus aūt eorum vigintiduo milia
et trigītaquatuor. Porro filij bochor
zammira ⁊ ioas: ⁊ eliezer et elioenai:
⁊ amri: ⁊ hierimot: ⁊ abia ⁊ anathoth:
⁊ almathan: omnes hi filij bochor. Nu
merati sunt autem per familias suas
principes cognationum suarū ad bel-
la fortissimi viginti milia et ducenti.
C Porro filij iadihel: balam. Filij autem
balam: hiebus ⁊ beniamin: et aoth et
chanana: ⁊ iothan ⁊ tharsis: ⁊ haisaar.
Omēs hi filij gadihel principes cogna
tionum suarū viri fortissimi decem et
septem milia et ducēti ad preliū pce-
dentes. Sepham q̄z ⁊ apham filij hir:
et asim filij aher. Filij autez neptalim:
iasihel et guni: et aser ⁊ sellū filij bala.
Porro filiꝰ manasse esrihel: cōcubina
ꝗ eius seira peperit machir patrē ga-
laad. Machir aūt accepit vxores filijs
suis hapbim: ⁊ sephā: et habuit soro-
rē noie maacha. Nomē aūt scd̄i salpha
at. Nateꝗ sunt salphaat filie et pepit D
maacha vxor machir filiū vocauitꝗ no
men eius phares. Porro nomē fratris
eius sares: ⁊ filij eiꝰ vlā ⁊ recē: filiꝰ aūt
vlā badā. Hi sunt filij galaad: filij ma
chir: filij manasse. Soror aūt eiꝰ reg-
ma pepit virū decoꝝ: ⁊ abiezer ⁊ moo
la. Erāt aūt filij semida. ahim ⁊ sechē ⁊
leci ⁊ ananiā. Filij aūt ephraim suthas
la: bareth filiꝰ eiꝰ thaad filiꝰ eiꝰ: elada
filius eiꝰ: thaad filiꝰ eiꝰ: et huiꝰ filius
zabad: ⁊ huiꝰ filiꝰ suthala: et huiꝰ filiꝰ
ezer ⁊ elad. Occiderūt aūt eos viri geth E
indigene: q2 descēderāt vt inuaderent
possessiōes eoꝝ. Luxit igit̄ ephraim pa
ter eoꝝ multis dieb9: ⁊ venerūt fratres
eius vt cōsolarētur eū. Ingressusꝗ est
ad vxorē suā: q̄ cōcepit ⁊ peperit filiū:
et vocauit nomē eiꝰ beria: eo ꝙ in ma
lis domus eiꝰ ortus esset: filia autē eiꝰ
fuit sara: q̄ edificauit bethoron ĩferio-
rem ⁊ superiorē ⁊ ozēzara. Porro filiꝰ
eius rapha ⁊ reseph ⁊ thale de q̄ natus
est thaā q̄ genuit laadon. Huiꝰ q̄z filiꝰ
ammiud q̄ genuit helizama: de q̄ ortꝰ F
est nun: q̄ habuit filiū iosue. Possessio
aūt eoꝝ ⁊ habitatio bethel cū filiabus
suis: et ꝯ oriētē norā ad occidētalē pla
gā gazer filie eiꝰ. Sichē q̄z cū filiabus
suis vsꝗ ad aza ⁊ filiabus eius. Iuxta
filios q̄z manasse bethsam ⁊ filias eiꝰ:
thanath et filias eiꝰ: mageddo ⁊ filias
eius: dor ⁊ filias eius. In his habitaue
runt filij ioseph: filij israel. Filij aser
iomna ⁊ iesua ⁊ isui ⁊ baria: ⁊ sara so
ror eorū. Filij aūt baria: heber et mel-
chiel. Ipse est pater barzaith: heber āt
genuit iephlat: et somer: et iothā: ⁊ su G
aa sororē eorū. Filie iephlat: phosech:
et chamaal: et asoph: hi filij iephlat.
Porro filij somer: ahi ⁊ roaga: ⁊ iaba:
et araz. Filij aūt helē fratris eiꝰ supha
et iemna: et selles et amal. Filij supha:
sue: arnapheđ: et sual: et beri et iāra:
bosor ⁊ odor: et sama ⁊ salusa: ⁊ iethrā
⁊ bera. Filij gether: iephōe ⁊ phaspha:
et ara. Filij autem ola: arec et anihel ⁊
resia. Omnes hi filij aser principes co-
gnationū electi atꝗ fortissimi duces
duciū. Numerus autē eorum etatis que
apta esset ad bellum: vigintisex milia.

¶ C.S. De generationibus beniamin qualiter qui supra nominati hic nominantur. Capitulum. viij.

B Beniamin autē genuit bale
primogenitum suū: asbal
scdm: abara tertium: noa-
ba quartum: et rapha quin-
tum. Fueruntq; filij bale ad-
doar: ⁊ gera: et abiud: abisue q; et no-
man: ⁊ ahoe: sed ⁊ gera ⁊ sephuphā et
vram. Hi sunt filij ahod: principes co-
gnationū habitantiū in gabaa: q̄ trās-
lati sunt in manath. Naamā autem et
achia ⁊ gera: ipse transtulit eos: et ge-
nuit oza et abiud. Porro sarahim ge-
nuit in regione moab: postq̄ dimisit
vsim ⁊ bara vxores suas. Genuit aūt de
edes vxore sua iobab: ⁊ sebia: ⁊ mosa: ⁊
melchon: hiechus q; et sechia et mar-
math. Hi sunt filij ei⁹ pncipes in fami-
B lijs suis. Mehusim vo genuit achitob
⁊ elphaal. Porro filij elphaal: heber ⁊
misaam ⁊ samad: hic edificauit ono ⁊
loth ⁊ filias ei⁹. Bara aūt et sama pn-
cipes cognationū habitātiū ī aialō.
Hi fugauerunt habitatores geth. Et
haio ⁊ sesach: ⁊ hierimoth ⁊ zabadia:
et arod ⁊ heder: michael q; ⁊ iespha ⁊
ioaa filij baria. Et zabadia ⁊ mosollā:
et ezeci ⁊ heber: ⁊ esamari ⁊ ieslia: ⁊ io-
bab filij elphaal: ⁊ iachim et zechri et
sabdi ⁊ elioenai: ⁊ selethai ⁊ heliel: et
C adaia et baraia: et samrath filij semei.
Et iesphan ⁊ heber: ⁊ heliel ⁊ abdon:
et zechri ⁊ hanā: ⁊ anania ⁊ ailā: ⁊ ana-
thothia et iephdaida: et phanuel filij
sesach: ⁊ samsari ⁊ sooria: ⁊ otholia ⁊
iersia: ⁊ helia ⁊ zechri filij ieroā. Hi pa-
triarche ⁊ cognationū principes q̄ ha-
1.9.b. bitauerūt in hierusalē. In gabaon aūt
habitauerūt abigabaō ⁊ nomē vxoris
ei⁹ maacha: filiusq; ei⁹ primogenitus
abdon ⁊ sur: ⁊ cis ⁊ baal: et nadab: ge-
dur quoq; et ahio: et zacher et macel-
loth: ⁊ macelloth genuit samaa. Habi-
taueruntq; ex aduerso fratrū suorū in
hierusalē cū fratrib⁹ suis. Ner aūt ge-
1.Reg.9.a. nuit cis: ⁊ cis genuit saul. Porro saul
D genuit ionathā ⁊ melchisue: et abina-
dab ⁊ isbaal. Filius aūt ionathā miri-
baal: et miribaal genuit micha. Filij
micha: phiton et melech: et thara et
ahaz: ⁊ ahaz genuit ioada: et ioada
gēuit almoth ⁊ asmoth: ⁊ zāri. Porro
zāri gēuit moosa: ⁊ moosa genuit baa-
na: cui⁹ fili⁹ fuit raphaia de quo ort⁹
est elasa: q̄ genuit asel. Porro asel sex
filij fuerūt his noīb⁹: ezricam: bochri:
hismael: saria: obdia: ⁊ anan. oēs hi fi-
lij asel. Filij aūt esech fratris eius vlā
primogenitus: et hus secundus: et eli-
phaleth tertius. Fueruntq; filij vlam
viri robustissimi: ⁊ magno robore ten-
dentes arcū et multos habētes filios
ac nepotes vsq; ad cētumquinquagin-
ta. Omnes hi filij beniamin.

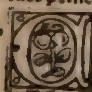
¶ C.S. De sacerdotibus et leuitis: et officijs eorum: et generatiōe saul et filiorum eius. Capitulum. ix.

Uniuersus ergo israel dinu-
A meratus est: et summa eo-
rum scripta est in libro re-
gum israel et iuda: transla-
tiq; sunt in babylonē pro-
pter delictum suum. Qui autem habi-
tauerunt primi in possessionibus ⁊ in
vrbibus suis israel: et sacerdotes et le-
uite et nathinnei: commorati sunt in
hierusalē de filijs iuda et de filijs ben-
iamin. De filijs quoq; ephraim et ma-
nasse: othei filius ammiud: filij emri:
filij omrai: filij bonni. De filijs phares
filij iuda: et de siloni: asaia primogeni-
tus ⁊ filij eius. De filijs autem sara: ie-
huel ⁊ fratres eorum sexcenti nonagin-
ta. Porro de filijs beniamin: salo fili⁹ B
mosollā: filij oduia: filij asana et ioba-
nia: filius ieroam et hela fili⁹ ozi: filij
mochori: ⁊ mosollā filius saphacie: fi-
lij rahuel: filij iebanie: et fratres eorū
p familias suas nōgētiquinquaginta
sex. Oēs hi principes cognationū per
domos patrum suorum. De sacerdoti-
bus autē iedaia: ioiarib ⁊ iachim: aza-
rias quoq; fili⁹ helchie: filij mosollā: fi-
lij sadoch: filij maraioth: filij achitob
pontifex domus dei. Porro adaias fi-
lius ieroā: filij phasor: filij melchia: et
maasia filius adihel: filij iezra: filij mo-
sollam: filij mosollamoth: filij emmer:
fratres quoq; eorū principes per fami-
lias suas mille septingentisexaginta
fortissimi robore ad faciēdū opus mi-
nisterij in domum dei. De leuitis autē C
semeia fili⁹ assub ⁊ filij ezricā: filij ase-
bia ō filijs merari. Bachachar quoq;
carpētarius ⁊ galal ⁊ mathania filius
micha: filij zechri: filij asaph: ⁊ obdias
filius semeie: filij galal: filij idithū: et
barachia fili⁹ asa: filij helcana q̄ habi-
tauit in atrijs nethophati. Janitores
aūt sellū et achub et thelmō et ahimā:
et frater eorū sellū princeps vsq; ad il-
lud tempus in porta regis vicissim ad

orientem obseruabant per vices suas
de filijs leui. Sellū vero filius chore:
filij abiasaph: filij chore cū fratribus
suis τ domo pr̄is sui. Hi sunt chorite
sup̱ opera ministerij custodes vestibu-
loꝝ tabernaculi τ familie eoꝝ p̱ vices
castroꝝ dn̄i custodientes introitum.
D Phinees aūt fili⁹ eleazar erat dux eo-
rū corā dn̄o. Porro zacharias fili⁹ mo
sollamia ianitor porte tabernaculi te
stimonij. Oēs hi electi i ostiarios per
portas ducētiduodecim: et descripti
in villis p̄prijs: quos cōstituerunt da-
uid τ samuel vidēs in fide sua tā ipos
ꝙ filios eoꝝ in ostijs dom⁹ dn̄i τ in ta
bernaculo vicib⁹ suis. Per q̄tuor ven-
tos erāt ostiarij: id est ad orientē: τ ad
occidētē: τ ad aq̄lonē: τ ad austrū. Fra
tres aūt eoꝝ in viculis morabant: τ ve
niebāt in sabbatis suis de tp̄e vsq̄ ad
tēpus. His quatuor leuitis creditus
erat oīs numerus ianitorū: τ erant su
E p̱ exedras τ thesauros dom⁹ domini.
Per gyrum quoq̄ tēpli dn̄i morabant
in custodijs suis: vt cū tp̄s fuisset: ipsi
mane aperirēt fores. De eoꝝ grege erāt
et sup̱ vasa ministerij: ad numerū enim
et inferebantur vasa τ efferebātur. De
ipsis τ q̄ credita habebāt vtēsilia san-
ctuarij p̄erant simile et vino τ oleo et
thuri τ aromatibus. Filij aūt sacerdo-
tū vnguēta ex aromatibus cōficiebāt.
Et mathathias leuites: p̄mogenit⁹ sel
lū chorite p̄fectus erat eorū que in sar
tagine frigebāt. Porro de filijs caath
fratribus eorū super panes erant pro-
F positionis vt semper nouos per singu
la sabbata prepararent. Hi sunt prin-
cipes cantorum per familias leuitarū
qui in exedris morabantur: ita vt die
ac nocte iugiter suo ministerio deser-
uirēt. Capita leuitarum per familias
B.8.c. suas principes manserunt in hierusa-
lem. In gabaon autē commorati sunt
pater gabaon: iahihel: et nomen vxo-
ris eius maacha. Filius primogenitus
eius abdon et sur: et cis et baal: et ner
et nadab: gedor quoq̄ et ahio et zacha
rias τ macelloth. Porro macelloth ge
nuit semmaā. Isti habitauerūt e regio
G ne fratrum suorum in hierusalem cum
fratribus suis. Ner autem genuit cis:
et cis genuit saul: et saul genuit iona-
tham et melchisue et abinadab et his-
baal. Filius autem ionathā mirabaal:
et mirabaal genuit micha. Porro filij
micha phitō τ melech et thara τ ahaz.
Ahaz autē genuit iara: et iara genuit
alamath τ asmoth et zāri: zāri aūt ge-
nuit moosa: moosa vero genuit baana:
cui⁹ fili⁹ raphaia genuit elasa: de quo
ortus est asel. Porro asel sex filios ha-
buit his n oīb⁹: ezricam: bochri: ismah
el: saria: obdia: anā. Hi sunt filij asel.
¶ C.S. De bello i quo occisus ē saul:
de amputatione capitis: et sepultura
eius: et causa necis eius. Capitulū. x.

Hilistijm autē pugnabant A
contra israel: fugerūtq̄ fi- 1.Reg.13.g
lij israel palestinos: τ ceci-
derūt vulnerati i mōte gel
boe. Cumq̄ appropinquas-
sent philistei persequētes
saul τ filios eius: percusserūt ionathā
τ abinadab τ melchisue filios saul. Et
aggrauatū est prelium contra saul: in-
uenerunt q̄ eum sagittarij: et vulnera-
uerūt iaculis. Et dixit saul ad armige Iudic.9.g.
rū suū. Euagina gladiū tuū et interfi 1.Reg.13.d.
ce me: ne forte veniāt incircuncisi isti B
et illudant mihi. Noluit autem armi-
ger eius hoc facere: timore p̄territus.
Arripuit ergo saul ensem: τ irruit i eū.
Quod cum vidisset armiger eius: vide
licet mortuū esse saul: irruit etiam ip-
se in gladium suum et mortuus est. In-
terijt ergo saul τ tres filij eius et om-
nis domus illius pariter cōcidit. Qd
cū vidissent viri israel qui habitabāt
in cāpestrib⁹: fugerunt: τ saul ac filijs
ei⁹ mortuis dereliquerūt vrbes suas: τ C
huc illucq̄ dispsi sunt. Ueneruntq̄ phi
listijm τ habitauerūt in eis. Die igit̄ al
tero detrahētes philistijm spolia ceso
rū inuenerunt saul τ filios eius iacen-
tes in monte gelboe. Cūq̄ spoliassent
eū τ āputassent caput: armisq̄ nudas-
sent: miserunt in terrā suam: vt circum-
ferret̄ et ostenderet̄ idolorum templis D
et populis. Arma autē ei⁹ consecraue-
rūt in phano dei sui: τ caput affixerūt
in templo dagō. Hoc cū audissent viri
iabes galaad oīa scilicet que in philis-
tijm fecerāt super saul: consurrexerūt
singuli virorum fortium: τ tulerunt ca
dauera saul et filioꝝ eius: attuleruntq̄
ea i iabes et sepelierūt ossa eoꝝ subter
quercū: q̄ erat in iabes: et ieiunauerūt
septē dieb⁹. Mortu⁹ est ergo saul pro-
pter iniq̄tates suas: eo ꝙ p̄uaricatus
sit mādatum dn̄i qd̄ p̄ceperat: τ nō cu-
stodierit illud: sed insuper etiā phito
nissam consuluerit: nec sperauerit in
dn̄o. Propter qd̄ interfecit eū τ trāstu

lic regnum eius ad david filium isai.
¶ C.xi. De unctiõe david in regẽ ĩ he-
bron: de hiebuseis: de triginta fortissi
mis militũ david: ꝛ potẽtia ꝛ strẽnui-
tate principum david. Capitulum.xi.

A
2.Reg.5.a. Ongregatus est igiť omnis
israel ad david in hebron di-
cens. Os tuũ sumus et caro
tua. Heri quoqꝫ ꝛ nudiuster
tius cũ adhuc regnaret saul
tu eras qui educebas et introducebas
israel. Tibi eñ dixit dñs deus tuus. Tu
pasces pplm meũ israel: ꝛ tu eris prin
ceps sup eũ. Venerunt ergo oẽs maio-
res natu israel ad regẽ in hebron: ꝛ iniit
david cũ eis fedus corã dño. Unxeruntqꝫ
eũ regẽ super israel: iuxta sermonez dñi
quẽ locutus est in manu samuel. Abiit
quoqꝫ david et oĩs israel in hierlm. Hec
est hiebus ubi erãt hiebusei habitatores
B terre. Dixerũtqꝫ q̃ habitabãt in hiebus
ad david. Nõ ingredieris huc. Porro
david cepit arcẽ sion: q̃ est civitas da-
vid: dixitqꝫ. Oĩs q̃ pcusserit hiebuseũ
in primis: erit princeps et dux. Ascẽdit
igiť primus ioab filius sarvie et fact9
est princeps. Habitavit autẽ david in
arce: ꝛ idcirco appellata est civitas da
vid. Edificavitqꝫ urbẽ ĩ circũitu a mel
lo usqꝫ ad gyrũ: ioab aũt reliqua urbis
extruxit. Proficiebatqꝫ david vadẽs ꝛ
crescẽs: ꝛ dñs exercituũ erat cũ eo. Hi
pncipes viroꝝ fortiũ david q̃ adiuve-
runt eũ ut rex fieret sup oẽm israel iuxta
C verbũ dñi qđ locutus est ad israel. Et
iste numerus robustorũ david. Iesbaã
fili9 achamoni princeps inter triginta.
Iste levavit hastã suã super trecentos
vulneratos una vice. Et post eũ eleazar
filius patrui eius ahoites qui erat in-
ter tres potentes. Iste fuit cum david
in aphesdomin qñ philisthiim cõgrega-
ti sunt ad locum illũ in pręliũ. Et erat
ager regionis illius plenus hordeo: fu
geratqꝫ pplus a facie philistinorũ. Hic
stetit ĩ medio agri ꝛ defendit eũ. Cũqꝫ
pcussisset philisteos: dedit dñs salutẽ
magnã pplo suo. Descẽderũt autẽ tres
de triginta principib9 ad petrã in qua
erat david ad speluncã odollã: quando
D philisthiim fuerant castrametati in val-
2.reg.23.c. le raphaim. Porro david erat in pre-
sidio: ꝛ statio philistinorũ erat in beth
leem. Desideravit igitur david aquam
et dixit. O si quis daret mihi aquã de
cisterna bethleem q̃ est in porta. Tres
ergo isti per media castra philistinorũ

perrexerũt ꝛ hauserunt aquã de cister
na bethleẽ que erat in porta: et attule-
runt ad david ut biberet. Qui noluit:
sed magis libavit illã domino: dicẽs.
Absit ut in conspectu dei mei hoc fa-
ciam: ꝛ sanguinem illorũ virorum bi-
bã: qꝛ in periculo animarũ suarũ attu
lerunt mihi aquã. Et ob hanc causam
noluit bibere. Hec fecerunt tres robu E
stissimi. Abisai quoqꝫ frater ioab ipe
erat princeps triũ: ꝛ ipse levavit hastã
suã cõtra trecentos vulneratos: ꝛ ipse
erat inter tres nominatissimus: inter
tres secũdus inclytus et pnceps eorũ.
Verũtamẽ usqꝫ ad tres primos nõ per
venerat. Banaias filius ioade viri ro
bustissimi q̃ multa opera perpetrarat
de capseel: ipse percussit duos ariel et
moab. Et ipse descẽdit ꝛ interfecit leo
nẽ ĩ media cisterna tẽpore nivis: ꝛ ipse
pcussit virũ egyptiũ: cui9 statura erat
quinqꝫ cubitorum: ꝛ habebat lanceam
ut liciatoriũ texentiũ. Descendit igiť F
ad eũ cũ virga: ꝛ rapuit hastã quã tene
bat manu: ꝛ interfecit eũ hasta sua. Hec
fecit banaias fili9 ioiade: qui erat in-
ter tres robustos nominatissimus: in-
ter triginta prim9. Verũtamẽ ad tres
usqꝫ nõ pervenerat. Posuit aũt eũ da-
vid ad auriculam suã. Porro fortissi-
mi viri in exercitu asahel frater ioab:
ꝛ eleanã filius patrui eius de bethleẽ:
samoth arodites: helles phalonites:
hiras fili9 acces thecuites: abiezer ana
thotites: sobochai usathites: ilai aho
tites: marai netophatites: helleth fi-
li9 baana netophatites: ethai fili9 re-
bai de gabaath filiorum beniamin:
banaia pharatonites: hurari de torrẽ-
te gaas: abihel arabathites: asmoth G
bauranites: eliaba salabonites. Filii
assen gezonites: ionatham filius sage
arathites: ahiã: fili9 sachar arathites:
eliphal filius hur: epher mecheratites:
ahia phelonites: asrai carmelites: naa
rai filius azbi: iohel frater nathã: mi
baar filius agarai: selech ammonites:
naarai berothites armiger ioab filii
sarvie: hiras iethreus: gareb iethre9:
urias ethe9: zabab filius ooli: adina
filius sechar rubenites princeps rube
nitarum: et cum eo triginta: hanan fi-
lius maacha: et iosaphat mathanites:
ozias astarothites: semma et iahiel fi-
lii hothã arorites: iedihel filius zãri:
et ioha frater ei9 thosaites: helihel ma
hanites: ꝛ ieribai ꝛ iosoia filii elnaẽ: et

iethma moabites: elihel ⁊ obed ⁊ iasi-
hel de masobia.
¶ C. S. De his qui trāsierūt ad dauid
in sicelech cū adhuc fugeret saul: et de
principib⁹ q̄ venerāt ad eū in hebron:
et quō elegerūt eum in regē. Cap. xij.
A
Ji quoqꝫ venerāt ad dauid
in sicelech: cum adhuc fuge
ret saul filiū cis: q̄ erāt for
tissimi et egregii pugnato-
res: tēdētes arcū: et vtraqꝫ
manu fūdis saxa iaciētes: ⁊ dirigētes
sagittas. De fratrib⁹ saul et tribu ben
iamin. Princeps abiezer et ioas filij
samaa gabaathites ⁊ iasiel ⁊ phaleth
filij asmoth ⁊ baracha et hieu anatho-
tites: samaias q̄ꝫ gabaonites fortissi-
mus inter triginta ⁊ sup triginta. Hie-
remias ⁊ ieziehel et iohāna ⁊ iesabad
gaderothites: ⁊ lusai ⁊ hierimut et ba
alia: ⁊ samaria ⁊ saphacia araphites:
helchana ⁊ iesia et azrahel et ioezer et
iesbaā de carcim: ioela q̄ꝫ ⁊ zabadia fi
B lij ioroā de gedor. Sꝫ ⁊ de gaddi trāf
fugerūt ad dauid cū lateret in deserto
viri robustissimi et pugnatores opti-
mi: tenētes clypeū ⁊ hastā. Facies eoꝝ
quasi facies leonis: ⁊ veloces q̄si capree
in mōtib⁹. Ezer prim⁹ p̄nceps: obdi-
as scd̄s: eliab terti⁹: masmana q̄rtus:
hieremias q̄ntus: ethi sextus: heliel se
ptimus: iohānā octauus: helzebad no
nus: hieremias decimus: bachanai vn-
decimus. Hi de filijs gad principes ex
ercitus. Nouissim⁹ centū militib⁹ pre-
erat: et maxim⁹ mille. Isti sunt q̄ trā-
sierūt iordanē mense p̄mo: q̄n inūdare
cōsueuit sup ripas suas: ⁊ oēs fugaue-
C rūt q̄ morabant̄ in vallib⁹ ad orienta-
lē plagā ⁊ occidētalē. Venerūt autem
⁊ de beniamin ⁊ de iuda ad presidium
in quo morabat̄ dauid. Egressusqꝫ est
dauid obuiā eis: ⁊ ait. Si pacifice ve-
nistis ad me: vt auxiliemini mihi: cor
meū iūgat̄ vobis. Si aūt insidiamini
mihi p adversarijs meis cū ego iniq̄-
tatē i manib⁹ nō habeā: videat de⁹ pa
trū nr̄oꝝ: ⁊ iudicet. Spūs p̄o dn̄i in-
duit abisai p̄ncipē inter trigīta: ⁊ ait.
Tui sum⁹ o dauid: ⁊ tecū filij isai. Pax
pax tibi: et pax adiutoribus tuis. Te
enim adiuuat deus tuus. Suscepit er
go eos dauid ⁊ cōstituit principes tur
me. Porro de manasse trāsfugerūt ad
dauid q̄n veniebat cū philistijm aduer
sus saul vt pugnaret: ⁊ non dimicauit
cum eis: quia inito consilio remiserūt
eum principes philistinorum: dicētes.
Periculo capitis nr̄i reuertet̄ ad dn̄m
suū saul. Qn̄ igit̄ reuersus ē i sicelech: D
trāsfugerūt ad eū de manasse ednas et I. reg. 29. b
iosabad: ⁊ iedihel ⁊ michael: et ednas
⁊ iosabat: ⁊ helin ⁊ salathi: principes
militū i manasse. Hi p̄buerūt auxiliū
dauid aduersus latrūculos. Oēs enim
erāt viri fortissimi: ⁊ facti sunt princi
pes in exercitu. Sꝫ et p singulos dies
veniebāt ad dauid ad auxiliādum ei:
vsqꝫ dū fieret grādis numer⁹ q̄si exer-
citus dei. Iste quoqꝫ ē numer⁹ p̄ncipū
exercit⁹ q̄ venerāt ad dauid: cū esset in
hebrō: vt trāsferrent regnū saul ad eū:
iuxta vbū dn̄i. Filij iuda portātes cly-
peū ⁊ hastā sex milia octingēti expedi
ti ad p̄liū. De filiis symeō viroꝝ fortis-
simoꝝ ad pugnādū septē milia centū.
De filijs leui: q̄tuor milia sexcēti. Ioia E
da quoqꝫ p̄nceps de stirpe aarō: ⁊ cum
eo tria milia septingēti. Sadoch etiā
puer egregie indolis ⁊ domus p̄ris ei⁹
principes viginti duo. De filijs aūt bē
iamin fratribus saul tria milia. Ma-
gna eīn pars eoꝝ adhuc seq̄bat̄ domū
saul. Porro de filijs ephraim viginti
milia octingēti fortissimi robore viri
nominati in cognatiōib⁹ suis: ⁊ ex dimi-
dia parte trib⁹ manasse decem ⁊ octo F
milia singuli per noīa sua venerunt vt
cōstituerēt regē dauid. De filijs quoqꝫ
isachar viri eruditi q̄ nouerāt singula
tēpora ad p̄cipiēdū q̄d facere deberēt
isrl̄ p̄ncipes ducēti. Oīs aūt reliq̄ tri-
bus eoꝝ cōsiliū sequebat̄. Porro de za
bulō q̄ egrediebant̄ ad preliū ⁊ stabāt
in acie instructi armis bellicis: q̄nqua
ginta milia venerāt in auxiliū nō cor-
de duplici. Et de nepthalim principes
mille: ⁊ cū eis instructi clypeo ⁊ hasta:
triginta et septē milia. De dan etiam
p̄parati ad p̄liū viginti octo milia sex-
centi. Et de azer egrediētes ad pugnā ⁊ G
in acie prouocantes quadraginta mi-
lia. Trans iordanē aūt de filijs ruben
et de gad et dimidia parte tribus ma-
nasse instructi armis bellicis: cētū vi-
ginti milia. Omnes isti viri bellatores
expediti ad pugnandū corde perfecto
venerāt in hebron: vt cōstituerēt regē
dauid sup vniuersum israel. Sꝫ ⁊ oēs
reliqui ex isrl̄ vno corde erāt vt rex fie
ret dauid. Fueruntqꝫ ibi apud dauid
tribus diebus comedentes et bibētes.
Preparauerant enim eis fratres sui.
Sed et qui iuxta eos erāt vsqꝫ ad isa-

char et zabulon et neptalim afferebãt panes in asinis ꝛ camelis et bobus ad vescẽdũ: farinã: palatas: vnam passaꝫ: vinũ: oleum: boues: arietes: ad oẽm copiã. Gaudiũ quippe erat in israel.

¶ Ca. S. De reductione arce de cariathiarim: de morte oza: de declinatione arce in domum obededom cui dñs benedixit. Capitulum. xiij.

B Jnijt aũt cõsiliũ dauid cum tribunis ꝛ cẽturiõib⁹ ꝛ vniuersis principib⁹: ꝛ ait ad oẽꝫ cetũ isrl. Si placet vobis et a dño deo nr̃o egredieꝛ sermo quẽ loquor mittam⁹ ad frẽs nr̃os reliquos in vniuersas regiões isrl: ꝛ ad sacerdotes ꝛ leuitas q̃ habitãt i suburbanis vrbiũ vt cõ-
B gregent ad nos: ꝛ reducamus arcã dei nr̃i ad nos. Nõ eñ requisiuimus eã in dieb⁹ saul. Et rñdit vniuersa multitudo vt ita fieret. Placuerat enim sermo oĩ pplo. Cõgregauit ergo dauid cũctũ isrl a fiõꝛ egypti vsqꝫ dum ingrediaris emath: vt adduceret arcã dei de cariathiari. Et ascẽdit dauid et oĩs vir isrl ad collẽ cariathiarim: qui est i iuda vt afferret inde arcam: dñi dei sedẽtis su-
C per cherubin: vbi inuocatũ ẽ nomẽ ei⁹. Jmposuerũtqꝫ arcã dei sup plaustrum
2. Reg. 6. a. nouũ de domo aminadab. Oza autẽ et frẽs ei⁹ minabãt plaustrũ. Porro dauid ꝛ vniuersus isrl ludebãt corã deo oĩ virtute: i cãticis ꝛ in citharis ꝛ psalterijs ꝛ tympanis ꝛ cymbalis ꝛ tubis. Cũ aũt puenissent ad areã chidon: tetendit oza manũ suã vt sustentaret ar-
D cã: bos quippe lasciuiẽs paululũ inclinauerat eã. Jratus est itaqꝫ dñs cõtra ozã ꝛ pcussit eũ: eo ꝙ tetigisset arcam: ꝛ mortu⁹ est ibi corã dño. Cõtristatusqꝫ est dauid eo ꝙ diuisisset dñs ozam: vocauitqꝫ locũ illũ diuisio oze vsqꝫ in psentẽ diẽ. Et timuit deũ tũc tpis dicẽs. Quõ possum ad me introducere arcam dei? Et ob hãc causaꝫ nõ adduxit eã ad se: hoc est in ciuitate dauid: sed auertit in domũ obededõ gethei. Mãsit ergo arca dei in domo obededõ tribus mẽsibus: et benedixit dñs domui eius: et omnibus que habebat.

¶ C. S. De hirã rege tyri qualiter misit ad dauid nũcios ꝛ ligna cedrina: de filijs dauid in hierusalẽ natis: de duabus victorijs dauid contra philisteos: vnam fecit in baalpharasim: alterã ex aduerso pirorum. Capitulum. xiiij.

A Misit quoqꝫ hirã rex tyri nũcios ad dauid ꝛ ligna cedrina ꝛ artifices parietũ ligno- 2. Reg. 5. a.
rũqꝫ vt edificarent ei domũ. Cognouitqꝫ dauid ꝙ cõfirmasset eũ dñs i regẽ sup isrl: ꝛ subleuatũ ẽ regnũ suũ sup pplm ei⁹ isrl. Accepit q̃ꝫ dauid alias vxores in hierlm: genuitqꝫ filios ꝛ filias. Et hec noĩa eorũ
B q̃ nati sunt in hierlm. Sãma ꝛ sobab nathã ꝛ salomõ iebar ꝛ elisu ꝛ eliphalech: noga q̃ꝫ ꝛ napheg ꝛ iaphie: elisama ꝛ baliada ꝛ eliphaleth. Audientes aũt philistijm: eo ꝙ vnctus esset dauid in regẽ sup vniuersum isrl: ascẽderunt oẽs vt q̃rerẽt eũ. Qđ cũ audisset dauid
C egressus ẽ obuiã eis. Porro philistijm veniẽtes: diffusi sunt i valle raphaim. Cõsuluitqꝫ dauid dñm dicẽs. Si ascẽdã ad philisteos: ꝛ si trades eos in manu mea? Et dixit ei dñs. Ascẽde ꝛ tradã eos in manu tua. Cũqꝫ illi ascẽdissent i baalpharasim: percussit eos ibi dauid et dixit. Diuisit deus inimicos meos p manũ meã sicut diuidũtur aq̃: et idcirco vocatũ est nomen illius loci baalpharasim. Dereliq̃runtqꝫ ibi deos suos: q̃s dauid iussit exuri. Alia etiam
D vice philistijm irruerũt et diffusi sunt in valle. Cõsuluitqꝫ rursuꝫ dauid deũ: et dixit ei deus. Nõ ascendas post eos: recede ab eis et venies contra illos ex aduerso pirorũ. Cũqꝫ audieris sonitũ gradiẽtis in cacumine pirorum: tunc egredieris ad bellũ. Egressus est enim de⁹ ante te vt pcutiat castra philistijm. Fecit ergo dauid sicut pceperat ei de⁹: et pcussit castra philistinorũ de gabaõ vsqꝫ gazera. Diuulgatũqꝫ est nomẽ dauid in vniuersis regiõibus: et dñs dedit pauorẽ eius super omnes gentes.

¶ C. S. De filijs aaron ꝛ leuitis ꝛ pncipibus quos cõgregauit dauid ad reducendam arcam dñi in hierusalẽ: de michol vxore dauid q̃ despexit eũ saltantem ante arcam. Capitulum. xv.

A Fecit quoqꝫ sibi domos in ciuitate dauid: et edificauit locũ arce dei: tetẽditqꝫ ei tabernaculum. Tunc dixit dauid. Jllicitum est vt a quocunqꝫ portet arca dei nisi a leuitis quos elegit dominus ad portandũ eã ꝛ ad ministrandũ sibi vsqꝫ in eternum. Cõgregauitqꝫ vniuersum isrl in hierlm: vt afferret arca dei in locũ suũ quẽ preparauerat ei: necnõ

et filios aarō ⁊ leuitas. De filijs caath
vriel princeps fuit: ⁊ fratres ei⁹ ducē
tiviginti. De filijs merari asaia pnceps:
et fratres ei⁹ ducētitriginta. De filijs
gerson iobel pnceps: ⁊ fratres ei⁹ cētū
triginta. De filijs elisaphā semeias pn-
ceps: ⁊ fratres ei⁹ ducenti. De filijs he-
brō elihel pnceps: ⁊ fratres ei⁹ octogin-
ta. De filijs ozihel aminadab pnceps:
B et frēs ei⁹ centūduodecim. Vocauitq;
dauid sadoch ⁊ abiathar sacerdotes ⁊
leuitas: vriel azaiam: iobel semeiā: eli
hel ⁊ aminadab: et dixit ad eos. Vos q
estis pncipes familiarū leuiticarū scīfi
camini cū fratrib⁹ vrīs: ⁊ afferte arcā
dn̄i dei israel ad locū q ei pparat⁹ est:
ne vt a principio: qr nō eratis psentes:
pcussit nos dn̄s: sic ⁊ nūc fiat illicitū:
qd nobis agētib⁹. Scīficati sūt ergo
sacerdotes ⁊ leuite vt portarēt arcam
dn̄i dei isrl. Et tulerūt filij leui arcam
dei sicut pceperat moyses iuxta verbū
dn̄i humeris suis i vectib⁹. Dixitq; da
uid pncipib⁹ leuitarū vt cōstituerent
de fratrib⁹ suis cātores in organis mu
sicorū: nablis vcz ⁊ lyris ⁊ cymbalis vt
resonaret in excelsis sonit⁹ leticie. Cō
stituerūtq; leuitas hemā filiū iohel: et
de fratrib⁹ ei⁹ asaph filium barachie.
De filijs vero merari et fratribus eorū
ethā filiū casaie: ⁊ cū eis fratres eorū.
C In scdo ordie zachariā ⁊ ben ⁊ iazihel
⁊ semiramoth ⁊ iahihel ⁊ eliab ⁊ ani ⁊
banaiā ⁊ maasiā ⁊ mathathiā ⁊ elipha
lu ⁊ maceniā ⁊ obededō ⁊ iehihel iani
tores. Porro cantores hemā asaph et
ethā in cymbalis eneis cōcrepātes: za
charias aūt ⁊ ozihel semiramoth ⁊ ia-
hihel ⁊ eliab ⁊ ani ⁊ maasias ⁊ banaias
in nablis arcana cātabāt. Porro ma-
thathias ⁊ eliphalu ⁊ macenias ⁊ obe
dedō: ⁊ iehihel et ozazin in citharis p
octaua canebāt epinichiō. Chonenias
aūt pnceps leuitarū pphetie perat: et
ad pcinēdā melodiā. Erat qppe valde
sapiēs. Et barachias ⁊ helcana ianito-
res arce. Porro sebenias ⁊ iosaphat ⁊
nathanael ⁊ amasai ⁊ zacharias et ba-
naias ⁊ eliezer sacerdotes clāgebāt tu
bis corā arca dei ⁊ obededō ⁊ aias erāt
ianitores arce. Igit̄ dauid ⁊ oēs maio
res natu isrl̄ ⁊ tribūi ierūt ad deportā
dū arcā federis dn̄i de domo obededō
D cum leticia magna. Cumq; adiuuisset
deus leuitas q portabant arcā federis
domini: immolabantur septem thauri
et septē arietes. Porro dauid erat in-

dutus stola byssina: ⁊ vniuersi leuite q
portabāt arcā federis cātoresq; ⁊ cho
nenias pnceps pphetie inter cātores:
dauid aūt indut⁹ erat ephot lineo. Vni
uersusq; israel deducebāt arcā federis
dn̄i i iubilo: ⁊ sonitu buccine: ⁊ tubis:
et cymbalis ⁊ nablis: ⁊ citharis cōcre
pātes. Cumq; peruenisset arca federis
dn̄i vsq; ad ciuitatem dauid: michol fi
lia saul prospiciens per fenestrā: vidit
regē dauid saltātem atq; ludentem: et
despexit eum in corde suo.

¶ C. B. De reductiōe arce et festiuita-
te: de ministrātibus coram arca: de cā-
tico asaph ⁊ fratrum eius: de his q cō
stituti sunt ad ministrandū in taberna
culo qd erat in gabaon. Capitulū. xvi.

Attulerunt igit̄ arcā dei et B
constituerunt eā in medio
tabernaculi qd tetenderat
ei dauid ⁊ obtulerūt holo
causta ⁊ pacifica corā deo.
Cūq; cōplesset dauid offe
rens holocausta ⁊ pacifica: bn̄dixit po
pulo in nōie domini: et diuisit vniuer
sis per singulos a viro vsq; ad mulierē
tortam panis et partem asse carnis bu
bale: ⁊ fritam oleo similā. Cōstituitq;
corā arca domini de leuitis qui minis-
trarēt ⁊ recordarentur operū eius et
glorificarēt atq; laudarent dn̄m deum
israel: asaph pncipē ⁊ scdm ei⁹ zacha-
riam. Porro iahihel et semiramoth
et iehiel ⁊ mathathiā et heliab et ba-
naiam ⁊ obededom iehihel super orga
na psalterij ⁊ lyras. Asaph autem vt in
cymbalis personaret: banaiam vero et
azihel sacerdotes canere tuba iugiter B
coram arca federis domini. In illo die
fecit dauid principem ad cōfitendum
domino asaph ⁊ fratres eius. Confite
mini domino ⁊ inuocate nomen eius:
notas facite in populis adinuentiōes Ps. 104.
eius. Cātate ei ⁊ psallite ⁊ narrate om Esa. 12. d.
nia mirabilia eius: laudate nomē san-
ctū eius: letetur cor querentium dn̄m.
Querite dn̄m ⁊ virtutē ei⁹: querite fa-
ciē eius semper. Recordamini mirabi
lium ei⁹ que fecit signorū illius: ⁊ iudi
ciorū oris ei⁹. Semē isrl̄ serui ei⁹: filij
iacob electi eius. Ipse domin⁹ deus no
ster: i vniuersa terra iudicia ei⁹. Recor
damini in sempiternū pacti eius ser-
monis quē pcepit in mille generatio-
nes. Quem pepigit cum abrahā: et iura
menti illius cum isaac. Et cōstituit il-
lud iacob in pceptū: et israel in pactū

sempiternū: dicens. Tibi dabo terram
chanaā funiculū hereditatis vře. Cū
ečnt pauci nūero parui: et coloni ei⁹.
Et trāsierūt de gente in gentē: ⁊ de re-
gno ad populum alterum. Nō dimisit
quēq̄ calūniari eos: sȝ increpauit p
E eis reges. Nolite tāgere christos meos
Ps̄.104. et in pphetis meis nolite malignari.
Ps̄.95. Cātate dño oīs terra: ānūciate de die
in diē salutare eius. Narrate in gētib⁹
gloriā eius: ⁊ in cunctis populis mira
Ps̄.95. bilia ei⁹. Quia magnus dñs ⁊ laudabi
lis nimis: et horribilis sup oēs deos.
Oēs eñ dij populorum idola: dñs aūt
celos fecit. Cōfessio ⁊ magnificētia co
rā eo: fortitudo et gaudiū in loco ei⁹.
Afferte dño familie populorū: afferte
dño gloriā ⁊ imperiū: date dño gloriā
nomini eius. Leuate sacrificiū ⁊ venite
in cōspectu ei⁹: ⁊ adorate dñm in deco
re sancto. Commoueat̃ a facie ei⁹ oīs
terra: ipse eñ fundauit orbē imobilē.
Letent̃ celi ⁊ exultet terra: et dicant in
nationib⁹ dñs regnauit. Tonet mare ⁊
Ps̄.95. plenitudo eius: exultēt agri ⁊ oīa q̄ in
eis sunt. Tūc laudabūt ligna salt⁹ co-
ram domino: q2 venit iudicare terrā.
Cōfitemini dño qm̄ bonus: qm̄ in eter-
num misericordia ei⁹. Et dicite salua
nos deus saluator noster: et congrega
nos ⁊ erue de gentibus vt confiteamur
D nomini sancto tuo: ⁊ exultemus in car
minibus tuis. Bñdictus dñs deus isrl̃
ab eterno ⁊ vsq̄ in eternū: et dicat oīs
ppls amē: ⁊ hymnū deo. Dereliq̄t ita-
q̄ ibi corā arca federis dñi asaph ⁊ fra
tres eius: vt ministrarēt in ɔspectu ar
ce iugiter p singulos dies ⁊ vices suas.
Porro obededō et fratres ei⁹ sexagin
taocto: et obededō filiū idithun ⁊ oza
cōstituit ianitores. Sadoch aūt sacer
dotē ⁊ fratres eius sacerdotes corā ta
bernaculo dñi in excelso qđ erat in ga-
baon: vt offerrent holocausta domino
super altare holocaustomatis iugiter
mane et vespere iuxta omnia que scri-
pta sunt in lege domini quaȝ precepit
israeli. Et post eum hemā et idithun: ⁊
reliquos electos vnūquenq̄ vocabulo
suo ad confitēdum domino: quoniam
in eternum misericordia eius. Hemā
quoq̄ et idithun canētes tuba: ⁊ qua-
tientes cymbala et omnia musicoȝ or-
gana ad canendum dño. Filios autem
idithū fecit esse portarios. Reuersus-
q̄ est oīs populus in domū suā: et da-
uid vt benediceret etiam domui sue.

¶ Capituli Summarium. Prohibet̃
dauid edificare templū: prophetat na
than de christo: dauid gratias agit et
orat dominum. Capitulum.xvij.

Um antē habitaret dauid B
in domo sua: dixit ad na- 2.Reg.7.a.
thā prophetā. Ecce ego ha
bito in domo cedrina: ar-
ca autem federis dñi sub
pellibus est. Et ait nathan
ad dauid. Omnia que ĩ corde tuo sunt
fac: dominus enim tecū est. Igitur no-
cte illa factus est sermo domini ad na-
thā dicens. Uade et loquere dauid ser
uo meo. Hec dicit dominus. Non edifi
cabis tu mihi domum ad habitādum.
Neq̄ enim māsi in domo ex eo tempo ĩ.2.d.
re quo eduxi israel de terra egypti vsq̄
ad diem hanc: sed fui semper mutans
loca tabernaculi: et in tentorio manēs
cum omni israel. Nūquid locutus sum
saltem vni iudicum israel: quibus pre
ceperam vt pascerent populum meū.
Et dixi. Quare non edificasti mihi do
mum cedrinam? Nunc itaq̄ sic loque-
ris ad seruum meum dauid. Hec dicit
dominus exercituum. Ego tuli te cum D
in pascuis sequereris gregem: vt esses
dux populi mei israel: ⁊ fui tecum quo
cunq̄ perrexisti: ⁊ interfeci omnes ini
micos tuos coram te: feciq̄ tibi nomē
quasi vnius magnorum qui celebrabā-
tur in terra. Et dedi locū populo meo
israel. Plantabitur et habitabit in eo
et vltra non cōmouebitur: nec filij ini-
quitatis atterent eos sicut a principio
ex diebus quib⁹ dedi iudices populo
meo israel: et humiliaui vniuersos ini-
micos tuos. Annuncio ergo tibi quod
edificaturus sit tibi dominus domuȝ.
Cumq̄ impleueris dies tuos vt vadas
ad patres tuos: suscitabo semen tuum
post te quod erit de filijs tuis: et stabi
liam regnum eius. Ipse edificabit mi-
hi domū: et firmabo solium eius vsq̄
in eternum. Ego ero ei in patrem: et E
ipse erit mihi in filium: et misericor- ĩ.27.d.
diam meam non auferam ab eo: sicut
abstuli ab eo qui ante te fuit. Et sta-
tuā eum in domo mea et in regno meo
vsq̄ in sempiternum: et thronus eius
erit firmissimus in perpetuum. Iuxta
omnia verba hec: et iuxta vniuersaȝ vi
sionem istam: sic locutus est Nathā ad
dauid. Cumq̄ venisset rex dauid et se-
disset coram domino: dixit. Quis ego
sum domine deus: et que domus mea:

vt pstares mihi talia? Sz et hoc parū
visuz ē i ɔspectu tuo. Ideoqꝫ locut9 es
sup domū serui tui etiā i futurū: ꝛ feci
sti me spectabilē super oēs hoies. Dñe
de9 me9 qd vltra addere pōt david: cū
ita glificaueris suū tuū ꝛ cognoueris
D eū? Dñe pp ter famulū tuum iuxta cor
tuū fecisti oēm magnificētiā hāc: ꝛ no
ta eē voluisti vniuersa magnalia. Dñe
nō est silis tui: ꝛ nō est alius de9 absqꝫ
te ex oib9 qs audiuimus aurib9 nr̄is.
Quis eñ est ali9 vt ppl's tuus isrl': gēs
vna i terra ad quā pexit de9 vt libera
ret ꝛ faceret pplm sibi: ꝛ magnitudine
sua atqꝫ terrorib9 eijceret natiōes a fa
cie ei9 quē de egypto liberarat? Et po
suisti pplm tuū isrl' tibi i pplm vsqꝫ i
eternū: ꝛ tu dñs fact9 es de9 ei9. Nunc
igit dñe sermo quē locutus es famulo
tuo: ꝛ sup domū ei9 ɔfirmet in perpe
tuū: ꝛ fac sicut locut9 es: pmaneatqꝫ et
magnificet nomē tuū vsqꝫ in sempiter
nū: ꝛ dicat: dñs exercituū de9 isrl' ꝛ do
mus david serui ei9 pmanens corā eo.
Tu eñ dñe de9 me9 reuelasti auriculā
serui tui vt edificares ei domū: ꝛ ideir
co inuenit seru9 tuus fiduciā vt oret co
rā te. Nūc ergo dñe tu es de9 ꝛ locutus
es ad seruū tuū tanta bñficia: ꝛ cepisti
benedicere domui serui tui vt sit sem
per coram te. Te enim dñe benedicēte
benedicta erit in perpetuum.

¶ C. S. De plijs david ꝛ tributis gen
tiū: ꝛ de officialibus eius. Cap. xviij.

A
2. regū. 8. a.
Actū est autem post hec vt
pcuteret david philisthijm
ꝛ humiliaret eos: ꝛ tolleret
geth et filias eius de manu
philisthijm: pcuteretqꝫ mo
ab: ꝛ fierent moabite serui david offe
rentes ei munera. Eo tpe percussit da
uid etiā adadezer regem soba regiōis
emath: qñ perrexit vt dilataret impe
rium suū vsqꝫ ad flumen euphratē. Ce
pit ergo david mille quadrigas ei9: et
septem milia equitū ac viginti milia vi
B rop peditum. Subneruauitqꝫ omnes
equos curruū: exceptis cētum qdrigis
quas reseruauit sibi. Superuenit aūt
ꝛ syrus damascenus vt auxiliū pberet
adadezer regi soba. Sed ꝛ huius per
cussit david viginti duo milia virorū.
Et posuit milites in damasco: vt syria
qꝫ seruiret sibi ꝛ offerret mūera. Adiu
uitqꝫ eum dñs in cunctis ad que per
rexerat. Tulit quoqꝫ david pharetras
aureas quas habuerūt serui adadezer:

et attulit eas in hierusalē: necnon de
thebath ꝛ chun vrbibus adadezer eris
plurimū: de quo fecit salomon mare e
neū: ꝛ colūnas: ꝛ vasa enea. Qd cū au
disset thou rex emath pcussisse rex da C
uid oēm exercitū adadezer regis soba
misit aduram filiū suū ad regē david vt
postularet ab eo pacē ꝛ ɔgratularet ei
eo q percussisset ꝛ expugnasset adade
zer. Aduersari9 qppe erat thou adade
zer. Sz ꝛ omnia vasa aurea ꝛ argētea
et enea ɔsecrauit david rex dño cū ar
gento et auro qd tulerat ex vniuersis
gentibus tam de idumea ꝛ moab et fi
lijs ammō. q de philisthijm ꝛ amalech.
Abisai vero fili9 saruie percussit edō
in valle salinarū decē et octo milia: et
cōstituit in edō psidiū vt seruiret idu
mea david. Saluauitqꝫ dñs david in D
cunctis ad q perrexerat. Regnauit er
go david super vniuersum isrl': ꝛ facie
bat iudicium atqꝫ iustitiā cūcto pplo
suo. Porro ioab filius saruie erat sup
exercitū: et iosaphat fili9 abiluth a cō
mētarijs: sadoch aūt filius achitob et
achimelech filius abiathar sacerdotes
et susa scriba. Banaias qꝫ fili9 ioiade
super legiones cerethi et phelethi. Por
ro filij david primi ad manuz regis.

¶ C. S. Dehonestat anon nuncios da
uid: de prelijs contra anon et syros: et
adiutores eius. Capitulum. xix.

Ccidit autez vt moreretur A
naas rex filiop ammō: ꝛ re 2. reg. 10. a.
gnaret anō fili9 ei9 p eo. Di
xitqꝫ david. Faciam miam
cū anō filio naas. Prestitit
eñ mihi pr ei9 gratiā. Mi
sitqꝫ david nūcios ad ɔsolādū eū sup
morte pr̄is sui. Qui cuz puenissent in
terrā filiop ammō vt ɔsolarent anon:
dixerunt principes filiorū ammon ad
anon. Tu forsitā putas q david hono
ris causa in patrem tuū miserit q ɔso
larent te: nec aīaduertis q vt explorēt
et inuestigent ꝛ scrutentur terram tuā
venerint ad te serui ei9. Igit anō pue B
ros david decaluauit ꝛ rasit: et pcidit
tunicas eorū a natib9 vsqꝫ ad pedes et
dimisit eos. Qui cum abijssent et hoc
mandassent david: misit in occursum
eop (Grandē eñ contumeliā sustinue
rant) et pcepit vt manerent in hierico
donec cresceret barba eorum: ꝛ tunc re
uerterentur. Videntes aūt filij ammō
q iniuriaz fecissent david: tam anō q
reliquus populus: miserāt mille talen

ta argēti vt cōducerēt sibi de mesopo
tamia: τ d̄ syria maacha: τ de soba cur
rus τ equites. Cōduxerūtq̄ triginta-
duo milia curruū: τ regē maacha cum
pp̄lo ei⁹. Qui cū venissent castrameta
ti sunt e regione medaba. Filij q̄ʒ am-
mon cōgregati de vrbib⁹ suis: venerūt
ad bellū. Qd̄ cuʒ audisset dauid misit
ioab τ oēm exercitū virorū fortiū: egres
siq̄ filij ammō direxerūt aciem iuxta
portā ciuitatis. Reges aūt q̄ ad auxiliū
ei⁹ venerāt separatim i agro steterūt.
E Igitur ioab intelligēs bellū ex aduerso
et post tergū ɔ̄ se fieri: elegit viros for
tissimos de vniuerso isrl': τ perrexit ɔ̄
syrū. Reliquā aūt partē pp̄li dedit sub
manu abisai fratris sui: τ perrexerūt ɔ̄ fi
lios ammō. Dixitq̄. Si vicerit me syr⁹
auxilio eris mihi: si aūt superauerint te
filij ammō ero tibi in presidiū. Cōfor-
tare et agamus viriliter p̄ pp̄lo nr̄o τ
p̄ vrbibus dei nr̄i. Dn̄s aūt qd̄ in cōspe
ctu suo bonū est faciat. Perrexit ergo
ioab et pp̄ls q̄ cū eo erat ɔ̄ syrū ad pre
D liū: τ fugauit eos. Porro filij ammō vi
dentes q̄ fugisset syrus: ipsi q̄ʒ fugerūt
abisai fratre eius: τ ingressi sunt ciuita
tē: reuersusq̄ est etiā ioab in hierl'm.
Uidēs autē syrus q̄ cecidisset corā is-
rael: misit nuncios τ adduxit syrū qui
erat trās fluuiū. Sophat aūt p̄nceps
militie adadezer erat dux eorū. Quod
cū annunciatū esset dauid: cōgregauit
vniuersum isrl' τ trāsiuit iordanē irru
itq̄ in eos: et direxit ex aduerso aciem
illis ɔ̄ pugnātibus. Fugit aūt syrus is
rael. Et interfecit dauid de syris septē
milia curruū: τ quadraginta milia pe
ditum: et sophat exercitus p̄ncipem.
Uidentes autem serui adadezer se ab
israel esse superatos: transfugerunt ad
dauid: et seruierunt ei. Noluitq̄ vltra
syria auxilium prebere filijs ammon.

¶ C. S. De victoria dauid: de destru-
ctione rabba: et de tribus bellis famo
sis. Capitulum. xx.

A
2.reg.11.a. Actum est aūt post ānī cir
culū eo tp̄e quo solent re-
ges ad bella p̄cedere: con-
gregauit ioab exercitū et
robur militie: et vastauit
terrā filiorū ammō. Per-
B rexitq̄ et obsedit rabba. Porro dauid
2.reg.12.g. manebat i hierl'm qn̄ ioab p̄cussit rab-
ba: τ destruxit eā. Tulit aūt dauid co-
ronā melchon de capite eius: et inuenit
in ea auri pōdo talētū et p̄ciosissimas
gēmas: fecitq̄ sibi inde diadema. Ma
nubias q̄ʒ vrbis plurimas tulit: pp̄lʒ
aūt qui erat in ea eduxit: et fecit super
eos tribulas et trahas τ ferrata carpē
ta trāsire: ita vt dissecarent τ cōtererē E
tur. Sic fecit dauid cūctis vrbibus fi-
liorū ammō: et reuersus est cū oī pp̄lo
suo in hierl'm. Post hec initū est bellū
in gazer aduersum philisteos: i quo p̄
cussit sobochai vsatithes saphai de ge
nere raphaim: τ humiliauit eos. Aliud
quoq̄ bellum gestū est aduersus phili
steos: in quo percussit adeodatus fili⁹
saltus bethleemites fratrē goliath ge-
thei: cuius haste lignū erat quasi licia-
torium texentium. Sed et aliud bellū
accidit in geth: in quo fuit homo lon- D
gissimus senos habēs digitos: id est si-
mul vigintiq̄tuor: q̄ τ ipe de raphaim
fuerat stirpe generatus. Hic blasphe-
mauit israel et percussit eū ionathan
filius samaa fratris dauid. Hi sunt fi-
lij raphaim in geth qui ceciderunt in
manu dauid et seruorum eius.

¶ C. S. Numeratur populus et percu
titur ab angelo: dauid placat domi-
num: et erigit altare in area ornā hie-
busei. Capitulum. xxi.

 Onsurrexit aūt sathan ɔtra A
israel: et incitauit dauid vt
numeraret israel. Dixitq̄ da
uid ad ioab et ad principes 2.reg.24.a
populi. Ite et numerate isrl'
a bersabee vsq̄ dan: et afferte mihi nu
merū vt sciam. Rn̄ditq̄ ioab. Augeat
dn̄s pp̄lm suū cētuplū q̄ sunt. Nonne
dn̄e mi rex oēs serui tui sunt? Quare h̄
querit dn̄s meus qd̄ i pctm̄ reputetur
israeli. Sʒ sermo regis magis p̄ualu-
it. Egressusq̄ est ioab τ circuiuit vni-
uersum isrl': et reuersus est hierl'm. De-
ditq̄ dd̄ numerū eorū q̄s circuierat: et
inuēt⁹ ē oīs numer⁹ isrl' mille milia τ
cētū milia virorū educētiū gladiū. De
iuda aūt quadringēta septuaginta mi-
lia bellatorū. Nā leui et beniamin non
numerauit eo q̄ inuitus exequeret̄ re-
gis imperiū. Displicuit aūt deo qd̄ ius
sum erat: et p̄cussit isrl'. Dixitq̄ dauid
ad deū. Peccaui nimis vt hoc facerē.
Obsecro aufer iniq̄tatē serui tui: q̄r in
sipiēter egi. Et locut⁹ est dn̄s ad gad vi
dēte dd̄ dicēs. Uade τ loq̄re ad dauid B
τ dic ei. Hec dicit dn̄s. Triū tibi optio
nē do: vnū qd̄ volueris elige vt faciam
tibi. Cumq̄ venisset gad ad dd̄ dixit ei.
Hec dicit dn̄s. Elige qd̄ volueris. Aut

tribus annis pestilẽciã: aut tribꝰ men
sibus te fugere hostes tuos: ꝛ gladiũ
eorũ nõ posse euadere: aut tribꝰ diebꝰ
gladiũ dñi ꝛ mortẽ versari in terra: ꝛ
angelũ dñi interficere in vniuersis fi-
nibus isrł. Nunc igitur vide ꝗd rñdeã
ei ꝗ misit me. Et dixit dauid ad gad.
Ex omni parte me angustie ꝓmũt. Sȝ
melius mihi est vt incidã in manꝰ dñi
(q₂ multe sunt miseratiões eius) ꝙ in
2.re.24.c. manus hoim. Misit ergo dñs pestilen
1.q.4.c.ec- tiã in isrł: et ceciderũt de isrł septua-
clesie.ver. ginta milia virorũ. Misit qȝ angelũ
itẽ dauid. in hierłm vt ꝑcuteret eã. Cũq; ꝑcutere
tur vidit dñs ꝛ miser[t]ꝰ est sup magni
tudinẽ mali: ꝛ imperauit angelo ꝗ ꝑcu-
C tiebat. Sufficit: iam cesset manꝰ tua.
Porro angelus dñi stabat iuxta areã
ornã iebusei: leuansq; dauid oculos
suos vidit angelũ dñi stãtẽ inter celũ
et terrã: et euaginatũ gladiũ in manu
eius et versum cõtra hierusalẽ: et ceci
derũt tam ipse ꝙ maiores natu vestiti
ciliciis proni in terrã. Dixitq; dauid
ad deũ. Nõne ego sum ꝗ iussi vt nume-
raretur ppłs? Ego qui peccaui. Ego ꝗ
malũ feci. Iste grex ꝗd cõmeruit? Dñe
deus meus vertat obsecro manus tua
in me et in domũ patris mei: ppłs aũt
tuus nõ ꝑcutiat. Angelus aũt dñi pre
cepit gad vt diceret dd vt ascẽderet ex
trueretq; altare dño deo in area ornã
iebusei. Ascẽdit ergo dauid iuxta ser
monẽ gad: quẽ locutus ei fuerat ex no
mine dñi. Porro ornã cũ aspexisset et
vidisset angelũ quatuorq; filii eius cũ
eo abscõderũt se. Nã eo tpe terebat in
area triticũ. Igit cũ veniret dauid ad
ornã cõspexit eum ornam et ꝓcessit ei
obuiã de area: et adorauit eũ pronus
in terram. Dixitq; ei dauid. Da mihi
locũ aree tue vt edificẽ i ea altare dño
D ita vt quãtũ valet argenti accipias et
cesset plaga a ppło. Dixit aũt ornã ad
dauid. Tolle: et faciat dñs meꝰ rex qd-
cunq; ei placet. Sed et boues do i ho-
locaustũ ꝛ tribulas in ligna: ꝛ triticũ
in sacrificia: oia libẽs prebeo. Dixitq;
ei rex dauid. Nequaꝙ ita fit: sed argẽ-
tum dabo tibi ꝙ tũ valet. Neq; eñ tibi
auferre debeo: et sic offerre dño holo-
causta gratuita. Dedit ergo dauid or-
nã ꝓ loco siclos auri iustissimi põde-
ris sexcẽtos: ꝛ edificauit ibi altare do
mino: obtulitq; holocausta ꝛ pacifica:
ꝛ inuocauit deũ: ꝛ exaudiuit eũ i igne
de celo sup altare holocausti. Prece-
pitq; dñs angelo: ꝛ cõuertit gladium
suũ in vaginã. Protinꝰ ergo dd vidẽs
ꝙ exaudisset eũ dñs in area ornã ie-
busei: immolauit ibi victimas. Taber
naculũ aũt dñi qd fecerat moyses i de-
serto: ꝛ altare holocaustorũ ea tẽpesta
te erat in excelso gabaon: ꝛ nõ preua-
luit dauid ire ad altare vt ibi obsecra
ret deũ. Nimio eñ fuerat timore per-
territus: videns gladium angeli dñi.

¶ C. S. De materia conquisita ad edi
ficiũ tẽpli: ꝛ iniungit dauid hoc opus
salomoni. Capi. xxii.

A Dixitq; dd. Hec est domus
dei: et hoc altare in holo-
caustũ isrł. Et precepit vt
cõgregarẽtur oẽs ꝓselyti
de terra isrł: et cõstituit ex
eis latomos ad cedendos
lapides ꝛ poliendos vt edificaret do-
mus dei. Ferrũ qȝ plurimũ ad clauos
ianuarũ: et ad cõmissuras atq; iunctu
ras preparauit dauid et eris pondus
innumerabile. Ligna qȝ cedrina nõ po
terãt estimari que sidonii ꝛ tyrii depor
tauerãt ad dauid. Et dixit dd. Salo-
mon filius meus puer paruulus est et
delicatus. Domꝰ aũt quã edificare vo
lo dño talis esse debet: vt in cũctis re- B
gionibus noletur. Preparabo ergo ei
necessaria. Et ob hãc causam ãte mor-
tem suã oẽs preparauit impẽsas. Uo-
cauitq; salomonẽ filiũ suũ: ꝛ ꝑcepit ei
vt edificaret domũ dño deo isrł. Dixit
q; dauid ad salomonẽ. Fili mi volũta
tis mee fuit vt edificarẽ domũ nomini
dñi dei mei: sȝ factus est sermo dñi ad
me dicẽs. Multũ sanguinẽ effudisti: ꝛ
plurima bella bellasti: nõ poteris edi
ficare domũ nomini meo: tanto effuso
sanguine corã me. Filius ꝗ nascet tibi
erit vir quietissimus. Faciã eñ eũ requie
scere ab oibꝰ inimicis suis ꝑ circuitũ:
et ob hãc causam pacificus vocabit: et
pacẽ ꝛ ociũ dabo in isrł cũctis diebus
eius. Ipse edificabit domũ noi meo: ꝛ C
ipse erit mihi in filiũ ꝛ ego ero illi in
patrẽ: firmaboq; soliũ regni eiꝰ super
isrł in eternũ. Nũc ergo fili mi: sit dñs
tecũ et prosperare ꝛ edifica domũ dño
deo tuo sicut locutus est de te. Det qȝ
tibi dñs prudẽtiã et sensum vt regere
possis isrł ꝛ custodire legẽ dñi dei tui.
Tũc eñ ꝓficere poteris si custodieris
mãdata et iudicia ꝗ ꝑcepit dñs moysi
vt doceret israel. Cõfortare ꝛ viriliter
age: ne timeas neq; paueas. Ecce ego

in paupertatícula mea pparaui impē-
sas domus dñi: auri taléta cētū milia
et argēti mille milia talentoꝝ: eris vō
D et ferri nō est pōdus: vincit ei numo-
ras magnitudine. Ligna ⁊ lapides p-
paraui ad vniuersa impendia. Habes
qꝫ plurimos artifices latomos ⁊ cemē
tarios artificesqꝫ lignoꝝ ⁊ oīꝫ artiū ad
faciendū opus prudētissimos i auro ⁊
argēto ⁊ ere ⁊ ferro cuius nō est nume
rus. Surge igit et fac: ⁊ erit dñs tecū.
Precepit ergo dauid cūctis pncipib⁹
isrl' vt adiuuarent salomonē filiū suū.
Cernitis inquiens qđ dñs deus vr vo-
biscum sit ⁊ dederit vobis requiē p cir
cuitū: ⁊ tradiderit oēs inimicos vros
in man⁹ vras: ⁊ subiecta sit terra corā
dño et corā pplo eius. Prebete igitur
corda vra et aīas vras: vt qratis dñm
deū vestrū: et surgite ⁊ edificate san-
ctuarium dño deo: vt introducat arca
federis dñi: et vasa dño consecrata in
domum que edificatur nomini dñi.

¶ C. S. De dauid sene quomodo cōsti
tuit salomonem regem super israel: de
numero leuitarum a viginti annis et
supra: et officijs eorum. Capi. xxiij.

B

Gitur dauid senex et ple-
nus dierū regē cōstituit sa
lomonē filium suū super
israel: ⁊ cōgregauit omes
pricipes isrl' ⁊ sacerdotes
atqꝫ leuitas. Numeratiqꝫ
sunt leuite a viginti annis ⁊ supra ⁊ in
uēta sunt triginta octo milia virorum.
Ex his electi sunt ⁊ distributi in mini
sterium domus dñi vigintiquatuor mi-
lia: prepositoꝝ aūt ⁊ iudicū sex milia.
Porro quatuor milia ianitores ⁊ toti
dem psaltes canētes dño in organis q
fecerat ad canēdū: ⁊ distribuit eos da-
uid p vices filioꝝ leui gerson vꝫ ⁊ ca-
ath et merari. Filij gerson leedā ⁊ sem
mei. Filij leedā pncipes iehihel et ze-
thā ⁊ iohel tres. Filij semei salomith ⁊
D ozihel et arā tres. Isti principes fami-
liarum ledā. Porro filij semei: leeth et
ziza ⁊ iaus ⁊ baria. Isti filij semei qua
tuor. Erat aūt leeth prior: ziza secun-
Mat.6.c. dus. Porro iaus et baria nō habuerūt
plurimos filios: ⁊ idcirco in vna fami
lia vnaqꝫ domo computati sunt. Filij
caath amrā et isaar hebrō ⁊ ozihel qua
tuor. Filij amrā aarō ⁊ moyses. Sepa
ratusqꝫ est aaron vt ministraret in san
cta sanctorū ipse et filij eius sempiter
num: et adoleret incēsum dño sm ritū
suum: ac bñdiceret nomini ei⁹ in sem-
piternū. Moysi qꝫ hois dei filij annu-
merati sunt in tribu leui. Filij moysi
gerson et eliezer. Filij gerson subuhel Exo.2.b.
prim⁹. Fuerūt autē filij eliezer roobia C
primus ⁊ nō erāt eliezer filij alij. Por
ro filij roobia multiplicati sūt nimis.
Filij isaar salomith primus. Filij he-
bron ieriau prim⁹: amarias secundus:
iaziel tertius: iechmaā quartus. Filij
oziel micha primus: iesia secūdus. Fi-
lij merari mooli ⁊ musi: filij mooli ele
azar et cis. Mortuus est aūt eleazar ⁊
nō habuit filios sꝫ filias: acceperūtqꝫ
eas filij cis fratres earū. Filij musi mo
oli et eder et hierimuth tres. Hi filij le
ui in cognationibus ⁊ familijs suis pn
cipes per vices et numerū capitū sin-
gulorū q faciebāt opera ministerij do
mus dñi a viginti annis ⁊ supra. Dixit
eñi dauid. Requiē dedit dñs de⁹ israel
pplo suo: ⁊ habitationē hierl'm vsqꝫ in
eternū: nec erit officij leuitarū vt vltra
portēt tabernaculū ⁊ oīa vasa eius ad
ministrādū. Iuxta precepta qꝫ dauid
nouissima supputabit numerus filioꝝ
leui a viginti annis ⁊ supra: ⁊ erūt sub
manu filioꝝ aarō in cultū dom⁹ dñi in
vestibulis ⁊ in exedris: ⁊ in loco purifi
cationis ⁊ in sanctuario: ⁊ in vniuersis
operibus ministerij tēpli dñi. Sacer-
dotes aūt sup panes ppositiōis: et ad
simile sacrificiū: ⁊ ad lagana et azyma
et sartaginē: ⁊ ad ✝ torrēdū: ⁊ sup oē al.✝ ferud
pōdus atqꝫ mēsurā. Leuite vō vt stent te similā.
mane ad cōfitēdū et canendū dño: sili-
qꝫ ad vesperā tā in oblatiōe holocau-
storū dñi qꝫ in sabbatis ⁊ kalēdis ⁊ so
lēnitatib⁹ reliqs iuxta numerū ⁊ ceri
monias vniuscuiusqꝫ rei iugiter corā
dño: et custodiāt obseruatiōes taber-
naculi federis ⁊ ritū sanctuarij: et ob-
seruationē filiorū aaron fratrum suo-
rum vt ministrent in domo domini.

¶ C. S. De dispositione ⁊ ordinatiōe
filiorū aaron: de vigintiquatuor sum-
mis sacerdotibus et doctoribus: et de
officio et vicibus eorum. Capi. xxiiij.

B

Orro filijs aaron he parti
tiones erant. Filij aaron
nadab et abiu ⁊ eleazar et
ithamar. Mortui sūt aūt
nadab et abiu ante patrem
suū absqꝫ liberis: sacerdo-
tioqꝫ functus est eleazar ⁊ ithamar. Et
diuisit eos dd: id ē sadoch de filijs ele
azar ⁊ achimelech de filijs ithamar sꝫ

vices suas et ministeriū: inuētiq; sunt
multo plures filij eleazar in principi-
bus viris ꝙ filij ithamar. Diuisit aūt
B eis: hoc est filijs eleazar principes per
familias sedecim: ⁊ filijs ithamar per
familias et domos suas octo. Porro
diuisit vtrasq; inter se ⁊ familias sor-
tibus. Erant enim principes sanctua-
rij ⁊ pricipes domus dei tam de filijs
eleazar ꝙ de filijs ithamar. Descripsit
q; eos semeias filius nathanael scriba
leuites coram rege et principibus et
sadoch sacerdote et achimelech filio
abiathar: principibus quoq; familia-
rum sacerdotaliū et leuiticarum vnā
domum que ceteris preerat eleazar: et
alterā domū que sub se habebat cete-
ros ithamar. Exiuit autē sors prima
ioiarib. scḋa iedeie. tertia harim. quar-
ta seorim. q̄nta melchia. sexta maimā.
septima acchos. octaua abia. nona ie-
su. decima sechenia. vndecima eliasib.
duodecima iacim. tredecima hoppha.
decimaquarta isbaal. decimaq̄nta bel-
ga. decimasexta emmer. decimaseptia
C ezir. decimaoctaua aphses. decimano-
na phezeia. vicesima iecezel. vicesima-
prima iachim. vicesimasecūda gamul.
vicesimatertia dalaian. vicesimaq̄rta
mazian. He vices eorum ſm ministe-
ria sua vt ingrediātur domū dei: ⁊ iu-
xta ritum suū sub manu aaron patris
eorū: sicut p̄cepit dn̄s deus isrl̄. Porro
filiorū leui qui reliqui fuerāt de filijs
amrā erat subuhel: et de filijs subuhel
iedeia: de filijs q̄z roobie p̄nceps iesi-
as: isaarias ꝓo filius salemoth: filiusq;
salemoth iahadiath. Filiusq; eius
ierian primus: amarias scḋs: iazihel
tertius: iechmoā quartus. filiꝰ ozihel
micha: filiꝰ micha samir: frater micha
iesia: filiusq; iesie zacharias: filij mera-
ri mooli et musi: filius oziau bēnon: fi-
lius q̄z merari oziau et soem ⁊ zachur
D et hebri. Porro mooli filius eleazar q̄
non habebat liberos: filiꝰ vero cis hie-
ramihel: filij musi mooli eder ⁊ hieri-
moth. Isti filij leui scḋm domos fami-
liarū suarū. Miseruntq; ⁊ ipsi sortes
cōtra fratres suos filios aaron coram
dauid rege: et sadoch ⁊ achimelech p̄n-
cipibus familiarum sacerdotalium et
leuiticarum: tam maiores ꝙ minores
omnes sors equaliter diuidebat.

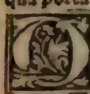
¶ C. S. De cantoribus et vicibus eo-
rum: et vigintiquattuor sortibus.

Capitulum. xxv.

Gitur dauid ⁊ magistratꝰ
exercitus segregauerūt in A
ministeriū filios asaph et
hemā ⁊ idithun qui ꝓphe-
tarēt in citharis ⁊ psalte-
rijs ⁊ cymbalis ſm numerū
suū dedicato sibi officio ſuiētes. De fi-
lijs asaph zachur ⁊ ioseph ⁊ nathania
et azarela: filij asaph sub manu asaph
ꝓphetātes iuxta regē. Porro idithun
filij idithun godolias sori iesaias ⁊ sa-
bias et mathathias sex sub manu pr̄is
sui idithun q̄ i cithara ꝓphetabat sup
cōfitētes ⁊ laudātes dn̄m. Hemā q̄z fi-
lij heman: boccian: mathania: ozihel: B
subuhel et hierimoth: anania anani:
eliatha: geddelthi: ⁊ romēthiezer: ies-
baccasa: mellothi: othi: mazioth. Oēs
isti filij heman videntis regis in sermo-
nibus dei vt exaltaret cornu: deditq;
deꝰ hemā filios q̄tuordecī ⁊ filias tres.
Uniuersi sub manu pr̄is sui ad cātādū
in tēplo dn̄i distributi erāt i cymbalis
et psalterijs et citharis in ministeria
domꝰ dn̄i iuxta regē asaph vez et idi-
thun et heman. Fuit aūt numerus eoꝝ
cū fratribꝰ suis q̄ erudiebāt cāticū dn̄i
cūcti doctores ducēti octogintaocto.
Miserūtq; sortes ꝑvices suas et equo C
tam maior ꝙ minor doctꝰ pariter ⁊ in-
doctus. Egressaq; est sors p̄ia ioseph
q̄ erat de asaph. scḋa godolie: ipsi et fi-
lijs eius ⁊ fratribꝰ eius duodecim. ter-
tia zachur filijs et fratribbꝰ eiꝰ duode-
cim. quarta ysari filijs et fratribꝰ eius
duodecī. q̄nta nathanie filijs ⁊ fratri-
bus eiꝰ duodecim. sexta boccian filijs
et fratribꝰ eiꝰ duodecim. septia israe-
la: filijs et fratribꝰ eiꝰ duodecī. octaua
osaie filijs et fratribꝰ eius duodecim.
nona mathanie filijs ⁊ fratribus eius
duodecim. decia semeie filijs et fratri-
bus eius duodecī. vndecima iezrael fi-
lijs et fratribꝰ eiꝰ duodecim. duodecia
asabie filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecī. ter-
tiadecima subuhel filijs et fratribꝰ eiꝰ D
duodecim. quartadecima mathathie fi-
lijs et fratribꝰ eius duodecim. quīta-
decima hierimoth filijs et fratribꝰ eiꝰ
duodecim. sextadecima ananie filijs ⁊
fratribus eius duodecim. septimade-
cima iesboccase filijs et fratribus eius
duodecim. octauadecima anani filijs
et fratribꝰ eius duodecim. nonadecia
melothi filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecim.
vicesima eliatha filijs et fratribꝰ eius
duodecim. vicesimap̄ia othir filijs et
fratribus

fratribus ei⁹ duodecim. vicesimasecūda godollathi filijs ⁊ fratrib⁹ ei⁹ duodecim. vicesimatertia mazioth filijs ⁊ fratribus ei⁹ duodecim. vicesimaquarta romēthiezer filijs ⁊ frib⁹ ei⁹ duodecim.

¶ C. B. De ianitorib⁹ ⁊ sortib⁹ eoꝝ: quā portā ⁊ quā plagā ꝯseruabāt. C. xxvi

A Diuisiones autē ianitorū: de choritis mesellemia filius chore: d̄ filijs asaph filij mesellemie zacharias ꝑmogenitus: iadihel scd̄s: zabadias tertius: iathanael quart⁹: ahilā quīt⁹: iohanā sextus: elioenai septimus. Filij aūt obededom semeias ꝑmogenit⁹: ✝ iozabad scd̄s: iohaa tertius: sachar q̄rtus: nathanael q̄ntus: amihel sext⁹: issachar septimus: phollati octauus: q̄z b̄ndixit illi dn̄s. Semeie aūt filio ei⁹ nati sunt filij prefecti familiaꝝ suarū: erāt eñ viri fortissimi. Filij ergo semeie othni et raphael ⁊ obediel zabath ⁊ fratres eius viri fortissimi: heliu q̄z et samathias. Oēs hi de filijs obededom ipsi et filij ⁊ fratres eorū fortissimi ad

Als ✝ iosadab.

B ministrādū sexagītaduo d̄ obededom. Porro mesellemie filij et fratres eorū robustissimi decē ⁊ octo. De hosa autē: id est de filijs merari zechri princeps. Nō eñ habuerat ꝑmogenitū: ⁊ idcirco posuerat eū pater eius in principē: helchias scd̄s: tabelias tertius: zacharias quartus. Oēs hi filij et fratres osa tredecim. Hi diuisi sunt in ianitores: vt semꝑ ꝑncipes custodiaꝝ sicut ⁊ fratres eoꝝ ministrarent in domo dn̄i. Missę sunt ergo sortes ex equo: ⁊ paruis et magnis ꝑ familias suas in vnāquāq; portarū. Cecidit ergo sors orientalis selemie. Porro zacharie filio ei⁹ viro prudētissimo ⁊ erudito sortito obtigit plaga septētrionalis. Obededom ꝟo et filij eius ad austrū in qua parte domus erat senioꝝ ꝯsiliū. Sephim ⁊ hosa ad occidētē iuxta portā que ducit ad viā ascēsionis custodia cōtra custodiā. Ad orientē vero leuite sex: ⁊ ad aquilonē quatuor per diē: ad meridiē similiter in die quatuor: ⁊ vbi erat cōsiliū bini ⁊ bini. In cellulis q̄z ianitorum ad occi-

C dentē quatuor in via bini q; per cellulas. Ad septētrionem vero et meridiē quaterni per dies singulos mutabant: et ad basilicā consilij ad occidētē bini: habentes subiectos alios in via binos q; per cellulas. He sunt diuisiões ianitorum filiorum chore et merari. Porro achias erat sup thesauros domus dn̄i et vasa sanctoꝝ. Filij q̄z ledā filij gersoni. De ledā ꝑncipes familiarū: ledan et gersoni iehiheli. Filij iehiheli zathā ⁊ iohel fratres ei⁹ sup thesauros domus dn̄i amramitis ⁊ isaaritis et hebronitis ⁊ ozihelitis. Subahel aūt fili⁹ gerson filij moysi prepositus thesauris. Frater q̄z eius eliezer cui⁹ fili⁹ raabia: et huius fili⁹ esaias: ⁊ huius fili⁹ iorā: huius q̄z filius zechri: et huius filius selemith: ipse selemith ⁊ fratres ei⁹ super thesauros sanctoꝝ: q̄ sanctificauit dauid rex ⁊ ꝑncipes familiarū ⁊ tribuni ⁊ cēturiones ⁊ duces exercit⁹ de bel-

D lis ⁊ manubijs prelioꝝ: q̄ cōsecrauerāt ad instaurationē et supellectilē tēpli dn̄i. Hec aūt vniuersa sanctificauit samuel vidēs ⁊ saul filius eius: ⁊ abner filius ner: ⁊ ioab filius saruie: oēs q; sanctificauerāt ea ꝑ manū salemith ⁊ fratrū eius. Isaaritis ꝟo preerat choneni as ⁊ filij ei⁹ ad opa forinsecus sup isrl̄ ad docendū ⁊ iudicādū eos. Porro de hebronitis asabias ⁊ fratres eius viri fortissimi mille septigēti ꝑerāt israeli trās iordanē ꝯ occidētē in cūctis operibus dn̄i ⁊ in ministeriū regis. Hebronitarū aūt princeps fuit ieria ꝭm familias et cognationes eoꝝ. Quadragesimo anno regni dauid recēsiti sunt ⁊ inuēti sunt viri fortissimi in ✝ gaser: galaad: fratres q; eius robustioris etatis duo milia septingēti ꝑncipes familiarum. Preposuit aūt eos dauid rex rubenitis et gadditis et dimidie tribui manasse in oē ministerium dei ⁊ regis. Als ✝ iazer.

¶ C. B. De prefectis ministrātib⁹ regi: ⁊ q̄ sup que negocia erāt. Ca. xxvij.

A Filij aūt israel ꝭm numerū suū principes familiarum tribuni ⁊ cēturiones et ꝑfecti qui ministrabāt regi iuxta turmas suas igrediētes ⁊ egrediētes ꝑ singlos mēses in anno vigintiquatuor milib⁹ singuli preerāt. Prime turme in ꝑmo mēse iesboam preerat filius zadihel: ⁊ sub eo vigintiquatuor milia. De filijs phares princeps cūctoꝝ principum in exercitu mēse ꝑmo. Secūdi mēsis habebat turmam dudi ahoites: et post se alter noīe macelloth: qui regebat partem exercitus vigintiquatuor milium. Dux q̄z turme tertie in mense tertio erat banaias fili⁹ ioiade sacerdotis: ⁊ in diuisione sua vigintiquatuor milia.

Ipſe eſt banaias fortiſſim⁹ inter tri-
gita ⁊ ſup trigita. Preerat aũt turme
ipſius amizadab filius eius. Quartus
mẽſe quarto aſahel frater ioab ⁊ zabe
dias filius eius poſt eũ: ⁊ in turma ei⁹
B viginti q̃tuor milia. Quintus mẽſe q̃n
to p̃nceps ſamaoth iezraites: ⁊ in tur-
ma ei⁹ vigintiquatuor milia. Sextus
mẽſe ſexto hira fili⁹ acces thecuites: ⁊
in turma ei⁹ vigitiquatuor milia. Se
ptim⁹ mẽſe ſeptio helles phalonites
de filijs ephraim: ⁊ in turma ei⁹ vigin
tiquatuor milia. Octau⁹ mẽſe octauo
ſobochai vſathites de ſtirpe ſarai: ⁊ in
turma ei⁹ vigintiq̃tuor milia. Nonus
mẽſe nono abiezer anathotites de fi-
lijs iemini: ⁊ in turma ei⁹ vigitiq̃tuor
milia. Decim⁹ mẽſe decio marai: ⁊ ipſe
nethophatites de ſtirpe zarai: ⁊ i tur-
ma ei⁹ vigintiq̃tuor milia. Undecim⁹
mẽſe vndecio banaias pharathonites
de filijs ephraim: ⁊ in turma eius vigi
tiquatuor milia. Duodecim⁹ mẽſe duo
decimo oldai nethophatites de ſtirpe
C gethoniel: ⁊ in turma ei⁹ vigintiq̃tuor
milia. Porro tribub⁹ p̃erãt in iſrl̃: ru-
benitis dux eliezer fili⁹ zechri. ſymeo-
nitis dux ſaphacias fili⁹ macha. leuit̃
aſabias fili⁹ chamuel. aronit̃ ſadoch.
iudait̃ heliu frater dauid. iſacharitis
amri fili⁹ michael. zabulonit̃ ieſmaias
filius abdie. neptalitib⁹ hierimoth fi-
lius ozihel. filijs ephraim oſee fili⁹ oza
3.20.c. ziu. dimidie tribui manaſſe iohel fili⁹
2.reg.c.ſi. phadaie. et dimidie tribui manaſſe in
galaad iadoz filius zacharie: beniamin
aũt iaſihel fili⁹ abner: dan vero ezribel
filius ieroam. Hi principes filioꝝ iſrl̃.
Als+ mul- Noluit aũt dauid numerare eos a vigi
tiplicaret. ti annis inferi⁹: q2 dixerat dñs vt+ mul
tiplicaret iſrl̃ quaſi ſtellas celi. Ioab
fili⁹ ſaruie ceperat numerare nec ↄple
uit: q2 ſup hoc ira dei irruerat i iſrl̃: et
idcirco numerus coꝝ q̃ fuerãt recẽſiti
nõ eſt relatus in faſtos regis dd̃. Sup
theſauros aũt regis fuit aſmoth filius
adihel. His aũt theſauris q̃ erãt in vr-
bibus ⁊ in vicis ⁊ in turribus preſide-
D bat ionathã filius ozie. Opi aũt ruſti-
co ⁊ agricolis q̃ exercebãt terrã: p̃erat
ezri fili⁹ cherub: vinearũq̃ cultoribus
ſemeias romathites: cellis ãt vinarijs
zabdias aphonites. Nã ſup olineta et
ficeta q̃ erãt in campeſtribus balanan
gadderites: ſup apothecas aũt olei io
as. Porro armẽtis q̃ paſcebãtur in ſa-
rona p̃poſitus fuit ſethrai: ſaronites:
⁊ ſup boues iuallib⁹ ſaphat fili⁹+ adi- Als+ abel
li: ſup camelos vero ubil hiſmaelites: et
ſup aſinos iadias meronathides: ſup
oues q̃z iaziz agaren⁹. Oẽs hi p̃ncipes
ſubſtãtie regis dauid. Ionathã aũt pa
truus dauid ↄſiliari⁹ vir potẽs ⁊ pru
dẽs ⁊ literat⁹ ipſe ⁊ iaſihel fili⁹ acha-
moni erant cum filijs regis. Achitofel
etiã ↄſiliari⁹ regis ⁊+ chuſi arachites Als+ chuſai.
amicus regis: poſt achitofel fuit ioia-
da filius banaie ⁊ abiathar. Princeps
autem exercitus regis erat ioab.

¶ C. S. De monitis dauid ad pp̃lm ⁊
ad ſalomonẽ: ⁊ de deſcriptione oĩm q̃
pertinẽt ad tabernaculũ. Capi. xxviij.

Onuocauit igit̃ dauid oẽs A
principes iſrael duces tri-
buũ et prepoſitos turmaꝝ
qui miniſtrabãt regi: tri-
bunos q̃z et centuriones ⁊
qui preerant ſubſtantie et
poſſeſſionibus regis filioſq̃ ſuos cum
eunuchis ⁊ potentes et robuſtiſſimos
quoſq̃ in exercitu hierl̃m. Cũq̃ ſurre-
xiſſet rex ⁊ ſtetiſſet ait. Audite me fra-
tres mei ⁊ pp̃ls me⁹. Cogitaui vt edifi
carem domũ in qua requieſceret arca
federis dñi ⁊ ſcabellũ pedũ dñi dei no 3.22.b.
ſtri: ⁊ ad edificãdũ oĩa p̃paraui. Deus De pſe. oli.
aũt dixit mihi. Nõ edificabis domum 1.c.l.
nomini meo eo q̃ ſis vir bellator ⁊ ſã Sap.9.a.
guinem fuderis: ſed et elegit dñs deus B
iſrl̃ me de vniuerſa domo pr̃is mei: vt
eſſem rex ſup iſrael in ſempiternũ. De
iuda eñ elegit p̃ncipes. Porro de do-
mo iuda domũ pr̃is mei: ⁊ de filijs pa
tris mei placuit ei vt me eligeret regẽ
ſup cunctũ iſrl̃. Sed ⁊ de filijs meis (fi
lios eñ mihi multos dedit dñs) elegit
ſalomonem filium meum vt ſederet in
throno regni dñi ſup iſrael: dixitq̃ mi 3.17.b.
hi. Salomon filius tuus edificabit do
mum meã: ⁊ atria mea. Ipm eñ elegi
mihi in filiũ: ⁊ ego ero ei in patrem: et
firmabo regnũ eius vſq̃ in eternum: ſi
perſeuerauerit facere precepta mea et
iudicia ſicut ⁊ hodie. Nũc ergo coram
vniuerſo cetu iſrael audiente deo no-
ſtro cuſtodite et perquirite cũcta man
data dñi dei noſtri: vt poſſideatis ter-
ram bonã: ⁊ relinquatis+ eã filijs ve- Als+ ea.
ſtris poſt eos vſq̃ in ſempiternũ. Tu
aũt ſalomon filij mi ſcito deuz patris
tui: ⁊ ſerui ei corde perfecto ⁊ aĩo vo- C
luntario. Oĩa eñ corda ſcrutatur dñs:
et vniuerſas mentiũ cogitationes in-
telligit. Si queſieris eum inuenies: ſi

autē dereliqueris eū ꝓiciet te in eter-
num. Nūc ergo qr elegit te dñs vt edifi
cares domū sanctuarij cōfortare ꝛ ꝑfi-
ce. Dedit aūt dauid salomoni filio suo
descriptionē porticus ꝛ tēpli ꝛ cella-
Al's ꝑ abditis. riorꝫ et cenaculi ꝛ cubiculorꝫ in ꝑadi-
tis ꝛ domus ꝓpitiatiōis: necnō ꝛ oīm
que cogitauerat atriorꝫ ꝛ exedrarū per
circūitū in thesauros domꝰ dñi: et in
thesauros scōꝝ: diuisionūqꝫ sacerdo-
taliū ꝛ leuiticarꝫ in oīa opa domꝰ dñi:
et i vniuersa vasa ministerij tēpli dñi:
aurū in pōdere ꝑ singula vasa ministe
rij. Argēti qꝫ pōdus ꝑ vasorꝫ ꝛ operū
diuersitate. Sꝫ ꝛ ad cādelabra aurea
et ad lucernas eorꝫ: aurū ꝑ mēsura vni
uscuiusqꝫ cādelabri ꝛ lucernarū. Siīr
ꝛ in cādelabris argēteis: ꝛ in lucernis
eorꝫ ꝑ diuersitate mēsure pōdus argē
ti tradidit. Aurū qꝫ dedit in mēsas ꝑ
positionis ꝑ diuersitate mēsarꝫ. Siīr
et argētū in alias mēsas argēteas. Ad
D fuscinulas qꝫ ꝛ phialas ꝛ thuribula ex
auro purissimo et leunculos aureos ꝑ
qualitate mēsure pōdus distribuit in
leunculū ꝛ leunculū. Siīr ꝛ in leones
argēteos diuersum argēti pōdus sepa
rauit. Altari aūt in quo adolebat incē
sum: aurū purissimū dedit: vt ex ipso
fieret similitudo quadrige cherubin
extendētiū alas et velātium arcā fede
ris dñi. Oīa inquit venerūt scripta ma
nu dñi ad me: vt intelligerem vniuersa
opera exēplaris. Dixit qꝫ dauid salo-
moni filio suo. Viriliter age et cōfor-
tare et fac ne timeas et ne paueas. Dñs
eñ deus meus tecū erit et nō dimittet
te nec derelinquet donec perficias oē
opus ministerij domus dñi. Ecce diui-
siones sacerdotū ꝛ leuitarū in oē mini
sterium domus dñi assistēt tibi ꝛ para
ti sunt: et nouerunt tam principes ꝙ
populus facere oīa precepta tua.

¶ C. S. De oblationibus dauid: et de oblationibus principū: de leticia dauid et de oratione: de secūda vnctione salomonis: de morte dauid: de equis ꝛ quadrigis eius. Capi. xxix.

A LOcutusqꝫ est dd rex ad omnē
ecclesiaꝫ. Salomonē filium
meum vnū elegit dñs adhuc
puerum et tenellū. Opus eñ
grande est. Neqꝫ eñ homini
preparatur habitatio sꝫ deo. Ego aūt
totis viribus meis preparaui impen-
sas domus dñi dei mei. Aurū ad vasa
aurea: et argētū in argētea: es in enea:
ferrum in ferrea: ligna ad lignea: lapi-
des onychinos: ꝛ qsi stibinos ꝛ diuer-
sorꝫ colorꝫ omnēqꝫ ꝓciosum lapidē et
marmor pariū abūdātissime: ꝛ sup hec
que obtuli i domū dei mei: de peculio
meo aurꝫ ꝛ argētū do in tēplū dei mei:
exceptis his q̄ preparaui in edē sanctā
tria milia talēta auri de auro ophir: ꝛ
septē milia talētorū argēti ꝓbatissimi
ad deaurādos parietes tēpli: ꝛ vbicū- B
qꝫ opus est aurum de auro: et vbicūqꝫ
opus est argētū de argēto. Opa fiāt ꝑ
manus artificū. Et si qs spōte offert i̅
pleat manū suā hodie: ꝛ offerat qd vo
luerit dño. Polliciti sunt itaqꝫ princi
pes familiarū ꝛ ꝓceres tribuū israel.
Tribuni qꝫ et cēturiones ꝛ principes
ꝑ ꝓcipū possessionū regis: dederūtqꝫ Al's ꝑ sup est ꝓncipū.
in opa domus dñi auri talēta quīqꝫ mi
lia: ꝛ solidos decē milia: argēti talēta
decem milia: ꝛ eris talēta decē et octo
milia: ferri qꝫ centū milia talētorꝫ. Et
apud quēcūqꝫ inuēti sunt lapides de-
derūt i thesauros domus dñi ꝑ manū
iehihel gersonitis. Letatusqꝫ est ppls C
cū vota spōte ꝓmitterēt: qr corde toto
offerebāt ea dño. Sꝫ ꝛ dauid rex leta-
tus est gaudio magno: et benedixit do
mino corā vniuersa multitudine ꝛ ait.
Benedictus es dñe deus isrl̄ pr̄is nr̄i
ab eterno i eternū. Tua est dñe magni-
ficentia et potētia ꝛ gloria atqꝫ victo-
ria ꝛ tibi laus. Cūcta eñ q̄ in celo sunt
et in terra tua sunt. Tuū dñe regnū et
tu es sup oēs principes. Tue diuitie ꝛ
tua est gloria: tu dñaris oīm. In manu
tua virtus et potētia in manu tua ma-
gnitudo ꝛ imperiū oīm. Nūc igit deus
noster cōfitemur tibi: et laudamus no
men tuū inclytū. Quis ego ꝛ quis po-
pulus meꝰ: vt possimꝰ hec tibi vniuer- D
sa promittere? Tua sunt omnia: ꝛ que
de manu tua accepimus dedimꝰ tibi.
Peregrini eñ sumus corā te ꝛ aduene
sicut oēs patres nostri. Dies nostri qsi
vmbra super terram: ꝛ nulla est mora.
Dñe deus noster: oīa hec copia quā pa
rauimus vt edificaret domus nomini
sancto tuo: de manu tua est et tua sunt
oīa. Scio deus meus ꝙ ꝓbes corda: ꝛ
simplicitatē diligas. Unde ꝛ ego i sim
plicitate cordis mei letus obtuli vni-
uersa hec: et ꝓplm tuū q̄ hic repertus
est vidi cum ingēti gaudio tibi offerre
donaria. Domine deꝰ abraā ꝛ isaac et
israel patrum nostrorꝫ custodi in eter
num hāc voluntatē cordis eorꝫ: ꝛ sem-

E per in venerationem tui mens ista per
maneat. Salomoni quoqꝫ filio meo
da cor perfectum: ut custodiat manda
ta tua et testimonia tua: et cerimonias
tuas: et faciat universa: et edificet edẽ:
cuius impensas paraui. Precepit aũt
dauid uniuerse ecclesie. Benedicite do
mino deo nostro. Et benedixit omnis
ecclesia domino deo patrum suorum:
et inclinauerunt se et adorauerũt deũ:
et deinde regem Immolaueruntqꝫ vi-
ctimas domino: et obtulerunt holo-
causta die sequenti: tauros mille: arie
tes mille: agnos mille cum libamini-
F bus suis: et uniuerso ritu abundantis-
sime in omnem israel. Et comederunt
et biberunt coram domino in die illo
cum grandi leticia: et unxerunt secun-
3.reg.2.c. do salomonem filium dauid. Unxerũt
autem eum domino in principem et sa
doch in pontificẽ. Seditqꝫ salomon
super soliũ domini regem pro dauid
patre suo: et cunctis placuit: et paruit
illi omnis israel. Sed et uniuersi prin
cipes et potentes cuncti filij regis da-
uid dederunt manum et subiecti fue-
runt salomoni regi. Magnificauit er-
go dominus salomonem super omnẽ
israel: et dedit illi gloriam regni qua-
G lem nullus habuit ante eum rex israel.
Igitur dauid fili9 isai regnauit super
uniuersum israel. Et dies quibus re-
gnauit super israel: fuerũt quadragin
ta anni. In hebron regnauit septem an
nis: et in hierusalem annis triginta tri
bus. Et mortuus est in senectute bona
plenus dierum et diuitijs et gloria. Et
regnauit salomon filius eius pro eo.
Gesta autem dauid regis priora et no-
uissima scripta sunt in libro samuelis
videntis: et in libro nathan prophete:
atqꝫ in volumine gad videntis uniuer
siqꝫ regni eius et fortitudinis et tem-
porum que transierunt sub eo sive in
israel siue in cunctis regnis terrarum.

¶ Explicit dibrehaiomin
Liber primus.

¶ Incipit liber dibrehaio-
min siue paralipomenon li
ber secundus.

¶ C. S. De hostijs oblatis a salomone
in gabaon: dominus in nocte apparet
salomoni: petit sapiẽtiam et datur ei:
et adducebantur ei equi de egypto.

Capitulum primum.

Onfortatus est er- A 3.reg.3.a.
go salomon filius dauid i
regno suo et dñs erat cũ eo
et magnificauit eũ in excel
sum. Precepitqꝫ salomon
uniuerso israeli: tribunis et centurio-
nibus et ducibus et iudicibus oĩs isra
el et principibus familiarum: et abijt
cũ uniuersa multitudine in excelsum
gabaon: ubi erat tabernaculũ federis
dñi: qđ fecit moyses famulus dei in so
litudine. Arcam autem dei adduxerat
dauid de cariathiarim in locum quem
preparauerat ei: et ubi fuerat ille taber
naculũ hoc est in hierusalẽ. Altare qꝫ Exo.38.a.
eneũ quod fabricatus fuerat beseleel B
filius huri filij hur: ibi erat coram ta-
bernaculo domini: quod et requisiuit
salomon et omnis ecclesia. Ascenditqꝫ
salomon ad altare eneum corã taber-
naculo federis domini: et obtulit i eo
mille hostias. Ecce autem in ipsa no-
cte apparuit ei deus dicens. Postula
quod vis ut dem tibi. Dixitqꝫ salomon
deo. Tu fecisti cũ dauid patre meo mi-
sericordiam magnam: et constituisti me
regem pro eo. Nunc ergo domine deus
impleatur sermo tu9 quem pollicitus
es dauid patri meo. Tu enim me feci- 1.pa.28.a.
sti regem super populum tuũ multũ: Sap.8.a.
qui tam innumerabilis est ꝙ puluis C
terre. Da mihi sapientiam et intelligẽ
tiam ut ingrediar et egrediar coram
populo tuo. Quis enim potest hũc po-
pulum tuum digne qui tam grãdis est
iudicare? Dixit autem deus ad salomo
nẽ. Quia hoc magis placuit cordi tuo:
et non postulasti diuitias et substan-
tiam et gloriam: neqꝫ animas eorum
qui te † oderant: sed nec dies vite plu Als † oderunt.
rimos. Petisti autem sapientiam et
scientiam ut iudicare possis populum
meum super quem constitui te regem:
sapientia et scientia data sunt tibi: di
uitias autem et substantiam et gloriam
dabo tibi: ita ut nullus in regibus nec
ante nec post te fuerit similis tui. Ue-
nit ergo salomon ab excelso gabaon in D
hierusalem corã tabernaculo federis:
et regnauit super israel. Congregauit
qꝫ sibi currus et equites: et facti sunt ei

mille quadringenti curr⁹ ⁊ duodecim milia equitū: ⁊ fecit eos esse in vrbib⁹ quadrigarū ⁊ cū rege in hierl'm. Prebuitq; rex argentū ⁊ aurum in hierl'm quasi lapides: ⁊ cedros quasi sycomoros que nascuntur in campestrib⁹ multitudine magna. Adducebantur autē ei qui de egypto de choa a negociatoribus regis: qui ibant et emebāt pcio quadrigā equoꝝ sexcētis argēteis: et equū centūquinquaginta: similiter de vniuersis regnis cetheorum ⁊ a regib⁹ syrie emptio celebrabatur.

¶ C.S. De mādato salomōis ad hirā regē sup artificib⁹ ⁊ lignis: et de sumptib⁹ datis artificibus. Capitulū. ij.

A Decreuit aūt salomon edificare domū noī dñi: ⁊ palatium sibi. Et numerauit septuaginta milia viroꝝ portantiū humeris: ⁊ octoginta milia q̄ cederēt lapides in mōtib⁹: prepositosq; eoꝝ tria milia sexcētos.

3. Regū. 5. Misit quoq; ad hirā regē tyri: dicēs. Sicut egisti cū dauid patre meo ⁊ misisti ei ligna cedrina: vt edificaret sibi domū: in q̄ ⁊ habitauit: sic fac mecū vt edificē domū nomini dñi dei mei: ⁊ cōsecrē eā ad adolēdū incēsuz corā illo: ⁊ fumigāda aromata: ⁊ ad ppositionē panū sempiternā: ⁊ ad holocaustomata

B mane ⁊ vespe. Sabbatis q̄z et neomenijs ⁊ solēnitatib⁹ dñi dei nr̄i i sempiternū: q̄ mādata sunt israeli. Dom⁹ em̄ quā edificare cupio magna ē. Magnus est em̄ de⁹ nr̄ sup oēs deos. Quis ergo poterit p̄ualere vt edificet ei dignā domū? Si celū ⁊ celi celoꝝ capere eū nequeūt: quātus ego sum vt possum edificare ei domū. Sz ad hoc tantū vt adoleat incēsum corā eo. Mitte ergo mihi virū eruditū: q̄ nouerit opari in auro ⁊ argento: ere et ferro: purpura:

Al's. † scalpere. coccino ⁊ hiacyntho: ⁊ q̄ sciat † sculpere celaturas cū his artificib⁹ quos mecū habeo i iudea ⁊ in hierl'm q̄s p̄parauit dauid pr̄ me⁹. Sz ⁊ ligna cedrina mitte mihi ⁊ arthceuthina ⁊ pinea de libano. Scio em̄ q̄ serui tui nouerit cedere ligna de libano: et erūt serui mei cū seruis tuis: vt parentur mihi ligna

C pluria. Dom⁹ em̄ quā cupio edificare magna ē nimis ⁊ inclita. Preterea operarijs q̄ cesuri sunt ligna seruis tuis dabo in cibaria tritici choros viginti milia: ⁊ hordei choros totidē: olei q; sata viginti milia. Dixit aūt hirā rex tyri p̄ lrās q̄s miserat salomoni. Qz dilexit dñs ppl'm suū: idcirco te regnare fecit sup eū. Et addidit dicēs. Benedict⁹ dñs de⁹ isrl' q̄ fecit celū ⁊ terrā: q̄ dedit dauid regi filiū sapiētē ⁊ eruditū ⁊ sensatū atq; prudētē vt edificaret domū dño: ⁊ palatiū sibi. Misi ergo tibi virū prudētē ⁊ sciētissimū hirā fabrū patrē meū: filiū mulieris de filiab⁹ dā: cu ius pr̄ fuit tyrius q̄ nouit opari i auro et argēto: ere ⁊ ferro et marmore ⁊ lignis: i purpura q̄z ⁊ hiacyntho ⁊ bysso ⁊ coccino: ⁊ q̄ sciat celare oēm sculpturā: ⁊ adinuenire prudenter quodcūq; in ope necessariū est cū artificib⁹ tuis ⁊ cū artificib⁹ dñi mei dauid pr̄is tui.

Triticū ergo et hordeum et oleum et vinū q̄ pollicitus es dñe mi: mitte seruis tuis. Nos aūt cedem⁹ ligna de libano quot necessaria habueris: et applicabim⁹ ea ratib⁹ p mare in ioppē: tuū aūt erit trāsferre ea in hierl'm. Numerauit igitur salomon oēs viros proselitos qui erant in terra israel post dinumerationem quam dinumerauit dauid pater ei⁹: ⁊ inuēti sunt cētūquinquagintatria milia et sexcenti. Fecitq; ex eis septuaginta milia q̄ humeris onera portarēt: ⁊ octoginta milia q̄ lapides de montib⁹ cederēt: tria aūt milia et sexcentos prepositos operū populi.

¶ C.S. De edificatione tēpli ⁊ porticus: ⁊ de velo ⁊ duab⁹ colūnis. Ca. iij.

 Et cepit salomon edificare domū dñi in hierl'm in mōte moria q̄ demōstrat⁹ fuerat dauid pr̄i eius in loco quem parauerat dauid in area ornam iebusei. Cepit aūt edificare mēse scdo anno q̄rto regni sui. 3. Reg. 6. a. Et hec sunt fundamēta q̄ iecit salomō vt edificaret domū dei: longitudinis cubitos in mēsura p̄ma sexaginta: latitudinis cubitos viginti. Porticū vero ante frontē q̄ tendebat in longum iuxta mensurā latitudinis domus cubitoꝝ viginti. Porro altitudo cētū viginti cubitoꝝ erat. Et deaurauit eā intrinsecus auro mūdissimo.

D Domū q̄z maiorem texit tabulis abiegnis: ⁊ laminas auri obrizi affixit p totū. Sculpsitq; in ea palmas: ⁊ q̄si catenulas seinuicē cōplectētes. Strauit q̄z pauimētū tēpli p̄ciosissimo marmore decore multo. Porro aurū erat probatissimū: de cui⁹ laminis texit domū ⁊ trabes ei⁹ et postes et parietes et ostia: et

celauit cherubin i parietib⁹. Fecit q̄z
domū scti sctōꝝ lōgitudinē iuxta lati-
tudinē dom⁹ cubitoꝝ viginti: ꝛ latitu
dinē silr viginti cubitoꝝ. Et laminis au
reis texit eā quasi talētis sexcētis: sȝ ꝛ
clauos fecit aureos: ita vt singuli claui
C siclos quinḡgenos appēderēt. Cenacu
Als ∻ domum. la q̄z texit auro. Fecit etiā in ∻ domo
scti sctōꝝ cherubī duos ope statuario:
ꝛ texit eos auro. Ale cherubī viginti cu
bitis extēdebant: ita vt vna ala habe-
ret cubitos q̄nq̄ ꝛ tāgeret parietē do-
mus: et altera q̄nq̄ cubitos habēs alā
tāgeret alteri⁹ cherub. Silr cherub al
teri⁹ ala q̄nq̄ habebat cubitos ꝛ tāge
bat parietē: ꝛ ala ei⁹ altera q̄nq̄ cubito
rū: alā cherub alterius ꝯtigebat. Igi
ale vtriusq̄ cherub expāse erāt: ꝛ extē-
debāt p cubitos viginti. Ipi aūt stabāt
erectis pedib⁹ ꝛ facies eoꝝ erāt v̄se ad
D exteriorē domū. Fecit q̄z velum ex hia
cyntho purpura: cocco ꝛ bysso: ꝛ inte-
xuit ei cherubī. Añ fores ēt tēpli duas
colūnas: q̄ triginta ꝛ q̄nq̄ cubitos habe
bāt altitudinis. Porro capitella earū
q̄nq̄ cubitoꝝ necnō ꝛ q̄si catenulas in
oraculo ꝛ supposuit eas capitib⁹ colū
narū. Malogranata etiā centū: q̄ cate
nulis iterposuit. Ipas q̄z colūnas po-
suit i vestibulo tēpli vnā a dextris: al-
terā a sinistris. Eā q̄ a dextris erat: vo
cauit iachī: ꝛ q̄ ad leuā vocauit booz.

¶ C. S. De altari eneo ꝛ mari ꝛ decem
cōchis vbi lauabāt que offerebant in
holocaustū: de cādelabris: de mensa et
panibus ꝓpositiōis: ꝛ vnde hec om-
nia facta sunt. Capitulum. iiij.

A Ecit q̄ altare eneū viginti
cubitoꝝ lōgitudinis ꝛ vigi
ti cubitorū latitudinis: et
decē cubitorū altitudinis.
Mare etiā eneū fusile decē
cubitis a labio vsq̄ ad labiū rotūdū p
circuitū: q̄nq̄ cubitos habebat altitu
dinis ꝛ funicul⁹ triginta cubitoꝝ ābie-
bat gyrū ei⁹. Silitudo q̄ boū erat sub
ter illud. Et decē cubitis q̄dā extrinse
als ∻ aluū. cus celature q̄si duob⁹ versib⁹ ∻ labiū
maris circūibāt. Boues aūt erāt fusi-
les: ꝛ ipm mare sup duodecī boues im
positū erat: quorū tres respiciebāt ad
aq̄lonē ꝛ alij tres ad occidentē: porro
tres alij meridiē ꝛ tres q̄ reliqui erāt
B oriētē habētes mare suppositū. Poste
riora aūt boū erāt itrinsec⁹ sub mari.
Porro vastitas ei⁹ habebat mēsuram
palmi: ꝛ labiū illi⁹ erat q̄si labiū cali-
cis vel repādi lilij: capiebatq̄ tria mi
lia metretas. Fecit q̄z ꝯchas decē: ꝛ po
suit q̄nq̄ a dextris ꝛ q̄nq̄ a sinistris: vt
lauarēt i eis oīa q̄ i holocaustū oblatu
ri erāt. Porro i mari sacerdotes laua-
bant. Fecit aūt ꝛ cādelabra aurea decē
ſm speciez quā iusserat fieri: ꝛ posuit
ea i tēplo: q̄nq̄ a dextris ꝛ q̄nq̄ a sini-
stris. Necnō ꝛ mēsas decē: ꝛ posuit eas
in tēplo q̄nq̄ a dextris ꝛ quinq̄ a sini
stris. Phialas q̄z aureas centum. Fecit C
etiā atriū sacerdotū et basilicā grādē
ꝛ ostia i basilica q̄ texit ere. Porro ma
re posuit in latere dextro ꝯ̄ orientē ad
meridiē. Fecit aūt hirā lebetes ꝛ crea-
gras ꝛ phialas. Et ꝯpleuit oē opus re
gis i domo dei: hoc est colūnas duas ꝛ
epistilia: ꝛ capita ꝛ q̄si q̄dā retiacula q̄
capita tegerēt sup epistilia. Malogra
nata q̄z quadrigēta ꝛ retiacula duo ita
vt bini ordines malogranatoꝝ singu-
lis retiaculis iūgerent: q̄ ꝓtegerēt epi
stilia ꝛ capita colūnarū. Bases etiā fe
cit: ꝛ cōchas quas supposuit basibus.
Mare vnū boues q̄z duodecim sub ma
ri ꝛ lebetes ꝛ creagras ꝛ phialas. Oīa D
vasa fecit salomoni hirā p̄r eius in do
mo dñi ex ere mūdissimo: in regiōe ior
danis fudit ea rex i argillosa terra in-
ter sochot ꝛ saredatha. Erat aūt multi
tudo vasoꝝ innumerabilis: ita vt igno
raret pōdus eris. Fecitq̄ salomon oīa
vasa dom⁹ dei: ꝛ altare aureū ꝛ mēsas:
et sup eas panes ꝓpositiōis. Candela-
bra q̄z cū lucernis suis: vt lucerēt ante
oraculū iuxta ritū ex auro purissimo:
et florentia q̄dā ꝛ lucernas et forcipes
aureos: oīa de auro mundissimo facta
sunt. Thymiamateria q̄z et thuribula De ꝯse. dis.
ꝛ phialas ꝛ mortariola ex auro puris- 1. c. 1. 16. q̄o.
simo. Et ostia celauit tēpli interioris: 7. ca. et hoc
id est in sancta sctōꝝ: ꝛ ostia templi fo dirimus.
rinsecus aurea. Sicq̄ cōpletū est oē 12. q. 4. c. sa
opus quod fecit salomō in domo dñi. lomon.

¶ C. S. De donarijs illatis: ꝛ arca in-
troducta i oraculū: de glīa dñi que im
pleuit domum dñi. Capitulum. v.

 Ntulit igit salomō oīa q̄ vo- A
uerat dd p̄r ei⁹ argētū ꝛ au- 3. reg. 7. g.
rū ꝛ vniuersa vasa posuit in 3. reg. 8. a.
thesauris dom⁹ dñi. Post q̄
ꝯgregauit maiores natu isrl
ꝛ cūctos ꝓncipes tribuū ꝛ capita fami
liarū de filijs isrl in hierlm vt adduce
rēt arcā federis dñi de ciuitate dauid:
q̄ est sion. Uenerūt itaq̄ ad regē oēs vi
ri isrl i die solēni mēsis septimi. Cūq̄

venissent cūcti senioꝝ israel: portauerūt
B leuite arcā: et intulerūt eā: et oēs paratu
rā tabernaculi. Porro vasa sctūarij q
erāt in tabernaculo portauerūt sacer-
dotes cū leuitis. Rex aūt salomō et vni
uersus cet israel et oēs q fuerāt congrega-
ti ante arcā imolabāt arietes et boues
absq vllo numero. Tāta eī erat mul-
titudo victimarū. Et intulerūt sacerdo
tes arcā federis dñi in locū suum. i. ad
oraculū tēpli in sctā sctōꝝ subter alas
cherubī: ita vt cherubī expāderēt alas
C suas sup locuz in q posita erat arca: et
ipam arcā tegerēt cū vectib suis. Ve-
ctiū aūt qb portabat arca: qz paululū
Distl. 45. c. lōgiores erāt capita parebāt añ oracu
disciplina. lū. Si vo q̄s paululū fuisset extrinse-
cus: eos videre nō poterat. Fuit itaq
arca ibi vsq in pñtē diē. Nihilq erat
aliud in arca nisi due tabule q̄s posue
rat moyses i oreb: qñ legē dedit dñs fi
lijs israel egrediētib ex egypto. Egres-
sis aūt sacerdotib de sctūario: oēs eī
sacerdotes q ibi potuerāt inueniri scti
ficati sunt: nec adhuc i illo tpe vices et
ministerioꝝ ordo iter eos diuisus erat
tā leuite q̄ cātores. i. et qui sub asaph
erāt et q sub hemā et q sub idithū: filij
et frēs eoꝝ vestiti byssinis cymbalis et
psalterijs et citharis concrepabāt stātes
D ad oriētalē plagā altaris: et cū eis can
tores centū viginti canētes tubis. Igit
cūctis pariter et tubis et voce et cymba
lis et organis: et diuersis generis musi-
coꝝ cōcinētib et vocē i sublime tollē
Fo.107. tib longe sonitus audiebat: ita vt cū
dñm laudare cepissent et dicere. Confi
temini dño qm bonus: quoniā in eter-
num mīa eius: impleretur domus dei
nube: ne possent sacerdotes stare et mi
nistrare pp̄ter caliginem. Compleue-
rat enim gloria domini domum dei.

¶ C. S. De sermone salomonis ad po
A pulū: et de oratiōe ei ad dñm. Ca. vj.

4. reg. 8. b. Tunc salomō ait dñs pollici-
tus ē vt hītaret i caligie: ego
aūt edificaui domū noī ei:
vt hītaret ibi i ppetuū. Et cō
uertit rex faciē suā: et bñdixit
vniuerse mltitudini israel: nā ois turba
stabat itēta: et ait. Bñdict dñs de israel:
q qd locut ē dd pri meo: ope cōpleuit
dicēs. A die q eduxi pplm meū d terra
egypti nō elegi ciuitatē de cūctis tri-
bub israel: vt edificaret in ea dom noī
meo: neq elegi quēq̄ aliū virū: vt esset
dux in pplo meo israel: sz elegi hierlm vt

sit nomē meū i ea: et elegi dd vt cōstitue
rē eū sup pplz meū israel. Cūq fuisset vo 2. Reg. 7. a.
luntatis dd pris mei vt edificaret do- 1. para. 22.
mum noī dñi dei israel: dixit dñs ad eū. De cōse. dis. 1. c. 1.
Qz hec fuit voluntas tua vt edificares
domū noī meo: bñ q dē fecisti huiuscē-
modi hēre volūtatē: sz nō tu edificabis
mihi domū. Verūtñ fili tu q egredief
de lūbis tuis: ipe edificabit domū noī
meo. Cōpleuit q dñs sermonē suū quē B
locut fuerat: et ego surrexi p p̄re meo
dd: et sedi sup thronū israel: sicut locut
est dñs: et edificaui domum noī dñi dei
israel: et posui in ea arcā in qua est pactū
dñi qd pepigit cū filijs israel. Stetit er-
go coram altari dñi ex aduerso vniuer
se multitudinis israel: et extēdit manus
suas. Siquidē fecerat salomon basim
eneā: et posuerat eā in medio basilice:
hñtē q̄nq cubitos lōgitudinis: et q̄nq
latitudinis: et tres cubitos altitudi-
nis. Stetitq sup eā: et deinde flexis ge- C
nibus cōtra vniuersam multitudinē israel: et
palmis in celū leuatis ait. Dñe de israel
nō est similis tui de i celo et in terra: q cu
stodis pactū et mīam cū seruis tuis: q
ambulāt corā te in toto corde suo: qui
pstitisti seruo tuo dauid pri meo que-
cūq locutus fueras ei: et q ore promise
ras: ope cōplesti: sicut et pñs tps pbat.
Nūc ergo dñe deus israel iple seruo tuo
pri meo dauid q̄cūq locutus es dicēs.
Nō deficiet ex te vir corā me q sedeat
sup thronū israel: ita tñ si custodierint fi Alr. + suas
lij tui vias + meas et ābulauerint in le
ge mea: sicut et tu ambulasti coraz me.
Et nūc dñe de israel firmet sermo tuus
quez locutus es seruo tuo dd. Ergo ne
credibile est: vt habitet de cū hoībus
sup terrā. Si celū et celi celoꝝ nō te ca
piūt: q̄to magis domus ista quā edifi D
caui. Sz ad hoc tm̄ fcā ē vt respicias
orōnē serui tui: et obsecrationē ei dñe
de me: et audias p̄ces q̄s fundit famu
lus tuus corā te: vt apias oculos tuos
sup domū istā dieb ac noctib sup lo-
cum i quo pollicit es: vt inuocef nomē
tuū: et exaudias orōnē quā seruus tuus
orat i eo: et exaudias p̄ces famuli tui et
ppli tui israel. Quicūq orauerit in loco
isto. Exaudi de habitaculo tuo: id est 3. Reg. 2. b
de celis: et propitiare. Si peccauerit
q̄spiā in p̄ximū suū: et iurare cōtra eū
paratus venerit: seq maledicto cōstrin
xerit coram altari in domo ista: tu au-
dies de celo et facies iudicium seruoꝝ
tuoꝝ: ita vt reddas iniq viā suā in ca-

put propriũ: τ vlciſcaris iuſtũ: retribu
ens ei ſm iuſtitiã ſuã. Si ſuperat⁹ fue
rit pplꝰs tu⁹ iſrł ab inimicis: peccabũt
eñ tibi: τ cõuerſi egerint penitẽtiã: et
obſecrauerint nomẽ tuũ: τ fuerint de
precati te i loco iſto: tu exaudies de ce
lo: τ ꝓpitiare peccõ ppli tui iſrł: et re
duc eos i terrã quã dediſti eis τ pr̃ib⁹
E eoꝝ. Si clauſo celo pluuia nõ fluxerit
Alś ✝ ſup eſt tui. ꝓpter peccã ppli ✝ tui: τ depcati te fue
rint i loco iſto: τ cõfeſſi nomini tuo: et
cõuerſi a pc[cati]s ſuis: cum eos affliteris
exaudi de celo dñe τ dimitte peccã ſer
uis tuis τ ppli tui iſrł: et doce eos viã
bonã p quã ĩgrediant̃: τ da pluuiã ter
re: quã dediſti pplo tuo ad poſſidẽdũ.
Fames ſi orta fuerit in terra: τ peſtilẽ
tia: erugo τ aurugo τ locuſta: τ bruch⁹
et hoſtes vaſtatĩ regiõib⁹ portas obſe
derit ciuitatũ: oĩſq; plaga τ infirmitas
ꝓſſerit: ſi qs de pplo tuo iſrł fuerit de
precat⁹: cognoſcẽs plagã τ ĩfirmitatẽ
ſuã: τ expãderit man⁹ ſuas i domo hac
tu exaudies de celo: de ſublimi ſcʒ ha
bitaculo tuo: τ ꝓpitiare et redde vni
F cuiq; ſm vias ſuas: q̃s noſti eũ habere
in corde ſuo. Tu eñ ſol⁹ noſti corda fi
lioꝝ hoĩm: vt timeant te τ ambulẽt in
vijs tuis cũctis dieb⁹ q̃b⁹ viuũt ſup fa
ciẽ terre: quã dediſti pr̃ib⁹ nr̃is. Exter
nũ quoq; q̃ nõ eſt de pplo tuo iſrł ſi ve
nerit de terra lõginqua ꝓpter nomen
tuũ magnũ τ ꝓpter manũ tuã robuſtã
et brachiũ tuũ extẽtũ: τ adorauerit in
loco iſto tu exaudies de celo firmiſſi
mo habitaculo tuo τ facies cũcta p q̃
bus inuocauerit te ille pegrin⁹: vt ſciãt
oẽs ppli terre nomẽ tuũ: τ timeant te
ſicut pplꝰs tuus iſrł: τ cognoſcãt q2 no
mẽ tuũ inuocatũ eſt ſup domũ hãc quã
edificaui noĩ tuo. Si egreſſus fuerit
pplꝰs tu⁹ ad bellũ ꝯ aduerſarios ſuos
p viã in q̃ miſeris eos: adorabunt te ꝯ
viã in q̃ ciuitas hec ẽ quã elegiſti: τ do
mus quam edificaui noĩ tuo: vt exau
dias de celo p̃ces eoꝝ τ obſecrationẽ τ
G vlciſcaris. Si aũt peccauerit tibi (neq;
3. regũ. 8. c. eñ eſt hõ q̃ nõ peccet) τ irat⁹ fueris eis
et tradideris eos hoſtibus: τ captiuos
duxerit eos i terrã lõginquã: vel certe
Alś ✝ ſup eſt in. q̃ iuxta ẽ: τ ꝯuerſi ✝ in corde ſuo i terra
ad quam captiui ducti fuerãt egerint
pniam: τ depcati te fuerit i terra capti
uitatis ſue dicẽtes. Peccauim⁹: iniq̃ fe
cim⁹: iniuſte egim⁹: τ reuerſi fuerit ad
te i toto corde ſuo τ in tota aĩa ſua in
terra captiuitatis ſue ad quam ducti

ſunt: adorabũt te contra viã terre ſue:
quã dediſti pr̃ib⁹ eoꝝ: τ vrbis quã ele
giſti: τ dom⁹ quã edificaui noĩ tuo: vt
exaudias de celo: hoc eſt de firmo habi
taculo tuo p̃ces eoꝝ et facias iudiciũ:
et dimittas pplo tuo q̃uis peccõri. Tu
es eñ de⁹ me⁹ apiant̃ q̃ſo oculi tui: et
aures tue intente ſint ad orationẽ que
fit in loco iſto. Nũc igiť ꝯſurge dñe de⁹
in requiem tuã: tu τ arca fortitudinis
tue. Sacerdotes tui dñe de⁹ induant̃
ſalutẽ: τ ſcti tui letẽtur in bonis. Dñe Ps. 131.
deus meus ne auertas faciem xp̃i tui:
memento miaꝝ dauid ſerui tui.

¶ C. S. De igne deuorãte ſacrificium: de maieſtate dñi: de ſolẽnitate dedicationis: de ſecunda apparitione dñi ſalomoni in nocte. Capitulum. vij.

Cumq; cõpleſſet ſalomon fun A
dẽs p̃ces ignis deſcẽdit de ce
lo τ deuorauit holocauſta et
victimas: τ maieſtas dñi im
pleuit domũ: nec poterãt ſa
cerdotes ĩgredi tẽplũ dñi: eo q̃ ĩpleſ
ſet maieſtas dñi tẽplũ dñi. Sꝫ τ oẽs fi
lij iſrł videbãt deſcẽdentẽ ignẽ τ glo
riã dñi ſup domũ: τ corruẽtes pni i ter
rã ſup pauimentũ ſtratũ lapide: adora
uerũt τ laudauerũt dñm: qm̃ bon⁹ qm̃
in ſeculũ mĩa ei⁹. Rex autẽ τ oĩs pplꝰs
imolabãt victimas corã dño. Macta
uit igitur rex ſalomõ hoſtias boum vi
gintiduo milia: arietũ centum viginti
milia. Et dedicauit domum dei rex et B
vniuerſus pplꝰs. Sacerdotes autẽ ſta
bãt in officijs ſuis: τ leuite in organis
carminum dñi q̃ fecit dauid rex ad lau
dãdũ dñm qm̃ bonus qm̃ i eternũ mĩa
eius: hymnos dauid canẽtes p manus
ſuas. Porro ſacerdotes canebãt tubis
ante eos: cũctuſq; iſrł ſtabat. Sctifica De cõſe. di.
uit quoq; ſalomõ mediũ atrij ante tẽ i. c. l. τ. c. ſo
plũ dñi. Obtulerat eñ ibi holocauſta lẽnitates.
et adipes pacificoꝝ: q2 altare eneũ q̃d 2. in fi.
fecerat: nõ poterat ſuſtinere holocau
ſta τ ſacrificia τ adipes pacificoꝝ. Fe
cit ergo ſalomõ ſolẽnitatẽ i tp̃e illo ſe
ptẽ dieb⁹: τ oĩs iſrael cũ eo eccłia ma
gna valde: ab introitu emath vſq; ad
torrẽtẽ egypti. Fecitq; die octauo col C
lectã: eo q̃ dedicaſſet altare ſeptẽ die
bus τ ſolẽnitatẽ celebraſſet diebus ſe
ptẽ. Igiť in die viceſimotertio menſis
ſeptimi: dimiſit pplos ad tabernacula
ſua: letãtes atq; gaudẽtes ſuper bono
q̃d fecerat dñs dauid τ ſalomoni τ iſrł
populo ſuo. Cõpleuitq; ſalomõ domũ 3. Reg. 7.

dñi ⁊ domū regis: et oīa q̄ disposuerat
in corde suo: vt faceret in domo dñi et
in domo sua: ⁊ ꝓsperat⁹ est. Apparuit
aūt ei dñs nocte et ait. Audiui oratio-
nem tuam: ⁊ elegi locum istum mihi in
domum sacrificij. Si clausero celū et
pluuia nō fluxerit: ⁊ mandauero ⁊ pre
cepero locustē vt deuoret terrā: et mi-
sero pestilentiam in populū meū. Con
uersus aūt populus meus sup quos in
uocatū est nomē meum deprecatus me
fuerit: ⁊ exquisierit faciē meā: ⁊ egerit
penitentiā a vijs suis pessimis: et ego
exaudiā de celo: ⁊ ꝓpici⁹ero pctīs eoꝝ
et sanabo terrā eoꝝ. Oculi quoq; mei
D erūt aperti: et aures mee recte ad ora-
tionē ei⁹ qui in loco isto orauerit. Ele
gi enim ⁊ sanctificaui locum istū: vt sit
nomen meū ibi in sempiternū: ⁊ pma-
neāt oculi mei: et cor meū ibi cunctis
dieb⁹. Tu quoq; si ambulaueris coraz
me: sicut ambulauit dauid pater tuus:
⁊ feceris iuxta oīa q̄ precepi tibi: ⁊ iu-
stitias meas iudiciaq; seruaueris: su-
scitabo thronū regni tui sicut pollici-
tus sum dauid prī tuo dicēs. Nō aufe-
ret de stirpe tua vir q̄ nō sit pnceps in
israel. Si autē auersi fueritis ⁊ dereli
queritis iustitias meas et pcepta mea
que proposui vobis: et abeūtes seruie
ritis dijs alienis: et adoraueritis eos:
euellam vos de terra mea quam dedi
vobis et domum hanc quam edificaui
nomini meo: proijciam a facie mea: et
tradā eam in parabolam ⁊ in exēpluz
cūctis populis: ⁊ dom⁹ ista erit ī pro-
uerbiū vniuersis trāseuntibus: ⁊ dicēt
stupētes. Quare fecit domin⁹ sic terre
huic et domui huic? Rūdebuntq;. Qr
dereliquerūt dñm deum patrū suorū
q̄ eduxit eos de terra egypti: ⁊ appre-
hēderunt deos alienos: ⁊ adorauerunt
eos ⁊ coluerūt: idcirco venerunt super
eos vniuersa hec mala.

¶ C. S. De ciuitatibus edificatis per
salomonē: de edificijs et classe salomo
nis: ⁊ auro sibi ab hirā misso. Ca. viij.

A
3. Reg. 9. b.

Xpletis autez viginti annis
postq̄ edificauit salomō do-
mū dñi et domū suā: ciuita-
tes quas dederat hirā salo-
moni edificauit: et habitare
ibi fecit filios israel. Abijt quoq; in
Al. ꝑ suba vel coba. emath ꝑ soba et obtinuit eam: et edifi-
cauit palmirā ī deserto: ⁊ alias ciuita
tes munitissimas edificauit in emath.
Extruxitq; bethorō superiorē ⁊ betho
ron inferiorē: ciuitates muratas habē
tes portas et vectes et seras. Balaath B
etiā ⁊ oēs vrbes firmissimas q̄ fuerunt
salomonis cūctasq; vrbes quadrigarū
et vrbes equitū. Oīa q̄cūq; voluit fece
ret salomon atq; disposuit: edificauit
in hierusalē ⁊ in libano et in vniuersa
terra potestatis sue. Oēm populū qui
derelict⁹ fuerat de etheis ⁊ amorreis ⁊
pherescis ⁊ eueis ⁊ iebuseis: qui non
erāt de stirpe isrl: de filijs eoꝝ ⁊ de po
steris quos non interfecerāt filij israel
subiugauit salomō ī tributarios vsq;
in diē hāc. Porro de filijs israel nō po
suit vt seruirēt operib⁹ regis. Ipsi em̄
erant viri bellatores ⁊ duces primi et
pncipes quadrigarū ⁊ equitū ei⁹. Oēs
aūt pncipes exercit⁹ regis salomonis
fuerūt ducēti qnquaginta qui erudie-
bāt populū. Filiā pharaonis trāstulit
de ciuitate dauid in domum quā edifi
cauerat ei. Dixit em̄ rex. Nō habitabit C
vxor mea in domo dauid regis isrl: eo
q̄ sanctificata sit: qr ingressa est ī eam
arca dñi. Tūc obtulit salomō holocau
sta dño super altare dñi: qđ extruxerat
ante porticū vt per singulos dies offer
ret in eo iuxta pceptū moysi in sabba-
tis ⁊ in kalēdis et in festis diebus ter
p annū. i. in solennitate azymoꝝ: et in
solēnitate hebdomadarū: et in solēni-
tate tabernaculoꝝ. Et constituit iuxta
dispositionē dauid prīs sui officia sa-
cerdotū in ministerijs suis: ⁊ leuitas in
ordine suo vt laudarēt ⁊ ministrarent
corā sacerdotibus iuxta ritū vniuscu-
iusq; diei et ianitores in diuisionibus
suis per portā ⁊ portā. Sic em̄ pcepe- D
rat dauid homo dei: nec ptergressi sūt
de mandatis regis tā sacerdotes q̄ le-
uite: et oīb⁹ q̄ pceperat. Et ī custodijs
thesauroꝝ oēs impēsas pparatas ha-
buit salomō: ex eo die quo fundauit do
mum dñi: vsq; in diez quo pfecit eam.
Tūc abijt salomon in asiongaber et in
ahialath ad orā maris rubri: que est in
terra edom. Misit ergo ei hirā p ma-
nus seruoꝝ suorū naues ⁊ nautas gna
ros maris: ⁊ abierūt cū seruis salomo
nis in ophir. Tuleruntq; inde quadrin
gentaquinquaginta talēta auri: ⁊ attu
lerunt ad regem salomonem.

¶ C. S. De regina saba ⁊ munerib⁹ da
tis ⁊ acceptis: de scutis ⁊ lāceis argen
teis: de scutis ⁊ lāceis aureis ⁊ solio sa
lomonis: de abūdātia ⁊ gloria ⁊ equis
salomonis: ⁊ obitu eius. Capitulū. ix.

A
1.reg.10.a.
Mat.12.d.
8.q.1.c. ve-
reor.

Egina q̄z saba cū audisset
famā salomonis venit vt tē
taret eū in enigmatibus in
hierl'm cū magnis opib⁹ et
camelis q̄ portabāt aroma
ta ⁊ auri plurimū gēmasq̄ preciosas.
Cūq̄ venisset ad salomonē locuta est
ei quecunq̄ erant in corde suo. Et ex-
posuit ei salomō oīa que pposuerat:
nec q̄cq̄ fuit qđ nō pspicuū ei fecerit.
Alias hqđ. ✝Que postq̄ vidit sapiētiā: scz salo-
monis ⁊ domū quā edificauerat: nec-
nō ⁊ cibaria mēse ei⁹: ⁊ habitacula ser
uoꝝ: ⁊ officia ministroꝝ ei⁹ ⁊ vestimē
ta coꝝ: pincernas q̄z ⁊ vestes coꝝ: ⁊ vi
ctimas q̄s imolabat in domo dn̄i: non
erat pre stupore vltra i ea spiritus. Di
B xitq̄ ad regē. Uerus est sermo quē au-
dierā i terra mea de virtutib⁹ ⁊ sapiē
tia tua. Nō credebā narrantib⁹ donec
ipsa venissem ⁊ vidissent oculi mei: et
pbassem vix medietatem sapiētie tue
mihi fuisse narratā. Uicisti famā vir-
Alias ✝ sup- tutib⁹ tuis: beati viri tui ✝ ⁊ beati ser
est et. ui tui: hi q̄ assistūt corā te oī tpe: ⁊ au-
diūt sapiētiā tuā. Sit dn̄s deus tuus
bn̄dict⁹ q̄ voluit te ordinare sup thro
nū suū regē dn̄i dei tui. Qz diligit de⁹
isrl': ⁊ vult seruare eū i eternū: idcirco
posuit te sup eū regē vt facias iudicia
C atq̄ iustitiā. Dedit aūt regi cētū vigin
ti talēta auri: ⁊ aromata multa nimis
et gemmas p̄ciosissimas. Non fuerunt
aromata talia vt hec que dedit regina
saba regi salomoni. Sz ⁊ serui hiram
cū seruis salomonis attulerūt aurū de
Alias ✝ thij- ophir: ⁊ ligna ✝ thina: ⁊ gēmas p̄ciosis
na. simas. De quib⁹ fecit rex de lignis: scz
Alias ✝ thij- ✝ thinis grad⁹ i domo dn̄i: ⁊ in domo
nis. regia citharas q̄z ⁊ psalteria cantori-
bus. Nūq̄ visa sunt i terra iuda ligna
talia. Rex aūt salomō dedit regine sa-
ba cūcta q̄ voluit ⁊ q̄ postulauit: ⁊ mul
to plura q̄ attulerat ad eū. Que reuer
sa abijt in terram suā cū suis seruis.
D Erat aūt pondus auri qđ afferebat sa
lomoni p singulos annos sexcēta sexa
gita sex talēta auri: excepta ea summa
quā legati diuersarū gētiū ⁊ negocia-
tores afferre consueuerāt: oēsq̄ reges
arabie ⁊ satrape terrarū: q̄ cōportabāt
aurū ⁊ argētū salomoni: fecit igit rex
salomō ducētas hastas aureas de sum-
ma sexcētorū aureoꝝ q̄ in singulis has-
tis expādebant. Trecēta quoq̄ scuta
aurea trecētoꝝ aureoꝝ q̄b⁹ tegebātur
singula scuta. Posuitq̄ ea rex in arma
mētario: qđ erat cōsitū nemore. Fecit G
quoq̄ rex soliū eburneū grāde: ⁊ vesti
uit illud auro mūdissimo. Sex quoq̄
gradus q̄b⁹ ascendebat ad soliū ⁊ sca
bellū aureū ⁊ brachiola duo altrisec⁹:
et duos leones stātes iuxta brachiola:
sz ⁊ alios duodecim leunculos stantes
super sex gradus ex vtraq̄ parte. Non
fuit tale soliū in vniuersis regnis. Om
nia quoq̄ vasa conuiuij regis erāt au-
rea: ⁊ vasa dom⁹ saltus libani ex auro
purissimo. Argētū eñ in dieb⁹ illis p
nihilo reputabat. Siquidē naues re-
gis ibāt i tharsis cū seruis hirā semel
in annis trib⁹: et deferebāt inde aurū
et argentū et ebur et simias et pauos. 3.reg.10.d.
Magnificat⁹ ē igit salomō sup oēs re F
ges terre pre diuitijs ⁊ glīa. Oēsq̄ re-
ges terrarū desiderabāt videre faciez
salomonis: vt audirent sapientiā quā
dederat de⁹ in corde eius: ⁊ deferebāt
ei munera: vasa argētea ⁊ aurea: vestes
et arma et aromata: equos et mulos p
singulos ānos. Habuit quoq̄ salomō
q̄draginta milia equorū in stabulis et
curruū equitūq̄ duodecim milia. Con
stituitq̄ eos in vrbib⁹ quadrigarū: et
vbi erat rex in hierl'm. Exercuit etiam
potestatē sup cunctos reges a flumine
euphrate vsq̄ ad terrā philistinoꝝ: id G
est vsq̄ ad terminos egypti. Tantāq̄
copiā hbuit argēti in hierusalē quasi
lapidū ⁊ cedrorū tātā multitudinem
velut sycomorū q̄ gignunt in cāpestri-
bus. Adducebātur aūt ei equi de egy- 3.reg.12.g.
pto cūctisq̄ regionibus. Reliqua vero
operū salomonis priorū ⁊ nouissimoꝝ
scripta sunt in verbis nathā prophete
et in libris ahie silonitis. In visione
quoq̄ addo videtis: ɔtra hieroboā fi-
liū nabath. Regnauit aūt salomon in
hierusalē sup omnē israel quadragin-
ta annis. Dormiuitq̄ cū patrib⁹ suis
et sepelierūt eū in ciuitate dauid. Re-
gnauitq̄ roboam filius eius pro eo.
¶ C. S. De obitu salomōis: de roboā
et de cōsilio iuuenū ei dato: de scissiōe
regni: ⁊ de hieroboā quomodo isrl' ele
git eum in regem. Capitulum. x.
A

Rofect⁹ ē aūt roboā i sichē 3.reg.12.a.
(Illuc eñ cūct⁹ isrl' ɔuene-
rat) vt ɔstituerent eū regē.
Qđ cū audisset hieroboaz
fili⁹ nabath: qui erat i egy
pto (fugerat quippe illuc ante salomo
nem) statim reuersus est. Uocaueruntq̄
eū ⁊ venit cū vniuerso israel: et locuti

sunt ad roboã dicẽtes. Pr̃ tuus duris-
simo iugo nos pressit: tu leuiora impera
pr̃e tuo: q̃ nobis iposuit grauẽ seruitu
tẽ ⁊ pauluлũ de onere subleua ut serui a
B mus tibi. Qui ait. Post tres dies re-
uertimini ad me. Cũq; abijsset pplus
iniit ꝯsiliũ cũ senib⁹ q̃ steterãt corã pa
tre ei⁹ salomone: dũ adhuc viueret di-
cẽs. Qđ datis ꝯsiliũ vt rñdeã populo?
Qui dixerũt ei. Si placueris populo
huic: ⁊ linieris eos ꝟbis clemẽtib⁹: ser
uiẽt tibi oĩ tpe. At ille reliq̃t ꝯsiliũ se
nũ: ⁊ cũ iuuenib⁹ tractare cepit q̃ cũ eo
nutriti fuerãt: et erãt ĩ comitatu illi⁹:
dixitq; ad eos. Quid vobis vr̃: vel q̃d
rñdere debeo pplo huic: q̃ dixit mihi:
subleua iugũ qđ iposuit nobis pater
tuus? At illi rñderũt vt iuuenes ⁊ nu-
triti cũ eo ĩ delitijs: atq; dixerũt. Sic
loq̃ris pplo q̃ dixit tibi. Pr̃ tu⁹ aggra
uauit iugũ nr̃m tu subleua: ⁊ sic rñde-
C bis ei. Minimus digitus me⁹ grossior
3. Reg. 12. c. est lũbis pr̃is mei. Pater me⁹ iposuit
vobis graue iugũ: ⁊ ego maius põdus
apponã. Pater me⁹ cecidit vos flagel
lis: ego vero cedã vos scorpionib⁹. Ue
nit ergo hieroboã et vniuersus popu-
lus ad roboã die tertio: sicut pceperat
eis. Rñditq; rex dura derelicto ꝯsilio
seniorũ: locutusq; est iuxta iuuenũ vo-
luntatẽ. Pater me⁹ graue vobis impo
suit iugũ: qđ ego grauius faciã. Pater
meus cecidit vos flagellis: ego vero ce
dã vos scorpionib⁹. Et nõ acq̃euit po
puli precib⁹. Erat eñ volũtatis dei vt
cõpleretur sermo eius quẽ locut⁹ fue-
rat p manũ ahie silonitis ad hieroboã
D filiũ nabath. Populus autem vniuer-
sus rege duriora dicẽte: sic locutus est
ad eũ. Non ẽ nobis pars in dauid: neq;
hereditas in filio isai. Reuertere in ta
bernacula tua israel: tu autẽ pasce do-
mum tuam dauid. Et abijt israel in ta
bernacula sua. Super filios aũt israel
qui habitant in ciuitatibus iuda re-
3. Re. 12. d. gnauit roboam. Misitq; rex roboam
7. q. 1. denu- aduram qui preerat tributis: et lapida-
q̃. uerũt eũ filij israel: ⁊ mortuus est. Por
ro rex roboã currũ festinauit ascende-
re: ⁊ fugit in hierl'm. Recessitq; israel a
Al's ✝ hoc domo dauid vsq; ad diẽ hãc. ✝ Factus
totũ super est autẽ cum audisset oĩs israel qđ re-
est: vsq; fa uersus esset hieroboam: miserũt et vo
ctũ: vsq; ad cauerunt eum regem: cõgregato cetu:
finẽ capi. et constituerunt eum regem super om
nem israel: nec secutus est quispiã do-
mum dauid: preter tribũ iuda solam.

¶ C. S. De semeia propheta quẽ misit
dñs ad roboã ne pugnaret ipse ⁊ pplus
ꝯtra israel: ⁊ de vxorib⁹ roboã. Ca. xi.

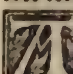
Enit aũt roboã ĩ hierl'm et A
conuocauit vniuersam do- 3. Reg. 2. a.
mũ iuda ⁊ bẽiamin cẽtum
octoginta milia electorum
atq; bellãtiũ: vt dimicaret
cõtra israel: ⁊ cõuerteret ad se regnum
suũ. Factusq; est sermo dñi ad semeiã
hominẽ dei dicens. Loquere ad roboã
filiũ salomonis regem iuda: et ad vni-
uersum israel q̃ est in iuda ⁊ bẽiamin.
Hec dicit dñs. Nõ ascendetis neq; pu
gnabitis cõtra fratres vestros: reuerta
tur vnusq̃sq; in domũ suã: q2 mea hoc
gestũ est volũtate. Qui cũ audissent ser
monẽ dñi reuersi sunt: nec perrexerũt
ꝯ hieroboã. Habitauit autẽ roboã in B
hierl'm: ⁊ edificauit ciuitates muratas
in iuda: extruxitq; bethlẽ ⁊ ethã ⁊ the
cue: bethsur quoq; et soccho ⁊ odollã
necnõ ⁊ geth ⁊ maresa ⁊ ziph: sz ⁊ adu
ram et lachis ⁊ azecha: saraa quoq; et
aialõ ⁊ hebron q̃ erãt in iuda ⁊ bẽia-
min: ciuitates munitissimas. Cumq;
clausisset eas muris posuit in eis prin
cipes: ciborũq; horrea hoc est olei ⁊ vi
ni. Sed ⁊ in singulis vrbibus fecit ar-
mamẽtaria scutorum ⁊ hastarũ: firma-
uitq; eas summa diligẽtia: et imperauit
sup iudã ⁊ bẽiamin: sacerdotes aũt et C
leuite q̃ erãt in vniuerso isrl' venerunt
ad eũ de cunctis sedib⁹ suis: relinquẽ-
tes suburbana et possessiones suas: et
trãseũtes ad iudã ⁊ hierl'm: eo q; abie
cisset eos hieroboã ⁊ posteri ei⁹ ne sa-
cerdotio dñi fungerẽtur: q̃ cõstituit si-
bi sacerdotes excelsoꝝ ⁊ demonioꝝ vi
tulorũq; quos fecerat. Sz et de cũctis 1. Reg. 8. c.
tribub⁹ isrl' q̃cunq; dederãt cor suũ vt
quererent dñm deũ isrl': venerũt in hie
rusalẽ ad immolandum victimas suas
corã dño deo patrũ suorũ ⁊ roborauc-
rũt regnum iuda et cõfirmauerunt ro-
boã filiũ salomonis p tres annos. Am
bulauerãt eñ in vijs dauid et salomo-
nis annis tantũ tribus. Duxit autẽ ro-
boã vxorẽ maalath filiã hierimoth fi-
lij dauid: abiail quoq; filiã heliab filij
isai q̃ peperit ei filios: ieus et summo-
riã ⁊ zoõ. Post hãc quoq; accepit maa D
cham filiam ✝ absalon que peperit ei Al's ✝ abes
abia ⁊ ethai et ziza et salumith. Ama salon.
uit aũt roboã maachã filiam absalon
super omnes vxores suas et concubi-
nas. Nã vxores decem ⁊ octo duxerat:

cōcubinas aūt sexaginta: et genuit vi
gintiocto filios ⁊ sexaginta filias. Cō
stituit vero ī capite abiā filiū maacha
ducē super oēs fratres suos: ipsū ēm
regē facere cogitabat: qꝛ sapiētioꝛ fuit
et potētioꝛ sup oēs filios eiꝰ: et ī cūctꝭ
finibꝰ iuda ⁊ bēiamin: ⁊ ī vniuersis ci
uitatibꝰ muratis. Prebuitqꝫ eis escas
plurimas: et multas petiuit vxores.
¶ C. S. De sesac rege egypti ꝗ spolia
uit hierl'm: de scutꝭ ereis ꝗ fecit roboā
ꝓ scutis aureis a sesac sublatis. C. xij.
A C Umqꝫ roboratū fuisset regnū
roboā et cōfortatū dereliq̄t
legē dñi: ⁊ oīs israel cū eo.
Anno aūt q̄nto regni roboā
ascendit sesac rex egypti in
hierl'm: qꝛ peccauerūt dño cū mille du
cētis curribꝰ ⁊ sexaginta milibꝰ eq̄tū.
Nec erat numerꝰ vulgi qđ venerat cū
eo ex egypto: libies scꝫ ⁊ troglodite et
ethiopes: cepitqꝫ ciuitates munitissi
mas ī iuda: ⁊ venit vsqꝫ ī hierl'm. Se
meias aūt ꝓpheta īgressus ē ad roboā
et ꝑncipes iuda: q̄ cōgregati fuerāt in
hierl'm fugiētes sesac: dixitqꝫ ad eos.
B Hec dicit dñs. Uos reliq̄stis me: ⁊ ego
reliq̄ vos in manu sesac. Cōsternatiqꝫ
ꝑncipes isrl' ⁊ rex dixerūt. Iustꝰ ē dñs.
Cūqꝫ vidisset dñs ꝙ hūiliati essent: fa
ctus ē sermo dñi ad semeiā dicēs. Qꝛ
humiliati sunt nō disꝑdā eos: daboqꝫ
eis pauxillum auxilij: ⁊ nō stillabit fu
roꝛ meꝰ sup hierl'm ꝑ manū sesac. Uerū
tñ seruiēt ei vt sciāt distātiā seruitutꝭ
C meē ⁊ seruitutis regni terrarū. Recessit
itaqꝫ sesac rex egypti ab hierl'm subla
tis thesauris domꝰ dñi ⁊ domꝰ regis:
oīaqꝫ secū tulit: ⁊ clipeos aureos quos
fecerat salomō: ꝓ q̄bꝰ fecit rex eneos
et tradidit illos ꝑncipibꝰ scutariorū q̄
custodiebāt vestibulū palatij. Cūqꝫ in
troiret rex domū dñi veniebāt scutarij
et tollebāt eos: iterūqꝫ referebant eos
ad armamētariū suū. Uerūtñ qꝛ humi
liati sunt auersa est ab eis ira dñi: nec
deleti sunt penitꝰ. Siq̄dē ⁊ ī iuda in
D uēta sunt oꝑa bona. Cōfortatꝰ est ergo rex
3. Reg. 24. roboam in hierl'm atqꝫ regnauit. Qua
draginta aūt ⁊ vnius anni erat cum re
gnare cepisset: et decē et septem annis
regnauit in hierl'm vrbe quā elegit dñs
vt cōfirmaret nomen suū ibi de cūctis
tribubꝰ israel. Nomē aūt matris eius
naama amanitis. Fecitqꝫ malum ⁊ nō
preparauit coꝛ suum vt quereret dñm.
Opera vero roboā prima ⁊ nouissima
scripta sunt in libris semei ꝓphete et
addo videntis: et diligenter exposita.
Pugnaueruntqꝫ aduersum se roboā et
hieroboam cūctis diebus. Et dormi
uit roboam cum patribꝰ suis. Sepul
tusqꝫ est ī ciuitate dauid. Et regnauit
abia filius eius pro eo.
¶ C. S. De regno abie filij roboā: ⁊ de
bello ⁊ victoria abie ꝯtra isrl' ⁊ hiero
boā: ⁊ de morte hieroboā. Capitulū. xiij.

Nno octauodecimo regis hie A
roboā regnauit abia sup iu 3. reg. 15. c.
da. Tribꝰ annis regnauit in
hierl'm. Nomēqꝫ mr̄is eiꝰ mi
chaia filia vriel de gabaa. Et
erat bellū inter abia ⁊ hieroboā. Cūqꝫ
iniisset abia certamē ⁊ haberet bellico
sissimos viros et electorū ÷ q̄draginta Alꝰ ÷ qua
milia: hieroboā instruxit econtra aciē dringēta.
÷ octogīta milia viroꝝ: q̄ ⁊ ipsi electi alꝰ ÷ octin
erāt ⁊ ad bella fortissimi. Stetit ergo genta.
abia sup mōtē semerō q̄ erat ī ephra
im: ⁊ ait. Audi hieroboā ⁊ oīs isrl'. Nū
ignoratis ꝙ dñs deꝰ isrl' dederit regnū
dauid sup isrl' in sempiternū: ipsi ⁊ fi B
lijs eiꝰ ī pactū salis? Et surrexit hiero
boā filiꝰ nabath seruꝰ salomonis filij
dauid ⁊ rebellauit ꝯ dñm suū. Congre
gatiqꝫ sunt ad eū viri vanissimi et filij
belial: ⁊ ꝑualuerūt ꝯ roboā filiū salo
monis. Porro roboam erat rudis et
corde pauido: nec potuit resistere eis.
Nūc ergo vos dicitis ꝙ resistere possi
tis regno dñi: qđ possidet ꝑ filios da
uid. Habetisqꝫ grādē ppl'i multitudi
nē atqꝫ vitulos aureos q̄s fecit vobis
hieroboā in deos. Et eiecistis sacerdo
tes dñi filios aarō atqꝫ leuitas: et feci
stis vobis sacerdotes sicut oēs populi
terrarū. Quicūqꝫ venerit ⁊ initiauerit
manū suā ī tauro ⁊ in bobus ⁊ in arie C
tibꝰ septē: fit sacerdos eoꝝ q̄ non sunt
dij. Noster aūt dñs deꝰ est quē nō relin
quimꝰ. Sacerdotesqꝫ q̄ ministrāt dño
de filijs aaron et leuite sunt in oꝛdine
suo: holocausta q̄ꝫ offerūt dño ꝑ singu
los dies mane et vespere: ⁊ thymiama
iuxta legis ꝑcepta ꝯfectū: ⁊ ꝓponunt
panes in mēsa mūdissima. Estqꝫ apud
nos cādelabrū aureū ⁊ lucerna eius vt
accēdantur semꝑ ad vesperā. Nos q̄ppe
custodimus ꝑcepta dñi dei nostri quē
vos reliq̄stis. Ergo ī exercitu nr̄o dux
deꝰ est et sacerdotes eiꝰ q̄ clangunt tu
bis: ⁊ resonāt ꝯtra vos. Filij israel no
lite pugnare contra dñm deū patrū ve
stroꝝ: qꝛ non vobis expedit. Nec illo

loquẽte hieroboã retro moliebat̃ insidi
as. Cũq; ex aduerso hostiũ staret igno-
rantẽ iudã suo ambiebat exercitu. Re-
spiciẽsq; iudas vidit instare belliũ ex ad
uerso ꝛ post tergũ: ꝛ clamauit ad dñm
ac sacerdotes tubis canere ceperunt:
D oẽsq; viri iuda vociferati sunt. Et ecce
illis clamãtib⁹ pterruit de⁹ hieroboã
et oẽm isrl̃ q̃ stabat ex aduerso abia et
iuda: fugerũtq; filij isrl̃ iudã: ꝛ tradi-
dit eos de⁹ in manu eoꝝ. Percussit er-
go eos abia ꝛ ppl̃s ei⁹ plaga magna: ꝛ
Als ✝ quin corruerũt vulnerati ex isrl̃ ✝ quinquagin-
genta. ta milia viroꝝ fortiũ. Hũiliatiq; sunt
filij isrl̃ in tpe illo: ꝛ vehemẽtissime cõ
fortati filij iuda eo q̃ sperassent i dño
deo patrũ suoꝝ. Persecut⁹ est aũt abia
fugiẽtẽ hieroboã: ꝛ cepit ciuitates ei⁹
bethel ꝛ filias ei⁹: ꝛ hiesana cũ filiab⁹
suis: ephron q̃z ꝛ filias eius: nec valuit
vltra resistere hieroboã in dieb⁹ abia.
Quẽ percussit dñs: et mortu⁹ est. Igit̃
abia cõfortato iperio suo accepit vxo-
res q̃tuordeci: pcreauitq; vigitiduos
filios ꝛ sedecim filias. Reliqua aũt ser
monũ abia viarũq; ꝛ operũ ei⁹ scripta
sũt diligentissime i libro ado pphete.
¶ C.S. De morte abie: pro quo regna
uit filius eius asa: et de bello asa ꝯtra
ethiopes. Capi.xiij.

A
3.reg.15. Dormiuit aũt abia cũ pr̃ibus
suis: ꝛ sepelierũt eũ i ciuita-
te dd. Regnauitq; asa filius
ei⁹ p eo. In cuius dieb⁹ requi
euit terra annis decẽ. Fecit q̃
asa qd bonũ ꝛ placitũ erat in cõspectu
dei sui: ꝛ subuertit altaria pegrini cul
tus ꝛ excelsa: ꝛ ꝯfregit statuas lucosq;
succidit: ꝛ pcepit iude vt q̃reret dñm
deũ patrũ suoꝝ: ꝛ faceret legẽ ꝛ vniuer
B sa mãdata. Et abstulit de cũctis vrbib⁹
iuda aras ꝛ phana: et regnauit i pace.
Edificauit q̃z vrbes munitas in iuda:
q2 quietus erat: ꝛ nulla tpibus ei⁹ bella
surrexerãt pacẽ dño largiẽte. Dixit aũt
iude. Edificemus ciuitates istas ꝛ val
lemus muris: ꝛ roboremus turrib⁹ et
portis ꝛ seris donec a bellis q̃eta sunt
oĩa eo q̃ q̃sierimus dñm deũ patrũ no
stroꝝ: et dederit nobis pacẽ p gyrum.
Edificauerũt igit̃: ꝛ nullũ i extruẽdo
impedimẽtũ fuit. Habuit aũt asa i ex-
ercitu suo portãtiũ scuta ꝛ hastas d iu
da trecẽta milia: de beniamin vo scuta
rioꝝ ꝛ sagittarioꝝ ducẽta octoginta
C milia. Oẽsq; isti viri fortissimi. Egres
sus est aũt ꝯ eos zara ethiops cũ exer-
citu suo decies cẽtena milia: ꝛ currib⁹
trecẽtis: ꝛ venit vsq; maresa. Porro asa
perrexit obuiã ei: ꝛ instruxit aciem ad
bellũ in valle zephata q̃ est iuxta mare
za: ꝛ inuocauit dñm deũ et ait. Dñe nõ
est apud te vlla distãtia vtrũ in paucis
auxilieris aut in plurib⁹: adiuua nos
dñe deus nr̃. In te eĩm ꝛ in tuo noĩe ha-
bẽtes fiduciã venim⁹ ꝯ hãc multitudi
nẽ. Dñs de⁹ noster tu es: nõ pualet ꝯ te
hõ. Exterruit itaq; dñs ethiopes corã D
asa ꝛ iuda. Fugerũtq; ethiopes ꝛ pse-
cut⁹ est eos asa ꝛ ppl̃s q̃ cũ eo erat vsq;
✝ gerara. Et ruerunt ethiopes vsq; ad Als ✝ gera
internitionẽ: q2 dño cedente contriti re.
sunt et exercitu illi⁹ pliãte. Tulerũt
ergo spolia multa. Et percusserũt ciui
tates oẽs per circuitũ gerare. Grãdis
quippe cũctos terror inuaserat. Et di
ripuerũt vrbes ꝛ multã predã asporta
uerũt: sed ꝛ caulas oiũ destruẽtes tu
lerunt pecoꝝ infinitã multitudinẽ et
cameloꝝ: reuersiq; sunt in hierusalẽ.
¶ C.S. De verbis azarie prophete: de
asa: de federe populi et iuramento: vt
toto corde dominũ quererẽt. Cap.xv.

Zarias aũt fili⁹ obed facto
in se spũ dei egressus est i oc
cursũ asa: ꝛ dixit ei. Audite A
me asa ꝛ oĩs iuda ꝛ beniami.
Dñs vobiscũ q2 fuistis cũ eo.
Si q̃sieritis eũ inuenietis: si aũt dere
liqueritis eũ derelinq̃t vos. Trãsibũt
aũt multi dies in isrl̃ absq; deo vero ꝛ
absq; sacerdote: absq; doctore q̃z ꝛ abs
q; lege. Cũq; reuersi fuerit in angustia
sua ꝛ clamauerint ad dñm deũ israel ꝛ
quesierint eum: reperiẽt eũ. In tpe illo
nõ erit pax egrediẽti ꝛ ingrediẽti: sed
terrores vndiq; in cũctis habitatorib⁹ B
terrarũ. Pugnabit eĩm gens ꝯ gentẽ: et
ciuitas ꝯ ciuitatẽ: q2 dñs conturbabit
eos in oĩ angustia. Vos ergo ꝯfortami
ni: ꝛ nõ dissoluant̃ manꝰ vestre: erit eĩm
merces operi vr̃o. Qd cũ audisset asa
verba scilz ꝛ pphetiã azarie filij obed
pphete: ꝯfortat⁹ est ꝛ abstulit idola de
oĩ terra iuda: ꝛ de beniamin: ꝛ ex vrbi-
bus quas ceperat mõtis ephraim: ꝛ de
dicauit altare dño: qd erat ante porti
cũ dñi. Cõgregauitq; vniuersũ iudã ꝛ
beniamin ꝛ aduenas cũ eis: de ephraim
et de manasse ꝛ de symeon. Plures eĩm
ad eũ cõfugerãt ex isrl̃ vidẽtes q̃ dñs C
deus illius eẽt cũ eo. Cũq; venissent in
hierl̃m mẽse tertio anno decimoquinto
regni asa: immolauerũt dño i die illa de

manubijs: ⁊ predā quā adduxerat: bo-
ues septīgētos et arietes septē milia.
Et intrauit ex more ad corroborādū fe-
dus: vt quererēt dn̄m deū patrū suoꝝ
in toto corde ⁊ in tota aīa sua. Si qs
aūt inquit nō quesierit dn̄m deū isrl':
moriat' a minimo vsq₃ ad maximū: a vi
ro vsq₃ ad mulierē. Iurauerūtq₃ dn̄o
D voce magna in iubilo ⁊ in clāgore tube
et in sonitu buccinarū oēs q̄ erāt in iu
da cū execratiōe. In oī eñ corde suo iu
rauerūt: ⁊ in tota volūtate quesierunt
eū ⁊ inuenerūt. Prestititq₃ eis dn̄s re-
quiē ꝑ circuitū. Sȝ ⁊ maachā matrē
asa regis ex augusto deposuit ipio: eo
qd̄ fecisset in luco simulacrū priapi: qd̄
oē ꝯtriuit ⁊ in frusta ꝯminuēs ꝯbussit
in torrētē cedrō. Excelsa aūt derelicta
sunt in isrl'. Attñ cor asa erat ꝑfectum
cūctis diebus eius. Ea que vouerat pa
ter suus: ⁊ ipse intulit in domum dn̄i:
argētum ⁊ aurū vasorūq₃ diuersam su-
pellectilem. Bellū vero non fuit vsq₃
ad tricesimum annum regni asa.

¶ C. S. De baasa et de federe asa cum
benadab: de anani propheta increpā-
te asa pro inito federe: et morte asa ꝓ-
pter fedus. Capi. xvi.

A
Nno aūt tricesimosexto re
gni ei' ascēdit baasa rex is
rael ī iudā ⁊ muro circūda
bat rhama: vt nullus tute
posset egredi ⁊ ingredi de
regno asa. Protulit, aūt asa argētū ⁊ au
rū de thesauris dom' dn̄i ⁊ de thesau-
ris regijs misitq₃ ad benadab regē sy-
rie q̄ hītabat in damasco dicēs. Fedus
inter me ⁊ te est. P̄r q̄ȝ me' ⁊ p̄r tu' ha
buere ꝯcordiā: q̄pobrē misi tibi argētū
⁊ auꝝ vt rupto federe qd̄ hēs cū baasa
rege isrl' facias eū a me recedere. Quo
cōperto benadab misit p̄ncipes exerci
tuū suoꝝ ad vrbes isrl': q̄ ꝑcusserūt ahiō
⁊ dan ⁊ abelmaiȝ ⁊ vniuersas vrbes ne
B ptalim muratas. Qd̄ cū audisset baasa
desijt edificare rhama: ⁊ intermisit op'
suū. Porro asa rex assumpsit vniuersū
iudā: ⁊ tulerūt lapides d̄ rhama ⁊ ligna
q̄ edificatiōi p̄parauerat baasa: edifi-
cauitq₃ ex eis gabaa ⁊ masphā. In tp̄e
illo venit anani ꝓpheta ad asam regē
iuda: ⁊ dixit ei. Q2 habuisti fiduciā in
C rege syrie ⁊ nō in dn̄o deo tuo: idcirco
euasit syrie regis exercit' d̄ manu tua.
Nōne ethiopes ⁊ libyes multo plures
2. mac. 10. a erāt q̄drigis ⁊ eq̄tib' ⁊ multitudine ni
mia: qs cū dn̄o credidisses tradidit in
manu tua? Oculi eñ dn̄i cōtēplāt' vni- Gen. 21. b.
uersam terrā: ⁊ p̄bēt fortitudinē his q̄ 1. reg. 13. c.
corde ꝑfecto credūt in eū. Stulte igit'
egisti: ⁊ ꝓpter h̄ etiā p̄nti tp̄e aduersū
te bella cōsurgēt. Iratusq₃ asa aduer-
sus vidētē iussit eū mitti ī neruū. Ual-
de q̄ppe sup h̄ fuerat dn̄s indignat': ⁊
interfecit de pp̄lo in tp̄e illo plurimos.
Opa aūt asa p̄ma ⁊ nouissima scripta D
sunt ī libro regū iuda ⁊ isrl'. Egrotauit 3. reg. 15. c.
etiā asa anno tricesimonono regni sui
dolore pedū vehemētissimo: ⁊ nec in in-
firmitate sua q̄siuit dn̄m: sed magis in
medicoꝝ arte ꝯfisus est. Dormiuitq₃ cū
patrib' suis. Et mortuus est anno qua
dragesimoprimo regni sui: ⁊ sepelierūt
eū in sepulchro suo qd̄ foderat sibi ī ci
uitate dd̄. Posuerūtq₃ eū sup lectū suū
plenū aromatib' ⁊ vnguētis meretricijs
que erāt pigmētarioꝝ arte cōfecta: et
cōbusserāt super eū ambitione nimia.

¶ C. S. De regno iosaphat ⁊ qualiter
misit doctores: ⁊ de diuitijs ei': ⁊ p̄nci
pibus: ⁊ numero bellatoꝝ ei'. C. xvij. A

R
Egnauit aūt iosaphat filius
eius ꝑ eo: ⁊ inualuit ꝯ israel.
Cōstituitq₃ militū numeros
in cūctis vrbib' iuda q̄ erāt
vallate muris. Presidiaq₃ di
sposuit ī terra iuda ī ciuitatib' ephraī
quas ceperat asa p̄r ei'. Et fuit dn̄s cū
iosaphat: q2 ambulauit in vijs dauid
patris sui p̄mis: ⁊ nō sperauit in baa-
lim: sȝ in deo p̄ris sui: ⁊ ꝑrexit in p̄cē
ptis illi' ⁊ nō iuxta pctā isrl'. Cōfirma
uitq₃ dn̄s regnū in manu eius: et dedit
oīs iuda munera iosaphat: factēq₃ sūt
ei infinite diuitie ⁊ multa glīa. Cumq₃
sumpsisset cor ei' audaciā ꝓpter vias B
dn̄i etiā excelsa ⁊ lucos de iuda abstu-
lit. Tertio aūt anno regni sui misit de
principib' suis benail ⁊ abdiā ⁊ zacha
riā ⁊ nathanael ⁊ micheā: vt docerent
in ciuitatibus iuda: ⁊ cū eis leuitas se
meiā ⁊ nathaniā ⁊ zabadiā: asael q̄ȝ ⁊
semiramoth et ionathā adoniāq₃ ⁊ to
biam ⁊ thobadoniā leuites: ⁊ cū eis he
lisama et iorā sacerdotes: docebantq₃
pp̄lm in iuda habētes librū legis dn̄i:
⁊ circūibāt cūctas vrbes iuda atq₃ eru
diebant pp̄lm. Itaq₃ factus est pauor C
dn̄i super oīa regna terrarū que erant
per gyrū iuda: nec audebāt bellare cō
tra iosaphat. Sȝ ⁊ philistei iosaphat
munera deferebāt ⁊ vectigal argenti.
Arabes q̄ȝ adducebāt pecora arietū se
ptē milia septīgētos ⁊ hircos totidē.

Creuit ergo iosaphat & magnificatus
est vsq; in sublime: atq; edificauit i iu-
da domos ad instar turriū vrbesq; mu
ratas: & multa opa patrauit in vrbib⁹
iuda. Uiri q̃z bellatores et robusti erāt
in hierl'z quorū iste numerus p domos
D atq; familias singlorū. In iuda pnceps
exercit⁹ ednas dux: & cū eo robustissi-
mi viri trecēta milia. Post hūc Iohan
nā pnceps: & cum eo ducēta octoginta
milia. Post illū q̃z amasias fili⁹ zecri
ↄsecratus dño: & cū eo ducēta milia vi
rorū fortiū. Hūc sequebat robust⁹ ad
plia eliada: & cū eo tenētiū arcū & cly-
peū ducēta milia. Post istū etiā ioza-
bad: & cū eo cētū octoginta milia expe
ditorū militū. Hi oēs erāt ad manum
regis: exceptis alijs quos posuerat in
vrbibus muratis et in vniuerso iuda.
¶ C. S. Descēdit iosaphat ad achab:
qui insimul ascenderunt ad bellum in
ramoth galaad: de mendacijs falsorū
pphetarū: & de pphetia michee ad ma
xillā percussi: de morte achab: incarce
A ratur micheas. Capi. xviij.

Fuit ergo iosaphat diues &
inclyt⁹ multū: & affinitate
3.reg.12.a. cōiūctus est achab: descen-
ditq; post duos annos ad
eū i samariā. Ad cui⁹ aduē
tū mactauit achab arietes & boues plu
rimos ipi & pplo q̃ venerat cū eo: psua
sitq; illi vt ascēderet i ramoth galaad.
Dixitq; achab rex isrl' ad iosaphat re-
gē iuda. Ueni mecū in ramoth galaad.
Cui ille rñdit. Ut ego et tu sicut ppls
tuus: sic & ppls meus: tecūq; erimus in
bello. Dixit iosaphat ad regē isrl'. Con
sule obsecro impsentiarū smonē dñi.
Cōgregauit igit rex isrl' pphetarū q̃drī
gētos viros: & dixit ad eos. In ramoth
galaad ad bellādū ire debemus an q̃e
B scere? At illi. Ascēdite inquiūt & tra-
det eos deus in man⁹ regis. Dixitq; io
saphat. Nunq̃d nō est hic pphetes dñi
vt ab illo etiā inquiramus? Et ait rex
isrl' ad iosaphat. Est vir vn⁹ a quo pos
sumus q̃rere dñi volūtatē: sed ego odi
eū: q2 nō pphetat mihi bonū: sed malū
oi tpe. Est autē micheas filius iemla.
Dixitq; ei iosaphat. Ne loquaris rex h
mō. Uocauit ergo rex israel vnū de eu-
nuchis: & dixit ei. Uoca cito micheam
filiū iemla. Porro rex isrl' & iosaphat
C rex iuda vterq; sedebāt in solio suo ve
stiti cultu regio. Sedebāt aūt in area
iuxta portā samarie: oēsq; pphete va-
ticinabātur corā eis. Sedechias vero
filius chanana fecit sibi cornua ferrea
et ait. Hec dicit dñs. His ventilabis sy-
riā: donec cōteras eā. Oēsq; pphete
siīr pphetabāt atq; dicebāt. Ascēde in
ramoth galaad et psperaberis: & tra-
det eos dñs i manu regis. Nūcius aūt
qui ierat ad vocādum micheā: ait illi.
En verba oīm pphetarū vno ore bona
regi annūciāt. Queso ergo te vt et ser-
mo tuus ab eis nō dissentiat: loquarisq;
psperā. Cui rñdit micheas. Uiuit 3.reg.22.c.
dñs: q2 quodcūq; dixerit mihi deus
meus hoc loquar. Uenit ergo ad regē. D
Cui rex ait. Michea ire debemus i ra
moth galaad ad bellandū: an quiescere?
Cui ille rñdit. Ascēdite: cūcta em pro-
spera euenient: & tradētur hostes i ma-
nus vras. Dixitq; rex. Iterū atq; iterū
te adiuro vt mihi nō loquaris nisi q̄d
verum est in noīe dñi. At ille ait. Uidi 3.reg.22.d.
vniuersū isrl' dispsum in mōtib⁹ sicut
oues absq; pastore. Et dixit dñs. Non
habēt isti dños reuertat vnusq̄sq; i do
mum suā in pace. Et ait rex isrl' ad io-
saphat. Nōne dixi tibi q̄ non ppheta-
ret iste mihi quicq̄ boni: sed ea q̄ mala
sunt? At ille idcirco ait. Audite verbū E
dñi. Uidi dñm sedētem in solio suo: & 4.reg.22.d
oēm exercitū celi assistētē ei a dextris
et a sinistris: & dixit domin⁹. Quis de-
cipiet achab regē isrl' vt ascēdat & cor-
ruat in ramoth galaad? Cumq; diceret
vnus hoc modo: & alter alio: processit
spiritus et stetit corā domino et ait.
Ego decipiā eum. Cui dñs. In quo in-
quit decipies? At ille rñdit. Egrediar
et ero spiritus mendax in ore omnium
pphetarū eius. Dixitq; dñs. Decipies
et preualebis. Egredere & fac ita. Nūc
igitur ecce dñs dedit spm̄ mendacij in
ore omnium pphetarum tuorū: et do-
minus locutus est de te mala. Accessit
autē sedechias filius chanane: & pcus-
sit michee maxillā & ait. Per quā viā F
trāsiuit spiritus domini a me vt loq̄-
retur tibi? Dixitq; micheas. Tu ipse vi-
debis in die illo quādo ingressus fue-
ris cubiculum de cubiculo vt abscōda
ris. Precepit autem rex israel dicens.
Tollite micheam et ducite eū ad amō
principē ciuitatis & ad ioas filiū ama
lech: et dicetis. Hec dicit rex. Mittite
hūc in carcerē & date ei panis modicū
et aque paxillū: donec reuertar in pa
ce. Dixitq; micheas. Si reuersus fue-
ris in pace non est dñs locutus in me.

Et ait. Audite oēs ppli. Igit' ascēdeꝛūt
rex isrl' ꝛ iosaphat rex iuda in ramoth
galaad. Dixitqꝫ rex israel ad iosaphat.
Mutabo habitū: ꝛ sic ad pugnā vadā:
tu aūt induere vestib⁹ tuis. Mutatoqꝫ
G rex isrl' habitu venit ad bellū. Rex aūt
syrie pceperat ducib⁹ eq̄tat⁹ sui dicēs.
Ne pugnetis ꝯ minimū aut ꝯ maximū
nisi cōtra solū regē israel. Itaqꝫ cū vi-
dissent pncipes eq̄tatus iosaphat dixe-
rūt. Rex isrl' est iste. Et circūdederunt
eū dimicātes. At ille clamauit ad dn̄z
et auxiliatus est ei: atqꝫ auertit eos ab
illo. Cū em̄ vidissent duces eq̄tatus qđ
nō esset rex isrl': reliquerūt eū. Accidit
aūt vt vn⁹ e pplo sagittā in incertum
iaceret ꝛ percuteret regē isrl' inter cer-
uicē ꝛ scapulas. At ille aurige suo ait.
Cōuerte manū tuā et educ me de acie:
qꝛ vulneratus sum. Et finita est pugna
in die illo. Porro rex isrl' stabat in cur-
ru suo contra syros vsqꝫ ad vesperam:
et mortuus est occidente sole.

¶ C. S. De correptione iosaphat per
prophetam hieu: de consilio iosaphat
ad iudices. Capi. xix.

A Euersus est aūt iosaphat rex
iuda in domū suā pacifice in
hierl'm. Cui occurrit hieu fi-
lius anani videns: ꝛ ait ad eū.
Impio pbes auxiliū: ꝛ his q̄
oderūt dn̄m amicitia iūgeris: ꝛ idcir-
co irā q̄dē dn̄i merebaris: sꝫ bona opa
inuēta sunt in te eo qđ abstuleris lucos
de terra iuda: ꝛ pparaueris coꝛ tuū vt
req̄reres dn̄m deū patrū tuoꝝ. Habita-
B uit ergo iosaphat i hierl'm. Rursumqꝫ
egressus est ad ppl'm de bersabee vsqꝫ
ad mōtē ephraim: et reuocauit eos ad
dn̄m deū patrū suoꝝ: cōstituitqꝫ iudi-
ces terre in cūctis ciuitatib⁹ iuda mu-
nitis p singula loca: ꝛ pcipiēs iudici-
C bus videte (ait) q̄d faciatis. Nō em̄ ho-
minis exercetis iudiciū: sꝫ dn̄i: ꝛ qđcū-
qꝫ iudicaueritis i vos redūdabit. Sit
ii. q. 3. capi. timoꝛ dn̄i vobiscū: ꝛ cū diligētia cun-
pauper. cta facite. Nō est em̄ apud dn̄m deū no-
Rom. 2. b. strum iniq̄tas: nec personaꝝ acceptio:
Act. 10. f. nec cupido munerū. In hierl'm q̄z con-
stituit iosaphat leuitas ꝛ sacerdotes ꝛ
principes familiarū ex israel: vt iudi-
ciū ꝛ causam dn̄i iudicarēt habitatoꝛib⁹
eius: pcepitqꝫ eis dicēs. Sic agetis in
timoꝛe dn̄i fideliter et coꝛde perfecto.
D Oēm causam q̄ venerit ad vos fratruꝫ
vestroꝝ q̄ habitāt in vrbib⁹ suis: inter
cognationē ꝛ cognationē: vbicunqꝫ qđ
est de lege: de mādato: de cerimonijs:
de iustificationibus: ostēdite eis vt nō
peccēt in dn̄m: ꝛ ne veniat ira dei sup
vos et super fratres vestros. Sic ergo
agētes nō peccabitis. Amarias aūt sa-
cerdos et pōtifex vester in his que ad
deū pertinēt presidebit. Porro zaba-
dias fili⁹ hismael q̄ est dux in domo iu-
da: sup ea opa erit q̄ ad regis officium
pertinēt. Habetisqꝫ magistros leuitas
corā vobis confoꝛtamini et agite dili-
genter: ꝛ erit dn̄s + vobiscū in bonis. Al's + erit dn̄s cum bonis.

¶ C. S. De filijs ammō ꝛ moab et seir
cōtra iosaphat cōgregatis: de oratiōe
iasihel prophete: de hostibus iosaphat
cesis mutuo: de correptione iosaphat
pro inito federe cum ochozia rege isrl'
facta per eliezer. Capi. xx.

A Ost hec congregati sunt filij
moab ꝛ filij ammon: ꝛ cū eis
de + ammonitis ad iosaphat: Al's + idumei.
vt pugnarēt ꝯ eū. Veneruntqꝫ
nuncij et indicauerunt iosa-
phat dicētes. Venit ꝯtra te multitudo
magna d' his locis: que trās mare sunt
et de syria: ꝛ ecce cōsistūt in asasonthā
mar: que est engaddi. Iosaphat aūt ti-
moꝛe perterritus: totū se cōtulit ad ro-
gandum dn̄m: et predicauit ieiunium
vniuerso iuda. Cōgregatusqꝫ est iudas
ad + deprecādum dn̄m: sed ꝛ oēs de vr- Al's + ad placādū.
bibus suis venerunt ad obsecrandum
eū. Cumqꝫ stetisset iosaphat in medio
cetu iude ꝛ hierusalē in domo domini
ante atrium nouum ait. Domine deus
patrum nostroꝛum tu es deus in celo:
et dominaris cunctis regnis gentium.
In manu tua est fortitudo ꝛ potentia:
nec quisq̄ tibi potest resistere. Nonne B
tu deus noster interfecisti omnes habi-
tatoꝛes terre huius coram populo tuo
israel: et dedisti eam semini abraā ami-
ci tui in sempiternum? Habitaueruntqꝫ
in ea: et extruxerunt in illa sanctua-
rium nomini tuo dicentes. Si irrue-
rint super nos mala gladius iudicij:
pestilentia et fames stabimus corā do-
mo hac in conspectu tuo in qua inuo-
catum est nomen tuum: ꝛ clamabimus
ad te in tribulationib⁹ nostris: ꝛ exau-
dies + nos: saluosqꝫ facies. Nūc igit' ec- Al's + sup
ce filij ammon ꝛ moab et mōs seir per est nos.
quos nō cōcessisti filijs israel vt transi-
rent q̄n egrediebātur de egypto: sꝫ de-
clinauerūt ab eis: et nō interfecerunt
illos. E contrario agūt ꝛ nitūtur eijce-
re nos de possessiōe quā tradidisti no-
bis deus

bis deus noster. Ergo non iudicabis
C cos? In nobis quidē non est tāta forti
tudo: vt possim⁹ huic multitudini resi
stere que irruit super nos. Sz cū igno
remus qd agere debeamus: hoc solum
habem⁹ residui vt oculos nr̄os diriga
mus ad te: oīs vero iuda stabat coram
dn̄o cum paruulis ⁊ vxorib⁹ ⁊ liberis
suis. Erat aūt iazihel fili⁹ zacharie fi
lij banaie filij iehihel filij mathanie le
uites de filijs asaph super quē fact⁹ est
spirit⁹ dn̄i in medio turbe: ⁊ ait. Atte
dite oīs iuda: ⁊ q habitatis in hierl'm:
D ⁊ tu rex iosaphat. Hec dicit dn̄s vobis.
Nolite timere: nec paueatis hāc multi
tudinē. Nō est eīm vestra pugna: sz dei.
Als + ascē detis. Cras + descēdetis + cōtra eos. Ascen
surī eīm sunt p cliuū noīe + seis: ⁊ inue
Als + sup. nietis illos in summitate torrētis qui
Als + seio. est cōtra solitudinē hieruhel. Non eīm
eritis vos q dimicabitis: sed tātūmō
confidēter state: ⁊ videbitis auxilium
dn̄i sup vos. O iuda ⁊ hierl'm nolite ti
mere nec paueatis. Cras egredimini
ɔtra eos ⁊ dn̄s erit vobiscū. Iosaphat
ergo ⁊ iuda ⁊ oēs habitatores hierl'm
ceciderūt proni in terrā corā domino:
⁊ adorauerūt eū. Porro leuite de filijs
caath ⁊ de filijs chore laudabant dn̄m
deū israel voce magna in excelsum. Cū
qz mane surrexissent egressi sunt p de
sertum thecue: pfectisqz eis stās iosa
E phat in medio coꝝ dixit. Audite me vi
ri iuda ⁊ oēs habitatores hierl'm. Cre
dite in dn̄o deo vr̄o ⁊ securi eritis: cre
dite pphetis ei⁹ ⁊ cūcta euenient pspe
ra. Deditqz cōsiliū pplo: ⁊ statuit cāto
res dn̄i vt laudarent eū in turmis suis
⁊ antecederēt exercitū: ac voce cōsona
dicerent. Confitemini dn̄o qn̄ bonus:
qm̄ in eternum misericordia ei⁹. Cūqz
cepissent laudes canere vertit dn̄s insi
dias coꝝ in semetipsos: filioꝝ scz am
mon ⁊ moab et montis seir qui egressi
fuerāt vt pugnarēt cōtra iudam: ⁊ per
cussi sunt. Namqz filij ammon ⁊ moab
cōsurrexerunt aduersum habitatores
montis seir: vt interficerent ⁊ delerēt
eos. Cumqz hoc opere pperassent etiā
in semetipsos versi mutui se cōcidere
vulneribus. Porro iudas cum venisset
ad speluncā que respicit solitudinē vi
F dit pcul oēm late regionē plenā cada
ueribus: nec superesse quēq qui necē po
tuisset euadere. Venit ergo iosaphat ⁊
oīs ppl's cum eo ad detrahēda spolia
mortuorū: inuenerūtqz inter cadauera

variā supellectilē: vestes qz et vasa p̄
ciosissima: ⁊ diripuerūt ita vt oīa por
tare nō possent: nec p tres dies spolia
auferre pre pde magnitudine. Die aūt
quarto ɔgregati sunt i valle bn̄dictio
nis. Etenim qm̄ ibi benedixerūt dn̄o vo
cauerūt locū illū vallis benedictiōis
vsqz i p̄sentē diē. Reuersusqz est oīs vir
iuda ⁊ habitatores hierl'm ⁊ iosaphat
ante eos i hierl'm cū leticia magna: eo
qđ dedisset eis dn̄s gaudiū d inimicis
suis. Ingressiqz sunt in hierl'm cū psal
terijs ⁊ citharis ⁊ tubis in domū dn̄i.
Irruit aūt pauor dn̄i sup vniuersa re
gna terrarū cū audissent q pugnasset
dn̄s ɔ inimicos isrl. Quieuitqz regnū
iosaphat ⁊ prebuit ei dn̄s pacē p circu
itū. Regnauit igit iosaphat sup iudā:
⁊ erat trigintaqnqz annoꝝ cū regnare
cepisset. Viginti autē ⁊ qnqz annis re
gnauit in hierl'm: ⁊ nomē matris eius
azuba filia selachi. Et ambulauit i via G
pr̄is sui asa: nec declinauit ab ea: faciēs
que placita erāt corā dn̄o. Verūtn̄ ex
celsa nō abstulit: ⁊ adhuc ppl's nō dire
xerat cor suū ad dn̄m deū patrū suoꝝ.
Reliqua aūt gestorū iosaphat prioꝝ ⁊
nouissimoꝝ scripta sunt in libris hieu
filij anani que digessit in libro regum
isrl. Post hec iniit amicitiā iosaphat
rex iuda cū ochozia rege israel: cuius
opera fuerunt impijssima ⁊ particeps
fuit vt facerēt naues q irent in tharsis:
feceruntqz classem in asiongaber. Pro
phetauit autē eliezer filius dodau de
maresa ad iosaphat dicens. Quia ha
buisti fedus cum ochozia percussit do
minus opera tua: cōtriteqz sunt naues
nec potuerunt ire in tharsis.
¶ Ca. S. De morte iosaphat et regno
ioram qui occidit sex fratres suos: et
ambulauit in vijs achab: de literis he
lie ad eū missis: in quibus erat scriptū
quali morte moreretur ipse ioram: et
de eius longa tabe. Capi.xxi.
Dormiuit autem iosaphat A
cum patribus suis et sepul
tus est cū eis in ciuitate da
uid: regnauitqz ioram fili⁹
eius pro eo: qui habuit fra
tres filios iosaphat: azariam ⁊ iahihel
et zachariam ⁊ azariam et michael et
saphatiam. Omnes hi filij iosaphat re
gis + iuda. Deditqz eis pater su⁹ mul Als + isrl.
ta munera argēti et auri ⁊ pēsationes
cum ciuitatib⁹ munitissimis in iuda.
Regnum autem tradidit ioram: eo q

B esset p̄mogenitus. Surrexit aūt ioram̄ sup regnum patris sui. Cumq̄ se cōfirmasset occidit omnes fratres suos gla-
Alr. + isrl. dio: et quosdam de principibus + iuda.
4. reg. 8. c. Trigintaduor annor erat ioram cum regnare cepisset: et octo ānis regnauit in hierlm: ambulauitq̄ in vijs regum israel sicut egerat domus achab. Filiā quippe achab erat vxor eius. Et fecit malū in cōspectu dn̄i. Noluit aūt dn̄s disperdere domū dauid ꝓpter pactū qđ inierat cū eo: et q2 ꝓmiserat vt daret ei lucernā et filijs eius in oī tpe. In dieb9
Alr. + filij. + illis rebellauit edom ne esset subditus iude: et cōstituit sibi regē. Cūq̄ trāsiret iorā cū principib9 suis et cuncto equitatu q̄ erat secū: surrexit nocte et
C ꝑcussit edom: q̄ se circūdederat et oēs duces eq̄tatus ei9. Attamē rebellauit edom: ne esset sub ditione iuda vsq̄ ad hāc diē. Eo tpe et lobna recessit: ne eēt sub manu illius. Dereliquerat eñ dominum deū patrū suor: insuper et excelsa fabricatus est in vrbibus iuda: et fornicari fecit habitatores hierusalē et preuaricari iudam. Allate sunt aūt ei litere ab helia ꝓpheta in quib9 scriptum erat. Hec dicit dominus de9 dauid patris tui: qm̄ nō ambulasti ī vijs iosaphat patris tui: et in vijs asa regis iuda: sed incessisti per iter regū israel et fornicari fecisti iudā et habitatores hierlm: imitatus fornicationē domus achab: insuper et fratres tuos domum patris tui meliores te occidisti: ecce dominus ꝑcutiet te plaga magna cū ꝑplo tuo et filijs et vxorib9 tuis vniuersaq̄ substātia tua. Tu aūt egrotabis pessimo languore vteri: donec egrediātur vitalia tua paulatim ꝑ singulos dies. Suscitauit ergo dn̄s contra iorā spm̄
D philistinor et arabū qui confines sunt ethiopibus: et ascēderūt in terrā iuda et vastauerūt eā. Diripuerūtq̄ cūctam substantiā que inuēta est in domo regis insuper et filios eius et vxores. Nec remālit ei filius nisi ioachaz qui minimus natu erat. Et sup hec oīa ꝑcussit eum dn̄s alui lāguore insanabili. Cūq̄ diei succederet dies et tēpor spacia voluerētur: duor annor expletus est circulus: et sic longa cōsumptus est tabe: ita vt egereret etiā viscera sua: lāguore pariter et vita caruit. Mortuusq̄ est in infirmitate pessima: et nō fecit ei populus ꝯm morē cōbustionis exeq̄as sicut fecerat maioribus eius. Trigintaduorum annorū fuit enim regnare cepisset: et octo annis regnauit in hierusalem. Ambulauitq̄ non recte: et sepelierunt eum in ciuitate dauid: verumtamen non in sepulchro regum.

¶ C. S. De regno ochozie: et qualr ipse et iorā rex isrl occisi sunt a hieu: de regno athalie qualiter occidit oē semen regiū: et de ioas abscōdito. Capi. xxij.

B Onstituerunt aūt habitatores hierlm + ochoziam
Alr. + azarias. filiū eius minimum regē ꝑ eo. Oēs eñ maiores natu q̄ ante eū fuerāt interfecerunt latrones arabū qui irruerant in castra: regnauitq̄ ochozias filius iorā regis iuda. Quadragintaduor annorū erat ochozias cum regnare cepisset: et vno anno regnauit in hierusalē: et nomē matris eius + athalia filia amri. Sed et ipse ingressus est per vias domus achab. Mater eñ ei9 impulit eū vt impie ageret. Fecit igit malum in conspectu dn̄i sicut domus achab. Ipsi eñ fuerunt ei consiliarij post mortē patris sui in interitū eius: ambulauitq̄ in consilijs eor. Et perrexit cū iorā filio achab rege israel in bellū cōtra azahel regē syrie ī ramoth galaad: vulnerauerūtq̄ syri iorā. Qui reuersus est: vt curaretur ī iezrael. Multas enim plagas acceperat in supradicto certamine. Igitur azarias filius ioraz rex iuda descendit: vt inuiseret ioram filium achab in iezrael egrotātem. Voluntatis quippe fuit dei aduersus ochoziam vt veniret ad ioram: et cū venisset et egrederetur cum eo aduersum hieu filium nāsi: quē vnxit dominus vt deleret domū achab. Cum ergo euerteret hieu domū achab: inuenit ꝑncipes iuda et filios fratrū ochozie qui ministrabāt ei et interfecit illos. Ipsum q̄z perquirēs ochoziā cōprehendit latentem in samaria: adductūq̄ ad se occidit: et sepelierūt eū eo q̄ esset filius iosaphat: qui quesierat dn̄m in toto corde suo. Nec erat vltra spes aliqua vt de stirpe quis regnaret ochozie. Siq̄dem athalia mater eius videns q̄ mortuus esset filius suus: surrexit et interfecit omnē stirpē regiā domus iorā. Porro + iosabeth filia regis tulit ioas filium ochozie: et furata est eū de medio filiorum regis cū interficerētur: abscōditq̄ eum cū nutrice sua in cubiculo lectulorum. Iosabeth autē que absconderat

Marginalia (right): Alr. + ochozias (after "athalia"): Alr. + otholia vel gotholia ꝯm 70. interpretes. — B — C — D 4. reg. 11. b. — Alr. + iosaba.

eū erat filia regis ioram vxor ioiade pō tificis soror ochozie: ⁊ idcirco athalia nō interfecit eū. Fuit ergo cum eis in domo dei absconditus sex annis quibus regnauit athalia super terram.

¶ C. S. De ioiada quō vnxit ioas regem iuda: de occisiōe athalie. Ca. xxiij.

A 4. reg. 11. a.

Anno aūt septimo ꝯfortatus ioiada assumpsit cēturiōes: azariam videlicet filiū hieroboā ⁊ hismael filiū iohannam: azariā q̄z filiū obed et maasiā filiū adaie et elisaphat filium zechri: ⁊ iniit cū eis fedus. Qui circūeuntes iudā cōgregauerunt leuitas de cūctis vrbib⁹ iuda et pꝛincipes familiarum isrl: veneruntq̄ in hierlm. Iniit ergo ois multitudo pactū in domo dñi cū rege. Dixitq̄ ad eos ioiada. Ecce filius regis regnabit sicut locut⁹ est dñs sup filios dd. Iste est ergo sermo quem
B facietis. Tertia pars vestrū q̄ veniunt ad sabbatū sacerdotū ⁊ leuitarū et ianitoꝝ erit in portis. Tertia pō pars ad domū regis: ⁊ tertia ad portā q̄ appellat fundamēti. Oē vero reliquū vulgus sit in atrijs domus dñi: nec q̄spiā alius īgrediatur domū dñi nisi sacerdotes ⁊ q̄ ministrāt de leuitis. Ipi tū mō ingrediātur: q2 sanctificati sunt: ⁊ oē reliquū vulgus obseruet custodias dñi. Leuite aūt circūdēt regē habentes singuli arma sua. Et si qs alius ingressus fuerit tēplū interficiat: sintq̄ cum rege ⁊ itrāte ⁊ egrediēte. Fecerūt ergo leuite: ⁊ vniuersus iuda iuxta oia q̄ pceperat ioiada pōtifex. Et assumpserūt singuli viros q̄ sub se erāt: ⁊ veniebāt p ordinē sabbati cū his q̄ iā ipleuerāt sabbatū ⁊ egressuri erāt. Siqdē ioiada pōtifex nō dimiserat abire turmas
C que sibi p singulas ebdomadas succedere cōsueuerāt. Deditq̄ ioiada sacerdos cēturionib⁹ lāceas clypeosq̄ ⁊ peltas regis dd: q̄s cōsecrauerat in domo dñi. Cōstituitq̄ oēm pplm tenētiū pugiones a pte tēpli dextrāusq̄ ad partē tēpli sinistrā corā altari ⁊ teplo p circūitū regis: ⁊ eduxerūt filium regis ⁊ imposuerūt ei diadema ⁊ testimoniū: dederūtq̄ in manu eius tenēdā legē: ⁊ cōstituerūt eū regē. Unxit q̄z illū ioiada pōtifex ⁊ filij eius: iprecatiq̄ sunt ei atq̄ dixerunt. Uiuat rex. Qd cū audisset athalia vocē scz currētium atq̄ laudātium regē ingressa est ad pplm i templum domini. Cumq̄ vidisset regē stantem sup gradū in introitu: ⁊ pꝛincipes turmasq̄ circa eū oēmq̄ populuz terre gaudentē atq̄ clāgentē tubis et diuersi gnis organis concinētē vocēq̄ laudantiū scidit vestimenta sua et ait.
D Insidie isidie. Egressus aūt ioiada pōtifex ad cēturiones ⁊ pꝛincipes exercit⁹ dixit eis. Educite illā extra septa templi ⁊ interficiat foris gladio. Precepitq̄ sacerdos ne occideret in domo dñi. Et imposuerūt ceruicibus ei⁹ manus. Cūq̄ intrasset portā equoꝝ domus regis interfecerūt eā ibi. Pepigit aūt ioiada fedus iter se vniuersūq̄ pplm et regē vt esset ppls dñi. Itaq̄ ingressus est ois ppls domū baal ⁊ destruxerunt eā: ⁊ altaria ac simulacra illius cōfregerūt: mathā q̄z sacerdotē baal iterfecerūt ante aras. Cōstituit autē ioiada pꝛepositos in domo dñi ⁊ sub manib⁹ sacerdotū et leuitarū: quos distribuit dauid in domo dñi + vt offerrēt holocausta dño: sicut scriptū est i lege moysi in gaudio ⁊ cāticis iuxta dispositionē dauid. Cōstituit q̄z ianitores i portis domus dñi vt nō ingrederet eā immūdus in oi re. Assumpsitq̄ cēturiones et fortissimos viros ac principes populi: ⁊ oē vulgus terre: ⁊ fecerūt descēdere regē de domo dñi ⁊ introire p mediū porte supioris in domo regis: et collocauerūt eū in solio regali. Letatusq̄ est ois ppls terre et vrbs quieuit. Porro athalia interfecta est gladio.

Als + ad offerēdū.

¶ C. S. De operib⁹ ioas donec q̄diu vixit ioiada: de morte ioiada: de peccatis ioas post mortē ioiade: qualiter interfecit filium eius zachariā: qualiter cōtra ioas insurrexerūt serui sui ⁊ eum interfecerunt. Capi. xxiiij.

A 4. reg. 11. d.

Eptem annorum erat ioas cū regnare cepisset: et quadraginta annis regnauit in hierlm. Nomē matris eius sebia de bersabee. Fecitq̄ qd bonū est corā dño cūctis diebus ioiade sacerdotis. Accepit aūt ei ioiada vxores duas: e quibus genuit filios et filias: post que placuit ioas vt instauraret domū dñi: cōgregauitq̄ sacerdotes et leuitas ⁊ dixit eis.
B Egredimini ad ciuitates iuda ⁊ colligite de vniuerso israel pecuniā ad sartatecta templi dei vři per singulos annos: festinatoq̄ hoc facite. Porro leuite egere negligētius. Uocauitq̄ rex iuda ioiadā pꝛincipē: ⁊ dixit ei. Quare tibi nō fuit cure

vt cogeres leuitas inferre de iuda et de
hierusalem pecuniā que cōstituta est a
moyse seruo dñi vt inferret eā oīs mul
titudo isrl' in tabernaculū testimonij.
Athalia eñ impijssima et filij eius de
struxerūt domū dei et de vniuersis que
sanctificata fuerāt in tēplo dñi orna
uerūt phanū baalī. Precepit ergo rex
et fecerūt arcā: posueruntq; eā iuxta por
tā dñi forinsecus. Et ꝑdicatū est in iu
da et hierusalē vt deferrēt singuli ꝑciū
dño qd̃ ꝯstituit moyses seruus dei sup
ōem isrl' in deserto. Letatiq; sunt cūcti
principes et oīs ppls: et ingressi cōtule
E runt in arcā dñi: atq; miserunt ita vt
impleretur. Cūq; tp̃s esset vt deferrēt
arcā corā rege per manus leuitarū (vi
debāt eñ multā pecuniā) ingredieba
tur scriba regis et quē prim⁹ sacerdos
cōstituerat: effundebātq; pecuniam q̃
erat in arca. Porro arcā reportabant
ad locū suū: sicq; faciebant ꝑ singulos
dies. Et ꝯgregata est infinita pecunia
quā dederunt rex et ioiada his q̃ ꝑerāt
operibus domus dñi. At illi conduce
bant ex ea cesores lapidū et artifices
operū singulorꝫ vt instaurarēt domuꝫ
D dñi: fabros q̃ꝫ ferri et eris: vt q̄ cadere
ceperat fulciret. Egerūtq; hi q̃ opera
bātur industrie et obducebāt parietū
cicatrix ꝑ manus eorꝫ: ac suscitauerūt
domū dñi in statū pristinū: et firmiter
Als + deficit omnes. eā stare fecerūt. Cūq; + cōplessent oīa
opera: detulerūt corā rege et + ioiada
Als + ioiade reliquiode reliquā partē pecunie: de q̃ facta sunt
vasa tēpli in ministeriū et ad holocau
sta: phiale q̃ꝫ et cetera vasa aurea et ar
gētea. Et offerebātur holocausta ī do
mo dñi iugiter cūctis diebus ioiade.
Senuit aūt ioiada plenus dierum: et
mortuus est cū esset cētūtriginta anno
rum: sepelierūtq; eū in ciuitate dauid
E cū regibus eo qd̃ fecisset bonū cū isrl' et
cū domo eius. Postq̄ aūt obijt ioiada
ingressi sunt ꝑncipes iuda: et adoraue
rūt regē. Qui delinitus obsequijs eorꝫ
acquieuit eis. Et dereliquerūt tēplum
dñi dei patrū suorꝫ: seruierūtq; lucis et
sculptilibus et facta est ira dñi contra
Mat. 23. b iudā et hierlm ꝑpter hoc pc̄m. Mitte
bātq; eis ꝑphetas vt reuerterētur ad
dñm: quos ꝑtestātes illi audire nole
Als + dñi. bāt. Spūs itaq; + dei induit zachariā
filiū ioiade sacerdotē: et stetit in con
spectu ppli: et dixit eis. Hec dicit dñs
deus. Quare trāsgredimini preceptuꝫ
dñi qd̃ vobis nō ꝑderit: et dereliq̄stis
dominū vt derelinqueret vos. Qui cō
gregati aduersus eū: miserūt lapides F
iuxta regis imperiū in atrio dom⁹ do
mini. Et nō est recordat⁹ ioas rex mise
ā feccrat ioiada pater illius secum:
sed interfecit filiū eius. Qui cū more
retur ait. Uideat dñs et requirat. Cumq;
euolutus esset annus: ascēdit cōtra eū
exercitus syrie: venitq; in iudā et hieru
salē: et interfecit cūctos principes ppli
atq; vniuersam predā miserūt regi in
damascū. Et certe cū ꝑmodicus venis
set nūerus syrorū tradidit dñs in ma
nibus eorꝫ infinitā multitudinē eo q̄
dereliquissent dñꝫ deū patrū suorꝫ. In G
ioas q̃ꝫ ignominiosa exercuere iudi
cia: et abeūtes dimiserūt eū in lāguori
bus magnis. Surrexerūt aūt cōtra eū
serui sui in vltionē sanguinis zacharie
filij ioiade sacerdotis et occiderūt eū ī
lectulo suo et mortu⁹ est: sepelierūtq;
illū in ciuitate dd̃: sꝫ nō in sepulchris
regū. Insidiati ꝟo sunt ei zabath fili⁹
semath + ammōitidis: et iosaphat fili⁹ Als + ammonitis.
semarith moabitidis. Porro filij eius
ac summa pecunie que adunata fuerat
sub eo: et instauratio dom⁹ dei scripta
sunt diligētius in libris regū. Regna
uit autem amasias filius eius pro eo.
¶ C. S. De regno amasie: et de victoria
eius contra edom: de captione eius et
bello ꝯ ioas regē israel: de spoliatiōe
hierusalē et morte amasie. Capi. xxv.

Igintiquinq; annorū erat A
amasias cū regnare cepis 4. reg. 14. a
set: et vigintinouē annis re
gnauit in hierlm. Nomen
mřis ei⁹ ioiadē de hierlm.
Fecitq; bonū in cōspectu
dñi: verūtñ nō in corde ꝑfecto. Cumq;
roboratū sibi videret imperiū: iugula
uit seruos q̃ occiderāt regē patrē suū:
sꝫ filios eorꝫ nō interfecit sicut scriptū
est in libro legis moysi vbi ꝑcepit dñs
dicens. Non occidētur patres ꝑ filijs:
neq; filij ꝑ patribus suis: sed vnusq̃sq; B
in suo peccato morietur. Cōgregauit Deu. 24. c
igitur amasias iudā: et ꝯstituit eos per 4. reg. 14. c
familias tribunosq; et centuriones in
vniuerso iuda et beniamin: et recēsuit
a viginti annis et sursū iuenitq; trigin
ta milia iuuenū q̃ egrederēt ad pugnā
et tenerēt hastā et clypeū. Mercede q̃ꝫ
cōduxit de isrl' cētū milia robustorꝫ: cē
tum talentis argēti. Uenit aūt hō dei
ad illū et ait. O rex: ne egrediat tecum
exercit⁹ israel. Nō est eñ dñs cū israel:

C et cĕteris filijs ephraim. Quod si putas ĩ
robore exercit⁹ bella ꝯsistere: superari te
faciet de⁹ ab hostib⁹. Dei quippe ē ⁊ ad-
iuuare ⁊ ĩ fugã ꝯuertere. Dixitq̃ ama-
sias ad hoīem dei. Quid ergo fiet de cētũ
talentis q̃ dedi militib⁹ isrł? Et r̃ndit
ei hõ dei. Habet dñs vñ tibi dare pos-
sit multo his plura. Separauit itaq̃
amasias exercitũ q̃ venerat ad eum ex
ephraĩ vt reuerteref ĩ locũ suũ. At illi
ꝯ iudã vehemēter irati reuersi sũt ĩ re
D gionē suã. Porro amasias confidēter
eduxit pplꝫ suũ ⁊ abijt ĩ vallē salinaꝝ
ꝑcussitq̃ filios seir decē milia. Et alia
decē milia viroꝝ ceperũt filij iuda: et
adduxerunt ad ꝑruptũ cuiusdã petre
ꝑ̃cipitaueruntq̃ eos de sũmo ĩ ꝑ̃ceps: q̃
vniuersi crepuerũt. At ille exercit⁹ quē
remiserat amasias ne secũ iret ad ꝑliũ
diffusus ē ĩ ciuitatib⁹ iuda a samaria
vsq̃ ad bethorõ: ⁊ iterfectis trib⁹ mi-
lib⁹: diripuit ꝑdã magnã. Amasias ꝓ
post cedē idumeorũ et allatos deos fi-
lioꝝ seir: statuit illos ĩ deos sibi ⁊ ado
E rabat eos ⁊ illis adolebat ĩcēsũ. Quã
obrē irat⁹ dñs ꝯ amasiã: misit ad illũ
propheta qui diceret ei. Cur adorasti
deos q̃ nõ liberauerũt pplꝫ suũ de ma
nu tua? Cũq̃ hec ille loq̃ret: r̃ndit ei.
Nũ ꝯsiliari⁹ regis es? Quiesce ne iter
ficiã te. Descēdēsq̃ ꝓpheta: scio (inq̃t)
Al's ✝ q2. ꝙ cogitauerit dñs occidere te ✝ q̃ ⁊ fe
cisti hoc malũ: ⁊ insup nõ acq̃euisti ꝯsi
lio meo. Igif amasias rex iuda inito
pessimo ꝯsilio: misit ad ioas filiũ ioa-
4.reg.14.c chaz filij hieu regē isrł dicēs. Ueni vi-
F deam⁹ nos mutuo. At ille remisit nun
cios dicēs. Carduus q̃ est ĩ libano mi-
sit ad cedrũ libani dicēs. Da filiã tuã
filio meo vxorē. Et ecce bestie q̃ erant
in silua libani: trãsierũt ⁊ conculcaue-
rũt carduũ. Dixisti: ꝑcussi edom: et id-
circo erigif cor tuũ ĩ supbiã. Sede in
domo tua. Cur malũ aduersũ te ꝓuo-
cas: vt cadas tu ⁊ iudas tecum? No
luit aũt audire amasias eo ꝙ dñi esset
Al's ✝ mani volũtas: vt traderetur in ✝ manus ho-
bus. stiũ ꝓpter deos edõ. Ascēdit igif ioas
rex israel ⁊ mutuos sibi prebuere ꝯspe
ct⁹. Amasias aũt rex iuda erat ĩ beth-
sames iude. Corruitq̃ iudas corã isrł:
G et fugit ĩ tabernacula sua. Porro ama
siã regē iuda filiũ ioas filij ioachaz ce
pit ioas rex israel in bethsames et ad-
duxit in hierłm: destruxitq̃ murũ eius
a porta ephraim vsq̃ ad portã anguli
quadringētis cubitis. Omneq̃ʒ aurũ
et argentũ ⁊ vniuersa vasa q̃ reppere-
rat in domo dei ⁊ apud obededõ ĩ the
sauris etiã dom⁹ regie: necnõ et filios
obsidũ reduxit in samariã. Uixit aũt
amasias fili⁹ ioas rex iuda postꝙ mor
tuus est ioas fili⁹ ioachaz rex isrł q̃n-
decim annis. Reliqua aũt sermonum
amasie priorum ⁊ nouissimoꝝ scripta
sunt ĩ libro regũ iuda ⁊ isrł. Qui post-
ꝙ recessit a dño: tetēderũt ei insidias
in hierłꝫ. Cũq̃ fugisset lachis miserũt
et interfecerunt eum ibi: reportãtesq̃
super equos: sepelierunt eum cum pa-
tribus suis in ciuitate dauid.

¶ Ca. S. De ozia rege iuda qui primo
fecit quod rectum erat in oculis domi
ni: sed roboratus ĩ regno eleuatus est
et adoleuit incēsum quare lepra per-
cussus est. Capitulum. xxvi. A

Omnis aũt ppłs iuda filium 4.reg.14.c
ei⁹ oziã annoꝝ sedecim con
stituit regē pro amasia patre 4.reg.15.a
suo. Ipse edificauit ahilath ⁊
restituit eã ditiõi iuda post-
ꝙ dormiuit rex cũ patrib⁹ suis. Sede
cim annoꝝ erat ozias cum regnare ce-
pisset: ⁊ quinquagintaduob⁹ annis re
gnauit in hierłm. Nomen matris eius
hiezelia de hierłm. Fecitq̃ qđ erat re- Al's ✝ ꝯspe
ctum in ✝ oculis dñi iuxta oĩa que fece ctu.
rat amasias pater ei⁹: ⁊ exquisiuit do-
minũ in dieb⁹ zacharie intelligētis et
videntis deum. Cũq̃ requireret dñm:
direxit eũ in oĩb⁹. Deniq̃ egressus est
et pugnauit ꝯtra philistijm ⁊ destruxit
murũ geth ⁊ murũ iabnie murũq̃ azo
ti. Edificauit quoq̃ oppida in azoto
⁊ in philistijm ⁊ adiuuit eũ de⁹ cõtra
philistijm ⁊ cõtra arabes q̃ habitabãt
in gurbaal ⁊ cõtra ammonitas. Appē
debãtq̃ ãmonite munera ozie: ⁊ diuul
gatũ est nomē ei⁹ vsq̃ ad introitũ egy B
pti propter crebras victorias. Edifica
uitq̃ ozias turres in hierłm sup por-
tã anguli ⁊ sup portã vallis: ⁊ reliquas
in eodem muri latere firmauitq̃ eas.
Extruxitq̃ turres in solitudine: ⁊ effo
dit cisternas plurimas eo ꝙ haberet mł-
ta pecora tã in cãpestrib⁹ q̃ in heremi
vastitate. Uineas quoq̃ habuit ⁊ vini
tores in mõtib⁹ ⁊ ĩ carmelo: erat quippe
homo agriculture dedit⁹. Fuit autem
exercitus bellatoꝝ ei⁹ q̃ procedebant
ad ꝑlia sub manu iehihel scribe maa-
siecq̃ doctoris: ⁊ sub manu ananie qui
erat de ducibus regis. Omnisq̃ numerus
principum per familias suas virorum

fortiū duo milia sexcēti: ⁊ sub eis vni-
uersus exercit⁹ trecētoꝝ ⁊ septē miliū
qngentoꝝ: q̄ erāt apti ad bella: ⁊ ꝓ re
C ge ꝯ aduersarios dimicabāt. Prepara
uit q̄z eis ozias. i. cuncto exercitui cli-
peos ⁊ hastas ⁊ galeas ⁊ loricas arcus-
q̄z ⁊ fundas ad iaciēdos lapides: et fe-
cit in hierl'z diuersi gn̄is machinas q̄s
in turrib⁹ collocauit ⁊ i āgulis muro
rū: vt mitterēt sagittas ⁊ saxa grādia.
Egressumq̄z est nomē ei⁹ ꝓcul: eo q̄ au
xiliaref ei dn̄s ⁊ corroborasset illū. Sz
cū roboratus esset: eleuatū est cor eius
in interitū suum: ⁊ neglexit dn̄m deū
suum ingressusq̄z in tēplū dn̄i: adolere
voluit incēsum sup altare thymiama-
tis. Statimq̄z ingressus post eum aza-
rias sacerdos: et cū eo sacerdotes dn̄i
octoginta viri fortissimi: restiterūt re
gi atq̄z dixerūt. Non est tui officij ozia
vt adoleas incēsum dn̄o: sz sacerdotū
hoc est filioꝝ aarō q̄ cōsecrati sunt ad
huiuscemodi ministeriū. Egredere de
sctūario: ne cōtēpseris q2 nō reputabi
tur tibi in gloriam hoc a dn̄o deo. Ira
tusq̄z ozias ⁊ tenens in manu thuribu
lū vt adoleret incensum minabatur sa
D cerdotib⁹. Statimq̄z orta est lepra in
4. reg. 5. f. frōte eius corā sacerdotibus in domo
2. q. 7. §. ite domini sup altare thymiamatis. Cūq̄z
cum balaā respexisset eum azarias pōtifex ⁊ oēs
vltra me- reliqui sacerdotes: viderūt lepram in
dium. frōte eius: et festinato expulerūt eum.
Sed ⁊ ipse pterritus accelerauit egre
di: eo quod sensisset illico plagā dn̄i.
Fuit igitur ozias rex leprosus vsq̄z ad
diem mortis sue: et habitauit in do-
mo separata plenus lepra: ob quā eie-
ctus fuerat de domo domini. Porro
ioathā filius eius rexit domum regis
⁊ iudicauit populū terre. Reliqua au-
tem sermonum ozie priorum ⁊ nouissi
morum scripsit esaias fili⁹ amos pro-
pheta. Dormiuitq̄z ozias cum patrib⁹
suis: et sepelierūt eum in agro regaliū
sepulchrorum eo quod esset leprosus:
regnauitq̄z ioathā filius eius pro eo.

¶ Capitu. Summarium. De ioathan
filio ozie qui vicit regem filiorum am
mon: et de morte ei⁹. Capitulū. xxvij.

A
4. reg. 16. a.

Uigintiquinq̄z annoꝝ erat
ioathā cū regnare cepisset
et sedecim ānis regnauit i
hierl'm. Nomē matris ei⁹
hierusa filia sadoch. Fecit
B q̄z qđ rectū erat corā dn̄o
iuxta oīa que fecerat ozias pater suus
excepto q̄ non est ingressus tēplū dn̄i:
et adhuc ppl's delinquebat. Ipse edifi
cauit portā dom⁹ dn̄i excelsam: ⁊ i mu
ro ophel multa ꝯstruxit. Urbes q̄z edi-
ficauit in mōtib⁹ iuda: ⁊ in saltib⁹ ca-
stella ⁊ turres. Ipse pugnauit ꝯ regē fi- C
lioꝝ ammō ⁊ vicit eū. Dederūtq̄z ei fi-
lij āmō in tpe illo cētū talēta argēti: ⁊
decē milia choros tritici ac totidē cho
ros hordei. Hec ei ꝓbuerūt filij ammō
in āno scđo et tertio. Corroboratusq̄z D
est ioathā: eo q̄ direxisset vias suas co
rā dn̄o deo suo. Reliqua aūt sermonū
ioathā ⁊ oēs pugne eius ⁊ opa scripta
sunt in libro regū israel ⁊ iuda. Uigin
tiquinq̄z annoꝝ erat cū regnare cepis-
set: ⁊ sedecim annis regnauit in hieru
salē. Dormiuitq̄z ioathā cū patribus
suis: ⁊ sepelierūt eū in ciuitate dauid:
et regnauit achaz filius eius pro eo.

¶ Ca. S. De regno achaz regis iude et
sceleribus eius: que fecit ei fili⁹ rome-
lie rex israel: de obed propheta qui lo
cutus est p captiuis: de depopulatiōe
terre a teglatphasar rege assyriorum:
achaz spoliata domo dn̄i ⁊ pncipū de-
dit regi assyrioꝝ: ⁊ nihil ei profuit: q2
fecit victimas diis damasci: quod ex-
truxit aras: et fecit altaria in angulis
hierusalē clausa porta dom⁹ domini:
de morte eius cui successit ezechias fi-
lius eius. Capitulum. xxviij.

Uiginti annorū erat achaz cū A
regnare cepisset: et sedecim 4. reg. 15. a.
ānis regnauit in hierl'm. Nō
fecit rectū in ꝯspectu dn̄i si-
cut dauid pr ei⁹: sz ambula-
uit in vijs regū isrl' insup ⁊ statuas fu-
dit baalim. Ipse est q̄ adoleuit incēsum
i valle + bennō: ⁊ lustrauit filios suos al's + beem
in igne iuxta ritū gentiū: q̄s interfecit nō vel bem
dn̄s in aduētu filioꝝ israel. Sacrifica non.
bat quoq̄z et thymiama succēdebat in
excelsis ⁊ in collib⁹: ⁊ sub omni ligno
frōdoso. Tradiditq̄z eū dn̄s de⁹ ei⁹ in
manu regis syrie q̄ percussit eum: ma-
gnāq̄z predā cepit de eius imperio: et
adduxit i damascū. Manib⁹ quoq̄z re
gis isrl' tradit⁹ est ⁊ pcussus plaga grā
di. Occiditq̄z phacee filius romelie de
iuda centūviginti milia i die vno oēs
viros bellatores: eo q̄ reliquissent do
minū deū patrū suorū. Eodē tpe occi-
dit zechrivir potēs et ephraim maasiā
filiū regis: ⁊ ezricā ducē dom⁹ ei⁹: hel
chanā quoq̄z scđm a rege. Ceperuntq̄z B
filij isrl' de fratrib⁹ suis ducēta milia

mulierū puerorū et puellarū et infinitā
predā: ptuleruntq; eā in samariā. Ea tē
pestate erat ibi propheta dñi noīe o-
bed: q egressus obuiā exercitui venienti
i samariā: dixit eis. Ecce irat⁹ dñs de⁹
patrū vestrorū ɔ̄ iudā tradidit eos in
manib⁹ vr̄is et occidistis eos atrociter
ita vt ad celū ptingeret vestra crudeli
tas. Insuper filios iuda et hierusalem
vultis vobis subijcere i seruos et ancil
las qđ nequaq̄ facto op⁹ ē. Peccastis
eñ sup hoc dño deo vr̄o. Sed audite
ɔsiliū meū et reducite captiuos q̄s ad
duxistis de fratrib⁹ vestris: q: magn⁹
furor dñi iminet vobis. Steterūt ita
q; viri de principibus filiorū ephraim
azarias fili⁹ iohannā barachias filius
mosolamoth ezechias filius sellum: et
amasias filius hadali ɔtra eos qui ve
niebāt de hlio et dixerūt eis. Nō intro
ducetis huc captiuos ne peccem⁹ dño.
Quare vultis adijcere sup peccata no
stra et vetera cumulare delicta? Grādē
q ppe pctm̄ est et ira furoris dñi immi
net sup isrl'. Dimiserūtq; viri isrl' bel
latores pdā: et vniuersa q ceperāt corā
pncipib⁹ et oī multitudine: steterūtq;
viri quos supra memorauim⁹: et appre
hendētes captiuos oēs q nudi erāt ve
stierūt de spolijs. Cumq; vestissent eos
et calciassent: et refecissent cibo ac po
tu: vnxissentq; ppter laborem et adhi
buissent eis curā: qcūq; ambulare non
poterāt: et erāt imbecillo corpore im
posuerūt eos iumentis: et adduxerunt
eos hierico ciuitatē palmarum ad fra
tres eorū: ipsiq; reuersi sunt i samariā.
Tpe illo misit rex achaz ad regem assy
riorū postulās auxiliū. Uenerūtq; idu
mei et pcusserūt multos ex iuda: et cepe
rūt pdā magnā. Philistijm quoq; dif
fusi sunt p vrbes cāpestres et ad meri
diē iuda: ceperūtq; bethsames et abiló
et gaderoth: socho quoq; et thannā et
gazon cū viculis suis: et habitauerunt
in eis. Humiliauerat eñ dñs iudā p
pter achaz regē iuda: eo q nudasset eū
auxilio et cōtēptui habuisset dñm: ad
duxitq; ɔ̄ eū thelgathphalasar regez
assyriorū q et afflixit eū: et nullo resistē
te vastauit. Igit' achaz spoliata domo
dñi et domo regū ac principum dedit
regi assyriorū munera: et tñ nihil ei p
fuit. Insup et tpe angustie sue auxit cō
temptū in dñm. Ipse q; rex achaz im
molauit dijs damasci victimas pcusso
ribus suis: et dixit. Dij regū syrie auxi

Al. oded.

C

D

Al. thelgathphalasar.

liātur eis: quos ego placabo hostijs et
aderunt mihi: cum econtrario ipsi fue
rint ruine ei et vniuerso isrl'. Direptis
itaq; achaz omnibus vasis domus dei:
atq; cōfractis clausit ianuas tēpli dei:
et fecit sibi altaria i vniuersis angulis
hierusalem. In omnibus quoq; vrbib⁹
iuda extruxit aras ad cremādū thus:
atq; ad iracundiā puocauit dñm deū
patrum suorum. Reliqua autē sermo
num eius et oim operum suorū priorū
et nouissimorum scripta sunt in libro
regū iuda et israel. Dormiuitq; achaz
cum patribus suis: et sepelierūt eū in
ciuitate hierl'm. Neq; enim receperunt
eum in sepulchris regū israel. Regna
uitq; ezechias filius eius pro eo.

¶ Cap. Sum. De regno ezechie q tem
plum aperiri mandauit et restituit sa
cerdotes. Capitulum. xxix.

Gitur ezechias regnare ce
pit cū vigintiquinq; esset an
norū: et viginti nouē annis re
gnauit in hierl'm. Nomē ma
tris eius abia filia zacharie:
fecitq; qđ erat placitū in ɔspectu dñi
iuxta oīa q fecerat dauid pater ei⁹. In
ipso anno et mēse primo regni sui ape
ruit valuas domus dñi et instaurauit
eas: adduxitq; sacerdotes atq; leui
tas: et cōgregauit eos in plateā orien
talem. Dixitq; ad eos. Audite me leui
te et sanctificamini: mūdate domū dñi
dei patrū nostrorū et auferte omnē im
mūdiciam de sanctuario. Peccauerūt
patres nostri et fecerunt malum in cō
spectu dñi dei nostri derelinquētes eū
auerterunt facies suas a tabernaculo
domini dei nostri et prebuerūt dorsum:
clauserūt ostia q erāt i porticu et extin
xerūt lucernas: incēsumq; nō adoleue
rūt et holocausta nō obtulerunt in san
ctuario deo isrl'. Cōcitat⁹ ē itaq; furor
dñi sup iudā et hierl'z. Tradiditq; eos
in cōmotionē et in interitū et in sibilū:
sicut et ipsi cernitis oculis vr̄is. En cor
ruerūt patres nr̄i gladijs. Filij nostri
et filie nostre et cōiuges captiue ducte
sunt: ppter hoc scelus. Nunc ergo pla
cet mihi vt ineamus fedus cū domino
deo israel: et auertet a nobis furorē ire
sue. Filij mei nolite negligere: vos ele
git domin⁹ vt stetis corā eo: et mini
stretis illi colatisq; eū et cremetis ei in
cēsum. Surrexerūt q leuite mahath fi
li⁹ amasie: et iohel fili⁹ azarie de filijs
caath: porro de filijs merari cis filius

A
2. reg. 18. a.

Al. parti 23. q. 4. ca. recedite. ibi. ezechie et ibi. ezechias.

B

C

abdai: ⁊ azarias filiꝰ iaalehel. De filijs
aũt gerson ioha filius iēma: ⁊ edē filiꝰ
iohaha. At ꝟo de filijs elisaphan: zã-
ri: et iahihel. De filijs q̃ꝫ asaph zacha-
rias ⁊ mathanias: necnon de filijs he-
mã: iahihel: ⁊ semei. Sꝫ ⁊ de filijs idi
thũ semeias ⁊ ozihel. Cōgregauerũtq̃ꝫ
frēs suos et scrificati sunt: et ingressi
sunt iuxta mãdatũ regis ⁊ īperiũ dñi:
D vt expiarēt domum dei. Sacerdotes
quoq̃ꝫ ingressi tēplum dñi: vt scrifica-
rent illud: extulerunt oēm immũdiciã
quã intro reppererãt in vestibulo do-
mus dñi: quã tulerunt leuite: et aspor
tauerunt ad torrentē cedrō foras. Ce-
perũt aũt ꝓma die mēsis ꝓmi mũdare
et ī die octaua eiusdē mēsis īgressi sũt
porticũ domꝰ tēpli dñi: expiauerũtq̃ꝫ
tēplũ diebꝰ octo: ⁊ in die sextadecima
mēsis eiusdē qḋ ceperãt īpleuerũt. In
gressi q̃ꝫ sunt ad ezechiã regē: et dixe-
rũt ei. Scrificauimꝰ oēm domũ dñi et
altare holocausti: vasaq̃ꝫ eiꝰ necnon ⁊
mēsam ꝓpositiōis cũ oībꝰ vasis suis:
cũctaq̃ꝫ tēpli supellectilē quã pollue-
rat rex achaz ī regno suo postq̃ ꝑuari
E catꝰ ē: ⁊ ecce exposita sunt oīa corã al-
tari dñi. Cōsurgēsq̃ꝫ diluculo ezechi-
as rex: adunauit oēs ꝓncipes ciuitatꝭ
⁊ ascēdit in domũ dñi: obtulerũtq̃ꝫ si-
mul tauros septem et arietes septem:
Al's + isrl. agnos septē et hircos septē: ꝓ pctō: ꝓ
regno: ꝓ scũario: ꝓ + iuda. Dixitq̃ꝫ sa
cerdotibꝰ filijs aarō: vt offerrēt sup al
tare dñi. Mactauerũt igit̃ thauros et
susceperũt sanguinē sacerdotes: ⁊ fude
rũt illũ sup altare. Mactauerunt etiã
arietes: ⁊ illoꝝ sanguinē sup altare fu
derũt. Immolauerũt agnos: ⁊ fuderũt
sup altare sanguinē. Applicuerũt hir-
cos ꝓ pctō corã rege ⁊ vniuersa multi
tudine. Imposuerũtq̃ꝫ manꝰ suas sup
eos: ⁊ īmolauerũt illos sacerdotes: et
asperserunt sanguinē eoꝝ corã altari ꝓ
F piaculo vniuersi israelis. Pro oī q̇ppe
isrl̃ ꝑceꝑat rex vt holocaustũ fieret pro
pctō. Cōstituit q̃ꝫ leuitas ī domo dñi
cũ cymbalis ⁊ psalterijs ⁊ citharis ꝭm
dispositionē dauid regis: ⁊ gad viden
tis: ⁊ nathã ꝓphete. Siquidē dñi ꝑce
ptũ fuit ꝑ manũ ꝓphetarũ eiꝰ. Stete
rũtq̃ꝫ leuite tenētes organa dḋ ⁊ sacer
dotes tubas: ⁊ iussit ezechias vt offer-
Al's + holo rēt + holocausta sup altare. Cũq̃ꝫ offer
caustum. rent̃ holocausta: ceperũt laudes cane-
2. pa. 15. d. re dño et clãgere tubis: atq̃ꝫ ī diuersis
organis q̇ dauid rex isrl̃ reppererat: cō

crepare. Oī aũt turba adorãte: cãto-
res ⁊ hi q̇ tenebãt tubas: erãt ī officio
suo donec cōpleret̃ holocaustũ. Cũq̃ꝫ
finita esset oblatio: incuruatꝰ est rex ⁊
oēs q̇ erãt cũ eo: ⁊ adorauerũt. Prece-
pitq̃ꝫ ezechias ⁊ ꝓncipes leuitꝭ: vt lau-
darēt dñm sermonibꝰ dauid et asaph
A vidētis q̇ laudauerũt deũ magna leti
cia: ⁊ īcuruato genu adorauerũt. Eze-
chias aũt etiã hec addidit. Impleuistis
manꝰ vestras dño: accedite ⁊ offerte vi
ctimas et laudes ī domo dñi. Obtulit
ergo vniuersa multitudo hostias et
laudes et holocausta mente deuota.
Porro numerꝰ holocaustoꝝ q̇ obtulit
multitudo: hec fuit. Tauros septuagi
ta: arietes centũ: agnos ducētos: scrifi
cauerũtq̃ꝫ dño boues sexcētos: ⁊ oues
tria milia. Sacerdotes ꝟo pauci erãt
nec poterãt sufficere vt pelles holocau
stoꝝ detraherēt. Unde ⁊ leuite fratres
eoꝝ adiuuerũt eos: donec īpleret̃ opꝰ
et scrificarent̃ antistites. Leuite q̇ppe
faciliori ritu scrificant̃ q̃ sacerdotes.
Fuerũt ergo holocausta plurima adi-
pes pacificoꝝ ⁊ libamina holocausto-
rũ: ⁊ cōpletꝰ est cultus domus dñi. Le-
tatusq̃ꝫ est ezechias et oīs ppl's: eo q̃
ministeriũ dñi esset expletũ: de repēte Al's + pla-
quippe hoc fieri + placuerat. cuit.
¶ C. S. De cursoribus quos ezechias
misit in omnē israel vt venirēt ⁊ cele-
brarēt phase dño: et de pascha ezechie
domino celebrato. Capitulum. xxx.
B

Isit quoq̃ꝫ ezechias ad oēm
isrl̃ et iudã: scripsitq̃ꝫ ep'las
ad ephrai et manassem: vt ve
nirēt ad domũ dñi ī hierl'm:
et facerēt phase domīo deo
isrl̃. Inito ergo cōsilio regis ⁊ ꝓncipũ
et vniuersi cetus hierl'm decreuerũt vt
facerēt phase mēse scḋo. Nō eñ occur-
rerat facere in tp̃e suo: q2 sacerdotes q̇
possent sufficere scrificari nō fuerant:
et ppl's necdũ cōgregatꝰ fuerat in hie-
rusalē. Placuitq̃ꝫ sermo regi ⁊ oī mul
titudini: ⁊ decreuerũt: vt mitteret nũ-
cios ī vniuersum isrl̃ de bersabee vsq̃ꝫ
dan: vt venirent et facerent phase dño
deo isrl̃ in hierl'm. Multi eñim nō fe- J. eodem.
cerant sicut in lege ꝑscriptũ est. Perre
xeruntq̃ꝫ cursores cũ epistolis ex regis
imperio et principũ eiꝰ in vniuersum
israel ⁊ iudam iuxta id qḋ rex iusserat
ꝑdicantes. Filij israel reuertimini ad B
dñm deũ abraam et isaac et israel: ⁊ re Al's + ma-
uertet̃ ad reliq̇as q̇ effugerãt + manus num.

regis assyriorum. Nolite fieri sicut patres vestri et fratres: qui recesserunt a domino deo patrum suorum: et tradidit eos in interitum: ut ipsi cernitis. Nolite indurare cervices vestras: sicut patres vestri. Tradite manus vestras domino: et venite ad sanctuarium eius quod sanctificavit in eternum. Servite domino deo patrum vestrorum: et avertetur a vobis ira furoris eius. Si enim vos reversi fueritis ad dominum et fratres vestri et filii habebunt misericordiam coram dominis suis: qui illos duxerunt captivos: et revertentur in terram hanc. Pius enim et clemens est dominus deus vester: et non avertet faciem suam a vobis: si reversi
I. eodem. fueritis ad eum. Igitur cursores pergebant velociter de civitate in civitatem per terram ephraim et manasse usque ad zabulon illis irridentibus et subsannantibus eos. Attamen quidam viri ex aser et manasse et zabulon acquiescentes consilio: venerunt hierusalem. In iuda vero facta est manus domini ut daret eis cor unum: ut facerent iuxta preceptum regis et principum verbum domini.
C Congregatique sunt in hierusalem populi multi: ut facerent solennitatem azymorum in mense secundo. Et surgentes destruxerunt altaria que erant in hierusalem atque universa in quibus idolis adolebatur incensum subvertentes proiecerunt in torrentem cedron. Immolaverunt autem phase quartadecima die mensis secundi. Sacerdotes quoque atque levite tandem sanctificati obtulerunt holocausta in domo domini: steteruntque in ordine suo iuxta dispositionem et legem moysi hominis dei. Sacerdotes vero suscipiebant effundendum sanguinem de manibus levitarum: eo quod multa turba sanctificata non esset: et idcirco immolarent levite phase his qui non occurrerant sanctificari domino. Magna etiam pars populi de ephraim et manasse et isachar et zabulon: que sanctificata non fuerat: comedit phase: non iuxta quod scriptum est et oravit pro eis ezechias: dicens. Dominus bonus propitiabitur cunctis qui in toto corde requirunt dominum deum patrum suorum: et non imputabit eis quod minus sanctificati sunt. Quem exaudivit dominus: et placatus est populo. Feceruntque filii israel qui inventi sunt in hierusalem solennitatem azymorum septem diebus in leticia magna: laudantes dominum per singulos dies levite quoque et sacerdotes per organa: que suo officio congruebant.
D Et locutus est ezechias ad cor omnium levitarum: qui habebant intelligentiam bonam super domino: et comederunt septem diebus solennitatis immolantes victimas pacificorum et laudantes dominum deum patrum suorum: placuitque universe multitudini: ut celebrarent etiam alios dies septem: quod et fecerunt cum ingenti gaudio. Ezechias autem rex iuda prebuerat multitudini mille tauros: et septem milia ovium. Principes vero dederant populo tauros mille: et oves decem milia. Sanctificata est ergo sacerdotum plurima multitudo et hilaritate perfusa omnis turba iuda: tam sacerdotum et levitarum: quam universe frequentie: que venerat ex israel: proselitorum quoque de terra israel: et habitantium in iuda. Factaque est grandis celebritas in hierusalem qualis a diebus salomonis filii david regis israel in ea urbe non fuerat. Surrexerunt autem sacerdotes atque levite benedicentes ÷ populo A^l's ÷ dño.
et exaudita est vox eorum: perveniteque oratio in habitaculum sanctum celi. Al's ÷ ppl'z

¶ C.S. Ezechias sacerdotum et levitarum divisit officium: de collatione decimarum: dant: colliguntur: distribuuntur: repetuntur bona que fecit ezechias: et quomodo prosperatus est. Capitulum.xxxi.

A Umque hec fuissent rite celebrata egressus est omnis israel qui inventus ÷ fuerat in urbibus iuda Al's ÷ est.
et fregerunt simulachra: succideruntque lucos: demoliti sunt excelsa: et altaria destruxerunt: non solum de universo iuda et beniamin: sed et de ephraim quoque et manasse: donec penitus everterent. Reversique sunt omnes filii israel in possessiones et civitates suas. Ezechias autem constituit turmas sacerdotales: et leviticas per divisiones suas unumquemque in officio proprio tam sacerdotum videlicet quam levitarum ad holocausta et pacifica: ut ministrarent et confiterentur canerentque in portis castrorum domini. Pars autem regis eorum erat ut de propria eius substantia offerretur holocaustum mane semper et vespere sabbatis quoque et kalendis et solennitatibus ceteris: sicut scriptum est in lege moysi. Precepit etiam populo habitantium hierusalem: ut darent partes sacerdotibus et levitis: ut possent vacare legem domini.
B Quod cum percrebuisset in auribus multitudinis plurimas obtulere primitias filii israel frumenti vini et olei: mellis quoque et omnium que gignit humus decimas obtulerunt. Sed et filii israel et iuda qui habitabant in urbibus iuda: obtulerunt decimas boum et ovium: decimasque sanctorum que voverant domino deo suo: atque universa portantes fecerunt acervos plurimos. Mense tertio ceperunt acervos

Al's ✝ face-re. rum ✝ iacere fundamẽta: ⁊ mẽse septi-
mo compleuerunt eos. Cumq; ingressi
fuissent ezechias ⁊ principes eius vide
runt aceruos ⁊ bñdixerũt dño ac pplo
israel. Interrogauitq; ezechias sacer-
dotes ⁊ leuitas cur ita iacerẽt aceruí.
Respõdit illi azarias sacerdos prim⁹
de stirpe sadoch: dicens. Ex quo cepe-
rũt offerri primitie ĩ domo dñi come-
dim⁹ ⁊ saturati sumus et remãserunt
plurima eo ꝙ bñdixerit dñs populo
C suo. Reliquiarũ aũt copia est ista quã
cernis. Precepit igit̃ ezechias: vt pre-
pararẽt horrea in domo dñi: qđ cũ fe-
cissent: intulerũt tã primitias ꝙ deci-
mas: et q̃cũq; vouerant fideliter. Fuit
aũt prefectus eorũ chonenias leuita et
semei frater ei⁹ secũdus. post quẽ iehi-
hel ⁊ azarias ⁊ naad ⁊ azabel et ieri-
moth: iosaphat quoq; ⁊ eliel ⁊ iesma
chias et maath ⁊ banaias ꝓpositi sub
manib⁹ chonenie et semei fratris eius
ex imperio ezechie regis ⁊ azarie põti
ficis dom⁹ dñi: ad quos oĩa ptinebãt.
Chore vero filius iemna leuites ⁊ iani
tor orientalis porte prepositꝰ erat his
q̃ sponte offerebãtur dño: primitijsq;
et cõsecratis in sancta sanctorũ: et sub
cura eius eden ⁊ bẽiamin in iesue ⁊ se-
meias. Amarias quoq; et sechenias in
ciuitatib⁹ sacerdotũ: vt fideliter distri
buerẽt fratrib⁹ suis partes minorib⁹
atq; maioribus exceptis maribus ab
annis tribus ⁊ supra cunctis q̃ ingre-
D diebantur tẽplũ domini. Et quicquid
p singulos dies cõducebant in ministe
rio atq; obseruationibus iuxta diui-
siões suas: sacerdotibus per familias
et leuitis a vicesimo anno ⁊ supra per
ordines ⁊ turmas suas vniuerseq; mul
titudini tam vxorib⁹ ꝙ liberis eorum
vtriusq; sexus fideliter cibi de his que
sanctificata fuerãt: prebebantur. Sed
et filiorũ aaron per agros ⁊ suburbana
vrbium singularũ dispositi erant viri
qui partes distribuerẽt vniuerso sexui
masculino: de sacerdotibus et leuitis.
Fecit ergo ezechias vniuersa que dixi-
mus in omni iuda: operatusq; est bo-
num et rectũ et verũ corã domino deo
suo: in vniuersa cultura ministerij do-
mus domini iuxta legẽ et cerimonias
volens requirere deum suum in toto
corde suo. Fecitq; et prosperatus est.
¶ Ca. S. De strage facta ab angelo in
castris sennacherib: de morte ipsi⁹: de
egritudine ezechie: de superbia cordis
eius et humilitate: de diuitijs eius: de
peccato eius in nũcijs babylonis: eis
ostendendo oĩa: de morte eius: de re-
gno manasses filij eius. Caplm. xxxij.

Ost q̃ ⁊ huiuscemodi veri- A
tatẽ venit sennacherib rex 4.reg.18.c.
assyriorũ: et ingressus iudã
obsedit ciuitates munitas
volẽs eas capere. Qđ cum
✝ vidissẽt ezechias venisse Al's ✝ au-
scꝫ sennacherib et totã belli impetum disset.
verti ꝯtra hierl'm inito cũ ꝑncipib⁹ cõ-
silio: virisq; fortissimis: vt obturarẽt
capita fontiũ qui erãt extra vrbem: et
hoc oĩm decernẽte sentẽtia congrega-
uit plurimã multitudinẽ et obturaue-
rũt cunctos fontes et riuũ qui fluebãt
in medio terre dicẽtes. Ne veniant re-
ges assyriorũ et inueniãt aquarũ abun
dãtiam. Edificauit quoq; agens indu
strie omnem murum qui fuerat dissi-
patus: ⁊ extruxit turres desuper: ⁊ fo-
rinsecus alterum murũ. Instaurauitq; B
mello in ciuitate dauid: ⁊ fecit vniuer
si generis armaturam: ⁊ clypeos. Con
stituitq; ꝑncipes bellatorũ ĩ exercitu.
Et ꝯuocauit vniuersos in platea por-
te ciuitatis: ac locutus est ad cor eorũ
dicẽs. Viriliter agite ⁊ ꝯfortamini: no
lite timere: nec paueatis regẽ assyriorũ
et vniuersam multitudinẽ q̃ est cũ eo:
multo enim plures nobiscum sunt ꝙ
cũ illo. Cum illo enim est brachiũ car- 4.reg.6.b.
neum: nobiscum dñs deus noster q̃ au
xiliator est noster pugnatq; ꝓ nobis.
Confortatusq; est pplus huiuscemodi
verbis ezechie regis iuda. Que postq̃ C
gesta sunt misit sennacherib rex assy-
riorum seruos suos hierusalẽ: ipse eñ
cũ vniuerso exercitu obsidebat lachis
ad ezechiam regẽ iuda ⁊ ad omnẽ po-
pulũ qui erat in vrbe dicens. Hec dicit
sennacherib rex assyriorum. In quo ha
betis fiduciã: sedetis obsessi ĩ hierl'm?
Nũ ezechias decepit vos vt tradat mor
ti in fame ⁊ siti: affirmans ꝙ dñs deus
vester liberet vos de manu regis assy-
riorũ? Nunquid non iste est ezechias q̃
destruxit excelsa illi⁹ ⁊ altaria: ⁊ ꝑcepit
iude et hierl'm dicẽs? Corã altari vno
adorabitis: ⁊ ĩ ipso cõburetis incẽsum.
An ignoratis q̃ ego fecerim et patres
mei cũctis terrarũ populis? Nunquid
preualuerunt dij gentium oĩumq; terra
rum liberare regionem suam de manu
mea? Quis est de vniuersis dijs gentiũ
quas vastauerunt patres mei qui po-

tuerit eruere pplm suũ de manu mea:
vt possit etiã de⁹ vr̃ eruere vos de hac
D manu? Non vos ergo decipiat ezechias:
nec vana psuasiõe deludat: neqꝫ creda
tis ei. Si eñ nullus potuit de⁹ cũcta-
rũ gentiũ atqꝫ regionũ liberare pplm
suuz de manu mea: ⁊ de manu patrum
meoꝝ: cõsequẽter nec deus vester pote
rit eruere vos de hac manu. Sz ⁊ alia
multa locuti sunt serui eius ꝯtra dñm
deũ et ꝯ ezechiã seruũ eius. Epistolas
qz scripsit plenas blasphemie in dñm
deũ israel: et locutus est aduersum eũ.
Sicut dij gẽtiũ ceterarũ nõ potuerũt
liberare populũ suũ de manu mea: sic
et de⁹ ezechie eruere nõ poterit pplm
suũ de manu ista. Insup ⁊ clamore ma
gno lingua iudaica ꝯ populum q̃ sede
bat in muris hierlm psonabat: vt ter-
E reret eos ⁊ caperet ciuitatẽ. Locutusqꝫ
est ꝯ deũ isrl: sicut aduersum deos po-
puloꝝ terre: opera manuũ hoĩm. Ora
uerũt igit ezechias rex et esaias filius
Amos pphetes aduersuz hãc blasphe
miã: ac vociferati sunt vsqꝫ in celum.
Et misit dñs angelũ suũ q̃ pcussit oẽm
virũ robustũ ⁊ bellatorẽ et principem
exercitus regis assyrioꝝ. Reuersusqꝫ
est cũ ignominia in terrã suam. Cumqꝫ
ingressus esset domum dei sui filij qui
egressi fuerãt de vtero ei⁹ interfecerũt
eũ gladio. Saluauitqꝫ dñs ezechiã et
habitatores hierlm de manu sennacbe
rib regis assyrioꝝ: et de manu oĩm: et
F pstitit ei quietẽ p circũitũ. Multi etiaz
deferebant hostias et sacrificia dño in
hierlm: et munera ezechie regi iuda.
Qui exaltatus est post hec corã cũctis
4.reg.20.a gentib⁹. In diebus illis egrotauit eze
Esaie.38.a chias vsqꝫ ad mortem et orauit domi-
num. Exaudiuitqꝫ eũ: ⁊ dedit ei signũ:
sed non iuxta beneficia que acceperat
retribuit: quia eleuatum est coꝛ eius.
Et facta est contra eum ira: et contra
iudã et hierusalem. Humiliatusqꝫ est
postea eo q̃d exaltatuz fuisset coꝛ eius
tam ipse q̃ habitatores hierusalem: et
idcirco non venit super eos ira domi-
ni in diebus ezechie. Fuit aũt ezechias
diues ⁊ inclytus valde: ⁊ thesauros si-
bi plurimos congregauit: argẽti ⁊ au-
ri ⁊ lapidis preciosi: aromatũ ⁊ armo
rũ vniuersi generis ⁊ vasoꝝ magni pre
cij apothecas quoqꝫ frumenti vini et
olei ⁊ presepia omniũ iumentoꝝ cau-
lasqꝫ pecoribus ⁊ vrbes sex edificauit.
Habebat quippe greges ouiũ et armẽ
torũ innumerabiles: eo quod dedisset
ei dominus substantiã multam nimis.
Ipse est ezechias qui obturauit supe-
riorem fontem aquarum gyon: ⁊ auer-
tit eas subter ad occidentem vrbis da
uid. In oĩbus operibus suis fecit pro- B
spere que voluit. Attamen in legatiõe
principuz babylonis qui missi fuerãt
ad eum vt interrogarent de portento
quod acciderat super terram: dereli-
quit eum dominus vt tentaretur: ⁊ no
ta fierent omnia q̃ erant in corde eius.
Reliqua autem sermonũ ezechie ⁊ mi
sericordiarũ eius scripta sunt in visio
ne esaie filij amos prophete: ⁊ in libro
regum iuda et israel. Dormiuitqꝫ eze-
chias cum patribus: et sepelierunt eũ
supra sepulchra filioꝝ dauid. Et cele-
brauit eius exequias vniuersus iuda ⁊
omnes habitatores hierusalẽ. Regna-
uitqꝫ manasses filius eius pro eo.

¶ C.S. De regno manasses et scelerĩ-
bus eius: capitur ab assyrijs ⁊ ducitur
in babyloniam: penitet et orat domi-
nũ ⁊ reducitur in hierusalem destruit
idola de domo dñi ⁊ aras quas fecerat
ipse: sed populus adhuc immolabat in
excelsis: de morte eius et de regno filij
ei⁹ amon: ⁊ occisiõe eius a seruis suis
proprijs: cui successit filius eius iosias.

Capitulum.xxxiij.

Uodecim annoꝝ erat ma- A 4.reg.21.a.
nasses cũ regnare cepisset al' ⁊ qnq.
et quinquaginta + qnqꝫ an
nis regnauit in hierusalẽ.
Fecit autẽ malũ coram do
mino: iuxta abominationes gentium:
quas subuertit dominus coram filijs
israel: et conuersus instaurauit excel-
sa que demolitus fuerat ezechias pa-
ter eius. Construxitqꝫ aras baalim: et
fecit lucos: et adorauit omnem mili-
tiam celi: ⁊ coluit eã. Edificauit quoqꝫ
altaria in domo domini: de qua dixe-
rat dominus. In hierusalẽ erit nomẽ
meũ in eternũ. Edificauit aũt ea cun-
cto exercitui celi in duobus atrijs do-
mus dñi: trãsireqꝫ fecit filios suos per
ignem in valle benennon. Obseruabat
somnia: sectabat auguria: maleficijs ar
tib⁹ inseruiebat: habebat aũt secũ ma
gos ⁊ incãtatores: multaqꝫ mala ope-
ratus est corã domino: vt irritaret eũ.
Sculptile quoqꝫ ⁊ cõflatile signũ po- B
suit i domo dñi. De qua locut⁹ est dñs
ad dauid ⁊ ad salomonẽ filiũ eius: di-
cẽs. In domo hac et in hierusalẽ quam

elegi de cūctis tribub⁹ israel: ponā nomē meū i sempiternū: ⁊ mouere nō faciā pedē isrl̄ de terra quā tradidi p̄ribus eoꝝ: ita dūtaxat si custodierit facere q̄ p̄cepi eis: cūctā legē ⁊ cerimonias atq̀ iudicia q̄ mādaui p manū moysi. Igit̄ manasses seduxit iudā ⁊ habitatores hierl̄m: vt facerēt malū sup oēs gētes q̄s subuerterat dn̄s a facie filioꝝ isrl̄. Locutusq̀ ē dn̄s ad eū ⁊ ad populū illi⁹: ⁊ attēdere noluerunt. Idcirco supīduxit eis p̄ncipes exercitus regis assyrioꝝ: ceperūtq̀ manassen ⁊ vinctū catenis atq̀ ꝯpedib⁹ duxerūt i babylonē. Qui postq̄ coangustat⁹ ē orauit dn̄m deū suū: ⁊ egit p̄niaꝫ valde corā deo patrū suoꝝ. Deprecatusq̀ ē eū et obsecrauit intente: ⁊ exaudiuit orōnē ei⁹ reduxitq̀ eū hierl̄m in regnū suū. Et cognouit manasses q̄ dn̄s ip̄e esset de⁹. Post hec edificauit murū extra ciuitatē dauid ad occidētē gyō i ꝯualle ab introitu porte piscinæ p̄ circūitum vsq̀ ad ophel ⁊ exaltauit illū vehemēter. Cōstituitq̀ p̄ncipes exercit⁹ in cūctis ciuitatib⁹ iuda munitis: ⁊ abstulit deos alienos ⁊ simulachra de domo dn̄i. Aras q̀ꝫ quas fecerat in mōte domus dn̄i ⁊ i hierl̄m: et ꝓiecit oīa extra vrbē. Porro instaurauit altare dn̄i: et immolauit sup illud victimas ⁊ pacifica ⁊ laudē. Precepitq̀ iude vt seruiret dn̄o deo israel. ✝ Attn̄ adhuc pp̄ls immolabat in excelsis dn̄o deo suo. Reliqua aūt gestoꝝ manasse ⁊ obsecratiōnes ei⁹ ad deū suū: verba q̄ videtiū q̄ loquebant̄ ad eū ī noīe dn̄i dei isrl̄: cōtinent̄ in sermonib⁹ regū isrl̄. Oratio quoq̀ eius ⁊ exauditio ⁊ cuncta peccā atq̀ ꝯtēptus: loca etiā in q̄b⁹ edificauit excelsa: et fecit lucos et statuas anteq̄ ageret penitentiā: scripta sunt in sermonib⁹ ozai. Dormiuit ergo manasses cū patrib⁹ suis: et sepelierūt eū in domo sua. Regnauitq̀ p eo filius ei⁹ amon. Uigintiduorum annorum erat amon cum regnare cepisset: et duobus annis regnauit in hierusalem. Fecitq̀ malum in conspectu domini: sicut fecerat manasses pater eius: et cūctis idolis q̄ manasses fuerat fabricatus immolauit atq̀ seruiuit: ⁊ non est reueritus faciē domini sicut reuerit⁹ est manasses pater ei⁹: ⁊ multo maiora deliquit. Cumq̀ coniurassent aduersus eū serui sui interfecerūt eū in domo sua. Porro reliqua populi multitudo cesis his qui amon percusserant: constituit regem iosiam filium eius pro eo.

C
1.q.7.c.1.Si sic. scio manassen.
De pe.di.2.c.si ent. ante finem.
Als ✝ ⁊ tn̄.
D
De pe.dist.2.c.si cui.
fili. iosias.

¶ Capi. S. De regno iosie et eius pietate: de inuentione deuteronomij: de olda prophetissa: de federe populi ad dominum. Capitulum. xxxiiij.

A
4.re.22.a.
Cto annoꝝ erat iosias cū regnare cepisset: et triginta et vno āno regnauit in hierl̄m. Fecitq̀ q̄d erat rectū in conspectu dn̄i: et ambulauit in vijs dauid p̄ris sui: nō declinauit neq̀ ad dexterā neq̀ ad sinistram. Octauo autem anno regni sui cum adhuc esset puer cepit querere deū patris sui dauid: et duodecimo anno postq̄ regnare ceperat mundauit iudā ⁊ hierusalē ab excelsis ⁊ lucis simulacrisq̀ et sculptilibus. Destruxeruntq̀ corā eo aras baalim ⁊ simulacra q̄ superposita fuerāt demoliti sunt. Lucos etiam ⁊ sculptilia succidit atq̀ cōminuit: ⁊ sup tumulos eoꝝ q̄ eis immolare ꝯsueuerāt fragmenta dispersit. Ossa p̄terea sacerdotum combussit in altarib⁹ idoloꝝ: mundauitq̀ iudā ⁊ hierl̄m. Sed et in vrbibus manasse ⁊ ephraim ⁊ symeon vsq̀ neptalim cuncta subuertit. Cūq̀ altaria dissipasset et lucos: et sculptilia ꝯtriuisset in frusta: cūctaq̀ delubra demolitus esset de vniuersa terra isrl̄ reuersus est in hierl̄m. Igit̄ anno octauodecimo regni sui mūdata iā terra ⁊ templo dn̄i misit saphā filiū elchie et maasiā principem ciuitates: ⁊ ioha filiū ioachaz a commētarijs vt instaurarent domū dn̄i dei sui. Qui venerūt ad helchiā sacerdotem magnū: acceptaq̀ ab eo pecunia q̄ illata fuerat in domū dn̄i: ⁊ quā ꝯgregauerāt leuite ⁊ ianitores de manasse ⁊ ephraim et vniuersis reliquijs isrl̄: ab oī q̀ꝫ iuda ⁊ bēiamin et habitatorib⁹ hierl̄m tradiderūt in manibus eoꝝ q̄ preerant operarijs in domo dn̄i vt instaurarent templum et infirma queq̀ sarcirēt. At illi dederūt eam artificibus ⁊ cementarijs: vt emerēt lapides de lapidicinis: ⁊ ligna ad commissuras edificij ⁊ ad cōtignatiōnē domoꝝ quas destruxerant reges iuda. Qui fideliter cūcta faciebāt. Erāt autem prepositi operantium iadab et abdias de filijs merari: zacharias et mosollam de filijs caath qui vrgebant opus: omnes leuite sciētes organis canere. Super eos vero qui ad diuersos vsus onera portabāt erāt scribe ⁊ ma-

B
C

gistri de leuitis ianitores. Cūq; effer-
rēt pecuniā que illata fuerat in tēplū
dñi repperit helchias sacerdos librū
legis dñi qui datus fuerat per manum
moysi: ꝛ ait ad saphā scribā. Librū le-
b gis inueni in domo domini. Et tradi-
dit ei. At ille intulit volumē ad regē:
et nūciauit ei dicēs. Oīa que dedisti in
manu seruoꝝ tuoꝝ ecce cōplenť. Argē-
tum qđ repertū est in domo dñi cōfla-
uerunt: datūq; est prefectis artificū et
diuersa opera fabricantium. Preterea
tradidit mihi helchias sacerdos hunc
librū. Quē cū rege presente recitasset:
audissetq; ille verba legis scidit vesti-
mēta sua: et precepit helchie et aichaz
filio saphā ꝛ abdon filio micha: saphā
quoq; scribe ꝛ asaie seruo regis dicēs.
Ite ꝛ orate dominū ꝓ me ꝛ ꝓ reliquijs
israel et iuda super vniuersis sermoni-
e bus libri istius qui repertus est. Ma-
gnus ei furor domini stillauit sup nos
eo ꝙ nō custodierint patres nostri ver-
ba domini: vt facerent oīa que scripta
sunt in isto volumine. Abijt ergo hel-
chias ꝛ hi qui simul a rege missi fuerāt
ad oldā ꝓphetē vxorē sellū filij thecuat
filij aras custodis vestium: que habita-
bat in hierusalē in scđa: et locuti sunt
ei verba que supra narrauimꝰ. At illa
respōdit eis. Hec dicit dñs deus isrl.
Dicite viro qui misit vos ad me. Hec
dicit dominus. Ecce ego inducā mala
super locū istū ꝛ sup habitatores eius
cūctaq; maledicta que scripta sunt in
libro hoc: quē legerūt corā rege iuda:
q2 dereliquerunt me: ꝛ sacrificauerunt
dijs alienis: vt me ad iracūdiā ꝓuoca-
rent in cūctis operibus manuū suarū.
Idcirco stillabit furor meus sup locū
istum ꝛ nō extinguetur. Ad regē autē
iuda qui misit vos ꝓ domino deprecā-
f do sic loquimini. Hec dicit dominus
deus israel. Qm̄ audisti verba volumi-
nis: atq; emollitū est cor tuū: ꝛ humilia-
tus es in cōspectu dñi sup his q̄ dicta
sunt cōtra locū hūc ꝛ habitatores hie-
rusalem: reueritusq; faciē meā scidisti
vestimēta tua ꝛ fleuisti corā me: ego q̄3
exaudiui te dicit dñs. Iam em̄ colligā
te ad patres tuos: ꝛ infereris in sepul-
chrum tuū in pace: nec videbunt oculi
tui omne malū qđ ego inducturꝰ sum
super locū istū et sup habitatores eiꝰ.
Retulerūt itaq; regi cuncta q̄ dixerat.
4.reg.23.a At ille cōuocatis vniuersis maioribꝰ
natu iuda et hierlm ascendit in domū
domini: vnaq; oēs viri iuda ꝛ habita-
tores hierlm sacerdotes ꝛ leuite ꝛ cun-
ctus ppls a minimo vsq; ad maximū. D
Quibus audiētibus i domo dñi legit
rex oia verba voluminis: ꝛ stās in tri-
bunali suo percussit fedus corā domi-
no: vt ambularet post eū: et custodiret
precepta ꝛ testimonia ꝛ iustificatiōes
eius in toto corde suo ꝛ in tota anima
sua: faceretq; que scripta sunt in volu-
mine illo qđ legerat. Adiurauit q̄3 su-
per hoc oēs qui reperti fuerāt in hie-
rusalē ꝛ beniamin: et fecerūt habitato-
res hierlm iuxta pactū dñi dei patruꝫ
suorū. Abstulit ergo iosias cūctas abo-
minationes de vniuersis regionibus
filiorum israel: et fecit oēs qui residui
erāt in israel seruire domino deo suo.
Cunctis diebus vite sue nō recesserūt
a domino deo patrum suorum.

¶ C. S. De phase quod fecit iosias: de
morte eius: de lamentationibus suoꝝ
super eum. Capi.xxxv.

Ecit aūt iosias in hierlm A
phase dño qđ immolatum 4.reg.23.c
est quartadecima die men- 3.esdre.14.
sis primi. Et ꝯstituit sacer-
dotes i officijs suis: horta-
tusq; est eos vt ministrarēt
in domo domini. Leuitis q̄3 ad quoꝝ
eruditionē omnis israel sanctificaba-
tur domino locutus est. Ponite arcam
in sanctuario tēpli qđ edificauit salo-
mon filiꝰ dauid rex israel. Nequaq̄ eā
vltra portabitis. Nunc ergo ministra-
te dño deo vestro et pplo eius israel: ꝛ
preparate vos per domos ꝛ cognatio-
nes vestras in diuisionibus singuloꝝ
sicut precepit dauid rex israel: ꝛ descri-
psit salomon filius eius: et ministrate
in sanctuario eiꝰ ꝑ familias turmasq;
leuiticas: ꝛ sanctificati imolate pha-
se. Fratres aūt vestros vt possint iuxta
verba que locutꝰ est dñs in manu moy-
si facere preparate. Dedit preterea io-
sias oi pplo qui ibi fuerat inuētꝰ in so-
lēnitate phase agnos et hedos de gre-
gibus ꝛ reliqui pecoris triginta milia
boum q̄3 tria milia. Hec de regis vni-
uersa substātia. Duces q̄3 eius sponte
quod vouerāt obtulerūt tam populo
q̄ sacerdotibus et leuitis. Porro hel- B
chias et zacharias et iehihel ꝑncipes
domus dñi dederunt sacerdotibus ad
faciēdum phase pecora cōmixtim duo
milia sexcenta: et boues trecētos. Cho-
nenias aūt ꝛ semeias etiā ꝛ nathanael

fratres eius:necnõ asabias ꝛ iabibel ꝛ
iosabat principes leuitarũ dederunt
ceteris leuitis ad celebrãdũ phase qn
q̃ milia pecorũ ꝛ boues quingentos.
Preparatũq̃ est ministeriũ ꝛ steterũt
sacerdotes in officio suo. Leuite q̃z in
turmis iuxta regis imperiũ:ꝛ imola-
tũ est phase. Asperserũtq̃ sacerdotes
manus suas sanguine ꝛ leuite detraxe
runt pelles holocaustoꝝ ꝛ separauerũt
ea:vt darẽt per domos ꝛ familias sin-
gulorũ:ꝛ offerrent dño:sicut scriptũ ẽ
in libro moysi de bobus q̃z fecerũt si-
militer. Et assauerũt phase sup ignẽ:
iuxta qđ i lege preceptũ est. Pacificas
vero hostias coxerũt in lebetis:ꝛ caca
bis:ꝛ ollis:ꝛ festinato distribuerunt
vniuerse plebi:sibi aũt ꝛ sacerdotib⁹
postea parauerũt. Nã in oblat holo
caustoꝝ ꝛ adipũ vsq̃ ad noctẽ sacerdo
tes fuerũt occupati:vñ ꝛ leuite sibi et
sacerdotib⁹ filijs aarõ parauerũt no-
C uissimis. Porro cãtores filij asaph sta
bant in ordine suo iuxta preceptũ dđ ꝛ
asaph ꝛ eman et idithũ ꝓphetarũ re-
gis dđ. Janitores ꝟo p portas singlas
obseruabãt:ita vt nec pũcto q̃dẽ disce
derẽt a ministerio. Quaobrẽ ꝛ fratres
eoꝝ leuite parauerũt eis cibos. Omis
igit̃ cultura dñi rite cõpleta est in die
illa vt facerẽt phase:et offerrẽt holo-
causta sup altare dñi iuxta ꝑceptũ re-
gis iosie. Feceruntq̃ filij isrl' q̃ reperti
fuerãt ibi phase in tpe illo ꝛ solẽnita-
tem azymoꝝ septẽ dieb⁹. Nõ fuit pha
se simile huic i israel a dieb⁹ samuelis
ꝓphete:sz nec quisq̃ꝫ de cũctis regib⁹
israel fecit phase sicut iosias sacerdoti
bus ꝛ leuitis ꝛ oi iude ꝛ israel q̃ rep-
tus fuerat ꝛ habitãtibus in hierusalẽ.
Octauodecimo ãno regni iosie hoc pha
4.reg.23.c. se celebratũ est. Postq̃ instaurauerat
iosias tẽplum ascẽdit nechao rex egy-
pti ad pugnãdũ in charcamis iuxta eu
phratẽ:ꝛ ꝓcessit in occursum eius io-
D sias. At ille missis ad eum nũcijs ait.
Quid mihi ꝛ tibi ẽ rex iuda:nõ aduer
sum te hodie venio:sz ꝯ aliam pugno
domũ ad quã me deus festinato ire ꝑ-
cepit. Desine aduersum deũ facere:q̃
mecũ est ne iterficiat te. Noluit iosias
reuerti:sed preparauit contra eũ bel-
lum:nec acq̃euit sermonib⁹ nechao ex
De pe. dist. ore dei verũ perrexit vt dimicaret in
2. c. si enim. cãpo mageddo. Ibiq̃ vulneratus a sa
Ps. iosias gittarijs dixit pueris suis. Educite me
vir sanct⁹. de prelio:q̃ oppido vulneratus sum.

Qui trãstulerũt eũ de curru in alterũ
currũ qui sequebat̃ eum more regio:ꝛ
asportauerũt eũ in hierlm:mortuusq̃
est ꝛ sepultus i mausoleo patrũ suorũ.
Et vniuersus iuda ꝛ hierusalẽ luxerũt
eũ:hieremias maxime:cuius oẽs cãto
res atq̃ cãtatrices vsq̃ in ꝑsentẽ diẽ
lamẽtationes super iosiã replicant:et
quasi lex obtinuit in israel. Ecce scri-
ptum fert̃ in lamẽtationib⁹. Reliqua
autẽ sermonũ iosie ꝛ misericordiarũ
ei⁹ que lege ꝑcepta sunt dñi:opera q̃z
illius prima ꝛ nouissima scripta sunt
in libro regum iuda et israel.
¶ C. B. De ioachaz rege captiuato in
egyptum:de eliachim fratre eius quo
modo captiuauit eũ rex babylonis:et
de sedechia:ꝛ de destructiõe hierlm:ꝛ
de cyro rege persarum. Capi. xxxvi.
TUlit ergo ppl's terre ioa- A
chaz filiũ iosie et cõstituit 4.reg.23.b
regẽ p p̃re suo in hierlm.
Uiginti triũ annoꝝ erat io
achaz cũ regnare cepisset:
et tribus mẽsib⁹ regnauit
in hierlz. Amouit aũt eũ rex egypti cũ
venisset in hierlm:ꝛ condẽnauit terrã
cẽtũ talẽtis argẽti ꝛ talẽto auri. Cõsti
tuitq̃ p eo regẽ eliachim fratrẽ eius
super iudã ꝛ hierusalẽ:ꝛ vertit nomẽ
eius ioachim. Ipsum vero ioachaz tu-
lit secum et adduxit in egyptũ. Uigin
tiquinq̃ annorũ erat ioachim cum re-
gnare cepisset:ꝛ vndecim annis regna
uit i hierusalẽ. Fecitq̃ malũ corã dño
deo suo. Contra hũc ascẽdit nabucho- B
donosor rex chaldeorum:ꝛ vinctũ ca-
thenis duxit in babylonẽ:ad quã ꝛ va
sa dñi trãstulit:et posuit ea in templo
suo. Reliqua aũt verborum ioachim ꝛ
abominationum eius quas operatus
est ꝛ que inuẽta sunt in eo:cõtinent̃ in
libro regũ iuda ꝛ israel. Regnauit aũt
ioachim filius eius p eo. ✠ Octo ãno- Al's ✠ de
rum erat ioachim cũ regnare cepisset: cemocto.
et tribus mensibus ac decem diebus re
gnauit in hierusalez:fecitq̃ malum in
cõspectu domini. Cumq̃ anni circulus
volueretur misit nabuchodonosor rex
nuncios:qui et adduxerunt eum in ba
bylonẽ asportatis simul ꝑciosissimis
vasis domus dñi. Regẽ vero cõstituit
sedechiã patruũ eius sup iudã ꝛ hieru
salem. Uiginti ꝛ vnius anni erat sede
chias cũ regnare cepisset:et vndecim
annis regnauit in hierlm. Fecitq̃ ma-
lum in oculis dñi dei sui:nec erubuit

E faciez hieremie pphete loquētis ad se
ex ore dñi. A rege q̄z nabuchodonosor
recessit q̄ adiurauerat eũ p deũ: τ idu-
rauit ceruicē suā τ cor: vt nō reuerterē
tur ad dñm deũ isrl. Sz τ vniuersi pn
cipes sacerdotũ τ ppls p̄uaricati sunt
inique iuxta vniuersas abominatiões
gētiũ: τ polluerūt domũ dñi quā sctifi
cauerat sibi in hierlm. Mittebat autē
dñs deus patrũ suoꝝ ad illos p manũ
nūcioꝝ suoꝝ de nocte cōsurgēs τ quo-
tidie cōmonēs: eo φ parceret pplo et
habitaculo suo: at illi subsannabāt nū
cios dei: τ paruipēdebāt sermones eius:
illudebātq̄ pphetis: donec ascēderet
furor dñi in pplm ei⁹: τ esset nulla cu-
ratio. Adduxit eñ super eos regē chal
deorũ τ interfecit iuuenes coꝝ gladio
in domo sanctuarij. Nō est misert⁹ ado
lescētis τ virginis τ senis nec decrepi-
ti q̄dē: sz oēs tradidit in manib⁹ eius:
vniuersaq̄ vasa domus dñi tā maiora
D φ minora τ thesauros tēpli τ regis et
p̄ncipũ trāstulit in babylonē. Incēde-
rūt hostes domũ dei: destruxerūtq̄ mu
rũ hierlz. Uniuersas turres cōbusser̄t:
et quicq̄d p̄ciosũ fuerat demoliti sũt.
Si q̄s euaserat gladiũ duct⁹ in baby-
lonē seruiuit regi τ filijs ei⁹: donec i-
Hier. 2.c. peraret rex psarũ τ cōpleret̄ sermo do
τ. 29. c. mini ex ore hieremie: τ celebraret ter-
ra sabbata sua. Cūctis eñ dieb⁹ desola
tionis egit sabbatũ vsq̄ dũ cōplerent̄
septuaginta anni. Anno aũt p̄mo cyri
regis psaꝝ ad explēdũ s̄monē dñi quē
locutus fuerat p os hieremie: suscita-
uit dñs spm̄ cyri regis psarum: q̄ iussit
1. Esd. 1. a. p̄dicari in vniuerso regno suo etiā per
2. Esd. 2. a. scripturā dicēs. Hec dicit cyrus rex p-
sarũ. Oia regna terre dedit mihi dñs
deus celi: τ ipse p̄cepit mihi vt edificē
ei domũ in hierlm q̄ est in iudea. Quis
quis ex vobis est in oi populo eius: sit
dominus deus suus cum eo τ ascēdat.

¶ Explicit liber Dibrehaiomin
hoc Paralipomenon secũdus.

¶ Incipit oratio manasses regis iuda
cũ captus teneret̄ in babylonia: q̄ non
est in hebreo: nec est de textu biblie.

Omine de⁹ oipotēs patrũ
nostroꝝ abraā isaac τ iacob
τ semini coꝝ iusto: q̄ fecisti
celũ τ terram cũ oi ornatu
coꝝ: qui signasti mare s̄bo
precepti tui: qui conclusisti abyssum et
signasti terribili et laudabili nomini
tuo q̄d oēs pauēt τ tremūt a vultu vir
tutis tue: τ insustētabilis ira sup pec-
catores cōminationis tue: immēsa s̄o
et inuestigabilis misericordia pmissio
nis tue: quoniam tu es dominus deus
altissimus super oēm terrā lōganimis
et multũ misericors et penitēs sup ma
licias hominum. Tu autem domine
s̄m bonitatem tuam promisisti peni-
tentiam remissionis peccatorum: τ tu
deus iustorum non posuisti peniten-
tiam iustis: abraam: isaac et iacob: his
qui tibi non peccauerunt: quoniā pec-
caui super numerum arene maris mul
tiplicate sunt iniquitates mee: incur-
uatus sum multo vinculo ferri: τ non
est respiratio mihi: q: excitaui iracũ-
diam tuā: τ malũ coram te feci statuēs
abominationes et multiplicās offen-
siones. Et nũc flecto genua cordis mei
precans ad te bonitatē domine. Pec-
caui domine peccaui: τ iniquitatē meā
agnosco. Peto rogās te domine remit
te mihi: remitte mihi: ne simul perdas
me cũ iniquitatibus meis: neq̄ i eter-
num reserues mala mihi: q: indignum
saluabis me s̄m magnaꝝ misericordiā
tuam: et laudabo te semper omnibus
diebus vite mee: q̄m te laudat omnis
virtutis celorum: et tibi est gloria in
secula seculorum. Amen.

¶ Explicit oratio Manasses
regis iuda.

¶ Incipit prefatio beati hieronymi
presbyteri in librum Esdre.

Trum difficilius sit face-
re quod poscitis: an nega-
re necdum statui. Nā neq̄
vobis aliquid imperanti-
bus annuere sententie est τ
magnitudo oneris impositi
ita ceruices premit: vt ante sub fasce
ruendũ sit φ leuandum. Accedunt ad
hoc inuidorum studia qui omne quod
scribimus reprehendēdum putant. Et
interdum contra se conscientia repu-
gnante publice lacerant que occulte le
gũt intātum vt clamare cōpellar τ di-
cere. Dñe libera animā meam a labijs Ps. 119.
iniquis et a lingua dolosa. Tertius an
nus est q̄d semp scribitis atq̄ rescribi
tis vt Esdre librum τ Hester vobis de

hebreo transtuleram: quasi nõ habeatis
greca et latina volumina: aut quicquid
illud est qđ a nobis vertit: non statim
ab oībus cõspuendũ sit. Frustra aũt (vt
ait quidã) niti: neq̃ aliud fatigãdo ni-
si odium querere extreme dementie est.
Itaq̃ obsecro vos mi dominion ꝛ roga-
tiane charissimi: vt priuata lectiõe cõtẽti
libros nõ efferatis in publicũ: nec fasti-
diosis cibos ingeratis: vitetisq̃ eoꝝ su-
percilium qui iudicare tm̃ de alijs ꝛ ipsi face-
re nihil nouerũt. Si qui autẽ fratrum
sunt quibus nr̃a nõ displicẽt: his tribua-
tis exẽplar admonẽtes vt hebrea noīa
(quorũ grãdis in hoc volumine copia
est) distincte ꝛ per interualla trãscribãt.
Nihil em̃ proderit emẽdasse librum nisi
emẽdatio librarioꝝ diligẽtia cõserue-
tur. Nec quenq̃ moueat: quod vnus a nobis
liber editus est: nec apocryphoꝝ ter-
tij ꝛ quarti libri somnijs delectetur: quia ꝛ
Als. + ezre. apud hebreos + esdre neemieq̃ sermo-
nes in vnũ volumẽ coartãtur: et que non
habẽtur apud illos: nec de vigintiqua-
tuor senibus sunt procul abijcienda. Si
quis aũt septuaginta vobis opposue-
rit interpretes: quoꝝ exẽplaria varie-
tas ipsa lacerata et euersa demõstrat:
nec põt vtiq̃ verũ asseri qđ diuersum
est mittite eũ ad euãgelia: in quibus mul-
ta ponũtur quasi de veteri testamento
Osee. 11. a. que apud septuagĩta interpretes nõ ha-
Mat. 2. c. bent: velut illud. Quõ nazareus voca-
Zach. 12. c. bitur ꝛ ex egypto vocaui filiũ meũ: ꝛ Ui-
debunt in quẽ cõpunxerunt. Multaq̃
alia que latiori operi reseruamus: et
querite ab eo: vbi scripta sint. Cumq̃
proferre nõ potuerit: vos legite de his
exemplaribus que nuper a nobis edita
maledicorũ quotidie linguis cõfodiũ-
tur. Sed vt ad cõpendiũ veniã: certe
qđ illaturus sum equissimũ est. Edidi
aliquid quod non habetur in greco: aut ali-
ter habetur quam a me versum est. Quid
interpretẽ laniant interrogẽt hebreos
et ipsis auctoribus trãslationi mee vel
arrogent: vel derogent fidem. Porro
aliud est si clausis qđ dicitur oculis mi-
hi volunt maledicere: ꝛ non imitãtur
grecoꝝ studiũ et beniuolentiã: qui post
septuaginta translatores iam christi
euãgelio choruscãte iudeos ꝛ hebioni-
tas legis veteris interpretes aquilã vi-
delicet et simachum et theodotionẽ et
curiose legunt: ꝛ per origenis laborem
in hexaplois ecclesijs dedicauerunt.
Quantomagis latini grati esse debe-
rent: quod exultantẽ cernerent greciã
a se aliquid mutuari. Primum em̃ ma-
gnorum sumptuũ est: ꝛ infinite difficul-
tatis exemplaria posse habere omnia:
deinde etiam qui habuerint: et hebrei
sermonis ignari sunt magis errabunt
ignorantes quis e multis verius dixe-
rit. Quod etiã sapientissimo cuidã nu-
per apud grecos accidit vt interdum
scripture sensum relinquens: vniuscu-
iuslibet interpretis sequeretur errorem.
Nos aũt qui hebree lingue saltẽ paruã
habemus scientiã: ꝛ latinus nobis vtcu-
q̃ sermo nõ deest: ꝛ de alijs magis pos-
sumus iudicare: ꝛ ea que ipsi intelligi-
mus in nostra lingua promere. Itaq̃
licet hydra sibilet: victorq̃ sinõ incen-
dia iactet: nũq̃ meũ (iuuãte christo) si-
lebit eloquium etiam precisa lingua
balbutiet. Legant qui volũt: qui nolunt
abijciant. Euentilent apices: literasq̃
calumnientur. Magis vestra charita-
te prouocabor ad studium: quam illorum
detractatione et odio deterrebor.

¶ Explicit prefatio.

¶ Incipit liber + Esdre primus. Als. + ezre.

¶ C. S. Cyrus soluit captiuitatẽ po- Cyrus persarũ
puli: et redditis vasis ac numeratis pre- rex primus.
cepit populum ire in hierusalem: ꝛ edi-
ficare templum. Capitulum. j.

N anno primo cyri A Hiere. 25.
regis persarũ vt compleretur c. ꝛ. 29. c.
verbũ dñi ex ore hieremie: 2. pa. 36. d.
suscitauit dñs spm̃ cyri re- 1. q. 1. c. pro-
gis persarũ: ꝛ traduxit vocẽ pheta.
in oī regno suo etiã per scripturã dicẽs. Tarquinius
Hec dicit cyrus rex persaꝝ. Oīa regna superbus. vij.
terre dedit mihi dominus deus celi: ꝛ Rom. rex.
ipse precepit mihi vt edificarem ei do- B
mum in hierusalem: que est in iudea. Lydorũ re-
Quis est in vobis de vniuerso populo gni finis.
eius? Sit dñs deus illius cũ eo. Ascẽ- 1. q. 1. c. pro-
dat in hierusalẽ que est in iudea: ꝛ edi- pheta. in gl.
ficet domum dei israel: ipse est deus qui
est in hierusalem. Et omnes reliqui in
cũctis locis vbicunq̃ habitãt: adiuuẽt
eum viri de loco suo. Argento et auro
et substantia ꝛ pecoribus: excepto qđ
voluntarie offerunt in tẽplo dei quod
est in hierusalem. Et surrexerũt princi-
pes patrũ de iuda et beniamin sacer- C
dotes ꝛ leuite: ꝛ omnis cuius deus su-
scitauit spiritum: vt ascẽderet ad edi-
ficandum

ficandū tēplum dñi qđ erat in hierl'm.
Uniuersiq; qui erāt in circūitu adiuue
rūt manus eoꝝ in vasis argēteis ꝛ au-
reis in substātia ꝛ iumētis in supelle-
1.Esd. 2.b. ctili: exceptis his q̄ sponte obtulerāt.
D Rex q̄z cyrus ꝓtulit vasa tēpli dñi q̄
tulerat nabuchodonosor de hierl'm: et
posuerat ea in tēplo dei sui. Protulit
aūt ea cyrus rex persaꝝ per manū mi-
tridatis filij gazabar: et annumerauit
ea sasabasar ꝑncipi iude. Et hic est nu
merus eoꝝ. Phiale aurec triginta: phi-
ale argentee mille: cultri vigintinouē:
cyphi aurei triginta: cyphi argētei se-
cundi quadringētidecē: vasa alia mil-
le. Omnia vasa aurea et argētea q̄nq;
milia quadringenta. Uniuersa tulit sa
sabasar cū his qui ascēdebant de trās-
migratione babylonis in hierusalem.
¶ C.S. Numerus reuertētiū in iudeā
cū duce zorobabel: et de sūma pecunie
que tēpli instaurati ōi offertur. Ca.ij.

B
I sunt autē ꝓuincie filij q̄
ascēderunt de captiuitate
quā transtulerat nabucho
donosor rex babylonis in
babylonē ꝛ reuersi sunt in
Lucretia romana se iugulat ob adulteriū. hierusalē ꝛ iudeā vnusq̄s-
q; in ciuitatē suā qui venerūt cū zoro-
babel ꝛ iesua. Neemia: saraia: rahelaia
mardochai: belsan: mesphar: beguai:
reum: baana. Numerus viroꝝ populi
israel. Filijs phares duo milia cētum
septuagintaduo: filij arethe septingē-
tiseptuagintaquinq;: filij gersaphatia
al's ✝ sapharia. trecenti septuagintaquinq;: filij ✝ sa-
pharia trecenti septuagintado: filij
area septingenti septuagintaquinq;:
filij phetmoab filioꝝ iosue octingēti:
ꝛ ioab duo milia octingētiduodecim:
filij helam mille ducentiquinquagin-
taquatuor: filij zethua nongentiqua-
draginta quinq;: filij zachai septingē-
tisexaginta: filij bani sexcentiquadra-
gintaduo: filij bebai sexcentiviginti-
tres: filij azgad mille ducentiviginti-
duo: filij adonicā sexcētisexagintasex:
filij beguai duo milia q̄nquagintasex:
filij adin quadringentiquinquaginta-
quatuor: filij ather qui erāt ex ezechia
D nonagintaocto: filij besai trecētivigin
titres: filij iora centumduodecim: filij
azom ducentivigintitres: filij gebbar
nongentiquinq;: filij bethleem cētum-
vigintitres. Uiri neptuphe quinqua-
gintasex: viri anathoth cētumviginti
octo: filij azmaueth quadragintaduo:
filij cariathiarim cephiara et beroth
septingenti quadragintatres: filij ra-
ma et gabaa sexcentivigintivnus: viri
machmas centumvigintiduo: viri be-
thel et hai ducentivigintitres: filij ne
bo quinquagintaduo: filij megbis cen-
tumquinquagintasex: filij helam alte-
rius mille ducentiquinquagintaqua-
tuor: filij arim trecentiviginti: filij lo-
dadin et ono septingentivigintiquin-
q;: filij hierico trecentiquadraginta-
quinq;: filij senaa tria milia sexcenti-
triginta. Sacerdotes: filij iadaia i do
mo iosue: nōgentiseptuagintatres: fi-
lij emmer mille quinquagitaduo: filij
phessur: mille ducētiquadragitasepte: C
filij arim mille decem et septem. Leui-
te. Filij iesuet zedmihel filioꝝ odonie
septuagintaquatuor. Cantores. Filij
asaph: cētūvigintiocto. Filij ianitorū:
filij sellū: filij ather: filij thelmon: filij
achub: filij athita: filij sobai: vniuersi
cētūtrigitanouē. Nathinnei. Filij sia:
filij asupha: filij thebbaoth: filij ceros:
filij siaa. filij phadem: filij lebana: filij
asaba: filij achub: filij agab: filij selmai
filij anan: filij gaddel: filij gaer: filij raa
hia: filij rasin: filij nechoda: filij gazaz:
filij azec: filij phasea: filij besee: filij ase
maa: filij munim: filij nepthusim: filij
bechub: filij acupha: filij arur: filij bes-
luth: filij maida: filij arsa: filij bercos:
filij zizara: filij thema: filij nasia: filij
atupha: filij seruoꝝ salomōis: filij so-
telthei: filij sophereth: filij pharuda: fi-
lij iala: filij dercō: filij gedel: filij sapha
ta: filij athil: filij ✝ phocereth: q̄ erant Al's ✝ phecereti.
de asebaim: filij amini. Oēs nathinei ꝛ
filij seruoꝝ salomōis trecētinonagita
duo. Et hi q̄ ascēderūt de thelmellath-
thelarsa: cherub ꝛ don ꝛ mer: ꝛ nō po-
tuerant indicare domū patrū suorum
ꝛ semen suū vtrū ex israel essent. Filij
dalaia: filij tobia: filij nechoga: sexcēti
q̄nquagintaduo. Et de filijs sacerdo-
tum. Filij iobia: filij achos: filij berzel
lai: qui accepit de filiab' berzellai ga-
laaditidis vxore ꝛ vocatus est nomine
eoꝝ. Hi quesierunt scripturam genea-
logie sue: ꝛ nō inuenerūt: et eiecti sunt D
de sacerdotio. Et dixit athersatha eis
vt nō comederēt de ✝ sanctosanctorū Al's ✝ scōꝝ
donec surgeret sacerdos doct' atq; ꝑ-
fectus. Ois multitudo quasi vir vnus
quadragintaquinq; milia trecētisexa
ginta: exceptis seruis eorum ꝛ ancillis
qui erant septē milia trecētitriginta-

septē ⁊ i ipsis cãtores atq; cãtatrices
Als+septi ducēti. Equi eorũ ÷ sexcētitrigintasex:
genti. muli eorũ ducētiq̄dragītaq̄nq;: cameli
eorũ q̄dringētitrigintaq̄nq;: asini eorũ
sex milia septingētiviginti. Et de pnci
pibus patrũ cũ ingrederent̄ tēplũ dñi
qđ est in hierl'm spōte obtulerãt in do
mũ dei ad extruēdã eã in loco suo. Fm
vires suas dederũt impēsas opis auri
Als+ sexa solidos ÷ q̄draginta milia: ⁊ mille ar-
ginta. genti: mnas quinq; milia: et vestes sa-
cerdotales cētũ. Habitauerũt ḡ sacer-
dotes et leuite ⁊ de pp'lo ⁊ cantores ⁊
ianitores et nathinnei in vrbib⁹ suis:
vniuersusq; israel in ciuitatibus suis.
¶ C.S. Cōgregatur pp'ls in hierl'm: ⁊
ertō altari fecit scenophegia ⁊ ceteras
solēnitates tabernaculorũ: alij vocife-
rant̄ gaudētes: alij flentes. Capi. iij.
A Amq; venerat mēsis septi
2.Esd.8.a. mus: ⁊ erãt filij israel i ci-
3.Esd. 9.c. uitatibus suis. Cōgregat⁹
50.di. cap. est ergo pp'ls quasi vir vn⁹
iesus. in hierl'm: ⁊ surrexit iosue
De pe.dist. fili⁹ iosedech ⁊ fratres ei⁹
2.c. si enim. sacerdotes ⁊ zorobabel filius salatiel
vers.iesus. et fratres eius: et edificauerunt altare
dei isrl': vt offerrēt i eo holocaustoma-
ta: sicut scriptũ est in lege moysi viri
dei. Collocauerũt aũt altare dei super
bases suas deterrētib⁹ eos ꝑ circũitũ
B pp'lis terrarũ: ⁊ obtulerũt sup illud ho
locaustũ dño mane ⁊ vespe: feceruntq;
solēnitatē tabernaculorũ: sicut scriptũ
est: ⁊ holocaustũ singulis dieb⁹ ꝑ ordi-
nē fm pceptũ opus dei i die suo: ⁊ post
hec holocaustũ iuge tã in calēdis q̄ in
vniuersis solēnitatib⁹ dñi: q̄ erãt cōse
crate: ⁊ in oibus in q̄bus vltro offere-
bat̄ mun⁹ dño. A pmo die mēsis septi
mi ceperũt offerre holocaustum dño.
Porro tēplũ dei nondũ fundatũ erat.
Dederũt aũt pecuniã latomis ⁊ cemē-
tarijs: cibũ q̄z ⁊ potũ et oleũ sidonijs
tyrijsq; vt deferrēt ligna cedrina de li
C bano ad mare ioppē: iuxta qđ precepe
rat cyrus rex ꝑsarũ eis. Anno aũt scđo
aduentus eorũ ad tēplũ dei in hierl'm
mense scđo: ceperunt zorobabel filius
salathiel: ⁊ iosue filius iosedech ⁊ reli
qui de fratribus eorũ sacerdotes ⁊ leui
te et oēs qui venerãt de captiuitate in
hierusalem: ⁊ cōstituerũt leuitas a vi-
ginti annis ⁊ supra vt vrgerent opus
domini. Stetitq; iosue ⁊ filij ei⁹ ⁊ fra
Als+ sup- tres eius cedmihel et filij eius: et filij
est vir. iuda quasi ÷ vir vnus: vt instarent sup

eos qui faciebant opus in tēplo dei fi
lij enadab et filij eorum et fratres eorũ
leuite. Fundato igitur a cementarijs
templo dñi: steterũt sacerdotes in or-
natu suo cũ tubis ⁊ leuite filij asaph i
cymbalis: vt laudarēt deũ per manus
dauid regis israel. Et concinebant in D
hymnis ⁊ cōfessiōe dño: qm̄ bonus qm̄
in eternum misericordia eius sup isrl'.
Ois q̄z pp'ls vociferebat̄ clamore ma-
gno in laudãdo dñm: eo q̄ fundatum
esset tēplũ dñi. Plurimi etiã de sacer-
dotibus ⁊ leuitis ⁊ pncipes patrũ ⁊ se
niores q̄ viderãt tēplũ prius cũ funda
tum esset et hoc tēplum in oculis eorũ
flebãt voce magna: et multi vociferan
tes in leticia eleuabãt vocē: nec pote-
rat quisq̄ agnoscere vocē clamoris le-
tantiũ: ⁊ vocē fletus pp'li. Cōmixtim
enim populus vociferebatur clamore
magno: et vox audiebatur procul.
¶ C.S. Impedit̄ edificatio ab hosti-
bus samarie: scribũt epistolas accusa-
tionis: ⁊ dicunt q̄ si edificatur ciuitas
tributa regi persarum non dabuntur:
prohibetur opus templi. Cap. iiij.
Udierunt aũt hostes iude B
et beniamin: q2 filij capti-
uitatis edificarent tēplũ
dño deo israel: et acceden-
tes ad zorobabel ⁊ ad pnci
pes patrũ dixerũt. Edifice
mus vobiscum q2 ita vt vos querimus
deum vestrũ: ecce nos immolauim⁹ vi-
ctimas a diebus assoraddã regis assur
qui adduxit nos huc. Et dixit eis zoro
babel et iosue ⁊ reliqui pncipes patrũ
israel. Non est nobis ⁊ vobis vt edifi-
cemus domũ deo nostro: sed nosipsi so
li edificabimus domino deo nostro si-
cut precepit nobis cyrus rex persarũ.
Factum est igitur vt populus terre im
pediret manus populi iude et turba- Als+ cãby
ret eos in edificando. Conduxerũt q̄z ses appella
aduersus eos consiliatores vt destrue- tur scđs ꝑ-
rent consilium eorum omnibus dieb⁹ sarũ rex. et
cyri regis persarum: ⁊ vsq; ad regnum apđ iudith
darij regis persarum. In regno autem nabucho-
assueri. (ipse est artaxerxes.) in princi- donosor.
pio regni eius scripserũt accusationē
aduersus habitatores iude ⁊ hierusa-
lem. Et in diebus artaxerxis scripsit
besellam mithridates et thabebel et
reliqui qui erant in consilio eorum ad
Artaxerxem regem Persarum. Episto
la autem accusationis scripta erat sy-
riace: et legebatur sermone syro. Reũ

belthee τ samsai scriba scripserūt epi
stolā vnā de hierl'm artaxerxi regi hu
iuscemodi. Reū bethelee τ samsai scri
ba τ reliq̄ consiliatores eoꝝ: dinei τ a
pharsathei: therphalei: arphasei: ber
culi: babylonij: susannechanei: diei et
elamite: τ ceteri de gētibus q̄s trāstulit
assennaphar magnus τ gloriosus τ ha
bitare eas fecit in ciuitatibus samarie:
τ in reliq̄s regiōibus trās flumē i pace.

Egypti regnū deficit

C

Hoc est exēplar epistole quā miserunt
ad eū. Artaxerxi regi: serui tui viri q̄
sunt trans fluuiū salutē dicūt. Notum
sit regi q2 iudei qui ascēderunt a te ad
nos venerūt in hierl'm ciuitatē rebellē
et pessimā: quā edificāt extructes mu
ros eius: τ parietes cōponētes. Nunc
igit notū sit regi: q2 si ciuitas illa edifi
cata fuerit τ muri eius instaurati: tribu
tū τ vectigal: et annuos redditus nō
dabūt: τ vsq3 ad reges h̄ noxa perueniet.
Nos aūt memores salis qd in palatio
comedimus: τ q2 lesiones regis videre
nefas ducimus: idcirco misimus τ nū
ciauimus regi: vt recēseas in libris histo
riarū patrū tuoꝝ: et inuenies scriptū
in cōmētarijs. τ scies quoniā vrbs illa
vrbs rebellis est τ nocens regibus et p

D

uincijs: τ bella cōcitant in ea ex diebus
antiq̄s: q̄obrē τ ciuitas illa destructa
est. Nūciamus nos regi q̄m si ciuitas il
la edificata fuerit: τ muri ipsius instau
rati: possessionē trans fluuiū nō habe
bis. Uerbū misit rex ad reū bethlee et
samsai scribā et ad reliquos q̄ erāt in
cōsilio eoꝝ habitatores samarie: τ ce
teris trans fluuiū salutē dicēs τ pacē.
Accusationē quā misistis ad nos mani
feste lecta est corā me: τ a me preceptū
est τ recēsuerūt: inueneruntq3 q̄m ciui
tas illa a diebus antiq̄s aduersus reges
rebellat et seditiōes τ prelia cōcitant
in ea. Nā et reges fortissimi fuerūt in
hierl'm: qui et dn̄ati sunt oi regioni q̄
trans fluuiū est. Tributū q3 τ vectigal
et redditus accipiebāt. Nūc ergo audi
te sententiam. Prohibeatis viros illos
vt vrbs illa nō edificet: donec si forte a
me iussum fuerit. Uidete ne negligen
ter hoc impleatis: τ paulatim crescat
malū cōtra reges. Itaq3 ÷ exēplū edi
cti artaxerxis regis lectuz est corā reū
÷ bethleez et samsai scriba et consilia
rijs eoꝝ. Et abierunt festini in hieru
salem ad iudeos τ prohibuerūt eos i bra
chio τ robore. Tūc intermissum ē opus
dn̄i in hierl'm: τ nō fiebat vsq3 ad ānū

Als ÷ exēplar.

Als ÷ beeltheem.

16.q.7.c.et h̄ dixim⁹.

secūdum regni darij regis persarum.

¶ C. B. Ad exhortationem aggei τ za
charie zorobabel τ iosue iterū edifica
re templum incipiunt: et regionis dux
trans flumen consulit darium per epi
stolas super hoc. Capi.v.

ibi. templum reparatū.

Rophetauerūt aūt aggeus
ppheta τ zacharias filius
addo pphetātes ad iudeos
qui erāt in iuda τ i hierl'm
et in noīe dei israel. Tunc
surrexerūt zorobabel filius
salathiel: τ iosue filius iosedec: τ cepe
rūt edificare tēplū dei in hierl'm: et cū
eis pphete dei adiuuātes eos. In ipso
aūt tpe venit ad eos thatannai: q̄ erat
dux trans flumē τ starbuzannai τ cōsi
liarij eoꝝ: sicq3 dixert eis. Quis dedit
vobis ɔsiliū: vt domū hāc edificaretis
et muros eius instauraretis. Ad qd re
spōdimus eis q̄ essent noīa hoim aucto
rū edificationis illius. Oculus aūt dei eoꝝ
factus est sup senes iudeoꝝ: τ nō potue
rūt inhibere eos. Placuitq3 vt res ad
dariū referret. Et tūc satisfacerēt ad
uersus accusatōes illā. Exēplar episto
le quā misit thatānai dux regiōis trās
flumē et starbuzannai τ consiliatores
eius arphasathei qui erāt trās flumen
ad dariū regem. Sermo quē miserāt
ei: sic scriptus erat. Dario regi pax ois.
Notum sit regi isse nos ad iudeā puin
ciam ad domū dei magni que edificat
lapide impolito: τ ligna ponuntur in
parietibus opusq3 illud diligēter ex
truitur: τ crescit in manibus eoꝝ. Inter
rogauimus q̄ senes illos τ ita diximus
eis. Quis dedit vobis potestatē vt do
mū hāc edificaretis et muros hos in
staurarētis? Sz τ noīa eoꝝ q̄siuimus ab
eis vt nunciaremus tibi: scripsimusq3
noīa eoꝝ viroꝝ q̄ sunt pncipes in eis.
Huiuscemodi aūt smonē rūderūt no
bis dicētes. Nos sumus serui dei celi τ
terre: τ edificamus tēplū qd erat extru
ctū āte hos ānos multos qdq3 rex isrl
magnus edificauerat τ extruxerat. Post
q̄ aūt ad iracūdiā puocauerūt patres
nostri deū celi: tradidit eos in manus
nabuchodonosor regis babylonis re
gis chaldei: domū q3 hanc destruxit: τ
ppl'm eius trāstulit i babylonē. Anno
autē primo cyri regis babylōis: cyrus
rex pposuit edictū vt domus dei edifi
caretur. Nam τ vasa tēpli dei aurea et
argētea: q̄ nabuchodonosor tulerat de
templo: qd erat in hierusalem τ aspor

A

Smerdis na. iij. persarum rex. Darius hystaspis. iiij. persarum rex.

B

Xenophanes phus.

C

Saphos mitilena poetrix a q̄ versus saphici. Pyndarus poeta.

D

tauerat ea in tēplū babylonis: ꝓtulit cyrus rex de templo babylonis ꝛ data sunt sasabasar vocabulo: quē ꝛ ꝑncipē cōstituit: dixitqꝫ ei. Hec vasa tolle: et vade: ꝛ pone ea in tēplo qḋ ē ī hierl'z: et dom⁹ dei edificet̃ in loco suo. Tunc itaqꝫ sasabasar ille venit: ꝛ posuit fundamēta tēpli dei in hierl'm: ꝛ ex eo tpe vsqꝫ nūc edificat̃: ꝛ necdū cōpletū est. Nūc ḡ si videt̃ regi bonū: recēseat ī bibliotheca regis q̄ est in babylone: vtrū nā a cyro rege iussum fuerit vt edificaretur domus dei in hierusalē: ꝛ voluntatē regis super hac re mittat ad nos.

Romani post exactos reges consules creant.

¶ C. S. Darius bibliothecas babylonie perq̄ri faciēs inuenit decretū cyri regis precepisse: ꝛ ꝙ ipe tēplū edificauerit ꝓprijs sumptibus: dat ꝛ ipe ꝑceptum qḋ edificetur dom⁹ dñi: ꝛ dedit iudeis fortissimū ꝑuilegiū: celebrant solēnitates azymorum. Capi. vi.

B

Tunc darius rex ꝑcepit ꝛ recēsuerūt in bibliotheca librorū q̄ erāt repositi in babylone: ꝛ inuētū est ī egbathanis (qḋ ē castꝝ in ✠ medena ꝓuincia) volumē vnū talisqꝫ scriptus erat in eo cōmētari⁹.

Aꝛs ✠ macena.

Anno ꝑmo cyri regis cyrus rex decreuit vt domus dei edificaret̃: q̄ est ī hierusalē in loco vbi imolāt hostias et vt ponāt fundamēta supportātia altitudinē cubitorꝝ sexaginta: ꝛ latitudinē ꝫ cubitorꝝ sexagīta: ordines ꝺ lapidib⁹ ī politis tres: ꝛ sic ordines de lignis nouis. Sūptus aūt de domo regis dabūtur. Sz ꝛ vasa tēpli dei aurea ꝛ argētea q̄ nabuchodonosor tulerat de templo hierl'z: ꝛ attulerat ea in babylonē: reddant̃ ꝛ referant̃ in tēplū hierl'm in locū suū: q̄ ꝛ posita sunt in tēplo dei.

Iuni⁹ brutus lucius collatinus primi rom. consules.

B

Triūphus rome duci victori designatur.

Nūc ḡ thatānai dux regiōis q̄ est trās flumē: ꝛ starbuzānai ꝛ cōsiliarij vestri apharsathei: q̄ estis trans flumē: ꝓcul recedite ab illis ꝛ dimittite fieri tēplū dei illḋ a duce iudeorꝝ ꝛ a seniorib⁹ eorū: ꝛ domū dei illā edificēt ī loco suo. Sz ꝛ a me ꝑceptū ē: qḋ oporteat fieri a ꝑsbyteris iudeorꝝ illis: vt edificet̃ domus dei: scꝫ vt de arca regis. i. de tributis q̄ dant̃ ꝺ regiōe trās flumē studiose sūptus dēt̃ viris illis: ne īpediat̃ op⁹. Qḋ si necesse fuerit ꝛ vitulos ꝛ agnos ꝛ hedos ī holocaustū deo celi: frumentū: sal: vinū ꝛ oleū ꝑm ritū sacerdotū qui sunt in hierl'm det̃ eis ꝑ singulos dies: ne sit in aliq̄ q̄rimonia: ꝛ offerāt oblationes deo celi: orentqꝫ ꝓ vita regis ꝛ filiorꝝ eius.

Publi⁹ publicola primus rome triūphauit. Dictature dignitas Rome primo instituit.

A me ḡ positū est decretuꝫ vt oīs hō qui hanc mutauerit iussionē tollatur lignū de domo ipsius erigat̃ ꝛ cōfigat̃ in eo: domus aūt eius publicetur. Deus aūt qui habitare fecit nomē suū ibi: dissipet oīa regna ꝛ ppl'm qui extēderit manū suā vt repugnet ꝛ dissipet domū dei illā q̄ est in hierl'z. Ego darius statui decretū qḋ studiose impleri volo. Igitur thatannai dux regiōis trans flumē ꝛ starbuzannai ꝛ cōsiliarij eius ꝑm qḋ ꝑceperat darius rex sic diligenter executi sunt. Seniores aūt iudeorū edificabāt ꝛ ꝓsperabātur iuxta ꝓphetiā aggei ꝓphete ꝛ zacharie filij ado. Et edificauerūt et cōstruxerūt iubente deo israel ꝛ iubēte cyro et dario et artaxerxe regibus persarū: ꝛ cōpleuerūt domū dei istā vsqꝫ ad diē tertiū mēsis adar qui est annus sextus regni darij regis. Fecerūt aūt filij isrl' sacerdotes et leuite ꝛ reliqui filiorꝝ trāsmigrationis dedicationē dom⁹ dei ī gaudio ꝛ obtulerūt in dedicatione dom⁹ dei: vitulos centuꝫ: arietes ducentos: agnos quadringētos: hircos caprarꝝ ꝓ pctō totius isrl' duodecim iuxta numerū tribuū isrl'. Et statuerūt sacerdotes in ordinibus suis: ꝛ leuitas in vicibus suis: sup opera dei in hierl'm: sicut scriptū est in libro moysi.

C

Corolian⁹ Romanus

Uetruuia mater coroliani. Mulieribus ꝑuilegia a romanis dātur.

D

Tribuni plebis rome instituuntur.

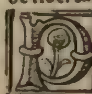
Fecerūt aūt filij israel trāsmigrationis pascha quartadecima die mēsis primi. Purificati eī fuerāt sacerdotes et leuite quasi vnus: oēs mundi ad īmmolādū pascha vniuersis filijs trāsmigrationis ꝛ fratribus suis sacerdotibus: et sibi. Et comederunt filij israel qui reuersi fuerant de trāsmigratione ꝛ oēs qui se separauerant a coinquinatione gentiū terre ad eos: vt quererent dñm deum israel. Et fecerunt solēnitatē azymorꝝ septē diebus in leticia: quoniam letificauerat eos dominus: et cōuerterat cor regis assur ad eos vt adiuuaret manus eorꝝ in opere dom⁹ domini dei israel.

Fabia familia quasi deletur.

Quintus cicinatus dictator claret. Democrit⁹ phs floret.

¶ C. S. Ascēdit esdras de babylone: de edicto artaxerxis: de honore tēpli: de libertate ministrorꝝ eius. Capi. vij.

B

Post hec aūt verba in regno artaxerxis regis persarum esdras fili⁹ saraie filij azarie filij helchie filij sellum filij sadoc filij achitob filij amarie filij azarie filij maraioth filij zarie filij ozi filij bocci filij abisue filij

2. Esd. 8. a. Eraclitus phs.

phineeѕ filij eleazar filij aarõ sacerdo
al's.✝ ezras tis ab initio: ipe ✝ esdras ascēdit ð ba
Eusebius bylõe ⁊ ipe scriba velox in lege moysi:
poeta. quã dñs deꝰ dedit isrl'. Et dedit ei rex
ſm manũ dñi dei eiꝰ bonã sup eũ oēm
petitionē eiꝰ: ⁊ ascēderũt de filijs isrl':
⁊ de filijs sacerdotũ: ⁊ de filijs leuitaꝝ
⁊ de cãtorib': ⁊ de ianitorib': ⁊ de na-
thinneis in hierl'm anno septimo arta
xerxis regis ⁊ venerũt in hierl'm mēse
quinto: ipe est ãnus septimꝰ regis. Q2 in
primo die mēsis primi cepit ascēdere de
Al's.✝ sup- babylone: ⁊ in primo ✝ die mēsis quinti
est die. venit in hierl'm iuxta manũ dei sui bo
Al's.✝ cum. nam sup ✝ se. Esdras autē parauit coꝛ
B suũ vt inuestigaret legē dñi: ⁊ faceret et
doceret in isrl' pceptã ⁊ iudiciuz. Hoc
est autē exēplar ep'le edicti qð dedit rex
artaxerxes esdre sacerdoti scribe eru-
dito i sermonibꝰ ⁊ i pceptis dñi ⁊ i ce
rimonijs eiꝰ in isrl'. Artaxerxes rex re
gũ esdre sacerdoti: scribe legis dei celi
doctissimo salutē. A me decretũ est vt
cuicũqꝫ placuerit i regno meo de pp'lo
isrl' et de sacerdotibꝰ eius ⁊ de leuitis
ire in hierl'm tecũ: vadat. A facie eñ re
gis ⁊ septē cõsiliatoꝝ eiꝰ missus es vt
visites iudeã et hierl'm in lege dei tui:
q̃ est in manu tua: ⁊ vt feras argentũ et
aurum qð rex ⁊ cõsiliatores eiꝰ sponte
obtulerũt deo israel: cuiꝰ in hierl'm ta
C bernaculũ est. Et omne argentũ et au-
rũ quodcũqꝫ inueneris in vniuersa p-
uincia babylonis ⁊ pp'ls offerre volue
rit: ⁊ de sacerdotibꝰ q̃ spõte obtulerit
domui dei sui: q̃ est in hierl'm: libere ac
cipe: ⁊ studiose eme de hac pecunia vi-
tulos: arietes: agnos ⁊ sacrificia ⁊ liba
mina coꝝ: ⁊ offer ea super altare tēpli
dei vri: qð ē in hierl'm. Sz ⁊ si qd tibi
⁊ fratribꝰ tuis placuerit de reliquo ar
gēto ⁊ auro vt faciatis: iuxta volũtatē
dei vri facite. Uasa qꝫ q̃ danť tibi i mi
Al's.✝ sup- nisteriũ domꝰ dei tui: trade in ɔspectu
est in. dei ✝ in hierl'm. Sz ⁊ cetera qbꝰ opus
fuerit i domo dei tui qȝ tũcũqꝫ necesse
est vt expēdas: dabis de thesauro et de
fisco regis et a me. Ego artaxerxes rex
statui atqꝫ decreui oībꝰ custodibꝰ arce
publice: q sunt trãs flumē vt quodcũqꝫ
petierit a vobis esdras sacerdos scri-
ba legis dei celi: absqꝫ mora detis vsqꝫ
ad argēti talēta centũ: ⁊ vsqꝫ ad frumē
ti choros centũ: ⁊ vsqꝫ ad vini bathos
centũ: ⁊ vsqꝫ ad bathos olei centũ: sal
D vero absqꝫ mēsura. Omne qð ad ritum
dei celi ptinet tribuať diligēter in do
mo dei celi: ne forte irascatur cõtra re
gnum regis ⁊ filioꝝ eiꝰ. Uobis quoqꝫ
notũ facimꝰ de vniuersis sacerdotibꝰ
⁊ leuitis ⁊ cãtoribꝰ ⁊ ianitoribus: na-
thinneis ⁊ ministris domꝰ dei huiꝰ: vt
vectigal ⁊ tributũ ⁊ ãnonas nõ habea
tis ptãtē imponēdi sup eos. Tu autē
esdra ſm sapiētiã dei tui: q̃ est i manu
tua: ɔstitue iudices ⁊ psides vt iudicēt
omni pp'lo q̃ est trãs flumen his vꝫ q̃
nouerũt legē dei tui: sed ⁊ imperitos do
cete libere. Et oīs q̃ nõ fecerit legē dei
tui ⁊ legē regis diligēter: iudiciũ erit
de eo siue i mortē: siue in exiliũ: siue in
cõdēnationē substãtie eiꝰ vel certe in
carcerē. Et dixit esdras scriba. Bene-
dictꝰ dñs deus patrũ nostroꝝ q̃ dedit
hoc in corde regis vt glorificaret do-
mũ dñi q̃ est in hierusalē: ⁊ in me incli-
nauit miam suã corã rege ⁊ ɔsiliatori-
bus eiꝰ ⁊ vniuersis principibus regis
potentibꝰ: ⁊ ego cõfortatus manu dñi
dei mei: que erat in me congregaui de
israel principes qui ascenderũt mecũ. xerxes da-
¶ C. S. De his qui ascenderũt cum es- rij filiꝰ. x.
dra: et directione itineris post fletum psarũ rex.
et ieiunium: appēduntur vasa templi:
et offerunt ea cum holocaustomatibus
in hierusalem. Capitulum. viij. A

Hi sunt ergo pncipes familia 3. esdre. 8. c
rũ ⁊ genealogia coꝝ q̃ ascen
derũt mecũ in regno artaxer
xis regis de babylone de fi-
lijs phinees: gerson: de filijs temistocl' u
ithamar: daniel: de filijs dauid: atthꝰ: athenīēsis
de filijs sechenie ⁊ de filijs pharos: za- phs et dux
charias: ⁊ cũ eo numerati sunt viri cen claret.
tũ quinquaginta. De filijs pethmoab: al'.✝ azarie.
elioenai filiꝰ ✝ zaree: et cũ eo ducēti vi Leonida ísi
ri. De filijs sechenie filiꝰ ezechiel: et cũ gnis spar-
eo trecēti viri. De filijs addam nabeth tarum rex.
filiꝰ ionathã: ⁊ cũ eo quinquaginta vi-
ri. De filijs helã esaias filiꝰ athalie: et B
cũ eo septuaginta viri. De filijs sapha- Aristides
tie zebedia filiꝰ michael ⁊ cũ eo octogi phs athenī
ta viri. De filijs ioab obedia filiꝰ iehi- ensis.
hel: ⁊ cũ eo ducēti decē et octo viri. De
filijs selomith filiꝰ iosphie: ⁊ cũ eo cen
tũ sexaginta viri. De filijs bebai zacha
rias filiꝰ bebai: ⁊ cũ eo vigintiocto viri.
De filijs ezeab: iohãnã filius ezethã: et
cũ eo centũ ⁊ decē viri. De filijs adoni-
cã q̃ erãt nouissimi: ⁊ hec nõia coꝝ: eli
phelet et iehihel ⁊ samaias: et cũ eis
sexagīta viri. De filijs begui vthai ⁊ za Dyagoras
chur: ⁊ cũ eis septuagīta viri. Cõgrega phs.
ui autem eos ad fluuiũ q̃ decurrit ad

hauua ⁊ mãſim⁹ ibi trib⁹ dieb⁹. Queſi
uiq; i pplo ⁊ i ſacerdotib⁹ de filijs le-
Sophocles poeta tragicus. ui: et nõ inueni ibi. Itaq; miſi eliezer et
ariel ⁊ ſemeiã ⁊ helnathã ⁊ iarib ⁊ alte
rũ helnathã ⁊ nathã ⁊ zachariã et mo
C ſollã principes ⁊ ioarib ⁊ helnathã ſa
Penſis et paraſi⁹ pictores. piẽtes: ⁊ miſi eos ad heddo q̃ ẽ pn̄i⁹ in
caſphie loco: ⁊ poſui i ore eoꝝ ꝟba q̃ lo
q̃rẽt ad heddo ⁊ ad frẽs ei⁹ nathineos
i loco caſphie: vt adducerẽt nob̃ mini
ſtros dom⁹ dei nr̃i. Et adduxerũt nobis
ꝑ manũ dei nr̃i bonã ſup nos virũ do-
ctiſſimum de filijs mooli: filij leui filij
iſrl̃: ⁊ ſarabiã et filios ei⁹ ⁊ frẽs ei⁹ de
cẽ ⁊ octo: ⁊ aſabiã ⁊ cũ eo eſaiã d̃ filijs
merari fr̃eſq; ei⁹ ⁊ filios eius viginti.
D Et de nathineis q̃s dederat dd̃ et pn̄ci
pes ad miſteria leuitaꝝ: nathineos du
cẽtos viginti: oẽs hi ſuis noĩb⁹ vocabã-
tur. Et predicaui ibi ieiuniũ iuxta flu
uiũ hauua: vt affligeremur corã dño
deo nr̃o ⁊ peteremus ab eo viã rectã nob̃
⁊ filijs nr̃is vniuerſeq; ſub̃ nr̃e. Eru-
bui eñ petere a rege auxiliũ ⁊ eq̃tes q̃
defenderẽt nos ab inimico i via: q2 di-
xeram⁹ regi. Man⁹ dei nr̃i ẽ ſup oẽs q̃
q̃rũt eũ i bonitate ⁊ ĩpiũ ei⁹ ⁊ fortitu-
do ei⁹ ⁊ furor ſup oẽs q̃ dereliquũt eũ.
E Ieiunauim⁹ aũt ⁊ rogauim⁹ deũ nr̃m
ꝓ hoc ⁊ euenit nob̃ ꝓſpe. Et ſepaui de
pn̄cipib⁹ ſacerdotũ duodeci: ſarabiã
et aſabiã: ⁊ cũ eis de fr̃ib⁹ eoꝝ decẽ ap
pẽdiq; eis argẽtũ ⁊ aurũ ⁊ vaſa ꝯſecra
ta dom⁹ dei nr̃i: q̃ obtulerat rex ⁊ ꝯſi-
liatores ei⁹ ⁊ pn̄cipes ei⁹ vniuerſuſq;
iſrl̃ eoꝝ q̃ iuẽti fuerãt. Et appẽdi i ma
nib⁹ eoꝝ argẽti talẽta ſexcẽta q̃nq̃gin
ta ⁊ vaſa argẽtea cẽtũ: auri ꝟo cẽtũ ta
lẽta: ⁊ crateres aureos viginti q̃ hẽbãt
ſolidos millenos: ⁊ vaſa eris fulgentis
F optimi duo pl̃chra vt auꝝ. Et dixi eis.
Vos ſcti dñi ⁊ vaſa ſctã ⁊ argẽtũ ⁊ au
rũ qd̃ ſpõte oblatũ ẽ dño deo patrum
nr̃oꝝ: vigilate ⁊ cuſtodite donec appẽ
datis corã pn̄cipib⁹ ſacerdotũ ⁊ leuitaꝝ
⁊ ducib⁹ familiaꝝ iſrl̃ i hierl̃z i theſau
rũ dom⁹ dñi. Suſceperũt aũt ſacerdo
tes ⁊ leuite põd⁹ argẽti ⁊ auri ⁊ vaſoꝝ
vt deferrẽt hierl̃z i domũ dei nr̃i. Pro
mouim⁹ ẽ a flumie hauua duodecimo
die mẽſis pmi vt ꝑgerem⁹ hierl̃z: ⁊ ma
nus dei nr̃i fuit ſuper nos: ⁊ liberauit
nos de manu inimici ⁊ inſidiatoris in
G via. Et venim⁹ hierl̃m et manſim⁹ ibi
tribus dieb⁹. Die aũt quarta appẽſuz
eſt argẽtũ et aurũ et vaſa in domo dei
noſtri ꝑ manũ remoth filij vrie ſacer-
dotis: ⁊ cũ eo eleazar filius phinees: ⁊
cũ eis ioſaded fili⁹ ioſue: ⁊ noadaia fi
lius hẽnoi leuite iuxta numerũ ⁊ pon
dus oĩm. Deſcriptũq; ẽ oẽ põdus i tpe
illo. Sz ⁊ q̃ venerãt de captiuitate fi-
lij trãſmigratiõis obtulerũt holocau
ſtomata deo iſrl̃: vitulos duodeci ꝓ oĩ
pplo iſrl̃: arietes nonagintaſex: agnos
ſeptuagintaſeptẽ: hircos ꝓ pctõ duo-
decim: oĩa in holocauſtum dño. Dede-
rũt aũt edicta regi ſatrapis q̃ erãt de
conſpectu regis ⁊ ducibus trãs flumẽ:
et eleuauerũt populum ⁊ domum dei.
¶ C. S. Nunciat eſdre q̃ filij iſrl̃ non
ſunt ſepati a pplo terre: imo etiã duxe
rũt ivxores filias eoꝝ ſibi ⁊ filijs ſuis:
hoc audito eſdras ſcidit palliũ ſuũ et
tunicã ſuã et euellit pilos capitis ei⁹
et ſedens plorat. Capitulum. ix. A

Oſtq̃ aũt hec ꝯpleta ſunt ac 3. Eſdr. 8. c
ceſſerũt ad me pn̄cipes: dicẽ
tes. Nõ eſt hic ſeparat⁹ ppl̃s
iſrl̃ et ſacerdotes et leuite a
ppl̃is terrarũ ⁊ de abomina
tiõib⁹ eoꝝ chananei vez ⁊ ethei ⁊ phere
zei ⁊ iebuſei ⁊ ãmonitaꝝ ⁊ moabitaꝝ
⁊ egyptioꝝ ⁊ ãmorreoꝝ: tulerũt eñ de
filiab⁹ eoꝝ ſibi et filijs ſuis vxores: et
cõmiſcuerũt ſemẽ ſctm̃ cũ ppl̃is terra Artaban⁹.
rũ. Man⁹ etiã pn̄cipũ ⁊ magr̃atuũ fuit 6. ꝑſaꝝ rex
in trãſgreſſiõe hac pma. Cũ audiſſem artaxerxes.
ſermonẽ iſtũ: ſcidi palliũ meũ et tuni- 7. ꝑſaꝝ rex
cã ⁊ euelli capillos capitis mei et bar
be: ⁊ ſedi merẽs. Cõuenerũt aũt ad me
oẽs q̃ timebãt ꝟbũ dei iſrl̃ ꝓ trãſgreſ
ſiõe eoꝝ q̃ de captiuitate venerant: et
ego ſedebã triſtis vſq; ad ſacrificiũ ve B
ſpertinũ. Et in ſacrificio veſptino ſur
rexi de afflictiõe mea: ⁊ ſciſſo pallio et
tunica curuaui genua mea et expandi
manus meas ad dñm deũ meũ et dixi.
De⁹ me⁹ ꝯfundor ⁊ erubeſco leuare fa al's + q̃ tũ.
ciẽ meã ad te: + qm̃ iniq̃tates nr̃e mul Decemviri
tiplicate ſunt ſup caput nr̃m: et deli- rome eligũ
cta nr̃a creuerũt vſq; ad celũ a diebus tur.
pr̃m nr̃oꝝ. Sz ⁊ nos ipi peccauim⁹ gra
uiter vſq; ad diẽ hãc: ⁊ in iniq̃tatibus
nr̃is traditi ſum⁹: ipi ⁊ reges nr̃i ⁊ ſa- al's + manus
cerdotes nr̃i in + manũ regũ terrarũ ⁊ C
in gladiũ ⁊ i captiuitatẽ: ⁊ i rapinã: et
in cõfuſionẽ vultus ſicut et die hac. Et
nũc q̃ſi parũ et ad momẽtũ facta ẽ de-
precatio nr̃a apud dñm deũ nr̃m vt di
mitterent̃ nobis reliq̃e + et daret̃ pax Al's + vt.
illius i loco ſctõ ei⁹: ⁊ illuminaret ocu
los nr̃os de⁹ noſter: ⁊ daret nobis vitã
modicã in ſeruitute nr̃a: q2 ſerui ſum⁹

et ī seruitute nr̄a nō dereliq̄t nos deꝰ nr̄: ⁊ inclinauit sup̱ nos mīam corā re ge p̄sarū vt daret nobis vitam: ⁊ subli maret domū dei nr̄i: ⁊ extrueret solitu dines eiꝰ: ⁊ daret nobis spē in iuda et hierl̄m. Et nūc q̄d dicemꝰ dn̄e deus nr̄ post hec: q͛ dereliq̄mus mādata tua q̄ p̄cepisti ī manu seruoꝝ tuoꝝ ꝓphetaꝝ rū dicēs. Terra ad quā vos īgredimini vt possideatis eā terra īmūda ē iuxta immūdiciā pplo͛ꝝ ceterarūq̄ terrarū abominatiōibꝰ eoꝝ q̄ repleuerūt eam ab ore vsq̄ ad os ī coinquinatiōe sua. Nūc ḡ filias v̄ras ne detis filijs eoꝝ et filias eoꝝ ne accipiatis filijs v̄ris: ⁊ nō q̄ratis pacē eoꝝ ⁊ ꝓspitatē eoꝝ vsq̄ ī eternum: vt ꝯfortemini ⁊ comedatis q̄ bona sunt terre ⁊ heredes habeatis fi lios v̄ros vsq̄ ī seculū. Et post oīa q̄ ve nerūt sup̱ nos ī opibus nr̄is pessimis: et in delicto nr̄o magno: q͛ tu deus no ster liberasti nos de iniq̄tate nostra et dedisti nobis salutē sicut est hodie vt nō ꝯuerteremur: ⁊ irrita faceremꝰ mā data tua neq̄ m̄rimonia iūgeremꝰ cū pplis abominationū istarū. Nunquid iratus es nobis vsq̄ ad ꝯsummationē ne dimitteres nobis reliquias ad salu tē dn̄e deꝰ israel iustus es tu: q̄m dereli cti sumꝰ qui saluaremur sicut die hac. Ecce corā te sumus in delicto nostro. Non enim stari pōt corā te super hoc.

Romani leges solonis in decem tabulis acciperunt et duas addunt.

D

Tribuni et ediles rome creant.

¶ C. S. Penitet et luget ppl's: separā tur vxores alienigene: describūtur illi qui eas abiecerunt. Capitulum. x.

B

Als. ezra.
Als. emm.
Als. ezre.
2. esdr. 8. g.

Sic ḡ orāte esdra ⁊ iplorāte ⁊ deū ⁊ flēte ⁊ iacēte ante tē plū dei collectꝰ est ad eū de isrl̄ cetꝰ grādis nimis viroꝝ ⁊ mulierū puerorūq̄. Et fle uit ppl'us fletu multo. Et rūdit sechē nias filꝰ iehihel de filijs helā: et dixit esdre. Nos p̄uaricati sumꝰ ī deū nr̄m ⁊ duximꝰ vxores alienigenas de pplis terre. Et nunc si est p̄nia in isrl̄ sup̱ hoc pcutiamꝰ fedus cū dn̄o deo nr̄o vt p̄ij ciamꝰ vniuersas vxores et eos q̄ de his nati sunt iuxta volūtatē dn̄i et eorū q̄ tenēt p̄ceptū dn̄i dei nr̄i s̄m legē fiat. Surge: tuū est discernere: nosq̄ erimꝰ tecū. Cōfortare et fac. Surrexit ergo esdras ⁊ adiurauit p̄ncipes sacerdotū et leuitarū et oēm israel vt facerēt s̄m verbum hoc. Et iurauerūt. Et surrexit esdras an̄ domū dei: et abijt ad cubicu lū iohānā filij eliasib et īgressus est il luc. Panē nō cōedit: et aquā nō bibit.

Anaxagoras phs.
Empedocles phs.
Permenides phs.
Cratinus poeta.
Plautus comediarum scriptor.
Herodotꝰ historicus.

Augebat eī trāsgressiōez eoꝝ q̄ venerāt de captiuitate. Et missa ē vox eoꝝ ī iu da ⁊ ī hierl̄z oībꝰ filijs trāsmigratiōis vt ꝯgregarent ī hierl̄z: ⁊ oīs q̄ nō vene rit ī tribꝰ diebꝰ iuxta ꝯsiliū p̄ncipū et senioꝝ: auferet vniuersa substātia eiꝰ ⁊ ip̄e abijciet de cetu trāsmigratiōis: cō uenerūt igit̄ oēs viri iuda ⁊ bēiamin in hierl̄z tribꝰ diebꝰ ip̄e ē mēsis nonꝰ vi cesima die mēsis: ⁊ sedit oīs ppl's ī pla tea domꝰ dei trementes p̄ pctō et plu uijs. Et surrexit esdras sacerdos et di xit ad eos. Vos trāsgressi estis et duxi stis vxores alienigenas vt adderetis sup̱ delictū isrl̄. Et nūc date ꝯfessionē dn̄o deo patrū v̄roꝝ et facite placitū eiꝰ: et separamini a pplis terre ⁊ ab vxoribꝰ alienigenis. Et rūdit vniuersa multitu do. Dixitq̄ voce magna. Iuxta v̄bū tuū ad nos sic fiat. Verūtn̄ q͛ ppl's multus est ⁊ tēps pluuie: ⁊ nō sustinemꝰ stare fo ris: ⁊ opus nō ē diei vniꝰ vel duoꝝ: vehe mēter q̄ppe peccauimꝰ in sermone isto ꝯstituant̄ p̄ncipes in vniuersa multitu dine: ⁊ oēs ī ciuitatibꝰ nr̄is q̄ duxerūt vxores alienigenas veniāt ī tēpibꝰ statu tis: ⁊ cū his seniores p̄ ciuitatē ī ciuita tē: et iudices eius donec auertatur ira dei nr̄i a nobis sup̱ pctō hoc. Igitur io nathā filꝰ azahel: ⁊ iaazia filꝰ thecue steterunt sup̱ hoc et mosollā et sebe thai leuites adiuuerūt eos: feceruntq̄ sic filij transmigrationis. Et abierunt esdras sacerdos et viri p̄ncipes fami liarū ī domos patrū suoꝝ: ⁊ oēs p̄ no mina sua: ⁊ sederūt ī die p̄mo mēsis de cimi: vt q̄rerēt rē. Et ꝯsūmati sūt oēs viri q̄ duxerūt vxores alienigenas vsq̄ ad diē p̄mā mēsis p̄mi: et īuenti sunt de filijs sacerdotū q̄ duxerūt vxores alie nigenas de filijs iosue filij iosedech et fratres eiꝰ maasia eliezer et iarib et go dolia. Et dederūt manus suas vt eijce rēt vxores suas et pro delicto suo arie tē de ouibus offerrēt. Et de filijs emo mer ānani et zebedia: et de filijs serim maasia et helia et semeia iehihel ⁊ ozi as: et de filijs phessur: eliocnai maasia hismahel: nathanael: iosabeth et hele sa: et de filijs leuitarum: iosabeth ⁊ se mei ⁊ celaia ipse est calitha phataia iu da et eliezer: ⁊ de cātoribus eliasub: et de ianitoribꝰ sellū et thelē et vri: et ex isrl̄ de filijs pharos: remeia et ezia et melchia ⁊ miamin et eliezer ⁊ melchia et banea: ⁊ de filijs helā mathania za charias ⁊ hiehil et abdi ⁊ ierimoth et

2. Esd. 9. b.
Tucidides historicus et phs.

B

Milesius phisicus.
Prothogoras sophista.
Phidias statuarius.
Als. propter pctm et pluuias.
Hypocrates medicus.
Als. nostrorū.
Gorgias phs.
Zeno phs.
Citeus zeno alius stoicus phs.
Socrates atheniensis.
Als. sebechai.

C

Xerses. 8. persarū rex.
Darius notus nonus persarū rex.
Alcybiades atheniensis.

Dionysius syracusanus.

hauua ꝛ mãsim⁹ ibi trib⁹ dieb⁹. Quesi
uiq; i pplo ꝛ i sacerdotib⁹ de filijs le
Sophocles poeta tragicus. ui: et nõ inueni ibi. Itaq; misi eliezer et
ariel ꝛ semeiã ꝛ helnathã ꝛ iarib ꝛ alte
rũ helnathã ꝛ nathã ꝛ zachariã et mo
E sollã principes ꝛ ioarib ꝛ helnathã sa
Persis et parasi⁹ piscatores. piẽtes: ꝛ misi eos ad heddo q̃ ē pm⁹ in
casphie loco: ꝛ posui i ore eoꝝ vba q̃ lo
querẽt ad heddo ꝛ ad frẽs ei⁹ nathineos
i loco casphie: vt adducerẽt nob mini
stros dom⁹ dei nři. Et adduxerũt nobis
p manũ dei nři bonã sup nos virũ do
ctissimum de filijs mooli: filij leui filij
isrl: ꝛ sarabiã et filios ei⁹ ꝛ frẽs ei⁹ de
cẽ ꝛ octo: ꝛ asabiã ꝛ cũ eo esaiã d filijs
merari fratresq; ei⁹ ꝛ filios eius viginti.
D Et de nathineis q̃s dederat dd et pnci
pes ad ministeria leuitaꝝ: nathineos du
cẽtos viginti: oẽs hi suis noib⁹ vocabã
tur. Et predicaui ibi ieiuniũ iuxta flu
uiũ hauua: vt affligeremur coram dño
deo nřo ꝛ peteremus ab eo viã rectã nob
ꝛ filijs nřis vniuerseq; substãtie nře. Eru
bui em̃ petere a rege auxiliũ ꝛ eq̃tes q̃
defenderẽt nos ab inimico i via: q2 di
xeram⁹ regi. Man⁹ dei nři ē sup oẽs q̃
q̃rũt eũ i bonitate ꝛ ipiũ ei⁹ ꝛ fortitu
do ei⁹ ꝛ furor sup oẽs q̃ dereliquũt eũ.
E Ieiunauim⁹ aũt ꝛ rogauim⁹ deũ nřm
p hoc ꝛ euenit nob prospe. Et separaui de
pncipib⁹ sacerdotũ duodeci: sarabiã
et asabiã: ꝛ cũ eis de frib⁹ eoꝝ decẽ ap
pẽdiq; eis argẽtũ ꝛ aurũ ꝛ vasa ꝯsecra
ta dom⁹ dei nři: q̃ obtulerat rex ꝛ ꝯsi
liatores ei⁹ ꝛ pncipes ei⁹ vniuersusq;
isrl eoꝝ q̃ inuẽti fuerãt. Et appẽdi i ma
nib⁹ eoꝝ argẽti talẽta sexcẽta q̃nq̃gin
ta ꝛ vasa argẽtea cẽtũ: auri vo cẽtũ ta
lẽta: ꝛ crateres aureos viginti q̃ hẽbãt
solidos millenos: ꝛ vasa eris fulgentis
F optimi duo pulchra vt auꝝ. Et dixi eis.
Uos scti dñi ꝛ vasa sctã ꝛ argẽtũ ꝛ au
rũ qđ spõte oblatũ ē dño deo patrum
nřoꝝ: vigilate ꝛ custodite donec appẽ
datis corã pncipib⁹ sacerdotũ ꝛ leuitaꝝ
ꝛ ducib⁹ familiaꝝ isrl i hierlꝫ i thesau
rũ dom⁹ dñi. Susceperũt aũt sacerdo
tes ꝛ leuite põd⁹ argẽti ꝛ auri ꝛ vasoꝝ
vt deferrẽt hierlꝫ i domũ dei nři. Pro
mouim⁹ q̃ a flumie hauua duodecimo
die mẽsis pmi vt pgerem⁹ hierlꝫ: ꝛ ma
nus dei nři fuit super nos: ꝛ liberauit
nos de manu inimici ꝛ insidiatoris in
G via. Et venim⁹ hierlm et mansim⁹ ibi
tribus dieb⁹. Die aũt quarta appẽsuz
est argẽtũ et aurũ et vasa in domo dei
nostri p manũ remoth filij vrie sacer
dotis: ꝛ cũ eo eleazar filius phinees: ꝛ
cũ eis iosaded fili⁹ iosue: ꝛ noadaia fi
lius benoi leuite iuxta numerũ ꝛ pon
dus oĩm. Descriptũq; ē oẽ põdus i tpe
illo. Sꝫ ꝛ q̃ venerãt de captiuitate fi
lij trãsmigratiõis obtulerũt holocau
stomata deo isrl: vitulos duodeci p oĩ
pplo isrl: arietes nonagintasex: agnos
septuagintaseptẽ: hircos p pctõ duo
decim: oĩa in holocaustum dño. Dede
rũt aũt edicta regi satrapis q̃ erãt de
conspectu regis ꝛ ducibus trãs flumẽ:
et eleuauerũt populum ꝛ domum dei.
¶ C. S. Nunciat esdre q̃ filij isrl non
sunt separati a pplo terre: imo etiã duxe
rũt vxores filias eoꝝ sibi ꝛ filijs suis:
hoc audito esdras scidit palliũ suũ et
tunicã suã et euellit pilos capitis ei⁹
et sedens plorat. Capitulum. ix. A

Ostq̃ aũt hec ꝯpleta sunt ac 2.Esdr.8.c
cesserũt ad me pncipes: dicẽ
tes. Nõ est hic separat⁹ pplꝰ
isrl et sacerdotes et leuite a
pplis terrarũ ꝛ de abomina
tiõib⁹ eoꝝ chananei vcꝫ ꝛ ethei ꝛ pherez
zei ꝛ iebusei ꝛ ãmonitaꝝ ꝛ moabitaꝝ
ꝛ egyptioꝝ ꝛ ãmorreoꝝ: tulerũt em̃ de
filiab⁹ eoꝝ sibi et filijs suis vxores: et
cõmiscuerũt semẽ sctm̃ cũ pplis terra Artaban⁹.
rũ. Man⁹ etiã pncipũ ꝛ magratuũ fuit 6. psaꝝ rex
in trãsgressiõe hac pma. Cũ audissem artaxerxes.
sermonẽ istũ: scidi palliũ meũ et tuni 7. psaꝝ rex
cã ꝛ euelli capillos capitis mei et bar
be: ꝛ sedi merẽs. Cõuenerũt aũt ad me
oẽs q̃ timebãt vbũ dei isrl p trãsgres
siõe eoꝝ q̃ de captiuitate venerant: et
ego sedebã tristis vsq; ad sacrificiũ ve B
spertinũ. Et in sacrificio vesptino sur
rexi de afflictiõe mea: ꝛ scisso pallio et
tunica curuaui genua mea et expandi
manus meas ad dñm deũ meũ et dixi.
De⁹ me⁹ ꝯfundor ꝛ erubesco leuare fa als+ꝑctã.
ciẽ meã ad te: + qm̃ iniq̃tates nře mul Decemviri
tiplicate sunt sup caput nřm: et deli rome eligũ
cta nřa creuerũt vsq; ad celũ a diebus tur.
pfm nřoꝝ. Sꝫ ꝛ nosipi peccauim⁹ gra
uiter vsq; ad diẽ hãc: ꝛ in iniq̃tatibus
nřis traditi sum⁹: ipi ꝛ reges nři ꝛ sa als+ manus
cerdotes nři in + manũ regũ terrarũ ꝛ C
in gladiũ ꝛ i captiuitatẽ: ꝛ i rapinã: et
in cõfusionẽ vultus sicut et die hac. Et
nũc q̃si parũ et ad momẽtũ facta ē de
precatio nřa apud dñm deũ nřm vt di
mitterent nobis reliq̃e + et darẽt paꝝ Als+vt.
illius i loco sctõ ei⁹: ꝛ illuminaret ocu
los nřos de⁹ noster: ꝛ daret nobis vitã
modicã in seruitute nřa: q2 serui sum⁹

et i seruitute nr̃a nō dereliq̃t nos deꝰ
nr̃: ꝛ inclinauit sup nos miam corā re
ge psarū vt daret nobis vitam: ꝛ subli
maret domū dei nr̃i: ꝛ extrueret solitu
dines eiꝰ: ꝛ daret nobis spē in iuda et

Romani le
ges solonis
in decez ta
bulis acci-
piūt et du-
as addūt.

hierl̃m. Et nūc q̃d dicemꝰ dn̄e deus nr̃
post hec: q2 dereliq̃mus mādata tua q̃
pcepisti i manu seruoꝝ tuoꝝ pphetaꝝ
rū dicēs. Terra ad quā vos igredimini
vt possideatis eā terra imūda ē iuxta
immūdiciā pploꝝ ceterarūq; terrarū
abominatiōibꝰ eoꝝ q̃ repleuerūt eam
ab ore vsq; ad os i coinquinatiōe sua.

D

Nūc ḡ filias vr̃as ne detis filijs eoꝝ et
filias eoꝝ ne accipiatis filijs vr̃is: ꝛ nō
q̃ratis pacē eoꝝ ꝛ pspitatē eoꝝ vsq; i
eternum: vt ꝯfortemini ꝛ comedatis q̃
bona sunt terre ꝛ heredes habeatis fi-

Tribuni et
ediles ro-
me creant.

lios vr̃os vsq; i seculū. Et post oīa q̃ve
nerūt sup nos i opibus nr̃is pessimis:
et in delicto nr̃o magno: q2 tu deus no
ster liberasti nos de iniq̃tate nostra et
dedisti nobis salutez sicut est hodie vt
nō ꝯuerteremur: ꝛ irrita faceremꝰ mā
data tua neq; mrimonia iūgeremꝰ cuz
pplis abominationū istarū. Nunquid
iratus es nobis vsq; ad ꝯsummationē
ne dimitteres nobis reliquias ad salu
tē dn̄e deꝰ israel iustus es tu: qm̄ dereli
cti sumꝰ qui saluaremur sicut die hac.
Ecce corā te sumus in delicto nostro.
Non enim stari pōt corā te super hoc.
¶ C. S. Penitet et luget pplš: separā
tur vxores alienigene: describūtur illi
qui eas abiecerunt. Capitulum. x.

A
Als ✝ ezra.
Als ✝ enim.
Als ✝ exre.
2. esdr. 8. g.
Anaxago-
ras phs.
Empedo-
cles phs.
Permeni-
des phs.
Cratinus
poeta.
Plātus co
mediarum
scriptor.
Herodotꝰ
historicus.

Ic ḡ orāte ✝ esdra ꝛ iplorāte
✝ deū ꝛ flēte ꝛ iacēte ante tē
plum dei collectꝰ est ad eū de
isrl̃ cetꝰ grādis nimis viroꝝ
ꝛ mulierū puerorūq;. Et fle-
uit pplšus fletu multo. Et rūdit sechc-
nias filiꝰ iehihel de filijs helā: et dixit
✝ esdre. Nos puaricati sumꝰ i deū nr̃m
ꝛ duximꝰ vxores alienigenas de pplis
terre. Et nunc si est pnīa in isrl̃ sup hoc
peutiamꝰ fedus cū dn̄o deo nr̃o vt pij-
ciamꝰ vniuersas vxores et eos q̃ de his
nati sunt iuxta volūtatē dn̄i et eorū q̃
tenēt pceptū dn̄i dei nr̃i fm legē fiat.
Surge: tuū est discernere: nosq; erimꝰ
tecū. Cōfortare et fac. Surrexit ergo
esdras ꝛ adiurauit pncipes sacerdotū
et leuitarū et oēm israel vt facerēt fm
verbum hoc. Et iurauerūt. Et surrexit
esdras añ domū dei: et abijt ad cubicu
lū iohānā filij eliasib et igressus est il-
luc. Panē nō cōedit: et aquā nō bibit.

Lugebat eñ trāsgressiōez eoꝝ q̃ venerāt 2. Esd. 9. b.
de captiuitate. Et missa ē vox eoꝝ i iu- Tucidides
da ꝛ i hierl̃z oībꝰ filijs trāsmigratiōis historicus
vt ꝯgregarent i hierl̃z: ꝛ oīs q̃ nō vene et phs.
rit i tribꝰ diebꝰ iuxta ꝯsiliū pncipū et B
senioꝝ: auferet vniuersa substātia eiꝰ ꝛ Milesius
ipe abijcieẗ de cetu trāsmigratiōis: cō phisicus.
uenerūt igiẗ oēs viri iuda ꝛ bēiamin in Protbogo
hierl̃z tribꝰ diebꝰ ipe ē mēsis nonꝰ vi- ras sophi-
cesima die mēsis: ꝛ sedit oīs pplš i pla sta.
tea domꝰ dei tremētes ✝ p pctō et plu Phidias sta
uijs. Et surrexit esdras sacerdos et di- tuarius.
xit ad eos. Uos trāsgressi estis et duxi Als ✝ pro-
stis vxores alienigenas vt adderetis sup pter pctm̄
delictū isrl̃. Et nūc date ꝯfessionē dn̄o et pluuias.
deo patrū ✝ vr̃oꝝ et facite placitū eiꝰ: Hypocra-
et sepamini a pplis terre ꝛ ab vxoribꝰ tes medi-
alienigenis. Et rn̄dit vniuersa multitu cus.
do. Dixitq; voce magna. Iuxta vbū tuū Als ✝ no-
ad nos sic fiat. Uerūtñ q2 pplš multus strorū.
est ꝛ tps pluuie: ꝛ nō sustinemꝰ stare fo Gorgias
ris: ꝛ opus nō ē diei vnius vel duoꝝ vehe phs.
mēter q̃ppe peccauimꝰ in sermone isto zeno phs.
ꝯstituanẗ pncipes in vniuersa multitu citeus zeno
dine: ꝛ oēs i ciuitatibꝰ nr̃is q̃ duxerūt alius stoi-
vxores alienigenas veniāt i tpibꝰ statu cus phs.
tis: ꝛ cū his seniores p ciuitatē i ciuita Socrates
tē: et iudices eius donec auertatur ira atheniēsis.
dei nr̃i a nobis sup pctō hoc. Igitur io Als ✝ sebe
nathā filiꝰ azahel: ꝛ iaazia filiꝰ thecue char.
steterunt sup hoc et mosollā et ✝ sebe- C
thai leuites adiuuerūt eos: feceruntq; xerses. 8. p-
sic filij transmigrationis. Et abierunt sarū rex.
esdras sacerdos et viri pncipes fami- Darius no
liarū i domos patrū suoꝝ: ꝛ oēs p no- tus nonus
mina sua: ꝛ sederūt i die pmo mēsis de psarū rex.
cimi: vt q̃rerēt rē. Et ꝯsūmati sūt oēs Alcybia-
viri q̃ duxerūt vxores alienigenas vsq; des athenī
ad diē pmā mēsis pmi: et inuēti sunt de ensis.
filijs sacerdotū q̃ duxerūt vxores alie-
nigenas de filijs iosue filij iosedech et Dionysius
fratres eiꝰ maasia eliezer et iarib et go syracusa-
dolia. Et dederūt manus suas vt eijce nus.
rēt vxores suas et pro delicto suo arie
tē de ouibus offerrēt. Et de filijs emͤ-
mer ānani et zebedia: et de filijs serim
maasia et helia et semeia iehihel ꝛ ozi-
as: et de filijs phessur: elioenai maasia
hismahel: nathanael: iosabeth et hele-
sa: et de filijs leuitarum: iosabeth ꝛ se-
mei ꝛ celaia ipse est calitha phataia iu
da et eliezer: ꝛ de cātoribus eliasub: et
de ianitoribꝰ sellū et thelē et vri: et ex
isrl̃ de filijs pharos: remeia et ezia et
melchia ꝛ miamin et eliezer ꝛ melchia
et banea: ꝛ de filijs helā mathania za-
charias ꝛ hiehil et abdi ꝛ ierimoth et

helia: et de filijs zethua: elioenai: elia-
sib: nathania ⁊ hierimuth et zabeth et
aziza: ⁊ de filijs bebai: ioanā: anania:
zabbai: athalai: ⁊ de filijs bēni: mosol
la: et melluch ⁊ adaia: iasub ⁊ saal ⁊ ra
moth: ⁊ de filijs phethmoab: edna: ⁊ cha
lal: banaias ⁊ maasias mathanias: be-
selebel bēnui: ⁊ manasse: ⁊ de filijs he-
rē: eliezer: iesue: melchias: semeias: sy-
meō: bēiami: maloch: samarias: ⁊ de fi
lijs asom: mathanai mathet: azabeth:
elpheleth iermai: manasses semei: de fi
lijs bani: maadi: amrā ⁊ huel: baneas:
⁊ badaias: chelian: bāni amarimuth ⁊
eliasib: mathanias: mathanai et iasi et
bani ⁊ bēnui: semei: ⁊ salmias ⁊ nathā
et adaias: mechne: dabaia: sisai: sarai:
ezrel ⁊ seleman ⁊ semeria: sellum: ama
ria: ioseph: de filijs nebui: abibel: ma-
thathias zabeth: zabina: ieddu: et io-
hel et banai. Omnes hi acceperunt vxo
res alienigenas: ⁊ fuerunt ex eis mulie
res que pepererant filios.

¶ Explicit liber Esdre primus.

¶ Incipit liber Neemie qui est
esdre scđs.

¶ C.S. Neemias pincerna regis arta
xersis audita afflictiōe iudeoꝝ q̄ erāt i
hiersm ieiunat: q̄rit miaꝫ a deo. Ca. j.

A
Erba neemie filij
helchie. Et factū est i mēse
casleu anno vicesimo ⁊ ego
erā in susis castro. Et venit
ad me ananivnꝰ de fratribꝰ meis: ipse
⁊ viri ex iuda. Et iterrogaui eos de iu
deis q̄ remāserāt ⁊ superāt de captiui
tate ⁊ de hiersm. Et dixerūt mihi. Qui
remāserūt ⁊ derelicti sūt de captiuita
B te ibi i ꝓuīcia i afflictiōe magna sunt
et i opprobrio: ⁊ murꝰ hierlꝫ dissipatꝰ
est ⁊ porte eiꝰ cōbuste sūt igni. Cūq̄ au
Dañ.8.a. j.9.f. dissem v̄ba huiuscemodi: sedi ⁊ fleui ⁊
luxi diebꝰ multis: et ieiunabā ⁊ orabā
an̄ faciē dei celi: ⁊ dixi. Queso dn̄e deꝰ
celi fortis magne atq̄ terribilis: q̄ cu-
stodis pactū ⁊ miaꝫ cū his q̄ te diligūt
⁊ custodiūt mādata tua: fiāt aures tue
auscultātes: ⁊ oculi tui apti vt audias
orationē serui tui quā ego oro corā te
hodie die ⁊ nocte ꝓ filijs israel seruis
tuis ⁊ ꝯfiteor ꝓ pctis filioꝝ israel q̄bꝰ
C peccauerāt tibi. Et ego ⁊ domus pr̄is
mei peccauimꝰ: vanitate seducti sumꝰ
et nō custodiuimꝰ mādatū tuū: ⁊ ceri-
monias ⁊ iudicia q̄ precepisti moysi fa
mulo tuo. Memēto verbi qđ mādasti
moysi seruo tuo dicens. Cū trangressi
fueritis: ego disperdā vos i pp̄los: ⁊ si
reuertimini ad me: et custodiatis pce-
pta mea ⁊ faciatis ea: etiam si abducti
fueritis ad extrema celi: inde cōgrega-
bo vos: ⁊ reducā i locū quē elegi vt ha D
bitaret nomē meū ibi. Et ipsi serui tui
et pp̄ls tuus quos redemisti in fortitu
dine tua magna ⁊ in manu tua valida:
obsecro domine fit auris tua attēdens
ad orationē serui tui ⁊ ad orationē ser
uorum tuorum qui volunt timere no-
men tuū: ⁊ dirige seruū tuum hodie: ⁊
da ei misericordiā ante virū hūc. Ego
enim eram pincerna regis.
¶ Ca.S. Neemias ab artaxerse impe-
trat literas ad duces regionis trās flu
men: cū quibꝰ venit in hierusalē: consi
derat ruinas muroꝝ de nocte et cām
itineris sui aperit populo: ad edificā-
dum confortat muros. Capitulū. ij. A

Actum est aūt i mēse nisan
āno vicesimo artaxerxis re
gis: ⁊ vinū erat ante eū. Et
leuaui vinum ⁊ dedi regi: ⁊
erā q̄si lāguidus ante faciē
eiꝰ. Dixitq̄ mihi rex. Quare vultꝰ tuus
tristis est: cū te egrotū nō videā. Nō est
hoc frustra: sed malū nescio qđ i corde
tuo est. Et timui valde ac nimis: ⁊ dixi
regi. Rex i eternū viue. Quare nō me-
reat vultꝰ meꝰ: q2 ciuitas domꝰ sepul-
chroꝝ pr̄is mei deserta ē: ⁊ porte eiꝰ cō B
buste sunt igni. Et ait mihi rex. Pro q̄
re postulas. Et oraui deū celi. Et dixi
ad regē. Si videt̄ regi bonū: ⁊ si placet
seruꝰ tuꝰ ante faciē tuā: vt mittas me
i iudeā ad ciuitatē sepulchri pr̄is mei
⁊ edificabo eā. Dixitq̄ mihi rex ⁊ regi-
na q̄ sedebat iuxta eū. Vsq̄ ad qđ tp̄s
erit iter tuum: ⁊ qn̄ reuerteris? Et pla
cuit an̄ vultū regis ⁊ misit me. Et ꝯsti-
tui ei tp̄s ⁊ dixi regi. Si regi vr̄ bonū
ep̄las det mihi ad duces regiōis trans
flumē vt traducāt me donec veniā i iu
deā ⁊ ep̄lam ad asaph custodē saltꝰ re-
gis vt det mihi ligna + vt tegere pos- Als+et.
sim portas tēpli: turres domꝰ ⁊ muros
ciuitat̄ ⁊ domū quā igressus fuero. Et
dedit mihi rex iuxta manū dei mei bo
nā mecū. Et veni ad duces regiōis trās
flumē dediq̄ eis ep̄las regis. Miserat
aūt rex mecū principes militū ⁊ eq̄tes.
Et audierāt sanaballath horonites et

thobias seruꝰ ammanites ⁊ cõtristati
sunt afflictiõe magna qđ venisset hõ q
C querere ꝓsperitatẽ filiorũ israel. Et veni
hierłm ⁊ erã ibi tribꝰ diebꝰ ⁊ surrexi
nocte ego ⁊ viri pauci mecũ ⁊ nõ idica
Als.✝ deꝰ. ui cui ꝙ qd ✝ dñs dedisset i corde meo
vt facerẽ in hierłm ⁊ iumẽtũ non erat
mecũ nisi aial cui isidebã. Et egressus
sum ꝑ portã vallis nocte et ante fontẽ
draconis: ⁊ ad portã stercoris: ⁊ ꝯside
rabã murũ hierłm dissipatũ et portas
eiꝰ ꝯsumptas igni. Et trãsiui ad portã
fontis ⁊ ad aqueductũ regis ⁊ nõ erat
locus iumento cui sedebãt vt trãsiret.
Et ascẽdi ꝑ torrẽtẽ nocte et ꝯsiderabã
murũ et reuersus veni ad portã vallis
et redij. Magistratꝰ aũt nesciebant q
abijssem: aut qd ego facerẽ. Sed et iu-
deis ⁊ sacerdotibꝰ ⁊ optimatibꝰ ⁊ ma
gistratibꝰ ⁊ reliqs q faciebãt opꝰ vsq
Als.✝ loco ad id ✝ loci nihil indicaueram. Et dixi
rum. eis. Uos nostis afflictionẽ i q sumꝰ qr
D hierłm deserta est ⁊ porte eiꝰ ꝯsumpte
sunt igni. Uenite ⁊ edificemus muros
hierłm et nõ simꝰ vltra opprobriũ. Et
indicaui eis manũ dei mei qđ esset bo-
na mecũ: ⁊ vba regis q locutꝰ est mihi:
et aio. Surgamꝰ ⁊ edificemus. Et con
fortate sunt manꝰ eoꝝ in bono. Audie
rũt aũt sanaballath horonites et tho-
bias seruꝰ ãmanites ⁊ gosem arabs: et
subsannauerũt nos ⁊ despexerũt: dixe
rũtq. Que est hec res quã facitis. Nun
quid ꝯ regẽ vos rebellatis. Et reddidi
eis sermonem dixiq ad eos. Deus celi
ipe nos iuuat ⁊ nos serui eiꝰ sumꝰ: sur
gamus ⁊ edificemus: vobis aũt non est
pars ⁊ iustitia ⁊ memoria in hierłm.
¶ C. S. Muri turres porte edificant:
icipit eliasib sacerdos magnus: noian
turq viri iuxta qs edificent. Capi. iij.
A Et surrexit eliasib sacerdos
magnꝰ ⁊ frẽs eiꝰ sacerdotes:
et edificauerũt portã gregis.
Ipsi scrificauerũt eã ⁊ statue
rũt valuas eiꝰ ⁊ vsq ad tur-
rim cẽtũ cubitoꝝ scrificauerũt eã vsq
ad turrim ananehel. Et iuxta eũ edifi-
cauerũt viri hierico: ⁊ iuxta eos edifi-
cauit zachur filiꝰ amri. Portã autẽ pi
sciũ edificauerũt filij asnaa ⁊ ipi texe-
rũt eam ⁊ statuerũt valuas eiꝰ: ⁊ seras
et vectes: ⁊ iuxta eos edificauit mari-
moth filiꝰ vrie filij accҺꝰ: ⁊ iuxta eũ edi
ficauit mosollã filiꝰ barachie filiꝰ me-
sezabel: ⁊ iuxta eũ edificauit sadoch fi-
B liꝰ baana. Et iuxta eũ edificauerũt the

cueni. Optimates aũt eoꝝ non suppo
suerũt colla sua i ope dñi dei sui: ⁊ por
tã veterẽ edificauerũt ioiada filiꝰ pha
sea: ⁊ mosollã filiꝰ besodia: ipi texerũt
eã ⁊ statuerũt valuas eiꝰ ⁊ seras et ve-
ctes: ⁊ iuxta eas edificauerũt melchias
gabaonites ⁊ iadon meronathites viri
de gabaon ⁊ maspha ꝓ duce q erat i re
giõe trãs flumẽ. Et iuxta eũ edificauit
ezibel filiꝰ araia aurifex. Et iuxta eum
edificauit ananias filiꝰ pigmẽtarij. Et C
✝ dimiserũt hierłm vsq ad murũ pla- Als.✝ forti
tee latioris. Et iuxta eũ edificauit ra- ficauerunt.
phaia filiꝰ hahul ꝑnceps vici hierłm: et
iuxta cum edificauit ieiada filius aro
math ꝯ domũ suã: ⁊ iuxta eũ edificauit
athꝰ filiꝰ asebonie. Mediã ãt ptẽ vici e-
dificauit melchias filiꝰ herẽ ⁊ asub fi
liꝰ phethmoab ⁊ turri furnoꝝ. Et iuxta
eos edificauit sellũ filiꝰ aloes ꝑnceps
medie ptis vici hierłm: ✝ ipse ✝ ⁊ filij Als.✝ ipse.
eiꝰ. Et portã vallis edificauit annõ: et Als.✝ filie.
habitatores zanoe: ipi edificauerũt eã: ⁊
statuerũt valuas eiꝰ ⁊ seras ⁊ vectes: ⁊
mille cubitos i muro vsq ad portã ster
quilinij. Et portã sterqlinij edificauit
melchias filiꝰ rechab princeps vici be
thacharã. Ipse edificauit eã: et statuit
valuas eiꝰ ⁊ seras ⁊ vectes. Et portam
fontis edificauit sellũ filiꝰ colozai ꝑn
ceps pagi maspha. Ipe edificauit eã: ⁊ D
texit ⁊ statuit valuas eiꝰ ⁊ seras ⁊ vectes
et muros piscine siloe i hortũ regis: et
vsq ad gradꝰ q descẽdũt d ciuitate da
uid. Post eũ edificauit neemias filius
azboth ꝑnceps dimidie ptis vici beth-
sur: vsq ꝯ sepulchrũ dd: ⁊ vsq ad pisci
nã q grandi ope ꝯstructa ẽ ⁊ vsq ad do-
mũ fortiũ. Post eũ edificauerũt leuite
reũ filius bẽni. Post eũ edificauit asé- E
bias ꝑnceps dimidie ptis vici ceile i vi
co suo. Post eũ edificauerũt frẽs eorũ
bechui filiꝰ enadad ꝑnceps dimidie ptis
ceile. Et edificauit iuxta eũ azer filius
iosue ꝑnceps maspha mẽsurã scdãz ꝯ
ascẽsuz firmissimi ãguli. Post eũ i mõ
te edificauit baruch filiꝰ zachai mẽsu-
rã scdãz: ab ãgulo vsq ad portã domꝰ
eliasib sacerdotis magni. Post eũ edifi-
cauit merimuth filiꝰ vrie: filij achꝰ mẽ
surã scdãz a porta domꝰ eliasib donec
extẽderet domꝰ eliasib. Et post eũ edi- F
ficauerũt sacerdotes viri d cãpestribꝰ
iordanis. Post eos edificauit beniamin
et asub ꝯ domũ suã. Et post eos edifi-
cauit azarias filiꝰ maasie filij ananie
ꝯ domum suã. Post eũ edificauit ben-

nui fili⁹ enadad mēſurā ſcdaꝫ a domo
azarie vſqꝫ ad flexurā ⁊ vſqꝫ ad angu-
lū. Poſt eū edificauit phalei filius ozi
ꝯ flexurā ⁊ turri q̄ eminet de domo re-
gis excelſa. i. ī atrio carceris. Poſt eū
edificauit phadaia fili⁹ feros. Nathin
nei āt habitabāt ī ophel vſqꝫ ꝯ portā aq̄-
G rū ad oriētē ⁊ turri q̄ ꝓminebat. Poſt
eos edificauerūt thecue ī mēſurā ſcdaꝫ
e regiōe a turre magna ⁊ eminēti vſqꝫ
ad murū tēpli. Surſum aūt ad portā
equorū edificauerūt ſacerdotes vnuſ-
q̄ſqꝫ ꝯ domū ſuā. Poſt eos edificauit
ſeddo fili⁹ emmer ꝯ domū ſuā. Et poſt
eū edificauit ſemeia filius ſechenie cu
ſtos porte oriētalis. Poſt eū edificaue
rūt anania fili⁹ ſelemie ⁊ anō fili⁹ ſelo
ſextus mēſurā ſcdam. Poſt eū edifica-
uit moſollā fili⁹ barachie ꝯ gazophila
tiū ſuū. Poſt eū edificauit melchias fi
lius aurificis vſqꝫ ad domū nathinneo
rū ⁊ ſcuta vēdētiū ꝯ portā iudicialē: ⁊
vſqꝫ ad cenaculū anguli. Et intra cena
culū anguli in porta gregis edificaue-
runt artifices ⁊ negociatores.

¶ Ca. S. Sanaballath ⁊ tobias edifi
cātes ſubſannabāt ⁊ ꝓhibere volebāt
et moliunt̄ inſidias: at illi armati mu-
ros edificabāt: vna manu ppl'us edifi-
A cat altera tenet gladium. Capl'm. iiij.

Actū eſt aūt cū audiſſet ſa
naballath q̄ edificaremus
murū: irat⁹ eſt valde ⁊ mo
tus nimis ſubſannauit iu
deos ⁊ dixit corā fratrib⁹
ſuis ⁊ frequētia ſamarita
Al's ꝑ imbecilli. norū. Quid iudei faciūt ꝑ ībecilles. Nū
dimittēt eos gētes? Nū ſacrificabūt et
cōplebūt in vna die? Nunq̄d edificare
poterunt lapides de aceruis pulueris
q̄ ꝯbuſti ſunt? Sꝫ ⁊ tobias amanites
ꝓxim⁹ ei⁹ ait. Edificēt. Si aſcēderit
vulpes trāſiliet murū eorū lapideū. Et
dixit neemias. Audi de⁹ nr̄: q2 facti ſu
mus deſpectui. Cōuerte opprobriū ſu
per caput eorū: ⁊ da eos ī deſpectionē ī
terra captiuitatis. Ne operias iniq̄tatē
Al's ꝑ hor. eorū: ⁊ pctm̄ ꝑ eorū corā facie tua nō de-
leat̄: q2 irriſerūt edificātes. Itaqꝫ edi-
ficauim⁹ murū: ⁊ ꝯiūxim⁹ totū vſqꝫ ad
partē dimidiā et ꝓuocatū eſt cor ppl'i
B ad operādū. Factū ē aūt cū audiſſet ſa
naballath ⁊ tobias ⁊ arabes āmonite
Al ꝑ azoti. et ꝑ azotij q̄ obducta eēt cicatrix mu-
ri hierl'm: ⁊ q̄ cepiſſent īterrupta ꝯclu-
di: irati ſunt nimis. Et cōgregati ſunt
oēs pariter vt venirēt ⁊ pugnarēt ꝯtra

hierl'm ⁊ molirētur īſidias. Et orauim⁹
deū nr̄m: ⁊ poſuim⁹ cuſtodes ſup murū
die ac nocte ꝯ eos. Dixit aūt iudas. De
bilitata ē fortitudo portātis et hum⁹
nimia eſt: ⁊ nos nō poterim⁹ edificare
murū. Et dixerūt hoſtes nr̄i. Neſciāt et
ignorēt donec veniam⁹ ī mediū eorū: ⁊
īterficiam⁹ eos: ⁊ ceſſare faciam⁹ op⁹. C
Factū ē aūt venīētib⁹ iudeis q̄ habita
bāt iuxta eos: et dicētib⁹ nobis ꝑ decē
vices ex oīb⁹ locis q̄b⁹ venerāt ad nos
ſtatui in loco poſt murū ꝑ circuitū po
pulū ī ordinē cū gladijs ſuis et lāceis
et arcub⁹. Et ꝑſpexi atqꝫ ſurrexi: ⁊ aio
ad optimates et magiſtrat⁹ et ad reli-
quā partē vulgi. Nolite timere a facie
eorū. Dn̄i magni ⁊ terribilis memētos
te ⁊ pugnate ꝓ fratrib⁹ vr̄is: ⁊ filijs ve
ſtris: ⁊ filiab⁹ vr̄is: ⁊ vxorib⁹ vr̄is: ⁊ do
mibus vr̄is. Factū eſt aūt cū audiſſent
inimici nr̄i nūciatū eſſe nobis: diſſipa
uit de⁹ ꝯſiliū eorū. Et reuerſi ſum⁹ oēs
ad muros vnuſq̄ſqꝫ ad opus ſuū. Et fa
ctū eſt a die illa: media pars iuuenum
eorū faciebat op⁹ ⁊ media pars parata
erat ad bellū ⁊ lācee et ſcuta et arc⁹ et
lorice ⁊ ꝑncipes poſt eos ī oī domo iu
da edificātiū ī muro ⁊ portātiū onera
et imponentiū: vna manu ſua faciebat
opus: ⁊ altera tenebat gladiū. Edificā
tiū eīm vnuſq̄ſqꝫ gladio erat accinctus
renes. Et edificabāt ⁊ clāgebāt bucci-
na iuxta me. Et dixi ad optīates et ad D
magiſtratus ⁊ ad reliquā partē vulgi.
Opus grāde eſt et latū: ⁊ nos ſeparati
ſum⁹ in muro ꝓcul alter ab altero. In
loco quocūqꝫ audieritis clāgorē tube:
illuc ꝯcurrite ad nos. De⁹ nr̄ pugnabit
ꝓ nobis et noſipſi faciamus opus. Et
media pars nr̄m teneat lāceas ab aſcē
ſu aurore donec egrediantur aſtra. In
tpe quoqꝫ illo dixi ppl'o. Unuſq̄ſqꝫ cū
puero ſuo maneat ī medio hieruſalē:
et ſint vobis vices ꝑ noctē et diem ad
operandum: ego autē et fratres mei et
pueri mei et cuſtodes q̄ erant poſt me:
nō deponebamus veſtimēta nr̄a vnuſ-
quiſqꝫ tantū nudabat̄ ad baptiſmum.

¶ Cap. S. Clamat populus fame preſ
ſus: neemias ꝓhibet vſuras: annonas
que ducibus debentur non exigit: de ci
bo menſe eius. Capitulum. v.

T factus eſt clamor populi A
et vxorū ei⁹ magnus aduer-
ſus fratres ſuos iudeos. Et
erāt q̄ dicerēt. Filij noſtri
et filie noſtre multe ſūt ni-

mis. Accipiamus ꝓ ꝑcio eoꝝ frumen
tū ⁊ comedamus et viuamus: et erant
q̄ dicerēt. Agros nr̄os et vineas et do
mos nr̄as opponam⁹ et accipiam⁹ fru
mentū in fame: ⁊ alij dicebāt. Mutuo
sumamus pecunias ī tributa regis de
musq̄ agros nr̄os ⁊ vineas: ⁊ nūc sicut
carnes fratrū nr̄oꝝ: sic carnes nr̄e sūt:
et sicut filij eoꝝ: ita ⁊ filij nr̄i. Ecce nos
subiugauim⁹ filios nr̄os et filias nr̄as
in seruitutē: ⁊ de filiabus nr̄is sunt fa
mule: nec habem⁹ vñ possint redimi et
B agros nr̄os ⁊ vineas nr̄as alij possidēt.
Et iratus sū nimis cū audissē clamo
rem eoꝝ ſm verba hec: cogitauitq̄ cor
meū. Et increpaui optimates et magi
stratus et dixi eis. Usuras ne singuli a
fratrib⁹ vr̄is exigatis. Et ꝯgregaui ad
Als + ꝯten uersū eos + cōtionē magnā ⁊ dixi eis.
tionem. Nos vt scitis redemimus fratres nr̄os
als + vēdit iudeos q̄ vēditi fuerāt gētib⁹ ſm possi
als + ⁊ nos bilitatē nr̄am. Et vos igit̄ + vēdite fra
emimus. tres vr̄os et + redimem⁹ eos. Et silue
rūt: nec inuenerūt qd r̄nderēt. Dixiq̄
ad eos. Nō est bona res quam facitis.
Quare nō ī timore dei nr̄i ambulatis
ne exprobret̄ nobis a gentib⁹ inimicis
nr̄is. Et ego ⁊ frēs mei ⁊ pueri mei cō
modauim⁹ plurimis pecuniā ⁊ frumē
tū. Nō repetamus ī cōe istud. Es alie
nū ꝯcedam⁹ qđ debet̄ nobis. Reddite
C eis hodie agros suos ⁊ vineas suas et
oliueta sua ⁊ domos suas. Quin poti⁹
⁊ cētesimā pecunie frumēti vini ⁊ olei
quā exigere soletꝭ ab eis: date ꝓ illis.
Et dixerūt. Reddem⁹: ⁊ ab eis nihil q̄
rem⁹: sicq̄ faciem⁹ vt loq̄ris: et vocaui
sacerdotes et adiuraui eos vt facerent
iuxta quod dixerā. Insup excussi sinū
meū ⁊ dixi. Sic excutiat de⁹ oēm virū
q̄ non cōpleuerit verbū istud de domo
sua ⁊ de laborib⁹ suis. Sic excutiat̄ et
vacuus fiat: et dixit vniuersa multitu
do: amē. Et laudauerūt deū. Fecit er
go pp̄ls sicut erat dictū. A die aūt illa
q̄ ꝑcepat rex mihi vt essem dux in terra
iuda ab anno vicesimo vsq̄ ad annū tri
cesimūsecūdū artaxerxis regis ꝑ ānos
duodecim ego et fratres mei annonas
q̄ ducib⁹ debebant̄ nō comedimus. Du
ces aūt primi q̄ fuerūt ante me graua
uerūt populum: et acceperūt ab eis in
D pane ⁊ vino: ⁊ pecunia quotidie siclos
quadraginta. Sed et ministri eoꝝ de
presserant populum. Ego autē non fe
ci ita propter timorē dei. Quin poti⁹
in opere muri edificaui: et agrum non
emi: et omnes pueri mei cōgregati ad
opus erant. Iudei quoq̄ et magistra
tus centumquinquaginta viri: et q̄ ve
niebāt ad nos de gentibus que in cir
cuitu nostro sunt in mēsa mea erāt.
Parabatur autē mihi per dies singu
los bos vnus: ⁊ arietes sex electi: exce
ptis volatilib⁹: et inter dies decem vi
na diuersa: et alia multa tribuebam.
Insuper et annonas ducatus mei non
quesiui. Ualde em̄ attenuatus erat po
pulus. Memēto mei deus meus in bo I.13.a.
num ſm oīa que feci populo huic.

¶ C. S. Sanaballath et socij eius ad
neemiā ꝓ federe faciēdo mittūt: retra
here ab edificatiōe muroꝝ volūt: opus
tamen ad plenū cōplet: multe epistole
mittuntur ab optimatibus iudeorum
ad tobiam et ecōuerso. Capitulū. vi.

Actū est aūt cum audisset B
sanaballath et + tobias et Als + tobi
gosem arabs ⁊ ceteri inimi
ci nostri qđ edificassem ego
murum et nō esset in ipso
residua interruptio: vsq̄
ad tēpus autem illud valuas nō posue
ram in portis: miserūt sanaballath et
+ tobias et gosem arabs ad me dicen Als + tobi
tes. Ueni et percutiam⁹ fedus pariter
in viculis in cāpo vno. Ipsi aūt cogita
bāt vt facerēt mihi malū. Misi ergo
ad eos nūcios dicēs. Opus grāde ego
facio et non possum descēdere ne forte
negligat̄ cum venero et descendero ad
vos. Miserūt aūt ad me ſm verbū hoc B
per quatuor vices et r̄ndi eis iuxta ser
monē priorē. Et misit ad me sanabal
lath iuxta verbū prius quīta vice pue
rū suū et epistolā habebat ī manu sua
scriptā hoc modo. In gētibus auditū
est: et gosem dixit: qđ tu et iudei cogi
tetis rebellare. Et propterea edifices
murū et leuare te velis super eos regē:
propter quā cām et ꝓphetas posueris
q̄ predicēt de te in hierl̄m dicētes. Rex
in iudea est: auditur⁹ est rex verba hec.
Idcirco nunc veni vt ineamus consiliū
pariter. Et misi ad eos: dicēs. Non est
factū ſcđm verba hec que tu loqueris.
De corde em̄ tuo tu cōponis hec. Om
nes enim + hi terrebant nos cogitātes als + hi su
quod cessarēt manus nostre ab opere: perest.
et quiescerem⁹. Quā ob causā magis
confortaui manus meas. Et ingressus
sū domū + samaie filij dalaie filij me als + sama
thabeel secreto. Qui ait. Tractem⁹ no ria.
biscū in domo dei in medio templi: et C

claudamus portas edis: q: ventur sunt vt interficiāt te: et nocte venturi sunt ad occidendum te. Et dixi. Num q̄squā similis mei fugit? Et q̄s vt ego ingrediet templū et viuet? Nō ingrediar. Et intellexi q̄ de⁹ nō misisset eū: sz quasi vaticinās locut⁹ esset ad me et ✝ tobias et sanaballath cōduxissent eū. Acceperat em̄ p̄ciū vt territ⁹ facerē et peccarē et haberē malū quod exprobrarēt mihi. Memēto mei dn̄e p ✝ tobia et sanaballath iuxta opa eoꝝ talia: sz et noadie p̄phete et ceteroꝝ p̄phetarū q̄ terrebāt me. Cōpletus est aūt murus vicesimoqn̄to die mēsis elul q̄nquagintaduob⁹ dieb⁹. Factū est ergo cū audissent oēs inimici nostri vt timerēt vniuerse gētes q̄ erāt i circūitu nr̄o: et cōsiderēt intra semetip̄os: et scirēt q̄ a dn̄o factū est opus hoc. Sed et i dieb⁹ illis multe optimatū iudeoꝝ ep̄le mittebantur ad tobiā: et a ✝ tobia veniebāt ad eos. Multi em̄ erāt in iudea habētes iuramentū eius: q: gener erat sechenie filij iorei: et iohanna fili⁹ eius acceperat filiā mosollā filij barachie: sed et laudabāt eū corā me: et verba mea nunciabāt ei. Et tobias mittebat epistolas vt terreret me.

Als ✝ tobi. (margin)
ii.s.d. (margin)
als ✝ tobi. (margin)
D (margin)
als ✝ tobi. (margin)

¶ C. S. Murata ciuitate porte claudūtur et apponunt custodes: legitur liber census eorum qui ascenderāt de babylonia: et reuersi sunt in hierusalē et in iudeam: ejiciuntur de sacerdotio qui suam genealogiam non inueniūt: hucusq̄ refertur fine decreto historia neemie: dant munera in opus. Ca. vij.

A Ostq̄ aūt edificat⁹ est murus: et posui valuas et recēsui ianitores et cātores et leuitas: precepi anem fratri meo: et ananie principi domus de hierl'm. Ip̄e em̄ quasi vir verax et timēs deū plus ceteris videbat. Et dixi eis. Nō aperiātur porte hierusalē vsq̄ ad calorē solis. Cūq̄ adhuc ✝ assisterent clause porte sunt et oppilate. Et posui custodes de habitatorib⁹ hierl'z singulos p vices suas et vnūquēq̄ cō domū suā. Ciuitas aūt erat lata nimis et grādis: et pp̄ls paruus in medio ei⁹: et nō erāt domus edificate. Deus aūt dedit in corde meo: et cōgregaui optimates et magistratus et vulgus vt recensērē eos. Et inueni librū census eoꝝ qui ascēderāt primū et inuentū est scriptū in eo. Isti filij p̄uincie q̄ ascenderāt de captiuitate migrātium quos trāstulerat nabuchodonosor rex babylonis: et reuersi sunt in hierl'm et in iudeā vnusq̄sq̄ i ciuitatē suā q̄ venerūt cū zorobabel: iosue: neemias: azarias: raamias: naami: mardoche⁹: belsar: mesphara: beggoai: naum: baana. Numer⁹ viroꝝ pp̄li israel. Filij phares duo milia centū septuagintaduo. Filij saphatia trecēti septuagintaduo. Filij area: sexcenti q̄nquagintaduo. Filij phethmoab filiorum iosue et ioab duo milia octingēti decem et octo. Filij helā mille octingēti q̄nquagintaquatuor. Filij zethua octingēti q̄dragintaq̄nq̄. Filij zachai septigēti sexagīta. Filij bānui: sexcēti q̄dragintaocto. Filij bebai sexcēti viginti octo. Filij azgad duo milia trecēti viginti duo. Filij adonicā sexcēti sexaginta septē. Filij baggoaim duo milia sexaginta septē. Filij adin: sexcēti q̄nq̄ginta q̄nq̄. Filij ather filij ezechie nōgēti octo. Filij azein: trecēti vigintiocto. Filij besai: trecenti vigintiquatuor. Filij areph: cētū duodecim. Filij gabaō: nonagintaq̄nq̄. Filij bethleē et nethupha: cētū octogintaocto. Uiri anathoth cētū vigintiocto. Uiri bethamoth q̄draginta duo. Uiri cariathiarim: cephira: et beroth: septingēti q̄dragintatres. Uiri rama et gebad: sexcēti vigintivn⁹. Uiri machmas: cētū vigintiduo. Uiri bethel et ehai: ducēti vigintitres. Uiri nebo alteri⁹: q̄nquagintaduo. Uiri helā alteri⁹: mille ducēti q̄nquagintaq̄tuor. Filij arem: trecēti viginti. Filij hierico: trecēti q̄dragintaq̄nq̄. Filij lodadid et ono septingēti viginti vn⁹. Filij senaa tria milia nōgenti triginta. Sacerdotes. Filij adaia in domo iesua nongēti septuagintatres. Filij emmer: mille q̄nquagintaduo. Filij phasur: mille ducenti q̄dragintaseptē. Filij arē: mille decē et septē. Leuite. Filij iosue et ✝ cedmiel filioꝝ ✝ odoia: septuagintaq̄tuor. Cantores. Filij asaph: centumquadragintaocto. Ianitores. Filij sellum: filij ather: filij thelmon: filij acbub: filij athita: filij sobai: centū trigintaocto. Nathinnei. Filij soa: filij aspha: filij thebaoth: filij ceros: filij siaa: filij phado: filij lebana: filij agaba: filij selmō: filij anā: filij geddel: filij gaer: filij raaia: filij rasin: filij necboda: filij iezen: filij aza: filij phasea: filij besai: filij munim: filij nephusim: filij bechue: filij acupha: filij azur: filij besloth: filij maida: filij arsa: filij berchos: filij zizara:

als ✝ existerent. (margin)
B (margin)
E (margin)
D (margin)
Als ✝ gadmiel. al' ✝ oduia. (margin)
E (margin)

filij thema: filij nesia: filij athipha: filij
seruorū salomonis: filij sodai larsa: fi-
lij sopheret: filij pherida: filij iohala: fi
lij dercon: filij iedel: filij saphatia: filij
achil: filij phocereth qui erat ortus et
sabaim filio āmon. Oēs nathinei et fi-
F lij seruorꝝ salomonis trecētinonagita
duo. Hi sunt aūt q̄ ascēderūt de thel-
melath thelarsa: cherub adō ꝛ emmer:
ꝛ nō potuerāt īdicare domū patrū suo
rū ꝛ semē suū vtrū ex isrl' essent. Filij
dalaia: filij tobia: filij nechodā: sexcēti
quadragītaduo. Et de sacerdotib⁹ filij
iabia: filij accos: filij berzellai: q̄ acce-
pit de filiabus berzellai galaaditidis
vxorē ꝛ vocat⁹ est noīe eorꝝ. Hi q̄sierūt
scripturā suā in cēsu ꝛ nō inuenerūt: ꝛ
eiecti sūt de sacerdotio. Dixitq̄ ather
sata eis vt nō māducarēt de sācti ssan-
ctorꝝ donec staret sacerdos doctus et
eruditus. Ois multitudo q̄si vir vnus
q̄draginta duo milia sexcētisexaginta
absq̄ seruis ꝛ ācillis eorꝝ q̄ erāt septē
milia trecētitrigintaseptē ꝛ inter eos
cātores ꝛ cātatrices ducēteq̄draginta
q̄nq̄. Equi eorꝝ sexcētitrigintaseptē.
G Muli eorꝝ ducenti quadragintaq̄nq̄.
Cameli eorꝝ q̄dringētitrigitaquinq̄.
Asini sex milia septingenti viginti.
¶ Hieronymus. Hucusq̄ refert q̄d in
cōmētario scriptū fuerit: et in neemie
historia texit. Nōnulli aūt d̄ p̄ncipib⁹
familiarꝝ dederūt īpēsas ī op⁹. Athersa
tha dedit in thesaurū auri drachmas
mille: phialas q̄nq̄ginta: tunicas sacer
dotales q̄ngētas trigīta. Et de p̄ncipi
bus familiarꝝ dederūt ī thesaurū ī ope
ris auri drachmas vigīti milia: ꝛ argē
ti minas duo milia ducētas. Et q̄d de-
dit reliquus ppl's auri dragmas vigin
ti milia: ꝛ argēti minas duo milia: ꝛ tu
nicas sacerdotales sexagitaseptē. Ha
bitauerūt aūt sacerdotes ꝛ leuite iani
tores ꝛ cātores et reliquū vulgus ꝛ na
thinnei: ꝛ ois isrl' in ciuitatibus suis.
¶ C.S. Congregatur ppl's in hierl'm:
Al's ✝ ezras ✝ esdras stat sup gradū ligneū: ꝛ leui-
tis imperātibus silētium aperte et di-
stincte legit populo legē dei: afferunt
populi de monte frondes: ꝛ celebrant
tabernaculorum festum. Capi. viij.

A

T venerat mēsis septim⁹
scenophegie super esdra ꝛ
3. Esd. 9. c. neemia filij aūt israel erāt
Esdre. 3. a. in ciuitatib⁹ suis. Cōgre-
gatusq̄ est ois ppl's quasi
vir vnus ad plateā que est

ante portā aquarū: ꝛ dixerunt ✝ esdre Al's ✝ ezre.
scribe vt afferret librū legis moysi quā
preceperat dominus israeli. Attulit g̊
✝ esdras sacerdos legē corā multitu- Al's ✝ ezras
dine virorꝝ ꝛ mulierū: cūctisq̄ q̄ pote-
rāt intelligere in die p̄ma mēsis septi-
mi. Et legit in eo aperte in platea que
erat āte portā aquarū de mane vsq̄ ad
mediā diem in cōspectu virorꝝ et mu-
lierū et sapiētiū. Et aures ois populi
erāt erecte ad librū. Stetit āt esdras
scriba super ✝ gradum ligneū quē fece Al's ✝ turri
rat ad loquēdum: et steterunt iuxta eū rim.
mathathia ꝛ semeia ꝛ anania ꝛ vria ꝛ hel
chia ꝛ maasia ad dexterā eius: ꝛ ad si-
nistram phadaia: misahel ꝛ melchia et
asum ꝛ aseph: dana: zacharia ꝛ mosol-
lā. Et aperuit esdras librum corā oī
pplo. Super vniuersum q̄ppe populū
eminebat. Et cum aperuisset eū stetit
omnis ppl's. Et bñdixit ✝ esdras dño Al's ✝ ezras
B deo voce magna. Et rñdit ois popul⁹:
amen amen: eleuās manus suas. Et in-
curuati sunt et adorauerūt deū proni
in terrā. Porro iesue et baani et sera-
bia: iamin: accub: septhai: odia: maa-
sia: celita: azarias: iozabeth: anani:
phalaia: leuite silētiū faciebāt ī popu-
lo ad audiēdā legē. Populus autē sta-
bat in gradu suo. Et legerūt in libro le
gis dei distincte ✝ ꝛ apte ad intelligē- Al's ✝ ap-
dum ꝛ intellexerūt cū legeretur. Dixit posite.
autem neemias: ipse est athersatha et
esdras sacerdos ꝛ scriba et leuite in-
terpretantes: vniuerso pplo. Dies san
ctificatus est dño deo nostro. Nolite
lugere et nolite flere. Flebat eīm omis E
ppl's cum audiret verba legis. Et dicit 3. Esd. 9. g.
eis. Ite comedite pīguia ꝛ bibite ✝ mi' Al's ✝ mul-
sum: ꝛ mittite partes his q̄ nō p̄para- tum.
uerūt sibi: q2 sanctus dies dñi est: ꝛ no
lite contristari. Gaudiū etenim dñi est
fortitudo nostra. Leuite aūt silentium
faciebāt in omni populo dicētes. Ta-
cete q2 dies sanctus est: et nolite dole-
re. Abijt itaq̄ ois populus vt comede
ret et biberet ꝛ mitteret partes ꝛ face
ret leticiam magnam: q2 intellexerant
verba q̄ docuerat eos. Et in die secun-
do cōgregati sunt principes familiarꝝ
vniuersi populi sacerdotes ꝛ leuite ad
✝ esdrā scribam vt interpretaretur eis Al's ✝ ezrā.
verba legis. Et inuenerūt scriptum in Leui. 23. g.
lege precepisse dñm in manu moysi vt
habitent filij israel in tabernaculis in
die solēni mense septimo: et vt predi-
cent et diuulgent vocem in vniuersis

D vrbibus suis ꝛ in hierl'm dicētes. Egre
dimini in mōtē ꝛ afferte frōdes oliue
et frondes ligni pulcherrimi frondes
myrti: ꝛ ramos palmarū: ꝛ frondes li-
gni nemorosi vt fiāt tabernacula sicut
scriptū est. Et egressus est oīs pp'ls et
attulerūt. Feceruntq; sibi tabernacula
vnusquisq; in domate suo: et in atrijs
suis: ꝛ in atrijs domus dei: ꝛ in platea
porte aq̄rū: ꝛ in platea porte ephraim.
Fecit ergo vniuersa ecclesia eoꝝ qui re
dierant de captiuitate tabernacula: et
habitauerunt in tabernaculis. Nō em
fecerant a diebus iosue filij nun talia
filij israel vsq; ad diem illū. Et fuit le
ticia magna nimis. Legit autē esdras
in libro legis dei per dies singulos a
die primo vsq; ad diē nouissimum. Et
fecerunt solēnitatē septē diebus: ꝛ in
die octauo collectam iuxta ritum.

¶ C.9. De penitētia populi: alienige-
ne vxores et filij abijciūtur: esdras nar
rat dni bñficia: ꝛ peccata principū cō-
memorat. fedus percutiūt cum domi-
no tam populus ꝙ esdras. Capi. ix.

N die aūt vicesimoquarto
mēsis hui⁹ cōuenerūt filij
isrl' in ieiunio ꝛ in saccis ꝛ
humus sup eos. Et separa
tū est semē filioꝝ isrl' ab oī
filio alienigena. Et steterūt
et cōfitebanť pctā sua et iniq̄tates pa-
trū suoꝝ. Et cōsurrexerūt ad stādum.
Et legerunt in volumine legis dñi dei
Als ✝ sup- est in nocte. sui: quater in die: ꝛ quater ✝ in nocte
cōfitebātur ꝛ adorabāt dñm deū suū.
Surrexerūt aūt sup gradū leuitarum
Als ✝ gad- miel. iosue ꝛ bani ꝛ ✝ cedmihel semmi: sab-
nia: abani: sarebias: bani et chanani: et
clamauerūt voce magna ad dnm deū
suū. Et dixerūt leuite iosue ꝛ cedmihel:
bonni: asebia: serebia: arebia: odoia:
sebna: fathaia. Surgite bñdicite dño
deo nr̄o ab eterno vsq; in eternum. Et
bñdicāt nol gl'ie tue excelso in oī bñ-
als ✝ ezras dictione ꝛ laude. Et dixit ✝ esdras. Tu
ipse dñe solus tu fecisti celū ꝛ celū ce-
loꝝ ꝛ oēm exercitū eoꝝ ꝛ terrā ꝛ vni-
B uersa q̄ in ea sunt: maria ꝛ oīa q̄ in eis
Gen.1.g. sunt. Et tu viuificas oīa hec: ꝛ exerci-
tus celi te adorat. Tu ipse dñe de⁹ qui
elegisti abraā: ꝛ eduxisti eū de igne cal
deorum: et posuisti nomē eius abraā ꝛ
inuenisti cor ei⁹ fidele corā te: ꝛ pcus-
sisti cū eo fed⁹ vt dares ei terrā chana-
nei: ethei ꝛ euei ꝛ amorrei et pherezei
et iebusei ꝛ gergesei: vt dares semini
eius. Et implesti verba tua: qm̄ iustus
es. Et vidisti afflictionē patrū nr̄oꝝ Exo.2.b.
in egypto clamorēq; eoꝝ audisti super
mare rubrū: ꝛ dedisti signa atq; portē
ta in pharaone ꝛ in vniuersis seruis ei⁹:
ꝛ in oī pp'lo terre illi⁹. Cognouisti em
q: supbe egerāt cōtra eos: ꝛ fecisti tibi
nomē sicut ꝛ in hac die. Et mare diuisi
sti ante eos: ꝛ trāsierūt per mediū ma-
ris in sicco. Persecutores aūt eoꝝ pie Exo.14.a.
cisti in pfundū quasi lapidē in aquas
validas ꝛ in colūna nubis ductor eoꝝ
fuisti p diē: ꝛ in colūna ignis per noctē
vt appareret eis via p quā ingrediebā
tur. Ad mōtē q3 sinay descēdisti: ꝛ lo- C
cutus es cū eis de celo: ꝛ dedisti eis iu
dicia recta ꝛ legē veritatis cerimonias
et precepta bona. Et sabbatū sanctifi-
catū tuū ostēdisti eis: ꝛ mādata ꝛ ceri
monias ꝛ legē pcepisti eis i manu moy
si serui tui. Panē q3 de celo dedisti eis
in fame eoꝝ: et aquā de petra eduxisti
eis sitiētibus. Et dixisti eis vt ingrede
rentur ꝛ possiderēt terrā sup quā leua
sti manū tuā vt traderes eis: ipsi vero
et patres nostri supbe egerūt: ꝛ idura
uerūt ceruices suas: ꝛ nō audierūt mā
data tua: ꝛ noluerūt audire: ꝛ nō sunt
recordati mirabiliū tuoꝝ que feceras
eis. Et indurauerūt ceruices suas: ꝛ de
derunt caput vt cōuerterētur ad serui
tutē suā quasi p contētionē. Tu autem
deus ppitius clemēs ꝛ misericors lō- D
ganimis et multe miserationis: nō de
reliquisti eos. Et quidē cū fecissēt sibi
vitulū cōflatilē ꝛ dixissent. Iste est de⁹
tuus q̄ eduxit te de egypto. Feceruntq;
blasphemias magnas: tu aūt in miseri
cordijs tuis multis non dimisisti eos
i deserto. Colūna nubis nō recessit ab Exo.13.b.
eis per diē vt duceret eos in via: ꝛ co-
lūna ignis p noctē: vt ondēret eis iter
per qd̄ ingrederenť. Et spm̄ tuū bonū
dedisti qui doceret eos: et māna tuum
nō phibuisti ab ore eoꝝ: ꝛ aquā dedi-
sti eis in siti. Quadraginta ānis paui-
sti eos i deserto: nihilq; eis defuit. Ve-
stimēta eoꝝ nō inueterauerunt: et pe-
des eorum non sunt attriti. Et dedisti
eis regna ꝛ populos: ꝛ partitus es eis
sortes. Et possederūt terrā seon: ꝛ ter
ram regis esebon: et terram og regis
basan. Et multiplicasti filios eorum si
cut stellas celi: et adduxisti eos ad ter-
ram de qua dixeras patribus eorum
vt ingrederentur et possiderent eam
Et venerunt filij ꝛ possederūt terram

et humiliasti corā eis habitatores ter-
re chananeos: et dedisti eos i manu eo-
rum ⁊ reges eoꝝ ⁊ pplos terre vt face-
E rent eis sicut placebat illis. Ceperunt
itaq; vrbes munitas ⁊ humū pinguē ⁊
possederunt domos plenas cūctis bo-
nis: cisternas ab eis fabricatas: vineas
et oliueta: ⁊ ligna pomifera multa. Et
comederūt ⁊ saturati sunt ⁊ īpinguati
sunt: ⁊ abūdauerūt delitijs in bonita-
te tua magna. Prouocauerūt aūt te ad
iracundiam: et recesserūt a te proiece-
runt legē tuā post terga sua. Et pphe-
tas tuos occiderūt q̄ cōtestabātur eos
vt reuerterentur ad te. Feceruntq; blas
phemias grādes. Et dedisti eos in ma
nu hostium suorum: et afflixerunt eos.
Et in tpe tribulatiōis sue clamauerūt
Als ⁊ exau ad te: ⁊ tu de celo ⁊ audisti: ⁊ ſm mise-
disti eos. i rationes tuas multas dedisti eis salua
tores qui saluarēt eos de manu hostiū
suoꝝ. Cūq; requieuissent reuersi sunt vt
facerēt malū in cōspectu tuo et dereli
quisti eos in manu inimicorū suorū: et
F possederūt eos. Conuersiq; sunt ⁊ cla-
mauerunt ad te. Tu aūt de celo exaudi
sti ⁊ liberasti eos in misericordijs tuis
multis tpib⁹: ⁊ cōtestatus es eos vt re
uerterent ad legē tuā. Ipsi vero supbe
egerūt ⁊ nō audierūt mādata tua: ⁊ in
iudicijs tuis peccauerūt q̄ faciet hō et
viuet in eis. Et dederunt humerū rece
dentē: ⁊ ceruicē suā indurauerunt nec
audierūt. Et ptraxisti sup eos annos
multos: ⁊ cōtestatus es eos in spū tuo
per manū pphetarū tuoꝝ ⁊ non audie
rūt: ⁊ tradidisti eos in manū populoꝝ
terrarū. In misericordijs aūt tuis plu
rimis non fecisti eos in cōsumptionē
E.i.d. nec dereliqsti eos: qm̄ deus miseratio-
Als ⁊ dn̄e nū ⁊ clemens es tu. Nūc itaq; ⁊ de⁹ no
deus. ster magne fortis ⁊ terribilis custodiēs
pactū ⁊ misericordiā ne auertas a fa-
cie tua oēm laborē qui inuenit nos: re
ges nr̄os principes nostros: ⁊ sacerdo
tes nr̄os: ⁊ pphetas nr̄os: ⁊ pr̄es nr̄os:
G ⁊ omnē pplm̄ tuū a diebus regis assur
vsq; in diē hāc. Et tu iustus es in oib⁹
que venerūt super nos: q2 veritatē feci
sti nobis nos aūt impie egim⁹. Reges
nostri pncipes nr̄i: sacerdotes nostri: ⁊
patres nostri nō fecerūt legē tuā: ⁊ nō
attēderunt mandata tua ⁊ testimonia
tua que testificatus es in eis. Et ipsi in
regnis suis bonis ⁊ i bonitate tua mul-
ta quā dederas eis ⁊ in terra latissima
et pingui quā tradideras in cōspectu
eoꝝ nō seruierūt tibi: nec reuersi sunt
a studijs suis pessimis. Ecce nosipsi ho
die serui sum⁹: ⁊ terra quā dedisti pa-
tribus nr̄is vt comederēt panē eius: ⁊
que bona sunt eius et nosipsi serui su-
mus in ea. Et fruges eius multiplicāt
regibus quos posuisti sup nos ppter
pctā nr̄a: ⁊ corporib⁹ nostris dominā
tur ⁊ iumentis nostris ſm volūtatem
suam ⁊ in tribulatione magna sumus.
Sup oībus ergo his nosipsi pcutim⁹
fedus ⁊ scribimus: ⁊ signāt principes
nostri: leuite nostri: ⁊ sacerdotes nr̄i.

¶ C.S. De signatorib⁹ federis ad dn̄s
statuerunt: de oblationibus faciendis
offeruntur primitie: dantur decime de
terris: de operibus. Capi.x.

Ignatores autem fuerunt
neemias: athersatha filius
achelai: et sedechias: sara-
ias: azarias: hieremias:
phassur: amarias: melchi- B
as: athus: sebenia: melluc maaram: me
rimuth obdias: daniel: genthon: ba-
ruch: mosollam: abia: miamin: mazia:
belga: semeia: hi sacerdotes. Porro le
uite iosue filius azarie: bennui de filijs
enadad: cedmihel: ⁊ fratres eorum: se-
chenia: odeuia: celita: phalaia: anā: mi
cha: roob: assebia: zachur serebia: saba
nia: odia: bani: baninu. Capita populi
feros: phetmoab: elam: zechu: bani:
bonni: azgad: bebaai: adonia: beggoai:
adin: ather: ezechia: azar: odenia: asum:
besai: areth: anathoth: nebai: mechphi
a: mosollā: azir: mesizabel: sadoch: ied
dua: feltbia: anan: anani: osee: anania:
asub: aloes: phalean: sobech: reū: aseb
na: madsia: ethaia: hanam: anan: mes-
luch: aram: baana: et reliq de populo.
Sacerdotes leuite: ianitores et cāto-
res nathinnei: ⁊ omnes qui se separa- B
uerūt de populos terrarum ad legem Als ⁊ oīa
dei vxores eorum: filij eorum: ⁊ filie eo q̄ poterat.
rum: omnes ⁊ qui poterant sapere re-
spondentes pro fratribus suis opti-
mates eorum et qui veniebant ad pol
licendum et iurandum vt ambularent
in lege dei quā dederat in manu moy-
si serui sui vt facerent et custodirent
vniuersa mandata domini dei nostri
et iudicia et cerimonias eius: et vt nō
daremus filias nostras populo terre:
et filias eoꝝ nō acciperemus filijs no-
stris. Populi quoq; terre qui impor-
tant venalia ⁊ omnia ad vsum p diem
sabbati vt vēdant: non accipiemus ab

C eis in sabbato ⁊ in die sanctificato. Et
dimittemus annū septimū et exactio-
nem vniuerse manus. Et statuem⁹ sup
nos pcepta vt demus tertiā partē sicli
p annū ad opus dom⁹ dei nostri ad pa
nes ppositionis: ⁊ ad sacrificiū sempi
ternū: ⁊ in holocaustū sempiternū in
sabbatis in kalēdis: in solēnitatib⁹: ⁊
in scificatis p pctō: vt exoret p isrł: ⁊
in oēm vsum domus dei nr̄i. Sortes q̄
misim⁹ sup oblationē lignoꝝ inter sa
cerdotes: leuitas ⁊ ppł'z: vt inferrētur
in domū dei nr̄i p domos patrū nroꝝ:
per tpa a tēporibus anni vsq̄ ad ānū:
vt arderēt super altare dn̄i dei nostri
sicut scriptū est in lege moysi. Et vt af
ferremus primogenita terre nostre: et
primitiua vniuersi fruct⁹ ois ligni ab
D anno in annū in domū dn̄i. Et primiti
ua filioꝝ nostroꝝ: ⁊ pecoꝝ nostroꝝ: si-
cut scriptū est in lege dn̄i: ⁊ primitiua
boū nostroꝝ: ⁊ oviū nr̄aꝝ vt offerrent
in domo dei nr̄i sacerdotibus q̄ mini-
strant in domo dei nr̄i. Et pmitias ci-
boꝝ nostroꝝ: ⁊ libaminū nostroꝝ: ⁊ po
ma ois ligni: vindemie q̄z et olei affe-
remus sacerdotibus ad gazophilaciū
dei nostri: ⁊ decimā partē terre nostre
leuitis. Ipsi leuite decimas accipient
ex oibus ciuitatibus operū nostroꝝ.
Erit aūt sacerdos filius aaron cū leui
Al's. + offe- tis in decimis leuitarū: et leuite + offe
runt. rent decimā partem decime sue in do
mo dei nostri ad gazophilacium in do
mo thesauri. Ad gazophilaciū em̄ de-
portabūt filij isrł ⁊ filij leui primitias
frumēti et vini ⁊ olei: ⁊ ibi erunt vasa
al's + dimit domini sanctificata: ⁊ sacerdotes ⁊ cā
timus. tores ⁊ ianitores ⁊ ministri: ⁊ nō + di-
mittemus domum dei nostri.
¶ C. S Decima pars ppł'i tollitur ad
habitādū in hierłm: q̄dā spōte se offe-
rūt: nominant qui habitauerūt in hie
rusalem ⁊ in ciuitatibus iuda. Cap. xi.

A
Abitauerunt aūt pncipes
ppł'i in hierłm. Reliqua ve
ro plebs misit sortē vt tol
leret vnā partē de decē q̄
Al's + cēnt habitaturi essent in + hie-
in hierłm. rusalē in ciuitate scā no-
in ciuitate. uē vero partes in ciuitatibus. Bndixit
aūt ppł's oibus viris qui se sponte ob-
tulerant vt habitarent in hierusalem.
Hi sunt itaq̄ principes prouincie qui
habitauerunt in hierusalē ⁊ in ciuita-
tibus iuda. Habitauit autem vnusq̄s-
q̄ in possessione sua in vrbibus suis is

rael sacerdotes leuite nathinnei: et fi-
lij seruoꝝ salomonis. Et in hierusalē
habitauerunt de filijs iuda et de filijs
beniamin. De filijs iuda athaias filius
aziam: filij zacharie: filij amarie: filij
saphatie: filij malalehel. De filijs pha-
res: bismaasia: filius baruch: filius co-
laza: filius azia: filius adaia: filius ioa
rib: filius zacharie: filius + filonitis. Al's + filo-
Oēs hi filij phares q̄ habitauerunt in nitis.
hierłm: quadringētisexagintanouē vi- B
ri fortes. Hi sunt autē filij beniamin.
Sellum filius mosollā: filius ioed: fi-
lius phadaia: filius coleia: filius ma-
sia: fili⁹ ethoel: fili⁹ + isaia. Et post eū Al's + asia
gabbai ⁊ sellai nōgētiuigintiocto. Et vel asaia.
iohel filius zechri prepositus eoꝝ: ⁊ iu
das filius semnua super ciuitatē secun
dus. Et de sacerdotibus idaia fili⁹ ioa
rib: iachin: saraia: filius helchie: filius
mosollam: fili⁹ sadoch: fili⁹ meraioth:
filius achitob: pncipes dom⁹ dei ⁊ fra
tres eoꝝ faciētes opera tēpli octingē
tiuigintiduo. Et adaia filius ieroam:
filius pheleia: filius amsi: filius zacha
rie: filius phessur: filius melchie ⁊ fra-
tres eius pncipes patrū ducētiquadra
gintaduo. Et amasai filius azrihel: fi-
lius azi: filius mosollamoth: fili⁹ em-
mer: et fratres eoꝝ potētes nimis cen
tumviginti octo: et prepositus eorum
zabdihel filius potētiū. Et de leuitis C
sebenia filius azoph: filius azaricam:
filius azabia: filius bonni: ⁊ sabathai:
et iosabet super omnia opera q̄ erant
forinsecus in domo dei a principibus
leuitarum. Et mathania filius micha:
filius zebdei: filius asaph princeps ad
laudandū et ad confitēdum in oratio-
ne: et bechecias secundus de fratribus
eius: et abda filius samnha: fili⁹ galal:
filius idithum. Omnes leuite in ciuita
te sancta ducēti octogintaquatuor. Et
ianitores acub: telmon ⁊ fratres eoꝝ
qui custodiebāt ostia centūseptuagin
taduo. Et reliqui ex israel sacerdotes
et leuite in vniuersis ciuitatibus iuda
vnusquisq̄ in possessiōe sua: ⁊ nathin-
nei qui habitabāt in ophel: et siaha et
gaspha de nathinneis. Et episcop⁹ le-
uitarū in hierłm: azi filius baani fili⁹
azabie: filius mathanie: fili⁹ miche. De D
filijs asaph cantores in ministerio do-
mus dei. Preceptū quippe regis sup
eos erat ⁊ ordo in cantoribus per dies
singulos ⁊ phathaia fili⁹ mesezebel de
filijs zara filij iuda i manu regis iuxta
omne verbum

omne verbũ populi: & in domibus per omnes regiones eorum. De filiis iuda habitauerũt in cariatharbe & in filiabus eius: & in dibon: & in filiabus ei⁹: et in capseel: et in viculis eius: & in iesue & in molada: & in bethphalet: et in aserfual: & i bersabee: & in filiab⁹ eius: et in sicelech: & in monochona: et in filiabus eius: & in remmon: & in zara: et in hierimuth: zonoa: odollam: & in villis earum: in lachis & in regionib⁹ ei⁹ azecha: & in filiabus eius. Et mãserũt in bersabee vsq; ad vallẽ bennõ. Filii aũt bẽiamin: agea mechmas & hai & bethel & filiab⁹ eius anathoth: nob: anania: asor rama: gethai madid: zeboin: et neballath et onovalle artificũ: & de leuitis ✝ portiones iude & beniamin.

Als ✝ partitiones.

¶ C.S. Recensent sacerdotes & leuite qui venerũt cũ zorobabel: dedicat murus ciuitatis pplo in hierusalẽ congregato: recẽsentur custodes thesaurorũ ad oblationem sanctorum. Capi.xii.

A

Hi sunt aũt sacerdotes & leuite q̃ ascẽderũt cũ zorobabel filio salathiel: iosue: saraia: hieremias: ✝ esdras: amaria: melluch: atthus sechenias: reum: merimuth: addo: genthon: abia: miamin: madia: belga: semaia: et ioarib: et idaia sellũ: amoch: elceia: adaia. Isti pncipes sacerdotũ & fratres eoꝝ in dieb⁹ iosue. Porro leuite iesua: bẽnui cedmihel: sarabia: iuda: mathanias: sup hymnos ipsi & fratres eoꝝ & bechacia atq; ethãni & fratres eoꝝ vnusq̃sq; in officio suo. Josue aũt genuit ioachim & ioachim genuit heliasib: & heliasib genuit ioiada: et ioiada genuit ionathã: & ionathã genuit iedda. In dieb⁹ aũt ioachim erãt sacerdotes & pncipes familiaꝝ ✝ saraie: ✝ maarie: hieremie: ananie: ✝ esdre: mosollã: amarie: iohãnã: milico: ionathã: sebemie: ioseph: aram: edna: maraioth: elci: adaie: zacharie: ✝ gẽthõ: mosollã: abie: zechri: miami: et ✝ moadie: phelti: belge: sammua: senege: ionatã: ioarib: mathanai: ✝ iodaie: azzie. Sellaie ✝ celaia ✝ mocboher ✝ elcie ✝ azebie: idaie: nathanael. Leuite in diebus eliasib & ioiada & ionã & iedboa scripti pncipes familiarũ & sacerdotes in regno darii perse. Filii leui pncipes familiarũ scripti in libro verboꝝ dierũ: & vsq; ad dies ionathan filii eliasib. Et principes leuitarũ asebia: serebia: & ie

Als ✝ ezra

Sequẽtia nomina hebrea bina & bina iũguntur. et pmũ est gti: scdꝫ vero noĩatiui casus.

al ✝ rasaie
Als ✝ maraia.
Als ✝ ezre
Als ✝ gendon.
Als ✝ moydie.
al ✝ iadaie
Als ✝ celai
Als ✝ mocebor.
als ✝ belcie
B
Als ✝ asebia.

sue filius cedmihel: & fratres eoꝝ p vices suas: vt laudarẽt & pfiterent iuxta preceptũ dauid viri dei: & obseruarẽt eque p ordinẽ. Mathania & bechetia: et obedia mosollam thelmõ achub custodes portarum et vestibulorum ante portas. Hi in diebus ioachim filii iosue filii iosedech: & in dieb⁹ neemie ducis & ✝ esdre sacerdotis scribeq;. In dedicatione autem muri hierusalem requisierunt leuitas de oibus locis suis vt adducerent eos in hierusalem: & facerent dedicationẽ: & leticiã in actione gratiarum et cantico: et in cymbalis psalteriis et citharis. Congregati sunt autem filii cantorum de campestribus circa hierusalem: & de villis netuphati: et de domo galgal et de regionibus ✝ geba et asmaphet: quoniam villas edificauerũt sibi cãtores in circumitu hierusalẽ. Et mundati sunt sacerdotes & leuite: & mũdauerũt populum & portas & murum. Ascẽdere aũt feci principes iuda sup murũ: & statui duos choros laudantium magnos. Et ierunt ad dexterã sup murũ ad portã sterq̃linii. Et iuit post eos osaias & media pars pncipũ iuda: azarias ✝ esdra et mosollã: iuda & bẽiamin et semeia: & hieremia. Et de filiis sacerdotũ in tubis zacharias filius ionathan: fili⁹ semeie: filius mathanie: filius michaie: fili⁹ zechur: fili⁹ asaph: & fratres ei⁹ semeia et azarel: malai: galalai: mai: nathanael & iuda & anania in vasis cãtici dauid viri dei: & ✝ esdras scriba ãte eos in porta fontis. Et cõtra eos ascẽderunt in gradibus ciuitatis dauid in ascensu muri sup domũ dauid et vsq; ad portam aquarũ ad orientẽ. Et chorus secũdus gratias referentiũ ibat ex aduerso: & ego post eum: & media pars populi sup murũ sup turrim furnoꝝ et vsq; ad murũ latissimũ: & sup portã ephraim: & sup portã antiquã: & super portã piscium et turrim ananehel: & turrim emath & vsq; ad portam gregis: et steterũt in porta custodie. Steteruntq; duo chori laudantium in domo dei: et ego & dimidia pars magistratuũ mecũ. Et sacerdotes eliachim maasia miamin: michea: eliocnai: zacharia & anania i tubis & maasia: & semeia & eleazar & azi et iohãnã & melchia & elan & ezer. Et clare cecinerunt cãtores et iezraia prepositus: et immolauerũt in die illa victimas magnas: et letati sunt. Deus

Als ✝ ezre
als ✝ gebe
C
Als ✝ ezra
als ✝ ezram
D
A

enim letificauerat eos leticia magna.
Sed et vxores eorum et liberi gauisi
sunt: ⁊ audita est leticia illa hierusalē
procul. Recensuerunt quoq; in die illa
viros super gazophilacia thesauri ad
libamina et ad primitias ⁊ ad decias:
vt introferrent per eos principes ciui
tatis in decore gratiarum actiones sa-
cerdotes ⁊ leuitas: q2 letificatus est iu
da in sacerdotibus ⁊ leuitis astātib⁹.
Et custodierunt obseruationē dei sui
et obseruationem expiationis: ⁊ cāto
res et ianitores iuxta preceptū dauid
et salomonis filij eius: q2 in dieb⁹ da-
uid ⁊ asaph ab exordio erant pncipes
cōstituti cātorū in carmine laudantiū
et cōfitentiū deo. Et oīs israel in die-
bus zorobabel: ⁊ in diebus neemie da
bāt partes cantoribus et ianitorib⁹ p
dies singulos: ⁊ sanctificabāt leuitas:
et leuite sanctificabāt filios aaron.
¶ C.S. Deuteronomiū legit: separā-
tur a hierusalē alienigene: sacerdotuz
partes ⁊ leuitarū ponunt in gazophy-
latiū domus dñi: de vasis tobie q̄ nee-
mias proiecit extra gazophilatiū: mi-
nistris templi reddātur partes: de nō
faciendo opus in sabbato. Capi. xiij.
B In die autē illo lectū est in

volumine moysi audiente
pplō. Et inuētū est scriptū
in eo q nō debebāt introi-
re ammonites ⁊ moabites
in ecclesiā dei vsq; in eter
num eo q nō occurrerit filijs israel cū
pane et aqua ⁊ conduxerūt aduersum
eos balaam ad maledicēdum eis: ⁊ cō
uertit deus noster maledictionē in be
nedictionem. Factum est autem cū au-
dissent legē separauerūt oēm alienige
nam ab israel: ⁊ super hoc erat eliasib
sacerdos qui fuerat posit⁹ in gazophi
latium domus dei nostri: et proximus
Al's ✠ tobi ✠ tobie. Fecit ergo ibi gazophilatium
grande: et ibi erat ante eum reponen-
tes munera: ⁊ thus: ⁊ vasa: ⁊ decimā
frumēti vini ⁊ olei partes leuitarum
et cantorū et ianitorū et primitias sa-
cerdotales. In omnibus autem his nō
fui in hierusalem: quia anno tricesimo
secūdo artaxerxis regis babylonis ve
ni ad regem. Et in fine dierum rogaui
regem et veni in hierusalem. Et intel-
Al's ✠ tobi lexi malum quod fecerat eliasib ✠ to-
B bie: vt faceret ei thesaurum in vestibu
lis domus dei: et malū mihi visum est
valde. Et proieci vasa domus tobie fo

ras de gazophilatio: precepiq; ⁊ emū
dauerunt gazophilatiū. Et retuli ibi
vasa domus dei sacrificium ⁊ thus. Et
cognoui q partes leuitarum non fuis
sent eis date: ⁊ fugisset vnusquisq; I re
gionē suā de leuitis et cātoribus: ⁊ de
his qui ministrabāt et egi cāu aduer-
sus magistratus ⁊ dixi. Quare dereliq̄
mus domū dei? Et cōgregaui eos ⁊ fe-
ci stare in stationibus suis. Et omnis
iuda apportabat decimā frumēti vini
et olei: in horrea. Et constituimus sup
horrea selemiā sacerdotē ⁊ sadoch scri
bam: ⁊ phadaim de leuitis: ⁊ iuxta eos
anan filium zachur: filiū mathanie: qm̄
fideles cōprobati sunt: ⁊ ipsis credite
sunt partes fratrū suorum. Memento
mei deus meus p hoc et ne deleas mi-
serationes meas quas feci in domo dei
mei ⁊ in cerimonijs eius. In diebus il
lis vidi in iuda calcātes torcularia in
sabbato: portantes aceruos ⁊ oneran-
tes super asinos vinū ⁊ vuas ⁊ ficus et
omne onus: ⁊ inferētes in hierusalē in
die sabbati. Et contestatus sum eos vt
in die qua vēdere liceret venderent: et
tyrij habitauerūt in ea: inferentes pi-
sces et omnia venalia: ⁊ vendebant in
sabbatis filijs iuda ⁊ hierl'm: ⁊ obiur-
gaui optimates iuda et dixi eis. Que C
est hec res mala quā vos facitis ⁊ pro-
phanatis diē sabbati? Nūquid nō hec
fecerūt patres nostri: ⁊ adduxit deus
noster super nos oē malum hoc et sup
ciuitatē hanc? Et vos additis iracun-
diam super israel: violādo sabbatum.
Factum est autē cū quieuissent porte
hierusalem in die sabbati dixi: ⁊ clau-
serunt ianuas: et precepi vt non aperi
rent eas: vsq; post sabbatū. Et de pue-
ris meis constitui super portas vt nul
lus inferret onus in die sabbati: ⁊ mā
serunt negociatores et vendentes vni
uersa venalia foris hierusalem semel
et bis ⁊ cōtestatus sum eos: ⁊ dixi eis.
Quare manetis ex aduerso muri? Si
secundo hoc feceritis manum mittam
in vos. Itaq; ex illo tempore non vene
runt in sabbato. Dixi quoq; leuitis vt D
mundarētur et venirent ad custodien
das portas: ⁊ sanctificandam diē sab-
bati: et p hoc ergo memento mei deus
meus et parce mihi scdm multitudi-
nem miserationum tuarum. Sed et
in diebus illis vidi iudeos ducentes
vxores azotidas: ammonitidas ⁊ moa
bitidas. Et filij eorum ex media parte

loquebantur azotice: nesciebant loqui
iudaice: et loquebātur iuxta linguam
populi et populi. Et obiurgaui eos et
maledixi. Et cecidi ex eis viros et de
calnaui eos: et adiuraui in deo vt non
darent filias suas filijs eorū: et nō acci
perent de filiabus eorū filijs suis et si
bimetipsis dicens. Nunquid nō in hu
iusmodi re peccauit salomon rex isrl'?
Et certe in gentibus multis non erat
rex similis ei et dilectus deo suo erat:
et posuit eum deus regem super oēm
israel. Et ipsum ergo duxerunt ad pec
catum mulieres alienigene. Nunquid
et nos inobedientes faciem⁹ omne ma
lum grāde hoc vt preuaricemur in deo
nostro: et ducamus vxores peregrinas.
De filijs autem ioiada filij eliasib sa
cerdotū magni gener erat sanaballath
horonitis quem fugaui a me. Recorda
re domine deus meus aduersum eos q̄
polluunt sacerdotium iusq; sacerdo
tale et leuiticum. Igitur mundaui eos
ab omnibus alienigenis: et constitui
ordines sacerdotum et leuitarū vnū
quenq; in ministerio suo: et in oblatio
ne lignorum in temporibus constitu
tis et in primitijs. Memēto mei deus
meus in bonum. Amen.

¶ Explicit liber Neemie
alias Esdre secundus.

¶ Incipit liber Esdre tertius.

¶ C. S. Quō iosias celebrans pascha
dedit populo oues et agnos: morit io
sias et cōstituitur iechonias filius ei⁹
pro eo quem amouit rex egypti consti
tuens fratrem eius ioachim pro eo: de
ioachim et trāsmigratione babylonis:
de sedechia et destrictione hierusalē.

¶ Capitulum primum.

A
4. reg. 23. c.
2. pa. 35. a.

T fecit iosias pa
scha in hierosolymis dño:
et immolauit phase quar
tadecima luna primi men
sis statuēs sacerdotes per
vices dierū stolis amictos in tēplo do
mini: et dixit leuitis sacris fuis israel
vt sanctificarent se domino in positio
ne sancte arce domini in domo quam
edificauit salomon filius dauid rex.
Non erit vobis tollere super humeros
eam. Et nūc deseruite domino vestro:
et curam agite gentis illius israel ex
parte sm pagos et tribus vestras: sm
scripturam dauid regis israel: et sm
magnificentiam salomonis filij eius:
omnes in templo: et sm particulā pne
cipatus paternam vestram eorum qui
stant in conspectu fratrum filiorum is
rael. Immolate pascha et sacrificia pa
rate fratribus vestris et facite sm pre
ceptum domini quod datū est moysi: et
donauit iosias in plebē: que inuēta est
ouium agnorū et hedorum et caprarum
triginta milia: vitulos tria milia. Hec D
de regalibus data sunt sm pmissiones
populo et sacerdotib⁹ in pascha oues
numero duo milia ac vituli centū. Et
iechonias et semeias et nathanael fra
tres: et asabias et oziel et coraba i pha
se: oues quinq; milia: vitulos quingē
tos. Et hec cum fierent eleganter stete
runt sacerdotes et leuite habētes azy
ma per tribus. Et sm partes principa
tus patrū in conspectu populi offere
bant dño sm ea que in libro moysi scri
pta sunt et assauerūt phase igni prout
oportebat: et hostias coxerūt in emo
lis et in ollis cū beniuolētia et attule
rūt omnibus qui erāt ex plebe: et post
hec parauerūt sibi et sacerdotib⁹. Sa Alo. + vsq
cerdotes em̄ offerebant adipes + vsq; quo.
dum finita esset hora: et leuite paraue
runt sibi et fratribus suis filijs aaron.
Et sacri cantores filij asaph erant per
ordinem sm preceptū dauid. Et asaph
et zacharias et ieddimus qui erat a re
ge: et ostiarij per singulas ianuas: ita
vt nō preuaricaretur vnusquisq; suaz.
fratres enim illorū parauerunt illis.
Et consummata sunt que pertinebāt
ad sacrificium dñi. In illa die egerunt
phase et offerebāt hostias super domi
ni sacrificium sm preceptum regis io
sie. Et egerunt filij israel qui inuenti
sunt in tempore illo phase et diem fe
stum azymorū per dies septem: et non
est celebratū phase tale in israel a tem
poribus samuel pphete: et oēs reges
israel nō celebrauerūt tale pascha qua
le egit iosias et sacerdotes et leuite et
iudei: et omnis israel qui inuenti sunt
in commoratione hierosolymis. Octa
uodecimo anno regnāte iosia celebra
tū est phase. Et directa sunt opera io
sie in conspectu dñi sui in corde pleno
metuentia: et que circa illū quidē con
scripta sunt in pristinis tēporibus de

eis qui peccauerunt quiq3 irreligiosi
fuerunt in dñm pre omni gente: et qui
non quesierunt verba dñi super israel.
Et post omnē actum hunc iosie ascen-
4.reg.23.f. dit pharao rex egypti veniēs in char-
2.pa.35.c. chamis ab itinere super euphratem: ꝛ
exijt obuiā illi iosias. Et misit rex egy
pti ad iosiam dicēs. Quid mihi ꝛ tibi
D est rex iude. Non sum missus a dño vt
pugnem cōtra te. Super euphratē em̄
bellum meū est. Festinans descēde. Et
nō est reuersus iosias super currū: sed
expugnare eū conabat non attendens
verbū ꝑphete ex ore dñi: sed cōstituit
ad eū bellum in cāpo mageddo. Et de
scēderunt principes ad regē iosiā. Et
dixit rex pueris suis. Amouete me a
prelio: infirmatus sum enim valde. Et
statim amouerūt eū pueri ipsi⁹ de acie.
Et ascēdit super currū secūdariū suū:
et perueniēs hierosolymā vita funct⁹
est: ꝛ sepultus est ī paterno sepulchro.
Et in tota iudea lugebāt iosiam: ꝛ qui
presidebāt cū vxoribus lamētabāt eū
vsq3 in hūc diem. Et datum est hoc fie-
ri semper in omne genus israel. Hec
autem prescripta sunt in libro hysto-
riarum regū iude: ꝛ singula gesta act⁹
E iosie et eius gloria et intellectus eius
in lege dñi que q3 gesta sunt ab eo: et q̄
non scripta sunt in libro regū israel et
iude. Et assumentes qui erant ex gente
iechoniā filiū iosie constituerunt regē
ꝓ iosia patre suo cum esset annorū tri-
gintatrium. Et regnauit super israel
mensibus tribus. Et amouit eum rex
egypti ne regnaret in hierosolymis: ꝛ
mulctauit gentem argenti talenta cen
tum ꝛ auri talentum vnum. Et consti-
tuit rex egypti ioachim fratrē ipsius
regem iude et hierusalem: et alligauit
magistratus ioachim ꝛ zara celem fra
trem suum et apprehendēs reduxit in
egyptum. Annorū erat ioachim vigin
tiquinq3 cum regnare cepisset in terra
iuda ꝛ hierusalem: et fecit malū in cō-
spectu dñi. Post hūc aūt ascēdit nabu
chodonosor rex babylonis: ꝛ alligans
Al's ✝ ereo eū in ✝ areolo vinculo perduxit in ba-
bylonā: et sacra vasa domini accepit
nabuchodonosor ꝛ tulit et cōsecrauit
in tēplo suo in babylonia. Nā de im-
mundicia illius et irreligiositate scri
F ptum est in libro tēpoꝝ regum. Et re
gnauit ioachim filius eius ꝓ eo. Cum
aūt cōstitutus esset rex: erat annoꝝ de
cem et octo. Regnauit autē mēses tres
et dies decē in hierusalem: et fecit ma-
lum in cōspectu domini: et post annū
mittēs nabuchodonosor transmigra-
uit eum in babyloniā simul cū sacris
vasis domini. Et constituit sedechiam
regem iuda et hierusalem cū esset an-
norum vigintivnius. Regnauit autem
annis vndecim. Et fecit malum in cō-
spectu dñi: et non est veritus a verbis
que dicta sunt ab hieremia ꝑpheta ex
ore dñi: et adiuratus a rege nabucho-
donosor periurans discessit: ꝛ indura-
ta ceruice sua et corde suo: trāsgressus
est legitima dñi dei israel. Et duces po
puli domini multa inique gesserunt ꝛ
impie egerunt super oēs immūdicias
gētium ꝛ polluerunt templum domini
quod sanctū erat in hierosolymis. Et
misit deus patrum ipsorum per ange-
lum suū reuocare eos ꝑpter qđ parce-
ret illis et tabernaculo suo. Ipsi vero
subsannabant in angelis suis: et qua
die locutus est dñs erant illudentes ꝑ G
phetis eius. Qui vsq3 ad iracundiā cō
citatus est super gentem suam ꝑpter
irreligiositatē suam: et precepit ascen
dere reges chaldeorum. Hi occiderūt
iuuenes eorum in gladio: in circūitu
sancti tēpli coꝝ: et nō pepercerunt iu-
ueni ꝛ seni et virgini et adolescētū: sed
oēs traditi sunt in manus ipsorum et
oīa sacra vasa domini: ꝛ regales apo-
thecas resumentes: tulerunt in baby-
loniam ꝛ incēderunt domū dñi: et de-
molierūt muros hierusalem: et turres
eius incēderūt igne ꝛ cōsummauerunt
omnia honorifica eius: ꝛ ad nihilū re-
degerunt ꝛ reliquos a gladio duxerūt
in babylonē. Et erant serui illius vsq3
dum regnarēt per se in repletiōe verbi Al's ✝ bene
dñi in ore hieremie quousq3 ✝ benigne
ageret terra sabbata sua oī tpe deser-
tionis sue sabbatizauit in applicatio-
ne annorum septuagintaseptem.

¶ C. S. Cyrus dat licētiam iudeis vt
redeant in hierusalem: dans etiam eis
vasa tēpli: mittitur artaxerxi epistola
accusans iudeos ne reedificent ciuita-
tem: intermittitur edificatio vsq3 ad
scdm annum darij. Capi. ij.

Regnante cyro rege persarū A
in cōsummatione verbi dñi 2.pa.36.f.
ī ore hieremie suscitauit do- 1.Esd.1.b.
minus spm̄ cyri regis persa-
rum ꝛ predicauit in toto re-
gno suo simul ꝑ scripturā dicens. Hec
dicit cyrus rex persarū. Me cōstituit

regē orbi terrarū dñs isrl' dñs excelsus
τ significauit mihi edificare domū sibi
in hierlm ꝗ est i iudea. Si ꝗs est ex ge-
nere vestro dñs ipsius ascēdat cum eo
in hierlm: quotquot ego circa loca ha
bitāt adiuuent eos ꝗ sunt in loco ipo
in auro et argento in dationibus cum
equis et iumentis: cunctis alijs que ꝑm
vota apponuntur in edem dñi ꝗ est in
hierusalem. Et stantes principes tri-
buum pagorum τ iudee ex tribu bēia-
min et sacerdotes et leuite: ꝗs excita-
uit dñs ascendere et edificare domum
dñi ꝗ est in hierlm et ꝗ erant in circūi-
tu eorū adiuuerūt in oī auro et argēto
eius: τ iumētis ex votis ꝗ pluribꝰ mul
B ti quorū sensus excitatꝰ ē. Et cyrus rex
1. esdre. i. c. protulit vasa sacra dñi ꝗ transtulit na
buchodonosor rex babylonis ex hierlz
et consecrauit ea idolo suo: et ꝓferens
ea cyrus rex persarū: tradidit mitrida
to ꝗ erat super thesauros ipsius. Per
hūc aūt tradita sunt salmanasaro pre
sidi iudee. Horum autē hic numerus.
Libatoria argētea duo milia ꝗdringē-
ta: athisce argētee triginta: phiale au-
ree triginta. Item argentee duo milia
quadringente: et alia vasa mille. Oia
aūt vasa aurea et argentea quinꝗ mi-
lia octingentasexaginta. Et enumera-
ta sunt salmanasaro simul cū his qui
ex captiuitate babylonie venerant in
hierosolymā. In artaxerxis aūt regis
persarū tēporibꝰ scripserunt ei de his
ꝗ inhabitabāt i iudea τ hierusalē bal-
samus et mitridatus τ sabellius et ra-
Al's + balthimus. thimus + balthemus samelius scriba
et reliꝗ inhabitātes in samaria τ cete
C ris locis subiectā epistolam regi arta-
xerxi. Dñe: pueri tui rathimus ab acci-
dētibus et sabellius scriba: τ reliꝗ cu-
rie tue iudices in celesyria τ phenice.
Et nūc notum sit dño regi: qm iudei ꝗ
ascenderant a vobis ad nos venientes
in hierusalē ciuitatē refugā τ pessimā
edificāt furnos eius et statuūt muros
et templū suscitāt. Qđ si ciuitas ista τ
muri cōsummati fuerint: non tantum
tributa non sustinebūt pendere sꝫ etiā
regibus resistent. Et qꝛ id agitur circa
templū recte haberi arbitrati sumus
nō despicere hoc ipm: sed notū facere
Al's + rex. dño regi vt si videbitur + regi querat
in libris patrū suorū: τ inuenies i admo
nitiōibus scripta de his: τ scies qm ci
uitas fuit refuga τ reges τ ciuitates cō
cutiēs τ iudei refuge: τ ꝑlia ꝯmi ttētes
in ea ab eterno: ob quā causā ciuitas
ista deserta est. Nunc ergo notū facimꝰ
domine rex: qm si ciuitas hec edificata
fuerit: τ huius muri erecti fuerint: de-
scensus tibi non erit in celesyriā τ phe
nicem. Tunc scripsit rex rathimo qui D
scribebat accidentia et balthemo τ sa
bellio scribe: et ceteris cōstitutis et in
habitātibus in syria et phenice ea que
subiecta sunt. Regi epistolam quā mi-
sistis mihi. Precepi ergo inquiri et in-
uentum est: qm ciuitas illa est ab euo
regibus resistēs: et homines refuge et
prelia in ea efficientes: τ reges fortissi
mi erant in hierusalē dominātes τ tri
buta exigentes a celesyria et phenice.
Nunc ergo precepi ꝓhibere homines
illos edificare ciuitatē τ prohibere ne
ꝗd vltra hec fiat: sed nec procedant in
plurimum ex qua sunt malitie: ita vt
regibꝰ molestia importetur. Tūc recī-
tatis his ꝗ a rege artaxerxe scripta fue
rāt rathimus et sabellius scriba τ qui
cum his cōstituti erāt iniungentes festi-
nāter venerunt in hierusalē cū equita
tu et turba et agmine: ceperuntꝗ edi-
ficātes prohibere: et vacabant ab edi-
ficatione templi hierusalem vsꝗ scđo
anno regni darij regis persarum.

¶ C. S. De dario rege ꝑsarū ꝗ fecit ce
nam magnā: de tribus custodientibus
corpus regis: de fortitudine cōiicientī-
bus: primus horū sua ꝓponit. Cap. iij.

Tex darius fecit cenam ma- A
gnā oībꝰ vernaculis suis:
τ omnibus magistratibus
medie et persidis: τ oībus
purpuratis τ ꝓtoribꝰ et cō
sulibus τ ꝑfectis sub illo ab idia vsꝗ
ethiopiā cētūvigintiseptē ꝓuīciis. Et
cū manducassent et bibissent et satiati
reuerterent: tūc darius rex ascēdit i cu
biculo suo τ dormiuit τ expergefactus
est. Tūc illi tres iuuenes corpis custo-
des ꝗ custodiebāt corpꝰ regis: dixerūt
alter alteri. Dicamus vnusꝗsꝗ nostrū B
sermonē qui precellat τ cuiuscūꝗ ap-
paruerit sermo sapientior alterius de
bit illi rex dariꝰ dona magna purpura
cooperiri: τ in auro bibere τ super au-
rū dormire et currū aureo freno: et cy
darim byssinā et torquē circa collū: et
scđo loco sedebit a dario ꝓpter sapiē
tiā suā et cognatus darij vocabit. Tūc
scribētes singuli suā verbū signauerūt
et posuerūt subtꝰ ceruical darij regis
et dixerunt. Cūꝗ surrexerit rex dabi- C

unus illi scripta nr̃a: et q̃scũq; iudica-
uerit rex e trib⁹ et magistratus psidis
q̃m verbũ eius sapiẽtius est: ipsi dabit
victoria sicut scriptũ ē. Unus scripsit.
al' ✝ forti⁹ ✝ Forte ē vinũ. Ali⁹ scripsit. Fortior ē
vi. S. cosine rex. Terti⁹ scripsit. Fortiores sunt mu
tudo. i glo. lieres. Sup oia aũt vincit veritas. Et
cũ surrexisset rex accepert scripta sua
et dederũt illi: ⁊ legit. Et mittẽs voca
uit oẽs magistrat⁹ psarũ et medos et
purpuratos et p̃tores et p̃fectos: et se
derũt in ɔsilio et lecta sunt scripta co
rã ipsis. Et dixit vocate adolescẽtes ⁊
ipi indicabũt ṽba sua. Et vocati sunt
et introierunt. Et dixit illis. Indicate
D nobis de his que scripta sunt. Et cepit
prior q̃ dixerat de fortitudine vini: et
dixit. Uiri q̃ p̃ualet vinũ oib⁹ hoib⁹ q̃
bibunt illud. Seducit mentẽ. Itẽq; re
gis ⁊ orphani facit mẽtẽ vanã. Itẽ ser-
ui ac liberi pauperis ac diuitis: ⁊ oẽm
mentẽ cõuertit in securitatẽ ⁊ iocũdi
tatẽ ⁊ nõ meminit omnẽ tristitiã ⁊ de-
bitũ et oia precordia facit honesta et
non meminit regẽ nec magistratum et
oia p talẽta loqui facit. Et non memi-
nerũt cũ biberũt amicitiam nec frater
nitatem: sed nõ multum post summunt
gladios: ⁊ cũ a vino merserint ⁊ surre
xerint: non meminerũt que gesserunt.
O viri nũ precellit vinũ: Quis sic cogi
tat facere: Et tacuit hoc dicto.
¶ C. S. Secundus ⁊ tertius similiter
proponunt et concluditur veritas for
tior esse omnibus: tũc rex memor voti
sui scripsit epistolas ad omnes dispen
satores et prefectos vt deducerẽt zoro
babel: quibus acceptis p̃fectus est in
babyloniam. Capitulum. iiij.

A Et inchoauit sequẽs dicere q̃
dixit de fortitudine regis.
O viri nũ precellunt hoies q̃
terrã mare obtinẽt ⁊ omnia
q̃ in eis sunt. Rex autẽ super
oia p̃cellit et dñatur eoꝝ: ⁊ omẽ quod-
cunq; dixerit illis faciũt. Et si miserit
illos ad ✝ bellatorẽ vadũt ⁊ demoliũt
al' ✝ bellãdum. mõtes ⁊ muros et turres. Iugulant et
iugulant et regis verbũ non p̃tereunt.
Nã si vicerint afferunt regi oia q̃cunq;
p̃dati fuerint. Silr ⁊ alij oẽs et quot-
quot nõ militãt nec pugnãt sed colũt
terrã rursum cũ fuerint metentes: affe
rũt tributa regi: ⁊ ipe vnus solus: si di
xerit occidite occidũt: dixerit remitti
te: remittũt: dixerit p̃cutite percutiũt:
dixerit exterminate: exterminãt: dixe-
rit edificate: edificant: dixerit excidite
excidũt: dixerit plãtate: plãtãt: et ois
plebs ⁊ virtutes eũ obaudiũt: ⁊ super
hoc ipse recũbit et bibit et dormit. Hi B
aũt custodiũt in circũitu eũ et nõ pos-
sunt ire singuli ⁊ facere opa sua sed in
dicto obaudiẽtes sunt ei. Uiri quõ nõ
p̃cellit rex q̃ sic diffamatur. Et tacuit.
Terti⁹ q̃ dixerat de mulierib⁹ ⁊ veri-
tate: hic est zorobabel: cepit loq̃. Uiri
non magn⁹ rex et multi hoies nec vinũ
p̃cellit. Quis est ergo q̃ dñaṫ eoꝝ: Nõ-
ne mulieres genuerũt regẽ et oẽm po-
pulũ q̃ dñaṫ mari ⁊ terre: ⁊ ex illis na-
ti sunt ⁊ ipe educauerũt eos q̃ plãtaue
rũt vineas ex q̃b⁹ vinum fit. Et ipse fa
ciũt stolas oim hoim ⁊ ipe faciunt glo
riã hoib⁹: ⁊ nõ possunt hoies separari
a mulierib⁹. Si cõgregauerint aurũ ⁊
argentũ ⁊ oẽm rẽ speciosam: ⁊ viderit
mulierẽ vnã bono habitu ⁊ bona spe-
cie: oia hec relinquẽtes in eã intẽdũt:
⁊ apto ore ɔspiciũt: ⁊ eã alliciunt ma-
gis q̃ aurũ ⁊ argẽtũ ⁊ oẽm rẽ p̃ciosaꝫ.
Nõ patrẽ suũ reliquit q̃ ✝ enutriuit illũ al' ✝ cum trivit.
et suã regionẽ: ⁊ ad mulierẽ se ɔiũgit. C
Et cũ mulier remittit aiam: ⁊ neq; pa-
trem meminit neq; matrẽ neq; regio-
nem. Et hinc oportet vos scire q̃m mu
lieres dominanṫ vestri. Nõne doletis.
Et accipit homo gladiũ suum ⁊ vadit
in viã facere furta: ⁊ homicidia ⁊ ma-
re nauigare: et flumina et leonẽ videt:
et in tenebris ingreditur: et cũ furtum
fecerit et fraudes et rapinas: amabili
sue affert. Et iterũ diligit homo vxorẽ
suã magis q̃ patrẽ aut matrẽ. Et mul
ti dementes facti sunt propter vxores
suas: et serui facti sunt p̃pter illas: et
multi perierũt ⁊ iugulati sunt ⁊ pecca
uerũt p̃pter mulieres. Et nunc credite
mihi: q2 magn⁹ est rex in potestate sua
q̃m oẽs ✝ regiões vereṅ tãgere eũ. Ui al' ✝ hoies
debã tñ apemen filiã bezacis mirifici
cõcubinã regis sedẽtẽ iuxta regem ad
dexterã ⁊ auferẽtẽ diadema de capite
ei⁹ ⁊ imponẽtẽ sibi: ⁊ palmis cedebat
regẽ de sinistra manu. Et sup hoc aper D
to ore intuebaṫ eã et si arriserit ei: ri-
det: nã si indignata fuerit ⁊ ei blãdiṫ:
donec recõciliet i grãm. O viri cur nõ
sunt fortiores mulieres. Magna ē ter
ra ⁊ excelsuꝫ est celũ q̃ ista agũt. Et tũc
rex ⁊ purpurati intuebanṫ i alterutrũ.
Et inchoauit loq̃ de v̾itate. O viri nõ-
ne fortes sunt mulieres. Magna ē ter
ra ⁊ excelsum est celũ: ⁊ velox cursus so

lis cõuertit in gyro celũ in locũ suũ in vna die. Nõne ✝ magnificus est q̃ hec facit? Et veritas magna ⁊ fortior pre oĩbus. Ois terra veritatẽ inuocat: celum etiã ipsaꝫ bñdicit: ⁊ oĩa opa mouent̃ ⁊ tremũt eã: ⁊ nõ ẽ cũ ea q̃cq̃ iniquũ. Uinũ iniquũ: iniquus rex: iniq̃ mulieres. Iniq̃ oẽs filij hoĩm: ⁊ iniqua illoꝝ oĩa opa: ⁊ nõ est in ipsis veritas. Et in sua iniq̃tate pibũt: ⁊ veritas manet et inualescit in eternũ: ⁊ viuit ⁊ obtinet in secula sc̃loꝝ. Nec est apud eã accipere psonas: neq̃ differẽtias: sꝫ q̃ iusta sunt facit oĩb⁹: iniustis ac malignis et oẽs benignant̃ in operib⁹ ei⁹. Et non est in iudicio ei⁹ iniquũ: sed fortitudo et regnũ et potestas ⁊ maiestas oĩm euoꝝ. Benedict⁹ de⁹ veritatis. Et desijt loquẽdo: ⁊ oẽs ppl̃i clamauerũt et dixerũt. Magna est veritas et p̃ualet. Tũc rex ait illi: Pete si q̃d vis amplius q̃ q̃ scripta sunt: ⁊ dabo tibi sc̃dm qd̃ inuẽtus es sapiẽtior proximis: et pxim⁹ mihi sedebis: ⁊ cognatus me⁹ vocaberis. Tũc ait regi. Memor esto voti tui qd̃ vouisti edificare hierl̃m in die qua regnũ accepisti: ⁊ oĩa vasa que accepta sunt ex hierusalem remittere q̃ separauit cyrus qñ mactauit babyloniã: ⁊ voluit remittere ea ibi. Et tu voluisti edificare tẽplũ qd̃ incenderũt idumei qñ exterminata est iudea a chaldeis. Et nũc hoc est qd̃ postulo dñe et qd̃ peto: hoc est maiestas a te qd̃ postulo: vt facias votũ quod vouisti regi celi ex ore tuo. Tũc surgens darius rex: osculat⁹ est illũ: ⁊ scripsit eplam ad oẽs dispensatores ⁊ p̃fectos ⁊ purpuratos vt deducerẽt eũ: ⁊ eos q̃ cũ illo erãt omnes ascendẽtes edificare hierl̃m. Et oĩbus p̃fectis q̃ erãt ĩ syria ⁊ phenice et libano scripsit eplas vt traherent ligna cedrina a libano in hierl̃m: vt edificarẽt cũ eis ciuitatẽ. Et scripsit oĩb⁹ iudeis q̃ ascẽdebãt a regno in iudeã p libertate: oẽm potentẽ ⁊ magistratũ ⁊ p̃fectũ nõ superuenire ad ianuas ipsoruꝫ et oẽm regionẽ quã obtinuerãt immunẽ esse eis: ⁊ idumei relinquant castella q̃ obtinẽt iudeorũ ⁊ in structuram tẽpli dare p singulos annos talenta viginti vsq̃ dũ edificaret̃ ⁊ sup sacrariũ holocaustomata hostilare quotidie sicut habent p̃ceptũ: alia talẽta decẽ offerre p singulos annos: ⁊ ĩ oĩb⁹ q̃ pcedũt a babylonia cõdere ciuitateꝫ vt esset libertas tã ipsis q̃ filijs eorum ⁊ oĩb⁹ sacerdotibus qui pcedũt. Scripsit autẽ et q̃titatẽ et sacrã stolã iussit dari ĩ qua deseruirẽt: ⁊ leuitis scripsit dare precepta vsq̃ in die qua cõsummabit̃ domus: et hierl̃m extrueretur: et omnib⁹ custodientibus ciuitateꝫ scripsit dare et sortes et stipendia. Et dimisit oĩa vasa quecunq̃ separauerat cyrus a babylonia ⁊ omnia quecunq̃ dixit cyrus et ip̃e p̃cepit fieri ⁊ mitti hierl̃m. Et cum processisset ille adolescẽs eleuãs faciẽ in hierl̃m: benedixit regẽ celi: et dixit. Abs te est victoria et abs te est sapientia ⁊ claritas. Et ego seruus tuus sum. Benedictus es q̃ dedisti mihi sapiẽtiã et tibi cõfitebor dñe deus patrum nostrorum. Et accepit eplas et profectus est in babyloniã. Et venit et nunciauit fratrib⁹ suis oĩb⁹ qui fuerũt in babylonia ⁊ benedixerunt deũ patrũ suoꝝ qm̃ dedit illis remissionem et refrigerium vt ascenderent et edificarent hierusalẽ et templum vbi nominatum est nomẽ eius in ipso. Et exultauerunt cũ musicis et leticia diebus septem.

Als ✝ magnificat⁹. (margin)

E (margin) — Dist. 8. c. cõsuetudo. (margin)

F (margin) — G (margin)

¶ C. S. Numerant̃ ascẽdẽtes de captiuitate trãsmigratiõis: agit̃ festũ tabernaculoꝝ et fiũt oblatiões: fũdat̃ tẽplũ sed inimici eorum resistebãt: structura tẽpli per bienniũ protrahit. Capi. v.

H (margin)

POst hec autẽ electi sunt vt ascenderẽt p̃ncipes pagoꝝ p domos ⁊ trib⁹ suas: ⁊ vxores illoꝝ ⁊ filij ⁊ filie eoꝝ: serui ⁊ ãcille ip̃oꝝ ⁊ pecora eoꝝ. Et dari⁹ rex misit vna cum eis eq̃tes mille donec deducerẽt eos ĩ hierusalẽ: cũ pace ⁊ cũ musicis ⁊ cum tympanis ⁊ tybijs: ⁊ oẽs fratres erãt ludẽtes: ⁊ fecit eos ascẽdere simul cum eis. Et hec sunt noĩa virorũ qui ascẽderũt p pagos suos in tribus: ⁊ in partẽ p̃ncipatus ipsoꝝ. Sacerdotes. Filij phinees: filij aarõ: iesus fili⁹ iosedech: ioachim filius zorobabel: filij salathiel de domo dauid ex pgenie phares: de tribu iuda q̃ locut⁹ est sub dario rege persarũ sermones mirificos in sc̃do anno regni ipsi⁹ mẽse nisan p̃mo. Sũt autẽ hi q̃ ascenderũt ex iudea de captiuitate trãsmigratiõis quos trãsmigrauit nabuchodonosor rex babylonie ĩ babylonẽ: ⁊ reuersus ẽ ĩ hierl̃x. Et reliq̃t p̃tẽ iudee vnusq̃sq̃ in ciuitatẽ suã q̃ venerũt cũ zorobabel et iesu neemias arreores: elimeo: emmanio: mardocheo: beelsuro: mechpsa: rochor: olioro cho-

his vnus de principib⁹ eoꝝ: et numer⁹
a gētilibus eoꝝ ex ꝓpositis eoꝝ. Filij
phares duo milia cētūseptuagītaduo.
Filij ares: tria milia cētūqnq̄gintase-
ptē. Filij phemo: cētūq̄dragintaduo.
In filijs iesu et ioabes: mille trecenti-
B duo. Filij benin: duo milia q̄drigētise
ptuaginta. Filij chozoba: ducētiqnq̄.
Filij ✝ banica cētūsexagītaocto. Filij
Al's ✝ banica. bebech q̄dringētitres. Filij archad: q̄-
dringētivigītiseptē. Filij chan: trigin
taseptē. Filij zozoar: duo milia sexagi
taseptē. Filij adinu: q̄dringētisexagi-
tavn⁹. Filij adarectis: cētūocto. Filij
ciaso et zelas: cētumseptem. Filij azo-
rech quadrigētitrigintanouē. Filij ie-
darbone centūtrigintaduo. Filij ana-
nie: cētūtrigīta. Filij asoni: nonagīta.
Filij marsar: q̄drigētivigintiduo. Fi-
lij zabarus: nonagītaqnq̄. Filij sepho
lemō: centūvigintitres. Filij nepopas
q̄nquagintaqnq̄. Filij bechanatus: cē
tumquinquagintaocto. Filij cebetha-
mus: centūtrigintaduo. Filij crearpa-
tros q̄ enochadies ꝛ modie: quadrigē
tivigintitres. Qui ex gramas ꝛ gabea:
centūvigintivnus. Qui ex besselon et
ceagge: sexagintaqnq̄. Qui ex bastaro
centūvigintiduo. Qui ex bechenobes:
quinquagintaqnq̄. Filij liptis cētum
quinquagintaqnq̄. Filij labōni: trecē
tiqnquagintaseptē. Filij fichen: trecē
tiseptuaginta. Filij suadon et elimo-
nis: trecētiseptuagintaocto. Filij eri-
cus: duo milia cētūquadragintaqnq̄.
Filij anaas: trecētiseptuagīta. Sacer
C dotes. Filij iedd⁹ filij euther filij elia-
sib: trecentiseptuagintaduo. Filij eme
rus: ducētiqninquagītaduo. Filij pha
surij: trecētiquinquagintaseptē. Filij
caree: ducētivigintiseptem. Leuite. Fi
lij iesu in cadubel ꝛ banus et serebias
et edias: septuagintaquatuor. Ois nu
merus a duodecimo anno: triginta mi
lia quadringētisexagintaduo. Filij et
filie et vxores ois cōputatio: quadra-
gīta milia ducētiquadragintaduo. Fi
lij sacerdotū qui psallebāt in tēplo: fi
lij asaph centūvigintiocto. Ostiarij ve
ro filij esmeni: filij azer: filij amō: filij
acuba topa filij tobi: oēs cētumtrigin
nonē. Sacerdotes seruiētes in tēplo.
Filij sel: filij gaspha: filij tobloch: filij
carie: filij sub: filij helin: filij labana: fi
lij armacha: filij accub: filij vtha: filij
cetha: filij aggab: filij obai: filij ānani:
filij cāna: filij geddu: filij au: filij radi:

filij desanō: filij nechoba: filij caseba: fi
lij goze: filij ozui: filij finone: filij attre
filij hasten: filij asiana: filij manei: filij
nasisim: filij accusa: filij agista: filij azui
filij fanon: filij phasalon: filij meedda:
filij susa: filij careth: filij barcus: filij
saree: filij coesi: filij nasit: filij agisti: fi-
lij pedō: salomō: filij ei⁹: filij asophot:
filij phazida: filij celi: filij dedon: filij
gaddahel: filij zaphei: filij aggia: filij
sachares: filij zabathen: filij saroneth:
filij malsith: filij anie: filij fasne: filij
addus: filij suba: filij bura: filij rabo-
tis: filij phasphat: filij malmō. Oēs sa-
cro seruiētes ꝛ pueri salomonis: q̄dri
gēti octogītaduo. Hi sunt filij q̄ ascen D
derūt a chelmellath thelarsa ꝓncipes
eoꝝ: carmellā et carec: et nō poterant
edicere ciuitates suas ꝛ ꝓgenies suas
quēadmodū sint ex israel: filij dalari:
filij tuben: filij necbodaici et sacerdo-
tib⁹ q̄ fungebant̄ sacerdotio: ꝛ nō sunt
inuenti: filij obia: filij achisos: filij ad-
din: q̄ accepit vxorē ex filiab⁹ pharge-
len: ꝛ vocati sunt noīe ei⁹. Et horū q̄si
ta est generis scriptaī pedatura: ꝛ non
est inuēta: ꝛ prohibiti sunt sacerdotio
fungi. Et dixit illis neemias et asthà-
ras: ne participent̄ scrā donec exurgat
pōtifex doctus in ostēsionē ꝛ veritatē.
Ois aūt israel erat: exceptis seruis et
ancillis q̄dragintaduo milia trecenti
q̄draginta. Serui hoꝝ ꝛ ancille: septē
milia trecētitrigintaseptē. Cātores ꝛ
cātatrices: ducentisexagintaqnq̄. Ca
meli q̄dringētitrigintaqnq̄. Equi se-
ptē milia trigītasex. Muli: ducēta mi
lia q̄dragintaqnq̄. Subiugalia qnq̄
milia vigintiqnq̄. Et de ꝓpositis ipsis E
ꝑ pagos dū venirēt in tēplū dei quod
erat in hierusalē inouare: ꝛ suscitare
templū in loco suo sēm suāvirtutem et
dari in tēplū thesauroꝝ operū sacrum
auri mnas duodecim milia: ꝛ mnas ar
gēti qnq̄ milia: ꝛ stolas sacerdotales
cētū. Et habitauerūt sacerdotes ꝛ leui
te ꝛ q̄ exierāt de plebe in hierlm in re-
giōe: et sacri cantores et ostiarij: ꝛ ois
israel in regiōib⁹ suis. Instāte autē se-
ptimo mēse: cūq̄ essent filij isrl̄ vnus-
quisq̄ in suis reb⁹ cōuenerūt oēs vna-
nimes in atriū qd erat ante ianuā oriē
talē. Et stātes iesus filius iosedech et
fratres ei⁹ sacerdotes zorobabel fili⁹
salathiel: ꝛ hui⁹ fratres parauerūt al-
tare: vt offerrent sup illud holocausto
mata scdm qd in libro moysi hominis

dei scripta sunt. Et conuenerūt sibi ex
aliis natiōib⁹ terre: et erexerūt sacrariū
in loco suo oēs gētes terre et offerebāt
hostias et holocaustomata dño matuti
na. Et egerūt scenophegiā et diē solē-
nē: sicut p̄ceptū est in lege: et sacrificia
q̄tidie sicut oportebat: et post hoc obla
tiōes institutas et hostias sabbatoꝝ et
neomeniarū et dierū solenniū oīm san
ctificatoꝝ. Et quotquot vouebāt dño
a neomenia septimi mēsis ceperūt ho-
stias offerre deo et tēplū dñi nondum
F erat edificatū. Et dederūt pecuniā la-
pidariis et fabris et potū et pabula cū
gaudio. Et dederunt carra sidoniis et
tyriis: vt transueherent illis de libano
trabes cedrinas et facerēt rates in iop
pe portū scdm decretū qd scriptū erat
eis a cyro rege psarū. Et in scdo anno
venientes in tēplū dei in hierlm mense
scdo inchoauit zorobabel filius sala-
thiel: et iesus filius iosedech: et fratres
ipsoꝝ et sacerdotes et leuite: et oēs q̄ ve
nerāt de captiuitate i hierlm: et funda
uerūt tēplū dei nouilunio scdi mēsis
scdi anni cū venissent i iudeā et hierlz.
Et statuerūt leuitas a viginti ānis sup
opa dñi: et stetit iesus et filius ei⁹ et fra
tres oēs leuite ꝯspirātes et executores
legis facientes opera in domo dñi. Et
steterūt sacerdotes habentes stolas cū
tubis: et leuite filii asaph: habētes cym
bala collaudātes dñm: et benedicentes
sm dauid regē isrl. Et cātabāt cāticū
dño: qm dulcedo ei⁹ et honor in secula
sup omnē israel. Et oīs pplꝯ tuba ceci
nerūt et pclamauerūt voce magna: col-
laudātes dñm in suscitatione domus
dñi. Et venerūt ex sacerdotibus et leui
tis et psidentib⁹ sm pagos senioribus
qui viderēt pristinā domū et ad huius
edificationē cū clamore et planctu ma
gno: et multi cum tubis et gaudio ma
G gno intātū vt pplꝯ nō audiret tubas
pter plāctū ppli. Turba eīn erat tu-
bis canēs magnifice: ita vt longe audi-
retur. Et audierunt inimici trib⁹ iude
et bēiamin: et venerūt scire q̄ esset vox
tubarū. Et cognouerūt: qm q̄ erant ex
captiuitate edificant templū dño deo
israel. Et accedētes ad zorobabel et ie
sum prepositos pagorum dixerūt eis.
Edificabim⁹ vna vobiscū? Similiter
enim audiuimus deū vestrū et ipsi pa
riter incedimus a dieb⁹ asbazareth re
gis assyriorum: qui transmigrauit nos
huc. Et dixit illis zorobabel et iesus
et p̄ncipes pagoꝝ israel. Nō est nobis
et vobis edificare domum dei nostri.
Nos eīn soli edificabimus domū dei
israel sm ea que precepit nobis cyrus
rex persarū. Gentes autē terre incubā
tes his qui sunt in iudea: et leuantes
opus edificatiōis: et insidias et popu
los adducentes: prohibebāt eos edifi
care et aggressuras exercētes impedie
rūt: ne cōsummaret edificiū oī tpe vi-
te cyri regis et protraxerūt structuram
per bienniū vsq ad darii regnum.

¶ Ca. 6. Prophetāt aggeus et zacha-
rias: edificatur dom⁹ dñi: subregulus
syrie et sodales eius querūt p epistolā
voluntatē regis darii: precepit darius
ne edificatio impediatur. Capl'm. vi. A

N scdo aūt anno regni da-
rii pphetauit aggeus et za-
charias filius addin pphe
te apud iudeā et hierlm in
noīe dei isrl sup eos. Tunc
stās zorobabel filius sala-
thiel: et Jesus fili⁹ iosedech: inchoaue-
rūt edificare domū dñi q̄ est i hierlm:
cū adessent eis pphete dñi adiuuarēt
eos. In illo tpe venit ad illos sisennes
subregulus syrie et phenicis: et satrabu
zanes et sodales eius. Et dixerunt eis.
Quo precipiēte vobis domū hāc edifi
catis et tectū istud et alia oīa pficitis.
Et qui sunt structores q̄ hec edificant?
Et habuerunt gratiā visitatione facta
super eos qui erāt ex captiuitate a do
mino seniores iudeorum: et nō sunt im
pediti edificare donec significaret da-
rio de oībus istis: et responsum accipe
retur. Exemplum epistole quam mise-
rūt dario. Sisennes subregulus syrie
et phenicis et satrabuzanes et sodales
eius: in syria et phenice presides: regi
dario salutem. Omnia nota sint domi
no regi q̄ cū venissemus in regionē iu-
dee: et introissemus in hierusalē inue-
nimus edificantes domū dei magnā ex
tēplū ex lapidib⁹ politis et magnis et
p̄ciosis materiis in parietib⁹: et opera
illa istāter fieri et suffragare et ꝓspera
re i manib⁹ eoꝝ: et in oī glīa q̄ dilige B
tissime perfici. Tunc interrogauimus
seniores dicentes. Quo permittēte vo
bis edificatis domū istā: et opa hec fun
datis. Ideo autē interrogauimus eos
vt notā faceremus tibi hoīes et prepo
sitos: et nominū scripturā prepositoꝝ
postulauimus illos. At illi responde-
runt nobis dicentes. Nos sumus serui

dñi q̄ fecit celū τ terrā: τ edificabatur
hec dom⁹ ante ānos istos multos a re
ge israel magno τ fortissimo: τ cōsum
mata est. Et qm̄ patres nostri exacer-
bantes erant: et peccauerunt in deum
israel tradidit eos ī manus nabucho-
donosor regis babylōie regis chaldeo
rū: τ domū istā demolientes incende-
rūt τ populum captiuum duxerunt in
babylonē. In p̄mo anno regnāte cyro
rege babylonie: scripsit cyrus rex do-
mū hāc edificare: et illa sacra vasa au-
rea τ argētea q̄ extulerat nabuchodo-
nosor de domo q̄ est in hierl'm τ ꝯsecra
uerat ea in suo tēplo rursus ꝓtulit ea
cyr⁹ rex de tēplo qđ erat ī babylonia:
C et tradita sunt zorobabel et salmana
saro subregulo. Et p̄ceptū est ei ut of
ferrēt hec vasa: τ reponerent in tēplo
qđ erat in hierl'm: τ ip̄m tēplū dei edi
ficare in loco suo. Tunc salmanasarus
subiecit fundamēta dom⁹ dñi q̄ est in
hierl'm τ exinde vsq̄ nūc edificaret: et
nō accepit cōsummationē. Nūc ergo si
iudicat a te o rex perquirat ī regalib⁹
bibliothecis cyri regis q̄ sūt ī babylo-
nia: τ si inuētū fuerit ꝯsilio cyri regis
ceptā esse structurā domus dñi q̄ est in
hierl'm τ iudicabit a dño rege nostro:
scribat de his nobis. Tunc darius rex
p̄cepit inquiri in bibliothecis: τ inuē-
tus est in egbathanis oppido: qđ est in
media regiōe locus vn⁹ in quo scripta
erāt ista. Anno p̄mo regnāte cyro: rex
cyrus p̄cepit domū dñi q̄ est in hierl'm
edificare: vbi incendebāt igni assiduo
cuius altitudo sit cubitoꝝ decē τ lati-
Al's + me- tudo cubitorū sexaginta quadratū la-
diano. pidib⁹ politis tribus et + meniano li
gneo eiusdē regionis: et meniano vno
nouo τ impēdia dari de domo cyri re
gis τ sacra vasa dom⁹ dñi tā aurea q̄
argētea: q̄ extulit nabuchodonosor in
domū dñi q̄ est in hierusalē: vbi erant
posita vt ponātur illic: et p̄cepit curā
agere sisennē subregulū syrie et pheni
cis τ satrabuzanā τ sodales ei⁹: τ qui
ordinati erāt in syria τ phenice presi-
D des vt abstinerēt se ab eodem loco. Et
ego quoq̄ p̄cepi in totū edificare τ p-
speri vt adiuuēt eos q̄ sunt ex captiui
tate iudeoꝝ donec cōsummaret tēplū
edis dñi: τ a vexatiōe tributoꝝ celesy
rie τ phenicis: diligēter quātitatē da-
ri his bobus ad sacrificiū dñi zoroba
bel p̄fecto ad tauros τ arietes τ agnos
similiter aūt τ frumētū τ sal τ vinū et
oleū instāter p singulos annos: prout
sacerdotes q̄ sunt in hierl'm dictaue-
rint cōsumi quotidie sine vlla dilatio-
ne: vt offerant libationes summo deo
pro rege τ pueris eius: τ orent p ipso-
rū vita: τ denunciet vt q̄cūq̄ trāsgres-
si fuerint aliq̄d ex his que scripta sunt
aut spreuerint: accipiatur lignum de
suis ꝓpriis τ suspendant τ bona ipso-
rū regi ascribantur. Propterea τ dñs
cuius nomē inuocatū est ibi: extermi-
net omnē regem et gētem qui manum
suā extenderit prohibere aut male tra
ctare domum domini illam que est in
hierusalem. Ego darius rex decreui q̄
diligentissime s'm hec fieri.
¶ Ca. S. Consummata est domus do-
mini: de dedicatiōe tēpli: de festo azy-
morum. Capitulum. vij.
A Tunc sisennes subregul⁹ ce
lesyrie: τ phenicis τ satra-
buzanes τ sodales obsecu
ti his q̄ a dario rege erant
decreta insistebant sacro-
sanctis operib⁹ diligētissi
me cooperātes cū seniorib⁹ iudeorum
principib⁹ syrie τ ꝓsperata sunt sacro
sancta opera ꝓphetantib⁹ aggeo et za
charia prophetis. Et cōsummauerunt
oīa p p̄ceptū dñi dei israel: τ ex consi-
lio cyri et darii τ artaxerxis regis psa
rū. Et cōsummata est domus nr̄a vsq̄
B ad tertiam et vicesimam diem mensis
adar sexto āno darii regis. Et fecerūt
filii israel τ sacerdotes τ leuite: τ cete
ri q̄ erant ex captiuitate qui appositi
sunt s'm ea q̄ scripta sunt in libro moy
si. Et obtulerunt in dedicationē tēpli
dñi tauros centum: arietes ducentos:
agnos quadringentos et hedos p pec
catis vniuersi israel duodecim: s'm nu
merum tribuum israel. Et steterūt sa-
cerdotes et leuite amicti stolis per tri
bus sup oīa opera dñi dei israel s'm li
C brum moysi: et ostiarii per singulas ia
nuas. Et egerunt filii israel cū his qui
erant ex captiuitate illud phase quar-
tadecima luna mensis primi: quando
sanctificati sunt sacerdotes et leuite.
Oēs filii captiuitatis nō sunt simul
sanctificati: q2 leuite oēs simul scīfica
ti sunt. Et immolauerūt phase vniuer
si filii captiuitatis: τ fratrib⁹ suis sa-
D cerdotib⁹ τ sibimetipsis. Et māduca-
uerūt filii israel q̄ erāt ex captiuitate
oēs q̄ remāserāt ab oīb⁹ execrationi-
bus gētiū terre querentes dñm: et eos

lebrauerūt diem festum azymorum septem diebus epulantes in cōspectu domini: qm̄ conuertit consiliū regis assyriorum in eos confortare manus eorū ad opera domini dei israel.

¶ C. VIII. Ascēdit esdras cū alijs de babylōe et venit i hierl͞z: exēplum scripti qđ artaxerxes dedit esdre scribe et sacerdoti cōtinēs grās factas iudeis: hi sunt q̄ ascēderūt de babylōia sub artaxerxe: cōmittit aurū et argētū sacerdotib⁹ vt offerrēt in tēplū dñi: oro esdre cōmonēs populū ad pniam. Cap. viij.

A
1.esdr. 5.a.
als.✠ezras

Et post hunc regnāte artaxerxe persarū rege accessit ✠esdras filius azarie filij helchie: filij salome: filij sadoch: filij achitob: filij ameri: filij azahel: filij hocci: filij abisue: filij phinees: filij eleazari: filij aaron primi sacerdotis: hic esdras ascēdit de babylonia cū esset scriba et ingeniosus i lege moysi que data est a dño deo israel: docere et facere. Et dedit ei rex gloriā qđ inuenisset gratiam in omni dignitate: et desiderio in conspectu eius. Et ascēderūt simul cū ipso ex filijs israel et sacerdotib⁹ et leuitis et sacris cātorib⁹ templi: et ostiarijs et seruis templi in hierusalem. Anno septimo regnāte artaxerxe i quinto mēse hic annus septimus est regni: exeuntes de babylonia nouilunio quinti mēsis: venerunt hierosolymam iuxta preceptū illius sm̄ psperitatez itineris a dño ipsorū datā eis. In his eñ esdras magnā disciplinā obtinebat ne preter mitteret quicq̄ eorū que essent ex lege dñi et preceptis. Et docēdo vniuersum israel oēm iustitiā et iudiciū. Ascēdētes autem qui scribebant scripta artaxerxis regis tradiderunt scriptum qđ

Als.✠ezrā obuenerat ab artaxerxe rege ad ✠esdram sacerdotem et lectorem legis domini cuius exemplu͞z subiectū est. Rex artaxerxes esdre sacerdoti et lectori legis domini salutem. Humanior ego iudicās in beneficijs precepi eis qui desiderant ex gente iudeorum sua sponte: et ex sacerdotibus et leuitis qui sunt in

B regno meo comitari tecū in hierl͞z. Si q̄ ergo cupiunt ire tecum: conueniant et pficiscant sicut placuit mihi et septē amicis meis cōsiliarijs vt visitent ea q̄ aguntur sm̄ iudeam et hierusalē obseruātes sicut habes in lege domini: et ferāt munera dño deo isrl' q̄ voui ego et amici hierusalē et omne aurum et argentum qđ inuentum fuerit in regione babylonie: dño in hierl͞m cū illo quod est donatum p ipsa gente in tēplo dñi eorum qđ est in hierusalem vt colligat hoc aurū et argentū ad tauros et arietes et agnos et hedos: et q̄ his sunt cōgruentia: vt offerāt hostias dño super altare domini ipsorum quod est in hierusalem. Et omnia quecunq̄ volueris cum fratribus tuis facere auro et argēto: perfice pro voluntate tua sm̄ preceptum domini dei tui: et sacrosancta vasa que data sunt tibi ad opera domus dñi dei tui que est in hierusalē et cetera quecūq̄ tibi subuenerint ad opera tēpli dei tui: dabis de regali gazophilatio cū volueris cū fratrib⁹ tuis facere auro et argento: perfice sm̄ volūtatē dñi. Et ego quidē rex artaxerxes pcepi custodib⁹ thesaurorū syrie et phenicis vt quēcūq̄ scripserit esdras sacerdos et lector legis dñi diligenter detur ei vsq̄ ad argenti talēta centū: similiter et auri et vsq̄ ad frumēti modios centum et vini amphoras cētū et alia quecūq̄ abundant sine taxatione. Omnia sm̄ legē dei fiant deo altissimo: ne forte exurgat ira in regno regis: et filij et filiorum eius. Vobis autem dicitur vt omnib⁹ sacerdotib⁹ et leuitis et sacris cantorib⁹ et seruis templi et scribis tēpli huius nullū tributū: neq̄ vlla alia indictio irroget nec habeat quisq̄ potestatez obijcere eis quicq̄. Tu autem ✠esdras sm̄ sapientiam dei constitue iudices et arbitros in tota syria et phenice: et oēs q̄ legē dei tui non nouerunt doce vt quotquot trāsgressi fuerint legem diligenter plectant siue morte siue cruciatu: siue etiā pecunie mulctatiōe vel abductiōe. Et dixit esdras scriba. Benedict⁹ dñs de⁹ patrū nostrorum qui dedit hāc voluntatem in cor regis clarificare domū suā que est in hierusalem: et me honorificauit in cōspectu regis: et consiliariorum et amicorum eius et purpuratorum eius: et ego constans animo fact⁹ sum sm̄ opitulationem domini dei mei: et congregaui ex israel viros: vt simul ascenderent mecum. Et hi sunt prepositi sm̄ suas patrias et principatus portionales eorū qui mecū ascenderunt de babylonia in regno artaxerxis. Et ex filijs phares gersonus et filijs siemarith amen⁹. Filiorum dauid acchus filius cecilie. Ex

Baldus de cēsib⁹. ꝙꝙ. in verbo diuino. libr. vi.
ā.glo.47.
C
als.✠ezras

filijs phares zacharias: ⁊ cū eo reuersi
suntviri centūquinquaginta. Ex filijs
ductoris moabilionis zarai et cū ipso
viri ducēti qn̄qgīta. Ex filijs zachnes
sechonias zechoeli: ⁊ cū ipsoviri ducēti
quinquagīta Ex filijs salamaasias go
tholie: ⁊ cū ipso viri septuagīta. Ex fi
lijs zaphacie zarias mibeli: ⁊ cum ipso
viri octoginta. Ex filijs iob abdias ie
beli: ⁊ cū ipso viri ducētiduodecim. Ex
filijs banie salimoth filiꝰ iosaphie ⁊ cū
ipsoviri centūsexaginta. Ex filijs beer
zacharias bebei: ⁊ cum ipso viri ducēti
D octo. Ex filijs escad iohānes ezechā et
cū ipsoviri cētūdecē. Ex filijsadonichā
ipsis postremis. Et hec sunt noīa eoꝝ
eliphalā filiꝰ gebel ⁊ semeias: ⁊ cū ipso
viri septuaginta. Et cōgregaui eos ad
fluuiū q̄ dr̄ thia: ⁊ metati illic fuimꝰ trī
duo: ⁊ recognoui eos. Et ex filijs sacer
dotū ⁊ leuitarū nō īueni illic. Et misi
ad eleazar ⁊ eccelō et masimā et malo-
bā ⁊ enaathā et samea et ioribū nathā
ennagā zachariā ⁊ mosolamū ipsos du
ctores ⁊ pitos. Et dixi eis vt venirēt ad
loddeū q̄ erat apud locū gazophilatij.
Et mādaui eis vt dicerēt loddeo ⁊ fra
tribꝰ eiꝰ: ⁊ illis q̄ erāt ī gazophilatio:
vt mitterēt nobis eos qui sacerdotio
fungerent ī domo dn̄i dei nr̄i: et addu
xerunt nobis ꝓm manū validā dn̄i dei
nr̄i viros pitos: ex filijs mooli: filij le
ui: filij isrl̄: sebebiā et filios et fratres
q̄ erāt decē ⁊ octo: asbiā ⁊ ami ex filijs
filioꝝ chananei et filij eoꝝ viri vigīti.
Et ex his q̄ ī tēplo seruiebāt quos de-
dit dauid et ipsi ꝑncipes ad opationē
leuitis tēplo seruiētiū ducēti viginti.
Oīa noīa significata sunt ī scripturis.
Et voui illic ieiuniū iuuenibꝰ in ꝯspe
ctu dei: vt q̄rerē ab eo bonū iter nobis
et q̄ nobiscū erāt ⁊ filijs ⁊ pecoribꝰ p-
pter insidias. Erubui em̄ petere a rege
pedites et eq̄tes ī comitatu tutele gr̄a
cōtra aduersarios nostros. Diximꝰ em̄
regi q̄m virtus dn̄i erit cū eis q̄ inq̄rūt
eū ī omni affectu. Et iterū deꝑcati su-
mus dn̄m deū nr̄m ꝓm hec: quē et pro-
pitiū habuimꝰ et cōpotes facti sumus
deo nr̄o. Et separaui ex plebis ꝑposit
et sacerdotibꝰ tēpli viros duodecim: ⁊
sedebiā ⁊ asamiā: ⁊ cū eis ex fratribus
eoꝝ viros decem. Et appendi eis aurū
et argētū et vasa sacerdotalia domus
dei nostri q̄ donauerat rex et cōsiliarij
eius: et principes et omnis isrl̄. Et cū
appēdissem tradidi argēti talēta cen-
tumquinquaginta: et vasa argētea ta-
lentoꝝ centū et auri talēta centū et va
soꝝ aureoꝝ septies vigīti: et vasa erea
de bono eramēto splēdētia duodecim
auri speciem reddētia. Et dixi eis. Et E
vos scti estis dn̄o et vasa sunt sancta:
et aurū et argentū votū est dn̄o deo pa
trū nostroꝝ. Uigilate et custodite: do-
nec tradatis ex plebis ꝑpositis ⁊ sacer
dotibus et leuitis et principibus ciui
tatū israel ī hierusalē: ⁊ in pastoforio
domꝰ dei nostri. Et hi q̄ susceperūt sa-
cerdotes et leuite aurū et argētū et va
sa intulerūt in hierusalem in templum
dn̄i. Et promouimus a fluuio thia die
duodecima mēsis primi vsq̧ quo itroi
uimus ī hierusalē. Et cū factus fuisset
tertius dies quarta aūt die pōderatū
aurū ⁊ argētū traditū est in domo dn̄i
dei nr̄i marimoth filio iori sacerdoti
et cū ipso erat eleazar filius phinees: ⁊
erāt cū ipsis iosabdus filiꝰ iesu et me-
dias et bāni filiꝰ leuite ad numerū et
ad pōdus vniuersa. Et scriptū est pon
dus ipsoꝝ eadē hora. Qui aūt venerūt
ex captiuitate obtulerunt sacrificium
dn̄o deo isrl̄: tauros duodecim pro oi
isrl̄: arietes octogītasex: agnos septua
gintaduos: hircos ꝑ pctō duodecim: ⁊
ꝑ salute vaccas duodecim: oīa ī sacrifi
ciū dn̄i. Et relegerunt ꝑcepta regis re- i.esdre.9.a
galibus dispēsatoribus: et subregulis
celesyrie et phenicis: et honorificaue-
rūt gentē et tēplū dn̄i. Et cōsummatis
his accesserūt ad me ꝑpositi dicentes.
Nō segregauerūt genꝰ isrl̄ et principes
et sacerdotes et leuite ⁊ alienigene: gē
tes et natiōes terre immūdicias suas
a chananeis et etheis et phereseis ⁊ ie
buseis et moabitis et egyptijs et idu-
meis. Cōiuncti em̄ sunt filiabus eorū
et ipsi et filij eorū: et mixtum est semē
sanctū alienigenis gētibꝰ terre: et par
ticipes erāt ꝑpositi et magistratus ini
quitatis eius ab initio ipsiꝰ regni. Et F
mox vt audiui ista cōscidi vestimenta
et sacrā tunicā: et lacerās capillos ca-
pitis et barbam: sedi dolēs et mestus.
Et cōuenerūt ad me quotquot tūc mo
uebātur in verbo dn̄i dei israel ad me
ingentē sup iniquitatē istam: ⁊ sedebā
tristis vsq̧ ad sacrificiū vespertinum.
Et consurgens a ieiunio conscissa ha-
bens vestimenta et sacrā tunicā inge-
niculās ⁊ extēdēs manus ad dn̄m dice
bā. Dn̄e cōfusus sum et reueritus sum
ante faciem tuā. Peccata enim nostra

multiplicata sunt sup capita nostra: et iniquitates nostre exaltate sūt vsq ad celū: qm a tēporibus patrū nostrox sumus i magno peccato vsq ad diē hūc. Et ppter peccata nostra et patrum nostrox sumus traditi cū fratribus nris et cū sacerdotibus nostris regibus terre in gladium et captiuitatē et depredationē cum cōfusione vsq in hodiernum diē. Et nūc qātum est hoc qd cōtigit nobis misericordia abs te dñe de⁹ et derelinque nobis radicem et nomen in locū sanctificatiōis tue detegere luminare nostrū in domo dñi dei nostri: dare nobis cibū in omī tpe seruitutis nostre. Et cum seruiremus nō fuimus derelicti a dño deo nostro: sed cōstituit nos in gratia ponēs nobis reges persaruz dare cibū et clarificare tēplū dñi dei nostri et edificare deserta sion: dare nobis stabilitatē in iudea et hierl'm. A
Et nunc qd dicemus dñe habētes hec? Transgressi em̄ sumus precepta tua q dedisti in manus puerox tuox pphetarū dicēs. Qm̄ terra in qua introistis possidere hereditatē eius terra polluta est coinquinationibus alienigenax terre: et immūdicie illorū repleuerunt eā totā immūdicia sua. Et nunc filias vestras nō cōiūgetis filijs eox: et filias eorū nō accipietis filijs vestris: et non inquiretis pacē habere cū illis oī tpe vt inualescētes mūducetis optima terre: et hereditatē distribuatis filijs vestris vsq in euū. Et que cōtingunt nobis oīa fiūt ppter opera nra maligna: et magna peccata nostra. Et dedisti nobis talē radicē et rursum reuersi sum⁹ transgredi legitima tua vti cōmiscerenur immūdicie alienigenarū gētium terre huius. Nōne irasceris nobis perdere nos: quoadusq non relinquatur radix et nomē nostrū. Dñe deus israel verax es. Derelicta est em̄ radix vsq in hodiernū diem. Ecce nūc sumus in cōspectu tuo in iniquitatibus nris. Nō est enim adhuc stare ante te in his. Et
1. Esd. 10. c. cū adorādo cōfiteretur esdras flēs humi pstratus ante tēplū cōgregati sunt ad eū ex hierusalē turba magna valde viri et mulieres et iuuenes et iuuēcule. Fletus em̄ erat magnus in ipsa multitudine. Et cum clamasset iechonias iehely ex filijs isrl' dixit esdre. Nos in dominū peccauimus qr collocauim⁹ nobis in matrimoniū mulieres alienigenas ex gentibus terre. Et nunc es sup omnē israel. In his ergo sit insurādū a domino expellere oēs vxores nostras que ex alienigēnis sunt cū filijs earuz. Sicut tibi decretū est a maiorib⁹ fm legē dñi exurgens explica. Ad te ei spectat negocium et nos tecū sumus. Uiriliter fac. Et exurgēs esdras adiurauit principes sacerdotū et leuitas: et oēm israel facere scdm hec et iurauerunt.

¶ C. S. De separatione mulierū alienigenarum: stans esdras super ligneū tribunal legit corā omni populo legē domini: digressi post ad propria comedunt pinguia. Capi. ix. A

Et exurgēs esdras ab ante atriū tēpli abijt in pastoforiū ionathe filij nasabi: et hospitatus illic nō gustauit panem: nec aquā bibit super iniquitatē multitudinis. Et facta est predicatio in omī iudea et in hierusalē omnibus q erant ex captiuitate in hierusalē + congregati: vt quicūq non occurrerit biduo vel triduo dici fm iudicium assidentium seniorum tollerentur facultates sue: et ipse alienus iudicaretur a multitudine captiuitatis. Et congregati sunt omnes qui erāt ex tribu iuda et beniamin in tribus dieb⁹ in hierl'm. Hic mēsis est nonus dies mēsis vicesimus. Et sedit oīs multitudo in area tēpli tremētes ppter hyemē presentē. B Et exurgens esdras dixit illis. Uos inique fecistis collocātes vobis in matrimoniū vxores alienigenas vt adderetis ad peccata israel. Et nūc date cōfessionem et magnificentiā dño deo patrū nostrox et perficite volūtatē ipsius et discedite a gētibus terre: et ab vxoribus alienigenis. Et clamauit oīs multitudo: et dixerūt voce magna. Sicut dixisti faciemus. Sz qm̄ multitudo magna est: et tēpus hybernū et nō possum⁹ insubsidiati stare: et hoc opus non est nobis vnius diei: neq bidui: multum em̄ in his peccauimus: stent ppositi multitudinis et oēs qui nobiscū inhabitāt: et quotquot habēt vxores apud se alienigenas et assistāt accepto tpe ex oī loco presbyteri et iudices: vsqquo soluant iram dñi negocij huius. Jonathas aūt filius ezeli et ozias et thecam susceperunt fm hec et bozoramus et leuis et sabbatheus simul cooperati sunt cum illis. Et steterunt fm hec oīa vniuersi qui erant ex captiuitate. Et elegit sibi

Als + congregari.

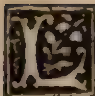
Di. 8. c. consuetudo. in glo. 28. q. 1. §. 1. et. c. sic em. ver. tu aūt. et. c. caue. 35. qō. 1. §. hac itaq. Dist. 50. c. habeas. De pe. di. 2. c. si em. Nā salomon. ibi. a dei amore discessit.

viros esdras sacerdos principes ma-
gnos de patribus eorum scdm nomina:
C et consederunt nouilunio mensis decimi
examinare negocium istud. Et determi-
natum est de viris qui habebant vxores
alienigenas vsque ad neomenia primi
mensis: et inuenti sunt ex sacerdotib9 p-
mixti qui habebant alienigenas vxores.
Et filijs iesu filij iosedech et fratribus
eius maseas et eliezerus et iorib9 et ioa
deus et iniecerunt manus vt expellerent
vxores suas: et ad litandum in exorationem
arietem pro ignorantia sua: et ex filijs
semmeri maseas et esses et ieelech aza
rias: et ex filijs fosere: limosias hismai
enis et nathanee: iussio: ieddus et tal-
sas: et ex leuitis iozabdus et semeis et
colnis et callitas et facteas et colnas et
elionas: et ex sacris cantoribus eliazib
zaccarus: et ex ostiarijs: salum9 et tolba
nes et ex isrl: ex filijs foro ozit remias
et geddias et melchias et michelus et
eleazarus et iemebias et banas: et ex fi
D lijs iolamam: chamas et zacharias et iez-
relus et ioddi9 et erimoth et helias. Et
ex filijs zathoim: eliadas et liazunnus
zochias et larimoth et sabdis et tebedi
as: et ex filijs zebes iohannes et amani-
as et zabdias et emes: et ex filijs bani:
olamus et maluchus et ieddeus et iasub
et asab9 et hierimoth: et ex filijs addin:
naathus et moosias et calcus et raanas
maaseas mathathias et beseel et bonnus
et manasses: et ex filijs nuae: noneas et
aseas et melchias et sameas et simon
beniamin et malchus et marras: et ex fi-
lijs asom: cariane9 et mathathias et ba-
nus et eliphalach et manasses et semei:
et ex filijs bani hieremias et moadias
et abramus et iohel et baneas et pelias
et iona et marimoth et eliasib et matha
neus et eliasis et ozizas et dielus et seme
E dius et zabzis iosephus: et ex filijs no-
bei idelus et mathathias et sabadus et
zecheda: sedmi et iessei baneas. Oes isti
coniunxerunt sibi vxores alienigenas et
dimiserunt eas cum filijs. Et inhabitaue-
runt sacerdotes et leuite et qui erant ex
2.Esd.8.a. israel in hierlm: et in tota vna regione
nouilunio mensis septimi. Et erant filij
israel in commorationibus suis. Et con
gregata est omnis multitudo simul in
aream que est ab oriente porte sacre. Et di-
xerunt esdre pontifici et lectori vt af-
ferret legem moysi que tradita est a dno
deo israel. Et attulit esdras pontifex
legem omni multitudini eorum a viro vsque
ad mulierem omnibus sacerdotibus audi-
re legem nouilunio mensis septimi. Et le
gebat in area que est ante sacram portam
templi: a prima luce vsque ad vesperam
coram viris et mulieribus. Et dederunt
oes sensum ad legem. Et stetit esdras sa F
cerdos et lector legis super ligneum tri-
bunal quod fabricatum erat. Et stete-
runt ad eum mathathias et samus ana
nias azarias vrias ezechias et balsam9
ad dexteram: et ad sinistram faldens
misahel malachias abustas sabus na-
badias et zacharias. Et assumpsit esdras
librum coram oi multitudine presidebat
enim in gloria in conspectu oim. Et cum
absoluisset legem oes erecti steterunt et
benedixit esdras dnm deum altissimum
deum sabaoth oipotentem. Et rndit omnis
populus: amen. Et eleuatis sursum ma
nibus pcidentes in terram adorauerunt
dnm: iesus et banaeus et sarebias et iad
dimus et accubus et sabatheus et cali-
thes et azarias et ioradus et ananias et
philias leuite q docebant legem dni: et in
multitudine legebant legem dni: et pfere G
bant singuli eos q intelligebant lectio-
nem. Et dixit atharates esdre pontifici et
lectori et leuitis qui docebant multitu
dinem dicens. Dies hic sanctus est dno.
Et oes flebant cum audissent legem. Et
dixit esdras. Digressi ergo manducate Nemie. 2.c
pinguissima queque et bibite dulcissima
queque et mittite munera his q non ha
bent. Sanctus enim est hic dies domini
et nolite mesti esse. Dns enim clarificabit
nos. Et leuite denunciabant in publico
oibus dicentes. Dies hic sanctus est. No
lite mesti esse. Et abierunt oes mandu-
care et bibere et epulari et dare mune
ra his qui non habebant vt epulentur.
Magnifice enim sunt exaltati verbis:
quibus edocti sunt. Et congregati sunt
vniuersi in hierusalem celebrare leticiam
scdm testamentum domini dei israel.

¶ Explicit liber Esdre tertius.

¶ Incipit liber Esdre quartus.

¶ C. S. Nicolaus de lyra dicit q liber
Esdre videtur magis ab alio nescitur
quo doctore conscriptus et ex plurib9
collectus: nam scribuntur hic plura que
in primo Esdre valde sufficienter sunt
descripta: nec verisimile est qd ipse ter
repetierit sine necessitate. Capi. i.

Iber esdre pphe-
te secundus: filij sarei: filij
azarei: filij helchie: filij sa-
danie: filij sadoch: filij a-
chitob: filij achie: filij phi-
nees: filij heli: filij amerie: filij asiel: fi-
lij marimoth: filij arna: filij ozie: filij
borith: filij abisei: filij phinees: filij ele-
azar: filij aaron ex tribu leui: qui fuit
captiuus in regiõe medorum in regno
artaxerxis regis persarum. Et factum
est verbum domini ad me dicens. Ua-
de et nuncia populo meo facinora ipso-
rum et filijs eorum iniquitates quas i
me admiserunt et nuncient filijs filio-
rum: quia peccata parentum ipsorum
in illis creuerunt. Obliti em̃ mei sacri-
ficauerunt dijs alienis. Nõne ego edu-
xi eos de terra egypti de domo serui-
tutis. Ipsi autem irritauerunt met cõ-
silia mea spreuerunt. Tu autem excute
comã capitis tui ⁊ proijce omnia ma-
la super illos: quoniam non obedie-
runt legi mee. Populus autem est in-
disciplinatus. Usq̃quo eos sustine-
bo quibus tanta beneficia contuli. Re-
ges multos propter eos subuerti: pha-
raonem cum pueris suis: et omnẽ exer-
citum eius percussi. Omnes gẽtes a fa-
cie eorum perdidi: ⁊ in oriẽte prouin-
ciarum duarum populos tyri et sido-
nis dissipaui: ⁊ omnes aduersarios eo-
rum interfeci. Tu vero loquere ad eos
dicens. Hec dicit dominus. Nempe er-
go vos per mare transmeaui: ⁊ plate-
as vobis initio munitas exhibui. Du-
cem vobis dedi moysen ⁊ aaron sacer-
dotem: lucem vobis per colũnã ignis
prestiti et magna mirabilia feci in vo-
bis. Uos autẽ me obliti estis dicit do-
minus. Hec dicit dominus oĩpotens.
Coturnix vobis in signo fuit: castra vo-
bis ad tutelam dedi: ⁊ illic murmura-
stis ⁊ non triumphastis in nomie meo
de perditione inimicorum vestrorum:
sed adhuc nunc vsq̃ murmurastis. Ubi
sunt beneficia que prestiti vobis. Nõ-
ne in deserto cum esuriretis proclama-
stis ad me dicentes: vt quid nos in de-
sertuz istud adduxisti interficere nos?
Meliꝰ nobis fuerat seruire egyptijs
q̃ mori in deserto hoc. Ego dolui ge-
mitus vestros ⁊ dedi vobis manna in
escam. Panem angelorũ manducastis.
Nonne cum sitiretis petram excidi et
fluxerunt aque in saturitate? Propter
estus folijs arborũ vos texi. Diuisi vo-
bis terras pingues chananeos ⁊ phe-
rezeos ⁊ philistinos a facie vestra pie-
ci: quid faciam vobis adhuc dicit do-
minus? Hec dicit dominus oĩpotens.
In deserto cũ essetis in flumine amor-
reo sitientes ⁊ blasphemantes nomen
meum non ignem vobis pro blasphe-
mijs dedi: sed mittens lignũ in aquaz:
dulce feci flumen. Quid tibi faciam ia-
cob? Noluisti obedire iuda. Transferã
me ad alias gentes ⁊ dabo eis nomen
meũ vt custodiant legitima mea. Quo-
niam me dereliquistis ⁊ ego vos dere-
linquam. Petentibus vobis a me mi-
sericordiam non miserebor. Quando
inuocabitis me: ego non exaudiã vos.
Maculastis enim manus vestras san-
guine: ⁊ pedes vestri impigri sunt ad
cõmittenda homicidia. Non quasi me
dereliquistis sed vosipsos dicit domi-
nus. Hec dicit dominus omnipotens.
Nonne ego vos rogaui: vt pater fili-
os et mater filias et vt nutrix paruu-
los suos: vt essetis mihi in populum ⁊
ego vobis in deũ: et vos mihi in filios
et ego vobis in patrem. Ita vos colle-
gi: vt gallina pullos suos sub alas su-
as. Modo autem quid faciam vobis?
Proijciam vos a facie mea. Oblatio-
nem cum mihi attuleritis: auertam fa-
ciem meam a vobis. Dies enim festos
vestros ⁊ neomenia et circuncisiones
repudiaui. Ego misi pueros meos pro-
phetas ad vos quos acceptos interfe-
cistis ⁊ laniastis corpora eorum: quoꝝ
sanguinem exquiram dixit dominus.
Hec dicit dominus omnipotens. Do-
mus vestra deserta est. Proijciam vos
sicut ventus stipulam: ⁊ filij procreatio-
nem nõ faciẽt: qm̃ mandatum meum ne-
glexerunt: ⁊ quod malũ est corã me fe-
cerunt. Tradã domos vestras pplo ve-
nienti qui me nõ audiẽtes credũt qui-
bus signa non ostendi faciẽt que prece-
pi. Prophetas nõ viderũt ⁊ memora-
buntur iniquitatũ eorum. Testor po-
puli venientis gratiam cuius paruuli
exultant cum leticia me non videntes
oculis carnalibus: sꝫ spiritu credẽtes
que dixi. Et nũc frater aspice q̃ gloria
et vide populũ veniẽtem ab oriẽte q̃-
bus dabo ducatũ abraã isaac ⁊ iacob ⁊
osee et amos et michee ⁊ iohel ⁊ abdie
et ione et naũ et abacuk sophonie ag-
gei zacharie et malachie: qui et ange-
lus domini vocatus est. Capi. ij.

A Ec dicit dñs. Ego eduxi
populum istū de seruitute
quibus mādata dei ꝑ pue
ros meos prophetas quos
audire noluerūt: sȝ irrita
fecerūt mea ꝯsilia. Mater
que eos generauit dicit illis. Ite filij:
q2 ego vidua sum ⁊ derelicta. Educaui
vos cū leticia: ⁊ amisi vos cū luctu et
tristitia. Q̄m peccastis coram dño deo
vr̄o: ⁊ qđ malū est corā eo fecistis. Mō
aūt q̄d faciā vobis? Ego vidua sum et
derelicta. Ite filij ⁊ petite a dño mise
ricordiā. Ego aūt te pater testē inuo
co sup matrē filioꝝ q̄ noluerūt testm̄
meū seruare vt des eis cōfusionē ⁊ ma
trē eoꝝ in direptionē ne generatio eoruȝ
fiat. Dispergant in gētes noīa eoꝝ de
leant a terra: q̄m spreuerūt sacramētū
meū. Ve tibi assur qui abscōdis iniq̄s
penes te. Gens mala memorare q̄d fe
cerim sodome ⁊ gomorre quorū terra
iacet in piceis glebis ⁊ aggeribus cine
rum. Sic dabo eos qui me non audie
runt: dicit dñs oīps. Hec dicit dñs ad
esdrā. Nuncia pp̄lo meo: q̄m dabo eis
regnuȝ ierlm̄ qđ daturus erā israel.
Et sumā mihi gloriā illoꝝ: ⁊ dabo eis
tabernacula eterna q̄ ꝓparauerā illis.
B Lignum vite erit illis in odore vnguē
ti: ⁊ non laborabunt neq3 fatigabunt.
Ite ⁊ accipiet̄. Rogate vobis dies pau
cos: vt immorentur. Iam paratum est
vobis regnum. Uigilate. Testare celū
⁊ terram. Cōtriui em̄ malum ⁊ creaui
bonum: q2 viuo ego dicit dñs. Mater
amplectere filios tuos: educa illos cū
leticia. Sicut colūba confirma pedes
eoꝝ: q̄m te elegi dicit dñs. Et resuscita
bo mortuos de locis suis: ⁊ de monu
mētis educā illos: q̄m cognoui nomen
meū in israel. Noli timere mater filio
rum: q̄m te elegi dicit dñs. Mittā tibi
adiutorium pueros meos esaiam ⁊ hie
remiam ad quoꝝ cōsiliū sanctificaui:
et paraui tibi arbores duodecim gra
natas varijs fructibus et totidem fon
tes fluentes lac ⁊ mel: ⁊ montes immē
sos septem: habētes rosam ⁊ lilium in
quib9 gaudio implebo filios tuos. Ui
duam iustifica: pupillo iudica: egenti
da: orphanū tuere: nudū vesti: cōfractū
⁊ debilem cura: claudū irridere noli:
tutare mancum: et cecum ad visionem
claritatis mee admitte. Senem ⁊ iuue
nem intra muros tuos serua: mortuos
vbi inueneris signans cōmenda sepul
chro: ⁊ dabo tibi primam sessionem in
resurrectiōe mea. Pausa et quiesce po
pulus meus quia veniet requies tua.
Nutrix bona nutri filios tuos: ꝯfirma
pedes eorum. Seruos quos tibi dedi:
nemo ex eis interiet. Ego enim eos re C
quiram de numero tuo. Noli fatigari.
Cum enim venerit dies pressure ⁊ an
gustie alij plorabunt et tristes erūt: tu
autem hilaris ⁊ copiosa eris. zelabūt
gentes et nil aduersus te poterunt, di
cit dominus. Manus mee tegēt te: ne
filij tui gehennam videant. Iocundare
mater cum filijs tuis: quia ego te eri
piam dicit dominus. Filios tuos dor
mientes memorare: quoniā ego eos edu
cam de lateribus terre ⁊ misericordiā
cum illis faciam quoniam misericors
sum dicit dominus oīpotens. Amplec
tere natos tuos vsq3 dum venio ⁊ pre
stem illis misericordiam: quoniā exu
berant fontes mei: ⁊ gratia mea nō de
ficiet. Ego esdras preceptum accepi a
domino in monte oreb vt irem ad isrl':
ad quos cum venirem reprobauerunt
me et respuerunt mandatum domini.
Ideoq3 vobis dico gentes: que auditis
et intelligitis. Expectate pastorem ve
strum requiē eternitatis dabit vobis:
quoniaȝ in proximo est ille qui in fine
seculi adueniet. Parati estote ad pre
mia regni: q2 lux perpetua lucebit vo
bis per eternitatē tp̄is. Fugite vmbrā
seculi huius. Accipite iocūditatē glīe
vestre. Ego testor palā saluatorē meū.
Cōmendatū donū accipite ⁊ iocunda
mini: gratias agētes ei qui vos ad cele
stia regna vocauit. Surgite et state et
videte nūerū signatoꝝ in cōuiuio dñi. D
Qui se de vmbra seculi trāstulerūt splē
didas tunicas a dño acceperūt. Reci
pe sion numerum tuū ⁊ cōclude candi
datos tuos qui legē dñi compleuerūt.
Filiorum tuorū quos optabas plenus
est numer9. Roga imperiū dñi: vt san
ctificet populus tuus qui vocatus est
ab initio. Ego esdras vidi in mōte siō
turbā magnam quā numerare non po
tui: ⁊ omnes cāticis collaudabant do
minum. Et in medio eorum erat iuue
nis statura celsus: eminētior omnib9
illis ⁊ singulis eorum capitibus impo
nebat coronas et magis exaltabatur.
Ego autē miraculo tenebar. Tunc in
terrogaui angelum ⁊ dixi. Qui sunt hi
domine? Qui respondens dixit mihi.
Hi sunt qui mortalem tunicam depo

suerunt

fuerāt et immortalem sumpserunt: et
cōfessi sunt nomē dei. Modo coronā-
tur: & accipiūt palmas. Et dixi angelo
Ille iuuenis q̄s est q̄ eis coronas ipo-
nit & palmas in manus tradit? Et rñ-
dēs dixit mihi. Ipse est fili⁹ dei quē in
seclo ɔfessi sūt: ego āt magnificare eos
cepi: q̄ fortiter pro noīe dñi steterunt.
Tunc dixit mihi angelus. Uade annū-
cia populo meo qualia & quāta mira-
bilia domini dei vidisti. Capi. iij.

A Anno tricesimo ruine ciuita-
tis erā in babylone: & cōtur-
batus sum super cubiculo
meo recūbēs: et cogitatiōes
mee ascēdebāt sup cor meū:
qm̄ vidi desertionē sion et abundātiā
eorum qui habitabāt in babylōe: & vē
tilatus est spiritus meus valde: & cepi
loqui ad altissimū verba timorata. Et
dixi. O dñator dñe tu dixisti ab initio
qñ plantasti terrā et hoc solus et im-
perasti pplo: et dedisti adā corp⁹ mor
tuū: sed et ipsum figmentum manuum
tuarū erat: et insufflasti in eū spiritū
vite: et factus est viuēs corā te: et indu
xisti eum in paradiso quē plantauerat
dextera tua anteq̄ terra aduentaret.
B Et huic mādasti diligere viā tuam: et
preteriuit eā: & statim instituisti in eo
mortē & in nationibus eius: & nate sūt
gētes et tribus et populi et cognatio-
nes quarū nō est numerus. Et ambula
uit vnaqueq̄ gens in voluntate sua: et
mira agebāt corā te et spernebāt pce-
pta tua. Iterū autē in tēpore induxisti
diluuium super inhabitātes seculū: et
perdidisti eos. Et factū est ī vnoquoq̄
eorꝫ sicut ade mors: sic his diluuiū. De-
reliquisti aūt vnū ex his noe cū domo
sua: & ex eo iusti oēs. Et factū est cū ce-
pissent multiplicari qui habitabāt su
per terrā multiplicauerūt filios & po
pulos & gētes multas & ceperūt itera-
to impietatem facere plus q̄ priores.
Et factū est cū iniquitatē facerēt corā
te elegisti tibi virum ex his cui nomen
erat abraā. Et dilexisti eū & demonstra
sti ei soli volūtatē tuā: & disposuisti ei
testamētum eternum: & dixisti ei vt nō
vnq̄ derelinqueres semen eius. Et de-
C disti ei isaac: et isaac dedisti iacob et
esau. Et segregasti tibi iacob: esau aūt
separasti. Et factus est iacob in multi-
tudine magna. Et factum est cū educe-
res semē eius ex egypto adduxisti sup
mōtē sina. Et inclinasti celos & statui-
sti terram: & commouisti orbem et tre-
mere fecisti abyssos: et cōturbasti secu
lum & transijt gloria tua portas q̄tuor
ignis & terremotus et spiritus & gelu:
vt dares semini iacob legem et genera
tioni israel diligentiā. Et nō abstulisti
ab eis cor malignū vt faceret lex tua in
eis fructum. Cor enim malignū baiu-
lans primus adam transgressus et vi-
ctus est: sed & oēs qui de eo nati sunt.
Et facta est permanēs infirmitas & lex
cū corde populi cū malignitate radi-
cis: & discessit qđ bonū est & māsit ma-
lignum. Et trāsierūt tpa et finiti sunt
anni & suscitasti tibi seruū noīe dauid
& dixisti ei: edificare ciuitatē nominis
tui & offerre ibi in eadē thus & oblatio
nes. Et factum est hoc annis multis: et
dereliqrunt qui habitabāt ciuitatem
in oībus facientes: sicut fecit adam et
oēs generationes eius. Utebantur em̄
et ipsi corde maligno. Et tradidisti ci-
uitatē tuā in manib⁹ inimicorꝫ tuorꝫ.
Nunquid meliora faciūt q̄ habitāt ba
bylonem. Et ppter hoc dominabitur
sion. Factum est cū venissem huc et vi-
dissem impietates quarū nō est nume- D
rus & delinquētes multos vidit anima
mea hoc tricesimo anno et excessit cor
meum: quoniam vidi quomodo susti-
nes eos peccantes: et pepercisti impie
agentibus et perdidisti populū tuum:
et cōseruasti inimicos tuos & nō signifi
casti. Nihil memini quomodo debeat
derelinqui via hec. Nūquid meliora fa
cit babylon q̄ sion aut alia gens cogno
uit te preter israel? Aut que tribus cre
diderūt testamentis tuis sicut iacob.
Quarum merces non cōparauit: neq̄
labor fructificauit. Pertrāsiens enim
pertransiui in gentibus: & vidi abūdā
tes eas: & non memorantes mandato-
rum tuorum. Nūc ergo pondera in sta-
thera nostras iniquitates & eorum qui
habitant in seculo: & nō inuenietur no
men tuū nisi in israel. Aut qñ non pec
cauerunt in conspectu tuo q̄ habitant
terram. Aut que gens sic obseruauit
mādata tua? Hos quidem per noīa in
uenies seruasse mandata tua: gentes
autem non inuenies. Capi. iiij.

Et rñdit ad me angelus q̄ A
missus est ad me cui nomē
vriel & dixit mihi. Excedēs
excessit cor tuū in seculo h
et cōprehēdere cogitas viā
altissimi. Et dixi. Ita dñe

meus. Et respōdit mihi: ⁊ dixit. Tres
vias missus sum ostendere tibi: ⁊ tres
similitudines proponere coram te de
quibus mihi si renunciaueris, vnam ex
his: ⁊ ego tibi demonstrabo viam quā
desideras videre: et docebo te vnde sit
cor malignum: ⁊ dixi. Loquere domine
meus. Et dixit ad me. Uade pondera
mihi ignis pondus: aut mensura mihi
flatum venti: aut reuoca mihi diē que
preterijt. Et respōdi ⁊ dixi. Quis na-
torum poterit facere vt me interroges
de his? Et dixit ad me. Si essem inter
rogans te dicens: quāte habitationes
sunt in corde maris: aut quante vene
sunt in pncipio abyssi: aut quāte vene
sunt super firmamentum: aut qui sunt
exitus paradisi: diceres mihi fortassis
in abyssum nō descēdi: neqꝫ in infernū
adhuc: neqꝫ in celū vnqꝫ ascendi. Nunc
aūt non interrogaui te nisi de igne et
vento ⁊ die per quē transisti: ⁊ a qbus
separari non potes: ⁊ non respondisti
mihi de eis. Et dixit mihi. Tu que tua
sunt tecum coadolescētia nō potes co
gnoscere. Et quomō poterit vas tuum
capere altissimi viam: ⁊ iam exterius
B corrupto seculo intelligere corruptio
nem euidētem i facie mea. Et dixi illi.
Melius erat nos non esse ꝙ adhuc vi
uentes viuere in impietatibus ⁊ pati:
⁊ nō intelligere de qua re. Et respōdit
ad me ⁊ dixit. Proficiscens pfect⁹ sum
ad siluam lignorū campi: ⁊ cogitaue-
runt cogitationem ⁊ dixerūt. Uenite ⁊
eamus ⁊ faciamus ad mare bellū: vt re
cedat corā nobis ⁊ faciam⁹ nobis alias
siluas. Et similiter fluct⁹ maris: ⁊ ipsi
cogitauerunt cogitationē: ⁊ dixerunt.
Uenite ascēdentes debellemus siluas
campi vt ⁊ ibi cōsummemus nobismet-
ipsis aliā regionē. Et factus est cogita
tus silue in vanū. Uenit em̄ ignis ⁊ cō
sumpsit eā. Similiter ⁊ cogitatus flu
ctuum maris. Stetit em̄ arena ⁊ phi-
buit eos. Si em̄ esses iudex horū: quē
inciperes iustificare: aut quē condēna-
re. Et rn̄di ⁊ dixi. Utiqꝫ vanā cogita-
tionem cogitauerūt. Terra em̄ data est
silue: ⁊ mari locus portare fluct⁹ suos.
Et respondit ad me: ⁊ dixit. Bene tu
iudicasti: ⁊ quare nō iudicasti tibimet
ipsi. Quēadmodum em̄ terra silue da-
ta est: et mare fluctibus suis: sic qui su
per terram inhabitāt que sunt sup ter
ram intelligere solūmodo possunt: ⁊ q
super celos que super altitudinē celo-
rū. Et respōdi ⁊ dixi. Deprecor te dn̄e
vt mihi detur sensus intelligēdi. Non
em̄ volui interrogare de superioribus
tuis: sed de his que pertrāseunt p nos
quotidie, ppter quid israel datus i op
probrium gētibus quē dilexisti popu-
lum datus est tribub⁹ impijs et lex pa
trum nostrorū in interitū deducta est
et dispositiones scripte nusqꝫ sunt: et
pertrāsiuimus de seculo vt locuste ⁊ vi
ta nostra stupor ⁊ pauor: ⁊ nec digni su C
mus misericordiā consequi. Sed qd
faciet nomini suo: qd inuocatū est sup
nos. Et de his interrogaui. Et respon-
dit ad me ⁊ dixit. Si fueris plurimū
scrutatus frequenter miraberis qm̄ fe
stinans festinat seculum pertrāsire: et
non capit portare que in futuris tēpo
ribus iustis repromissa sunt: qm̄ plenū
iniustitia est seculū hoc et infirmitati-
bus. De quibus aūt interrogas dicam.
Seminatū em̄ est malū ⁊ necdū venit
destructio ipsius. Si ergo nō inuersū
fuerit qd seminatū est ⁊ discesserit lo-
cus vbi seminatū est malum: nō veniet
vbi seminatū est bonū. Qm̄ granū se-
minis mali seminatū est in corde adā
ab initio: ⁊ quātum impietatis gene-
rauit vsqꝫ nūc ⁊ generat vsqꝫ dū veniat
area. Estima aūt apud te granum mali
seminis quātum fructum impietatis
generauit quando secate fuerint spice
quarū nō est numerus ꝙ magnā aream
incipient facere. Et rn̄di ⁊ dixi. Quō ⁊
quando hec. Quare modici ⁊ mali ānī
nostri. Et rn̄dit ad me ⁊ dixit mihi. Nō
festines tu super altissimū. Tu em̄ festi
nas inaniter esse super ipsum. Nam ex
cessus tuus multus. Nōne de his inter
rogauerunt anime iustorū in prōptua
rijs suis dicentes? Usqꝫquo spero sic
et qn̄ veniet fructus aree mercedis no
stre. Et respondit ad ea hieremiel ar-
changelus et dixit. Quando impletus
fuerit numerus seminum in vobis: qm̄
in statera ponderauit seculū: et men-
sura mēsurauit tpa ⁊ numero numera
uit tpa et nō cōmouit nec excitauit vs-
qꝫ dū impleat predicta mēsura. Et re-
spondi et dixi. O dn̄ator dn̄e: sꝫ ⁊ nos D
oēs pleni sumus impietate. Et ne for-
te ppter nos nō impleant iustorū aree:
ppter peccata inhabitātiū sup terrā.
Et rn̄dit ad me: et dixit. Uade ⁊ inter-
roga pregnātem: si qn̄ impleuerit no-
uem menses suos adhuc poterit ma-
trix eius retinere partū in semetipsa.

Et dixi. Non pōt domine. Et dixit ad me. In inferno prōptuaria animarum matrici assimilata sunt. Quemadmodum enim illa festinat que parit effugere necessitatem partus: sic ⁊ hec festinat reddere ea que commendata sunt. Ab initio tibi demonstrabitur de his que concupiscis videre. Et respondi ⁊ dixi. Si inueni gratiam ante oculos tuos: ⁊ si possibile est: ⁊ si idoneus sū: demōstra mihi si plusq̄ preteritum sit habet venire: aut plura pertransierūt supra q̄ futurum est. Quid pertransiuit scio: quid autē futurum sit ignoro. Et dixit ad me. Sta super dexteram partem ⁊ demōstrabo tibi interpretationē similitudinis: ⁊ steti ⁊ vidi: ⁊ ecce fornax ardens trāsit corā me: et factum est cū transiret flāma vidi: ⁊ ecce superauit fumus. Post hec trāsit corā me nubes plena aque: ⁊ imisit pluuiā impetu multam: ⁊ cum transisset impetus pluuie superauerunt in ea gutte. Et dixit ad me. Cogita tibi. Sicut crescit pluuia amplius q̄ gutte: et ignis q̄ fumus: sic superabūdauit que transiuit mensura. Superauerunt autem gutte et fumus: et oraui. Et dixi. Putas viuo vsq̄ in diebus illis. Uel quid erit in diebus illis. Respondit ad me et dixit. De signis de quibus me interrogas ex parte possum tibi dicere: de vita autem tua non sum missus dicere tibi: sed nescio.

Capi.v.

A
De signis autē ecce dies venient in quibus apprehendentur qui inhabitant terram in sensu multo: et abscondetur veritatis via: ⁊ sterilis erit a fide regio et multiplicabitur iniustitia super hanc quā ipse tu vides: et super quā audisti olim: et erit impositio vestigio quam nunc vides regnare regionem: et videbunt eam desertam. Si autem tibi dederit altissimus viuere: videbis post tertiam tubam: ⁊ relucescet subito sol noctu: ⁊ luna ter in die: et de ligno sanguis stillabit: et lapis dabit vocē suā: et populi commouebūtur: ⁊ regnabit quē non sperant qui inhabitant super terram: ⁊ volatilia commigrationem facient: ⁊ mare sodomiticū pisces reijciet: et dabit vocem noctu quam non nouerant multi. Omnes autem audiēt vocem eius et chaos fiet per loca multa: ⁊ ignis frequenter remittetur: ⁊ bestie agrestes transmigrabunt: ⁊ mulieres menstruate parient monstra: et in dulcibus aquis salse inuenient: ⁊ amici omnes semetipsos expugnabunt: et abscondetur tunc sensus: ⁊ intellectus separabitur in promptuarium suum: ⁊ queretur a multis ⁊ non inuenietur: et multiplicabitur iniustitia ⁊ incontinentia super terram. Et interrogabit regio proximam suā ⁊ dicet. Nunquid per te pertransijt iustitia iustum faciēs? Et hoc negabit. Et erit in illo tempore: ⁊ sperabūt homines ⁊ nō impetrabunt: laborabunt ⁊ non dirigentur vie eorum. Hec signa dicere tibi p̱missum est mihi: ⁊ si oraueris iterū et ploraueris sicut ⁊ nunc et ieiunaueris septē diebus audies iterato horū maiora.

B
Et euigilaui ⁊ corpus meum horruit valde et anima mea laborauit vt deficeret ⁊ tenuit me qui venit angelus qui loquebatur in me: ⁊ ꝯfortauit me: et statuit me super pedes: ⁊ factum est in nocte scđa: ⁊ venit ad me salathiel dux populi: et dixit mihi. Ubi eras et quare vultus tuus tristis? Aut nescis quoniā tibi creditus est israel i regione trāsmigrationis eorū. Exurge ergo et gusta panem ⁊ non derelinquas nos sicut pastor gregem suum in manibus luporum malignorum: ⁊ dixi ei. Uade a me ⁊ non appropies ad me: ⁊ audiuit vt dixi: ⁊ recessit a me: et ego ieiunaui diebus septē vlulans ⁊ plorās sicut mihi mandauit vriel angelus. Et factum est post dies septē: ⁊ iterū cogitatiōes cordis mei moleste erāt mihi valde: et resumpsit anima mea spiritū intellectus: ⁊ iterū cepi loqui corā altissimo sermones: ⁊ dixi. Dominator dn̄e ex omni silua terre: ⁊ omnibus arboribus eius elegisti vineā vnicam: et ex omni terra orbis elegisti tibi foueam vnam: et ex omnibus floribus orbis elegisti tibi lilium vnum: et ex oībus abyssis maris repleuisti tibi riuū vnum: et ex omnibus edificatis ciuitat. tib⁹ sanctificasti tibimetipsi sion: ⁊ ex omnibus creatis volatilibus nominasti tibi colūbam vnā: et ex oībus plasmatis pecorib⁹ puidisti tibi ouem vnā: et ex oībus multiplicatis populis acquisiuisti tibi populū vnū: ⁊ ab omnibus p̱batum legem donasti huic quē desiderasti pp̄lo. Et nūc domine vt q̄d tradidisti vnū plurib⁹? Et p̱parasti sup vnā radicē alias: ⁊ dispersisti vnicū tuū i multis: ⁊ cōcul

cauerunt cū qui cōtradicebāt spōsio-
C nibus tuis: quicq̄ tuis testamētis non
credebāt. Et si odiēs odisti populum
tuū tuis manibus debet castigari. Et
factū est cū locutus essem sermones et
missus est angelus ad me q̄ ante vene-
rat ad me preterita nocte: et dixit mihi.
Audi me ⁊ instruā te: ⁊ intēde mihi: ⁊
adijciā corā te. Et dixi. Loquere dñe
meus. Et dixit ad me. Ualde tu in exces-
su mētis factus es pro israel. An plus
dilexisti eum q̄ qui eū fecit. Et dixi ad
eum. Non dñe: sed dolēs locutus sum.
Torquent em̄ me renes mei per omnē
horam querentem apprehendere semi
tam altissimi. Et inuestigare partē iu-
dicij eius. Et dixit ad me. Non potes.
Et dixi. Quare dñe? Ad q̄d nascebar
aut quare nō fiebat matrix m̄ris mee
mihi sepulchrum: vt non viderem la-
borē iacob ⁊ defatigationem generis
israel? Et dixit ad me. Numera mihi q̄
necdum venerūt: ⁊ collige mihi disper
sas guttas ⁊ reuirida mihi aridos flo
res ⁊ aperi mihi clausa promptuaria:
et perduc mihi inclusos in eis flatus.
Demōstra mihi vocis imaginē: ⁊ tunc
ostendā tibi laborē quā rogas videre.
Et dixi. Dñator dñe: quis em̄ est q̄ pōt
hec scire nisi qui cū hoībus habitatio-
nem nō habet. Ego aūt insipiēs ⁊ quō
potero dicere de his quibus me inter-
rogasti. Et dixit ad me. Quō nō potes
facere vnū de his que dicta sunt: sic nō
poteris inuenire iudiciū meū: aut in
fine charitatē quā pp̄lo p̄misi. Et dixi.
Sed ecce dñe: tu p̄pe es his q̄ in finem
sunt: et quid facient q̄ ante me fuerūt:
D aut nos aut hi qui post nos. Et dixit
ad me. Corone assimilabo iudiciū me-
um. Sicut nō nouissimorū tarditas:
sic nec priorū velocitas. Et respondi ⁊
dixi. Nec poteras facere eos qui facti
sunt: ⁊ qui sunt: et qui futuri sunt: in
vnū vt celerius iudiciū tuū ostendas?
Et respondit ad me ⁊ dixit. Nō pōt fe
stinare creatura super creatorē nec su-
stinere seculū eos q̄ in eo creādi sunt in
vnum. Et dixi. Quō dixisti seruo tuo:
qm̄ viuificās viuificasti a te creatā cre
aturam in vnū ⁊ sustinebat creatura:
poterit ⁊ nūc portare p̄sentes in vnū.
Et dixit ad me. Interroga matricem
mulieris: ⁊ dices ad eā. Et si paris q̄re
per tp̄s. Roga ergo eam vt det decē in
vnū. Et dixi. Non vtiq̄ poterit: sed s̄z
tēpus. Et dixit ad me. Et ego dedi ma

tricem terre his qui seminati sunt sup
eam per tempus. Quēadmodum enim
infans nō parit ea que senum sunt: sic
ego disposui a me creatum seculū. Et
interrogaui et dixi. Cum iam dederis
mihi viam: loquar coram te. Nā mater
nostra de qua dixisti mihi adhuc iuue-
nis est: iam senectuti appropinquat.
Et respōdit ad me et dixit. Interroga
eā que parit: ⁊ dicet tibi. Dices em̄ ei.
Quare quos peperisti nunc nō sunt si
miles his qui ante te: s̄z minores statu-
ra. Et dicet tibi: ipsa. Alij sunt qui in
iuuētute virtutis nati sunt: ⁊ alij qui
sub tp̄e senectutis deficiente matrice
sunt nati. Cōsidera ergo: et tu quoniā
minori statura estis pre his q̄ ante vos
et qui post vos minori q̄ vos quasi iā
senescentes creature: ⁊ fortitudinē iu
uentutis pretereuntes. Et dixi. Rogo
domine si inueni gratiam ante oculos
tuos: demōstra seruo tuo per quē visi-
tes creaturam tuam. Capl. vi.

Et dixit ad me. Initio ter-
reni orbis: et antequā starēt
exitus seculi: et antequam B
spirarent conuētiones vē
torum: et anteq̄ sonarent
voces tonitruum: ⁊ anteq̄
splenderent nitores coruscationum: ⁊
anteq̄ cōfirmarētur fundamēta para-
disi: ⁊ anteq̄ viderentur decori flores:
et anteq̄ confirmarentur more virtu-
tes: et anteq̄ colligerentur innumerabi-
les militie angelorum: et anteq̄ extol
lerentur altitudines aeris: et anteq̄
nominarentur mensure firmamētorū:
et anteq̄ estuarent camini in sion: et
anteq̄ inuestigarētur presentes anni:
et anteq̄ abalienarentur eorū qui nūc
peccant adinuentiones: et anteq̄ con-
signati essent qui fidem thesaurizaue-
runt: tūc cogitaui et facta sunt per me
solum ⁊ non per alium: et finis per me
et non per alium. Et respondi et dixi.
Que erit separatio temporum. Aut
quando prioris finis et sequentis ini-
tium. Et dixit ad me. Ab abraam vsq̄
ad isaac quando nati sunt ab eo iacob
et esau manus iacob tenebat ab initio
calcaneū esau. Finis enim huius seculi
esau ⁊ principium sequētis iacob. Do
minis em̄ manus inter calcaneū ⁊ ma-
num. Aliud noli querere esdra. Et rn̄-
di et dixi. O dominator dñe: si inueni
gratiam ante oculos tuos oro vt demō
stres seruo tuo finem signorum tuorū

quorum partem mihi demonstrasti nocte precedente. Et respõdit et dixit ad me. Surge super pedes tuos et audi vocē plenissimam sonitus: et erit sicut commotio nec commouebitur locus in quo stas super eum. Ideo cum loquitur tu non expaueas: quoniam de fine verbum ⁊ fundamentum terre intelligitur: quoniã de ipsis sermo tremescit ⁊ cõmouetur.
B Scit enim quoniã finem eorũ oportet cõmutari. Et factum est cũ audissem surrexi sup pedes meos ⁊ audiui ⁊ ecce vox loquens ⁊ sonus eius sicut sonus aquarũ multarum. Et dixi. Ecce dies veniũt: ⁊ erit qñ appropinquare incipiam vt visitem habitantes in terra: et qñ inquirere incipiã ab eis qui iniuste nocuerũt in iniustitia sua: ⁊ quãdo suppleta fuerit humilitas sion: et cũ supsignabitur sclm qd incipiet ptransire hec signa faciã. Libri aperientur ãte faciē firmamēti et oēs videbũt simul: ⁊ ãniculi infantes loquentur vocibus suis: et pregnãtes immaturos pariēt infantes trium ⁊ quatuor mēsium et viuent et suscitabuntur. Et subito apparebunt seminata loca nõ seminata: ⁊ plena promptuaria subito inuenientur vacua: ⁊ tuba canet cum sono quam cum oēs audierit subito expauescēt: ⁊ erit. In illo tpe debellabũt amici amicos vt inimici et expauescet terra cum his. Et vene fontiũ stabũt et nõ decurrent in horis tribus: ⁊ erit omnis qui derelictus fuerit ex omnibus istis quibus pdixi tibi ipse saluabitur ⁊ videbit salutare meũ et finē seculi vestri. Et videbunt qui recepti sunt hoies qui mortē non gustauerunt a natiuitate sua: ⁊ mutabitur cor inhabitãtium: ⁊ cõuertetur in sensum alium. Delebitur em malũ ⁊ extinguetur dolus. Florebit autem fides ⁊ vincetur corruptela: ⁊ ostendetur veritas que sine fructu fuit diebus tantis: et factũ est cũ loqueretur mihi: et ecce paulatim intuebar super eum ante quē stabã: ⁊ dixit ad me hec. Ueni tibi ostēdere tempus venture noctis. Si ergo iterũ rogaueris ⁊ iterum ieiunaueris septē diebus: iterũ tibi renũciabo horũ maiora per
C diē quã audiui. Audita est em vox tua apud altissimũ. Uidit em fortis directionē tuã: ⁊ puidit pudicitiã quã a iuuētute tua habuisti: ⁊ ppter hoc misit me demõstrare tibi hec oia ⁊ dicere tibi. Cõfide ⁊ noli timere: ⁊ noli festinare cũ prioribus tēporibus cogitare vana ⁊ non properes a nouissimis tēporibus: et factum est post hec et fleui iterum ⁊ similiter ieiunaui septē diebus vt suppleam tres ebdomadas que dicte sunt mihi. Et factum est in octaua nocte et cor meum turbabatur iterato in me: et cepi loqui coram altissimo. Inflãmabatur enim spiritus meus valde et anima mea anxiabatur et dixi. O dñe loquens locutus es ab initio creature in primo die dicens. Fiat celũ et terra et tuum verbum opus perfectum. Et erat tunc spiritus ⁊ tenebre circũferebantur et silentium: sonus vocis hois nõdum erat abs te. Tũc dixisti de thesauris tuis proferri lumen luminosum quo appareret opus tuum: ⁊ die secundo creasti spiritum firmamēti ⁊ imperasti ei vt diuideret ⁊ diuisionem faceret inter aquas vt pars quedã sursum recederet: pars vero deorsum maneret. Et tertia die imperasti aquis congregari in septima parte terre: sex vero partes siccasti et conseruasti: vt ex his sint corã te ministrãtia seminata a deo: et occulta: Verbũ em tuũ pcessit: ⁊ opus statim fiebat. Processit em subito fructus multitudinis. Immēsus ⁊ cõcupiscentie gustus multiformes ⁊ flores colore immutabili ⁊ odores odoramēti inuestigabilis. Et die tertia hec facta sunt.
Quarta autem die imperasti fieri solis splendorē lune lumē stellarũ dispositionē: ⁊ imperasti eis vt deseruiēt futuro plasmato homini. Quinto autem die dixisti septime parti vbi erat aqua ꝯgregata vt procrearet animalia ⁊ volatilia ⁊ pisces ⁊ ita fiebat: aqua muta et sine anima que dei nutu iubebantur animalia faciebat vt ex hoc mirabilia tua nationes enarrēt. Et tũc ꝯseruasti duas animas nomen vni vocasti enoch et nomē secunde vocasti leuiathã: ⁊ separasti ea ab alterutro. Non em poterat septima pars vbi erat aqua cõgregata capere ea. Et dedisti enoch vnã partē que siccata est tertio die vt habitet in ea vbi sunt montes mille. Leuiathã autē dedisti septimã partē humidam: ⁊ seruasti eam vt fiat in deuorationē in quibus vis ⁊ quando vis. Sexto aũt die imperasti terre vt crearet corã te iumēta et bestias et reptilia et sup his adã: quē cõstituisti ducē sup omnibus factis que fecisti et ex eo educimur nos omnes quenos elegisti populũ. Hec autē omnia dixi corã te domine: qr ppter nos

creasti seculū. Residuas autē gētes ab
adā natas dixisti eas nil esse: ⁊ qm̄ sali
ue assimilate sunt: et q̄si stillicidiū de
vase similasti abūdantiā coꝝ. Et nunc
dn̄e ecce iste gētes q̄ i nihilū deputate
sunt ceperūt dn̄ari nostri et deuorare:
nos aūt populus tuus quē vocasti pri
mogenitū vnigenitū emulatorē tuum
traditi sumus in manibus eorum: et si
propter nos creatū est seculum: quare
non hereditatem possidemus cum se-
culo? Usqȝquo hec. Capitulum. vij.
A E[T] factū est cū finissem loq̄
verba hec: missus ē ad me
angel9 q̄ missus fuerat ad
me in primis noctib9: ⁊ di
xit ad me. Surge esdra: et
audi sermones quos veni
loq̄ ad te: ⁊ dixi. Loquere de9 me9. Et
dixit ad me. Mare positum est in spa-
cioso loco vt esset altum et immēsum:
erit autē ei introitus in angusto loco
positus vt esset similis fluminibus. Quis
enim volens voluerit ingredi mare et
videre eum vel dn̄ari ei9 si nō trāsierit
angustū: in latitudinē quomodo pote
rit venire? Itē aliud. Ciuitas est edifi
cata ⁊ posita in loco cāpestri: est autē
plena omniū bonoꝝ. Introitus ei9 an-
gustus ⁊ in precipiti positus: vt esset a
dextris quidē ignis: a sinistris aqua al
ta: semita aūt est vna sola inter eos po
sita hoc est inter ignē et aquā vt nō ca
piat semita nisi solūmodo vestigium
hois. Si aūt dabitur ciuitas homini
in hereditatē si nunq̄ ante positū peri
culū pertransierit: quomodo accipiet
hereditatē suam? Et dixi. Sic dn̄e. Et
dixit ad me. Sic est ⁊ israel pars. Pro
pter eos em̄ feci seculū: et qn̄ trāsgres-
sus est adā cōstitutiōes meas iudicatū
est qđ factū est. Et facti sunt introitus
hui9 scl'i angusti ⁊ dolētes ⁊ laboriosi.
Pauci aūt ⁊ mali ⁊ periculoꝝ pleni ⁊
labore magnopere fulti: nam maioris
seculi introitus spaciosi ⁊ securi: ⁊ fa
ciētes immortalitatis fructū. Si ergo
ingrediētes nō fuerūt ingressi q̄ viuūt
angusta et vana hec nō poterūt recipe-
re q̄ sunt reposita? Nūc ergo quare tu
cōturbaris: cū sis corruptibilis? et q̄d
B moueris tu cū sis mortalis? Et quare
nō accepisti in corde tuo qđ est futurū:
sed qđ in p̄senti. Rn̄di et dixi. Dn̄ator
dn̄e ecce disposuisti lege tua: qm̄ iusti
hereditabunt hec: impij aūt peribūt:
iusti aūt ferēt angusta sperātes spacio
sa. Qui enim impie gesserūt ⁊ angusta
passi sunt: ⁊ spaciosa nō videbūt. Et di
xit ad me. Nō est iudex sup deum: neq̄
intelligēs sup altissimū. Pereūt enim
multi p̄sentes: q2 negligit' q̄ ante posi-
ta est dei lex. Mādās em̄ mādauit de9
venientib9 qn̄ venerūt q̄d faciētes viue
rēt: ⁊ q̄d obseruātes nō punirent. Hi
aūt nō sunt psuasi ⁊ cōtradixerūt ei: et
cōstituerūt sibi cogitamē vanitatis: et
ꝓposuerūt sibi circūuentiōes delicto-
rum: ⁊ supdixerūt altissimo nō esse: et
vias ei9 nō cognouerūt: ⁊ legē ei9 spre
uerūt: ⁊ spōsiōes ei9 abnegauerūt: ⁊ in
legitimis ei9 fidē nō habuerūt: et opa
ei9 nō pfecerūt. Propter hoc esdra vas
cua vacuis: ⁊ plena plenis. Ecce tps ve
niet ⁊ erit qn̄ venient signa q̄ p̄dixi tibi
et apparebit spōsa: ⁊ apparescēs ostē-
detur q̄ nunc subducit' terra et oīs q̄ li
berat9 est de p̄dictis malis: ip̄e videbit
mirabilia mea. Reuelabit' em̄ fili9 me9
iesus cū his q̄ cū eo sunt: ⁊ iocūdabun
tur q̄ relicti sunt in annis quadringen
tis. Et erit post annos hos: ⁊ morietur fi-
lius me9 xp̄s: ⁊ oēs q̄ spiramētū habēt
hoies: ⁊ ꝯuertet' seculū in antiquū silē
tium diebus septē sicut in priorib9 iu
dicijs: ita vt nemo derelinquat' et erit
post dies septē et excitabitur qđ nōdū
vigilat seculū ⁊ morietur corruptum.
Et terra reddet q̄ i ea dormiūt: ⁊ pul-
uis q̄ in eo silētio habitāt: et p̄mptua
ria reddent q̄ eis cōmendate sunt aīe.
Et reuelabitur altissimus super sedē
iudicij: et pertransibūt miserie et lon-
ganimitas congregabitur. Iudicium
autē solum remanebit: veritas stabit
et fides cōualescet. Et opus subseque-
tur et merces ostendetur: et iustitie vi
gilabunt: et iniustitie non dominabun C
tur. Et dixi. Primus abraam propter
sodomitas orauit: et moyses ꝓ patri-
bus qui in deserto peccauerunt: et qui
post eum pro israel in diebus achaz et
samuelis et dauid pro confractione: et
salomon pro eis qui venerūt in sancti
ficationē: et helias pro his qui pluuiā
acceperūt et pro mortuo vt viueret: et
ezechias ꝓ populo in dieb9 sennache-
rib: et multi ꝓ multis. Si ergo modo
qn̄ corruptibile increuit: ⁊ iniustia mul
tiplicata ē et orauerūt iusti ꝓ impijs:
quare: ⁊ nunc sic non erit. Et rn̄dit ad
me: ⁊ dixit. Presens seculum nō est fi-
nis: gloria in eo frequēs manet: ꝓpter
hoc orauerūt pro inualidis. Dies enim

iudicij erit finis tp̄is huiꝰ ⁊ initiū tē-
poris future imortalitatis: in quo trā
siuit corruptela: soluta ē intēperātia:
abscisa est incredulitas: creuit autē iu
stitia: orta est veritas. Tūc enim nemo
poterit saluare eū q̄ perijt: neq̄ demer
gere q̄ vicit. Et rn̄di: ⁊ dixi. Hic sermo
meꝰ p̄mus et nouissimus: quoniā me-
lius erat nō dare terrā adam vel cū iā
dedisset coercere eum vt non peccaret.
Quid eṁ prodest hoībꝰ in p̄senti viue
re in tristitia: ⁊ mortuos sperare puni
tionē? O tu quid fecisti adā? Si eṁ tu
peccasti nō est factꝰ solius tuus casus:
sꝫ ⁊ noster q̄ ex te aduenimꝰ. Quid eṁ
prodest nobis si p̄missum est nobis im
mortale tp̄s: nobis autē mortalia opa
egimꝰ? Et qm̄ p̄dicta est nobis perēnis
D spes: nos vero pessimi vani facti sumꝰ.
Et qm̄ reposita sunt nobis habitacula
sanitatis ⁊ securitatis: nos vero male
cōuersati sumꝰ. Et qm̄ reposita est glo
ria altissimi p̄tegere eos q̄ tarde con-
uersati sunt: nos aūt pessimis vijs am-
bulauimus. Et qm̄ ostendet̄ paradisus
cuius fructꝰ incorruptus pseuerat in
quo est securitas ⁊ medela: nos ꝟo nō
ingrediemur. In ingratis eṁ locis cō-
uersati sumus. Et qm̄ sup stellas fulge
būt facies eoꝝ q̄ abstinētiā habuerūt:
nostre autē facies sup tenebras nigre.
Nō enim cogitauimus viuētes qñ iniq̄
tatem faciebamus q̄ incipiemus post
mortē pati. Et rn̄dit: et dixit. Hoc est
cogitamētū certaminis qđ certabit q̄
sup terrā natus est homo: vt si victus
fuerit patiat̄ qđ dixisti. Si aūt vicerit
recipiet qđ dico: qm̄ hec est vita quam
moyses dixit cū viueret ad populū: di
cēs. Elige tibi vitā vt viuas. Nō credi
derūt aūt ei: sed nec post eū p̄phetis:
sꝫ nec mihi q̄ locutꝰ sum ad eos qm̄ nō
esset tristitia in pditionē eoꝝ sicut fu-
turū est gaudiū sup eos q̄bꝰ psuasa est
salus: et rn̄di ⁊ dixi. Scio dn̄e qm̄ vo-
catus est altissimꝰ misericors in eo q̄
misereat̄ his q̄ nondū in seculo adue-
nerūt: ⁊ q̄ misereẗ illis q̄ conuersionē
faciūt in lege eiꝰ ⁊ lōganimis est qm̄ lō
ganimitatē p̄stat his q̄ peccauerūt q̄si
suis operibꝰ: ⁊ munificus est qm̄ quidē
donare vult p exigentijs: et multe mi-
qm̄ multiplicat magis m̄ias his q̄ pre
sentes sunt ⁊ qui p̄terierūt et q̄ futuri
sunt. Si eṁ nō multiplicauerit m̄ias
suas: nō viuificabiẗ seculū cū his q̄ in-
habitabūt in eo: et donat: quoniā si nō
donauerit de bonitate sua vt alleuien
tur hi q̄ iniquitatē fecerūt de suis ini-
quitatibꝰ nō poterit decies millesima
pars viuificari hominū: ⁊ iudex si non
ignouerit his q̄ curati sunt ꝟbo eiꝰ et
deleuerit m̄ltitudinē ꝯtētionū nō for
tassis derelinq̄rent̄ i innumerabili mul
titudine: nisi pauci valde. Cap. viij.

A Et rn̄dit ad me: et dixit. Hoc seculū fecit altissimꝰ p̄pter multos: futurū aūt p̄pter paucos. Dicā aūt corā te similitudinē esdra. Quō aūt interrogabis ter
rā: ⁊ dicet tibi qm̄ dabit terra multam
magis vñ fiat fictile: paruū aūt pulue-
rē vñ aurū fit: sic et actus p̄sentis scl̄i.
Multi q̄dē creati sunt: pauci aūt sal-
uabunẗ: ⁊ respōdi ⁊ dixi. Absorbe ergo
aīa sensum ⁊ deuora qđ sapit. Cōueni-
sti enim obaudire ⁊ p̄phetare volens.
Nec enim tibi datū est spaciū nisi solū
modo viuere. O domine si nō permit-
tes seruo tuo vt oremus corā te: et des
nobis semen cordi et sensui culturam:
vt fructus fiat vnde viuere possit om-
nis corruptus qui portabit locum ho-
minis? Solus enim es: ⁊ vna plasma-
tio nos sumus manuum tuarum sicut
locutus es: et quomodo nunc in matri
ce plasmatum est corpus ⁊ prestas mē-
bra cōseruatur in igne ⁊ aqua tua crea
tio: ⁊ nouē mēsibꝰ patitur tua plasma
tio tuam creaturam q̄ in ea creata est:
ipsum autē quod seruat ⁊ quod seruat̄
vtraq̄ seruabuntur seruataq̄ quādo-
B q̄ iterum reddit matrix que in ea cre-
uerunt. Imperasti enim et ipsis mem-
bris: hoc est mammillis p̄bere lac fru-
ctui mammillarum vt nutriatur id qđ
plasmatum est vsq̄ in tempus aliquod
et postea disponas eum tue misericor-
die: enutristi eum tua iustitia: ⁊ erudi-
sti eum in lege tua: ⁊ corripuisti eū tuo
intellectu: et mortificabis eum vt tuā
creaturam: ⁊ viuificabis eum: vt opus
tuum. Si ergo perdideris eum q̄ tan-
tis laboribus plasmatus est tuo iussu:
facile est ordinari vt et id quod fiebat
seruaretur. Et nunc domine dicam: de
omni homine tu magis scis de populo
autem tuo ob quā doleo: et de heredi-
tate tua propter quam lugeo: et pro-
pter israel: propter quē tristis sum ⁊
de iacob propter quem doleo: ideo inci
piam orare corā te p me ⁊ p eis: qm̄ vi
deo lapsus nr̄os qui inhabitamꝰ ter-

ram. Sed audiui celeritatẽ iudicis q̃
futurus est. Ideo audi vocem meã: ⁊ in
tellige sermonẽ meũ: ⁊ loquar corã te.
Initiũ verboꝝ esdre priusq̃ assumere
tur ⁊ dixi. Dñe q̃ inhabitas seculũ: cu-
ius oculi eleuati in superiora ⁊ aere: ⁊ cui⁹
thronus inestimabilis et glĩa incõpre-
hẽsibilis: cui astat exercit⁹ angeloꝝ cũ
tremore: quoꝝ seruatio in vẽto ⁊ igni
ↄuertit: cui⁹ verbũ verũ: ⁊ dicta pseue
rãtia: cuius iussio fortis et dispositio
terribilis: cui⁹ aspect⁹ arefacit abyssos
⁊ idignatio tabescere facit mõtes ⁊ ve
ritas testificat. Exaudi orationẽ serui
tui: ⁊ aurib⁹ percipe pcationẽ figmẽti
tui. Dũ eñ viuo loquar: ⁊ dũ sapio rñ-
debo. Nec respicias ppli tui delicta: sꝫ
q̃ tibi iveritate seruiũt. Nec itẽdas im
pia gẽtiũ studia: sꝫ q̃ tua testimõia cũ
doloꝛib⁹ custodierũt. Nec cogites qui
in ↄspectu tuo false cõuersati sunt: sꝫ
memorare qui ex voluntate tua timo-
rẽ cognouerũt. Neq꜒ volueris perdere
q̃ pecudũ mores habuerunt: sed respi-
cias eos q̃ legẽ tuã splẽdide docuerũt.
Nec idigneris eis q̃ bestijs peiores in-
C dicati sũt: sꝫ diligas eos q̃ semp̄ i tua
iustitia cõfidũt et glĩa. Qm̃ nos et pa-
tres nr̃i talib⁹ morbis languemus: tu
aũt ppter nos peccãtores misericors vo-
caberis. Si ei desideraueris vt nr̃i mi-
serearis: tũc misericors vocaberis: no
bis autẽ nõ habẽtibus opera iustitie.
Iusti eñ quib⁹ sunt opera multa repo
sita: ex ppriis opib⁹ recipiẽt mercedẽ.
Quid est eñ homo vt ei idigneris aut
gen⁹ corruptibile vt ita amar⁹ sis de
ipso? In veritate eñ nemo de genitis est
q̃ nõ ipie gessit: ⁊ de ↄfitẽtib⁹ q̃ nõ de
liquit: in hoc eñ annũciabitur iustitia
tua et bonitas tua dñe: cum misertus
fueris eis q̃ nõ habẽt substantiã bono
rũ operũ. Et respõdit ad me: et dixit.
Recte locut⁹ es aliq̃ et iuxta sermones
tuos sic et fiet. Qm̃ non vere cogitabo
sup plasma eoꝝ q̃ peccauerũt añ mor-
tẽ: añ iudiciũ: añ pditionẽ: sꝫ iocũda-
bor sup iustoꝝ figmẽtũ: et memorabor
pegrinatiõis q̃ꝫ ⁊ saluatiõis ⁊ merce-
dis receptionis. Quõ ergo locut⁹ sum
sic ⁊ est. Sicut eñ agricola serit super
terrã semina multa ⁊ plãtatiões mul
titudinis plãtat: sꝫ nõ in tpe oĩa q̃ se-
minata sunt saluant: sꝫ nec oĩa q̃ plan
tata sunt radicabũt: sic ⁊ q̃ i seculo se-
minati sunt nõ oẽs saluabunt. Et rñ-
di ⁊ dixi. Si inueni grãm loquar. Quõ
semẽ agricole si nõ ascẽderit aut nõ ac
ceperit pluuiã tuã in tpe: aut si corru-
ptus fuerit multitudine pluuie sic pe-
rit: ⁊ sil'r hõ q̃ manib⁹ tuis plasmatus
est: ⁊ tu ei imago nominatus: qm̃ similat⁹
es ei ppter quẽ oĩa plasmasti ⁊ simila
sti semini agricole. Nõ irascaris super
nos: sed parce pplo tuo: ⁊ miserere he
reditati tue. Tu aũt creature tue mise
reris. Et rñdit ad me: ⁊ dixit. Que sũt D
psentia presentib⁹ ⁊ q̃ futura futuris.
Multũ eñ tibi restat: vt possis dilige
re meã creaturã super me: tibi aũt fre
quẽter ⁊ ipi pximaui: iniustis aũt nun
q̃. Sꝫ ⁊ in hoc mirabilis es corã altis
simo: qm̃ humiliasti te sicut decet te: et
nõ iudicasti te vt inter iustos plurimũ
glĩficeris. Propter qđ miserie multe ⁊
miserabiles efficient eis q̃ habitãt se-
culũ in nouissimis: qꝛ in multa supbia
ambulauerũt. Tu aũt p te intellige: et
de similib⁹ tuis inquire gloriã. Uobis
eñ apert⁹ est paradisus: plãtata est ar
bor vite: pparatũ est futurũ tps: ppa-
rata est abundantia: edificata est ciui-
tas: pbata est requies: pfecta est boni-
tas ⁊ perfecta sapiẽtia. Radix mali si-
gnata est a vobis: infirmitas ⁊ tinea a
vobis abscõsa est: ⁊ in infernum fugit
corruptio in obliuiõe. Trãsierũt dolo
res ⁊ ostensus est in fine thesaurus im-
mortalitatis. Noli ergo adiicere in-
quirẽdo de multitudine eoꝝ q̃ pereũt.
Nã ⁊ ipsi accipiẽtes libertatẽ spreue-
rũt altissimũ: ⁊ legẽ ei⁹ contẽpserũt et
vias ei⁹ dereliqrũt. Adhuc aũt iustos
ei⁹ cõculcauerũt: ⁊ dixerũt i corde suo
nõ esse deũ ⁊ quidẽ scientes qm̃ moriũ
tur. Sicut enim vos suscipient q̃ pre-
dicta sunt: sic eos sitis ⁊ cruciatus que
pparata sunt. Non eñ voluit hoiem di
sperdi. Sed ⁊ ipsi q̃ creati sunt coin-
quinauerũt nomẽ eius q̃ fecit eos ⁊ in
grati fuerunt ei qui pparauit eis vitã.
Quapropter iudiciũ meũ mõ appro-
pinquat. Que nõ oĩb⁹ demõstraui nisi
tibi: et tibi similibus paucis. Et rñdi
et dixi. Ecce nunc dñe demonstrasti mi
hi multitudinem signorum q̃ incipies
facere in nouissimis: sed nõ demõstra-
sti mihi quo tempore. Capitulum. ix. B

T respõdit ad me: ⁊ dixit.
Metiẽs metire tps in te-
metipso: ⁊ erit cũ videris:
qm̃ trãsierit pars quedã si-
gnoꝝ q̃ pdicta sũt: tũc itel
liges qm̃ ipsum ẽ tẽpus in

quo incipiet altissimus visitare seculū
qđ ab eo factū est. Et qñ videbit̃ in se
culo motio locoꝝ ⁊ populoꝝ turba-
tio tūc intelliges qm̄ de his erat altis-
simus locutus a dieb⁹ qui fuerūt ante
ab initio. Sicut em̄ omne qđ factū est
in seculo: initiū habet pariter et con-
summationē: ⁊ cōsummatio est mani-
festa: sic et altissimi tp̄a: initia habent
manifesta in prodigijs et virtutib⁹: et
cōsummationes in actu: ⁊ in signis. Et
erit omnis q̇ saluus factus fuerit: et q̇
poterit effugere ꝑ opera sua ⁊ ꝑ fidem
in qua credidistis relinquet̃ de ꝓdictis
ꝑiculis: ⁊ videbit salutare meū ī terra
mea ⁊ in finibus meis quoniā sanctifi-
caui me a sc͞lo. Et tunc miserebunt̃ qui
nunc abusi sunt vias meas: ⁊ in tormē
tis cōmorabunt̃ hi q̇ eas ꝓiecerunt in
contēptu. Qui em̄ nō cognouerunt me
viuētes bn̄ficia ꝯsecuti: ⁊ q̇ fastidierūt
legē meā cū adhuc erāt habētes liber-
tatē: ⁊ cū adhuc esset eis aptus penitē
tie locus nō intellexerūt sꝫ spreuerunt
hos oportet post mortē in cruciamēto
B cognoscere. Tu ergo noli adhuc curio
sus esse quō impij cruciabunt̃: sꝫ inq̇-
re quō iusti saluabunt̃: ⁊ quoꝝ seculū:
⁊ ꝓpter quos sc͞lm: ⁊ qñ. Et rn̄di: ⁊ di-
xi. Olim locut⁹ sum ⁊ nūc dico: ⁊ post-
ea dicā: qm̄ plures sunt q̇ pereunt q̄ꝫ q̇
saluabunt̃: sicut multiplicat̃ fluct⁹ sup
guttā. Et rn̄dit ad me: ⁊ dixit. Qualis
ager talia ⁊ semina: ⁊ quales flores ta-
les ⁊ tincture: ⁊ q̄lis operator: talis et
creatio: ⁊ qualis agricola talis cultu-
ra: qm̄ tēpus erat sc͞li. Et nūc cū essem
parās eis his q̇ nunc sunt anteq̄ꝫ fieret
seculū in quo habitarēt et nemo ꝯtra-
dixit mihi. Tūc em̄ quisq; et nūc creat̃
in mūdo hoc parato et mēse indeficiē
ti et lege inuestigabili corrupti sunt mo
res eoꝝ ⁊ cōsideraui seculū: ⁊ ecce erat
periculū ꝓpter cogitatiōes que in eo
aduenerūt. Et vidi ⁊ peperci ei valde:
et seruaui mihi acinū de botro: ⁊ plan
tationem de tribu multa. Pereat ergo
multitudo q̇ sine cā nata est: ⁊ seruetur
acinus me⁹ ⁊ plātatio mea: qꝛ cū mul-
to labore ꝑfeci. Tu aūt si adhuc intro-
mittas septē dies alios sed nō ieiuna:
bis in eis: ibis ī campū floꝝ vbi dom⁹
nō est edificata: ⁊ mānducabis solūmo-
do de florib⁹ campi et carnē nō gusta-
bis: et vinū non bibes sed solummodo
E flores. Deprecare altissimū sine inter-
missiōe: veniā ⁊ loquar tecū. Et profe-

ctus sum sicut dixit mihi ī campū qui
vocatur ardath: ⁊ sedi ibi in floribus.
Et de herbis agri manducaui: et facta
est esca earū mihi in saturitatem: et fa
ctū est post dies septē et ego discumbe
bam supra fenum: et cor meum iterum
turbabat̃ sicut ante. Et apertum est os
meū: ⁊ incboaui dicere corā altissimo ⁊
dixi. O domine te nobis ostendēs: ostē
sus es patrib⁹ nostris in deserto quod
nō calcatur: ⁊ infructuoso quādo erāt
exeuntes de egypto: ⁊ dicēs dixisti. Tu
israel audi me: ⁊ semē iacob intēde ser
monibus meis. Ecce enim ego semino
in vobis legem meā et faciet in vobis
fructū: et gl̃ificabimini in eo ꝑ seculū.
Nā patres nostri accipientes legē: nō
seruauerunt: ⁊ legitima tua non custo
dierunt: ⁊ factus est fructus legis non
parens. Nec em̄ poterat qm̄ tuus erat.
Nā q̇ acceperūt perierūt: nō custodien
tes qđ in eis seminatuꝫ fuerat. Et ecce
ꝯsuetudo est vt cū acceperit terra semē
vel nauē mare vel vas aliqđ escā vel po
tū: cū fuerit exterminatū id in quo se-
minatū est: vel in qđ missum est: simul
id qđ seminatū vel missum est: vel que
suscepta sunt exterminant̃ et suscepta
iā nō manēt apud nos. Sed nobis sic D
nō factū est. Nos quidē qui legē accepi
mus peccātes periuimus et cor nostrū
qđ suscepit eā: nā lex non perijt sꝫ per
māsit in suo labore. Et cū loquerer hec
ī corde meo: respexi ocl'is meis: ⁊ vidi
mulierē in dextera parte. Et ecce hec
lugebat ⁊ plorabat cum voce magna et
animo dolebat valde: ⁊ vestimenta ei⁹
discissa: ⁊ cinis super caput ei⁹. Et di-
misi cogitatus in quib⁹ erā cogitās: ⁊
cōuersus sum ad eā: ⁊ dixi ei. Ut quid
fles ⁊ quid doles aīo? Et dixit ad me.
Dimitte me domine meus vt defleam
me et adijciā dolorem: qm̄ valde ama-
ro sum aīo ⁊ humiliata sum valde. Et
dixi ei. Quid passa es? Dic mihi. Et di
xit ad me. Sterilis fui ego famula tua
et nō peperi habēs maritum annis tri
ginta. Ego em̄ ꝑ singulas horas et per
singulos dies ⁊ annos triginta hos de
precor altissimū nocte ac die. Et factū
est post triginta annos exaudiuit me
de⁹ ācillā tuā ⁊ vidit humilitatē meā
et attēdit tribulatiōi mee ⁊ dedit mi-
hi filium et iocundata sum super eum
valde ego et vir meus et omnes ciues
mei: ⁊ honorificabamus valde fortē.
Et nutriui eum cum labore multo. Et

factum est cū creuisset ⁊ venisset accipe
re vxorem: feci diem epuli. Capitulum .x.
A E T factū est cū introisset filiꝰ
meꝰ in thalamo suo cecidit ⁊
mortuꝰ est ⁊ euertimꝰ oēs lu
mina: ⁊ surrexerūt oēs ciues
mei ad cōsolandū me: ⁊ quieui
vsq; in aliū diē vsq; nocte. Et factū est
cū oēs quieuissent vt me cōsolarentur
vt quiescerē: ⁊ surrexi nocte et fugi: et
veni sicut vides in hoc cāpo: et cogito
iam nō reuerti in ciuitatē sed hic cōsi
stere: ⁊ neq; mādūcare neq; bibere: sed
sine intermissione lugere et ieiunare
vsq; dū moriar. Et dereliq̄ sermones
in quibus eram: et respondi cū iracun
dia ad eam: ⁊ dixi. Stulta super om
nes mulieres: nō vides luctum nostrū
et que nobis contingūt? Qm̄ sion ma
ter nostra omni tristicia cōtristatur et
humilitate humiliata est ⁊ luget vali
dissime. Et nunc qm̄ oēs lugemꝰ ⁊ tri
stes sumus: qm̄ oēs contristati sumus:
tu autē cōtristaris in vno filio. Inter
roga enī terram: ⁊ dicet tibi qm̄ hec est
que debeat lugere casum tantorum su
per eam germinantium. Et ex ipsa ab
initio omnes nati et alii venient: ⁊ ecce
pene oēs in perditionem ambulant: ⁊
exterminiū fit multitudo eorū. Et quis
ergo debet lugere magis nisi hec q̄ tam
magnā multitudinē pdidit q̄ tu que
ꝓ vno doles. Si autē dicis mihi: quo
niā nō est planctus meus similis terre:
quoniā fructꝰ ventris mei pdidi quē
cū meroribꝰ peperi: ⁊ cū doloribus ge
nui: terra autē ſm viā terre: abiitq; in
ea multitudo p̄sens quō euenit et ego
tibi dico. Sicut tu cū labore peperisti:
sic ⁊ terra dat fructū suū hoi ab initio
ei q̄ fecit eā. Nūc ergo retine apud te
metipm̄ dolorē tuum: et fortiter fer q̄
B tibi cōtigerunt casus. Si enī iustifica
ueris terminū dei: ⁊ filiū suū recipies
in tpe ⁊ in talibus collaudaberis. In
gredere ergo in ciuitatē ad virū tuū.
Et dixit ad me. Nō faciā neq; ingrediar
ciuitatem: sed hic moriar. Et apposui
adhuc loqui ad eam ⁊ dixi. Noli facere
hunc sermonē: sed consenti psuadenti.
Quot enī casus sion. Cōsolare propter
dolorē hierlm. Vides enī qm̄ sanctifi
catio nra deserta effecta est: et altare
nostrū demolitū est: ⁊ templū nostrū
destructū est: et psalteriū nostrū humi
liatū est: ⁊ hymnus cōticuit: et exulta
tio nostra dissoluta est: et lumē cande
labri nostri extinctū est: ⁊ arca testamē
ti nostri direpta est: ⁊ sancta nostra cō
taminata sunt: ⁊ nomē qd̄ inuocatū est
sup nos: pene pphanatum est et liberi
nostri cōtumeliā passi sunt: et sacerdo
tes nostri succensi sunt: ⁊ leuite nostri
in captiuitatē abierūt: ⁊ virgines no
stre coinquinate sunt: et mulieres no
stre vim passe sunt: ⁊ iusti nostri rapti
sunt: et paruuli nostri pditi sunt: ⁊ iu
uenes nri seruierūt: et fortes nostri in
ualidi facti sūt: et quod oīm maius si
gnaculū sion: quoniā resignata est de
glīa sua. Nā et tradita est in manibus
eorū qui nos oderunt. Tu ergo excute
tuā tristitiā multam: et depone abs te
multitudinē dolorū vt tibi repropitie
tur fortis ⁊ requiem faciet tibi altissi
mus requietionem laborū: et factum est
cū loquebar ad eā: facies eiꝰ fulgebat
subito: et spēs choruscās fiebat visus
eiꝰ: vt essem pauēs valde ad eā et cogi
tarē qd̄ esset hoc: et ecce subito emisit
sonitū vocis magnū timore plenū: vt
cōmoueret terra a mulieris sono ⁊ vi
di: et ecce amplius mulier non cōpare
bat mihi sed ciuitas edificabat: et lo
cus demōstrabatur de fundamētis ma
gnis: et timui et clamaui voce magna.
Et dixi. Ubi est vriel angelus q̄ a prin C
cipio venit ad me? Quoniā ipse me fe
cit venire i multitudine in excessu mē
tis huius: ⁊ factus est finis meꝰ in cor
ruptiōe: et oratio mea in improperiū.
Et cū essem loquēs ego hec: ecce venit
ad me et vidit me: et ecce erā positꝰ vt
mortuus: ⁊ intellectus meus alienatꝰ
erat et tenuit dexteram meā: ⁊ confor
tauit me ⁊ statuit me sup pedes meos.
Et dixit mihi. Quid tibi est: et quare
conturbatus est intellectus tuus ⁊ sen
sus cordis tui: et quare conturbaris?
Et dixi. Quoniam dereliquisti me: et
ego quidē feci ſm sermones tuos: ⁊ exi
ui in campū et ecce vidi ⁊ video quod
non possum enarrare. Et dixit ad me.
Sta vt vir et commonebo te. Et di
xi. Loquere dn̄e meus tu i me: noli me
derelinq̄re vt nō frustra moriar: quo
niā vidi que nō sciebam: et audio que
non scio. Aut nunqd̄ sensus meꝰ falli
tur: ⁊ aīa mea sup̄emat? Nūc ergo de
precor te vt demonstres seruo tuo de
excessu hoc. Et respōdit ad me ⁊ dixit.
Audi me et doceā te: et dicā tibi de q̄
bus times: quoniam altissimus reuela
uit tibi mysteria multa. Vidit rectam

viā tuā: qm̄ sine remissiōe cōtristabaris
p pplo tuo: et vade lugebas ppter
sion. Hic ergo intellect⁹ visiōis q̄ tibi
apparuit ante paululū. Quā vidisti lu
gentē incboasti cōsolari eā. Nunc autē
iam speciē mulieris nō vides: sʒ appa
ruit tibi ciuitas edificari: et qm̄ enar-
rabat tibi de casu filij sui bec absolu-
tio est. Hec mulier quaʒ vidisti hec est
siō: τ qm̄ dixit tibi quā τ nūc cōspicies
vt ciuitatē edificatā. Et qm̄ dixit tibi:
q: sterilis fuit annis triginta ppter qḋ
erāt anni sex triginta: qn̄ nō erat in ea
D adbuc oblatio oblata. Et factuʒ ē post
annos triginta edificauit salomō ciui
tatē τ obtulit oblatiōes: tunc fuit qn̄
peperit sterilis filiū. Et qḋ tibi dixit
qm̄ nutriuit eū cū labore: boc erat ba-
bitatio in bierl'm. Et qm̄ dixit tibi qḋ
fili⁹ meus veniēs in suo thalamo mor
tuus esset: τ cōtigisset ei casus boc erat
q̄ facta est ruina bierl'm. Et ecce vidisti
similitudinē ei⁹: τ qm̄ filiū lugeret in-
choasti cōsolari eā: τ de bis que conti-
gerūt bec erāt tibi aperienda. Et nunc
videt altissimus qm̄ ex animo cōtrista
tus es: et qm̄ ex toto corde pateris pro
ea ostēdit tibi claritatem glorie eius:
et pulchritudinem decoris eius. Pro-
pterea em̄ dixi tibi vt maneres in cam
po vbi domus non est edificata. Scie-
bam enim equo quoniam altissim⁹ in-
cipiebat tibi ostendere bec: propterea
dixi tibi vt venires in agrum: vbi non
est fundamentū edificij. Nec enim po-
terat opus edificij boīs sustineri in lo
co vbi incipiebatur altissimi ciuitas
ostendi. Tu ergo noli timere: neqʒ ex-
panescat cor tuū: sed ingredere et vide
splēdorē et magnitudinē edificij: quā-
tum capax est tibi visu oculorū videre:
et post bec audies quantū capit audi-
tus auriū tuarū audire. Tu em̄ beatus
es pre multis: et vocatus es apud altis
simum: sicut et pauci. Nocte autēʒ que
in crastinum futura est manebis bic: et
ostendet tibi altissimus bas visiōes su
premorum que faciet altissimus bis q̄
babitāt super terrā a nouissimis die-
bus. Et dormiui illam noctem et aliā
sicut dixerat mibi.

Capitulum. xi.

Et vidi somniū: τ ecce ascē
A debat de mari aquila cui
erāt duodecim ale pēnarū
et capita tria. Et vidi τ ec
ce expādebat alas suas in
oēm terrā: τ oēs venti celi
insufflabant in eā et colligebant. Et vi-
di: τ de pennis eius nascebantur cōtra-
rie penne: τ ipse fiebant in pennaculis
minutis et modicis. Nam capita eius
erant quiescentia: et dimidium caput
erat maius aliorum capitum: sed ipsa
quiescebat cū eis. Et vidi: τ ecce aqui-
la volauit in pēnis suis: τ regnauit su
per terrā et super eos qui babitant in
ea. Et vidi: quoniam subiecta erant ei
omnia sub celo: et nemo illi cōtradice
bat: neqʒ vnus de creatura que est sup
terram. Et vidi: τ ecce surrexit aquila
super vngues suos: et misit vocem pen
nis suis: dicens. Nolite omnes simul vi
gilare: dormite vnusquisqʒ i loco suo:
et per tempus vigilate. Capita autem
in nouissimo seruentur. Et vidi: τ ecce
vox nō exibat de capitibus eius sed de
medietate corporis eius. Et numeraui B
cōtrarias pennas eius: τ ecce ipse erāt
octo. Et vidi: et ecce a dextera parte
surrexit vna penna: et regnauit super
omnē terrā. Et factum est cum regna-
ret: venit ei finis et nō apparuit locus
eius: τ sequens exurrexit et regnabat.
Ipsa multum tenuit tempus. Et factū
est cum regnaret: τ veniebat finis eius
vt non appareret sicut prior. Et ecce
vox emissa est illi: dicens. Audi tu que
tanto tēpore tenuisti terram. Hec an-
nuncio tibi antequam incipias nō ap-
parere. Nemo post te tenebit tempus
tuum: sed nec dimidium eius. Et leua
uit tertia et tenuit principatū sicut et
priores: et nō apparuit et ipsa. Et sic
contingebat ex omnibus alijs singilla
tim principatum gerere: et iteruʒ nus-
quam comparere. Et vidi: τ ecce in tē-
pore sequētes penne erigebant a dexte
ra parte vt tenerent et ipse principa-
tum: et ex bis erant que tenebant: sed
tamen statim non comparescebāt. Nā
et alique ex eis erigebantur: sed non
tenebāt principatum. Et vidi post bec
et ecce non comparuerunt duodecim
penne et duo pennacula: et nibil super
erat in corpore aquile nisi duo capita
quiescentia et sex pennacula. Et vidi:
et ecce sex pēnaculis diuise sunt due et
manserūt sub capite quod est ad dexte
ram partem. Nam quatuor manserunt C
in loco suo. Et vidi: et ecce bec sub ala-
res cogitabant se erigere et tenere prin-
cipatum. Et vidi: τ ecce vna erecta est:
sed statim nō comparuit. Et scḋe velo
cius q̄ priores nō cōparuerūt. Et vidi

et ecce due que superauerunt apud se
metipsas cogitabāt et ipse regnare: et
in eo cum cogitarēt ecce vnū quiescen
tium capitū quod erat medium enigi-
labat. Hoc enim erat duorum capitū
maius. Et vidi: quoniā completa sunt
duo capita secum: et ecce cōuersum est
caput cum his q̄ cum eo erāt et come-
dit duas subalares que cogitabant re
gnare. Hoc autē caput perconterruit
omnem terram: et dn̄abatur in ea his
q̄ habitabāt terrā cum labore multo:
et potentatum tenuit orbis terrarum
super omnes alas que fuerunt. Et vi-
di post hec: et ecce mediū caput subito
nō cōparuit: ⁊ hoc sicut ale. Superaue
runt autem duo capita: q̄ ⁊ ipsa simili
ter regnauerūt sup terrā: ⁊ sup eos qui
D habitāt i ea. Et vidi: ⁊ ecce deuorauit
caput a dextera parte illud qd̄ a leua.
Et audiui vocē dicētē mihi. Conspice
cōtra te ⁊ cōsidera qd̄ vides. Et vidi: et
ecce sicut leo pcitatus de silua rugiēs:
et vidi qm̄ emittebat vocem hominis
ad aquilam. Et dixit: dicēs. Audi tu ⁊
loquar ad te et dicet altissim⁹ tibi. Nō
ne tu es qui superasti de quatuor aia-
libus que fecerā regnare i seculo meo
et vt per eos veniret finis tempoꝝ eo-
rum. Et quartus veniens deuicit oia
animalia que transierunt: et potētatu
tenuit seculum cum tremore multo: et
omnem orbem cum labore pessimo: et
inhabitauit tot temporibus orbē ter-
rarum cum dolo. Et iudicasti terram
non cū veritate. Tribulasti enim man
suetos: ⁊ lesisti quiescentes: ⁊ dilexisti
mēdaces et destruxisti habitatiōes eo-
rū qui fructificabāt: et humiliasti mu-
ros eorū qui te non nocuerūt. Et ascē-
dit cōtumelia tua vsq̧ ad altissimū et
superbia tua ad fortē. Et respexit al-
tissimus superba tēpora: et ecce finita
sunt et scelera eius cōpleta sunt. Pro-
pterea nō appareas tu aq̄la et ale tue
horribiles: ⁊ pēnacula tua pessima: et
capita tua maligna: et vngues tui pes-
simi: ⁊ oē corpus tuū vanū vti refri-
geret oīs terra: ⁊ reuertat liberata de
tua vi et speret iudicium et misericor
diā eius qui fecit eam. Capitulum. xij.
A
T factū est dum loqueret
leo verba hec ad aquilam.
Et vidi: et ecce qd̄ supaue-
rat caput ⁊ nō cōparuerūt
quatuor ale ille que ad eū
transierunt: et erecte sunt vt regnarēt:
et erat regnū eorum exile: et tumultu
plenū. Et vidi: ⁊ ecce ipsa non appare
bāt ⁊ omne corpus aquile incendebat
⁊ expauescebat terra valde: ⁊ ego a tu-
multu ⁊ excessu mētis: ⁊ a magno timo
re vigilaui: et dixi spūi meo. Ecce tu
pstitisti mihi hoc in eo quod scrutaris
vias altissimi. Ecce adhuc fatigat⁹ sum
animo ⁊ spū meo inualidus sum valde
et modica est in me virtus a multo ti-
more quā expaui nocte hac. Nunc ergo
orabo altissimum vt me confortet vsq̧
in finē. Et dixi. Dominator dn̄e si inue-
ni gratiā ante oculos tuos: et si iustifi
catus sum apud te pre multis: ⁊ si cer-
te ascēdit deprecatio mea ante faciem
tuā: cōforta me ⁊ ostēde seruo tuo mihi
interpretationē ⁊ distinctionem visus
horribilis hui⁹ vt plenissime cōsoleris
aīam meā. Dignū em̄ me habuisti ostē-
dere mihi tēporū nouissima. Et dixit
ad me. Hec est interp̄tatio visionis hu-
ius. Aquilā quā vidisti ascendentē de
mari: hoc est regnū qd̄ visum est in vi-
siōe danieli fratri tuo. Sed nō est illi
interp̄tatū: qm̄ ego nūc tibi interp̄tor.
Ecce dies veniūt: ⁊ exurget regnū sup
terrā: et erit timor acrior oīm regnoꝝ
q̄ fuerūt ante eū. Regnabunt aūt in ea B
reges duodecim vnus post vnū. Nā se-
cūdus incipiet regnare: ⁊ ipse tenebit
amplius tēpus pre duodecim. Hec est
interp̄tatio duodecim alarū quas vi-
disti. Et quā vidisti vocē q̄ locuta est:
nō de capitib⁹ eius exeūtē: sed de me-
dio corporis ei⁹: hec est interpretatio.
Qm̄ post tēpus regni illius nascentur
cōtētiōes nō modice: ⁊ periclitabit vt
cadat ⁊ nō cadet tūc: sed iterū cōstituet
in suū initiū. Et qm̄ vidisti subalares
octo coherētes alis eius: hec est inter-
pretatio exurgent in ipso octo reges
quorū erūt tēpora leuia ⁊ anni citati:
et duo quidem ex ipsis parient. Appro
pinquāte aūt tpe medio: quatuor ser-
uabunt in tpe: cum incipiet appropin
quare tps ei⁹ vt finiat. Duo vero in fi-
nē seruabūtur. Et qm̄ vidisti tria capi
ta quiescētia: hec est interp̄tatio in no
uissimis ei⁹ suscitabit altissimus tria
regna ⁊ reuocabit i ea multa: ⁊ dn̄abū
tur terrā: ⁊ q̄ habitāt in ea cum labore
multo sup oēs q̄ fuerunt an̄ hos. Pro-
pter hoc ipsi vocati sunt capita aq̄le.
Isti em̄ erūt q̄ recapitulabūt impietates
ei⁹ ⁊ qui perficiēt nouissima eius. Et
qm̄ vidisti caput maius non apparens

C hec est interpretatio eius. Q̄m vnus ex
eis super lectū suū morietur: ⁊ tn̄ cū tor-
mentis. Nā duo qui ꝑseuerauerint gla
dius eos comedet. Unius em̄ gladius
comedet qui cū eo: sed tn̄ hic gladio in
nouissimis cadet. Et q̄m vidisti duas
subalares traijcientes sup caput qđ est
in dextera parte hec est interpretatio.
Hi sunt quos ꝯseruauit altissimus in
finē suū: hoc est regnū exile ⁊ turbatio
nis plenū. Sicut vidisti: ⁊ leonē quez
vidisti de silua euigilantē ⁊ rugientē ⁊
loquētē ad aquilā ⁊ arguētē eā: ⁊ iniu
stitias ipsi⁹ per oēs sermones ei⁹ sicut
audisti: hic est vētus quē seruauit altis
simus in finē ad eos ⁊ ipietates ipsoꝝ:
et arguet illos ⁊ incutiet corā ipsis di
sceptiōes eoꝝ. Statuet em̄ eos in iu
dicio viuos: ⁊ erit cū arguerit eos: tūc
corripiet eos: nā residuū pplm meū li
berabit cū misericordia q̄ saluati sunt sup
fines meos: ⁊ iocundabit eos q̄adusq̄
veniet finis dies iudicij de quo locut⁹
sum tibi ab initio. Hoc somniū qđ vi-
disti et he interpretatiōes. Tu ḡ solus
dign⁹ fuisti scire altissimi secretū hoc.
Scribe ergo oīa ista in libro que vidi
D sti: ⁊ pone ea in loco abscōdito: ⁊ doce
bis ea sapiētes de pplo tuo quoꝝ cor-
da scis posse capere et seruare secreta
hec. Tu aūt adhuc sustine hic alios di-
es septē vt tibi ostēdat quicq̄d visum
fuerit altissimo oñdere tibi. Et ꝓfect⁹
est a me. Et factū est cū audisset oīs po
pulus q̄m ꝑtransierūt septē dies: et ego
nō fuissem reuersus in ciuitatē ⁊ ꝯgre
gauit se oīs a minimo vsq̄ ad maximū
et venit ad me ⁊ dixerūt mihi: dicētes.
Quid peccauimus tibi: ⁊ quid iniuste
egimus in te: q̄m derelinquēs nos sedi
sti in loco hoc? Tu em̄ nobis supes so-
lus ex oībus pplis sicut botrus de vi-
nea: ⁊ sicut lucerna in loco obscuro: et
sicut portus ⁊ nauis saluata a tēpesta
te. Aut nō sufficiūt nobis mala que cō
tingunt. Si ergo tu nos dereliqueris:
quāto nobis erat melius si essem⁹ suc-
cēsi ⁊ nos cū incēdio sion? Nec em̄ nos
sumus meliores eoꝝ q̄ ibi mortui sūt:
et plorauerūt voce magna. Et rndi ad
eos: ⁊ dixi. Cōfide israel ⁊ noli tristari
tu domus iacob. Est em̄ memoria vr̄a
corā altissimo: ⁊ fortis nō est oblit⁹ ve
stri in tētatiōe. Ego em̄ nō dereliq̄ vos
neq̄ excessi a vobis: sed veni in hūc lo
cum vt deprecarer ꝓ desolatione sion:
vt quererē misericordiā ꝓ humilitate

sanctificationis vestre. Et nūc ite vnus
quisq̄ vestrū in domū suā: ⁊ ego veniā
ad vos post dies istos. Et ꝓfect⁹ est po
pulus sicut dixi ei in ciuitatē: ego aūt
sedi in campo septē dieb⁹: sicut mihi
mandauit: ⁊ mādūcabā de floribus so
lummodo agri: de herbis facta est esca
mihi in diebus illis. Capi. xiij.

ET factū est post dies septē A
et somniaui somniū nocte.
Et ecce de mari vētus exur
gebat vt conturbaret oēs
fluctus ei⁹. Et vidi et ecce
conualescebat: ille hō cū nu
bibus celi: ⁊ vbi vultū suū vertebat vt
cōsideraret: tremebāt oīa q̄ sub eo vi-
debantur ⁊ vbicunq̄ exibat vox de ore
eius ardescebāt oēs q̄ audiebāt voces
ei⁹: sicut q̄escit terra qū senserit ignē.
Et vidi post hec ⁊ ecce ꝯgregabat mul
titudo hoīm quoꝝ nō erat numer⁹ de
quatuor vētis celi: vt debellarēt hoīez
qui ascēderat de mari. Et vidi et ecce
sibimetipsi sculpserat mōtē magnū et
volauit super eum. Ego aūt quesiui vi
dere regionē vel locum vnde sculptus
esset mons: ⁊ nō potui. Et post hec vidi:
et ecce oēs q̄ cōgregati sunt ad eum vt
expugnarēt eū timebāt valde: tn̄ audie
bant pugnare: ⁊ ecce vt vidit impetū
multitudinis venientis nō leuauit ma
num suā neq̄ frameā tenebat: neq̄ ali
qđ vas bellicosum: nisi solūmodo vt vi
di: quoniā emisit de ore suo sicut flatū
ignis: ⁊ de labijs eius spiritus flāme:
et de lingua eius emittebat scintillas
et tēpestates: ⁊ commixta sunt oīa simul:
hic flatus ignis ⁊ spūs flāme: ⁊ multi-
tudo tēpestatis: ⁊ cōcidit sup multitu
dinē in impetu q̄ ꝑparata erat pugna
re: ⁊ succēdit oēs vt subito nihil vide
ret de innumerabili multitudine nisi B
solūmō puluis ⁊ fumi odor: et vidi et
extimui. Et post hec vidi ipm hominē
descēdētē de mōte ⁊ vocātē ad se mul
titudinē aliā pacificā: ⁊ accedebat ad
eum vultus hoīm multoꝝ quorūdam
gaudētiū: quorūdā tristātiū: aliq̄ vero
alligati: aliqui adducētes ex eis q̄ offe
rebātur: ⁊ egrotaui a multitudine pa-
uoris ⁊ expergefactus sum: ⁊ dixi. Tu
ab initio demōstrasti seruo tuo mira-
bilia hec: ⁊ dignū me habuisti vt susci
peres deprecationē meā ⁊ nūc demon
stra mihi adhuc interpretationē som-
nij huius. Sicut em̄ existimo in sensu
meo: ve qui derelicti fuerint in diebus

filiis:et multoplus de his qui nō sunt
derelicti. Qui eñ nō sunt derelicti tri
stes erāt. Intelligo nūc que sunt repo
sita ī nouissimis dieb9:⁊ occurrēt eis:
sꝫ ⁊ his q derelicti sunt. Propter hoc
venerūt eñ in pĩcula magna ⁊ necessi-
tates multas sicut ondūt somnia hec.
Attñ facilius est periclitātē venire in
hūc ꝙ ptransire sicut nubē a seculo:⁊
nūc videre que cōtingūt ī nouissimo.
Et rñdit ad me ⁊ dixit. Et visiōis in-
terpretationē dicā tibi:⁊ de qbus lo-
cutus es adaperiā tibi. Qm̄ de his di-
xisti q derelicti sunt:hec est interpreta
tio. Qui aufert pĩculū illo tpe:hic se
custodiuit. Qui in pĩculo inciderūt:hi
sunt q hñt opa ⁊ fidē ad fortissimum.
Scito ergo:qm̄ magis beatifici sunt q
derelicti:sup eos q mortui sunt. Hec in
terpretatiōes visionis. Qz vidisti virū
ascēdentē de corde maris:ipse est quē
cōseruat altissimus multis tpibus:q
per semetipm liberabit creaturā suā:
et ipse disponet qui derelicti sunt. Et
qm̄ vidisti de ore eius exire:vt spm̄ et
ignē ⁊ tēpestatē:⁊ qm̄ nō tenebat fra-
meā neqꝫ vas bellicosum:corrupit eñ
impetus ei9 multitudinē q venerat ex
pugnare eū:hec est interpretatio. Ecce
C dies veniūt qñ incipiet altissim9 libe-
rare eos q super terrā sunt:⁊ veniet in
excessu mētis sup eos q inhabitāt ter-
ram. Et alij alios cogitabūt debellare
ciuitas ciuitatē:⁊ locus locū : et gens
aduersus gētem:⁊ regnū aduersus re-
gnū. Et erit cū fient hec:⁊ cōtingēt si-
gna que ante ondi tibi:⁊ tūc reuelabit
filius me9 quē vidisti vt virū ascēdētē.
Et erit qñ audierit oēs gētes vocē ei9:
et derelinquet vnusqsqꝫ in regiōe sua
bellū suū qđ hñt ad alterutrū:⁊ colli-
get in vnū multitudo innumerabilis:
sicut volētes venire ⁊ expugnare eum.
Ipse aūt stabit sup cacumē mōtis siō.
Sion aūt veniet ⁊ ostēdetur oibus pa
rata ⁊ edificata sicut vidisti montem
sculpi sine manibus. Ipse autē filius
meus arguet que adinuenerūt gentes
impietates eorꝫ has q tēpestati appro
pinquauerūt ꝓpter mala cogitamēta
eorꝫ ⁊ cruciamēta qb9 incipiēt crucia
ri:que assimilate sunt flāme:⁊ perdet
Decem tri- eos sine labore:p legē que igni assimi-
bus capti- lata est. Et qm̄ vidisti eū colligentē ad
uantur. se aliā multitudinē pacificā:he sunt
4.re.17.a. decē tribus que captiue facte sunt de
terra sua in diebus osee regis:quē ca-
ptiuum duxit salmanasar rex assyriorꝫ
et trāstulit eos trans flumē:⁊ trāslati
sunt in terrā aliā. Ipsi autē sibi dede-
runt cōsiliū hoc vt derelinquerēt mul
titudinem gētium:⁊ proficiscerent in
vlteriorem regionē vbi nunꝙ inhabi-
tauit genus humanū:vel ibi obserua-
re legitima sua que nō fuerāt seruātes
in regione sua. Per introitus aūt an-
D gustos fluminis euphratē introierūt.
Fecit enim eis tūc altissimus signa:et
statuit venas fluminis vsqꝫ quo transi-
rent. Per eam enim regionem erat via
multa itineris anni illius et dimidij:
nā regio illa vocatur asareth. Tūc in-
habitauerūt ibi vsqꝫ in nouissimo tē-
pore:⁊ nūc iterum cū ceperint venire
iterū altissim9 statuet venas fluminis
vt possint trāsire propter hoc vidisti
multitudinē cum pace. Sed ⁊ qui de-
relicti sunt de pplo tuo:hi sunt q inue
niunt intra terminū meum. Factū est
ergo quādo incipiet perdere multitu
dinem earū que collecte sunt gentes p
teget eos qui superauerūt populum:⁊
tunc ostēdet eis multa plurima portē
ta. Et dixi ego. Dñator dñe hoc mihi
ostende ꝓpter qđ vidi virū ascenden-
tē de corde maris. Et dixit mihi:sicut
nō potes hec vel scrutari vel scire que
sunt in pfundo maris:sic non poterit
quisꝙ super terrā videre filium meū:
vel eos qui cū eo sunt:nisi in tpe diei.
Hec est interpretatio somnij qđ vidi-
sti:⁊ ꝓpter qđ illuminatus es hic sol9.
Dereliquisti enim tuā:⁊ circa meā vo-
casti legē ⁊ quesisti. Uitā eñ tuā dispo
suisti in sapientia:⁊ sensum tuū voca-
sti matrē:⁊ ꝓpter hoc ostēdi tibi mer-
ces apud altissimū:erit eñ post alios
tres dies ad te alia loquar:⁊ exponam
tibi grauia ⁊ mirabilia:⁊ pfectus sum
et transij in cāpū multum glorificās ⁊
laudans altissimū de mirabilibus que
per tps faciebat:⁊ qm̄ gubernat ipm̄:
et que sunt in temporibus illata:⁊ se-
di ibi tribus diebus. Capi.xiiij.

T factum est tertio die et B
ego sedebā sub quercu. Et
ecce vox exiuit ꝯ me de ru-
bo:⁊ dixit. Esdra:esdra:⁊
dixi. Ecce ego dñe:⁊ surre
xi sup pedes meos. Et di-
xit ad me. Reuelās reuelatus sum sup Exo.3.b.
rubū:⁊ locut9 sum moysi qñ populus
meus seruiebat in egypto:⁊ misi eū et
eduxi pplm meū de egypto:et adduxi

tū sup montē sina: τ detinebā eū apud
me diebus multis: τ enarraui ei mira-
bilia multa: τ ondi ei tēpoꝝ secreta: et
finē τ pcepi ei dicēs. Hec i palā facies
verba τ hec abscōdes. Et nūc tibi dico
signa que demōstraui τ somnia q̄ vidi
sti: et interpretatiōes quas tu vidisti i
corde tuo: repone ea: tu eñ recipieris
D ab oibus cōuerteris residuus cū consi
lio meo: τ cū similibus tuis vsq̧quo fi
niant tpa. Qm̄ seculū pdidit iuuētutē
suā τ tpa appropiquāt senescere. Duo
decim eñ patribus diuisum est seculū
et trāsierunt eius decima τ dimidium
decime ptis: supsunt aūt eius post me
diū decime ptis. Nūc ergo dispone do
mū tuā τ corripe pplm̄ tuū τ cōsolare
humiles eoꝝ et renūcia iam corrupte-
le: τ dimitte abs te mortales cogitatio
nes: τ pijce abs te pōdera humana: et
exue te iam infirmā naturā: τ repone i
vnā partē molestissima tibi cogitamē
ta: τ festina trāsmigrare a tpibus his.
Que eñ vidisti nūc cōtigisse mala iteꝝ
hoꝝ deteriora facient. Quātū eñ inua-
lidum fiet seculū a senectute tātū mul
tiplicabūtur super inhabitātes mala.
Prolongauit eñ se magis veritas τ ap
propinquauit mendaciū. Jam eñ festi
nat venire quā vidisti visionem. Et re
spondi: τ dixi coram te dñe. Ecce eniz
ego abibo sicut precepisti mihi: et cor-
ripiam presentē pplm̄. Qui aūt iterū
nati fuerint quis cōmonebit. Positū
est ergo seculum in tenebris et q̄ inha-
bitant in eo sine lumine. Qm̄ lex tua i-
censa est ppter quod nemo scit que a te
facta sunt: vel que incipient opera. Si
enim inueni in te gratiam immitte in
me spiritum sanctū: et scribam omne
quod factuz est in seculo ab initio que
erant in lege tua scripta vt possint ho
E mines inuenire semitam: et qui volue-
rint viuere in nouissimis viuāt. Et re-
spondit ad me: et dixit. Uadens con-
grega populū: et dices ad eos: vt non
querant te diebꝰ quadraginta. Tu aūt
prepara tibi buxos multos et accipe
tecū sareā: dabriā: selemiā: echanum: τ
asiel: et quinq̧ hos qui parati sunt ad
scribēdū velociter. Et venies huc τ ego
accēdam in corde tuo lucernam intel-
lectus: que nō extinguetur quoadusq̧
finiātur que incipies scribere. Et tunc
perfectis quedam palam facies: q̄dam
sapiētibus abscōse trades. In crastinū
eñ hac hora incipies scribere: τ profe-
ctus sum sicut mihi pcepit: τ cōgrega-
ui oēm pplm̄: τ dixi. Audi israel verba
hec. Peregrinati sunt patres nostri ab
initio in egypto: τ liberati sunt inde:
et acceperūt legē vite quā nō custodie
runt quam et vos post eos transgressi
estis: et data est vobis terra in sortē: τ
terra sion: τ patres vestri et vos iniq-
tatem fecistis et nō seruastis vias quas
precepit vobis altissimus: τ iustus iu-
dex cū sit: abstulit a vobis in tēpore qd̄
donauerat. Et nūc vos hic estis et fra-
tres vestri introrsum vestruz sunt. Si
ergo imperaueritis sensui vr̄o et eru-
dieritis cor vestrū viui cōseruati eritis:
et post mortē misericordiā consequmini.
Judiciū eñ post mortē veniet qñ iteꝝ
reuiuiscemus: τ tūc iustoꝝ noia pare-
bunt: et impioꝝ facta ostēdentur. Ad
me igitur nemo accedat nunc neq̧ re-
D quirat me vsq̧ dies quadraginta. Et
accepi quinq̧ viros sicut mādauit mi
hi: et pfecti sumus in cāpum mānsimꝰ
ibi. Et factus sum i crastinū: τ ecce vox
vocauit me dicēs. Esdra aperi os tuū:
et bibe quo te potauero. Et aperui os
meum: et ecce calix plenus porrigebat
mihi. Hoc erat plenum sicut aqua: co-
lor aūt eius vt ignis similis. Et accepi
et bibi: et in eo cum bibissem: cor meū
cruciabatur intellectu: τ in pectꝰ meū
increscebat sapiētia. Nā spiritus meꝰ
conseruabatur memoria. Et apertū est
os meū: et nō est clausum amplius. Al
tissimus dedit intellectum quinq̧ vi-
ris: et scripserūt que dicebātur excel-
siones noctis quas non sciebāt. Nocte
aūt manducabāt panē: ego aūt p diem
loquebar: τ per noctē nō tacebā. Scri
pti sunt aūt per quadraginta dies li-
bri ducentiquatuor. Et factum est cum
compleuissent quadraginta dies locu-
tus est altissimus: dicēs. Priora q̄ scri-
psisti in palā pone: et legant digni τ in
digni: nouissimos aūt septuaginta cō-
seruabis: vt tradas eos sapiētibus de
populo tuo: in his eñ est vena intelle-
ctus: et sapientie fons et scientie flu-
men: et feci sic.

Capi. xv.

A Ecce loquere i aures plebis
mee sermones pphetie q̄s
inmisero in os tuum dicit
dñs: τ fac vt in charta scri-
bantur: qm̄ fideles et veri
sunt. Ne timeas a cogita-
tionibus aduersum te: nec turbēt te in
credulitas dicētium: quoniā omnis in

credulus in incredulitate sua morietur.
Ecce ego induco dicit dñs super orbē
terrarū mala gladium ⁊ famē ⁊ mor-
tem ⁊ interitū ꝓpter qđ superpolluit
iniquitas oēm terrā ⁊ adimpleta sunt
opera nociua illorū. Propterea dicit
dñs. Iā nō silebo de impietatib⁹ eorū
que irreligiose agunt: nec sustinebo in
his que inique exercēt: ecce sanguis in
noxius ⁊ tristis clamat ad me: ⁊ aīe in
Apoc. 6. c. et. 9. a. storū clamāt perseuerāter. Uindicās
vindicabo illos dicit dñs: ⁊ accipiam
oēm sanguinē innoxiū ex illis ad me.
Ecce pp̄ls meus quasi grex ad occisio-
nē ducit: iam nō patiar illū habitare
in terra egypti: sed educā eū in manu
potēti ⁊ brachio excelso: ⁊ percutiam
plaga sicut prius ⁊ corrūpā oēm terrā
eius. Lugebit egyptus et fundamenta
eius plaga verberata ⁊ castigatiōe q̄s
inducet ei deus. Lugebūt cultores ope
rātes terrā: qm̄ deficient semina eorū
ab vredine ⁊ grandine ⁊ a sidere terri
bili. Ue seculo ⁊ qui habitant in eo: q2
appropinquauit gladius ⁊ contritio
eorū: et exurget gens cōtra gentem ad
pugnā. Et rhomphea in manib⁹ eoꝝ.
Erit enī inconstabilitio hominibus: ⁊
alij alijs inualescētes nō curabunt re-
gem suū ⁊ ꝑncipes vie gestorū suoꝝ in
B potentia sua. Cōcupiscet enī homo in
ciuitatē ire: ⁊ nō poterit. Propter su-
perbiā enī eoꝝ ciuitates turbabūtur:
domus exterrētur: homines metuent.
Nō miserebitur homo ꝓximū suum, ad
irritum faciēdum domos eoꝝ in gla-
dium ad diripiēdas substātias eoꝝ ꝓ
pter famē panis: ⁊ tribulationē mul-
tam. Ecce ego conuoco dicit deus oēs
reges terre ad me verendum qui sunt
ab oriēte ⁊ ab austro ab euro ⁊ a liba-
no: ad ꝯuertēdos ad se: ⁊ reddere que
dederunt illis: sicut faciūt vsq3 hodie
electis meis sic faciā ⁊ reddam in sinu
eorū. Hec dicit dñs deus. Non parcet
dextra mea super peccatores: nec cessa
bit rhōphea super effundētes sangui-
nem innoxiū super terrā. Exijt ignis
ab ira eius: ⁊ deuorauit fundamēta ter
re: ⁊ peccatores quasi stramē incēsum.
Ue eis qui peccāt ⁊ nō obseruāt man-
data mea dicit dñs. Nō parcā illis. Di
scedite filij a potestate. Nolite cōtami
nare sanctificationem meā: qm̄ nouit
dñs oēs qui delinquūt ī illū. Propter
ea tradidit eos in mortē et in occisio-
nem. Iam enī venerūt super orbē ter-
rarum mala: ⁊ manebitis in illis. Nō
enī liberabit vos deus ꝓpter qđ pecca
stis in eū: ecce visio horribilis: ⁊ facies
illius ab oriēte. Et exiēt nationes dra
conum arabum in curribus multis: et
sicut flatus eorū numerus feretur sup
terram vt iam timeāt ⁊ trepident oēs
qui illos audiēt carmonij insanientes
in ira ⁊ exient vt apri de silua: ⁊ adue-
nient in virtute magna: ⁊ cōstabūt in
pugnā cū illis: ⁊ vastabūt portionem
terre assyrioꝝ. Et post hec supualescēt
dracones natiuitatis sue memores: et
cōuertēt se cōspirātes in virtute ma-
gna ad ꝑsequēdos eos. Isti turbabūtur ⁊
silebūt in virtute illorū ⁊ cōuertēt pe
des suos in fugā: ⁊ a territorio assyrio
rum subsessor obsidebit eos: ⁊ ꝯsumet
vnū ex illis ⁊ erit timor ⁊ tremor ī ex-
ercitu illoꝝ ⁊ cōtētio in reges ipsoꝝ.
Ecce nubes ab oriēte: et a septētrione C
vsq3 ad meridianū: ⁊ facies earū horri
da valde plena ire ⁊ ꝓcelle: ⁊ collidēt
semuicem: ⁊ collidēt sidus copiosum
super terram: ⁊ sidus illoꝝ: ⁊ erit san-
guis a gladio vsq3 ad vētrem ⁊ fimus
hoīs vsq3 ad substramen cameli: ⁊ erit
timor et tremor multus super terrā: ⁊
horrebūt q̄ videbūt irā illā: et tremor
apprehēdet illos: ⁊ post hec mouebun
tur nimbi copiosi a meridiano ⁊ septē
trione ⁊ portio alia ab occidēte: et su-
perinualescēt venti ab oriēte ⁊ reciu-
dent eā ⁊ nubē quā suscitauit in ira: ⁊
sid⁹ ad faciēdā exterritationē ad oriē
talem vētum et occidētē violabitur: ⁊
exaltabūtur nubes magne ⁊ valide ple
ne ire ⁊ sidus: vt exterreant oēm terrā
et inhabitātes eā: et infundent super
oēm locū altum et eminētē sidus ter-
ribile ignē et grandinē et rōpheas vo
lantes et aquas multas vt etiā impleā
tur oēs campi: et omnes riui plenitu-
dine aquarū multarū. Et demolientur
ciuitates et muros et mōtes ⁊ colles ⁊
ligna siluarū: et fenū pratoꝝ ⁊ frumen-
ta eorū. Et transibūt cōstantes vsq3 ba
bylonē et exterrent eam: cōuenient ad
ipsam et circuibunt eam: et effundent
sidus ⁊ omnē iram super eā: et subibit
puluis et fumus vsq3 in celum: ⁊ omēs
in circūitu lugebūt eam: et qui sub ea
remanserint: seruient his qui exterrue
runt. Et tu asia concors in spem baby
lonis: et gloria persone eius ve tibi mi
sera ꝓpter quod assimilasti ei: ⁊ orna-
sti filias tuas in fornicatione ad pla-
cendum et

tendum τ gloriādū in amatorib⁹ tuis
q̄ tecū cupierūt semp fornicari. Odibi
D lē imitata es ī oīb⁹ opib⁹ ei⁹: τ ī adin
uētionib⁹ ei⁹: ꝓpterea dicit deus. Im-
mittā tibi mala: viduitatē: paupꝛtatē:
τ famē: τ gladiū: τ pestē: ad deuastādas
domos tuas a violatiōe: τ mortē τ glīa
virtutis tue. Sicut flos siccabit̄ cū ex
urget ardor q̄ emissus est sup te: infir-
maberis vt paupercula plagata τ casti
gata a mulierib⁹ vt nō possint te susci
pere potētes τ amatores. Nunqd ego
sic zelabo te dicit dn̄s nisi occidisses
electos meos ī oī tpe exaltās ꝑcussio-
nē manuū τ diceres sup mortē eoꝝ: cū
inebriata esses exorna speciē vult⁹ tui?
Merces fornicatiōis tue ī sinu tuo: ꝓ-
pter hoc redditionez accipies. Sicut
facies electis meis dicit dn̄s: sic faciet
tibi deus τ tradet te in malū. Et nati
tui fame interiēt: τ tu rōpheas cades:
τ ciuitates tue cōterent̄: τ oēs tui ī cā
po gladio cadēt. Et q̄ sunt in mōtibus
fame ꝑibūt et mādūcabūt carnes suas
et sanguinē bibent a fame panis et siti
aque. Infelix ꝑ maria venies τ rursum
accipies mala. Et in trāsitu allidēt ci-
uitatē occisam τ exterrēt aliquā por-
tionē terre tue τ partē glīe tue extermi
nabūt rursum reuertētes cōuersaz. Et
demolita eris illis ꝓ stipula: τ ipi erūt
tibi ignis τ deuorabunt te τ ciuitates
tuas terrā tuā τ mōtes tuos oēs siluas
tuas τ lignū fructiferū igni cōburent.
Filios tuos captiuos ducent: τ cēsum
tuum in predā habebūt: τ gloriā faciei
tue exterminabunt. Capi. xvj.

A Ve tibi babylon τ asia: ve tibi
egypte et syria. Precingite
vos saccis τ ciliciis τ plagi-
te filios vestros τ dolete: qm̄
appropinquauit cōtritio ve
stra. Immissus est vobis gladius: τ qs
est qui auertat illū? Immissus est in vo
bis ignis: τ quis est qui extingnat illū.
Immissa sunt vobis mala: τ quis est q̄
repellat ea? Nunquid repellat aliquis
leonem esuriētem in silua aut extīguet
ignē in stipula mox q̄n ceperit ardere?
Nunquid repellat aliquis sagittam a
sagittario forti missā? Dn̄s fortis im-
mittit mala: τ quis est qui repellat ea?
Exiit ignis ex iracūdia eius: τ quis est
qui extinguat eū? Choruscabit: τ quis
non timebit? Tonabit: τ quis non pa-
uebit? Dn̄s cōminabitur: τ quis nō fun
ditus conteretur a facie ipsius. Terra
tremuit τ fundamenta eius: mare flu-
ctuat de ꝓfundo: τ fluctus eius distur-
babuntur: τ pisces eius a facie dn̄i: τ a
gloria virtutis eius: qm̄ fortis dextera
eius que arcum tendit: sagitte ei⁹ acu-
te que ab ipso mittūtur nō deficiēt cū
ceperint mitti in fines terre. Ecce mit
tuntur mala τ non reuertentur: donec
veniant super terram. Ignis succendi-
tur τ non extinguetur donec cōsumat
fundamenta terre. Quēadmodum nō
redit sagitta missa a valido sagitta-
rio: sic nō reuertentur mala que missa
fuerit in terrā. Ve mihi ve mihi. Quis
me liberabit in illis diebus? Initium
dolorū τ multi gemitus: initiū famis
et multi interitus: initium bellorum τ
formidabūt potestates: initiū malorū
et trepidabūt oēs. In his quid faciam
B cum venerint mala. Ecce fames τ pla-
ga τ tribulatio et angustia missa sunt
flagella in emēdatiōne: τ in his oibus
se nō conuertēt ab iniquitatibus suis
neq̄ flagelloꝝ memores erūt semper:
ecce erit annone vilitas super terrā: sic
vt putent sibi esse directā pacē: et tūc
germinabunt mala sup terrā: gladius τ
fames τ magna confusio. A fame enim
plurimi qui inhabitāt terrā interiēt:
et gladius perdet ceteros qui supera-
uerint a fame τ mortui sicut stercora ꝓ
iiciētur: τ nō erit qui cōsolet̄ eos. De-
relinquetur em̄ terra deserta τ ciuita-
tes eius deiiciētur. Nō derelinquetur
qui colat terrā: τ q̄ seminet eā. Ligna
dabūt fructus: τ qs vindemiabit illa.
Uua matura fiet: τ qs calcabit illam.
Erit em̄ locis magna desertio. Cupiet
enim homo hominē videre vel vocem
eius audire. Relinquentur em̄ de ciui-
tate decem: τ duo de agro qui abscon-
derint se in densis nemoribus τ scissu-
ris petrarū quēadmodū derelinquun
tur in oliueto: τ singulis arborib⁹ tres
aut quatuor oliue: aut sicut in vinea vi
demiata racemi relinquūtur ab his q̄
diligēter vineā scrutātur: sic relinquē
tur in dieb⁹ illis tres aut quatuor scru
tantibus domos eoꝝ in rōphea. Et re-
linquetur terra deserta: τ agri eius in-
ueterabūt: τ vie eius τ oēs semite eius
germinabūt spinas: eo q̄ non transiēt
homines per eam. Lugebunt virgines
non habentes sponsos: lugebūt mulie
res non habentes viros: lugebunt filie
earum non habentes adiutoriū sponsi
earum. In bello consumentur: et viri

carnium in fame exterētur. Audite vero
ista: ⁊ cognoscite ea serui dñi. Ecce ver
bum dñi: excipite illud ne dijs credatis
de q̄bus dicit dñs. Ecce appropinquāt
mala ⁊ nō tardāt. Quēadmodum pre
C gnans cū parit in nono mēse filiū suū
appropinquāte hora partus eius āte
horas duas vel tres dolores circūeūt
vētrē eius: ⁊ ꝓdeunte infante de vētre
nō tardabūt vno pūcto: sic nō morabū
tur mala ad ꝓdeūdū sup terrā ⁊ secu-
lū gemet ⁊ dolores circūtenebūt illud.
Audite verbū plebs mea. Parate vos
in pugnā ⁊ in malis: sic estote q̄si adue
ne terre. Qui vēdit quasi q̇ fugiat: ⁊ q̇
emit quasi q̇ ꝑditurus. Qui mercatur:
quasi q̇ fructū non capiat: ⁊ q̇ edificat
quasi nō habitaturus. Qui seminat q̄si
qui nō metet: sic ⁊ q̇ vineā putat: q̄si q̇
nō vindemiaturꝰ. Qui nubūt sicut q̄si
filios nō facturi: ⁊ qui nō nubūt: sic q̄si
vidui: ꝓpter qđ qui laborāt sine causa
laborant: fructus em̄ illoꝝ alienigene
metent ⁊ substātiā illoꝝ rapiēt et do-
mos euertēt: ⁊ filios eoꝝ captiuabūt:
q2 in captiuitate ⁊ fame generant na-
tos suos. Et qui negociātur in rapina
q̄ tādiu exornāt ciuitates ⁊ domos su
as: ⁊ possessiōes ⁊ ꝑsonas suas: tanto-
magis adzelabor eos sup peccata sua
dicit dñs. Quō zelatur fornicaria mu
lierē idoneā ⁊ bonā valde: sic zelabit
iusticia iniquitatē cū exornat se: ⁊ ac-
cusat eā in facie cū venerit q̇ defendat
exquirentē oē peccatū sup terrā. Pro-
pterea nolite similare ei: nec operibus
eius: qm̄ adhuc pusillū: ⁊ tollet iniqui
tas a terra: ⁊ iusticia regnabit in vos.
Non dicat peccator se nō peccasse: qm̄
carbones ignis comburet super caput
eius: q̇ dicit nō peccaui corā dño deo ⁊
gloria ipsius. Ecce dñs cognoscet oīa
opera hoīm ⁊ adinuētiones illorū: et
cogitationes illoꝝ ⁊ corda illorū. Di-
xit em̄. Fiat terra ⁊ facta est: fiat celū ⁊
factum est. Et in verbo illius stelle fun
date sunt: ⁊ nouit numerum stellaruꝫ.
Qui scrutat abyssum ⁊ thesauros illa
rum: qui mēsus est mare ⁊ ꝯceptū eiꝰ.
Qui cōclusit mare in medio aquarū: ⁊
suspēdit terrā super aquas verbo suo.
Qui extendit celū quasi camerā super
aquas fundauit eū. Qui posuit in de-
serto fontes aquarū: et super verticem
mōtium lacus ad emittēdum flumina
D ab eminenti petra vt potaret terram.
Qui finxit hominē ⁊ posuit cor suum
in medio corporis: ⁊ misit ei spiritum
vitam ⁊ intellectū: et spiramen dei oī-
potentis qui fecit omnia ⁊ scrutinat
omnia absconsa in abscōsis terre. Hic
nouit adinuētionem vestrā ⁊ que cogi
tatis in cordibus vestris peccantes et
volētes occultare peccata vestra. Pro-
pter qđ dñs scrutādo scrutinauit oīa
opera vestra ⁊ traducet vos oēs: ⁊ vos
cōfusi eritis cū ꝓcesserint peccata vr̄a
corā hoībus: ⁊ iniquitates erūt q̄ accu
satores stabūt in die illo. Quid facietis
aut quō abscōdetis peccata vestra co-
ram deo ⁊ angelis eiꝰ. Ecce iudex deꝰ:
timete eū. Desinite a peccatis vestris:
et obliuiscamini iniq̄tates vestras: iā
agere eas in sempiterno ⁊ deus edu-
cet vos: ⁊ liberabit de oī tribulatione.
Ecce em̄ incenditur ardor sup vos tur
be copiose: ⁊ rapient quosdam ex vo-
bis: ⁊ cibabūt idolis occisos: ⁊ qui cō
senserint eis erūt illis in derisum: ⁊ in
improperiū ⁊ in cōculcatione: erit em̄
locis locus ⁊ in vicinas ciuitates exur
rectio multa super timētes dñm. Erūt
quasi insani: nemini parcētes ad diri-
piendum ⁊ deuastādum adhuc timen-
tes dñm: q2 deuastabūt ⁊ diripiēt sub-
stantias: ⁊ de domibꝰ suis eos eijciēt.
Tunc parebit ꝓbatio electoꝝ meoruꝫ
vt aurū qđ ꝓbatur ab igne. Audite di
lecti mei dicit dñs. Ecce adsunt dies
tribulationis et de his liberabo vos.
Ne timeatis nec hesitetis: qm̄ deꝰ dux
vester est. Et qui seruat mādata ⁊ pre-
cepta mea dicit dñs deus ne preponde-
rent vos peccata vestra ne superleuēt
se iniquitates vestre. Ue qui cōstringū
tur a peccatis suis: ⁊ obtegūtur ab ini
quitatibus suis quēadmodū ager con
strigitur a silua: ⁊ spinis tegitur semi-
ta eius per quā nō transit hō: et exclu-
ditur ⁊ mittit ad deuorationē ignis.

¶ Explicit liber Esdre quartus.

¶ Incipit ꝓlogus beati Hierony-
mi presbyteri in librum Tobie.

Hromatio ⁊ heliodoro epi
scopis hieronymꝰ p̄sbyter
in dño salutē. Mirari nō
desino exactionis vestre in
stantiam. Exigitis enim vt
librū chaldeo sermone cō-
scriptum ad latinū stilū traham librum
vtiq3 tobie quem hebrei de cathalogo

diuinarum scripturarũ secantes: his
que agiographa memorãt mãciparũt.
Feci satis desiderio vestro non tamen
meo studio. Arguunt enĩ nos hebreorũ
studia: et imputant nobis cõtra suum
canonẽ latinis auribus ista trãsferre.
Sed melius esse iudicãs phariseorũ
displicere iudicio: et epõrũ iussionib⁹
deseruire institi vt potui. Et q² vicina
est chaldeorũ lingua sermoni hebraico
vtriusq̃ lingue peritissimũ loquacem
repertens vnius diei laborem arripui:
et quicq̃d ille mihi hebraicis v̱bis ex=
pressit: hoc ego accito notario sermo=
nibus latinis exposui. Orationibus ve
stris mercedẽ huius operis cõpẽsabo
cum gratum vobis didicero me quod
iubere estis dignati complesse.

¶ Explicit prologus in librũ Tobie.

¶ Incipit liber Tobie.

¶ C.S. Tobias captiuus in dieb⁹ sal
manasar fugit idola primitiua: et deci
mas soluit: duxit annam vxorem: et ge=
nerat ex ea tobiam: fit gratus salmana
sar: et pergit in rages vbi tradidit ra=
gueli decem talenta argenti sub chiro
grapho: moritur salmanasar: cui suc=
cedit sennacherib qui audiẽs tobiam
sepelire mortuos: querit eum interfice
re: et ipse occiditur a filijs suis: tobias
in domũ suã reuertitur omni substan=
tia sua restituta. Capitulum. j.

TObias ex tribu et
A ciuitate neptalim que est i
superioribus galilee supra
naason post viã que ducit
ad occidẽtẽ in sinistro: ha=
bens ciuitatẽ sephet cũ captus esset in
diebus salmanasar regis assyriorũ: i ca
ptiuitate tñ positus viã veritatis non
deseruit: ita vt oia que habere poterat
quotidie cõcaptiuis fratribus q̃ erãt
Als + et cũ ex eius genere impartiret. + Cũq̃ esset
iij.reg.12.c. iunior oĩbus in tribu neptalim: nihil
tñ puerile gessit in opere. Deniq̃ cum
irent oẽs ad vitulos aureos quos hie=
roboam fecerat rex israel: hic solus fu
giebat cõsortia omniũ: et pergebat ad
hierusalẽ ad tẽplum dñi: et ibi adora=
bat dñm deũ israel omnia primitiua
sua et decimas suas fideliter offerẽs:
ita vt in tertio anno proselytis et ad=
uenis ministraret omnẽ decimationẽ.
Hec et his similia sm legẽ dei puerul⁹
B obseruabat. Cũ vero factus fuisset vir:
accepit vxorem annam de tribu sua ge
nuitq̃ ex ea filiũ nomẽ suũ imponens
ei: quẽ ab infantia timere deũ docuit
et abstinere ab oĩ peccato. Igit̃ cũ per
captiuitatẽ deuenisset cũ vxore sua et
filio in ciuitatẽ niniuẽ cũ omni tribu
sua: et cum oẽs ederent ex cibis gẽtiliũ
iste custodiuit animã suã et nũq̃ cõta=
minatus est i escis eorũ. Et qm̃ memor
fuit dñi i toto corde suo: dedit illi de⁹
gratiam in ↄspectu salmanasar regis:
et dedit illi potestatem quocũq̃ vellet
ire: habẽs libertatẽ quecunq̃ facere vo
luisset. Pergebat ergo per omnes qui
erant in captiuitate et monita salutis
dabat eis. Cum autẽ venisset in rages C
ciuitatẽ medorum: et ex his quibus ho j.4.d.
noratus fuerat a rege habuisset decem
talẽta argẽti: et cũ in multa turba ge=
neris sui gabelum egẽtem videret: qui
erat ex tribu eius sub chirographo de
dit illi memoratum pondus argenti.
Post multum vero temporis mortuo
salmanasar rege cũ regnaret sennache
rib filius eius p̱ eo: et filios israel exo=
sos haberet i cõspectu suo tobias quo
tidie pergebat per omnem cognatio=
nem suam: et consolabatur eos: diuide=
batq̃ vnicuiq̃ prout poterat de facul D
tatibus suis. Esurientes alebat: nudis
q̃ vestimẽta prebebat: et mortuis atq̃
occisis sepulturã sollicit⁹ exhibebat. 4.reg.9.g.
Deniq̃ cũ reuersus esset rex sennache=
rib fugiens a iudea p̱ plaga quã circa
eum fecerat deus ppter blasphemiam
suã: et iratus multos occiderat ex filijs
israel: tobias sepeliebat corpora eorũ.
At vbi nunciatũ est regi iussit eũ occi=
di: et tulit omnem substãtiam eius. To j.2.b.
bias vero cũ filio suo et cũ vxore fugiẽs
nudus latuit: q² multi diligebãt eum.
Post dies vero quadragintaquinq̃ oc=
ciderunt regem filij ipsius et reuersus
est tobias in domum suam omnisq̃ fa
cultas eius restituta est ei.

¶ C.S. In die festo tobias prandium
bonũ parat: mittit filium ad vicinos
et parentes timentes deum ad epulan
dum secum: inuenitur iugulatus vnus
ex filijs israel: nunciatur patri a filio
et sepeliuit eum: arguitur a propinq̃s:
nec tamẽ ppter hoc destitit ab operi=
bus misericordie: cecus factus ex ster=
core hyrundinis: gratias agit: amicos
irridentes eũ de bono opere corrigit:
et precipue de hedo vituperat ab vxo=
re sua anna textrice. Capi. ij.

A
Ost hec vero cū esset dies
festus dñi: ⁊ factū eēt pran
diū bonū in domo tobie:
dixit filio suo. Uade ⁊ ad-
duc aliq̄s de tribu nr̄a ti-
mentes deū: vt epulentur
nobiscū. Cūq̄ abijsset reuersus nūcia-
uit ei vnū ex filijs israel iugulatū iace
re in platea. Statimq̄ exiliēs de accu
bitu suo relinquēs prandiū ieiunus ꝑ
uenit ad corpus: tollēsq̄ illud porta-
uit ad domū suā occulte: vt dū sol oc-
cubuisset caute sepeliret eum. Cūq̄ oc
cultasset corp⁹ māducauit panē cū lu-
ctu ⁊ tremore: memorās illū sermonē
quē dixit dñs per amos ꝓphetā. Dies
Amos.8.c. festi vestri cōuertētur in lamētationē:
B et luctū. Cū vero sol occubuisset abijt
et sepeliuit eum: arguebāt aūt eū oēs
S.i.d. proximi eius dicētes. Iā huius rei cau
sa interfici iussus est: vix effugisti mor
tis imperiū: et iterū sepelis mortuos.
Sed tobias plus timēs deum q̄ regē
rapiebat corpora occisorū et occulta-
bat in domo sua: ⁊ medijs noctibus se
peliebat ea. Contigit aūt quadam die
vt fatigat⁹ a sepultura veniēs ī domū
suā iactasset se iuxta parietē ⁊ obdor-
C misset: ⁊ ex nido hyrūdinū dormienti
illi calida stercora inciderēt sup̄ ocu-
los eius fieretq̄ cecus. Hāc aūt tenta-
tionē ideo permisit dñs euenire illi:
vt posteris daret exēplū patientie ei⁹
sicut ⁊ sancti iob. Nam cū ab infantia
sua semꝑ deū timuerit ⁊ mādata eius
Als. + ad- custodierit: nō est cōtristatus + contra
uersus. deū: qd̄ plaga cecitatis euenerit ei: sed
immobilis in dei timore ꝑmāsit: agēs
gratias deo oībus diebus vite sue. Nā
sicut beato iob insultabant reges: ita
isti parētes ⁊ cognati ei⁹ irridebāt vi
tam eius dicētes. Ubi est spes tua pro
I.8.c. q̄ elemosinas et sepulturas faciebas.
Tobias ꝟo increpabat eos dicēs. No
lite ita loq̄: q̄m filij sanctoꝝ sumus et
vitā illā expectamus: quā deus datu-
D rus est his qui fidem suā nūq̄ mutant
ab eo. Anna ꝟo vxor ei⁹ ibat ad opus
textrinū quotidie: ⁊ de labore manuū
suarū victū quē cōsequi potuisset defe
rebat. Unde factū est vt hedū caprarū
accipiēs: detulisset domi. Cuius cū vo
cem balātis vir ei⁹ audisset: dixit. Ui-
dete ne forte furtiuus sit. Reddite eū
dominis suis: q2 nō lz nobis aut ede-
re ex furto aliq̄d: aut ꝯtingere. Ad hec
vxor eius irata rn̄dit. Manifeste vana
facta est spes tua: ⁊ elemosine tue mo
do + apparauerūt. Atq̄ his ⁊ alijs hu Als. + pe-
iuscemodi verbis exprobrabat ei. rierunt.

¶ C. S. De oratione thobie: de sara fi-
lia raguelis qualiter exprobraī ei ab
ancilla: de oratiōe eius et ieiunio triū
dierum et trium noctiū: exaudiuntur
preces eorum: et raphael ad curādum
eos est missus. Capi. iii.

Unc tobias ingemuit ⁊ ce- A
pit orare cū lacrimis di-
cens. Iustus es dñe et oīa
iudicia tua + vera sunt: et Als. + iusta
oēs vie tue mīa ⁊ veritas ⁊
iudicium. Et nūc dñe me-
mor esto mei ⁊ ne vindictam sumas de
peccatis meis neq̄ reminiscaris deli-
cta mea vel parentum meoꝝ. Quoniam
nō obediuimus preceptis tuis: id tra-
diti sumus in direptionē et captiuita
tem ⁊ mortē: ⁊ in fabulā et in + impro Als. + op-
periū oībus nationibus in q̄bus disp- probriū.
sisti nos. Et nunc dñe magna iudicia
tua: q2 nō egimus s̄m ꝑcepta tua: ⁊ nō
ambulauim⁹ sinceriter corā te. Et nūc
dñe s̄m volūtatē tuā fac mecū ⁊ ꝑcipe
in pace recipi spm̄ meū. Expedit enim
mihi mori magis q̄ viuere. Eadē itaq̄ B
die cōtigit vt sara filia + raguelis ī ra- Als. + ragu
ges ciuitate medoꝝ: ⁊ ipsa audiret im el vel ragel
properiū ab vna ex ancillis patris sui
q̄m tradita fuerat septē viris: ⁊ demo
niū noīe asmodeus occiderat eos mox
vt igressi fuissent ad eā. Ergo cū ꝓ cul-
pa sua increparet puellā: rn̄dit ei di-
cēs. Amplius ex te nō videam⁹ filiū aut
filiā sup̄ terrā īterfectrix viroꝝ tuoꝝ.
Nunq̄d ⁊ occidere me vis: sicut etiam
occidisti septē viros. Ad hāc vocē ꝑre
xit in + superius cubiculū domus sue: et als. + supio
tribus dieb⁹ ⁊ tribus noctib⁹ nō mādu ri cubiculo
cauit neq̄ bibit: sz in oratione ꝑsistēs
cū lacrimis depcabaī deū: vt ab isto
improperio liberaret eā. Factū est aūt
die tertia dū cōpleret orōnē bn̄dicens
dn̄m dixit. Bn̄dictū est nomē tuū de⁹ C
patrū nostroꝝ: q̄ cum iratus fueris mi
sericordiam facies: et in tēpore tribu-
lationis peccata dimittis his qui in-
uocāt te. Ad te dñe faciē meā cōuerto
ad te oculos meos erigo. Peto dñe vt
de vinculo iproperij hui⁹ absoluas me
aut certe desup̄ terrā eripias me. Tu
scis dñe q2 nūq̄ ꝯcupiui virū: ⁊ mūdā
seruaui animā meā ab omni cōcupiscē
tia. Nūq̄ cum ludentibus miscui me:
neq̄ cū his q̄ ī leuitate ābulāt partici

pem me pbui. Virū aūt cū timore tuo nō cū libidine mea ɔsensi suscipere. Et aut ego indigna fui illis: aut illi forsitā mihi nō fuerūt digni: q2 forsitā viro
Als + alio. +alij ɔseruasti me. Non est enī in hoīs
D potestate ɔsiliū tuū. Hoc autē p certo habet oīs q colit te q vita ei9 si i pbatiōe fuerit coronabit: si aūt in tribulatiōe fuerit liberabit: et si i corruptiōe fuerit ad miām tuā venire licebit. Nō enī delectaris in pditiōib9 nostris: q2 post tēpestatē tranquillū facis: et post lachrimationē et fletū exultationē infundis. Sit nomē tuū de9 isrl' benedictū in secula. In illo tpe exaudite sunt pces ambo2 in cōspectu glorie summi dei: et missus est angelus dñi sanct9 raphael: vt curaret eos ambos quorum vno tempore sunt orationes in cōspectu domini recitate.

¶ C. S. Tobias putās se mori filiū instruxit d sepultura corpis sui: honore mris: et pcipue de elemosinis: supbiā: fornicationē: aliaq vetat: pecuniā mutuatā sub chirographo idicat. C. iiij.

A

Gitur cū tobias putaret orationē suā exaudiri vt mori potuisset vocauit ad se tobiā filiū suū: dixitq ei. Audi fili mi verba oris
12. q. 1. cap. soror. et c. ebrō. mei: et ea in corde tuo q̄si fundamentū cōstrue. Cū acceperit de9 aiam meā: corpus meū sepeli: et hono-
Als + mris. rē habebis + matri tue oib9 dieb9 vite ei9. Memor enī esse debes q̄ et quanta pericula passa sit pp̄ter te i vtero suo. Cū aūt et ipsa cōpleuerit tempus vite
Als + iuxta sue sepelias eam + circa me. Omnibus
B aūt dieb9 vite tue in mēte habeto deū.
prouer. 3. b Et caue ne aliqñ pctō cōsentias: et pre-
Luce. 14. d. termittas pcepta dñi dei nri. Ex substantia tua fac elemosinā: et noli auertere faciē tuā ab vllo paupere. Ita enī fiet: vt nec a te auertat facies domini. Quō potueris ita esto misericors. Si multū tibi fuerit abūdanter tribue: si exiguū tibi fuerit etiā exiguū libenter
Als + impartire. + impartiri stude: pmiū enī + bonū tibi thesaurizas in die necessitatis: qm
Als + boni elemosina ab oī pctō et a morte liberat et nō patiet animā ire in tenebras. Fi-
De pe. di. 1. c. miro. 2. et c. medicia. arch. di. 41. parsimōia. ducia magna erit coram summo deo elemosina oibus faciētib9 eā. Attende tibi fili mi ab omni fornicatiōe: et preter vxorē tuam nunq̄ patiaris crimen scire. Superbiā nunq̄ i tuo sensu aut
C in tuo verbo dñari permittas. In ipsa enim initiū sumpsit omnis perditio. Leuit. 25. b
Quicūq tibi aliq̄d operat9 fuerit: statim ei mercedē restitue: et merces mercenarij tui apud te oīno nō remaneat. Deut. 24. c Matt. 7. b
Qd ab alio oderis fieri tibi: vide ne tu aliquando alteri facias. Panē tuū cū esurientib9 et egenis comede: et de vestimentis tuis nudos tege. Panem tuum et vinum tuum super sepulturam iusti cōstitue: et noli ex eo manducare: et bibere cum peccatoribus. Di. 1. in pn. Di. 45. c. 13. Di. 50. c. pōderet. 2. q. 1. cap. 1. 32. q. 4. c. sera. i glo. 2.
D Consiliū semper a sapiente perquire. Omni tempore benedic deum: et pete ab eo vt vias tuas dirigat: et omnia consilia tua in ipso permaneant. 3. 1. c. Indico etiā tibi fili mi dedisse me decē talenta argenti dū infantulus esses gabelo i rages ciuitate medorum: et chirographum eius apud me habeo: et ideo pquire quomodo ad eum peruenias: et recipias ab eo supra memoratum pondus argenti: et restituas ei chirographum suum. Noli timere fili mi: pauperem quidem vitā gerimus: sed multa bona habebim9 si timuerimus deum: et recesserimus ab omni peccato: et fecerimus bene.

¶ C. S. Tobias sociū itineris querit: raphaelem inuenit: ad patrē introducit: eo cōmitante profectus est: mater flet quam pater consolatur. Capitu. v.

A Tunc rñdit tobias pri suo: et dixit. Oīa quecunq precepisti mihi faciam pater. Quomodo autē pecuniā hanc requiram: ignoro. Ille me nescit et ego eū ignoro. Quod signum dabo ei? Sed neq viam per quam pergatur illuc aliquādo cognoui. Tunc pater suus respondit illi et dixit. Chirographum quidē illius apud me habeo: qd dū illi ostenderis: statim restituet. Sed perge nūc et inquire tibi aliquē fidelem virū: qui eat tecum salua mercede sua: dum adhuc viuo vt recipias eā. Tunc egressus tobias inuenit iuuenē splēdidum stantem precinctum: et quasi paratū ad ambulādum.
B Et ignorans qd angelus dei esset salutauit eū: et dixit. Vñ te habemus bone iuuenis. At ille rñdit. Ex filijs israel. Et tobias dixit ei. Nosti viā que ducit in regionem medorum? Cui respōdit. Noui et oia itinera eius frequenter ambulaui: et māsi apud gabelum fratrem nostrum qui morat in rages ciuitate medorum que posita est in mōte egbathanis. Cui tobias ait. Su

stine me obsecro: donec hec ipa nunciẽ
patri meo. Tũc ingressus tobias indi-
cauit vniuersa hec patri suo. Super q̃
admiratus pater: rogauit vt introiret
C ad eũ. Ingressus itaq; salutauit euȝ et
dixit. Gaudiũ tibi sit semper. Et ait to
bias. Quale gaudiũ mihi erit: q̃ i tene
bris sedeo et lumen celi nõ video. Cui
ait iuuenis. Forti aĩo esto: in proximo
est vt a deo cureris. Dixit itaq; illi to-
bias. Nũquid poteris ꝑducere filium
meũ ad gabelũ i rages ciuitatẽ medo-
rũ. Et cũ redieris restituã tibi merce-
dẽ tuã. Et dixit ei angel⁹. Ego ducã et
reducã eũ ad te. Cui tobias rñdit. Ro
go te: indica mihi de qua domo: aut de
qua tribu es tu. Cui raphael angel⁹ di
xit. Genus q̃ris mercenarij: an ipsum
mercenariũ q̃ cũ filio tuo eat. Sed ne
forte sollicitũ te reddam: ego sum aza
rias ananie magni fili⁹. Et tobias rñ-
dit. Ex magno genere es tu. Sed peto
ne irascaris qđ volueri cognoscere ge
nus tuũ. Dixit aũt illi angelus. Ego sa
nũ ducã ⁊ sanũ tibi reducã filiũ tuum.
Rñdens aũt tobias ait. Bene ambule-
D tis ⁊ sit de⁹ in itinere vestro et angel⁹
eius comitet̃ vobiscũ. Tũc paratis oĩ-
bus q̃ erãt in via portãda: fecit tobias
j.10.b. vale patri suo ⁊ matri sue: et ambula-
uerunt ambo simul. Cũq; ꝓfecti essent
cepit mater eius flere et dicere. Bacu-
lum senectutis nostre tulisti: et trãsmi
sisti a nobis. Nunq̃ fuisset ista pecunia
pro qua misisti eum. Sufficiebat enim
nobis paupertas nostra vt diuitias cõ
putaremus hic: quod videbamus filiũ
nostrum. Dixitq; ei tobias. Noli flere.
Saluus perueniet filius noster: et sal-
uus reuertetur ad nos: et oculi tui vi-
debunt illuȝ. Credo em̃ ꝙ angelus dei
bonus comitetur ei: et bene disponat
oĩa que circa eum geruntur: ita vt cum
gaudio reuertatur ad nos. Ad hãc vo-
cem cessauit mater eius flere: ⁊ tacuit.

¶ Capituli Summarium. Liberat an
gelus tobiam ne deuoretur a pisce: do
cet eum de corde ⁊ iecore ⁊ felle piscis
cuius vtilitatis sint: persuadet ei nu-
ptias sare: docet sanctitatẽ nuptiarũ.

Capitulum. vi.

A Profectus est autem tobias
et canis secutus est eum: et
mãsit prima mãsiõe iuxta
fluuiũ tigris: ⁊ exiuit vt la
uaret pedes suos: ⁊ ecce pi
scis immanis exiuit ad deuorandũ eũ.
Quẽ expauescens tobias clamauit vo
ce magna: dicẽs. Dñe inuadit me. Et di
xit ei angelus. Apprehende branciam
ei⁹: et trahe eum ad te. Quod cũ fecis-
set: attraxit eũ in siccum: ⁊ palpitare ce
pit ante pedes eius. Tũc dixit ei ange B
lus. Exentera hunc piscẽ et cor eius et
fel et iecur repone tibi. Sũt enim hec
necessaria ad medicamenta vtiliter.
Quo cũ fecisset assauit carnes ei⁹ ⁊ secũ
sustulerũt in via: cetera salierũt q̃ suf-
ficerent eis quousq; peruenirent in ra
ges ciuitatem medorũ. Tunc interro-
gauit tobias angelum ⁊ dixit ei. Obse
cro te azaria frater: vt dicas mihi qđ
remediũ habebũt ista q̃ de pisce serua-
re iussisti? Et rñdens angelus dixit ei.
Cordis ei⁹ particulã si sup carbones
ponas fumus ei⁹ ✝ extricat omne gen⁹ Als. ✝ effugat.
demoniorũ siue a viro siue a muliere:
ita vt vltra nõ accedat ad eos. Et fel va
let ad vnguẽdos oculos i q̃b⁹ fuerit al
bugo: ⁊ sanabũtur. Et dixit ei tobias.
Ubi vis vt maneamus. Respondensq; E
angelus ait. Est hic raguel nomine vir
ꝓpinquus de tribu tua: ⁊ hic habet fi-
liam nomine saram: sed neq; masculũ
neq; feminã vllam habet aliam preter
eam. Tibi debetur omnis substantia
eius: et oportet eam te accipere coniu-
gem. Pete ergo eam a patre eius et da
bit tibi eam vxorem. Tunc respõdit
tobias ⁊ dixit. Audio quia tradita est
septem viris et mortui sunt: sed ⁊ hoc
audiui: quia demonium occidit illos.
Timeo ergo ne forte et mihi hec eue-
niãt: et cũ sim vnicus parentib⁹ meis:
deponam senectutẽ illorũ cuȝ tristitia
ad iferos. Tũc angel⁹ raphael dixit ei. D
Audi me et ostẽdam tibi q̃ sunt quib⁹
preualere potest demoniuȝ. Hi nãq; q̃
ꝯiugiũ ita suscipiũt vt deũ a se ⁊ a sua
mente excludant: ⁊ sue libidini ita va
cent: sicut equus et mulus quib⁹ nõ est
intellectus habet potestateȝ demoniũ
super eos. Tu autem cuȝ acceperis eã psalmo. 31.
ingressus cubiculum per tres dies con
tinens esto ab ea: ⁊ nihil aliud nisi ora
tionibus vacabis cum ea. Ipsa aũt no
cte incẽso iecore piscis fugabit̃ demo-
nium. Scđa nocte vero in copulatiõe
sanctorum patriarcharũ admitteris.
Tertia aũt nocte bñdictionẽ cõseque-
ris: vt filij ex vobis procreent̃ icolumes.
Transacta autẽ tertia nocte accipies
virginem cũ timore dñi amore filiorũ
magis q̃ libidine duct⁹: vt in semine

abrahe bñdictionē in filijs ꝓsequaris.

¶ C. S. Uenerunt ad domū raguelis: datur sara tobie vxor cum benedictione coniugali: ꝛ scribitur in charta coniugium. Capitulum. vij.

A Ngressi sunt ad raguelem et suscepit eos raguel cum gaudio: intuensq̄ tobiam raguel: dixit ānē vxori sue. Quam similis est iuuenis iste cōsobrino meo: ꝛ cū hec dixisset ait. Unde estis iuuenes fratres nostri? At illi dixerunt. Ex tribu neptalim sumus ex captiuitate niniue. Dixit-

B q̄ illis raguel. Nostis tobiam fratrem meū. Qui dixerūt. Nouimus. Cūq̄ multa bona loqueretur de eo: dixit angelus ad raguelem. Tobias de quo interrogas pater istius est: et misit se raguel ꝛ cum lachrimis osculatus est eū: et plorans supra collum eius dixit. Benedictio sit tibi fili mi: q2 boni et optimi

T.9.c. viri filius es. Et anna vxor eius et sara ipsoꝝ filia lachrimate sunt. Postq̄ autem locuti sunt precepit raguel occidi arietē ꝛ parari cōuiuiū. Cūq̄ hortaretur eos discūbere ad prādiū tobias dixit. Hic ego hodie nō mānducabo neq̄ bibā nisi prius petitionē meā confirmes: ꝛ ꝓmittas mihi dare sarā filiam

C tuā. Quo audito ꝟbo raguel expauit: sciēs qd euenerit illis septē viris: qui ingressi sunt ad eam: ꝛ timere cepit ne forte ꝛ huic similiter ꝯtingeret. Et cū nutaret ꝛ nō daret petēti vllū responsum dixit ei angelus. Noli timere dare eā illi: qm̄ huic timenti deū debet coniunx filia tua. Propterea alius nō potuit habere illam. Tunc dixit raguel. Nō dubito q̄ de⁹ preces et lachrimas meas in conspectu suo non admiserit.

D Et credo: qm̄ ideo fecit vos venire ad

Num. 25.c. me: vt et ista cōiungeret cognatiōi sue ſm legem moysi: ꝛ nunc noli dubiū gerere q̄ tibi eā tradā: et apprehendens dextrā filie sue dextere tobie tradidit dicēs. De⁹ abraam: ꝛ deus isaac: et de⁹ iacob vobiscū sit: et ipse cōiungat vos impleatq̄ benedictionem suam in vobis. Et accepta charta fecerunt cōscriptionem coniugij. Et post hec epulati sunt benedicentes deum. Uocauitq̄ raguel ad se annam vxorem suam: et precepit ei vt prepararet alterū cubiculū. Et introduxit illuc sarā filiam suam: et lachrimata est. Dixitq̄ ei. Forti animo esto filia mea. Domin⁹ celi det tibi gaudiū pro tedio quod perpessa es.

¶ C. S. Tobias iecur piscis incendit: angel⁹ dñi demoniū ligat: tobias ꝛ sara dñm orant: fossa parat: viui reperti sunt: raguel grās agit celebrato conuiuio: raguel dimidiū bonorū suorū dat genero: et scripturā facit eū habiturū reliquā partē post mortē ei⁹. Ca. viij.

A Ostq̄ vero cenauerunt introduxerunt iuuenē ad eā. Recordatus itaq̄ tobias sermonū angeli ꝓtulit de cassidili suo partem iecoris: posuitq̄ eam sup carbones viuos. Tūc raphael angelus apprehēdit demoniū ꝛ religauit illud in deserto superioris egypti. Tūc hortat⁹ ē virginē tobias: dixitq̄ ei. Sara exurge ꝛ deprecemur deū hodie ꝛ cras ꝛ scdm cras: q2 his trib⁹ noctibus deo iūgimur: tertia autē transacta nocte in nostro erimus coniugio.

Filij quippe sanctoꝝ sumus: ꝛ nō pos- T.2.c.
sumus ita cōiungi sicut gentes q̄ igno-
rant deum. Surgentes autem pariter B
instanter orabant ambo simul: vt sanitas daret eis. Dixitq̄ tobias. Dñe de⁹ patrum nostrorū: benedicant te celi et terra: mareq̄ ꝛ fontes ꝛ flumina ꝛ om-
nes creature tue que in eis sunt. Tu fe- Gen. 2.d.
cisti adā de limo terre: dedistiq̄ ei adiutoriū euā. Et nūc dñe tu scis q2 nō luxurie causa accipio sororē meā cōiugē: sed sola posteritatis dilectiōe: in qua benedicatur nomen tuum in secula seculorū. Dixit itaq̄ sara. Miserere nobis dñe miserere nobis ꝛ cōsenescam⁹ ambo pariter sani. Et factum est circa pulloꝝ cātū: accersiri iussit raguel seruos suos ꝛ abierūt cū eo pariter vt foderēt sepulchꝝ. Dicebat enī: ne forte simili modo euenerit ei quo et ceteris alijs septem viris qui sunt ingressi ad
eam. Cumq̄ parassent fossam reuersus C
raguel ad vxorem suam dixit ei. Mitte vnā ex ancillis tuis ꝛ videat si mortuus est. vt sepeliam eum antequā illucescat dies. At illa misit vnam ex ancillis suis. Que ingressa cubiculū repperit eos saluos et incolumes secum pariter dormiētes: ꝛ reuersa nūciauit bonum nunciū: et benedixerunt dñm raguel vez et anna vxor eius: ꝛ dixerunt. Benedicimus te dñe deus israel: q2 nō cōtingit nobis queadmodum putabamus. Fecisti enim nobiscū misericordiam tuā: et exclusisti a nobis inimicū ꝓsequentē nos. Misertus es autē duob⁹ vnicis.

D Fac eos dñe plenꝰ benedicere te ⁊ sa-
crificiũ laudis tue et sue sanitatis of-
ferre vt cognoscat vniuersitas gẽtium
qꝛ tu es deus solus in vniuersa terra.
Statimqꝫ precepit seruis suis raguel
vt repleret terra fossam quam fecerãt
priusqꝫ elucesceret. Uxori autẽ sue di-
xit vt istrueret cõuiuiũ ⁊ ꝓpararet oĩa
q̃ in cibos erãt iter agẽtibꝰ necessaria.
Duas quoqꝫ pingues vaccas ⁊ quatuor
arietes occidi fecit ⁊ parari epulas oĩ
g.9.d. bus vicinis suis cunctisqꝫ amicis. Et
adiurauit raguel tobiã vt duas heb-
domadas moraret̃ apud se. De oĩbus
aũt q̃ possidebat raguel dimidiã par-
tẽ dedit tobie: ⁊ fecit hãc scripturã vt
pars dimidia q̃ superat post obitum
eorũ tobie dominio deueniret.
¶ C. S. Iuit angelus in rages: recepit
pecuniam a gabelo: ⁊ rediit cũ eodem
gabelo ad tobiã. Capitulum. ix.

B Tunc vocauit Tobias ange
lum ad se: quẽ q̃dẽ hoĩem
existimabat: dixitqꝫ ei. Aza-
ria frater peto vt auscul-
B.8.d. tes verba mea. Si meipm
tradã tibi seruũ: nõ ero cõ
dignꝰ ꝓuidentie tue. Tñ obsecro te vt
assumas tibi aĩalia siue seruitia et va-
das ad gabelũ in rages ciuitatẽ medo
rũ: reddasqꝫ ei cirographũ suũ: ⁊ reci-
pies ab eo pecuniã: et roges eũ venire
B ad nuptias meas. Scis eñ ipse q̃m nu-
merat pr̃ meꝰ dies: ⁊ si tardauero vna
die plus contristat̃ aĩa eiꝰ. Et certe vi
des quõ adiurauit me raguel: cuiꝰ ad-
iuramẽtũ spernere nõ possum. Tũc ra
phael assumẽs quatuor ex seruis rague
lis: ⁊ duos camelos in rages ciuitatẽ
medoꝝ perrexit. Et inueniens gabelũ
dedit ei cirographũ suũ: ⁊ recepit oẽm
C pecuniã. Indicauitqꝫ ei de tobia filio
tobie oĩa q̃ gesta sunt: fecitqꝫ eũ secum
venire ad nuptias. Cũqꝫ ingressus esset
domũ raguelis: inuenit tobiã discũbẽ
tem: ⁊ exiliẽs osculati sunt se inuicẽ: et
fleuit gabelus bñdixitqꝫ deũ: et dixit.
g.7.d. D Bñdicat te deꝰ israel: qꝛ filius es opti
mi viri ⁊ iusti ⁊ timẽtis deũ: ⁊ elemosi
nas facientis: et dicat̃ benedictio super
vxorẽ tuã ⁊ sup parẽtes vestros: et vi-
deatis filios vestros et filios filioꝝ ve
stroꝝ vsqꝫ in tertiã et quartam genera
tionẽ: et sit semen vestrũ benedictum
a deo israel: qui regnat in secula secu-
lorũ. Cũqꝫ oẽs dixissent amẽ accesserũt
ad cõuiuium: sed et cũ timore domini
nuptiarum conuiuium exercebant.
¶ C. S. De cõtristatiõe tobie senioris
et etiam anne pro mora filii: tobias re
dit cum vxore. Capitulum. x.

Cum vero moras faceret to A
bias causa nuptiarũ sollici
tus erat pater eius tobias
dicẽs. Putas quare morat̃
filius meꝰ: aut quare deten
tus est ibi? Putas ne gabelꝰ mortuus
est: ⁊ nemo reddet illi pecuniã? Cepit
aũt cõtristari nimis ipse et anna vxor
eius cũ eo: ⁊ ceperũt ambo simul flere
eo q̃d die statuto minime reuerteretur a.5.b
filius eoꝝ ad eos. Flebat igitur mater
eius irremediabilibꝰ lachrimis atqꝫ B
dicebat. Heu heu me fili mi: vt quid te mi-
simus peregrinari lumẽ oculorum no
strorũ: baculum senectutis nostre: sola
tiũ vite nostre: spem posteritatis nr̃e?
Oĩa simul in te vno habentes te nõ de-
buimus dimittere ire a nobis. Cui di-
cebat tobias. Tace et noli turbari: sa-
nus est filiꝰ noster: satis fidelis est vir
ille cũ quo misimus eũ. Illa aũt nullo
modo cõsolari poterat: sed quotidie
exiliẽs circũspiciebat ⁊ circũibat vias
oẽs ꝑ quas spes remeandi videbat̃: vt
ꝓcul videret eũ si fieri posset venientẽ.
At vero raguel dicebat ad generũ suũ. C
Mane hic ⁊ ego mittã nunciũ salutis
de te ad tobiã patrẽ tuũ. Cui tobias
ait. Ego noui qꝛ pater meus et mater
mea modo dies cõputãt: ⁊ cruciat̃ spi
ritus eorum in ipsis. Cũqꝫ verbis mul
tis rogaret raguel tobiã ⁊ ille cũ nul-
la ratiõe vellet audire tradidit ei sarã
et dimidiã partẽ omnis substantie sue
in pueris: in puellis: in pecudibꝰ: ĩ ca-
melis et in vaccis: et pecunia multa et
saluã atqꝫ gaudentẽ dimisit eũ a se di- D
cẽs. Angelus eñ dñi sanctus sit in iti-
nere vestro: perducatqꝫ vos incolumes
et inueniatis oĩa recte circa parentes
vestros: et videant oculi mei filios ve- Abs⁺ ante
stros ⁺ priusqꝫ moriar: ⁊ apprehẽden-
tes parentes filiã suã osculati sunt eã
et dimiserunt ire monentes eam hono
rare soceros: diligere maritum: regere
familiã: gubernare domum: ⁊ seipsam
irreprehensibilem exhibere.
¶ C. S. Tobias dimissa sara et fami-
lia ĩ medio itinere cũ angelo ꝓcessit: li
nit oculos pr̃is de felle piscis: post se-
ptẽ dies venit sara ⁊ celebrãt cõuiuiũ:
venerũt consobrini tobie ⁊ fit gaudiũ
immensum ꝑ alios septẽ dies. Cap. xi.

A Umq; reuerterent peruenerũt ad charrã que est in medio itinere ꝯtra niniuẽ vnde cimo die. Dixitq; angel⁹. Tobia frater scis quemadmodũ reliquisti patrem tuũ. Si placet itaq; tibi precedamus : et lento gradu insequantur iter nostrũ familie simul cum coniuge tua ⁊ cum animalibus. Cumq; hoc placuisset vt irẽt: dixit raphael ad tobiam. Tolle tecũ ex felle piscis: erit enim necessarium. Tulit itaq; tobias ex felle illo et abierunt. Anna autẽ sedebat secus viam quotidie in supercilio mõtis vnde respicere poterat de lõginquo.

B Et dum ex eodem loco + specularetur aduentũ eius: vidit a longe: et ilico cognouit veniẽtem filiũ suũ: currensq; nunciauit viro suo dicens. Ecce venit fili⁹ tuus. Dixitq; raphael ad tobiam. At vbi introieris domum tuã: statim adora dominũ deum tuũ: ⁊ gratias agens ei: accede ad patrem tuũ et osculare eum. Statim lini super oculos ei⁹ ex felle isto piscis quod portas tecum. Scias em̃ qm̃ mox aperientur oculi eius: et videbit pater tuus lumẽ celi: et in aspectu tuo gaudebit. Tunc precucurrit canis q̃ simul fuerat in via et quasi nũcius adueniẽs blandimẽto sue caude gaudebat. Et consurgens cecus pater eius cepit offendens pedib⁹ currere: et data manu puero occurrit

C obuiã filio suo. Et suscipiẽs osculat⁹ est eum cũ vxore sua: ⁊ ceperũt flere pre gaudio. Cũq; adorassent deũ: gratias egissent: cõsederũt. Tũc sumẽs tobias de felle piscis liniuit oculos p̃ris sui. Et sustinuit quasi dimidiã fere horã: et cepit albugo ex oculis ei⁹ q̃si + mẽbrana oui egredi. Quã apprehendens tobias traxit ab oculis eius : statimq; visum recepit. Et glorificabãt deũ ipse videlicet ⁊ vxor eius et oẽs q̃ sciebant eũ. Dicebatq; tobias. Benedico te dñe deus israel: q2 tu castigasti me: ⁊ tu saluasti me. Et ecce ego video tobiã filiũ

D meũ. Ingressa est etiã post septem dies sara vxor filij eius et omnis familia et pecora sana et cameli et pecunia multa vxoris: sed ⁊ illa pecunia quã receperat a gabelo: et narrauit parẽtibus suis omnia beneficia dei q̃ fecisset circa eũ p̄ hominẽ qui eũ duxerat. Ueneruntq; achior ⁊ nabath cõsobrini tobie gaudẽtes ad tobiã: ⁊ congratulãtes ei de oĩbus bonis q̃ circa illũ ostenderat deus. Et per septẽ dies epulantes oẽs cum gaudio magno gauisi sunt.

Als + spectaretur.

Als + membranum.

¶ C. XII. Tobias filius cõmemorat patri beneficia per raphaelẽ sibi facta: tuncvterq; offert ei medietatem bonorum suorum: et ille aperiens eis omnẽ veritatem ablatus est ab eis : pater et filius per tres horas iacebant prostrati in terra.

Capitulum. xij.

A Unc vocauit ad se tobias filium suũ: dixitq; ei. Quid possum⁹ dare viro isti sancto q̃ venit tecũ? Rñdens tobias dixit p̃ri suo. Pater quã mercedẽ dabimus ei aut quid dignum poterit esse beneficiis ei⁹? Me duxit ⁊ reduxit sanũ: pecuniã a gabelo ipse recepit: vxorẽ ipse me habere fecit: et demoniũ ab ea ipse compescuit: gaudiũ parentib⁹ eius fecit: meipsum a deuoratione piscis eripuit: te quoq; videre fecit lumẽ celi: et

B bonis oĩb⁹ per eũ repleti sum⁹. Quid illi ad hec poterimus dignũ dare? Sed peto te pater mi vt roges eum si forte dignabitur medietatẽ de omnib⁹ que allata sunt sibi assumere. Et vocantes eum pater scz et filius tulerũt eum in partem: et rogare ceperũt vt dignaretur dimidiam partem omniũ que attulerant acceptam habere. Tũc dixit eis occulte. Benedicite deũ celi: et coram omnib⁹ viuentibus confitemini ei: q2 fecit vobiscum m̃iam suã. Etenim sacramentum regis abscõdere bonũ est: opera autem dei reuelare et confiteri honorificum est. Bona est oratio cũ ieiunio et elemosina: magis q̃ thesauros auri recondere: quoniam elemosina a morte liberat: et ipsa est que purgat peccata: et facit inuenire vitã eter-

C nam. Qui autem faciunt peccatum et iniq̃tatẽ: hostes sunt anime sue. Manifesto ergo vobis veritatẽ et non abscondam a vobis occultum sermonem. Quando orabas cum lachrymis: et sepeliebas mortuos : et derelinquebas prandium tuum: et mortuos abscõdebas per diem in domo tua et nocte sepeliebas eos: ego obtuli orationẽ tuam domino. Et quia accept⁹ eras deo: necesse fuit vt tentatio p̄baret te. Et nũc misit me domin⁹ vt curarem te et sarã vxorem filij tui a demonio liberarem. Ego enim sum raphael angelus vn⁹ ex septẽ qui astamus ante dñm. Cũq; hec audissent turbati sunt: et tremẽtes ce-

D ciderūt sup terrā in faciē suā. Dixitq3
eis angelus. Pax vobis nolite timere.
Etenī cū essem vobiscū: per voluntatē
dei erā: ipsum benedicite τ cātate illi.
Uidebar quidē vobiscū manducare et
bibere: sz ego cibo inuisibili τ potu q̄
ab hominibus videri non potest vtor.
Tēpus est ergo vt reuertar ad eū qui
me misit: vos autē benedicite deum et
enarrate omnia mirabilia ei⁹. Et cum
hec dixisset: ab aspectu eorum ablatus
est: et vltra eum videre non potuerūt.
Tunc prostrati per horas tres in faciē
benedixerunt deum: τ exurgentes nar-
rauerunt omnia mirabilia eius.

¶ C. S. Uerba tobie benedicentis do
minum: et prophetia eius sub nomine
hierusalem. Capitulum. xiij.

A 1.regū.2.a. Sap.16.b.
Aperiēs autē tobias senior
os suū: benedixit dn̄m. Et
dixit. Magn⁹ es domine in
eternum: τ in oīa secula re
gnū tuū: qm̄ tu flagellas et
saluas: deducis ad iferos τ reducis: et
nō est qui effugiat manum tuam. Con-
fitemini domino filij israel: τ in cōspe
ctu gētium laudate eum: quoniā ideo
dispersit vos inter gētes que ignorāt
eum vt vos enarretis mirabilia ei⁹ et
faciatis scire eos: q2 nō est alius deus
B omnipotens preter eū. Ipse castigauit
nos ꝑpter iniquitates nostras: et ipse
saluabit nos ꝑpter misericordiā suā.
Aspicite ergo q̄ fecit vobiscū: τ cum ti
more et tremore cōfitemini illi: regēq3
seculorum exaltate in operib⁹ vestris.
Ego aūt in terra captiuitatis mee con
fitebor illi: quoniam ostendit maiesta-
tem suam in gentē peccatricem. Con-
uertimini itaq3 peccatores τ facite iu-
stitiam coram deo: credentes ꝙ faciat
vobiscum misericordiam suā. Ego aūt
et anima mea in deo letabimur. Bene-
C dicite dn̄m oēs electi eius: agite dies
letitie: et confitemini illi. Hierusalem
ciuitas dei: castigauit te dn̄s i operib⁹
manuū tuarū. Confitere dn̄o in bonis
suis: τ benedic deū seculorū: vt reedifi
cet in te tabernaculum suum: et reuo-
cet ad te oēs captiuos τ gaudeas in
omnia secula seculorum. Luce splendi
da fulgebis: τ omnes fines terre adora
bunt te. Nationes ex longinquo ad te
venient: et munera deferētes adorabūt
in te dn̄m: τ terram tuam in sanctifica
tionem habebūt. Nomen enim magnū
inuocabunt in te. Maledicti erūt qui
contempserint te: et cōdemnati erunt
oēs qui blasphemauerint te. Benedi-
ctiq3 erūt q̄ edificauerint te. Tu autē
letaberis in filijs tuis: qm̄ oēs benedi-
centur τ congregabuntur ad dominū.
Beati oēs q̄ diligunt te: τ qui gaudent D
super pace tua. Aia mea benedic dn̄m:
quoniā liberabit hierl'm ciuitatē suā
a cunctis tribulatiōibus eius dn̄s de⁹
noster. Beat⁹ ero si fuerint reliquie se Apoc. 21.b.
minis mei ad videndam claritatē hie-
rusalem. Porte hierusalem ex saphiro
et smaragdo edificabūtur: et ex lapide
precioso oīs circuitus murorum eius.
Ex lapide cādido τ mundo oēs platee
eius sternent: τ per vicos eius alleluya
cantabitur. Benedictus dn̄s qui exal-
tauit eam: vt sit regnum eius in secula
seculorum super eam. Amen.

¶ C. S. De annis τ obitu et sepultura
tobie et prophetia eius: de perditione
niniue τ restauratione hierusalem: de
reditu tobie ad soceros suos: τ de mor
te ipsius. Capitulum. xiiij.

Et cōsummati sunt sermo- A
nes tobie. Et postq̄ illumi
nat⁹ est tobias vixit annis
quadragintaduobus: τ vi
dit filios nepotum suorū.
Completis itaq3 annis centūduobus:
sepult⁹ est honorifice in niniue. Quin-
quaginta nāq3 τ sex annorū lumen ocu
lorum amisit: sexagenarius vero rece- B
pit. Reliquum vero vite sue in gaudio
fuit: τ cū bono ꝑfectu timoris dei per
rexit in pace. In hora autē mortis sue
vocauit ad se tobiā filiū suū τ septē iu
uenes filios ei⁹ nepotes suos: dixitq3
eis. Prope erit interit⁹ niniue. Nō em̄
excidit verbum domini: et fratres no-
stri qui dispersi sunt a terra israel re-
uertētur ad eam. Omnis autem deser-
ta terra eius replebitur: et domus dei
que in ea incēsa est iterum reedificabi-
tur: ibiq3 reuertentur omnes timētes
deum: τ relinquent gentes idola sua: τ
venient in hierusalē τ inhabitabūt in
ea: τ gaudebūt in ea omnes + reges ter Al' + gētes
re adorantes deum israel. Audite er- C
go filij mei patrem vestrum. Seruite Jos. 24. c.
domino in veritate: τ inqrite vt facia-
tis que placita sunt illi: τ filijs vestris
mandate vt faciant iustitias et elemo-
synas: vt sint memores dei τ bn̄dicant
eum in omni tempore in veritate et in
tota virtute sua. Nunc ergo filij audi-
te me et nolite manere hic: sz quocūq3

als✝ iuxta die sepelieritis matrem vestrā✝ circa
me i vno sepulchro: ex eo dirigite gres
D sus vestros vt exeatis hinc. Uideo em
q₂ iniquitas ei⁹ finē dabit ei. Factū est
autē post obitū matris sue tobias ab-
scessit ex niniue cū vxore sua et filijs et
filiorū filijs: et reuersus est ad soceros
suos. Inuenitq₃ eos incolumes in sene
ctute bona et curā eorum gessit et ipse
clausit oculos eorum: et omnem heredi
tatē domus raguelis ipse percepit: vi
ditq₃ quintam generationē: filiosq₃ fi
liorū suorum. Et cōpletis annis nona
gintanouem in timore domini: cū gau
dio sepelierūt eū omnis cognatio ei⁹.
Et omnis generatio eius in bona vita
et in sancta conuersatione permansit:
ita vt accepti essent tā deo ꝙ hoib⁹ et
cunctis habitantibus in terra.

¶ Explicit liber Tobie.

¶ Incipit prologus beati Hieronymi in librum Judith.

Apud hebreos liber Judith inter agiographa legit̃: cuius autoritas ad roborāda illa que in contentionē veniunt: minus idonea iudicatur. Chaldeo tamē sermone conscriptus inter historias computatur. Sed quia hunc librum synodus nicena in numero sanctarum scripturarum legitur cōputasse: acquieui postulationi vestre immo exactioni: et sepositis occupationibus quib⁹ vehementer artabar: huic vnā lucubratiunculam dedi magis sensum e sensu ꝙ ex verbo verbum transferens. Multorum codicum varietatem viciosissimā amputaui sola ea que intelligētia integra in verbis chaldeis inuenire potui latinis expressi. Accipite iudith viduam castitatis exemplum: et triumphali laude perpetuis eam preconijs declarate. Hanc enim non solum feminis: sed et viris imitabilem dedit: qui castitatis eius remunerator virtutem ei talem tribuit vt inuictum omnibus hominibus vinceret: et insuperabilem superaret.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit Liber Judith: qui non est in canone.

¶ C. S. De potentia arphaxat et nobilitate ciuitatis ei⁹ quam edificauit: et qualiter ipsum nabuchodonosor vicit mittēs nūcios ad oēs puincias: quos cū vacuos remiserūt: iurat se vindicaturum de omnibus. Capitulum. j.

Arphaxat itaq₃ rex B
medorꝫ subiugauerat mul
tas gentes imperio suo: et
ipse edificauit ciuitatē po
tentissimam quam appel-
lauit egbathanis. Ex lapidib⁹ quadra B
tis et sectis fecit muros eius: in altitu
dine cubitorum septuaginta: et in lati
tudine cubitorū triginta: turres vero
eius posuit in altitudine cubitorū cen
tum. Per quadrum vero earum latus
vtrūq₃ vicenorū pedū spacio tēdebat.
Posuitq₃ portas ei⁹ in altitudine tur
riū: et gloriabat̃ quasi potēs in poten-
tia exercitus sui: et in gloria quadriga
rum suarum. Anno igitur duodecimo
regni sui: nabuchodonosor rex✝ assy- C
riorꝫ q̇ regnabat in niniue ciuitate ma Als✝ cābises h₂ fili⁹
gna: pugnauit contra arphaxat et ob- cyrit apud
tinuit eum in cāpo magno qui appel- esdrā artaxerxes.
latur ragau circa euphraten et tigrim 1. mach. 1. a.
et iadason i campo erioch regis elico-
rum. Tunc exaltatū est regnum nabu-
chodonosor: et cor eius eleuatum est: et
misit ad omnes q̇ habitabāt in cilicia
et damasco et libano et ad gentes que
sunt in carmelo et cedar et inhabitan-
tes galileam in cāpo magno esdrelon:
et ad oēs qui erāt in samaria et trans
flumen iordanem vsq₃ ad hierusalē et
omnem terrā iesse: quousq₃ perueniā-
tur ad mōtes ethiopie. Ad hos omnes
misit nūcios nabuchodonosor rex as- Egypti regnum desecit.
syriorum: qui omnes vno animo cōtra
dixerūt et remiserunt eos vacuos ac si-
ne honore abiecerūt. Tūc indignatus D
nabuchodonosor rex ad omnem terrā Babylōia in egypto edificatur.
illam: iurauit per thronum et regnum als✝ supest regiōibus.
suum quod defenderet se de omnibus
✝regionibus his.

¶ Capituli Summarium. Nabuchodonosor habito consilio mittit holofernem ad regna occidentis qui egrediens vastabat omnia.

Capitulum. ij.

A Nno tertiodecimo nabucho
donosor regis vicesima ⁊ se-
cūda die mēsis pmi factū est
verbū in domo nabuchodo-
nosor regis assyriorū: vt de-
fenderet se. Uocauitq; oēs maiores na
tu oēsq; duces ⁊ bellatores suos: ⁊ ha
buit cū eis mysteriū cōsilij sui. Dixitq;
cogitationem suam in eo esse vt omnē
terrā suo subiugaret imperio. Qđ di-
ctum cum placuisset oībus vocauit na
buchodonosor rex holofernem princi-
B pem militie sue: et dixit ei. Egredere
Ezech.9.b. aduersum omne regnū occidentis: ⁊ cō
tra eos pcipue q̄ contempserunt impe
riū meū. Non parcet oculus tuus vlli
regno: omnemq; vrbē munitam subiu-
gabis mihi. Tunc holofernes vocauit
duces ⁊ magistratus virtutis assyriorū
et dinumerauit viros i expeditiōe: si-
cut pcepit ei rex centū viginti milia pe
ditū pugnatorū: ⁊ equites sagittarios
duodecim milia. Omnēq; expeditionē
suā fecit pire in multitudine innumera
biliū camelorū cū his q̄ exercitib⁹ suffi
cerēt copiose: boū q̄z armēta: gregesq;
C ouiū: quorū nō erat numer⁹. Frumētū
ex oī syria in trāsitu suo parari consti-
tuit. Aurū vo ⁊ argētū de domo regis
assumpsit multū nimis. Et pfectus est
ipse ⁊ oīs exercitus cum quadrigis et
equitib⁹ ⁊ sagittarijs q̄ cooperuerunt
faciē terre sicut locuste. Cūq; ptransis-
set fines assyriorum venit ad magnos
mōtes ange q̄ sūt a sinistro cilicie: ascē
ditq; oīa castella eorū et obtinuit oēm
al' + fregit munitionē. + Effregit autē ciuitatem
opinatissimā melothi: pdauitq; oēs
filios tharsis ⁊ filios ismael qui erant
ɔtra faciē deserti: ⁊ ad austrū terre che
D leō. Et transiuit euphraten ⁊ venit in
mesopotamiā et fregit omnes ciuita-
tes excelsas que erāt ibi a torrente mā
bre vsq;quo perueniat ad mare: ⁊ occu
pauit terminos ei⁹ a cilicia vsq; ad fi-
al's + addu nes iaphet q̄ sunt ad austrum. + Et du
xit. xitq; oēs filios madiā ⁊ pdauit oēs lo
cupletationē eorū: oēsq; resistētes sibi
occidit in ore gladij. Et post hec descē
dit in cāpos damasci in diebus messis
et succēdit oīa sata: oēsq; arbores ⁊ vi
neas fecit incidi: ⁊ cecidit timor illi⁹
sup omnes inhabitantes terram.
¶ C. S. Ciuitates se vltro tradiderūt
holoferni: de quib⁹ ipse sibi cepit auxi
liatores: et tū ipsas ciuitates et deos
eorum subuertit. Capitulum. iij.

Tunc miserūt legatos suos A
vniuersarū vrbiū ac puin-
ciarū reges ac pncipes: sy
rie sex et mesopotamie et
syrie sobal ⁊ libie atq; cili
cie q̄ venientes ad holofer-
nem dixerunt. Desinat indignatio tua
circa nos. Melius est enim vt viuētes
seruiamus nabuchodonosor regi ma-
gno: ⁊ subditi simus tibi q̄ morientes
cū interitu nro ipsi seruitutis nostre B
damna patiamur. Oīs ciuitas nostra:
oīsq; possessio: oēs montes et colles et
cāpi et armēta boum: gregesq; ouiū et
caprarū: equorūq; et camelorū: et vni-
uerse facultates nre atq; familie in cō
spectu tuo sūt. Sint oīa sub lege tua.
Nos etiā ⁊ filij nri serui tui sum⁹. Ue
ni nobis pacificus dñs et vtere: serui-
tio nro sicut placuerit tibi. Tūc descē
dit holofernes de mōtib⁹ cū equitib⁹
in virtute magna: ⁊ obtinuit oēm ciui
tatē munitā et oēm inhabitātē terrā. C
De vniuersis aūt vrbib⁹ assumpsit sibi
auxiliarios viros fortes et electos ad
bellū. Tātusq; met⁹ puincijs illis icu
buit: vt vniuersarū vrbiū habitatores
pncipes et honorati simul cū populis
exirēt in obuiā venienti: excipiētes eū
cū coronis ⁊ lāpadib⁹: ducētes choros
in tympanis ⁊ tibijs. Nec ista tū faciē-
tes ferocitatē eius pectoris mitigare
potuerūt. Nā ⁊ ciuitates eorū destruxit
⁊ lucos eorū excidit. Preceperat eī il
li nabuchodonosor rex vt oēs deos ter
re exterminaret: v3 vt ipe sol⁹ diceret
de⁹ ab his natiōib⁹ q̄ potuissent holo- D
fernis potētia subiugari. Pertrāsiēs
aūt syriā sobal ⁊ oēm appamiā oēmq;
mesopotamiā venit ad idumeos in ter
ra gabaa et sceptopoli: accepitq; ciuita
tes eorū: ⁊ sedit ibi p triginta dies in
quib⁹ diebus adunari precepit vniuer
sum exercitum virtutis sue.
¶ C. S. Tūc filij isrl' munitiones pa
rabant quos hortat heliachi sacerdos
clamare ad dñm quod faciunt cum in-
stantia magna. Capitulum. iiij.

Tunc audiētes hec filij isrl' q̄ A
hitabāt in terra iuda timue
rūt valde a facie ei⁹. Tremor
etiā et horror inuasit sensus
eorū: ne hoc faceret hierlm ⁊
templo dñi qđ fecerat ceteris ciuitati
bus ⁊ tēplis earū. Et miserūt in omnē
samariā p circuitū vsq; hierico et pre-
occupauerūt omnes vertices montiū.

Et muris circūdederūt vicos suos: et
B cōgregauerūt frumēta in pparationē
pugne. Sacerdos etiā eliachim scri-
psit ad vniuersos q̄ erant ꝯ esdrelon q̄
est ꝯ faciē cāpi magni iuxta dothaim ꝛ
vniuersis p quos vie trāsitus esse pote
rat vt obtinerēt ascēsus mōtiū per q̄s
via esse poterat ad hierl̄m: ꝛ illic custo
dirēt vbi angustū iter esse poterat in-
ter mōtes. Et fecerūt filij israel sm̄ qđ
cōstituerat eis sacerdos dn̄i eliachim.
Et clamauit ois ppls ad dn̄m instātia
magna: ꝛ humiliauerūt aīas suas in ie
iunijs ꝛ orōnibꝰ ipsi ꝛ mulieres eoꝝ.
Et induerūt se sacerdotes cilitijs ꝛ in-
C fantes pstrauerūt contra faciē templi
dn̄i: ꝛ altare dn̄i operuerūt cilitio. Et
clamauerūt ad dn̄m deū israel vnani-
miter: ne darent in predā infantes eo-
rum: ꝛ vxores eoꝝ in diuisionē: ꝛ ciui
tates eorū in exterminiū: ꝛ sancta eoꝝ
in pollutionē: et fierent in opprobriū
gētibus. Tunc eliachim sacerdos dn̄i
D magnus circūiuit oēs isrl̄ allocutusq̄
est eos dicēs. Scitote qm̄ exaudiet do
minus preces vestras si manētes pmā-
seritis in ieiunijs et orationibꝰ i ꝯspe
ctu dn̄i. Memores estote moysi serui
Exo.17.d. dn̄i qui amalech ꝯfidentem in virtute
sua: et in potētia sua: et i exercitu suo:
et in clypeis suis: ꝛ in curribus suis: ꝛ
in equitibus suis: nō ferro pugnando:
sed precibꝰ sanctis orādo deiecit. Sic
erūt vniuersi hostes israel si perseuera
ueritis in hoc ope qđ cepistis. Ad hāc
igitur exhortationē eius deprecantes
dn̄m permanebāt in cōspectu dn̄i: ita
vt etiā hi qui offerebāt dn̄o holocau-
sta precincti cilitijs offerrēt sacrificia
dn̄o: ꝛ erat cinis supra capita eorū et
ex toto corde suo omnes orabāt deum
vt visitaret populum suum israel.

¶ C.S. Indignatus holofernes inqui
rit de gente: et respondit ei achior dux
filioꝝ ammon qualiter deus celi defen
dit illos: auditis verbis achior indi-
gnantur principes holofernis. Ca.v.

A
Unciatumq̄ est holoferni
principi militie assyriorū
q̄ filij israel prepararēt se
ad resistēdū: ac montiū iti
nera cōclusissent: et furore
nimio exarsit in iracūdia
magna: vocauitq̄ oēs pncipes moab ꝛ
duces ammon: ꝛ dixit eis. Dicite mihi
quis sit ppls iste qui mōtana obsidet:
aut que et quales et quāte sint ciuita-
tes eorum: que etiam sit virtus eorum:
aut que sit multitudo eorū: vel qs rex
militie illoꝝ: ꝛ quare pre omnibꝰ qui
habitāt in oriēte isti contēpserūt nos
et nō exierunt in obuiā nobis vt susci
perent nos cū pace. Tunc achior dux J.3.c.
omniū filiorū ammon respondēs ait. J.11.b.
Si digneris audire dn̄e mi dicam ve-
ritatem in ꝯspectu tuo de populo isto
qui in montanis habitat: ꝛ nō egredie
tur verbum falsum ex ore meo. Popu-
lus iste ex progenie caldeorum est: hic Gen.11.b.
primū in mesopotamia habitauit: qm̄
noluerunt sequi deos patrū suoꝝ qui B
erant in terra chaldeorum. Deserētes
itaq̄ cerimonias patrū suorum que in
multitudine deoꝝ erant: vnum deum
celi coluerūt: qui et precepit eis vt exi
rent inde ꝛ habitarēt in carram. Cūq̄
operuisset omnem terrā fames: descen Exo.1.a.
derunt in egyptū illicq̄ per quadrin-
gentos annos sic multiplicati sunt vt
dinumerari eoꝝ non posset exercitus.
Cumq̄ grauasset eos rex egypti atq̄ in
edificationibus vrbiū suarū in luto et
latere subiugasset eos clamauerūt ad
dominum suū: et percussit totam ter-
ram egypti plagis varijs. Cumq̄ eie-
cissent eos egyptij a se cessasset plaga
ab eis: et iterum eos vellent capere et
ad suū seruitium reuocare fugiētibus
his deus celi mare aperuit ita vt hinc
inde aque quasi murus solidarētur: et
isti pede sicco fundū maris perambu- Exo.14.d.
lādo trāsirēt. In quo loco dū innume- J.6.c.
rabilis exercitus egyptioꝝ eos perse-
queretur ita aquis coopertus est vt nō
remaneret vel vnus qui factū posteris
renūciaret. Egressus etiaꝫ mare rubrū
deserta sina montis occurrerūt in qui
bus nūq̄ homo habitare potuit: vel
filius hoīs requieuit. Illic fontes ama C
ri obdulcati sunt eis ad bibēdum: ꝛ p Exo.15.d.
annos quadraginta annonam de celo Ibidē.16.f
consecuti sunt. Ubicunq̄ ingressi sunt
sine arcu ꝛ sagitta ꝛ absq̄ scuto ꝛ gla-
dio: deus eoꝝ pugnauit p eis ꝛ vicit.
Et nō fuit qui insultaret populo isti:
nisi quādo recessit a cultu domini dei
sui. Quotiēscūq̄ autē preter ipm̄ deū
suum alterum coluerunt: dati sunt in
predam et in gladium ꝛ in opprobriū.
Quotiēscunq̄ autē penituerunt se re-
cessisse a cultura dei sui dedit eis deus
celi virtutem resistendi. Deniq̄ chana-
neum regem et iebuseum et pherezeum
et eueum et amorreum et oēs potētes

in esebon pstrauerāt: ⁊ terras eorū et
ciuitates eoꝝ ipsi possederūt ⁊ vsq; dū
nō peccarēt in cōspectu dei sui erāt cū
illis bona. Deus em̄ illoꝝ odit iniq̄ta-
tē. Nā ⁊ ante hos annos cū recessissent
a via quā dederat illis deus vt ambu-
larent in ea exterminati sunt prelijs a
multis natiōib⁹: ⁊ plurimi eoꝝ capti-
B ui abducti sunt in terrā nō suā. Nuper
aūt reuersi ad dn̄m deū suū ex dispsio-
ne qua dispersi fuerāt adunati sunt et
ascēderunt mōtana hec oīa ⁊ iterū pos
sident hierl'm vbi sunt sancta sctōꝝ.
Nūc ergo mi dn̄e perquire si est aliqua
iniquitas eorum in cōspectu dei eoꝝ.
Ascendamus ad illos: qm̄ tradēs tra-
det illos deus eorū tibi: et subiugati
erunt sub iugo potentie tue. Si vero
non est offensio populi huius corā deo
suo: non poterimus resistere illis: qm̄
J.16.b. deus eorum defendet illos: et erimus
J.3.d. in opprobriū vniuerse terre. Et factū
est cū cessasset loqui achior verba hec:
irati sunt oēs magnates holofernis et
cogitabāt interficere eū dicētes ad al-
terutrū. Quis est iste qui filios israel
posse dicat resistere regi nabuchodono
sor ⁊ exercitib⁹ eius hoīes inermes et
sine virtute ⁊ sine peritia artis pugne.
Ut ergo agnoscat achior qm̄ fallit nos
ascēdamus in montana ⁊ cū capti fue
rint potētes eorū: tunc cū eisdē gladio
transuerberabitur: vt sciat oīs gens:
quoniam nabuchodonosor deus terre
est: ⁊ preter ipsum alius non est.

¶ C. S. Holofernes irat⁹ iubet achior
ligatū duci in bethuliā: nuncij ligant
achior ad arborem: filij israel soluen-
tes causa cognita eum consolantur et
clamant ad dn̄m. Capi. vj.

A
Actum est aūt cū cessassent
loqui indignatus holofer
nes vehementer dixit ad
achior. Qm̄ pphetasti no-
J.13.d. bis dicēs q gens israel de
fendatur a deo suo: vt ostē
dam tibi qm̄ non est deus nisi nabucho
donosor: cum percusserimus eos oēs
sicut hominē vnū: tunc et ipse cū illis
assyriorum gladio interibis: ⁊ oīs isrl'
tecum perditione disperiet: ⁊ pbabis
qm̄ nabuchodonosor dn̄s sit vniuerse
terre. Tuncq; gladius militie mee trā-
siet per latera tua ⁊ confixus cades in-
ter vulneratos israel non respirabis.
vltra donec extermineris cū illis. Por
ro aūt si prophetiā tuā verā existimas
non cōcidat vultus tuus et pallor qui
faciē tuā obtinuit abscedat a te: si hec ve
rba mea hec putas impleri non posse. Ut B
aūt noueris: q: simul cū illis hec expe-
rieris: ecce ex hac hora illoꝝ populo so
ciaberis vt dum dignas mei gladij pe-
nas exceperint ipse simul vltioni sub-
iaceas. Tunc holofernes pcepit seruis
suis vt cōprehenderent achior ⁊ duce-
rent eū in bethuliā: ⁊ traderēt eum in
manus filioꝝ israel. Et accipiētes eū
serui holofernis pfecti sunt per cāpe-
stria: sed cū appropinquassent ad mō-
tana exierūt contra eos fundibularij.
Illi aūt diuertētes a latere montis li-
gauerūt achior ad arborē manib⁹ ⁊ pe
dibus: ⁊ sic vinctū de restibus dimise-
runt eū: et reuersi sunt ad dn̄m suum.
Porro filij israel descendentes de be- C
thulia venerunt ad eū. Quē soluentes
duxerūt ad bethuliā atq; in mediū po
puli illum statuētes: percunctati sunt
quid rerū esset q illū vinctū assyrij re
liquissent. In dieb⁹ illis erāt illic prin-
cipes ozias fili⁹ micha de tribu symeō
et charmi qui et gothoniel. In medio
itaq; seniorꝝ ⁊ in cōspectu oīm: achior
dixit oīa que locutus ipse fuerat ab
holoferne interrogatus: ⁊ qualiter po
pulus holofernis voluisset pper hoc
verbū interficere eum: ⁊ quemadmodū
ipse holofernes iratus iusserit eū is-
raelitis hac de causa tradi: vt dū vin-
ceret filios israel: tunc ⁊ ipsum achior
diuersis iubeat interire supplicijs p-
pter hoc q dixisset deus celi defensor
eorum est. Cumq; achior vniuersa expo
suisset oīs populus cecidit in faciem ē.5.d.
adorātes dn̄m et cōmuni lamentatiōe D
et fletu vnanimes preces suas dn̄o effu
derunt dicentes. Dn̄e deus celi ⁊ terre
intuere superbiam eorū: et respice ad
nostrā humilitatē ⁊ faciē sanctoꝝ tuo
rum attēde: ⁊ ostēde qm̄ nō derelinq̄s
presumētes de te: ⁊ presumētes de se ⁊
de sua virtute gloriātes humilias. Fi-
nito itaq; fletu: ⁊ per totā diē oratione
populoꝝ cōpleta cōsolati sunt achior:
dicētes. Deus patrū nostrorū cuius tu
virtutē predicasti: ipse tibi hāc dabit
vicissitudinē: vt eorū magis tu interi-
tum videas. Cū vero dn̄s deus noster
dederit hāc libertatē seruis suis sit et
tecū deus in medio nostri: vt sicut pla
cuerit tibi ita cū tuis oībus cōuerseris
nobiscū. Tūc ozias finito cōsilio eius:
suscepit eum in domum suam: et fecit

tenā magnā. Et vocatis oībus presby-
teris simul expleto ieiunio refecerūt.
Postea vero conuocatus est oīs pplš: τ p
totam noctem intra ecclesiā orauerūt
petentes auxilium a deo israel.

¶ C.S. Holofernes obsidet bethuliā:
ciues siti coartātur: τ volunt vrbē tra
dere: ozias adhuc quinq3 dies postulat:
et expectare persuadet. Capi.vij.

A Olofernes aūt altera die pce
pit exercitibus suis vt ascen
derēt cōtra bethuliā. Erant
aūt pedites bellatoꝝ cētum
viginti milia: τ eqtes vigin-
tiduo milia: pter preparationes viroꝝ
illoꝝ quos occupauerat captiuitas: et
adducti fuerāt de puincijs et vrbibus
vniuerse iuuētutis. Oēs parauerūt se
pariter ad pugnā ꝯ filios isrł: τ vene-
runt p crepidinē mōtis vsq3 ad apicē
qui respicit sup dothaim a loco q̄ dici
tur belma vsq3 ad chelmō q̄ est ꝯ esdre
lon. Filij aūt isrł vt viderūt multitu-
dinē illoꝝ: pstrauerūt se sup terrā mit
B tentes cinerē sup capita sua vnanimes
orātes vt deus israel misericordiā suā
ostēderet sup pplm suū. Et assumētes
arma sua bellica: sederūt p loca q̄ an-
gusti itineris tramitē dirigūt inter mō
tuosa: τ erāt custodiētes ea tota die et
nocte. Porro holofernes dū circuit p
gyruz repperit qđ fons q̄ influebat in
aqueductū illoꝝ a parte australi extra
ciuitatē dirigeret: τ incidi pcepit aq̄-
ductū illoꝝ. Erāt tñ nō longe a muris
fontes ex q̄bus furtim videbant͛ hauri
re aquā ad refocillādū poti᷒ q̄ ad po
tandū. Sz filij ammō τ moab accesse-
rūt ad holofernē dicētes. Filij isrł nō
in lācea nec in sagitta cōfidūt: sed mō-
tes defendūt illos τ muniūt illos col-
les in precipitio ꝯstituti. Ut ergo sine
cōgressione pugne possis superare eos
pone custodes fontiū vt nō hauriāt ex
eis: τ sine gladio interficies eos vel cer
te fatigati tradēt ciuitatem suā quam
putant in montibus positam superari
C non posse. Et placuerūt verba hec corā
holoferne τ coram oībus satellitibus
eius: τ cōstituit per gyrū cētenarios p
singulos fontes. Cumq3 ista custodia p
dies viginti fuisset expleta: defecerūt ci-
sterne τ collectiones aquarū oībus in
habitantibus bethuliā: ita vt nō esset
intra ciuitatē vnde satiarētur vel vna
die: qm̄ ad mēsuram dabatur populis
aqua quotidie. Tunc ad oziā cōgrega-
ti oēs viri femineq3: iuuenes τ paruuli
oēs simul vna voce dixerūt. Judicet de᷒
inter nos τ te: qm̄ fecisti in nos mala:
noles loqui pacifice cū assyrijs: τ pro- Exo.5.d.
pter hoc vēdidit nos de᷒ in manibus
coꝝ. Et ideo nō est q̄ adiuuet: cū psterr
namur aū oculos coꝝ in siti τ pditiōe
magna. Et nūc cōgregate vniuersos q̄ Thre.4.d.
in ciuitate sunt: vt spōte tradam᷒ nos
oēs pplo holofernis. Melius est ei vt
captiui bñdicam᷒ dñm viuētes: q̄ mo
riamur τ simus opprobriū oī carni: cū
videamus vxores nr̄as τ infantes no-
D stros mori ante oculos nr̄os. Cōtesta-
mur hodie celū τ terrā τ deū patrū no
strorum: q̄ vlciscit͛ nos ſm pctā nr̄a: vt
iam tradatis ciuitatē in manu militie
holofernis: vt sit finis noster breuis in
ore gladij: q̄ lōgior efficit͛ in ariditate
sitis. Et cū hec dixissent factus est flet᷒
et vlulatus magnus in ecclesia ab oīb᷒
et per multas horas vna voce clamaue
runt ad deū: dicētes. Peccauimus cuz Ps.105.
patribus nr̄is: iniuste egimus: iniq̄ta-
tem fecim᷒. Tu q̄ pius es miserere no
stri: τ in tuo flagello vindica iniquita
tes nr̄as: τ noli tradere cōfitētes te po
pulo q̄ ignorat te: vt nō dicāt inter gē
tes vbi est deus coꝝ. Et cū fatigati his
clamoribus τ his fletibus lassati siluis
sent exurgēs ozias infusus lachrimis
dixit. Equo animo estote fratres τ hos
quinq3 dies expectemus a domino mi
sericordiam. Forsitan eīn indignatio-
nem suā abscidet: τ dabit gloriā nomi
ni suo. Si autē transactis quinq3 die-
bus non venerit adiutorium: faciemus
hec verba que locuti estis.

¶ Ca.S. Judith arguit sacerdotes qđ
consenserunt tradere ciuitatem: quos
monet orare: etiam ipsam vt p se oret
rogant sacerdotes: dixit se exiturā de
ciuitate cum abra sua: sed quid factu-
ra sit inquiri phibet. Capi.viij.

T factum est cum audisset A
hec verba iudith vidua q̄
erat filia merari: filij idox:
filij ioseph: filij ozie: filij
elai: filij iamnor: filij iede-
on: filij raphoim: filij achi
tob: filij melchie: filij enan: filij natha-
nie: filij salathiel: filij symeon: filij ru-
ben: τ vir eius fuit manasses: q̄ mortu᷒
est in dieb᷒ messis hordeacee: instabat
eīn super alligātes manipulos in cam
po: et venit estus super caput eius. Et
mortuus est in bethulia ciuitate sua:

et sepultus est illic cum patrib⁹ suis.
Erat aūt iudith relicta eius vidua iā
annis tribus ꝛ mensibus sex. Et in su-
perioꝛib⁹ domus sue fecit sibi secretū
cubiculū in quo cū puellis suis clausa
moꝛabatur: ꝛ habēs super lūbos suos
ciliciū ieiunabat oībus dieb⁹ vite sue:
B preter sabbata ꝛ neomenias ꝛ festa do-
mus isrl. Erat aūt elegāti aspectu ni-
mis: cui vir suus reliq̄rat diuitias mul-
tas ꝛ familiā copiosam: ac possessiōes
armētis boū ꝛ gregibus oviū plenas.
Et erat hec in oībus famosissima: qm̄
timebat dñm valde: nec erat qui loque-
retur de illa vbū malū. Hec itaq̧ cum
audisset qm̄ ozias pmisisset q̧ trāsacto
qnto die traderet ciuitatē assyriis mi-
sit ad p̄sbyteros chabri ꝛ charmi. Et ve-
nerūt ad illā ꝛ dixit eis. Quod est hoc
verbū in quo cōsensit ozias vt tradat
ciuitatē assyriis: si intra q̄nq̧ dies non
venerit vobis adiutoriū. Et q̄ estis vos
qui tētatis dñm. Nō est iste sermo qui
misericoꝛdiā ꝓuocet: sꝫ poti⁹ q̄ irā ex-
citet: ꝛ furoꝛē accendat. Posuistis vos
Al's + ad. tps miserationis dñi + ꝛ in arbitriū ve-
strū diē cōstituistis ei. Sed qꝛ patiens
est dñs in hoc ipso peniteamus ꝛ indul-
gentiam eius fusis lachꝛimis postule-
mus. Nō enī quasi homo sic deus cōmi-
nabitur: neq̧ sicut filius hoīs ad iracū-
diam inflāmabit̄. Et ideo humiliemus
illi animas nostras: ꝛ in spiritu consti-
Al's + con trito. tuti + humiliato seruiētes illi dicam⁹
flentes dño. vt s̄m volūtatē suā sic fa-
ciat nobiscū misericoꝛdiā suā: vt sicut
conturbatū est coꝛ nostrū in superbia
eoꝝ: ita etiā de nostra humilitate glo-
riemur: qm̄ non sumus secuti peccata
patrum nostroꝝ qui dereliquerūt deū
suum ꝛ adoꝛauerunt deos alienos: pro
quo scelere dati sunt in gladium et in
rapinā: ꝛ in cōfusionem inimicis suis.
C Nos aūt alterum deū nescimus preter
ipsum. Expectemus humiles ꝯsolatio-
nem eius: ꝛ exquiret sanguinē nostrū
de afflictionibus inimicoꝝ nostroꝝ: ꝛ
humiliabit oēs gētes quecūq̧ insurgūt
cōtra nos: ꝛ faciet illas sine honoꝛe do-
minus deus noster. Et nūc fratres qm̄
vos qui estis presbyteri in ppl'o dei: et
ex vobis pēdet aīa illoꝝ: ad eloquium
Gen. 22 a. vestrū coꝛda eoꝝ erigite: vt memoꝛes
sint qꝛ tētati sunt patres nostri vt pro-
barētur si vere colerēt deum suum.
Memoꝛes esse debēt quō pater noster
abꝛaam temptatus est: ꝛ per multas tri-
bulationes ꝓbatus dei amicus effect⁹
est. Sic isaac: sic iacob: sic moyses: et
oēs qui placuerūt deo per multas tri-
bulationes transierūt fideles. Illi aūt
qui tētationes suas nō susceperūt cū
timoꝛe dñi et impatiētiā suā ꝛ impro-
periū murmurationis sue contra dñm
ꝓtulerunt: exterminati sunt ab exter-
minatoꝛe ꝛ a serpētibus perierūt. Et
nos ergo nō vlciscamur nos ꝓ his que 1. Coꝛ. 10. b
patimur: sed reputātes peccatis nr̄is D
hec ipsa supplicia minoꝛa esse flagella
dñi quasi serui qui coꝛripimur ad emē-
dationem ꝛ nō ad ꝑditionē nostrā eue-
nisse credamus. Et dixerūt illi ozias ꝛ
presbyteri. Oia q̄ locuta es vera sunt:
ꝛ non est in sermonibus tuis vlla repre-
hensio. Nūc ergo oꝛa ꝓ nobis dñm: qm̄
mulier sancta es ꝛ timēs deū. Et dixit
illis iudith. Sicut qd̄ potui loqui dei
esse cognoscitis: ita qd̄ facere disposui
probate si ex deo est: ꝛ oꝛate vt firmum
faciat deus cōsiliū meū. Stabitis vos
ad portā nocte ista ꝛ ego exeā cū abꝛa
mea: ꝛ oꝛate vt sicut dixistis in diebus
quinq̧ respiciat dñs pplm̄ suum isra-
el. Uos autem nolo vt scrutemini actū
meum: ꝛ vsq̧ dum renūciem vobis ni-
hil aliud fiat nisi oꝛatio pro me ad do-
minū deū nostrū. Et dixit ad eā ozias
princeps iude. Uade in pace: ꝛ dñs sit
tecum in vltionem inimicoꝝ nostro-
rum. Et reuertentes abierunt.

¶ C. S. Judith ingressa oꝛatoꝛiū suū
cilicio vestitur: cinerē super caput po-
nens oꝛat ad dominum. Capi. ix.

Quibus abscedētib⁹ iudith A
ingressa est oꝛatoꝛiū suū: et
induēs se cilicio posuit ci-
nerē sup caput suū: ꝛ ꝓster-
nens se dño: clamabat ad
dñm dicēs. Dñe deus pris Gen. 34. a.
mei symeon q̄ dedisti illi gladiū in de-
fensionē alienigenarū: qui violatoꝛes
extiterūt in coinq̄natione sua: ꝛ denu-
dauerūt femur virginis in cōfusionē:
ꝛ dedisti mulieres illoꝝ in predā ꝛ fi-
lias illoꝝ in captiuitatē: ꝛ oēm predā
in diuisionē seruis tuis qui zelauerūt
zelum tuū: subueni queso te dñe deus
meus mihi vidue. Tu enī fecisti pꝛioꝛa
ꝛ illa post illa cogitasti: ꝛ hoc factū est
qd̄ ipse voluisti. Oēs enī vie tue parate
sunt: ꝛ tua iudicia in tua prouidentia
posuisti. Respice castra assyrioꝝ nunc
sicut tunc castra egyptioꝝ videre di-
gnatus es: quando post seruos tuos
armati

armati currebãt confidẽtes in quadri
gis & in equitatu suo & in multitudine
C bellatoꝝ. Sȝ asperisti sup̄ castra eoꝝ:
et tenebre fatigauerũt eos. Tenuit pe
des eoꝝ abyssus: et aque operuerũt eos.
Sic fiãt & isti dñe: qui cõfidũt in mul
titudine sua & in curribus suis & in cõ
tis & in sagittis suis: & in lãceis gloriã
tur: & nesciunt: q2 tu ipse es de9 noster
Als + con qui + cõteris bella ab initio: & dñs no
teris. men est tibi. Erige brachium tuũ sicut
ab initio: & allide virtutẽ illoꝝ in vir
tute tua: cadat virtus eorum in iracũ
dia tua qui pmittũt se violare sancta
tua: & polluere tabernaculũ nõis tui:
& deijcere gladio suo cornu altaris tui.
Fac dñe vt gladio pprio eius superbia
J.10.d. amputetur: capiatur laqueo oculorum
D suorum in me: & percuties eũ ex labijs
charitatis mee. Da mihi in animo con
Als + cõte stantiã vt + contẽnam illum: & virtutẽ
ram illũ et eius vt euertam illũ. Erit eñi hoc me
in virtute. moriale nominis tui + cũ manus femi
Als + qđ. ne deiecerit eũ. Non eñi in multitudi
ne est virtus tua dñe: neqȝ in equorum
viribus voluntas tua est. Nec superbi
ab initio placuerũt tibi: sed humiliũ
et mansuetoꝝ semper tibi placuit de
precatio. Deus celorum: creator aqua
rum: & dñs totius creature exaudi me
miseram deprecantem: & de tua miseri
cordia presumẽtẽ. Memento domine
testamẽti tui: & da verbum in ore meo:
et in corde meo ɔsilium corrobora: vt
domus tua in sanctificatione perma
Eccli.36. neat: & oẽs gentes agnoscant q2 tu es
deus: et non est alius preter te.

¶ C. S. Post orationẽ iudith se lauit
et vnxit: & omnibus ornamẽtis suis se
ornãs cũ abra sua exit sacerdotib9 dñs
dicens: inuenta vero ab exploratorib9
ducit ad holofernẽ: q in ei9 pulchritu
dine capit: & pricipes sese pugnare pro
tã pulchris mulierib9 hortant. Cap. x.

A Actum est autẽ cũ cessasset
clamare ad dñm: surrexit
de loco in quo iacuerat p
J.16.b. strata ad dñm. Uocauitqȝ
abram suã & descendẽs in
domũ suã abstulit a se ciliciũ: et exuit
se vestimẽtis viduitatis sue: & lauit cor
pus suum: & vnxit se myrro optimo: &
discriminauit crinem capitis sui: & im
posuit mitram super caput suum: & in
duit se vestimentis iocunditatis sue:
induitqȝ sandalia pedib9 suis: assum
psitqȝ dextrariola & lilia et inaures et
anulos: & omnibus ornamẽtis suis or
nauit se. Cui etiam dominus contulit
splendorẽ. Quõ omnis ista compositio
non ex libidine: sed ex virtute pende
bat: & ideo dñs hanc in + illã pulchri Als + illi
tudinem ampliauit: vt incomparabili
decore omnium oculis appareret. Im
posuit itaqȝ abre sue ascopam vini et
vas olei & + polentam & lapates & pa Als + pul
nes & caseum & pfecta est. Cumqȝ venis mentum.
sent ad portam ciuitatis inuenerũt ex D
pectantem oziam & presbyteros ciui
tatis. Qui cum vidissent eam: stupen
tes mirati sunt nimis pulchritudinem
eius. Nihil tñ interrogantes eã: dimi
serunt transire dicẽtes. Deus patrũ no
stroꝝ det tibi gratiã & omne cõsilium
tui cordis sua ꝟtute corroboret: & glo
rietur super te hierusalẽ: et sit nomen
tuum in numero sanctoꝝ & iustorũ. Et J.12.b.
dixerũt hi qui illic erant oẽs vna voce.
E Fiat fiat. Judith vero orans dominum
transiuit per portas ipsa et abra eius.
Factũ est autẽ cum descenderet mon
tem circa ortum diei: occurrerũt ei ex
ploratores assyriorum & tenuerunt eã
dicentes. Unde venis: aut quo vadis?
Que respondit. Filia sum hebreorum.
Jdeo ego fugi a facie eorũ: quõ futurum
agnoui qđ detur vobis in depredatio
nem p eo qđ contẽnẽtes vos noluerũt
tradere seipsos: vt inuenirent miseri
cordiã in cõspectu vestro. Hac de cau
sa cogitaui mecũ dicens. Uadam ad fa
ciem principis holofernis vt indicem
illi secreta illorum: & ostẽdam illi quo
aditu possit obtinere eos: ita vt nõ ca
dat vir vnus de exercitu eius. Et cum
audissent viri illi verba eius cõsidera
bant faciẽ eius: & erat in oculis eorum
stupor: quõ pulchritudinẽ eius mirabã
tur nimis. Et dixerũt ad eã. Cõserua D
sti animã tuã eo qđ tale repperisti cõsi
lium: vt descẽderes ad dñm nostrum.
Hoc autẽ scias quõ cum steteris in con
spectu eius bene tibi faciet. & eris gra
tissima in corde eius. Duxeruntqȝ illã ad
tabernaculũ holofernis annunciãtes
eam. Cumqȝ intrasset ante faciem eius: J.9.c.
statim captus est in suis oculis holo
fernes. Dixerũtqȝ ad eũ satellites ei9
+ Quis contẽnat populũ hebreorum: Als + quis
qui tam decoras mulieres habẽt vt nõ contĩnuit.
pro his merito pugnare contra eos de
beamus? Uidens itaqȝ iudith holofer
nem sedentem in conopeo: quod erat
ex purpura & bysso & auro & smaragdo

et lapidibus preciosis intextū: et cū in facie eius intendisset: adorauit eū pro sternens se sup terram. Et eleuauerūt eam serui holofernis: iubēte dño suo.
¶ C. S. Holofernes cōfortat iudith: eām quare venerit qrit: q̄ rñdit verba adulatoria placētia holoferni. Ca. xj.

B Tunc holofernes dixit ei. Equo animo esto: et noli pauere in corde tuo: qm̄ ego nūq̄ nocui viro qui voluit seruire nabuchodonosor regi. Populus aūt tuus si nō cōtempsisset me: nō alleuassem lanceā meā sup eū. Nūc aūt dic mihi qua ex causa recessisti ab illis: et placuit tibi vt venires ad nos? Et dixit illi iudith. Sume vba ancille tue: qm̄ si secutus fueris verba ancille tue: perfectā rem faciet dñs tecū. Uiuit em̄ nabuchodonosor rex terre et viuit virtus eius q̄ est in te ad correptionē oīm animarū errātiū: qm̄ nō solū hoīes seruient illi per te sed et bestie agri obtē

B perant illi. Nūciat em̄ animi tui industria vniuersis gētibus: et indicatū est oī seculo: qm̄ tu solus bonus et potens

i. 5. c. es in oī regno eius: et disciplina tua oībus puincijs pdicat. Nec hoc latet qd locut⁹ est achior: nec illud ignorat qd ei iusseris euenire. Cōstat em̄ deū nrm sic peccatis offensum vt mādauerit p pphetas suos ad ppl'm q̄ tradat eū p peccatis suis. Et qm̄ sciūt se offendisse deū suū filij isrl: tremor tuus sup ipos est. Insup etiā fames inuasit eos: et ab ariditate aque iam inter mortuos cō

C putant. Deniq̄ hoc ordināt: vt interficiāt pecora sua: et bibāt sanguinē eorū et sancta dñi dei sui q̄ precepit de⁹ nō cōtingi: in frumēto vino et oleo hec cogitauerūt impēdere: et volūt cōsumere que nec manibus deberēt contingere. Ergo qm̄ hec faciūt: certū est qd in pditionē dabūtur. Qd ego ancilla tua cognoscens fugi ab illis: et misit me dñs hec ipsa nunciare tibi. Ego em̄ ancilla tua deū colo etiā nunc apud te: et exiet ancilla tua et orabo deū: et dicet mihi qn̄ eis reddat pctm̄ suū: et veniēs nunciabo tibi: ita vt ego adducā te p medium hierl'm: et habebis oēm populū

D israel: sicut oues q̄bus nō est pastor: et nō latrabit vel vnus canis ɔtra te: qm̄ hec mihi dicta sunt p puidentiā dei. Et qm̄ iratus est illis deus hec ipsa missa sum nūciare tibi. Placuerunt aūt oīa vba hec corā holoferne et corā pueris eius: et mirabātur ad sapiētiā ei⁹ et dicebāt alter ad alterū. Nō est talis mulier sup terrā in aspectu in pulchritudine et in sensu vborū. Et dixit ad illā holofernes. Bñfecit deus q̄ misit te añ ppl'm: vt des illū tu in manibus nris. Et qm̄ bona est promissio tua: si fecerit mihi hoc deus tu⁹ erit et deus me⁹: et tu in domo nabuchodonosor magna eris et nomē tuū noīabit' i vniuersa terra.
¶ C. S. Judith in domo thesaurorum manere precipitur: de cibis ppzijs se māducaturā dicit: libertas exeūdi ad orationē largit': mittitur vagao vt iudith consentiat holoferni: illa intrat comedens et bibens coram eo: holofernes inebriatur. Capi. xij.

B Tunc iussit eā introire vbi repositi erāt thesauri ei⁹: et iussit illic manere eā: et constituit q̄d daret' illi de cōuiuio suo. Cui rñdet iudith et dixit. Nūc nō potero māducare ex his q̄ mihi pcipis tribui: ne veniat sup me offensio. Ex his autē q̄ mihi detuli māducabo. Cui holofernes ait. Si defecerint tibi ista q̄ tecū detulisti q̄d faciemus tibi? Et dixit iudith. Uiuit aīa tua dñe meus: qm̄ nō expendet oīa hec ancilla tua: donec faciat deus in manu mea hec q̄ cogitaui. Et induxerunt illā serui eius in tabernaculum quo preceperat. Et petijt dum introiret vt daret' ei + copia nocte Al's + fiducia. et ante lucem egrediendi foras ad orationem et depcādi dñm: et pcepit cubicularijs suis vt sicut placeret illi exiret et introiret ad adorandū deū suum per triduum. Et exibat noctib⁹ in vallem bethulie: et baptizabat se in fonte aque. Et vt ascendebat orabat ad dominum deum israel: vt dirigeret viam eius ad liberationem populi sui. Et introiens munda manebat in tabernaculo vsq̄ dum acciperet escam suam in vespere. Et factū est in quarto die holofernes fecit cenā seruis suis. et dixit C ad vagao eunuchū suū. Uade et suade hebreā illā vt sponte consentiat habitare mecū. Fedux est em̄ apud assyrios si femina irrideat virū agendo: vt immunis ab eo transeat. Tunc introiuit vagao ad iudith et dixit. Nō vereatur bona puella introire ad dñm meū: vt honorificet' ante faciem eius: et mādu cet cum eo et bibat vinum in iocūditate. Cui iudith respōdit. Que ego sum

vt contradicā dño meo. Omne qđ erit
ante oculos eiꝰ bonū ⁊ optimū faciā.
D Quicqđ aūt illi placuerit hoc erit mi-
hi optimū oībus diebus vite mee. Et
surrexit ⁊ ornauit se vestimēto suo: et
ingressa stetit ante faciē eius. Cor aūt
holofernis cōcussum est: erat ei ardēs
in cōcupiscētia eius. Et dixit ad eam
holofernes. Bibe nūc ⁊ accumbe in io
cunditate: qm̄ inuenisti gratiam coram
me. Et dixit iudith. Bibā dñe: qm̄ ma-
gnificata est aīa mea hodie pre oībus
diebus meis. Et accepit ⁊ mādncauit
et bibit corā ipo ea que parauerat illi
ancilla eius. Et iocūdus factꝰ est holo
fernes ad eā: bibitq̄ vinū multū nimis
quantū nunq̄ biberat in vita sua.

¶ Ca. xiii. Holofernes nimia ebrietate
sopitꝰ puella ad ostiū obseruat: iudith
caput eius precidit: ciuibꝰ suis caput
holofernis defert ⁊ ostēdit: iudith bñ-
dicitur: achior obstupescit. Capi. xiii.

A t autem sero factū est fe-
stinauerunt serui illius ad
hospitia sua: ⁊ cōclusit va
gao ostia cubiculi: ⁊ abijt.
Erant autē oēs fatigati a
vino. Eratq̄ iudith sola i
cubiculo. Porro holofernes iacebat i
lecto: nimia ebrietate sopitus. Dixitq̄
iudith puelle sue vt staret foras ante cu
biculū ⁊ obseruaret. Stetitq̄ iudith
ante lectum orans cum lachrimis ⁊ la
biorum motu in silētio dicēs. Confirma
me dñe deus israel: ⁊ respice in hac ho
ra ad opera manuū mearū vt sicut p-
Alꝰ + pro- misisti hierlm ciuitatē tuā + erigas et
tegas. hoc qđ credens per te posse fieri cogi-
taui perficiā. Et cū hec dixisset acces-
B sit ad colūnā que erat ad caput lectuli
eius: ⁊ pugionē eius qui in ea ligatus
pēdebat exoluit. Cūq̄ euaginasset illū
apprehendit comā capitis eius ⁊ ait.
Alꝰ + con- + Confirma me dñe deus in hac hora:
forta. et pcussit bis in ceruicē eius ⁊ abscidit
caput eius: ⁊ abstulit conopeū eius a
colūnis: ⁊ euoluit corpus eius truncū.
Et post pusillum exiuit ⁊ tradidit ca-
put holofernis ancille sue: ⁊ iussit vt
mitteret illud in perā suā. Et exierūt
due sm̄ cōsuetudinē suā quasi ad ora-
tionē ⁊ trāsierūt castra: ⁊ gyrantes val
lem venerūt ad portam ciuitatis: ⁊ di-
xit iudith a lōge custodibus murorū.
Aperite portas: quoniam nobiscū est
deus qui fecit virtutem in israel. Et fa
ctum est cum audissent viri vocē eius:
vocauerunt presbyteros ciuitatis. Et
occurrerunt ad eam omnes a minimo
vsq̄ ad maximū: qm̄ sperauerant eam
iam non esse venturam. Et accendētes
luminaria + cōgirauerunt circa eā vni Alꝰ + cōgre
uersi: illa autem ascēdens in eminen- gauerunt.
tiorem locum iussit fieri silentiū. Cum E
q̄ omnes tacuissent dixit iudith. Lau-
date dñm deum nostrū qui nō deseruit
sperātes in se: ⁊ in me ancilla sua ad-
impleuit mīam suā: quā pmisit domui
israel: ⁊ interfecit in manu mea hostē
populi sui in hac nocte: ⁊ proferēs de
pera caput holofernis ostēdit illis di-
cens. Ecce caput holofernis principis
militie assyriorum. Et ecce conopeū illiꝰ j. eodem.
in quo recūbebat in ebrietate sua vbi
et per manū femine percussit illū dñs
deus noster. Viuit aūt ipse dominus:
quoniam custodiuit me angelus eius:
et hinc euntem: ⁊ ibi cōmorantē: ⁊ inde
huc reuertētem: ⁊ nō permisit me dñs
ancillam suā coinquinari: sed sine pol
lutione peccati reuocauit me + vobis Alꝰ + ad
gaudētem in victoria sua: in euasione vos.
mea: ⁊ in liberatione vestra. Cōfitemi ps. 105.
ni illi omnes qm̄ bonus quoniā in se- 106. ⁊. 117.
culum misericordia eius. Uniuersi aūt
adorantes dñm dixerunt ad eam. Be-
nedixit te dominus in virtute sua: q̄
per te ad nihilū redegit inimicos no-
stros. Porro ozias princeps populi is- j. eodem.
rael dixit ad eā. Benedicta es tu filia Luce. 1.
a dño deo excelso pre oībus mulieribꝰ D
super terrā. Benedictus dñs qui crea-
uit celū ⁊ terrā qui te direxit in vulne
ra capitis pncipis inimicorum nostrorum:
quia hodie nomē tuum ita magnifica-
uit vt non recedat laus tua de ore ho-
minum: qui memores fuerint virtutis
dñi in eternum: p quibus non peperci
sti anime tue ppter angustias ⁊ tribu-
lationē generis tui: sed subuenisti rui
ne ante cōspectum dei nostri. Et dixit
oīs populus. Fiat fiat. Porro achior s. 10. b.
vocatus venit: ⁊ dixit ei iudith. Deus ⁊. j. 15. a.
israel cui tu testimonium dedisti quod
vlciscatur se de inimicis suis: ipse ca-
put omnium incredulorum incidit in
hac nocte in manu mea. Et vt probes s. eodem.
quia ita est: ecce caput holofernis qui s. 5. d.
in contēptu superbie sue deū israel cō ⁊. s. 6. a.
tempsit ⁊ tibi interitum minabatur di-
cens. Cū captus fuerit populus israel
gladio perforari precipiam in latera
tua. Uidens aūt achior caput holofer-
nis: angustiatus pre pauore cecidit in

faciem suā super terrā: et estuauit aīa
eius. Postea vero ꝙ resumpto spiritu
recreatus est: ꝓcidit ad pedes eius: et
adorauit eā ⁊ dixit. Bñdicta tu a deo
tuo in omni tabernaculo iacob: qm̄ in
omni gēte que audierit nomen tuum
magnificabitur super te deus israel.
¶ C. S. Caput holofernis in muro su
ſpēdit: achior circūcidit: facto armoꝝ
strepitu assyrij volētes holofernē exci
tare inuenerunt mortuum. Capi. xiiij.
A
Jxit aūt iudith ad oēm po
pulum. Audite me fratres.
Suspēdite caput hoc sup
muros nr̄os: ⁊ erit cū exie-
rit sol accipiat vnusquisq;
arma sua: ⁊ exite cū impetu non vt de-
scendatis seorsum: sed quasi impetum
facientes. Tunc exploratores necesse
erit vt fugiant ad principem suū exci-
tandum ad pugnā. Cūq; duces eorum
concurrerint ad tabernaculū holofer-
nis: ⁊ inuenerint eū truncū in suo sangui
ne volutatū: decidet sup eos timor. Cū
B q; cognoueritis fugere eos ite post il-
los securi: qm̄ dn̄s cōteret eos sub pedi
bus vestris. Tunc achior vidēs virtu-
tem quā fecit deus israel relicto gētili
tatis ritu credidit deo ⁊ circūcidit car
nē preputij sui: ⁊ appositus est ad po-
pulū israel: ⁊ oīs successio generis eiꝰ
vsq; in hodiernū diē. Mox aūt vt ortꝰ
est dies suspēderunt sup muros caput
holofernis: accepitq; vnusq̄sq; vir ar-
ma sua: ⁊ egressi sunt cū grādi strepitu
et vlulatu. Quod videntes exploratores
ad tabernaculū holofernis cucurrerūt.
Porro hi qui in tabernaculo erant ve-
niētes: ⁊ ante ingressū cubiculi ꝑstre-
pētes excitādi gr̄a inquietudinē arte
C moliebātur vt nō ab excitātibus: sʒ a
al's + taber sonātibus holofernes euigilaret. Nul-
naculum. lus em̄ audebat + cubiculū virtutis assy
riorum pulsando aut intrādo aperire.
Sed cū venissent eius duces ac tribu-
ni ⁊ vniuersi maiores exercitus regis
i reg. 14. assyrioꝝ: dixerūt cubiculariis. Intrate
et excitate illū: qm̄ egressi mures de ca
uernis suis ausi sunt ꝓuocare nos ad
preliū. Tūc ingressus vagao cubiculū
eius: stetit ante cortinā: ⁊ plausum fe-
cit manibus suis: suspicabat̄ em̄ illum
cū iudith dormire. Sʒ cū nullū motū
iacētis sensu auriū caperet accessit ꝓ-
ximās ad cortinā: ⁊ eleuās eā vidēsq;
cadauer absq; capite holofernis i suo
sanguine tabefactū iacere sup terrā ex

clamauit voce magna cū fletu et scidit
vestimenta sua. Et ingressus taberna- D
culū iudith: nō inuenit eā: ⁊ exiliuit fo
ras ad populum et dixit. Una mulier
hebrea fecit cōfusionem in domo regis
nabuchodonosor: ecce em̄ holofernes
iacet in terra: ⁊ caput eiꝰ nō est in illo.
Quod cum audissent ꝓncipes virtutes
assyriorū sciderunt oēs vestimēta sua:
⁊ intolerabilis timor ⁊ tremor cecidit
super eos ⁊ turbati sunt animi eorum
valde. Et factus est clamor incompara
bilis in medio castrorum eorum.
¶ C. S. Fugerūt assyrij: ⁊ filij israel ꝑ
sequētes in ore gladij: ditati sunt spo-
lijs eorum: per triginta dies vix spo-
lia colligētes: venit pontifex cū clero
et benedixit iudith. Capi. xv.

Umq; oīs exercitus decolla- A
tum holofernē audisset: fugit
mens: ⁊ cōsiliū ab eis: ⁊ solo
tremore ⁊ metu agitati fuge
presidiū sumūt: ita vt nullus
loqueretur cū ꝓximo suo: sed inclina-
to capite relictis oībus euadere + festi Al's + co
nabant hebreos: quos armatos sup se picebant.
venire audierāt: fugiētes per vias cā-
porū ⁊ semitas + colliū. Uidētes itaq; Al's + con
filij israel fugientes: secuti sunt illos. uallium.
Descenderūtq; clangētes tubis ⁊ vlu-
lātes post ipsos. Et qm̄ assyrij nō adu-
nati in fugam ibāt precipites: filij aūt
israel vno agmine persequētes: debili
tabant oēs quos inuenire potuissent. B
Misitq; ozias nūcios per oēs ciuita-
tes ⁊ regiones israel. Oīs itaq; regio
oīsq; vrbs electam iuuētutem armatā
misit post eos: ⁊ persecuti sunt eos in
ore gladij quousq; peruenirēt ad extre
mitatem finiū suoꝝ. Reliqui autē qui
erant in bethulia: ingressi sunt castra
assyrioꝝ ⁊ predā quā fugientes assyrij
reliquerāt: abstulerūt et onustati sunt
valde. Hi vero q̄ victores reuersi sunt C
ad bethuliā: oīa que erāt illoꝝ abstu-
lerunt secū: ita vt nō esset numerus in
pecoribꝰ ⁊ iumētis ⁊ vniuersis + mo- Al's + mo
bilibus coꝝ vt a minimo vsq; ad ma- bilibus.
gnū oēs diuites fierēt de predationi-
bus eoꝝ. Joachim aūt sūmꝰ pōtifex de
hierusalē venit in bethuliā cū vniuer-
sis presbyteris suis vt videret iudith.
Que cum exisset ad illū: benedixerunt
eam omnes vna voce dicentes. Tu glo
ria hierusalē: tu leticia israel: tu hono
rificētia ppl̄i nostri: q2 fecisti viriliter
et cōfortatum est cor tuum: eo ꝙ casti-

D tatē amaueris: ⁊ post virū tuū alterū
nescieris: ideo ⁊ man⁹ dñi ꝯfortauit te
ē.13.b.⁊.13. et ideo eris benedicta ī eternū. Et di-
a. xit ois ppl̃s: fiat fiat. Per dies aūt tri
gīta vix collecta sunt spolia assyriorū
a pplo israel. Porro aūt vniuersa q̄ ho
lofernis peculiaria fuisse ꝓbata sunt
dederūt iudith in auro ⁊ argēto et ve-
stib⁹ ⁊ gēmis ⁊ oī supellectili: ⁊ tradi
ta sunt oia illi a pplo. Et oēs populi
gaudebant cū mulieribus ⁊ virginib⁹
et iuuenibus: in organis et cytharis.

¶ C. S. Cāticum iudith: et quomodo omnis populus venit in hierusalē adorare: de morte iudith. Capitulum. xvi.

B
Unc cantauit canticū hoc
dño iudith: dicens. Incipi
te dño ī tympanis: cātate
dño in cymbalis: modula-
mini illi psalmū nouū: ex-
ultate ⁊ inuocate nomē ei⁹.
Dñs cōterēs bella: dñs nomē illi. Qui
posuit castra sua in medio ppli sui vt
eriperet nos de manu oim inimicorum
nr̃oꝝ. Uenit assur ī mōtib⁹ ab aqlone
in multitudine fortitudinis sue. Cui⁹
multitudo obturauit torrētes et equi
eoꝝ cooperuerūt valles. Dixit se incē-
surū fines meos: ⁊ iuuenes meos occi-
surū gladio: infantes meos dare ī pre-
dā: ⁊ virgines in captiuitatē. Dñs aūt
al's ✝ manu omp̃s nocuit eū: ⁊ tradidit eū in ✝ ma
B nus femine: ⁊ ꝯfudit eū. Nō eñ cecidit
al's ✝ mani potēs eoꝝ a iuuenib⁹ nec filij ✝ titā p-
bus. cusserūt eū: nec excelsi gigātes īposue-
al's ✝ tyran rūt se illi: sȝ iudith filia merari in spe
norum. cie faciei sue dissoluit euȝ. Exuit eñ se
ē.10.a. vestimēto viduitatis ⁊ īduit se ✝ vesti
Al's ✝ vesti mēto letitie ī exultatiōe filioꝝ israel.
menta. Unxit faciē suā vnguēto: colligauit ci-
al's ✝ veste. cinnos suos mitra ad decipiēdū illū.
Sādalia ei⁹ rapuerūt oculos ei⁹: pul
chritudo ei⁹ captiuā fecit aiam ei⁹: am
putauit pugiōe ceruicē ei⁹. Horruerūt
pse constātiā eius: ⁊ medi audaciā ei⁹.
Tūc vlulauerūt castra assyrioꝝ: qñ ap
paruerūt humiles mei: arescētes ī siti.
Filij puellarū compūxerūt eos: ⁊ sicut
E pueros fugiētes occiderūt eos: perierūt
in ꝓlio a facie dñi dei mei. Hymnū can
temus dño: hymnū nouū cātemus deo
nr̃o. Adonai dñe de⁹ magnus es tu et
ꝓclar⁹ in v̄tute tua ⁊ quē supare nemo
pōt. Tibi seruiat ois creatura tua: qȝ
ps̄.148.⁊ dixisti ⁊ facta sunt: misisti spm̄ tuum ⁊
ps̄.32. creata sunt: ⁊ nō est q̄ resistat voci tue.
Mōtes a fundamētis mouebunt cum
aquis petre sicut cera liquescēt ante fa
ciē tuā. Qui aūt timēt te: magni erunt
apud te p̄ oia. Ue gēti insurgēti sup̄ ge
nus meū. Dñs eñ oipotēs vīdicabit in
eis in die iudicij visitabit illos. Dabit
eñ ignē ⁊ vermes ī carnes eoꝝ: vt vran
tur ⁊ sentiāt vsq̃ in sempiternū. Et fa
ctū ē post hec: ois ppl̃s post victoriā ve
nit ī hierl̃m adorare dñm: ⁊ mox vt pu
rificati sunt: obtulerunt oēs holocau
sta ⁊ vota ⁊ repromissiōes suas. Porro
iudith vniuersa ✝ vasa bellica holofer al's ✝ arma
nis q̄ dedit illi ppl̃s: ⁊ conopeū qđ ipa
sustulerat de cubili ipsi⁹ obtulit ī ana
thema obliuiōis. Erat aūt ppl̃s iocun D
dus s̄m faciē sctōꝝ: ⁊ p̄ tres mēses gau
diū hui⁹ victorie celebratū est cum iu-
dith. Post dies autē illos vnusq̄sq̃ re
dijt in sua: ⁊ iudith magna facta est in
bethulia: ⁊ ꝓclarior erat vniuerse terre
israel. Erat etiā virtuti castitas adiū
cta: ita vt non cognosceret virū oibus
dieb⁹ vite sue: ex quo defunct⁹ est ma-
nasses vir eius. Erat aūt diebus festis
p̄cedēs cū magna gloria. Mansit autē
in domo viri sui ānos centūq̄nq̃: et di
misit abrā suā liberā et defuncta est ac
sepulta cū viro suo ī bethulia. Luxitq̃
illā ois populus diebus septem. In oi
aūt spacio vite ei⁹ nō fuit qui p̄turba-
ret isrl̃: ⁊ post mortem eius annis mul
tis. Dies autē victorie huius festiuita-
tis ab hebreis ī numero sanctoꝝ dierū
accipitur ⁊ colitur a iudeis ex illo tē-
pore vsq̃ in presentem diem.

¶ Explicit liber Judith.

¶ Incipit prologus sancti hieronymi in librum Hester.

Ibrū hester varijs trāslato-
rib⁹ ꝯstat esse viciatū: quem
ego de archiuis hebreoꝝ re-
uelās: v̄bū e verbo expssius
trāstuli. Quem librū editio
vulgata laciniosis hincinde verborum
funibus trahit addēs ea q̄ ex tempore
dici poterāt ⁊ audiri: sicut solitum est
scholarib⁹ disciplinis sumpto thema
te excogitare: quib⁹ verbis vti potuit
qui iniuriā passus est vel ille q̄ iniuriā
fecit. Uos autem o paula et eustochiū
qm̄ ⁊ bibliothecas hebreoꝝ studuistis
intrare ⁊ interpretū certamina cōpro
bastis: tenētes hester hebraicum librū
per singula verba: nostrā translationē

aspicite: et possitis agnoscere me nihil etiã augmẽtasse addẽdo: sꝫ fideli testimonio simplr sicut in hebreo habet historiã hebraicã latine lingue tradidisse. Nec affectamus laudes hoim: nec vi-

Galat. i. b.

tuperatiões expauescim⁹. Deo em̃ placere curantes minas hoim penitus nõ timemus: q2 de⁹ dissipat ossa eoꝝ: qui hoib⁹ placere desiderãt: ꝛ scḋm apostolũ: qui eiusmodi sunt: serui christi esse nõ possunt. Rursum in libro hester alphabetũ ex minio vsqꝫ ad theta literã fecim⁹ diuersis in locis volentes: scilicet septuaginta interpretũ ordinẽ per hoc insinuare studioso lectori. Nos em̃ iuxta morẽ hebraicũ ordinẽ pseq̃ etiã in septuaginta editione maluimus.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber Hester.

i. 8. c.
i. 19. a.
als + artaxerxes vel Mẽnõ. p. psarũ rex.

¶ Ca. A. De conuiuio assueri regis: de vasthi regina que noluit intrare ad regem: de repudiatione eius ex cõsilio septem sapientum: de decreto pmulgato q viri dominẽtur vxoribus. Cap. I.

A

IN diebus assueri q regnauit ab india vsqꝫ ethiopiã sup centũviginti septẽ pũincias: qñ sedit in solio regni sui susa ciuitas regni ei⁹ exordiũ fuit. Tertio igit anno iperij sui fecerat grãde cõuiuiũ cũctis pncipib⁹ ꝛ pueris suis fortissimis psarũ ꝛ medoꝝ inclitis ꝛ pfectis pũinciarũ corã se vt oñderet diuitias glie regni sui ac magnitudinẽ atqꝫ iactãtiã potẽtie sue multo tpe centũ vꝫ ꝛ octoginta dieb⁹. Cũqꝫ iplerent dies cõuiuij: inuitauit oẽm ppłm q inuẽtus est in susis a maximo vsqꝫ ad minimum: et iussit septẽ dieb⁹ cõuiuiũ pparari in vestibulo horti ꝛ nemoris: qḋ regio cultu ꝛ manu cõsitũ erat. Et pendebãt ex omni parte tẽtoria aerei coloris ꝛ carbasini ac hyacinthini sustẽtata funib⁹ byssinis atqꝫ purpureis: qui eburneis circulis inserti erãt: ꝛ colũnis marmoreis fulciebant. Lectuli qꝫ aurei ꝛ argẽtei sup pauimẽtũ smaragdino ꝛ pario stratum lapide dispositi erãt qḋ mira varietate pictura decorabat. Bibebãt aũt q inuitati erant aureis poculis et alijs atqꝫ alijs vasis cibi inferebantur. Vinũ qꝫ vt magnificentia regia dignũ

Galli ita liauenerũt vrbes multas pdunt.
Mediolanũ condit.
B
Papia condit.
Comũ conditur.

erat abundãs: ꝛ pcipuũ ponebat. Nec erat q nolẽtes cogeret ad bibẽdũ: sed sic rex statuerat: preponẽs mẽsis singulos de pncipib⁹ suis: vt sumeret vnusquisqꝫ qḋ vellet. Vasthi qꝫ regina fecit cõuiuium feminarũ in palatio vbi rex assuer⁹ manere psueuerat. Itaqꝫ die septimo cum rex esset hilarior: ꝛ post nimiã potationẽ incaluisset mero pcepit mauma ꝛ bazata ꝛ arbona ꝛ bagata et abgata ꝛ zarath ꝛ carchas septẽ eunuchis q in conspectu ei⁹ ministrabãt vt introducerent reginã vasthi corã rege posito sup caput ei⁹ diademate: vt ostẽderet cũctis pplis ꝛ pncipib⁹ ei⁹ pulchritudinem: erat enim pulchra valde. Que renuit ꝛ ad regis iperiũ qḋ p eunuchos mãdauerat venire cõtempsit. Vñ iratus rex ꝛ nimio furore succẽsus interrogauit sapiẽtes q ex more regio semp ei aderãt: et illoꝝ faciebat cũcta cõsilio: sciẽtiũ leges ac iura maioꝝ. Erãt em̃ primi ꝛ pximi charsena ꝛ setar ꝛ admatha ꝛ tharsis ꝛ mares ꝛ marsana et mamucha: septẽ duces psarum atqꝫ medoꝝ q videbant faciẽ regis: et primi post eum residere soliti erãt cui sentẽtie vasthi regina subiaceret q assueri regis iperiũ qḋ p eunuchos mandauerat facere noluisset. Rñditqꝫ mamucha audiẽte rege atqꝫ principibus. Nõ solũ regẽ lesit regina vasthi sed et oẽs pplos et pncipes q sunt in cũctis prouincijs regis assueri. Egredietur em̃ sermo regine ad oẽs mulieres vt contẽnãt viros suos ꝛ dicãt. Rex assuerus iussit vt regina vasthi intraret ad eũ: ꝛ illa noluit. Atqꝫ hoc exẽplo oẽs pncipũ coniuges psarũ atqꝫ medoꝝ paruipẽdẽt imperia maritorũ. Vñ regis iusta est idignatio. Si ergo tibi placet egrediat edictũ a facie tua: ꝛ scribat iuxta legẽ psarũ atqꝫ medoꝝ: quã pteriri illicitũ ẽ: vt nequaq̃ vltra regina vasthi ingrediat ad regem: sed regnum illius altera q melior est illa accipiat: et hoc in omne (qḋ latissimũ est) prouinciarũ tuarũ diuulgetur imperium vt cuncte vxores tam maioꝝ q̃ minoꝝ deferãt maritis suis honorẽ. Placuit consiliũ eius regi ꝛ principib⁹: fecitqꝫ iuxta cõsilium mamucha: et misit epistolas ad vniuersas pũincias regni sui: vt quoqꝫ gens audire et legere poterat diuersis linguis ꝛ literis: esse viros pncipes ac maiores in domibus suis: et hoc p cunctos populos diuulgari.

Bergomũ conditur.
Brixia conditur.
Vicẽtia cõditur.
Cremona conditur.
C
i. 2. b.
D
Camill⁹ romanus.
galli romã capiunt.
Torquat⁹ romanus.
i. Reg. 15. f.
Isocrates orator.
Xenophon phs.

¶ C.S. De virginib⁹ q̃sitis regi inter
q̃s erat hester: de ītroitu ei⁹ ad cubicu
lū regis: q̄ regina facta est: de mardo-
cheo regi reuelāti p̄ hester. Capitu. ij.

B Is itaq̃ gestis postq̃ regis
assueri idignatio deferbue
rat: ⁊ recordat⁹ est vasthi q̃
fecisset vel q̃ passa esset: di-
xeruntq̃ pueri regis ac mi
Archïtarē tinus ph̄s. nistri ei⁹. Querant regi puelle v̄gines
ac speciose: ⁊ mittant q̃ ꝯsiderēt p̄ vni
uersas p̄uincias puellas speciosas et
virgines ⁊ adducāt eas ad ciuitatē su
san: ⁊ tradant eas in domū feminarū
sub manu egei eunuchi: q̃ est p̄positus
et custos mulierū regiarū: et accipiant
mundū muliebre et cetera ad vsus ne-
Plato ph̄s. cessaria. Et q̃cunq̃ inter oēs oculis re-
Diomedes medicus. gis placuerit: ipsa regnet pro vasthi.
Placuit sermo regi: et ita vt suggesse-
4. regū. 2. f. rāt iussit fieri. Erat vir iudeus ī susis
Antbistenes ph̄s athenienfis. ciuitate: vocabulo mardocheus: filius
iair: filij semei: filij cis: de stirpe iemi-
ā. 1. e. z. f. eodem. ni q̃ trāslatus fuerat de hierl̄m eo t̄pe
quo ieconiā regē iuda nabuchodono-
sor rex babylonis trāstulerat: qui fuit
B nutritius filie fratris sui edisse que al
Arristippus ph̄s. tero nomine vocabat̄ hester et vtrūq̃
parentē amiserat: pulchra nimis ⁊ de-
cora facie. Mortuisq̃ patre ei⁹ ac ma-
tre mardocheus sibi eā adoptauit ī fi-
liā. Cūq̃ percrebruisset regis imperiū:
et iuxta mādatū illius multe pulchre
virgines adducerent susan: ⁊ egeo tra
derent̄ eunucho: hester quoq̃ inter ce-
teras puellas ei tradita est vt seruaret̄
in numero feminarum. Que placuit ei
⁊ inuenit gratiam in conspectu illius.
Epicurus ph̄s. Et p̄cepit eunucho vt acceleraret mū-
dū muliebrē: ⁊ traderet ei partes suas
et septē puellas speciosissimas de do-
Polistrat⁹ ph̄s. mo regis: ⁊ tam ipsam q̃ pedissequas
ei⁹ ornaret atq̃ excoleret. Que noluit
indicare ei populū ⁊ patriā suā. Mar
docheus eñ preceperat ei: vt de hac re
omnino reticeret: q̃ ⁊ ambulabat quo-
Speusipp⁹ ph̄s. tidie ante vestibulū domus: in qua ele
cte virgines seruabantur. Curā agens
salutis hester ⁊ scire volens quid ei ac-
cideret. Cum autem venisset tēpus sin
gularum p̄ ordinem puellarum: vt in-
trarēt ad regē expletis oib⁹ q̃ ad cultū
muliebrē p̄tinebāt mensis duodecim⁹
vertebatur: ita dūtaxat vt sex mēsibus
oleo vngerentur myrtino: et alijs sex
quibusdā pigmentis ⁊ aromatib⁹ vte
C rentur. Ingredientesq̃ ad regē quicq̃d
postulassent ad ornatum pertinēs acci
piebāt: et vt eis placuerat cōposite de
triclinio feminarū ad regis cubiculū
transibāt. Et que intrauerat vespere: Lysander
egrediebatur mane atq̃ inde in secun- lacedemonius.
das edes deducebantur: que sub manu
susagazi eunuchi erant: q̃ cōcubinis re
gis presidebat: nec habebat potestatē
ad regē vltra redeūdi: nisi voluisset rex
et eam venire iussisset ex noie. Euolu- Symon athenienfis.
to aūt t̄pe per ordinē instabat dies quo
hester filia abihail fratris mardochei:
quā sibi adoptauerat in filiā: deberet
intrare ad regē. Que non quesiuit mu-
liebrē cultū sed quecunq̃ voluit egeus
eunuchus custos virginū hec ei ad or-
natū dedit. Erat eñ formosa valde et ā. 1. e.
incredibili pulchritudine oīm oculis s. eodem.
gratiosa ⁊ amabilis videbat̄. Ducta est Timelon
itaq̃ ad cubiculum regis assueri mēse corinthus.
decimo q̃ vocabat̄ thebeth: septimo an
no regni ei⁹. Et adamauit eā rex plus
q̃ oēs mulieres: habuitq̃ grām ⁊ mīaz
corā eo sup̄ oēs mulieres: ⁊ posuit dia
dema regni in capite eius: fecitq̃ eam
regnare in loco vasthi. Et iussit conui- D
uiū p̄parari p̄magnificū cūctis princi Marcus
pib⁹ ⁊ seruis suis p̄ coniūctiōe et nu- curtius romanus.
ptijs hester. Et dedit requiē vniuersis
p̄uincijs ac dona largit⁹ est iuxta ma-
gnificētiā principalē. Cūq̃ ⁊ s̄c̄do q̄re-
rent̄ virgines ⁊ cōgregarentur: mardo
cheus manebat ad ianuā regis: necdū
prodiderat hester patriā ⁊ populū suū
iuxta mandatū eius. Quicquid eñ ille
p̄cipiebat obseruabat hester: et ita cun
cta faciebat: vt eo tempore solita erat:
quo eā paruulā nutriebat. Eo igit̄ tem J. 6. a. z. f.
pore quo mardocheus ad regis ianuā 12. a.
morabatur irati sunt bagathan ⁊ tha
res duo eunuchi regis q̃ ianitores erāt
et in primo palatij limine residebant:
volueruntq̃ insurgere in regem ⁊ occi-
dere eū. Quod mardocheū non latuit:
statimq̃ nunciauit regine hester: ⁊ illa
regi ex nomine mardochei: q̃ ad se rē
detulerat quesitū est ⁊ inuētum: et ap-
pensus est vterq̃ eorum in patibulo.
Et iussit rex vt in libro memoriali scri
beretur: vt pro vita sua aliq̃d repensa
ret ei. Mandatūq̃ est historijs ⁊ anna
libus traditum coram rege.

¶ C.S. De exaltatiōe amā cui mardo
che⁹ genua nō flectit: sors inuenta mitti-
tur: a rege petijt aman vt iudei occidā
tur: litere mittunt̄ per cursores ad vni
uersas p̄uincias: iudei lugent. Ca. iij.

A f.eodem.
Ost hec rex assuerus exaltauit amā filiū amadathi: q̄ erat de stirpe agag: et posuit soliū eiꝰ sup oēs pncipes q̄s habebat. Cunctiq̄ serui regis q̄ i foribꝰ palatij versabant. flectebāt genua ꝛ adorabāt amā. Sic eñ pceperat eis ipator. Solus mardocheꝰ non flectebat genu neq̄ adorabat eū. Cui dixert pueri regis q̄ ad fores palatij residebant. Cur pter ceteros nō obfuas mādatū regis. Cūq̄ hoc crebrius dicerēt: ꝛ ille nollet audire: nūciauerūt amā: scire cupiētes vtrū pseuerarēt i sentētia. Dixerat eñ
B eis se esse iudeū. Qd cū audisset aman ꝛ expimēto probasset: qd mardocheus nō flecteret sibi genu: nec se adoraret: iratus est valde: ꝛ p nihilo duxit i vnū mardocheū mittere manꝰ suas. Audierat eñ q̄ esset gētis iudee: magisq̄ vo-
f.9.c. luit oēm iudeoꝝ q̄ erāt in regno assueri pdere nationē. Mēse pmo (cuiꝰ vocabulum est nisan) anno duodecimo regni assueri: missa est sors in vrnā q̄ hebraice dr phur corā amā: q̄ die ꝛ q̄ mēse gēs iudeorū deberet interfici: ꝛ exi-
C nit mensis duodecimus q̄ vocat adar.
f.13.b. Dixitq̄ amā regi assuero. Est ppls per oēs puīcias regni tui dispersus: ꝛ a se mutuo separatꝰ: nouis vtēs legibꝰ ꝛ cerimonijs: ꝛ insup regis scita cōtēnens. Et optime nosti q̄ nō expediat regno tuo: vt isolescat p licētiā: si tibi placet
f.eodem. decerne vt pereat: ꝛ decē milia talētoꝝ appēdā arcarijs gaze tue. Tulit ergo rex annulū quo vtebat de manu sua: et dedit eum amā filio amadathi de pge-
D nie agag: hosti iudeorū: dixitq̄ ad eū. Argētū qd tu polliceris tuū sit: de populo age qd tibi placet. Uocatiq̄ sunt scribe regis mēse primo nisan: tertiadecima die eiusdē mēsis: et scriptū est vt iusserat amā ad oēs satrapas regis et iudices puinciarū diuersarūq̄ gētiū: vt queq̄ gens legere poterat ꝛ audire p varietate linguarū ex noīe regis assueri: ꝛ lr̄e signate ipsiꝰ anulo misse sūt p cursores regis ad vniuersas puīcias vt occiderēt atq̄ delerent oēs iudeos: a puero vsq̄ ad senē: paruulos et mulieres vno die: hoc est tertiodecimo mēsis duodecimi q̄ vocatur adar: et bona eorū diriperēt. Sūma autē epistolarū hec fuit: vt oēs puīcie scirent et pararēt se ad predictā diē. Festinabāt cursores q̄ missi erāt regis imperiū explere. Statimq̄ in susis pependit edictū f.8.b.
rege et aman celebrāte cōuiuiū: ꝛ cunctis iudeis q̄ in vrbe erant flentibus.

¶ C.S. Mardocheus mandat hester vt ad regē intrās roget p iudeis: illa excusationem pretendit: iterum admonita iubet orari pro se. Capitulū.iiij.

Ue cū audisset mardocheus B
scidit vestimēta sua: et indutꝰ est sacco spargēs cinerē capiti: ꝛ i platea medie ciuitatis voce magna clamabat: ostēdēs amaritudinē animi sui: ꝛ hoc eiulatu vsq̄ ad fores palatij gradiēs. Nō eñ erat licitū indutū sacco aulā regis intrare. In oībꝰ quoq̄ puincijs oppidis ac locis ad q̄ crudele regis dogma puenerat plāctus ingens erat apud iudeos: ieiuniū: vlulatus: ꝛ fletꝰ: sacco et cinere multis p strato vtētibꝰ. Ingresse aūt sunt puelle hester ꝛ eunuchi nun- B
ciauerūtq̄ ei. Qd audiēs cōsternata ē: et vestē misit: vt ablato sacco indueret eā quā accipe noluit. Accitoq̄ athach eunucho: quē rex ministrū ei dederat: pcepit vt iret ad mardocheum et disceret ab eo cur hoc faceret. Egressusq̄ athach iuit ad mardocheū: ꝛ inuenit eū stantē i platea ciuitatis ante ostiū palatij: q̄ idicauit ei oīa q̄ acciderāt: quō aman pmisisset vt in thesauros regis p iudeoꝝ nece inferret argētum: exemplar q̄z edicti qd pēdebat in susis: dedit ei vt regine ostēderet: ꝛ moneret eā vt intraret ad regē: vt depcaret eū pro pplo suo. Regressus athach nunciauit hester oīa q̄ mardocheus dixerat. Que rn̄dit ei: ꝛ iussit vt diceret mardocheo.
Oēs serui regis et cuncte q̄ sub ditiōe C
eiꝰ sunt norunt puincie q̄ siue vir siue mulier nō vocatꝰ: interius atriū regis intrauerit: absq̄ vlla cōtētiōe statim interficiat: nisi forte rex aureā virgam ad eū tetēderit p signo clemētie: atq̄ ita possit viuere. Ego igit quō ad regē intrare potero: q̄ triginta iā diebꝰ nō sum vocata ad eū. Qd cū audisset mardocheꝰ rursum mādauit hester dicēs. Ne putes q̄ aiam tuā tm̄ liberes: q̄z in
domo regis es pre cunctis iudeis. Si D
enim nunc silueris: p aliā occasionē liberabūtur iudei: ꝛ tu et domus patris tui peribitis. Et quis nouit vtrū idcirco ad regnū veneris: vt in tali tpe parareris? Rursumq̄ hester hec mardocheo verba mādauit. Uade ꝛ congrega oēs iudeos quos in susis repereris et

orate pro me. Nō comedatis ꝛ non bi-
batis trib⁹ diebus ꝛ tribus noctibus:
et ego cū ancillulis meis similiter ieiu
nabo: ꝛ tūc ingrediar ad regē: cōtra le
gem faciēs nō vocata: tradēsq̄ me mor
ī.5.c. ti ꝛ periculo. Iuit itaq̄ mardoche⁹ et
fecit omnia que hester preceperat.

¶ C. S. Hester intrat ad regē: placet
regi: dr ei: pete qd vis etiā dimidiū re
gni mei: petit vt rex ꝛ aman secū ad cō
uiuiū veniāt sero: petit vt iterū altero
die ambo ad cōuiuiū veniāt: amā mar
docheo crucem parat. Capitulum. v.

A Ie aūt tertio induta est he-
ster regalib⁹ vestimētis: et
stetit ī atrio dom⁹ regie: qd
erat interius ꝯ basilicā re-
gis. At ille sedebat sup so-
liū suū in cōsistorio palatij ꝯtra ostiū
dom⁹. Cūq̄ vidisset hester reginā stan
tem placuit oculis ei⁹: ꝛ extēdit cōtra
eā virgam aureā quam tenebat manu.
B Que accedens osculata est summitatē
virge eius. Dixitq̄ ad eam rex. Quid
vis hester regina? Que est petitio tua:
etiā si dimidiā partem regni petieris
dabit tibi. At illa respondit. Si regi
placet obsecro venias ad me hodie: et
aman tecum ad conuiuium qd paraui.
Statimq̄ rex. Uocate inqt cito aman
vt hester obediat voluntati. Uenerunt
itaq̄ rex et amā ad conuiuiū qd eis re
Mar. 6.d. gina parauerat Dixitq̄ ei rex postq̄ vi
num biberat abundanter. Quid petis
vt detur tibi: et p q̄ re postulas? Etiā
si dimidiam partē regni mei petieris:
C impetrabis. Cui rndit hester. Petitio
mea ꝛ preces sunt iste. Si inueni in cō
spectu regis gratiā: et si regi placet vt
det mihi qd postulo: et meam impleat
petitionē: veniat rex et aman ad cōui-
uiū qd paraui eis: ꝛ cras aperiam regi
volūtatem meā. Egressus est itaq̄ illo
die aman letus ꝛ alacer. Cūq̄ vidisset
mardocheū sedentē ante fores palatij:
et non solū nō assurrexisse sibi: sed nec
motū qdē de loco sessiōis sue: indigna
tus est valde ꝛ dissimulata ira reuersus
in domum suā cōuocauit ad se amicos
suos ꝛ zares vxorē suā ꝛ exposuit illis
magnitudinē diuitiarū suarū: filiorūq̄
q̄ turbā: ꝛ quanta eū gloria super oēs
principes et seruos suos rex eleuasset.
D Et post hec ait. Regina qz hester nullū
aliū vocauit ad conuiuiū cū rege pter
me apud quā etiā cras cum rege pransu
rus sum. Et cū hec oia habeā nihil me
habere puto: q̄diu videro mardocheū
iudeum sedētem ante fores regias. Re
spōderūtq̄ ei zares vxor eius et ceteri
amici. Iube parari excelsam trabē ha-
bentē altitudinis quinquaginta cubi-
tos: ꝛ dic mane regi vt appēdatur sup
eā mardocheus: ꝛ sic ibis cū rege letus
ad conuiuiū. Placuitq̄ ei consilium: ꝛ
iussit excelsam parari crucem.

¶ C. S. Rex noctē insomnem duxit: in
annalibus: fidelitatem mardochei in-
uenit: precepit eum honorari: amā cō-
fusus est. Capitulum. vj.

Octē illā duxit rex insomnē: A
iussitq̄ sibi afferri historias
et annales prior temporū. ī.2.d.
Que cū illo pſente legerētur
uētū est ad illū locū vbi scri-
ptū erat quō nūciasset mardoche⁹ insi
dias bagathā ꝛ thares eunuchor regē
assuerū iugulare cupiētiū. Qd cum au
disset rex ait. Quid p hac fide honoris
ac pmij mardoche⁹ ꝯsecutus est. Dixe- B
rūt ei serui illi⁹ ac ministri. Nihil om-
nino mercedis accepit. Statimq̄ rex.
Quis est in atrio? Aman q̄ppe in-
terius atriū dom⁹ regie intrauerat: vt
suggereret regi: et iuberet mardocheū
affigi patibulo: qd ei fuerat pparatū.
Rnderunt pueri. Aman stat in atrio.
Dixitq̄ rex. Ingrediat. Cūq̄ esset in-
gressus ait illi. Quid debet fieri viro
quē rex honorare desiderat. Cogitans
aūt in corde suo amā: ꝛ reputās q̄ nul
lum aliū rex nisi se vellet honorare: rn- C
dit. Homo quē rex honorare cupit: de-
bet indui vestib⁹ regijs: ꝛ imponi sup
equū q̄ de sella regis est: ꝛ accipere re-
giū diadema sup caput suū: et primus
de regijs pncipibus ac tyrānis teneat
equū ei⁹ ꝛ per plateam ciuitatis ince-
dēs: clamet ꝛ dicat. Sic honorabitur
quēcūq̄ voluerit rex honorare. Dixit-
q̄ ei rex. Festina ꝛ sumpta stola ꝛ equo
fac ita vt locut⁹ es mardocheo iudeo:
q̄ sedet āte fores palatij. Caue ne q̄cq̄
de his q̄ locutus es pretermittas. Tulit
itaq̄ aman stolā et equū indutūq̄ mar
docheū in platea ciuitatis: ꝛ impositū
equo pcedebat atq̄ clamabat. Hoc ho D
nore condignus est quēcūq̄ rex volue-
rit honorare. Reuersusq̄ ē mardoche⁹
ad ianuam palatij: et aman festinauit
ire in domum suam: lugens et operto
capite: narrauitq̄ zares vxori sue et
amicis oia que euenissent sibi. Cui re-
sponderunt sapientes quos secum ha-

hebat in cōsilio: r vxor ei⁹. Si de semi
ne iudeorum est mardocheus ante quē
cadere cepisti: non poteris ei resistere:
sed cades in conspectu eius. Adhuc il
lis loquentibus venerunt eunuchi re
gis et cito cū ad conuiuium qd regina
parauerat: pergere compulerunt.

¶ C. S. De accusatione hester contra
aman: de suspensione aman in patibu
lo mardocheo preparato. Capitu. vij.

A
Ntrauit itaq3 rex et aman
vt biberent cū regina. Di
xitq3 ei rex etiam scda die
postq̄ vino icaluerat. Que
est petitio tua hester vt de
tur tibi: r q̄d vis tibi fieri.
Etiā si dimidiā partē regni mei petie
ris ipetrabis. Ad quē illa rn̄dit. Si
inueni grām in oculis tuis o rex: et si
B placet: dona mihi aīam meā p qua ro
go: r ppl'm meū p quo obsecro. Tradi
ti enī sumus ego r ppls meus: vt cōte
ramur iugulemur r pereamus. Atq3 vti
nam in seruos et famulas vēderemur:
esset tolerabile malum: r gemens tace
rem. Nunc autē hostis noster est: cuius
crudelitas redūdat in regem. Respon
C densq3 rex assuerus ait. Quis est iste: r
cui⁹ potentie vt hec audeat facere? Di
xitq3 hester. Hostis et inimicus noster
pessimus iste est amā. Qd ille audiēs:
illico obstupuit vultū regis ac regine
ferre nō sustinēs. Rex aūt iratus surre
xit: r de loco cōuiuii intrauit in hortū
arborib⁹ consitū. Amā quoq3 surrexit
vt rogaret hester reginā p anima sua:
intellexit enī a rege sibi paratum ma
lū. Qui cū reuersus esset de horto ne
morib⁹ cōsito: r intrasset cōuiuii locū
reperit amā super lectulū corruisse in
quo iacebat hester: r ait. Etiā reginam
vult opprimere me presente in domo
D mea. Nedū verbū de ore regis exierat:
et statim operuerunt faciē ei⁹. Dixitq3
arbona vnus de eunuchis q̄ stabant in
ministerio regis. En lignū qd paraue
rat mardocheo qui locutus est p rege
stat in domo amā habens altitudinis
quinquaginta cubitos. Cui dixit rex.
Appendite eum in eo. Suspensus est
itaq3 aman in patibulo quod paraue
rat mardocheo: r regis ira quieuit.

¶ Capitu. Summa. Mardocheus ex
altatur a rege: et hester rogat literas
nouas fieri irritas facientes amā vete
res: fit gaudium iudeis quia noua lux
oriri visa est. Capitulum. viij.

Je illo dedit rex assuer⁹ he A
ster regine domū aman ad
uersarii iudeorum: et mar
docheus ingressus est ante
faciem regis. Cōfessa est enī 3.4.c
ei hester q̄ esset patruus suus. Tulitq3
rex anulum quem ab aman recipi iusse
rat: r tradidit mardocheo. Hester aūt
constituit mardocheum super domum
suam. Nec his cōtenta: procidit ad pe
des regis flenitq3 et locuta ad eū ora
uit vt maliciā aman agagite: et machi
nationes eius pessimas quas excogita
uerat cōtra iudeos: iuberet irritas fie
ri. At ille ex more sceptrum aureū pre
tendit manu quo signū clementie mō
strabatur. Illaq3 consurgens stetit an B
te eum: et ait. Si placet regi: r si inue
ni gratiam in oculis eius: et depreca
tio mea non ei videtur esse contraria:
obsecro vt nouis epistolis veteres amā
litere insidiatoris et hostis iudeorum
quibus eos in cūctis regis prouinciis
perire preceperat corrigantur. Quo
modo enim potero sustinere necem et
interfectionem populi mei? Respon
ditq3 rex assuerus hester regine: r mar
docheo iudeo. Domum amā cōcessi he
ster regine: et ipsum iussi affigi cruci:
qr ausus est manum mittere in iudeos. 3.4.b.
Scribite ergo iudeis sicut vobis pla
cet ex regis nomine: signantes literas
anulo meo. Hec enim consuetudo erat
vt epistolis que ex regis nomine mitte
bātur: r illius anulo signate erant ne C
mo auderet ɔtradicere. Accitisq3 scri
bis r librariis regis: erat autem tēpus
tertii mensis qui appellatur siban vi
cesima et tertia die illius scripte sunt
epistole: vt mardoche⁹ voluerat ad iu
deos r ad principes procuratoresq3 et
iudices qui centūviginti septē prouin
cie ab india vsq3 ad ethiopiam presi
debāt prouincie atq3 prouincie pplo r po
pulo iuxta linguas et literas suas: r iu
deis prout legere poterant et audire. 3.i.2.f.16.a
Ipseq3 epistole q̄ ex regis noīe mitte
bātur anulo ipsius obsignate sunt: et
misse p veredarios: q̄ per oēs prouincias
discurrētes veteres literas nouis nun
ciis preuenirent. Quib⁹ imperauit rex vt
conuenirēt iudeos p singulas ciuitates:
et in vnū precipe rent cōgregari: vt sta
rent p animabus suis: et omnes inimi
cos suos cū cōiugib⁹ ac liberis et vni
uersis domib⁹ interficerent atq3 dele
rent. Et cōstituta est per omnes prouin D

eias vna vltiõis dies: id est tertiadeci
ma die mẽsis duodecimi adar. Sũma
q; epistole hec fuit: vt in omnibus ter
ris ac populis q̃ regis assueri subiace
bant imperio: notũ fieri paratos esse
S.i.b. iudeos ad capiẽdam vindictam de ho
als + prefe- stibus suis. Egressiq; sunt veredarij ce
rentes. leres nuncios + perferentes: ꝛ edictũ
regis pependit in susis. Mardocheus
autem de palatio ꝛ de conspectu regis
egrediens fulgebat vestibus regijs: hia
cynthinis videlicet et aerinis: coronã
auream portans in capite: et amictus
serico pallio atq; purpureo. Omnisq;
ciuitas exultauit atq; letata ẽ. Judeis
autem noua lux oriri visa est: gaudiũ:
honor et tripudium. Apud omnes po
pulos: vrbes atq; prouincias quocũq;
regis precepta veniebant: mira exulta
tio epule atq; conuiuia et festus dies
als ÷ gliis. intantum vt plures alterius ÷ gentis
et secte eorum religioni et cerimonijs
iungerẽtur. Grandis enim cunctos iu
daici nominis terror inuaserat.

¶ Capituli Summariũ. De cede quã
exercuerunt iudei in hostes suos: et de
filijs aman suspensis: de rescripto mar
dochei ad iudeos: ꝛ diebus assignatis
B solenniter celebrandis. Capitulum. ix.

Igitur duodecimi mensis
quẽ adar vocari ante iã di
ximꝰ tertiadecima die qñ
cunctis iudeis interfectio
parabatur: et hostes eorũ
inhiabant sanguini: versa
vice superiores iudei esse ceperũt: et se
de aduersarijs vindicare. Cõgregatiq;
sunt per singulas ciuitates et oppida
et loca: vt extenderent manum contra
inimicos et persecutores suos. Nullusq;
ausus est resistere eo quod omnes po
pulos magnitudinis eorum formido
penetraret. Nam et prouinciarum iu
dices ꝛ duces ꝛ procuratores omnisq;
dignitas que singulis locis ac operibꝰ
preerat: extollebat iudeos timore mar
dochei: quem principem esse palatij: ꝛ
plurimum posse cognouerant. Fama
quoq; nominis eiꝰ crescebat quotidie
B et per cunctorum ora volitabat. Itaq;
percusserunt iudei inimicos suos pla
ga magna et occiderunt eos: reddẽtes
eis quod sibi parauerant facere intan
tum vt etiam in susis quingentos vi
ros interficerent extra decẽ filios amã
agagite hostis iudeorum. Quorũ ista
sunt nõia pharsandatha: et delphon:
et esphata: et phorata: et adalia: et ari
datha: et phermestha: arisai: ꝛ aridai:
et vaizatha. Quos cũ occidissent pre
das de substantijs eorum agere noluе
runt. Statimq; numerus eorũ qui oc
cisi erant in susis ad regem relatus est.
Qui dixit regine. In vrbe susis interfe
cerunt iudei quingẽtos viros: ꝛ alios
decem filios amã. Quãtam putas eos C
exercere cedem in vniuersis prouincijs.
Quid vltra postulas et quid vis vt fie
ri iubeam? Cui illa respõdit. Si regi
placet: detur potestas iudeis: vt sicut
fecerũt hodie in susis sic et cras faciãt
et decem filij aman in patibulis suspẽ
dantur. Precepitq; rex vt ita fieret.
Statimq; in susis pependit edictum:
et decem filij aman suspensi sunt. Con
gregatis iudeis quartadecima die mẽ
sis adar interfecti sunt in susis trecen
ti viri: nec eorum ab illis direpta sub
stãtia est: sed et per omnes prouincias
que ditioni regis subiacebant pro ani
mabus suis steterũt iudei: interfectis
hostibꝰ ac persecutoribꝰ suis: intantũ
vt septuagintaquinq; millia occisorũ
implerentur: ꝛ nullus de substãtijs eo
rũ quicq̃ contingeret. Dies autem ter D
tiusdecimꝰ mẽsis adar vnus apud oẽs
interfectiõis fuit: ꝛ quartadecima die
cedere desierunt. Quem constituerunt
esse solẽnem: vt in eo oĩ tempore dein
ceps vacarẽt epulis gaudio atq; cõui
uijs. At hi q̃ in vrbe susis cedẽ exercue
rãt: tertiodecimo ꝛ quartodecimo die
eiusdẽ mẽsis in cede versati sunt: quin
todecimo autẽ die percutere desierunt.
Et idcirco eundẽ diẽ constituerunt so E
lennẽ epularũ atq; leticie. Hi vero iu
dei q̃ in oppidis nõ muratis ac villis
morabantur quartãdecimã diẽ mẽsis
adar conuiuiorũ ꝛ gaudij decreuerũt: ita
vt exultent in eo: ꝛ mittant sibi mutuo
partes epularũ ꝛ ciborũ. Scripsit ita
q; mardocheus oĩa hec: et literis com
prehensa misit ad iudeos qui in oĩbus
regis prouincijs morabant: tã in vici
no positis q̃ procul: vt quartãdecimã
et quintãdecimã diẽ mẽsis adar pro fe
stis susciperẽt: ꝛ reuertẽte semp anno
solẽni celebrarẽt honore: q2 i ipis die
bus sevlti sunt iudei de inimicis suis:
et luctꝰ atq; tristitia in hilaritatẽ gau
diumq; cõuersi sunt: essentq; dies isti
epularũ atq; leticie: ꝛ mitterẽt sibi in
uicẽ ciborũ partes: ꝛ pauperibꝰ munu
scula largirent. Susceperuntq; iudei

in solēnē ritū cūcta q̄ eo tpe facere ce-
perāt: τ q̄ mardocheꝰ lr̄is faciēda mā-
Ez.b. dauerat. Amā eñ filius amadathi stir
F pis agag hostis τ aduersarius iudeoꝝ
cogitauit ꝯ eos malum vt occideret il
los atq̄ deleret: τ misit phur: qḋ nr̄a li
guavertit in sortē: τ postea ingressa est
hester ad regē obsecrans vt conatꝰ eiꝰ
literis regis irriti fierēt τ malū qḋ cō
tra iudeos cogitauerat reuerteret̄ i ca
Ez.c. put eiꝰ. Deniq̄ τ ipsum τ filios eiꝰ affi
xerūt cruci: atq̄ ex illo tpe dies isti ap
pellati sunt phurim: id est sortiū eo qḋ
phur: id est sors in vrnam missa fuerit.
Et cūcta q̄ gesta sunt eplē. i. libri huiꝰ
volumine ꝯtinent̄: queq̄ sustinuerūt:
et q̄ deinceps immutata sunt suscepe-
rūt iudei sup se τ semen suū: τ sup cun
ctos q̄ religiōi eoꝝ voluerūt copulari
vt nulli liceat duos hos dies absq̄ so-
lēnitate transigere: quos scriptura te-
al's ✝ certa. stat̄: τ ✝ certa expetunt tpa annis sibi
G iugiter succedentibꝰ. Isti sunt dies q̄s
nu la vnq̄ delebit obliuio: et p̄ singu-
las gn̄atiões cūcte in toto orbe ꝓuīcie
celebrabunt: nec est vlla ciuitas in qua
dies phurim. i. sortiū: nō obseruētur a
iudeis τ ab eoꝝ ꝓgenie q̄ his cerimo-
nijs obligata est. Scripserūtq̄ hester
regina filia abiahil τ mardocheus iu-
deus etiā secundā epistolā vt omni stu
dio dies ista solēnis sanciret̄ in poste-
rū. Et miserunt ad omnes iudeos qui
in centumvigintiseptem prouincijs re
gis assueri versabātur: vt haberēt pa-
cem τ susciperent veritatē obseruātes
dies sortiū: τ suo tēpore cū gaudio ce-
lebrarent: sicut constituerant mardo-
cheꝰ τ hester. Et illi obseruāda suscepe
rūt a se τ a semine suo ieiunia atq̄ cla
mores et sortiū dies: τ oīa q̄ libri huiꝰ
qui vocatur hester historia cōtinētur.
¶ C. S. De continuatione dictoꝝ ad
dicenda: de expositione somnij mar-
dochei. Capitulum. x.

A
Ex vero assuerus omnē ter
rā et cūctas maris insulas
fecit tributarias: cuius for
titudo τ imperiū et digni-
tas atq̄ sublimitas q̄ exal-
tauit mardocheū scripta sunt i libris
medoꝝ atq̄ psarū: τ quō mardocheus
iudaici generis scd̄s a rege assuero fue
rit: τ magnꝰ apud iudeos: τ acceptabi
lis plebi fratrū suoꝝ: q̄rēs bona pplo
suo: τ loquēs ea q̄ ad pacē seminis sui
B ptinerēt. Que habent̄ in hebreo plena
fide expssi. Hec aūt q̄ sequunt̄ scripta Uerba scti
repperi i editiōe vulgata q̄ grecoꝝ lin hieronymi
gua τ lr̄is ꝯtinent̄: τ interim post finē et non sunt
libri hoc capitulū ferebat̄ qḋ iuxta cō- de textu.
suetudinē nr̄am obelo: id est veru p̄no ✝ Textꝰ se
tauimꝰ. ✝ Dixitq̄ mardocheꝰ. A deo quitur.
facta sunt ista. Recordatꝰ sum somnij
qḋ viderā: hec eadē significātis: nec eo
rū q̄cq̄ irritū fuit. Paruus fons q̄ cre F. 11. b.
uit in fluuiū τ i lucē: solēq̄ ꝯuersus est C
et i aq̄s plurimas redūdauit: hester ē:
quā rex accepit vxorē τ voluit esse regi
nā. Duo aūt dracones ego sum et amā.
Gētes q̄ ꝯuenerāt: hi sunt q̄ conati sūt
delere nomē iudeoꝝ. Gēs aūt mea isrl̄
est q̄ clamauit ad dn̄z τ saluū fecit dn̄s
pplm suū: liberauitq̄ nos ab oībꝰ ma
lis τ fecit signa magna atq̄ portēta in
ter gētes: τ duas sortes eē p̄cepit: vnā D
ppli dei: alterā cūctarū gētiū. Venitq̄
vtraq̄ sors i statutū ex illo iā tpe corā
deo vniuersis gētibꝰ: et recordatus est
dn̄s populi sui: ac misertꝰ hereditatis
sue. Et obseruabunt̄ dies isti in mense
adar quartadecima τ q̄ntadecima die
eiusdē mensis cū oī studio τ gaudio in
vnū cetū ppl'i ꝯgregati in cūctas dein
ceps generationes populi israel.
¶ C. S. De diuersitate literarum qua
liter in hebreos ꝓmulgata est editio:
de somnio mardochei. Capitulum. xi.

Nno quarto regnantibus A
ptholomeo τ cleopatra at-
tulerūt dositheus qui se sa
cerdotē et leuitici gn̄is fe-
rebat: τ ptholomeus filius
eius hanc epistolā phurim
quā dixerunt interpretatū esse lysima
chū ptholomei filiū in hierusalē. Hoc Uerba scti
quoq̄ principium erat in editiōe vul- hieronymi
gata: quod nec in hebreo: nec apud vl-
lum fertur interpretatum ✝. Anno se- Al's ✝ scri
cundo regnante artaxerxe maximo pri ptum.
ma die mensis nisan vidit somniū mar ✝ Textꝰ se
docheus filiꝰ iaheri: filij semei: filij cis quitur.
de tribu beniamin: homo iudeus qui B
habitabat in vrbe susis: vir magnus et
excelsus inter primos aule regie. Erat
autem de eo numero captiuoꝝ: quos
transtulerat nabuchodonosor rex ba-
bylonis de hierusalē cum iechonia re- C
ge iuda: et hoc eius somnium fuit. Ap
paruerūt voces et tumultus: tonitrua
et terremotus: τ conturbatio sup ter-
rā: et ecce duo dracones magni parati
ꝯtra se in pliū. Ad quoꝝ clamorē cun-
cte concite sunt nationes: vt pugnarēt

contra gētē iustoꝝ. Fuitq̄ dies illa te
nebrarū ⁊ discriminis: tribulatiōis et
angustie ⁊ ingens formido sup terrā.
Cōturbataq̄ est gēs iustoꝝ timētium
D mala sua: ⁊ preparata ad mortē. Cla-
mauerūtq̄ ad deū: ⁊ illis vociferātib⁹
s.10.c. fons paruus creuit i fluuiū maximū: ⁊
in aquas plurimas redundauit. Lux ⁊
sol ortus est: ⁊ hūiles exaltati sūt ⁊ de-
uorauerūt īclytos. Qð cū vidisset mar
docheus: ⁊ surrexisset de strato cogita
bat qd de⁹ facere vellet: ⁊ fixū hēbat in
aīo scire cupiēs qd significaret sōniū.

¶ C. M. De iteratiōe manifestatōis in
sidiarū quā misit artaxerxes ꝓuincia-
rū ducibus qbus oībus ꝑerat. Ca. xij.

A
s.2.d.⁊.s.6.a. Morabatur aūt eo tpe in aula
regis cū bagatha ⁊ thares eu
nuchis regis qui ianitores
erāt palatij. Cūq̄ intellexis-
set cogitatiōes coꝝ: et curas
diligētius preuidisset: didicit q̄ cona
B rētur in regē artaxerxē manus mitte-
re: ⁊ nūciauit sup eo regi. Qui de vtro-
q̄ habita qōne cōfessos iussit duci ad
mortē. Rex aūt qð gestū erat: scripsit ī
cōmētarijs. Sʒ ⁊ mardocheus rei me-
C moriā literis tradidit. Precepitq̄ ei
rex vt in aula palatij moraretur datis
s.2.b. ei pro delatione muneribus. Aman ve
D ro filius amadathi bugeus erat glorio
sissimus coram rege: et voluit nocere
mardocheo et populo eius pro duo-
bus eunuchis regis qui fuerant inter-
fecti. Hucusq̄ prohemium.

Verba scti hieronymi vsq̄ in finē capituli. Textus se-quitur.
¶ C. M. De edicto repentino: de aman
et eius exemplar: epistole quam misit
artaxerxes centumviginti ꝓuinciarū
ducibus omnibus quib⁹ preerat sum-
ptum: de vulgata editione apud iude-
os: de condēnatione eorum: de oratio-
ne mardochei. Capi. xiij.

A
s.1.a.
s.6.a. Que sequūtur in eo loco po
sita erāt vbi scriptū est in
volumine. Et diripuerunt
bona vel substantias eoꝝ.
Que i sola vulgata editiōe
reperimus. Epistole autē
hoc exēplar fuit. Rex maxim⁹ artaxer-
xes ab india vsq̄ ethiopiā cētūvigin-
tiseptē ꝓuinciarū principibus ⁊ duci
bus qui eius imperio subiecti sunt sa
lutē dicit. Cū plurimis gētibus impe
rarē: ⁊ vniuersum orbē mee ditiōi sub
iugassem volui nequaq̄ abuti potētie
magnitudine: sed clemētia ⁊ leuitate
gubernare subiectos: vt absq̄ vllo ter-
rore vitā silētio trāsigētes optata cū- B
ctis mortalibus pace fruerētur. Que-
rente aūt me a cōsiliarijs meis quomō
posset hoc impleri: vnus q̄ sapiētia et s.5.b.
fide ceteros precellebat: ⁊ erat post re
gem scđs aman noīe indicauit mihi in
toto orbe terrarū pplm esse dispersū:
qui nouis vteretur legibus et contra
omniū gētium consuetudinē faciens:
regum iussa cōtēneret: ⁊ vniuersarum
cōcordiā nationū sua dissentione vio-
laret. Qð cum didicissemus: videntes
vnā gētē rebellē aduersus oē hominū
genus peruersis vti legibus nostrisq̄
iussionibus cōtraire: ⁊ turbare subie-
ctarū nobis ꝓuinciarū pacē atq̄ con-
cordiā: iussimus vt quoscūq̄ aman qui
oībus ꝓuincijs ꝓpositus est ⁊ scđs a re
ge: ⁊ quē patris loco colimus mōstra-
uerit: cū cōiugibus ac liberis deleant
E ab inimicis suis. Nullusq̄ eoꝝ miserea
tur: quartadecima die duodecimi mē-
sis adar: anni ꝑsentis: vt nefarij hoīes
vno die ad inferos descēdētes reddāt
imperio nr̄o pacem quā turbauerant.
¶ Hucusq̄ exemplar epistole. Que se- Verba scti hieronymi
quūtur post eum locū scripta repperi: s.4.d.
vbi legitur. Pergensq̄ mardoche⁹ fe-
cit oīa que ei mandauerat hester. Nec
tamē habetur in hebraico: ⁊ apud nul
lum penitus ferūtur interpretū. Mar ✝ Textus sequitur.
docheus autē deprecatus est dñm me-
mor omniū operū eius ⁊ dixit. Dñe rex
oīpotens: in ditione eñi tua cūcta sunt
posita: ⁊ nō est qui possit tue resistere
volūtati: si decreueris saluare israel.
Tu fecisti celū ⁊ terram: ⁊ quicqd celi ps.145.
ambitu ꝯtinetur: dominus omniū es: D
nec est qui resistat maiestati tue. Cun-
cta nosti ⁊ scis: quia non ꝓ supbia ⁊ cō
tumelia: ⁊ aliqua glorie cupiditate fe-
cerim hoc: vt nō adorarē amā supbissi
mum: libēter eñi ꝓ salute israel etiam
vestigia pedū eius deosculari paratus
essem: sʒ timui ne honorē dei mei trāf-
ferrē ad hominē: ⁊ ne quēq̄ adorarem
excepto deo meo. Et nūc dñe rex deus
abraā: miserere pplī tui: q̄ volūt nos
inimici nostri perdere et hereditatem
tuam delere. Ne despicias partē tuam
quam redemisti de egypto. Exaudi de
precationem meā et ꝓpitius esto sorti
et funiculo tuo: ⁊ conuerte luctum no-
strum in gaudiū: vt viuētes laudemus
nomen tuum dñe: et ne claudas ora te
canentiū. Oīs quoq̄ israel pari men-
te ⁊ obsecratiōe clamauit ad dñm: eo

ꝙ eis certa mors impenderet.
¶ C. S. De plãctu hester: ⁊ de oratiõe
eius qua adorauit dominũ: ⁊ quod sit
repertũ in vulgata editione. Ca. xiiij.
A
Ester q̃z regina confugit ad
dñm pauẽs ꝑiculũ qđ immi-
nebat. Cũq̃ deposuisset ve-
stes regias: fletibus ⁊ luctui
apta indumẽta suscepit: ⁊ ꝓ
vnguẽtis varijs cinere ⁊ stercore imple-
uit caput: ⁊ corpus suũ humiliauit ie-
iunijs: oĩaq̃ loca in quibus antea leta
ri cõsueuerat: crinijũ laceratione cõple
uit. Et deprecabat̃ dñm deũ isrl̃ dicẽs.
Dñe mi q̃ rex nr̃ es solus adiuua me so
Al's ✝ ⁊ q̃. litariã: ✝ ⁊ cuius ꝑter te nullus est au
B xiliator alius. Periculũ meũ in mani-
bus meis est. Audiui a patre meo ꝙ tu
dñe tulisses isrl̃ de cũctis gẽtibꝰ ⁊ pa-
tres nr̃os ex oĩbꝰ retro maioribꝰ suis:
vt possideres hereditatẽ sempiternã:
fecistiq̃ eis sicut locutꝰ es. Peccauimꝰ
in conspectu tuo: ⁊ idcirco tradidisti
nos i manꝰ inimicoꝝ nr̃oꝝ. Coluimꝰ eõ
deos coꝝ. Iustus es dñe. Et nũc nõ eis
sufficit ꝙ durissima nos opprimũt ser
uitute: sz robur manuũ suarũ idolorũ
potẽtie deputãtes: volũt tua mutare
ꝓmissa: ⁊ delere hereditatẽ tuã: ⁊ clau
dere ora laudantiũ te: atq̃ extinguere
gl'iam tẽpli ⁊ altaris tui vt aperiãt ora
gẽtiũ: ⁊ laudẽt idoloꝝ fortitudinẽ: et
ꝑdicẽt carnalẽ regẽ i sempiternũ. Ne
C tradas dñe sceptrũ tuũ his q̃ nõ sunt
ne rideãt ad ruinã nr̃am: sz cõuerte cõ
siliũ coꝝ sup eos: ⁊ eũ q̃ in nos cepit se
uire disꝑde. Memẽto dñe ⁊ ostẽde te
nobis in tpe tribulatiõis nr̃e: ⁊ da mi
hi fiduciã dñe rex deoꝝ ⁊ vniuerse po
testatis: tribue ſmonẽ cõpositũ in ore
meo in cõspectu leonis: ⁊ transfer cor
illiꝰ in odiũ hostis nr̃i: vt ⁊ ipse pereat
⁊ ceteri qui ei ꝯsentiũt. Nos aũt libera
in manu tua ⁊ adiuua me ancillã tuaz
nullũ aliud auxiliũ habẽtẽ: nisi te dñe
qui habes oĩz sciam: ⁊ nosti q̃ oderim
D gl'iam iniquoꝝ ⁊ detester cubile incir-
ã. 5. cũcisorũ ⁊ oĩs alienigene. Tu scis ne-
cessitatẽ meã ꝙ abominer signũ super
bie ⁊ gl'ie mee qđ est sup caput meũ in
diebꝰ ostẽtatiõis mee: ⁊ detester illud
q̃si pãnũ mẽstruate: ⁊ nõ portẽ i diebꝰ
silẽtij mei: ⁊ ꝙ nõ cõederĩ i mẽsa am.
nec mihi placuerit cõuiuiũ regis: ⁊ nõ
biberim vinũ libaminũ: et nũq̃ letata
sit ãcilla tua ex q̃ huc trãslata sum vsq̃
in ꝑsentẽ diẽ: nisi in te dñe deꝰ abraã.
Deus fortis sup oẽs exaudi ✝ vocẽ coꝝ Al' ✝ ꝑcem
q̃ nullã aliã spẽ hñt: ⁊ libera nos d ma
nu iniquoꝝ: ⁊ erue me a timore meo.
¶ Ca. S. Additio reperta in vulgata
editiõe: qualiter mardocheꝰ mãdauit
hester vt intraret ad regẽ: q̃liter intra
uit: de pulchritudine eiꝰ: qualiter ter-
rita est ad aspectum regis. Capi. xv.

Ec q̃z addita repperi i edi A
tione vulgata. Et mãdauit
ei (haud dubiũ quin hester
mardocheꝰ) vt ingrederet̃
ad regẽ: ⁊ rogaret ꝓ ꝑplo
suo ⁊ ꝓ patria sua. Memo
rare inquit dierũ humilitatis tue quõ
nutrita sis in manu mea: q̃ amã scđs a
rege locutus est ꝯ nos in mortẽ: et tu
inuoca dñm ⁊ loquere regi ꝓ nobis: et
libera nos de morte. Necnõ ⁊ ista que
subdita sũt: i editiõe vulgata repperi. Uerba scti
✝ Die aũt tertio deposuit vestimenta hieronymi
ornatus sui: ⁊ circũdata est gloria sua. ✝ Seq̃tur
Cũq̃ regio fulgeret habitu: ⁊ inuocas- textus.
set oĩm rectorẽ ⁊ saluatorẽ deũ: assum- B
psit ✝ duas famulas: ⁊ sup vnã quidez Al's ✝ resũ
innitebat̃ quasi pre delitijs ⁊ nimia te psit vesti-
neritudĩe corpꝰ suũ ferre nõ sustinẽs: mẽta orna
altera aũt famularũ seq̃bat̃ dominam tus sui.
defluentia i humũ indumẽta sustẽtãs. Artaxer-
Ipsa aũt roseo colore vultũ perfusa: ⁊ xes q̃ ⁊ ochꝰ
gratis ac nitẽtibꝰ oculis tristem cela- assueri ⁊ he
bat animũ ⁊ nimio timore cõtractum. ster. xij. per
Ingressa igit̃ cũcta ꝑ ordinẽ ostia ste- sarum rex.
tit ꝯ regẽ vbi ille residebat sup solium Carine re-
regni sui indutus vestibꝰ regijs auroq̃ gni princi-
fulgẽs ⁊ ꝑciosis lapidibus: eratq̃ ter- pium.
ribilis aspectu. Cũq̃ eleuasset faciẽ et C
ardẽtibꝰ oculis furorẽ pectoris indi- arthemisia
casset: regina corruit: ⁊ in pallorẽ colo regia mau-
re mutato: lassum super ancillulã re- soleũ ꝯdit.
clinauit caput. Conuertitq̃ deus spi- Demosthe-
ritũ regis in mãsuetudinẽ: et festinus nes orator.
ac metuens exiliuit de solio ⁊ sustẽtãs
eam vlnis suis donec rediret ad se his
verbis blãdiebat̃. Quid habes hester?
Ego sum frater tuus noli metuere. Nõ
morieris nõ enĩ pro te: sed ꝓ ✝ oĩbus Al's ✝ ho-
hec lex cõstituta est. Accede igit̃ ⁊ tãge minibus.
sceptrũ. Cũq̃ illa reticeret: tulit aureã D
virgã ⁊ posuit super collũ eiꝰ: ⁊ oscu-
latus est eã ⁊ ait. Cur mihi non loque-
ris? Que rñdit. Uidi te dñe quasi ange Geñ. 32. b.
lum dei: ⁊ conturbatum est cor meum 2. reg. 19. c.
pre timore glorie tue. Ualde enim mi- Aristote-
rabilis es dñe: et facies tua plena est les phs.
gratiaꝝ. Cũq̃ loqueret̃ rursus corruit
et pene exanimata est. Rex aũt turba-

Al's + eam

Uerba sctī hieronymi

daē: ⁊ oēs ministri ei⁹ ꝯsolabanē + cū.
¶ C. M. Aliud exemplar epistole qd̄ ī hebreo nō habetur: de reuocatione lit-terarum aman: ⁊ qd̄ iudei hanc diē in festiuitatem suscipiant. Capi. xvi.

A

Xenophil⁹ phedron. Xenocrates.

Xēplar eple regis artaxerxis quā ꝓ iudeis ad totas regni sui ꝓuīcias misit: qd̄ et ip̄m in hebraico volumine nō habeē. Rex magn⁹ artaxerxes ab india vsq̄ ethiopiā centū vigintiseptē ꝓuinciarū ducib⁹ ac ꝑncipib⁹: qui nr̄e iussiōi obediūt salutē dicit. Multi bonitate ꝑncipū ⁊ honore q̄ in eos collat⁹ est: abusi sunt in sup-biā ⁊ nō q̄ solū subiectos regib⁹ nituntur opprimere: sz datā sibi gloriā non ferētes in ipos q̄ dederūt moliunē insidias. Nec ꝯtēti sunt grās nō agere bñficijs ⁊ hūanitatis in se iura violare: sz dei q̄z cūcta cernētis arbitrāē se posse fugere sniam. Et intātū vesanie prum-pūt: vt eos qui credita sibi officia diligēter obseruāt: ⁊ ita cūcta agūt vt oīz laude digni sint: mēdacioꝝ + cuniculis conenē subuertere: dū aures principū simplices ⁊ ex sua natura alios estimātes callida fraude decipiūt. Que res ⁊ ex veteribus ꝓbatur historijs: ⁊ ex his que gerunē quotidie: quō malis quorundā suggestiōib⁹ regū studia deprauentur. Un̄ ꝓuidēdū est paci oīm prouinciarū. Nec putare debetis si diuersa iubeamus ex animi nr̄i venire leuitate: sed ꝓ qualitate ⁊ necessitate temꝑoꝝ: vt reipublice possit vtilitas ferre sniam. Et vt manifestius qd̄ dicim⁹ intelligatis aman filius amadathi ⁊ aio et gente macedo alienusq̄ a ꝑsaꝝ sanguine ⁊ pietatē nostrā sua crudelitate cōmaculās pegrinus a nobis suscept⁹ est: ⁊ tantā in se expertus hūanitatē: vt pater nr̄ vocareē: ⁊ adorareē ab oībus post regē scd̄s: q̄ intantū arrogātie timore subleuatus est: vt regno priuare nos nitereē ⁊ sp̄ū. Nā mardocheū cui⁹ fide ⁊ bñficijs viuim⁹: ⁊ cōsortē regni nostri hester cū oī gēte sua nouis q̄busdā atq̄ inauditis machinis expetiuit in mortē: hoc cogitās vt illis interfectis insidiareē nr̄e solitudini: ⁊ regnū persarū trāsferret ī macedonas. Nos aūt a pessimo mortalium iudeos neci destinatos: in nulla penitus culpa repperimus: sz ecōtrario iustis vtētes legibus ⁊ filios altissimi ⁊ maximi semꝑq̄ viuētis dei cuius bñficio ⁊ pr̄i-

Templum dyane comburitur.

Pōpylius romanus.

Al's + suni culis.

Arsanus. rin. persarum rex.

B

Darius vltimus persarum rex.

Alexander magnus.

Papyrius. S. z. a.

Hermes tri-megistus phs.

Apuleius phs.

S. z.

C

Mantua conditur.

bus nr̄is ⁊ nobis regnū est traditū: et vsq̄ hodie custodiē. Un̄ eas lr̄as quas sub noīe nr̄o ille direxerat sciatis esse irritas. Pro q̄ scelere āte portas hui⁹ vrbis: id est susis ip̄e q̄ machinat⁹ est: et oīs cognatio ei⁹ pēdet in patibulis nō nobis: sz deo reddēte ei q̄ meruit. Hoc aūt edictum: qd̄ nūc mittimus in cūctis vrbib⁹ ꝓponaē. vt liceat iudeis vti legib⁹ suis. Quib⁹ debetis esse adminiculo: vt eos q̄ se ad necē coꝝ paurāt possint īterficere tertiadecima die mēsis duodecimi q̄ vocaē adar. Hanc eīn diē de⁹ oīps meroris ⁊ luct⁹ eis vertit in gaudiū. Un̄ et vos inter ceteros festos dies: hāc habetote diē ⁊ celebrate eā cū oī leticia: vt ⁊ ī posterū cognoscanē oēs q̄ fideliē ꝑsis obediūt dignā ꝓ fide recipere mercedē: q̄ aūt insidiaē tur regnō coꝝ perire ꝓ scelere. Oīs āt ꝓuincia ⁊ ciuitas q̄ noluerit solēnitatē hui⁹ eē particeps: gladio ⁊ igne peat: et sic deleaē vt nō solū hominibus: sed etiā inuia bestijs sit in sempiternuz ꝓ exemplo contēptus et inobedientie.

S. z. S. 7. D.

D

Alexādria egypti conditur.

¶ Explicit liber Hester.

¶ Incipit ꝓlogus sancti Hieronymi in Job ḃm trāslationē septuaginta.

Ogor ꝑ singulos scripture diuine libros aduersarioꝝ respondere maledictis q̄ interꝑtationē meā reprehēsiōe septuaginta interpretū criminaē quasi nō ⁊ apud grecos aq̄la symmachus ⁊ theodotiō vel verbū e verbo: vl̄ sensum e sensu: vel ex vtroq̄ cōmixtū⁊ medie tēperatū genus trāslationis expresserint: ⁊ oīa veteris instrumēti volumina origenes obelis astericisq̄ distinxerit quos vel additos vel de theodotione sumptos trāslationi antique inseruit: ꝓbans defuisse qd̄ + additū est. Discant igitur obtrectatores mei reci-pere in toto qd̄ in partib⁹ susceperūt: aut interpretationē meā cum astericis suis radere. Neq̄ eīn fieri pōt: vt quos plura intermisisse susceperit: nō eosdē etiā ī q̄busdā errasse fateanē: ꝑcipue ī Job: cui si ea q̄ sub astericis addita sūt subtraxeris: pars maxima detrūcabit: ⁊ hoc dūtaxat apud grecos. Ceterum apud latinos ante eā trāslationē quā sub astericis et obelis nuper edidim⁹ septingenti ferme: aut octingenti versus desunt: vt decurtat⁹ ⁊ lacerat⁹ corrosusq̄ liber + feditatē sui publice lec-

Al's + addidit.

Al's + nuditatem.

gentibus pbeat. Hec aũt trãslatio nul
lũ de veterib⁹ sequit̃ interpretẽ: sz ex
ipso hebraico arabicoq; ſmone ⁊ iter
dũ syro: nũc ṽba: nũc sensus: nũc simul
vtrũq; resonabit. Obliqu⁹ eñ etiã apd
hebreos totus liber fert̃ ⁊ lubric⁹: ⁊ qd
greci rhetores vocãt schematismenos:
dũ qui aliud loquit̃ aliud agit. Ut sive
lis anguillã vl̃ murenulã strictĩ tenere
manib⁹: quãto fortius presseris: tanto
citi⁹ elabit̃. Memini me ob intelligẽ
tiã huius voluminis lyddeũ quẽdã p̃
ceptorẽ: q̃ apud hebreos pmus haberi
putabat̃ nõ paruis redemisse nũmis:
cuius doctrina an aliq̃d pfecerim ne
scio. Hoc vnũ scio nõ potuisse me inter
pretari: nisi qd ante intellexerã. A pn
cipio itaq; voluminis vsq; ad ṽba iob
apud hebreos prosa oratio est. Porro
Job. 3. b. a ṽbis iob in qb⁹ ait. Pereat dies in q̃
natus sum: ⁊ nox in qua dictũ est: cõce
Ibi. 14. a. ptus est hõ. vsq; ad eũ locũ vbi ante fi
nem voluminis scriptum est. Idcirco
ipse me reprehẽdo ⁊ ago penitẽtiã in
fauilla ⁊ cinere. exametri ṽsus sũt: da
ctylo spõdeoq; currentes: ⁊ ppter lin
gue idioma crebro recipientes ⁊ alios
pedes: nõ earũdẽ syllabarũ: sz eorũdẽ
tẽpoꝝ. Interdũ õz rhythmus ipse dul
cis ⁊ tinnulus fert̃ numeris pedũ solu
tis. Quod metrici magis q̃ simplex le
ctor intelligũt. A supradicto aũt ver
su vsq; ad finẽ libri: paruũ coma qd re
manet psa oratione cõtexit̃. Qd si cui
videt̃ incredulũ metra: sc3 esse apd he
breos: ⁊ in morem nostri flacci greciq;
pindari ⁊ alcei ⁊ sapho: vel psalteriũ:
vel lamẽtationes hieremie: vel oĩa fer
me scripturarũ cantica cõprehẽdi: le
gat philonẽ: iosephũ: origenẽ: cesariẽ
sem eusebiũ: ⁊ coꝝ testimonio me veꝝ
dicere pprobabit. Audiãt quapropter
canes mei idcirco me in hoc volumine
laborasse nõ vt interp̃tationẽ antiquã
reprehẽderẽ: sed vt ea q̃ in illa aut ob
scura sũt: aut omissa: aut certe scripto
rũ vitio depravata: manifestiora nr̃a
interpretatiõe fierẽt: ⁊ qui hebreorum
Alb ✝ in. sermonẽ ✝ ex parte didicimus: ⁊ in la
tino pene ab ipsis cunabulis inter grã
maticos et rhetores et philosophos
Als ✝ de ✝ detriti sumus. Quod si apud grecos
crepiti. post septuaginta editionẽ iam christi
euãgelio chorusc ãte: iudeus aquila et
symmachus ac theodotion iudaizan
tes heretici sunt recepti q̃ multa my
steria saluatoris subdola interp̃tatio
ne celauerunt: ⁊ tñ in exaplois habent̃
apud ecclesias ⁊ explanant̃ ab ecclesia
sticis viris: quãtomagis ego christia
nus ⁊ de parẽtibus christianis natus ⁊
vexillũ crucis in mea frõte portãs cu
ius studiũ fuit omissa repetere: depra
uata corrigere: ⁊ sacramẽta ecclesie pu
ro ⁊ fideli aperire sermone: vel a fasti
diosis vel malignis lectoribus nõ de
beo reprobari. Habeãt qui volũt vete
res libros vel in mẽbranis purpureis Als ✝ ini
auro argẽtoq; descriptos: vel ✝ vncia tialibus.
libus (vt vulgo aiunt) literis onera ma
gis exarata q̃ codices dũmodo mihi
meisq; pmittãt pauperes habere cedu
las: ⁊ nõ tam pulchros codices q̃ emẽ
datos. Utraq; aũt editio: ⁊ septuagin
ta iuxta grecos: ⁊ mea iuxta hebreos i
latinũ meo labore translata est: eligat
vnusquisq; quod vult: ⁊ studiosum me
magis q̃ maliuolum probet.

¶ Item alius prologus sancti Hie
ronymi in Job s̃m hebraicum.

Si aut fiscellam iunco texe Gen. 13. a.
rem aut palmarũ folia cõ
plicarem: vt in sudore vul
tus mei comederẽ panẽ et
vẽtris opus sollicita mẽte
pertractarẽ nullus morderet: nemo re
prehẽderet. Nũc aũt q: iuxta sentẽtiã
saluatoris volo operari cibũ q̃ nõ pe Job. 6. a.
rit: ⁊ antiquã diuinorũ voluminũ viã
sentibus virgultisq; purgare erroꝝ mi
hi geminus infigit̃: corrector vitiorũ
falsari⁹ vocor: ⁊ errores nõ auferre: sz
serere. Tanta est eñ vetustatis cõsuetu
do vt etiam confessa plerisq; vitia pla
ceant: dum magis pulchros habere vo
lũt codices q̃ emẽdatos. Quapropter
o fratres dilectissimi vnicum nobilita
tis ⁊ humilitatis exemplar: p flabello Ibi. 42. c.
calathis sportellisq; munusculis mo
nachorum spiritalia hec ⁊ mãsura do
na suscipite: ac beatum Job qui adhuc Ibi. 42. c.
apud latinos iacebat in stercore ⁊ ver
mibus scatebat errorũ integrũ imma
culatumq; gaudete. Quomodo ei post
probationem atq; victoriam duplicia
sunt ei vniuersa reddita: ita ego in lin
gua nostra vt audacter loquar: feci eũ
habere que amiserat. Igitur et vos et
vnũquẽq; lectorẽ solita prefatione cõ
moneo ⁊ in principijs librorum eadẽ
semper annectens rogo vt vbicunq;
semper precedẽtes virgulas videritis:
sciatis ea que subiecta sunt in hebrai
cis volu

eis voluminib⁹ nō haberi. Porro vbi
stelle imago ꝑfulserit: ex hebreo in ser
mone nr̄o addita sunt. Necnō et illa q̄
haberi videbant: ⁊ ita corrupta erant
vt sensum legētib⁹ tollerēt: orātib⁹ vo
bis magno labore correxi: magis vtile
q̄d ex odio meo ecclesijs christi ventu-
rum ratus q̄ ex aliorum negocio.

¶ Incipit argumentū in librū Job.

IN terra q̄dē habitasse iob
vsitidi in finib⁹ idumee et
arabie fert: ⁊ erat ei an̄ no
mē iobab. Et accepit vxorē
arabissā: ⁊ genuit filiū quē
vocauit ennō. Erat aūt ipse
fili⁹ q̄dē zare de esau filijs fili⁹: de ma
tre ꝟo bosra: ita vt sit q̇nt⁹ ab abraā. Et
hi sunt reges q̇ regnauerūt in edō: in q̄
et ipse regnauit: s; prim⁹ in ea regnauit
balach fili⁹ beor: ⁊ nomē eiusdē ciuita
Als ✠ mabā. tis danaba ✠. Post hūc autem balach.
Post eū iobab q̇ vocat Job. Post iob
aūt husam q̇ erat dux ex themanoꝝ re
gione. Et post illū regnauit adad fili⁹
beath q̇ excidit madian i cāpo moab:
et nomen ciuitatis eius chetheanith.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit liber Job.

¶ C. S. De sanctitate iob ⁊ filijs ⁊ sub
stātia eius: de cōuiuio filioꝝ: de sathā
q̇ expetita licētia a dn̄o ꝑcussit camel
los boues et asinos oues ⁊ pueros ad
vltimū liberos eius: de mesticia iob ⁊
laude eius ad dominum. Capi. j.

A f.2.a.

VIr erat i terra hus
nomie iob. Et erat vir ille
simplex et rectus ac timēs
deū ⁊ recedēs a malo. Na-
tiq; sunt ei septē filij ⁊ tres
filie. Et fuit possessio eius septē milia
f.24.b. ouiū: ⁊ tria milia cameloꝝ: q̇ngēta q;
iuga boū: ⁊ q̇ngēte asine: ac familia mł
ta nimis. Eratq; vir ille magn⁹ inter
oēs orientales. Et ibāt filij eius ⁊ facie
bāt cōuiuia ꝑ domos vnusq̇sq; in die
suo. Et mittētes vocabāt tres sorores
suas: vt comederēt ⁊ biberēt cū eis. Cū
1.q.4.ca.to- q; in orbē trāsissent dies cōuiuij mit-
tum.di.42. tebat ad eos iob: ⁊ sanctificabat illos:
§.necesse. cōsurgēsq; diluculo offerebat holocau
B sta ꝑ singulos. Dicebat em̄. Ne forte pec
f.2.a. cauerint filij mei ⁊ bn̄dixerint deo in
cordib⁹ suis. Sic faciebat iob cūctis
diebus. Quadā aūt die cū venissent fi
lij dei vt assisterēt corā dn̄o: affuit inter

eos etiā sathā. Cui dixit dn̄s. Unde ve-
nis? Qui rn̄dēs ait. Circuiui terrā: ⁊ ꝑ
ambulaui eā. Dixitq; dn̄s ad eū. Nūq̇d
cōsiderasti seruū meū iob: q; nō sit ei si
milis in terra hō simplex ⁊ rect⁹ ac ti-
mēs deū ⁊ recedēs a malo? Cui rn̄dēs
sathā ait. Nūq̇d frustra iob timet deū?
✠ Nōne tu vallasti eū ac domū ei⁹ vni- Als ✠ nunquid tu nō
uersamq; substātiā ei⁹ ꝑ circuitū. Opi
bus manuū eius bn̄dixisti: ⁊ possessio
eius creuit in terra. S; extēde paulu-
lū manū tuā: ⁊ tange cūcta q̄ possidet
nisi i facie bn̄dixerit tibi. Dixit ḡ dn̄s
ad sathā. Ecce vniuersa q̄ h; in manu
tua sūt: tm̄ in eū ne extēdas manū tuā. C
Egressusq; est sathā a facie dn̄i. Cū āt
quadā die filij ⁊ filie ei⁹ comederēt et
biberēt vinū in domo fratris sui ꝑmo-
geniti: nūci⁹ venit ad iob qui diceret.
Boues arabāt ⁊ asine pascebant iuxta
eos: ⁊ irruerūt sabei: tulerūtq; oīa et
pueros ꝑcusserūt gladio ⁊ euasi ego so
lus vt nūciarē tibi. Cūq; adhuc ille lo
q̄ret: venit alter ⁊ dixit. Ignis dei ceci
dit e celo ⁊ cūctas oues puerosq; cōsū
psit: ⁊ effugi ego solus vt nūciarē tibi.
S; adhuc illo loq̄nte venit ali⁹ ⁊ di- D
xit. Chaldei fecerūt tres turmas: ⁊ inua
serūt camelos: ⁊ tulerūt eos: necnō et
pueros ꝑcusserūt gladio: ⁊ ego fugi so
lus vt nūciarē tibi. Adhuc loq̇bat ille:
et ecce ali⁹ intrauit ⁊ dixit. Filijs tuis
et filiab⁹ vescētib⁹ ⁊ bibētib⁹ vinū in
domo fratris sui ꝑmogeniti: repēte vē
tus vehemēs irruit a regiōe deserti: et
cōcussit quatuor āgulos domus: q̄ cor
ruēs oppressit liberos tuos: ⁊ mortui
sunt ⁊ effugi ego sol⁹ vt nūciarē tibi. Eccl.5.
Tunc surrexit iob: ⁊ scidit vestimenta ps̄.112.
sua: ⁊ tōso capite corruēs i terrā: ado- j.8.c.
rauit ⁊ dixit. Nud⁹ egressus sū de vtero 7.q.1.c. scis-
matris mee: ⁊ nud⁹ reuertar illuc. Dn̄s scitaris. in
dedit dn̄s abstulit: sicut dn̄o placuit glo.
ita factū est: sit nomen dn̄i bn̄dictū. In Dis.47.ca.
oibus his nō peccauit iob labijs suis sicut hi.
neq; stultū quid cōtra deū locutus est. 21.q.5.cap.
¶ C. S. De plaga vlceris qua percussit si.in glo.
eū sathā: de tētatione per vxorē facta: De pe.dist.
de amicis qui venerāt ad cōsolādū eū: 1.ca. potest
hi tres sederunt in terra cum eo septē fieri. ꝟ. dubitandum.
diebus ⁊ noctibus nō loquētes ꝓpter
dolorem vehementem. Capi. ij.

FActū est autē cū quadā die A
venissent filij dei ⁊ starēt co f.1.b.
rā dn̄o venisset q; sathā inter
eos ⁊ staret in ꝯspectu eius
vt diceret dn̄s ad sathā. Un
C

J.1.a. venis? Qui rñdēs ait. Circuiui terrā ꝛ
perābulaui eā. Et dixit dñs ad sathā.
Nūquid cōsiderasti seruū meū iob qđ
nō sit ei similis in terra vir simplex ꝛ re-
B ctus ac timēs deū: ꝛ recedēs a malo: ꝛ
adhuc retinēs innocētiā. Tu aūt cōmo-
uisti me aduersus eū vt affligerē eum
frustra. Cui rñdens sathā ait. Pellē p
pelle ꝛ cuncta q̄ hꝫ hō dabit p aīa sua:
alioquin mitte manū tuā ꝛ tāge os ei⁹
Als+ bene dixerit. et carnē: ꝛ tūc videbis qđ in faciē bñ-
dicat+ tibi. Dixit ergo dñs ad sathan.
Ecce in manu tua est: verūtñ animam
illius serua. Egressus igitur sathan a
Als+ vulnere. facie dñi: pcussit iob vlcere+ pessimo a
plāta pedis vsqꝫ ad verticē ei⁹: q̄ testa
C saniē radebat: sedens in sterquilinio.
Dixit aūt illi vxor sua. Adhuc tu pma
nes in simplicitate tua: benedic deo ꝛ
morere. Qui ait ad illā. Quasi vna de
stultis mulierib⁹ locuta es. Si bona
Als+ percepimus. suscepim⁹+ de manu dñi: mala q̄re nō
sustineam⁹+? In oib⁹ his nō peccauit
Als+ suscipiamus. iob labijs suis. Igit audiētes tres amī
ci iob oē malū qđ accidisset ei: venerūt
singuli de loco suo: eliphaz themāites:
Als+ baldad. ꝛ baldath+ suites: ꝛ sophar naamathi
tes. Cōdixerāt em̄ vt pariter veniētes
D visitarēt eū ꝛ ɔsolarent. Cūqꝫ eleuas-
sent pcul oculos suos: nō cognouerūt
eū. Et exclamātes plorauerūt: scissisqꝫ
vestibus sparserūt puluerē sup caput
suū in celum. Et sederūt cū eo in terra
septem diebus et septem noctibus: et
nemo loquebatur ei verbum. Uidebāt
enim dolorem esse vehementem.

¶ C. S. Uerba iob: vbi ostendit ꝙ mi
serabilis est vita presens: et felix iusto
rum exitus. Capi. iij.

A Post hec aperuit iob os suū
ꝛ maledixit diei suo: ꝛ lo-
cutus est. Pereat dies in q̄
Hie.20.d. natus sum ꝛ nox in q̄ dictū
est ɔcept⁹ est hō. Dies illa
vertat in tenebras. Nō req̄
Als+ illustret. rat eā de⁹ desup: ꝛ nō illustret+ lumi-
ne. Obscurēt eū tenebre ꝛ vmbra mor-
tis. Occupet eū caligo ꝛ inuoluat ama
ritudine. Noctē illā tenebrosus turbo
B possideat. Nō cōputet in dieb⁹ āni: nec
numeret in mēsibus. Sit nox illa soli
taria: nec laude digna. Maledicāt ei q̄
maledicūt diei qui parati sunt suscita
re leuiathā. Obtenebrētur stelle caligi
Als+ noctis. ne+ ei⁹. Expectet lucē ꝛ nō videat: nec
ortū surgētis aurore. Quia nō+ cōclu-
Als+ clausit. sit ostia vētris qui portauit me: nec ab
stulit mala ab oculis meis. Quare nō
in vulua mortu⁹ sum? Quare egressus
ex vtero nō statim perij? Cur exceptus J.10.d.
genibus? Cur lactatus vberib⁹? Nunc Hie.20.d.
em̄ dormiēs silerē ꝛ somno meo req̄e-
scerē cū regib⁹ ꝛ cōsulib⁹ terre q̄ edifi
cant sibi solitudines: aut cū pncipib⁹
q̄ possidēt aurū: ꝛ replēt domos suas
argēto. Aut sicut abortiuū abscōditū C
nō subsisterē: vel q̄ cōcepti nō viderūt
lucē. Ibi impij cessauerūt a tumultu: ꝛ
ibi requieuerūt fessi robore: et quōdā
vincti pariter sine molestia. Nō audie
rūt vocē exactoris. Paruus ꝛ magnus
ibi sunt ꝛ seru⁹ ꝛ liber a dño suo. Qua D
re misero data est lux: ꝛ vita his qui in
amaritudine aīe sunt? Qui expectant
mortē ꝛ nō venit quasi effodiētes the-
saurū: gaudētqꝫ vehemēter cū inuene-
rint sepulchrū. Uiro cui⁹ abscōdita est
via: ꝛ circūdedit eū de⁹ tenebris. Anteq̄
comedā suspiro: ꝛ quasi inūdātes+ aq̄ Als+ inundantis.
sic rugitus meus: q: timor quē timebā
euenit mihi: ꝛ qđ verebar accidit. Nō-
ne dissimulaui? nōne silui? nōne quie-
ui. Et venit super me indignatio.

¶ Ca. S. Eliphaz notat iob de impa-
tientia et iniusticia propter quam fla-
gellatur: et de inani gloria quod se iu-
stum putauit. Capi. iiij.

Espondēs aūt eliphaz the A
manites dixit. Si ceperi-
mus loq̄ tibi forsitan mole
ste accipies. Sed cōceptū
sermonē tenere quis pote-
rit. Ecce docuisti+ multos Als+ plurimos.
ꝛ manus lassas roborasti. Uacillantes
confirmauerūt sermones tui: ꝛ genua
trementia confortasti. Nunc autem ve
nit super te plaga: et defecisti: tetigit B
te: ꝛ cōturbatus es. Ubi est timor tu⁹:
fortitudo tua: patientia tua: et perfe-
ctio viarum tuarum. Recordare obse-
cro te quis em̄ vnq̄ innocēs perijt: aut
quando recti deleti sunt. Quin potius
vidi eos qui operantur iniquitatem ꝛ
seminant dolores ꝛ metunt+ eos flan Als+ metunt.
te deo perisse: ꝛ spiritu ire eius esse cō
sumptos. Rugitus leonis ꝛ vox leene:
et dentes catulorum leonum contriti
sunt. Tigris perijt eo ꝙ non haberet
predam: ꝛ catuli leonis dissipati sunt.
Porro ad me dictū est verbū abscondi
tū: ꝛ quasi furtiue suscepit auris mea C
venas susurrij eius. In horrore visiōis
nocturne qñ solet sopor occupare ho-
mines pauor tenuit me ꝛ tremor: ꝛ oīa

D
I.25.b.
2.pe.2.a.
De pe. dist. 2.ca. si em. ante finē.
Esa.33.c.
Als.+ relicti.

ossa mea perterrita sunt. Et cū spirit⁹ me p̄nte trāsiret inhorruerūt pili carnis mee. Stetit q̄dā cui⁹ nō agnoscebam vultum: imago corā oculis meis ꝛ vocem quasi aure lenis audiui. Nunquid homo dei comparatione iustificabitur: aut factore suo purior erit vir. Ecce qui seruiūt ei nō sunt stabiles: et in angelis suis repperit prauitatem. Quātomagis hi q̄ habitāt domos luteas: qui terrenum habent fundamentum: consumētur velut a tinea. De mane vsq; ad vesperam succidentur: et q2 nullus intelligit in eternum peribūt. Qui autem reliqui + fuerint auferent̄ ex eis: morientur et non in sapientia.

¶ C. S. De exitu stulti: de iustitia dei: q̄ dn̄s suos flagellat: et eos liberat: et liberatos dirigit. Capi. v.

A
Als.+ vere
Als.+ etem̄
Als.+ eripiat.
Als.+ orietur.
Als.+ volādum.
B
Als.+ deprecor.
I. cor. 3. b.
C
Als.+ deo.
D

Uoca ergo si est q̄ tibi respō deat: ꝛ ad aliquē sanctorū conuertere. + Uirū stultuz interfecit iracūdia: ꝛ paruulū occidit inuidia. Ego vidi stultum firma radice: et maledixi pulchritudini eius statim. Longe fient filij eius a salute: ꝛ conterentur in porta: ꝛ nō erit qui + eruat. Cuius messem famelicus comedet: et ipsum rapiet armatus: ꝛ bibent sitientes diuitias ei⁹. Nihil in terra sine causa fit: ꝛ de humo nō egredit̄ + dolor. Homo nascit̄ ad laborē: ꝛ auis ad + volatum. Quāobrē ego + deprecabor dominū: ꝛ deū ponā eloquiū meum. Qui facit magna ꝛ inscrutabilia: ꝛ mirabilia absq; numero. Qui dat pluuiā sup faciē terre: ꝛ irrigat aq̄s vniuersa. Qui ponit humiles in sublime: et merentes erigit sospitate. Qui dissipat cogitationes malignoꝝ ne possint iplere manus coꝝ q̄d ceperāt. Qui apprehendit sapiētes i astutia coꝝ ꝛ ɔsiliū prauoꝝ dissipat. Per diē incurrēt tenebras: et quasi in nocte sic palpabūt i meridie. Porro saluū faciet egenum a gladio oris coꝝ: ꝛ de manu violēti pauperē. Et erit egeno spes: iniq̄tas aūt cōtrahet os suū. Beatus homo qui corripit̄ a + dn̄o. Increpationē ergo dn̄i ne reprobes: q2 ipse vulnerat ꝛ medet̄: percutit ꝛ manus eius sanabūt. In sex tribulationibus liberabit te: ꝛ i septima nō tāget te malū. In fame eruet te de morte: ꝛ in bello de manu gladij. A flagello lingue abscōderis: ꝛ nō timebis calamitatē cū venerit. In vastitate ꝛ fame ridebis: et bestias terre non formidabis. Sed cum lapidib⁹ regionū pactū tuū: ꝛ bestie terre pacifice erūt tibi. Et scies q̄ pacē hēat tabernaculū: ꝛ visitās spēm tuā nō peccabis. Et scies q̄m multiplex erit semē tuū: ꝛ pgenies tua quasi herba terre. Ingredieris in abūdantia sepulchrū: sicut infert̄ aceruus tritici i tpe suo. Ecce hoc vt inuestigauimus ita est: q̄d auditū mente ptracta.

¶ Ca. S. Respondet iob dicit penam suam excedere culpam: et tamen delectari in pena. Capi. vj.

Respondens aūt iob dixit. Utinā appenderentur peccata mea q̄bus irā merui: ꝛ calamitas qua patior in statera quasi arena maris hec grauior appareret. Un̄ et verba mea dolore sunt plena: q2 sagitte dn̄i in me sunt quarū indignatio ebibit spm̄ meū: et terrores dn̄i militant cōtra me. Nunquid rugiet onager cum habuerit herbam: aut mugiet bos cū ante presepe plenū steterit. Aut poterit comedi insulsum q̄ [illegible] est sale cōditum. Aut pōt aliq̄s gustare: q̄d gustatum affert mortē. Nā esurienti etiā amara dulcia esse videntur. Que prius nolebat tāgere aīa mea: nūc pre angustia cibi mei sunt. Q̄s det vt veniat petitio mea: ꝛ q̄d expecto tribuat mihi de⁹: ꝛ q̄ cepit ipse me cōterat. Soluat manū suā ꝛ succidat me: ꝛ hec mihi sit cōsolatio vt affligēs me dolore nō parcat: nec cōtradicā sermonibus sancti. Que est em̄ fortitudo mea vt sustineā: aut q̄s finis me⁹ vt patiēter agā. Nec fortitudo lapidum fortitudo mea: nec caro mea enea est. Ecce nō est auxiliū mihi in me: ꝛ necessarij q̄s mei recesserūt a me. Qui tollit ab amico suo miaz timorē dn̄i derelinq̄t. Fr̄es mei p̄terierūt me sicut torrēs q raptim trāsit in cōuallib⁹. Qui timēt pruinā irruet sup eos nix. Tpe q̄ fuerint dissipati pibūt: ꝛ vt icaluerit soluent̄ de loco suo. Inuolute sūt semite gressuū eoꝝ: ābulabūt in vacuū et peribūt. Cōsiderate semitas themā: itinera saba: ꝛ expectate paulisp. Cōfusi sunt: q2 sperauit. Uenerūt quoq; vsq; ad me: ꝛ pudore coopti sunt. Nūc venistis: ꝛ mō vidētes plagā meā timetis. Nūquid dixi. Afferte mihi et de substātia vr̄a donate mihi: vel liberate me de manu hostis: ꝛ d̄ manu robustoꝝ eruite me. Docete me: ꝛ ego

A
Amos.7.a.
B
Prouerbi. 27.a.
C
12.q.2.c. nō estimem⁹.
32.q.1.c. cū igitur.
D

tacebo: ⁊ si q̃d forte ignoraui: instrui-
te me. Quare detraxistis sermonibus
veritatis: cũ e vobis nullus sit q̃ pos-
sit arguere me? Ad increpandũ tm̃ elo
quia cõcinnatis: ⁊ in vẽtũ verba pro-
fertis. Sup pupillũ irruitis: ⁊ sub-
uertere nitimini amicũ vestrũ. Uerũ-
tamẽ qđ cepistis explete. Prebete au-
rẽ: ⁊ videte an mẽtiar. Respõdete ob-
secro absq̃ cõtẽtione: ⁊ loquentes id
qđ iustũ est iudicate. Et nõ inuenietis
in lingua mea iniquitatẽ: nec in fauci
bus meis stultitia personabit.

¶ C.S. Ostendens iob viuere laborẽ
esse ⁊ mortem festinare: ⁊ nõ esse reuer
sionem: quamobrem penitet ⁊ clamat
ad dominum. Capitulũ. vij.

A

Militia est vita hominis sup
terram: ⁊ sicut dies mercena
rij dies ei⁹. Sicut ceruus ✝
desiderat vmbram: et sicut
mercenarius prestolatur fi-
nem operis sui: sic et ego habui men-
ses vacuos: et noctes laboriosas enu-
meraui mihi. Si dormiero dicam: qñ
cõsurgam: ⁊ rursum expectabo vespe-
ram: ⁊ replebor doloribus vsq̃ ad te-
nebras. Induta est caro mea putredi-
ne ⁊ sordib⁹ pulueris: cutis mea aruit
⁊ cõtracta est. Dies mei veloci⁹ trãsie-
runt q̃ a texẽte tela succiditur: ⁊ cõsum
pti sunt absq̃ vlla spe. Memẽto q2 vẽ
tus est vita mea: ⁊ nõ reuertetur oculus
meus vt videat bona: nec aspiciet me
visus hoĩs. Oculi tui in me: ⁊ nõ subsi
stam. Sicut consumitur nubes ⁊ per-
trãsit: sic qui descẽdit ad inferos non
ascendet: nec reuertetur vltra in domũ
suã: neq̃ cognoscet eũ amplius locus
eius. Quapropter ⁊ ego non parcã ori
meo: loquar in tribulatione spiritus
mei: confabulabor cum amaritudine
anime mee. Nũquid mare ego sum aut
cetus: q2 circundedisti me carcere. Si
dixero consolabitur me lectulus me⁹:
et reuelabor loquens mecum in stratu
meo terrebis me per somnia ⁊ p visio-
nes horrore concuties. Quãobrem ele
git suspendium aĩa mea: et mortẽ ossa
mea. Desperaui. Nequaq̃ vltra iam vi
uam. Parce mihi ✝ domine: nihil eñ
sunt dies mei. Quid est homo q2 ma-
gnificas eũ: aut quid apponis erga eũ
cor tuũ? Uisitas eũ diluculo: ⁊ subito
probas illũ. Usq̃quo non parcis mihi
nec dimittis me: vt glutiam saliuam
meam? Peccaui. Quid faciã tibi o cu-
stos hoĩm? Quare posuisti me contra-
riũ tibi: ⁊ factus sum mihimetipsi gra
uis? Cur nõ tollis peccatum meum: et
quare non auferes iniquitatem meam?
Ecce nunc in puluere dormiã: si mane
me quesieris non subsistam.

Als ✝ ser-
uus.
32.q.4.§.
his ita. l.i.
glo.
De pe. dist.
2. c. si enim.
ante fi. di.
4. cap. si ex
bono.
J.14.b.
B
J.9.ca.
C
Als ✝ sup-
est dñe.
D
J.15.d.

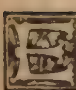
¶ Ca.S. Baldath notat Iob flagella
meruisse: ⁊ penitẽtiam non fecisse: de-
scribit quoq̃ hypocritam et ruinam
eius: monet iob clamare ad dominum
ostendẽs ipm̃ esse misericordem: ⁊ re-
prehendit hypocritas. Capi. viij.

Respondens aũt ✝ baldath
suites dixit. Usq̃quo loq̃-
ris talia: et spiritus multi
plex sermonis oris tui. Nũ
quid deus supplãtat iudi-
cium aut omnipotens sub-
uertit quod iustum est. Etiam si filij
tui peccauerunt ei: ⁊ dimisit eos ĩ ma
nu iniq̃tatis sue: tu tamen si diluculo
consurrexeris ad deũ ⁊ omnipotẽtem
fueris deprecatus: si mundus ⁊ rectus
incesseris statim euigilabit ad te: ⁊ pa
catũ reddet habitaculum iustitie tue:
intantum vt si priora fuerint parua: ⁊
nouissima tua multiplicentur nimis.
Interroga eñ generationẽ pristinã: et
diligẽter inuestiga patrũ memoriam.
Hesterni quippe sumus: ⁊ ignoramus
qm̃ sicut vmbra dies nostri sunt super
terram ipsi docebunt te. Loquentur ti
bi: et de corde suo proferent eloquia.
Nũquid ✝ virere potest scirpus absq̃
humore: aut crescere ✝ carectum sine
aqua. Cũ adhuc sit in flore nec carpatur
manu: ante oẽs herbas arescit: sic vie
omnium qui obliuiscuntur deũ ⁊ spes
hypocrite peribit. Nõ ei placebit ve-
cordia sua: ⁊ sicut tela aranearũ fidu-
cia eius. Innitetur sup domũ suã ⁊ nõ
stabit: fulciet eã ⁊ nõ cõsurget. Hume
ctus videtur anteq̃ veniat sol: ⁊ in ortu
suo germẽ eius egredietur. Super acer-
uum petrarũ radices eius densabuntur:
et inter lapides cõmorabitur. Si ab-
sorbuerit eũ de loco suo: negabit eũ et
dicet. Nõ noui te. Hec est eñ leticia vie
eius vt rursum de terra alij germinen
tur. Deus non proijciet simplicem: nec
porriget manũ malignis: donec ĩplea-
tur risu os tuum et labia tua iubilo.
Qui oderũt te induentur cõfusione: ⁊
tabernaculũ impioꝝ non subsistet.

¶ C.S. Iob exponit magnalia dei: cu
ius comparatiõe nulle sunt hominis
iustitie. Capi. ix.

A
Als ✝ bal-
dad.
B
Deu.32.a.
ps.143.
Als ✝ vire-
scere.
Als ✝ cre-
scet.
C
D

A
Als. compa ratus.

Et rñdēs iob ait. Vere scio q ita sit: q nō iustificetur homo compositus deo. Si voluerit contēdere cū eo: non poterit respondere ei vnū pro mille. Sapiēs corde ē et fortis robore. Quis restitit ei: et pacē habuit. Qui trāstulit mōtes: et nescierunt hi quos subuertit in furore suo. Qui commouet terrā de loco suo: et colūne eius concutiuntur. Qui pcipit soli et non orit: et stellas claudit q̄si sub signaculo. Qui extēdit celos solus: et gradit sup fluct9 maris. Qui facit arcturū et oriona et hiadas: et interiora austri. Qui facit magna et incōprehēsibilia et mirabilia quoꝝ nō ē numerus. Si venerit ad me nō videbo eū: si abierit nō itelligā. Si repēte interrogat: quis rñdebit ei? Vel qs dicere pōt cur ita facis? Deus cui9 ire nemo resistere pōt: et sub quo curuantur q portāt orbē. Quātus ergo sum ego vt rñdeā ei: et loquar verbis meis cū eo? Qui etiā si habuero q̄ppiā iustū: nō rñdebo: sed meū iudicē depcabor. Et cū inuocantē me exaudierit nō credo q audierit vocē meā. In turbine em̄ cōteret me: et multiplicabit vulnera mea etiā sine causa. Nō cōcedit requiescere spm̄ meū: et implet me amaritudinib9. Si fortitudo q̄rit: robustissim9 ē. Si equitas iudicii: nemo audet p me testimonium dicere. Si iustificare me voluero: os meū condēnabit me. Si inocētē ostēdero: prauū me cōprobabit. Etiā si simplex fuero: hoc ipm̄ ignorabit aīa mea: et tedebit me vite mee. Unū est qd locut9 sum: et innocētē et impiū ipse cōsumit. Si flagellat occidat semel: et nō de penis innocentum rideat. Terra data est in man9 impii: vultū iudicū ei9 operit. Qd si non ille est: qs ergo est? Dies mei velociores fuerūt cursore: fugerūt et nō viderūt bonū. Pertrāsierūt quasi naues poma portātes: sicut aquila volās ad escā. Cū dixero nequaq̄ ita loquar cōmuto faciē meā: et dolore torqueor. Verebar oīa opa mea: sciēs q nō parceres delinquenti: si autē et sic impius sum: quare frustra laboraui. Si lotus fuero quasi aquis niuis: et fulserint velut mūdissime manus mee: tñ sordib9 intinges me: et abominabunt me vestimēta mea. Nec enim viro qui similis mei est respondebo: nec qui mecū in iudicio ex equo possit audiri. Nō est qui vtrūq valeat arguere: et ponere manū suam in ambobus. Auferat a me virgā suam: et pauor eius nō me terreat. Loquar et nō timebo eum. Nec enim possum metuens respondere.

als. resistit
als. inscrutabilia.
B
Als. cum
De pe. di. 3. c. Quis.
Eccli. 8.
als. cōcedet
C
De pe. di. 2. ca. si em. añ me.
De purg. canō. in fine.
j. 3. b.
als. consumet.
als. tradita.
als. manu j. 7. b.
D

¶ C. S. Job penitet et confitetur: allegat ad iudicem q opus suū est lutum fragile: et propter penas in se militantes plangit se natum: et petit locum penitentie anteq̄ moriatur. Capitulū. x.

Tedet animā meā vite mee: dimittā aduersum me eloquiū meū. Loquar in amaritudine anime mee: dicā deo. Noli me condemnare. Indica mihi cur me ita iudices. Nūquid bonū tibi videtur si calūnieris me: et opprimas me op9 manuū tuarū: et cōsiliū impioꝝ adiuues? Nunquid oculi carnei tibi sunt: aut sicut videt homo et tu videbis? Nunquid sicut dies hoīs: dies tui: et anni tui sicut humana sunt tēpora vt q̄ras iniquitatē meā et pctm̄ meū scruteris. Et scias q nihil impiū fecerim: cū sit nemo q de manu tua possit eruere. Man9 tue dñe fecerūt me et plasmauerūt me totum in circuitu: et sic repēte precipitas me. Memēto q̄so q sicut lutū feceris me: et in puluerem reduces me. Nōne sicut lac mulsisti me: et sicut caseū me coagulasti? Pelle et carnib9 vestisti me: ossib9 et neruis cōpegisti me. Vitā et miām tribuisti mihi: et visitatio tua custodiuit spm̄ meum. Licet hec celes in corde tuo: tñ scio q vniuersoꝝ memineris. Si peccaui: et ad horā pepercisti mihi: cur ab iniq̄tate mea mūdū me eē nō pateris. Et si impi9 fuero ve mihi ē: et si iustus non leuabo caput: saturatus afflictiōe et miseria. Et pp̄ter supbiā q̄si leenā capies me: reuersusq mirabiliter me crucias. Instauras testes tuos cōtra me: et multiplicas irā tuā aduersū me et pene militāt in me. Quare de vulua eduxisti me: q vtinā cōsumpt9 essem ne ocl's me9 videret. Fuissem quasi non essem de vtero trāslatus ad tumulum. Nunq̄d nō paucitas dierū meoꝝ finietur breui. Dimitte ergo me vt plāgam paululū dolorē meū anteq̄ vadā et nō reuertar ad terrā tenebrosā et opertā mortis caligine: terrā miserie et tenebrarū: vbi vmbra mortis et null9 ordo: sed sempiternus horror inhabitans.

B
Deut. 32. f.
ps. 118.
De pe. di. 2 c. si em̄. ps. vestimētū.
C
D
s. 3. b.
Hier. 20. b
Als. me.
11. q. 3. c. qd ergo.
Als. inhabitat.

¶ Ca. S. Sophar iniuste iob arguit: deū incōprehēsibilē ostēdit: et penitēti misericordem ostendit. Capitulū. xi.

A
Respondēs aūt sophar na-
amathites dixit. Nunqd q
multa loquit nō ⁊ audiet:
aut vir vbosus iustificabit.
Tibi soli tacebūt hoies et
cū ceteros irriseris: a nullo
S.6.d. ꝯfutaberis. Dixisti eñ. Pur⁹ est sermo
me⁹: ⁊ mūdus sum i ꝯspectu tuo. Atq
vtinā de⁹ loq̄ret tecū: ⁊ aperiret labia
sua tibi vt ostēderet tibi secreta sapiē
tie: ⁊ ꝙ multiplex eēt lex ei⁹: ⁊ itellige
res ꝙ multo minora exigaris ab eo ꝙ
B meret iniq̄tas tua. Forsitā vestigia dei
cōprehēdes: ⁊ vsq ad pfectū oipotētē
reperies. Excelsior celo est: ⁊ qd facies.
Profūdior iferno: ⁊ vñ cognosces. Lō
gior terra mensura ei⁹: et latior mari.
Si subuerterit oia vl' i vnū coartaue
Als. quis rit qs ꝯdicet ei: vel. qs dicere ei pōt:
ꝯdicere ei. cur ita facis. Ipse eñ nouit hoiz vanita
Ipse enim. tē: ⁊ vidēs iniq̄tatē nōne ꝯsiderat. Vir
C van⁹ i supbiā erigit: ⁊ tāq pullū ona
gri se liberū natū putat. Tu aūt firma
Als. deū. sti cor tuū ⁊ expandisti ad eū. manus
tuas. Si iniq̄tatē q̄ ē i manu tua abstu
leris a te: ⁊ nō māserit in tabernaculo
tuo iniustitia: tūc leuare poteris faciē
tuā absq macula: ⁊ eris stabilis ⁊ non
Leui.26.b. timebis. Misericq̃z obliuisceris: ⁊ tāq̄
D aquarū q̄ pterierūt nō recordaberis: ⁊
q̄si meridian⁹ fulgor cōsurget tibi ad
vesperā. Et cū te cōsumptū putaueris
orieris vt lucifer: ⁊ habebis fiduciā p-
posita tibi spe: ⁊ defossus securus dor
mies. Requiesces: ⁊ nō erit q̄ te exter-
reat. Et depcabunt faciē tuā plurimi.
Oculi aūt ipiorꝝ deficiēt: ⁊ effugiū pe-
ribit ab eis: ⁊ spes illorꝝ abomiatio aie.
¶ C. S. Job ostendit suam patientiaz
et dei potentiam. Capitulum. xij.

A
Espōdēs aūt iob: dixit. Er
go vos estis soli hoies: ⁊ vo
biscū morietur sapientia. Et
mihi ē cor sicut ⁊ vobis: nec
iferior vr̃i suz. Quis ei hec
q̄ nostis: ignorat? Qui deri
detur ab amico suo sicut ego: inuocabit
Puer.14.a. deūt exaudiet eū? Deridet eñ iusti sim
plicitas lāpas ꝯtēpta apud cogitatio
nes diuitū parata ad tps statutū. Abū
dāt tabernacula pdonū ⁊ audacter p-
als. manī uocāt deū cū ipse dederit oia in. man⁹
bus. corꝝ. Nimirū iterroga iumēta: ⁊ doce-
B būt te: ⁊ volatilia celi ⁊ idicabūt tibi.
Loq̄re terre ⁊ rñdebit tibi: ⁊ narrabūt
pisces maris. Quis ignorat ꝙ oia hec
man⁹ dñi fecerit. In cui⁹ manu aia ois
viuētis: ⁊ spūs vniuerse carnis hois. Nō
ne auris vba dijudicat: ⁊ fauces comedē Di.20.c.si.
tis saporē. In antiq̄s ē sapiētia: ⁊ i mul
to tpe prudētia. Apud ipm ē sapiētia
⁊ fortitudo: ⁊ ipse hz ꝯsiliū ⁊ intelligē
tiā. Si destruxerit nemo ē q̄ edificet: J.24.a.
si iclauserit hoiez: null⁹ ē q̄ apiat: si ꝯti J.23.b.
nuerit aq̄s oia siccabunt: et si emiserit C
eas subuertēt terrā. Apud ipsum ē for
titudo ⁊ sapiētia. Ipse nouit ⁊ decipiē Esaie.22.f.
tem: ⁊ eū q̄ decipit. Adducit ꝯsiliarios Apoc.3.b.
in stultū finē: ⁊ iudices in stuporē. Bal
theū regū dissoluit: et pcingit fune re-
nes eorꝝ. Ducit sacerdotes iglorios.: als. in glo
et optimates supplātat. Commutans riosos.
labiū veraciū: ⁊ doctrinā senū auferēs. D
Effundit despectionē sup pncipes: et
eos q̄ oppssi fuerāt: releuat. Qui re- Als. rele
uelat pfunda de tenebris: ⁊ pducit i lu uans.
cē vmbrā mortis. Qui multiplicat gē
tes ⁊ pdit eas: ⁊ subuersas i itegrū re-
stituit. Qui imutat cor principū ppli
terre: ⁊ decipit eos vt frustra icedāt p
inuiū. Palpabūt q̄si in tenebris ⁊ non
i luce: ⁊ errare eos faciet quasi ebrios.
¶ Ca. S. Job arguit amicos ex verbis
suis: et condēnat hypocrisim: cōditio
nem suam allegat. Capitulum. xiij.

Ecce oia. hec vidit oculus A
me⁹ ⁊ audiuit auris mea: ⁊ Als. et.
intellexi singula. Secūdū
sciētiā vestrā et ego noui:
nec iferior. vr̃i sum. Sed
tñ ad oipotētē loquar ⁊ di Als. vo
sputare cū deo cupio: pus vos ostēdēs bis.
fabricatores mēdacij: ⁊ cultores puer-
sorꝝ dogmatū. Atq vtinā taceretis vt
putaremini esse sapiētes. Audite ergo
correctiōes. meas: et iudiciū labiorū als. corre
meorū attēdite. Nūquid deus indiget ptiones.
vr̃o mēdacio: vt p illo loquamini do- B
los. Nunqd faciē ei⁹ accipitis: ⁊ p deo
iudicare nitimini. Aut placebit ei quē
celare nihil pōt. Aut decipiet vt homo
vr̃is fraudulētijs. Ipse vos arguet qm̄
in abscōdito faciē eius accipitis. Sta
tim vt se ꝯmouerit turbabit vos: ⁊ ter
ror eius irruet sup vos. Memoria vr̃a
cōparabit cineri: ⁊ redigent i lutū cer
uices vr̃e. Tacete paulisper: vt loquar
qdcūq mihi mēs suggesserit. Quare la
cero carnes meas dentib⁹ meis: ⁊ aiam
meā porto in manib⁹ meis. Etiā si oc-
ciderit me: i ipo sperabo. Uerūtñ vias C
meas i ꝯspectu ei⁹ arguā: ⁊ ipse erit sal
uator me⁹. Nō eñ veniet in ꝯspectu ei⁹
ois hypocrita. Audite sermonē meum

et enigmata pcipite auribus vris. Si fuero iudicatꝰ: scio q iustus inueniar. Quis est q iudicet mecũ? Ueniat. Quare tacens consumor? Duo tm̃ ne facias mihi: et tũc a facie tua non abscondar. Manũ tuã lõge fac a me: et formido+ tua non me terreat. Uoca me et ego rñdebo tibi: aut certe loquar et tu rñde mihi. Quantas habeo iniq̃tates et pctã scelera mea et delicta+ mea ostẽde mihi. Cur faciẽ tuã abscondis: et arbitraris me inimicũ tuũ? Cõtra foliũ qd vẽto rapit ostẽdis potẽtiã tuã: et stipulã siccã psequeris. Scribis em̃ cõtra me amaritudines: et cõsumere me vis peccatis adolescẽtie mee. Posuisti in neruo pedẽ meũ et obseruasti oẽs semitas meas: et vestigia pedũ meoꝝ psiderasti. Qui quasi putredo cõsumẽdus sum: et quasi vestimẽtũ qd comeditur a tinea.

Al's + fortitudo.
J.14.c.
D
Al's + non hz mea.
J.33.b.

¶ Ca. S. Describit vitã hois: pphetat resurrectionẽ: et petit ptectionẽ i iudicio: et ponit conditionẽ hois. Ca. xiiij.

A

Homo natꝰ de muliere breui viuẽs tpe replet multis miseriis. Qui q̃si flos egredit et cõterit et fugit velut vmbra et nunq̃ in eodẽ statu pmanet. Et dignũ ducis sup huiuscemodi aperire oculos tuos: et adducere eũ tecũ in iudiciũ. Quis põt facere mundũ de imũdo pceptũ semine. Nõne tu q solꝰ es? Breues dies hois sunt: numerus mẽsiũ eius apud te est. Cõstituisti terminos eiꝰ q pterire+ nõ poterũt. Recede ergo paululũ ab eo: vt quiescat donec optata veniat: et sicut mercẽnarij dies eiꝰ. Lignũ hz spẽ. Si precisum fuerit: rursum virescit: et rami eius pullulãt. Si senuerit in terra radix eiꝰ: et i puluere emortuꝰ fuerit trũcus illiꝰ: ad odorẽ aque germinabit: et faciet comã quasi cũ primũ plãtatum est. Homo vero cũ mortuꝰ fuerit et nudatꝰ atq̃ consumptus vbi queso est? Quõ si recedãt aque de mari et fluuiꝰ vacuefactus arescat: sic hõ cũ dormierit nõ resurget+. Donec atterat celũ nõ euigilabit: nec cõsurget de somno suo. Quis mihi hoc tribuat vt in inferno ptegas me:+ et abscondas me: donec pertranseat furor tuus: et pstituas mihi tps in quo recorderis mei. Putas ne mortuꝰ hõ rursum viuet+. Cunctis diebꝰ quibus nunc milito: expecto donec veniat immutatio mea. Uocabis me et ego rñdebo tibi. Opi manuũ tuarũ porriges

De psc.dis. 9.ca. ne tales. i textu. 79.dis.c.si. in glo. ñ.7.a. 11.q.3. cap. quid ergo.
Al's + preterire.
B
22.q.4.ca. de thiria.
C
al's + cõsurget.
Al's + vt.
al's + viuat
J.13.c.
D

dexterã. Tu qdẽ gressus meos dinumerasti: sed parce+ pctis meis. Signasti q̃si in sacculo delicta mea: sz curasti iniquitatẽ meã. Mons cadẽs+ defluit: et saxũ trãsfert de loco suo. Lapides excauãt aque: et alluuiõe paulatim terra consumitur: et homines ergo sil'r pdes. Roborasti eũ paululũ: vt in perpetuũ trãsiret. Immutabis faciẽ eius et emittes eum. Siue nobiles fuerint filij eiꝰ siue ignobiles nõ intelliget. Attamen caro eius dũ viuit dolebit: et anima illius super semetipso lugebit.

J.34.c.
al's + pccs.
al's + pcis.
Al's + defluet.

¶ Ca. S. Eliphaz arguit iob de arrogantia sapiẽtie et mũdicie: agit quoq̃ de impio superbo et hypocrita. Ca. xv.

A

Respõdens aũt eliphaz themanites dixit. Nunquid sapiẽs rñdebit q̃si in vẽtũ loquẽs: et implebit ardore stomachũ suũ. Arguis verbis cũ q nõ est eq̃lis tibi+: et loq̃ris qd tibi nõ expedit. Quãtũ i te est euacuasti timorẽ: et tulisti preces corã deo+. Docuit em̃ iniq̃tas tua os tuũ: et imitaris linguã blasphemãtiũ. Cõdẽnabit te os tuũ: et nõ ego: et labia tua rñdebũt tibi. Nunqd primꝰ hõ tu natus es: et ante oẽs colles formatꝰ. Nũqd cõsiliũ dei audisti: et inferior te erit eiꝰ sapientia. Quid nosti quod ignoremus. Quid intelligis qd nesciamꝰ. Et senes et antiq̃ sunt in nobis multo vetustiores q̃ patres tui. Nunqd grãde ẽ vt cõsolet te deꝰ. Sed verba tua praua hoc prohibẽt. Quid te eleuat cor tuũ: et q̃si magna cogitãs attonitos habens oculos. Quid tumet ꝯ deũ spũs tuus: vt pferas de ore tuo huiuscemodi sermones. Quid est homo vt immaculatus sit: et vt iustus appareat natus de muliere. Ecce inter sanctos eiꝰ nemo immutabilis: et celi nõ sunt mũdi in conspectu eiꝰ: q̃to magis abominabilis et inutilis homo: qui bibit quasi aquam iniquitatem. Ostendam tibi audi me: quid vidi narrabo tibi. Sapiẽtes cõfitent: et non abscondũt patres suos. Quibus solis data est terra: et nõ transibit alienus p eos. Cunctis diebꝰ suis impius superbit: et numerus annorum incertus est tyrãnidis eiꝰ. Sonitꝰ terroris semp i auribꝰ illiꝰ: et cũ pax sit ille semp isidias suspicat. Nõ credit qd reuerti possit de tenebris ad lucẽ+ circũspectãs vndiq̃ gladiũ. Cum se mouerit ad querẽdum panẽ: nouit q pa-

Al's + tui.
Al's + dño.
B
ñ.7.b.
De pe.di.2. c.finali.
C
al's + nõ hz ad lucem.
D

ratus sit in manu eius tenebrarū dies.
Terrebit eū tribulatio: ⁊ angustia val
labit eū sicut regē q̄ pparat̄ ad prelīū.
Tetēdit eīn aduersus deū manū suaꝫ:
⁊ ꝯ oīpotentē roboratus est. Cucurrit
aduersus eū erecto collo: ⁊ pingui cer
nice armatꝰ est. Operuit faciē eiꝰ crassi
tudo: ⁊ de lateribus eius ruina depēu
det. Habitauit in ciuitatibꝰ desolatis
et ī domibꝰ desertis: q̄ ī tumulos sunt
redacte. Non ditabitur nec pseuerabit
substātia eiꝰ: nec mittet ī terra radicē
suam. Nō recedet de tenebris. Ramos
eiꝰ arefaciet flāma: et auferetur spū✝
Al's✝spūs oris sui ab eo. Nō credat✝frustra erro
Al's✝cre dit. re deceptus: q aliquo pcio redimēdꝰ
sit. Anteq̄ dies eiꝰ īpleant̄ pibit: ⁊ ma
p Guido. 11.q.4.c. inter verba. nus eiꝰ arescēt. Ledet̄ q̄si vinea in prio
flore botrus eiꝰ: et quasi oliua pijciēs
florē suū. Congregatio eīn hypocrite
ps. 7. Esa.59. sterilis: et ignis deuorabit tabernacu
la eorum q̄ munera libēter accipiunt.
Cōcepit dolorē ⁊ peperit iniquitatē:
et vterus eius preparat dolos.
¶ C.S. Job dolorē suū dissimulat: et
crudelitatē hostiū suorū: ⁊ dicit se pa
ti hoc absq̄ iniquitate manꝰ sue cū ha
berēt ad dn̄m mundas preces. Ca.xvi.

A
Espondens aūt iob: dixit.
Audiui frequenter talia.
Consolatores onerosi oēs
vos estis. Nunq̄d habebūt
finē v̄ba vētosa: aut aliq̄d
tibi molestū ē si loquaris.
Poterā ⁊ ego silia vr̄i loq̄. Atq̄ vtinā
esset aīa vr̄a p aīa mea. Consolarer et
ego vos sermonibꝰ: ⁊ mouerem caput
meū sup vos. Roborarē vos ore meo:
et mouerē labia mea: q̄si parcēs vobis.
B Sꝫ q̄d agā? Si locutꝰ fuero: nō q̄escet
dolor meus: ⁊ si tacuero non recedet a
me. Nūc aūt oppssit me dolor meꝰ: ⁊ in
nihilū redacti sunt oēs artꝰ mei. Ruge
mee testimoniū dicūt ꝯ me: et suscitat̄
Al's✝alaꝫ. falsiloquus aduersus faciē✝meā: ꝯdi
cēs mihi. Collegit furorē suū in me et
cōminās mihi infremuit ꝯ me dētibꝰ
suis. Hostis meꝰ terribilibꝰ oclis me
intuitꝰ est. Aperuerūt sup me ora sua:
et exprobrātes pcusserūt maxillā meā:
Al's✝satu rati. satiati✝sunt penis meis. Cōclusit me
deꝰ apud iniquū: et manibꝰ ipsoꝝ me
tradidit. Ego ille quōdā opulētꝰ repē
te ꝯtritꝰ sum. Tenuit ceruicē meā: cō
fregit me: et posuit me sibi q̄si ī signū.
C Circūdedit me lāceis suis: cōuulnera
uit lūbos meos. Nō pepcit: ⁊ effudit ī

terra viscera mea. Cōscidit me vulnere
sup vulnꝰ: irruit in me q̄si gigas. Sac Al's✝con
cū ꝯsui✝sup cutē meā: ⁊ operui✝cine sui.
re carnē meā. Facies mea intumuit a fle D
tu: et palpebre mee caligauerunt. Hec Al's✝ope
passus sum absq̄ iniq̄tate manꝰ mee: rui.
cū haberē mundas ad deū pces. Terra
ne operias sanguinem meū: neq̄ inue
niat in te locum latendi clamor meꝰ.
Ecce enim in celo testis meꝰ: ⁊ cōscius 11. q.3. cap.
meꝰ in excelsis. Uerbosi amici mei ad inter v̄ba.
deū stillat oculus meus: atq̄ vtinā sic
iudicaretur vir cū deo: quomodo indi
catur filius hominis cum collega suo.
Ecce eīn breues anni transeunt: ⁊ semi
tam p quā non reuertar ambulo.
¶ C.S. In breuitate dierum ⁊ caliga
tione oculorū: et putrefactione carnis
dicit se patienter prestolari. Cap.xvii.
Piritus meꝰ attenuabit̄: A
dies mei breuiabunt̄: ⁊ so
lū mihi supest sepulchrū.
Nō peccaui: ⁊ ī amaritudi
nibꝰ morat̄ oclꝰs meꝰ. Libe
ra me✝⁊ pone me iuxta te Al's✝dn̄e.
et cuiusuis manus pugnet contra me.
Cor eorū lōge fecisti a disciplina: pro B
pterea nō exaltabunt̄. Predā pollicet̄
socijs: ⁊ oculi filioꝝ eiꝰ deficient. Po
suit me quasi in pūerbiū vulgi: et exē Al's✝sup.
plū sum✝corā eis. Caligauit ad indi C
gnationē oculus meꝰ: et membra mea
q̄si in nihilū redacta sunt. Stupebūt
iusti sup hoc: ⁊ innocēs ꝯtra hypocri
tā suscitabit̄. Et tenebit iustꝰ viā suā:
et mundis manibꝰ addet fortitudinē.
Igit̄ oēs vos ꝯuertimini ⁊ venite: ⁊ nō
inueniā in vobis vllum sapientē. Dies
mei trāsierunt: cogitationes mee dissi D
pate sunt torquētes cor meū. Noctem p Guido.
verterūt in diē: ⁊ rursus post tenebras 24.q.4. ca.
spero lucē. Si sustinuero infernus do hec autem
mus mea est: ⁊ in tenebris straui lectu vita.
lum meū. Putredini dixi. Pr̄ meus es De pe. dist.
mr̄ mea ⁊ soror mea vermibus. Ubi est 1. c. ecōtra.
ergo nunc prestolatio mea: ⁊ patientiā 2. infra in
meā quis cōsiderat? In pfundissimum glo. v̄. in re
infernum descendent omnia mea. Pu surrectiōe
tasne saltem ibi erit requies mihi. a peccato.
¶ C.S. De luce: de captiōe ⁊ impij ele A
ctione baldath dicit. Capitulū.xviij. Al's✝bal
Espondens autē baldath✝ dad.
suites dixit. Usq̄ ad quem fi Al's✝intel
nē v̄ba iactabis? Intellige✝ ligite.
prius et sic loq̄mur. Quare Al's✝nos.
reputati sumꝰ vt iumēta et Al's✝q̄ p
sordumꝰ corā te✝? Quid pdis✝ aīaꝫ des.

tuam in furore tuo? Nunquid ꝓpter te
derelinquetur terra: ⁊ transferentur mon-
B tes de loco suo? Nonne lux impij extin-
guetur: nec splendebit flāma ignis eius?
Lux obtenebrescet i tabernaculo illiꝰ:
et lucerna q̄ sup eū est extinguetur. Arta
būtur gressus virtutis eius: ⁊ p̄cipita-
bit eū consiliū suū. Immisit em̄ in rete
pedes suos: ⁊ in maculis eiꝰ ambulat.
Tenebitur plāta illius laqueo: ⁊ exarde
scet otra eū sitis. Abscōdita est i terra
pedica eiꝰ: ⁊ decipula illiꝰ sup semitā.
C Undiq; terrebūt eū formidines: et in-
Als + inedie inūdāt. uoluēt pedes eiꝰ. Attenuetur fame ro
bur eiꝰ: ⁊ inedia + inuadat costas illiꝰ.
Deuoret pulchritudinē cutis eiꝰ: ⁊ cō-
sumat brachia illiꝰ p̄mogenita mors.
Auellatur de tabernaculo suo fiducia
eiꝰ: ⁊ calcet sup eū quasi rex interitus.
Habitēt i tabernaculo illiꝰ socij eiꝰ q̄
nō est: aspergatur in tabernaculo eiꝰ sul-
D phur. Deorsum radices eiꝰ siccentur: sur
sum aūt atteratur messis eiꝰ. Memoria
illiꝰ pereat de terra: ⁊ nō celebretur no-
men eiꝰ in plateis. Expellet eū de luce
in tenebras: ⁊ de vrbe trāsferet eū. Nō
erit semē eius: neq; progenies in ꝑplo
suo: nec vlle reliquie i regiōibꝰ. In die
eius stupebūt nouissimi: ⁊ p̄mos inua
det horror. Hec sunt ergo tabernacula
iniqui: ⁊ iste locus eiꝰ qui ignorat deū.

¶ Capi. Summa. Job flagella sua de-
scribit: prophetat de passione christi:
et resurrectione generali: et monet fu-
gere a facie gladij. Capitulum. xix.

B Respondens aūt iob: dixit.
Usq; quo affligitis animā
meā: et atteritis me sermo
nibꝰ? En decies ꝯfunditis
me: ⁊ nō erubescitis oppri
mētes me. Nempe ⁊ si igno
raui: mecū erit ignorātia mea. At vos
cōtra me erigimini et arguitis me op-
probrijs meis. Saltē nunc intelligite:
q2 deꝰ nō equo iudicio afflixerit me: et
abacuch. i. flagellis suis me cinxerit. Ecce clama-
Als + exaudiet. bo vim patiēs: ⁊ nemo + audiet. Uoci
ferabor: ⁊ non est qui iudicet. Semitam
meā circūsepsit: ⁊ transire nō possum:
⁊ in calle meo tenebras posuit. Spo-
liauit me gloria mea: ⁊ abstulit coro-
B nā de capite meo. Destruxit me vndiq;:
⁊ pereo: ⁊ quasi euulse arbori abstulit
spem meā. Iratus est contra me furor
eiꝰ: ⁊ sic me habuit quasi hostē suum.
Simul venerunt latrones eius: ⁊ fece
rūt sibi viā ꝑ me: ⁊ obsederūt in gyro
tabernaculū meū. Fratres meos longe
fecit a me: ⁊ noti mei quasi alieni reces
serūt a me. Dereliquerunt me propin- C
qui mei: ⁊ qui me nouerāt obliti sunt
mei. Inquilini domus mee et ancille
mee sicut alienū habuerūt me: ⁊ quasi
peregrinus fui in oculis eorū. Seruū
meū vocaui: ⁊ non respōdit + ore pro als + mihi. j. ꝓ. c.
prio deprecabar illū. Halitum meum
exhorruit vxor mea: ⁊ orabā filios vte
ri mei. Stulti quoq; despiciebāt me:
⁊ cū ab eis recessissem detrahebant mi
hi. Abominati sunt me quondā ꝯsilia-
rij mei: ⁊ quē maxime diligebā + auer- Als + aduersus est mihi.
sus est a me. Pelli mee ꝯsumptis car
nibus adhesit os meū: ⁊ derelicta sunt
tantummodo labia mea circa dentes D
meos. Miseremini mei: miseremini
mei saltē vos amici mei: q2 manus do-
mini tetigit me. Quare persequimini
me sicut deꝰ: ⁊ carnibꝰ meis saturami-
ni? Quis mihi tribuat vt scribantur ser-
mones mei? Quis mihi det vt exarentur
in libro stillo ferreo et plūbi lamina:
vel + certe sculpantur in silice? Scio em̄ Als + est certe.
q̄ redemptor meus viuit: et in nouissi
mo + die de terra surrecturus sum. Et Als + sup est die.
rursum circūdabor pelle mea: ⁊ in car-
ne mea videbo deū. Quē visurus sum
ego ipse: ⁊ oculi mei ꝯspecturi sunt: et
nō alius. Reposita est hec spes mea in
sinu meo. Quare ergo nūc dicitis: perse-
quamur eum: ⁊ radicem verbi inuenia
mus contra eū? Fugite ergo a facie gla
dij: quoniā vltor iniquitatum gladius
est: et scitote esse iudicium.

¶ Capituli Summariū. Sophar de
impio ⁊ hypocrita auro calumniatore
et paupere dicit. Capitulum. xx.

Respondens aūt sophar na B
amathites dixit. Idcirco
cogitatiōes mee varie suc
cedūt sibi: ⁊ mens in diuer
sa rapitur. Doctrinā qua me
arguis audiā: ⁊ spūs intel
ligētie mee respōdebit mihi. Hoc scio
a principio ex quo positus est homo su
per terram: q̄ laus impiorum breuis
sit: et gaudiū hypocrite ad instar pun
cti. Si ascenderit vsq; ad celum + su- als + in celo.
perbia eius: et caput eius nubes teti-
gerit: quasi sterquiliniū in fine perde-
tur: et qui eum viderant dicent: Ubi
est? Uelut somnium auolans non in-
uenietur: trāsiet sicut visio nocturna.
Oculus qui eum viderat non videbit: B
neq; vltra intuebitur eum locus suus.

Filij eius atterētur egestate: et manus
illiꝰ reddēt ei dolorē suū. Ossa eiꝰ im-
plebūtur vitijs adolescentie eius: ⁊ cū
eo i puluere dormiēt. Cū eñ dulce fue
rit in ore eius malum: abscondet illud
sub lingua sua. Parcet illi: ⁊ nō dere-
linquet illud: ⁊ celabit in gutture suo.
Panis eius in vtero illius vertetur in
fel aspidū intrinsecus. Diuitias quas
E deuorauit euomet: et de vētre illius ex
trahet eas deus. Caput aspidum sug-
get ⁊ occidet eū lingua vipere. Non vi
deat riuulos fluminis torrētis mellis
et butyri. Luet que fecit oīa: nec tñ cō-
sumetur. Iuxta multitudinē adinuen-
Alś ✝ pau- tionum suarū: sic ⁊ sustinebit: qm̄ con-
peres do- fringens nudauit pauperis ✝ domum:
mū rapuit. rapuit ⁊ non edificauit eam: nec est sa
tiatus venter eius. Et cum habuerit
alś ✝ quod ✝ q̄ cōcupierat: possidere nō poterit.
Non remansit de cibo eius: et propter
ea nihil ꝑmanebit de bonis eiꝰ. Cū sa-
tiatus fuerit artabitur: estuabit: et oīs
dolor irruet super eū. Vtinā impleat
Eccli. 5. c. vēter eiꝰ vt emittat in eū irā furoris
D sui: ⁊ pluat sup illū bellū suū. Fugiet
alś ✝ nō hꝫ arma ferrea ⁊ irruet i arcū ereū. ✝ Gla
gladius. dius ✝ eductus ⁊ egrediēs de vagina
Alś ✝ edu- sua: ⁊ fulgurās i amaritudine sua. Va
ctus. dent ✝ ⁊ veniēt sup eū horribiles. Om
alś ✝ vadit nes tenebre abscōdite sunt in occultis
et veniet. eius. Deuorabit eū ignis qui nō succē-
ditur: affligetur relictus in tabernacu
lo suo. Reuelabunt celi iniquitatē eiꝰ:
et terra consurget aduersus eū. Aper-
tū erit germen domus illius: detrahet
in die furoris dei. Hec ē pars hoīs im-
pij a deo: ⁊ hereditas ꝟboꝝ eiꝰ a dño.
¶ C. S. De prosperitate ⁊ gaudio ⁊ re
tributiōe impij: de paupere q̄ simul pe
rit cū impio ⁊ diuite loquitur. Ca. xxi.
B Respondens aūt iob: dixit.
Mat. 3. a. Audite q̄so sermones me-
⁊. 4. c. os: et agite ✝ penitentiam.
Alś ✝ age- Sustinete me vt ego loq̄r:
tis. et post mea si videbit ꝟba
ridete. Nunq̄d ꝯ hoīem di-
sputatio mea ē vt merito nō debeā cō
Hiere. 12. a. tristari. Attēdite me ⁊ obstupescite: ⁊
Abac. 1. a. supponite digitū ori vestro. Et ego q̄n
recordatꝰ fuero: pertimesco: ⁊ cōcutit
B carnē meā tremor. Quare ergo impij
viuūt subleuati sunt: cōfortatiq̄ȝ sunt
diuitijs. Semen eoꝝ permanet corā
eis: propinquorum turba et nepotum
in conspectu eorum. Domus eorum se-
cure sunt ⁊ pacate: ⁊ non est virga dei
super illos. Bos eorum concepit et nō
abortiuit: vacca peperit et non est pri-
uata fetu suo. Egrediuntur quasi gre-
ges paruuli eorum: et infantes eorum
exultant lusibus. Tenēt tympanum et
cytharam ⁊ gaudēt ✝ ad sonitum orga Alś ✝ gau-
ni. Ducūt in bonis dies suos: ⁊ in pun- debunt.
cto ad inferna descendūt. Qui dixerūt
deo: recede a nobis: scientiam viarum
tuarū nolumus. Quis est omnipotens 12. q. 2. cap.
vt seruiamꝰ ei? Et quid nobis prodest tps. i gl. 2.
si orauerimus ✝ illum? Veruntamē q̄r J. 22. c.
non sunt in manu eoꝝ bona sua: consi Malach.
liū impioꝝ longe sit a me. Quotiens 3. d.
lucerna impioꝝ extinguet: et superue- Alś ✝ ado-
niat eis inundatio: et dolores diuidet rauerimus
furoris sui. Erūt sicut palee ante faciē eum.
venti: ⁊ sicut fauilla quā turbo disper E
git. Deus seruabit filijs illius dolorē Prouerb.
patris: ⁊ cū reddiderit tūc sciet. Vide 24. c.
būt oculi eiꝰ interfectionē suā: ⁊ de fu
rore oīpotentis bibet. Quid eñ ad eū
pertinet de domo sua post se. Et si nu-
merus mēsiū eius dimidietur: nūquid
deū docebit q̄spiā ✝ sciētiā q̄ excelsos Alś ✝ q̄sq̄.
iudicat. Iste morit robustus ⁊ sanus: di
ues ⁊ felix: viscera eiꝰ plena sunt adipe
et medullis ossa illius irrigant. Alius
ꝟo morit i amaritudine aīe sue absq̄ȝ
vllis opibꝰ: ⁊ tñ ✝ simul i puluere dor Alś ✝ attā
D miēt: ⁊ vermes operiēt eos. Certe no-
ui cogitatiōes vestras ⁊ sentētias con
tra me iniquas. Dicitis eñ: vbi est do-
mus principis: et vbi tabernacula im-
pioꝝ. Interrogate quēlibet de viatori
bus: ⁊ hec eadē illū itelligere cognosce
tis. Q̄r in diē ꝑditiōis seruatur ✝ ma- alś ✝ salua
lus: ⁊ ad diē furoris ducetur. Quis ar- bitur.
guet corā eo vias ✝ eiꝰ: ⁊ q̄ fecit q̄s red Alś ✝ viā.
det illi? Ipse ad sepulchra ducet: et in
cōgerie mortuoꝝ vigilabit. Dulcis fuit
glareis cocyti: ⁊ post se oēm hoīeȝ tra
het: et ante se innumerabiles. Quō igit
ꝯsolamini me frustra: cū responsio vr̄a
repugnare ostensa sit veritati.
¶ C. S. Eliphaz arguit iob de oppres
siōe pauperum ⁊ immisericordia: ⁊ de
contemptu iudicis: ⁊ penitenti multa
bona promittit. Capitulum. xxij.
Respondēs aūt eliphaz the- B
manites dixit. Nunq̄d deo
potest cōparari hō: etiā cū
ꝑfecte fuerit sciētie. Quid
ꝓdest deo si iustꝰ fuerit: aut
quid ei cōfers si immaculata fuerit vi
ta ✝ tua. Nunq̄d timēs arguet te: et ve- Alś ✝ viā.
niet tecū in iudiciū: ⁊ non ꝓpter mali-

ciā tuā plurimā: ⁊ infinitas iniq̄tates
tuas. Abstulisti eñ pignꝰ fratrū tuoꝝ
als. + expo- sine causa: ⁊ nudos spoliasti + vestibꝰ.
liasti. Aquā lasso non dedisti: ⁊ esurienti sub-
B traxisti panē. In fortitudīe brachij tui
Als. + potē possidebas terrā: ⁊ potētissimus + ob-
tissime. tinebas eā. Uiduas dimisisti vacuas:
et lacertos pupilloꝝ cōminuisti. Pro-
pterea circūdatus es laqueis: ⁊ cōtur-
bat te formido subita. Et putabas te
tenebras nō visurū: et impetu aquarū
als. + opp̄s- inundātiū nō + opp̄ssum iri. An cogi-
surū. tas q̄ deꝰ excelsior celo sit: ⁊ sup stella
C rū verticē sublimet. Et dicis. Quid eñ
nouit deꝰ. Et quasi p caliginē iudicat.
Nubes latibulū eius nec nostra cōside
rat: et circa cardines celi perambulat.
Nunquid semitā seculoꝝ custodire cu
pis quā calcauerūt viri iniqui q̄ subla
ti sunt ante tempus suū: et fluuiꝰ sub-
s.21.b. uertit fundamentū eoꝝ: Qui dicebāt
deo: recede a nobis: et quasi nihil pos-
sit facere oīpotens estimabant eum: cū
ps.106. ille ipleuisset domos eoꝝ bonis. Quoꝝ
sentētia procul sit a me. Uidebunt iu-
sti ⁊ letabūtur: ⁊ innocēs subsannabit
eos. Nōne succisa est erectio eoꝝ: ⁊ reli
quias eorum deuorauit ignis: Acquie
sce igitur ei: ⁊ habeto pacem: ⁊ per hec
habebis fructus optimos. Suscipe ex
ore illius lege: et pone sermones eiꝰ in
D corde tuo. Si reuersus fueris ad oīpo
als. + faciet tentem edificaberis: et longe facies +
iniquitatem a tabernaculo tuo. Dabit
pro terra silicem: et pro silice torrētes
aureos. Eritq̄ omnipotens contra ho
stes tuos: et argētum coaceruabitur ti
bi. Tunc super omnipotētem delitijs
afflues: et eleuabis ad deum faciē tuā.
Rogabis eū et exaudiet te: et vota tua
puer.27.d. reddes. Decernes rem ⁊ veniet tibi: et
in vijs tuis splendebit lumen. Qui eñ
humiliatus fuerit: erit in gloria: ⁊ qui
inclinauerit oculos suos: ipse saluabi
tur. Saluabitur innocens: saluabitur
autem mundicia manuum suarum.

¶ C. S. Job respondet se nosse ⁊ time
re potentiam et sententiam iudicis et
in iusticia ambulasse. Capitulū. xxiij.

A Espōdēs aūt iob: ait. Nūc
q̄z in amaritudine ē sermo
meꝰ: ⁊ manꝰ plage mee ag-
grauata ē sup gemitū meū.
Quis mihi tribuat vt co-
gnoscā: ⁊ inueniā illū: ⁊ ve
niā vsq̄ ad soliū eiꝰ: Ponā corā eo iu
diciū: ⁊ os meū replebo increpatiōibꝰ:
vt sciā verba que mihi rñdeat: ⁊ intel-
ligā q̄d loquat̄ mihi. Nolo multa for- B
titudine ↄtēdat mecū: nec magnitudis
sue mole me p̄mat. Proponat equita-
tem ↄtra me: ⁊ puenient ad victoriā iu-
dicium meum. Si ad orientem iero: nō
appet: si ad occidentē: nō itelligā eū: si
ad sinistrā quid agā. Non apprehendā C
eū. Si me vertā ad dexterā: non vide-
bo illū. Ipse vero scit viā meā: et pba-
bit me q̄si aurū qd̄ per ignē transit. Ue
stigia eius secutus est pes meꝰ: viā eiꝰ
custodiui: ⁊ nō declinaui ex ea. A man-
datis labiorum eius nō recessi: ⁊ in si-
nu meo nō abscōdi v̄ba oris eius. Ipse
eñ solus est: ⁊ nemo auertere potest co
gitationem eius: et anima eius quod-
cūq̄ + voluit hoc fecit. Cum explene- D
rit in me volūtatē suā: ⁊ alia multa si- als. + q̄cūq̄
milia presto sunt ei. Et idcirco a facie volnit hoc
eiꝰ turbatus sum: ⁊ cōsiderās eū timo fecit.
re sollicitor. Deꝰ molliuit cor meū: et
omnipotēs cōturbauit me. Non enim
perij propter imminentes tenebras: nec
faciem meam operuit caligo.

¶ Ca. S. Alioꝝ iniquitates describit
iob: ⁊ dānationē impioꝝ. Capi. xxiiij.

A B omnipotente non sunt A
abscōdita tempora: qui au
tem nouerunt eū ignorant
dies illius. Alij terminos
transtulerunt: diripuerūt
greges ⁊ pauerūt eos. Asi-
num pupilloꝝ abegerūt: ⁊ abstulerunt
p pignore bouē vidue. Subuerterunt
pauperum viā: ⁊ oppresserunt pariter
mansuetos terre. Alij quasi onagri in
deserto egrediuntur ad opus suum: vi-
gilantesq̄ + ad predam preparant pa- als. + quasi
nem liberis. Agrum non suum deme- B
tunt: et vineam eius quem vi oppresse
runt: vindemiant. Nudos dimittunt
homines indumenta tollentes: quibꝰ
non est operimentum in frigore: quos
ymbres montium rigant: et non haben-
tes velamen amplexant̄ lapides. Uim
fecerunt depredantes pupillos: ⁊ vul-
gum pauperem spoliauerūt +. Nudis Als. + expo
et incedentibus absq̄ vestitu: et esu- liauerunt.
rientibus tulerunt spicas. Inter acer-
uos eorum meridiati sunt qui calcatis
torcularibus sitiunt. De ciuitatibꝰ fe-
cerunt viros gemere: et anima + vulne Als. + aīe.
ratorum clamabit + et deꝰ inultū abi- Als. + cla-
re nō patit̄. Ipsi fuerūt rebelles lumi- mabunt.
ni: nescierūt vias eius: nec reuersi sunt C
per semitas eius. Mane primo cōsur

git homicida: interficit egenũ τ pau-
perē: per noctē vero erit q̃si fur. Ocul⁹
adulteri obseruat caliginē dicens: nõ
me videbit ocul⁹: τ operiet vultũ suũ.
Perfodit ĩ tenebris domos sicut ĩ die
cõdixerant sibi: et ignorauerũt lucem.
Si subito apparuerit aurora: arbitrã-
tur vmbrã mortis: et sic ĩ tenebris qua-
si in luce ambulant. Leuis est super fa-
ciem aque. Maledicta sit pars eius in
terra: nec ambulet p viã vinearuz. Ad
nimiũ calorē trãsiet ab aquis niuiũ: et
vsq ad inferos pctm̃ illi⁹. Obliuiscaẽ
als † hominis ei⁹ mia. Dulcedo illius vermes †. Non
D sit in recordatiõe: sz conteraẽ q̃si lignum
infructuosum. Pauit em̃ sterilē τ q̃ nõ
Apoca. 2. f. parit: τ vidue bñ nõ fecit. Detraxit for-
tes in fortitudine sua: et cũ steterit nõ
credet vite sue. Dedit ei de⁹ locũ pnie:
et ille abutiẽ eo in superbia: oculi aũt
ei⁹ sunt in vijs illi⁹. Eleuati sunt ad mo-
dicũ: τ nõ subsistẽt: et humiliabunẽ si-
cut oia τ auferenẽ: τ sicut summitates
spicarum contererẽtur. Quod si non est
ita quis me potest arguere esse menti-
tum et ponere ante deum verba mea.

¶ C. S. Probat baldath φ nemo ĩ cõ-
spectu dei mũdus existat. Capitu. xxv.

A
Als † bal-
dad.

Espondens aũt baldath †
suites: dixit. Potestas τ ter-
ror apud eũ est: q̃ facit con-
cordiã in sublimibus suis.
Nũquid est numerus mili-
tum eius? Et super quē nõ
als † fulget surget † lumē illius? Nũquid iustifica-
als † surgit ri põt hõ cõparatus deo: aut apparere
ñ. 4. d. mundus natus de muliere. Ecce luna
B etiã non splẽdet: τ stelle nõ sunt mũde
De pe. dist. in cõspectu eius: quanto magis homo
2. ca. si em. putredo: et filius hominis vermis.
ante fi.

¶ C. S. Job dicit φ nullum est deo ab
homine adiutorium: probat per eius
magnalia. Capitulum. xxvj.

A

Espondẽs aũt iob: dixit. Cu-
ius adiutor es: nũquid ĩbe-
cillis: et sustẽtas brachiũ ei⁹
qui nõ est fortis? Cui dedisti
B cõsiliũ? Forsitan illi q̃ nõ ha-
bet sapientiã et prudentiã tuã ostẽdi-
sti plurimã? quē docere voluisti? Nõne
eũ q̃ fecit spiramẽtũ? Ecce gigãtes ge-
mũt sub aquis: τ q̃ habitant cũ eis. Nu-
dus est infernus corã illo: τ nullum est
opimẽtũ pditiõi. Qui extẽdit aqlonē
sup vacuũ: τ appẽdit terrã sup nihilũ.
C Qui ligat aquas in nubib⁹ suis vt nõ
erumpãt pariter deorsum. Qui tenet
vultũ solij sui: τ expãdit sup illud ne-
bulã suã. Terminũ circundedit aquis
vsq dũ finiãtur lux τ tenebre. Colũne
celi cõtremiscũt: τ pauent ad nutũ ei⁹. D
In fortitudine illius repẽte maria cõ-
gregata sunt: τ prudentia eius pcussit
superbũ. Spũs ei⁹ ornauit celos: τ ob-
stetricãte manu ei⁹ eductus est coluber
tortuosus. Ecce hec ex parte dicta sunt
viarũ eius. Et cũ vix paruã stillam ser-
monis eius audierimus: qs poterit to-
nitruum magnitudinis illius intueri.

¶ C. S. De cõstãtia τ pfectione iustitie
iob: τ parte impij apud deũ. Ca. xxvij. A

Ddidit quoq iob assumẽs Di. 47. c. 2.
parabolã suam: τ dixit. Ui- in fine.
uit de⁹ q̃ abstulit iudiciuz Joan. 3. a.
meũ: τ oĩpotẽs q̃ ad amari-
tudinē adduxit aĩam meã:
q: donec supest halit⁹ ĩ me
et spũs dei in narib⁹ meis: nõ loquenẽ
labia mea iniq̃tatē: nec lĩgua mea me-
ditabiẽ mẽdaciũ. Absit a me: vt iustos
vos esse iudicē. Donec deficiã nõ rece-
dã ab innocẽtia mea. Justificationem
meã quã cepi tenere nõ deseram. Neq
em̃ reprehẽdit me cor meum in oĩ vita
mea. Sicut † impi⁹ inimicus me⁹: et als † sit vt
adversari⁹ me⁹ quasi iniquus. Que est B
em̃ spes hypocrite si auare rapiat: τ nõ
liberet de⁹ aĩam ei⁹? Nũquid deus au-
diet clamorē ei⁹: cũ venerit sup eũ an-
gustia? Aut poterit ĩ oĩpotẽte delecta-
ri: τ inuocare deuz oĩ tpe. Docebo vos
p manũ dei que oĩps habeat: nec abscõ-
dã. Ecce vos oẽs nostis: τ q̃d sine causa
vana loquimini. Hec est pars hoĩs impij
apud deũ: τ hereditas violentorũ: quã
ab oĩpotẽte suscipiẽt. Si multiplica-
ti fuerit filij ei⁹ in gladio erũt: τ nepo-
tes ei⁹ nõ saturabunẽ pane. Qui reliq̃ C
fuerint ex eo sepelienẽ in interitu: τ vi-
due illius nõ plorabũt. Si cõportaue-
rit q̃si terrã argentũ: τ sicut lutũ pepa-
rauerit vestimẽta: pparabit q̃dē sz iu-
stus vestieẽ illis: τ argentũ innocẽs di-
uidet. Edificauit sicut tinea domũ suã ps. 48.
et sicut custos fecit vmbraculuz. Diues D
cũ dormierit: nihil secũ auferet † ape- als † auferet
riet † oculos suos: τ nihil inueniet. Ap- Als † apit.
prehẽdet eũ q̃si aqua inopia: nocte op-
primet eum tẽpestas. Tollet eũ vẽtus
vrẽs τ auferet: τ velut turbo rapiet eũ
de loco suo. Emittet sup eũ τ non par-
cet: de manu eius fugiẽs fugiet. Strin-
get sup eum manus suas: τ sibilabit su-
per illum intuens locum eius.

¶ C. S. De ecclesia et synagoga: de inuenienda sapientia: et de aduentu christi. C. xxviij.

A Di. 50. c. ferrum. cum gl.

Habet argentum venarum suarum principia: et auro locus est in quo conflatur. Ferrum de terra tollitur: et lapis solutus calore in es vertitur. Tempus posuit tenebris: et vniuersorum finem ipse considerat: lapidem quoque caliginis et vmbram + mortis diuidit + torrens a populo peregrinante: eos quos obliuiscitur pes egentis hominis et inuios. Terra de qua oriebatur panis in loco suo: igni + subuersa est. Locus saphyri lapides eius: et glebe illius aurum. Semitam ignorauit auis: nec intuitus est eam oculus + vulturis. Non calcauerunt eam filij institorum: nec pertransiuit per eam leena. Ad silicem extendit manum suam subuertit a radicibus montes in petris riuos excidit + et omne preciosum vidit oculus eius. Profunda quoque fluuiorum scrutatus est: et abscondita produxit in lucem. Sapientia vero vbi inuenitur: et que est locus intelligentie. Nescit homo precium eius: nec inuenitur in terra suauiter viuentium. Abyssus dicit non est in me: et mare loquitur non est mecum. Non dabitur aurum obrizum pro ea: nec appendetur argentum in commutatione eius. Non conferetur tinctis indie coloribus: nec lapidi sardonico preciosissimo vel saphyro. Non adequabitur ei aurum vel vitrum: nec commutabuntur pro ea vasa auri excelsa et eminentia: nec commemorabuntur in comparatione eius. Trahitur autem sapientia de occultis. Non adequabitur ei topazius de ethiopia: nec tincture mundissime componentur. Unde ergo sapientia venit: et quis est locus intelligentie. Abscondita est ab oculis omnium viuentium: volucres quoque celi latet. Perditio et mors dixerunt. Auribus nostris audiuimus famam eius. Deus intelligit viam eius: et ipse nouit locum illius. Ipse enim fines mundi intuetur: et omnia que sub celo sunt respicit. Qui fecit ventis pondus: et aquas appendit in + mensura. Quando ponebat pluuijs legem: et viam procellis sonantibus: tunc vidit illam et enarrauit: et preparauit et inuestigauit et dixit homini. Ecce timor domini: ipsa est sapientia: et recedere a malo intelligentia.

Alias + vmbre. Alias + diuidet. Alias + igne B Alias + oculis. alias + scidit Prouerbi. 2. b. Ibidem. 8. b. C Sap. 7. a. D Alias + non habet in hebreo. Prouerbi. 10. a. 26. q. 2. c. quam sunt. in princ.

¶ Ca. S. Enarrat Iob et plangit elapsam prosperitatem et iocunditatem prioris temporis in persona ecclesie. Capitulum. xxix.

A

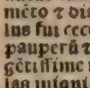

Ddidit quoque iob assumens parabolam suam: et dixit. Quis mihi tribuat vt sim iuxta menses pristinos secundum dies quibus deus custodiebat me? Quando splendebat lucerna eius super caput meum: et ad lumen eius ambulabam in tenebris. Sicut fui in diebus adolescentie mee: quando secreto deus erat in tabernaculo meo. Quando erat omnipotens mecum: et in circuitu meo pueri mei. Quando lauabam pedes meos butyro: et petra fundebat mihi riuos olei. Quando procedebam ad portam ciuitatis: et in platea parabant cathedram mihi. Videbant me iuuenes et abscondebantur: et senes assurgentes stabant. Principes cessabant loqui: et digitum superponebant ori suo. Vocem suam cohibebant duces: et lingua eorum gutturi suo adherebat. Auris audiens beatificabat me: et oculus videns testimonium reddebat mihi: eo quod liberassem pauperem vociferantem et pupillum cui non esset adiutor. Benedictio perituri super me veniebat: et cor vidue consolatus sum. Iustitia indutus sum: et vestiuit + me sicut vestimento et diademate iudicio meo. Oculus fui ceco: et pes claudo. Pater eram pauperum et causam quam nesciebam: diligentissime inuestigabam. Conterebam molas iniqui: et de dentibus illius auferebam predam. Dicebamque: in nidulo meo moriar: et sicut palma multiplicabo dies. Radix mea aperta est secus + aquas: et ros morabitur in messione mea. Gloria mea semper innouabitur: et arcus meus in manu mea instaurabitur. Qui me audiebant expectabant sententiam: et intenti tacebant ad consilium meum +. Verbis meis addere nihil audebant: et super illos stillabat eloquium meum. Expectabant me sicut pluuiam: et os suum aperiebant quasi ad imbrem serotinum. Si quando ridebam ad eos non credebant: et lux vultus mei non cadebat in terram. Si voluissem ire ad eos sedebam primus. Cumque sederem quasi rex circumstante exercitu: eram tamen merentium consolator.

B C Alias + vestiui. De pe. di. 2 c. sapiens. Alias + iuxta. D Alias + meis. Di. 45. c. disciplina. in fine.

¶ C. S. Enarrat et plangit iob mala presentis temporis: et hereticorum prefigurat futuram maliciam. Capi. xxx.

A

Unc autem derident me iuniores tempore: quorum non dignabar patres ponere cum canibus gregis mei. Quorum virtus manuum mihi erat pro nihilo: et vita ipsa putabatur indigni.

Egestate ⁊ fame steriles qui rodebant
in solitudine squalentes calamitate
et miseria. Et mãducabãt herbas ⁊ ar
borũ cortices: ⁊ radix iuniperorum erat
cibus eorum. Qui de cõuallibus ista rapiẽ
tes cũ singula repperissent: ad ea cum
clamore currebãt. In desertis habita-
B bant torrẽtiũ: ⁊ in cavernis terre vel
sup glareã. Qui inter huiuscemodi leta
bant̃: ⁊ esse sub sentibus delitias cõpu
tabãt. Filii stultorũ ⁊ ignobilium: ⁊ in
terra penitus nõ parẽtes. Nũc in eorum
cãticũ versus sum: ⁊ factus sum eis in
proverbiũ. Abominant̃ me et longe fu-
giũt a me: ⁊ faciẽ meã cõspuere nõ ve-
rent̃. Pharetrã enim suã aperuit ⁊ affli-
xit me: ⁊ frenũ posuit in os meum. Ad
dexterã oriẽtis calamitates mee illico
surrexerũt. Pedes meos subverterũt
et oppresserũt quasi fluctibus semitis
suis. Dissipaverũt itinera mea insidia
ti sunt mihi ⁊ prevaluerũt: ⁊ nõ fuit q
ferret auxiliũ. Quasi rupto muro ⁊ ap
C ta ianua irruerũt super me: ⁊ ad meas
miserias devoluti sunt: redactus sum
Al's ✝ abstulit. in nihilũ. ✝ Abstulit quasi ventum desi-
deriũ meũ: ⁊ velut nubes pertransiit
salus mea. Nũc aũt in memetipso mar
cescit aĩa mea: ⁊ possidẽt me dies affli
ctionis. Nocte os meũ perforat̃ dolo-
ribus: ⁊ qui me comedũt nõ dormiũt. In
multitudine eorũ cõsumitur vestimẽ-
tum meũ: ⁊ quasi capitio tunice succin
S.19.c. xerunt me. Cõparatus sum luto: ⁊ assi
milatus sum favillę ⁊ cineri. Clamabo
ad te: ⁊ non exaudies me: sto ⁊ non re-
spicis me. Mutatus es mihi in crude
D lem: ⁊ in duritia manus tue adversaris
mihi. Elevasti me: ⁊ quasi super ventũ
ponẽs elisisti me valide. Scio quia mor
ti trades me: ubi cõstituta est domus om
ni viventi. Verũtamẽ non ad cõsumptio
nem eorum emittis manum tuam: ⁊ si
corruerint ipse salvabis. Flebã quon-
Al's dã super eo qui afflictus erat: ⁊ cõpa-
tiebatur aĩa mea pauperi. Expectabã
bona: ⁊ venerunt mihi mala: prestola-
bar lucẽ: ⁊ eruperũt tenebre. Interio-
ra mea efferbuerunt absque ulla requie:
prevenerũt me dies afflictionis. Me-
rens incedebã sine furore cõsurgẽs: in
turba clamabã. Frater fui draconũ et
socius struthionũ. Cutis mea denigra-
ta est sup me: ⁊ ossa mea aruerunt pre
caumate. Versa est in luctum cithara
mea: ⁊ organũ meũ in vocem flentium.
¶ C. S. Catalogus virtutũ ipsius iob
ponitur: cum attestatione appetit te-
stem iudicem. Capi. xxxi.

Pepigi fedus cũ oculis me- B
is: ut ne cogitarẽ quidem de
virgine. Quã enim partẽ ha-
beret in me deus desup: et
hereditatẽ opes de excelsis?
Nunquid nõ perditio est ini-
quo: ⁊ alienatio operãtibus iniustitiã ✝? Al's ✝ iniqui
Nõne ipse cõsiderat vias meas: ⁊ cun- tatem.
ctos gressus meos dinumerat? Si am Prover.5.b.
bulavi in vanitate ⁊ festinavit in malo S.34.c.
pes meus: appẽdat me in statera iusta:
et sciat deus simplicitatẽ meã. Si decli
navit gressus meus de via: ⁊ si secutus ✝ Al's ✝ secu-
est oculus meus cor meũ: ⁊ si in manibus tum est ocu
meis adhesit macula: serã ⁊ alius come lum meum
dat: ⁊ progenies mea eradicet̃. Si dece-
ptum est cor meũ super muliere: ⁊ si ad
ostiũ amici ✝ mei insidiatus sum: scor Al's ✝ vicini.
tum alterius sit uxor mea: ⁊ sup illam
incurvent̃ alii. Hoc enim nefas est ⁊ iniq
tas maxima: ignis est usque ad perditio
nẽ ✝ devorãs: ⁊ oĩa eradicãs genimina. B
Si cõtẽpsi subire iudiciũ cũ servo meo: Al's ✝ con-
⁊ ancilla mea ✝ cũ disceptarẽt ✝ adver sumptionẽ.
sum me. Quid enim faciã cum surrexerit Al's ✝ ãcil-
ad iudicandũ deus: ⁊ cũ quesierit quid rñ- lis meis.
debo illi? Nunquid nõ in utero fecit me: Al's ✝ dispu
qui ⁊ illũ operatus est: ⁊ formavit me ✝ in tarent.
vulva unus? Si negavi quod volebãt pau Luce.16.a.
peribus: ⁊ oculos vidue expectare feci. Al's ✝ non
Si comedi buccellã meã solus et non habet me.
comedit pupillus ex ea: quia ab infantia
mea crevit mecũ miseratio: ⁊ de utero
matris mee egressa est mecũ. Si despe
xi pretereuntẽ: eo quod nõ habuerit indu-
mentũ: ⁊ absque operimẽto pauperem.
Si nõ benedixerũt mihi latera eius:
et de velleribus oviũ mearũ calefactus C
est. Si levavi sup pupillũ manũ meã:
etiam cũ viderẽ me in porta superiorẽ:
humerus meus a iunctura sua cadat: et
brachiũ meũ cũ suis ossibus cõfringa-
tur ✝. Semper enim quasi tumẽtes sup me Al's ✝ con-
fluctus timui deum: ⁊ põdus eius fer- teratur.
re non potui. Si putavi aurum robur
meũ: et obrizo dixi fiducia mea. Si le-
tatus sum super multis divitiis meis:
et quia plurima repperit manus mea.
Si vidi solem cũ fulgeret ⁊ lunã ince-
dentẽ clare: ⁊ letatũ est in abscondito
cor meũ: ⁊ osculatus sum manũ meam
ore meo: que est iniquitas maxima: et
negatio contra deum altissimum. Si
gavisus sum ad ruinã eius qui me ode
rat: et exultavi quod invenisset eum ma-

D lum. Non enī dedi ad peccandū guttur
meum: vt expeterē maledicens animā
eius. Si non dixerūt viri tabernaculi
De pe. di. i. mei: quis det de carnibus eius vt satu
c. agite. ibi. remur. Foris non māsit pegrin⁹: ostiū
scrubui. meū viatori patuit. Si abscōdi quasi
homo pctm̄ meū: et celaui in sinu meo
iniquitatem meā. Si expaui ad multi
tudinem nimiā: ⁊ despectio ꝓpinquo-
rum terruit me: ⁊ nō magis tacui: nec
egressus sum ostiū. Quis mihi tribuat
Als. ✠ adiu auditorē ✠ vt desideriū meū audiat oi
torem. potens: ⁊ librū scribat ipse q̄ iudicat:
De pe. dist. vt in humero meo portē illū: ⁊ circun-
2. c. dū san dem illū quasi coronā mihi. Per singu
cte. in pn. los gradus meos pnunciabo illum: et
quasi principi offerā eū. Si aduersum
me terra mea clamat: ⁊ cum ipsa sulci
eius deflent. Si fructus eius comedi
absq̃ pecunia: ⁊ animas agricolarum
eius afflixi: pro frumēto oriatur mihi
tribulus: et pro hordeo spina.

¶ C. S. Respondere iob tres viri omi
serūt: eo quod iustus sibi videretur: ta
cētibus amicis iob indignatur helin:
eorū insipientiam arguit: ⁊ suā iactat
prudentiam. Capi. xxxij.

B Omiserūt aūt tres viri isti
rūdere iob eo ꝙ iustus sibi
videret. Et irat⁹ indigna-
tusq̃ est heliu filius bara-
chel buzites de cognatiōe
rā. Iratus est aūt aduersū
iob: eo q̄ iustum se esse diceret coram
deo. Porro aduersum amicos ei⁹ indi
gnatus est eo ꝙ nō inuenissent rūsionē
rōnabilē: sed tm̄mō condēnassent iob.
Igit helin expectauit iob loquētē eo
Als. ✠ se. ꝙ seniores ✠ essent q̄ loquebant. Cum
aūt vidisset q̄ tres rūdere nō potuis-
Als. ✠ pos- sent ✠ iratus est vehemēter. Rūdensq̃
sent. helin filius barachel buzites: dixit. Iu
B nior sum tpe: vos aūt antiquiores: id-
ī. 12. b. circo demisso capite veritus sum indi
care vobis meā sententiam. Sperabā
enim q̄ etas prolixior loqueretur: ⁊ an-
norū multitudo doceret sapiētiā. Sz
vt video: spūs est in hoībus: ⁊ inspira
tio oīpotentis dat intelligētiam. Non
sunt lōgeui sapiētes nec senes intelli-
Als. ✠ dico gunt iudiciū. Ideo dicam ✠ audite me
Als. ✠ sciaz ostēdā vobis etiā ego meā sapiētiā ✠.
als. ✠ sniaz Expectaui enī sermones vestros: audi
C ui prudētiam vestrā donec disceptare
Als. ✠ disce mini ✠ sermonibus vestris: ⁊ donec pu
ptaretis. tabā vos aliquid dicere cōsiderabam.
Sed vt video nō est q̄ possit arguere
Job: ⁊ respondere ex vobis sermonib⁹
eius. Ne forte dicatis: inuenim⁹ sapiē-
tiam deus piecit eū nō hō. Nihil locu
tus est mihi: ⁊ ego non scōm sermones
vestros rūdebo illi. Extimuerūt nec rū
derunt vltra abstuleruntq̃ a se eloqui-
um ✠. Qm̄ igitur expectaui: ⁊ nō sunt Als. ✠ elo-
locuti: steterūt nec vltra respōderunt: quia.
respōdebo ⁊ ego partē meā: ⁊ ostendā D
sciam meā. Plenus sum enī sermonib⁹:
et coartat me spūs vteri mei. En venter
meus quasi mustum absq̃ spiraculo q̄
lagunculas nouas dirumpit. Loquar:
et respirabo paululum: aperiam labia
mea: ⁊ respondebo. Non accipiam per
sonam viri: ⁊ deum homini non equa-
bo. Nescio enim ꝙ diu subsistā: ⁊ si post
modicum tollat me factor meus.

¶ C. S. De helin qualiter deus loquit
vt erudiat: increpet ⁊ ppitiat: ⁊ trib⁹
diebus operetur: vbi qz de incarnatio
ne domini pphetauit. Capi. xxxiij.

Audi igit iob eloquia mea: B
et omnes sermones meos
ausculta. Ecce aperui os
meū: loquatur lingua mea
in faucibus meis. Simpli
ci corde meo sermōes mei:
et sententiam labia mea puram loquē
tur. Spiritus dei fecit me: et spiracu-
lum omnipotentis viuificauit me. Si
potes responde mihi ⁊ aduersus faciē
meam consiste: ecce et me sicut et te fe-
cit deus: et de eodem luto ego quoq̃
formatus sum. Ueruntamen miracu-
lum meum non te terreat: et eloquen- D
tia ✠ mea non sit tibi grauis ✠. Dixisti Als. ✠ elo-
ergo in auribus meis: et vocem verbo- quia.
rum tuorum audiui. Mūdus sum ego Als. ✠ gra-
et absq̃ delicto immaculatus: et non uia.
est iniquitas in me. Quia querelas in
me repperit: ideo arbitratus est me
inimicum sibi. Posuit in neruo pedes
meos: custodiuit oēs semitas meas. ī. 13. b.
Hoc est ergo in quo nō es iustificatus.
Respondebo tibi: quia maior sit deus
homine. Aduersus eum contendis: ꝙ
non ad omnia verba responderit tibi.
Semel loquitur ✠ deus: ⁊ scdo idipm Als. ✠ lo-
non repetit. Per somnium in visione quetur.
nocturna: quando irruit sopor super
homines ⁊ dormiūt in lectulo tūc ape
rit aures virorū: ⁊ erudiēs eos instruit C
disciplina: vt auertat hominez ab his
que fecit: et liberet eum de superbia:
eruens animam eius a corruptione et
vitam illius vt non trāseat in gladiū.

Increpat q̄z per dolorem in lectulo: ⁊
oīa ossa eius marcescere facit. Abomi
nabilis ei fit in vita sua panis: et aīe
illi⁹ cibus añ desiderabilis. Tabescet
caro eius: ⁊ ossa q̄ tecta fuerāt nudabū
tur. Appropinquabit corruptioni aīa
eius: ⁊ vita illi⁹ mortiferis. Si fuerit
pro eo angel⁹ loquēs vnū de similib⁹:
vt annūciet hoīs equitatē: miserebit̄ ei⁹
⁊ dicet. Libera eum vt nō descēdat in
D corruptionē. Inueni in quo ei ppitier.
Consumpta est caro eius a supplicijs:
reuertatur ad dies adolescētie sue. De
precabit̄ deū ⁊ placabilis ei erit: ⁊ vi-
debit faciē eius in iubilo: ⁊ reddet ho
mini iustitiā suā. Respiciet hoīes ⁊ di
cet. Peccaui ⁊ vere deliq̄: ⁊ vt eram di
gnus nō recepi. Liberauit aīam suā ne
pergeret in interitū: sed viuēs lucē vi-
deret. Ecce hec oīa operat̄ deus tribus
vicibus p singulos vt reuocet aīas eo-
rū a corruptione: ⁊ illuminet luce viuē
tiū. Attende iob ⁊ audi me: ⁊ tace dū
ego loquor. Si aūt habes quid loqua-
ris respōde mihi loquere. Uolo eīn te
apparere iustū. Quod si non habes: au
di me: tace ⁊ docebo te sapientiam.

¶ C. S. Laudat heliu equitatē dei: iu-
stitiā considerantem ⁊ vltionē: incre-
pat iob flagella. Capi. xxxiiij.

A

S. 2. b.

Ronūciās itaq̄ heliu: etiā
hec locutus est. Audite sa-
piētes verba mea: ⁊ erudi-
ti auscultate me. Auris eīn
verba pbat: ⁊ guttur escas
gustu dijudicat. Iudicium
eligamus nobis: ⁊ inter nos videamus
q̄d sit melius: q̄ dixit iob: iustus sum
⁊ deus subuertit iudiciū meū. In iudi
cando eīn me mendaciū est: ⁊ violenta
B sagitta mea absq̄ vllo peccato. Quis
est vir vt est iob: qui bibit subsannatio
nē quasi aquā: qui gradit̄ cum operan
tibus iniquitatem ⁊ ambulat cum vi-
ris impijs? Dixit eīn. Non placebit vir
deo etiam si cucurrerit cū eo. Ideo vi
ri cordati audite me absit a deo impie
tas: ⁊ ab omnipotente iniq̄tas. Opus
eīn hominis reddet ei: ⁊ iuxta vias sin
gulorum restituet eis. Uere enim deus
non condemnabit frustra: nec omnipo
tens subuertet iudicium. Quem consti
tuit alium super terram: aut quem po-
suit super orbem quem fabricatus est.
Si direxerit ad eū cor suum: spiritum
illius ⁊ flatū ad se trahet. Deficiet oīs
caro simul: ⁊ homo in cinerem reuerte
tur. Si habes ergo intellectū audi q̄d
dicitur: ⁊ ausculta vocem eloquij mei.
Nunquid qui nō amat iudicium sana-
ri ✝ potest? Et quō tu eū qui iustus es Als ✝ sana
in tantum condemnas? Qui dicit regi re.
apostata: qui vocat duces impios. Qui
non accipit personas principum: nec
cognouit tyrānum cum disceptaret cō
tra pauperē. Opus enim manuū eius
sunt vniuersi. Subito morientur: ⁊ in E
media nocte turbabuntur ✝ populi: ⁊ Als ✝ con-
pertransibunt ⁊ offerent violētū absq̄ turbabuntur.
manu. Oculi enim eius super vias ho- S. 31. a.
minum: ⁊ omnes gressus eorum consi- Prouer. 5. b
derat. Nō sunt tenebre: ⁊ nō est vmbra
mortis: vt abscondātur ibi qui operā
tur iniquitatem. Neq̄ eīn vltra in ho-
minis potestate est vt veniat ad deum
in iudicium. Conteret multos ⁊ innu-
merabiles: ⁊ stare faciet alios pro eis.
Nouit enim opera eorum: ⁊ idcirco in
ducet noctem ⁊ cōterentur. Quasi im-
pios percussit eos in loco videntium.
Qui quasi de industria recesserunt ab
eo: ⁊ oēs vias ei⁹ intelligere noluerūt
vt peruenire facerēt ad eum clamorem
egeni: ⁊ audiret vocem pauperū. Ipso
enim concedente pacē quis est qui cō- Als ✝ sub.
dēnet? Ex quo absconderit vultū ✝ q̄s 8. q. i. c. au-
est qui contēpletur eum? Et super gen dacter. ca.
tes ⁊ super oēs homines. Qui regnare i. in glo. S.
facit hominem hypocritam ppter pec potestas.
cata populi. Quia ergo ego locut⁹ sū D
ad deū: te q̄z non prohibebo ✝. Si er- Als ✝ pro-
raui tu doce me. Si iniquitatem locu hibeo.
tus sum: vltra non addam. Nunquid a Als ✝ expe
te deus expetit ✝ eam: q̄ displicuit ti- tet.
bi. Tu eīn cepisti loqui ⁊ nō ego. Quod si
quid nosti melius loquere. Uiri intelli
gentes loquantur mihi: et vir sapiens
audiat me. Iob autē stulte locutus est:
et verba illi⁹ nō sonāt disciplinā. Pa
ter mi pbetur iob vsq̄ ad finē. Ne desi
nas ab hoīe iniq̄tatis: q̄ addidit ✝ sup Al ✝ addet
peccata sua blasphemiā. Inter nos in
terim cōstringatur ✝ et tūc ad iudiciū Als ✝ con-
prouocet sermonibus suis deum. stringatur.

¶ C. S. Non deo sed homini prodest
aut nocet pietas aut impietas homi-
nis: q̄ p iusto iudicio deus differt vin
dictam. Capi. xxxv.

A

Gitur heliu hec rursum locu
tus est. Nunq̄d equa videt̄ ti-
bi tua cogitatio vt diceres
iustior deo sum? Dixisti enim.
Nō tibi placet quod rectum
est: vel quid tibi pderit si ego peccaue
ro. Itaq̄

ro. Itaq; ego rñdebo sermonibus tuis
⁊ amicis tuis tecū. Suspice celū et in-
B tuere: et contēplare ethera ꝙ altior te
i.q. + c. ho-mini. sit. Si peccaueris quid ei nocebis? Et
si multiplicate fuerint iniquitates tue
qd facies cōtra eū? Porro si iuste eges
ris qd donabis ei: aut qd de manu tua
accipiet? Homini q similis tui est noce
Al's + ini-quitas. bit + impietas tua: ⁊ filiū hominis ad
iuuabit iustitia tua. Propter multitu
C dinē calūniatorꝝ clamabūt: ⁊ eiulabūt
ꝑpter vim brachij tyrānorꝝ. Et nō di-
xit vbi est deꝰ q fecit me: q dedit carmi
Al's + eru-diet. na in nocte. Qui docet nos sup iumen
ta terre: et sup volucres celi erudit +
D nos. Ibi clamabūt et nō exaudiet ꝑpter
supbiā malorꝝ. Nō ergo frustra audiet
deus: ⁊ ops causas singulorꝝ intuebit.
Etiā cū dixeris nō cōsiderat iudicare
corā illo: ⁊ expecta eum. Nūc enim nō
infert furorē suū: nec vlciscit scelꝰ val
de. Ergo iob frustra aperit os suum: ⁊
absq; scientia verba multiplicat.
¶ C. S. Dicit helin scdo quod deꝰ fla-
gellat vt erudiat: tribulat vt saluet: qd
iob humiliat vt timeat excelsum quē
ei describit. Capi. xxxvj.
A [A]Ddens qz helin hec locutus
ē. Sustine me paulūlū: ⁊ in
dicabo tibi. Adhuc enim ha-
beo qd pro deo loquar. Repe
tam sciētiā meā a ꝑncipio: ⁊
Al's + veri. operatorē meū ꝓbabo iustum. + Uere
ēm absq; mēdacio sermones mei: ⁊ per
fecta scientia ꝓbabitur tibi. Deus po-
tentes nō abijcit cū ⁊ ipse sit potēs: sz
al' + aufert. non saluat impios: ⁊ iudiciū pauperi
bus tribuet. Non auferet + a iusto ocu-
los suos: ⁊ reges in solio collocat in ꝑ
B petuum ⁊ illic eriguntur. Et si fuerint
in cathenis ⁊ vinciātur funibus paup
Al's + reue-lauit. tatis indicabit eis opera eorū et scele
ra eorū: qz violenti fuerunt. + Reuela
bit quoq; aurem eorum vt corripiat:
et loquetur vt reuertantur ab iniqui-
tate. Si audierint ⁊ obseruauerint cō
plebunt dies suos in bono: ⁊ annos su
os in gloria. Si autem non audierint
transibūt per gladiū: ⁊ consumētur in
stultitia. Simulatores ⁊ callidi ꝓuo-
cant iram dei: neq; clamabūt cum vin-
cti fuerint. Morietur in tēpestate ani-
ma eorum: ⁊ vita eorū inter effemina-
tos. Eripiet de angustia sua pauperē:
et reuelabit in tribulatione aurē eius.
Al's + ha-bentis. Igitur saluabit te de ore angusto latis
sime: et non habente + fundamentum

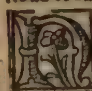
subter se. Requies autē mense tue erit
plena pinguedine. Causa tua quasi im C
pij iudicata est: causam iudiciūq; reci
pies. Nō te ergo superet ira vt aliquē
opprimas: nec multitudo donorꝝ + in- Al's + loco-rum.
clinet te. Depone magnitudinē tuam
absq; tribulatiōe: ⁊ oēs robustos for-
titudine. Ne ꝓtrahas noctē vt ascēdāt
populi ꝓ eis. Caue ne declines ad ini-
quitatē: hāc ēm cepisti sequi post mise
riā. Ecce deus excelsus in fortitudine
sua: ⁊ nullus ei similis i legislatoribꝰ.
Quis poterit scrutari vias eiꝰ: aut qs
audet + ei dicere: operatꝰ es iniquita- Al's + pōa.
tem. Memento qd ignores opus eius: D
de quo cecinerūt + viri. Omnes homi- Al's + ceci-derunt.
nes vident eam: vnusquisq; intuetur
procul. Ecce deus magnus vincēs sciē
tiam nostram. Numerus annorū eius
inestimabilis. Qui aufert stillas + plu Al's + stel-las.
uie: ⁊ effundit imbres ad instar gurgi-
tum qui de nubibus + fluūt + que pro- al' + pluuie
texerunt cuncta desuper. Si voluerit Al's + pre-tereunt.
extendere nubes quasi tentorium suū:
et fulgurare lumine suo desuper cardi
nes quoq; maris operiet. Per hec ēm
iudicat populos: ⁊ dat escas multis + Al's + cun-ctis.
mortalibus. In manibus abscondit lu
cem: ⁊ precepit ei vt rursus adueniat.
Annunciat de ea amico suo qd posses
sio eius sit: ⁊ ad eam possit ascendere.
¶ C. S. De predicatoribus designatis
per nubes: et de predicatione per lucē
et pluuias: ⁊ quod deus enarrari non
potest. Capi. xxxvij.
[S]Uper hoc expauit cor meū A
⁊ emotū est de loco suo. Au
diet auditionē in terrore
vocis eiꝰ: ⁊ sonū de ore il-
lius ꝓcedentē. Sup oēs ce
los ipse cōsiderat: ⁊ lumē illiꝰ sup ter-
minos terre. Post eū rugiet sonitus:
tonabit voce magnitudinis sue: ⁊ non
inuestigabit cū audita fuerit vox eiꝰ.
Tonabit deus in voce sua mirabiliter
qui facit magna et inscrutabilia. Qui
precipit niui vt descēdat super terrā:
⁊ hyemis pluuijs ⁊ imbri fortitudinis
sue. Que in manu omnium hominum
signat: vt nouerint singuli opera sua.
Ingredietur bestia latibulū suū: ⁊ in
antro suo morabitur. Ab interioribꝰ
egrediet tēpestas: ⁊ ab arcturo frigus. B
Flante deo cōcrescit gelu: ⁊ rursum la
tissime funduntur aque. Frumentum de-
siderat nubes: ⁊ nubes spargūt lumen
suum. Que lustrant cūcta per circuitū

quocūq; eas volūtas gubernātis duxe
rit ad oē qđ preceperit illis sup faciē
orbis terrarū: siue in vna tribu: siue in
terra sua: siue in quocūq; loco miseri-
C cordie sue eas iusserit inueniri. Auscul
Als + mira ta hec iob: sta ⁊ considera mirabilia +
cula. dei: Nunquid scis qñ preceperit deus
pluuijs: vt ostēderēt lucē nubiū eius?
Nūquid nosti semitas nubiū magnas
et perfectas sciētias. Nōne vestimenta
tua calida sunt: cū perflata fuerit ter-
ra austro? Tu forsitan cū eo fabricatus
es celos: qui solidissimi quasi ere fusi
sunt. Ostēde nobis quid dicamus illi.
Nos quippe inuoluimur tenebris. Quis
D narrabit ei que loquor? Etiam si locu-
tus fuerit homo deuorabitur: at nunc
als + cogit nō vident lucē. Subito aer cogetur + in
nubes: ⁊ ventus transiens fugabit eas.
al + veniet Ab aquilone aurum venit +: et a deo +
Als + ad formidolosa laudatio. Digne cum in-
deum. uenire nō possimus. Magnus fortitu
dine ⁊ iudicio ⁊ iustitia: ⁊ enarrari nō
potest. Ideo timebunt eum viri: ⁊ non
audebunt contemplari omnes qui si-
bi videntur esse sapientes.

¶ Ca. S. Loquens dominus ad iob et
enarrās mirabilia que fecit ab initio
pbat q nō sit similis sibi: item de ho-
mine gallo: leena ⁊ coruo. Ca. xxxviij.

A Respōdēs aūt dñs ad iob de
turbine dixit. Quis iste est
inuoluēs sententias sermo-
z. 40. a. nibus imperitis? Accinge
sicut vir lūbos tuos: inter-
rogabo te: ⁊ respōde mihi.
Ubi eras qñ ponebā fundamēta terre.
Indica mihi si habes intelligentiam.
Quis posuit mensuras eius si nosti: vel
quis tetēdit super eā lineā? Sup quo
bases illius solidate sunt? Aut qs de-
misit lapidem angularē eius cum me
laudarent simul astra matutina: et iu-
bilarent oēs filij dei? Quis conclusit
ostijs mare: quando erūpebat quasi de
vulua pcedens cū ponerē nubem vesti
mētum eius: ⁊ caligine illud quasi pā
nis infantie obuoluerem? Circūdedi
illud terminis meis: ⁊ posui vectem ⁊
ostia et dixi. Usq; huc venies: ⁊ non p-
B cedes amplius: ⁊ hic cōfringes tumen-
Als + sup- tes fluctus tuos. Nūquid + post ortū
est i nūquid. tuum precepisti diluculo: ⁊ ostendisti
aurore locū suū? Nunquid tenuisti cō-
cutiens extrema terre: ⁊ excussisti im-
pios ex ea? Restituetur vt lutum signa-
culum: ⁊ stabit sicut vestimentum. Au-
feretur ab impijs lux sua: ⁊ brachium
excelsum + confringetur. Nūquid ingres- Als + con-
sus es pfundum + maris: ⁊ in nouissi- teretur.
mis abyssi deambulasti. Nunqd aper- Als + pro-
te sunt tibi porte mortis: ⁊ ostia tene- funda.
brosa vidisti? Nunqd cōsiderasti lati-
tudinē terre? Indica mihi si nosti oīa
in qua via lux habitet: ⁊ tenebrarū qs
locus sit vt ducas vnumquodq; ad ter
minos suos: ⁊ intelligas semitas dom⁹
eius. Sciebas tūc qđ nasciturus esses: C
et numerū dierū tuorū noueras. Nūqd
ingressus es thesauros niuis: aut the-
sauros grādinis aspexisti: que ppara-
ui in tps hostis ⁊ in diē pugne ⁊ belli.
Per quā viam spargitur lux: diuiditur
estus super terrā. Quis dedit vehemē-
tissimo imbri cursum: ⁊ viā sonantis
tonitrui vt plueret super terram absq;
hoīe in deserto vbi nullus mortalium
cōmoratur: vt impleret inuiā ⁊ desola
tā: et pduceret herbas virentes. Quis
est pluuie pater: vel qs genuit stillas
roris? De cui⁹ vtero egressa est glacies:
⁊ gelu de celo qs genuit. In similitudi
nem lapidis aque durantur: et superficies
abyssi cōstringitur. Nūquid cōiūgere va
lebis micātes stellas pleiades: aut gy- D
rum arcturi poteris dissipare. Nūquid
pducis luciferum in tpe suo: ⁊ vesperū
super fines terre cōsurgere facis. Nun
quid nosti ordinē celi: ⁊ pones ratio-
nem eius in terra. Nunquid eleuabis Als + nebu
in nebula + vocē tuā: et impetus aqua lam.
rum operiet te. Nūquid mittes fulgu
ra ⁊ ibunt: ⁊ reuertētia dicēt tibi assu
mus. Quis posuit in visceribus homi-
nis sapiētiam: vel quis dedit gallo in
telligētiam. Quis enarrabit celorum
rationem: ⁊ concētum celi quis dormi
re faciet. Quando fundabatur puluis
in terra: ⁊ glebe compingebantur. Nū
quid capies leene predam: ⁊ animā ca
tulorum eius implebis: quādo cubant
in antris ⁊ in specub⁹ insidiantur. Quis ps. 146.
preparat coruo escam suā quādo pul- Als + v
li eius clamant ad deum: vagiētes + co ces.
qđ non habeant cibos.

¶ C. S. Enarrat dominus magnalia
que fecit de ibicibus ⁊ ceteris anima-
libus et auibus. Capi. xxxix.

Unquid nosti tēpus part⁹ A
ibicū in petris: vel partu-
rientes ceruas obseruasti.
Dinumerasti menses conce
ptus earū: ⁊ scisti tps ptus
earū. Incuruantur ad fetū ⁊ pariunt:

et rugitus emittãt. Separant̃ filij eaꝝ
et pergunt ad pastum: egrediuntur et
non reuertentur ad eas. Quis dimisit
onagrum liberum: et vincula ei⁹ quis
soluit. Cui dedi in solitudine domuꝫ:
et tabernacula eius in terra salsugi-
nis? Contemnit multitudinem ciuita-
tis: clamorem exactoris nõ audit. Cir-
cunspicit montes pascue sue: et viren-
B tia queq; perquirit. Nũquid volet rhi-
noceros seruire tibi: aut morabitur ad
presepe tuum? Nunquid alligabis rhi-
nocerota ad arandum loro tuo: aut cõ-
fringet glebas vallium post te? Nun-
quid fiduciam habebis in magna for-
titudine eius: et derelinques ei labo-
res tuos? Nunquid credes illi quoniã
semẽtem reddat tibi: ⁊ aream tuã con-
Al's ✝ struthionum. greget. Penna struthionis ✝ similis est
pẽnis herodij ⁊ accipitris. Quãdo de-
relinquit oua sua in terra: tu forsitan
in puluere calefacies ea. Obliuiscitur
ꝙ pes conculcet ea: aut bestia agri cõ-
al's ✝ bestie agri conterant. terat ✝. Durat̃ ad filios suos quasi nõ
sint sui: frustra laborauit nullo timore
cogente. Priuauit enim eũ deus sapiẽ-
C tia: nec dedit illi intelligentiam. Cum
tempus fuerit in altũ alas erigit: de-
ridet equũ ⁊ ascensorem eius. Nũquid
prebebis equo fortitudinẽ: aut circun-
dabis collo eius hinnitum. Nunquid
suscitabis eum quasi locustas. Gloria
nariũ eius terror: terrã vngula fodit.
Exultat audacter in occursum pergit
armatis. Cõtẽnit pauorem: nec cedit
gladio. Super ipsum sonabit phare-
tra: vibrabit hasta ⁊ clypeus. Feruens
et fremẽs sorbet terrã: nec reputat tu-
be sonare clãgorẽ. Ubi audierit bucci-
Al's ✝ euge nã: dicit vah ✝. Procul odorat̃ bellum
exhortationem ducum: ⁊ vlulatũ exer-
citus. Nunquid per sapientiam tuam
plumescit accipiter: expandens alas
Al's ✝ aut. suas ad austrũ. Nunquid ✝ ad p̃ceptũ
D tuũ eleuabitur aquila: ⁊ in arduis po-
net nidũ suũ. In petris manet: in pre-
ruptis silicibus cõmoratur atq; in in-
accessis rupibus. Inde contẽplat̃ escã
et de longe oculi eius prospiciũt. Pul-
al's ✝ lãbẽt li eius lãbũt ✝ sanguinem: ⁊ vbicũq;
cadauer fuerit statim adest. Et adiecit
dominus ⁊ locutus est ad iob. Nunqd
qui contẽdit cũ deo tam facile conq̃e-
scit. Utiq; qui arguit deũ debet respõ-
dere ei. Respondens autem iob domi-
no dixit. Qui leuiter locutus sum: re-
spondere q̇d possum. Manum meam
ponam super os meũ. Unum locutus
sum: quod vtinam nõ dixissem: ⁊ alte- ẽ.9.b.
rum quibus vltra non addam.

¶ C S. De vehemoth ⁊ malicia eius.

Capitulum. xl.

Respondens aũt dominus B
iob de turbine dixit. Acci- ẽ.38.a.
nge sicut vir lumbos tuos:
interrogabo te et indica
mihi. Nunqd irritũ facies
iudiciũ meum ⁊ condẽna-
bis me: vt tu iustificeris. Et si habes
brachiũ sicut deus ⁊ si voce simili to-
nas: circũda tibi decorẽ in sublime eri-
gere: ⁊ esto gloriosus ⁊ speciosis indue-
re vestibus. Disperge superbos in ✝ fu- Al's ✝ non
rore tuo ⁊ confunde eos: ⁊ respiciens habet in.
omnẽ arrogantẽ humilia. Respice cũ- B
ctos superbos ⁊ confunde eos: ⁊ conte-
re impios in loco suo. Abscõde eos in
puluere simul: ⁊ facies eoꝝ demerge in
foueam: ⁊ ego confitebor ꝙ saluare te
possit dextera tua. Ecce vehemoth quẽ
feci tecum: fenum quasi bos comedet.
Fortitudo eius in lũbis eius: ⁊ virtus Dan̄.4.c.
illius in vmbilico ventris eius. Strin- Al's ✝ con-
git ✝ caudam ✝ suam quasi cedrũ: ner- stringet.
ui testiculorum ei⁹ perplexi sunt. Ossa al's ✝ calidã
eius velut fistule eris: cartilago illius C
quasi lamine ferree. Ipse est principiũ al's ✝ appli-
viarũ dei. Qui fecit eum applicabit ✝ cauit.
gladium eius: huic montes herbas fe- Al's ✝ et.
runt. Omes bestie agri ludent ibi: sub distin. 12. c.
vmbra dormit i secreto calami in ✝ lo- nerui. i pñ.
cis humentibus. Protegunt vmbre De pe. dist.
vmbram eius: circundabunt eum sali- 2. c. si em.
ces torrentis. Ecce absorbebit fluuiuꝫ in fi. circa
et non mirabitur: ⁊ habet fiduciam ꝙ princi.
influat iordanis in os eius. In oculis D
eius quasi hamo capiet eum: et in su-
dibus perforabit nares eius. An tra-
here poteris leuiathã hamo: ⁊ fune li-
gabis linguam eius. Nunquid pones
circulum in naribus eius: aut armilla
perforabis maxillam eius. Nunquid
multiplicabit ad te preces: aut loquet̃
tibi mollia. Nũquid feriet tecũ pactũ:
⁊ accipies eum seruum sempiternum.
Nunquid illudes ei quasi aui: aut liga-
bis eum ancillis tuis. Concident eum
amici: diuidẽt illum negociatores. Nũ-
quid implebis sagenas pelle ei⁹: ⁊ gur-
gustium piscium capite illius. Po-
nes ✝ super eum manũ tuam. Memen- al's ✝ pone.
to belli. Nec vltra addas loqui. Ecce
spes eius frustrabitur eum: ⁊ videnti-
bus cunctis precipitabitur.

¶ C. S. De reprehensione malitie vehemoth: de membris eius: de duritia ⁊ superbia eius. Capi. xlj.

A
Hiere. 50. g
Als + poterit.
Als + aūt.
Als + et.

Non quasi crudelis suscitabo eum. Quis enim resistere potest + vultui meo: et quis ante + dedit mihi ut reddam ei. Omnia que sub celo sunt: mea sunt. Non parcā ei + verbis potētibus: ⁊ ad deprecandū cōpositis. Quis revelabit faciē indumēti eius: ⁊ in medium oris eius quis intrabit? Portas vultus eius quis aperiet? Per gyrum dentiū eius formido: corpus illius quasi scuta fusilia et compactum squamis se prementibus.

B
Als + adherebunt.

Una uni coniungitur: ⁊ ne spiraculum quidem incedit per eas. Una alteri adherebit + et tenentes se nequaquā separabuntur. Sternutatio eius splendor ignis: ⁊ oculi eius ut palpebre diluculi. De ore eius lampades procedunt sicut tede ignis accense: de naribus eius pcedit fumus sicut olle succēse atque ferventis. Halitus eius prunas ardere facit: ⁊ flāma de ore eius egreditur +. In collo eius morabitur fortitudo: ⁊ faciē eius precedit egestas. Mēbra carnium eius coherētia sibi. Mittet cōtra eum fulmina +: ⁊ ad locū alium non ferentur +. Cor eius indurabitur tanquā lapis: ⁊ stringetur quasi malleatoris incus.

Als + egredietur.
Als + flumina.
Als + ferūtur.
C

Cum sublatus fuerit timebūt angeli: et territi purgabūtur. Cū apprehenderit eum gladius subsistere nō poterit: neque hasta neque thorax. Reputabit enim quasi paleas ferrum: ⁊ quasi lignum putridum es. Non fugabit eum vir sagittarius: in stipulam versi sunt ei lapides funde. Quasi stipulam estimabit malleum. Et deridebit vibrātē hastā.

D
Als + non habet et.
als + mare

Sub ipso erunt radij solis: ⁊ + sternet sibi aurum quasi lutum. Fervescere faciet quasi ollam profundū maris +: et ponet quasi cum unguenta bulliunt. Post eum lucebit semita: estimabit abyssum quasi senescentem. Non est super terram potestas que comparetur ei: qui factus est ut nullum timeret. Omne sublime videt: ipse est rex super universos filios superbie.

¶ C. S. De responsione et penitentia Job: de oblatione ⁊ oratione eius pro amicis suis: ⁊ de duplicatione ovium eius et camelorum boum ⁊ asinarum: et de gloria eius: de datis ei liberis: et de obitu ipsius. Capi. xlij.

Respōdēs aūt iob dn̄o dixit. Scio quia oīa potes: ⁊ nulla te latet cogitatio. Quis est iste qui celat cōsilium absque scientia. Ideo insipienter locutus sum: ⁊ que ultra modū excedunt + scientiā meā. Audi ⁊ ego loquar: interrogabo te ⁊ respōde mihi. Auditu auris audivi te: nunc autem oculus meus videt te. Idcirco ipse me reprehēdo: ⁊ ago penitentiam in favilla et cinere.

A
Als + excederent.

B

Postquā aūt locutus est dn̄s vba hec ad iob: dixit ad eliphaz themanitē. Iratus est furor meus in te ⁊ in duos amicos tuos: quoniā non estis locuti corā me + rectū sicut servus meus iob. Sumite ergo vobis septē tauros ⁊ septē arietes: ⁊ ite ad servū meum iob ⁊ offerte holocaustum p vobis. Iob autem servus meus orabit pro vobis. Faciem eius suscipiam ut nō vobis imputetur stultitia. Neque enim locuti estis coram me rectū sicut servus meus iob.

Als + ad me recta.

C

Abierunt ergo eliphaz themanites et baldath + suites ⁊ sophar naamathites: ⁊ fecerūt sicut locutus fuerat dn̄s ad eos: et suscepit dn̄s faciē iob. Dn̄s quoque conversus est ad penitētiam iob cū oraret + ille + pro amicis suis. Et addidit dn̄s omnia quecūque fuerant iob duplicia. Venerunt autē ad eum omnes fratres sui ⁊ universe sorores sue: ⁊ cuncti qui noverant eū prius: ⁊ comederunt cum eo panē in domo eius. Et moverūt super eū caput: ⁊ consolati sunt eū super omni malo qd intulerat dominus sup eum. Et dederunt ei unusquisque ovem unam ⁊ inaurē auream unam.

Als + baldad.
Als + orat
Als + non habet ille.

D
S. 1. a.
Als + principium.

Dn̄s aūt benedixit novissimis iob magis quā principio + eius. Et facta sunt ei quatuordecim milia oviū: ⁊ sex milia camelorum: ⁊ mille iuga boum: ⁊ mille asine: et fuerunt ei septem filij ⁊ tres filie. Et vocavit nomen unius diem: et nomen secūde cassiā + et nomē tertie cornustibij +. Non sunt autem inuente mulieres speciose sicut filie iob in universa terra. Deditque eis pater suus hereditatem inter fratres earum. Vixit autem iob post flagella hec cētūquadraginta annis: ⁊ vidit filios suos ⁊ filios filiorū suorū usque ad quartam generationē: et mortuus est senex et plenus dierum.

als + cassiam
Als + cornustibie.

¶ Liber Job explicit.

¶ Prologus sancti Hieronymi presbyteri in psalteriū incipit.

Psalteriū rome dudū posi
tus emēdaram: et iuxta se
ptuaginta interpretes (li
cet cursim) magna illud ta
men ex parte correxeram.
Quod qz rursum videtis o paula ꝛ eu
stochium scriptorū vitio deprauatum:
plusqz antiquū errorem ꝙ nouā emen
dationem valere: me cogitis vt veluti
quodā nouali scissum iam aruum exer
ceā: ꝛ obliquis sulcis renascentes spi
nas eradicem: equum esse dicentes vt
quod crebro male pullulat crebriꝰ suc
cidatur. Unde cōsueta prefatiōe commo
neo tam vos quibꝰ forte labor iste de
sudat: ꝙ eos qui exemplaria istiusmo
di habere voluerint: vt q̄ diligēter emē
daui: cum cura ꝛ diligētia transcribā
tur. Notet sibi vnusquisqz vel iacētem
lineā: vel radiātia signa: id est obelos:
vel asteriscos: ꝛ vbicūqz viderit virgu
lam precedentē: ab ea vsqz ad duo pun
cta que impressimꝰ: sciat in septuagin
ta translatoribus plus haberi. Ubi au
tem perspexerit stelle similitudinē: de
hebreis voluminibꝰ additum nouerit
eque vsqz ad duo puncta iuxta theodo
tionis dumtaxat editionē: qui simpli
citate sermonis a septuaginta īterpre
tibus nō discordat. Hec ergo et vobis
ꝛ studioso cuiqz fecisse me sciēs: nō am
bigo multos fore q̄ vel inuidia vel su
percilio malint cōtēnere videri precla
ra ꝙ discere: et de turbulēto magis ri
uo ꝙ de purissimo fonte potare.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber hymnorum
siue psalmorum vel solilo
quiorum. ¶ Psalmus. j.

Eatus vir qui non
abijt in consilio impiorū:
et in via peccatorū non ste
tit: ꝛ in cathedra pestilen
Hiez. 17. b. tie nō sedit. Sed in lege dn̄i voluntas
eius: ꝛ in lege eiꝰ meditabit̄ die ac no
cte. Et erit tanꝙ lignū quod plantatū
est secus decursus aquarū: quod fructū
suū dabit in tēpore suo. Et foliū eius
nō defluet ✝: ꝛ oīa q̄cūqz faciet ✝ pspe
alr. ✝ deci- rabunt. Nō sic impij non sic: sed tanꝙ
der. puluis quē pijcit ventus a facie terre.
al. ✝ fecerit Ideo non resurgunt impij in iudicio:
nec petōres ī cōcilio iustoꝝ. Qm̄ nouit
dn̄s viā iustoꝝ: ꝛ iter impioꝝ peribit.

¶ Psalmus dauid. ij.

Uare ✝ fremuerūt gentes: al. ✝ vt q̄d.
et ppli meditati sunt ina- Actuū. 4. c
nia. Astiterūt reges terre ꝛ Di. 92. c. vl
principes conuenerūt in vnū rā. in. 1. gl.
aduersus dn̄m: ꝛ aduersus
xpm eius. Dirumpamꝰ vin
cula eoꝝ: ꝛ pijciamꝰ ✝ a nobis iugum als ✝ abij-
ipsorū. Qui habitat in celis irridebit ciamus.
eos: ꝛ dn̄s subsannabit eos. Tūc loque 23. q. 4. ca.
tur ad eos in ira sua: ꝛ in furore suo cō nō inenit.
turbabit eos. Ego aūt cōstitutꝰ sum rex ꝛ. c. si eccle
ab eo sup sion montē scm̄ eius: predi- sia.
cās pceptū eiꝰ ✝. Dn̄s dixit ad me filiꝰ als ✝ ipsiꝰ.
meus es tu: ego hodie genui te. Postu- Hebr. 1. b.
la a me ꝛ dabo tibi gētes hereditatem Actu. 13. c.
tuā: ꝛ possessionē tuā terminos terre.
Reges eos in virga ferrea: ꝛ tanꝙ vas
figuli confringes ✝ eos. Et nūc reges in al. ✝ conteres
telligite: erudimini q̄ iudicatis terrā. Apoca. 2. g
Seruite dn̄o in timore: et exultate ei et. 19. c.
cum tremore. Apprehendite disciplinā 23. q. 4. c. si
neqn̄ irascatur dn̄s: et pereatis de via ecclesia. et
iusta. Cum exarserit in breui ira eius: q. 6. capi. 1.
beati omnes qui confidunt in eo. De pe. di. 3.
¶ Psalmus dauid cum fugeret a facie ca. sicut as
absalon filij sui. iij. chab. ī glo.

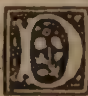
Omine quid multiplicati
sunt qui tribulāt me: mul
ti insurgūt aduersum me.
Multi dicunt anime mee:
nō est salus ipsi in deo eiꝰ.
Tu aūt dn̄e susceptor meꝰ
es: gloria mea et exaltans caput meū.
Uoce mea ad dominum clamaui: et ex- j. 76. ꝛ. 141.
audiuit me de monte sancto suo. Ego
dormiui et soporatus sum ꝛ exurrexi:
quia dominus suscepit me. Non time-
bo milia populi circūdantis me: exur-
ge domine saluum me fac deus meus.
Quoniam tu percussisti omnes aduer-
santes mihi sine causa: dētes peccato-
rum contriuisti. Domini est salus: ꝛ su
per populum tuum benedictio tua.
¶ In finem psalmus cātici dauid. iiij.

Um inuocarem exaudiuit
me deꝰ iustitie mee: ī tribu
latiōe dilatasti mihi. Mi
serere mei: ꝛ exaudi oratio
nem meam. Filij hominum
vsqzquo graui ✝ corde: vt al. ✝ graues
q̄d diligitis vanitatē et q̄ritis mēda- als ✝ admi
cium. Et scitote quoniā mirificauit ✝ rabilē fecit
dn̄s sanctū suū: dn̄s exaudiet me cum Ezech. 4. c.
clamauero ad eū. Irascimini et nolite
peccare q̄ dicitis in cordibꝰ vestris: et

in cubilib⁹ vestris compūgimini. Sa
crificate sacrificiū iustitie et sperate
in dño: multi dicūt qs ostendit nobis
bona. Signatū est sup nos lumen vul-
tus tui dñe: dedisti letitiam in corde
meo. A fructu+ frumenti vini et olei
als+ tpe. sui: multiplicati sunt. In pace in id-
ipsū: dormiā et requiescā. Qm̄ tu dñe
als+ habi- singulariter in spe: constituisti+ me.
tare fecisti ¶ In finem pro ea que hereditatē con
me. sequitur. psalmus david. v.

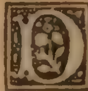

Erba mea auribus percipe
als+ exau- dñe+: intellige clamorem
di dñe. meū. Intende voci oratio-
als+ obse- nis+ mee: rex me⁹ et deus
crationis. me⁹. Qm̄ ad te orabo dñe:
mane exaudies vocē meā.
Mane astabo tibi et videbo: qm̄ non
als+ non. de⁹ volēs iniquitatē tu es: [redacted]
22.q.2.c.2.
dolosum abominabit dñs: ego aūt in
als+ mise- multitudine mie+ tue. Introibo i do
rationis. mū tuā: adorabo ad tēplū sctm̄ tuū in
als+ ante timore tuo. Dñe deduc me in iustitia
faciē meā tua ppter inimicos meos: dirige in cō
viam tuā. spectu tuo+ viā meā. Qm̄ nō est in ore
als+ meo eorū veritas: cor eorū vanū est. Sepul
viam tuā. chrum patens est guttur eorū: linguis
j.13. suis dolose agebant: iudica illos de⁹.
Rom.3.b. Decidāt a cogitatiōibus suis: ſm mul
titudinem impietatū eorū expelle eos
als+ lama qm̄ irritaverūt+ te dñe. Et letent oēs
ricaverūt. q sperant in te: in eternum exultabūt
et habitabis in eis. Et gloriabūtur in
te oēs qui diligūt nomen tuum: qm̄ tu
benedices iusto. Dñe vt scuto bone vo-
als+ nō bz luntatis tue+ coronasti nos.
tue. ¶ In finem in carminibus pro
octaua. psalmus david. vj.

De pe.di.3. Omine ne in furore tuo ar
c.porro.§. guas me: neq3 i ira tua cor
item a mor ripias me. Miserere mei
tuo. dñe qm̄ infirm⁹ sum: sana
ū.6. me dñe qm̄ cōturbata sunt
j.27. ossa mea. Et aīa mea tur-
als+ et. bata est valde + s3 tu dñe vsq3quo. Cō
als+ non uertere dñe et+ eripe+ aīam meā: sal-
habet et. uum me fac propter miām tuā. Quo-
als+ erue. niā nō est in morte q memor sit tui: in
Di.30.c.si inferno autem quis confitebitur tibi.
diaconus. Laboraui in gemitu meo lauabo p sin
gulas noctes lectū meum: lachrymis
meis stratū meū rigabo. Turbatus est
al+ ab ira. a furore+ oclus meus: inueteraui inter

omnes inimicos meos. Discedite a me
oēs q operamini iniqtatē: qm̄ exaudi- Mat.7.d.
uit dñs vocē flet⁹ mei. Exaudiuit dñs et.25.d.
deprecationē meā: dñs orōnē meā su- Luce.13.f.
scepit. Erubescāt et cōturbent vehemē- als+ nō bz
ter+ oēs inimici mei: cōuertātur+ et vehemēter.
erubescant valde velociter. als+ cō fun
¶ In finē ps. david quē cantauit dño dantur.
pro verbis chusi filij iemini. vij.

Omine de⁹ me⁹ i te spera-
ui: saluū me fac ex oib⁹ pse
quētibus me et libera me.
Neqn̄ rapiat vt leo aīām
meā: dum nō est q redimat
neq3 qui saluū faciat. Dñe De pe.di.2.
de⁹ me⁹ si feci istud: si est iniqtas i ma §.oppon
nib⁹ meis. Si reddidi retribuētibus itur. vltra
mihi mala decidā merito+ ab inimi- mediū.
cis meis inanis. Persequat inimicus als+ ergo.
aīam meā et cōprehēdat et cōculcet i ter
ra vitā meā et gloriā meā in pulverem
deducat. Exurge dñe in ira tua: et exal-
tare in finib⁹ inimicorū meorū. Et exur
ge dñe de⁹ me⁹ in pcepto qd mādasti: et
synagoga+ populorū circūdabit te. Et als+ cōgre
ppter hāc in altū regredere: dñs iudi- gatio.
cat pplos. Iudica me dñe ſm iustitiā De pe.di.2.
meā: et ſm innocētiā meā sup me. Con §.oportet.
sumet neqtia pctorū et diriges+ iustū: al+ dirige.
scrutās corda et renes de⁹. Iustū adiu- De pe.di.1.
toriū meū a dño: q saluos facit rectos ca.nūq d.in
corde. De⁹ iudex iust⁹ fortis et patiēs: gl.ne sc.va
nunquid irascet per singulos dies. Ni ca.1.
si cōuersi fueritis gladium suum vibra
uit: arcum suum tetēdit et parauit il-
lum. Et in eo parauit vasa mortis: sa-
gittas suas ardentibus effecit+. Ecce Als+ ope
parturit iniustitiā: cōcepit dolorē+ et ratus est.
peperit iniqtatē. Lacū aperuit et effo- al+ laborē
dit eū: et incidit in foueā quā fecit. Cō
uertetur dolor eius in caput eius: et in
verticē ipsius iniqtas eius descendet.
Confitebor domino ſm iustitiam ei⁹:
et psallā nomini domini altissimi.
¶ In finē p torcularibus. ps dd. viij.

Omine dñs nr: q admira-
bile est nomē tuū in vniuer
sa terra. Qm̄ eleuata ē ma- Mat.21.b.
gnificētia tua: super celos.
Ex ore infantiū et lactētiū
perfecisti laudē ppter inimicos tuos:
vt destruas inimicū et vltorē+. Qm̄ vi als+ destru
debo celos tuos opa digitorū tuorū: lu sorem.
nā et stellas q+ tu fundasti. Quid ē ho als+ quas.
mo q memor es eius: aut filius homi- Hebre.2.b.
nis quoniā visitas eum. Minuisti eū Hebre.2.b.
paulomin⁹ ab angelis: glia et honore Ibidem.

coronasti eũ: ⁊ ↄstituisti eũ sup opa ma
nuũ tuarũ. Oia subiecisti sub pedib⁹
eius oues et boues vniuersas: insuper
et pecora cãpi. Uolucres celi et pisces
maris: qui perambulant semitas ma
ris. Dñe dñs noster: ꝙ admirabile est
nomen tuum in vniuersa terra.
¶ In finẽ ꝓ occultis filij. ps. dauid. ix.
j.no.c.137. Onfitebor tibi dñe i toto cor
de meo: narrabo oĩa mirabi
lia tua. Letabor ⁊ exultabo i
te: psallã noĩ tuo altissime.
In ↄuertẽdo inimicũ meũ re
trorsum: infirmabunt ⁊ peribunt a facie
tua. Qm̃ fecisti iudiciũ meũ et causam
als. + sedes meã: sedisti + sup thronũ q̃ iudicas iu
stitiã. Increpasti gẽtes et perijt impius:
nomẽ eorũ delesti i eternũ ⁊ in sclm̃ se
culi. Inimici defecerũt framee in finẽ:
et ciuitates eorũ destruxisti. Perijt me
moria eorũ cũ sonitu: ⁊ dñs in eternũ
permanet. Parauit in iudicio thronũ
als. + sedes suam. suũ +: ⁊ ipse iudicabit orbẽ terre + i eq
tate: iudicabit pplos in iustitia. Et fa
al. + terrarum. ctus est dñs refugiũ paupi: adiutor in
al. + cognoscunt. oportunitatib⁹ in tribulatiõe. Et spe
rẽt in te q̃ + nouerũt nomẽ tuũ: qm̃ nõ
dereliq̃sti q̃rẽtes te dñe. Psallite dño
q̃ habitat in syõ: annũciate iter gẽtes stu
als. + mirabilia. dia + ei⁹. Qm̃ req̃rẽs sanguinẽ eorũ re
cordat⁹ + est: nõ ẽ oblit⁹ clamorẽ pau
Als. + memoratus. perũ. Miserere mei dñe: vide humili
tatẽ meã de inimicis meis. Qui exal
S. 6. tas me de portis mortis: vt annũciem
Als. + vniuersas laudes. oẽs laudatiões + tuas i port̃ filie syõ.
Exultabo i salutari tuo: infixe sunt gẽ
tes i interitu quẽ fecerũt. In laq̃o isto
quẽ abscõdert: cõprehẽsus ẽ pes eorũ.
Cognoscet dñs iudicia faciẽs: i opib⁹
manuũ suarũ cõprehẽsus est peccator.
Cõuertent pctõres i ifernũ: oẽs gẽtes
q̃ obliuiscunt deũ. Qm̃ nõ in fine obli
uio erit paupis: patiẽtia pauperũ nõ
al. + peribit in eternum. pibit + in finẽ. Exurge dñe nõ cõfortet
hõ: iudicent gẽtes i cõspectu tuo. Con
stitue dñe legislatorẽ sup eos: vt sciant
gẽtes qm̃ hoĩes sunt. Ut q̃d dñe recessi
sti lõge: despicis i oportunitatib⁹ i tri
Dis.86. ca. donare. bulatiõe. Dũ supbit impius incẽdit pau
per: cõprehẽdunt in ↄsilijs q̃bus cogi
als. + contaminatur. tãt. Qm̃ laudat + pctõr i desiderijs aie
sue: ⁊ iniquus benedicit. Exacerbauit
dñm pctõr ſm multitudinẽ ire sue nõ
q̃ret. Nõ est de⁹ in cõspectu ei⁹: inq̃na
te sunt vie illi⁹ in oĩ tpe. Auferunt iu
dicia tua a facie ei⁹: oĩm inimicorũ suo
rum dñabit. Dixit eñ in corde suo: nõ

mouebor a generatione in generatio
nem sine malo. Cuius maledictiõe os
plenum est ⁊ amaritudine et dolo: sub
lingua eius labor ⁊ dolor. Sedet i insi De pe. dist.
dijs cũ diuitibus in occultis: vt inter 2. c. si enim.
ficiat innocẽtem. Oculi eius in paupe ꝑri. liberi.
rem respiciũt: insidiat in abscondito j.10.
quasi leo in speluca sua. Insidiatur vt
rapiat pauperẽ: rapere pauperẽ dũ at
trahit eũ. In laqueo suo humiliabit + eũ als. + humiliauit.
inclinabit + se ⁊ cadet cũ dñat⁹ fuerit
pauperũ. Dixit eñ in corde suo oblit⁹ als. + inclinabitur.
est deus: auertit faciẽ suã ne videat in
finem. Exurge dñe de⁹ ⁊ exaltetur ma
nus tua: ne obliuiscaris pauperũ. Pro 87. di. c. de
pter q̃d irritauit impius deus: dixit eñ solatis.
i corde suo nõ req̃ret. Uides qm̃ tu do
lorẽ ⁊ laborẽ cõsideras: vt tradas eos
in manus tuas. Tibi derelict⁹ est pau
per: orphano tu eris adiutor. Contere
brachiũ pctõris et maligni: q̃ret pctm̃
illius ⁊ non inuenietur. Dñs regnabit
in eternũ ⁊ in seculũ seculi: peribitis
gẽtes de terra illius. Desideriũ paupe
rum exaudiuit dñs: preparationẽ cor
dis eorũ audiuit auris tua. Iudicare
pupillo ⁊ humili: vt nõ apponat vltra
magnificare se homo super terram.
¶ In finẽ psalmus dauid. x.
N dño ↄfido: quõ dicit aie
mee trãsmigra in montẽ + als. + mõtes.
sicut passer. Qm̃ ecce pctõ als. + ascenderunt.
res intẽderũt +: arcũ para
uerũt sagittas suas i pha
retra vt sagittẽt in obscu
ro rectos corde. Qm̃ q̃ perfecisti destru
xerũt: iustus aũt quid fecit? Dñs in tẽ Abachuch
plo sancto suo: dñs in celo sedes eius. 2.d.
Oculi ei⁹ in pauperẽ respiciũt: palpe
bre ei⁹ interrogãt filios hominũ. Dñs
interrogat iustũ ⁊ impium: qui autem
diligit iniquitatem odit animã suam.
Pluet + sup peccatores laqueos: ignis als. + pluit.
et sulphur ⁊ spũs procellarum pars ca De pe. dist.
licis eorũ. Qm̃ iustus dñs ⁊ iustitias di 3. ca. q̃uis.
lexit: equitatem vidit vultus eius. in glo. dist.
¶ In finẽ psalmus dauid ꝓ octaua. xi. 45. c. ⁊ qui
Aluum me fac dñe quoniam emẽdat. in
defecit sanct⁹: qm̃ diminute si. 16. q. i. c.
sunt veritates a filijs homi reuertimini.
num. Uana locuti sunt vnus
q̃sq̃ ad primũ suũ: labia do
losa i corde ⁊ corde locuti sunt. Disper
dat dñs vniuersa labia dolosa: et lin
guam magniloquã. Qui dixerunt lin
guã nostrã magnificabimus labia no als. + apud
stra a nobis + sunt: quis noster dñs est? nos.

in cubilib⁹ vestris compūgimini. Sa
crificate sacrificiū iustitie et sperate
in dño: multi dicūt qs ostendit nobis
bona. Signatū est sup nos lumen vul
tus tui dñe: dedisti letitiam in corde
als + spe. meo. A fructu + frumenti vini et olei
sui: multiplicati sunt. In pace in id
ipsū: dormiā et requiescā. Qm̄ tu dñe
als + habi singulariter in spe: constituisti + me.
tare fecisti ¶ In finem pro ea que hereditatē con
me. sequitur. psalmus dauid. v.

als + exau Erba mea aurib⁹ percipe
di dñe. dñe +: intellige clamorem
als + obse meū. Intende voci oratio
crationis. nis + mee: rex me⁹ et deus
me⁹. Qm̄ ad te orabo dñe:
mane exaudies vocē meā.
Mane astabo tibi et videbo: qm̄ non
als + non. de⁹ volēs iniquitatē tu es. Neq + ha
22.q.2.c.2. bitabit iuxta te malign⁹: neq permane
bunt iniusti ante oculos tuos. Odisti
om̄s q operant iniquitatē: perdes om̄s q
loquunt mendaciū. Virū sanguinum et
dolosum abominabit dñs: ego aūt in
als + mise multitudine mie + tue. Introibo i do
rationis. mū tuā: adorabo ad tēplū scm̄ tuū in
als + ante timore tuo. Dñe deduc me in iustitia
faciē meā tua ppter inimicos meos: dirige in cō
viam tuā. spectu tuo + viā meā. Qm̄ nō est in ore
als + meo eorū veritas: cor eorū vanū est. Sepul
viam tuā. chrum patens est guttur eorū: linguis
J.13. suis dolose agebant: iudica illos de⁹.
Rom.3.b. Decidāt a cogitatiōibus suis: sm̄ mul
titudinem impietatū eorū expelle eos
als + lama qm̄ irritauerūt + te dñe. Et letent oēs
ricauerūt. q sperant in te: in eternum exultabūt
et habitabis in eis. Et gloriabūtur in
te oēs qui diligūt nomen tuum: qm̄ tu
benedices iusto. Dñe vt scuto bone vo
als + nō hz luntatis tue + coronasti nos.
tue. ¶ In finem in carminibus pro
octaua. psalmus dauid. vi.

De pe.di.3. Omine ne in furore tuo ar
c. porro. §. guas me: neq i ira tua cor
item a mor ripias me. Miserere mei
tuo. dñe qm̄ infirm⁹ sum: sana
s.6. me dñe qm̄ cōturbata sunt
j.37. ossa mea. Et aīa mea tur
als + et. bata est valde + sz tu dñe vsq quo. Cō
als + non uertere dñe et + eripe + aīam meā: sal
habet et. uum me fac propter miam tuā. Quo
als + erue. niā nō est in morte q memor sit tui: in
Di.30.c.si inferno autem quis confitebitur tibi.
diaconus. Laboraui in gemitu meo lauabo p sin
gulas noctes lectū meum: lachrymis
meis stratū meū rigabo. Turbatus est
al + ab ira. a furo:e + oculus meus: inueteraui inter

omnes inimicos meos. Discedite a me
oēs q operamini iniqtatē: qm̄ exaudi Mat. 7.d.
uit dñs vocē flet⁹ mei. Exaudiuit dñs et.25.d.
deprecationē meā: dñs orōnē meā su Luce.13.f.
scepit. Erubescāt et cōturbent vehemē als + nō hz
ter + oēs inimici mei: cōuertātur + et vehemēter.
erubescant valde velociter. als + cō fun
¶ In finē ps. dauid quē cantauit dño dantur.
pro verbis chusi filij iemini. vij.

Omine de⁹ me⁹ i te spera
ui: saluū me fac ex oib⁹ pse
quētibus me et libera me.
Neqn̄ rapiat vt leo animā
meā: dum nō est q redimat
neq qui saluū faciat. Dñe De pe.di.2.
de⁹ me⁹ si feci istud: si est iniqtas i ma §.opponi
nib⁹ meis. Si reddidi retribuētibus tur. vltra
mihi mala decidā merito + ab inimi mediū.
cis meis inanis. Persequat inimicus als + ergo.
aīam meā et cōprehēdat et cōculcet i ter
ra vitā meā: et gloriā meā in puluerem
deducat. Exurge dñe in ira tua: et exal
tare in finib⁹ inimicorū meorū. Et exur
ge dñe de⁹ me⁹ in pcepto qd mādasti: et
synagoga + populorū circūdabit te. Et als + cōgre
ppter hāc in altū regredere: dñs iudi gatio.
cat ppl̄os. Iudica me dñe sm̄ iustitiā De pe.di.2.
meā: et sm̄ innocētiā meā sup me. Con §.oportet.
sumet nequitia pctōrū: et diriges + iustū: al + dirige.
scrutās corda et renes de⁹. Iustū adiu De pe.di.1.
toriū meū a dño: q saluos facit rectos ca.nūq d.in
corde. De⁹ iudex iust⁹ fortis et patiēs: gl.ne se.va.
nūquid irascet per singulos dies. Ni ca.1.
si cōuersi fueritis gladium suum vibra
uit: arcum suum tetēdit et parauit il
lum. Et in eo parauit vasa mortis: sa
gittas suas ardentibus effecit +. Ecce als + ope
parturit iniustitiā: cōcepit dolorē + et ratus est.
peperit iniqtatē. Lacū aperuit et effo al + laborē
dit eū: et incidit in foueā quā fecit. Cō
uertetur dolor eius in caput eius: et in
verticē ipsius iniqtas eius descendet.
Confitebor domino sm̄ iustitiam ei⁹:
et psallā nomini domini altissimi.
¶ In finē p torcularibus. ps dd. viij.

Omine dñs nr̄: qꝫ admira
bile est nomē tuū in vniuer
sa terra. Qm̄ eleuata ē ma Mat.21.b.
gnificētia tua: super celos.
Ex ore infantiū et lactētiū
perfecisti laudē ppter inimicos tuos:
vt destruas inimicū et vltorē +. Qm̄ vi als + defen
debo celos tuos opa digitorū tuorū: lu sorem.
nā et stellas q + tu fundasti. Quid ē ho als + quas.
mo qꝫ memor es eius: aut filius homi Hebre.2.b.
nis quoniā visitas eum. Minuisti eū Hebre.2.b.
paulominus ab angelis: glīa et honore Ibidem.

coronasti eũ: et ɔstituisti eũ sup opa ma
nuũ tuarum. Oia subiecisti sub pedib⁹
eius oues et boues vniuersas: insuper
et pecora cãpi. Uolucres celi et pisces
maris: qui perambulant semitas ma-
ris. Dñe dñs noster: q̃ admirabile est
nomen tuum in vniuersa terra.

¶ In finẽ p occultis filij. ps. dauid. ix.

J. no. c. 137.

Confitebor tibi dñe i toto cor
de meo: narrabo oĩa mirabi
lia tua. Letabor et exultabo i
te: psallam noi tuo altissime.
In ɔuertẽdo inimicũ meũ re
trorsum: infirmabunt et pibunt a facie
tua. Qm̃ fecisti iudiciũ meũ et causam
als. + sedes meã: sedisti + sup thronũ q̃ iudicas iu
stitiã. Increpasti gẽtes et perijt ipius:
nomẽ eorũ delesti i eternũ et in sclm se
culi. Inimici defecerũt framee in finẽ:
et ciuitates eorũ destruxisti. Perijt me
moria eorũ cũ sonitu: et dñs in eternum
permanet. Parauit in iudicio thronũ
als. + sedem suam. suũ +: et ipe iudicabit orbẽ terre + i eq
tate: iudicabit pplos in iustitia. Et fa
al. + terrarum ctus est dñs refugiũ paupi: adiutor in
al. + cognoscunt. oportunitatib⁹ in tribulatiõe. Et spe
rẽt in te q̃ + nouerũt nomẽ tuũ: qm̃ nõ
dereliq̃sti q̃rẽtes te dñe. Psallite dño
q̃ habitat in syõ: annũciate iter gẽtes stu
als. + mirabilia. dia + ei⁹. Qm̃ req̃rẽs sanguinẽ eorũ re
cordat⁹ + est: nõ ẽ oblit⁹ clamorẽ pau
Als. + memoratus. s. 6. perũ. Miserere mei dñe: vide humili
tatẽ meã de inimicis meis. Qui exal
tas me de portis mortis: vt annũciem
Als. + vniuersas laudes. oẽs laudatiões + tuas i port filie syõ.
Exultabo i salutari tuo: infixe sunt gẽ
tes i interitu quẽ fecerũt. In laq̃o isto
quẽ abscõderũt: cõprehẽsus ẽ pes eorũ.
Cognoscet dñs iudicia faciẽs: i opib⁹
manuũ suarũ cõprehẽsus est peccator.
Cõuertant pctõres i iferniũ: oẽs gẽtes
q̃ obliuiscunt deũ. Qm̃ nõ in finẽ obli
uio erit paupis: patiẽtia pauperũ nõ
al. + periet in eternum. pibit + in finẽ. Exurge dñe nõ cõfortet
hõ: iudicent gẽtes i cõspectu tuo. Con
stitue dñe legislatorẽ sup eos: vt sciant
gẽtes qm̃ hoies sunt. Ut q̃d dñe recessi
sti lõge: despicis i oportunitatib⁹ i tri
Dis. 86. ca. donare. bulatiõe. Dũ supbit ipius incẽdit pau
per: cõprehẽdunt in ɔsilijs q̃bus cogi
als. + contaminatur. tãt. Qm̃ laudat + pctõr i desiderijs aie
sue: et iniquus benedicit. Exacerbauit
dñm pctõr sm̃ multitudinẽ ire sue nõ
q̃ret. Nõ est de⁹ in cõspectu ei⁹: inquina
te sunt vie illi⁹ in oi tpe. Auferunt iu
dicia tua a facie ei⁹: oĩm inimicorũ suo
rum dñabit. Dixit enĩ in corde suo: nõ
mouebor a generatione in generatio
nem sine malo. Cuius maledictiõe os
plenum est et amaritudine et dolo: sub
lingua eius labor et dolor. Sedet i insi De pe. dist.
dijs cũ diuitibus in occultis: vt inter 2. c. si enim.
ficiat innocẽtem. Oculi eius in paupe Psi. liberi.
rem respiciũt: insidiat in abscondito j. 10.
quasi leo in spelũca sua. Insidiatur vt
rapiat pauperẽ: rapere pauperẽ dũ at
trahit eũ. In laqueo suo hũiliabit + eũ als. + humiliauit.
inclinabit + se et cadet: cũ dñat⁹ fuerit
pauperũ. Dixit enĩ in corde suo oblit⁹ als. + inclinabitur.
est deus: auertit faciẽ suã ne videat in
finem. Exurge dñe de⁹ et exaltetur ma
nus tua: ne obliuiscaris pauperũ. Pro 87. di. c. de
pter q̃d irritauit ipius deus: dixit enĩ solatis.
i corde suo nõ req̃ret. Uides qm̃ tu do
lorẽ et laborẽ cõsideras: vt tradas eos
in manus tuas. Tibi derelict⁹ est pau
per: orphano tu eris adiutor. Contere
brachiũ pctõris et maligni: q̃ret pctm̃
illius et non inuenietur. Dñs regnabit
in eternum et in seculũ seculi: peribitis
gẽtes de terra illius. Desideriũ paupe
rum exaudiuit dñs: preparationẽ cor
dis eorum audiuit auris tua. Iudicare
pupillo et humili: vt nõ apponat vltra
magnificare se homo super terram.

¶ In finẽ psalmus dauid. x.

In dño ɔfido: quõ dicitis aie
mee trãsmigra in montẽ + als. + mõtem.
sicut passer. Qm̃ ecce pctõ als. + ascenderunt.
res intẽderũt +: arcũ para
uerũt sagittas suas i pha
retra vt sagittẽt in obscu
ro rectos corde. Qm̃ q̃ perfecisti destru
xerũt: iustus aũt quid fecit? Dñs in tẽ Abachuch
plo sancto suo: dñs in celo sedes eius. 2. d.
Oculi ei⁹ in pauperẽ respiciũt: palpe
bre ei⁹ interrogat filios hominũ. Dñs
interrogat iustũ et impium: qui autem
diligit iniquitatem odit animã suam.
Pluet + sup peccatores laqueos: ignis als. + pluit.
et sulphur et spũs procellarum pars ca De pe. dist.
licis eorũ. Qm̃ iustus dñs et iustitias di 3. ca. q̃uult.
lexit: equitatem vidit vultus eius. in glo. dist.

¶ In finẽ psalmus dauid p octaua. xi. 45. c. et qui
Saluum me fac dñe quoniam emẽdat. in
defecit sanct⁹: qm̃ diminute fi. 16. q. i. c.
sunt veritates a filijs homi reuertimini.
num. Uana locuti sunt vnusq̃sq̃
ad proximũ suũ: labia do
losa i corde et corde locuti sunt. Disper
dat dñs vniuersa labia dolosa: et lin
guam magniloquã. Qui dixerunt lin
guã nostrã magnificabimus labia no als. + apud
stra a nobis + sunt: quis noster dñs est? nos.

Propter miseriã inopũ ⁊ gemitũ paupe-
rũ: nunc exurgam dicit dñs. Ponã
in salutari: fiducialiter agã ĩ eo. Elo-
quia dñi eloquia casta: argẽtũ igne exa-
minatum pbatũ terre purgatũ septu-
plũ. Tu dñe seruabis nos et custodies
nos: a generatiõe hac in eternũ. In cir
cuitu impij ambulãt: ſm altitudinẽ
tuam multiplicasti filios hominum.

¶ In finẽ psalmus dauid. xij.

Als. + obli niſceris in futuro tem pore.

Usq̃quo dñe obliuisceris + me in finẽ: vsq̃quo auertis faciẽ tuã a me. Quãdiu ponã cõsilia in aĩa mea: dolorem in corde meo per diẽ. Usq̃quo exaltabit inimic⁹ me⁹ super me respice: ⁊ exaudi me dñe de⁹ meus. Illumina oculos meos: ne vnq̃ obdormiã in morte +: nequãdo dicat inimicus meus p̃ualui aduersus eum. Qui tribulant me exultabunt si motus fuero: ego autem in misericordia tua speraui. Exultabit cor meum in salutari tuo: cantabo dño qui bona tribuit mihi: ⁊ psallã nomini dñi altissimi.

al. + morte. ẽ. 7.

¶ In finẽ psalmus dauid. xiij.

als. + īprudens.

als. + affectionibus.

Dixit insipiẽs + ĩ corde suo: nõ est de⁹. Corrupti sunt ⁊ abominabiles facti sunt in studijs + suis: nõ est qui faciat bonum non est vsq̃ ad vnũ. Dñs de celo pspexit super filios hoĩm: vt videat si est intelligẽs aut requirẽs deum. Oẽs declinauerũt simul inutiles facti sunt: nõ est qui faciat bonũ: nõ est vsq̃ ad vnum. Sepulchrum patẽs est guttur eorũ: linguis suis dolose agebãt: venenũ aspidũ sub labijs eorum. Quorũ os maledictiõe ⁊ amaritudine plenũ est: veloces pedes eorũ ad effundẽdum sanguinẽ. Contritio ⁊ infelicitas in vijs eorum: ⁊ viam pacis nõ cognouerunt: nõ est timor dei ante oculos eorũ. Nõne cognoscẽt oẽs q̃ operant iniq̃tatẽ: q̃ deuorãt plebẽ + meã: sicut escã panis. Dñm nõ inuocauerũt illic trepidauerunt timore vbi nõ erat timor. Qm̃ dñs in generatiõe iusta est: cõsiliũ inopis ↄfudistis qm̃ dñs spes ei⁹ est. Quis dabit ex sion salutare israel: cũ auerterit dñs captiuitatem plebis sue exultabit iacob ⁊ letabit israel.

ſ. 52.
ẽ. 5.
Rom. 3. b.
Rom. 4.

Al. + populum meum sicut cibum panis.
De offi. dele ga. ca. pastoralis.
ſ. 25.
ſ. 52.
als. + peregrinabit.
Als. + et.

¶ Psalm⁹ dd. xiiij.

Domine q̃s habitabit + in tabernaculo tuo: aut + q̃s requiescet in mõte sancto tuo. Qui ingredit sine macula: et operat iustitiã. Qui loquit veritatẽ ĩ corde suo: q̃ nõ egit dolum in lingua sua. Nec fecit p̃xio suo malũ: et opprobriũ nõ accepit aduersus p̃ximos suos. Ad nihilũ deductus est in cõspectu ei⁹ malignus: timentes aũt dñm glificat. Qui iurat p̃ximo suo ⁊ non decipit: q̃ pecuniã suam nõ dedit ad vsurã: ⁊ munera sup innocentem non accepit. Qui facit hec: non mouebitur in eternum.

47. dist. ca. quoniam.
14. q. 1. ca. si q̃s oblit⁹.
et. c. qm̃.
De vsu. c. 3. ⁊ 4.

¶ Tituli inscriptio ipsi dd. xv.

Conserua me dñe: qm̃ speraui in te: dixi dño deus me⁹ es tu: qm̃ bonorũ meorum nõ eges. Sctis q̃ sunt ĩ terra ei⁹: mirificauit + oẽs voluntates meas in eis. Multiplicate sũt infirmitates eorum: postea accelerauerunt. Nõ cõgregabo conuẽticula eorũ de sanguinibus: nec memor ero noĩm eorũ p labia mea. Dñs pars hereditatis mee et calicis mei: tu es q̃ restitues hereditatẽ meã mihi. Funes ceciderũt mihi in preclaris: etenĩ hereditas mea p̃clara est mihi. Bñdicã dñm q̃ tribuit mihi intellectũ: insup et vsq̃ ad noctẽ increpuerunt me renes mei. Prouidebã dñm ĩ ↄspectu meo semp: qm̃ a dextris est mihi ne commouear. Propter hoc letatũ est cor meũ et exultauit lingua mea: insup et caro mea requiescet in spe. Qm̃ nõ derelinques aĩam meã in inferno: nec dabis sctm̃ tuũ videre corruptionẽ. Notas mihi fecisti vias vite adimplebis me leticia cũ vultu tuo: delectatiões ĩ dextera tua vsq̃ in finẽ.

als. + mirificabit.
12. q. 2. cap. clericus.
23. q. 8. c. si morte.
De prebẽ. ⁊ digni. c. cũ ſm. p̃dicto c. clericus.
ĩgl. de ele. ca. cũ tria.
Actu. 2. d.
per Jo. an. de reliquĩ. c. vnico. in clementĩ.
16. q. 7. ca. et hoc dixi
mus. et de ↄse. dis. 2. c. reuera.
Actu. 13. c.

¶ Oratio dauid. xvj.

Exaudi domine iustitiam meam: intende deprecationem + meam. Auribus percipe orationem meam: nõ in labijs dolosis. De vultu tuo iudicium meum prodeat: oculi tui videant equitatẽ. Probasti cor meum et visitasti nocte igne me examinasti: et non est inuẽta in me iniquitas. Ut non loquatur os meum opera hominum: propter verba labiorum tuorum ego custodiui vias + duras. Perfice + gressus meos in semitis tuis: vt non moueantur vestigia mea. Ego clamaui quoniam exaudisti me: deus: inclina aurem tuã mihi et exaudi verba mea. Mirifica miĩas tuas: qui saluos facis sperãtes in te. A resistentib⁹ dextere tue: custodi me vt pupillã oculi. Sub vmbra alarũ tuarũ protege

als. + deprecatiõĩ mee
als. + latronis.
De appell. ca. vt nr̃m. vt ecclesiastica bene. c. vnico.
Als. + ad p̃ficiendos.

me: a facie impioꝝ q̃ me afflixerũt. Ini
mici mei animã meam circũdederunt:
adipẽ suum cõcluserunt: os coꝝ locu-
tum est superbiã. Proiicientes me nũc
circũdederũt me: oculos suos statue
runt declinare in terrã. Susceperunt
me sicut leo paratus ad predã: et sicut
catulus leonis habitãs in abditis. Exu
rge domine preueni eum et supplãta
eũ: eripe aĩam meã ab impio frameam
tuã ab inimicis manus tue. Dñe a pau
cis de terra diuide eos in vita eoꝝ: de
abscõditis tuis adimpletus est venter
eoꝝ. Saturati sunt filiis: et dimiserũt
reliquias suas paruulis suis. Ego aũt
in iustitia apparebo cõspectui tuo: sa
tiabor cũ apparuerit gloria tua.
¶ In finẽ puero dñi dauid q̃ locut⁹ est
dño verba cãtici hui⁹: in die q̃ eripuit
eũ dñs de manu oĩm inimicoꝝ eius et
de manu saul: et dixit. xvii.
als ✝ virt⁹ Diligam te dñe fortitudo ✝
mea: dñs firmamentũ meũ
et refugiũ meum ⁊ libera-
tor me⁹. De⁹ meus adiutor
me⁹: ⁊ sperabo in eũ. Pro-
tector me⁹ ⁊ cornu salutis
Als ✝ redẽptor. mee: ⁊ susceptor ✝ me⁹. Laudans inuo
cabo dñm: et ab inimicis meis saluus
2. reg. 22. c. ero. Circũdederũt me dolores mortis:
ſ. 114. et torrẽtes iniq̃tatis ꝯturbauerũt me.
als ✝ inferi Dolores iferni ✝ circũdederũt me: pre-
als ✝ preue nerunt. occupauerunt ✝ me laquei mortis. In
tribulatione mea inuocaui dñm: et ad
deũ meũ clamaui. Et exaudiuit de tẽ-
plo scõ suo vocẽ meã: ⁊ clamor meus
als ✝ introibit. in ꝯspectu ei⁹ introiuit ✝ in aures ei⁹.
Cõmota est: ꝯtremuit terra: fundamẽ
ta mõtiũ cõturbata sunt et commota
sunt: q̃m irat⁹ est eis. Ascẽdit fum⁹ in
als ✝ exarsit. ira ei⁹: ⁊ ignis a facie ei⁹ exarsit ✝ car-
bones succẽsi sunt ab eo. Inclinauit ce
2. q. 7. §. itẽ obiicitur. los ⁊ descẽdit: ⁊ caligo sub pedib⁹ ei⁹.
Et ascẽdit sup cherubin: ⁊ volauit sup
20. dist. c. i. pẽnas vẽtoꝝ. Et posuit tenebras lati
89. dist. ca. bulũ suũ in circũitu ei⁹: tabernaculũ
nõ satis. in prin. eius tenebrosa aqua in nubib⁹ aeris.
Pre fulgore ei⁹ in cõspectu ei⁹: nubes
transierunt grando ⁊ carbones ignis.
Et intonuit de celo dñs: et altissimus
dedit vocẽ suã: grãdo ⁊ carbões ignis.
Et misit sagittas suas: et dissipauit
Als ✝ et. eos ✝ fulgura multiplicauit ⁊ ꝯturba
uit eos. Et apparuerũt fontes aquarũ:
et reuelata sunt fundamẽta orbis ter-
rarũ. Ab increpatiõe tua dñe: ab inspi
ratione spũs ire tue. Misit de summo

et accepit me: ⁊ assumpsit me de aquis
multis. Eripuit me de inimicis meis
fortissimis ⁊ ab his q̃ oderunt me: q̃m
ꝯfortati sunt sup me. Preuenerũt me i
die afflictiõis mee: ⁊ fact⁹ est dñs ꝓte
ctor me⁹. Et eduxit me i latitudinẽ: sal
uum me fecit q̃m voluit me. Et retri-
buet mihi dñs sm iustitiã meã: ⁊ sm pu
ritatẽ manuũ mearum retribuet mihi.
Qr custodiui vias dñi: nec ipie gessi a
deo meo. Q̃m oĩa iudicia ei⁹ i ꝯspectu
meo: ⁊ iustitias ei⁹ non repuli a me. Et
ero imaculatus cũ eo: ⁊ obseruabo me
ab iniquitate mea. Et retribuet mihi
dñs sm iustitiã meã: et sm puritatem
manuũ mearũ in ꝯspectu oculoꝝ eius.
Cũ scõ sctũs eris: ⁊ cũ viro innocente
innocẽs eris. Et cũ electo elect⁹ eris: ⁊
cũ peruerso puerteris ✝. Q̃m tu populũ 2. reg. 22. a. als ✝ puersus eris.
humilẽ saluũ facies: ⁊ oculos supboꝝ
humiliabis. Q̃m tu illuminas lucernã
meam dñe: de⁹ me⁹ illumina tenebras als ✝ eruar
meas. Q̃m in te eripiar ✝ a tẽtatiõe: et
in deo meo trãsgrediar murum. Deus als ✝ immaculata.
me⁹ ipolluta ✝ via ei⁹ eloquia dñi igne
examinata: ꝓtector ẽ oĩm sperãtiũ in
se. Q̃m q̃s de⁹ pter dñm: aut q̃s de⁹ pre
ter deũ nrm. De⁹ q̃ pcinxit me virtute
et posuit imaculatã viã meã. Qui pfe
cit pedes meos tanq̃ ceruoꝝ: ⁊ super- ſ. 141.
celsa statuẽs me. Q̃ui docet man⁹ meas 2. reg. 22. c.
ad preliũ: ⁊ posuisti vt arcum ereũ bra ſ. 143.
chia mea. Et dedisti mihi ꝓtectionẽ sa
lutis tue: et dextera tua suscepit me. als ✝ direxit.
Et disciplina tua correxit ✝ me i finẽ:
et disciplina tua ipa me docebit. Dila als ✝ subter.
tasti gressus meos subtus ✝ me: et non 23. q. 4. c. si ecclesia.
sunt ifirmata vestigia mea. Persequar
inimicos meos ⁊ cõprehẽdã illos: ⁊ nõ
ꝯuertar donec deficiãt. Cõfringam il-
los nec poterũt stare: cadẽt subtus pe- als ✝ virtutem.
des meos. Et pcinxisti me virtute ✝ ad
bellum: ⁊ supplantasti insurgentes in
me subtus me. Et inimicos meos dedi Als ✝ odio habentes.
sti mihi dorsum: ⁊ odiẽtes ✝ me disper
didisti. Clamauerunt nec erat qui sal-
uos faceret ad dñz: nec exaudiuit eos.
Et cõminuã eos vt puluerem ante fa-
ciem venti: vt lutum platearũ delebo
eos. Eripies me de contradictionibus
populi: cõstitues me in caput gentiũ.
Populus quẽ nõ cognoui seruiuit mi
hi: i auditu auris obediuit mihi. Filii
alieni mẽtiti sunt mihi: filii alieni inue
terati ✝ sunt ⁊ claudicauerũt a semitis als ✝ inueterauerunt.
suis. Viuit dñs ⁊ benedictus de⁹ me⁹:
et exaltetur deus salutis mee. De⁹ qui

das vindictas mihi: ⁊ subdis populos sub me: liberator me⁹ d̄ inimicis meis iracundis. Et ab insurgētib⁹ in me exaltabis me: a viro iniquo eripies me. Propterea confitebor tibi in nationibus + domine: ⁊ nomini tuo psalmū dicam. Magnificās salutes regis ei⁹: et faciēs misericordiā xp̄o suo: david et semini eius vsq; in seculum.

al's + gentibus.
2. reg. 22. d.
Rom. 15. b.

¶ In finem ps. david. xviii.

Celi enarrāt gloriam dei: et opa manuū eius annunciat firmamētū. Dies diei eructat verbum: ⁊ nox nocti indicat sciētiā. Nō sūt loquele neq; sermones quorū nō audiant voces eorū. In omnē terrā exiuit sonus eorū: ⁊ i fines orbis terre v̄ba eorū. In sole posuit tabernaculū suū: ⁊ ipse tanq̄ spōsus pcedens de thalamo suo. Exultauit vt gygas ad currendam viā: a summo celo egressio eius. Et occursus eius vsq; ad summū eius: nec est q̄ se abscōdat a calore ei⁹. Lex domini immaculata cōuertēs animas: testimonium dñi fidele sapientiā prestās paruulis. Justitie dñi recte letificātes corda: preceptū dñi lucidum illuminās oculos. Timor dñi sanctus permanet in seculū seculi: iudicia dñi vera iustificata in semetipsa. Desiderabilia sup aurū ⁊ lapidē pciosum multum: ⁊ dulciora sup mel ⁊ fauū. Etem seruus tuus custodit ea: in custodiendis + illis retributio multa. Delicta q̄s itelligit ab occultis meis mūda me et ab alienis parce seruo tuo. Si mei nō fuerint dñati tūc immaculat⁹ ero: et emundabor a delicto maximo +. Et erūt vt cōplaceāt eloq̄a oris mei: ⁊ meditatio cordis mei i ɔspectu tuo semp. Dñe adiutor meus ⁊ redēptor meus.

Rom. 10. d.
Di. 18. c. ita dominus.
Dist. 37. ca. si in glo.
De elec. ca. fūdamēta. lib. 6. de pe. dis. 2. c. vnctio. i gl.
De ɔsc. dis. 2. c. q2 corpus.
al's + custodiendo.
Al's + magno.
De pe. dist. 2. ca. si enī. in prin.

¶ In finē psalmus david. xix.

Exaudiat te dñs in die tribulatiōis: ptegat te nomē dei iacob. Mittat tibi auxilium de sancto: ⁊ de sion tueatur te. Memor sit oīs sacrificij tui: et holocaustū tuum pingue fiat. Tribuat tibi f̄m cor tuū: ⁊ omne consilium tuū cōfirmet +. Letabimur + in salutari tuo: ⁊ in noīe dei nr̄i magnificabimur. Impleat dñs oēs petitiones tuas: nunc cognoui q̄m saluū fecit dñs xp̄m suū. Exaudiet illū de celo sctō suo: in potētatibus salus dextere ei⁹. Hi in curribꝰ ⁊ hi i equis: nos autē in noīe dñi dei nr̄i inuocabimus +. Ipsi obligati + sunt et ceciderūt: nos aūt surreximus et erecti sum⁹. Dñe saluū fac regē: ⁊ exaudi nos in die qua inuocauerimus te.

Al's + compleat.
Al's + exultabimus.
22. q. 2. cap. post scr.
Al's + exultabimus.
al's + incuruati.

¶ In finem ps. david. xx.

Domine in virtute tua letabit rex: ⁊ sup salutare tuū exultabit vehemēter. Desideriū cordis eius tribuisti ei: ⁊ volūtate labiorū ei⁹ nō fraudasti eū. Q̄m pvenisti eū i bñdictiōib⁹ dulcedinis: posuisti i capite ei⁹ coronā de lapide pcioso. Uitā petijt a te et tribuisti ei lōgitudinē dierū i sclm: ⁊ in sclm scli. Magna est glīa ei⁹ i salutari tuo: gloriā ⁊ magnū decorē īpones sup eū. Q̄m dabis eū in bñdictionē in seculū seculi: letificabis eū in gaudio cū vultu tuo. Q̄m rex sperat in dño: ⁊ in mīa altissimi nō cōmouebit. Inueniat man⁹ tua oīb⁹ inimicis tuis: dextera tua inueniat oēs q̄ te oderūt. Pones eos vt clibanū ignis in tpe vult⁹ tui: dñs in ira sua conturbabit eos: ⁊ deuorabit eos ignis. Fructū eorū de terra pdes: ⁊ semen eorū a filijs hoīm. Q̄m declinauerūt i te mala: cogitauerūt ɔsilia + que non potuerunt stabilire. Quoniaꝫ pones eos dorsum: in reliquijs tuis pparabis vultum eorū. Exaltare dñe in virtute tua: cantabimus et psallemus + virtutes tuas.

24. q. 1. ca. achatius. in glo.
Al's + cōsilium quod.
al's + psallimus.

¶ In finē psalmus david p susceptione matutina. xxi.

Deus deus me⁹ respice in + me quare me dereliquisti: lōge a salute mea v̄ba delictorū meorū. De⁹ me⁹ clamabo p diē ⁊ non exaudies: et nocte: ⁊ nō ad insipiētiam mihi. Tu aūt i sctō habitas: laus isrl. In te sperauerūt patres nr̄i: sperauerūt ⁊ liberasti eos. Ad te clamauerunt et salui facti sunt: i te sperauerūt ⁊ nō sunt cōfusi. Ego aūt sum vermis ⁊ non homo: opprobriū hoīm ⁊ abiectio plebis. Oēs videntes me deriserunt me: locuti sunt labijs et mouerunt caput. Sperauit in domino eripiat eum: saluum faciat eum quoniā vult eū. Quoniam tu es qui extraxisti me de ventre spes mea ab vberibus matris mee in te proiectus + sum ex vtero. De vētre matris mee deus me⁹ es tu: ne discesseris a me. Quoniā tribulatio proxima est: et non est qui adiuuet. Circūdederunt

Al's + non habet in.
al's + iact⁹.

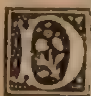
me vituli multi: tauri pingues obsede-
rũt me. Aperuerũt sup me os suum: si-
cut leo rapiẽs τ rugiens. Sicut aqua
effusus sum: τ dispsa sũt oĩa ossa mea.
Factũ est cor meũ tanq̃ cera liquescẽs
Als ✝ exa- in medio vẽtris mei. Aruit ✝ tanq̃ te-
ruit velut. sta virt⁹ mea: τ lingua mea adhesit fau
cib⁹ meis: τ ĩ puluerẽ mortis deduxisti
me. Qm̃ circũdederũt me canes multi
ↄsiliũ malignãtiũ obsedit me. Foderũt
man⁹ meas τ pedes meos: dinumera-
16.q.7.c. si- uerũt oĩa ossa mea. Ipi vero ↄsiderauе-
cut dñi ve- rũt τ inspexerũt me: diuiserũt sibi ve-
stimẽtum. stimẽta mea: τ sup vestẽ meã miserunt
als ✝ nõ hʒ sortẽ. Tu aũt dñe ne elõgaueris auxi-
deus. liũ tuũ a me: ad defensionẽ meã conspi
Mat. 27.c ce. Erue a framea de⁹ ✝ aĩam meã: τ de
Hebre.2.c. manu canis vnicã meam. Salua me ex
Joan. 19.c. ore leonis: τ a cornib⁹ vnicorniũ humi
Hebre.2.c. litatẽ meã. Narrabo nomẽ tuũ fratri-
bus meis: in medio ecclẽie laudabo te.
Qui timetis dñm laudate eũ: vniuer-
sum semẽ iacob glorificate eũ. Timeat
eũ oẽ semẽ isrl: qm̃ nõ spreuit neq̃ de-
spexit dep̃cationẽ paupis. Nec auertit
faciẽ suã a me: τ cũ clamarẽ ad eũ exau
diuit me. Apud te laus mea in ecclesia
De ↄse. dis. magna: vota mea reddã in ↄspectu ti-
2. ca. hym- mẽtiũ eũ. Edẽt paupes τ saturabunt:
nis. in glo. et laudabũt dñm q̃ requirũt eũ: viuent
corda eoꝝ in seculũ seculi. Reminiscẽ
tur τ conuertentur ad dominũ vniuer
si fines terre. Et adorabunt in conspe-
ctu ei⁹: vniuerse familie gẽtium. Quo-
niam domini est regnum: τ ipse domi-
nabitur gentium. Manducauerunt et
adorauerunt omnes pingues terre: in
cõspectu eius cadent omnes qui descẽ-
dunt in terram. Et anima mea illi vi-
uet: τ semen meum seruiet ipsi. Annũ
ciabitur domino generatio ventura: et
annunciabunt celi iustitiã eius: popu-
lo qui nascetur quem fecit dominus.

¶ Psalmus dauid. xxij.

als ✝ reget.
De ↄs. di. 2.
c. in calice.

Ominus regit ✝ me τ nihil
mihi deerit: in loco pascue
ibi me collocauit. Super
aquã refectionis educauit
me: aĩam meã ↄuertit. De-
duxit me sup semitas iusti
tie: propter nomẽ suũ. Nam τ si ambu
als ✝ ãbulẽ lauero ✝ in medio vmbre mortis: nõ ti
mebo mala qm̃ tu mecuʒ es. Uirga tua
Di. 45. c. di- et baculus tuus: ipsa me ↄsolata sunt.
sciplina. et Parasti in cõspectu meo mensam: ad-
pdicto. c. ĩ uersus eos q̃ tribulant me. Impingua
calice. sti in oleo caput meum: et calix meus
inebrians q̃ preclarus est. Et mĩa tua
subsequetur ✝ me: omnibus diebus vi als ✝ subse
te mee. Et vt inhabitẽ in domo domi- quitur.
ni: in longitudinem dierum.

¶ Psalmus dauid ĩ pma sabbati. xxiij.

Omini est terra τ plenitu- 1. Cor. 10. f
do ei⁹: orbis terrarũ τ vni- Dist. 8. ca. 1.
uersi qui habitant in eo ✝. Als ✝ ea.
Qr ipse sup maria funda- Als ✝ eam.
uit eum ✝: τ super flumina 12. q. 2. c. ec-
preparauit eũ. Quis ascen clesiastico.
det in mõtem domini: aut quis stabit et cap. vbi-
in loco sancto eius. Innocens manib⁹ cunq̃. 2.
et mũdo corde qui non accepit in vano q̃. 14.
animam suaʒ: nec iurauit in dolo pro- De de. cap.
ximo suo. Hic accipiet benedictionem tuã nobis.
a domino: τ misericordiã a deo saluta
ri suo. Hec est generatio querentiũ eũ:
querentium faciem dei iacob. Attolli-
te portas principes vestras: τ eleuami
ni porte eternales: et introibit rex glo
rie. Quis est iste rex glorie: domin⁹ for
tis τ potẽs: dominus potẽs in prelio.
Attollite portas principes vestras: et
eleuamini porte eternales: τ introibit
rex glorie. Quis est iste rex glorie: do-
minus virtutum ipse est rex glorie.

¶ In finem psalmus dauid. xxiiij.

D te domine leuaui animã
meã: de⁹ meus in te cõfido
nõ erubescã. Neq̃ irrideãt
me inimici mei: etenim vni
uersi q̃ sustinent ✝ te nõ cõ als ✝ expe-
fundentur. Confundantur ctant.
omnes iniqua agẽtes: superuacue. Ui-
as tuas domine demonstra mihi: τ se-
mitas tuas edoce me. Dirige me in ve-
ritate tua et doce me: quia tu es deus
saluator ✝ meus: τ te sustinui tota die. Als ✝ salu-
Reminiscere miserationũ tuarum do- taris.
mine: et misericordiarum tuarum que 30. q. 1. c. de
a seculo sunt. Delicta iuuẽtutis mee: τ bis.
ignorantias meas ne memineris. Se- De pe. di. 1.
cundum misericordiam tuam memen ca. si pctm̃.
to mei tu: propter bonitatem tuam do 16. q. 1. cap.
mine. Dulcis τ rectus dominus: ꝓpter vos autem.
hoc legem dabit delinquẽtibus in via. 22. q. 2. c. sa
Diriget mãsuetos in iudicio: docebit ne.
mites vias suas. Uniuerse vie domini 33. q. 2. c. ad
misericordia τ veritas: requirentibus monere.
testamentum eius et testimonia eius. De resc. ca.
Propter nomen tuum domine propi- sedes.
tiaberis peccato meo ✝: multum est eñ. als ✝ pctm̃
Quis est homo qui timet dominum: le meum.
gem statuit ei in via quã elegit. Anima
eius in bonis demorabit: τ semen eius
hereditabit terrã. Firmamẽtũ est dñs

timentibus eũ: ⁊ testm̃ ipsius vt manifestet illis. Oculi mei semp ad dñm: qm̃ ipse euellet de laq̃o pedes meos. Respice i me ⁊ miserere mei: q2 vnic⁹ ⁊ paup sum ego. Tribulatiões cordis mei multiplicate sunt: de necessitatibus meis
J.85. erue me. Uide hũilitatẽ meã et laborẽ meũ: et dimitte vniuersa delicta mea. Respice inimicos meos qm̃ multiplicati sunt: ⁊ odio iniq̃ oderũt me. Custodi aĩaʒ meã ⁊ erue me: nõ erubescã qm̃ speraui in te. Innocẽtes ⁊ recti adheserũt mihi: q2 sustinui te. Libera de⁹ isrl̃ ex omnibus tribulationibus suis.

¶ Psalmus dauid. xxv.

De pe. di. 2. §. opponit̃ ⁊. c. si em. als ✝ mouebor. J. 138. 24. q. 3. ca. cũ quib⁹.

Iudica me dñe qm̃ ego i innocẽtia mea igressus sum: et i dño sperãs nõ infirmabor ✝. Proba me dñe ⁊ tenta me: vre renes meos ⁊ cor meũ. Qm̃ mia tua ante oculos meos est: ⁊ pplacui in veritate tua. Nõ sedi cũ cõsilio vanitatis: ⁊ cũ iniqua gerẽtibus nõ introibo. Odiui ✝ ecclesiã malignãtiũ: ⁊ cũ impijs nõ sedebo. Lauabo inter innocẽtes man⁹ meas: ⁊ circũdabo altare tuũ dñe. Ut audiã vocẽ laudis: ⁊ enarrẽ vniuersa mirabilia tua. Dñe dilexi decorẽ domus tue: ⁊ locũ habitatiõis glorie tue. Ne pdas cuʒ impijs de⁹ aĩam meã: ⁊ cũ viris sanguinũ vitã meã. In quoꝝ manibus iniquitates sunt: dextera eoꝝ repleta est muneribus. Ego aũt in innocẽtia mea ingressus suʒ: redime me ⁊ miserere mei. Pes enim me⁹ stetit in directo: ⁊ in ecclesijs benedicam te domine.

Als ✝ odio habui cõgregationem malignoꝝ. J. 72. 24. q. 1. c. olbus. 1. q. 1. c. sunt nonnulli. 11. q. 3. c. qui recte. De symo. c. tñi q̃stiões.

¶ In fine ps. dauid p̃usq̃ liniret̃. xxvi.

Dominus illuminatio mea: et salus mea quẽʒ timebo. Dñs ptector ✝ vite mee: a quo trepidabo. Dũ appropiãt super me nocentes: vt edãt carnes meas. Qui tribulãt me inimici mei: ipsi ifirmati sũt et ceciderũt. Si cõsistãt aduersum me castra: nõ timebit cor meum. Si exurgat aduersum me pliũ: i hoc ego sperabo. Unã petij a dño hãc requirã: vt inhabitẽ in domo dñi oĩbus diebus vite mee. Ut videã volũtatẽ dñi: ⁊ visitẽ tẽplũ ei⁹. Qm̃ abscõdit me in tabernaculo suo in die maloꝝ: ptexit me i abscõdito tabernaculi sui. In petra exaltauit me: et nunc exaltauit caput meum super inimicos meos. Circuiui ⁊ immolaui in tabernaculo ei⁹ hostiam vociferatiõis: cãtabo ⁊ psalmũ dicã dño. Exaudi dñe vocẽ meã qua clamaui ad te: miserere mei ⁊ exaudi me. Tibi dixit cor meũ exq̃siuit te facies mea: faciẽ tuã dñe requirã. Ne auertas faciẽ tuaʒ a me: ne declines i ira a seruo tuo. Adiutor me⁹ esto ne derelinquas me: neq3 despicias me de⁹ salutaris meus. Qm̃ pr̃ me⁹ et mater mea dereliquerũt me: dñs aũt assumpsit me. Legẽ pone mihi dñe in via tua: ⁊ dirige me in semita recta ppter inimicos meos. Ne tradideris me in aĩas tribulãtiũ me: qm̃ insurrexerunt in me testes iniqui: et mentita est iniquitas sibi. Credo videre bona domini: in terra viuẽtium. Expecta dominum viriliter age: et confortetur cor tuum et sustine dominum.

als ✝ defensor. De pñe. dis. 4. c. sicut in sacramentis.

¶ Psalmus ipsi dauid. xxvij.

Ad te domine clamabo ✝ de⁹ me⁹ ne sileas a me: neq̃ taceas a me: et assimilabor ✝ descẽdẽtib⁹ in lacũ. Exaudi dñe vocẽ orõnis mee dũ oro ad te: dũ extollo man⁹ meas ad templũ sanctũ tuũ. Ne simul tradas me cũ pctõrib⁹: ⁊ cũ operãtib⁹ iniquitateʒ ne pdas me. Qui loquunt̃ pacẽ cũ pximo suo: mala aũt i cordib⁹ eoꝝ. Da illis ẽm opa eoꝝ: ⁊ ẽm nequitiã adinuentionũ ipsoꝝ. Scdm̃ opera manuũ eoꝝ tribue illis: redde retributionẽ eoꝝ ipsis. Qm̃ nõ intellexerũt ✝ opera dñi: et in opera manuũ eius destrues illos: ⁊ nõ edificabis eos. Bñdictus dñs: qm̃ exaudiuit vocẽ depcationis mee. Dñs adiutor meus et ptector meus: ⁊ in ipo sperauit cor meũ ⁊ adiutus sum. Et refloruit caro mea: ⁊ ex voluntate mea cõfitebor ei. Dñs fortitudo plebis sue: ⁊ ptector saluationum xp̃i sui est. Saluũ fac ppl̃m tuũ dñe: ⁊ bñdic hereditati tue. Et rege eos ⁊ extolle illos vsq3 in eternum ✝.

Als ✝ clamaui. als ✝ ero filis. Hiere. 9. c. als ✝ nõ cõsiderauerũt. als ✝ scdm̃.

¶ Psalmus dauid in consummatione tabernaculi. xxviij.

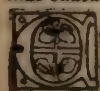

Afferte dño filij dei: afferte dño filios arietum. Afferte dño gloriam ⁊ honoreʒ: afferte domino gloriaʒ nomini eius: adorate dominum in atrio ✝ sancto eius. Uox dñi super aquas de⁹ maiestatis intonuit: dominus sup aquas multas. Uox dñi in virtute: vox dñi in magnificentia. Uox domini ✝ confringẽtis cedros: ⁊ cõfringet dominus cedros libani. Et commi

J. 95. Als ✝ aula sancta. als ✝ conterentis.

nuet eos tāq̄ vitulū libani: et dilectus quēadmodū filius vnicorniū. Uox dñi intercidētis flāmā ignis: vox dñi cōcutientis desertum: et cōmouebit dñs desertum cades. Uox dñi preparātis ceruos et reuelabit condēsa: et in templo eius oēs dicent gloriā. Dñs diluuiū inhabitare facit: et sedebit dñs rex ī eternum. Dñs virtutem populo suo dabit: dñs benedicet populo suo in pace.

¶ Psalmus cantici in dedicatione domus dauid. xxix.

Exaltabo te dñe qm̄ suscepisti me: nec delectasti ✝ inimicos meos super me. Dñe deus meus clamaui ad te: et sanasti me. Dñe eduxisti ab inferno aiam meā: saluasti me a descēdētib⁹ in lacū. Psallite dño sancti eius: et cōfitemini memorie sanctitatis eius. Qm̄ ira in indignatione eius: et vita in volūtate eius. Ad vesperū demorabitur fletus: et ad matutinū leticia. Ego aūt dixi in abūdātia mea: nō mouebor in eternū. Dñe in voluntate tua: pstitisti decori meo virtutē. Auertisti faciē tuā a me: et factus sum cōturbatus. Ad te dñe clamabo: et ad deum meū deprecabor. Que vtilitas in sanguine meo: dū descēdo ī corruptionē. Nunquid cōfitebitur tibi puluis: aut annūciabit veritatē tuā. Audiuit dñs et misertus est mei: dñs factus est adiutor meus. Cōuertisti planctū meum in gaudiū mihi: ✝ cōscidisti saccū meū et circūdedisti me leticia. Ut cantet tibi gloria mea et non cōpungar: dñe deus meus in eternum confitebor tibi.

Als. ✝ iocūdasti.

6.q.1.c.imitare. 16.q.7.c.et hoc diximus

Als. ✝ precinxisti.

¶ In finē psalmus dauid p extasi. xxx.

In te dñe speraui nō cōfundar in eternum: in iustitia tua libera me. Inclina ad me aurē tuam: accelera vt eruas me. Esto mihi ī deū protectorem et in domū refugij: vt saluū me facias. Quoniā fortitudo mea et refugium meū es tu: et propter nomē tuū deduces me et enutries me. Educes me de laqueo hoc quē absconderūt mihi: quoniā tu es protector meus. In manus tuas cōmēdo spiritū meū: redemisti me dñe deus veritatis. Odisti obseruantes vanitates: superuacue. Ego autem in domino speraui: exultabo et letabor ī misericordia tua. Qm̄ respexisti humilitatem meā: saluasti de necessitatibus animam meā. Nec cōclusisti me in manibus ✝ inimici: statuisti in loco spacioso pedes meos. Miserere mei dñe qm̄ tribulor: cōturbatus est in ira oculus me⁹ aīa mea et vēter meus. Qm̄ defecit in dolore vita mea: et anni mei in gemitibus. ✝ Infirmata est in paupertate virt⁹ mea: et ossa mea pturbata sunt. Super oēs inimicos meos factus sum opprobrium vicinis meis valde: et timor notis meis. Qui videbāt me foras fugerūt a me: et obliuioni datus sum tanq̄ mortuus a corde. Factus sum tāq̄ vas perditum: qm̄ audiui vituperationē multorū cōmorantiū in circūitu. In eo dum cōuenirēt simul aduersum me: accipere animam meā cōsiliati sunt. Ego aūt in te speraui dñe: dixi deus meus es tu ī manib⁹ tuis sortes mee. Eripe me de manu inimicoꝝ meorū: et a persequentibus me. Illustra faciē tuā super seruū tuū: saluū me fac in mīa tua dñe: nō cōfundar qm̄ inuocaui te. Erubescāt impij et deducantur in infernum: muta fiāt labia dolosa. Que loquūtur aduersus iustum iniquitatē: in superbia et in abusione. Quam magna multitudo dulcedinis tue dñe: quā abscondisti timētibus te. Perfecisti eis q̄ sperāt in te: in cōspectu filioꝝ hominum. Abscondes eos in abscōdito faciei tue: a cōturbatione hominū. Proteges eos in tabernaculo tuo ✝: a otradictione linguaꝝ. Benedictus dñs qm̄ mirificauit miam suam mihi: in ciuitate munita. Ego autem dixi in excessu mētis mee: proiectus sum a facie oculorum tuorum. Ideo exaudisti vocem orationis mee: dum clamarem ad te. Diligite dñm omes sancti eius: quoniam veritatem requiret dominus: et retribuet abundanter facientibus superbiam. Uiriliter agite et confortetur cor vestrum: omnes qui speratis in domino.

I.70.

Luce.13.

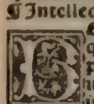
Als. ✝ manus.

7.q.1.§.Hunc.verū cum vero.

Als. ✝ infirmatus est ī egestate vigor meus.

Als. ✝ non habet tuo

¶ Intellectus dauid. xxxi.

Beati quorū remisse sunt iniquitates: et quoꝝ tecta sunt peccata. Beatus vir cui non imputauit dñs pctm̄: nec est in spiritu ei⁹ dolus. Qm̄ tacui inueterauerūt ossa mea: dū clamarem tota die. Qm̄ die ac nocte grauata est super me manus tua: cōuersus sum in erūna mea dū cōfigitur spina. Delictum meū cognitū tibi feci: et iniustitiam meā nō abscondi. Dixi cōfitebor aduersum me iniustitiā meā dño: et tu

Ro.4.a. De pe.dist.2.c.ille textus. in gl. et.c.illud. De pe.dist.1.§.deniq̄ ante finē.

remisisti impietatē peccati mei. Pro hac. orabit ad te ois sctūs: i tpe opportuno. Uerūtamē in diluuio aquaꝝ multaꝝ: ad eum nō approximabūt. Tu es refugium meū a tribulatione q̄ circūdedit me exultatio mea: erue me a circūdantibus me. Intellectū tibi dabo ⁊ istruā te in via hac qua gradieris: firmabo super te oculos meos. Nolite fieri sicut equ⁹ ⁊ mulus: q̄b⁹ nō est intellect⁹. In chamo ⁊ freno maxillas eoꝝ cōstringe: q̄ nō approximāt ad te. Multa flagella peccatoris + sperantē autē in dño mia circūdabit. Letamini in dño ⁊ exultate iusti: ⁊ gloriamini oēs recti corde.

De pe. di. i. cap. finali. 17. q. i. §. si ergo. De pe. di. i. c. dixi. et c. si. dist. 4. c. illud. i. q. i. c. non sanat. Lo. 6. a. Als + peccatorum.

¶ In finē psalmus dauid. xxxij.

Exultate + iusti in dño: rectos decet collaudatio. Cōfitemini dño in cithara: in psalterio decē cordaꝝ psallite illi. Cātate ei cāticum nouū: bene psallite + ei in vociferatiōe. Qꝛ rectū + est vbū dñi: ⁊ oia opa ei⁹ in fide. Diligit miam ⁊ iudiciū: mia dñi plena est terra. Uerbo dñi celi firmati sunt: ⁊ spū oris ei⁹ ois virtus eoꝝ. Cōgregās sicut i vtre + aquas maris: ponēs in thesauris abyssos. Timeat dñm ois terra: ab eo aūt cōmoueātur oēs ihabitātes orbē. Qm̄ ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse mādauit ⁊ creata sunt. Dñs dissipat cōsilia gētiū reprobat aūt cogitatiōes pplōꝝ: ⁊ reprobat cōsilia principū. Consiliū aūt dñi i eternū manet: cogitatiōes cordis eius in gñatione ⁊ gñatione. Btūs gēs cuius est dñs de⁹ ei⁹ + : ppls quē elegit i hereditatē sibi. De celo respexit dñs: vidit oēs filios hoim. De pparato habitaculo suo: respexit sup oēs q̄ habitant terrā +. Qui finxit sigillatim corda eoꝝ: qui intelligit oia opera eoꝝ. Non saluatur rex per multā virtutē: ⁊ gigas nō saluabitur in multitudine virtutis sue. Fallax equus ad salutē: i abundantia aūt virtutis sue nō saluabitur. Ecce oculi dñi sup metuētes eū: ⁊ in eis q̄ sperāt sup mia ei⁹. Ut eruat a morte aīas eoꝝ: ⁊ alat eos in fame. Anima nostra sustinet dñm: qm̄ adiutor ⁊ protector noster est. Qꝛ in eo letabitur cor nostrum: ⁊ in noīe sancto ei⁹ sperauim⁹. Fiat mia tua dñe sup nos: quemadmodum sperauimus in te.

Als + gaudete. Als + citate ei in iubilatione. als + rect⁹ est sermo. Als + vtrē. ſ. 148. Judith. 19. a. Als + eoꝝ. Als + orbē.

¶ Psalmus dauid cū immutauit vultum suum coram abimilech et dimisit eum et abijt. xxxiij.

Benedicā dñm in oī tpe: semper laus eius in ore meo. In dño laudabit̄ aīa mea: audiāt mansueti ⁊ letent̄. Magnificate dñm mecū: et exaltemus nomē eius in idipm. Exquisiui + dñm et exaudiuit me: ⁊ ex oibus tribulationibus meis eripuit me. Accedite ad eū ⁊ illuminamini: ⁊ facies vestre nō cōfundent. Iste pauper clamauit ⁊ dñs exaudiuit eū: et ex oibus tribulationib⁹ eius saluauit eū. Immittet āgelus dñi in circūitu timentium eum: ⁊ eripiet eos. Gustate et videte quoniam suauis est dominus: beatus vir qui sperat in eo. Timete dñm oēs sancti eius: quoniā non est inopia timentibus eum. Diuites eguerunt ⁊ esurierunt: inquirētes aūt dominum non minuentur omni bono. Uenite filij audite me: timorē domini docebo vos. Quis est homo qui vult vitam: diligit dies videre bonos. Prohibe linguam tuam a malo: et labia tua ne loquantur dolum. Diuerte a malo ⁊ fac bonum: inquire pacem ⁊ persequere eam. Oculi domini super iustos: et aures eius in preces eoꝝ. Uultus autē domini super facientes mala: vt pdat de terra memoriam eoꝝ. Clamauerunt iusti ⁊ dominus exaudiuit eos: et ex omnibus tribulationibus eoꝝ liberauit eos. Iuxta est dominus his q̄ tribulato sunt corde: ⁊ humiles spiritu saluabit. Multe tribulationes iustorum: ⁊ de oibus his liberabit eos dominus. Custodit dominus omnia ossa eorum: vnum ex his non conteretur. Mors peccatorum pessima: ⁊ qui oderunt iustum delinquent. Redimet dominus animas seruoꝝ suoꝝ: ⁊ nō delinquent + oēs qui sperant in eo +.

¶ In finē psalmus ipsi dauid. xxxiiij.

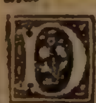
Iudica dñe nocētes me: expugna impugnātes + me. Apphēde arma ⁊ scutū: et exurge in adiutoriū mihi. Effunde frameā ⁊ cōclude aduersus eos q̄ persequūt̄ me: dic aīe mee sal⁹ tua ego sum. Cōfūdant̄ ⁊ reuereātur: q̄rentes aīam meā. Auertāt̄ retrorsū ⁊ cōfundant̄: cogitātes mihi mala. Fiāt tanq̄ puluis an faciē vēti: ⁊ angelus dñi coartans eos. Fiāt vie illoꝝ tenebre ⁊ lubricū: ⁊ angelus dñi psequēs eos. Qm̄ gratis abscōderūt mihi interitū laqi sui: supuacue

als + inquisiui. 3. q. 9. c. testes. in glo. i. pe. 3. b. Jo. and. de pe. c. fin. in clemen. ſ. 39. Heb. 4. d. De pe. dist. 4. c. heretici. Als + derelinquent. Als + eum. Als + expugnantes. ſ. 39. ⁊ ſ. 99. 23. q. 4. ca. nabuchodonosor. §. itē āgelus.

exprobrauerūt animā meā. Ueniat illi laqueus quē ignorat: et captio quā abscōdit apprehendat eū: et in laqueū cadat in + ipm. Aīa aūt mea exultabit in dño: et delectabit sup salutari suo. Oīa ossa mea dicēt: dñe quis similis tibi +. Eripiēs inopē de manu fortiorū eius: egenū et pauperē a diripiētibus eum. Surgētes testes iniqui: q̄ ignorabant interrogabāt me. Retribuebant mihi mala p bonis: sterilitatē aīe mee. Ego aūt cū mihi molesti essent: induebar + cilicio. Humiliabā in ieiunio animā meā: et oratio mea in sinu meo cōuertetur. Quasi primum et quasi fratrē nostrum sic cōplacebā: quasi lugēs et contristatus sic humiliabar. Et aduersum me letati sunt et cōuenerūt: cōgregata sunt sup me flagella et ignoraui +. Dissipati sunt nec cōpūcti tētauerūt me: subsannauerūt me subsannatione: frēduerunt super me dētibus suis. Domine quando respicies restitue animam meā a malignitate eoꝝ: a leonib⁹ vnicā meā. Confitebor tibi in ecclesia magna: in populo graui laudabo te. Non supergaudeāt + mihi q̄ aduersant mihi inique: qui oderūt me gratis et annuunt oculis. Quoniam mihi q̄dē pacifice loquebātur: et in iracūdia terre loquētes dolos cogitabāt. Et dilatauerunt super me os suū: dixerunt euge euge viderūt oculi nostri. Uidisti dñe ne sileas: dñe ne discedas a me. Exurge et intēde iudicio meo de⁹ meus: et dñs meus in cām meā. Judica me fm iustitiā + tuā dñe deus me⁹: et nō supergaudeant mihi. Nō dicāt in cordibus suis euge euge anime nostre: nec dicāt deuorabimus eū. Erubescāt et reuereantur simul: q̄ gratulant malis meis. Induātur cōfusione + et reuerētia: q̄ maligna loquūtur super me. Exultēt et letentur qui volūt iustitiā meā: et dicāt semper magnificetur dñs qui volūt pacē serui eius. Et lingua mea meditabitur iustitiam tuam: tota die laudem tuam.

Als + ipso
Als + eius
Als + induebam me.
22. q. 4. ca. sicut nō est in glo.
Als + ignorauerunt.
Als + insultent.
Joā. 3. d.
Als + misericordiā.
als + pudore et verecūdia.

¶ In finem seruo domini psalmus dauid. xxxv.

Dixit iniustus vt delinquat in semetipso: nō est timor dei ante oculos eius. Qm̄ dolose egit in cōspectu ei⁹: vt inueniat + iniq̄tas eius ad odiū. Uerba oris eius iniquitas et dolus: noluit itelligere vt bene ageret. Iniquitatē meditatus est in cubiculo suo astitit oī vie nō bone: maliciā aūt nō odiuit. Dñe in celo misericordia tua: et veritas tua vsq₃ ad nubes. Justitia tua sicut montes dei + iudicia tua abyssus multa. Homines et iumēta saluabis dñe: quemadmodum multiplicasti miam tuā de⁹. Filij aūt hoim in tegmine + alarū tuarū sperabunt. Inebriabūtur ab vbertate dom⁹ tue: et torrēte voluptatis tue potabis eos. Quoniā apud te est fons vite: et in lumine tuo videbimus lumē. Pretēde misericordiam tuā sciētibus te: et iustitiam tuā his qui recto sunt corde. Nō veniat mihi pes superbie: et man⁹ peccatoris non moueat me. Ibi ceciderūt qui operātur iniquitatē: expulsi sunt nec potuerunt stare.

Als + inueniret iniq̄tatem suā.
37. di. c. io.
11. q. 30. ca. excellētissima regula.
Als + dñi.
22. q. 4. q̄s ignoret. in glo.
Als + protectione.
15. q. 1. c. sr mistime.

¶ Psalmus dauid. xxxvi.

Noli emulari in malignātibus: neq₃ zelaueris facientes iniquitatē. Qm̄ tanq̄ fenū velociter arescent: et quēadmodū olera herbarū + cito decidēt. Spera in dño et fac bonitatē et inhabita terrā: et pasceris in diuitijs eius. Delectare in dño: et dabit tibi petitiōes cordis tui. Reuela dño viā tuā et spera in eo: et ipse faciet. Et educet quasi lumē iustitiam tuā et iudiciū tuū tanq̄ meridiē: subditus esto dño et ora eum. Noli emulari in eo qui pspheratur in via sua: in hoīe faciente iniustitias. Desine ab ira et derelinque furorem: noli emulari vt maligneris. Quoniā qui malignātur exterminabūtur: sustinentes autē dominum ipsi hereditabūt terrā. Et adhuc pusillum et non erit peccator: et queres locum eius et non inuenies. Mansueti autē hereditabūt terram: et delectabuntur in multitudine pacis. Obseruabit peccator iustū: et stridebit super eū dentib⁹ suis. Dñs aūt irridebit eū: qm̄ prospicit qd̄ veniet dies eius. Gladium euaginauerūt peccatores intenderunt arcū suū. Ut decipiāt pauperē et inopē: vt trucidēt rectos corde. Gladius eorum intret in corda ipsorū: et arcus eorum confringatur. Meli⁹ est modicum iusto: super diuitias pctōꝝ multas. Quoniam brachia peccatorum conterent: confirmat autē iustos dñs. Nouit dñs dies immaculatorū: et hereditas eorum in eternum erit. Nō confundent in tēpore malo et in dieb⁹ famis saturabūtur: q2 peccatores pibūt.

als + prati.
De pe. di. i. c. q̄s aliq̄n.
ff. eodem.

Als + sup est vt. Inimici vero dñi mox vt + honorificati fuerint et exaltati deficiētes quēadmodum fumus deficiēt. Mutuabit + pctōr Als + sene ratur. et nō soluet: iustus aūt miseret et tri Als + retri buet. buet +. Qz bñdicētes ei hereditabunt terrā: maledicētes autē ei disperibūt. Apud dñm gressus hoīs dirigēt: et viā eius volet. Cū ceciderit nō collidet: qz Als + sup ponet. dñs supponit + manū suā. Junior fui etenī senui et nō vidi iustū derelictum: nec semē ei⁹ qrēs panē. Tota die mise De pe. di. 1. c. qs aliqn. ret et cōmodat: et semē illi⁹ i bñdictiōe erit. Declina a malo et fac bonū: et ibabita in sclm scli. Qz dñs amat iudiciū et nō derelinquet sctōs suos: i eternū s. 33. cōseruabūtur. Iniusti punient: et semē impioꝝ peribit. Justi aūt hereditabūt terrā: et inhabitabūt in seculum seculi super eā. Os iusti meditabit sapiētiā: et lingua ei⁹ loquet iudiciū. Lex dei ei⁹ in corde ipsi⁹: et nō supplātabunt gres sus eius. Cōsiderat peccator iustū: et q Als + qret. rit + mortificare eū. Dñs aūt nō derelis. eodem. quet eū in manib⁹ eius: nec dānabit eū 14. q. 4. cap. nō in perpetuum. cū iudicabitur illi. Expecta dñm et cu stodi viā eius et exaltabit te vt heredi tate capias terrā: cū perierint pctōres De re iudi. c. 3 lib. vj. videbis. Uidi impiū superexaltatū: et ele uatū sicut cedros libani. Et trāsiui et ecce nō erat: et qsiui eū et nō est inuētus Als + veri tatem. locus ei⁹. Custodi innocētiā + et vide equitatē: qm̄ sunt reliqe homini paci fico. Iniusti aūt disperibūt: simul reli quie impioꝝ interibūt. Salus aūt iu stoꝝ a dño: et protector eoꝝ in tpe tribu lationis. Et adiuuabit eos dñs et libe rabit eos: et eruet eos a peccatoribus et saluabit eos: qz sperauerunt in eo.

¶ Psalmus dauid in rememoratione diei sabbati. xxxvij.

Als + indi gnatione. s. 6.

Domine ne in furore + tuo arguas me: neqz in ira tua corripias me. Qm̄ sagitte tue infixe sunt mihi: et con firmasti sup me manū tuā. Nō est sanitas i carne mea a facie ire tue: nō est pax ossibus meis a facie peccatoꝝ meorum. Quoniā ini quitates mee supergresse sunt caput meū: et sicut onus graue grauate sunt De pe. di. 3. c. totam. et dis. 4. ca. si. 49. dis. c. 1. ℣. gibosus. super me. Putruerūt et corrupte sunt cicatrices mee: a facie insipiētie mee. Miser factus sum et curuat⁹ sum vsqz in finē: tota die contristatus ingredie bar. Quoniā lumbi mei impleti sunt illusionibus: et nō est sanitas in carne mea. Afflictus sum et humiliatus sum nimis: rugiebam a gemitu cordis mei. Domine + ante te omē desideriū meū: Als + non habet dñe. et gemitus meus a te non est abscondi tus. Cor meum cōturbatum est dereli De pe. di. 1. c. in actiōe quit me virtus mea: et lumē oculorum meorum et ipsum nō est mecum. Ami ci mei et proximi mei aduersum me ap propinquauerunt: et steterunt. Et qui iuxta me erāt de longe steterūt: et vim faciebant q querebant animā meā. Et qui inquirebāt mala mihi locuti sunt vanitates: et dolos tota die meditabā tur. Ego aūt tāqz surdus nō audiebā: et sicut mutus non aperiens os suum. Et factus sum sicut homo nō audiēs: et non habēs in ore suo redargutiōes. Quoniā in te dñe speraui: tu exaudies Als + non habet me. me + dñe deus meus. Qz dixi neqñ sup gaudeāt mihi inimici mei: et dū cōmo uentur pedes mei super me magna lo cuti sunt. Qm̄ ego in flagella paratus Als + non est iam. sum + et dolor meus in conspectu meo semp. Qm̄ iniqtatē meā annūciabo: et cogitabo p peccato meo. Inimici aūt mei viuūt et cōfirmati sunt super me: et multiplicati sunt qui oderūt me ini que. Qui retribuūt mala p bonis de trahebāt mihi: qm̄ sequebar bonitatē. Ne derelinquas me dñe deus meus: ne discesseris a me. Intēde in adiutorium Als + non est deus. meum domine deus + salutis mee.

¶ In finem p idithun canticū dauid. xxxviij.

Dixi custodiā vias meas: vt nō delinquā in lingua mea. Posui ori meo custodiā: cum cōsisteret peccator ad Als + ob surdui. uersum me. Obmutui + et humiliatus sum et silui a bo nis: et dolor meus renouatus est. Con caluit cor meum intra me: et in medita tione mea exardescet ignis. Locut⁹ sum in lingua mea: notum fac mihi domine finē meum. Et numerum dierū meorū quis est: vt sciam quid desit mihi. Ecce Als + vete res. mensurabiles + posuisti dies meos: et 37. dist. 1. c. nōne. substantia mea tanqz nihilum ante te. Uerumtū vniuersa vanitas: omnis ho mo viuēs. Uerūtamē in imagine per transit homo: sed et frustra cōturbat. Thesaurizat et ignorat cui cōgregabit Als + non habet ea. ea +. Et nūc q est expectatio mea nōne domin⁹: et substātia mea apud te + est. Als + ante te semper. Ab omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium insipiēti dedisti me. Obmutui et non aperui os meū qm̄ tu fecisti: amoue a me plagas tuas. A for

titudine

titudine manus tue ego defeci in incre-
pationibus: propter iniquitatem corripuisti
hominem. Et tabescere fecisti sicut araneam
animam eius: verumtamen vane conturbatur omnis
homo. Exaudi orationem meam domine: et depre-
cationem meam auribus percipe lachrimas
meas. Ne sileas quoniam aduena ego sum
apud te et peregrinus: sicut omnes patres
Als. + dimitte me. mei. + Remitte mihi vt refrigerer pri-
usquam + abeam: et amplius non ero.
Als. + eam ¶ In finem psalmus dauid. xxxix.

Expectans expectaui dominum:
et intendit mihi. Et exaudi-
uit preces meas et eduxit me
de lacu miserie et de luto fe-
cis. Et statuit supra petram
pedes meos: et direxit gres-
sus meos. Et immisit in os meum canticum
nouum: carmen deo nostro. Uidebunt mul-
ti et timebunt et sperabunt in domino. Beatus
vir cuius est nomen domini spes eius: et non
respexit in vanitates et insanias falsas.
Multa fecisti tu domine deus meus mirabi-
lia tua et cogitationibus tuis: non est qui si-
milis sit tibi. Annunciaui et locutus sum:
Heb.10.b. multiplicati sunt super numerum. Sacri-
als. + corpus ficium et oblationem noluisti: aures + autem
perfecisti mihi. Holocaustum et pro peccato non
postulasti: tunc dixi ecce venio. In capi-
als. + faciam. te libri scriptum est de me vt facerem + vo-
luntatem tuam deus meus volui: et legem tuam
in medio cordis mei. Annunciaui iusti-
tiam tuam in ecclesia magna: ecce labia mea
non prohibebo domine tu scisti. Iustitiam tuam
non abscondi in corde meo: veritatem tuam
et salutare tuum dixi. Non abscondi miam
tuam et veritatem tuam a concilio multo. Tu
autem domine ne longe facias miserationes
tuas a me: misericordia tua et veritas tua semper
susceperunt me. Quoniam circumdederunt me
mala quorum non est numerus: comprehen-
derunt me iniquitates mee et non potui vt
Als. + multiplicati. viderem. Multiplicate + sunt super capil-
los capitis mei: et cor meum dereliquit
Per Joan. me. Complaceat tibi domine vt eruas me:
aud. de reli. domine ad adiuuandum me respice. Con-
q. c. vnico. fundantur et reuereantur simul qui querunt
in clemen. animam meam: vt auferant eam. Auertantur re-
§.68. trorsum et reuereantur: qui volunt mihi ma-
§.89. la. Ferant confestim confusionem suam: qui dicunt
mihi euge euge. Exultent et letentur super
te omnes querentes te: et dicant semper
magnificetur dominus qui diligunt sa-
lutare tuum. Ego autem mendicus sum
et pauper: dominus sollicitus est mei.
Adiutor meus et protector meus tu es:
deus meus ne tardaueris.

¶ In finem psalmus dauid. xl.

Beatus qui intelligit super ege-
num et pauperem: in die mala
liberabit eum dominus. Dominus conser-
uet eum et viuificet eum et beatum
faciat eum in terra: et non tra-
dat eum in animam + inimicorum als. + manus
eius. Dominus opem ferat illi super lectum dolo-
ris eius: vniuersum stratum eius versasti
in infirmitate eius. Ego dixi domine mise-
rere mei: sana animam meam quia peccaui ti-
bi. Inimici mei dixerunt mala mihi: quando
morietur et peribit nomen eius. Et si ingre-
diebatur vt videret vana loquebatur: cor
eius congregauit + iniquitatem sibi. Als. + congregabit.
Egrediebatur foras: et loquebatur in id-
ipsum. Aduersum me susurrabant omnes
inimici mei: aduersum me cogitabant
mala mihi. Uerbum iniquum constituerunt 50. dist. ca.
aduersum me: nunquid qui dormit non ponderet.
adijciet vt resurgat. Etenim homo pacis et. c. sacer-
mee in quo speraui: qui edebat panes dotes.
meos: magnificauit super me supplan-
tationem. Tu autem domine miserere mei:
et resuscita me et retribuam eis. In hoc
cognoui quoniam voluisti me: quoniam non gaude-
bit inimicus meus super me. Me autem pro-
pter innocentiam suscepisti: et confir-
masti me in conspectu tuo in eternum.
Benedictus dominus deus israel a se-
culo: et + in seculum fiat fiat. Als. + vsque
¶ In finem intellectus filii chore psal-
mus dauid. xli.

Quemadmodum desiderat
ceruus ad fontes aquarum: ita
desiderat anima mea ad te
deus. Sitiuit anima mea ad
deum + fontem viuum: quando ve- als. + fortem
niam et apparebo + ante fa- Als. + parebo.
ciem dei. Fuerunt mihi lachrime mee
panes die ac nocte: dum dicitur mihi quo-
tidie vbi est deus tuus. Hec recordatus
sum et effudi in me animam meam: quo-
niam transibo in locum tabernaculi admi-
rabilis vsque ad domum dei. In voce exul-
tationis et confessionis: sonus epulantis.
Quare tristis es anima mea: et quare con-
turbas me? Spera in + deo quoniam adhuc Als. + deum
confitebor illi: salutare vultus mei et deus j.42.
meus. Ad meipsum anima mea conturbata est: pro-
pterea memor ero tui de terra iorda-
nis et hermonhiim a monte modico. Abys-
sus + abyssum inuocat: in voce cataracta- Als. + ad.
rum tuarum. Omnia excelsa tua et fluctus tui:
super me transierunt. In die mandauit dominus
misericordiam suam: et nocte canticum eius. Apud me
oratio deo vite mee: dicam deo susceptor

meus es. Quare oblit⁹ es mei: ⁊ q̄re cō
tristat⁹ incedo dū affligit me inimic⁹:
Dū cōfringunt ossa mea: exprobrauerūt
mihi q̄ tribulāt me inimici mei. Dū di
cūt mihi p̄ singl'os dies vbi est de⁹ tu⁹:
quare tristis es aīa mea ⁊ quare cōtur
Al's + dn̄o. bas me. Spera in deo + qm̄ adhuc ɔfi
tebor illi. salutare vult⁹ mei ⁊ de⁹ me⁹.
¶ In finem psalmus dauid. xlij.

De cōse. di. 2. ca. credere. in fi.

Udica me deus ⁊ discerne
causam meam de gēte non
sancta: ab hoīe iniquo ⁊ do
loso erue me. Qr tu es de⁹
fortitudo mea: quare me
Al's + non habet et. repulisti ⁊ + quare tristis
incedo dū affligit me inimicus. Emit
te lucē tuā ⁊ veritatē tuā ipsa me de
duxerūt ⁊ adduxerūt in mōtē sanctū
tuum: ⁊ in tabernacula tua. Et introi
bo ad altare dei: ad deum qui letificat
iuuētutem meā. Confitebor tibi in ci
F. 42. thara deus deus meus quare tristis es
anima mea: ⁊ quare ɔturbas me. Spe
ra in deo qm̄ adhuc confitebor illi: sa
lutare vultus mei et deus meus.
¶ In finem pro filijs chore intellectus
psalmus dauid. xliij.

Eus auribus n̄ris audiui
mus: p̄res n̄ri annūciauerūt
nobis. Opus qd̄ opat⁹ es
in dieb⁹ eoꝝ: ⁊ in dieb⁹ an
Al's + disperdet vel disperdit. tiqs. Manus tua gētes di
sperdidit + ⁊ plātasti eos:
afflixisti p̄plos ⁊ expulisti eos. Nec em̄
in gladio suo possederūt terrā: ⁊ bra
chiū eoꝝ nō saluauit eos. Sʒ dextera
tua ⁊ brachiū tuū ⁊ illuminatio vult⁹
tui: qm̄ complacuisti in eis. Tu es ipse
rex me⁹ ⁊ deus meus: q̄ mādas salutes
iacob. In te inimicos n̄ros vētilabim⁹
Al's + spernimus. cornu: ⁊ in noīe tuo spernem⁹ + insur
gētes in nobis. Nō em̄ in arcu meo spe
rabo: ⁊ gladius meus nō saluabit me.
Saluasti em̄ nos de affligētib⁹ nos: et
odiētes nos cōfudisti. In deo laudabi
Al's + non habet et. mur tota die: + ⁊ in noīe tuo cōfitebi
mur in sc̄lm. Nūc aūt repulisti ⁊ cōfu
disti nos: ⁊ nō egredieris de⁹ in virtu
tib⁹ n̄ris. Auertisti nos retrorsū post
inimicos n̄ros: ⁊ q̄ oderāt nos diripie
bāt sibi. Dedisti nos tanq̄ oues escarū:
et in gētibus dispsisti nos. Uendidisti
p̄plm̄ tuū sine p̄cio: ⁊ nō fuit multitu
Al's + in. do i ɔmutatiōib⁹ eoꝝ. Posuisti nos +
opprobriū vicinis n̄ris: subsannatio
nē ⁊ derisum his q̄ in circuitu n̄ro sūt.
Posuisti nos in similitudinē gētib⁹:

cōmotionē capitis in p̄plis. Tota die
verecūdia mea ɔ̄ me est: ⁊ ɔfusio faciei
mee cooperuit me. A voce exprobrātis
et obloquētis: a facie inimici ⁊ perse
quentis. Hec oīa venerūt sup̄ nos: nec
obliti sum⁹ te: ⁊ iniq̄ nō egim⁹ i testa
mēto tuo. Et nō recessit retro cor n̄r̄:
et declinasti semitas nostras a via tua.
Qm̄ humiliasti nos in loco afflictōis: Roma. 8.
⁊ cooperuit nos vmbra mortis. Si obli
ti sumus nomē dei n̄ri: ⁊ si expādimus
manus n̄ras ad deū alienū. Nōne deus
requiret ista: ipe em̄ nouit abscōdita cor
dis. Qm̄ p̄pter te mortificamur tota
die: estimati sum⁹ sicut oues occisiōis.
Exurge quare obdormis dn̄e: exurge et
ne repellas in finē. Quare faciē tuam
auertis: obliuisceris iopie n̄re ⁊ tribu
lationis n̄re. Qm̄ humiliata est in pul
uere aīa n̄ra: ɔglutinat⁹ est in terra vē
ter noster. Exurge + dn̄e adiuua nos: et Al's + non habet dn̄e.
redime nos propter nomen tuum.
¶ In finē p̄ his q̄ ɔmutabūt filijs cho
re ad itellectū: cāticū p̄ dilecto. xliiij.

Ructauit cor meū v̄bū bo
nū: dico ego opa mea regi.
Lingua mea calam⁹ scribe
velociter scribētis. Specio
sus forma pre filijs hoim
diffusa est gr̄a in labijs tu
is: p̄pterea bndixit te deus in eternū.
Accingere gladio tuo sup̄ femur tuū:
potētissime. Specie tua ⁊ pulchritu
dine tua: intēde ɔspere p̄cede ⁊ regna.
Propter veritatē ⁊ mānsuetudinē ⁊ iu
stitiā: ⁊ deducet te mirabiliter dextera
tua. Sagitte tue acute p̄pli sub te ca
dēt: in corda + inimicoꝝ regis. Sedes als + corde
tua deus in sc̄lm seculi: virga directio Heb. 1.
nis virga regni tui. Dilexisti iustitiā ⁊ De sacra vncti. c. vnico
odisti iniquitatē: p̄pterea vnxit te de⁹ 32. q. 5. c. si
deus tuus oleo leticie p̄re cōsortibus paulus.
tuis. Myrrha ⁊ gutta ⁊ casia + a vesti als + cassia
mētis tuis a domib⁹ eburneis: ex q̄b⁹
delectauerūt te filie regum in honore
tuo. Astitit regina a dextris tuis in ve
stitu deaurato: circundata varietate.
Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurē tuā: ⁊
obliuiscere p̄plm̄ tuū ⁊ domū p̄ris tui.
Et cōcupiscet rex decorē tuū: qm̄ ipse
est dn̄s + deus tuus et adorabūt eū. Et Al's + non hʒ deus.
filie tyri i munerib⁹ vultū tuū depca De sacra.
būtur: oēs diuites plebis. Ois gl'ia ei⁹ vnc. c. vnico.
filie regis ab intus in fimbrijs aureis:
circūamicta varietatibus. Adducent
regi virgines post eā: p̄xime eius affe
rentur tibi. Afferētur in leticia ⁊ exulta

tatione: adducentur in templū regis. Pro
patrib⁹ tuis nati sūt tibi filij: cōstitues
eos pncipes sup oēz terrā. Memores
erūt nois tui dñe: in omni gñatione et
generationem. Propterea populi con
fitebūtur tibi in eternū: ꝛ in sclm scli.
¶ In finē filijs chore pro arcanis psal
mus dauid. xlv.

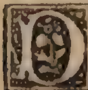
Deus noster refugium ꝛ vir
tus: adiutor in tribulatio
nibus que inuenerunt nos
nimis. Propterea nō time
bimus dum turbabit ter
ra: ꝛ transferētur mōtes in
Alʼs ✝ sona / uerunt. cor maris. Sonuerūt ✝ ꝛ turbate sunt
aque eoꝝ: cōturbati sunt mōtes in for
titudine eius. Fluminis impetus leti
ficat ciuitatē dei: sanctificauit taber
naculū suū altissimus. Deus in medio
eius nō cōmouebit: adiuuabit eā deus
mane diluculo. Conturbate sunt gen
Alʼs ✝ non / habet et. tes ✝ ꝛ inclinata sunt regna: dedit vo
cē suā mota est terra. Dñs virtutū no
biscū: susceptor nr deus iacob. Uenite
et videte opa dñi q posuit pdigia sup
Alʼs ✝ fines terrā: auferēs bella vsq ad finē ✝ ter
re. Arcum cōteret ꝛ cōfringet arma: et
scuta cōburet igni. Uacate ꝛ videte qm
ego sum deus: exaltabor in gētibus: et
alʼ ✝ regna. / s. eodem. / 92. di. c. i. / in glo. exaltabor in ✝ terra. Dñs virtutū no
biscum: susceptor noster deus iacob.
¶ In finem pro filijs chore psalmus
dauid. xlvi.

Omnes gētes plaudite ma
nibus: iubilate deo in voce
exultationis. Quoniā dñs
excelsus terribilis: rex ma
gnus super omnē terram.
Subiecit pplos nobis: et
gētes sub pedibus nostris. Elegit no
bis hereditatē suā: speciē iacob quem
dilexit. Ascēdit de⁹ in iubilo: ꝛ ✝ dñs
Alʼs ✝ non / habet et. in voce tube. Psallite deo nr̄o psalli
te: psallite regi nr̄o psallite. Qm rex
ois terre de⁹: psallite sapiēter. Regna
Alʼs ✝ re / gnauit. / alʼs ✝ sedit. bit ✝ deus sup gētes: deus sedet ✝ sup
sedē sanctā suā. Principes pploꝝ cō
gregati sunt cū deo abraā: quoniā dij
fortes terre vehementer eleuati sunt.
¶ Psalmus vel laus cantici filijs cho
re secunda sabbati. xlvii.

Magnus dñs et laudabilis
nimis: in ciuitate dei nr̄i
j. 144. / De cōse. di. / 2. accessit. / Alʼs ✝ mon / tes. in mōte sancto eius. Fūda
tur exultatione vniuerse
terre mōs ✝ sion: latera aq
lonis ciuitas regis magni.
Deus in domibus eius cognoscet: cum
suscipiet eā. Qm ecce reges ✝ terre cō Alʼs ✝ non / hʒ terre.
gregati sunt: conuenerunt in vnū. Ipsi
videntes sic admirati sunt conturbati De pe. dist. / 2. cap. dum / sanctam.
sunt cōmoti sunt: tremor apprehēdit
eos. Ibi dolores vt parturiētis: in spi
ritu vehemēti conteres naues tharsis.
Sicut audiuimus sic vidimus in ciui
tate dñi virtutū in ciuitate dei nostri:
deus fundauit eam in eternū. Susce
pimus deus misericordiam tuā: in me
dio tēpli tui. Scdm nomen tuū deus:
sic ꝛ laus tua in fines terre: iustitia ple
na est dextera tua. Letetur mons sion ꝛ j. 96.
exultēt filie iude: propter iudicia tua
domine. Circūdate sion et complecti
mini eam: narrate in turribus ei⁹. Po
nite corda vestra in virtute eius: ꝛ di
stribuite domos eius: vt enarretis in
progenie altera. Quoniā hic est deus
deus noster in eternum ꝛ in seculū se
culi: ꝛ ipse reget nos in secula.
¶ In finem pro filijs chore psalmus
dauid. xlviii.

Audite hec omnes gentes:
auribus percipite ✝ omes Alʼs ✝ non / hʒ omnes.
qui habitatis orbē. Quiq Alʼs ✝ non / hʒ simul: sʒ / solū i vnū.
terrigene ꝛ filij hominum:
simul ✝ in vnū diues ꝛ pau
per. Os meū loquetur sa Alʼs ✝ hʒ si / mul: sʒ non / hʒ in vnū.
piētiam: ꝛ meditatio cordis mei pru
dētiam. Inclinabo in parabolā aurē
meam: aperiam in psalterio ppositio
nē meā. Cur timebo in die mala ✝ ini alʼs ✝ malo
quitas calcanei mei circundabit me.
Qui confidūt in virtute sua: ꝛ in mul
titudine diuitiarū suarum gloriātur.
Frater non redimit redimet homo ✝: Alʼs ✝ et. / 13. q. 2. c. in / presenti.
non dabit deo placationem suam. Et
precium redemptionis anime sue: ꝛ la
borabit ✝ in eternum ꝛ viuet adhuc in alʼs ✝ labo / ret.
finem. Non videbit interitum cum vi
derit sapientes morientes: simul insi
piēs ꝛ stultus peribūt. Et relinquent
alienis diuitias suas: ꝛ sepulchra eoꝝ
domus illorum in eternum. Taberna j. eodem.
cula eorum in progenie ꝛ progenie: vo Alʼs ✝ non / habet et.
cauerunt noia sua in terris suis. ✝ Et
homo cum in honore esset non intelle
xit: comparatus est iumētis insipiēti
bus: et similis factus est illis. Hec via
illorum scandalū ipsis: ꝛ postea in ore
suo complacebunt. Sicut oues in in
ferno positi sunt: mors depascet eos.
Et dominabuntur eorū iusti in matu
tino: ꝛ auxiliū eoꝝ veterascet in inferno
a gloria eoꝝ. Uerūtamē deus redimet

animam meam de manu inferi: cum ac
ceperit me. Ne timueris cum diues fa-
ctus fuerit homo: et cum multiplicata
Job.27.b. fuerit gloria domus eius. Quoniã cum
interierit nõ sumet oĩa: neq̃ descẽdet
cum eo gloria eius. Quia aĩa eius in vi
ta ipsius benedicet: cõfitebitur tibi cũ
S.eodem. benefeceris ei. Introibit vsq̃ in pge-
nies patrũ suorũ: vsq̃ in eternũ nõ vi-
debit lumen. Homo cũ in honore esset
non intellexit: cõparatus est iumentis
insipiẽtibus et similis factus est illis.
¶ Psalmus asaph. xlix.

Eus deorũ dñs locutus est:
et vocauit terram. A solis
ortu vsq̃ ad occasum: ex syõ
species decoris eius. Deus
manifeste veniet: deus no-
ster et nõ silebit. Ignis ĩ cõ
spectu ei⁹ exardescet: et in circũitu ei⁹
Als.+non tẽpestas valida. Aduocauit celum+ de
habet de. sursum: et terrã discernere ppl'm suum.
Cõgregate illi sanctos eius: q̃ ordinãt
testamẽtũ ei⁹ sup sacrificia. Et annun
ciabũt celi iustitiã eius: qm̃ de⁹ iudex
est. Audi ppl's meus et loquar israel et
testificabor tibi: deus de⁹ tu⁹ ego sum.
Als.+super Nõ in+ sacrificijs tuis arguã te: holo-
sacrificia causta aũt tua in cõspectu meo sunt sẽ
tua. per. Nõ accipiã de domo tua vitulos:
neq̃ de gregibus tuis hircos. Qm̃ mee
sunt oẽs fere siluarũ: iumẽta in monti
bus et boues. Cognoui oĩa volatilia ce
li: et pulchritudo agri mecũ est. Si esu
riero nõ dicam tibi: meus est em̃ orbis
terre et plenitudo ei⁹. Nũq̃d mãduca-
De voto. c. bo carnes taurorũ: aut sanguinẽ hirco
penulti. rũ potabo? Immola deo sacrificiũ lau
dis: et redde altissimo vota tua. Et in-
uoca me in die tribulatiõis: et eruã te
et honorificabis me. Peccatori aũt di
3.q.7.idẽ xit de⁹: quare tu enarras iustitias me-
testatur. as: et assumis testm̃ meũ p os tuum? Tu
vero odisti disciplinã: et proiecisti sermo-
nes meos retrorsum. Si videbas furẽ
6.q.1.c. ex currebas cũ eo: et cũ adulteris portio-
merito. nẽ tuã ponebas. Os tuũ abũdauit ma
licia: et lingua tua cõcinabat dolos. Se
dẽs aduersus fratrẽ tuũ loquebaris:
et aduersus filiũ matris tue ponebas
Als.+tibi. scandalũ: hec fecisti et tacui. Existima-
sti inique q̃ ero tui + similis: arguam
te et statuã cõtra faciẽ tuã. Intelligite
hec qui obliuiscimini deũ: nequando
rapiat et nõ sit qui eripiat. Sacrificiũ
laudis honorificabit me: et illic iter
Als.+qo. quo+ ostendam illi salutare dei.

¶ Psalmus in finẽ dauid qñ venit ad
eum nathan pphẽta quando intrauit
ad bethsabee. l.

Iserere mei deus: sm magnã De pe.dist.
misericordiam tuam. Et sm 3.c.totam.
multitudinẽ miserationum j.55.et.59.
tuarũ: dele iniquitatẽ meã. De pe.dist.
Amplius laua me ab iniqui 3.c.totam.
tate mea: et a peccato meo munda me. Ibidem. c.
Qm̃ iniquitatẽ meam ego cognosco: et illud.
pctm̃ meũ cõtra me est semp. Tibi soli De pe.di.1.
peccaui et malũ corã te feci: vt iustifice c.venit.
ris in sermonibus tuis et vincas cũ iu Ro.3.a.
dicaris. Ecce em̃ in iniquitatibus cõ- Di.50.c.cũ
cept⁹ sum: et in peccatis cõcepit me ma exaudi.
ter mea. Ecce em̃ veritatẽ dilexisti: in- De pe.dist.
certa et occulta sapiẽtie tue manifesta 2.ca.vt co-
sti mihi. Asperges me dñe ysopo et mũ gnouerũt.
dabor lauabis me: et super niuẽ deal- Di.50.cap.
babor. Auditui meo dabis gaudium et põderet.et
leticiam: et exultabũt ossa humiliata. ca.cũ exau-
Auerte faciem tuam a peccatis meis: diero.
et omnes iniquitates meas dele. Cor De pe.dist.
mundum crea in me deus: et spiritum 2.c.si oim.
rectum innoua in visceribus meis. Ne Di.50.vbi
proiicias me a facie tua: et spiritũsan- s de pe.di.
ctum tuũ ne auferas a me. Redde mi- 3.c.totam.
hi leticiã salutaris tui: et spiritu prin
cipali cõfirma me. Docebo iniquos vi
as tuas: et impij ad te cõuertentur. Li
bera me de sanguinibus deus deus sa-
lutis mee: et exultabit+ lingua mea iu Als.+exal-
stitiam tuam. Dñe labia mea aperies: tabit.
et os meum annunciabit laudem tuã. De pe.dist.
Quoniam si voluisses sacrificiũ dedis 2.c.cogita-
sem: vtiq̃ holocaustis nõ delectaberis. uerunt.
Sacrificiũ deo spũs cõtribulatus cor
contritũ et humiliatũ: deus non despi-
cies+. Benigne fac dñe ĩ bona volũta Als.+de-
te tua syon: vt+ edificentur muri hie- spicias.
rusalem. Tunc acceptabis sacrificium Als.+et.
iustitie oblationes et holocausta: tunc
imponent super altare tuũ vitulos.
¶ In finẽ intellectus dauid cum venit
ad eũ doech idume⁹: et nũciauit sauli: Als.+ achi
venit dauid in domũ+ abimelech. lj. melech.

Uid gloriaris in malicia: q̃
potẽs es in iniquitate. To-
ta die iniustitiam cogitauit
lingua tua: sicut nouacula a-
cuta fecisti dolum. Dilexisti
maliciã super benignitatẽ: iniq̃tatem
magis q̃ loq̃ eq̃tatẽ. Dilexisti oĩa v̄ba
precipitatiõis: lingua dolosa. Propter-
ea de⁹ destruet te ĩ finẽ euellet te et emi
grabit te de tabernaculo tuo+: et radi Als.+ non
cem tuã de terra viuentiũ. Uidebunt habet tuo.

iusti τ timebũt: et super eum ridebunt
et dicẽt: ecce homo qui nõ posuit deũ
adiutorẽ suũ. Sꝫ sperauit in multitu
dine diuitiaꝝ suaꝝ: τ ꝓualuit ī vanita
te sua. Ego aũt sicut oliua fructifera ī
domo dei: speraui in mīa dei in eternũ
al's + dño. et ī seculũ seculi. Cõfitebor tibi + in se
culũ qꝛ fecisti: τ expectabo nomen tuũ
al' + nõ hꝫ ē qm̃ bonũ + est in cõspectu sctõꝝ tuoꝝ.
f.13. ¶ In finem intellectus dauid ꝓ
amalech. lij.

Dixit insipiẽs in corde suo:
f.13. nõ est deꝰ. Corrupti sunt τ
abominabiles facti sunt ī
iniq̃tatibꝰ: non est q̃ faciat
Roma. 3.b bonũ. Deꝰ de celo ꝓspexit
super filios hominũ: vt vi
deat si est intelligẽs aut requirẽs deũ.
Oẽs declinauerũt simul inutiles facti
sunt: nõ est q̃ faciat bonũ nõ est vsq; ad
vnũ. Nonne scient oẽs qui operantur
iniquitatẽ: qui deuorant plebẽ meã vt
cibũ panis. Deũ nõ inuocauerunt: illic
trepidauerunt timore vbi non fuit ti
f.13. mor. Qm̃ deus dissipauit ossa eoꝝ qui
hoībꝰ placẽt: cõfusi sunt qm̃ deꝰ spreuit
eos. Quis dabit ex siõ salutare israel:
cũ auerterit deꝰ captiuitatem plebis
sue: exultabit iacob τ letabitur israel.
¶ In finẽ in carminibꝰ vel hymnis in
tellectus dauid cũ venissent ziphei ad
saul et nunciassent sauli: nonne dauid
absconditus est apud nos. liij.

Deus in noīe tuo saluũ me
fac: τ ī virtute tua iudica +
al' + libera. me. Deꝰ exaudi orationem
meã: auribꝰ percipe verba
oris mei. Qm̃ alieni insur
rexerunt aduersum me: et
al' + nõ hꝫ τ fortes q̃sierũt animã meã: + τ nõ ꝓpo
suerũt deum ante conspectũ suũ. Ecce
enim deus adiuuat me: τ dominus su
sceptor ē anime mee. Auerte mala ini
micis meis: τ in veritate tua disperde
illos. Uolũtarie sacrificabo tibi τ cõfi
15. di. c. sctã tebor noī tuo dñe: qm̃ bonũ est. Qm̃ ex
romana. oī tribulatiõe eripuisti me: et sup ini
micos meos despexit oculus meus.
¶ In finẽ ī carminibꝰ ītellectꝰ dd. liiij.

Exaudi deus orationẽ meã
et ne despexeris deprecatio
nem meam: intẽde mihi et
exaudi me. Cõtristatꝰ sum
in exercitatiõe mea: et con
turbatus sum a voce inimi
Al's + ini ci: et a tribulatione peccatoris. Quo
quitatem. niã declinauerũt in me iniquitates +:

et in ira molesti erãt mihi. Cor meum
conturbatum est in me: τ formido mor
tis cecidit sup me. Timor τ tremor ve
nerũt + super me: et contexerunt + me al's + venit
tenebre. Et dixi: q̃s mihi dabit pẽnas al's + cõtexit
sicut columbe τ volabo τ requiescam? me tenebra
Ecce elongaui fugiens: τ mansi in soli
tudine. Expectabam eũ q̃ saluũ me fe
cit a pusillanimitate spũs τ tẽpestate.
Precipita dñe diuide lĩguas eoꝝ: qm̃ 7. q. 1. c. ad
vidi iniq̃tatẽ et ꝯdictiõnẽ in ciuitate. uersitas.
Die ac nocte circũdabit eã sup muros
eiꝰ: iniq̃tas τ labor ī medio eiꝰ τ iniu
sticia. Et nõ defecit de plateis eiꝰ vsu
ra τ dolus. Qm̃ si inimicꝰ meꝰ maledi
xisset mihi: sustinuissem vtiq;. Et si is
qui oderat me sup me magna locutus
fuisset: abscondissem me forsitã ab eo.
Tu vero hõ vnanimis dux meꝰ τ notꝰ
meꝰ. Qui simul mecũ dulces capiebas
cibos: in domo dei ambulauimꝰ cũ cõ
sensu. Ueniat mors sup illos: τ descen
dãt in infernũ viuẽtes. Qm̃ neq̃tie in
habitaculis eoꝝ: ī medio eoꝝ. Ego aũt
ad deũ + clamaui: τ dñs saluauit + me. al's + dñm.
Uespere τ mane τ meridie narrabo et al's + exau
annũciabo: τ exaudiet vocẽ meã. Redi diuit.
met ī pace animã meã ab his q̃ appro De cõse. di.
pinquãt mihi: qm̃ inter multos erant 4. c. non no
mecũ. Exaudiet + deꝰ τ humiliabit il bis.
los q̃ est ante secula. Nõ em̃ est illis cõ Al's + me.
mutatio τ nõ timuerũt deum: extẽdit
manũ suã in retribuẽdo. Cõtaminaue
rũt testm̃ eiꝰ: diuisi sunt ab ira vultus
eiꝰ: τ appropinquauit cor illius. Mo
liti sunt sermones eiꝰ sup oleũ: et ipsi
sunt iacula. Iacta sup dñm curã tuã et
ipse te enutriet: + τ nõ dabit in eternũ al' + nõ hꝫ τ
fluctuationẽ iusto. Tu vero deꝰ dedu
ces eos in puteũ interitꝰ. Uiri sangui
num et dolosi non dimidiabunt dies
suos: ego autem sperabo in te domine.
¶ In finẽ ꝓ ppl'o q̃ a sctis lõge factus
est in tituli inscriptione ipsi dauid cũ
tenerent eum allophili in geth. lv.

Miserere mei deꝰ qm̃ cõculca f.5.
uit me hõ: tota die īpugnãs
tribulauit me. Conculcaue
rũt me inimici mei tota die:
qm̃ multi bellãtes aduersũ
me. Ab altitudine diei timebo: ego vero
in te sperabo. In deo laudabo sermões
meos in deo speraui: nõ timebo q̃d fa
ciat mihi caro. Tota die verba mea exe
crabãtur aduersum me: oẽs cogitatio
nes eoꝝ in malũ. Inhabitabunt et ab f.11.
scondent: ipsi calcaneum meum obser

nabãt. Sicut sustinuerũt animã meã
pro nihilo saluos facies illos: ĩ ira po
pulos ↄfringes. De⁹ vitã meã annũcia
ui tibi: posuisti lachrimas meas ĩ ↄspe
ctu tuo. Sicut ⁊ in ꝓmissiõe tua: tunc
ↄuertent inimici mei retrorsum. In q̃=
Alś + tu. cũq; die inuocauero te: ecce cognoui qm̄
de⁹ me⁹ es +. In deo laudabo vbũ in
dño laudabo sermonẽ: in deo speraui
nõ timebo quid faciat mihi hõ. In me
sunt de⁹ vota tua: q̃ reddã laudatiões
L. 114. tibi. Qm̄ eripuisti aĩam meam de mor
te: ⁊ pedes meos de lapsu: vt placeam
coram deo in lumine viuentium.
¶ In finem ne disperdas dauid ĩ titu
li inscriptione cũ fugeret a facie saul
regis israel in speluncam. lvi.
Miserere mei deus miserere
mei: qm̄ in te confidit aĩa
mea. Et in vmbra alarum
tuarũ sperabo: donec trãse
at iniquitas. Clamabo
ad deum altissimum: deũ
qui benefecit mihi. Misit de celo ⁊ li
berauit me: dedit in opprobrium con
culcantes me. Misit de⁹ misericordiã
suã ⁊ veritatẽ suã: et eripuit animam
meã de medio catulorũ leonũ dormiui
cõturbatus. Filii hoĩm dentes eorum
arma et sagitte: ⁊ lingua eorũ gladius
De pe. di. 1. acutus. Exaltare sup celos deus: et in
c. periculose. omnẽ terrã gloria tua. Laqueum para
⁊ ca. noli. uerũt pedibus meis: ⁊ incuruauerunt
predicto. c. animã meã. Foderũt ante faciẽ meam
periculose. foueã: et inciderunt in eam. Paratum
j. 107. cor meũ deus paratũ cor meũ: cãtabo
et psalmũ dicam domino. Exurge glo
ria mea exurge psalterium et cithara:
exurgã diluculo. Cõfitebor tibi in po
al + nõ hz ⁊ pulis dñe: + et psalmũ dicã tibi in gẽ
tibus. Quoniam magnificata est vsq;
ad celos misericordia: ⁊ vsq; ad nubes
veritas tua. Exaltare super celos de⁹:
et super omnem terram gloria tua.
¶ In finem ne disperdas dauid in titu
li inscriptione. lvii.
alś + recta. Si vere vtiq; iustitiã loqmi
ni: recte + iudicate filii ho
minũ. Etenim in corde ini
quitates opamini ĩ terra:
iniustitias man⁹ vre cõcin
nãt. Alienati sunt petores
a vulua: errauerũt ab vtero locuti sũt
falsa. Furor illis ꝯm silitudinẽ serpen
tis: sicut aspidis surde ⁊ obturãtis au
res suas. Que nõ exaudiet vocẽ incan
tãtiũ: ⁊ venefici incantãtis sapienter.

Deus cõteret dẽtes eorũ in ore ipsorũ:
molas leonũ ↄfringet + dñs. Ad nihi al + ↄfregit
lũ deuenient tanq̃ aqua decurrẽs: intẽ
dit arcũ suum donec infirmentur. Sicut
cera que fluit auferentur: supercecidit
ignis ⁊ nõ viderũt solẽ. Priusq̃ intel
ligerẽt spine vestre rhãnũ: sicut viuen
tes sic in ira absorbet eos. Letabitur iu
stus cũ viderit vindictã: manus suas la 27. q. 1. c. vt
uabit in sanguine peccatoris. Et dicet duas. l.
homo si vtiq; est fructus iusto: vtiq; est
deus iudicans eos + in terra. Alś + non
¶ In finẽ ne disꝑdas dauid ĩ titulũ in habet eos.
scriptiõe qñ misit saul ⁊ custodiuit do
mum eius: vt interficeret eum. lviii.
Eripe me de inimicis meis
de⁹ me⁹: et ab insurgẽtib⁹
in me libera me. Eripe me
de operantib⁹ iniq̃tatẽ: et
de viris sanguinum salua
me. Qr ecce ceperunt aĩam
meã: irruerũt in me fortes. Nec iniq̃tas
mea neq; peccatũ meũ dñe: sine iniqui
tate cucurri ⁊ direxi. Exurge in occur
sum meũ et vide: et tu dñe deus virtu j. eodem.
tum deus israel. Intende ad visitãdas
oẽs gentes: non miserearis oĩbus qui
operãtur iniquitatẽ. Conuertẽtur ad
vesperã ⁊ famẽ patientur vt canes: ⁊ cir
cuibũt ciuitatẽ. Ecce loquentur in ore
suo: ⁊ gladius in labiis eorũ: qm̄ q̃s au
diuit. Et tu dñe deridebis eos: ⁊ ad ni
hilũ deduces oẽs gentes. Fortitudinẽ
meã ad te custodiam: q: de⁹ susceptor
me⁹ es +: de⁹ me⁹ mia eius preueniet
me. Deus ostẽdit mihi super inimicos Alś + non
meos ne occidas eos: neq̃ obliuiscan habet ea.
tur ppli mei. Dispge illos in vtute tua
et depone eos ꝓtector meus dñe. Deli
ctũ oris eorũ sermonẽ labiorũ ipsorũ: et
cõprehendãtur in superbia sua. Et de
execratiõe ⁊ mendacio annunciabunt
in consummatione: in ira consumma
tionis et non erunt. Et scient q: deus
dñabitur iacob: ⁊ finium terre. Conuer j. eodem.
tent ad vesperã ⁊ famẽ patiẽtur vt ca
nes: ⁊ circuibunt ciuitatem. Ipsi di
spergentur ad mãducandũ: si vero nõ
fuerint saturati ⁊ murmurabunt. Ego
aũt cantabo fortitudinẽ tuã: et exalta
bo + mane miam tuã. Quia fact⁹ es su alś + exulta
sceptor meus: ⁊ refugiũ meũ in die tri bo mane in
bulatiõis mee. Adiutor me⁹ tibi psal mia tua.
lam: quia + deus susceptor me⁹ es: de⁹ Alś + tu.
meus misericordia mea.
¶ In finẽ ꝓ his qui commutabũtur in
titulũ ĩscriptiõe ipsi dauid ĩ doctrinã

tum succēdit mesopotamiā syrie: ꝛ sy
riā sobal: ꝛ conuertit ioab: ꝛ percussit
edō in valle salinarū duodecim milia.
Psalmus. lix.

Deus repulisti nos et destru
xisti nos: iratꝰ es et miser
tus es nobis. Commonuisti
terrā et cōturbasti eā: sana
cōtritiōes eius qꝛ cōmota
est. Ostendisti populo tuo
dura: potasti nos vino cōpunctionis.
Dedisti metuentibꝰ te significationem
vt fugiāt a facie arcus. Et liberenť di
Als + me. lecti tui: saluū + fac dextera tua ꝛ exau
j.107. di me. Deus locutus est in sctō suo: le
tabor et partibor sichimā et cōuallem
tabernaculorum metibor. Meꝰ est ga
laad et meus est manasses: et ephraim
fortitudo capitis mei. Juda rex meus:
moab olla spei mee. In idumeam exten
dam calciamētum meū: mihi alienige
j.107. ne subditi sunt. Quis deducet me in ci
uitatem munitā: quis deducet me vsqꝫ
in idumeam? Nonne tu deus qui repu
listi nos: et non egredieris deus in vir
tutibus nostris. Da nobis auxilium de
als + quia. tribulatione: ꝛ + vana salus hominis.
21.q.3. cap. In deo faciemus virtutē: et ipse ad ni
sci. hilum deducet tribulātes nos.

¶ In finem in hymnis.
Psalmus dauid. lx.

Exaudi deus deprecationē
meā: intēde orationi mee.
A finibꝰ terre ad te clama
ui dū anxiareť cor meū: in
petra exaltasti me. Deduxi
sti me quia factus es spes
mea: turris fortitudinis a facie inimi
ci. Inhabitabo in tabernaculo tuo in
secula: protegar in velamento alarum
tuarum. Quoniā tu deus meus exau
disti orationē meam: dedisti heredita
tem timentibus nomen tuum. Dies su
per dies regis adiicies: annos eiꝰ vsqꝫ
in diem generationis ꝛ generationis.
Permanet in eternum in ꝯspectu dei:
misericordiam et veritatem eius quis
requiret? Sic psalmum dicam nomi
als + deus. ni tuo + in seculum seculi: vt reddā vo
ta mea de die in diem.

¶ In finē pro idithū. ps dauid. lxi.

Nonne deo subiecta erit aīa
mea: ab ipo enim salutare
meū. Nam et ipse deꝰ meꝰ
et salutaris meꝰ: susceptor
meꝰ nō mouebor amplius.
Quousqꝫ irruitis in hoīez
interficitis vniuersi vos: tanqꝫ parieti
inclinato et macerie depulse. Verum
tamen precium meum cogitauerūt re
pellere: cucurri in siti ore suo benedice
bant: et corde suo maledicebant. Verū
tamen deo subiecta esto aīa mea: quo
niam ab ipso patientia mea +. Quia Als + est.
ipse + deus meus ꝛ saluator meus adi Als + est.
utor meus non emigrabo. In deo salu
tare meum et gloria mea: deus auxilij
mei et spes mea in deo est. Sperate in
eo omnis congregatio populi: effundi
te corā illo corda vestra: deus adiutor
noster in eternum. Verūtamen vani fi
lij hominum mendaces filij hominum
in statheris: vt decipiant ipsi de vani
tate in idipsum. Nolite sperare in ini
quitate et rapinas nolite concupisce
re: diuitie si affluant nolite cor appo
nere. Semel locutus est deus duo hec
audiui: qꝛ potestas dei est + et tibi do als + nō hꝫ
mine misericordia: quia tu reddes vni est.
cuiqꝫ iuxta opera sua.

¶ Psalmus dauid cum esset in deserto
idumee. lxii.

Deus deꝰ meus: ad te de lu
ce vigilo. Sitiuit in te ani
ma mea: ꝙ multipliciter
tibi caro mea. In terra de
serta inuia et inaquosa sic
et in sancto apparui tibi:
vt viderem virtutem tuam et gloriam
tuam. Quoniam melior est misericor
dia tua super vitas: labia mea lauda
būt te. Sic benedicam te in vita mea:
et in nomine tuo leuabo manus meas.
Sicut adipe et pinguedine repleatur
anima mea: et + labijs exultatiōis lau als + labia
dabit os meum. Sic + memor fui tui als + si.
super stratum meuz: in matutinis me
ditabor in te: quia fuisti adiutor meꝰ.
Et in velamento alarum tuarum exul
tabo adhesit anima mea post te: me su
scepit dextera tua. Ipsi vero in vanum
quesierunt animam meam introibunt
in inferiora terre: tradentur in manus
gladij partes vulpium erunt. Rex vero
letabitur in deo + laudabūtur omnes als + lauda
qui iurāt in eo: quia obstructum est os bitur ois ꝗ
loquentium iniqua. iurat.

¶ In finem psalmus dauid. lxiii.

Exaudi deus orationē meam
cū deprecor: a timore inimi
ci eripe aīam meā. Protexi
sti me a cōuētu malignātiū:
a multitudine operantium
iniquitatē. Qꝛ exacuerunt vt gladium

linguas suas: intenderūt arcū rē ama-
rā: vt sagittent in occultis imaculatū.
Subito sagittabūt eū et nō timebūt:
firmauerūt sibi sermonē nequā. Nar-
rauerūt vt absc̄oderēt laq̄os: dixerūt
De summa q̄s videbit eos. Scrutati sunt iniq̄ta-
tri. ca. i. in tes: defecerūt scrutātes scrutinio. Ac-
principio. cedet hō ad cor altū: ⁊ exaltabit̄ deus.
als ✝ nō h̄ꝫ Sagitte paruulorū facte sunt plage
ad. eoꝝ: ⁊ infirmate sunt ꝯ eos lingue eoꝝ.
Conturbati sunt oēs q̄ videbant eos:
als ✝ h̄ꝫ et et timuit oīs hō. Et ✝ annunciauerūt
opa dei: ⁊ facta eius intellexerūt. Leta
bitur iustus in dn̄o ⁊ sperabit in eo: ⁊
laudabuntur oēs recti corde.
¶ In finē psalmus dauid canticū hie-
remie aggei ⁊ ezechielis de verbo per-
egrinatiōis: vel de pplo trāsmigratio
nis cū inciperēt proficisci. lxiiij.
De ꝯse. dis. T E decet hymnꝰ deꝰ i sȳō: ⁊
i. c. hi duo. tibi reddet̄ votū in hierl̄z.
Exaudi orationē meā: ad
te oīs caro veniet. Uerba
iniquorū p̄ualuerūt super
nos: ⁊ impietatibꝰ nr̄is tu
ppitiaberis. Beatus quem elegisti et
assumpsisti: inhabitabit i atriis tuis.
Replebimur i bonis domus tue: sctm̄
est tēplū tuū mirabile in eq̄tate. Ex-
audi nos deꝰ salutaris noster: spes om
niū finiū terre ⁊ in mari lōge. Prepa-
rās mōtes in virtute tua accinctꝰ po-
tētia: q̄ cōturbas ꝓfundū maris sonū
fluctuū eius. Turbabunt̄ gētes ⁊ time
būt q̄ habitāt terminos a signis tuis:
exitus matutini ⁊ vespere delectabis.
Uisitasti terrā ⁊ inebriasti eam: multi
plicasti locupletare eā. Flumen dei re
pletū est aquis: parasti cibū illorū qm̄
Alias ✝ in ita ē p̄paratio eiꝰ. Riuos eiꝰ iebria ✝:
ebrians. multiplica genimina eius: in stillici-
diis eiꝰ letabit̄ germināds. Benedices
corone anni benignitatis tue: et cāpi
tui replebūtur vbertate. Pinguescēt
speciosa deserti: et exultatione colles
accingētur. Induti sunt arietes oniū
et valles abundabūt frumento: clama
bunt etenim hymnum dicent.
¶ In finē cāticū p̄s. resurrectiōis. lxv.
I Ubilate deo oīs terra psal
mū dicite noī eiꝰ: date glo
riā laudi eiꝰ. Dicite deo q̄
.j.90. terribilia sūt opa tua dn̄e:
in multitudine virtut̄ tue
mentient̄ tibi inimici tui.
Oīs terra adoret te ⁊ psallat tibi: psal
mū dicat noī tuo. Uenite ⁊ videte opa
dei: terribilis i ꝯsiliis sup filios hoīꝫ.
Qui cōuertit mare in aridā: i flumine
ptrāsibūt pede: ibi letabimur in ipso.
Qui dominatur in virtute sua in eter
nū oculi eiꝰ sup gentes respiciūt: q̄ ex-
asperāt nō exaltant̄ in semetipsis. Be
nedicite gētes deū nr̄m: ⁊ auditā facite
vocē laudis eiꝰ. Qui posuit aīam meā
ad vitā: ⁊ non dedit in cōmotionē pe-
des meos. Qm̄ probasti nos deus: igne
nos examinasti sicut examinatur argē
tum. Induxisti nos in laqueū posuisti
tribulationes in dorso nostro: impo-
suisti homines sup capita nostra. Trā
siuimus per ignem et aquam: ⁊ eduxi-
sti ✝ nos in refrigerium. Introibo i do als ✝ indu
mum tuam in holocaustis: reddam ti- xisti.
bi vota mea q̄ distinxerunt labia mea.
Et locutū est os meum: in tribulatio- De voto. c.
ne mea. Holocausta medullata offerā per tuas.
tibi cum incenso arietū: offerā tibi bo
ues cum hircis. Uenite ⁊ audite ⁊ nar
rabo oēs q̄ timetis deū: q̄ta fecit aīe
mee. Ad ipm̄ ore ✝ meo clamaui: et ex- Als ✝ orb.
altaui sub lingua mea. Iniquitatem si
aspexi in corde meo: nō exaudiet dn̄s.
Propterea ✝ exaudiuit deus: et ✝ attē Als ✝ me.
dit voci deprecatiōis mee. Benedictꝰ als ✝ nō h̄ꝫ
deus qui non amouit orationem meā: et.
et misericordiam suam a me.
¶ In finē in hymnis p̄s. cātici dd̄. lxvi.
D Eus misereat̄ nr̄i ⁊ bn̄dicat
nobis: illuminet vultū suū
sup nos et misereat̄ nr̄i. Ut
cognoscamꝰ i terra viā tuā:
in oībꝰ gētibꝰ salutare tuū.
Cōfiteant̄ tibi populi deꝰ: confiteant̄
tibi populi oēs. Letentur et exultent
gentes qm̄ iudicas pplos in eq̄tate: et
gentes in terra dirigis ✝. Confiteant̄ Als ✝ diri-
tibi ppli deꝰ ꝯfiteant̄ tibi populi oēs: ges.
terra dedit fructum suum. Benedicat
nos deꝰ deus noster bn̄dicat nos deꝰ:
et metuant eū oēs fines terre.
¶ In finē psalmus cātici dauid. lxvij.
E Xurgat deꝰ ⁊ dissipent̄ ini
mici eiꝰ: ⁊ fugiāt q̄ oderūt
eū a facie eius. Sicut defi
cit fumus deficiant: sicut
fluit cera a facie ignis sic
pereāt peccatōres a facie dei.
Et ✝ iusti epulent̄ ⁊ exultēt in ꝯspectu als ✝ nulli
dei: ⁊ delectent̄ in leticia. Cantate deo bi h̄ꝫ et.
psalmū dicite nomini eius: iter facite
ei q̄ ascendit sup occasum: dn̄s nomen als ✝ coraꝫ
illi. Exultate in cōspectu ✝ eiꝰ: turba- eo.
bunt̄ a facie eius ✝ patris orphanorū: als ✝ patri

pupillorum et iudicis viduarũ. Deꝰ in loco sancto suo: deꝰ q̃ + inhabitare facit vnius moris i domo. Qui educit vinctos i fortitudine: silr eos q̃ exasperant qui habitãt in sepulchris. Deꝰ cũ + egredieris in ɔspectu ppli tui: cũ ptrãsieris + in deserto. Terra mota ẽ etenim celi distillauerũt a facie dei sinay: a facie dei israel. Pluuiã volũtariam segregabis deꝰ hereditati tue ꝛ infirmata est: tu vero perfecisti eã. Animalia tua habitabũt i eo: parasti i dulcedine tua paupe ri deꝰ. Dñs dabit vbũ euãgelizãtibꝰ: virtute multa. Rex virtutũ dilecti dilecti: et spẽi domꝰ diuidere spolia. Si dormiatis īter medios cleros pēne colũbe deargẽtate: ꝛ posteriora dorsi eiꝰ in pallore auri. Dũ discernit celestis reges sup eã niue dealbabunꝛ in selmõ: mõs dei mõs pinguis. Mõs coagulatus mõs pinguis: vt quid suspicamini mõtes coagulatos. Mõs in q̃ bñplacitũ ẽ deo habitare in eo: etenĩ dñs habitabit i finẽ. Currꝰ dei decẽ milibꝰ multiplex milia letãtiũ: dñs i eis i sinay i scõ. Ascẽdisti in altũ cẽpisti captiuitatẽ: accepisti dona in hoibꝰ. Etenĩ nõ credẽtes: ĩhabitare dñm deũ. Bñdictꝰ dñs die q̃tidie: prosperũ iter faciet nobis deꝰ salutariũ nroꝝ. Deꝰ nr deꝰ saluos faciendi: ꝛ dñi dei exitus mortis. Uerũtamẽ deus ɔfringet capita inimicoꝝ suoꝝ: verticẽ capilli pambulãtiũ in delictis suis. Dixit dñs ex basan cõuertã: ɔuertã in pfundũ maris. Ut intingaꝛ pes tuus in sanguine: lingua canum tuoꝝ ex inimicis ab ipso. Uiderũt ingressus tuos deus: ingressus dei mei regis mei q̃ est i scõ. Preuenerũt principes cõiũcti psallẽtibus: in medio iuuẽcularũ tympanistriarũ. In ecclesijs benedicite deo: dño de fontibꝰ israel. Ibi beniamin adolescẽtulus: in mentis excessu. Principes iuda duces eoꝝ: principes zabulõ ꝛ principes neptalim. Mãda deus virtuti + tue: confirma hoc deꝰ qđ operatus es + in nobis. A tẽplo tuo in hierusalẽ: tibi offerent reges munera. Increpa feras arũdinis cõgregatio tauroꝝ in vaccis populoꝝ: vt excludant eos q̃ pbati sunt argẽto. Dissipa gẽtes q̃ bella volũt venient legati ex egypto: ethiopia preueniet manus eiꝰ deo. Regna terre cantate deo: psallite domino. Psallite deo qui ascẽdit super celũ celi: ad orientẽ. Ecce dabit voci sue vocẽ virtutis: date gloriam deo. Super israel magnificentia eius: et virtus eius in nubibus. Mirabilis deus in sanctis suis: deus israel ipse dabit virtutem ꝛ fortitudinem plebi sue: benedictus deus.

¶ In finem pro his qui commutabuntur ps. ipsi dauid. lxviij.

Saluum me fac deꝰ: qm̃ intrauerũt aque vsq; ad animam meã. Infixꝰ sum in limo profundi: ꝛ nõ est substantia. Ueni in altitudinẽ + maris: et tẽpestas demersit me. Laboraui clamans rauce facte sunt fauces mee: defecerunt oculi mei dũ spero in deũ meũ. Multiplicati sunt sup capillos capitis mei: q̃ oderũt me gratis. Cõfortati sunt qui persecuti sunt me inimici mei iniuste: que non rapui tunc exoluebã. Deus tu scis insipiẽtiam meam: et delicta mea a te nõ sunt abscondita. Non erubescãt in me qui expectant te domine: dñe virtutum. Nõ cõfundantur sup me: qui querunt te deus israel. Quoniam propter te sustinui opprobrium: operuit confusio faciem meã. Extraneus factus sum fratribꝰ meis: et peregrinus filijs matris mee. Qm̃ zelus domus tue comedit me: ꝛ opprobria exprobrantium tibi ceciderũt super me. Et operui in ieiunio animam meam: et factum est in opprobriũ mihi. Et posui vestimẽtum meũ ciliciũ: ꝛ factus sum illis in parabolã. Aduersuz me loquebanꝛ q̃ sedebãt in porta: ꝛ in me psallebãt q̃ bibebant vinum. Ego vero orationem meã ad te domine: tps beneplaciti deꝰ. In multitudine mĩe tue: exaudi me in veritate salutis tue. Eripe me de luto vt nõ infigar: libera me ab his q̃ oderunt me et de profundis aquarum. Non me demergat tẽpestas aq; neq; absorbeat me profundum: neq; vrgeat sup me puteus os suum. Exaudi me dñe qm̃ benigna est mĩa tua: sm̃ multitudinẽ miserationũ tuarũ respice me. Et ne auertas faciẽ tuã a puero tuo: qm̃ tribulor velociter exaudi me. Intende aĩe mee et libera eã: pp̃ter inimicos meos eripe me. Tu scis improperiũ meũ: et confusionem meam: ꝛ reuerentiam meã. In conspectu tuo sunt omnes qui tribulant + me: iproperiũ expectauit cor meuz et miseriam. Et sustinui q̃ simul cõtristareꝛ ꝛ nõ fuit: q̃ cõsolareꝛ ꝛ non inueni. Et dederunt in escam meã fel:

Marginal notes (left): ⁊ defensori viduarum. Als + pres iudices. als + nõ hz qui. 14. q. 1. cap. omnibus. Als + egrederis. Als + pertrãsires. 23. q. 6. ca. iam vero. Ephe. 4. b. als + virtutem tuam. Als + non habet in ecnobis ẽ datiui casus.

Marginal notes (right): De cõse. di. 2. cap. cum omne. Als + altitudine. ã. 39. Jo. 2. c. Rom. 15. a. 11. q. 3. ca. quando. De pe. di. 1. c. voluisset. als + tribulantes.

Ro. 11. b. et in siti mea potauerūt me aceto. Fiat
37. di. §. si. mensa eorū corā ipsis in laqueū: et in
retributiões et in scādalū. Obscuren-
tur oculi eo᷑ ne videāt: ⁊ dorsum eo᷑
Actuū. i. d. semp incurua. Effunde super eos irā
22. dist. c. i. tuam: et furor ire tue cōprehēdat eos.
in fine. Fiat habitatio eorum deserta: ⁊ in ta-
bernaculis eorū non sit qui inhabitet.
Quoniā quē tu percussisti persecuti sunt: et
sup dolorē vulnerū meo᷑ addiderūt.
Appone iniquitatē sup iniqtatē eo᷑:
alr+ iusti- et nō intrēt in iustitiā tuā+. Deleātur
tia tua. de libro viuētiū: ⁊ cum iustis nō scribā-
De pe. dist. tur. Ego sū pauper ⁊ dolēs salus tua
4. c. in do- deus suscepit me. Laudabo nomen dei
mo. cū cātico: ⁊+ magnificabo eū i laude.
Alr+ non Et placebit deo super vitulū nouellū:
habet et. cornua pducentē ⁊ vngulas. Uideant
alr+ dñm. pauperes ⁊ letent querite deū+ ⁊ vi-
uet anima vestra. Quoniam exaudiuit
pauperes dominus: ⁊ vinctos suos non
despexit. Laudent illum celi et terra:
mare ⁊ omnia reptilia in eis. Quoniā
deus saluā faciet siō: ⁊ edificabunt ci-
uitates iude. Et inhabitabunt ibi: et
hereditate acquirent eā. Et semen ser-
uorū eius possidebit eā: ⁊ qui diligūt
nomen eius habitabunt in ea.

¶ In finē ps. dauid in rememoratione
eo φ saluum fecit eum dñs. lxix.

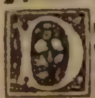
9. q. i. c. cū vero. DEus in adiutorium meum
intende: dñe ad adiuuādū
me festina. Confundantur
et reuereātur. q querūt ani-
P. 39. mam meā. Auertantur re-
trorsum et erubescant: qui
volunt mihi mala. Auertantur statim
erubescentes: q dicunt mihi euge euge.
Exultent ⁊ letentur in te oēs qui que-
runt te: et dicant semper magnificetur
dñs qui diligunt salutare tuū. Ego ve-
ro egenus ⁊ pauper sum: deus adiuua
me. Adiutor meus et liberator meus es
tu: domine ne moreris.

¶ Psalmus dauid filiorū ionadab et
priorum captiuorum. lxx.

IN te dñe speraui nō cōfun-
P. 30. dar in eternum: in iustitia
tua libera me et eripe me.
Inclina ad me aurē tuā: et
salua me. Esto mihi in deū
protectorē: ⁊ in locū munitū
vt saluū me facias. Quoniā firmamentum
meū: ⁊ refugiū meū es tu. Deus meus eri-
Alr+ non pe me de manu peccatoris: et+ de manu
habet et. ↄtra legē agētis ⁊ iniqui. Quoniā tu es pa-
tiētia mea dñe: dñe spes mea a iuuētu-
te mea. In te cōfirmatus sum ex vtero:
de ventre matris mee tu es protector meus.
In te cātatio mea semp: tāq prodigium
factus sum multis: et tu adiutor fortis.
Repleat os meū laude vt cantē gloriā
tuā: tota die magnitudinē tuā. Ne pro-
ijcias me in tpe senectutis: cum defece- Alr+ defi-
rit+ virtus mea ne derelinquas me. Quia ciet.
dixerūt inimici mei mihi: ⁊ qui custo-
diebāt animā meā consiliū fecerūt in
vnū. Dicētes deus dereliquit eū: psequi-
mini ⁊ cōprehēdite eū qz nō est qui eri-
piat. Deus ne elōgeris a me: deus meus
in auxiliū meū respice. Cōfundant et
deficiāt detrahētes aīe mee: operiant
cōfusiōe ⁊ pudore q qrunt mala mihi.
Ego aūt semper sperabo: ⁊ adiciā su- Dist. 88. c.
per oēm laudē tuā. Os meū annunciā- quoniam.
bit iustitiā tuā: tota die salutare tuū.
Quoniā non cognoui literaturam introi-
bo+ in potentias dñi: dñe memorabor Alr+ in-
iustitie tue solius. Deus docuisti me+ a iu- trabo.
uētute mea: ⁊ vsq nūc pnūciabo mira- Alr+ ex.
bilia tua. Et vsq in senectā ⁊ senium: Dist. 88. ca.
deus ne derelinquas me. Donec annun- 2. ⁊ c. eiici-
ciē brachium tuū: generationi omni q ens. et pdi-
ventura est. Potētiam tuā ⁊ iustitiam cto caplo
tuā deus vsq in altissima q fecisti ma- quoniam.
gnalia: deus qs similis tibi. Quantas
ostēdisti mihi tribulatiões multas et
malas et cōuersus viuificasti me: et de
abyssis terre iterū reduxisti me. Mul-
tiplicasti magnificentiam tuā: ⁊ cōuer-
sus cōsolatus es me. Nā et ego confite-
bor tibi in vasis psalmi veritatē tuā:
deus psallā tibi i cithara sctūs israel.
Exultabunt labia mea cum cantauero
tibi: ⁊ anima mea quā redemisti. Sed
et lingua mea tota die meditabitur iu-
stitiam tuā: cum confusi et reueriti fue-
rint qui querunt mala mihi.

¶ Psalmus dauid in salomonē. lxxi.

DEus iudiciū tuū regi da: et
iustitiā tuā filio regis. Iu-
dicare ppl'm tuum in iusti-
tia: et pauperes tuos in iu-
dicio. Suscipiāt montes
pacē populo: ⁊ colles iusti-
tiā. Iudicabit pauperes populi et sal-
uos faciet filios pauperum: ⁊ humilia-
bit+ calumniatorē. Et permanebit cū alr+ humi-
sole ⁊ ante lunam: in generatione ⁊ ge- liauit.
neratione+. Descendet sicut pluuia in Alr+ gene-
vellus: ⁊ sicut stillicidia stillantia sup rationis et
terrā. Orietur in diebus eius iustitia et generatio-
abūdātia pacis: donec auferatur luna. num.
Et dñabitur a mari vsq ad mare: et a

flumine vsq; ad terminos orbis terra/
rũ. Corã illo pcidẽt ethiopes: τ inimi
23.q.4.c.ec clesia. ci ei⁹ terrã lingẽt. Reges tharsis τ isu
le munera offerẽt: reges arabũ et saba
dona adducẽt. Et adorabũt eũ oẽs re/
ges: oẽs gẽtes seruiẽt ei. Qr liberabit
al. ÷ nõ hz τ pauperẽ a potẽte: τ ÷ pauperẽ cui non
erat adiutor. Parcet paupi τ inopi: et
aĩas pauperũ saluas faciet. Ex vsuris
τ iniquitate redimet aĩas eoꝝ: τ hono
rabile nomẽ eoꝝ corã illo. Et viuet τ
al. ÷ orabũt dabit ei de auro arabie: et adorabũt ÷
de ipso semp: tota die bñdicẽt ei. Erit
firmamentũ in terra in summis mon/
tiũ: superextollet super libanũ fruct⁹
eius: et florebũt de ciuitate sicut fenũ
terre. Sit nomẽ eius benedictũ in se/
cula: ante solẽ permanet nomen eius.
Et benedicent in ipso oẽs trib⁹ terre:
Luce.2.g. oẽs gẽtes magnificabũt eũ. Benedict⁹
dñs deus israel: qui facit mirabilia so
lus. Et benedictum nomen maiestatis
eius in eternum: et replebitur maiesta
te eius omnis terra: fiat fiat.

¶ Defecerunt hymni dauid filij iesse.

¶ Psalmus asaph. lxxij.

Uam bonus isrl deus: his q
recto sunt corde. Mei aũt
pene moti sunt pedes: pe
ne effusi sunt gressus mei.
Qr zelaui sup iniquos: pa
cem petõꝝ vidẽs. Quia nõ
est respectus morti eoꝝ: τ firmamentũ
De pe. di.1. c.serpens. in plaga eoꝝ. In labore hominum nõ
sunt: et cũ hominib⁹ nõ flagellabunt.
Ideo tenuit eos superbia: operti sunt
iniquitate et impietate sua. Prodijt
Als ÷ malicia. quasi ex adipe ÷ iniquitas eoꝝ: trãsie/
rũt in affectũ cordis. Cogitauerunt et
als ÷ in nequitia. locuti sunt ÷ nequitiã: iniquitatem in
excelso locuti sunt. Posuerunt in celũ
21.di.c. inñ os suũ: τ lingua eoꝝ trãsiuit in terra.
Ideo conuertet populus meus hic: et
dies pleni inuenientur in eis. Et dixe/
rũt: quomodo scit de⁹: et si est scientia
s.25. in excelso. Ecce ipsi petõres et abũdã/
tes in seculo: obtinuerũt diuitias. Et
dixi ergo sine causa iustificaui cor meũ
et laui inter innocentes manus meas.
Et fui flagellatus tota die: et castiga/
tio mea in matutinis. Si dicebã nar/
rabo sic: ecce nationẽ filioꝝ tuoꝝ re/
probaui. Existimabã vt cognoscerem:
hoc labor est ante me. Donec intrem in
sanctuariũ dei: et intelligã in nouissi/
mis eoꝝ. Uerũtamẽ propter dolos po
suisti eis: deiecisti eos dũ alleuarẽtur.
Quomodo facti sunt in desolationẽ
subito defecerũt: perierũt pp̃ter iniq/
tatem suã. Uelut somniũ surgentium:
dñe in ciuitate tua imaginẽ ipsoꝝ ad
nihilum rediges. Quia inflammatum
est cor meum et renes mei commutati
sunt: et ego ad nihilũ redactus sum et
nesciui. Ut iumentum factus sum apud
te: et ego semper tecum. Tenuisti ma/
num dexteram meam: et in voluntate
tua deduxisti me: τ cum gloria suscepi
sti me. Quid enim mihi est in celo: et a
te quid volui super terram? Defecit ca
ro mea τ cor meum: deus cordis mei τ
pars mea deus in eternum. Quia ecce
qui elongant se a te peribũt: perdidi/
sti omnes ÷ qui fornicãtur abs te. Mi als ÷ oẽs q fornicatur.
hi autem adherere deo bonũ est: pone/
re in dño deo spẽ meã. Ut annũciẽ oẽs
predicatiões tuas: in portis filie sion.

¶ In finem intellectus asaph. lxxiij.

T quid deus repulisti in fi Di.76.c.ieiunium.
nem: iratus est furor tuus
sup oues pascue tue. Me/
mor esto cõgregatiõis tue:
quam possedisti ab initio.
Redemisti virgã hereditã
tis tue: mõs siõ in quo habitasti in eo.
Leua man⁹ tuas i supbias eoꝝ in finẽ: 25.q.5.c.si.
quãta malignatus est inimicus in san/
cto. Et gloriati sunt q oderũt te: i me/
dio solennitatis tue. Posuerunt signa
sua signa: et non cognouerunt sicut in
exitu ÷ super summum. Quasi in silua als ÷ exitũ vel exitus.
lignorum securibus exciderũt ianuas
ei⁹ in idipsum: i securi et ascia deiece/
rũt eam. Incenderunt igni sanctuariũ 4.reg.25.c.
tuũ in terra: polluerũt tabernaculum
nominis tui. Dixerunt in corde suo co
gnatio eoꝝ simul: quiescere faciamus
oẽs dies festos dei a terra. Signa no/
stra non vidimus: iam non est prophe/
ta: τ nos non cognoscet amplius. Usq;
quo deus improperabit inimicus: irri
tat aduersarius nomẽ tuum in finem.
Ut quid auertis manum tuam et dex/
teram tuam: de medio sinu tuo in fi/
nem? Deus autem rex noster ante secu/
la: operatus est salutem ÷ in medio ter Als ÷ salutes.
re. Tu confirmasti in virtute tua ma/
re: contribulasti capita draconum in
aquis. Tu cõfregisti capita draconis:
dedisti eum escam populis ethiopum.
Tu dirupisti fontes et torrẽtes: tu sic/
casti fluuios ethã. Tuus est dies et tua
est nox: tu fabricatus es aurorã et so
lem. Tu fecisti omnes terminos terre:

Als.✝ eos: fcz terminos terre. als.✝ eam: fcz terrã. als.✝ aiam confitentẽ. Als.✝ non habet τ.

estatem et ver tu plasmasti.✝ ea. Memor esto huiꝰ inimicus improperauit domino: τ populus insipiẽs incitauit nomen tuum. Ne tradas bestijs.✝ aias confitẽtes tibi: ✝et animas pauperuȝ tuorum ne obliuiscaris in finẽ. Respice in testamentum tuũ: qꝛ repleti sunt qui obscurati sunt terre domibus iniquitatum. Ne auertaꝶ humilis factus cõfusus: pauper τ inops laudabũt nomen tuũ. Exurge deus iudica cãm tuã

De pe. di. 3. capi. talis.

memor estoꝰ improperiorum tuorum: eorum q̃ ab isipiẽte sunt tota die. Ne obliuiscaris voces inimicorum tuorum: supbia eorũ qui te oderunt ascendit semper.

¶ In fineȝ ne disperdas vel corrũpas. Psalmus cantici asaph. lxxiiij.

Confitebimur tibi deꝰ cõfitebimur: τ inuocabimꝰ nomen tuũ. Narrabimꝰ mirabilia tua cũ accepero tps: ego iustitias iudicabo. Liquefacta est terra et omnes qui habitant in ea: ego confirmaui columnas eiꝰ. Dixi iniquis nolite inique agere: et delinquẽtibus nolite exaltare cornu. Nolite extollere in altũ cornu vestrum: nolite loqui aduersus deũ iniquitatẽ. Quia neqȝ ab oriente neqȝ ab occidente neqȝ a desertis montibꝰ: quoniã deus iudex est. Hunc humiliat et hunc exaltat: qꝛ calix in manu dñi vini meri plenus mixto. Et inclinauit ex hoc in hoc: verũtñ fex eius nõ est exinanita: bibẽt oẽs pctõres terre. Ego aũt annũciabo i seculũ: cãtabo deo iacob. Et oia cornua peccatorum confringã: et exaltabuntur cornua iusti.

¶ In finem in carminibus canticuȝ ad assyrios. psalmus asaph. lxxv.

16. q. 6. ca. et hoc. De imu. ec. c. 2. lib. 6. Als.✝ confringent.

Notus in iudea deꝰ: in isrľ magnũ nomẽ eiꝰ. Et factꝰ est in pace locus eiꝰ: et habitatio eiꝰ in sion. Ibi cõfregit.✝ potentias: arcum scutum gladium et bellũ. Illuminans tu mirabiliter a mõtibus eternis: turbati sunt omnes isipiẽtes corde. Dormierunt somnum suũ: et nihil inuenerũt oẽs viri diuitiarũ i manibus suis. Ab increpatiõe tua deꝰ iacob: dormitauerũt q̃ ascẽderũt equos. Tu terribilis es: et qs resistet tibi ex tũc ira tua. De celo auditũ fecisti iudiciũ: terra tremuit.✝ τ q̃uit. Cũ exurgeret in iudiciuȝ deus: vt saluos faceret oẽs mãsuetos terre. Qm̃ cogitatio hominis cõfitebiꝶ tibi: τ reliquie cogitationis diẽ festum agent tibi. Vouete et reddite dño deo vestro: omnes qui in circuitu eiꝰ affertis munera. Terribili τ ei qui aufert spiritũ principũ: terribili apud omnes reges terre.

als.✝ nõ hz tremuit.

27. q. ca. Ne qs. in fine.

¶ In finẽ pro idithũ ps. asaph. lxxvj.

J. 141.

Voce mea ad dñs clamaui: voce mea ad deũ τ intendit mihi. In die tribulationis mee deuȝ exquisiui manibꝰ meis nocte ɔtra eũ: τ nõ sum decep͂tus. Renuit consolari aia mea.✝ memor fui dei τ delectatꝰ sum: et.✝ exercitatꝰ sum τ defecit spũs meꝰ. Anticipauerũt vigilias oculi mei: turbatꝰ sum et nõ sum locutus. Cogitaui dies antiquos: τ annos eternos in mẽte habui. Et meditatꝰ sum nocte cũ corde meo: et.✝ exercitabar τ scopebã spm̃ meum. Nunq̃d i eternũ ꝓijciet deꝰ: aut nõ apponet.✝ vt ɔplacitior sit adhuc? Aut i finẽ miam suã abscidet: a gñatiõe i generationẽ. Aut obliuiscetur misereri deꝰ: aut ɔtinebit in ira sua mias suas? Et dixi nũc cepi: hec mutatio dextere excelsi. Memor fui operuȝ dñi: qꝛ memor ero ab initio mirabiliũ tuorũ. Et meditabor in oibꝰ operibꝰ tuis: et in adinuẽtionibꝰ tuis exercebor. Deꝰ in scõ via tua: qs deꝰ magnus sicut deus noster? tu es deꝰ q̃ facis mirabilia. Notam fecisti in pplis virtutem tuã: redemisti in brachio tuo pplm tuuȝ: filios iacob τ ioseph. Viderũt te aque deꝰ viderũt te aq̃ τ timuerũt: τ turbati sunt abyssi. Multitudo sonitꝰ aquarum: vocẽ dederũt nubes. Etenĩ sagitte tue trãseũt: vox tonitrui tui in rota. Illuxerũt choruscationes tue orbi terre: cõmota est τ ɔtremuit terra. In mari via tua τ semite tue i aqs multis: τ vestigia tua nõ cognoscẽtur. Deduxisti sicut oues populum tuũ: in manu moysi et aaron.

als.✝ aiam meam supple dñs. al.✝ nõ hz τ

al.✝ nõ hz τ

al.✝ appoñt

¶ Intellectus asaph. lxxvij.

Attendite popule meꝰ.✝ legem meam: inclinate aurẽ vestram in verba oris mei. Aperiã in parabolis.✝ os meum: loquar propositiones ab initio. Quãta audiuimus τ cognouimus ea: et patres nři narrauerunt nobis. Non sunt occultata a filijs eorũ: in generatiõe altera. Narrantes laudes domini et virtutes eiꝰ: et mirabilia eius que fecit. Et suscitauit testimonium in iacob: et legem po

Mat. 13. c. Als.✝ pplis meus. Als.✝ parabola.

fuit in israel. Quāta mandauit patri-
bus nostris nota facere ea filijs suis:
vt cognoscat generatio altera. Filij q̄
Al's + ea. nascent᷑ & exurgent: narrabunt + filijs
suis. Ut ponāt ī deo spē suā: & nō obli
uiscant᷑ operū dei: & mādata eius exq̄
rant. Ne fiant sicut patres eo℞: genera
tio praua & exasperās. Generatio que
non direxit cor suū: & non est creditus
Al's + effrai cum deo spūs eius. Filij + ephrē inten
dentes & mittētes arcū: cōuersi sunt in
die belli. Nō custodierūt testamētum
dei: & in lege eius noluerūt ambulare.
Et obliti sunt benefacto℞ eius: et mi-
rabiliū eius q̄ ostēdit eis. Corā patri-
bus eo℞ fecit mirabilia in terra egy-
Exo.14.c. pti: in cāpo thaneos. Interrupit mare
Al's + non et perduxit eos: et + statuit aquas quasi
habet et. in vtre. Et deduxit eos in nube diei: &
Exo.17.b. tota nocte ī illuminatiōe ignis. Inter
rupit petram in heremo: & adaquauit
eos velut in abysso multa. Et eduxit
aquam de petra: & eduxit tanq̄ flumi-
na aq̄s. Et apposuerūt adhuc peccare
Al's + exci- ei: in irā cōcitauerūt + excelsum in in-
tauerūt. aquoso. Et tētauerūt deū in cordibus
suis: vt peterēt escas animabus suis.
Et male locuti sunt de deo: dixerūt nū
quid poterit de⁹ parare mēsam in de-
serto: Qm̄ percussit petrā & fluxerunt
aque: & torrētes inūdauerunt. Nunq̄d
et panē poterit dare: aut parare men-
sam pplo suo? Ideo audiuit dn̄s et di-
stulit: & ignis accēsus est in iacob: & ira
Exo.16.d. ascēdit in israel. Quia nō crediderūt
Sap.10.c. in deo: nec sperauerūt in salutari ei⁹.
Joan.6.d. Et mādauit nubib⁹ desup: et ianuas
De cōse.dis. celi apuit. Et pluit illis māna ad mā-
2.c.reuera. ducādū: & panē celi dedit eis. Panem
et.c.omia. angelo℞ mādūcauit homo: cibaria mi
De reli.ca. sit eis in abūdātia. Trāstulit austrum
vnico.ī cle. de celo: & induxit in virtute sua aphri-
cū. Et pluit sup eos sicut puluere car-
Al's + arena nes: & sicut arenā + maris volatilia pē
nata. Et ceciderūt in medio castrorum
eo℞: circa tabernacula eo℞. Et mādu-
cauerūt & saturati sunt nimis: & desi-
deriū eo℞ attulit eis: nō sunt fraudati
Nu.22.g. a desiderio suo. Adhuc esce eorū erant
Al's + in. in ore ipso℞: & ira dei ascēdit + super
eos. Et occidit pingues eo℞: & electos
israel impediuit. In oībus his pecca-
Al's + non uerūt adhuc: & nō crediderūt in + mi-
habet in. rabilibus eius. Et defecerūt in vanita
te dies eo℞: & anni eorū cū festinatiōe.
Cū occideret eos querebāt eū & reuer-
tebantur: & diluculo veniebant ad eū.

Et rememorati sunt q2 deus adiutor
est eorū: & deus excelsus redēptor eo℞
est. Et dilexerūt eū in ore suo: & lingua
sua mētiti sunt ei. Cor aūt eo℞ nō erat
rectum cum eo: nec fideles habiti sunt
in testamēto eius. Ipse autem est mise
ricors & propitius fiet peccatis eorū:
et non disperdet eos. Et abundauit vt
auerteret iram suam: et non accēdit + Al's + accē
omnem iram suam. Et recordatus est det.
quia caro sunt: spiritus vadens & non De pe.di.1.
rediens. Quoties exacerbauerūt eū §.hoc idē.
in deserto: in iram concitauerunt eum
in inaquoso. Et conuersi sunt & tētaue
runt deum: & sanctum israel exacerba-
uerūt. Nō sunt recordati manus eius:
die qua redemit eos de manu tribulā-
tis. Sicut posuit in egypto signa sua: Exo.7.d.
et prodigia sua in campo thaneos. Et ī.104.d.
conuertit in sanguinem flumina eo℞:
et imbres eorum ne biberēt. Misit in
eos cynomiā & comedit eos: & ranā et
disperdidit eos. Et dedit erugini fru-
ctus eo℞: & labores eorū locuste. + Et Al's + non
occidit ī grādine vineas eo℞: & moros habet et.
eorum in pruina. Et tradidit grandi-
ni iumenta eorum: & possessiones eo℞
igni. Misit in eos iram indignatiōis
sue: indignationē & irā et tribulatio-
nē: immissiones + per angelos malos. Al's + im-
Uiā fecit semite ire sue: & nō pepercit missionē.
a morte animarū eo℞: & iumenta eorū
in morte conclusit. Et percussit omne
primogenitum in terra egypti: primi-
tias oīs laboris eorum in tabernacu-
lis cham. Et abstulit sicut oues popu- Exo.12.d.
lum suū: & perduxit eos tanq̄ gregem ī.134.et
in deserto. Et deduxit eos in spe & non 135.
timuerūt: & inimicos eo℞ operuit ma
re. Et induxit eos in mōtē sanctifica-
tionis sue: mōtē quē acquisiuit dexte-
ra eius. Et eiecit a facie eorum gētes:
et sorte diuisit eis terram in funiculo
distributionis. Et habitare fecit in ta
bernaculis eo℞: tribus israel. Et tēta-
uerūt & exacerbauerūt deū excelsum: &
testimonia eius non custodierunt. Et
auerterūt se et non seruauerūt pactū:
quēadmodū patres eo℞ conuersi sunt
in arcum prauū. + In irā + concitaue- Al's + et.
runt eū in collib⁹ suis: & in sculptilib⁹ Al's + irā.
suis ad emulationē eū prouocauerūt.
Audiuit deus & spreuit: & ad nihilum
redegit valde israel. Et repulit taber-
naculum silo: tabernaculū suū vbi ha-
bitauit in hominibus. Et tradidit in
captiuitatem virtutem eo℞: & pulchri

tudinem eorū in manus inimici. Et cō
clusit in gladio pplꝫ suū: ꝛ hereditatē
suā spreuit. Iuuenes eoꝝ cōcedit ignis
ꝛ virgines eoꝝ nō sunt lamētate. Sa-
cerdotes eoꝝ in gladio ceciderūt: ꝛ vi
Als ÷ plo-rabunt. due eoꝝ nō plorabant ÷. Et excitatus
est tanꝗ dormiēs dñs: tanꝗ potēs crapu
1.reg.5.b. latus a vino. Et percussit inimicos suos
in posteriora: opprobriū sempiternū
dedit illis. Et repulit tabernaculū io
Als ÷ effra im. seph: ꝛ tribū ephrē ÷ nō elegit. Sꝫ ele
git tribū iuda: mōtem siō quē dilexit.
Als ÷ vni-cornis. Et edificauit sicut vnicorniū ÷ sctifi-
1.reg.16.c. ciū suū in terra quā fundauit in scl'a.
Et elegit dauid seruum suū: ꝛ sustulit
eū de gregibus ouium de post fetātes
accepit eum. Pascere iacob seruū suū:
et israel hereditatem suam. Et pauit
eos in innocentia cordis sui: ꝛ in intel-
lectibus manuū suarum deduxit eos.
¶ Psalmus asaph. lxxviij.

Deus venerūt gētes in here
ditatē tuā: polluerūt tēplū
sctm̄ tuū: posuerūt hierl'm
in pomoꝝ custodiā. Posue
rūt morticina huoꝝ tuorū
escas volatilib' celi: carnes
sctōrū tuoꝝ bestijs terre. Effuderunt
sanguinē ipsoꝝ tanꝗ aquā in circūitu
hierl'm: ꝛ nō erat q̄ sepeliret. Facti su-
mus opprobriū vicinis nr̄is: subsanna
tio ꝛ illusio his q̄ in circūitu nr̄o sunt.
Hier.10. Usqꝫquo dñe irasceris in finē: accēdet
Ibidem. velut ignis zel' tu'. Effunde irā tuā i
23.q.5.c.si. gētes q̄ te nō nouerūt: ꝛ in regna q̄ no-
Esa.64.b. mē tuū nō inuocauerūt. Qꝛ comederūt
iacob: ꝛ locū eius desolauerūt. Ne me
mineris iniq̄tatū nostrarū antiquaꝝ:
cito anticipēt nos mīe tue: qꝛ paupes
facti sum' nimis. Adiuua nos de' sa-
lutaris noster: ꝛ ppter gl'iam nois tui
dñe libera nos: ꝛ ppiti' esto petis no-
stris ppter nomē tuū. Ne forte dicāt in
Als ÷ inno tescant. gētib' vbi est de' eoꝝ: ꝛ inotescat ÷ in
natiōib' corā oc'lis nr̄is. Ultio sangui
nis seruoꝝ tuoꝝ q̄ effusus est: introeat
in cōspectu tuo gemitus cōpeditoꝝ.
Scdm magnitudinē brachij tui: possi
de filios mortificatoꝝ. Et redde vici-
nis nostris septuplū in sinu eoꝝ: ipro-
periū ipoꝝ qđ exprobrauerūt tibi dñe.
Nos aūt ppls tuus ꝛ oues pascue tue:
cōfitebimur tibi in sclm. In gñatiōe ꝛ
gñationem: annūciabimus laudē tuā.
¶ In finē p his q̄ cōmutabunt psalm'
p assyrijs testimoniū asaph. lxxix.

Qui regis israel intēde: qui
deducis velut ouem ÷ io- Als ÷ oneri
seph. Qui sedes super che
rubin: manifestare coram
ephraim ÷ beniamin ꝛ ma- Als ÷ hꝫ et
nasse. Excita potētiā tuā ꝛ
veni: vt saluos facias nos. Deus cōuer
te nos: ꝛ ostēde faciem tuā ꝛ salui eri- i.eodem.
mus. Dñe deus virtutum: quousqꝫ ira-
sceris super oratiōnē serui tui. Ciba-
bis nos pane ÷ lachrimarū: ꝛ potū da Als ÷ panē.
bis nobis in lachrimis in mēsura. Po
suisti nos in cōtradictionē vicinis no
stris: ꝛ inimici nostri subsannauerunt d.eodem.
nos. Deus virtutū cōuerte nos: ꝛ ostē- i.eodem.
de faciē tuā et salui erimus. Uineā de
egypto trāstulisti: eiecisti gētes ꝛ plā-
tasti eam. Dux itineris fuisti in cōspe-
ctu eius et plantasti radices eius: ꝛ im
pleuit terram. Operuit mōtes vmbra
eius: et arbusta eius cedros dei. Exten
dit palmites suos vsqꝫ ad mare: ꝛ vsqꝫ
ad flumen ppagines eius. Et quid de-
struxisti maceriam eius: ꝛ vindemiant
eam omnes qui pretergrediuntur viā.
Exterminauit eam aper de silua: ꝛ sin-
gularis ferus depastus est eam. Deus
virtutum conuertere: respice de celo ꝛ
vide et visita vineam istam. Et perfi-
ce eam quā plātauit dextera tua: ꝛ su-
per filium hominis ÷ quem cōfirmasti Als ÷ non
tibi. Incēsa igni ꝛ suffossa: ab increpa habet hic
tione vultus tui peribūt. Fiat manus hominis.
tua super virum dextere tue: et super
filium hominis quem cōfirmasti tibi.
Et nō discedim' a te viuificabis nos: De pe.dis.
ꝛ nomen tuum inuocabimus. Domine 2.c.si enim.
deus virtutum conuerte nos: ꝛ osten- d.eodem.
de faciem tuam et salui erimus.
¶ In finem pro torcularibus psalmus
ipsi dauid quinta sabbati. lxxx.

Exultate deo adiutori no- 95.dis. ca.
stro: iubilate deo iacob. ecce.
Sumite psalmum ꝛ date 13.q.1.§.
tympanum: psalteriū io- his ita.
cundum cū cythara. Buc-
cinate in neomenia tuba: i
insigni die solēnitatis vestre ÷. Quia Als ÷ nr̄e.
preceptum in israel est et iudiciū deo
iacob. Testimonium in ioseph posuit
illud cum exiret de terra egypti: lin-
guam quam non nouerat audiuit. Di-
uertit ab oneribus dorsum eius: man'
eius in cophino seruierunt. In tribu-
latione inuocasti me et liberaui te: ex-
audiui te in abscondito tempestatis:

probaui te apud aquã cõtradictiõis.
Audi pp̃ls meus ⁊ cõtestabor te: isrł si
audieris me nõ erit in te de⁹ recẽs: ne-
Als ✝ nec. q̃z ✝ adorabis deũ alienũ. Ego enĩ sum
Exo.10.a. dñs de⁹ tu⁹ q̃ eduxi te de terra egypti:
dilata os tuũ ⁊ implebo illud. Et nõ ex-
audiuit pp̃ls meus vocẽ meã: ⁊ isrł nõ
intẽdit mihi. Et dimisi eos ſm deside
ria cordis eoꝝ: ibũt in adinuẽtionib⁹
suis. Si pp̃ls me⁹ audisset me: isrł si i
vijs meis ambulasset. Pro nihilo forsi
tan inimicos eoꝝ humiliassem: et sup
tribulãtes eos misissez manũ meã. Ini
mici dñi mentiti sunt ei: erit tp̃s eoꝝ
Als ✝ sclo. in sclã ✝. Et cibauit illos ex adipe fru
Als ✝ sclm menti: ⁊ de petra melle saturauit eos.
¶ Psalmus asaph. lxxxi.
DEus stetit i synagoga deo-
rũ: in medio aũt deos diju
dicat. Usq̃zquo iudicatis
iniq̃tatẽ: ⁊ facies peccato-
al' ✝ egenũ rũ sumitis. Judicate egeno ⁊
et pupillũ. pupillo ✝: humilẽ ⁊ paupe
23.q.5.c.si. rem iustificate. Eripite pauperẽ: ⁊ ege
Joan.10. num de manu pctõris liberate. Nescie
rũt neq̃z intellexerũt in tenebris ambu
lant: mouebunt' oĩa fundamẽta terre.
Ego dixi dij estis: ⁊ filij excelsi omnes.
17.dist.c.1. Uos autẽ sicut hoĩes moriemini: et si-
cut vnus de principibus cadetis. Sur
ge deus iudica terram: quoniam tu he
De pe.di.1. reditabis in omnibus gentibus.
¶ Canticũ psalmi asaph. lxxxij.
DEus q̃s similis erit tibi: ne ta
ceas neq̃z cõpescaris deus.
Qm̃ ecce inimici tui sonue-
runt: ⁊ qui oderũt te extule
runt caput. Super populũ
tuum malignauerunt consilium: ⁊ co-
gitauerũt aduersus sanctos tuos. Di-
xerũt venite ⁊ disperdamus eos de gẽ
te: ⁊ nõ memoretur nomẽ israel vltra.
Quoniam cogitauerũt vnanimiter si-
mul aduersus te testamentum: dispo-
suerunt tabernacula idumeorum ⁊ is-
maelite. Moab ⁊ agareni: gebal ⁊ am-
mon ⁊ amalech: alienigene cũ habitã-
tibus tyrum. Etenim assur venit cum
illis: facti sunt i adiutoriũ filijs loth.
Fac illis sicut madian ⁊ sisare: sicut ia
bin in torrẽte cison. Disperierũt in en
dor: facti sũt vt stercus terre. Pone pñ
cipes eoꝝ sicut oreb ⁊ zeb: ⁊ zebee ⁊ sal
mana. Oẽs pñcipes eoꝝ q̃ dixerũt: he-
reditate possideamus sanctuariũ dei.
Als ✝ non Deus meus pone illos vt rotã: et ✝ si-
habet et. cut stipulam ante faciem venti. Sicut
ignis qui cõburit ✝ siluã: ⁊ sicut flãma Als ✝ com
cõburẽs mõtes. Ita persequeris illos buret.
in tẽpestate tua: ⁊ in ira tua turbabis
eos. Imple facies eorum ignominia: ⁊
querent nomen tuum domine. Erube-
scant ⁊ conturbẽtur in seculum seculi:
et confundãtur et pereant. Et cogno-
scant quia nomen tibi dominus: tu so
lus altissimus in omni terra.
¶ In finem pro torcularibus filijs cho
re psalmus. lxxxiij.
QUam dilecta tabernacula
tua dñe virtutũ: cõcupiscit
et deficit aĩa mea in atrio
dñi. Cor meũ et caro mea:
exultauerunt in deũ viuũ.
Etenim passer inuenit sibi
domũ: ⁊ turtur nidũ vbi reponat ✝ pul al' ✝ ponat.
los suos. Altaria tua dñe virtutũ: rex 24.q.1.ca.
meus et deus meus. Beati qui habitãt omnibus.
in domo tua domine ✝: in secula secu- Als ✝ non
lorum laudabunt te. Beatus vir cuius hz dñe.
est auxilium abs te: ascensiones in cor- De pe.dist.
de suo disposuit in valle lachrimarum 2.c.sanctã.
in loco quẽ posuit. Etenĩ benedictio- Als ✝ bene
nem ✝ dabit legislator: ibũt de virtute dictiones.
in virtutẽ: videbitur deus deorum in De elec.ca.
sion. Dñe deus virtutũ exaudi oratio- cũ monaste
nem meã: auribus percipe deus iacob. riũ. in glo.
Protector noster aspice deus: ⁊ respi-
ce in faciem christi tui. Quia melior est
dies vna in atrijs tuis: super milia.
Elegi abiectus esse in domo dei mei:
magis q̃ habitare in tabernaculis pec
catorum. Quia misericordiam ⁊ veri-
tatem diligit deus: gratiam ⁊ gloriam
dabit dñs. Nõ priuabit bonis eos qui
ambulant in innocentia: domine virtu
tum beatus homo qui sperat in te.
¶ In finẽ filijs chore ps. lxxxiiij.
BEnedixisti dñe terrã tuã:
auertisti captiuitatem ia-
cob. Remisisti iniquitatez
plebis tue: operuisti omnia
peccata eorum. Mitigasti
omnẽ irã tuã: auertisti ab
ira indignatiõis tue. Cõuerte nos de⁹
salutaris nr̃: ⁊ auerte irã tuã a nobis.
Nũquid in eternũ irasceris nobis: aut
extendes iram tuã a generatione in ge
neratione. Deus tu conuersus viuifica
bis nos: et plebs tua letabitur in te.
Ostende nobis dñe miam tuã: ⁊ salutare
tuum da nobis. Audiã quid loquatur
in me dominus deus: qm̃ loquetur pa-
cem in plebem suam. Et super sanctos
suos: ⁊ in eos qui conuertuntur ad cor.

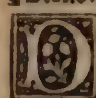
Uerūtamē ꝓpe timētes eum salutare
De pe. di. i. ipsius: vt inhabitet gloria i terra nr̄a.
§. econtra- M̄ia ⁊ veritas obuiauerūt sibi: iusti-
rio. tia ⁊ pax osculate sunt. Ueritas de ter
ra orta est: et iustitia de celo ꝓspexit.
Etem dn̄s dabit benignitatē: et terra
nostra dabit fructū suū. Justitia an̄ eū
ambulabit: ⁊ ponet i via gressus suos.
¶ Oratio dauid. lxxxv.

Nclina dn̄e aurē tuā ⁊ ex-
audi me: qm̄ inops ⁊ paup
sū ego. Custodi aīaꝫ meā
qm̄ sctūs sum: saluum fac
seruū tuū deꝰ meꝰ sperātē
in te. Miserere mei dn̄e
Als + cla- qm̄ ad te clamaui + tota die: letifica
mabo. aīam serui tui qm̄ ad te dn̄e aīam meā
Johel. 2. c. leuaui. Qm̄ tu dn̄e suauis et mitis: et
multe mīe oībus inuocātibꝰ te. Auri-
bus ꝑcipe dn̄e orationē meā: ⁊ intēde
voci deꝓcationis mee. In die tribula-
tionis mee clamaui ad te: q2 exaudisti
me. Nō est silis tui in dijs dn̄e: ⁊ nō est
S 6. r. s. ſm opa tua. Oēs gētes quascūqꝫ fecisti
110. r. 137. venient ⁊ adorabūt corā te dn̄e: ⁊ glori
ficabūt nomē tuū. Qm̄ magnus es tu ⁊
faciēs mirabilia: tu es deus solus. De
duc me dn̄e in via tua ⁊ ingrediar i ve
ritate tua: letet̄ cor meū vt timeat no-
mē tuū. Cōfitebor tibi dn̄e deꝰ meꝰ in
J. 110. r. s. toto corde meo: ⁊ glorificabo nomen
144. tuū i eternū. Q2 mīa tua magna ē sup
S. 24. me: ⁊ eruisti aīam meā ex iferno infe-
riori. Deꝰ iniq insurrexerūt sup me: et
synagoga potētiū qsierūt aīam meā: ⁊
nō ꝓposuerūt te in ɔspectu suo. Et tu
dn̄e deꝰ miserator ⁊ misericors: patiēs
et multe mīe ⁊ verax. Respice in me et
miserere mei: da iperiū tuū puero tuo
et saluum fac filium ancille tue. Fac
Als + bono mecum signuꝫ in bonū + vt + videant
Als + et. qui oderūt me ⁊ cōfundantur: quoniā
tu dn̄e adiuuisti me ⁊ ɔsolatus es me.
¶ Psalmus cātici filijs chore. lxxxvi.
Undamēta eiꝰ in mōtibus
sanctis: diligit dn̄s portas
sion sup oīa tabernacula
iacob. Gl'iosa dicta sunt d
te: ciuitas dei. Memor ero
raab: ⁊ babylonis sciētiū
me. Ecce alienigene ⁊ tyrus ⁊ populus
ethiopū: hi fuerūt illic. Nunquid sion
dicet homo: ⁊ homo natus est in ea: et
Als + scri- ipse fundauit eā altissimus. Dominus
ptura. narrabit in scripturis + populorum ⁊
Als + non ꝑncipū: horꝝ q fuerūt in ea. Sicut letā
habet est. tium omnium: habitatio est + in te.

¶ Canticum psalmi filijs chore in finē
pro mahalath ad respondendum intel
lectus heman isrealite. lxxxvii.
Omine deus salutis mee: i
die clamaui ⁊ nocte coram
te. Intret in conspectu tuo
oratio mea: iclina aurē tuā
ad ꝑcē meā. Q2 repleta est
malis aīa mea: ⁊ vita mea i
inferno appropinquauit. Estimatꝰ sū
cū descēdētibus in lacū: factus sum si-
cut hō sine adiutorio inter mortuos li
ber. Sicut vulnerati dormiētes in se-
pulchris quorꝝ nō es memor amplius:
et ipsi de manu tua repulsi sūt. Posue
runt me in lacu inferiori: in tenebrosis
et in vmbra mortis. Super me confir
matus est furor tuus: ⁊ oēs fluctꝰ tuos
induxisti super me. Lōge fecisti notos
meos a me: posuerūt me abominatio-
nem sibi. Traditus sum ⁊ nō egredie-
bar: oculi mei languerunt pre inopia.
Clamaui ad te dn̄e: tota die expādi ad
te manus meas. Nūqd mortuis facies
mirabilia: aut medici suscitabūt ⁊ cō-
fitebūtur tibi? Nūquid narrabit aliqs
in sepulchro mīam tuā: ⁊ veritatē tuā
in perditionē? Nūquid cognoscent̄ in
tenebris mirabilia tua: et iustitia tua
in terra obliuionis? Et ego ad te dn̄e
clamaui: ⁊ mane oratio mea preueniet
te. Ut quid dn̄e repelles orationē meā
auertis faciē tuā a me. Pauper sū ego
et in laboribus a iuuentute mea: exal-
tatus aūt humiliatus sum ⁊ cōturba-
tus. In me trāsierūt ire tue: ⁊ terrores
tui cōturbauerūt me. Circūdederunt
me sicut aqua tota die: circūdederunt
me simul. Elongasti a me amicū ⁊ pro-
ximum: et notos meos a miseria.
¶ Intellectus ethan israelite. lxxxviii.
Isericordias domini: in
eternū cātabo. In genera-
tione ⁊ generationē: annū
ciabo veritatē tuam in ore
meo. Quoniam dixisti in
eternum misericordia edi
ficabitur in celis: preparabitur veri-
tas tua in eis. Disposui testamētū ele-
ctis meis: iuraui dauid seruo meo vsqꝫ
in eternū preparabo semē tuū. Et edi-
ficabo in generatione et generationē:
sedē tuam. Confitebūtur celi mirabi-
lia tua dn̄e: etem veritatē tuā in eccle-
sia sanctorꝝ. Qm̄ qs in nubibꝰ equabit̄
domino similis erit deo + in filijs dei. Als + dn̄o.
Deus qui glorificat̄ in ɔsilio sanctorꝝ:
magnus

magnus et terribilis sup̄ oēs q̄ in circūi
tu ei⁹ sūt. Dn̄e de⁹ ꝟtutū q̄s similis tibi:
potēs es dn̄e ⁊ veritas tua in circūitu
Al's.✝.pote tuo. Tu dn̄aris ꝓtāti✝maris: motū āt
tates. fluctuū ei⁹ tu mitigas. Tu humiliasti
sicut vulneratū sup̄bū: in brachio ꝟtu
tis tue dispsisti īimicos tuos. Tui sūt
celi ⁊ tua est terra: orbē terre ⁊ plenitu
dinē eius tu fundasti: aq̄lonē ⁊ mare tu
creasti. Thabor ⁊ hermon in noīe tuo
exultabūt: tuū brachiū cū potētia. Fir
met̄ man⁹ tua ⁊ exaltet̄ dextera tua: iu
stitia et iudiciū preparatio sedis tue.
Mia ⁊ ꝟitas ꝓcedēt faciē tuā: beatus
pp̄ls q̄ scit iubilationē. Dn̄e in lumine
vultus tui ambulabūt: ⁊ in noīe tuo ex
ultabūt tota die: ⁊ in iustitia tua exal
tabunt̄. Q̄m gl'ia ꝟtutis eoꝝ tu es: ⁊ in
beneplacito tuo exaltabit̄ cornu nr̄m.
Q: dn̄i est assumptio nr̄a: ⁊ scti isrl̄ re
gis nr̄i. Tūc locut⁹ es ī visiōe sctis tu
is: ⁊ dixisti posui adiutoriū in poten
Al's.✝.potē te✝ ⁊ exaltaui electū de plebe mea. In
tem. ueni dd̄ seruū meū: oleo sctō meo vnxi
eū. Manus ei mea auxiliabit̄ ei: ⁊ bra
chiū meū cōfirmabit eū. Nihil ꝓficiet
inimicus in eo: ⁊ fili⁹ iniq̄tatꝭ nō appo
Al's.✝.eum. net nocere ei✝. Et cōcidā a facie ipsi⁹
inimicos ei⁹: ⁊ odiētes eū in fugā con
uertā. Et ꝟitas mea ⁊ mīa mea cū ipō:
et in noīe meo exaltabit̄ cornu ei⁹. Et
ponā in mari manū ei⁹: ⁊ ī fluminib⁹
dexterā ei⁹. Ipse inuocabit me p̄r meus
es tu: de⁹ me⁹ ⁊ susceptor salutis mee.
Et ego ꝑmogenitū ponā illū: excelsum
pre regib⁹ terre. In eternū seruabo illi
miam meam: ⁊ testamētum meū fidele
De pe. dist. ipsi. Et ponā in seculū seculi semē ei⁹:
4. c. hāc so et thronū ei⁹ sicut dies celi. Si aūt de
cietatē. §. reliq̄rint filij ei⁹ legē meā: ⁊ ī iudicijs
quod aūt. meis nō āmbulauerint. Si iustitias me
as ꝓphanauerint: ⁊ mādata mea nō cu
De pactis. stodierit. Uisitabo in virga iniq̄tates
capi. 3. eoꝝ: ⁊ in ꝟberib⁹ pctā eoꝝ. Miam aūt
meā nō dispgā ab eo: neq̄ nocebo ī ve
ritate mea. Neq̄ ꝓphanabo testm̄ meū:
et que ꝓcedūt de labijs meis nō faciā
irrita. Semel iuraui in sctō meo si dd̄
mētiar: semē ei⁹ in eternum manebit.
Et thron⁹ ei⁹ sicut sol in ꝯspectu meo:
et sicut luna ꝑfecta ī eternū: ⁊ testis in
celo fidelis. Tu ꝟo repulisti ⁊ despexi
sti: distulisti xp̄z tuū. Auertisti testamē
tū serui tui: ꝓphanasti ī terra sanctua
rium eius. Destruxisti oēs sepes ei⁹: po
suisti firmamētū eius formidinē. Diri
puerūt eū oēs trāseūtes viā: factus est
opprobriū vicinis suis. Exaltasti dex
terā deprimētiū eū: letificasti oēs ini
micos eius. Auertisti adiutoriū gladij
eius: ⁊ nō es auxiliatus ei in bello. De
struxisti eū ab emūdatiōe✝: ⁊ sedē ei⁹ Al's.✝.mun
in terra collisisti. Minorasti dies tp̄is datione se
eius: ꝑfudisti eū confusione. Usq̄quo dem eius.
dn̄e auertis in finem: exardescet sicut
ignis ira tua. Memorare q̄ mea substā
tia: nūq̄d ei vane cōstituisti oēs filios
hoīm: Quis est hō q̄ viuet ⁊ nō videbit
mortē: eruet aīam suā de manu inferi.
Ubi sunt mīe tue antiq̄ dn̄e: sicut iura
sti dd̄ in veritate tua. Memor esto dn̄e
opprobrij seruoꝝ tuoꝝ: qd̄ cōtinui ī si
nu meo multarū gentiū. Qd̄ exprobra
uerūt inimici tui dn̄e: quod exprobra
uerūt cōmutationē christi tui. Benedi
ctus dominus in eternum: fiat fiat.

¶ Oratio moysi hominis dei. lxxxix.

Domine refugiū fact⁹ es no Al's.✝.in.
bis: a✝ gn̄atione in genera
tionē. Priusq̄ montes fie
rent aut formaret̄ terra et
orbis: a seculo ⁊ vsq̄ in se
culū tu es de⁹. Ne auertas
hoīem in humilitatē: ⁊ dixisti cōuerti
mini filij hominū. Q̄m mille anni āte
oculos tuos: tanq̄ dies hesterna q̄ pre
terijt. Et custodia in nocte: q̄ ꝓ nihilo
habētur eorum anni erūt. Mane sicut
herba trāseat: mane floreat ⁊ trāseat:
vespere decidat induret ⁊ arescat. Q: Gen. 6. a. j.
defecim⁹ in ira tua: ⁊ in furore tuo tur Eccl. 18. a.
bati sumus. Posuisti iniq̄tates nr̄as ī
ꝯspectu tuo: seculū nostrū in illumina
tiōe vultus tui. Q̄m oēs dies nostri de
fecerunt: ⁊ in ira tua defecimus. Anni als.✝.medi
nostri sicut arena✝meditabūtur: dies tabantur.
annorū nostroꝝ in ipsis septuaginta Al's.✝.ānis
anni✝. Si aūt in potētatib⁹ octogin
ta anni: ⁊ amplius eorū labor ⁊ dolor.
Q̄m superuenit māsuetudo: ⁊ corripie
mur. Quis nouit potestatem ire tue: et
pre timore tuo iram tuā dinumerare.
Dexteram tuā sic notā fac: et eruditos
corde in sapiētia. Cōuertere dn̄e vsq̄
quo: ⁊ depcabilis esto sup̄ seruos tuos. Al's.✝.mise
Repleti sumus mane mīa tua✝: exul ricordiam
tauimus ⁊ delectati sumus in omnib⁹ tuam.
diebus nostris. Letati sumus ꝓ diebus
quibus nos humiliasti: annis quibus
vidim⁹ mala. Respice in seruos tuos:
et in opera tua: ⁊ dirige filios eorū. Et
sit splendor dn̄i dei nostri super nos: ⁊
opera manuū nostrarū dirige sup̄ nos:
et opus manuum nostrarum dirige.

¶ Laus cantici ipsi david. xc.

Ui habitat in adiutorio altissimi: in protectione dei celi commorabit. Dicet dño susceptor meus es tu: et refugium meũ deus meus sperabo in eum. Quoniam ipse liberabit + me de laqueo venantiũ: et a verbo aspero. Scapulis + suis obumbrabit + tibi: et sub pennis eius sperabis. Scuto circũdabit te veritas eius: nõ timebis a timore nocturno. A sagitta volãte in die: a negocio perambulãte in tenebris: ab incursu et demonio meridiano. Cadent a latere tuo mille et decẽ milia a dextris tuis: ad te aũt nõ appropinquabit. Uerũtñ oculis tuis cõsiderabis: et retributionẽ pctõrũ videbis. Quoniam tu es dñe spes mea: altissimũ posuisti refugiũ tuũ. Nõ accedet + ad te malũ: et flagellũ nõ appropinquabit tabernaculo tuo. Quoniam angelis suis mãdauit + de te: vt custodiãt te in oĩbus vijs tuis. In manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidẽ pedem tuũ. Sup aspidẽ et basiliscũ ãbulabis: et cõculcabis leonẽ et draconẽ. Quoniam in me sperauit + liberabo eũ ptegã eum: qm cognouit nomẽ meũ. Clamauit ad me et ego + exaudiã eũ: cũ ipso sum in tribulatione eripiã eum et glorificabo eum. Longitudine + dierũ replebo eũ: et ostendam illi salutare meum.

Als + liberauit. Als + in scapulis. Als + obũbrauit. 13. q. 1. ca. q bona. De pe. dist. 4. c. pctm. Als + accedent ad te mala. Als + mandabit. Mat. 4. a. Luce. 4. b. Als + hz et. Als + non hz ego. Als + lõgitudinem.

¶ Psalmus cãtici in die sabbati. xci.

Onum est cõfiteri domio: et psallere nomini tuo altissime. Ad annũciandum mane misericordiã tuã: et veritatẽ tuã per noctẽ. In decachordo psalterio: cũ cantico in cithara. Quia delectasti me domine in factura tua: et in operibus manuũ tuarum exultabo. Quã magnificata sunt opera tua domine: nimis pfunde facte sunt cogitationes tue. Uir insipiens non cognoscet: et stultus nõ intelliget hec. Cum exorti fuerint peccatores sicut fenum: et apparuerit oẽs qui operantur iniquitatẽ. Ut intereãt in seculum seculi: tu aũt altissimus in eternum dñe. Quoniam ecce inimici tui dñe qm ecce inimici tui peribũt: et dispergent oẽs qui operãtur iniquitatẽ. Et exaltabit sicut vnicornis cornu meũ: et senectus mea in misericordia vberi. Et despexit oculus meus inimicos meos: et ab insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea. Iustus vt palma florebit: sicut + cedrus libani multiplicabitur. Plãtati in domo domini: in + atrijs domus dei nostri florebunt. Adhuc multiplicabũtur in senecta vberi: et bene patientes erunt vt annuncient. Quoniã rectus dominus deus noster: et non est iniquitas in eo.

F. 102. Dist. 47. c. olm. in gl. Als + vt. Als + in atrijs domũ dei nri.

¶ Laus cãtici david in die ante sabbatum quando fundata est terra. xcii.

Dominus regnauit decorem indutus est: indutus est dominus fortitudinẽ: et precinxit se. Etem firmauit orbẽ terre: qui nõ cõmouebitur. Parata sedes tua extũc a seculo tu es. Eleuauerunt flumina dñe: eleuauerũt flumina vocem suam. Eleuauerunt flumina fluctus suos: a vocibus aquarũ multarum. Mirabiles elationes maris mirabilis: in altis dominus. Testimonia tua credibilia facta sũt nimis: domum tuam decet sanctitudo domine in longitudinem dierum.

De immu. eccl. ca. 2. libro. vi.

¶ Ps. david quarta sabbati. xciii.

Eus vltionũ dñs: deus vltionum libere egit. Exaltare qui iudicas terram: redde retributionem supbis. Usquequo peccatores domine: vsquequo pctõres gloriabuntur. Effabunt et loquent iniqtatẽ: loquent oẽs q operant iustitiã. Populum tuũ domine humiliauerũt: et hereditatẽ tuã vexauerũt. Uiduãt aduenã interfecerũt: et pupillos occiderũt. Et dixerũt non videbit dominus: nec intelliget deus iacob. Intelligite insipiẽtes in populo: et stulti aliquando sapite. Qui plantauit aurem non audiet: aut qui finxit oculum non considerat. Qui corripit gẽtes nõ arguet: aut qui docet hominem scientiam. Dominus scit cogitationes hominum: qm vane sunt. Beatus homo quem tu erudieris dñe: et de lege tua docueris eum. Ut mitiges ei a dieb' malis: donec fodiatur pctõri fouea. Qr nõ repellet dñs plebẽ suã: et hereditatẽ suã non derelinquet. Quoadusq iustitia + puertat in iudiciũ: et qui iuxta illã + oẽs q recto sunt corde. Quis consurget mihi aduersus malignãtes: aut quis stabit mecum aduersus operãtes iniquitatẽ? Nisi quia dñs adiuuit me: paulominus habitasset + in iferno aia mea. Si dicebã motus est pes meus: misericordia tua dñe

i. Cor. i. b. Als + in iustitiam cõuertat iudicium. Als + illa. Als + habitauit.

adiuuabat me. Secundum multitudi
nem dolorum meor in corde meo: con
solationes tue letificauerunt animam
meam. Nunquid adheret tibi sedes ini
quitatis: qui fingis dolorem in prece
pto? Captabunt in animam iusti: et san
guinem innocentem condemnabunt. Et
factus est mihi dominus in refugium:
et deus meus in adiutorium spei mee.
Et reddet illis iniquitatem ipsorum: et
in malicia eor disperdet eos: disper
det illos dominus deus noster.

¶ Laus cantici ipsi dauid. xciiii.

Venite exultemus domino:
iubilemus deo salutari no
stro. Preoccupemus faciem
eius in confessione: et in
psalmis iubilemus ei. Quo
niam deus magnus domi
nus et rex magnus super omnes deos:
quoniam non repellet dominus plebem
suam. Quia in manu eius sunt omnes
fines terre: et altitudines montium ipsi
sunt. Quoniam ipsius est mare et ipse
fecit illud: et siccam manus eius forma
uerunt. Venite adoremus et procidamus
et ploremus ante dominum qui fecit
Heb.3.b. et 4.b. nos: quia ipse est dominus deus noster.
Et nos populus pascue eius: et oues ma
nus eius. Hodie si vocem eius audieri
tis: nolite obdurare corda vestra. Si
cut in irritatione secundum diem: tentationis
in deserto. Ubi tentauerunt me patres
vestri: probauerunt et viderunt ope
ra mea. Quadraginta annis offensus
fui generationi illi: et dixi semper hi
errant corde. Et isti non cognouerunt
vias meas: vt iuraui in ira mea si introi
Alias + Intrabunt. bunt + in requiem meam.

¶ Psalmus dauid quando domus edi
ficabatur post captiuitatem. xcv.

1.pa.16. Cantate domino canticum
nouum: cantate domino omnis
Alias + non habet et. terra. Cantate domino + et
benedicite nomini eius: an
nunciate de die in diem sa
Alias + salutari. lutare + eius. Annunciate
inter gentes gloriam eius: in omnibus po
s.47. pulis mirabilia eius. Quoniam magnus
Eccl.43.d. dominus et laudabilis nimis: terribi
26.q.2.c. qui sint. lis est super omnes deos. Quoniam omnes
dii gentium demonia: dominus autem ce
s.28. los fecit. Confessio et pulchritudo in con
spectu eius: sanctimonia et magnificen
tia in sanctificatione eius. Afferte domino
patrie gentium afferte domino gloriam et
honorem: afferte domino gloria nomini
eius. Tollite hostias et introite in atria
eius: adorate dominum in atrio sancto
eius. Commoueatur a facie eius vniuersa
terra: dicite in gentibus: quia dominus re
gnauit. Etenim correxit orbem terre + Alias + non habet terre.
qui non commouebitur: iudicabit po
pulos in equitate. Letentur celi et exul
tet terra: commoueatur mare et pleni
tudo eius: gaudebunt campi et omnia
que in eis sunt. Tunc exultabunt omnia s.97.
ligna siluarum a facie domini quia ve
nit: quoniam venit iudicare terram.
Iudicabit orbem terre in equitate: et
populos in veritate sua.

¶ Psalmus ipsi dauid quando terra
eius restituta est ei. xcvi.

Dominus regnauit exultet
terra: letentur insule multe.
Nubes et caligo in circuitu
eius: iusticia et iudicium cor
rectio sedis eius. Ignis ante
ipsum precedet: et inflamma
bit in circuitu inimicos eius. Illuxe
runt fulgura eius orbi terre: vidit et com
mota est terra. Montes sicut cera fluxe
runt a facie domini: a facie domini omnis
terra. Annunciauerunt celi iustitiam eius:
et viderunt omnes populi gloriam eius. Alias + non habet et.
Confundantur omnes qui adorant scul
ptilia: et + qui gloriantur in simulachris Heb.1.b.
suis. Adorate eum omnes angeli eius: s.47.
audiuit et letata est Sion. Et exultauerunt
filie iude: propter iudicia tua domine.
Quoniam tu dominus altissimus super omnem ter
ram: nimis exaltatus es super omnes deos. Amos.5.d
Qui diligitis dominum odite malum: cu Alias + sanctorum.
stodit dominus animas + seruorum suo
rum: de manu peccatoris + liberabit Alias + peccatorum.
eos. Lux orta est iusto: et rectis corde le
ticia. Letamini iusti in domino: et confi
temini memorie sanctificationis eius.

¶ Psalmus dauid. xcvii.

Cantate domino canticum
nouum: quia mirabilia fecit.
Saluauit + sibi dextera Alias + saluabit.
eius: et brachium sanctum eius.
Notum fecit dominus salu
tare suum: in conspectu gentium
reuelauit iustitiam suam. Recordatus est
misericordie sue: et veritatis sue domui
israel. Viderunt omnes termini terre:
salutare dei nostri. Iubilate domino + Alias + deo.
omnis terra: cantate et exultate et psalli Esa.52.c.
te. Psallite domino in cithara in cithara
ra et voce psalmi: in tubis ductilibus et
voce tube cornee. Iubilate in conspectu
regis domini: moueatur mare et pleni

tudo ei⁹: orbis terrarū ꝛ q̄ habitāt in eo. Flumina plaudēt manu simꝰ montes
F.5. exultabūt a cōspectu dn̄i: qm̄ venit iudicare terrā. Judicabit orbē terrarum in iustitia: ꝛ populos in equitate.

¶ Psalmus dauid. xcviij.

als ✝ sedet

Ominus regnauit irascāt̄ ppl̄i: q sedeꝫ ✝ sup cherubin moueat̄ terra. Dn̄s in siō magnus: ꝛ excelsus sup oēs pplos. Cōfiteātur noī tuo magno: qm̄ terribile ꝛ

J.eodem. Dist.22.ca.2.in fine.

sctm̄ est: ꝛ honor regis iudiciū diligit. Tu parasti directioēs: iudiciū ꝛ iustitiam in iacob tu fecisti. Exaltate dn̄m deū nostrū: ꝛ adorate scabellū pedum eius: qm̄ sctm̄ est. Moyses ꝛ aaron in sacerdotib⁹ eius: ꝛ samuel inter eos q̄ inuocāt nomē eius. Inuocabāt dn̄m ꝛ

F.eodem.

ipse exaudiebat eos: in colūna nubis loq̄bat̄ ad eos. Custodiebāt testimonia eius: ꝛ p̄ceptū qd̄ dedit illis. Dn̄e deus nr̄ tu exaudiebas eos: deus tu ppitius fuisti eis: ꝛ vlciscēs in oēs adinuentiones eoꝝ. Exaltate dn̄m deū nostrum ꝛ adorate in mōte sancto eius: qm̄ sanctus dominus deus noster.

F.65. De pe.di.1. §.deniq. in fine.

¶ Psalmus in confessione. xcix.

Ubilate deo oīs terra: seruite dn̄o in leticia. Introite in cōspectu eius in exultatione. Scitote qm̄ dn̄s ipse est deus: ipse fecit nos et nō ipsi nos. Ppl̄s eius ꝛ oues pascue eius introite portas eius

Als ✝ non habet est. Als ✝ generationem.

in ꝯfessiōe: atria eius in hymnis ꝯfitemini illi. Laudate nomē ei⁹ qm̄ suauis est ✝ dn̄s: in eternū mīa ei⁹: ꝛ vsqꝫ i generatione ✝ ꝛ generationē veritas ei⁹.

¶ Psalmus ipsi dauid. c.

De pe.di.1. ca.nullus debite.

Jsericordiā ꝛ iudiciū cātabo tibi dn̄e: psallā ꝛ intelligā in via immaculata: qn̄ veniēs ad me. Perambulabā i inocētia cordis mei: i medio domus mee. Nō pponebā ante oculos meos rē iniustā: faciētes preuaricatiōes odiui. Nō ad-

Als ✝ decli nante.

hesit mihi cor prauū: declināte ✝ a me malignū nō cognoscebā. Detrahētē secreto pximo suo: hūc persequebar. Su-

25.q.4.ca. nimiū.ꝛ.c. q̄ peccat. de accusa.

perbo oculo ꝛ insatiabili corde: cū hoc non edebam. Oculi mei ad fideles terre vt sedeāt mecū: ambulās in via immaculata hic mihi ministrabat. Nō habitabit in medio domus mee qui facit superbiam: qui loquitur iniqua nō direxit in conspectu oculoꝝ meoꝝ. In matutino interficiebā omnes peccatores terre: vt disperderem de ciuitate domini omnes operantes iniquitatē.

¶ Oratio pauperis cum anxiaretur: ꝛ coram dn̄o effundit precem suam. ci.

Omine exaudi orationem meā: ꝛ clamor meus ad te veniat. Non auertas faciē tuam a me: in quacūqꝫ die tribulor inclina ad me aurem tuā. In quacūqꝫ die inuocauero te: velociter exaudi me. Qꝛ

J.142. J.137. 7.q.1.§.cū vero.

defecerunt sicut fumus dies mei: ꝛ ossa mea sicut cremiū aruerunt. Percussus sum vt fenum ꝛ aruit cor meū: qꝛ oblitus sum comedere panem meū. A voce gemitus mei adhesit os meū: carni mee. Similis factus sum pellicano solitudinis ✝ factus sum sicut nicticorax in domicilio. Uigilaui ꝛ factus sum: sicut passer solitarius i tecto. Tota die exprobrabant mihi inimici mei: ꝛ qui laudabāt me aduersum me iurabant. Qnia cinerem tanq̄ panem manducabam ✝: ꝛ poculū ✝ meū cū fletu miscebā. A facie ire indignationis tue: quia eleuans allisisti me. Dies mei sicut vmbra declinauerūt: ꝛ ego sicut fenū arui. Tu aūt dn̄e in eternū permanes: ꝛ memoriale tuū in gn̄atione ꝛ gn̄ationem. Tu exurgens dn̄e misereberis sion: qꝛ tps̄ miserēdi ei⁹ qꝛ venit tps̄. Qui placuerūt seruis tuis lapides eius: ꝛ terre ei⁹ miserebūtur. Et timebūt gētes nomē tuū dn̄e ✝: et oēs reges terre gloriā tuā. Qꝛ edificauit ✝ dn̄s sion: ꝛ videbitur in gloria sua. Respexit in orationē humiliū: ꝛ nō spreuit precē eoꝝ. Scribant̄ hec in gn̄atione altera ✝: et ppl̄s qui creabit̄ laudabit dn̄m. Qꝛ prospexit de excelso sancto suo: dn̄s de celo in terrā aspexit. Ut audiret gemitus ✝ cōpeditoꝝ: vt solueret filios interēptoꝝ. Ut annūciēt i siō nomē dn̄i: et laudē ei⁹ in hierl'm. In cōueniendo pplos in vnum ꝛ reges vt seruiāt dn̄o. Rn̄dit ei in via virtutis sue: paucitatē dieꝝ meoꝝ nūcia mihi. Ne reuoces me in dimidio dierū meoꝝ: in gn̄atione ꝛ gn̄ationē anni tui. Initio tu dn̄e terrā fundasti: ꝛ opera manuū tuarū sunt celi. Ipsi peribunt tu autē permanes: et omnes sicut vestimētum veterascent. Et sicut opertoriū mutabis eos ꝛ mutabunt̄: tu aūt idē ipse es: ꝛ anni tui nō deficiēt. Filij seruoꝝ tuoꝝ habitabunt

Als ✝ et. Dist.50.c. si quis diaconus.

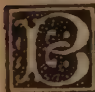
Als ✝ manducant. Al ✝ potū

als ✝ nomē domini. Als ✝ edificabit. Als ✝ generationem alteram. als ✝ nouissimam. als ✝ gemitum.

Heb.1.b. Jbidem. Jbidem.

et semen eorum in seculum dirigetur.

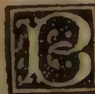
¶ Psalmus ipsi dauid. cij.

Enedic aia mea dño: et oia que intra me sunt nomini sancto eius. Benedic anima mea dño: et noli obliuisci omnes retributiões eius. Qui propitiatur om nibus iniquitatibus tuis: q sanat oẽs infirmitates tuas. Qui redimit de interitu vitã tuã: q coronat te i mia et miseratiõib⁹. Qui replet in bonis desideriũ tuũ: renouabit vt aqle iuuẽt⁹ tua. Faciẽs mias dñs: et iudiciũ oib⁹ iniuriam patiẽtib⁹. Notas fecit vias suas moysi: filiis isrl volũtates suas. Miserato et misericors dñs: longanimis et multũ misericors. Nõ i ppetuũ irascetur: neq in eternũ cõminabit. Non sm pctã nra fecit nobis: neq sm iniquitates nras retribuit nobis. Qm sm altitudinẽ celi a terra: corroborauit miaz suã super timẽtes se. Quantum distat ortus ab occidente: lõge fecit a nobis iniqtates nostras. Quõ miseret pater filiorũ misertus est dñs timentib⁹ se: qm ipse cognouit figmentũ nostrũ. Recordatus est qm puluis sumus: homo sicut fenum dies ei⁹ tanq flos agri sic efflorebit. Qm spũs ptransibit in illo et nõ subsistet: et nõ cognoscet amplius locũ suũ. Mia autem dñi ab eterno et vsq in eternũ: sup timẽtes eũ. Et iusticiã illius in filios filiorũ: his q seruãt testamẽtũ eius. Et memores sunt man datorũ ipsius: ad faciẽdũ ea. Dñs in celo parauit sedẽ suã: et regnũ ipsius oibus dñabitur. Benedicite dño oẽs angeli eius potẽtes virtute: faciẽtes verbum illius ad audiendũ vocem sermonum ei⁹. Benedicite dño omnes + virtutes ei⁹: ministri eius qui facitis voluntatẽ ei⁹. Bñdicite dño omnia opera eius: in omni loco dominationis + eius: benedic anima mea domino.

De pe di. 2. cap. iterat.
De pe. di. 2. c. in quib⁹.
als + nõ hz omnes.
Als + dñationes.

¶ Psalmus dauid. ciij.

Enedic aia mea dño: dñe deus meus magnificat⁹ es vehementer. Cõfessionem et decorem induisti: amictus lumine sicut vestimẽto +. Extendẽs celũ sicut pellem: qui tegis aquis superiora ei⁹. Qui ponis nubẽ ascẽsum tuũ: qui ambulas super pennas ventorum. Qui facis angelos tuos spiritus: et ministros tuos ignem vrentem. Qui fundasti terram super stabilitatẽ suã: non inclinabitur in seculũ seculi. Abyssus sicut vestimentũ amictus eius: super montes stabunt aque. Ab increpatione tua fugiẽt: a voce tonitrui tui formidabunt. Ascendũt mõtes et descendũt campi: in locũ quem fundasti eis. Terminum posuisti quẽ non transgredietur: neq conuertẽtur operire terrã. Qui emittis + fontes in cõuallibus: inter mediũ montium pertransibũt aque. Potabũt omnes bestie agri: expectabũt onagri in siti sua. Super ea volucres celi habitabũt: de medio petrarũ dabũt + voces. Rigans montes de superioribus suis: de fructu operum tuorũ saciabit terra. Producens fenum iumentis: et herbam seruituti hominũ. Ut educas panem de terra: et vinum letificet cor hominis. Ut exhilaret faciem in oleo: et panis cor hominis cõfirmet. Saturabunt ligna cãpi et cedri libani quas plantauit: illic passeres nidificabunt. Herodii domus dux est eorum: mõtes excelsi ceruis: petra refugium herinaciis. Fecit lunã in tempora: sol cognouit occasum suũ. Posuisti tenebras et facta est nox: in ipsa pertransibũt omnes bestie silue. Catuli leonum rugiẽtes vt rapiant: et querant a deo escam sibi. Ortus est sol et cõgregati sunt: et in cubilibus suis collocabunt. Exibit homo ad opus suũ: et ad operationẽ suã vsq ad vesperã. Quã magnificata sũt opa tua dñe oia in sapiẽtia fecisti: impleta est terra possessiõe tua. Hoc mare magnũ et spaciosum manib⁹: illic reptilia quorũ nõ est numer⁹. Aialia pusilla cũ magnis: illic naues ptrãsibũt. Draco iste quẽ formasti ad illudẽdum ei: oia a te expectãt vt des illis escã in tẽpore. Dãte te illis colligẽt: aperiẽte te manum tuã oia implebuntur bonitate. Auertente aũt te faciem + turbabũtur auferes spm eorũ et deficiẽt: et in puluerẽ suũ reuertent. Emitte spiritũ tuũ et creabunt: et renouabis faciẽ terre. Sit gloria dñi in seculũ: letabitur dñs in operib⁹ suis. Qui respicit terram et facit eã tremere: qui tãgit montes et fumigant. Cantabo domino in vita mea: psallã deo meo q diu sum. Iocundum sit ei eloquium meum: ego vero delectabor in dño. Deficiant peccatores a terra et iniqui ita vt non sint: benedic anima mea domino.

Als + vestimentum.
Hebre. i. c.
als + emittes.
Als + voces. s. 146.
14. q. 1. §. his ita.
de sac. vnc. §. vnctio. i fin.
De cõs. di. 2. c. accipite.
s. 91.
al' + hz tuã
s. 145.

¶ Alleluya. ciiij.

Onfitemini dño ⁊ inuoca-
te nomē ei⁹: annūciate in-
apa.16.b. ter gētes opa eius. Cātate
ei ⁊ psallite: ⁊ narrate oīa
mirabilia eius: laudami-
ni in noīe scō ei⁹. Letetur
cor q̄rētiū dñm: q̄rite dñm ⁊ ɔfirmami
ni: q̄rite faciē eius semp. Memento te
mirabiliū eius q̄ fecit: pdigia ei⁹ ⁊ iu
dicia oris ei⁹. Semen abraā serui ei⁹:
Esaie.12.b. filii iacob electi ei⁹. Ipse dñs deus nr̄:
in vniuersa terra iudicia ei⁹. Memor
fuit i sclm testamēti sui: vbi qđ māda
uit i mille gñatiōes. Qđ disposuit ad
abraā: et iuramēti sui ad isaac. Et sta-
tuit illud iacob i pceptū: ⁊ isrl̄ i testm̄
eternū. Dicēs tibi dabo terrā chanaā:
funiculū hereditatis vr̄e. Cū essent nu
al.+ breues mero breui+ paucissimi: ⁊ icole ei⁹. Et
1.par.19.c. pertransierūt de gēte in gentē: ⁊ de re
gno ad pplm alterū. Nō reliq̄t hoīem
nocere eis: ⁊ corripuit p eis reges. No
lite tangere christos meos: ⁊ in pphe-
tis meis nolite malignari. Et vocauit
famē sup terrā: ⁊ omne firmamētū pa
nis contriuit. Misit ante eos virū: in
seruū venundatus est ioseph. Humilia
al.+ anima uerunt in compedibus pedes eius: fer
rum pertransijt aīam+ eius donec ve-
niret verbum eius. Eloquiū dñi inflā-
mauit eū: misit rex ⁊ soluit eum: prin-
ceps pplor ⁊ dimisit eū. Constituit eū
dñm dom⁹ sue: ⁊ pncipē oīs possessio-
nis sue. Ut erudiret pncipes ei⁹ sicut
semetipsz: ⁊ senes ei⁹ prudētiā doceret.
Et intrauit isrl̄ i egyptū: ⁊ iacob acco
la fuit in terra chā. Et auxit populum
suū vehemēter: et firmauit eū sup ini-
micos eius. Conuertit cor eor vt odi-
Als.+ vt.' rent populū eius: + ⁊ dolū facerent in
seruos eius. Misit moysen seruū suū:
aarō quē elegit ipm. Posuit in eis ver
ū.77. ba signorum suor: ⁊ pdigior in terra
chā. Misit tenebras et obscurauit: et
Exod. 7.b. nō exacerbauit sermones suos. Conuer
tit aquas cor in sanguinē: ⁊ occidit pi
als.+ dedit sces cor. Edidit terra+ eor ranas: in
terram. penetralib⁹ regū ipsor. Dixit ⁊ venit
als.+ ceno- cinomia+ et ciniféa: in omnib⁹ finib⁹
mia. eor. Posuit pluuias eor grandinem:
als.+ cino- ignē cōburētē in terra ipsor. Et pcus-
mia. sit vineas ipor ⁊ ficulneas eor: ⁊ ɔtri
p Guido. uit lignū finiū eor. Dixit ⁊ venit locu-
16.q.1.c.co sta ⁊ bruchus: cuius non erat numerus.
uertimini. Et comedit omne fenū in terra eorū: ⁊
comedit omnem fructum terre eorum.
Et percussit omne primogenitū in ter
ra eor: primitias omnis laboris eor.
Et eduxit eos cum+ argēto et auro: et Als.+ in.
non erat in tribubus eorum infirmus.
Letata est egyptus in profectiōe eorū:
qr incubuit timor eorum super eos. Ex
pādit nubem in protectionem eorum:
et ignem vt luceret eis per noctē. Pe-
tierūt ⁊ venit coturnix: ⁊ pane celi sa-
turauit eos. Dirupit petram et fluxe-
runt aque: abierunt in sicco flumina.
Qm̄ memor fuit verbi sancti sui: quod
habuit ad abraā puerū suū. Et eduxit
pplm suū i exultatiōe: et electos suos
in leticia. Et dedit illis regiōes gētiū:
et labores pplor possederūt. Ut custo
diāt iustificationes eius: ⁊ legem eius
requirant. ¶ Alleluya. Ps. cv.

Onfitemini dño qm̄ bon⁹:
qm̄ in sclm mia ei⁹. Quis Judith. 3.c
loquet potētias dñi: audi
tas faciet oēs laudes eius.
Beati q̄ custodiūt iudiciū ī.106.
et faciūt iustitiā: in oī tpe.
Memento nr̄i dñe in bñplacito popu
li tui: visita nos in salutari tuo. Ad vi
dēdū i bonitate elector tuor: ad letā-
dum in leticia gētis tue: + vt lauderis
cū hereditate tua. Peccauim⁹ cū pri- Als.+ et.
bus nostris: iniuste egimus iniquitatē Judith.7.
fecim⁹. Patres nr̄i in egypto nō intel d.
lexerūt mirabilia tua: non fuerūt me-
mores multitudinis mie tue. Et irri-
tauerūt ascēdētes in+ mare: mare ru- als.+ mari.
brū. Et saluauit eos ppter nomē suū:
vt notā faceret potentiā suā. Et incre-
puit mare rubrū ⁊ exiccatū est: et dedu
xit eos i abyssis sicut in deserto. Et sal
uauit eos de manu odiētiū: et redemit
eos de manu inimici. Et operuit aqua Exod.14.g
tribulātes eos: vnus ex eis non reman als.+ hꝫ in.
sit. Et crediderūt+ verbis ei⁹: ⁊ lauda
uerūt laudē eius. Cito fecerunt obliti
sunt operū eius: ⁊ non sustinuerūt cō-
siliū ei⁹. Et cōcupierūt cōcupiscētiam
in deserto: ⁊ temptauerūt deū in inaquo
so. Et dedit eis petitionē ipsor: ⁊ mi
sit saturitatē in animas+ eorū. Et irri als.+ aiam.
tauerūt moysen in castris aaron: scm̄
dñi. Aperta est terra et deglutiuit da-
thā: ⁊ operuit sup congregationē abi-
ron+. Et exarsit ignis i synagoga eo- als.+ abirā
rū: flāma cōbussit pctōres. Et fecerunt
vitulū in oreb+: ⁊ adorauerūt sculpti al.+ choreb
le. Et mutauerūt gloriā suā: i similitu
dinē vituli comedentis fenum. Obliti
sunt deū q̄ saluauit eos: q̄ fecit magna
lia in egypto: mirabilia in terra chā:

terribilia in mari rubro. Et dixit vt di
sperderet eos: si nō moyses electus ei⁹
stetisset in cōfractiōe in cōspectu eius.
Ut auerteret irā ei⁹ ne disperderet eos:
et pro nihilo habuerūt terrā desiderabi
lem. Nō crediderūt verbo eius: et mur
murauerūt i tabernaculis suis: nō ex-
audierūt vocē dñi. Et eleuauit manū
suā sup eos: vt psterneret eos in deser
2. q. 7. §. item cū balaam. to. Et vt deiiceret semē eoꝝ in natiōi-
bus: et disperderet eos in regionibus. Et
initiati sunt beelphegor: et comederūt
23. q. 4. ca. adhuc perfidi. sacrificia mortuorū. Et irritauerūt eū
in adinuētionib⁹ suis: et multiplicata
est in eis ruina. Et stetit phinees et pla
als + nō hʒ et. cauit: et cessauit quassatio. Et reputa-
tum est ei ad iustitiā: in gnatione + et
generationē vsq; in sempiternū. Et ir-
ritauerūt eū ad aquas ꝯtradictiōis: et
vexatus est moyses ppter eos: q2 exa-
cerbauerūt spm̄ ei⁹. Et distinxit in la-
biis suis: nō disperdiderūt gentes q̄s
dixit dñs de⁹ illis. Et cōmixti sunt in-
ter gētes: et didicerūt opera eoꝝ: et ser
uierūt sculptilib⁹ eoꝝ: et factū est illis
in scādalū. Et imolauerūt filios suos
et filias suas demoniis. Et effuderunt
sanguinē innocētē: sanguinē filiorum
suoꝝ et filiarū suarū q̄s sacrificauerunt
sculptilib⁹ chanaā. Et interfecta ē ter
ra in sanguinib⁹: et ꝯtaminata est i ope
rib⁹ eoꝝ: et fornicati sunt in adinuen-
tiōib⁹ suis. Et iratus est furore dñs in
pplm̄ suū: et abominat⁹ est hereditatē
suā. Et tradidit eos in manus gentiū:
et dñati sunt eoꝝ q̄ oderūt eos. Et tri
bulauerūt eos inimici eoꝝ: et humilia
ti sunt sub manib⁹ eoꝝ: sepe liberauit
eos. Ipsi aūt exacerbauerūt eū in cōsi-
lio suo: et humiliati sunt in iniquitati-
als + audiret. bus suis. Et vidit cū tribularentur: et
audiuit + orationē eorum. Et memor
fuit testamenti sui: et penituit eum fm
multitudinē mie sue. Et dedit eos in
mias: in cōspectu oim̄ q̄ ceperant eos.
Saluos fac nos dñe de⁹ noster: et con-
grega nos de nationib⁹. Ut ꝯfiteamur
noi scō tuo: et gloriemur i laude tua.
Benedict⁹ dñs de⁹ israel a sclo et vsq;
in seculū: et dicet ois ppls fiat fiat.
¶ Alla. Alla. cvi.

Judith. 13. b. u7.

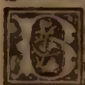

Onfitemini dño qm̄ bon⁹:
qm̄ i seculū mia ei⁹. Dicāt
q̄ redēpti sunt a dño q̄s re
demit de manu inimici: de
regiōib⁹ congregauit eos.
A solis ortu et occasu; ab
aquilone et mari. Errauerūt i solitudi
ne in inaquoso: viā ciuitatis habitacu
li nō inuenerūt. Esuriētes et sitientes:
aia eoꝝ i ipsis defecit. Et clamauerūt j. eodem.
ad dñm cū tribularent: et de necessita-
tib⁹ eoꝝ eripuit eos. Et eduxit eos in
viā rectā: vt irēt in ciuitatē habitatio
nis. Cōfiteant domino mie + ei⁹: et mi j. eodem.
rabilia eius filiis hoim. Q2 saturauit Als + mia
aiam inanē: et aiam esurientē satiauit et ē ablati
bonis. Sedentes in tenebris et vmbra ui casus.
mortis: vinctos in mēdicitate et ferro.
Q2 exacerbauerūt eloquia dei: et ꝯsiliū
altissimi irritauerūt. Et humiliatū est
in laborib⁹ cor eorū et infirmati sunt:
nec fuit qui adiuuaret. Et clamauerūt s. eodem.
ad dñm cū tribularent: et de necessitati j. eodem.
bus eorū liberauit eos. Et eduxit eos
de tenebris et vmbra mortis: et vincula
eoꝝ dirupit. Cōfiteant dño mie + ei⁹: als + mia.
et mirabilia ei⁹ filiis hoim. Q2 contri
uit portas ereas: et vectes ferreos con-
fregit. Suscepit eos de via iniq̄tatis
eoꝝ: propter iniustitias em̄ suas humi
liati sunt. Omnē escam abominata est
aia eoꝝ: et appropinquauerūt vsq; ad
portas mortis. Et clamauerūt ad do- s. eos. et j.
minū cū tribularent: et de necessitati- eodem.
bus eoꝝ liberauit eos. Misit verbum
suū et sanauit eos: et eripuit eos de in-
teritiōibus eoꝝ. Cōfiteant dño mie + s. eos. et j.
ei⁹: et mirabilia ei⁹ filiis hominū. Et sa eodem.
crificēt sacrificiū laudis: et annūciēt als + mia.
opa ei⁹ in exultatiōe. Qui descendunt
mare i nauib⁹: faciētes operationē + als + ope-
in aquis multis. Ipsi viderūt opa dñi: rationes.
et mirabilia ei⁹ in profundo. Dixit et
stetit spūs procelle: et exaltati sunt flu-
ctus ei⁹. Ascendūt vsq; ad celos et de-
scendūt vsq; ad abyssos: aia eoꝝ in ma
lis tabescebat. Turbati sunt et moti
sunt sicut ebrius: et omnis sapiētia eo-
rum deuorata est. Et clamauerunt ad s. eodem.
dñm cū tribularent: et de necessitatib⁹
eorū eduxit eos. Et statuit procellam
eius in aurā: et siluerunt fluctus ei⁹. Et s. eodem.
letati sunt q2 siluerūt: et deduxit eos in
portū volūtatis eorū. Confiteant dño
mie + ei⁹: et mirabilia ei⁹ filiis hoim. Als + mia.
Et exaltēt eū in ecclesia plebis: et + in als + nō hʒ
cathedra seniorum laudent eum. Po- et.
suit flumina in desertū: et exitus aqua-
rum in sitim. Terrā fructiferā in salsu
ginē: a malicia inhabitantiū i ea. Po-
suit desertū in stagna aquarū: et terrā
sine aqua in exitus aquarū. Et colloca
uit illic esuriētes: et cōstituerūt ciuita-

tem habitatiõis. Et seminauerũt agros
et plantauerũt vineas: et fecerunt fru-
ctũ natiuitatis. Et bñdixit eis ⁊ multi-
plicati sunt nimis: ⁊ iumẽta eorũ non
minorauit. Et pauci facti sunt: ⁊ vexa-
ti sunt a tribulatiõe malorũ ⁊ dolore.
Effusa est contẽtio sup principes: ⁊ er-
rare fecit eos in inuio ⁊ non in via. Et
adiuuit pauperẽ de inopia: ⁊ posuit si-
Job.22.c. cut oues familias. Uidebũt recti ⁊ le-
Als ✝ opi- tabũtur: ⁊ oĩs iniquitas opilabit ✝ os
lauit. suũ. Quis sapiẽs ⁊ custodiet hec: ⁊ in-
telliget mias dñi. ¶ Alia.
¶ Cãticũ psalmi ipsi dauid. cvij.
T.56. Paratũ cor meũ deus ✝ pa-
Als ✝ pa- ratũ cor meum: cantabo et
ratum non psallã in glĩa mea. Exurge
geminat. psalteriũ et cithara: exur-
gã diluculo. Cõfitebor tibi
in pplĩs dñe: et psallã tibi
in natiõib⁹. Qz magna est super celos
mĩa tua: et vsqz ad nubes veritas tua.
Exaltare sup celos de⁹ ⁊ sup oẽm ter-
rã glĩa tua: vt liberentur dilecti tui. Sal-
uum fac dextera tua ⁊ exaudi me: deus
locut⁹ est in scõ suo. Exultabo et diui-
dam sichimã: ⁊ cõuallẽ tabernaculoꝝ
dimetiar. Me⁹ est galaad et meus est
manasses: ⁊ ephraim susceptio capitis
mei. Juda rex meus: moab lebes spei
mee. Jn idumeã extendã calciamẽtum
meũ: mihi alienigene amici facti sunt.
Quis deducet me in ciuitatẽ munitã:
qs deducet me vsqz in idumeã? Nonne
tu de⁹ q repulisti nos: et nõ exibis de⁹
in virtutib⁹ nr̃is? Da nobis auxilium
de tribulatiõe: quia vana salus hoĩs.
Jn deo faciemus virtutẽ: ⁊ ipse ad ni-
hilum deducet inimicos nostros.
¶ Jn finẽ psalmus dauid. cviij.
Deus laudẽ meam ne tacue-
ris: qz os peccatoris ⁊ os dolo-
si sup me apertũ est. Locuti
sunt aduersũ me lĩgua do-
losa: ⁊ sermonib⁹ odij cir-
cũdederũt me: ⁊ expugnaue-
rũt me gratis. Pro eo vt me diligerẽt
detrahebãt mihi: ego aũt orabã. Et po-
suerũt aduersum me mala p bonis: et
odiũ pro dilectiõe mea. Constitue sup
eũ peccatorẽ: ⁊ diabolus stet a dextris ei⁹.
De pe. dist. Cũ iudicatur exeat cõdẽnatus: et oratio
2. c. nihil. ei⁹ fiat in pccm̃. Fiãt dies eius pauci:
Act. 1. d. et episcopatũ ei⁹ accipiat alter. Fiant
Dis. 66. ca. filij ei⁹ orphani: ⁊ vxor ei⁹ vidua. Nu-
porro. tãtes trãsferantur filij eius ⁊ ✝ mẽdicẽt:
Als ✝ non et eijciantur de habitatiõib⁹ suis. Scru-
tetur fenerator oẽm substãtiã ei⁹: ⁊ di- habet et.
ripiãt alieni labores ei⁹. Nõ sit illi ad- Dis. 23. c. in
iutor: nec sit q misereatur pupillis eius. noie dñi.
Fiant nati ei⁹ in interitũ: in gñatione
vna deleatur nomẽ eius. Jn memoriã re- De pe. dist.
deat iniqtas patrũ ei⁹ in cõspectu dñi: 4. c. qz ipo.
⁊ pccm̃ matris ei⁹ nõ deleatur. Fiãt cõtra §. ꝙ autẽ.
dñm semp: ⁊ dispeat de terra memoria
eoꝝ: pro eo qđ nõ est recordatus facere
miam. Et cõsecut⁹ est hoiem inopem et
mẽdicũ: et cõpũctũ corde mortificare.
Et dilexit maledictionẽ ⁊ veniet ei: et
noluit bñdictionẽ ⁊ elõgabitur ab eo.
Et induit maledictionẽ sicut vestimẽ-
tũ: ⁊ intrauit sicut aqua ĩ interiora ei⁹
et sicut oleũ in ossib⁹ ei⁹. Fiat ei sicut
vestimentũ quo opitur ✝: et sicut zona q Als ✝ ope-
semp pcingitur. Hoc opus eoꝝ q detra- rietur.
hunt mihi apud dñm: ⁊ q loquuntur ma-
la aduersus aiam meã. Et tu dñe dñe
fac mecũ ppter nomẽ tuũ: qz suauis est
mĩa tua. Libera me qz egenus ⁊ pauper
sum ego: ⁊ cor meũ cõturbatũ est intra
me. Sicut vmbra cũ declinat ablatus Als ✝ locu-
sum: ⁊ excussus sum sicut locuste ✝. Ge- sta.
nua mea infirmata sunt a ieiunio: ⁊ ca-
ro mea immutata est ppter oleum. Et
ego factus sum opprobriũ illis: vide-
rũt me ⁊ mouerũt capita sua. Adiuua
me dñe deus meus: saluũ me fac ppter
miam tuã. Et sciẽt qz man⁹ tua hec: et
tu dñe fecisti eã. Maledicent illi et tu
benedices q insurgunt in me cõfundan-
tur: seruus aũt tuus letabitur. Induantur Als ✝ de-
qui detrahũt mihi pudore: ⁊ operiantur ploide.
sicut diploide ✝ confusione sua. Confi- Mat. 22. d
tebor dño nimis in ore meo: et in me- Hebr. 10. d.
dio multoꝝ laudabo eum. Qui astitit 1. cor. 15. c.
a dextris pauperis: vt saluam faceret Hebr. 7. c.
a persequentibus animã meam. 30. q. 5. §.
¶ Psalmus ipsi dauid. cix. bis ita.
Dixit dñs dño meo: sede a De ver. sig.
dextris meis. Donec ponã c. qđ dicitur.
inimicos tuos: scabellũ pe- Hebr. 7. c.
dũ tuoꝝ. Uirgã virtutis tue De iureiu.
emittet dñs ex syõ: dñare in ca. ⁊ si xp̃s.
medio inimicoꝝ tuoꝝ. Te- De cõse. dis.
cum pncipiũ in die virtutis tue ĩ splẽ- 2. ca. sacer-
doribus scõꝝ: ex vtero ante luciferum dos. q fil.
genui te. Jurauit dñs et nõ penitebit sint leg. c. p
eũ: tu es sacerdos in eternũ sm ordinẽ venerabi-
melchisedech. Dñs a dextris tuis: cõfre- lem.
git in die ire sue reges. Judicabit ĩ na- Als ✝ bibet
tionibus implebit ruinas: conquassa- T.29. et. I.
bit capita in terra multorum. De tor- 137.
rente in via bibit ✝: propterea exalta- 44. distin.
bit caput. ¶ Alia. cx. c. quando.

Onfitebor tibi dñe in toto
corde meo: in cõsilio iustorũ
et cõgregatiõe. Magna opa
dñi: exquisita in oẽs volũta-
tes eiꝰ. Cõfessio ⁊ magnificẽ
tia opus eius: ⁊ iustitia eius manet in
seculũ seculi. Memoriã fecit mirabi-
liũ suorũ misericors ⁊ miserator dñs:
escã dedit timẽtibꝰ se. Memor erit in
sclm testamẽti sui: virtutẽ operũ suoꝝ
annũciabit pplo suo. Ut det illis here
ditatẽ gẽtiũ: opera manuũ eiꝰ veritas
Job.28.b. ⁊ iudiciũ. Fidelia omnia mãdata eiꝰ
Prouer.1. ꝯfirmata in seculũ seculi: facta in veri
a.7.6.b. tate et equitate. Redemptionem misit
Als ÷ non dñs ÷ populo suo: mãdauit in eternuꝫ
habet dñs. testamẽtũ suũ. Sanctũ et terribile no
Eccli.1.b. men eiꝰ: initiũ sapiẽtie timor dñi. In-
tellectus bonus oĩbꝰ faciẽtibꝰ eũ: lau
datio eius manet in seculum seculi.

¶ Alla reuersiõis aggei ⁊ zacharie. cxi.

Eatus vir q̃ timet dñm: i mã
datis eius volet nimis. Po-
tẽs i terra erit semẽ eiꝰ: gene
ratio rectoꝝ bñdicet. Glia ⁊
diuitie i domo eiꝰ: et iustitia
eius manet in seculũ scli. Exortũ est in
tenebris lumẽ rectis: misericors ⁊ mi-
serator ⁊ iustus. Iocũdus hõ q̃ miseret
et cõmodat: disponit sermones suos
in iudicio: q2 in eternũ non commoue-
bitur. In memoria eterna erit iustus:
ab auditione mala non timebit. Para
tum cor eius sperare in dño cõfirmatũ
est cor eius: non commouebitur donec
2.cor.6.c. despiciat inimicos suos. Dispersit de-
di.86.§.in dit pauperibus iustitia eius manet in
ipsa. seculũ seculi: cornu eiꝰ exaltabitur in
gloria. Peccator videbit ⁊ irascet: den
tibus suis fremet ⁊ tabescet: desideriũ
peccatorum peribit.

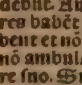
¶ Alleluya. cxij.

J.124. Audate pueri dñm: laudate
Job.1.d. nomẽ dñi. Sit nomen domi
26.q.6.ca. ni benedictuꝫ: ex hoc nunc et
mistrare. vsq̃ in seculum. A solis ortu
vsq̃ ad occasum: laudabile
nomen dñi. Excelsus super omnes gẽ-
tes dñs: ⁊ super celos gloria eiꝰ. Quis
sicut dominus deus noster qui in altis
habitat: ⁊ humilia respicit in celo ⁊ in
terra. Suscitans a terra inopem: ⁊ de
stercore erigens pauperem. Ut collo-
cet eum cum principibus: cum princi-
pibus populi sui. Qui habitare facit
sterilẽ in domo: matrẽ filiorũ letantẽ.

¶ Alleluya. cxiij.

N exitu isrl' de egypto: domꝰ Exo.13.a.
iacob de pplo barbaro. Fa-
cta est iudea sctificatio eius:
israel potestas eiꝰ. Mare vi De ꝯse.dis.
dit fugit: iordanis ꝯuersus 2.c.reuera.
est retrorsum. Mõtes exultauerunt vt J.117.
arietes: ⁊ colles sicut agni ouiũ. Quid
est tibi mare qd̃ fugisti: et tu iordanis
q2 ꝯuersus es retrorsũ. Mõtes exulta
stis sicut arietes: et colles sicut agni
ouiũ. A facie dñi mota est terra: a facie
dei iacob. Qui ꝯuertit petrã in stagna
aquarũ: ⁊ rupẽ i fontes aquarũ. Nõ no 23.q.5.cap.
bis dñe nõ nobis: sꝫ noi tuo da gloriã. fina.
Sup mia tua ⁊ veritate tua: nequãdo J.134.
dicãt gentes vbi est deꝰ coꝝ. Deus aũt Sap.15.b.
noster in celo: oĩa quecũq̃ voluit fecit.
Simulachra gẽtiũ argentũ et aurum:
opera manuũ hominum. Os habent ⁊ J.134.
non loquentur: oculos habent ⁊ nõ vi
debũt. Aures habẽt ⁊ non audient: na
res habẽt ⁊ nõ odorabunt. Manus ha
bent et nõ palpabunt: pedes habent et
nõ ambulabunt: nõ clamabũt in guttu
re suo. Similes illis fiant q̃ faciũt ea:
et oẽs q̃ cõfidunt in eis. Domus israel
sperauit i dño: adiutor coꝝ ⁊ ptector
eorũ est. Domus aarõ sperauit in dño:
adiutor coꝝ ⁊ ptector coꝝ est. Qui ti-
ment dñm sperauerũt in dño: adiutor
coꝝ ⁊ ptector coꝝ est. Dñs memor fuit
nrĩ: et bñdixit nobis. Bñdixit domui
israel: bñdixit domui aarõ. Benedixit
oĩbus q̃ timẽt dñm: pusillis cũ maiori
bus. Adijciat dñs sup vos: sup vos et
sup filios vros. Bñdicti vos a dño ÷: Als ÷ dñe.
qui fecit celũ ⁊ terrã. Celum celi dño: sine ꝑposi
terrã aũt dedit filijs hoim. Nõ mortui tione.
laudabunt te dñe: neq̃ omnes qui de-
scendunt in infernũ. Sed nos qui viui
mus bñdicimꝰ dño: ex hoc nũc et vsq̃
in seculum.

¶ Alleluya. cxiiij.

Ilexi qm̃ exaudiet dñs: vocẽ
orõnis mee. Q2 iclinauit au
rẽ suã mihi: et in dieb' meis
inuocabo ÷. Circũdederunt Als ÷ inuo
me dolores mortis: ⁊ pericu caui.
la inferni inuenerũt me. Tribulationẽ S.17.
et dolorẽ inueni: ⁊ nomen dñi inuoca- Als ÷ inuo
ui ÷. O dñe libera aĩaꝫ meã misericors cabo.
dñs ⁊ iustus: ⁊ deus nr̃ miseret. Custo- S.55.
diẽs puulos dñs hũiliatꝰ suꝫ: ⁊ libera 2.cor.4.c.
uit me. Cõuertere aĩa mea in requiem De pe.dist.
tuã: q2 dñs bñfecit tibi. Q2 eripuit aĩ 2.c.si cũ.
mam meã de morte oculos meos a la- Rom.5.a.
chrimis: pedes meos a lapsu. Placebo De ꝯse.dis.
dño: in regione viuoꝝ. 2.c.iter.

¶ Alla. cxv.

J.eodem. Sap.9.a.

Credidi ppter qd locutus sum: ego autē humiliatus sum nimis. Ego dixi in excessu meo: oīs hō mendax. Quid retribuā dño p oībus q retribuit mihi. Calicem salutaris accipiā: ꝛ nomē dñi inuocabo.

J.eodem. Uota mea dño reddā corā omni populo eius: pciosa in conspectu dñi mors sanctoꝝ eius. O dñe qꝛ ego seruꝰ tuus: ego seruus tuus et filius ancille tue. Dirupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiam laudis: ꝛ nomen dñi inuocabo. Uota mea domino reddam in cōspectu omnis populi eius: in atrijs domus dñi in medio tui hierusalē.

¶ Alleluya. cxvj.

Ro.15.c. Laudate dñm omnes gentes: laudate eum omnes populi. Qm cōfirmata est sup nos mia eius: ꝛ veritas dñi manet in eternū. ¶ Alia. cxvij.

J.104.et 105.et. 106. J.135. Judith.13.c.

Confitemini dño qm bonꝰ: qm i seculū mia eiꝰ. Dicat nūc isrl qm bonꝰ: qm in seculū mia eiꝰ. Dicat nūc domus aarō: qm in sclm mia eiꝰ. Dicāt nūc oēs q timēt dñm: qm in seculū mia eiꝰ. De tribulatiōe inuocaui dñm: et exaudiuit me in latitudine dñs. Dñs mihi adiutor: non timebo quid faciat mihi hō. Dñs mihi adiutor: et ego despiciā inimicos meos.

Hebr.13.a. Bonū est cōfidere in dño: q̄ cōfidere in hoīe. Bonū est sperare in dño: q̄ sperare in principibꝰ. Oēs gentes circuierunt me: ꝛ in noīe dñi qꝛ vltus sum in eos. Circūdātes circūdederūt me: ꝛ in

Exo.15.a. Esa.12.a. noīe dñi qꝛ vltus sum in eos. Circūdederūt me sicut apes: et exarserūt sicut ignis in spinis: ꝛ in noīe dñi qꝛ vltus sum i eos. Impulsus euersus sum vt caderem: et dñs suscepit me. Fortitudo

Als+laudatio. mea ꝛ laus+mea dñs: et factꝰ est mihi in salutē. Uox exultatiōis ꝛ salutis: in

Mat.12.d. De cōse.dis.2.c.quid sit sanguis. tabernaculis iustoꝝ. Dextera dñi fecit virtutē dextera dñi exaltauit me: dextera dñi fecit virtutē. Nō moriar sed viuā: ꝛ narrabo opa dñi. Castigans castigauit me dñs: ꝛ morti nō tradidit me. Aperite mihi portas iustitie: ingressus in eas cōfitebor dño: hec porta dñi iusti intrabunt in eam. Confitebor tibi qm exaudisti me: ꝛ factus es mihi in salutem. Lapidem quem reprobauerūt edificantes: hic factus est in caput anguli.

al's+hoc. Mat.21.a. A domino factū est istud: et+ est mirabile in oculis nr̄is. Hec est dies quā fecit dominus: exultemꝰ et letemur in ea. O dñe saluum me fac: o domine bene+ psperare: benedictus q venit+in noīe dñi. (als+nō hꝫ bene.) Benediximꝰ vobis de domo domini: deꝰ dñs ꝛ illuxit nobis. (als+vētur est.) Cōstituite diē solennē in condensis: vsq ad cornu altaris. Deus meus es tu ꝛ confitebor tibi: deus meus es tu ꝛ exaltabo te. Confitebor tibi qm exaudisti me: et factꝰ es mihi in salutē. Cōfitemini domino qm bonꝰ: qm in seculū mia eius.

¶ Alia. Aleph. cxviij.

Beati immaculati in via: q ambulāt i lege dñi. Beati q scrutant testimōia eiꝰ: i toto corde exqrunt eū. Nō em q operant iniqtatē: in vijs eiꝰ ambulauerūt. (De pe.di.2.c.prima cō solatio.) Tu mandasti mandata tua: custodiri+nimis. (als+custodire.) Utinā dirigantur vie mee: ad custodiendas iustificationes tuas. Tunc non cōfundar: cū pspexero in omnibus mandatis tuis. Cōfitebor tibi in directiōe cordis: in eo q didici iudicia iustitie tue. Justificatiōes tuas custodiā: nō me derelinqs vsquaq. ¶ Beth.

In quo corrigit+adolescētior viā suā: i custodiēdo sermones tuos. (als+nō hꝫ corrigit.) In toto corde meo exqsiui te: ne repellas me a mandatis tuis. In corde meo abscōdi eloquia tua: vt nō peccē tibi. Benedictꝰ es domine: doce me iustificationes tuas. In labijs meis pronunciaui: omnia iudicia oris tui. In via testimonioꝝ tuoꝝ delectatus sum: sicut in oibus diuitijs. In mādatis tuis exercebor: ꝛ cōsiderabo vias tuas. In iustificationibus tuis meditabor: nō obliuiscar sermones tuos. ¶ Gimel.

Retribue seruo tuo viuifica me: et custodiaꝫ sermones tuos. (Dist.38.c.omnes.) Reuela oclos meos: et cōsiderabo mirabilia de lege tua. Incola ego sū in terra: non abscondas a me mādata tua. Concupiuit aīa mea desiderare iustificationes tuas: in oī tpe. Increpasti superbos: maledicti q declinant a mandatis tuis. Aufer a me opprobrium et cōtemptum: quia testimonia tua exquisiui. Etenim sederunt principes ꝛ aduersum me loqnebātur: seruus autem tuus exercebatur in iustificationibus tuis. Nam et testimonia tua meditatio mea est+: et consilium meum iustificationes tue. (als+nō hꝫ est.)

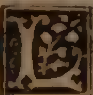
¶ Deleth.

Dhesit pauimēto aīa mea: viuifica me sm verbū tuū. Uias meas enunciaui et exaudisti me: doce me iustificationes tuas. Uiam iustificationum tuarum instrue me: et exercebor in mirabilibus tuis. Dormitauit anima mea pre tedio: confirma me in verbis tuis. Uiā iniquitatis amoue a me: et de ✝ lege tua miserere mei. Uiā veritatis elegi: iudicia tua non sum oblitus. Adhesi testimonijs tuis domine: noli me confundere. Uiā mandatorum tuorum cucurri: cum dilatasti cor meum.

als ✝ nō hz de neqz in.

¶ He.

Egem pone mihi dñe viā iustificationū tuarū: et exquirā eā semper. Da mihi intellectum et scrutabor legem tuam: et custodiam illam ī toto corde meo. Deduc me in semita mandatorum tuorū: quia ipsam volui. Inclina cor meū in testimonia tua: et non in auariciam ✝. Auerte oculos meos ne videāt vanitatem: ī via tua viuifica me. Statue seruo tuo eloquium tuum: in timore tuo. Amputa opprobrium meum quod suspicatus sum: qz iudicia tua iocunda. Ecce cōcupiui mandata tua: in equitate tua viuifica me.

als ✝ auaricia.
32.q.5.cap. nec solo.

¶ Uau.

als ✝ veniet.

T veniat ✝ super me mīa tua domine: salutare tuū sm eloquium tuum. Et respondebo exprobrātibus mihi verbum: quia speraui in sermonibus tuis. Et ne auferas de ore meo verbum veritatis vsquequaqz: qz ī iudicijs tuis supersperaui. Et custodiam legem tuā semper: in seculū et in seculū seculi. Et ambulabā ī latitudine: qz mādata tua exquisiui. Et loqbar de testimonijs tuis in cōspectu regū: et non cōfundebar. Et meditabar in mandatis tuis: que dilexi. Et leuaui manus meas ad mandata tua que dilexi: et exercebor in iustificationibus tuis.

¶ Zain.

Emor esto vbi tui seruo tuo: in quo mihi spem dedisti. Hec me consolata est in humilitate mea: qz eloquium tuum viuificauit ✝ me. Superbi inique agebāt vsquequaqz: a lege aūt tua nō declinaui. Memor fui iudiciorū tuorū a seculo dñe: et cōsolatus sum. Defectio tenuit me p peccatorib⁹: derelinquētib⁹ legē tuā. Cātabiles mihi erāt iustificationes tue: in loco peregrinationis mee. Memor fui nocte noīs tuī domine: et custodiui legem tuam. Hec facta est mihi: quia iustificatiōes tuas exquisiui.

als ✝ viuificabit.

¶ Heth.

Ortio mea dñe: dixi custodire legē tuā. Deprecatus sum faciem tuam in corde meo: miserere mei sm eloquiū tuum. Cogitaui vias meas: et conuerti ✝ pedes meos in testimonia tua. Paratus sum et nō sum turbatus: vt custodiam mandata tua. Funes peccatorū circumplexi sunt me: et legem tuam nō sum oblitus. Media nocte surgebam ad confitēdum tibi: super iudicia iustificationis tue. Particeps ego sum omniū timentiū te: et custodientium mandata tua. Misericordia tua domine plena est terra: iustificatiōes tuas doce me.

al ✝ auerti.
Dis.91.cap. presbyter. De celebra. missa.c.i. & 32.

¶ Teth.

Onitatem fecisti cum seruo tuo domine: sm verbum tuum. Bonitatem et disciplinam et scientiam doce me: quia mandatis tuis credidi. Priusqȝ humiliarer ego deliqi: ppterea eloquium tuū custodiui. Bonus es tu: et in bonitate tua doce me iustificationes tuas. Multiplicata est sup me iniqtas superbor: ego aūt in toto corde meo ✝ scrutabor mādata tua. Coagulatum est sicut lac cor eorum: ego vero legem tuam meditatus sum. Bonū mihi quia humiliasti me: vt discam iustificationes tuas. Bonū mihi lex oris tui: super milia auri et argenti.

als ✝ nō habet meo.

¶ Ioth.

Anus tue dñe fecerunt me et plasmauerūt me: da mihi intellectū vt ✝ discam mādata tua. Qui timēt te videbunt me et letabunt: quia in verba tua supersperaui. Cognoui dñe quia equitas iudicia tua: et in ✝ veritate tua ✝ humiliasti me. Fiat misericordia tua vt consoletur me: sm eloquium tuum seruo tuo. Ueniant mihi miserationes tue et viuam: quia lex tua meditatio mea est. Confundant superbi quia iniuste iniquitatem fecerunt in me: ego autē exercebor in mandatis tuis. Conuertantur mihi timentes te: et qui nouerunt testimonia tua. Fiat cor meum immaculatum in iustificatiōibus tuis: vt nō confundar.

Iob.10.b.
47.dist.ca. omnes.
Als ✝ et.
al ✝ nō hz ī
als ✝ nō habet tua.

¶ Caph.

al.+ nō hz τ Defecit in salutari tuo aīa
mea: et + in verbū tuū sup
speraui. Defecerunt oculi
mei in eloquiū tuū: dicen-
tes quādo cōsolaberis me.
Qz factus sum sicut vter in pruina: iu-
stificatiōes tuas nō sum oblit⁹. Quot
sunt dies serui tui: qñ facies de perse-
quentibus me iudicium. Narrauerunt
mihi iniqui fabulatiōes: sed nō vt lex
tua. Omnia mandata tua veritas: iniq
persecuti sunt me adiuua me. Paulo-
minus cōsummauerūt me in terra: ego
aūt non dereliqui mādata tua. Scōm
miam tuā viuifica me: et custodiā te-
stimonia oris tui. ¶ Lamech.

In eternū dñe: verbū tuum
pmanet in celo. In genera
tiōe τ gñationē vitas tua:
fundasti terrā et pmanet.
Ordinatione tua pseuerat
dies: qm̄ oia seruiunt tibi.
Nisi qd lex tua meditatio mea est: tūc
forte periissem in humilitate mea. In
eternum nō obliuiscar iustificationes
tuas: quia i ipsis viuificasti me. Tuus
sum ego saluū me fac: qm̄ iustificatio-
nes tuas exquisiui. Me expectauerūt
pctōres vt pderent me: testimonia tua
als.+ ol cō- itellexi. Ois ↄsummatiōis + vidi finē:
summatio- latū mādatū tuū nimis. ¶ Mem.
ni.

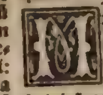
als.+ nō hz Quomodo dilexi legem tuā
domine. dñe +: tota die meditatio
mea est. Super inimicos
meos prudētem me fecisti
mandato tuo: qz in eternū
mihi est. Super oēs docen
tes me intellexi: qz testimonia tua me-
ditatio mea est. Super senes itellexi:
qz mandata tua quesiui. Ab omni via
mala phibui pedes meos: vt custodiā
verba tua. A iudicijs tuis nō declina-
ui: qz tu legem posuisti mihi. Quā dul
cia faucibus meis eloquia tua: super
mel ori meo. A mandatis tuis intelle-
xi: propterea odiui omnem viā iniqui
tatis. ¶ Nun.

Lucerna pedibus meis ver
bum tuū: et lumen semitis
meis. Iuraui et statui: cu-
stodire iudicia iustitie tue.
Humiliat⁹ sum vsquequaqz
dñe viuifica me sm̄ verbuz
tuum. Volūtaria oris mei beneplaci-
ta fac domine: et iudicia tua doce me.
22.q.5.ca. Anima mea in manibus meis semper:
presena. et legem tuam nō sum oblitus. Posue-
runt peccatores laqueū mihi: τ de mā-
datis tuis nō erraui. Hereditate acq-
siui testimonia tua in eternū: qz exulta
tio cordis mei sunt. Inclinaui cor meū
ad faciēdas iustificatiōes tuas in eter
nū: ppter retributionē. ¶ Samech.
Iniquos odio habui: τ legē tuā di
lexi. Adiutor et susceptor me⁹ es
tu: τ + in vbū tuū supsperaui. Declina al.+ nō hz τ
te a me maligni: τ scrutabor mandata
dei mei. Suscipe me sm̄ eloquiū tuuz
et viuā: et non confundas me ab expe-
ctatione mea. Adiuua me τ salu⁹ ero:
et meditabor in iustificationibus tuis
semper. Spreuisti oēs discedētes a iu-
dicijs + tuis: qz iniusta + cogitatio eo- Als.+ iniusti
rū est. Preuaricātes reputaui oēs pec- tia.
catores terre: ideo dilexi testimonia als.+ hz est
tua. Confige timore tuo carnes meas:
a iudicijs eīm tuis timui. ¶ Ain.

Feci iudiciū et iustitiā: nō
tradas me calūniantibus
me. Suscipe seruū tuū in
bonū: nō calūnient me su-
perbi. Oculi mei defece-
rūt in salutare tuū: τ in elo
quium iustitie tue. Fac cum seruo tuo
sm̄ miam tuā: τ iustificatiōes tuas do
ce me. Seruus tuus sum ego: da mihi
intellectuz + vt sciam testimonia tua. Als.+ et.
Tempus faciendi dñe + dissipauerunt Als.+ dñe.
legē tuā. Iō dilexi mādata tua: sup au
rū et topazion. Propterea ad omnia
mandata tua dirigebar: omnē viā ini-
quam odio habui. ¶ Phe.

Mirabilia testimōia tua: ideo
scrutata ē ea aīa mea. Decla-
ratio sermonū tuoꝝ illumi-
nat: et intellectū dat paruu-
lis. Os meū aperui τ attraxi
spiritū: qz mandata tua desiderabam.
Aspice in me τ miserere mei: sm̄ iudi-
ciū diligētiū nomē tuū. Gressus meos
dirige sm̄ eloquiū tuū: τ non dominet
mei ōis iniustitia. Redime me a calū-
nijs hoim: vt custodiā mādata tua. Fa
ciē tuā illumina sup seruū tuū: et doce
me iustificatiōes tuas. Exitus aquarū
deduxerūt ocl̄i mei: qz nō custodierūt
legem tuam. ¶ Sade.
Iustus es dñe: τ rectū iudiciū tuū.
Mādasti iustitiā testimōia tua: τ
vitatē tuā nimis. Tabescere me fecit
zel⁹ me⁹: qz obliti sūt vba tua inimici
mei. Ignitū eloquiū tuū vehemēter: et
seru⁹ tu⁹ dilexit illud. Adolescētulus
sum ego τ ↄtēptus: iustificatiōes tuas

non sum oblitus. Iustitia tua iustitia in eternũ: et lex tua veritas. Tribulatio et angustia inuenerũt me: mãdata tua meditatio mea est+. Equitas testimonia tua in eternum: intellectũ da mihi et viuam.
Als+non habet est.

¶ Coph.

Clamaui i toto corde meo exaudi me dñe: iustificationes tuas requirã. Clamaui ad te saluũ me fac: vt custodiã mãdata tua. Preueni in maturitate et clamaui: qr in verba tua supersperaui. Preuenerunt oculi mei ad te diluculo: vt meditarer eloq̃a tua. Uocem meã audi ſm mĩam tuã dñe: et ſm iudicium tuũ viuifica me. Appropinquauerũt psequentes me iniq̃tati+: a lege aũt tua longe facti sunt. Prope es tu dñe: et omnes vie tue veritas. Initio cognoui de testimonijs tuis: qr in eternum fundasti ea.
Als+iniq̃tatem.

¶ Res.

Uide humilitatẽ meã et eripe me: qr legẽ tuã nõ sum oblitus. Iudica iudiciũ meum et redime me: ppter eloquium tuũ viuifica me. Lõge a peccatorib9 salus: qr iustificationes tuas nõ exquisierũt. Mie tue multe dñe: ſm iudicium tuũ viuifica me. Multi q̃ persequũtur me et tribulãt me: a testimonijs tuis nõ declinaui. Uidi preuaricãtes et tabescebã: qr eloq̃a tua nõ custodierũt. Uide qm̃ mãdata tua dilexi domine: in mĩa tua viuifica me. Pricipiũ verborũ tuorũ veritas: + in eternũ oĩa iudicia iustitie tue.
Als+et.

¶ Schin.

Principes psecuti sunt me gratis: et a verbis tuis formidauit cor' meũ. Letabor ego sup eloquia tua: sicut q̃ inuenit spolia multa. Iniquitatẽ odio habui et abominat9 sum: legem autẽ tuã dilexi. Septies in die laudez dixi tibi: super iudicia iustitie tue. Pax multa diligẽtibus legẽ tuã: et non est illis scãdalum. Expectabã salutare tuũ dñe: et mãdata tua dilexi. Custodiuit aĩa mea testimonia tua: et dilexi ea vehementer. Seruaui mandata tua et testimonia tua: qr omẽs vie mee in conspectu tuo.
26.q.7.ca. affectum. 91.di.capi. presbyter. tuali.

¶ Thau.

Appropinq̃t deprecatio mea in conspectu tuo dñe: iuxta eloquium tuũ da mihi intellectũ. Intret postulatio mea in cõspectu tuo: ſm eloquiũ tuum eripe me. Eructabunt labia mea hymnum: cũ docueris me iustificationes tuas. Pronũciabit lingua mea eloquium tuum: qr omnia mandata tua equitas. Fiat manus tua vt saluet me: quoniam mandata tua elegi. Concupiui salutare tuũ domine: et lex tua meditatio mea est+. Uiuet anima mea et laudabit te: et iudicia tua adiuuabunt me. Erraui sicut ouis que perijt: quere seruum tuum+ quia mãdata tua non sum oblitus.
Als+non habet est.
Als+ dñe.

¶ Alla.

¶ Canticum graduum. cxix.

Ad dñz cũ tribularer clamaui: et exaudiuit me. Dñe libera animam meã a labijs iniquis: et a ligua dolosa. Quid detur tibi aut quid apponatur tibi: ad linguã dolosam. Sagitte potẽtis acute: cum carbonibus desolatorijs. Heu mihi qr incolatus meus plõgatus est: habitaui cum habitãtibus cedar: multum incola fuit anima mea. Cũ his qui oderunt pacem eram pacificus: cum loquebar illis impugnabant me gratis.
De pe.dist. 3.c.consolatio. Ps.117.a. Job.2.a.

¶ Canticum graduum. cxx.

Leuaui oculos meos in mõtes: vñ veniet auxiliũ mihi. Auxiliũ meũ a dño: qui fecit celũ et terrã. Nõ det in cõmotionẽ pedẽ tuũ: neq3 dormitet q̃ custodit te. Ecce nõ dormitabit neq3 dormiet: qui custodit+ israel. Dñs custodit te dñs ptectio tua: super manum dexterã tuam. Per diem sol nõ vret te: neq3 luna per noctem. Dñs custodit te ab oĩ malo: custodiat animã tuam dñs. Dominus custodiat introitum tuum et exitum tuũ: et hoc nunc et vsq3 in seculum.
Esa.5.a. Als+te.

¶ Canticum graduum. cxxi.

Letatus sum in his q̃ dicta sunt mihi: in domũ dñi ibimus. Stantes erãt pedes nrĩ: in atrijs tuis hierlm. Hierusalẽ que edificat vt ciuitas cuius participatio eius in idipsum. Illuc+ eñi ascẽderũt tribus tribus dñi testimonium israel: ad cõfitendũ nomini dñi. Quia illic sederunt sedes in iudicio sedes: sup domum dauid. Rogate que ad pacẽ sunt hierusalem: et abũdantia diligentibus te. Fiat pax in virtute tua: et abundantia in turribus tuis. Propter fratres meos et primos meos: loquebar pacẽ de te. Propter domũ dñi dei nrĩ; q̃siui
24.q.1.ca. omnibus.
Als+illic

bona tibi.

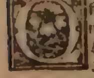
¶ Cãticũ graduũ. cxxij.

Ad te leuaui oculos meos: q̄ habitas in celis. Ecce sicut oculi seruorũ: in manibus dñorum suoꝝ. Sicut oculi ancille i manib⁹ dñe sue: ita oculi nostri ad dñm deũ nostrũ donec misereat̃ nr̃i. Miserere nostri dñe miserere nostri: q2 multuz repleti sumus despectione. Q2 multum repleta est anima nostra: opprobrium abundantibus et despectio superbis.

¶ Canticum graduum. cxxiij.

Nisi q2 dñs erat i nobis dicat nũc isrl̃. nisi q2 dñs erat i nobis. Cũ exurgerẽt homies in nos forte viuos deglutissent nos. Cũ irasceret̃ furor eoꝝ in nos: forsitan aqua absorbuisset nos. Torrẽtẽ pertransiuit aĩa nostra: forsitan pertrãsisset aĩa nostra aquã intolerabilez. Benedictus dñs qui nõ dedit nos: in captionẽ dentib⁹ eoꝝ. Aĩa nostra sicut passer erepta est: de laqueo venãtiũ. Laqueus cõtritus est: ⁊ nos liberati sumus. Adiutorium nostrũ in nomine domini: qui fecit celũ ⁊ terram.

¶ Canticum graduum. cxxiiij.

Qui cõfidũt in dño sicut mõs sion: nõ cõmouebit̃ in eternum qui habitat in hierl̃m. Montes in circuitu eius: et dñs in circuitu ppl̃i sui ex hoc nũc ⁊ vsq3 in seculũ. Quia nõ relinquet dominus ✝ virgã pctõꝝ sup sortem iustoꝝ: vt nõ extẽdãt iusti ad iniq̄tatẽ man⁹ suas. Benefac dñe: bonis ⁊ rectis corde. Declinãtes aũt in obligationes ✝ adducet dominus cũ operantibus iniquitatem pax super israel.

Als ✝ non habet dñs.

Als ✝ prauitates.

¶ Canticum graduum. cxxv.

In conuertẽdo dominus captiuitatẽ sion: facti sumus sicut consolati. Tunc repletum est gaudio os nostrũ: ⁊ lingua nostra exultatione. Tũc dicẽt inter gẽtes magnificauit dñs: facere cũ eis ✝. Magnificauit dñs facere nobiscum: facti sumus letantes. Conuertere domine captiuitatẽ nostrã: sicut torrẽs in austro. Qui seminant in lacrimis: in exultatione metẽt. Euntes ibãt ⁊ flebãt mittẽtes semina sua. Uenientes autẽ venient cum exultatione portantes manipulos suos.

Als ✝ his.

¶ Cãticũ graduũ salomonis. cxxvi.

Nisi dñs edificauerit domũ: inuanũ laborauerũt qui edificãt eã. Nisi dñs custodierit ciuitatem: frustra vigilat qui custodit eã. Uanũ est vobis ante lucẽ surgere ✝: surgite postq̄ sederitis q̄ mãducatis panẽ doloris. Cũ dederit dilectis suis sõnũ: ecce hereditas domini filij merces fructus vẽtris. Sicut sagitte in manu potẽtis: ita filij excussoꝝ. Beatus vir qui impleuit desideriũ suũ ex ipsis: nõ confundetur cum loquetur inimicis suis in porta.

Als ✝ surgere infinitiui modi.

¶ Canticum graduum. cxxvij.

Beati oẽs q̄ timẽt dñm: qui ambulãt in vijs eius. Labores manuũ tuarũ: q2 manducabis btũs es: ⁊ bene tibi erit. Uxor tua sicut vitis abũdãs in laterib⁹ domus tue. Filij tui sicut ✝ nouelle oliuarũ: in circũitu mẽse tue. Ecce sic benedicetur homo: q̄ timet dñm. Bñdicat tibi dñs ex sion: ⁊ videas bona hierusalẽ oĩbus diebus vite tue. Et videas filios filiorum tuorum: pacem super israel.

Als ✝ nouella. s. 2.

¶ Canticum graduum. cxxviij.

Sepe expugnauerũt me a iuuẽtute mea: dicat nũc israel. Sepe expugnauerũt me a iuuentute mea: etenĩ nõ potuerũt mihi. Supra dorsũ meũ fabricauerũt ✝ peccatores: plongauerunt iniquitatẽ suã. Dñs iust⁹ cócidet ceruices peccatoꝝ: cõfundãtur ⁊ conuertantur retrorsuz oẽs qui oderũt sion. Fiãt sicut fenũ tectoꝝ: qđ priusq̄ euellatur exaruit. De quo nõ impleuit manum suã qui metet: ⁊ sinum suũ q̄ manipulos colliget. Et non dixerunt qui preteribant benedictio domini super vos: benedicimus vobis in noĩe dñi.

Als ✝ fabricabantur.

¶ Canticum graduum. cxxix.

De pfundis clamaui ad te dñe: dñe exaudi vocẽ meã. Fiãt aures tue intẽdẽtes: in vocẽ deprecatiõis mee. Si iniq̄tates ✝ obseruaueris dñe: dñe q̄s sustinebit. Q2 apud te propitiatio est: ⁊ propter legẽ tuã sustinui te dñe. Sustinuit aĩa mea in verbo ✝ eius: sperauit aĩa mea in dño. A custodia matutina vsq3 ad noctẽ: speret israel in dño. Quia apud dominũ misericordia: ⁊ copiosa apud eum redẽptio. Et ipse redimet ✝ isrl̃: ex omnibus iniquitatibus eius.

De pe. di. i. §. deniq3.

Als ✝ iniq̄tatem.

Als ✝ Abb

Als ✝ redemit.

¶ Canticum graduum. cxxx.

Domine nõ est exaltatũ cor meũ: neq3 elati sunt oculi mei. Neq3 ambulaui in magnis: neq3 in mirabili

bus sup me. Si nō humilr sentiebā:sz
exaltaui aiam meā. Sicut ablactatus
Als+ matre sua. est super + matrē suā:ita retributio in
anima mea. Speret israel in domino:
ex hoc nunc et vsqz in seculum.

¶ Canticum graduum. cxxxj.

Memēto dñe dauid:et oīs
mansuetudinis ei⁹. Sicut
iurauit dño:votū vouit
deo iacob. Si introiero i
tabernaculū domus mee:
si ascendero in lectū strati
mei. Si dedero somnū oculis meis:et
palpebris meis dormitationē. Et re-
quiē tpibus meis donec inueniā locū
dño:tabernaculū deo iacob. Ecce audi
Als+ illā. nimus eā + in effrata:inuenimus eā in
als+ tabernacula. cāpis silue. Introibim⁹ in tabernacu-
lū + eius:adorabim⁹ in loco vbi stete-
Prouerbi. 6.g. runt pedes eius. Surge dñe in requiē
tuā:tu et arca sctificatiōis tue. Sacer
1.q.1.§. dominus. dotes tui induātur iustitiā:et scti tui
exultēt. Propter dauid seruū tuū:nō
De iurcin. c.et si xpē. auertas faciē xpi tui. Iurauit dñs da-
uid vitatē:nō frustrabit eū:de fructu
vētris tui ponā sup sedē tuā. Si custo
dierint filij tui testm̄ meū:et testimo-
nia mea hec q̄ docebo eos. Et filij eorū
vsqz in seculū:sedebūt super sedē tuā.
Qm̄ elegit dñs sion:elegit eā in habi-
tationē sibi. Hec requies mea in seculū
Di.40.c.1. sclī:hic habitabo qm̄ elegi eā. Uiduā
eius benedicēs benedicā:paupes eius
saturabo panibus. Sacerdotes ei⁹ in
duā salutari:et sancti eius exultatiōe
exultabunt. Illuc pducā cornu dauid:
paraui lucernam christo meo. Inimi-
cos eius induā confessione:super ipm
autem efflorebit sanctificatio mea.

¶ Canticum graduum. cxxxij.

2.q.1.capi. nullis. Ecce q̄ bonū et q̄ iocūdum:
habitare fratres in vnum.
12.q.1.c.2. Sicut vnguentum in capi
De pe.dist. 1.c.quātulibet. te:qd descendit in barbam
barbā aaron. Qd descēdit
in orā vestimēti eius:sicut
De sacra. vnc.c.videtur. ros hermon qui descendit in montem
sion. Qm̄ illic mādauit dominus bene
dictionem:et vitam vsqz in seculum.

¶ Canticum graduum. cxxxiij.

§.124. Ecce nūc benedicite domino:
§.124. oēs serui domini. Qui statis
in domo domini:in atrijs do
mus dei nostri. In noctibus
extollite man⁹ vestras in san
cta:et benedicite domino. Benedicat
te dñs ex sion:qui fecit celū et terram.

¶ Alleluya. cxxxiiij.

Laudate nomen dñi:laudate §.112.
serui dñm. Qui statis in do- §.133.
mo dñi:in atrijs domus dei
nrī. Laudate dñm qr bonus
dñs:psallite noī ei⁹ qm̄ sua-
ue est. Qm̄ iacob elegit sibi dñs:isrl in
possessionē sibi. Qr ego cognoui quod De pe.dist.
magn⁹ est dñs:et de⁹ nr̄ pre oībus dijs. 2.c.omnia.
Oia q̄cūqz voluit dñs fecit in celo et in Hier.10.c.
terra:et i mari + et in oīb⁹ abyssis. Edu als+ mare
cēs nubes ab extremo terre:fulgura in
pluuiā fecit. Qui pducit vētos de the-
sauris suis:q̄ pcussit pmogēita egypti
ab hoīe vsqz ad pecus. Et misit signa et
pdigia i medio tui egypte:in pharao-
nē et in oēs suos ei⁹. Qui pcussit gētes §.77.
multas:et occidit reges fortes. Seō re §.104.
gē amorreoꝝ et og regē basan:et oīa re- Exo.12.d.
gna chanaā. Et dedit terrā eoꝝ heredi
tatē:hereditatē isrl pplo suo. Dñe no-
mē tuū in eternū:dñe memoriale tuū i
gnatiōe et gnationē. Qr iudicabit dñs
pplm suū:et in suis suis depcabit. Si- §.113.
mulachra gētiū argētū et aurū:opa ma Sap.15.d.
nuū hoīm. Os habēt et nō loquēt:ocu-
los habēt et nō videbūt. Aures habēt et
nō audiēt:neqz eī est spūs i ore ipoꝝ +. Als+ eoꝝ.
Siles illis fiāt q̄ faciūt ea:et oēs q cōfi §.113.
dūt i eis. Dom⁹ isrl bñdicite dño + do als+ omni
mus aaron bñdicite dño. Domus leui num vbiqz
bñdicite dño:q̄ timetis dñz benedici- in accusati
te dño. Benedictus dñs ex sion:q̄ habi uo casu.
tat in hierlm. ¶ Alleluya. cxxxv.

Confitemini dño qm̄ bo §.104.et
nus:qm̄ in sclm mia eius. 105.et.106.
Cōfitemini deo deoꝝ:qm̄.
Cōfitemini dño dñoꝝ:qm̄.
Qui facit mirabilia ma-
gna solus:qm̄. Qui fecit ce
los i itellectu:qm̄. Qui firmauit terrā
sup aq̄s:qm̄. Qui fecit luiaria magna:
qm̄. Solem in ptātē diei:qm̄. Lunā et
stellas i ptātē noctis:qm̄. Qui pcussit
egyptū cū pmogenitis eoꝝ:qm̄. Qui edu
xit isrl de medio eoꝝ:qm̄. In manu po
tēti et brachio excelso:qm̄. Qui diuisit
mare rubrū i diuisiōes:qm̄. Et eduxit
israel p mediū ei⁹:qm̄. Et excussit pha
raonē et virtutē ei⁹ in mari rubro:qm̄.
Qui traduxit populū suū p desertū:
qm̄. Qui percussit reges magnos:qm̄.
Et occidit reges fortes:qm̄. Seō regē
amorreoꝝ:qm̄. Et og regē basan:qm̄.
Et dedit terrā eoꝝ hereditatē:qm̄. He
reditatem israel seruo suo:qm̄. Quia
in humilitate nostra memor fuit nrī:

qm̄. Et redemit nos ab inimicis nr̄is: qm̄. Qui dat escā oī carni: qm̄. Confitemini deo celi: qm̄. Cōfitemini dn̄o dn̄orum: qm̄ in eternū misericordia eius.

¶ Psalm⁹ dd̄ ꝑpter hieremiā. cxxxvi.

De ꝯse. dis. i. c. biduo. De pe. di. 3. in salicib⁹.

Super flumina babylonis illic sedimus ⁊ fleuimus: dū recordaremur in sion. In salicibus in medio ei⁹: suspēdimus organa nostra. Quia illic interrogauerunt nos q̄ captiuos duxerūt nos: verba cantionū. Et q̄ abduxerūt ✝ nos: hymnum cātate nobis de canticis sion. Quomō cantabimus canticū dn̄i: in terra aliena. Si oblit⁹ fuero tui hierl'm: obliuioni det dextera mea. Adhereat lingua mea faucib⁹ meis: si nō meminero tui. Si nō ꝓposuero ✝ hierusalē in principio letitie mee. Memor esto dn̄e filiorū edom: in die hierusalem. Qui dicunt exinanite: exinanite vsq̄ ad fundamēta in ea. Filia babylonis misera: beatus qui retribuet tibi retributionem tuam quā retribuisti nobis. Beatus qui tenebit et allidet paruulos suos ✝ ad petram.

Al's ✝ adduxerunt.
De pe. dist. 3. c. in salicibus.
Al's ✝ tui.
Predicto c. in salicibus.
Al's ✝ tuos

¶ Psalmus ipsi dauid. cxxxvii.

Confitebor tibi dn̄e in toto corde meo: quoniā audisti oīa ✝ verba oris mei. In cōspectu āgelorum psallā tibi: adorabo ad tēplū sanctum tuum ⁊ cōfitebor nōi tuo. Super mīa tua ⁊ veritate tua: qm̄ magnificasti sup oē nomē sanctum tuum. In quacūq̄ die inuocauero te exaudi me: multiplicabis in aīa mea virtutē. Confiteātur tibi dn̄e oēs reges terre: q2 audierūt oīa verba oris tui. Et cantent in vijs dn̄i: qm̄ magna est ✝ gloria dn̄i. Qm̄ excelsus dn̄s ⁊ humilia respicit: ⁊ alta a lōge cognoscit. Si ambulauero in medio tribulationis viuificabis me ⁊ super irā inimicorū meorum extendisti manū tuā: ⁊ saluū me fecit dextera tua. Dn̄s retribuet pro ✝ me dn̄e misericordia tua in seculū: ⁊ opera manuum tuarum ne despicias.

1. q. 4. §. 2. s. 9.
Al's ✝ non habet oīa.
s. 112.
s. 101.
Al's ✝ non habet est.
al' ✝ ꝑpter.

¶ In finem psalmus dauid. cxxxviii.

Domine ꝓbasti me ⁊ cognouisti me: tu cognouisti sessionē meā ⁊ resurrectionē meā. Intellexisti cogitationes meas de lōge: semitam meā ⁊ funiculū meum inuestigasti. Et oēs vias meas ꝓuidisti: q2 non est sermo in lingua mea. Ecce dn̄e tu cognouisti oīa nouissima ⁊ antiqua: tu formasti me ⁊ posuisti sup me manū tuā. Mirabilis facta est sciētia tua ex me: cōfortata est ⁊ nō potero ad eam. Quo ibo a spū tuo: ⁊ quo a facie tua fugiā. Si ascēdero in celum tu illic es: si descēdero ad infernum ades. Si sumpsero pēnas meas diluculo: ⁊ habitauero in extremis maris. Etem̄ illuc ✝ manus tua deducet me: et tenebit me dextera tua. Et dixi forsitā tenebre cōculcabūt me: ⁊ nox illuminatio mea ✝ in delitijs meis. Q2 tenebre nō obscurabunt a te: ⁊ nox sicut dies illuminabitur: sicut tenebre ei⁹ ita ⁊ lumē eius. Q2 tu possedisti renes meos: suscepisti me de vtero mr̄is mee. Confitebor tibi qm̄ terribiliter magnificatus est mirabilia opera tua: ⁊ aīa mea cognoscet nimis. Nō est occultatū os meum a te: qđ fecisti in occulto: ⁊ substātia mea in inferioribus terre. Imperfectū meū viderunt oculi tui: ⁊ in libro tuo oēs ✝ scribent: dies formabūtur ⁊ nemo in eis. Mihi aūt nimis honorati sunt amici tui deus: nimis cōfortatus est ꝓncipatus eorum. Dinumerabo eos ⁊ sup arenā multiplicabunt: exurrexi ⁊ adhuc sum tecū. Si occideris de⁹ peccatores: viri sanguinū declinate a me. Q2 dicitis in cogitatione: accipiāt in vanitate ciuitates suas ✝. Nōne q̄ oderūt te dn̄e oderā: ⁊ sup inimicos tuos tabescebā. Perfecto odio oderam illos: inimici facti sunt mihi. Proba me deus ⁊ scito cor meum: interroga me ⁊ cognosce semitas meas. Et vide si via iniquitatis in me est: ⁊ deduc me in via eterna.

De pe. di. 1. c. et venit.
Al's ✝ illic
Al's ✝ nox ꝑ mea.
De cōse. di. 4. c. sicut in sacramēt.
Al's ✝ oīa.
Al's ✝ et melius tuas.
s. 25.

¶ In finem ps. dauid. cxxxix.

Eripe me dn̄e ab hoīe malo: a viro iniquo eripe me. Qui cogitauerūt iniq̄tates in corde: tota die cōstituebāt ꝓlia. Acuerūt linguas suas sicut serpētes: venenū aspidū sub labijs eorum. Custodi me dn̄e de manu peccatoris: et ✝ ab hoīb⁹ iniquis eripe me. Qui cogitauerūt supplātare gressus meos: absconderūt superbi laqueum mihi. Et funes extēderunt in laqueū: iuxta iter scādalū posuerūt mihi. Dixi dn̄o deus meus es tu: exaudi dn̄e vocem deprecationis mee. Dn̄e dn̄e virtus salutis mee: obūbrasti sup caput meū in die belli. Non tradas me dn̄e a desiderio meo peccatori: cogitauerūt ꝯ me ne derelinquas me ne forte exaltentur.

Al's ✝ non habet et.

exaltētur. Caput circuitus eoꝝ: laboꝛ labioꝝ ipsoꝝ operiet eos. Cadent sup eos carbones in ignē deijcies eos: i mi serijs nō subsistēt. Uir linguosus nō di riget in terra: virū iniustū mala capiēt in interitu. Cognoui qꝛ faciet dñs iu dicū inopis: ꝛ vindictā pauperū. Ve rūtā iusti ꝯfitebunt nomini tuo: ꝛ ✠ ha bitabunt recti cum vultu tuo.

Alꝰ ✠ non habet et.

¶ Psalmus dauid. cxl.

Domine clamaui ad te exaudi me. intēde voci mee cū clamauero ad te. Dirigat oratio mea sicut incensum in ꝯspectu tuo: eleuatio manuū mearū sacrificiū vespertinū. Pone dñe custodiā ori meo: ꝛ ostiū circūstātie labijs meis. Non declines coꝛ meū in vba malicie: ad excusandas excusatōes in peccatis. Cū hoīb⁹ operātib⁹ iniqtate: ꝛ nō cōi cabo cū electis eoꝝ. Corripiet me iust⁹ in mīa ꝛ increpabit me: oleū aūt pecca toris nō ipinguet caput meū. Qm ad huc ꝛ oratio mea in beneplacitis eoꝝ: absoꝛpti sunt iūcti petre iudices eoꝝ. Audiēt verba mea qm potuerūt: sicut crassitudo terre erupta est sup terraꝫ. Dissipata sunt ossa nrā sec⁹ infernū ✠ qꝛ ad te dñe dñe oculi mei: in te spera ui nō auferas animā meā. Custodi me a laqueo quē statuerūt mihi: ꝛ a scāda lis operātiū iniqtatē. Cadēt in retia culo ✠ ei⁹ peccōres: singulr sum ego do nec transeā.

Eccl. 22. b. 16. q. i. c. p dicatoꝛ. De consue. quāto. De vsu. ca. cum tu. De excess. p la. c. inter.

Alꝰ ✠ in infernū.

Alꝰ ✠ retia culum.

¶ Intellectus dauid cum esset in spelūca. Oꝛo. cxli.

Uoce mea ad dñm clamaui: voce mea ad dñm deꝑcatus sum. Effū do in ꝯspectu ei⁹ orationē meā: ꝛ tri bulationem meā ante ipm ꝓnūcio. In deficiēdo ex me spm meū: ꝛ tu cognoui sti semitas meas. In via hac qua ambu labā: absconderūt supbi laqueū mihi. Cōsiderabā a dexterā ꝛ videbā: ꝛ non erat qui cognosceret me. Perijt fuga a me: ꝛ nō est qui reqrat aīam meā. Cla maui ad te dñe dixi tu es spes mea: poꝛ tio mea in terra viuētium. Intēde ad deprecationē meā: qꝛ humiliatus sum nimis. Libera me a psequentibus me: qꝛ cōfoꝛtati sunt sup me. Educ de custo dia aīam meā ad cōfitēdū noī tuo: me expectāt iusti donec retribuas mihi.

Joan. and. i cle. vnica. de reli. ꝛ ve ne. san. ā. 67.

¶ Psalmus dauid quādo persequeba tur eū filius suus absalon. cxlij.

Domine exaudi orationē meā: au ribus percipe obsecrationē meā i veritate tua: exaudi me i tua iustitia. Et nō intres in iudiciū ✠ cū seruo tuo: qꝛ non iustificabit in cōspectu tuo oīs viuēs. Qꝛ psecut⁹ est inimicus animā meā: humiliauit i terra vitā meā. Collo cauit me i obscuris sicut moꝛtuos secu li: ꝛ anxiatus est sup me spūs meus in me turbatū est coꝛ meum. Memoꝛ fui dieꝝ antiquoꝝ meditatus sum in oīb⁹ operib⁹ tuis: in factis manuū tuaꝝ me ditabar. Expādi man⁹ meas ad te: aīa mea sicut terra sine aqua tibi. Velociter exaudi me dñe: defecit spūs meus. Nō auertas faciē meā a me: ꝛ silis ero descēdentib⁹ in lacū. Auditā fac mihi mane mīam tuā: qꝛ in te speraui. Notā fac mihi viā in qua ambulē: qꝛ ad te le uaui animā meaꝫ. Eripe me de inimi cis meis dñe ad te confugi doce me fa cere voluntatē tuā: qꝛ deus me⁹ es tu. Spūs tu⁹ bon⁹ deducet me in terrā re ctā ✠: ꝑpter nomē tuū dñe viuificabis me i eqtate tua. Educes de tribulatio ne animam meā: ꝛ in misericoꝛdia tua disperdes oēs inimicos meos. Et per des oēs ✠ qui tribulant animam meā: quoniam ego seruus tuus sum.

ā. 101.

Alꝰ ✠ pīudi cio.

De pe. dist. 2. c. fin.

ā. 104.

Alꝰ ✠ terre recta.

Alꝰ ✠ non hꝫ omnes.

¶ Ps. dauid aduersus goliath. cxliij.

Benedictus dñs deus meus q docet man⁹ meas ad pliū: et digitos meos ad bellū. Mia meat refugiū meū: susceptoꝛ meus ꝛ liberatoꝛ me⁹. Pꝛo tectoꝛ me⁹ ꝛ in ipso speraui: q subdis ppłm meū sub me. Dñe quid est homo qꝛ innotuisti ei: aut filius hoīs qꝛ repu tas eū. Homo vanitati ✠ similis fact⁹ est: dies eius sicut vmbꝛa pretereunt. Dñe inclina celos tuos ꝛ descēde: tāge mōtes ꝛ fumigabunt. Fulgura choꝛu scationē ✠ ꝛ dissipabis eos: emitte sa gittas tuas ꝛ cōturbabis eos. Emitte manum tuā de alto eripe me et libera me de aqs multis: ꝛ de manu filioꝛum alienoꝝ. Quoꝝ os locutū est vanitatē: et dextera eoꝝ dextera iniqtatis. De⁹ canticū nouū cātabo tibi: in psalterio decachoꝛdo psallā tibi. Qui das salu tē regibus: q redemisti ✠ dauid seruū tuum: de gladio maligno eripe me. Et erue me de manu filioꝝ alienoꝝ quoꝝ os locutū est vanitatē: ꝛ dextera eoꝛuꝫ dextera iniquitatis. Quoꝛuꝫ filij sicut nouelle ✠ plātationes in iuuētute sua. Filie eoꝝ cōposite circūoꝛnate vt simi litudo tēpli. Pꝛomptuaria eoꝝ plena eructātia: ex hoc in illud. Oues eoꝛum ferose abundantes in egressibus suis: boues eoꝝ crasse ✠. Nō est ruina mace

ā. 17.

ā. 8.

Alꝰ ✠ vani tatis.

Job. 8.

De pe. dist. 2. c. fin.

Alꝰ ✠ cho ruscatio nes.

Alꝰ ✠ redē mit.

Alꝰ ✠ no uella plā tationis.

al' ✠ crassi.

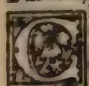
rie neq3 trāsitus: neq3 clamor ī plateis
eorum. Beatū dixerūt populū cui hec
sunt: beatus ppl's cuius dñs deus eius.
¶ Laudatio ipsi dauid. cxliiij.
EXaltabo te de⁹ meus rex: ⁊ bñdi-
cā noī tuo in sc'm ⁊ in secl'm scl'i.
Per singlos dies bñdicā tibi: ⁊ lauda
§.47. bo nomen tuū in sc'm ⁊ in sc'm seculi.
Magn⁹ dñs ⁊ laudabilis nimis: ⁊ ma
gnitudinis eius nō est finis. Gñatio et
Al's ÷ lau- gñatio laudabūt ÷ opa tua: ⁊ potētiā
dab. t. tuā pnūciabūt. Magnificētiā glie scī
tatis tue loquēt: ⁊ mirabilia tua nar-
rabūt. Et ūtutē terribiliū tuoꝝ dicēt:
⁊ magnitudinē tuā narrabūt. Memo
riā abundātie suauitat' tue eructabūt:
et iustitia tua exultabūt. Miserator ⁊
misericors dñs: patiēs ⁊ multū miseri
44. dist. ca. cors. Suauis dñs vniuersis: ⁊ misera-
Quando. i. tiones ei⁹ sup oia opa ei⁹. Cōfiteātur
tibi dñe oia opa tua: ⁊ scī tui bñdicāt
tibi. Gloriā regni tui dicēt: ⁊ potētiā
tuā loquent. Ut notā faciāt filijs hoīz
potentiā tuā. ⁊ gloriā magnificētie re
gni tui. Regnū tuū regnū oīm seculoꝝ:
et dñatio tua in oī gñatione ⁊ gñatio-
15. q. i. capi nē. Fidelis dñs in oibus ūbis suis: et
firmissime. sctūs in oibus opib⁹ suis. Alleuat dñs
al' ÷ eriget. oēs q corruūt: ⁊ erigit ÷ omes elisos.
al's ÷ nō hz Oculi oīm in te sperāt dñe ÷: ⁊ tu das
domine. escā illorū in tpe oportuno. Aperis tu
§.103. manum tuā: ⁊ imples oē aīal benedi-
ctione. Justus dñs in oibus vijs suis: ⁊
sanctus in oibus opibus suis. Prope
est dñs oibus inuocātibus eū: oib⁹ in-
uocātibus eū in veritate. Uolūtatē ti-
mētiū se faciet: ⁊ deprecationē coꝝ ex-
audiet ⁊ saluos faciet eos. Custodit do
minus oēs diligētes se: ⁊ oēs peccātores
disperdet. Laudationē dñi loquēt os
meū: ⁊ benedicat oīs caro nomini san
cto eius in seculum et in seculū seculi.
¶ Alleluya. cxlv.
LAuda aīa mea dominū: laudabo
dñz ī vita mea: psallā deo meo q̄
diu fuero. Nolite ɔfidere in pncipib⁹:
Al's ÷ non neq3 ÷ ī filijs hoīz ī ÷ qb⁹ nō est salus.
hz neq3. Exibit spūs ei⁹ ⁊ reuertet ī terrā suā:
Al's ÷ non in illa die pibūt oēs cogitatiōes coꝝ.
habet in. Btūs cuius de⁹ iacob adiutor ei⁹: spes
Act. 14. c. ei⁹ ī dño deo ipsi⁹ q fecit celū ⁊ trā ma
apoc. 14. b. re ⁊ oīa que in eis sunt. Qui custodit
23. q. 4. c. veritatē in seculū facit iudiciū iniuriā
postea insi patiētib⁹: dat escā esurientib⁹. Dñs sol
deles. uit cōpeditos: dñs illūiat cecos. Dñs
al' ÷ eriget. erigit ÷ elisos: dñs diligit iustos. Dñs
custodit aduenas pupillū ⁊ viduā susci

piet: ⁊ vias ÷ peccatoꝝ disperdet. Regna- al's ÷ viam
bit ÷ dñs in scl'a de⁹ tuus sion: in gñera- Al's ÷ re-
tione ⁊ gñationem. ¶ All'a. cxlvj. gnauit.
LAudate dñz qm̄ bon⁹ est psalm⁹: 23. q. 5. c. i.
deo nr̄o sit iocūda decoraq3 lau-
datio. Edificās hierl'z dñs: dispsiones
israelis ɔgregabit. Qui sanat ɔtritos
corde: ⁊ alligat ɔtritiōes coꝝ. Qui nu
merat multitudinē stellarū: ⁊ oib⁹ eis
noīa vocās. Magnus dñs nr̄ ⁊ magna
virt⁹ ei⁹: ⁊ sapiētie ei⁹ nō est numer⁹.
Suscipiēs māsuetos dñs: humilians §.102.
aūt peccātores vsq3 ad terram. Precinite
dño in cōfessione: psallite deo nr̄o ī ci-
thara. Qui operit celū nubib⁹: ⁊ parat
terre pluuiā. Qui pducit in mōtibus
fenū: ⁊ herbā seruituti hoīm. Qui dat
iumētis escā ipsoꝝ: ⁊ pullis coruoꝝ in-
uocātibus eū. Nō in fortitudine eq̄ vo
luntatē habebit: neq3 in tibijs viri bñ-
placitū erit ei. Bñplacitū est dño sup
timētes eū ⁊ ī eis q sperāt sup mīa ei⁹.
¶ All'a. Aggei ⁊ zacharie. cxlvij.
LAuda hierl'm dñz: lauda deū tuū
sion. Qm̄ cōfortauit seras porta-
rū tuarū: bñdixit filijs tuis in te. Qui
posuit fines tuos pacē: ⁊ adipe frumē
ti satiat te. Qui emittit eloquiū suum
terre: velocit' currit ſmo ei⁹. Qui dat
niuē sicut lanā: nebulā sicut cinerē sp-
git. Mittit cristallum suam sicut buce
las: ante faciē frigoris eius qs sustine-
bit? Emittet verbū suū ⁊ liqfaciet ea:
flabit spūs ei⁹ ⁊ fluēt aque. Qui annū-
ciat verbū suū iacob: iustitias ⁊ iudicia
sua israel. Nō fecit taliter omni natio
ni: et iudicia sua non manifestauit eis. 35. q. 10. c. i.
¶ All'a. Aggei ⁊ zacharie. cxlviij.
LAudate dñm de celis: laudate eū
in excelsis. Laudate eū oēs ange-
le eius: laudate cum oēs virtutes eius.
Laudate eū sol ⁊ luna: laudate eū ÷ oēs Al' ÷ nō hz
stelle ⁊ lumē. Laudate cum celi celorū: omnes.
et aque que super celos sunt laudent Dan. 3. c.
nomen domini. Quia ipse dixit ⁊ facta §.23.
sunt: ipse mādauit ⁊ creata sunt. Sta- Judith. 16
tuit ea in seculū ÷ ⁊ in seculū seculi: p- f.
ceptum posuit ⁊ nō preteribit. Lauda Al's ÷ in
te dñm de terra: dracones ⁊ oēs abyssi. eternum.
Ignis grādo nix glacies spūs pcellaꝝ: De cōse. di.
que faciūt verbū eius. Mōtes ⁊ omes 2. si panis
colles: ligna fructifera ⁊ omnes cedri. est. et. c. ro-
Bestie et vniuerse pecora: serpētes et uera.
volucres pēnate. Reges terre ⁊ oēs po
puli: principes ⁊ oēs iudices terre. Iu
uenes et virgines senes cum iunioribus
laudent nomen dñi: quia exaltatum est

nomen eius solius. Confessio eius sup celum et terram: et exaltavit + cornu populi sui. Hymnus oibus sanctis eius: filijs israel ppl'o appropinquanti sibi.

Als + exaltabit.

¶ Alleluya. cxlix.

Cantate dño cāticum nouuz: laus eius in eccl'ia sctōz. Letetur isrl' in eo q̄ fecit eum: et filie sion exultēt in rege suo. Laudēt nomē eius in choro in tympano: et psalterio psallāt ei. Qr beneplacitū est domino in pplo suo: et exaltauit + mansuetos in salutē. Exultabunt sancti in gloria: letabuntur in cubilibus suis. Exultationes + dei in gutture eoz: et gladij ancipites in manibus eoz. Ad faciendā vindictam in nationibus: increpatiōes in populis. Ad alligādos reges eoz in cōpedib⁹: et nobiles eorū in manicis ferreis. Ut faciant in eis iudiciū cōscriptū: gloria hec est omnibus sanctis eius.

Als + exaltabit. Als + exaltationes. 50. dist. c. si quis diacon⁹. 92. di. c. i.

¶ Alleluya. cl.

Laudate dñm in sanctis ei⁹: laudate eū in firmamēto virtutis ei⁹. Laudate eū in virtutibus eius: laudate eū ſm multitudinē magnitudinis eius. Laudate eū in sono tube: laudate eū i psalterio et cithara. Laudate eū in tympano et choro: laudate eū i chordis et organo. Laudate eū in cymbalis benesonātib⁹: laudate eū in cymbalis iubilationis: ois spiritus laudet dñm.

Derel. ca. vno. in pn. in clemen.

¶ Explicit psalterium.

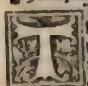
¶ Epistola sancti Hieronymi presbyteri ad chromatium et heliodorū episcopos de libris salomonis.

Iungat epistola quos iūgit sacerdotiuz: immo charta nō diuidat quos xpi nectit amor. Cōmētarios in osee amos et zachariaz: malachiā q̄z poscitis. Scripsissē si licuisset pre valitudine. Mittitis solatia sumptuū: notarios nostros et librarios sustētatis: vt vobis potissimū nostrū desudet ingeniū. Et ecce ex latere frequēs turba diuersa poscētiū: quasi aut equū sit me vobis esuriētib⁹ alijs laborare: aut i rōne dati et accepti cuiq̄ preter vos obnoxius sim. Itaq̄ longa egrotatiōe fractus ne penit⁹ hoc anno reticerem et apud vos mutus essem tridui opus nomini vestro ɔsecraui interpretationem videlicet triū salomonis voluminū: masloth qd̄ hebrei parabolas vulgata aūt editio pūerbia vocat: coeleth quē grece ecclesiasten: latine cōcionatorē possum⁹ dicere: sirasirim qd̄ in ligua nr̄a vertit cāticū cāticoz. Fertur et panaretos iesu filij sirach liber: et alius pseudographus: q̄ sapiētia salomonis inscribit. Quoz priorē hebraicū repperi nō ecclesiasticū vt apud latinos: sz parabolas ꝑnotatū. Cui iuncti erāt ecclesiastes et cāticū cāticoz: vt similitudinē salomonis nō solū nūero libroz: sz etiā materiarū gn̄e coeq̄ret. Secūdus apud hebreos nusq̄ est: qz et ipse stil⁹ grecā eloquētiā redolet: et nōnulli scriptoz veterū hūc esse iudei philōis affirmant. Sicut ergo iudith et tobie et machabeoz libros legit q̄dē eos ecclesia: sz iter canonicas scripturas nō recipit: sic et hec duo vo[lu]mia legat ad edificationē plebis: no[n ad a]uctoritatē ecclesiasticoz dogmatū cōfirmādā. Si cui sane septuaginta interpretū magis editio placet hz eā a nobis olim emendatā. Neq̄ eñ noua sic cudimus vt vetera destruam⁹. Et tñ cū diligētissime legerit: sciat magis nr̄a scripta intelligi: q̄ nō in tertiū vas trāsfusa coacuerint: sed statim de prelo purissime cōmendata teste suū saporē seruauerint.

¶ Explicit epistola sancti Hieronymi.

¶ Incipit prologus in libros eosdem.

Tribus nominibus vocatum fuisse salomonē scripture manifestissime docēt. Pacificū: id est salomonē: et idida hoc est dilectū dñi: et qd̄ nūc dicit coeleth: id est ecclesiasten. Ecclesiastes aūt greco sermone est appellatus: qz cetum: id est ecclesiā ɔgreget quē nos nūcupare possum⁹ cōcionatorē: eo q̄ loquatur ad pplm: et sermo ei⁹ nō specialiter ad vnū: sed ad vniuersos dirigat gn̄aliter. Porro pacific⁹ et dilect⁹ dñi: ab eo q̄ regno eius pax fuerit et cū dñs ab eo dilectus fuerit appellatus est. Nam et psal. xliiij. et. lxxi. dilecti et pacifici titulo ꝑnotant. Qui tñ et si ad ppħetiā xpi ecclesieq̄ prinētes felicitatē et vires salomonis excedūt tñ ſm historiā sup salomonē scripti sunt. Itaq̄ iuxta numerū vocabuloz: tria volumina edidit proverbia: ecclesiasten: canticū canticorū. In pūerbijs paruulū docens: et quasi de officijs p sentētias erudiens. Unde et ad filium sermo crebro repetitur.

rie neq̧ trãſitus: neq̧ clamoꝛ ĩ plateis piet: ⁊ vias ✢ pctõꝝ diſperdet. Regna- als ✢ viam
coꝛum. Beatũ dixerũt populũ cui hec bit ✢ dñs in ſcl̃a de⁹ tuus ſion: in gñ ge Als ✢ re-
ſunt: btũs pp̃ls cuius dñs deus eius. tione ⁊ gñationem. ¶ All'a. cxlvj. gnauit.
¶ Laudatio ipſi dauid. cxliiij.

EXaltabo te de⁹ meus rex: ⁊ bñdi-
cã noĩ tuo in ſcl̃m ⁊ in ſecl̃m ſcl̃i.
Per ſinglos dies bñdicã tibi: ⁊ lauda
s.47. bo nomen tuũ in ſcl̃m ⁊ in ſcl̃m ſeculi.
Magn⁹ dñs ⁊ laudabilis nimis: ⁊ ma
gnitudinis eius nõ eſt finis. Gñatio et
Als ✢ lau- gñatio laudabũt ✢ opa tua: ⁊ potẽtiã
dab. t. tuã pnũciabũt. Magnificẽtiã glie ſcti
tatis tue loquẽt: ⁊ mirabilia tua nar-
rabũt. Et virtutẽ terribiliũ tuoꝝ dicẽt:
⁊ magnitudinẽ tuã narrabũt. Memo
riã abundãtie ſuauitatꝭ tue eructabũt:
et iuſtitia tua exultabũt. Miſeratoꝛ ⁊
miſericoꝛs dñs: patiẽs ⁊ multũ miſeri
44. diſt. ca. coꝛs. Suauis dñs vniuerſis: ⁊ miſera-
Quando. l. tiones ei⁹ ſup oĩa opa ei⁹. Cõfiteãtur
tibi dñe oĩa opa tua: ⁊ ſcti tui bñdicãt
tibi. Gloꝛiã regni tui dicẽt: ⁊ potẽtiã
tuã loquent. Ut notã faciãt filijs hoĩz
potentiã tuã. ⁊ gloꝛiã magnificẽtie re
gni tui. Regnũ tuũ regnũ oĩm ſeculoꝝ:
et dñatio tua in oĩ gñatione ⁊ gñatio-
15. q. l. capi nẽ. Fidelis dñs in oĩbus verbis ſuis: et
firmiſſime. ſctũs in oĩbus opib⁹ ſuis. Alleuat dñs
al' ✢ eriget. oẽs q̃ coꝛruũt: ⁊ erigit ✢ omes eliſos.
als ✢ nõ hz Oculi oĩm in te ſperãt dñe ✢: ⁊ tu das
domine. eſcã illoꝛũ in tpe opoꝛtuno. Aperis tu
s.104. manum tuã: ⁊ imples oẽ aĩal benedi-
ctione. Juſtus dñs in oĩbus vijs ſuis: ⁊
ſanctus in oĩbus opibus ſuis. Prope
eſt dñs oĩbus inuocãtibus eũ: oĩb⁹ in-
uocãtibus eũ in veritate. Uolũtatẽ ti-
mẽtiũ ſe faciet: ⁊ depꝛecationẽ coꝝ ex-
audiet ⁊ ſaluos faciet eos. Cuſtodit do
minus oẽs diligẽtes ſe: ⁊ oẽs pctõꝛes
diſperdet. Laudationẽ dñi loquẽt os
meũ: ⁊ benedicat oĩs caro nomini ſan
cto eius in ſeculum et in ſeculũ ſeculi.
¶ Alleluya. cxlv.

LAuda aĩa mea dominũ: laudabo
dñz ĩ vita mea: pſallã deo meo q̃
diu fuero. Nolite cõfidere in pncipib⁹:
Als ✢ non neq̧ ✢ ĩ filijs hoĩz ĩ ✢ q̃b⁹ nõ eſt ſalus.
hz neq̧. Exibit ſpũs ei⁹ ⁊ reuertet ĩ terrã ſuã:
Als ✢ non in illa die pibũt oẽs cogitatiões coꝝ.
habet in. Btũs cuius de⁹ iacob adiutoꝛ ei⁹: ſpes
Act. 14. c. ei⁹ ĩ dño deo ipſi⁹ q̃ fecit celũ ⁊ trã ma
apoc. 14. b. re ⁊ oĩa que in eis ſunt. Qui cuſtodit
23. q. 4. c. veritatẽ in ſeculũ facit iudiciũ iniuriã
poſtea inſi patiẽtib⁹: dat eſcã eſuriẽtib⁹. Dñs ſol
deles. uit cõpeditos: dñs illũiat cecos. Dñs
al' ✢ eriget. erigit ✢ eliſos: dñs diligit iuſtos. Dñs
cuſtodit aduenas pupillũ ⁊ viduã ſuſci

LAudate dñz qm̃ bon⁹ eſt pſalm⁹: 23. q. 5. c. l.
deo nr̃o ſit iocũda decoꝛaq̧ lau-
datio. Edificãs hierl'z dñs: diſpſiones
iſraelis cõgregabit. Qui ſanat cõtritos
coꝛde: ⁊ alligat cõtritiões coꝝ. Qui nu
merat multitudinẽ ſtellarũ: ⁊ oĩb⁹ eis
noĩa vocãs. Magnus dñs nr̃ ⁊ magna
virt⁹ ei⁹: ⁊ ſapiẽtie ei⁹ nõ eſt numer⁹.
Suſcipiẽs manſuetos dñs: humilians s.102.
aũt pctõꝛes vſq̧ ad terram. Pꝛecinite
dño in cõfeſſione: pſallite deo nr̃o ĩ ci-
thara. Qui operit celũ nubib⁹: ⁊ parat
terre pluuiã. Qui pducit in mõtibus
fenũ: ⁊ herbã ſeruituti hoĩm. Qui dat
iumẽtis eſcã ipſoꝝ: ⁊ pullis coꝛuoꝝ in-
uocãtibus eũ. Nõ in foꝛtitudine eq̃ vo
luntatẽ habebit: neq̧ in tibijs viri bñ-
placitũ erit ei. Bñplacitũ eſt dño ſup
timẽtes eũ ⁊ ĩ eis q̃ ſperãt ſup mĩa ei⁹.
¶ All'a. Aggei ⁊ zacharie. cxlvij.

LAuda hierl'm dñz: lauda deũ tuũ
ſion. Qm̃ cõfoꝛtauit ſeras poꝛta-
rũ tuarũ: bñdixit filijs tuis in te. Qui
poſuit fines tuos pacẽ: ⁊ adipe frumẽ
ti ſatiat te. Qui emittit eloquiũ ſuum
terre: velocit̃ currit ſmo ei⁹. Qui dat
niuẽ ſicut lanã: nebulã ſicut cinerẽ ſp-
git. Mittit criſtalum ſuam ſicut buce
las: ante faciẽ frigoꝛis eius q̃s ſuſtine-
bit? Emittet verbũ ſuũ ⁊ liq̃faciet ea:
flabit ſpũs ei⁹ ⁊ fluẽt aque. Qui annũ-
ciat verbũ ſuũ iacob: iuſtitias ⁊ iudicia
ſua iſrael. Nõ fecit taliter omni natio
ni: et iudicia ſua non manifeſtauit eis. 25. q. 10. c. l.
¶ All'a. Aggei ⁊ zacharie. cxlviij.

LAudate dñm de celis: laudate eũ
in excelſis. Laudate eũ oẽs ange-
li eius: laudate eum oẽs virtutes eius.
Laudate eũ ſol ⁊ luna: laudate eũ ✢ oẽs Al' ✢ nõ hz
ſtelle ⁊ lumẽ. Laudate eum celi celoꝛũ: omnes.
et aque que ſuper celos ſunt laudent Dañ. 3. c.
nomen domini. Quia ipſe dixit ⁊ facta s.23.
ſunt: ipſe mãdauit ⁊ creata ſunt. Sta- Judith. 16.
tuit ea in ſeculũ ✢ ⁊ in ſeculũ ſeculi: pꝛe f.
ceptum poſuit ⁊ nõ pꝛeteribit. Lauda Als ✢ in
te dñm de terra: dꝛacones ⁊ oẽs abyſſi. eternum.
Ignis grãdo nix glacies ſpũs pcellaꝝ: De cõſe. di.
que faciũt verbũ eius. Mõtes ⁊ omes 2. ſi panis
colles: ligna fructifera ⁊ omnes cedri. eſt. et. c. re-
Beſtie et vniuerſa pecoꝛa: ſerpẽtes et uera.
volucres pẽnate. Reges terre ⁊ oẽs po
puli: pꝛincipes ⁊ oẽs iudices terre. Ju
uenes et virgines ſenes cum iunioꝛib⁹
laudent nomen dñi: quia exaltatum eſt

nomen eius solius. Confessio eius sup celum τ terram: τ exaltauit ✝ cornu populi sui. Hymnus oibus sanctis eius: filiys israel pplo appropinquāti sibi.

Als ✝ exaltabit.

¶ Alleluya. cxlix.

Cantate dño cāticum nouū: laus eius in ecclia sctoꝝ. Letetur isrl in eo q fecit eum: τ filie sion exultēt in rege suo. Laudēt nomē eius in choro in tympano: τ psalterio psallāt ei. Qz beneplacitū est domino in pplo suo: τ exaltauit ✝ mansuetos in salutē. Exultabunt sancti in gloria: letabuntur in cubilibus suis. Exultationes ✝ dei in gutture eoꝝ: τ gladij ancipites in manibus eoꝝ. Ad faciendā vindictam in nationibus: increpatiōes in populis. Ad alligādos reges eoꝝ in cōpedib⁹: et nobiles eorū in manicis ferreis. Ut faciant in eis iudiciū cōscriptū: gloria hec est omnibus sanctis eius.

Als ✝ exaltabit.
Als ✝ exaltationes.
50. dist. c. si quis diaconus.
92. di. c. i.

¶ Alleluya. cl.

Laudate dñm in sanctis ei⁹: laudate eū in firmamēto virtutis ei⁹. Laudate eū in virtutibus eius: laudate eū sm multitudinē magnitudinis eius. Laudate eū in sono tube: laudate eū i psalterio τ cithara. Laudate eū in tympano τ choro: laudate eū i chordis et organo. Laudate eū in cymbalis benesonātib⁹: laudate eū in cymbalis iubilationis: ois spiritus laudet dñm.

De reli. ca. vno. in pn in clemen.

¶ Explicit psalterium.

¶ Epistola sancti Hieronymi presbyteri ad chromatium τ heliodorū episcopos de libris salomonis.

Iungat epistola quos iūgit sacerdotiū: immo charta nō diuidat quos xpi nectit amor. Cōmētarios in osee amos et zachariā: malachiā q̄z poscitꝭ. Scripsissē si licuisset pre valitudine. Mittitꝭ solatia sumptuū: notarios nostros τ librarios sustētātis: vt vobis potissimū nostrū desudet ingeniū. Et ecce ex latere freqnēs turba diuersa poscētiū: quasi aut equū sit me vobis esuriētib⁹ aliis laborare: aut i rōne dati τ accepti cuiq̄ preter vos obnoxius sim. Itaq̄z longa egrotatiōe fractus ne penit⁹ hoc anno reticerem τ apud vos mutus essem tridui opus nomini vestro ꝯsecraui: interpretationem videlicet triū salomonis voluminū: masloth qd hebrei parabolas vulgata aūt editio pu̾rbia vocat: coeleth quē grece ecclesiasten: latine cōcionatorē possum⁹ dicere: sirasirim qd in ligua nr̄a vertit̃ cāticū cāticoꝝ. Fertur τ panaretos iesu filij sirach liber: τ alius pseudographus: q sapiētia salomonis inscribit̃. Quoꝝ priorē hebraicū repperi nō ecclesiasticū vt apud latinos: sꝫ parabolas ꝑnotatū. Cui iuncti erāt ecclesiastes τ cāticū cāticoꝝ: vt similitudinē salomonis nō solū nūero libroꝝ: sꝫ etiā materiarū gn̄e coeq̄ret. Scḋs apud hebreos nusq̄ est: qz τ ipse stil⁹ grecā eloquētiā redolet: τ nōnulli scriptoꝝ veterū hūc esse iudei philōis affirmant. Sicut ergo iudith τ tobie et machabeoꝝ libros legit qdē eos ecclesia: sꝫ iter canonicas scripturas nō recipit: sic τ hec duo vo[lu]mia legat ad edificationē plebis: nō [ad a]uctoritatē ecclesiasticoꝝ dogmatū cōfirmādā. Si cui sane septuaginta interpretū magis editio placet hꝫ eā a nobis olim emendatā. Neq̄z eīn noua sic cudimus vt vetera destruam⁹. Et tñ cū diligētissime legerit: sciat magis nr̄a scripta intelligi: q nō in tertiū vas trāsfusa coacuerint: sed statim de prelo purissime cōmendata teste suū saporē seruauerint.

¶ Explicit epistola sancti Hieronymi.

¶ Incipit prologus in libros eosdem.

Tribus nominibus vocatum fuisse salomonē scripture manifestissime docēt. Pacificū: id est salomonē: τ idida hoc est dilectū dñi: τ qd nūc dicit̃ coeleth id est ecclesiasten. Ecclesiastes aūt greco sermone est appellatus: qz cetum: id est ecclesiā ꝯgreget quē nos nūcupare possum⁹ cōcionatorē: eo q loquatur ad ppl'm: τ sermo ei⁹ nō specialiter ad vnū: sed ad vniuersos dirigat̃ gn̄aliter. Porro pacific⁹ τ dilect⁹ dñi: ab eo q regno eius pax fuerit τ eū dñs dilexerit appellatus est. Nam et psal. xliiij. τ. lxxi. dilecti τ pacifici titulo ꝑnotant̃. Qui tñ τ si ad ꝓphetiā xpi ecclesieq̄z ptinētes felicitatē τ vires salomonis excedūt tñ sm historiā sup salomonē scripti sunt. Itaq̄z iuxta numerū vocabuloꝝ: tria volumina edidit̃: prouerbia: ecclesiasten: canticū canticorū. In pu̾erbijs paruulū docens: et quasi de officijs p sententias erudiens. Unde et ad filium sermo crebro repetitur.

In ecclesiaste vero nature virū etatis instituēs: ne q̄c̄ꝙ in mūdi rebus putet esse ꝑpetuū: sꝫ caduca ꝛ breuia vniuersa que cernimus. Ad extremā iam consummatū virū ꝛ calcato seculo ꝑparatum in cāticis cāticoꝝ: spōse iūgit amplexibus. Nisi em̄ prius reliq̄rimus vitia: ꝛ pōpis seculi renūciātes expeditos nos ad aduētū preparauerimꝰ nō possimꝰ cātare cāticū cāticoꝝ. Sed ꝛ hoc diligentius attēdendum: tres libros autore diuerso esse intitulatos. In prouerbijs em̄ notātur ꝓuerbia salomonis filij dauid regis israel. In ecclesiaste vero verba ecclesiastes filij dauid regis hierusalē. Superfluū q̄ppe est israel hic: qđ male in grecis ꝛ latinis codicibus inuenit̄. In cantico aūt canticoꝝ: nec filius dauid: nec rex isrl̄ siue hierusalē prescribitur: sed tm̄ canticum canticoꝝ salomonis. Sicut em̄ ꝓuerbia ꝛ rudis institutio ad duodecim tribus ꝛ ad totū pertinet israel: ꝛ quō ɔtēptus mūdi nō nisi metropolitis cōuenit hoc est habitatoribus hierusalē: ita cāticum canticoꝝ ad eosꝰ ꝓprie pertinet qui tātum superna desiderant. Ad incipiētes ꝛ ꝓficientes et paterna dignitas ꝛ regni ꝓprij merito vendicatur autoritas. Ad perfectos vero vbi nō timore eruditur: sed amore ꝓprium nomē sufficit: ꝛ equalis magister est: ꝛ nescit se esse regem. Que oīa referuntur ad christum.

¶ Item alius prologus.

Tres libros salomonis: id est ꝓuerbia: ecclesiastē: ꝛ cāticū canticoꝝ: veteri septuaginta interpretū autoritati reddidi: vel ātepositis lineis superflua q̄c̄ꝙ designās vel stellis titulo prenotatis ea q̄ minus habebant̄ interserens: vt plenius paula ꝛ eustochiū cognoscatis qđ in libris nostris minꝰ sit q̄d ue redūdet. Necnō etiā illa q̄ imperiti trāslatores male in linguā nostrā de greco sermone verterēt: obliterās ꝛ antiquās curiosissima veritate correxi. Et vbi ꝑpostero ordine atq̄ ꝑuerso sententiarū fuerat lumē ereptū: suis locis restituēs feci intelligi qđ latebat. Porro i eo libro q̄ a plerisq̄ sapiētia salomonis inscribit: ꝛ in ecclesiastico quē esse iesu filij sirach nullus ignorat calamū tēperaui: tantūmō canonicas scripturas vobis emēdare desiderās: et studiū meum certis magis q̄ dubijs cōmendare. Ideo greco ꝛ hebreo prefatiūcula vtraq̄ in libro premissa est: q̄ nonnulla de greco hoc ad illuminationem sensus ꝛ legentis edificationē vel inserta hebraice translationi: vel extrinsecus iuncta sunt. Et idcirco qui legis semper peregrina memento.

¶ Expliciūt prologi.

¶ Incipit liber prouerbiorum quem hebrei masloth appellant.

¶ C. S. Titulus libri premittitur et prelibatur vtilitas operis: auditus sapientie commendatur: prohibetur filius ne acquiescat blādītijs: nec eat in vijs peccatorum vel hereticorum: sapientia clamat. Capitulum. j.

Parabole salomonis filij dauid regis israel. A
Ad sciēdā sapiētiā ꝛ disciplinā: ad intelligēda ꝟba prudētie: ꝛ suscipiēdā eruditionē doctrine iustitiā ꝛ iudiciū et eq̄tatē. Ut det̄ ꝑuulis astutia: ꝛ ÷ adolescēti sciētia ꝛ intellectus. Audiēs sapiēs sapiētior erit: ꝛ intelligēs gubernacula possidebit. Aīaduertet parabolam ꝛ interpretationē verba sapiētiū ꝛ enigmata eoꝝ. Timor dn̄i principiū sapiētie. Sapiētiā atq̄ doctrinā stulti despiciūt. Audi fili mi disciplinam patris tui: ꝛ ne dimittas legē matris tue vt addat̄ grā capiti tuo: ꝛ torques collo tuo. Fili mi si te lactauerit peccatores: ne acquiescas eis si dixerit: veni nobiscū insidiemur sanguini: abscondamus tēdiculas ɔ̄ insontē frustra: deglutiamus eū sicut infernus viuētē: et integrū q̄si descēdētē in lacū. Et oēm preciosam substātiā reperiemꝰ: implebimus domos nr̄as spolijs: sortē mitte nobiscū: marsupiū sit vnū omnium nostrū: fili mi ne ambules cū eis. Pro-

Als. ÷ non habet et.
ps̄. 110.
j. 3. b.
j. 9. c.
B

J.6.c. hibe pedē tuū a semitis eorū. Pedes
Esai.59.b. em̄ illoꝝ ad malū currūt: ꝛ festināt vt
ꝑ guidonē. effundāt sanguinē. Frustra aūt iacitur
24.q.3.4.c. rete ante oculos pēnatoꝝ. Ipsi quoq;
cū in lege. ꝯtra sanguinē suū insidiant: ꝛ moliun
C tur fraudes ꝯtra aīas suas. Sic semi
J.8.a. te oīs auari: aīas possidētiū rapiunt.
Sapiētia foris ꝑdicat: in plateis dat
vocē suā. In capite turbarū clamitat:
in forib⁹ portarum vrbis ꝓfert verba
sua dicens. Usq;quo paruuli diligitis
infantiā: ꝛ stulti ea que sibi sunt noxia
cupiēt: ꝛ imprudētes odibūt scientiā.
Cōuertimini ad correctionē meā. En
ꝓferā vobis spm̄ meū: ꝛ ostēdā vobis
Esaie.19.b verba mea. Qꝛ vocaui ꝛ renuistis: extē
Hiere.7.c. di manum meā ꝛ non fuit q̄ aspiceret.
Despexistis oēm ꝯsiliū meū: et increpa
D tiōes meas neglexistis. Ego q̄ꝫ in inte
ritu vr̄o ridebo: ꝛ subsannabo cum vo
bis id qđ timebatis aduenerit. Cū ir
ruerit repētina calamitas ꝛ interitus
q̄si tēpestas ingruerit: qñ venerit super
vos tribulatio ꝛ angustia. Tūc inuoca
bunt me ꝛ nō exaudiā: mane consurgēt
et nō inuenient me: eo q̄ exosam habue
rint disciplinā: ꝛ timorē dn̄i nō susce
perint: nec acquieuerint ꝯsilio meo: ꝛ de
traxerint vniuerse correctiōi mee. Co
medēt igit fruct⁹ vie sue: suisq; ꝯsilijs
saturabunt. Auersio paruuloꝝ interfi
ciet eos: ꝛ prosperitas stultoꝝ perdet
illos. Qui autē me audierit absq; ter
rore requiescet: et abundantia perfrue
tur timore malorum sublato.

¶ Ca.ij. Sapientia monet suscipere sermones suos: querere sapiētiā sicut thesaurum que ab omni insania reuocat: contemptoribus cōtrariatur: liberat a via mala: et muliere adultera: et reducit in viam rectam. Capitulū.ij.

A

Ili mi: si susceperis sermones meos: ꝛ mandata mea abscōderis penes te: vt audiat sapiētiā auris tua: inclina cor tuū ad cognoscēdā prudētiā. Si em̄ sapiētiā inuocaueris ꝛ inclinaueris cor tuū prudentie: si quesieris eam quasi pecuniam: et sicut thesauros effoderis illam: tūc intelliges timorem domini et scientiam dei inuenies: quia dominus dat sapientiam: et ex ore eius prudentia et scientia.
B Custodiet rectorum salutem: ꝛ proteget gradientes simpliciter: seruans semitas iustitie: ꝛ vias sanctorum custodiens. Tunc intelliges iustitiam: et iudiciū et equitatem et omnem semitam bonam si intrauerit sapientia cor tuum ꝛ scientia anime tue placuerit: cōsilium custodiet te: ꝛ prudentia seruabit te: vt eruaris a ÷ via Als ÷ de.
mala et ÷ ab homine qui peruersa lo al ÷ nō hꝫ
C quitur. Qui relinquunt iter rectum et ambulāt per vias tenebrosas. Qui letantur cum malefecerint: ꝛ exultant in reb⁹ pessimis. Quorū vie puerse sunt: et infames gressus eorum. Ut eruaris J.7.a.
a muliere aliena et ab extranea q̄ mollit sermones suos: et relinquit ducem pubertatis sue: et pacti dei sui oblita est. Inclinata est em̄ ad mortē domus
eius: et ad inferos semite ipsius. Om D
nes qui ingrediuntur ad eā non reuertentur: nec apprehendēt semitas vite. Ut ambules ī via bona: et calles iustorum custodias. Qui em̄ recti sunt habitabunt in terra: ꝛ simplices permanebunt in ea. Impij vero de terra perdent: ꝛ q̄ inique agunt auferent ex ea.

¶ Ca.iij. De preceptis memorandis ꝛ fiducia habenda in deum: non in propria prudētia: de timendo et honorando deū: de amādo disciplinam: de laude sapientie: de impio non timendo ꝛ bono opere non deserēdo: de impio et illusore non imitando. Capitulum.iij.

A

Ili mi: ne obliuiscaris legis mee: et ꝑcepta mea cor tuū custodiat. Lōgitudinē em̄ dierū et annos vite et pacem apponēt tibi. Mia et veritas te non deserāt. Circunda eas gutturi tuo: et describe in tabulis cordis tui: et inuenies gratiam ꝛ disciplinam bonam coram deo et hominibus. Habe fiduciam ī domino ex toto corde tuo: et ne innitaris prudētie tue. In oībus vijs tuis cogita illum: et ipse diriget gressus tuos. Ne sis B
sapiēs apud temetipsū. Time deū ÷ et Roma.12.c
recede a malo. Sanitas q̄ppe erit vm als ÷ dn̄m.
bilico tuo: ꝛ irrigatio ossiū tuoꝝ. Ho Tobie.4.b
nora deū de tua substantia: ꝛ de primi 1.q.1.c.non
tijs omniū frugū tuarū da pauperib⁹: est putādū.
et implebunt horrea tua saturitate: et 20.q.1.c.in
vino torcularia redūdabunt. Discipli summa.
nā domini fili mi ne abijcias: nec defi 16.q.1.c. de
cias cū ab eo corriperis. Quē em̄ dili cime.ī glo.
git dominus corripit: ꝛ q̄si pater ī filio complacet sibi. Beatus homo qui inuenit sapientiam: ꝛ qui affluit prudētia. Melior est acquisitio ei⁹ negociatiōe auri ꝛ argēti: primi ꝛ purissimi fruct⁹

De pur. ca. cū lectiōe. eius. Preciosior est cunctis opibus sa-
pientia: et omnia que desiderant̄ huic
nō valent comparari. Longitudo die-
al ÷ nō hz et rum in dextera eius: et ÷ in sinistra il-
C lius diuitie et gloria. Uie eius vie pul-
chre: et omnes semite illius pacifice.
Lignum vite est his qui apprehende-
rint eam et qui tenuerint eā beati. Do-
minus sapientia fundauit terram: sta-
biliuit celos prudentia. Sapientia il-
lius eruperunt abyssi: et nubes rore cō-
crescunt. Fili mi ne effluāt hec ab ocu-
lis tuis. Custodi legem meam atqȝ con-
silium meum: et erit vita anime tue et
gratia faucibus tuis. Tūc ambulabis
fiducialiter in via tua: et pes tuus non
impinget. Si dormieris nō timebis:
quiesces ꝛ suauis erit somn⁹ tuus. Ne
D paueas repentino terrore: et irruētes
tibi potentias impiorum. Domin⁹ eñ
erit in latere tuo: et custodiet pedem
tuū ne capiaris. Noli prohibere bene-
facere eum qui potest. si vales ꝛ ipse be-
nefac. Ne dicas amico tuo: vade et re-
uertere: ꝛ cras dabo tibi cū statim pos-
sis dare. Ne moliaris amico tuo malū:
cum ille in te habeat fiduciam. Nō con-
tendas aduersus hominem frustra: cū
ipse tibi nihil mali fecerit. Ne emule-
ris hominē iniustū: nec imiteris vias
eius: quia abominatio est domini om-
nis illusor: ꝛ cum simplicibus sermoci-
natio eius. Egestas a domino in domo
impij: habitacula autem iustorum be-
nedicentur. Ipse deludet illusores: et
mansuetis dabit gratiam. Gloriam sa-
Als ÷ exaltatio. pientes possidebunt. stultorum exulta-
tio ÷ ignominia.

¶ Capituli Summarium. Salomon
ostendit querendam sapientiā per exē-
plum sui: et fructum sapientie: ꝛ viam
sapientie: et viam impiorum: loquitur
alternatim de custodiendis eloquijs
dei: de custodia cordis oris et gressuū.

Capitulum. iiij.

A Audite filij disciplinam pa-
tris: et attendite vt sciatis
prudentiam. Donum bo-
De ver. sig. c. 3. num tribuam vobis: legem
meā ne derelinquatis. Nā
et ego filius fui patris mei
tenellus et vnigenitus coram matre
mea: et docebat me atqȝ dicebat. Su-
scipiat verba mea cor tuū: custodi pre-
cepta mea et viues. Posside sapientiā:
posside prudentiam. Ne obliuiscaris
neqȝ declines a verbis oris mei. Ne di-
mittas eam et custodiet te: dilige eam
et conseruabit te. Principium sapien- B
tie posside sapientiam: et in omni pos-
sessione tua acquire prudentiam. Arri-
pe illam et exaltabit te: et glorificabe-
ris ab ea cum eam fueris amplexatus.
Dabit capiti tuo augmenta gratiarū:
et corona inclita proteget te. Audi fi-
li et suscipe verba mea: vt multiplicen-
tur tibi anni vite. Uiam sapientie mō- C
strabo tibi: et ducā te per semitas equi-
tatis: quas cum ingressus fueris non
artabuntur gressus tui: et currens non
habebis offendiculum. Tene discipli-
nam: ne dimittas eam. Custodi illam:
qꝛ illa est vita tua. Ne delecteris in ÷ al ÷ nō hz in
semitis ÷ impiorum: nec tibi placeat als ÷ semitas.
malorum via. Fuge ab ea nec transeas
per illam: declina et desere eam. Non
enim dormiunt nisi cum malefecerint:
et non ÷ rapitur ÷ somnus ab eis nisi als ÷ nō hz non.
supplantauerint. Comedunt panē im-
pietatis: et vinum iniquitatis bibunt. als ÷ capit 32. q. c. nubili.
Iustorum autem semita quasi lux splē-
dens: procedit et crescit vsqȝ ad perfe- De pe. di. 2.
ctam diem. Uia impiorum tenebrosa: nō reuerte-
nesciunt vbi corruāt. Fili mi ausculta bantur.
sermones meos: et ad eloquia mea in-
clina aurem tuam. Ne recedant ab ocu- D
lis tuis: custodi ea i medio cordis tui.
Uita eñ sunt inuenientibus ea: ꝛ vni-
uerse carni sanitas. Omni custodia ser-
ua cor tuum: quia ex ipso vita pcedit.
Remoue a te os prauum: et detrahen-
tia labia sint procul a te. Oculi tui re-
cta videant: et palpebre tue precedant
gressus tuos. Dirige semitas ÷ pedib⁹ al ÷ semitā
tuis: et omnes vie tue stabilientur. Ne
declines ad dexterā neqȝ ÷ ad sinistrā. als ÷ nō hz neqȝ.
Auerte pedem tuum a malo. Uias eñ
que a dextris sunt nouit dñs: peruerse
vero sunt que a sinistris sunt. Ipse eñ
rectos faciet gressus ÷ tuos: itinera au- al ÷ cursus
tem tua in pace producentur.

¶ Capituli Summarium. De vitanda
meretrice: de honore ꝛ laboribus: ꝛ an-
nis non perdendis: de bibendis aquis
cisterne proprie: de diligenda vxore et
fugienda aliena.

Capitulum. v.

Fili mi: attende sapientiā A
meam: et prudētie mee in-
clina aurem tuam vt custo-
dias cogitationes: ꝛ disci-
plinam labia tua conser-
uent. Ne intenderis falla- als ÷ nō hz ne intende
cie mulieris ÷. Fauus enim distillans

ris fallacie labia meretricis: ⁊ nitidius oleo gut
mulieris. tur eius. Nouissima autem illius ama
ra quasi absinthium: ⁊ lingua eius acu
als + exacu ta + quasi gladius biceps. Pedes eius
ta. descendunt in mortem: et ad inferos
B gressus eius penetrant. Per semitā vi
te non ambulant: vagi sunt gressus eiꝰ
et inuestigabiles. Nunc ergo fili mi au
di me: et ne recedas a verbis oris mei.
37. dis. c. nō Longe fac ab ea viam tuā: et ne appro
ne. in fine. pinques foribus domus eius. Ne des
alienis honorem tuum: et annos tuos
crudeli. Ne forte impleantur extranei
viribus tuis: et labores tui sint in do
mo aliena et gemas i nouissimis quā
do consumpseris carnes tuas et cor
C pus tuum ⁊ dicas. Cur detestatus sum
disciplinam: et increpationibus non
acquieuit cor meum? Nec audiui vocē
docentium me: et magistris non incli
naui aurem meam. Pene fui in omni
malo: in medio ecclesie ⁊ sinagoge. Bi
be aquam de cisterna tua: et fluenta pu
tei tui. Deriuentur fontes tui foras: et
in plateis aquas tuas diuide. Habeto
eas solꝰ: nec sint alieni participes tui.
Sit vena tua benedicta: et letare cum
D muliere adolescentie tue. Cerua cha
Job. 34. c. rissima: et gratissimus hinnulus. Ube
ra eius inebrient te omni tempore: ⁊ in
amore eiꝰ delectare iugiter. Quare se
duceris fili mi ab aliena: et foueris in
sinu alterius? Respicit dominus vias
hominis: et omnes gressus eius consi
derat. Iniquitates sue capiunt impium:
et funibus peccatorum suorum cōstrin
gitur. Ipse morietur: quia non habuit
disciplinam: et i multitudine stultitie
sue decipietur.

¶ C. S. Instruit preceptorem sine cre
ditorem animarum: excitat pigrū: ar
guit schismaticum: de vigili custodia
legis: de fugienda adultera: de heresi ⁊
eius fallacia.

Capitulum. vi.

A Ili mi: si spopōderis pro
De renunc amico tuo: defixisti apud
ni si cum. extraneum manum tuam.
j. 17. c. Illaqueatꝰ es verbis oris
tui: et captus proprijs ser
monibus. Fac ergo quod
dico fili mi: ⁊ temetipsum libera: quia
al + manū. incidisti i manū + proximi tui. Discur
re festina: suscita amicum tuū. Ne de
deris somnum oculis tuis: nec dormi
tent palpebre tue. Eruere quasi damu
j. 30. d. la de manu: et quasi auis de insidijs au
cupis. Uade ad formicam o piger: ⁊ cō
sidera vias eius et disce sapientiam. B
Que cum non habeat ducem nec prece j. 24. d.
ptorem nec principem: parat in estate
cibum sibi et congregat in messe quod Als + dor
comedat. Usquequo piger dormies +? mis.
Quando cōsurges de somno tuo? Pau
lulum dormies paululum dormitabis
paululum conseres manus tuas vt dor
mias: et veniet tibi quasi viator ege
stas: et pauperies quasi vir armatus.
Si vero impiger fueris: veniet vt fons
messis tua: et egestas longe fugiat a te.
Homo apostata vir inutilis: graditur
ore peruerso: annuit oculis: terit pe
de: digito loquitur: prauo corde ma C
chinatur malum: et omni tempore iur
gia seminat. Huic extemplo veniet per
ditio sua: et subito conteretur nec ha j. 1. d.
bebit vltra medicinam. Sex sunt que
odit dominus: ⁊ septimum detestatur
anima eius. Oculos sublimes: linguā
mendacem: manus effundentes inno
xium sanguinem: cor machinans cogi
tationes pessimas: pedes veloces ad
currendum in malum: proferentē men
dacia: testem fallacem: et eum q semi
nat inter fratres discordias. Conser
ua fili mi precepta patris tui: et ne di
mittas legem matris tue: liga ea i cor
de tuo iugiter et circūda gutturi tuo.
Cum ambulaueris gradiantur tecum:
cum dormieris custodiant te: et euigi
lans loquere cum eis. Quia mādatum
lucerna est et lex lux: et via vite incre
patio discipline: vt custodiant + te a als + custo
muliere mala: et a blāda lingua extra diat.
nee. Non concupiscat pulchritudinem D
eius cor tuum: ne capiaris nutibus il
lius. Precium enim scorti vix est vnius
panis: mulier autē viri preciosam ani
mam capit. Nūquid potest homo ab
scōdere ignem in sinu suo: vt vestimen
ta illius non ardeāt: aut ambulare su
per prunas vt non comburantur plan
te eius? Sic qui ingreditur ad mulierē
proximi sui: non erit mūdus cum teti
gerit eam. Non grandis est culpa cum
quis furatus fuerit. Furatur enim vt
esurientē impleat aīam. Deprehensus
quoque reddet septuplū: ⁊ omnē substā
tiam domus sue tradet ⁊ liberabit se.
Qui autem adulter est: propter cordis
inopiam perdet animā suam. Turpi
tudinem ⁊ ignominiā congregat sibi:
et opprobriā illius nō delebit. Quia ze
lus et furor viri non parcet in die vin

dicte: nec acquiescet cuiusq̃ precib⁹: nec suscipiet p redēptione dona plurima.

¶ C.S. Inuitat ad timorē dñi ⁊ custodiā mādatorū eius: describit mulierē adulteram: refert verba eius: ⁊ dehortatur a vijs eius. Capitulum. vij.

A

als + nō hz fili honora ⁊c. vsq̃ alienum.

Fili mi custodi sermones meos: ⁊ pcepta mea recon de tibi. Fili honora + dñz et valebis: preter eū ṽo ne timueris alienum. Serua mādata mea ⁊ viues: ⁊ legem meā q̄si pupillā oculi tui. Liga eā in digitis tuis: scribe illā i tabulis cordis tui. Dic sapientie: soror mea es: et prudētiā voca amicā tuā. Ut custodiat te a muliere extranea: et ab aliena que ṽba sua dulcia facit. De fenestra eīm domus mee p cācellos pspexi iuuenē: ⁊ video paruulos. Cōsidero vecordē iuuenem + q̄ trāsit p plateas iuxta angulū et ppe viā dom⁹ illius gradif i obscuro aduesperascente die in noctis tenebris ⁊ caligine. Et ecce occurrit illi mulier i ornatu meretricio: preparata ad decipiēdas aīas. Garrula ⁊ vaga: quietis ipatiēs: nec valēs in domo ɔsistere pedib⁹ suis. Nūc foris: nūc in plateis: nunc iuxta angulos insidians. Apprehensumq̃ deosculatf iuuenē: et procaci vultu blandif: dicēs. Uictimas p salute deuoui: hodie reddidi vota mea. Idcirco egressa sum in occursum tuū: desiderās te videre ⁊ repperi. Intexui funibus lectulum meū: straui tapetibus pictis ex egypto: aspersi cubile meum mirrha ⁊ aloe ⁊ cynamomo. Ueni inebriemur vberibus: ⁊ fruamur cupitis amplexib⁹ donec illucescat dies. Nō est enim vir in domo sua: abijt via lōgissima. Sacculum pecunie secū tulit: in die plene lune reuersurus est in domū suam. Irretiuit eum multis sermonibus: ⁊ blanditijs labiorum ptraxit illum. Statim eā sequitur quasi bos ductus ad victimā: ⁊ q̄si agnus lasciuiēs et ignorās: ⁊ nescit q̄ aduincula stult⁹ trahatur donec trāsfigat sagitta iecur ei⁹. Uelut si auis festinet ad laqueū: et nescit q̄ de periculo anime illi⁹ agif. Nunc ergo fili audi me: ⁊ attende verba oris mei. Ne abstrahatur in vijs illius mens tua: neq̃ decipiaris semitis eius. Multos enim vulneratos deiecit: ⁊ fortissimi quiq̃ īterfecti sunt ab ea. Uie inferi dom⁹ eius: penetrātes + interiora + mortis.

De pe. di. i. c. charitas. §. 2. c.

B

als + nō hz iuuenem.

C

36. di. c. nasci.

D

als + ad penetralia de

¶ C.S. Sapiētia cōmēdat doctrinā suam ⁊ prefert cunctis opibus: ⁊ dicit q̄ coeterna sit deo patri: ⁊ cū ipso creauit oia: et se pbat audire deū. Ca. viij.

scendentis mortis. Als + inferiora.

A

Nunquid nō sapiētia clamitat: et prudentia dat vocē suā. In summis excelsisq̃ verticib⁹ supra viā in medijs semitis stās iuxta portas ciuitatis i ipsis forib⁹ loquif dicēs. O viri ad vos clamito: et vox mea ad filios hoīz. Intelligite paruuli astutiā ⁊ insipientes aiaduertite. Audite me qm̄ de reb⁹ magnis locutura sum: et aperient labia mea vt recta pdicēt. Ueritatē meditabitur guttur meū: ⁊ labia mea detestabunt impium. Iusti sunt oēs sermones mei: nō est in eis prauū q̄d neq̃ puersum. Recti sunt intelligentib⁹: ⁊ equi inuenientibus scientiā. Accipite disciplinā meam: et nō pecuniā: doctrinā magis q̄ aurum eligite. Melior est eīm sapiētia cūctis opibus + pciosissimis: ⁊ omē desiderabile ei nō pōt cōparari. Ego sapientia habito in cōsilio: ⁊ eruditis intersum cogitationib⁹. Timor dñi odit malū: arrogantiā ⁊ supbiā ⁊ viā prauā et os bilingue detestor. Meū est cōsilium et equitas: mea est prudentia mea est fortitudo. Per me reges regnant: et legū cōditores iusta decernūt. Per me principes imperant et potentes decernunt iustitiā. Ego diligentes me diligo: ⁊ q̄ mane vigilauerint ad me inuenient me. Mecū sunt diuitie ⁊ glia: opes superbe et iustitia. Melior est fructus meus auro et lapide precioso: et genimina mea argēto electo. In vijs iustitie ambulo i medio semitarū iudicij: vt ditē diligētes me ⁊ thesauros eorū repleā. Dñs possedit me in initio viarū suarū anteq̃ quicq̃ faceret a principio: ab eterno ordinata sum: ⁊ ex antiquis anteq̃ terra fieret. Nondū erāt abyssi: et ego iā ɔcepta erā. Necdū fontes aquarū eruperant: necdū montes graui mole constiterāt. Ante omnes colles ego parturiebar: adhuc terram nō fecerat ⁊ flumia ⁊ cardines orbis terre. Quādo preparabat celos aderā: quādo certa lege et gyro vallabat abyssos. Quādo ethera firmabat sursum: ⁊ librabat fontes aquarū. Quādo circūdabat mari terminum suum: et legem ponebat aquis ne transirent fines suos. Quādo appendebat fundamēta terre: cum eo

B

§. 2. b.

als + nō hz opibus.

C

§. 6. a.

D eram cuncta componens. Et delectabar
per singulos dies: ludens coram eo omni tempore: ludens in orbe terrarum:
et delitie mee esse cum filiis hominum.
Nunc ergo filii audite me. Beati qui custodiunt vias meas. Audite disciplinam
et estote sapientes: et nolite abiicere eam.
Beatus homo qui audit me: et qui vigilat ad fores meas quotidie: et obseruat ad postes ostii mei. Qui me inuenerit inueniet vitam: et hauriet salutem
a domino. Qui autem in me peccauerit:
ledet animam suam. Omnes qui me oderunt: diligunt mortem.

¶ C.S. Sapientia carne assumpta edificauit sibi domum: reuocat ab infantia:
promittit annos vite: describit mulierem adulteram siue heresim. Cap. ix.

A

Sapientia edificauit sibi domum: excidit columnas septem.
Immolauit victimas suas:
miscuit vinum et posuit mensam suam. Misit ancillas
suas vt vocarent ad arcem: et
ad menia ciuitatis. Si quis est paruulus
B veniat ad me. Et insipientibus locuta est.
Venite comedite panem meum: et bibite vinum quod miscui vobis. Relinquite infantiam et viuite: et ambulate † per vias
prudentie. Qui erudit derisorem ipse
iniuriam sibi facit: et qui arguit impium
sibi maculam generat. Noli arguere derisorem: ne oderit te. Argue sapientem:
et diliget te. Da sapienti occasionem:
et addetur ei sapientia. Doce iustum:
et festinabit accipere. Principium sapientie timor domini: et scientia sanctorum prudentia. Per me enim multiplicabuntur
dies tui: et addentur tibi anni vite. Si
sapiens fueris tibimetipsi eris: si autem
illusor: solus portabis malum. Mulier
stulta et clamosa plenaque illecebris: et
nihil omnino sciens: sedet in foribus domus sue super sellam in excelso vrbis
loco: vt vocaret transeuntes per † viam
D et pergentes in itinere suo. Quis est paruulus declinet ad me? Et vecordi locuta
est. Aque furtiue dulciores sunt: et panis absconditus suauior. Et ignorauit quod
ibi sint gigantes: et in profundis inferni conuiue eius. Qui enim † applicabitur illi descendet ad inferos: nam qui abscesserit ab ea saluabitur.

¶ C.S. Alternatim loquitur de filio sapiente et stulto: iusto et impio: simplici
et prauo: de charitate et odio et bono
lingue et malo. Capitulum. x.

Als † in. 22.q.9.c. vides. §.1.2. pñ.110.

C Eccl.1.b.

als † nõ hz per.

als † nõ hz Qui enim &c. vsque saluabitur.

Parabole salomonis filii dauid regis hierusalem. Filius sapiens letificat patrem: filius vero stultus mesticia est matris sue. Nil proderunt thesauri impietatis: iustitia vero
liberabit a morte. Non affliget dominus fame animam iusti: et insidias impiorum subuertet. Egestatem operata
est manus remissa: manus autem fortium diuitias parat. Qui † nititur mendaciis hic pascit ventos: idem autem
ipse sequitur aues volantes. Qui congregat in messe filius sapiens est: qui autem
stertit estate filius confusionis. Benedictio domini super caput iusti: os autem
impiorum operit iniquitas. Memoria
iusti cum laudibus: et nomen impiorum
putrescet. Sapiens corde precepta suscipiet: stultus ceditur labiis. Qui ambulat simpliciter ambulat confidenter: qui
autem deprauat vias suas manifestus
erit. Qui annuit oculo dabit dolorem:
stultus labiis verberabitur. Vena vite
os iusti: os autem impiorum operit † iniquitatem. Odium suscitat rixas: et vniuersa
delicta operit charitas. In labiis sapientis inuenitur sapientia: et virga in dorso
eius qui indiget corde. Sapientes absconduut scientiam: os autem stulti confusioni proximum est. Substantia diuitis vrbs fortitudinis eius: pauor pauperum egestas
eorum. Opus iusti ad vitam: fructus autem impii ad peccatum. Via vite custodienti disciplinam: qui autem increpationes relinquit errat. Abscondunt odium
labia mendacia: qui profert contumeliam insipiens est. In multiloquio non
deerit peccatum: qui autem moderatur labia sua prudentissimus est. Argentum
electum lingua iusti: cor autem impiorum pro
nihilo. Labia iusti erudiunt plurimos:
qui autem indocti sunt in cordis egestate
morientur. Benedictio domini diuites
facit: nec sociabitur eis afflictio. Quasi
per risum stultus operatur scelus: sapientia autem est viro prudentia. Quod
timet impius veniet super eum: desiderium suum iustis dabitur. Quasi tempestas transiens non erit impius: iustus
autem quasi fundamentum sempiternum. Sicut acetum dentibus et fumus
oculis: sic piger his qui miserunt eum in
via. Timor domini apponet dies: et anni
impiorum breuiabuntur. Expectatio iustorum leticia: spes autem impiorum peribit. Fortitudo simplicis via domini: et

A Dist.95.c. esto. I.15.c. I.11.a. Eccli.5.b.

I.12.d.

al's † nõ hz Qui nititur &c. vsque volantem.

B

I.18.c. Eccli.27. Als † iniquitates. 2.pe.4.b.

I.18.b.

C

43.dist.c.i.

D

pauor his q̇ operãtur malũ. Iustus in eternum non cõmouebitur: ipii autem non habitabũt super terram. Os iusti parturiet sapientiam: lingua prauorum peribit. Labia iusti cõsiderãt placita: et os impiorum peruersa.

¶ C. S. De equitate ⁊ humilitate: simplicitate et iustitia: de gubernatore et dispẽsatore: de vxore iusti: de mia ⁊ clementia ⁊ eorũ contrarijs: de diuidentibus propria: de venũdatione: de querẽte bonum. de flagello iusti et eorũ contrarijs. Capitulum. xj.

A
Dist. 45. c. cõmunis. De pe. di. i. añ ca. quez penitet. ff. 10. a. Eccli. 5. b.

Statera dolosa abominatio est apud deũ: et põdus equũ voluntas eius. Ubi fuerit superbia ibi erit ⁊ cõtumelia: vbi autẽ humilitas ibi et sapientia. Simplicitas iustorũ diriget eos: ⁊ supplãtatio peruersorum vastabit illos. Nõ pderũt diuitie in die vltiõis: iustitia aũt liberabit a morte. Iustitia simplicis diriget viã ei⁹: ⁊ in impietate sua corruet impius. Iustitia rectorum liberabit eos: et i insidijs suis capiẽtur iniqui. Mortuo hoie impio nulla erit vltra spes: ⁊ expectatio sollicitorum peribit. Iust⁹ de angustia sua liberat⁹ est: ⁊ tradet̃ impius p eo. Simulator ore decipit amicũ suũ: iusti aũt liberabũtur sciẽtia. In bonis iustorum exaltabit̃ + ciuitas: ⁊ i pditione impiorum erit laudatio. Bñdictione iustorum exaltabit̃ ciuitas: ⁊ ore ipiorum subuertet̃. Qui despicit amicũ suũ idigẽs corde est: vir aũt prudens tacebit. Qui ambulat fraudulẽter reuelat arcana: q̇ aũt fidelis est celat amici cõmissum. Ubi nõ ẽ gubernator pp̃ls corruet: salus autẽ vbi multa ɔsilia. Affliget̃ malo q̇ fidẽ facit p extraneo: q̇ aũt cauet laqueos secur⁹ erit. Mulier gratiosa inueniet gloriã: ⁊ robusti habebũt diuitias. Bene facit aie sue vir misericors: q̇ autẽ crudelis est etiã propinquos abijcit. Impius facit opus instabile: seminãti aũt iustitiam merces fidelis. Clemẽtia pparat + vitã: ⁊ sectatio malorum mortẽ. Abominabile dño cor prauũ: ⁊ volũtas ei⁹ i his q̇ simpliciter ambulant. Man⁹ in manu nõ erit innocẽs malus: semen autẽ iustorum saluabitur. Circulus aureus in naribus suis: mulier pulchra et fatua. Desideriũ iustorũ omne bonũ est: pstolatio impiorum furor. Alij diuidũt propria ⁊ ditiores fiunt: alij rapiunt non sua et semper in egestate sunt. Anima que benedicit impinguabitur: et q̇ inebriat ipse quoq; inebriabitur. Qui abscõdit frumẽta maledicetur in pp̃lis: bndictio autẽ super caput vendentiũ. Bene ɔsurgit diluculo q̇ querit bona: qui autẽ inuestigator malorum est opprimet̃ ab eis. Qui cõfidit i diuitijs suis corruet: iusti autẽ quasi virens folium germinabũt. Qui cõturbat domũ suã possidebit ventos: ⁊ qui stultus est seruiet sapienti. Fructus iusti lignũ vite: et qui suscipit animas sapiens est. Si iustus in terra recipit: quantomagis impius et peccator?

Sap. 5. c.
B
als + exultabit.
5. q. 5. c. qui ambulat.
i. 14. a.
C
als + preparauit.
Eccli. 9. c.
D
1. Pe. 4. b.

¶ C. S. De agẽda gratia: ⁊ iustitia indicanda: de doctore vero: de cognoscẽdis iumẽtis proprijs ⁊ eorũ cõtrarijs: de terra colenda: de bonis, ⁊ malis que sunt i lingua: de securitate iusti: de manu fortiũ: de merore viri: de negligẽdo dãno propter amicum. Capłm. xij.

B

Qui diligit disciplinã diligit sciẽtiam: q̇ aũt odit increpatiões insipiẽs ẽ. Qui bon⁹ est hauriet sibi + gratiã a dño: q̇ aũt confidit in cogitationibus suis impie agit. Nõ roborabitur homo ex impietate: et radix iustorum non commouebitur. Mulier diligens corona est viro suo: et putredo in ossibus eius que cõfusiõe res dignas gerit. Cogitationes iustorum iudicia: et cõsilia impiorum fraudulenta. Uerba impiorum insidiantur sanguini: os iustorum liberabit eos. Uerte impios et non erunt: domus autem iustorum permanebit. Doctrina sua noscitur vir: q̇ aũt vanus et excors est patebit cõtemptui. Melior est pauper ⁊ sufficiẽs sibi: q̃ gloriosus et indigẽs pane. Nouit iustus animas iumentorum suorum: viscera autẽ impiorum crudelia. Qui operatur terram suam satiabitur panibus: qui autẽ sectat̃ ociũ stultissim⁹ est. Qui suauis + est viuit in moderatiõibus: in suis monitionibus relinquit cõtumeliam. Desideriũ impij monimentum est pessimorum: radix autem iustorum proficiet. Propter peccata labiorum ruina proximat malo: effugiet autem iustus de angustia. De fructu oris sui vnusquisq; replebitur bonis: et iuxta opera manuũ suarum retribuetur ei. Uia stulti recta in oculis eius: qui aũt sapiẽs est audit cõsilia. Fatuus statim indicat irã suã: qui aũt dissimulat iniuriam callidus

als + nõ hz sibi.
5. q. 5. capl̃o fina. De pe. di. i. ibi. q̃d iusto.
B
Eccli. 10. d.
Eccli. 20. b
i. 28. d.
als + nõ hz Qui suauis. vsq; cõtumeliam.
i. 13. a.
C
22. q. 5. c. iuramẽti.

est. Qui quod nouit loquit̃ index iusti
tie est: qui autem mentit̃ testis est frau
5.q.5.c.fin. dulētus. Est q̄ pmittit et quasi gladio
pungitur cōscientie: lingua aūt sapiē-
tum est sanitas. Labiū veritatis firmū
erit in perpetuum: qui autem testis est
repentinus concinnat linguā menda-
cij. Dolus in corde cogitātium mala: q̄
autē pacis ineunt cōsilia sequitur eos
gaudiū. Non contristabit iustum quic
D quid ei acciderit: impij autē replebun
tur malo. Abominatio est domino la-
bia mēdacia: q̄ aūt fideliter agunt pla
cent ei. Homo versutus celat scientiā:
et coꝛ insipientium prouocat stultitiā.
ī. 10.a. Manus fortiū dominabitur: que aūt
remissa est tributis seruiet. Meroꝛ in
corde viri humiliabit illū: ꝛ sermōe bo
no letificabit̃. Qui negligit dānū pro-
pter amicū iustus est: iter aūt impioꝛū
decipiet eos. Nō inueniet fraudulētus
lucrum: ꝛ substātia hōis erit auri pre-
cium. In semita iustitie vita: iter autē
deuium ducit ad moꝛtem.

¶ C. S. De custodia oꝛis: de duplici coꝛ-
de: de falsis diuitijs: de lucerna īpio-
rū: de substātia festinata: de contēnen-
tium voragine: de nūcio: de similitudi
ne cōmuniātium et filijs iusti: de cibis
q̄ a parētibus ꝯgregati sunt. Cap. xiij.

A
Di.5.c.certo F Ilius sapiēs doctrina pa-
tris: qui autem illusoꝛ est:
non audit cum arguitur.
als.+ nō hз sui. De fructu oꝛis sui ÷ homo
satiabit̃ bonis: aīa aūt im
ī.21.b. pioꝛum iniqua. Qui custo
ī.21.d. dit os suū custodit animā suā: qui au-
5.q.5.c.fin. tem inconsideratus est ad loquendum
sentiet mala. Vult et non vult piger:
anima autem operātium impinguabi
tur. Verbum mendax iustus detestabi-
tur: impius autem confundit et cōfun
5.q.5.c.fin. detur. Iustitia custodit innocētis viā:
impietas autem peccatoꝛem supplan-
B tat. Est quasi diues cum nihil habeat:
et est quasi pauper cum in multis diui
tijs sit. Redemptio anime viri diuitie
sue: qui autem pauper est increpatio-
nem non sustinet. Lux iustoꝛum letifi-
cat: lucerna autem impioꝛū extingue-
tur. Inter superbos semꝑ iurgia sunt:
als.+ cūcta qui autē agunt omnia ÷ cum consilio
reguntur sapientia. Substantia festi-
nata minuetur: que autem paulatim
colligitur manu multiplicabit̃. Spes
que differtur affligit animam: lignum
vite desiderium veniēs. Qui detrahit
alicui regi ipse se in futurū obligat: q̄
aūt timet p̄ceptū i pace versabit̃. Aie C
dolose errant in pctis: iusti aūt miseri
coꝛdes sunt et miserant̃. Filio doloso
nihil erit boni: seruo aūt sapiēti pro-
speri erūt actus. Lex sapiētis ÷ fons vi als.+ sapiē
te: vt declinet a ruina moꝛtis. Doctri- ti.
na bona dabit gratiā: in itinere cōtem ī.23.d.
ptoꝛū voꝛago. Astutus oīa agit cū con Eccli.30.a.
silio: q̄ aūt fatuus est aperiet stultitiā. 33.q.4.c.ni
Nuncius impij cadet in malū: legatus mium. 7.c.
fidelis sanitas. Egestas et ignominia displicet.
ei q̄ deserit disciplinam: q̄ autē acquie D
scit arguēti gloꝛificabitur. Desideriū 13.qō.4.c.
si compleatur delectat animā: detestā vindicta.
tur stulti eos q̄ fugiūt mala. Qui cum 5.q.5.c.nō
sapientibus graditur sapiēs erit: ami omnis.
cus stultoꝛum similis efficietur. Pec Di.45.c.sa
catoꝛes persequitur malum: ꝛ iustis re lomon.
tribuentur bona. Bonus relinquet he De resc.c.si
redes filios et nepotes: et custodit̃ iu- quando.
sto substantia peccatoꝛis. Multi cibi 23.q.1.c.pa
in noualib⁹ patrū: ꝛ alijs cōgregantur ratus.
absq̄ iudicio. Qui parcit virge odit fi 5.q.5.c.nō
liū suū: q aūt diligit illū instanter eru reputes. et
dit. Iustus comedit ꝛ replet aīam suā: c.non vos.
venter aūt impioꝛum insaturabilis.

¶ C. S. De sapiente muliere: et de foꝛ
titudine boum: de stulto nesciēte ꝛ via
fallaci: de versuto ꝛ astuto: de despectu
proximi: de mīa: de diuitijs boni ope-
ris: de timoꝛe dñi: et patientia: de inui
dia: de calumnijs pauperis: de iustitia
et accepto ministro. Capitulum. xiiij.

S Apiens mulier edi[illegible] A
mū suā: insipiens q̄[illegible]
quoq̄ manibus destruet.
Ambulans recto itinere ꝛ Job.12.c.
timens deū: despicit̃ ab eo
q̄ infami graditur via. In
oꝛe stulti virga superbie: labia sapien
tium custodiunt eos. Ubi non sunt bo-
ues: presepe vacuum est: vbi autem ap
parent plurime segetes: ibi manifesta
est foꝛtitudo bouis. Testis fidelis non 22.q.1.c.iu
mentietur: profert autem mendacium ramenti.
dolosus testis. Querit derisoꝛ sapien-
tiā ꝛ nō inuenit: doctrina prudētiū faci-
lis. Uade ꝯ virū stultū: et nescit labia
prudētie. Sapiētia callidi est itellige
re viā suā: ꝛ i prudētia stultoꝛū errās. B
Stulti ÷ illudit ÷ pctm: ꝛ inter iustos al.+ stultis
moꝛabit̃ grā. Coꝛ qđ nouit amaritudi al.+ illudet
nem aīe sue: in gaudio ei⁹ nō miscebit̃
extraneus. Domus impioꝛum delebi-
tur: tabernacula iustoꝛū germinabūt.
Est via que videt̃ homini iusta: nouissi

Di.87.c.cũ multa. ſ.16.d. 22.q.5.c.in nocens.

ma aũt eius deducũt ad mortẽ. Riſus dolore miſcebit: et extrema gaudij lu ctꝰ occupat. Uijs ſuis replebit ſtultꝰ: et ſup eũ erit vir bonꝰ. Innocẽs credit oĩ verbo: aſtutꝰ ↄſiderat greſſus ſuos. Filio doloſo nihil erit boni: ſermo aũt ſapiẽti ꝓſperi erũt actꝰ: ⁊ diriget via eiꝰ. Sapiẽs timet et declinat a malo: ſtultꝰ trãſilit ⁊ ↄfidit. Impatiẽs opa bit ſtultitiã: ⁊ vir ꝟſutus odioſus eſt. Poſſidebunt paruuli ſtultitiã: ⁊ expe ctabũt aſtuti ſciẽtiã. Iacebũt mali añ

C bonos: ⁊ ipij ante portas iuſtoꝝ. Etiã proximo ſuo paup odioſus erit: amici vero diuitũ multi. Qui deſpicit proxi mũ ſuũ peccat: q aũt miſeret pauperi beatus erit. Qui credit in dño miam diligit: errãt q operant malũ. Mia et veritas pparant bona. In oĩ ope bono erit abũdãtia: vbi aũt verba ſunt plu

2.q.1.c.nulli.inver.liberi. rima ibi frequẽter egeſtas. Corona ſa pientiũ diuitie coꝝ: fatuitas ſtultorũ imprudentia. Liberat aĩas teſtis fide

D lis: ⁊ pfert mẽdacia verſipellis. In ti more dñi fiducia fortitudinis: et filijs eius erit ſpes. Timor dñi fons vite: vt

al's ✝ declinent. 1.q.4.ſ.pis. declinet ✝ a ruina mortis. In multitu dine ppli dignitas regis: ⁊ in paucita te plebis ignominia pncipis. Qui pa tiẽs eſt multa gubernat ſapientia: qui aũt impatiẽs eſt exaltat ſtultitiã ſuã. Uita carnium ſanitas cordis: putre do oſſiũ inuidia. Qui calũniat egentẽ exprobrat factori eiꝰ: honorat autem eum qui miſeret pauperis. In malicia ſua repellet impius: ſperat aũt iuſtus in morte ſua. In corde prudẽtis requi ſcit ſapientia: et indoctos quoſq eru dict. Iuſtitia eleuat gentẽ: miſeros au tem facit populos peccatũ. Acceptus eſt regi miniſter intelligens: iracũdiã eius inutilis ſuſtinebit.

¶ Ca. S. De effectu ſermonis boni: de cognitione dei: de victimis impiorũ: de doctrina obedientie: de hilaritate cõſcientie: laus timoris et charitatis: de iracundia pigritia ſapientia et vi dua eccleſia: de auaritia et oratiõe iu ſtorũ: de fama bona: de diſcipulo obe diente. Capitulum.xv.

A

ſ.25.b.

Eſpõſio mollis frãgit irã: ſermo durus ſuſcitat furo rem. Lingua ſapientũ or nat ſciẽtiã: os fatuoꝝ ebul lit ſtultitiã. In omni loco oculi domini cõtemplant bonos ⁊ malos. Lingua placabilis li gnum vite: que aũt immoderata eſt cõ teret ſpiritũ. Stultꝰ irridet diſcipli nam patris ſui: q aũt cuſtodit incre patiões aſtutior fiet. In abũdãti ✝ iu ſtitia virtus maxima eſt: cogitationes aũt impioꝝ eradicabũtur. Domꝰ iuſti plurima fortitudo: et in fructibus im pij conturbatio. Labia ſapientiũ diſſe minabũt ſcientiã: cor ſtultorũ diſſimi le erit. Uictime ĩpiorũ abominabiles domino: vota iuſtoꝝ placabilia. Abo minatio eſt domino via impij: qui ſe quit iuſtitiã diligitur ab eo. Doctrina mala deſerentiũ viã vite: qui increpa tiões odit morietur. Infernus et per ditio corã domino: quantomagis cor da filioꝝ hominũ? Non amat peſtilẽs eũ qui ſe corripit: nec ad ſapiẽtes gra ditur. Cor gaudens exhilarat faciem: in merore animi deijcitur ſpiritꝰ. Cor ſapiẽtis queret doctrinam: et os ſtul toꝝ paſcit imperitia. Oẽs dies paupe ris mali: ſecura mens quaſi iuge cõui uium. Melius eſt parum cum timore dñi: q theſauri magni et inſatiabiles. Melius ẽ vocari ad olera cũ charita te: q ad vitulũ ſaginatũ cũ odio. Uir iracundus puocat rixas: q patiens eſt mitigat ſuſcitatas. Iter pigroꝝ qſi ſe pes ſpinarũ: via iuſtoꝝ abſq offẽdicu lo. Filius ſapiẽs letificat patrẽ: ⁊ ſtul tus homo deſpicit matrẽ ſuã. Stulti tia gaudiũ ſtulto: ⁊ vir prudẽs dirigit greſſus ſuos ✝. Diſſipant cogitatiões vbi nõ eſt cõſiliũ: vbi vero ſunt plures cõſiliarij ↄfirmant. Letat hõ in ſenten tia oris ſui: ⁊ ſermo oportunꝰ eſt opti mus. Semita vite ſup eruditũ: vt de clinet de iferno nouiſſimo. Domũ ✝ ſu perboꝝ demolief dominꝰ: ⁊ firmos fa ciet terminos vidue. Abominatio do mini cogitatiões male: ⁊ purus ſermo pulcherrimus firmabitur ab eo. Con turbat domum ſuã qui ſectatur auari tiã: q aũt odit munera viuet. Per ✝ mi ſericordiã ⁊ fidẽ purgant peccata: per timorẽ aũt domini declinat oĩs a ma lo. Mẽs iuſti meditabit obediẽtiã ✝: os impiorũ redundat malis. Longe eſt dominꝰ ab impijs: ⁊ orationes iuſtoꝝ exaudiet. Lux oculorum letificat ani mam: fama bona impinguat oſſa. Au ris q audit increpationes vite: in me dio ſapiẽtiũ commorabit. Qui abijcit diſciplinã deſpicit animã ſuã: q autẽ acquieſcit increpationibus poſſeſſor eſt cordis. Timor domini diſciplina

al's ✝ nõ hꝫ in abũdãti ⁊c. vſq eradicabũtur.
B
ſ.17.d. Eccl. 34.c. 1.q.1.c. non eſt.3.q.7.c. i grauibꝰ. 14.q.5.ca. ſcriptum. ſ.17.d.

C

ſ.10.a.

al's ✝ nõ hꝫ ſuos.
D

al's ✝ domos De pe.di.2.c. pncipuꝫ. Diſ.47.ca. bonorum. al's ✝ nõ hꝫ p miam ⁊c. vſq a malo. al's ✝ ſapiẽtiam. 14.q.5.ca. ſcriptum. 3.q.7.ca.in grauibus.

sapiẽtie: τ gloriã precedit humilitas.
¶ C.S. Quo dñs dirigit vias hominũ:
videt τ ponderat: de via bona τ laude
paupertatis: de indignatione regis et
clemẽtia τ laude τ sapiẽtia τ humili-
tate: de schismatico τ adultero: de lau
de senectutis et patientie. Capi.xvj.
B Hominis est animã pparare: et
dñi gubernare linguã. Oẽs
vie hoim patẽt oculis eius:
spirituũ põderator est dñs.
Reuela domino opa tua: τ di
rigẽt cogitatiões tue. Uniuersa ppter
semetipsum operatus est dominus ipsũ qz
ad diẽ malũ. Abominatio domini est
oĩs arrogãs: etiã si manꝰ ad manũ fue
Als + non rit nõ erit innocẽs. + Initiũ vie bone
hz initiũ. facere iustitiã: accepta aũt apud deum
τc. vsq3 ho magis q̃ imolare hostias. Mia τ veri
stias. tate redimit iniq̃tas: τ i timore domi
B ni declinat a malo. Cũ placuerint dño
47.dist.c. vie hois: inimicos q̃z eiꝰ cõuertet ad
sicut di.s. pacẽ. Meliꝰ est parũ cũ iustitia: q̃ mul
necesse. ti fructus cũ iniq̃tate. Cor hois dispo
nit viã suã: sz domini est dirigere gres-
sus eiꝰ. Diuinatio in labijs regis: i iu-
dicio nõ errabit os eiꝰ. Põdꝰ τ state
ra iudicia domini sunt: τ opa eiꝰ oẽs
als + saecu lapides sceculi +. Abominabiles regi q
li. agunt impie: qm iustitia firmat soliũ.
Uolũtas regũ labia iusta: q recta loq̃t
dirigetur. Indignatio regis nũcij mor
tis: τ vir sapiens placabit eã. In hila-
C ritate vultus regis vita: τ clemẽtia eiꝰ
quasi imber serotinus. Posside sapiẽ-
tiã qz auro melior est: τ acq̃re pruden-
tiã qz preciosior est argẽto. Semita iu
stoꝝ declinat mala: τ custos aĩe sue ser
uat viã suã. Cõtritionẽ pcedit supbia
et ante ruinã exaltabit spũs. Melius
est humiliari cum mitibꝰ: q̃ diuidere
spolia cũ supbis. Eruditꝰ in vbo repe
riet bona: τ q sperat in domino beatꝰ
est. Qui sapiẽs est corde appellabitur
s.14.c prudens: τ qui dulcis eloquio maiora
D reperiet. Fons vite eruditio possiden
tis: doctrina stultoꝝ fatuitas. Cor sa-
piẽtis erudiet os eius: τ labijs illius
addet gratiã. Fauus mellis cõposita
verba: dulcedo anime sanitas ossium.
Est via que videt homini recta: τ no-
uissima eius ducũt ad mortem. Anima
laborantis laborat sibi: qz cõpulit eum
Als + an- os suũ. Uir insipiẽs + fodit malũ: τ in
nuens. labijs eius ignis ardescit. Hõ peruer-
sus suscitat lites: τ vbosus separat pn
Als + ipsꝰ cipes. Uir iniquꝰ + lactat amicũ suũ: τ

ducit eum per viã nõ bonã. Qui atto- Als + atto
nitis + oculis cogitat praua: mordens nitus.
labia sua pficiet malũ. Corona digni-
tatis senectꝰ: q̃ i vijs iustitie reperiet.
Melior est patiẽs viro forti: τ q dñat
aio suo: expugnatore vrbium. Sortes
mittunt in sinum: sed a dño tẽperant.
¶ C.S. De leta cõsciẽtia: de probatio
ne iusti τ gemma gratissima: de stulto
incorrigibili: de stulto diuite: de vero
amico τ rectore animarum: de oculis
stultorum: de consilio iusto: de mode-
ramine lingue. Capi.xvij.
Melior est bucella sicca cum B
gaudio: q̃ domus plena vi Eccl.10.a.
ctimis cũ iurgio. Seruus
sapiẽs dominabitur filijs
stultis: τ inter fratres here
ditatẽ diuidet. Sicut igne
pbatur argẽtũ τ aurũ camino: ita cor-
da pbat dominus. Malus obedit lin
gue inique: τ fallax obtemperat labijs
mẽdacibus. Qui despicit pauperẽ ex-
probrat factori eiꝰ: et q in ruina letat
alterius nõ erit impunitꝰ. Corona se-
nũ filij filioꝝ: τ gloria filiorum patres Job.31.c.
eoꝝ. Non decet stultũ verba cõposita: j.24.c.
nec principẽ labiũ mẽtiẽs. Gẽma gra D
tissima expectatio prestolãtis: quocũ-
q̃ se vertit prudenter intelligit. Qui
celat delictũ querit amicitias: q alte-
ro + sermone repetit separat federatos. Als + alto
Plus proficit correctio apud pruden
tem: q̃ cẽtũ plage apud stultũ. Sempr
iurgia querit malus: angelus aũt cru-
delis mittetur cõtra eũ. Expedit ma-
gis vrse occurrere raptis fetibus q̃ fa
tuo confidẽti sibi in stultitia sua. Qui C
reddit mala p bonis: nõ recedet malũ
de domo eiꝰ. Qui dimittit aquã caput
est iurgiorũ: τ anteq̃ patiatur cõtume
liam iudiciũ deserit. Et qui iustificat
impiũ τ qui condẽnat iustum: abomi- Esa.5.c.
nabilis est vterq3 apud deum +. Quid Als + dñm
pdest stulto habere diuitias: cũ sapiẽ- 56.dist. ca.
tiam emere nõ possit. Qui altã + facit nasci.
domũ suã querit ruinam: τ qui euitat Als + non
discere incidet in malaꝰ. Omni tempo- hz q altam
re diligit qui amicꝰ est: τ frater in an- τc. vsq3 ma
gustijs cõprobatur. Stultus hõ plau- la.
det manibus: cum spoponderit p ami s.6.a.
co suo. Qui meditatur discordias dili D
git rixas: et qui exaltat os suũ querit s.15.b.
ruinam. Qui peruersi cordis est nõ in-
ueniet bonum: τ qui vertit linguã inci-
det in malũ. Natus est stultus in igno-
miniam suam: sed nec pater in fatuo.

letabitur. Animus gaudēs etatē flori
s.15.b. dā facit: spūs tristis exiccat ossa. Mu
nera de sinu ipsius accipit: vt puertat
Eccl.8.a. semitas iudicij. In facie prudētis lu
cet sapientia: oculi stultoꝝ in finibus
terre. Ira patris filius stult⁹: et dolor
matris q̄ genuit eū. Nō est bonū dānū
inferre iusto: nec percutere principē q̄
recta iudicat. Qui moderat̄ sermones
suos doctus et prudens est: ꝛ preciosi
spiritus vir eruditus. Stultus quoq;
si tacuerit sapiens reputabitur: ꝛ si cō
presserit labia sua intelligens.

¶ C. S. De recessu ab amico desparato: de ꝓbis viri: de nō deuiādo a ꝟitate: d ore stulti: de iusto se accusāte: de fratre iuuāte fratrē: de fructu oris: de muliere bona ꝛ de mala: de locutiōe diuitis et pauperis: de amico sociali. C. xviij.

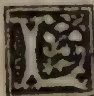
A Ccasiones querit q̄ vult rece
dere ab amico: oī tpe erit ex
probrabilis. Nō recipit stul
tus ꝟba prudētie: nisi ea di
Di.17.c.nec xeris q̄ versant̄ in corde ei⁹.
licuit. Impi⁹ cū in ꝓfundū venerit pctoꝝ cō
De pe.di.1. tēnit: sꝫ sequit̄ eum ignominia ꝛ op
ca.deniq;. probriū. Aqua ꝓfunda verba ex ore vi
s.14.c. ri ꝛ torrēs redūdās fons sapiētie. Ac
cipere ꝑsonā impij in iudicio nō ē bo
nū: vt declines a veritate iudicij. Labia
stulti miscēt se rixis: ꝛ os eius iurgia
B ꝓuocat. Os stulti cōtritio ei⁹: ꝛ labia
ipsius ruina aīe eius. Uerba bilinguis
quasi simplicia: ꝛ ipsa ꝑueniūt vsq; ad
interiora vētris. Pigrū deijcit timor:
aīe aūt effeminatoꝝ esuriēt. Qui mol
lis ꝛ dissolutus est ī ope suo: frater est
sua opa dissipātis. Qui expellit mulie
rē bonā expellit bonum: qui aūt tenet
s.10.b. adulterā stultus est ꝛ insipiens. Turris
fortissima nomē dn̄i: ad ipsam currit
iustus ꝛ exaltabit̄. Substātia diuitis
vrbs roboris eius: ꝛ quasi murus vali
dus circūdās eū. Anteq̄ cōterat̄ exal
C tatur cor hoīs ꝛ anteq̄ glorificet̄ hu
Eccli.11.a. miliat̄. Qui prius rūdet q̄ audiat stul
Di.29.c.1. tū se esse demōstrat ꝛ cōfusione dignū.
Spūs viri sustētat imbecillitatē suā:
spm̄ vero ad irascēdū facilē quis pote
rit sustinere? Cor prudētis possidebit
sciētiā: et auris sapiētiū querit doctri
De cse.di. nā. Donū hoīs dilatat viā eius: ꝛ ante
2.c. crede principes spaciū ei facit. Iustus prior
re. in glo. est accusator sui: venit amicus eius ꝛ in
uestigabit eū. Cōtradictiōes cōprimit
sors: ꝛ inter potētes q̄ꝫ diiudicat. Fra
ter qui adiuuat̄ a fratre q̄si ciuitas fir
ma: et iudicia quasi vectes vrbium. De
fructu oris viri replebitur vēter eius:
et genimina labioꝝ ipsius saturabūt D
eum. Mors et vita in manibus ✝ lin Als ✝ ma
gue: qui diligūt eam comedēt fructus nu.
eius. Qui inuenit mulierē bonā inue
nit bonum: ꝛ hauriet iocunditatem a
domino. Qui expellit mulierē bonam
expellit bonum: qui aūt tenet adulte
ram stultus est ꝛ insipiens. Cū obsecra 12.q.1.c.
tionibus loquit̄ pauper: ꝛ diues effa
bitur rigide. Uir amicabilis ad socie
tatem: magis amicus erit q̄ frater.

¶ C. S. De paupere simplici: de festinatione: de stultitia: de amicis diuitis et pauperis: de falso teste: de glia patientis ꝛ pauperis: de ira regis: de litigiosa muliere: ꝛ a quo detur vxor prudēs: de pigredine operandi: de feruore misericordie: de erudiēdo filio: de pigro et de malleis derisorum. Capi. xix.

Melior est paup̄ q̄ ambulat in A
simplicitate sua: q̄ diues tor s.28.
quens labia sua ꝛ insipiens.
Ubi nō est sciētia aīe non est
bonū: ꝛ qui festinus est pedi
bus ✝ offendit. Stultitia hoīs supplā Als ✝ pec
tat gressus ei⁹: et ꝯ deū feruet aīo suo. cat.
Diuitie addūt amicos plurimos: a pau
pere aūt ꝛ hi quos habuit separantur.
Testis falsus nō erit impunitus: ꝛ qui
mēdacia loquitur nō effugiet. Multi
colūt personā potētis: ꝛ amici sunt do
na tribuētis. Fratres hoīs paupis ode
runt eū: insup̄ ꝛ amici ꝓcul recesserūt
ab eo. Qui tm̄ verba sectatur nihil ha B
bebit: q aūt possessor est mētis diligit
aīam suā: ꝛ custos prudētie inueniet bo
na. Falsus testis nō erit impunitus: et
q̄ loquit̄ mēdacia peribit. Nō decēt stul
tū diuitie: nec seruū dn̄ari ꝑncipibus.
Doctrina viri ꝑ patiētiā noscit̄: ꝛ glo
ria eius est iniqua pretergredi. Sicut
fremitus leonis ita ꝛ regis ira: ꝛ sicut s.26.c.
ros sup̄ herbā ita ꝛ hilaritas eius. Do C
lor patris fili⁹ stultus: ꝛ tecta iugiter Dist.26.c.
ꝑstillātia litigiosa mulier. Dom⁹ ꝛ di deinde.
uitie dātur a parētibus: a dn̄o aūt pro 24.q.1.c.cū
prie vxor prudēs. Pigredo immittit so per bellicā
porem: et aīa dissoluta esuriet. Qui cu 20.q.1.c.ad
stodit mandatū custodit aīam suā: qui limina.
aūt negligit viā suā ✝ mortificabitur. Als ✝ vias
Feneratur dn̄o qui miseret̄ paupis: et suas.
vicissitudinē suaꝫ reddet ei. Erudi fi Di.46.c.
liū tuū ne desperes: ad interfectionem
aūt ei⁹ ne ponas aīam tuā. Qui em̄ ipa
tiens est sustinebit dānū: ꝛ cū rapuerit

aliud apponet. Audi cõsiliū ꝛ suscipe
disciplinā: vt sis sapiēs in nouissimis
tuis. Multe cogitatiões in corde viri:
D voluntas aūt dñi ī eternū permanebit.
J.26.c. Hō indigēs misericors est: ꝛ melior est
pauper iustus ꝙ vir mēdax. Timor dñi
ad vitā: ꝛ in plenitudine cōmorabitur
absqꝫ visitatiōe pessimi. Abscōdit pi
ger manū suā sub ascella: nec ad os suū
applicat eā. Pestilēte flagellato stul
tus sapiētior erit: si aūt corripueris sa
pientē intelliget sapiētiam. Qui affli
git patrē ꝛ fugit matrē: ignominiosus
erit ꝛ infelix. Nō cesses audire fili do
ctrinā: nec ignores sermones sciētie.
Testis iniquus deridet iudiciū: ꝛ os im
piorum deuorat iniquitatē. Parata
sunt derisoribus iudicia: ꝛ mallei per
cutientes stultorum corporibus.
¶ C.S. De vino ꝛ ebrietatib⁹: de rege
dissipāte malū: de pōdere ꝛ mēsura: de
somno fugiēdo: de emptore vilipēden
te: de pane mēdacij: de maledictiōe pa
tris ꝛ matris: de hereditate festinata:
de duplici pōdere: de voto reddēdo: de
lucerna mētis: ꝛ de fortitudine. Ca.xx.

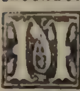
A Dist.35.ca. luxuriosa. ꝛ ca. luxuriam.

Uxuriosa res vinum: et tu
multuosa ebrietas. Quicū
qꝫ his delectat non erit sa
piēs. Sicut rugit⁹ leonis
ita ꝛ tremor regis: q̄ puo
cat eū peccat in aīam suā.
Honor est hoī q̄ separat se a contētiōi
bus: oēs aūt stulti miscent̄ cōtumelijs.
B Propter frigus piger arare noluit: mē
dicabit ergo estate ꝛ nō dabit̄ illi. Si
cut aqua pfunda sic cōsiliū in corde vi
ri: sed homo sapiens exhauriet illud.
Multi hoīes misericordes vocantur:
virū aūt fidelē qs inueniet? Justus qui
ambulat in simplicitate sua: btōs post
se filios derelinquet. Rex qui sedet in
1.Jo.1.d. solio iudicij: dissipat oē malū intuitu
De pe. dist. 2.c. si enim. suo. Quis potest dicere mūdum est cor
meū: purus sum a pctō? Pōdus ꝛ pon
De psump. c. ex studijs dus mēsura ꝛ mensura: vtrūqꝫ abomina
bile est apud deū. Ex studijs suis intel
ligitur puer: si munda ꝛ recta sint opa
eius. Aurē audiētem ꝛ oculū videntē:
dñs fecit vtrūqꝫ. Noli diligere somnū:
ne te egestas opprimat. Aperi oculos
tuos ꝛ saturare panibus. Malum est
C malū est: dicit oīs emptor. Et cum re
J.28.b. cesserit: tunc gloriabitur. Est aurum ꝛ
multitudo gēmarum: vas autem pre
ciosum labia sciētie. Tolle vestimentū
eius qui fideiussor extitit alieni: ꝛ pro
extraneis aufer pignus ab eo. Suauis
est homini panis mendacij: ꝛ postea im
plebitur os eius calculo. Cogitatiões
cōsilijs roborātur: ꝛ gubernaculis tra
ctāda sunt bella. Ei q̄ reuelat mysteria Exo.21.b. Leui.20.b.
et ambulat fraudulēter ꝛ dilatat labia
sua: ne cōmiscearis. Qui maledicit pa
tri suo ꝛ matri: extinguet lumē ÷ eius Als ÷ lucerna.
in medijs tenebris. Hereditas ad quā
festinatur in principio: in nouissimo
benedictione carebit. Ne dicas reddā Rom.12.d.
malum pro malo: expecta dñm ꝛ libe D
rabit te. Abominatio est apud deum ÷ s. eodem. Als ÷ dñm
pondus et pondus: statera dolosa nō s.16.
est bona. A dño dirigūtur gressus viri:
quis aūt hoīm intelligere potest viam
suā? Ruina est homini deuorare sctōs:
et post vota retractare. Dissipat impios
rex sapiens: ꝛ incuruat super eos for
nicem. Lucerna dñi spiraculum homi 1.reg.15.c.
nis: que inuestigat omnia secreta ven
tris. Misericordia ꝛ veritas custodiūt Di.27.ca. porro.
regem: et roboratur clemētia thronus
eius. Exultatio iuuenum fortitudo eo
rum: ꝛ dignitas senum canicies. Liuor
vulneris absterget mala: et plage in se
cretioribus ventris.
¶ C.S. De corde regis: laus misericor
die ꝛ iudicij: de potētia iniqua: de mu
liere litigiosa: de victoria xp̄i: de super
bo: de pigro ꝛ hostijs impiorū: de teste
mendacij: de viro obediente. Cap.xxi. B

Icut diuisiones aquarū ita
cor regis in manu dñi: quocū
qꝫ voluerit inclinabit illud.
Oīs via viri recta sibi videt̄:
appendit aūt corda dñs. Fa Als ÷ iusti
cere ÷ miam et iudicium magis placet tiam.
domino ꝙ victime. Exaltatio oculo
rum est dilatatio cordis: lucerna im
piorum peccatum. Cogitationes robu
sti semper in abundantia: omnis autē
piger ī egestate est. Qui congregat the
sauros lingua mēdacij vanus ꝛ excors
est: et impingetur ad laqueos mortis. J.15.d.
Rapine impiorū detrahent eos: quia
noluerūt facere iudiciū. Peruersa via B
viri aliena est a deo: q̄ aūt mūd⁹ est re
ctum opus eius. Melius est sedere in
angulo domatis ꝙ cū muliere litigio Als ÷ conui
sa ꝛ ī domo cōi ÷. Aīa impij desiderat uij.
malum: nō miserebitur proximo suo.
Multato pestilente sapientior erit
paruulus: ꝛ si sectetur sapientē sumet
sciētiā. Excogitat iustus de domo im
pij: vt detrahat impios a malo. Qui
obturat aurē suā ad clamorē paupis:

et ipse clamabit et nō exaudietur. Munus
absconditū extinguit iras: et donū in si-
nu indignationē maximā. Gaudiū iu-
C sto est facere iudiciū: et pauor operāti-
bus iniquitatē. Uir q errauerit a via do-
ctrine: in cetu gigātiū cōmorabitur. Qui
diligit epulas in egestate erit: q amat
vinū et pinguia non ditabitur. Pro iusto
Eccl. 25. c. dabitur impius: et p recto iniquus. Melius
est habitare i terra deserta: q cū mulie-
re rixosa et iracūda. Thesaurus deside-
rabilis et oleū in habitaculo iusti: et im-
prudēs hō dissipabit illud. Qui sequi-
§. 12. a. tur iustitiā et miam: inueniet vitā et iu-
D stitiā et gloriā. Ciuitatē fortiū ascēdit
sapiēs: destruxitq robur fiducie eius.
Qui custodit os suū et linguā suā: custo-
dit ab angustijs animā suā. Superbus et
§. 15. b. arrogās vocatur indoctus: q in ira operatur
1. q. 1. c. non est. superbiā. Desideria occidūt pigrum: no-
luerūt enim quicq manus eius operari. Tota die
cōcupiscit et desiderat: q aūt iustus ē tri-
buet: et nō cessabit. Hostie impiorum abomi-
Als ✝ victoriā. nabiles: q offerūtur ex scelere. Testis mē-
dax peribit: vir obediēs loquetur ✝ victo-
riā. Uir impius procaciter obfirmat vultū
suū: q aūt rectus est corrigit viā suam.
Nō est sapiētia nō est prudētia: nō est
consiliū contra dñm. Equus paratur ad
diē belli: dominus aūt salutē tribuet.

¶ C. S. De fama bona: de cōuenientia duarū naturarū in xpo: de fine modestie: de fenerāte: de dādis muneribus: de mūdicia cordis: de pigro: de puero stulto: de calūniatore: de audienda sapientia: de violentia nō facienda pauperi: de amicitia iracūdi: de non fideiubendo: de presumptione. Ca. xxij.

A Eccl. 7. a. dist. 8. ca. 1.
Melius est nomē bonū q diui-
tie multe: sup argentū enim et
aurū gra bona. Diues et pau-
per obuiauerūt sibi: vtriusq
operator est dñs. Callidus vi-
det malū et abscōdit se: innocēs ptrās-
ijt et afflictus est dāno. Finis modestie
timor dñi: diuitie et gloria et vita. Ar-
ma et gladij in via superbi: custos aūt aīe
sue lōge recedit ab eis. Prouerbiū est:
adolescēs iuxta viā suā etiā cū senue-
B rit nō recedet ab ea. Diues pauperibus
Eccl. 21. c. imperat: et qui accipit mutuū seruus est
fenerātis. Qui seminat iniqtatē metet
mala: et virga ire sue consummabitur.
Als ✝ nō hr victoriam. et c. vsq accipiētium. Qui pronus est ad miam bñdicetur: de pa-
nibus enim suis dedit pauperi. Uicto-
riam ✝ et honorē acqret q dat munera:
animā aūt aufert accipiētiū. Ejice de-
risorē et exibit cū eo iurgiū: cessabūtq
cause et cōtumelie. Qui diligit cordis 5. q. 4. c. in
mūdiciā: pp̄ter gratiā labiorum suorum loco. in si.
hēbit amicū regē. Oculi dñi custodiūt §. 22. c.
sciētiā: et supplātantur verba iniqui. Di- §. 22. c.
cit piger leo est foris: in medio platea-
rū occidendus sum. Fouea profunda os
aliene: cui iratus est dñs incidet in eā.
Stultitia colligata est i corde pueri: C
et virga discipline fugabit eā. Qui ca-
lūniatur pauperē vt augeat diuitias su-
as: dabit ipsi ditiori et egebit. Fili mi
inclina aurē tuā: et audi verba sapiētiū.
Appone aūt cor ad doctrinā meā: que
pulchra erit tibi cū seruaueris eā in vē-
tre tuo. Et redūdabit in labijs tuis: vt
sit in dño fiducia tua. Unde et ostendi
eam tibi hodie. Ecce descripsi eā tibi
tripliciter in cogitatiōibus et sciētia:
vt ostēderem tibi firmitatē et eloquia
veritatis: respōdere ex his illis qui mi-
serūt te. Nō facias violētiam pauperi:
qr pauper est: neq conteras egenum in
porta: qr iudicabit dominus cām eius: D
et configet eos qui confixerūt animam
eius. Noli esse amicus homini iracun-
do: neq ambules cum viro furioso: ne
forte discas semitas eius: et sumas scā-
dalū aīe tue. Noli esse cū his q defigūt
manus suas: et qui vades se offerunt p
debitis. Si enim nō habes vt restituas:
qd cause est vt ✝ tollat opimētū de cu- Al ✝ tollas
bili tuo? Ne trāsgrediaris terminos Deut. c. 19.
ātiquos quos posuerūt patres tui. Ui- 12. q. 2. c. in
disti virū velocē in opere suo: corā re- legibus.
gibus stabit: nec erit ante ignobiles. 7. q. 1. ca. si

¶ C. S. De cōuiuio principum: de moderatione scie: de nō comedendo cum inuido: de agro pupillorum: de disciplina pueri: de comessatione et ebrietate: de concupiscētia meretricis. Ca. xxiij.

quis eps. 13. q. 1. ca. ic 24. q. 2. ca. transferūt. 23. q. 1. c. 4. 93. dist. ca. diaconi.

A De sepul. capi. 1.
Uādo sederis vt comedas
cum principe: diligēter at-
tende que posita sunt ante
faciē tuā: et statue cultrum
in gutture tuo: si tñ habes
in potestate animā tuā. Ne
desideres de cibis eius: in quo ē panis
mendacij. Noli laborare vt diteris: sed
prudētie tue pone modum. Ne erigas
oculos tuos ad opes quas non potes
habere: qr facient sibi pēnas quasi aquile
et volabūt in celū. Ne comedas cū ho-
mine inuido: et ne desideres cibos eius: B
quoniā in similitudinē arioli et cōie-
ctoris existimat qd ignorat. Comede
et bibe dicet tibi: et mens eius non est
tecum.

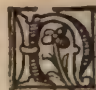
recā. Cibos quos comederas euomes: et perdes pulchros sermones tuos. In auribus insipientiū ne loquaris: quia despiciēt doctrinam eloquij tui. Ne attingas paruuloꝝ terminos: et agrum pupillorum ne introeas. Propinquus eīn illoꝝ fortis est: ꝛ ipse iudicabit cōtra te causam illorum. Ingrediatur ad

ī.13. doctrinam cor tuū: ꝛ aures tue ad ver-
Eccl. 30. a. ba sciētie. Noli subtrahere a puero di-
Di.45.c.cū sciplinam: si em ꝑcusseris eū virga nō
beatus. §. moriet. Tu virga ꝑcuties eū: ꝛ animā
salomon. eius de inferno liberabis. Filij mi si sa-
23.q.5.c. di piens fuerit animus tu' gaudebit te-
spicet. t.c. cum cor meū: ꝛ exultabūt renes mei cū
co vidicta. locuta fuerint recta labia tua. Nō emu-
5.q.5.c. nō letur cor tuū peccatores: sed in timore
omnium. dñi esto tota die: qꝛ habebis spem in no-
E uissimo: ꝛ prestolatio tua nō auferet.
De cōse.di. Audi fili mi ꝛ esto sapiēs: ꝛ dirige in
5.c.carnes. via animā tuum. Noli esse in cōuiuijs
t ca. ne ta- potatoꝝ: nec in comessationibus eorū
les. qui carnes ad vescēdū cōferūt: qꝛ vacā-
Di.44. ca. tes potibus ꝛ dātes symbola cōsumē-
antepenul. tur: ꝛ vestiet pānis dormitatio. Audi patrē tuū qui genuit te: ꝛ ne contēnas cū senuerit mater tua. Ueritatē eme ꝛ noli vendere sapientiam: ꝛ doctrinam et intelligentiā. Exultat gaudio pater

Als+quia iusti: ꝛ qui+sapientem genuit letabit in eo. Gaudeat pater tu' ꝛ mater tua:
D ꝛ exultet q̄ genuit te. Prebe fili mi cor tuum mihi: ꝛ oculi tui vias meas custodiant. Fouea eīn ꝓfunda est meretrix: et puteus angustus aliena. Insidiatur in via quasi latro: ꝛ quos incautos in-

ī.22.b. uenerit interficiet. Cui ve: cui' ꝑ̄fve: cui rixe: cui fouee: cui sine causa vulnera: cui suffossio oculoꝝ. Nōne his q̄ cō-morant in vino: ꝛ studēt calicib' epotādis. Ne intuearis vinū qd̄ flauescit: cū splēduerit in vitro color ei'. Ingreditur blāde sed in nouissimo mordebit vt coluber: ꝛ sicut regulus venena diffundet. Oculi tui videbūt extraneas: ꝛ cor tuū loquet peruersa. Et eris sicut dormiēs in medio mari: ꝛ quasi sopitus gubernator amisso clauo et dices. Uerberauerūt me sed non dolui: traxerunt et ego non sensi. Quando euigilabo: et rursus vina reperiam.

¶ C. S. De sapientia ꝛ sapiēte: de stulto et desperāte: de his qui ducūtur ad mortem: de melle et fauo: de casu iusti et casu inimici: de equitate iudicij: de agro exercēdo: de agro pigri hominis et de pigro. Capi. xxiiij.

NE emuleris viros malos: nec desideres esse cū eis: qꝛ rapinas meditat mēs eorū et fraudes labia eoꝝ loquū- tur. Sapientia edificabit domus: ꝛ prudētia roborabit. In doctrina replebunt celaria: vniuersa substātia preciosa ꝛ pulcherrima. Uir sapiēs fortis est: ꝛ vir doctus robustus ꝛ validus: qꝛ cum dispositiōe initur bellū: ꝛ erit salus vbi multa cōsilia sunt.

Excelsa stulto sapientia: in porta non ī.11.b.
aperiet os suū. Qui cogitat mala facere stultus vocabitur. Cogitatio stulti peccatum est: et abominatio hominū detractor. Si desperaueris i die angustie lapsus: imminuetur fortitudo tua. Erue eos qui ducūtur ad mortem: et q̄ trahunt ad interitum liberare ne cesses. Si dixeris vires nō suppetūt: qui B
inspector est cordis ipse intelligit: ꝛ ser- ps.81.
uatorē+aīe tue nihil fallit: reddetq̄ Eccls.4.
homini iuxta opera sua. Comede fili 24.q.3. ca.
mi mel: qꝛ bonū est: ꝛ fauū dulcissimū nō iferēda.
gutturi tuo. Sic ꝛ doctrina sapientie Als+sal
anime tue: quā cum inueneris habebis natorem.
in nouissimis spem: ꝛ spes tua nō peribit. Ne insidieris et queras impietatē in domo iusti: neq̄ vastes requiē eius. Septies ei i die cadet iust' ꝛ resurget: ipsi aūt corruēt in malū. Cū ceciderit inimicus tuus ne gaudeas et in ruina eius ne exultet cor tuū: ne forte videat dñs ꝛ displiceat ei: ꝛ auferet ab eo irā

suā. Ne cōtēdas cū pessimis: nec emule- De pe.dist
ris impios: qm̄ nō habēt futuroꝝ spē 6.septies.
mali: ꝛ lucerna impioꝝ extinguet. Ti- C
me dñm fili mi ꝛ regem: ꝛ cum detra- ī.17.a.
ctoribus nō cōmiscearis. Quoniam re- Job.21.b.
pente consurget perditio eorum: ꝛ rui- 3.q.4.c.de
nam vtriusq̄ quis nouit. Hec quoq̄ sa- tractores.
pientibus. Cognoscere personam i iu-
dicio nō est bonum. Qui dicūt impio ī.12.a.
iustus es: maledicent eis populi: et detestabunt eos trib'. Qui arguūt eū laudabunt: ꝛ sup ipos veniet benedictio. Labia deosculabitur qui recta verba respōdet. Prepara foris opus tuum: ꝛ diligēter exerce agrum tuū: et postea edifices domū tuam. Ne sis testis frustra cōtra ꝓximū tuū: nec lactes quēq̄ D
labijs tuis. Ne dicas quomō fecit mihi sic faciam ei: et reddam vniuicuiq̄ scđm opus suum. Per agrum hominis pigri transiui: ꝛ per vineā viri stulti. Et ecce totum repleuerant vrtice: ꝛ operuerāt superficiē eius spine: ꝛ maceria la-

pidā destructa erat. Qđ cū vidissē pos
sui i corde meo: ⁊ exēplo didici disci
plinā. Usq̄qʒ piger dormies: vsq̄qʒ de
j.6.b. somno cōsurges. Parū iquā dormies:
modicū dormitabis: pauxillū man⁹ cō
feres vt q̄escas: ⁊ veniet tibi q̄si cursor
egestas tua ⁊ mēdicitas q̄si vir armat⁹.
¶ C. S. De celādo verba: de purgando
sermone: de humilitate: de p̄dicante ⁊
obediēte: de legato fideli: de melle edē
do: de falso teste: de amico ifideli: de i
corrigibili: de tristitia auari: de beni
gnitate: de dissipāte: de detractiōe: de
scādalo: de garrulitate. Cap. xxv.

B

Ec q̄ȝ parabole salomōis q̄s
transtulerūt viri ezechie re
gis iuda. Gloria dei est cela
re verbū: ⁊ glīa regū inuesti
gare sermonē. Celū sursum
et terra deorsum: ⁊ cor regū inscruta
bile. Aufer rubiginē de argēto: ⁊ egre
dieť vas purissimū. Aufer ipietatē de
Luce.14.b. vultu regis: ⁊ firmabiť iustitia thron⁹
ei⁹. Ne gloriosus appareas corā rege:
⁊ in loco magnoꝝ ne steteris. Melius
est eñ vt dicať tibi ascēde huc: q̄ vt hu
5.q.5.c.qui militeris corā principe. Que viderunt
ambulat. oculi tui ne proferas in iurgio cito: ne
B postea emēdare nō possis cū dehone
staueris amicū tuū. Cām tuā tracta cū
amico tuo: ⁊ secretū extraneo ne reue
les: ne forte insultet tibi cū audierit ⁊
Als. ✝ non exprobrare nō cesset. Gratia ✝ ⁊ amici
hȝ gfa ⁊c. tia liberāt: q̄s tibi serua ne exprobra
vsq̄ȝ flas. bilis fias. Mala aurea in lectis argen
teis: q̄ loq̄tur v̄bū in t̄pe suo. Inauris
aurea ⁊ margarita fulgēs: qui arguit
sapiētē ⁊ aurē obediētē. Sicut frigus
niuis in die messis: ita legatus fidelis
ei q̄ misit eū: aīam illius req̄escere fa
cit. Nubes ⁊ vētus ⁊ pluuie nō sequen
tes: vir gloriosus ⁊ p̄missa nō cōplēs.
s.15.a. Patiētia leniet̄ p̄nceps: ⁊ lingua mol
C lis cōfringet duritiam. Mel inuenisti
comede q̄d sufficit tibi: ne forte satia
tus euomas illud. Subtrahe pedem
tuū de domo p̄ximi tui: nequando sa
tiatus oderit te. Iaculum ⁊ gladius ⁊
sagitta acuta: homo qui loquitur con
tra p̄ximum suū falsum testimonium.
Dens putridus ⁊ pes lassus: q̄ sperat
super infideli in die angustie⁊ amittit
palliū in die frigoris. Acetū in nitro:
qui cantat carmina cordi pessimo. Si
Als. ✝ non cut ✝ tinea vestimēto et vermis ligno:
hȝ sicut ⁊c. ita tristitia viri nocet cordi. Si esurie
vsq̄ȝ cordi. rit inimic⁹ tu⁹ ciba illū: si sitierit da ei

aquā bibere. Prunas eñ congregabis
sup caput eius: ⁊ dñs reddet tibi. Uen Ro.12.b.
tus aquilo dissipat pluuias: et facies D
tristis linguā detrahētem. Melius est
sedere in angulo domatis: q̄ cū mulie s.21.b.
re litigiosa ⁊ in domo cōi. Aqua frigi
da aīe sitiēti: ⁊ nūcius bonus de terra
lōginqua. Fons turbatus pede ⁊ vena
corrupta: iustus cadens corā impio. Eccl.3.c.
Sicut q̄ mel multū comedit non est ei
bonū: sic q̄ scrutator est maiestatis op
primeť a gloria. Sicut vrbs patēs et
absq̄ȝ muroꝝ ambitu: ita vir q̄ nō pōt
in loquendo cohibere spiritum suū.
¶ C. S. De gloria stulti: de maledicto:
de p̄futādo stulto: de nō cōmittēdo p̄
dicationem stulto: de reuerso ad pecca
tum: de pigro ostēdēte sapientiā suā:
de impatiente: de susurrone: de amico
fraudulento. Capi. xxvi. B

Uomodo nix in estate ⁊ plu
uie in messe: sic indecens est
stulto gloria. Nam sicut auis
ad alta trāsuolans et passer 11.q.3.cap.
quolibet vadēs: sic maledi illud.
ctum frustra p̄latum in quēpiā super
ueniet. Flagellū equo ⁊ chamus asino:
et virga in dorso imprudētium. Ne re
spondeas stulto iuxta stultitiā suā: ne
efficiaris ei similis. Respōde stulto iu
xta stultitiam suā: ne sibi sapiens esse
videatur. Claudus pedibus ⁊ iniqui
tatem bibens: qui mittit verba per nū
cium stultum. Quomodo pulchras fru
stra habet claudus tibias: sic indecens B
est in ore stultorum parabola. Sicut
qui mittit lapidem in aceruū mercurij
ita qui tribuit insipiēti honorē. Quo
modo si spina nascatur in manu temu
lenti: sic parabola in ore stultoꝝ. Iudi
cium determinat causas: ⁊ q̄ imponit 2.pe.2.c.
stulto silentiū iras mitigat. Sicut ca
nis qui reuertiť ad vomitum suum: sic
imprudens qui iterat stultitiā suā. Ui
disti hominē sapiētem sibi videri: ma
gis illo spē habebit insipiēs. Dicit pi C
ger leo est in via: et leena in itinerib⁹.
Sicut ostiū vertiť i cardine suo: ita pi Als. ✝ ascēd
ger in lectulo suo. Abscōdit piger ma las suas.
nus sub ascella sua ✝: et laborat si ad s.19.d.
os suā eas cōuerterit. Sapiētior sibi De p̄sump.
stultus videť: septem viris loquētib⁹ cap. 1.
sentētias. Sicut q̄ apprehēdit aurib⁹
canem: sic qui transit impatiens et cō
miscet̄ rixe alterius. Sicut noxius est
qui mittit sagittas ⁊ lāceas in mortē:
ita vir q̄ fraudulēter nocet amico suo:

Et cũ fuerit deprehẽsus dicit ludẽs fe-
Eccli.28.b ci. Cum defecerint ligna extinguetur
D ignis: et susurrone subtracto iurgia cõ
quiescunt. Sicut carbones ad prunas
et ligna ad ignẽ: sic homo iracũdus su
scitat rixas. Verba susurronis quasi
simplicia: et ipsa perueniũt ad intima
cordis. Quomõ si argento sordido or-
nare velis vas fictile: sic labia tumẽtia
cũ pessimo corde sociata. Labijs suis
intelligit inimicus: cũ in corde tracta
uerit dolos. Qñ submiserit vocẽ suam
Eccl.10.b. ne credideris ei: qm̃ septem nequitie
Eccli.27.d sunt in corde illius. Qui operit odiũ
fraudulẽter: reuelabitur malicia eius
in consilio. Qui fodit foueam incidet
in eã: et qui voluit lapidẽ reuertet ad
eũ. Lingua fallax non amat veritatẽ: et
os lubricum operatur ruinas.

¶ Ca. S. De iactantia: de ira stulti: de laude correptiõis: de fama iustitie: de dulcedine boni animi: de adulatore: de muliere litigiosa: de incorrigibili: de subditis agnoscẽdis: de sacris scripturis. Capi.xxvii.

A
xi.q.3.c.si
quis.

E glorieris in crastinum: ignorans qd superuẽtura pariat dies. Laudat te alie nus et nõ os tuũ: extraneus et non labia tua. Graue est saxũ et onerosa arena: sed
Eccl.22.b. ira stulti vtroq; grauior. Ira nõ habet
Als. + non miam nec irrũpens furor: et impetum
hz spũs. cõcitati spiritus + ferre qs poterit?
5.q.5.c.nõ Melior ẽ manifesta correctio: qȝ amor
ois. et ca.nõ abscõditus. Meliora sunt vulnera di-
osculatur. ligẽtis: qȝ fraudulẽta oscula odiẽtis.
23.q.4.ca. Anima saturata calcabit fauũ: et aia
nimium. esuriẽs etiã amarũ p dulci sumet. Si
Joã.6.b. cut auis transmigrans de nido suo: sic
B vir qui derelinquit locũ suũ. Unguẽto
et varijs odorib' delectatur cor: et bo-
nis amici consilijs anima dulcoratur.
Amicum tuũ et amicum patris tui ne
dimiseris: et domũ fratris tui ne ingre
diaris in die afflictionis tue. Melior
est vicinus iuxta: qȝ frater pcul. Stu-
de sapiẽtie fili mi: et letifica cor meum:
vt possis exprobrãti respõdere sermo
I.20.c. nem. Astutus vidẽs malũ absconditus
C est: paruuli trãseuntes sustinuerũt dis-
pẽdia. Tolle vestimẽtũ eius q spopon
dit p extraneo: et p alienis aufer ei pi-
gnus. Qui bñdixit primo suo voce grã
di: de nocte ɔsurgẽs maledicẽti simi-
lis erit. Tecta pstillãtia i die frigoris:
I.10.b. et litigiosa mulier cõparãtur. Qui re-
tinet eã quasi qui ventũ teneat: et oleũ
dextere sue euacuat +. Ferrũ ferro ex- Als + va-
acuit: et homo exacuit faciẽ amici sui. cuabit.
Qui seruat ficũ comedet fructus + ei' Als + fru-
et qui custos est dñi sui glorificabitur. ctum.
Quõ in aquis rñdẽt vultus pspicien-
tiũ: sic corda hoim manifesta sunt pru
dẽtibus. Infernus et perditio nũq̃ im
plentur: similr et oculi hoim insatiabiles. I.30.c.
Quõ pbatur in cõflatorio argẽtum et Eccli.14.c.
in fornace aurũ: sic probatur homo ore Al + nõ hz.
laudãtis. Cor iniqui + inquirit mala: Cor iniqui
cor aũt rectum inquirit sciẽtiã. Si cõ et c. vsq; sci
tuderis stultum in pila quasi ptisanas entiam.
feriente desuper pilo: nõ auferetur ab D
eo stultitia eius. Diligẽter agnosce vul p archi. de
tum pecoris tui: tuosq; greges cõsi penis.c.
dera. Non enim habebis iugiter pote-
statẽ: sed corona tribuetur tibi in gene
ratione et generationem. Aperta sunt
prata et apparuerũt herbe virentes: et
collecta sunt fena de montibus. Agni
sunt ad vestimentũ tuũ: et hedi ad agri
precium. Sufficiat tibi lac caprarum
in cibos tuos: et in necessaria dom' tue
et ad victum ancillis tuis.

¶ C. S. De securitate iusti: de lõgauia ducis: de fenore liberali: de oratione execrabili: de ruina deceptionis: de regno impio: de cõfessione: de timore domini: de malo principe: de odiẽte auaritiam: de ocio: de accipiente psonas: de corripiẽte: de illo qui subtrahit patri vel matri: de dante pauperi: de persecutione antichristi. Capi.xxviii.

Ugit impius nemine pse-
quẽte: iustus aũt quasi leo A
cõfidẽs absq; terrore erit.
Propter pctã terre multi
principes eius: et propter
hois sapiẽtiã et hoȝ scien-
tiam q dicũtur vita ducis lõgior erit.
Uir paup calũniãs pauperes: similis
est imbri vehemẽti i quo parat' fames.
Qui derelinquũt legẽ laudãt impiũ: q
custodiũt succẽduntur contra eũ. Uiri
mali nõ cogitãt iudicium: qui aũt inq
runt dominũ animaduertunt omnia. I.9.a.
Melior est pauper ambulãs in simpli B
citate sua: qȝ diues i prauis itinerib'.
Qui custodit legẽ filius sapiẽs est: qui
aũt comessatores pascit confundit pa
trem suũ. Qui coaceruat diuitias vsu-
ris: et fenore liberali: in + pauperes cõ + I. cõtra
gregat eas. Qui declinat aures suas ne 22.q.7.ca.
audiat legẽ oratio ei' erit execrabilis. quẽadmo-
Qui decipit iustos in via mala in inte- dum.

situ suo corruet: et simplices possidebũt bona eius. Sapiens sibi videt vir
diues: pauper autẽ prudens scrutabit
E eũ. In exultatione iustorũ multa glia
est: regnãtib⁹ impijs ruine hoim. Qui
De pe. di. i. abscõdit scelera sua nõ dirigetur: q̃ autẽ
§. agite. in confessus fuerit ꝛ reliquerit ea: miam
gl. qui cle. cõsequetur. Beatus hõ qui semper est
vel vo. c. pauidus: q̃ vero mẽtis est dure corruet
b. in glo. in malũ. Leo rugiẽs ꝛ vrsus esuriens:
princeps impius super pplm pauperẽ.
Dux indigens prudẽtia: multos opprimet per calũniã: qui aũt odit auaritiã
longi fient dies eius. Hominẽ q̃ calũ
c. 10. c. niatur anime sanguinẽ: si vsqz ad lacũ
c. 12. d. fugerit nemo sustinet. Qui ãbulat simpliciter saluus erit: qui puersis gradi
tur vijs concidet semel. Qui operatur
terram suã satiabitur panibus: q̃ aũt
sectatur ociũ replebitur egestate. Vir
fidelis multũ laudabitur: qui aũt festi
D nat ditari nõ erit innocẽs. Qui cogno
scit in iudicio faciẽ non bene facit iste:
ꝛ p bucella panis deserit veritatẽ. Vir
qui festinat ditari ꝛ alijs inuidet igno
rat q̃ egestas superueniet ei. Qui corri
pit hoiẽ gratiã postea inueniet apud
eum: magis q̃ ille qui per lingue blan
dimenta decipit. Qui subtrahit aliqd
a patre suo ꝛ a matre: ꝛ dicit hoc non
esse pctm̃ particeps homicide est. Qui
se iactat et dilatat iurgia cõcitat: qui
vero sperat in dño saluabitur. Qui cõ
fidit in corde suo stultus est: qui autẽ
Als + iste. graditur sapiẽter ÷ ipse + laudabitur.
Alis + sal Qui dat paupi nõ indigebit: q̃ despi
uabitur. cit deprecantẽ sustinebit penuriã. Cũ
surrexerint impij abscõdentur hoies:
cũ illi perierint multiplicabunt iusti.
¶ C. S. De incorrigibili: de pncipatu
impij: de rege iusto: de homie ficto: de
loquela iusti: de rege qui iudicat: de
virga et eruditione filij: de effectu pro
phetie: de puero delicato: de verboso:
de iracundo: de currente cum fure: de
timente hominem: de sese abominan
tibus iusto et impio. Capi. xxix.

B Iro qui corripientem dura
ceruice contẽnit repẽtin⁹
ei superueniet interitus: ꝛ
eũ sanitas nõ sequetur. In
multiplicatione iustoꝝ le
tabitur vulgus: cũ impij sum
pserint pncipatũ gemet ppls. Vir qui
amat sapiẽtiã letificat patrẽ suũ: qui
Als + scor aũt nutrit scortũ + perdet substãtiam.
tam. Rex iustus erigit terrã: vir auarus de
struet eã. Homo q̃ blãdis fictisqz sermo
nibus loquitur amico suo: rete expan Luce. 15.
dit gressib⁹ suis. Peccantẽ virũ iniquũ
inuoluet laqueus: ꝛ iustus letabit atqz
gaudebit. Nouit iustus causam paupe
rum: impius ignorat sciẽtiam. Hoies
pestilentes dissipãt ciuitatẽ: sapiẽtes B
vero auertunt furorẽ. Vir sapiẽs si cũ
stulto contenderit: siue irascat: siue ri
deat nõ inueniet requiẽ. Viri sanguinũ
oderunt simplicẽ: iusti ÷ autẽ querunt Als ÷ iniu
animã eius. Totũ spiritũ suũ profert sti.
stultus: sapiẽs differt ꝛ reseruat in po
sterũ. Princeps qui libẽter audit vba
mẽdacij: oẽs ministros habet impios.
Pauper ꝛ creditor obuiauerunt sibi:
vtriusqz illuminator est dñs. Rex q̃ iu
dicat in veritate pauperes: thron⁹ ei⁹
in eternũ firmabitur. Virga atqz corre C
ctio tribuit sapiẽtiã: puer aũt q̃ dimit
titur volũtati sue cõfundit matrẽ suã.
In multiplicatiõe impioꝝ multiplica
buntur scelera ꝛ iusti ruinas eoꝝ vide
bũt. Erudi filiũ tuũ ꝛ refrigerabit te:
et dabit delitias aie tue. Cũ prophetia
defecerit dissipabit ppls: q̃ vo custo
dit legẽ beatus est. Seruus verbis nõ
põt erudiri: qꝛ qd dicis intelligit ꝛ rñ
dere contẽnit. Vidisti hoiem velocẽ ad
loquẽdũ stultitia magis sperãda est q̃ Als + cor
illius correctio +. Qui delicate a pue reptio.
ritia nutrit seruũ suũ: postea illũ sen
tiet cõtumacẽ. Vir iracũdus pnocat ri D
xas: ꝛ qui ad indignãdũ facilis est erit Job. 22. b.
ad peccata pclinior. Superbũ sequit
humilitas: ꝛ humilẽ spũ suscipiet glo
ria. Qui cũ fure participat odit aiam
suã: adiurantẽ audit ꝛ nõ indicat. Qui
timet hominẽ cito corruet: qui sperat
in dño subleuabitur. Multi requirũt
faciẽ pncipis: ꝛ iudicium dño egredit
singuloꝝ. Abominantur iusti virũ im
pium: ꝛ abominãtur impij eos qui in
via recta sunt. Verbum ÷ custodiens fi Als + non
lius: extra perditionem erit. hz verbum
¶ C. S. De christi ascẽsione: de descẽsu vsqz erit.
eius ad iudiciũ: de sermõe dñi ignito:
de amouendis paupertate et diuitijs:
de quatuor generibus hoim ꝛ filiabus
sanguisuge: de tribus insaturabilib⁹
et quarto qd nũq̃ dicit sufficit: de ocu
lo effodiẽdo: de tribus difficilib⁹ ꝛ q̃r
to qd penitus ignorat: de trib⁹ mouẽ
tibus terrã ꝛ quarto qd penit⁹ nõ põt
sustinere: de quatuor minimis sup ter
ram: de tribus bene gradiẽtibus ꝛ q̃r
to feliciter incedente. Capi. xxx.

A
Erba congregantis filij vo
mētis. Uisio quā locutus
est vir cū quo est deus: et q̄
deo secū morāte cōfortat⁹
ait. Stultissimus sum vi-
rorum: et sapientia homi-
nū nō est mecū. Nō didici sapientiā: et
noui sciētiā sctōꝝ. Quis ascēdit i celū
atq̄ descēdit? Quis ꝯtinuit spm̄ in ma
nibus suis? Quis colligauit aquas q̄si
ps̄.18. in vestimēto? Quis suscitauit oēs ter-
Apo. vlt. d minos terre? Qđ nomē est ei⁹: et qđ no
mē filij ei⁹ si nosti? Ois sermo dei igni
tus: clipeus est oib⁹ sperātib⁹ in se. Ne
addas q̄cq̄ verbis illi⁹: et arguaris inue
niarisq̄ mēdax. Duo rogaui te: ne dene
4.q.2.§. ges mihi anteq̄ moriar. Uanitatē et ver
item. ba mēdacij lōge fac a me. Mēdicitatē
B et diuitias ne dederis mihi. Tribue tm̄
victui meo necessaria: ne forte satiat⁹
illiciar ad negādū et dicā. Quis ē dñs:
aut egestate ꝯpulsus furer: et piurē no
men dei mei. Ne accuses seruū ad dñm
suū: ne forte maledicat tibi et corruas.
Gnātio q̄ pri suo maledicit: et q̄ matri
sue nō bñdicit. Gnātio q̄ sibi mūda vi
det: et tñ nō est lota a sordib⁹ suis. Ge-
neratio cui⁹ excelsi sunt oculi: et palpe
bre ei⁹ in alta surrecte. Gnātio q̄ p dē
tib⁹ gladios hȝ: et cōmādit molaribus
suis vt comedat inopes de terra: et pau
C peres ex hoib⁹. Sāguisuge due sunt fi
I.17.a. lie dicētes: affer affer. Tria sunt insatu
rabilia: et quartū qđ nunq̄ dicit suf-
ficit. Infernus et os vulue: et terra q̄ nō
satiat̄ aqua: ignis vero nūq̄ dicit suffi
Al's+ effo- cit. Oculū q̄ subsannat patrē: et q̄ despi
diant. cit partū matris sue suffodiant+ eum
12.q.1.c. corui de torrentibus: et comedāt eū fi
De psum.c. lie aquile. Tria sunt difficilia mihi: et
et studijs.i quartū penitus ignoro. Uiā aquile in
glos. celo: viā colubri super petrā: viam na
De cōse.di. uis in medio mari: et viam viri i adole
4.c.q̄rēs. scētia+. Talis est et via mulieris adul
al's+ adole tere: que comedit et tergēs os suum di
scentula. cit. Non sum operata malum. Per tria
mouetur terra: et quartum non potest
sustinere. Per seruum cum regnauerit:
per stultum cū saturatus fuerit cibo:
et per odiosam mulierem cū in matri-
monio fuerit assumpta: et per ancillā
I.6.a. cū fuerit heres dñe sue. Quatuor sunt
minima terre: et ipsa sunt sapiētiora
D sapiētibus. Formice pplȝ infirmus: q̄
6.q.8. p̄parat in messe cibū suū. Lepuscul⁹
plebs inualida: q̄ collocat in petra cu-
bile suū. Regē locusta nō hȝ: et egredit̄

vniuersa per turmas suas. Stellio+ al's+ stellio
manib⁹ nitit̄: et morat̄ i edib⁹ regis+. al's+ nō hȝ
Tria sunt q̄ bene gradiūtur: et quartū regis.
qđ incedit feliciter. Leo fortissim⁹ be-
stiarū: ad nullius pauebit occursum.
Gall⁹ succinct⁹ lūbos suos et aries: nec
est rex qui resistat ei. Et q̄ stultus appa Di.4.c. de
ruerit postq̄ eleuat⁹ est in sublime: si niq̄.
eñ intellexisset: ori suo iposuisset ma- De pe. di.1.
nū. Qui aūt fortiter p̄mit vbera ad eli c. serpens.
ciendū lac: exprimit butyꝝ: et qui vehe in fi.
menter emūgit+ elicit sanguinē: et qui Al's+ emū
prouocat iras: producit discordias. gitur.
¶ C. S. De regib⁹ ne sint dediti mulie
ribus et vino vt iuste iudicēt: de mulie-
re forti: de sancta ecclesia. Caplm. xxxi.
Erba lamuelis regis. Ui- A
sio qua erudiuit eū mater
sua. Quid dilecte mi? quid
dilecte vteri mei? qđ dile-
cte votoꝝ meoꝝ? Ne dede-
ris mulierib⁹ substātiam
tuā: et diuitias tuas ad delēdos reges.
Noli regib⁹ o lamuel noli regib⁹ dare
vinū: quia nullum secretum est vbi re-
gnat ebrietas. Ne forte bibant et obli-
uiscātur iudiciorum: et mutent causam
filiorū pauperis. Date siceram meren-
tibus: et vinum his q̄ amaro sunt ani-
mo. Bibāt et obliuiscant̄ egestatis sue:
et dolores non recordentur amplius.
Aperi os tuū muto: et causis omniū fi-
liorū qui pertranseunt. Aperi os tuū: B
decerne quod iustum est: et vindica in-
opem et pauperem. Aleph. Mulierem
fortē quis inueniet? Procul et de vlti-
mis finibus precium eius. Beth. Con-
fidit in ea cor viri sui: et spolijs non
indigebit. Gimel. Reddet ei bonum et
non malum: omnibus diebus vite sue.
Deleth. Quesiuit lanam et linū: et ope
rata est consilio manuū suarū. He. Fa-
cta est quasi nauis institoris: de longe
portās panem suū. Uau. De nocte sur-
rexit: deditq̄ predā domesticis suis: et
cibaria ancillis suis. Zai. Considera-
uit agrū et emit eū: de fructu manuum
suarū plantauit vineā. Heth. Accinxit C
fortitudie lūbos suos: et roborauit bra
chium suū. Teth. Gustauit et vidit q̄m
bona est negociatio eius: nō extinguet̄
in nocte lucerna ei⁹. Ioth. Manū suā
misit ad fortia: et digiti ei⁹ apprehēde
runt fusum. Caph. Manū suā aperuit
inopi: et palmas suas extēdit ad paupe al's+ timet̄
rē. Lamech. Nō timebit+ domui sue a al's+ frigo
frigorib⁹+ niuis: oēs eñ domestici ei⁹ re nimio

vestiti sunt duplicib⁹. Mem. Stragu-
latã vestẽ fecit sibi byssus: ⁊ purpura in-
dumẽtũ ei⁹. Nun. Nobilis ĩ portis vir
ei⁹: qñ sederit cũ senatorib⁹ terre. Sa-
D mech. Syndonẽ fecit ⁊ vẽdidit: ⁊ cin-
gulũ tradidit chananeo. Ain. Fortitudo
et decor indumẽtũ ei⁹: ⁊ ridebit in die
nouissimo. Phe. Os suũ aperuit sapie: et
lex clemẽtie ĩ lingua ei⁹. Sadik. Cõsi-
derauit semitas dom⁹ sue: ⁊ panẽ ocio-
sa nõ comedit. Coph. Surrexerũt filij
ei⁹ ⁊ beatissimã pdicauerũt: vir ei⁹ ⁊ lau-
dauit eã. Res. Multe filie ɔgregauerũt
diuitias: tu supergressa es vniuersas.
Sin. Fallax grã ⁊ vana est pulchritu-
do: mulier timẽs dñm ipsa laudabit̃.
Thau. Date ei de fructu manuũ suarũ:
al's ✝ sua. et laudẽt eam in portis opera ✝ eius.

¶ Expliciunt prouerbia salomonis.

¶ Incipit prologus sancti hiero-
nymi in librum ecclesiasten.

Emini me hec ferme quin-
quẽnio cũ adhuc rome es-
sem: ⁊ ecclesiasten sctẽ blesil-
le legerẽ: vt eã ad cõtẽptũ
mũdi hui⁹ puocarẽ: ⁊ omẽ
qđ in mũdo cerneret: puta-
ret esse p nihilo: rogat⁹ ab ea vt in mo-
rẽ ɔmẽtarioli obscura queq; dissererẽ: vt
absq; me posset intelligere q̃ legebat.
Itaq; qm̃ in procinctu nr̃i opis subita
morte subtracta est: ⁊ nõ meruim⁹
o paula ⁊ eustochiũ talẽ vite nr̃e habe-
re ɔsortẽ: tãto vulnere tũc pcussus ob-
mutui: ⁊ nũc ĩ bethleẽ posit⁹: augustio-
re vz ciuitate: ⁊ illius memorie ⁊ vo-
bis reddo qđ debeo. Hoc breuiter ad-
monẽs: q nulli⁹ autoritatẽ secut⁹ sũz:
al' ✝ magis sed de hebreo trãsferens maxime ✝ se-
ptuaginta interpretũ cõsuetudini me
coaptaui: in his dũtaxat q̃ nõ multum
ab hebraicis discrepabant. Interdum
aquile quoq; ⁊ symmachi ⁊ theodotio-
nis recordat⁹ sum: vt nec nouitate ni-
mia lectoris studiũ deterrerẽ: nec rur-
sum ɔtra ɔsciẽtiã meã fonte veritatis
omisso opinionũ riuulos consectarer.
¶ Explicit plogus sancti hieronymi.

¶ Incipit liber ecclesiastes: qui
ab hebreis coeleth vocatur.

¶ C. S. De vanitate seculi: de curiosis
disputationibus: ⁊ in appetitu multa-
rum literarum ostendit esse vanitatem
et afflictionem spiritus. Capitulũ. j.

Erba ecclesiastes fi- A
lij dauid regis hierl'm. Va-
nitas vanitatũ dixit eccl'ia- j.12.c.
stes: vanitas vanitatum: et De pe. dist.
oia vanitas. Quid habet 2. ca. finali.
amplius homo de vniuerso labore suo 14. q. 2. c. in
quo laborat sub sole? Generatio prete- ecclesiastico.
rit et generatio aduenit: terra autem j.3.b.
in eternum stat. Oritur sol ⁊ occidit: ⁊ B
ad locum suum reuertitur: ibiq; rena-
scens gyrat per meridiem et flectit̃ ad
aquilonem. Lustrãs vniuersa in circui-
tu pergit spirit⁹: ⁊ in circulos suos re-
uertitur. Oĩa flumina intrant in mare
et mare non redundat. Ad locũ vnde
exeunt flumina reuertuntur: vt iterum
fluant. Cuncte res difficiles: non po- Puer. 27. c.
test eas homo explicare sermone. Non Eccli. 4. c.
saturatur oculus visu: nec auris audi- De pe. di. 4.
tu impletur. Quid est quod fuit? Ipm c. in domo.
quod futurum est. Quid est quod fa- C
ctum est? Ipsum quod faciendum est.
Nihil sub sole nouum: nec valet quisq;
dicere: ecce hoc recens est. Iam em̃ pre-
cessit in seculis que fuerunt ante nos.
Non est priorũ memoria: sed nec eorũ
quidẽ que postea futura sunt erit recor-
datio apud eos q̃ futuri sunt in nouis-
simo. Ego ecclesiastes ✝ fui rex israel in Al's ✝ qui.
hierusalem: et proposui in animo meo 37. dis. §. si
querere ⁊ inuestigare sapiẽter de oib⁹ econtra.
que fiũt sub sole. Hanc occupationem
pessimam dedit deus filijs hominum:
vt occuparentur in ea. Vidi que fiunt
cuncta sub sole: et ecce vniuersa vani-
tas et afflictio spiritus. Peruersi diffi- D
cile corrigũtur: ⁊ stultorum infinitus
est numerus. Locutus sum ĩ corde meo
dicẽs. Ecce magnus effect⁹ sum et pre-
cessi oẽs sapientia qui fuerũt ante me
in hierl'm: et mens mea cõtemplata est
multa sapiẽter ⁊ didici: dediq; cor meũ
vt scirẽ prudẽtiã atq; doctrinam erro-
resq; et stultitiã. Et agnoui q ĩ his q̃z
esset labor ⁊ afflictio spũs: eo q ĩ mul-
ta sapientia multa sit indignatio: et q̃
addit scientiam addit et laborem.

¶ C. S. Quod in affluentia delitiarũ
in superuacuis edificijs et diuitijs sit
vanitas. Capitulum. ij.

Ixi ergo ✝ in corde meo. Va- A
dam ⁊ affluã delitijs ⁊ fruar Al's ✝ ego.
bonis. Et vidi q hoc q̃z esset De pe. di. 2.
vanitas. Risum reputaui er- c. intãtum.
rorem: et gaudio dixi. Quid
frustra deciperis. Cogitaui in corde

meo abstrahere a vino carnē meam: vt
animū meū trāsferrē ad sapiētiā: deui
tarēq; stultitiā donec viderez qd esset
vtile filijs hoīz: q̄ facto op⁹ est sub sole
numero dierū vite sue. Magnificaui
opa mea. Edificaui mihi domos ꝛ plā
taui vineas: feci hortos et pomeria: et
cōseui ea cūcti gn̄is arborib⁹: ꝛ extru-
xi mihi piscinas aquarū: vt irrigarem
siluā lignorū germinātiū. Possedi ser
uos ꝛ ācillas: multāq; familiā habui:
armēta quoq; et magnos ouiū greges
vltra oēs q̄ fuerūt ante me in hierlm.
Coaceruaui mihi argētū ꝛ aurū: ꝛ sub
B stātias regū ꝛ puinciarū. Feci mihi cā
Als + cāta tores. tores + et cantatrices ꝛ delitias filioꝝ
hoīm: cyphos ꝛ vrceolos + i ministerio
Als + vrceos. ad vina fundēda: ꝛ supgressus sūz opi
bus oēs q̄ ante me fuerunt in hierlm.
Sapientia quoq; pseuerauit mecū: et
oīa q̄ desiderauerūt oculi mei nō nega
ui eis: nec phibui cor meū q̄n oī volu-
ptate frueret: et oblectaret se in his q̄
pparauerā. Et hāc ratus sum partem
meā: si vterer labore meo. Cūq; me con
uertissem ad vniuersa opera q̄ fecerāt
man⁹ mee: et ad labores in q̄b⁹ frustra
sudauerā: vidi in oīb⁹ vanitatē ꝛ affli
ctionē animi: ꝛ nihil pmanere sub so-
le. Trāsiui ad ɔtēplādā sapiētiā: erro
C De ɔse. dis. resq; ꝛ stultitiā. Quid est inquā homo
4. c. q acce vt sequi possit regē factorē suū? Et vi
pisti. di q2 tm̄ pcederet sapiētia stultitiam:
De sacra. q̄tū differt lux a tenebris. Sapientis
vnc. c. vnic oculi in capite ei⁹: stultus in tenebris
co. ambulat. Et didici q vnus vtriusq; +
als + vtrius esset interitus: ꝛ dixi in corde meo. Si
q; vnus ꝛ stulti ꝛ me⁹ occasus erit: quid
mihi prodest q maiorē sapientie dedi
operā. Locutusq; cum mēte mea: aiad-
uerti q hoc quoq; esset vanitas. Non
em̄ erit memoria sapiētis siclr vt stulti
inperpetuū: ꝛ futura tēpora obliuiōe
cūcta pariter operiēt. Morit doctus
siclr vt indoct⁹: ꝛ idcirco teduit me vi-
te mee videtē mala vniuersa esse sub so
le: ꝛ cūcta vanitatē ꝛ afflictionē spūs.
Rursus detestatus sum oēm industriā
meā q̄ sub sole studiosissime laboraui:
habitur⁹ heredē post me quem ignoro
vtrū sapiēs an stult⁹ futur⁹ sit: ꝛ dña-
bit in laborib⁹ meis q̄b⁹ desudaui et
D sollicitus fui. Et est q̄cq̄ tā vanū? Ūn
cessaui renūciauitq; cor meū vltra la-
borare sub sole. Nā cū alius laboret in
sapientia et doctrina ꝛ sollicitudine:
homini ocioso q̄sita dimittit. Et hoc

quoq; vanitas ꝛ magnū malum. Quid
em̄ pderit hoi de vniuerso labore suo
et afflictiōe spūs: pro qua sub sole cru
ciatus est? Cūcti dies ei⁹ doloribus et
erumnis pleni sunt: nec p noctē mente
requiescit. Et hoc nonne vanitas est?
None melius est comedere et bibere: et
ostendere anime sue bona de laborib⁹
suis? Et hoc de manu dei est. Quis ita
deuorabit ꝛ delitijs affluet vt ego. Ho- I.5.d.
mini bono in cōspectu suo dedit deus
sapientiā ꝛ scientiam et letitiā: pecca
tori aūt dedit afflictionem et curā su-
perfluā: vt addat et cōgreget ꝛ tradat
ei qui placuit deo. Sed et hoc vanitas
est: et cassa sollicitudo mentis.

¶ C. S. Quod omnia tempus habent
et suis vicib⁹ trāseunt: ꝛ q vnus inte-
ritus est hominis et iumentorum.

Capitulum. iij.

OMnia tp̄s habent: et suis A
spacijs trāseunt vniuersa
sub celo. Tēpus nascendi:
et tēpus moriendi. Tēpus
plātandi: et tēpus euellen
di qđ plantatū est. Tēpus
occidendi: et tēpus sanandi. Tempus
destruendi: et tempus edificādi. Tem-
pus flendi: et tempus ridendi. Tem-
pus plangēdi: et tempus saltandi. Tē
pus spargēdi lapides: ꝛ tempus collī-
gēdi. Tempus amplexandi: ꝛ tempus
longe fieri ab amplexibus +. Tempus Als + a cō-
acquirendi: et tempus perdendi. Tem plexibus.
pus custodiendi: ꝛ tempus abijciendi. 36. dis. c. ce
Tempus scindēdi: et tempus consuen ce.
di. Tempus tacēdi: et tempus loquen B
di. Tempus dilectiōis: ꝛ tempus odij. S.i.a.
Tempus belli: ꝛ tempus pacis. Quid
habet amplius homo de labore suo?
Uidi afflictionem quam dedit deus fi
lijs hoim: vt distendātur in ea. Cuncta
fecit bona in tempore suo: et mundum
tradidit disputatiōi eorum: vt nō in-
ueniat homo opus quod operatus est
deus ab initio vsq; ad finem. Et cogno
ui quod nō esset melius nisi letari: ꝛ fa
cere bene in vita sua. Omnis enim ho- I. eodem
mo qui comedit et bibit: ꝛ videt bonū C
de labore suo: hoc donū dei est. Didici
q oīa opera que fecit de⁹ perseuerent
in perpetuum. Nō possumus eis quic-
q̄ addere nec auferre que fecit deus vt
timeatur. Qđ factū est ipm permanet.
Et q̄ futura sunt iam fuerūt: et de⁹ in-
staurat qđ abijt. Uidi sub sole in loco
iudicij impietatē: ꝛ i loco iustitie ini-

quitatē: τ dixi in corde meo. Iustū τ im
piū iudicabit dñs: et tp̄s oīs rei tūc
erit. Dixi ī corde meo de filijs hoīm vt
pbaret eos de⁹: τ ostēderet similes esse
bestijs. Idcirco vnus īterit⁹ est hoīs et
D iumētorū: τ eq̄ vtriusq̧ ꝯditio. Sicut
12.q.2.l. ec- moritur homo: sic et illa moriūtur. Silr
clesiastico. spirāt oīa: τ nihil habet homo iumen-
to amplius. Cūcta subiacēt vanitati:
et oīa pgūt ad vnū locū. De terra facta
al's ✝ reuer sunt τ in terrā pariter reuertuntur ✝.
tentur. Quis nouit si spirit⁹ filiorū adā ascē
2. eodem. dat sursum: τ si spiritus iumētorū de-
scendat deorsum? Et dephendi nihil
esse melius q̄ letari hoīem in ope suo:
et hanc esse partē illius. Quis eñ eum
adducet: vt post se futura cognoscat?
¶ C. S. Cōsiderās calūniā pauperū:
maloꝝ insidias: stultoꝝ ocia: laborē et
ꝯgregationē ei⁹ q̄ solus est: ī eo īuenit
vanitatē τ afflictionē: de societate et
funiculo triplici: de rege stulto: de pue
ro paupere τ sapiēte: de scd̄o adolescē
te: scʒ antichristo: de obediētia. C. iiii.

A

Erti me ad alia τ vidi calū
nias q̄ sub sole gerunt: τ la
chrimas innocētiū τ nemi
nē ꝯsolatorē: nec posse resi
stere eoꝝ violētie: cūctorū
auxilio destitutos. Et lau-
daui magis mortuos q̄ viuētes: τ feli
ciorē vtroq̧ iudicaui q̄ necdū nat⁹ est:
nec vidit mala q̄ sub sole fiūt. Rursum
cōtēplat⁹ sum oēs labores hoīm: τ in-
dustrias aīaduerti patere inuidie pxi
B mi. Et in hoc ergo vanitas: τ cura sup-
flua est. Stult⁹ cōplicat manus suas:
et comedit carnes suas dicēs. Melior
est pugillus cū requie q̄ plena vtraq̧
manus cū labore et afflictione animi.
7.q.1.c. fa- Cōsiderās repperi τ aliā vanitatē sub
ctus. sole. Unus est τ scd̄m nō hʒ: nō filium:
nō fratrem: τ tñ laborare nō cessat: nec
saciant oculi eius diuitijs: nec recogi-
C tat dicens. Cui laboro: τ fraudo aīam
meam bonis? In hoc quoq̧ vanitas est
et afflictio pessima. Melius est ergo
duos esse simul q̄ vnū: habent eñ emo
lumentum societatis sue. Si vnus ce-
Dist. 81. ca. ciderit ab altero fulciet. Ue soli: q2 cū
in omnib⁹. ceciderit nō habet subleuantē se. Et si
7.q.1. illud dormierit duo: fouebunt mutuo. Un⁹
De sta. mo. quō calefiet? Et si quispiā preualuerit
c.2. cōtra vnū: duo resistūt ei. Funicul⁹ tri
De treug. plex difficile rumpit. Melior est puer
c.1. pauper τ sapiēs rege sene τ stulto: qui
D nescit preuidere in posterū. Qd̄ de car
cere catenisq̧ interdum quis egrediat 1.reg.15.c
ad regnum: et alius natus in regno in- 8.q.1.cap.
opia consumatur. Uidi cunctos viuen sciendum.
tes qui ambulant sub sole cum adole-
scente secundo: qui consurget pro eo.
Infinitus numerus est populi omnium
qui fuerunt ante eum: et qui postea fu-
turi sunt: non letabūtur in eo. Sed et
hoc vanitas et afflictio spūs. Custodi
pedem tuū ingrediens domum dei: et
appropinqua vt audias. Multo enim
melior est obedientia q̄ stultorū victi-
me: q̄ nesciunt quid faciunt mali.
¶ C. S. De nō loquēdo temere coram
deo: de voto reddendo: de non excusan
do peccato: de non neganda dei proui
dentia: de nō mirāda malorum poten
tia: de auaro non impleto: de saturita-
te diuitis: de filio ipsius. Caplm. v.

E temere q̄d loq̄ris: neq̧ A
cor tuū sit velox ad pferen
dū sermonē corā deo. De⁹
eñ ī celo τ tu sup terrā: id-
circo sint pauci sermones
tui. Multas curas sequun
tur somnia: τ in multis sermonib⁹ inue
nietur stultitia. Si q̄d vouisti deo: ne
moreris reddere. Displicet eñ ei īfide
lis τ stulta pmissio. Sʒ quodcūq̧ voue
ris: redde. Multoq̧ meli⁹ est nō voue Eccli.5.
re: q̄ post votum pmissa nō reddere. B
Ne dederis os tuum vt peccare facias
carnē tuā: neq̧ dicas coram angelo nō
est prouidentia: ne forte iratus dñs cō
tra sermones tuos: dissipet cūcta ope-
ra manuū tuarū. Ubi multa sunt som-
nia: plurime sunt vanitates et sermo-
nes innumeri: Tu vero deum time. Si
videris calūnias egenorū τ violēta iu
dicia: τ subuerti iustitiā in prouincia:
nō mireris sup hoc negocio: q2 excelso
excelsior est alius: τ sup hos q̄ʒ eminen
tiores sunt alij: τ insup vniuerse terre
rex imperat seruiēti. Auarus non imple 1.q.4.c. si
bit pecunia: et q̄ amat diuitias fructū cut hi.
non capiet ex eis. Et hoc ergo vanitas. C
Ubi multe sunt opes: multi τ ✝ qui co Al's ✝ non
medūt eas? Et q̄d pdest possessori: nisi habet et.
q̄ cernit diuitias oculis suis? Dulcis
est somnus operāti: siue parū siue mul
tū comedat: saturitas aūt diuitis non
sinit eū dormire. Est τ alia infirmitas
pessima quā vidi sub sole. Diuitie con
seruate in malū dñi sui: pereunt eñ in
afflictiōe pessima. Generauit filium q̄
in summa egestate erit. Sicut egressus Job.10.c.
est nudus de vtero matris sue: sic reuer

tet et nihil auferet secũ de labore suo.
Job.20.d. Miserabilis prorsus infirmitas. Quõ
venit: sic reuertet. Quid ergo prodest
D ei q laborauit in ventũ? Cũctis dieb⁹
vite sue comedit in tenebris: et in curis
E.c.d. multis: et in erũna atq tristitia. Hoc
itaq visum est mihi bonũ: vt comedat
qs et bibat et fruatur letitia ex labore
suo q laborauit ipse sub sole: numero
dierũ vite sue qs dedit eis de⁹: et hec est
pars illi⁹. Et oĩ hoĩ cui dedit de⁹ diui
tias atq substantiã: potestatẽq ei tri
buit vt comedat ex eis et fruatur parte
sua: et letet de labore suo: hoc est donũ
dei. Non em satis recordabit dierũ vi
te sue: eo q de⁹ occupet delitijs cor ei⁹.
¶ Ca. vi. De diuite q nescit vti bonis:
et de eo q sepultura caret q peior est
abortiuo: de differentia stulti et sapiẽ
tis: de aduentu christi in carnem: et de
iudicio. Capitulum. vi.

A st et aliud malum qd vi
di sub sole: et qdẽ frequẽs
apud hoĩes. Uir cui dedit
de⁹ diuitias et substãtiã et
honorẽ: et nihil deest aie sue
ex oib⁹ q desiderat: nec tri
buit ei potestatẽ de⁹ vt comedat ex eo:
B sz hõ extrane⁹ vorabit illud. Hoc vani
tas et miseria magna est. Si genuerit
qspiã centũ liberos et vixerit multos an
nos: et plures dies etatis habuerit: et
aia illi⁹ nõ vtat bonis substãtie sue se
pulturaq careat: de hoc ego pnũcio q
C melior illo sit abortiu⁹. Frustra em ve
nit et pgit ad tenebras: et obliuiõe dele
bit nomẽ ei⁹. Nõ vidit solẽ neq cogno
uit distãtiã boni et mali: etiã si duob⁹
milib⁹ annis vixerit: et nõ fuerit pfrui
tus bonis. Nonne ad vnũ locũ pperãt
oĩa. Oĩs labor hoĩs ĩ ore ei⁹: sz aia ei⁹
als ✝ nõ est bonis. nõ iplebit bonis ✝. Quid hz amplius
sapiẽs a stulto: et qd paup nisi vt per
D gat illuc vbi est vita? Meli⁹ est videre
qd cupias: q desiderare q nescias. Sz
et hoc vanitas est et presumptio spũs.
Quis futurus est: iam vocatũ est nomẽ
ei⁹: et scitur q homo sit: et nõ possit cõ
tra fortiorem se in iudicio contẽdere.
Uerba sunt plurima: multaq ĩ dispu
tando vanitatem habentia.
¶ Ca. vii. De nõ q̃rẽdo maiora et altiora
q statum hominis deceant: de q̃busdã
meliorib⁹ et magis eligendis: de ira vi
tãda: de die mala pcauenda: de nimia
iustitia et sapiẽtia: de nõ attẽdẽdo ad
cũctos sermones: de inuentiõe mulie
ris morte amarioris: q nemo reperit
liber a morte et a peccato preter vnũ:
scz xpm q solus bonus est. Cap. vii.

uid necesse est hoĩ maiora A
se querere: cum ignorat qd
conducat sibi ĩ vita sua nu
mero dierũ peregrinatio
nis sue: et tpe qd velut vm
bra pterit? Aut qs ei pote
rit indicare quid post eum futurũ sub
sole sit? Melius est nomen bonum q puer. 12.a.
vnguenta preciosa: et dies mortis die
natiuitatis. Melius est ire ad domum
luctus: q ad domũ cõuiuij. In illa em
finis cunctorum admonetur hominum:
et viuens homo cogitat quid futurũ
sit. Melior est ira risu: quia p tristitiã
vultus corrigit animus delinquentis.
Cor sapientium vbi tristitia est: et cor B
stultorum vbi letitia. Melius est a sa
piente corripi: q stultorum adulatiõe
decipi: quia sicut sonitus spinarũ ar
dentium sub olla: sic risus stulti. Sed
et hoc vanitas. Calũnia conturbat sa
pientem: et perdet robur cordis eius.
Melior est finis orationis ✝: q princi Als ✝ sbl.
piũ. Melior est patiẽs arrogante. Ne
sis velox ad irascendum: qz ira in sinu
stulti requiescit. Ne dicas: qd putas cau
se est q priora tẽpora meliora fuere q
nũc sunt? Stulta em ẽ huiusmodi in
terrogatio. Utilior est sapiẽtia cũ diui
tijs: et magis pdest vidẽtib⁹ solẽ. Si
cut em ptegit sapiẽtia: sic ptegit pecu
nia. Hoc aũt plus habẽt eruditio et sa
pientia: q vitã tribuũt possessori suo.
Cõsidera opa dei q nemo possit corri
gere: quem ille despexerit. In die bona C
fruere bonis: et malã diẽ pcaue. Sicut
em hãc sic et illã fecit de⁹: vt nõ inueniat
hõ 9 eũ iustas q̃rimonias. Hec qz vidi
in dieb⁹ vanitatis mee. Iustus perit in 2.q.7.§.
iustitia sua: et impius multo viuit tpe in ite obijcit.
malicia sua. Noli esse iustus multum: 23.q.4.c.
neq plus sapias q necesse ẽ. Ne obstu precepta.
pescas: ne impie agas multũ: et noli esse de pe.di.1.
stultus: ne moriaris in tpe nõ tuo. Bo c.serpens.
num est te sustẽtare iustũ: sed et ab illo
ne subtrahas manũ tuã: quia q timet
deum nihil negligit. Sapiẽtia confor
tauit sapientẽ super decẽ principes ci
uitatis. Nõ est em homo iustus in ter
ra q faciat bonũ: et non peccet. Sed et 1.regũ.8.c.
cunctis sermonib⁹ q dicunt ne accom 2.pa.6.g.
modes cor tuũ: ne forte audias seruũ
tuum maledicentem tibi. Scit em cõ
sciẽtia tua: quia et tu crebro maledixi

sti aliis. Cuncta tentaui in sapientia.
Dixi sapiēs efficiar: et ipsa lōgius reces-
D sit a me: multomagis ꝗ̄ erat. Et alta
profunditas quis inueniet eam? Lustra-
ui vniuersa aīo meo: vt scirē et ꝯsidera
rem et quererem sapiētiam et rationē:
et vt cognoscerē impietatē stulti et er-
rorem imprudētiū. Et inueni amario
rē morte mulierē: q̄ laqueus venatorū
est et sagena cor eius. Uincula sunt manꝰ
illiꝰ. Qui placet deo effugiet illā: qui
aūt peccator est capietur ab illa. Ecce
hoc inueni dicit ecclesiastes: vnū et alterū
vt inuenirē rōnem quā adhuc q̄rit aīa
mea et nō inueni. Uirū de mille vnum
repperi: mulierē ex oībus non inueni.
Solūmodo hoc inueni ꝙ fecerit deus
hoīem rectū: et ipse se infinitis miscue
rit questionibꝰ. Quis talis vt sapiens
est? Et quis cognouit solutionem verbi.

¶ C. S. De cognitiōe sapiētis: de ore
regis obseruādo: ꝙ spūs nō pōt pro-
biberi: de dn̄io hominis cōtra malum
suum: de perpetratione peccatorum: ꝙ
multi merita cōtraria recipiūt: ꝙ deꝰ
non statim punit cum homo peccat: ꝙ
querens rationem vniuersorū non in-
uenit. Capitulum. viij.

A
Prouer. 17. D.

Apientia hoīs lucet in vul
tu eiꝰ: et potentissimꝰ faciē
illiꝰ cōmutauit. Ego os re
gis obseruo: et ꝑcepta iura
menti dei. Ne festines rece
dere a facie eiꝰ: neq̄ ꝑma-
neas in ope malo: q2 oē q̄d voluerit
faciet: et sermo illius potestate plenus
est: nec dicere ei q̄sq̄ pōt: quare ita fa-
Job. 9. cies? Qui custodit ꝑceptū nō experiet̄
De pe. dis. q̄cq̄ mali. Tp̄s et rn̄siōnē cor sapiētis
2. c. Omnis. intelligit. Oī negocio tp̄s est et oportu
B nitas et multa hoīs afflictio: q2 igno-
al's ✝ vētu- rat ꝑterita et futura ✝ nullo scire pōt
ra. nūcio ✝. Nō est in hoīs ptāte ꝓhibere
al's ✝ iudi- spm̄: nec hȝ potestatē ī die mortis: nec
cio. sinit̄ q̄escere ingruēte bello: neq̄ salua
al' ✝ initio. bit īpietas ipiū. Oīa hec cōsideraui: et
11. q. 3. c. ne- dedi cor meū in cūctis operibꝰ q̄ fiunt
mo perito- sub sole. Interdum dn̄atur hō homini
rum. in malū suū. Uidi impios sepultos: q̄
al's ✝ adui- etiā cū adhuc viuerēt ✝ in loco sancto
uerent. erāt: et laudabant̄ ī ciuitate q̄̄si iustoꝝ
11. q. 3. ca. operū. Sȝ et hoc vanitas est. Etenī q2
pauper. nō ꝓfertur cito ꝯtra malos sententia:
absq̄ timore vllo filij hoīm ꝑpetrant
C mala. Attamē peccator ex eo ꝙ cēties
facit malū et ꝑ patientiā sustētat̄: ego
cognoui ꝙ erit bonū timētibꝰ deū qui

verent̄ faciē eiꝰ. Nō sit bonū ipsi: nec
ꝓlongent̄ dies eiꝰ: sȝ quasi vmbra trāse-
ant: qui non timet faciem dn̄i. Et est
alia vanitas q̄ fit sup terrā. Sūt iusti
qbꝰ mala ꝓueniūt quasi opera egerint
impiorū: et sunt impij q̄ ita securi sunt q̄̄si
iustoꝝ facta habeāt. Sȝ et hoc vanissi-
mū iudico. Laudaui igit̄ letitiā quod
non esset homini bonū sub sole: nisi ꝙ
comederet et biberet atq̄ gauderet: et
hoc solū secū auferret de labore suo oī
bꝰ diebus vite sue quos dedit ei deꝰ
sub sole. Et apposui cor meū vt scirem D
sapientiā: et intelligerē dissensionē ✝ al' ✝ distin-
que versatur in terra. Est hō qui diebꝰ ctionem.
et noctibus somnum nō capit oculis. al's ✝ affli-
Et itellexi ꝙ oīm operū dei nullā pos ctionem.
sit homo inuenire rōnem eorum que fi
unt sub sole. Et quanto plus laborare
rit ad querendum: tanto minus inue-
niet. Etiam si dixerit sapiens se nosse
non poterit reperire. Oīa hec tracta-
ui in corde meo: vt curiose intelligerē.

¶ Ca. S. De cognitione sapientis: q̄d
nemo scit an amore vel odio sit dignꝰ:
de medicina vite: de instantia operan-
di: ꝙ nullus est bonus a semetipso: ꝙ
nullus homo scit finem suū: de magna
sapientia viri pauperis: qui peccat in
vno perdit multa bona. Capitulū. ix.

Unt iusti atq̄ sapientes: et A
opera eorum in manu dei.
Et tā nescit homo vtrum 1. q. 1. c. Sa-
amore an odio dignus sit: cerdotem.
sed oīa in futurū seruātur
incerta: eo ꝙ vniuersa eue
niāt iusto et impio: bono et malo: mun
do et immūdo: immolāti victimas et sa
crificia contēnenti. Sicut bonus sic et
pctōr: vt piurus et ille ita q̄ verū deie-
rat. Hoc est pessimū inter oīa q̄ sub so
le fiūt: q2 eadē cūctis eueniūt. Unde et
corda filioꝝ hominū implent̄ malicia
et cōtēptu in vita sua: et post hec ad in-
feros deducent̄. Nemo ē q̄ semp viuat:
et q̄ huius rei habeat fiduciā. Melior
est canis viuus leone mortuo. Uiuētes
enī sciūt se esse morituros: mortui vero
nihil nouerūt āplius: nec habent vltra
mercedē: q2 obliuioni tradita est me-
moria eorū. Amor quoq̄ et odiū et inui- B
die simul perierūt: nec habent partem
in hoc seculo: et in opere quod sub sole
geritur. Uade ergo et comede in letitia
panem tuum: et bibe cū gaudio vinū
tuum: q2 deo placent opera tua. Omni
tempore sint vestimēta tua candida: et

oleum de capite tuo nõ deficiat. Perfruere vita cũ vxore quã diligis cũctis diebꝰ vite instabilitatis tue: q̃ dati sunt tibi sub sole oĩ tpe vanitatis tue. Hec est em̃ pars ĩ vita ⁊ ĩ labore tuo: q̃ laboras sub sole.
C
Q̃dcũq; facere põt manꝰ tua instanter opare: q: nec opꝰ: nec rõ: nec sapiẽtia: nec sciẽtia erũt apud inferos q̃ tu pperas. Verti me ad aliud ✠ et vidi q̃ sub sole: nec velociũ eẽ cursũ: nec fortiũ bellũ: nec sapiẽtiũ panẽ: nec doctoꝝ diuitias: nec artificũ grãm: sꝫ tps casumq; in oĩbꝰ. Nescit homo finẽ suũ: sꝫ sicut pisces capiuntur hamo et aues laqo ꝓprehendunt: sic capiuntur hoies ĩ tpe malo cũ eis extẽplo superuenerit. Hãc q̃z sub sole vidi sapiẽtiã et ꝓbaui maximã. Ciuitas parua ⁊ pauci ĩ ea viri. Venit ꝯ eã rex magnꝰ: ⁊ vallauit eã: extruxitq; munitiões ꝑ gyrũ: et pfecta est obsidio. Inuẽtusq; est ĩ ea vir pauper ⁊ sapiẽs: ⁊ liberauit vrbem per sapiẽtiã suã: ⁊ nullus deinceps recordatus est hoĩs illiꝰ pauperis. Et dicebã ego meliorẽ esse sapiẽtiã fortitudine. Quõ ergo sapiẽtia pauperis cõtempta est: ⁊ verba eiꝰ nõ sunt audita? Verba sapientiũ audiunt in silentio: plus q̃ clamor pncipis inter stultos. Melior ẽ sapiẽtia q̃ arma bellica: ⁊ q̃ in vno peccauerit multa bona perdet.

Al's ✠ alia.

Sapi. 6. a.

¶ C. X. De muscis morientibus: de corde sapientis ⁊ stulti: de resistendo temptationibus: de exaltatione stulti et serui: de comparatione detractionis ad morsum serpentis: de verbis stulti: de rege puero: ꝺ rege nobili: quod pigritia destruit bona: quod pecunie obediunt omnia: et quod dijs non est detrahendum.

Capitulum. x.

A

Usce morientes pdũt suauitatẽ vnguẽti. Preciosior est auro sapiẽtia: paruaq; gl'ia ad tps stultitia. Cor sapiẽtis ĩ dextera eius: et cor stulti in sinistra illius. Sꝫ et ĩ via stultus ambulãs: cũ ipse insipiẽs sit: omnes stultos existimat. Si spũs potestatẽ habẽtis ascenderit super te: locũ tuũ ne dimiseris: q: curatio faciet cessare pctã maxima. Est ⁊ malum qd̃ vidi sub sole: q̃si p errorẽ egrediẽs
B
a facie pncipis. Positũ stultũ in dignitate sublimi: ⁊ diuites sedere deorsũ. Vidi seruos in equis ⁊ pncipes ambulãtes super terrã quasi seruos. Qui fodit foueam incidet in eam: ⁊ qui dissipat sepem mordebit eũ coluber. Qui trãsfert lapides affligetur in eis: ⁊ qui scindit ligna vulnerabitur ab eis. Si retusum fuerit ferrum: et hoc non vt prius sed hebetatum fuerit: multo labore exacuetur: et post industriam sequetur sapientia.
C
Si mordeat serpẽs in silẽtio: nihil eo minus habet qui occulte detrahit. Verba oris sapientis gr'a: ⁊ labia insipientis precipitabunt eum. Initiũ verborũ eius stultitia: et nouissimũ oris illius error pessimꝰ. Stultus verba multiplicat. Ignorat homo quid ante se fuerit: et quid post se futurũ est: quis ei poterit indicare.
D
Labor stultorum affliget eos: qui nesciunt in vrbem pergere. Ve tibi terra cuius rex puer est: ⁊ cuius pncipes mane comedũt. Beata terra cuiꝰ rex nobilis est: et cuius principes vescũtur in tempore suo ad reficiendum ⁊ nõ ad luxuriã. In pigritijs humiliabit contignatio: et in infirmitate manuũ pstillabit domus. In risu ✠ faciũt panem ⁊ vinũ: vt epulentur bibẽtes. Et pecunie obediũt oĩa. In cogitatiõe tua regi ne detrahas: ⁊ ĩ secreto cubiculi tui nõ maledixeris diuiti: q: et aues celi ✠ portabũt vocem tuam: et qui habent ✠ pennas annunciabunt ✠ sententiam.

Prouer. 26. b.

Eccl. 27. d.

al's ✠ ad ridendum.

al's ✠ auis celi portabit

al's ✠ habet.

al's ✠ annũciabit.

¶ Ca. Xi. De doctrina seminanda: de imutabilitate iudicij: docet etiã bene facere a iuuẽtute: q: ꝓ oĩbꝰ ad iudiciũ duci: de auferenda ira a corde.

Capitulum. xi.

A

Itte panẽ tuũ sup trãseũtes aquas: q: post tpa multa inuenies illum. Da partes ✠ septẽ necnõ ⁊ octo: q: ignoras quid futurũ sit mali sup terrã.
B
Si repletę fuerint nubes imbrem: super terram effundent. Si ceciderit lignũ ad austrũ: aut ad aquilonem in quocunq; loco ceciderit: ibi erit. Qui obseruat ventũ non seminat: et qui cõsiderat nubes nunq̃ metet. Quomodo ignoras que sit via spũs: ⁊ qua rõne cõpingant ossa in ventre pgnãtis: sic nescis opa dei q̃ fabricator est oim.
C
Mane semina semẽ tuũ: ⁊ vespere ne cesset manus tua: q: nescis quid magis oriatur: hoc aut illud: ⁊ si vtrũq; simul melius erit. Dulce lumen ⁊ delectabile est oculis videre solẽ. Si annis multis vixerit homo: et in his oibus letus fuerit: meminisse debet tenebrosi tẽporis et dierum multorum ✠: qui cum vene-
D

al's ✠ partẽ

Dis. u. c. ecclesiasticorum.

al's ✠ nõ hꝫ multorũ.

rint vanitatis arguent̃ p̃terita. Letare
ergo iuuenis in adolescẽtia tua: ⁊ i bo
no sit cor tuũ in dieb⁹ iuuẽtutis tue: et
ambula in vijs cordis tui ⁊ in intuitu
oculoꝝ tuoꝝ: ⁊ scito q̃d ꝓ oib⁹ his addu
cet te de⁹ in iudiciũ. Aufer irã a corde
tuo: ⁊ amoue maliciã a carne tua. Ado
lescentia enim et voluptas vane sunt.
¶ C. S. De memoria creatoris in iuuẽ
tute: qualr rõ ⁊ sensus et oia bona mu
tant̃: loquẽs sub diuersis silitudinib⁹
ↄcludit ꝙ hõ fact⁹ est vt seruiat deo: et
ideo ꝓ oi errato ducet̃ in iudiciũ hõ:
A sine bonum siue malum sit. Capitulum .xij.
M Emẽto creatoris tui i die
bus iuuentutis tue anteꝗ̃
veniat tps afflictiõis tue:
et appropinquent anni de
quibus dicas nõ mihi pla
cent. Anteꝗ̃ tenebrescant
B sol et lumẽ et stelle ⁊ luna: ⁊ reuertant̃
nubes post pluuiã. Qñ cõmouebuntur
custodes domus et nutabunt viri for
tissimi: et ociose erunt molentes in mi
nuto numero: ⁊ tenebrescẽt videntes p
foramina: et claudẽt ostia in platea: in
humilitate vocis molentes et consur
gent ad vocẽ volucris et obsurdescent
oẽs filie carminis. Excelsa quoq; time
bũt ⁊ formidabũt i via: florebit amig
C dalus: impinguabit̃ locusta: ⁊ dissipa
bit̃ capparis. Qm̃ ibit hõ i domũ eter
nitatis sue: ⁊ circũibit in platea plãgẽ
tes. Anteꝗ̃ rũpat̃ funiculus argente⁹:
et recurrat vita aurea: ⁊ ↄterat̃ hydria
sup fontẽ: ⁊ ↄfringat̃ rota sup cisternã:
et reuertat̃ puluis in terrã suam vnde
Ge.i.a. erat: ⁊ spũs redeat ad eũ q̃ dedit illuꝫ.
D Uanitas vanitatum dixit ecclesiastes:
et oia vanitas. Cũq; esset sapiẽtissim⁹
ecclesiastes docuit populũ: ⁊ enarrauit
p Jo. an. in q̃ fecerat: ⁊ inuestigãs composuit para
prohemio bolas multas. Quesiuit verba vtilia: et
ecle. i glo. cõscripsit sermones rectissimos ac ve
Dis. i. i pn ritate plenos. Uerba sapiẽtũ sicut sti
ci. xij. dis. c. muli ⁊ quasi claui in altũ defixi: que p
omnia. magistroꝝ consilium data sunt a pasto
re vno. His amplius fili mi ne requiras.
Faciẽdi plures libros nullus est finis.
Frequẽsq; meditatio carnis afflictio
als + filius est. Finem loquendi pariter oẽs audia
al + cũcta mus. Deũ time: ⁊ mãdata eius + obser
ua. Hoc est ois homo. Cuncta + q̃ fiunt
adducet deus in iudicium ꝓ omni er
rato: siue bonum siue malum sit.

¶ Explicit liber ecclesiastes.

¶ Cantica canticorum incipiunt +. Als + incipit cãticũ.
¶ C. S. Cãtica cãticoꝝ salomõis a di
uersis doctorib⁹ diuersimode expona
tur: q2 ꝑm sensum literalẽ intelligunt̃
de rege salomõe ⁊ filia pharaõis regis
egypti: sꝫ btũs gregori⁹ exponit ipsa
de xp̃o ⁊ ecctia: alanus ꝟo de xp̃o Jesu
ac virgine maria. Et sic ex diuersis ex
positionib⁹ diuersi possent casus sum
marij fabricari. Capitulum .i.
O Sculetur me oscu A
lo oris sui: q2 meliora sunt
vbera tua vino fragrantia
vnguẽtis optimis. Oleum De fr. vnc.
effusũ nomẽ tuũ: ideo ado ca. vnico.
lescẽtule dilexert te +. Trahe me post al + nimis.
te. Currem⁹ in odorẽ vnguẽtoꝝ tuoꝝ.
Introduxit me rex in cellaria sua. Ex J.2.a.
ultabimus et letabimur in te: memores
vberum tuorum super vinũ. Recti di B
ligunt te. Nigra sum: sed formosa filie
hierusalem sicut tabernacula cedar: si
cut pelles salomonis. Nolite me ↄside
rare ꝙ fusca sim: quia decolorauit me
sol. Filij matris mee pugnauerũt con
tra me: posuerũt me custodẽ in vineis.
Uineam meam non custodiui. Indica
mihi quem diligit anima mea: vbi pa
scas: vbi cubes i meridie: ne vagari in
cipiam post greges sodalium tuorum.
Si ignoras te o pulchra iter mulieres C
egredere ⁊ abi post vestigia gregũ tuo
rum: et pasce hedos tuos iuxta taber
nacula pastorũ. Equitatui meo in cur
ribus pharaonis assimilaui te amica
mea. Pulchre sunt gene tue sicut turtu
ris: collum tuum sicut monilia. Mure
nulas aureas faciemus tibi: vermicu
latas argento. Dum esset rex in accubi D
tu suo: nardus mea dedit odorem suũ.
Fasciculus myrrhe dilectus me⁹ mihi:
inter vbera mea commorabitur. Bo
trus cypri dilect⁹ me⁹ mihi: in vineis
engaddi. Ecce tu pulchra es amica mea
ecce tu pulchra: oculi tui columbaruꝫ.
Ecce tu pulcher es dilecte mi ⁊ decor⁹.
Lectulus noster floridus: tigna domo
rum nostrarum cedrina: laquearia no
stra cypressina. Capitulum .ij.
E Go flos cãpi ⁊ liliũ ↄuallii. A
Sicut liliũ inter spinas: sic
amica mea inter filias. Si
cut malus inter ligna silua
rũ: sic dilectus meus inter fi Als + dele
lios. Sub vmbra illius quem + deside derabam.

Als ✝ non habet rex. s.1.a.
raverā sedi: et fructus eius dulcis gut
turi meo. Introduxit me rex ✝ in cellā
vinariā: ordinavit in me charitatem.
Fulcite me floribus: stipate me malis:
B qr amore lāgueo. Leva eius sub capite
Di.30.ca.i. in glo. di. ii. quiescamus. s.8.a. meo: et dextera illius amplexabit me.
Adiuro vos filie hierusalem per capreas
cervosq̃ cāporū: ne suscitetis neq̃ evigi
lare faciatis dilectā donec ✝ ipsa velit.
Vox dilecti mei. Ecce iste venit saliēs
C in mōtib⁹ trāsiliēs colles. Similis ē dile
Als ✝ quousq̃. ct⁹ me⁹ capree hinuloq̃ cervorum. En ipe
stat post parietē nostrū: respiciens ✝ per
Als ✝ despiciens. fenestras: pspiciēs per cācellos. En dile
s.2.b.5.a. et.8.a. ctus me⁹ loquitur mihi. Surge ppera
amica mea: colūba mea: formosa mea:
et veni. Iā eni hyems trāsijt: imber abijt
et recessit. Flores apparuerūt in terra
nr̃a: tps putatiōis advenit. Vox turtu
D ris audita est in terra nr̃a. Ficus ptu
lit grossos suos. Vinee florētes dede
Als ✝ non habet suū. rūt odorē suū ✝. Surge ppera amica
mea speciosa mea et veni: columba mea
in foraminibus petre: i caverna mace
rie. Ostende mihi faciem tuam: sonet
vox tua in auribus meis. Vox eniz tua
dulcis: et facies tua decora. Capite no
bis vulpes parvulas que demoliūtur
vineas. Nam vinea nostra floruit. Dile
ctus meus mihi et ego illi qui pascitur
inter lilia: donec aspiret dies et inclinē
tur umbre. Revertere: similis esto dile
cte mi capree hinuloq̃ cervorum super
montes bethel. Cap.iij.

A [I]N lectulo meo per noctes
quesivi quē diligit anima
mea. Quesivi illum: et non
inveni. Surgā et circuibo
civitatē per vicos et plateas:
querā quē diligit aia mea.
Quesivi illū et non inveni. Invenerunt
me vigiles qui custodiunt civitatem.
Num quē diligit anima mea vidistis?
B Paululum cū pertrāsissez eos: inveni
quem diligit anima mea. Tenui eum
nec dimittam donec introducā illū in
domum matris mee: et in cubiculū ge
nitricis mee. Adiuro vos filie hierusa
s.2.b. lem per capreas cervosq̃ cāporum: ne su
s.5.c. et.8.a. scitetis neq̃ evigilare faciatis dilectā
donec ipsa velit. Que est ista que ascen
s.8.b. dit per desertum sicut virgula fumi ex
C aromatibus myrrhe et thuris: et univer
si pulveris pigmentarij. En lectulum
salomonis sexaginta fortes ambiūt ex
fortissimis israel oēs tenētes gladios:
et ad bella doctissimi. Uniuscuiusq̃
ensis super femur suū: pter timores
nocturnos. Ferculum fecit sibi rex sa D
lomon de lignis libani. Columnas ei⁹
fecit argenteas: reclinatorium aureū:
ascensum purpureum media charita
te constravit propter filias hierusalē.
Egredimini filie sion et videte regem
salomonem in diademate quo corona
vit illum mater sua in die despōsatio
nis ✝ illius: et in die letitie cordis ei⁹. als ✝ desponsationis.
Capitulum.iiij.

[Q]Uā pulchra es amica mea B
q̃ pulchra es. Oculi tui co 33.q.5.c.nō
lūbarū: absq̃ eo qđ intrin est nostrū.
secus latet. Capilli tui si in glo.
cut greges caprarum: que s.6.b.
ascēderūt de mōte galaad.
Dentes tui sicut greges tonsarum: que
ascenderūt de lavacro. Omnes gemel
lis fetibus: et sterilis non est inter eas.
Sicut vitta coccinea labia tua: et elo
quiū tuū dulce. Sicut fragmen mali
punici: ita gene tue absq̃ eo quod in B
trinsecus latet. Sicut turris david col
lum tuū: que edificata est cum propu
gnaculis. Mille clypei pendent ex ea:
omnis armatura fortium. Duo ubera
tua sicut duo hinnuli capree gemelli:
qui pascuntur in lilijs donec aspiret
dies et inclinentur umbre. Vadam ad
mōtem myrrhe: et ad collē thuris. To
ta pulchra es amica mea: et macula nō
est in te. Veni de libano spōsa mea: ve
ni de libano veni coronaberis: de capi
te amana: de vertice sanir et hermon:
de cubilibus leonū: de mōtibus pardo
rū. Vulnerasti cor meū soror mea spō C
sa vulnerasti cor meum in uno oculorum
tuorum: et in uno crine colli tui. Quaz
pulchre sunt māme tue soror mea spō
sa. Pulchriora sunt ✝ ubera tua vino: Als ✝ non hz sunt.
et odor unguentorum tuorum super oia
aromata. Favus distillans labia tua
spōsa: mel et lac sub lingua tua: et odor
vestimentorum tuorum sicut odor thu
ris. Hortus conclusus soror mea spon D
sa: hortus pclusus fons signatus. Emis
siones tue paradisus malorum puni
corum: cum pomorū fructibus. Cypri
cum nardo: nardus et crocus: fistula et
cinnamomum cum universis lignis li
bani: myrrha et aloe cum omnibus pri
mis unguentis. Fons hortorū: puteus
aquarum viventium que fluunt impe
tu de libano. Surge aquilo et veni au
ster: persla hortum meū et fluent aro 24.q.1.ca. omnibus.
mata illius. Capi.v.

A Als + et. Veniat dilectus meus in hor-
tum suum: ut + comedat fructū
pomorum suorum. Ueni in hortū
Hiere. 15. c. meū soror mea spōsa: messui
myrrhā meā cū aromatibus
meis. Comedi fauū cū melle meo: bi-
bi vinū meum cū lacte meo. Comedite
amici & bibite: & inebriamini charissi
mi. Ego dormio: & cor meum vigilat.
Distin. 6. in summa. Uox dilecti mei pulsantis. Aperi mihi
soror mea: amica mea: colūba mea: im-
maculata mea: quia caput meū plenū est
rore: et cincinni mei guttis noctiū. Ex
B poliaui me tunica mea: quō induar il
la? Laui pedes meos: quō inquinabo
illos? Dilectus meus misit manū suam
Als + aperire. per foramē: & venter meus intremuit ad
tactum eius. Surrexi ut aperirem dile
De sacra vnctio. capi. vnico. cto meo. Manus mee distillauerūt myr
rhā: et + digiti mei pleni sunt myrrha
probatissima. Pessulū ostij mei aperui
Als + non habet et. dilecto meo: at ille declinauerat atq;
trāsierat. Aīa mea liquefacta est: ut dile-
ctus locutus est. Quesiui & non inue-
ni illū: vocaui & nō rūdit mihi. Inuene
C rūt me custodes q circūierūt ciuitatē.
Percusserūt me: & vulnerauerūt me: tu
lerūt palliū meū custodes murorum. Ad
S. 2. & 3. b. j. 8. a. iuro vos filie hierusalem: si inueneritis di
lectū meū ut nūcietis ei quia amore lan-
gueo. Qualis est dilectus tuus ex dilecto
o pulcherrima mulierum? qualis est dilectus
tuus ex dilecto: quia sic adiurasti nos. Di
lectus meus cādidus & rubicūdus: ele
als + nō hz palmarū. ctus ex millibus. Caput eius aurū opti
mū. Come eius sicut elate palmarum +: ni
36. di. c. ecce. gre quasi coruus. Oculi eius sicut colū
be sup riuulos aquarū que lacte sunt
lote: & resident iuxta fluēta plenissima.
Gene illius sicut areole aromatū cōsite
D a pigmētarijs. Labia eius lilia distillā
tia myrrhā primā. Manus illius tor-
natiles auree: plene hyacinthis. Uēter
eius eburneus: distinctus saphyris. Cru
ra illius colūne marmoree: q fundate
sunt sup bases aureas. Spēs eius ut li-
bani: electus ut cedri. Guttur illius sua-
uissimū: & totus desiderabilis. Talis est
dilectus meus: & ipse est amicus meus filie
hierusalem. Quo abijt dilectus tuus o pul
cherrima mulierū: quo declinauit dile
A ctus tuus? Et querēmus eū tecū. Ca. vj.
Als + aromatis. Dilectus meus descendit in
hortū suū ad areolā aroma
tū +: ut ibi pascat in hortis
& lilia colligat. Ego dilecto
meo: & dilectus meus mihi

qui pascitur inter lilia. Pulchra es ami- B
ca mea suauis et decora sicut hierusalem: [illegible]
terribilis ut castrorum acies ordinata.
Auerte oculos tuos a me: quia ipsi me s. 4. a.
auolare fecerūt. Capilli tui sicut grex + Als + greges.
caprarum: que apparuerūt de galaad.
Dētes tui sicut greges ouiū q ascēderūt 3. reg. 11. a.
de lauacro. Oēs gemellis fetibus: & ste C
rilis nō est in eis. Sicut cortex mali pu 34. q. 1. c. lo
nici: sic gene tue absq; oculis tuis. Se quitur. ca. oībus. & c. pu
xaginta sunt regine & octoginta cōcu-
bine: & adolescētularū nō est numerus. denda. [illegible]
Una est colūba mea perfecta mea: una De cōse. di.
est matri sue: electa genitrici sue. Uide 4. c. aliud
rūt eā filie sion: & beatissimā predicaue- est.
rūt regine: & cōcubine laudauerūt eā.
Que est ista que progreditur quasi aurora D
cōsurgēs: pulchra ut luna: electa ut sol: j. 8. a.
terribilis ut castrorum acies ordinata.
Descēdi in hortū nucum ut viderē poma
conuallium: & inspicerem si floruisset
vinea et germinassent malapunica. Ne
sciui. Anima mea cōturbauit me pro-
pter quadrigas aminadab. Reuertere
reuertere sunamitis: reuertere reuer-
tere ut intueamur te. Cap. vij.
Quid videbis in sunamite: A
nisi choros castrorum? Quā
pulchri sunt gressus tui in
calciamentis filia princi-
pis. Iunctura feminū tuo-
rum sicut monilia que fa-
bricata sunt manu artificis. Umbilicus
tuus crater tornatilis: nunq indigēs
poculis. Uenter tuus sicut aceruus tri B
tici: vallatus lilijs. Duo ubera tua si-
cut duo hinnuli gemelli capree: collum
tuum sicut turris eburnea. Oculi tui
sicut piscine in esebon: que sunt in por Dis. 49. ca.
ta filie multitudinis. Nasus tuus sicut hanc etem.
turris libani: que respicit contra da- C
mascum. Caput tuū ut carmelus: & co-
me capitis tui sicut purpura regis iū als + victa
cta + canalibus. Quam pulchra es et
q decora charissima in delitijs. Sta-
tura tua assimilata est palme: & ubera
tua botris. Dixi. Ascendam in palmā:
et apprehendā fructus eius. Et erunt
ubera tua sicut botri vinee: & odor oris
tui sicut odor malorum. Guttur tuum
sicut vinum optimum. Dignum dilecto D
meo ad potandum: labijsq; & dentibus
illius ad ruminandū. Ego dilecto meo:
& ad me conuersio eius. Ueni dilecte mi
egrediamur in agrū: cōmoremur in vil
lis. Mane surgamus ad vineas: videa
mus si floruit vinea: si flores fructus

parturiunt: si floruerunt malapunica.
Ibi dabo tibi vbera mea. Mandrago
re dederũt odorẽ suũ i portis nostris.
Omnia poma noua et vetera dilecte
mi seruaui tibi. Capi.viij.

B Uis mihi de te fratrẽ meũ

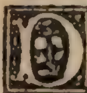

suggentẽ vbera mrĩs mee:
vt inueniã te solã foris et
deosculer te: ⁊ iã me nemo
despiciat? Apprehẽdã te ⁊
ducã in domũ matris mee:
Als ✝ non | et in cubiculũ ✝ genitricis mee. Ibi me
hꝫ ⁊ i cubi | docebis ⁊ dabo tibi poculũ ex vino cõ
culũ geni- | dito: ⁊ mustũ malorũ granatoꝝ meoꝝ.
tricis mee. | Leua eius sub capite meo: ⁊ dextera il
lius amplexabit me. Adiuro vos filie
hierlm: ne suscitetis neq euigilare fa
s.2.b. | ciatis dilectã donec ipsa velit. Que est
B | ista q̃ ascẽdit de deserto: delitijs afflu
s.2.b.3.b. | ens innixa sup dilectũ suũ ✝. Sub ar
et.5.c. | bore malo suscitaui te. Ibi corrupta
s.3.c.⁊.9.a | est mr̃ tua: ibi violata est genitrix tua.
Als ✝ meũ | Pone me vt signaculũ sup cor tuũ: vt
De pe.dist. | signaculũ sup brachiũ tuũ: q2 fortis est
2.c.valida. | vt mors dilectio: dura sicut īfern⁹ emu
latio. Lãpades eius vt lãpades ignis
atq flãmaꝝ. Aque multe nõ potuerũt
C extinguere charitatẽ: nec flumina ob
ruent illã. Si dederit hõ oẽm substan
tiã domus sue ꝑ dilectione: q̃si nihil
despiciet eã. Soror nr̃a paruula: ⁊ vbe
ra nõ habet. Quid faciemus sorori no
stre in die qñ alloquẽda est? Si mur⁹
est: edificemus sup eũ ꝓpugnacula ar
gẽtea. Si ostiũ est: cõpingamus illud
tabulis cedrinis. Ego murus ⁊ vbera
mea sicut turris: ex quo facta sum corã
D eo quasi pacẽ reperiẽs. Uinea fuit pa
cifico: in ea q̃ hꝫ ꝑplos. Tradidit eã cu
stodibus: vir affert ꝑ fructu ei⁹ mille
argẽteos. Uinea mea corã me est. Mil
le tui pacifici: ⁊ ducẽti his q̃ custodiũt
fructus ei⁹. Que habitas in hortis amí
ci auscultãt te: fac me audire vocẽ tuã.
Fuge dilecte mi: ⁊ assimilare capree hin
nuloq ceruoꝝ super mõtes aromatũ.
Expliciunt cantica canticorum.

Incipit prologus in librũ sapiẽtie.
Liber sapiẽtie apd hebreos nusq̃
est. Unde ⁊ ipse stilus grecam ma
gis eloquentiam redolet. Hunc iudei
philonis esse affirmant. Qui proinde
sapiẽtia nominatur: q2 in eo christi ad
uentus qui est sapientia patris: ⁊ pas
sio eius euidenter exprimitur.
Explicit prologus.

Liber sapientie incipit.

C.S. De diligenda iustitia: de boni
tate ⁊ simplicitate querendi deum: de
spiritusancto: de fugienda detractio
ne et murmuratione: de morte non ze
landa. Capitulum.j.

Iligite iustitiam A
qui iudicatis terram. Sẽ
tite de domino in bonita
te: ⁊ in simplicitate cordis
querite illum: quoniã in
uenitur ab his qui non tentant illum:
apparet autem eis qui fidem habẽt in
illum. Peruerse enim cogitationes se | Hiere. 4.b.
parant a deo: probata autem virtus | De pe.di.1.
corripit insipientes. Quoniam in ma | c.sup trib⁹
liuolam animam non introibit sapiẽ | B
tia: nec habitabit in corpore subdito | 1.q.1.c.per
peccatis. Spiritus eñ sanctus disci | esaiam.q.3
pline effugiet fictum: ⁊ auferet se a co | c. saluator.
gitationibus que sunt sine intellectu: | 24.q.3.ca.
et corripietur a superueniente iniqui | de illis.
tate. Benignus est eñ spiritus sapien | De pe.dis.
tie: ⁊ non liberabit maledictum a la | 3.ca.quõ.
bijs suis: quoniam renũ illius testis | De cõse.di.
est deus: ⁊ cordis illius scrutator ẽ ve | 4.ca. osten
rus: ⁊ lingue eius auditor. Quoniam | ditur.⁊ ca.
spiritus dñi repleuit orbem terrarũ: | quomodo.
et hoc quod continet omnia sciẽtiam
habet vocis. Propter hoc qui loquit
iniqua non potest latere: nec preteriet
illũ corripiens iudiciũ. In cogitatio | C
nibus eñ impij interrogatio erit: ser
monũ aũt illi⁹ auditio ad deũ veniet:
et ad correptionem iniquitatũ illius.
Qm̃ auris zeli audit omnia: ⁊ tumul
tus murmurationũ nõ abscõdet. Cu
stodite ergo vos a murmuratione que
nihil prodest: a detractiõe parcite lin | 22.q.2.ca.
gue. Quoniam sermo obscurus in va | nec artifi
cuum non ibit. Os autem quod mẽti | ciose.⁊ ca.
tur occidit animã. Nolite zelare mor | si quis ad
tẽ in errore vite vestre: neq acq̃ratis | te.q.5. ca.
perditionem in operibus manuum ve | iuramẽti.
strarum. Quoniam deus mortẽ non fe | D
cit: nec letatur in perditione viuorũ.
Creauit enim vt essent omnia: et sana
biles fecit nationes orbis terrarũ. Nõ
est in illis medicamentum exterminij:
nec inferorum regnum in terra. Justi
tia enim perpetua est ⁊ immortalis: in
iustitia aũt mortis est acquisitio. Im | j.15.d.
pij aũt manibus ⁊ verbis accersierunt
illã: ⁊ estimãtes illã amicã defluxerũt:

et sponsiones posuerunt ad illam: qm̄
morte digni sunt qui sunt ex p̄te illi⁹.
¶ C. S. De impiorum cogitationib⁹: de
cōsilio iudeorum aduersus xp̄m. Ca. ij.
A Dixerūt em̄ impij cogitan-
tes apud se nō recte. Exi-
guū & cū tedio est tp̄s vite
nr̄e: & nō est refrigeriū in
fine hoīs: & nō est q̄ agnit⁹
sit reuersus ab inferis. Qz
ex nihilo nati sumus: & post hec erim⁹
tanq̄ nō fuerimus. Qm̄ fum⁹ et flatus
est in narib⁹ nr̄is: & sermo scintille ad
cōmouendū cor nostrum. Qz extinctus
cinis erit corpus nostrū: & sp̄s diffun
De pe. dist. detur tanq̄ mollis aer. Et trāsibit vi-
2. c. si enim. ta nostra tanq̄ vestigiū nubis: et sicut
Di. 4. ca. uiz nebula dissoluet̄ que fugata ē a radijs
tantum. solis: & a calore illi⁹ aggrauata. Et no
Esa. 56. d. men nostrū obliuionē accipiet p tp̄s: &
nemo memoriā habebit operū nr̄orū.
B Umbre em̄ trāsitus est tp̄s nostrum: et
nō est reuersio finis nostri: qm̄ cōsigna
ta est: & nemo reuertitur. Uenite ergo
et fruamur bonis que sunt: & vtamur
creatura tanq̄ in iuuentute celeriter.
Uino precioso & vnguentis nos imple-
mus: & nō pretereat nos flos tp̄is. Co
ronemus nos rosis anteq̄ marcescāt:
C
Al's + nr̄m nullū pratū sit q̄ nō pertrāseat luxu-
ria nostra. Nemo vestrū + exors sit lu-
xurie nostre. Ubiq̄ relinquamus signa
letitie: qm̄ hec est pars nostra & hec est
sors nr̄a. Opprimamus pauperē iustū
Al's + vete et nō parcamus vidue nec veterano +:
rani reue- nec reuereamur canos multi tp̄is. Sit
reamur. aūt fortitudo nr̄a lex iniustitie. Qđ ei
infirmū est inutile inuenitur. Circūue
niamus ergo iustū: qm̄ inutilis est no-
bis: & c̄trarius est operibus nostris: & im-
properat nobis pctā legis: & diffamat
in nos peccata discipline nostre. Pro-
mittit se scientiā dei habere: & filium
dei se nominat. Factus est nobis in tra
ductionē cogitationū nr̄arum. Grauis
est nobis etiā ad videndū: qm̄ dissimi-
Al's + in ve lis est alijs vita illius: & immutate + sūt
ritate. vie eius. Tanq̄ nugaces estimati su-
mus ab illo: & abstinet se a vijs nostris
tanq̄ ab immūdicijs: & prefert nouissi
ma iustorum: & gloriatur patrē se habere
deū. Uideamus ergo si sermones illi⁹
veri sint: & tentemus que ventura sunt il
D li: & sciemus que erūt nouissima illi⁹.
Mat. 27. Si em̄ est verus filius dei suscipiet il-
lum: & liberabit illum de manibus cō-
trariorum. Cōtumelia & tormento interro
gemus eū vt sciamus reuerētiā eius: &
probemus patiētiā illi⁹. Morte turpis
sima cōdēnem⁹ eū. Erit em̄ ei + respect⁹ Al's + non
ex sermonib⁹ illi⁹. Hec cogitauerūt et habet ei.
errauerūt: excecauit em̄ illos malicia
eorum. Et nescierūt sacramenta dei neq̄ Ecc. 1. d.
mercedē sperauerūt iustitie: nec iudi- et. 5. a.
cauerūt honorē aīarū sctārum. Qm̄ deus Eccl. 17. a.
creauit hoīem inexterminabilē: et ad
imaginē silitudinis sue fecit illū. Inui
dia aūt diaboli mors introiuit ī orbē
terrarum: imitāt̄ aūt illū q̄ sūt ex p̄te illi⁹.
¶ C. S. De sectis martyribus: de pn̄is
impiorum: de felicitate virginū. Ca. iij.
Iustorum aūt aīe in manu dei A
sunt: & nō tanget illos tor-
mentum mortis. Uisi sunt
oculis insipiētium mori: &
estimata est afflictio exit⁹
illorum. Et ab itinere iusto
abierūt in exterminiū: & qđ a nobis est
iter exterminij: illi aūt sunt ī pace. Et
si corā hoībus tormēta passi sunt: spes
illorum immortalitate plena est. In pau
cis vexati: in multis bene disponētur:
qm̄ deus tētauit eos: & inuenit illos di
gnos se. Tanq̄ aurū in fornace probauit B
illos: & quasi holocausti hostiā + acce- Al's + holo
pit illos: & in tp̄e erit respectus illorum. causta hos
Fulgebūt iusti & tanq̄ scintille in arū stie.
dineto discurrēt. Iudicabūt nationes Mat. 13. f.
& dn̄abunt p̄plis: & regnabit dn̄s illorum
in perpetuū. Qui c̄fidūt in illo + itelli Al's + illū.
gent veritatem: & fideles in dilectione
acquiescēt illi: qm̄ donū & pax est electis
eius. Impij aūt s̄m q̄ cogitauerūt cor-
reptionē habebūt: q̄ neglexerūt iustū &
a dn̄o recesserūt. Sapientiam enim et C
disciplinā qui abijcit infelix est: & va-
cua est spes illorum: & labores sine fru
ctu: & inutilia opera eorum. Mulieres
eorū insensate sunt: & nequissimi filij
illorū. Maledicta creatura eorum: quo- Esaie. 54.
niā felix est sterilis et incoinquinata q̄ Luce. 23. d.
nesciuit thorum in delicto habebit fru Gal. 4. d.
ctum in respectione animarū sanctarum.
Et spado qui nō operatus est p man⁹ Esa. 59. a.
suas iniq̄tatē: nec cogitauit aduersus
deū nequissima. Dabitur em̄ illi fidei
donum electū: & sors in tēplo dei acce-
ptissima. Bonorum enim laborum glo D
riosus est fructus: & que nō cōcidat ra
dix sapientie. Filij autem adulterorū
in consummatione erunt: & ab iniquo
thoro semen exterminabitur. Et siqui 32. q. 4. c. i.
dem longevite erunt: & in nihilū cōpu & c. dicat.
tabuntur: & sine honore erit nouissima Di. 26. c. si.
senectus

senectus illoꝝ. Et si celerius defuncti
fuerint non habebunt spem: nec in die
Als.+ nastionis. agnitionis allocutionẽ. Nationes+ enĩ
inique: dire sunt consummationis.

¶ C. S. De casta gñatione fidelium: de
felicitate iustoꝝ: de obitu a morte preoccupati: de condẽnatione impiorum
et morte iustorum. Cap. iiij.

A
Quã pulchra est casta gñatio cũ claritate. Immortalis est enĩ memoria illius:
qm̃ et apud deũ nota est et
apud hoĩes. Cũ presens est
imitant̃ illã: ⁊ desiderant
eã cũ se eduxerit: ⁊ in ppetuũ coronata
triũphat incoinquinatoꝝ certaminuꝫ
premiũ vincẽs. Multigena aũt impioꝝ
multitudo nõ erit vtilis: ⁊ adulterine
plãtatiões nõ dabũt radices altas: nec
stabile firmamẽtũ collocabũt. Etsi ĩ ra
mis in tpe germinauerint: infirmiter
Als.+ posite. posita.+ a vẽto cõmouebunt̃: ⁊ nimietate
vẽtoꝝ eradicabunt̃. Cõfringent̃ enĩ
B rami incõsummati: ⁊ fructus illoꝝ in
utiles ⁊ acerbi ad mãducandũ: ⁊ ad nihilum apti. Ex iniquis enĩ oẽs filij qui
nascent̃ testes sunt neqtie: aduersus pa
rẽtes in interrogatiõe sua. Iustus aũt
si morte preoccupatus fuerit in refrigerio erit. Senectus enĩ venerabilis
est: non diuturna neqꝫ annoꝝ numero
Di. 84. ca. porro. cõputata. Cani autẽ sunt sensus hoĩs:
et etas senectutis vita immaculata.
C Placẽs deo factus dilectus: et viuens
Heb. 11. b. inter peccatores trãslatus est. Raptus
De pe. dis. est ne malicia mutaret intellectũ eius:
4. c. si ex bo aut ne fictio deciperet aiam illius. Fano. et c. se scinatio enĩ nugacitatis obscurat boquenti. na: ⁊ incõstantia concupiscẽtie transuertit sensum sine malicia. Cõsumma
tus in breui expleuit tpa multa. Placi
ta enim erat deo aĩa illius: ppter hoc
pperauit educere illũ de medio iniqtatũ. Populi aũt vidẽtes ⁊ nõ intelligẽtes: nec ponẽtes in precordijs talia:
qm̃ gratia dei ⁊ mĩa in sanctos eius: et
respect⁹ in electos illius. Cõdẽnat aũt
iustus mortuus viuos impios ⁊ iuuen
tus celerius cõsummata longam vitã
D iniusti. Uidebũt enĩ finem sapientis: ⁊
non intelligent qd cogitauerit de illo
deus: ⁊ quare muniuerit illũ dñs. Uide
bũt enĩ ⁊ ptẽnẽt eũ: illos aũt dñs irridebit. Et erũt post hec decidentes sine
honore: ⁊ in cõtumelia inter mortuos
in perpetuũ. Qm̃ dirumpet illos infla
tos sine voce: ⁊ cõmouebit illos a fundamentis: ⁊ vsqꝫ ad supremum desola
bunt̃. Et erũt gemẽtes: et memoria illoꝝ periet+. Uenient in cogitatiõe pec Als.+ peribit.
catorum suoꝝ timidi: ⁊ traducẽt illos
ex aduerso iniquitates ipsorum.

¶ C. S. De cõstãtia iustoꝝ cõtra perse
cutores suos: de penitẽtia ⁊ gemitu psecutorum: de spe impij trãsitoria: de
beatitudine ⁊ glĩa sanctoꝝ: de armatu
ra christi ad iudicium. Cap. v.

Unc stabũt iusti in magna cõ A
stantia aduersus eos q̃ se angustiauerũt: ⁊ q̃ abstulerunt
labores eoꝝ. Uidẽtes turba
bũtur timore horribili: ⁊ mi
rabũtur in subitatione insperate salu
tis gementes pre angustia spiritus dicent+ intra+ se: penitẽtiam agẽtes et Als.+ dicẽtes.
pre angustia spũs gemẽtes. Hi sunt qs
habuimus aliqñ in derisum+ ⁊ ĩ simi Als.+ Iter.
litudinẽ improperij. Nos insensati vi Als.+ deritã illoꝝ estimabamus insaniã: ⁊ finem sũt in simiilloꝝ sine honore. Ecce quõ+ cõputati litudinem.
sunt iter filios dei: ⁊ iter sanctos sors Als.+ quõ
illoꝝ est. Ergo errauimus a via verita ergo.
tis: ⁊ iustitie lumẽ nõ luxit nobis: ⁊ sol B
intelligẽtie nõ est ortus nobis. Lassati
sumus in via iniqtatis ⁊ perditionis:
et ambulauimus vias difficiles: viam
aũt dñi ignorauim⁹. Quid nobis pfuit
superbia: aut diuitiarũ iactãtia qd cõ
tulit nobis? Trãsierunt oĩa illa tanqꝫ
vmbra: ⁊ tanqꝫ nũcius precurrẽs: ⁊ tanqꝫ
nauis que pertrãsit fluctuãtẽ aquã
cuius cũ preterierit nõ est vestigiũ inuenire: neqꝫ semitã carine illius ĩ fluctibus. Aut auis que trãsuolat in aere:
cuius nullũ inuenit̃ argumẽtũ itineris
illius: sed tm̃ sonitus alarũ verberans
leue ventũ: ⁊ scindẽs per vim itineris
aerem+ cõmotis alis transuolauit: et Als.+ aera
post hoc nullũ signũ inuenitur itineris
illius. Aut tanqꝫ sagitta emissa ĩ locũ C
destinatum: diuisus aer continuo in se
reclusus est: vt ignoret̃ trãsitus illius:
sic ⁊ nos nati cõtinuo desinimus esse:
et virtutis qdem nullũ signum valuimus ostendere: in malignitate autẽ no
stra consumpti sumus. Talia dixerunt Prouerb. 11. a.
in inferno hi q̃ peccauerũt: qm̃ spes impij tanqꝫ lanugo est que a vento tollit̃:
et tanqꝫ spuma gracilis que a procella
dispergitur: et tanqꝫ fumus qui a vẽto
diffusus est: ⁊ tanqꝫ memoria hospitis
vnius diei pretereũtis. Iusti autem in
perpetuum viuent: ⁊ apud dominũ est
merces eorum: ⁊ cogitatio illoꝝ apud

altissimum. Ideo accipiāt regnū deco
Als+speci. ris: ⁊ diadema speciei + de manu do-
Als+dei. mini+: qm̄ dextera sua teget eos et in
als÷nō est brachio sancto÷ suo defēdet illos. Et
sancto. accipiet armaturā zelus illi⁹: ⁊ arma-
D bit creaturā ad vltionē inimicorum. In-
duet p thoracē iustitiā: ⁊ accipiet pro
als+ rectū galea iudiciū certū+. Sumet scutum
inexpugnabile equitatē: acuet aūt dirā
irā in lanceā: ⁊ pugnabit cū illo orbis
terrarū cōtra insensatos. Ibūt directe
emissiōes fulgurū: ⁊ tanq̄ bene curua-
to arcu nubiū exterminabunt: ⁊ ad cer
tum locū insilient. Et a petrosa ira ple-
Als+cāde ne mittent grādines: ⁊ cādescet+ in il
scent. los aqua maris: ⁊ flumina cōcurrēt du
riter. Cōtra illos stabit spūs virtutis: ⁊
tanq̄ turbo venti diuidet illos: ⁊ ad here
Als+ iniq mū pducet oēm terrā iniqtas+ illorum:
tatis. et malignitas euertet sedes potētū.

¶ C. S. De iudicib⁹ iudicādis a dn̄o: et tormentādis potētib⁹: reges hortatur ad cōcupiscēdā sapiētiā que se offert feliciter querētibus eam. Cap. vi.

A
Eccl. y. b.

Elior est sapiētia q̄ vires: ⁊ vir prudēs q̄ fortis. Audite ergo reges ⁊ intelligite: discite iudices finiū terre. Prebete aures vos q̄ cōtinetis multitudines: ⁊ pla-
cetis vobis in turbis nationū: qm̄ da-
ta est a dn̄o potestas vobis: ⁊ virt⁹ ab
Ro. 13. a. altissimo qui interrogabit opa vestra
et cogitationes scrutabitur: quoniam
cum essetis ministri regni illius: nō re
cte iudicastis nec custodistis legem iu-
stitie: neq̄ s̄m voluntatem dei ambula
8. q. i. c. pre stis. Horrende ⁊ cito apparebit vobis:
cipue. quoniā iudicium durissimū in his qui
presunt fiet. Exiguo enim conceditur
mīa: potentes autem potēter tormēta
patientur. Nō enim subtrahet personā
als+nō hz cuiusq̄ dn̄s q̄ est oīm dn̄ator÷: nec ve-
qui est oīm rebitur magnitudinē cuiusq̄: qm̄ pu-
dn̄ator. sillum ⁊ magnū ipse fecit: ⁊ equaliter
B cura est illi de oībus. Fortioribus aūt
fortior instat cruciatio. Ad vos ergo
reges sunt hi sermones mei: vt discatis
sapientiam et nō excidatis. Qui enim
custodierint iustitiam iuste iudicabun-
tur: ⁊ qui didicerint iusta inuenient q̄d
respondeant. Cōcupiscite ergo sermo
nes meos ⁊ diligite illos: ⁊ habebitis
disciplinā. Clara est ⁊ que nunq̄ mar-
cescet sapiētia: ⁊ facile videtur ab his
qui diligunt eam: ⁊ inuenitur ab his q̄
querunt illā. Preoccupat qui se cōcu-
piscunt: vt illis se prior ostendat. Qui
de luce vigilauerit ad illā non labora-
bit: assidētē eīm illā foribus suis inue- C
niet. Cogitare ergo de illa sensus ē cō
summatus: ⁊ q̄ vigilauerit ppter illā
cito securus erit. Qm̄ dignos se ipsa cir
cuit querens: ⁊ in vijs suis ostendet se
illis hilariter: ⁊ in oī puidentia+ oc- Als+pru
curret illis. Initium enim illius veris- dentia.
sima est discipline cōcupiscētia. Cura
ergo discipline dilectio est: et dilectio
custodia legū illius est. Custoditio aūt
legum cōsummatio incorruptiōis est:
incorruptio aūt facit esse primū deo. D
Cōcupiscentia itaq̄ sapiētie deducet
ad regnū perpetuū. Si ergo delecta-
mini sedibus ⁊ sceptris÷ o reges po- Als+sedi
puli: diligite sapiētiā vt in ppetuū re- bus et ste-
gnetis. Diligite lumen sapiētie oēs q̄ matibus.
pestis populis. Quid est aūt sapiētia:
et quēadmodum facta sit referā: ⁊ non
abscōdam a vobis sacramenta dei: sed
ab initio natiuitatis inuestigabo: ⁊ po-
nam in lucem sciētiam illius: ⁊ nō pre
teribo veritatē: neq̄ cū inuidia tabe-
scente iter habebo: qm̄ talis homo nō
erit particeps sapientie. Multitudo
autē sapientium sanitas est orbis ter-
rarum. Et rex sapiēs populi stabilimē
tum est. Ergo accipite disciplinā per
sermones meos: et proderit vobis.

¶ C. S. Hortādo alios ad disciplinā se ponit in exēplū dicēs: optauit dat⁹ est mihi sensus: ⁊ laudat sapiētiā oīb⁹ preferendā: q̄ spūs sapientie sit multiplex ⁊ vnicus: ⁊ q̄ sapiētia sit cādor lucis eterne ⁊ imago dei patris. Ca. vij.

Um qdē ⁊ ego mortalis hō A
similis oīb⁹+: ⁊ ex genere als+hoīb⁹
terreno÷ illius q̄ prior fa Al+terre-
ctus est. ⁊ in vētre matris ni.
figuratus sum caro: decem als+ terre
mēsiū tpe coagulatus sum
in sanguie ex semine hois ⁊ delectamē
to somni+ cōueniēte. Et ego natus acce Als+ som
pi cōmunem aerem: ⁊ similiter decidi nij.
in terram factā: ⁊ primā vocē similem
oībus emisi plorans. In inuolumentis
nutritus sum: et curis magnis. Nemo
eīm ex regibus aliud habuit natiuitatis
initium. Unus ergo introitus est oīu-
bus ad vitam: et similis exitus. Pro-
pter hoc optaui et datus est mihi sen-
sus: ⁊ inuocaui ⁊ venit in me spūs sa-
piētie. Et preposui illā regnis et sedi-
bus: ⁊ diuitias nihil esse dixi in cōpa-
ratiōe illius. Nec cōparaui illi lapidē

preciosum: q̄m oē aurū in cōparatiōe
illius arena est exigua: ⁊ tanq̄ lutū esti
mabit argentū in cōspectu illius. Su
Job.28.c. per salutem ⁊ speciē dilexi illā: ⁊ ꝓpo
1.pal.1. sui p̄ luce habere illā: q̄m inextinguibi
Di.36.cap. ecce. le est lumē illi⁹. Uenerūt aūt mihi oīa
bona pariter cum illa: et innumerabi
B lis honestas per manus illi⁹: ⁊ letatus
26.q.2.c.q. fine. sum in oībus: q̄m antecedebat me ista
sapientia ⁊ ignorabā: q̄m bonoꝝ oīm
mater est. Quā sine fictione didici: ⁊ si
ne inuidia cōmunico: ⁊ honestatē illi⁹
non abscōdo. Infinitus em̄ thesaurus
est hoībus: quo qui vsi sunt participes
facti sunt amicitie dei ꝓpter discipli
ne dona cōmendati. Mihi autē dedit
deus dicere ex sententia ⁊ presumere di
gna hoꝝ que mihi dātur; q̄m ipē sapiē
tie dux est ⁊ sapientium emēdator. In
manu em̄ illius ⁊ nos ⁊ sermones no
stri: ⁊ oīs sapientia: ⁊ operū sciētie di
sciplina. Ipse em̄ dedit mihi horū que
C sunt scientiā verā: vt sciam dispositio
nem orbis terrarū: ⁊ virtutes elemēto
rum: initium ⁊ cōsummationem ⁊ me
dietatem tēporum: vicissitudinū per
mutationes ⁊ cōsummatiōes tēpoꝝ: ⁊
morum mutationes: diuisiōes tēporū:
anni cursus et stellarum dispositiōes:
naturas animalium: ⁊ iras bestiarum:
vim ventoꝝ ⁊ cogitationes hoīm: dif
Als. + arborum. ferentias virgultorum + et virtutes ra
dicum: ⁊ quecūq̄ sunt abscōsa + et im
Als. + abscondita. prouisa didici. Oīm em̄ artifex docuit
me sapientiā: est em̄ in illa spūs intelli
gentie sanctus: multiplex: vnicus: sub
tilis: modestus: disert⁹: mobilis: inco
Als. + actū inquinatus: certus: suauis: amans: bo
Als. + act⁹ num acutus +: qui nihil + vetat bene
als. + nullū facere: human⁹: benignus: stabilis: cer
tus: securus oēm habēs virtutē: oīa ꝓ
spiciēs: ⁊ q̄ capiat oēs spūs intelligi
Als. + mundos. biles: mundus + subtilis +. Oībus em̄
mobilibus mobilior est sapiētia. Atti
Als. + subtiles. git aūt vbiq̄ ꝓpter suā mundiciā. Ua
por est em̄ virtutis dei: ⁊ emanatio q̄
D dam est claritatis oīpotentis dei since
ra: et ideo nihil inquinatū in eā incur
rit. Candor est em̄ lucis eterne: ⁊ specu
De celebra. mis. c. sane. lum sine macula dei maiestatis: ⁊ ima
go bonitatis illius. Et cum sit vna oīa
De pe. di. 1. cap. ante. pōt et in se permanēs oīa innouat: ⁊ p̄
nationes in animas sanctas se trāsfert.
Amicos dei et prophetas cōstituit. Ne
minem em̄ diligit deus: nisi eū qui cum
sapiētia inhabitat. Est em̄ hec specio
sior sole: et super omnem dispositionē
stellarum: luci comparata inuenitur
prior +. Illi enim + succedit nox: sapiē Als. + purior.
tiam autem non vincit malicia.

¶ C. S. De sapiētia que fortiter ⁊ sua Als. + deficit em̄.
uiter disponit omnia: de ipa quoq̄ cō
cupiscenda: quia per ipsam habentur
omnia bona. Capi. viij.

Attingit ergo a fine vsq̄ ad A
finem fortiter: et disponit
oīa suauiter. Hāc amaui ⁊
exq̄siui eā a iuuētute mea:
et quesiui sponsā mihi eā
assumere: et amator factus sum forme
illius. Generositatē illi⁹ glorificat cō
tuberniū habēs dei: sed ⁊ omniū dn̄s
dilexit illam: doctrix em̄ est discipline
dei: ⁊ electrix operū illius. Et si diui
tie appetūtur in vita: quid sapiētia lo
cupletius que operatur oīa? Si autē
sensus operatur: q̄s hoꝝ que sunt ma
gis q̄ illa est artifex. Et si iusticiā q̄s B
diligit: et labores hui⁹ magnas habēt
virtutes. Sobrietatem em̄ ⁊ sapiētiā
docet et iusticiam ⁊ virtutem: quibus
vtilius nihil est in vita hominibus. Et
si multitudinem + sciētie desiderat: q̄s Als. + similitudinem.
scit preterita ⁊ de futuris estimat: scit
versutias sermonū ⁊ dissolutiones + Als. + dispositiones.
argumētorum: signa ⁊ monstra scit an
teq̄ fiāt: ⁊ euētus temporum ⁊ seculo
rum. Proposui ergo hāc adducere mi
hi ad conuiuandum: sciens quoniā me
cum cōmunicabit de bonis: ⁊ erit allo C
cutio cogitationis ⁊ tedij mei. Habe
bo ꝓpter hāc claritatem ad turbas: et
honorē apud seniores. Iuuenis ⁊ acu
tus inueniar in iudicio: ⁊ in cōspectu
potentium admirabilis + ero: ⁊ facies Als. + amabilis.
principum mirabuntur me. Tacētem
me sustinebunt: ⁊ loquentem me respi
cient: et sermocinante me plura man⁹
ori suo imponent. Preterea + habebo Als. + propterea.
per hanc immortalitatem: et memoriā
eternam his qui post me futuri sunt re
linquam. Disponam populos: ⁊ natio
nes mihi erunt subdite +. Timebunt Als. + subiecte.
me audientes reges horrēdi: ⁊ in mul
titudine videbor bonus: ⁊ in bello for D
tis. Intrans in domum meam conq̄e
scam cum illa. Non enim habet amari
tudinē conuersatio illius: nec tedium
cōuictus illius: sed leticiā ⁊ gaudium.
Hec cogitās apud me ⁊ cōmemorans
in corde meo: q̄m immortalis + est i co Als. + mortalitas.
gitatione sapiā + et amicitia illi⁹ de Als. + sapientie.
lectatio bona: ⁊ in opib⁹ manuū illius
honestas sine defectione: ⁊ in certamine

loquele illius sapientia: et preclaritas
in cõicatiõe sermonũ ipsi⁹: circuibã q̃
rẽs vt mihi illã assumerẽ. Puer autem
erã ingeniosus: et sortitus sum animã
bonã. Et cũ essem magis bon⁹ veni ad
corpus incoinquinatũ. Et vt sciui quoniam
aliter nõ posse eẽ cõtinẽs nisi de⁹ det:
Als + erat sapientie. et hoc ipm erat sũma sapiẽtia +: scire
cui⁹ eẽt hoc donũ. adij dñm et deꝑcat⁹
sũ illũ: et dixi ex totis ꝑcordijs meis.

¶ C. S. Oratio salomonis ꝑ habenda
sapientia quã dicit impossibile habe
ri nisi per deum. Capi. ix.

A Deus patrum meoꝝ et dñe
mie: qui fecisti oĩa verbo
tuo: et sapiẽtia tua ↄstitui
sti hoiem: vt dñaret creatu
re q̃ a te facta est: vt dispo
nat orbẽ terrarũ in equita
p̃s.115. te et iustitia: et in directione cordis iu
diciũ iudicet: da mihi sedium tuarum
assistricẽ sapiẽtiã: et noli me reproba
re a pueris tuis: quoniam seruus tuus sum
ego et filius ancille tue: hõ infirmus et
exigui tpis: et minor ad intellectũ iudi
B cij et legũ. Et si quis erit ↄsummat⁹ inter
als + aufugerit. filios hoim: si ab illo fuerit + sapien
tia tua in nihilũ cõputabit. Tu aũt ele
Als + abfuerit. gisti me regẽ ꝑplo tuo. et iudicẽ filioꝝ
tuoꝝ et filiarũ. Et dixisti me + edifica
1.pa.18.a. re teplũ in mõte scõ tuo: et in ciuitate
2.pa.1.b. habitatiõis tue altare similitudinẽ ta
Als + non hz me. bernaculi scĩ tui qđ ꝑparasti ab initio:
et tecũ sapiẽtia tua + q̃ nouit opa tua:
Als + non hz tua. que et affuit tũc cũ orbẽ terraꝝ faceres:
et sciebat qđ eẽt placitũ oculis tuis: et
puerb.8.c. qđ directũ in ꝑceptis tuis. Mitte illã
C de celis sctis tuis: et a sede magnitudi
Als + maiestatis. nis + tue: vt mecũ sit et mecũ laboret: et
sciã qđ acceptũ sit apđ te. Scit eĩ illa
oĩa et intelligit et deducet me in opib⁹
meis sobrie: et custodiet me ĩ sua potẽ
tia. Et erũt accepta opa mea: et dispo
Esa.40.e. nã ppĩm tuũ iuste: et ero dignus sediũ
Rom.11.d. pris mei. Quis eñ hoim poterit scire
cõsiliũ dei? Aut quis poterit cogita
re qđ velit deus? Cogitationes eĩ mor
talium timide et incerte ꝓuidentie no
stre. Corpus eñ qđ corrumpit aggra
uat aiam: et terrena inhabitatio depri
D mit sensum multa cogitãtẽ. Et diffici
le estimamus q̃ in terra sunt: et q̃ in ꝓ
spectu sunt inuenimus cũ labore. Que
in celis sunt aũt qs inuestigabit? Sẽ
sum aũt tuũ qs sciet: nisi tu dederis sa
piẽtiã: et miseris spm̃ scẽm tuũ de altis
simis: et si correcte sunt semite eoꝝ qui

sunt ĩ terris: et q̃ tibi placẽt didicerũt
hoies. Nã ꝑ sapiẽtiã sanati sunt q̃cũq3
placuerunt tibi dñe a principio.

¶ C. S. Cõmendatur sapiẽtia a serua
tione iustoꝝ: vz adam: noe: abraã:
iacob: et ioseph: a liberatione filioꝝ
israel: ab egyptijs et sanctoꝝ: a perse
cutoribus suis. Cap. x.

Hec illũ qui primus format⁹ est A
a deo pater orbis terrarũ cũ
solus eẽt creatus custodiuit
et eduxit illum a delicto suo.
Et eduxit illũ de limo terre: Gen.1.a.
et dedit illi virtutẽ ↄtinẽdi oĩa. Ab
hac vt recessit iniustus in ira sua: ꝑ irã Gen.4.b.
homicidij fraternitas deperijt. Pro Gen.7.b.
pter qđ cũ aqua deleret terrã: sanauit Gen.11.d.
iterũ sapiẽtia per cõtẽptibile lignum
iustũ gubernãs. Hec et in cõsensu ↄp
bie + cũ se natiões extulissent sciuit iu Als + nequitie.
stũ: et cõseruauit sine querela deo: et in
filijs miam fortem custodiuit. Hec iu Gen.19.c
stũ a pereũtib⁹ impijs liberauit fugiẽ B
tem: descẽdente igne in pẽtapolim: q̃
bus in testimoniũ nequitie fumigabũ
da cõstat deserta terra: et in incerto tpe
fructus habẽtes arbores: et incredibi
lis aie memoria stans figmentũ salis.
Sapiẽtiam eñ pretereũtes non tãtũ
in hoc lapsi sunt vt ignorarẽt bona: sz
et insipiẽtie sue reliquerũt hominib⁹
memoriã: vt in his que peccauerũt nec
latere potuissent. Sapia aũt hos q̃ se Gen.18.b.
obseruant a doloribus liberabit. Hec
aũt ꝓfugum ire fratris iustũ deduxit
per vias rectas: et ostendit illi regnum
dei: et dedit illi sciẽtiam sanctoꝝ: ho
nestauit illũ in laboribus: et cõpleuit
labores illi⁹. In fraude circũuenientiũ
illũ affuit illi: et honestũ fecit illũ. Cu D
stodiuit illũ ab inimicis: et a seductori
bus tutauit illũ. Et certamẽ forte de
dit illi vt vinceret: et sciret quoniam omniũ
potentior est sapiẽtia. Hec venditũ iu
stum nõ dereliquit: sed a peccatoribus
liberauit eũ. Descẽditq3 cũ illo ĩ foueã
et in vinculis nõ dereliquit illũ: donec
afferret illi sceptrũ regni: et potentiam
aduersus eos q̃ eũ deprimebãt: et men
daces ostẽdit q̃ maculauerũt illũ: et de
dit illi claritatẽ eternã. Hec populum Exo.1.c.
iustum et semẽ sine querela liberauit a Als + comprimebat.
natiõibus que illũ deprimebãt +. In
trauit in aiam serui dei +: et stetit ↄtra Als + opprimebat.
reges horrẽdos ĩ portẽtis et signis. Et
reddidit iustis mercedẽ laboꝝ suoꝝ: Als + dñi.
et deduxit illos in via mirabili: et fuit

D filijs invelamẽto diei: ⁊ in luce stellarũ
Exod.14.f. per noctem. Et transtulit illos per ma
De renũ. c. re rubrum: ⁊ transuexit illos per aquã
nisi. 23.qõ. nimiam. Inimicos autem illorum de
7.c.1. ⁊.2. ⁊ mersit in mare: ⁊ ab altitudine infero
ca. quẽad rũ eduxit illos. Ideo iusti tulerũt spo
modũ. i si. lia impiorum et decantauerunt domi
ne cle. vel ne nomen sanctum tuum: et victricem
mo. c. rela manũ tuã laudauerunt pariter. Quo
tum. niam sapiẽtia aperuit os mutorũ: et
al' + fecerit. linguas infantium fecit + disertas.

¶ C. XI. De miraculis factis p israel: de
penis vltricib' in delinquẽtes: de mul
ta potẽtia dei: ⁊ de mia dei. Cap. xj.

A

Irexit opa eo᷑ in manib'
prophete sancti. Iter fece
runt per deserta q̃ non ha
bitabant: ⁊ in locis deser
Exod. 17.c tis fecerunt casas. Stete
runt ꝯtra hostes: et de ini
micis se vindicauerunt. Sitierunt et
inuocauerunt te: et data est illis aqua
de petra altissima: et requies sitis de
lapide duro. Per que enĩ penas passi
sunt inimici illorũ a defectione potus
Als + ea. sui in eis + cum abundarẽt filij israel:
letati sunt. Per hec cum illis deessent:
B bene cũ illis actum est. Nam pro fonte
quidẽ sempiterni fluminis: humanum
sanguinẽ dedisti iniustis. Qui cum mi
nuerent in traductione infantiũ occi
so᷑: dedisti illis abũdantẽ aquã inspe
rate: ostẽdẽs p sitim q̃ tũc fuit: quẽad
modũ tuos exaltares: ⁊ aduersarios il
lo᷑ necares. Cũ enĩ tẽtati sunt et q̃dẽ
cũ mia disciplinã accipiẽtes scierunt:
quẽadmodũ cũ ira iudicati impij tor
mẽta paterent. Hos q̃dẽ tanq̃ pr mo
nẽs pbasti: illos aũt tanq̃ dur' rex inter
rogãs cõdẽnasti. Absentes enĩ ⁊ p̃sen
tes silr torq̃bant. Duplex enĩ illos acce
perat tediũ: ⁊ gemit' cũ memoria p̃te
C rito᷑. Cum enĩ audirẽt p sua tormẽta
bñ secũ agi: cõmemorati sunt dñm ad
mirãtes i finẽ exitus. Quẽ enĩ in expo
sitiõe praua piectũ deriserãt: in finem
euentus mirati sunt. Non silr iustis fa
ciẽs: p cogitatiõib' aũt insensatis ini
quitates illo᷑. Qđ q̃dã errantes cole
al' + mutos bãt mutos + serpẽtes ⁊ bestias supua
cuas: immisisti illis multitudinẽ muto
rũ aĩaliũ in vindictã: vt scirent q: p q̃
peccat q̃s p hec ⁊ torquet. Non enĩ im
possibilis erat oĩs manus tua q̃ crea
uit orbẽ terra᷑ ex materia inuisa: im
mittere illis multitudinẽ vrso᷑: aut
audaces leones: aut noui generis ira
plenas et ignotas bestias: aut vaporẽ
igneũ + spirantes: aut fumi odorẽ pfe als + ignis
rẽtes: aut horrendas ab oculis scintil
las emittentes: quarũ non solũ lesura
poterat illos exterminare: sed ⁊ aspe
ctus p timorẽ occidere. Nã et sine his 23.q.1.c.q̃
vno spũ poterant occidi persecutionẽ peccat.
passi ab ipsis factis suis: et dispergi p D
spiritum virtutis tue: sed oĩa in mẽsu
ra ⁊ numero ⁊ põdere disposuisti. Mul
tum enĩ valere tibi soli supererat sem
per: ⁊ virtuti brachij tui quis resistet?
Quoniã tanq̃ momentum statere: sic
est ante te orbis terrarum: et tanq̃ gut
ta roris antelucani que descẽdit in ter als + sed.
rã. Et + misereris oim: quia + omnia als + qm̃.
potes et dissimulas peccata hominum 24.q.3.c. si
propter penitẽtiam. Diligis enim om na. in glos.
nia que sunt: et nihil eorũ odisti que fe De pẽ. dis.
cisti: nec enim odiens aliquid cõstitui 2.ca. ⁊ dixi.
sti aut fecisti. Quõ autẽ posset aliquid et. c. iterat.
permanere nisi tu voluisses: aut quod in si.
a te vocatum non esset conseruaretur?
Parcis autem omnibus: quoniam tua
sunt domine qui amas animas.

¶ C. XII. De suauitate dei: q: corripit ⁊
monet peccãtes: de tranq̃llitate dñi in
iudicio: ⁊ q dat locum pnie: ⁊ q ad di
sciplinã boni flagellãtur. Capitu. xij.

A

Quam bonus et suauis est
dñe spũs tuus in oibus + . al' + nobis.
Ideoq̃ hos q̃ exerrãt par als + pt̃ib'
tibus + corripias: ⁊ de q̃b' p Io. an. de
peccant admones et allo reli. c. vni
queris: vt relicta malitia co.
credãt in te dñe. Illos enim antiquos
inhabitatores terre sctẽ tue quos ex
horruisti: quoniam odibilia opera tibi
faciebãt per medicamina et sacrificia
iniusta: et filiorum suorũ necatores si
ne mia: et comestores viscerum homi
num: et deuoratores sanguinis: et au
tores parẽtes animarum inauxiliata
rum perdere voluisti a medio sacramẽ
to tuo: per manus parentum nostro
rum: vt dignam + perciperent peregri al' + digna.
nationem puerorum dei que tibi om
nium charior est terra. Sed ⁊ his tan
q̃ hominibus pepercisti: et misisti an
tecessores exercitus tui vespas vt il
los paulatim exterminarent. Nõ quia B
impotẽs eras in bello subijcere impios
iustis: aut bestijs seuis: aut verbo duro
simul exterminare: sed partibus iudi
cãs dabas locum penitentie: non igno
rans quoniam iniqua est natio eo᷑: et
naturalis malitia ipsorum: et qm̃ non

poterat mutari cogitatio illoꝝ in per
petuū. Semen eñi erat maledictū ab
initio. Nec timēs aliquē: veniā dabas
pctis illoꝝ. Quis eñi dicet tibi: qd fe
cisti? Aut qs stabit cōtra iudiciū tuū?
als + iudex Aut qs i ꝯspectu tuo veniet vindex +
iniquoꝝ hoim? Aut qs tibi iputabit:
si perierint nationes qs tu fecisti. Nec
eñi est alius de⁹ ꝙ tu: cui cura est de oi
bus: vt ostendas qm nō iniuste iudicas
iudiciū. Neqȝ rex neqȝ tyrannus in cō
C spectu tuo inquirēt de his quos ꝑdidi
sti. Cum ergo sis iustus iuste oia dispo
nis: ipm quoqȝ q nō debet puniri con
dēnas: et exterū estimas a tua virtute.
Uirtus eñi tua iustitie initiū est: et ob
hoc ꝙ oim dñs es: oibus te parcere fa
cis. Uirtutē eñi ostēdis tu q non crede
ris esse i virtute ꝯsummat⁹: ⁊ hos q te
nesciūt i audacia traducis. Tu aūt dña
tor virtutis cū trāquillitate iudicas:
et cum magna reuerētia disponis nos.
Subest eñi tibi cū volueris posse. Do
cuisti aūt populū tuū ꝑ talia opa: qm
als + qui. oportet iustū esse ⁊ humanum: et bone
spei fecisti filios tuos: qm + iudicans
das locū in pctis penitētie. Si eñi ini
micos seruoꝝ tuoꝝ ⁊ debitos morti
als + pñt. cū tanta cruciasti attētiōe et liberasti:
Als + iudicas. dans tpa ⁊ locū ꝑ q possent + mutari a
malitia: cū quāta diligētia iudicasti +
als + ꝯuersationes. filios tuos: quoꝝ parētib⁹ iuramenta
et conuentiōes + dedisti bonarū ꝑmis
D sionū. Cū ergo das nobis disciplinā:
inimicos nostros multipliciter flagel
las: vt bonitatē tuā cogitemus iudicā
tes: ⁊ cū de nobis iudicatur speremus
miam tuā. Unde ⁊ illis q in vita sua in
sensate ⁊ iniuste vixerūt: ꝑ hec q colue
rūt dedisti summa tormēta. Etenim in
als + manibus. erroris diutius errauerunt deos esti
mantes: hec q in aialibus + sunt sup
uacua infantiū insensatoꝝ more viuen
tes. Propter hoc tāꝗ pueris insensa
tis iudiciū in derisū dedisti. Qui aūt
als + correpti. ludibrijs ⁊ increpatiōib⁹ nō sunt cor
recti +: dignū dei iudiciū expti sunt.
Als + que. In his eñi qui + patiebātur moleste fe
rebāt: in quib⁹ impatiētes indignabā
tur. Per hec quos putabāt deos i ipis
cū exterminarent: videntes illū quem
olim negabāt se nosse verū deū agnoue
rūt. Propter quod ⁊ finis condēnatio
nis eorum veniet super illos.

¶ Cap. S. De idolatris: de agnoscēdo creatorem per creaturas: de subsanna tione idolorum. Capitulum. xiij.

Uani autem sunt oēs homines A
in quib⁹ non subest scien
tia dei: ⁊ de his q nō vidē
tur bona nō potuerunt in
telligere eū q est: neqȝ ope
rib⁹ + attendētes agnoue als + eius
runt quis esset artifex: sed aut ignem:
aut spiritum: aut citatum aerem: aut
gyrum stellarum: aut nimiam aquam:
aut solem et lunam rectores orbis ter
rarum deos putauerunt. Quorum ⁊ si
specie delectati deos putauerūt: sciāt
quanto his dominator eorum specio
sior est. Speciei eñi generator hec om
nia constituit. Aut si virtutem et ope
ra eorum mirati sunt: intelligant ab il
lis: quoniam qui hec fecit + fortior est als + cōstituit.
illis. A magnitudine eñi speciei ⁊ crea
B ture: cognoscibiliter poterit creator
horū videri. Sed tamen adhuc in his
minor est querela. Et hi enim fortasse
errant deum querentes et volentes in
uenire. Etenim cum in operibus illius
conuersentur: et inquirunt et persua
sum habent quoniam bona sunt que
videntur. Iterum autem nec his debet
ignosci. Si enim tātum potuissent + al + potuerunt.
scire vt possent estimare seculum: quo
modo huius dominum nō facilius in
uenerunt. Infelices autem sunt ⁊ inter
mortuos spes illorum est: qui appella
uerunt deos opera manuum hominū:
aurum et argentum artis inuētionem
et similitudines animalium: aut lapi
dem inutilem opus manus antique.
Aut si qs artifex faber de silua lignum C
rectum secuerit +: et huius docte era Als + secauerit.
dat omnem corticem: et arte sua vsus
diligenter fabricet vas inutile in con Esa. 44. b.
uersationem vite: reliquias autem hu
ius operis ad preparationem esce abu
tatur: ⁊ reliquum horum quod ad nul
lum vsum facit lignum curuum: et ver
ticibus + plenū sculpat diligenter per als + vorticibus.
vacuitatem suam: et per sciētiā sue ar
tis figuret illud: ⁊ assimilet illud ima
gini hominis aut alicui ex animalibus
illud cōparet: pliniēs rubrica: ⁊ rubi
cundū faciēs fuco colorē illius et oēm D
maculā que in illo est perliniēs: ⁊ + fa als + vt
ciet ei dignam habitationē et in parie
te ponens illud: ⁊ confirmans ferro ne
forte cadat ꝑspiciens illi: sciēs qm nō
pōt adiuuare se. Imago eñi est et opus
est illi adiutoriū. Et de substātia sua:
et de filijs suis: et de nuptijs votum fa
ciēs inquirit. Nō erubescit loqui cū illo

qui sine aïa est: ⁊ ꝓ sanitate quidē ĩfir-
mū deprecat: ⁊ ꝓ vita rogat mortuū ⁊
in adiutoriū inutilē inuocat: ⁊ ꝓ itinere
petit ab eo q̄ ābulare nō pōt: ⁊ de acq̄-
rēdo: ⁊ de operādo: ⁊ de oīm rerū cuē-
tu petit ab eo q̄ in oīb⁹ est inutilis.

¶ C. S. De bñdictiōe crucis xp̄i: ꝯ ma-
ledictiōe idolatrie ⁊ idoli detestatiōe:
de crudelitate sacrificioꝝ ⁊ vniuersali-
tate vitioꝝ sequētiū idolatriā. C. xiiij.

A
terū alius nauigare cogi-
tans ⁊ p feros fluctus iter
facere icipiēs ligno portā-
te se: fragilius lignū inuo-
cat. Illud eñ cupiditas ac-
quirēdi excogitauit: ⁊ arti-
Exo.14.c. fex sapiētia fabricauit sua. Tua aūt pa-
Als + pru- ter ꝓuidētia + ab initio cuncta guber-
dentia. nat: qm̄ dedisti in mari viā: ⁊ inter flu-
ct⁹ semitā firmissimā ostēdens: qm̄ po-
tēs es ex oīb⁹ sanare etiam si sine rate
aliqs adeat mare. Sed vt nō essent va-
cua sapiētie tue opa ꝓpter hoc etiā et
exiguo ligno credūt homines animas
suas: et trāseūtes mare p ratē liberati
sunt. Sed ab initio cū perirent supbi
gigātes spes orbis terrarū ad ratē cō-
Als + fugi- fugiēs +: remisit seculo semē natiuita-
ens. tis q̄ manu tua erat gubernata. Bñdi-
B ctū est eñ lignum p qđ fit iustitia. Per
manus autem quod fit idolum maledi-
ctum est ⁊ ipsum ⁊ qui fecit illud: qz il-
le quidē operatus est: illud aūt cū esset
fragile de⁹ cognominatus est. Simili-
ter autem odio sunt deo: impius ⁊ im-
pietas eius. Eteñ quod factū est: cū il-
lo q̄ fecit tormenta patietur. Propter
hoc ⁊ in idolis nationū non erit respe-
ctus: quoniā creature dei i odiū facte
sunt: et i tētationē aïe hoim ⁊ i musci-
pulam pedibus insipientiū. Initium
enim fornicatiōis est exquisitio idolo-
rum: ⁊ adinuētio illorum corruptio vi-
te est. Non enim erant ab initio: neq̄
erūt in perpetuū. Superuacuitas eñ
hoim hec adinuenit in orbē terrarum:
et ideo breuis illoꝝ finis est inuentus.
Acerbo enim luctu dolens pater cito
sibi rapti filij fecit imaginē: et illū qui
tunc quasi homo mortuus fuerat: nūc
tanq̄ deum colere cepit: ⁊ cōstituit in-
ter seruos suos sacra ⁊ sacrificia. Dein-
de interueniente tempore cōualescen-
Als + iniq̄ te antiqua + cōsuetudine: hic error tā-
q̄ lex custoditus est: ⁊ tyrannorum ipe-
C rio colebantur figmenta. Et hos quos
in palam homines honorare non po-
terant: ꝓpter hoc q̄ longe essent e lon-
ginquo figura eorum allata euidētem
imaginē regis quē honorare volebant
fecerunt: vt illū qui aberat tanq̄ p̄sen-
tem colerent sua sollicitudine. Proue-
xit autem ad horū culturam: ⁊ hos qui
ignorabant artificis eximia diligētia.
Ille enim volēs plus placere illi qui se
assumpsit: elaborauit arte sua vt simi-
litudinē i melius figuraret. Multitu-
do autē hoim abducta per speciē ope-
ris: eū q̄ ante tempus tanq̄ homo ho-
noratus fuerat: nūc deū estimauerunt.
Et hec fuit vite humane deceptio: qm̄
aut affectui: aut regib⁹ deseruiētes ho-
mines: icōmunicabile nomē lapidib⁹
⁊ lignis iposuerūt. Et nō suffecerat er-
rasse eos circa dei sciētiā: sed ⁊ in ma-
gno viuētes insciētie bello tot ⁊ tā ma- D
gna mala pacē appellant. Aut enim fi-
lios suos sacrificantes: aut obscura sa-
crificia faciētes: aut insanie plenas vi-
gilias habentes: neq̄ vitam: neq̄ nu-
ptias mūdas iā custodiūt: sed et alius
alium per inuidiā occidit: aut adulte-
rans cōtristat: ⁊ oīa cōmixta sunt: san-
guis: homicidiū: furtum et fictio: cor-
ruptio ⁊ infidelitas: turbatio ⁊ piuriū
tumultus: bonoruz dei immemoratio:
aïarū inquinatio: natiuitatis imuta-
tio: nuptiarum inconstātia: inordina-
tio mechie ⁊ impudicitie. Infandoruz
eñ idoloꝝ cultura oīs mali cā est: ⁊ ini-
tiū ⁊ finis. Aut enim dum letant insa-
niunt: aut certe vaticinantur falsa: aut
viuūt iniuste: aut piurant cito. Dū eñ
confidūt in idolis que sine itellectu et
sine aïa sunt male iurātes noceri se nō
sperant. Utraq̄ ergo illis euenient di-
gne: qm̄ male senserūt de deo attēdē-
tes idolis: et iurauerūt iniuste i idolo
ptēnētes iustitiā. Nō eñ iuratiū ē vir-
tus: sed peccantiū pena perambulat + als + pam-
semper in iustorū preuaricationem +. bulabat.
¶ Ca. S. Uox fideliū q̄ laudant dei Als + pua-
miam: cuius gratia non seruiunt ido- ricatione.
lis: de subsannatione idolatrie et eius
detestatione. Capitulum. xv.

u autē deus noster suauis et A
verus es: patiēs et in mia di-
sponēs oīa. Eteñ si peccaue-
rimus tui sumus: sciētes ma-
gnitudinē tuam: et si nō pec-
cauerimus: scimus qm̄ apud te sumus
computati. Nosse enim te cōsummata
iustitia est: ⁊ scire iustitiā ⁊ virtutē tuā
radix est immortalitatis. Non enim fu-

errorē induxit nos hoīm male artis ex
cogitatio: nec vmbra picture labor si
ne fructu: τ effigies sculpta p varios co
lores: cuius aspectus insensato dat cō
cupiscentiā: τ diligit mortue imaginis
B effigiē sine aīa. Malorū amatores di
ā.1.f. gni sunt morte q̄ spē habēt in talibus:
et qui faciūt illos: et q̄ diligunt: τ q̄ co
lūt. Sz τ figulus mollē terrā premēs
laboriose fingit ad vsus nostros vnum
quodq̄ vas: τ de eodē luto fingit q̄ mū
da sunt ī vsum vasa: τ silr̄ q̄ his sunt cō
traria. Horū aūt vasorum q̄s sit vsus:
Rom.9.c. iudex est figulus. Et cum labore vano
deū fingit de eodem luto: ille q̄ paulo
añ de terra fact⁹ fuerat: τ post pusillū
als + redu reducit + se vnde acceptus est repetit⁹
xit. aīe debitū quā hēbat. Sz cura est il
li nō q̄ laboraturus est. nec qm̄ breuis
illi vita est: sz cōcertat aurificib⁹ τ ar
gentarijs: sz τ erarios imitat̄: τ gl̄iam
C prefert: qm̄ res supervacuas fingit. Ci
nis est em̄ cor ei⁹ τ terra supuacua spes
illius: et luto vilior vita eius: qm̄ igno
rauit qui se finxit: τ qui inspirauit illi
aīaz q̄ operat̄: τ q̄ insufflauit ei spiritū
vitalē. Sed et estimauerūt lusum esse
vitā nostrā: τ conuersationē vite com
positā ad lucrū et oportere vndecunq̄
etiā ex malo acquirere. Hic enim scit
se sup oēs delinquere qui ex terre ma
teria fragilia vasa et sculptilia fingit.
Oēs em̄ insipiētes τ infelices supra mo
D dū anime sue supbi sunt inimici popu
Ps.113. li tui: τ imperātes illi. Qm̄ omnia ido
Ps.134. la nationū deos estimauerunt: q̄b⁹ nec
oculoꝝ visus est ad vidēdū: neq̄ nares
ad percipiendū spiritū: neq̄ aures ad
audiēdum: neq̄ digiti manuū ad tra
ctādū: sed τ pedes eorum pigri ad am
bulandū. Homo em̄ fecit illos: τ q̄ spm̄
mutuatus est is finxit illos. Nemo em̄
sibi similem homo poterit deum finge
re. Cū em̄ sit mortalis: mortuum fingit
manib⁹ iniquis. Melior em̄ est ipse his
quos colit: q̄ ipse quidez vixit cū esset
mortalis: illi autem nunq̄. Sed τ ani
malia miserrima colūt. Insensata em̄
cōparata his illis sunt deteriora. Sz
al + aliqd. nec aspectu aliqs + ex his animalib⁹
bona potest conspicere. Effugerunt au
tem dei laudem et benedictionem ei⁹.

¶ C. S. De iusticia dei qui iudicat im
pios propiciat̄ iustis alternatim pro
sequitur: de ignorāte in aquis niue et
glacie sustinente vim ignis: τ de dona
tione manne. Capitulū xvi.

Ropter hec et his similia A
passi sunt digne tormenta:
et p multitudinē bestiaruz
exterminati sunt. Pro q̄b⁹
tormētis bn̄ disposuisti po
pulū tuū: q̄b⁹ dedisti concupi
scētiā delectamēti sui nouū saporem:
escā parās eis ortigometrā: vt illi q̄dē
concupiscētes escā: ppter ea q̄ illis ostē
sa τ missa sunt: etiā a necessaria concupi
scentia auerterent̄. Hi aūt in breui in
opes facti nouā gustauerūt escā. Opor
tebat em̄ illis sine excusatiōe q̄dē sup
uenire interitū exercētib⁹ tyrānidē: his
aūt tātū ostēdere quēadmodū inimici
eoꝝ exterminabant̄. Etem̄ cum illis su Num. 21.b.
peruenit seua bestiarū ira: morsib⁹ per
uersorū colubroꝝ exterminabant̄. Sz
nō in perpetuū tua ira pmāsit: sed ad
correptionē + in breui turbati sunt: si als + corre
gnū habentes salutis ad cōmemoratio ctionem.
nē mādat legis tue. Qui em̄ cōuersus B
est nō p hoc qd̄ videbat sanabat̄: sz per
te oīm saluatorez. In hoc aūt ostēdisti
inimicis tuis + q̄ tu es q̄ liberas ab oī Als + nr̄is
malo. Illos em̄ locustarū et muscarum Exod.8.f.
occiderūt morsus: τ nō est inuēta sani
tas aīe illorū: q̄ digni erāt ab huiusce
modi exterminari. Filios aūt tuos nec
draconū nec venenatorū vicerunt den
tes. Mia em̄ tua adueniēs sanabat il
los. In memoria em̄ sermonū + tuoruz al + sermoꝝ
exterminabant̄ + τ velociter sanaban al + exami
tur: ne ī altā incidētes + obliuionē nō nabantur.
possent tuo vti adiutorio. Etem̄ neq̄ Als + cadē
herba neq̄ malagma sanauit eos: sed tes.
tuus dñe sermo q̄ sanat oīa. Tu es dñe 1.reg.2.a.
q̄ vite τ mortis habes potestatē: τ de Tob.13.a.
ducis vsq̄ ad portas mortꝫ: τ reducis.
Hō aūt occidit quidē p maliciā aīam
suā: τ cū exierit spūs non reuertet̄ nec
reuocabit + aīam q̄ recepta est: sz tuaz als + reuo
manū effugere īpossibile est. Negantes cabit̄ aīa.
em̄ te nosse impij p fortitudinē brachij C
tui flagellati sunt: nouis aquis τ grā Exo.9.d.
dinib⁹ τ pluuijs psecutionē passi sūt:
et p ignem cōsumpti. Qd̄ em̄ mirabile
erat in aq̄: q̄ oīa extinguit plus ignis
valebat. Vindex est em̄ orbis iustoruz.
Quodā em̄ tpe mansuetabat̄ ignis: ne
cōburerent̄ q̄ ad ipsos missa erāt aīa
lia: sed vt ipsi videtes scirēt qm̄ dei iu
dicio patiunt̄ persecutionē. Et quodā 1.q.1.ca.sic
tpe in aq̄ supra virtutē ignis exardesce cut cuius
bat vndiq̄: vt iniquā + terre nationez chus.
exterminaret. Pro q̄b⁹ angelorū esca als + iniq̄.
nutriuisti pplm tuū: et paratū panem Exo.17.d.

de celo ꝑstitisti illis sine labore: oẽ de-
lectamẽtū in se habentem: ⁊ oīs sapo-
Jo.10.d. ris suauitatē. Substantiā enī tuam et
ps.77. dulcedinē tuā quā in filios habes ostē-
de ꝯse.dis. debas: ⁊ deseruiēs vniuscuiusq; volūta-
2.c.quoti- ti. Ad qđ quisq; volebat ꝯuertebat. Nix
die.i.fi.⁊.c. aūt ⁊ glacies sustinebant vim ignis et
reuera. in nō tabescebāt: vt scirēt q̄m fructꝰ ini-
prin. micorū exterminabat ignis ardens in
D grandine et pluuia choruscās. Hoc au
als+factū. tem+iterū vt nutrirētur iusti: ignis+
als+nō hʒ etiā sue virtutis oblitus est. Creatura
ignis. enī tibi factori deseruiēs exardescit+
als+excan in tormentum aduersus iniustos: ⁊ le-
descit. nior+fit ad bñfaciēdū ꝓ his q̄ in te cō-
al+lenior. fidūt. Propter hoc et tūc oīa trāsfigu-
rata oīm nutrici gratie tue deseruie-
11.dist.c.ec- bāt ad volūtatē eorū q̄ a te desiderarēt
clesiasticā- sunt: vt scirent filij tui quos dilexisti
rum. dñe: q̄m nō natiuitatis fructꝰ pascunt
hoīes: sʒ sermo tuus hos q̄ in te credi-
derint ꝯseruat. Qđ enī ab igne nō po
terat exterminari: statim ab exiguo ra
dio solis calefactū tabescebat: vt notū
oībꝰ esset: q̄m oportet ꝑuenire solē ad
als+ orien benedictionē tuā: et ad ortū+lucis+
tem. te adorare. Ingrati enim spes+ tanq̄
als+solis. hibernalis glacies tabescet: ⁊ disperiet
als+fides. tanq̄ aqua superuacua.

¶ Ca. S. De magnitudine iudiciorum dei: qui penis mirabilibus affligebat impios. Capitulum.xvij.

B

Agna sunt enī iudicia tua
dñe: et inenarrabilia ṽba
tua: ꝓpter hoc indisciplina-
te anime errauerunt. Dum
Exod.10.f. enī persuasum habent ini-
qui posse dominari natio
ni sancte vinculis tenebrarū ⁊ lōge no
ctis cōpediti inclusi sub tectis fugiti-
ui perpetue prouidētie placuerūt. Et
dum putāt se latere in obscuris pctīs:
tenebroso obliuionis velamēto disper-
si sunt pauētes horrēde: ⁊ cum admira
tiōe nimia ꝑturbati. Neq; enī q̄ ꝯtine-
bat illos spelūca sine timore custodie-
bat: q̄m sonitꝰ descēdēs ꝑturbabat il-
los: ⁊ ꝑsone tristes illis apparētes pa
B uorē illis ꝑstabāt. Et ignis quidē nul-
la vis poterat illis lumē ꝑbere: nec sy-
derum limpide flāme illuminare pote
rāt illā noctē horrēdā. Apparebat au
tem illis subitaneus ignis timore ple-
nus: ⁊ timore ꝑcussi illiꝰ q̄ nō videbāt
faciei: estimabāt deteriora esse q̄ vide-
als+corre bant: ⁊ magice artis appositi erāt de-
ctio. risus: et sapiētie gloria correptio+cū

cōtumelia. Illi enī q̄ ꝓmittebāt timo-
res ⁊ ꝑturbationes expellere se ab aīa
lāguēte: hi cū derisu pleni timore lan-
guebāt. Nā ⁊ si nihil illos ex monstris
ꝑturbabat trāsitu aīaliū ⁊ serpētiū si-
bilatiōe cōmoti tremebūdi peribāt: ⁊
aerē quē nulla rōne q̄s effugere posset
negātes se videre. Frequēter enī ꝑoccu
pāt pessima redarguēte ꝯscientia. Cū
sit enī timida neq̄tia: data+est in oīm als+ datū
ꝯdēnationē. Semꝑ enī ꝑsumit seua ꝑ testimoniū
turbata consciētia. Nihil enī est timor cōdēnatā.
nisi ꝑsumptiōis adiutoriū: ꝓditio co- C
gitatiōis auxiliorū. Et dū ab intro mi
nor est expectatio: maiorē cōputat po als+ auda
tētiā+eiꝰ cause de q̄ tormētū prestat. ciā vel sciē
Illi aūt q̄ impotentē+ venere noctē: tiam.
et ab infimis ⁊ ab altissimis superueniē als+horrē
tem eādē somnū dormiētes: aliq̄n mō- dam.
strorū exagitabātur timore: aliq̄ndo
anime deficiebāt traductiōe. Subita-
neus enī illis: et insperatus timor su-
peruenerat. Deinde si quisq̄ ex illis de-
cidisset: custodiebāt in carcere sine fer
ro reclusus. Si enī rusticꝰ q̄s erat aut
pastor: aut agri laborū operarius ꝑoc-
cupatꝰ esset ineffugabilē sustinebat ne- D
cessitatem. Una enī catena tenebrarū
oēs erāt colligati. Siue spūs sibilās:
aut inter spissos arborū ramos auium
sonus suauis: aut vis aque decurrētis
nimium: aut sonus validus precipitā-
tium petrarū: aut ludētiū animalium
cursus inuisus: aut mugiētium valida
bestiarum vox: aut resonans de altissi-
mis montibus echo: deficientes facie-
bat+illos pre timore. Omnis enim or als+facie-
bis terrarū limpido illuminabatur lu bant.
mine: et non impeditis operibꝰ conti-
nebatur. Solis autem illis superposi
ta erat grauis nox: imago tenebrarum
que superuētura illis erat. Ipsi ego si-
bi erant grauiores tenebre.

¶ C. S. De luce israelitarū in egypto figurāte lucē sctōꝝ in mūdo: de ꝑsecu-tiōe afflictiōis impiorū: de nocte qua percussit dñs primogenita: de aduētu xpi: de peccato populi israel i deserto: de aaron quomodo steterit inter viuos et mortuos cū thuribulo. Cap.xviij.

Anctis autem tuis maxi- A
ma erat lux: et horum qui- Exod.19.f.
dem vocem inimici audie-
bant: sed figuram nō vide-
bant. Et quia non et ipsi+ Als+per.
eadem passi erat magnifi-
cabāt te: ⁊ qui+ ante lesi erāt quia nō als+quia.

ledebantur grãs agebãt tibi: et vt esset
als + dñm. differẽtia te deũ + petebant. Propter
quod ignis ardentem columnã ducem
habuerunt ignote vie: et solem sine lesu
ra boni hospitii prestitisti. Digni qdẽ
illi carere luce: et pati carcerẽ tenebra
rũ q inclusos custodiebãt fcõs filios
B tuos per quos incipiebat incorruptũ
legis lumen seculo dari. Cũ cogitarẽt
Exo.1.c. iustor occidere ifantes: et vno exposito
Exo.2.b. filio: et liberato in traductionẽ illorũ
Exo.14.f. multitudinem filiorũ abstulisti: et pa
riter illos perdidisti in aqua valida.
Illa enim nox ante cognita est a patri
bus nostris: vt vere sciẽtes quibus iu
ramentis crediderunt animeq̃ores es
sent. Suscepta est autẽ a populo tuo
sanitas qdẽ iustor: iniustor aũt exter
minatio. Sicut enĩ lesisti aduersarios
nros: sic et nos prouocans magnificasti.
Absconse enĩ sacrificabant iusti pueri
bonor: et iustitie legẽ i cõcordiã dispo
suerunt sitr et bona et mala recepturos
al + patria iustos: pri + olim decãtãtes laudes. Re
sonabat aũt icõuenĩẽs inimicorũ vox:
et flebilis audiebat plãctus ploratõr
infantiũ. Simili aũt pena seruus cũ
dño afflict⁹ est: et popularis homo regi
Exo.2.d. silia passus. Similr ergo oẽs vno noĩe
mortis: mortuos habebant innumera
biles. Nec enĩ ad sepeliendũ viui suffi
ciebãt: qm vno momẽto q erat precla
E rior natio illor exterminata ẽ. De oi
bus enĩ nõ credẽtes pp̃ter bñficia tũc
cũ primũ fuit exterminiũ pmogenito
rum: spopõderũt populum dei se esse.
Als + me Cũ enĩ quietum + silentiũ cõtineret +
dium. oĩa: et nox i suo cursu mediũ iter habe
als + conti ret: oĩpotẽs sermo tuus dñe + exiliens
nerent. de celo a regalib⁹ sedibus venit durus
als + nõ hz debellator: in mediũ exterminij terrã
dñe. prosiliuit + gladi⁹ acutus in simulatũ
als + prosi imperiũ tuum portãs: et stãs repleuit
liuit. oĩa morte: et vsq3 ad celum attingebat
stans in terra. Tũc cõtinuo visus som
niorũ malor turbauerũt illos: et timo
res superuenerunt insperati. Et alius
alibi proiectus seminiuus: pp̃ter quã
D moriebatur causam demõstrabat mor
tis. Visiões enĩ q illos turbauerũt hec
Num.19.g. pmonebãt: ne inscii quare mala patie
bant perirẽt. Tetigit autẽ tũc et iustos
tentatio mortis: et cõmotio in heremo
facta est multitudinis: sz nõ diu pman
sit ira tua. Properãs enĩ hõ sine q̃rela
deprecari pro populis: pferẽs seruitu
tis sue scutũ orationẽ: et per incensum
deprecationẽ allegãs: restitit ire et fi
nem imposuit necessitati ostendẽs qm
tuus est famulus. Vicit autẽ turbas
non in virtute corporis nec armatura
potentie: sed verbo illum qui se vexa
bat subiecit: iuramenta parẽtum et te
stamentum commemorãs. Cum enim
iam aceruatim cecidissẽt super alter
utrum mortui: interstitit et amputa
uit impetum: et diuisit illã q ad viuos
ducebat viam. In veste enim poderis Exo.28.b.
quam habebat totus erat orbis terra
rum: et parentũ magnalia in quatuor
ordinibus lapidũ erãt sculpta: et ma
gnificẽtia tua in diademate capitis il
lius scripta erat. His autẽ cessit q ex
terminabat: et hec extimuit. Erat enĩ
sola tentatio ire sufficiens.

¶ C.S. De interitu egyptior cũ gau
dio hebreorũ: de ortigometra donata
ad desiderium populi: q clementia mũ
di non tãtum diuine sed et humane ser
uiuit voluntati. Capitulum.xix.

Mpiis autem vsq3 in no A
uissimum sine mia ira sup
uenit. Presciebat enim et
futura illorum: qm cũ ipsi
reuersi essent et pmisissent als + sedu
vt se educerent: + et cũ ma cerent.
gna sollicitudine pmisissent illos: con
sequebãtur illos penitẽtie actus. Ad
huc enĩ iter manus habentes luctum:
et deplorãtes ad monumenta mortuo
rum: aliam sibi assumpserũt cogitatio
nem insciẽtie: et quos rogantes proie
cerãt: hos tãq̃ fugitiuos persequeban
tur. Ducebat enim illos ad hũc finẽ di
gna necessitas: et horũ que acciderant
cõmemorationẽ amittebãt: vt que de
erãt tormentis repleret punitio: et po
pulus qdẽ tuus mirabiliter transiret:
illi aũt nouã mortem inuenirent. Ois B
enĩ creatura ad suũ genus ab initio re
figurabatur deseruiẽs tuis pceptis: vt
pueri tui custodirent illesi. Nã nubes
castra illorũ obumbrabat et ex aqua q
ante erat terra arida apparuit: et i ma
ri rubro via sine ipedimento: et cãpus
germinãs de profundo nimio per quã
oĩs natio transiuit que tegebatur tua
manu videntes tua mirabilia et mon
stra. Tanq̃ enĩ equi depauerũt escã: et
tanq̃ agni exultauerunt magnificãtes
te domine: q liberasti illos. Memores
enĩ erant adhuc illorum que in incola
tu illorũ facta fuerant: quẽadmodum
pro natione aialiũ produxit terra mu

scas: et pro piscibus eructauit fluuius multitudinem ranarum. C Nouissime autem viderunt nouam creaturam auium: cum abducti concupiscentia postulauerunt escas epulationis. In allocutione enim desiderii ascendit + illis de mari ortigometra: et vexationes peccatoribus superuenerunt non sine illis que ante facta erant argumentis per vim fluminum. Iuste enim patiebantur secundum suas nequitias. Etenim detestabiliorem inhospitalitatem instituerunt. Alii quidem ignotos non recipiebant aduenas. Alii autem bonos hospites in seruitutem redigebant +. Et non solum hec: sed et alius quidem respectus illorum erat: quoniam inuiti recipiebant extraneos. Qui autem cum leticia receperunt hos qui eisdem vsi erant institutis: seuissimis afflixerunt doloribus. Percussi sunt autem cecitate: sicut illi in foribus iusti cum subitaneis cooperti essent tenebris vnusquisque transitum ostii sui querebat. D In se enim elementa dum conuertuntur: sicut in organo qualitatis sonus immutatur: et omnia suum sonum custodiunt. Unde estimari ex ipso visu certo potest. Agrestia enim in aquatica conuertebantur: et quecunque erant natantia in terram transibant. Ignis in aqua valebat supra suam virtutem: et aqua extinguentis nature obliuiscebatur. Flamme econtrario corruptibilium animalium non vexauerunt carnes coambulantium: nec dissoluebant illam que facile dissoluebatur sicut glacies bonam escam. In omnibus enim magnificasti populum tuum domine et honorasti: et non despexisti in omni tempore et in omni loco assistens eis.

Als. + descendit.

Als. + accipiebant.

Gene. 16. c.

Exod. 9. c.

¶ Explicit liber Sapientie.

¶ Incipit prologus libri Iesu filii sirach qui ecclesiasticus appellatur.

Multorum nobis et magnorum per legem et prophetas aliosque qui secuti sunt illos: sapientia demonstrata est: in quibus oportet laudare israel doctrine et sapientie causa: quia non solum ipsos loquentes necesse est esse peritos: sed etiam extraneos posse: et discentes et scribentes doctissimos fieri. Auus meus Iesus postquam se amplius dedit ad diligentiam lectionis legis et prophetarum: et aliorum librorum qui nobis a patribus nostris traditi sunt volui et ipse scribere aliquid horum que ad doctrinam et sapientiam pertinent: vt desiderantes discere: et illorum periti fieri: magis magisque attendant animo: et confirmentur ad legitimam vitam. Hortor itaque venire vos cum beniuolentia et attentiori studio lectionem facere: et veniam habere in illis in quibus videmur sequentes imaginem sapientie: et deficere in verborum compositione. Nam deficiunt verba hebraica quando fuerint translata ad alteram linguam. Non autem solum hec sed et ipsa lex et prophete: ceteraque aliorum librorum non paruam habent differentiam quando inter se dicuntur. Nam in octauo et in tricesimo anno temporibus ptholomei euergetis regis postquam perueni in egyptum: et cum multum temporis ibi fuissem: inueni ibi libros relictos non parue: neque contemnende doctrine. Itaque bonum et necessarium putaui: et ipse aliquam addere diligentiam et laborem interpretandi librum istum: et multa vigilia attuli doctrinam in spacio temporis ad illa que ad finem ducunt librum istum dare et illis qui volunt animum intendere et discere quemadmodum oporteat instituere mores qui secundum legem domini proposuerint vitam agere.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber ecclesiasticus.

¶ Capituli Summarium. De trina sapientia dei: et origine eiusdem: de incarnatione verbi dei: de laude timoris domini: et quod iustitia gradus est ad sapientiam. Capitulum. j.

Omnis sapientia a domino deo est: et cum illo fuit semper: et est ante euum. A Arenam maris et pluuie guttas et dies seculi quis dinumerauit? Altitudinem celi et latitudinem terre et profundum abyssi quis dimensus est? Sapientiam dei precedentem omnia quis inuestigauit? Prior omnium creata est sapientia: et intellectus prudentie ab euo. Fons sapientie verbum

dei in excelsis: ⁊ ingressus illiꝰ mādata
eterna. Radix sapiētie cui reuelata est
et astutias illiꝰ q̄s agnouit? Disciplis
na sapiētie cui reuelata est et manifes
stata: ⁊ multiplicationē igressus illiꝰ
B q̄s intellexit? Unus est altissimꝰ creas
tor oim oipotēs ⁊ rex potēs ⁊ metuen
dus nimis: sedens sup thronū illius et
dñans deꝰ. Ipse creauit illā in spūsan
cto: ⁊ vidit ⁊ dinumerauit ⁊ mēsus est.
Et effudit illā super oia opera sua: et
super oēm carnem ꝯm datum suū pres
bet illam diligētibus se. Timor domi
ni gl'ia et gloriatio: ⁊ letitia et corona
exultatiōis. Timor domini delectabit
cor: ⁊ dabit letitiam et gaudiū in lon
gitudine dierꝝ. Timēti dñm bene erit
in extremis: ⁊ i die defunctiōis sue be
nedicet. Quibꝰ aūt apparuerit in vis
su diligūt eam in visiōe: et in agnitiōe
ps̄. 110. magnaliū suorū. Dilectis dei honoras
puer. 1. a. ⁊ bilis sapiētia. Initium sapiētie timor
9. b. dñi: ⁊ cū fidelibꝰ in vulua ꝯcreatus est:
C et cū electis feminis gradiet: ⁊ cum iu
stis et fidelibꝰ agnoscetur. Timor dñi
sciētie religiositas. Religiositas custo
diet ⁊ iustificabit cor: iocūditatē atq̄
al's + ꝯsum gaudium dabit. Timēti dñm bene erit:
mationis. et in diebꝰ cōsolatiōis + illius benedi
cet. Plenitudo sapiētie timere deū: et
plenitudo a fructibꝰ illius. Omnē do
mū illius implebit a generatiōibꝰ: et
receptacula a thesauris illius. Corona
sapiētie timor dñi: replēs pacē ⁊ salu
tis fructū: ⁊ vidit ⁊ dinumerauit eam.
Utraq̄ aūt sunt dona dei. Scientiā et
intellectū prudētie: sapientia compar
tietur: et gloriā tenentium se exaltat.
Radix sapiētie est timere dñm: ⁊ rami
illius longeui. In thesauris sapientie
intellectus: ⁊ scientie religiositas: exe
21. q. 4. ca. cratio autem peccatoribus sapientia.
omnis. Timor dñi expellit pctm̄. Nā qui sine
timore est nō poterit iustificari: iracū
dia eīn animositatis illiꝰ subuersio il
D lius est. Usq̄ in tempus sustinebit pas
tiēs: ⁊ postea redditio iocūditatis. Bo
nus sensus vsq̄ in tēpus abscōdet ver
ba illius: et labia multorꝝ enarrabunt
sensum illius. In thesauris sapiētie si
gnificatio discipline: execratio autem
pctōri cultura dei. Fili cōcupiscens sa
piētiā ꝯserua iustitiā: ⁊ deꝰ p̄bebit il
lam tibi. Sapiētia eīn ⁊ disciplina ti
al's + contu mor dñi: ⁊ qd̄ beneplacitū est illi fides
max nō sis et mansuetudo: et adimplebit thesau
ei. ros illius. Cōtumax nō sis + et incredi

bilis timori dei: et ne accesseris ad il
lum duplici corde. Ne fueris hypocri
ta in conspectu hoim: ⁊ ne scandalize
ris in labijs tuis. Attēde i illis ne for
te cadas et adducas aie tue inhonora
tionē: ⁊ reuelet deꝰ abscōsa + tua: ⁊ in al's + abscō
medio synagoge elidat te: quoniā ac dita.
cessisti maligne ad dominū: et cor tuū
plenum est dolo et fallacia.

¶ C. S. Accedentem ad seruitutē dei
excitat ad iustitiam et amorem: ad hu
militatem intellectam et patientiam:
timētes deum excitat ad credendū spe
randum ⁊ diligendum: q̄ dominꝰ spe
rantes in se non confundit: nō derelin
quit: nō despicit. Ue duplici corde: ve
dissolutis corde: ve impatiēti: de timē
tibus deū: ⁊ agētibꝰ penitētiā. Cap. ii.

Ili accedens ad seruitutē A
dei sta in iustitia ⁊ in timo
re: ⁊ p̄para aiam tuā ad tē
tationē. Deprime cor tuuz De pe. dist.
et sustine: ⁊ inclina aurem 2. c. si eīn.
tuam et suscipe verba in Nō. liberi.
tellectus: et ne festines in tēpus + ob al's + tpe.
ductiōis. Sustine sustentationes dei:
coniungere deo et sustine: vt crescat in
nouissimo vita tua. Omne qd̄ tibi aps
plicitū fuerit accipe et in dolore susti
ne: ⁊ in humilitate tua patiētiā habe:
qm̄ in igne probat aurum et argētum:
homines vero receptibiles in camino
humiliatiōis. Crede deo et recupabit B
te: ⁊ dirige viam tuam et spera in illū.
Serua timorē illiꝰ: ⁊ in illo veterasce.
Metuētes dñm sustinete miam eiꝰ: et
nō deflectatis ab illo ne cadatis. Qui
timetis dñm credite illi: ⁊ nō euacua
bitur merces vestra. Qui timetis dñm
sperate in illū: ⁊ in oblectationem ve
niet vobis mia. Qui timetis dñm dili
gite illū: et illuminabunt corda vestra.
Respicite filij natiōes hoim et scitote
q: nullus sperauit in dño ⁊ ꝯfusus est. C
Quis eīn + permāsit in mādatis eius: al's + suspe
et derelictus est? Aut q̄s inuocauit eū: quis enim.
et despexit illum? Qm̄ pius et miseri
cors est deus: ⁊ remittit in die + tribu Als + tpe.
latiōis peccata: ⁊ ptector est oibus ex
quirentibus se in veritate. Ue duplici
corde ⁊ labijs scelestis: ⁊ manibꝰ male
facientibꝰ: ⁊ peccatori terrā ingrediē
ti duabꝰ vijs. Ue dissolutis corde qui
non credunt deo: ⁊ ideo non protegen
tur ab eo. Ue his qui perdiderūt susti De aposta.
nentiam: et qui dereliquerunt vias re ca. quidā.
ctas: ⁊ diuerterunt in vias prauas. Et

quid facient cū inspicere ceperit dn̄s?
D Qui timēt dn̄m nō erunt incredibiles
verbo illi⁹:⁊ q̄ diligūt illū ɔseruabūt
Als.+ vi. verbū + illi⁹. Qui timēt dn̄m inqͥrent
que beneplacita sunt ei:⁊ q̄ diligūt eū
replebunt lege ipsi⁹. Qui timent dn̄m
pparabūt corda sua:⁊ in ɔspectu illi⁹
sanctificabūt aīas suas. Qui timēt do
minū custodiūt mādata eius:⁊ patiē-
tiā habebūt vsq₃ ad inspectionē illius
dicētes. Si penitētiā nō egerim⁹ inci
demus in manus dn̄i:⁊ non in manus
hoīm. Scd̄m em̄ magnitudinē ipsius:
sic et misericordia illius cum ipso est.

¶ C.S. De parētib⁹ honorādis dupli
ci honore: de bn̄dictione ⁊ maledictio
ne pr̄is ⁊ mr̄is: de mās uetudine ⁊ hūi
litate: de sobrietate sapiētie: de mali-
tia cordis: ⁊ de corde sapiētis. Ca. iij.

A Ilij sapiētie ecclīa iustoꝝ:
et natio illoꝝ obediētia ⁊
dilectio. Judiciū pr̄is au-
dite filij dilecti: ⁊ sic facite
vt salui sitis. Deus em̄ ho-
norauit patrem in filijs: ⁊
iudiciū matris exquirēs firmauit i fi-
lios. Qui diligit deū exorabit p pecca
tis: ⁊ cōtinebit se ab illis: ⁊ in oratiōe
dierū exaudiet. et sicut q̄ thesaurizat
ita et qui honorificat matrē suā. Qui
honorat patrē suū iocūdabit in filijs:
B et in die orationis sue exaudiet. Qui
Exo.10.b. honorat patrem suū vita viuet lōgio-
Mat.15.a. re: ⁊ qui obedit patri refrigerabit ma
j.7.c. trem. Qui timet dn̄m honorat paren-
tes: ⁊ quasi dominis seruiet his qui se
genuerunt in opere ⁊ sermone ⁊ omni
patiētia. Honora patrem tuū vt sup
ueniat tibi benedictio a deo: ⁊ bn̄di-
ctio illius in nouissimo manet. Bn̄di-
ctio pr̄is firmat domos filioꝝ: maledi
ctio aūt matris eradicat fundamēta.
Ne glorieris in cōtumelia pr̄is tui: nō
em̄ est tibi gloria: sed confusio. Gloria
em̄ hoīs ex honore pr̄is sui: ⁊ dedecus
filij pater sine honore. Fili suscipe se-
nectā patris tui: ⁊ nō cōtristes eū in vi
ta illius: ⁊ si defecerit sensu veniā da:
et ne spernas eū in virtute tua. Elemo
sina em̄ patris nō erit i obliuione. Nā
p peccato mr̄is restituet tibi bonū et
Als.+ sed. in iustitia edificabit tibi: ⁊ + in die tri
C bulationis cōmemorabit tui: ⁊ sicut i
sereno glacies: soluent pct̄a tua. Quā
male fame est qui derelinquit patrē: et
est maledictus a deo qui exasperat ma
trem. Fili in mansuetudine opera tua
perfice: ⁊ super hominū gloriā dilige-
ris. Quanto magnus es humilia te in
omnibus: ⁊ corā deo inuenies gratiā:
qm̄ magna potētia dei solius: ⁊ ab hu
milibus honoratur. Altiora te ne que- Prouerb. 25.d.
sieris et fortiora te ne scrutat⁹ fueris:
sed que precepit tibi deus illa cogita
semp: et in pluribus operibus eius ne
fueris curiosus. Nō est em̄ tibi necessa-
riū ea que abscondita sunt videre ocu
lis tuis. In supuacuis rebus noli scru
tari multipliciter: ⁊ in pluribus ope-
ribus eius nō eris curiosus. Plurima
em̄ super sensum hoīm ostensa sunt ti-
bi. Multos em̄ supplantauit suspitio D
illoꝝ: ⁊ in vanitate detinuit sensus il-
lorum. Cor durum habebit male in no
uissimo: et qui amat periculum + in il Als.+ piaculum.
lo peribit. Cor ingrediens duas vias
nō habebit successus + ⁊ prauum + cor Als.+ regē
in illis scandalizabitur. Cor nequam als.+ praui
grauabitur in doloribus: et peccator cor vel pra
adijciet ad peccādum. Synagoge su- ui cordib⁹.
perborū non erit sanitas: frutex ei pec
cati eradicabit in illis ⁊ nō intellige-
tur. Cor sapiētis intelligetur in sapiē
tia: et auris bona audiet cum omni cō
cupiscentia sapientiam. Sapiens cor
⁊ intelligibile abstinebit se a peccatis:
et in operibus iustitie successus habe-
bit. Ignē ardentē extinguit aqua: ⁊ ele
mosina resistit peccatis: ⁊ deus ɔspe- Als.+ pro
ctor + est eius qui reddit gratiā. Me- tector.
minit in posterum: ⁊ in tempore casus
sui inueniet firmamentum.

¶ C.S. Oculus nō debet auerti a pau
pere nec eius elemosina defraudari: de
mās uetudine ⁊ misericordia erga pau
peres: de studio sapiētie ⁊ fructu stu-
dij ei⁹: de obseruādo tp̄e ad loquēdū:
de certādo p iustitia: de mās uetudine
⁊ misericordia ad domesticos. Ca. iiij.

A Ili elemosinam pauperis
ne defraudes: ⁊ oculos tu-
os ne transuertas + a pau- Als.+ auertas.
pere. Animā esuriētē ne
despexeris: et non exaspe-
res pauperē in inopia sua.
Cor inopis ne afflixeris: ⁊ non protra
has datum angustianti. Rogationē cō
tribulati ne abijcias: ⁊ nō auertas fa
ciem tuā ab egeno. Ab inope ne auer-
tas oculos tuos propter irā: ⁊ non re-
linquas querentibus tibi retro male-
dicere. Maledicētis em̄ tibi in amari
tudine anime exaudietur deprecatio
illius: exaudiet aūt eum qui fecit illū.

Congregationi pauperū affabilem te
facito: ⁊ presbytero humilia animam
tuā: ⁊ magnato humilia caput tuū. De
clina pauperi sine tristitia aurē tuā:
et redde debitum tuū: ⁊ responde illi
pacifice in māsuetudine. Libera eum q̄
iniuriā patitur de manu superbi: ⁊ nō
als + manu acide feras in anima + tua. In iudican
B do esto pupillis misericors vt pater: ⁊
pro viro matri illoꝝ: ⁊ eris tu velut fi
lius altissimi obediēs: ⁊ miserebi tui
magis q̄ mater. Sapientia filijs suis
Als + inspi vitam inspirat + et suscipit exquiren-
rauit. tes se: ⁊ preibit in via iustitie. Et qui
illā diligit: diligit ⁊ vitā: ⁊ q̄ vigilaue
Als + pla rint ad illā cōplectētur placorē + ei⁹.
catorem. Qui tenuerint illā vitā hereditabunt:
Als + bene et quo introibit benedicet + de⁹. Qui
dicetur. seruiunt ei obsequentes erunt sancto:
Als + iudi et eos qui diligunt illam diligit deus.
cat. Qui audit illam iudicabit + gentes: ⁊
qui intuetur illam permanebit confi-
dens. Si crediderit ei hereditabit il
lam: ⁊ erunt in confirmatione creatu-
C re illoꝝ: qm̄ in tentatione ambulat cū
eo: ⁊ in primis eligit eum. Timorē et
metum ⁊ pbationē inducet super illū:
et cruciabit illū in tribulatiōe doctri
ne sue: donec tentet eū in cogitationi-
bus suis ⁊ credat anime illius. Et fir-
mabit illū ⁊ iter ducet directum ad il
Als + abs lum: ⁊ letificabit illū ⁊ denudabit abs-
scondita. consa + sua illi: ⁊ thesaurizabit super
illum scientiā ⁊ intellectū iustitie. Si
aūt oberrauerit derelinquet eū: ⁊ tra-
det eū in manus inimici sui. Fili con-
serua tēpus: ⁊ deuita a malo. Pro aīa
tua ne cōfundaris dicere verū. Est eñ
cōfusio adducēs pctm̄: ⁊ est cōfusio ad-
ducens gloriā ⁊ gratiam. Ne accipias
faciē aduersus faciē tuam: nec aduer-
sus animā tuam mendacium. Ne reue-
D rearis primum tuū in casu suo: nec re-
Als + eius tineas verbū in tempore salutis. Non
abscōdas sapiētiā tuā in decore suo +.
In lingua enim sapiētia dignoscitur:
⁊ sensus ⁊ sciētia ⁊ doctrina in verbo
sensati: ⁊ firmamentum in operibus iu
stitie. Non cōtradicas verbo veritatis
vllo modo: ⁊ de mendacio ineruditio
nis tue cōfundere. Non cōfundaris cō
fiteri peccata tua: ⁊ ne subijcias te om
ni homini p peccato. Noli resistere cō-
tra faciem potentis: nec coneris con-
als + fluuij tra ictum fluminis +. Pro iustitia ago
nizare p anima tua: ⁊ vsq3 ad mortem
certa pro iustitia: et deus expugnabit
pro te inimicos tuos. Noli citat⁹ esse
in lingua tua: et inutilis et remissus in
operibus tuis. Noli esse sicut leo i do-
mo tua: euertens domesticos tuos et
opprimēs subiectos tibi. Non sit por
recta manus tua ad accipiēdum: et ad
dandum collecta.

¶ C. S. De nō cōfidēdo in diuitijs: de
timēdo dei vindictā: de cōuersione ad
pniam nō tardāda de fugiēda lenita-
te: de verbo dei audiēdo ⁊ prudēter p
ferendo ne susurro appelleris. Ca. v.

Non attendere ad possessio A
nes iniquas: et ne dixeris
est mihi sufficiēs vita. Ni-
hil enim pderit in tēpore
vindicte ⁊ obductiōis. Ne
sequaris i fortitudine tua
concupiscētiam cordis tui: et ne dixe-
ris. Quomodo potui: aut qs me subij-
ciet propter facta mea? Deus enim vin
dicans vindicabit. Ne dixeris. Pecca-
ui: et quid mihi accidit triste? Altissi- B
mus enim est patiēs redditor. De pro- j. 24. a.
pitiato + peccato noli eē sine metu +: Als + ppi
neq3 adijcias peccatū super peccatum. tiatu pecca
Et ne dicas. Miseratio dñi magna est torum.
multitudinis peccatoꝝ meoꝝ misere- Als + ti-
bitur. Misericordia enim ⁊ ira ab il- more.
lo cito proximant: ⁊ in peccatores respi j. 6. b.
cit ira illius. Non tardes conuerti ad Deu. 24. d.
dominum: ⁊ ne differas de die in diez. C
Subito enim veniet ira illius: ⁊ in tē Prouerbi.
pore vindicte disperdet te. Noli anxi⁹ 10. ⁊. 11. a.
esse in diuitijs iniustis: non + eñ pde- als + nihil.
runt tibi + in die obductionis ⁊ vindi als + super
cte. Non ventiles te in omnem ventum: est tibi.
et non eas in omnem viam. Sic enim
omnis peccator probatur in duplici li
gua. Esto firmus in via domini: ⁊ in ve
ritate sensus tui ⁊ sciētia: ⁊ prosequa
tur te verbum pacis ⁊ iustitie. Esto mā
suetus ad audiēdum verbum dei vt in
telligas: et cum sapientia proferes re-
sponsum verum. Si est tibi intellect⁹
respōde proximo: sin autem sit manus
tua super os tuum: ne capiaris in ver- D
bo indisciplinato et confundaris. Ho
nor et gloria in sermōe sensati: lingua
vero imprudentis subuersio est ipsius.
Nō appelleris susurro in vita tua: ⁊ li
gua tua ne capiaris et confundaris.
Super furem enim est confusio et pe-
nitentia: ⁊ denotatio + pessima super
bilinguem: susurratori autem odium als + deno-
et inimicitia et contumelia. Iustifica tatio vel de
pusillum et magnum similiter. notatio.

¶ C. VI. De bilingui: de elatiõe in cogitatu: de anima nequã: de sermone dulci et lingua gratiosa: de amicitia vera: de amico nõ permanẽte: de excipiẽda doctrina sapientie: de accipiendo cõsilio et inuestiganda sapientia et sequẽte vtilitate ex ea. Cap. vi.

B
Noli fieri pro amico inimicus proximo. Improperium enim et cõtumeliã malus hereditabit: et omnis peccator inuidus et bilinguis. Nõ te extollas in cogitatiõe anime tue velut taurus: ne forte elidatur virtus tua per stultitiã: et folia tua comedat: et fructus tuos perdat: et relinquaris velut lignũ aridũ in heremo. Aia enim nequã disperdet qui se habet: et in gaudiũ inimicis dat illũ: et deducet in sortẽ impiorum. Uerbũ dulce multiplicat amicos: mitigat inimicos: et lingua eucharis in bono hoie abũdabit. Multi pacifici sint tibi: et cõsiliarius sit tibi vnus de mille. Si possides amicũ in tẽtatione posside eũ: et ne facile credas ei teipsuz. Est enim amicus secundum tempus suũ: et nõ permanebit in die tribulatiõis. Et est amicus qui cõuertitur ad inimicitiã ✝: et est amicus qui odiũ et rixã et conuitia denudabit.

Als ✝ amicitiam.

B Est aũt amicus socius mẽse: et nõ permanebit ✝ in die necessitatis. Amicus si permãserit fixus erit tibi quasi coequalis: et in domesticis tuis fiducialiter aget.

j. 37. a.

Als ✝ permanet.

Si humiliauerit se contra te: et a facie tua abscõderit se: vnanimem habebis amicitiã bonã. Ab inimicis tuis separare: et ab amicis tuis attẽde. Amicus fidelis protectio fortis: qui autem inuenit illum: inuenit thesaurum. Amico fideli nulla est comparatio: et nõ est digna põderatio auri et argenti contra bonitatem fidei illius. Amicus fidelis medicamentum vite et immortalitatis: et qui metuũt dominum inuenient illũ. Qui timet deum eque habebit amicitiam bonã: quoniã secundum illum erit amicus illius. Fili a iuuentute tua excipe doctrinã: et vsque ad canos inuenies sapiẽtiã.

C Quasi is qui arat et qui seminat accede ad eã: et sustine bonos fructus illius. In opere enim ipsius exiguũ laborabis: et cito edes de generationibus illius. Quã aspera est nimiũ sapiẽtia indoctis hominibus: et nõ permanebit in illa excors. Quasi lapidis virtus probatio erit in illis: et nõ demorabuntur proijcere illã. Sapiẽtia enim doctrine secundum nomẽ est eius: et nõ est multis manifesta. Quibus autem agnita est permanet vsque ad conspectum dei. Audi fili et accipe cõsiliũ intellectus: et ne abijcias cõsiliũ meũ. Iniice pedẽ tuũ in cõpedes illius: et in torques illius collũ tuũ. Subijce humerũ tuũ et porta illã: et ne accidieris vinculis eius. In omni aio tuo accede ad illã: et in omni virtute tua cõserua vias eius. Inuestiga illã et manifestabitur tibi: et cõtinẽs factus ne derelinquas eã. In nouissimis enim inuenies requiẽ in ea: et cõuertetur tibi in oblectationem. Et erit tibi cõpedes eius in protectionẽ fortitudinis ✝: et bases virtutis et torques illius in stola ✝ glorie. Decor enim vite est in illa: et vincula illius alligatura salutis ✝. Stola glorie indues eã: et coronã gratulatiõis ✝ superpones tibi. Fili si attẽderis mihi disces eam: et si accõmodaueris aĩm tuũ sapiẽs eris. Si inclinaueris aurẽ tuã excipies doctrinã: et si dilexeris audire sapiẽs eris. In multitudine presbyterorum prudẽtiũ sta: et sapiẽtie illorum ex corde cõiungere: vt oẽm narrationẽ dei possis audire: et prouerbia laudis nõ effugiant a te. Et si videris sensatũ euigila ad eum: et gradus ostiorũ illius exterat pes tuus. Cogitatum tuũ habe in preceptis dei: et in mãdatis illius maxime assiduus esto: et ipse dabit tibi cor: et cõcupiscẽtia sapiẽtie dabitur tibi.

i. reg. i. d.

D

Als ✝ seruitutis.

als ✝ stellã

Als ✝ salutaria.

Al ✝ congratulationis.

¶ C. VII. De malicijs nõ faciẽdis: de se nõ iustificãdo: et primatus nõ querẽdo: de obediẽdo: de ira dei memorãdo: qualiter sapiens se habeat ad vxorẽ: ad amicũ: ad filios: ad seruũ: de parẽtibus honorãdis et sacerdotibus: de honorãdo deo et faciẽdo oblationes: de mia ad infirmuz: de memorandis nouissimis. Cap. vij.

A
Noli facere mala: et nõ te apprehẽdẽt. Discede ab iniquo: et deficiẽt mala abs te. Fili nõ semines mala in sulcis iniustitie: et non metes ea in septuplũ. Noli querere ab hoie ducatũ: neque a rege cathedrã honoris. Nõ te iustifices ante deum: quoniam agnitor cordis ipse est: et penes regem noli velle ✝ videri sapiẽs. Noli querere fieri iudex nisi valeas virtute irrumpere iniquitates: ne forte extimescas faciẽ potẽtis: et ponas scãdalum in agilitate tua. Nõ pecces in multitudine ciuitatis: nec te immittas in populum: neque alliges duplicia peccata: nec enim in vno eris immunis. Noli esse

Als ✝ supra est velle.

Al's + corde pusillanimis i animo + tuo. Exorare ⁊
facere elemosinam ne despicias. Ne di
cas in multitudie munerū meorū respi
ciet deus: et offerēte me deo altissimo
munera mea suscipiet. Nō irrideas ho
B minē in amaritudie aīe: est enī q̄ humi
liat et exaltat circūspector deus. Noli
arare mendaciū aduersus fratrē tuū:
neq̄ in amicū silr facias. Noli velle mē
tiri oē mēdaciū: assiduitas enī illi⁹ nō
est bona. Noli verbosus eē in multitudi
ne p̄sbyterorū: ⁊ nō iteres verbū i orone
tua. Nō oderis laboriosa opa: ⁊ rusti
cationē creatā ab altissimo. Non te re
putes in multitudine idisciplinatorū.
Memēto ire: qm̄ nō tardabit. Humi
lia valde spiritū tuū: qm̄ vindicta car
nis ipi ignis ⁊ vermis. Noli p̄uarica
Al's + pecu ri in amicū pecuniā + differētē + neq̄
nia. fratrē charissimū auro spreueris. No
Al's + dese li discedere a muliere sensata et bona
rentem vel quā sortitus es in timore dñi + : gr̄a ei
deferenti. verecūdie illi⁹ sup aurū. Nō ledas ser
Al's + dei. uum i veritate operātē: neq̄ mercena
C riū dantē + animā suā. Seruus sensa
Al's + do tus sit tibi dilectus q̄si aīa tua: nō de
nantem. fraudes illū libertate: neq̄ inopē dere
ī.33.d. linquas illū. Pecora tibi sunt attende
ī.30.b. illis: ⁊ si sunt vtilia p̄seuerēt apud te.
Al's + cura Filii tibi sunt erudi illos: ⁊ curua + il
los a pueritia eorū. Filie tibi sunt s̄ua
corpus illarū: ⁊ nō ostēdas hilarē faciē
tuā ad illas. Trade filiā ⁊ grāde opus
feceris: ⁊ hoī sensato da illā. Mulier
si est tibi s̄m aīam tuā nō p̄iicias illā:
et odibili non credas te in toto corde
ī.3.b. tuo. Honora patrē tuū: ⁊ gemitus ma
tris tue ne obliuiscaris. Memēto qm̄
Al's + sup nisi p illos natus + nō fuisses: et retri
cit natus. bue illis quō ⁊ illi tibi. In tota aīa tua
D time deū: ⁊ sacerdotes illi⁹ sanctifica.
In oī virtute tua dilige eū q̄ te fecit: ⁊
ministros eius nō derelinquas. Hono
ra deū ex tota aīa tua: ⁊ honorifica sa
cerdotes et ppurga te cū brachiis. Da
illis partē sicut mādatū est tibi primi
tiarū ⁊ purgatōis: ⁊ de negligētia tua
purga te cū paucis. Datū brachiorum
tuorū: ⁊ sacrificiū sctificatiōis offeres
dño: initia sanctorū ⁊ pauperi porrige
manū tuā: vt perficiatur propiciatio
et benedictio tua: gratia datus in con
spectu omnis viuentis: ⁊ mortuo non
12.q.2.c. in prohibeas gratiam. Nō desis ploranti
ecclesiastico. bus in consolatione: ⁊ cum lugētibus
ambula. Nō te pigeat visitare infirmū:
ex his enī in dilectione firmaberis. In
omnibus operibus tuis memorare nouis
sima tua: et in eternum non peccabis.

¶ C. VIII. De non litigando cū fortiori: de malis vitādis: de nō gaudendo de morte inimici: de non spernēdis primis: de non spernēdo verba sapiētū: de voto moderando: de declinando ab hominibus malis. Cap. viii.

Non litiges cū hoīe potēte: A
ne forte incidas in manus
illius. Nō cōtēdas cū viro
locuplete: ne forte econtra
cōstituat litē tibi. Multos
enī perdidit aurū ⁊ argen
tum: ⁊ vsq̄ ad cor regum extendit ⁊ cō ī.31.a.
uertit. Non litiges cū hoīe linguato: ⁊
non strues in ignem illius ligna. Non
cōmunices hoī indocto: ne male de p̄
genie tua loquat̄. Ne despicias homi
nem auertentem se a peccato: neq̄ im
properes ei. Memento qm̄ omnes in B
corruptione sumus. Ne spernas homi
nem in sua senectute: etenim ex nobis se ī.25.d.
nescunt. Noli de mortuo inimico tuo 12.q.2.c. in
gaudere: sciens qm̄ omnes morimur: ⁊ ecclesiastico.
in gaudium volumus + venire. Ne de Al's + nolu
spicias narrationem presbyterorū sa mus.
pientium: et in prouerbiis eorum con
uersare. Ab ipsis enim disces sapien
tiam ⁊ doctrinam intellectus: ⁊ serui
re + magnatis sine querela. Nō te pre Al's + frue
tereat narratio seniorum: ipsi enī didi re.
cerunt a patrib⁹ suis. Qm̄ ab ipsis di
sces intellectum: ⁊ in tpe necessitatis
dabis responsum. Non incendas carbo C
nes peccatorū arguēs eos: ⁊ ne incēda
ris flāma ignis peccatorū illorū. Ne cō
tra faciem stes contumeliosi: ne sedeat
quasi insidiator ori tuo. Noli fenerari
homini fortiori te: q̄ si feneraueris q̄si
perditum habe. Non spōdeas sup vir
tutem tuā: q̄ si spopōderis quasi resti
tuens cogita. Nō iudices contra iudi
cem: qm̄ s̄m quod iustum + est iudicat. Al's + dignū
Cū audace nō eas in via: ne forte gra D
uet mala sua in te. Ipse enī s̄m volūta
tem suam vadit: ⁊ simul cum stulticia
illius peries. Cum iracūdo non facias
rixam: ⁊ cū audace non eas in desertū:
qm̄ quasi nihil est ante illum sanguis:
et vbi non est adiutorium elidet te. Cū
fatuis consilium non habeas: nō enim
poterunt diligere: nisi que eis placēt.
Coram extraneo ne facies consiliū: ne
scis enim quid pariet +. Nō omni ho al's + paret
mini cor tuū manifestes: ne forte infe
rat tibi gratiā falsam ⁊ cōuiciet̄ tibi.
¶ C. IX.

¶ C. IX. De vitãdis piculis pudicitie: de amico antiquo: de nõ zelãdo gl'iam iniquoꝝ: de nõ frequẽtãdo pncipẽ et cõuictu boꝝ: qꝺ homo litigiosus est terribilis in sua ciuitate. Cap. ix.

A N On zeles mulierẽ sin⁹ tui:
ne ostendat sup te maliciã
doctrĩe neqñ. Nõ des mu
lieri potestatem aĩe tue: ne
ingrediat in virtute tua et
confundaris. Ne respicias
mulierẽ multiuolã: ne forte incidas in
laqueos illi⁹. Cũ saltatrice ne assidu⁹
sis: nec audias illã: ne forte peas i effi
cacia illi⁹. Uirginẽ ne ɔspicias: ne for
te scãdalizeris in decore illius. Ne des
fornicarijs aĩam tuã i vllo: ne pdas te
B et hereditatẽ tuã. Noli circũspicere in
vicis ciuitatis: nec oberraueris i pla
teis illius. Auerte faciẽ tuã a muliere
cõpta: et ne circũspicias speciẽ alienã.
Propter speciẽ mulieris multi perie
runt: et ex hoc cõcupiscẽtia quasi ignis
Hier.11.c. exardescit. Ois mulier que est fornica
ria: q̃si stercus in via ab oib⁹ pretereũ
tib⁹ cõculcabit. Speciẽ mulieris alie
ne multi admirati reprobi facti sunt:
colloquiũ ei illi⁹ q̃si ignis exardescit.
Cũ aliena muliere nõ sedeas oĩno: nec
accũbas cũ ea sup cubitũ: et nõ alterce
ris cũ illa in vino ne forte declinet cor
C tuũ in illã: et sanguine tuo labaris i p
ditionẽ. Ne derelinq̃s amicũ antiquũ:
nouus eñ nõ erit similis illi. Uinũ no
uum amicus nouus. Ueterascet: et cũ
suauitate bibes illud. Nõ zeles gloriã
et opes pctõris: nõ eñ scis que futura
sit illius subuersio. Nõ placeat tibi iniu
ria iniustoꝝ: sciẽs qm̃ vsq ad inferos
nõ placebit impi⁹. Lõge abesto ab ho
mine potestatẽ habẽte occidẽdi: et non
suspicaberis timorẽ mortis. Et si ac
D cesseris ad illũ noli aliqd cõmittere:
ne forte auferat vitã tuã. Cõmunionẽ
mortis scito: qm̃ in medio laqueoꝝ in
grediеris et super dolẽtiũ arma ambu
labis. Scd̃m virtutẽ tuã caue te a pxi
mo tuo: et cũ sapiẽtibus et prudẽtibus
tracta. Uiri iusti sint tibi cõuiue: et in
timore dei sit tibi gloriatio: et in sensu
sit tibi cogitatus dei: et ois enarratio
2.reg.4.a. tua in preceptis altissimi. In manu ar
tificum opera laudabũtur: et pncipes
populi in sapiẽtia sermonis sui: i sen
su vero seniorum verbũ. Terribilis est
in ciuitate sua homo linguosus: et teme
rarius in verbo suo odibilis erit.

¶ C. X. De iudicib⁹ et regib⁹: detesta
tio auaritie et supbie: de laude timoris
dñi: de viro sensato: in labore pprij ope
ris nõ est iactãdum: de honoranda aĩa
sua: de gloria in tribulatione. Cap. x.
I Udex sapiẽs iudicabit po B
pulũ suũ: et pncipatus sen
sati stabilis erit. Scd̃m iu
dicẽ ppl'i sic et ministri ei⁹:
et qualis rector est ciuitatis
tales inhabitãtes i ea. Rex
insipiens perdet pplm suũ: et ciuitates
inhabitabũtur per sensum prudẽtiũ.
In manu dei potestas terre: et execrabi
lis ois iniquitas gentium: et vtilẽ re
ctorẽ suscitabit in tps sup illã. In ma
nu dei potestas hoĩs: super faciem scri Leui.19.c.
be imponet honorem suum. Ois iniu
rie pximi ne memineris: et nihil agas
in operib⁹ iniurie. Odibilis corã deo
est: et hominibus supbia: et execrabilis 23.q.7.c.Si
omnis iniquitas gentium. Regnum a de rebus.
gente in gẽtem transfertur propter in B
iustitias et iniurias et cõtumelias et di
uersos dolos. Auaro aũt nihil ẽ scele
stius. Quid superbis terra et cinis. Ni
hil est iniquius q̃ amare pecuniã: hic
enim et animam suã venalẽ habet: qm̃
in vita sua proiecit intima sua. Omis
potentatus breuis vita. Languor pro
lixior grauat medicum. Breuẽ lãguo
rem precidit medicus. Sicut et rex ho
die est: et cras morietur. Cum eñ mo
rietur homo hereditabit serpentes et
bestias et vermes. Initium supbie ho
minis apostatare a deo: quoniã ab eo
qui fecit illũ recessit cor eius: quoniã
initiũ omis peccati est superbia. Qui C
tenuerit illam adimplebitur maledi
ctis: et subuertet eum in finẽ. Propter
ea exhonorauit dominus conuẽtus ma
lorum: et destruxit eos vsq in finẽ. Se
des ducũ superboꝝ destruxit deus: et
sedere fecit mites p eis. Radices gen
tium superbarũ arefecit deus: et plãta
uit humiles ex ipsis gentibus. Terras
gentiũ euertit dñs: et perdidit eas vsq
ad fundamẽtũ. Arefecit ex ipsis de⁹ et
disperdidit eos: et cessare fecit memo
riam eorum a terra. Memoriã super
borum perdidit deus: et reliq̃t memo
riam humiliũ sensu. Non est creata ho D
minibus superbia: neq iracũdia na
tioni mulierum. Semen hominum ho
norabitur hoc quod timet deum: semẽ
autem hoc exhonorabitur qꝺ preterit
mãdata dñi. In medio fratrum rector

illorum in honore: et qui timent dñm
erunt in oculis illius. Gloria diuitum
honoratoꝝ: ⁊ pauperum timor dei est.
Noli despicere hominem iustũ pauperẽ:
et noli magnificare virũ peccatorẽ di
D uitẽ. Magnus est iudex ⁊ potẽs est in
honore: ⁊ non est maior illo qui timet
Pver.17.a. deũ. Seruo sensato liberi seruient: et
vir prudẽs ⁊ disciplinatus nõ murmu
rabit correptus ⁊ inscius nõ honora-
bitur. Noli extollere te in faciẽdo ope
re tuo: ⁊ noli cunctari in tpe angustie.
Pver.12.b. Melior est q̃ operatur ⁊ abũdat in om-
nibus: ꝙ qui gloriatur ⁊ eget pane. Fili
in mãsuetudine serua animã tuã: ⁊ da
illi honorẽ ſm meritũ suũ. Peccãtẽ in
I.19.b. animã suam quis iustificabit? Et quis
honorificabit exhonorãtem aĩam suã?
Pauper gloriat per disciplinam ⁊ ti-
morẽ suũ: et est homo q̃ honorificatur
ꝓpter substãtiam suã. Qui autem glo-
riatur in paupertate: quãtomagis in
substantia. Et qui gloriatur in substã-
tia paupertatem vereatur.
¶ C. S. Qd sapiẽtia exaltat nõ est iu-
dicandum ex apparentia: de homine:
de honore: de iudicio temerario: de nõ
querẽdis diuitijs: quod deus honestat
pauperẽ ⁊ premiatur: de memoria mu
lierum in diebus bonis: ⁊ de cauendis
insidijs dolosi ⁊ pestiferi. Cap. xj.

B Apientia humiliati exal-
tauit caput illius: ⁊ in me-
dio magnatorũ consedere
illum faciet. Nõ laudes vi-
rum in specie sua: neq̃ sp-
nas hoiem in visu suo. Bre
uis in volatilibus est apis: ⁊ initiũ dul
coris habet fructus illi⁹. In vestitu ne
glorieris vnq̃: nec in die honoris tui
extollaris: qm mirabilia opera altissi
mi solius: ⁊ gloriosa ⁊ absconsa ⁊ inui
sa opera illius. Multi tyrãni sederũt
in throno: et insuspicabilis portabit
dyadema. Multi potẽtes oppressi sũt
Pver.18.c. valde: ⁊ gloriosi traditi sunt in man⁹
11.q.3. cap. alterorum. Priusq̃ interroges ne vitu
coꝝ.15.qo. peres quẽq̃: ⁊ cum interrogaueris cor
8.c.scisci- ripe iuste. Priusq̃ audias ne respon-
tantibus. deas verbũ: ⁊ in medio senioꝝ ne adij
B cias loqui. De ea re que te nõ molestat
ne certeris: ⁊ in iudicio peccãtium ne
consistas. Fili ne in multis sint actus
tui: ⁊ si diues fueris nõ eris immunis
a delicto. Si em̃ secutus fueris nõ ap
prehendes: ⁊ non effugies si precucur-
reris. Est hõ laborãs ⁊ festinans ⁊ do-
lens impius: ⁊ tantomagis nõ abũda-
bit. Est homo marcidus egens recupe-
ratione: plus deficiens virtute ⁊ abũ-
dans paupertate: ⁊ oculꝰ dei respexit
illum in bono ⁊ erexit eum ab humili-
tate ipsius: ⁊ exaltauit caput ei⁹: ⁊ mi
rati sunt in illo multi et honorauerũt
deum. Bona et mala vita ⁊ mors pau-
pertas ⁊ honestas a deo sunt. Sapien
tia ⁊ disciplina et scientia legis apud
deũ: dilectio ⁊ vie bonorũ apud ipsũ.
Error ⁊ tenebre peccatoribus cõcrea-
ta sunt: qui autẽ exultant in malis con
senescũt in malo. Datio dei permanet E
iustis: et profectus illius successus ha-
bebunt in eternũ. Est qui locupletatur
parce agendo: et hec est pars mercedis
illius in eo ꝙ dicit inueni requiẽ mihi:
et nunc manducabo de bonis meis so-
lus: ⁊ nescit ꝙ tempus preteriat illũ
et mors appropinquet: ⁊ relinquat oĩa
alijs et moriatur. Sta in testamento
tuo ⁊ in illo colloquere: ⁊ in opere mã
datorum tuorum veterasce. Ne manse
ris in operibus peccatorũ. Cõfide aũt
in deo et mane in loco tuo. Facile est
em̃ in oculis dei: subito honestare pau
perem. Benedictio dei in mercede iu-
sti festinat: et in honore veloci ꝓcessus
illi⁹ fructificat. Ne dicas. Quid est mi
hi opus: ⁊ que erũt mihi ex hoc bona?
Ne dicas. Sufficiens mihi sum: et q̃d I.18.c
ex hoc pessimabor. In die bonorum ne
immemor sis malorũ: ⁊ in die maloꝝ
ne immemor sis bonorum: qm̃ facile est
coram deo i die obitus retribuere vni-
cuiq̃ ſm vias suas. Malicia hore obli- D
uionem facit luxurie magne: et in fine
hoĩs denudatio operũ illius. Ante mor-
tem ne laudes hoĩem quẽq̃: quoniã in
filijs suis agnoscitur vir. Nõ omnẽ ho
minem inducas in domum tuã: multe
enim sunt insidie dolosi. Sicut enim
eructuãt precordia fetentium: et sicut
perdix inducit in caueam: ⁊ vt caprea
in laqueum: sic ⁊ cor superboꝝ: et sicut
prospector videns casum proximi sui.
Bona em̃ in mala conuertẽs insidiat:
et in electis imponet maculã. A scin-
tilla enim vna augetur ignis: ⁊ ab vno
doloso augeẽ sanguis: homo vero pec-
cator sanguini insidiatur. Attende ti-
bi a pestifero: fabricat enim mala ne
forte inducat super te subsannationẽ
in perpetuum. Admitte ad te alienige
nam: et subuertet te in turbine: et ab-
alienabit te a vijs proprijs.

¶ C. S. De discretione dandi elemo-
sinam: de amicis et inimicis difficile
cognoscendis. Cap.xii.

A
I benefeceris scito cui fece-
ris: et erit grā in bonis tuis
multa. Benefac iusto et inue-
nies retributionē magnā: et
si nō ab ipso certe a dn̄o. Nō
est em̄ ei bene q̄ assiduus est in malis et
elemosinas nō danti: qm̄ et altissimus
odio habet petōres: et misertus est pe-
nitentibꝰ. Da misericordi ne suscipias
peccatorem: et impijs et peccatoribus
redde vindictam custodiens eos ī diē
B vindicte. Da bono z non receperis pec
catorē. Benefac humili: z non dederis
impio. Prohibe panes illi dare: ne in
ipsis potentior te sit. Nam duplicia ma
la inuenies in omnibus bonis q̄cunq̄
feceris illi: quoniā altissimus odio hꝫ
peccatores: z impijs reddet vindictā.
Non agnoscet in bonis amicus: z non
abscōdetur in malis inimicus. In bo-
nis viri inimici illius: in tristitia et in
malicia illius amicus agnitus est. Non
C credas inimico tuo ī eternū. Sicut ei
eramentū eruginat nequitia illius. Et
.i.22.b. si humiliatus vadat curuus abijce aīm
tuum: et custodi te ab illo. Nō statues
illum penes te: nec sedeat ad dexterā
tuā: ne cōuersus stet in loco tuo: ne for
te cōuersus in locum tuū inq̄rat cathe
dram tuam: z in nouissimo cognoscas
verba mea: z in sermonibꝰ meis stimu
leris. Quis miserebitur incantatori a
serpēte percusso: z oībus q̄ appropiāt
bestijs. Sic z q̄ comitatur cū viro ini-
quo: z obuolutus est in petīs eiꝰ. Una
D hora tecū permanebit. Si aūt declina
ueris nō supportabit te. In labijs suis
indulcat inimicus: z in corde suo insi-
diatur vt subuertat te in foueam. In
oculis suis lachrimatur inimicus: z si
inuenerit tempus non satiabitur san-
guine. Et si incurrerint tibi mala: inue-
nies eum illic priorē: z quasi adiuuās
suffodiet plantas tuas. Caput suū mo
uebit et plaudebit manu: et multa su-
surrans commutabit vultum suum.

¶ C. S. Non est habenda societas cum
diuitibus z superbis: qualiter diuites
precipiunt pauperibus et multis adu
lantur. Capi.xiii.

A
Ui tetigerit picem inq̄nabi
tur ab ea: et qui cōmunicaue
rit superbo induet super-
biam. Pondus super se tol-
lit qui honestiori se communicat. Et
ditiori te ne socius fueris. Quid com-
municabit cacabus ad ollam? Quan-
do enim se colliserint confringentur.
Diues iniuste egit et fremebit: pauper
autem lesus tacebit. Si largitus fue-
ris assumet te: et si non habueris dere-
linquet te. Si habes conuiuet tecum
et euacuabit te: et ipse non dolebit su-
per te. Si necessarius illi fueris sup-
plantabit te: et subridens spem dabit B
narrans tibi omnia bona: et dicet:
Quid opus est tibi: et confundet te in
cibis suis: donec te exinaniat bis z ter:
et in nouissimo deridebit te. Postea
videns derelinquet te: et caput suum
mouebit a te. Humiliare deo z expecta
manus eius. Attende ne seductus in
stultitia humilieris. Noli esse humilis
in sapientia tua: ne humiliatus in stul
titia seducaris. Aduocatus a poten-
tiore discede: ex hoc enim magis te ad-
uocabit. Ne improbus sis ne impin-
gueris: et ne longe sis ab eo ne eas in
obliuionem. Ne retineas ex equo lo-
qui cum illo: ne credas multis verbis
illius. Ex multa enim loquela tenta-
bit te: et subridens interrogabit te de
absconditis tuis. Immitis animus il-
lius et conseruabit verba tua: et non C
parcet de malicia et de vinculis. Caue
tibi z attende diligenter auditui tuo:
quoniā cū subuersione tua ambulas.
Audiens vero illa: quasi in somnis vi .i.27.b.
de z vigilabis. Oī vita tua dilige deū:
et inuoca illum in salute tua. Om̄e ani
mal diligit simile sibi: sic et omnis ho-
mo proximum sibi. Omnis caro ad si-
milem sibi coniungetur: et omnis ho- 2.cori.9.b.
mo simili sibi sociabitur. Sicut com-
municabit lupus agno: aliquando sic
et peccator iusto. Que communicatio
sancto homini ad canem: aut que pars
bona diuiti ad pauperem. Uenatio leo
nis onager in heremo: sic z pascua diui
tum sunt pauperes. Et sicut abomina- D
tio est supbo humilitas: sic z execratio
diuitis pauper. Diues commotus con
firmatur ab amicis suis: humilis autē
cum ceciderit expelletur et a notis. Di
uiti decepto multi recuperatores. Lo-
cutus est superba et iustificauerunt il-
lum. Humilis deceptus est insuper et
arguitur. Locutus est sensate z non est
datus ei locus. Diues locutus est z oēs
tacuerūt: et verbū illius vsq̄ ad nubes
perducēt. Pauper locutus est z dicūt.

Quis est hic? Et si offenderit subuer-
tent illū. Bona est substātia cui nō est
pctm in consciētia: ꝛ nequissima pau-
pertas i ore impij. Cor hois immutat
faciem illius: siue in bono siue i malo.
Uestigium cordis boni ꝛ faciē bonam
difficile inuenies et cum labore.

¶ C.S. De eo qui non offendit verbo:
detestatur pestē auaritie: monet bene-
facere offerēdo deo et dare ꝛ memora-
ri: quoniam mors nō tardat: de beati-
tudine viri morātis in sapia. Ca. xiiij.

A Eatus vir q̄ non est lapsus
verbo ex ore suo: et non est
stimulatus in tristicia deli
cti. Felix q̄ nō habuit ani-
mi sui tristiciā: et non exci
dit a spe sua. Uiro cupido
et tenaci sine ratiōe est substātia: ꝛ ho-
mini liuido ad q̄d aurū? Qui acceruat
ex animo suo iniuste alijs cōgregat: et
in bonis illius alius luxuriabit. Qui
sibi nequā est: cui alij bon⁹ erit. Et nō
iocūdabitur in bonis suis. Qui sibi in-
B uidet nihil est illo nequius: ꝛ hec red-
Puer. 27. c. Eccle. 1. b. ditio est malicie illius: ꝛ si benefecerit
ignoranter et non volēs facit: ꝛ in no-
uissimo manifestat maliciam suā. Ne-
quā est oculus liuidi: ꝛ auertens faciē
suam et despiciens animam suam. In
satiabilis oculus cupidi in parte iniq
tatis: nō satiabitur donec cōsumat are-
faciens animā suā. Oculus malus ad
mala ꝛ nō satiabitur pane indigēs: et
in tristitia erit super mēsam suā. Fili
si habes benefac tecū: et deo dignas ob
lationes offer. Memor esto qm̄ mors
nō tardat: ꝛ testamentū inferoꝝ q2 de-
monstratū est tibi. Testamētū enī hui⁹
C mūdi morte morietur. Ante mortē be-
nefac amico tuo: ꝛ p̄ vires tuas expor-
rigens da pauperi. Non defrauderis a
die bono: ꝛ particula boni doni non te
Esa. 40. b. pretereat. Nōne alijs relinques dolo-
Jaco. 1. b. res ꝛ labores tuos? In diuisiōe sortis
1. Pe. 1. d. da ꝛ accipe: et iustifica aīam tuā. Ante
obitum tuū operare iustitiā: qm̄ nō est
apud inferos inuenire cibū. Ois caro
sicut fenum veterascet: ꝛ sicut foliū fru
ctificans in arbore viridi. Alia generā
tur ꝛ alia deijciūtur: sic gñatio carnis
et sanguinis alia finitur et alia nasci-
tur. Oē opus corruptibile in fine defi-
ciet: ꝛ q̄ illud operatur ibit cū illo. Et
oē opus electū iustificabitur: et q̄ ope
ratur illud honorabit in illo. Beatus
vir qui in sapiētia morabitur: ꝛ q̄ in
iustitia sua meditabitur: et i sensu co-
D gitabit circūspectionem dei. Qui ex-
cogitat vias illius in corde suo et in
absconsis illius intelligēs: vadēs post
illam quasi inuestigator: ꝛ in vijs illi⁹
consistes. Qui respicit per fenestras il
lius. ꝛ in ianuis illius audiēs. Qui re
quiescit iuxta domū illi⁹: ꝛ in parieti
bus illi⁹ figēs palū. Statuet casulam
suā ad manus illi⁹: ꝛ requiescēt i casula
illius bona p̄ euū. Statuet filios suos
sub tegmine illius. et sub ramis illius
morabitur. Protegetur sub tegmine il
lius a feruore: et in gloria ei⁹ requiescet.

¶ C.S. Laus viri timētis deum. q̄ bo
na nostra a deo sunt: mala nostra non
sunt vilipendenda. Cap. xv.

Ui timet deū faciet bona: A
et q̄ cōtinēs est iustitie ap
prehendet illā: ꝛ obuiabit
illi quasi mater honorifica
ta. et quasi mulier a virgi-
nitate suscipiet illū. Ciba
bit illū pane vite et intellectus: ꝛ aqua
sapiētie salutaris potabit illū. Et fir-
mabitur in illo ꝛ nō flectetur: et cōtine
bit illū ꝛ nō confundetur: et exaltabit
illum apud proximos suos: et in medio
ecclesie aperiet os eius: et adimplebit ē. 6. d.
illū spū sapientie et intellectus: et sto- B
la glorie vestiet illū. Jocūditatē ꝛ exul
tationē thesaurizabit sup illū: et noīe
eterno hereditabit illum. Hoies stulti
nō apprehēdēt illā: ꝛ hoies sensati ob
uiabunt illi. Hoies stulti nō videbunt
eā: lōge enī abest a supbia ꝛ dolo. Uiri
mendaces nō erūt illius memores: ꝛ vi
ri veraces inuenientur in illa: et succes-
sum habebūt vsq3 ad inspectionē dei.
Nō est speciosa laus in ore peccatoris:
q2 nō est a dño missus: qm̄ a deo pfecta
est sapia. Sapie enī dei astabit laus: et C
in ore fideli abūdabit: et dñator dabit
eā illi. Non dixeris p̄ deū abest: que enī
odit ne feceris. Nō dicas ille me īplā-
nauit: nō enī necessarij sunt ei hoies i-
pij. Oē execramētū erroris odit dñs:
et nō erit amabile timētib⁹ deū. Deus
ab initio cōstituit hoiem: et reliqt illū
in manu cōsilij sui. Adiecit mādata et
precepta sua: si volueris mādata cōser- Mat. 20. c
uare cōseruabūt te: et in ppetuū fidem D
placitā seruare. Apposuit tibi aquā ꝛ
ignē: ad quod volueris porrige manū
tuā. Ante hoiem vita ꝛ mors: bonū et
malū. Qd̄ placuerit ei dabitur illi: qm̄
multa sapia dei ꝛ fortis in potētia: vi-

ps.33.c. deus oes sine intermissione. Oculi dñi
Hebre.4.b ad timentes eũ: et ipse agnoscit omnẽ
operã hominis. Nemini mandauit im
pie agere: τ nemini dedit spaciũ peccã
di. Non enĩ concupiscit multitudinem
filioꝝ infidelium et inutilium.

¶ C.S. Non iocundandũ de filijs im-
pijs: de igne vltionis domini: sicut in
vno ita τ in multis. Capitulum.xvj.

B
Ne iocunderis in filijs im-
pijs si multiplicentur: nec
oblecteris sup ipsos si nõ
est timor dei in illis. Non
credas vite illorum: et ne
respexeris i labores eorũ.
Melior est enĩ vnus timẽs deũ: ꝙ mil-
le filij impij. Et vtile est mori sine filijs
ꝙ relinquere filios impios. Ab vno sen-
sato inhabitabit patria: τ a tribus im
j.21.b. pijs deseretur. Multa talia vidit ocu-
lus meus: τ fortiora his audiuit auris
mea. In synagoga peccantium exarde-
bit ignis: τ in gẽte incredibili exarde-
B scet ira. Non exorauerunt pro peccatis
suis antiqui gygantes q destructi sunt
confidentes sue virtuti: τ non pepercit
peregrinationi illoꝝ: sed percussit eos
et execratus est eos pre superbia verbi
illorum. Non misertus est illis gẽtem
totam perdẽs: τ extollentem se in pec
s.5.b. catis suis. Et sicut sexcenta milia pedi
tum qui cõgregati sunt in duritia cor-
dis sui: τ si vnus fuisset ceruicatus mi
rum si fuisset immunis. Mia enim et
ira ẽ cũ illo: potẽs est exoratio τ effun
dens irã ꝑm miam suã: sic correctio il-
lius hoiem ꝑm opera sua iudicat. Non
effugiet i rapina peccator: et nõ retar-
dabit sufferẽtia miam facientis. Ois
mia faciet locum vnicuiqꝫ ꝑm meritũ
operũ suoꝝ: τ ꝑm intellectum peregri
C natiõis ipsi⁹. Nõ dicas. A deo abscon-
dar: et ex summo qs mei memorabit?
In ppl'o magno non agnoscar. Que est
enĩ aia mea in tam immensa creatura?
Ecce celũ τ celi celoꝝ: abyssus τ vniuer
sa terra τ que in eis sunt in conspectu
illius commouebunt: montes simul et
colles τ fundamẽta terre: τ cũ conspe-
xerit illa deus tremore concutient. Et
in oibus his insensatũ est cor: et omne
cor intelligit ab illo: et vias illius qs
intelligit. Et procellã quã nec oculus
videbit hoĩs. Nã plurima illius opera
sunt in absconsis: sed opa iustitie eius
quis enunciabit aut quis sustinebit?
Longe enĩ est testamẽtum a quibusdã:
et interrogatio hoim in cõsummatiõe
est. Qui minorat corde cogitat inania:
et vir imprudẽs τ errans cogitat stul-
ta. Audi me fili τ disce disciplinã sen- D
sus: τ in verbis meis attende in corde
tuo: τ dicam in equitate disciplinã: et
scrutabor enarrare sapiẽtiã: τ in ꝟbis
meis attẽde i corde tuo: τ dico in eqta
te spũs: virtutes quas posuit de⁹ i ope
ra sua ab initio: et i veritate enuncio
sciẽtiã ei⁹. In iudicio dei opa eius ab
initio: τ ab institutiõe hoim ipsoꝝ di
stinxit partes illoꝝ: τ initia eoꝝ i gẽti-
bus suis. Ornauit i eternũ opa illorũ:
nec esurierũt nec laborauerũt τ nõ de-
stiterũt ab opib⁹ suis. Unusquisqꝫ pri-
mũ sibi nõ angustiabit vsqꝫ i eternum.
Non sis incredibilis verbo illi⁹. Post
hec deus in terrã respexit: et impleuit il
lam bonis suis. Anima autem omnis
vitalis denũciauit ante faciem ipsius:
et ipsa iterum reuersio illorum.

¶ C.S. Quod nullus a cognitiõe dei
absconditur: qui enim hominem crea-
uit per nationes distinxit: et rectores
dedit sine intermissione ad eos respi-
cit: de elemosyna: de penitentia et con
fessione non tardanda. Capitulũ.xvij.

Deus creauit de terra homi- A
nem: et ꝑm imaginẽ suã fe- Genes.1.b.
cit illum. Et iterũ conuer-
tit illum in ipsam: τ ꝑm se
vestiuit illum virtute. Nu-
merum dierum et tempus
dedit illi: τ dedit illi potestatem eorũ
que sunt super terram. Posuit timo-
rem illius super omnem carnem: τ do
minatus est bestiarum et volatilium.
Creauit ex ipso adiutoriũ simile sibi: Genes.2.b
consilium et linguam et oculos et au-
res et cor dedit illis excogitandi: τ di
sciplina itellect⁹ repleuit illos. Crea-
uit τ illis sciẽtiam spũs: τ sensu imple
uit cor illorum: et mala et bona osten-
dit illis. Posuit oculum ipsorũ super
corda illorum ostẽdere illis magnalia
operũ suorum: vt nomẽ sctificationis
collaudent: et gloriari i mirabilibus
illius: vt magnalia enarrent operum
eius. Addidit illis disciplinã: et leges B
vite hereditauit illos: testamẽtũ eter-
num cõstituit cũ illis: τ iustitiã τ iudi
cia sua ostendit illis. Et magnalia ho-
noris eius vidit oculus eoꝝ: τ honorẽ
vocis audierũt aures illorũ: τ dixit il
lis: attendite ab oi iniquo Et manda-
uit illis vnicuiqꝫ de proximo suo. Vie

illoꝝ corā illo sunt semꝑ: ⁊ nō sunt ab
scōse ab oculis ipsius. In vnāquāq́ʒ
gētē preposuit rectorē: ⁊ pars dei isrl̄
facta est manifesta. Et oīa opa illorum
velut sol in cōspectu dei: et oculi eius
sine intermissione: inspicientes in vijs
eorum non sunt absconsa testamenta
ꝓpter iniquitatem illoꝝ: ⁊ omnes ini
§.29.c. E quitates eoꝝ in cōspectu dei. Elemo
sina viri quasi sacculus cū ipso: ⁊ gra
tiam hoīs quasi pupillā cōseruabit: et
postea resurget ⁊ retribuet illis retri
Actu.2.d. butionē vnicuiq́ʒ in caput ipsorum: et
ꝯuertet ī inferiores partes terre. Peni
tentibus aūt dedit viam iustitie: ⁊ cō
firmauit deficiētes sustinere: ⁊ destina
uit illis sortē veritatis. Cōuertere ad
dominū ⁊ relinque peccata tua: preca
re ante faciem dn̄i: et minue offendicu
la. Reuertere ad dn̄m ⁊ auertere ab in
iustitia tua: et nimis odito execratio
nē ⁊ cognosce iustitias ⁊ iudicia dei: ⁊
sta ī sorte ꝓpositiōis ⁊ oratiōis altissi
mi dei. In partes vade seculi sctī: cū vi
D uis ⁊ dantib⁹ cōfessionem deo. Non de
De pe. di.1. moreris in errore impiorum: ante mor
§ idē. ⁊ ca. tē cōfitere. A mortuo quasi nihil perit
voluissent. confessio. Confiteberis viuēs viuus et
sanus cōfiteberis ⁊ laudabis deum: et
gloriaberis in miserationibus illius.
Quam magna mīa dn̄i: et propitiatio
illius conuertentibus ad se. Nec enim
omnia possunt esse in hominibus: qm̄
non est immortalis filius hominis: et
in vanitate malitie placuerunt. Quid
lucidi⁹ sole? Et hic deficiet. Aut quid
nequius ꝙ qđ excogitauit caro et san
guis? Et hoc arguetur. Uirtutem alti
tudinis celi ipse cōspicit: et omnes ho
mines terra et cinis.

¶ Ca. S. De magnalibus dei et homi
nis miseria erga proximum: de danda
elemosyna sine verbo malo: de ꝓuiden
do et memorando iudicio: de oratiōe
et continentia anime. Caplm̄. xviij.

A
Ui viuit in eternū creauit
oīa simul. De⁹ solus iustifi
cabit: et manet inuict⁹ rex
in eternum. Quis sufficiet
enarrare opa illius? Quis
enim inuestigabit magna
lia eius? Uirtutem autem magnitudi
nis eius qs enunciabit? Aut quis adij
ciet enarrare misericordiam eius? Nō
est minuere neq́ʒ adijcere: nec est inueni
re magnalia dei. Cum consummauerit
homo: tunc incipiet: et cum quieuerit
operabitur. Quid est homo? et que est
gr̄a illius? Et quid est bonum: aut qđ
nequam illius? Numerus dierum ho Gene. 6.a
minum vt multum centum anni: quasi ps̄. 89.c
gutte aque maris deputati sunt. Et si B
cut calculus arene: sic exigui anni ī die
eui. Propter hoc patiēs est de⁹ ī illis:
et effundet sup nos misericordiā suā.
Uidit ꝓsumptionē cordis eoꝝ qm̄ ma
la est: et cognouit subuersionem illoꝝ
qm̄ nequā est. Ideo adimpleuit propi
tiationem suam in illis: ⁊ ostendit eis
viam equitatis. Miseratio hoīs circa
proximum suum: misericordia autem
dei super omnē carnē. Qui misericor
diā habet docet et erudit: quasi pastor
gregē suum. Misereatur excipiens do
ctrinā miserationis: et q̄ festinat in iu
dicijs eius. Fili in bonis nō des quere
lam: ⁊ in omni dato non des tristitiam
verbi mali. Nōne ardorē refrigerabit
ros. Sic et verbū melius ꝙ datū. Non
ne ecce verbum super datum bonum.
Sed vtraq́ʒ cum homine iustificato. C
Stultus acriter iproperabit: ⁊ datus 16.q.1. sic vi
indisciplinati tabescere facit oculos. ue. ⁊. c. se.
Ante iudicium para iustitiam tibi: et
anteꝙ loquaris disce. Ante languorē
adhibe medicinam: et ante iudiciū in
terroga teipsum: et in cōspectu dei in
uenies propitiationem. Ante langu
rem humilia te: et in tempore infirmi
tatis ostende conuersationem tuam.
Non impediaris orare semper: et non
verearis vsq́ʒ ad mortem iustificari: qm̄
merces dei manet in eternū. Ante ora Luce.18.a.
tionem prepara animam tuam: et noli Thessa.5.d
esse quasi homo qui tentat deū. Me §.7.c.
mento ire in die cōsummationis: ⁊ tē
pus retributionis in conuersatione fa
ciei. Memento paupertatis in tem
pore abundantie: et necessitatem pau
pertatis in die diuitiarū. A mane vsq́ʒ D
ad vesperā immutabit tempus: et hec
oīa citata in oculis dei. Homo sapiēs
in omnibus metuit: ⁊ ī diebus delicto
rū attendet ab inertia. Omnis astutus
agnoscit sapientiam: ⁊ inuenienti eam
dabit cōfessionē. Sensati in verbis et
ipsi sapienter egerūt: ⁊ intellexerūt ve
ritatem et iustitiam: ⁊ implorauerunt
prouerbia ⁊ iudicia. Post concupiscē
tias tuas nō eas: ⁊ a volūtate tua auer
tere. Si prestes anime tue concupiscē 47.di.c. vl
tias eius: faciet te in gaudiū inimicis tum.
tuis. Ne oblecteris ī turbis: nec in mo
dicis. Assidua enī est ꝯmissio illoꝝ. Ne

fueris mediocris in cōtentiōe ex feno-
re: ꝛ nō est tibi nihil in seculo. Eris eñ
inuidus anime tue.

¶ C. S. De vino ꝛ luxuria ꝛ loquacita-
te: de discretione habēda in verbis: de
differentia habenda sapiētie diuine ꝛ
humane: de hoīe cognoscēdo: de corre-
ptione sine ira. Caplm. xix.

A Operariꝰ ebriosus nō locu-
pletabit: ꝛ ꝗ spernit modi-
ca paulatim decidet. Uinū
et mulieres apostatare fa-
ciūt sapiētes: ꝛ arguūt sen-
satos: ꝛ ꝗ se iūgit fornica-
riis erit nequā. Putredo ꝛ vermes he-
reditabūt illū: ꝛ extolleť in exemplum
maius: et tolletur de numero aīa eius.
Qui credit cito leuis est corde ꝛ mino-
rabit: ꝛ ꝗ delinqͭt ī aīam suā insup ha-
B bebiť. Qui gaudet iniqͭtate denotabiť
E.10.D. et ꝗ odit correptionē minueť vita: ꝛ ꝗ
odit loquacitatem extinguit maliciā.
Qui peccat in aīam suam penitebit: ꝛ
qui iocundatur in malicia denotabiť.
Ne iteres verbum nequam et durū: et
nō minoraberis. Amico ꝛ inimico no-
li narrare sensum tuum: ꝛ si est tibi de-
lictum noli denudare. Audiet eñ te et
custodiet: ꝛ quasi defendēs pctm̄ odiet
te: ꝛ sic aderit tibi semper. Audisti ver-
bū aduersus proximum tuū: cōmoria-
tur in te fidens: qm̄ non te dirumpet.
A facie verbi parturit fatuus: tāꝙ ge-
mitꝰ partus infantis. Sagitta infixa
femori canis: sic verbum ī corde stulti.
C Corripe amicum ne forte non intelle-
xerit: ꝛ dicat non feci: aut si fecerit: ne
iterum addat facere. Corripe proximū
ne forte nō dixerit: ꝛ si dixerit ne forte
iteret. Corripe amicum: sepe enim fit
cōmissio: et nō omni verbo credas. Et
ꝗ labiť ligua sua: sʒ nō ex aīo. Quis est
eñ ꝗ nō deliquerit in lingua sua? Cor-
ripe proximū anteꝙ cōminueris: ꝛ da lo-
cum timori altissimi: qꝛ oīs sapiētia ti-
mor dei: et ī illa timere deū: et ī omni
D sapiētia dispositio legis. Et non est sa-
piētia neqͭtie disciplina: ꝛ nō est cogi-
tatus bonꝰ pctōꝝ prudētia. Est prudē-
tie nequitia: et ī ipa execratio: ꝛ est insi-
piens ꝗ minuitur sapiētia. Melior est
homo ꝗ minuiť sapientia: ꝛ deficiens
sensu in timore dei ꝙ qui abundat sen-
su ꝛ trāgrediť legem altissimi. Est so-
lertia certa: et ipsa iniqua. Et est qui
emittit verbū certū enarrās veritatē.
Et qui nequiter humiliat se: ꝛ interio-
ra eius plena sunt dolo: et est iustus ꝗ
se nimiū submittit a multa humilita-
te: ꝛ est iustus qui inclinat faciē suā et
fingit nō videre se quod ignoratū est.
Et si ab imbecillitate viriū vetetur pec-
care: si inuenerit tēpus malefaciēdi ma-
lefaciet. Ex visu cognosciť vir: ꝛ ab oc-
cursu faciei cognosciť sensatꝰ. Amictꝰ
corporis ꝛ risus dentiū: ꝛ ingressus ho-
minis enunciant de illo. Est correctio
mēdax in ira cōtumeliosi: ꝛ est iudiciū
quod nō probatur esse bonum: et est ta-
cens et ipse est prudens.

¶ C. S. De correptiōe ꝛ correpti peni-
tentia: de tacēte ꝛ loquace: de dato sa-
piētis: de gratia ꝛ dato fatui: de falsa
promissione: de mendacio: de sapiente
placente magnatis: de donis non acci-
piēdis: de sapientia abscōdita. Ca. xx.

Quam bonum est arguere ꝙ A
irasci: ꝛ cōfitentē ī oratiōe
nō phibere. Concupiscen-
tia spadonis deuirginauit
iuuenculam: sic ꝗ facit per
vim iudiciū iniquū. Quam
bonum est correptū manifestare peni-
tentiam: sic enim effugies voluntarium
peccatum. Est tacens qui inuenitur sa-
piens: et est odibilis qui procax est ad
loquendum. Est autem tacens non ha-
bens sensum loquele: ꝛ est tacēs sciens
tempus apti temporis. Homo sapiēs
tacebit vsqꝫ ad tempus: lasciuus autē
ꝛ imprudens non seruabunt tempus.
Qui multis vtitur verbis ledet aīam
suam: ꝛ qui potestatem sibi assumit in- B
iuste odietur. Et processio in malis vi-
ro indisciplinato: ꝛ est inuentio in de-
trimentum. Et datum quod nō est vti-
le: et est datū cuius retributio duplex.
Est propter gloriam minoratio: et est
ꝗ ab humilitate leuabit caput. Est qui
multa redimat modico precio: et resti-
tuens ea in septuplum. Sapiens ī ver-
bis seipsum amabilē facit: gratie autē
fatuorum effundentur. Datus insipien-
tis nō erit vtilis tibi: oculi enim illiꝰ
septēplices sunt. Exigua dabit et mul-
ta improperabit: ꝛ apertio oris illius
inflāmatio est. Hodie feneratur ꝗs et
cras expetit: ꝛ odibilis ē hō huiusmo-
di. Fatuo nō erit amicꝰ: ꝛ nō erit gra-
tia ī bonis illius. Qui eñ edunt panē
illiꝰ: false lingue sunt. Quotiēs ꝛ quā- C
ti irridebunt eū? Neqꝫ eñ qđ habendū
erat directo sensu distribuit: siľr et qđ
nō erat habēdum. Lapsus false lingue

quasi qui in pauimēto cadēs: sic casus
malorū festināter venient. Hō acharis
quasi fabula vana: ⁊ ĩ ore ĩdisciplina-
torꝝ assidua erit. Ex ore fatui reprobra
bitur parabola: nō em̄ dicit illā in tpe
suo. Est q̄ vetat̃ peccare pre inopia: et
in reqe sua stimulabit̃. Est q̄ ꝑdet aīaꝫ
suā pre cōfusione: ⁊ ab ĩprudēti ꝑsona
ꝑdet eā: ꝑsone aūt acceptione ꝑdet se.
Est q̄ pre ꝯfusione ꝓmittit amico: ⁊ lu
D cratus est cum inimicū gratis. Oppro
briū nequā ĩ hoīe mēdaciū: ⁊ in ore in-
disciplinatorꝝ assidue erit. Potior est
fur q̄ assiduitas viri mēdacis: ꝑditio-
nem aūt ābo hereditabūt. Mores ho-
minū mēdaciū sine honore: ⁊ confusio
Prover. 12.b. illorꝝ cū ipsis sine ĩtermissiōe. Sapiēs
⁊.28.c. in verbis ꝓducet seipm̄ et homo pru-
Exo. 23.a. dēs placebit magnatis. Qui operatur
Deut. 16.d. terrā suā inaltabit aceruū frugū: et q̄
j.41.c. operat̃ iustitiaꝫ ipse exaltabit̃: q̄ vero
placet magnatis effugiet iniquitatem.
Exenia et dona excecāt oculos iudicū:
et q̄si mutus in ore auertit correctiōes
eorꝝ. Sapiētia abscōsa ⁊ thesaurus in
uisus: que vtilitas in vtrisq̄? Melior
est q̄ celat insipientiam suā q̄ homo q̄
abscondit sapientiā suam.

¶ C.S. De peccatis nō cumulādis: sed fu
giēdis: de audaci lingua heretici: de cō
summatione ⁊ via peccantiū: de fatuo
et sapiēte alternatim: de maledicente
diabolum et susurrone. Cap. xxi.

A
a.5.b.

Ili peccasti: non adijcias
iterū: sꝫ ⁊ de p̄stinis deprecare
vt tibi dimittant̃. Qua-
si a facie colubri fuge ꝑctā
et si accesseris ad illa susci
piēt te. Dētes leonis den-
tes eius: interficiētes aīas hominum.
Quasi romphea bis acuta hoīs iniqui
tas: plage illius nō est sanitas. Obiur-
gatio et iniurie annullabūt substātiā:
et dom⁹ que nimis locuples est annul-
labit̃ sup̄bia: sic substātia sup̄bi eradi-
cabit̃. Deprecatio pauperis ex ore vsq̄
ad aures perueniet: ⁊ iudiciū festinato
adueniet illi. Qui odit correptionē ve
stigiū est peccatoris: ⁊ q̄ timet deū ꝯuerte
B tur ad cor suū. Notus a lōge potēs lin-
gua audaci: ⁊ sensat⁹ scit labi se ab ipo.
Qui edificat domū suā impēdiis alie-
nis: quasi qui colligit lapides suos in
hyeme. Stupa collecta synagoga pec-
cantiū: ⁊ cōsummatio illorum flamma
ignis. Via peccātiū cōplātata lapidi-
bus: et in fine illorū inferi ⁊ tenebre et
pene. Qui custodierit iustitiā ꝯtinebit
sensum ei⁹: consummatio timoris dei
sapientia ⁊ sensus. Non erudiet̃ q̄ non
est sapiens in bono. Est aūt insipiētia
q̄ abūdat in malo: et non est sensus vbi
est amaritudo. Scientia sapientis tā-
q̄ inundatio abundabit: ⁊ cōsilium il-
lius sicut fons vite ꝑmanet. Cor fatui C
quasi vas confractū: ⁊ oēm sapiētiam j.33.a.
nō tenebit. Verbū sapiēs quodcūq̄ au
dierit sciens laudabit et ad se adijciet:
audiuit luxuriosus ⁊ displicebit illi ⁊
proijciet illud post dorsum suū. Narra
tio fatui quasi sarcina ĩ via. Nam in la
bijs sensati inuenit̃ gr̃a. Os prudentis
queritur ĩ ecclesia: ⁊ verba illius cogi-
tabūt ĩ cordib⁹ suis. Tanq̄ domus ex-
terminata sic fatuo sapiētia: et sciētia
insensati inenarrabilia verba. Compe-
des ĩ pedibus stulto doctrina: et quasi
vincula manuum super manum dexte-
ram. Fatuus in risu exaltat vocē suā:
vir autem sapiens vix tacite ridebit.
Ornamentū aureū prudenti doctrina: D
⁊ q̄si brachiale in brachio dextro. Pes
fatui facilis in domū proximi: ⁊ homo
perit⁹ ꝯfundet̃ a ꝑsona potētis. Stul
tus a fenestra respiciet ĩ domū: vir au
tem erudit⁹ foris stabit. Stultitia ho
minis auscultare per ostiū: ⁊ prudens
grauabitur contumelia. Labia impru-
dentiū stulta narrabunt: verba autem
prudētiū statera pōderabunt̃. In ore
fatuorꝝ cor illorū: ⁊ in corde sapientiū
os illorꝝ. Dū maledicit impius diabolū:
maledicit ipse aīam suam. Susurro co
inquinabit aīam suā et in oīb⁹ odiet̃:
et q̄ permāserit odiosus erit: tacitus
et sensatus honorabitur.

¶ C.S. De lapidatiōe pigri: de filio ⁊
filia fatua discernēdū: qd ⁊ q̄b⁹ sit pre
dicandum: de luctu mortui ⁊ luctu fa-
tui: de non loquēdo multum cū fatuo:
et q̄ amicitiā soluāt conuicia. Ca. xxij.

N lapide luteo lapidat⁹ est B
piger: ⁊ oēs loquent̃ super
aspnationē illi⁹. De sterco
re boū lapidat⁹ ē piger: et
oīa q̄ tetigerit eū excutiet
man⁹. Confusio p̄ris est de
filio ĩdisciplinato. Filia aūt fatua ĩ de
minoratiōe fiet. Filia prudens heredi
tas viro suo: nā q̄ cōfundit ĩ ꝯtumeliā
fit genitoris. Patrem ⁊ virū cōfundit
audax: ⁊ ab impijs non minorabit̃: ab
vtrisq̄ aūt ignorabit̃. Musica ĩ luctu
importuna narratio: flagella ⁊ doctri-

na in omni tempore sapiētia. Qui do-
cet fatuum quasi qui cōglutinat testā.
Qui narrat verbum nō audienti: qua-
si qui excitat dormientē de graui som-
s.3.d.i.31. no. Cum dormiente loquitur qui enar
a.i.38.b. rat stulto sapientiā: et in fine narratio-
B nis dicit. Quis est hic? Supra mortuū
plora: defecit enim lux eius: & supra fa
tuum plora: deficit enim sensu. Modi-
cum plora supra mortuum: quoniam
requieuit. Nequissimi em̄ nequissima vita
s.12.c. sup mortē fatui. Luctus mortui septē
dies: fatui autē et impij oēs dies vite
illorum. Cum stulto ne multum loqua
ris: et cū insensato ne abieris. Serua-
te ab illo vt non molestiam habeas: et
non coinquinaberis in peccato illius.
Pro.27.a. Deflecte ab illo & inuenies requiē: et nō
accidiaberis i stultitia illi⁹. Sup plū
C bum qd grauabitur? Et qd illi aliud
nomē ꝙ fatuus? Arenā et salē et mas-
sam ferri facilius est ferre: ꝙ hoīez im
prudētem & fatuum & impium. Sicut
loramentum ligneum colligatū in fun
damento edificij nō dissoluet: sic & cor
cōfirmatū i cogitatione consilij. Cogi
tatus sensati in oī tpe vel metu nō de-
prauabitur. Sicut palee in excelsis et
cemēta sine impensa posita ꝯtra faciē
venti nō ꝑmanebūt: sic et cor timidum
in cogitatione stulti contra impetū ti-
moris non resistit. Sicut ornat⁹ areno
sus i pariete limpido: sic & cor trepidū
in cogitatiōe fatui oī tpe non metuet:
sed & q̄ in preceptis dei permanet sem
per. Pūgēs oculū deducit lacrimas:
et q̄ pūgit cor profert sensum. Mittēs
lapidē in volatilia deijciet illa: sic & q̄
D cōuitiaf amico dissoluit amicitiā. Ad
amicū & si pduxeris gladiū non despe
res: est em̄ regressus ad amicū. Si ape
ruerit os triste: nō timeas. Est em̄ con-
cordatio excepto cōuicio & iproperio:
et superbia & mysterij reuelatiōe & pla
ga dolosa. In his oib⁹ effugiet amic⁹.
Fidem posside cum amico i pauperta-
te illi⁹: vt et i bonis illius leteris. In tē
pore tribulatiōis illi⁹ permane illi fi-
delis: vt et i hereditate illius coheres
sis. Ante ignem camini vapor et fum⁹
ignis inaltaf: sic et ante sanguinē ma-
ledicta et cōtumelie et mine. Amicum
ps.140. salutare nō cōfundaris. A facie illius
nō te abscōdas: & si mala tibi euenerit
per illum sustine. Omnis q̄ audiet ca-
uebit se ab eo. Quis dabit ori meo cu-
stodiā: & sup labia mea signaculum cer
tum vt non cadā in ipsis: & lingua mea
perdat me.

¶ C. B. Oratio ꝯtra superbiā: gulam
et luxuriā: de iuratiōe: de blasphemia:
et de disciplinata loquela: de trib⁹ ge-
nerib⁹ peccatoꝝ: de confutatiōe homi-
nis volentis peccare: de multis pecca-
catis concurrentibus in adulterio: de
laude timoris dñi. Capitulū. xxiij.

Domine pater et dñator vi- B
te mee: ne derelinquas me
in cogitatu et cōsilio eorū:
nec sinas me cadere in illa
exprobratiōe. Quis suppo
nit in cogitatu meo flagel-
la: et in corde meo doctrinam sapien-
tie: vt ignorationibus eorum nō par-
cant mihi: et nō appareant delicta eo-
rum: et ne adincrescant ignorātie mee
et multiplicent delicta mea: & peccata
mea abūdēt: et incidā in cōspectu ad-
uersarioꝝ meorū: & gaudeat inimicus
meus. Dñe pater et de⁹ vite mee: ne de
relinquas me i cogitatu illorū. Extol-
lētiā oculoꝝ meoꝝ ne dederis mihi: &
omē desideriū auerte a me. Aufer a me
ventris cōcupiscētias: & cōcubitus cō
cupiscentie ne apprehendāt me: & ani-
mo irreuerenti et infrunito ne tradas
me. Doctrinam oris audite filij: et qui
custodierit illā non periet labijs suis:
nec scandalizabitur in operib⁹ neq̄s-
simis. In vanitate sua apprehenditur
peccator: & superbus & maledictus scā C
dalizabitur in illis. Iurationi non as-
suescat os tuum: multi enim casus in
illa. Nominatio vero dei nō sit assidua
in ore tuo: et nominibus sanctorū non
admiscearis: quoniam non eris immu
nis ab eis. Sicut enim seruus interro
gatus assidue a liuore nō minuitur: sic
oīs iurans et nominans in toto a pec- i.27.b.
cato nō purgabitur. Uir multū iurās de iureiur.
implebitur iniquitate: & non discedet c.& si xp̄s.
a domo illius plaga. Et si frustrauerit
fratrē delictū illius super ipsū erit: &
si dissimulauerit delinq̄t dupliciter: et
si inuacuū iurauerit nō iustificabitur.
Replebitur em̄ retributione dom⁹ illi⁹.
Est & alia loquela ꝯtraria morti: nō in
ueniatur in hereditate iacob. Etenim a mi
sericordibus oīa hec auferētur: & i de-
litijs nō volutabūt. Indisciplinose lo
quele non assuescat os tuū: est enim in
illa verbū peccati. Memēto patris et
matris tue: in medio enim magnatoꝝ
cōsistis: ne forte obliuiscatur te de⁹ in

cõspectu illoꝝ: et assiduitate tua infa-
tuatus improperiũ patiaris: et maluisses
non nasci: ⁊ diem natiuitatis tue male
C dicas. Homo assuetus ĩ verbis impro
2.reg.16.d. perij: in omnibus diebus suis non eru
dietur. Duo genera abundant in pecca
tis: ⁊ tertium adducit iram ⁊ perditio
nem. Aia calida q̃si ignis ardens non
extinguetur donec aliqd glutiat: ⁊ homo
nequam in ore carnis sue non desinet
donec incendat ignẽ. Homini fornica-
rio omnis panis dulcis: non fatigabitur
transgrediens vsq; ad finem. Ois ho-
mo qui transgreditur lectum suum cõ
tẽnens in aiam suã ⁊ dicens: qs me vi-
Esa.29.c. det. Tenebre circũdant me: ⁊ parietes
cooperiunt me: ⁊ nemo circũspicit me
quẽ vereor: delictoꝝ meoꝝ nõ memora
bitur altissimus: ⁊ nõ intellexit: qm̃ oia vi
det oculus illius: qm̃ expellit a se timo-
rem dei hmõi hominis timor: et oculi
hoim timẽtes illũ: ⁊ non cognouit qm̃
oculi dñi multo plus lucidiores sunt
sup solẽ: circũspiciẽtes oẽs vias hoim
et ꝓfundũ abyssi: ⁊ hominũ corda in-
D tuẽtes in absconditas partes. Dño enĩ
deo anteq̃ crearentur oia sunt agnita:
sic et post perfectũ respicit oia. Hic in
plateis ciuitatis vindicabitur: quasi pul
lus equinus fugabitur: ⁊ vbi nõ spera-
uit apprehẽdetur. Et erit dedecus oibus:
eo q̃ nõ intellexerit timorẽ dñi. Sic et
mulier ois relinquẽs virũ suũ: ⁊ statu-
ens hereditatẽ ex alieno matrimonio.
Primo enim in lege altissimi incredi-
bilis fuit: ⁊ scdo virũ suũ dereliqt: ter
tio in adulterio fornicata est: ⁊ ex alio
viro filios statuit sibi. Hec in ecclesiam
adducetur: ⁊ in filios eius respicietur. Non
tradẽt filij eius radices: ⁊ rami eius nõ
dabunt fructum. Derelinquẽt in male-
dictũ memoriã eius: ⁊ dedecus illius non
delebitur. Et agnoscẽt q̃ derelicti sunt:
qm̃ nihil melius est q̃ timor dei: ⁊ nihil
dulcius q̃ respicere in mandatis dñi.
Gloria magna est sequi dñm: lõgitudo
enĩ dierum assumetur ab eo.

¶ C. S. De laude sapiẽtie: dicit sapiẽ-
tia se ex ore altissimi ꝓdiisse: enarrat
que fecerit: de requie quam inuenit.

Capitulum. xxiiij.

A Apiẽtia laudabit animam
suã: ⁊ in deo honorabitur: et
in medio ppli sui gloriabi
tur: et in ecclesijs altissimi
aperiet os suũ: ⁊ ĩ cõspectu
virtutis illius gliabitur: et in
medio populi sui exaltabitur: ⁊ in pleni
tudine sancta admirabitur: ⁊ ĩ multitu-
dine electoꝝ habebit laudem: et inter
benedictos benedicetur dicẽs. Ego ex
ore altissimi ꝓdiui primogenita: ante
omnem creaturam. Ego feci ĩ celis vt
oriretur lumẽ indeficiens: et sicut ne-
bula texi omnem terram. Ego in altis-
simis habitaui: ⁊ thronus meus in co-
lũna nubis. Gyrũ celi circũiui sola: et
profundum abyssi penetraui: et in flu-
ctibus maris ambulaui: ⁊ in omni ter
ra steti. Et in omni populo et in omni
gente primatum habui: et omnium ex-
cellentium et humilium corda virtute
calcaui. Et in his omnibus requiẽ que
siui: et in hereditate domini morabor.
Tunc precepit ⁊ dixit mihi creator om
nium: ⁊ qui creauit me requieuit in ta
bernaculo meo: et dixit mihi. In iacob B
inhabita et in israel hereditare: et in
electis meis mitte radices. Ab initio
et ante secula creata sum: ⁊ vsq; ad fu-
turũ seculum non desinam: et in habi-
tatiõe sancta corã ipso ministraui. Et
sic ĩ siõ firmata sum: et in ciuitate san-
ctificata similiter requieui: ⁊ ĩ hierusa
lem potestas mea. Et radicaui ĩ pplo
honorificato: ⁊ in partes dei mei here
ditas illius: ⁊ in plenitudine sanctoꝝ
detẽtio mea. Quasi cedrus exaltata sum
in libano: et quasi cypressus in monte
sion: quasi palma exaltata sum in ca-
des: ⁊ quasi plantatio rose in hierico.
Quasi oliua speciosa ĩ campis: ⁊ quasi De sacra
platanus exaltata sum iuxta aquam in vnctiõe ca-
plateis. Sicut cynamomum et balsa- vnico.
mum aromatizans odorẽ dedi. Quasi
myrrha electa dedi suauitatẽ odoris:
⁊ quasi storax et galbanus ⁊ vngula et
gutta: et quasi libanus non incisus va
porani habitationẽ meam: ⁊ quasi bal
samum non mixtum odor meus. Ego C
quasi terebinthus extendi ramos meos:
et rami mei honoris et gr̃e. Ego quasi
vitis fructificaui suauitatẽ odoris: et
flores mei fructus honoris et honesta-
tis. Ego mater pulchre dilectiõis ⁊ ti-
moris: ⁊ agnitiõis ⁊ sancte spei. In me
gratia omnis vite ⁊ veritatis: ĩ me om
nis spes vite ⁊ virtutis. Trãsite ad me
oẽs q̃ concupiscitis me: ⁊ a generatio-
nibus meis adimplemini. Spũs enim
meus super mel dulcis: ⁊ hereditas mea
super mel et fauum. Memoria mea in Jo.4.b.
generatione seculorum. Qui edunt me: ⁊.6.b.
adhuc esuriẽt: et qui bibunt me adhuc

sicient. Qui audit me nõ confundetur
et qui operant̃ i me nõ peccabũt. Qui
elucidant me: vitã eternam habebunt.
Hec omnia liber vite: et testamentum
altissimi: ꝛ agnitio veritatis. Legẽ mã
dauit moyses in preceptis iustitiarũ:
ꝛ hereditatẽ domui iacob ꝛ israel pro
missiões. Posuit dauid puero suo exci
tare regẽ ex ipo fortissimũ: et i throno
Genes. 2.b honoris sedentẽ in sempiternum. Qui
implet quasi phison sapientiã: et sicut
Josue. 3.d. tigris i diebus nouorũ. Qui adimplet
D quasi euphrates sensum. Qui multipli
cat quasi iordanis in tempore messis.
Qui mittit disciplinã sicut lucẽ: et as
sistẽs quasi geon in die vindemie. Qui
perficit prim⁹ scire ipsam: ꝛ infirmior
non inuestigabit eam. A mari eñ abun
dabit cogitatio eius ꝛ consilium illius
in abysso magna. Ego sapientia effudi
flumina. Ego quasi trames aque immẽ
se de fluuio. Ego quasi fluuius dorix:
et sicut aqueductus exiui de paradiso.
Dixi. Rigabo hortum plantationũ: et
inebriabo partus mei fructum. Et fa
ctus est mihi trames abũdãs: et fluui⁹
me⁹ appropiquauit ad mare. Qm̃ do
ctrinã quasi antelucanũ illumino om
nibus: et enarrabo illã vsq ad longin
quũ. Penetrabo omnes iferiores par
tes terre: ꝛ inspiciã oẽs dormientes: ꝛ
illuminabo oẽs sperantes in domino.
Adhuc doctrinam quasi prophetiã ef
fundã: et relinquam illam querentib⁹
sapientiã: ꝛ non desinam in progenies
J.33.c illorũ vsq in euum sanctũ. Uidete qm̃
non soli mihi laboraui: sed omnib⁹ ex
quirentibus veritatem.

¶ C. S. De trib⁹ que placent deo: ꝛ de
tribus que odit: de nouem insuspicabi
lib⁹: et de decimo: maxime de malicia
mulieris nequam. Capitulũ. xxv.

A In tribus placitum est spũi
meo: q̃ sunt probata coram
deo et hominibus. Concor
dia fratrum: ꝛ amor proxi
morũ: et vir et mulier sibi
bene consentientes. Tres
species odiuit anima mea: ꝛ aggrauor
valde anime illorũ. Pauperem super
bum: et diuitem mendacem: et senẽ fa
tuum et insensatum. Que in iuuentu
te tua non congregasti: quomodo i se
nectute tua inuenies. Quam speciosũ
caniciei iudiciũ: et presbyteris cogno
scere cõsilium. Quam speciosa vetera
nis sapientia: et gloriosus itellect⁹ et
consilium. Corona senum multa peri
tia: ꝛ gloria illorum timor dei. Nouem
insuspicabilia cordis magnificaui: et
decimum dicam in lingua hominibus.
Homo qui iocundatur in filiis: viuẽs B
et videns subuersionem inimicorum
suorum. Beatus qui habitat cum mu ã.14.a.
liere sensata: et qui lingua sua non est
lapsus: ꝛ qui non seruiuit indignis se.
Beatus q̃ inuenit amicum verũ: ꝛ qui
enarrat iustitiam auri audienti. Quã
magnus qui inuenit sapientiam ꝛ sciẽ
tiam: sed nõ est super timentem dñm.
Timor dei sup oĩa se superposuit. Bea
tus homo cui donatũ est haberi timo
rẽ dei. Qui tenet illũ cui assimilabit.
Timor dei initiũ dilectiõis eius: fidei
autem initiũ agglutinandũ est ei. Om C
nis plaga tristitia cordis est: ꝛ oĩs ma
litia neq̃tia mulieris. Et omnẽ plagã
et nõ plagã videbit cordis: ꝛ omnẽ ne
quitiam ꝛ nõ nequitiã mulieris: ꝛ om
nem obductum ꝛ nõ obductũ odiẽtiũ:
ꝛ oẽm vindictã ꝛ nõ vindictam inimi
corũ. Nõ est caput nequius super caput Puer. 21.c.
colubri: ꝛ non est ira sup irã mulieris.
Commorari leoni ꝛ draconi placebit:
q̃ habitare cũ muliere nequã. Nequi
tia mulieris immutat faciẽ eius: ꝛ ob
cecabit vultũ suũ tanq̃ vrsus: et quasi
saccum ostẽdit i medio proximorũ. In
gemuit vir ei⁹: ꝛ audiẽs suspirauit mo
dicũ. Breuis oĩs malicia sup maliciã
mulieris: sors peccatorũ cadat super il
lã. Sicut ascensus arenosus i pedib⁹ D
veterani: sic mulier linguata hoi q̃eto.
Ne respicias i mulieris speciem: et nõ
ↄcupiscas mulierẽ a specie. Mulieris
ira irreuerentia ꝛ ↄfusio magna. Mu
lier si primatũ habeat: cõtraria est vi
ro suo. Cor humile ꝛ facies tristis ꝛ pla
ga mortis: mulier nequã. Manus de
biles ꝛ genua dissoluta: mulier que nõ
beatificat virum suũ. A muliere initiũ Genes. 3.a.
factũ est peccati: ꝛ per illã omnes mo ã.8.b.
rimur. Non des aque tue exitũ nec mo 2.Re.14.b.
dicũ: nec mulieri nequam veniam pro
deundi. Si nõ ambulauerit ad manũ
tuã: cõfundet te in conspectu inimico
rum. A carnibus tuis abscide illam: ne
semper te abutatur.

¶ Capituli Summariũ. De laude mu
lieris bone: de timore trium: ꝛ quarto
de muliere zelotypa ꝛ ebriosa: de filia:
de duob⁹ mouentibus tristitiam: ꝛ ter
tio mouente irãm: de duabus specieb⁹
periculosis. Capitulum. xxvj.

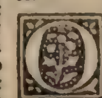
A Ulieris bone beatus vir:
numerus eñ annoꝝ illoꝝ
duplex. Mulier fortis oble
ctat virū suū: ⁊ annos vite
illi⁹ in pace īplebit. Pars
bona mulier bona: in par
te bona timētium deū dabit̃ viro ꝓ fa
ctis bonis: diuitis aūt et pauperis cor
bonū in oī tēpore vultus illorū hila-
ris. A tribus timuit cor meum: et in
quarto facies mea metuit. Delaturam
ciuitatis ⁊ collectionem populi: et ca
lumniā mendacē: super mortē omnia
B grauia. Dolor cordis et luctus: mulier
zelotypa. In muliere zelotypa flagel-
lum lingue oīb⁹ communicans. Sicut
boum iugū qđ mouetur: ita et mulier
nequā. Qui tenet illam: quasi q̄ appre
hendit scorpionē. Mulier ebriosa ira
magna et cōtumelia: ⁊ turpitudo illi⁹
nō tegetur. Fornicatio mulieris in ex-
tollentia oculorū: ⁊ in palpebris illi⁹
j.42.b. agnoscetur. In filia non auertēte se fir
ma custodiā: ne inuenta occasione abu
C tatur se. Ab omni irreuerētia oculorū
ei⁹ caue: et ne mireris si te neglexerit.
Sicut viator sitiēs ad fontem os ape
riet: ⁊ ab oī aqua ꝓxima bibet: ⁊ ꝯtra
oēm palū sedebit: ⁊ ꝯtra oēm sagittā
aperiet pharetrā donec deficiat. Grā
mulieris sedule delectabit virū suū: ⁊
ossa illius impinguabit. Disciplina il
lius datū dei est. Mulier sensata ⁊ ta-
cita: nō est immutatio erudite anime.
Grā sup gratiā mulier sancta ⁊ pudo
rata. Ois autē ponderatio non est di-
gna cōtinētis anime. Sicut sol oriēs
in mūdo in altissimis dei: sic ⁊ mulie-
ris bone species ī ornamētū dom⁹ ei⁹.
Lucerna splendēs sub candelabrū san
ctū: et species faciei sup etatē stabilē.
D Colūne auree sup bases argēteas: ⁊ pe
des firmi super plātas stabilis mulie-
ris. Fūdamēta eterna supra petrā so-
lidā: ⁊ mandata dei in corde mulieris
sancte. In duob⁹ cōtristatū ē cor meū:
et ī tertio iracūdia mihi aduenit. Uir
bellator deficiēs ꝑ inopiā: et vir sensa
tus cōtemptus: et qui transgreditur a
iustitia ad peccatū deus parauit eum
ad romphea. Due species difficiles: et
periculose mihi apparuerūt. Difficile
exuit̃ negociās a negligentia: ⁊ non iu
stificabitur caupo a pctis labiorum.
¶ C. S. De paupere volente ditari: de
vēditore: de verbo timoris domini: de
probatione hominis ⁊ cognitiōe cor-
dis: de sequendo iustitiam: de incon-
stantia stulti: de temperātia verbi: de
non iuratione: de non reuelandis arca
nis amici: de perditione amici: quod
impius machinatur malū quod redit
in ipsum. Capitulum xxvii.
Ropter inopiā multi deli
querūt: et q̄ q̄rit locupleta
ri auertit oculum suū. Si A
cut in medio cōpaginis la
pidū palus figit̃: sic et in-
ter medium venditiōis et
emptiōis angustiabit̃ pctīs. Contereī
cū delinquēte delictū. Si nō in timo-
re dñi tenueris te instāter: ⁊ cito sub-
uertet̃ domus tua. Sicut in percussura
cribri remanebit puluis: sic opera ho-
minis ī cogitatu illi⁹. Uasa figuli pro-
bat fornax: ⁊ hoīes iustos tentatio tri
bulationis. Sicut rusticatio de ligno
ostēdit fructū illius: sic verbū ex cogi-
tatu cordis hoīs. Ante sermonem non De pe. di. 2
laudes virū: hec eñ tentatio est hoīm. c. si enim.
Si sequaris iustitiā apprehendes il- B
lam: et indues quasi poderem honoris
et inhabitabis cū ea: ⁊ proteget te ī sem-
piternū: et in die agnitionis inuenies
firmamentū. Uolatilia ad sibi similia s.13.c.
conueniūt: et veritas ad eos q̄ operā-
tur illā reuertetur. Leo venationi insi
diatur semꝑ: sic peccata operantibus
iniq̄tatē. Homo sensatus in sapientia
manet sicut sol: nam stultus sicut luna
mutat̃. In medio insensatoꝝ serua ver
bū tpī: ī medio aūt cogitātiū assiduus
esto. Narratio peccantiū odiosa: et ri- s.23.b.
sus illoꝝ ī delictis pctī. Loquela mul
tū iurās horripilationē capiti statuet
et irreuerētia ipsius obturatio auriū.
Effusio sanguinis ī rixa supboꝝ: ⁊ ma C
ledictio illoꝝ audit⁹ grauis. Qui de-
nudat arcana amici fidē ꝑdit: ⁊ nō iue
niet amicū ad animū suū. Dilige ꝓxi-
mū: ⁊ ꝯiūgere fide cū illo. Qđ si denu-
daueris abscōsa illi⁹: nō ꝓseq̄ris post
eū. Sicut eñ hō q̄ ꝑdit amicū suū: sic
q̄ ꝑdit amicitiā proximi sui. Et sicut q̄
dimittit auē de manu sua: sic q̄ dereliq̄
sti ꝓximū tuū ⁊ nō eū capies. Nō illum
sequeris: qm̄ lōge abest. Effugit enim
quasi caprea de laqueo: qm̄ vulnerata
est aīa eius. Ultra cū nō poteris colli-
gare: et maledicti est concordatio. De-
nudare autē amici mysteria: despera-
tio est anime infelicis. Annuēs oculo
fabricat iniqua: et nemo eum abiiciet.
In cōspectu oculoꝝ tuorum conculca- ꝓuer.10.c.

bit os suũ: et sup sermones tuos admi
rabitur. Nouissime autem peruertet os
D suum: et in verbis tuis dabit scādalū.
Multa audiui et nō coequaui ei ⁊ do
min⁹ odiet illū. Qui in altū mittit la-
pidē super caput eius cadet: et plaga
Puer.26.d. dolosa dolosi diuidet vulnera. Et qui
Eccl.10.b. foueā fodit incidet in eam: ⁊ q̇ statuit
lapidem proximo suo offendet in eo: ⁊
qui laqueum alij ponit peribit illo.
Facienti nequissimum consilium sup
ipsum deuoluetur: et non agnoscet vn
adueniet illi. Illusio et improperium
superborum: et vindicta sicut leo insi-
diabitur illi. Laqueo peribunt q̇ oble
ctantur casu iustorum: dolor autē con-
sumet illos antequā moriantur. Ira ⁊ fu
ror vtraq; execrabilia sunt: ⁊ vir pecca
tor continens erit illorum.

¶ C. S. De non querenda vindicta: sz
remittenda offensa: de vitijs lingue: et
de periculis eius. Cap. xxviij.

A Qui vindicari vult a dño in
Deu.32.c. ueniet vindictā: ⁊ peccata
Rom.12.d. illius seruās seruabit. Re
linque proximo tuo nocenti
te: ⁊ tūc deprecāti tibi pec
cata soluent. Hō hoi reser
uat irā: ⁊ a deo querit medelā. In ho-
minē similē sibi non habet miam: et de
peccatis suis deprecat. Ipse dum caro
sit reseruat irā: et ꝓpitiationem petit
a deo. Quis exorabit ꝓ delictis illius?
Memēto nouissimorum: ⁊ desine ini-
B micari. Tabitudo enim ⁊ mors imminent
in mandatis tuis. Memorare timorē
dei: ⁊ nō irascaris proximo. Memora
re testamentū altissimi: ⁊ despice igno
rantiam proximi. Abstine te a lite: et
Puer.26.c. minues peccata. Homo enī iracundus
incendit litem: ⁊ vir peccator turbabit
amicos: et in medio pacem habētium
immittit inimicitiam. Scōm enim li-
gna silue sic ignis exardescit: et scḋm vir
tutem hois sic iracundia illius erit: et
scḋm substātiā suā exaltabit iram suaz.
Certamen festinatū incēdit ignē: ⁊ lis
festinās effundit sanguinem: ⁊ lingua
testificās adducet mortē. Si sufflaue-
ris quasi ignis exardebit: ⁊ si expueris
super illa extinguet. Utraq; ex ore ꝓfi
C ciscūtur. Susurro et bilinguis male-
dictus: multos enī turbauit pacem ha
bētes. Lingua tertia multos cōmouit:
et dispersit illos de gente in gētem. Ci
uitates muratas diuitum destruxit: et
domos magnatorum effodit. Uirtutes
populoꝝ cōcidit: ⁊ gētes fortes dissol
uit. Lingua tertia mulieres viratas eie
cit: ⁊ priuauit illas laborib⁹ suis. Qui
respicit illā nō habebit requiē: nec ha
bebit amicū in quo requiescat. Flagel
li plaga liuorē facit: plaga autē lingue
cōminuet ossa. Multi ceciderūt in ore
gladij: sed nō sic quasi q̇ interierunt ꝑ
linguam suā. Beatus q̇ tectus est a lin
guā nequā: q̇ in iracūdia illius nō trā
siuit: ⁊ qui nō attraxit iugū illius: et i
vinculis eius nō est ligatus. Iugū enī
illius iugum ferreū est: et vinculum il-
lius vinculum ereum est. Mors illius D
mors nequissima: ⁊ vtilis potius infer-
nus quā illa. Perseuerātia illius nō per
manebit: sed obtinebit vias iustorum.
In flāma sua nō comburet iustos. Qui
derelinquūt deum incidēt in illā: et ex-
ardebit in illis et non extinguetur: et
immittet in illos quasi leo ⁊ quasi par
dus ledet illos. Sepi aures tuas spi-
nis ⁊ linguam nequā noli audire: ⁊ ori
tuo facito ostia et seras auribus tuis.
Aurum tuum ⁊ argētum tuum cōfla: ⁊
verbis tuis facito statheram et frenos
ori tuo rectos: et attēde ne forte laba-
ris in lingua: ⁊ cadas in conspectu ini
micorū insidiantium tibi: et sit casus
tuus insanabilis in mortem.

¶ C. S. De pecunia cōmodādā ⁊ fene-
re: de danda elemosina: de fideiussore
heretico: de frugalitate ⁊ hospitalita-
te. Capitulum. xxix.

Qui facit miam fenerat proxi A
 mo suo: ⁊ q̇ preualet manu
mādata seruat. Fenerare p
ximo tuo in tpe necessitatis
illius: ⁊ iterū redde proximo
in tpe suo. Cōfirma verbū
⁊ fideliter age cū illo: ⁊ in oī tpe inue-
nies qḋ tibi necessariū est. Multi q̄si i
uētionē estimauerūt fenus: ⁊ prestiterūt
molestiā his q̇ se adiuuerūt. Donec ac-
cipiant osculant manus dātis: ⁊ in pro-
missionibus humiliāt vocē suā. Et in
tpe redditionis postulabit tps et loq̄-
tur verba tedij ⁊ murmurationum et
tempus causabitur. Si autē potuerit
reddere: aduersabitur. Solidi vix red B
det dimidiū: ⁊ computabit illud quasi
inuentionē. Sin autem fraudabit illū
pecunia sua: ⁊ possidebit illū inimicū
gratis: et conuitia ⁊ maledicta reddet
illi: ⁊ ꝓ honore ⁊ beneficio reddet illi
contumeliam. Multi nō causa nequi-
tie non fenerati sunt: sed fraudari gra

tis timuerat. Veruntamē sup humilem
animo fortior esto: et p elemosina non
trahas illū. Propter mandatū assume
pauperē: et pter inopiam eius ne di-
mittas eum vacuū. Perde pecuniā p
pter fratrem et amicum: et nō abscon-
das illā sub lapide in perditionē. Po
ne thesaurum tuū in preceptis altissi-
mi: et pderit tibi magis ꝙ aurū. Con-
ā.17.c. clude elemosinā in corde pauperis: et
C hec p te exorabit ab omi malo. Elemo
sina viri quasi sacculus cū ipso: et gra-
tiam hoīs quasi pupillā conseruabit: et
postea resurget: et retribuet illis re-
tributionem vnicuiqꝫ in caput illorum.
Super scutū potētis et sup lāceā: ad-
uersus inimicū tuū pugnabit. Vir bo-
nus fidem facit proximo suo: et qui per-
diderit confusionem derelinquet sibi.
Gratiā fideiussoris ne obliuiscaris: de
dit em̄ pro te animā suā. Repromisso
rem fugit peccator et immūdus. Bona
repromissoris sibi ascribit peccator: et
ingratus sensu derelinquit liberātem
se. Vir repromittit de proximo suo: et cū
perdiderit reuerētiam derelinquetur
Aľs + pdi dit. ab eo. Repromissio nequissima mul-
tos + perdidit diligentes: et cōmouit
illos quasi fluctus maris. Viros potē-
D tes gyrans migrare fecit: et vagati sūt
in gētibus alienis. Peccator transgre
diens mādatū dn̄i incidet i repromis-
sionem nequā: et q conat multa agere
incidet in iudiciū. Recupera proximum
ꝛm virtutem tuā: et attēde tibi ne inci
das. Initium vite hoīs aqua et panis
J.30.d. et vestimētū et domus ptegens turpi-
tudinem. Melior est victus pauperis
sub tegmine asserū: ꝙ epule splendide
in peregre sine domicilio. Minimum
p magno placeat tibi: et improperium
pegrinationis nō audies. Vita nequā
hospitandi de domo in domum: et vbi
hospitabitur nō fiducialiter aget: nec
aperiet os. Hospitabitur et pascet et
potabit ingratos: et adhuc amara au
diet. Transi hospes et orna mensam: et
que in manu habes ciba ceteros. Exi a
facie honoris amicorum meorum: ne-
cessitudine domus mee hospitio mihi
factus es frater. Grauia hec homini ha
benti sensum: correctio domus et im-
properium feneratoris.

¶ C. S. De disciplina filiorū: de bono sanitatis ꝙ melior est mors ꝙ vita amara: de sapiētia abscondita: de iocū-ditate cordis et tristitia. Ca. xxx.

Ui diligit filiū suum assi- A
duat illi flagella vt letetur Puer. 13.b.
in nouissimo suo: et nō pal Ibi. 23.b.
pet proximorum ostia. Qui do
cet filiū suū laudabitur in
illo: et in medio domestico
rū i illo gloriabit. Qui docet filiū suū
in zelum mittit inimicum: et in medio
amicorum gloriabitur in illo. Mortuus
est pater eius: et quasi nō est mortuus.
Similē em̄ reliquit sibi post se. In vi
ta sua vidit: et letat⁹ est in illo. In obi-
tu suo nō est cōtristatus: nec confusus
est corā inimicis. Reliquit em̄ defenso
rem domus cōtra inimicos: et amicis
reddentem gratiam. Pro animabus fi B
liorum colligabit vulnera sua: et super
omnem vocē turbabūtur viscera eius.
Equus indomitus euadet durus: et fi-
lius remissus euadet preceps. Lacta fi-
lium tuū et pauentem te faciet: lude cū
eo et contristabit te. Nō corrideas illi
ne condoleas: et in nouissimo obstupe
scent dentes tui. Non des illi potesta-
tem in iuuentute: et ne despicias cogi-
tatus illius. Curua ceruicem eius i iu- ā.7.c.
uentute: et tunde latera eius dū infans
est ne forte induret et non credat tibi:
et erit tibi dolor anime. Doce filiū tuū
et operare in illo: ne in turpitudinem
illius offendas. Melior est pauper sa C
nus et fortis viribus: ꝙ diues imbecil
lis et flagellatus malicia. Salus anime
in sanctitate iustitie: et melior omi au
ro et argento: et corpus validū ꝙ cen-
sus immensus. Nō est cēsus super cen-
sum salutis corporis: et nō est oblecta-
mentū super cordis gaudium. Melior ā.20.d.
est mors ꝙ vita amara: et requies eter- J.41.c.
na ꝙ languor perseuerās. Bona abscō Dan. 14.b.
dita in ore clauso: quasi appositiones
epularum circūposite sepulchro. Quid
proderit libatio idolo? Nec enim mā-
ducabit nec odorabitur. Sic qui effu-
gatur a domino: et portans mercedes
iniquitatis. Videns oculis et ingemi-
scens: sicut spado complectens virginē
et suspirans. Tristitiam non des ani- D
me tue: et non affligas temetipsum in
consilio tuo. Iocunditas cordis hec est
vita hominis: et thesaur⁹ sine defectio
ne sanctitatis: et exultatio viri est lon-
genitas. Miserere anime tue placens De pe. dist.
deo et contine: et congrega cor tuum in 3. capi. qui
sanctitate eius: et tristitiā longe expel vult.
le a te. Multos enim occidit tristitia:
et nō est vtilitas in illa. Zelus et iracū-

dia mimēt dies: et ante tps senectā addu
cet cogitat⁹. Splēdidū cor bonum in
epulis est: epule em illi⁹ diligēter fiūt.
¶ C.S. De honestatis vigilia: de cogi
tatu rei presentis: de laborantibus di
uitijs: de laude diuitis sine macula: de
ebrietate vitanda et laude sobrietatis.

Capitulum.xxxi.

B Igilia honestatis tabefaciet
carnes: et cogitatus illius au
feret somnū. Cogitatus pre-
scientie auertit sensum: et in
firmitas grauis sobriam fa-
cit animā. Laborauit diues in congre-
gatione substantie: et in requie sua re-
L.8.a. plebitur bonis suis. Laborauit paup i
diminutiōe victus: et in fine inops fit.
Qui aurū diligit non iustificabitur: et
qui insequitur cōsumptionē replebit
ex ea. Multi dati sunt in auri casus: et
facta est in specie ipsius perditio illo-
rum. Lignū offensionis est aurū sacrifi
cantiū: ve illis q̄ sectantur illud: et ois
L.12.d. imprudēs deperiet i illo. Btūs diues
L.22.a. qui inuētus est sine macula: et qui post
B aurū nō abijt: nec sperauit in pecunia
et thesauris. Quis est hic: et laudabim⁹
eum: fecit enim mirabilia in vita sua.
Qui pbatus est in illo et perfectus in-
uētus est: et erit illi gloria eterna. Qui
potuit trāsgredi et non est transgres-
sus: et facere mala et nō fecit. Ideo sta-
bilita sunt bona illi⁹ in dño: et elemo-
Mat.20.b sinas illius enarrabit ois ecclesia san-
ctorum. Supra mēsam magnā sedisti:
non aperies super illam faucem tuam
prior. Non dicas si multa sunt: q̄ super
illam sunt. Memēto quoniam malus
est oculus nequam. Nequius oculo q̄d
creatum est: Ideo ab omni facie sua la
chrimabitur cum viderit. Ne extēdas
manum tuam prior: et inuidia conta-
minatus erubescas. Nec comprimaris
in conuiuio vino. Intellige que sunt p
ximi tui ex teipso. Utere quasi homo
frugi his que tibi apponuntur: vt non
C cum manducas multū odio habearis.
Cessa prior causa disciplinē: et noli ni-
mis esse ne forte offendas: et si in me-
dio multorum sedisti prior illis ne ex
tendas manū tuā: nec prior poscas bi-
bere. Quā sufficiens est homini erudi-
to vinum exiguū: et in dormiēdo non
laborabis ab illo: et nō senties dolorē.
Uigilia et cholera et tortura viro in-
frunito: somnus sanitatis in hoie par
co. Dormiet vsq; in mane: et aia illius
cū ipso delectabitur. Et si coactus fue
ris in edendo multum surge e medio
et vome: et refrigerabit te: et nō addu-
ces corpori tuo infirmitatē. Audi me
fili et ne spernas me: et in nouissimo in
uenies verba mea. In oibus operibus
tuis esto velox: et ois infirmitas nō oc
curret tibi. Splendidum in panibus Puer.2.b.
benedicent labia multorum: et testimo
nium veritatis illius fidele. In neq̄ssi-
simo pane murmurabit ciuitas: et te-
stimonium neq̄tie illius verum est. Di
ligentes in vino noli puocare: multos
em exterminauit vinum. Ignis pbat D
ferrum durum: sic vinum corda super-
borum arguet in ebrietate potatum.
Equa vita hominibus: vinū in sobrie
tate: si bibas illud moderate eris so-
brius. Que est vita que minuit vino:
Quid defrandat vitam: Mors. Uinuz
in iocunditatem creatum est: et non in
ebrietatem ab initio. Exultatio anime
et corporis vinum moderate potatū.
Sanitas est anime et corporis: sobri⁹
potus. Uinum multum potatum irri-
tationem et iram: et ruinas multas fa
cit. Amaritudo anime vinum multum
potatum. Ebrietatis animositas im-
prudentis offensio: minorans virtutē
et faciēs vulnera. In conuiuio vini nō
arguas proximum: et non despicias eum
in iocunditate illius. Uerba impropē
rij non dicas illi: et non premas illum
in repetendo.
¶ C.S. De rectore discreto: de discre-
tione et laude predicatoris: q audiens
taceat ne indiscrete respondeat: de ti-
mente deum: de prudentia: de fide et fi-
ducia in deum. Capi.xxxij.

Ectorem te posuerunt noli A
extolli: esto in illis quasi vn⁹
ex ipsis. Curam illorum ha-
be: et sic considera et omi cu-
ra tua explicita recumbe: vt
leteris propter illos: et ornamentum
gratie accipias coronam: et dignatio-
nem cōsequaris corrogationis. Loque
re maior natu: decet em te. Primū ver
bū diligētis sciētiā: et nō ipedias musi
cam. Ubi auditus nō est: non effundas
smonē: et iportune noli extolli i sapiē
tia tua. Gemmula carbunculi in orna-
mēto auri: et cōparatio musicor in cō-
uiuio vini. Sicut i fabricatiōe auri si- B
gnū est smaragdi: sic numer⁹ musicorū
in iocundo et moderato vino. Audi ta-
cēs et p reuerētia accedet tibi bōa gra.

Adolescēs loquere in tua causa: vix cū
necesse fuerit. Si bis interrogat⁹ fue-
ris habeat caput responsum tuū. In
multis esto quasi inscius: ⁊ audi tacēs
simul et querēs. In medio magnatorū
loqui nō presumas ⁊ vbi sunt senes nō
multū loquaris. Ante grandinē pibit
choruscatio et ante verecūdiā preibit
grā: et p reuerentia accedet tibi bona
C grā. Et hora surgēdi nō te trices. Pre
curre aūt prior in domū tuā: ⁊ illic ad
uocare et illic lude: ⁊ age cōceptiones
tuas: ⁊ nō i delictis et verbo superbo.
Sup his oībus benedicito dñz q̄ fecit
te: et inebriantē te ab oīb⁹ bonis suis.
Qui timet dñm accipiet doctrinā ei⁹:
et q vigilauerint ad illū inuenient bñ-
dictionem. Qui querit legē implebit̄
ab ea: et q insidiose agit scādalizabit̄
ab ea. Qui timēt dñm inuenient iudi-
cium iustū: et iustitias quasi lumē accē
D dent. Peccator hō vitabit correptio-
nem: et s̄m volūtatem suā inueniet cō
parationē. Uir cōsilij nō disperdet in
telligētiam: alienus et superbus nō p-
timescet timorē. Etiā postq̄ fecit cum
eo sine cōsilio et suis insectationibus
arguet̄. Fili sine cōsilio nihil facias: et
post factū non penitebis. In via ruine
non eas: et nō offendes in lapides: nec
credas te vie laboriose: ne ponas ani-
me tue scādalum. Et a filijs tuis caue:
et a domesticis tuis attēde. In oī ope-
re tuo crede ex fide aīe tue: hec est eniz
conseruatio mandatorum. Qui credit
deo attendit mandatis: et qui cōfidit
in illo non minoratus erit.

¶ C. B. De liberatiōe pp̄ter timorem
dñi: de respōsione sapiētis et indiscre
tione fatui: q̄ in oībus rebus est ordo
rōnalis: q̄ hō ita est in manu dei sicut
lutum in manu figuli: de oppositione
duoꝝ cōtra duo: et vnius cōtra vnū: ne
des honorem ⁊ substantiam tuā alteri
in vita tua: non te subijcias in ipsum:
de disciplina seruorum. Ca. xxxiij.

A Timenti deū nō occurrēt ma-
la sed in tētatione deus illū
cōseruabit: ⁊ liberabit a ma-
lis. Sapiēs nō odit mādata
et iustitias: et nō illidet̄ qua
si in pcella nauis. Hō sensatus credit
legi dei: et lex illi fidelis. Qui interro-
gationem manifestat parabit verbū: ⁊
s.21.b. sic deprecatus exaudietur et ōseruabit
disciplinā: et tūc respondebit. Precor
dia fatui quasi rota carri: et quasi axis

versatilis cogitat⁹ illi⁹. Equus emis-
sarius: sicut amicus subsannator sub om
ni supra sedēte hinnit. Quare dies diem
superat: ⁊ iterū lux lucē: et ann⁹ annū
a sole ad solem? A dñi sciētia separati B
sunt facto sole: et preceptū custodiēte
per dei sapiētiam diuidūtur. Et immu-
tauit tēpora et dies festos ipsoꝝ: et in
illis dies festos celebrauerūt ad horā.
Ex ipsis exaltauit ⁊ magnificauit de⁹:
et ex ipsis posuit in numerum dieruz:
et omnes hoīes de solo ⁊ ex terra vnde
creatus est adaz. In multitudine disci
pline dñi separauit eos: et immutauit
vias eoꝝ. Ex ex ipsis benedixit et exal
tauit: et ex ipsis sctificauit et ad se ap-
plicauit: et ex ipsis maledixit et humi
liauit: et cōuertit illos a separatione
ipsoꝝ. Quasi lutū figuli i manu ipsi⁹:
plasmare illō ⁊ disponere. Oēs vie ei⁹
s̄m dispositionem eius: sic hō in manu
illius q̄ se fecit: et reddet illi s̄m iudi-
cium suū. Contra malum bonum est et C
contra vitā mors: sic ⁊ ꝯtra virū iustū
peccator. Et sic intuere in omnia ope-
ra altissimi. Duo cōtra duo: et vnū con
tra vnū. Et ego nouissimus euigilaui: s.24.b.
et quasi q̄ colligit acinos post vindemia
tores. In benedictiōe dei et ipse spera
ui: et quasi q̄ vindemiat repleui torcu
lar. Respicite qm̄ nō mihi soli labora-
ui: sed et omnibus exquirētibus disci
plinam. Audite me magnati: ⁊ oēs po
puli ⁊ rectores ecclesie aurib⁹ pcipite.
Filio et mulieri fratri ⁊ amico nō des
potestatem super te in vita tua: et non
dederis alij possessionem tuā: ne forte
peniteat te et depreceris pro illis. Dū
adhuc superes et aspiras: nō immuta-
bit te omnis caro. Melius est eñ vt fi
lij tui te rogent: q̄ te respicere in ma-
nus filioꝝ tuoꝝ. In omnibus operib⁹
tuis precellens esto. Ne dederis macu-
lam in gloriā tuā. In die cōsummatio
nis dierū vite tue: et i tpe exitus tui di D
stribue hereditatē tuā. Cibaria et vir-
ga et onus asino: panis et disciplina ⁊
opus seruo. Operat̄ in disciplina et q̄-
rit requiescere: laxa manus illi et q̄rit li
bertatē. Iugū et lorum curuāt collum
durum: et seruū inclināt operationes
assidue. Seruo maliuolo tortura ⁊ cō
pedes: mitte illum in operationem ne
vacet. Multam eniz maliciam docuit
ociositas. In opa cōstitue eū: sic eñ cō-
decet illū. Quod si nō obaudierit cur-
ua illum compedibus: et non amplifi-
ces super

tes sup omnē carnē. Uerū sine iudicio
L.7.c. nihil facias graue. Si est tibi seru⁹ fi
delis: sit tibi q̄si aīa tua. Quasi fratrē
sic eū tracta: qm̄ i sanguine aīe cōpara
sti illū. Si leseris eū iniuste in fugā cō
uertet: ⁊ si extollēs discesserit quē que
ras: et in qua via queres illum nescis.
¶ C. S. De somnijs diuinationibus ⁊
augurijs: de mēdacio ⁊ vana spe ꝯfutā
do: de prudentia expertoꝝ: de laude ti
mētiū deū: de vno edificante ⁊ alio de
struēte: de vno orāte ⁊ alio maledicen
te: de hoīe faciente bonum in peccatis
quē non exaudiet dn̄s. Cap. xxxiiij.

A

Ana spes ⁊ mendaciū viro insensato: ⁊ somnia extol
lūt imprudētes. Quasi qui apprehēdit vmbrā: ⁊ perse
quitur vētū: sic ⁊ q̄ attēdit ad visa mendacia. Scdm̄ hoc
visio somnioꝝ. Ante faciē hoīs simili
tudo alteri⁹ hoīs. Ab immūdo q̄d mū
dabit: ⁊ a mēdace q̄d verū dicet. Diui
natio erroris ⁊ auguria mēdacia: ⁊ sō
nia malefacientiū vanitas est. Et sicut
parturiētis cor tuū fantasias patitur:
nisi ab altissimo fuerit emissa visita
B tio: ne dederis i illis cor tuū. Multos
eñ errare fecerūt somnia: ⁊ exciderūt
sperātes in illis. Sine mendacio con
als + regis summabit verbū legis + et sapiētia in
Als + com ore fidelis cōplanatauitur +. Qui non
plicabitur est tentatus q̄d scit? Uir in multis ex
pertus cogitabit multa: ⁊ q̄ multa di
dicit enarrabit intellectū. Qui non est
expertus pauca recognoscit. Qui autē
in multis factu⁹ ē multiplicat maliciā.
Qui tētatus nō est qualia scit? Qui im
Als + im planatus + est abūdabit neq̄tia. Mul
plātatus. ta vidi enarrādo: ⁊ plurimas verboꝝ
cōsuetudines. Aliquotiēs vsq; ad mor
tē periclitatus sum hoꝝ causa: ⁊ libe
ratus sum grā dei. Spūs timētiū deū
queritur: ⁊ in cōspectu illius benedicet.
Spes eñ illoꝝ in saluātē illos: ⁊ ocłi
Als + deū. dei in diligentes se. Qui timet dn̄m +
C nihil trepidabit: ⁊ nō pauebit qm̄ ipse
est spes eius. Timētis dn̄m btā est aīa
Als + quis ei⁹. Ad quē respicit: ⁊ q̄ + est fortitudo
ei⁹? Oculi dn̄i sup timētes eū: protector
potētie firmamentū virtutis: tegimen
ardoris ⁊ vmbraculū meridiani: depre
catio offensionis ⁊ adiutoriū casus: ex
14.q.4.ca. altās aīam ⁊ illuminās oculos: dās sa
immolās. nitatē ⁊ vitā ⁊ bñdictionē. Immolātis
⁊.c.scriptū ex iniquo oblatio est maculata: et non
sunt beneplacite subsannationes iniu

storum. Dn̄s solus sustinētib⁹ se in via
veritatis ⁊ iustitie. Dona iniquoꝝ nō puer. 15.b.
pbat altissim⁹: nec respicit i oblatio D
nes + iniquoꝝ: nec i multitudine sacri Als + obla
ficioꝝ eoꝝ ppitiabit peccatis. Qui offert tionibus.
sacrificiū ex substantia pauperū: quasi
qui victimat filiū in ꝯspectu pris sui.
Panis egētiū vita pauperis est: q̄ de
fraudat illū hō sanguinis est. Qui au
fert i sudore panē: q̄si q̄ occidit proximū
suū. Qui effundit sanguinē: ⁊ q̄ fraudē
facit mercenario fratres sunt. Un⁹ edi Num. 19.
ficās ⁊ vn⁹ destruēs: q̄d pdest illis nisi De pe. di. 2.
labor. Un⁹ orās ⁊ vnus maledicēs: cu c. ante. et. c.
ius vocē exaudiet de⁹. Qui baptizat a in cassum.
mortuo et iterū tāgit mortuū: q̄d pfi
cit + lauatio illius. Sic homo qui ie als + pdest
iunat in peccatis suis: ⁊ iterum eadem
faciens quid proficit humiliando se?
Orationem illius quis exaudiet?
¶ C. S. Q̄d bñfacere est orare ⁊ sacrifi
care: de hilaritate offerēdi: de oratiōe
pupilli ⁊ vidue ⁊ hūiliātis se. C. xxxv.

A

Ui ꝯseruat legē multipli
cat orationē. Sacrificium
salutare est attēdere man
datis ⁊ discedere ab oī ini
quitate: ⁊ ppitiationē lita
re sacrificijs sup iniustici
as: ⁊ deprecatio p peccatis recedere ab in
iustitia. Retribuet gratiā q̄ offert simi
laginē: ⁊ qui facit miam offert sacrifi
ciū. Bñplacitū est dn̄o recedere ab ini
quitate: ⁊ deprecatio p peccatis recedere
ab iniustitia. Nō apparebis ante ꝯspe B
ctū dn̄i + vacu⁹. Hec eñ oīa pp̄ter mā Als + dei.
data + dei fiūt. Oblatio iusti impinguat Als + man
altare: ⁊ odor suauitatis est i cōspectu datum.
altissimi. Sacrificiū iusti acceptū est: Exo. 23.b.
et memoriā eius nō obliuiscetur dn̄s. ⁊. 24.d.
Bono aīo gloriā redde deo: ⁊ non mi Deut. 16.
nuas primitias manuū tuarū. In omi 2. cor. 6.b.
dato hilarē fac vultū tuū: ⁊ in exulta Tob. 4.b.
tiōe sanctifica decimas tuas. Da altis
simo sm̄ donatum + eius: ⁊ i bono ocu als + datū
lo adinuētionem facito manuū tuaꝝ:
qm̄ dn̄s retribuēs est: et septies tm̄ re
det tibi. Noli offerre munera praua:
nō eñ suscipiet illa. Et noli inspicere C
sacrificiū iniustū: qm̄ dn̄s vindex + est: als + iudex
et nō est apud illū gloria persone. Non Rom. 2.b.
accipiet dn̄s personam in pauperem: Act. 10.f.
⁊ deprecationē lesi exaudiet. Nō despi
ciet preces pupilli: nec viduā si effun
dat loquelā gemitus. Nōne lachrime
vidue ad maxillam descendunt: et ex
clamatio eius super deducentem eas?

A maxilla eñ ascēdunt vsq ad celum:
⁊ dñs exauditor nō delectabit in illis.
De reliq̄s. Qui adorat deū in oblectatione susci-
cap. vnico. pietur: ⁊ deprecatio illius vsq ad nu-
in glo. bes ppinquabit. Oratio humiliātis se
nubes penetrabit et donec ppinquet
nō cōsolabitur: ⁊ nō discedet donec al
tissimus aspiciat. Et dñs non elonga-
D bit: sed iudicabit iustos ⁊ faciet iudi-
ciū: ⁊ fortissim⁹ nō habebit in illis pa
tiētiā vt cōtribulet dorsum ipsorum et
gentibus reddet vindictam: donec tol
lat plenitudinem superboꝝ: ⁊ sceptra
iniquoꝝ cōtribuet: donec reddat ho-
minibus ſm actus suos: ⁊ ſm opa ade:
⁊ ſm p̄sumptionē illius donec iudicet
iudiciū plebis sue: ⁊ oblectabit iustos
misericordia sua. Speciosa misericor
dia dei in tēpore tribulationis: quasi
nubes pluuie in tempore siccitatis.

¶ C. S. Ex persona oīm fidelium orō
ad deū: de discretiōe decimata: de xpo
qui in ecclesia sponsa delectatur: cuius
est colūna et requies. Capi. xxxvj.

A Miserere nostri de⁹ oīm ⁊ re
spice nos: ⁊ ostende nobis
lucē miseratiōnū tuarū: et
immitte timorē tuū super
gētes que nō exq̄sierūt te:
vt cognoscāt q2 nō est de⁹
j. eodem. nisi tu vt enarrēt magnalia tua. Alleua
Tob. 9. b. manū tuā sup gētes alienas: vt videāt
potētiā tuā. Sicut eñ in cōspectu eoꝝ
scificatus es in nobis: sic i cōspectu no
stro magnificaberis i eis: vt cognoscāt
te sicut et nos cognouim⁹: qm̄ nō est de⁹
preter te dñe. Innoua signa ⁊ immuta
s. eodem. mirabilia. Glorifica manū ⁊ brachium
B dextrū. Excita furorē: ⁊ effunde iram.
Extolle aduersariū: ⁊ affige inimicū.
Festina tp̄s ⁊ memēto finis: vt enarrēt
mirabilia tua. In ira flāme deuoret̄ q
saluat: ⁊ q̄ pessimāt plebē tuā iueniāt
pditionē. Cōtere caput pncipū et ini-
micoꝝ dicētiū: nō est alius preter nos.
Cōgrega oēs trib⁹ iacob ⁊ cognoscāt:
q2 nō est deus nisi tu vt enarrēt magna
lia tua: ⁊ hereditabis eos sicut ab ini-
tio. Miserere plebi tue sup quā inuo-
catū est nomē tuū: ⁊ israel quē coequa-
sti pmogenito tuo. Miserere ciuitati
scificatiōis tue hierlm: ciuitati req̄ei
tue. Reple sion inenarrabilibus virtu
tibus tuis: ⁊ gloria tua populū tuum.
C Da testimonium q2 ab initio creature
tue sunt: ⁊ suscita precationes quas lo
cuti sunt in noīe tuo pphete priores.

Da mercedē ✝ sustinētibus te: vt pphe Alś ✝ bōo
te tui fideles inueniātur: ⁊ exaudi orō
nes seruoꝝ tuoꝝ. Scdm benedictionē Nu. 6. d.
aarō da pplo tuo: ⁊ dirige nos i viā iu
stitie: vt sciāt oēs q habitant terrā: q2
tu es deus cōspector seculoꝝ. Oēm escā
māducabit vēter: ⁊ est cibus cibo meli
or. Fauces cōtigūt cibū fere: ⁊ cor isen
satū ✝ vba mēdacia. Cor prauū dabit
tristitiā ⁊ hō peritus resistet illi. Oēz ma Alś ✝ sens
sculū excipiet mulier: ⁊ est filia melior satum.
filio. Species mlīeris exhilarat faciē D
viri sui: ⁊ sup oēm cōcupiscētiā hoīs su
pducet desideriū. Si ✝ est lingua cura Alś ✝ sic.
tionis est et mitigatiōis ⁊ mīe non est
vir illi⁹ ſm filios hoīm. Qui possedit
mulierē bonā inchoat possessionē: ad-
iutoriū ſm illū est et colūna vt req̄es.
Ubi nō est sepes diripiet̄ possessio. et
vbi non est mulier ingemiscit egens.
Cui ✝ credit q̄ non hz nidum? Et deflec Alś ✝ qui
ctēs vbicūq obscurauerit: q̄si succinct⁹ vel quis.
latro exiliens de ciuitate in ciuitatē.

¶ C. S. De discernendis amicis: de di
scernēdis cōsiliariis: de q̄rēda societate
viri sancti ⁊ ei⁹ cōsilio: de locutione so
phistica: de eruditiōe sapiētie ⁊ aīa p
pria tēdāda: ⁊ vitāda crapla. C. xxxvij.

Omnis amicus dicet et ego A
amicitiā copulaui: sz est ami
cus solo noīe amicus. Nōne
tristitia inest vsq ad mortē.
Sodalis aūt ⁊ amic⁹ ad ini
micitiā cōuertētur. O presumptio ne-
quissima vnde creata es cooperire ari
dā: maliciā ⁊ dolositatē ✝ illius? So- Alś ✝ neq̄tiam.
dalis amico cōiocūdabit̄ i oblectatio- s. 9. b.
nibus: et in tpe ✝ tribulatiōis aduersa Alś ✝ dic
rius erit. Sodalis amico cōdolet cau-
sa vētris: et cōtra hostē accipiet scutū.
Non obliuiscaris amici tui in aīo tuo:
et non immemor sis illius in operibus
tuis. Noli consiliari cū socero tuo: et a
zelātibus te abscōde consiliū. Omnis
consiliarius pdit consilium: sed est cō
siliarius in semetipso. A cōsiliario ma
lo serua aīam tuā. Prius scito que sit B
illius necessitas: ⁊ quid ipse in aīo suo
cogitabit: Ne forte mittat sudē in ter-
rā et dicat tibi: bona est via tua ⁊ stet
contrario videre qd tibi eueniat. Cum
viro irreligioso tracta de sanctitate: ⁊
cum iniusto de iustitia: et cum muliere
de his que emulatur. Cum timido de
bello: cum negociatore de traiectione.
Cum emptore de venditione: cū viro
liuido de gratiis agendis. Cum impio

de pietate: cũ inhonesto de honestate.
Cum operario agrario de omni opere.
Cũ operario annuali de cõsummatiõe
anni: cũ seruo pigro de multa opatio-
ne. Nõ attẽdas his in oĩ consilio. Sed
cũ viro sancto assiduus esto quẽcũqȝ
C cognoueris obseruantẽ timorẽ dei: cu
ius aĩa est ſm animã tuã. Quicũqȝ ti-
tubauerit in tenebris nõ cõdolebit ti-
bi. Et cor boni consilij statue tecũ. Nõ
est eñ tibi aliud plus illo. Anima viri
sancti enũciat aliquãdo vera q̃ septẽ
circunspectores sedentes in excelso ad
speculandum. Et in his omnibus de-
precare altissimũ. vt dirigat in verita-
te viam tuam. Ante omnia opera ver-
bum verax precedet te: et ante omnem
actum consiliũ stabile. Uerbũ nequam
immutabit cor: ex quo partes quatuor
oriũtur bonum ⁊ malum vita ⁊ mors:
et dominatrix illoꝝ est assidua lingua.
Uir peritus multos erudiuit: ⁊ anime
sue suauis est. Qui sophistice loquitur
odibilis est: in omni re defraudabitur.
Non est eñ illi data a dño gratia: omĩ
eñ sapiẽtia defraudatus est. Et sapiẽs
D animie sue sapiens: et fructus sensus il
Als + lau- lius laudabilis +. Uir sapiẽs plebem
dabiles. suã erudit: ⁊ fructus sensus illius fide
les sunt. Uir sapiẽs implebit benedi-
ctionibus: ⁊ videntes illũ laudabunt.
Uita viri in numero dierũ: dies autem
israel innumerabiles sunt. Sapiens in
pplo hereditabit honorẽ: ⁊ nomẽ illi⁹
erit viuẽs in eternũ. Fili in vita tua tẽ
ta animã tuã: et si fuerit nequã nõ des
1.cor.9.c. illi potestatẽ. Non eñ oĩa oĩbus expe-
7.10.l. diunt: ⁊ nõ omni aĩe oẽ genus placet.
Noli auidus esse in epulatione: et non
te effundas super omnẽ escam. In mul
tis enim escis erit infirmitas: ⁊ auidi-
tas appropinquabit vsqȝ ad choleram.
Propter crapulam multi obierũt: qui
autem abstinens est adijciet vitam.
¶ C. S. De medico honorãdo: de orã-
do ad deũ in infirmitate: de cõfessione
que facit valere medicinã: de exequijs
mortuoꝝ: de tpe querẽde sapientie: de
singulis artificibus sine q̃bus non edi
ficatur ciuitas. Capi. xxxviij.

A
Onora medicum pp̃ter ne-
cessitatẽ: etenĩ illũ creauit
altissimus. A deo est enim
oĩs medela: et a rege acci-
piet donationẽ. Disciplĩ-
na medici exaltabit caput
illius: ⁊ in cõspectu magnatoꝝ collau
dabitur. Altissimus creauit de terra
medicinã: ⁊ vir prudens non abhorre-
bit illam. Nonne a ligno indulcata est
aqua amara? Ad agnitionẽ hominum Als + in
virtus illoꝝ +. Et dedit hoĩbus scien- illis.
tiam altissimus: honorari in mirabili Exo.15.d.
bus suis. In his curans mitigabit do-
lorem: ⁊ vnguentarius faciet pigmẽta
suauitatis: ⁊ vnctiones cõficiet sanita
tis: ⁊ non cõsummabũtur opera eius.
Pax eñ dei super faciem terre. Fili in
tua infirmitate ne despicias teipsum:
sed ora dñm et ipse curabit te. Auerte
a delicto et dirige manus: ⁊ ab oĩ deli
cto mũda cor tuum. Da suauitatem et
memoriam similaginis: et impingua
oblationem: ⁊ da locum medico. Etenĩ
illum dominus creauit: et nõ discedat
a te: q2 opera eius sunt necessaria. Est B
eñ tempus qñ in manibus illorum in
curras: ipsi vero dñm deprecabũtur vt
dirigat requiẽ eoꝝ in sanitatẽ pp̃ter
cõuersationẽ illoꝝ. Qui delinq̃t in cõ
spectu eius q̃ fecit eũ: incidet in man⁹
medici. Fili in mortuum pduc lachry- S.22.b.
mas: ⁊ quasi dira + passus incipe plo- als + dura.
rare: et ſm iudiciũ cõtege corpus illi⁹:
et nõ despicias sepulturã illius. Pro-
pter delaturã aũt amare fer luctũ illi⁹
vno die: ⁊ cõsolare pp̃ter tristitiã +: ⁊ Als + insti
fac luctum ſm meritũ eius vno die vel tiam.
duobus pp̃ter detractionẽ. A tristitia
eñ festinat mors ⁊ cooperit virtutẽ: ⁊
tristitia cordis flectit ceruicẽ. In ab-
ductione permanet tristitia ⁊ substan-
tia inopis ſm cor eius. Ne dederis in
tristitia cor tuum: sed repelle eam a te:
et memẽto nouissimoꝝ ⁊ noli obliui-
sci. Neqȝ eñ est cõuersio: ⁊ huic nihil p
deris: ⁊ teipsum pessimabis. Memor C
esto iudicij mei: sic ei erit ⁊ tuũ. Mihi
heri et tibi hodie. In requie mortui re
quiescere fac memoriã eius: ⁊ cõsolare
illũ in exitu spũs sui. Sapiẽtiã scribe
in tpe vacuitatis: et q̃ minorat actu sa
pientiã percipiet: q2 sapiẽtia replebi-
tur. Qui tenet aratrũ: ⁊ q̃ gloriatur in
iaculo stimulo boues agitat: ⁊ cõuersa
tur in operibus eoꝝ: ⁊ enarratio eius
in filijs tauroꝝ. Cor suũ dabit ad uer-
sandos sulcos: ⁊ vigilia eius in sagina
vaccarũ. Sic oĩs faber et architectus
qui nocte tanq̃ diẽ trãsigit: q̃ sculpsit
signacula sculptilia: ⁊ assiduitas eius
variat picturã. Cor suũ dabit in simi-
litudinem picture: et vigilia sua pficit
opus. Sic faber ferrarius sedẽs iuxta

incudem: & cõsiderãs opus ferri. Va-
por ignis vrit carnes eius: et in calore
fornacis ɔcertatur. Vox mallei inouat
aurẽ eius: & cõtra similitudinem vasis
oculus ei⁹. Cor suũ dabit in cõsumma
tionẽ operũ: & vigilia sua ornabit im-
D perfectionẽ. Sic figulus sedẽs ad op⁹
suũ: cõuertẽs pedibus suis rotã: qui i
sollicitudine positus est semꝑ propter
opus suum: innumera est oĩs operatio
eius. In brachio suo formabit lutum: &
ante pedes suos curabit virtutẽ suã.
Cor suũ dabit vt cõsummet linitionẽ:
et vigilia sua mũdabit fornacẽ. Omnes
hi in manibus suis sperauerũt: & vnus
quisqꝫ in arte sua sapiẽs est. Sine his
omnibus nõ edificatur ciuitas. Et nõ
inhabitabunt nec inambulabunt: & in
ecclesiam nõ transilient. Super sellã
iudicis non sedebunt: et testamentum
iudicij nõ intelligent: neqꝫ palã faciẽt
disciplinã & iudicium: & in parabolis
non inuenientur: sed creaturã eui cõfir
mabũt: & deprecatio illorum in opera
tione artis accõmodãtes aĩas suas: et
conquirentes in lege altissimi.

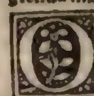
¶ C. S. De studio & exercitio sapiẽt: de laude ipsius orta ad sanctimoniã: opa dei curiose scrutari ꝓhibet: de spiritibus creatis ad vindictã: & q̄ ꝑ tpa sua bonis bona i bonũ: & malis mala i malũ creata sunt ab initio. Cap. xxxix.

A
Apientiã oĩm antiquorũ exquiret sapiẽs: & in ꝓphetis vaca
bit. Narrationẽ virorũ nomi
natorũ cõseruabit: & in versu
tias parabolarũ simul introi
bit. Occulta ꝓuerbiorũ exquiret: et in
abscõditis parabolarũ cõuersabitur.
In medio magnatorũ ministrabit: & in
conspectu presidis apparebit. In ter-
ram alienigenarum gentium pertran-
siet✝: bona eñ et mala in oĩbus tenta (Als✝ transiet.)
bit. Cor suũ tradet ad vigilãdum dilu
culo ad dñm q̃ fecit illũ: & in cõspectu
altissimi deprecabit. Aperiet os suum
in oratione: & ꝑ delictis suis depreca-
bitur. Si eñ dñs magnus voluerit spi
ritu intelligẽtie replebit illum: et ipse
tanqꝫ imbres emittet eloquia sapiẽtie
sue: & in oratione cõfitebitur domino.
Et ipse diriget cõsiliũ eius & discipli-
nam: & in abscõditis suis ɔsiliabitur.
B Ipse palam faciet disciplinã doctrine
sue: & in lege testamenti dñi gloriabit.
Collaudabũt multi sapiẽtiam eius: &
vsqꝫ in seculũ non delebitur. Non rece
det memoria eius: & nomẽ eius requi-
retur a generatione in generationem.
Sapiẽtiam eius enarrabũt gentes: et j.44.c.
laudẽ eius enũciabit ecclesia. Si per-
manserit nomẽ eius derelinquet plus
q̄ mille: & si requieuerit proderit illi.
Adhuc consiliabor vt enarrem: vt furo
re enim repletus sum. Et in voce dicit.
Obaudite me diuini fructus: et quasi
rosa plãtata✝ super riuos aquarũ fru- Als✝ rose
ctificate. Quasi libanus odorẽ suauita plantate.
tis habete. Florete flores quasi lilium
et date odorem: & frondete in gratiã:
et collaudate canticum: et benedicite
dñm in operib⁹ suis. Date nomini ei⁹
magnificẽtiam: & cõfitemini illi in vo
ce labiorũ vestrorũ: & in canticis labio- C
rum & cytharis: et✝ sic dicẽs in cõfes- Als✝ non
sione. Opera dñi vniuersa bona valde. habet et.
In verbo eñ eius stetit aqua sicut con
geries: & in sermone oris illius sicut ex Gen.1.b.
ceptoria aquarũ: qm̃ in ꝑcepto ipsius Mat.7.b.
placor✝ fit: & nõ est minoratio in salu Als✝ pla
te ipsius. Opera oĩs carnis corã illo: & cator.
nõ est quicqꝫ abscõditũ ab oculis eius.
A seculo vsqꝫ in seculum respicit: & ni
hil est mirabile in cõspectu eius. Non
est dicere: quid est hoc: aut qd est istud:
omnia eñ in tempore suo querentur.
Benedictio illius quasi fluuius inũda Gen.7.b.
bit: & quõ cataclysmus aridã inebria-
uit: sic ira ipsius gẽtes que nõ exquisie
runt eũ hereditabit. Quomodo cõuer Exo.14.c.
tit aquas in siccitatem: & siccata est ter
ra: & vie illius vijs illorũ directe sunt:
sic peccatoribus offensiones in ira ei⁹.
Bona bõis creata sunt ab initio✝: sic Als✝ eter
nequissimis bona & mala. Initiũ neces no.
sarie rei vite hoim: aqua: ignis: & ferrũ: D
sal: lac & panis similagineus: et mel et
botrus vue: & oleum & vestimentũ. Hec
omnia sanctis in bona: sic et impijs et
peccatoribus in mala cõuertent. Sũt
spiritus qui ad vindictam creati sunt:
et in furore suo confirmauerũt tormẽ-
ta sua. Et in tempore consummatiõis
effundent virtutem: et furorem eius q̃
fecit illos confundent. Ignis: grando:
fames & mors: omnia hec ad vindictã
creata sunt. Bestiarũ dentes & scorpij j.19.b.
et serpentes: & rõphea vindicans in ex j.40.b.
terminium impios. In mandatis eius
epulabuntur: & super terram in neces-
sitate preparabũtur: & in temporibus
suis non preterient verbũ. Propterea
ab initio confirmatus sum & consilia-
tus sum: et cogitaui et scripta dimisi.

Omnia opa dñi bona: et oē opus hora
sua subministrabit. Non est dicere: hoc
I. eodem. illo nequius est. Oia em̄ in tpe suo cōpro
babuntur. Et nūc in oī corde ꝛ ore col
laudate et benedicite nomen domini.
¶ C. S. De occupatione magna et gra
ui iugo: et de omni hominum miseria:
de transitu glorie et superbie impioꝝ:
de benedictione iustorum: de peroga-
tiua timoris domini. Capitulum. xl.

A Ccupatio magna creata ē
oib⁹ hoib⁹: ꝛ iugum graue
sup filios adā a die exitus
de ventre matris eorū vsq;
in diem sepulture in ma-
trem omniū. Cogitatiōes
eoꝝ ꝛ timores cordis adinuētiōes ex-
pectationis: et dies finitionis a presi-
Als.✝ resi- dente. dente✝ sup sedē gloriosam vsq; ad hu
miliatū in terrā ꝛ cinerē ab eo q̄ vti-
tur hyacintho et portat coronam vsq;
ad eum qui cooperitur lino crudo. Fu
ror: zelus: tumult⁹: fluctuatio ꝛ timor
mortis: iracundia perseuerās et cōten
tio: et in tempore refectiōis in cubili
somnus noctis immutat sciētiā eius.
als.✝ nō hꝫ autem. Modicū autē✝ tanq̄ nihil in reqe: et
ab eo i somnis q̄si in die respect⁹. Con
B turbatus est in visu cordis sui: tanq̄ q̄
euaserit in die belli. In tpe salutis sue
exurrexit: ꝛ admirās ad nullū timorē
cū oī carne ab hoīe vsq; ad pecus: ꝛ su
per peccatores septuplū. Ad hec mors
sanguis: ꝯtentio ꝛ romphea: oppssio-
Genes. 7. b nes: fames et cōtritio: ꝛ flagella. Sup
j. 41. b. iniquos creata sunt hec oīa: ꝛ ꝑpter il
14. q. 2. c. in los fact⁹ est cataclysmus. Oia em̄ q̄ de
ecclesiastico. terra sunt i terrā ꝯuertent: ꝛ aq̄ oēs in
mare cōuertent. Omne munus ꝛ iniq-
tas delebitur: ꝛ fides in seculū stabit.
Substātie iniustoꝝ sicut fluuius sicca
als.✝ siccabitur. bunt✝: ꝛ sicut tonitruū magnū in plu
uia personabūt. In aperiendo manus
C suas letabitur: sic ꝑuaricatores in con
summatiōe tabescēt. Nepotes impio-
rū nō multiplicabūt ramos: ꝛ radices
immūde sup cacumē petre sonāt. Su-
als.✝ escā. per oēm✝ aquā viriditas: ꝛ ad orā flu
minis ante omne fenū euelletur. Gra
sicut paradisus in bñdictiōib⁹: et mia
in seculo ꝑmanet. Uita sibi sufficiētis
operarij condulcabit: ꝛ in ea inuenies
thesaurū. Edificatio ciuitatis confir-
mabit nomen: ꝛ sup hāc mulier imma
culata ꝯputabit. Uinū ꝛ musica letifi-
cāt cor: ꝛ sup vtraq; dilectio sapiētie.
Tibie ꝛ psalteriū suauē faciunt melo-
diā: ꝛ sup vtraq; lingua suauis. Grām
et speciē desiderabit oculus tuus: ꝛ su
per hec virides satiōes. Amic⁹ ꝛ soda
lis in tpe ꝯueniētes: ꝛ sup vtrosq; mu
lier cū viro. Fratres in adiutorium in D
tpe tribulationis: et super nos mia li-
berabit. Aurū ꝛ argentū ꝛ constitutio
pedū: ꝛ sup vtrūq; consiliū beneplaci-
tū. Facultates ꝛ virtutes exaltāt cor: ꝛ
sup hec timor dñi. Nō est in timore dñi
minoratio: ꝛ nō est in eo inquirere ad-
iutoriū. Timor dñi sicut paradisus be
nedictiōis: ꝛ sup omnē gloriā operue-
rūt illū. Fili in tēpore vite tue ne indi
geas. Melius est em̄ mori q̄ indigere.
Uir respiciēs in mensam alienā: nō est
vita eius in cogitatiōe victus. Alit em̄
aiam suam cibis alienis. Uir aūt disci al✝ discretus.
plinatus✝ et eruditus custodiet se. In
ore imprudentis condulcabit inopia:
et in ventre eius ignis ardebit.
¶ C. S. De memoria mortis ꝛ iudicij:
de perditione impioꝝ: de bono nomi
ne curando: de sapientia publicanda:
monet a diuersis vitijs abstinere: de fu
gienda muliere. Capitulum. xli.

Mors q̄ amara est memo A
ria tua homini✝ pacē ha- als.✝ iniusto et.
bēti i substātijs suis: viro
quieto ꝛ cuius vie directe
sunt in oībus: et adhuc va
lēti accipere cibū. O mors
bonum est iudicium tuum homini idi
gēti: et qui minoratur viribus defecto
etate: ꝛ cui de omnibus cura est ꝛ icre-
dibili qui perdit sapiētiam. Noli me-
tuere✝ iudicium mortis. Memento q̄ al✝ timere
ante te fuerunt: ꝛ q̄ superuentura sunt
tibi. Hoc iudiciū a domino omni car-
ni: ꝛ que superuenient tibi in benepla
cito altissimi: siue decem siue cētum si-
ue mille anni. Non est enim in inferno B
accusatio vite. Filij abominationū fi- 56. dist. c. si.
unt filij peccatorum: et q̄ cōuersantur
secus domos impiorum. Filiorum pec
catorū periet hereditas: ꝛ cū semine il
loꝝ assiduitas opprobrij. De patre im 2. q. 7. c. q̄ri
pio q̄runtur filij: qm̄ ꝑpter illū sunt in tur.
opprobrio. Ue vobis viri impij q̄ dereli-
q̄stis legē dñi altissimi. Et si nati fueri
tis i maledictiōe nascemini: si mortui
fueritis i maledictiōe erit pars vestra.
Oia q̄ de terra sunt i terrā conuertē- I. 40. b.
tur: sic impij a maledicto in ꝑditionē. 13 q. 2. c. in
Luctus hoīm in corpore ipsoꝝ: nomē ecclesiastico.
autem impioꝝ delebitur. Curā habe
de bono nomine: hoc enim magis per-

C
11. q. 1. c. volo. in prin. per guido. Prouerb. 22. .20. a. als ÷ occultus.

manebit tibi ꝙ mille thesauri magni
⁊ p̄ciosi. Bone vite numer⁹ dierꝫ: bonū
aūt nomē ꝑmanebit in euū. Disciplinā
in pace ꝯseruate filij. Sapīa eīm abscō
dita ⁊ thesaur⁹ inuisus ÷: q̄ vtilitas in
vtrisq̄. Melior est hō q̄ abscōdit stul
titiā suā: ꝙ hō q̄ abscōdit sapiām suā.
Uerūtñ reuertimini ī his q̄ ꝓcedūt de
ore meo. Nō est eīm bonū oēm irreuerē
tiā obseruare: ⁊ nō oīa oībus benepla
D
cēt in fide. Erubescite a p̄re et a matre
de fornicatiōe: ⁊ a p̄sidēte ⁊ a potēte
de mēdacio: a ꝑncipe ⁊ a iudice de de
licto: a synagoga et plebe de iniq̄tate:
a socio ⁊ amico de iniustitia ⁊ de loco
in q̄ habitas: de furto de veritate dei ⁊
testō: de discubitu in panib⁹ ⁊ ab offu
scatiōe dati ⁊ accepti: a salutantib⁹ de
silētio: a respectu mulieris fornicarie:
Luce. 14.
et ab auersiōe vultus cognati. Ne auer
tas faciē tuā a ꝓximo tuo: ⁊ ab auferē
do partē ⁊ nō restituēdo. Ne respicias
mulierē alieni viri: et ne scruteris an
cillā eius neq̄ steteris ad lectum eius.
als ÷ nō habet caue.
Caue ÷ ab amicis de sermonib⁹ impro
perij: ⁊ cū dederis ne impꝓperes.

¶ C. S. De nō publicatione sermonis
absconditi: de personarū nō acceptio
ne: ⁊ de quibusdā vitijs particularib⁹:
de filia luxuriosa custodiēda: et fugien
do mulierū consortio. Capitulū. xlij.

A

On duplices sermonē au
ditus de reuelatiōe sermo
nis absconditi: ⁊ eris vere
sine confusiōe: et inuenies
grām in cōspectu omniū
hominū. Ne ꝓ his omni
bus confundaris: et ne accipias perso
nam vt delinquas. De lege altissimi et
testamēto: et de iudicio iustificare im
piū: de verbo sociorum ⁊ viatoꝝ: et de
datiōe hereditatis amicoꝝ: de equali
tate stathere et ponderū: de acquisitio
ne multorū ⁊ paucorū: de corruptione
emptionis ⁊ negociatorū: et de multa
disciplina filiorū et seruo pessimo la
tus sanguinare. Super mulierem ne
B
quam bonū est signū. Ubi manus mul
te sunt claude: et quodcūq̄ trades nu
mera et appende: datū vero ⁊ acceptū
omne describe. De disciplina insensati
et fatui: ⁊ de seniorib⁹ q̄ iudicātur ab
adolescētib⁹: et eris eruditus in oīb⁹:
et probabilis in cōspectu oīm virorū.
Filia patris abscōdita ē: vigilia ⁊ sol
licitudo eius aufert somnū ne forte in
adolescētia sua adultera efficiat: et cū

viro commorata odibilis fiat: neq̄quā
do polluatur in virginitate sua: et in
paternis suis grauida inueniatur: ne
forte cum viro cōmorata transgredia
tur: aut certe sterilis efficiatur. Sup ī. 26. b.
filiam luxuriosam confirma custodiā:
neq̄n faciat te in opprobriū venire ini
micis: a detractiōe in ciuitate et abie
ctiōe plebis: ⁊ cōfundat te in multitu
dine populi. Omni homini noli inten C
dere ī specie: et in medio mulierū noli
cōmorari. De vestimētis eīm ꝓcedit ti
nea: et a muliere iniq̄tas viri. Melior
est eīm iniquitas viri ꝙ mulier benefa
ciēs: ⁊ mulier cōfundēs in opprobriū.
Memor ero igitur operū dñi: ⁊ q̄ vidi
annūciabo in sermonib⁹ dñi opa eius.
Sol illuminans ꝑ oīa respexit: et glīa
dñi plenū est opus ei⁹. Nōne dñs fecit
sctōs enarrare oīa mirabilia sua: q̄ cō
firmauit dñs omps stabilis in gloria
sua. Abyssum ⁊ cor hominū inuestiga D
uit ÷: ⁊ in astutia eorū excogitauit ÷. als ÷ inuestigabit.
Cognouit eīm dñs oēm scientiā: et in Als ÷ excogitabit.
spexit in signū eui: annūcians q̄ p̄terie
rūt ⁊ q̄ superuētura sunt: reuelās vesti
gia occultoꝝ. Nō p̄terit illum oīs cogi
tatus: ⁊ nō abscōdit se ab eo vllus ser
mo. Magnalia sapie sue decorauit q̄
est ante sclm ⁊ vsq̄ in seculū: neq̄ adie
ctū est neq̄ minuet: et nō eget alicuius
consilio. Quā desiderabilia oīa opera
eius: ⁊ tanq̄ scintilla que ÷ est conside als ÷ q̄.
rare. Omnia hec viuunt ⁊ manēt in se
culū: et in omni necessitate omnia ob
audiunt ei. Omnia duplicia vnū cōtra
vnū: et nō fecit quicq̄ deesse. Unuiscu
iusq̄ ꝯfirmabit bona. ÷ Et q̄s satiabi al ÷ deficiet ⁊ q̄s sciens cōfirmabit fortitudinem eius.
tur videns gloriam eius.

¶ C. S. Annunciat mirabilia dei: lau
dat creatorem: et in laude eius dicit se
deficere. Capitulum. xliij.

A

Ltitudinis firmamentum
pulchritudo eius est: spēs
celi ī visiōe glorie. Sol in
aspectu annuncians in ex
itu: vas admirabile opus
excelsi. In meridiano exurit terrā: ⁊ in
ꝯspectu ardoris ei⁹ q̄s poterit sustine
re. Fornacē custodiens in operibus ar
doris. Tripliciter sol exurēs montes:
radios igneos exsufflans: ⁊ refulgēs ra
dijs suis obcecat oculos. Magnus do
minus qui fecit illum: et in sermonib⁹
ei⁹ festinauit ÷ iter. Et luna in omni al ÷ festinat.
bus in tēpore suo: ostensio temporis ⁊
signum eui. A luna signum diei festi; in

minare q̄d minuit̄ in consummatione. Mēsis s̄m nomē ei⁹ est crescēs: mirabiliter + in ɔsummatiōe. Uas castrorum in excelsis: i firmamēto celi respōdēs gloriose. Species celi gl'ia stellarum: mūdū illuminās in excelsis dn̄s. In v̄bis scti + stabūt ad iudiciū: τ nō deficient in vigilijs suis. Uide arcum τ benedic eū + q fecit illū. Ualde speciosus est in splēdore suo. Gyrauit celū in circuitu gl'ie sue: man⁹ excelsi aperuerunt illū. Imperio suo accelerauit niuē: τ accelerat chorusćatiōes emittere iudicij sui. Propterea aperti sunt thesauri: τ euolauerūt nebule sicut aues. In magnitudine sua posuit nubes: τ cōfracti sunt lapides grādinis. In cōspectu ei⁹ commouebunt̄ mōtes: τ in voluntate eius aspirauit nothus. Uox tonitrui ei⁹ verberauit + terram: tēpestas aquilonis et cōgregatio spūs: τ sicut auis deponēs ad sedēdū aspgit niuē: τ sicut locusta demergēs descēsus eius. Pulchritudinem cādoris + ei⁹ admirabit̄ oculus: τ sup imbrē ei⁹ expauescit cor. Gelu sicut salē effundet sup terrā: et dū gelauerit fiet tanq̄ cacumina tribuli. Frigid⁹ vētus aquilo flauit: τ gelauit crystallus ab aqua. Sup oēm cōgregationē aquarū reqescet: τ sicut lorica induet se aquis. Et deuorabit mōtes τ exuret desertū: et extinguet viride sicut ignē. Medicina oīm in festinatiōe nebule: et ros obuiās ab ardore veniēti humilem efficiet eum. In sermone ei⁹ siluit vētus τ cogitatiōe sua placabit abyssum: τ plātauit illū dn̄s iesus. Qui nauigant mare enarrant pericula eius: τ audiētes auribus nr̄is admirabimur. Illic p̄clara opera et mirabilia: varia bestiarū genera τ omniū pecorū τ creatura beluarū +. Propter ipsum confirmatus + est itineris finis: et i sermone eius ɔposita sunt oia. Multa dicim⁹ et deficimus in verbis: cōsummatio autem sermonū ipse est. In oib⁹ gloriantes: ad q̄d valebimus? Ipse enim oipotens sup oia opera sua. Terribilis dominus τ magnus vehementer: τ mirabilis potentia ipsius. Glorificātes dominū q̄ntūcūq̄ potueritis supervalebit adhuc: et admirabilis magnificentia eius. Benedicētes dn̄m exaltate illum q̄tū potestis: maior enim est omni laude. Exaltantes eū replemini virtute. Ne laboretis: nō enim comprehēdetis +. Quis videbit eū et enarrabit: et quis magnificabit eū sicut est ab initio +? Multa abscondita sunt maiora his. Pauca em̄ vidim⁹ operum ei⁹. Omnia autē dominus fecit: τ pie agētibus dedit sapientiam.

Margin: B — Als+ admirabilit̄. — Als+ sanctis. — als+ nō hz cum. — Als+ verberabit. — E — Als+ coloris. — D — als+ bestiarum. — Als+ consummat⁹. — ps.95. — Als+ perveniētis. — Als+ principio.

¶ C.S. Laudat generaliter viros gloriosos: de laudibus enoch: noe: abrahā: isaac et iacob. Capitulū.xliiij.

Laudemus viros gl'iosos: τ parētes nr̄os in gn̄atione sua. Multam gloriā fecit dn̄s: magnificētia sua a seculo. Dn̄antes in potestatibus suis: hoīes magni virtute et prudentia sua prediti: nūciātes in p̄phetis dignitatē p̄phetarū: τ imperātes i p̄senti populo: τ virtute prudentie p̄p̄lis sctissima verba. In peritia + sua requirētes modos musicos: τ narrātes carmina scripturarū. Hoīes diuites in virtute pulchritudinis studiū habentes: pacificātes in domibus suis. Oēs isti in generatiōib⁹ gētis sue gloriā adepti sunt: τ in dieb⁹ suis habent̄ in laudib⁹. Qui de illis nati sunt reliquerūt nomē narrādi laudes eorum. Et sunt quorum nō est memoria. Perierūt quasi q̄ nō fuerint: τ nati sunt quasi non nati: τ filij eorū cum ipsis. Sed illi viri mie sunt: quorum pietates nō defuerunt. Et cū semine eorum permanet + bona hereditas: τ nepotū ipsorum semē in testamēto stetit: τ filiorū ipsorum semē propter illos vsq̄ in eternū manent +. Semē eorum et gloria eorū non derelinquetur. Corpora ipsorū in pace sepulta sunt: τ nomen eorū viuet in generatiōe τ generationē +. Sapiētiā ipsorum narrēt populi: τ laudē eorū nunciet ecclesia. Enoch placuit deo et trāslatus est i paradisum: vt det gētibus sapiētiā. Noe inuētus est pfectus iustus: τ in tp̄e iracūdie factus est recōciliatio. Ideo dimissum est reliquū terre cū factū est diluuiū. Testamenta seculi posita sunt apud illum: ne deleri possit diluuio omnis caro. Abrahā magnus pater multitudinis gētiū: τ non est inuentus similis illi in gloria. Qui cōseruauit legē excelsi: et fuit in testamento cū illo. In carne eius stare fecit testamētū +: τ in tentatione inuentus est fidelis. Ideo iureiurādo dedit illi gloriā i gēte sua: crescere illū quasi terre cumulum: et vt + stellas exaltare semen ei⁹: τ hereditare illos a mari vsq̄ ad mare: et a flumine vsq̄ ad termi-

Margin: A — Als+ peritia. — B — Als+ perseuerat bona hereditas τ nepotum. — C — Als+ manet. — Als+ gl'ationes τ generatiōes. — ñ.30.d. — Gen.5.c. — Hebr.11.b. — Gene.6.b. — Hebr.11.a. — Gen.17.a. — Gen.22.c. — Heb.11.d. — Als+ firmamentū. — D — als+ sicut.

nos orbis terre. Et isaac eodē modo fe
cit ꝓpter abraā p̄re eius. Bn̄dictionē
als + terra rum. oīm + gētiū dedit illi dn̄s: et testm̄ suū
ↄfirmauit super caput iacob. Agnouit
eū i bn̄dictiōib⁹ suis: ꝛ dedit illi here
ditatē: ꝛ diuisit illi partē in tribubus
duodeci. Et ↄseruauit illi hoīes mīe i
Als + conspectu. uenientes grām i oculis + oīs carnis.
¶ Ca. S. De laudibus moysi et aaron
et phinees. Capitulum. xlv.

A

Dilect⁹ deo ꝛ hoib⁹ moyses:
cui⁹ memoria in bn̄dictiōe
est. Similē illū fecit i glīa
sctoꝝ: ꝛ magnificauit eū in
timore inimicorum: et in
verbis suis monstra placa
uit. Glorificauit illū i ↄspectu regum:
Exo. 11. a. ꝛ iussit illi corā pp̄lo suo: ꝛ ostēdit illi
gloriā suā. In fide ꝛ lenitate ipsi⁹ san
ctum fecit illum: ꝛ elegit eum ex oī car
ne. Audiuit em̄ eum ꝛ vocē ipsius: ꝛ in
als + nube. duxit illū i + nubē. Et dedit illi cor ad
p̄cepta: ꝛ legē vite ꝛ disciplīe docere ia
cob testamentū suū: ꝛ iudicia sua isrl̄.
Als + eius Excelsum fecit aarō fratrem + suū. Et
B similē sibi de tribu leui. Statuit ei te
stamētū eternū: ꝛ dedit illi sacerdotiū
gētis: ꝛ beatificauit illū in glīa. Et cir
cūcinxit eū zona iustitie: ꝛ induit eū sto
lam glīe: ꝛ coronauit eū in vasis virtu
Exo. 28. f. tis. Circumpedes + ꝛ femoralia: ꝛ hu
als + circū pedilea. merale posuit ei: ꝛ + cinxit illum tinti
nabulis aureis plurimis in gyro: dare
als + circū cinxit. sonitū in incessu suo: auditū facere so
nitū i tēplo i memoriā filiis gētis sue.
Stolam sanctā auro ꝛ hyacintho et
purpura op⁹ textile: viri sapiētis iudi
cio ꝛ veritate p̄diti. Torto cocco opus
artificis gēmis p̄ciosis figuratis i liga
Als + opa. tura auri et opere + lapidarij sculptis
in memoriā: s̄m numerū tribuū israel.
Corona aurea sup̄ mitrā eius expres
sa signo sanctitatis: et gloria honoris
ꝛ opus virtut̄: desiderio oculoꝝ orna
ta. Sic pulchra ante ip̄m nō fuerūt ta
als + origi nem. lia vsq ad orīētē +. Nō est indutus illa
alienigena aliq̄s: s₃ tm̄ filij ipsius soli:
C ꝛ nepotes eius p̄ oē tēpus. Sacrificia
Als + consumpta. ipsius consummata + sunt igni quoti
die. Cōpleuit moyses manus ei⁹: ꝛ vn
Leui. 8. b. xit illū oleo sancto. Factū est illi in te
stamētū eternū et semini ei⁹ sicut dies
celi: fungi sacerdotio et habere laudē:
als + glorificauit. et glorificare + populū suum in nomi
ne suo. Ip̄m elegit ab omni viuente of
ferre sacrificium deo incēsum: ꝛ bonū
odorem in memoriam placare pro po

pulo suo. Et dedit illi i preceptis suis
potestatē i testamētis iudicioꝝ: doce
re iacob testimonia: et i lege sua lucem
dare isrl̄. Qꝛ cōtra illū steterūt alieni: Nu. 16. a.
ꝛ ꝓpter inuidiā circūdederūt illum ho
mines i deserto q̄ erāt cū dathā ꝛ abi
ron: ꝛ congregatio chore in iracundiā.
Uidit dn̄s de⁹ ꝛ nō placuit illi: et con
sumpti sunt in ip̄etu iracūdie. Fecit il
lis monstra: ꝛ ↄsumpsit illos i flamma
ignis. Et addidit aarō gloriā et dedit
illi hereditatē: ꝛ p̄mitias frugū + ter Als + fructuum.
re diuisit illi. Panē ipsi⁹ i p̄mis para
uit i satietatē: nā et sacrificia dn̄i edēt D
q̄ dedit illi ꝛ semini ei⁹. Ceterū inter als + in terra gens.
gētes + nō hereditabit: et pars non est
illi i gēte. Ip̄e est em̄ pars ei⁹: ꝛ heredi
tas. Phinees fili⁹ eleazari terti⁹ i glo
ria imitādo eū i timore dn̄i +: et stare Als + dei.
in reuerētia gētis: i bonitate ꝛ alacri Num. 25. c.
tate aīe sue placuit deo israel. Ideo sta
tuit illi + testamētū pacis ꝛ principez Als + ad illum.
sanctorū ꝛ gentis sue: vt sit illi et semi
ni eius sacerdotij dignitas i eternum.
Et testamentū dauid regi filio iesse de
tribu iuda: hereditas ipsi ꝛ semini ei⁹
vt daret sapiētiā i cor nostrū iudicare
gentem suam in iustitia: ne abolerētur
bona ipsorum: ꝛ gloriam ipsorū in gē
tem eorum eternam fecit.
¶ C. S. De laudibus iosue caleb et sa
muelis. Capitulum. xlvi.

B

Fortis in bello iesus naue
successor moysi i ꝓphet: q̄
fuit magn⁹ s̄m nomē suū:
maximus i salutē electorū
dei: expugnare insurgētes
hostes vt ↄsequeret here
ditatem israel. Quam gloriā adeptus
est extollēdo man⁹ suas: ꝛ iactādo cō
tra ciuitates rōphea. Quis ante illū
sic restitit? Nam hostes ipse dominus
percussit. Aut non in iracundia ei⁹ im
peditus est sol: ꝛ vna dies facta est qua
si duo. Inuocauit altissimum potentē Josue. 10. c.
in oppugnādo inimicos vndiq: ꝛ au
diuit illum magnus ꝛ sanctus deus in
saxis grandinis virtutis valde fortis.
Impetum fecit cōtra gentem hostilē:
et in descensu perdidit cōtrarios vt co
gnoscant gentes potentiam eius: quia
contra deum + pugnare non est facile: B
et secutus est a tergo potentes. Et in Als + dn̄m
diebus moysi miam fecit ipse et caleb Num. 14. a.
filius iephone: stare cōtra hostē ꝛ p̄hi
bere gētē a peccatis: ꝛ ↄstringere murmur
malicie. Et ipsi duo cōstituti a pericu

ho liberati sunt a numero sexcentorum
miliū peditū: inducere illos in heredi
Josue.14. tatē in terrā q̄ manat lac τ mel. Et de
dit dn̄s illi caleb fortitudinē τ vsq; in
senectutē p̄mansit illi virtus: vt ascēde
ret in excelsum terre locū: τ semē ipsi⁹
obtinuit hereditatē. Et viderunt oēs
filii israel: q2 bonū est obseq̄ sctō deo.
C Et iudices singuli suo noīe quorū non
est corruptū cor: q̄ nō auersi sunt a dn̄o
vt sit memoria illorū in bn̄dictiōe. Et
ossa eorum pullulāt de loco suo: et nomē
Als.+ per eorum p̄manet in eternū permanēte + ad
manens. filios illorum sanctorum virorū glia. Dile
ctus a dn̄o deo tuo samuel p̄pheta dn̄i
renouauit imperiū: τ vnxit p̄ncipes in
26.q.5.c. gente sua. In lege dn̄i cōgregationē iu
nec mirum. dicauit τ vidit deū iacob: τ in fide sua
in p̄n̄i. a na p̄batus est p̄pheta. Et cognitus est in
tiuitate. v̄bis suis fidelis: q2 vidit deū + lucis.
D Et inuocauit dn̄m oipotētē i oppugnā
Als.+ dn̄m do hostes circūstantes vndiq;: in obla
Als.+ im tiōe viri inniolati +. Et itonuit de ce
molati. lo dn̄s: τ in sonitu magno auditā fecit
vocē suā: τ cōtriuit p̄ncipes tyriorum et
1.reg.7.c. oēs duces philistijm. Et ante tp̄s finis
1.reg.12.a. vite sue τ seculi testimoniū p̄buit in
ɔspectu dn̄i et xp̄i. Pecunias τ vsq; ad
calciamēta ab omni carne nō accepit:
et nō accusauit illū homo. Et post hec
Als.+ ob dormiuit + τ notum + fecit regi: τ ostē
dormiuit. dit illi finem vite sue: et exaltauit vo
als.+ vocē. cem eius de terra in prophetia delere
impietatem gentis.

¶ C.S. De laudibus nathan: dauid e t salomonis: τ interfectione golie: de roboam īprudētia τ hierobo. i idolatria q̄ fecit peccare israel. Capl'm.xlvij.

A

Ost hec surrexit nathā p̄phe
ta in diebus dauid. Et quasi
als.+ hz est adeps separat⁹ + a carne: sic
dauid a filijs isrl'. Cū leoni
bus lusit quasi cū agnis: τ in
vrsis sic̄r fecit sicut i agnis ouiū in iu
1.regū.17.f. uētute sua. Nunqd nō occidit gigātē:
et abstulit opprobriū de gēte. In tollē
do manū in saxo funde deiecit exulta
tionē golie: vbi inuocauit deū oipoten
tem. Et dedit i dextera ei⁹ tollere ho
minē fortē i bello: τ exaltare cornu gē
tis sue. Sic i decē milib⁹ glorificauit
eū: τ laudauit eū i bn̄dictionib⁹ dn̄i in
offerēdo illi coronā glorie. Contriuit
em̄ inimicos vndiq;: τ extirpauit phi
listijm ɔtrarios vsq; i hodiernum diē.
1.reg.18.b. Cōtriuit cornu ipsorum vsq; i eternū. In
B oi opere dedit ɔfessionē sctō: τ excelso
in verbo glie. De oi corde suo laudauit
dn̄m: τ dilexit eū q̄ fecit illū: τ dedit il
li cōtra inimicos potentiā. Et stare fe
cit cātores cōtra altare: τ in sono eorum
dulces fecit modos +. Et dedit in cele Als.+ mo
bratiōib⁹ decus: τ ornauit tēpora vsq; dulos.
in cōsummationē vite: vt laudarēt no
men sanctū dn̄i: et amplificarent mane
dei sctitatē. Christus + purgauit pctā als.+ sp̄us.
ipsius: τ exaltauit in eternū cornu ei⁹. 2.reg. 12.d.
Et dedit illi testamentū regni +: et se Als.+ regū
dem glorie i israel. Post ip̄m surrexit Als.+ reqe
filius sensatus: τ propter illū + deiecit uit in lati
omnē potentiā inimicorū. Salomon tudine.
imperauit in dieb⁹ pacis: cui subiecit C
deus oēs hostes vt cōderet domū i no
mine suo τ pararet sctitatē i sempiter
nū: quēadmodū erudit⁹ est i iuuētute
sua. Et iple tus est q̄si flumē sapiētia:
et terram retexit aia sua. Et replesti in
cōparatiōib⁹ enigmata: ad isulas lōge
diuulgatū est nom[illegible] suū: τ dilect⁹ es in
pace tua. In cātilen[illegible] puerbus τ cō
paratiōib⁹ et interp[illegible]tiōib⁹ mirate
sunt terre: τ i noīe dn̄i dei + cui est co Als.+ non
gnomē de⁹ isrl'. Collegisti q̄si auricbal hz dei.
cum aurū: τ vt plumbū cōplesti argen
tum: τ iclinasti femora tua mulierib⁹.
Potestatē habuisti in corpe tuo. Dedi 3.reg.11.a.
sti maculā i gloria tua: τ p̄phanasti se
men tuū īducere iracūdiā ad liberos
tuos: τ in ceteris stultitiā tuā: vt face
res imperiū bipartitū: τ et ephraim + als.+ ephrē
imperare iperiū durū. De⁹ aūt nō dere D
linquet miām suā τ nō corrūpet nec de
lebit opa sua: neq; pdet a stirpe nepo
tes electi sui: et semen eius qui diligit
dn̄m nō corrumpet. Dedit aūt reliquū
iacob τ dauid de ip̄a stirpe. Et finē ha
buit salomō cum patrib⁹ suis. Et reli 3.reg.12.c.
quit post se de semine suo gētis stulti
tiā: et minutū a sua prudētia roboam
qui auertit gentē consilio suo: τ hiero
boam filiū nabath q̄ peccare fecit isrl':
et dedit viam peccādi ephraim: et plu
rima redūdauerūt peccata ipsorum. Ual
de em̄ auerterunt illos a terra sua. Et
quesiuit omnes nequitias vsq; dū per
ueniret ad illos defensio: et ab omni
bus peccatis liberauit eos.

¶ C.S. De laudibus helie τ helisei: Ezechie et Esaie. Capitulum.xlviij.

T surrexit helias propheta A
quasi ignis: τ verbum ipsius 3.reg. 17.b.
quasi facula ardebat. Qui in
duxit in illos famē: τ imitā
tes illum inuidia sua pauci

Al's + tabe facti + sunt. Non em̃ poterant sustine-
facti. re pcepta dñi. Uerbo dñi ɔtinuit celũ:
et deiecit a se ignẽ terre. Sic amplifi-
catus est helias in mirabilib⁹ suis. Et
qs pōt siſr sic gl'iari tibi? Qui sustuli-
al's + susci- sti + mortuum ab inferis de sorte mor-
tasti. tis i verbo dñi dei. Qui deiecisti reges
ad pniciẽ et cõfregisti facile potẽtiam
ipsorum: ⁊ gloriosus de lecto suo. Qui
Al's + cho- audisti in sina iudicium: ⁊ in oreb + iu-
reb. dicia defensionis? Qui vngis reges ad
al's + potẽ penitẽtiã +: et prophetas facis succes-
tiam. sores post te. Qui recept⁹ es i turbine
3.reg.19.c. ignis: in curru equorũ igneorum. Qui
4.reg.2.b. inscriptus es in iudicijs tẽporũ lenire
B iracundiã dñi: ɔciliare cor patris ad fi-
lium et restituere tribus iacob. Beati
Al's + au- sunt q̃ te viderunt +: et i amicitia tua
dierunt. decorati sunt. Nam nos vita viuimus
tm̃: post mortẽ aũt nõ erit tale nomen
al's + vect⁹ nostrũ. Helias q̃ in turbine tect⁹ + est:
et in heliseo cõpletus est spũs eius. In
dieb⁹ suis nõ pertimuit principem: et
potẽtia nemo vicit illum. Nec supera-
uit illũ verbũ aliquod: et mortuũ pro-
4.reg.13.d. phetauit corpus eius. In vita sua fecit
Al's + sua. mõstra: ⁊ in morte + mirabilia opera-
C tus est. In oib⁹ istis nõ penituit pplo:
⁊ nõ recesserũt a pctis suis vsq; dũ ab-
iecti sunt de terra sua: et dispersi sunt
in oẽm terrã: ⁊ relicta est gẽs perpau-
ca: et princeps in domo dauid. Quidã
ipsor fecerũt qđ placeret deo: alij aũt
multa cõmiserũt pctã. Ezechias muni-
uit ciuitatẽ suam: et induxit in mediũ
ipsius aquã: ⁊ fodit ferro rupẽ: et edi-
4.reg.18.c. ficauit ad aquã puteũ. In dieb⁹ ipsius
ascẽdit sennacherib: ⁊ misit rapsacem
et sustulit manũ suã cõtra illos: ⁊ extu-
lit manũ suã in sion: et superb⁹ factus
est potẽtia sua. Tunc mota sunt corda
⁊ manus ipsorũ: ⁊ doluerũt quasi par-
D turiẽtes mulieres. Et inuocauerũt do-
minũ misericordẽ: ⁊ expandentes ma-
nus suas extulerunt ad celũ: ⁊ sanctus
4.reg.19.g. dñs de⁹ audiuit cito vocẽ ipsorũ. Non
est cõmemoratus pctõr illor: neq; de-
dit illos inimicis: sʒ purgauit illos in
al's + subie- manu esaie prophete scti. Deiecit + ca-
cit. stra assyriorũ: ⁊ cõtriuit illos angelus
Al's + dei. dñi +. Nã fecit ezechias quod placuit
deo: et fortiter iuit in viam dauid pa-
tris sui: quã mandauit illi esaias pro-
pheta magnus et fidelis in cõspectu
Al's + dñi. dei +. In diebus ipsius retro rediit sol
4.re.20 b. et addidit regi vitã +. Spũ magno vi-
Al's + viã. dit vltima: ⁊ cõsolatus est lugentes in
sion vsq; in sempiternum. Ostendit fu-
tura et abscondita anteq̃ euenirent.

¶ Ca. XLIX. De laudibus iosie: de immu-
nitate trium regum a peccato ceteror
regũ: de persecutione hieremie: de lau-
de ezechielis ⁊ duodecim prophetarũ:
de laudibus zorobabel: neemie: enoch:
ioseph: seth ⁊ sem: qui gloriam adepti
sunt super omnes in origine adam.

Capitulum. xlix.

Emoria iosie in ɔpositiõe A
odoris facta op⁹ pigmẽta-
rij. In oĩ ore q̃si mel indul-
cabit ei⁹ memoria: ⁊ vt mu-
sica in ɔuiuio vini. Ipse est
direct⁹ diuinit⁹ in penitẽ-
tia gẽtis: ⁊ tulit abominatiões impieta-
tis. Et gubernauit ad dñm cor ipsius:
et i dieb⁹ pctõr corroborauit pietatẽ.
Preter dauid ⁊ ezechiã ⁊ iosiã: oẽs re- B
ges pctm̃ ɔmiserũt: nã reliquerũt legẽ
altissimi reges iuda: ⁊ ɔtẽpserũt timo-
rẽ dei. Dederunt em̃ regnũ suũ alijs: et
gloriã suã alienigene gẽti. Incẽderunt
electã ciuitatẽ scitatis: ⁊ desertas fe-
cerũt vias ipsi⁹ i manu hieremie. Nam
male tractauerũt illũ q̃ a vẽtre matris
cõsecrat⁹ est ppheta: euertere ⁊ eruere
et pdere ⁊ iterũ edificare et renouare.
Ezechiel q̃ vidit conspectũ glorie quã C
ostẽdit illi in curru cherubin. Nã ɔme-
morat⁹ est inimicor i ymbre: bñfacere
illis q̃ ostẽderũt rectas vias. Et duode-
cim pphetarum ossa pullulãt de loco
suo: nã corroborauerunt iacob ⁊ rede-
merũt se in fide virtutis sue. Quõ am-
plificemus zorobabel: nã et ipse q̃si si-
gnũ in dextra manu israel. Et iesum fi-
liũ iosedech. Qui in dieb⁹ suis edifica-
uerũt domum et exaltauerunt templũ
sanctum dño: paratũ in gloriã sempi-
ternã. Et neemias in memoria multi D
temporis qui erexit nobis muros euer-
sos: et stare fecit portas ⁊ seras: q̃ ere-
xit domos nras. Nemo natus est in ter-
ra qualis enoch: nã ⁊ ipse receptus est
a terra. Et ioseph qui natus est homo
princeps fratrum: firmamẽtũ gentis:
rector fratrum: stabilimẽtum populi:
et ossa ipsius visitata sunt: ⁊ post mor-
tem pphetauerunt. Seth ⁊ sem apud
hoies gloriã adepti sunt: et sup omnẽ
animam in origine adam.

¶ Cap. L. Laus simonis onie filij: de
duab⁹ gẽtibus quas odit: ⁊ de tertia q̃
nõ est gens: de nomine scriptoris et de
laude huius operis. Capitulum. l.

B Simon onie filius sacerdos
magnus: q̄ in vita sua suf-
fulsit domum: et in diebus
suis corroborauit tēpluz.
Templi etiā altitudo ab
ipso fundata est duplex edi
ficatio: ⁊ excelsi parietes tēpli. In die-
als + suis. bus ipsius + emanauerūt putei aqua-
rū: ⁊ quasi mare adimpleti sunt supra
modū. Qui curauit gentē suā: ⁊ libera
uit eā a perditiōe. Qui p̄ualuit ampli
ficare ciuitatem: qui adeptus est glo-
riam in conuersatione gētis: ⁊ ingres-
als + in ingressu. sum + dom⁹ et atrij āplificauit. Qua-
si stella matutina in medio nebule: et
q̄si luna plena in diebus suis lucet. Et
q̄si sol refulgēs: sic ille effulsit in tēplo
dei. Quasi arcus refulgens inter nebu-
las glorie: et quasi flos rosarū in die-
bus vernis: ⁊ quasi lilia que sunt ī trā-
situ aque: et quasi thus redolēs in die-
bus estatis. Quasi ignis effulgens: et
quasi thus ardens in igne. Quasi vas
auri solidū ornatum omni lapide pre
B ciosō. Quasi oliua pullulās: et cupres-
Als + altitudinem. sus in altitu- inē + se extollēs. In acci
piēdo ipsum stolam glorie: ⁊ vestiri eū
in cōsummatione virtutis. In ascensu
altaris sancti gloriam dedit sanctita-
tis amictum. In accipiendo autē par-
tes de manu sacerdotum: et ipse stans
iuxta aram. Circa illū corona fratrū:
et quasi plantatio cedri in monte liba
no: sic circa illum steterunt quasi rami
palme: ⁊ omnes filij aarō ī gloria sua.
Oblatio autem domini in manib⁹ ip-
sorum coram omni synagoga israel: et
consummatione fungens in aram: am-
C plificare oblationem excelsi regis por
als + in. rexit manum suam in libatione: ⁊ liba
uit de + sanguine vue. Effudit ī funda
mento altaris odorem diuinum excel-
als + productilibus. so principi. Tunc exclamauerunt filij
aaron: in tubis ductilibus + sonuerūt:
et auditam fecerūt vocem magnam in
memoriam coram dn̄o. Tūc omnis po
pulus simul properauerunt: et cecide-
runt in faciem super terrā adorare do
minum deum suum: ⁊ dare preces om-
nipotenti deo excelso. Et amplificaue-
als + auct⁹ runt psallētes in vocibus suis: ⁊ in ma
gna domo fact⁹ + est sonus suauitatis
plenus. Et rogauit populus dominuz
excelsum in prece vsq̄ dum perfectus
est honor domini: et munus suum per-
fecerūt. Tunc descendens manus suas
extulit in omnem congregationem fi-
liorum israel dare gloriā deo a labijs
suis: et ī nomine ipsius gloriari. Et ite
rauit orationem suam: volens ostende D
re virtutez dei. Et post rursum + plus als + nō hz post rursū.
orauit deum omnium qui magna fecit
in omni terra: q̄ auxit dies nr̄os a ven
tre matris nostre: ⁊ fecit nobiscum s̄m
suam mi̇am. Det nobis iocūditatē cor
dis: et fieri pacem in diebus nostris in
israel p̄ dies sempiternos: credere isrl̄
nobiscū esse dei misericordiā: vt libe
ret nos + ī dieb⁹ suis. Duas gētes odit als + eos.
anima mea: tertia autem non est gens
quā oderim. Qui sedent in monte seir
et philistijm: ⁊ stultus populus qui ha
bitat in sichimis. Doctrinā sapiētie et
discipline scripsit ī codice isto: iesus fi
li⁹ sirach hierosolymita q̄ renouauit
sapientiam de corde suo. Beatus q̄ in
istis versatur bonis: qui ponit illa in
corde suo: sapiens erit semper. Si em̄
hec fecerit ad omnia valebit: quia lux
dei vestigium eius est.

¶ Oratio iesu filij sirach. Capitulū. li.

Confitebor tibi dn̄e rex: et B
collaudabo te deū saluato
rem meū. Cōfitebor nomi-
ni tuo: qm̄ adiutor et pro-
tector fact⁹ es mihi: ⁊ libera
sti corpus meū a p̄ditione:
a laqueo lingue inique: ⁊ a labijs ope-
rantiū mendaciū: et in cōspectu astan-
tiū factus es mihi adiutor. Et libera-
sti me s̄m multitudinem mie noīs tui
a rugientibus preparatis ad escam: de
manibus querentium animam meam:
et de portis tribulationum + que cir- als + multis tribulationibus.
cundederūt me: a pressura flamme que
circundedit me: et in medio ignis non
sum estuatus. De altitudine vētris in-
feri: et a lingua coinquinata ⁊ a verbō
mendacij: a rege iniquo et a lingua in-
iusta. Laudabit vsq̄ ad mortem anima D
mea dn̄m: et vita mea appropinquans
erat ī inferno deorsum. Circūdederūt
me vndiq̄: ⁊ non erat q̄ adiuuaret. Re
spiciens erā ad adiutoriū hoim ⁊ non
erat. Memoratus sum mie tue dn̄e: et
cooperationis tue q̄ a seculo sunt: qm̄
eruis sustinentes te dn̄e: ⁊ liberas eos
de manib⁹ gētiū. Exaltasti super terrā
habitationē meā: et pro morte defluen
te deprecatus sum. Inuocaui dominū
patrem dn̄i mei: vt nō derelinquat me
in die tribulationis mee: ⁊ in tempore
superborū sine adiutorio. Laudabo no
men tuū assidue: ⁊ collaudabo illud in

cōfessiōe:⁊ exaudita est oro mea. Et li
Als+ eri= berasti+me de pditiōe:⁊ eruisti me de
puisti. tpe iniq. Propterea cōfitebor ⁊ laudē
dicā tibi: ⁊ bñdicā nomen dñi. Cū ad=
al+oberrē huc iunior sum prius oberrarē+: q̄siui
sapiētiā palā i orone mea. An tps po=
stulabā p illa: ⁊ vsq; i nouissimis inq=
C rā eā: ⁊ florebit tāq̄ pcox vua. Letatū
est cor meū i ea: ābulauit pes me⁹ iter
rectū: a iuuētute mea inestigabā eā. In
clinaui modice aurē meā: ⁊ excepi illā.
Multā inueni i meipo sapiam: ⁊ mul
tū pfeci i ea. Danti mihi sapiam dabo
gloriā. Cōsiliat⁹ sum em̄ vt facerē illā:
zelatus sum bonū ⁊ nō ɔfundar. Collu
ctata ē aia mea i illa: ⁊ i faciēdo eā cō=
firmat⁹ sum. Man⁹ meas extēdi in al
tū: ⁊ i sapia ei⁹ luxit aia mea: ⁊ ignorā
tias meas illūinauit. Aiam meā dire=
als+agni= xi ad illā: ⁊ i agnitiōe+ inueni eā. Posse
tionem. di cū ipa+ cor ab initio: ppter hoc nō
al+ ipsis. dereliquar. Uēter me⁹ ɔturbat⁹ ē q̄rē=
do illā: ppterea bonā possidebo pos=
Als+ eru= sessionē. Dedit em̄ mihi dñs linguā+
ditam. mercedē meā: ⁊ in ipa laudabo eū. Ap
D propiate ad me idocti: ⁊ ɔgregate vos
in domū disciplinę. Quid adhuc retar
datis? Et qd dicitis in his? Aie vrē si=
Esa. 55. a. tiūt vehemēter. Apui os meū ⁊ locut⁹
sum. Cōparate vobis sine argēto sapiē
tiā: ⁊ collū vrm subiicite iugo ei⁹: ⁊ su
scipiat aia vra disciplinā. In pxio est
J. 9. b. em̄ inuenire eā. Uidete ocl'is vris: q̄r mo
dicū laboraui: ⁊ inueni mihi multā re
quiē. Assumite disciplinā i multo nu=
mero argēti: ⁊ copiosum aurū posside
te in ea. Letet aia vra in mia eius: ⁊ nō
confundemini in laude ipsius. Opera
mini opus vestrū ante tps: ⁊ dabit vo
bis mercedē vestram in tempore suo.

¶ Explicit liber ecclesiasticus.

¶ Incipit oratio salomonis.

Et iclinauit salomō genua
sua i ɔspectu totius ecclie
isrl: ⁊ apuit man⁹ suas ad
3. Reg. 8. c. celū. Et dixit. Dñe de⁹ isrl
nō est silis de⁹ i celo sursum
neq; in terra deorsum q cu
stodis testm̄ tuum: ⁊ miam pueris tuis
euntibus in ɔspectu tuo in toto corde
seruās puero tuo dauid q locut⁹ es il=
li: ⁊ locut⁹ es in ore tuo: ⁊ in manu tua
impleisti quasi dies iste. Et nūc dñe de⁹
isrl custodi puero tuo dauid pri meo
q locut⁹ es illi: dicēs. Nō deerit tibi vir
a facie mea sedēs in throno isrl. Verū=
tñ si custodierint filij tui legē meā: et in
pceptis meis ambulēt: sicut ambulaue
rūt in ɔspectu meo fideles. Et nūc dñe
de⁹ israel creditū est verbū qd locutus
es puero tuo dauid: qm̄ si vere habita=
bit de⁹ cū hoib⁹ in terra. Si celū ⁊ celi
celorū nō sufficiūt tibi: quātomagis do
mus hec quā edificaui. Sed respicias
ad orationē serui tui: ⁊ depcationē ei⁹:
vt exaudias dñe placationē orationis
quā puer tuus orat coram te hodie: vt
sint oculi tui sup domū hāc die ac no=
cte: in locū quē dixisti inuocare nomē
tuū. Et exaudias orationē quam puer
tuus orat in hoc loco: ⁊ exaudias pca=
tionē pueri tui ⁊ ppli tui israel: si ora
uerint in loco isto: et exaudias in loco
habitatiōis de celo: ⁊ exaudias ⁊ ppi=
tius sis si peccauerit vir in te.

¶ Explicit oratio salomonis.

¶ Incipit prologus i esaiam pphetā.

Nemo cū pphetas versib⁹ viderit
esse descriptos: metro eos esti=
met apud hebreos ligari: et aliqd sile
habere de psalmis vel+ opib⁹ salomo Als+. et.
nis. Sz qd i demosthene ⁊ tullio solet
fieri: vt p cola scribant et comata qui
vtiq; psa ⁊ nō versibus ɔscripserūt+. al+ scripse
Nos q̄z vtilitati legētiū puidētes in= runt.
terpretationē nouā nouo scribēdi gne
distinximus. Ac pmū de esaia sciēdū qd
in sermone suo disert⁹ sit: qppe vt vir
nobilis et vrbane elegātie: nec habens
qcq̄+ in eloqo rusticitatis admixtum. al+ qppiā
Unde+ accidit vt pre ceteris florē ser als+ inde.
monis ei⁹ translatio nō potuerit cōser=
uare. Deinde etiā hoc adiiciēdū q nō
tam ppheta dicēdus sit q̄ euāgelista.
Ita em̄ vniuersa xpi ecclieq; mysteria
ad liquidū psecut⁹ est: vt nō putes eū
de futuro vaticinari: sed de pteritis hi
storiam texere. Unde cōiicio noluisse
tūc tēporis septuaginta interpretes fi
dei sue sacramēta pspicue ethnicis p=
dere ne scm̄ canib⁹ et margaritas por
cis darēt: q cum hāc editionē legeritis
ab illis animaduertetis abscondita.
Nec ignoro quanti laboris sit prophe=
tas intelligere: nec facile quempiā pos
se iudicare de interpretatiōe: nisi intel=
lexerit ante q legerit. Nos quoq; pate
re morsib⁹ plurimorū: que stimulante
inuidia: qd consequi non valent despi
ciunt. Sciens ergo et prudens in flam

Alias fastidiosis. mam mitto manũ. Et nihilominus hoc a fastidiosis + lectoribus precor: vt quõ greci post septuaginta trãslatores aquilã et symmachũ et theodotionẽ legũt: vel ob studiũ doctrine sue: vel vt septuaginta magis ex collatione eorum intelligãt: sic et isti saltẽ vnũ post priores habere dignent interpretẽ. Legant prius et postea despiciãt: ne videant nõ ex iudicio: sed ex odij presumptione ignorata dãnare.
Alias israel. Prophetauit aũt esaias in hierusalem + et in iudea: necdũ decẽ tribubus in captiuitatẽ ductis: ac de vtroque regno nũc commixtim: nũc separatim texit oraculũ. Et cũ interdũ ad presentẽ respiciat historiã: et post babylonie captiuitatẽ reditum populi significet in iudeã: tñ ois eius cura de vocatiõe gẽtiũ et de aduẽtu xpi est. Quẽ quãto plus amatis o paula et eustochiũ tanto magis ab eo petite: vt pro obtrectatiõe presenti qua me indesinẽter emuli laniãt: ipse mihi mercedẽ restituat in futuro: qui scit me ob hoc in peregrine lingue eruditiõe sudasse: ne iudei de falsitate scripturarũ ecclesijs eius diutius insultarent.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Esaias in hierusalẽ nobili genere ortus est ibique pphetauit. Sub manasse rege sectus in duas partes occubuit. Sepultusque est sub quercu rogel iuxta transitũ aquarũ: quas olim ezechias rex iacto obstruxerat puluere.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Esaias ppheta.

¶ C. S. Visio esaie: sermo de ira dñi cõtra iudeã et hierlm pp peccata sua: de cessantibus et reprobatis solẽnitatibus: de futuro lauacro quo peccata lauantur: de increpatione hierlm pp spiritualẽ meretricium. Capi. j.

Visio esaie filij amos A
quã vidit super + iudã et hierusalẽ in diebus ozie ioathã achaz et ezechie regum iuda. Alias + contra
Audite celi et auribus percipe terra: qm dñs locutus est. Filios enutriui et exaltaui: ipsi aũt spreuerũt me. Cognouit bos possessorem suũ: et asinus presepe dñi sui: israel aũt me nõ cognouit: et pplus meus non intellexit. Ve gẽti peccatrici: populo graui iniquitate: semini nequã: filijs sceleratis. Dereliquerunt B
dñm: blasphemauerũt sanctum israel: abalienati sunt retrorsum. Super quo 6.q.1.c. verum.
percutiã vos vltra addẽtes preuaricationem? Omne caput languidũ et omne cor merẽs. A plãta pedis vsque ad verticem nõ est in eo sanitas. Vulnus et liuor et plaga tumens: nõ est circũligata nec curata medicamine neque fota oleo.
Terra vestra deserta: ciuitates vestre C
succẽse sunt igni. Regionem vestrã coram vobis alieni deuorant: et desolabitur sicut in vastitate hostili. Et derelinquetur filia sion vt vmbraculum in vinea: et sicut tugurium in cucumerario: et sicut ciuitas que vastatur. Nisi dñs Ro.9.f.
exercituũ reliquisset nobis semẽ: quasi sodoma fuissemus et quasi gomorra similes essemus. Audite verbum dñi principes sodomorũ: percipite auribus legẽ dei vestri populus gomorre. Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum dixit dñs. Plenus sum. Holocausta arietum et adipẽ pinguiũ: et sanguinẽ vitulorum et agnorũ et hyrcorum nolui. Cũ D
veneritis + ante cõspectum meum quis Alias + veniretis.
quesiuit hec de manibus vestris: vt ambularetis in atrijs meis. Ne offeratis Hiere. 6.c.
vltra sacrificiũ frustra. Incensum abominatio est mihi. Neomeniam et sabbatum et festiuitates alias nõ feram. Iniqui sunt cetus vestri. Calendas vestras Amos.5.f.
et solẽnitates vestras odiuit aia mea. Hiere. 6.c.
Facta sunt mihi molesta. Laboraui sustinens. Et cum extenderitis manus vestras auertam oculos meos a vobis: et cum multiplicaueritis orationem nõ exaudiam. Manus enim + vestre sanguine plene sunt. Lauamini mũdi estote: auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. Quiescite agere peruerse: discite benefacere. Querite iudicium: subuenite oppresso: iudicate pupillo: defendite viduam: et venite et arguite me dicit dominus. Si fue- j.59.c. Alias + non habet em. E De pe. di. 3. c. lauamini Dist. 87. c. defensiõis.

rint peccata vestra vt coccinum: quasi
nix dealbabuntur: et si fuerint rubra si
cut vermiculus: velut lana alba erunt.
[Al's + non habet me.] Si volueritis et audieritis me + bona
terre comedetis. Quod si nolueritis et me
ad iracundiam prouocaueritis: gladius
deuorabit vos: quia os domini locutum
F est. Quomodo facta est meretrix ciui-
[8 7. di. c. efficies. i fine.] tas fidelis: plena iudicij? Iustitia ha-
bitauit in ea: nunc autem homicide. Ar-
gentum tuum versum est in scoriam: vi
num tuum mixtum est aqua. Principes tui
infideles socij furum. Omnes diligunt mu
nera: sequuntur retributiones. Pupil-
lo non iudicant: et causa vidue non ingre-
[Hiere. 5. g.] ditur ad illos. Propter hoc ait domi-
[Al's + non habet ego.] nus deus exercituum fortis israel. Heu
ego + consolabor super hostibus meis:
et vindicabor de inimicis meis. Et con
uertam manum meam ad te: et exco-
quam ad purum scoriam tuam: et conferam
omne stannum tuum: et restituam iudices
G tuos vt fuerunt prius: et consiliarios
tuos sicut antiquitus. Post hec vocabe
ris ciuitas iusti: vrbs fidelis. Sion in
[Al's + iustitiam.] iudicio redimetur: et reducent eam in
iustitia +. Et conteret scelestos + et pec-
[Al's + sceleratos.] catores simul: et qui dereliquerunt do-
minum consumentur. Confundentur
[Ro. 9. d.] enim ab idolis quibus sacrificauerunt.
Et erubescetis super hortis quos ele-
[Al' + paradisus.] geratis cum fueritis velut quercus de-
fluentibus folijs: et velut hortus + abs-
que aqua. Et erit fortitudo vestra vt fa-
uilla stuppe: et opus vestrum quasi
scintilla: et succendetur vtrumque simul: et
non erit qui extinguat.

¶ C. S. De morte christi et eius passione:
de aductu eius: de reprobatione iudeo-
rum: et exaltatione christi. Cap. ij.

A
[Miche. 4. a.]

Verbum quod vidit esaias fi-
lius amos super iudam et hie-
rusalem. Et erit in nouissi-
[Al's + verticem.] mis diebus preparatus mons
domus domini in vertice + mon
tium: et eleuabitur super col
[Al's + et.] les. Et fluent ad eum omnes gentes: et ibunt
populi multi: et dicent. Venite + ascen
damus ad montem domini: et ad domum dei
iacob: et docebit nos vias suas: et am-
bulabimus in semitis eius: quia de sion
B exibit lex et verbum domini de hieru-
[Miche. 4. b.] salem. Et iudicabit gentes: et arguet po
pulos multos. Et conflabunt gladios
suos in vomeres et lanceas suas in fal-
ces. Non leuabit gens contra gentem
gladium: nec exercebuntur vltra ad pre

lium. Domus iacob venite et ambule-
mus in lumine dei + nostri +. Proieci [Al's + domine.]
sti enim populum tuum domum iacob: [Al's + non habet nostri.]
quia repleti sunt vt olim: et augures ha-
buerunt vt philistijm: et pueris alienis
adheserunt. Repleta est terra argento
et auro: et non est finis thesaurorum eius.
Et repleta est terra eius equis: et innu- C
merabiles quadrige eius. Et repleta est
terra eius idolis. Opus manuum sua-
rum adorauerunt quod fecerunt digiti
eorum. Et incuruauit se homo: et humilia
tus est vir. Ne + ergo dimittas + eis. In [Al's + non.]
gredere in petram et abscondere in fossa [Al's + dimittam.]
humo a facie timoris domini: et a glo-
ria maiestatis eius. Oculi sublimis ho
minis humiliati sunt: et incuruabitur
altitudo virorum. Exaltabitur autem dominus
solus in die illa: quia dies domini exercituum
super omnem superbum et excelsum +: et [Al's + non habet et excelsum.]
super omnem arrogantem et humilia-
bitur: et super omnes cedros libani subli
mes et erectas: et super omnes quercus
basan: et super omnes montes excelsos: et
super omnes colles eleuatos: et super omnem
turrim excelsam: et super omnem murum
munitum: et super omnes naues tharsis:
et super omne quod visu pulchrum est. Et in D
curuabitur omnis + sublimitas hominum: [Al's + non habet omnis.]
et humiliabitur altitudo virorum. Et
eleuabitur dominus solus in die illa: et ido
la penitus conterentur. Et introibunt
in speluncas petrarum: et in voragines
terre a facie formidinis domini: et a gloria
maiestatis eius: cum surrexerit percu-
tere terram. In die illa proiiciet homo [I. 31. b.]
idola argenti sui: et simulacra auri sui
que fecerat sibi: vt adoraret talpas et
vespertiliones. Et ingredietur scissu-
ras + petrarum: et in cauernas saxorum [Al's + fissuras.]
a facie formidinis domini: et a gloria ma-
iestatis eius: cum surrexerit percutere [Luce. 23. a.]
terram. Quiescite ergo ab homine cuius
spiritus in naribus eius est: quia excel
sus reputatus est ipse.

¶ C. S. De homine christo quod auferet
a iuda omnem potentiam qua preua-
lebant in peccatis: et omnem ornatum
superbie. Capi. iij.

Ecce enim dominator dominus [A]
exercituum auferet ab hie
rusalem et a iuda validum et
fortem. Omne robur panis:
et omne robur aque et fortem et
virum bellatorem et iudi-
cem et prophetam et ariolum et senem
principem super quinquaginta: et ho-

notabilē vultu ⁊ cōsiliariū ⁊ sapientē
de architectis: ⁊ prudentē eloquij my-
stici. Et dabo pueros principes eoꝝ: et
Al's + irruet effeminati dn̄abūtur eis. Et corruet +
ppl's vir ad virū: et vnusquisq̃ ad ꝓxi
mum suū. Tumultuabit puer contra
senē: ⁊ ignobilis cōtra nobilē. Appre-
hendet em̄ vir fratrē suū domesticū pa
tris sui: et dicet. Uestimentum tibi est:
princeps esto noster: ruina aūt hec sub
B manu tua. Respōdebit q̃ in die illa di-
cens. Nō sum medicus: ⁊ in domo mea
non est panis neq̃ vestimentum. Noli-
te cōstituere me principem ppl'i. Ruit
Al's + non habet em̄. em̄ + hierl'm et iudas cecidit: quia lin-
gua eoꝝ et adinuētiones eorum cōtra
dnm: vt puocarent oculos maiestatis
eius. Agnitio vultus eoꝝ respondebit
eis: et peccatū suū quasi sodoma predi
cauerunt nec abscōderūt. Ue aie eoꝝ:
qm̄ reddita sunt eis mala. Dicite iusto
quoniam bene: qm̄ fructū adinuētio-
num suarū comedet. Ue impio in ma-
C lum. Retributio em̄ manuum eius fiet
ei. Populum meum exactores sui spo-
liauerunt: et mulieres dominate sunt
eis. Popule meus qui te beatū dicunt
ipsi te decipiunt: et viam gressuū tuoꝝ
Luce.21.f. dissipant. Stat ad iudicādum dn̄s: et
stat ad iudicādos populos. Dn̄s ad iu
dicium veniet cum senib⁹ populi sui:
et principibus eius. Uos enim depasti
estis vineā meam: et rapina pauperis
Al's + affligitis. in domo vestra. Quare atteritis + po-
pulum meū: et facies pauperū cōmoli
Al's + confunditis. tis + dicit dn̄s exercituū. Et dixit dn̄s
deus. Pro eo ꝙ eleuate sunt filie sion:
D et ambulauerūt extento collo ⁊ nutib⁹
oculoꝝ ibant: et plaudebant et ambu-
Al's + in. labant + pedibus suis: et cōposito gra
du incedebāt: decaluabit dn̄s verticem
filiarū sion: et dn̄s crinem earū nuda-
bit. In die illa auferet dn̄s ornamentū
calciamētoꝝ et lunulas: et torques et
Al's + non habet et. monilia et armillas ⁊ mitras + et di-
scriminalia et periscelides ⁊ murenu-
las ⁊ olfactoriola ⁊ inaures et anulos
et gemmas in fronte pendentes: et mu
Al's + pallia. tatoria et palliola + et linthea mina et
acus et specula et syndones et vittas ⁊
theristra. Et erit ꝓ suaui odore fetor:
et pro zona funiculus: et pro crispanti
crine caluiciū: ⁊ ꝓ fascia pectorali cili
tium. Pulcherrimi quoq̃ viri tui gla-
dio cadent: et fortes tui in ꝑlio. Et me
rebunt atq̃ lugebunt porte eius: et de-
solata in terra sedebit.

¶ C. S. De septē ecclesijs: de magnifi-
centia domini: et lauacro spirituali:
et protectione ecclesie. Capi. iiij.

Et apprehendēt septe mu- A
lieres virū vnum in die illa
dicētes. Panē nostrū come
demus ⁊ vestimentis nr̄is
operiemur: tm̄modo inuo
cetur nomē tuū super nos:
aufer opprobriū nr̄m. In die illa erit
germē dn̄i in magnificētia et gloria: et
fructus terre sublimis: ⁊ exaltatio his
qui saluati fuerit de israel. Et erit ois
qui relictus fuerit in sion et residuus
in hierusalē: sanctus vocabit ois qui
scriptus est i vita in hierl'm. Si ablue B
rit dn̄s sordes + filiarū sion: ⁊ sangui- Al's + sordē
nem hierl'm lauerit de medio ei⁹ i spū
iudicij ⁊ spū ardoris. Et creabit + dn̄s Al's + creauit.
super omnē locum mōtis sion: ⁊ vbi i-
uocatus est nubē per diem et fumum ⁊
splendorem ignis flāmantis in nocte.
Super omnem enim gloriā ꝓtectio: ⁊
tabernaculum + erit inumbraculo diei Al's + vmbraculum.
ab estu: et in securitatem et absconsio-
nem a turbine et a pluuia.

¶ C. S. De christo ⁊ vinea eius: predi-
catur reprobatio ipsius vinee propter
diuersas iniquitates: damnatur ebrie-
tas cum voluptate: de vocatione gen-
tium ad salutem. Cap. v.

Cantabo dilecto meo can- A
ticum patruelis mei vinee
sue +. Uinea facta est dile- Al's + dē vinea sua.
cto meo: i cornu filio olei.
Et sepiuit + ea ⁊ lapides al's + sepsit
elegit ex ea: et plātauit vi- Hiere.2.d.
neā electā. Et edificauit turrim in me Mat.21.d.
dio eius: et torcular extruxit in ea. Et
expectauit vt faceret vuas: ⁊ fecit labru
scas. Nunc ergo habitatores hierl'm et
viri iuda: iudicate inter me et vineam
meā. Quid est qđ debui vltra facere vi
nee mee ⁊ nō feci ei? An ꝙ expectaui vt
faceret vuas ⁊ fecit labruscas +. Et nūc Al's + labruscas.
ostēdam vobis quid ego faciam vinee
mee. Auferam sepem eius: ⁊ erit in di- B
reptionem. Diruam macerā ei⁹ ⁊ erit
in conculcationem: et ponam eā deser
tam. Non putabitur et nō fodietur: et
ascēdent super eā vepres ⁊ spine: et nu
bibus mādabo ne pluant sup eam im-
brem. Uinea em̄ dn̄i exercituū domus
israel est: ⁊ viri + iuda germen delecta Al's + vir.
bile eius. Expectaui vt faceret iudi-
cium: ⁊ ecce iniquitas: ⁊ iustitiā: ⁊ ecce
clamor. Ue qui cōiungitis domum ad

domum:⁊ agrum agro copulatis vsq
Als + habitatis. ad terminum loci. Nunqd + habitabi-
tis vos soli in medio terre. In aurib⁹
Als + dñi exercitũ. meis sunt hec: dicit dñs exercituum +.
Nisi domus multe deserte fuerint grã
C des ⁊ pulchre ⁊ absq habitatore. Decẽ
enĩ iugera vinearũ faciũt laguncula
vnã: ⁊ triginta modij semẽtis faciunt
modios tres. Ue qui cõsurgitis mane
ad ebrietatẽ sectandã: ⁊ potãdum vsq
ad vesperã vt vino estuetis. Cythara ⁊
lyra ⁊ tympanũ ⁊ tibia ⁊ vinũ in cõui-
11. q. 4. c. ve q dicitis. uijs vestris: et opus dñi nõ respicitis:
nec opera manuũ eius cõsideratis. Pro
D pterea captiuus ductus est ppls meus:
qr nõ habuit scientiam: ⁊ nobiles eius
interierũt fame: ⁊ multitudo eius siti
exaruit. Propterea dilatauit infernus
animã suam: et aperuit os suum absq
vllo termino. Et descẽdẽt fortes eius
et ppls eius: ⁊ sublimes gloriosiq ei⁹
ad eũ. Et incuruabitur ho ⁊ humiliabi
tur vir: ⁊ oculi sublimiũ deprimẽtur.
Et exaltabit dñs exercituũ in iudicio:
et deus sanctus sctificabitur i iustitia.
E Et pascẽtur agni iuxta ordinem suũ: ⁊
11. q. 3. ca. ve q dicitis. deserta in vbertatem versa aduene co-
eadẽ. q. c. si qs hoiem. medent. Ue qui trahitis iniqtatem in
22. q. c. quisquis. funiculis vanitatis: ⁊ quasi vinculum
plaustri peccatã. Qui dicitis festinet ⁊
Puer. 17. c. cito veniat opus eius: vt videamus: et
appropiet ⁊ veniat consiliũ scti israel
⁊ sciemus illud. Ue q dicitis malũ bo-
num ⁊ bonũ malum: ponẽtes tenebras
lucẽ ⁊ lucem tenebras: ponentes ama-
rũ in dulce ⁊ dulce in amarũ. Ue q sa-
pientes estis in oculis vestris: ⁊ coram
vobismetipsis prudẽtes. Ue q potẽtes
estis ad bibendũ vinũ: ⁊ viri fortes ad
miscendã ebrietatem. Qui iustificatis
F impium p muneribus: et iustitiã iusti
aufertis ab eo. Propter hoc sicut deuo
rat stipulã lingua ignis et calor flãme
exurit: sic radix eorũ sicut fauilla erit ⁊
germen eorũ vt puluis ascendet. Abie-
cerũt enĩ legẽ dñi exercituũ: ⁊ eloquiũ
sancti isrl blasphemauerũt. Ideo ira-
Als + populo suo. tus est furor dñi in pplm suũ +: ⁊ extẽ-
dit manũ suã sup eũ ⁊ percussit eũ. Et
conturbati sunt montes: et facta sunt
morticina eorũ quasi stercus in medio
platearũ. In his oibus non est auersus
furor eius: sed adhuc manus eius extẽ
I. 9. c. ta. Et eleuabit signũ i nationib⁹ procul:
et sibilabit ad eũ de finib⁹ terre: ⁊ ecce
G festin⁹ velociter veniet. Nõ est deficiẽs
neq laborãs in eo: nõ dormitabit neq
dormiet neq soluetur cingulũ renum
eius: neq rũpetur corrigia calciamẽti
eius. Sagitte eius acute: ⁊ omnes ar-
cus eius extẽti. Ungule equorũ eius vt
silex: ⁊ rote ei⁹ quasi impetus tẽpesta-
tis. Rugitus ei⁹ vt leonis: rugiet vt ca-
tuli leonum. Et frendet ⁊ tenebit pre-
dam ⁊ amplexabitur: ⁊ nõ erit q eruat:
et sonabit super eũ in die illa sicut so-
nitus maris. Aspiciemus in terram et
ecce tenebre tribulatiõis: ⁊ lux obtene
brata est in caligine eius.

¶ C. S. Uidit esaias dñm in throno: purgat̃ mittit̃: prophetat iudeã deso-
landã ⁊ populũ decimãdum. Cap. vj.

IN anno quo mortu⁹ est rex A
ozias vidi dñm sedẽtẽ sup
soliũ excelsum ⁊ eleuatũ: ⁊
plena + erat domus a maie als + nõ hz ⁊ plẽa erat dom⁹ a maiestate ei⁹.
itate eius: et ea q sub ipso
erãt replebãt tẽplũ. Sera
phin + stabãt sup illud: sex ale vni ⁊ sex Als + seraphim.
ale alteri. Duabus velabãt faciẽ ei⁹: et
duabus velabãt pedes eius: ⁊ duabus
volabãt. Et clamabãt alter ad alterum Apoc. 4. c.
et dicebãt. Sãctus sanctus sanct⁹ dñs B
deus + exercituũ: plena est omnis terra Als + non hz deus.
gloria eius. Et cõmota sunt superlimi-
naria cardinũ a voce clamãtis: ⁊ dom⁹ 24. q. 3. c. q negligunt.
repleta ẽ fumo. Et dixi. Ue mihi qr ta-
cui: qr vir pollutus labijs ego sum: et i
medio populi polluta labia habentis
ego habito: ⁊ regem dñm exercituũ vi-
di oculis meis. Et volauit ad me vnus C
de seraphin: et in manu eius calculus
quem forcipe tulerat de altari: et teti-
git os meum ⁊ dixit. Ecce tetigi + hec al + tetigit
labia tua: ⁊ auferet iniqtas tua: ⁊ pec- 8. q. 1. ca. in
catũ tuũ mundabit̃. Et audiui vocem scripturis.
dñi dicẽtis. Quẽ mittã ⁊ quis ibit no de heret. c.
bis? Et dixi. Ecce ego + mitte me. Et antepenul.
dixit. Uade ⁊ dices pplo huic. Audite in glo.
audiẽtes ⁊ nolite itelligere: ⁊ videte vi als + hz sũ.
sionem ⁊ nolite cognoscere. Excecca cor Mat. 13. b.
ppli huius ⁊ aures eius aggraua ⁊ ocu Mar. 4. a.
los eius claude: ne forte videat oculis Luce. 8. b.
suis: ⁊ auribus suis audiet: ⁊ corde suo Act. 24. f.
intelligat et conuertatur ⁊ sanem eũ. Rom. 11. b.
Et dixi. Usqquo domine. Et dixit. Do D
nec desolẽtur ciuitates absq habito-
re: ⁊ domus sine homine: ⁊ terra relin-
quetur deserta: ⁊ lõge faciet dominus
homines. Et multiplicabit̃ que derelĩ
cta fuerat in medio terre: ⁊ adhuc i ea Luce. 1. a.
decimatio: et conuertetur: et erit in
ostensionem sicut terebinthus: et sicut
quercus que expãdit ramos suos. Se-
men san

men sanctum erit id qd steterit in ea.
¶ C.S. De his qui voluerūt expugnare hierlm: de cōceptione virginis & liberatione hierusalem. Capi. vij.

A ET factū est in dieb⁹ achaz filij ioathā filij ozie regis iuda: ascendit rasin rex syrie: & phacee fili⁹ romelie rex isrl' in hierlm ad pliandū ɔ̄ eā: & nō potuerūt debellare eā. Et nunciauerūt domui dauid dicētes. Requieuit syria sup ephraim: et cōmotū est cor ei⁹ & cor ppli ei⁹ sicut mouētur ligna siluarū a facie vēti. Et dixit dñs ad esaiā. Egredere in occursum achaz tu & q derelict⁹ est iasub filius tu⁹ ad extremū aqduct⁹ piscine superioris i via agri fullonis: & dices ad eū. Uide ut sileas. Noli timere & cor tuū ne formidet a duabus caudis titionum fumigātiū istoꝝ in ira furoris rasin regis syrie & filij romelie: eo qd consiliū
B inierit cōtra te syria in malū & ephraim et filius romelie dicētes. Ascēdamus ad iudā et suscitem⁹ eū & euellam⁹ eū ad nos: et ponamus regē in medio ei⁹ filiū tabeel. Hec dicit dñs de⁹. Nō erit istud & nō stabit: sed caput syrie damascus & caput damasci rasin. Et adhuc sexaginta et qnqꝫ āni: & desinet ephraim esse ppls: et caput ephraim samaria: et caput samarie filius romelie. Si non credideritis nō pmanebitis. Et adiecit dñs loqui ad achaz dicēs. Pete tibi signū a dño deo tuo in pfundū inferni siue in excelsum supra. Et dixit achaz. Nō petam & nō tētabo dñm. Et dixit. Audite ergo domus dauid. Nūqd pa-
C rum vobis est molestos esse hoibus: qr
Mat. i. d. Luce. i. c. molesti estis & deo meo? Propter hoc dabit dñs ipse vobis signū. Ecce virgo cōcipiet & pariet filiū: & vocabit nomē eius emanuel. Butyrū et mel comedet vt sciat reprobare malū et eligere bonum. Qr anteqꝫ sciat puer reprobare malū et eligere bonū derelinquet terra quā tu detestaris a facie duoꝝ regū suoꝝ. Adducet dñs sup te & sup pplm tuū et super domū patris tui dies qui non venerunt a diebus separationis ephraim a iuda cū rege assyriorum. Et erit in die illa sibilabit dñs musce que est in extremo fluminū egypti: et api q est in terra assur: & veniēt et reqescent oēs in torrētibus valliū: & in cauernis
D petrarū: et in oib⁹ frutectis & in vniuersis foraminib⁹. In die illa radet dñs i nouacula acuta in his q trās flumē sūt in rege assyrioꝝ caput: & pilos pedū et barbā vniuersam. Et erit i die illa: nutriet homo vaccā boū et duas oues: et pre vbertate lactis comedet butyrum. 2. Pa. 32. a.
Butyrū eñ & mel māducabit ois hō q relictus fuerit in medio terre. Et erit i die illa: ois locus vbi fuerint mille vites mille argēteis: & in spinas et in vepres erūt. Cū sagittis & arcu ingrediētur illuc. Uepres eñ et spine erūt i vniuersa terra. Et oēs montes q in sarculo sarientur: nō veniet illuc terror spinarum et veprium: & erit in pascua bouis et in conculcationem pecoris.
¶ C.S. De modo liberationis terre p emanuelē: & hoc est querendum in lege: de natiuitate christi. Capi. viij.

ET dixit dñs ad me. Sume tibi librū grandē et scribe in eo stilo hominis velociter spolia detrahe: cito pdare: & adhibui mihi testes fideles vriā sacerdotē & zachariā filiū barachie: & accessi ad pphetissam et cōcepit & peperit filiū. Et dixit dñs ad me. Uoca nomē eius accelera: spolia detrahe: festina pdari: qr anteqꝫ sciat puer vocare patrē suū & matrē suā: auferetur fortitudo damasci & spolia samarie corā rege assyriorū. Et adiecit dñs loqui ad me adhuc dicēs. B
Pro eo qd abiecit ppls iste aquas siloe que vadunt cū silētio: & assumpsit magis rasim & filiū romelie: ppter hoc ecce dñs adducet sup eos aquas fluminis fortes & multas: regē assirioꝝ & omnē gloriā eius. Et ascēdet sup oēs riuos eius: & fluet sup vniuersas ripas eius: et ibit per iudā inūdans & trāsiēs vsqꝫ ad collū veniet. Et erit extēsio alarum eius implēs latitudinē terre tue o emanuel. Cōgregamini populi & vincemini: & audite vniuerse pcul terre. Cōfortamini et vincemini: accingite vos et vincemini: inite consiliū & dissipabit: C
loqmini verbū et nō fiet qr nobiscum deus. Hec eñ ait dñs ad me. Sicut in manu forti erudiuit me ne irem in via populi huius dicēs. Ne dicatis coniuratio. Oia eñ que loquitur populus iste coniuratio est. Et timorem eius ne timeatis neqꝫ paueatis. Dominum exercituum ipm sanctificate: et ipse pauor vester: et ipse terror vester: & erit vobis in sanctificationem: in lapidem autem offensionis et petram scādali duabus

D

domibus israel: ⁊ in laqueū ⁊ in ruinā
habitātib⁹ hierlm. Et offendēt ex eis
plurimi: ⁊ cadēt ⁊ cōterent ⁊ irretient
et capient. Liga testimoniū: signa legē
in discipulis meis: expectabo dn̄m qui
abscōdit faciē suā a domo iacob: ⁊ pre
D stolabor eum. Ecce ego ⁊ pueri mei q̄s
dedit mihi dn̄s i signū ⁊ i portētū isrl̄
a dn̄o exercituū q̄ hitat i mōte siō. Et
cū dixerint ad vos: q̄rite a phytōibus
et a diuinis q̄ stridēt i incātationibus
suis. Nūq̄d nō ppl̄s a deo suo req̄ret vi
sionē ꝓ viuis ac mortuis. Ad legē ma-
gis ⁊ ad testimoniū. Q̄d si nō dixerint
iuxta vbū h̄ nō erit eis matutina lux.
Et trāsibit ꝑ eā ⁊ corruet ⁊ esuriet: et
cum esurierit irascet ⁊ maledicet regi
suo ⁊ deo suo. Et suspiciet sursū et ad
trā intuebit: ⁊ ecce tribulatio ⁊ tenebre
et dissolutio ⁊ āgustia ⁊ caligo ꝑseq̄ns:
et nō poterit auolare de angustia sua.
¶ C. S. De christi natiuitate et impe-
rio eius: de euersione iude ⁊ israel: ꝓ-
phetat cōtra hierusalem. Cap. ix.
B
15. dist. c. si. Mat. 4. c.
PRimo tpe alleuiata est ter-
ra zabulon et terra nepta-
lim: ⁊ nouissimo aggrauata
est via maris trans iordanē
galilee gētiū. Ppl̄s q̄ ambu
labat in tenebris vidit lucē magnā ha
bitātibus in regiōe vmbre mortis lux
orta est eis. Multiplicasti gētē: nō ma
gnificasti leticiā. Letabūtur corā te si-
cut q̄ letant in messe: sicut exultant vi
ctores capta preda qn̄ diuidūt spolia.
Iugū em̄ oneris eius et virgā humeri
ei⁹: ⁊ sceptrū exactoris ei⁹ supasti sicut
in die madiā. Q: ois violēta predatio
cū tumultu: ⁊ vestimētū mixtū sangui
2. q. 7. cap. nos si. ne erit in cōbustionem et cibus ignis.
Paruulus em̄ natus est nobis: ⁊ filius
B datus est nobis: ⁊ factus est ꝑncipatus
De sacra vnc. c. vni-co. sup humerū eius: ⁊ vocabit nomē eius
admirabilis cōsiliari⁹: deus fortis: pa
ter futuri seculi: ꝑnceps pacis. Multi
plicabit eius iperiū: ⁊ pacis nō erit fi
nis. Sup soliū dauid ⁊ sup regnū eius
sedebit: vt cōfirmet illud ⁊ corroboret
in iudicio ⁊ iusticia: amodo ⁊ vsq₃ in
J. 59. d. sempiternū. Zel⁹ dn̄i exercituū faciet
hoc. Uerbū misit dn̄s i iacob ⁊ cecidit
in israel. Et sciet ois ppl̄s ephraim et
habitātes samariā in supbia ⁊ magni
tudine cordis dicentes. Lateres ceci-
derunt: sed quadris lapidibus edifica
C bimus: sycomoros succiderunt: sed ce
dros immutabimus. Et eleuabit dn̄s

hostes rasin sup eū: ⁊ inimicos eius in
tumultū vertet syriā ab oriēte et phi-
listijm ab occidēte: et deuorabunt isrl̄
toto ore. In oībus his non est auersus
furor eius: sed adhuc man⁹ ei⁹ extēta: s. 5. f. et. j. eodem.
et ppl̄s nō est reuersus ad ꝑcutiētē se:
⁊ dn̄m exercituū nō inq̄sierūt: et disp-
det dn̄s ab isrl̄ caput ⁊ caudā incuruā
tē ⁊ deprauātē die vna. Lōgeuus ⁊ ho-
norabilis ipse est caput: ⁊ ꝓpheta do-
cens mēdacium ipse est cauda. Et erūt
q̄ beatificant ppl̄m istū seducētes: et q̄
beatificātur ꝑcipitati. Propter hoc
super adolescētulis eius nō letabitur
dn̄s: ⁊ pupillorū eius ⁊ viduarū nō mi- D
serebitur. Quia omnis hypocrita est ⁊
nequā: ⁊ vniuersum os locutū est stul-
ticiam. In omnibus his nō est auersus
furor eius: sed adhuc manus ei⁹ exten
ta: et ppl̄s nō est reuersurus ad percu-
tientem se. Succēsa est em̄ quasi ignis
impietas: vepres ⁊ spinam vorabit. Et
succēdetur in densitate saltus: ⁊ cōuol
uet in superbia fumi. In ira dn̄i exerci
tuum cōturbata est terra: et erit ppl̄s
quasi esca ignis. Uir fratri suo nō par
cet: ⁊ declinabit ad dexterā ⁊ esuriet: ⁊
comedet ad sinistrā et nō saturabitur.
Unusquisq₃ carnē brachij sui vorabit
manasses ephraim et ephraim manas- j. 5. f. ⁊. 10. a.
sen: ⁊ simul ipsi ꝯtra iudam. In oībus
his non est auersus furor eius: sed ad-
huc manus eius extenta.
¶ C. S. Cōminat oppressoribus pau-
perū ⁊ viduarū: ꝓphetat cōtra senna-
cherib: ⁊ describit superbiā eius: iter-
serens de ꝯuersione reliquiarū isrl̄: de
abbreuiato: ⁊ de passione xp̄i. Capi. x.
B
VE qui condūt leges iniq̄s:
et scribētes iniusticiā scri
pserūt vt opprimerēt in iu
dicio pauperes: ⁊ vim face
rent cause humiliū populi
mei vt essent vidue preda
eorū et pupillos diriperent. Quid fa-
cietis in die visitationis ⁊ calamitatis
de lōge venientis? Ad cuius cōfugietis 9. q. 3. cap. aliorum.
auxilium: ⁊ vbi derelinquetis gloriā
vestram: ne incuruemini sub vinculo:
et cum interfectis cadatis? Super oī s. 5. f. ⁊. 9. d.
B bus his non est auersus furor eius: sed
adhuc manus eius extenta. Ue assur. 23. q. 5. c. si.
Uirga furoris mei et baculus ipse est.
In manu eius indignatio mea. Ad
gentem fallacem mittam eum: et con-
tra populū furoris mei mandabo illi:
vt auferat spolia ⁊ diripiat predam: ⁊

ponat illum in conculcationẽ quasi lu
tum platearũ. Ipse aũt non sic arbitra
bitur: et cor eius nõ ita estimabit: sz ad
conterendum erit cor eius: et ad inter-
nitionem gẽtium nõ paucarum. Dicet
enĩ. Nũquid nõ principes mei simul re
ges sunt? Nũquid non vt carchamis sic
calanno: et vt arphat sic emath? Nunq̃d
C non vt damascus: sic samaria? Quõ in-
uenit manus mea regna idoli: sic et si-
mulacra eorũ de hierlm et de samaria?
Nunquid nõ sicut feci samarie et idolis
eius: sic faciã hierlz et simulachris ei⁹?
Et erit cũ impleuerit dñs cuncta ope-
ra sua in monte sion et in hierusalem:
visitabo super fructum magnifici cor-
dis regis assur et super gloriam altitu-
dinis oculorũ eius. Dixit enĩ. In forti-
tudine manus mee feci: et in sapientia
mea intellexi. Et abstuli terminos po-
pulorũ et principes eorũ depredat⁹ sũz:
et detraxi quasi potẽs in sublimi resi-
D dentes. Et inuenit quasi nidũ manus
mea fortitudinẽ populorũ: et sicut col
ligũtur oua que derelicta sunt sic vni-
uersam terram ego congregaui: et non
fuit q̃ moueret pennam et aperiret os et
21.dist.c.Infe- gannirec. Nũquid gloriabitur securis
rior. contra eum qui secat in ea: aut exalta-
23.q.5.c.re bitur serra cõtra eum a quo trahitur?
mittuntur Quomõ si eleuetur virga contra eleuã
peccata. tem se: et exaltetur baculus qui vtiq̃ li
gnum est? Propter hoc mittet dñator
dñs exercituũ in pinguibus ei⁹ tenui-
tatẽ: et subtus gloria eius succẽsa arde
bit quasi cõbustio ignis: et erit lumen
israel in igne: et sanctus eius in flãma.
Et succẽdetur et deuorabit spina eius:
et vepres in die vna: et gloria saltus ei⁹:
et carmeli eius ab aĩa vsq̃ ad carnem
E consumet. Et erit terrore profugus: et
reliquie ligni saltus ei⁹ pre paucitate
numerabuntur: et puer scribet eos. Et
erit in die illa: nõ adijciet residuũ isrl:
et hi qui fugerit de domo iacob inniti
super eo q̃ percutit eos: sed innitetur
super dñm sanctũ isrl. In veritate reli
quie cõuertẽtur: reliquie inquã iacob
ad dñm fortem. Si enĩ fuerit populus
tuus israel quasi arena maris: reliquie
Ro.9.f. cõuertẽtur ex eo. Consummatio abbre
i.28.f. uiata inũdabit iustitiã. Cõsummatio-
F nem enĩ et abbreuiationẽ dñs deus ex-
ercituũ faciet in medio oĩs terre. Pro
pter hoc hec dicit dñs deus exercituũ.
Noli timere populus meus habitator
sion ab assur. In virga enĩ percutiet te:

et baculum suũ leuabit super te in via
egypti. Adhuc enim paululũ modicũ-
q̃ et consummabitur indignatio mea:
et furor meus super scelus eorũ. Et su-
scitabit super eum dñs exercituum fla Iudic.7.g.
gellum iuxta plagaz madiam in petra
oreb: et virgam suam super mare: et le-
uabit eam in via egypti. Et erit in die
illa auferet onus eius de humero tuo:
et iugum eius de collo tuo: et cõputre-
scet iuguz a facie olei. Ueniet in aioth
transibit in magron: apud magmas cõ G
mendabit vasa sua. Transierũt cursim
gabaa sedes nostra. Obstupuit rama:
gabaa saulis fugit. Hinni voce tua fi-
lia gallim: attende laisa paupercula
anathot. Migrauit medemena habi-
tatores gabim cõfortamini: adhuc dies
est vt in nobe stetur. Agitabit manum
suam super mõtem filie sion et collem
hierusalem. Ecce dominator dominus
exercituum confringet languncula in
terrore: et excelsi statura succidẽtur: et
sublimes humiliabuntur. Et subuer-
tentur condensa saltus eius ferro: et li
banus cum excelsis cadet.

¶ C. S. De natiuitate christi: de popu
lo christiano: de cruce et sepulchro chri
sti: de conuersione reliquiarum israel:
et fide gentium. Capi.xi.

Et egredietur virga de ra-
dice iesse: et flos de radice A
eius ascẽdet: et requiescet su
per eũ spũs dñi: spũs sapi
entie et intellectus: spũs cõ
silij et fortitudinis: spirit⁹
scientie et pietatis: et replebit eum spi-
ritus timoris domini. Non s̃m visionẽ
oculorum iudicabit: neq̃ s̃m auditum
aurium arguet. Sed iudicabit in iusti
tia pauperes: et arguet in equitate pro
mansuetis terre. Et percutiet terram
virga oris sui: et spiritu labiorum suo 2.thessa.2
rum interficiet impiũ. Et erit iustitia b.
cingulum lumborum eius: et fides cin-
ctorium renum eius. Habitabit lupus
cum agno: et pardus cum hedo accuba B
bit. Uitulus et leo et ouis simul mora- i.65.b.
buntur: et puer paruulus minabit eos.
Uitulus et vrsus pascentur: simul requie
scent catuli eorum. Et leo quasi bos co
medet paleas. Et delectabitur infans
ab vbere super foramina aspidis: et in
cauerna reguli q̃ ablactatus fuerit ma-
nũ suã mittet. Non nocebũt et nõ occi-
dẽt in vniuerso mõte sancto meo: q̃r re
pleta est terra scientia dñi sicut aqua

E maris operiẽtis. In die illa radix iesse
Ro.15.c. qui stat in signum populorum ipsum
gentes deprecabũtur: ⁊ erit sepulchrũ
eius gloriosum. Et erit in die illa: adij
ciet dominus secundo manum suã ad
possidendum residuum populi sui: qđ
relinquetur ab assyriis ⁊ ab egypto ⁊ a
phetros ⁊ ab ethiopia et ab elan et a
sennaar et ab emath et ab insulis ma-
ris. Et leuabit signũ in nationes: et cõ
gregabit ꝓfugos israel. Et dispersos
D iuda colliget a quatuor plagis terre: ⁊
auferetur zelus ephraim ⁊ hostes iuda
peribunt. Ephraim nõ emulabitur iu
dam: ⁊ iudas nõ pugnabit ꝯ ephraim.
Et volabũt in humeros philistijm per
mare simul predabũtur filios oriẽtis.
Idumea et moab preceptũ manus eo-
rum: ⁊ filij ammon obedientes erunt.
Et desolabit dominus linguam maris
egypti: et leuabit manum suam super
flumen in fortitudine spiritus sui: et
Exo.14.b. percutiet eum in septem riuis: ita vt
transeant per eum calciati. Et erit via
residuo populo meo qui relinquet̃ ab
assyrijs: sicut fuit israel in die illa qua
ascendit de terra egypti.

¶ Ca. S. Pro destructo regno mundi
cantat ecclesia. Capi. xij.

A
T dices in die illa. Cõfite-
bor tibi domine quoniam
iratus es mihi: conuersus
est furor tuus ⁊ cõsolatus
es me. Ecce deus saluator
Exo.15.a. meus fiducialiter agam et
Ps.117. non timebo. Qr fortitudo mea ⁊ laus
Ps.104. mea dominus: et factus est mihi in sa-
1.Pa.16.b. lutem. Haurietis aquas in gaudio de
B fontibus saluatoris: et dicetis in illa.
Confitemini domino: et inuocate no-
men eius. Notas facite in populis ad-
inuẽtiones eius: memento te quoniam
excelsum est nomen eius. Cantate do-
mino quoniam magnifice fecit: annun
ciate hoc in vniuersa terra. Exulta et
lauda habitatio sion: quia magnus in
medio tui sanctus israel.

¶ C. S. De euersione babylonis ⁊ ei⁹
vastitate interseritur: de captiuitate ⁊
reditu populi. Capi. xiij.

A
Nus babylõis quod vidit
esaias filius amos. Super
mõtem caliginosum leua-
te signum ⁊ exaltate vocẽ:
leuate manum ⁊ ingredien
tur portas duces: ego man
daui sanctificatis meis et vocaui for-
tes meos in ira mea: exultãtes in glo-
ria mea. Vox multitudinis in monti-
bus quasi populorum frequentium: vox
sonitus regũ gẽtium congregatarum.
Dominus exercituum precepit militie
belli veniẽtibus de terra ꝓcul. A sum-
mitate celi dñs et vasa furoris eius vt
disperdat omnem terram. Vlulate qr
B prope est dies domini: quasi vastitas a
domino veniet: ꝓpter hoc omnes ma-
nus dissoluẽtur et omne cor hominis
contabescet ⁊ cõteretur. Torsiones et Naũ.2.c.
dolores tenebunt: quasi parturientes
dolebũt. Vnusquisq; ad ꝓximum suũ
stupebit: facies combuste vultus eorũ.
Ecce dies domini veniet crudelis: ⁊ in
dignationis plenus: ⁊ ire furorisq; ad
ponendam terram in solitudinem: et
peccatores eius conterẽdos de ea: qm Ezec.32.b.
stelle celi et splendor earũ nõ expãdẽt
lumen suũ. Obtenebratus est sol i ortu
suo: et luna non splendebit in lumine
C suo. Et visitabo super orbis mala: et
cõtra impios iniquitatẽ eorum. Et qe-
scere faciã superbiam infideliũ: ⁊ arro
gantiã fortiũ humiliabo. Preciosior
erit vir auro: ⁊ hõ mũdo obrizo. Sup
hoc celum turbabo: ⁊ mouebitur terra
de loco suo ꝓpter indignationẽ domi
ni exercituũ: ⁊ ꝓpter diem ire furoris
eius. Et erit quasi damula fugiens et
quasi ouis: et non erit qui congreget.
Vnusquisq; ad ppl'm suũ conuertetur:
⁊ singuli ad terrã suã fugiẽt. Omnis q̃
inuẽtus fuerit occidetur: ⁊ omnis qui
superuenerit cadet i gladio. Infantes
eorum allidẽtur: in oculis eorum diripient
D domus eorum: ⁊ vxores eorum violabũtur.
Ecce ego suscitabo super eos medos q̃
argentũ nõ querant nec aurum velint:
sed sagittis paruulos interficiẽt: et la-
ctãtibus vteris nõ miserebũtur: ⁊ sup Geñ.16.c.
filios nõ parcat oculus eorum. Et erit ba
bylon illa ciuitas gloriosa in regnis i-
clita in superbia chaldeorum subuersa: si
cut subuertit dñs sodomã ⁊ gomorrã.
Nõ habitabitur vsq; in finẽ: ⁊ nõ fun-
dabitur vsq; ad generationẽ ⁊ genera
tionẽ. Nec ponet ibi tẽtoria arabs: nec
pastores requiescent ibi: sed requiescẽt
ibi bestie: ⁊ replebũtur domus eorum
draconibus. Et habitabũt ibi struthio
nes: et pilosi saltabunt ibi: et respõde
bunt ibi vlule in edibus eius et sirene
in delubris voluptatis.

¶ C. S. De casu luciferi: et verbis do-
mini contra philisteos. Cap. xiiij.

A Rope est vt veniat tps ei⁹: et
dies eius nõ elõgabunt. Mi
serebit̃ em̃ dñs iacob: et eli
get adhuc de israel: ⁊ req̇escere
re eos faciet sup humũ suaꝫ.
Adiunget̃ aduena ad eos: ⁊ adherebit
domui iacob. Et tenebunt eos populi:
et adducẽt eos in locũ suũ. Et posside
bit eos domus israel sup terraꝫ dñi in
seruos ⁊ ancillas: et erũt capiẽtes eos
qui se ceperant: ⁊ subijcient exactores
B suos. Et erit in die illa cũ requiẽ dede
rit tibi de⁹: ⁊ a labore tuo et a ꝯcussio
ne tua: ⁊ a seruitute dura q̃ ante serui
sti: sumes parabolã istã ꝯ regẽ babylo
nis: ⁊ dices. Quõ cessauit exactor: quie
uit tributũ? Cõtriuit dñs baculũ im
pioꝝ virgã dñantiũ: cedẽtẽ pplos i in
dignatiõe plaga insanabili: subijcien
tem i furore gẽtes: ⁊ ꝑsequentẽ crudeli
ter. Cõquieuit ⁊ siluit oĩs terra: gauisa
est et exultauit: abietes q̃ꝫ letate sunt
C sup te et cedri libani. Ex quo dormisti
nõ ascẽdit q̇ succidat nos. Infern⁹ sub
ter te ꝯturbat⁹ est in occursum aduẽt⁹
tui: suscitauit tibi gigãtes. Oẽs ꝑnci
pes terre surrexerũt de solijs suis: oẽs
ꝑncipes nationũ. Uniuersi rñdebũt et
dicẽt tibi. Et tu vulneratus es sicut et
nos: nři similis effect⁹ es. Detracta ẽ ad
iferos supbia tua: ꝯcidit cadauer tuũ.
Subter te sternet̃ tinea: et operimẽtũ
tuũ erũt vermes. Quõ cecidisti de celo
D lucifer q̇ mane oriebaris? Corruisti in
terrã q̇ vulnerabas gẽtes: q̇ dicebas in
corde tuo. In celũ cõscẽdã: sup astra
dei exaltabo soliũ meũ: sedebo i mõte
testamẽti in laterib⁹ aq̇lonis. Ascẽdã
sup altitudinẽ nubiũ: similis ero altissi
mo. Verũtñ ad infernuꝫ detraheris in
ꝓfundũ laci. Qui te viderit ad te icli
nabunt̃: teq̃ꝫ ꝓspicient. Nunq̇d iste ẽ vir
q̇ cõturbauit terrã: q̇ cõcussit regna: q̇
posuit orbẽ desertũ: ⁊ vrbes ei⁹ destru
xit: vinctis ei⁹ non aperuit carcerem?
Oẽs reges gẽtiũ vniuersi dormierũt in
gl'ia: vir in domo sua: tu aũt ꝓiect⁹ es
de sepulchro tuo quasi stirps inutilis
pollutus ⁊ obuolut⁹ cũ his q̇ iterfecti
sunt gladio: ⁊ descẽderũt ad fundamẽ
E ta laci. Quasi cadauer putridũ non ha
bebis ꝯsortiũ: neq̃ꝫ cũ eis i sepultura.
Tu em̃ terrã tuã dispdidisti: tu pplm
tuũ occidisti. Nõ vocabit̃ in eternũ se
mẽ pessimoꝝ. Preparate filios ei⁹ oc
cisioni in iniquitate patrum eorũ. Non
cõsurgẽt nec hereditabunt terrã: neq̃ꝫ
implebũt faciẽ orbis ciuitatũ. Et con
surgã sup eos dicit dñs exercituum: et
perdã babylonis nomẽ: ⁊ reliquias et
germẽ et ꝓgeniẽ dicit dñs. Et ponã ea F
in possessionẽ herici ⁊ i paludes aqua
rũ: ⁊ scopabo eã in scopa terens: dicit
dñs exercituũ. Iurauit dñs exercituũ:
dicẽs. Si nõ vt putaui ita erit: et quõ
mẽte tractaui sic eueniet: vt ꝯterã assy
riũ in terra mea: ⁊ in mõtib⁹ meis con
culcẽ eũ: et auferet̃ ab eis iugũ eius: et
onus illius ad humero eorũ tolletur.
Hoc cõsiliũ qđ cogitaui sup omnẽ ter
rã: ⁊ hec est manus extenta sup vniuer
sas gẽtes. Dñs em̃ exercituũ decreuit: G
et q̇s poterit infirmare? Et manus ei⁹
extenta: ⁊ q̇s auertet eã? In anno quo
mortuus est rex achaꝫ: factum est onus
istud. Ne leteris philistea oĩs tu: q̃m
cõminuta est virga percussoris tui. De
radice em̃ colubri egrediet̃ regulus: et
semẽ ei⁹ absorbẽs volucrẽ. Et pascent̃
primogeniti pauperũ ⁊ pauperes fidu
cialiter req̇escẽt: ⁊ iterire faciã i fame
radicẽ tuã: et reliq̇as tuas interficiã.
Ulula porta: clama ciuitas: ꝓstrata est
philistea oĩs. Ab aquilone eñ fum⁹ ve
niet: et nõ est q̇ effugiet agmẽ eius. Et
quid rñdebit̃ nuncijs gẽtis? Quia do
minus fundauit sion: et in ipso spera
bunt pauperes populi eius.

¶ C. S. De onere moab. Capitm. xv.

Nus moab. Q: nocte vasta A
ta est ar: moab cõticuit: q̄r
nocte vastatus est murus:
moab cõticuit. Ascẽdit do
mus et dibon ad excelsa in
planctũ sup nabo: ⁊ super
medaba moab vlulabit. In cũctis capi Hier. 48. f.
tib⁹ ei⁹ caluiciũ: ⁊ oĩs barba radetur. Ezechi. 7. c
In triuijs eius accincti sunt sacco sup B
tecta ei⁹: ⁊ in plateis ei⁹ oĩs vlulatus
descendit in fletũ. Clamabit esebon et
eleale: vsq̃ꝫ iasa audita est vox eorum.
Super hoc expediti moab vlulabũt: C
aĩa eius vlulabit sibi. Cor meũ ad mo
ab clamabit: vectes eius vsq̃ꝫ ad segor
vitulam cõsternantem. Per ascensum
enim luith flens ascendit: ⁊ in via oro
naim clamorem contritionis leuabũt.
Aque enim nemrim deserte erũt: quia
aruit herba: defecit germen: viror oĩs
interijt. Secundũ magnitudinẽ ope D
ris: ⁊ visitatio eorum. Ad torrentẽ sa
licũ ducẽt eos: q̃m circuibit clamor ter
minuꝫ moab. Usq̃ꝫ ad gallim vlulatus
ei⁹: et vsq̃ꝫ ad puteũ helim clamor ei⁹:

qz aq̄ dibō replete sunt sanguine. Po-
nā eñ sup dibō additamēta his q̄ fuge
rint de moab leonē: ⁊ reliquiis terre.
¶ C. S. Prophetat ⁊ petit ruth moa-
bitidē venire in genealogiā xp̄i: et sic
xp̄m de ipsa petit. Capitulum. xvj.
A Emitte agnū dñe dñatorē
terre de petra deserti ad
mōtē filie syō. Et erit sicut
auis fugiēs: et pulli de ni-
do auolātes: sic erunt filie
moab in trāscensu arnon.
Ini cōsiliū: coge cōsiliū: pone quasi no
ctē vmbrā tuā in meridie. Abscōde fu
giētes: ⁊ vagos ne prodas. Habitabūt
B apud te profugi mei. Moab esto lati-
bulū eoꝝ a facie vastatoris. Finitus est
eñ puluis: cōsummatus est miser: defe
cit q̄ cōculcabat terram. Et pparabit̄
in mīa solium: ⁊ sedebit super eum in
veritate i tabernaculo dauid: iudicās
et querens iudiciū et velociter reddēs
Hiere. 48.c quod iustū est. Audiuimus superbiam
moab: superbus est valde. Supbia ei⁹
⁊ arrogātia ei⁹ ⁊ īdignatio ei⁹: plusq̄
fortitudo ei⁹. Idcirco vlulabit moab:
C ad moab vniuersus vlulabit. His q̄ le
tant̄ sup muros cocti lateris loq̄mini
plagas suas: qm̄ suburbana esebō de-
serta sunt. Et vineā sabama dñi gētiū
exciderūt. Flagella eius vsq̄ ad iazer
puenerūt: errauerūt in deserto ppagi-
nes eius: relicte sunt trāsierunt mare.
Sup hoc plorabo in fletu iazer: et vi-
neam sabama. Inebriabo te lacbrima
mea esebō et eleale: qm̄ sup vindemiā
tuā ⁊ super messem tuā vox calcantiū
irruit. Et auferet̄ leticia et exultatio
de carmelo: et in vineis non exultabit
Hiere. 48.c neq̄ iubilabit. Uinū in torculari non
calcabit q̄ calcare ꝯsueuerat: ⁊ vocem
D calcātiū abstuli. Sup hoc vēter meus
ad moab q̄si cithara sonabit: ⁊ viscera
mea ad murū cocti lateris. Et erit cuȝ
apparuerit quod laborauit moab sup
excelsis suis: ingredietur ad sanctā suaȝ
vt obsecret: ⁊ non valebit. Hoc verbū
quod locutus est dñs ad moab ex tunc:
et nunc locutus est dicēs. In trib⁹ an-
nis quasi anni mercenarij auferet̄ glo-
ria moab sup omni populo multo: ⁊ re
linquetur in eo sicut racemus paruus
et modicus nequaq̄ multus.
¶ C. S. De onere damasci: indignatur
dominus contra iacob ⁊ israel: qz obli
tus est saluatoris sui: et contra perse-
quentes populum domini. Cap. xvij.

nus damasci. Ecce dama- A
scus desinet esse ciuitas: et
erit sicut aceruus lapiduȝ
in ruina. Derelicte ciuita-
tes aroer gregib⁹ erunt et
requiescēt ibi: ⁊ non erit q̄
exterreat. Et cessabit adiutorium ab
ephraim: ⁊ regnū a damasco: et reliq̄
syrie sicut gl'ia filioꝝ israel erūt: dicit
dñs exercituū. Et erit in die illa. Atte
nuabit̄ gl'ia iacob: et pinguedo carnis
ei⁹ emarcescet. Et erit sicut cōgregans
in messe qđ restiterit: et brachium eius
spicas leget. Et erit sicut querens spi- B
cas in valle raphaim: ⁊ relinquetur in
eo quasi racemus: et sicut excussio olee
duarum vel trium oliuarū in summi-
tate rami: siue quatuor aut quinq̄. In
cacuminib⁹ ei⁹ fructus eius: dicit dñs
deus israel. In die illa inclinabit̄ ho-
mo ad factorē suū: ⁊ oculi eius ad san-
ctū israel respiciēt: ⁊ nō inclinabit̄ ad
altaria q̄ fecerūt man⁹ ei⁹: ⁊ q̄ operati
sunt digiti ei⁹ nō respiciēt lucos ⁊ de-
lubra. In die illa erūt ciuitates fortitu C
dinis ei⁹ derelicte sicut aratra: ⁊ segge-
tes q̄ derelicte sunt a facie filiorū isrl.
Et eris deserta: qz oblita es dei salua-
toris tui: ⁊ fortis adiutoris tui non es
recordata. Propterea plātabis plāta
tionē fidelē: et germen alienū semina-
bis. In die plātatiōis tue labrusca: et
mane semē tuū florebit. Ablata ē mes-
sis i die hereditatis: ⁊ dolebit grauiter.
Ue multitudini pplōꝝ multoꝝ: vt mul D
titudo maris sonātis: ⁊ tumultus tur
barū sicut sonit⁹ aquarū multarū. So
nabūt ppl'i sicut sonitus aquarū inun-
dantiū: ⁊ increpabit eū et fugiet pcul.
Et rapiet̄ sicut puluis montiū a facie
venti: et sicut turbo corā tēpestate. In
tpe vespe ⁊ ecce turbatio in matutino:
et nō subsistet. Hec est pars eorū q̄ va-
stauerūt nos: et sors diripiētium nos.
¶ Capituli Sūmarium. Sermo alius
contra egyptum. Capitulū. xviij.

E terre cymbalo alarū q̄ est A
trans fluuiū ethiopie: q̄ mit-
tit in mare legatos ⁊ in vasis
papyri sup aq̄s. Ite angeli ve
loces ad gentē cōuulsam ⁊ di
laceratā: ad ppl'm terribilem post quē
nō est alius ad gētē expectātē ⁊ cōcul-
catam: cuius diripuerunt flumina ter- B
ram eius. Ad montem nois dñi exerci
tuum montem sion. Oēs habitatores
orbis q̄ moramini in terra: cū eleuatū

fuerit signū in mōtib⁹ videbitis: ⁊ clā
gorē tube audietis: q̄r hec dicit dn̄s ad
C me. Ego quiescā ⁊ considerabo in loco
meo sicut meridiana lux clara est: et si-
cut nubes roris i die messis. Ante mes-
sem eñ totus effloruit: ⁊ imatura per-
fectio germinauit: et precidētur ramu
sculi eius falcib⁹: ⁊ q̄ derelicta fuerint
abscindent. Et excutient ⁊ relinquent
simul auib⁹ montiū et bestijs terre: et
estate ꝑpetua erunt sup eū volucres: et
oēs bestie terre super illū hyemabunt.
D In tpe illo deferet mun⁹ dn̄o exercituū
a pplo diuulso ⁊ dilacerato: a populo
terribili post quē non fuit alius a gen
te expectante ⁊ conculcata: cuius diri
puerunt flumina terram eius ad locū
nominis dn̄i exercituū montē sion.

¶ Ca. Sū. De onere egypti: postea de
auersiōe ei⁹: scdo de pacificatiōe eius:
de quinq̄ ciuitatib⁹ in egypto loquen
tibus lingua chanaan. Capitulū. xix.

A Nus egypti. Ecce dn̄s ascen-
det sup nubē leuē ⁊ ingredie
tur egyptū: et mouebūtur si-
mulacra egypti a facie ei⁹: et
cor egypti tabescet i medio
ei⁹. Et cōcurrere faciā egyptios aduer
sus egyptios: ⁊ pugnabit vir ꝯtra fra-
trem suū: ⁊ vir contra amicū suū: ciui-
tas aduersus ciuitatem: regnū aduer-
sus regnū: ⁊ dirumpetur spūs egypti
in visceribꝰ eius: ⁊ consilium ei⁹ preci
pitabo. Et interrogabunt simulacra
sua ⁊ diuinos suos: ⁊ phitones ⁊ ario-
los: ⁊ tradā egyptū in manu dn̄oꝝ cru
deliū: ⁊ rex fortis dn̄abitur eorum: ait
B dn̄s deus exercituum. Et arescet aqua
de mari: ⁊ fluuius desolabit atq̄ sicca
bitur: ⁊ deficient flumina. Et attenua-
buntur et siccabuntur riui aggerum.
Calamus et iuncus marcescet: nudabi
tur alueus riui a fonte suo. Et omnis
semētis irrigua siccabunt: arescet ⁊ nō
erit. Et merebūt piscatores: ⁊ lugebūt
omnes mittētes in flumen hamum: et
expandētes rete super faciē aquarum
emarcescēt. Confundent q̄ operant li
num plectentes et texētes subtilia. Et
erunt irrigua ei⁹ flaccētia oēs q̄ facie-
bāt lacunas ad capiēdos pisces. Stul
ti ꝑncipes thaneos: sapientes consilia
rij pharaonis dederūt ꝯsiliū insipiēs.
Quō dicetis pharaoni? Filius sapien
tiū ego: filius regum antiquorū? Ubi
nūc sunt sapientes tui? Annuncient et
indicēt tibi: q̄d cogitauerit dn̄s exerci
tuum sup egyptum? Stulti facti sunt C
principes thaneos: emarcuerūt princi
pes memphecos: deceperūt egyptū an-
gulū populoꝝ eius. Dn̄s miscuit i me-
dio ei⁹ spiritū vertiginis. Et errare fe
cerūt egyptū in oī opere suo: sicut er-
rat ebrius ⁊ vomēs. Et nō erit egypto
opus qd̄ faciat caput ⁊ caudā incuruā
tem ⁊ refrenātem. In die illa erit egy-
ptus quasi mulieres: ⁊ stupebunt et ti-
mebūt a facie cōmotionis manus dn̄i
exercituū: quā ipse mouebit sup eam: et
erit terra iuda egypto in pauorē. Ois
q̄ illi⁹ fuerit recordat⁹ pauebit a facie
cōsilij dn̄i exercituū: qd̄ ipse cogitauit
sup eū. In die illa erūt q̄nq̄ ciuitates
in terra egypti: loquentes lingua cha-
naā: ⁊ iurantes p dn̄m exercituū. Ciui
tas solis vocabit vna. In die illa erit
altare dn̄i in medio terre egypti: ⁊ ti-
tulus dn̄i iuxta terminū ei⁹: ⁊ erit i si-
gnū ⁊ in testimoniū dn̄o exercituū in
terra egypti. Clamabūt enim ad dn̄m D
a facie tribulantis: ⁊ mittet eis salua-
torē ⁊ ꝓpugnatorē q̄ liberet eos: ⁊ co-
gnoscet dn̄s ab egypto: et cognoscent
egyptij dn̄m in die illa: ⁊ colēt eum in
hostijs ⁊ in muneribꝰ: ⁊ vota vouebūt
dn̄o et soluent. Et percutiet dn̄s egy-
ptum plaga: ⁊ sanabit eū ⁊ reuertētur
ad dn̄m: ⁊ placabit eis: et sanabit eos.
In die illa erit via de egypto in assy-
rios: ⁊ intrabit assyrius in egyptum: ⁊
egyptius in assyrios: ⁊ seruiēt egyptij
assur. In die illa erit israel tertius egy
ptio et assyrio: bn̄dictio in medio ter-
re cui benedixit dominus exercituū: di
cens. Benedictus populus meus egy-
pti: ⁊ opus manuum mearū assyrius:
hereditas autem mea israel.

¶ C. S. De captiuitate egypti: ⁊ trās-
migratiōe ethiopie: et nuditate. C. xx. A

 N anno quo ingressus est
thartā in azotū cū misisset
eū sargō rex assyriorum: et
pugnasset contra azotum:
et cepisset eū in tēpore illo
locutus est domin⁹ i manu
esaie filij amos dicens. Uade et solue
saccū de lumbis tuis: ⁊ calciamēta tua
tolle de pedibus tuis. Et fecit sic: va-
dēs nudus ⁊ discalciatus. Et dixit do
min⁹. Sicut ambulauit seruus meus B
esaias nudus ⁊ discalciat⁹: triū anno-
rū signū ⁊ portētū erit sup egyptū et
sup ethiopiā: sic minabit rex assyriorū
captiuitatē egypti: ⁊ transmigrationē

ethiopie: iuuenē ⁊ senē nudū ⁊ discal-
ciatū discoopertis natib⁹ ad ignomi-
niā egypti. Et timebūt ⁊ ɔfundent ab
ethiopia spe sua: ⁊ ab egypto glīa sua.
Et dicet habitator insule huius in die
illa. Hec cine erat spes nostra: ad quos
confugimus in auxilium: vt liberarent
nos a facie regis assyriorū. Et quomo-
do effugere poterimus nos.

¶ C. S. De ruina babylonis p medos
et psas: interpositio de onere idumee:
et de onere arabie. Capitulū. xxi.

B

Nus deserti maris. Sicut
turbines ab affrico veniūt
de deserto venit de terra
Abacuch 2. a. Johel. 2. d. horribili. Uisio dura nun-
ciata ē mihi. Qui incredul⁹
est infideliter agit: ⁊ q̄ depo
pulator est vastat. Ascēde elan: obside
mede: oēs gemitū ei⁹ cessare feci. Pro-
pterea repleti sunt lūbi mei dolore: et
B angustia possedit me sicut āgustia par
turientis. Corrui cū audirē: cōturbat⁹
sum cū viderē: emarcuit cor meū: tene-
bre stupefecerunt me. Babylon dilecta
mea: posita est mihi ī miraculū. Pone
mēsā: cōtēplare ī specula. Comedētes
⁊ bibētes surgite pncipes: arripite cly
peū. Hec em̄ dixit mihi dñs. Uade ⁊ po
ne speculatorē: ⁊ qđcūq; viderit annū-
ciet. Et vidit currū duoꝝ equitū: ascē-
C sorē asini ⁊ ascēsorē cameli: ⁊ cōtēpla-
tus est diligēter multo intuitu. Et cla-
Abacuch. 2. a. mauit vt leo. Sup speculā dñi ego sū
stās iugiter p diē: ⁊ sup custodiā meā
ego sum stās totis noctib⁹. Ecce iste ve
Ezech. 5. a. Apoc. 4. b. nit ascēsor vir bige equitū: ⁊ rñdit ⁊ di
xit. Cecidit cecidit babylon: ⁊ oīa scul
ptilia deoꝝ ei⁹ contrita sunt in terra.
Tritura mea ⁊ filia aree mee q̄ audiui
a dño exercituū deo israel: annunciaui
vobis. On⁹ duma ad me clamat ex seir.
Custos qd de nocte: custos quid de no-
cte? Dixit custos. Uenit mane et nox.
Si q̄ritis: q̄rite: ɔuertimini ⁊ venite.
Onus ī arabia. In saltu ad vesperā dor
D mietis: in semitis dodanim. Occurren
tes sitiēti ferte aquam: q̄ habitatis ter
ram austri: cū panibus occurrite fugiē
ti. A facie enim gladiorum fugerunt:
a facie gladij imminētis: a facie arcus
extenti: a facie grauis prelij: qm̄ hec di
cit dñs ad me. Adhuc in vno anno q̄si
in anno mercenarij: et auferet oīs glo-
ria cedar: ⁊ reliquie numeri sagittario
rum fortiū de filijs cedar imminuent:
dñs em̄ deus israel locutus est.

¶ C. S. Sermo dñi contra hierlm: de
idolis eius: predicat destructio facta
per nabuchodonosor: itē sermo dñi ad
sobnā prepositū templi: vbi sub nomi
ne eliachim agitur de christo: qui por-
tat clauem dauid super humeros: ⁊ est
patillus in ecclesia. Capitulum. xxij.

Nus vallis visionis. Quid A
nā quoq; tibi est: q̄ ascēdi
sti: ⁊ tu ois in tecta clamo-
ris plena: vrbs frequēs: ci-
uitas exultans. Interfecti
tui non interfecti gladio:
nec mortui tui mortui in bello. Cūcti
pncipes tui fugerūt simul: dureq; liga
ti sunt. Oēs q̄ inuēti sunt vincti sunt:
pariter pcul fugerūt. Propterea dixi.
Recedite a me: amare flebo. Nolite in- B
cūbere: vt ɔsolemini me sup vastitate
filie ppli mei. Dies em̄ interfectiōis et
ɔculcatiōis ⁊ fletuū dño deo exercituū
in valle visiōis. Scrutans murū: ⁊ ma
gnificus sup mōtē. Et elā sumpsit pha
retrā ⁊ currū hois eq̄tis: ⁊ parietē nu-
dauit clype⁹. Et erūt electe valles tue
plene q̄drigarū: et eq̄tes ponent sedes
suas ī porta: ⁊ reuelabit operimētū iu C
de. Et videbis ī die illa armamētariū
dom⁹ salt⁹: ⁊ scissuras ciuitatis dauid
videbitis: q̄ multiplicate sunt. Et con
gregastis aquas piscine iferioris: ⁊ do
mos hierlm numerastis: ⁊ destruxistis
domos ad muniēdū murū. Et lacū feci
stis inter duos muros: et aquā piscine
veteris: ⁊ non suspexistis ad eū q̄ fece- D
rat eā: ⁊ opatorē ei⁹ de lōge non vidi-
stis. Et vocabit dñs de⁹ exercituū ī die
illa ad fletū: ⁊ ad plāctū: ⁊ ad caluiciū:
et ad cingulū sacci: ⁊ ecce gaudiū ⁊ leti
tia occidere vitulos: et iugulare arie-
tes: comedere carnes et bibere vinum.
Comedam⁹ ⁊ bibam⁹: cras em̄ morie- De pe. di. 2. c. si enim. versi. petr⁹ quoq;. 1. cor. 15. d.
mur. Et reuelata est ī aurib⁹ meis vox
dñi exercituū. Si dimittet iniquitas
hec vobis donec moriamini: dicit dñs
exercituū. Hec dicit dñs de⁹ exercituū.
Uade ⁊ īgredere ad eū q̄ habitat in ta- E
bernaculo ad sobnā ppositū tēpli: ⁊ di
ces ad eū. Quid tu hic: aut q̄si q̄s hic?
Q̄ excidisti tibi hic sepulchrū: excidi-
sti in excelso memoriale diligēter: ī pe
tra tabernaculū tibi. Ecce dñs aspor-
tari te faciet sicut asportat gall⁹ galli
nacius: ⁊ quasi amictum sic subleuabit
te. Coronās coronabit te tribulatiōe: F
q̄si pilā mittet te ī terrā latā ⁊ spacio-
sam. Ibi morieris: ⁊ ibi erit curr⁹ glie

tuã: et ignominia domꝰ dñi tui. Et ex-
pellã te de statiõe tua: ⁊ de ministerio
tuo deponã te. Et erit in die illa. Uoca
bo seruũ meũ eliachim filiũ helchie: et
induã illũ tunica tua: ⁊ cingulo tuo cõ
fortabo eũ: ⁊ potestatẽ tuã dabo in ma
nus eiꝰ: ⁊ erit quasi pater habitãtibus
Job.12.c. Apoc.3.d. hierl'm ⁊ domui iuda. Et dabo clauem
domus dauid sup humerũ eius: ⁊ ape-
B riet ⁊ non erit q̃ claudat: et claudet et
nõ erit q̃ aperiat. Et figã illũ paxillũ
in loco fideli: ⁊ erit in soliũ glorie do-
mui pr̃is sui: ⁊ suspendã sup eũ omnẽ
gloriã domus pr̃is eiꝰ. Uasoꝝ diuersa
genera: omne vas paruulũ a vasis cra-
terarũ vsq; ad oẽ vas musicoꝝ. In die
illa dicit dñs exercituũ: auferet' paxil-
lus q̃ fixus fuerat in loco fideli: ⁊ fran
get' et cadet ⁊ peribit qđ pepẽderat in
eo: quia dñs locutus est.
¶ C. S. Sermo domini cõtra tyrum:
q̃ futura sit sup eum destructio p nabu
chodonosor post septuaginta ãnos: et
postea reparabitur. Capl'm xxiij.
A
Nus tyri. Ululate naues
maris: q2 vastata est domꝰ
vñ venire ꝯsueuerãt: de ter
ra cethim reuelatũ est eis.
Tacete q̃ habitat' i insula:
negociatio sidonis. Trãs-
fretãtes mare repleuerũt te i aq̃s mul-
tis: semen nili messis fluminis fruges
eiꝰ: ⁊ facta est negociatio gẽtiũ. Erube
sce sidõ: ait mare fortitudo maris: di-
cẽs. Nõ parturiui ⁊ nõ pepi ⁊ nõ enu-
triui iuuenes: nec ad incremẽtũ pduxi
B ꝟgines. Cũ auditũ fuerit i egypto: do
lebũt cũ audierint de tyro. Trãsite ma
ria: vlulate q̃ habitatis i insula. Nũq̃d
nõ vr̃a hec ẽ q̃ gl'iabat' a diebꝰ p̃stinis
in antiq̃tate sua. Ducẽt eã pedes sui lõ
ge ad pegrinãdũ. Quis cogitauit hoc
sup tyrũ quõdã coronatã: cuiꝰ negocia
tores p̃ncipes: istitores eiꝰ inclyti terre?
Dñs exercituũ cogitauit hoc: vt detra
heret superbiã oĩs gl'ie: et ad ignomi-
niã deduceret vniuersos inclytos terre.
Transi terrã tuã q̃si flumẽ filia maris:
nõ est cingulũ vltra tibi. Manũ suam
extẽdit sup mare: et cõturbauit regna.
C Dñs mãdauit aduersus chanaã: vt con
tereret fortes eius: ⁊ dixit. Non adijcies
vltra vt gl'ieris calũniã sustinẽs virgo
filia sidõis. In cethim ꝯsurgẽs trãsfre
ta: ibi q̃q; nõ erit requies tibi. Ecce terra
chaldeoꝝ talis populus nõ fuit: assur
fundauit eaꝫ. In captiuitatem tradu-
xerunt robustos eius: suffoderunt do-
mos eius: posuerunt eam in ruinam.
Ululate naues maris: quia deuastata
est fortitudo vestra. Et erit in die illa: D
in obliuiõe eris o tyre septuaginta an
nis: sicut dies regis vnius. Post septua
ginta autẽ annos erit tyro quasi cãti-
cũ meretricis. Sume tibi citharã: cir-
cũi ciuitatem meretrix obliuiõi tradi
ta. Bene cane: frequẽta canticũ: vt me-
moria tui sit. Et erit post septuaginta
annos visitabit dominꝰ tyrum: ⁊ redu
cet eam ad merces suas: et rursum for-
nicabitur cum vniuersis regnis sup fa
ciem terre: ⁊ erũt negociationes eis: ⁊
merces eius sanctificate dño. Non con
dẽtur neq; reponentur: q2 his q̃ habi-
tauerunt corã dño erit negociatio eiꝰ:
vt mãducent in saturitatem: ⁊ vestian
tur vsq; ad vetustatem.
¶ C. S. Sermo malorum que dñs fa-
cturus est terre vniuersaliter p pecca-
to habitatorum eius: de die iudicij.
Capitulum. xxiiij.

Ecce dñs nudabit terraꝫ et A
dissipabit eã: et affliget fa
ciẽ eiꝰ: ⁊ disperget habita
tores eius. Et erit sicut po Osee.4.b.
pulus: sic sacerdos: et sicut
seruus: sic dominus eiꝰ: et
sicut ancilla: sic dña eiꝰ. Sicut emens:
sic ille q̃ vendit. Sicut fenerator: sic is
q̃ mutuum accipit. Sicut q̃ repetit: sic
q̃ debet. Dissipatiõe dissipabit' terra:
⁊ direptiõe predabit'. Dñs em̃ locutus
est verbũ hoc. Luxit et defluxit terra et
infirmata est: defluxit orbis et infirma
ta est altitudo ppl'i terre: et terra infe-
cta est ab habitatoribꝰ suis: q2 trans-
gressi sunt leges: mutauerunt ius: dissi
pauerunt fedus sempiternũ. Propter B
hoc maledictio vorabit terrã: ⁊ pecca-
bũt hitatores eiꝰ: ideoq; insanient cul-
tores eiꝰ: ⁊ relinquent' homĩes pauci. Lu
xit vindemia: infirmata ẽ vitis: ingemue
rũt oẽs q̃ letabant' corde. Cessauit gau
diũ tympanoꝝ: q̃euit sonitus letãtiũ:
cõticuit dulcedo cithare. Cũ cãtico nõ
bibẽt vinũ: amara erit potio bibẽtibꝰ
illũ. Attrita est ciuitas vanitatis: clau
sa est omnis domus nullo introeunte.
Clamor erit super vino in plateis: de-
serta est oĩs leticia: translatum est gau
dium terre. Relicta est in vrbe solitu-
do: et calamitas opprimet portas. Q2
hec erunt in medio terre: in medio po
pulorum. Quõ si pauce oliue q̃ reman C

serunt excutiātur ex olea: et racemi cū
fuerit finita vindemia: hi leuabunt vo
cem suā atq; laudabūt: cū glorificatus
fuerit dn̄s: hinnient de mari. Propter
hoc in doctrinis glorificate dn̄m: ī in-
sulis maris nomē dn̄i dei israel. A fi-
nibꝰ terre laudes audiuimus: gloriam
iusti. Et dixi. Secretū meū mihi: secre
Hiere.48.g tum meū mihi. Ue mihi. Preuaricātes
preuaricati sunt: ⁊ preuaricatiōe trās-
gressorū preuaricati sunt. Formido et
fouea et laqueus super te: qui habita-
tores terre. Et erit: qui fugerit a fa-
cie formidinis cadet in foueam: ⁊ qui
se explicauerit de fouea tenebitur la-
queo: quia cataracte de excelsis aperte
sunt: ⁊ concutientur fundamēta terre.
D Confractiōe cōfringetur terra: cōtri-
tione contereť terra. Cōmotione com
mouebitur terra: agitatione agitabiť
terra sicut ebriꝰ: ⁊ auferet quasi taber-
naculū vnius noctis. Et grauabit eam
iniquitas sua: ⁊ corruet et nō adiiciet
vt resurgat. Et erit in die illa: visita-
bit dn̄s super militiā celi in excelso: et
sup reges terre qui sunt super terram.
Et cōgregabūtur in ꝯgregatiōe vnius
fascis in lacū: ⁊ claudentur ibi in car-
cere: ⁊ post multos dies visitabuntur.
Et erubescet luna et confundetur sol:
cū regnauerit dn̄s exercituū in monte
sion ⁊ in hierusalē: ⁊ in cōspectu senū
suorū fuerit glorificatus.
¶ Ca. xxv. Propheta agit gratias deo
pro suis operibus: de societate celesti:
de interitu mortis et confractu poten
tie diaboli. Capitulum.xxv.

A

Omine deꝰ meꝰ es tu exalta
bo te: ⁊ ꝯfitebor noī tuo: qm̄
fecisti mirabilia cogitatio-
nes antiquas fideles amē. Qꝛ
posuisti ciuitatem in tumul
tum: vrbē fortē ī ruinā: domū alienorū
vt nō sit ciuitas: ⁊ ī sempiternū nō edi
B ficetur. Sup hoc laudabit te ppl's for
tis: ciuitas gētium robustarū timebit
te. Qꝛ factꝰ es fortitudo pauperi: for-
titudo egeno in tribulatione sua: spes
a turbine: vmbraculū ab estu. Spiritꝰ
enī robustoꝝ q̄si turbo impellēs parie
tem. Sicut estus in siti: tumultū alie-
norū humiliabis: ⁊ quasi calore sub nu
be torrente ꝓpaginē fortiū marcescere
C facies. Et faciet dn̄s exercituū oībus
populis in monte hoc conuiuium pin
guiū: cōuiuiū vindemie: cōuiuiū pin-
guiū medullatorū: vindemie defecate.
Et ꝑcipitabit in mōte isto faciē vincu
li colligati sup oēs pplos: ⁊ telā quā
orditus ē sup oēs natiōes: ꝑcipitabit
mortē in sempiternū. Et auferet dn̄s Apoc.7.d
deꝰ lachrimā ab omni facie: et oppro- ⁊.21.a.
brium ppli sui auferet de vniuersa ter
ra: qꝛ dn̄s locutꝰ est. Et dicēt in die il-
la. Ecce deꝰ noster iste expectabimꝰ eū:
et saluabit nos. Iste dn̄s sustinuimus D
eū: ⁊ exultabimꝰ et letabimur in salu-
tari eius: quia requiescet manꝰ dn̄i in
mōte isto. Et triturabit moab sub eo:
sicuti teruntť palee in plaustro. Et extē
det manus suas sub eo: sicut extendit
natās ad natādū: ⁊ humiliabit gloriā
eius cū allisione manuum eius. Et mu
nimenta sublimiū murorū tuorū con-
cident ⁊ humiliabuntur: et detrahenť
in terrā vsq; ad puluerem.
¶ C. xxvi. Cāticū iustoꝝ de semita iusti:
de duricia impii: ⁊ de resurrectiōe mor-
tuorum. Capitulum.xxvi.

N die illa cantabiť cāticū A
istud in terra iuda. Urbs
fortitudinis nostre siō sal
uator: ponetur in ea murꝰ
et antemurale. Aperite por-
tas et ingredieť gēs iusta:
custodiens veritatē. Uetus error abiit
seruabis pacē: pacē qꝛ ī te sperauimꝰ.
Sperastis in dn̄o in seculis eternis:
in dn̄o deo forti in perpetuū. Qꝛ incur
uabit habitantes in excelso: ciuitatem
sublimē humiliabit. Humiliabit eam
vsq; ad terrā: detrahet eā vsq; ad pul- B
uerē. Cōculcabit eā pes: pes pauperis
gressus egenoꝝ. Semita iusti recta est:
rectꝰ callis iusti ad ambulādum. Et in
semita iudicioꝝ tuoꝝ dn̄e sustinuimꝰ
te: nomē tuū et memoriale tuū in desi-
derio aīe. Aīa mea desiderauit te no-
cte: sed ⁊ spū meo in ꝑcordiis meis: de
mane vigilabo ad te. Cum feceris iudi
cia tua ī terra: iusticiā discēt habitato
res orbis. Misereamur impio: ⁊ non di
scet iusticiā facere. In terra sctōꝝ ini-
qua gessit: ⁊ nō videbit gl'iam dn̄i. Dn̄e
exalteť manꝰ tua vt nō videāt: videāt
et ꝯfundantur zelātes ppli: ⁊ ignis ho
stes tuos deuoret. Dn̄e dabis pacē no- C
bis: oīa enī opera nostra opatus es no
bis. Dn̄e deus noster possederunt nos
dn̄i absq; te: tantū ī te recordemur no
minis tui. Morientes non viuant: gi-
gantes nō resurgāt. Propterea visita-
sti ⁊ cōtriuisti eos: ⁊ ꝑdidisti oēm me-
moriam eorū. Indulsisti genti dn̄e: in

dulisti genti. Nūquid glorificatus es?
Elongasti oēs terminos terre. Dñe in
angustia requisierūt te: in tribulatiōe
murmuris doctrina tua eis. Sicut q̄ cō
cepit cū appropinq̄uerit ad partū do-
lēs: clamat in dolorib⁹ suis: sic facti su
mus. A facie tua dñe ↄcepim⁹: et quasi
parturiuim⁹ ⁊ peperim⁹ spm̄ salutis.
D Iustitiā nō fecim⁹ ī terra: iō nō cecide
runt habitatores terre. Uiuēt mortui
tui: īterfecti mei resurgēt. Expergisci-
mini et laudate q̄ habitatis ī puluere:
q: ros lucis ros tuus: ⁊ terrā gigātum
detrahes in ruinā. Uade pp̄le me⁹ in-
tra in cubicula tua: claude ostia tua su
per te: abscōdere modicū ad momē
micheę.1.a. tum donec ptranseat indignatio mea.
Ecce em̄ dñs egredief de loco suo: vt vi
sitet iniq̄tatē habitatoris terre contra
eum: et reuelabit terra sanguinē suū:
et non operiet vltra interfectos suos.
¶ C.S. De iudicio et īteritu diaboli:
de spina dom⁹ ⁊ vinea sua: de p̄dicatio
ne aplo⁊: de fide gentiū. Caplm̄.xxvij.
A IN die illa visitabit dñs in
gladio suo duro: ⁊ grandi
et forti: sup leuiathan ser-
pentē vectem: ⁊ sup leuia-
than serpentē tortuosum:
et occidet cetum q̄ in mari
est. In die illa vinea meri cantabit ei.
Ego dñs q̄ seruo eam: repente ppina-
bo ei: ne forte visitetur contra eam: no
cte et die seruo eam: indignatio nō est
B mihi. Quis dabit me spinam et veprē?
In prelio gradiar super eam: succēdā
eā pariter. An potius tenebo fortitu-
dinem meā. Faciet pacē mihi: pacem
faciet mihi. Qui ingrediuntur impetu
a iacob efflorebit ⁊ germinabit israel:
et implebūt faciem orbis semine. Nun
C quid iuxta plagam percutiētis se per-
cussit eū? Aut sicut occidit interfectos
eius: sic occisus est. In mensura contra
mensuram cum abiecta fuerit iudica-
bit eam: meditatus est ī spiritu suo du
ro per diē estus. Idcirco super hoc di-
mittetur iniquitas domui iacob: ⁊ iste
omnis fructus: vt auferatur peccatum
eius. Cum posuerit omnes lapides al-
taris sicut lapides cineris allisos: non
stabunt luci et delubra. Ciuitas enim
munita desolata erit: speciosa relinq̄-
tur et dimittetur quasi desertum. Ibi
pascef vitulus ⁊ ibi accubabit: ⁊ cōsu-
D met summitates ei⁹. In siccitate mes-
sis illius conterētur: mulieres venien-
tes et docentes eam. Non est enim po-
pulus sapiens: propterea non miserē-
bitur eius qui fecit eum: et qui forma-
uit eum non parcet ei. Et erit in die il-
la percutiet dominus ab alueo fluminis
vsq3 ad torrētem egypti: et vos cōgre-
gabimini vnus et vnus filii israel. Et
erit ī die illa clāgetur in tuba magna:
et venient qui perditi fuerant de terra
assyriorum: et qui eiecti erant de terra
egypti: et adorabūt dominum in mon
te sancto in hierusalem.
¶ C.S. Indignatio dñi cōtra sup̄biā
ephraim: ⁊ ebrietatē sacerdotū: ⁊ con-
tra principes illusores: de xp̄o quoq3
nascituro: ⁊ de pena illuso⁊. C.xxviij.
UE corone superbie ebrijs A
ephraim: ⁊ flori decidenti
glie exultatiōis ei⁹ q̄ erāt
in vertice vallis pinguissi
me errātes a vino. Ecce va
lidus ⁊ fortis dñs sicut im
petus grādinis turbo confringens: si-
cut impetus aquarū multarū inundā-
tiū: ⁊ emissarū super terrā spaciosam.
Pedib⁹ cōculcabitur corona superbie
ebriorum ephraim: et erit flos decidēs
glie exultatiōis ei⁹ q̄ est sup verticem
vallis pinguiū quasi temporaneū ante
maturitatē autūni. Quā cū aspexerit vi B
dens statim vt manu tenuerit: deuora-
bit illud. In die illa erit dñs exercituū
corona glorie: ⁊ sertū exultatiōis resi-
duo ppl̄i sui: ⁊ sp̄us iudicij sedēti sup
iudiciū: ⁊ fortitudo reuertētib⁹ de bel
lo ad portā. Uerum hi quoq3 pre vino
nescierunt: et pre ebrietate errauerūt.
Sacerdos et propheta nescierunt pre
ebrietate: absorpti sunt a vino: erraue
rūt ī ebrietate: nescierūt videntē: igno C
rauerūt iudiciū. Oēs em̄ mēse replete
sunt vomitu sordiuq3: ita vt non esset
vltra locus. Quē docebit scientiam: et
quē intelligere faciet auditū. Ablacta 1.cor.14.b.
tos a lacte: auulsos ab vberibus: quia
manda remanda: manda remāda: expe
cta reexpecta: expecta reexpecta: modi
cum ibi: modicum ibi. In loquela enim
labij: et lingua altera loquetur ad po-
pulum istum: cui dixit. Hec est requies
mea: reficite lassum: ⁊ hoc est meum re
frigerium: ⁊ noluerunt audire. Et erit
eis verbū domini manda remāda: mā
da remāda: expecta reexpecta: expecta
reexpecta: modicum ibi: modicum ibi:
vt vadāt ⁊ cadant retrorsum ⁊ conte-
rantur ⁊ illaqueant et capiant. Propter

D hoc audite verbũ dñi viri illusores: q
dñamini sup pplm meũ q est i hierlm.
Dixistis eñ. Percussim⁹ fedus cũ mor
Amos.9.c. te: ꝛ cũ inferno fecim⁹ pactũ. Flagellũ
inũdãs cũ trãsierit nõ veniet sup nos:
qꝛ posuim⁹ mẽdaciũ spẽ nostrã: ꝛ mẽ
Rom.9.g. dacio ꝓtecti sumus. Idcirco hec dicit
i.petri.2.a. dñs de⁹. Ecce ego mittã in fundamen-
tis siõ lapidẽ angularem: lapidẽ pba-
tum preciosum in fundamento funda-
E tum. Qui crediderit: nõ festinet. Et po
Rom.10.b. nam in põdere iudiciũ: et iustitiam in
mẽsura. Et subuertet grãdo spem mẽ
dacij ꝛ ꝓtectionẽ. Aque inundabũt: et
delebit fedus vestrũ cũ morte: ꝛ pactũ
vestrũ cũ inferno nõ stabit. Flagellum
inũdãs cũ trãsierit: eritis ei in ꝯculca
tionẽ. Quãcunqꝫ ptrãsierit tollet vos:
qm̃ mane diluculo pertransibit in die
et in nocte: et tantummodo sola vexa-
tio intellectũ dabit auditui. Coangu-
statum est enim stratũ ita vt alter deci
dat: ꝛ palliũ breue vtrũqꝫ operire non
F potest. Sicut eñ in mõte diuisionũ sta
I.10.f. bit dñs: sicut in valle que est in gabaon
irascet vt faciat opus suũ: alienum est
opus eius vt operetur opus suũ: pere-
grinum est opus eius ab eo. Et nũc no
lite illudere: ne forte constringant vin
cula vestra. Cõsummationem enim et
abbreuiationem audiui a domino deo
exercituũ super vniuersam terrã. Au-
ribus percipite et audite vocem meã:
attendite et audite eloquiũ meũ. Num
quid tota die arabit arãs vt serat: pro-
G scindet et sariet humum suam? Nonne
cum adequauerit faciẽ eius seret gith:
et ciminũ sparget: ꝛ ponet triticũ per
ordinẽ: ꝛ hordeũ ꝛ miliũ et viciã in fi-
nibus suis? Et erudiet illũ de⁹ suus in
iudicio: docebit illum. Nõ enim in ser
ris triturabit gith: nec rota plaustri su
per ciminũ circuibit: sed in virga ex-
cutietur gith: ꝛ ciminum in baculo: pa
nis aũt comminuetur. Verũ nõ in per-
petuum triturans triturabit illũ: neqꝫ
vexabit eum rota plaustri: nec vngulis
suis cõminuet eũ. Et hoc a domĩo deo
exercituum exiuit: vt mirabile faceret
consiliũ ꝛ magnificaret iustitiam.

¶ C.S. Prophetatur destructio hieru
salem per nabuchodonosor et ꝑ roma
nos: de ciuitate prophetarum et libro
signato ꝓpter peccata populi: de zelã-
tibus peccata sua: de fide gẽtium ꝛ re-
uersione iudeorum ad fidem: ꝛ pena il
lusorum. Capitulum.xxix.

Ve ariel. Ariel ciuitas quã B
expugnauit dauid. Addi- 2.Reg.5.g.
tus est annus ad annũ: so-
lẽnitates euolute sunt. Et
circũuallabo ariel: et erit
tristis ꝛ merẽs: ꝛ erit mihi
quasi ariel. Et circundabo quasi sphe-
ram in circuitu tuo: ꝛ iaciã ꝯtra te ag-
gerẽ: et munimenta ponã in obsidionẽ
tuam. Humiliaberis de terra loqris: ꝛ
de humo audietur eloquiũ tuũ. Et erit
quasi phytonis de terra vox tua: et de
humo eloquiũ tuum mussitabit. Et erit B
sicut puluis tenuis multitudo vẽtilan
tiũ te: ꝛ sicut fauilla pertrãsiẽs multi-
tudo eoꝝ q cõtra te ꝑualuerũt. Eritqꝫ
repente: confestim a dño exercituũ vi-
sitabitur in tonitruo ꝛ cõmotione ter
re: ꝛ voce magna turbinis ꝛ tẽpestatis:
et flãma ignis deuorãtis. Et erit sicut
somnium visiõis nocturne multitudo
oĩm gẽtiũ q dimicauerũt ꝯ ariel: ꝛ oẽs
q militauerũt ꝛ obsederũt ꝛ preualue-
rũt aduersus eã. Et sicut somniat esu- C
riẽs ꝛ comedit: cũ aũt fuerit expergefa
ctus vacua est aĩa ei⁹. Et sicut somniat
sitiẽs ꝛ bibit: ꝛ postq̃ fuerit expergefa
ctus lassus adhuc sitit: et aĩa ei⁹ vacua
est: sic erit multitudo oĩm gentiũ q di-
micauerũt ꝯtra mõtẽ sion. Obstupesci
te ꝛ admiramini: fluctuate ꝛ vacillate:
inebriamini ꝛ nõ a vino: mouemini et
nõ in ebrietate: qm̃ miscuit vobis dñs
spm̃ soporis. Claudet oculos vros: ꝓ-
phetas et ꝑncipes vros: q vidẽt visio- D
nes operiet. Et erit vobis visio oĩm si-
cut verba libri signati: quẽ cũ dederint
sciẽti lras dicẽt: lege istũ: ꝛ rñdebit: nõ
possum: signatus est enim. Et dabit li- Mat.15.a.
ber nescienti literas dicetur qꝫ ei: lege: Marc.7.a.
ꝛ rñdebit nescio lras. Et dixit dñs. Eo E
q appropinquat pplś iste ore suo: ꝛ la
bijs suis glorificat me: cor aũt eius lon
ge est a me: ꝛ timuerũt me mandato ho
minũ et doctrinis: ideo ecce ego addã
vt admirationẽ faciã pplo huic mira-
culo grãdi et stupendo. Peribit enim Abdie.1.c.
sapientia a sapientibus eius: et intel- 1.Cor.1.c.
lectus prudentium eius abscondetur.
Ve qui ꝓfundi estis corde: vt a domi-
no abscondatis consilium: quorũ sunt
in tenebris opera: et dicũt. Quis videt Eccli.23.c.
nos: et qs nouit nos? Peruersa est hec
vestra cogitatio: quasi si lutum contra
figulum cogitet: et dicat opus factori
suo: nõ fecisti me: ꝛ figmẽtũ dicat ficto F
ri suo nõ itelligis. Nõne adhuc in mo- I.32.b.

dico τ in breui cõuertet' libanus ĩ char
mel: et charmel in saltũ reputabit'. Et
audiẽt in die illa surdi vba libri: τ de
tenebris τ caligine oculi cecorũ vide-
bũt. Et addent mites in dño leticiã: τ
pauperes hoies in scõ isrl' exultabũt:
qm defecit q̃ preualebat: cõsummat' est
illusor: τ succisi sunt oẽs q̃ vigilabant
sup iniq̃tatẽ: q̃ peccare faciebãt hoies
in verbo: τ arguentẽ in porta supplan
tabãt: τ declinauerunt frustra a iusto.
G Propter hoc hec dicit dñs ad domum
iacob qui redemit abraam. Nõ modo
confundet' iacob nec mõ vultus ei' eru
bescet: sed cũ viderit filios suos opera
manuũ mearũ in medio sui sanctificã-
tes nomen meum: τ sanctificabũt san-
ctum iacob: τ deum israel predicabũt:
et scient errantes spiritu intellectum:
et mussitatores discent legem.

¶ C.G. Cõminatio dñi cõtra reliq̃as
populi qui post destructionẽ hierusa-
lem in egyptum descenderãt. Ca.xxx.

Ve filij desertores dicit dñs:
B vt faceretis cõsiliũ τ nõ ex me
et ordiremini telã et nõ per
spm meũ: vt adderetis pctm
sup pctm: qui ambulatis vt
descẽdatis in egyptũ: τ os meũ nõ in-
terrogastis sperãtes auxiliũ in fortitu
dine pharaonis: habẽtes fiduciã ĩ vm
bra egypti: et erit vobis fortitudo pha
raonis in cõfusionem: τ fiduciã vmbre
egypti in ignominiã. Jerant enĩ ĩ taph
B nis principes tui: et nuncij tui vsq̃ ad
thanes peruenerũt. Oẽs cõfusi sunt su
per pplo qui eis pdesse nõ poterat. Nõ
fuerũt in auxiliũ τ in aliquã vtilitatẽ:
sed in cõfusionẽ τ in opprobriũ. Onus
iumẽtorum austri. In terra tribulatio
nis et angustie: leena et leo ex eis: vipe
ra τ regulus volans: portãtes sup hu-
meros iumẽtorũ diuitias suas: τ super
gibbũ camelorũ thesauros suos ad po-
pulum: q̃ eis pdesse non poterit. Egy-
ptus enĩ frustra et vane auxiliabit'. Jõ
clamaui sup hoc superbia tãtũ est q̃e-
sce. Nũc ergo ingressus scribe ei super
buxũ: τ in libro diligẽter exara illud:
et erit in die nouissimo in testimoniũ
C vsq̃ in eternũ. Ppls enĩ ad iracũdiam
puocãs est: τ filij mẽdaces: filij nolen-
tes audire legẽ dei. Qui dicũt vidẽti-
bus nolite videre: τ aspiciẽtib' nolite
aspicere nobis ea que recta sunt. Loq̃-
mini nobis placẽtia: videte nobis er-
rores: auferte a me viã: declinate a me
semitam: cesset a facie nr̃a scõs israel.
Propterea hec dicit dñs nr̃ scõs isrl'.
Pro eo qd reprobastis vbũ hoc: τ spe-
rastis in calũniã τ in tumultũ: et inixi
estis sup eo: ppterea erit vobis iniqui
tas hec sicut interruptio cadẽs τ req̃si
ta in muro excelso. Qm̃ subito dũ non
sperat' veniet cõtritio ei': τ cõminuet'
sicut cõterit' lagena figuli cõtritiõe p-
ualida: τ nõ inuenietur de fragmentis
eius testa in qua portet' igniculus de in
cẽdio: aut hauriat' parũ aq̃e de fouea:
q2 hec dicit dñs deus scõs isrl'. Si re- D
uertamini τ quiescatis: salui eritis. In
silentio et in spe erit fortitudo vr̃a. Et
noluistis et dixistis. Nequaq̃: sed ad
equos fugiemus. Ideo fugietis. Et sup
veloces ascẽdemus. Jõ velociores erũt
qui psequẽtur vos. Mille hoies a facie
terroris vnius: et a facie terroris q̃nq̃
fugietis: donec relinquamini q̃si mal'
nauis in vertice mõtis: τ quasi signum
sup collẽ. Propterea expectat dñs vt
misereat' vestri: et ideo exaltabit' par-
cens vobis: q2 deus iudicij dñs. Beati
oẽs q̃ expectãt eũ. Ppls enĩ sion habita-
bit in hierlm. Plorãs neq̃q̃ plorabis:
miserãs miserebit' tui: ad vocẽ clamo-
ris tui statĩ vt audierit: rñdebit tibi.
Et dabit dñs tibi panẽ arctũ et aquam
breuẽ: τ nõ faciet auolare a te vltra do
ctorẽ tuũ. Et erũt oculi tui vidẽtes p-
ceptorẽ tuũ: τ aures tue audiẽt verbũ
post tergũ monẽtis. Hec est via ãbula-
te ĩ ea: τ nõ declinetis neq̃ ad dexterã
neq̃ ad sinistrã. Et cõtaminabis lami
nas sculptiliũ argẽti tui: τ vestimentũ
cõflatilis auri tui: τ disperges ea sicut
immũdiciã mẽstruate. Egredere et di-
ces ei. Et dabit' pluuia semini tuo vbi-
cũq̃ seminaueris in terra: τ panis fru
gũ terre erit vberrimus τ pinguis: pa
scet' in possessiõe tua in die illo agnus
spaciose: τ tauri tui τ pulli asinorũ qui
opant' terrã: cõmixtũ migma comedẽt F
sicut in area vẽtilatũ est. Et erũt super
oẽm mõtẽ excelsum: τ sup oẽm collem
eleuatũ riui currẽtiũ aquarũ ĩ die inter
fectiõis multorũ cũ ceciderint turres.
Et erit lux lune sicut lux solis: τ lux so
lis erit septẽpliciter sicut lux septẽ die
rũ in die q̃ alligauerit dñs vuln' ppli
sui: τ percussurã plage ei' sanauerit. Ec-
ce nomẽ dñi venit de lõginquo: ardẽs
furor ei': et grauis ad portãdũ. Labia
eius repleta sunt indignatione: τ lin-
gua eius quasi ignis deuorans. Spũs

eius velut torrēs inundās vsq ad me-
diū colli: ad pdēdas gētes in nihilū: ꝛ
frenū erroris qḋ erat in maxillis pplo
rū. Cāticū erit vob sicut vox sctificate
solēnitatis: ꝛ letitia cordis sicut q pe-
git cū tibia vt intret in mōtem dñi ad
G fortē isrl. Et auditā faciet dñs gloriā
vocis sue: ꝛ terrorē brachij sui ostēdet
in cōminatione furoris: ꝛ flāma ignis
deuorātis. Allidet in turbine: ꝛ in lapi
de grādinis. A voce enim dñi pauebit
assur virga pcussus: ꝛ erit trāsitus vir
ge fundatus quā requiescere faciet dñs
sup eū i tympanis ꝛ cytharis: ꝛ in bel-
lis pcipuis expugnabit eos. Prepara-
ta est enī ab heri topheth a rege ppara-
ta: pfunda ꝛ dilatata. Nutrimēta eius
ignis ꝛ ligna multa: flatus domini si-
cut torrens sulphuris succendēs eam.
¶ C. S. Arguit ꝯfugiētes ad hui⁹ secu
li auxiliū plusq ad diuinū: penitētib⁹
pmittit misericordiā dei: de die iudi-
cij redit ad tēpora ezechielis. Ca. xxxi.

A Ve qui descēdūt in egyptū
ad auxiliū in eqs sperān-
tes: ꝛ habētes fiduciā sup
quadrigis: qꝛ multe sunt:
ꝛ sup equitib⁹: qꝛ preuali-
di nimis: ꝛ nō sunt cōfisi sup sanctum
B israel: ꝛ dñm nō requisierunt. Ipse aūt
sapiens adduxit malū: ꝛ verba sua non
abstulit. Et cōsurget cōtra domū pessi
morum: ꝛ cōtra auxiliū operātiū iniq
tatē. Egyptus homo: ꝛ non de⁹: ꝛ equi
eorū caro ꝛ nō spūs. Et dñs inclinabit
C manum suā et corruet auxiliator: ꝛ ca
det cui prestaƚ auxiliū simulq oēs cō-
sumētur: qꝛ hec dicit dñs ad me. Quō
si rugiat leo ꝛ catulus leonis sup pre-
dā suā: cū occurrerit ei multitudo pa-
storum: a voce eorum nō formidabit: ꝛ
a multitudine eorum non pauebit: sic
descēdet dñs exercituum: vt prelietur
super montē sion ꝛ super collem eius.
Sicut aues volantes sic proteget dñs
ē.2.b. exercituū hierusalem: protegēs ꝛ libe
D rans: transiens ꝛ saluans. Conuertimi
ni sicut in profundum recesseratis filij
israel. In die enim illa abijciet vir ido
la argēti sui: ꝛ idola auri sui que fece-
runt vobis manus vestre in peccatū: ꝛ
cadet assur in gladio nō viri: et gladi⁹
non hois vorabit eum: et fugiet non a
facie gladij: ꝛ iuuenes eius vectigales
erunt: et fortitudo eius a terrore trāsi
bit: et pauebunt fugientes principes
eius. Dixit dñs: cuius ignis est in sion:
et caminus eius in hierusalem.
¶ C. S. De aduentu xpi et apostolorū
eius: interponitur de multis opulen-
tis mulieribus captiuandis vt contē-
rantur et confundantur: de gaudio ce-
lestis patrie. Capi. xxxij.

Ecce in iustitia regnabit rex: A
et pncipes in iudicio perūt.
Et erit vir sicut qui abscōdi
tur a vēto: et celat se a tēpe-
state: sicut riui aquarū i siti:
et vmbra petre pminentis in terra de-
serta. Nō caligabunt oculi vidētiū: et
aures audiētiū diligēter auscultabūt:
et cor stultoꝝ intelliget sciētiā: et lin-
gua balboꝝ velociter loqueƚ et plane.
Non vocabiƚ vltra is qui insipiens est
pnceps: neq fraudulētus appellabiƚ
maior. Stultus enī fatua loqueƚ: ꝛ cor B
eius faciet iniqtatē vt pficiat simula-
tionē: ꝛ loquaƚ ad dñm fraudulēter: ꝛ
vacuā faciet aiam esuriētis: ꝛ potum
sitienti auferet. Fraudulēti vasa pessi
ma sunt. Ipse enī cogitatiōes cōcinna-
uit ad pdendos mites in sermone mē-
dacij: cū loqueretƚ paup iudiciū. Prin-
ceps vero ea que digna sunt pncipi co
gitabit: et ipse sup duces stabit. Mu-
lieres opulente surgite: ꝛ audite vocē
meā: filie cōfidētes pcipite aurib⁹ elo
quiū meū. Post dies ꝛ annū ꝛ vos con C
turbabimini ꝯfidētes. Cōsummata est
enī vindemia: collectio vltra nō veniet.
Obstupescite opulēte: ꝯturbamini ꝯfi
dētes: exuite vos ꝛ ꝯfundemini: accigi
te lūbos vr̄os. Sup vbera plāgite: sup
regione desiderabili: sup vinea fertili.
Super humū ppl̄i mei spine ꝛ vepres
ascēdēt: quāto magis sup omnes domos
gaudij ciuitatis exultātis. Dom⁹ ei di
missa est: multitudo vrbis relicta est: te
nebre ꝛ palpatio facte sunt sup speluū-
cas vsq i eternū. Gaudiū onagroꝝ pa D
scua gregū: donec effundatur sup nos
spūs de excelso. Et erit desertū i cher-
mel: ꝛ chermel i saltū reputabiƚ: ꝛ hita
bit i solitudie iudiciū: ꝛ iustitia i cher ē.29.c.
mel sedebit. Et erit opus iustitie pax:
ꝛ cult⁹ iustitie silētiū: ꝛ securitas vsq
in sempiternū. Et sedebit ppl̄s me⁹ in
pulchritudie pacis: ꝛ i tabernaculis fi
ducie ꝛ i reqe opulēta. Grādo aūt i de
scēsiōe saltus: ꝛ humilitate humiliabi
tur ciuitas. Beati q seminatis sup oēs
aquas immittētes pedē bouis ꝛ asini.
¶ C. S. Loquiƚ cōtra sennacherib: et
ad vltimā captiuitatē reuertiƚ: de his

qui videbunt dñm: et de scribis nō co-
gnoscentibus christum. Cap.xxxiij.
A Ve qui p̄daris: nōne et ipse

predaberis? Et q̄ spernis:
nōne ꝛ ipse sperneris? Cū
ꝯsummaueris dep̄datione
depredaberis. Cū fatigat⁹
desieris cōtēnere: contēne-
ris. Dñe miserere nr̄i: te eñ expectaui-
mus: esto brachiū nr̄m in mane: ꝛ salus
nostra in tp̄e tribulatiōis. A voce an-
geli fugerūt ppl'i: ꝛ ab exaltatione tua
disperse sunt gētes. Et cōgregabūtur
spolia vr̄a sicut colligit bruchus: velut
cū fosse plene fuerit de eo. Magnifica
tus est dñs qm̄ habitauit in excelso: im
pleuit sion iudicio ꝛ iustitia: et erit fi-
des in tp̄ib⁹ suis. Diuitie salutis sapiā
B et sciā: et timor dñi ipse est thesaurus
eius. Ecce vidētes clamabūt foris: an-
geli pacis amare flebūt. Dissipate sunt
vie: cessauit transiēs p̄ semitā: irritum
factū est pactū: piecit ciuitates: nō re-
putauit hoīes. Luxit et elāguit terra: cō
fusus est libanus ꝛ obsurduit. Et fact⁹
est saron sicut desertū: ꝛ cōcussa est ba-
san et carmelus. Nūc ꝯsurgā dicit dñs:
nūc exaltabor: nūc subleuabor. Conci-
pietis ardorē ꝛ parietis stipulā: spūs
vester vt ignis vorabit vos: ꝛ erūt ppl'i
quasi de incēdio cinis: spine ꝯgregate
igni cōburent̄. Audite q̄ lōge estis que
fecerim: ꝛ cognoscite vicini fortitudi-
nē meā. Cōterriti sunt in sion peccātores:
C possidebit tremor hypocritas. Quis
poterit habitare de vobis cū igne de-
uorāte: aut q̄s habitabit ex vobis cum
ardorib⁹ sempiternis? Qui ambulat i
iustitijs ꝛ loquit̄ veritatē: q̄ p̄ijcit aua
ritiā ex calūnia: ꝛ excutit manus suas
ab oī munere. Qui obturat aures suas
ne audiat sanguinē: et claudit oculos
suos ne videat malū. Iste in excelsis ha
bitabit: munimēta saxorū sublimitas
eius. Panis ei datus est: aq̄ ei⁹ fideles
i.Cor.i.d. sunt. Regē in decore suo videbūt: ꝛ ocu
li eius cernēt terrā de lōge. Cor tuum
meditabit̄ timorē. Ubi est litteratus? vbi
est legis v̄ba pōderans? vbi est doctor
paruulor̄? Pp̄lm ip̄rudētē nō videbis
pplm alti sermonis: ita vt nō possis i-
telligere disertitudinē lingue eius in
D quo nulla est sapiētia. Respice siō ciui
tatē solēnitatꝫ nr̄e. Oculi tui videbūt
hierl'm habitationē opulētā: taberna-
culū qđ nequaq̄ trāsferri poterit: nec
auferentur claui eius in sempiternū: ꝛ
oēs funiculi ei⁹ nō rūpent̄: q2 solūmō
ibi magnificus dñs deus noster. Locus
fluuior̄ riui latissimi ꝛ patentes: non
trāsibit p̄ eū nauis remigiū: neq3 trie-
ris magna transgredie eum. Dñs eñ
iudex noster: dñs legifer noster: dñs rex
noster. Ipse saluabit nos. Laxati sunt
funiculi tui: sed non preualebūt. Sic
erit malus tuus: vt dilatare signū non
queas. Tunc diuidentur spolia preda-
rum multarū: claudi diripiēt rapinā:
nec dicet vicinus elangui. Pp̄ls q̄ habi
tabit in ea: auferetur ab eo iniquitas.
¶ C.S. De die iudicij et de vastatione
iudee. Capi.xxxiiij.
A Ccedite gētes et audite: et

ppl'i attēdite: audiat ter-
ra ꝛ plenitudo eius: orbis
et oē germē ei⁹: q2 indigna
tio dñi sup̄ oēs gētes: ꝛ fu
ror sup̄ vniuersam militiā
eor̄. Interfecit eos ꝛ dedit eos i occi-
sionē. Interfecti eor̄ p̄ijcient̄: ꝛ de ca-
dauerib⁹ eor̄ ascēdet fetor. Tabescēt
montes a sanguine eor̄: ꝛ tabescet ois
militia celor̄: ꝛ cōplicabūt̄ sicut liber
celi: ꝛ ois militia eor̄ defluet sicut de-
B fluit foliū de vinea ꝛ de ficu: qm̄ inebri
atus est in celo gladius me⁹. Ecce sup̄
idumeā descēdet: ꝛ super pplm inter-
fectionis mee ad iudiciū. Gladi⁹ dñi
replet⁹ est sanguine: icrassat⁹ est adipe
de sanguine agnor̄ ꝛ hyrcor̄: de sāgui
ne medullator̄ arietū. Uictima ei dñi
in bosra: et interfectio magna in terra
edom. Et descēdēt vnicornes cū eis: et
tauri cū potētib⁹. Inebriabit̄ terra eo
rū sanguie: ꝛ hum⁹ eor̄ adipe pinguiū:
q2 dies vltionis dñi annus retributio
nis iudicij sion. Et cōuertētur torren-
tes eius in picē: ꝛ hum⁹ ei⁹ in sulphur:
et erit terra eius in picē ardētē: nocte
C et die nō extinguetur in sempiternū.
Ascendet fumus ei⁹ a gñatione in ge-
neratione: desolabit̄ in secula seculor̄.
Nō erit trāsiēs p̄ eā: ꝛ possidebūt illā
onocrotalus ꝛ herici⁹: ꝛ ibis ꝛ coruus
habitabūt in ea. Et extēdet̄ sup̄ eā mē
sura vt redigat̄ ad nihilum: ꝛ perpēdi
culū in desolationē. Nobiles eius non
erūt: ibi regē potius inuocabūt: ꝛ oēs
principes eius erūt in nihilū. Et oriē-
tur in domibus eius spine ꝛ vrtice: et
paliurus in munitionibus eius: ꝛ erit
cubile draconū: ꝛ pascua struthionū:
et occurrent demonia onocentauris:
et pilosus clamabit alter ad alterum.

D Ibi cubauit lamia: et inuenit sibi requiē.
Ibi habuit foueā hericius: et enutriuit
catulos: et circūfodit et fouit in vmbra
eius. Illuc congregati sunt milui alter
ad alterum. Requirite diligēter in libro
dñi et legite: vnū ex eis nō defuit: alter
alterū nō quesiuit: qr qđ ex ore meo proce-
dit ille mādauit: et spūs eius ipse cōgre
gauit ea: et ipse misit eis sortē: et manus
eius diuisit eā illis in mēsurā. Usq; in
eternū possidebūt eam: in generatiōe
et generationem habitabunt in ea.

¶ C.S. De vocatione gētiū et cōsola-
tione et xpi signis tpe pfecto. Ca. xxxv.

A Letabit deserta et inuia: et ex-
ultabit solitudo et florebit
quasi liliū. Germinās germi
nabit: et exultabit letabūda et
laudās. Gloria libani data est
I.90.c. ei decor carmeli et saron. Ipsi videbunt
gloriā dñi et decorē dei nři. Cōfortate
manus dissolutas: et genua debilia ro-
B borate. Dicite pusillanimes cōfortami-
ni: et nolite timere. Ecce deus nř vltionē
adducet retributionis: deus ipse veniet et
saluabit nos. Tūc aperient oculi ceco-
Mat.15.c. rū: et aures surdorū patebūt. Tūc saliet
C sicut ceruus claudus: et apta erit lingua
mutorū: qr scisse sunt i deserto aque et tor
rētes in solitudie: et que erat arida i sta-
gnū: et sitiēs in fontes aquarū. In cubi-
libus in qbus prius dracones habitabāt
D orietur viror calami et iunci: et erit ibi se-
mita: et via scā vocabit. Nō trāsibit p
eam pollutus: et hec erit vobis directa
via: ita vt stulti nō errent p eā. Nō erit
I.51.d. ibi leo: et mala bestia nō ascendet p eā:
nec inuenietur ibi. Et ambulabūt qui libe
rati fuerint et redēpti a dño cōuertent:
et venient in sion cū laude et letitia sem
piterna sup caput eorū. Gaudiū et leti-
tiā obtinebūt: et fugiet dolor et gemitus.

¶ C.S. Sennacherib ascēdit contra
hierusalem: et mittit rabsacē nūciū ad
regem ezechiam. Capi. xxxvi.

A
4.reg.18.c.
2.pa.32.a. Et factū est in quartodecimo
anno regis ezechie: ascēdit
sennacherib rex assyriorū
sup oēs ciuitates iuda mu
nitas et cepit eas. Et misit
rex assyriorū rabsacē de la-
chis in hierlm ad regē ezechiā in ma-
nu graui: et stetit in aqueductu piscine
superioris i via agri fulonis. Et egres
sus est ad eū eliachim filius helchie q
erat sup domū: et sobna scriba et ioahe
filius asaph a cōmētariis. Et dixit ad
eos rabsaces. Dicite ezechie. Hec dicit
rex magnus rex assyriorū. Que est ista fi
ducia qua cōfidis: aut quo consilio vel
fortitudine rebellare dispōis. Super
quē habes fiduciam: qr recessisti a me?
Ecce cōfidis sup baculū arūdineū con B
fractū istū sup egyptum: cui si innisus 23.q.3.c.h.
fuerit hō: intrabit in manū eius et pfo
rabit eā: sic pharao rex egypti oibus q
confidūt in eo. Qđ si rñderis mihi: in
dño deo nřo confidimus: nōne ipse est
cuius abstulit ezechias excelsa et alta-
ria: et dixit iude et hierlm. Corā altari
isto adorabitis: et nūc trade te dño meo
regi assyriorum: et dabo tibi duo milia
equorū: nec poteris ex te pbere ascenso
res eorū: et quō sustinebis faciē iudicis
vnius loci ex seruis dñi mei minoribus.
Qđ si cōfidis in egypto in quadriga et
in eqtibus: et nūc nunqd sine dño ascē
di ad terrā istā vt disperderē eā. Dñs
dixit ad me. Ascēde super terrā istā: et
disperde eā. Et dixit eliachim et sobna C
et ioahe ad rabsacē. Loquere ad seruos
tuos syra lingua: intelligimus enī ne lo-
quaris ad nos iudaice in auribus ppli:
qui est sup murū. Et dixit ad eos rabsa
ces. Nūquid ad dñm tuū et ad te misit
me dñs meus: vt loquerer oia verba ista:
et nō potius ad viros qui sedēt in mu
ro vt comedant stercora sua: et bibant
vrinā pedū suorū vobiscū? Et stetit rab
saces et clamauit voce magna iudaice:
et dixit. Audite verba regis magni: re-
gis assyriorū. Hec dicit rex. Nō vos se-
ducat ezechias: qr non poterit eruere
vos: et non vobis tribuat fiduciā eze-
chias super dño dicens. Eruēs libera-
bit nos dñs: nō dabitur ciuitas ista in D
manu regis assyriorum. Nolite audire
ezechiam. Hec enim dicit rex assyriorū.
Facite mecum benedictionem et egre-
dimini ad me: et comedite vnusquisq;
vineam suam et vnusquisq; ficū suā: et
bibite vnusquisq; aquā cisterne sue: do
nec veniam et tollam vos ad terrā que
est vt terra vestra: terrā frumēti et vini:
terram panū et vinearum. Nec contur
bet vos ezechias dicēs. Dñs liberabit
nos. Nūquid liberauerūt dii gentium
vnusquisq; terram suā de manu regis
assyriorū. Ubi est deus emath et arphat?
Ubi est deus sepharuaim? Nunqd libe
rauerūt samariā de manu mea? Quis
est ex omnibus diis terrarū istarū qui
eruerit terram suam de manu mea: vt
eruat dominus hierusalem de manu
mea?

mea? Et siluerunt: et nō responderunt
ei verbū. Mandauerat enim eis rex dicēs: ne respōdeatis ei. Et ingressus est
eliachim filius helchie q̄ erat sup domū:
et sobna scriba: et ioahe filius asaph a
cōmentarijs: ad ezechiam scissis vestibus: et nūciauerunt ei verba rabsacis.

¶ C.S. De tristitia ezechie et cōsolatione eius: de ꝓphetia esaie: de interfectione exercitus ab angelo cētūoctoginta q̄nq; milia: de morte sennacherib facta per filios suos. Capi. xxxvii.

B
4.reg.18.a.
Et factū est cū audisset rex
ezechias scidit vestimenta
sua: et obuolutus est sacco: et
intrauit i domū dn̄i. Et misit eliachim q̄ erat sup domū: et sobnā scribā: et seniores de sacerdotibus opertos saccis ad
esaiā filiū amos ꝓphetam: et dixerunt
ad eū. Hec dicit ezechias. Dies tribulationis et correptiōis et blasphemie dies
hec: q2 venerūt filij vsq; ad partū: et virtus nō est pariēdi. Si quo mō audiat
dn̄s deus tuus verba rabsacis quē misit rex assyrioꝝ dn̄s su9 ad blasphemādum dn̄m deū viuētē: et exprobrandū
sermonibus quos audiuit dn̄s de9 tu9.
Leua ergo oratione ꝓ reliquijs que re
C perte sunt. Et venerūt serui regis ezechie ad esaiā: et dixit ad eos esaias. Hec
dicetis dn̄o vestro. Hec dicit dn̄s. Ne
timeas a facie verboꝝ que audisti: q̄b9
blasphemauerūt pueri regis assyrioꝝ
me. Ecce ego dabo ei spm̄ et audiet nūcium: et reuertetur ad terrā suā; et corruere eum faciā gladio i terra sua. Reuersus est aūt rabsaces et inuenit regē
assyrioꝝ preliārē aduersus lobnā. Audierat eni q2 ꝓfectus esset de lachis: et
audiuit de taracha rege ethiopie dicētes. Egressus est vt pugnet ꝯtra te. Qd
cum audisset misit nuncios ad ezechiā
dicēs. Hec dicetis ezechie regi inde loquentes. Non te decipiat deus tuus in
quo tu cōfidis: dicens. Nō dabitur hie
E rusalem in manu regis assyrioꝝ. Ecce
tu audisti omnia que fecerūt reges assyrioꝝ omnibus terris quas subuerterunt: et tu poteris liberari? Nunquid
eruerunt eos dij gētium quos subuerterunt patres mei gozan et aram et reseph et filios edē q̄ erant in thalassar?
Ubi est rex emath et rex arphath et rex
vrbis sepharuaim ana et aua? Et tulit
ezechias libros de manu nuncioꝝ et legit eos: et ascēdit in domū domini: et
expādit eos coram domino. Et orauit
ad dn̄m dicēs. Domine exercituū deus
israel q̄ sedes sup cherubin: tu es deus
solus omnium regnorum terre: tu fecisti celū et terram. Inclina domine aurem tuā et audi: aperi oculos tuos et vide: et audi oīa verba sennacherib que
misit ad blasphemandum deum viuentem. Uere enim domine desertas fecerunt reges assyrioꝝ terras et regiones D
earum: et dederunt deos earū igni: nō
enim erant dij sed opera manuum hominum lignum et lapides: et comminuerunt eos. Et nunc domine deus noster
salua nos de manu eius: et cognoscant
omnia regna terre: quia tu es deus solus. Et misit esaias filius amos ad ezechiam dicēs. Hec dicit dominus deus
israel. Pro quib9 rogasti me de sennacherib rege assyriorum: hoc est verbum
quod locutus est dominus super eum.
Despexit te et subsannauit te virgo filia
syō: post te caput mouit virgo filia hierusalem. Cui exprobrasti et quem blasphemasti: et super quē exaltasti vocem E
tuam: et leuasti altitudinem oculorum
tuorum. Ad sanctum israel. In manu
seruoꝝ tuorum exprobrasti domino: et
dixisti. In multitudine quadrigarum
mearum ego ascēdi in altitudinē montium iuga libani: et succidā excelsa cedrorum ei9: et electas abietes illius:
et introibo altitudinē summitatis ei9 et
saltū carmeli ei9: ego fodi et bibi aquā
et exiccaui vestigio pedis mei omnes
riuos aggerū. Nunquid nō audisti que
olim fecerim ei? Ex dieb9 antiquis ego
plasmaui illud: et nūc adduxit et factū
est in eradicationem colliū cōpugnantium et ciuitatum munitarum. Habitatores earum breuiata manu contremuerunt et cōfusi sunt: facti sunt sicut
fenum agri: et gramē pascue: et herba
tectorū que exaruit anteq̄ maturesceret. Habitationē tuā et egressum tuū: F
et introitum tuum ego cognoui: et insaniam tuam contra me. Cum fureres
aduersum me superbia tua ascendit in
aures meas. Ponam ergo circulum in
naribus tuis: et frenum in labijs tuis:
et reducam te in viam per quā venisti.
Tibi autē hoc erit signū. Comede hoc
anno que sponte nascuntur: et in anno
scdo pomis vescere. In anno autē tertio seminate et metite: et plantate vineas: et comedite fructum earum. Et
emittet id qd̄ saluatū fuerit de domo

P

iuda: et quod reliquum est mittet radicem deorsum et faciet fructum sursum: quia de hierusalem exibunt reliquie et saluatio de monte sion. Zelus domini exercituum faciet istud. Propterea hec dicit dominus de rege assyriorum. Non intrabit ciuitatem hanc: et non iaciet ibi sagittam: et non occupabit eam clypeus: et non mittet in circuitu eius aggerem. In via qua venit per eam reuertetur: et ciuitatem hanc non ingredietur dicit dominus. Et protegam ciuitatem istam vt saluem eam: propter me et propter dauid seruum meum. Egressus est autem angelus domini: et percussit in castris assyriorum centumoctogintaquinque milia. Et surrexerunt mane: et ecce omnes cadauera mortuorum. Et egressus est et abiit. Et reuersus est sennacherib rex assyriorum: et habitauit in niniue. Et factum est cum adoraret in templo nesrach deum suum: adramelech et sarasar filii eius percusserunt eum gladio: fugeruntque in terram ararath: et regnauit asaraddom filius eius pro eo.

G

¶ C. S. Ezechias egrotauit et orauit ad dominum: qui addidit ei quindecim annos: et scripsit canticum gratiarum actionum. Capi. xxxviii.

A 4. reg. 20. a 2. pa. 32. f. De pe. di. 1. c. Fob: cm.

In diebus illis egrotauit ezechias vsque ad mortem: et introiuit ad eum esaias filius amos propheta: et dixit ei. Hec dicit dominus. Dispone domui tue: quia morieris tu et non viues. Et conuertit ezechias faciem suam ad parietem: et orauit ad dominum et dixit. Obsecro domine memento queso quomodo ambulauerim coram te in veritate: et in corde perfecto: et quod bonum est in oculis tuis fecerim. Et fleuit ezechias fletu magno. Et factum est verbum domini ad esaiam dicens. Uade et dic ezechie. Hec dicit dominus deus dauid patris tui. Audiui orationem tuam et vidi lachrimas tuas. Ecce ego adiiciam super dies tuos quindecim annos: et de manu regis assyriorum eruam te et ciuitatem istam: et protegam eam.

B 1. reg. 2. g. Luce. 2. c.

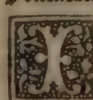
Hoc autem tibi erit signum a domino: quia faciet dominus verbum hoc quod locutus est. Ecce ego reuerti faciam vmbram linearum: per quas descenderat in horologio achaz in sole retrorsum decem lineis. Et reuersus est sol decem lineis per gradus quos descenderat. Scriptura ezechie regis iuda cum egrotasset et conualuisset de infirmitate sua. Ego dixi in dimidio dierum meorum: vadam ad portas inferi. Quesiui residuum annorum meorum: dixi non videbo dominum deum in terra viuentium. Non aspiciam hominem vltra: et habitatorem quietis. C

Generatio mea ablata est: et conuoluta est a me quasi tabernacula pastorum. Precisa est velut a texente vita mea: dum adhuc ordirer succidit me: de mane vsque ad vesperam finies me. Sperabam vsque ad mane quasi leo: sic contriuit omnia ossa mea. Job. 4. b.

De mane vsque ad vesperam finies me sicut pullus hyrundinis sic clamabo: meditabor vt columba. Attenuati sunt oculi mei: suspicientes in excelsum. Domine vim patior responde pro me quid dicam: aut quid respondebit mihi cum ipse fecerim. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Domine si sic viuitur: et in talibus vita spiritus mei: corripies me et viuificabis me: ecce in pace amaritudo mea amarissima. D

Tu autem eruisti animam meam vt non periret: proiecisti post tergum tuum omnia peccata mea. Quia non infernus confitebitur tibi: neque mors laudabit te: non expectabunt qui descendunt in lacum veritatem tuam. Uiuens viuens ipse confitebitur tibi: sicut et ego hodie pater filiis notam faciet veritatem tuam. Domine saluum me fac: et psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vite nostre in domo domini. Et iussit esaias vt tollerent massam de ficis: et cataplasmarent super vulnus eius et sanaretur. Et dixit ezechias. Quod erit signum: quia ascendam in domum domini.

¶ C. S. De nunciis merodach ad ezechiam: et de correptione ezechie ab esaia pro ostentatione domus sue. Cap. xxxix. A

In tempore illo misit merodach baladam filius baladam rex babylonis libros et munera ad ezechiam. Audierat enim quod egrotasset et conualuisset. 4. reg. 20. c

Letatus est autem super eis ezechias: et ostendit eis cellam aromatum: et argenti et auri et odoramentorum et vnguenti optimi: et omnes apothecas supellectilis sue: et vniuersa que inuenta sunt in thesauris eius. Non fuit verbum quod non ostenderet eis ezechias in domo sua: et in omni potestate sua. B

Introiuit autem esaias propheta ad ezechiam regem iuda: et dixit ei. Quid dixerunt viri isti: et vnde venerunt ad te? Et dixit ezechias. De terra longinqua venerunt ad me de babylone.

Et dixit. Quid viderūt in domo tua?
Et dixit ezechias. Oīa q̄ in domo mea
sunt viderunt: nō fuit res quā nō ostē-
derim eis in thesauris meis. Et dixit
esaias ad ezechiam. Audi verbum do-
mini exercituū. Ecce dies venient et au-
ferentur oīa q̄ in domo tua sunt: et que
thesaurizauerūt patres tui vsq; ad diē
hanc in babylonē. Nō relinquet quicq̄
D dicit dñs. Et de filijs tuis qui exibunt
de te quos genueris tollēt: et erunt eu-
nuchi in palatio regis babylonis. Et
dixit ezechias ad esaiā. Bonū verbum
domini qđ locut⁹ est. Et dixit. Fiat tā-
tum pax et veritas in diebus meis.

¶ C. S. De aduentu ioannis baptiste: de predicatione apostolorū: et de vocatione gentium et magnitudine vocantis: et de idolis. Capi. xl.

Onsolamini consolamini
B populus meus: dicit deus ve-
ster. Loquimini ad cor hie-
rusalem et aduocate eam:
quoniam cōpleta est mali-
cia eius: dimissa est iniqui-
tas illius. Suscepit de manu dñi du-
Mat. 3. a. plicia pro omnibus peccatis suis. Uox
Mar. 1. a. clamātis in deserto. Parate viam do-
Luce. 3. c. mini: rectas facite ī solitudīe semitas
Jo. 1. c. dei nostri. Omnis vallis exaltabitur et
ois mons et collis humiliabit: et erunt
praua in directa et aspera in vias pla-
nas. Et reuelabitur gloria domini: et
B videbit omnis caro pariter qđ os do-
Eccli. 14. c. mini locutum est. Uox dicētis. Clama:
Jaco. 1. b. et dixi. Quid clamabo? Omnis caro fe-
1. Pe. 1. d. num: et ois gloria eius quasi flos agri.
Exiccatum est fenum et cecidit flos: q2
spūs domini sufflauit in eo. Uere fenū
est populus. Exiccatum est fenum: et ce-
cidit flos: verbum aūt domini manet
35. q. 1. c. 1. in eternum. Super montem excelsum
C ascēde tu qui euangelizas sion: exalta
j. 62. d. in fortitudīe vocē tuā: qui euāgelizas
hierusalem. Exalta noli timere. Dic ci-
uitatibus iude. Ecce deus vester. Ecce
dominus deus in fortitudine veniet: et
brachium eius dominabitur. Ecce mer-
ces eius cū eo: et opus illius corā illo.
Sicut pastor gregē suū pascet: in bra-
chio suo cōgregabit agnos: et ī sinu suo
leuabit: fetas ipse portabit. Quis mē-
sus est pugillo aquas: et celos palmo
pōderauit? Quis appēdit tribus digi-
Sap. 9. c. tis molem terre: et librauit in pondere
Ro. 11. d. montes et colles in statera. Quis ad-
iuuit spiritum dñi: aut quis consilia-

rius eius fuit et ostēdit illi? Cum quo D
iniit cōsilium: et quis instruxit eū et do-
cuit eum semitam iusticie: et erudiuit
eum sciētia: et viā prudētie ostendit il-
li? Ecce gentes quasi stilla situle: et q̄si
momētum statere reputate sunt. Ec-
ce insule quasi puluis exiguus: et liba-
nus non sufficiet ad succēdendum: et
animalia eius non sufficient ad holo-
caustum. Oēs gentes quasi non sint sic
sunt corā eo: et quasi nihilū et inane re-
putate sunt ei. Cui ergo similē fecistis
deum: aut quam imaginem ponetis ei?
Nunquid sculptile cōflabit faber: aut E
aurifex auro figurabit illud: et laminis
argenteis argentarius? Forte lignum
et imputribile elegit artifex sapiens:
querit quomodo statuat simulachrum
q̄ non moueatur. Nunq̄d non scietis?
Nunquid non audistis? Nunquid non
annūciatum est vobis ab initio terre?
Nunquid non intellexistis fundamen-
ta terre? Qui sedet super gyrum terre
et habitatores eius sunt quasi locuste.
Qui extendit velut nihili celos: et ex-
pandit eos sicut tabernaculū ad inha-
bitandum. Qui dat secretorum scruta- F
tores quasi non sint: iudices terre ve-
lut inanes fecit. Et quidem neq; plan-
tato neq; sato: neq; radicato in terra
trunco eorum. Repente flauit in eos et j. 46. b.
aruerunt: et turbo quasi stipulam aufe- Mat. 17. b
ret eos. Et cui assimilastis me et adeq-
quastis me: dicit sanctus. Leuate in ex-
celsum oculos vestros: et videte quis
creauit hec. Qui educit in numero mi-
litiam eorū: et omnes ex nomine vocat.
Pre multitudine fortitudinis et robo-
ris virtutisq; eius: neq; vnū reliquum
fuit. Quare dicis iacob et loqueris isrl̄. G
abscondita est via mea a domino: et a
deo meo iudicium meū transibit. Nun-
quid nescis: aut non audisti. Deus sem-
piternus dominus qui creauit termi-
nos terre non deficiet neq; laborabit:
neq; est inuestigatio sapientie ei⁹. Qui
dat lasso virtutem: et his qui non sunt
fortitudinē et robur multiplicat. Defi-
cient pueri et laborabunt: et iuuenes in
infirmitate cadent. Qui aūt sperāt in
dño mutabūt fortitudinē: assumēt pē-
nas sicut aquile: current et non labora-
bunt: ambulabunt et non deficient.

¶ C. S. De resurrectione et ascensione christi. verba christi ad apostolos: de conuersione gentium: de confutatione idolorum. Capi. xli.

A Aceant ad me insule:⁊ gẽtes
mutẽt fortitudinẽ. Accedãt
et tũc loquãtur:simul ad iu
dicium ꝓpinquemus. Quis
suscitauit ab oriẽte iustum:
vocauit eũ vt sequeret se? Dabit in cõ
spectu eius gentes:⁊ reges obtinebit.
Dabit quasi puluerẽ gladio eius:sicut
stipulam vẽto raptã arcui eius. Perse
B quetur eos:trãsibit in pace:semita in
j.44.a. pedibus eius nõ apparebit. Quis hec
j.48.b. operatus est ⁊ fecit:vocãs gñatiões ab
exordio. Ego dñs:primus ⁊ nouissim⁹
ego sum. Uiderunt insule ⁊ timuerũt
extrema terre obstupuerũt:appropin
quauerũt ⁊ accesserũt. Unusquisqꝫ ꝓ
ximo suo auxiliabitur:⁊ fratri suo di
cet:cõfortare. Confortauit faber era
rius percutiẽs malleo eum ꝗ cudebat
tũc tpis:dicẽs glutino bonũ est:⁊ con
fortauit eũ clauis vt nõ moueretur. Et
C tu israel serue me⁹ iacob quem elegi:
j.43.c. semẽ abrahã amici mei in quo apprehẽ
di te:ab extremis terre ⁊ a longinquis
eius vocaui te:⁊ dixi tibi. Seru⁹ me⁹
es tu:elegi te ⁊ nõ abieci te. Ne timeas
q2 ego tecũ sum:ne declines q2 ego de⁹
tuus. Cõfortaui te ⁊ auxiliatus sum ti
bi:⁊ suscepi te dextera iusti mei. Ecce
confundent ⁊ erubescẽt oẽs ꝗ pugnãt
aduersum te. Erũt quasi nõ sint:et pe
ribunt viri qui cõtradicũt tibi. Queres
eos ⁊ nõ inuenies viros rebelles tuos:
et erũt quasi nõ sint:⁊ veluti ꝯsumptio
hois bellãtis aduersum te:q2 ego dñs
deus tuus apprehendẽs manũ tuã:di
censqꝫ tibi. Ne timeas:ego audiui te.
D Noli timere vermis iacob:qui mortui
estis ex israel. Ego auxiliatus sum tui
dicit dñs:⁊ redẽptor tu⁹ sctũs israel.
Ego posui te q̃si plaustrũ triturãs no
uum:hñs rostra serrãtia. Triturabis
mõtes et oẽs ⁊ colles:quasi puluerem
pones. Uentilabis eos ⁊ ventus tollet
eos:⁊ turbo disperget eos:⁊ tu exulta
bis in dño:⁊ in sctõ isrl letaberis. Ege
ni ⁊ pauperes querũt aquas ⁊ nõ sunt:
E ligua coꝝ siti aruit. Ego dñs exaudiã
eos deus israel:nõ derelinquam eos.
Aperiã in supremis collib⁹ flumina:
et in medio cãporũ fontes. Dabo in so
litudinẽ cedrũ ⁊ pinũ ⁊ myrtũ ⁊ lignũ
oliue. Ponã desertũ in stãgna aquaꝝ:
et terrã inuiã in riuos aquarũ. Ponã
in deserto abietẽ vlmũ et buxũ simul:
vt videãt ⁊ sciãt ⁊ recogitẽt ⁊ intelli
gant pariter:q2 manus dñi fecit hec:⁊
sanctus israel creauit illud. Prope fa
cite iudicium vestrũ dicit dñs:afferte
si quid forte habetis:dixit rex iacob.
Accedãt ⁊ nũcient vobis quecũqꝫ ven
tura sunt. Priora que fuerũt nũciate: F
et ponemus cor nostrũ ⁊ sciem⁹ nouis
sima eoꝝ:et que vẽtura sunt indicate
nobis. Annũciate que ventura sunt in
futurũ:⁊ sciemus q2 dij estis vos. Be
ne quoqꝫ aut male si potestis facite:et
loquamur ⁊ videamus simul. Ecce vos
estis ex nihilo:⁊ opus vestrum ex eo ꝙ
nõ est. Abominatio est qui elegit vos.
Suscitaui ab aquilone:⁊ veniet ab or
tu solis. Uocabit nomẽ meum:⁊ addu
cet magistratus quasi lutũ:⁊ velut pla
stes cõcalcãs humũ. Quis annũciauit G
ab exordio vt sciamus:et a principio
vt dicamus iustus es. Nõ est annũciãs
neqꝫ predicẽs:neqꝫ audiens sermones
vestros. Primus ad sion dicet ecce ad
sunt:⁊ hierusalẽ euãgelistas dabo. Et
vidi ⁊ nõ erat ex istis quisqꝫ qui iniret
consiliũ:et interrogatus rñderet ver
bum. Ecce oẽs iniusti ⁊ vana opa eoꝝ:
ventus et inane simulacra eorum.

¶ Ca. S. De xp̄o et baptismo eius:de
verbis patris ad filiũ ⁊ ad apostolos:
de aduentu xp̄i et peruersione iudeoꝝ
propter idola. Capi. xlij. A

Cce seruus meus suscipiã
eũ:electus meus ꝯplacuit Mat.12.b.
sibi in illo aĩa mea. Dedi 2.q.5.capi.
spm̃ meũ sup eũ:iudicium nos si.in fi.
gẽtibus ꝓferet. Nõ clama
bit neqꝫ accipiet personã:
nec audietur vox eius foris. Calamũ
cassatũ nõ cõteret:⁊ linũ fumigãs nõ
extinguet. In veritate educet iudiciũ:
nõ erit tristis neqꝫ turbulentus donec
ponat in terra iudiciũ:⁊ legẽ eius in
sule expectabũt. Hec dicit dñs de⁹ cre
ans celos ⁊ extẽdẽs eos:firmãs terraꝫ
et que germinãt ex ea:dans flatũ pplo j.49.b.
qui est sup eã:⁊ spm̃ calcãtib⁹ eã. Ego B
dñs vocaui te in iustitia et apprehẽdi j.48.c.
manum tuã ⁊ seruaui te. Et dedi te in
fedus ppli in lucem gẽtiũ:vt aperires
oculos cecorum ⁊ educeres de ꝯclusio
ne vinctũ:de domo carceris sedẽtes in
tenebris. Ego dñs hoc est nomen meũ. ps.149.
Gloriam meã alteri nõ dabo:⁊ laudẽ
meã sculptilibus que ꝓma fuerũt ecce
venerũt. Noua q̃z ego annũcio anteqꝫ
oriantur:audita vobis faciam. Canta
te dño canticũ nouum:laus eius ab ex
tremis terre. Qui descenditis in mare

et plenitudo ei⁹: insule et habitatores
earum. Leuetur desertum et ciuitates
eius: in domib⁹ habitabit cedar. Lau-
date habitatores petre: de vertice mon
tium clamabunt. Ponent domino glo
riam: et laudem eius in insulis nũcia-
C bũt. Dominus sicut fortis egredietur:
sicut vir preliator suscitabit zelũ. Uo-
ciferabitur et clamabit: sup inimicos
suos confortabitur. Tacui: semper si-
lui: patiẽs fui: sicut parturiẽs loquar.
Dissipabo ꝛ absorbebo simul: desertos
faciam mõtes et colles: et omne germẽ
eorum exiccabo. Et ponã flumina in
insulas: ꝛ stagna arefaciam. Et educam
cecos in viam quã nesciunt: in semitis
quas ignorauerũt ambulare eos faciam.
Ponam tenebras coram eis in lucẽ et
praua in recta. Hec verba feci eis: ꝛ nõ
dereliqui eos. Cõuersi sunt retrorsum.
Cõfundantur ꝯfusione q̃ cõfidũt in scul-
ptili: q̃ dicunt cõflatili vos dij nostri.
D Surdi audite: ꝛ ceci intuemini ad vi-
dẽdũ. Quis cecus nisi seruus meus: et
surdus nisi ad quẽ nũcios meos misi?
Quis cecus: nisi q̃ venũdat⁹ est? Et quis
cecus: nisi seru⁹ dñi? Qui vides multa
nõne custodies: q̃ apertas habes aures
nõne audies. Et dñs voluit vt sctifica-
ret eũ: ꝛ magnificaret legem, ꝛ extolle-
ret: ipse aũt populus direptus ꝛ vasta-
1.q6.2.c. tus. Laqueus iuuenum oẽs: ꝛ in domi-
paulus di- bus carcerũ abscõditi sunt. Facti sunt
cat. in rapinã: nec est q̃ eruat ĩ direptionẽ:
nec est q̃ dicat redde. Quis est in vobis
q̃ audiat hoc attẽdat et auscultet futu
ra? Quis dedit in direptionẽ iacob: et
israel vastãtib⁹. Nonne dominus ipse
est: cui peccauim⁹? Et noluerũt in vijs
eius ambulare: et nõ audierunt legem
eius. Et effudit super eũ indignationẽ
furoris sui ꝛ forte bellũ: et combussit
eum in circuitu et nõ cognouit: ꝛ suc
cendit eum et non intellexit.

¶ C. S. Populos credẽtes ex iudeis
securos facit: ꝛ ꝓmittit fidem ex omni
parte: increpat gentes de idolatria: q2
annũciãti nõ crediderũt: de sacrificijs
et thure iudeorũ reprobatis. Ca. xliij.

A Et nũc hec dicit dñs creãs
te iacob: ꝛ formans te isrl.
Noli timere q2 redemi te:
et vocaui te nomine tuo.
Me⁹ es tu. Cũ trãsieris p
aquas tecũ ero: et flumina
non operient te. Cum ambulaueris in
igne non combureris: ꝛ flãma nõ arde
bit in te: quia ego dñs deus tuus san-
ctus israel saluator tuus. Dedi propi-
tiationẽ tuã egyptũ et ethiopiã: et sa-
ba pro te. Ex quo honorabilis fact⁹ es
in oculis meis et gloriosus: ego dilexi
te. Et dabo homĩes ꝓ te: et populos pro A.4.b.
aĩa tua. Noli timere: q2 ego tecũ sum.
Ab oriẽte adducã semẽ tuũ: ꝛ ab occi-
dẽte ꝯgregabo te. Dicã aquiloni da: et
austro noli ꝓhibere. Affer filios meos
de lõginquo: ꝛ filias meas ab extremis
terre. Et oẽm q̃ inuocat nomẽ meũ in
gl'iam meã creaui eũ: formaui eũ ꝛ feci
eũ. Educ foras populũ cecum ꝛ oculos B
habentẽ: surdũ ꝛ aures ei sunt. Omnes
gẽtes congregate sunt simul: ꝛ collecte
sunt tribus. Quis in vobis annunciet
istud: ꝛ q̃ p̃ma sunt audire vos faciet?
Dẽt testes eorum ꝛ iustificentur: et au-
diant et dicãt. Uere vos testes mei: di-
cit dñs: et seruus meus quem elegi: vt
sciatis ꝛ credatis mihi ꝛ itelligatis: q2
egoipse sum. Ante me nõ est formator
deus: ꝛ post me non erit. Ego sum ego
sum dominus: ꝛ nõ est absq3 me salua- Osee. 13.b.
tor. Ego annũciaui ꝛ saluaui: auditum
feci: ꝛ nõ fuit in vobis alienus. Uos te-
stes mei dicit dominus: ꝛ ego deus. Et
ab initio egoipse: ꝛ nõ est qui de manu
mea eruat. Operabor: et quis auertet il-
lud? Hec dicit dominus redemptor ve-
ster sanctus isrl. Propter vos emisi in
babylonẽ et detraxi vectes vniuersos:
et chaldeos in nauibus suis gloriã- C
tes. Ego domin⁹ sanctus vester: creãs
israel rex vester. Hec dicit domin⁹ qui
dedit in mari viam: ꝛ in aquis torren-
tibus semitam. Qui eduxit quadrigã
ꝛ equũ: agmen ꝛ robustum. Simul ob-
dormierunt nec resurgẽt: cõtriti sunt
quasi lignũ: et extincti sunt. Ne memi-
neritis priorum: et antiqua ne intuea-
mini. Ecce ego facio noua: ꝛ nũc orien-
tur: vtiq3 cognoscetis ea. Ponã in de- 1. corin. 5.d
serto viam: ꝛ in inuio flumina. Et glo Apoc. 21.a
rificabit me bestia agri: dracones ꝛ stru
thiões: quia dedi in deserto aquas: et
flumina in inuio: vt darem potum po-
pulo meo electo meo. Populum istum
formaui mihi: laudem meã narrabit. D
Non me inuocasti iacob: nec laborasti
in me israel. Non obtulisti mihi arietẽ
holocausti tui: ꝛ victimis tuis nõ glori
ficasti me. Nõ te seruire feci in oblatio
ne: nec laborẽ tibi prebui in thure. Nõ
emisti mihi argẽto calamũ: ꝛ adipe vi
ctimarũ tuarũ nõ inebriasti me. Uerũ

tamen servire me fecisti in peccatis tuis:
prebuisti mihi laborē in iniquitatib⁹
tuis. Ego sum: ego sum ipse q̄ deleo ini-
quitates tuas propter me: ⁊ peccatorum
De pe. di. i. c. ecce nūc. tuorum nō recordabor. Reduc me in me-
moriā et iudicemur simul: narra si q̄d
habes vt iustificeris. Pater tuus pri⁹
peccauit: ⁊ interpretes tui preuaricati
sunt in me. Et contaminaui principes
sanctos: dedi ad internitionē iacob: et
israel in blasphemiam.

¶ C. S. De baptismo nouo: subsannat
deus idola: vocat ad penitētiā: et ostē
dit potentiam suam. Capitulū. xliiij.

B Hier. 30. d. et. 46. g. ET nunc audi iacob serue
me⁹: ⁊ isrł quem elegi. Hec
dicit dn̄s faciēs: et formās
te ab vtero auxiliator tu⁹.
Noli timere serue meus ia
cob: ⁊ rectissime quē elegi.
Effundam em̄ aquas super sitientem:
et fluēta super aridam. Effundam spi
ritum meū super semen tuum: et bene-
dictionem meam super stirpem tuā: et
germinabūt inter herbas quasi salices
iuxta preterfluentes aquas. Iste dicet:
domini ego sum: ⁊ ille vocabit ī nomi
ne iacob. Et hic scribet manu sua do-
mino: et in nomine israel assimilabit̄.
Hec dicit dominus rex israel: ⁊ redem
I. 41. b. et. I. 48. b. Apoc. i. d. et. 22. c. ptor eius dominus exercituū. Ego pri
mus ⁊ ego nouissimus: ⁊ absq̄ me non
est de⁹. Quis similis mei? Vocet et an-
nūciet: ⁊ ordinē exponat mihi. Ex quo
cōstitui mihi populum antiquū. Vētu
ra ⁊ que futura sunt annūciet eis. No-
lite timere: neq̄ cōturbemini. Extunc
audire te feci: ⁊ annunciaui. Vos estis
B testes mei. Nūquid est deus absq̄ me:
Baruc. 6. b et formator quem ego non nouerim?
Plaste idoli omnes nihil sunt: ⁊ amā-
tissima eorum non proderunt eis. Ipsi
sunt testes eorum: quia non vidēt neq̄
intelligunt vt confundantur. Quis for
mauit deum et sculptile conflauit ad
nihil vtile? Ecce omnes participes ei⁹
confundentur. Fabri enim sunt ex ho-
minibus. Conuenient enim omnes: sta
bunt et pauebunt et confundantur si-
mul. Faber ferrarius lima operatus est:
in prunis ⁊ ī malleis formauit illud: ⁊
operatus est in brachio fortitudinis sue.
Sapi. 13. c Esuriet et deficiet: nō bibet aquam et
lassescet. Artifex lignarius extēdit nor
mā: formauit illud in runcina. Fecit il
lud in angularibus: ⁊ in circino torna
uit illud: ⁊ fecit imaginē viri quasi spe
ciosum hominem habitantē in domo.
Succidit cedros: tulit ilicē et quercū
q̄ steterat inter ligna saltus. Plātauit C
pinū quam pluuia nutriuit: et facta est
hominibus in focū. Sumpsit ex eis et
calefact⁹ est: ⁊ succēdit ⁊ coxit panes:
de reliquo autem operatus est deum ⁊
adorauit: fecit sculptile ⁊ curuatus est
ante illud. Mediū ei⁹ cōbussit igni: et
de medio eius carnes coxit ⁊ comedit:
coxit pulmētū ⁊ saturat⁹ est: ⁊ calefa-
ctus est ⁊ dixit. Vah: calefact⁹ sum: vi-
di focum. Reliquum autem eius deum
fecit ⁊ sculptile sibi. Curuatur ante il
lud: ⁊ adorat illud: ⁊ obsecrat dicens.
Libera me q̄ deus meus es tu. Nescie-
runt: neq̄ intellexerūt. Obliti em̄ sunt
ne videant oculi eorū: et intelligant in
corde suo. Non recogitāt in mente sua:
neq̄ cognoscūt: neq̄ sentiūt vt dicant.
Medietatem eius combussi igni: ⁊ co
xi sup carbones eius panes: et coxi car
nes ⁊ comedi: ⁊ de reliquo ei⁹ idolum
faciam. Ante truncum ligni procidam.
Pars eius cinis est. Cor insipiens ado
rabit illud: ⁊ non liberabit animā suā
neq̄ dicet: forte mendaciū est in dexte- D
ra mea. Memēto horū iacob et israel:
qm̄ seru⁹ me⁹ es tu. Formaui te: seruus
meus es tu isrł non obliuiscaris mei.
Deleui vt nubē iniq̄tates tuas: ⁊ quasi
nebulā peccata tua. Reuertere ad me
quoniā redemi te. Laudate celi qm̄ mi
sericordiā fecit domin⁹: iubilate extre
ma terre. Resonate mōtes laudationē
saltus ⁊ omne lignū eius. Qm̄ redemit
dn̄s iacob: ⁊ israel gloriabitur. Hec di
cit dn̄s redēptor tuus: et formator tu⁹
ex vtero. Ego sum dn̄s faciēs oīa: extē-
dēs celos solus: stabiliēs terrā ⁊ null⁹
mecū. Irrita faciens signa diuinorū: et
ariolos in furorē vertēs. Cōuertēs sa-
piētes retrorsum: et sciētiā eorum stultā
faciēs. Suscitās verbū serui sui: ⁊ cō-
silium nunciorū suorum complens. Qui di
co hierusalē habitaberis: et ciuitatib⁹
iude edificabimini: ⁊ deserta ei⁹ susci-
tabo. Qui dico pfundo desolare: ⁊ flu
mina tua arefaciam. Qui dico cyro pa
stor meus es: et oēm voluntatē meā cō
plebis. Qui dico hierusalem edificabe
ris: et templo fundaberis.

¶ C. S. Prophetia de cyro qui popu-
lum liberauit a captiuitate: de aduen-
tu christi: de collectione gentium ad fi
dem: de penitentia colentium idola.

Capitulum. xlv.

A Ec dicit dñs xp̄o meo cy-
ro: cuiꝰ apphēdi dexterā:
vt subiciā añ faciē eiꝰ gen
tes: ⁊ dorsa regū vertā. Et
aperiā corā eo ianuas: ⁊
porte nō claudent̃. Ego añ
te ibo: ⁊ gl'iosos terre humiliabo. Por
tas ereas cōterā: ⁊ vectes ferreos con-
fringā. Et dabo tibi thesauros abscon
ditos ⁊ arcana secretoꝝ: vt scias quia
ego dñs q̄ voco nomē tuū deꝰ isrl': pro-
pter seruū meū iacob: ⁊ israel electum
meū. Et vocaui te noīe tuo: assimilaui
te: ⁊ nō cognouisti me. Ego dñs et non
24.q.3. c. q̄ est amplius. Extra me nō est deꝰ. Accin
dā. vsi. col xi te ⁊ nō cognouisti me: vt sciant hi q̄
liciani. ab ortu solis ⁊ q̄ ab occidente: quoniā
B absq3 me nō est deꝰ. Ego dñs ⁊ nō est al
ter: formās lucem ⁊ creās tenebras: fa-
ciēs pacē ⁊ creās malū. Ego dñs faciēs
omnia hec. Rorate celi desup et nubes
pluant iustū: aperiat̃ terra ⁊ germinet
saluatorē: ⁊ iusticia oriatur simul. Ego
dñs creaui eū. Ue q̄ cōtradicit factori
suo: testa de samijs terre. Nunq̄d dicet
lutū figulo suo q̄d facis: et opus tuum
Rom.9.d. absq3 manibꝰ est? Ue q̄ dicit patri q̄d
Luce.23.c. generas: ⁊ mulieri quid parturis? Hec
dicit dñs sctūs israel plastes eius. Uē-
tura interrogate me: sup filios meos ⁊
sup opus manuū mearū mādate mihi.
Ego feci terrā: ⁊ hominē sup eā creaui
ego. Et manus mee tetenderunt celos:
et oī militie eorū mandaui. Ego susci-
taui eū ad iustitiam: et oēs vias eiꝰ di
rigā. Ipse edificabit ciuitatē meā: ⁊ ca
ptiuitatē meam dimittet nō in precio
neq3 in muneribꝰ: dicit dñs deus exer-
C citūum. Hec dicit dñs deus. Labor egy
pti ⁊ negociatio ethiopie: ⁊ sabaim vi
ri sublimes ad te trāsibūt ⁊ tui erunt.
Post te ambulabūt: vincti manicis p-
gēt: ⁊ te adorabunt teq3 deprecabunt̃.
Tm̄ in te est deus: ⁊ nō est absq3 te deꝰ.
Uere tu es deus absconditus: deꝰ isrl'
saluator. Confusi sunt et erubuerunt
omnes simul: abierunt in confusionem
fabricatores errorum. Israel saluatus
est in dño salute eterna. Non confunde
mini et nō erubescetis vsq3 in seculum
seculi: q2 hec dicit dñs creās celos. Ipe
deꝰ formās terrā ⁊ faciēs eā. Ipse pla-
stes eiꝰ. Non in vanū creauit eā: sed vt
habitet̃ formauit eā. Ego dñs et nō est
D alius. Nō in abscōdito locutus sum in
loco terre tenebroso. Non dixi semini
iacob frustra: querite me. Ego dñs lo-
quens iustitiam: annuncians recta. Cō-
gregamini ⁊ venite: ⁊ accedite simul: q̄
saluati estis ex gentibꝰ. Nescierūt qui
leuant signū sculpture sue: ⁊ rogāt deū
nō saluantē. Annūciate ⁊ venite: ⁊ cō-
siliamini simul. Quis auditū fecit hoc
ab initio? Extūc p̄dixi illud. Nūquid
non ego dñs: ⁊ non est vltra deus absq3
me? Deus iustus ⁊ saluās: nō est preter
me. Cōuertimini ad me et salui eritis
oēs fines terre: q2 ego deus et non est
alius. In memetipso iuraui. Egredie- Rom.14.b.
tur de ore meo iustitie verbum: ⁊ nō re Phil.2.b.
uertetur: quia mihi curuabit̃ omne ge
nu: et iurabit omnis lingua. Ergo i do
mino dicet. Mee sunt iustitie ⁊ impe-
riū. Ad eū veniēt: ⁊ confundantur oēs
qui repugnant ei. In dño iustificabit̃:
et laudabitur omne semen israel.

¶ C. S. De destructiōe idolatrie: ver-
ba dei patris vbi increpat iudeos ⁊ re
uocat ab idolis: et salutem promittit
in filio. Capitulum.xlvi.

Onfractus est bel: cōtritꝰ A
est nabo: facta sunt simula
cra eoꝝ bestijs ⁊ iumētis.
Onera vr̃a graui pondere
vsq3 ad lassitudinē conta-
buerūt: et contrita sunt si-
mul. Nō potuerūt saluare portantē: et
aīa eorū i captiuitatē ibit. Audite me
domꝰ iacob: ⁊ omne residuū domꝰ isrl'. B
Qui portamini a meo vtero: q̄ gestami
ni a mea vulua. Usq3 ad senectam ego-
ipse: ⁊ vsq3 ad canos ego portabo. Ego
feci ⁊ ego ferā: ego portabo ⁊ saluabo. s.40.b.
Cui assimilastis me ⁊ adequastis: ⁊ cō-
parastis me ⁊ fecistis similē? Qui con-
fertis aurū de sacculo: ⁊ argentū in sta
thera pōderatis. Conducētes aurificē baruc.6.c.
vt faciat deū: ⁊ pcidūt ⁊ adorāt. Por- C
tāt illū in humeris gestātes: ⁊ ponētes
in loco suo: ⁊ stabit ac de loco suo non
mouebit̃. Sed et cum clamauerint ad
eū nō audiet: de tribulatione nō salua
bit eos. Memētote istud ⁊ confunda-
mini: redite preuaricatores ad cor. Re
cordamini prioris seculi quoniā ego
sum deus: et non est vltra deus: nec est
similis mei annuncians ab exordio no
uissimum: et ab initio que necdum fa-
cta sunt dicens. Consilium meum sta-
bit: et omnis voluntas mea fiet. Uo- D
cans ab oriente auem: et de terra lon Als ✝ iustū
ginqua virū voluntatis mee. Et locu-
tus sum et adducam illud: creaui et fa
ciā illud. Audite me duri corde q̄ lōge

ctis a iusticia. Prope feci iusticiā meā
nō elongabit: ⁊ sal⁹ mea non morabit.
Dabo in syō salutē: ⁊ i isrł gloriā meā.
¶ C. S. Sermo dñi ↄtra babylonem:
vbi ostēdit eius supbia: humiliatio et
A destructio. Capitulum. xlvij.
2. q. 5. cap. Apaulus. Ezec. 23. c. Naū. 3. b.

Escēde: sede i puluere virgo
filia babylō: sede i terra. Nō
est soliū filie chaldeoꝝ: quia
vltra nō vocaberis mollis et
tenera. Tolle mollā et mole
farinā. Denuda turpitudinē tuam: di-
scooperi humeꝝ: reuela crura: trāsi flu
mina. Reuelabit ignominia tua: et vi-
debit opprobriū tuū. Ultionē capiā: ⁊
nō resistet mihi hō. Redemptor noster
dñs exercituū: nomen illius sctūs isrł.
B Sede tacens et intra in tenebras filia
chaldeoꝝ: qr nō vocaberis vltra dña re
gnoꝝ. Iratus sum sup pplm meū: cōta
minaui hereditatē meā: et dedi eos in
manu tua. Nō posuisti eis mias. Sup
senē aggrauasti iugū tuū valde: ⁊ dixi-
Apoc. 18. b sti. In sempiternū ero dña. Non posui
sti hec sup cor tuum: neq; recordata es
nouissimi tui. Et nunc audi hec delica
ta: ⁊ habitās ↄfidēter: q dicis in corde
tuo: ego sum: et nō est pter me ampli⁹.
Non sedebo vidua: ⁊ ignorabo sterili-
tatē. Uenient tibi duo hec subito i die
C vna: sterilitas ⁊ viduitas. Uniuersa ve
nerunt sup te pꝑter multitudinē ma-
leficioꝝ tuorū: ⁊ pꝑter duritiā incan-
Uicl. 47. c tatoꝝ tuoꝝ vehementē. Et fiduciā ha-
buisti in malicia tua: et dixisti. Non est
qui videat me. Sapientia tua ⁊ scien-
tia tua hec decepit te. Et dixisti in cor-
de tuo. Ego sum et preter me nō est al-
tera. Ueniet super te malum ⁊ nescies
ortū eius: et irruet super te calamitas
quā nō poteris expiare. Ueniet super
te repēte miseria quam nescis. Sta cū
incantatoribus tuis: ⁊ cū multitudine
maleficiorū tuorum in quib⁹ laborasti
ab adolescētia tua: si forte qd prosint
tibi: aut si possis fieri fortior. Defecisti
in multitudine cōsiliorū tuoꝝ. Stent
D et saluēt te augures celi q te cōtempla
bant sidera ⁊ supputabāt mēses: vt ex
eis annūciarēt ventura tibi. Ecce facti
sunt quasi stipula: ignis cōbussit eos.
Non liberabunt animā suam de manu
flamme nō sunt prune qb⁹ calefiāt: nec
focus vt sedeāt ad eū. Sic facta sunt ti
bi: in qbuscūq; laboraueras. Negocia-
tores tui ab adolescētia tua: vnusq̄sq;
in via sua errauerūt. Nō est q saluet te.

¶ C. S. Increpat dñs duriciā iudeoꝝ
per sapiētiā qua cognoscit futura: per
potētiā qua creauit oia se colendū pꝛo
bat ⁊ non idola pꝑter que traditi sunt
inimicis: de liberatiōe eoꝝ. Ca. xlviij.

Udite hec dom⁹ iacob qui A
vocamini noie israel: et de
aq̄s iuda existis q iuratis
in noie dñi: ⁊ dei isrł recor
damini: nō in veritate neq;
in iusticia. De ciuitate eī sancta voca-
ti sunt: ⁊ sup deū israel ↄstabiliti sunt.
Dñs exercituū nomen eius. Priora ex-
tūc annūciaui ⁊ ex ore meo exierunt: et
audita feci ea: repēte operatus sum et
venerūt. Sciui enim qr durus es tu: et
neruus ferreus ceruix tua: ⁊ frons tua
erea. Predixi tibi extūc: anteq̄ venirēt
indicaui tibi ne forte diceres. Idola
mea fecerūt hec: ⁊ sculptibilia mea ⁊ cō
flatilia mādauerūt ista. Que audisti vi
de oia. Uos aūt non annūciastis. Audi B
ta tibi feci noua extunc: et conseruata
sunt q nescis. Nūc creata sunt et nō ex-
tūc ⁊ ante diē: ⁊ non audisti ea ne forte
dicas. Ecce ego cognoui ea. Neq; audi-
sti neq; cognouisti: neq; extunc apta est
auris tua. Scio eī qr pꝛuaricās pꝛuari
caberis: ⁊ trāsgressorē ex vtero vocaui
te. Propter nomē meū lōge faciā furo-
rē meū: ⁊ laude mea ifrenabo te ne in-
tereas. Ecce excoxi te sꝫ nō quasi argen
tum: elegi te i camino paupertatis. Pro-
pter me pꝑter me faciā vt nō blasphe-
mer: ⁊ gloriā meā alteri non dabo. Au
di me iacob: ⁊ israel quē ego voco. Ego
ipse ego prim⁹: ⁊ ego nouissim⁹. Ma- S. 42. b.
nus quoq; mea fundauit terrā: ⁊ dexte S. 41. b.
ra mea mēsa est celos. Ego vocabo eos: S. 44. a.
et stabunt simul. Cōgregamini omnes C
vos ⁊ audite. Quis de eis annunciauit
hec? Dñs dilexit eū: faciet volūtatē suā
in babylone: ⁊ brachiū suū i chaldeis.
Ego ego locut⁹ sum ⁊ vocaui eum: ad-
duxi eū et directa est via eius. Accedi-
te ad me: et audite hec. Nō a principio
in abscōdito locut⁹ sum. Ex tpe anteq̄
fierēt ibi erā: ⁊ nūc dñs de⁹ misit me et
spūs ei⁹. Hec dicit dñs deus redēptor
tuus sctūs isrł. Ego dñs deus tuus do-
cēs te vtilia: gubernās te i via qua am
bulas. Utinā attēdisses mādata mea. D
Facta fuisset sicut flumē pax tua: ⁊ iu-
sticia tua sicut gurgites maris. Et fuis-
set quasi arena semen tuū: et stirps vte
ri tui vt lapilli eius. Non interisset: et
non fuisset attritum nomē eius a facie

mea. Egredimini de babylone: fugite
a chaldeis: i voce exultatiōis annūcia-
te: auditū facite hoc: efferte illud vsq3
Exo.17.b. ad extrema terre. Dicite. Redemit dñs
Num.20.b seruū suū iacob. Nō sitierūt in deserto
Sap.11.a. cum educeret eos. Aquā de petra pdu
I.57.c. xit eis: et scidit petrā et fluxerūt aque.
Non est pax impijs dicit dñs.

¶ C.S. Uerba filij ad ecclesiā sub noīe insularū: vbi dicit se missum ad salutē tā gētiū ꝙ iudeoꝝ: loquit pater ad filiū: de cōuersis ad ipm: cōsolatur dñs ecclesiā sub noīe sion: vbi dicit credentes in ipsum vndiq3 cōgregādos: et ꝙ preda tolletur a forti. Capitulum.xlix.

A
Udite insule: et attēdite populi de longe. Dominus ab vtero vocauit me: de vētre matris mee recordatus est nominis mei. Et posuit os meū quasi gladiū acutū: in vmbra man9 sue protexit me: et posuit me sicut sagittā electam. In pharetra sua abscōdit me: et dixit mihi. Seruus me9 es tu isrl: q2 in te glorificabor. Et ego dixi. Inuacuū laboraui sine causa: et vane fortitudinem meā consumpsi.
B Ergo iudicium meum cū dño: et opus meum cum deo meo. Et nunc hec dicit dñs formās me ex vtero seruū sibi vt reducā iacob ad eū: et isrl nō cōgregabit.
I.42.b. Et glorificat9 sum in oculis dñi: et de9
Act.13.g. meus fact9 est fortitudo mea. Et dixit parum est vt sis mihi seruus ad suscitandas tribus iacob: et feces israel cōuertendas. Dedi te in lucē gentium: vt sis salus mea vsq3 ad extremum terre.
C Hec dicit dñs redemptor israel: sctūs
2.cor.6.a. ei9: ad contēptibilē aīam: ad abominatam gentē: ad seruū dñoꝝ. Reges videbūt et cōsurgēt principes: et adorabunt propter dñm q2 fidelis est: et sanctum israel q elegit te. Hec dicit dñs. In tē-
I.42.a. pore placito exaudiui te: et in die salutis auxiliatus sum tui. Et seruaui te: et dedi te in fedus ppli vt suscitares terram: et possideres hereditates dissipatas: vt diceres his q vincti sunt exite:
Apoc.7.d. et his qui in tenebris reuelamini. Sup vias pascētur: et in omnib9 planis pascua eorū. Non esurient neq3 sitient: et nō percutiet eos estus et sol: q2 miserator eoꝝ reget eos: et ad fontes aquarū potabit eos. Et ponā oēs mōtes meos
D in viā: et semite mee exaltabunt. Ecce isti de lōge venient: ecce illi ab aquilone et mari: et isti de terra australi. Laudate celi et exulta terra: iubilate mon I.52.c.
tes laudem: q2 cōsolatus est dñs populum suū: et pauperū suorū miserebit. Et dixit sion. Dereliquit me dñs: et dominus oblitus est mei. Nunqd obliuisci pōt mulier infantē suū: vt nō misereat filio vteri sui. Et si illa oblita fue 2.q.6.c.
rit: ego tamē nō obliuiscar tui. Ecce in ad romanā
manib9 meis descripsi te: muri tui co- E
ram oculis meis semp. Uenerunt stru I.60.a.
ctores tui destruētes te: et dissipātes a te exibūt. Leua in circuitu oculos tuos et vide: oēs isti cōgregati sunt venerūt tibi. Uiuo ego dicit dñs: q2 oib9 his vestieris: et circūdabis tibi eos q̄si spōsa. Q2 deserta tua et solitudines tue et terra ruine tue: nūc angusta erunt pre habitatoribus: et longe fugabunt q absorbebant te. Adhuc dicent in aurib9 tuis filij sterilitatis tue.
Angustus est mihi locus: fac spacium F
mihi vt habitem. Et dices i corde tuo. Quis genuit mihi istos? Ego sterilis et non pariens: transmigrata et captiua: et istos quis enutriuit. Ego destituta et sola: et isti vbi hic erāt. Hec dicit dominus deus. Ecce leuabo ad gētes manum meam: et ad populos exaltabo signum meum. Et afferent filios tuos in vlnis: et filias tuas super humeros portabūt. Et erūt reges nutritij tui: et re- G
gine nutrices tue. Uultu i terra demisso adorabūt te: et puluerem pedū tuorum lingent. Et scies q2 ego dominus: super quo non cōfundentur qui expectant eum. Nunqd tolletur a forti preda: aut quod captum fuerit a robustiori saluū esse poterit? Quia hec dicit dñs. Equidē et captiuitas a forti tollet: et qd ablatū fuerit a robusto saluabitur. Eos vero q iudicauerūt te ego iudicabo: et filios tuos ego saluabo. Et cibabo hostes tuos carnibus suis: et quasi musto sanguine suo inebriabuntur. Et sciet oīs caro q2 ego dñs saluans te: et redemptor tuus fortis iacob.

¶ C.S. De iudea reprobata: de passionibus christi: et de pena iudeorū obstinatorum. Capitulum.l.

Ec dicit dominus. Quis est A
hic liber repudij matris vestre: quo dimisi eā? Aut quis 35.q.1.c.
est creditor meus cui vēdidi hec ita x.
vos? Ecce enī in iniqtatibus I.59.a.
vestris vēditi estis: et in scelerib9 vris dimisi matrem vestram: q2 veni et non erat vir: vocaui et nō erat qui audiret.

Nunquid abbreuiata et paruula facta
est manus mea vt nō possim redimere:
aut nō est in me virtus ad liberādum?
B Ecce in increpatione mea desertum fa
ciam mare: ponam flumina in siccum.
Computrescēt pisces sine aqua: et mo-
rientur in siti. Induam celos tenebris:
et saccū ponam operimentum eorum.
Dominꝰ dedit mihi linguam eruditā:
vt sciam sustentare eum qui lassus est
verbo. Erigit mane: mane erigit mihi
aurem: vt audiam quasi magistrū. Do-
minus deus aperuit mihi aurem: ego
aūt non cōtradico: retrorsum nō abij.
C Corpus meum dedi percutientibus: ꝛ
Mar. 26. g genas meas vellentibus. Faciē meam
non auerti ab increpantibꝰ ꝛ cōspuen
tibus in me. Dn̄s deꝰ auxiliator meus:
et ideo nō sum cōfusus. Ideo posui fa-
ciem meā vt petrā durissimam: et scio
qm̄ nō confundar. Iuxta est q̄ iustificat
me. Quis cōtradicet mihi? Stemus si-
D mul. Quis est aduersariꝰ meus? Acce-
psal. 101. dat ad me. Ecce dominꝰ deꝰ auxiliator
meus. Quis est q̄ cōdēnet me? Ecce oēs
quasi vestimētū cōterent: ꝛ tinea come
det eos. Quis ex vobis timēs dn̄m: au
diens vocem serui sui? Quis ambula-
uit in tenebris: ꝛ nō est lumē ei? Spe-
ret in nōie domini: et innitatur super
deum suum. Ecce vos oēs accendentes
ignē: accincti flāmis. Ambulate in lu-
mine ignis vestri: ꝛ in flāmis quas suc-
cendistis. De manu mea factum est hoc
vobis. In doloribus dormietis.

¶ C. S. De reprobatis iudeis ꝛ pdīdis
loquit dn̄s ad pplōs: qbꝰ gl'iosaꝫ pro-
mittit ecclesiam: confortat quoqꝫ fide-
les: ꝛ desiderant fideles aduētum filij:
qui respondet verba solatij: promittit
filius qui plantet celos ꝛ fundet terrā:
ꝛ vocant ad penitētiā q̄ christū in pas-
sione negauerunt. Capitulū. li.

A Udite me q̄ sequimini qđ
iustū est: et queritis domi-
num. Attendite ad petram
vnde excisi estis: ꝛ ad cauer
nam laci de qua ꝑcisi estis.
Attēdite ad abrahā patrem
vestrū: et ad sarā que peperit vos. Qꝛ
vnū vocaui eum ꝛ benedixi ei: et mul-
tiplicaui eum. Consolabitur ergo dn̄s
sion: et consolabitur oēs ruinas eius.
Et pone desertū eius quasi delitias: et
solitudinem eius quasi hortū domini.
Gaudiū ꝛ leticia inuenietur in ea gra
B tiarū actio et vox laudis. Attēdite ad
me popule meus: et tribus mea me au-
dite. Quia lex a me exiet: et iudicium
meū in lucem populorum requiescet.
Prope est iustus meus: egressus est sal-
uator meus: et brachia mea populos
iudicabunt. Me insule expectabunt:
ꝛ brachium meum sustinebunt. Leuate
in celum oculos vestros: et videte sub
terra deorsum: quia celi sicut fumus li
quescent: et terra sicut vestimētum at-
teretur: ꝛ habitatores eiꝰ sicut hec in-
teribunt. Salus autem mea in sempi- C
ternū erit: ꝛ iustitia mea non deficiet.
Audite me qui scitis iustum: populus
meus lex mea in corde eorū. Nolite ti-
mere opprobrium hominū: et blasphe
miam eorꝫ ne metuatis. Sicut enim
vestimentū sic comedet eos vermis: et
sicut lanā sic deuorabit eos tinea. Sa
lus autem mea in sempiternum erit: et
iustitia mea in generatiōes gñationū.
Consurge consurge: induere fortitudi- I. 52. a.
nem brachium domini. Consurge sicut
in diebus antiquis: in generationibus D
seculoꝝ. Nūquid non tu percussisti su-
perbum: vulnerasti draconē? Nunquid
non tu siccasti mare: aquā abyssi vehe-
mentis? Qui posuisti profundum ma-
ris viā: vt transirent liberati. Et nunc
qui redēpti sunt a domino reuertent:
et venient in siō laudātes: et leticia sem
piterna super capita eorum. Gaudiuꝫ
ꝛ leticiā tenebūt: fugiet dolor ꝛ gemi-
tus. Ego ego ipse cōsolabor vos: q̄s tu
vt timeas ab homine mortali et a filio
hominis: q̄ quasi fenum ita arescet: et E
oblitꝰ es domini factoris tui? Qui te-
tendit celos et fundauit terram: ꝛ for-
midasti iugiter tota die a facie furoris
eius qui te tribulabat: ꝛ parauerat ad
perdēdū. Ubi nūc est furor tribulātis.
Cito veniet gradiens ad aperiendum:
et nō interficiet vsqꝫ ad internitionē:
nec deficiet panis eius. Ego autē sum
dominus deꝰ tuus qui cōturbo mare:
et intumescant fluctus eius: dominus
exercituū nomen meum. Posui verba
mea in ore tuo: ꝛ in vmbra manus mee
protexi te: vt plātes celos ꝛ fundes ter
ram ꝛ dicas ad sion: populus meus es
tu. Eleuare: eleuare consurge hierlm̄ q̄
bibisti de manu domini calicē ire eiꝰ.
Usqꝫ ad fundū calicis soporis bibisti: F
et potasti vsqꝫ ad feces. Nō est q̄ susten
tet eā ex oībꝰ filiis quos genuit: ꝛ non
est q̄ apprehēdat manus eius ex oībus
filijs quos enutriuit. Duo sunt que oc-

currerāt tibi. Quis ꝯtristabit sup te?
Uastitas ⁊ cōtritio ⁊ fames ⁊ gladius.
G Quis ꝯsolabit te. Filij tui ꝓiecti sūt:
dormierunt in capite oīm viarū: sicut
oryx illaqueat⁹ pleni idignatiōe dñi in⸗
crepatiōe dei tui. Idcirco audi h̄ pau⸗
pcula: ⁊ ebria nō a vino. Hec dicit dña
tor tuus dñs: ⁊ de⁹ tuus q̄ pugnauit ꝓ
pplo suo. Ecce tuli de manu tua calicē
soporis: fundum calicis indignatiōis
mee. Nō adijcies vt bibas illum vltra.
Et ponā illū i manu eoꝝ q̄ te humilia⸗
uerunt: et dixerūt aie tue incuruare vt
transeamus: ⁊ posuisti vt terrā corpus
tuum: et quasi viam transeuntibus.
¶ Ca. S. Excitat ecclesia ad virtutes:
de redemptione nostra: commēdātur
predicatores: et iubētur apostoli exire
de polluta ciuitate. Capitulum. lij.
A ā.51.c. Onsurge cōsurge: induere
fortitudine tua syō. Indue
re vestimēta glorie tue hierl'z
ciuitas sctī: q2 nō adijciet
vltra vt ptrāseat p te incir
cuncisus et immūdus. Ex⸗
cutere de puluere: cōsurge sede hierl'z.
Solue vincula colli tui captiua filia
syon: q2 hec dicit dñs. Gratis venunda⸗
B ti estis: et sine argēto redimemini. Q2
hec dicit dñs de⁹. In egyptū descendit
populus meus in principio vt colonus
esset ibi: et assur absq̄ vlla causa calū⸗
niatus est eum. Et nunc quid mihi est?
Hec dicit dñs. Q̄m ablatus est popul⁹
me⁹ gratis. Dñatores eius inique agūt
dicit dñs: ⁊ iugiter tota die nomē meū
92. distinc. blasphemat. Propter hoc sciet pplus
dyaconi. meus nomē meū in die illa: q2 ego ipse
Naum. 1. d. q̄ loquebar ecce assum. Quam pulchri
Rom. 10. c. sup mōtes pedes annunciantis et pre⸗
C dicātis pacē: annunciantis bonū: pdi⸗
cantis salutem: dicētis. Syō regnabit
de⁹ tuus. Uox speculatoꝝ tuoꝝ leua⸗
uerūt vocē: simul laudabunt: q2 oculo
ad oculū videbūt cū cōuerterit dñs syō.
Gaudete et laudate simul deserta hie⸗
rusalē: q2 cōsolatus est dñs pplm suū:
Ps. 97. a. redemit hierlm. Parauit dñs brachiū
2. Cor. 6. d sanctū suū in oculis oīm gētiū: ⁊ vide⸗
D būt oēs fines terre salutare dei nr̄i. Re
45. dis. c. re cedite recedite: exite inde: pollutū no
cedite. lite tāgere. Exite de medio eius: mūda
22. q. 4. ca. mini qui fertis vasa dñi. Q̄m nō in tu⸗
ecce. ⁊. c. re multu exibitis: nec i fuga pperabitis.
cedite. Precedet enim vos dñs: ⁊ cōgregabit
1. q. 1. c. neu vos deus israel. Ecce intelliget seruus
nou. meus ⁊ exaltabit: et eleuabit: et subli⸗
mis erit valde. Sicut obstupuerūt su⸗
per eū multi: sic ingloriꝰ erit inter vi
ros aspect⁹ ei⁹: ⁊ forma ei⁹ iter filios
hoim. Iste aspget gētes multas: super Rom. 15. c.
ipsum continebūt reges os suū. Quia
quib⁹ nō est narratū de eo videbunt: et
que nō audierunt contemplati sunt.
¶ Ca. S. Prophetat de passione Iesu
christi futura: cui promittitur qđ post
passionem erit saturitas gētium in fi⸗
de. Capitulum. liij.

Uis credidit auditui nr̄o: A
⁊ brachiū dñi cui reuelatū Ioā. 12. f.
est. Et ascēdet sicut virgul⸗ Rom. 10. c.
tum corā eo: et sicut radix
de terra sitiēti. Nō est spe⸗
cies ei neq̄ decor. Et vidi⸗
mus eū: ⁊ nō erat aspect⁹: et desidera⸗
uim⁹ eū despectū ⁊ nouissimū viroꝝ:
virū doloꝝ ⁊ sciētem infirmitatē. Et
quasi abscōditus vultus eius et despe
ctus: vnde nec reputauimus eum. Uere B
lāguores nostros ipse tulit: et dolores De cel. miss.
nostros ipse portauit. Et nos putaui⸗ c. cum mar
mus eū q̄si leprosum: et pcussum a deo the.
et humiliatū. Ipse autē vulneratus est Mat. 8. b.
ꝓpter iniq̄tates nr̄as: attrit⁹ ē ꝓpter 1. petri. 2. d
scelera nr̄a. Disciplina pacis nr̄e sup
eū: ⁊ liuore ei⁹ sanati sumus. Oēs nos
quasi oues errauim⁹: vnusq̄sq̄ in viam
suā declinauit: ⁊ posuit dñs in eo iniq̄ C
tatē oīm nostroꝝ. Oblat⁹ est q2 ipse vo Actuū. 8. f.
luit: ⁊ non aperuit os suū. Sicut ouis De pe. di. 2.
ad occisionē ducet: et q̄si agnus corā ca. si enim.
tondēte se obmutescet: ⁊ nō aperiet os 24. q. 1. ca.
suū. De angustia ⁊ de iudicio sublatus nō turbat.
est. Generationē ei⁹ q̄s enarrabit? Q2 De pe. di. 3.
abscissus est de terra viuētiū: propter capi. talis.
scelus ppli mei pcussit eū. Et dabit im 1. petr. 2. d.
pios ꝓ sepulturā: ⁊ diuites pro morte
sua: eo q̄ iniq̄tatē non fecerit: neq̄ do
lus fuerit in ore ei⁹: ⁊ dñs voluit cōte⸗
rere eū in infirmitate. Si posuerit ꝓ D
pctō aīam suā videbit semē lōgeuū: et
voluntas dñi in manu ei⁹ dirigetur. Pro
eo q̄ laborauit aīa ei⁹: videbit ⁊ satu⸗
rabitur. In sciētia sua iustificabit ipse iu
stus seruus me⁹ multos: ⁊ iniquitates
eoꝝ ipse portabit. Ideo dispertiā ei plu⸗
rimos: ⁊ fortiū diuidet spolia: ꝓ eo q̄
tradidit in mortē aīam suā: ⁊ cū scele⸗
ratis reputatus est. Et ipse pctā mul⸗ Marci. 15.
toꝝ tulit: et ꝓ trāsgressorib⁹ rogauit. Luce. 22. d.
¶ C. S. De vocatione iudeorum et gē⸗
tium: et qualiter ecclesia edificatur: de
lapidibus preciosis: ⁊ de fabro qui suf⸗
flat prunas. Capitulum. liiij.

A Sapi. 3.c. Luce. 23.d. Gala. 4.d

Auda sterilis que non pa-
ris: decanta laudem et hin
ni que non pariebas: quo-
niā multi filii deserte ma-
gis ꝙ eius que habebat vi
rum: dicit dn̄s. Dilata lo-
cum tentoriꝰ tui: et pelles tabernaculo
rū tuorū extēde. Ne parcas. Lōgos fac
funiculos tuos: et clauos tuos ꝯsolida.
Ad dexterā em̄ et leuā penetrabis: et se
mē tuū gētes hereditabit: et ciuitates
B desertas inhabitabit. Noli timere: qꝛ
nō ꝯfunderis neqꝫ erubesces. Nō em̄ te
pudebit: qꝛ cōfusionis adolescētie tue
obliuisceris: et opprobrii viduitatis
tue nō recordaberis ampliꝰ. Qꝛ dn̄a-
bit tui q̄ fecit te dn̄s exercituū nomen
eiꝰ: et redēptor tuus sctūs isrl': deꝰ oīs
terre vocabit. Qꝛ vt mulierē derelictā
et merentē spū vocauit te dn̄s: et vxorē
ab adolescētia abiectā: dixit deꝰ tuus.
C Ad pūctū i modico dereliqui te: et in
miseratiōibꝰ magnis ꝯgregabo te. In
momēto indignatiōis abscōdi faciem
meā parūper a te: et in mīa sempiterna
misertus sū tui. Dixit redēptor tuus
Gen. 9.b dn̄s. Sicut in diebꝰ noe istud mihi est:
cui iuraui ne inducerē aquas diluuii
vltra supra terram: sic iuraui vt non
irascar tibi: et nō increpem te. Mōtes
em̄ cōmouebunt et colles ꝯtremiscent:
mīa aūt mea non recedet a te: et fedus
pacis mee nō mouebitur: dixit misera
tor tuus dn̄s. Paupercula tēpestate con-
uulsa absqꝫ vlla consolatiōe. Ecce ego
sternā p ordinē lapides tuos: et funda-
bo te in saphyris: et ponā iaspidē ppu
gnacula tua: et portas tuas in lapides
sculptos: et omnes terminos tuos i la-
D pides desiderabiles. Uniuersos filios
tuos doctos a dn̄o: et multitudinē pa-
cis filiis tuis: et in iustitia fundaberis.
Recede procul a calūnia: qꝛ non time-
bis: et a pauore: quia nō appropinqua
bit tibi. Ecce accola veniet q̄ non erat
mecum: aduena quondam tuus adiun-
getur tibi. Ecce ego creaui fabrum suf-
flantē in igne prunas: et pferētē vas in
opus suū: et ego creaui interfectorē ad
disperdēdū. Omne vas qđ fictū est con
tra te nō diriget: et omnē linguam resi
stentē tibi i iudicio iudicabis. Hec est
hereditas seruorū dn̄i: et iustitia eorū
apud me: dicit dominus.

¶ C. S. De baptismo et pplo xpiano:
de querēdo dn̄m: et de verbo qđ nō re-
dit in vacuum. Capitulum. lv.

A

Mnes sitientes venite ad
aquas: et q̄ nō habetis argē
tū: pperate: emite et come-
dite. Uenite emite absqꝫ ar apoc. 22.d.
gēto: et absqꝫ vlla cōmuta-
tiōe: vinū et lac. Quare ap-
penditis argētū nō in panibꝰ: et labo-
rē vestrū nō in saturitate? Audite au-
diētes me et comedite bonū: et delecta-
bit in crassitudine aīa vestra. Inclina-
te aurē vestrā et venite ad me: audite et
viuet aīa vestra. Et feriā vobiscum pa
ctū sempiternum: mias dauid fideles.
B Ecce testē populis dedi eū: ducē ac pce
ptorē gētibꝰ. Ecce gētē quā nesciebas
vocabis: et gentes q̄ te nō cognouerūt
ad te currēt ppter dn̄m deū tuū et san-
ctū isrl': qꝛ glorificauit te. Querite dn̄m
dū inueniri pōt: inuocate eū dū prope De pe. di. 1.
est. Derelinquat impius viā suā: et vir c. his auto
iniquus cogitatiōes suas: et reuertatur ritatibus.
C ad dn̄m et miserebit eiꝰ: et ad deū nr̄m
qm̄ multus est ad ignoscendū. Non em̄
cogitatiōes mee cogitatiōes vr̄e: neqꝫ
vie mee vie vestre: dicit dn̄s. Qꝛ sicut
exaltātur celi a terra: sic exaltate sunt
vie mee a viis vestris: et cogitationes
mee a cogitatiōibꝰ vestris. Et quō de-
scēdit imber et nix de celo: et illuc vltra
non reuertitur: sed inebriat terrā et in
fundit eā: et germinare eā facit: et dat
D semen serēti et panē comedēti: sic erit
verbū meū qđ egrediet de ore meo. Nō
reuertet ad me vacuū: sꝫ faciet q̄cunqꝫ
volui: et prosperabit in his ad q̄ misi
illud. Quia i letitia egrediemini: et in
pace deducemini. Mōtes et colles can
tabūt coram vobis laudē: et oīa ligna
regionis plaudent manu. Pro saliūca
la ascendet abies: et pro vrtica crescet
myrtus. Et erit dn̄s nominatꝰ in signū
eternum: quod non auferetur.

¶ C. S. De eunucho et custodiente sab
batum: et quod ppter malos pastores
deuoratur populus. Capitulum. lvi.

A

Ec dicit dn̄s. Custodite iudi
cium et facite iustitiam: quia
iuxta est salus mea vt veniat:
et iustitia mea vt reueletur.
Btūs vir q̄ facit hoc: et filius
hoīs q̄ apphēdet istud. Custodiēs sab
batū ne polluat illud: custodiēs manꝰ
suas ne faciat omne malū. Et nō dicat
filius aduene qui adheret dn̄o dicēs.
B Separatione diuidet me dn̄s a pplo
suo. Et non dicat eunuchus: ecce ego li
gnum aridum. Qꝛ hec dicit dn̄s eunu-

chis. Qui custodierint sabbata mea et
elegerint que ego volui: ⁊ tenuerint fe
dus meũ: dabo eis in domo mea et in
muris meis locũ: ⁊ nomẽ meli⁹ a filijs
et filiab⁹. Nomẽ sempiternũ dabo eis:
Sap.3.d. qd nõ peribit. Et filios aduene q̃ adhe
rẽt dño vt colãt eũ: ⁊ diligãt nomẽ ei⁹
vt sint ei in seruos: oẽm custodiẽtẽ sab
batũ ne polluat illud: ⁊ tenentẽ fedus
meũ adducã eos in mõtẽ scm̃ meũ: et
C letificabo eos ĩ domo orõnis mee. Ho
locausta eoꝝ ⁊ victime eoꝝ placebunt
88.di.c.2. mihi super altari meo: q2 domus mea
1.q.3.c. sal- domus orõnis vocabit̃ cunctis pplĩs:
uator. ait dñs deus q̃ congregat dispsos isrl̃.
16.q.7.c.et Adhuc cõgregabo ad eum cõgregatos
diximus. eius. Oẽs bestie agri venite ad deuorã
43.dist.c.s. dum vniuerse bestie saltus. Specula-
Mat.11.c. tores eius ceci oẽs: nescierũt vniuersi:
Luc.19.g. canes muti nõ valẽtes latrare: vidẽtes
D vana: dormiẽtes ⁊ amãtes somnia: et
canes impudẽtissimi nescierũt satur-
tatẽ. Ipi pastores ignorauerũt intelli-
gentiã. Oẽs in viã suam declinauerũt:
vnusq̃sq3 ad auaritiã suã: a sũmo vsq3
ad nouissimũ. Venite sumamus vinũ:
Hiel.6.c. et impleamur ebrietate: ⁊ erit sicut ho
Sap.2.b. die: sic et cras et multo amplius.

¶ C. S. De iusto cuius more nõ intel-
ligitur ab impijs: increpãtur iudei q̃
christum in cruce subsannauerunt: de
idolis: et de confidẽtibus in domino:
de reprobatione iudeorum: et q̃ impijs
non est pax. Capi. lvij.

A Iustus perit: ⁊ nõ est q̃ reco
gitet ĩ corde suo: ⁊ viri mie
colliguntur: q2 nõ est q̃ intel
ligat. A facie enim malicie
collect⁹ est iustus. Veniat
pax: requiescat in cubili
suo: q̃ ãbulauit in directione sua. Vos
aũt accedite huc filij auguratricis: se-
mẽ adultere ⁊ fornicarie. Sup quẽ lu
sistis? Sup quẽ dilatastis os: et ejeci-
stis linguã? Nunq̃d nõ vos filij scelesti:
semẽ mẽdax? Qui consolamini in dijs
subter oẽ lignũ frõdosum: imolantes
paruulos in torrẽtibus subter eminẽ-
B tes petras. In partib⁹ torrẽtis pars tua:
hec est sors tua. Et ipsis effudisti liba-
mẽ: obtulisti sacrificiũ. Nũq̃d sup his
nõ idignabor? Sup mõtẽ excelsum et
sublimẽ posuisti cubile tuũ: ⁊ illuc a-
scẽdisti vt immolares hostias. Et post
ostiũ ⁊ retro postẽ posuisti memoriale
tuũ: q2 iuxta me discooperuisti ⁊ suscepi
sti adulterũ. Dilatasti cubile tuũ: ⁊ pe
pigisti cũ eis fedus. Dilexisti stratũ eo-
rũ manu apta: ⁊ ornasti te regio vnguẽ
to: ⁊ multiplicasti pigmẽta tua. Misi
sti legatos tuos pcul: et humiliata es
vsq3 ad inferos. In multitudie vie tue
laborasti: nõ dixisti q̃escã. Vitã manus
tue inuenisti: ppterea nõ rogasti. Pro C
quo sollicita timuisti: q2 mẽtita es: et
mei nõ es recordata: neq3 cogitasti in
corde tuo: q2 ego tacẽs: ⁊ q̃si nõ vidẽs
⁊ mei oblita es. Ego aũt annũciabo iu
stitiã tuã: ⁊ opa tua nõ pderũt tibi: cũ
clamaueris liberẽt te cõgregati tui. Et
oẽs eos auferet vẽtus: tollet aura. Qui
aũt fiduciã hz mei hereditabit terrã: ⁊
possidebit mõtẽ scm̃ meũ. Et dicam.
Viã facite: pbete iter: declinate de se-
mita: auferte offendicula de via ppli
mei. Q2 hec dicit dñs excelsus ⁊ subli-
mis habitãs eternitatẽ: et scm̃ nomẽ
eius ĩ excelso: ⁊ ĩ scõ habitãs: et cũ cõ
trito ⁊ hũili spũ: vt viuificet spm̃ hu-
militũ: et viuificet cor cõtritoꝝ. Nõ eñ D
in sempiternũ litigabo: neq3 vsq3 ad fi De pe. dist.
nem irascar: q2 spũs a facie mea egre- 3.c. talis.
dietur: ⁊ flatus ego faciã. Propter ini
quitatẽ auaritie eius iratus sum: et p-
cussi eũ. Abscõdi a te faciẽ meã: et idi-
gnatus sũ. Et abijt vagus ĩ via cordis
sui. Vias ei⁹ vidi ⁊ sanaui eũ et reduxi
eũ: et reddidi cõsolatiões ipsi et lugẽ-
tibus ei⁹. Creaui fructũ labiorũ pacẽ:
pacẽ ei q̃ lõge est: et q̃ ppe dixit dñs: et s.48.d.
sanaui eum. Impij aũt quasi mare fer-
uẽs qd quiescere non põt: et redũdant
fluctus eius in cõculcationẽ et lutum.
Non est pax impijs: dicit dñs deus.

¶ C. S. De ieiunio et elemosina ⁊ alijs
operibus misericordie: de veneratiõe
et obseruatione sabbati: et de premijs
eorundem. Capi. lviij.

 Clama ne cesses: q̃si tuba exal A
ta vocẽ tuã: et annũcia pplo 43. dist. ca.
meo scelera eoꝝ: et domui Ia sit rector.
cob peccata eoꝝ. Me etẽi de
die ĩ diẽ querũt: ⁊ scire vias
meas volunt q̃si gẽs q̃ iustitiã fecerit:
⁊ q̃ iudiciũ dei sui nõ dereliquerit. Ro
gant me iudicia iustitie: et appropinq̃
re deo volũt. Quare ieiunauim⁹ et nõ
aspexisti: humiliauim⁹ aĩas nr̃as ⁊ ne-
scisti? Ecce in die ieiunij vestri inuenit̃ B
volũtas vestra: et oẽs debitores vr̃os
repetitis. Ecce ad lites et contẽtiones
ieiunatis: et percutitis pugnõ ipie. No-
lite ieiunare sicut vsq3 ad hanc diẽ: vt
audiat̃ ĩ excelso clamor vester. Nunq̃d

tale est ieiuniū qđ elegi p diē: affligere
hoīem aīam suā? Nūqd cōtorquere q̄si
circulū caput suū: ꝛ saccū ꝛ cinerē ster-
nere? Nūqd istud vocabis ieiunium: et
15.q.6.cap. diē acceptabilē dño? Nōne hoc est ma-
autoritate. gis ieiuniū qđ elegi. Dissolue colliga-
tiōes ipietatꝭ: solue fasciculos depmē-
tes. Dimitte eos q̄ confracti sunt libe-
ros: ꝛ oē onus dirūpe. Frāge esurienti
C panē tuū: ꝛ egenos vagosq̄ induc i do-
12.q.2.c.nō mum tuā. Cū videris nudū operi eū: ꝛ
estimen'. carnē tuā ne despexeris. Tūc erūpet q̄-
si mane lumē tuū: ꝛ sanitas tua citius
orietur. Et anteibit faciē tuā iustitia tua:
et gl'ia dñi colliget te. Tūc inuocabis: ꝛ
dñs exaudiet te: clamabis ꝛ dicet ecce
adsum: qꝛ misericors sum dñs deus tuus.
Si abstuleris de medio tui catenā: et
desieris extēdere digitū: ꝛ loqui qđ nō
pdest. Cū effuderis esurienti aīam tuā:
et animā afflictā repleueris: orietur i te-
nebris lux tua: et tenebre tue erūt sicut
meridies. Et requiē tibi dabit dñs deus
D tuus semp: ꝛ iplebit splēdoribus aīam
tuā: ꝛ ossa tua liberabit. Et eris quasi
hortus irriguus: ꝛ sicut fons aq̄rū cuius
nō deficiēt aque. Et edificabūtur in te
deserta seculoꝝ: fundamēta gñationis
et gñationis suscitabis. Et vocaberis
edificator sepiū: auertēs semitas iniq-
tatū. Si auerteris a sabbato pedē tuū
facere volūtatē tuā in die sancto meo:
et vocaberis sabbatū delicatū et sctm̄
dñi gloriosum: et glorificaueris eū dū
nō facis vias tuas: et nō inuenitur volū-
tas tua vt loquaris sermonē: tūc dele-
ctaberis sup dño: ꝛ sustollā te sup alti-
tudines terre: et cibabo te hereditate
iacob patris tui. Os enim dñi locutū est.
¶ C. S. Potens est deus ad saluādū:
benignus ad audiendū: sed nostre ini-
quitates obsistunt: de armatura qua in-
dutus est dñs. Capi. lix.

A ECce nō est abbreuiata manus
s.50.a. dñi vt saluare nequeat: neq̄
Nu.11.c. aggrauata est auris eius vt nō
exaudiat: sꝫ iniq̄tates vestre
diuiserūt inter vos ꝛ deū ve-
strū: ꝛ peccata vr̄a abscōderūt faciem
s.1.c. eius a vobis ne exaudiret. Manus enim
vr̄e pollute sunt sanguine: ꝛ digiti ve-
stri iniq̄tate. Labia vr̄a locuta sunt mē-
daciū: ꝛ lingua vr̄a iniq̄tatē fatur. Nō
est q̄ inuocet iustitiā: neq̄ est q̄ iudicet
vere: sed cōfidūt in nihilo: et loquūtur
vanitates. Cōceperūt laborē ꝛ pepere-
Job.15.d. runt iniq̄tatē. Oua aspidū ruperunt: ꝛ
telas aranee texuerūt. Qui comederit
de ouis eoꝝ morietur: ꝛ qđ cōfotū est B
erūpet in regulū. Tele eoꝝ nō erūt ive-
stimētū: neq̄ opient operibus suis. Opera
eoꝝ opa inutilia: ꝛ opus iniq̄tatis i ma-
nibus eoꝝ. Pedes eoꝝ ad malū currūt Prouer.1.b.
et festināt vt effundāt sanguinē inocē-
tē. Cogitatiōes eoꝝ cogitatiōes inuti-
les. Uastitas ꝛ cōtritio in vijs eoꝝ. Uiā
pacis nescierūt: ꝛ nō est iudiciū i gressi-
bus eorū. Semite eoꝝ incuruate sunt
eis: oīs q̄ calcat i eis ignorat pacē. Pro-
pter hoc elōgatū est iudiciū a nobis: et
nō apphendet nos iustitia. Expectaui-
mus lucē: ꝛ ecce tenebre: splēdorē et in
tenebris ābulauimus. Palpauimus sicut
ceci parietē: ꝛ q̄si absq̄ oculis attrecta-
uimus. Impegimus meridie q̄si in tene-
bris: i caliginosis q̄si mortui. Rugiemus
quasi vrsi oēs: ꝛ q̄si colūbe meditātes
gemimus. Expectauimus iudiciū ꝛ nō est C
salutē: ꝛ elōgata est a nobis. Multipli-
cate sunt enim iniq̄tates nr̄e corā te: ꝛ pctā
nr̄a rñderūt nobis. Qꝛ scelera nr̄a no-
biscū: ꝛ iniq̄tates nr̄as cognouimus pec-
care et mētiri cōtra dñm: ꝛ auersi sumus
ne iremus post tergū dei nr̄i: vt loque-
remur calūniā ꝛ trāsgressionē. Cōcepi-
mus ꝛ locuti sumus de corde vba mē-
dacij: ꝛ cōuersū est retrorsum iudiciū:
et iustitia lōge stetit. Qꝛ corruit i pla-
teis veritas: ꝛ eq̄tas nō potuit igredi. Et
facta est veritas in obliuione: ꝛ q̄ reces-
sit a malo pde patuit. Et vidit dñs: et
malū apparuit in oculis eius: qꝛ nō ē iu-
diciū. Et vidit deus qꝛ nō est vir. Et apo- D
riatus est: qꝛ non est q̄ occurrat. Et sal-
uauit sibi brachiū suū: ꝛ iustitia eius ipa
confirmauit eū. Indutus est iustitia vt
lorica: et galea salutis in capite eius. In-
dutus est vestimētis vltionis: ꝛ opertus
est quasi pallio zeli. Sicut ad vīdictā Ephe.6.c.
quasi ad retributionē idignatiōis ho- 1.Thessal.
stibus suis: ꝛ vicissitudinē inimicis suis. 5.b.
Insulis vicē reddet. Et timebūt q̄ ab
occidente nomē dñi: et q̄ ab ortu solis
gloriā eius. Cū venerit quasi fluuius vio-
lētus quē spūs dñi cogit: ꝛ venerit siō
redēptor: ꝛ eis q̄ redeūt ab iniq̄tate in
iacob: dicit dñs. Hoc fedus meū cū eis:
dicit dñs. Spūs meus q̄ est in te: ꝛ vba s.9.b.
mea que posui in ore tuo nō recedent
de ore tuo: et de ore seminis tui: dicit
dñs amodo et vsq̄ in sempiternum.
¶ C. S. De primitiua ecclesia: de glo-
ria ecclesie in presenti: et beatitudine
ipsius in futuro. Capi. lx.

Urge illuminare hierusalem
A qꝛ venit lumē tuū: ⁊ glia dñi
super te orta est. Qꝛ ecce tene
bꝛe operiēt terrā ⁊ caligo po
pulos: sup te aūt orief dñs: ⁊
gloria eius in te videbit. Et ambula-
E.49.c. būt gētes in lumine tuo: ⁊ reges ī splē
Mar.8.a. doꝛe ortus tui. Leua ī circūitu oculos
tuos ⁊ vide: oēs isti cōgregati sunt ve-
nerunt tibi. Filij tui de lōge veniēt: et
filie tue de latere surgēt. Tūc videbis
et affluēs ⁊ mirabitur ⁊ dilatabit coꝛ
tuū: qñ conuersa fuerit ad te multitu-
do maris fortitudo gētium venerit ti
B bi. Inundatio camelorꝫ operiet te: dꝛo
medarij madian et epha. Oēs de saba
venient: aurum ⁊ thus deferētes: ⁊ lau-
dem dño annūciantes. Oē pecus cedar
ꝯgregabitur tibi: arietes in nabaioth
ministrabunt tibi. Offerentur super
placabili altari meo: ⁊ domū maiesta-
tis mee glorificabo. Qui sunt isti q̄ vt
nubes volāt: ⁊ quasi columbe ad fene-
stras suas. Me eñ insule expectant: ⁊
naues maris in principio vt adducam
filios tuos de lōge. Argentum eoꝝ et
aurum eorꝫ cū eis nomini dñi dei tui
C ⁊ sancto israel: quia glorificauit te. Et
Apo.21.g. edificabunt filij peregrinoꝛum muros
tuos: ⁊ reges eorꝫ ministrabūt tibi. In
indignatione enim mea percussi te: et
in recōciliatione mea misertus sū tui.
Et aperiētur poꝛte iugiter: die ac no-
cte non claudētur vt auferatur a te foꝛ
titudo gētium: ⁊ reges earū adducan-
tur. Gens eñ ⁊ regnum ꝙ nō seruierit
Za.15.g. tibi peribit: et gentes solitudine va-
stabuntur. Gloria libani ad te veniet:
abies ⁊ buxus ⁊ pinus simul ad oꝛnan
dum locum sanctificationis mee: ⁊ lo-
cum pedū meorꝫ glorificabo. Et venient
ad te curui filij eorꝫ qui humiliauerūt
te: ⁊ adoꝛabūt vestigia pedū tuorꝫ oēs
qui detrahebāt tibi: ⁊ vocabūt te ciui-
tatem dñi sion sancti israel. Pro eo q̄d
fuisti derelicta ⁊ odio habita: ⁊ nō erat
qui per te trāsiret: ponā te in superbiā
seculorꝫ gaudiū in generationē ⁊ gña-
tionē. Et sugges lac gētium: ⁊ mamil-
D la regū lactaberis. Et scies qꝛ ego dñs
saluans te: ⁊ redēptoꝛ tuus foꝛtis ia-
cob. Pro ere afferam aurum ⁊ ꝑ ferro
afferam argētum: ⁊ ꝑ lignis es: ⁊ pꝛo
lapidibus ferrum. Et ponam visitatio
nem tuam pacem: et prepositos tuos
iustitiā. Non audiet vltra in terra ini-
quitas tua: vastitas ⁊ contritio in ter-
minis tuis: et occupabit salus muros
tuos: ⁊ poꝛtas tuas laudatio. Nō erit Apoc.21.F
tibi amplius sol ad lucēdum per diem:
nec splēdoꝛ lune illuminabit te: sꝫ erit
tibi dñs in lucē sempiternam: et deus Apoc.2.a
tuus in gloriā tuā. Non occidet vltra
sol tuus: ⁊ luna tua nō minuet: qꝛ erit
tibi dñs in lucē sempiternā: ⁊ comple
buntur dies luctus tui. Populus autē
tuus oēs iusti in perpetuum hereditas-
bunt terrā: germen plantationis mee
opus manus mee ad glorificandum.
Minimus erit in mille: ⁊ paruulus in
gentem foꝛtissimam. Ego dominus: in
tempoꝛe eius subito faciam istud.

¶ C.S. De vnctione ⁊ missiōe ⁊ ꝑdica
tione xpi: de ꝟbis ipsius ad ꝑdicatoꝛes:
exultat ecclesia in decoꝛe suo. Cap. lxi. A

Piritus dñi super me: eo q̄d Luce.4.b
vnxerit me. Ad annūciandū De sacra.
māsuetis misit me: vt mede- vnc.c.vni-
rer cōtritos coꝛde: ⁊ pꝛedica co.
rem captiuis indulgentiā: ⁊
clausis apertionē. Ut pꝛedicarē annū
placabilē dño: ⁊ diē vltionis deo nr̄o.
Ut consolarer oēs lugētes: vt ponerem
foꝛtitudinē lugētibus sion: ⁊ darē eis
coꝛonā ꝑ cinere: oleū gaudij ꝑ luctu:
palliū laudis ꝑ spū meroꝛis. Et voca- B
buntur in ea foꝛtes iustitie: plantatio
dñi ad glorificādum. Et edificabūt de
serta a seculo: et ruinas antiquas eri-
gent: ⁊ instaurabūt ciuitates desertas
et dissipatas in generationē ⁊ genera-
tionem. Et stabūt alieni et pascēt pe-
coꝛa vestra ⁊ filij peregrinoꝛum agrico
le: ⁊ vinitoꝛes vestri erūt. Uos aūt sa-
cerdotes dñi vocabimini: ministri dei
nostri dicet vobis. Foꝛtitudinē gētiū C
comedetis: ⁊ in gloria eorꝫ superbietis.
Pro cōfusione vestra duplici: ⁊ ruboꝛe
laudabūt partem eorum. Propter hoc
in terra sua duplicia possidebunt: leti-
tia sempiterna erit eis. Quia ego dñs
diligens iudiciū: ⁊ odio habēs rapinā De cōse.di.
in holocaustū. Et dabo opus eorꝫ in ve 5.c.nō me-
ritate: et fedus perpetuū feriā eis. Et diocriter.
scietur ī gētibus semē eorꝫ: ⁊ germē eorꝫ
in medio populorꝫ. Oēs qui viderint
eos cognoscēt illos: qꝛ isti sunt semen D
cui bñdixit dñs. Gaudens gaudebo in
dño: ⁊ exultabit anima mea ī deo meo.
Qꝛ induit me vestimētis salutis: ⁊ in-
dumento iustitie circūdedit me: quasi
spōsum decoꝛatū coꝛona: ⁊ quasi sponsam
oꝛnatā monilibus suis. Sicut eñ terra
ꝓfert germē suum: ⁊ sicut oꝛtus semē

suā germinat: sic dñs de⁹ germinabit
iustitiā τ laudē corā vniuersis gētib⁹.
¶ C. S. Predicatur aduētus xpi: fecū
ditas ecclesie et clamor custodum: de
iudicio. Capi. lxij.
A P Ropter sion nō tacebo τ ꝓ
pter hierl'm nō qescam: do
nec egrediať vt splēdor iu
stus eius: et saluator ei⁹ vt
lāpas accēdať. Et videbūt
gētes iustū tuū: τ cūcti re-
ges inclytū tuū. Et vocabiť tibi nomē
nouū: qđ os dñi noīauit. Et eris coro-
na glīe in manu dñi: τ dyadema regni
ī manu dei tui. Nō vocaberis vltra de-
B relicta: τ terra tua nō vocabiť āplius
desolata. Sed vocaberis volūtas mea
in ea: et terra tua inhabitata. Quia cō
placuit dño in te: τ terra tua inhabita
bitur. Habitabit em̄ iuuenis cū virgi-
ne: τ habitabūt in te filij tui. Et gaude
bit spōsus sup spōsaz: et gaudebit sup
te de⁹ tuus. Sup muros tuos hierl'm
cōstitui custodes: tota die τ tota nocte
C ꝑpetuo nō tacebunt. Qui reminiscimini
dñi ne taceatis: τ ne detis silētiū ei: do
nec stabiliat τ donec ponat hierl'm lau
dē in terra. Iurauit dñs in dextera sua
et ī brachio fortitudinis sue. Si dede
ro triticū tuū vltra cibū inimicis tuis:
Ï. 40. c. et si biberint filij alieni vinū tuū ī quo
zach. 9. b. laborasti. Quia qui cōgregabūt illud
Mat. 21. a. comedēt et laudabūt dñm: τ q̄ cōpor-
D tant illud bibent in atrijs scīs meis.
Trāsite trāsite ꝑ portas: ꝑparate viā
pplo: planū facite iter: τ eligite lapi-
des: τ leuate signū ad pplos. Ecce dñs
auditū fecit in extremis terre. Dicite fi
lie sion. Ecce saluator tuus venit: ecce
merces eius cū eo: τ opus eius corā il-
lo. Et vocabunt eos populus sanctus:
redempti a domino. Tu aūt vocaberis
quesita ciuitas: et non derelicta.
¶ C. S. De ascensione τ passione chri
sti: cōmemoratio preteritarum christi:
et nouarum postulatio. Cap. lxiij.
A Q Uis est iste q̄ venit de edō:
tinctis vestibus de bosra?
Iste formosus in stola sua:
gradiēs in multitudie for
titudinis sue. Ego qui lo-
quor iustitiā: τ ppugnator
sum ad saluādum. Quare ergo rubruz
est indumētum tuū: τ vestimēta tua si-
cut calcātiū in torculari. Torcular cal-
caui solus: τ de gētibus nō est vir me-
cum. Calcaui eos in furore meo: τ con-
culcaui eos in ira mea. Et aspersus est
sanguis eoꝝ sup vestimēta mea: et oīa
indumenta mea inquinaui. Dies enim 24. q. 3. c. 3
vltionis in corde meo: annus retribu- quedam.
tionis mee venit. Circūspexi τ nō erat B
auxiliator: quesiui τ nō fuit q̄ adiuua-
ret. Et saluauit mihi brachiū meū: τ in
dignatio mea ipsa auxiliata est mihi.
Et conculcaui pplos in furore meo: et
inebriaui eos in idignatiōe mea: τ de-
traxi in terrā virtutē eoꝝ. Miseratio
nū dñi recordabor: laudē dñi sup oīb⁹
que reddidit nobis dñs: τ sup multitu
dinē bonoꝝ domui israel: que largit⁹
est eis ꝫm indulgētiā suā: τ ꝫm multi-
tudinē miarū suarū. Et dixit veruntñ
ppls me⁹ est: filij nō negātes. Et fact⁹
est eis saluator. In oī tribulatiōe eorū
nō est tribulatus: et angelus faciei ei⁹ C
saluauit eos. In dilectione sua τ in in-
dulgētia sua ipse redemit eos: τ porta
uit eos: et eleuauit eos cūctis dieb⁹ se-
culi. Ipi aūt ad iracūdiā ꝓuocauerūt: τ
afflixerūt spm̄ sancti eius. Et ꝯuersus
est eis in inimicū: τ ipse debellauit eos.
Et recordatus est dierū seculi moysi: τ
ppli sui. Ubi est q̄ eduxit eos de mari
cū pastoribus gregis sui? Ubi est q̄ po-
suit in medio ei⁹ spm̄ scī sui? Qui edu
xit ad dexterā moysen brachio maiesta
tis sue: q̄ scidit aq̄s ante eos vt facerēt
sibi nomē sempiternū: q̄ eduxit eos ꝑ D
abyssos q̄si equū in deserto nō impīgē Deu. 26. b.
tem: quasi aīal in cāpo descēdēs: spūs baruc. 2. b.
dñi ductor ei⁹ fuit? Sic adduxisti po-
pulū tuū: vt faceres tibi nomē glīe. At
tēde de celo: τ vide de habitaculo scō
tuo et solio glīe tue. Ubi est zelus tu⁹
et fortitudo tua: multitudo viscerum
tuoꝝ τ miserationū tuaꝝ? Sup me cō
tinuerunt se. Tu em̄ pr̄ noster: τ abraā 12. q. 2. ca. q̄
nesciuit nos: et isrl' ignorauit nos. Tu diuina. §. 3
dñe pr̄ nr̄ et redēptor nr̄: a seclo nomē mortuis.
tuū. Quare errare nos fecisti dñe d vijs
tuis: indurasti cor nostrū ne timerem⁹
te? Cōuertere ꝓpter ꝯuos tuos: tribus
hereditatꝭ tue. Quasi nihilū possederūt
pplm scm̄ tuū: hostes nr̄i ꝯculcauerūt
sctificationē tuā. Facti sumus quasi in
principio cū nō dominareris nr̄i: neqꝫ
inuocaretur nomē tuū super nos.
¶ C. S. Desideratur aduētus christi: τ
ipse occurrit: facienti iustitiam confi-
tentur mala sua: et bonitatem dei com
memorat. Capi. lxiiij.
U Tinā dirūperes celos et descen- A
deres: a facie tua montes deflue-
rent: sicut

vent: sicut exustio ignis tabescerent: aq̄
arderēt igni: vt notū fieret nomen tuū
inimicis tuis: a facie tua gētes turba-
rētur. Cū feceris mirabilia nō sustine-
bimus. Descēdisti: ꝛ a facie tua montes
B defluxerūt. A seculo nō audierūt: neq̄
I.Cor.2.b. auribus perceperūt. Oculus non vidit
deus absq̄ te: q̄ ꝑparasti expectātibus
te. Occurristi letāti ꝛ facienti iustitiā:
in vijs tuis recordabūtur tui. Ecce tu
iratus es ꝛ peccauimus: in ipsis fuim⁹
semꝑ et saluabimur. Et facti sumus vt
immūdi oēs nos: ꝛ quasi pānus men-
C struate vniuerse iustitie nostre. Et ceci
dimus quasi foliū vniuersi: ꝛ iniq̄tates
nr̄e quasi vētus abstulerūt nos. Nō est
q̄ inuocet nomē tuū: q̄ cōsurgat ꝛ tene
at te. Abscōdisti faciē tuā a nobis: ꝛ al
lisisti dn̄e nos in manu iniq̄tatis nr̄e.
Et nūc dn̄e pr̄ noster es tu: nos vero lu
tū: et fictor noster tu: ꝛ opa manuū tua
D rū oēs nos. Ne irascaris dn̄e satis: ꝛ ne
Ps.78.b. vltra memineris iniq̄tatis nr̄e. Ecce re
spice ppl̄s tuus oēs nos. Ciuitas scti
tui facta est deserta: Sion deserta facta
est: hierl'm desolata est: domus sctifica
tiōis nr̄e ꝛ gl'ie nr̄e: vbi laudauerūt te
pr̄es nr̄i: facta est in exustionē ignis: ꝛ
oīa desiderabilia nr̄a versa sunt in rui
nas. Nūquid suꝑ his cōtinebis te dn̄e:
tacebis et affliges nos vehementer.

¶ C. S. Vox christi de passione sua et
cōtra iudeos: de idolatria: de distātia
inter seruientē dn̄o: ꝛ nō seruiētē deo:
de felicitate hierusalem. Capi.lxv.

B Quesierunt me q̄ ante nō in
Ro.10.b. terrogabāt: inuenerūt qui
nō quesierāt me. Dixi. Ecce
ego: ecce ego ad gentē que
nesciebat me: ꝛ q̄ nō inuo-
cabat nomē tuū. Expandi
manus meas tota die ad ppl̄m icredu-
lum: q̄ graditur in via nō bona post co
gitatiōes suas. Ppl̄s qui ad iracūdiā
ꝑuocat me ante faciē meā semꝑ: q̄ im-
molant in hortis ꝛ sacrificāt suꝑ late-
res: qui habitāt in sepulchris ꝛ in delu
bris idoloꝝ dormiūt: q̄ comedunt car-
nē suillā: ꝛ ius ꝓphanū in vasis eorū.
I.66.a. Qui dicūt recede a me: non appropin-
ques mihi: q̄r immūdus es. Isti fumus
erūt in furore meo: ignis ardens tota
die. Ecce scriptum est corā me. Nō tace
bo: sed reddā et retribuam in sinu eoꝝ
iniq̄tates vestras: et iniq̄tates patruꝫ
B vestroꝝ simul: dicit dn̄s. Qui sacrifica-
uerūt super mōtes ꝛ suꝑ colles expro-
brauerunt mihi: ꝛ remetiar opus eoꝝ
primū in sinu eoꝝ. Hec dicit dn̄s. Quō
si inueniatur granum in botro et dica
tur: ne dissipes illud: q̄m bn̄dictio est:
sic faciam propter seruos meos vt non
disperdam totum. Et educā de iacob
semē: ꝛ de iuda possidentē mōtes san-
ctos meos. Et hereditabūt eam electi Puer.1.a.
mei: ꝛ serui mei habitabūt ibi. Et erūt Dict.7.6.
cāpestria i caulas gregū: ꝛ vallis achor
in cubile armentorū populo meo qui
requisierūt me. Et vos q̄ dereliquistis
dn̄m: qui obliti estis montem sanctum
meū: qui ponitis fortune mēsam et li-
batis suꝑ eā: numerabo vos in gladio:
et oēs in cede corruetis ꝓ eo q̄ vocaui
et non respondistis: locutus sum et nō
audistis: ꝛ faciebatis malum in oculis
meis: ꝛ que nolui elegistis. Propter B C
hec dicit dn̄s de⁹. Ecce serui comedēt:
et vos esurietis. Ecce serui mei bibēt:
et vos sitietis. Ecce serui mei letabun-
tur: ꝛ vos cōfundemini. Ecce serui mei
laudabūt pre exultatiōe cordis: ꝛ vos
clamabitis pre dolore cordis: ꝛ pre cō
tritione spūs vlulabitis: ꝛ dimittetis
nomē vestrū in iuramētū electis meis.
Et interficiet te dn̄s de⁹: ꝛ seruos suos
vocabit nomine alio. In quo qui bene
dictus est super terrā: benedicet̄ i deo:
amen. Et qui iurat in terra: iurabit in
deo: amē. Quia obliuioni tradite sunt
angustie priores: et q̄r abscondite sunt
ab oculis nostris. Ecce enim ego creo
celos nouos ꝛ terram nouā: ꝛ nō erūt
in memoria priora: ꝛ nō ascēdent suꝑ
cor: sed gaudebitis et exultabitis vsq̄
in sempiternū in his que ego creo. Q̄r
ecce ego creo hierusalem exultationē: D
et populū eius gaudiū: ꝛ exultabo in 2.q.7. cap.
hierl'm ꝛ gaudebo i populo meo: ꝛ nō paulus di
audietur in ea vltra vox fletus et vox cit. ꝛ cap. q̄
clamoris. Non erit ibi amplius īfans nec.
dierū: ꝛ senex q̄ nō impleat dies suos.
Q̄m puer centū annoꝝ morietur: ꝛ pctōr
centū annoꝝ maledictus erit. Et edifi
cabunt domos ꝛ inhabitabūt: ꝛ plātā
bunt vineas et comedēt fructus earū.
Non edificabūt ꝛ alius habitabit: non
plantabūt ꝛ alius comedet. Scdm enī
dies ligni erūt dies ppl'i mei: et opera
manuū eoꝝ inueterabūt. Electi mei nō
laborabūt frustra: neq̄ generabunt in
cōturbatione: q̄r semen benedictorum
dn̄i est: ꝛ nepotes eoꝝ cū eis. Eritq̄ an
teq̄ clamēt ego exaudiā: adhuc illis lo
quentibus ego audiā. Lupus et agnus

Esa.11.b. pascentur simul:τ leo τ bos comedent
paleas:τ serpēti puluis panis eiꝰ. Nō
nocebunt neq̧ occident in omni mōte
sancto meo: dicit dominus.

¶ C.S. De loco quietis domini: de re
probatiōe carnalis sacrificij: de partu
virginis τ fecunditate ecclesie: de gau
dio τ delitijs hierl'm τ ecclesie: de iudi
cio dñi: τ de pmijs sanctoꝝ τ penis i-
pioꝝ: interponitur de missione τ pre-
dicatione apostolorum. Capi. lxvi.

A
Act.7.h. Ec dicit dominus. Celum se-
des mea: terra aūt scabellum
pedū meoꝝ. Que est ista do-
mus quā edificabitis mihi:
et q̄s est iste locus requietiōis
mee? Oia hec manus mea fecit: τ facta
sūt vniuersa ista: dicit dñs. Ad quē aūt
respiciā nisi ad pauperculū et cōtritū
1.q.11.capi. spū: τ trementē sermones meos? Qui i-
per esaiā. molat bouē: quasi q̄ interficiat virum.
Qui mactat pecus: q̄si q̄ excerebret ca-
nē. Qui offert oblationē q̄si q̄ sangui-
B nē suillā offerat. Qui recordat thuris:
q̄si q̄ bn̄dicat idolo. Hec oia elegerūt in
vijs suis: τ i abominationibꝰ suis aia
eoꝝ delectata est. Unde τ ego eligā il-
lusiones eoꝝ τ q̄ timebāt adducā eis:
q2 vocaui τ nō erat q̄ respōderet: locu
tus sum τ nō audierūt. Fecerūtq̧ malū
i oculis meis: τ que nolui elegerūt. Au-
dite verbū dñi q̄ tremitis ad vbū eiꝰ.
Dixerunt fratres vri audiētes vos: et
abijciētes pp̄ter nomē meū. Glorifice
tur dñs: τ videbimꝰ in letitia vr̄a: ipsi
aūt ɔfundēt. Uox ppl'i de ciuitate: vox
de tēplo: vox dñi reddētis retributio
C nē inimicis suis. Antequā parturiret pe-
Ple.18.c. perit: antequā veniret ptus eiꝰ peperit
masculū. Quis audiuit vnq̄ tale: τ q̄s
vidit huic sile? Nūq̄d parturiet terra in
die vna: aut pariet gēs simul: q2 parturi
uit τ peperit syō filios suos? Nūq̄d ego
q̄ alios pere facio: ipse non pariā: dicit
dñs? Si ego q̄ generationē ceteris tri
buo: sterilis ero: ait dñs deꝰ tuꝰ. Leta-
mini cū hierl'm: et exultate in ea oēs q̄
D diligitis eā. Gaudete cū ea gaudio vni
uersi q̄ lugetis sup eā: vt sugatis τ re-
pleamini ab vberibꝰ cōsolatiōis eiꝰ:
vt mulgeatis τ delitijs affluatis ab oi-
moda gloria eiꝰ. Q2 hec dicit dñs. Ec-
ce ego declinabo sup eā q̄si fluuiū pa-
cis: τ q̄si torrētē inūdantē gl'iam gētiū
quā sugetis. Ad vbera portabimini: τ
sup genua blādient vobis. Quō si cui
mr̄ blādiat: ita ego cōsolabor vos: τ in

hierl'm cōsolabimini. Uidebitis τ gau- E
debit cor vrm: et ossa vr̄a quasi herba
germinabūt: τ cognoscet manꝰ dñi ser
uis eius: et indignabit inimicis suis.
Q2 ecce dñs in igne veniet: τ q̄si turbo
quadriga eiꝰ reddet in indignatione
furorē suū: τ increpationē suā in flāma
ignis: q2 in igne dñs diiudicabit: et in
gladio suo ad oēm carnē: τ multiplica
bunt interfecti a dño. Qui sctificaban
tur τ mūdos se putabāt in hortis post
ianuā intrinsecus: q̄ comedebāt carnem
suillā τ abominationē τ murē: simul cō F
sumētur: dicit dñs. Ego aūt opa eoꝝ et
cogitationes eoꝝ venio vt cōgregē: cū
oibus gētibus τ linguis. Et venient et
videbūt gloriā meā. Et ponā in eis si-
gnū: τ mittā ex eis q̄ saluati fuerit ad
gētes i mare: in aphricā τ lydiā tenen
tes sagittā: in italiā τ greciā ad insu-
las lōge: ad eos q̄ nō audierūt de me: τ
nō viderūt gloriā meā. Et annūciabūt
gloriā meā gētibus: τ adducēt oēs fra
tres vr̄os de cūctis gētibus domū do-
mino: in equis τ in quadrigis τ i lecti
cis: τ in mulis τ in carrucis ad montē G
sctm̄ meū hierl'm: dicit dñs: quō si infe
rāt filij isrl' munus in vase mūdo i do-
mum dñi. Et assumā ex eis in sacerdo-
tes τ leuitas dicit dñs: q2 sicut celi no
ui τ terra noua q̄ ego facio stare coram
me: dicit dñs deus: sic stabit semē vrm
et nomē vrm. Et erit mēsis ex mēse: et
sabbatū ex sabbato. Ueniet oīs caro vt Mar.9.g.
adoret coram facie mea: dicit dñs. Et 19.q.2.cap.
egredientur τ videbūt cadauera viroꝝ: quoniam.
qui puaricati sūt i me. Uermis eoꝝ nō
morietur: τ ignis eoꝝ nō extinguet: τ erūt
vsq̧ ad satietatē visionis omni carni.

¶ Explicit Esaias.

¶ Incipit prefatio sancti Hiero-
nymi in Hieremiam pphetam.

Ec interptatio sctī hiero-
nymi est. Si q̄d in ea none
rit fm̄ hebreos codices ex-
ploret. Alia est septuagita
interptū ecclesijs visitata.
Que q̄uis nōnulla aliter
hēat q̄ in hebreis codicibꝰ inueniūt: tm̄
vtraq̧ id est fz septuagita τ fz hebreū:
aplica auctoritate firmata est: nō erro
re neq̧ reprehēsiōe superiori: sz certo cō
silio septuaginta nōnulli aliter dixisse
vel cōtexuisse intelligunt. Qđ iō pmo-
nemus: ne quisq̄ alterā ex altera velis

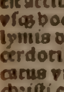
emendare: quod singulorum in suo genere veritas obseruanda est.

¶ Incipit prologus in eundem.

Ieremias propheta cui hic prologus scribitur sermone quidem apud hebreos esaie et osee et quibusdam aliis prophetis videtur esse rusticior: sed sensibus par est: quippe qui eodem spiritu prophetauerit. Porro simplicitas eloquij a loco ei in quo natus est accidit. Fuit enim anathotides: qui est vsque hodie viculus tribus ab hierosolymis distans milibus. Sacerdos ex sacerdotibus: et in matris vtero sanctificatus virginitate sua euangelicum virum christi ecclesie dedicans. Hic vaticinari exorsus est puer: et captiuitatem vrbis atque iudee: non solum spiritu: sed et oculis carnis intuitus est. Iam decem tribus israel assyrij in medos transtulerant: iam terras earum colonie gentium possidebant. Unde in iuda tantum et in beniamin prophetauit: et ciuitatis sue ruinas quadruplici planxit alphabeto: quod nos mensure metri versibusque reddidimus. Preterea ordinem visionum qui apud grecos et latinos omnino confusus est: ad pristinam fidem correximus. Librum autem baruch notarij eius: qui apud hebreos nec legitur nec habetur pretermisimus. Pro his omnibus maledicta ab emulis prestolantes: quibus me necesse est per singula opuscula respondere. Et hoc patior: quia vos me cogitis. Ceterum ad compendium mali rectius fuerat modum furori eorum silentio meo ponere: quam quotidie noui aliquid scripti tantem iuuidorum insaniam prouocare.

Hiere. i. b.

¶ Item alius prologus in eundem.

Ioachim filius iosie: cuius tertiodecimo anno prophetare orsus est hieremias: sub quo et olda mulier prophetauit: ipse est qui alio nomine appellatur eliachim: et regnauit super tribum iuda et hierusalem annis vndecim. Cui successit in regnum filius ioachin cognomento iechonias: qui tertio mense regni eius die decima captus a ducibus nabuchodonosor ductus est in babylonem: et in loco eius constitutus est sedechias filius iosie patruus eius: cuius anno vndecimo hierusalem capta atque subuersa est. Nemo igitur putet eundem in danielis principio ioachim: qui in ezechielis exordio ioachim scribitur. Iste extremam syllabam chim habet: ille chin: et ob hanc causam in euangelio secundum mattheum vna videtur deesse generatio: quia secunda tessaredecas in ioachim desinit filium iosie: et tertia incipit a ioachin filio ioachim. Quid ignorans porphirius calumniam instruit ecclesie: suam ostendens imperitiam dum euangelistam mattheum arguere nititur falsitatis. Quodque tradi tum scribitur: ioachim monstrat non aduersariorum fortitudinis fuisse victoriam: sed domini voluntatis.

¶ Incipit argumentum in eundem.

Ieremias anathotides (qui est viculus tribus a hierosolymis distans milibus) apud taphnas in egypto a populo lapidibus obrutus occubuit. Iacet vero in eo loco sepultus quo dudum pharao rex habitauerat. Et quoniam postulatione sua defugatis ab eodem loco serpentibus egyptios a tactu aspidum facit esse securos: magna eum ibi religione egyptij venerantur.

¶ Explicit argumentum.

¶ Hieremias propheta incipit.

¶ C. S. De sanctificatione et missione hieremie: de virga vigilante et olla succensa a facie aquilonis: propheta confortatur. Capitulum. i.

Uerba hieremie filij helchie de sacerdotibus qui fuerunt in anathot in terra beniamin. Quod factum est verbum domini ad eum in diebus iosie filij amon regis iuda in tertiodecimo anno regni eius. Et factum est in diebus ioachim filij iosie regis iuda vsque ad consummationem vndecimi anni sedechie filij iosie regis iuda: vsque ad transmigrationem hierusalem in mense quinto. Et factum est verbum domini ad me dicens. Priusquam te formarem in vtero noui te: et antequam exires de vulua sanctificaui te: et prophetam in gentibus dedi te. Et dixi. Ah: ah: ah: domine deus. Ecce nescio loqui: quia puer ego sum. Et dixit dominus ad me. Noli dicere quia puer sum: quoniam ad omnia que mittam te ibis: et vniuersa quecunque mandauero tibi loqueris. Ne

A

B

I. 14. b. 8. q. i. c. in scrip turis

36. dist. c. q timeas a facie eoꝝ:q꞉ tecum ego sum:
eccl'iastic⁹. vt eruā te dicit dn̄s. Et misit dn̄s ma-
De maio. ꝛ num suā:ꝛ tetigit os meū. Et dixit ad
obe. c. soli- me. Ecce dedi verba mea ī ore tuo:ecce
te. cōstitui te hodie super gētes ꝛ sup re-
gna:vt euellas ꝛ destruas ꝛ disperdas
et dissipes ꝛ edifices ꝛ plantes. Et fa-
ctum est verbū domini ad me dicens.
Quid tu vides hieremia? Et dixi. Vir
gam vigilātē ego video. Et dixit dn̄s
E ad me. Bene vidisti:q꞉ vigilabo ego su
J.24.b. per verbo meo vt faciā illud. Et factū
est verbū dn̄i scd̄o ad me dicens. Quid
tu vides? Et dixi. Ollam succēsam ego
video:ꝛ faciē eius a facie aquilōis. Et
dixit dn̄s ad me. Ab aquilone pandet
omne malum sup oēs habitatores ter-
re. Quia ecce ego cōuocabo oēs cogna
tiones regnorum aquilonis ait domi-
nus:ꝛ veniēt ꝛ ponēt vnusquisq; soliū
suum in introitu portarū hierl̄m:ꝛ su
per oēs muros eius in circūitu:et sup
vniuersas vrbes iuda. Et loquar iudi-
D cia mea cum eis super oēm maliciā eo
rum qui dereliquerūt me ꝛ libauerunt
dijs alienis:ꝛ adorauerūt op⁹ manuū
suarum. Tu ergo accinge lūbos ꝛ sur-
ge:et loquere ad eos oia que ego preci
pio tibi. Ne formides a facie eoꝝ:nec
enim timere te faciam vultum eorum.
Ego quippe dedi te hodie in ciuitatē
munitam:ꝛ in colūnā ferreā:ꝛ in mu-
J.25.b. rum ereū super oēm terrā regibus iu-
da:principibus eius ꝛ sacerdotibus:
et omni populo terre:ꝛ bellabunt ad-
uersum te et non preualebunt:q꞉ ego
tecum sum:ait dn̄s:vt liberem te.

¶C.S. Docet quid dicat:increpat p-
pter sacerdotes ꝛ pastores p idolis:de
fonte aque viue:de aqua turbida ꝛ alie
na vinea:increpat hierl̄m q fit inobe-
diens ꝛ meretrix degenerans polluta
idolis:decipiēs obstinata oblita dn̄i:
increpat de sanguine pauperū. Ca.ij.

A
J.4.b.

ET factum est verbū dn̄i ad
me dicēs. Vade ꝛ clama in
auribus hierusalē dicens.
Hec dicit dn̄s. Recordat⁹
sum tui miserās adolescē-
tiam tuā ꝛ charitatē despō
sationis tue:qn̄ secuta es me in deser-
to:in terra que nō seminat. Sanctus
israel dn̄o:primitie frugū eius. Oēs q
deuorāt eū delinquūt:mala veniēt sup
eos:dicit dn̄s. Audite verbum dn̄i do-
mus iacob:ꝛ omnes cognatiōes domi
israel. Hec dicit dn̄s. Quid inuenerūt

patres vestri in me iniquitatis:q꞉ elō
gauerunt a me:ꝛ ambulauerūt post va
nitatem:ꝛ vani facti sunt? Et nō dixe-
rūt vbi est dn̄s q ascēdere nos fecit de B
terra egypti:q traduxit nos per deser
tum p terrā inhabitabilem et inuiā:p
terram sitis ꝛ imaginē mortis:ꝛ p ter
ram in qua nō ambulauit vir:neq; ha-
bitauit homo. Et induxi vos in terrā
carmeli:vt comederetis fructū eius et
bona illius. Et ingressi contaminastis
terrā meam:ꝛ hereditatē meam posui
stis in abominationē. Sacerdotes nō
dixerūt vbi est dominus:ꝛ tenentes le
gem nescierūt me:ꝛ pastores preuari-
cati sunt in me. Et pphete pphetauerūt
in baal:ꝛ idola secuti sunt. Propterea
adhuc iudicio contendā vobiscum:ait
dn̄s:ꝛ cū filijs vestris disceptabo. Trā C
site ad insulas cethim ꝛ videte:ꝛ in ce-
dar mittite ꝛ cōsiderate vehemēter:et
videte si factū est hmōi si mutauit gens
deos suos:ꝛ certe ipsi nō sunt dij. Po
pulus vero me⁹ mutauit gloriā suā i ido
lum. Obstupescite celi sup hoc:ꝛ porte
eius desolamini vehemēter:dicit dn̄s.
Duo enī mala fecit populus me⁹. Me
dereliquerunt fontē aque viue:ꝛ fode
runt sibi cisternas dissipatas que cō ti-
nere nō valent aquas. Nūquid seru⁹ est
israel aut vernaculus? Quare ergo fa- D
ctus est in predā? Super eū rugierunt
leones ꝛ dederūt vocē suā:posuerunt
terrā eius in solitudinē. Ciuitates ei⁹
exuste sunt:ꝛ nō est qui habitet in eis.
Filij quoq; mēpheos ꝛ taphneos con
stuprauerunt te vsq; ad verticē. Nūqd
non istud factum est tibi:q꞉ dereliqui-
sti dominū deum tuū:eo tempore quo
ducebat te per viam? Et nūc quid tibi
vis in via egypti vt bibas aquā turbi
dam? Et quid tibi cū via assyriorū:vt
bibas aquā fluminis? Arguet te mali-
cia tua:ꝛ auersio tua increpabit te. Sci
to ꝛ vide q꞉ malum ꝛ amarum est reli-
quisse te dominū deum tuū:ꝛ nō esse ti-
morem eius apud te:dicit domin⁹ de⁹
exercituum. A seculo confregisti iugū
meum:rupisti vincula mea:et dixisti. J.5.b.
Non seruiam. In omni enī colle subli-
mi:ꝛ sub omni ligno frōdoso tu psterne- Esa.2.a.
nebaris meretrix. Ego autem plātaui E
te vineā electam omne semen verum.
Quomodo ergo cōuersa es mihi in pra
uā vineā alienā. Si laueris te nitro:ꝛ
multiplicaueris tibi herbā borith:ma
culata es in iniquitate tua corā me:di

est dñs deus. Quomodo dicis: nõ sum
polluta: post baalim nõ ambulaui. Ui
de vias tuas in cõualle: scito quid fece
ris. Cursor leuis explicans vias suas:
onager assuet⁹ ĩ solitudine: ĩ desiderio
aĩe sue attraxit ventũ amoris sui. Nul
lus auertet eã. Omnes qui querũt eam
nõ deficiēt: in mēstruis eius inuenient
eam. Prohibe pedem tuuz a nuditate:
et guttur tuũ a siti. Et dixisti. Desperaui
nequaq̃ faciam. Adamaui quippe alie
nos: et post eos ambulabo. Quomodo
confunditur fur quãdo deprehēditur:
sic confusi sunt domus israel: ipsi τ re
ges eorũ: principes τ sacerdotes τ pro
phete eorũ dicentes ligno: pater meus
F es tu: τ lapidi: tu me genuisti. Uerterũt
J.12.f. ad me tergum τ non faciem: τ in tēpo
re afflictionis sue dicēt: surge τ libera
Deut.32.c. nos. Ubi sunt dij tui quos fecisti tibi?
Surgãt τ liberent te in tempore affli
J.11.c. ctionis tue. Secundũ numerũ quippe
ciuitatũ tuarũ erãt dij tui iuda. Quid
vultis mecum iudicio contēdere? Om
nes dereliq̃stis me: dicit dñs. Frustra
ꝑcussi filios vestros: disciplinã non re
ceperũt. Deuorauit gladi⁹ vester pro
phetas vestros: q̃si leo vastator genera
tio vestra. Uidete verbũ dñi. Nũquid
solitudo fact⁹ sũz israeli: aut terra se
rotina? Quare ergo dixit ppl's me⁹ re
G cessim⁹: nõ veniem⁹ vltra ad te? Nũq̃d
obliuiscet̃ virgo ornamēti sui: aut spõ
sa fascie pectoralis sue? P pl's ꝟo me⁹
oblitus est mei dieb⁹ innumeris. Quid
niteris bonã ostēdere viã tuã ad q̃ren
dã dilectionē: q̃ insuꝑ τ malitias tuas
docuisti vias tuas: τ in alis tuis inuen
tus est sanguis aĩarũ pauperũ τ inno
centum? Nõ in fossis inueni eos: sed in
omnib⁹ q̃ supra memoraui. Et dixisti.
Absq̃ peccato et innocens ego sum: et
ꝓpterea auertat̃ furor tuus a me. Ec
ce ego iudicio contēdam tecũ: eo q̃ di
xeris nõ peccaui. Quam vilis facta es
nimis: iterãs vias tuas. Et ab egypto
confunderis sicut confusa es ab assur.
Nam τ ab ista egredieris: et man⁹ tue
erũt suꝑ caput tuum: qm̃ obtriuit dñs
cõfidētiã tuã. τ nihil habebis ꝓsperũ.
¶ C. S. Increpatur hierusalem de pec
cato: quia cum multis amatoribus for
nicata est: de imprudentia: de peniten
tia: comparatur fornicationi duarũ so
rorum: sermo domini contra assyrios:
de reuersione iuda τ hierusalem: de pe
nitentia populi. Capitulum. iij.

Ulgo dicit̃. Si dimiserit A
vir vxorē suã: τ recedēs ab
eo duxerit virũ alterũ: nũ
quid reuertet̃ ad eã vltra?
Nunq̃d nõ polluta et con
taminata erit mulier illa?
Tu aũt fornicata es cũ amatorib⁹ mul
tis: tamē reuertere ad me dicit dñs: et
ego suscipiã te. Leua oculos tuos in di
rectũ: τ vide vbi nũc ꝓstrata sis. In vijs
sedebas: expectãs eos quasi latro insi
dians in solitudine: et polluisti terrã
in fornicationibus tuis: et in malitijs
tuis. Quãobrē ꝓhibite sunt stille plu B
uiarũ: τ serotinus imber nõ fuit. Frõs
mulieris meretricis facta est tibi: τ no
luisti erubescere. Ergo saltem amodo
voca me pater meus: dux virginitatis
mee tu es. Nunq̃d irasceris in ꝑpetuũ:
aut ꝑseuerabis in finē? Ecce locuta es
et fecisti mala: et potuisti. Et ꝑ verbis J.i.a.
penitētie verbis superbie blasphema 4.reg.17.
sti: τ implesti cogitationē tuam malã: a.2.b.
et ostēdisti ꝯtra virũ fortitudinē tuã: C
vt possis facere qđ sermone tractasti.
Et dixit dñs ad me ĩ dieb⁹ iosie regis.
Nunq̃d vidisti que fecerit aduersatrix
isrl̃. Abijt sibimet suꝑ oēm montē ex
celsum: τ sub oĩ ligno frõdoso: τ forni
cata est ibi. Et dixi: cũ fecisset hec oĩa:
ad me reuertere: τ nõ est reuersa. Et vi D
dit ꝑuaricatrix soror ei⁹ iuda: q꞉ ꝓ eo
q̃ mechata esset aduersatrix isrl̃ dimi
sissem eam: τ dedissem ei libellũ repu
dij: τ nõ timuit ꝑuaricatrix iuda soror
eius: sz abijt: et fornicata est etiã ipsa:
et facilitate fornicatiõis sue ꝯtamina
uit terrã: et mechata est cum lapide et
ligno. Et in omnib⁹ his non est reuer a.2.a.
sa ad me preuaricatrix soror eius iuda
in toto corde suo: sed in mendacio: ait
dñs. Et dixit dñs ad me. Justificauit
animã suã aduersatrix israel: cõpara
tiõe preuaricatricis iuda. Uade: τ cla
ma sermones istos contra aquilonē: et
dices. Reuertere aduersatrix israel: ait
dominus: et non auertã faciem meam
a vobis: q꞉ sanct⁹ ego sum: dicit domi
nus: et non irascar in perpetuũ. Uerũ
tamē scito iniquitatē tuam: q꞉ in do
minũ deũ tuum preuaricata es. Et di E
spersisti vias tuas alienis sub omni li
gno frondoso: τ vocē meã non audisti:
ait dñs. Conuertimini filij reuertētes:
dicit dñs: quia ego vir vester. Et assu
mã vos vnũ de ciuitate: et duos de co
gnatiõe: et introducam vos in sion. Et

dabo vobis pastores iuxta cor meum: et
pascēt vos scientia ⁊ doctrina. Cumq̧
multiplicati fueritis: ⁊ creueritis i ter
ra in dieb⁹ illis: ait dn̄s: nō dicēt vltra
arca testamēti dn̄i: neq̧ ascēdet super
cor: neq̧ recordabunt illius: nec visita
F bit: nec fiet vltra. In tpe illo vocabūt
hierl'm soliū dn̄i: ⁊ cōgregabunt ad eū
oēs gētes in noīe dn̄i in hierl'm: ⁊ non
ambulabunt post prauitatē cordis sui
pessimi. In dieb⁹ illis ibit dom⁹ iuda
ad domū israel ⁊ venient simul de terra
aquilonis ad terrā quā dedi pr̄ib⁹ ve-
stris. Ego aūt dixi. Quō ponā te in fi-
lios: ⁊ tribuā tibi terrā desiderabilem:
hereditatē p̄clarā exercituū gētiū? Et
dixi. Patrē vocabis me: ⁊ post me igre
di nō cessabis. Sz quō si contēnat mu
lier amatorē suū: sic cōtēpsit me dom⁹
F.31.b. isr'l: dicit dn̄s. Vox in vijs audita est:
Mat.2.c. ploratus ⁊ vlulat⁹ filiorum israel: qm̄ ini
G quā fecerūt viā suā: obliti sunt dn̄i dei
sui. Cōuertimini filij reuertētes: et sa-
nabo auersiōes vestras. Ecce nos veni-
mus ad te. Tu eīn es dn̄s de⁹ noster. Ve
re mendaces erant colles: ⁊ multitudo
mōtiū. Vere in dn̄o deo nr̄o salus isr'l.
Confusio comedit laborē patrum no-
strorum ab adolescētia nostra: greges eo-
rū ⁊ armēta eorum: filios eorum ⁊ filias eo-
rū comedit cōfusio. Dormiemus in cō-
fusiōe nostra: ⁊ operiet nos ignominia
nostra: qm̄ dn̄o deo nostro peccauim⁹
nos: ⁊ patres nostri ab adolescētia no
stra vsq̧ ad diem hanc: et non audiui-
mus vocem domini dei nostri.

¶ C.S. Promittitur venia si se lauerint: de destructiōe iude per assyrios: quia nō penituit: dolet pph̄eta de interitu gentis sue. Capitulum. iiij.

A
22.q.1.c. in
rabūt. b in
veiur. c. ⁊ si
christus.
Osee.1.d.
Si reuerteris ad me israel:
ait dn̄s: ad me conuertere.
Si abstuleris offendicula
tua a facie mea: nō commo
ueberis. Et iurabis: viuit
dn̄s in veritate ⁊ i iudicio
et in iustitia: et benedicent eum gētes:
ipsumq̧ laudabūt. Hec eīn dicit dn̄s vi-
ro iuda: et habitatori hierl'm. Nouate
vobis noualē: ⁊ nolite serere super spi
nas. Circūcidimini dn̄o: ⁊ auferte pre
putia cordiū vestrorum viri iuda ⁊ habita-
tores hierl'z: ne forte egrediatur vt ignis
indignatio mea ⁊ succendatur: ⁊ nō sit q
extinguat. Dicit aūt hec mala veniēt p-
B pter malitiā cogitationū vestrarum. An-
nunciate i iuda: ⁊ in hierusalē auditū
facite: loq̄mini ⁊ canite tuba in terra:
clamate fortiter: ⁊ dicite. Congregami
ni ⁊ igrediamur ciuitates munitas: le-
uate signum in sion. Confortamini et
nolite stare: quia malū ego adduco ab
aquilone: ⁊ contritionē magnā. Ascen
dit leo de cubili suo: ⁊ predo gentiū se
leuauit. Egressus est de loco suo: vt po C
nat terrā tuā in solitudinē. Ciuitates
tue vastabūtur: remanētes absq̧ habi-
tatore. Sup hoc accingite vos cilicijs:
plangite ⁊ vlulate: q: nō est auersa ira
furoris dn̄i a vobis. Et erit in die illa:
dicit dn̄s: peribit cor regis ⁊ cor: p̄nci-
pū: ⁊ obstupescēt sacerdotes: ⁊ pph̄ete
cōsternabunt. Et dixi. Heu heu heu dn̄e
de⁹. Ergo ne decepisti p̄p̄lm istū ⁊ hie-
rusalē dicēs: pax erit vobis? Et ecce p-
uenit gladi⁹ vsq̧ ad aiam. In tpe illo di
cet p̄p̄lo huic et hierl'm: Vētus vrēs in
vijs q̄ sunt i deserto vie filie p̄p̄li mei: D
nō ad vētilandū ⁊ ad purgādū. Spūs
plenus ex his veniet mihi. Et nūc ego:
sed loquar iudicia mea cū eis. Ecce q̄si
nubes ascēdet: ⁊ quasi tēpestas currus
eius. Velociores aquilis equi illi⁹. Ve
nobis qm̄ vastati sum⁹. Laua a malitia
cor tuū hierl'm: vt salua fias. Vsq̧quo
morabunt i te cogitatiōes noxie. Vox
enim annunciantis a dan: et notum fa
cientis idolum de mōte ephraim. Dici
te gentibus. Ecce auditū est in hierl'm
custodes venire de terra longinqua: et
dare super ciuitates iuda vocem suam.
Quasi custodes agrorum facti sūt sup eā E
in gyro: q: me ad iracundiā p̄uocauit:
dicit dn̄s. Vie tue ⁊ cogitatiōes tue fe-
cerūt hec tibi. Ista malitia tua q: ama
ra: q: tetigit cor tuū. Ventrem meū: vē
trem meū doleo: sensus cordis mei tur
bati sunt in me. Non tacebo. Qm̄ vocē
buccine audiuit aīa mea: clamorē pre-
lij. Cōtritio super cōtritionē vocata
est: ⁊ vastata est oīs terra. Repente va-
stata sunt tabernacula mea: subito pel
les mee. Vsq̧quo videbo fugientes: au
diā vocē buccine? Q: stultus p̄p̄l's me⁹
me non cognouit. Filij insipiētes sunt F
et vecordes. Sapientes sunt vt faciāt
mala: bene aūt facere nescierūt. Aspe-
xi terram et ecce vacua erat et nihil: et
celos et nō erat lux in eis. Vidi mōtes
et ecce mouebantur: ⁊ omnes colles cō
turbati sunt. Intuitus sum ⁊ non erat
hō: ⁊ omne volatile celi recessit. Aspe-
xi et ecce carmelus desertus: et omnes
vrbes ei⁹ destructe sunt a facie dn̄i: et a

facie ire furoris ei⁹. Hec em̄ dicit dñs.
Deserta erit oīs terra: sȝ tñ consumma
tionē nō faciā. Lugebit terra et merere
bunt celi desup: eo ꝙ locutus sum. Co
gitaui et non penituit me nec auersus
sum ab eo. A voce eq̄tis ꝛ mittentis sa
B gittam: fugit oīs ciuitas. Ingressi sunt
ardua: ꝛ ascēderūt rupes. Uniuerse vr
bes derelicte sunt: ꝛ non habitat in eis
homo. Tu aūt vastata q̄d facies? Cū ve
stieris te coccino: cū ornata fueris mo
nili aureo: ꝛ pinxeris stibio oclos tuos
frustra cōponeris. Cōtēpserūt te ama
tores tui: aīaȝ tuā q̄rēt. Uocē em̄ quasi
parturientis audiui: angustias vt pu
erpere. Uox filie sion inter morientes:
expandētisq̄ manus suas. Ue mihi: q̄r
defecit aīa mea ꝓpter interfectos.

¶ C. S. Dominus querit fidē in popu
lo: ꝓpheta ad obstinatos vadit predi
cat vastationē inde ꝓpter pctā nō tan
tū plebis sȝ ꝑncipū: cathalogus pecca
toꝝ hierusalē scribit: propter que tra
dēt inimicis: increpat populū ꝙ deuȝ
nō timet: et ꝙ ingratus est et preterijt
sermones eius pessime. Capitulū. v.

A Ircūite vias hierl'm: ꝛ aspici
te: ꝛ ꝯsiderate: ꝛ q̄rite ī pla
teis ei⁹ an inueniatis virū fa
ciētē iudiciū: ꝛ q̄rentē fidē: ꝛ
ꝓpitius ero ei. Qȝ si etiā vi
uit dñs dixerint: ꝛ hoc falso iurabunt.
Dñe oculi tui respiciūt fidē. Percussi
sti eos et nō doluerūt: attriuisti eos et
renuerūt accipere disciplinā. Indura
uerūt facies suas supra petrā: ꝛ nolue
rūt reuerti. Ego aūt dixi. Forsitā pau
peres sunt ꝛ stulti: ignorantes viā dñi:
et iudiciū dei sui. Ibo igit ad optima
D tes: ꝛ loquar eis. Ipsi em̄ cognouerunt
viā dñi: ꝛ iudicium dei sui. Et ecce ma
gis hi simul confregerūt iugū: ruperūt
vincula. Idcirco ꝑcussit eos leo de silua
lupus ad vesperā vastauit eos: pard⁹ vi
gilās sup ciuitates eoꝝ. Oīs q̄ egressus
fuerit ex eis capietur: q̄r multiplicate
sunt ꝑuaricationes eoꝝ: ꝯfortate sunt
auersiōes eorū. Sup quo ꝓpitius tibi
esse potero. Filij tui dereliq̄rūt me: et
iurāt in his qui nō sunt dij. Saturaui
eos ꝛ mechati sunt: ꝛ in domo meretri
C cis luxuriabant. Equi amatores in fe
minas: ꝛ emissarij facti sunt: vnusq̄sq̄
Exo.22.d. ad vxorē proximi sui hinniebat. Nunq̄d
Le.20.a.9.c super his nō visitabo: dicit domin⁹: ꝛ in
gēte tali nō vlciscetur aīa mea? Ascen
dite muros ei⁹ ꝛ dissipate: consumma

tionē aūt nolite facere. Auferte ꝓpagi
nes ei⁹: q̄r nō sunt dñi. Preuaricatiōe
em̄ ꝑuaricata est in me domus israel: ꝛ
domus iuda: ait dñs. Negauerūt dñm
et dixerūt. Nō est ipse neq̄ veniet sup
nos malū: gladiū ꝛ famē nō videbim⁹.
Prophete fuerūt in ventū locuti: et re
spōsum nō fuit ī eis. Hec ergo euenient
illis. Hec dicit dñs deus exercituū. Qr D
locuti estis verbum istud. Ecce ego do
verba mea ī ore tuo in ignē: et populū
istum in ligna: ꝛ vorabit eos. Ecce ego
adducā sup vos gentē de lōginquo do
mus israel: ait dñs: gentē robustā: gen
tem antiquā: gētē cuius ignorabis lin
guā: nec intelliges q̄d loquat. Phare
tra ei⁹ quasi sepulchrū patēs: vniuersi
fortes. Et comedet segetes tuas et pa
nem tuū: deuorabit filios tuos ꝛ filias
tuas: comedet gregē tuū ꝛ armēta tua:
et comedet vineā tuā ꝛ ficū tuā: et cōte
ret vrbes munitas tuas in quib⁹ tu ha
bes fiduciā gladio. Uerūtñ in dieb⁹ il E
lis: ait dñs: nō faciā vos in consumma
tionem. Qȝ si dixeritis: quare fecit no Je.6.a.
bis dñs deus noster hec oīa? Dices ad
eos. Sicut dereliq̄stis me: et seruistis
deo alieno in terra vestra: sic seruietis
dijs alienis in terra nō vestra. Annun
ciate hec domui iacob: ꝛ auditū facite
in iuda dicentes. Audi popule stulte q̄
nō habes cor: q̄ habētes oculos non vi
detis: ꝛ aures et nō auditis. Me ergo
nō timebitis: ait dñs: ꝛ a facie mea non
dolebitis. Qui posui arenā terminum
mari: ꝑceptū sempiternū q̄d non pre
teribit ꝛ cōmouebunt: ꝛ nō poterūt: ꝛ
intumescent fluctus ei⁹: et nō trāsibūt
illud. Populo aūt huic factum est cor F
incredulū et exasperās. Recesserunt et
abierunt: ꝛ non dixerunt in corde suo.
Metuamus dñm deū nostrū: q̄ dat no
bis pluuiam temporaneā ꝛ serotinam
in tp̄e suo: plenitudineȝ annue messis
custodientem nobis. Iniquitates nostre
declinauerūt hec: et peccata nostra pro
hibuerunt bonū a nobis: quia inuenti
sunt in populo meo impij insidiantes
quasi aucupes: laqueos ponentes et
pedicas ad capiendos viros. Sicut
decipula plena auibus: sic domus eo
rum plene dolo. Ideo magnificati sūt
et ditati: incrassati sunt et impinguati:
ꝛ preterierūt sermones meos pessi
me. Causam vidue non iudicauerunt: G
causam pupilli non direxerunt: et iu Esa.1.f.
dicium pauperum non iudicauerunt.

I.cor.c.⁊ Nunquid super his non visitabo: dicit
I.9.a. dñs: aut sup gentẽ huiuscemodi nõ vl-
ciscet aĩa mea? Stupor ⁊ mirabilia fa
cta sunt ĩ terra. Prophete ꝓphetabãt
mẽdaciũ: et sacerdotes applaudebant
manibꝰ suis: ⁊ populus meꝰ dilexit ta
lia: qd igitur fiet in nouissimo eius?
¶ C. S. Describit aduentus nabucho-
donosor ⁊ trãslatio populi ꝑpter aua
ritiã sacerdotum: ⁊ quia populus non
audit vocem tube: non purgatur in cõ
flatorio verborum. Capitulum. vj.

A Onfortamini filij bẽiamĩ
in medio hierlm: ⁊ in the-
cua clãgite buccina: et sup
bethacarẽ leuate vexillũ:
qꝛ malũ visũ ẽ ab aqlone:
et ꝯtritio magna. Specio
se ⁊ delicate assimilaui filiã sion: ad eã
veniẽt pastores et greges eoꝝ. Fixerũt
in ea tẽtoria ĩ circuitu: pascet vnusqsq
eos q sub manu sua sunt. Sctificate
sup eã bellũ: ꝯsurgite ⁊ ascẽdamꝰ ĩ me-
B ridie. Ue nobis: qꝛ declinauit dies: qꝛ
longiores facte sunt vmbre vespi. Sur
gite ⁊ ascẽdamꝰ in nocte: et dissipemꝰ
domos eiꝰ. Qꝛ hec dicit dñs exercituũ.
Cedite lignũ eiꝰ: ⁊ fundite circa hierlꝫ
aggerẽ. Hec est ciuitas visitatiõis: oĩs
calũnia in medio eius. Sicut frigidã
facit cisterna aquam suam: sic frigidã
fecit maliciã suã. Iniquitas ⁊ vastitas
audiet in ea corã me semp: ĩfirmitas ⁊
plaga. Erudire hierlꝫ ne forte recedat
aĩa mea a te: ne forte ponã te desertam
terrã inhabitabilẽ. Hec dicit dñs exer
cituũ. Usqꝫ ad racemũ colligent: q̃si in
vinea reliqas isrl. Cõuerte manũ tuã:
q̃si vindemiator ad cartallum. Cui lo-
quar: et quẽ cõtestabor vt audiat? Ecce
incircũcise aures eoꝝ: ⁊ audire nõ pñt.
C Ecce verbũ dñi factũ est eis in oppro-
briũ: ⁊ nõ suscipient illud. Idcirco fu-
rore dñi plenꝰ sũ: ⁊ laboraui sustinẽs.
Esa.1.d. Effunde sup paruulũ foris: ⁊ sup cõsi-
I.15.b. liũ iuuenũ simul. Uir enĩ cũ muliere ca
pietur: senex cũ pleno dierũ. Et trãsibũt
domꝰ eoꝝ ad alteros: agri ⁊ vxores pa
riter: qꝛ extẽdã manũ meã sup habitan
3.4.d.: tes terras: dicit dñs. A minore quippe
Esa.56.b. vsqꝫ ad maiorẽ oẽs auaritie studẽt: et
a ꝓpheta vsqꝫ ad sacerdotem cũcti fa-
ciũt dolũ. Et curabãt contritionẽ filie
ppli mei cũ ignominia dicentes. Pax
D pax: ⁊ nõ erat pax. Cõfusi sunt: qꝛ abo-
minationẽ fecerũt. Quin potius cõfu-
siõe nõ sunt cõfusi: ⁊ erubescere nescie-
runt. Quãobrẽ cadẽt inter ruentes: in
tpe visitatiõis sue corruent: dicit dñs.
Hec dicit dñs. State sup vias ⁊ vide-
te: et interrogate de semitis antiqs q
sit via bona: ⁊ ambulate ĩ ea: ⁊ inuenie-
tis refrigeriũ aĩabꝰ vrĩs. Et dixerunt.
Nõ ambulabimꝰ. Et constitui sup vos
speculatores. Et dixi. Audite vocẽ tu- Mat.11.b.
be. Et dixerũt. Nõ audiemꝰ. Ideo audi E
te gẽtes et cognoscite cõgregatio: q̃ta
ego faciã eis. Audi terra. Ecce ego ad-
ducã mala sup populũ istũ: fructũ co-
gitationũ eiꝰ: qꝛ verba mea nõ audie-
rũt: ⁊ legẽ meã ꝓiecerũt. Ut quid mihi Esa.1.d.
thus de saba affertis: ⁊ calamũ suaue
olentẽ de terra lõginqua? Holocausto
mata vestra nõ sunt accepta: ⁊ victime
vestre nõ placuerunt mihi. Propterea
hec dicit dñs. Ecce ego dabo in popu-
lum istũ ruinas: ⁊ ruet in eis patres et
filij simul: vicinus et pximꝰ peribunt.
Hec dicit dñs. Ecce ppls venit de ter- F
ra aquilonis: ⁊ gens magna consurget
a finibus terre. Sagittã et scutũ arri-
piet: crudelis est ⁊ non miserebit. Uox
eiꝰ q̃si mare sonabit: ⁊ sup equos ascẽ-
dent ꝑparati q̃si vir ad preliũ: aduer-
sum te filia sion. Audiuimꝰ famã eius:
dissolute sunt manus nostre. Tribula-
tio apprehẽdit nos: dolores vt partu-
rientẽ. Nolite exire ad agros: et in vi-
eã ne ambuletis: qm gladius inimici
pauor in circuitu. Filia ppli mei ac-
cingere cilicio: ⁊ cõspergere cinere. Lu
ctũ vnigeniti fac tibi planctũ amarũ: qꝛ
repẽte veniet vastator sup vos. Proba G
torem dedi te in populo meo robustũ:
et scies et probabis vias eorũ. Omnes
isti principes declinantes ambulãtes
fraudulenter: es ⁊ ferrum vniuersi cor
rupti sunt. Defecit sufflatorium: ĩ igne
cõsumptũ est plũbũ: frustra cõflauit cõ
flator. Malicie enĩ eorum nõ sunt con
sumpte. Argentum reprobum vocate
eos: quia dñs proiecit illos.
¶ C. S. Non confidendum in templo:
sed in operibꝰ bonis: quare nõ sit orãn
dum pro populo illo: de reprobatione
sacrificiorum: de vindicta pro excelsis
tophet. Capitulum. vij.

Erbũ qd factũ est ad hiere B
miam a dño dicẽs. Sta in
porta domus dñi: et ꝑdica
ibi verbũ istud: ⁊ dic. Audi
te verbũ dñi oĩs iuda: qui
ingredimini p portas has
vt adoretis dñm. Hec dicit dñs exerci

j.26.a. tuum de⁹ israel. Bonas facite vias ve-
stras et studia vestra: et habitabo vobis-
cũ in loco isto. Nolite cõfidere in ver-
bis mendacij dicẽtes: templũ dñi: tem
plũ dñi: tẽplũ dñi est. Quõ si benedixe-
11.q.3.c. re ritis vias vestras et studia vestra: si fe-
gum. ceritis iudiciũ inter virũ et proximuz
D eius: aduene et pupillo et vidue non fe
ceritis calumniã: nec sanguinẽ innocẽ
tem effuderitis i loco hoc: et post deos
alienos nõ ambulaueritis in malũ vo-
bismetipsis: habitabo vobiscũ in loco
isto: in terra quã dedi patribus vestris
a seculo et vsq in seculũ. Ecce vos con-
fiditis vobis in sermonibus mẽdacij:
qui non proderunt vobis: furari: occide
re: adulterari: iurare mendaciter: liba
re baalim: et ire post deos alienos quos
Mat.21.b. ignoratis. Et venistis: et stetistis corã
j.32.f. me in domo hac: in qua inuocatum est
nomen meũ: et dixistis. Liberati sumus
eo q fecerimus omnes abominatiões
istas. Nunquid ergo spelunca latronũ
facta est domus ista: in qua inuocatum
E est nomẽ meũ i oculis vestris. Ego ego
sum: ego vidi: dicit dñs. Ite ad locum
meũ in silo: vbi habitauit nomen meũ
a pricipio: et videte que fecerim ei pro-
pter maliciam ppli mei israel. Et nũc
Hier.1.b. q: fecisti oia opera hec: dicit dñs: et lo-
Esa.65.b. cutus sum ad vos mane cõsurgẽs et lo-
quẽs et nõ audistis: et vocaui vos et non
respõdistis: faciã domui huic i qua in-
uocatũ est nomẽ meũ: et in qua vos ha-
betis fiduciã: et loco quẽ dedi vobis et
patrib⁹ vestris: sicut feci silo: et proijciã
vos a facie mea: sicut proieci oẽs fratres
j.14.b. vestros vniuersuz semen ephraim. Tu
D ergo noli orare pro pplo hoc: nec assu-
mas pro eis laudẽ et orationẽ et nõ obsi
stas mihi: q: non exaudiã te. Nonne vi
des qd isti faciũt in ciuitatib⁹ iuda: et
in plateis hierlm? Filij colligũt ligna
et patres succẽdũt ignẽ: et mulieres cõ
spergũt adipẽ vt faciant placẽtas regi
ne celi: et libẽt dijs alienis: et me ad ira
j.44.c. cundiã prouocent. Nunqd me ad iracũ
diã prouocant: dicit dñs? Nonne semet-
ipsos in cõfusiõe vultus sui? Ideo hec
dicit dñs de⁹. Ecce furor meus et indi-
gnatio mea cõflat sup locũ istũ: sup vi-
ros et sup iumẽta et sup lignũ regionis
et sup fruges terre: et succẽdetur et non
E extinguet. Hec dicit dñs exercituũ de⁹
isrl. Holocaustomata vestra addite vi
ctimis vestris: et comedite carnes: q:
non sum locutus cũ patrib⁹ vestris: et
nõ precepi eis in die qua eduxi eos de
terra egypti: de verbo holocaustoma-
tũ et victimarũ: sed hoc verbũ precepi
eis dicens. Audite vocẽ meã et ero vo-
bis de⁹: et vos eritis mihi populus: et
ambulate in omni via quam mandaui
vobis: vt bñ sit vobis. Et nõ audierũt:
nec inclinauerũt aurẽ suã: sed abierũt
in voluptatibus suis: et in prauitate
cordis sui mali: factiq sunt retrorsum
et nõ inantea a die qua egressi sunt pa
tres eorũ de terra egypti vsq ad diem
hanc. Et misi ad vos oẽs seruos meos F
prophetas p diẽ consurgens diluculo
et mittẽs: et nõ audierunt me: nec incli
nauerũt aurẽ suam: sed indurauerunt
ceruicẽ suã et peius operati sunt q pa
tres eorũ. Et loqueris ad eos oia ver-
ba hec: et nõ audiẽt te: et vocabis eos: et
nõ respondebũt tibi. Et dices ad eos.
Hec est gens q nõ audiuit vocẽ dñi dei
sui: nec recepit disciplinam. Perijt fi-
des et ablata est de ore eoz. Tõde capil
lum tuũ et proijce: et sume in directum
planctũ: q: proiecit dñs et reliquit gene-
rationẽ furoris sui: q: fecerunt filij iu- G
da malũ in oculis meis: dicit dñs. Po- j.eodem.
suerũt offendicula sua in domo in qua
inuocatũ est nomẽ meũ: vt polluerent
eã: et edificauerũt excelsa tophet: q est
in valle filij ennon: vt incẽderẽt filios
suos et filias suas igni: que nõ precepi
nec cogitaui in corde meo. Ideo ecce
dies venient: dicit dñs: et nõ dicet am-
plius tophet et vallis filij ennõ: sz val
lis interfectionis: et sepelient in to-
phet eo q non sit locus. Et erit morti-
cinũ populi huius in cibũ volucribus
celi et bestijs terre: et non erit q abigat.
Et quiescere faciã de vrbibus iuda: et Eze.26.c.
de plateis hierusalẽ vocẽ gaudij et vo-
cem leticie: vocẽ sponsi et vocẽ sponse.
In desolatione enim erit terra.
¶ Ca. viii. Comminatio his qui residui
erãt de captiuitate: increpatio populi
non penitẽtis: reprehẽsio scribarum:
vox penitentiuz: aduentus hostium et
vlulatus ciuitatis. Capitulũ.viij.

N illo tẽpore ait dñs. Ei- A
ciẽt ossa regis iuda: et ossa
pricipũ ei⁹: et ossa sacerdo-
tũ: et ossa prophetarũ: et ossa
eoz q habitauerunt hieru
salez de sepulchris suis: et
expandẽt ea ad solẽ et lunã et omnẽ mi
litiam celi: que dilexerunt et quib⁹ ser
uierũt: et post que ambulauerũt: et que

quesierunt et adorauerunt. Non colli-
gentur et non sepelientur: in sterqui-
B liniū sup faciem terre erūt. Et eligent
magis mortē q̄ vitā: oēs q̄ residui fue
rint de cognatione hac pessima in vni
uersis locis que derelicta sunt: ad q̄ eie
ci eos: dicit dn̄s exercituū. Et dices ad
eos. Hec dicit dn̄s. Nunqd q̄ cadit non
resurget: ⁊ q̄ auersus est non reuertet?
Quare ergo auersus est pp̄ls iste i hie-
rusalē auersiōe cōtētiosa? Apprehēde
C rūt mēdaciū: ⁊ noluerūt reuerti. Attē
di ⁊ auscultaui: nemo qđ bonū est loq-
tur. Nullus est q̄ agat penitētiā super
pctō suo dicēs q̄d feci? Omnes cōuersi
sunt ad cursum suū: quasi equus impe
tu vadēs ad preliū. Miluus in celo co
gnouit tēpus suū: turtur et hyrūdo et
ciconia custodierūt tēpus aduēt⁹ sui:
pp̄ls aūt me⁹ nō cognouit iudiciū dn̄i.
Quō dicitis sapiētes nos sum⁹: et lex
dn̄i nobiscū est? Uere mēdaciū operatus
D est stilus mēdax scribarū. Cōfusi sunt
Ja.6.c. sapiētes: perterriti et capti sunt. Uerbū
Esa.56.d. em dn̄i piecerunt: ⁊ sapientia nulla est
in eis. Propterea dabo mulieres eorū
exteris: agros eoꝝ heredibus. Q: a mi
nimo vsq; ad maximū oēs auaritiā se-
quunt: a pphetavsq; ad sacerdotē cun
cti faciūt mēdaciū. Et sanabāt contri-
tiones filie pp̄li mei ad ignominiā: di
cētes pax pax: cū nō esset pax. Confusi
E sunt: q: abominationē fecerūt. Quin-
immo cōfusione nō sunt cōfusi: ⁊ erube
scere nescierunt. Idcirco cadent inter
corruētes: in tempore visitationis sue
corruēt: dicit dn̄s. Cōgregās congrega
bo eos: ait dn̄s. Non est vua in vitib⁹:
et nō sunt ficus in ficulnea folium deflu-
xit: ⁊ dedi eis q̄ pretergressa sunt. Quare
sedem⁹? Cōuenite ⁊ ingrediamur ciui
tatē munitā: ⁊ sileamus ibi: q: dn̄s no-
ster silere nos fecit: ⁊ potum dedit no-
J.14.b. bis aquā fellis. Peccauimus em̄ dn̄o.
F Expectauimus pacē: ⁊ non erat: bonū
tp̄s medele: et ecce formido. A dan au-
ditus est fremitus equorum ei⁹: a voce
hinnituū pugnatorum eius cōmota est
oīs terra. Et venerūt et deuorauerunt
terrā ⁊ plenitudinē ei⁹: vrbē et habita
tores ei⁹? Q: ecce ego mittā vobis ser-
pētes regulos quib⁹ nō est incātatio:
et mordebūt vos: ait dn̄s. Dolor meus
G sup dolorē: in me cor meū merēs. Ecce
vox clamoris filie populi mei de terra
lōginqua. Nunquid dominus nō est in
sion: aut rex eius non est in ea? Quare
ergo me ad iracundiam concitauerunt
in sculptilibus suis: et in vanitatibus
alienis? Transijt messis: finita est estas:
et nos saluati non sumus. Sup cōtri-
tiōe filie populi mei cōtritus sum ⁊ cō
tristatus: stupor obtinuit me. Nūquid
resina nō est in galaad: aut medicus nō
est ibi? Quare igitur nō est obducta ci-
catrix filie populi mei?

¶ C. S. Planctus et lachrime pphete
pro populo suo: exeundū est ad solitu-
dinem: propter hominum malitiam la
mentandū: q: a pastoribus ad plebem
desertio iniquitas ⁊ vindicta: non glo
riandū nisi in dn̄o: q circūcisio carnis
nihil valet.

Capitulū ix.

Uis dabit capiti meo aquā: A
et oculis meis fontem lachri
marū. Et plorabo die ac no-
cte interfectos filie pp̄li mei.
Quis dabit me i solitudinē
diuersoꝝ viatoꝝ? Et derelinquā pp̄lz
meū ⁊ recedā ab eis: quia oēs adulteri
sunt ⁊ cetus p̄uaricatoꝝ: ⁊ extēderunt
linguā suā quasi arcū mēdacij: ⁊ nō ve
ritatis. Confortati sunt in terra: q: de
malo ad malū egressi sunt ⁊ me nō co- B
gnouerūt: dicit dn̄s. Unusquisq; se a pxi
mo suo custodiat: ⁊ in oī fratre suo nō
habeat fiduciā: q: oīs frater supplan-
tās supplātabit: ⁊ oīs amicus fraudu-
lēter incedet: ⁊ vir fratrē suum deride
bit: ⁊ veritatē nō loquent. Docuerunt
em̄ linguā suā loqui mendaciū: vt iniq̄
agerēt laborauerūt. Habitatio tua in
medio doli: in dolo renuerūt scire me: C
dicit dn̄s. Propterea hec dicit dn̄s ex- Pā.22.
ercituū. Ecce ego cōflabo ⁊ pbabo eos.
Quid em̄ aliud faciā a facie filie pp̄li
mei? Sagitta vulnerās lingua eoꝝ do Ja.5.c.
lum locuta est. In ore suo pacē cū ami-
co suo loquitur: ⁊ occulte ponit ei insi
dias. Nūquid super his nō visitabo: di
cit dn̄s: aut in gente huiuscemodi non
vlciscetur aīa mea? Sup montes assumā
fletū ac lamētū: et sup speciosa deserti
plāctū: qm̄ incēsa sunt: eo q nō sit vir
pertrāsiens: ⁊ nō audierūt vocē possi-
dentis. A volucre celi vsq; ad pecora D
trāsmigrauerūt et recesserūt. Et dabo
hierusalem in aceruos arene: ⁊ cubilia
draconū ⁊ ciuitates iuda dabo in de-
solationē: eo q nō sit habitator. Quis
est vir sapiēs qui intelligat hoc: et ad
quē verbum oris dn̄i fiat vt annunciet
istud? Quare perierit terra et exusta sit Osee.14.b.
quasi desertū: eo q non sit qui pertrans-

eat? Et dicit dominus. Quia dereliquerūt
legē meā quā dedi eis: et nō audierunt
vocē meā: et nō ambulauerūt in ea: et ab-
ierūt post prauitatē cordis sui: et post
E baalim qd didicerūt a patribus suis. Id-
I.14.c. circo hec dicit dñs exercituū deus isrl.
Ecce ego cibabo ppl'm istū absinthio: et
potū dabo eis aquā fellis: et dispergā
eos in gētibus quas nō nouerūt ipsi et pa
tres eorum: et mittā post eos gladium do
nec cōsumant. Hec dicit dñs exercituū.
Cōtēplamini et vocate lamētatrices et
veniāt: et ad eas que sapiētes sunt mitti-
te: et pperēt et festinēt: et assumāt super
nos lamētū. Deducāt oculi nri lachri-
mas: et palpebre nre defluāt aqs: quia vox
F lamētatiōis audita est de sion. Quō va
stati sumus et cōfusi vehemēter? Quia dere-
liquimus terrā: qm deiecta sunt taber
nacula nostra. Audite ergo mulieres
verbū dñi: et assumant aures vestre ser
monē oris eius: et docete filias vestras
lamētū: et vnaqueq proximā suā plāctū:
quia ascēdit mors per fenestras vestras: in-
gressa est domos vestras: disperdere par-
uulos de foris: iuuenes de plateis. Lo-
1.Cor.1.g. quere. Hec dicit dominus. Et cadet mor
2.cor.10.d ticinū hoīs quasi stercus super faciē re
G gionis: et quasi fenū post tergū metēn-
tis: et nō est qui colligat. Hec dicit domi
nus. Non glorietur sapiens in sapien-
tia sua: et nō glorietur fortis in fortitudi
ne sua: et nō glorietur diues in diuitijs
suis: sed in hoc glorietur qui gloriatur sci-
re et nosse me: quia ego sum dominus qui
facio miam et iudicium et iustitiam in
terra. Hec enim placēt mihi: ait domi-
nus. Ecce dies veniunt: dicit dominus:
et visitabo super omnem qui incircun
cisum habet preputium super egyptū:
et super iudam: et super edom: et super
filios ammon: et super moab: et super
omnes qui attonsi sunt in comam: ha-
bitantes in deserto: quia omnes gētes
habēt preputium: omnis autē domus
israel incircuncisi sunt corde.

¶ C. S. Monetur ppls ne timeāt celi
cōstellationē: quia nō est increpatio idola-
trie: plāctus hierlm sup plaga sua: et quod
nō sit in homine via eius. Capitulū. x.

A Audite verbum quod locu-
tus est dominus super vos
domus israel. Hec dicit do
minus. Iuxta vias gentium
nolite discere: et a signis ce
li nolite metuere que timēt gentes: quia
leges populorum vane sunt. Quia li-
gnum de saltu precidit opus manus ar-
tificis in ascia. Argēto et auro decora-
uit illud: clauis et malleis compegit vt
nō dissoluatur. In similitudinem pal-
me fabricata sunt et non loquentur. por-
tata tollentur: quia incedere non valēt.
Nolite ergo timere ea: quia nec male pos
sunt facere nec bene. Nō est similis tui
domine: magnus es tu: et magnum no-
men tuum in fortitudine. Quis non ti Apoca.15.
mebit te o rex gētium? Tuū est enim de-
cus. Inter cunctos sapientes gētium:
et in vniuersis regnis eorum nullus est
similis tui. Pariter insipiētes et fatui B
probabuntur: doctrina vanitatis eorum
lignū est. Argentum inuolutū de thar-
sis affertur: et aurum de ophir opus arti
ficis: et manus erarij hyacinthus: et purpu
ra indumentū eorum. Opus artificum
vniuersa hec: dñs autē deus verus est. Ipse
deus viuēs et rex sempiternus. Ab indi-
gnatione eius commouebitur terra: et
nō sustinebunt gentes comminationē
eius. Sic ergo dicetis eis. Dij qui celos
et terram non fecerunt pereant de ter-
ra: et de his que sub celo sunt. Qui fa- I.51.b.
cit terrā in fortitudine sua: preparat or-
bem in sapiētia sua: et prudētia sua ex- C
tendit celos. Ad vocē suā dat multitu
dinem aquarum in celo: et eleuat nebu
las ab extremitatibus terre. Fulgura in
pluuiam facit: et educit ventum de the
sauris suis. Stultus factus est oīs ho ps.45.b.
mo: a sciētia sua cōfusus est artifex om-
nis in sculptili: qm falsum est qd cōfla
uit: et non est spūs in eis. Uana sunt et
opus risu dignū. In tpe visitatiōis sue
peribūt: nō est his similis pars iacob. Qui
enim formauit oīa ipse est: et isrl virga he
reditatis eius: dñs exercituū nomē illi.
Cōgrega de terra confusionē tuā que ha
bitas in obsidiōe: quia hec dicit dñs. Ec-
ce ego lōge proijciā habitatores terre in
hac vice: et tribulabo eos: ita vt nō inue
niantur. Ue mihi sup cōtritiōe mea: pes-
sima plaga mea. Ego autē dixi. Plane
hec infirmitas mea est: et portabo illā.
Tabernaculum meū vastatū est: omnes D
funiculi mei dirupti sūt. Filij mei exie
runt a me: et nō subsistunt. Non est qui
extendat vltra tentorium meum: et eri-
gat pelles meas: quia stulte egerūt pa
stores: et dñm non quesierunt: propterea
non intellexerūt: et omnes grex eorum di
spersus est. Uox auditiōis ecce venit:
et cōmotio magna de terra aquilonis:
vt ponat ciuitates iuda in solitudinē et

habitaculū draconū. Scio dñe q2 nō ē
hōis via eiꝰ: nec viri est vt ābulet ꝛ diri
ps. 78. b. gat gressus suos. Corripe me dñe: verū
tñ in iudicio ꝛ nō in furore tuo: ne for
te ad nihilū redigas me. Effunde indi
gnationē tuā sup gētes q̄ nō cognoue
rūt te: et super ꝓuincias q̄ nomē tuum
nō inuocauerūt: q2 comederūt iacob:
et deuorauerunt eum: ꝛ consumpserūt
illum: et decus eius dissipauerūt.
¶ C. S. De maledictione eius qui non
audit verbum domini: de colligatione
maloꝝ: de pena pacti initi: de nō oran
do pro eis: quia impius nō sanctifica
tur i sacrificijs suis: de oliua pulchra:
se crucifigendum predixit dñs. Ca. xj.
A Erbū qđ factū est a dño ad
hieremiam: dicēs. Audite
vba pacti huiꝰ: ꝛ loquimi
ni ad viros iuda: et ad ha
bitatores hierusalē: et di
ces ad eos. Hec dicit dñs
deꝰ israel. Maledictus vir q̄ nō audie
rit verba pacti huius qđ precepi patri
bus vestris in die qua eduxi eos de ter
ra egypti: de fornace ferrea dicēs. Au
dite vocē meā et facite oīa q̄ pcipi vo
bis: ꝛ eritis mihi in populū: ꝛ ego ero
vobis in deū: vt suscitem iuramentum
qđ iuraui patribus vestris daturū me
eis: terrā fluentē lacte ꝛ melle: sicut est
dies hec. Et rñdi ꝛ dixi. Amen dñe. Et
B dixit dñs ad me. Uociferare oīa verba
hec in ciuitatibꝰ iuda: et foris hierlm
dicēs. Audite vba pacti huius ꝛ faci
te illa: q2 cōtestās cōtestatꝰ sum patres
vestros in die q̄ eduxi eos de terra egy
pti vsq3 ad diē hāc. Mane ꝯsurgēs cō
testatus sum: ꝛ dixi. Audite vocē meā:
et nō audierūt: nec inclinauerūt aurē
suā: sed abierūt vnusq̄sq3 in prauitate
cordis sui mali. Et induxi sup eos oīa
vba pacti huiꝰ qđ pcepi vt facerent: et
nō fecerūt. Et dixit dñs ad me. Inuēta
est ꝯiuratio in viris iuda: ꝛ in habita
toribꝰ hierlm. Reuersi sunt ad iniquita
tes patrū suoꝝ priorꝫ: q̄ noluerūt au
dire vba mea. Et hi ergo abierūt post
deos alienos: vt seruirēt eis. Irritū fe
cerūt domus isrl ꝛ domus iuda pactū
meū: qđ pepigi cū patribus coꝝ. Quā
obrē hec dicit dñs. Ecce ego inducā su
per eos mala de quibꝰ exire non pote
rūt: ꝛ clamabūt ad me et nō exaudiam
C eos. Et ibūt ciuitates iuda ꝛ habitato
res hierlm: et clamabunt ad deos qbꝰ
libāt: et non saluabūt eos in tpe afflī
ctionis coꝝ. Secundū numerū em ci
uitatū tuarū erāt dij tui iuda: ꝛ sm nu
merū viarū tuarum hierusalē posuisti
aras cōfusionis ad libādū baalim. Tu
ergo noli orare pro pplo hoc: ꝛ ne assu
mas p eis laudē ꝛ orōnē: q2 non exau
diā in tpe clamoris eoꝝ ad me: in tpe
afflictiōis eoꝝ. Quid est ꝙ dilectꝰ meꝰ De ꝯse. dis. 2. c. q̄ scele rate.
in domo mea facit scelera multa? Nū
quid carnes scē auferēt a te malitias
tuas: in q̄bꝰ gl'iata es. Oliuā vberē pul
chrā fructiferā: speciosam vocauit dñs
nomē tuū. Ad vocē loq̄le grādis exar
sit ignis i ea: ꝛ combusta sunt frutecta eiꝰ.
Et dñs exercituū q̄ plātauit te locutꝰ
est sup te malū: p malis domꝰ isrl ꝛ do
mus iuda q̄ fecerūt sibi ad irritandum
me libātes baalim. Tu aūt dñe demon D
strasti mihi ꝛ cognoui: tu ostēdisti mi
hi studia eoꝝ: ꝛ ego q̄si agnꝰ mansuetus
q̄ portaꝝ ad victimā. Et non cognoui:
q2 cogitauerūt sup me ꝯsilia: dicentes.
Mittamꝰ lignū in panē eiꝰ: et eradā
mus eū de terra viuētiū: ꝛ nomē eiꝰ nō
memoreꝝ ampliꝰ. Tu aūt dñe sabaoth
q̄ iudicas iuste: ꝛ pbas renes et corda:
videā vltionē tuā ex eis. Tibi em̄ reue J. 20. c.
laui causam meā. Propterea hec dicit
dñs ad viros anathot: q̄ q̄runt animā
tuā: ꝛ dicūt. Nō ꝓphetabis in nomine
dñi: ꝛ nō morieris i manibꝰ nřis. Pro
pterea hec dicit dñs exercituum. Ecce
ego visitabo sup eos. Iuuenes morien
tur in gladio: filij eoꝝ ꝛ filie eoꝝ mo
rient in fame: ꝛ reliq̄e nō erunt ex eis.
Inducam enim malū super viros ana
thot: annum visitationis eorum.
¶ C. B. Disputatꝝ cū dño ꝯ murmura
tores: de flore maloꝝ q̄ signātur: colli
gatio captiuitatis hierlm: reprobatio
synagoge: pastoꝝ ꝯdēnatio: de ꝯuersis
ad dñm ꝛ volētibꝰ reuerti. Cap. xij.
Ustus quidē tu es dñe si di A
sputem tecū: veruntamen Job 21. a.
iusta loquar ad te. Quare Abacuc. 1. a.
via impioꝝ ꝓsperatur: be
ne est omnibꝰ qui preuari
cantur ꝛ inique agūt. Plā
tasti eos et radicem miserunt: profi
ciūt et faciūt fructum. Prope es tu ori
eorum: et lōge a renibus eorum. Et tu
domine nosti me: vidisti me: ꝛ probasti
cor meum tecum. Congrega eos quasi
gregem ad victimam: et sanctifica eos
in die occisionis. Usq3quo lugebit ter
ra: ꝛ herba oīs regiōis siccabitur pro
pter malitiam habitātium in ea? Con

sumptū est aial ꝛ volucre: qm̄ dixerūt:
nō videbit nouissima nostra. Si cū pe
B dicibus currēs laborasti: quō cōtēdere
poteris cū equis? Cū aūt i terra pacis
securus fueris: q̄d facies in sup̄bia ioꝛ
danis? Nā ꝛ fratres tui ꝛ dom⁹ patris
tui etiā ipsi pugnauerūt aduersum te:
et clamauerunt post te plena voce. Ne
credas eis cū locuti fuerint tibi bona.
Reliqui domū meā: dimisi hereditatē
meā. Dedi dilectā animā meā in man⁹
inimicoꝝ eius: facta est mihi hereditas
C mea quasi leo in silua. Dedit cōtra me
vocē: ideo odiui eā. Nunquid auis di
scoloꝛ hereditas mea mihi? Nunquid
auis tincta per totā? Venite cōgrega
mini oēs bestie terre: ꝓperate ad deuo
randū. Pastoꝛes multi demoliti sunt
vineā meā: cōculcauerūt partē meam.
Dederūt portionē meā desiderabilē in
desertū solitudinis: posuerūt eā in dis
sipationē: luxitq̨ super me. Desolatio
ne desolata est oīs terra: q2 nullus est q̄
recogitet corde. Sup̄ oēs vias deserti
venerūt oēs vastatoꝛes terre: q2 gladi⁹
dn̄i deuoꝛabit ab extremo terre vsq̨
ad extremum eius. Nō est pax vniuerse
carni. Seminauerūt triticū: ꝛ spinas
messuerūt: hereditatē acceperūt ꝛ non
eis ꝓderit. Cōfundemini a fructib⁹ ve
D stris: ꝓpter irā furoris dn̄i. Hec dicit
dn̄s aduersum oēs vicinos meos pessi
mos: qui tāgunt hereditatē quā distri
bui ppl'o meo israel. Ecce ego euellam
eos de terra sua: ꝛ domū iuda euellam
de medio eoꝝ. Et cū euulsero eos con
uertar: ꝛ miserebor eoꝝ ꝛ reducā eos:
virū ad hereditatē suā: ꝛ virū in terrā
suā. Et erit si eruditi didicerint vias
populi mei vt iurēt in noīe meo: viuit
dn̄s: sicut docuerūt ppl'm meū iurare i
baal: edificabūtur in medio ppl'i mei.
Qd̄ si non audierint: euellā gentē illā
euulsione ꝛ perditione: ait dominus.

¶ C. S. De significatione lūboꝝ putri
da: de lagūcula: ꝛ de ebrietate maloꝝ:
de mōtibus tenebrosis: de trāslatione
iude propter iniquitates plurimas: et
impenitentiam populi. Cap. xiij.

A Et dicit dn̄s ad me. Vade ꝛ
posside tibi lūbare lineū:
et pones illud sup̄ lumbos
tuos: ꝛ in aquā nō inferes
illud. Et possedi lumbare
iuxta v̄bū dn̄i: ꝛ posui cir
ca lūbos meos. Et fact⁹ est sermo dn̄i
ad me secūdo dicēs. Tolle lūbare qd̄ pos
sedisti qd̄ est circa lūbos tuos: ꝛ surgēs
vade ad euphratē: ꝛ abscōde ibi illud
in foramine petre. Et abij ꝛ abscondi
illud in euphrate: sicut p̄ceperat mihi
dn̄s. Et factū est post dies plurimos:
dixit dn̄s ad me. Surge ꝛ vade ad eu
phratē: ꝛ tolle inde lūbare qd̄ p̄cepi ti
bi: vt abscōderes illud ibi. Et abij ad
euphratē ꝛ fodi: ꝛ tuli lūbare de loco
vbi abscōderā illud. Et ecce cōputrue B
rat lūbare ita vt nulli vsui aptū esset.
Et factū est verbū dn̄i ad me dicēs. Hec
dicit dn̄s. Sic cōputrescere faciā sup̄
biā iuda: ꝛ sup̄biā hierl'm multā: pplꝫ
istū pessimū q̄ nolūt audire v̄ba mea:
ꝛ ambulant i prauitate coꝛdis sui: ab
ierūtq̨ post deos alienos vt seruirent
eis: ꝛ adoꝛarēt eos. Et erūt sicut lūba
re istud: qd̄ nulli vsui aptū est. Sicut
eni adheret lūbare ad lumbos viri: sic
agglutinaui mihi oēꝫ domū isrl': ꝛ oēꝫ
domū iuda: dicit dn̄s: vt essent mihi in
populū: ꝛ in nomē: ꝛ in laudē: ꝛ in glo
riam: ꝛ nō audierūt. Dices ergo ad eos
sermonē istū. Hec dicit dn̄s de⁹ israel.
Oīs lagūcula implebit vino. Et dicēt
ad te. Nūquid ignoꝛamus: q2 oīs lagū
cula implebitur vino? Et dices ad eos.
Hec dicit dn̄s. Ecce ego implebo omes
habitatoꝛes terre huius: ꝛ reges q̄ se
dent de stirpe dauid sup̄ thronū eius:
et sacerdotes ꝛ ꝓphetas: ꝛ oēs habita
toꝛes hierl'm ebrietate: ꝛ dispergā eos C
virū a fratre suo ꝛ patres ꝛ filios pari
ter: ait dn̄s. Nō parcā ꝛ nō ꝯcedā neq̨
miserebor: vt non disperdā eos. Audi
te ꝛ auribus percipite: nolite eleuari:
q2 dn̄s locutus est. Date dn̄o deo vestro
gloriā anteq̄ꝫ tenebrescat: ꝛ anteq̄ꝫ of J.21.c.
fendāt pedes vestri ad mōtes caligino Threno.1.a
sos. Expectabitis lucē ꝛ ponet eam in
vmbra moꝛtis: ꝛ in caliginē. Qd̄ si hoc
non audieritis in abscōdito: ploꝛabit
anima mea a facie superbie. Ploꝛans
ploꝛabit ꝛ deducet oculus meus lachri
mam: q2 capt⁹ est grex dn̄i. Dic ergo re
gi ꝛ dn̄atrici. Humiliamini: sedete in
terra: qm̄ descēdet de capite v̄ro coꝛo
na glorie vestre. Ciuitates austri clau
se sunt: ꝛ nō est q̄ aperiat. Trāslata est
oīs iuda trāsmigratione perfecta. Le
uate oculos vestros ꝛ videte: qui veni
tis ab aquilone. Ubi est grex q̄ dat⁹ est
tibi: pecus inclytum tuū? Quid dices D
cum visitauerit te? Tu eni docuisti eos

aduersum te: ⁊ erudisti in caput tuum.
Nūqd nō dolores apprehēdēt te: quasi
mulierē parturientē? Quod si dixeris in
corde tuo: quare venerūt mihi hec. Pro
I.40.b. pter multitudinē iniq̄tatis tue reuela
ta sunt verecundiora tua: pollute sunt
plāte tue. Si mutare pōt ethiops pel
lem suā: aut pardus varietates suas: ⁊
vos poteritis benefacere cū didiceri
tis malū. Et disseminabo eos quasi sti
pulā q̄ vēto raptat̄ i deserto. Hec sors
tua parsq̄ mēsure tue a me: dicit dñs:
q2 oblita est mei: ⁊ cōfisa est i mēdacio.
Unde ⁊ ego nudaui femora tua ɔ̄ faciē
tuā: ⁊ apparuit ignominia tua: adulte
ria tua: ⁊ hinnitus tu⁹: scelus fornica
tionis tue. Sup colles i agro vidi abo
minatiōes tuas. Ue tibi hierl'z. Nō mū
daberis post me. Usq̄quo adhuc?

¶ C. S. De inopia pluuie: vox penitē
tium: obstinatis non prosunt ieiunia:
preces nec victime: de pseudo prophe
tis: de lugēdo ppter contritionem po
puli: interrogatur dominus: de prote
ctione populi iude. Capi. xiiij.

A Uod factū est verbū domi
ni ad hieremiā de sermoni
bus siccitatis. Luxit iudea
et porte ei⁹ corruerūt: ⁊ ob
scurate sunt in terra: ⁊ cla
mor hierl'z ascēdit. Maio
res miserūt minores suos ad aquā: ve
nerūt ad hauriēdū. Nō inuenerūt aquā:
reportauerunt vasa sua vacua. Cōfusi
sunt ⁊ afflicti ⁊ operuerūt capita sua p
pter terre vastitatē: q2 nō venit pluuia
in terrā. Cōfusi sūt agricole: operuerūt
capita sua. Nā ⁊ cerua in agro peperit
et reliq̄t: q2 non erat herba. Et onagri
steterūt in rupib⁹: traxerūt vētū quasi
dracones: defecerūt oculi eoꝝ: quia nō
erat herba. Si iniq̄tates nr̄e respōde
B rint nobis: dñe fac ppter nomē tuum:
qm̄ multe sunt auersiōes nr̄e. Tibi pec
cauimus expectatio israel: saluator nr̄
in tpe tribulatiōis. Quare quasi colo
nus futurus es in terra: ⁊ q̄si viator de
clinās ad manēdū? Quare futur⁹ es ve
lut vir vagus ⁊ fortis: qui nō pōt salua
re? Tu aūt in nobis es dñe: ⁊ nomē tuū
inuocatuz est sup nos: ne derelinquas
nos. Hec dicit dñs pplo huic q̄ dilexit
mouere pedes suos ⁊ nō q̄uit: et dño
non placuit. Nūc recordabitur iniq̄ta
S.7.a. tū eoꝝ: ⁊ visitabit peccata eoꝝ. Et di
xit dñs ad me. Noli orare p pplo isto i
bonū. Cū ieiunauerint nō exaudiā pre

ces eoꝝ: ⁊ si obtulerint holocaustoma
ta ⁊ victimas non suscipiā ea: qm̄ gla
dio ⁊ fame ⁊ peste ego consumam eos.
Et dixi. Ah: ah: ah: dñe deus. Prophe
te dicūt eis. Nō videbitis gladiū ⁊ fa S.1.b.
mes nō erit in vobis: sed pacē verā da
bit vobis in loco isto. Et dixit dñs ad
me. Falso pphete vaticinātur in noīe C
meo. Nō misi eos ⁊ nō precepi eis: neq̄ I.23.d.⁊
locutus sum ad eos. Uisionē mēdacē ⁊ 27.c.et
diuinationē fraudulētā: ⁊ seductionē 29.b.
cordis sui pphetāt vobis. Idcirco hec
dicit dñs de pphetis q̄ pphetāt in no
mine meo quos ego non misi: dicentes
gladius ⁊ fames non erit in terra hac.
In gladio ⁊ fame consumētur pphete
illi: ⁊ ppl'i q̄bus pphetauerāt erūt pie
cti in vijs hierl'm pre fame ⁊ gladio: et
nō erit q̄ sepeliat eos: ipsi ⁊ vxores eo
rum filij ⁊ filie eoꝝ: ⁊ effundā sup eos
malū suū. Et dices ad eos verbū istud.
Deducāt oculi mei lachrimā p noctē ⁊
diē et nō taceant: qm̄ contritione ma Threno. a
gna cōtrita est virgo filia populi mei:
plaga pessima vehemēter. Si egressus
fuero ad agros: ecce occisi gladio. Et si D
introiero in ciuitatē: ecce attenuati fa
me. Propheta q̄z ⁊ sacerdos abierunt
in terrā quā ignorabāt. Nūquid proij
ciens abiecisti iudā: aut sion abomina
ta ē aīa tua? Quare ergo pcussisti nos: S.8.c.
ita vt nulla sit sanitas? Et peccauim⁹
pacē: ⁊ nō est bonū: et tēpus curatiōis
et ecce turbatio. Cognouimus dñe im
pietates nostras: iniq̄tates patrū nr̄o
rum: q2 peccauimus tibi. Ne des nos i
opprobriū ppter nomē tuū: neq̄ faci
as nobis cōtumeliā. Solij glorie tue
recordare: ne irritū facias fedus tuum
nobiscū. Nūq̄d sunt i sculptilib⁹ gētiū
q̄ pluāt: aut celi possūt dare imbres: nisi
tu volueris? Nōne tu es dñs de⁹ nr̄ quē
expectauimus? Tu em̄ fecisti oīa hec.

¶ C. S. Dicit dominus se nō flecti pre
cibus pphetarū: scz moysi ⁊ samuelis:
et emittit eos ad quatuor plagas: scz
mortis gladij famis ⁊ captiuitatis: de
passione domini predicatur: de vltiōe
domini in iudeos: defertur vox domi
ni ad predicatorem. Capi. xv.

E T dixit dñs ad me. Si steterint A
rint moyses ⁊ samuel coram
me: nō est aīa mea ad populū
istū. Eijce illos a facie mea: ⁊
egrediātur. Quod si dixerit ad
te quo egrediemur: dices ad eos. Hec
dicit dñs. Qui ad mortē ad mortē: ⁊ q̄

ad gladiū ad gladiū: ⁊ q̄ ad famē ad fa
mē: ⁊ q̄ ad captiuitatē ad captiuitatē.
Et visitabo sup eos q̄tuor spēs: dicit
dn̄s. Gladiū ad occisionē: ⁊ canes ad
lacerādū: ⁊ volatilia celi ⁊ bestias ter-
re ad deuorādū ⁊ dissipādum: et dabo
eos in feruorē vniuersis regnis terre p
pter manassen filiū ezechie regis iuda
sup oībus q̄ fecit in hierl'm. Quis enī
miserebit tui hierl'm? Aut q̄s ɔtrista-
bitur p te? Aut q̄s ibit ad rogādum p
B pace tua? Tu reliq̄sti me dicit dn̄s: re-
trorsum abijsti. Et extēdā manū meā
sup te: ⁊ interficiā te. Laboraui rogās.
L.6.c. Et disperdā eos: ventilabro in portis
terre. Interfeci ⁊ disꝑdidi ppl'm meū:
⁊ tñ a vijs suis nō sunt reuersi. Multi
plicate sunt mihi vidue ei⁹ sup arenā
maris. Induxi eis sup matrē adolescē
tis vastatorē meridie: misi sup ciuita-
tes repente terrorē. Infirmata est que
Amos.8.c. peperit septē: defecit aīa eius. Occidit
ei sol cū adhuc esset dies: confusa est et
erubuit. Et residuos eius in gladiū da
bo in cōspectu inimicoꝝ eoꝝ: ait dn̄s.
C Ue mihi mat' mea. Quare genuisti me
virum rixe: virū discordie in vniuersa
terra? Nō feneraui: nec fenerauit mihi
q̄sq̄. Oēs maledicunt mihi: dicit dn̄s.
Si nō reliquie tue i bonū: si nō occur-
ri tibi in tpe afflictiōis: ⁊ in tpe tribu
lationis aduersus inimicū. Nūquid fe
derabitur ferrū ferro ab aq̄lone ⁊ es?
Diuitias tuas ⁊ thesauros tuos in di-
reptionē: dabo gratis in oībus pecca-
tis tuis: ⁊ in oībus terminis tuis. Et
adducā inimicos tuos de terra quā ne
scis: q2 ignis succēsus est i furore meo.
Deu.32.c. et sup vos ardebit. Tu scis dn̄e: recor-
dare mei ⁊ visita me: ⁊ tuere me ab his
qui persequūtur me. Noli in patiētia
tua suscipere me. Scito q2 sustinui p
pter te opprobriū. Inuēti sunt sermo-
D nes tui ⁊ comedi eos: et factū est mihi
verbū tuū in gaudiū ⁊ i leticiā cordis
mei: q2 inuocatū est nomē tuū sup me
dn̄s deus exercituū. Nō sedi in cōsilio
ludētium: ⁊ gloriatus sum a facie ma-
nus tue. Solus sedebā: q2 amaritudi
n.q.3.c. q̄ñ ne replesti me. Quare factus est dolor
ego. meus perpetuus: ⁊ plaga mea despera
bilis renuit curari? Facta est mihi q̄si
mēdacium aquarū infideliū. Propter
hoc hec dicit dominus. Si cōuerteris
conuertam te: ⁊ ante faciem meam sta-
bis: et si separaueris preciosum a vili:
quasi os meū eris. Conuertētur ipsi ad
te: et tu nō cōuerteris ad eos. Et dabo
te populo huic in murū ereum fortem:
et bellabunt aduersum te: et nō preua- s̄.1.b.
lebunt quia ego tecum sum: vt saluem
te: et eruam te: dicit dominus. Et libe-
rabo te de manu pessimoꝝ: et redi-
mam te de manu fortium.

¶ C. S. De futura calamitate iudeoꝝ: de populo christiano venturo ex gentibus. Capi. xvi.

Et factum est verbū dn̄i ad A
me dicēs. Nō accipies vxo
rem: ⁊ nō erunt tibi filij et
filie in loco isto. Q2 hec di
cit dn̄s sup filios ⁊ filias q̄
generātur in loco isto: ⁊ su
per matres eoꝝ que genuerūt eos: ⁊ su
per patres eoꝝ de quoꝝ stirpe sunt na
ti in terra hac. Mortib⁹ egrotationū
morientur: non plāgentur ⁊ nō sepeliē
tur: in sterquiliniū super faciem terre
erunt. Et gladio ⁊ fame cōsumentur: ⁊
erit cadauer eoꝝ in escam volatilibus
celi et bestijs terre. Hec enī dicit dn̄s.
Ne ingrediaris domū cōuiuij: neq3 va
das ad plāgēdum: neq3 cōsoleris eos:
q2 abstuli pacem meā a pplo isto: dicit B
dn̄s: misericordiā ⁊ miserationes. Et
morientur grādes ⁊ parui in terra ista
non sepelietur: neq3 plāgentur ⁊ nō se
incident: neq3 caluitiū fiet p eis. Et nō
frangent inter eos lugenti panem ad
ɔsolandum super mortuo: ⁊ nō dabunt
eis potū calicis ad cōsolādum sup pa
tre suo ⁊ matre. Et domū cōuiuij non
ingredieris: vt sedeas cum eis ⁊ come
das et bibas. Q2 hec dicit dn̄s exerci-
tuū deus israel. Ecce ego auferā de lo-
co isto in oculis vestris ⁊ in diebus ve
stris vocē gaudij: ⁊ vocē leticie vocem
sponsi ⁊ vocē sponse. Et cū annūciaue-
ris populo huic omnia verba hec: ⁊ di-
xerunt tibi quare locutus est dominus
super nos omne malum grande istud? s̄.5.c.
Que iniquitas nostra: aut qđ peccatū C
nostrū qđ peccauimus dn̄o deo nostro?
dices ad eos. Quia dereliquerunt me
patres vestri: ait dn̄s: et abierunt post
deos alienos ⁊ seruierūt eis: et adora-
uerunt eos: et me dereliquerūt et legē
meam non custodierunt. Sed et vos s̄.7.f.
peius opati estis q̄ patres vestri. Ecce
enim ambulat vnusquisq3 post prauita
tem cordis sui mali: vt me non audiat.
Et eijciā vos de terra hac in terrā quā
ignoratis vos et patres vestri: ⁊ seruie
tis ibi dijs alienis die ac nocte qui nō

J.14.d. dabū̃t vobis requiem. Propterea ecce
dies veniēt dicit dñs: ⁊ nō dicet̃ vltra
viuit dñs ꝗ eduxit filios isrl̃ de terra
egypti: sed viuit dñs qui eduxit filios
isrl̃ de terra aquilonis et de vniuersis
terris ad quas ieci eos: ⁊ reducā eos
in terrā suā quā dedi patribus eorū.
D Ecce ego mittā piscatores multos: di-
cit dñs: et piscabū̃tur eos. Et post hec
mittā eis multos venatores: ⁊ venabū̃
tur eos de oī mōte ⁊ de oī colle ⁊ de ca
uernis petrarū: q2 oculi mei super oēs
vias eoꝝ. Non sunt abscondite a facie
mea: ⁊ nō fuit occultata iniq̃tas eorū
ab oculis meis. Et reddā primū dupli
ces iniq̃tates ⁊ peccata eoꝝ: q2 cōtami
nauerūt terrā meā in morticiniis ido-
loꝝ suoꝝ: ⁊ abominationibus suis im
pleuerūt hereditatē meā. Dñe fortitu-
do mea ⁊ robur meū: ⁊ refugiū meum
in die tribulationis. Ad te gentes ve-
nient ab extremis terre: ⁊ dicent. Uere
mendaciū possederūt p̃res nostri: va-
nitatē que eis nō profuit. Nunquid fa
ciet sibi hō deos: et ipsi non sunt dij?
Idcirco ecce ego ostendā eis per vice3
hanc: ostendā eis manū meā ⁊ virtutē
meam: et scient q2 nomen mihi dñs.
¶ C. S. De obstinatione iudeoꝝ: male
dicitur ꝗ confidit in hoīe: benedicit̃ ꝗ
cōfidit in dño deo: de pditiōe diaboli-
ca: de imprecatione hieremie super po
pulum peccatorem: de patiētia: de ob-
seruatione sabbati. Capi. xvij.

B

Eccatū iuda scriptū est sti
lo ferreo ī vngue adamāti
no: exaratū super latitudi
nē cordis eoꝝ: ⁊ in cornib⁹
ararū eoꝝ. Cum recordati
fuerit filij eoꝝ ararū suaꝝ
et lucoꝝ suoꝝ: lignorūq3 frōdētium in
mōtibus excelsis: sacrificātes in agro
fortitudinē tuā: ⁊ oēs thesauros tuos
in direptionē dabo. Excelsa tua ꝓpter
pctā in vniuersis finibus tuis. Et reli-
queris sola ab hereditate tua quā de-
di tibi: ⁊ seruire te faciā inimicis tuis
in terra quā ignoras. Qm̃ ignē succēdi
sti in furore meo: vsq3 ī eternū ardebit.
Hec dicit dñs. Maledictus hō qui cō
J.58.a. fidit in hoīe: et ponit carnē brachium
suum: et a dño recedit cor eius. Erit ei
quasi myrice in deserto et non videbit
cum venerit bonum: sed habitabit in
B siccitate in deserto ī terra salsuginis ⁊
Ps.1.b. inhabitabili. Benedictus vir qui cōfi-
dit in dño: et erit dñs fiducia eius. Et
erit quasi lignū qđ trāsplantatur sup
aquas qđ ad humorem mittit radices
suas: ⁊ non timebit cum venerit estus.
Et erit foliū eius viride: ⁊ in tempore
siccitatis nō erit sollicitū: nec aliquan
do desinet facere fructū. Prauū est cor
hominis ⁊ inscrutabile. Quis cogno-
scet illud? Ego dñs scrutās cor ⁊ pbās
renes: ꝗ do vnicuiq3 iuxta viā suam et
iuxta fructū adinuētionū suarū. Per-
dix fouit quē nō peperit. Fecit diuiti-
as ⁊ nō in iudicio. In dimidio dierum
suoꝝ derelinq̃t eas: ⁊ in nouissimo suo
erit insipiēs. Soliū glorie altitudinis
a pncipio: locus sctificationis nr̃e ex-
pectatio israel. Domine oēs ꝗ te dere-
linquūt confundētur: recedētes a te in
terra scribētur: qm̃ dereliquerūt venā
aquarū viuētiū dñm. Sana me dñe et
sanabor: saluū me fac ⁊ saluus ero: qm̃
laus mea tu es. Ecce ipsi dicunt ad me.
Ubi est verbum dñi. Ueniat. Et ego nō
sum turbatus te pastorē sequēs: et diē
hoīs nō desideraui: tu scis. Qđ egressū
est de labiis meis: rectum in conspectu C
tuo fuit. Nō sis tu mihi formidini: spes
mea tu in die afflictionis. Cōfundātur
qui me persequūtur et non confundar
ego: paueāt illi et nō paueam ego. In-
duc super eos diē afflictiōis: ⁊ duplici
ɔtritione cōtere eos. Hec dicit dñs ad
me. Uade et sta in porta filioꝝ populi
mei p quā īgrediunt̃ reges iuda ⁊ egre
diūtur: ⁊ in cūctis portis hierl̃m: ⁊ di-
ces ad eos. Audite verbū dñi reges iu
da ⁊ oēs iuda: cūctiq3 habitatores hie
rusalem ꝗ ingredimini p portas istas.
Hec dicit dñs. Custodite aīas vestras
et nolite portare pōdera in die sabba-
ti: nec inferatis p portas hierl̃m: ⁊ no-
lite eijcere onera de domibus vestris ī
die sabbati: et omne opus nō facietis.
Sanctificate diē sabbati sicut precepi
patribus vestris. Et nō audierūt neq3
inclinauerunt aurem suā: s3 indurane
runt ceruicē suā ne audirēt me: ⁊ ne ac D
ciperent disciplinā. Et erit si audieritis
me dicit dñs: vt non inferatis onera p
portas ciuitatis huius in die sabbati.
Et si sanctificaueritis diem sabbati ne
faciatis in eo omne opus: ingredīētur
per portas ciuitatis huius reges ⁊ pn
cipes sedentes super solium dauid: et
ascendētes in curribus et equis ipsi et
pncipes eorū viri iuda et habitatores
hierusalem: ⁊ habitabitur ciuitas hec
in sempiternū. Et veniēt de ciuitatib⁹

iuda et de

iudae de circuitu hierlm: τ de terra bẽ
iamin: τ de cãpestribus: τ de mõtuosis
et ab austro portãtes holocaustũ τ vi
ctimã τ sacrificiũ τ thus: τ īferẽt obla
tionẽ in domũ dñi. Si aũt nõ audieri
tis me vt sanctificetis diẽ sabbati: τ ne
portetis onus: τ ne inferatis p portas
hierusalem in die sabbati: succendam
ignem in portis eius: τ deuorabit do
mos hierusalem: et non extinguetur.

¶ C. S. Ostẽdit ꝓphete q2 sumus vasa
figuli: dñs malos frangit sicut figulus
lutũ: de passione xp̃i sub figura psecu
tionis ei9 et vltiõe in iudeos. Ca. xviij.

A
Erbũ qđ factũ est ad hiere
miã a dño dicẽs. Surge et
descẽde ĩ domũ figuli: τ ibi
audies verba mea. Et descẽ
di ĩ domũ figuli: et ecce ipse
faciebat opus sup rotã: et
dissipatũ est vas qđ ipse faciebat e luto
manibus suis. Conuersusq3 fecit illud
vas alterũ: sicut placuerat ĩ oculis ei9
Rom. 9. c. vt faceret. Et factũ est verbũ dñi ad me
dicens. Nũquid sicut figulus iste nõ po
22. q. 4. c. Is tero vobis facere domus isrl: ait dñs.
commuta Ecce sicut lutũ in manu figuli: sic vos
bilis. domus israel in manu mea. Repẽte lo
B quar aduersum gẽtem et aduersus re
De pe. di. 1. gnũ: vt eradicẽ τ destruã τ disperdam
c. si agam9. illud. Si penitẽtiam egerit gẽs illa a
malo suo qđ locutus sum aduersus eã:
agã τ ego penitẽtiã sup malo qđ cogi
taui vt facerem ei: et subito loquar de
gente τ de regno vt edificẽ τ plantem
illud. Si fecerit malũ in oculis meis
vt nõ audiat vocẽ meã: penitẽtiã agã
sup bono qđ locutus sum vt facerẽ ei.
j. 25. b. Nunc ergo dic viro iude et habitatori
j. 35. c. hierlm dicens. Hec dicit dñs. Ecce ego
fingo cõtra vos malum: τ cogito cõtra
vos cogitationẽ. Reuertat vnusq̃sq3 a
via sua mala: τ dirigite vias vestras et
studia vestra. Qui dixerũt. Desperaui
mus. Post cogitatiões em̃ nostras ibi
mus: et vnusquisq3 prauitatem cordis
C sui mali faciemus. Ideo hec dicit dñs.
Esa. 66. c. Interrogate gentes. Quis audiuit ta
lia horribilia que fecit nimis virgo is
rael? Nunqđ deficiet de petra agri nix
libani: aut euelli possunt aque erũpen
tes frigide τ defluẽtes. Q2 oblitus est
mei populus meus frustra libantes et
impingentes in vijs suis et in semitis
seculi: vt ambularẽt per eas in itinere
nõ trito: vt fieret terra eoꝝ in desola
tionem et in sibilum sempiternũ. Ois
qui preterierit p eã obstupescet: τ mo
uebit caput suum. Sicut vẽtus vrens j. 16. c. τ
dispergã eos corã inimico dorsum: et 49. c.
non faciẽ ostendã eis in die pditionis τ. 59. c.
eoꝝ. Et dixerũt. Uenite τ cogitem9 cõ
tra hieremiã cogitationes. Nõ em̃ pi
bit lex a sacerdote: neq3 cõsiliũ a sapiẽ
te: nec sermo a ꝓpheta. Uenite τ percu 93. di. c. dia
tiamus eũ lingua: τ nõ attendamus ad coni. ibi.
vniuersos sermones eius. Attẽde dñe Nũc anti.
ad me: et audi vocem aduersariorum D
meoꝝ. Nunqđ reddet p bono malũ: q2
foderũt foueã aĩe mee? Recordare qđ
steterim in cõspectu tuo vt loquerer p
eis bonũ: τ auerterẽ indignationẽ tuã
ab eis. Propterea da filios eoꝝ in fa
mẽ: et deduc eos in manus gladij. Fiãt
vxores eorum absq3 liberis τ vidue: et
viri earum interficiantur morte. Iuue
nes eorum cõfodiantur gladio in pre
lio: audiatur clamor de domibus eoꝝ.
Adduces em̃ super eos latronẽ repen
te: q2 foderũt foueam vt caperent me:
et laqueos abscõderũt pedibus meis.
Tu autem domine scis omne cõsilium
eorum aduersus me in mortem. Ne ꝓ
pitieris iniquitati eorum: vt peccatuz
eorum a facie tua non deleatur. Fiant
corruentes in conspectu tuo: in tempo
re furoris tui abutere eis.

¶ C. S. Per cõtritionem lagũcule in
ennon significat cõtritio hierlm ppter
idolatriam ipsius ennon. Cap. xix.

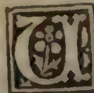

Ec dicit dñs. Uade τ acci A
pe lagũculam figuli testeã
de senioribus ppli: τ de se
niorib9 sacerdotũ: τ egre
dere ad vallẽ filioꝝ ennon
que est iuxta introitũ por
te fictilis: τ predicabis ibi verba q̃ ego
loquor ad te: et dices. Audite verbum s. 6. c.
domini reges iuda: τ habitatores hie j. eodem.
rusalem. Hec dicit dñs exercituũ deus
israel. Ecce ego inducam afflictionem
super locũ istũ: ita vt omnis qui audie D
rit illam tinniant aures eius: eo quod
dereliquerunt me: τ alienum fecerunt
locũ istũ: τ libauerũt in eo dijs alienis
quos nescierũt ipsi τ patres eoꝝ et re
ges iuda: τ repleuerũt locũ istũ sangui
ne innocẽtum: τ edificauerunt excelsa
baalim ad cõburẽdos filios suos igni
in holocaustũ baalim: que non precepi
nec locutus sum: nec ascẽderunt in cor
meum. Propterea ecce dies veniẽt di
cit dominus: et nõ vocabitur amplius
locus iste tophet: τ vallis filij ennon: s3

vallis occisionis. Et dissipabo cõsiliũ
iuda τ hierlm in loco isto: et subuertã
eos gladio in ꝯspectu inimicoꝝ suoꝝ:
C et in manũ querẽtiũ aĩas eoꝝ: et dabo
s.18.c. cadauera eoꝝ escã volatilib⁹ celi τ be-
j.46.c.τ stijs terre: τ ponã ciuitatẽ hãc in stupo
50.c. rem τ i sibilũ. Ois q̃ preterierit per eã
obstupescet: τ sibilabit super vniuersa
plaga eius. Et cibabo eos carnibus fi-
lioꝝ suoꝝ: τ carnib⁹ filiaꝝ suaꝝ: τ vnus
quisq; carnes amici sui comedet in ob
sidione τ in angustia in qua cõcludent
eos inimici eoꝝ: et q̃ querũt aĩas eoꝝ.
Et conteres lagũculã in oculis viroꝝ
qui ibũt tecũ. Et dices ad eos. Hec di-
D cit dñs exercituũ. Sic cõterã ꝑplm istũ
et ciuitatẽ istã: sicut cõterit vas figuli
q̃ nõ põt vltra instaurari. Et i tophet
sepelient: eo q̃ nõ sit alius locus ad se-
peliendũ. Sic faciã loco huic: ait dñs:
et habitatoribus eius: τ ponã ciuitatẽ
istã sicut tophet. Et erũt domus hieru
salẽ τ domus regũ iuda: sicut locus to-
phet immũde: oẽs domus i quarũ do-
matib⁹ sacrificauerũt oĩ militie celi: τ
libauerũt libamina dñs alienis. Uenit
autẽ hieremias de tophet quo miserat
eũ dñs ad ꝓphetandũ: τ stetit in atrio
s.7.b. domus dñi: τ dixit ad oẽm ꝑplm. Hec
dicit dñs exercituũ deus isrl. Ecce ego
inducã sup ciuitatẽ hanc τ sup oẽs vr-
bes ei⁹ vniuersa mala q̃ locut⁹ sum ad
uersum eã: qꝫ indurauerunt ceruicem
suam vt non audirent sermones meos.

¶ C.S. Phassur percussit hieremiã τ
ponit in neruũ hieremiam: hieremias
predicat cõtra phassur τ amicos eius:
de destructione hierlm: plangit quoq;
et dolet super populo suo: maledicit
diem natiuitatis sue. Cap. xx.

A ET audiuit phassur filius
emmer sacerdos q̃ cõstitu-
tus erat princeps in domo
dñi hieremiã ꝓphetantem
sermones istos. Et ꝑcussit
phassur hieremiã ꝓphetã:
et misit eum in neruũ qꝫ erat in porta
j.37.c. bẽiamin superiori in domo dñi. Cũq;
illuxisset i crastinũ eduxit phassur hie-
remiã de neruo. Et dixit ad eum hiere
mias. Non phassur vocauit dñs nomẽ
tuum: sed pauorem vndiq;: qꝛ hec dicit
dñs. Ecce ego dabo te in pauorẽ τ oẽs
amicos tuos: τ corruent gladio inimi
coꝝ suoꝝ: et oculi tui videbũt. Et oẽꝫ
iudã dabo in manu regis babylonis: τ
traducet eos in babylonẽ: τ percutiet
eos gladio. Et dabo vniuersam substã
tiam ciuitatis hui⁹: τ oẽm laborẽ eius D
oẽq; preciũ: τ cũctos thesauros regum
iuda dabo in manu inimicoꝝ eoꝝ: τ di
ripient eos τ tollẽt: τ ducẽt in babylo
nẽ. Tu autẽ phassur et oẽs habitatores
domus tue ibitis in captiuitatẽ: et in
babylonẽ venies et ibi morieris: ibiq;
sepelieris tu et omnes amici tui q̃bus
ꝓphetasti mẽdaciũ. Seduxisti me dñe
et seductus sum: fortior me fuisti et in
ualuisti. Factus sum in derisum tota
die. Oẽs subsannant me: qꝛ iam olim
loquor vociferãs iniq̃tatẽ: τ vastitatẽ
clamito. Et factus est mihi sermo dñi
in opprobriũ: τ in derisuꝫ tota die. Et
dixi. Nõ recordabor eius: neq; loquar
vltra i noĩe illius. Et fact⁹ est in corde E
meo quasi ignis exestuãs: claususq; in Ps.30.a
ossib⁹ meis: τ defeci ferre nõ sustinẽs.
Audiui eñi cõtumelias multoꝝ τ ter-
rorẽ in circuitu: ꝑsequimini τ ꝑsequa-
mur eũ ab oĩbus viris q̃ erant pacifici
mei: τ custodiẽtes lat⁹ meũ: si quo mõ
decipiat et preualeamus aduersus eũ:
et cõsequamur vltionẽ ex eo. Dñs autẽ
mecũ est tanq̃ bellator fortis: idcirco
qui ꝑsequũtur me cadẽt τ infirmi erũt:
et cõfundẽtur vehemẽter: qꝛ nõ intelle
xerunt opprobriũ sempiternũ qꝫ nũq̃
delebitur. Et tu dñe exercituũ ꝓbator
iusti qui vides renes τ cor: videã queso D
vltionem tuã ex eis. Tibi eñi reuelaui
causam meã. Cãtate dño laudate dñz:
qꝛ liberauit animã pauperis de manu
maloꝝ. Maledicta dies in qua natus Job.3.a
suz: dies in qua peperit me mater mea
non sit benedicta. Maledictus qui an
nunciauit patri meo dicẽs: natus est ti
bi puer masculus: et quasi gaudio leti-
ficauit eum. Sit homo ille vt sunt ciui-
tates quas subuertit dñs: et non peni-
tuit eum. Audiat clamorẽ mane: τ vlu-
latum in tpe meridiano: qꝛ non me in-
terfecit a vulua: vt fieret mihi mr̃ mea Job.3.b.
sepulchrum: et vulua eius cõcept⁹ eter τ.10.d.
nus. Quare de vulua egressus sum vt
viderem laborem et dolorem: et consu
merentur in confusione dies mei.

¶ C.S. De captione sedechie: et incen
dio hierusalem. Capi. xxi.

VErbũ qꝫ factũ est ad hiere B
miã a dño qñ misit ad eũ
rex sedechias phassur filiũ j.42.a.
melchie: et sophoniã filiuꝫ
maasie sacerdotẽ dicẽs. In
terroga pro nobis dñm: qꝛ

nabuchodonosor rex babylonis prelia
tur aduersum nos: si forte faciat domi
nus nobiscū sēm oia mirabilia sua ⁊ re
B cedat a nobis. Et dixit hieremias ad
eos. Si dicetis sedechie. Hec dicit do
minus deus israel. Ecce ego cōuertam
vasa belli que in manibus vestris sunt:
et qbus vos pugnatis aduersum regē
babylonis ⁊ chaldeos q obsidēt vos in
circuitu muroꝝ: ⁊ cōgregabo ea in me
dio ciuitatis huius: et debellabo ego
vos in manu extēta ⁊ in brachio forti ⁊
in furore ⁊ in idignatiōe et in ira grā
di: et pcutiā habitatores ciuitatis hui⁹.
Hoies ⁊ bestie pestilētia magna morien
tur. Et post hoc ait dñs: dabo sedechiā
regē iuda et seruos eius: et pplm eius:
et q derelicti sunt in ciuitate hac a pe
C ste et a gladio ⁊ a fame: ⁊ i manu nabu
chodonosor regis babylōis: et i manu
inimicoꝝ eoꝝ: et in manu qrētiū aias
eoꝝ: et pcutiet eos in ore gladii: et non
J.18.a. flectetur: neq̄ parcet: neq̄ miserebit.
Et ad pplm hunc dices. Hec dicit dñs
deus. Ecce ego do corā vobis viā vite:
et viā mortis. Qui habitauerit in vrbe
hac morietur gladio ⁊ fame ⁊ peste: q aūt
egressus fuerit ⁊ trāsfugerit ad chalde
os qui obsidēt vos viuet: et erit ei aia
sua quasi spoliū. Posui eni faciē meā
sup ciuitatē hāc in malū ⁊ nō in bonū:
D ait dñs. In manu regis babylōis dabi
tur: ⁊ exuret eā igni. Et domui regis iu
da. Audite vbū dñi dom⁹ dauid. Hec
dicit dñs. Iudicate mane iudicium: et
eruite vi oppssum de manu calūniātis
J.22.a. ne forte egrediatur vt ignis indignatio
mea ⁊ succēdatur: ⁊ nō sit q extinguat p
pter maliciam studioꝝ vroꝝ. Ecce ego
ad te habitatricē vallis solide atq̄ cā
pestris: ait dñs. Qui dicitis: qs pcutiet
nos: ⁊ qs igredietur dom⁹ nras. Et visita
bo sup vos iuxta fructū studioꝝ vroꝝ:
dicit dominus: ⁊ succēdā ignē in saltu
eius: et deuorabit oia in circuitu eius.
¶ C.S. Mittit pphetā ad regē vt pdi
cet de iudicio ⁊ iustitia et liberatione
oppressi: q2 ioachim rex iuda insepul
tus pijcitur extra hierlm. Capi.xxii.

H
Ec dicit dominus. Descen
A de in domū regis iuda: et
loqueris ibi verbū hoc: et
dices. Audi verbū dñi rex
iuda qui sedes super soliū
dauid tu ⁊ serui tui ⁊ ppls
tuus q ingredimini per portas istas.
E.21.b. Hec dicit dominus. Facite iudicium ⁊
iustitiā: ⁊ liberate vi oppressum de ma
nu calūniatoris: ⁊ aduenā ⁊ pupillū ⁊
viduā nolite cōtristare: neq̄ opprima
tis inique: ⁊ sanguinē inocētē ne effun
datis in loco isto. Si eni faciētes fece B
ritis verbū istud: ingredientur p portas
domus huius reges sedētes de gnatio
ne dauid sup thronū eius: ⁊ ascēdētes
currus ⁊ equos: ipsi et serui et ppls eo
rum. Qd si nō audieritis verba hec in
memetipso iuraui dixit dñs: q2 in soli
tudinem erit domus hec. Q2 hec dicit
dñs super domum regis iuda. Galaad C
tu mihi caput libani. Si non posuero
te solitudinē vrbes inhabitabiles: et
sanctificabo sup te interficientē virū ⁊
arma eius: ⁊ succident electas cedros
tuas: ⁊ precipitabūt in ignē: ⁊ pertrā
sibunt gentes multe per ciuitatē hāc: Deu.29.d.
et dicet vnusq̄sq̄ pximo suo. Quare fe 3.reg.9.b.
cit dñs sic ciuitati huic grandi? Et re
spondebūt. Eo q dereliquerint pactū
dñi dei sui: ⁊ adorauerit deos alienos:
et seruierint eis. Nolite flere mortuū:
neq̄ lugeatis super eū fletu. Plangite
eū qui egreditur: q2 nō reuertetur vltra
nec videbit terrā natiuitatis sue: quia
hec dicit dñs ad sellū filiū iosie regis
iuda: qui regnauit p iosia patre suo: q
egressus est de loco isto. Nō reuertetur
huc amplius: sed in loco ad quē trāstu
li eū ibi morietur: ⁊ terrā istā nō videbit D
amplius. Ve q edificat domū suam in
iustitia: ⁊ cenacula sua non in iudicio.
Amicū suū opprimet frustra: ⁊ merce
dē eius nō reddet ei. Qui dicit: edifica
bo mihi domū latā: ⁊ cenacula spacio
sa: q aperit sibi fenestras: ⁊ facit laque
aria cedrina: pingitq̄ synopide. Nun
quid regnabis: qm cōferis te cedro? Pa
ter tuus nunqd nō comedit ⁊ bibit et
fecit iudiciū ⁊ iustitiā: tunc cū bn̄ erat
ei? Iudicauit cām pauperis ⁊ egeni in
bonū suū. Nunqd nō ideo q2 cognouit
me: dicit dñs. Tui vero oculi et cor ad
auaritiā ⁊ ad sanguinē innocētē fundē
dū ⁊ ad calūniā: et ad cursū mali opis.
Propterea hec dicit dñs ad ioachim fi
liū iosie regē iuda. Nō plāgēt eū ve fra
ter et ve soror: nō cōcrepabūt ei ve dñe
et ve inclyte. Sepultura asini sepelietur
putrefactus et proiectus extra portas E
hierlm. Ascēde libanū ⁊ clama i basan:
da vocē tuā ⁊ clama ad trāseūtes: quia
cōtriti sunt oēs amatores tui. Locut⁹
sum ad te in abundantia tua: dixisti
non audiam. Hec est via tua ab adoles

scelēris tue:qꝛ nō audisti vocē meā. Oēs
pastores tuos pascet ventus:⁊ amato-
res tui in captiuitatē ibunt. Et tūc cō
funderis ⁊ erubesces ab oī malicia tua
que sedes ī libano ⁊ nidificas ī cedris.
Quō cōgemuisti cū venissent tibi dolo
F res quasi dolores parturientis. Uiuo
ego:dicit dñs:qꝛ si fuerit iechonias fi-
liꝰ ioachi regis iuda anulꝰ ī manu dex
tera mea:inde euellā eū. Et dabo te in
manu querētiū animā tuā:et in manu
quoꝝ tu formidas faciē:⁊ in manu na
buchodonosor regis babylonis:⁊ ī ma
nu chaldeoꝝ. Et mittā te ⁊ matrē tuā
que genuit te in terrā alienā in q̄ nati
nō estis:ibiq; moriemini. Et in terraꝫ
ad quā ipsi leuāt aīam suā vt reuertā-
tur illuc ⁊ nō reuertent. Nūq̇d vas fi-
G ctile atq; ɔtritū vir iste iechonias? Nū
quid vas absq; omī voluptate? Quare
abiecti sunt ipsi ⁊ semē eius:⁊ ꝓiecti ī
terrā quā ignorauerunt? Terra:terra:
terra:audi sermonē dñi. Hec dicit do-
minus. Scribe virū istū sterilē:virū q̇
in diebꝰ suis nō ꝓsperabit. Nec ei erit
de semine eiꝰ vir q̇ sedeat super soliū
dauid:⁊ potestatē habeat vltra ī iuda.
¶ C. S. Cōminatur dñs pastoribꝰ la-
cerantibus gregē:de natiuitate xp̄i:de
passione xp̄i:de sacerdotū sordibus et
prophetarum:de falsis ꝓphetis q̇ sunt
domini onus. Capi. xxiij.

A
Eze.34.f.

E pastoribus q̇ dispergūt et
dilacerāt gregē pascue mee:
dicit dñs. Ideo hec dicit dñs
deus israel ad pastores q̇ pa
scunt ppl'm meū. Uos disp-
sistis gregē meū ⁊ eiecistis eos:⁊ nō vi
sitastis eos. Ecce ego visitabo sup vos
maliciā studioꝝ vroꝝ:ait dñs. Et ego
cōgregabo reliq̄as gregis mei de oībꝰ
terris ad quas eiecero eos illuc:⁊ con
uertā eos ad rura sua ⁊ crescēt ⁊ multi
plicabūtur:⁊ suscitabo sup eos pasto-
res:⁊ pascēt eos. Nō formidabūt vltra
J.33.c. et nō pauebūt:et nullus queret ex nu-
B mero:dicit dñs. Ecce dies veniūt:dicit
Den.33.d. dñs:⁊ suscitabo dauid germē iustum:
S.16.c. et regnabit rex ⁊ sapiēs erit:⁊ faciet iu
dicium ⁊ iusticiā in terra. In diebꝰ il-
lis saluabitur iuda:⁊ israel habitabit
cōfidēter. Et hoc est nomē qđ vocabūt
eum:dñs iustus noster. Propter hoc ec
ce dies veniūt:dicit dñs:⁊ non dicent
vltra viuit dñs:q̇ eduxit filios isrl' de
terra egypti:sed viuit dñs qui eduxit ⁊
adduxit semē domꝰ isrl' de terra aq̄lo-

nis:⁊ de cūctis terris ad quas eiecerā
eos illuc:⁊ habitabūt in terra sua. Ad
ꝓphetas. Cōtritū est cor meū ī medio
mei:cōtremuerūt oīa ossa mea. Factus
sum quasi vir ebrius ⁊ quasi hō madi-
dus a vino:a facie domini ⁊ a facie ver
boꝝ sanctoꝝ eiꝰ:qꝛ adulterijs repleta
est terra:qꝛ a facie maledictionis luxit
terra:arefacta sūt arua deserti. Factꝰ
est cursus eoꝝ malus:⁊ fortitudo eoꝝ C
dissimilis. Propheta nāq; ⁊ sacerdos
polluti sunt:⁊ in domo mea inueni ma-
lum eoꝝ:ait dominus. Idcirco via eoꝝ
erit quasi lubricū in tenebris:impellē
tur eīm ⁊ corruēt in ea. Afferā eīm super
eos mala:annū visitatiōis eoꝝ:ait do
minus. Et in ꝓphetis samarie vidi fa-
tuitatem:⁊ ꝓphetabāt in baal:⁊ deci-
piebant ppl'm meū israel. Et in ꝓphe-
tis hierusalē vidi similitudinē adulte
rantiū:⁊ iter mēdacij. Et cōfortauerūt
manus pessimoꝝ:vt nō ɔuerteret vnus
q̇sq; a malicia sua. Facti sūt mihi oēs S.9.a.
vt sodoma:⁊ habitatores eiꝰ quasi go
morra. Propterea hec dicit dominus
exercituū ad ꝓphetas. Ecce ego cibabo
eos absinthio:⁊ potabo eos felle. A ꝓ
phetis eīm hier'lm egressa est pollutio D
sup oēꝫ terrā. Hec dicit dñs exercituū.
Nolite audire v̄ba ꝓphetarū q̇ ꝓphe-
tant vobis:⁊ decipiūt vos. Uisionē cor
dis sui loquūtur:nō de ore dñi. Dicunt
his q̇ blasphemāt me:locutus est dñs.
Pax erit vobis et oībus q̇ ambulāt in
prauitate cordis sui:dixerūt nō veniet
sup nos malū. Quis eīm affuit in ɔsilio
domini:⁊ vidit ⁊ audiuit s̄monē eius?
Quis ɔsiderauit v̄bū illius ⁊ audiuit?
Ecce turbo dominice idignatiōis egre
dietur:⁊ tēpestas erūpēs sup caput ipso
rū veniet. Non reuertet furor dñi vsq;
dum faciat:⁊ vsq; dū ɔpleat cogitatio
nē cordis sui. In nouissimis diebus in
telligetis ɔsiliū eiꝰ. Nō mittebā ꝓphe
tas ⁊ ipsi currebāt:nō loq̄bar ad eos ⁊ E
ipsi ꝓphetabāt. Si stetissent in ɔsilio
meo ⁊ nota fecissēt v̄ba mea ppl'o meo:
auertissem vtiq; eos a via sua mala:et
a cogitationibꝰ suis pessimis. Putas
ne dñs e vicino ego sū:dicit dñs:⁊ non
deꝰ de lōge? Si occultabit vir ī abscō
ditis:⁊ ego nō videbo eū:dicit dñs. Nū
q̇d nō celū ⁊ trā ego iplebo:dicit dñs?
Audiui q̇ dixerunt ꝓphete ꝓphetātes
ī noīe meo mēdaciū:atq; dicētes. Sō-
niaui somniaui. Usq; quo istud est ī cor
de ꝓphetaꝝ vaticinatiū mēdaciū:⁊ ꝓ-

phetantiū seductiōes cordis sui. Qui
volūt facere vt obliuiscat̄ pp̄lus meus
nois mei ꝓpter somnia eorū q̄ narrat
vnusquisq̄ ad ꝓximū suū: sicut obliti
sunt patres eorū nois mei ꝓpter baal.
Propheta q̄ habet somniū narret som
niū:⁊ q̄ hꝫ sermonē meū: loquatur ser
F monē meū vere. Quid paleis ad triti
cū? dicit dn̄s. Nunq̄d nō v̄ba mea sunt
quasi ignis: dicit dn̄s:⁊ quasi malleus
cōterēs petrā? Propterea ecce ego ad
ꝓphetas: ait dn̄s: q̄ furantur v̄ba mea
vnusquisq̄ a ꝓximo suo. Ecce ego ad
prophetas: ait dn̄s: q̄ assumūt linguas
suas ⁊ aiunt: dicit dn̄s. Ecce ego ad ꝓ
phetas somniātes mēdaciū: ait dn̄s: q̄
narrauerūt ea et seduxerūt pp̄lm meū
in mēdacio suo:⁊ in miraculis suis cū
ego nō misissem eos: nec mādassē eis:
q̄ nihil profuerūt pp̄lo huic: dicit dn̄s.
Si igit̄ interrogauerit te pp̄ls iste: vel
ꝓpheta aut sacerdos dicēs: qđ ē onus
domini? Dices ad eos. Uos estis onus.
Proijciā q̄ppe vos: dicit dn̄s. Et pro
pheta ⁊ sacerdos et populus qui dicit
onus dn̄i: visitabo sup̄ virū illū et sup̄
G domū ei⁹. Hec dicetis vnusq̄sq̄ ad ꝓxi
mū ⁊ ad fratrē suū. Quid respōdit do
minus: et q̄d locutus est dn̄s? Et onus
dn̄i vltra nō memorabitur: quia onus
erit vnicuiq̄ sermo suus. Et peruerti
stis verba dei viuētis: dn̄i exercituum
dei nostri. Hec dices ad ꝓphetā. Quid
respōdit tibi dn̄s: et q̄d locutus est do
minus? Si aūt onus domini dixeritis
propter hoc: hec dicit dn̄s. Qr dixistis
sermonē istum onus dn̄i:⁊ misi ad vos
dicēs: nolite dicere onus dn̄i: ꝓpterea
ecce ego tollam vos portās:⁊ derelin
quā vos ⁊ ciuitatē quā dedi vobis et
p̄rib⁹ vestris a facie mea:⁊ dabo vos in
opprobriū sempiternū: et i ignominiā
eternā que nunq̄ obliuiōe delebitur.
¶ C. S. De figura ficuū duoꝝ calatho
rū quos vidit hieremias: de afflictiōe
sedechie et populi. Capitulum.xxiiij.
A Ostendit mihi dn̄s: et ecce
duo calathi pleni ficis po
siti ante templū dn̄i postq̄
trāstulit nabuchodonosor
rex babylonis iechoniā fi
liū ioachim regem iuda et
principes eius:⁊ fabrū ⁊ inclusorē de
hierl'm:⁊ adduxit eos in babylonē. Et
calathus vnus ficus bonas habebat ni
B mis: vt solent ficus esse primi tp̄is. Et
calathus vnus ficus habebat malas ni
mis q̄ comedi non poterāt eo q̄ essent
male. Et dixit dn̄s ad me. Quid tu vi
des hieremia? Et dixi. Ficus: ficus bo
nas bonas valde:⁊ malas malas valde
q̄ comedi non possunt: eo q̄ sint male.
Et factū est verbum dn̄i ad me dicens.
Hec dicit dn̄s deus israel. Sicut ficus E
he bone: sic cognoscā trāsmigrationē
iuda quā emisi de loco isto i terrā chal
deoꝝ in bonū:⁊ ponā oculos meos su
per eos ad placandū. Et reducā eos in
terrā hāc:⁊ edificabo eos ⁊ nō destruā:
et plātabo eos et nō euellā:⁊ dabo eis j.31.d
cor vt sciāt me: q̄ ego sum dn̄s. Et erūt
mihi i pp̄lm:⁊ ego ero eis in deū: q̄ re D
uertent̄ ad me in toto corde suo. Et si
cut ficus pessime q̄ comedi nō possunt
eo q̄ sint male: hec dicit dn̄s: sic dabo
sedechiā regē iuda ⁊ principes eius et
reliquos de hierusalē qui remanserūt
in vrbe hac: et qui habitāt in terra egy j.29.d
pti. Et dabo eos in vexationē afflictio
nēq̄ oibus regnis terre in opprobriū:
et in parabolā:⁊ in ꝓuerbiū:⁊ in male
dictionem in vniuersis locis ad q̄ eieci
eos:⁊ mittā in eis gladiū et famē ⁊ pe
stem: donec consumant̄ de terra quam
dedi eis et patribus eorum.
¶ Ca. Sū. De captiuitate septuaginta
annorum totius iude: de calice quo po
tionantur oēs gentes: vocantur pasto
res ⁊ optimates ad planctum. Ca.xxv. B
Uerbū qđ factum est ad hiere
miā de omni populo iude in
anno quarto ioachim filij io
sie regis iuda: ē ipse ann⁹ pri
mus nabuchodonosor regis
babylonis. Et locut⁹ est hieremias ꝓ
pheta ad omnē populū iuda:⁊ ad vni
uersos habitatores hierusalem dicēs.
A tertiodecimo anno iosie filij amon
regis iuda vsq̄ ad diem hanc: ipse est
tertius et vicesimus annus: factum est
verbū domini ad me:⁊ locutus sum ad
vos de nocte cōsurgēs ⁊ loquēs:⁊ non
audistis. Et misit dn̄s ad vos oēs ser
uos suos ꝓphetas: cōsurgēs diluculo
mittēsq̄:⁊ nō audistis neq̄ inclinastis
aures vestras vt audiretis cū diceret. B
Reuertimini vnusquisq̄ a via sua ma s.18.b.
la:⁊ a pessimis cogitationibus vestris: j.35.c.
et habitabit̄ i terra quā dedit domin⁹ 4.reg.17.b
vobis ⁊ patrib⁹ vestris a seculo ⁊ vsq̄
in scl'z. Et nolite ire post deos alienos
vt seruiatis eis: adoretisq̄ eos: neq̄
me ad iracundiam prouocetis in ope
ribus manuum vestrarū:⁊ nō affligam

vos. Et non audistis me: dicit dñs: vt
me ad iracūdiā ꝓuocaretꝭ i opib⁹ ma,
nuū vrāꝝ in malū vr̃m. Propterea hec
dicit dñs exercituū. Pro eo ꝙ nō audi
stis ṽba mea: ecce ego mittā et assumā
vniuersas cognationes aquilonis: ait
dñs: ꝛ nabuchodonosor regē babylōis
seruū meū: ꝛ adducā eos sup terrā istā
ꝛ sup habitatores ei⁹: ꝛ sup oēs natio
nes q̄ in circūitu illi⁹ sunt: ꝛ interficiā
C eos: ꝛ ponā eos i stuporē ꝛ i sibilū ꝛ in
solitudines sempiternas. Perdāqꝫ ex
eis vocē gaudiȷ ꝛ vocē letitie: vocē spō
si ꝛ vocē spōse: vocē mole ꝛ lumē lucer
ne. Et erit vniuersa terra ei⁹ in solitu
dinē ꝛ in stuporē: ꝛ seruient oēs gētes
J.29.c. iste regi babylōis septuaginta annis.
i.esdre.i.a. Cūqꝫ ipleti fuerit septuaginta ānivisi
tabo sup regē babylōis ꝛ sup gētē illā
dicit dñs: iniq̄tatē eoꝝ: ꝛ sup ťrā chal
deoꝝ: ꝛ ponā illā i solitudines sempi
ternas. Et adducā super terrā illā oīa
ṽba mea q̄ locut⁹ sum ꝯ eā: oē qḋ scri
ptū ē in libro isto: q̄cūqꝫ ꝓphetauit hie
remias aduersuꝫ oēs gētes: q2 seruierūt
eis cū essent gentes multe ꝛ reges ma
D gni. Et reddā eis f̃m opa eoꝝ: ꝛ f̃m fa
ctā manuū suarū. Q2 sic dicit dñs exer
cituū de⁹ isrl̃. Sume calicē vini furo
ris hui⁹ de manu mea: et ꝓpinabis de
illo cūctis gētib⁹ ad q̄s ego mittā te ꝛ
bibēt ꝛ turbabunť: ꝛ insanient a facie
gladiȷ quē ego mittā inter eos. Et acce
pi calicē de manu dñi: et ꝓpinaui cun
ctis gētib⁹ ad q̄s misit me dñs: hierl̃m
et ciuitatib⁹ iuda ꝛ regib⁹ ei⁹: ꝛ ꝑnci
pib⁹ ei⁹: vt darē eos i solitudinē et in
stuporē: ꝛ in sibilū ꝛ in maledictionē:
sicut ē dies ista. Pharaoni regi egypti
et seruis ei⁹ et ꝑncipib⁹ ei⁹: ꝛ oī ppl̃o
ei⁹: ꝛ vniuersis gn̄aliter: cūctis regib⁹
terre ausitidis: ꝛ cūctꝭ regib⁹ terre phi
E listiim ꝛ ascalōis ꝛ gaze: ꝛ accarō ꝛ azo
ti: ꝛ reliq̄s idumee ꝛ moab ꝛ filiis am
mō: ꝛ cūctis regib⁹ tyri ꝛ vniuersis re
gib⁹ sidonis: ꝛ regib⁹ terre insularū q̄
sunt trās mare: ꝛ dedā ꝛ themā ꝛ buz:
ꝛ vniuersis q̄ attōsi sunt i comā: ꝛ cun
ctis regib⁹ arabie: ꝛ cūctis regib⁹ occi
dētis q̄ habitāt i deserto: ꝛ cūctis regi
bus zābri: ꝛ cūctis regib⁹ ela: et cūctis
regib⁹ medoꝝ: cunctis q̄ꝫ regib⁹ aq̄lo
nis de ꝓpe ꝛ de lōge: vnicuiqꝫ ꝯ fratrē
suū: ꝛ oīb⁹ regnis terre q̄ sup faciē ei⁹
sunt. Et rex sesac bibet post eos. Et di
ces ad eos. Hec dicit dñs exercituū de⁹
Canti.i.a. isrl̃. Bibite ꝛ inebriamini: ꝛ vomite et

cadite: ꝛ nolite ꝯsurgere a facie gladiȷ
quē ego mittā iter vos. Cūqꝫ noluerit A
accipe calicē de manu tua vt bibāt: di
ces ad eos. Hec dicit dñs exercituum.
Bibētes bibetis. Q2 ecce i ciuitate in
q̄ inuocatū est nomen meū ego incipio
affligere: ꝛ vos q̄si innocētes ꝛ immu
nes eritis. Non eritis imunes. Gladiū
em̄ ego voco sup oēs habitatores ter
re: dicit dñs exercituū: ꝛ tu ꝓphetabis
ad eos oīa verba hec: et dices ad illos.
Dñs de excelso rugiet: ꝛ de habitaculo Johel.3.c.
sctō suo dabit vocē suā. Rugiēs rugiet Amos.i.a.
sup decorē suū. Celeuma q̄si calcātium
ꝯcinet aduersus oēs habitatores ter
re. Peruenit sonitus vsqꝫ ad extrema
terre: q2 iudiciū dño cū gentib⁹. Iudi
catur ipe cū oī carne. Impios tradidi
gladio: dicit dñs. Hec dicit dñs exerci B
tuū. Ecce afflictio egrediet̃ de gēte in
gētē: ꝛ turbo magn⁹ egrediet̃ a summi
tatib⁹ terre: ꝛ erūt interfecti dñi i die
illa a summo terre vsqꝫ ad summū ei⁹.
Nō plangent̃ ꝛ nō colligent̃ neqꝫ sepe
lient̃ in sterquiliniū sup faciē terre ia
cebunt. Vlulate pastores ꝛ clamate: et
aspgite vos cinere optimates gregis:
q2 ꝯpleti sunt dies vr̃i: vt interficiami
ni: ꝛ dissipatiōes vr̃e: et cadetis quasi
vasa ꝑciosa. Et ꝑibit fuga a pastorib⁹:
et saluatio ab optimatib⁹ gregis. Vox
clamoris pastorū: et vlulatus optima
tum gregis: quia vastauit dñs pascua
eorum: et conticuerūt arua pacis a fa
cie ire furoris dñi. Dereliq̄t quasi leo
tabernaculum suum: quia facta est ter
ra eoꝝ in desolationē a facie ire colū
be: et a facie ire furoris domini.

¶ C. S. De regno ioachim: qualiter sa
cerdotes voluerūt occidere hieremiā:
et liberatus est ꝑ principes. Cap. xxvi.

In ꝑncipio regni ioachim A
filii iosie regis iuda: factū
est verbum istud a dño di
cens. Hec dicit dñs. Sta in
atrio domus dñi: et loque
ris ad oēs ciuitates iuda:
de quib⁹ veniūt vt adorēt in domo dñi
vniuersos sermones quos ego mādaui
tibi vt loquaris ad eos. Noli subtrahe
re verbū si forte audiāt ꝛ ꝯuertant̃ vnus
q̄sqꝫ a via sua mala: ꝛ peniteat me ma
li quod cogitaui facere eis ꝓpter mali
tiā studioꝝ eorū. Et dices ad eos. Hec B
dicit dñs. Si non audieritis me vt am
buletis in lege mea quā dedi vobis: vt
audiatis sermones seruoꝝ meoꝝ pro

phetarũ q̃s ego misi ad vos de nocte cõ
surgẽs ꝛ dirigens: ꝛ nõ audistis: dabo
domũ istã sicut silo: ꝛ vrbẽ hãc dabo in
maledictionẽ cũctis gẽtibus terre. Et
J.eodem. audierunt sacerdotes ꝛ pphete: et oĩs
pplꝰ hieremiã loquentẽ vba hec ĩ domo
dñi. Cũq̃ cõplesset hieremias loq̃ns oĩa
q̃ pceperat ei dñs vt loq̃ref ad vniuer-
sum ppl'z: apphẽderũt eũ sacerdotes ꝛ
C pphete ꝛ oĩs pplꝰs dicẽs. Morte mo
riaf. Quare pphetauit in noĩe dñi: di-
cens: Sicut silo erit domꝰ hec: et vrbs
ista desolabif: eo q̃ non sit habitator.
Et cõgregatꝰ est oĩs ppl's aduersus hie
remiã ĩ domo dñi. Et audierũt princi-
pes iuda vba hec: ꝛ ascẽderũt de domo
regis ĩ domũ dñi: et sederũt ĩ introitu
porte domꝰ dñi noue. Et locuti sunt sa
cerdotes ꝛ pphete ad pncipes ꝛ ad oẽz
D ppl'm dicẽtes. Judiciũ mortis est viro
huic q2 pphetauit aduersus ciuitateꝫ
istã: sicut audistis auribus vr̃is. Et ait
hieremias ad oẽs pncipes ꝛ ad vniuer
sum ppl'z dicẽs. Dñs misit me vt pphe
tarẽ ad domũ istã et ad ciuitatẽ hanc:
s.7.a. oĩa vba q̃ audistis. Nũc ergo bonas fa
cite vias vr̃as ꝛ studia vr̃a: ꝛ audite vo
cẽ dñi dei vr̃i: ꝛ penitebit dñz mali: qđ
locutꝰ ẽ aduersum vos. Ego aũt ecce in
manibꝰ vr̃is sum: facite mihi qđ bonũ
et rectũ ẽ ĩ ocl'is vr̃is. Uerũtñ scitote ꝛ
cognoscite: q2 si occideritis me: sangui
nẽ innocẽtẽ tradetis ꝯ vosmetipsos ꝛ
E ꝯ ciuitatẽ istã ꝛ hitatores eiꝰ. In vita-
te eñ misit me dñs ad vos: vt loq̃rer in
auribꝰ vr̃is oĩa verba hec. Et dixerunt
pncipes ꝛ oĩs ppl's ad sacerdotes ꝛ p-
phetas. Nõ est viro huic iudiciũ mortꝭ:
q2 in noĩe dñi dei nr̃i locutꝰ est ad nos.
Surrexerũt ergo viri de seniorибꝰ ter
re: ꝛ dixerũt ad oẽm cetũ ppl'i loquen-
tes. Micheas de morasthin fuit pphe-
ta in diebꝰ ezechie regis iuda: et ait ad
F omnẽ ppl'm iude: dicẽs. Hec dicit dñs
michee.3.d exercituũ. Syõ q̃si ager arabif: ꝛ hierl'z
in aceruũ lapidũ erit: ꝛ mõs domꝰ dñi
in excelsa siluarũ. Nũq̃d morte cõdẽ-
nauit eũ ezechias rex iuda: ꝛ oĩs iuda?
Nũq̃d nõ timuerũt dñz: ꝛ depcati sunt
faciẽ dñi: ꝛ penituit dñm mali qđ locu
tus fuerat aduersum eos? Itaq̃ nos fa
cimꝰ malũ grãde ꝯ aĩas nr̃as. Fuit q̃z
vir pphetãs in noĩe dñi vrias filiꝰ se-
mei de cariathiarim: et prophetauit
aduersus ciuitatẽ istã et aduersus ter-
G rã hanc iuxta oĩa vba hieremie. Et au
diuit rex ioachim ꝛ oẽs potẽtes ꝛ pn-
cipes eiꝰ vba hec: et q̃siuit rex iterfice-
re eũ. Et audiuit vrias ꝛ timuit: fugit-
q̃ ꝛ igressus ẽ egyptũ. Et misit rex ioa
chim viros in egyptũ: helnathã filium
acbobor: ꝛ viros cũ eo in egyptum. Et
eduxerũt vriã de egypto: et adduxerũt
eũ ad regẽ ioachi: et pcussit eũ gladio:
ꝛ piecit cadauer eiꝰ in sepulchris vulgi
ignobilis. Igif manꝰ aichã filij saphã
fuit cũ hieremia: vt non traderetur in
manus populi: et interficerent eum.

¶ Ca. S. De catenis ligneis et vincu-
lis mittendis quinq̃ regibus: et monẽ
tur subijci nabuchodonosor: aliter mo
rientur. Capitulum.xxvij.

In pncipio regni ioachim fi- A
lij iosie regis iuda: factuꝫ est
vbũ istud ad hieremiã a dño
dicens. Hec dicit dñs ad me.
Fac tibi vincula ꝛ catenas: ꝛ
pones eas ĩ collo tuo: et mittes eas ad
regẽ edõ ꝛ ad regẽ moab ꝛ ad regem fi
lioꝝ ammõ: ꝛ ad regẽ tyri ꝛ ad regẽ si-
donis ĩ manu nũcioꝝ q̃ venerũt hierl'z
ad sedechiã regẽ iuda: ꝛ pcipies eis vt
ad dños suos loquãtur. Hec dicit dñs
exercituũ deꝰ isrl'. Hec dicetis ad dños
vr̃os. Ego feci terrã ꝛ hoĩes et iumẽta
q̃ sunt sup faciem terre in fortitudine
mea magna: ꝛ in brachio meo extento:
et dedi eã ei q̃ placuit ĩ ocl'is meis. Et B
nunc itaq̃ ego dedi oẽs terras istas in
manu nabuchodonosor regis babylo-
nis serui mei. Insup ꝛ bestias agri de-
di ei vt seruiãt illi. Et seruiẽt ei oẽs gẽ
tes ꝛ filio eiꝰ: ꝛ filio filij eius donec ve
niat tps terre eiꝰ ꝛ ipsius: ꝛ seruiẽt ei
gẽtes multe ꝛ reges magni. Gẽs aũt et
regnũ qđ non seruierit nabuchodono-
sor regi babylõis: ꝛ q̃cunq̃ nõ curuauе
rit collũ suũ sub iugo regis babylõis:
in gladio ꝛ ĩ fame et ĩ peste visitabo su
per gẽtẽ illã: ait dñs: donec ꝯsumã eos
ĩ manu eiꝰ. Uos ergo nolite audire p-
phetas vr̃os ꝛ diuinos ꝛ somniatores:
et augures ꝛ maleficos q̃ dicũt vobis:
nõ seruietis regi babylõis: q2 mẽdaciũ
pphetãt vobis: vt lõge faciant vos de
terra vr̃a ꝛ eiciãt vos: ꝛ peatis. Porro
gens q̃ subiecerit ceruicẽ suã sub iugo
regis babylõis: et seruierit ei dimittã
eã ĩ terra sua: dicit dñs: ꝛ colet eã ꝛ ha
bitabit ĩ ea. Et ad sedechiã regeꝫ iuda
locutus sum fm oĩa verba hec dicens. C
Subijcite colla vr̃a sub iugo regis ba
bylõis: ꝛ seruite ei ꝛ pplo eiꝰ ꝛ viuetis.
Quare moriemini tu ꝛ ppl's tuus gla-

dio et fame ⁊ peste: sicut locut⁹ est dñs
ad gētē q̄ seruire noluerit regi babylo
nis. Nolite audire verba ꝓphetarū di
centiū vobis: nō seruietis regi babylo
A.14.c. nis: q2 mēdaciū ipi loquunt̄ vobis. Q2
J.19.d. nō misi eos: ait dñs: et ipsi ꝓphetāt in
noīe meo mēdaciter: vt eijciant vos et
pereatis tā vos q̄ꝫ ꝓphete q̄ vaticinātur
vobis. Et ad sacerdotes ⁊ ad ppl'z istū
locut⁹ sū: dicēs. Hec dicit dñs. Nolite
audire verba ꝓphetarū vestrorū q̄ ꝓ
phetāt vobis dicētes. Ecce vasa dñi re
uertent̄ de babylone nūc cito. Menda
D ciū em̄ ꝓphetāt vobis. Nolite ergo au
dire eos: sed seruite regi babylonis vt
viuatis. Quare datur hec ciuitas in so
litudinē. Et si ꝓphete sunt: ⁊ est verbū
dñi i eis: occurrāt dño exercituū vt nō
veniāt vasa q̄ derelicta fuerāt i domo
dñi: ⁊ in domo regis iuda: ⁊ in hierl'm
in babylonem. Q2 hec dicit dñs exerci
tuū ad colūnas: ⁊ ad mare: ⁊ ad bases:
et ad reliq̄ vasoꝝ q̄ remāserāt i ciuita
te hac: q̄ nō tulit nabuchodonosor rex
babylonis cū trāsferret iechoniā filiū
ioachim regē iuda de hierl'm in baby
lonē: ⁊ oēs optimates iuda et hierl'm.
Q2 hec dicit dñs exercituū de⁹ isrl' ad
vasa q̄ derelicta sunt in domo domini:
et in domo regis iuda ⁊ hierl'm. In ba
4.reg.25.c. bylonem trāsferent̄: ⁊ ibi erūt vsq̄ ad
diē visitationis sue: dicit dñs. Et affer
ri faciam ea: et restitui in loco isto.

¶ C. S. Ananias propheta dicit hiere
mie q̄ post duos annos redibit ppl's
de babylone: ⁊ oīa vasa dom⁹ domini:
respōdit hieremias: amē. Cap. xxviii.

B Et factū est in anno illo in
pncipio regni sedechie re
gis iude i anno quarto: in
mense quinto: dixit ad me
ananias fili⁹ azur ꝓpheta
de gabaon i domo dñi co
rā sacerdotib⁹ ⁊ omni populo: dicēs.
Hec dicit dñs exercituū de⁹ israel. Cō
triui iugum regis babylonis. Adhuc
duo anni dierū: ⁊ ego referri faciā ad
locū istū oīa vasa dñi q̄ tulit nabucho
donosor rex babylōis d̄ loco isto: ⁊ trā
stulit ea in babylonē. Et iechoniā filiū
ioachim regē iuda: ⁊ omnē trāsmigra
tionē iude q̄ ingressi sunt i babylonē:
ego cōuertā ad locū istū: ait dñs. Cōte
B ra em̄ iugū regis babylonis. Et dixit
hieremias ꝓpheta ad ananiā ꝓphetā
in oclīs sacerdotū: ⁊ in oculis oīs ppl'i
q̄ stabat in domo dñi: et ait hieremias
propheta. Amen: sic faciat dñs. Susci
tet dñs verba tua q̄ ꝓphetasti: vt refe
rant̄ vasa i domū dñi: ⁊ oīs trāsmigra
tio de babylone ad locū istum. Uerūtñ
audi verbū hoc qđ ego loquor i aurib⁹
tuis: et i aurib⁹ vniuersi ppl'i. Prophe
te q̄ fuerūt ante me ⁊ ante te ab initio:
et ꝓphetauerūt sup̄ terras multas: et
super regna magna de prelio: ⁊ de affli
ctiōe: ⁊ de fame: ꝓpheta q̄ vaticinatus
est pacē cū venerit verbū ei⁹: scief pro
pheta quē misit dñs in veritate. Et tu E
lit ananias ꝓpheta catenā de collo hie
remie ꝓphete: ⁊ cōfregit eā. Et ait ana
nias in ꝯspectu oīs ppl'i dicēs. Hec di
cit dñs. Sic ꝯfringā iugū nabuchodo
nosor regis babylonis post duos annos
dierū de collo oīm gentiū. Et abijt hie
remias ꝓpheta i viā suā. Et factū ē ver
bū dñi ad hieremiā: postq̄ ꝯfregit ana
nias ꝓpheta catenā de collo hieremie
prophete: dicēs. Uade et dices ananie. D
Hec dicit dñs. Catenas lineas cōtriui
sti: ⁊ facies ꝓ eis catenas ferreas: quia
hec dicit dñs exercituū de⁹ isrl'. Jugū
ferreū posui sup̄ collū cūctarū gētium
istarū: vt seruiant nabuchodonosor re
gi babylonis: ⁊ seruiēt ei: insup̄ et be
stias terre dedi ei. Et dixit hieremias
ꝓpheta ad ananiā ꝓphetā. Audi ana
nia. Nō misit te dñs: ⁊ tu cōfidere feci
sti ppl'm istū i mēdacio. Idcirco hec di
cit dñs. Ecce ego mittā te a facie terre:
hoc anno morieris: aduersum em̄ dñm
locutus es. Et mortuus est ananias ꝓ
pheta in anno illo mense septimo.

¶ C. S. Propheta describit transmi
grationem vt credatur sibi scribēs ad
captiuos babylonis q̄ āno septuagesi
mo a dño visitabunt̄: ⁊ de pseudo pro
phetis cauendis. Capitulum. xxix.

Et hec sunt verba libri quē B
misit hieremias propheta
de hierl'z ad reliq̄s senio
rū trāsmigrationis: et ad
sacerdotes et ad ꝓphetas
et ad oēm ppl'm quē tradu
xerat nabuchodonosor de hierl'z in ba
bylonem: postq̄ egressus est iechonias
rex: ⁊ dña: ⁊ eunuchi: ⁊ pncipes iuda ⁊
hierl'm: ⁊ faber: ⁊ inclusor de hierl'm in
manu elasa filij saphā et gamalie filij
helchie quos misit sedechias rex iuda
ad nabuchodonosor regem babylonis
in babylonē: dicēs. Hec dicit dñs exer B
cituū deus isrl': omni transmigrationi j.eodem.
quā trāstuli de hierl'm in babylonem.

Edificate domos z habitate: z plãtate hortos z comedite fructũ eorum. Acci pite vxores z gñate filios z filias: z da te filijs vestris vxores: et filias vestras date viris z pariãt filios z filias: z mul tiplicabimini ibi z nolite eẽ pauci nũe ro: et qrite pacẽ ciuitatis ad quã trãs migrare vos feci: z orate p ea ad dñm: qz in pace illius erit vobis pax. Hec em
C dicit dñs exercituum deus israel. Non vos seducant pphete vri q sunt in me dio vrm: z diuini vri: et ne attendatis ad somnia vra quos somniatis: qz falso ipsi pphetãt vobis in noie meo: et nõ
S.14.c. misi eos: dicit dñs. Qz hec dicit dñs.
2.pa.36.d. Cũ ceperit ipleri i babylõe septuagin
2.esdre.1.a. ta anni: visitabo vos: et suscitabo sup
S.25.c. vos verbũ meũ bonũ: et reducã vos ad locum istũ. Ego enim scio cogitatiões quas ego cogito sup vos: ait dñs: cogi tatiões pacis z nõ afflictiõis: vt dẽ vo bis finẽ z patientiã: z inuocabitis me z venietis: z orabitis me et ego exaudiã vos: queretis me z inuenietis. Cũ qsie ritis me in toto corde vestro: z inueniar
D a vobis: ait dñs. Et reducam captiui tatem vestrã: et cõgregabo vos de vni uersis gẽtibus: z de cunctis locis ad q expuli vos: dicit dñs. Et reuerti vos fa ciã de loco ad quem transmigrare vos feci: qz dixistis: suscitabit nobis dñs pphetas in babylõe. Qz hec dicit dñs ad regẽ q sedet sup soliũ dauid: et ad oẽm pplm habitatorẽ vrbis hui⁹: z ad fratres vros q nõ sunt egressi vobiscuz in trãsmigrationẽ. Hec dicit dñs exer cituũ. Ecce ego mittã in eos gladiũ et famẽ z pestem: z ponã eos qsi ficus ma las q comedi nõ pñt: eo q pessime sint: et psequar eos i gladio et in fame et in
S.24.d. pestilẽtia. Et dabo eos in vexationem vniuersis regnis terre: i maledictionẽ et i stuporẽ: z in sibilũ z in opprobriũ cũctis gẽtib⁹ ad quas ego eieci eos: eo q non audierint vba mea: dicit dñs: q misi ad eos p seruos meos pphetas de nocte ɔsurgẽs z mittẽs: z nõ audistis: dicit dñs. Uos ergo audite verbuz dñi oĩs trãsmigratio quã emisi de hierlm
E in babylonẽ. Hec dicit dñs exercituuz deus isrl ad achab filiũ cholie: z ad se decbiã filiũ maasie q pphetãt vobis in noie meo mẽdaciter. Ecce ego tradam eos i manu nabuchodonosor regis ba bylonis: et percutiet eos in oculis vris. Et assumetur ex eis maledictio omni trãsmigrationi inde q est in babylone dicẽtiũ. Ponat te dñs sicut sedecbiã et sicut achab quos frixit rex babylõis in igne: p eo q fecerint stultitiã in isrl z mechati sunt in vxores amicoz suoz: et locuti sunt verbũ in noie meo mẽda citer: qd non mandaui eis. Ego sum iu F dex et testis: dicit dñs. Et ad semeiam neelamitem dices. Hec dicit dñs exerci tuum deus israel. Pro eo qd misisti in nomine meo libros ad oẽm pplm qui est in hierlm: z ad sophoniam filiũ ma asie sacerdotem: z ad vniuersos sacer dotes dicẽs. Dñs dedit te sacerdotẽ p ioiada sacerdote: vt sis dux in domo dñi super oẽm virum arreptitiũ z pro phetãtem: vt mittas eũ in neruũ et in carcerẽ. Et nunc qre nõ increpasti hie remiã anathotidẽ q prophetat vobis. Quia super hoc misit in babylonẽ ad
nos dicens. Longũ est edificare domos S.eodem.
et habitate: z plantate hortos z come G dite fructus eorum. Legit ergo sopho nias sacerdos librũ istum in auribus hieremie prophete. Et factũ est verbuz dñi ad hieremiã dicẽs. Mitte ad oẽm trãsmigrationem dicẽs. Hec dicit dñs ad semeiã neelamitẽ. Pro eo q pphe tauit vobis semeias: et ego nõ misi eũ: et fecit vos cõfidere in mẽdacio: idcir co hec dicit dñs. Ecce ego visitabo sup semeiã neelamitẽ: z sup semẽ ei⁹. Non erit ei vir sedẽs i medio populi hui⁹: et nõ videbit bonũ qd ego faciã popu lo meo: ait dñs: qz puaricationẽ locu tus est aduersus dominum.

¶ C.S. Promittit tristitiã: de capti uitate inde subdit: de gaudio liberati õis z vltiõe in hostes ppli. Cap.xxx.

HOc vbũ qd factũ est ad hiere H miam a dño dicẽs. Hec dicit dñs de⁹ isrl. Scribe tibi oĩa vba q locut⁹ sum ad te in li bro. Ecce em dies veniunt: di cit dñs: z conuertã ɔuersionẽ ppli mei isrl z iuda: ait dñs: z ɔuertã eos ad ter rã quã dedi patrib⁹ eoz: z possidebũt eã. Et hec verba q locut⁹ est dñs ad isrl et ad iudã. Qm hec dicit dñs. Uocẽ ter roris audiuim⁹: formido et nõ est pax. Interrogate z videte si generat mascu lus. Quare ergo vidi omnis viri manũ sup lumbũ suũ quasi parturientis: z con uerse sunt vniuerse facies i auruginẽ. Ue qz magna dies illa: nec est silis ei⁹: tẽpusq tribulatiõis est iacob: z ex ipso I saluabitur. Et erit in die illa: ait dñs exercituũ: cõterã iugum eius de collo

J.46.g. tuo: et vincula eiꝰ dirūpā. Et non dñā
buntꝰ ei āpliꝰ alieni: sꝫ seruiēt dño deo
suo: et dauid regi suo quem suscitabo
Esa. 44.a. eis. Tu ergo ne timeas serue meus ia-
cob: ait dñs: neqꝫ paueas israel: qꝛ ecce
ego saluabo te de terra lōginq̄: ⁊ semē
tuū de terra captiuitatꝭ eoꝝ. Et reuer-
tetur iacob ⁊ requiescet: ⁊ cūctis affluet
bonis ⁊ nō erit quē formidet: qm̄ tecū
ego sum: ait dñs: vt saluē te. Faciaꝫ em̄
ꝯsummationē in cūctis gētibꝰ in qbꝰ
dispsi te: te aūt nō faciā i cōsummatio
nē: sꝫ castigabo te i iudicio: vt tibi nō
videaris innoxiꝰ: qꝛ hec dicit dñs. In-
sanabilis fractura tua: pessima plaga
C tua. Nō est q̄ iudicet iudiciū tuū: ad al
ligādā curationē tuā vtilitas nō est ti
bi. Oēs amatores tui obliti sunt tui:
teqꝫ nō q̄rēt. Plaga em̄ inimici ꝑcussi
J.13.d. te castigatiōe crudeli. Propter multi-
tudinē iniquitatis tue: dura facta sunt
pctā tua. Quid clamas sup cōtritione
tua? Insanabilis est dolor tuus. Pro-
pter multitudinē iniq̄tatis tue: ⁊ pro-
pter dura pctā tua feci hec tibi. Pro-
pterea oēs q̄ comedūt te deuorabuntꝰ:
et vniuersi hostes tui i captiuitatē du-
centꝰ: ⁊ oēs q̄ te vastāt vastabūtur: cun-
ctosqꝫ ꝑdatores tuos dabo i ꝑdā. Ob-
ducā em̄ cicatricē tibi: et a vulneribus
tuis sanabo te: dicit dñs. Qꝛ eiectā vo
cauerūt te siō: hec est q̄ nō habebat req̄
D rētē. Hec dicit dñs. Ecce ego ꝯuertā cō
uersionē tabernaculoꝝ iacob: et tectis
eiꝰ miserebor. Et edificabitꝰ ciuitas in
excelso suo: ⁊ tēplū iuxta ordinē suum
fūdabitꝰ. Et egredietꝰ de eis laus vocqꝫ
ludentiū: ⁊ multiplicabo eos ⁊ nō mi-
nuentꝰ: ⁊ glificabo eos ⁊ nō attenuabū
tur: ⁊ erūt filij eiꝰ sicut a ꝓncipio: ⁊ ce
tus eiꝰ corā me ꝑmanebit. Et visitabo
aduersum oēs q̄ tribulāt eū: ⁊ erit dux
eiꝰ ex eo: ⁊ ꝓnceps de medio eiꝰ ꝓducetꝰ
⁊ applicabo eū ⁊ accedet ad me. Quis
em̄ iste est q̄ applicet cor suū vt appro-
pinquet mihi: ait dñs? Et eritis mihi
in pplm: ⁊ ego ero vobis in deuꝫ. Ecce
turbo dñi furor egrediēs: ꝓcella ruēs
in capite impioꝝ cōquiescet. Nō auer-
tet iram indignationis dñs: donec fa-
ciat et cōpleat cogitationē cordis sui.
In nouissimo dierū intelligetis ea.
¶ C.S. Post plenitudinē gētiū itrat
israel ad fidē: de plāctu: de ꝯsolatione
rachel sup mortē filioꝝ suorū: reuocat
dñs ephraim ⁊ israel ad fidē: de xp̄i na
tiuitate ⁊ sacramēto corpis et sangui-
nis eiꝰ: q̄ vnusq̄sqꝫ morietꝰ i pctō suo: d̄
reedificatiōe ciuitatꝭ hierlm. Ca. xxxi.

In tpe illo dixit dñs. Ero
deꝰ vniuersis cognatiōibꝰ
isrl: ⁊ ipi erūt mihi i ppꝫ.
Hec dicit dñs. Inuenit gra
tiā i deserto ppls: q̄ remā-
serat gladio. Uadet ad re- B
quiē suā isrl. Lōge dñs apparuit mihi:
et i charitate ꝑpetua dilexi te: ideo at-
traxi te miserās. Rursumqꝫ edificabo
te: ⁊ edificaberis virgo isrl. Adhuc or-
naberis tympanis tuis: et egredieris
in choro ludētiū. Adhuc plantabis vi-
neas in mōtibꝰ samarie. Plātabūt plā
tātes: ⁊ donec tp̄s veniat nō vindemia-
būt: qꝛ erit dies in qua clamabūt custo
des i mōte samarie et i mōte ephraim.
Surgite ⁊ ascēdamꝰ in siō ad dñꝫ deū
nrm: qꝛ hec dicit dñs. Exultate in leti-
tia iacob ⁊ hinnite ꝯ caput gētiū: ꝑso- D
nate: canite et dicite. Salua dñe pplm
tuū: reliquias israel. Ecce ego adducā
eos de terra aquilonis: et congregabo
eos ab extremis terre. Inter quos erūt
cecus ⁊ claudus: ⁊ ꝑgnans ⁊ pariēs si-
mul cetus magnus reuertentium huc.
In fletu veniēt: et i mia reducā eos. Et
adducā eos ꝑ torrētes aquarū i via re
cta: ⁊ nō impingēt in ea: qꝛ factus sum
israeli pr̄: ⁊ ephraim primogenitꝰ meꝰ
est. Audite verbum dñi gētes: ⁊ annun
ciate in insulis que ꝓcul sunt: ⁊ dicite.
Qui dispersit israel congregabit eū: et
custodiet eū sicut pastor gregem suum.
Redimet enim dñs iacob: et liberabit
eū de manu potentioris. Et venient et
laudabūt in montē siō: ⁊ cōfluent ad
bona dñi sup frumēto: vino: et oleo: et
fetu pecoꝝ ⁊ armētorū: eritqꝫ aīa eorū
q̄si hortꝰ irriguus: ⁊ vltra nō esurient.
Tūc letabitꝰ virgo in choro: iuuenes et C
senes simul. Et ꝯuertā luctū eoꝝ i gau
diū: ⁊ ꝯsolabor eos: ⁊ letificabo a do-
lore suo. Et inebriabo aīam sacerdotū
pinguedine: et ppls meus bonis meis
adimplebitur: ait dñs. Hec dicit dñs.
Uox in excelso audita est lamētatiōis
luctus et fletus: rachel plorātis filios
suos: et nolētis ꝯsolari sup eis: qꝛ non
sunt. Hec dicit dñs. Quiescat vox tua
a ploratu ⁊ oculi tui a lachrimis: qꝛ est
merces opi tuo: ait dñs. Et reuertētur
de terra inimici: ⁊ est spes i nouissimis
tuis: ait dñs: ⁊ reuertentꝰ filij tui ad ter
minos suos. Audiens audiui ephraim
transmigrantē. Castigasti me domine: D

Et eruditus sum quasi iuuẽculus indo
mit⁹. Cõuerte me ⁊ cõuertar: q2 tu dñs
deus meus. Postq̄ em̄ ꝯuertisti me egi
pniam: ⁊ postq̄ ostẽdisti mihi ꝑcussi fe
mur meũ. Confusus sum ⁊ erubui: q̄m
sustinui opprobrium adolescẽtie mee.
Si fili⁹ honorabilis mihi ephraim: si
puer delicat⁹: q2 ex quo locut⁹ sum de
eo adhuc recordabor ei⁹. Jdcirco ꝯtur
bata sunt viscera mea sup eũ: miserãs
miserebor eius: ait dñs. Statue tibi
speculã: pone tibi amaritudines. Diri
ge cor tuũ in viã rectã in q̄ ambulasti.
Reuertere virgo isrl: reuertere ad ciui
tates tuas istas. Usq̃quo delitijs dis-
E solueris filia vaga? Q2 creauit dñs no
uum sup terrã: femina circũdabit viꝝ.
Hec dicit dñs exercituũ deus isrl. Ad-
huc dicẽt ꝟbũ istud i terra iuda i vrbi
bus ei⁹: cũ ꝯuertero captiuitatẽ eorũ.
Bñdicat tibi dñs pulchritudo iustitie
mõs scẽtũs. Et habitabũt i eo iudas et
oẽs ciuitates ei⁹ siĺ: agricole ⁊ minan
tes greges: q2 inebriaui aĩam lassam: ⁊
oẽz aĩaz esuriẽtẽ saturaui. Jdeo q̄si de
somno suscitat⁹ sum: ⁊ vidi: ⁊ somnus
me⁹ dulcis mihi. Ecce dies veniũt di-
cit dñs: ⁊ seminabo domũ isrl ⁊ domũ
iuda: semine hoĩm ⁊ semine iumẽtoꝝ.
Ezech.18.c Et sicut vigilaui sup eos vt euellerẽ: et
demolirer ⁊ dissiparẽ ⁊ disꝑderẽ ⁊ af-
fligerẽ: sic vigilabo sup eos vt edificẽ
et plantẽ: ait dñs. Jn dieb⁹ illis nõ di-
cẽt vltra: patres comederunt vuã acer
bam: ⁊ dentes filioꝝ obstupuerũt: sed
vnusquisq̄ i iniquitate sua morietur.
Hebre. 8.c. Ois homo q̄ comederit vuã acerbam:
obstupescent dentes eius. Ecce dies ve
F niẽt: dicit dñs: et feriã domui israel et
domui iuda fedus nouum. Non ſm pa
ctũ q̄d pepigi cũ patrib⁹ vestris in die
qua apprehendi manũ eoꝝ vt educerẽ
eos de terra egypti: pactũ q̄d irritum
fecerunt: et ego dñatus sum eoꝝ: dicit
dñs: sed hoc erit pactũ q̄d feriã cũ do-
mo isrl. Post dies illos: dicit dñs: da-
bo legem meã in visceribus eorũ: et in
corde eoꝝ scribã eã: ⁊ ero eis in deũ: et
S.24.c. ipsi erũt mihi in populũ. Et non doce
Hebre.8.c. bit vltra vir proximũ suũ: ⁊ vir fratrẽ
suũ dicens. Cognosce dñm. Oẽs em̄ co-
gnoscẽt me a minimo eoꝝ vsq̄ ad ma-
ximum: ait dñs: q2 propitiabor iniqui
tati eorũ: ⁊ peccati eorũ non memora-
bor amplius. Hec dicit dñs. Qui dat
solem in lumine diei: ordinẽ lune ⁊ stel
larũ in lumine noctis: qui turbat ma-
re et sonãt fluctus eius: dñs exercituũ
nomen illi. Si defecerint leges iste co- G
ram me: dicit dñs: tunc et semen israel
deficiet vt nõ sit gens coram me cũctis
diebus. Hec dicit domin⁹. Si mensu-
rari poterũt celi sursum: ⁊ inuestigari
fundamẽta terre deorsum: et ego abij-
ciam vniuersum semẽ israel ꝓpter oĩa
q̄ fecerunt: dicit dñs. Ecce dies veniẽt
dicit dñs: et edificabitur ciuitas dño
a turre ananehel: vsq̄ ad portam angu
li. Et exibit vltra normã mẽsure in cõ-
spectu eius super collẽ gareb: et circũ-
ibit goatha ⁊ omnẽ vallem cadauerũ
et cineres: et vniuersam regionẽ mor-
tis vsq̄ ad torrentẽ cedron: et vsq̄ ad
angulũ porte equorũ orientalis. San
ctum domini non euelletur: et non de-
struetur vltra in perpetuum.

¶ C.S. Hieremias in carcere prophe
tat sedechiã captiuũ et orbatũ ducẽdũ
in babylonẽ: ⁊ emit agrũ in anathot: ⁊
orat dñm pro populo suo: sermo domi
ni ad eũ de incendio hierusalẽ: ⁊ de li-
beratione captiuorum. Capłm.xxxii.

Erbum quod factuꝫ est ad A
hieremiã a dño in ãno de-
cimo sedechie regis iuda:
ipse est annus decimusocta
uus nabuchodonosor. Tũc
exercitus regis babylonis
obsidebat hierusalẽ: ⁊ hieremias pro-
pheta erat clausus in atrio carceris q̄
erat i domo regis iuda. Clauserat em̄
eũ sedechias rex iuda: dicẽs. Quare va
ticinaris: dicens. Hec dicit dominus.
Ecce ego dabo ciuitatem istam in ma-
nu regis babylonis: et capiet eã: et se-
dechias rex iuda nõ effugiet de manu
chaldeorum: sed tradetur in manus re
gis babylonis: et loquetur os ei⁹ cum
ore illius: ⁊ oculi ei⁹ oculos illi⁹ vide-
bunt: et in babylonẽ ducẽt sedechiam:
et ibi erit donec visitẽ eũ: ait domin⁹.
Si aũt dimicaueritis aduersum chal
deos: nihil ꝓsperum habebitis. Et di-
xit hieremias. Factum est verbũ domi
ni ad me dicẽs. Ecce ananehel fili⁹ sel-
lum patruelis tuus veniet ad te dicẽs.
Eme tibi agrum meum qui est in ana-
thot. Tibi em̄ cõpetit ex propinquita-
te vt emas. Et venit ad me ananehel fi B
lius patrui mei ſm verbuꝫ domini ad
vestibulũ carceris: et ait ad me. Possi-
de agrum meum qui est in anathot in
terra beniamin: quia tibi competit he
reditas: et tu propinquus es vt pos-

fideas. Intellexi aũt q̃ verbũ dñi esset.
Et emi agrũ ab ananehel filio patrui
mei q̃ est in anathot. Et appẽdi ei ar-
gẽtũ septẽ statheres: ⁊ decẽ argẽteos:
et scripsi in libro: ⁊ signaui: ⁊ adhibui
E testes. Et appẽdi argẽtũ in stathera: et
accepi librũ possessiõis signatũ: ⁊ stipu-
lationes ⁊ rata ⁊ signa forinsec⁹. Et dedi
librũ possessiõis baruch filio neri filij
maasie i ocl'is ananehel patruelis mei:
et i oculis testiũ q̃ scripti erãt in libro
emptiõis: ⁊ in oculis oĩm iudeoꝝ q̃ se-
debãt i atrio carceris. Et p̃cepi baruch
corã eis dicẽs. Hec dicit dñs exercituũ
de⁹ isrl'. Sume libros istos: librũ em-
ptiõis hũc signatũ: ⁊ librũ hũc q̃ apertus
est: ⁊ pones illos in vase fictili vt p̃ma-
nere possint diebus multis. Hec em̃ di-
cit dñs exercituũ de⁹ isrl'. Adhuc possi-
debunt domus ⁊ agri: ⁊ vinee in terra
ista. Et oraui ad dñm postq̃ tradidi li-
brũ possessiõis baruch filio neri dicẽs.
Heu: heu: heu: dñe deus. Ecce tu fecisti
Exo. 24.a. celũ ⁊ terrã in fortitudine tua magna:
D et i brachio tuo extẽto. Nõ erit tibi dif-
ficile oẽ v̈bũ q̃ facis mĩam in milib⁹: ⁊
reddis iniq̃tatẽ patrũ i sinũ filioꝝ eo-
rum post eos. Fortissime: magne ⁊ po-
tẽs: dñs exercituũ nomẽ tibi: magn⁹ cõ-
silio ⁊ incõprehẽsibilis cogitatu. Cui⁹
ocl'i aperti sunt sup̃ oẽs vias filioꝝ adã:
vt reddas vnicuiq̃ s̃m vias suas: ⁊ s̃m
fructũ adinuẽtionũ eius. Qui posuisti
signa ⁊ portẽta in terra egypti vsq̃ ad
diẽ hãc: ⁊ in isrl' ⁊ in hoĩb⁹: ⁊ tibi feci-
sti nomen sicut est dies hec. Et eduxisti
pplm tuũ isrl' de terra egypti i signis
et in portẽtis: ⁊ in manu robusta: et in
brachio extẽto: ⁊ in terrore magno: et
dedisti eis terrã hãc quã iurasti p̃rib⁹
eoꝝ: vt dares eis terrã fluentẽ lacte et
melle: ⁊ ingressi sunt ⁊ possederũt eã.
Et nõ obedierũt voci tue: ⁊ in lege tua
nõ ambulauerũt: oĩa q̃ mandasti eis vt
facerẽt nõ fecerũt: ⁊ euenerunt eis oĩa
mala hec. Ecce munitiões extructe sũt
aduersum ciuitatẽ vt capiat̃: ⁊ vrbs da-
ta est in man⁹ chaldeoꝝ: ⁊ in man⁹ re-
gis babylonis: q̃ p̃liant̃ aduersus eã a
facie gladij: ⁊ famis ⁊ pestilẽtie: ⁊ quo-
cũq̃ locut⁹ es acciderũt vt tuipse cer-
E nis. Et tu dicis mihi domine de⁹: eme
agrũ argẽto ⁊ adhibe testes: cum vrbs
data sit in man⁹ chaldeoꝝ. Et factũ est
verbũ dñi ad hieremiã dicẽs. Ecce ego
dñs de⁹ vniuerse carnis. Nunq̃d mihi
difficile erit omne verbũ. Propterea

hec dicit domin⁹. Ecce ego tradã ciui-
tatẽ istã in man⁹ chaldeoꝝ: et in man⁹
regis babylonis: ⁊ capiẽt eã: ⁊ venient
chaldei p̃liãtes aduersum vrbẽ hãc: et
succẽdẽt eã igni: ⁊ cõburẽt eã: ⁊ domos
in quarũ domatib⁹ sacrificabãt baal:
⁊ libabãt diis alienis libamĩa ad irri-
tãdũ me. Erãt em̃ filij isrl' et filij iuda
iugiter faciẽtes malũ i oculis meis ab
adolescẽtia sua filij isrl': q̃ vsq̃ nũc exa-
cerbãt me i ope manuũ suarũ: dicit do-
min⁹: q2 i furore ⁊ in indignatiõe mea
facta ẽ mihi ciuitas hec: a die q̃ edifica- F
uerunt eã vsq̃ ad diẽ istã q̃ auferet̃ de
cõspectu meo p̃pter maliciã filioꝝ isrl'
et filioꝝ iuda quã fecerũt ad iracũdiã
me p̃uocãtes: ipsi ⁊ reges eoꝝ ⁊ princi-
pes eoꝝ: ⁊ sacerdotes eoꝝ ⁊ p̃phete eo- s.2.f.
rũ viri iuda et habitatores hierl'm. Et s.7.d.
verterũt ad me terga ⁊ nõ facies cũ do-
cerẽ eos ⁊ erudirẽ diluculo: ⁊ nollẽt au-
dire vt acciperẽt disciplinã. Et posue-
rũt idola sua i domo i q̃ inuocatũ ẽ no-
mẽ meũ vt pollerẽt eã: ⁊ edificauerũt
excelsa baal q̃ sunt i valle filij ennõ: vt
initiarent filios suos ⁊ filias suas mo-
loch qđ nõ mãdaui eis: nec ascendit in
cor meũ vt facerẽt abominationẽ hãc
⁊ i pctm̃ deducerẽt iudã. Et nũc p̃pter
ista hec dicit dñs de⁹ isrl' ad ciuitatem
hãc: de q̃ vos dicitis q̃ tradat̃ in man⁹
regis babylõis i gladio ⁊ in fame et in
peste. Ecce ego congregabo eos de vni-
uersis terris ad quas eieci eos in furo-
re meo ⁊ in ira mea et in indignatione
grãdi: ⁊ reducã eos ad locũ istũ: et ha-
bitare eos faciã cõfidẽter: et erũt mihi G
in populũ et ego ero eis in deũ. Et da- al's ⁊ aĩam.
bo eis cor vnũ et ⁊ viã vnã: vt timeant
me vniuersis dieb⁹: ⁊ bene sit eis ⁊ filijs
eoꝝ post eos. Et feriã eis pactũ sempi-
ternũ: ⁊ nõ desinã eis bñ facere: ⁊ timo-
rẽ meũ dabo i corde eoꝝ: vt nõ recedãt
a me: ⁊ letabor sup̃ eis cũ bñ eis fecero.
Et plãtabo eos i terra ista in veritate
in toto corde meo ⁊ i tota aĩa mea. Q2
hec dicit dñs. Sicut adduxi sup̃ pplm
istũ oẽ malũ hoc grãde: sic adducã sup̃
eos oẽ bonũ qđ ego loquor ad eos. Et
possidebunt̃ agri in terra ista de q̃ vos
dicitis qđ deserta sit: eo q̃ non remãse-
rit homo ⁊ iumentũ: et data sit in ma-
nus chaldeoꝝ. Agri emẽtur pecunia et
scribent̃ in libro ⁊ imprimet̃ signũ: et
testes adhibebunt̃ in terra beniamin ⁊
in circũitu hierl'm: i ciuitatib⁹ iuda et
in ciuitatib⁹ mõtanis: et in ciuitatib⁹

campestribus:⁊ in ciuitatibus que ad
austrum sunt:q₃ conuertam captiuita
tem eorum:ait dominus.
¶C.S.De conuersione iuda ⁊ hieru-
salem:⁊ de emẽdatione ⁊ gaudio:⁊ de
grege transeũte ad manũ numerantis:
de xpo nascituro ⁊ regno ipsius ⁊ sacer
dotio perpetuo. Capi.xxxiij.

A Et factum est verbũ dñi ad
hieremiã scḋo:cum adhuc
clausus esset in atrio carce
ris:dicens. Hec dicit dñs.
Qz facturus est ⁊ formatu
rus illud ⁊ paraturus dñs
nomẽ ei⁹. Clama ad me ⁊ exaudiã te:⁊
annũciabo tibi grãdia ⁊ firma q̃ nescis.
Qz hec dicit dñs de⁹ israel ad domos
vrbis huius:⁊ ad domos regis iuda q̃
destructe sunt:⁊ ad munitiones:et ad
gladiũ venientiũ:vt dimicẽt cũ chalde-
is:⁊ impleãt eas cadaueribus hoim̃ q̃s
percussi in furore meo ⁊ i indignatiõe
mea:abscõdẽs faciẽ meã a ciuitate hac
ꝓpter oẽs maliciã eoꝝ. Ecce ego obdu
cã eis cicatricẽ ⁊ sanitatem et curabo
eos:⁊ reuelabo illis deꝑcationẽ pacis
⁊ veritatis. Et cõuertã ꝯuersionẽ iuda
et cõuersionẽ hierl'm:et edificabo eos
sicut a ꝑncipio ⁊ emũdabo illos ab oĩ
iniq̃tate sua in q̃ peccauerũt mihi:⁊ ꝓ
B pitius ero cũctis iniq̃tatib⁹ eoꝝ in q̄-
bus deliq̃rũt mihi et spreuerũt me. Et
erit mihi in nomẽ ⁊ in gaudiũ ⁊ in lau
dẽ ⁊ in exultationẽ cũctis gẽtib⁹ terre
que audierũt oĩa bona q̃ ego facturus
sum eis:⁊ pauebũt ⁊ turbabũtur ĩ vni
uersis locis:⁊ in oĩ pace quã ego faciã
eis. Hec dicit dñs. Adhuc audiet in lo
co isto quẽ vos dicitis eẽ desertũ:eo ꝙ
nõ sit hõ nec iumẽtũ in ciuitatib⁹ iuda
et foris hierl'm que desolate sunt absq̃
hoĩe ⁊ absq̃ habitatore ⁊ absq̃ pecore:
vox gaudij ⁊ vox letitie:vox spõsi ⁊ vox
spõse:vox dicẽtiũ. Cõfitemini dño ex-
ercituũ qm̃ bonus dñs:qm̃ in eternum
mĩa eius:⁊ portãtiũ vota ĩ domũ dñi.
Reducã eñ ꝯuersionẽ terre sicut a ꝑn-
cipio:dicit dñs. Hec dicit dominus ex
ercituũ. Adhuc erit ĩ loco isto deserto
absq̃ hoĩe ⁊ absq̃ iumẽto:⁊ in cũctis
ciuitatibus eius habitaculũ pastoꝝ et
accubãtiũ gregũ ⁊ in ciuitatibus mõ-
tuosis:⁊ in ciuitatib⁹ cãpestribus:⁊ in
C ciuitatib⁹ q̃ ad austrũ sunt:et in terra
E.23.a. bẽiamin:⁊ in circũitu hierl'm:⁊ ĩ ciui-
tatib⁹ iuda adhuc trãsibũt greges ad
manũ numerãtis:ait dñs. Ecce dies ve
nient:dicit dñs:⁊ suscitabo verbũ bo-
num qḋ locutus sum ad domum isrł et
ad domũ iuda. In diebus illis ⁊ in tpe
illo germinare faciã dauid germẽ iusti
tie:⁊ faciet iudiciũ ⁊ iustitiã in terra.
In diebus illis saluabit iuda:⁊ israel
habitabit cõfidẽter. Et hoc est nomen
qḋ vocabũt eum:dñs iustus nr̃. Qz hec
dicit dominus. Nõ interibit de dauid
vir q̃ sedeat sup thronũ dom⁹ israel:⁊
de sacerdotibus ⁊ leuitis nõ interibit
vir a facie mea q̃ offerat holocaustoma
ta:⁊ incendat sacrificiũ:⁊ cedat victi-
mas cũctis diebus. Et factũ est verbum
dñi ad hieremiã dicẽs. Hec dicit dñs. D
Si irritũ põt fieri pactũ meũ cũ die:
et pactũ meũ cũ nocte:vt nõ sit dies et
nox in tpe suo:⁊ pactũ meũ irritũ esse
poterit cum dauid seruo meo:vt nõ sit
ex eo filius q̃ regnet in throno eius:et
leuite ⁊ sacerdotes ministri mei. Si-
cut enumerari nõ possunt stelle celi et
metiri arene maris: sic multiplicabo
semẽ dauid serui mei:et leuitas mini-
stros meos. Et factũ est verbũ domini
ad hieremiã dicẽs. Nunq̄d non vidisti
q̄d populus hic locutus sit dicẽs: Due
cognatiões quas elegerat domin⁹ abie
cte sũt:⁊ ppl'm meũ despexerũt eo ꝙ nõ
sit vltra gẽs corã eis. Hec dicit domi-
nus. Si pactũ meũ inter diẽ ⁊ noctẽ:⁊
leges celi ⁊ terre nõ posui:⁊ q̄dẽ semẽ
iacob ⁊ dauid serui mei ꝓiciã:vt non
assumã de semine ei⁹ ꝑncipes seminis
abraã:isaac ⁊ iacob. Reducã enim con
uersionem eorum:et miserebor eis.
¶C.S. Pena q₃ nõ dimittũt seruos ⁊
ancillas hebreas liberos et punitio:cũ
tamẽ ꝓmiserunt in tẽplo cũ solẽnita-
te vituli in duo scissi. Cap.xxxiiij.

Verbũ qḋ factũ est ad hiere A
miã a domino:quãdo nabu
chodonosor rex babylonis
et oĩs exercitus ei⁹ vniuer
saq̃ regna terre que erant
sub potestate man⁹ eius:⁊
oẽs ppl'i bellabãt ꝯ hierl'm et ꝯtra oẽs
vrbes eius dicẽs. Hec dicit domin⁹ de⁹
isrł. Uade ⁊ loq̄re ad sedechiã regẽ iu-
da:et dices ad eũ. Hec dicit dominus.
Ecce ego tradã ciuitatẽ hãc ĩ manu re
gis babylõis:⁊ succẽdet eã igni. Et tu
nõ effugies de manu eius:sed cõprehẽ
sione capieris:et in manu eius trade-
ris:et oculi tui oculos regis babylõis
videbũt:et os eius cum ore tuo loque-
tur:et babylonem introibis. Attamen

audi verbū dñi sedechia rex iuda. Hec
dicit dñs ad te. Nō morieris ī gladio:
sed ī pace morieris: et sm cōbustiones
patrū tuoꝝ regū prioꝝ q̄ fuerant ante
te: sic cōburēt te: et ve dñe plāget te: q:
B verbū hoc ego locut⁹ sum: dicit dñs. Et
locutus est hieremias ppheta ad sede-
chiā regē iuda vniuersa verba hec in
hierlm: et exercit⁹ regis babylonis pu
gnabat ꝯ hierlm: et ꝯ oēs ciuitates iu-
da q̄ relique erāt ꝯ lachis et ꝯ azecha.
Hec em̄ supererāt de ciuitatibus iuda
vrbes munite. Verbum qđ factū est ad
hieremiā a dño postq̄ pcussit rex sede
chias fedus cū oī pplo in hierlm: pre-
dicās vt dimitteret vnusq̄sq; seruū suū
et vnusq̄sq; ancillā suā. hebreū et he-
bream liberos: et nequaq̄ dñarent eis:
id est in iudeo et fratre suo. Audierūt
ergo oēs pncipes et vniuersus pplš q̄
inierāt pactū vt dimitteret vnusq̄sq;
seruū suū: et vnusq̄sq; ancillā suā libe-
ros: et vltra nō dñarent eis. Audierūt
igit et dimiserūt. Et cōuersi sunt dein-
ceps: et retraxerūt seruos suos et ancil-
las suas q̄s dimiserūt liberos: et subiu
gauerunt in famulos et famulas. Et fa-
C ctū est verbū dñi ad hieremiā a dño: di-
cēs. Hec dicit dñs deus israel. Ego per
Exo. 21. a. cussi fedus cū patribus vris in die qua
Deu. 15. d. eduxi eos de terra egypti de domo ser
uitutis dicēs. Cū ꝯpleti fuerint septē
anni: dimittat vnusq̄sq; fratrē suū he-
breū q̄ vēditus est ei: et seruiet tibi sex
annis: et dimittes eū a te liberū. Et nō
audierūt pres vri me: nec iclinauerūt
aurē suā. Et cōuersi estis vos hodie: et
fecistis qđ rectū ē ī oculis meis: vt pdi
carent libertatē vnusq̄sq; ad amicū suū
et inistis pactū ī ꝯspectu meo ī domo
in q̄ inuocatū est nomē meū sup eā. Et
reuersi estis: et ꝯmaculastis nomē meū:
et reduxistis vnusq̄sq; seruū suū: et vnus
quisq; ancillā suā q̄s dimiseratis: vt
essent liberi et sue potestatis: et subiuga
stis eos vt sint vobis serui et ancille.
Propterea hec dicit dñs. Vos nō audi
stis me vt predicaretis libertatē vnus-
D q̄sq; fratri suo: et vnusq̄sq; amico suo.
Ecce ego predico libertatē: ait dñs: ad
gladiū: ad pestē: et ad famē: et dabo vos
in cōmotionē cunctis regnis terre. Et
dabo viros q̄ puaricant fedus meū: et
nō obseruauerūt verba federis q̄b⁹ as
sensi sunt in cōspectu meo: vitulū quē
cōciderāt in duas partes: et transierūt
inter diuisiones eius: et pncipes iuda et
pncipes hierlm: eunuchi et sacerdotes:
et oīs pplš terre q̄ trāsierāt inter diui
siones vituli: et dabo eos in man⁹ ini-
micoꝝ suoꝝ: et in manus q̄rentiū aīam
eoꝝ: et erit morticinū eoꝝ in escā volu-
cribus celi et bestijs terre. Et sedechiā
regē iuda et pncipes eius dabo ī manu
inimicoꝝ suoꝝ: et in manus q̄rētiū aīa-
mas eoꝝ: et in man⁹ exercituū regis ba
bylonis q̄ recesserūt a vobis. Ecce ego
pcipio: dicit dñs: et reducā eos ī ciuita
tē hāc: et pliabunt aduersus eā: et capi-
ent eā et icēdēt igni. Et ciuitates iuda
dabo ī solitudinē: eo q̄ nō sit hitator.
¶ Ca. B. Increpatur de inobedientia
propter obedientiam filioꝝ ionadab
filij rechab: rechabitis maledictio pro
mittitur: benedicitur stirps ionadab
filij rechab. Capi. xxxv.

Verbū qđ factū est ad hiere
miā a dño ī dieb⁹ ioachim A
filij iosie regis iuda: dicēs.
Vade ad domū rechabita-
rū: loquere eis: et introdu
ces eos in domū dñi in vnā
exedrā thesauroꝝ: et dabis eis bibere
vinum. Et assumpsi iechoniā filiū hie-
remie filij absame et fratres eius: et oēs
filios eius: et vniuersam domū rechabi
tarum: et introduxi eos in domū domi
ni ad gazophilatium filioꝝ anan filij
iezedelie hominis dei quod erat iuxta
gazophilatiū principū sup thesaurum
maasie filij sellū qui erat custos vesti-
buli. Et posui corā filijs domus recha
bitarū cyphos plenos vino et calices.
Et dixi ad eos. Bibite vinum. Qui re-
sponderūt. Non bibemus vinum: quia
ionadab filius rechab pater noster pre
cepit nobis: dicens. Nō bibetis vinum
vos et filij vestri vsq; in sempiternum.
Et domū nō edificabitis: et sementem B
nō seretis: et vineas nō plātabitis nec
habebitis: sed in tabernaculis habita-
bitis cūctis diebus vestris: vt viuatis
diebus multis super faciē terre in qua
vos peregrinamini. Obediuimus ergo
voci ionadab filij rechab patris nostri
in oībus q̄ precepit nobis: ita vt nō bi
beremus vinū cunctis diebus nostris
nos et mulieres nostre: filij et filie nre: et
nō edificaremus domos ad habitādū:
et vineā et agrum et sementē nō habui-
mus: sz habitauimus in tabernaculis:
et obediētes fuimus iuxta omnia que
precepit nobis ionadab pater noster.
Cum aūt ascendisset nabuchodonosor

rex babylonis ad terram nostram dixi
mus. Venite et ingrediamur hierl'm a
facie exercitus chaldeorum: et a facie ex-
C ercitus syrie: et mansimus in hierusalē.
Et factū est verbum dñi ad hieremiam
dicens. Hec dicit dñs exercituum deus
israel. Vade et dic viris iuda et habita-
toribus hierl'm. Nūquid nō recipietis di-
sciplinā: vt obediatis verbis meis: di-
cit dñs? Preualuerunt sermones iona
dab filij rechab quos precepit filijs suis
vt nō biberent vinum: et non biberunt
vsque ad diem hāc: quia obedierunt prece-
pto patris sui. Ego autē locutus sum ad
vos de mane cōsurgens et loquēs: et nō
obedistis mihi. Misique ad vos omnes
E.18.b. seruos meos prophetas consurgēs dilu-
E.25.b. culo. mittensque et dicens. Cōuertimini
vnusquisque a via sua pessima: et bona
facite studia vestra: et nolite sequi deos
alienos: neque colatis eos: et habitabitis
in terra quam dedi vobis et patribus
vestris: et nō inclinastis aurem vestram
D neque audistis me. Firmauerūt igitur fi
lij ionadab filij rechab preceptum pa-
tris sui quod preceperat eis: populus
autē iste nō obediuit mihi. Idcirco hec
dicit dominus exercituum deus israel.
Ecce ego adducam super iudam et sup
omnes habitatores hierusalē vniuer-
sam afflictionem: quā locutus sum ad-
uersum illos: eo quod locutus sum ad
illos et non audierunt: vocaui illos et
non responderunt mihi. Domui autem
rechabitarum dixit hieremias. Hec di
cit dominus exercituū deus israel. Pro
eo, quod obedistis precepto ionadab
patris vestri: et custodistis omnia man
data eius: et fecistis vniuersa que pre-
cepit vobis: propterea hec dicit dominus
exercituum deus israel. Nō deficiet vir
de stirpe ionadab filij rechab: stans in
conspectu meo cunctis diebus.

¶ C. S. Hieremias de carcere mittit
baruch cū libro vt reuocet p̄plm suū a
via sua mala: ioachim cōburit librū et
alius scribitur contra eū. Cap. xxxvj.

A ET factum est in anno quar
to ioachim filij iosie regis
iuda: factum est verbū hoc
ad hieremiā a dño dicens.
Tolle volumen libri: et scri
bes in eo omnia verba que
locutus sum tibi aduersum israel et iu
dam: et aduersum omnes gentes a die
qua locutus sum ad te ex diebus iosie
vsque ad diem hanc: si forte audiēte do-
mo iuda vniuersa mala que ego cogito
facere eis: reuertatur vnusquisque a via
sua pessima: et propitius ero iniquita
ti et peccato eorum. Vocauit ergo hie-
remias baruch filium nerie: et scripsit
baruch ex ore hieremie omnes sermo-
nes domini quos locutus est ad eum in
volumine libri. Et precepit hieremias B
baruch dicēs. Ego clausus sum: nec va-
leo ingredi domum domini. Ingrede-
re ergo tu et lege de volumine in quo
scripsisti ex ore meo verba dñi audiēte
populo in domo domini in die ieiunij:
insuper et audiēte vniuerso iuda qui ve-
niūt de ciuitatibus suis: leges eis si for-
te cadat oratio eorum in conspectu do
mini: et reuertatur vnusquisque a via sua
pessima: quoniam magnus furor et indigna-
tio est quam locutus est dñs aduersus
populum hunc. Et fecit baruch filius
nerie iuxta omnia que preceperat hie-
remias propheta: legēs ex volumine ser-
mones domini in domo dñi. Factū est
autē in anno quinto ioachim filij iosie
regis iuda in mense nono predicaue-
runt ieiunium in conspectu domini ol
populo in hierusalem: et vniuerse mul
titudini que cōfluxerat de ciuitatibus C
iuda in hierusalem. Legitque baruch ex
volumine sermones hieremie in domo
domini in gazophilacio gamarie filij
saphan scribe in vestibulo superiori
in itroitu porte noue domus domini:
audiente omni populo. Cūque audisset
micheas filius gamarie filij saphā oēs
sermones domini ex libro descēdit in
domum regis ad gazophilacium scri-
be. Et ecce ibi omnes principes sedebāt
elisama scriba: et dalaias filius semeie:
et belnathan filius achobor: et gama-
rias filius saphan: et sedechias filius
ananie: et vniuersi principes. Et nūcia
uit eis micheas omnia verba que audi
uit legentē baruch ex volumine in auri D
bus populi. Miserūt itaque omnes prin
cipes ad baruch iudi filium nathanie:
filij selemie: filij chusi: dicentes. Volu-
mē ex quo legisti audiēte p̄plo: sume i
manu tua et veni. Tulit ergo baruch fi-
lius nerie volumen in manu sua: et ve-
nit ad eos. Et dixerunt ad eum. Sede
et lege hec in auribus nostris. Et legit
baruch in auribus eorum. Igitur cum au
dissent oīa verba obstupuerūt vnusquisque
ad proximū suū: et dixerunt ad baruch.
Nunciare debemus regi omnes sermo
nes istos. Et interrogauerunt eum di-

cētes. Indica nobis quō scripsisti oēs
sermones istos ex ore eius. Dixit autē
eis baruch. Ex ore suo loquebat quasi
legēs ad me oēs sermones istos: et ego
scribebā in volumine atramēto. Et di-
xerūt pncipes ad baruch. Uade et abscō-
dere tu et hieremias: et nemo sciat vbi
E sitis. Et ingressi sunt ad regē in atriū.
Porro volumē cōmēdauerāt in gazo-
philatio elisame scribe: et nūciauerunt
audiēte rege oēs sermones. Misitq; rex
iudi vt sumeret volumen. Qui tollens
illud d gazophilatio elisame scribe le-
git audite rege et vniuersi pncipib q
stabāt circa regē. Rex aūt sedebat i do
mo hyemali i mēse nono: et posita erat
arula corā eo plena prunis. Cūq; le-
gisset iudi tres pagellas vel q̄tuor: sci-
dit illū scalpello scribe: et piecit i ignē
q erat sup arulā: donec consumeret oē
F volumē igni qui erat in arula. Et non
timuerūt neq; sciderūt vestimēta sua
rex: et oēs serui eius q audierūt vniuer
sos sermones istos. Uerūtamē helna-
than et dalaias et gamarias ₒ̄dixerunt
regi ne cōbureret librū: et non audiuit
eos. Et pcepit rex hieremiel filio ame-
lech et saraie filio ezriel et selemie filio
abdehel vt cōprehēderēt baruch scri-
bā et hieremiā pphetā. Abscōdit autē
eos dñs. Et factū est verbū dñi ad hie-
remiā pphetā postq̄ cōbusserat rex vo
lumen et sermones quos scripserat ba-
ruch ex ore hieremie: dicens. Rursum
tolle volumē aliud et scribe in eo oēs
sermones priores q erāt in pmo volu-
mine qd cōbussit ioachim rex iuda. Et
G ad ioachim regē iudā dices. Hec dicit
dñs. Tu cōbussisti volumē istud dicēs.
Quare scripsisti in eo annūciās festin⁹
veniet rex babylonis et vastabit terrā
hanc: et cessare faciet ex illa hominē et
iumentū. Propterea hec dicit dñs de⁹
cōtra ioachim regē iuda. Nō erit ex eo
q sedeat sup soliū dauid: et cadauer
eius pijcietur ad estū p diē: et ad gelu
p noctē. Et visitabo contra eum et con
tra semen eius: et cōtra seruos eius ini
quitates suas: et adducā sup eos et sup
habitatores hierlm: et sup viros iuda
oē malū qd locutus sum ad eos: et nō
audierūt. Hieremias aūt tulit volumē
aliud: et dedit illud baruch filio nerie
scribe: q scripsit in eo ex ore hieremie
oēs sermones libri quē cōbusserat ioachi
rex iuda igni: et insup additi sunt ser-
mones multo plures q̄ antea fuerant.

¶ C. S. Sedechias mādat orare dñm
pro se et pplo: et iterim vult hieremias
egredi: capit: in carcerē mittit: rex eū
alloquit in vestibulo carceris: et torta
panis quotidie ei datur. Ca. xxxvij.

Et regnauit rex sedechias A
filius iosie p iechonia filio
ioachim quē constituit re-
gē nabuchodonosor rex ba
bylonis in terra iuda: et nō
obediuit ipse et serui eius
et ppls terre verbis domini que locu-
tus est in manu hieremie prophete. Et
misit rex sedechias iuchal filiū selemie Jere. 24. d.
et sophoniā filium maasie sacerdotē
ad hieremiam pphetam dicēs. Ora p
nobis dominū deū nostrū. Hieremias
aūt libere ambulabat in medio popu-
li. Non em̄ miserant eum in custodiam
carceris. Igitur exercitus pharaonis
egressus est de egypto: et audiētes chal
dei q obsidebant hierlm huiuscemodi
nuncium: recesserunt ab hierusalē. Et
factum est verbū domini ad hieremiā
pphetā dicēs. Hec dicit dominus de⁹
israel. Sic dicetis regi iuda qui misit
vos ad me interrogādum. Ecce exerci- B
tus pharaonis q egressus est vobis in
auxiliū: reuertetur in terrā suā in egy
ptū: et redient chaldei: et bellabūt ₒ̄tra
ciuitatem hāc: et capiēt eā: et succēdet
eā igni. Hec dicit dominus. Nolite de-
cipere aīas vestras dicētes. Eūtes abi-
bunt et recedēt a nobis chaldei: q2 non
abibūt. Sed et si pcusseritis oēm exer-
citū chaldeoꝝ: qui preliant aduersum
vos: et derelicti fuerint ex eis aliq vul-
nerati: singuli de tētorio suo cōsurgēt:
et incēdent ciuitatē hāc igni. Ergo cū
recessisset exercitus chaldeorū ab hie-
rusalem pter exercitum pharaonis:
egressus est hieremias de hierusalē vt
iret in terrā beniamin: et diuideret ibi
possessionem in conspectu ciuiū. Cūq; C
peruenisset ad portam beniamin erat
ibi custos porte per vices nomine hie-
rias filius selemie filij ananie: et appre-
hēdit hieremiā pphetā dicēs. Ad chal
deos pfugis. Et respondit hieremias. Jere. 20. a.
Falsum est: non fugio ad chaldeos. Et
nō audiuit eū: sed cōprehēdit hierias
hieremiā: et adduxit eū ad principes.
Quāobrē irati principes contra hiere
miam: cesum eum miserunt in carcerē
qui erat in domo ionathā scribe. Ipse
em̄ prepositus erat sup carcerē. Itaq;
ingressus est hieremias in domū laci
et in

et in ergastulũ: et sedit ibi hieremias
dieb⁹ multis. Mittẽs itaq; sedechias
rex tulit eũ: et interrogauit eum in do-
mo sua abscõdite: et dixit. Putas ne est
sermo a dño? Et dixit hieremias. Est.
D Et ait. In manus regis babylonis tra
deris. Et dixit hieremias ad regẽ sede
chiã. Quid peccaui tibi et seruis tuis et
pplo tuo: q2 misisti me in domũ carce-
ris? Ubi sunt pphete vr̃i qui ꝓpheta-
bãt vobis et dicebãt: nõ veniet rex ba-
bylonis sup vos et sup terrã hãc? Nunc
ergo audi obsecro dñe mi rex. Ualeat
deprecatio mea ĩ ꝯspectu tuo: et ne me
remittas in domum ionathã scribe ne
moriar ibi. Precepit ergo rex sedechi-
as vt traderet hieremias in vestibulũ
carceris: et daretur ei torta panis quo-
tidie: excepto pulmẽto: donec cõsume-
rẽtur omnes panes de ciuitate. Et mã
sit hieremias in vestibulo carceris.

¶ C.S. Principes petunt hieremiam
occidi: in lacum mittitur vbi non erat
aqua: sed lutum: abdemelech extrahit
eum: ea que prius regi predicat rex iu-
bet vt celet. Capi.xxxviij.

A Udiuit aũt saphacias filius
mathan et hiedelias fili⁹ phas
sur et iuchal filius selemie et
phassur fili⁹ melchie sermo-
nes quos hieremias loq̃bat
ad oẽm populũ dicens. Hec dicit dñs.
Ier.21.c. Quicũq; mãserit ĩ ciuitate hac morieṫ
gladio et fame et peste: q̃ aũt ꝓfugerit
ad chaldeos viuet: et erit aĩa ei⁹ sospes
et viuẽs. Hec dicit dñs. Tradẽdo tra-
detur ciuitas hec in manu exercitus re
gis babylonis: et capiet eã. Et dixerũt
principes regi. Rogamus vt occidatur
homo iste. De industria eñ dissoluit ma
nus viroꝝ bellantiũ q̃ remãserũt in ci-
uitate hac: et manus vniuersi populi lo
quens ad eos vniuersa verba hec. Siq̃
dem homo iste nõ querit pacẽ populo
huic: sed malũ. Et dixit rex sedechias.
B Ecce ipse in manib⁹ vestris est. Nec eñ
fas est regẽ vobis quicq̃ negare. Tule-
runt ergo hieremiã et ꝓiecerunt eũ in
lacũ helchie filij amalech: q̃ erat in ve-
stibulo carceris: et submiserunt hiere-
miã in funibus in lacũ in quo nõ erat
aqua: sed lutum. Descendit itaq; hiere
mias ĩ cenũ. Audiuit aũt abdemelech
ethiops vir eunuchus q̃ erat in domo
regis: quod misissent hieremiã in lacũ.
Porro rex sedebat in porta bẽiamin.
Egressus ẽ abdemelech de domo re
gis et locutus est ad regẽ dicẽs. Domi-
ne mi rex male fecerunt viri isti omnia
quecũq; perpetrarũt cõtra hieremiam C
ꝓphetam: mittẽtes eũ in lacum vt mo-
riaṫ ibi fame. Nõ sunt eñ panes vltra
in ciuitate. Precepit itaq; rex abdeme
lech ethiopi dicens. Tolle tecum hinc
triginta viros: et leua hieremiã ꝓphe-
tam de lacu anteq̃ moriaṫ. Assumptis
ergo abdemelech secum viris: igressus
est domũ regis que erat sub cellario: et
tulit inde veteres pãnos et antiqua ve
stimẽta que cõputruerãt: et submisit ea
ad hieremiã in lacũ ꝑ funiculos. Dixit
q; abdemelech ethiops ad hieremiam
ꝓphetam. Pone veteres pãnos: et hec D
scissa et putrida sub cubito manuũ tua
rũ: et sup funes. Fecit ergo hieremias
sic. Et extraxerũt hieremiã funibus: et
eduxerũt eũ de lacu. Mãsit aũt hiere-
mias ĩ vestibulo carceris. Et misit rex
sedechias: et tulit ad se hieremiam ꝓ-
phetã ad ostiũ tertiũ qđ erat in domo
dñi. Et dixit rex ad hieremiã. Interro-
go ego te sermonẽ ne abscondas a me
aliquid. Dixit aũt hieremias ad sede-
chiam. Si annũciauero tibi: nũq̃d nõ
interficies me? Et si ꝯsiliũ dedero tibi
nõ me audies? Iurauit ꝗ rex sedechias
hieremie clam dicẽs. Uiuit domin⁹ q̃
fecit nobis animã hãc si occidero te: et
si tradidero te in manus viroꝝ istoꝝ q̃
querũt animã tuã. Et dixit hieremias E
ad sedechiã. Hec dicit dñs exercituum
deus israel. Si ꝓfect⁹ exieris ad ꝓnci
pes regis babylonis viuet anima tua et
ciuitas hec nõ succẽdetur igni: et salu⁹
eris tu et populus tuus et domus tua.
Si aũt nõ exieris ad principes regis
babylonis: tradeṫ ciuitas hec in man⁹
chaldeorum: et succẽdẽt eam igni: et tu
non effugies de manu eorum. Et dixit
rex sedechias ad hieremiã. Sollicitus
sum ꝓpter iudeos q̃ transfugerunt ad
chaldeos ne forte tradar in man⁹ eoꝝ:
et illudãt mihi. Rñdit aũt hieremias F
et dixit ad eũ. Nõ te tradẽt. Audi que-
so vocem dñi quam ego loquor ad te: et
bene tibi erit: et viuet aĩa tua. Qđ si nõ
lueris egredi: iste est sermo quẽ ostẽdit
mihi dominus. Ecce oẽs mulieres que
remãserũt in domo regis iuda: educẽ-
tur ad ꝓncipes regis babylonis: et ipse
dicent. Seduxerunt te et preualuerũt
aduersum te viri pacifici tui: demerse-
rũt te in ceno et in lubrico pedes tuos:
et recesserũt a te. Et omnes vxores tue

et filij tui educētur ad chaldeos: et nō
effugies manus coꝝ: sꝫ in manu regis
babylonis capieris: ⁊ ciuitatē hāc cō-
buret igni. Dixit ergo. Sedechias ad
G hieremiā. Nullus sciet ꝟba hec: et non
morieris. Si aūt audierit ꝑncipes qꝛ
locutus sum tecū: ⁊ venerint ad te: ⁊ di
xerint tibi: indica nobis qd locut⁹ sis
cū rege ne celes: ⁊ nō te interficiemus:
⁊ qd locutus est tecū rex: dices ad eos.
Prostraui ego preces meas corā rege:
ne me reduci iuberet i domū ionathā:
et ibi morerer. Uenerūt ergo oēs ꝑnci
pes ad hieremiā: ⁊ interrogauerūt eū.
Et locutus est eis iuxta oīa verba que
preceperat ei rex. Et cessauerūt ab eo.
F. eodem. Nihil em̄ fuerat auditū. Mansit vero
hieremias in vestibulo carceris vsqꝫ ad
diem quo capta est hierusalem. Et fa-
ctum est vt caperetur hierusalem.

¶ C. S. Capta ciuitate sedechias fu-
git: ꝯprehēdit: excecatur: nabuzardā ⁊
godoliā ⁊ pauperes ppl'i in hierl'm di
mittit: ⁊ godolie cōmittit hieremiā ꝓ
phetā: abdemelech saluatur. Ca. xxxix.

A
j.52.a.
4.reg.25.a

Nno nono sedechie regis
iuda mēse decimo venit na
buchodonosor rex babylo
nis: ⁊ oīs exercitus ei⁹ ad
hierl'm: ⁊ obsidebāt eā. Un
decimo aūt anno sedechie
mēse quarto quīta die mēsis aperta est
ciuitas: ⁊ ingressi sunt oēs ꝑncipes re-
gis babylonis: ⁊ sederūt in porta me-
dia: neregel: ⁊ sereser: semegar: nabu-
sarsathi: rabsaces: neregel: sereser: reb-
mag: ⁊ oēs reliqui ꝑncipes regis baby
lonis. Cūqꝫ vidisset eos sedechias rex
iuda ⁊ oēs viri bellatores fugerunt et
egressi sunt nocte de ciuitate ꝑ viā hor
ti regis: ⁊ ꝑ portā que erat inter duos
muros: ⁊ egressi sunt ad viam deserti.
Persecutus est aūt eos exercitus chal-
B deoꝝ: ⁊ cōprehēderūt sedechiā in cāpo
solitudinis hierichōtine: et captū ad-
duxeēūt ad nabuchodonosor regē ba-
bylōis i reblatha q̄ est in terra emath:
et locutus est ad eū iudicia. Et occidit
rex babylōis filios sedechie i reblatha
in oculis ei⁹: ⁊ oēs nobiles iuda occi-
dit rex babylonis. Oculos qꝫ sedechie
eruit: ⁊ vinxit eū cōpedib⁹ vt duceret
in babylonē. Domū qꝫ regis ⁊ domꝯ
C vulgi succēderūt chaldei igni: ⁊ murū
hierl'm subuerterūt. Et reliquias ppl'i
que remāserūt in ciuitate: ⁊ ꝑfugos q̄
transfugerāt ad eū: ⁊ superfluos vulgi
qui remāserant trāstulit nabuzardan
magister militū in babylonē: ⁊ de ple-
be pauperū q̄ nihil penitus habebant
dimisit nabuzardan magr̄ militie in
terra iuda: ⁊ dedit eis vineas ⁊ cister-
nas in die illa. Preceperat autē nabu-
chodonosor rex babylōis de hieremia
nabuzardā magr̄o militū dicēs. Tolle
illū ⁊ pone sup eū oculos tuos: nihilqꝫ
ei mali facias: sꝫ vt voluerit sic facias
ei. Misit ergo nabuzardā ꝑnceps mi-
litie: ⁊ nabu: ⁊ sesbā: ⁊ rabsaces: ⁊ nere
gel: ⁊ sereser: ⁊ rebmag: ⁊ oēs optima-
tes regis babylonis miserūt ⁊ tulerūt
hieremiā de vestibulo carceris: et tra-
diderunt eū godolie filio aicham filij D
saphan: vt intraret in domū ⁊ habita-
ret in populo. Ad hieremiā aūt factus
fuerat sermo domini cū clausus esset i
vestibulo carceris dicēs. Uade ⁊ dic ab
demelech ethiopi dicēs. Hec dicit do-
minus exercituū deus israel. Ecce ego
inducā sermones meos sup ciuitatem
hāc in malū ⁊ nō in bonū: ⁊ erūt in cō
spectu tuo in die illa: et liberabo te in
die illa: ait dn̄s: et non traderis in ma
nus viroꝝ quos tu formidas: sꝫ eruēs
liberabo te ⁊ gladio nō cades: sed erit
tibi anima tua in salutem: qꝛ in me ha
buisti fiduciam: ait dominus.

¶ C. S. De liberatiōe hieremie: de go-
dolia ꝑposito ppl'i: de iohānan q̄ ꝑdi-
xit godolie q̄ hismael vellet eū occide
re ⁊ fecit: quia non credidit. Capi. xl. A

Ermo qui factus est ad hiere j.43.b.
miā a dn̄o postq̄ dimissus est
a nabuzardan magr̄o militie
de rama: qn̄ tulit eū vinctum
catenis in medio oīm q̄ mi-
grabāt de hierl'm ⁊ iuda: ⁊ ducebātur
in babylonē. Tollēs ergo ꝑnceps mili
tie hieremiā: dixit ad eum. Dn̄s deus
tuus locutus est malū sup locū istū: et
adduxit ⁊ fecit dn̄s sicut locutus est: qꝛ
peccastis dn̄o ⁊ nō audistis vocē eius:
et factus est vobis sermo hic. Nūc ergo Ge.13.d.
ecce solui te hodie de catenis que sunt B
in manibus tuis. Si placet tibi vt ve-
nias mecū in babylonē veni: ⁊ ponam
oculos meos super te. Si aūt displi-
cet tibi venire mecū in babylonē resi-
de. Ecce oīs terra in conspectu tuo est.
Quod elegeris ⁊ quo placuerit tibi vt
vadas: illuc perge mecū noli venire: sꝫ
habita apud godoliā filiū aicham filij
saphan quē preposuit rex babylonis
ciuitatibus iude. Habita ergo cum eo

in medio populi: vel quocunq placuerit
tibi vt vadas vade. Dedit qz ei magi-
ster militie cibaria et munuscula: et di-
misit eu. Uenit aut hieremias ad godo
liam filiu aicha in masphat: et habitauit
cu eo in medio ppli qui relict fuerat
E in terra. Cuq audissent oes principes
exercitus q dispsi fuerat per regiones:
ipsi et socij eo: q prefecisset rex baby-
lonis godolia filiu aicha terre: et q co
medasset ei viros et mulieres et puulos:
et de pauperib terre q no fuerat trasf-
lati in babylone: venerunt ad godolia
in masphat: et hismael fili nathanie: et
iohana fili caree: et ionatha: et sareas
filius thenoemeth: et filij ophi q erant
de netophati: et iechonias fili maacha
ti: ipsi et viri eo. Et iurauit eis godo
lias fili aicha filij sapha et comitibus
4.reg.25.f. eo: dicens. Nolite timere seruire chal
deis: habitate i terra et seruite regi ba
bylonis: et bene erit vobis. Ecce ego ha
bito in masphat: vt respondea pcepto
chaldeo qui mittuntur ad nos. Uos
aut colligite vindemiam et messem et
oleu et codite in vasis vestris: et manete
D in vrbibus vestris quas tenetis. Sed
et omnes iudei qui erant in moab et in
finibus ammon et in idumea et in vni-
uersis regionibus: audito q dedisset
rex babylonis reliquias in iudea: et q
pposuisset sup eos godolia filiu aicha
filij saphan: reuersi sunt inqua omnes
iudei de vniuersis locis ad que pfuge-
rant: et venerut in terra iuda ad godo
liam in masphat: et collegerunt vinu et
messem multa nimis. Johanna aut fi-
lius caree et oes principes exercitus q
dispersi fuerat in regionibus: venerut
ad godoliam in masphat: et dixerut ei.
Scito q baalis rex filio ammo misit
hismael filium nathanie percutere ani
mam tua. Et no credidit eis godolias
filius aicham. Johanan aute filius ca-
ree dixit ad godoliam seorsum in mas
phat loquens. Ibo et percutia hismael
filium nathanie nullo sciente: ne inter
ficiat animam tuam: et dissipetur oes
iudei qui congregati sunt ad te: et peri
bunt reliquie iuda. Et ait godolias fi-
lius aicham ad iohanan filium caree.
Noli facere verbum hoc: falsum enim
tu loqueris de hismael.
¶ C.S. Quomodo hismael occidit go
doliam et octoginta viros venientes in
hierlm saluatis decem: iohanan filius
caree fugat hismaelem cum octo viris
qui fugiunt in egyptum. Capi.xli.

Et factum est in mese septi
mo: venit hismael fili na- A
thanie: filij maasie: filij eli-
sama de semine regali: et
optimates regis: et dece vi-
ri cu eo ad godoliam filiu
aicham in masphat: et comederunt ibi
panes simul in masphat. Surrexit au
tem hismael filius nathanie et decē vi-
ri qui cu eo erat: et percusserunt godo-
liam filiu aicha filij sapham gladio: et
interfecerut eum que prefecerat rex ba
bylonis terre. Omnes qz iudeos qui
erant cu godolia in masphat: et chalde
os qui reperti sunt ibi: et viros bella-
tores percussit hismael. Secudo aute
die postq occiderat godolia nullo ad
huc sciete: venerunt viri de siche et de
silo et de samaria octoginta viri rasi bar B
ba: et scissis vestibus et squaletes: et mu
nera et thus habebat in manu vt offer-
ret in domo dni. Egressus ergo hisma-
el filius nathanie in occursum eoru de
masphat: incedens et plorans ibat. Cu
aut occurrisset eis dixit ad eos. Ueni-
te ad godoliam filiu aicha. Qui cu ve-
nissent ad medium ciuitatis interfecit
eos hismael fili nathanie circa mediu
laci: ipse et viri qui erat cum eo: decem
autem viri reperti sunt inter eos: qui
dixerut ad hismael. Noli occidere nos
qz habemus thesauru in agro frumenti
et hordei et olei et mellis. Et cessauit: et
non interfecit eos cum fratribus suis.
Lacus aut in que piecerat hismael oia
cadauera viro quos percussit pper
godolia: ipse est que fecit rex asa pper
baasa rege israel. Ipsum repleuit his- C
mael filius nathanie occisis: et capti-
uas duxit hismael oes reliquias popu
li qui erant in masphat: filias regis et
vniuersum ppm qui remanserunt in
masphat: quos comedauerat nabuzar
dan princeps militie godolie filio ai-
cham. Et cepit eos hismael fili natha
nie: et abijt vt transiret ad filios am-
mon. Audiuit autem iohanan filius ca
ree: et omnes principes bellato qui
erant cum eo omne malum quod fece-
rat hismael filius nathanie: et assum-
ptis vniuersis viris pfecti sunt vt bel-
larent aduersum hismaelem filium na
thanie: et inuenerut eu ad aquas mul
tas que sunt in gabaon. Cuq vidisset
ois populus qui erat cu hismael ioha-
nan filium caree et vniuersos pncipes

bellatoꝝ q̄ erāt cū eo: letati sunt. Et re
uersus est oīs pplˀs quē ceperat hisma
el in masphat: reuersusq; abijt ad iohā
D nan filiū caree. Hismael aūt filius na-
thanie fugit cū octo viris a facie iohā-
nā: ꝛ abijt ad filios āmon. Tulit ergo
iohannan filius caree ꝛ oēs principes
bellatoꝝ qui erāt cū eo vniuersas reli
quias vulgi: q̄s reduxerat ab hismael
filio nathanie de masphat: postq̄ ꝑcus
sit godoliā filiū aichā fortes viros ad
ꝓliū: ꝛ mulieres ꝛ pueros ꝛ eunuchos
quos reduxerat de gabaon: ꝛ abierūt ꝛ
sederūt peregrinātes in chanaan q̄ est
iuxta bethleē: vt pergerēt et introirēt
egyptū a facie chaldeoꝝ. Timebāt enī
eos: q2 ꝑcusserat hismael filius natha-
nie godoliā filium aicham quē prepo-
suerat rex babylonis in terra iuda.

¶ C. S. Rogat hieremias a pplˀo reli-
quiarū vt consulat ꝓ eis dn̄m: ꝛ respō-
dit: nolite intrare in egyptū. Cap. xlij.

A
ī. 21. a. ꝛ
37. d.
ī. eodem.

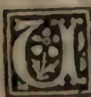
T accesserūt oēs principes
bellatoꝝ: ꝛ iohānan filius
caree: ꝛ iechonias filiˀ ozie:
et reliquū vulgus a paruo
vsq; ad magnū: dixeruntq;
ad hieremiam ꝓphetā. Ca
dat oratio nr̄a in cōspectu tuo: ꝛ ora ꝓ
nobis ad dn̄m deū tuū ꝓ vniuersis re-
liquijs istis: q2 derelicti sumˀ pauci de
pluribus: sicut oculi tui nos intuētur:
et annūciet nobis dn̄s deˀ tuus viā per
quā ꝑgamus: ꝛ verbū qđ faciamus. Di
xit aūt ad eos hieremias ꝓpheta. Au-
diui. Ecce ego oro ad dn̄m deū vestrum
ſm verba vr̄a: oē ꝟbū quodcūq; rn̄de-
rit mihi idicabo vobis: nec celabo vos
B quicq̄. Et illi dixerunt ad hieremiam.
Sit dn̄s inter nos testis veritatis ꝛ fi
dei: si nō iuxta oē verbū in quo miserit
te dn̄s deus tuus ad nos sic facienˀ: si-
ue bonū est siue malū. Uoci dn̄i dei nr̄i
ad quē mittimus te obediemus: vt bn̄
sit nobis cū audierimus vocē dn̄i dei
nr̄i. Cū aūt cōpleti essent decē dies: fa-
ctū est ꝟbū dn̄i ad hieremiā. Uocauit-
q; iohānā filiū caree: ꝛ oēs ꝑncipes bel
latoꝝ q̄ erāt cū eo: ꝛ vniuersū pplˀm a
minimo vsq; ad maximū: ꝛ dixit ad eos.
Hec dicit dn̄s deˀ isrl̄ ad quē misistis
me: vt ꝓsternerē ꝑces vr̄as in cōspectu
eius. Si quiescētes manseritis in terra
hac: edificabo vos ꝛ nō destruā: plāta-
bo ꝛ non euellā. Jam enī placatus sum
sup malū qđ feci vobis. Nolite timere
a facie regis babylonis quē vos paui-
di formidatis. Nolite metuere eum: di
cit dn̄s: q2 vobiscū sum ego: vt saluos
vos faciā: ꝛ eruā de manu eius: ꝛ dabo
vobis mias ꝛ miserebor vr̄i: ꝛ habita-
re vos faciā in terra vr̄a. Si aūt dixeri C
tis vos: non habitabimus in terra ista:
nec audiemus vocē dn̄i dei nr̄i: dicen-
tes: nequaq̄: sed ad terrā egypti ꝑge-
mus: vbi nō videbimus bellū ꝛ clango
rem tube nō audiemus: ꝛ famē nō susti
nebimus: et ibi habitabimus: propter
hoc nunc audite verbū dn̄i reliquie iu
da. Hec dicit dn̄s deˀ exercituū israel.
Si posueritis faciē vestrā vt ingredia
mini egyptū: ꝛ itraueritis vt ibi habi
tetis: gladius quē vos formidatis ibi
cōprehēdet vos in terra egypti: fames
ꝓ qua estis solliciti adherebit vobis i
egypto: ꝛ ibi moriemini. Oēsq; viri q̄
posuerūt faciē suā vt ingrediant egy-
ptū vt habitēt ibi: morient gladio ꝛ fa
me et peste: nullˀ de eis remanebit: nec
effugiet a facie mali qđ ego afferā sup
eos. Q2 hec dicit dn̄s exercituum deus D
israel. Sicut cōflatus est furor meˀ et
indignatio mea sup hitatores hierlm̄:
sic cōflabitur indignatio mea sup vos
cū ingressi fueritis egyptū: ꝛ eritis in
iusiurādū: ꝛ in stuporē: et i maledictū:
ꝛ in opprobriū: ꝛ nequaq̄ vltra videbi
tis locū istū. Uerbū dn̄i sup vos relíq̄e
iuda. Nolite intrare egyptū. Sciētes
scietis: q2 obtestatˀ sum vobis hodie: q2 ā. eodem.
decepistis aīas vr̄as. Uos enī misistis
me ad dn̄m deū vestrū: dicentes. Ora ꝓ
nobis ad dn̄m deū nostrū: et iuxta oīa
q̄cunq; dixerit tibi dn̄s deus nr̄: sic an-
nūcia nobis ꝛ faciemus. Et annūciaui
vobis hodie: ꝛ nō audistis vocē dn̄i dei
vestri sup vniuersis ꝓ quibus misit me
ad vos. Nūc ergo sciētes scietis: q2 gla
dio ꝛ fame ꝛ peste moriemini i loco ad
quē voluistis itrare: vt habitaretis ibi.

¶ C. S. De ꝟbis hieremie ad pplˀz: du
cit iohānan pplˀm in egyptū: et hiere-
mias i taphnis lapides sumit: ꝛ abscō
dit vidēte pplˀo in crypta: et dicit sup
eos vēturum regē babylonis. Ca. xliij.

Actum est aūt cū cōplesset A
hieremias loquens ad po-
pulū vniuersos sermones
domini dei eoꝝ: ꝓ quibus
miserat eū dn̄s deus eoꝝ
ad illos: oīa verba hec di-
xit azarias filius ozie: ꝛ iohānā filius
caree: et omnes viri superbi: dicentes
ad hieremiā. Mendaciū tu loqueris.

B Nō misit te dn̄s de⁹ noster: dicēs. Ne in
gredíamini egyptū vt habitetis illic: sȝ
baruch filius nerie incitat te aduersuȝ
nos: vt tradat nos i manus chaldeoꝝ:
vt interficiat nos ⁊ traduci faciat i ba-
bylonē. Et nō audiuit iohannā filius
caree: ⁊ oēs pͥncipes bellatoꝝ: ⁊ vniuer
sus pplus vocē dn̄i: vt manerēt in ter-
ra iuda: sȝ tollēs iohānā filius caree: ⁊
vniuersi principes bellatoꝝ vniuersos
reliquiarū iuda q̄ reuersi fuerāt de cū-
C ctis gētib⁹ ad q̄s fuerāt ante dispsi: vt
i.40.a. habitarēt i terra iuda: viros et mulie-
res ⁊ paruulos et filias regis: et omnē
aīam quā reliq̄rat nabuzardā pͥnceps
militie cū godolia filio aicham filij sa
phā: ⁊ tulit hieremiā ꝓphetā ⁊ baruch
filiū nerie: ⁊ ingressi sunt in terrā egy-
pti: q2 nō obedierūt voci dn̄i. Et vene
rūt vsq3 ad taphnis. Et fact⁹ est sermo
al. thānis dn̄i ad hieremiam in taphnis ✝ dicēs.
Sume tibi lapides grandes in manu
tua: et absconde eos in cripta q̄ est sub
muro latericeo in porta dom⁹ pharao
nis in taphnis: cernētib⁹ viris iudeis:
D et dices ad eos. Hec dicit dn̄s exerci-
tuū de⁹ israel. Ecce ego mittā ⁊ assumā
nabuchodonosor regē babylonis ser-
uum meū: et ponā thronū ei⁹ sup lapi-
des istos quos abscōdi: ⁊ statuet soliū
suū sup eos. Ueniensq3 ꝑcutiet terram
egypti: quos i morte in mortē: et quos
in captiuitate in captiuitatē: et quos
in gladio in gladiū. Et succendet ignē
in delubris deoꝝ egypti: ⁊ cōburet ea:
⁊ captiuos ducet illos: ⁊ amiciet terra
egypti sicut amicit pastor pallio suo: ⁊
egredietur inde in pace. Et cōteret sta
tuas dom⁹ solis q̄ sunt i terra egypti:
et delubra deorū egypti cōburet igni.
¶ C. S. Propheta icrepat populū de
inobediētia et idolatria: et commina-
tur eis gladium: et famem: et mortem:
mulieres respondēt cum viris q̄d hie-
remiam non audient: sed sacrificantes
sacrificabunt: quod destructi sunt a do
mino: datur signum captiuatiōis pha-
raonis. Capitulum. xliiij.

A
Erbū q̄d factū est ad hiere
miā ⁊ ad oēs iudeos q̄ ha-
bitabant in terra egypti:
habitantes in magdalo et
in taphnis ⁊ in mēphis et
in terra phatures: dicens.
Hec dicit dn̄s exercituū de⁹ isrl̄. Uos
vidistis omne malum istud q̄d adduxi
super hierl̄m: ⁊ super omnes vrbes iu-
da: ⁊ ecce deserte sunt hodie: et non est
in eis habitator ꝓpter malitiā quā fe-
cerūt: vt me ad iracundiā prouocarēt:
et irēt ⁊ sacrificarent et colerent deos
alienos quos nesciebāt: et illi ⁊ vos et
patres vestri. Et misi ad vos oēs ser
uos meos ꝓphetas de nocte cōsurgēs:
mittensq3 ⁊ dicēs. Nolite facere verbū
abominatiōis huiuscemodi. Et nō au-
dierūt nec inclinauerūt aurē suam vt
conuerterētur a malis suis: ⁊ nō sacri-
B ficarēt dijs alienis. Et cōflata est indi
gnatio mea ⁊ furor meus: ⁊ succēsa est
in ciuitatib⁹ iuda ⁊ in plateis hierl̄m:
et verse sunt in solitudinem et vastita
tem sm̄ diē hanc. Et nunc hec dicit do-
minus exercituū deus isrl̄. Quare vos
fecistis malū grāde hoc cōtra animas
vr̄as: vt intereat ex vobis vir ⁊ mulier:
paruulus ⁊ lactens de medio iude: nec
relinquat̄ vobis quicq̄ residuum: pro-
uocātes me in operib⁹ manuū vestra-
rū sacrificādo dijs alienis i terra egy-
pti: i quā ingressi estis vt habitetis ibi
et dispereatis: ⁊ sitis in maledictionē
et in opprobriū cūctis gentibus terre?
Nunq̄d obliti estis mala patrū vestro-
rum: et mala regū iuda: et mala vxorū
eorū: et mala vestra: et mala vxorum ve
strarū que fecerūt in terra iuda ⁊ in re
gionib⁹ hierusalem? Non sunt mūdati C
vsq3 ad diem hanc: et non timuerūt: et
non ambulauerūt in lege domini: ⁊ in
preceptis meis q̄ dedi coram vobis: et
coram patribus vestris. Ideo hec dicit
dominus exercituum deus israel. Ecce Amos.9.b
ego ponam faciem meā in vobis in ma i.eodem.
lum: et disperdam omnem iudam. Et
assumam reliquias iude qui posuerūt
facies suas vt ingrederentur terrā egy
pti: et habitarent ibi: et cōsument̄ om
nes in terra egypti: et cadēt in gladio
et in fame: et cōsument̄ a minimo vsq3
ad maximum: in fame et in gladio mo
rientur: et erunt in iusiurādū ⁊ in mira
culū et i maledictionē et i opprobriū.
Et visitabo sup habitatores terre egy
pti: sicut visitaui sup hierl̄m in gladio D
et fame et peste: et nō erit q̄ effugiat et
sit residuus de reliquijs iudeorū q̄ va-
dūt vt peregrinētur in terra egypti: et
reuertantur in terrā iuda ad quā ipsi
eleuāt animas suas: vt reuertantur et
habitent ibi. Nō reuertent̄ illuc nisi q̄
fugerint. Responderunt aūt hieremie
omnes viri sciētes q̄ sacrificarent vxo
res eorū dijs alienis: ⁊ vniuerse mulie-

res quarũ stabat multitudo grãdis: et
oĩs pplˀs habitantiũ in terra egypti in
phatures: dicẽtes. Sermonem quẽ lo-
cutus es ad nos in nomine dñi non au
diemus ex te: sed faciẽtes faciemꝰ om-
ne verbũ quod egredieẽ de ore nostro:
vt sacrificemꝰ regine celi ꝛ libemus ei
libamina: sicut fecimꝰ nos ꝛ patres no
stri: reges nostri ꝛ pncipes nostri in vr-
bibꝰ iuda ꝛ ĩ plateis hierlm: ꝛ saturati
E sumus panibus ꝛ bene nobis erat ma
S.7.d. lumq; nõ vidimus. Et eo autẽ tempo-
re quo cessauimus sacrificare regine ce
li ꝛ libare ei libamina: indiguimꝰ oĩ-
bus: ꝛ gladio ꝛ fame cõsumpti sumus.
Quod si nos sacrificamꝰ regine celi: et
libamꝰ ei libamina: nũquid sine viris
nr̃is faciemus ei placẽtes ad colẽdum
eã: ꝛ libamina ad libãdũ? Et dixit hie
remias ad oẽm pplm: aduersum viros
et aduersum mulieres ꝛ aduersum vni
uersã plebẽ q̃ respõderãt ei verbũ: di
cẽs. Nunq̃d nõ sacrificiũ quod sacrifi-
castis ĩ ciuitatibꝰ iuda ꝛ in plateis hie
rusalẽ: vos ꝛ patres vestri: reges vestri
et pncipes vestri: ꝛ populus terre hoꝝ
recordatus est dñs: ꝛ ascẽdit super cor
eius? Et non poterat dñs vltra porta-
re ppter malitiã studiorũ vestrorũ: et
propter abominationes quas fecistis.
F Et facta est terra vestra in desolationẽ
et in stuporẽ: et in maledictũ: eo quod
nõ sit habitator: sicut ẽ dies hec. Pro-
pterea qđ sacrificaueritis idolis: ꝛ pec
caueritis dño: ꝛ non audieritis vocem
dñi: ꝛ in lege ꝛ ĩ pceptis ꝛ ĩ testimonijs
eius nõ ambulaueritis: idcirco euene-
runt vobis mala hec: sicut est dies hec.
Dixit aũt hieremias ad oẽm populũ ꝛ
ad vniuersas mulieres. Audite verbũ
dñi oĩs iuda qui estis in terra egypti.
Hec dicit dñs exercituũ deꝰ isrl: dicẽs.
Vos ꝛ vxores vestre locuti estis ore ve-
stro: ꝛ manibꝰ vestris implestis: dicen
tes. Faciamus vota nr̃a q̃ vouimus: vt
sacrificemus regine celi ꝛ libemꝰ ei li-
bamina. Implestis vota vr̃a: et opere
perpetrastis ea. Ideo audite verbũ dñi
oĩs iuda q̃ habitatis in terra egypti.
Gene.22.c. Ecce ego iuraui in noĩe meo magno:
G ait dñs: qꝛ nequaq̃ vltra vocabiẽ no-
S.eodem. men meũ ex ore oĩs viri iudei dicentis.
Viuit dñs deus in oĩ terra egypti. Ec-
ce ego vigilabo super eos in malum: et
nõ in bonũ: ꝛ consumentur omnes viri
iuda q̃ sunt in terra egypti gladio ꝛ fa
me: donec penitus ꝯsumanẽ. Et qui fu
gerint gladiũ: reuertenẽ de terra egy-
pti in terrã iuda viri pauci: ꝛ sciẽt oẽs
reliq̃e iuda ingredientiũ terrã egypti
vt habitẽt ibi: cuius sermo cõpleatur:
meus an illoꝝ. Et hoc vobis signũ: ait
dñs: ꝙ visitẽ ego sup vos in loco isto:
vt sciatis qꝛ vere cõplebunẽ sermones
mei cõtra vos in malũ. Hec dicit dñs.
Ecce ego tradã pharaonẽ ephree regẽ
egypti in manus inimicorũ eius: et in
manus q̃rentiũ animã illius: sicut tra
didi sedechiam regẽ iuda in manu na
buchodonosor regis babylonis inimi
ci sui: et querentis animam eius.

¶ Ca. S. Increpaẽ baruch a hieremia
de pusillanimitate: et tamẽ salus ei p-
mittitur. Capitulum. xlv.

Verbũ qđ locutus est hiere- B
mias pphetа ad baruch fi-
liũ nerie cũ scripsisset ver-
ba hec in libro ex ore hiere
mie anno quarto ioachim
filij iosie regis iuda: di-
cẽs. Hec dicit dñs deus israel ad te ba
ruch. Dixisti. Ve misero mihi: quoniã
addidit dominus dolorẽ dolori meo.
Laboraui in gemitu meo: ꝛ requiẽ non
inueni. Sic dices ad eũ. Hec dicit do- C
minꝰ. Ecce quos edificaui ego destruo:
et quos plantaui ego euello: et vniuer
sam terrã hanc. Et tu queris tibi gran
dia. Noli q̃rere: qꝛ ecce ego adducã ma
lum sup oẽm carnẽ: ait dñs: et dabo ti-
bi animã tuã in salutem in omnibus
locis ad quecunq; perrexeris.

¶ C. S. Sermo domini cõtra egyptũ
et ciuitates eius quod destruẽde sunt:
pmittitur iacob et israel miseratio et
liberatio cum amicis suis. Capi. xlvi.

Uod factũ est verbũ dñi ad B
hieremiã pphetam contra
gentes: ad egyptum aduer
sum exercitum pharaonis
nechao regis egypti: q̃ erat
iuxta flumẽ euphraten in
charchamis: quẽ pcussit nabuchodono
sor rex babylonis in quarto anno ioa-
chim filij iosie regis iuda. Preparate
scutũ ꝛ clypeum: ꝛ procedite ad bellũ.
Iungite equos: ꝛ ascẽdite equites: sta- C
te ĩ galeis: polite lãceas: induite vos lo
ricis. Quid igiẽ? Vidi ipsos pauidos
et terga vertẽtes: fortes eoꝝ cesos. Et
fugerũt cõciti: nec respexerunt. Terror
vndiq;: ait dñs. Nõ fugiet velox: nec sal
uari se putet fortis. Ad aq̃lonẽ iuxta
flumen euphratẽ victi sunt: et ruerunt.

Quis est iste q̄ q̄si flumē ascēdit: τ velu
ti fluuiorū intumescāt gurgites ei⁹. Egy
ptus fluminis instar ascendit: et velut
flumina mouebunt̄ fluct⁹ ei⁹: et dicet.
Ascēdēs operiā terrā: pdā ciuitatē et
habitatores ei⁹. Ascēdite equos τ exul
tate in curribus: τ pcedāt fortes ethio-
pie τ libye tenētes scutum: τ lydii arri
C pientes τ iacientes sagittas. Dies autē il
le dn̄i dei exercituū dies vltiōis: vt su
mat vindictā de inimicis suis. Deuora
bit gladius et saturabit̄: et inebriabit̄
sanguine eorū. Uictima enī dn̄i exerci-
tuū in terra aq̄lonis iuxta flumen eu-
phratē. Ascēde i galaad: τ tolle resinā
virgo filia egypti. Frustra multiplicas
medicamina: sanitas non erit tibi. Au
dierūt gētes ignominiā tuā: τ vlulat⁹
tuus repleuit terrā: q2 fortis īpegit in
D fortē: τ ābo pariter cōciderūt. Uerbū
qd̄ locut⁹ est dn̄s ad hieremiā pphetā
sup eo q̄ vētur⁹ esset nabuchodonosor
rex babylonis: τ pcussur⁹ terrā egypti.
Annūciate egypto: et auditū facite in
magdalo: τ resonet i mēphis: τ i taph-
nis dicite. Sta τ prepara te: q2 deuora
bit gladius ea q̄ p circuitū tuum sunt.
Quare cōputruit fortis tu⁹. Nō stetit:
qm̄ dn̄s subuertit eum. Multiplicauit
ruētes: ceciditq3 vir ad pximū suū. Et
dicet. Surge et reuertamur ad pplm
nr̄m: τ ad terrā natiuitatis nr̄e a facie
gladii colūbe. Uocate nomē pharaōis
E regis egypti: tumultū adduxit tps. Ui
uo ego (inq̄t rex) dn̄s exercituū nomen
ei⁹: qm̄ sicut thabor in mōtib⁹: et sicut
carmel⁹ i mari veniet. Uasa trāsmigra
tionis fac tibi habitatrix filia egypti:
q2 mēphis i solitudine erit: et deseret̄:
et inhabitabilis erit. Uitula elegans
atq3 formosa egypt⁹: stimulator ab aq̄
lone veniet ei. Mercenarii q̄3 ei⁹ q̄ v̄sa
bant̄ i medio ei⁹: q̄si vituli saginati v̄si
sunt τ fugerunt simul: nec stare potue-
rūt: q2 dies iterfectiōis eorū venit sup
F eos: τ tps visitationis eorū. Uox ei⁹ q̄si
eris sonabit: qm̄ cū exercitu pperabūt
et cū securib⁹ veniēt ei: q̄si cedētes li-
gna succiderūt saltū ei⁹: ait dn̄s: q̄ sup
putari nō pōt. Multiplicati sunt sup
locustas: τ nō est in eis numer⁹. Cōfusa
est filia egypti: τ tradita in man⁹ ppli
aq̄lonis: dicit dn̄s exercituū deus isrl̄.
Ecce ego visitabo sup tumultū alexan
drie: τ sup egyptū: τ sup deos ei⁹: τ su
per reges ei⁹: τ sup pharaonē τ super
oēs q̄ cōfidūt i eo: τ dabo eos in manus
querentiū aīam eorū: τ in manus nabu
chodonosor regis babylōis: τ in man⁹
seruorū ei⁹. Et post hec habitabit̄ sicut B
dieb⁹ pristinis: ait dn̄s. Et tu ne timeas ā. 3. b.
serue meus iacob: τ ne paueas isrl̄. Q2 Esa. 4. a.
ecce ego saluū te faciā de longinquo: τ
semē tuū de terra captiuitatis tue. Et
reuertet̄ iacob τ requiescet τ psperа-
bit̄: τ nō erit qui exterreat eū. Et tu no
li timere serue meus iacob: ait dn̄s: q2
ego tecum sum: q2 ego consumā cūctas
gētes ad quas eieci te. Te vero nō con
sumam: sed castigabo te in iudicio: nec
quasi innocenti parcam tibi.

¶ C. S. Sermo dn̄i cōtra palestinos: de destructione eorū. Capitulū. xlvii.

Quod factū est verbum dn̄i ad A
hieremiā pphetā cōtra pale
stinos anteq̄ pcuteret pha-
rao gazā. Hec dicit dn̄s. Ec-
ce aque descēdent ab aq̄lone
et erūt q̄si torrēs inundās: τ operient
terrā τ plenitudinē ei⁹: vrbē τ habita
tores ei⁹. Clamabūt hoīes et vlulabūt B
oēs habitatores terre a strepitu pōpe
armorū τ bellatorū ei⁹: a cōmotiōe qua
drigarū ei⁹: τ a multitudine rotarū il
lius. Non respexerūt patres filios ma C
nib⁹ dissolutis: p aduentu diei in quo
vastabunt̄ oēs philistiim: et dissipabit̄
tyrus et sidon cum oīb⁹ reliquis auxi-
liis suis. Depopulatus est enim domi-
nus palestinos: reliquias insule capa-
docie. Uenit caluicium sup gazā: cōti- D
cuit ascalon: τ relique vallis earū. Usq3
quo concideris? O mucro dn̄i vsq3quo
nō quiesces? Ingredere in vaginā tuā:
refrigerare et sile. Quomodo quiescet
cum dn̄s preceperit ei aduersum asca-
lonem: τ aduersum maritimas eius re
giones: ibiq3 condixerit illi.

¶ C. S. Sermo dn̄i cōtra moab τ ciui tates eius q̄ destruēde sunt. Ca. xlviii.

Ad moab. Hec dicit dn̄s ex- A
ercituum de⁹ israel. Ue su-
per nabo: qm̄ vastata est et
cōfusa. Capta est cariathia
rim: cōfusa est fortis et tre-
muit. Non est vltra exulta-
tio in moab: cōtra esebō cogitauerunt
malū. Uenite τ disperdamus eū de gen
te. Ergo silēs cōticesces: seq̄turq3 te gla
dius. Uox clamoris de oronaim: vasti-
tas et cōtritio magna. Cōtrita ē moab:
annunciate clamorem paruulis eius.
Per ascēsum enī luith plorās ascēdet
in fletu: qm̄ in descēsu oronaim hostes

vlulatū ɔtritiōis audierūt. Fugite: sal
uate aīas vestras: et eritis q̄si myrice ī
E.17.a. deserto. Pro eo em̄ q̄ habuisti fiduciā
B in munitiōib⁹ tuis: ꝛ in thesauris tuis
tu q̄z capieris. Et ibit chamos ī trās-
migrationē: sacerdotes ei⁹ et p̄ncipes
ei⁹ simul. Et veniet p̄do ad oēm vrbē:
et vrbs nulla saluabit̄. Et peribūt val-
les: et dissipabūtur cāpestria: q̄m dixit
dn̄s. Date florē moab: q2 florēs egredie
tur: ꝛ ciuitates ei⁹ deserte erūt ꝛ inha
bitabiles. Maledict⁹ q̄ facit opus dn̄i
fraudulēter: ꝛ maledict⁹ q̄ p̄hibet gla
diū suū a sanguine. Fertilis fuit moab
ab adolescētia sua: et requieuit in fecib⁹
suis. Nec trāsfusus est de vase ī vas: et
in trāsmigrationē nō abijt. Idcirco p̄-
mansit gustus ei⁹ ī eo: ꝛ odor ei⁹ non est
immutat⁹. Propterea ecce dies veniūt
dicit dn̄s: ꝛ mittā ei ordinatores et stra
tores lagūcularū: ꝛ sternēt eum: ꝛ vasa
ei⁹ exhaurient: ꝛ lagūculas eorum colli
C dent. Et ɔfundet̄ moab a chamos: sicut
cōfusa est domus isrl̄ a bethel: in q̄ ha-
bebat fiduciam. Quō dicitis fortes su
mus: ꝛ viri robusti ad p̄liādū. Uastata
est moab: ꝛ ciuitates illi⁹ succēderunt:
et electi iuuenes ei⁹ descēderūt in occi
sionē: ait rex: dn̄s exercituū nomē ei⁹.
Prope est interit⁹ moab vt veniat: ꝛ ma
lū ei⁹ velociter accurret nimis. Conso
lamini eū oēs q̄ estis in circuitu ei⁹: et
vniuersi q̄ scitis nomē ei⁹ dicite. Quō
cōfractꝰ est virga fortis: bacul⁹ glorio-
sus. Descēde de glīa: ꝛ sede in siti habi-
tatio filie dibō: q̄m vastator moab ascē
det ad te: dissipabit munitiones tuas.
In via sta: ꝛ prospice habitatio aroer.
Interroga fugiētē: ꝛ ei q̄ euasit dic q̄d
D accidit. Cōfusus est moab: q̄m vict⁹ est.
Ululate ꝛ clamate: annūciate in arnō:
q̄m vastata est moab: ꝛ iudiciū venit ad
terrā campestrē: sup elon: ꝛ sup iasa: et
sup mephat: ꝛ sup dibon: et sup nabo:
et sup domū deblathaim: ꝛ sup charia
thiarim: ꝛ sup bethgamul: et sup beth-
maō: ꝛ sup carioth: ꝛ sup bosra: et sup
oēs ciuitates terre moab q̄ lōge ꝛ p̄pe
sunt. Abscisum est cornu moab: et bra-
chiū ei⁹ contritū est: ait dn̄s. Inebriate
eū: q̄m ɔ dn̄m erect⁹ est. Et allidet ma-
nū moab ī vomitu suo: et erit ī derisuz
eciā ipse. Fuit em̄ in derisum tibi isrl̄:
q̄si inter fures repperisses euz. Propter
v̄ba ergo tua q̄ aduersum illū locutus
es: captiu⁹ duceris. Relinq̄te ciuitates
et habitate ī petra h̄itatores moab: et

estote q̄si colūba nidificans in summo
ore foraminis. Audiuim⁹ superbiam
moab. Sup̄b⁹ est valde. Sublimitatē E
ei⁹: ꝛ arrogātiā ꝛ sup̄biā: ꝛ altitudinē Esa.16.b.
cordis ei⁹: ego scio: ait dn̄s. Iactātiam
ei⁹: eo q̄ non sit iuxta eā virtus ei⁹: nec
iuxta q̄d poterat conata sit facere. Idō
sup moab eiulabo: ꝛ ad moab vniuer-
sam clamabo: ad viros muri fictilis la
mētātes. De planctu iazer plorabo tibi Esa.16.a.
vinea sabama. Propagines tue trāsie-
runt mare: vsq3 ad mare iazer p̄uene
rūt. Sup messem tuā ꝛ vindemiā tuaz
p̄do irruit. Ablata est leticia: ꝛ exulta
F tio de carmelo ꝛ de terra moab: ꝛ vinū
de torcularibus sustuli. Nequaq̄ calca
tor vue solitū celeuma cātabit. De cla-
more esebō vsq3 eleale ꝛ iasa dederunt
vocē suā: a segor vsq3 ad oronaim vitu
lā cōsternātē: aque q̄z nemrim pessime
erūt. Et auferā de moab: ait dn̄s: offe-
rentē ī excelsis: ꝛ sacrificātē dn̄is eius.
Propterea cor meū ad moab q̄si tibia
eris resonabit: ꝛ cor meū ad viros mu
ri fictilis dabit sonitū tibiarū: q2 plus Esa.15.b.
fec: t q̄ potuit: idcirco p̄ierunt. Oē em̄
caput caluiciū: et ois barba rasa erit:
In cūctis manib⁹ colligatio: et sup oē
dorsum ciliciū. Et sup oia tecta moab
et ī plateis ei⁹ ois planctus: q̄m cōtriui
moab sicut vas inutile: ait dn̄s. Quō vi
cta est: ꝛ vlulauerūt? Quō deiecit ceruī
cē moab: ꝛ cōfusus est? Eritq3 moab in
G derisum: ꝛ in exemplū oib⁹ in circuitu
suo. Hec dicit dn̄s. Ecce q̄si aq̄la vola-
bit: et extendet alas suas ad moab. Ca
pta est carioth: ꝛ munitiōes cōp̄rehēse
sunt. Et erit cor fortiū moab ī die illa: Esa.14.c.
sicut cor mulieris parturiētis. Et ces-
sabit moab esse p̄pl̄s: q̄m ɔtra dn̄m glo
riatus est. Pauor ꝛ fouea et laque⁹ sup
te o habitator moab: ait dn̄s: q̄ fugerit
a facie pauoris cadet in foueā: et q̄ de-
scenderit de fouea capiet̄ laqueo. Ad-
ducam em̄ sup moab annum visitatio-
nis eorū: ait dn̄s. In vmbra esebon ste-
terūt de laqueo fugiētes: q2 ignis egres
sus est de esebō: ꝛ flāma de medio seō:
et deuorabit partē moab: et verticē fi-
liorū tumultus. Ue tibi moab peristi
popule chamos: q2 cōp̄rehēsi sunt filij
tui ꝛ filie tue in captiuitatē. Et cōuer-
tā captiuitatē moab in nouissimis die
bus: ait dn̄s. Hucusq3 iudicia moab.
¶ C.B. Sermo domini cōtra ammon
et ciuitates eius: de destructiōe eorum
cōtra idumeā: et de vastatiōe eius con

tra damascũ: item cõtra cedar & regna asor: q̃ pcussit nabuchodonosor rex babylonis: item cõtra elan: de liberatione eius finaliter. Capitulũ.xlix.

A D filios ammon. Hec dicit dñs. Nunquid nõ filij sunt israel: aut heres non est ei? Cur igit hereditate possedit melchõ gad: et pplˀs eiˀ in vrbibˀ eiˀ habitauit? Ideo ecce dies veniũt in te: dicit dñs: & auditũ faciã sup rabbath filioꝝ ãmon fremitũ pli. Et erit i tumultũ dissipata: filieq; eiˀ igne succẽdent: & possidebit isrl possessores suos: ait dñs. Ulula esebõ: qm̃ vastata est hai. Clamate filie rabbath: accingite vos cilitijs. Plãgite & circuite p sepes: qm̃ melchon in trãsmigratione ducet: sacerdotes eiˀ et pncipes eiˀ simul. Quid gloriaris i vallibˀ? Defluxit vallis tua filia delicata: q̃ cõfidebas in thesauris tuis: & dicebas. Quis ve-

B niat ad me? Ecce ego inducã sup te terrorẽ: ait dñs deus exercituũ: ab oĩbus qui sunt in circũitu tuo: & dispergemini singuli a conspectu vestro: nec erit q̃ congreget fugiẽtes. Et post hec reuerti faciã fugientes: & captiuos filioꝝ ammon: ait dñs. Ad idumeam. Hec dicit dñs exercituum. Nunquid nõ vltra est sapiẽtia in theman? Perijt consiliũ a filijs. Inutilis facta est sapientia eoꝝ. Fugite et terga vertite: descendite in voraginẽ habitatores dedã: qm̃ perditionẽ esau adduxi sup eũ: tps visitationis eiˀ. Si vindemiatores eiˀ venissent sup te: nõ reliquissent racemũ: si fures in nocte: rapuissent qd sufficeret sibi.

C Ego vero discooperui esau: reuelaui abscõdita eius: et celari non poterit. Uastatũ est seĩ iẽ eius: & fratres eiˀ et vicini eius: et non erit. Relinque pupillos tuos: & ego faciam eos viuere: et vidue tue in me sperabũt: quia hec dicit dñs. Ecce quibus nõ erat iudicium vt biberent calicem: bibentes bibent: & tu q̃si innocens relinqueris. Non eris innocẽs: sed bibẽs bibes. Qr p memetipsuz iuraui: dicit dñs: q in solitudinẽ et in opprobriũ et in desertum et in maledictionẽ erit bosra: et oẽs ciuitates eius erunt in solitudines sempiternas. Auditum audiui a dño: & legatus ad gentes missus sum. Cõgregamini & venite cõtra eã: & cõsurgamus in preliũ. Ecce enim paruulum dedi te in gẽtibus: cõtemptibilẽ inter hoĩes: arrogãtia tua decepit te: & supbia cordis tui q̃ habitas in cauernis petre: & apprehendere niteris altitudinẽ collis. Cũ exaltaue- Esa.47.c.

D ris quasi aquila nidũ tuũ: inde detrahã te: dicit dñs. Et erit idumea deserta. Ois q̃ trãsibit p eã stupebit: et sibilabit sup oẽs plagas eiˀ: sicut subuersa ẽ sodoma & gomorra et vicine eius: ait dñs. Nõ habitabit ibi vir: & nõ incolet eã filiˀ hoĩs. Ecce quasi leo ascẽdet de supbia iordanis ad pulchritudinez robustã: qr subito currere faciã euz ad illã. Et qs erit electˀ quẽ preponã ei? Quis em̃ similis mei? Et qs sustinebit me? Et qs est iste pastor qui resistat vultui meo? Propterea audite cõsiliũ dñi qd iniit de edõ: et cogitatiões eius q̃s

E cogitauit de habitatoribˀ themã. Si non deiecerint eos paruuli gregis: nisi dissipauerint cũ eis habitaculum eoꝝ. A voce ruine eoꝝ cõmota est terra: clamor in mari rubro auditˀ est vocis eiˀ. Ecce quasi aquila ascẽdet et euolabit: et expandet alas suas sup bosram. Et erit cor fortiũ idumee in die illa: quasi cor mulieris parturientis. Ad damascum. Cõfusa est emath et arphat: quia auditum pessimũ audierunt. Turbati sunt in mari: pre solitudine quiescere nõ potuit. Dissoluta est damascus: versa est in fugã: tremor apprehẽdit eam. Angustia et dolores tenuerũt eã: quasi parturientẽ. Q̃nõ dereliquerũt ciuitatẽ laudabilẽ: vrbẽ letitie? Ideo cadent iuuenes eius in plateis eiˀ: et oẽs viri prelij cõticescent in die illa: ait dominus exercituũ. Et succendã ignẽ in muro damasci: et deuorabit menia benadab. Ad cedar & ad regna asor: q̃ pcussit nabuchodonosor rex babylõis: hec

F dicit dñs. Surgite et ascendite ad cedar: et vastate filios oriẽtis. Tabernacula eoꝝ & greges eorũ capient: pelles eoꝝ et oĩa vasa eoꝝ et camelos eorum tollẽt sibi: et vocabũt sup eos formidinem in circũitu eius. Fugite: abite vehemẽter in voraginibus: sedete q̃ habitatis asor: ait dominus. Iniit enim cõtra vos nabuchodonosor rex babylonis cõsiliũ: et cogitauit aduersum vos cogitationes. Consurgite et ascendite ad gentem quietam et habitantẽ confidẽter: ait dñs. Non ostia nec vectes eis: soli habitant. Et erunt cameli eorũ in direptionem: et multitudo iumentoꝝ in predã: et dispergã eos in oẽm ventũ qui sunt attonsi in comam: et ex omni

Abdie.i.b. Ere.18.c.&.19. c.j.50.c.

confinio eorū adducam interitū super
B cos: ait dñs. Et erit asor in habitaculū
draconū deserta vsqȝ in eternum. Nō
manebit ibi vir: nec incolet eam filius
hominis. Qd factum est verbuȝ dñi ad
hieremiā ꝓphetā aduersus elā: in prin
cipio regni sedechie regis iuda: dicēs.
Hec dicit dñs exercituū. Ecce ego con-
fringā arcū elam: ⁊ summā fortitudineȝ
eorū: ⁊ inducā sup elā quatuor ventos
a quatuor plagis celi: ⁊ ventilabo eos
in oēs ventos istos: ⁊ non erit gens ad
quā nō perueniāt ꝓfugi elam. Et paue
re faciā elā corā inimicis suis: ⁊ in cō-
spectu q̄rentiū aīam eoꝝ: ⁊ adducā su-
per eos malum iram furoris mei: dicit
dñs. Et mittā post eos gladium: donec
cōsumā eos. Et ponā soliū meū in elā:
et perdam inde reges et principes: ait
dñs. In nouissimis aūt diebus reuerti
faciam captiuos elam: dicit dominus.
¶ C. S. Sermo dñi cōtra babylonē:
vocat medos ⁊ ꝑsas ad eiꝰ destructio-
nem: ꝑdicit reditū populi iuda et isrl'
de captiuitate: admiratio ponit' de sub-
uersiōe babylonis: ⁊ gladius vltionis
pro iuda ⁊ hierusalem. Capitulum. l.
A Erbū qd locutꝰ est dñs de
babylone et de terra chal-
deorū i manu hieremie ꝓ-
phete. Annūciate i gētibꝰ:
et auditū facite. Leuate si-
gnū: ꝑdicate ⁊ nolite cela-
re: dicite. Capta est babylō: cōfusus est
bel: victꝰ ē merodach. Cōfusa sunt oīa
sculptilia eoꝝ: supata sunt idola eorū.
Qm ascēdet cōtra eā gens ab aq̄lone q̄
ponet terrā eiꝰ in solitudinē: ⁊ nō erit
q̄ habitet in ea ab hoīe vsqȝ ad pecus.
Et moti sunt ⁊ abierūt. In diebꝰ illis
et in tpe illo: ait dñs: venient filij israel
ipsi et filij iuda simul: ambulantes et
flentes ꝑperabūt: ⁊ dñm deū suū que-
rēt. In syon interrogabunt viā: huc fa-
cies eoꝝ venient: ⁊ apponent' ad dñm se-
dere sempiterno: quod nulla obliuiōe
delebit'. Grex ꝑditus factꝰ est populus
B meꝰ: pastores eoꝝ seduxerunt eos: fece-
rūtqȝ vagari in mōtibꝰ. De mōte in col
lem trāsierunt: obliti sunt cubilis sui.
Oēs q̄ inuenerāt comederunt eos. Et
hostes eoꝝ dixerūt. Nō peccauimus: ꝓ
eo q̄ peccauerāt dño decori iustitie: et
expectationi eoꝝ patrū dño. Recedite
de medio babylonis: et de terra chal-
deorū egredimini: et estote quasi hedi
ante gregem. Qm ecce ego suscitabo et

adducā in babylonē cōgregationē gē-
tiū magnarū de terra aq̄lonis: ⁊ ꝑpara-
bunt' aduersus eā: et inde capiet'. Sa-
gitta eiꝰ quasi viri fortis interfectoris
non reuertet' vacua. Et erit chaldea in
predā: oēs vastātes eā replebūtur: ait
dñs. Qm exultatis et magna loq̄mini:
diripiētes hereditatē meā: qm effu-
si estis sicut vituli sup herbam: ⁊ mugi-
stis vt tauri. Cōfusa est mater vestra ni-
mis ⁊ adequata pulueri: q̄ genuit vos.
Ecce nouissima erit in gētibꝰ: ⁊ deser-
ta inuia ⁊ arēs. Ab ira dñi non habita-
bit': sȝ rediget' tota in solitudinē. Ois C
q̄ trāsibit ꝑ babylonē stupebit: ⁊ sibi- ē.18.c.19.c
labit sup vniuersis plagis eiꝰ. Prepa- 7.49.c.
ramini ꝯtra babylonē ꝑ circūitū. Oēs
q̄ intēditis arcū debellate eā: non par
catis iaculis: q2 dño peccauit. Clama-
te aduersus eam. Vbiqȝ dedit manum.
Ceciderunt fundamēta eius: destructi ī.eodem.
sunt muri eiꝰ: qm vltio dñi est. Vltio-
nem accipite de ea. Sicut fecit: facite
ei. Disperdite satorē de babylone: ⁊ te-
nentē falcem in tpe messis a facie gla-
dij columbe. Vnusq̄sqȝ ad populū suum
ꝯuertet': et singuli ad terrā suā fugiēt.
Grex dispersus israel: leones eiecerūt
eum. Primus comedit eū rex assur: iste
nouissimꝰ exossauit eū nabuchodono-
sor rex babylonis. Propterea hec di-
cit dñs exercituū deꝰ isrl'. Ecce ego visi-
tabo regē babylonis et terrā eiꝰ: sicut
visitaui regē assur: et reducā israel ad
habitaculū suū. Et pascet' carmelus et
basan: et in mōte ephraim: ⁊ in galaad
saturabitur anima eius. In diebꝰ illis D
et in tēpore illo: ait dñs: queretur ini-
quitas israel et nō erit: ⁊ peccatum iu-
da ⁊ nō inuenient': qm propitius ero eis
quos reliquero. Sup terrā dominan-
tium ascēde: ⁊ sup habitatores eius vi-
sita. Dissipa et iterfice q̄ post eos sunt:
ait dñs: ⁊ fac iuxta oīa que precepi ti-
bi. Vox belli in terra: et contritio ma-
gna. Quomodo cōfractꝰ est ⁊ cōtritus
malleus vniuerse terre? Quomodo ver
sa est in desertum babylō in gentibus?
Illaqueaui te et capta es babylon et
nesciebas: inuenta es et apprehēsa: qm
dominū prouocasti. Aperuit dñs the-
saurū suuȝ: et protulit vasa ire sue: qm
opus est dño deo exercituum in terra
chaldeoꝝ. Venite ad eam ab extremis
finibus: aperite vt exeant qui concul-
cēt eā. Tollite de via lapides: ⁊ redigi-
te in aceruos: et interficite eam: nec sit

E quicq̄ reliquum. Dissipate vniuersos
fortes eius: descendāt in occisionē. Ue
eis: qꝛ venit dies eoꝝ: tps visitationis
eoꝝ. Uox fugientiū et eoꝝ q̄ euaserunt
de terra babylōis: vt annūciēt in sion
vltionē dn̄i dei nr̄i: vltionē tēpli eius.
I.eodem. Annūciate i babylonē plurimis: oibꝰ
qui tendūt arcū. Cōsistite aduersus eā
per gyrū: et nullus euadat. Reddite ei
ſm opus suū: iuxta oīa que fecit facite
illi: qꝛ contra dn̄m erecta est aduersum
sanctum israel. Idcirco cadēt iuuenes
eiꝰ in plateis eiꝰ: & oēs viri bellatores
eius cōticescēt in die illa: ait dn̄s. Ecce
ego ad te superbe: dicit dn̄s deus exerci-
tuū: qꝛ venit dies tuus: tps visitatiōis
tue. Et cadet superbus et corruet: & nō
erit q̄ suscitet eū. Et succendā ignē in
vrbibꝰ eiꝰ: & deuorabit oīa in circuitu
eius. Hec dicit dn̄s deus exercituū. Ca
lumniā sustinēt filij israel et filij iuda
simul. Omnes qui ceperūt eos tenent:
F nolūt dimittere eos. Redemptor eoꝝ
fortis: dn̄s exercituum nomē eius. Iu-
dicio defendet cām eoꝝ: vt exterreat
terrā: & cōmoueat habitatores babylo
nis. Gladiꝰ ad chaldeos: ait dn̄s: & ad
habitatores babylōis: & ad p̄ncipes et
ad sapiētes eius. Gladius ad diuinos
eius: q̄ stulti erunt. Gladius ad fortes
illius: qui timebūt. Gladius ad equos
eius et ad currus eius: et ad omne vul
gus qd̄ est in medio eius: & erunt quasi
mulieres. Gladius ad thesauros eiꝰ: q̄
diripiētur. Siccitas super aquas eiꝰ
erit & arescēt: quia terra sculptiliū est:
et in portentis gloriantur. Propterea
habitabunt dracones cum fatuis sicca
rijs: & habitabunt in ea struthiões. Et
non inhabitabitur vltra vsqꝫ in sempi
ternum: nec extruetur vsqꝫ ad genera-
tionem et generationē. Sicut subuer-
Gene. 19.c. tit dominus sodomam & gomorraꝫ et
vicinas eius: ait dominus. Nō habita-
bit ibi vir: et nō incolet eā filius hoīs.
G Ecce populus veniet ab aq̄lone: & gēs
magna: & reges multi cōsurgent a fini-
bus terre. Arcū et scutū apprehendēt:
crudeles sunt & imisericordes. Uox eo-
rū quasi mare sonabit: et super equos
ascendēt sicut vir paratus ad prelium
cōtra te filia babylon. Audiuit rex ba
bylonis famā eoꝝ: & dissolute sunt ma
nus eiꝰ. Angustia apphendit eū: dolor
quasi parturientē. Ecce quasi leo ascē-
det de superbia iordanis ad pulchritudi
nem robustā: qꝛ subito currere faciā eū
ad illā. Et q̄s erit electus quem prepo
nam ei? Quis em̄ similis mei: et q̄s su-
stinebit me? Et q̄s est iste pastor q̄ resi- Job. 41.a.
stat vultui meo? Propterea audite cō̄si
liū dn̄i: qd̄ mēte cōcepit aduersum ba-
bylonē: & cogitationes eius quas cogi
tauit sup terrā chaldeoꝝ. Nisi detraxe
rint eos paruuli gregū: nisi dissipatuꝫ
fuerit cū ipsis habitaculū eoꝝ. A voce
captiuitatis babylonis cōmota est ter
ra: et clamor inter gentes auditus est.
¶ C. LI. De vento pestilenti: et de cali-
ce aureo: de collisione babyloniorū: de
morte pestifera: de aduentu quoqꝫ ho-
stium contra babylonem: de rege baby
lonis & chaldeis propter quos destrui
tur babylon & p̄pter idola: et de libro
in quo scribit hieremias omnia mala
ventura babylonijs. Capitulum. LI.

Ec dicit dn̄s. Ecce ego su- A
scitabo sup babylonē & su
per habitatores eius q̄ cor
suum leuauerūt contra me:
quasi ventum pestilentem:
et mittā in babylonē ven-
tilatores: et ventilabunt eā: et demoli
entur terram eius: quoniam venerunt
super eā vndiqꝫ in die afflictionis eiꝰ.
Non habitabit qui tendit arcum suū:
et non ascēdet loricatus. Nolite parce
re iuuenibus eius: interficite oēm mi-
litiam eius. Et cadēt interfecti in ter-
ra chaldeorum: et vulnerati in regioni
bus eius. Quoniam non fuit viduatus
israel et iuda a deo suo domino exerci
tuum. Terra autē eoꝝ repleta est deli
cto a sancto isrl̄. Fugite de medio ba-
bylonis: vt saluet vnusq̄sqꝫ aiam suā.
Nolite tacere sup iniq̄tatē eiꝰ: q̄m tem
pus vltiōis eiꝰ est a dn̄o: vicissitudinē
ipse retribuet ei. Calix aureus babylō
in manu domini: inebriās oēm terrā.
De vino eius biberūt omnes gentes: et Esaie. 21.b
ideo cōmote sunt. Subito cecidit ba- Apoc. 14.b
bylon: & cōtrita est. Ululate sup eā: tol
lite resinam ad dolorē eius: si forte sa-
netur. Curauimus babylonem: et non
est sanata. Derelinquamus eā: & eamus B
vnusquisqꝫ in terram suam. Quoniam
puenit vsqꝫ ad celos iudiciū eius: & ele
uatū est vsqꝫ ad nubes. Protulit domi
nus iusticias nostras: venite et narre-
mus in sion opus domini dei nostri.
Acuite sagittas: & implete pharetras.
Suscitauit dominꝰ spiritū regū me-
doꝝ: et cōtra babylonem mens eiꝰ est:
vt perdat eaꝫ. Quoniam vltio domini

est: vltio tēpli sui. Sup muros baby-
lonis leuate signū: augete custodiā. Le
uate custodes: pparate insidias: q2 cogi
uit dn̄s: τ fecit q̄cūq3 locut⁹ ē cōtra ha
bitatores babylōis. Que habitas sup
aquas multas: locuples i thesauris: ve
Amos. 6.c nit finis tuus pedalis pcisiōis tue. Iu-
rauit dn̄s exercituū p aīam suā: qm̄ re-
plebo te hoībus q̄si bruchο: τ sup te ce
s.10.b. leuma cātabit̄. Qui fecit terrā in forti
tudine sua: et pparauit orbē i sapiētia
sua: τ prudētia sua extēdit celos. Dāte
eo vocē: multiplicant̄ aque i celo. Qui
leuat nubes ab extremo terre fulgura
in pluuiā fecit: et pducit vētos de the
sauris suis. Stultus fact⁹ est oīs hō a
sciētia: ɔfusus est oīs ɔflator i sculpti-
li: q2 mēdax est ɔflatio ei⁹: nec est spūs
in eis. Uana sunt opa τ risu digna: i tē
pore visitatiōis sue pibūt. Nō sicut hec
pars iacob: q2 q̄ fecit oīa ipe est: et isrl̄
sceptrū hereditatis ei⁹: dn̄s exercituū
C nomē ei⁹. Collidis tu mihi vasa belli:
τ ego collidā in te gētes: τ dispdā i te
regna. Et collidā in te equū et equitē
ei⁹: τ collidā in te currū τ ascēsorē ei⁹:
et collidā in te virū τ mulierē. Et colli
dā in te senē τ puerū: τ collidā in te iu
uenē τ virginē. Et collidā in te pastorē
et gregē ei⁹: τ collidā in te agricolā et
iugales ei⁹. Et collidam in te duces et
magistrat⁹. Et reddā babyloni τ cūctis
habitatorib⁹ chaldee oē malū suū qđ
fecerūt in siō in oculis vestris: ait dn̄s.
Ecce ego ad te mons pestifer: ait dn̄s:
qui corrūpis vniuersam terrā. Et extē
dam manū meā sup te: et euoluā te de
petris: τ dabo te in montē cōbustiōis:
et non tollēt de te lapidē in angulum:
et lapidē in fundamento: sed perditus
in eternū eris: ait dn̄s. Leuate signū in
terra: clangite buccina in mōtib⁹. Sā
ctificate super eā gētes: annunciate cō
tra illā regib⁹ ararath mēni τ ascenez:
numerate cōtra eā thapsar. Adducite
equū quasi bruchū aculeatū. Sāctifica
te contra eā gētes: reges medie: duces
ei⁹: τ vniuersos magistratus eius: cun-
ctāq3 terrā potestatis ei⁹. Et cōmoue-
bit̄ terra τ cōturbabit̄: q2 euigilabit ɔ
babylonē cogitatio dn̄i: vt ponat ter-
rā babylonis desertā τ inhabitabilē3.
Cessauerūt fortes babylonis a plio: ha
bitauerūt in psidiis. Deuoratū ē robur
D eorū: τ facti sunt quasi mulieres. Incen
sa sunt tabernacula ei⁹: ɔtriti sunt ve-
ctes ei⁹. Currēs obuiā currēti veniet:

et nūcius obuius nūciāti: vt annūciet
regi babylonis: q2 capta est ciuitas ei⁹
a summo vsq3 ad summū: τ vada pocc
pata sunt: et paludes incēse sunt igni:
et viri bellatores ɔturbati sūt. Q2 hec
dicit dn̄s exercituū de⁹ isrl̄. Filia baby
lonis q̄si area: tēpus triture eius. Ad-
huc modicū: τ veniet tēpus messionis
ei⁹. Comedit me: τ deuorauit me nabu
chodonosor rex babylonis. Reddidit
me quasi vas inane. Absorbuit me q̄si
draco: repleuit vētrē suū teneritudine
mea: τ eiecit me. Iniq̄tas aduersū me:
τ caro mea sup babylonē: dicit habita
tio sion: et sanguis me⁹ sup habitato-
res chaldee: dicit hierl̄m. Propterea
hec dicit dn̄s. Ecce ego iudicabo cām
tuā: τ vlciscar vltionē tuā. Et desertū E
faciā mare ei⁹: τ siccabo venā eius. Et
erit babylō in tumulos: habitatio dra-
conū stupor τ sibilus: eo q̄ non sit habi
tator. Simul vt leones rugiēt: τ excu-
tiēt comas veluti catuli leonū. In calo
re eorū ponā pot⁹ eorū: τ inebriabo eos
vt sopiant̄ τ dormiāt somnū sempiter
nū: τ nō ɔsurgāt: dicit dn̄s. Deducā eos
quasi agnos ad victimā: et q̄si arietes
cū hedis. Quō capta est sesach: τ cōpre
hēsa est inclita vniuerse terre? Quō fa
cta est in stuporē babylō inter gentes?
Ascendit sup babylonē mare: multitu
dine fluctuū ei⁹ operta est. Facte sunt
ciuitates ei⁹ in stuporē: terra inhabita
bilis τ deserta: terra in qua nullus ha
bitet: nec trāseat p eā filius hoīs. Et vi
sitabo sup bel in babylone: et eiciā qđ
absorbuerat de ore ei⁹: τ nō ɔfluent ad
eū vltra gentes. Siquidē τ murus ba
bylōis corruet. Egredimini de medio
ei⁹ pp̄ls me⁹: vt saluet vnusq̄sq3 aīam
suā ab ira furoris dn̄i. Et ne forte mol
lescat cor vestrū: et timeatis auditū q̄
audiet̄ in terra. Et veniet in anno au-
ditio: τ post hunc annū auditio τ iniq̄
tas in terra: τ dn̄ator super dn̄atorem.
Propterea ecce dies veniunt: et visita-
bo sup sculptilia babylonis: τ oīs ter
ra eius cōfundet̄: et vniuersi interfecti
eius cadēt in medio ei⁹. Et laudabunt
super babylonem celi τ terra τ omnia
que in eis sunt: q2 ab aquilone venient
ei predones: ait domin⁹. Et quomodo
fecit babylon vt caderent occisi in isrl̄:
sic de babylone cadent occisi in vniuer
sa terra. Qui fugistis gladium: venite F
nolite stare. Recordamini procul dn̄i:
et hierusalem ascēdat super cor vestrū.

Cōfuſi ſumus:qm̄ audiuimus oppro-
briū. Operuit ignominia facies nr̄as:
q꞉ venerūt alieni ſup̄ ſctificationē do-
mus dn̄i. Propterea ecce dies veniūt:
ait dn̄s. Et viſitabo ſup̄ ſculptilia ba-
bylonis:⁊ in oī terra ei⁹ mugiet vulne
ratus. Si aſcēderit babylō ī celū ⁊ fir
mauerit in excelſo robur ſuū:ad me ve
niēt vaſtatores eius:ait dn̄s. Uox cla-
moris de babylone:et cōtritio magna
de terra chaldeoꝝ:qm̄ vaſtauit dn̄s ba
bylonem:⁊ ꝑdidit ex ea vocē magnā:⁊
ſonabūt fluctus eoꝝ quaſi aque multe.
Dedit ſonitū vox eoꝝ:q꞉ venit ſup̄ eā:
id eſt ſup̄ babylonē predo. Et apprehē
ſi ſunt fortes eius:⁊ emarcuit arcus eo
rum:q꞉ fortis vltor dn̄s reddēs retri-
buet. Et inebriabo ꝓncipes eius et ſa-
piētes eius:duces eius ⁊ magr̄at⁹ ei⁹:
G et fortes eius. Et dormiēt ſomnū ſem-
piternū:⁊ nō expergiſcētur:ait rex do
minus exercituū nomē eius. Hec dicit
dn̄s exercituū. Murus babylonis ille
latiſſimus ſuffoſſiōe ſuffodiet:⁊ porte
eius excelſe igne cōburētur:et labores
pplóꝝ ad nihilū:⁊ gētiū in ignē erūt ⁊
diſperibūt. Uerbū qđ ꝓcepit hieremi-
as ꝓpheta saraie filio nerie filij maaſie
cū ꝑgeret cū ſedechia rege in babylonē
in anno quarto regni ei⁹. Saraias aūt
erat ꝓnceps ꝓphetie. Et ſcripſit hiere-
mias oē malū qđ ventur ū erat ſup̄ baby
lonē in libro vno:oīa ṽba hec que ſcri
pta ſunt ꝯ babylonē. Et dixit hieremi
as ad saraiā. Cū veneris in babylonē:
et videris ⁊ legeris oīa ṽba hec:dices.
Dn̄e tu locutus es ꝯ locū iſtū vt diſper
deres eū:ne ſit q̄ in eo habitet ab hoīe
vſq; ad pec⁹:⁊ vt ſit ꝑpetua ſolitudo.
Cūq; cōpleueris legere librū iſtū liga-
bis ad eū lapidē:⁊ ꝓiciēs illū in me-
diū euphratē:⁊ dices. Sic ſubmerget
babylon:⁊ nō ꝯſurget a facie afflictio
nis quam ego adduco ſuper eā:et diſ-
ſoluetur. Hucuſq; verba hieremie.

¶ C.S. Capitur hierl'z a chaldeis:ap
prehēditur ⁊ excoulatꝰ ſedechias:nabu
zardā incēdit ciuitatē et templū ſpo-
liat:rex ioachim educitur de carcere ī
qua erat in babylone:et conſtituuntur
ei cibaria a rege babylonis. Capi. lij.

A
4.re.14.d.
Ilius viginti ⁊ vnius anni
erat ſedechias cū regnare
cepiſſet:et vndecim annis
regnauit in hierl'm. Et no-
mē matris eius amithal fi
ap.39.d. lia hieremie de lobna. Et
fecit malū in oculis dn̄i iuxta oīa que
fecerat ioachim:qm̄ furor dn̄i erat ī hie
ruſalē ⁊ in iuda vſq;quo ꝓiceret eos a
facie ſua:⁊ receſſit ſedechias a rege ba D
bylonis. Factū eſt aūt in anno nono re
gni eius in mēſe decio:decima die mē-
ſis:venit nabuchodonoſor rex babylo-
lonis:ipſe ⁊ oīs exercitus eius aduer-
ſus hierl'm:⁊ obſederūt eam:⁊ edifica
uerunt cōtra eā munitiōes in circūitu.
Et fuit ciuitas obſeſſa vſq; ad vndeci-
mum annū regni ſedechie. Mēſe autē
quarto nona die mēſis:obtinuit fames
ciuitatē:⁊ nō erāt alimēta pplo terre.
Et dirupta eſt ciuitas:⁊ oēs viri bella
tores eius fugerunt. Exierūtq; de ciui
tate nocte per viam porte que eſt inter
duos muros:⁊ ducit ad hortum regis:
chaldeis obſidentibus vrbem in gyro:
et abierunt per viam que ducit in here
mū. Perſecutus eſt aūt chaldeoꝝ exer-
citus regē:⁊ apprehēderūt ſedechiā in
deſerto qđ eſt iuxta hiericho:⁊ oīs co-
mitatus eius diffugit ab eo. Cūq; com
prehēdiſſent regē:adduxerūt eū ad re-
gem babylonis in reblatha:que eſt in
terra emath:⁊ locut⁹ eſt ad eū iudicia.
Et iugulauit rex babylōis filios ſede- E
chie in oculis eius:ſed ⁊ oēs principes
iuda occidit in reblatha. Et oculos ſe-
dechie eruit:⁊ vinxit eū cōpedibus:et
adduxit eū rex babylōis in babylonē:
et poſuit eū in domo carceris vſq; ad
diem mortis eius. In meſe aūt quinto:
decima mēſis:ipſe eſt annus nonuſde-
cimus nabuchodonoſor regis babylo-
nis:venit nabuzardan ꝓnceps militie:
qui ſtabat corā rege babylonis in hie-
ruſalem:⁊ incēdit domū dn̄i ⁊ domum
regis:⁊ oēs domus hierl'm:⁊ omnē do
mū magnā igne cōbuſſit:⁊ totū murū
hierl'm per circūitū deſtruxit cunctus
exercitus chaldeoꝝ qui erat cū magi-
ſtro militie. De pauperibus aūt popu-
li ⁊ de reliquo vulgo qđ remanſerat in
ciuitate:⁊ de ꝓfugis qui tranſfugerāt
ad regē babylonis:⁊ ceteros de multi D
tudine tranſtulit nabuzardan ꝓnceps
militie. De pauperibus vero terre reli
quit nabuzardan princeps militie vi-
nitores ⁊ agricolas. Colūnas q̄ȝ ereas
que erant in domo domini et baſes et
mare eneum qđ erat in domo domini
cōfregerūt chaldei:⁊ tulerūt oē es eoꝝ
in babylonem. Et lebetes ⁊ creagras ⁊
pſalteria ⁊ phialas ⁊ mortariola ⁊ oīa
vaſa erea que in miniſterio fuerāt tule

runt: et hydrias et thymiamateria et
urceos ⁊ pelues ⁊ candelabra ⁊ morta-
ria ⁊ cyathos. Quotquot aurea aurea: et
E quotquot argētea argētea. Tulit ma-
gister militie colūnas duas ⁊ mare vnū
et vitulos duodecim ereos q̄ erāt sub
basib⁹: quas fecerat rex salomō in do-
mo dn̄i. Nō erat pōdus eris oim horū
vasor. De colūnis aūt decē ⁊ octo cubi-
ti altitudinis erāt in colūna vna: ⁊ fu-
niculus duodecim cubitor circūibat
eā. Porro grossitudo eius quatuor di-
gitor: ⁊ intrinsecus caua erat: et capi-
tella super vtrāq; erea: ⁊ altitudo ca-
pitelli vni⁹ q̄nq; cubitor: ⁊ retiacula:
⁊ malogranata sup coronā in circūitu
omnia enea: similiter colūne alterius.
Et fuerūt malogranata nonagintasex
F dependētia: ⁊ oia malogranata centū
retiaculis circūdabant. Et tulit magi-
ster militie saraiam sacerdotē primuz
⁊ sophoniam sacerdotē secūdū: ⁊ tres
custodes vestibuli: et de ciuitate tulit
eunuchū vnum q̄ erat prepositus super
viros bellatores: et septe viros de his
qui videbāt faciē regis: qui inuēti sunt
in ciuitate. Et scribā principem mili-
tum qui ꝓbabat tyrones: et sexaginta
viros de populo terre qui inuēti sunt
in medio ciuitatis. Tulit autē eos na-
buzardā magister militie: ⁊ duxit eos
ad regem babylonis in reblatha. Et ꝑ-
cussit eos rex babylōis: ⁊ iterfecit eos
in reblatha in terra emath. Et transla-
tus est iuda de terra sua. Iste est popu-
lus quem transtulit nabuchodonosor.
In anno septimo iudeos tria milia et
vigītitres. In anno octauodecimo na-
G buchodonosor trāstulit de hierusalem
animas octingentas trigintaduas. In
anno vicesimotertio nabuchodonosor
transtulit nabuzardan magister mili-
tie aīas iudeor septingētas quadragi-
taquinq;. Oēs ergo aie: quatuor milia
sexcēte. Et factū est in tricesimoseptio
anno transmigrationis ioachim regis
iuda: duodecimo mense: vicesimaq̄nta
mensis: eleuauit euilmerodach rex ba-
bylonis ipso anno regni sui caput ioa-
chin regis iude ⁊ eduxit eum de domo
carceris: ⁊ locutus est cū eo bona: ⁊ po-
suit thronū eius super thronos regum
q̄ erant post se in babylone: ⁊ mutauit
vestimēta carceris eius: ⁊ comedebat
panē corā eo semper cunctis diebus vi-
te sue. Et cibaria eius cibaria ꝑpetua
dabantur ei a rege babylonis statuta
per singulos dies: vsq; ad diem mortis
sue cunctis diebus vite eius.

¶ Incipiunt threni: id est lamentatio-
nes Hieremie: que cinoth hebraice in-
scribuntur.

Et factum est postq̄ in ca-
ptiuitatē redact⁹ est isrl̄:
et hierusalem deserta est:
sedit hieremias propheta
flens et planxit lamētione
hac in hierusalem: ⁊ amaro
animo suspirans et eiulans dixit.

¶ Aleph. Capi. i.

Quomodo A
sedet sola ciuitas 15. dist. ca. sancta.
plena populo. Fa- De immu.
cta est quasi vidua eccle. c. nō
domina gentiū: pn- minus.
ceps prouinciarum
facta est sub tribu- Hier. 13. c.
to. Beth. Plorans
plorauit in nocte ⁊ lachrime ei⁹ in ma-
xillis eius. Nō est qui ꝯsoletur eam: ex
omnibus charis eius. Oēs amici eius
spreuerunt eam: et facti sunt ei inimi-
ci. Gimel. Migrauit iudas propter af-
flictionē ⁊ multitudinem seruitutis:
habitauit inter gentes: nec inuenit re-
quiem. Omnes persecutores eius appre- B
henderūt eam: inter angustias. Deleth.
Vie sion lugent: eo q̄ non sint qui ve-
niant ad solēnitatem. Oēs porte eius
destructe: sacerdotes eius gementes.
Virgines eius squalide: et ipsa oppres-
sa amaritudine. He. Facti sunt hostes
eius in capite: inimici eius locupleta-
ti sunt: qr dominus locutus est sup eā
propter multitudinē iniquitatū eius.
Paruuli eius ducti sunt in captiuita-
tem: ante faciem tribulantis. Vau. Et
egressus est a filia sion: ois decor eius.
Facti sunt pricipes eius velut arietes
non inuenientes pascua: ⁊ abierūt absq;
fortitudine ante faciē subsequētis. Zai.
Recordata est hierusalem dierum affli-
ctionis sue: ⁊ preuaricationis omniuz
desiderabilium suorum que habuerat
a diebus antiquis: cū caderet populus C
eius in manu hostili: ⁊ nō esset auxilia-
tor. Viderūt eā hostes: ⁊ deriserūt sab-
bata eius. Heth. Peccatū peccauit hie-
rusalē: ꝓpterea instabilis facta ē. Oēs
qui glorificabāt eā spreuerūt illam: qr

viderūt ignominiā eius. Ipsa autē ge-
mens: ⁊ conuersa est retrorsum. Teth.
Sordes eius in pedib⁹ eius: nec recor
D data est finis sui. Deposita est vehemē-
ter: nō hñs cōsolatorē. Uide dñe affli-
ctionē meā: qm̄ erect⁹ est inimic⁹. Ioth.
Manū suā misit hostis ad oīa deside-
rabilia eius: qꝫ vidit gentes ingressas
sanctuariū tuū: de qbus preceperas ne
intrarēt in ecclesiā tuā. Caph. Oīs po
pulus eius gemēs: ⁊ querēs panē. De-
derūt preciosa queqꝫ p cibo ad refocil
landū animā. Uide dñe ⁊ cōsidera: qm̄
facta sum vilis. Lamech. O vos oēs qui
trāsitis p viā: attendite ⁊ videte si est
dolor sicut dolor me⁹. Qm̄ vindemia-
uit me: vt locutus est dñs in die ire fu-
roris sui. Mem. De excelso misit ignē
in ossib⁹ meis: ⁊ erudiuit me. Expādit
rete pedibus meis: ɔuertit me retror-
E sum. Posuit me desolatā: tota die me-
rore cōfectā. Nun. Uigilauit iugū iniq
tatum mearū in manu eius: conuolute
sunt ⁊ imposite collo meo. Infirmata
est virt⁹ mea: dedit me dñs in manu de
qua nō potero surgere. Samech. Ab-
stulit oēs magnificos meos dñs de me
dio mei: vocauit aduersum me tēps: vt
ɔtereret electos meos. Torcular calca
F Dief. 14. c uit dñs virgini filie iuda. Ain. Idcirco
ego plorans ⁊ oculus meus deducens
aquas: qꝫ lōge factus est a me ɔsolator
conuertens animā meā. Facti sunt filij
mei pditi: qm̄ inualuit inimicus. Phe.
Expādit sion manus suas: nō est q con
soletur eā. Mādauit dñs aduersum ia
cob: in circūitu eius hostes eius. Facta
est hierusalem: quasi polluta mēstruis
inter eos. Sade. Iustus est dñs: qꝫ os
eius ad iracūdiā ꝓuocaui. Audite ob-
secro vniuersi populi: ⁊ videte dolorē
meū. Uirgines mee ⁊ iuuenes mei abie
G runt in captiuitatem. Coph. Uocaui
amicos meos: ⁊ ipsi deceperūt me. Sa
cerdotes mei ⁊ senes mei in vrbe con-
sumpti sunt: qꝫ quesierunt cibum sibi
vt refocillarēt animas suas. Res. Uide
dñe qm̄ tribulor: cōturbatus est venter
meus. Subuersum est cor meū in me-
metipsa: qm̄ amaritudine plena sum.
Foris interficit gladius: ⁊ domi mors
similis est. Sin. Audierūt qꝫ igemisco
ego: ⁊ nō est qui cōsoletur me. Oēs ini
mici mei audierūt malum meum: leta-
ti sunt: qm̄ tu fecisti. Adduxisti diē cō-
solationis: et fiant similes mei. Tau.
Ingrediatur omne malū eoꝝ corā te: ⁊
deuindemia eos sicut vindemiasti me
propter iniquitates meas. Multi eñ
gemitus mei: et cor meum merens.

¶ Aleph. Capi. ij.

Quomodo obtexit A
caligine in furore suo dñs
filiā sion: piecit de celo in
terrā inclytā israel: ⁊ non
est recordatus scabelli pe-
dum suoꝝ i die furoris sui. Beth. Pre-
cipitauit dñs nec pepercit oīa specio-
sa iacob: destruxit in furore suo muni-
tiones virginis iuda: ⁊ deiecit i terrā:
polluit regnū et pncipes eius. Gimel.
Confregit in ira furoris sui omne cor-
nu israel: auertit retrorsum dexteram
suā a facie inimici: ⁊ succēdit in iacob
quasi ignem flāme deuorantis in gyro.
Deleth. Tetendit arcum suū quasi ini- B
micus: firmauit dexteram suā quasi ho
stis: ⁊ occidit omne qd pulchrum erat
visu in tabernaculo filie sion: effudit
quasi ignem indignationē suā. He. Fa
ctus est dñs velut inimicus precipita-
uit israel. Precipitauit oīa menia ei⁹:
dissipauit munitiones eius: ⁊ repleuit
in filia iuda humiliatū ⁊ humiliatam.
Uau. Et dissipauit quasi hortū tētoriū
suū: demolitus est tabernaculū suum.
Obliuioni tradidit dñs in sion festiui
tatem ⁊ sabbatū: ⁊ in opprobriū ⁊ in in-
dignationē furoris sui regē ⁊ sacerdo
tem. Zai. Repulit dñs altare suū: male- C
dixit sanctificationi sue. Tradidit in
manus inimici muros turriū eius. Uo
cem dederunt in domo dñi: sicut in die
solēni. Heth. Cogitauit dñs dissipare
murū filie sion: tetēdit funiculū suum:
et nō auertit manū suā a perditione.
Luxitqꝫ antemurale: ⁊ murus pariter
dissipatus est. Teth. Defixe sunt in ter-
ra porte eius: perdidit ⁊ contriuit ve-
ctes eius: regē eius ⁊ principes eius in
gentibus. Nō est lex: ⁊ pphete eius non
inuenerunt visionem a dño. Ioth. Se-
derunt in terra: conticuerūt senes filie
sion: consperserūt cinere capita sua: ac
cincti sunt cilicijs. Abiecerūt in terra D
capita sua vgines iuda. Caph. Defece-
rūt pre lachrimis oculi mei: cōturbata
sunt viscera mea. Effusum est in terra
iecur meum super contritionē filie po
puli mei: cū deficeret paruul⁹ ⁊ lactēs
in plateis oppidi. Lamech. Matribus
suis dixerunt: vbi est triticum ⁊ vinū:
cū deficerēt quasi vulnerati in plateis

ciuitatis: cū exhalarēt aīas suas ī sinu
matrū suarū. Mem. Cui cōparabo te:
vel cui assimilabo te filia hierl'm? Cui
E adeq̄bo te: ꝛ ꝯsolabor te ℣go filia syō?
42 dist. ca. Magna est em̄ velut mare ꝯtritio tua:
Sit rector. qs medebit' tui? Nū. Prophete tui vi-
derūt tibi falsa ꝛ stulta: nec aperiebāt
iniquitatē tuā: vt te ad penitētiā ꝓuo
carent. Viderūt aūt tibi assumptiones
falsas ꝛ eiectiones. Samech. Plause-
rūt sup te manib' oēs trāseūtes ꝑviā:
sibilauerūt ꝛ mouerūt capita sua sup
filiā hierl'm: heccine est vrbs dicentes:
perfecti decoris gaudiū vniuerse terre.
Phe. Aperuerūt sup te os suū oēs ini-
mici tui: sibilauerūt ꝛ fremuerūt dēti-
bus suis: ꝛ dixerūt: deuorabimus. En
F ista est dies quā expectabamus: inueni
Le. 26. c. mus: vidimus. Ain. Fecit dn̄s que cogi
Deu. 28. b. tauit: cōpleuit sermonē suū quē prece-
perat a diebus antiq̄s. Destruxit ꝛ non
pepercit: ꝛ letificauit sup te inimicū: ꝛ
exaltauit cornu hostiū tuorum. Sade.
Clamauit cor eoꝝ ad dn̄m: sup muros
filie syō. Deduc quasi torrētē lachrimas
per diē ꝛ noctē: nō des requiē tibi: neq̄
taceat pupilla oculi tui. Coph. Cōsur-
ge: lauda in nocte in ꝑncipio vigiliaꝝ:
effunde sicut aquā cor tuū ante cōspe-
ctum dn̄i. Leua ad eū manus tuas pro
aia paruuloꝝ tuoꝝ: qui fame pereunt
in capite omnium compeditorū. Res.
G Vide domine ꝛ ꝯsidera quē vindemia
ueris ita. Ergo ne comedent mulieres
fructū suū: paruulos ad mēsuram pal-
me. Si occidit' in sanctuario dn̄i sacer
dos ꝛ ꝓpheta. Sin. Iacuerūt in terra
foris puer ꝛ senex: ℣gines mee ꝛ iuue-
nes mei ceciderūt in gladio. Interfeci-
sti in die furoris tui: ꝑcussisti nec miser
tus es. Thau. Vocasti quasi ad diē so-
lēnem qui terrerēt me de circūitu: ꝛ nō
fuit in die furoris dn̄i qui effugeret et
relinqueret'. Quos educauit ꝛ nutriui:
inimicus meus consumpsit eos.

¶ Aleph. Capi. iij.

A Go vir vidēs paupertatē
meā: in virga indignatiōis
ei'. Aleph. Me minauit ꝛ
adduxit in tenebras: et nō
in lucem. Aleph. Tm̄ in me
vertit: ꝛ ꝯuertit manū suā
tota die. Beth. Vetustā fecit pellē meā
et carnē meā/cōtriuit ossa mea. Beth.
Edificauit in gyro meo: et circundedit
me felle ꝛ labore. Beth. In tenebrosis
collocauit me: quasi mortuos sempi-
ternos. Gimel. Circūedificauit aduer-
sum me vt nō egrediar: aggrauauit cō-
pedem meū. Gimel. Sed ꝛ cum clama B
uero ꝛ rogauero: exclusit orōnē meā.
Gimel. Conclusit vias meas lapidib'
q̄dris: semitas meas subuertit. Deleth.
Ursus insidiās factus est mihi: leo in
abscōdito. Deleth. Semitas meas sub
uertit ꝛ cōfregit me: posuit me desola
tam. Deleth. Tetēdit arcum suū: ꝛ po-
suit me quasi signum ad sagittam. He.
Misit in renibus meis filias pharetre
sue. He. Factus sum derisum omni po
pulo meo: canticum eoꝝ tota die. He.
Repleuit me amaritudinibus: inebria C
uit me absinthio. Vau. Cōfregit ad nu
merum dentes meos: cibauit me cine-
re. Vau. Et repulsa est aīa mea: oblitus
sum bonorū. Vau. Et dixi: periit finis
meus ꝛ spes mea a dn̄o. Zai. Recorda-
re paupertatis et trāsgressionis mee:
absinthii ꝛ fellis. Zai. Memoria memor
ero: ꝛ tabescet in me aīa mea. Zai. Hec
recolēs in corde meo: in deo sperabo.
Heth. Misericordie dn̄i qꝛ nō sumus
cōsumpti: qꝛ non defecerūt miseratio-
nes eius. Heth. Noui diluculo: multa
est fides tua. Heth. Pars mea dn̄s di-
xit aīa mea: propterea expectabo eum.
Teth. Bonus est dn̄s sperātib' in eū: D
et aie querēti illū. Teth. Bonū est pre-
stolari cum silētio salutare dn̄i. Teth.
Bonum est viro cū portauerit iugū ab
adolescētia sua. Ioth. Sedebit solita
rius et tacebit: qꝛ leuauit se super se.
Ioth. Ponet in puluere os suū si forte
sit spes. Ioth. Dabit percutiēti se ma-
xillam saturabitur opprobriis. Caph.
Quia nō repellet in sempiternū domi
nus. Caph. Quia se abiecit: ꝛ miserebi
tur ẜm multitudinē misericordiarum
suarū. Caph. Nō eni humiliauit ex cor-
de suo: ꝛ abiecit filios hoim. Lamech.
Ut cōtereret sub pedibus suis oēs vin-
ctos terre. Lamech. Ut declinaret iudi
cium viri in cōspectu vultus altissimi.
Lamech. Ut peruerteret hominē in iu- E
dicio suo: dn̄s ignorauit. Mem. Quis
est iste qui dixit vt fieret: dn̄o nō iubē-
te? Mem. Ex ore altissimi nō egrediē-
tur: nec mala nec bona? Mem. Quid
murmurauit hō viuēs: vir ꝑ peccatis
suis? Nun. Scrutemur vias nr̄as ꝛ q̄-
ramus: ꝛ reuertamur ad dn̄z. Nun. Le
uem' corda nr̄a cū manib' ad dn̄m in
celos. Nun. Nos iniq̄ egimus: ꝛ ad ira
cundiā ꝓuocauim': idcirco tu inexora
bilis es.

diis eos. Samech. Operuisti in furore
et percussisti: occidisti nec pepercisti. Sa
mech. Opposuisti nubē tibi: ne trāseat
orō. Samech. Eradicatiōē et abiectio
nē posuisti me ī medio populoꝝ. Phe.
Aperuerūt sup nos os suū oēs inimi-
F ci. Phe. Formido et laqueꝰ facta est no
bis: vaticinatio et cōtritio. Phe. Diui-
siones aquaꝝ deduxit ocl's meus in cō-
tritione filie ppli mei. Ain. Ocl's meꝰ
afflictus est nec tacuit: eo qđ nō eēt re-
quies. Ain. Donec respiceret et videret
deus de celis. Ain. Ocl's meus depreda
tus est aīam meā ī cūctis filiabꝰ vrbis
mee. Sade. Uenatiōe ceperūt me quasi
auē inimici mei gratis. Sade. Lapsa ē
in lacū vita mea: et posuerūt lapidē sup
me. Sade. Inūdauerant aq̄ sup caput
meū: dixi perij. Coph. Inuocaui nomē
tuū dñe de lacu nouissimo. Coph. Uo-
cē meā audisti: ne auertas aurē tuam a
singultu meo et clamoribꝰ. Coph. Ap-
propinquasti in die q̄n inuocaui te: di-
xisti ne timeas. Res. Iudicasti dñe cāz
G anime mee: redēptor vite mee. Res. Ui
disti dñe iniq̄tatē illoꝝ aduersum me:
iudica iudiciū meū. Res. Uidisti oēm
furorē: vniuersas cogitatiōes eoꝝ ad-
uersū me. Sin. Audisti opprobria eoꝝ
dñe: oēs cogitatiōes eoꝝ aduersū me.
Sin. Labia insurgētiū mihi: et medita
tiōes eoꝝ aduersum me tota die. Sin.
Sessionē eoꝝ et resurrectionē eoꝝ vi-
de ego sum psalmꝰ eoꝝ. Thau. Reddes
eis vicem dñe: iuxta opera manuū sua-
rum. Thau. Dabis eis scutū cordis la-
borem tuū. Thau. Persequeris in furo
re tuo: et cōteres eos sub celis domine.

¶ Aleph. Cap. iiij.

Uomodo obscuratū est au
A rū: mutatꝰ ē color optimꝰ:
dispsi sunt lapides sāctua
rij in capite oīm platearū.
Beth. Filij siō inclyti et a-
micti auro p̄mo: quō repu-
tati sunt in vasa testea opus manuū fi
guli? Gimel. Sz et lamie nudauerunt
māmā: lactauerūt catulos suos. Filia
ppli mei crudelis quasi struthio in de-
serto. Deleth. Adhesit lingua lactentis
ad palatū eiꝰ in siti. Paruuli petierūt
panē: et nō erat q̄ frāgeret eis. He. Qui
vescebāt voluptuose interierūt ī vijs:
qui nutriebātur in croceis amplexati
sunt stercora. Uau. Et maior effecta est
iniq̄tas filie ppli mei pctō sodomoꝝ:
que subuersa est in momēto: et nō cepe
rūt in ea manꝰ. Zai. Cādidiores naza- D
rei eius niue: nitidiores lacte: rubicun
diores ebore āntiquo: saphyro pulchrio
res. Heth. Denigrata est sup carbones
facies eoꝝ: et nō sunt cogniti ī plateis.
Adhesit cutis eoꝝ ossibꝰ: aruit et facta
est quasi lignū. Teth. Melius fuit occi Judith. 7.
sis gladio q̄ īterfectis fame: q̄m isti ex- c.
tabuerūt cōsumpti a sterilitate terre.
Joth. Manus mulierū misericordiū 4. reg. 6. f.
coxerūt filios suos: facti sunt cibꝰ eaꝝ
in cōtritione filie ppli mei. Caph. Cō-
pleuit dñs furorē suū: effudit irā indi-
gnationis sue. Et succēdit ignē in siō:
et deuorauit fundamēta eius. Lamech.
Nō crediderunt reges terre et vniuersi
habitatores orbis: q̄m ingrederet ho-
stis et inimicus p portas hierl'z. Mem. E
Propter pctā pphetaꝝ eius et iniq̄ta-
tes sacerdotū eiꝰ: q̄ effuderūt ī medio
eius sanguinē iustoꝝ. Nun. Errauerūt
ceci in plateis: polluti sunt sanguine.
Cūq3 nō possent intrare: tenuerūt la-
cinias suas. Samech. Recedite pollu-
ti: clamauerūt eis recedite: abite noli-
te tāgere. Iurgati q̄ppe sunt et cōmoti:
dixerūt inter gētes nō addet vltra vt
habitet in eis. Phe. Facies dñi diuisit
eos: nō addet vt respiciet eos. Facies
sacerdotū nō erubuerūt: neq3 senū mi-
serti sunt. Ain. Cū adhuc subsisteremꝰ
defecerūt oculi nr̄i ad auxiliū nostrum
vanū: cū respiceremus attēti ad gentē D
que saluare nos nō poterat. Sade. Lu
bricauerūt vestigia nr̄a in itinere pla-
tearū nostrarū. Appropinquauit finis
nr̄: cōpleti sunt dies nr̄i: q2 venit finis
noster. Coph. Velociores fuerūt psecu
tores nostri aquilis celi: sup mōtes pse
cuti sunt nos: in deserto insidiati sunt
nobis. Res. Spūs oris nostri christus
dñs captus est in peccatis nostris: cui
diximus in vmbra tua viuemus in gen
tibus. Sin. Gaude et letare filia edom:
que habitas in terra hus. Ad te q̄3 per
ueniet calix inebriaberis atq3 nudabe
ris. Thau. Cōpleta est iniquitas tua fi
lia sion: nō addet vltra vt transmigret
te. Uisitabit iniquitatem tuam filia
edom: discooperiet peccata tua.

¶ Oratio hieremie. Cap. v.

Ecordare dñe q̄d acciderit A
nobis: ſintuere et respice op-
probriū nostrum. Hereditas
nr̄a versa est ad alienos: do-
mus nr̄e ad extraneos. Pu-
pilli facti sumꝰ absq3 pr̄e: matres nr̄e

quasi vidue. Aquã nostrã pecunia bibi
mus: ligna nr̃a pcio pparauim⁹. Ceruí
cib⁹ nr̃is minabamur: lassis nõ dabat̃
reqes. Egypto dedim⁹ manũ: ⁊ assyriis:
B vt saturaremur pane. Patres nr̃i pec
cauerũt ⁊ nõ sunt: ⁊ nos iniqtates eoꝝ
portauimus. Serui dñati sunt nr̃i: nõ
fuit q redimeret de manu eoꝝ. In aia
bus nr̃is afferebam⁹ panẽ nobis: a fa
cie gladij in deserto. Pellis nr̃a q̃si cli
ban⁹ exusta est: a facie tẽpestatũ famis.
C Mulieres sion humiliauerũt: ⁊ virgi
nes in ciuitatib⁹ iuda. Pricipes manu
suspẽsi sunt: facies senũ nõ erubuerũt.
Adolescẽtibus impudice abusi sunt: ⁊
pueri in ligno corruerũt. Senes defe
cerũt de portis: iuuenes de choro psal
lentiũ. Defecit gaudiũ cordis nr̃i: versus
D est i luctũ chorus nr̃. Cecidit corona ca
pitis nr̃i: ve nobis q2 peccauim⁹. Pro
pterea mestũ factũ est i dolore cor nr̃z:
ideo contenebrati sunt oculi nr̃i. Pro
pter mõtẽ siõ: q2 disperijt vulpes am
bulauerũt in eo. Tu aũt dñe in eternũ
permanebis: solium tuũ in gñatione ⁊
gñationem. Quare in perpetuũ obliui
sceris nostri: derelinques nos in lõgi
tudine dierũ. Cõuerte nos dñe ad te et
cõuertemur: innoua dies nostros sicut
a pricipio. Sed pijciẽs repulisti nos:
iratus es contra nos vehementer.

¶ Expliciunt Threni.

¶ Prefatio in librum Baruch
prophete incipit.

Iber iste q baruch noĩe pno
tatur in hebreo canone nõ ha
betur: sed tm̃ in vulgata edi
tione: similr̃ ⁊ epistola hiere
mie. Propter noticiam antẽ
legẽtium hic scripta sunt: q2 multa de
christo nouissimisq3 tẽporib⁹ indicãt.

¶ Baruch propheta incipit.

¶ C. S. Scripsit baruch librum: ⁊ le
git corã iechonia filio ioachim rege iu
da: iudei ⁊ babylonij miserũt pecuniã
et librũ iudeis in hierusalem vt orarẽt
pro ipsis. Capi. j.

B

Et hec ver
ba libri q̃ scripsit
baruch fili⁹ nerie:
filij maasie: filij se
dechie: filij sedei: fi
lij helchie: in baby
lonia i ãno qnto: ⁊
i septio die mẽsis:
in tpe quo ceperunt chaldei hierl̃m: et
succẽderũt eã igni. Et legit baruch ver
ba libri hui⁹ ad aures iechonie filij io
achin regis iuda: et ad aures vniuersi
ppl̃i venientis ad librũ: ⁊ ad aures potẽ
tiũ filioꝝ regũ: ⁊ ad aures p̃sbyteroꝝ: ⁊
ad aures ppl̃i a minimo vsq3 ad maxi
mũ eoꝝ oim habitantiũ in babylonia
ad flumẽ sodi. Qui audiẽtes plorabãt
⁊ ieiunabãt ⁊ orabãt i ɔspectu dñi. Et B
collegerũt pecuniã ꝰm q potuit vniuſ
cuiusq3 man⁹. Et miserũt in hierl̃m ad
ioachĩ filiũ helchie filij salon sacerdo
tẽ: ⁊ ad reliquos sacerdotes: ⁊ ad oẽm
pplm̃ q inuẽti sunt cũ eo in hierl̃m: cũ
acciperẽt vasa tẽpli dñi q̃ ablata fue
rãt de tẽplo reuocare in terrã iuda de
cima die mẽsis siban: vasa argẽtea q fe
cit sedechias fili⁹ iosie rex iuda postea
q cepisset nabuchodonosor rex baby
lõis iechoniã ⁊ pncipes ⁊ cũctos potẽ
tes: ⁊ ppl̃z terre ab hierl̃z: ⁊ duxit eos
vinctos in babylonẽ. Et dixerũt. Ecce
misim⁹ ad vos pecunias: de qb⁹ emite
holocaustomata ⁊ thus ⁊ facite mãna:
et offerte p pctõ ad arã dñi dei nr̃i. Et
orate p vita nabuchodonosor regis ba
bylonis: ⁊ p vita balthasar filij ei⁹: vt E
sint dies eoꝝ sicut dies celi sup terrã: ⁊
vt det dñs virtutẽ nobis: et illuminet
oculos nr̃os: vt viuamus sub vmbra na
buchodonosor regis babylonis: ⁊ sub
vmbra balthasar filij ei⁹: ⁊ seruiam⁹ eis
multis dieb⁹: ⁊ inueniam⁹ gr̃am in cõ
spectu eoꝝ. Et pro nobisipsis orate ad
dñm deũ nr̃m: q2 peccauimus dño deo
nr̃o: ⁊ nõ est auersus furor ei⁹ a nobis
vsq3 in hũc diẽ. Et legite librũ istũ quẽ
misim⁹ ad vos recitari in tẽplo dñi in
die solẽni ⁊ i die oportuno. Et dicetis.
Dño deo nr̃o iusticia: nobis aũt ɔfusio
faciei nr̃e: sicut est dies hec: omi iuda ⁊ J. 2. b.
habitãtibus in hierl̃m regibus nostris
et pncipibus nostris ⁊ sacerdotib⁹ no
stris: ⁊ pphetis nr̃is ⁊ patribus nr̃is.
Peccauim⁹ aũ dñz deũ nr̃m: ⁊ nõ credi
dimus diffidẽtes in eũ: ⁊ nõ fuim⁹ sub
iectibiles illi: ⁊ nõ obaudiuimus vocẽ
dñi dei nr̃i: vt ambularem⁹ in mãdatis
ei⁹ q̃ dedit nobis. A die qua eduxit pa D
tres nr̃os de terra egypti: vsq3 ad diez
hanc eramus incredibiles ad dñm deũ
nr̃m: ⁊ dissipati recessimus ne audire
mus vocẽ ipi⁹. Et adheserũt nobis mul
ta mala ⁊ maledictiones que cõstituit
dñs moysi seruo suo: q eduxit patres
nostros de terra egypti: dare nobis ter
ram fluentem lac et mel sicut hodier

na die. Et nõ audiuimus vocẽ dñi dei
nostri ẜm oĩa verba prophetarũ: quos
misit ad nos et ad iudices nostros: et
abiuimus vnusquisq; in sensuz cordis
nostri maligni operari dijs alienis: fa
ciẽtes mala ante oculos dñi dei nr̃i.
¶ C. S. Iudei propter pctã facti sunt
subter ⁊ nõ supra: vox penitentiã: pec-
cauimus ⁊ inique egimus: ꝙ non mor
tua sed aĩa esuriens dat gloriam deo:
promittit dñs alterũ testamentũ eter-
num: scilicet nouum. Capi. ij.

A Ropter qd statuit dñs de⁹
nr̃ verbũ suũ qd locut⁹ est
ad nos et ad iudices nr̃os
qui iudicauerũt in hierl'm:
et ad reges nr̃os ⁊ ad ꝓnci-
pes nr̃os ⁊ ad oẽz isrl' ⁊ iu
da: vt adduceret dñs sup nos mala ma
gna que nõ sunt facta sub celo: queãd-
modũ facta sunt i hierl'm: ẜm q̃ scripta
sunt i lege moysi: vt mãducaret hõ car
nes filij sui ⁊ carnes filie sue. Et dedit
eos sub manu regũ oĩm que sunt in cir
cũitu nostro in improperiũ ⁊ in desola
B tionem: ⁊ in oĩbus ppl'is in q̃bus nos
dispersit dñs. Et facti sumus subtus ⁊
s.l.c. non supra: qꝛ peccauimus dño deo nr̃o
nõ obaudiẽdo voci ipsius. Dño deo no
stro iustitia: nobis aũt et p̃ribus nr̃is
cõfusio faciei: sicut est dies hec. Qꝛ lo-
cutus est dñs super nos oĩa mala hec q̃
venerũt super nos: ⁊ nõ sumus depre-
cati faciẽ dñi dei nr̃i: vt reuerteremur
vnusq̃sq; nr̃m a vijs nr̃is pessimis. Et
vigilauit dñs in malis: ⁊ adduxit ea su
per nos: qꝛ iustus est dñs in oĩbus opi
bus suis que mãdauit nobis: et nõ au-
C diuimus vocẽ ipsius: vt iremus in pre
Dan.9.d. ceptis dñi q̃ dedit ante faciẽ nostram.
Et nũc dñe deus isrl' q̃ eduxisti populũ
tuũ de terra egypti in manu valida: et
in signis ⁊ in ꝓdigijs: et in virtute tua
magna: ⁊ i brachio excelso: ⁊ fecisti tibi
nomẽ sicut est dies iste: peccauimus: i-
pie egimus: inique gessim⁹: dñe de⁹ nr̃
in oĩbus iustitijs tuis. Auertatur ira
tua a nobis: qꝛ derelicti sumus pauci i
ter gentes vbi dispersisti nos. Exaudi
dñe preces nr̃as ⁊ orõnes nr̃as: ⁊ educ
nos ꝓpter te: ⁊ da nobis inuenire grãz
ante faciẽ eoꝝ q̃ nos abduxerũt: vt sciat
oĩs terra qꝛ tu es dñs deus noster: ⁊ qꝛ
nomẽ tuũ inuocatũ est sup isrl' ⁊ super
D genus ipsi⁹. Respice dñe de domo sctã
Deu.26.d. tua in nos: ⁊ inclina aurẽ tuã ⁊ exaudi
Esa.25.d. nos. Aperi oculos tuos ⁊ vide: qꝛ non
mortui q̃ sunt in inferno: quoꝝ spũs ac-
ceptus est a visceribus suis dabũt ho-
norẽ et iustificationẽ dño: sed aĩa que
tristis est super magnitudinẽ mali: et
incedit curua ⁊ infirma: ⁊ oculi deficiẽ
tes: ⁊ aĩa esuriẽs dat tibi gloriã ⁊ iusti
tiam dño: qꝛ non ẜm iustitias patrum
nostroꝝ nos fundimus ꝓces et petim⁹
miam ante conspectũ tuũ dñe deus no
ster: sed qꝛ misisti iram tuã et furorem
tuũ super nos: sicut locutus es i manu E
puerorum tuoꝝ ꝓphetarũ dicẽs. Sic
dicit dñs. Inclinate humerũ vestrum ⁊
ceruicẽ vestram et opera facite regi ba
bylonis: sedebitis in terra quam dedi
patribus vestris. Quod si nõ feceritis:
nec audieritis vocẽ dñi dei vestri ope-
rari regi babylonie: defectionẽ vestrã
faciã de ciuitatibus iuda: ⁊ a foris hie
rusalẽ: ⁊ auferã a vobis vocẽ iocũdita
tis ⁊ vocẽ gaudij ⁊ vocẽ sponsi ⁊ vocẽ
sponse: ⁊ erit omnis terra sine vestigio
ab inhabitãtibus eã. Et nõ audierunt
vocẽ tuã: vt operarẽtur regi babylõis:
et statuisti verba tua que locutus es in
manibus pueroꝝ tuoꝝ ꝓphetarum: vt
transferretur ossa regũ nostroꝝ et ossa F
patrũ nostroꝝ de loco suo. Et ecce pie
cta sunt in calore solis ⁊ i gelu noctis:
et mortui sunt in dolorib⁹ pessimis: in
fame ⁊ in gladio ⁊ in emissione. Et po
suisti tẽpliũ in quo inuocatũ est nomen
tuũ in ipso: sicut hec dies: ꝓpter iniq̃-
tatem domus isrl' ⁊ dom⁹ iuda. Et feci
sti in nobis dñe deus nr̃ ẜm oẽm boni-
tatem tuã ⁊ ẜm oẽm miserationẽ tuaz
illam magnã: sicut locutus es in manu
pueri tui moysi in die qua precepisti ei
scribere legẽ tuã corã filijs isrl' dicẽs.
Si nõ audieritis vocẽ meã multitudo
hec magna conuertetur in minimã gen-
tem: qm eos dispergã: qꝛ scio ꝙ me nõ
audiet ppl's. Ppl's est em dura ceruice.
Et cõuertet ad cor suũ in terra captiui G
tatis sue. Et sciẽt qꝛ ego sum dñs deus
eoꝝ: ⁊ dabo eis cor ⁊ intelligẽt: et au-
res ⁊ audiẽt. Et laudabũt me in terra
captiuitatis sue: ⁊ memores erunt nomi
nis mei. Et auertet se a dorso suo duro
et a malignitatibus suis: qꝛ reminiscẽ
tur viã patrũ suoꝝ qui peccauerunt in
me. Et reuocabo illos in terrã quã iu-
raui patribus eoꝝ abraã isaac ⁊ iacob:
et dominabũtur eis. Et multiplicabo
eos: et non minorabuntur. Et statuam
illis testamẽtum alterũ sempiternum:
vt sim illis in deũ: et ipsi erunt mihi in

populū. Et nō mouebo amplius ppl'm
meū filios israel a terra quā dedi illis.
¶ C. S. Clamor anime et spūs in angu
stijs positi: audire debem⁹ mādata vi
te vt sciamus prudētiā: et discere debe
mus vbi sit sapientia: gygātes statura
magnos et sciētes bellum nō elegit do
minus: dn̄s adinuenit omnē viā disci
pline: de christo incarnato. Capi. iij.

Et nunc dn̄e oīpotēs deus
A israel: aīa in angustijs et spūs
anxius clamat ad te. Audi
dn̄e et miserere: qz deus es
misericors: et miserere nr̄i
qz peccauimus ante te. Qz
tu sedes in sempiternū: et nos peribi
mus in euum. Dn̄e omnipotens deus
israel audi nunc orationem mortuorū
israel: et filiorum ipsorum qui peccauerunt
ante te: et nō audierunt vocem domini
dei sui: et agglutinata sūt nobis mala.
Noli meminisse iniquitatis patrū no
strorum: sed memēto manus tue et nomi
nis tui in tēpore isto: qz tu es dn̄s de⁹
noster: et laudabimus te dn̄e: qz ppter
hoc dedisti timorem tuū in cordib⁹ no
stris. Et vt inuocemus nomē tuum: et
laudemus te in captiuitate nostra: qz
cōuertemur ab iniq̄tate patrū nr̄orum
qui peccauerūt ante te. Et ecce nos in
captiuitate nr̄a sumus hodie: qua nos
dispersisti in improperiū et in maledi
ctum et in peccatū: scd'm oēs iniquitates
B patrū nostrorum qui discesserūt a te dn̄e
deus noster. Audi israel mādata vite:
auribus percipe vt scias prudentiam.
Quid est israel q̄ i terra inimicorum es?
Inueterasti in terra aliena: coinquina
tus es cū mortuis. Deputatus es cū de
scendētib⁹ in infernū. Dereliq̄sti fontē
sapiētie. Nā si in via dei ambulasses ha
bitasses vtiq3 in pace sup terrā. Disce
vbi sit prudētia: vbi sit virtus: vbi sit
intellectus: vt scias simul vbi sit lōgi
turnitas vite et victus: vbi sit lumē ocu
lorum et pax. Quis inuenit locū eius? Et
q̄s intrauit in thesauros eius? Ubi sūt
principes gentiū: et q̄ dn̄ant sup bestias
que sunt sup terrā? Qui in auibus celi
ludūt: q̄ argētū thesaurizāt et aurū in
quo cōfidūt hoīes: et nō est finis acqui
sitionis eorum. Qui argētū fabricāt et sol
liciti sunt: nec inuētio est operū illorum.
Exterminati sunt et ad inferos descēde
C runt: et alij loco eorum exurrexerūt. Iuue
nes viderūt lumē: et habitauerūt super
terrā. Viā aūt discipline ignorauerūt:
neq3 intellexerūt semitas eius: neq3 fi
lij eorum susceperūt eam. A facie ipsorum
longe facta est. Non est audita in terra
chanaā: neq3 visa est in themā. Filij q3
agar q̄ exquisierūt prudentiam que de
terra est: negociatores terre et themā:
et fabulatores et exq̄sitores prudentie et
intelligentie: viam autē sapientie ne
scierunt: neq3 commemorati sunt semi
tas eius. O israel q̄ magna est domus
dei: et ingēs locus possessiōis ei⁹. Ma
gnus est et non habet finē: excelsus et im
mēsus. Ibi fuerūt gygantes noīati: illi
q̄ ab initio fuerūt statura magna scien
tes bellū. Non hos elegit dn̄s: neq3 viā
discipline inuenerunt: ppterea perie
runt. Et qm̄ non habuerūt sapientiam:
interierunt ppter suam insipientiam.
Quis ascēdit in celum et accepit eam: D
eduxit eā de nubibus? Quis trāsfreta
uit mare et inuenit illā: et attulit illam
sup aurū electū? Nō est qui possit scire
vias eius: neq3 q̄ exquirat semitas ei⁹.
Sed q̄ scit vniuersa nouit eā: et adinue
nit eā prudentia sua. Qui preparauit
terram in eterno tēpore: et repleuit eā
bipedibus et quadrupedib⁹. Qui emit
tit lumē et vadit: et vocauit illud: et obe
dit illi in tremore. Stelle aūt dederūt
lumē in custodijs suis: et letate sūt. Uo
cate sunt et dixerunt. Assumus. Et luxe
rūt ei cū iocunditate: q̄ fecit illas. Hic
est deus nr̄: et nō estimabit alius aduer
sus eū. Hic adinuenit omnē viā disci
pline: et tradidit illā iacob puero suo:
et israel dilecto suo. Post hec in terris
visus est: et cū hoībus cōuersatus est.
¶ Ca. S. De lege eterna et tenentibus
eam et spernentibus eā: vox ecclesie tri
bulantis: confortatio et cōsolatio hie
rusalem: id est ecclesie in tribulationi
bus constitute. Capi. iiij.

Ic liber mādatorum dei: et lex E
que est in eternū. Oēs qui te
nēt eā peruenient ad vitā: qui
aūt dereliquerūt eā in mor
tē. Conuertere iacob et appre
hende eā: ambula per viā ad splendorem
eius ꝯ lumē eius. Ne tradas alteri glo
riam tuā: et dignitatē tuā gēti aliene.
Beati sum⁹ isrl': qz q̄ deo placēt manife
sta sūt nobis. Animequior esto ppl's dei
mēorabilis isrl'. Uenūdati estis gētib⁹:
non in pditionē: sz ppter q̄d in ira dei
ad iracundiā puocastis dūm: traditiq3
estis aduersarijs. Exacerbastis eñ eum F
qui fecit vos deum eternum: immolan

tes demoniis ⁊ nõ deo. Obliti em̄ estis
eum qui nutriuit vos: ⁊ cõtristatis nu
tricem vestrã hierl'm. Uidit em̄ iracun
diam a deo venientẽ vobis: ⁊ dixit. Au
dite confines syon. Adduxit enim mi-
hi deus luctum magnum. Uidi em̄ ca-
ptiuitatem populi mei: filioꝝ meorũ:
⁊ filiarum quã supduxit illis eternus.
Nutriui enim illos cum iocũditate: di
C misi autẽ illos cũ fletu ⁊ luctu. Nemo
gaudeat super me viduam ⁊ desolatã:
a multis derelicta sum propter pecca-
ta filiorum meorum: quia declinauerũt
a lege dei. Iusticias autẽ ipsius nescie-
runt: nec ambulauerunt per vias man
datoꝝ dei: neq; ꝑ semitas veritatis ei⁹
cũ iusticia ingressi sunt. Ueniãt ꝯfines
syon: ⁊ memorent captiuitatẽ filioꝝ et
filiarum mearum: quã superduxit illis
eternus. Adduxit em̄ super illos gen-
tem de lõginquo: gentẽ improbã ⁊ alte
rius lingue: qui nõ sunt reueriti sene:
D neq; puerorũ misereti sunt. Et adduxe-
rũt dilectos vidue: ⁊ a filijs vnicã deso
lauerunt. Ego aũt quid possum adiu-
uare vos? Qui em̄ adduxit super vos
mala: ipse vos eripiet de manib⁹ inimi
coꝝ vestroꝝ. Ambulate filij ambulate:
ego enim derelicta sum sola. Exui me
stola pacis: indui autẽ me sacco obse-
cratiõis: ⁊ clamabo ad altissimũ i die-
I.eodem. bus meis. Animequiores estote filij: cla-
mate ad dñm: et eripiet vos de manu
principũ inimicorum. Ego em̄ speraui
in eternũ salutẽ vestram: et venit mihi
gaudiũ a sancto super mia: que veniet
E vobis ab eterno salutari nostro. Emi-
sit enim vos cum luctu ⁊ ploratu: redu
cet autem vos mihi dominus cum gau
dio ⁊ iocunditate in sempiternũ. Si-
cut enim viderunt vicine syon captiui-
tatem vestrã a deo: sic videbunt ⁊ in ce
leritate salutem vestram in deo que su
perueniet vobis cum honore magno ⁊
splendore eterno. Filij patienter susti-
nete irã que superueniet vobis. Perse
cutus est enim te inimicus tuus: sed ci
to videbis perditionem ipsius: et sup
ceruices ipsius ascendes. Delicati mei
ambulauerũt vias asperas: ducti sunt
em̄ vt grex direptus ab inimicis. Ani-
mequiores estote filij: ⁊ proclamate ad
dñm. Erit em̄ memoria vestra ab eo q
F ducit vos. Sicut em̄ fuit sensus vester
vt erraretis a deo: decies tãtum iterũ
cõuertentes requiretis eũ. Qui em̄ in-
duxit vobis mala: ipse rursum adducet
vobis sempiternam iocũditatem cum
salute vestra. Animequior esto hierl'm.
Exhortatur enim te qui te nominauit. I.eodem.
Nocẽtes peribũt q te vexauerũt: ⁊ qui
gratulati sunt in tua ruina punientur.
Ciuitates quib⁹ seruierũt filij tui pu-
nient: ⁊ que accepit filios tuos. Sicut
enim gauisa est i tua ruina: et letata est
in casu tuo: sic contristabit in sua deso
latiõe. Et amputabitur exultatio mul
titudinis eius: et gaudimonium eius
erit in luctum. Ignis enim superueniet G
ei ab eterno in longiturnis dieb⁹: ⁊ ha
bitabit a demonijs in multitudine tẽ
poris. Circunspice hierl'm ad orientẽ:
et vide iocunditatẽ a deo tibi venientẽ.
Ecce em̄ veniũt filij tui quos dimisisti I.5.b.
dispersos: veniunt collecti ab oriente
vsq; ad occidentem: in verbo scti gau-
dentes in honorem dei.

¶ Ca. V. De christo domino qui est io-
cũditas veniens a deo missus: de chri-
sto domino et ecclesia. Capitulum. v.

Xue te hierusalem stola lu A
ctus et vexationis tue: ⁊ in
due te decore ⁊ honore que
a deo tibi est sempiterna
gloria. Circundabit te de⁹
diploide iusticie: et impo-
net mitram capiti tuo honoris eterni.
Deus enim ostendet splendorem suum
in te: qui sub celo est. Nominabitur em̄ B
tibi nomẽ tuum a deo in sempiternũ: I.4.g.
pax iusticie et honor pietatis. Exurge
hierusalem et sta in excelso: et circun-
spice ad orientem: et vide collectos fi-
lios tuos ab oriẽte sole vsq; ad occidẽ
tem: in verbo sancti gaudentes dei me- C
moria. Exierunt enim abs te pedibus
ducti ab inimicis: adducet autem illos
dominus ad te portatos i honorem si-
cut filios regni. Constituit em̄ deus hu
miliare omnem mõtem excelsum: ⁊ ru-
pes perennes et conualles replere in-
equalitatẽ terre: vt ambulet israel dili D
genter in honorẽ dei. Obumbrauerunt
autem silue: ⁊ omne lignum suauitatis
israel mandato dei. Adducet em̄ deus
israel cum iocunditate in lumine ma-
iestatis sue: et cum misericordia et iu-
sticia que est ex ipso.

¶ Incipit exemplum epistole eiusdem
quã misit Hieremias ad abductos ca-
ptiuos in Babyloniam a rege babylo
niorum: vt annunciaret illis sm̄ quod
preceptum est illi a deo.

Capitulum. vi.

A Ropter peccata que pecca
stis ante deum: abducemi-
ni in babyloniã captiui a
nabuchodonosor rege ba-
byloniorũ. Ingressi itaq; in
babylonẽ: eritis ibi annis
plurimis et tẽporib⁹ lõgis vsq; ad ge-
nerationem septẽ: post hoc aũt educam
vos inde cũ pace. Nunc autẽ videbitis
in babylonia deos aureos ꝛ argẽteos:
et lapideos et ligneos in humeris por-
tari: ostentantes metum gentibus. Ui-
dete ergo ne et vos similes efficiamini
factis alienis ꝛ metuatis: ꝛ metus vos
capiat in ipsis. Uisa itaq; turba de re-
tro ꝛ ab ante adorãtes: dicite in cordi-
bus vestris. Te oportet adorari domi-
ne. Angelus autẽ meus vobiscum est.
Ipse autem exquiram animas vestras.
Nam ligna ipsorũ polita a fabro: ipsa
etiã inaurata et inargẽtata falsa sunt:
et non possunt loqui. Et sicut virgini
amanti ornamẽta: ita accepto auro fa-
bricata sunt. Coronas certe aureas ha-
bent super capita sua dij illorum vnde
subtrahunt sacerdotes ab eis aurũ et
argentũ: ꝛ erogãt illud in semetipsis.
B Dant aũt et ex ipso prostitutis ꝛ mere-
trices ornant: et iterũ cũ receperint il-
lud a meretricib⁹: ornãt deos suos. Hi
aũt nõ liberantur ab erugine: et tinea.
Opertis aũt illis veste purpurea: exter-
gẽt faciẽ ipsorũ ꝓpter puluerẽ domus
qui est plurimus inter eos. Sceptrum
aũt habet vt homo sicut iudex regiõis:
qui in se peccantẽ nõ interficit. Habet
etiã in manu gladiũ et securim: se autẽ
de bello ꝛ a latronib⁹ non liberat. Unde
vobis notũ sit: q2 nõ sunt dij. Nõ ergo
reuereamini eos. Sicut enĩ vas hoĩs cõ-
fractũ inutile efficit: tales sunt ꝛ dij il-
lorũ. Cõstitutis illis i domo: oculi eorũ
pleni sunt puluere a pedib⁹ introeun-
tiũ. Et sicut alicui q̃ regẽ offendit cir-
cũsepte sunt ianue: aut sicut ad sepul-
chrũ adductũ mortuũ: ita tutant sacer-
dotes ostia clausuris ꝛ seris: ne a latro-
nib⁹ expoliẽtur. Lucernas accendũt il-
lis ꝛ quidẽ multas: ex quibus nullã vi-
dere possunt. Sũt autẽ sicut trabes in
C domo. Corda vero eorũ dicũt elingere
serpẽtes q̃ de terra sunt: dũ comedunt
eos ꝛ vestimẽtũ ipsorũ: ꝛ nõ sentiũt. Ni-
gre fiunt facies eorũ a fumo q̃ in domo
fit. Supra corpus eorũ et supra caput
eorũ volãt noctue ꝛ hirũdines et aues:
etiã similiter ꝛ catte. Unde sciatis q2 nõ
sunt dij. Ne ergo timueritis eos. Aurũ
etiã qđ habẽt ad specimẽ ✝ est: nisi ali- alis ✝ spẽ
quis exterserit eruginem: nõ fulgebũt:
neq; enĩ dũ cõflarent sentiebãt. Ex om-
ni precio empta sunt: in quib⁹ spũs nõ
inest ipsis. Sine pedib⁹ i humeris por- Esa. 46. b.
tantur: ostentantes ignobilitatem suã
hoĩbus. Confundant etiam qui colunt
ea. Propterea si ceciderint i terrã: a se-
metipsis nõ consurgũt: neq; si quis eũ
statuerit rectũ per semetipsum stabit:
sed sicut mortuis humeri eorũ illis ap-
ponent. Hostias illorũ vendũt sacerdo-
tes ipsorũ ꝛ abutunt: similiter ꝛ mulie-
res eorũ decerpẽtes: neq; infirmo neq;
mẽdicãti aliquid impartiũt: de sacrifi-
cijs eorũ fete et mẽstruate contingunt.
Sciẽtes itaq; ex his: q2 nõ sunt dij ne
timeatis eos. Unde enĩ vocãtur dij: q2
mulieres apponũt dijs argẽteis et au-
reis ꝛ ligneis: ꝛ i domib⁹ eorũ sacerdo-
tes sedẽt: habẽtes tunicas scissas ꝛ ca-
pita ꝛ barbã rasam: quorũ capita nuda D
sunt. Rugiũt aũt clamãtes cõtra deos
suos sicut in cena mortui. Uestimenta
eorũ auferũt sacerdotes: ꝛ vestiunt vxo-
res suas et filios suos. Neq; si qđ mali
patiunt ab aliquo: neq; si qđ boni po-
terũt retribuere: neq; regẽ constituere
possunt: neq; auferre. Similiter neq;
dare diuitias possunt: neq; malũ retri- Deut. 12. c.
buere. Si q̃s illis votũ vouerit et non
reddiderit: neq; hoc requirũt. Hoĩem
a morte nõ liberant: neq; infirmũ a po-
tẽtiori eripiũt. Hominẽ cecũ ad visum
nõ restituũt: de necessitate hominẽ nõ
liberabũt. Uidue nõ miserebunt: neq;
orphanis benefacient. Lapidib⁹ de mõ-
te similes sunt dij illorũ: lignei et lapi-
dei: et aurei et argentei. Qui autem co-
lunt ea: confundẽtur. Quomodo ergo
estimandũ est: aut dicendum illos esse
deos? Adhuc enim ipsis chaldeis non
honorantib⁹ ea: qui cum audierint mu-
tum non posse loqui: offerunt illud ad
bel: postulantes ab eo loqui quasi pos-
sint sentire qui non habent motum. Et
ipsi cũ intellexerint: relinquent ea. Sẽ- E
sum enĩ non habẽt ipsi dij illorũ. Mu-
lieres autẽ circũdate funib⁹ in vijs se-
dent: succendentes ossa oliuarũ. Cum
aũt aliqua ex ipsis abstracta ab aliquo
transeunte dormierit cũ eo: proxime sue
exprobrat ꝙ ea nõ sit digna habita si-
cut ipsa: neq; funis eius diruptus sit.
Oĩa aũt que illis fiũt: falsa sunt. Quo-
modo estimandũ aut dicendũ est illos

esse deos? A fabris aũt ⁊ ab aurificibꝰ
facta sunt. Nihil aliud erãt: nisi id qđ
volũt esse sacerdotes. Aurifices etiam
ipsi q̃ ea faciũt: nõ sunt multi tpis. Nã
quid ergo possunt ea q̃ fabricata sunt
ab ipsis esse dij. Reliquerũt aũt falsa ⁊
opprobriũ postea futuris. Nã cũ sup-
uenerit illis p̃liũ ⁊ mala: cogitãt sacer
dotes post se vbi se abscondãt cũ illis.
Quomodo ergo sentiri debeãt qm̃ dij
sunt: q̃ nec de bello se liberant: neq̃ de
F malis se eripiũt. Nã cũ sint lignea ⁊ la
pidea: ⁊ inaurata et inargentata: sciet
postea q: falsa sunt ab vniuersis gẽtibꝰ
et regibꝰ q̃ manifeste sunt: q: non sunt
dij: sed opa manuũ hoim: ⁊ nullũ opus
dei in illis. Unde ergo notũ est q: non
sunt dij: sed opera manuũ hoim: ⁊ nul-
lum dei opus in ipsis est. Regẽ regioni
nõ suscitãt: neq̃ pluuiã hoibꝰ dabũt.
Judiciũ quoq̃ nõ discernẽt: neq̃ regio
nes liberabunt ab iniuria: q: nihil pos
sunt sicut cornicule inter mediũ celi et
terre. Etenĩ cũ inciderit ignis i domũ
deorũ ligneorũ ⁊ argẽteorũ et aureorũ:
sacerdotes q̃dẽ ipsorũ fugiẽt ⁊ libera-
buntur: ipsi vero sicut trabes i medio cõ
burent. Regi aũt ⁊ bello non resistent.
Quõ ergo estimãdũ est aut recipiẽdũ:
q: dij sunt. Nõ a furibꝰ neq̃ a latroni-
bus se liberabũt dij lignei ⁊ lapidei: ⁊
inaurati ⁊ inargentati: q̃bꝰ iniqui for-
tiores sunt. Aurũ ⁊ argẽtũ ⁊ vestimen
tum quo operti sunt auferẽt illis ⁊ abi
bũt: nec sibi auxiliũ ferent. Itaq̃ meliꝰ
est esse regẽ ostentantẽ virtutẽ suã: aut
vas in domo vtile in quo gloriabitur
q̃ possidet illud: vel ostiuz in domo qđ
custodit q̃ in pace sunt: q̃ falsi dij. Sol
quidẽ ⁊ luna ac sidera cũ sint splẽdida
et emissa: ad vtilitates obandiunt: si-
militer ⁊ fulgur cũ apparuerit: perspi
cuum est. Idipsum aũt et spũs in omni
regione spirat: ⁊ nubes q̃bꝰ cũ impera
tum fuerit a deo perambulare in vni-
uersum orbẽ: perficiunt qđ imperatuz
G est eis. Ignis etiã missus desup vt con
sumat mõtes et siluas: facit qđ p̃ceptũ
est ei. Hec aũt neq̃ speciebꝰ neq̃ virtu
tibus vni eorũ similia sunt. Unde neq̃
estimãdum est: neq̃ dicendũ illos esse
deos: qñ nõ p̃nt neq̃ iudiciũ iudicare
neq̃ q̃cq̃ facere hoibꝰ. Sciẽtes itaq̃
q: nõ sunt dij: ne ergo timueritis eos.
Neq̃ enim regibus maledicẽt: neq̃ be
nedicent. Signa etiã in celo gentibus
non ostendũt: neq̃ vt sol lucebũt: neq̃
illuminabunt vt luna. Bestie meliores
sunt illis: que possunt fugere sub tectũ
ac prodesse sibi. Nullo itaq̃ modo no-
bis est manifestũ: q: sunt dij ꝓpter qđ
ne timeatis eos. Nam sicut in cucume-
rario formido nihil custodit: ita sunt
dij illorũ lignei ⁊ argentei et inaurati.
Eodẽ modo et in horto spina alba: su-
pra quã omnis auis sedet. Similiter
et mortuo proiecto in tenebris similes
sunt dij illorũ lignei ⁊ inaurati ⁊ inar-
gẽtati. A purpura quoq̃ ⁊ murice que
supra illos tenẽt: scietis itaq̃ q: non
sunt dij. Ipsi etiã postremo comedun-
tur: ⁊ erit opprobriũ in regione. Me-
lior est homo iustus q̃ nõ habet simula
cra: nam erit longe ab opprobrijs.

¶ Liber baruch explicit.

¶ Prologus sancti hieronymi in Eze-
chielem prophetam incipit.

Ezechiel propheta cum ioa- 4.re.24.b.
chim rege iuda captiuꝰ du
ctus est in babylonẽ: ibiq̃
his q̃ cũ eo captiui fuerant
ꝓphetauit penitẽtibus q̃
ad hieremie vaticinium se
vltro aduersarijs tradidissent: ⁊ vide-
rẽt adhuc vrbẽ hierosolymã stare quã
ille casuraz esse predixerat. Tricesimo
autem etatis sue anno et captiuitatis
q̃nto: exorsus est ad cõcaptiuos loqui.
Et eodem tempore licet posterior hic
in chaldea: hieremias in iudea prophe
tauerunt. Sermo eius nec satis diser-
tus nec admodum rusticus est: sed ex
vtroq̃ medie temperatus. Sacerdos
et ipse fuit sicut hieremias: p̃ncipia vo
luminis ⁊ finem magnis habẽs obscu-
ritatibꝰ inuoluta. Sed et vulgata eiꝰ
editio nõ multum distat ab hebraico.
Unde satis miror quid cause extiterit
vt si eosdem in vniuersis libris habe-
mus interpretes: in aliis eadẽ: in alijs
diuersa transtulerint. Legite igitur et
hunc iuxta translationẽ nostram: quo-
niam per cola scriptus et comata: ma-
nifestiorez legentibus sensum tribuit.
Si autem amici mei ⁊ hunc subsanna
uerint: dicite eis quod nemo eos com-
pellat vt scribãt. Sed vereor ne illud
eis eueniat quod grece significantiꝰ di
citur: vt vocentur phagoledori: quod
est manducantes senecias.

¶ Prologus explicit.

¶ Ezechiel propheta incipit.
¶ Ca. S. Uiſio ſcribitur quatuoꝛ ani-
malium: τ viſio rotarum throni dei: et
imaginis ſuper thronum. Capitulū. i.

A

Et factum eſt
in triceſimo anno: in
quarto in quinta men
ſis cū eſſem ī medio ca
ptiuoꝝ iuxta fluuium
chobar: apti ſunt celi
et vidi viſiones dei. In
quinta mēſis ipe eſt an
nus ꝗntus tranſmigra
tiōis regis ioachim: factū eſt ꝟbū dñi
ad ezechielē filiū buzi ſacerdotē in ter
B ra chaldeoꝝ ſecus flumē chobar. Et fa
cta eſt ſup eū ibi manus dñi. Et vidi: τ
ecce vētus turbinis veniebat ab aqlo-
ne: τ nubes magna: et ignis inuoluēs:
et ſplendoꝛ in circūitu ei⁹: τ de medio
eius q̄ſi ſpēs electri. i. de medio ignis.
Et ī medio eoꝝ ſilitudo q̄tuoꝛ aialiū:
et hic aſpectus eoꝝ. Silitudo hoīs in
eis. Et q̄tuoꝛ facies vni: τ q̄tuoꝛ penne
vni: τ pedes eoꝝ pedes recti: et planta
pedis eoꝝ q̄ſi plāta pedis vituli: τ ſcin
tille q̄ſi aſpect⁹ eris cādētis. Et man⁹
hoīs ſub pēnis eoꝝ in q̄tuoꝛ partib⁹: τ
facies et pēnas p q̄tuoꝛ ptes habebāt:
iūcteq; erāt pēne eoꝝ alteri⁹ ad alteꝝ.
C Nō reuertebant̄ cū incederēt: ſed vnū-
de pe. di. 2. quodq; an̄ faciē ſuā gradiebat̄. Sili-
c. pēnata. τ tudo aūt vult⁹ eoꝝ facies hoīs τ facies
onō reuer- leonis a dextris ipoꝝ q̄tuoꝛ: facies aūt
tebantur. bouis a ſiniſtris ipſoꝝ q̄tuoꝛ: et facies
aqle deſup ipſoꝝ q̄tuoꝛ: τ facies eoꝝ τ
pēne eoꝝ extēte deſup. Due pēne ſingu
loꝝ iūgebant̄: τ due tegebant coꝛpoꝛa
eoꝝ. Et vnūquodq; eoꝝ corā facie ſua
ambulabat. Ubi erat ipet⁹ ſpūs: illuc
gradiebant̄: nec reuertebant̄ cū ābula-
D rēt. Et ſilitudo aialiū et aſpect⁹ eoꝝ
q̄ſi carbonū ignis ardētiū: τ quaſi aſpe
ctus lampadaꝝ. Hec erat viſio diſcur
rēs ī medio aialiū ſplēdoꝛ ignis: et de
igne fulgur egrediēs. Et aialia ibāt et
reuertebant̄ ī ſilitudinē fulguris cho-
ruſcātis. Cūq; aſpicerē aialia appruit
rota vna ſup terrā iuxta aialia hn̄s q̄-
tuoꝛ facies. Et aſpect⁹ rotaꝝ τ op⁹ ea-
rū q̄ſi viſio maris: τ vna ſilitudo ipaꝝ
q̄tuoꝛ τ aſpect⁹ earū et opa q̄ſi ſit rota
in medio rote. Per q̄tuoꝛ partes earū
eūtes ibāt: τ nō reuertebant̄ cū ambu-
E larēt. Statura q̄ꝫ erat rotis et altitu-
do τ hoꝛribilis aſpect⁹. Et totū coꝛp⁹
oculis plenū in circūitu ipſarū q̄tuoꝛ.
Cūq; ambularēt aialia: ambulabāt pa
riter τ rote iuxta ea. Et cū eleuarētur
aialia de terra: eleuabant̄ ſimul τ rote.
Quocūq; ibat ſpūs: illuc eūte ſpū τ ro
te pariter eleuabant̄ ſequētes eū. Spi
ritus eni vite erat in rotis. Cū euntib⁹
ibāt: τ cū ſtātib⁹ ſtabāt: τ cū eleuatis a
terra pariter eleuabant̄ τ rote ſequen
tes ea: qꝛ ſpūs vite erat in rotis. Et ſili F
tudo ſup capita aialiū firmamenti q̄ſi
aſpect⁹ cryſtalli hoꝛribilis: τ extēti ſu
per capita eoꝝ deſup. Sub firmamēto
aūt pēne eoꝝ recte alteri⁹ ad alterum.
Unūquodq; duab⁹ alis velabat coꝛp⁹
ſuū: τ alterum ſilr velabat̄. Et audiebā
ſonū alarū quaſi ſonū aquarum multa
rū: quaſi ſonū ſublimis dei. Cūq; ābu-
larēt quaſi ſon⁹ erat multitudinis vt
ſon⁹ caſtroꝝ. Cūq; ſtarēt demittebant̄
pēne eoꝝ. Nā cū fieret vox ſup firmamē
tū qđ erat ſup caput eoꝝ: ſtabāt τ ſub-
mittebāt alas ſuas. Et ſup firmamētū G
qđ erat imminēs capiti eoꝝ quaſi aſpe
ctus lapidis ſaphiri: τ ſimilitudo thꝛo
ni: τ ſup ſilitudinē throni ſimilitudo
quaſi aſpectus hominis deſup. Et vidi
quaſi ſpeciē electri velut aſpectū ignis
intrinſec⁹ p circūitū ei⁹: a lūbis ei⁹ τ de
ſup: τ a lūbis ei⁹ vſq; deoꝛſuꝫ vidi q̄ſi
ſpeciē ignis ſplēdētis in circūitu: ve-
lut aſpectū arc⁹ cū fuerit ī nube in die
pluuie: h erat aſpect⁹ ſplēdoꝛis p gyꝝ.
¶ C. S. Mittitur propheta reuocare
populū ab erroꝛib⁹ ſuis. Ca. ij.

Ec viſio ſimilitudinis glo- A
rie dñi. Et vidi: τ cecidi in f. 3. f.
faciem meā: τ audiui vocē lo 50. di. c. qđ
quentis. Et dixit ad me. Fi- eſt hoc.
li hominis: ſta ſuper pedes
tuos: τ loquar tecū. Et ingreſſus eſt in
me ſpūs poſtq̄ locut⁹ eſt mihi: τ ſtatu-
it me ſupꝛa pedes meos: τ audiui loq̄n
tē ad me τ dicētē. Fili hoīs: mitto ego B
te ad filios iſrl̄: ad gētes apoſtatrices
q̄ receſſerunt a me. Patres eoꝝ pṽuari-
cati ſunt pactū meū vſq; ad hūc diem:
τ filij dura facie τ indomabili coꝛde ſūt
ad quos ego mitto te. Et dices ad eos.
Hec dicit dñs de⁹. Si forte vel ipſi au
diant: et ſi forte quieſcant: qm̄ domus
exaſperans eſt: τ ſcient qꝛ ꝓpheta fue-
rit in medio eoꝝ. Tu ergo fili hoīs ne C
timeas eos: neq; ſermones eorum me
tuas: qm̄ ī creduli τ ſubuerſoꝛes ſunt te
cū: et cum ſcoꝛpionib⁹ habitas. Uerba
eoꝝ ne timeas: τ vultus eoꝝ ne foꝛmi-

deus: quia domus exasperans est. Loqueris ergo verba mea ad eos: si forte audiant et quiescant: quoniam irritatores sunt. Tu autem fili hominis audi quecunque loquar ad te: et noli esse exasperans: sicut domus exasperatrix est. Aperi os
Apoca.5.a tuum et comede quecunque ego do tibi. Et vidi: et ecce manus missa ad me in qua erat inuolutus liber: et expandit illum coram me: qui erat scriptus intus et foris: et scripte erant in eo lamentationes et carmen et ve.

¶ C.S. Cibatur propheta volumine: recipit faciem sicut adamantis et silicis: et mittitur ad filios transmigrationis: probatur obsidio hierusalem per inclusionem prophete: de gloria domini quam vidit in campo: quod oportet speculatorem annunciare peccatori scelera sua: ne requiratur sanguis de manibus eius.

Capitulum.iij.

Et dixit ad me. Fili hominis: quodcunque inueneris comede. Comede volumen istud: et vade et loquere ad filios israel. Et aperui os meum: et cibauit me volumine illo. Et dixit
Exo.10.b. ad me. Fili hominis venter tuus comedet: et viscera tua complebuntur volumine isto quod ego do tibi. Et comedi illud: et factum est in ore meo sicut mel dulce. Et dixit ad me. Fili hominis vade ad domum israel: et loqueris verba mea ad eos. Non enim ad populum profundi sermonis: et ignote lingue tu mitteris ad domum israel: neque ad populos multos profundi sermonis et ignote lingue: quorum non possis audire sermones. Et si ad illos mittereris: ipsi audirent te. Domus autem israel nolunt audire te: quia nolunt audire me. Omnis quippe domus israel attrita fronte est: et duro corde. Ecce dedi faciem tuam valentiorem faciebus eorum: et frontem tuam duriorem frontibus eorum: et vt adamantem et vt silicem dedi faciem tuam. Ne timeas eos neque metuas a facie eorum: quia domus exasperans est. Et dixit ad me. Fili hominis: omnes sermones meos quos ego loquor ad te assume in corde tuo: et auribus tuis audi: et vade et ingredere ad transmigratio-
26.q.5.c. nem ad filios populi tui: et loqueris ad eos:
episcopi. et dices eis. Hec dicit dominus deus: si forte audiant et quiescant. Et assumpsit me spiritus: et audiui post me vocem commotionis magne: benedicta gloria domini de loco suo: et vocem alarum animalium percutientium alteram ad alteram: et vocem rotarum sequentium animalia: et vocem commotionis magne. Spiritus quoque leuauit me et assumpsit me: et abij amarus in indignatione spiritus mei. Manus enim domini erat mecum confortans me: et veni ad transmigrationem ad aceruum nouarum frugum: ad eos qui habitabant iuxta flumen chobar: et sedi vbi illi sedebant: et mansi ibi septem diebus merens in medio eorum. Cum autem pertransissent septem dies: factum est verbum domini ad me dicens. Fili hominis speculatorem dedi te domui israel: et audies de ore meo verbum: et annunciabis eis ex me. Si dicente me ad impium: morte morieris: non annunciaueris ei: neque locutus fueris vt auertatur a via sua impia et viuat: ipse impius in iniquitate sua morietur: sanguinem autem eius de manu tua requiram. Si autem tu annunciaueris impio: et ille non fuerit conuersus ab impietate sua et a via sua impia: ipse quidem in impietate sua morietur: tu autem animam tuam liberasti. Sed et si conuersus iustus a iustitia sua fuerit et fecerit iniquitatem: ponam offendiculum coram eo. Ipse morietur: quia non annunciasti ei. In peccato suo morietur: et non erunt in memoria iustitie eius quas fecit: sanguinem vero eius de manu tua requiram. Si autem tu annunciaueris iusto vt non peccet iustus: et ille non peccauerit: viuens viuet: quia annunciasti ei: et tu animam tuam liberasti. Et facta est super me manus domini: et dixit ad me. Surgens egredere in campum: et ibi loquar tecum. Et surgens egressus sum in campum: et ecce ibi gloria domini stabat quasi gloria quam vidi iuxta flumen chobar: et cecidi in faciem meam. Et ingressus est in me spiritus: et statuit me super pedes meos: et locutus est mihi: et dixit ad me. Ingredere et includere in medio domus tue. Et tu fili hominis: ecce data sunt super te vincula: et ligabunt te in eis: et non egredieris de medio eorum: et linguam tuam adherere faciam palato tuo: et eris mutus nec quasi vir obiurgans: quia domus exasperans est. Cum autem locutus fuero tibi: aperiam os tuum: et dices ad eos. Hec dicit dominus deus. Qui audit audiat: et qui quiescit quiescat quia domus exasperans est.

¶ C.S. Per laterem significatur instantia obsidionis ira dei irrefragabilis: per sanguinem diuturnitas captiuitatis decem tribuum: de angustia famis. Capitulum.iiij.

A Et tu fili hois: sume tibi la
terē: et pones eū corā te: et
describes ī eo ciuitatē hie
rusalem. Et ordinabis ad
uersus eā obsidionē: et edi
ficabis munitiões: et cōpor
tabis aggerē: et dabis ꝯ eā castra: et po
nes arietes ī gyro. Et tu sume tibi sar
taginē ferreā: et pones eā in murū fer
reum inter te et inter ciuitatē: et obfir
mabis faciē tuā ad eā: et erit ī obsidio
nē: et circūdabis eā. Signū est domui
isrl. Et tu dormies sup latus tuū sini
strū: et pones iniqtates dom⁹ isrl sup
eo numero dierū qbus dormies sup il
B lud: et assumes iniqtates eoꝝ. Ego aūt
dedi tibi ānos iniqtatis eoꝝ numero
dierū: trecētos et nonagīta dies: et por
tabis iniqtatē dom⁹ isrl. Et cū ꝯpleue
ris hec: dormies sup latus tuū dextru
scđo: et assumes iniqtatē dom⁹ iuda q
Num. 14. f. draginta dieb⁹. Diē p anno: diē inquā
p anno dedi tibi. Et ad obsidionē hie
rusalē ꝯuertes faciē tuā: et brachiū tuū
erit extētū: et pphetabis aduersus eā.
Ecce circūdedi te vinculis: et nō te con
uertes a latere tuo in lat⁹ aliud donec
cōpleas dies obsidiōis tue. Et tu sume
tibi frumētū et hordeū et fabā et lētē et
miliū et viciā: et mittes ea in vas vnū:
et facies tibi panes numero dierū qb⁹
C dormies sup latus tuū. Trecētis et no
naginta diebus comedes illud. Cibus
aūt tuus quo vesceris erit in pōdere vi
ginti statheres ī die. A tpe vsq ad tps
comedes illud. Et aquā in mensura bi
bes sextā partē hin. A tpe vsq ad tps
bibes illud. Et quasi subcinericiū hor
deaceū comedes illud: et stercore quod
egredit de hoie operies illud in oculis
eoꝝ. Hec dicit dñs. Sic comedēt filii
isrl panē suū pollutū īter gētes ad qs
F. 20. g. eiciā eos. Et dixi. Ah: ah: ah: dñe de⁹. Ec
D ce aīa mea nō est polluta: et morticinū
et laceratū a bestiis non comedi ab in
fantia mea vsq nūc: et nō est ingressa in
F. 5. d. et os meū ois caro immūda. Et dixit ad
14. d. me. Ecce dedi tibi fimū boū pro sterco
ribus humanis: et facies panem tuū in
eo. Et dixit ad me. Fili hois ecce ego
cōterā baculū panis in hierlm: et come
dēt panē suū in pondere et in sollicitu
dine: et aquā in mēsura et in angustia bi
bent: vt deficientib⁹ pane et aqua: cor
ruat vnusquisq ad fratrē suū: et cōta
bescat in iniquitatibus suis.
¶ C. V. In cesarie et barba diuersa iu
dicia ppli significant: et de malis futu
ris super hierusalem. Capitulum. v.

Et tu fili hois: sume tibi A
gladiū acutū radētē pilos
et assumes eū: et duces p ca
put tuū: et p barbā tuā: et
assumes tibi statherā pon
deris: et diuides eos. Ter
tiā partē igni cōbures in medio ciui
tatis: iuxta cōpletionē dierū obsidio
nis: et assumes tertiā partē: et concides
gladio in circūitu ei⁹: tertiā vero aliā
disperges in ventū: et gladiū nudabis
post eos. Et sumes inde paruū numerū:
et ligabis eos in summitate pallii tui.
Et ex eis rursuz tolles et proiicies eos in
medio ignis: et cōbures eos igni: et ex
eo egrediet ignis in oēm domū israel.
Hec dicit dñs deus. Ista est hierlm: in B
medio gētiū posui eā: et in circūitu ei⁹
terras. Et ꝯtēpsit iudicia mea vt plus
esset impia q gētes: et pcepta mea vltra
q terre q in circūitu ei⁹ sunt. Iudicia
eñ mea piecerūt: et in pceptis meis nō
ambulauerunt. Idcirco hec dicit domi
nus de⁹. Qr superastis gētes q ī circūi
tu vestro sunt: et in pceptis meis nō am
bulastis: et iudicia mea non fecistis: et
iuxta iudicia gētiū q in circūitu vestro
sunt nō estis operati. Ideo hec dicit dñs
de⁹. Ecce ego ad te: et ipse ego faciam in
medio tui iudicia in oculis gētiū: et fa
ciā in te q nō feci: et qbus similia vltra
nō faciā propter oēs abominationes
tuas. Ideo patres comedēt filios suos C
in medio tui: et filii comedent patres
suos. Et faciā in te iudicia: et ventilabo
vniuersas reliquias tuas in omnē ven
tū. Idcirco viuo ego: dicit dñs de⁹: ni
si pro eo q sanctū meū violasti in oīb⁹
offensionib⁹ tuis: et in cūctis abomina
tiōibus tuis. Ego qz confringā: et non
parcet ocul⁹ me⁹: et nō miserebor. Ter
tia pars tui peste morieť et fame cōsu
met ī medio tui: et tertia pars tui ī gla
dio cadet in circūitu tuo. Tertiā vero
partē tuā in oēm vētū dispergā: et gla
diū euaginabo post eos. Et cōplebo fu
rorē meū: et requiescere faciā indignatio D
nē meā in eis: et cōsolabor. Et scient qr
ego dñs locut⁹ sum in zelo meo: cū im
pleuero oēm indignationē meā ī eis.
Et dabo in te desertū et in opprobriū
gētibus que in circūitu tuo sunt: in cō
spectu omnis pretereūtis. Et eris op
probriū et blasphemia: exemplū et stu
por in gētibus q in circūitu tuo sunt.

cum fecero in te iudicia in furore et in
indignatiōe: ꝛ in increpatiōibus ire q̄
ego dn̄s locutus sum: qn̄ misero sagit-
tas famis pessimas in eos q̄ erunt mor
i.4.d. tifere: ꝛ quas mittā vt disp̄dā vos. Et
j.14.d. famē cōgregabo sup̄ vos: ꝛ cōterani in
vobis baculū panis: ꝛ immittā in vos
famē ꝛ bestias pessimas vsq̃ ad inter-
nitionē. Et pestilētia et sanguis trāsi-
būt per te: ꝛ gladiū inducam super te.
Ego dominus locutus sum.
¶ Capitu. Summarium. Propter pec
catum idolatrie ostēdit populum pla
gis percussum. Capitulum. vj.

A j.36.a. Et factus est sermo dn̄i ad
me dicens. Fili hoīs pone
faciē tuā ad mōtes isrl': et
ꝓphetabis ad eos ꝛ dices.
Mōtes israel audite v̄bū
dn̄i dei. Hec dicit dn̄s de⁹
montib⁹ ꝛ collib⁹: rupibus et vallib⁹.
Ecce ego inducā sup̄ vos gladiū: et di-
sperdā excelsa vestra: et demoliar aras
vestras: ꝛ confringentur simulacra ve-
stra: ꝛ deijciā interfectos vestros ante
idola vestra. Et dabo cadauera filiorū
israel ante faciem simulacrorū vestro-
rum: et dispergā ossa vestra circa aras
vestras in omnibus habitationib⁹ ve-
B stris. Urbes deserte erūt et excelsa de-
molientur: ꝛ dissipabuntur ꝛ interibūt
are vestre ꝛ cōfringent: ꝛ cessabūt ido-
la vestra: ꝛ cōterent delubra vestra: ꝛ de
lebūtur op̄a vestra: ꝛ cadet interfectus
in medio v̄ri: ꝛ scietis q2 ego sum dn̄s.
Et relinquā in vobis eos q̄ fugerit gla
diū in gentib⁹: cū dispersero vos in ter
ras: ꝛ recordabūtur mei liberati vestri
in gētib⁹: ad quas captiui ducti sunt:
q2 cōtriui cor eoꝝ fornicās ꝛ recedens
a me: ꝛ oculos eoꝝ fornicātes post ido
la sua: ꝛ displicebūt sibimet sup̄ malis
q̄ fecerāt in vniuersis abominationib⁹
suis: ꝛ sciēt q2 ego dn̄s nō frustra locu
C tus sum vt facerē eis malum hoc. Hec
dicit dn̄s deus. Percute manū tuam et
allide pedem tuū: ꝛ dic heu ad omnes
abominatiōes malorū dom⁹ israel: q2
gladio fame ꝛ peste ruituri sunt. Qui
longe est peste morietur: qui autē ꝓ-
pe gladio corruet: ꝛ q̄ relictus fuerit ꝛ
obsessus fame morief. Et cōplebo in-
dignationem meā in eis: ꝛ scietis quia
ego dn̄s: cū fuerint interfecti vestri in
medio idoloꝝ vestroꝝ i circuitu ararū
vestrarū ꝛ in omni colle excelso: ꝛ i cū-
ctis summitatib⁹ mōtiū: ꝛ subtus omē
lignū nemorosum: ꝛ subtus vniuersam D
quercū frondosam locū vbi accēderūt
thura redolētia vniuersis idolis suis.
Et extendā manū meā super eos: ꝛ fa-
ciam terrā eorum desolatā ꝛ destitutā
a deserto deblatha in omnibus habita
tionib⁹ eorum: et scient quia ego dn̄s.
¶ C. S. De instāti ꝛ longa captiuitate
et cā eiusdē: et ppl's nō rebellās piecit
diuitias longe propter fugam. Ca. vij.

Et factus est sermo domi- A
ni ad me: dicens. Et tu fili j.eodem.
hominis: hec dicit domi-
nus de⁹ terre israel. Finis
venit: venit finis sup̄ qua-
tuor plagas terre. Nunc fi-
nis super te: et immittā furorē meum
in te. Et iudicabo te iuxta vias tuas.
Et ponam contra te omnes abomina- j.9.b.
tiones tuas. Et nō parcet oculus meus
super te: et nō miserebor: sed vias tuas
ponam super te: et abominationes tue
in medio tui erunt: et scietis quia ego
dn̄s. Hec dicit dn̄s deus. Afflictio vna: B
afflictio ecce venit. Finis venit: venit fi j.eodem.
nis. Euigilabit aduersū te: ecce venit.
Uenit contritio super te q̄ habitas in
terra. Uenit tēpus: prope est dies occi
sionis: et non glorie montium. Nūc de
propinquo effundā irā meā super te:
et complebo furorē meum in te. Et iu-
dicabo te iuxta vias tuas: et imponam C
tibi omnia scelera tua. Et non parcet
oculus meus nec miserebor: sed vias
tuas imponam tibi: ꝛ abominationes
tue in medio tui erunt: et scietis quia
ego sum domin⁹ percutiēs. Ecce dies:
ecce venit. Egressa est cōtritio. Floruit
virga: germinauit superbia: iniquitas
surrexit i virga impietatis. Nō ex eis:
et nō ex populo: neq̃ ex sonitu eoꝝ: et
nō erit requies in eis. Uenit tempus: D
appropinquauit dies. Qui emit nō le-
tef: ꝛ qui vendit non lugeat: q2 ira sup̄
omnē populū eius: q2 q̄ vēdit ad id q̄d
vēdidit nō reuertef: ꝛ adhuc in viuētī-
bus vita eoꝝ. Uisio enim ad oēm mul-
titudinem eius non regredief: ꝛ vir in
iniquitate vite sue non confortabitur.
Canite tuba: preparent oēs et nō est q̄
vadat in p̄liū. Ira em̄ mea sup̄ vniuer-
sum populū ei⁹. Gladius foris: pestis
et fames intrinsec⁹. Qui i agro est gla-
dio morief: ꝛ qui in ciuitate pestilētia
et fame deuorabūtur: ꝛ saluabūtur qui
fugerint ex eis. Et erunt in montibus E
quasi columbe conuallū omnes trepi-

di: vnusquisq; in iniq̄tate sua. Oēs ma
nus dissoluent̄: ⁊ oīa genua fluēt aq̄s.
Esaie.15.a. Et accingēt se ciliciis: ⁊ operiet eos for-
mido: ⁊ in oī facie ꝯfusio: et in vniuer-
sis capitib⁹ eoꝝ caluiciū. Argētū eoꝝ
foris ꝓiicietᷣ: ⁊ aurū eoꝝ ī sterquiliniū
Sopho.1.d. erit. Argentū eoꝝ ⁊ aurū eoꝝ nō vale-
F bit liberare eos ī die furoris domini.
Aīam suā nō saturabūt: ⁊ vētres eoꝝ
nō implebunt: qꝛ scādalū iniquitatis
eoꝝ factū est: et ornamentū monilium
suoꝝ in sup̄biā posuerūt: et imagines
abominationū suarū ⁊ simulacroꝝ fe-
cerūt ex eo. Propter hoc dedi eis illud
in immūdiciā: et dabo illud in manus
alienoꝝ ad diripiendū: ⁊ impiis terre
in p̄dā: ⁊ ꝯtaminabūt illud. Et auertā
faciē meā ab eis: ⁊ violabunt arcanum
meū: et introibūt in illud emissarii: et
ꝯtaminabūt illud. Fac ꝯclusionē: qm̄
terra plena est iudicio sanguinū: ⁊ ciui
G tas plena iniquitate. Et adducā pessi-
mos de gētibus: et possidebūt domos
eoꝝ. Et q̄escere faciā sup̄biā potētiū:
et possidebunt sanctuaria eoꝝ. Angu-
stia superueniēte requirēt pacē: et nō erit.
Conturbatio sup ꝯturbationē veniet: ⁊
auditus sup auditū. Et querēt visionē
de ꝓpheta: ⁊ lex peribit a sacerdote: et
ꝯsiliū a senioribus. Rex lugebit: ⁊ p̄nci
pes induentur merore: ⁊ man⁹ populi
terre conturbabunt. Scdm viā eoꝝ fa-
ciā eis: et scdm iudicia eoꝝ iudicabo
eos: ⁊ scient qꝛ ego dominus.

¶ C. S. De apparitione similitudinis dei: de pariete effosso: de viris tenentibus thuribulum ⁊ ad ortum solis adorantibus: de applicantibus ramum ad nares suas. Capitulum. viii.

A Et factū est in anno sexto:
in sexto mēse ī quinta mē-
sis: ego sedebam in domo
mea: et senes iuda sedebāt
corā me. Et cecidit ibi sup
me man⁹ dñi dei. Et vidi:
et ecce similitudo quasi aspect⁹ ignis.
Ab aspectu lumborum ei⁹ et deorsum
ignis: et a lūbis ei⁹ et sursum q̄si aspe
B ct⁹ splēdoris vt visio electri. Et emis-
sa similitudo manus apprehendit me
in cincinno capitis mei: ⁊ eleuauit me
spiritus inter celū et terram. Et addu
xit me in hierusalē in visione dei iuxta
ostiū interius qd respiciebat ad aqui-
lonē: vbi erat statutum idolum zeli ad
prouocandū emulationem. Et ecce ibi
gloria dei israel scdm visionē quā vide-
ram in campo. Et dixit ad me. Fili ho
minis: leua oculos tuos ad viā aquilo
nis. Et leuaui oculos meos ad viā aq- C
lonis: ⁊ ecce ab aquilone porte altaris
idolū zeli in ipso introitu. Et dixit ad
me. Fili hoīs: putas ne vides tu q̄d isti
faciūt abominatiōes magnas quas do
mus israel facit hic: vt procul recedam
a sanctuario meo? Et adhuc cōuersus
videbis abominationes maiores. Et
introduxit me ad ostiū atrii. Et vidi ⁊
ecce foramē vnū in pariete. Et dixit ad D
me. Fili hominis: fode parietē. Et cū
perfodissem parietē: apparuit ostiū vnū.
Et dixit ad me. Ingredere: ⁊ vide abo-
minatiōes pessimas q̄s isti faciūt hic.
Et ingressus vidi: ⁊ ecce omnis simili-
tudo reptiliū ⁊ animaliū abominatio:
et vniuersa idola domus isrl' depicta
erāt in pariete in circuitu p totum. Et
septuaginta viri de senioribus domus
isrl': ⁊ iechonias filius saphā stabat in
medio eoꝝ stantium ante picturas: et
vnusq̄sq; habebat thuribulū in manu
sua: et vapor nebule de thure cōsurge- E
bat. Et dixit ad me. Certe vides fili ho
minis q̄ seniores dom⁹ israel faciūt in
tenebris: vnusquisq; in abscōdito cubi
lis sui. Dicunt enī. Non videt dñs nos:
dereliquit dominus terrā. Et dixit ad
me. Adhuc ꝯuersus videbis abomina-
tiones maiores quas isti faciūt. Et in-
troduxit me per ostiū porte domus do
mini que respiciebat ad aquilonē. Et
ecce ibi mulieres sedebant plangentes F
adonidē. Et dixit ad me. Certe vidisti
fili hominis. Adhuc cōuersus videbis
abominationes maiores his. Et intro
duxit me in atriū domus dñi interius.
Et ecce in ostio tēpli domini inter ve-
stibulū ⁊ altare quasi vigintiq̄nq; viri
dorsa habētes contra templū dñi: ⁊ fa
cies ad orientē: ⁊ adorabant ad ortum G
solis. Et dixit ad me. Certe vidisti fili
hoīs. Nunquid leue est hoc domui iu-
da: vt facerēt abominationes istas q̄s
fecerūt hic: qꝛ replentes terram iniqui
tate cōuersi sunt ad irritādum me? Et
ecce applicāt ramū ad nares suas. Er-
go et ego faciam in furore: non parcet
oculus meus nec miserebor: et cum cla
mauerint ad aures meas voce magna:
non exaudiam eos.

¶ C. S. De sex viris missis ad vastationem ppli: de viro lineis induto ⁊ atramentario: et de signo thau quo signati liberabuntur. Capitulum. ix.

A T clamauit in aurib⁹ meis voce magna dicēs. Appropinquauerūt visitatiōes vrbis: ⁊ vnusq̄sq; vas interfectionis h̄z in manu sua. Et ecce sex viri veniebāt de via porte superioris: q̄ respicit ad aq̄lonē et vniuscuiusq; vas interitus in manu eius. Uir q̄z vnus in medio coꝝ vestit⁹ erat lineis: ⁊ atramentariū scriptoris ad renes ei⁹. Et ingressi sunt ⁊ steterūt

B iuxta altare ereū. Et gloria dn̄i isrl'assumpta est de cherub q̄ erat sup eū ad limē domus. Et vocauit virū q̄ idutus erat lineis: ⁊ atramentariū scriptoris

24.q.4. ca. nō potest. hēbat i lūbis suis. Et dixit dn̄s ad eū. Trāsi p mediā ciuitatē i medio hierl'z ⁊ signa thau sup frōtes viroꝝ gemētiū et dolētiū sup cūctis abominationib⁹ q̄ fiūt i medio ei⁹. Et illis dixit audiēte me. Trāsite p ciuitatē sequentes eū

5.7.a. Judi.12.b.

⁊ pcutite. Nō parcat ocul⁹ vr̄ neq; misereamini. Senē adolescētulū ⁊ virgi

C

50.dist.c.⁊ purgabit.

nē paruulū ⁊ mulieres interficite vsq; ad internitionē. Oēm aūt sup quē videritis thau: ne occidatis: ⁊ a sanctuario meo incipite. Ceperūt ergo a viris senioribus q̄ erāt an faciē domus. Et dixit ad eos. Contaminate domū ⁊ implete atria iterfectis. Egredimini. Et egressi sunt: ⁊ pcutiebant eos q̄ erāt in ciuitate: ⁊ cede completa remāsi ego: ruiq; sup faciē meā et clamās aio. Heu: heu: heu: dn̄e deus. Ergo ne disperdas oēs

D reliquas isrl': effundēs furorē tuū super hierl'm? Et dixit ad me. Iniq̄tas dom⁹ israel ⁊ iuda magna est nimis valde: et repleta est terra sanguinib⁹: ⁊ ciuitas repleta est auersione. Dixerunt enim. Dereliquit dn̄s terram: et dn̄s non videt. Igitur et meus nō parcet oculus: neq; miserebor. Uiam eorum super caput eorum reddam. Et ecce vir q̄ erat indutus lineis: qui habebat atramentarium in dorso suo: respondit verbū dicens. Feci sicut precepisti mihi.

¶ C.S. De viro qui accepit carbones de medio rotarū ⁊ cherubim: ⁊ repetitio predicte visionis dei ⁊ cherubim: ⁊ quatuor rotarum. Capi. x.

A T vidi: ⁊ ecce in firmamento qd̄ erat super caput cherubim q̄si lapis saphirus: ⁊ q̄si species siltudinis solii apparuit sup ea. Et dixit ad virū q̄ indutus erat lineis: ⁊ ait. Ingredere in medio rotarum q̄ sunt subt⁹ cherubim: ⁊ iple manū tuā prunis ignis q̄ sunt inter cherubim: ⁊ effūde sup ciuitatē. Ingressusq; est i ꝯspectu meo. Cherubim aūt stabāt a dextris domus cū igrederet̄ vir: ⁊ nubes ipleuit atriū interi⁹. Et eleuata est glia dn̄i desup cherubim ad limen domus: ⁊ repleta est dom⁹ nube. Et atriū repletū est splēdore glie dn̄i: ⁊ sonitus alarū cherubim audiebat̄ vsq; ad atriū exterius q̄si vox dei oipotentis loquētis. Cūq; p̄cepisset viro q̄ idutus erat

B lineis dicēs. Sume ignē de medio rotarū q̄ sunt iter cherubim: igressus ille stetit iuxta rotā. Et extēdit cherub manū de medio cherubī ad ignē q̄ erat inter cherubī: ⁊ sumpsit ⁊ dedit i manus ei⁹ q̄ idut⁹ erat lineis: q̄ accipiēs egressus est. Et apparuit i cherubī siltudo man⁹ hoīs subt⁹ pēnas eoꝝ. Et vidi: ⁊ ecce quatuor rote iuxta cherubī. Rota vna iuxta cherub vnū: ⁊ rota alia iuxta cherub vnū. Spēs aūt rotarū erat q̄si visio lapidis chrysolithi: ⁊ aspect⁹ eaꝝ siltudo vna q̄tuor: q̄si sit rota in me

C dio rote. Cūq; ābularēt: in q̄tuor ptes gradiebant̄: ⁊ nō reuertebāt̄ ābulātes: sz ad locū ad quē ire declinabat q̄ prima erat: seq̄bant̄ ⁊ cetere nec reuertebant̄. Et oē corpus earū ⁊ colla ⁊ man⁹ ⁊ pēne ⁊ circuli plena erāt oculis i circūitu q̄tuor rotarū: ⁊ rotas istas vocauit volubiles audiēte me. Quatuor āt facies hēbat vnū. Facies vna facies cherub: ⁊ facies scd̄a facies hoīs: ⁊ i tertio facies leonis: et i q̄rto facies aq̄le: et eleuata sūt cherubī. Ipm̄ est aial qd̄ viderā iuxta flumē chobar. Cūq; ābularēt cherubim: ibāt pariter ⁊ rote iuxta ea: et cū eleuarēt cherubī alas suas vt exaltarētur de terra: nō residebāt rote: sz ⁊ ipe

D iuxta erāt. Stātib⁹ illis stabāt: ⁊ cum eleuaret̄ eleuabant̄. Spūs eī vite erat in eis. Et egressa est glia dn̄i a limine templi: ⁊ stetit sup cherubī: ⁊ eleuātia cherubī alas suas: exaltata sunt a terra corā me: ⁊ illis egrediētib⁹: rote q̄z subsecute sunt. Et stetit i itroitu porte domus dn̄i orietalis: et glia dei isrl' erat sup ea. Ipm̄ est aial qd̄ vidi subter deū israel iuxta fluuiū chobar: ⁊ intellexi q2 cherubim essent. Quatuor p q̄tuor vultus vni: ⁊ q̄tuor ale vni: et siltudo

E manus hoīs sub alis eoꝝ. Et siltudo vultuū eoꝝ: ipi vultus q̄s viderā iuxta fluuiū chobar: ⁊ intuitus eoꝝ: ⁊ impetus singuloꝝ ante faciem suā ingredi.

¶ C. XI. De viginti quinq; viris: de capti
uitate alioꝝ: ꝙ ipsi erãt carnes ⁊ israel
lebes: de morte phelṫie: de dispersione
ppl̃i: de cõgregatione dispsoꝝ: ⁊ de cõ
solatione transmigrationis. Cap. xi.

A
T eleuauit me spũs: ⁊ intro
duxit me ad portã domus
dñi orientalē: que respicit
solis ortũ. Et ecce in introi
tu porte viginti quinq; viri:
et vidi in medio eoꝝ iecho
niam filiũ azur: ⁊ pheltiã filiũ banaie
pncipes ppl̃i: dixitq; ad me. Fili hoīs
hi sunt viri q̃ cogitãt iniq̃tatem: ⁊ tra
ctãt cõsiliũ pessimũ ĩ vrbe ista dicẽtes.
Nõne dudũ edificate sunt domus. Hec
est lebes: nos aũt carnes. Idcirco vati
cinare de his: vaticinare fili hoīs. Et
irruit in me spũs dñi: et dixit ad me.
Loq̃re. Hec dicit dñs. Sic locuti estis
B domus israel: ⁊ cogitatiões cordis vr̃i
ego noui. Plurimos occidistis in vrbe
hac: ⁊ implestis vias eius interfectis.
Propterea hec dicit dñs deus isrl̃. In
terfecti vestri quos posuistis in medio
ei⁹ hi sunt carnes: ⁊ hec est lebes: ⁊ edu
cã vos de medio ei⁹. Gladiũ metuistis
et gladiũ inducã sup vos: ait dñs de⁹:
et eijciã vos de medio ei⁹. Daboq; vos
in manu hostiũ: et faciã in vobis iudi
cia. Gladio cadetis. In finib⁹ isrl̃ iudi
cabo vos: ⁊ scietis q2 ego dñs. Hec nõ
erit vobis in lebetē: ⁊ vos nõ eritis in
medio ei⁹ in carnes. In finibus isrl̃ iu
dicabo vos: ⁊ scietis q2 ego dñs: q2 in
preceptis meis non ambulastis: ⁊ iudi
cia mea nõ fecistis: sʒ iuxta iudicia gē
tiũ q̃ in circuitu vr̃o sũt estis operati.
C Et factũ est cũ pphetarē: pheltias fili⁹
banaie mortu⁹ est. Et cecidi in faciem
meã: clamãs voce magna: et dixi. Heu:
heu: heu: dñe deus ↄsummationē tu fa
cis reliquiarũ isrl̃. Et factũ est verbum
dñi ad me dicēs. Fili hoīs: fratres tui:
viri ppinqui tui: ⁊ oīs dom⁹ isrl̃: vni
uersi q̃bus dixerũt habitatores hierl̃ʒ:
lõge recedite a dño: nobis data est ter
ra in possessionē. Propterea hec dicit
dñs de⁹. Q2 lõge feci eos in gētibus: ⁊
quia dispersi eos in terris: ero eis in
sctificationē modicã ĩ terris ad quas
venerũt. Propterea loq̃re: hec dicit do
minus de⁹. Cõgregabo vos de pplis: ⁊
adunabo de terris in q̃bus dispsi estis
D daboq; vobis humũ isrl̃: ⁊ ingredient
illuc: ⁊ auferēt oēs offensiões: cũctasq;
abominationes ei⁹ de illa. Et dabo eis
cor vnum: ⁊ spm̃ nouũ tribuã in visce
ribus eoꝝ. Et auferam cor lapideũ de j.36.b
carne eoꝝ: et dabo eis cor carneum: vt
in preceptis meis ambulent: ⁊ iudicia
mea custodiãt. faciãtq; ea: et sint mihi
in pplm: ⁊ ego sim eis ĩ deũ. Quoꝝ aũt
cor post offendicula ⁊ abominationes
suas ambulat: hoꝝ viam in capite suo
ponã: dicit dñs de⁹. Et eleuauerũt che
rubin alas suas ⁊ rote cũ eis: ⁊ gloria
dei isrl̃ erat sup ea. Et ascendit gloria
dñi de medio ciuitatis: stetitq; sup mõ
tem q̃ est ad orientē vrbis: ⁊ spũs leua
uit me: adduxitq; ĩ chaldeã ad trãsmi
grationē in visione in spũ dei. Et sub
lata est a me visio quã videram. Et lo
cutus sum ad transmigrationē omnia
verba domini que ostenderat mihi.

¶ C. XII. Probat exemplo ezechiel an
gustiam obsidionis hierusalē: ⁊ instan
tiam obsidionis. Capi. xij.

T factus est sermo dñi ad me A
dicēs. Fili hoīs: in medio do
mus exasperãtis tu habitas:
qui oculos habēt ad vidēdũ
et nõ vidēt: ⁊ aures ad audiē
dum ⁊ nõ audiũt: q2 domus exasperãs
est. Tu ergo fili hoīs fac tibi vasa trãs
migrationis: ⁊ transmigrabis per diē
coram eis. Transmigrabis aũt de loco
tuo ad locũ alterũ in cõspectu eoꝝ: si
forte aspiciãt: q2 domus exasperãs est.
Et efferes foras vasa tua: q̃si vasa trãs B
migrantis per diem in cõspectu eoꝝ.
Tu aũt egredieris vespere corã eis: si
cut egredit̃ migrans ante oculos eoꝝ.
Perfode tibi parietē: ⁊ egredieris per
eum in conspectu eoꝝ. In humeris por
taberis: ĩ caligine effereris. Faciē tuã
velabis ⁊ non videbis terram: q2 por
tentum dedi te domui israel. Feci ergo C
sicut preceperat mihi dñs. Uasa mea
protuli quasi vasa trãsmigrãtis p diē:
⁊ vespere perfodi mihi parietē manu:
et in caligine egressus sum: ⁊ in hume
ris portatus in cõspectu eoꝝ. Et fact⁹
est sermo dñi ad me mane: dicens. Fili
hoīs nũquid nõ dixerunt ad te domus
israel domus exasperãs: quid tu facis?
Dic ad eos. Hec dicit dñs deus. Sup
ducē onus istud qui est in hierl̃ʒ: ⁊ sup
oēm domũ isrl̃ q̃ est in medio eoꝝ. Dic.
Ego portētum vr̃m. Quõ feci: sic fiet il
lis. In transmigrationē ⁊ in captiuita
tem ibũt: ⁊ dux qui est in medio eoꝝ in
humeris portabit̃: in caligine egredie
tur. Parietem perfodiēt vt educãt eũ:

facies eius operiet̃ vt nõ videat oculis
D terrã. Et extẽdam rete meum sup eum
et capiet̃ in sagena mea: ⁊ adducã eum
in babylonẽ in terram chaldeorum: et
ipsam nõ videbit: ibiq; morief̃: et oẽs
qui circa eũ sunt. Presidiũ eius ⁊ agmi-
na eius dispergam in omnẽ vẽtum: et
gladiũ euaginabo post eos. Et sciẽt qz
ego dñs: quãdo dispersero illos in gẽ-
tibus: ⁊ disseminauero eos ĩ terris. Et
relinquã ex eis viros paucos a gladio
et fame ⁊ pestilẽtia: vt narrẽt oĩa scele-
ra eorum in gẽtibus ad quas ingredient̃:
E et sciẽt qz ego dñs. Et factus est sermo
dñi ad me: dicẽs. Fili hoĩs: panẽ tuũ ĩ
cõturbatione comede: sed ⁊ aquã tuã
in festinatiõe ⁊ merore bibe: ⁊ dices ad
pplm terre. Hec dicit dñs deus ad eos
qui habitãt in hierlm in terra isrl. Pa-
nem suũ in solitudine comedẽt: ⁊ aquã
suã in desolatione bibẽt: vt desoletur
terra a multitudine sua ppter iniqta-
tem oĩm q̃ habitãt in ea: et ciuitates q̃
nũc habitantur desolate erunt terraq;
F deserta: ⁊ scietis qz ego dñs. Et factus
h.pe.i.f. est sermo dñi ad me dicẽs. Fili hoĩs qd
est puerbiũ istud in terra israel dicen-
tium. In longũ differẽtur dies: ⁊ pibit
oĩs visio. Ideo dic ad eos. Hec dicit do-
minus de⁹. Quiescere faciam puerbiũ
istud: neq; vulgo dicet̃ vltra in isrl. Et
loquere ad eos qd appropinquauerint
dies: et sermo omnis visionis. Non eñ
erit vltra oĩs visio cassa: neq; diuina-
tio ambigua in medio filiorum israel: qz
ego dñs loquar: ⁊ quodcũq; locut⁹ fue-
ro verbũ: ⁊ fiet. Non plongabitur am-
G plius: sed in dieb⁹ vrĩs domus exaspe-
rans loquar verbũ: ⁊ faciã illud: dicit
dñs de⁹. Et factus est sermo dñi ad me
dicens. Fili hoĩs: ecce domus israel di-
centium. Uisio quam hic videt in dies
multos: ⁊ in tpa lõga iste pphetat. Pro-
pterea dic ad eos. Hec dicit dominus
deus. Non prolongabitur vltra omnis
sermo meus. Uerbũ quod locutus fue-
ro complebitur: dicit dominus deus.
¶ C. S. Sermo dei contra pseudo p-
phetas decipiẽtes pplm dei. Cap. xiij.
A Et factus est sermo dñi ad
me dicẽs. Fili hoĩs vatici-
nare ad pphetas israel qui
pphetant: ⁊ dices pphetã-
tibus de corde suo. Audite
verbum domini. Hec dicit
dñs deus. Ue pphetis insipientibus q̃
sequũtur spm̃ suũ ⁊ nihil vident. Quasi
vulpes in deserto pphete tui isrl erãt.
Non ascẽdistis ex aduerso: neq; oppo-
suistis murum pro domo israel: vt sta-
retis in prelio in die domini. Uident
vana ⁊ diuinãt mẽdacium dicẽtes: ait
dominus: cũ dominus non miserit eos
et perseuerauerunt confirmare sermo-
nem. Nũquid non visionem cassam vi-
distis: ⁊ diuinationem mẽdacem locu-
ti estis? Et dicitis: ait dominus: cũ ego
non sim locutus. Propterea hec di- B
cit dominus deus. Qz locuti estis va-
na: ⁊ vidistis mẽdacium: ideo ecce ego
ad vos: ait dominus deus: ⁊ erit man⁹
mea super pphetas qui vident vana: ⁊
diuinant mẽdacium. In consilio popu-
li mei non erunt: ⁊ in scriptura domus
israel non scribẽtur: nec in terrã israel
ingredientur: ⁊ scietis quia ego domi-
nus deus: eo quod deceperint populũ
meũ dicentes. Pax: pax: ⁊ non est pax: 46.dis. ca.
et ipse edificabat parietem: illi autem sunt non-
liniebant eum luto absq; paleis. Dic nulli.
ad eos qui liniunt absq; temperatura
quod casurus sit. Erit enim imber inũ-
dans: et dabo lapides pregrãdes ⁊ de-
super irruentes: et vẽtum procelle dis-
sipantem. Siquidem ecce cecidit pa-
ries. Nũquid non dicetur vobis: vbi est
litura quã linistis? Propterea hec di-
cit dominus deus. Et erũpere faciam
spm̃ tempestatũ in indignatione mea:
et imber inundans in furore meo erit.
Et lapides grãdes in ira in cõsumma- C
tionem. Et destruã parietem quẽ lini-
stis absq; temperamento: ⁊ adequabo
eum terre: ⁊ reuelabitur fundamẽtum
eius ⁊ cadet: ⁊ cõsumiet̃ in medio eius:
et scietis qz ego sum dominus. Et com-
plebo indignationẽ meam in pariete:
et in his qui liniunt eũ absq; tempera-
mento: dicamq; vobis. Nõ est paries: ⁊
non sunt qui liniunt eũ. Prophete isrl
qui pphetant ad hierusalẽ: ⁊ vident ei
visionem pacis: et non est pax: ait dñs
deus. Et tu fili hominis pone faciem
tuam contra filias populi tui que pro-
phetant de corde suo: et vaticinare su- 46.dis. ca.
per eas: ⁊ dic. Hec dicit dominus de⁹. nonnulli.
Ue qui cõsuũt puluillos sub oĩ cubito
manus: et faciũt ceruicalia sub capite D
vniuerse etatis ad capiendas animas.
Et cũ caperent aĩas populi mei: viuifi-
cabant aĩas eorum: ⁊ violabãt me ad po- 11.q.3. cap.
pulum meum ppter pugillũ hordei: et plerumq;.
fragmẽ panis: vt interficerẽt aĩas q̃ nõ
moriũtur: ⁊ viuificarent aĩas que non

uinātꝰ mētiētes pplo meo credēti men
dacijs. Propter hoc hec dicit dñs deꝰ.
Ecce ego ad puluillos vr̄os qbꝰ vos ca
pitis aīas volātes: ⁊ dirūpā eos d̄ bra
chijs vr̄is: ⁊ dimittā aīas quas vos ca-
pitis: aīas ad volādū. Et dirūpā ceruī
calia vr̄a: ⁊ liberabo pplm̄ meū de ma
nu vr̄a: neq̄ erūt vltra in manibꝰ vr̄is
ad p̄dādū: ⁊ scietis qꝛ ego dñs. Pro eo
qđ merere fecistis cor iusti mēdaciter:
quē ego nō cōtristaui: ⁊ cōfortastis ma
nus impij vt nō reuerteretur a via sua
mala ⁊ viueret: ꝓpterea vana nō vide-
bitis: ⁊ diuinationes non diuinabitis
amplius: ⁊ eruam populum meum de
manu vestra: ⁊ scietis qꝛ ego dominus.
¶ Ca. S. Propter hominū immundi-
cias non predicat eis: nec a prophetis:
nec a plagis liberantur. Capi. xiiij.
A

T venerūt ad me viri senio
rū isrl̄: et sederūt corā me.
Et factꝰ est s̄mo dñi ad me
dicēs. Fili hoīs viri isti po
suerūt imundicias suas in
cordibꝰ suis: ⁊ scādalū ini
q̄tatis sue statuerūt ꝯ faciē suā. Nūqd
interrogatꝰ r̄ndebo eis? Propter hoc
loq̄reris: ⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs
B
deus. Homo homo de domo isrl̄ q̄ posuerit i
mūdicias suas in corde suo: ⁊ scādalū
iniq̄tatis sue statuerit cōtra faciē suā:
et venerit ad ꝓphetā interrogās ꝑ eū
me: ego dñs r̄ndebo ei: in multitudine
immūdiciarū suarū: vt capiat domus
israel in corde suo: quo recesserūt a me
in cūctis idolis suis. Propterea dic ad
domū israel. Hec dicit dñs deus. Con-
uertimini ⁊ recedite ab idolis vr̄is: et
ab vniuersis cōtaminatiōibus vestris
C
auertite facies vr̄as. Qꝛ homo homo d̄ domo
israel: ⁊ de ꝓselytis q̄cūq̄ aduena fue-
rit in isrl̄: si alienatꝰ fuerit a me: et po-
suerit idola sua i corde suo: ⁊ scādalū
iniq̄tatis sue statuerit ꝯ faciē suā: ⁊ ve
nerit ad ꝓphetā vt interroget ꝑ eū me:
ego dñs r̄ndebo ei ꝑ me ⁊ ponā faciem
meā sup̄ hoīem illū: ⁊ faciā eū i exēplū
et in ꝓuerbiū: ⁊ disperdā eū de medio
ppli mei: ⁊ scietis qꝛ ego dñs. Et ꝓphe
D
ta cū errauerit ⁊ locutus fuerit verbū:
ego dñs decepi ꝓphetā illū. Et extēdā
manū meā super illū: et delebo cum de
medio ppli mei israel: ⁊ portabit iniq̄
tatē suā. Iuxta iniq̄tatē interrogātis:
sic iniq̄tas ꝓphete erit: vt nō errent vl-
tra domus israel a me: neq̄ polluatur
in vniuersis preuaricationibus suis: s;
sint mihi in pplm̄: et ego sim eis i deū:
ait dñs exercituū. Et factus est sermo
dñi ad me dicēs. Fili hoīs: terra cū pec
cauerit mihi vt p̄uaricet̄ p̄uaricās: ex-
tēdā manū meā sup̄ eā: ⁊ cōterā virgā E
panis eius: ⁊ immittā in eā famē: ⁊ in
terficiā de ea hoīem ⁊ iumētū. Et si fue
rit tres viri isti i medio eiꝰ noe: dani-
el: ⁊ iob: ipi iustitia sua liberabūt aīas
suas: ait dñs exercituū. Qđ ⁊ si bestias
pessimas induxero sup̄ terrā vt vastem
eā: ⁊ fuerit in via: eo q̄ nō sit ptrāsiēs
ꝓpter bestias: tres viri isti si fuerit in
ea: viuo ego: dicit dñs deus: qꝛ nec fili-
os nec filias liberabūt: sed ipi soli li-
berabūtur: terra aūt desolabit̄. Uel si
gladiū induxero sup̄ terrā illā: ⁊ dixe- F
ro gladio: transi ꝑ terrā: ⁊ interfecero
de ea hoīem ⁊ iumētum: ⁊ tres viri isti
fuerint in medio eius: viuo ego: dicit
dñs deus: nō liberabunt filios neq̄ fi-
lias: sed ipi soli liberabunt̄. Si aūt ⁊
pestilētiā imisero sup̄ terrā illā: ⁊ effu
dero indignationē meā sup̄ eā in san-
guine: vt auferā ex ea hoīem ⁊ iumētū:
et noe ⁊ daniel ⁊ iob fuerit i medio eiꝰ:
viuo ego: dicit dñs deus: qꝛ filiū ⁊ filiā
nō liberabūt: s; ipi iustitia sua libera
būt aīas suas. Qm̄ hec dicit dñs. Qđ et G
si quatuor iudicia mea pessima: gladiū
et famē ac bestias malas ⁊ pestilentiā
immisero in hierl̄m vt interficiā de ea
hoīes ⁊ pecus: tū relinquet̄ in ea saluā-
tio educentium filios ⁊ filias. Ecce ipi
egredient̄ ad vos: ⁊ videbitis viā eorū
et adinuētiōes eorū: ⁊ cōsolabimini su
per malo qđ induxi in hierl̄m in oībus
que importaui sup̄ eā: et cōsolabūtur
vos cū videritis viā eorū: ⁊ adinuētio-
nes eorū: et cognoscetis q̄ nō frustra fe
cerim oīa que feci in ea: ait dñs deus.
¶ C. S. Sermo dñi cōtra hierl̄m vitē
infructuosam. Capi. xv.

T factus est sermo dñi ad A
me dicens. Fili hoīs: quid
fiet de ligno vitis ex oībus
lignis nemorū que sunt in-
ter ligna siluarū? Nūquid
tollet̄ de ea lignum vt fiat
opus: aut fabricabit̄ de ea paxillus vt
dependeat in eo qđcūq̄ vas. Ecce igni
datū est in escā: vtrāq̄ partē eius con-
sumpsit ignis: et medietas eiꝰ redacta
est in fauillā. Nūqd vtile erit ad opꝰ?
Etiam cum esset integrum non erat B
aptum ad opus: q̄nto magis cum illud
ignis deuorauerit ⁊ cōbusserit: nihil ex
eo fiet

es fiet operis. Propterea hec dicit dñs
de⁹. Quō lignū vitis inter ligna silua
rum qđ dedi igni ad deuorādū: sic tra-
dā habitatores hierl̄m: ꝛ ponā faciem
meā in eos: de igne egredient̄ ꝛ ignis
cōsumet eos. Et scietis: q2 ego dñs cuꝫ
posuero faciem meam in eos: ꝛ dedero
terrā inuiā ꝛ desolatā: eo qđ p̄uarica-
tores extiterint: dicit dñs deus.

¶ C. S. Cathalogus immūdiciarū et
iniquitatū hierusalē: ꝛ correptio qua
reuocat̄ ad salutēꝫ scribitur: iustificat
dominus sodomam ꝛ samariam com-
paratione hierusalē. Ca. xvj.

A Et factus est sermo dñi ad
me dicēs. Fili hominis: no
tas fac hierl̄ꝫ abominatio
nes suas: ꝛ dices. Hec dicit
J. eodem. dñs de⁹ hierusaleꝫ. Radix
tua et gñatio tua de terra
chanaan: pater tu⁹ amorreus: ꝛ mater
tua cethea. Et qñ nata es in die ortus
tui nō est precisus vmbilicus tuus: et
in aqua non es lota in salutem: nec sa-
le salita: nec inuoluta pannis. Non pe
percit super te oculus meus vt faceret
tibi vnū de his misertus tui: sꝫ piecta
es sup faciē terre in abiectione aīe tue
in die qua nata es. Transiēs autē p te:
vidi te ɔculcari in sanguine tuo. Et di
xi tibi cū esses in sanguine tuo. Uiue.
Dixi inq̄ tibi in sanguine tuo. Uiue.
Multiplicatā quasi germen agri dedi
te: ꝛ multiplicata es ꝛ grādis effecta:
et ingressa es: ꝛ puenisti ad mūdū mu-
liebrem. Ubera tua intumuerūt: et pi-
lus tuus germinauit: ꝛ eras nuda ꝛ cō
fusione plena. Et trāsiui p te ꝛ vidi te:
B et ecce tps tuū tps amantiū. Et expan
di amictū meū super te: ꝛ operui igno
miniā tuā. Et iuraui tibi: et ingressus
sum pactū tecū: ait dñs deus. Et facta
es mihi: ꝛ laui te aqua: ꝛ emūdaui san
guinē tuū ex te. Et vnxi te oleo: ꝛ vesti
ui te discolorib⁹: ꝛ calciaui te hyacin-
tho. Et cinxi te bysso: ꝛ indui te subti
libus: ꝛ ornaui te ornamento. Et dedi
armillas i manib⁹ tuis: ꝛ torquē circa
collum tuū: ꝛ dedi inaurē sup os tuū: ꝛ
circulos aurib⁹ tuis: ꝛ coronā decoris
in capite tuo. Et ornata es auro ꝛ argē
to: ꝛ vestita es bysso ꝛ polimito ꝛ mul-
tis colorib⁹. Similā et mel ꝛ oleū co-
medisti: ꝛ decora facta es vehementer
nimis. Et pfecisti in regnū: ꝛ egressum
est nomē tuū i gētes ppter speciē tuā:
q2 perfecta eras in decore meo quē po-
suerā sup te: dicit dñs deus. Et habēs
fiduciā in pulchritudine tua fornicata
es in noīe tuo: ꝛ exposuisti fornicatio-
nem tuā omni trāseunti vt eius fieres.
Et sumēs de vestimētis meis fecisti ti-
bi excelsa hincinde cōsuta: ꝛ fornicata
es super eis: sicut non est factū neq̄ fu-
turū est. Et tulisti vasa decoris tui de
auro meo atq̄ argēto meo q̄ dedi tibi:
et fecisti tibi imagines masculinas: et
fornicata es i eis. Et sumpsisti vestimē C
ta tua multicoloria: ꝛ operuisti illa. Et
oleū meū et thymiama meum posuisti
corā eis: ꝛ panē meū quem dedi tibi si-
miliam ꝛ oleū et mel quibus enutriui
te posuisti in conspectu eoꝝ in odoreꝫ
suauitatis. Et factū est: ait dñs deus: et
tulisti filios tuos ꝛ filias tuas quas ge
nerasti mihi: ꝛ immolasti eis ad deuo-
rādū. Nunq̄d parua est fornicatio tua.
Immolasti filios meos: ꝛ dedisti illos
consecrans eis. Et post oēs abomina-
tiones tuas ꝛ fornicationes non es re-
cordata dierū adolescētie tue: quando
eras nuda et cōfusione plena: cōculca-
ta in sanguine tuo. Et accidit post oēꝫ
maliciam tuā ve ve tibi: ait dñs deus.
Et edificasti tibi lupanar: ꝛ fecisti tibi
prostibulum in cunctis plateis. Ad oē
caput vie edificasti signū pstitutionis De ɔse. dis.
tue: ꝛ abominabilē fecisti decorē tuuꝫ. 5. c. nunq̄.
Et diuisisti pedes tuos oi transeunti: in fi.
ꝛ multiplicasti oēs fornicatiōes tuas.
Et fornicata es cū filijs egypti vicinis
tuis magnarū carnium: ꝛ multiplica-
sti fornicationem tuā ad irritādū me.
D Ecce ego extendā manū meā super te:
et auferam iustificationē tuā: et dabo
te in animas odiētiū te filiarū palesti
narū: que erubescūt in via tua scelera-
ta. Et fornicata es in filijs assyrioꝝ: eo
quod necdum fueris expleta. Et postq̄
fornicata es nec sic es satiata: ꝛ multi-
plicasti fornicationē tuā in terra cha-
naā cū chaldeis: ꝛ nec sic satiata es. In
quo mundabo cor tuū: ait dñs deus: cū
facias omnia hec opera mulieris mere
tricis ꝛ procacis: Quia fabricasti lupa
nar tuū: in capite omnis vie: ꝛ excelsū
tuū fecisti in omni platea. Nec facta es
quasi meretrix fastidio augens preciū:
sed quasi mulier adultera que super vi
rum suū inducit alienos. Omnib⁹ me-
retricibus dantur mercedes: tu aūt de
disti mercedes cūctis amatorib⁹ tuis:
et dona donabas eis: vt intrarent ad
te vndiq̄ ad fornicandū tecū. Factūq̄

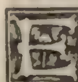
est in te cōtra cōsuetudinē mulierū in
fornicationibus tuis: ⁊ post te nō erit
fornicatio. In eo em̄ q̄d dedisti merce-
des: ⁊ mercedes nō accepisti: factū est i
te cōtrariū. Propterea meretrix audi
verbū dn̄i. Hec dicit dn̄s de⁹. Qr effu-
sum est es tuū: ⁊ reuelata ē ignominia
tua in fornicatiōibus tuis sup amato-
res tuos: ⁊ sup idola abominationum
tuarū in sanguine filiorū tuorū quos de
disti eis: ecce ego cōgregabo oēs ama-
tores tuos q̄bus cōmixta es: et oēs q̄s
dilexisti cū vniuersis quos oderas. Et
E ɔgregabo eos sup te vndiq̄: ⁊ nudabo
ignominiā tuā corā eis: ⁊ videbūt oēs
turpitudinē tuam: ⁊ iudicabo te iudi-
ciis adulterarū ⁊ effundētium sangui
nē. Et dabo te in sanguinē furoris ⁊ ze
li: ⁊ dabo te in manus eorū. Et destruēt
lupanar tuū: ⁊ demolient prostibulum
tuū. Et denudabūt te vestimētis tuis:
vt auferāt vasa decoris tui: ⁊ derelin-
quēt te nudā plenāq̄ ignominia: ⁊ ad
ducent sup te multitudinē. Et lapida-
būt te lapidibus: ⁊ trucidabūt te gla-
4.reg.25.c diis suis. Et ɔburēt domos tuas igni:
⁊ faciēt in te iudicia in oculis mulierū
plurimarū. Et desines fornicari: ⁊ mer
cedes vltra nō dabis. Et requiescet in-
dignatio mea in te: ⁊ auferet zel⁹ me⁹
a te: quiescā nec irascar amplius: eo q̄
non fueris recordata dierū adolescen-
tie tue: ⁊ ꝓuocasti me in omnibus his.
Quapropter ⁊ ego vias tuas in capite
tuo dedi: ait dn̄s deus: ⁊ non feci iuxta
scelera tua in oībus abominationibus
tuis. Ecce oīs q̄ dicit vulgo ꝓuerbium
in te assumet illud dicēs. Sicut mater
ita ⁊ filia ei⁹. Filia matris tue es tu: q̄
ꝓiecit virū suū ⁊ filios suos: ⁊ soror so
rorū tuarū que ꝓiecerunt viros suos ⁊
filios suos. Mater vestra cethea: ⁊ pa
F ter vester amorre⁹. Et soror tua maior
F. eodem. samaria ipsa: ⁊ filie eius q̄ habitāt ad
sinistrā tuā. Soror aūt tua minor te: q̄
habitat a dextris tuis sodoma et filie
eius. Sed nec in vijs earū ambulasti:
neq̄ ſm scelera earū fecisti. Paululū
minus pene sceleratiora fecisti illis in
omnibus vijs tuis. Viuo ego dicit dn̄s
deus: qr nō fecit sodoma soror tua ipsa
et filie eius: sicut fecisti tu et filie tue.
Ecce hec fuit iniq̄tas sodome sororis
tue: superbia: saturitas panis: ⁊ abun
dantia: ⁊ ocium ipsius et filiarū eius.
Et manum egeno ⁊ pauperi nō porri-
gebant: ⁊ eleuate sunt ⁊ fecerūt abomi

nationes corā me: ⁊ abstuli eas sicut vi Gen.19.f
disti. Et samaria dimidiū peccatorum
tuorū nō peccauit: sz vicisti eas scelerī
bus tuis: ⁊ iustificasti sorores tuas i oī
bus abominationib⁹ tuis quas operata
es. Ergo ⁊ tu porta ɔfusionē tuā: q̄ vi-
cisti sorores tuas peccatis tuis scelera
tius agens ab eis. Iustificate sunt em̄ a
te. Ergo ⁊ tu ɔfundere ⁊ porta ignomi
niā tuā: q̄ iustificasti sorores tuas. Et
cōuertā restituēs eas cōuersione sodo
morū cū filiabus suis: ⁊ cōuersiōe sama G
rie ⁊ filiarū eius. Et ɔuertā reuersionē
tuā in medio earū: vt portes ignomi-
niā tuā: ⁊ cōfundaris in oībus q̄ fecisti
cōsolans eas. Et soror tua sodoma ⁊ fi
lie eius reuertent̄ ad antiq̄tatē suā: et
samaria ⁊ filie ei⁹ reuertent̄ ad ātiq̄ta
tem suā: ⁊ tu ⁊ filie tue reuertemini ad
antiq̄tatē vestrā. Nō fuit aūt sodoma
soror tua audita in ore tuo in die sup-
bie tue: anteq̄ reuelaret̄ malicia tua: si
cut hoc tpe in opprobriū filiarū syrie: ⁊
cūctarū in circuitu tuo filiarū palesti-
narū q̄ ambiunt te ꝑ gyrū. Scelus tuū
⁊ ignominiam tuā tu portasti: ait dn̄s
deus. Qr hec dicit dn̄s deus. Et faciam
tibi sicut despexisti iuramētū vt irritū
faceres pactū: ⁊ recordabor ego pacti
mei tecū in diebus adolescētie tue: et
suscitabo tibi pactū sempiternum. Et
recordaberis viarū tuarū: ⁊ confunde-
ris cū receperis sorores tuas te maio-
res cū minoribus tuis. Et dabo eas ti-
bi in filias: sed nō ex pacto tuo: ⁊ susci
tabo ego pactum meū tecum. Et scies:
qr ego dn̄s vt recorderis ⁊ cōfundaris:
et nō sit tibi vltra aperire os pre con-
fusione tua: cum placatus tibi fuero in
omnibus que fecisti: ait dominus de⁹. H
¶ C. S. Ioachim in babylone captiuo
sedechias ⁊ hierusalem datur in mani
bus nabuchodonosor: et prophetia de
christo ponitur. Capi. xvij.
Et factus est sermo dn̄i ad A.
me dicens. Fili hominis ꝓ-
pone enigma: ⁊ narra para
bolā ad domū israel: ⁊ di-
ces. Hec dicit dn̄s de⁹. Aq̄
la grandis magnarū alarū:
longo membrorū ductu: plena plumis ⁊
varietate: venit ad libanū et tulit me-
dullam cedri. Summitatem frondiū
eius auulsit: ⁊ transportauit eā in ter-
ram chanaan: in vrbe negociatorū po-
suit illā. Et tulit de semine terre: ⁊ po
suit illud in terra pro semine vt firma

ret radicē sup aquas multas. In sup-
B ficie posuit illud. Cūq; germinasset cre
uit in vineā latiorē humili statura: re
spiciētibus ramis eius ad eam: ⁊ radi
ces eius sub illa erāt. Facta est ergo vi
nea: ⁊ fructificauit ī palmites: ⁊ emisit
propagines. Et facta est aquila altera
grādis: magnis alis: multisq; plumis.
Et ecce vinea ista quasi mittens radi-
ces suas ad eam: palmites suos exten-
dit ad illā: vt irrigaret eam de areolis
germinis sui. In terra bona super aq̄s
multas plantata est: vt faciat frondes
et portet fructum: vt sit in vineam grā
C dem. Dic. Hec dicit dominus deus. Er
go ne ꝓsperabitur? Nōne radices eius
euellet: ⁊ fructꝰ eius distringet: ⁊ sicca
bit oēs palmites germinis eius: ⁊ are-
scet: ⁊ non in brachio grādi neq; in po
pulo multo: vt euelleret eā radicitus?
Ecce plātata est. Ergo ne ꝓsperabit?
Nōne cū tetigerit eā ventus vrēs sicca
bit: ⁊ in areis germinis sui arescet? Et
factū est verbū dn̄i ad me dicēs. Dic ad
domū exasperantē. Nescitis qd̄ ista si
gnificēt? Dic. Ecce veniet rex babylōis
D in hierusalem: ⁊ assumet regē ⁊ princi
pes eius: ⁊ adducet eos ad semetipsū
in babylonē: ⁊ tollet de semine regni:
ferietq; cū eo fedꝰ: ⁊ ab eo accipiet ius-
iurandum. Sed ⁊ fortes terre tollet: vt
sit regnum humile ⁊ nō eleuet: sed cu-
stodiat pactū eius ⁊ seruet illud. Qui
recedēs ab eo misit nūcios ad egyptū:
vt daret sibi equos ⁊ ppl'm multū. Nū
qd ꝓsperabitur vel consequet salutē q
fecit hec? Et q dissoluit pactū nunqd
E effugiet? Uiuo ego: dicit dn̄s deus: qm̄
in loco regis q constituit eū regē: cuiꝰ fe
cit irritū iuramentū: ⁊ soluit pactū qd
habebat cū eo: in medio babylōis mo-
riet. Et nō in exercitu grādi neq; in po
pulo multo faciet ꝯ eū pharao pliū in
iactu aggeris: ⁊ ī extructiōe vallorū: vt
interficiat animas multas. Spreuerat
eñ iuramētū: vt solueret fedus: ⁊ ecce
dedit manū suā: ⁊ cū oīa hec fecerit nō
F effugiet. Propterea hec dicit dn̄s deꝰ.
Uiuo ego: qm̄ iuramentū qd spreuit et
fedus qd preuaricatus est: ponā in ca-
put eiꝰ. Et expādā sup eū rete meū: et
cōprehēdetur in sagena mea: ⁊ adducā
eum ī babylonē: ⁊ iudicabo eū in ꝑua-
ricatiōe qua despexit me: ⁊ oēs ꝓfugi
eiꝰ cum vniuerso agmīe suo gladio ca-
dēt. Residui aūt in omnē ventū disper
gent: ⁊ scietis q: ego dn̄s locutus sum.

Hec dicit dn̄s deꝰ. Et sumā ego de me-
dulla cedri sublimis: ⁊ ponā de verti-
ce ramorū eius tenerū: distinguā ⁊ plā-
tabo super montem excelsum ⁊ eminē-
tem. In monte sublimi israel plātabo
illud: ⁊ erumpet in germen ⁊ faciet fru G
ctum: ⁊ erit in cedrū magnam. Et habi
tabūt sub ea omnes volucres: ⁊ vniuer
sum volatile sub vmbra frondium eius
nidificabit. Et sciēt omnia ligna regio
nis: q: ego dn̄s humiliaui lignum sub-
lime: ⁊ exaltaui lignum humile: ⁊ sicca
ui lignum viride: ⁊ frondere feci lignū
aridum. Ego dn̄s locutus sum et feci.
¶ C. B. De vua acerba: quia non pa-
ter pro filio: nec filius pro patre tenet
in peccatis: sed vnusquisq; onus suū por
tabit: ⁊ vbi inuenietur ibi iudicabitur:
⁊ reuocātur peccatores ad penitentiā.

Capitulum. xviij.

Et factus est sermo dn̄i ad me
dicens. Quid est q inter vos B
parabolā vertitis in prouer
bium istud in terra israel di-
centes. Patres comederunt Hiere. 31. a
vuam acerbam: ⁊ dentes filiorū obstu-
pescunt? Uiuo ego: dicit dominus deꝰ:
si erit vltra vobis parabola hec in pro
uerbium in israel. Ecce omnes aie mee De cōse. dis
sunt. Ut anima patris: ita ⁊ anima fi- 4. cā. quā
lij mea est. Anima que peccauerit ipsa
morietur. Et vir si fuerit iustus et fece
rit iudiciū ⁊ iustitiā: ī montibꝰ nō come D
derit: et oculos suos non leuauerit ad
idola domꝰ israel: ⁊ vxorē ꝓximi sui nō
violauerit: ⁊ ad mulierē mēstruatā nō
accesserit: ⁊ hoīem nō contristauerit: pignꝰ
debitori reddiderit: ꝑ vim nihil rapue
rit: panē suū esurienti dederit: ⁊ nudū
operuerit vestimēto: ad vsurā nō cōmo-
dauerit ⁊ ampliꝰ nō acceperit: ab iniq̄ta
te auerterit manū suā: ⁊ iudiciū verū
fecerit inter virum ⁊ virū: ⁊ in ꝓceptis 14. q. 4. cā.
meis ambulauerit: ⁊ iudicia mea custo putans
dierit: vt faciat veritatē: hic iustus est. E
Uita viuet: ait dn̄s deus. Quod si genue-
rit filiū latronē effundētē sanguinē: et
fecerit vnū de istis: ⁊ hec quidē oīa non
facientē: sz in montibus comedētem: ⁊
vxorē ꝓximi sui polluētē: egenū ⁊ pau
perē contristantē: rapientē rapinas: pi-
gnus nō reddentē: ⁊ ad idola leuātem
oculos suos: abominationē facientē: ad
vsuram dantem ⁊ amplius accipientē:
nūquid viuet? Non viuet. Cū vniuersa
hec detestanda fecerit morte morietur.
Sāguis eiꝰ in ipso erit. Quod si genuerit

filiū qui vidēs oīa peccata patris sui
que fecit timuerit: ⁊ nō fecerit similia eis:
sup mōtes nō comederit: ⁊ oculos suos
nō leuauerit ad idola domus israel: et
D vxorē pximi sui nō violauerit: et virū
nō cōtristauerit: pign⁹ nō retinuerit:
⁊ rapinā nō rapuerit: panē suū esuriē
ti dederit: ⁊ nudū operuerit vestimēto:
14.q.4.ca. a pauperis iniuria auerterit manū suā:
vsura. ⁊.c. vsurā ⁊ supabūdantiā nō acceperit: et
putant. iudicia mea fecerit: ⁊ i preceptis meis
ambulauerit: hic nō morietur in iniq-
tate patris sui: sed vita viuet. P̄r eius
q̄ calūniatus est: ⁊ vim fecerit fratri: ⁊
malū operatus est in medio ppli sui:
E ecce mortu⁹ est i iniqtate sua. Et dici-
3.q.4.c.laz tis. Quare nō portabit filius iniqtatē
itaq;.et ca. patris? Uidelicet: q̄ filius iudiciū et
iudei.et.q. iustitiā operatus est: oīa precepta mea
7.ca.adue- custodiuit: et fecit illa: viuet vita. Aīa
nientibus. que peccauerit ipsa morieť. Filius nō
Deu.24.c. portabit iniquitatē patris: ⁊ pater nō
4.re.14.f. portabit iniquitatem filij. Iustitia iu
2.pa.25.a. sti super eū erit: ⁊ impietas impij sup
eum. Si aūt impius egerit penitētiaz
ab oībus peccatis suis que operat⁹ est:
et custodierit oīa precepta mea: ⁊ fece
rit iudiciū ⁊ iustitiā: vita viuet ⁊ non
F morieť. Oīm iniqtatū eius quas ope-
De pe.dist. ratus ē: nō recordabor. In iustitia sua
4.ca.hanc quā operatus est viuet. Nunqd volūta
societatē. tis mee est mors impij: dicit dñs deus:
et capi.si et non vt cōuertať a vijs suis ⁊ viuat.
auerterit. Si aūt auerterit se iust⁹ a iustitia sua:
i.c.⁊.i.33.d ⁊ fecerit iniqtatē ſm oēs abominatio
nes quas opari solet impius: nunqd vi-
uet. Oēs iustitie eius quas fecerat: nō re-
cordabunť. In puaricatione q̄ pre
uaricatus est: ⁊ i pctō suo qd peccauit
in ipsis morieť. Et dixistis. Nō est equa
via dñi. Audite ergo dom⁹ isrľ. Nūqd
via mea nō est equa: ⁊ nō magis vie ve
stre praue sunt? Cū eīm auerterit se iu-
stus a iustitia sua: ⁊ fecerit iniqtatē mo
rieť i eis. In iniustitia quā opatus est
morieť. Et cū auerterit se impius ab i-
pietate sua quā opatus est: ⁊ fecerit iu
diciū ⁊ iustitiā: ipse aīam suā viuifica
G bit. Cōsiderās eīm ⁊ auertēs se ab oīb⁹
iniqtatib⁹ suis q̄s opat⁹ est: vita viuet
⁊ nō morieť. Et dicūt filij isrľ. Non est
i.eodem. equa via dñi. Nūquid vie mee nō sunt
eque domus isrľ: ⁊ nō magis vie vestre
praue. Idcirco vnūquēq; iuxta vias
suas iudicabo domus isrľ: ait dñs de⁹.
Cōuertimini ⁊ agite penitētiā ab oī-
bus iniqtatibus vřis: ⁊ nō erit vobis
in ruinā iniqtas. Proijcite a vobis oēs
iniqtates vřas in qb⁹ puaricati estis:
et facite vobis cor nouū et spiritū no-
uum. Et quare moriemini domus isrľ: i.33.c
quia nolo mortem morientis: dicit do
minus deus. Reuertimini et viuite.
¶ C.S. De ioachim ⁊ iechonia ⁊ filio
ioachim captiuatis: de reliquijs iude
q̄ non habuerunt regem. Capi.xix.
Et tu fili hoīs assume plan
ctū sup pncipes israel ⁊ di- A
ces. Quare mater tua lea-
na iter leones cubauit. In
medio leūculorū enutriuit
catulos suos. Et eduxit vnū
de leunculis suis: leo factus est: ⁊ didi-
cit capere predam: hoīesq; comedere.
Et audierūt de eo gentes: et non absq;
vulneribus suis ceperūt eū: ⁊ addux-
rūt eū in catenis in terrā egypti. Que
cum vidisset qm̄ infirmata est: ⁊ perijt B
expectatio eius: tulit vnū de leūculis
suis: leonem constituit eū. Qui incede-
bat inter leones: ⁊ fact⁹ est leo: ⁊ didi-
cit predam capere: et hoīes deuorare.
Didicit viduas facere: ⁊ ciuitates eorū
in desertum adducere: et desolata est
terra ⁊ plenitudo eius a voce rugitus
illius. Et cōuenerunt aduersus eū gen C
tes vndiq; de prouincijs: et expāderūt
super eum rete suū. In vulneribus eorū
captus est: et miserunt eum in caueam.
In catenis adduxerunt eum ad regem
babylonis: miseruntq; eum in carcerē:
ne audiretur vox eius vltra super mō-
tem israel. Mater tua quasi vinea in
sanguine tuo super aquā plantata est.
Fructus eius ⁊ frondes eius creuerūt
ex aquis multis: et facte sunt ei virge
solide in sceptra dominantium: et ex-
altata est statura eius inter frōdes. Et D
vidit altitudinem suam in multitudi-
ne palmitum suorū: ⁊ euulsa est in irā:
in terramq; proiecta: ⁊ vētus vrēs sic-
cauit fructum eius: marcuerūt ⁊ arefa
cte sunt virge roboris eius. Ignis co-
medit eam. Et nunc transplantata est
in desertum in terra inuia ⁊ sitienti: ⁊
egressus est ignis de virga ramorū eius
qui fructum eius comedit: ⁊ nō fuit in
ea virga fortis: sceptrum dominātiū.
Planctus est: et erit in planctum.
¶ C.S. Dixit dñs q̄ nō respōdebit in
terrogātibus ppter pctā: ⁊ exprobrat
eis scelera sua ⁊ blasphemias: ⁊ repro
batione legis ⁊ sacrificiorū: de reditu
captiuorum in terram suam. Cap.xx.

A T factum est in anno septi
mo: in q̄nto in decima mē-
sis: venerunt viri de senio-
ribus israel vt interroga-
rent dn̄m: ⁊ sederūt corā
me. Et factꝰ est sermo dn̄i
ad me dicēs. Fili hoīs loquere seniori
bus isrl̄: et dices ad eos. Hec dicit dn̄s
deꝰ. Nunq̄d ad interrogādū me vos ve
nistis? Viuo ego: qꝛ nō r̄ndebo vobis:
ait dn̄s deꝰ. Si iudicas eos: si iudicas
fili hoīs. Abominatiōes patrū eorum
ostende eis: et dices ad eos. Hec dicit
dn̄s deꝰ. In die qua elegi israel: ⁊ leua-
ui manū meā ꝓ stirpe domus iacob: et
apparui eis ī terra egypti: ⁊ leuaui ma
nū meā ꝓ eis dicēs. Ego dn̄s deꝰ vester
in die illa leuaui manū meam ꝓ eis: vt
educerē eos de terra egypti: in terram
quā ꝓuiderā eis fluentē lacte ⁊ melle:
B que est egregia īter oēs terras. Et dixi
ad eos. Vnusquisq; offensiōes oculorū
suoꝝ abiciat: et ī idolis egypti nolite
pollui. Ego dn̄s deꝰ vester: et irritaue-
rūt me: noluerūtq; me audire. Vnus-
q̄sq; abominatiōes oculoꝝ suoꝝ nō ꝓie
cit: nec idola egypti reliq̄rūt. Et dixi:
vt effūderē idignatiōnē meā sup eos:
et implerē irā meā in eis in medio ter
j.eodem. re egypti. Et feci ꝓpter nomē meū: vt
nō violaret' corā gentibꝰ: in quarū me-
dio erāt: ⁊ inter q̄s apparui eis: vt edu-
cerem eos de terra egypti. Ejeci ergo
eos de terra egypti et eduxi ī desertū:
et dedi eis p̄cepta mea: et iudicia mea
ostendi eis: q̄ faciēs homo viuet in eis.
Exod.20.b Insup et sabbata mea dedi eis: vt essēt
⁊.31.c. signū inter me ⁊ eos: ⁊ scirēt qꝛ ego dn̄s
scificās eos. Et irritauerūt me domꝰ
isrl̄ ī deserto: ī p̄ceptis meis nō ābula-
uerūt: ⁊ iudicia mea ꝓiecerūt: q̄ faciēs
homo viuet ī eis: ⁊ sabbata mea viola-
uerūt vehemēter. Dixi ergo vt effūderē
furorē meū sup eos ī deserto: ⁊ ↄsume-
Exod.16.f. rē eos. Et feci ꝓpter nomē meū ne vio-
C larēt corā gētibꝰ: de q̄bꝰ eieci eos ī cō-
ī.eo.⁊.j.c. spectu eaꝝ. Ego igit' leuaui manū meā
sup eos in deserto: ne inducerē eos in
terrā quā dedi eis fluentē lacte ⁊ mel-
le: p̄cipuā terrarū oīm: qꝛ iudicia mea
ꝓiecerūt: ⁊ ī p̄ceptis meis nō ambula-
uerūt: ⁊ sabbata mea violauerūt. Post
idola eīm cor eoꝝ gradiebat': et pepcit
oculus meꝰ sup eos: vt non interficerē
eos: nec ↄsumpsi eos ī deserto. Dixi au
tem ad filios eoꝝ in solitudine. In p̄ce
ptis patrū vr̄oꝝ nolite īcedere: nec iu-
dicia eoꝝ custodiatis: nec ī idolis eoꝝ
polluamini. Ego dn̄s deꝰ vester. In p̄ce
ptis meis ambulate: ⁊ iudicia mea cu-
stodite: ⁊ facite ea. Et sabbata mea scti
ficate: vt sit signū inter me ⁊ vos: ⁊ scia-
tis qꝛ ego sum dn̄s deꝰ vester. Et exacer-
bauerūt me filij et ī p̄ceptis meis nō am
bulauerūt: et iudicia mea nō custodie-
rūt vt facerent ea: q̄ cū fecerit hō viuet
in eis: ⁊ sabbata mea violauerūt. Et cō D
minatꝰ sum vt effunderē furorē meū ī.eodem.
sup eos: ⁊ iplerē irā meā in eis ī deser-
to. Auerti aūt manū meā: ⁊ feci ꝓpter
nomē meū: vt nō violaret' corā gētibꝰ:
de q̄bꝰ eieci eos ī oculis earū. Iterū le
uaui manū meā ī eos in solitudine: vt
dispgerē illos in natiōes: ⁊ vētilarē in
terras: eo q̄ iudicia mea nō fecissent: ⁊
precepta mea reprobassent: et sabbata
mea violassent: ⁊ post idola patrū suoꝝ
fuissent oculi eoꝝ. Ergo ⁊ ego dedi eis
p̄cepta nō bona: ⁊ iudicia in q̄bꝰ nō vi
uēt: ⁊ pollui eos in muneribꝰ suis: cū
offerrēt oē q̄d aperit vuluā ꝓpter deli
cta sua: ⁊ sciēt qꝛ ego dn̄s. Quāobrē lo E
quere ad domū isrl̄ fili hoīs: ⁊ dices ad
eos. Hec dicit dn̄s deꝰ. Adhuc ⁊ in hoc
blasphemauerūt me p̄res vr̄i cū spre-
uissent me ↄtemnētes: ⁊ induxissē eos
in terrā sup quā leuaui manū meā vt
darē eis. Viderūt oēm collē excelsū: ⁊
oē lignū nemorosum: ⁊ immolauerunt
ibi victimas suas: ⁊ dederūt ibi irrita
tionē oblatiōis sue: ⁊ posuerūt ibi odo
rem suauitatis sue: ⁊ libauerunt liba-
tiōes suas. Et dixi ad eos. Quid est ex
celsum ad q̄d vos īgredimini? Et voca
tum est nomē eiꝰ excelsum vsq; ad hāc
diē. Propterea dic ad domū isrl̄. Hec
dicit dn̄s deꝰ. Certe ī via patrū vr̄orū
vos polluimini: ⁊ post offēdicula eoꝝ
vos fornicamini: ⁊ in oblatiōe donoꝝ
vestroꝝ: cū traducitis filios vestros ꝑ
ignem: vos polluimini in oībꝰ idolis
vestris vsq; hodie: ⁊ ego r̄ndebo vobis
domꝰ israel. Viuo ego: dicit dn̄s deus:
qꝛ nō r̄ndebo vobis: neq; cogitatio mē
tis vestre fiet dicētiū. Erimus sicut gē- F
tes: ⁊ sicut cognatiōes terre: vt colamꝰ
ligna et lapides. Viuo ego: dicit dn̄s
deꝰ: qm̄ in manu forti: ⁊ ī brachio extē
to: ⁊ in furore effuso regnabo sup vos.
Et educā vos de populis: ⁊ cōgregabo
vos de terris ī quibꝰ dispersi estis. In
manu valida et in brachio extēto: et in
furore effuso regnabo sup vos: et addu
cam vos in desertum populoꝝ: ⁊ iudi-

nabor vobiscũ ibi facie ad faciẽ. Sicut
iudicio ꝯtẽdi aduersus patres vr̃os in
deserto terre egypti: sic iudicabo vos
dicit dñs. Et subjiciã vos sceptro meo:
et inducã vos in vinculis federis. Et
eligã de vobis trãsgressores ⁊ impios: ⁊
de terra incolatꝰ eoꝝ educã eos: ⁊ i ter
rã isrl̃ nõ ingrediẽt: ⁊ scietis q̃ ego dñs.
Ego vos domꝰ isrl̃: hec dicit dñs deꝰ.
Singuli post idola vr̃a ãbulate: et ser
uite eis. Qđ si ⁊ in hoc non audieritis
me: ⁊ nomẽ meũ sctm̃ pollueritis vltra
in muneribꝰ vr̃is: ⁊ in idolis vr̃is i mõ
te sctõ meo: i mõte excelso isrl̃: ait dñs
deꝰ: ibi seruiet mihi ois domꝰ isrl̃: oẽs
inquã in terra in q̃ placebũt mihi. Et
ibi q̃rã p̃mitias vr̃as: ⁊ initiũ decima
rũ vr̃arũ in oibꝰ sctificatiõibꝰ vestris.
In odorẽ suauitatis suscipiã vos: cum
eduxero vos de pp̃lis: ⁊ congregauero
vos de terris in q̃s dispersi estis: ⁊ scti
G ficabor in vobis in oculis nationũ. Et
scietis: q̃ ego dñs: cũ induxero vos ad
terrã isrl̃: in terram ꝑ quã leuaui ma
nũ meã vt darẽ eã p̃ribꝰ vr̃is. Et recor
dabimini ibi viarũ vr̃arũ ⁊ oim̃ scele
rũ vr̃oꝝ: q̃bꝰ polluti estis i eis: ⁊ displi
cebitis vobis i ꝯspectu vr̃o in oibꝰ ma
licijs vestris q̃s fecistis: ⁊ scietis q̃ ego
dñs: cũ benefecero vobis ꝓpter nomẽ
meũ: nõ s̃m vias vestras malas: neq̃ s̃m
scelera vestra pessima domꝰ israel: ait
dñs deꝰ. Et factus est sermo dñi ad me
dicẽs. Fili hoĩs: pone faciẽ tuã contra
viã austri: ⁊ stilla ad aphricum ⁊ ꝓphe
ta ad saltum agri meridiani. Et dices
saltui meridiano. Audi verbũ dñi. Hec
dicit dñs deꝰ. Ecce ego succẽdam in te
ignẽ: ⁊ cõburã in te omne lignũ viride:
et omne lignũ aridũ. Nõ extinguet flã
ma succẽsiõis: et comburetur in ea om
nis facies ab austro vsq̃ ad aquilonẽ:
et videbit vniuersa caro: quia ego dñs
i.4.b succendi eã: nec extinguet. Et dixi. Ah:
ah: ah: dñe deꝰ. Ipsi dicunt de me. Nun
quid non per parabolas loquitur iste?
¶ C. S. Sermo domini ad hierusalẽ
de miseria gladij duplicati ac triplica
ti. Sermo domini cõtra filios ammõ
B pro gladio euaginato. Capitulũ. xxi.

T factus est sermo dñi ad
me dicens. Fili hoĩs: pone
faciẽ tuã ad hierl̃m: ⁊ stilla
ad sanctuaria: et propheta
contra humũ israel. Et di
ces terre isrl̃. Hec dicit do
minus deꝰ. Ecce ego ad te: ⁊ eyciã gla
dium meũ de vagina sua: et occidã in
te iustũ et impiũ. Pro eo aũt q̃ occidi
in te iustũ ⁊ impiũ: idcirco egredietur
gladiꝰ meꝰ de vagina sua ad oẽm carnẽ
ab austro vsq̃ ad aquilonẽ vt sciat ois
caro: q̃ ego dñs eduxi gladiũ meũ de
vagina sua irreuocabilẽ. Et tu fili ho B
minis ingemisce in cõtritiõe lũboꝝ: ⁊
in amaritudinibꝰ ingemisces corã eis.
Cũq̃ dixerit ad te: quare tu gemis: di
ces. Pro auditu: q̃ venit ⁊ tabescet oẽ
cor: ⁊ dissoluent vniuerse manꝰ: ⁊ infir
mabit ois sp̃us: ⁊ ꝑ cũcta genua fluent
aque. Ecce venit: ⁊ fiet: ait dñs deꝰ. Et
factus est sermo dñi ad me dicẽs. Fili
hoĩs: propheta et dices. Hec dicit dñs
deus. Loquere. Gladius gladiꝰ exacu
tus est ⁊ limatꝰ. Ut cedat victimas exa
cutꝰ est: vt splẽdeat limatꝰ est. Qui mo
ues sceptrũ filij mei: succidisti omne li
gnũ. Et dedi eũ ad leuigãdũ vt teneat C
manu. Iste exacutus est gladius: et iste
limatus est vt sit i manu interficiẽtis.
Clama ⁊ vlula fili hoĩs: q̃ hic factꝰ est
in populo meo: hic in cunctis ducibus
israel q̃ fugerant. Gladio traditi sunt
cũ pp̃lo meo. Idcirco plaude super fe
mur: q̃ ꝓbatus est: et hoc cũ sceptrum
subuerterit: ⁊ non erit: dicit dñs deus.
Tu ergo fili hoĩs ꝓpheta: ⁊ pcute ma
num ad manũ: ⁊ duplicetur gladiꝰ: ac
triplicetur gladius interfectoꝝ. Hic D
est gladius occisiõis magne q̃ obstupe
scere eos facit ⁊ corde tabescere: ⁊ mul
tiplicat ruinas. In oibꝰ portis eorum
dedi cõturbationẽ gladij acuti ⁊ lima
ti ad fulgendũ: amicti ad cedem. Exa
cuere et vade ad dexteram siue ad sini
strã: quocunq̃ faciei tue est appetitus.
Quin ⁊ ego plaudã manu ad manum:
et implebo indignationẽ meam. Ego
dñs locutus sũ. Et factꝰ est sermo dñi
ad me dicens. Et tu fili hoĩs pone tibi
duas vias: vt veniat gladiꝰ regis baby
lõis. De terra vna egredient ambo. Et
manu capiet ꝯiecturã: in capite vie ci E
uitatis conjiciet. Uiã pones vt veniat
gladiꝰ ad rabbath filioꝝ ãmõ: ⁊ ad iu
dã in hierl̃m munitissimã. Stetit enĩ
rex babylõis i biuio: i capite duaꝝ via
rũ: diuinationẽ q̃rẽs: cõmiscens sagit
tas. Interrogauit idola: exta cõsuluit.
Ad dexterã eiꝰ facta est diuinatio sup
hierl̃m: vt ponat arietes: vt aperiat os
in cede: ⁊ vt eleuet vocẽ i vlulatu: vt po
nat arietes contra portas: vt cõporteᵗ
aggerem: vt edificet munitiões. Eritq̃

quasi cōsulēs frustra oraculū in oculis
eorū: ꝛ sabbatoꝝ ociū imitās. Ipse au
tem recordabit̄ iniq̄tatis ad capiēdū.
Idcirco hec dicit dn̄s deus. Pro eo qđ
recordati estis iniq̄tatis vr̄e: ꝛ reuela
stis preuaricatiōes vestras: ꝛ apparue
runt peccata vestra in omnibus cogita
F tiōib9 vestris. Pro eo inq̄ ꝙ recordati
estis: manu capiemini. Tu aūt propha
ne impie dux israel: cuius venit dies in
tp̄e iniquitatis prefinita. Hec dicit do
minus deus. Aufer cidarim: tolle coro
nam. Nōne hec est que humilē subleua
uit: et sublimē humiliauit. Iniquitatē
iniq̄tatē: iniquitatē ponā eam. Et hoc
nō factū est donec veniret cuius est iu
diciū: ꝛ tradā ei. Et tu fili hoīs ꝓphe
ta: et dic. Hec dicit dn̄s deus ad filios
ammō: ꝛ ad opprobriū eorū. Et dices.
G Mucro mucro euagina te ad occiden
dū: lima te vt interficias et fulgeas: cū
tibi viderent̄ vana ꝛ diuinarētur men
dacia: vt dareris sup colla vulneratoꝝ
impiorū: quoꝝ veniet dies in tp̄e iniq̄
tatis prefinita. Reuertere ad vaginam
tuam in locū in quo creatus es. In ter
ra natiuitatis tue iudicabo te: ꝛ effun
dam sup te indignationē meā. In igne
furoris mei sufflabo in te: daboq̄ te in
manus hoīm insipientium: ꝛ fabrican
tiū interitū. Igni eris cibus. Sāguis
tuus erit in medio terre: obliuioni tra
deris: q2 ego dominus locutus sum.
¶ C.S. Sermo dn̄i cōtra hierl̄m pro
effusiōe sanguinis ꝛ inhonoratiōe pa
rētū: ꝛ ceteris malis plurimis: de pp̄lo
conflādo sicut metallū in fornace: ꝛ de
sceleribus populi: vbi est q̄ interponat
spē: de leone rugiēte: ꝙ sacerdotes pol
luerunt sanctuarium. Caplm̄. xxij.

A T factū est verbum dn̄i ad
me: dicens. Et tu fili hoīs
nōne iudicas ciuitatē san
guinū: ꝛ ostēdis ei oēs ab
ominationes suas. Et di
ces. Hec dicit dn̄s deus. Ci
uitas effundēs sanguinē in medio sui
vt veniat tēpus ei9: et q̄ fecit idola cō
B tra semetipsam vt pollueretur. In san
guine tuo q̄ a te effusus est deliquisti: ꝛ
in idolis tuis que fecisti polluta es. Et
appropinquare fecisti dies tuos: ꝛ ad
duxisti tp̄s annoꝝ tuoꝝ: ꝓpterea dedi
te opprobriū gētib9 ꝛ irrisionē vniuer
sis terris q̄ iuxta sunt: ꝛ que ꝓcul a te.
Triumphabunt de te sordida nobilis:
grādis interitu. Ecce principes israel
singuli in brachio suo fuerunt in te ad
effundēdū sanguinē. Patrē ꝛ matrē cō
tumeliis affecerūt in te: aduenam calū
niati sunt in medio tui: pupillum ꝛ vi
duā cōtristauerūt apud te: sanctuaria
mea spreuistis et sabbata mea pollui
stis. Uiri detractores fuerunt in te ad
effundendū sanguinē: ꝛ sup mōtes co
mederūt in te: scel9 opati sunt i medio
tui. Uerecūdiora pr̄is discooperuerūt C
in te: imūdiciā mēstruate humiliauerūt
in te. Et vnusq̄sq̄ ī vxorē ꝓximi sui opa Dist.5.a.
tus est abominationē: ꝛ socer nurū suā
polluit nepharie: frater sororē suam fi
liā pr̄is sui opp̄ssit in te. Munera ac 14.q.3.ca.
ceperūt apud te ad effundēdū sangui putant.
ne: vsurā ꝛ supabūdantiā accepisti: et
auare ꝓximos tuos calūniabaris: meiq̄
oblita es: ait dn̄s de9. Ecce cōplosi ma
nus meas sup auaritiā tuā quā fecisti:
et sup sanguinē q̄ effusus est in medio
tui. Nunq̄d sustinebit cor tuū: aut ꝓua
lebūt man9 tue in dieb9 q̄s ego faciā ti
bi. Ego dn̄s locutus sum ꝛ faciā. Et di D
spergā te in natiōes: ꝛ vētilabo te i ter
ras: ꝛ deficere faciā immundiciā tuam
a te: ꝛ possidebo te in cōspectu gētiū: ꝛ
scies q2 ego dn̄s. Et factū est verbū dn̄i
ad me dicens. Fili hoīs: versa est mihi
domus israel in scoriā. Oēs isti es ꝛ stā
nū ꝛ ferrū ꝛ plūbū in medio fornacis:
scoria argēti facti sūt. Propterea hec
dicit dn̄s deus. Eo ꝙ versi estis oēs in
scoriā: ꝓpterea ecce ego ꝯgregabo vos
in medio hierl̄m cōgregatiōe argēti et
eris ꝛ stāni ꝛ ferri ꝛ plūbi ī medio for
nacis: vt succēdā i ea ignē ad cōflādū.
Sic cōgregabo in furore meo: et in ira E
mea: ꝛ requiescā. Et ꝯflabo vos: ꝛ cōgre
gabo vos: ꝛ succēdā vos in igne furo
ris mei: ꝛ ꝯflabimini i medio ei9: vt cō
flat̄ argētū i medio fornacis: sic eritis
in medio ei9. Et scietis: quia ego dn̄s:
cū effuderim indignationem meam su
per vos. Et factus est sermo domini ad
me dicens. Fili hominis dic ei. Tu es
terra immūda: et non compluta in die
furoris. Cōiuratio ꝓphetarum in me F
dio eius: sicut leo rugiens capiēsq̄ pre
dam animas deuorauerūt: opes ꝛ pre
ciū acceperūt: viduas eius multiplica
uerūt in medio illius. Sacerdotes ei9
contempserunt legē meā: ꝛ polluerunt
sanctuaria mea. Inter sanctum ꝛ pro
phanum nō habuerunt distantiam: in
ter pollutū et mundū nō intellexerūt:
et a sabbatis meis auerterunt oculos

suos: ⁊ coinquinabar in medio eorum.
Principes eiꝰ in medio illiꝰ quasi lu-
Michee.3.d pi rapiẽtes predã ad effundendũ san-
Soph.3.a guinẽ: ⁊ ad perdẽdas aias: et auare se-
B ctãdo lucra. Prophete aũt eius linie-
bant eos absq; tẽperamẽto vidẽtes va-
na: ⁊ diuinãtes ei mẽdacium: dicẽtes.
Hec dicit dñs deus: cũ dñs nõ sit locu-
tus. Populi terre calũniabant̃ calum-
niã: ⁊ rapiebãt violenter egenũ: ⁊ pau-
perẽ affligebãt: ⁊ aduenã opprimebãt
calũnia absq; iudicio. Et q̃siui de eis vi-
rũ q̃ interponeret sepẽ: ⁊ staret opposi-
tus cõtra me pro terra: ne dissiparẽ eã:
et non inueni. Et effudi sup eos indi-
gnationẽ meam: ⁊ in igne ire mee con-
sumpsi eos. Uiam eorum in caput eo-
rum reddidi: ait dominus deus.
¶ C. S. Sermo dñi ꝯ oollã ⁊ oolibã
sorores meretrices: de imũdiciis ipaꝝ:
de vitiõe dei i illas p idolis. Ca. xxiij.

T factus est sermo dñi ad
B me: dicẽs. Fili hominis: due
mulieres filie matris vniꝰ
fuerãt: et fornicate sunt in
egypto. In adolescẽtia sua
fornicate sunt. Ibi subacta
sunt vbera eaꝝ: ⁊ fracte sunt mãme pu-
bertatis earũ. Noia aũt earũ oolla ma-
ior: ⁊ ooliba soror eiꝰ minor. Et habui
eas: ⁊ pepererũt filios ⁊ filias. Porro
earũ noia: samaria oolla: ⁊ hierusalem
ooliba. Fornicata est igit̃ sup me ool-
la: ⁊ insaniuit in amatores suos i assy-
rios ppinquantes: vestitos hyacintho
principes ⁊ magistratus: iuuenes cupi-
dinis: vniuersos equites et ascensores
equoꝝ. Et dedit fornicatiões suas sup
eos electos filios assyrioꝝ vniuersos:
et in oibꝰ in quos insaniuit i immũdi-
C ciis eoꝝ polluta est. Insup ⁊ fornicatio-
nes suas quas habuerat i egypto nõ re-
liquit. Nã ⁊ illi dormierũt cũ ea i ado-
lescẽtia eiꝰ: ⁊ illi cõfregerũt vbera pu-
bertatis eius: ⁊ effuderũt fornicationẽ
suam super eã. Propterea tradidi eam
in manus amatorũ suorũ: in manus fi-
liorũ assur: sup quorũ insaniuit libidi-
ne. Ipsi discooperuerũt ignominiam
eius: filios ⁊ filias eiꝰ tulerũt: ⁊ ipsam
occiderũt gladio. Et facte sunt famose
mulieres: ⁊ iudicia pperrauerũt in ea.
Quõ cũ vidisset soror eiꝰ ooliba: plus
q̃ illa insaniuit libidine: ⁊ fornicatio-
nẽ suã sup fornicationẽ sororis sue ad
filios assyriorũ prebuit ipudẽter: duci-
bus ⁊ magistratibꝰ ad se venietibꝰ indu-
tis veste varia: et equitibꝰ q̃ vectabãtur
eq̃s: ⁊ adolescẽtibꝰ forma cũctis egre-
gia. Et vidi q̃ polluta esset via vna am-
barũ: ⁊ auxit fornicationes suas. Cũq; C
vidisset viros depictos i pariete: ima-
gines chaldeoꝝ expressas coloribus: ⁊
accinctos balteis renes: ⁊ thyaras tin-
ctas in capitibꝰ eoꝝ: formã ducũ oim:
similitudinẽ filioꝝ babylonis: terreq;
chaldeoꝝ in qua orti sunt: insaniuit su-
per eos cõcupiscẽtia oculoꝝ suoꝝ: ⁊ mi-
sit nũcios ad eos in chaldeã. Cũq; ve-
nissent ad eã filii babylonis ad cubile
mãmarũ: polluerunt eã stupris suis: ⁊
polluta est ab eis: ⁊ saturata est aia eiꝰ
ab illis. denudauitq; fornicationes su-
as: ⁊ discoopuit ignominiã suã. Et re-
cessit aia mea ab ea: sicut recesserat aia
mea a sorore eiꝰ. Multiplicauit ei for-
nicationes suas: recordans dies adole-
scẽtie sue. qbꝰ fornicata est i terra egy-
pti: ⁊ insaniuit libidine sup cõcubitũ
eoꝝ: quoꝝ carnes sunt vt carnes asino-
rũ: ⁊ sicut fluxus equoꝝ fluxus eoꝝ. Et
visitasti scelus adolescẽtie tue: qñ sub-
acta sũt i egypto vbera tua: ⁊ cõfracte
sunt mãme pubertatis tue. Propterea D
ooliba: hec dicit dñs deꝰ. Ecce ego su-
scitabo oẽs amatores tuos cõtra te de
qbꝰ satiata est aia tua: ⁊ ꝯgregabo eos
aduersum te in circũitu: filios babylo-
nis ⁊ vniuersos chaldeos: nobiles tyrã-
nosq; ⁊ pricipes: oẽs filios assirioꝝ: iu-
uenes forma egregia: duces ⁊ magistra-
tus: vniuersos pricipes pricipũ: ⁊ noia-
tos ascẽsores equoꝝ: ⁊ veniẽt sup te in-
structi curru ⁊ rota: multitudo pploꝝ.
Lorica ⁊ clypeo ⁊ galea armabunt̃ cõ-
tra te vndiq;. Et dabo corã eis iudiciũ
et iudicabũt te iudiciis suis. Et ponã
zelũ meũ in te: quẽ exercẽt tecũ i furo-
re. Nasum tuũ ⁊ aures tuas p̃cidẽt: ⁊ q̃
remãserint gladio cõcidẽt. Ipsi filios
tuos ⁊ filias tuas capiẽt: et nouissimũ
tuũ deuorabit̃ igni. Et denudabunt te
vestimẽtis tuis: ⁊ tollent vasa glie tue.
Et reqescere faciã scelꝰ tuũ de te: ⁊ for-
nicationẽ tuã de terra egypti: nec leua-
bis oculos tuos ad eos: ⁊ egypti nõ re-
cordaberis ãplius. Qr h dicit dñs deꝰ. E
Ecce ego tradã te i manꝰ eoꝝ q̃s odisti
in manꝰ de q̃bus satiata est aia tua: et
agẽt tecũ in odio. Et tollent oẽs labo-
res tuos: ⁊ dimittẽt te nudã ⁊ ignomi-
nia plenã: ⁊ reuelabit̃ ignominia forni-
cationũ tuarũ. Scelꝰ tuũ ⁊ fornicatio-
nes tue fecerũt hec tibi: q: fornicata es

post gẽtes inter quas polluta es i ido-
lis earũ. In via sororis tue ambulasti:
et dabo calicẽ eiꝰ in manu tua. Hec di-
cit dñs deus. Calicẽ sororis tue bibes
ꝓfundũ ⁊ latũ. Eris in derisuꝫ ⁊ i sub-
sannationẽ q̃ es capacissima: ebrietate
et dolore repleberis: calice meroris et
tristitie: calice sororis tue samarie: et
bibes illum: ⁊ potabis vsq; ad feces: et
fragmẽta eiꝰ deuorabis: ⁊ vbera tua la
cerabis: q2 ego locutꝰ sum: ait dñs deꝰ.
Jer. 14. b. Propterea hec dicit dñs deꝰ. Q2 obli-
ta es mei: ⁊ ꝓiecisti me post corpꝰ tuũ:
tu quoq; porta scelus tuũ et fornicatio
F nes tuas. Et ait dñs ad me dicens. Fili
hoĩs: nunq̃d iudicas oollã ⁊ oolibã: et
annũcias eis scelera earũ: q2 adultera
te sunt: ⁊ sanguis i manibꝰ earũ: et cuꝫ
idolis suis fornicate sunt: insuꝑ et fi-
lios suos quos genuerũt mihi obtule-
rũt eis ad deuorãdũ. Sꝫ ⁊ hoc fecerũt
mihi. Polluerũt sanctuariũ meũ i die
illa: et sabbata mea prophanauerunt.
Cũq; imolarẽt filios suos idolis suis:
et ingrederẽtur sanctuariũ meũ in die
illa vt pollu erẽt illud: etiã hec fecerũt
in medio domꝰ mee. Miserũt ad viros
veniẽtes de lõge: ad quos nũcios mise
rãt. Itaq; ecce venerũt q̃bꝰ te lauisti: et
circũlinisti stibio oculos tuos: ⁊ orna-
ta es mũdo muliebri. Sedisti in lecto
pulcherrimo: ⁊ mẽsa ornata est ante te.
Thymiama meũ ⁊ vnguentũ meum po
suisti suꝑ eã: ⁊ vox multitudinis exultã
tis erat in ea. Et in viris q̃ de multitu
dine hoĩm adducebantur: et veniebãt
de deserto: posuerũt armillas i mani-
G bus coꝝ: ⁊ corõas speciosas i capitibꝰ
coꝝ. Et dixi ei q̃ attrita ẽ i adulterijs.
Nũc fornicabit̃ in fornicatiõe sua etiã
hec. Et igressi sunt ad eã q̃si ad mulie-
rẽ meretricẽ: sic igrediebant̃ ad oollã
⁊ ad oolibã mulieres nefarias. Uiri er
go iusti sunt. Hi iudicabũt eas iudicio
adulteraꝝ: ⁊ iudicio effundẽtiũ sangui
nẽ: q2 adultere sunt: ⁊ sanguis in mani
bus eaꝝ: ⁊ cũ idolis suis fornicate sũt.
Hec enim dicit dñs deꝰ. Adduc ad eas
multitudinẽ: et trade eas in tumultuꝫ
⁊ in rapinã: ⁊ lapident̃ lapidibꝰ popu
loꝝ: et ꝯfodiant̃ gladijs coꝝ. Filios et
filias earũ interficiẽt: ⁊ domos earum
igne succẽdẽt: ⁊ auferã scelꝰ de terra: ⁊
discẽt oẽs mulieres ne faciãt ꝭm scelꝰ
earũ. Et dabunt scelus vestrũ suꝑ vos:
et pctã idolorũ vestrorũ portabitis: et
scietis q2 ego dominus deus.

¶ C. S. Per ollã liquefactã ꝓbat̃ incẽ-
diũ hierusalẽ: predicat quoq; populũ
interficiendum ⁊ captiuandum per na
buchodonosor. Capitulum. xxiiij.

ET factũ est verbum dñi ad A
me in ãno nono i mẽse de-
cimo: decima die mẽsis: di-
cens. Fili hoĩs: scribe tibi
nomen diei huiꝰ: in q̃ cõfir
matꝰ est rex babylonis ad-
uersum hierl'm hodie: ⁊ dices ꝑ prouer
biũ ad domuꝫ irritatricẽ parabolã: et
loq̃ris ad eos. Hec dicit dñs deus. Po
ne ollã eneã: pone inquã: ⁊ mitte in eã
aquã. Cõgere frusta eiꝰ in eã: oẽm par-
tem bonã: femur ⁊ armũ: electa ⁊ ossi-
bus plena. Pinguissimũ pecꝰ assume: B
cõpone q̃ꝫ struem ossiũ sub ea. Et effer- Naum. 2. a.
buit coctio eiꝰ: ⁊ dissoluta sunt ossa il Abacuch.
lius in medio eiꝰ. Propterea hec dicit 2. c.
dñs deꝰ. Ue ciuitati sanguinũ olle cu-
ius rubigo in ea est: ⁊ rubigo eiꝰ nõ exi
uit de ea. Per partes et ꝑ partes suas
eijce eam. Nõ cecidit suꝑ eã sors. San
guis eñ eius in medio eiꝰ est: suꝑ lim-
pidissimã petrã effudit illum. Nõ effu
dit illũ suꝑ terrã vt possit operiri pul
uere: vt superinducerẽ idignationẽ meã:
et vindictã vlciscerer. Dedi sanguineꝫ
eiꝰ suꝑ petrã limpidissimã: ne operi- C
ret̃. Propterea hec dicit dñs deꝰ. Ue ci
uitati sanguinũ: cuius ego grandem fa
ciã pyrã. Congere ossa que igne succẽ-
dã. Consument̃ carnes: et coquat̃ vni- a. eodem.
uersa cõpositio: et ossa tabescẽt. Pone
quoq; eã suꝑ prunas vacuã: vt incale-
scat ⁊ liquefiat es eiꝰ: ⁊ cõflet̃ i medio
eiꝰ inquinamẽtũ eiꝰ: ⁊ ꝯsumat̃ rubigo
eius. Multo labore sudatũ est: ⁊ nõ exi
uit de ea nimia rubigo eiꝰ: neq; ꝑ ignẽ. D
Immũdicia tua execrabilis: q2 mũda-
re te volui: ⁊ nõ es mũdata a sordibus
tuis. Sed nec mũdaberis prius: donec
quiescere faciã indignationẽ meam in
te. Ego dñs locutus sum. Ueni et faciã
non trãseam: nec parcã: nec placabor.
Iuxta vias tuas: et iuxta adinuentio-
nes tuas iudicabo te: dicit dñs. Et fa-
ctum est verbum dñi ad me dicens. Fi-
li hominis: ecce ego tollo a te desidera
bile oculoꝝ tuoꝝ in plaga: et nõ plan-
ges: neq; plorabis: neq; fluẽt lachrime
tue. Ingemisce tacens: mortuorum lu-
ctum non facies. Corona tua circũliga
ta sit tibi: et calciamenta tua erunt in
pedibus tuis: nec amictu ora velabis:
nec cibos lugẽtium comedes. Locutus

ſum ergo ad pplm mane: et mortua eſt
vxor mea veſpe. Feciq; mane ſicut pce
perat mihi. Et dixit ad me ppls. Qua
re nō indicas nobis qd iſta ſignificent
q tu facis? Et dixi ad eos. Sermo dñi
F factꝰ eſt ad me dicens. Loquere domui
iſrl. Hec dicit dñs deus. Ecce ego pol
luā ſanctuariū meū: ſupbiā imperij vrī:
et deſiderabile oculoꝝ vroꝝ: τ ſup quo
pauet aīa veſtra: τ filij veſtri τ filie vre
quas reliqſtis gladio cadēt: τ facietis
ſicut feci. Ora amicta nō velabitis: τ ci
bos lugentiū nō comedetis. Coronas
habebitis in capitibꝰ veſtris: τ calcia
mēta in pedibꝰ. Nō plangetis neq; fle
bitis: ſꝫ tabeſcetis in iniqtatibꝰ vrīs:
τ vnuſqſq; gemet ad fratrē ſuū. Eritq;
G ezechiel vobis in portētū. Iuxta oia q
fecit: facietis cū venerit iſtud: τ ſcietis
qꝛ ego dñs deus. Et tu fili hoīs ecce in
die qua tollā ab eis fortitudinē eoꝝ: τ
gaudiū dignitatis: τ deſideriū oculoꝝ
eoꝝ ſup quo reqeſcūt aīe eoꝝ: τ filios
et filias eoꝝ: in die illa cum venerit fu
giēs ad te vt annūciet tibi: i die inquā
illa aperiet os tuū cū eo q fugit: et lo
queris et nō ſilebis vltra: eriſq; eis in
portētū: τ ſcietis quia ego dominus.
¶ C. S. Sermo dñi ꝯtra filios ammō
et moab et ſeir: et cōtra paleſtinos qui
gauiſi ſunt de ruina hierlm: et afflixe
runt filias iude. Capitulum. xxv.

A T factus eſt ſermo dñi ad
me dicens. Fili hoīs: pone
faciē tuā ꝯtra filios ammō:
et prophetabis de eis: τ di
ces filijs ammon. Audite
verbum dñi dei. Hec dicit
dñs deus. Pro eo φ dixiſtis: euge euge
ſup ſanctuariū meū: qꝛ pollutū ē: τ ſup
terrā iſrl: qm deſolata eſt: τ ſup domū
iuda: qm ducti ſunt in captiuitatē. Id
circo ecce ego tradā te filijs oriētalibꝰ
in hereditatē: τ collocabūt caulas ſuas
in te: τ ponēt in te tētoria ſua. Ipſi co
medēt fruges tuas: τ ipſi bibēt lac tuū.
Daboq; rabbath in habitaculū camelo
rum: τ filios ammō in cubile pecoꝝ: et
B ſcietis qꝛ ego dñs. Qꝛ hec dicit dñs deꝰ.
Pro eo φ plauſiſti manu τ percuſſiſti pe
de: τ gauiſa es ex toto affectu ſup terrā
iſrl. Idcirco ecce ego extendā manum
meā ſup te: τ tradā te in direptionē gē
tiū: et interficiā te de populis: et pdā
de terris τ conterā: τ ſcies qꝛ ego dñs.
Hec dicit dñs deꝰ. Pro eo φ dixerunt
moab τ ſeir: ecce ſicut oēs gētes domꝰ
iuda: idcirco ecce ego aperiā humerū
moab de ciuitatibꝰ: de ciuitatibus inq
quā eiꝰ: τ de finibꝰ eius inclytas terre
bethieſimoth et beelmeō τ cariathaim
filijs orientis cū filijs ammon. Et dabo C
eā in hereditatē: vt nō ſit vltra memo
ria filioꝝ ammō in gētibꝰ. Et in moab
faciā iudicia: τ ſciēt qꝛ ego dñs. Hec di
cit dñs deꝰ. Pro eo φ fecit idumea vl
tionem vt ſe vindicaret de filijs iude:
peccauitq; delinquēs: τ vindictā expe
tiuit de eis. Idcirco hec dicit dñs deꝰ.
Extēdā manū meā ſup idumeā: τ auſe
rā de ea hominē τ iumentū: τ faciā eā
deſertā ab auſtro: τ q ſunt in dedā gla
dio cadēt. Et dabo vltionē meā ſuper
idumeā p manū ppli mei iſrl: τ faciēt
in edō iuxta irā meā τ furorē meum: τ
ſciēt vindictā meā: dicit dñs deꝰ. Hec D
dicit dñs deꝰ. Pro eo φ fecerunt pale
ſtini vindictā: τ vlti ſe ſūt toto animo
interficiētes: τ implētes inimicitias ve
teres: ppterea hec dicit dñs deꝰ. Ecce
ego extēdā manū meā ſup paleſtinos:
et interficiā interfectores. Et perdā re
liquias maritime regionis: faciāq; in
eis vltiōes magnas arguēs in furore:
et ſciēt quia ego dñs: cū dedero vindi
ctam meam ſuper eos.
¶ C. S. Tyrus quia exultauit ſup con
tritione hieruſalem pdicatur deſtruē
da per nabuchodonoſor. Caplm. xxvi.

T factū eſt in vndecimo an
no pria mēſis: factꝰ eſt ſer A
mo dñi ad me dicens. Fili
hoīs: p eo φ dixit tyrus de
hierlm: euge cōfracte ſunt
porte ppłoꝝ: ꝯuerſa eſt ad
me: implebor: deſerta eſt. Propterea hec
dicit dñs deꝰ. Ecce ego ſuper te tyre: et
aſcēdere faciā ad te gētes multas: ſicut
aſcēdit mare fluctuās. Et diſſipabunt
muros tyri: τ deſtruēt turres eiꝰ: τ ra
dā puluerē eius de ea: τ dabo eā in lim B
pidiſſimam petrā. Siccatio ſagenarū
erit in medio maris: qꝛ ego locutꝰ ſū:
ait dñs deus: et erit in direptionē gen
tibꝰ. Filie quoq; eiꝰ q ſunt i agro: gla
dio interficient: τ ſciēt qꝛ ego dñs. Qꝛ
hec dicit dñs deꝰ. Ecce ego adducā ad
tyrū nabuchodonoſor regē babylōis:
ab aquilone regem regū: cum equis et
curribus τ equitibus τ cetu populoq;
magno. Filias tuas que ſunt in agro:
gladio īterficiet: τ circūdabit te muni
tiōibꝰ: τ cōportabit aggerem in gyro.
Et leuabit cōtra te clypeum: τ vineas

et arietes tẽperabit in muros tuos: et
turres tuas destruet in armatura sua.
Inũdatiõe equorũ ei⁹ opiet te puluis
eoꝝ: a sonitu equitũ ⁊ rotarũ ⁊ curruũ
mouebunt muri tui. Cũ ingressus fue-
rit portas tuas quasi ꝑ introitũ vrbis
dissipate: vngulis equoꝝ suoꝝ ꝯculca
bit oẽs plateas tuas: populũ tuum gla
dio cedet: ⁊ statue tue nobiles in terrã
C corruẽt. Uastabũt opes tuas: diripiẽt
negociatiões tuas: ⁊ destruent muros
tuos: ⁊ domos tuas ꝓclaras subuertẽt:
et lapides tuos et ligna tua ⁊ puluerẽ
Hiere.7.g. tuũ in medio aquarũ ponẽt. Et quiesce-
re faciã multitudinẽ cantorũ tuorũ: et
sonitus cithararũ tuarũ nõ audietur am
plius. Et dabo te in limpidissimam pe
trã: siccatio sagenarũ eris: nec edifica-
beris vltra: q2 ego dñs locutus sum: ait
dñs de⁹. Hec dicit dñs de⁹ de tyro. Nũ-
quid nõ a sonitu ruine tue ⁊ gemitu in
terfectoꝝ tuoꝝ cũ occisi fuerit in me-
dio tui cõmouebunt insule: ⁊ descẽdẽt
de sedib⁹ suis oẽs principes maris: et
auferẽt exuuias suas: ⁊ vestimenta sua
D varia abijciẽt: ⁊ induentur stupore. In
terra sedebũt: ⁊ attoniti sup repẽtino
casu tuo admirabũtur: et assumẽtes su
per te lamẽtũ dicẽt tibi. Quõ peristi q̃
habitas i mari vrbs inclita: q̃ fuisti for
tis in mari cũ habitatorib⁹ tuis: quos
formidabãt vniuersi? Nunc stupebunt
naues in die pauoris tui: ⁊ turbabuntur
insule in mari: eo ꝙ nullus egrediatur ex
te. Q2 hec dicit dominus deus. Cum de-
dero te vrbẽ desolatam sicut ciuitates
que nõ habitantur: et adduxero super
te abyssum: et operuerint te aque mul-
te: et detraxero te cum his qui descen-
dunt in lacum ad populum sempiter-
num: ⁊ collocauero te in terra nouissi-
ma sicut solitudines veteres cũ his qui
deducũtur in lacum: vt non habiteris.
Porro cum dedero gloriam in terra vi
uentium: in nihilum redigam te: ⁊ non
eris: ⁊ requisita nõ inuenieris vltra in
sempiternum: dicit dominus deus.

¶ C.M. De fletu et ruina tyri que com
paratur naui: terrarum negociationes
describuntur. Capitulum. xxvij.

A
T factũ est verbum dñi ad
me dicens. Tu ergo fili ho
minis assume super tyrum
lamentũ: et dices tyro: que
habitat in introitu maris:
negociationi populoꝝ ad
insulas multas. Hec dicit domin⁹ de⁹.
O tyre: tu dixisti. Perfecti decoris ego
sum: et in corde maris sita. Finitimi
tui qui te edificauerunt impleuerunt
decorem tuum: abietibus de sanir ex-
truxerunt te cum omnibus tabulatis
maris. Cedrũ de libano tulerunt vt fa
cerent tibi malũ: quercus de basan do-
lauerunt in remos tuos: ⁊ transtra tua
fecerũt tibi ex ebore indico: ⁊ pretorio
la de insulis italie. Byssus varia de egy B
pto texta est tibi in velũ: vt poneretur
in malo: hyacinthus et purpura de in-
sulis elisa facta sunt operimentũ tuũ.
Habitatores sidonis et aradij fuerunt
remiges tui: sapiẽtes tui tyre facti sũt
gubernatores tui: senes biblij et pru-
dentes eius habuerunt nautas ad mi-
nisterium varie supellectilis tue. Om-
nes naues maris et naute earum fue-
runt in populo negociatiõis tue. Per
se et lidij et libyes erãt in exercitu tuo:
viri bellatores tui clypeum et galeam
suspenderunt in te pro ornatu tuo. Fi-
lij aradij cum exercitu suo erant super
muros tuos in circuitu: sed et pigmei
qui erant in turribus tuis: pharetras
suas suspenderunt in muris tuis per
gyrum. Ipsi compleuerunt pulchritu- C
dinem tuam. Carthaginenses negocia
tores tui a multitudine cunctarum di
uitiarum: argento: ferro: stanno: plum
boq; repleuerũt nũdinas tuas. Grecia
et thubal et mosoch: ipsi institores tui.
Mãcipia: ⁊ vasa erea adduxerũt ꝑplo
tuo de domo thogorma: eq̃tes ⁊ equos
et mulos adduxerũt ad forum tuũ. Fi-
lij dedã negociatores tui. Insule multe
negociatio man⁹ tue. Dẽtes eburneos
⁊ hebeninos cõmutauerũt in ꝓcio tuo.
Syrus negociator tuus: ꝓpter multi-
tudinem operum tuorum gemmam et
purpurã et scutulata ⁊ byssum et seri
cum ⁊ chodchod ꝓposuerũt in mercatu D
tuo. Juda et terra israel ipsi institores
tui in frumento primo: balsamũ ⁊ mel
et oleũ et resinam proposuerũt in nun
dinis tuis. Damascen⁹ negociator tu⁹
in multitudine operum tuorũ: in mul-
titudine diuersarum opũ: in vino pin
gui: i lanis coloris optimi. Dan ⁊ gre-
cia ⁊ mozel in nũdinis tuis proposue-
rũt ferrũ fabrefactũ: stacten ⁊ calamus
in negociatione tua. Dedan institores
tui in tapetibus ad sedendum. Arabia
et vniuersi ꝓncipes cedar ipsi negocia
tores manus tue: cum agnis et arieti-
bus ⁊ hedis venerũt ad te negociatores

tui. Vēditores saba et rema ipi negocia
tores tui: cū vniuersis primis aromati-
bus: et lapide precioso et auro: qd ppo-
C suerūt i mercatu tuo. Arā et chenen et
eden negociatores tui. Saba assur et
chelmad vēditores tui: ipsi negociato
res tui: multifariā in volucris hiacyn-
thi et polymitorū gazarūq; p̄ciosarū q̄
obuolute et astricte erāt funib⁹: cedros
q3 habebāt in negociationib⁹ tuis. Na
ues maris p̄ncipes tui in negociatione
tua: et repleta es et glorificata nimis in
corde maris. In aq̄s multis adduxerunt
te remiges tui. Uētus auster ɔtriuit te.
In corde maris diuitie tue: et thesauri
tui et multiplex institutū tuū. Naute tui
F et gubernatores tui q̄ tenebāt supelle-
ctilē tuā: et pplo tuo p̄erāt: viri q3 bel-
latores tui q̄ erāt i te cū vniuersa mul-
titudine tua q̄ est i medio tui: cadēt in
corde maris in die ruine tue. A sonitu
clamoris gubernatorū tuorū ɔturbabū-
tur classes: et descēdēt de nauibus suis
oēs q̄ tenebāt remū. Naute et vniuersi
gubernatores maris in terra stabūt: et
eiulabunt sup te voce magna: et clama-
būt amare. Et supiaciēt puluerē capi-
tibus suis et cinere ɔspergent: et radēt
sup te caluitiū: et accingent ciliciis. Et
plorabūt te i amaritudine aīe ploratu
amarissimo: et assumēt sup te carmē lu
gubre: et plāgēt te. Que est vt tyrus que
G obmutuit i medio maris? Que i exitu
negociationū tuarū de mari iplesti po
pulos multos: i multitudine diuitiarū
tuarū et pplorū tuorū ditasti reges terre.
Nūc ɔtrita es a mari: in p̄fundis aq̄rū
opes tue: et oīs multitudo tua q̄ erat in
medio tui ceciderunt. Uniuersi habita
tores insularū obstupuerūt sup te: et re
ges earū oēs tempestate p̄cussi mutaue
rūt vultus. Negociatores populorum
sibilauerunt super te. Ad nihilū dedu-
cta es: et non eris vsq; in perpetuum.
¶ C. S. Sermo domini contra princi
pem tyri et contra superbiam eius: ser
mo domini cōtra sidonem: q2 in ruina
afflixit filios hierlm: et p̄missio dñi de
congregandis filiis israel. Cap. xxviii.

Et factus est sermo dñi ad
H me dicēs. Fili hoīs: dic p̄n
cipi tyri. Hec dicit domi-
nus de⁹. Eo qd eleuatū est
J.eodem. cor tuū et dixisti: deus ego
sum: et in cathedra dei sedi
in corde maris: cum sis homo et nō de⁹:
et dedisti cor tuum quasi cor dei. Ecce
sapientior es tu daniele: omne secretū B
non est absconditū a te. In sapiētia et
prudentia tua fecisti tibi fortitudinē:
et acquisisti aurum et argētū in thesau-
ris tuis: in multitudine sapientie tue:
et in negociatione tua multiplicasti ti
bi fortitudinem: et eleuatū est cor tuū ū.eodem.
in robore tuo. Propterea hec dicit do
minus deus. Eo quod eleuatum est cor
tuū quasi cor dei: idcirco ecce ego ad-
ducam super te alienos robustissimos
gentium: et nudabūt gladios suos sup
pulchritudinem sapientie tue: et pol-
luent decorē tuū. Interficiēt et detra-
hēt te: et morieris in interitu occisorū C
in corde maris. Nūquid dicens loque-
ris: deus ego sum corā interficiētibus
te: cū sis homo et nō deus? In manu oc-
cidentiū te morte incircūcisorū morie-
ris i manu alienorū: q2 ego locut⁹ sum:
ait dñs deus. Et factus est sermo dñi
ad me dicēs. Fili hoīs leua planctū su
per regē tyri: et dices ei. Hec dicit dñs
deus. Tu signaculū similitudinis ple-
nus sapiētia: et perfect⁹ decore in deli- De pc. di. 2.
tiis paradisi dei fuisti. Oīs lapis pre- c. p̄ncipiū.
ciosus operimētum tuū: sardius topa
zius et iaspis: chrysolit⁹ et onix et beril
lus: saphyrus et carbūculus et smarag- D
dus. Aurū opus decoris tui: et forami-
na tua in die qua conditus es prepara
ta sunt. Tu cherub extētus et ptegens:
et posui te in mōte sancto dei. In me-
dio lapidum ignitorū ambulasti: per-
fectus in viis tuis a die cōditiōis tue:
donec inuēta est iniq̄tas in te. In mul-
titudine negociatiōis tue repleta sunt
interiora tua iniquitate: et peccasti: et
eieci te de monte sancto dei: et perdidi
te o cherub protegēs de medio lapidū
ignitorū. Et eleuatum est cor tuum in E
decore tuo. Perdidisti sapientiam tuā
in decore tuo: i terrā proieci te: ante fa
ciē regū dedi te: vt cernerēt te. In mul
titudine iniq̄tatū tuarū et iniq̄tate ne-
gociationis tue polluisti sanctificatio
nem tuam. Producam ergo ignem de
medio tui q̄ comedat te: et dabo te in
cinerem super terram in conspectu om
nium videntium te. Omnes q̄ viderint
te in gentib⁹: obstupescēt super te. Ni-
hili factus es: et nō eris in p̄petuū. Et
fact⁹ est sermo dñi ad me dicens. Fili
hoīs: pone faciē tuam cōtra sidonem:
et p̄phetabis de ea et dices. Hec dicit
dñs deus. Ecce ego ad te sidon: et glo- F
rificabor in medio tui: et scient q2 ego

dñs cũ fecero in ea iudicia: ⁊ sctificatꝰ
fuero in ea: ⁊ immittã ei pestilẽtiam ⁊
sanguinẽ in plateis eiꝰ: ⁊ corruent in-
terfecti in medio eius gladio ꝑ circũi-
E tũ: ⁊ sciẽt qꝛ ego dñs. Et nõ erit vltra
domui isrl' offendiculũ amaritudinis:
et spina dolorẽ inferẽs vndiq ꝑ circũi
tũ eoꝝ q̃ aduersant eis: ⁊ scient qꝛ ego
dñs deus. Hec dicit dñs deus. Qñ con
gregauero domũ isrl' de pplis in q̃bus
dispsi sunt sctificabor in eis corã gẽti-
bus: ⁊ habitabũt in terra sua quã dedi
seruo meo iacob: ⁊ habitabũt ĩ ea secu-
ri. Et edificabũt domos ⁊ plãtabũt vi
neas: ⁊ habitabũt cõfidenter cũ fecero
iudicia ĩ oibꝰ q̃ aduersant eis per cir-
cuitũ: ⁊ scient qꝛ ego dñs deus eorum.

¶ C.S. Sermo dñi cõtra pharaonẽ ⁊
egyptũ: vbi ꝑdicitur solitudo egypti:
et post annos quadraginta restitutio
egypti ꝓmittitur nabuchodonosor ꝓ
mercede laboris cõtra tyrum. Ca.xxix.

A In anno decimo ⁊ duodeci-
mo mẽse vna die mẽsis fa-
ctũ est verbũ dñi ad me di-
cẽs. Fili hoĩs pone faciem
tuã contra pharaonẽ regẽ
egypti: ⁊ ꝓphetabis de eo:
⁊ de egypto vniuersa loquere: ⁊ dices.
Hec dicit dñs deꝰ. Ecce ego ad te pha-
rao rex egypti draco magne: qui cubas
in medio fluminũ tuoꝝ et dicis: meus
est fluuius ⁊ ego feci memetipsum. Et
ponã frenũ in maxillis tuis: ⁊ aggluti
nabo pisces fluminũ tuoꝝ squamis tu
B is. Et extrahã te de medio fluminũ tuo
rũ: et vniuersi pisces tui squamis tuis
adherebũt. Et proijciã te in desertũ: et
oẽs pisces fluminis tui. Super faciem
terre cades. Nõ colligeris neq cõgre-
gaberis. Bestijs terre ⁊ volatilibꝰ celi
dedi te ad deuorandũ: ⁊ sciẽt oẽs habi
tatores egypti quia ego dñs. Pro eo ꝙ
24.q.3.c.1. fuisti baculus arũdineus domui israel
quãdo apprehẽderũt te manu: ⁊ cõfra
ctus es: ⁊ lacerasti oẽm humerũ eorũ: ⁊
innitẽtibus eis super te cõminutꝰ es:
et dissoluisti oẽs renes eorũ. Propter-
ea hec dicit dñs deꝰ. Ecce ego adducã
sup te gladiũ meũ: ⁊ interficiã de te ho
minẽ ⁊ iumentũ. Et erit terra egypti ĩ
desertũ ⁊ in solitudinẽ: ⁊ scient qꝛ ego
dñs. Pro eo ꝙ dixeris: fluuiꝰ meꝰ est ⁊
ego feci eũ: idcirco ecce ego ad te et ad
flumia tua. Daboq terrã egypti in so-
litudinẽ gladio dissipatã: a turre sie-
nes vsq ad terminos ethiopie. Nõ ꝑ-
trãsibit eam pes hoĩs: neq pes iumẽti F
gradief in ea: et nõ habitabit quadra-
ginta annis. Daboq terram egypti de-
sertam in medio terrarũ desertarũ: et
ciuitates eius in medio vrbiũ subuer-
sarũ: ⁊ erunt desolate quadraginta an-
nis. Et dispergã egyptios in natiões:
et vẽtilabo eos in terras. Qꝛ hec dicit
dñs deus: post finem quadraginta an-
norũ congregabo egyptum de populis
in quibus dispersi fuerant: ⁊ reducam
captiuitatẽ egypti: ⁊ collocabo eos in
terra phatures: ĩ terra natiuitatis sue:
ĩ terra de qua sumpti sunt. Et erũt ibi
in regnum humile: ⁊ inter cetera regna
erit humillima. Et non eleuabit vltra
super nationes: ⁊ imminuã eos ne im-
perent gentibꝰ: neq erunt vltra domui
israel confidentia in docentes iniqui-
tatẽ: vt fugiãt ⁊ sequãtur eos: ⁊ scient
qꝛ ego dñs deus. Et factum est in vice- D
simo ⁊ septimo anno in primo: in vna
mẽsis: factũ est verbũ dñi ad me dicẽs.
Fili hominis: nabuchodonosor rex ba
bylonis seruire fecit exercitũ suũ serui
tute magna aduersus tyrũ. Oẽ caput
decaluatũ: ⁊ oĩs humerus depilatꝰ est.
Et merces nõ est reddita ei: neq exer-
citui eius de tyro ꝓ seruitute qua serui 23.q.5.
uit mihi aduersus eã. Propterea hec ft.
dicit dñs deꝰ. Ecce ego dabo nabucho
donosor regẽ babylonis in terra egy-
pti: ⁊ accipiet multitudinem eiꝰ: ⁊ de
predabit manubias eiꝰ: ⁊ diripiet spo
lia eiꝰ: ⁊ erit merces exercitui illius: ⁊
opi quo seruiuit aduersus eã. Dedi ei
terrã egypti ꝓ eo ꝙ laborauerit mihi:
ait dñs deꝰ. In die illo pullulabit cor-
nu domui israel: ⁊ tibi dabo apertũ os
in medio eorum: ⁊ scient qꝛ ego dñs.

¶ C.S. Plãgitur destructio egypti et
vrbiũ eiꝰ: cũ qua corruerũt ꝓuincie ipi
confederate. Cap.xxx.

A Et factũ est verbũ dñi ad me:
dicẽs. Fili hoĩs: ꝓpheta et
dic. Hec dicit dominus de-
us. Vlulate: ve ve diei: qꝛ
iuxta est dies: ⁊ appropin-
quat dies dñi: ⁊ dies nubis
tẽpus gentiũ erit: et veniet gladius in
egyptum: et erit pauor in ethiopia cũ
ceciderint vulnerati in egypto: ⁊ abla
ta fuerit multitudo illius: et destructa
fundamenta eius: ethiopia et libya et
lydij ⁊ omne reliquum vulgus: ⁊ chub
et filij terre federis cum eis gladio ca- B
dent. Hec dicit dominus deus. Et cor-

facet fulcientes egyptũ: ⁊ destruet̃ super
bia imperij eius. A turre sienes gladio
cadent in ea: ait dñs exercituũ. Et dissi
pabunt̃ in medio terrarũ desolatarũ: ⁊
vrbes eius in medio ciuitatũ desertarũ
erunt: ⁊ sciẽt q꞉ ego dñs deus: cũ dede-
ro ignẽ in egypto: ⁊ attriti fuerint oẽs
auxiliatores ei⁹. In die illa egredient̃
nũcij a facie mea in trierib⁹ ad cõterẽ-
dã ethiopie ꝯfidẽtiã: ⁊ erit pauor ĩ eis
in die egypti: quia absqꝫ dubio veniet.
C Hec dicit dñs deus. Et cessare faciam
multitudinẽ egypti in manu nabucho
donosor regis babylonis. Ipse ⁊ pplꝰ
ei⁹ cũ eo fortissimi gẽtiũ adducent̃ ad
dispdẽdã terrã: ⁊ euaginabũt gladios
suos sup egyptũ: ⁊ implebũt terrã in-
terfectis: ⁊ faciã alueos fluminum ari
dos: ⁊ tradã terrã in man⁹ pessimorũ:
et dissipabo terrã plenitudinẽ eius in
D manu alienorũ. Ego dñs locutus sum.
Zach.13.a. Hec dicit dñs deus. Et dispdã simula-
cra: ⁊ cessare faciã idola de mẽphis: et
dux de terra egypti nõ erit ampli⁹. Et
dabo terrorẽ in terra egypti: ⁊ dispdã
terrã phatures: ⁊ dabo ignẽ ĩ taphnis:
et faciã iudicia in alexãdria. Et effun
dã indignationẽ meã sup pelusium ro
bur egypti: ⁊ interficiã multitudinem
alexãdrie: ⁊ dabo ignẽ ĩ egypto. Quasi
parturiẽs dolebit pelusiũ: ⁊ alexãdria
E erit dissipata: et in memphis angustie
quotidiane. Iuuenes heliopoleos ⁊ bu
basti gladio cadent: ⁊ ipse captiue du-
centur. Et in taphnis nigrescet dies cũ
cõtriuero ibi sceptra egypti: ⁊ defece-
rit in ea supbia potẽtie ei⁹. Ipsam nu-
bes operiet: filie aũt ei⁹ in captiuitatẽ
ducẽtur. Et iudicia faciã in egypto: et
sciẽt q꞉ ego dñs. Et factũ est in vndeci-
F mo anno: in pmo mẽse: in septima mẽ-
sis: factũ est verbũ dñi ad me dicẽs. Fi
li hoĩs: brachiũ pharaonis regis egy-
pti cõfregi: ⁊ ecce nõ est obuolutũ vt re
stitueret̃ ei sanitas: ⁊ ligaret̃ pãnis: et
fasciretur linteolis: ⁊ recepto robore
posset tenere gladiũ. Propterea hec di
cit dñs deus. Ecce ego ad pharaonẽ re
gẽ egypti: ⁊ cõminuã brachiũ ei⁹ forte:
G sed cõfractũ: ⁊ deijciã gladiũ de manu
eius. Et dispergã egyptũ in gẽtibus: ⁊
vẽtilabo eos in terris. Et confortabo
brachia regis babylonis: daboqꝫ gla-
diũ meũ in manu ei⁹. Et cõfringã bra-
chia pharaonis: ⁊ gemẽt gemitib⁹ in-
terfecti coram facie eius. Et conforta-
bo brachia regis babylonis: ⁊ brachia
pharaonis cõcident. Et scient q꞉ ego do
minus: cũ dedero gladium meũ in ma-
nu regis babylonis: ⁊ extẽderit eũ sup
terram egypti. Et dispergam egyptum
in nationes: et vẽtilabo eos in terras:
et scient quia ego dominus.
¶ C. S. Sermo dñi contra pharaonẽ
ꝙ tradetur in manus nabuchodono-
sor: ⁊ de assyria sub nomine arboris ſ|ã
eidem tradite. Capi. xxxi. B
Et factũ est in vndecio ãno
tertio mẽse vna mẽsis: fa-
ctũ est verbũ dñi ad me di-
cẽs. Fili hoĩs: dic pharao-
ni regi egypti et pplo ei⁹.
Cui similis factus es ĩ ma
gnitudine tua? Ecce assur quasi cedr⁹
in libano pulcher ramis: ⁊ frondibus
nemorosus: excelsusqꝫ altitudine: ⁊ in
ter cõdẽsas frõdes eleuatũ est cacumẽ
eius. Aque nutrierãt illũ: abyssus exal B
tauit illũ. Flumina eius manabant in
circũitu radicũ eius: ⁊ riuos suos emi
sit ad vniuersa ligna regiõis. Propter
ea eleuata est altitudo eius sup oĩa li-
gna regiõis: ⁊ multiplicata sunt arbu-
sta ei⁹: et eleuati sunt rami ei⁹ pre aq̃s
multis. Cũqꝫ extendisset vmbrã suam:
in ramis eius fecerũt nidos oĩa volati
lia celi: ⁊ sub frõdibus eius genuerũt
oẽs bestie saltuũ: et sub vmbraculo il-
lius habitabat cetus gẽtiũ plurimarũ.
Eratqꝫ pulcherrimus in magnitudine
sua: ⁊ ĩ dilatatiõe arbustorũ suorũ. Erat C
em radix illi⁹ iuxta aquas multas. Ce-
dri nõ fuerunt altiores illo in paradi
so dei. Abietes nõ adequauerũt sum-
mitatẽ eius: ⁊ platani nõ fuerunt eque
frõdibus illius. Oẽ lignũ paradisi dei
non est assimilatũ illi: ⁊ pulchritudinĩ
eius: qm speciosum feci eũ: ⁊ multis cõ
densisqꝫ frõdibus. Et emulata sunt eũ
oĩa ligna voluptatis: que erãt in para
diso dei. Propterea hec dicit dñs de⁹. D
Pro eo ꝙ sublimatus est in altitudi-
ne: ⁊ dedit summitatẽ suã virẽtẽ atqꝫ
condẽsam: ⁊ eleuatũ est cor eius in alti
tudine sua: tradidi eum in manus for-
tissimi gẽtium. Faciẽs faciet ei. Iuxta
impietatẽ eius eieci eũ: ⁊ succident eũ
alieni: ⁊ crudelissimi nationũ. Et pij-
cient eũ sup mõtes: ⁊ in cũctis cõualli
bus corruẽt rami eius: ⁊ confringẽtur
arbusta eius in vniuersis rupib⁹ terre:
et recedẽt de vmbraculo ei⁹ oẽs popu
li terre: ⁊ relinquẽt eũ. In ruina ei⁹ ha E
bitauerũt oĩa volatilia celi: ⁊ ĩ ramis

eius fuerunt vniuerse bestie regionis.
Quãobrē nõ eleuabūtur in altitudine
sua omnia ligna aquarum:neq; ponēt
sublimitatē suam inter nemorosa atq;
frōdosa:nec stabūt in sublimitate sua
omnia que irrigãtur aquis:qr oēs tra
diti sunt in mortē ad terram vltimam
in medio filiorū hominum ad eos qui
descendūt in lacū. Hec dicit dñs deus.
F In die qñ descendit ad inferos induxi
luctum:operui eum abysso:et phibui
flumina eius:et coercui aquas multas.
Contristatus est super eum libanus:et
omnia ligna agri concussa sunt. A soni
tu ruine eius cōmoui gentes:cum dedu
cerē eum ad infernū cū his qui descen
debant in lacū. Et cōsolata sunt in ter
ra infima omnia ligna voluptatis egre
gia atq; preclara in libano:vniuersaq;
G irrigabantur aquis. Nam et ipsi cum eo
descendēt ad infernum ad interfectos
gladio:et brachium vniuscuiusq; sede
bit sub vmbraculo eius i medio natio
num eius. Cui assimilatus es o inclyte
atq; sublimis inter ligna voluptatis?
Ecce deductus es cum lignis volupta
tis ad terram vltimã. In medio incir
cuncisorum dormies cū eis qui interfecti
sunt gladio. Ipse est pharao:et omnis
multitudo eius:dicit dominus deus.
¶C.S. Planctus super pharaonē qd
tradetur occidēdus nabuchodonosor:
describūtur gygantes per muros cū qui
bus ad infernū descēdunt. Ca.xxxii.

A Et factū est duodecio anno
in mēse duodecimo in vna
mensis:factū est verbū do
mini ad me dicēs. Fili ho
minis:assume lamentū su
per pharaonem regē egy
pti:et dices ad eum. Leoni gentiū assi
milatus es : et draconi qui est in mari.
Et vētilabas cornu in fluminib9 tuis:
et conturbabas aquas pedibus tuis:et
conculcabas flumina earū. Propterea
hec dicit dñs deus. Expandã super te
rete meum in multitudine populorū
multorum:et extrahã te in sagena mea:
et proiciã te in terram. Super faciem
agri abiciam te:et habitare faciã sup
B te omnia volatilia celi:et saturabo de
te bestias vniuerse terre. Et dabo car
nes tuas super montes:et implebo col
les tuos sanie tua. Et irrigabo terram
fetore sanguinis tui:insuper montes et
valles implebuntur ex te. Et operiam
cum extinctus fueris celos:et nigresce
re faciam stellas eius. Solem nube te
gam:et luna nõ dabit lumē suū. Omnia
luminaria celi merere faciã super te: Esa.13.b.
et dabo tenebras super terrã tuam:di Johel.2.c.
cit dñs deus:cū ceciderit vulnerati in Mat.24.c.
medio terre:ait dñs deus. Et irritabo
cor populorum multorum:cum induxero
contritionem tuam in gentibus super
terras quas nescis:et stupescere faciam
super te populos multos. Et reges eo
rum horrore nimio formidabūt super
te propter vniuersas iniquitates quas
operatus es:cū volare ceperit gladius
meus super facies eorum:et obstupescent
repente singuli p anima sua in die rui C
ne sue. Quia hec dicit dominus deus.
Gladius regis babylonis veniet tibi:
in gladiis fortium deiciã multitudi
nem tuã. Inexpugnabiles oēs gentes
he. Et vastabūt superbiã egypti et dissi
pabitur multitudo eius. Et perdã oia
iumēta eius que erãt super aquas plu
rimas:et nõ conturbabit eas pes hois
vltra:neq; vngula iumentorum turbabit
eas. Tunc purissimas reddã aquas eo
rum:et flumina eorum quasi oleum addu
cam:ait dñs deus:cū dedero terrã egy
pti desolatam. Deseretur autē terra a
plenitudine sua:qñ percussero oēs ha
bitatores eius:et scient qr ego domin9. D
Planctus est:et plangent eum filie gē
tium super egyptū:et super multitudi
nem eius plãgēt eum:ait dñs deus. Et
factū est in duodecimo anno in quītade
cima mensis:factū est verbū dñi ad me
dicens. Fili hois:cane carmen lugubre
super multitudinem egypti. Et detrahe
he eã ipsam:et filias gētium robustarū
ad terram vltimã cū his qui descēdūt
in lacum. Quo pulchrior es descēde:et
dormi cum incircūcisis. In medio in
terfectorum gladio cadent. Gladius da
tus est. Et attraxerūt eam:et oēs popu
los eius. Loquētur ei potētissimi robu
storum de medio inferni:q cū auxiliatori
bus eius descēderūt:et dormierūt in E
circūcisi interfectiq; gladio. Ibi assur
et ois multitudo eius:in circuitu illi9
sepulchra eorum oēs interfecti:et q ceci
derūt gladio:quorum data sūt sepulchra
in nouissimis laci. Et facta est multitu
do eius p gyrū sepulchri eius:vniuersi
interfecti cadētesq; gladio:q dederãt
quondã formidinē suã in terra viuen
tium. Ibi elam:et oms multitudo ei9
per gyrum sepulchri illius. Oēs hi in
terfecti ruentesq; gladio qui descende

runt incircũcisi ad terrã vltimã: q po
suerunt terrorẽ suũ in terra viuẽtiũ: τ
portauerũt ignominiã suã cũ his qui
descenderũt in lacũ. In medio interfe
ctorum posuerũt cubile eius in vniuersis
ppl'is eius: in circũitu eius sepulchrũ
illius. Oẽs hi incircuncisi interfectiq;
F gladio. Dederunt eñ terrorem suũ in
terra viuentiũ: τ portauerunt ignomi
niam suã cum his qui descẽdũt in lacũ.
In medio interfectorum positi sunt. Ibi
mosoch τ tubal τ oĩs multitudo eius:
in circũitu eius sepulchra illius. Oẽs
hi incircũcisi interfectiq; et cadentes
gladio: q2 dederunt formidinem suam
in terra viuẽtium: τ nõ dormient cum
fortibus cadentibusq;: τ incircuncisis
qui descẽderũt ad infernũ cum armis
suis. Et posuerũt gladios suos sub ca
pitibus suis: τ fuerũt iniqtates eorum
in ossibus eorum: q2 terror fortium facti
sunt in terra viuentium. Et tu ergo in
G medio incircũcisorũ cõtereris: et dor
mies cũ iterfectis gladio. Ibi idumea
et reges eius: et oẽs duces eius q dati
sunt cum exercitu suo cum interfectis
gladio: τ qui cũ incircũcisis dormiẽt:
et cũ his q descẽderũt in lacũ. Ibi prin
cipes aquilonis oẽs: et vniuersi vena
tores qui deducti sunt cum interfectis
pauẽtes: et in sua fortitudine cõfusi: q2
dormierũt incircũcisi cum interfectis
gladio: τ portauerũt cõfusionẽ suã cũ
his qui descẽderunt in lacũ. Uidit eos
pharao: τ cõsolatus est super vniuersa
multitudine sua que interfecta est gla
dio pharao τ oĩs exercitus ei9: ait dñs
de9: q2 dedit terrorẽ suũ in terra viuẽ
tiũ: τ dormiuit in medio incircũcisorum
cum interfectis gladio pharao: τ oĩs
multitudo eius: ait dominus deus.

¶ C. S. De speculatore q buccina can
tat vt peccatores redeãt ad penitẽtiã:
et vnusquisq; iudicabiẽ vbi inuenietur:
sermo dñi cõtra eos qui in multitudi
ne nõ in sanctitate volunt hereditatẽ
possidere: τ cõtra eos q verba pphetie
vertunt in canticum. Cap. xxxiij.

A ET factũ est verbũ dñi ad me
dicẽs. Fili hominis loque
re ad filios ppl'i tui τ dices
ad eos Terra cũ induxero
super eã gladium: τ tulerit
populus terre virũ vnũ de
nouissimis suis: τ cõstituerit eũ super
se speculatorem: τ ille viderit gladium
veniẽtem super terrã: τ cecinerit buc
cina: τ annũciauerit pplo. Audiẽs au
tem quisquis ille est sonitũ buccine: et
nõ se obseruauerit: veneritq; gladius
τ tulerit eum: sanguis ipsius super ca
put eius erit. Sonum buccine audiuit
τ nõ se obseruauit: sanguis ei9 in ipso
erit. Si aũt se custodierit animã suam
B saluabit. Qd si speculator viderit gla
diũ veniẽtẽ et nõ insonuerit buccina
τ ppl's se nõ custodierit: veneritq; gla
dius τ tulerit de eis animã: ille qdẽ in
iniqtate sua captus est: sanguinẽ autẽ
eius de manu speculatoris requirã. Et
tu fili hominis speculatorẽ dedi te do
mui israel. Audiẽs ergo ex ore meo ser
monem: annũciabis eis ex me. Si me s. 3. b
dicente ad impiũ: impie morte morie
ris: nõ fueris locut9 vt se custodiat im
pius a via sua: ipse impi9 in iniquitate
sua morieẽ: sanguinẽ aũt eius de manu
tua requirã. Si aũt annũciante te ad
impium vt a vijs suis conuertatur: nõ
fuerit conuersus a via sua: ipse in ini
quitate sua morieẽ. Porro tu aiam tuã
C liberasti. Tu ergo fili hois dic ad do
mũ israel. Sic locuti estis dicẽs. Iniq
tates nostre τ peccata nostra sup nos
sunt: τ ipsis nos tabescim9. Quõ ergo
viuere poterimus? Dic ad eos. Uiuo
ego: dicit dñs de9. Nolo mortẽ impij:
sed vt cõuertaẽ impius a via sua: τ vi
uat. Conuertimini a vijs vestris pessi 26. q. 6. ca.
mis. Et quare moriemini dom9 israel. agnouim9.
Tu itaq; fili hois dic ad filios ppl'i tui s. 18. g.
Iustitia iusti nõ liberabit eũ in quacũ s. 18. f.
q; die peccauerit: τ impietas impij nõ 27. q. i. c. si.
nocebit ei: in quacunq; die conuersus
fuerit ab impietate sua. Et iustus non
poterit viuere in iustitia sua in quacũ
q; die peccauerit. Etiam si dixero iusto
q' vita viuat: τ cõfisus in iustitia sua
fecerit iniqtatẽ: oẽs iustitie eius obli
uioni tradenẽ: τ in iniquitate sua quã
operat9 est: in ipsa morieẽ. Si aũt di
D xero impio morte morieris: τ egerit pe
nitẽtiã a peccato suo: feceritq; iudiciũ
et iustitiã: τ pign9 restituerit ille im
pius rapinãq; reddiderit: in mãdatis
vite ambulauerit: nec fecerit qcq; in
iustũ: vita viuet τ nõ morieẽ. Oia pec
cata ei9 q peccauit nõ imputabunẽ ei.
Iudiciũ τ iustitiã fecit: vita viuet. Et
dixerũt filij ppl'i tui. Nõ est equi. pon
deris via dñi: τ ipsorum via iniusta est.
Cũ eñ recesserit iust9 a iustitia sua: fe
ceritq; iniquitates: morieẽ in eis. Et
cũ recesserit impius ab ipietate sua: fe

ceritq;

certiꝗ iudiciū et iustitiā: viuet in eis.
E Et dicitis. Non est recta via domini.
li8.a. Unumquēꝗ iuxta vias suas iudicabo
de vobis domus israel. Et factū est in
duodecimo anno in decimo mense: in
quinta mensis trāsmigrationis vestre:
venit ad me qui fugerat de hierusalem
dicēs. Uastata est ciuitas. Manus aūt
domini facta fuerat ad me vespere an-
teꝗ̄ veniret qui fugerat: aperuitꝗ os
meū donec veniret ad me mane: ⁊ aper
to ore meo non silui amplius. Et factū
est verbum domini ad me dicens. Fili
hominis: qui habitāt in ruinosis his:
super humum israel loquentes aiunt.
Unus erat abraam: ⁊ hereditate posse
dit terram. Nos aūt multi sumus: no-
bis data est terra in possessionē. Idcir-
co dices ad eos. Hec dicit dn̄s de⁹. Qui
in sanguine comeditis: ⁊ oculos vr̄os
leuatis ad immūdicias vestras: et san-
F guinem funditis: nūquid terrā heredi
tate possidebitis. Stetistis in gladiis
vestris: fecistis abominationes: ⁊ vnus
quisꝗ vxorē ꝓximi sui polluit: ⁊ terrā
hereditate possidebitis. Hec dices ad
eos. Sic dicit dn̄s deus. Uiuo ego: q2
qui in ruinosis habitāt gladio cadēt:
et qui in agro est bestiis tradet̃ ad de-
uorādum: qui aūt in presidiis ⁊ speluā-
cis sunt peste morientur. Et dabo terrā
in solitudinem et in desertum: et defi-
ciet superbia ⁊ fortitudo eius: ⁊ deso-
labuntur mōtes israel eo quod nullus
sit qui per eos trāseat: et scient q2 ego
dn̄s: cū dedero terram eoꝝ desolatam
G et desertam propter vniuersas abomi
natiōes suas quas operati sunt. Et tu
fili hominis: filii ppl'i tui qui loquunt̃
de te iuxta muros et in ostiis domorū:
et dicūt vnus ad alterum: vir ad proxi
mum suum loquentes. Uenite et audia-
mus quis sit sermo egrediens a domi-
no. Et veniunt ad te quasi si ingrediat̃
ppl's: et sedēt coram te populus meus:
et audiūt sermones tuos ⁊ nō faciunt
eos: quia in canticum oris sui vertunt
illos: ⁊ auaritiā suā sequitur cor eoꝝ:
et est eis quasi carmen musicum quod
suaui dulciꝗ sono canitur. Et audiūt
verba tua ⁊ nō faciunt ea: ⁊ cū venerit
qd̄ predictum est: ecce enim venit: tunc
scient q2 prophetes fuerit inter eos.
¶C.S. Sermo dn̄i ꝯtra pastores ne-
gligētes ⁊ opprimētes gregē: ⁊ q̄rētes
que sua sūt: ⁊ ꝓmissio de pastore nouo:
et pluribus bn̄dictionibus. Ca. xxxiiii.

T factū est vbū dn̄i ad me A
dicēs. Fili hoīs: ꝓpheta de
pastorib⁹ isrl': ꝓpheta ⁊ di-
ces pastoribus. Hec dicit
dn̄s deus. Ue pastorib⁹ isrl' Hier.23.a.
qui pascebāt semetipsos. 23.q.4.ca.
Nōne greges a pastorib⁹ pascunt̃? Lac displicet. ⁊
comedebatis ⁊ lanis opiebamini: ⁊ qd̄ q.6.c.quod
crassū erat occidebatis: gregē aūt meū erraverat.
nō pascebatis. Qd̄ infirmū fuit nō ꝯso
lidastis: et qd̄ egrotū nō sanastis: qd̄ cō
fractū est nō alligastis: ⁊ qd̄ abiectū est
nō reduxistis: ⁊ qd̄ perierat nō q̄sistis:
sed cū austeritate iperabatis eis: et cū
potētia. Et dispse sunt oues mee eo ꝙ 46.dist.c.sit.
B nō esset pastor: ⁊ facte sunt in deuora-
tionē oīm bestiarū agri ⁊ dispse sunt.
Errauerūt greges mei in cūctis monti
bus: ⁊ in vniuerso colle excelso: et sup
oēm faciē terre dispsi sunt greges mei:
⁊ nō erat q̄ requireret. Non erat inquā q̄
requireret. Propterea pastores audite
verbū dn̄i. Uiuo ego: dicit dn̄s de⁹: q2 ꝓ
eo ꝙ facti sunt greges mei in rapinā: ⁊
oues mee in deuorationē oīm bestiarū
agri: eo ꝙ nō esset pastor: neꝗ enim q̄sie-
rūt pastores gregē meū: sꝫ pascebāt pa
stores semetipsos: et greges meos non
pascebāt: ꝓpterea pastores audite ver-
C bū dn̄i. Hec dicit dn̄s de⁹. Ecce egoipse
sup pastores requirā gregē meū de ma
nu eoꝝ: ⁊ cessare eos facia vt vltra non
pascāt gregē meū: nec pascāt amplius
pastores semetipsos. Et liberabo gregē
meū de ore eoꝝ: et non erit vltra eis in
escā. Q2 hec dicit dn̄s de⁹. Ecce egoipse
D requirā oues meas ⁊ visitabo eas. Si
cut visitat pastor gregē suum in die qū
fuerit in medio ouiū suaꝝ dissipataꝝ:
sic visitabo oues meas et liberabo eas
de oīb⁹ locis in q̄b⁹ dispse fuerāt i die
nubis ⁊ caliginis: ⁊ educā eas ð ꝑplis:
⁊ ꝯgregabo eas de terris: ⁊ inducā eas i
terrā suā: ⁊ pascā eas in mōtib⁹ isrl': in
riuis ⁊ i cūctis sedib⁹ terre: in pascuis
vberrimis pascā eas: ⁊ in mōtibus ex-
celsis isrl' erūt pascue earū. Ibi requie-
scēt in herbis virētibus: et in pascuis
pinguib⁹ pascent̃ sup mōtes isrl'. Ego
pascā oues meas: ⁊ ego eas accubare fa
ciā: dicit dn̄s de⁹. Qd̄ perierat reqrā: ⁊
E qd̄ abiectū erat reducā: ⁊ qd̄ confractū
fuerat alligabo: ⁊ qd̄ infirmū fuerat cō-
solidabo: ⁊ qd̄ pingue ⁊ forte custodiā:
⁊ pascā illas i iudicio. Uos aūt greges
mei. Hec dicit dn̄s de⁹. Ecce ego iudi-
co inter pecus ⁊ pec⁹: arietū ⁊ hircorū.

Nõne satis erat vobis pascua bona de
pasci? Insuper ⁊ reliquas pascuarũ ve-
strarum cõculcastis pedibus vestris: ⁊
cũ purissimã aquã biberetis: reliquã
pedibus vestris turbabatis? Et oues
mee his que cõculcata pedibus vestris
fuerãt pascebantur: ⁊ que pedes vestri
turbauerant hec bibebant. Propterea
hec dicit dñs de⁹ ad vos. Ecce ego ipse
iudico inter pecus pingue ⁊ macilẽtũ.
Pro eo q̃ lateribus ⁊ humeris impin-
gebatis: ⁊ cornibus vestris vẽtilabatis
oia infirma pecora: donec dispergeren-
tur foras: saluabo gregẽ meũ: ⁊ nõ erit
vltra in rapinã: ⁊ iudicabo inter pec⁹
et pecus. Et suscitabo sup ea pastorẽ
F vnũ qui pascat ea: seruũ meum dauid:
ipse pascet ea: ⁊ ipse erit eis in pastorẽ.
Ego autẽ dñs ero eis in deũ: et seruus
meus dauid princeps in medio eorũ.
Ego dñs locutus sum. Et faciã cũ eis
pactũ pacis: ⁊ cessare faciã bestias pes-
simas de terra: et q̃ habitãt in deserto
securi dormiẽt in saltibus: ⁊ ponã eos
in circuitu collis mei benedictionẽ: et
deducã imbrẽ in tpe suo: et pluuie be-
nedictionis erũt. Et dabit lignũ agri
fructũ suũ: ⁊ terra dabit germẽ suũ: et
erũt in terra sua absq; timore. Et sciẽt
q2 ego dñs cũ contriuero catenas iugi
eoꝝ: ⁊ eruero eos de manu imperãtiũ
G sibi. Et nõ erũt vltra in rapinã genti-
bus: neq; bestie terre deuorabunt eos:
sed habitabũt cõfidẽter absq; vllo ter-
rore. Et suscitabo eis germen nomina-
tum: ⁊ non erunt vltra imminuti fame
in terra: neq; portabũt ampli⁹ oppro-
bria gentiũ. Et scient q2 ego dñs deus
eoꝝ cum eis: ⁊ ipsi ppls meus domus
israel: ait dñs de⁹. Uos aũt greges mei
greges pascue mee homies estis: ⁊ ego
dñs deus vester: dicit dominus deus.
¶ Ca. B. Sermo super montem seir:
de conditione eius p eo quod afflixit
populum domini. Capi. xxxv.

A Et factus est sermo dñi ad
me dicens. Fili hois: pone
faciẽ tuã aduersum montẽ
seir: et prophetabis de eo:
et dices illi. Hec dicit dñs
deus. Ecce ego ad te mons
seir: et extẽdã manum meam super te:
⁊ dabo te desolatũ atq; desertũ. Urbes
tuas demoliar: ⁊ tu desert⁹ eris: ⁊ scies
quia ego dñs: eo quod fueris inimicus
sempiternus: ⁊ cõcluseris filios israel
in manus gladij in tempore afflictio-
nis eorum: in tẽpore iniquitatis extre- B
me. Propterea viuo ego dicit domin⁹
deus: qm sanguini tradã te: et sanguis
te persequetur. Et cum sanguinẽ ode-
ris: sanguis persequetur te. Et dabo
montem seir desolatum atq; desertũ:
et auferam de eo eũtem ⁊ redeuntẽ: et
implebo mõtes eius occisorũ suorum.
In collibus tuis ⁊ in vallib⁹ tuis: atq;
in torrẽtibus interfecti gladio cadẽt.
In solitudines sempiternas tradã te: C
et ciuitates tue non habitabuntur. Et
scietis quia ego domin⁹ deus: eo quod
dixeris: due gẽtes ⁊ due terre mee erũt
et hereditate possidebo eas cum domi-
nus esset ibi. Propterea viuo ego: di-
cit dominus deus: quia faciam iuxta
iram tuam et sm zelum tuum: quẽ feci-
sti odio habens eos: ⁊ notus efficiar p
eos cum te iudicauero: et scies q2 ego
dominus. Audiui vniuersa opprobria
tua que locutus es de montibus israel
dicens. Deserti nobis ad deuorandum D
dati sunt. Et insurrexistis sup me ore
vr̃o: et derogastis aduersũ me. Uerba
vestra ego audiui. Hec dicit dñs deus.
Letante vniuersa terra in solitudinẽ
te redigam: sicut gauisus es super here-
ditatem domus israel: eo q̃ fuerit dis-
sipata: sic faciam tibi: dissipatus eris
mons seir et idumea omnis. Et scient
quia ego dominus deus.
¶ Ca. B. Quod dñs vindicabit israel
de inimicis suis: ⁊ restituet ⁊ multipli-
cabit in terra sua: et q̃ afflixit israel p
peccato idolatrie: de gratia et virtute
baptismi: vocatur populus ad penitẽ-
tiam ⁊ pmittitur integra restitutio et
multiplicatio. Capi. xxxvi.

Tu autẽ fili hois ppheta sup A
mõtes israel: ⁊ dices. Mon- z.6.a.
tes israel audite verbũ dñi.
Hec dicit dñs de⁹. Eo q̃ di-
xerit inimicus de vobis: eu-
ge altitudines sempiterne in heredita-
tẽ date sunt nobis: propterea vaticina-
re ⁊ dic. Hec dicit dñs deus. Pro eo q̃
desolati estis ⁊ cõculcati p circuitũ: et
facti in hereditatẽ reliq̃s gentibus: et
ascẽdistis sup labiũ lingue: ⁊ opprobriũ
ppli: ppterea mõtes isrl' audite verbũ
dñi dei. Hec dicit dominus deus mõti-
bus ⁊ collibus: torrẽtibus vallibusq;:
et desertis parietinis: ⁊ vrbib⁹ derelic-
tis que depopulate sunt ⁊ subsanna-
te a reliq̃s gẽtib⁹ p circuitũ. Propter- B
ea hec dicit dñs deus. Qm̃ in igne zeli

mei locutus sum de reliquis gentibus:
et de idumea vniuersa que dederūt ter
ram meā sibi in hereditatē cū gaudio:
et toto corde et ex animo: et eiecerūt eā
vt vastarent. Idcirco vaticinare super
humū israel: et dices mōtibus et collib⁹
iugis et vallibus. Hec dicit dñs deus.
Ecce ego in zelo meo et in furore meo
locutus sum: eo q̄ cōfusionem gētium
sustinueritis. Idcirco hec dicit domi-
nus deus. Ego leuaui manū meā vt gē
tes que in circuitu vestro sunt ipse con
fusionem suā portent: vos aūt montes
israel ramos vestros germinetis: et fru
C ctum vestrum afferatis populo meo is-
rael. Prope em̄ est vt veniat. Quia ecce
ego ad vos: et cōuertar ad vos et arabi
mini: et accipietis sementem: et multipli
cabo in vobis homines omnē q̄ domū
israel: et habitabūtur ciuitates: et rui-
nosa instaurabūtur: et replebo vos ho-
minibus et iumētis: et multiplicabunt
et crescent. Et habitare vos faciā sicut
a principio: bonis q̄ donabo maiorib⁹
q̄ habuistis ab initio: et scietis q2 ego
dominus. Et adducam super vos ho-
mines populum meū israel: et heredi-
tate possidebūt te: et eris eis in heredi
tatē: et nō addes vltra vt absq̄ eis sis.
Hec dicit dñs deus. Pro eo q̄ dicūt de
D vobis: deuoratrix hominum es et suffo
cans gentē tuam: ppterea homines nō
comedes amplius et gentem tuam non
necabis vltra: ait dominus deus. Nec
auditam faciam in te amplius cōfusio
nem gentium: et opprobrium populoꝝ
nequaq̄ portabis: et gentem tuam non
amittes amplius: ait dñs deus. Et fa-
ctum est verbum domini ad me dicēs.
Fili hominis: domus israel habitaue-
runt in humo sua: et polluerunt eam in
vijs suis et in studijs suis. Iuxta immū
diciā mēstruate facta est via eoꝝ corā
Rom. 2. b. me: et effudi indignationem meā super
E eos p sanguine quē fuderūt super ter-
ram. Et in idolis suis polluerūt eam:
et dispersi eos in gētes: et vētilati sunt
in terras. Iuxta vias eoꝝ: et adinuētio
nes eoꝝ iudicaui eos. Et ingressi sunt
ad gentes ad quas introierūt: et pollue
runt nomen sanctū meum cum diceret
de eis: populus domini iste est: et de ter
ra eius egressi sunt: et peperci nomini
sancto meo qđ polluerat domus israel
in gētibus ad quas egressi sunt. Idcir-
co dices domui israel. Hec dicit domi-
nus deus. Nō ppter vos ego faciā do-

mus israel: sed ppter nomen sanctum
meum quod polluistis in gentibus ad
quas intrastis. Et sanctificabo nomen
meum magnum qđ pollutū est inter gē
tes: quod polluistis in medio earū: vt
sciant gentes q2 ego dominus: ait dñs
exercituum: cum sanctificatus fuero in I. 39. b.
vobis coram eis. Tollam quippe vos
de gētibus: et cōgregabo vos de vniuer
sis terris: et adducam vos in terram ve
stram. Et effundam super vos aquam
mūdam: et mundabimini ab omnibus De consec.
inquinamentis vestris: et ab vniuersis dis. 4. c. ne
idolis vestris mundabo vos: et dabo vo quenq̄.
bis cor nouum: et spiritū nouū ponam F
in medio vestri. Et auferā cor lapideū
de carne vestra: et dabo vobis cor car- I. 11. b.
neum: et spm̄ meum ponā in medio ve-
stri: et faciā vt in preceptis meis ambu
letis: et iudicia mea custodiatis et ope-
remini: et habitabitis in terra quā de-
di patribus vestris: et eritis mihi i po-
pulum: et ego ero vobis in deū: et salua
bo vos ex vniuersis inquinamētis vr̄is:
et vocabo frumentum et multiplicabo
illud: et nō imponā vobis famē: et mul-
tiplicabo fructū ligni et genimina agri:
vt non portetis vltra opprobriū famis
in gētibus: et recordabimini viarū ve-
strarum pessimarū studiorūq̄ non bo-
norum: et displicebūt vobis iniquitates
vestre et scelera vestra. Non ppter vos G
ego faciam: ait dñs deus: notum sit vo Rom. 6.
bis. Confundimini et erubescite super
vijs vestris dom⁹ israel. Hec dicit dñs
deus. In die qua mūdauero vos ex oī-
bus iniquitatibus vestris: et inhabitare
fecero vrbes: et instaurauero ruinosa: et
terra deserta fuerit exculta: que quon-
dam erat desolata in oculis oīs viato-
ris dicent. Terra illa inculta: facta est
vt hort⁹ voluptatis: et ciuitates deserte
et destitute atq̄ suffosse munite sede-
rūt. Et sciēt gētes q̄cūq̄ derelicte fue-
rint in circuitu vr̄o: q2 ego dñs edifica
ui dissipata: plātauiq̄ inculta: ego dñs
locut⁹ sū et fecerim. Hec dicit dñs de⁹.
Adhuc in hoc inuenient me domus isrl
vt faciam eis. Multiplicabo eos sicut
gregē hoī: vt gregē sanctum: vt gregem
hierl̄m in solēnitatibus ei⁹. Sic erūt
ciuitates deserte plene q̄ gregibus ho
minum: et scient quia ego dominus.

¶ Ca. S. De generali resurrectione: et
de christo: et q̄ in nouissimis diebus re
cipiet cum iuda et hierusalem et erit
vnus populus. Capi. xxxvii.

A
Acta est sup me manꝰ dñi:
et eduxit me in spū dñi: et
dimisit me i medio cāpi q
erat plenus ossibꝰ: ⁊ circū
duxit me p ea i gyro. Erāt
aūt multa valde sup faciē
cāpi: siccaqꝫ vehemēt. Et dixit ad me.
Fili hoīs: putas ne viuēt ossa ista? Et
dixi. Dñe deus tu nosti. Et dixit ad me.
Uaticinare d ossibꝰ istis. Et dices eis.
Ossa arida audite verbū dñi. Hec dicit
B dñs deus ossibꝰ his. Ecce ego itromit-
tam in vos spm ⁊ viuetis: et dabo sup
vos neruos: ⁊ succrescere faciā sup vos
carnes: ⁊ superextendā in vobis cutē: et
dabo vobis spm ⁊ viuetis: ⁊ scietis qr
ego dñs. Et pphetaui sicut preceperat
mihi. Factꝰ est aūt sonitus pphetante
me: ⁊ ecce cōmotio. Et accesserūt ossa
ad ossa vnūqdqꝫ ad iūcturā suā. Et vi-
di ⁊ ecce sup ea nerui ⁊ carnes ascēde-
rūt: ⁊ extēta est in eis cutis desuper: et
spm nō habebāt. Et dixit ad me. Uati-
C cinare ad spm: vaticinare fili hoīs: ⁊ di-
ces ad spm. Hec dicit dñs deꝰ. A qtuor
vētis veni spūs ⁊ insuffla sup interfe-
ctos istos: ⁊ reuiuiscāt. Et pphetaui si-
cut pceperat mihi. Et ingressus est in
ea spūs ⁊ vixerūt: steteruntqꝫ sup pedes
suos exercitus grādis nimis valde. Et
dixit ad me. Fili hoīs: ossa hec vniuer-
sa domus isrl est. Ipsi dicūt: aruerunt
ossa nra ⁊ periit spes nra: et abscissi su
mus: propterea vaticinare: ⁊ dices ad
D eos. Hec dicit dñs deus. Ecce ego ape-
riam tumulos vros: ⁊ educā vos de se
pulchris vris pplſ meus: ⁊ iducā vos
i terrā vestrā isrl: ⁊ scietis qr ego dñs:
cū aperuero sepulchra vra et eduxero
vos de tumulis vris pple meꝰ: ⁊ dede-
ro spm meū in vobis ⁊ vixeritis: ⁊ req
escere vos faciā sup humū vrā: ⁊ scie-
tis qr ego dñs locutus sum et feci: ait
dñs deus. Et factꝰ est sermo dñi ad me
dicens. Et tu fili hoīs sume tibi lignū
vnū: ⁊ scribe sup illud: iude ⁊ filiorum
isrl sociorꝫ eiꝰ. Et tolle lignū alterū: et
scribe sup illud: ioseph lignū ephraim
E et cūcte domꝰ isrl sociorūqꝫ eiꝰ. Et ad
iūge illa: vnū ad alterū tibi in lignum
vnū: ⁊ erūt i vniōnē i manu tua. Cū āt
dixerit ad te filii pplſ tui loquētes: nō
ne idicas nobis qd i his tibi velis? Lo
queris ad eos. Hec dicit dñs deꝰ. Ecce
ego assumā lignū ioseph qd est i manu
ephraim: ⁊ tribꝰ isrl q sunt ei adiūcte:
et dabo eas pariter cū ligno iuda: ⁊ fa
ciā eas in lignū vnū: ⁊ erūt vnū in ma-
nu eiꝰ. Erūt aūt ligna sup q scripseris
in manu tua in oculis eorꝫ: et dices ad
eos. Hec dicit dñs deus. Ecce ego assu-
mā filios isrl de medio nationū ad qs
abierāt et ᴐgregabo eos vndiqꝫ: ⁊ ad-
ducā eos ad humū suā. Et faciā eos in F
gentē vnā in terra in mōtibus israel: ⁊
rex vnus erit oībus imperās: ⁊ nō erūt
vltra due gētes: nec diuidētur amplius
in duo regna. Neqꝫ polluentur vltra i ido
lis suis et abominatiōibꝰ: et cūctis ini
qtatibꝰ suis: et saluos eos faciā de vni
uersis sedibꝰ suis in qbus peccauerāt: j. eodem
et emūdabo eos. Et erūt mihi ppls: et
ego ero eis deꝰ: et seruꝰ meꝰ dauid rex
sup eos: et pastor vnus erit oīū eorꝫ. In
iudiciis meis ābulabūt: ⁊ mādata mea
custodiēt ⁊ faciēt ea. Et habitabūt sup G
terrā quā dedi seruo meo iacob in qua
habitauerūt pres vri: ⁊ habitabūt sup
eā ipsi et filii eorꝫ ⁊ filii filiorꝫ eorꝫ vsqꝫ
in sempiternū: et dauid seruus meus
princeps eorꝫ in perpetuū. Et pcutiā
illis fedus pacis: pactū sempiternum
erit eis. Et fundabo eos ⁊ multiplica-
bo: ⁊ dabo scificationē meā in medio
eorꝫ i ppetuū. Et erit tabernaculū meū
in eis: et ero eis deus: et ipsi erūt mihi ā. eodem
pplſ. Et sciēt gētes qr ego dñs sanctifi
cator israel: cum fuerit scificatio mea
in medio eorum in perpetuum.

¶ C. S. Sermo dñi ᴐ gog ⁊ magog: de
interitu eorꝫ et pctō ppli. Ca. xxxviii.

A
T factus est sermo dñi ad
me dicens. Fili hoīs: pone
faciē tuā cōtra gog ⁊ terrā
magog: pncipē capitis mo
soch et thubal: vaticinare
de eo: et dices ad eū. Hec di
cit dñs deus. Ecce ego ad te gog pnci-
pem capitis mosoch et thubal. Et cir-
cūagā te: et ponā frenū in maxillis tu-
is: et educā te: et oēm exercitū tuū eqs
et eqtes vestitos loricis vniuersos mul
titudinē magnā: hastā et clypeum arri
piētiū et gladiū. Perse ethiopes ⁊ ly- B
bies cū eis: oēs scutati et galeati. Go-
mer et vniuersa agmina eius: et domꝰ
thogorma latera aqlōis: ⁊ totū robur
eiꝰ: ppliqꝫ multi tecū. Prepara ⁊ istrue
te ⁊ oēm multitudinē tuā q coaceruata
est ad te: ⁊ esto eis in pceptū. Post dies
multos visitaberis. In nouissimo ānos
rū venies ad terrā q reuersa ē a gladio
⁊ cōgregata est de pplis multis ad mō
tes isrl: q fuerāt deserti iugiter. Hec de

populis educta est: t habitauerūt in ea
C confidēter vniuersi. Ascendens autem
quasi tempestas venies: et quasi nubes
vt operias terrā tu: et oīa agmina tua
et ppli multi tecū. Hec dicit dñs de⁹.
In die illa ascendent sermones sup cor
tuum: et cogitabis cogitationem pessi
mam: et dices. Ascendā ad terrā absq
muro: veniā ad quiescētes habitātesq
secure. Hi omnes habitant sine muro:
D vectes t porte nō sunt eis. Ut diripias
spolia t inuadas predā: vt inferas ma
nū tuā sup eos q deserti fuerant: t post
ea restituti: t super populū q est cōgre
gatus ex gentibus: q possidere cepit: t
esse habitator vmbilici terre. Saba et
dedā t negociatores tharsis: t oēs leo
nes eius dicent tibi. Nunqd ad sumen
da spolia tu venis? Ecce ad diripiēdā
predā cōgregasti multitudinē tuā: vt
tollas argentū t aurum: et auferas su
pellectilem atq substātiā: t diripias
manubias infinitas. Propterea vatici
nare fili hominis: t dices ad gog. Hec
E dicit dominus deus. Nunqd nō in die
illo: cū habitauerit populus me⁹ israel
confidēter: scies t venies de loco tuo a
lateribus aquilonis: tu et populi mul
ti tecum: ascēsores equorum vniuersi:
cetus magnus et exercitus vehemens:
et ascendes super populū meum israel
quasi nubes vt operias terrā. In nouis
simis diebus eris: et adducam te super
terrā meā: vt sciāt gentes mee cū sctifi
catus fuero in te in oculis eorū o gog.
F Hec dicit dñs deus. Tu ergo ille es de
quo locutus sum in dieb⁹ antiquis in
manu seruorū meorū pphetarū isrl: q
pphetauerūt in diebus illorū tēporum
vt adducerē te sup eos. Et erit in die
illa: in die aduētus gog sup terrā isrl:
ait dñs deus: ascendet indignatio mea
in furore meo t i zelo meo. In igne ire
mee locut⁹ sum: q i die illa erit cōmo
tio magna sup terrā israel: et cōmoue
būtur a facie mea pisces maris: t volu
cres celi: et bestie agri: et omne reptile
qd mouet sup humū: cunctiq hoies q
sunt super faciē terre. Et subuertētur
G mōtes t cadēt sepes: t oīs murus cor
ruet in terrā: t conuocabo aduersus eū
in cūctis mōtibus meis gladiū: ait do
minus de⁹. Gladi⁹ vniuscuiusq in fra
trem suū dirigetur. Et iudicabo eū pe
ste t sanguine: t imbre vehemēti: t la
pidib⁹ immēsis. Ignē et sulphur pluā
super eū: et super exercitum eius: t su
per populos multos qui sunt cum eo.
Et magnificabor t sanctificabor: t no
tus ero in oculis multarum gētium: et
scient quia ego dominus.
¶ Ca. B. In nouissimis diebus insur
get gog et magog: et de congregatione
auium et bestiarum ad edenda cadaue
ra eorum. Capitulum. xxxix. A

U aūt fili hois vaticinare
aduersū gog: t dices. Hec
dicit dñs de⁹. Ecce ego su
per te gog principem capi
tis mosoch t thubal: t cir
cumagam te: t educā te: et
ascendere te faciā de lateribus aquilo
nis: et adducam te super mōtes israel:
et percutiam arcum tuū in manu sini
stra tua: t sagittas tuas de manu dexte B
ra tua deiiciam. Super montes israel
cades tu et omnia agmina tua: et po
puli tui qui sunt tecum. Feris: auibus
omniq volatili celi: t bestiis terre dedi
te ad deuorādū. Super faciem agri ca
des: quia ego locutus sum: ait domin⁹
de⁹. Et immittam ignem in magog et
in his qui habitant in insulis confidē
ter: et sciēt quia ego dñs: t nomen san
ctū meū notū faciam in medio populi
mei israel: et nō polluā nomē sanctum
meū amplius: t scient gentes quia ego C
dñs sanctus israel. Ecce venit et factū
est: ait dñs deus. Hec est dies de qua lo
cutus sum. Et egredientur habitatores
de ciuitatibus israel: et succendent et
comburēt arma clypeū et hastas: arcū
et sagittas: et baculos manuum et con
tos: et succendent ea igni septē annis.
Et nō portabunt ligna de regionib⁹:
neq succidēt de saltibus: qm arma suc
cendent igni: t depredabūtur eos qui
bus prede fuerant: et diripient vastato D
res suos: ait dñs de⁹. Et erit in die illa
dabo gog locum nominatū sepulchrū
in israel: vallē viatorū ad orientē ma
ris: q obstupescere facit preterentes: t
sepelient ibi gog t omnem multitudi
nem eius: et vocabitur vallis multitu
dinis gog: et sepeliēt eos dom⁹ israel:
vt mundent terram septem mensibus.
Sepeliet autem eū oīs populus terre:
et erit eis nominata dies in qua glori
ficatus sum: ait dñs deus. Et viros iu
giter cōstituēt lustrātes terram q sepe
liant: t requirāt eos q remanserant su E
per faciē terre: vt emundēt eam. Post
menses autem septē querere incipient
et circuibunt peragrantes terram.

Cumq viderint os hominis: statuent
iuxta illud titulū: donec sepeliāt illud
pollinctores in valle multitudīs gog.
Nomē aūt ciuitatis amona: ⁊ munda-
būt terram. Tu ergo fili hominis. Hec
dicit domin⁹ de⁹. Dic omni volucri et
vniuersis auibus: cūctisq bestijs agri.
Cōuenite: properate: cōcurrite vndiq
ad victimam meā quā ego immolo vo-
bis: victimam grandem super montes
E isrl: vt comedatis carnē ⁊ bibatis san-
guinem. Carnes fortium comedetis: et
sanguinē principū terre bibetis: arie-
tum agnorū et hircorum: taurorumq
et altiliū: et pinguiū omniū. Et come-
detis adipē in saturitatem: et bibetis
sanguinē in ebrietatē de victima quā
ego immolaui vobis: ⁊ saturabimini sup
mensam meā de equo ⁊ equite forti: et
de vniuersis viris bellatorib⁹: ait dñs
deus. Et ponam gloriam meam in gen
tibus: et videbunt omnes gentes iudi-
cium meū quod fecerim: ⁊ manū meā
F quā posuerim sup eos. Et sciēt domus
israel qr ego dñs deus eorum a die illa
⁊ deinceps. Et sciēt gētes: qm̄ in iniq-
tate sua capta sit dom⁹ isrl: et q dere-
liquerint me: ⁊ abscōderim faciē meā
ab eis: ⁊ tradiderim eos ī man⁹ hostiū:
et ceciderint in gladio vniuersi. Iuxta
imūdiciā eorū ⁊ scelus feci eis: ⁊ abscō
di faciē meā ab illis. Propterea hec di
cit dñs de⁹. Nūc reducam captiuitatē
iacob: ⁊ miserebor omnis dom⁹ israel.
G Et assumā zelum p noīe sancto meo: et
portabunt confusionem suā: ⁊ omnem
preuaricationē quā puaricati sunt in
me: cū habitauerint in terra sua confi-
dēter neminem formidātes: ⁊ reduxe-
ro eos de populis: ⁊ ɔgregauero de ter
ris inimicorū suorū: ⁊ sanctificat⁹ fuero
S.36.e. in eis in oculis gētiū plurimarum. Et
sciēt qr ego dñs deus eorū: eo q trāstu-
lerim eos in natiōes: ⁊ congregauerim
eos super terrā suam: ⁊ non dereliqne
rim quēq ex eis ibi. Et non abscōdā
vltra faciem meam ab eis: eo q effude-
rim spiritum meum super omnem do-
mum israel: ait dominus deus.

¶ C.M. De edificatiōe ciuitatis ⁊ viro
q stabat in porta: ⁊ mēsurabat murum
exteriorē cū calamis suis: ⁊ de vestib⁹ ⁊
gazophilacijs diuersis q erant in vesti
bulis: ⁊ de locis deputatis ad custodiā
templi et altaris: de mensa atrij et al-
taris holocaustorum: ⁊ de mensura ve-
stibuli templi. Capitulum .xl.

In vicesimoquīto anno trās- A
migrationis nostre in exor
dio anni: decima mēsis q̄r-
todecimo anno: postq̄ per
cussa est ciuitas: in ipsa hac
die facta est sup me manus
dñi: ⁊ adduxit me illuc in visiōib⁹ dei.
Adduxit me in terrā israel: et dimisit
me sup montē excelsum nimis sup quē
erat quasi edificiū ciuitatis vergentis
ad austrum: et introduxit me illuc. Et
ecce vir cui⁹ erat species quasi species
eris: ⁊ funiculus lineus in manu eius:
et calamus mēsure in manu eius. Sta
bat autē in porta: et locutus est ad me
idē vir. Fili hominis: vide oculis tuis
et auribus tuis audi: ⁊ pone cor tuum
in omnia que ego ostendā tibi: quia vt
ostendātur tibi adductus es huc. An-
nūcia omnia que tu vides domui isrl.
Et ecce murus forinsecus ī circuitu
dom⁹ vndiq: et in manu viri calamus
mensure sex cubitorū ⁊ palmo. Et mē- B
sus est latitudinē edificij calamo vno:
altitudinem q3 calamo vno. Et venit
ad portā q respiciebat viā orientalē: ⁊
ascēdit p gradus eius. Et mēsus est li-
men porte calamo vno latitudinem: id
est limen vnū calamo vno ī latitudine:
et thalamū vno calamo in lōgū: et vno
calamo in latū: ⁊ inter thalamos q̄nq
cubitos: et limen porte iuxta vestibulū
porte intrinsecus calamo vno. Et men
sus est vestibulū porte octo cubitorū:
et frontē eius duob⁹ cubitis. Vestibu-
lum aūt porte erat intrinsecus. Porro
thalami porte ad viā orietalē: tres hic
et tres inde: mēsura vna triū: ⁊ mēsura
vna frontiū ex vtraq parte. Et mēsus
est latitudinē liminis porte decē cubi
torū: ⁊ lōgitudinē porte tredecim cubi
torū: ⁊ marginē ante thalamos cubiti
vni⁹: ⁊ cubitus vn⁹ finis vtrinq. Tha- C
lami aūt sex cubitorū erāt hinc ⁊ inde.
Et mēsus ē portā a tecto thalami vsq
ad tectū ei⁹: latitudinē vigintiq̄nq cu
bitorū: ostiū cōtra ostiū. Et fecit frōtes
p sexaginta cubitos: et ad frontē atrij
porte vndiq p circuitū: et ante faciem
porte q ptingebat vsq ad faciē vestibu
li porte interioris q̄nquagīta cubitos:
et fenestras obliquas in thalamis ⁊ in
frōtib⁹ eorū: q erāt intra portā vndiq
p circuitū. Similiter aūt erāt ⁊ in ve-
stibulis fenestre p gyrū intrīsecus ⁊ aū
frōtes pictura palmarū celata. Et edu-
xit me ad atrium exterius: ⁊ ecce gazo-

phylatia ꝛ pauimētū stratū lapide in
atrio per circuitū. Triginta gazophyla
tia in circuitu pauimēti: ꝛ pauimentū
in frōte portarū ſm lōgitudinē porta
rū erat inferi⁹. Et mēsus ē latitudinē
a facie porte inferioris vſq ad frontē
atrij interioris extrinsecus cētū cubi-
D tos ad oriētē: ꝛ ad aquilonē. Portā ve
ro q̄ respiciebat viā aqlonis atrij exte
rioris mēsus est tā in lōgitudine q̄ in
latitudine: ꝛ thalamos ei⁹ tres hinc et
tres inde: ꝛ frontē eius ꝛ vestibulū ei⁹
ſm mēsurā porte prioris: quinquagin
ta cubitorū lōgitudinē ei⁹: ꝛ latitudi-
nē viginti q̄nq cubitoꝝ. Fenestre autē
eius ꝛ vestibulū ꝛ sculpture ſm mēsu-
rā porte q̄ respiciebat ad orientē: ꝛ se-
ptē graduū erat ascēsus ei⁹. Et vestibu
lum ante eā: ꝛ porte atrij interioris cō
tra portā aquilonis et orientalem. Et
mēsus est a porta vſq ad portā cētum
cubitos. Et eduxit me ad viā australē:
et ecce porta q̄ respiciebat ad austrum.
Et mēsus est frontē eius: ꝛ vestibulum
eius iuxta mēsuras superiores: et fene
stras ei⁹ ꝛ vestibula in circuitu sicut fe
nestras ceteras q̄nquaginta cubitorū
longitudinē: ꝛ latitudinē viginti q̄nq
cubitoꝝ: ꝛ in gradibus septē ascende-
batur ad eā. Et vestibulum ante fores
eius: et celate palme erāt vna hinc et
altera inde in fronte eius: ꝛ porta atrij
interioris in via australi. Et mēsus est
a porta vſq ad portam in via australi
centum cubitos. Et introduxit me in
atrium interius ad portam australem:
et mensus est portā iuxta mensuras su
periores: thalamū eius: ꝛ frōtem eius:
et vestibulū eius: hisdem mēsuris: et fe
nestras eius: et vestibulū eius in circu-
itu quinquaginta cubitos longitudi-
nis: ꝛ latitudinis viginti q̄nq cubitos:
et vestibulū per gyrū lōgitudine vigin
ti q̄nq cubitorū: ꝛ latitudine q̄nq cu-
E bitoꝝ. Et vestibulū eius ad atriū exte
rius: ꝛ palmas ei⁹ in frōte: et octo gra
dus erāt quibus ascendebāt per eam.
Et introduxit me in atriū interius p
viam orientalē: ꝛ mensus est portā ſm
mēsuras superiores: thalamū ei⁹: ꝛ frō
tem eius: ꝛ vestibulū ei⁹ sicut supra: et
fenestras ei⁹: ꝛ vestibula in circuitu lō
gitudine quinquaginta cubitorū: ꝛ la
titudine viginti q̄nq cubitorū: ꝛ vesti-
bulū eius: id est atrij exterioris: et pal
me celate in frōte ei⁹ hinc ꝛ inde: ꝛ in
octo gradibus ascēsus eius. Et intro-
duxit me ad portā q̄ respiciebat ad aq
lonem: ꝛ mēsus est ſm mensuras supe-
riores thalamū eius: ꝛ frontē ei⁹: ꝛ ve-
stibulū ei⁹: ꝛ fenestras ei⁹ per circuitū
lōgitudine quinquaginta cubitorū: et
latitudine viginti quinq cubitorū. Et
vestibulū eius respiciebat ad atriū ex-
terius: ꝛ celatura palmarum in fronte
ei⁹ hinc et inde: ꝛ in octo gradib⁹ ascē
sus eius. Et per singula gazophylatia
ostiū in frontibus portarū: ꝛ ibi laua-
bant holocaustū. Et in vestibulo porte
due mēse hinc: ꝛ due mēse inde: vt imo
letur sup eas holocaustū: ꝛ p pctō et pro
delicto. Et ad latus exteri⁹ qd ascēdit
ad ostiū porte q̄ pgit ad aquilonē: due
mense. Et ad latus alterū ante vestibu
lū porte due mēse. Quatuor mēse hinc F
et quatuor mense inde. Per latera por
te octo mēse erāt sup quas imolabāt.
Quatuor aūt mēse ad holocaustum de
lapidib⁹ quadris extructe lōgitudine
cubiti vnius ꝛ dimidij: ꝛ latitudine cu
biti vnius ꝛ dimidij: ꝛ altitudine cubi
ti vnius: sup q̄s ponēt vasa in q̄b⁹ im-
molatur holocaustū ꝛ victima. Et labia
earū palme vnius reflexa intrinsecus
per circuitū. Sup mensas aūt carnes
oblationis. Et extra portā interiorem
gazophylatia cantorū in atrio interio
ri: qd erat in latere porte respicientis
ad aquilonē: ꝛ facies eorū cōtra viam
australē: vna ex latere porte oriētalis:
q̄ respiciebat ad viā aquilonis. Et di-
xit ad me. Hoc est gazophylatiū qd re-
spicit viā meridianā sacerdotum: qui
excubāt in custodijs tēpli. Porro gazo
phylatiū qd respicit ad viā aquilonis:
sacerdotum erit q̄ excubāt ad ministe-
riū altaris. Isti sunt filij sadoch: q̄ ac-
cedūt de filijs leui ad dn̄m: vt ministrēt
ei. Et mēsus est atriū longitudine cen- G
tum cubitorū: ꝛ latitudine centū cubi-
torum p quadrū: ꝛ altare ante faciē tē
pli. Et introduxit me in vestibulū tem
pli: ꝛ mēsus est vestibulū q̄nq cubitis
hinc: ꝛ quinq cubitis inde. Et latitu-
dinē porte triū cubitoꝝ hinc: et trium
cubitorū inde. Longitudinē autē vesti
buli viginti cubitoꝝ: et latitudinē vn-
decim cubitoꝝ. Et octo gradib⁹ ascen
debatur ad eā. Et colūne erant in frō-
tibus: vna hinc et altera inde.

¶ C. S. Mensuratur templum et san
ctū sanctorū: de cochlea quoq agitur:
de ostijs templi ꝛ sanctuarij ꝛ ostiarijs
sanctuarij. Capitulum. xli.

A T introduxit me in têplũ:
et mẽsus ẽ frõtes sex cubi-
tos latitudinis hic: ⁊ sex cu
bitos latitudinis inde: lati
tudinẽ tabernaculi. Et la-
titudo porte decẽ cubitoꝝ
erat: ⁊ latera porte quinq; cubitis hic: ⁊
quinq; cubitis inde. Et mẽsus ẽ lõgitudi-
nẽ eiꝰ q̃draginta cubitoꝝ: ⁊ latitudinẽ
vigiti cubitoꝝ. Et ĩtrogressus ĩtrinse-
cus mẽsus est in frõte porte duos cubi
tos: ⁊ portã sex cubitorũ: ⁊ latitudinẽ
porte septẽ cubitoꝝ. Et mẽsus est lõgi
tudinẽ eiꝰ viginti cubitoꝝ: ⁊ latitudi-
nẽ eiꝰ vigiti cubitoꝝ añ faciẽ têpli. Et
dixit ad me. Hoc ẽ sctm̃ sctõrũ. Et men
sus ẽ parietẽ domꝰ sex cubitoꝝ: ⁊ lati-
tudinẽ lateris q̃tuor cubitoꝝ vndiq; ꝑ
circũitũ domꝰ. Latera aũt latus ad la-
tus bis trigītatriũ. Et erãt eminẽtia q̃
ingrederẽt ꝑ parietẽ domꝰ ĩ lateribꝰ ꝑ
circũitũ: vt ꝯtinerent et nõ attingerẽt
B parietẽ têpli. Et platea erat ĩ rotũdũ
ascẽdẽs sursum ꝑ cochleã: ⁊ in cenacu-
lũ têpli deferebat ꝑ gyrũ. Idcirco latiꝰ
erat têplũ in supiorib9. Et sic de infe-
riorib9 ascẽdebat ad supiora: ⁊ in me-
diũ. Et vidi in domo altitudinẽ ꝑ cir-
cũitũ fundata latera ad mensurã cala-
mi sex cubitoꝝ spacio: et latitudinẽ ꝑ
parietẽ lateris forinsecus quinq; cubito
rũ. Et erat ĩterior domꝰ in lateribꝰ do
mus. Et ĩter gazophilatia latitudinẽ
viginti cubitorũ in circũitu domꝰ vn-
diq;: et ostiũ lateris ad orationẽ: ostiũ
vnũ ad viã aq̃lonis: ⁊ ostiũ vnũ ad viã
australẽ: ⁊ latitudinẽ loci ad orationẽ
quinq; cubitoꝝ in circũitu. Et edificiũ
qđ erat separatũ versumq; ad viã re-
spicientẽ ad mare: latitudinis septua
C ginta cubitoꝝ. Paries aũt edificij quinq;
cubitoꝝ latitudinis ꝑ circũitũ: ⁊ lõgi
tudo eiꝰ nonaginta cubitoꝝ. Et mẽsus
est domus lõgitudinẽ cẽtũ cubitoꝝ: et
qđ separatũ erat edificium ⁊ parietes
eius lõgitudinis cẽtũ cubitoꝝ. Latitu
do aũt añ faciẽ domꝰ: et eiꝰ qđ erat se-
paratũ ꝯ oriẽtẽ cẽtũ cubitoꝝ. Et men-
sus ẽ lõgitudinẽ edificij ꝯ faciẽ eiꝰ qđ
erat separatũ ad dorsum hec et hec ex
vtraq; parte cẽtũ cubitoꝝ. Et têplum
interiꝰ ⁊ vestibula atrij: limina ⁊ fene-
stras obliquas: hec et hec in circũitu ꝑ
tres ptes ꝯ vniuscuiusq; limẽ: stratũq;
ligno ꝑ gyrũ ĩ circũitu. Terra aũt vsq;
ad fenestras: ⁊ fenestre clause sup ostia:
et vsq; ad domũ interiorẽ ⁊ forinsecꝰ:
et ꝑ omnẽ parietẽ in circũitu interinse-
cus ⁊ forinsecus ad mẽsurã: ⁊ fabrefa-
cta cherubin et palme. Et palma inter D
cherub et cherub. Duasq; facies habe-
bat cherub: faciẽ hoĩs iuxta palmã ex
hac parte: ⁊ faciẽ leonis iuxta palmam
ex alia parte expressam: ꝑ oẽm domum
in circũitu de terra vsq; ad superiores
partẽ cherubin: ⁊ palme celate erãt in
pariete têpli. Limẽ quadrãgulũ: et fa-
cies aspectꝰ sanctuarij ꝯ aspectũ alta-
ris lignei triũ cubitoꝝ altitudo: ⁊ lon
gitudo eiꝰ duorũ cubitoꝝ: ⁊ ãguli eiꝰ:
et lõgitudo eiꝰ: ⁊ parietes eius lignei.
Et locutꝰ est ad me. Hec est mensa corã
dño. Et duo ostia erãt in têplo ⁊ ĩ san-
ctuario: ⁊ ĩ duobꝰ ostijs ex vtraq; parte
bina erãt ostiola: q̃ in seinuicẽ plicabã
tur. Bina eñ ostia erãt ex vtraq; parte
ostioꝝ. Et celata erãt in ipsis ostijs tẽ
pli cherubin et sculptura palmarũ: si-
cut in parietibꝰ quoq; expressa erant.
Quãobrẽ ⁊ grossiora erãt ligna in ve-
stibuli fronte forinsecus: sup q̃ fenestre
oblique: et similitudo palmarũ hinc atq;
inde in humerulis vestibuli: scdm̃ late
ra domus: latitudinemq; parietum.

¶ C. S. De gazophilacijs australis et
aq̃lonaris edificij: ⁊ descriptiõe eorũ
edificatoꝝ: đ locis vbi edebãt sacerdo
tes: ꝙ nõ exeãt ad ppl'z nisi depositis ve
stimẽtis misterij sui: mẽsurat murꝰ di-
uidẽs sanctuariũ a vulgi loco. Ca. xlij.

T eduxit me ĩ atrium exte
riꝰ ꝑ viã ducẽtẽ ad aq̃lonẽ. A
Et induxit me ĩ gazophila
tiũ qđ erat ꝯ separatũ edi-
ficiũ: ⁊ ꝯtra edẽ vergẽtem
ad aq̃lonẽ in facie lõgitudinis cẽtũ cu
bitos ostij aq̃lonis: ⁊ latitudinis quinq̃-
gita cubitos ꝯ vigiti cubitos atrij inte-
rioris: ⁊ ꝯ pauimẽtũ stratũ lapide atrij
exterioris: vbi erat porticꝰ iũcta porti
cui triplici. Et añ gazophilatia deãbu
latio decẽ cubitoꝝ latitudinis ad inte
riora respiciẽs vie cubiti vniꝰ. Et ostia
earũ ad aq̃lonẽ: vbi erãt gazophilatia
in supiorib9 humiliora: q2 supportabãt
porticus q̃ ex illis eminebãt de ĩferio-
ribus ⁊ de medijs edificij. Tristega eñ B
erãt: ⁊ nõ habebãt colũnas sicut erant
colũne atrioꝝ. Propterea eminebant
de ĩferioribꝰ ⁊ de medijs a terra cubitis
quinq̃ginta. Et peribolꝰ exterior sm̃ gazo
philatia q̃ erant in via atrij exterioris
añ gazophilatia. Longitudo eiꝰ quin-
quaginta cubitoꝝ: q2 lõgitudo erat ga

zophilatiorũ atrij exterioris quinqua
ginta cubitoꝝ: ⁊ longitudo an̄ faciẽ tẽ
pli cẽtũ cubitoꝝ. Et erat subter gazo-
philatia hec itroit⁹ ab oriẽte igredien
tiũ i ea de atrio exteriori i latitudine
periboli atrij: qđ erat ꝯ viã oriẽtalẽ in
C faciẽ edificij separati. Et erãt an̄ edificiũ
gazophilatia et via an̄ faciẽ coꝝ iuxta
similitudinẽ gazophilatioꝝ q̄ erãt in via
aq̄lonis. Scđm lõgitudinẽ coꝝ sic ⁊ la
titudo coꝝ: ⁊ oĩs introit⁹ coꝝ: ⁊ similitu
dines ⁊ ostia coꝝ ſm ostia gazophila-
tioꝝ q̄ erãt in via respiciẽte ad nothũ:
ostiũ i capite vie: q̄ via erat an̄ vestibu
lũ separatũ ꝑ viã oriẽtalẽ igrediẽtib⁹.
Et dixit ad me. Gazophilatia aq̄lonis
et gazophilatia austri q̄ sũt an̄ edificiũ
separatũ: hec sunt gazophilatia scõ in
q̄b⁹ vescũt sacerdotes q̄ appropinq̄nt
ad dñm i scõ scõꝝ. Ibi ponẽt scõ scõ
rũ: ⁊ oblatiões ꝓ pctõ ⁊ ꝓ delicto: loc⁹
em̄ scũs ẽ. Cũ aũt igressi fuerint sacer
dotes: nõ egredient de scis i atriũ ex-
teri⁹. Et ibi reponẽt vestimenta sua in
q̄b⁹ ministrãt: q2 scã sunt: vestiẽturq̄
D vestimẽtis alijs: ⁊ sic ꝓcedẽt ad ppl'm.
Cũq̄ cõplesset mẽsuras dom⁹ interio-
ris: eduxit me ꝑ viã porte q̄ respiciebat
ad viã oriẽtalẽ: et mẽsus ẽ eã vndiq̄ ꝑ
circuitũ. Mẽsus ẽ aũt ꝯ vẽtũ oriẽtalẽ
calamo mẽsure: q̄ngẽtos calamos i ca
lamo mẽsure ꝑ circuitũ. Et mensus est
ꝯ vẽtũ aq̄lonis q̄ngẽtos calamos: i ca-
lamo mẽsure ꝑ gyrũ. Et ad vẽtũ austra
lẽ mẽsus est q̄ngẽtos calamos: in cala-
mo mẽsure ꝑ circuitũ. Et ad ventũ oc-
cidẽtalẽ mẽsus est quingẽtos calamos
in calamo mẽsure. Per quatuor vẽtos
mẽsus est murũ ei⁹ vndiq̄ ꝑ circuitũ:
lõgitudinẽ q̄ngẽtoꝝ cubitoꝝ: ⁊ latitu
dinẽ quingentorũ cubitorũ: diuidentẽ
inter sanctuarium et vulgi locum.

¶ C. S. Vidit propheta claritatẽ dei: arguit iudeos de idolis suis: ꝑcipitur ostẽdere figurã ⁊ descriptionẽ domus: de mẽsura altaris holocaustorũ: de ritu eius ⁊ sacrificijs eiusdem. Ca. xliij.

A Eduxit me ad portã q̄ re-
spiciebat ad viã orientalẽ.
Et ecce gl'ia dei isr'l ingre-
diebat ꝑ viã oriẽtalẽ: ⁊ vox
erat ei q̄si vox aq̄rũ multa
rũ: ⁊ terra splẽdebat a ma
iestate ei⁹. Et vidi visionẽ ſm speciem
quã viderã qñ venit: vt disperderet ci
uitatẽ: et species ſm aspectum quẽ vi-
deram iuxta fluuiũ chobar. Et cecidi
sup faciẽ meã. Et maiestas dñi ingres-
sa est tẽplũ ꝑ viam porte q̄ respiciebat
ad oriẽtẽ. Et eleuauit me spũs: ⁊ intro
duxit me in atriũ interius: ⁊ ecce reple
ta erat gloria dñi domus. Et audiui lo B
quentẽ ad me de domo. Et vir q̄ stabat
iuxta me: dixit ad me. Fili hominis: lo
cus solij mei ⁊ loc⁹ vestigioꝝ pedũ meo
rũ: vbi habito i medio filioꝝ israel in
eternũ: ⁊ nõ pollueñt vltra dom⁹ israel
nomen scm̃ meum: ipsi ⁊ reges eorum
in fornicationib⁹ suis: ⁊ in ruinis regũ
suoꝝ: ⁊ in excelsis qui fabricati sunt li
men suũ iuxta limẽ meũ: ⁊ postes suos
iuxta postes meos: ⁊ murus erat inter
me ⁊ eos. Et polluerũt nomẽ scm̃ meũ
in abominationib⁹ quas fecerũt: pro-
pter qđ cõsumpsi eos in ira mea. Nunc C
ergo repellãt procul fornicationẽ suã:
⁊ ruinas regũ suoꝝ a me: ⁊ habitabo i
medio coꝝ semp. Tu aũt fili hoĩs ostẽ
de domui isr'l tẽplũ: ⁊ ꝯfũdant ab ini-
quitatib⁹ suis: ⁊ metiant fabricam: et
erubescãt ex oĩb⁹ q̄ fecerũt. Figurã do
mus ⁊ fabrice ei⁹ exitus ⁊ introit⁹: et
oẽm descriptionẽ ei⁹: ⁊ vniuersa ꝑce-
pta ei⁹: cũctũq̄ ordinẽ ei⁹: ⁊ oẽs leges
eius ostẽde eis: ⁊ scribes in oculis coꝝ
vt custodiẽt oẽs descriptiões ei⁹: ⁊ ꝑce
pta illius: ⁊ faciãt ea. Ista est lex dom⁹
in summitate mõtis. Oẽs fines eius in D
circuitu sanctũ scõꝝ est. Hec est ergo
lex domus. Iste aũt mensure altaris in
cubito verissimo: q̄ habebat cubitum ⁊
palmũ. In sinu ei⁹ erat cubitus: ⁊ cubi
tus in latitudine: et diffinitio ei⁹ vsq̄
ad labiũ ei⁹: ⁊ in circuitu palm⁹ vnus.
Hec quoq̄ erat fossa altaris. Et de si-
nu terre vsq̄ ad crepidinẽ nouissimã
duo cubiti: ⁊ latitudo cubiti vni⁹: ⁊ a
crepidine minore vsq̄ ad crepidinem
maiorẽ q̄tuor cubiti: ⁊ latitudo cubiti
vni⁹. Ipse aũt ariel quatuor cubitoꝝ: ⁊
ab ariel vsq̄ sursum cornua quatuor.
Et ariel duodecim cubitoꝝ in lõgitu-
dine ꝑ duodecim cubitos latitudinis
quadrãgulũ eq̄s laterib⁹. Et crepido E
q̄tuordecim cubitorũ lõgitudinis per
quatuordecim cubitos latitudinis in
quatuor angulis ei⁹. Et corona in cir-
cuitu ei⁹ dimidij cubiti: ⁊ sin⁹ ei⁹ vni⁹
cubiti per circuitum. Gradus aũt eius
versi ad orientem. Et dixit ad me. Fili
hoĩs. Hec dicit dñs de⁹. Hi sunt ritus
altaris. In quacunq̄ die fuerit fabri-
catum: vt offeratur super illud holo-
caustũ: ⁊ effundatur sanguis. Et dabis F

sacerdotib⁹ ⁊ leuitis q̄ sunt de semine
sadoch: q̄ accedūt ad me: ait dn̄s deus:
vt offerāt mihi vitulū de armento pro
pctō. Et assumēs de sanguine ei⁹ pones
sup quatuor cornua ei⁹: ⁊ sup q̄tuor an
gulos crepidinis: ⁊ sup coronā circūi-
tu: ⁊ mūdabis illud ⁊ expiabis. Et tol
les vitulū q̄ oblatus fuerit ꝓ peccato:
et cōbures eū in separato loco domus
G extra sctūarium. Et in die scd̄a offeres
hircū caprarū imaculatū ꝓ pctō: ⁊ ex-
piabūt altare sicut expiauerūt in vitu
lo. Cūq̄ cōpleueris expiās illud: offe-
res vitulū de armēto imaculatū: ⁊ arie
tē de grege immaculatū: et offeres eos
in cōspectu dn̄i. Et mittēt sacerdotes
sup eos sal: ⁊ offerēt eos in holocaustū
dn̄o. Septē dieb⁹ facies hircū ꝓ pctō
quotidie: ⁊ vitulū de armēto: et arietē
de pecorib⁹ immaculatos offerēt. Se-
ptē dieb⁹ expiabūt altare: ⁊ mūdabūt
illud: ⁊ implebūt manū eius. Expletis
aūt septē diebus: in die octaua ⁊ vltra
faciēt sacerdotes super altare holocau
sta vestra: ⁊ que pro pace offerūt: ⁊ pla
catus ero vobis: ait dominus deus.

¶ C. S. De porta clausa: ⁊ ne incircūci
si intrēt sanctuariū: de sanctimonia et
hereditate leuitarū. Capitulū. xliiij.

A T cōuertit me ad viā porte
sanctuarij exterioris: q̄ re-
spiciebat ad oriētē: et erat
clausa. Et dixit dn̄s ad me.
Porta hec clausa erit ⁊ nō
apiet: ⁊ vir nō trāsiet ꝑ eā:
qm̄ dn̄s de⁹ isrl̄ igressus est ꝑ eā: eritq̄
clausa principi. Princeps ipse sedebit
in ea vt comedat panē corā dn̄o. Per
viā porte vestibuli ingrediet: ⁊ ꝑ viam
B eius egredietur. Et adduxit me ꝑ viā
porte aq̄lonis in cōspectu dom⁹: ⁊ vidi
et ecce ipleuit gloria dn̄i domū dn̄i. Et
cecidi i faciē meā. Et dixit ad me dn̄s.
Fili hoīs: pone cor tuū: ⁊ vide oculis
tuis: ⁊ auribus tuis audi oīa q̄ ego lo-
quar ad te de vniuersis cerimonijs do
mus dn̄i: ⁊ de cūctis legib⁹ eius. Et po
nes cor tuū in vijs tēpli ꝑ oēs exitus
sanctuarij: ⁊ dices ad exasperantē me
C domū israel. Hec dicit dn̄s de⁹. Suffi
ciāt vobis oīa scelera vestra dom⁹ isrl̄:
eo q̄ inducitis filios alienos incircū-
cisos corde: ⁊ icircūcisos carne: vt sint
in sanctuario meo: et polluāt domum
meā: et offertis panes meos adipē et
sanguinē: et dissoluistis pactū meū in
oīb⁹ scelerib⁹ vestris: et non seruastis
precepta sanctuarij mei: ⁊ posuistis cu
stodes obseruationū mearū i sctūario
vobismetipsis. Hec dicit dn̄s de⁹. Ois
alienigena incircūcisus corde: ⁊ incir-
cūcisus carne: nō igredietur sanctuariū
meū oīs filius alien⁹ q̄ est in medio fi-
lioꝝ israel. Sed ⁊ leuite q̄ lōge recesse
rūt a me in errore filioꝝ isrl̄: ⁊ errauē-
rūt a me post idola sua: ⁊ portauerunt
iniquitatē suā: erūt in sanctuario meo
editui ⁊ ianitores portarū dom⁹: ⁊ mi D
nistri domus. Ipsi mactabūt holocau-
sta ⁊ victimas populi: et ipsi stabūt in
cōspectu eoꝝ: vt ministrent eis. Pro eo
q̄ ministrauerūt illis in cōspectu ido
loꝝ suoꝝ: et facti sunt domui israel in
offendiculū iniq̄tatis: idcirco leuaui
manū meā sup eos: ait dn̄s de⁹: ⁊ por-
tauerūt iniq̄tatē suā. Et nō appropin
quabūt ad me vt sacerdotio fungātur
mihi: neq̄ accedēt ad oē sctūariū meū
iuxta sctāsctōꝝ: sꝫ portabūt cōfusionē
suā ⁊ scelera sua que fecerūt. Et dabo
eos ianitores domus in oī ministerio
eius: ⁊ in vniuersis q̄ fiēt in ea. Sacer
dotes aūt ⁊ leuite filij sadoch q̄ custo-
dierūt cerimonias sctūarij mei: cū er-
rarēt filij isrl̄ a me: ipsi accedēt ad me
vt ministrēt mihi: ⁊ stabūt in cōspectu
meo vt offerāt mihi adipē ⁊ sanguinē: E
ait dn̄s deus. Ipsi ingredient sanctua
riū meū: ⁊ ipsi accedēt ad mēsam meā
vt ministrēt mihi: ⁊ custodiant cerimo
nias meas. Cūq̄ ingredientur portas
atrij interioris: vestib⁹ lineis induent
nec ascēdet sup eos q̄cq̄ laneū: qn̄ mi-
nistrāt in portis atrij interioris et in-
trinsec⁹. Uitte linee erūt in capitibus
eoꝝ: ⁊ feminalia linea erūt i lūbis eoꝝ
et nō accingent i sudore. Cūq̄ egredie
tur atriū exteri⁹ ad ppl̄m: exuēt se ve-
stimētis suis in q̄b⁹ ministrauerāt: et
reponēt ea in gazophilatio sctūarij: et
vestiēt se vestimētis alijs: ⁊ nō sctifica
būt ppl̄m in vestib⁹ suis. Caput autē
suū nō radēt: neq̄ comā nutriēt: sꝫ tō-
dētes attōdēt capita sua. Et vinū non F
bibet oīs sacerdos qn̄ ingressurus est
atriū interius. Et viduā et repudiatā
nō accipiēt vxores: sed virgines de se-
mine dom⁹ isrl̄. Sꝫ ⁊ viduā q̄ fuerit vi
dua a sacerdote: accipient. Et populū
meū docebūt q̄d sit inter sctm̄ ⁊ pollu-
tū: ⁊ inter mundū ⁊ immūdū ostendēt
eis. Et cū fuerit cōtrouersia: stabunt in
iudicijs meis ⁊ iudicabūt: leges meas
et precepta mea in oīb⁹ solēnitatibus

meis custodiẽt: ⁊ sabbata mea sctifica-
bũt. Et ad mortuũ hoiez nõ ĩgredient:
ne polluant: nisi ad pr̃em ⁊ mr̃em: ⁊ fi
liũ ⁊ filiã: ⁊ fratrẽ ⁊ sororẽ: q̃ alterũ vi
[illegible] rũ nõ habuit: in q̃b⁹ ꝯtaminabunt. Et
postq̃ fuerit emũdat⁹: septẽ dies nũe-
rabunt ei: ⁊ ĩ die ĩtroit⁹ sui ĩ sctũariũ
ad atriũ ĩteri⁹: vt ministret mihi ĩ sctũa
rio: offeret ꝓ pctõ suo: ait dñs de⁹. Nõ
erit autez eis hereditas: ego hereditas
eoꝝ. Et possessionẽ nõ dabit eis ĩ isrl̃:
ego eñ possessio eoꝝ. Uictimã ⁊ ꝓ pec
cato ⁊ ꝓ delicto ipĩ comedẽt: ⁊ omevo
tũ in isrl̃ ipoꝝ erit. Et primitiua oĩm
p̃mogenitoꝝ: ⁊ oĩa libamẽta ex oĩb⁹ q̃
offerunt sacerdotũ erunt. Et p̃mitias
ciboꝝ vr̃oꝝ dabitis sacerdoti: vt repo
Exo. 22. d. nat bñdictionẽ domui sue. Oẽ morticĩ
Leui. 22. b. nũ ⁊ captũ a bestia de auibus ⁊ de peco
ribus: non comedent sacerdotes.

¶ C. S. De loco sctificato in quo sunt
sancta sctõꝝ: ⁊ habitatio sctõꝝ: de iu-
stitia ponderis ⁊ mẽsure: de quãtitate
primitiarũ: de duab⁹ primis solẽnita-
tibus primi mẽsis q̃ nõ sunt in lege: de
oblationibus pasche: penthecostes: et
scenophegie. Capitulum. xlv.

A Umq̧ ceperitis terrã diuide
re sortito: separate p̃mitias
dño: sanctificatũ de terra lõ-
gitudine vigintiq̃nq̧ milia:
et latitudine decẽ milia. Sã
ctificatũ erit in omni termino ei⁹ per
circũitum. Et erit ex omni parte sctifi
catũ quingẽtos ꝑ quingentos: quadri
fariaz per circũitum: et quinquaginta
cubitis in suburbana eius per gyrum.
B Et a mẽsura ista mensurabis lõgitudi
nem vigintiquinq̧ miliũ: ⁊ latitudinẽ
decẽ miliũ. Et in ipo erit templũ san-
ctumq̧ sctõꝝ. Sanctificatum de terra
erit sacerdotib⁹ ministris sanctuarij:
q̃ accedunt ad ministeriũ dñi. Et erit
eis locus ĩ domos: ⁊ in sanctuariũ scti
tatis. Uigintiq̃nq̧ aũt milia lõgitudi
nis: ⁊ decẽ milia latitudinis erũt leui-
tis q̃ ministrãt domui. Ipi possidebũt
viginti gazophilatia. Et possessionem
ciuitatis dabitis q̃nq̧ milia latitudi-
nis: ⁊ longitudinis vigintiq̃nq̧ milia
scdm separationẽ sanctuarij oĩ domui
C isrl̃. Principi quoq̧ hinc ⁊ inde ĩ sepa
rationẽ sctũarij ⁊ in possessionẽ ciuita
tis: ⁊ ꝯtra faciẽ separatiõis sctũarij: ⁊
ꝯtra faciẽ possessiõis vrbis a latere ma
ris vsq̧ ad mare: ⁊ a latere oriẽtis vsq̧
ad orientẽ. Lõgitudinis aũt iuxta vnã-
quãq̧ partẽ a termino occidẽtali vsq̧
ad terminũ orientalem: de terra erit ei
possessio ĩ isrl̃. Et nõ depopulabũtur
vltra p̃ncipes ppl̃m meũ: sed terrã da-
bũt domui isrl̃ sc̃dm trib⁹ eoꝝ. Hec dicit
dñs de⁹. Sufficiat vobis p̃ncipes isrl̃:
iniq̃tatẽ ⁊ rapinas ĩtermittite: ⁊ iudi
ciũ et iustitiã facite. Separate cõfinia D
vr̃a a pplo meo: ait dñs de⁹. Statera
iusta ⁊ ephi iustũ ⁊ batus iustus erit vo
bis. Ephi ⁊ batus equalia: ⁊ vn⁹ mẽsu
re erũt: vt capiat decimã partem chori
batus: et decimã ptẽ chori ephi. Iuxta
mensurã chori erit equa libratio eorũ.
Siclus aũt viginti obolos hꝫ. Porro Exo. 30. b.
viginti sicli ⁊ vigintiq̃nq̧ sicli ⁊ q̃ndecim Leui. 27. c.
sicli mnã faciunt. Et he sunt p̃mitie q̃s Num. 3. g.
tolletis: sextã partẽ ephi de choro fru-
mẽti: et sextã ptẽ ephi de choro ordei.
Mensura q̃z olei. Batus olei decima E
pars chori est: ⁊ decẽ bati choꝝ faciũt:
qr decẽ bati implẽt chorum. Et arietẽ
vnũ de grege ducẽtoꝝ de his q̃ nutriũt
isrl̃ in sacrificiũ ⁊ ĩ holocaustũ ⁊ ĩ paci
fica: ad expiãdũ ꝓ eis: ait dñs de⁹. Ois
ppl̃s terre tenebit primitijs his p̃nci-
pi in isrl̃. Et sup p̃ncipẽ erũt holocau-
sta ⁊ sacrificiũ ⁊ libamina in solennita
tib⁹: ⁊ in kalẽdis ⁊ in sabbatis: ⁊ ĩ vni
uersis solẽnitatib⁹ domus isrl̃. Ipe fa-
ciet ꝓ pctõ sacrificiũ ⁊ holocaustum ⁊
pacifica: ad expiãdũ ꝓ domo isrl̃. Hec
dicit dñs de⁹. In p̃mo mẽse vna mẽsis: F
sumes vitulũ de armẽto immaculatũ:
et expiabis sanctuariũ. Et tollet sacer
dos de sanguine qđ erit ꝓ pctõ: et po-
net ĩ postib⁹ domus ⁊ in quattuor angu
lis crepidinis altaris: ⁊ in postib⁹ por
te atrij interioris. Et sic facies ĩ septi-
ma mẽsis pro vnoquoq̧ q̃ ignorauit: ⁊
errore deceptus est: ⁊ expiabis pro do-
mo. In p̃mo mẽse q̃rtadecima die men
sis erit vobis pasche solẽnitas. Septẽ G
dieb⁹ azyma comedent. Et faciet prin
ceps in die illa ꝓ se ⁊ pro vniuerso po
pulo terre vitulũ ꝓ pctõ. Et in septem
dierum solennitate faciet holocaustũ
dño: septẽ vitulos et septẽ arietes im-
maculatos quotidie septẽ dieb⁹: ⁊ pro
peccato hircum caprarum: ⁊ sacrificiũ
ephi ꝑ vitulũ: ⁊ ephi per arietẽ faciet:
et olei hin per singula ephi. Septimo
mẽse quintadecima die mensis in solẽ
nitate faciet: sicut supradicta sunt per
septem dies: tã pro peccato q̃ pro ho-
locausto: ⁊ in sacrificio et in oleo.
¶ C. S. De sacrificijs sabbati ⁊ neome

nie per quas portas intrare debebunt
et exire principes et populi ad orandū
deū: et de spōtaneo holocausto princi-
pis quis princeps possit dare: et de di-
stinctione coquinarum. Cap. xlvi.
A
Ec dicit dn̄s de⁹. Porta atrii
interioris q̄ respicit ad oriē
tē: erit clausa sex dieb⁹: i qb⁹
opus fit. Die aūt sabbati ape
riet̄. Sz et in die calēdarum
apiet̄: et intrabit p̄nceps p viā vestibu
li porte de foris: et stabit in limine por
te. Et faciēt sacerdotes holocaustū ei⁹
et pacifica ei⁹: et adorabit sup limē por
te: et egrediet̄. Porta aūt nō claudetur
B vsq ad vesperā. Et adorabit ppl's ter
re ad ostiū porte illi⁹ in sabbatis et in
calēdis corā dn̄o. Holocaustū aūt hoc
auferet p̄nceps dn̄o in die sabbati: sex
agnos imaculatos: et arietē imaculatū:
et sacrificiū ephi p arietē. In agnis aūt
sacrificiū qd dederit manus ei⁹: et olei
hin p singula ephi. In die aūt calenda
rū vitulū de armēto immaculatū: et sex
agni: et arietes immaculati erūt: et ephi
per vitulū: ephi q3 p arietem faciet sa
C crificiū. De agnis autē sicut inuenerit
man⁹ ei⁹ olei hin: p singula ephi. Cūq
ingressurus est princeps p viā vestibu
li porte ingrediat̄: et p eādē viā exeat.
Et cū intrabit ppl's terre in cōspectu
dn̄i in solēnitatib⁹: q̄ ingredit̄ p portā
aquilonis vt adoret: egrediat̄ per viā
porte meridiane. Porro q̄ ingredit̄ p
viā porte meridiane: egrediat̄ per viā
porte aquilonis. Nō reuertet̄ per viam
porte p quā ingressus est: sz e regiōe il
lius egrediet̄. Princeps aūt in medio
eoꝝ cū ingredientib⁹ ingrediet̄: et cum
D egrediētib⁹ egrediet̄. Et in nūdinis et
in solēnitatib⁹ erit sacrificiū ephi per
vitulū: et ephi p arietē. In agnis autē
erit sacrificiū sicut inuenerit man⁹ ei⁹
et olei hin p singula ephi. Cū aūt fece
rit princeps spōtaneū holocaustū: aut
pacifica volūtaria dn̄o aperiet̄ ei por
ta q̄ respicit ad orientē: et faciet holo
caustū suū et pacifica sua: sicut fieri so
let i die sabbati: et egrediet̄: claudetur
E q3 porta postq̄ exierit. Et agnū eiusdē
anni imaculatū faciet holocaustū quo
tidie dn̄o. Semp mane faciet illud. Et
faciet sacrificiū sup eo cata mane: mane
sextā partē ephi: et de oleo tertiā partē
hin: vt misceat̄ sile sacrificiū dn̄o legi
timū: iuge atq ppetuū. Faciet agnū et
sacrificiū et oleū cata mane: mane holo
caustū sempiternū. Hec dicit dn̄s de⁹.
Si dederit p̄nceps domū alicui de fi
liis suis: hereditas ei⁹ filioꝝ suoꝝ erit
possidebūt eā hereditarie. Si aūt de
derit legatū de hereditate sua vni ser
uoꝝ suoꝝ: erit illius vsq ad annū re
missiōis: et reuertet̄ ad p̄ncipē. Heredi F
tas aūt ei⁹ filiis ei⁹ erit. Et nō accipiet
p̄nceps de hereditate ppl'i p violentiā:
et de possessiōe eoꝝ: sed de possessione
sua hereditatē dabit filiis suis: vt non
dispgat̄ ppl's me⁹ vnusq̄sq a possessio
ne sua. Et introduxit me p ingressū q̄
erat ex latere porte i gazophilatio san
ctuarii ad sacerdotes: q̄ respiciebat ad
aqlonē. Et erat ibi loc⁹ vergēs ad occi
dētē. Et dixit ad me. Iste est loc⁹ vbi co
quēt sacerdotes p pctō et pro delicto:
vbi coquent sacrificiū: vt nō efferāt in
atriū exteri⁹: et sctificet̄ ppl's. Et edu G
xit me in atriū exterius: et circunduxit
me per quatuor angulos atrii. Et ecce
atriolū erat in angulo atrii: atriola sin
gula p angulos atrii. In q̄tuor angulis
atrii atriola disposita quadraginta cu
bitoꝝ per longū: et triginta per latum.
Mēsure vnius quatuor erāt: et paries
per circuitū ambiens quatuor atrio
la: et culine fabricate erant subter por
ticus per gyrū: et dixit ad me. Hec est
domus culinarū: in qua coquent mini
stri domus domini victimas populi.
¶ C. S. De aquis multis que pcedunt
de templo: de gratia baptismi: de diui
siōe terre quā hereditarie accepit isrl':
et de portis ciuitatis: cuius nomen est
domus iude. Capitulum. xlvii.

T cōuertit me ad portā do A
mus: et ecce aque egrediebā
tur subter limē domus ad
oriētē. Facies eīn dom⁹ re
spiciebat ad orientē. Aque
aūt descēdebāt in latus tē
pli dextrū ad meridiē altaris. Et edu
xit me p viā porte aquilonis: et cōuertit
me ad viā foras portā exteriorē: viā q̄
respiciebat ad oriētē. Et ecce aq̄ redū
dātes a latere dextro: cū igrederet̄ vir
ad oriētē: q̄ habebat funiculū in manu
sua: et mēsus ē mille cubitos. Et tradu
xit me p aquā vsq ad talos. Rursumq
mēsus ē mille: et traduxit me p aquam
vsq ad genua. Rursūq mēsus ē mille:
et traduxit me p aquā vsq ad renes. Et
mēsus ē mille torrētē quē nō potui p
trāsire: qm̄ intumuerāt aq̄ pfūde torrēt
q̄ non pōt trāsuadari. Et dixit ad me. B

Certe vidisti fili hois. Et eduxit me: et conuertit ad ripā torrētis. Cūq; me cōuertissem: ecce in ripa torrentis ligna multa nimis ex vtraq; parte. Et ait ad me. Aque iste q egrediunt ad tumulos sabuli orientalis: et descendūt ad plana deserti: intrabūt mare et exibūt: et sanabunt aque. Et ois aia viuēs que serpit quocūq; venerit torrēs viuet: et erunt pisces multi satis postq; venerit illuc aque iste. Et sanabunt et viuēt oia ad q venerit torrēs: et stabūt sup illa piscatores. Ab engaddi vsq; ad engalim siccatio sagenaȝ erit. Plurime spēs erūt piscinȝ eius: sicut pisces maris magni multitudinis nimie. In littoribus aūt eius et in palustribus nō sanabunt: qr
C in salinas dabunt. Et sup torrētē orietur in ripis eius ex vtraq; parte oē lignū pomiferū. Nō defluet foliū ex eo: et nō deficiet fruct9 eius. Per singulos menses afferet primitiua: qr aque ei9 de sanctuario egredient. Et erūt fructus ei9 in cibū: et folia eius ad medicinā. Hec dicit dns de9. Hic est terminus in quo possidebitis terrā in duodecim tribubus isrl: qr ioseph duplicē funiculū hȝ. Possidebitis aūt eā singuli eq: vt fratrer suus: sup quā leuaui manū meā: vt darē patribus vris. Et cadet terra hec vobis in possessionē. Hic est aūt terminus terre ad plagā septētrionalē: a mari magno via ethalon: venientibus sadada: emath: berotha: sabarim: q est iter mediū damasci et ꝯfiniū emath: dom9
D thicō q est iuxta terminū aurā. Et erit terminus a mari vsq; ad atriū enō terminus damasci: et ab aqlone ad aquilonē termin9 emath plaga septētrionalis. Porro plaga orientalis de medio aurā: et de medio damasci: et de medio galaad: et de medio terre isrl: iordanis disterminās ad mare orientale metiemini plagā orientalē. Plaga aūt australis meridiana a thamar vsq; ad aqs ꝯdictionis cades: et torrens vsq; ad mare magnū. Et hec ē plaga ad meridiē australis. Et plaga maris mare magnū a cōfinio per directuȝ: donec venias emath: hec est plaga maris. Et diuidetis terrā istaȝ vobis p tribus israel: et mittetis eā in hereditatē vobis et aduenis q accesserint ad vos: qui genuerint filios i medio vestrū: et erūt vobis sicut indigene īter filios israel: vobiscū diuidēt possessionē in medio tribuū israel. In tribu aūt q cunq; fuerit aduena: ibi dabitis possessionē illi: ait dns deus.

¶ C. B. Hic describitur diuisio terre q̄rum ad intraneos. Cap.xlviij.

Et hec noīa tribuū a finib9 aqlonis iuxta viā ethalon pgētib9 emath atriū enon termin9 damasci: ab aqlone iuxta viā emath. Et erit ei plaga orientalis mare: dā vna: et a termino dā a plaga orientali vsq; ad plagā maris aser vna. Et super terminū aser a plaga orientali vsq; ad plagam maris neptalim vna. Et super terminū neptalim a plaga orientali vsq; ad plagā maris manasse vna. Et sup terminū manasse a plaga orientali vsq; ad plagā maris ephraim vna. Et super terminū ephraim a plaga orientali vsq; ad plagā maris ruben vna. Et sup terminū ruben a plaga orientali vsq; ad plagā maris iuda vna. Et super terminum iuda a plaga orientali vsq; ad plagam maris erūt primitie: quas separabitis viginti quinq; milibus calamis latitudinis et lōgitudinis: sicuti singule partes a plaga orientali vsq; ad plagaȝ maris. Et erit sanctuariū i medio ei9. Primitie quas separabitis dno: longitudo viginti quinq; milibus: et latitudo decē milib9. He aūt erūt primitie sanctuarii sacerdotū ad aqlonē: lōgitudinis viginti quinq; milia: et ad mare latitudinis decē milia: sȝ ad oriētē latitudinis decē milia: et ad meridiē lōgitudinis viginti quinq; milia. Et erit sanctuariū dni in medio eius. Sacerdotibus sanctuariū erit de filiis sadoch q custodierūt cerimonias meas: et nō errauerūt cū errarēt filii isrl: sicut errauerūt et leuite. Et erūt eis primitie de primitiis terre sctūsctōrū iuxta terminū leuitarū. Sed et leuitis similiter iuxta fines sacerdotū viginti quinq; milia lōgitudinis: et latitudinis decē milia. Ois longitudo viginti et quinq; miliū: et latitudo decē miliū. Et nō venundabūt ex eo: neq; mutabūt: neq; transferētur primitie terre: qr sctificate sunt domino. Quinq; milia aūt q supsunt in latitudine p viginti quinq; milia: pphana erūt vrbis in habitaculū et in suburbana: et erit ciuitas in medio eius. Et he mēsure eius. Ad plagā septētrionalē qngēti et quatuor milia: et ad plagā meridianā quingēti et quatuor milia: et ad plagā orientalē qngenti et q̄tuor milia: et ad plagā occidētalē quingēti et qua-

tuor milia. Erunt aūt suburbana ciui-
tatis ad aqlonē ducēti qnquaginta: et
ad meridiē ducenti qnquaginta: et ad
C orientē ducēti qnquaginta: ⁊ ad mare
ducēti qnquaginta. Qd aūt reliquum
fuerit in lōgitudine ſm primitias ſan-
ctuarij: decē milia in orientē: ⁊ decem
milia in occidentē erūt: ſicut primitie
ſanctuarij. Et erūt fruges ei⁹ in panes
his q ſeruiūt ciuitati. Seruiētes aūt
ciuitati operabūtur ex oibus tribub⁹
iſrael. Oēs primitie viginti qnqꝫ miliū
per viginti qnqꝫ milia in quadrū ſepa-
rabūtur in p̄mitias ſanctuarij: ⁊ i poſ-
ſeſſionē ciuitatis. Qd aūt reliquū fue-
rit: p̄ncipis erit ex oī parte p̄mitiarū
ſanctuarij ⁊ poſſeſſiōis ciuitatis e re-
gione viginti qnqꝫ miliū p̄mitiarū vſqꝫ
ad terminū orientalē: ſꝫ ⁊ a mari e regio
ne viginti qnqꝫ miliū vſqꝫ ad terminum
maris. Silr in partibus p̄ncipis erit.
Et erūt p̄mitie ſanctuarij: ⁊ ſāctuariū
tēpli in medio eius. De poſſeſſiōe autē
leuitarū ⁊ de poſſeſſiōe ciuitatꝭ in me-
dio partiū p̄ncipis erit in terminū iu-
da: ⁊ in terminū bēiamin: ⁊ ad p̄ncipē
ptinebit. Et reliqs tribub⁹ erūt tales
portiōes a plaga oriētali vſqꝫ ad plagā
occidētalē bēiamin vna. Et ꝯ terminū
bēiamin a plaga oriētali vſqꝫ ad pla-
D gam occidētalē ſymeō vna. Et ſup ter-
minū ſymeōis a plaga oriētali vſqꝫ ad
plagā occidētalē iſachar vna. Et ſuper
terminū iſachar a plaga oriētali vſqꝫ
ad plagā occidentalē zabulon vna. Et
ſup terminū zabulon a plaga oriētali
vſqꝫ ad plagā maris gad vna. Et ſuper
terminū gad ad plagā auſtri in meri-
die: ⁊ erit finis de thamar vſqꝫ ad aqs
ꝯdictiōis cades: hereditas ꝯ mare ma
gnū. Hec eſt terra quā mittetis in ſortē
tribubus iſrl: ⁊ he partitiones earum:
ait dn̄s deus. Et hi egreſſus ciuitatis.
A plaga ſeptētrionali qngētos ⁊ qua-
tuor milia mēſurabis. Et porte ciuita
tis in oibus tribubus iſrl. Porte tres
a ſeptētrione. Porta ruben vna: porta
iuda vna: porta leui vna. Et ad plagā
oriētalē quingentos ⁊ quatuor milia.
Et porte tres. porta ioſeph vna: porta
bēiamin vna: porta dan vna. Et ad pla
gā meridianā qngētos et quatuor mi
lia metieris. Et porte tres. Porta ſy-
meonis vna: porta iſachar vna: porta
zabulon vna. Et ad plagā occidētalē
quingentos ⁊ quatuor milia. Et porte
earum tres: porta gad vna: porta aſer
vna: porta neptalim vna. Per circuitū
decem et octo milia. Et nomen ciuita-
tis ex illa die: dominus ibidem.

¶ Ezechiel propheta explicit.

¶ Prologus sancti Hieronymi in danielem prophetam incipit.

DAnielem pphetam iuxta
ſeptuaginta interpretes dn̄i
ſaluatoris eccleſie non le-
gunt vtentes theodotionis
editione: et hoc cur accide-
rit: neſcio. Siue em̄ qꝛ ſer-
mo chaldaicus eſt: ⁊ quibuſdā ꝓprieta
tibus a noſtro eloquio diſcrepat: nolue-
runt ſeptuaginta interpretes eaſdem
lingue lineas in trāſlatiōe ſeruare ſub
nomine eorū ab alio neſcio quo non ſa
tis chaldeā linguam ſciente editus eſt
liber: ſiue aliud qd cauſe extiterit igno-
rans hoc vnū affirmare poſſum: quod
multū a veritate diſcordet: ⁊ recto iu-
dicio repudiatus ſit. Sciendū quippe
danielē maxime ⁊ eſdram hebraicis q-
dem literis: ſed chaldeo ſermone con-
ſcriptos: ⁊ vnā hieremie pericopen: iob
qꝫ cū arabica lingua plurimā habere
ſocietatē. Deniqꝫ ⁊ ego adoleſcētulus
poſt quintiliani ⁊ tullij lectionē ac flo
res rhetoricos cū me in lingue hui⁹ pi-
ſtrinū recluſiſſem ⁊ multo ſudore: mul-
toqꝫ tpe vix cepiſſem anhelātia ſtridē-
tiaqꝫ verba reſonare: ⁊ quaſi p cryptā
ambulās rarum deſup lumen aſpicerē
impegi nouiſſime in danielem: et tāto
tedio affectus ſum vt deſperatiōe ſubi-
ta oēm laborē veterē voluerim contē-
nere. Uerū adhortante me quodam he
breo: ⁊ illud mihi crebrius ſua lingua
ingerēte labor improbus oia vincit: et
qui mihi videbar ſciolus iter hebreos:
cepi rurſus eſſe diſcipulus chaldaicus.
Et vt verū fatear: vſqꝫ ad preſentē diē
magis poſſum ſermonē chaldaicū lege
re ꝙ ſonare. Hec idcirco refero vt dif-
ficultatē vobis danielis oſtēderē: qui
apud hebreos nec ſuſanne hꝫ hiſtoriā:
nec hymnū triū puerorū: nec belis dra-
coniſqꝫ fabulas: quas nos (qꝛ in toto
orbe diſperſe ſūt) veru anteposito eaſ-
qꝫ iugulāte ſubiecimus: ne videremur
apud imperitos magnā partem volu-
minis detrūcaſſe. Audiui ego quēdam Dan. 13. a.
de preceptoribus iudeorū: cum ſuſanne
derideret hiſtoriam: et a greco neſcio
quo eam diceret eſſe confictā: illud op
ponere qd origeni quoqꝫ aphricanus

oppósuit: etymologias has apo thoy schynoy scyze et apo toy przynoy pzyze: de greco sermone descēdere. Cuius rei nos intelligentiam nostris hāc possumus dare: vt verbigratia: dicamus continuo de arbore ilice dixisse eum: ilico pereas: et a lentisco in lentem te comminuat angelus: vel nō lēte pereas:
Daniel.3.c. aut lentus: id est flexibilis ducaris ad mortem: siue aliud quid ad arboris nomen conueniens. Deinde tantum fuisse ocij tribus pueris cauillabatur: vt in camino estuantis incendij metro luderent: et per ordinem ad laudem dei oia elementa puocarent. Aut quod miraculum domineq̄ aspirationis indiciū: vel draconem interfectum offa picis: vel sacerdotum belis machinas deprehensas: que magis prudentia solertis viri q̄ ppbetali essent spiritu perpetrata.
Dan.14.g. Cum vero abacuch veniret et de iudea in chaldeam raptū discophorum lectitaret: querebat exemplum vbi legissemus in toto veteri testamento quēq̄ sanctorum graui volasse corpore: et in pūcto hore tanta terrarum spacia transisse. Cui cum quidam e nostris satis ad loquēdum promptulus: ezechielē adduxisset in medium: et diceret eum de
Ezech.8.a chaldea in iudeam fuisse translatum: derisit hominem: et ex ipso volumine demōstrauit ezechielē in spū se vidisse trāspositum. Deniq̄ et apostolū nostrū: videlicet vt eruditū virū et qui legē ab hebreis didicisset: nō fuisse ausum affirmare se raptum in corpore: sz dixisse.
2.cor.12.a. Siue in corpore siue extra corpus nescio deus scit. His et talibus argumētis apocryphas in libro ecclesie fabulas arguebat. Super qua re lectoris arbitrio iudicium derelinquens: illud admoneo non haberi danielem apud hebreos inter ppbetas: sed inter eos q̄ agiographa conscripserunt. In tres siquidē partes omnis ab eis scriptura diuiditur. In legem: in ppbetas: et in agiographa: id est in quinq̄: et octo: et in vndecim libros: de quo nō est huius tēporis differere. Que aūt ex hoc ppbeta: immo cōtra hunc librū porphyrius obijciat testes sunt methodius: eusebius: et apollinaris: q̄ multis versuū milibus eius vesanie respōdētes: nescio an curioso lectori satisfecerint. Unū obsecro vos o paula et eustochiū: fundatis pro me ad dominū preces: vt q̄ diu in hoc corpusculo sum: scribā aliq̄d gratum vobis: vtile ecclesie: dignū posteris. Presentium quippe iudicijs oblatrantiū nō satis moueor: qui in vtrāq̄ partem aut amore labūtur: aut odio.

¶ Prologus explicit.

¶ Daniel propheta incipit.

¶ C. B. De filijs captiuis quos elegit Nabuchodonosor: docet eos literas chaldeorum: de abstinentia. Capi. i.

Anno tertio regni Ioachī regis iuda: venit Nabuchodonosor rex babylonis hierl'm: et obsedit eā: et tradidit dñs in manu eius ioachim regē iude: et partem vasorum domus dei: et asportauit ea in terram sennaar in domum dei sui: et vasa intulit in domum thesauri dei sui. Et ait rex asphanez p̄posito eunuchorum: vt introduceret de filijs israel: et de semine regio: et tyrannorum pueros: in quib⁹ nulla esset macula: decoros forma et eruditos omnī sapientia: cautos scientia: et doctos disciplina: et qui possent stare in palatio regis vt doceret eos literas et linguam chaldeorum. Et cōstituit eis rex annonā per singulos dies de cibis suis: et de vino vnde bibebat ipse: vt enutriti trib⁹ annis postea starēt in conspectu regis. Fuerūt ergo inter eos de filijs iude: daniel: ananias: misael et azarias. Et imposuit eis prepositus eunuchorum noīa: danieli balthasar: ananie sidrac: misaeli misac: et azarie abdenago. Proposuit aūt daniel in corde suo ne pollueretur de mēsa regis: neq̄ de vino pot⁹ eius: et rogauit eunuchorū prepositum ne cōtaminaretur. Dedit aūt deus danieli gratiam et misericordiā in cōspectu pncipis eunuchorum. Et ait pnceps eunuchorum ad danielē. Timeo ego dñm meū regē q̄ cōstituit vobis cibū et potū qui si viderit vultus vros macilētiores pre ceteris adolescētib⁹ coeuis vestris: cōdēnabitis caput meū regi. Et dixit daniel ad malasar quē cōstituerat pnceps eunuchorum sup danielē: ananiā: misaelem et azariā. Tenta nos obsecro seruos tuos diebus decem: et dētur nobis legumina ad vescendū: et aqua ad

Margin notes (right): A 4.reg.24.b. — B — 47.dis.c.q̄ de mensa. — C

bibendã: ꝛ contẽplare vultus nr̃os et
vult⁹ puerorũ q̃ vescunt̃ cibo regio: ꝛ si
cut videris facies cũ seruis tuis. Qui
audito sermone hmõi tẽtauit eos die-
bus decẽ. Post dies aũt decẽ apparue-
rũt vultus eorũ meliores ꝛ corpulẽtio-
res pre oĩbus pueris q̃ vescebant̃ cibo
regio. Porro malassar tollebat ciba-
ria ꝛ vinũ pot⁹ eorũ: dabatq̃ eis legu-
mina. Pueris aũt his dedit de⁹ sciẽtiã
et disciplinã in oĩ libro ꝛ sapiẽtiã: da-
nieli aũt intelligẽtiã oĩm visionũ ꝛ sõ
niorũ. Cõpletis itaq̃ diebus post quos
dixerat rex vt introducerẽtur introdu
xit eos prepositus eunuchorũ in cõspe-
ctu nabuchodonosor. Cũq̃ eis locut⁹
fuisset rex nõ sunt inuẽti tales de vni-
uersis: vt daniel: ananias: misael ꝛ aza
rias. Et steterũt in ꝯspectu regis: ꝛ oẽ
verbũ sapiẽtie ꝛ intellectus qd̃ sciscï-
tatus est ab eis rex inuenit in eis decu-
plum sup̃ cunctos ariolos et magos q̃
erant in vniuerso regno eius. Fuit aũt
daniel vsq̃ ad annũ primũ cyri regis.
¶ Ca. S. De sompnio nabuchodonosor
quod fugit ab eo: de sapiẽtibus occidẽ
dis: de oratione danielis: et interpre-
tatione somnij. Capi. ij.

A N anno scd̃o regni nabucho
donosor: vidit nabuchodo
nosor somniũ ꝛ cõterritus
est spũs ei⁹: et somniũ ei⁹
effugit ab eo. Precepit aũt
rex vt cõuocarẽtur arioli ꝛ
magi ꝛ malefici ꝛ chaldei: vt indicarẽt
regi somnia sua. Qui cũ venissent stete
rũt corã rege: ꝛ dixit ad eos rex. Uidi
somniũ ꝛ mẽte cõfusus ignoro q̃d vide
rim. Rñderuntq̃ chaldei regi syriace.
Rex in sempiternũ viue: dic somnium
seruis tuis ꝛ interp̃tationẽ eius idica
bimus. Et rñdẽs rex ait chaldeis. Ser
mo recessit a me: nisi indicaueritis mi
hi somniũ et cõiecturã eius: peribitis
vos ꝛ domus vestre publicabunt̃. Si
aũt somniũ ꝛ cõiecturã ei⁹ narraueri-
tis: premia ꝛ dona ꝛ honorẽ multũ ac-
cipietis a me. Sõniũ igit̃ ꝛ interp̃ta-
B tionẽ eius idicate mihi. Rñderũt scd̃o
atq̃ dixerũt. Rex somniũ dicat seruis
suis: ꝛ interp̃tationẽ ei indicabimus.
Rñditq̃ rex ꝛ ait. Certe noui ꝙ tp̃s re
dimitis: sciẽtes ꝙ recesserit a me s̃mo.
Si ergo somniũ nõ indicaueritis mihi:
vna est de vobis sñia: qd̃ iterp̃tationẽ
q̃z fallacẽ ꝛ deceptiõe plenã cõposue-
ritis: vt loquamini mihi donec tẽpus
pertranseat. Sõniũ itaq̃ dicite mihi:
vt sciã ꝙ interpretationẽ q̃z eius verã
loquamini. Rñdẽtes ergo chaldei corã
rege dixerũt. Nõ est hõ sup̃ terrã q̃ ser-
monẽ tuũ rex possit implere: sed neq̃
regũ q̃sq̃ magnus ꝛ potẽs verbũ hmõi
sciscitat̃ ab omĩ ariolo ꝛ mago ꝛ chal-
deo. Sermo enĩ quẽ tu q̃ris rex: grauis
est: nec reperiet̃ quisq̃ qui indicet illũ
in cõspectu regis: exceptis diis quorũ
nõ est cũ hoibus cõuersatio. Quo audi- C
to: rex in furore ꝛ in ira magna p̃cepit
vt perirent oẽs sapientes babylonis.
Et egressa sentẽtia: sapiẽtes interficie
bantur. Querebaturq̃ daniel et socij
eius vt perirẽt. Tũc daniel requisiuit
de lege atq̃ sñia ab arioch p̃ncipe mili
tie regis: q̃ egressus fuerat ad iterficiẽ
dos sapiẽtes babylonis. Et interroga
uit eũ q̃ a rege potestatẽ acceperat. Quã
ob causam tam crudelis sñia a facie re
gis esset egressa. Cũ ergo rem idicasset
arioch danieli: daniel egressus rogauit
regẽ vt tp̃s daret sibi ad solutionẽ idi-
candã regi. Et ingressus est domũ suã:
ananieq̃ ꝛ misaeli ꝛ azarie socijs suis
indicauit negociũ vt quererẽt miam a
facie dei celi sup̃ sacramẽto isto: ꝛ non
perirent daniel et socij eius cũ ceteris
sapiẽtib⁹ babylonis. Tũc danieli my-
sterium per visionẽ nocte reuelatũ est.
Et bñdixit daniel deũ celi: et locutus
ait. Sit nomẽ dñi bñdictũ a seculo et
vsq̃ in seculũ: q2 sapiẽtia et fortitudo
eius sunt: et ipse mutat tp̃a et etates. D
Transfert regna atq̃ constituit: dat sa
pientiam sapiẽtibus ꝛ scientiã intelli
gẽtibus disciplinã. Ipse reuelat p̃fun
da ꝛ abscõdita: ꝛ nouit in tenebris cõ-
stituta: ꝛ lux cum eo est. Tibi deus pa-
trum nostrorũ confiteor atq̃ laudo: q2
sapiẽtiam ꝛ fortitudinẽ dedisti mihi:
et nũc ostendisti mihi que rogauimus
te: q2 sermonem regis aperuisti nobis.
Post hec daniel igressus ad arioch: quẽ
constituerat rex vt perderet sapientes
babylonis sic ei locutus est. Sapiẽtes
babylonis ne perdas: introduc me in
conspectu regis: et solutionẽ regi nar-
rabo. Tunc arioch festinus introduxit
danielem ad regẽ: ꝛ dixit ei. Inueni ho
minem de filijs trãsmigrationis iude
qui solutionẽ regi ãnũciet. Rñdit rex
et dixit danieli: cui⁹ nomẽ erat baltha
sar. Putas ne vere potes mihi idicare
somniũ quod vidi: et interpretationẽ
eius? Et respõdens daniel coram rege
ait.

ait. Mysteriū qđ rex interrogat: sapiē
tes magi & arioli & aruspices nequeūt
indicare regi: sꝫ est deꝰ in celo reuelās
J.eodem. mysteria q̄ indicauit tibi rex nabucho
E donosor: q̄ uētura sunt nouissimis tēpi
bus. Sōniū tuū & visiōes capitꝭ tui in
cubili tuo huiuscemodi sūt. Tu rex co
gitare cepisti ī stratu tuo qđ esset futu
rū post hec: & q̄ reuelat mysteria ōndit
tibi q̄ uētura sunt. Mihi qꝫ nō ī sapiā
que est ī me plus ꝙ in cūctis viuētibꝰ:
sacrm̄ hoc reuelatū est: sꝫ vt iterp̄tatio
regi manifesta fieret: & cogitatiōes mē
tis tue scires. Tu rex videbas: & ecce q̄si
statua vna grādis. Statua illa magna
et statura sublimis stabat ꝯ te: & intui
tus eiꝰ erat terribilis. Huius statue ca
put ex auro optimo erat: pectus aūt et
brachia de argēto. Porro vēter & femo
ra ex ere: tybie aūt ferree. Pedū qđdam
pars erat ferrea: qđdā aūt fictilis. Uide
bas ita donec abscisus est lapis de mō
te sine manibꝰ: & pcussit statuā in pedi
bus eius ferreis & fictilibꝰ: & cōminuit
F eos. Tūc ꝯtrita sūt pariter ferrū: testa:
es: argētū & auꝝ: & redacta q̄si ī fauillā
estiue aree q̄ rapta sunt vēto: nullusqꝫ
locus inuētus est eis. Lapis aūt q̄ pcusse
rat statuā factꝰ est mōs magnꝰ: & imple
uit vniuersam terrā. Hoc est somniū.
Interp̄tatōeꝫ qꝫ eiꝰ dicemꝰ corā te rex.
Tu rex regū es: & deꝰ celi regnū & forti
tudinē & īperiū & gloriā dedit tibi: et
oīa in q̄bus habitāt filij hoīm & bestie
agri: volucres qꝫ celi dedit ī manu tua
et sub ditione tua vniuersa constituit.
Tu es ꝭ caput aureū: & post te cōsurget
regnū aliud minꝰ te argēteū & regnū ter
tiū aliud ereū: qđ īperabit vniuerse ter
re: & regnū q̄rtū erit velut ferreū. Quō
ferrū cōminuit et domat oīa: sic cōmi
nuet & cōteret oīa hec. Porro qꝛ vidisti
pedū & digitoꝝ p̄tē teste figuli & par
tē ferreā: regnū diuisum erit: qđ tn̄ de
plātario ferri orief. Scdm̄ qđ vidisti
ferrū mixtū teste ex luto & digitos pe
dū ex parte ferreos & ex pte fictiles: ex
parte regnū erit solidū: & ex parte ꝯtri
tū. Qđ autē vidisti ferrū mixtū teste et
luto: cōmiscebunf qdē hūano semine:
G sed nō adherebūt sibi: sicuti ferrū mi
sceri nō pōt teste. In diebꝰ aūt regnoꝝ
illoꝝ suscitabit deus celi regnū: qđ in
eternū nō dissipabif: & regnū eiꝰ alteri
pplō nō tradef. Cōminuet aūt & cōsu
met vniuersa regna hec: & ipm̄ stabit in
eternū. Scdꝫ qđ vidisti ꝙ de mōte ab
scissus est lapis sine manibus: & cōmi
nuit testā & ferrū & es & argētū & aurū:
deꝰ magnꝰ ōndit regi que vētura sunt
postea. Et verū est somniū & fidelis in
terp̄tatio eius. Tūc rex nabuchodono
sor cecidit in faciē suā: & danielē adora L.eodem.
uit: & hostias & incēsum precepit vt sa
crificarēt ei. Loquēs ergo rex ait dani
eli. Uere deus vester deꝰ deoꝝ est: & dñs
regū reuelans mysteria: qm̄ tu potuisti
aperire sacramētū hoc. Tūc rex danie Gen. 41.
lē in sublime extulit: & munera multa &
magna dedit ei. Et cōstituit eū p̄ncipē
super oēs p̄uincias babylōis: & prefe
ctū & magistrū sup cūctos sapiētes ba
bylonis. Daniel aūt postulauit a rege:
et cōstituit super opera p̄uincie baby
lonis sidrac: misac: et abdenago. Ipse
autem daniel erat in foribus regis.

¶ Ca. 3. De statua aurea quā adorari
precepit rex: quā qꝛ nō adorauerūt pue
ri: missi sunt in fornacem: de oratione
azarie: de cantico trium puerorum: et
de liberatione eorum: et qualiter a re
ge exaltati sunt. Capi. iij.

Abuchodonosor rex fecit B
statuā aureā: altitudine cu
bitoꝝ sexaginta: latitudīe
cubitoꝝ sex. Et statuit eā
in cāpo durā p̄uincie baby
lonis. Itaqꝫ nabuchodono
sor rex misit ad cōgregādos satrapas:
magistratus & indices: duces & tyrannos:
optimates & p̄fectos: oēsqꝫ p̄ncipes re
gionū vt cōuenirēt ad dedicationē sta
tue quam erexerat nabuchodonosor rex.
Tūc cōgregati sunt satrape: magistra
tus & iudices: duces tyrāni & optima
tes: qui erāt in potestatibus cōstituti:
et vniuersi p̄ncipes regionū vt cōueni
rēt ad dedicationē statue quā erexerat
nabuchodonosor rex. Stabāt autē in
cōspectu statue quā posuerat nabucho
donosor rex: & preco clamabat valēter.
Uobis dr̄ pplis tribubus & linguis in
hora qua audieritis sonitū tube & fistu
le & cithare & sambuce & psalterij & sym
phonie et vniuersi gn̄is musicoꝝ: cadē
tes adorate statuā aureā quā cōstituit
nabuchodonosor rex. Siquis aūt non
pstratus adorauerit: eadē hora mittef
in fornacē ignis ardētis. Post hec igif
statim vt audierunt oēs populi sonitū
tube & fistule & cithare: sambuce & psal
terij: symphonie et omnis generis mu
sicorum: cadētes omnes populi tribus
et lingue adorauerunt statuā auream

B quã cõstituerat nabuchodonosor rex.
Statimq; ⁊ in ipso tp̄e accedẽtes vi-
F.2.a.b.co. ri chaldei accusauerũt iudeos: dixerũt-
a.j.6.b. q; nabuchodonosor regi. Rex i eternũ
viue. Tu rex posuisti decretum: vt oĩs
hõ q̃ audierit sonitũ tube fistule et ci-
thare: sambuce ⁊ psalterij ⁊ sympho-
nie: ⁊ vniuersi gn̄is musicoꝝ ꝓsternat
se ⁊ adoret statuã aureã. Si qs aũt nõ
ꝓcidẽs adorauerit mittat̃ in fornacẽ
ignis ardẽtis. Sũt ergo viri iudei q̃s
cõstituisti sup opa regionis babylonie
sidrac misac ⁊ abdenago: viri isti cõtẽ
pserũt rex decretũ tuũ. Deos tuos non
colunt: ⁊ statuã aureã quã erexisti non
adorãt. Tũc nabuchodonosor rex i fu
rore ⁊ ira p̃cepit vt adducerent̃ sidrac
misac ⁊ abdenago. Qui cõfestim addu
cti sunt i cõspectu regis: ꝓnũciãsq; na
buchodonosor rex ait eis. Uere ne si-
drac misac ⁊ abdenago deos meos nõ
colitis: ⁊ statuã aureã quã cõstitui nõ
adoratis. Nunc ḡ si estis parati: quacũ
q; hora audieritis sonitũ tube: fistule:
cithare: sambuce ⁊ psalterij ⁊ sympho
nie: oĩsq; gn̄is musicorum prosternite
vos ⁊ adorate statuã quã feci. Qd̃ si nõ
adoraueritis: eadẽ hora mittemini in
fornacẽ ignis ardẽtis. Et q̃s est de⁹ q̃
eripiet vos de manu mea? Rñdẽtes si-
drac misac ⁊ abdenago: dixerunt regi
nabuchodonosor. Non oportet nos de
hac re rñdere tibi. Ecce em̄ de⁹ nr̄ quẽ
colim⁹: põt eripe nos de camino ignis
ardẽtis; ⁊ de manib⁹ tuis o rex libera
re. Qd̃ si noluerit: notum sit tibi rex q̃
deos tuos nõ colimus: ⁊ statuã aureã
quã erexisti nõ adoram⁹. Tũc nabucho
donosor replet⁹ est furore: ⁊ aspectus
faciei illi⁹ immutat⁹ est sup sidrac misac
⁊ abdenago. Et p̃cepit vt succenderet̃
fornax septuplũ q̃ȝ succẽdi cõsueuerat:
et viris fortissimis de exercitu suo ius
C sit vt ligatis pedibus sidrac misac et
abdenago mitterent eos in fornacem
ignis ardẽtis. Et cõfestim viri illi vin
cti cũ brachis suis et thiaris ⁊ calcia-
mẽtis ⁊ vestibus missi sunt in medium
fornacis ignis ardẽtis. Nã iussio regis
vrgebat. Fornax autẽ succensa erat ni-
mis. Porro viros illos qui miserant
sidrac misac et abdenago: iterfecit flã
ma ignis. Uiri autem hi tres: id est si-
drac misac et abdenago ceciderunt in
medio camini ignis ardẽtis colligati.
¶ Que sequunt̃ in hebreis voluminib⁹
nõ repperi. ¶ Et ambulabãt in medio
flãme laudãtes deũ ⁊ bñdicentes dñõ.
Stãs aũt azarias orauit sic. Aperiẽs-
q; os suũ in medio ignis ait. Bñdict⁹ j.codem.
es dñs deus patrũ nr̄orũ: et laudabile
et gloriosum nomẽ tuũ in secula: quia
iustus es in oĩbus q̃ fecisti nobis: ⁊ vni-
uersa opera tua vera: ⁊ vie tue recte: et
oĩa iudicia tua vera. Iudicia em̄ vera
fecisti iuxta oĩa q̃ induxisti super nos ⁊
sup ciuitatẽ sanctã patrũ nostroꝝ hie
rusalẽ: q̃ in veritate ⁊ in iudicio indu
xisti oĩa hec ꝓpter peccata nostra. Pec 3.reg.8.d.
cauimus em̄ ⁊ inique egimus recedẽn-
tes a te: ⁊ deliquimus in oĩbus: et p̃ce-
pta tua non audiuimus nec obseruaui D
mus: nec fecimus sicut preceperas no-
bis vt bene nobis esset. Oĩa ergo que
induxisti sup nos: et vniuersa q̃ fecisti
nobis in vero iudicio fecisti: ⁊ tradidi-
sti nos in manibus inimicorũ nostroꝝ
iniquoꝝ ⁊ pessimoꝝ preuaricatorũq;:
et regi iniusto et pessimo vltra omnẽ in
terra. Et nũc nõ possumus aperire os.
Cõfusio et opprobriũ facti sumus ser-
uis tuis: et his q̃ colũt te. Ne quesum⁹
tradas nos in perpetuũ ꝓpter nomen
tuum: et ne dissipes testamentum tuũ:
neq; auferas miam tuam a nobis pro-
pter abrahã dilectũ tuũ: et isaac seruum
tuũ: ⁊ isrl̃ sc̃m tuũ: quib⁹ locutus es:
pollicens qd̃ multiplicares semẽ eorũ
sicut stellas celi: et sicut arenã que est i
littore maris: q̃ dñe imminuti sumus
plusq̃ȝ oẽs gentes: sumusq; humiles in
vniuersa terra hodie ꝓpter pc̄ta nr̄a.
Et non est in tp̄e hoc princeps et dux ⁊
ꝓpheta: neq; holocaustum: neq; sacrifi
cium: neq; oblatio: neq; incẽsum: neq;
locus p̃mitiarũ corã te: vt possim⁹ in-
uenire miam tuã: sȝ in aĩo cõtrito ⁊ spũ
humilitatis suscipiamur. Sicut i ho-
locausto arietũ et taurorum: et sicut in
milibus agnoꝝ pinguiũ: sic fiat sacrifi
cium nostrũ in cõspectu tuo hodie: vt
placeat tibi q̃m nõ est cõfusio cõfidẽti-
bus in te. Et nunc sequimur te in toto
corde: et timemus te: ⁊ querimus faciẽ
tuã. Ne cõfundas nos: sed fac nobiscũ
iuxta mãsuetudinẽ tuam: et sc̃m multi-
tudinẽ misericordie tue. Et erue nos
in mirabilib⁹ tuis: ⁊ da gl̃iam noĩ tuo
dñe: ⁊ cõfundant̃ oẽs q̃ ostendunt seruis
tuis mala. Confundantur in omnipo- E
tẽtia tua: ⁊ robur eoꝝ cõterat̃: et sciãt
quia tu es dñs deus solus et gloriosus
super orbẽ terrarũ. Et nõ cessabãt qui
miserant eos ministri regis succẽdere

fornacẽ napta ⁊ ſtuppa ⁊ pice ⁊ malleo
lis: ⁊ effundebat flãma ſuper fornacẽ
cubitis quadragintanouẽ: ⁊ erupit et
incẽdit quos reperit iuxta fornacẽ de
chaldeis. Angelus aũt dñi deſcẽdit cũ
azaria ⁊ ſocijs ei⁹ in fornacẽ. Et excuſ-
ſit flammã ignis de fornace: ⁊ fecit me
diũ fornacis q̃ſi vẽtũ roris flãtẽ: ⁊ non
tetigit eos oĩno ignis neq̃ ꝯtriſtauit:
nec q̃c̃q̃ moleſtie intulit. Tunc hi tres
quaſi ex vno ore laudabãt ⁊ glorifica-
bant ⁊ bñdicebãt deũ in fornace dicen
ſ.eodem. tes. Bñdict⁹ es dñe de⁹ patrũ nr̃oꝝ:
⁊ laudabilis ⁊ glorioſus ⁊ ſuperexalta-
tus in ſcl'a. Et bñdictũ nomẽ glĩe tue
ſctm̃ ⁊ laudabile ⁊ ſuperexaltatũ in oib⁹
ſcl'is. Bñdictus es in tẽplo ſancto glĩe
tue: ⁊ ſuplaudabilis ⁊ ſupglorioſus i
ſcl'a. Bñdict⁹ es in throno regni tui: et
ſuplaudabilis ⁊ ſuperexaltatus in ſcl'a.
Bñdict⁹ es q̃ intueris abyſſos ⁊ ſedes
ſup cherubin: ⁊ laudabilis ⁊ ſuperexalta
tus in ſcl'a. Bñdict⁹ es in firmamento
celi: ⁊ laudabilis ⁊ glorioſus in ſcl'a. Bñ
dicite oĩa opa dñi dño: laudate ⁊ ſup-
ps.148.a. erexaltate eũ in ſecula. Bñdicite angeli
dñi dño: laud. Bñdicite celi dño: laud.
Bñdicite aque oẽs q̃ ſup celos ſunt do
mino: laudate ⁊ ſuperexaltate eũ in ſcl'a.
Bñdicite oẽs virtutes dñi dño: lauda-
te ⁊ ſuperexaltate eũ i ſcl'a. Bñdicite ſol
⁊ luna dño: laudate ⁊ ſuperexaltate eũ in
ſcl'a. Bñdicite ſtelle celi dño: laudate.
Bñdicite imber ⁊ ros dño: lau. Bñdici
te oĩs ſpũs dei dño: lau. Bñdicite ignis
⁊ eſtus dño: lau. Bñdicite frig⁹ ⁊ eſtas
dño: lau. Bñdicite rores ⁊ pruina dño:
laud. Bñdicite gelu ⁊ frigus dño: laud.
Bñdicite glacies ⁊ niues dño: laudate.
Bñdicite noctes et dies dño: laudate.
Benedicite lux ⁊ tenebre dño: laudate.
Bñdicite fulgura ⁊ nubes dño: laudate
Bñdicat terra dñm: laudet ⁊ ſuperexal-
tet eũ in ſcl'a. Bñdicite mõtes ⁊ colles
dño: lau. Bñdicite vniuerſa germinan-
tia in terra dño: laud. Bñdicite fontes
dño: lauda. Bñdicite maria ⁊ flumina
dño: laud. Benedicite cete ⁊ oĩa q̃ mo-
uent in aq̃s dño: lau. Bñdicite oẽs vo-
lucres celi dño: lau. Bñdicite oẽs beſtie
⁊ pecora dño: lau. Bñdicite filij hoĩm
dño: lau. Bñdicat iſrl' dñm: laudet ⁊ ſu
perexaltet eũ in ſecula. Benedicite ſa-
cerdotes dñi dño: laud. Bñdicite ſerui
dñi dño: lau. Bñdicite ſpũs ⁊ aĩe iuſto
rũ dño: lau. Bñdicite ſcti ⁊ hũiles cor-
de dño: lau. Bñdicite anania azaria mi

ſael dño: laudate et ſuperexaltate eũ i ſe-
cula. Qui eruit nos de iferno: ⁊ ſaluos
fecit de manu mortis: ⁊ liberauit nos
de medio ardẽtis flamme: ⁊ de medio
ignis eruit nos. Cõfitemini dño qm̃ bo
nus: qm̃ in ſeculũ mĩa eius. Benedicite
oẽs religioſi dño deo deoꝝ: laudate et
cõfitemini ei: q2 in oĩa ſcl'a miſericor-
dia eius. ¶ Hucuſq̃ in hebreo non ha-
betur: ⁊ q̃ poſuimus de theodotionis
editiõe trãſlata ſunt. ¶ Tũc nabucho-
donoſor rex obſtupuit ⁊ ſurrexit ꝓpe-
re: ⁊ ait optimatib⁹ ſuis. Nõne tres vi
ros miſimus i medio ignis cõpeditos.
Qui rñdentes regi dixerunt. Uere rex.
Rñdit rex: ⁊ ait. Ecce ego video q̃tuor
viros ſolutos: ⁊ ambulantes in medio
ignis: ⁊ nihil corruptiõis i eis eſt: ⁊ ſpe
cies q̃rti ſilis filio dei. Tũc acceſſit rex
nabuchodonoſor ad oſtium fornacis
ignis ardẽtis: ⁊ ait. Sidrac miſac ⁊ ab
denago ſerui dei excelſi viui egredimi
ni ⁊ venite. Statiq̃ egreſſi ſũt ſidrac
miſac ⁊ abdenago de medio ignis. Et
ꝯgregati ſatrape ⁊ magiſtrat⁹ ⁊ iudi-
ces ⁊ potẽtes regis cõtẽplabant viros
illos qm̃ nihil poteſtatis habuiſſet ignis i
corpib⁹ eoꝝ: ⁊ capill⁹ capitis eoꝝ nõ eẽt
aduſt⁹: etiã ſaraballa eoꝝ nõ fuiſſẽt im
mutata: ⁊ odor ignis nõ trãſiſſet p eos.
Et erũpẽs nabuchodonoſor ait. Bñdi
ctus de⁹ deoꝝ ſidrac videlz miſac ⁊ ab
denago qui miſit angelũ ſuum: ⁊ eruit
ſeruos ſuos qui crediderũt in eũ: ⁊ ver
bũ regis immutauerũt: ⁊ tradiderunt
corpa ſua ne ſeruirẽt: ⁊ ne adorarẽt oẽ — 91.diſt.c.ſi
deũ excepto deo ſuo. A me ergo poſitũ — 11.q.3.c.im
eſt hoc decretũ: vt oĩs pp'ls trib⁹ ⁊ lin- — peratores.
gua queccũq̃ locuta fuerit blaſphemiã — 23.q.4.ca.
cõtra deũ ſidrac miſac ⁊ abdenago di- — qñ vult.et
ſpareat: ⁊ dom⁹ ei⁹ vaſtet. Neq̃ eñi eſt — c.nõ inueni
ali⁹ de⁹ qui poſſit ita ſaluare. Tũc rex — tur.
ꝓmouit ſidrac miſac ⁊ abdenago in ꝓ
uincia babylonis. Nabuchodonoſor
rex oĩbus populis: gẽtibus ⁊ linguis q̃
habitant in vniuerſa terra: pax vobis
multiplicetur. Signa ⁊ mirabilia fe- — ſ.7.b.
cit apud me deus excelſus. Placuit er-
go mihi predicare ſigna eius: quia ma-
gna ſunt: ⁊ mirabilia eius: q2 fortia: et
regnũ ei⁹ regnũ ſempiternum: et pote
ſtas eius in generatiõe et generationẽ.
¶ C.S. Aliud ſomniũ regis: et de inter
pretatione danielis: de amiſſiõe regni
et habitatione ei⁹ cũ beſtijs: comeditq̃
fenum vt bos: et de reſtitutione ꝓpter
penitẽtiã regis: ⁊ de arbore. Cap. iiij.

A

Go nabuchodonosor qetꝰ
eram in domo mea: et flo-
rēs i palatio meo. Sōniū
vidi qđ perterruit me: ꝛ co
gitatōes mee i stratu meo:
et visiōes capitis mei ɔtur
bauerūt me. Et p me ꝓpositū est decre
tum vt introducerent in cōspectu meo
cūcti sapiētes babylonis: ꝛ vt solutio
nē somnij indicarēt mihi. Tunc ingre-
diebant arioli magi chaldei ꝛ aruspi-
ces: ꝛ somniū narraui in ɔspectu eoꝝ: ꝛ
solutionē eius nō īdicauerūt mihi: do
nec collega ingressus est i ɔspectu meo
daniel: cui nomē balthasar ſm nomen
dei mei: q̄ hꝫ spm̄ deoꝝ sctōꝝ in semet-
ipso: ꝛ somniū corā ipso locutus sum.
Balthasar ꝑnceps ariolorum: qm̄ ego
scio ꝙ spm̄ sctōꝝ deoꝝ habeas in te: et
B oē sacramentū nō est impossibile tibi:
visiones somniorū meoꝝ quas vidi: et
solutionē earū narra. Visio capitꝭ mei
in cubili meo. Videbā: ꝛ ecce arbor in
medio terre: ꝛ altitudo eiꝰ nimia. Ma
gna arbor ꝛ fortis: ꝛ ꝓceritas eius cō-
tingēs celū. Aspectus illius erat vsq̄
ad terminos vniuerse terre. Folia eiꝰ
pulcherrima: ꝛ fructꝰ eius nimius: et
esca vniuersoꝝ in ea. Subter eā habi-
tabāt aīalia ꝛ bestie: ꝛ in ramis eiꝰ cō-
uersabant volucres celi: ꝛ ex ea vesce-
bat oīs caro. Videbā in visiōe capitis
mei sup stratū meū: ꝛ ecce vigil ꝛ sctūs
de celo descēdit: ꝛ clamauit fortiter: et
sic ait. Succidite arborē ꝛ ꝑcidite ra-
mos eius: excutite folia eiꝰ ꝛ dispgite
C fructus eiꝰ: fugiāt bestie q̄ subter eam
sunt: ꝛ volucres celi de ramis eiꝰ. Ve-
rūtn̄ germē radicū eiꝰ in terra sinite: ꝛ
alliget vinculo ferreo ꝛ ereo: i herbis
q̄ foris sūt ꝛ rore celi tingat: ꝛ cū feris
pars eius in herba terre. Cor eiꝰ ab hu
mano cōmutet: ꝛ cor fere det ei: ꝛ septē
tp̄a mutetur sup eū. In sñia vigilū de-
cretū est: ꝛ sermo sctōꝝ et petitio: do-
nec cognoscāt viuētes: qm̄ dnat excel-
sus i regno hoīꝫ: ꝛ cuicūq̄ voluerit da
bit illud: ꝛ humillimū hoīem ɔstituet
sup eū. Hoc somniū vidi ego nabucho
donosor rex. Tu ergo balthasar interꝓ
tationē narra festinus q2 oēs sapiētes
regni mei nō queūt solutionē edicere
mihi. Tu aūt potes: q2 spūs deoꝝ sctō
rū in te est. Tūc daniel cuius nomē bal
thasar: cepit intra semetipm̄ tacitꝰ co
gitare quasi vna hora: ꝛ cogitationes
D eius ɔturbabāt eū. Rn̄dēs aūt rex ait.
Balthasar somniū ꝛ iterꝓtatio eiꝰ nō
cōturbēt te. Rn̄dit balthasar: ꝛ dixit.
Dn̄e mi somniū his q̄ te oderūt: ꝛ iter-
pretatio eiꝰ hostibꝰ tuis sit. Arborem
quā vidisti sublimē atq̄ robustā: cuiꝰ
altitudo ꝑtingit ad celū: ꝛ aspectꝰ illiꝰ
in oēm terrā: ꝛ rami eiꝰ pulcherrimi: ꝛ
fructꝰ eiꝰ nimiꝰ: ꝛ esca oīm i ea: subter
eā habitātes bestie agri: ꝛ in ramis eiꝰ
cōmorātes aues celi: tu es rex q̄ magni
ficatꝰ es ꝛ inualuisti: ꝛ magnitudo tua
creuit ꝛ ꝑuenit vsq̄ ad celū: ꝛ ptās tua
in terminos vniuerse terre. Qđ aūt vi
dit rex vigilē ꝛ sctm̄ descēdere de celo
et dicere. Succidite arborē ꝛ dissipate E
illā: attn̄ germē radicū eiꝰ in terra di-
mittite: ꝛ vinciat ferro ꝛ ere in herbis
foris: ꝛ rore celi cōspergat: et cū feris
sit pabulū eiꝰ donec septē tp̄a mutent
sup eū. Hec est interꝓtatio sñie altissi- Job. 40. d.
mi q̄ ꝑuenit sup dn̄z meū regē. Eijciēt i. p. s. ij. co.
te ab hoībus: ꝛ cū bestijs ferisq̄ erit ha
bitatio tua: ꝛ fenū vt bos comedes: et
rore celi infunderis. Septē q̄z tp̄a mu
tabūtur super te: donec scias qđ dn̄et
excelsus sup regnū hoīm: ꝛ cuicūq̄ vo-
luerit det illud. Qđ aūt ꝑcepit vt relin-
queretur germē radicū eiꝰ: id est arbo
ris: regnum tuū tibi manebit postq̄ co
gnoueris potestatē esse celestem. Quā- De pe. di. i.
obrē rex consiliū meū placebat tibi: et c. q̄obrem.
peccata tua elemosinis redime: ꝛ iniq̄ Eccl. 3. d.
tates tuas misericordijs pauperū for-
sitā ignoscet deꝰ delictis tuis. Oīa hec
venerunt sup nabuchodonosor regem. F
Post finē mēsiū duodecim in aula ba-
bylōis deābulabat. Rn̄ditq̄ rex ꝛ ait.
Nonne hec est babylon ciuitas magna
quā ego edificaui in domū regni: i ro-
bore fortitudinis mee: ꝛ in gloria deco
ris mei? Cūq̄ sermo adhuc esset in ore
regis: vox de celo ruit. Tibi dicit nabu
chodonosor rex. Regnū tuum trāsibit
a te: ꝛ ab hominibus eijcient te: ꝛ cum
bestijs ꝛ feris erit habitatio tua. Fenū
quasi bos comedes: ꝛ septem tempora
mutabūtur super te: donec scies ꝙ do-
minet excelsus in regno hominū: ꝛ cui
cūq̄ voluerit det illud. Eadē hora ser-
mo cōpletus est sup nabuchodonosor:
et ex hominibus abiectus est: ꝛ fenū vt
bos comedit: ꝛ rore celi corpus eiꝰ in-
fectū est: donec capilli eius in similitu
dinē aqlarū crescerēt: ꝛ vngues eiꝰ q̄si G
vngues auium. Igitur post finem die-
rum ego nabuchodonosor oclos meos
ad celum leuaui: et sensus meus red-

dítus eſt mihi: ⁊ altiſſimo bñdixi: ⁊ vi
uẽtẽ i ſempiternũ laudaui ⁊ glificaui:
j.7.b. q2 ptãs eiꝰ ptãs ſempiterna: ⁊ regnum
eiꝰ in gñatiõe ⁊ gñationẽ: ⁊ oẽs habita
tores terre apud eũ in nihilũ reputati
ſũt. Iuxta volũtatẽ em̃ ſuã facit tã i vir
tutibꝰ celi ꝗ̃ i habitatoribꝰ terre: ⁊ nõ
eſt q̃ reſiſtat manui eius: ⁊ dicat ei: q̃re
feciſti. In ip̃o tp̃e ſenſus meꝰ reuerſus
eſt ad me: ⁊ ad honorẽ regni mei deco-
rẽq̃ꝫ perueni: ⁊ figura mea reuerſa eſt ad
me: ⁊ optimates mei et magſ̃atus mei
req̃ſierũt me: ⁊ i regno meo reſtitutus
ſum: ⁊ magnificẽtia mea ãplior addita
eſt mihi. Nũc igiť ego nabuchodonoſor
laudo ⁊ magnifico ⁊ glorifico regẽ ce-
li: q2 oĩa opa eiꝰ vera: ⁊ oẽs viẽ eiꝰ iudi
cia: ⁊ gradiẽtes i ſupbia põt hũiliare.
¶ C. S. Balthaſar rex bibens in vaſis
tẽpli vidit manum ſcribẽtẽ in pariete:
et iuxta interpretationẽ danielis per-
didit regnũ: ⁊ ſucceſſit ei darius. Ca. v.

A Althaſar rex fecit grãde cõui
uiũ optimatibꝰ ſuis mille: ⁊
vnuſq̃ſq̃ꝫ ſm ſuã bibebat eta
tẽ. Precepit ergo iã temulen
tus vt afferrenť vaſa aurea ⁊
argẽtea q̃ aſportauerat nabuchodono
ſor pť eiꝰ de tẽplo qḋ fuit i hierl̃m: vt
biberẽt in eis rex ⁊ optimates eiꝰ: vxo
res eiꝰ ⁊ ꝯcubine. Tũc allata ſunt vaſa
aurea q̃ aſportauerat de tẽplo qḋ fue-
rat in hierl̃m: ⁊ biberũt i eis rex ⁊ opti
mates eiꝰ: vxores ⁊ cõcubine illius. Bi
bebãt vinum ⁊ laudabãt deos ſuos au
reos et argenteos et ereos: ferreos li-
gneoſq̃ꝫ ⁊ lapideos. In eadẽ hora appa
ruerũt digiti quaſi manus hoĩs ſcribẽ
tis cõtra cãdelabrũ in ſuperficie parie
B tis aule regie. Et rex aſpiciebat articu
los manus ſcribẽtis. Tũc facies regis
cõmutata eſt: et cogitatiões eius cõtur
babãt eũ: ⁊ cõpages renũ eius ſoluebã
tur: ⁊ genua eiꝰ ad ſeinuicẽ collidebant
tur. Exclamauit itaq̃ꝫ rex fortiter vt in
troducerẽt magos chaldeos et aruſpi
ces. Et ploquẽs rex ait ſapientibꝰ ba
bylonis. Quicũq̃ꝫ legerit ſcripturam
hãc et interpretationẽ eius manifeſtã
mihi fecerit: purpura veſtieť: ⁊ torquẽ
aureã habebit in collo: ⁊ tertius in re-
gno meo erit. Tũc igreſſi oẽs ſapiẽtes
regis non potuerunt ſcripturã legere:
nec interp̃tationẽ indicare regi. Unde
C rex balthaſar ſatis cõturbatꝰ eſt: ⁊ vul
tus illius immutatus eſt. Sed ⁊ opti-
mates eiꝰ turbabanť. Regina aũt ꝓ re
que acciderat regi ⁊ optimatibus: do-
mũ ꝯuiuiĩ ingreſſa eſt: ⁊ proloquẽs ait.
Rex in eternũ viue. Nõ te cõturbẽt co ſ.2.a.⁊.3.b
gitationes tue neq̃ꝫ facies tua immuteť. ⁊.j.6.b.
Eſt vir in regno tuo q̃ ſpm̃ deorũ ſctõ-
rũ hꝫ in ſe: ⁊ in diebꝰ pr̃is tui ſciẽtia ⁊
ſapiẽtia inuẽte ſunt in eo. Nã ⁊ rex na
buchodonoſor pater tuus p̃cipẽ ma-
goꝝ incãtatoꝝ chaldeoꝝ ⁊ aruſpicum
ꝯſtituit eũ. Pť inquã tuꝰ o rex: q2 ſpũs
amplior ⁊ prudẽtia itelligẽtiaq̃ꝫ ⁊ in-
terp̃tatio ſomnioꝝ: ⁊ oſtẽſio ſecretoꝝ
ac ſolutio ligatoꝝ iuẽte ſunt i eo: hoc
eſt in daniele: cui rex poſuit nomẽ bal
D thaſar. Nũc itaq̃ꝫ daniel voceť: ⁊ inter-
pretationẽ narrabit. Igiť introductꝰ
eſt daniel corã rege. Ad quẽ p̃fatus rex
ait. Tu es daniel de filijs captiuitatis
iude: quẽ adduxit pť meꝰ rex de iudea?
Audiui de te q̃m ſpm̃ deorũ habeas: et
ſciẽtia itelligẽtiaq̃ꝫ ac ſapiẽtia ãplio-
res inuẽte ſunt i te. Et nũc introgreſſi
ſunt in ꝯſpectu meo ſapiẽtes magi: vt
ſcripturã hãc legerẽt: ⁊ interpretatio
nem eiꝰ indicarẽt mihi: et nequiuerũt
ſenſuꝫ huius ſermonis edicere. Porro
ego audiui de te ꝙ poſſis obſcura iter
pretari: ⁊ ligata diſſoluere. Si ergo va
les ſcripturã legere ⁊ interpretationẽ
eiꝰ indicare mihi: purpura veſtieris: ⁊
torquem aureã circa collum tuũ habe-
bis: ⁊ tertiꝰ i regno meo princeps eris.
E Ad q̃ reſpondẽs daniel: ait corã rege.
Munera tua ſint tibi: et dona domus
tue alteri da: ſcripturã aũt legam tibi
rex: et interpretationẽ eiꝰ oſtẽdã tibi.
O rex: deꝰ altiſſimus regnũ et magnifi
centiã: gloriã ⁊ honorẽ dedit nabucho
donoſor pr̃i tuo: ⁊ ꝓpter magnificẽtiã
quã dederat ei: vniuerſi ppl̃i: tribus et
lingue tremebãt ⁊ metuebãt eũ. Quos
volebat interficiebat: et quos volebat
percutiebat: ⁊ quos volebat exaltabat: ⁊
quos volebat humiliabat. Qñ aũt ele-
natũ eſt cor eiꝰ: ⁊ ſpiritus illius obfir-
matus eſt ad ſupbiã: depoſitꝰ eſt de ſo
lio regni ſui: ⁊ gloria eiꝰ ablata eſt: ⁊ a
F filijs hoĩm eiectꝰ eſt. Sed et cor eiꝰ cũ
beſtijs poſitũ eſt: et cũ onagris erat ha ſ.4.c
bitatio eius. Fenũ quoq̃ꝫ vt bos come-
debat: et rore celi corpus eius infectũ
eſt: donec cognoſceret ꝙ ptãtẽ haberet
altiſſimus in regno hoĩm: ⁊ quẽcũq̃ꝫ vo
luerit ſuſcitabit ſup illud. Tu quoq̃ꝫ fi
lius eius balthaſar non humiliaſti cor
tuũ cũ ſcires hec oĩa: ſꝫ aduerſuꝫ dñã-
torem celi eleuatus es. Et vaſa domus

ei⁹ allata sunt corā te: et tu ꝛ optiates
tui: vxores tue ꝛ ꝯcubine tue vinū bibi
stis i eis. Deos ꝗ̄ꝫ argēteos ꝛ aureos ꝛ
ereos ferreos ligneosq̄ꝫ et lapideos: q̄
nō vidēt neq̄ꝫ audiūt neq̄ꝫ sentiūt: lau-
G dasti. Porro deū q̄ hꝫ flatū tuū i manu
sua: ꝛ oēs vias tuas nō glificasti. Idcir
co ab eo missus ē articulus man⁹ q̄ scri
psit h̄ qđ exaratū est. Hec ē aūt scriptu
ra q̄ digesta est. Mane thetel phares.
Et h̄ iterp̄tatio sermōis. Mane: nūe-
rauit de⁹ regnū tuū ꝛ ꝯpleuit illđ. The
tel: appēsus es i statera ꝛ iuēt⁹ es mi
nus hñs. Phares: diuisum ē regnū tuū
et datū ē medis ꝛ psis. Tūc iubēte rege
indut⁹ est daniel purpura: ꝛ circūdata
est torq̄s aurea collo ei⁹: ꝛ p̄dicatū ē de
eo ꝙ haberet ptātē terti⁹ i regno suo.
Eadē nocte interfect⁹ ē balthasar rex
chaldeus: et dari⁹ medus successit i re-
gnum: annos natus sexagintaduos.

¶ Ca. VI. Satrape accusant regi dario
danielem: missus est in lacum leonū: et
a domino liberatus. Capitulum. vi.

A Placuit dario ꝛ ꝯstituit sup re
gnū satrapas cētūviginti vt
essent i toto regno suo: et sup
eos principes tres: ex q̄b⁹ da
niel vn⁹ erat: vt satrape illis
redderēt rōnē: ꝛ rex nō sustineret mole
stiā. Igit̄ daniel supabat oēs p̄ncipes
et satrapas: q2 sp̄ūs dei āplior erat i il
lo. Porro rex cogitabat ꝯstituere eū su
per oē regnū: vñ p̄ncipes ꝛ satrape q̄re
bāt occasionē vt iuenirēt danieli ex la
tere regis: nullāq̄ꝫ cām ꝛ suspitionē re
perire potuerūt: eo ꝙ fidelis eēt: ꝛ ois
culpa et suspitio nō iueniret̄ i eo. Dixe
B runt ꝗ̄ viri illi. Nō inueniem⁹ danieli
ā. 2. a. ē. 3. b huic aliquā occasionē: nisi forte in lege
ē. 5. c. ꝛ. j. dei sui. Tūc p̄ncipes et satrape surri-
eodem. puerūt regi: ꝛ sic locuti sūt ei. Dari rex
in eternū viue. Cōsiliū inierūt cūcti p̄n
cipes regni tui: magistrat⁹ et satrape:
senatores et iudices: vt decretū impa-
toriū exeat et edictū: vt ois q̄ petierit
aliquā petitionē a quocūq̄ꝫ deo ꝛ hoie
vsq̄ꝫ ad. xxx. dies nisi a te rex mittat̄ in
lacū leonū. Nūc itaq̄ꝫ rex ꝯfirma sniaꝫ:
et scribe decretū vt nō imutet̄ qđ statu
tū est a medis et psis: nec p̄uaricari cui
C ꝙ liceat. Porro rex dari⁹ pposuit edi
ctū et statuit. Qđ cū daniel cōperisset:
id est ꝯstitutā legē: ingressus est domū
suā: et fenestris apertis i cenaculo suo
cōtra hierl̄m tribus tp̄ib⁹ in die flecte
bat genua sua et adorabat: confiteba-

turq̄ꝫ corā deo suo sicut et añ facere cō
sueuerat. Uiri ergo illi curiosi⁹ inq̄rē-
tes: inuenerūt danielē orātē et obsecrā-
tē deū suū: et accedentes locuti sunt re
gi sup edicto. Rex nunq̄d nō cōstituisti
vt ois hō q̄ rogaret quēq̄ꝫ de dijs ꝛ ho
bus vsq̄ꝫ ad dies triginta nisi a te rex:
mitteret̄ i lacū leonū? Ad q̄s rñdēs rex
ait. Uer⁹ ē sermo iuxta decretū medoꝝ D
atq̄ꝫ psarū: qđ p̄uaricari nō lꝫ. Tūc rñ-
dētes dixerūt corā rege. Daniel d filijs
captiuitat̄ iude nō curauit de lege tua
et de edicto qđ ꝯstituisti: sꝫ trib⁹ tp̄ib⁹
p̄ diē orat obsecratiōe sua. Qđ v̄bū cū
audisset rex satis ꝯtristat⁹ ē: ꝛ p daniē
le posuit cor vt liberaret eū: et vsq̄ꝫ ad
occasum solis laborabat vt erueret il-
lū. Uiri aūt illi itelligētes regē dixerūt
ei. Scito rex q2 lex medoꝝ atq̄ꝫ psarū
est: vt oē decretū qđ ꝯstituerit rex: nō li E
ceat imutari. Tūc rex p̄cepit: ꝛ adduxe
rūt danielē: et miserūt eū i lacū leonū.
Dixitq̄ꝫ rex danieli. De⁹ tuus quē colis j. 14. c.
semp: ip̄e liberabit te. Allatusq̄ꝫ est la-
pis vn⁹ ꝛ posit⁹ ē sup os laci: quē obsi
gnauit rex ānulo suo et ānulo optiatū Matt. 2. h
suoꝝ: ne quid fieret ꝯ̄ danielē. Et abijt
rex i domū suā: et dormiuit icenatus.
Cibiq̄ꝫ nō sunt allati corā eo: insup et ā. 2. a. et. 3.
somn⁹ recessit ab eo. Tūc rex p̄mo dilu b. i. c. 5. c. et
culo ꝯsurgēs: festin⁹ ad lacū leonū per- ā. eodem.
rexit: appropinquāsq̄ꝫ lacui danielē voce F
lachrimabili inclamauit: et affat⁹ ē eū.
Daniel serue dei viuētis: de⁹ tu⁹ cui tu
s̄uis sp̄ putasne valuit te liberare a leo
nib⁹? Et daniel regi rñdēs ait. Rex in
eternū viue. De⁹ me⁹ misit āgelū suū et
ꝯclusit ora leonū et nō nocuerūt mihi:
q2 corā eo iustitia inuēta est in me. Sꝫ
et corā te rex delictū nō feci. Tūc vehe
mēter rex gauisus est sup eo: ꝛ danielē
p̄cepit educi de lacu. Eductusq̄ꝫ est da-
niel de lacu: ꝛ nulla lesio inuēta est i eo:
q2 credidit deo suo. Iubente aūt rege
adducti sunt viri illi q̄ accusauerāt da
nielē: et i lacū leonū missi sūt: ipi ꝛ filij
ꝛ vxores eoꝝ: ꝛ nō puenerūt vsq̄ꝫ ad pa
uimētum laci donec arriperēt eos leo G
nes: ꝛ oīa ossa eoꝝ ꝯminuerūt. Tūc da
ri⁹ rex scripsit vniuersis pplis tribub⁹
et linguis habitātib⁹ in vniuersa terra.
Pax vobis multiplicet̄. A me ergo ꝯsti
tutū ē decretū in vniuerso impio ꝛ re-
gno meo tremiscāt ꝛ paueāt deū danie
lis. Ip̄e ē eñ de⁹ viuēs et etern⁹ i scl'a:
et regnū ei⁹ nō dissipabit̄: et ptās eius
vsq̄ꝫ i eternū. Ip̄e liberator atq̄ꝫ salua-

tor faciēs signa et mirabilia in celo et
in terra: qui liberauit danielē de lacu
leonum. Porro daniel pseuerauit vsq3
ad regnū darij: regnūq3 cyri perse.

¶ C. S. Uisio quatuor aialiū in figu/ra quatuor regnorū: de antiquo dierū: de auditu filij hominis: et de antichri/sto: et de iudicio. Capitulum. vij.

A nno pri͂o balthasar regis ba/bylōis daniel somniū vidit.
Uisio aūt capit̄ ei⁹ i cubili
suo. Et somniū scribēs bre/ui sermōe cōprehēdit: sūma/tim pstringēs: ait. Uidebā i visiōe mea
nocte: et ecce q̄tuor vēti celi pugnabant
in mari magno: et q̄tuor bestie grandes
ascēdebāt de mari diuerse inter se. Pri/ma q̄si leena: et alas hēbat aq̄le. Aspi/ciebā donec euulse sunt ale ei⁹: et subla/ta est de terra: et sup pedes q̄si hō stetit
B et cor ei⁹ datū est ei. Et ecce bestia alia
silis vrso i pte stetit: et tres ordines erāt
in ore ei⁹ et in dētib⁹ ei⁹: et sic dicebāt
I.eodem. ei. Surge comede carnes plurimas.
Post hec aspiciebā et ecce alia q̄si pard⁹:
et alas habebat q̄si auis q̄tuor sup se: et
q̄tuor capita erāt i bestia: et ptās data
est ei. Post hec aspiciebā i visiōe noct̄:
et ecce bestia q̄rta terribilis atq3 mira/bilis et fortis nimis. Dētes ferreos ha/bebat magnos: comedēs atq3 cōminuēs
et reliq̄ pedib⁹ suis cōculcās. Dissimi/lis aūt erat ceteris bestijs q̄s viderā an
C eā: et habebat cornua decē. Cōsiderabā
cornua: et ecce cornu aliud puulū ortū
est de medio eoꝝ: et tria de cornib⁹ pri/mis euulsa sunt a facie ei⁹. Et ecce ocl'i
q̄si oculi hoīs erāt i cornu isto: et os lo/quēs ingētia. Aspiciebā donec throni
positi sunt: et antiqu⁹ dierū sedit. Ue/stimētū ei⁹ cādidū q̄si nix: et capilli ca/pit̄ ei⁹ q̄si lana mūda. Thron⁹ ei⁹ flā/me ignis: rote ei⁹ ignis accēsus: fluui⁹
igneus rapidusq3 egrediebatur a facie
Apo.5.b. ei⁹. Milia miliū ministrabāt ei: et de/cies millies cētena milia assistebāt ei.
D Iudiciū sedit: et libri apti sūt. Aspicie/bā pp̄ter vocē sermonū grādiū q̄s cor/
Ā.eodem. nu illud loq̄bat̄. Et vidi qm̄ interfecta
Mat.24. esset bestia: et pijsset corp⁹ ei⁹: et traditū
esset ad cōburēdū igni: aliarū q3 bestia/rū ablata esset ptās: et tpa vite cōstitu/ta eēnt ei vsq3 ad tps et tps. Aspiciebā
ergo i visiōe noct̄: et ecce cū nubib⁹ celi
q̄si fili⁹ hoīs veniebat: et vsq3 ad anti/quū dierū puenit: et in cōspectu ei⁹ obtu/
L.4.g. lerūt eū. Et dedit ei ptātē et honorē et
regnū: et oēs ppl'i tribus et lingue ipsi
seruiēt. Ptās ei⁹ ptās eterna q̄ nō au/feret̄: et regnū ei⁹ qd̄ nō corrūpet̄. Hor/
ruit spūs me⁹. Ego daniel territ⁹ sum E
in his: et visiōes capitis mei cōturbaue/rūt me. Accessi ad vnū de assistētib⁹: et
veritatē q̄rebā ab eo de oīb⁹ his. Qui
dixit mihi interptationē sermonū: et
docuit me. He q̄tuor bestie magne qua/tuor sunt regna que cōsurgēt de terra.
Suscipiēt aūt regnū sancti dei altissi/mi: et obtinebūt regnū vsq3 i sclm̄ et in
seculū scloꝝ. Post hoc volui libēter di/scere de bestia quarta q̄ erat dissimilis
valde ab oīb⁹: et terribilis nimis. Den/
tes et vngues ei⁹ ferrei: comedebat et cō/minuebat: et reliq̄ pedib⁹ suis cōculca/bat. F
Et de cornib⁹ decē q̄ hēbat i capi/te: et de alio qd̄ ortū fuerat an̄ qd̄ ceci/derant tria cornua: et de cornu illo qd̄
habebat oclos: et os loquēs grādia: et
maius erat ceteris. Aspiciebā: et ecce
cornu illd̄ faciebat bellū aduersus san/ctos: et pualebat eis donec vēit āntiqu⁹
dierū: et iudicium dedit sctis excelsi: et
tps aduenit et regnū obtinuerunt scti.
Et sic ait. Bestia quarta regnū quartū
erit i terra qd̄ maius erit oīb⁹ regnis:
et deuorabit vniuersam terrā: et cōcul/cabit et cōminuet eā. Porro cornua de/cem ipsi⁹ regni decē reges erūt: et alius
cōsurget post eos: et ipse potentior erit
prioribus: et tres reges humiliabit. Et G
sermones cōtra excelsum loquet̄: et san/ctos altissimi conteret. Et putabit q
possit mutare tpa et leges: et tradent̄ in
manu ei⁹ vsq3 ad tps et tēpora et dimi/diū tēporis. Et iudiciū sedebit: vt au/feratur potētia et cōteraf̄ et dispereat
vsq3 in finem. Regnū autē et potestas
et magnitudo regni q̄ est subter omne
celum detur populo sanctorum altissi/
mi: cuius regnum: regnum sempiternū Luce.1.d.
est: et oēs reges seruient ei et obediēt.
Hucusq3 finis verbi. Ego daniel mul/tum cogitationib⁹ meis cōturbabar:
et facies mea mutata est in me: verba
autem in corde meo conseruaui.

¶ C. S. De ariete et hirco: et interpre/tationibus arietis et hirci. Capi. viij.

A nno tertio regni balthasar
regis visio apparuit mihi.
Ego daniel post id quod vi/derā in principio: vidi in vi/sione mea cum essem in susis
castro qd̄ est in belā regione. Uidi aūt
in visione esse me super portā vlai: et

leuaui oculos meos ⁊ vidi. Et ecce ari
es vn⁹ stabat an̄ paludē: hn̄s cornua ex
celsa: ⁊ vnū excelsi⁹ altero atq̧ succre-
scēs. Postea vidi arietē cornib⁹ vētilā
tē ꝯ occidētē ⁊ ꝯ aqlonē ⁊ ꝯ meridiē: ⁊
oēs bestie nō poterant resistere ei: neq̧
liberari de manu ei⁹: fecitq̧ ſm volūta
B tē suā: ⁊ magnificat⁹ ē. Et ego itellige
bā. Ecce aūt hircus caprarū veniebat
ab occidēte sup faciē toti⁹ terre: ⁊ non
tāgebat terrā. Porro hircus habebat
cornu insigne iter oculos suos: ⁊ venit
vsq̧ ad arietē illū cornutū quē viderā
stātē an̄ portā: ⁊ cucurrit ad eū i ipetu
fortitudinis sue. Cūq̧ appropinq̄sset
ꝓpe arietē: efferat⁹ est i eū: ⁊ percussit
arietē ⁊ ꝯminuit duo cornua ei⁹: et nō
C poterat aries resistere ei. Cūq̧ eum mi
sisset i terrā: ꝯculcauit: ⁊ nemo q̄bat li
berare arietē de manu ei⁹. Hircus aūt
caprarū magn⁹ fact⁹ ē nimis. Cūq̧ cre
uisset fractū ē cornu magnū: ⁊ orta sūt
q̄tuor cornua subter illud ꝑ q̄tuor ven
tos celi. De vno aūt ex eis egressum est
cornu vnū modicū: et factū est grāde ꝯ
meridiē ⁊ ꝯ oriētē ⁊ ꝯ fortitudinē. Et
magnificatū ē vsq̧ fortitudinē celi: et
deiecit de fortitudie: ⁊ de stellis: ⁊ con
D culcauit eas. Et vsq̧ ad ꝑncipē fortitu
dinis magnificatū ē: ⁊ ab eo tulit iuge
sacrificiū: ⁊ deiecit locū sctificationis
ei⁹. Robur aūt datū ē ei ꝯ iuge sacrifi-
ciū ꝓpter pctā: ⁊ ꝓsternet̄ ꝟitas in ter
ra: ⁊ ꝓsperabit̄ ⁊ faciet. Et audiui vnū
de sctis loquētē: ⁊ dixit vn⁹ sctūs alte-
ri: nescio cui loquēti. Usq̧quo visio et
iuge sacrificiū ⁊ pctm̄ desolatiōis q̄ fa
cta ē: ⁊ sctūariū ⁊ fortitudo ꝯculcabit̄?
Et dixit ei. Usq̧ ad vesperam et mane
dies duo milia trecēti: ⁊ mūdabit̄ san-
f.9.b. ctuariū. Factū est aūt cū viderē ego da
E niel visionē ⁊ q̄rerē itelligētiā: ecce ste
tit in ꝯspectu meo q̄si spēs viri. Et au-
diui vocē viri inter vlai: ⁊ clamauit et
ait. Gabriel fac itelligere istū visionē: ⁊
venit ⁊ stetit iuxta vbi ego stabā. Cūq̧
venisset pauēs corrui i faciē meā: ⁊ ait
ad me. Intellige fili hoīs: qm̄ in tpe fi-
nis ꝯplebitur visio. Cūq̧ loq̄ret̄ ad me
collapsus sum ꝓn⁹ in terrā. Et tetigit
me: ⁊ statuit me in gradu meo: dixitq̧
mihi. Ego ostēdā tibi q̄ futura sunt in
nouissimo maledictiōis: qm̄ hz tps fi-
nem suū. Aries quē vidisti hñe cornua:
F rex medoꝝ ē atq̧ ꝑsarū. Porro hircus
caprarū: rex grecoꝝ est: ⁊ cornu grande
qd̄ erat iter oculos ei⁹ ipe est rex ꝑmi⁹.

Qd̄ aūt fracto illo surrexerūt q̄tuor ꝓ
eo: q̄tuor reges de gēte ei⁹ ꝯsurgēt: sed
nō i fortitudine ei⁹. Et post regnū coꝝ
cū creuerint iniq̄tates: ꝯsurget rex ipu
dēs facie ⁊ intelligēs ꝓpositiōes: ⁊ ro
borabit̄ fortitudo ei⁹: sz nō in viribus
suis: ⁊ supra q̄ȝ credi pōt vniuersa va-
stabit: ⁊ ꝓsperabit̄ ⁊ faciet. Et interfi-
ciet robustos: ⁊ ꝑplm̄ sctōꝝ ſm volūta
tē suā: ⁊ diriget̄ dol⁹ i manu ei⁹: ⁊ cor
suū magnificabit: ⁊ in copia rerū oīm
occidet ꝑlimos. Et ꝯ ꝑncipē principū G
cōsurget: ⁊ sine manu cōteret̄. Et visio
vespere ⁊ mane q̄ dicta est: vera est. Tu
ergo visionem signa: quia post multos
dies erit. Et ego daniel lāgui ⁊ egrota
ui per dies. Cūq̧ surrexissem: faciebā
opera regis: ⁊ stupebam ad visionē: et
non erat qui interpretaretur.

¶ C. S. De orōne danielis: de ꝟbo an
geli ⁊ septuagita hebdomadib⁹. C. ix.

IN anno ꝑmo darij filij assue- A
ri de semine medoꝝ: q̄ impa
uit sup regnū chaldeoꝝ āno
vno regni ei⁹: ego daniel itel
lexi i libris numerū annorū:
de quo fact⁹ est sermo dn̄i ad hieremiā Depe. di.
ꝓphetā: vt cōplerent̄ desolationes hie ca. predixe
rusalē septuaginta anni: ⁊ posui faciē rat.
meā ad dn̄m deū meū rogare ⁊ depcari
in ieiunijs: sacco ⁊ cinere: ⁊ oraui dn̄m
deū meū: et cōfessus sum: ⁊ dixi. Obse- 2.esdre. i.b
cro dn̄e deus magne ⁊ terribilis: custo i.eodem.
diēs pactū ⁊ mīam diligentib⁹ te: ⁊ cu
stodientibus mādata tua. Peccauim⁹:
iniq̄tatē fecim⁹: ipie egimus: ⁊ recessi-
mus ⁊ declinauimus a mandatis tuis
ac iudicijs. Nō obediuim⁹ seruis tuis B
prophetis q̄ locuti sunt in noīe tuo: re
gib⁹ nostris: principibus nr̄is: p̄rībus
nostris: oīq̧ ꝑplo terre. Tibi dn̄e iusti
tia: nobis aūt cōfusio faciei: sicut ē ho-
die viro iuda: ⁊ habitatorib⁹ hierlm̄ ⁊
oī isrl̄: his q̄ prope sunt ⁊ his q̄ ꝓcul in
vniuersis terris ad quas eiecisti eos ꝓ-
pter iniquitates coꝝ: in quib⁹ peccaue
rūt in te dn̄e. Nobis cōfusio faciei: regi
bus nr̄is: principib⁹ nr̄is: et patribus
nr̄is qui peccauerūt. Tibi aūt dn̄o deo C
nr̄o mīa et ꝓpitiatio: q2 recessim⁹ a te
et nō audiuim⁹ vocē dn̄i dei nr̄i vt am
bularemus in lege eius quā posuit no
bis p seruos suos ꝓphetas: et oīs isrl̄
ꝑuaricati sunt legē tuā: ⁊ declinauerūt
ne audirent vocē tuā: et stillauit super
nos maledictio et detestatio q̄ scripta
est in libro moysi serui dei: q2 peccaui-

mus ei. Et statuit sermones suos quos locutus est sup nos et sup principes nostros qui iudicauerūt nos: vt superinduceret in nos magnū malū quale nūq̄ fuit sub omni celo scdm quod factū est in hierlm: sicut scriptū est in lege moysi. Omne malū hoc venit sup nos. Et nō rogauimus faciē tuā dñe deus nr: vt reuerteremur ab iniquitatib⁹ nr̄is: et cogitarem⁹ veritatē tuā. Et vigilauit dñs sup maliciā: et adduxit eā sup nos. Iustus dñs de⁹ nr̄ in oib⁹ operib⁹ suis q̄ fecit. Nō enī audiuim⁹ vocē ei⁹. Et nūc dñe de⁹ nr̄ q̄ eduxisti ppl'm tuum de terra egypti in manu forti: et fecisti tibi nomen fm diē hāc. Peccauimus: iniq̄tatē fecimus dñe in omnē iustitiā tuā. Auertat obsecro ira tua: et furor tuus a ciuitate tua hierl'm: et a mōte sancto tuo. Propter pctā enī nostra et iniquitates patrū nostrorū: hierl'm et populus tuus in opprobrio sunt oib⁹ p circuitū nostrū. Nūc ergo exaudi de⁹ noster oratione serui tui: et preces eius: et ostende faciē tuā sup sanctuariū tuū qd desertuz est. Propter temetip̄z inclina de⁹ me⁹ aurē tuā et audi: aperi oculos tuos et vide desolationē nostrā et ciuitatē super quā inuocatū est nomen tuū. Neq̄ enī in iustificatioib⁹ nr̄is pſternimus preces ante faciē tuā: sed in miserationib⁹ tuis multis. Exaudi dñe: placare dñe: attēde et fac. Ne moreris ppter temetip̄m deus me⁹: q2 nomē tuū inuocatum est sup ciuitatē: et super ppl'm tuū. Cūq̄ adhuc loquerer et orarē: et pfiterer pctā mea et pctā ppli mei isrl: vt psternerē pces meas i ɔspectu dei mei: p mōte scto dei mei: adhuc me loquēte in oratiōe mea: ecce vir gabriel quē videra in visiōe a principio: cito volans tetigit me in tpe sacrificij vespertini: et docuit me: et locutus est mihi: dixitq̄. Daniel nūc egressus sum vt docerē te et intelligeres. Ab exordio precum tuarū egressus est sermo. Ego aūt veni vt indicarē tibi: q2 vir desideriorum es. Tu ergo aiaduerte sermonē: et intellige visionē. Septuaginta hebdomades abbreuiate sunt sup populū tuū: et super vrbē sanctā tuā: vt consumetur preuaricatio: et finē accipiat peccatū: et deleat iniq̄tas: et adducatur iustitia sempiterna: et impleat visio et prophetia: et vngat sanctus sanctorū. Scito ergo et aiaduerte ab exitu sermonis: vt iterū edificet hierl'm vsq̄ ad xp̄m ducem: hebdomades septem: et hebdomades sexagintadue erūt. Et rursum edificabit platea: et muri in angustia tēporū. Et post hebdomades sexagitaduas occidet xp̄s: et nō erit ei⁹ ppls qui eū negaturus est. Et ciuitatē et sanctuariuz dissipabit populus cū duce venturo: et finis eius vastitas: et post finē belli statuta desolatio. Cōfirmabit autē pactū multis hebdomada vna: et in dimidio hebdomadis deficiet hostia et sacrificiū: et erit in tēplo abominatio desolatiōis: et vsq̄ ad consummationem et finem perseuerabit desolatio.

Margin notes (left): D Baruch. 2.c. | A. eodem. | E | F Ā. 8.c. | J. 10.b. | G
Margin note (right): Matthei 24.b.

¶ C. S. De apparitione viri vestiti lineis: de michaele: et de principib⁹ grecorum et persarum. Capitulum. x.

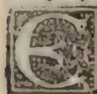

Anno tertio regni cyri regis psarū: verbū reuelatuz est danieli: cognomēto balthasar: et ūbū verū et fortitudo magna: intellexitq̄ sermonē. Intelligētia enī est opus in visiōe. In dieb⁹ illis ego daniel lugebam triū hebdomadarū dieb⁹: panē desiderabilē nō comedi: et caro et vinum nō introierūt in os meū. Sed neq̄ vnguēto vnctus sum: donec cōplerent trium hebdomadarū dies. Die autē vicesima et quarta mensis primi: eram iuxta fluuium magnū q̄ est tygris: et leuaui oculos meos et vidi. Et ecce vir vnus vestitus lineis: et renes eius accincti auro obrizo: et corpus ei⁹ q̄si chrysolithus: et facies eius velut species fulguris: et oculi eius vt lāpas ardens: et brachia ei⁹ et q̄ deorsum sunt vsq̄ ad pedes q̄si species eris cādētis: et vox sermonum ei⁹ vt vox multitudinis. Uidi aūt ego daniel solus visionē. Porro viri q̄ erāt mecū nō viderunt: sed terror nimius irruit sup eos: et fugerūt in abscōditū. Ego aūt relictus solus vidi visionem grandē hāc: et non remansit in me fortitudo: sz et species mea immutata est in me: et emarcui: nec habui q̄cq̄ viriū. Et audiui vocē sermonū ei⁹: et audiēs iacebam cōsternatus super faciē meā: et vultus meus herebat terre. Et ecce manus tetigit me: et erexit me sup genua mea: et sup articulos manuū mearum. Et dixit ad me. Daniel vir desideriorum intellige verba que ego loquor ad te: et sta in gradu tuo. Nunc enī sum missus ad te. Cūq̄ dixisset mihi sermonem istum: steti tremens: et ait ad me. Noli metuere daniel; q2 ex die primo

Margin notes (right): A | B | J. eodem. | Ā. 9. f. et. f. eodem. | C

quo posuisti cor tuū ad intelligēdū: vt
te affligeres in ɔspectu dei tui: exaudi
ta sunt vba tua: et ego veni ꝑpter ser
mones tuos. Princeps aūt regni ꝑsaꝝ
restitit mihi viginti τ vno dieb⁹: τ ecce
michael vnus de principib⁹ primisve
nit in adiutorium meū: et ego remansi
ibi iuxta regē persarum. Ueni autē vt
docerem te q̄ ventura sunt populo tuo
in nouissimis dieb⁹: qm̄ adhuc visio in
dies. Cumq; loqueret̄ mihi huiusmodi
verbis: deieci vultū meū ad terra τ ta
cui. Et ecce quasi silitudo filij hoīs te
tigit labia mea τ aperiēs os meū locu
D tus sum. Et dixi ad eū q̄ stabat contra
me. Dñe mi in visiōe tua dissolute sunt
cōpages mee: τ nihil in me remāsit vi
riū. Et quō poterit seruus dñi mei lo
s. eodem. qui cum dño meo. Nihil em̄ i me remā
sit viriū sed et halitus meus interclu
ditur. Rursum ergo tetigit me quasi
visio hominis: τ ɔfortauit me: τ dixit.
s. 9. et s. eodem. Noli timere vir desideriorū: pax tibi:
ɔfortare et esto robustus. Cūq; loq̄ret̄
mecū: cōualui τ dixi. Loq̄re dñe mi: qr
ɔfortasti me. Et ait. Nunq̄d scis quare
venerim ad te. Et nūc reuertar vt pre
lier aduersum principē persarū. Cum
em̄ ingrederer: apparuit princeps gre
corū veniēs. Uerūtamē annūciabo ti
bi qđ expressum est in scriptura verita
tis: et nemo est adiutor meus in oībus
his: nisi michael princeps vester.

¶ C. S. Predicit angel⁹ danieli de re
gibus persarū: τ de rege q̄ est antichri
stus qui extollet se ɔtra dñm. Capi. xj.

E Go aūt ab anno primo da
rij medi stabā vt conforta
ret̄ τ roboraret̄: τ nūc veri
tatē annūciabo tibi. Ecce
adhuc tres reges stabūt in
ꝑside: τ quartus ditabitur
opib⁹ nimijs sup oēs: et cū inualuerit
diuitijs suis concitabit oēs aduersū
regnū grecie. Surget vero rex fortis:
et dñabit̄ potestate multa: et faciet qđ
placuerit ei. Et cū steterit ɔtereret̄ re
gnū ei⁹: et diuidet̄ in quatuor ventos
celi: sed non in posteros eius: neq; ꝭm
potentiā illius qua dñatus est. Lacera
bitur em̄ regnum ei⁹ etiā in externos:
exceptis his: et confortabit̄ rex austri:
et de principibus eius ꝑualebit super
eū. Et dominabit̄ ditione. Multa em̄
dominatio eius. Et post finē annorū
federabunt̄. Filiaq; regis austri veniet
ad regē aq̄lonis facere amicitiā: et nō
obtinebit fortitudinē brachij: nec sta
bit semē ei⁹. Et tradet̄ ipsa: et q̄ addu
xerunt eā adolescētes eius: et q̄ confor
tabāt eā in tēporibus. Et stabit de ger
mine radicū eius plantatio. Et veniet B
cum exercitu: τ ingredietur ꝓuinciam
regis aquilonis: τ abutetur eis τ obti
nebit. Insuper et deos eorū et sculpti
lia: vasa quoq; preciosa auri et argēti
captiua ducet in egyptum. Ipse preua
lebit aduersus regē aquilonis. Et in
trabit in regnū rex austri: et reuertet̄
ad terrā suā. Filij aūt eius ꝓuocabun
tur: et cōgregabūt multitudinē exerci
tuū plurimorum. Et veniet ꝑperās et
inundās: et reuertet̄ et cōcitabitur: et
cōgrediet̄ cū robore eius. Et prouoca
tus rex austri egredietur et pugnabit
aduersus regē aquilonis: τ preparabit
multitudinē nimiā: et dabit̄ multitu
do in manu eius: et capiet multitudi
nē: τ exaltabit̄ cor eius: τ deijciet mul C
ta milia: sed nō ꝑualebit. Cōuertetur
em̄ rex aq̄lonis: τ ꝑparabit multitudi
nem multo maiorē q̄ prius. Et in fine
tēpoꝝ annorūq; veniet properās cum
exercitu magno: τ opib⁹ nimijs. Et in
in tp̄ib⁹ illis multi cōsurgēt aduersus
regē austri. Filij q̄z preuaricatoꝝ ppli
tui extollent̄ vt impleāt visionem: τ cor
ruēt. Et veniet rex aq̄lonis τ cōporta
bit aggerem: τ capiet vrbes munitissi
mas: τ brachia austri non sustinebunt.
Et cōsurgēt electi ei⁹ ad resistendū: et
nō erit fortitudo: τ faciet veniens sup
eū iuxta placitū suū: et nō erit q̄ stet cō
tra faciē eius. Et stabit in terra incly
ta: et cōsumet̄ in manu ei⁹: τ ponet fa
ciē suā vt veniat ad tenēdū vniuersum
regnū ei⁹: et recta faciet cū eo. Et filiā
feminarū dabit ei vt euertat illū: τ nō D
stabit nec illius erit. Et cōuertet faciē
suā ad insulas et capiet multas: τ ces
sare faciet ꝑncipē opprobrij sui: τ op
probriū ei⁹ cōuertet̄ in eū. Et ɔuertet
faciē suā ad imperiū terre sue: τ impin
get τ corruet: τ nō inuenietur: τ stabit in
loco ei⁹ vilissimus τ indign⁹ decore re
gio: τ in paucis dieb⁹ ɔteret̄ nō in fu
rore nec in ꝑlio: et stabit in loco ei⁹ de
spectus: et nō tribuet̄ ei honor regius.
Et veniet clā τ obtinebit regnū i frau
dulētia: et brachia pugnātis expugna
būtur a facie eius τ ɔterētur. Insup
et dux federis. Et post amicitias cū eo
faciet dolū: τ ascēdet τ supabit in mo
dico pplo: τ abundantes et vberes vr

bes ingredieť. Et faciet que nõ fecerũt
patres eius: ꝛ patres patrum eius. Ra
pinas et predã et diuitias eoꝝ dissipa
bit: ꝛ ↄtra firmissimas cogitatiões ini
E bit: et hoc vsqꝫ ad tps. Et cõcitabitur
fortitudo ei⁹: et cor eius aduersuꝫ regẽ
austri in exercitu magno. Et rex austri
ↄuocabiť ad bellũ multis auxilijs et
fortib⁹ nimis: et nõ stabũt: qꝛ inibunt
aduersus eũ ↄsilia: et comedẽtes panẽ
cum eo cõterẽt illũ: exercitusqꝫ ei⁹ op
primeť: ꝛ cadẽt īterfecti plurimi. Duo
rũ quoqꝫ regũ cor erit vt malefaciãt: et
ad mẽsam vnã mẽdaciũ loquenť: et nõ
pficient: qꝛ adhuc finis in aliud tps: et
reuerteť in terrã suã cũ opib⁹ multis:
et cor eius aduersum testamẽtum san
ctũ et faciet: et reuerteť in terrã suam.
Statuto tpe reuerteť: et veniet ad au
strum: et nõ erit priori sĩle nouissimũ.
Et veniẽt sup eũ trieres et romani: et
percutieť ꝛ reuerteť. Et indignabitur
cõtra testamẽtũ sanctuarij et faciet: re
uerteturqꝫ et cogitabit aduersum eos
q̃ dereliquerunt testamẽtũ sanctuarij.
Et brachia ex eo stabunt ꝛ polluẽt san
F ctuariũ fortitudinis: ꝛ auferẽt iuge sa
crificium: et dabunt abominationẽ in
desolationẽ: ꝛ impij in testamẽtum si
mulabũt fraudulenter. Populus autẽ
sciẽs deũ suũ: obtinebit ꝛ faciet. Et do
cti in pplo docebunt plurimos: ꝛ ruẽt
in gladio: et in flãma: et ī captiuitate:
f.12.c. et ī rapina dierũ. Cũqꝫ corruerit suble
uabunť auxilio paruulo: et applicabũ
tur eis plurimi fraudulẽter. Et de eru
ditis ruẽt vt ↄflenť: et eligant: et deal
benť vsqꝫ ad tps pfinitũ: qꝛ adhuc aliud
tps erit. Et faciet iuxta voluntatẽ suã
rex: et eleuabiť et magnificabiť aduer
sus oẽm deũ: et aduersus deũ deoꝝ lo
queť magnifica: ꝛ dirigeť donec ↄpleať
iracũdia. Perpetrata q̃ppe est diffini
tio. Et deũ patrũ suoꝝ nõ reputabit: ꝛ
erit ī ↄcupiscẽtijs feminarũ: nec quẽq̃
deoꝝ curabit: qꝛ aduersuꝫ vniuersa cõ
surget. Deũ aũt maozim in loco suo ve
nerabiť: ꝛ deũ quẽ ignorauerũt patres
ei⁹ colet auro et argẽto et lapide p̃cio
G so: rebusqꝫ p̃ciosis. Et faciet vt muniat
maozim cum deo alieno quẽ nõ cogno
uit: et multiplicabit gloriã: ꝛ dabit eis
ptãtẽ in multis: et terrã diuidet gra
tuito. Et in tpe pfinito pliabiť aduer
sus eũ rex austri: et q̃si tẽpestas veniet
ↄ illũ rex aqlonis in currib⁹: et in eq̃ti
bus: ꝛ in classe magna: et ingredieť ter
ras: et ↄteret ꝛ ptrãsiet. Et introibit in
terrã gl'iosam: ꝛ multi corruẽt. Hec autẽ
sole saluabũť de manu ei⁹: edõ ꝛ moab
et pncipes filioꝝ ammõ. Et mittet ma
nũ suã in terras: ꝛ terra egypti nõ effu
giet. Et dñabiť thesauroꝝ auri et argẽ
ti: et in oib⁹ p̃ciosis egypti. Per libyã
q̃ꝫ et ethiopiã transibit: et fama turba
bit eũ ab oriẽte et ab aqlone: et veniet
in multitudine magna: vt ↄterat ꝛ īter
ficiat plurimos. Et figet tabernaculũ
suũ apedno inter duo maria sup mõ
tẽ inclytũ ꝛ sctm: ꝛ veniet vsqꝫ ad sum
mitatẽ eius: et nemo auxiliabitur ei.

¶ C. XII. De resurrectione bonorum et
malorum: de eminentia et claritate do
ctorũ: de iudicio domini: de libro clau
so: de signatis sermonibus. Capi. xij. A

N tpe aũt illo cõsurget mi
chael pnceps magnus qui
stat pro filijs populi tui: ꝛ
veniet tempus quale non
fuit ab eo ex quo gẽtes esse
ceperunt vsqꝫ ad tẽpus il
lud. Et in tpe illo saluabitur populus
tuus: ois q̃ inuentus fuerit scriptus in
libro. Et multi de his q̃ dormiũt in ter
re puluere euigilabũt: alij in vitã eter
nam alij in opprobrium: vt videãt sem
per. Qui autẽ docti fuerint: fulgebunt B
quasi splẽdor firmamẽti: et q̃ ad iusti
tiã erudiunt multos: quasi stelle ĩ ppe
tuas eternitates. Tu autẽ daniel clau
de sermones et signa librũ vsqꝫ ad tps
statutũ: plurimi ptrãsibũt: ꝛ multiplex
erit scientia. Et vidi ego daniel et ecce
q̃si duo alij stabãt: vnus hinc sup ripã
fluminis: et ali⁹ inde ex altera ripa flu
minis. Et dixi viro q̃ erat indutus li
neis: q̃ stabat super aq̃s fluminis. Usqꝫ
quo finis horũ mirabiliũ? Et audiui vi C
rum q̃ indutus erat lineis q̃ stabat sup
aq̃s fluminis: cũ eleuasset dexterã ꝛ si
nistrã suã in celũ: et iurasset p viuentẽ
in eternũ: qꝛ ī tps et tẽpora et dimidiũ
tẽporis. Et cum cõpleta fuerit dispsio
manus populi sancti: complebunť vni
uersa hec. Et ego audiui et non intelle
xi. Et dixi. Domine mi quid erit post
hec? Et ait. Uade daniel: quia clausi
sunt signatiqꝫ sermones vsqꝫ ad prefi
nitum tempus. Eligentur et dealbabũ ã.11.f.
tur: et quasi ignis probabuntur multi.
Et impie agent impij: neqꝫ intelligent D
oẽs impij. Porro docti intelligent: et
a tẽpore cum ablatũ fuerit iuge sacrifi
ciũ: et posita fuerit abominatio in de

solationē: dies mille ducēti nonaginta.
Beat⁹ q̇ expectat ⁊ puenit ad dies mil
le trecentos trigintaq̄nq̄. Tu autē da
niel vade ad p̄finitū: ⁊ requiesces: et sta
bis in sorte tua i finē dierū. ¶ Hucusq̄
danielē i hebreo volumine legim⁹. Ce
tera que sequunt̄ vsq̄ ad finez libri de
theodotiōis editione translata sunt.
¶ C. S. De duobus presbyteris qui cō
cupierunt susannam: ⁊ iudicati sunt a
daniele. Capitulum. xiij.
A

T erat vir habitās in baby
lone: et nomē ei⁹ ioachim:
⁊ accepit vxorē noīe susan
nā filiā helchie: pulchrā ni
mis: ⁊ timentē deū. Paren
tes eni illi⁹ cū essent iusti:
erudierūt filiā suā ꝭz legē moysi. Erat
aūt ioachim diues valde: et erat ei po
meriū vicinū domui sue: ⁊ ad ip̄z ꝯflue
bāt iudei: eo ꝙ esset honorabilior oīz.
Et ꝯstituti sunt duo senes iudices i an
no illo: de q̄b⁹ locutus est dn̄s: q꞉ egres
sa est iniq̄tas de babylōe a senib⁹ iudi
cib⁹ q̇ videbant̄ regere ppl̄m. Isti fre
q̄ntabāt domū ioachim: ⁊ veniebant
ad eos oēs q̇ habebāt iudicia. Cū aūt
ppl̄s reuertisset ꝑ meridiē: īgrediebat̄
susanna: ⁊ deambulabat i pomerio vi
ri sui. Et videbāt eā senes quotidie in
gredientē ⁊ deambulātē: ⁊ exarserūt in
cōcupiscētiā ei⁹. Et euerterūt sensum
B suū: ⁊ declinauerūt oculos suos vt non
viderēt celū: neq̄ recordarent̄ iudicio
rum iustorū. Erat eni ambo vulnerati
amore ei⁹: nec īdicauerūt sibi vicissim
dolorē suū. Erubescebant eni indicare
sibi ꝯcupiscētiā suā volētes cōcūbere
cū ea. Et obseruabant q̇tidie solliciti⁹
videre eā. Dixitq̄ alter ad alterū. Ea
mus domū: q꞉ hora prādij est. Et egres
si recesserūt a se. Cūq̄ reuertissent ve
nerūt i vnū: ⁊ sciscitātes abinuicē cām:
ꝯfessi sunt ꝯcupiscētiā suā. Et tūc i cō
muni statuerūt tp̄s qn̄ eā possent inue
nire solā. Factū est aūt cū obseruarent
diē aptū: ingressa est aliqn̄ sicut heri et
nudiustertiu⁹ cū duab⁹ solis puellis: vo
luitq̄ lauari i pomerio. Estus quippe
erat et nō erat ibi quisq̄ p̄ter duos se
nes absconditos ⁊ contēplantes eam.
Dixit ergo puellis. Afferte mihi oleū ⁊
smigmata: et ostia pomerij claudite vt
lauer. Et fecerūt sicut p̄ceperat: clause
runtq̄ ostia pomerij: ⁊ egresse sunt per
posticum vt afferrent que iusserat. Ne
sciebatq̄ senes intus esse abscōditos.
Cum aūt egresse essent puelle: surrexe C
rūt duo senes: ⁊ accurrerunt ad eā: ⁊ di
xerūt. Ecce ostia pomerij clausa sunt: ⁊
nemo nos videt: ⁊ in cōcupiscētia tui
sum⁹: quāobrē assentire nobis: ⁊ ꝯmi
scere nobiscū. Qđ si nolueris dicemus
ꝯ te testimoniū ꝙ fuerit tecū iuuenis:
et ob hanc cām emiseris puellas a te.
Ingemuit susanna ⁊ ait. Angustie sunt
mihi vndiq̄. Si enim hoc egero mors 4.reg.24.f
mihi est: si aūt nō egero: nō effugiā ma
nus vestras. Sz melius est mihi absq̄
opere incidere in man⁹ vestras ꝙ pec
care in cōspectu dn̄i. Et exclamauit vo
ce magna susanna: exclamauerūt aūt ⁊
senes aduersus eā. Et cucurrit vn⁹ ad
ostia pomerij: ⁊ aperuit. Cum ergo au
dissent clamorē famuli dom⁹ in pome
rio: irruerūt ꝑ posticū vt viderent q̇d es
nam esset. Postq̄ aūt senes locuti sūt:
erubuerūt serui vehemēter: q꞉ nūq̄ di
ctus fuerat sermo huiuscemodi de su D
sanna. Et facta ē dies crastina. Cūq̄ ve
nisset ppl̄us ad ioachim virū ei⁹: vene
rūt ⁊ duo p̄sbyteri pleni iniqua cogita
tione aduersus susannā: vt īterficerēt
eā. Et dixerūt corā ppl̄o. Mittite ad
susannā filiā helchie vxorē ioachim. Et
statim miserūt. Et venit cū parētib⁹ ⁊
filijs ⁊ vniuersis cognatis suis. Porro
susanna erat delicata nimis ⁊ pulchra
specie. At iniq̇ illi iusserūt vt discoope
riret̄: erat eni cooperta: vt vel sic satia
rent̄ decore ei⁹. Flebant igit̄ sui: ⁊ oēs
qui nouerāt eam. Cōsurgētes aūt duo
p̄sbyteri in medio populi: posuerunt
manus suas sup̄ caput ei⁹. Que flēs su
spexit ad celum. Erat eni cor eius fidu
ciam habens in dn̄o. Et dixerunt p̄sby
teri. Cum deambularemus i pomerio
soli ingressa est hec cum duabus puel
lis. ⁊ clausit ostia pomerij: et dimisit a
se puellas. Venitq̄ ad eam adolescens
qui erat absconditus: et concubuit cuz
ea. Porro nos cum essemus in angulo
pomerij videntes iniquitatem: cucur E
rimus ad eos et vidimus eos pariter
commisceri. Et illum quidē nō quiui
mus cōprehendere: quia fortior nobis
erat: et aperto ostio exiliuit. Hanc autē
cum apprehēdissemus: interrogauim⁹
quisnā esset adolescēs: ⁊ noluit indica
re nobis. Huius rei testes sumus. Cre
didit eis multitudo quasi senibus ⁊ iu
dicib⁹ populi: et cōdēnauerūt eam ad
mortē. Exclamauit autem voce magna
susanna: ⁊ dixit. Deus eterne q̇ abscon

ditorũ es cognitor:qui nosti oĩa añq̃
fiant:tu scis qm̃ falsum testimoniũ tu-
lerũt ↄtra me:⁊ ecce morior cum nihil
hoꝝ fecerim q̃ isti maliciose ↄposuerũt
aduersum me. Exaudiuit autẽ dñs vo
cem eius. Cũq̃ duceretur ad mortẽ:susci
tauit dñs spm̃ pueri iunioris:cui⁹ no-
men daniel:⁊ exclamauit voce magna.
2.reg.3.f. Mundus ego sum a sanguine hui⁹. Et
Act.20.f. conuersus oĩs pplˢ ad eũ dixit. Quis
est iste sermo quẽ tu locutus es. Qui cũ
staret in medio eoꝝ:ait. Sic fatui filij
israel:nõ iudicãtes neq̃ qđ verũ est co
gnoscentes condẽnastis filiã israel. Re
uertimini ad iudiciũ:q2 falsum testi-
moniũ locuti sunt aduersus eã. Reuer
F sus est ergo pplˢ cum festinatiõe:⁊ di-
xerunt ei senes. Ueni et sede in medio
nostrũ:⁊ indica nobis:q2 tibi de⁹ dedit
honorẽ senectutis. Et dixit ad eos da-
niel. Separate illos abinuicẽ ꝓcul:et
diiudicabo eos. Cum ergo diuisi essent
alter ab altero:vocauit vnũ de eis:⁊ di
xit ad eũ. Inueterate dierũ maloꝝ:nũc
venerũt pctã tua que operabaris pri⁹
iudicans iudicia iniusta:innocẽtes op
primẽs:⁊ dimittẽs noxios:dicẽte dño.
Innocentem ⁊ iustũ nõ interficies. Nũc
ergo si vidisti eã:dic sub qua arbore vi
deris eos colloquentes sibi. Qui ait.
Sub schino. Dixit autem daniel. Recte
mẽtitus es in caput tuũ. Ecce enĩ ange
lus dei accepta sententia ab eo scindet
te medium. Et amoto eo iussit venire
G aliũ:⁊ dixit ei. Semẽ chanaã ⁊ nõ iu-
da:spẽs decepit te:⁊ cõcupiscẽtia sub-
uertit cor tuũ. Sic faciebatis filiabus
israel:⁊ ille timẽtes loquebant vobis:
sed filia iuda nõ sustinuit iniq̃tatẽ ve-
strã. Nũc ergo dic mihi sub qua arbore
cõprehenderis eos loquẽtes sibi. Qui
ait. Sub prino. Dixit aũt ei daniel. Re
cte mẽtitus es ⁊ tu in caput tuũ. Ma-
net enĩ angelus dñi gladiũ hñs vt secet
te mediũ:⁊ interficiat vos. Exclamauit
itaq̃ oĩs cetus voce magna:⁊ bñdixe-
rũt deũ q̃ saluat sperãtes in se. Et con
surrexerũt aduersus duos p̃sbyteros.
Conuicerat enĩ eos daniel ex ore suo fal
sum dixisse testimoniũ. Feceruntq̃ eis si
cut male egerãt aduersus ꝓximũ:vt fa
cerẽt ꝫm legẽ moysi:⁊ interfecerũt eos.
Et saluatus est sanguis innoxi⁹ in die
illa. Helchias aũt ⁊ vxor eius laudaue-
rũt deũ ꝓ filia sua susanna cũ ioachim
marito eius ⁊ cognatis oĩbus:q2 non
esset inuenta in ea res turpis. Daniel

autẽ factus est magnus in cõspectu po
puli a die illa ⁊ deinceps. Et rex astya-
ges appositus est ad patres suos:⁊ su-
scepit cyrus perses regnum eius.
¶ C. S. Daniel bel destruxit:draconẽ
interfecit ⁊ mittitur in lacũ leonũ:vbi
abacuch sibi prandiũ fecit. Cap. xiiij.
B Erat aũt daniel conuiua re
gis:et honoratus sup oẽs
amicos ei⁹. Erat q̃z idolũ
apđ babylõios noĩe bel:et
impẽdebant i eo p dies sin
gulos sile artabe duodeci:
et oues quadraginta viniq̃ amphore
sex. Rex q̃z colebat eũ:⁊ ibat per singu
los dies adorare eũ. Porro daniel ado
rabat deũ suũ. Dixitq̃ ei rex. Quare nõ
adoras bel? Qui rñdens ait ei. Q2 non
colo idola manufacta:sz viuẽtẽ deũ q̃
creauit celũ ⁊ terrã:⁊ habet potestatẽ
oĩs carnis. Et dixit rex ad eũ. Nõne vi
detur tibi esse bel viuens deus? An non
vides q̃ta comedat ⁊ bibat quotidie?
Et ait daniel arridens. Ne erres rex.
D Iste est enĩ intrisecus luteus:⁊ forinse-
cus ereus:neq̃ comedit aliqñ. Et irat⁹
rex vocauit sacerdotes eius:et ait eis.
Nisi dixeritis mihi quis est iste qui co- Exo. 23. a.
medit impẽsas has moriemini. Si aũt
ostẽderitis qm̃ bel comedat hec:morie
tur daniel:q2 blasphemauit in bel. Et
dixit daniel regi. Fiat iuxta verbũ tuũ.
Erãt aũt sacerdotes bel septuaginta:
exceptis vxoribus et paruulis ⁊ filijs.
Et venit rex cũ daniele in tẽplũ belis.
Et dixerũt sacerdotes belis. Ecce nos
egredimur foras:et tu rex pone escas
⁊ vinũ misce:⁊ claude ostium. et signa
annulo tuo. Et cũ ingressus fueris ma
ne nisi inueneris omnia comesta a bel:
morte moriemur:vel daniel q̃ mẽtitus
E est aduersum nos. Confidebant aũt q2
fecerant sub mẽsa abscõditũ introitũ:
et per illum ingrediebãtur semper:et
deuorabãt ea. Factum est igitur postq̃
egressi sunt illi:⁊ rex posuit cibos ante
bel:precepit daniel pueris suis:⁊ attu
lerunt cinerẽ ⁊ cribrauit per totũ tem
plũ corã rege:⁊ egressi clauserũt ostiũ:
et signãtes annulo regis abierũt. Sa-
cerdotes aũt ingressi sunt nocte iuxta
consuetudinem suam:et vxores et filij
eoꝝ:et comederũt omnia et biberunt.
Surrexit aũt rex primo diluculo:⁊ da
niel cum eo. Et ait rex. Salua ne sunt
singula daniel? Qui respondit. Salua
rex. Statimq̃ cum aperuisset ostium

intuitus rex mensam: exclamauit voce
D magna. Magnus es bel: et nō est apō te
dolus quisq̄. Et risit daniel: et tenuit
regē ne ingrederet intro et dixit. Ecce
pauimētū aīaduerte cuius vestigia sūt
hec. Et dixit rex. Uideo vestigia viroꝝ
et mulierū et infantiū. Et iratꝰ est rex.
Tūc apprehēdit rex sacerdotes et vxo-
res et filios coꝝ: et ostēderūt ei abscōdi
ta ostiola p que ingrediebant: et ꝯsume
bant q̄ erant sup mēsam. Occidit ergo
illos rex et tradidit bel in ptāte danie
lis q̄ subuertit eū et tēplū eiꝰ. Et erat
draco magnus in loco illo: et colebant
E eū babylonij. Et dixit rex danieli. Ecce
nūc nō potes dicere qꝛ iste nō sit deus
viuens. Adora ergo eū. Dixitq̄ daniel
regi. Dñz deū meū adoro: qꝛ ipse est deꝰ
viuēs: iste aūt nō est deꝰ viuēs. Tu aūt
rex da mihi potestatē et interficiā dra-
conem absq̄ gladio et fuste. Et ait rex.
Do tibi. Tulit ergo daniel picē et adi-
pē et pillos et coxit pariter: fecitq̄ mas
sas et dedit in os draconis: et diruptus
est draco. Et dixit daniel. Ecce quē co-
lebatis. Qđ cū audissent babylonij: in-
dignati sunt vehemēter: et congregati
aduersum regē: dixerūt. Iudeus factus
est rex. Bel destruxit: draconē iterfecit:
et sacerdotes occidit. Et dixerūt cū ve
nissent ad regē. Trade nobis danielē:
F alioqn interficiemus te et domū tuam.
Uidit ergo rex q̄ irruerēt i eū vehemē
3.6.a. ter: et necessitate cōpulsus tradidit eis
danielē. Qui miserūt eū in lacū leonū:
et erat ibi diebꝰ sex. Porro i lacu erāt
leōes septē: et dabant eis duo corpora
quotidie et due oues: et tūc nō data sūt
eis vt deuorarēt danielē. Erat aūt aba
cuch propheta in iudea: et ipse coxerat
pulmētū: et intriuerat panes in alueo-
lo: et ibat in campū vt ferret messoribꝰ:
dixitq̄ angelus dñi abacuch. Fer pran
dium qđ habes in babylonē danieli q̄
est in lacu leonū. Et dixit abacuch. Dñe
babylonē nō vidi: et lacū nescio. Et ap
prehēdit eū angelus dñi in vertice eiꝰ:
et portauit eū capillo capitis sui: po-
suitq̄ eū in babylonē sup lacū in impe-
tu spūs sui. Et clamauit abacuch: di-
cēs. Daniel serue dei tolle prādium qđ
misit tibi deus. Et ait daniel. Recorda
tus es mei deus: et nō dereliquisti dili-
gentes te. Surgensq̄ daniel comedit.
G Porro āgelus dñi restituit abacuch cō
festim in loco suo. Uenit ergo rex die
septimo vt lugeret danielē: et venit ad
lacū et introspexit: et ecce daniel sedēs
in medio leonum. Et exclamauit voce
magna rex dicens. Magnus es domi-
ne deus danielis. Et extraxit eum de la
cu leonum. Porro illos qui perditio-
nis eius causa fuerāt: intromisit in la-
cum: et deuorati sunt in momēto corā
eo. Tunc rex ait. Paueant habitantes
vniuersam terrā deū danielis: qꝛ ipse
est saluator et liberator faciens signa et
mirabilia in celo et in terra: qui libera
uit danielem de lacu leonum.

¶ Explicit daniel propheta.

¶ Incipit plogus diui Hieronymi in librum duodecim prophetarum.

Non idē ordo est duodecim pphetarum apud hebreos qui est apud nos. Unde scḋm id qđ ibi legit: hic q̄z dispositi sūt. Osee commaticꝰ est: et quasi p snias loquēs. Johel planus in pncipijs: i fine obscurior: et vsq̄ ad malachiā habēt singuli pprietates suas: quē esdram scribā legisq̄ doctorem hebrei autumāt. Et qꝛ longum est nūc de oībus dicere: hoc tm̄ vos o paula et eustochium admonitas scire volo: vnum librum esse duodecim pphetarum et osee synchronon esaie: malachiā vero aggei et zacharie fuisse temporibus. In quibus autē tēpus nō prefertur in titulo: sub illis eos regibus pphetasse: sub quibus et hi q̄ ante eos habent titulos pphetauerunt.

¶ Item alius prologus.

Egule sunt he sub q̄bus significationibꝰ noim ad q̄s tribus p prophetas sermo dñi dirigat. Quotienscūq̄ ad decē tribus tenditur ppheta: sub his noibus designant: id est ephraim: samaria: israel: ioseph: iezrael: bethel: bethauē: et interdum iacob. Qñ autē ad duas loquitur tribus sub his noībus sermo pfertur: id est iuda: hierusalē: bēiamin: domus dauid: et interdum iacob. Aliquotiens israel ad totas duodecim tribꝰ refert. Duplex est apud hebreos snīa de his quatuor versibus q̄ in capite sunt prenotati. Plerisq̄ enim dicūt q̄ ab esdra scriba in oībus pphetis sic fuerit titulatū: vt pscriptio vniuscuiusq̄ nomine prophetia cuius sit sequens noscatur. Ipse est aūt esdras qui vltimus pphetarū malachie nomine scribitur. Alij

vero dicāt ꝙ ab ipsis ꝓphetis per spiritumsanctū: vt cetera sunt cōscripta.

¶ Incipit prologus in librum Osee prophete.

Temporib⁹ ozie ꝛ ionathe achaz et ezechie regū iuda et hieroboam filij iohe regis: osee filius beeri ad ꝓphetiā dicendā spūsancto repletus est. De memorato itaqȝ numero regū: achaz rex iuda ꝛ hieroboā rex israel dnm derelinquentes: vt historie regū et paralipomenon indicant: etiā israel idolatrie crimē imperio ac potestate sua admittere coegerūt. Propter qđ deus ad osee hec locutus est dicēs. Accipe tibi vxorē fornicariā siue fornicationū: ꝛ fac filios fornicationis. Fornicariā itaqȝ nō electiōe corporis meretricē: sȝ gētilē deū ignorantem appellat: que dei creatoris sui amore cōtēpto simulacroꝝ se subiecit desiderijs. Sed cū dei precepto ꝓpheta in hac re paruisset: conceptum ex ea filiū iezrael precepit noiare deo pollicente post breue tps sanguinem iezrael in domo iehu vindicare. Cuius ꝓmissionis hec causa est: iehu per helisēū in regē iuncto ad defendēdum sanguinē naboth: cuius iezrael que tūc tēporis metropolis erat: quē iezabel achab regis israel vxor interemerat: sicut regū historia exponit. Js cūȝ grauiter iuxta diuinum preceptum vindicādi sanguinis causa in omnē memorati domum deseuisset: hoc pacto dominū dereliquisse inuenitur: cuius pro nepote hieroboam qui lectione cōprehensus est originis sue facta imitante et contra dei precepta et religionē cum populo isrł a gente sanguis naboth qui in loco certe iezrael fuerat ꝓfusus in domo iehu procuratoris memorati hieroboe pro peccato redūdaturus significaƭ. Hinc factū est vt ira dei in populo israel per denunciationem prophete processura deberetur: domui autem iude mia lectione cōprehensa ob hoc promissa est. Qꝛ ezechias rex inda filius achaz sublatis idolis que tam pater eius ꝙ ceteri reges consecrauerunt: templum dei purgasse et purificasse monstratur.

Osee.i.a.
3.reg.9.a.
3.reg.21.b.
4.reg.10.f.
4.reg.18.a.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum in eundem.

Osee crebro noīa: ephraim: samariā: ioseph: iezrael: ꝛ vxorem fornicariā ꝛ fornicationis filios: et adulterā cubiculo clausam mariti multo tēpore sedere viduam: et sub veste lugubri viri ad se reditum prestolari.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit liber Osee prophete.

¶ C.S. Accipit osee vxorem fornicariam: ꝛ de ea tres pueros generat: scilȝ duos filios ꝛ vnam filiam: cucurrit ad ecclesiam iuda et hierusalem: et fiunt vnum ouile et vnus pastor. Capi.j.

Uerbuȝ domini qđ factū est ad osee filium beeri in diebus ozie ioathā achaz ꝛ ezechie regū iuda: et in dieb⁹ hieroboā filij ioas regis israel. Principium loquēdi dño in osee. Et dixit dominus ad osee. Uade sume tibi vxorē fornicationū: et fac tibi filios fornicationū: quia fornicans fornicabitur terra a dño. Et abijt et accepit gomer filiam debelaim: et cōcepit ꝛ peperit ei filium. Et dixit dñs ad eū. Uoca nomē eius iezrael. Qm̄ adhuc modicum ꝛ visitabo sanguinē iezrael super domum iehu: ꝛ quiescere faciā regnum domus israel. Et in illa die cōterā arcū israel in valle iezrael. Et cōcepit adhuc ꝛ peperit filiam. Et dixit ei. Uoca nomen eius absqȝ misericordia: qꝛ non addaȝ vltra misereri domui israel: sȝ obliuione obliuiscar eoꝝ. Et domui iuda miserebor: ꝛ saluabo eos in dño deo suo: et nō saluabo eos in arcu et gladio: et in bello ꝛ in eqs ꝛ in equitibus. Et ablactauit eā que erat absqȝ mia. Et ꝯcepit ꝛ peperit filiū. Et dixit ei. Uoca nomē eius nō ppłs meus: qꝛ vos nō populus meus: et ego non ero vester de⁹. Et erit numerus filioꝝ israel quasi arena maris que sine mensura est: et nō numerabitur. Et erit i loco vbi dicetur eis: nō populus meus vos: dicetur eis: filij dei viuentis. Et congregabuntur filij iuda et filij israel pariter: et ponent sibimet caput vnum: et ascēdent de terra: quia magnus dies iezrael.

A
B
Esa.8.a.
j.eodem.
3.eodem.
C
j.eodem.
3.eodem.
D

¶ C.S. De vocatiōe isrł ad penitētiā

et cõicationẽ si peniteat: de captiuita-
te inde: de cessatione festoꝝ ꝓpter ido
la: de consolatione liberationis ꝓpter
baptismum et penitẽtiam: de federe et
pace credẽtium: de desponsatione ⁊ cõ-
uersatione iudeorum. Capi. ij.

A

Dicite fratribus vestris ppl's
meus: ⁊ sorori vře miam cõ
secute. Iudicate matrẽ vřaꝫ
iudicate: q̃m ipsa non vxor
mea: ⁊ ego nõ vir ei⁹. Aufe-
rat fornicatões suas a facie sua: ⁊ adul
teria sua de medio vberũ suoꝝ: ne forte
expoliẽ eã nudã: ⁊ statuã eã ſm diẽ na
tiuitatis sue. Et ponã eã quasi solitu-
dinẽ: ⁊ statuã eã velut terrã inuiã: ⁊ in
terficiã eã siti: ⁊ filioꝝ illius nõ misere
bor: q̃m filij fornicationũ sunt: q: forni
cata est mř eoꝝ. Cõfusa est que cõcepit
eos: q: dixit. Uadã post amatores me-
os q̃ dãt panes mihi: ⁊ aq̃s meas: ⁊ la-
nam meã: linũ meũ: oleũ meũ ⁊ potum
B meũ. Propter h̃ ecce ego sepiã viã tuã
spinis: ⁊ sepiã eã maceria. Et semitas
suas nõ inueniet: ⁊ sequetur amatores
suos ⁊ nõ apprehẽdet eos: ⁊ q̃ret eos ⁊
nõ inueniet. Et dicet. Uadã ⁊ reuertar
ad virũ meũ priorẽ: q: bñ mihi erat tũc
magis q̃ nũc. Et hec nesciuit: q: ego de
di ei frumẽtũ ⁊ vinũ ⁊ oleũ: ⁊ argentũ
multiplicaui ei: ⁊ aurũ q̃ fecerũt baal.
Idcirco conuertar ⁊ sumã frumentum
meũ i tpe suo: ⁊ vinũ meũ in tpe suo: et
liberabo lanã meã ⁊ linũ meũ q̃ opie-
bãt ignominiã eius. Et nũc reuelabo
stultitiã ei⁹ in oculis amatoꝝ eius: et
vir nõ eruet eã d̃ manu mea. Et cessare
faciã oẽ gaudiũ ei⁹: solẽnitatẽ ei⁹: neo
C meniã ei⁹: sabbatũ eius: ⁊ oĩa festa tpa
eius. Et corrũpã vineã eius ⁊ ficũ ei⁹.
De q̃bus dixit. Mercedes he mee sunt
quas dederũt mihi amatores mei. Et
ponã eã in saltũ: et comedet eã bestia
agri. Et visitabo sup eã dies baalim q̃
bus accẽdebat incẽsum: ⁊ ornabat̃ inau
re sua ⁊ monili suo: ⁊ ibat post amato
res suos: ⁊ mei obliuiscebat̃: dicit dñs.
Propter hoc ecce ego lactabo eã: ⁊ du
cã eã in solitudinẽ: ⁊ dabo ei vinitores
eius: ⁊ loquar ad cor ei⁹ ex eodẽ loco:
et vallẽ achor ad aperiẽdã spem. Et ca
net ibi iuxta dies iuuẽtutis sue: ⁊ iuxta
dies ascẽsionis sue de terra egypti. Et
erit in die illo: ait dñs: vocabit me vir
me⁹: ⁊ nõ vocabit me vltra baalim. Et
auferã noĩa baalim de ore ei⁹: ⁊ nõ re-
D cordabit̃ vltra noĩa eoꝝ. Et ꝑcutiã eis
fedus in die illa cũ bestia agri: et cũ vo
lucre celi: ⁊ cũ reptili terre. Et arcũ et
gladiũ ⁊ bellũ cõterã de terra: ⁊ dormi
re eos faciã fiducialiter. Et spõsabo te
mihi in sempiternũ: ⁊ spõsabo te mihi
in iustitia ⁊ iudicio: ⁊ in mia ⁊ misera
tionib⁹. Et sponte mihi in fide: ⁊ scies
q: ego dñs. Et erit in die illa exaudiã:
dicit dñs: et exaudiã celos: ⁊ illi exau-
dient terram: et terra exaudiet triticũ
et vinum ⁊ oleũ: ⁊ hec exaudiẽt iezrael. 35. q. 1. §.
Et seminabo eã mihi in terrã: et mise- hac itaq.
rebor ei⁹ que fuit absq; misericordia. Ro. 9. c
Et dicã nõ populo meo: populus me⁹ 2. pe. 2. b.
es tu: ⁊ ipse dicet: deus meus es tu.
¶ C. S. De pplo iudeorũ derelicto a
dño: ⁊ mercede ꝯducto dimisso iudeo:
et expectãte messiã: de reuersione eius
ad christũ in nouissimis dieb⁹. Ca. iij.

A Et dixit dñs ad me. Adhuc
vade ⁊ dilige mulierẽ dile
ctã amico ⁊ adulterã: sicut
diligit dñs filios isrł: ⁊ ipi
respiciũt ad deos alienos:
et diligũt vinacia vuarum.
Et fodi eã mihi q̃ndecim argẽteis: et
choro hordei ⁊ dimidio choro hordei:
et dixi ad eã. Dies multos expectabis
me. Nõ fornicaberis: ⁊ nõ eris viro: sꝫ
et ego expectabo te. Q: dies multos se 32. q. 2. ca
debũt filij isrł sine rege: ⁊ sine ꝓncipe: pe. ⁊ vltio.
B et sine sacrificio: et sine altari: et sine
ephot: ⁊ sine theraphin. Et post hec re
uertẽtur filij israel: et querẽt dñm deũ
suũ: ⁊ dauid regem suũ: et pauebũt ad
dñm ⁊ ad bonũ ei⁹ in nouissimo dierũ.
¶ C. S. Propter peccata populi deso
latur terra: repellitur israel: increpan
tur sacerdotes: q: subuertunt populũ
et populũ pro idolis: et iudas ab ido-
lis prohibetur. Capi. iiij.

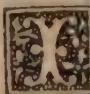
A Audite verbũ dñi filij isrł: q:
iudicium dño cũ habitatori
bus terre. Nõ est eñ veritas:
et nõ est mia: et nõ est sciẽtia
dei in terra. Maledictum et
mendacium: ⁊ homicidium ⁊ furtum ⁊
adulterium inundauerunt: et sanguis
sanguinẽ tetigit. Propter hoc lugebit
terra: et infirmabitur oĩs qui habitat
in ea. In bestia agri ⁊ in volucre celi sꝫ
et pisces maris cõgregabũtur. Uerũta
men vnusq̃sq; nõ iudicet: ⁊ nõ arguat̃
B vir. Ppl's eñ tuus sicut hi qui contra-
dicunt sacerdoti: et corrues hodie: et
corruet etiã ꝓpheta tecũ. Nocte tacere
feci matrem tuam. Conticuit popu-
lus

lus meus: eo q̃ nõ habuerit sciẽtiã. Qr
tu sciẽtiã repulisti: repellã te: ne sacer-
37. dist. ca. dotio fũgaris mihi. Et oblita es legis
omnes. dei tui: obliuiscar filiorũ tuorũ et ego.
De renũ. c. Scđm multitudinẽ eorũ sic peccauerũt
nisi. 2. q. ca. mihi: gloriã eorũ in ignominiã cõmu-
pastor. 7. 2. tabo. Peccata ppl'i mei comedẽt: et ad
q. 1. c. nulli. iniqtatẽ eorũ subleuabũt aĩas eorũ. Et
Esa. 24. c. erit sicut pplˢ: sic sacerdos. Et visitabo
C sup eũ vias ei⁹: et cogitationes ei⁹ red-
dam ei. Et comedẽt et nõ saturabunt.
Fornicati sunt et nõ cessauerũt: qm̃ dñz
dereliquerũt in nõ custodiẽdo. Fornica-
tio et vinũ et ebrietas auferũt cor. Pplˢ
me⁹ in ligno suo interrogauit: et bacu-
lus ei⁹ annũciauit ei. Spũs em̃ fornica-
tionũ decepit eos et fornicati sũt a deo
suo. Sup capita mõtiũ sacrificabãt: et
7. q. 2. cap. sup colles accẽdebãt thymiama: subt⁹
q̃ propter. quercũ et ppl'm et terebinthũ: qr bona
erat vmbra eius. Ideo fornicabunt fi-
D lie vr̃e: et spõse vr̃e adultere erũt. Non
visitabo sup filias vestras cum fuerint
fornicate: et sup spõsas vr̃as cũ adulte-
rauerint: qm̃ ipsi cũ meretricib⁹ cõuer-
sabant: et cũ effeminatis sacrificabãt.
Et pplˢ nõ intelligẽs vapulabit. Si
fornicaris tu isrl': nõ delinquat saltem
iuda. Et nolite ingredi in galgala: et ne
ascẽderitis in bethauẽ neqz iuraueritis
viuit dñs. Qm̃ sicut vacca lasciuiens
declinauit israel. Nunc pascet eos dñs
quasi agnum in latitudine. Particeps
idolorũ ephraiz dimitte eũ. Separatũ
est conuiuiũ eorũ: fornicatiõe fornicati
sunt: dilexerũt afferre ignominiã pro-
tectores eius. Ligauit eum spũs in alis
suis: et cõfundentur a sacrificiis suis.

¶ C. S. Sermo dñi cõtra sacerdotes
seducẽtes: et ppl'm seductum: et qđ deũ
nõ placãt hostiis q̃ eũ factis offendũt:
et quod pplˢ frustra querit humanum
auxilium: cui dñs aduersatur. Cap. v.

A Udite hoc sacerdotes et at-
tẽdite domus isrl': et dom⁹
regis auscultate: qr vobis
iudiciũ est. Qm̃ loquẽs fa-
cti estis speculatiõi: et sicut
rete expãsuz sup thabor: et
victimas declinastis i pfundũ. Et ego
B eruditor oĩm eorũ. Ego scio ephraim: et
israel nõ est absconditus a me. Qr nũc
fornicatus est ephraim: cõtaminat⁹ est
israel. Non dabũt cogitationes suas vt
reuertãtur ad deũ suũ: qr spũs fornica-
tionũ in medio eorũ: et dñm nõ cogno-
uerũt. Et respõdebit arrogãtia israel
in facie eius: et israel et ephraim ruẽt in
iniqtate sua. Ruet etiã iudas cum eis.
In gregib⁹ suis et in armentis suis va-
dent ad querẽdũ dñm et non inuenient.
Ablatus est ab eis. In dño preuaricati
sunt: qr filios alienos genuerũt. Nunc C
deuorabit eos mẽsis cũ partibus suis.
Clãgite buccina i gabaa: tuba i rama.
Ululate in bethauẽ: post tergũ tuũ bẽ-
iamin. Ephraim in desolatiõe erit. In
die correptiõis in tribubus isrl' ostẽdi
fidẽ. Facti sunt principes iuda quasi as-
sumẽtes terminũ: sup eos effundã qua-
si aquã iram meã. Calũniã patiens est D
ephraim fractus iudicio: qm̃ cepit abi-
re post sordes. Et ego quasi tinea ephraĩ:
et quasi putredo domui iuda. Et vidit
ephraim languorẽ suum: et iudas vin-
culũ suũ. Et abijt ephraim ad assur: et
misit ad regem vltorem. Et ipse nõ po-
terit sanare vos: nec soluere poterit a
vobis vinculum. Qm̃ ego quasi leena
ephraĩ: et quasi catul⁹ leonis domui iuda.
Ego capiam et vadã: tollam et nõ est q
eruat. Uadens reuertar ad locũ meum
donec deficiatis: et quratis faciẽ meam.

¶ C. S. De triduo passionis et natiui-
tatis christi: quod a sacerdotibus pro-
dijt iniquitas. Capi. vj. A

N tribulatiõe sua mane cõ-
surgẽt ad me. Uenite et re-
uertamur ad dñm: qr ipse
cepit et sanabit nos: percu-
tiet et curabit nos. Uiuifi-
cabit nos post duos dies: i
die tertia suscitabit nos: et viuemus in B
cõspectu ei⁹: sciemus sequamurqz vt co-
gnoscamus dñm. Quasi diluculũ pre-
paratus est egressus ei⁹: et veniet quasi imber
nobis temporaneus et serotinus terre.
Quid faciã tibi ephraim: qđ faciã tibi
iuda? Misericordia vr̃a quasi nubes
matutina: et quasi ros mane ptrãsiẽs.
Propter hoc dolaui in ꝓphetis: et oc- C
cidi eos in verbis oris mei: et iudicia
tua quasi lux egredient. Qr misam vo-
lui et nõ sacrificiũ: et sciẽtiam dei plus
q̃ holocausta. Ipsa aũt sicut adam trãs-
gressi sunt pactũ: ibi preuaricati sunt in 50. di. c. pon
me. Galaad ciuitas operantiũ idolum deret. in fi.
supplantata sanguine: et quasi fauces Mat. 9. b.
virorũ latronũ. Particeps sacerdotũ i et. 12. a.
via interficientiũ pergẽtes de sichẽ: qr
scelus operati sunt. In domo israel vi-
di horrẽdũ. Ibi fornicatiões ephraim D
contaminatus est israel. Sed et iuda
pone messem tibi: cum conuertero ca-

ptiuitatem populi mei.
¶ C.S. Qd hierlm fauore hieroboam
excarsit ad idolatriã: arguit ephraĩ: q₃ τ
simulet gẽtib⁹: nec reuertat p pniam:
sua detrimẽta nõ uidet: τ q̃si colũba p-
dit pullos: et cedet p clamore pctõrũ:
arguit de apostasia τ idolatria: de igra
titudie: de gula: de dolosa infestatione
dei: nec reuertũt ad penitẽtiã. Ca. vij.

A Um sanare vellẽ isrl' reuela-
ta est iniq̃tas ephraim τ ma-
licia samarie: q₂ opati sunt
mẽdaciũ. Et fur ingressus est
spoliãs latrũculus foris. Et
ne forte dicãt in cordib⁹ suis: oẽs mali
ciã eo₂ me recordatũ. Nũc circũdede-
rũt eos: adinuẽtiões sue corã facie mea
facte sunt. In malicia sua letificauerũt
B Mat.12.c. regẽ: τ in mẽdacijs suis pncipes. Oẽs
adulterãtes q̃si clibanus succẽsus a co
quẽte. Quieuit paululũ ciuitas a com
mixtiõe fermẽti: donec fermẽtaret to-
tũ. Dies regis nri. Ceperũt pncipes fu
rere a vino. Extẽdit manũ suã cũ illu-
sorib⁹: q₂ applicauerũt q̃si clibanũ cor
suũ cũ insidiaret eis. Tota nocte dormi
uit coquẽs eos: mane ipe succensus q̃si
ignis flãme. Oẽs calefacti sũt q̃si cliba
nus: et deuorauerũt iudices suos. Oẽs
C reges eo₂ ceciderũt: nõ est q̃ clamet in
eis ad me. Ephraim in pplis ipe cõmi
scebat. Ephraim fact⁹ est subcineritı⁹
panis: q̃ nõ reuersat. Comedert alieni
robur eius: τ ipse nesciuit. Sed τ cani
effusi sunt in eo: τ ipe ignorauit. Et hu
miliabit supbia israel in facie ei⁹. Nec
reuersi sunt ad dñm deũ suũ: τ nõ q̃sie-
rũt eũ in oib⁹ his. Et fact⁹ est ephraim
q̃si colũba seducta: nõ hñs cor. Egyptũ
inuocabãt: ad assyrios abierũt. Et cũ
pfecti fuerit expãdã sup eos rete meũ:
τ quasi volucrẽ celi detrahã eos. Cedã
eos s₃ auditionẽ cetus eo₂. Ue eis qm̃
D recesserũt a me. Uastabunt: q₂ puarica
De pe. dist. 4. §. filijs quoq₃. ti sunt i me. Ego redemi eos: τ ipsi lo-
cuti sunt ꝯ me mẽdacia. Et nõ clama-
uerũt ad me in corde suo: s₃ vlulabant
in cubilibus suis. Sup triticũ τ vinũ
ruminabãt: τ recesserunt a me. Et ego
erudiui eos: τ cõfortaui brachia eo₂:
et in me cogitauerũt maliciã. Reuersi
sunt vt essent absq₃ iugo: facti sunt q̃si
arcus dolosus. Cadent in gladio prin
cipes eorum: a furore lingue sue. Ista
subsannatio eorum in terra egypti.
¶ C.S. Predicit samariã cum vitulo
suo τ pplm destruẽdũ p nabuchodono
sor propter causas plurimas: et vrbes
iuda concremandas. Capi. viij.

N gutture tuo sit tuba q̃si A
aquila sup domũ dñi: p eo
quod trãsgressi sunt fedus
meũ: τ legẽ meã puaricati
sunt. Me inuocabũt deus
meus: cognouimus te isrl'.
Proiecit israel: bonũ inimicus pseque
tur eũ. Ipsi regnauerũt τ nõ ex me: pn-
cipes extiterũt τ nõ cognoui. Aurum 8.q.1.capl'i audacter.
suũ τ argẽtũ suũ fecerunt sibi idola vt
interirẽt. Proiectus est vitulus tu⁹ sa
maria. Iratus est furor me⁹ in eis. Usq₃
quo nõ poterũt emũdari? Q₂ ex isrl': τ
ipse est. Artifex fecit illũ τ nõ est deus: B
qm̃ in aranearũ telas erit vitulus sama
rie: q₂ vẽtum seminabũt τ turbinẽ me-
tent. Culmus stãs nõ est in eis germen:
nõ faciet farinã: qd τ si fecerit alieni co
medẽt eã. Deuoratus est isrl'. Nũc fact⁹
est in natiõibus quasi vas immũdũ: q₂
ipsi ascẽderũt ad assur. Onager solita
rius sibi ephraim. Munera dederunt C
amatoribus suis: sed τ cũ mercede cõ-
duxerũt nationes. Nũc cõgregabo eos:
et quiescẽt paulisper ab onere regis et
principũ. Q₂ multiplicauit ephraim
altaria ad peccãdũ: facte sunt ei are in
delictum. Scribã ei multiplices leges
meas: que velut aliene cõputate sunt.
Hostias offerẽt: immolabũt carnes, et
comedẽt: τ dñs nõ suscipiet eas. Nunc D
recordabit iniquitatis eo₂: τ visitabit
peccata eo₂. Ipsi in egyptũ cõuertent.
Et oblitus est isrl' factoris sui: τ edifi-
cauit delubra: et iudas multiplicauit
vrbes munitas. Et mittam ignẽ in ci-
uitates eius: et deuorabit edes illius.
¶ C.S. Prophetat famẽ samarie τ re
probationẽ sacrificio₂: et captiuitatẽ
isrl': pphetas suos deceptos: filias di-
cit a patrib⁹ degnare: τ impcat sterili-
tatẽ parẽtib⁹ corrũpẽtib⁹ illos. Ca. ix.

Oli letari isrl': noli exulta- A
re sicut ppli: q₂ fornicatus
es a deo tuo. Dilexisti mer-
cedẽ sup oẽs areas tritici.
Area τ torcular nõ pascet
eos: τ vinum mẽtietur eis.
Nõ habitabũt in terra dñi. Reuersus ẽ
ephraim in egyptũ: τ in assyrijs pollu
tum comedit. Nõ libabũt dño vinum:
τ nõ placebũt ei. Sacrificia eo₂ quasi
panis lugẽtiũ. Oẽs qui comedẽt cũ cõ
taminabunt: q₂ panis eo₂ aie ipsorum
non intrabunt in domũ domini. Quid

facietis in die solēni: ī die festiuitatis
dñi? Ecce enim profecti sunt vastitate.
Egyptus ꝯgregabit eos: mēphis sepe-
B lict eos. Desiderabile argētū eoꝝ vrti-
ca hereditabit: lappa in tabernaculis
eoꝝ. Venerūt dies visitatiōis: venerūt
dies retributiōis. Scitote isrl' stultū
ꝓphetā insanū: virū spūalē. Propter
multitudinē iniquitatis tue: et multi-
tudinē amentie. Speculator ephraim
cū deo meo ꝓpheta laqueus ruine fa-
ctus est sup oēs vias ei⁹. Insania ī do-
mo dei ei⁹. Profunde peccauerūt sicut
in dieb⁹ gabaa. Recordabit̄ iniqtates
eoꝝ: et visitabit pctā eoꝝ. Quasi vuas ī
deserto inueni israel: quasi ꝓma poma
C ficulnee: in cacumine ei⁹ vidi pres eo-
rū. Ipsi aūt intrauerūt ad beelphegor:
et abalienati sunt in cōfusiōe: et facti
sunt abominabiles sicut ea q̄ dilexerūt.
Ephraim quasi auis auolauit. Gloria
eoꝝ a partu: et ab vtero et a ꝯceptu. Qd
et si enutrierint filios suos: absq̄ libe-
ris eos faciā in hoībus. Sz et ve eis cū
recessero ab eis. Ephraim (vt vidi) tyr⁹
erat fundata ī pulchritudie. Et ephraī
educet ad interfectorē filios suos. Da
eis dñe. Quid dabis eis? Da eis vuluā
sine liberis: et vbera arētia. Oēs neqtie
eoꝝ in galgal: qꝛ ibi exosos habui eos.
D Propter maliciā adinuētionū eoꝝ de
domo mea eijciā eos. Nō addā vt dili-
gam eos. Oēs ꝓncipes eoꝝ recedentes.
Percussus est ephraim: radix eoꝝ exic-
cata est: fructum nequaq̄ faciēt. Qd et
si genuerint: interficiā amātissima vte-
ri eoꝝ. Abijciet eos dñs deus meus: qꝛ
nō audierūt eū: et erūt vagi ī natiōib⁹.
¶ C. S. De vite frondosa et speranti-
bus ꝓspera: predicit interitū israel et
vastationē terre ꝓpter idola: arguitur
ephraim quod dederat ad vomitum: et
ꝓuocatur ad veram penitentiā: alio-
quin affligetur. Capi. x.

A Itis frondosa isrl': fructus
adequat⁹ est ei. Scdm mul-
titudinē fructus sui multi-
plicauit altaria: iuxta vber-
tatē terre sue exuberauit si-
mulacris. Diuisum est cor
eoꝝ: nūc interibūt. Ipse ꝯfringet simu-
lacra eorū: depopulabit̄ aras eoꝝ. Qꝛ
tunc dicēt nō est rex nobis. Nō eīm time-
mus dñm. Et rex q̄d faciet nobis. Loq̄-
mini verba visionis inutilis: et ferietis
fedus cū mēdacio: et germinabit quasi
B amaritudo iudiciū super sulcos agri.

Vaccas bethauē coluerūt habitatores
samarie. Qꝛ luxit super eum populus
eius: et editui eius sup eū exultauerūt
in gloria eius: qꝛ migrauit ab eo. Siq̄-
dem et ipse in assur delatus est munus
regi vltori. Confusio ephraim capiet:
et confundetur israel in volūtate sua.
Transire fecit samaria regē suū quasi
spumam sup faciē aque. Et disperden- Lu.23.c.
tur excelsa idoli peccatū israel. Lappa Apo.6.d.
et tribulus ascēdet super aras eoꝝ. Et C
dicēt mōtibus operite nos: et collibus
cadite sup nos. Ex diebus gabaa pecca-
uit israel: ibi steterūt. Non cōprehēdet
eos in gabaa prelium sup filios iniq-
tatis. Iuxta desideriū meum corripiā
eos. Congregabūtur super eos popu-
li: cū corripiētur ꝓpter duas iniquita-
tes suas. Ephraim vitula docta dilige-
re triturā: et ego trāsiui sup pulchritu-
dinem colli eius. Ascēdā sup ephraim. Dic.4.a.
Arabit iudas: cōfringet sibi sulcos ia- D
cob. Seminate vobis in iustitia: et me-
tite in ore misericordie: innouate vo-
bis nouale. Tēpus aūt requirendi do-
minum: cū venerit qui docebit vos iu-
stitiam. Arastis impietatē: iniquitatē
messuistis: comedistis frugem menda-
cij. Qꝛ confisus es in vijs tuis: et ī mul-
titudine fortium tuorum cōsurget tu-
multus in populo tuo: et omnes muni-
tiones tue vastabuntur: sicut vastatus
est salmana a domo eius: q̄ vindicauit Iudic.8.a.
baal in die prelij matre super filios al-
lisa. Sic fecit vobis bethel a facie ma-
licie nequitiarum vestrarum.
¶ C. S. Deus commemorat beneficia
sua: et increpat ingratitudinē israel: et
exprimit patris affectum in puniēdo
israel valde: de aduentu christi et voca-
tione ecclesie. Capi. xi.

Icut mane transijt: ptran- A
sijt rex israel: qꝛ puer isrl': et
dilexi eum: et ex egypto vo- Mat.2.b.
caui filium meum. Vocaue-
runt eos: sic abierūt a facie
eorum. Baalim immola-
bant: et simulacris sacrificabant. Et
ego quasi nutricius ephraim portabā
eos in brachijs meis: et nescierūt q̄ cu-
rarem eos. In funiculis adā trahā eos B
in vinculis charitatis. Et ero eis quasi
exaltans iugū sup maxillas eoꝝ: et de-
clinaui ad eū vt vesceret̄. Nō reuertet̄
in terrā egypti: et assur ipse rex ei⁹: qm̄
noluerunt conuerti. Cepit gladius in ci-
uitatibus eius: et cōsumet electos ei⁹:

C et comedet capita eorum: et populus meus pendebit ad reditum meum. Iugum autem imponetur eis simul: quod non auferetur. Quomodo dabo te ephraim: protegam te israel: Quomodo dabo te? Sicut adama: ponam te vt seboim. Conuersum est in me cor meum: pariter conturbata est plenitudo mea. Non faciam furorem ire mee. Non conuertar vt disperdam

De pe. ol. i. c. sed et continuo.

D ephraim: quoniam deus ego et non homo. In medio tui sanctus: et non ingrediar ciuitatem. Post dominum ambulabunt. Quasi leo rugiet: quia ipse rugiet et formidabunt filii maris. Et auolabunt quasi auis ex egypto: et quasi columba de terra assyriorum: et collocabo eos in domibus suis: dicit dominus. Circundedit me ephraim in negociatione: et dolo domus israel. Iudas autem testis descendit cum deo: et cum sanctis fidelibus.

¶ C. S. De pena israel et iude: de beneficiis factis iacob: et malicia filiorum eius: scilicet ephraim et chanaan: et de reuocatione populi per prophetas: de iuda sequente viam israel: et de beneficiis factis iacob. Ca. xii.

A Ephraim pascit ventum: et sequitur estum. Tota die mendacium et vastitatem multiplicat. Et fedus cum assyriis iniit: et oleum in egyptum ferebat. Iudicium ergo domini cum iuda: et visitabo super iacob. Iuxta vias eius: et iuxta adinuentiones eius reddet ei. In vtero supplantauit fratrem suum: et in fortitudine sua directus est cum angelo. Et inualuit ad angelum: et confortatus est. Fleuit et rogauit eum: in bethel inuenit eum: et ibi locutus est nobiscum. Et dominus deus exercituum: dominus memoriale eius. Et tu ad dominum deum tuum conuerteris. Misericordiam et iudicium custodi: et spera in deo tuo semper. Chanaan in manu eius statera dolosa: calumniam dilexit. Et dixit ephraim. Uerumtamen diues effectus sum: inueni idolum mihi. Omnes labores mei non

Gen. 25. c.
Gen. 32. f.

B

C inuenient mihi iniquitatem quam peccaui. Et ego dominus deus tuus ex terra egypti. Adhuc sedere te faciam in tabernaculis: sicut in diebus festiuitatis. Et locutus sum super prophetas: et ego visionem multiplicaui: et in manu prophetarum assimilatus sum. Si galaad idolum: ergo frustra erant in

D galgal bobus immolantes. Nam altaria eorum quasi aceruus super sulcos agri. Fugit iacob in regionem syrie: et seruiuit israel in vxorem: et in vxorem seruiuit. In propheta autem eduxit dominus israel de egypto: et in propheta seruatus est. Ad iracundiam me prouocauit ephraim in amaritudinibus suis et sanguis eius super eum veniet: et opprobrium eius restituet ei dominus deus suus.

Gen. 28. a.

¶ C. S. De idolatria ephraim: et de domino persequente ipsum: quod solus deus est adiutor: et ipse memor peccatorum: de passione christi et aduentu eius: et de destructione mortis inferni. Capi. xiii.

A Loquente ephraim horror inuasit israel. et deliquit in baal: et mortuus est. Et nunc addiderunt ad peccandum. Feceruntque sibi conflatile de argento suo quasi similitudinem idolorum. Factura artificum totum est. His ipsi dicunt. Immolate homines vitulos adorantes. Idcirco erunt quasi nubes matutina: et sicut ros matutinus preteriens. Sicut puluis turbine raptus ex area: et sicut fumus

B de fumario. Ego autem dominus deus tuus ex terra egypti: et deum absque me nescies: et saluator non est preter me. Ego cognoui te in deserto: in terra solitudinis. Iuxta pascua sua adimpleti sunt: et saturati sunt. Et eleuauerunt cor suum et obliti sunt mei. Et ego ero eis quasi leena: sicut pardus in via assyriorum. Occurram eis quasi vrsa raptis catulis: et dirumpam interiora iecoris eorum. Et consumam eos ibi quasi leo: bestia agri scindet eos. Perditio tua israel: tantummodo in me auxilium tuum. Ubi est rex tuus? Maxime nunc saluet te in omnibus vrbibus tuis: et iudices tuos de quibus dixisti: da mihi regem et principes. Dabo tibi regem in furore meo: et auferam in indignatione mea. Colligata est iniquitas ephraim: absconditum peccatum eius. Dolores parturientis venient ei. Ipse filius non sapiens. Nunc enim non stabit in contritione filiorum. De manu mortis liberabo eos: de morte redimam eos. Ero mors tua o mors: ero morsus tuus inferne. Consolatio abscondita est ab oculis meis: quia ipse inter fratres diuidet. Adducet vrentem ventum dominus de deserto ascendentem: et siccabit venas eius: et desolabit fontem eius: et ipse diripiet thesaurum omnis vasis desiderabilis.

Esa. 43. b.

Puer. 17. b.
C

i. reg. 8. a.
D

i. Co. 15. g.
Heb. 2. d.

¶ C. S. De interitu samarie: monet conuerti ad dominum et confiteri: et conuerti ab assur: et conuersis promittit bona plurima: si tamen non vltra redeant ad peccatum. Ca. xiiii.

A Pereat samaria: quoniam ad amaritudinem concitauit deum suum. In gladio corruant: paruuli eorum elidantur: et fete eius scindantur. Conuertere israel ad dominum deum tuum: quoniam corruisti in iniquitate tua. Tollite vobiscum verba et conuerti-

B mini ad dnm: et dicite ei. Omnē aufer
iniquitatē: et accipe bonū: et reddemus
vitulos labioꝝ nroꝝ. Assur non salua
bit nos. Super equos nō ascēdemus:
nec dicemus vltra dij nostri opera ma
nuū nostrarū: qꝛ eius q̄ in te est miserē
beris pupilli. Sanabo ꝯtritiōes eoꝝ:
diligā eos spontanee: qꝛ auersus est fu
C roꝛ meꝰ ab eis. Ero quasi ros: et isrl' ger
minabit sicut liliū: et erūpet radix eiꝰ
vt libani. Ibūt rami eius: et erit quasi
oliua gloria eiꝰ: et odoꝛ eius vt libani.
Cōuertentur sedentes in vmbra eius:
D viuēt tritico. Et germinabūt quasi vi
Hiere. 9.b neu: memoriale eius sicut vinū libani.
Ephraim quid mihi vltra idola? Ego
exaudiā et dirigā eum: ego vt abietem
virentem: ex me fructus eius inuentus
est. Quis sapiēs et intelliget ista: intelli
gēs et sciet hec? Quia recte vie dñi: et
iusti ambulabunt in eis: preuaricato
res vero corruent in eis.

¶ Explicit Osee propheta.

¶ Incipit prologus in iohel pphetā.

Sanctus iohel apud hebre
os post osee ponitur. Et si
cut ibi sub noie ephraim
ad decem tribus confertur
vaticiniū: que vel samaria
vel israel sepe memorant:
sic in hunc prophetā omne qđ dicit ad
tribū iuda: et ad hierlm pertinere cre
dendū est: et nullā omnino israel .i. de
cē tribuū in hoc fieri mentionē. Tēpo
Osee.1.a. ra quoqꝫ qbꝰ pphetauit eadē debemꝰ
accipere q̄ in osee legūtur in diebꝰ ozie:
ioatham et achaz et ezechie regū iuda: et
in diebꝰ hieroboā filij ioas regis isrl.
Porro factū esse sermonē dñi: ad meri
tum eius refert cui fit: nō ad conditio
nem eius qui fieri dr: vt alibi legimus.
ps.117.a. Dñs factus est mihi in salutē. Auditus
autē in scripturis sanctis: non est iste
qui ad aures sonat: sed q̄ in corde per
Mat. 11.b. cipitur: iuxta illud quod dñs loquit.
et.13.a. Qui habet aures audiēdi audiat. Qđ
autem dicitur hebraice hiezinu: grece
enotisasthe: latine sonat auribꝰ pcipi
te: proprie non aure: sed corde percipi
tur. Qui senes sunt et celestes audiunt
spūaliter: qui autem habitāt in terra:
appellanturqꝫ terreni: auribus perci
piunt. Ubicunqꝫ autem hec duo verba
iūcta ponūtur nō ad simplicem tātum
verboꝝ sonū: sed ad reconditā quoqꝫ
dictorum intelligentiā pertinēt intel
ligendum est. In genesi lamech loquit
ad vxores suas ada et sella. Audite ver Gene. 4.d.
ba mea vxores lamech: auribus perci
pite sermones meos. Quia virum occi
di in vulnus meum: et iuuenem in liuo
rem meum. Et esaias. Audite celi et au Esaie.1.a.
ribus percipe terra.

¶ Item alius prologus in eundem.

Johel filius phatuel descri
bit terrā duodecim tribuū
eruca: brucho: locusta: rubi
gine: vastāte cōsumptam.
Et post euersionē prioris
populi effusum iri spiritū
sanctum super seruos dei et ancillas:
id est super centūviginti credentium
hominū: et fuerūt viri in cenaculo sion.
Qui centūviginti ab vno vsqꝫ ad quin
decim paulatim et per incremēta sur
gentes: quindecim graduum numerū
efficiunt: qui in psalterio mystice con
tinentur. Ex tribus igitur generibus
rhetorum hec sumuntur principia: et
tres sunt argumentoꝝ partes ex qui
bus incipere solet omnis orator. Aut
enim docibiles: aut beniuolos: aut at
tētos auditores debet efficere. Hic er
go ppheta recte a magnitudine cladis
sumēs principiū eosqꝫ q̄ audituri erāt
volēs ad penitentiam prouocare: red
dit attētos admirans futuroꝝ malū:
vt considerātes venture cladis asperi
tatē: ocius arriperent penitentiā. In
hoc ppheta idcirco nec reges nec tem
pora sunt prenotata: quia iisdem tēpo
ribꝰ ac regibus quibus osee pphetaue
rat et ipse prophetauit. Johel interpre
tatur incipiēs: aut domini descensus.
Phatuel vero aut latitudo: aut ostium
dei. Tropologice: hoc est qđ qui ostiū
dei et scientiam dñi habuerit apertam
recte incipit prophetare.

¶ Expliciunt prologi.

¶ Argumentum in eundem.

Johel de tribu ruben: natꝰ in agro
bethoron: vbi etiam in pace mor
tuus est et sepultus.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Johel propheta.

¶ C. S. Prophetat cōtra iudeam qua
tuor plagas: ꝛ excitat dormiētes: vt vi
deāt futurum sibi malū: et sacerdotes
vt plangant: et ipse plangit vastitatem
terre sue. Capitulum .j.

A Verbum do
mini qđ factū est ad
johel filiū phatuel.
Audite hec senes: ꝛ
aurib⁹ ꝑcipite oēs
habitatores terre: si
factū est istud ī die
bus vr̄is: aut ī die
bus patrum vr̄oꝝ. Sup hoc filijs vr̄is
narrate: ꝛ filij vr̄i filijs suis: ꝛ filij eoꝝ
gñatiōi altere. Residuū eruce comedit
locusta: ꝛ residuū locuste comedit bru
chus: ꝛ residuum bruchi comedit rubi
B go. Expgiscimini ebrij ꝛ flete ꝛ vlulate
oēs qui bibitis vinū in dulcedine: qm̄
perijt ab ore vestro. Gēs enim ascēdet
sup terrā meā fortis ꝛ innumerabilis.
Dentes ei⁹ vt dentes leonis: ꝛ molares
ei⁹ vt catuli leonis. Posuit vineā meā
in desertū: ꝛ ficū meā decorticauit. Nu
dās spoliauit eā: ꝛ ꝑiecit: albi facti sūt
rami ei⁹. Plāge q̄si virgo accincta sac
co sup virum pubertatis sue. Perijt sa
crificiū ꝛ libatio de domo dn̄i: et luxe
C rūt sacerdotes ministri dn̄i. Depopula
ta est regio: luxit humus: qm̄ deuastatū
est triticū. Cōfusum est vinū: ꝛ elāguit
oleū. Cōfusi sunt agricole: vlulauerunt
vinitores sup frumēto: vino ꝛ hordeo:
q2 perijt messis agri. Vinea confusa est
et ficus elāguit: malogranatum ꝛ pal
ma et malū ꝛ oīa ligna agri aruerunt:
q2 cōfusum est gaudium a filijs hoīm.
Accingite vos ꝛ plangite sacerdotes:
vlulate ministri altaris. Ingredimini
cubate ī sacco ministri dei mei: qm̄ in
terijt de domo dei vr̄i sacrificiū ꝛ liba
f.2.d. tio. Sctificate ieiuniū: vocate cetū: cō
D gregate senes oēs habitatores terre in
domū dei vr̄i. Et clamate ad dn̄z. A: a:
a: diei: q2 ꝓpe est dies dn̄i: ꝛ quasi vasti
tas a potēte veniet. Nunqd nō coram
oculis vr̄is alimēta perierūt de domo
dei vr̄i letitia et exultatio? Cōputrue
runt iumenta in stercore suo: demolita
sunt horrea: dissipate sunt apothece:
qm̄ ↄfusum est triticū. Quid ingemuit
aial: mugierūt greges armēti? Q2 non
est pascua eis. Sed et greges pecorum
disperierūt. Ad te dn̄e clamabo: quia
ignis comedit speciosa deserti: ꝛ flam
ma succēdit oīa ligna regiōis. Sz ꝛ be
stie agri q̄si area sitiens imbrē suspexe
rūt ad te: qm̄ exiccati sunt fontes aqua
rū: ꝛ ignis deuorauit speciosa deserti.

¶ C. S. Iubet dn̄s sonitu tubaꝝ ꝑdica
ri aduētū hostiū: quoꝝ aduētus descri
bit vt crudelitas: hortat ad pniam: bo
na plurima penitentib⁹ ꝑmittit: de
missiōe spūsancti ꝛ tpe passiōis. Cap. ij.

anite tuba in sion: vlula A
te in monte scō meo. Con I.codem
turbētur oēs habitatores
terre: q2 venit dies dn̄i: q2
prope est dies tenebrarum
et caliginis: dies nubis et
turbinis. Quasi mane expansum super
mōtes populus multus ꝛ fortis. Simi
lis ei nō fuit a principio: et post eū nō
erit vsq3 in annos generatiōis: ꝛ gene
rationis. Ante faciē ei⁹ ignis vorās: et
post eū exurens flamma. Quasi hortus
voluptatis terra corā eo: ꝛ post eū soli
tudo deserti: neq3 est qui effugiat eum.
B Quasi aspectus equorū aspectus eoꝝ:
et quasi equites sic currēt. Sicut soni
tus quadrigarū sup capita montiū exi
liēt: sicut sonitus flāme ignis deuorā
tis stipulā: velut populus fortis ꝑpa
ratus ad preliū. A facie eius cruciabū
tur populi: omnes vultus redigētur in
ollam. Sicut fortes currēt: quasi viri
bellatores ascendēt murū. Viri in vijs
suis gradiētur: ꝛ nō declinabūt a semi
tis suis. Vnusquisq3 fratrē suū non coar
tabit: singuli in calle suo ambulabunt.
Sed ꝛ ꝑ fenestras cadent: ꝛ nō demo
lientur. Vrbē ingredient: in muro cur
rēt. Domos cōscendēt: ꝑ fenestras intra
būt quasi fur. A facie ei⁹ cōtremuit ter C
ra: moti sunt celi. Sol et luna obtene I.3.d.
brati sunt: ꝛ stelle retraxerūt splēdorē
suū. Et dn̄s dedit vocē suā ante faciem
exercit⁹ sui: q2 multa sunt nimis castra
ei⁹: q2 fortia ꝛ faciētia verbū ei⁹. Ma
gn⁹ eī dies dn̄i: ꝛ terribilis valde. Et
quis sustinebit eū? Nūc ergo dicit dn̄s.
Cōuertimini ad me in toto corde vr̄o:
in ieiunio: ꝛ fletu et in plāctu: ꝛ scindi
te corda vr̄a: ꝛ nō vestimēta vestra. Et ps.85.
ↄuertimini ad dn̄z deū vr̄m q2 benign⁹
et misericors est: patiens et multe mise
et prestabilis super malicia. Quis scit
si ↄuertat et ignoscat: ꝛ relinquat post Jone.3.b.
se benedictionem? Sacrificium ꝛ liba D
men domino deo nostro. Canite tuba ū.i.c.

in sion: sctificate ieiuniũ: vocate cetũ:
ↄgregate populũ: sanctificate ecclesiã:
coadunate senes: cõgregate paruulos:
et sugentes vbera. Egrediatꝛ sponsus
de cubili suo: et spõsa de thalamo suo.
Inter vestibulũ ⁊ altare plorabũt sacer
dotes ministri dñi: ⁊ dicẽt. Parce dñe
ꝑce pplo tuo: et ne des hereditatẽ tuã
in opprobriũ: vt dominentꝛ eis natiões.
Quare dicãt in pplis vbi est deꝰ eorũ?
zelatus est dñs sup terram suam: ⁊ pe-
percit populo suo. Et respõdit dñs et
E dixit pplo suo. Ecce ego mittã vobis
frumẽtũ ⁊ vinũ et oleũ: ⁊ replebimini
in eis: ⁊ nõ dabo vos vltra opprobriũ
in gentibus. Et eũ qui ab aquilone est
ꝓcul faciã a vobis: ⁊ expellã eũ in ter-
rã inuiã ⁊ desertã. Faciẽ eiꝰ ↄtra ma-
re orietale: ⁊ extremũ eiꝰ vsq ad mare
nouissimũ. Et ascẽdet fetor eiꝰ: ⁊ ascẽ-
det putredo eiꝰ: qꝛ sup̃be egit. Noli ti-
mere terra: exulta ⁊ letare: qm̃ magnifi
cauit dñs vt faceret. Nolite timere aĩa
lia regiõis: qꝛ germinauerũt speciosa
deserti: qꝛ lignũ attulit fructũ suũ: fi-
F cus ⁊ vinea dederũt virtutẽ suã. Et fi-
lie sion exultate ⁊ letamini in dño deo
vrõ: qꝛ dedit vobis doctorẽ iustitie: et
descẽdere faciet ad vos imbrẽ matuti-
nũ ⁊ serotinũ sicut in ꝑncipio. Et iple
buntꝛ aree frumẽto: ⁊ redũdabũt torcu
laria vino ⁊ oleo. Et reddã vobis an-
nos quos comedit locusta bruchꝰ ⁊ ru
bigo et eruca. Fortitudo mea magna
quã misi in vos. Et comedetis vescen-
tes ⁊ saturabimini: ⁊ laudabitis nomẽ
dñi dei vrĩ q̃ fecit mirabilia vobiscũ.
Et nõ ↄfundetꝛ ppl̃s meꝰ in sempiter
nũ: ⁊ scietis qꝛ ĩ medio israel ego sum.
G Et ego dñs deus vester: et non est am-
Actuũ. 2. g plius: ⁊ nõ cõfundetꝛ ppl̃s meꝰ in eter-
nũ. Et erit post hec effundã spm̃ meũ
sup oẽm carnẽ: ⁊ ꝓphetabũt filij vrĩ et
filie vr̃e. Senes vestri somnia somnia
bũt: ⁊ iuuenes vrĩ visiões videbũt. Sꝫ
et sup seruos meos ⁊ ancillas ĩ diebus
illis effundã spiritũ meũ: ⁊ dabo ꝓdi-
gia in celo ⁊ in terra sanguinẽ: et ignẽ
et vaporẽ fumi. Sol cõuertetꝛ in tene-
bras ⁊ luna in sanguinẽ anteq̃ veniat
dies dñi magnus et horribilis. Et erit
omnis qui inuocauerit nomen domini
saluus erit: qꝛ in monte sion ⁊ in hieru
salẽ erit saluatio: sicut dixit dñs: et in
residuis quos dominus vocauerit.
¶ C. iii. De iudicio post cõuersionẽ iu-
deorũ sub nomine tyri et sidonis: ⁊ cõ
tra romanos q̃ vasa templi hierl̃m po
suerũt in tẽplo pacis: ⁊ de liberatione
ppl̃i tpe cyri: vocantꝛ viui ⁊ mortui ad
iudiciũ: de sepulchris: de felicitate san
ctoꝝ: de ꝑdicatione apostoloꝝ ⁊ fonte
baptismi: ⁊ de vitiõe sanctoꝝ. Ca. iij.

Quia ecce in diebꝰ illis in tpe A
illo cũ ↄuertero captiuitatẽ
iuda et hierl̃m: congregabo
oẽs gẽtes: et deducam eas in
valle iosaphat: ⁊ disceptabo
cũ eis ibi sup pplo meo ⁊ hereditate
mea isrl̃ quos disperserũt in natiõibꝰ
et terrã meã diuiserũt: ⁊ sup populũ
meũ miserũt sortẽ. Et posuerũt puerũ
in ꝓstibulo: ⁊ puellã vẽdiderũt ꝓ vino
vt biberẽt. Verũ q̃d mihi et vobis ty-
rus et sidon: ⁊ oĩs terminus palestino
rum? Nunquid vltionem vos reddetis B
mihi? Et si vlciscimini vos cõtra me: ci-
to velociter reddam vicissitudinem vo
bis super caput vestrum. Argẽtũ enim
meum ⁊ aurum tulistis: et desiderabilia
mea ⁊ pulcherrima intulistis in delu-
bra vestra. Et filios iuda ⁊ filios hieru
salẽ vendidistis filijs grecorum: vt lon
ge faceretis eos de finibꝰ suis. Ecce ego
suscitabo eos de loco ĩ quo vẽdidistis
eos: et conuertam retributionẽ vestrã
in caput vestrum. Et vendam filios ve
stros et filias vestras in manibꝰ filioꝝ
iuda: ⁊ venundabunt eos sabeis genti
longinque: quia dominus locutus est.
Clamate hec in gentibus: sanctificate
bellum: suscitate robustos. Ascẽdant:
accedãt oẽs viri bellatores. Concidi-
te aratra vestra ĩ gladios: ⁊ ligones ve C
stros in lãceas. Infirmus dicat: qꝛ for-
tis ego sum. Erumpite ⁊ venite omnes
gentes de circuitu: ⁊ cõgregamini. Ibi
occũbere faciet dñs robustos tuos. Cõ
surgãt ⁊ ascẽdant gẽtes in vallem iosa
phat: quia ibi sedebo vt iudicẽ omnes Apo. 14. b
gentes in circuitu. Mittite falces: qm̃
maturauit messis. Venite ⁊ descẽdite:
qꝛ plenũ est torcular. Exuberãt torcu-
laria: qꝛ multiplicata est malicia eorũ. ĩ. 2. c.
Populi populi in valle cõcisionis: qꝛ Esa. 13. f.
iuxta est dies domini in valle concisio Hier. 25. f.
nis. Sol et luna obtenebrati sunt: et Amos. 1. a.
stelle retraxerunt splendorem suũ. Et D
dominus de sion rugiet: et de hierusa-
lem dabit vocem suam. Et mouebun-
tur celi et terra: ⁊ dominus spes popu
li sui: ⁊ fortitudo filiorũ israel. Et scie
tis quia ego dominus deus vester habi
tãs in siõ in mõte sancto meo. Et erit

hierl'm sancta: τ alieni nõ trãsibũt per eam amplius. Et erit in die illa: stilla-bũt montes dulcedinẽ: τ colles fluẽt la cte. Et p oẽs riuos iuda ibunt aque: et fons de domo dñi egredieť: τ irrigabit torrẽtẽ spinarũ. Egyptus in desolatio ne erit: et idumea in desertũ pditiõis: pro eo q̃ inique egerint i filios iuda: et effuderint sanguinem innocentẽ in terra sua. Et iudea in eternum habita bitur: et hierl'm in generationem et ge nerationem. Et mundabo sanguinem eorum quos non mundauerã: et domi nus commorabitur in sion.

¶ Explicit iohel propheta.

¶ Incipit plogus in Amos pphetam.

2. Pal. 16. c. Zias rex cũ dei religionẽ sollicite emularet nimio religiõis amore puocatus ɔtra preceptũ legis moysi arrepto thuribulo: vt i hi storia libri scd'i paralipo menõ ostẽdit: sacerdotale officiũ ãsu mere conatus est. Ob eã rẽ terremotus in templo dei exortũ cõstat: cuius etiã

Zach. 14. b. zacharias ppheta meminit. Ante hũc itaq; terre motũ. Amos propheta tem poribꝰ predicti regis: τ temporibꝰ hie roboã filij ioas regis israel: in eas gen tes que lectione cõprehense sunt iram dei ob eas causas quas memorauit af futuram denunciat. Et q̃r idem pphe

Amos. i. b. ta in sequẽtibꝰ ait. Sup tribus impie

Z. 2. a. tatibus et super quatuor non cõuertã eum: tertio pctõrum indulgẽtiã deum dare posse significat: quem quarto ea dem pctã admittentibus: nec peniten tiam nec indulgentiã daturum annun ciat. Nam per ignis similitudinẽ: quẽ in predictas gẽtes immittendũ predi xit: graue atq; irreuocabilẽ dei irã ad euersionẽ earũdẽ ciuitatum processu ram voluit demonstrare.

¶ Item alius prologus.

Mos ppheta pastor et ru sticus τ ruborum moros di stringens: paucis ṽbis ex plicari nõ põt. Quis enim digne exprimat tria τ qua tuor scelera damasci: gaze: tyri: idumee: filiorũ ammon τ moab: et septimo octauoq; gradu iude τ israel.

Amos. 4. b Hic loquiť ad vaccas pingues q̃ sunt in

Ibidẽ. 6. a. mõte samarie: τ ruiturã domũ maiorẽ minorẽq; testať. Ipse cernit victorẽ lo caste: et stantẽ dñm super murum litũ vel adamãtinũ τ vncinũ pomorũ attra hentẽ supplicia peccatoribꝰ τ famẽ i ter ra: nõ famẽ panis: neq; sitim aq̃: s; au diẽdi verbũ dñi: nõ dixit verba: s; ver bũ. Amos vero interpretatur onustus. Hic amos spũali grã plenus ppheta uit inter ceteros pphetas. Nõ eñi solꝰ ipse erat ppheta: s; etiã alij. Esse q̃ppe nõ poterat ppheta nisi pastor ante fuisset. Qui etiã tuba sua clangit p sin gulos dies erudiẽs et docens in eccl'ia. In veritate eñi vox olim pphetarũ tãq̃ tuba spiritualis est predicãs in eccle sia: s'm q̃d scriptũ est. Ascende in mõtẽ excelsum tu qui euangelizas siõ: exalta vocẽ tuã qui predicas hierusalem. Esa. 40. b.

¶ Incipit alius prologus.

Ic amos ppheta et pastor nõ fuit pr esaie pphete: q̃ q̃ et ille ppheta extiterit. Nã alius iste ille: alius iste apud hebreos scribiť: q̃ dif ferẽtia istaꝝ apud latinos non habeť: τ ille fortis τ robustus: hic vero annisus iterpťať: q̃r loquiť ɔ̃ de cẽ tribꝰ q̃ p idolatriã a cultu dei i a re gno dauid erãt auulse. Fuit aũt cogna tio eiꝰ ex oppido thecue: q̃d sex milia ribꝰ distat a bethleẽ: curã gerẽs pecoꝝ in latitudine cãpoꝝ q̃ sunt ꝓximi op pido thecue: i q̃bꝰ humo arida atq; are nosa: nihil oĩno frugũ gigniť: s; vberri mis pascuis abũdãt: τ ideo cũcta sunt plena pastoribꝰ: τ sterilitas terre cõpẽ sať pecorũ multitudine. Ex hoc nũero pastoꝝ fuit amos iperitus sermone: s; plenus sciẽtia. Prophetauit aũt eisdẽ tpibꝰ q̃bus iohel: naũ: ionas: osee: esa ias. S; aliquãtulũ exorsus est prophe tare anteq̃ esaias. Maxime aũt cõtra decẽ tribꝰ locutus est: pauca de duabꝰ interserens. Hunc ablatum de numero pastorũ misit dñs vt in samaria pphe taret: quẽ amasias sacerdos frequẽter plagis afflixit: tandẽ filius eius ozias vecte p tẽpora trãsfixit. Post hec semi uiuus in terrã suam euectus: post ali quot dies dolore vulneris expirauit: sepultusq; est cum patribus suis.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit amos propheta.

¶ C. S. De vastatione decem tribuum: de vltione dñi contra tres regiões q̃s nõ cõuertit: q̃r captiuauerãt τ cõcluse rũt captiuos de israel: et contra filios ammon pro diuisione. Capitulum. j.

A
Uerba amos
q̄ fuit in pastoribus
thecue: q̄ vidit super
israel in diebus ozie
regis iuda: et in die-
bus hieroboam filii
ioas regis isrl: ante
duos annos terremo
Hier. 25. f. Johel. 3. c. tus. Et dixit. Dñs de siō rugiet: ⁊ de hie
rusalē dabit vocē suā. Et luxerunt spe
ciosa pastorꝝ: ⁊ exiccatus est vertex car-
meli. Hec dicit dñs de⁹. Super tribus
sceleribꝰ damasci: ⁊ sup quatuor nō cō
uertā eū: eo ꝙ triturauerit i plaustris
De pe. di. 1. c. super tribus. ferreis galaad. Et mittam ignē in do-
mum azahel: et deuorabit domos bena
dab. Et conteram vectem damasci: et
B disperdam habitatorem de cāpo ido-
li: et tenentem sceptrum de domo volu
ptatis: ⁊ trāsferetur populus syrie cy-
J. 2. a. renē: dicit dñs. Hec dicit domin⁹. Su
per tribus sceleribus gaze et sup qua-
tuor non conuertam eū: eo ꝙ transtule
rint captiuitatem perfectam: vt cōclu
C derēt eam in idumea. Et mittam ignē
in murum gaze: et deuorabit edes ei⁹:
et disperdam habitatorem de azoto: ⁊
tenentem sceptrū de ascalone: et cōuer
tam manum meā super acharō: ⁊ peri-
būt reliqui philistinorum: dicit domi-
nus deus. Hec dicit dominus. Super
tribus sceleribꝰ tyri: et super quatuor
non conuertam eum: eo ꝙ cōcluserint
captiuitatem perfectam in idumea: et
non sint recordati federis fratrum. Et
mittam ignem in murum tyri: ⁊ deuo-
D rabit edes eius. Hec dicit dominus.
Super tribus sceleribus edom: et su-
per quatuor non cōuertam eum: eo ꝙ
persecutus sit in gladio fratrē suū: et
violauerit miam eius: ⁊ tenuerit vltra
furorem suum: et indignationem suā
seruauerit vsq in finē. Mittam ignem
in themā: ⁊ deuorabit edes bosre. Hec
dicit dñs. Super tribus sceleribus fi-
liorum ammon: et super quatuor non
conuertā eū: eo ꝙ dissecuerit pregnan
tes galaad ad dilatandū terminū suū.
Et succēdā ignē i muro rabbath: ⁊ de-
uorabit edes eius in vlulatu in die bel
li: et in turbine in die cōmotionis. Et
ibit melchō in captiuitatē: ipse princi
pes eius simul: dicit dominus.

¶ C. S. Ultio dñi ꝯtra moab ꝓ crude
litate in mortuos: contra iudā ⁊ israel
pro contēptu legis ꝓ idolatria: de be-
neficiis dei ⁊ ingratitudine populi: de
destructione ipsorum. Capitulum. ii.

Hec dicit dñs. Sup tribꝰ sce- B
leribꝰ moab: et sup quatuor
nō cōuertā eū: eo ꝙ incende-
rit ossa regis idumee vsq ad
cinerem. Et mittā ignem in
moab: ⁊ deuorabit edes carioth: ⁊ mo
rief in sonitu moab in clāgore tube: et
disꝑdā iudicē de medio ei⁹: ⁊ oēs ꝓnci
pes ei⁹ interficiā cū eo: dicit dñs. Hec
dicit dñs. Sup tribꝰ sceleribꝰ iuda: et
sup q̄tuor nō ꝯuertā eū: eo ꝙ abiecerit
legē dñi: ⁊ mādata ei⁹ nō custodierit. J. 1. b.
Deceperūt eīm eos idola sua: post q̄ ab- B
ierāt patres eoꝝ. Et mittā ignē in iu-
dā: ⁊ deuorabit edes hierlm. Hec dicit
dñs. Sup tribus sceleribus isrl: et sup
q̄tuor nō cōuertā eū: ꝓ eo ꝙ vēdiderit
ꝓ argēto iustū: ⁊ pauperē ꝓ calciamen
tis. Qui cōterūt sup puluerem terre ca
pita pauperū: ⁊ viā humiliū declināt. C
Et filius ac pr̄ eius ierūt ad puellā: vt
violarēt nomē scm̄ meū: ⁊ sup vestimē
tis pignoratis accubuerūt iuxta omne
altare: ⁊ vinū dānatoꝝ bibebāt in do- Num. 13. d.
mo dei. Ego aūt exterminaui amorreū
a facie eoꝝ: cuius altitudo cedroꝝ alti
tudo ei⁹: et fortis ipse q̄si quercus. Et
cōtriui fructū eius desuper: et radices
ei⁹ subter. Ego sum q̄ ascēdere vos fe-
ci de terra egypti: ⁊ eduxi vos in deser
tum quadraginta ānis: vt possideretis
terrā ammorrei: ⁊ suscitaui de filiis ve
stris in ꝓphetas: ⁊ de iuuenibꝰ vestris D
nazareos. Nunqd nō ita est filii isrl: di
cit dñs? Et ꝓpinabatis nazareis vinū:
et ꝓphetis mādabatis dicētes: ne pro-
phetetis. Ecce ego stridebo subter vos
sicut stridet plaustrū onustum feno. Et
peribit fuga a veloce: et fortis nō obti-
nebit ꝟtutē suā: ⁊ robust⁹ nō saluabit
animā suā. Et tenens arcū nō stabit: et
velox pedibꝰ suis non saluabitur. Et
ascēsor equi non saluabit aīam suam:
et robustus corde iter fortes nudus ef-
fugiet in illa die: dicit dominus.

¶ C. S. De penis discordantiū: de viis
dñi contēptis: de iniq̄tatibꝰ: de destru
ctiōe isrl ꝓ idolatria ⁊ delitiis. Ca. iii.

Audite ꝟbū qđ locut⁹ ē dñs B
sup vos filii isrl: sup omnē
cognationē quam eduxi de
terra egypti: dicēs. Tantū
modo vos cognoui ex oībꝰ
cogitationibꝰ terre. Idcirco visitabo
sup vos oēs iniquitates vr̄as. Nunqd

Job. 6. a. ambulabũt duo pariter: nisi cõuenerit
eis? Nunquid rugiet leo in saltu: nisi ha
buerit predam? Nunquid dabit catulus
B leonis vocẽ de cubili suo: nisi aliquid ap
prehenderit? Nunquid cadet auis in laqueũ
terre absq; aucupe? Nunquid auferetur
laqueus de terra antequã quid ceperit. Si
clanget tuba in ciuitate: et populus nõ expa
uescet? Si erit malũ in ciuitate quod dñs
nõ fecerit? Quia nõ faciet dñs deus ver
bum: nisi reuelauerit secretum suũ ad
seruos suos prophetas. Leo rugiet quis
nõ timebit? Dñs deus locutus est: quis nõ
prophetabit? Auditũ facite in edibus
azoti: et in edibus terre egypti: et dicite.
C Cõgregamini super montes samarie:
et videte insanias multas in medio eius:
et calũniã patientes in penetralibus eius.
Et nescierũt facere rectum: dicit dñs:
thesaurizantes iniquitatẽ et rapinas in
edibus suis. Propterea hec dicit dñs
deus. Tribulabitur et circuietur terra: et de
trahetur ex te fortitudo tua: et diripientur
D edes tue. Hec dicit dñs. Quomodo si eruat
pastor de ore leonis duo crura: aut ex
tremũ auricule: sic eruentur filij israel qui
habitãt in samaria in plaga lectuli: et
in damasci grabato. Audite et cõtesta
mini in domo iacob: dicit dominus deus
exercituũ: quia in die cum visitare cepero
preuaricationes isrl': super eũ visitabo et
super altaria bethel: et amputabuntur cor
nua altaris: et cadent in terrã. Et per
cutiam domum hyemalẽ cũ domo esti
ua: et peribunt domus eburnee: et dissi
pabuntur edes multe: dicit dñs.

¶ C. S. De penis optimatũ sub typo
vaccarũ pinguiũ: de duritia populi qui se
pe non penitet. Capitulum. iiij.

A Udite verbũ hoc vacce pin
gues: que estis in mõte sama
rie: que calũniã facitis egenis
et confringitis pauperes. Que
dicitis dñis vestris: afferte
et bibemus. Jurauit dñs deus in sancto
suo: quia ecce dies venient super vos: et leua
bũt vos in cõtis: et reliquias vestras in ol
lis feruẽtibus: et per aperturas exibitis
altera contra alterã: et projiciemini in armõ:
B dicit dñs. Uenite ad bethel: et impie agi
te ad galgalã: et multiplicate preuarica
tionẽ. Et offerte mane victimas vestras:
tribus diebus decimas vestras. Et sacrifica
te de fermẽtato laudẽ: et vocate volũta
rias oblationes et annũciate. Sic enim vo
luistis filij isrl': dicit dñs deus. Unde et
ego dedi vobis stuporẽ dentiũ in cũctis
vrbibus vestris: et indigentiã panũ in
omnibus locis vestris: et nõ estis reuersi ad
me dicit dñs. Ego quoq; prohibui a vo
bis imbrẽ cũ adhuc tres mẽses super
essent vsq; ad messem: et plui super vnam
ciuitatẽ: et super alteram ciuitatem nõ
plui. Pars vna cõpluta est: et pars super
C quam non plui aruit. Et venerũt due
et tres ciuitates ad vnã ciuitatẽ: vt bi
berẽt aquam: et non sunt satiate: et non
redistis ad me: dicit dominus. Percussi
vos in vento vrente: et in aurugine mul
titudinẽ hortorum vestrorum: et vinearũ
vestrarum: oliueta vestra et ficeta vestra
comedit eruca: et non redistis ad me:
dicit dñs. Misi in vos mortem in via
egypti: percussi in gladio iuuenes vestros
vsq; ad captiuitatem equorum vestro
rum: et ascẽdere feci putredinẽ castrorum
vestrorum in nares vestras: et nõ redistis
ad me: dicit dominus. Subuerti vos si D
cut subuertit deus sodomam et gomor Gen. 19. d.
ram: et facti estis sicut torris raptus
ab incendio: et nõ redistis ad me: dicit
dominus. Quapropter hec faciam tibi
israel. Postquã autẽ hec fecero tibi: pre
parare in occursum dei tui israel. Quia
ecce formans montes et creans ventũ:
et enuncians homini eloquium suum:
faciens matutinam nebulã et gradiẽs
super excelsa terre: dominus deus exer
cituum nomen eius.

¶ C. S. Deplãgit perpetuã captiuitatẽ
israel pro idolis: reuocat et monet querere
dominũ: cõmemorãs penas de tribus
afflictionibus iude: de reprobatiõe fe
stiuitatum et sacrificiorum: et de ido
latria ipsorum. Capitulum. v.

A Udite verbũ istud: quod ego le A
uo super vos planctũ. Domus
israel cecidit: et non adjiciet
vt resurgat. Uirgo isrl' pro 32. q. 5. c. si
iecta est in terram suã: et nõ paulus.
est qui suscitet eam: quia hec dicit dñs
deus. Urbs de qua egrediebantur mil
le: relinquentur in ea centum: et de qua
egrediebãtur centũ: relinquẽtur in ea
decem in domo israel: quia hec dicit dñs
deus domui isrl'. Querite me et viuetis:
et nolite querere bethel: et in galgalã
nolite intrare: et in bersabee nõ trãsibi
tis: quia galgala captiua ducetur: et bethel
erit inutilis. Querite dominũ et viui B
te: ne forte comburatur domus vt ignis
ioseph: et deuorabit: et non erit qui extin
guat bethel. Qui conuertitis in absin
thiũ iudiciũ: et iustitiã in terra relinquitis

tis facientem arcturum et orionem: et
convertentem in mane tenebras: et diē
f.9.b. in noctem mutantē. Qui vocat aquas
C maris: ⁊ effundit eas super faciem ter
re: dominus nomen est eius. Qui subri
det vastitatem super robustum: ⁊ depo
pulationem super potentem affert. O
dio habuerunt corripientem in porta:
et loquentem perfecte abominati sunt.
Idcirco p̄ eo ꝙ diripiebatis pauperē:
et predam electam tollebatis ab eo: do
mus quadro lapide edificabitis: et nō
sopho.1.c. habitabitis in eis. Vineas plātabitis
amantissimas et nō bibetis vinum ea
rum: quia cognovi multa scelera ve
D stra: ⁊ fortia peccata vestra. Hostes iu
sti accipiētes munꝰ: ⁊ pauperes depri
mentes in porta. Ideo prudens in tem
pore illo tacebit: quia tempus malum
ps.96. est. Querite bonū et non malum vt vi
Rom.12.c. vatis: ⁊ erit dominus deus exercituū
vobiscum: sicut dixistis. Odite malum
et diligite bonū: ⁊ constituite in porta
iudicium: si forte misereatur dominus
E deꝰ exercituum reliquijs ioseph. Pro
pterea hec dicit dominus deus exerci
tuum dominator. In omnibus plateis
plāctus: ⁊ in cunctis q̄ foris sunt dice
tur ve: ve. Et vocabunt agricolā ad lu
ctum: ⁊ ad planctū eos qui sciūt plan
gere. Et in omnibus vijs erit plāctus:
quia pertrāsibo in medio tui: dicit do
minus. Ve desiderantibus diem domi
ni. Ad quid eam vobis? Dies domini
F ista tenebre: et nō lux. Quomodo si fu
giat vir a facie leonis: ⁊ occurrat ei vr
sus: ⁊ ingrediatur domum: ⁊ innitatur
manu sua super parietem: et mordeat
eum coluber? Nūquid nō tenebre dies
domini: et nō lux: et caligo: ⁊ nō splen
24.q.6.ca. dor in ea? Odi ⁊ proieci festivitates ve
odi. stras: ⁊ nō capiam odorem cetuum ve
Esaie.1.d. strorum. Quod si obtuleritis mihi ho
Mala.1.d. locaustomata: et munera vestra non su
scipiam: et vota pinguium vestrorum
non respiciam. Aufer a me tumultum
carminum tuorum: et cantica lyre tue
G nō audiam. Et revelabitur quasi aqua
iudiciū: ⁊ iusticia quasi torrēs fortis.
Nunquid hostias et sacrificium obtu
listis mihi in deserto quadraginta an
Actuū.7.c nis domus israel? Et portastis taber
nacula moloch deo vestro: et imaginē
idolorum vestrorum sidus dei vestri
rēpha: figuras quas fecistis vobis ado
rare eas. Et migrare vos faciam trans
damascum: dicit dominus deus exer
citum nomen eius.

¶ Capituli Summariū. Cōtra prima
tes populorū delitiosos: de vastatiōe
et interitu inde: et israel qui dominū
cogunt naturam mutare. Capitulū. vi.

Ve vobis qui opulēti estis A
in sion: ⁊ confiditis in mō Luce.6.d.
te samarie: optimates ca
pita populorum: ingredi
ētes pompatice domū isrl.
Transite in calanne ⁊ vide
te: et ite inde in emath magnam: et de
scendite in geth palestinorū: ⁊ ad opti
ma queqꝫ regna horum: si latior termi
nus eorum in termino vestro est. Qui
separati estis in diem malum: ⁊ appro
pinquatis solio iniquitatis. Qui dor B
mitis in lectis eburneis: et lasciuitis
in stratis vestris. Qui comeditis agnū
de grege: ⁊ vitulos de medio armenti:
qui canitis ad vocem psalterij. Sicut
david putaverunt se habere vasa cātici
et bibentes vinū in phialis: et optimo
vnguento delibuti: ⁊ nihil patiebātur
super contritiōe ioseph. Quapropter C
nunc migrabunt in capite trāsmigran Hiere.51.b
tium: ⁊ auferetur factio lascivientium. f.8.b.
Iuravit dn̄s deus in anima sua: dicit
dominus deꝰ exercituum. Detestor ego
superbiam iacob: et domos eius odi: ⁊
tradam civitatem cum habitatoribus
suis. Quod si reliqui fuerint decem vi
ri in domo vna: ⁊ ipsi morientur. Et tol
let eum propinquus suus ⁊ cōburet eū
vt efferat ossa de domo: et dicet ei qui
in penetrabilibus domus est. Nūquid
adhuc est penes te? Et respōdebit. Fi
nis est. Et dicet ei. Tace: et ne recorde
ris nominis domini. Quia ecce domi D
nus mādavit: et percutiet domum ma
iorem ruinis: ⁊ domum minorem scis
sionibus. Nūquid currere queūt in pe
tris equi: aut arari potest in bubalis.
Quoniam cōvertistis in amaritudinē
iudicium: et fructum iusticie in absin
thiū: qui letamini i nihili: qui dicitis.
Nunquid nō in fortitudine nostra as
sumpsimus nobis cornua? Ecce ego su
scitabo sup vos domum israel: dicit do
minus deus exercituum gentem: ⁊ con
teret vos ab introitu emath vsqꝫ ad tor
rentem deserti.

¶ Capituli Summarium. De captivi
tate israel per assyrios: et inde per na
buchodonosor: de trulla cemētarij: de
amasia sacerdote contradicēte amos.

Capitulum septimum.

A
Ec oſtēdit mihi dñs deꝰ. Et
ecce fictor locuſte in ꝑncipio
germinātiū ſerotini ibris: ꝛ
ecce ſerotinꝰ poſt tōſionē re
gis. Et factū ē cū ꝯſummaſ-
I.8.a. ſet comedere herbā terre dixi. Dñe deꝰ
ꝓpitiꝰ eſto obſecro. Quis ſuſcitabit ia
cob: qꝛ paruulꝰ ē? Miſertꝰ eſt aūt dñs
ſup hoc. Non erit: dicit dñs deus. Hec
oſtēdit mihi dñs deꝰ: ꝛ ecce vocabit iudi
ciū ad ignē dñs deꝰ: ꝛ deuorabit abyſ-
ſum multā: ꝛ comedit ſimul ptē: et di-
xi. Dñe deꝰ qeſce obſecro. Quis ſuſcita
I.eodem. bit iacob: qꝛ puulꝰ eſt? Miſertꝰ ē dñs
B ſup hoc. Sed ꝛ iſtud nō erit: dicit dñs
deꝰ. Hec oſtēdit mihi dñs deꝰ. Et ecce
dñs ſtās ſup murū litū: ꝛ in manu eius
trulla cementarij. Et dixit dñs ad me.
Quid tu vides amos? Et dixi. Trullā
I.8.a. cementarij. Et dixit dñs. Ecce ego po
nā trullā in medio ppli mei iſrl. Non
adijciā vltra ſupinducere eū et demo-
lient̄ excelſa idoli: ꝛ ſctificationes iſrl
deſolabunt̄: ꝛ ꝯſurgā ſup domū hiero
C boā in gladio. Et miſit amaſias ſacer-
dos bethel ad hieroboā regē iſrael: di
cēs. Rebellauit ꝯ̄ te amos ī medio do-
mus iſrl: nō poterit terra ſuſtinere vni
uerſos ſmōes eiꝰ. Hec eñ dicit amos.
In gladio morieť hieroboā: et iſrl ca-
ptiuꝰ migrabit de terra ſua. Et dixit
amaſias ad amos. Qui vides gradere
fuge ī terrā iuda: ꝛ comede ibi panē: ꝛ
ꝓphabis ibi: ꝛ ī bethel nō adijcies vl-
tra vt ꝓphes: qꝛ ſctificatio regis eſt: et
domꝰ regni eſt. Rñditqꝫ amos: ꝛ dixit
D ad amaſiā. Nō ſuꝫ ꝓpha: ꝛ nō ſuꝫ filiꝰ
ꝓphe: ſꝫ armētariꝰ ego ſuꝫ vellicās ſy
comoros. Et tulit me dñs deꝰ cū ſeque
rer gregē. Et dixit dñs ad me. Uade ꝓ-
pheta ad pplm meū iſrl. Et nūc audi
verbū dñi. Tu dicis nō ꝓphetabis ſup
iſrl: ꝛ nō ſtillabis ſup domū idoli. Pro
pter hoc hec dicit dñs. Uxor tua ī ciui-
tate fornicabit̄: ꝛ filij tui et filie tue in
gladio cadēt: ꝛ humꝰ tua funiculo me-
tieť. Et tu in terra polluta morieris.
Et iſrl captiuꝰ migrabit de terra ſua.
¶ C. S. De vncino ꝛ feſtinatiōe vindi
cte in populuꝫ: de auaritia populi: de
paſſiōe dñi: de luctu: de captiuitate po
puli: ꝛ de fame verbi dñi. Caplm. viij.
A
Ec oſtendit mihi dñs deꝰ.
ā.7.b. Et ecce vncinus pomoruꝫ.
Et dixit Quid tu vides
amos? Et dixi. Uncinū po
morū. Et dixit dñs ad me.
Uenit finis ſup pplm meū iſrael. Non
adijciā vltra vt ptrāſeā eū. Et ſtride-
būt cardines tēpli ī die illa: dicit dñs
deꝰ. Multi morient̄: in oī loco ꝓijcieť
ſilentiū. Audite hoc q ꝯteritis paupe
rē: ꝛ deficere facitis egenos terre: dicē
tes. Qñ trāſibit meſſis ꝛ venūdabimꝰ B
merces: ꝛ ſabbatū: ꝛ operiemꝰ frumētū
vt imminuamꝰ mēſurā et augeamꝰ ſi-
clū: et ſupponamus ſtateras doloſas
vt poſſideamꝰ in argēto egenos: ꝛ pau
peres ꝓ calciamentis: ꝛ quiſquilias fru
mēti vēdamꝰ. Iurauit dñs ī ſupbiā ia
cob. Si oblitus fuero vſqꝫ in finē oīa ā.6.c.
opa eoꝝ. Nunqd ſup iſto nō cōmouebi C
tur terra. et lugebit oīs habitator eiꝰ?
Et aſcēdet quaſi fluuius vniuerſus: et
eijcietur et defluet quaſi riuus egypti.
Et erit ī die illa: dicit dñs: occidet ſol Tobi. 2.b.
in meridie: ꝛ tenebreſcere faciā terraꝫ 1.Mac.1.c.
in die luminis. Et cōuertā feſtiuitates
veſtras in luctū: ꝛ oīa cantica veſtra in
planctū. Et inducā ſup omne dorſum D
veſtrū ſaccum: et ſuper omne caput cal 8.q.1.c. au
uitiū. Et ponam eā quaſi luctū vnige- dacter.
niti: et nouiſſima eius quaſi diē ama-
rū. Et ecce dies veniūt: dicit dominus:
et mittā famē in terrā: non famem pa
nis neqꝫ ſitim aque: ſed audiēdi verbū
dñi. Et cōmouebuntur a mari vſqꝫ ad
mare: et ab aquilone vſqꝫ ad oriētē cir
cuibūt querētes verbū dñi et nō in-
uenient. In die illa deficient virgines 32.q.5.c.ſi
pulchre et adoleſcētes in ſiti: q iurant paulus.
in delicto ſamarie: ꝛ dicūt. Uiuit deus
tuus dan: et viuit via berſabee. Et ca-
dent et non reſurgent vltra.
¶ C. S. De excidio tēpli et vrbis pro-
pter auaritiā principum: quod domi-
nus comprehēdet fugientes: ꝛ natiōes
dominū non attendit: ſed mores eius:
de tempore reſurrectionis inſtaurātis
eccleſie: de predicatoribus qui planta
uerunt eccleſias: et ipſi in eccleſia plan
tabuntur. Capitulum. ix.

Idi dñm ſtantē ſup altare. A
Et dixit. Percute cardinē
et commoueantur ſuperli
minaria. Auaritia enim in
capite omniū: ꝛ nouiſſimū
eorum in gladio interfi-
ciam. Nō erit fuga eis: ꝛ qui fugerit ex
eis non ſaluabitur. Si deſcenderint
vſqꝫ ad infernū: inde manus mea edu-
cet eos: et ſi aſcenderint vſqꝫ ad celuꝫ:
inde detrahā eos. Et ſi abſconditi fue
rint ī vertice carmeli: ide ſcrutās auſe

ram eos. Et si celauerint se ab oculis
meis in ꝓfundum maris: ibi mãdabo
serpẽti ⁊ mordebit eos. Et si abierint
B in captiuitatẽ corã inimicis suis: ibi
mãdabo gladio ⁊ occidet eos. Et po-
Die.44.c. nã oculos meos sup eos in malũ: ⁊ nõ
in bonũ. Et dñs deus exercituũ q̃ tan-
git terrã ⁊ tabescet: ⁊ lugebũt oẽs habi
tantes in ea. Et ascẽdet sicut riu⁹ oĩs:
et defluet sicut fluuius egypti. Qui edi
i.5.c. ficat in celo ascensionẽ suã: ⁊ fasciculũ
suũ sup terrã fundauit. Qui vocat aq̃s
maris: ⁊ effundit eas sup faciem terre:
dñs nomẽ eius. Nũq̄d nõ vt filij ethio
puz vos estis mihi filij israel: ait dñs?
Nunq̄d nõ israel ascẽdere feci de terra
C egypti: ⁊ palestinos de cappadocia: et
syros de cyrene? Ecce oculi dñi dei sup
regnum peccans: ⁊ cõterã illud a facie
terre. Uerũtñ cõterẽs nõ cõterã domũ
iacob: dicit dñs. Ecce eñ mãdabo ego:
et cõcutiã in oib⁹ gẽtib⁹ domũ israel:
sicut cõcutit triticũ in cribro: ⁊ nõ ca-
Act.15.c. det lapill⁹ sup terrã. In gladio moriẽ
tur oẽs peccatores ppli mei qui dicũt:
nõ appropinquabit: ⁊ nõ veniet super
nos malũ. In die illa suscitabo taber-
naculũ dauid qđ cecidit ⁊ reedificabo
aperturas muroꝝ ei⁹: ⁊ ea q̃ corruerãt
instaurabo. Et reedificabo eũ sicut in
D diebus antiq̃s: vt possideãt reliquias
idumee ⁊ oẽs natiões: eo ꝙ inuocatũ
sit nomẽ meũ sup eos: dicit dñs faciẽs
Johe.3.d. hec. Ecce dies veniẽt: dicit dñs: et com
prehendet arator messorem: ⁊ calcator
vue mittentẽ semen. Et stillabũt mon-
tes dulcedinẽ: ⁊ oẽs colles culti erunt.
Et cõuertã captiuitatẽ ppli mei isrl: ⁊
edificabunt ciuitates desertas: ⁊ habi
tabunt: et plãtabunt vineas: et bibent
vinũ earũ: et faciẽt hortos: et comedẽt
fructus eoꝝ. Et plãtabo eos sup humũ
suam: et non euellã eos vltra de terra
sua quã dedi eis: dicit dñs deus.

¶ Explicit amos propheta.

¶ Incipit ꝓlogus in abdiã ꝓphetam.

Acob patriarcha habuit
Gen.25.d. fratrẽ esau: qui ob ruborẽ
corporis sui: edom hebrea
ligua appellatus est: qđ la
tine sanguine⁹ dicitur. Is
Gen.27.g. memoratum fratrem suum
qui israel nomẽ acceperat: graui odio
cõmotus interimere conatus est. Qua
de causa oẽs qui populum israel: id est
filios patriarche iacob predicti esau
odium imitati persecuti sunt esau: et
edom appellati sunt. Et q2 ppl's israel
de captiuitate chaldeoꝝ per cyrũ regẽ 1.esdre.1.b.
persarũ nutu dei reuocatus in hierlm:
ab alio regno grauiter afflict⁹ atq3 op
pressus est: ideo hoc regnũ quod more
esau predictũ pplm persecutũ est: per
denunciationẽ abdie ꝓphete increpat:
ꝙ non dei indignatione: sed sua virtu
te populum superatum gloriabat. De
quo regno olim per dauid in psalmo
cxxxvj. dictũ est. Memorare domine fi Psal.136.
liorum edom in die hierusalem. Nam
reliqua lectione cõprehẽsa futurũ in
gẽtes iudiciũ ob causas lectiõe cõphẽ-
sas regnũq3 dei in pplo isrl' significãt.
¶ Hebrei hunc dicunt esse qui sub rege 3.reg.15.c.
samarie achab ⁊ impijssima iezabel pa
uit cẽtum ꝓphetas in specubus: q̃ non
curuauerũt genua ante baal: ⁊ de septẽ
milibus erãt quos helias arguit igno Rom.11.a.
rasse. Sepulchrum q3 eius vsq3 hodie
cum mausoleo helisei ꝓphete et bapti
ste ioannis in sebaste venerationi ha-
betur: que olim samaria dicebat. Hãc
herodes rex antipatris filius in hono-
re augusti cesaris greco nomine voca-
uit sebasten: id est augustaz. Hic igitur
quia cẽtum ꝓphetas pauerat: accepit Act.6.c.et
gratiam prophetalem: et de duce exer- 7.g.
citus fit dux ecclesie. Tunc in samaria
paruum gregem pauerat: nunc in toto
orbe christi pascit ecclesias. Et sicut ste
phanus coronam meruit passionis: sic
hic de seruitutis dei cũ paulo apostolo
nomine gloriatur: quia abdias seruus
domini in nostro sonat eloquio.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Bdias qui interpretatur
seruus dñi personat cõtra
edom sanguineũ terrenũq3
fratrẽ: fratris quoq3 iacob
semper emulum hasta per-
cutit spirituali.

¶ Explicit argumentum.

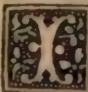
¶ Incipit Abdias propheta.

¶ C.B. Edom ꝓpter superbiam deij-
citur et vastatur per nabuchodonosor
ꝓpter interfectionẽ et iniquitatem in
fratrẽ suũ: de causis ꝓpter quas edom
captiuatur: de saluatione iudeorum: ⁊
de dilatione predicationis: et de subie
ctione populorum. Capi.i.

A
Visio abdie.
Hec dicit dñs deꝰ ad
edom. Auditũ audi-
uimus a dño: et lega-
tum ad gentes misit.
Surgite: ⁊ cõsurga-
mus aduersus eũ in
prelium. Ecce paruulũ
dedi te in gẽtibus. Cõtẽptibilis tu es
valde. Superbia cordis tui extulit te
habitantẽ in scissuris petrarũ: exaltã-
B tem soliũ tuũ. Qui dicis in corde tuo:
Hie.49.d. quis detrahet me in terrã. Si exaltatꝰ
fueris vt aquila: ⁊ si inter sidera posue
ris nidũ tuum: inde detraham te: dicit
dñs. Si fures itroissent ad te: si latro-
nes per noctẽ: quõ ↄticuisses? Nõne fu-
rati essent sufficiẽtia sibi? Si vinde-
miatores introissent ad te: nũqd saltẽ
racemũ reliquissẽt tibi? Quõ scrutati
sunt esau. Inuestigauerunt abscondita
C eiꝰ. Usqꝫ ad terminũ emiserũt te: ⁊ oẽs
Esa.29.c. viri federis tui illuserũt tibi. Inualue
1.cor.1.c. rũt aduersum te viri pacis tue. Qui co
medũt tecũ: ponẽt insidias subter te.
Nõ est prudẽtia in eo. Nunqd nõ ĩ die
illa dicit dñs: perdã sapiẽtes de idu-
mea: ⁊ prudẽtiã de mõte esau? Et time
bũt fortes tui a meridie: vt intereat vir
de mõte esau. Propter interfectionẽ ⁊
ꝓpter iniqtatẽ ĩ fratrẽ tuũ iacob: ope-
riet te cõfusio: ⁊ peribis in eternũ. In
die cũ stares aduersus eũ: qñ capiebãt
alieni exercitũ eius: et extranei ingre-
diebanť portas eius: ⁊ sup hierlm mit
tebãt sortem: tu qꝫ eras quasi vnus ex
eis. Et nõ despicies in die fratris tui:
in die peregrinatiõis eius. Et nõ leta-
beris super filios iuda in die ꝑditiõis
eoꝝ: ⁊ non magnificabis os tuũ in die
E angustie. Neqꝫ ingredieris portã ꝑpli
mei in die ruine eoꝝ: neqꝫ despicies et
tu in malis eius in die vastitatis illiꝰ:
et nõ emitteris aduersus exercitũ eius
in die vastitatis illius: neqꝫ stabis ĩ exi
tibus vt interficias eos qui fugerit. Et
nõ cõcludes reliquos eius in die tribu
lationis: qm̃ iuxta est dies dñi sup oẽs
gentes. Sicut fecisti fiet tibi: retribu-
tionẽ tuã conuertã in caput tuũ. Quõ
eñ bibisti sup mõtẽ sanctũ meũ: bibẽt
oẽs gentes iugiter et bibẽt ⁊ absorbe-
F bũt: ⁊ erũt quasi non sint. Et in monte
sion erit saluatio ⁊ erit sanctus: ⁊ pos-
sidebiꝰ domus iacob eos q̃ se possede-
rant. Et erit domus iacob ignis ⁊ do-
mus ioseph flãma: ⁊ domus esau stipu
la. Et succendenť in eis: ⁊ deuorabũt
eos: ⁊ nõ erũt reliqe domus esau: qꝛ do
minus locutus est. Et hereditabunt hi
qui ad austrũ sunt mõtẽ esau: et qui in G
cãpestribus philisthim: ⁊ possidebunt
regionẽ ephraim: et regionẽ samarie.
Et beniamin possidebit galaad. Et trãs
migratio exercitus huius filioꝝ israel
oĩa loca chananeoꝝ vsqꝫ ad sareptã: et
transmigratio hierlm q̃ in bosphoro
est possidebit ciuitates austri. Et ascẽ
dent saluatores in montẽ sion iudica-
re mõtem esau: ⁊ erit dño regnum.

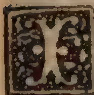
¶ Explicit abdias propheta.

¶ Incipit ꝓlogus in Jonam ꝓphetã.

Onã scḋm hebrei affirmãt
filiũ fuisse mulieris vidue
sareptane: quẽ helias pro-
pheta mortuuz suscitauit:
matre postea dicẽte ad eũ.
Nũc cognoui qꝛ vir dei es
tu: ⁊ verbũ dei ĩ ore tuo veritas est. Ob
hãc etiã cãm ipsum puerũ sic vocauit
amathi. Amathi eñ in nr̃a lingua veri 3.reg.17.b.
tatẽ sonat. Et ex eo ꝙ verũ helias locu
tus est: ille q̃ suscitatꝰ est filiꝰ esse dicit
veritatis. Ideo de veritate colũba nas
scit: qꝛ ionas colũbã sonat. In cõdẽna-
tione aũt isrl̃ ionas ad gẽtes mittiť ꝙ
niniue agente penitẽtiã illi in malicia
ꝑseuerant. Tẽporibus qppe hieroboã
regis israel q̃ deo derelicto cũ populo 4.reg.14.c.
suo ĩ samaria idolis sacrificabat: ionã
ꝓphetã fuisse q̃rtus liber regũ idicat.
Is cũ ꝓphetia illuminãte petrões ciui
tatis niniue dei miam cõsecuturos vi-
deret: ne falsa ꝑdicare videreť: ad denũ
ciãdũ interitũ eiusdẽ ciuitatis ire no-
lebat. Nã sicut deꝰ ad abraã de ipieta-
te sodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ locutus est.
Clamor sodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ puenit
ad me: ita ⁊ de niniue dr̃: eo qđ ascẽde- Gen.18.c.
rit clamor malicie eiꝰ ad deũ. Et qꝛ sẽ- Jone.1.a.
tẽtia dei de sodomis facta minime re-
uocata est: ita ⁊ ionas aduersuz niniuẽ
platã sniam reuocari nolebat: diuine
dispẽsationis ignarus: q̃ salutẽ hoim
ad se cõuertẽtiũ magis vult ꝙ iteritũ.
Hoc illi acciderat quod et sancto heli Eze.18.g.
seo: q̃ filiũ sunamitidis mulieris mor- ⁊.33.d.
tuum ignorauit. Ideo a ꝓspectu dei fu 4.reg.4.c.
gere se ionas putabat humanuz aliqd
passus dicente dauid. Quo ibo a spiri
tu tuo: et quo a facie tua fugiam. ps.138.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Onas columba pulcherri-
ma naufragio suo passionē
dñi prefigurans: mundum
ad penitentiam reuocat: τ
sub nomine niniue salutē
gentibus denunciat.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Jonas propheta.

¶ C.S. Jonas mittitur in niniue ad predicandum et fugit in tharsis: orit tempestas et in mare mittitur: et stat mare: τ timēt offerentes dño: τ dominus populi miseretur. Capi.j.

A Et factum est
xbū dñi ad ionā filiū
amathi dicens. Surge
et vade in niniuē ciui-
tatē grandē τ predica
in ea: q2 ascēdit mali-
cia eius corā me. Et
surrexit ionas vt fuge
ret in tharsis a facie
Gen.18.b. dñi. Et descendit in ioppen: τ inuenit
nauē euntē in tharsis. Et dedit naulū
eius: τ descēdit in eā: vt iret cū eis in
tharsis a facie dñi. Dñs aūt misit vētū
magnū in mare: τ facta est tēpestas ma
B gna in mari: τ nauis pīclitabat̄ cōteri.
Et timuerūt naute: τ clamauerūt viri
ad deū suū: τ miserūt vasa que erāt in
naui in mare vt alleuiaret̄ ab eis. Et
ionas descendit ad interiora nauis: et
dormiebat sopore graui. Et accessit ad
eū gubernator: τ dixit ei. Quid tu so-
pore deprimeris? Surge inuoca deū
tuū: si forte recogitet deus de nobis et
nō peam9. Et dixit vir ad collegā suū.
Venite τ mittamus sortes: τ sciamus
quare hoc malū sit nobis. Et miserunt
C sortes: τ cecidit sors sup ionā. Et dixe
1.q.4.c.ec- runt ad eū. Indica nobis cuius causa
clesia.26.q malū istud sit nobis: qđ est opus tuū: q̄
2.nō exem- terra tua: τ quo vadis: vel ex quo pplo
plo.τ.c.nō es tu. Et dixit ad eos. Hebreus ego sū:
statim. et dñm deū celi ego timeo q̄ fecit mare
et aridā. Et timuerūt viri timore ma-
gno: τ dixerūt ad eū. Quid hoc fecisti?
Cognouerūt em̄ viri q̄ a facie dñi fuge
ret: q2 indicauerat eis. Et dixerunt ad
eū. Quid faciemus tibi: τ cessabit ma-
D re a nobis? Q2 mare ibat τ intumesce-
bat super eos. Et dixit ad eos. Tollite
me τ mittite in mare: τ cessabit mare a
vobis. Scio em̄ ego: qm̄ ppter me tē-
pestas hec grādis est super vos. Et re-
migabāt viri vt reuerterent̄ ad aridā:
et nō valebāt: q2 mare ibat τ intume-
scebat super eos. Et clamauerūt ad do-
minum: τ dixerunt. Quesumus dñe: ne Dan.14.b
pereamus in aīa viri istius: τ ne des su
per nos sanguinē innocentē: q2 tu dñe
sicut voluisti fecisti. Et tulerūt ionam
et miserunt in mare: τ stetit mare a fer
uore suo. Et timuerunt viri timore ma
gno dominū: et immolauerunt hostias
domino: et vouerunt vota.

¶ Ca.S. Absorptus a cete clamat ad dñm: exauditur et euomitur. Capi.ij.

T preparauit dñs piscem A
grandē vt deglutiret ionā. Mat.12.e.
Et erat ionas in vētre pi-
scis tribus diebus τ trib9
noctibus. Et orauit ionas
ad dominum deum suū de
vtero piscis. Et dixit. Clamaui de tri-
bulatiōe mea ad dñm: τ exaudiuit me.
De ventre inferi clamaui: et exaudisti Ps.119.b
vocem meam. Et proiecisti me in pfun B
dum in corde maris: et flumē circūde-
dit me. Oēs gurgites tui: τ fluctus tui
super me transierūt. Et ego dixi. Abie
ctus sum a cōspectu oculoꝝ tuoꝝ. Ve- C
rūtamen rursus videbo tēplum sanctū
tuum. Circūdederunt me aque vsq; ad
animam: abyssus vallauit me: pelagus
operuit caput meū. Ad extrema mon-
tium descēdi: terre vectes cōcluserunt
me in eternum: et subleuabis de corru
ptione vitam meā: domine deus me9.
Cum angustiaretur in me anima mea D
domini recordatus sum: vt veniat ad
te oratio mea ad templum sanctū tuū.
Qui custodiunt vanitates: frustra mi-
sericordiam suam derelinquent. Ego
autem in voce laudis immolabo tibi:
quecunq; voui reddam pro salute mea
domino. Et dixit dominus pisci. Et
euomuit ionam in aridam.

¶ C.S. Iterum Jonas mittitur in niniuem predicare: predicat: penitet populus: et dñs miseretur. Capi.iij.

T factum est verbū dñi ad A
ionam secūdo dicēs. Sur-
ge et vade in niniuem ciui
tatem magnam: et predica
in ea predicationem quam
ego loquor ad te. Et surre-
xit ionas: τ abijt in niniuē iuxta verbū
domini. Et niniue erat ciuitas magna B
itinere trium dierum. Et cepit ionas

introire ciuitatē itinere diei vnius: et
clamauit ꝛ dixit. Adhuc q̄dragita dies
Mat.12.d. ꝛ niniue subuertet. Et crediderūt viri
Lu.11.d. niniuite in dño: ꝛ ꝑdicauerūt ieiuniū:
et vestiti sunt saccis a maiore vsq ad
C minorē. Et puenit ꝟbū ad regē niniue.
Et surrexit de solio suo: ꝛ abiecit vesti
mētū suū a se: ꝛ indutus est sacco: ꝛ se-
dit in cinere: ꝛ clamauit ꝛ dixit ī niniue
ex ore regis et principū eius dicēs.
Homines ꝛ iumēta ꝛ boues et pecora nō
D gustent quicq̄ nec pascant: ꝛ aquā non
bibāt: et operiant saccis hoies ꝛ iumē
ta: ꝛ clamēt ad dñm ī fortitudine: ꝛ cō
uertat vir a via sua mala: ꝛ ab iniq̄tate
Johe.2.d. q̄ est ī manib⁹ eoꝝ. Quis scit si ꝯuertat
ꝛ ignoscat deus: ꝛ reuertat a furore ire
sue: et nō peribim⁹. Et vidit deus opa
eoꝝ q: cōuersi sunt de via sua mala: et
misert⁹ est deus sup maliciā quā locu-
tus fuerat vt faceret eis: et non fecit.
¶ C. B. Dolet ionas ad mortē: ꝛ argui
tur a dño: dolet ionas arefacta hedera
et ex hoc probat ei dñs quod propter
A niniuē debuit condolere. Capi. iiij.
ET afflictus est ionas affli-
ctione magna ꝛ iratus est:
et orauit ad dñm et dixit.
Obsecro dñe: nūqd nō hoc
est verbū meū cū adhuc essē
Ps.85.a. in terra mea. Propter hoc
Johe.2.c. preoccupaui vt fugerē in tharsis. Scio
1.reg.16.a. eñ q: tu deus clemēs ꝛ misericors es:
patiēs ꝛ multe miseratiōis ꝛ ignoscēs
sup malicia. Et nūc dñe tolle q̄so aīaꝫ
B meā a me: q: melior mihi est mors q̄ vi
ta. Et dixit dñs. Putasne bñ irasceris
tu? Et egressus est ionas de ciuitate: et
sedit ꝯtra orientē ciuitatis. Et fecit si-
bimet vmbraculū ibi: ꝛ sedebat subter
illud in vmbra: donec videret q̄d acci-
deret ciuitati. Et ꝑparauit dñs de⁹ he
C derā: ꝛ ascēdit sup caput ione vt esset
vmbra sup caput ei⁹: et ꝓtegeret eum.
Laborauerat eñ. Et letatus est ionas
super hedera leticia magna: et parauit
deus vermē ascēsu diluculi in crastinū:
et pcussit hederā ꝛ exaruit: ꝛ cū ortus
fuisset sol ꝑcepit dñs vēto calido ꝛ vrē
ti: et pcussit sol sup caput ione: ꝛ estua
bat. Et petijt aīe sue vt moreretur. Et
dixit. Melius est mihi mori q̄ viuere.
Et dixit dñs ad ionā. Putasne bñ ira-
D sceris tu sup hederā? Et dixit. Bñ ira-
scor ego vsq ad mortem. Et dixit dñs.
Tu doles sup hederā in qua nō labora
sti: neq fecisti vt cresceret: que sub vna
nocte nata est: ꝛ sub vna nocte perijt: ꝛ
ego nō parcā niniue ciuitati magne: in
qua sunt plus q̄ centum viginti milia
hoim qui nesciunt q̄d sit inter dexterā
et sinistram suam: et iumenta multa.

¶ Explicit ionas propheta.

¶ Incipit ꝓlogus in micheā ꝓphetam.

TEmporibus ioathe et achaz
et ezechie regū iuda micheā
ꝓphetā ad hāc ꝓphetiā spi-
ritu sctō repletā fuisse lectio
ipsa demōstrat. Sꝫ de supra 4.reg.15.g.
dicto numero regū ioathā ꝛ ezechiam 4.reg.16.a.
deo ob religionē placuisse: historia li-
bri quarti regū et scđi paralipomenon
indicat. Achaz ꝟo relicto deo idola sa
marie: quibus etiā filios suos in sacri-
ficium igni cōcremādos obtulerat co-
luisse constat. Quāobrē deus samariā:
que reges isrl ꝛ iuda memoratoꝝ simu
lacroꝝ superstitiōe fefellerat increpās
indignationē suā in eā ꝓcessurā cōmi-
natus est. Pplo etiā israel preuaricato
ri ꝛ ꝑncipibus eius: q̄ eundē pplm fal
laci suasione ad colenda idola impule
rant: verbis in sequētibus captiuitatē
et interitum affuturum denunciauit.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

MIcheas de morasthi coheres
christi vastationem annūciat
filie latronis: ꝛ obsidionē po
nit contra eam: q: maxillam
percusserit iudicis israel.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit micheas propheta.

¶ C. S. De terrore venturi iudicis: de
subuersione samarie ꝑpter idola: plā-
git ꝓpheta: qđ plangāt peruenit ad iu
deos et incitat planctum. Capi. j.

Verbum do A
mini qđ factū est ad
micheā morasthitē
in diebus ioatham
achaz et ezechie re-
gum iuda: qđ vidit
sup samariā et hie-
rusalem. Audite po
puli oēs: et attendat terra: et plenitu-
do eius: et sit dñs deus vobis in testē:
dñs de templo sancto suo. Quia ecce
dominus egredietur de loco suo: et de- Esa.26.d.
scendet et calcabit super excelsa terre.
Et consumentur montes subtus eum:
et valles

et valles scindentur sicut cera a facie
B ignis: sicut aque q̃ decurrunt in p̄ceps.
In scelere iacob oē istō: ⁊ ī pctis dom⁹
isrl̄. Qd̄ scelus iacob: nōne samaria? Et
f.4.d. que excelsa iude: nōne hierl̄z? Et ponā
samariā quasi acervū lapidū ī agro cū
plātat̄ vinea: et detrahā in vallē lapi-
des eius. Et fundamēta ei⁹ revelabo: ⁊
oīa sculptilia eius cōcidentur. Et oēs
mercedes ei⁹ cōburētur igne: ⁊ oīa ido
la eius ponā in ꝑditionē: q2 de merce-
dib⁹ meretricis cōgregata sunt: ⁊ vsq3
C ad mercedē meretricis revertēt̄. Sup
hoc plangā ⁊ vlulabo: vadā spoliat⁹ ⁊
nudus. Faciā plāctū velut draconū et
luctū quasi struthionū: q2 desperata est
plaga eius: q2 venit vsq3 ad iudā: teti-
git portā ppl̄i mei vsq3 ad hierl̄m. In
geth nolite ānūciare lachrimis ne plo
retis. In domo pulveris pulvere vos
cōspergite. Et trāsite vobis habitatio
pulcra: cōfusa ignominia. Nō est egres
sa q̄ habitat in exitu. Plāctū dom⁹ vi-
cina accipiet ex vobis q̄ stetit sibimet:
q2 infirmata est in bono que habitat in
D amaritudinibus. Q2 descendit malū a
dn̄o in portā hierl̄m. Tumultus q̄dri-
ge stuporis habitāti lachis. Principiū
peccati est filie sion: q2 in te inuēta sūt
scelera israel. Propterea dabit emissa
rios super hereditatē geth: domos mē
dacij in deceptionē regib⁹ isrl̄. Adhuc
heredē adducā tibi que habitas in ma
resa: vsq3 ad odollā veniet gloria isrl̄.
Decalvare ⁊ tondere sup filios delitia
rum tuarū: dilata calvicium tuū sicut
aquila: q̄m captivi ducti sunt ex te.
¶ C.S. Peccata ppl̄i designat que p-
vocāt vltionē: peccātes in spe cōfutat:
et iubet ire post dn̄m: cōpatit̄ ꝑpheta
ppl̄o: et post tristitiā ꝑphetat leta: de
adventu xp̄i ⁊ ascensione. Capi. ij.

Ve qui cogitatis inutile: et
A operamini malū in cubili-
bus vr̄is. In luce matutina
faciūt illud: q̄m ↄtra dn̄m
est manus eoꝝ. Et cōcupie
rūt agros ⁊ violēter tule-
runt: ⁊ rapuerūt domos ⁊ calūniaban
tur virū ⁊ domū eius: virū ⁊ heredita-
tem eius. Idcirco hec dicit dn̄s. Ecce
ego cogito sup familiā istā malū: vnde
nō auferetis colla vr̄a: ⁊ nō ambulabi
B tis superbi: q̄m tp̄s pessimū est. In die
illa sumet̄ sup vos parabola: ⁊ cātabi
tur canticū cū suavitate dicētiū. Depo
pulatione vastati sumus. Pars populi
mei ↄmutata est. Quō recedis a me: cū
revertatur qui regiones vr̄as dividat?
Propter hoc nō erit tibi mittens funi
culū sortis in cetu dn̄i o israel. Ne loq̄
mini loquētes. Nō stillabit sup istos:
non cōprehēdet ↄfusio: dicit dominus
iacob. Nūq̄d abbreviatus est sp̄us dn̄i:
aut tales sunt cogitatiōes eius. Nōne C
verba mea bona sunt cū eo q̄ recte gra-
ditur? Et ecōtrario ppl̄s me⁹ in adver
sariū consurrexit. Desuper tunicā pal-
lium sustulistis: ⁊ eos qui trāsibāt sim
pliciter ↄvertistis in bellū. Mulieres
populi mei eiecistis de domo delitiaꝝ
suarū: a parvulis earū tulistis: laudem Heb.13.c.
meā in perpetuū. Surgite et ite: quia
nō habetis hic requiē. Propter immū
diciā eius corrūpetur putredine pessi
ma. Utinā nō essem vir habēs spiritū:
et mēdacium potius loquerer. Stilla
bo tibi in vinū ⁊ in ebrietatē: ⁊ erit su- D
per quē stillatur populus iste. Congre
gatione cōgregabo iacob totum: et in
vnū conducā reliquias israel. Pariter
ponam illum quasi gregē in ovili: qua
si pecus in medio caularū. Tumultua-
buntur a multitudine hominū. Ascen
det em̄ pandens iter ante eos. Divident
⁊ transibūt portaꝫ: et egredientur per
eam. Et transibit rex eorum coram eis:
et dominus in capite eorum.
¶ C.S. Contra crudelitatem princi-
pum: cōtra fallaciam prophetarum et
doctoꝝ: contra scelera primatum ⁊ iu
dicum propter que sion destructa est et
hierusalem. Capi. iij.

T dixi. Audite p̄ncipes ia A
cob: ⁊ duces domus israel.
Nūquid nō vestrū est scire
iudiciū: qui odio habetis
bonū ⁊ diligitis malū: qui
violēter tollitis pelles eo
rum desuper eis: ⁊ carnes eoꝝ desuper
ossibus eoꝝ. Qui comederūt carnē po
puli mei: ⁊ pellē eoꝝ desuper excoria-
verunt: ⁊ ossa eorum cōfregerunt et cō
ciderunt sicut in lebete: ⁊ quasi carnē
in medio olle. Tunc clamabunt ad do
minum ⁊ non exaudiet eos: et abscon-
det faciē suam ab eis in tempore illo:
sicut nequiter egerūt in adinuētiōib⁹
suis. Hec dicit dn̄s deus sup ꝑphetas
qui seducūt pplm̄ meum: qui mordent
dētibus suis et predicāt pacē. Et si q̄s
non dederit in ore eorū quippiā: sancti
ficāt super eum preliū. Propterea nox
vobis pro visione erit: ⁊ tenebre vobis

C pro diuinatione. Et occũbet sol sup p
phetas: et obtenebrabit sup eos dies.
Et cõfundent q̃ vident visiones: ⁊ cõ
fundentur diuini. Et operient omnes
vultus suos: q2 non est responsum dei.
Verũtamẽ ego repletus sum fortitudi
ne spiritus dñi iudicio⁊ virtute: vt an
nunciem iacob scelus suũ: ⁊ israel pec
Ezec.22.f. catũ suũ. Audite hec principes domus
Sophoñ. iacob: ⁊ iudices domus israel: q abo
2.d. minamini iudicium: ⁊ omnia recta p
D uertitis. Qui edificatis sion in sangui
1.q.1.c.indi nibus: ⁊ hierusalẽ in iniquitate. Prin
ces.35.dis. cipes eius in muneribus iudicabãt: et
c.ecclesie. sacerdotes eius in mercede docebant.
Et pphete eius in pecunia diuinabãt:
Hier.26.f. et sup dñm requiescebãt dicẽtes. Nun
g.i.d. quid nõ dñs in medio nostrũ? Non ve
nient sup nos mala? Propter hoc cau
sa vestri sion quasi ager arabitur: ⁊ hie
rusalem quasi aceruus lapidum erit: ⁊
mons templi in excelsa siluarum.

¶ C. S. De aduentu christi ⁊ fide gen
tium: de cõparatione orbis: de cõuer
sione reliquiarũ isrl' p aduẽtu christi:
cõsolatur hierusalẽ: captiuitatẽ baby
lonicã ⁊ liberationẽ ⁊ futuros predi
catores predicit: de reliquijs que pec
cabũtur ⁊ saluabuntur. Cap. iiij.

B
Esa.2.a.

T erit in nouissimo dierũ
mons domus dñi prepara
tus in vertice mõtiũ: ⁊ sub
limis sup colles. Et fluent
ad eum ppli: ⁊ pperabunt
gẽtes multe: ⁊ dicẽt. Veni
te ascẽdamus ad mõtẽ dñi: ⁊ ad domũ
dei iacob. Et docebat nos de vijs suis:
et ibimus in semitis ei9. Q2 de siõ egre
dief lex: ⁊ vbũ dñi de hierlm. Et iudi
cabit inter pplos multos: et corripiet
gentes fortes vsq; in lõginquũ. Et cõ
cidẽt gladios suos in vomeres: et ha
B stas suas in ligones. Nõ sumet gẽs ad
uersus gentẽ gladiũ: ⁊ nõ discet vltra
belligerare. Et sedebit vir subtus vi
neã suã ⁊ subtus ficũ suã: ⁊ nõ erit qui
deterreat: q2 os dñi exercituũ locutuz
est: q2 oẽs populi ambulabũt vnusq̃sq;
in nomine dei sui: nos autẽ ambulabi
mus in noĩe dei nostri in eternum et vl
tra. In die illo dicit dñs: congregabo
C claudicãtem: ⁊ eam quã eieceram colli
gam: ⁊ quã afflixeram consolabor. Et
Iuce.1.c. ponam claudicantẽ in reliquias: ⁊ eã
que laborauerat in gẽtem robustã. Et
regnabit dñs super eos in monte sion:
ex hoc nunc ⁊ vsq; in eternũ. Et tu tur
ris gregis nebulosa filie sion vsq; ad te
veniet: et veniet potestas prima regnũ
filie hierusalem. Nunc quare merore
contraheris? Nũquid rex non est tibi:
aut cõsiliarius tuus perijt. q2 cõprehẽ
dit te dolor sicut parturiẽtem? Dole et
satage filia sion quasi parturiẽs: quia
nunc egredieris de ciuitate: ⁊ habita
bis in regione: ⁊ venies vsq; ad baby
lonem. Ibi liberaberis: ibi redimet te
dominus de manu inimicorum tuorũ.
Et nunc congregate sunt super te gen D
tes multe: que dicunt lapidetur: ⁊ aspi
ciat in sion oculus noster. Ipsi autẽ nõ
cognouerunt cogitationes domini: et
non intellexerũt consilium eius: q2 cõ
gregauit eos quasi fenum aree. Surge
et tritura filia sion: q2 cornu tuum po
nam ferreum: et vngulas tuas ponam
ereas: ⁊ cõminues populos multos: et
interficies dño rapinas eorum: ⁊ forti
tudinem eorum dño vniuerse terre.

¶ C. S. De vastatione hierlm p morte
christi: de natiuitate et magnificentia
christi: de septem pastoribus ⁊ octo pri
matibus: de apostolica predicatione:
et iudeo⁊ exterminatione. Cap. v.

Unc vastaberis filia latro
nis. Obsidionẽ posuerunt B
sup nos: in virga percutient Mat. 2.a.
maxillã iudicis isrl. Et tu Iohe.7.f.
bethleem effrata paruulus
es in milibus iuda. Ex te
mihi egredief q̃ sit dñator in israel: et
egressus eius ab initio a dieb9 eterni
tatis. Propter hoc dabit eos vsq; ad
tps in quo parturiẽs pariet: ⁊ reliquie
fratrũ eius ouertẽtur ad filios isrl. Et
stabit et pascet in fortitudine dñi: in
sublimitate noĩs dñi dei sui: ⁊ cõuertẽ B
tur: q2 nũc magnificabif vsq; ad termi
nos terre. Et erit iste pax assyrijs cũ ve
nerit in terrã nostrã: ⁊ qñ calcauerit i
domibus nostris. Et suscitabimus su
per eum septem pastores: ⁊ octo pma
tes homines. et pascent terram assur
in gladio: et terrã nemroth in lanceis
eius. Et liberabit ab assur cũ venerit i
terram nostram: ⁊ cũ calcauerit in ter
minis nostris. Et erunt reliquie iacob C
in medio populo⁊ multorũ quasi ros
a dño: ⁊ quasi stille super herbã q̃ non
expectat virũ: et non prestolatur filios
hominum. Et erunt reliquie iacob in
gentibus in medio populorum multo
rum: quasi leo in iumentis siluarum: ⁊
quasi catulus leonis in gregib9 peco⁊.

Qui cum transierit et conculcauerit: ⁊
ceperit: non est qui eruat. Et exalta-
bitur manus tua super hostes tuos: et
omnes inimici tui interibunt. Et erit
in die illa: dicit dñs: auferam equos
D tuos de medio tui: ⁊ disperdã quadri-
gas tuas. Et perdã ciuitates terre tue:
et destruam omnes munitiones tuas.
Et auferã maleficia de manu tua: ⁊ di-
uinationes non erunt in te. Et perire
faciam sculptilia tua: et statuas tuas
de medio tui: et non adorabis vltra
opera manuum tuarum: ⁊ euellã lucos
tuos de medio tui. Et conteram ciui-
tates tuas: et faciam in furore: et in in-
dignatione vltionem omnibus genti-
bus que non audierunt.

¶ C.S. De disceptatione domini cum
populo suo: de oblatione acceptabili
domino: de sceleribus populi et affli-
ctionibus eius. Cap. vj.

Udite que dñs loquitur.
A Surge: contende iudicio
aduersum mõtes: ⁊ audiãt
colles vocẽ tuam. Audiãt
Nu.23.b. mõtes iudicium dñi: ⁊ for-
tia fundamẽta terre: quia
iudicium dñi cum populo suo: et cum
israel diiudicabitur. Popule meus qd
feci tibi: aut qd molestus fui tibi. Re-
B spõde mihi. Quia eduxi te de terra egy
pti: ⁊ de domo seruientiũ liberaui te:
et misi ante faciẽ tuam moysen: ⁊ aarõ
et mariam. Popule meus memẽto qso
quid cogitauerit contra te balach rex
moab: et quid responderit ei balaã fi-
lius beor de sethim vsqz ad galgalã: vt
cognosceres iustitias dñi. Quid dignũ
offerã domino? Curuabo genu deo ex-
celso? Nũquid offerã ei holocaustoma
ta: ⁊ vitulos anniculos? Nunquid pla-
C cari potest dñs in milibus arietũ: aut
in multis milibus hircorum pinguiũ?
Nunquid dabo primogenitũ meũ pro
scelere meo: fructum vẽtris mei ꝓ pec-
cato anime mee? Indicabo tibi o ho-
mo qd sit bonũ: ⁊ quid dñs requirat a
te? Utiqz facere iudiciũ ⁊ diligere mise
ricordiã: ⁊ sollicitũ ambulare cũ deo
tuo. Uox dñi ad ciuitatem clamat: ⁊ sa
lus erit timẽtibus nomẽ eius. Audite
tribus. Et quis approbabit illud? Ad
huc ignis in domo impij thesauri iniq
tatis: ⁊ mẽsura minor ire plena. Nun-
quid iustificabo statherã impiam: et
sacceli pondera dolosa? In quibus di-
uites ei⁹ repleti sunt iniquitate: ⁊ ha-
bitantes in ea loquebãtur mẽdaciũ: et
lingua eorum fraudulenta in ore eorũ. D
Et ego ergo cepi percutere te pditiõe
super peccatis tuis. Tu comedes ⁊ nõ
saturaberis: ⁊ humiliatio tua i medio Deu. 28.b.
tui. Et apprehẽdes et non saluabis: et Aggei.i.b.
quos saluaueris in gladiũ dabo. Tu se
minabis ⁊ nõ metes: tu calcabis oliuã
et nõ vngeris oleo: ⁊ mustum ⁊ non bi
bes vinum: ⁊ custodisti precepta amri:
et oẽ opus domus achab: ⁊ ambulasti
in voluptatibus eorum: vt darem te in
perditionem: et habitãtes in ea in sibi
lũ: ⁊ opprobriũ populi mei portabis.

¶ C.S. Plangit propheta quia pauci
sunt iusti: de liberatione hierusalem a
babylonijs: de christo pastore ⁊ popu-
lo nascendo: de ꝯfusione gentiũ ⁊ lau-
de diuine clementie. Cap. vij.

E mihi: quia factus sum si A
cut qui colligit in autũno
racemos vindemie. Non est
botrus ad comedendum:
precoquas ficus desidera-
uit anima mea. Perijt san-
ctus de terra: et rectus in hominibus
non est. Omnes in sanguine insidian-
tur: vir fratrem suum ad mortem vena
tur. Malum manuum suarum dicunt
bonum. Princeps postulat: et iudex in
reddendo est. Et magnus locutus est
desiderium anime sue: et conturbaue-
runt eam. Qui optimus in eis est qua-
si paliurus: et qui rectus quasi spina
de sepe. Dies speculationis tue: visita-
tio tua venit. Nunc erit vastitas eorũ. B
Nolite credere amico: et nolite confi- Mat.10.c.
dere in duce. Ab ea que dormit in sinu
tuo custodi claustra oris tui: quia fili⁹
contumeliam facit patri: et filia con-
surget aduersum matrem suam: nurus
aduersus socrum suam: et inimici ho-
minis domestici eius. Ego autem ad
dominum aspiciam: expectabo deum
saluatorẽ meum. Audiet me deus me⁹.
Ne leteris inimica mea super me: quia
cecidi. Consurgam. Cum sedero in te-
nebris: dominus lux mea est. Iram do-
mini portabo: quoniam peccaui ei: do
nec causam meam iudicet: et faciat iu-
dicium meum. Educet me in lucem: vi-
debo iustitiam eius. Et aspiciet inimi-
ca mea: ⁊ operietur confusione que di-
cit ad me. Ubi est dominus deus tuus?
Oculi mei videbunt eam. Nunc erit in C
conculcationem: vt lutum platearum.
Dies vt edificentur macerie tue. In

die illa lōge fiet lex. In die illa vsq; ad te veniet assur: et vsq; ad ciuitates munitas: et a ciuitatibus munitis vsq; ad flumen: et ad mare de mari: et ad mōtes de mōte. Et terra erit in desolationem p̄pter habitatores suos: et propter fructum cogitationū eorum. Pasce pp̄lm tuū in virga tua: gregē hereditatis tue habitātes solos in saltu. In medio carmeli pascentur basan: et galaad iuxta dies antiquos: s̄m diē egressionis tue de terra egypti. Ostendā ei mirabilia.
D Uidebūt gētes et cōfundētur sup omī fortitudine sua. Ponēt manus sup os: aures eorū surde erūt. Lingent puluerē sicut serpētes: velut reptilia terre turbabūtur de edibus suis. Dn̄m deū nostrum nō desiderabunt: et timebunt te. Quis deus similis tui q̄ aufers iniq̄tatē: et trāsferes pctm̄ reliquiarū hereditatis tue. Nō immittet vltra furorē suū: qm̄ volēs miam est. Reuertet et miserebitur nostri. Deponet iniq̄tates nr̄as: et proijciet in p̄fundum maris omnia peccata nostra. Dabis veritatē iacob: misericordiā abraā: que iurasti patribus nostris a diebus antiquis.

¶ Explicit micheas propheta.

¶ Incipit prologus in Naū p̄phetam.

Naum p̄phetā ante aduētū regis assyriorū: qui populū isrl' captiuū in suā regionē trāstulerat: fuisse hebreorū traditio cōfirmat. Sic q̄dē in fine huius lectionis predicti regis aduētū: idē p̄pheta annunciare mostrat. Sed cū habitatores niniue iona interitū ciuitatis p̄dicante: de diuina ira denūciatā interitū sustinerēt pctorū: et impietatis penitētiam egissent: accepta dei mia grauioribus se criminibus implicuerūt. Qua de causa memoratus p̄pheta spūsancto plenus: iudiciū dei annūcians: ita est locutus. Deus zelans et vlciscēs dn̄s est etc. Iam em̄ decē tribus ab assyrijs ducte fuerāt in captiuitatem sub ezechia rege iuda: sub quo etiā nunc in cōsolatione pp̄li transmigrati aduersum niniuem visio cernitur. Nec erat parua consolatio tā his qui iam assyrijs seruiebāt: q̄ reliquis qui sub ezechia de tribu iuda et bēiamin ab eisdē hostibus obsidebātur: vt audirēt assyrios q̄z a chaldeis esse capiendos: sicut in sequentibus libri huius demonstrabitur.

¶ Item alius prologus.

Sciendum aūt q̄ niniue in nr̄a ligua de hebreo speciosam sonat. Speciosus aūt hic mūdus dicitur. Unde et apud grecos cosmos ab ornatu nomē accepit. Et q̄cūquid nūc aduersus niniuē dr̄ de mūdo figuraliter p̄dicari sentiamus. Quam ob cām et assumptio quā septuaginta interpretes dicūt apud hebreos massa ponit: id est graue onus: eo q̄ eā aduersus quā p̄phetatur premat: nec sinat leuare ceruicē. Simulq; hoc attēdēdum q̄ hec ipsa vel assumptio vel onus vel pondus prophete sit visio. Non em̄ loquitur p̄pheta in extasi: vt mōtanus et priscilla maxillaq; delyrant: sed qđ p̄phetat liber est visiōis intelligētie vniuersa que loquit: et pōdus hostiū faciētis suo pp̄lo visionē. De cōsummatiōe itaq; mūdi s̄m anagogen: cōsolationē sanctorū prophetia texitur: vt quecūq; in mundo vident: quasi pretereuntia et caduca contemnant: et preparent se ad iudicij diem: vbi victor aduersum viros assyrios futurus est dominus.

¶ Prologus explicit.

¶ Incipit argumentum.

Naum cōsolator orbis interpretat. Increpat ciuitatem sanguinū: et post euersionē illius loquitur. Ecce super Naum. i. d.
mōtes pedes euāgelizātis et annunciantis pacem.

¶ Explicit argumentum.

¶ Naum propheta incipit.

¶ C. S. De emulatione dn̄i: et ponitur ad vīdictā cōtra niniuē: et de bonitate dn̄i ad reducēdū captiuitatē isrl': q2 nō de ambulabūt eā assyrij sicut captiuitatē iuda et hierlm̄: sz ipsi igne succēdētur: et sennacherib in tēplo dei sui occidet: et inde reddetur securitas. Cap. j.

Onus niniue. A De pe. dist. 3. c. naum.
Liber visiōis naum helchesei. Deus emulator et vlciscēs dn̄s: vlciscens dn̄s et habēs furorē: vlciscens dn̄s in hostes suos: et irascēs ipse inimicis suis. Dominus patiēs et

magnꝰ fortitudine: ⁊ mādās nō faciet
innocētē. Dñs ī tēpestate ⁊ turbine vie
eiꝰ: ⁊ nebule puluis pedū eiꝰ. Increpās
mare ⁊ exiccās illō: ⁊ oīa flumia ad de-
B sertū deducēs. Infirmatꝰ ē basan ⁊ car
melꝰ: ⁊ flos libani elāguit. Mōtes cō-
moti sūt ab eo: et colles desolati sunt.
Et ꝯtremuit terra a facie eiꝰ: ⁊ orbis:
⁊ oēs habitātes ī eo. Añ faciē indigna
tiōis eiꝰ qs stabit: ⁊ qs resistet ī ira fu
roris eiꝰ? Indignatio eius effusa est vt
ignis: ⁊ petre dissolute sūt ab eo. Bonꝰ
dñs ⁊ ꝯfortās ī die tribulatiōis: ⁊ sciēs
C sperātes ī se. Et ī diluuio ꝑtereūte cō-
De pe. di. 2. summationē faciet loci eiꝰ: ⁊ inimicos
c. sunt plu- eiꝰ ꝑsequenꝫ tenebre. Quid cogitatis
res. §. au- ꝯ dñm? Cōsummationē ipse faciet. Nō
ctoritates. ꝯsurget duplex tribulatio: qꝛ sicut spi-
et ca. quia ne seinuicē ꝯplectunꝫ: sic cōuiuiū corū
hic aliqs. pariter potātiū. Cōsumenꝫ qsi stipula
ariditate plena. Ex te em̄ exibit cogi-
tās ꝯ dñm maliciā: mēte ꝑtractās ꝑua
ricationē. Hec dicit dñs. Si ꝑfecti fue
rit ita ⁊ plures: sic qꝫ attōdenꝫ ⁊ ꝑtrā-
D sibit. Afflixi te: ⁊ nō affligā te vltra. Et
nūc ꝯterā virgā eiꝰ de dorso tuo: ⁊ vin
Esa. 57. g. cula tua dirūpā: et ꝑcipiet sup te dñs.
Nō seminabitur ex noīe tuo amplius.
De domo dei tui interficiā. Sculptile
et cōflatile ponā sepulchꝛū tuū: qꝛ ibo
Esa. 52. b. noratꝰ es. Ecce sup montes pedes euā
Rom. 10. c. gelizantis ⁊ annūciantis pacem. Cele-
bꝛa iuda festiuitates tuas: ⁊ redde vo-
ta tua: qꝛ nō adiiciet vltra vt ꝑtrāseat
in te belial: vniuersus interiit.

¶ Ca. S. De ascensu nabuchodonosor
contra niniuē ⁊ vltione domini: descri
bitur etiā exercitus babyloniorum: et
describiꝫ vastitas niniuē: sub typo mu
lieris captiue verba exprobrātis ad ni
niuē describitur potentia eius. Ca. ii.

A Scendit q dispergat corā
te: q custodiat obsidionē.
Cōtēplare viā: cōforta lū-
bos: robora virtutē valde:
qꝛ sicut reddidit dñs sup-
biā iacob: sic supbiā israel:
qꝛ vastatores dissipauerūt eos: ⁊ ꝓpa-
gines eoꝝ corruperūt. Clypeus fortiū
eiꝰ ignitus: viri exercitus in coccineis.
Ignee habene currus in die ꝑparatio-
nis eiꝰ: ⁊ agitatores eiꝰ cōsopiti sunt.
B In itineribꝰ cōturbati sunt: quadrige
collise sunt in plateis. Aspectꝰ eorum
quasi lāpades: quasi fulgura discurren
tia. Recordabiꝫ fortiū suoꝝ: ruēt in iti
neribꝰ suis. Velociter ascēdet muros
eiꝰ: ⁊ ꝑparabiꝫ vmbꝛaculū. Porte flu-
uioꝝ aperte sunt: ⁊ tēpliū ad solū diru
tū. Et miles captiuꝰ adductꝰ est: ⁊ an-
cille eiꝰ minabanꝫ gemētes vt colūbe:
murmurātes in cordibꝰ suis. Et niniu-
ne qsi piscina aquarū aque eiꝰ: ipsi vero
fugerūt. State state: ⁊ nō est q reuerta C
tur. Diripite argentū: diripite aurū: et
nō est finis diuitiarū ex oībꝰ vasis desi
derabilibꝰ. Dissipata est ⁊ scissa ⁊ dila
cerata est cor tabescēs: ⁊ dissolutio ge-
niculoꝝ: ⁊ defectio in cūctis renibꝰ: et Esaie. 13. b.
facies omnium sicut nigredo olle. Vbi D
est habitaculū leonū: ⁊ pascua catuloꝝ
leonum. Ad quā iuit leo vt ingrederetꝫ
illuc catulus leonis: ⁊ nō ē q exterreat.
Leo cepit sufficiēter catulis suis: ⁊ ne-
cauit leenis suis. Et iplenit ꝑda spelū
cas suas: ⁊ cubile suū rapina. Ecce ego
ad te dicit dñs exercituū: ⁊ succendam
vsqꝫ ad summū quadrigas tuas. Et leū
culos tuos comedet gladius. Et exter-
minabo de terra predā tuā. ⁊ nō audie
tur vltra vox nunciorum tuorum.

¶ C. S. Arguitur crudelitas niniue:
et dispoliatur sicut adultera depꝛehē-
sa: defensio nulla etiā eius est: sed sicut
alexādria q hic describitur: destruetur
tāqꝫ nō munita: ⁊ debilis ppls eiꝰ euo
lat vt locuste: occidenꝫ ꝑncipes eiꝰ: et
erit pessima plaga eius. Capitulū. iii. A

V E ciuitas sanguinū vniuer Ezec. 24. b
sa mendacii dilaceratione Abacu. 2. c
plena. Nō recedat a te rapi
na. Vox flagelli et vox impe
tus rote: ⁊ equi fremētis: ⁊
quadrige feruētis: et eqtis
ascendētis: ⁊ micantis gladii: ⁊ fulgu
rātis haste: ⁊ multitudinis interfecte:
et grauis ruine: nec est finis cadauerū.
Et corruent in corporibꝰ suis propter
multitudinē fornicationū meretricis
speciose et grate: et habētis maleficia:
q vēdidit gētes in fornicatiōibꝰ suis:
⁊ familias in maleficiis suis. Ecce ego
ad te: dicit dñs exercituum: ⁊ reuelabo
pudenda tua in facie tua: et ostendam
in gentibus nuditatem tuam: ⁊ regnis
ignominiam tuam. Et proiiciam super B
te abominationes: et cōtumeliis te af- Esa. 27. a
ficiam: et ponam te in exēplum. Et erit
oīs qui viderit te: resiliet a te: ⁊ dicet.
Vastata est niniue. Quis commouebit
sup te caput? Unde qrā consolatorem
tibi? Nūqd melior es alexādria popu-
loꝝ: q habitat in fluminibus. Aque in
circūitu eius: cuius diuitie mare: aque

muri ei⁹. Ethiopia fortitudo ei⁹ ꝛ egy
ptus: ꝛ nõ ē finis Aphrica ꝛ libies fue
rũt in auxilio tuo: sed ꝛ ipa in trãsmi
C gratiõe ducta est in captiuitatẽ. Par
uuli ei⁹ elisi sunt in capite oĩm viarũ:
ꝛ sup inclytos ei⁹ miserũt sortẽ: ꝛ oẽs
optimates eius ↄstricti sunt in ↄpedib⁹.
Et tu ergo ieb: iaberis ꝛ eris despecta
ꝛ tu q̃res auxiliũ ab inimico. Oẽs mu
nitiões tue sicut ficus cũ grossis suis:
si ↄcusse fuerit cadẽt in os comedẽtis.
Ecce pplš tu⁹: mulieres in medio tui.
Inimicis tuis ad apertionẽ pandet̃ por
ta terre tue: deuorabit ignis vectes
tuos. Aquã pp̃ter obsidionẽ hauri ti
bi: extrue munitiões tuas. Intra in lu
tũ et calca: subigẽs tene laterẽ. Ibi co
D medet te ignis: peribis gladio: deuora
bit te vt bruchus. Congregare ergo vt
bruchus: multiplicare vt locusta. Plu
res fecisti negociationes tuas: q̃ stelle
sint celi. Bruchus expãsus est ꝛ auola
uit. Custodes tui q̃si locuste: ꝛ paruuli
tui quasi locuste locustarũ: q̃ cõsidẽt in
sepib⁹ in die frigoris. Sol ortus est et
auolauerũt: et nõ est cognitus loc⁹ ea
rũ vbi fuerĩt. Dormitauerunt pastores
tui rex assur: sepelient̃ principes tui: la
titauit populus tuus in mõtib⁹: et nõ
est q̃ congreget. Nõ est obscura contri
tio tua: pessima est plaga tua. Oẽs qui
audierũt auditionẽ tuam: cõpresserũt
manum super te: quia super quem non
transijt malicia tua semper.

¶ Naum propheta explicit.

¶ Prolog⁹ i abacuch pphetã incipit.

Uatuor pphete in duode
cim pphetar̃ volumie sũt:
e qb⁹ tres i pncipio lẽma:
id est põdus titulũ habent
naũ: abacuch ꝛ malachias.
Porro zacharias i medio
et circa finẽ duos huiuscemodi ponit
titulos: e qb⁹ vn⁹ est onus ṽbi dñi i ter
ra adrach ꝛ damasci reqei ei⁹: alter in
fine: scꝫ onus ṽbi dñi sup isrl̃. De naũ
oratiõib⁹ tuis iã liber vnus edit⁹ est.
De zacharia ꝛ malachia: si vita comes
fuerit differet̃. Nũc abacuch habemus
in manib⁹: q̃ vel ex eo q̃ amabilis dñi
est vocat̃ amplexatio: vel q̃ in certamẽ
et luctã (et vt ita dicã) amplexũ cũ deo
cõgredit̃: amplexãtis: id est luctantis:
sortitus est nomen. Nullus eñ tam au
daci voce ausus est deũ ad disceptatiõ
nem iustitie prouocare: ꝛ dicere ei. Cur
in rebus humanis ꝛ mũdi istius pom
pa tãta rerũ versat̃ iniquitas: Uocife
rabor ad te vim patiẽs: ꝛ nõ saluabis.
Quare ostẽdisti mihi iniquitatẽ et la
borẽ videre: Lacerata est lex: ꝛ nõ per
uenit vsq₃ ad finẽ iudicium: q: impius
pualet aduersum iustũ: ideo ingredit̃
iudiciũ puersum. Uides q̃ temeraria
vox sit. Et quodammodo blaspheman
tis creatorẽ suũ ad iudiciũ puocare:
et vas fragile aduersus figulũ: cur tale
vel ta'e factũ sit disputare: Necnon et
hoc aĩaduertẽdũ q̃ assumptio vel pon
dus que grauia iã esse diximus: pphe
te vilio est ꝛ aduersum mõtani dogma
puersũ itelligit qð videt: nec vt amẽs
loquitur: nec more insanientium femi
narum dat sine mente sonum. Unde et 1. cor. 14. f.
apostolus iubet: vt si pphetãtib⁹ alijs
alij fuerit reuelatũ: taceant q̃ prius lo
quebantur. Et statim. Nõ est inq̃t dis Ibidem.
sensiõis deus sed pacis. Ex quo intelli
gitur cũ q̃s et volũtate reticet: et alte
ri locũ dat ad loquẽdũ: posse loq et ta
cere cũ velit. Qui iã in extasi: id est in
uitus loquit̃: nec tacere nec loqui i sua
potestate habet. Illud quoq₃ disce: q:
semel a me violẽter exigis: vt q̃si quos
dam gradus ꝛ scalas altiora nitẽti hi
storiã tibi interpreter pphetiã esse cõ
tra babylonem et nabuchodonosor re
gem chaldeor̃: vt quomodo prior pro
pheta naum quẽ abacuch sequitur: va
ticinium habuit cõtra niniuen et assy
rios qui vastauerũt decem tribus: que
vocãtur israel: ita abacuch prophetiã
habeat aduersus babylonem et nabu
chodonosor a quibus iudas ꝛ hierusa
lem templũq₃ subuersa sunt. Et vt scis
as eo tpe fuisse abacuch quo iã due tri
bus q̃ vocabant̃ iuda: ducte erãt in ca
ptiuitatẽ daniel docere te poterit: ad Danie. 14. f.
quẽ in lacũ leonũ abacuch cum prãdio
mittit̃. Quanq̃ apud hebreos hec ipsa
nõ legat̃ historia. Igit̃ siue q̃s recipiat
scripturã illã: siue non recipiat vtrũq₃
pro nobis est. Aut eñ iã recipit: ꝛ post
factã rẽ liber abacuch texit̃. Aut si nõ
recipit quasi ppheta scribit que vẽtu
ra cognoscit. Interim ſm literã causat̃
aduersus deũ ppheta: cur nabuchodo
nosor tẽplũ dei vastet ꝛ iudam: cur hie
rusalẽ quõdã vrbs dñi destruat̃: quare
clamet pplš ꝛ nõ audiat̃. Uociferetur
ad dñꝫ oppssus a chaldeis: ꝛ nõ salue

tur: quare etiã ipse pphetavel popul⁹
ex cuius persona loquitur ad hoc vixe
rit: et huc usq; pduct⁹ sit: vt iniqtatem
hostiũ et suũ laborẽ viderit cur in iusti
tia pualeat aduersũ se: et hec dicit pre
Dan.3.c. mẽtis angustia: nesciẽs aurum in igne
cõflari et tres pueros de camino ignis
puriores exisse ꝙ intrauerãt. Siue hoc
generaliter accipe possum⁹: ꝙ ex per
sona humane impatiẽtie loquat: vt in
querulã vocẽ et plenã doloris erumpat
Abac.1.b. dicẽs. Quare respicis cõtẽptores: et ta
ces pculcãte impio iustiorẽ se? Hec au
tem loquit nesciẽs iudicia dei inuesti
gabilia: et pfundũ diuitiarũ sapiẽtie
et sciẽtie eius quod nõ ita videat deus
vt videt homo. Homo tm̃ presentia re
spicit: de⁹ futura et eterna cognoscit.
Et quomodo si egrotans et estuans fe
bribus: aquã frigidam postulet et dicat
ad medicum. Uim patior: crucior: vro
et examinor: vsq; quo medice clamabo
et nõ exaudies. Et respõdeat ei sapiẽ
tissim⁹ et clemẽtissim⁹ medicus. Scio
quo tẽpore dare debeã quod postulas.
Nõ misereor modo: q: mia ista crudeli
tas est: et voluntas tua contra te petit.
Ita et deus noster sciens clementie sue
pondera atq; mensuras interdum non
exaudiuit clamantẽ: vt eũ probet: et ma
gis puocet eum ad rogandum: et quasi
igne excoctũ iustiorem et puriorem fa
ciat. Quod intelligens apl's sm̃ id qd mi
sericordiam consecutus est a domino:
ait. Sed nõ deficimus. Et benedicim⁹
2.cor.4.a. dominũ in omni tẽpore. Et scit ꝙ qui
ps.33. perseuerauerit vsq; in finẽ: hic saluus
Mat.10.e erit: et gloriatur in labore et dolore. Et
24.b. cum hieremia dicit. Tribulationem et
miseriam inuocabo: vt quomodo alius
inuocat deum: sic sanctus vir et bella
tor inuictus ad exercendum se et pro
bandum tribulationem et miseriã in
uenire desiderat.

¶ Prologus explicit.

¶ Argumentum incipit.

Bacuch luctator fortis et
rigidus stat sup custodiam
suam: et figit gradum super
munitionem: vt christum in
cruce contempletur et di
cat. Operuit celos gloria ei⁹: et laudis
eius plena est terra. Splendor eius vt
Apoc.3.a. lux erit: cornua in manib⁹ eius: ibi ab
scondita est fortitudo eius.

¶ Argumentum explicit.

¶ Abacuch propheta incipit.

¶ C. S. Disceptatio pphete cum deo
de flore maloꝝ: rñdet dñs: de potẽtia
chaldeorũ et ruina ipsorum: et muni
tiõe nabuchodonosor: propheta intel
ligens iustitiam dei et clementiam: ex
nimia impatientia adhuc disputat cũ
deo pro illis qs nabuchodonosor pre
datur et deuorat.

Capitulum. j.

Onus quod A
vidit abacuch pro Job.19.a.
pheta. Usq; quo dñe
clamabo: et nõ exau
dies. Uociferabor
ad te vim patiẽs: et
nõ saluabis. Qua Job.2.a.
re ostẽdisti mihi ini
quitatẽ et laborẽ: videre pdã et iniusti
tiã ɔtra me. Quare respicis contẽpto Hier.12.a.
res et taces: cõculcãte impio iustiorem
se? Et facies hoĩs quasi pisces maris:
et quasi reptilia nõ habẽtia ducem. Et
factum est iudiciũ et cõtradictio potẽ
tior. Propter hoc lacerata est lex: et nõ
peruenit vsq; ad finẽ iudiciũ: quia im
pius preualet aduersus iustũ: propter B
ea egredit iudiciũ puersum. Aspicite Actu.13.f.
in gentib⁹ et videte: et admiramini et
obstupescite: quia opus factum est in
diebus vestris: quod nemo credet cum
narrabitur. Quia ecce ego suscitabo
chaldeos gentem amaram et velocem:
ambulantem super latitudinem terre:
vt possideat tabernacula nõ sua. Hor
ribilis et terribilis est: ex semetipsa iu
diciũ et onus ei⁹ egredietur. Leuiores
pardis equi eius: et velociores lupis ve
spertinis: et diffundẽtur equites eius.
Equites nanq; eius de longe venient:
volabunt quasi aquila festinans ad co C
medendum. Omnes ad predã venient:
facies eorum ventus vrens. Et congre
gabit quasi arenã captiuitatem: et ipse
de regibus triumphabit: et tyranni ri
diculi eius erunt. Ipse super omnẽ mu
nitionẽ ridebit: et cõportabit aggerẽ:
et capiet eam. Tunc mutabit spiritus
et pertransibit: et corruet. Hec est forti
tudo eius dei sui. Nũquid nõ tu a prin
cipio domine deus meus: sancte me⁹:
et nõ moriemur? Dñe in iudicium po
suisti eũ: et fortem vt corriperes funda
sti eũ. Mundi sunt oculi tui ne videas D

malum: ⁊ respicere ad iniq̇tatē nō po-
teris. Quare non respicis sup iniq̄ agē
tes: et taces deuorante impio iustiorē
se? Et facies hoīs q̄si pisces maris: et
q̄si reptile nō habēs p̄ncipē. Totū i ha
mo sublevavit: traxit illō i sagena sua
et ɔgregauit in rete suū. Sup hoc leta
bit ⁊ exultabit: ꝓpterea imolabit sage
ne sue: ⁊ scrificabit reti suo. Qꝛ in ip̄is
incrassata ē pars eiꝰ: ⁊ cibꝰ eiꝰ electus.
Propter hoc ergo expādit sagenā suā
et semper interficere gentes nō cessat.
¶ Ca. S. Stat ꝓpheta sup custodiam
suā vt videat q̄d sequat̄ post euersionē
ꝑplī ⁊ tēpli: de aduētu xp̄i: describit in
supbia sua nabuchodonosor: ꝓphetat̄
ꝓpter auaritiā: ꝓpter cruētā edifica-
tionem: propter inebriationem sede-
chie: propter idola. Capitulum. ij.
A
Esaie. 21. c.
Uper custodiā meā stabo: et
figā gradū sup munitionez.
Et contēplabor vt videā q̄d
dicat̄ mihi: ⁊ q̄d respōdeam
ad arguētē me. Et r̄ndit mi
hi dn̄s: ⁊ dixit. Scribe visum: et expla
na eū sup tabulas: vt percurrat q̄ lege
Esaie. 21. a rit eū. Qꝛ adhuc visus ꝓcul: ⁊ appare-
Rom. 10. b. bit in finē ⁊ non mētiet̄. Si morā fece
Hebr. 10. g. rit expecta illū: qꝛ veniēs veniet: et nō
De pe. dist. tardabit. Ecce q̄ icredulus ē: ⁊ nō erit
4. ca. in do recta aīa eiꝰ in semetipso. Justus autē
mo. in fide sua viuet. Et quō vinū potantē
decipit: sic erit vir supbꝰ: ⁊ nō decora-
B bitur. Qui dilatauit q̄si infernus aīaz
suā: ⁊ ipse q̄si mors ⁊ nō adimplet̄. Et
ɔgregauit ad se oēs gētes: ⁊ coacerua-
uit ad se oēs pplos. Nunq̄d nō oēs isti
sup eum parabolā sumēt: ⁊ loquelam
enigmatū eiꝰ? Et dicet̄. Ue ei q̄ multi-
plicat nō sua. Usq̄quo ⁊ aggrauat ɔ se
densum lutū? Nunq̄d nō repēte ɔsurgēt
q̄ mordeāt te? Et suscitabunt̄ laceran-
tes te: ⁊ eris in rapinam eis. Qꝛ tu spo
liasti gētes multas: spoliabūt te oēs q̄
reliqui fuerint de pplis: ꝓpter sangui
nē hoīs ⁊ iniquitatē terre ciuitatis: et
C oīm habitātiū in ea. Ue q̄ ɔgregat aua
ritiā malā domui sue: vt sit in excelso
nidus eiꝰ: ⁊ liberari se putat de manu
Eze. 24. b. mali. Cogitasti confusionē domui tue:
Nau. 3. a. cōcidisti pplos multos: ⁊ peccauit aīa
tua. Qꝛ lapis de pariete clamabit: ⁊ li
gnū qd̄ inter iuncturas edificiorū est:
r̄ndebit. Ue qui edificat ciuitatē i san-
guinibꝰ: et preparat vrbē in iniq̄tate.
Nunq̄d nō sunt hec a dn̄o exercituum.
Laborabunt eīm populi in multo igne:
et gētes in vacuū: et deficiēt. Qꝛ reple
bit terra vt cognoscant gloriā dn̄i: q̄si
aque operiētes mare. Ue q̄ potum dat
amico suo mittēs fel suū: ⁊ inebriās vt
aspiciat nuditatē eiꝰ. Repletꝰ est igno D
minia ꝓ gloria. Bibe tu quoq̄ ⁊ conso
pire. Circūdabit te calix dextere dn̄i: ⁊
vomitus ignominie sup gloriam tuaz.
Qꝛ iniquitas libani operiet te: ⁊ vasti
tas aīaliū deterrebit eos: de sanguini-
bus hoīs ⁊ iniq̄tate terre et ciuitatis:
et oīm habitantiū in ea. Quid prodest
sculptile: qꝛ sculpsit illud fictor suus:
cōflatile ⁊ imaginē falsam: qꝛ sperauit
in figmēto fictor eiꝰ: vt faceret simula-
cra muta? Ue q̄ dicit ligno: expergisce-
re: surge lapidi tacēti. Nunq̄d ipse do-
cere poterit? Ecce iste copertꝰ est au-
ro ⁊ argēto: ⁊ oīs spūs nō est in visceri
bus eius. Dn̄s autem in templo sancto Ps. 10. a.
suo: sileat a facie eius omnis terra.
¶ Oratio abacuch prophete pro igno-
rantijs. Capitulum. iij.

Omine audiui auditionez A
tuā: et timui. Dn̄e opꝰ tuū:
in medio annoꝝ viuifica il
lud in medio annorū notū
facies: cū iratus fueris mie
recordaberis. Deus ab au-
stro veniet: ⁊ sanctus de monte pharā.
Operuit celos gloria eius: ⁊ laudis eiꝰ
plena est terra. Splendor eius vt lux
erit: cornua in manibꝰ eiꝰ. Ibi abscōdi
ta est fortitudo eiꝰ: ante faciē eius ibit
mors. Egredietur diabolus ante pedes B
eius stetit: ⁊ mēsus est terram. Aspexit
et dissoluit gētes: ⁊ cōtriti sunt mōtes
scli. Incuruati sunt colles mūdi: ab iti
neribꝰ eternitatis eiꝰ. Pro iniq̄tate vi
di tētoria ethiopie: turbabunt̄ pelles
terre madiā. Nunq̄d in fluminibꝰ ira-
tus es dn̄e: aut in fluminibꝰ furor tuꝰ:
vel in mari indignatio tua? Qui ascē
dis sup equos tuos: ⁊ quadrige tue sal
uatio. Suscitans suscitabis arcū tuū:
iuramēta tribubꝰ q̄ locutꝰ es. Fluuios
scindes terre: viderūt te aq̄ ⁊ doluerūt
mōtes: gurges aquarum trāsijt. Dedit
abyssus vocē suā: altitudo manus suas
leuauit. Sol ⁊ luna steterūt in habita
culo suo: in luce sagittarū tuarū ibūt:
in splēdorē fulgurātis haste tue. In fre C
mitu ɔculcabis terrā: ⁊ i furore obstu-
pefacies gētes. Egressus es in salutem
populi tui: in salutē cū xp̄o tuo. Per-
cussisti caput de domo impij: denudasti
fundamenta eius vsq̄ ad collum. Ma-

ledixisti sceptris eius: capiti bellatorum eius: venientib⁹ vt turbo ad dispergendū me. Exultatio eorum: sicut eius q̄ deuorat pauperē in abscōdito. Uiā fecisti in mari equis tuis: in luto aquarum multarum. Audiui et conturbatus est venter meus: a voce contremuerunt labia mea. Ingrediatur putredo in ossibus meis: et subter me scateat. Ut requiescam in die tribulationis: vt ascēdam ad populum accinctum nostrū. Ficus enim non florebit: et non erit germē in vineis. Mentietur opus oliue: et arua non afferent cibū. Abscindetur de ouili pecus: et non erit armentum in presepib⁹. Ego aūt in dn̄o gaudebo: et exultabo in deo iesu meo. De⁹ dn̄s fortitudo mea: et ponet pedes meos quasi ceruorū. Et super excelsa mea deducet me victor in psalmis canentem.

¶ Abacuch propheta explicit.

¶ Prolog⁹ i sophoniā ppbetā icipit.

Amos. 7. b

Tradunt hebrei cuiuscun prophete pater aut auus ponatur i titulo: ipsos q̄ ppbetas fuisse. Uñ et amos vnū de duodecim pphetis: q̄ dicit. Nō sum ppheta nec filius pphete: sz pastor caprarū: vellicās sycomoros: patris nomē in titulo nō habere. Hoc si verum est: sophonias propheta: qui nomine (vt ita dicam) pphetico et gloriosa maiorum suorū stirpe generatus est. Habuit enim patrē chusi: auum godoliā: proauū amariam: atauū ezechiam: et talem quadrigā ipse velut extremus auriga compleuit. Nomē sophonie: alij speculam: alij arcanum domini transtulerūt. Siue igitur specula: siue abscōditum dn̄i interpretet: vtrunq propbete conuenit. Dicit em ad ezechielē. Fili hois: speculatorē te

Ezech. 3. d posui domui isrl. Iste ergo propheta q̄ erat i specula et in sublimib⁹ constitut⁹: et nouerat mysteria dn̄i: fili⁹ erat chusi: q̄ interpretat humilitas. Habebat q̄z auum godoliam: qui dicit magnitudo dn̄i: et proauū amariam: qui et ipse vertitur in sermonē dn̄i: et atauū ezechiā qui sonat fortitudo dn̄i. De fortitudie itaq dn̄i natus est sermo dn̄i: et de sermone dn̄i nata ē magnitudo dn̄i: et de magnitudine domini nata est humilitas: vt cum venerit aliquis ad perfectum dicat. Quia non sum dignus vocari apostol⁹. Et illud in psalmis. Do- 1. cor. 15. b. mine non est exaltatum cor meum: neq ps. 130. elati sunt oculi mei. Iosiaz regem iude cuius temporibus sophonias prophetasse inuenitur: deo pre omnibus regibus iude placuisse: historia q̄rti libri 4. reg. 23. f. regum et secundi paralipomenō demōstrat. Iosias simulacra que pater suus amon: vel auus manasses in tēplo dei collocauerat deiecta comminuisse mōstrātur. In quibus etiā serpētem eneū a moyse factū est: cui errori induct⁹ populus superstitione idolorum detētus admiserat. Idem custodisse pascha: et intermissis tēporib⁹ multis solus celebrasse mōstratur. Ideo de⁹ per prophetam tēporib⁹ memorati regis q̄ uentura erāt: ostendēs gentib⁹ quidem lectione cōprehensis affuturū iudicium: populo vero israel salutē et ciuitati hierusalē restaurationē: tūc temporis tribuendā textu lectiōis denunciauit.

¶ Prologus explicit.

¶ Argumentum incipit.

Sophonias speculator et archanorum dei cognitor: audit clamorē a porta piscium et eiulatū a secūda: et cōtritionem a collibus. Indicit quoq vlulatum habitatoribus pile: quia cōticuit omnis populus chanaā: disperierunt vniuersi qui inuoluti erant argento. Sophon. 1. b.

¶ Argumentum explicit.

¶ Sophonias propheta incipit.

¶ C. S. De interitu hierlm ppter idola: et de interitu mundi propter peccata: de die iudicij. Capitulum. j.

Uerbum domini qđ factū ē ad sophoniā filiū chusi: filii godolie: filij amarie: filij ezechie in diebus iosie filij ammō regis iuda. Cōgregās cōgregabo oia a facie terre: dicit dn̄s: cōgregās hoiem et pecus: cōgregās volatilia celi et pisces maris. Et ruine impiorum erūt: et disperdam hoies a facie terre: dicit dn̄s. Et extendam manū meam super iudā: et super oēs habitantes hierlm:

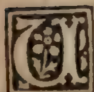
B et disperdã de loco hoc reliquias baal
et noĩa editnoꝝ cũ sacerdotib⁹: et eos
q̃ adorãt sup tecta militiã celi: ⁊ ado-
rãt ⁊ iurãt in dño: ⁊ iurant in melchõ:
et q̃ auertũtur de post tergũ dñi: ⁊ qui
nõ quesierãt dñm: nec inuestigauerunt
eũ. Silete a facie dñi dei: qꝛ iuxta est
dies dñi. Qꝛ ꝑparauit dñs hostiã: scti-
ficauit vocatos suos. Et erit in die ho
stie dñi visitabo sup principes: et sup
filios regis: ⁊ super oẽs q̃ induti sunt
veste peregrina. Et visitabo sup oẽm q̃
arrogãter ingreditur super limẽ ĩ die
C illa: q̃ cõplent domũ dñi dei sui iniqui
tate ⁊ dolo. Et erit ĩ die illa: dicit dñs:
vox clamoris a porta pisciũ: ⁊ vlulat⁹
a scđa: ⁊ otritio magna a collib⁹. Ulu-
late habitatores pilę. Cõticuit oĩs po
pulus chanaan: disperierunt oẽs inuo
luti argento. Et erit in tp̄e illo scruta
bor hierlm in lucernis: ⁊ visitabo sup
viros defixos in fecib⁹ suis: qui dicunt
in cordib⁹ suis. Nõ faciet bene dñs: et
non faciet male. Et erit fortitudo eoꝝ
in direptionẽ: ⁊ dom⁹ eoꝝ in desertũ.
Amos.5.c Et edificabunt domos: et non habita-
D bunt: ⁊ plantabunt vineas: ⁊ nõ bibẽt
vinũ earũ. Iuxta est dies dñi magnus:
iuxta est et velox nimis. Uox diei dñi
amara: tribulabit ibi fortis. Dies ire
dies illa: dies tribulatiõis ⁊ angustie:
dies calamitatis ⁊ miserie: dies tene-
brarũ ⁊ caliginis: dies nebule ⁊ turbi-
nis: dies tube ⁊ clãgoris sup ciuitates
munitas: ⁊ super angulos excelsos. Et
tribulabo hoies ⁊ ambulabũt vt ceci:
qꝛ dño peccauerũt: ⁊ effundet sanguis
eoꝝ sicut humus: et corpora eorũ sicut
Ezech.7.c stercora. Sꝫ ⁊ argẽtũ eorũ et aurũ eoꝝ
nõ poterit liberare eos in die ire dñi.
In igne zeli eius deuorabit oĩs terra:
qꝛ cõsummationẽ cum festinatione fa-
ciet cunctis habitantibus terram.

¶ Ca.ij. Prouocat gens ad pniam vt
irã dei effugiat: ꝑdicat vastitas vrbiũ
palestine: ⁊ redit⁹ iudeoꝝ de captiuita
te babylonis: de destructione moab et
amalech: qꝛ iudeis insultauerũt: de de
structiõe ethiopum: assyrioꝝ ⁊ niniue
ciuitatis p nabuchodonosor. Capi.ij.

B Onuenite: congregamini
gens nõ amabilis: priusq̃
pariat iussio ⁊ visio q̃si pul
uerẽ trãseuntẽ diẽ: anteq̃
veniat super vos ira furo-
ris dñi: anteq̃ veniat sup
vos ira idignatiõis dñi. Querite dñm
oẽs mãsueti terre: qꝛ iudiciũ ei⁹ estis
operati: q̃rite iustũ: q̃rite mansuetũ si
quo modo abscõdamini in die furoris
dñi: qꝛ gaza destructa erit: ⁊ ascalon in
desertũ. Azotũ in meridie eiicient: et a-
charõ eradicabit. Ue q̃ habitatis funi-
culum maris: gẽs perditorũ. Uerbum B
dñi sup vos chanaan terra philistino-
rũ: ⁊ disperdã te ita vt nõ sit inhabita
tor. Et erit funicul⁹ maris requies pasto
rũ: ⁊ caule pecorũ. Et erit funicul⁹ ei⁹
q̃ remãserit de domo iuda. Ibi pascen
tur in domib⁹ ascalonis: ad vesperã re
quiescent: qꝛ visitabit eos domin⁹ de⁹
eorum: et auertet captiuitatẽ eorum.
Audiui opprobrium moab: ⁊ blasphe
mias filioꝝ ammõ que exprobrauerãt
populo meo: ⁊ magnificati sunt super
terminos eorꝫ. Propterea viuo ego: C
dicit dñs exercituum deus israel: quia
moab vt sodoma erit: et filij amon q̃si
gomorra: siccitas spinarũ et acerui sa-
lis et desertum vsq; in eternum. Reli-
quie populi mei diripient eos: residui
gentis mee possidebunt illos. Hoc eis
eueniet pro superbia sua: qua blasphe-
mauerũt: et magnificati sunt super po
pulũ domini exercituũ. Horribilis do
minus super eos: ⁊ attenuabit omnes
deos terre. Et adorabũt eũ viri de lo- D
co suo: omnes insule gentium. Sed et
vos ethiopes īterfecti gladio meo eri-
tis. Et extendet manũ suã super aqui-
lonem: ⁊ perdet assur: ⁊ ponet specio-
sam in solitudinẽ ⁊ in inuium: ⁊ quasi
desertũ. Et accubabunt in medio eius
greges omnes bestie gẽtium: ⁊ onocro
talus ⁊ hericius in liminib⁹ eius mora
bũtur. Uox cantantis in fenestra: cor-
uus in superliminari: quoniã attenua
bo robur ei⁹. Hec est ciuitas gloriosa
habitans in confidentia: que dicebat
in corde suo. Ego sum: et extra me non
est alia amplius: quomodo facta est in
desertũ cubile bestie? Oĩs q̃ trãsit per
eam sibilabit: ⁊ mouebit manũ suam.

¶ C.iij. Increpat hierlm de pctis suis
q̃ culpas suas ⁊ vindictas dei nõ itelle
xerit: ad vocẽ ꝓphetarũ non penituit.
felicitatẽ ei⁹ admirabũtur aduersarij
sui: de resurrectione dñi ⁊ humilitate
fideliũ: arguit synagoga q̃ conuersis
gẽtib⁹ nõ est cõuersa: q̃re secabitur: ⁊ nõ
exaltabit: sed reliquie saluabunt: iubi
let ecclesia: non timeat: quia dñs eam
saluabit: ⁊ letificabit: ⁊ auferet oppro
brium eius. Capitulum.iij.

B
E prouocatrix et redēpta ciuitas: columba. Nō audi uit vocē: τ nō suscepit disci plinā. In dn̄o nō est cōfisa: ad deū suū nō appropinq̄ nit. Principes ei⁹ ī medio
Ezec. 22.f. miche. 4.d. ei⁹ quasi leones rugiētes. Iudices ei⁹ lupi vespere: non relinquebāt ī mane. Prophete ei⁹ vesani: viri īfideles. Sa
81.di.c.opz 1.q.1.ca.sa cerdotes. cerdotes ei⁹ polluerunt sanctū: iniuste egerūt ꝯ legē. Dn̄s iustus in medio ei⁹: nō faciet iniquitatē. Mane mane iudi ciū suū dabit ī luce: τ nō abscōdet. Ne sciuit autē iniquus ꝯfusionē. Disperdidi gētes: τ dissipati sunt anguli eoꝝ. De sertas feci vias eoꝝ: dū nō ē q̄ trāseat. Desolate sunt ciuitates eoꝝ: nō rema
B nente viro: neq̧ vllo habitatore. Dixi attamē timebis me: suscipies disciplī nā. Et nō peribit habitaculū ei⁹: ppter oīa in q̄b⁹ visitaui eā. Uerūtn̄ diluculo surgētes: corruperūt oēs cogitatio nes suas. Quapropter expecta me: di cit dn̄s: in die resurrectiōis mee ī futu rū: q̄r iudiciū meū vt cōgregē gētes et colligā regna. Et effundā sup eos indi gnationē meā: oēm irā furoris mei. In igne em̄ zeli mei deuorabit oīs terra.
S.1.b. Quia tunc reddā populis labiū electū: vt inuocēt oēs nomen dn̄i: et seruiant ei humero vno. Ultra flumina ethio pie: inde supplices mei filij dispersoꝝ meorū deferēt munus mihi. In die illa non cōfunderis super cunctis adinuē tionibus tuis: quib⁹ preuaricata es in
C me. Quia tunc auferam de medio tui ma gniloquos superbie tue: τ nō adijcies exaltari amplius in mōte sancto meo. Et derelinquā in medio tui populum pauperē et egenū: τ sperabunt in nōie dn̄i. Reliquie israel nō faciēt iniquita tem: nec loquent mendaciū: τ nō inue niet in ore eoꝝ lingua dolosa. Quoniā ipsi pascent τ accubabūt: τ nō erit q̄ exter reat. Lauda filia syō: et iubila isrl̄. Leta re et exulta ī oī corde filia hierl̄z. Ab stulit dn̄s iudiciū tuum: auertit inimi cos tuos. Rex israel dn̄s in medio tui: nō timebis malū vltra. In die illa dice
D tur hierl̄m. Noli timere syon: nō dissol uant man⁹ tue. Dn̄s de⁹ tuus in medio tui fortis: ipse saluabit. Gaudebit sup te in leticia: silebit in dilectiōe tua: et exultabit sup te in laude. Nugas q̄ a le ge recesserāt cōgregabo: q̄r ex te erant vt nō vltra habeas sup eis opprobriū. Et ecce ego interficiā omnes qui affli xerūt te in tpe illo: τ saluabo claudicā tem: et eā que eiecta fuerat cōgregabo. Et ponam eos in laudem et in nomē: miche. 4.b
et in omni terra confusionis eorum: in tēpore illo quo adducam vos: τ in tem pore quo cōgregabo vos. Dabo em̄ vos in nomēt in laudē oīb⁹ populis terre: cum conuertero captiuitatem vestram coram oculis vestris: dicit dominus.

¶ Sophonias propheta explicit.

¶ Prologus in aggeū pphetā incipit.

Ieremias ppheta ob eūm piurij sedechie regis (vt hi storia libri scdi paralipo menō indicat) q̄ fidē pmis sam nabuchodonosor regi chaldeoꝝ non seruauerat: 2.pal.36.c
ppl̄m isrl̄ refert: cōmemorato rege hie rusalē: expugnata hierl̄m captiuū ī ba bylonē fuisse pductū. Sed cū memora tus ppl̄s multis in tpib⁹ idolis seruiē do: etiā effusiōe sanguinis innocētum se grauiter impiasset: volēs de⁹ genera tionē vniuersam eiusdem ppl̄i ob cās memoratas penit⁹ deperire: septuagin ta annoꝝ captiuitatē eūdē ppl̄m in re gno chaldeoꝝ statuit sustinere: hac ra tiōe: vt cōpleto numero annoꝝ nouus ppl̄us a memoratis pctis immunis ad renouationē hierl̄m pueniret. Sexage simo itaq̧ scdo anno regno chaldeorū subuerso cui adhuc octo anni restabāt ad regnandū: qđ etiā sexta visio danie lis ostēdit: cū propter causam sacrile gij: q̄ in eadem visiōe continetur fuisse extinctū: dari⁹ q̄ medis imperabat: vt septima visio danielis ostēdit: memo ratus ī regno successit. Cuius pmo an no regni: vt decima visio danielis ma nifestat: daniel supputatis ānis vidēs appropinquare tempus reuersionis q̄ p hieremiā fuerat pmissa: orās tā pro se q̄ p pplo: eandē promissionē a deo postulabat impleri: cui per archāgelū gabrielē in eadē visiōe iuxta pces eius dem vniuersa completa esse: de⁹ dixit. Nā moriēte supradicto dario rege me doꝝ: τ succedēte ī regno cyro rege psa rū: pmissiōe dei cōpleta per eundē re gem populūq̧ isrl̄ in hierl̄m reductū: historia scdi libri paralipomenō τ ini tiū esdre pphete confirmāt. Cumq̧ a populo israel τ a senioribus templum dei edificari cepisset: mortuo cyro rege

ac regnāte dario rege psarū: q̄ memo-
rato cyro successerat: vicine gētes ciui-
tatis hierl'm (vt idem esdras refert) re-
staurationē tēpli et ciuitatis resistēdo
impedire ceperūt. Qua ratiōe deterri-
tus populus israel reparationē supra-
dicti tēpli dñi: necdū iuxta pmissionē
cōcessam esse credebat. Propter qd̄ in
scdo anno regni memorati darij regis
psarū: aggeus pphēta a deo missus ad
zorobabel: qui de tribu iuda erat: q̄ po
testatem regni suscepturus erat: et Je-
sum filium iosedech summuz sacerdo-
tem admonet: vt credant completo nu
mero annorū tp̄s restaurationis hierl'm
aduenisse. Hoc etiā addito: ne incredu
litatē ppl'i vellēt imitari: de quo deus
per eū dixit. Pp'ls hic dicit. Nondū ve
nit tp̄s vt edificet̄ domus dei. Oīa aūt
que textu huius pphetie continent̄: re-
uersionem populi: edificationē tēpli:
renouationez ciuitatis: obseruationē
sacerdotalem: et interitum regnorum
gentium exterarum significant.

¶ Prologus explicit.

¶ Argumentum incipit.

Ggeus festinus et letus q̄ se-
minauit in lachrimis vt in
gaudio meteret: destructū tē
plū reedificat: deūq3 patrē i-
ducit loquentē. Adhuc vnuz
modicū est: ⁊ ego cōmouebo celū ⁊ ter
rā: mare ⁊ aridā: ⁊ mouebo oēs gētes:
et veniet desideratus cūctis gentibus.

¶ Argumentum explicit.

¶ Aggeus propheta incipit.

¶ C. S. Aggeus excitat pncipes ⁊ po-
pulum ad edificationē templi: et pro-
pter dilationem edificij dicit ppl'm af-
fluere incōmodis: zorobabel ⁊ iesus fi-
lius iosedech inchoant opus. Cap. j.

A

In anno se-
cūdo darij regis: in
mēse sexto: i die vna
mēsis factū est vbū
dñi i manu aggei p
phete ad zorobabel
filiū salathiel ducē
iuda: ⁊ ad iesū filiū
iosedech sacerdotē magnū dicēs. Hec
ait dñs exercituū: dicēs. Pp'lus iste di-
cit. Nōdū venit tp̄s dom⁹ dñi edifican
de. Et factū ē vbū dñi i manu aggei p-
phete dicēs. Nūqd tp̄s vobis est vt ha-
bitetis i domib⁹ laqueatis: ⁊ dom⁹ ista
deserta. Et nunc hec dicit dñs exerci-
tuū. Ponite corda vr̄a sup vias vr̄as. B
Seminastis multū: ⁊ itulistis par. Co Deute. 8. d.
medistis: ⁊ nō estis saciati. Bibistis: et miche. 6. d.
nō estis inebriati. Operuistis vos: ⁊ nō
estis calefacti. Et q̄ mercedes ɔgregauit:
misit eas in sacculū ptusum. Hec dicit
dñs exercituū. Ponite corda vr̄a super
vias vr̄as. Ascēdite i mōtē: portate li-
gna: et edificate domū: et acceptabilis
mihi erit: ⁊ glorificabor dicit dñs. Respe C
xistis ad āplius: ⁊ ecce factū ē min⁹. Et
intulistis in domū: ⁊ exufflaui illud: q̄
ob cām dicit dñs exercituū. Qr domus
mea deserta ē: ⁊ vos festinatis vnusq̄sq3
i domū suā. Propter hoc sup vos phi-
biti sunt celi ne darēt rorē: ⁊ terra phi
bita est ne daret germē suū. Et vocauit
siccitatē sup terrā: ⁊ sup montes: ⁊ sup
triticū: ⁊ sup vinū: ⁊ sup oleū: et q̄cūq3
pfert humus: ⁊ sup hoīes: ⁊ sup iumēta:
⁊ sup oēz laborē manuū. Et audiuit zo D
robabel fili⁹ salathiel: ⁊ iesus fili⁹ iose
dech sacerdos magn⁹: ⁊ oēs reliq̄ ppl'i
vocē dei sui: ⁊ vba aggei pphe: sicut mi
sit eū dñs de⁹ eoꝝ ad eos: ⁊ timuit oīs
pp'ls a facie dñi. Et dixit agge⁹ nūci⁹
dñi: de nunciis dñi: pp'lo dicēs. Ego vo
biscū sum: dicit dñs. Et suscitauit de⁹
spm̄ zorobabel filij salathiel ducis iu-
da: ⁊ spm̄ iesu filij iosedech sacerdotis
magni: ⁊ spm̄ reliquoꝝ de omni popu
lo: ⁊ ingressi sunt: ⁊ faciebāt opus i do
mo domini exercituum dei sui.

¶ C. S. Cōuertunt̄ pncipes ⁊ pp'ls: et
dei auxiliū eis promittit̄: prophetatur
aduentus christi ecclesie maior q̄ syna
goge: propter negligentiam edificādi
tēplū dicit omnia opera eoꝝ polluta:
et famē et plagas venisse: et post cepto
opere apparētib⁹ signis vbertatē pro-
mittit: de aduētu christi ⁊ humiliatio-
ne oīs principatus ⁊ potestatis: de re-
gno eius et quod ipse sit signaculū om-
nium saluandorum. Capitulum. ij.

In die vicesima et q̄rta mē- A
sis: in sexto mēse: in āno se
cūdo darij regis i septimo
mēse: vicesima ⁊ prima mē
sis: factum est verbū dñi in
manu aggei pphete dicēs.
Loquere ad zorobabel filium salathiel
ducem iuda: et ad iesum filiū iosedech
sacerdotem magnū: ⁊ ad reliquos po-
puli: dicens. Quis in vobis est dereli-
ct⁹: q̄ vidit domū istā in gloria sua pri
ma? Et qd vos videtis hāc nunc? Nun
quid non ita est: quasi non sit in oculis

vestris? Et nūc ꝯfortare zorobabel: di-
cit dñs: ⁊ ꝯfortare iesu filij iosedech sa
cerdos magne: ⁊ ꝯfortare oīs ppl's ter
re: dicit dñs exercituū: ⁊ facite: qm̄ ego
B vobiscū sum: dicit dñs exercituū. Uer-
bū qđ pepigi vobiscū: cū egrederemini
de terra egypti: ⁊ spūs meꝰ erit in me-
dio vrm. Nolite timere: qꝛ hec dicit dñs
Heb.12.g. exercituū. Adhuc vnū modicū est: ⁊ ego
cōmouebo celū ⁊ terrā: ⁊ mare ⁊ aridā:
et mouebo oēs gētes: ⁊ veniet desidera
tus cūctis gentibꝰ: ⁊ iplebo domū istā
glia: dicit dñs exercituū. Meū est argē
tū ⁊ meū est aurū: dicit dñs exercituū.
Magna erit glia domꝰ istiꝰ nouissime
plusq̄ prime: dicit dñs exercituū. Et i
loco isto dabo pacē: dicit dñs exercitu-
um. In vicesima ⁊ quarta noni mēsis: i
anno scđo darij regis: factū est verbum
dñi ad aggeū ꝓphetā: dicēs. Hec dicit
C dñs deꝰ exercituū. Interroga sacerdo-
tes legē dicēs. Si tulerit hō carnē san
ctificatā in ora vestimēti sui: ⁊ tetige-
rit de summitate eius panē: aut pulmē
tū: aut vinū: aut oleū: aut oēm cibū: nū
quid sctificabit? Rñdētes aūt sacerdo
tes: dixerūt. Non. Et dixit aggeus. Si
tetigerit pollutꝰ in aīa ex oībꝰ his: nū
i.q.i.ca. sic quid ꝯtaminabit? Et rñderūt sacerdo
populus. tes: ⁊ dixerūt. Cōtaminabit. Et rñdit
aggeus: ⁊ dixit. Sic ppl's iste: ⁊ sic gēs
ista ante faciē meā: dicit dñs: ⁊ sic oēe
opus manuū coꝝ: ⁊ oīa q̄ obtulerit tibi
ꝯtaminata erunt. Et nūc ponite corda
vrā a die hac ⁊ supra: antq̄ poneret la
pis sup lapidē in tēplo dñi: cū accede-
retis ad aceruū viginti modioꝝ ⁊ fierēt
decē: ⁊ intraretis ad torcular vt expri-
meretis quīquaginta lagenas: ⁊ fiebāt vi
ginti. Percussi vos vēto vrēte: ⁊ auru-
gine ⁊ grādine oīa opa manuū vraꝝ: ⁊
D nō fuit in vobis q̄ reuerteret ad me: di
cit dñs. Ponite corda vrā ex die ista: ⁊
in futuꝝ a die vicesima ⁊ q̄rta noni mē
sis: a die q̄ fundamēta iacta sūt tēpli
dñi: ponite sup cor vrm. Nūqđ iā semē
in germine est? Et adhuc vinea ⁊ ficꝰ ⁊
malogranatū ⁊ lignū oliue nō floruit?
Ex die ista bñdicā. Et factū est verbū
dñi scđo ad aggeū in vicesima ⁊ quarta
mēsis: dicēs. Loq̄re ad zorobabel ducē
iuda: dicēs. Ego mouebo celū pariter
et terrā: ⁊ subuertā soliū regnoꝝ ⁊ cō-
terā fortitudinē regni gentiū. Et sub-
uertā q̄drigā ⁊ ascēsorē eiꝰ: ⁊ descēdēt
equi ⁊ ascēsores eoꝝ: vir in gladio fra
tris sui. In die illa dicit dñs exercituū:
assumā te zorobabel filiū salathiel ser-
ue meus: dicit dñs: ⁊ ponā te q̄si signa-
culū: qꝛ te elegi: dicit dñs exercituum.

¶ Aggeus propheta explicit.

¶ Prologus in zachariam
prophetam incipit.

Ecundo anno darij regis me
doꝝ: aggeū ⁊ zachariā ꝓphe-
tasse: lectiones eorūdē decla
rāt. Sz hac de cā aggeus za-
charie in ordine ꝓphetaꝝ ꝑ-
latus esse videt: q̄ cū duobꝰ mensibus
(vt ꝑdictoꝝ lectiōes ondūt) in ꝓphe-
tia ꝑcessisse inuenit: ⁊ ad reparationē
tēpli ꝑcepto dei ppl'm aīasse: vt esdras
refert dicens. In scđo anno darij regis i.esdre.5.a
ꝑsarū ꝓphetauerūt aggeus ⁊ zacharias
filius addo ꝓphete sup iudeos q̄ erāt
in iudea et hierl'm super israel in noīe
dei sup eos. Tūc surrexerūt zorobabel
filius salathiel: et iesus filiꝰ iosedech:
⁊ ꝑncipes eius: inchoauerūtq̄ edifica-
re domū dei: que est in hierl'm. Quibus
cū adessent ꝓphete: exhortatiōe sua ad
iuuerūt eos. Nā ⁊ ppl'm isrl' ab imita-
tiōe paternoꝝ delictoꝝ per suā admo
nitionē idē ꝓpheta cupiens reuocare:
verbis lectiōe cōprehēsis vsus est. Ui-
di nocte: ⁊ ecce vir ascēderat sup equū zach.i.b.
rubeū ⁊c. Uidit ꝓpheta virū equo ru-
beo sedentē: ⁊ stantē in medio myrteti
vmbrosi. Cuius visiōis hec solutio est
ꝑm hebreoꝝ traditionē. Uir ascēdens
sup equū rubeū: lz angelus intelligat:
tñ qꝛ ꝑdicti coloris equū ꝯscēdere vi-
sus est: vīdictā sanguinis in eā gētē si-
gnificat afferēdā: q̄ ppl'm isrl' in capti-
uitatē redegerat. Nā ⁊ esaias ꝓpheta
ꝑ ruborē vestimētoꝝ inter gētes vindi
ctā cū sanguine a deo ꝯferēdā demon-
strās: his verbis vsus est dicēs. Quis ē Esa.63.b.
iste qui venit de edō tinctis vestibꝰ de
bosra ⁊c. Stantē vero in medio myrte
ti vmbrātis: q̄ dixit leticiā ppl'o affu-
turā: ꝑ myrteti significationem voluit
designari. Eius ligni moyses in leuiti Leui.23.d.
co cū faceret mētionē ait. Accipietis die
prima fructus ligni speciosi: vt leticiā
ppl'i ꝑ bene olētis ligni ⁊ speciosi vm-
braculū demōstraret. Sed hāc visionē
que liberationē ppl'i ⁊ vindictā de ad
uersarijs affuturam demōstrat: ob hoc
noctu ꝓpheta se vidisse memorauit: qꝛ
ppl'm isrl' in ꝑma liberatione de terra
egypti noctu discessisse ꝯstabat. Cuius
exēpli: qꝛ presens ppl'o aliquā partem

in se retinere videbat: liberatio eiusdē ac reditus captiuitatis de terra chaldeoꝝ per noctē prophete est reuelata.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Zacharias memor dñi sui: multiplex in ꝓphetia: iesū cū vestibus sordidis vestitū: ꝛ lāpadē oculoꝝ septē cādelabrūq; aureū cū totidem lucernis quot oculis: duas q; oliuas a sinistris lāpadis cernit ꝛ a dextris: ꝛ post equos rufos varios: ꝛ albos: et dissipatas quadrigas ex ephraim: ꝛ equū de hierl'm: pauperē regē vaticinatur: ꝛ ꝓdicit regē sedētē super pullum filium asine subiugalis.

¶ Explicit argumentum.

¶ Zacharias propheta incipit.

¶ C. S. Propheta monet populū reuersum vt reuertatur ad dnm: ne contēnat vocem ꝓphetarū sicut patres coꝝ qui puniti sunt: ꝑmittitur visio saluatoris ꝛ apostoloꝝ: typo equoꝝ: ꝑmissio liberationis iudeorū: de liberatiōe consolationis et misericordie: de vindicta in aduersarios. Cap. j.

B

In mēse octauo in anno scdo darij regis factū est verbum dñi ad zachariā filiū barachie filij addo ꝓphetā: dicēs. Iratus est dñs sup patres vestros iracundia: et dices ad eos. Hec dicit dñs exercituū. Cōuertimini ad me: ait dñs exercituū: ꝛ ꝯuertar ad vos: dicit dñs exercituū. Ne sitis sicut patres vr̄i ad quos clamabant ꝓphete priores: dicentes. Hec dicit dñs exercituū. Cōuertimini de vijs vestris malis ꝛ cogitationibus vestris pessimis: ꝛ nō audierūt neq; attenderūt ad me: dicit dñs. Patres vr̄i vbi sunt ꝛ ꝓphete? Nunquid in sempiternū viuet? Uerūtñ verba mea ꝛ legitima mea que mādaui seruis meis prophetis: nūqd nō cōprehēderūt patres vr̄os? Et ꝯuersi sunt: ꝛ dixerūt. Sicut cogitauit dñs exercituū facere nobis s̄m vias nr̄as: et s̄m adinuētiōes nr̄as fecit nobis. In die vicesima et quarta vndecimi mēsis sabbath: in anno scdo darij factū est verbū dñi ad zachariā filiū barachie filij addo ꝓphetā: dicēs.

Uidi p noctē: ꝛ ecce vir ascēdēs super equū rufuꝫ: ꝛ ipse stabat iter myrteta q̄ erāt in ꝓfundo: ꝛ post eū equi rufi varij ꝛ albi. Et dixi. Qui sunt isti dñe mi? Et dixit ad me angelus dñi q̄ loq̄bat in me. Ego ostēdā tibi qd sint hec. Et rn̄dit vir q̄ stabat iter myrteta: ꝛ dixit. Isti sunt quos misit dñs: vt perābulēt terrā. Et rn̄derūt angelo dñi q̄ stabat inter myrteta: ꝛ dixerūt. Perambulauimus terrā: ꝛ ecce oīs terra habitat ꝛ quiescit. Et rn̄dit angelus dñi: ꝛ dixit. Dñe exercituū: vsq; quo tu nō miserebe- C
ris hierl'm ꝛ vrbiuꝫ iuda: q̄bus iratus es. Iste iam sep tuagesim' annus est. Et rn̄dit dñs angelo q̄ loquebat in me verba bona: verba ꝯsolatoria. Et dixit ad me angelus q̄ loquebat in me. Clama: j. 8. a.
dicēs. Hec dicit dñs exercituū. Zelat' sum hierusalē ꝛ sion zelo magno: ꝛ ira magna: ego irascor sup gentes opulentas: q2 ego iratus sum paruꝫ: ipsi vero adiurauerunt in malū. Propterea hec D
dicit dñs. Reuertar ad hierl'm in misericordijs: et domus mea edificabit in ea: ait dñs exercituū. Et ꝑpēdiculū extēdet sup hierl'm. Adhuc clama dicēs. Hec dicit dñs exercituū. Adhuc affluent ciuitates mee bonis: ꝛ ꝯsolabit ad huc dñs sion: ꝛ eliget adhuc hierusalē. Et leuaui oclos meos: ꝛ vidi: ꝛ ecce q̄- j. 2. a. 5. a.
tuor cornua. Et dixi ad angelū q̄ loque- ꝛ. 9. a.
batur in me. Quid sunt hec? Et dixit ad me. Hec sunt cornua q̄ vētilauerunt iudā: ꝛ isrl' ꝛ hierl'm. Et ostendit mihi dñs quatuor fabros. Et dixi. Quid isti veniūt facere? Qui ait dicēs. Hec sunt cornua q̄ vētilauerūt iudā p singulos viros: ꝛ nemo coꝝ leuauit caput suū. Et venerūt isti deterrere ea: vt deijciāt cornua gentiū: q̄ leuauerūt cornua sup terram iuda: vt dispergerent eam.

¶ C. S. Uisio cadauerū: visio interiētis hierl'm in funiculo ꝛ angeli nūciantis restaurationē hierl'm: reuocātur dispersi ad siō sicut ad sedē ꝓpriā: de aduentu xp̄i ꝛ ꝑfectorum suoꝝ: exhortatio hierusalē restitute vt gaudeāt. Cap. ij.

Et leuaui oclos meos ꝛ vidi: B
et ecce vir: ꝛ in manu ei' funiculus mensoꝝ. Et dixi. Quo j. 5. a. ꝛ. 9. a.
tu vadis? Et dixit ad me. Ut metiar hierl'ꝫ: ꝛ videā quāta sit lōgitudo eius: ꝛ quāta latitudo ei'. Et ecce angel' q̄ loquebat in me: egrediebat: ꝛ alius angelus egrediebat in occursuꝫ ei': ꝛ dixit ad eū. Curre: loq̄

re ad puerū istū dicēs. Absq3 muro ha
B bitabit hierl'm pre multitudine hoīz:
τ iumētoꝝ in medio ei⁹. Et ego ero ei:
ait dñs: murus ignis in circuitu: et in
gloria ero i medio ei⁹. O. o. o. fugite de
terra aqlōis: dicit dñs: qm̄ in quatuor
vētos celi dispersi vos: dicit dñs. O siō
fuge que habitas apud filiā babylōis:
C q2 hec dicit dñs exercituū. Post gloriā
2.q.7.c.ac- misit me ad gentes que spoliauerunt
cusatio.l. vos. Qui eñ tetigerit vos: tanget pu-
pillā oculi mei. Quia ecce ego leuo ma
num meā super eos: et erunt prede his
qui seruiebant sibi: τ cognoscetis quia
dominus exercituū misit me. Lauda et
letare filia sion: q2 ecce ego venio τ ha-
D bitabo in medio tui: ait dñs. Et appli
cabuntur gentes multe ad dñm in die
illa: τ erunt mihi in populum: et habi
tabo in medio tui: et scies q2 dominus
exercituū misit me ad te. Et possidebit
dñs iudā partē suā in terra sanctifica-
ta: et eliget adhuc hierusalem. Sileat
omnis caro a facie domini: quia cōsur
rexit de habitaculo sancto suo.

¶ C. S. Accusatur iesus sacerdos de
vxore alienigena: τ ablatis vestib⁹ sor-
didis: idut⁹ mutatorijs irep vias dñi
iubet: de lapide sup quē septē oculi et
celatura eius in typo christi. Ca. iij.

B
50. dist. ca. iesus. De pe. dist. 2. ca. si eñ. versi. iesus quoq3.
T ostēdit mihi dñs iesum
sacerdotē magnū stātē co-
ram angelo dñi: et sathan
stabat ad dextris ei⁹: vt ad
uersaretur ei. Et dixit dñs
ad sathan. Increpet dñs in
te sathan: τ increpet dñs in te q̄ elegit
hierl'm. Nunquid nō iste torris est eru-
tus de igne. Et iesus erat indutus vesti
B bus sordidis: τ stabat ante faciem an-
geli. Qui respōdit τ ait ad eos qui sta-
bant corā se: dicens. Auferte vestimēta
sordida ab eo. Et dixit ad eum. Ecce
abstuli a te iniquitatem tuam: τ indui
te mutatorijs. Et dixit. Ponite cida-
rim mundam super caput eius. Et po-
suerunt cidarim super caput eius mū-
C dam: τ induerunt eum vestibus. Et an-
gelus domini stabat: et contestabatur
angelus domini iesum dicens. Hec di-
cit dominus exercituū. Si in vijs meis
ambulaueris: τ custodiam meam custo
dieris: tu quoq3 iudicabis domū meā:
τ custodies atria mea: τ dabo tibi am-
bulantes de his qui nunc hic assistunt.
Audi Iesus sacerdos magni: tu τ ami
ci tui qui habitant coram te: quia viri
portēdentes sunt. Ecce enim ego addu D
cam seruum meum orientem: quia ecce
lapis quem dedi corā iesu: super lapi-
dem vnum oculi sunt septem. Et ecce
ego celabo sculpturam eius: ait domi-
nus exercituum: et auferam iniquita-
tem terre illius in die vna. In die illa:
dicit dñs exercituū: vocabit vir amicū
suum subter vineam et subter ficum.

¶ C. S. De cādelabro τ lucernis eius:
de mōte desolato: τ lapide primario τ
septē oculis: et expositione duarū oli-
uarum iuxta candelabrum. Ca. iiij.

T reuertius est angelus qui B
loquebatur in me τ suscita
uit me quasi virum qui su-
scitatur de somno suo. Et
dixit ad me. Quid tu vi-
des? Et dixi. Vidi: et ecce
candelabrum aureum totum: et lāpas 1.5.a.
eius super caput ipsius: τ septem lucer
ne eius super illud: τ septem infusoria
lucernis que erant super caput eius: τ
due oliue super illud: vna a dextris lā-
padis: τ vna a sinistris eius. Et respon
dit aio ad angelum qui loquebatur in
me: dicens. Quid sunt hec domine mi?
Et respondit angelus qui loquebatur
in me: et dixit ad me. Nunquid nescis B
quid sunt hec? Et dixi. Nō domine mi.
Et respondit: τ ait ad me: dicens. Hoc j. eodem.
est verbū domini ad zorobabel dicēs.
Non in exercitu nec in robore: sed τ in
spiritu meo: dicit dominus exercituū.
Quis tu mons sion magne coram zoro
babel in planum? Et educet lapidem
primarium: et exequabit gratiam gra-
tie eius. Et factum est verbum domini
ad me dicens. Manus zorobabel fun-
dauerunt domum istam: et manus ei⁹ C
perficient eam: et scietis quia domin⁹
exercituum misit me ad vos. Quis eñ
despexit dies paruos? Et letabuntur
et videbunt lapidem stanneum in ma-
nu zorobabel. Septem sunt isti oculi
domini qui discurrunt in vniuersam
terram. Et respondi: et dixi ad eum.
Quid sunt due oliue iste ad dexteram
cādelabri τ ad sinistram eius? Et rūdi
secūdo τ dixi ad eū. Quid sunt due spi D
ce oliuarum que sunt iuxta duo rostra
aurea in q̄b⁹ sunt suffusoria ex auro?
Et ait ad me: dicēs. Nūquid nescis q̄d j. eodem.
sunt hec? Et dixi. Non domine mi. Et
dixit. Isti sunt duo filij olei splēdoris:
q̄ assistunt dominatori vniuerse terre.

¶ C. S. De libro volante: de amphora et mulieribus portantibus eam. Cap. v.

A Et conversus sum: et levavi oculos meos: et vidi. Et ecce volumen volans. Et dixit ad me. Quid tu vides. Et dixi. Ecce ego video volumen volans: longitudo eius viginti cubitorum: et latitudo eius decem cubitorum. Et dixit ad me. Hec est maledictio que egreditur super faciem omnis terre: quia omnis fur sicut ibi scriptum est iudicabitur: et omnis iurans

B ex hoc similiter iudicabitur. Educam illud: dicit dominus exercituum: et veniet ad domum furis et ad domum iurantis in nomine meo mendaciter: et commorabitur in medio domus eius et consumet eam: et ligna eius et lapides eius. Et egressus est angelus qui loquebatur in me. Et dixit ad me. Leva oculos

C tuos et vide. Quid est hoc quod egreditur? Et dixi. Quidnam est. Et ait. Hec est amphora egrediens. Et dixit. Hic est oculus eorum in universa terra. Et ecce talentum plumbi portabatur: et ecce mulier una sedens in medio amphore. Et dixit. Hec est impietas. Et proiecit eam in medio amphore: et misit massam plumbeam in os eius. Et le-

D vavi oculos meos: et vidi: et ecce due mulieres egredientes: et spiritus in alis earum. Et habebant alas quasi alas milui: et levaverunt amphoram inter terram et celum. Et dixi ad angelum qui loquebatur in me. Quo iste deferunt amphoram. Et dixit ad me. Ut edificetur ei domus in terra sennaar: et stabiliatur: et ponatur ibi super basem suam.

¶ C. S. De montibus ereis: et quatuor quadrigis: et equis earum perambulantibus terram: de coronis ponendis in capite iesu: de viro cuius nomen est oriens: et cursu gentium ad edificandum templum. Ca. vi.

A Et conversus sum: et levavi oculos meos: et vidi. Et ecce quatuor quadrige egredientes de medio duorum montium: et montes: montes erei. In quadriga prima equi rufi: in quadriga secunda equi nigri: in quadriga tertia equi albi: et in quadriga quarta equi varii et fortes. Et respondi et dixi ad angelum qui loquebatur in me. Quid sunt hec domine mi? Et re-

B spondit angelus: et ait ad me. Isti sunt quatuor venti celi qui egrediuntur ut stent coram dominatore omnis terre. In qua erant equi nigri egrediebantur in terram aquilonis: et albi egressi sunt post eos: et varii egressi sunt ad terram austri. Qui autem erant robustissimi, exierunt et querebant ire et discurrere per omnem terram. Et dixit. Ite et perambulate terram. Et perambulaverunt terram. Et vocavit me: et locutus est ad me di-

C cens. Ecce qui egrediuntur in terram aquilonis: requiescere fecerunt spiritum meum in terra aquilonis. Et factum est verbum domini ad me dicens. Sume a transmigratione ab oldai: et a tobia et ab idaia: et venies tu in die illa: et intrabis domum iosie filii sophonie qui venerunt de babylone: et sumes aurum et argentum: et facies coronas: et pones in capite iesu filii iosedech sacerdotis magni: et loqueris ad eum dicens. Hec ait dominus exercituum: dicens. Ecce vir oriens nomen

D eius. Et subter eum orietur: et edificabit templum domino: et ipse extruet templum domino. Et ipse portabit gloriam: et sedebit et dominabitur super solio suo. Et erit sacerdos super solio suo: et consilium pacis erit inter illos duos. Et corone erunt helem et tobie et idaie et hen filio sophonie memoriale in templo domini. Et qui procul sunt venient: et edificabunt in templo domini. Et scietis quia dominus exercituum misit me ad vos. Erit autem hoc: si auditu audieritis vocem domini dei vestri.

¶ C. S. Arguit ieiunia sine operibus misericordie: et propter contemptu mandatorum devenisse: dicit dispersionem et vastitatem israel: et ex misericordia dei populum revocans. Capi. vii.

A Et factum est in anno quarto darii regis: factum est verbum domini ad zachariam in quarta mensis noni qui est casleu. Et miserunt ad domum dei sarasar et rogomelech: et viri qui erant cum eis ad precandum faciem domini. ut dicerent sacerdotibus domus domini exercituum et prophetis loquentes. Nunquid flendum est mihi in quinto mense: vel sacrificare me debeo: sicut feci iam multis annis. Et factum est verbum domi-

B ni exercituum ad me dicens. Loquere ad omnem populum terre et ad sacerdotes dicens. Cum ieiunaretis et plangeretis in quinto et septimo per hos septuaginta annos: nunquid ieiunium ieiunastis mihi? Et cum comedistis et bibistis: nunquid non vobis comedistis: et vobismetipsis bibistis? Nunquid non hec sunt verba que locutus est dominus in manu prophetarum priorum: cum adhuc hierusalem habitaretur: et esset opulenta: et ipsa et urbes in circuitu eius: et ad austrum et in campestribus habitaretur? Et factum est verbum domini ad zachariam dicens.

Hec ait

C Hec ait dñs exercituū dicens. Iudiciū
verū iudicate: ⁊ miam ⁊ miserationes
facite vnusquisq₃ cū fratre suo. Et viduā
Exo.22.c. et pupillū ⁊ aduenā ⁊ pauperē nolite
caluniari: ⁊ malū vir fratri suo nō co-
gitet in corde suo. Et noluerūt attēde
re: ⁊ auerterūt scapulā recedētes: ⁊ au
res suas aggrauauerunt ne audirēt: et
cor suū posuerūt vt adamātē ne audirēt
legē: ⁊ v̄ba que misit dñs exercituū in
spū suo scō p manū pphetarū prioꝝ.
D Et facta est idignatio magna a dño ex-
Ag.2.c. ercituū. Et factū est sicut locut⁹ ē sum
et sicut nō audierūt: sic clamabūt ⁊ nō
exaudiam: dicit dñs exercituū. Et disp
si eos per oīa regna que nesciūt: ⁊ ter-
ra desolata est ab eis eo q̄ nō esset trā-
siens et reuertens: et posuerūt terram
desiderabilem in desertum.

¶ C.8. Cōfortat pplm in opere tēpli:
qꝛ labor suus prior fuit sterilis: s₃ nūc
erit merces: ⁊ docet pplm facere indi-
ciū: ⁊ puocat ad ieiunium: pphetat de
cursu gētiū ad fidē: de fimbria viri iu-
dei a decē gētibus apprehēsa. Ca.viij.

Et factū est verbū dñi exer-
B citnū dicēs. Hec dicit dñs
I.1.a. exercituū. Zelatus sū₃ siō
zelo magno: ⁊ indignatiōe
magna zelatus su₃ eā. Hec
dicit dñs exercituū. Reuer
sus sum ad sion: ⁊ habitabo in medio
hierlm: et vocabitur hierusalē ciuitas
veritatis: ⁊ mons dñi exercituū mons
sanctificatus. Hec dicit dñs exercituū.
Adhuc habitabūt senes ⁊ anus in pla-
teis hierusalē: ⁊ viri baculus in manu
eius pre multitudine dierū: ⁊ platee ci
uitatis cōplebunt infantib⁹: ⁊ puellis
ludētib⁹ in plateis ei⁹. Hec dicit dñs
exercituū. Si videbit difficile in ocu-
lis reliquiarū ppli hui⁹ in dieb⁹ illis:
nunqd in oculis meis difficile erit: di
B cit dñs exercituū. Hec dicit dñs exerci
tuū. Ecce ego saluabo pplm meum de
terra orientis ⁊ de terra occasus solis:
et adducam eos: ⁊ habitabūt in medio
hierlm: ⁊ erūt mihi in pplm: ⁊ ego ero
eis in deū in veritate ⁊ in iustitia. Hec
dicit dñs exercituū. Confortentur ma-
nus vestre qui auditis in his dieb⁹ ser
mones istos per os pphetarum in die
qua fundata est dom⁹ dñi exercituū: vt
templū edificaret. Siquidē ante dies
illos merces hoīm nō erat: nec merces
iumentorum erat: neq₃ introeūti neq₃
exeunti erat pax pre tribulatione: ⁊ di
misi omnes homines vnūquēq₃ cōtra
pximum suū. Nunc aūt non iuxta dies
priores ego faciā reliquijs ppli huius:
dicit dñs exercituū: s₃ semē pacis erit.
Uinea dabit fructū suū: ⁊ terra dabit
germen suū. Et celi dabūt rorē suum: ⁊
possidere faciam reliquias ppli huius
vniuersa hec. Et erit sicut erat maledi C
ctio in gētibus domus iuda et domus
isrl: sic saluabo vos: ⁊ eritis bñdictio.
Nolite timere. Cōfortētur manus vr̄e:
qꝛ hec dicit dñs exercituū. Sicut cogi
taui vt affligerē vos cū ad iracūdiam
puocassent patres vestri me: dicit dñs:
et non sum misertus: sic cōuersus cogi
taui in diebus istis vt benefaciam hie-
rusalem ⁊ domui iuda. Nolite timere.
Hec sunt ergo verba q̄ facietis. Loqmi
ni veritatē vnusquisq₃ cū pximo suo. Ue Ephe.4.b.
ritatē ⁊ iudiciū pacis iudicate in por
tis vr̄is: ⁊ vnusquisq₃ malū cōtra amicū
suū ne cogitetis in cordibus vestris: ⁊ 22.q.4.cum
iuramētū mēdax ne diligatis. Omnia actione.
eīn hec sunt que odi: dicit dñs. Et fctm̄ D
est verbū dñi exercituū ad me dicens. 77.dist.ca
Hec dicit dñs exercituū. Ieiuniū quar ieiunium.
ti: ⁊ ieiuniū qnti: et ieiuniū septimi: ⁊
ieiuniū decimi erit domui iude in gau
diū ⁊ in letitiā: ⁊ in solēnitates precla
ras. Ueritatē tm̄ et pacē diligite. Hec
dicit dñs exercituū. Usq₃quo veniant
ppli ⁊ habitēt in ciuitatib⁹ multis: et
vadāt habitatores vn⁹ ad alterū dicē-
tes. Eamus ⁊ deprecemur faciē dñi: et
queramus dñm exercituū. Uadā etiam
ego. Et veniēt populi multi ⁊ gētes ro
buste ad qrēdū dñm exercituū in hieru
salē: ⁊ deprecandū faciē dñi. Hec dicit
dñs exercituū. In diebus illis in qbus
apprehendent decē hoīes ex omnibus
linguis gentiū: ⁊ apprehendēt fimbriā
viri iudei dicētes. Ibimus vobiscum.
Audiuimus eīn qm̄ deus vobiscū est.

¶ C.9. De vocatione gentium quarū
scia destruet: spes cōfundet: supbia hu
miliabitur: ⁊ sic ecclesia construetur et
munietur: de aduentu dñi ⁊ die ramis
palmarū: de passione ei⁹ ⁊ liberatione
sctoꝝ: de inferno: de cōfusione heretico
rum et philosophoꝝ: ⁊ de victoria iu
deorum contra gentes. Capi.ix.

Onus v̄bi dñi in terra adrach A
et damasci requiei eius: quia
dñs est oculus hoīs ⁊ oīm tri
buum isrl. Emath q̄₃ in ter-
minis ei⁹ ⁊ tyrus ⁊ sidon. As
sumpserūt q̄ppe sibi sapientiā valde.

Als + coa- cernauerũt. Et edificauit tyrus munitionem suã: et + coaceruauit argẽtũ quasi humũ: τ aurũ vt lutũ platearũ. Ecce dñs possidebit eã: τ percutiet in mari fortitudinem ei⁹: τ hec igni deuorabit. Uidebit ascalon τ timebit: τ gaza τ dolebit nimis:
Als + pijt. et accarõ: qm̃ + cõfusa est spes eius. Et
B peribit rex de gaza: τ ascalõ nõ habitabitur. Et sedebit separator in azoto: τ disperdã supbiã philistinoꝝ. Et auferã sanguinẽ de ore eius: τ abominatiões ei⁹ de medio dẽtiũ ei⁹. Et relinquetur etiã ipse deo nr̃o: τ erit q̃si dux i iuda: et accarõ q̃si iebuseus. Et circũdabo domũ meã ex his q̃ militãt mihi eũtes et reuertẽtes: τ nõ trãsibit sup eos vltra exactor: q: nũc vidi in oculis meis.
Esa. 62. d. Exulta satis filia sion: iubila filia hierusalẽ. Ecce rex tu⁹ veniet tibi iustus τ
Mat. 21. d. saluator: ipse paup τ ascẽdẽs sup asinã
C τ sup pullũ filiũ asine. Et disperdã q̃drigã ex ephraim et equũ de hierl̃m: τ dissipabit arcus belli. Et loq̃tur pacẽ gẽtibus: τ ptãs ei⁹ a mari vsq; ad mare: τ
Als + vero a fluminib⁹ vsq; ad fines terre. Tu + q̃z in sanguine testamẽti tui emisisti vinctos tuos de lacu in quo nõ est aq̃. Conuertimini ad munitionẽ vincti spei. Hodie q̃z annũciãs duplicia reddã tibi:
Als + extẽdam. qm̃ + extẽdi mihi iudã: q̃si arcũ impleui terrã ephraiz. Et suscitabo filios tuos siõ sup filios tuos grecia: τ ponã te q̃si
D gladiũ fortiũ: τ dñs de⁹ sup eos videbitur: τ exibit vt fulgur iaculũ eius. Et dñs de⁹ i tuba canet: τ vadet i turbine austri. Dñs exercituũ proteget eos et deuorabunt: τ subijciẽt lapidib⁹ funde: τ bibẽtes inebriabunt q̃si a vino: τ replebunt vt phiale: τ q̃si cornua altaris. Et saluabit eos dñs de⁹ eoꝝ in die illa vt gregẽ ppl'i sui: q: lapides scti eleuabũtur sup terrã eius. Quid enĩ bonũ eius est: τ q̃d pulchrũ eius nisi frumentum electoꝝ: et vinum germinãs virgines?

¶ C. S. Monetur ppl's petere doctrinam veritatis: q: seducti mẽdacio captiuati sunt: pmittit eis liberatio: reuersio: cõgregatio in vnũ gregẽ: et inimicoꝝ suoꝝ liberatio. Capi. x.

A
Etite a dñõ pluuiã in tpe serotino: et dñs faciet niues τ pluuiã imbris: et dabit eis singulis herbam in agro. Q: simulacra locuta sunt inutile: τ diuini viderũt mẽdaciũ: τ somniatores locuti sũt frustra: τ vane cõsolabant. Jdcirco abducti sunt: quasi grex affligẽtur: q: nõ est eis pastor. Sup pastores iratus est
B furor meus: τ super + hircos visitabo.
Als + agnos. Q: visitauit dñs exercituũ gregẽ suũ domũ iuda: τ posuit eos q̃si equũ glĩe
Als + p̃lio. sue in + bello. Ex ipso + angulus: ex ipso
Als + ãgel⁹ paxillus: ex ipso arcus prelij: τ ex ipso egrediet oĩs exactor simul. Et erũt q̃si
Als + cõculcatores. fortes + cõculcãtes lutũ + viarũ in prelio. Et bellabũt: q: dñs cũ eis: τ cõfundent ascẽsores equoꝝ. Et cõfortabo do-
Als + platearum. mum iuda: τ domũ ioseph saluabo. Et cõuertã eos: q: miserebor eoꝝ: τ erũt
C sicut fuerũt qñ nõ piecerã eos. Ego enĩ dñs deus eoꝝ et exaudiã eos: et erunt quasi fortes ephraim: τ letabit cor eoꝝ quasi a vino: et filij eoꝝ videbũt τ letabunt: τ exultabit cor eoꝝ i dñõ. Sibilabo eis. Et cõgregabo illos: q: redemi
D eos. Et multiplicabo eos sicut añ fuerant multiplicati: τ seminabo eos in pplis. Et de lõge recordabũtur mei: et viuẽt cũ filijs suis et reuertẽtur. Et reducã eos de terra egypti: et de assyrijs cõgregabo eos. Et ad terrã galaad τ libani adducam eos: et nõ inuenief eis locus. Et trãsibit in maris freto: τ percutiet in mari fluctus: et cõfundentur oĩa pfunda fluminis. Et humiliabitur superbia assur: τ sceptrũ egypti recedet. Confortabo eos in dñõ: et in nomine eius ambulabunt: dicit dominus.

¶ C. S. Prophetat planctus de destructione tẽpli p romanos: τ q̃d non pcef pplo cui pastores nõ parcebãt: sz occidebãt: τ nõ corripiebãt: de duabus virgis in figura iudeoꝝ et gẽtiũ: de precisione gẽtium τ correptione iudeoꝝ: de antichristo pastore. Capi. xi.

A
Peri libane portas tuas: τ comedet ignis cedros tuas. Ulula abies: q: cecidit cedrus: qm̃ magnifici vastati sunt. Ululate quercus basan: qm̃ succisus est saltus munitus. Uox vlulatus pastorum: q: vastata est
Als + superbia. + magnificentia eoꝝ. Uox rugitus leonum: qm̃ vastata est superbia iordanis. Hec dicit dñs de⁹ meus. Pasce pecora occisionis: que q̃ possederãt occidebãt et nõ dolebãt: et + vendebant ea dicen-
Als + vendabant. tes. Benedict⁹ dñs: diuites facti sum⁹. Et pastores eorum non parcebant eis: et ego non parcã vltra super habitantes terrã: dicit dominus. Ecce ego tra-
B dam homines vnũquẽq; in manu proximi sui: τ in manu regis sui: τ concidẽt

verrã: τ nõ eruã de manu eoꝝ: et depa-
scã pecus occisiõis ꝑpter hoc o paupe
res gregis. Et assumpsi mihi duas vir
gas: vnã vocaui decorẽ: τ alterã vocaui
funiculũ: τ paui gregẽ. Et succidi tres
Die.25.a. pastores in mense vno: et contracta est
C alia mea in eis. Si quidẽ et aia eorum
variauit in me. Et dixi. Nõ pascã vos.
Qđ moritur moriatur: et qđ succidit
succidat: τ reliq̃ deuorẽt vnusq̃sq̧ car
Als.✝ab- nem ꝓximi sui. Et tuli virgã meã que
scondi. vocabat decus: et ✝ abscidi eã vt irritũ
facerẽ fœdus meũ qđ percussi cũ oibus
ꝑplis: τ in irritũ deductũ est i die illa.
Et cognouerũt sic pauperes gregis q̃
custodiũt mihi: q2 ꝟbũ dñi est. Et dixi
Als.✝red- ad eos. Si bonũ est in oculis vr̃is ✝ af-
dite. ferte mercedẽ meã: τ si non q̃escite. Et
appẽderũt mercedẽ meã triginta argẽ-
teos. Et dixit dñs ad me. Proiice illud
ad statuariũ. Decoꝝ preciũ quo appre
D ciatus sum ab eis: τ tuli triginta argẽ-
teos. Et ꝓieci illos in domo dñi ad sta
tuariũ. Et ꝓscidi virgã meã scđam que
appellabat funiculus: vt dissoluerent
germanitatẽ inter iudã τ isrl̃. Et dixit
dñs ad me. Adhuc sume tibi vasa pasto
ris stulti. Q2 ecce ego suscitabo pasto-
rem in terra q̃ derelicta non visitabit:
dispersum nõ queret: τ cõtritũ non sa-
nabit: τ id qđ stat nõ enutriet: τ carnes
pinguiũ comedet: τ vngulas eoꝝ dis-
soluet. O pastor τ idolũ: τ derelinq̃ẽs
gregẽ. Gladius super brachiũ eius: et
super oculũ dextrũ eius. Brachiũ eius
ariditate siccabitur: et oculus dexter
eius tenebrescens obscurabitur.

¶ C. S. De obsidiõe hierl̃m: τ populis
inebriãdis in persecutiõe eius: τ lace-
rãdis: τ percutiẽdis: de misericordia
dei sup hierl̃m: cuius duces sicut ignis
vastabũt hostes suos: et dominus pro-
teget et ꝓmouebit habitatores ei⁹: de
effusione spiritussancti: et planctu iu-
deorum ꝓ nece christi. Capi.xij.

B Nus verbi dñi sup isrl̃. Di-
xit dñs extẽdẽs celũ τ fũdãs
terram: τ fingẽs spm̃ hois in
eo. Ecce ego ponã hierl̃m su
perliminare crapule oib⁹ po
pulis in circuitu: sed τ iuda erit in ob
sidione ɔtra hierl̃m. Et erit in die illa:
ponã hierl̃m lapidẽ oneris cũctis po-
pulis. Oẽs q̃ leuabũt eũ cõcisione lace
rabũtur: τ colligẽtur aduersum eã oia
regna terre. In die illa: dicit dñs. Per-
cutiam oẽm equũ in stuporẽ: τ ascẽso-
rem eius in amentiam. Et sup domum B
iuda aperiã oculos meos: τ oẽm equũ
ꝑploꝝ percutiã cecitate. Et dicẽt du-
ces iuda in corde suo: cõfortẽtur mihi
habitatores hierl̃m in dño exercituũ
deo eoꝝ. In die illa ponam duces iuda
sicut caminum ignis in lignis: et sicut
faciem ignis in feno: et deuorabunt ad
dexteram τ ad sinistram omnes popu-
los in circuitu. Et habitabitur hierl̃m
rursus in loco suo i hierl̃z: et saluabit
dñs tabernacula iuda sicut in princi-
pio: vt nõ magnifice glorietur domus
dauid: τ gloria habitãtiũ hierusalem
contra iudã. In die illa ꝓteget dñs ha C
bitatores hierl̃m. Et erit q̃ offenderit
ex eis in die illa quasi dauid: τ domus
dauid quasi dei: sicut ãgelus dñi in cõ-
spectu ✝ eius. Et erit in die illa: querã Als.✝ eoꝝ.
ɔterere oẽs gẽtes que veniunt contra
hierusalẽ: et effũdã super domũ dauid
et super habitatores hierl̃m spm̃ gra-
tie et precum. Et aspicient ad me quẽ Job.19.g.
confixerunt: et plangent eum planctu
quasi super vnigenitũ: et dolebũt sup
eum vt doleri solet in morte primoge- D
niti. In die illa magnus erit plãct⁹ in
hierl̃m: sicut plãctus adrẽmõ in cãpo
mageddon. Et plangẽt terre familie: τ 4.reg.23.h.
familie seorsum. Familie dom⁹ dauid
seorsum: τ mulieres eoꝝ seorsum. Fa-
milie domus nathã seorsum: τ mulie-
res eoꝝ seorsum. Familie domus leui
seorsũ: τ mulieres eoꝝ seorsũ. Familie
semei seorsum: τ mulieres eoꝝ seorsũ.
Oẽs familie relique familie: τ familie
seorsum: τ mulieres eorum seorsum.

¶ C. S. De fonte baptismi: de destru-
ctiõe idoloꝝ: de pseudo ꝓphetis τ eo-
rum mẽdacij: de passiõe xp̃i: de ꝓbatio
ne tertie partis: scz xp̃ianoꝝ pereunti
bus iudeis: et gẽtilibus in infidelitate
sua permanentibus. Capi.xiij.

N die illa erit fons patens B
domui dauid τ habitanti-
bus hierl̃m: in ablutionem
peccatoris τ mẽstruate. Et Exo.30.d.
erit in die illa: dicit dñs ex
ercituũ. Disperdã nomina
idoloꝝ de terra: et nõ memorabuntur
vltra. Et pseudo prophetas: τ spm̃ im
mũdum auferã de terra. Et erit cũ ꝓ-
phetauerit q̃spiã vltra: dicẽt ei pater
eius τ mater eius q̃ genuerũt eũ. Non B
viues: q2 mẽdaciũ locutus es in nomi-
ne dñi. Et cõfigent eũ pater eius et mr̃
eius: genitores ei⁹ cũ ꝓphetauerit. Et

erit in die illa: cōfundent̄ pphete vnus
quisq̄ ex visione sua cū pphetauerint:
nec operiētur pallio saccino vt mētiā
tur. Sed dicet. Nō sū ppheta. Homo
agricola ego sum: qm adā exēplū meū
C ab adolescētia mea. Et dicet ei. Quid
sunt plage iste in medio manuū tuarū.
Als. in Et dicet. His plagatus sū in domo
medio. eorū q̄ diligebāt me. Framea suscitare
sup pastorē meū & sup virū coherentē
mihi: dicit dn̄s exercituū. Percute pa
storē & dispgent̄ oues. Et cōuertā ma
D nū meā ad paruulos. Et erūt in oī ter
Mat.26.c ra: dicit dn̄s. Partes due in ea dispe
Als. disp gētur & deficiēt: & tertia pars relinquet̄
dentur. in ea. Et ducā tertiā partē per ignē: et
vrā eos sicut vrit̄ argētū: & pbabo eos
sicut pbatur aurū. Ipse vocabit nomē
meū: et ego exaudiā eū. Et dicam pplūs
Dist.1.ca.1. meus es: & ipse dicet dn̄s deus meus.
De cōse.di. ¶ C. S. De destructione hierl̄m p nece
2.c.celebrā xpi & scissione pplōꝝ sub typo mōtis
tc. oliuarū: de die iudicij: & aduētu xpi: et
latitudine ecclesie: de plagis hostium
hierl̄m: de plagis nō faciētiū scenophe
gia: q2 lebetes vertētur in phialas & nō
erit mercator in ecclesia. Cap. xiiij.

E Ecce dies dn̄i veniēt: dicit
dn̄s: & diuident̄ spolia tua
in medio tui. Et cōgrega
bo oēs gētes ad hierl̄m in
pliū: & capiet̄ ciuitas: & va
stabunt̄ domus: & mulieres
violabunt̄. Et egrediet̄ media pars ci
uitatis in captiuitatē: et reliquū pplī
non auferet̄ ex vrbe. Et egrediet̄ dn̄s &
preliabit̄ ɔtra gētes illas: sicut pliat᷑
est in die certaminis. Et stabūt pedes
eius in die illa sup mōtē oliuarū q̄ est
cōtra hierl̄m ad orientē. Et scindetur
mōs oliuaꝝ ex media parte sui ad oriē
tem: & ad occidētē prerupto grādi val
de. Et separabit̄ mediū mōtis ad aq̄lo
nē: & mediū eius ad meridiē. Et fugie
tis ad vallē mōtiū eoꝝ: qm̄ cōiūgetur
vallis mōtiū vsq̄ ad primū. Et fugie
2.Pa.26.c tis sicut fugistis a facie terremotus in
B diebus ozie regis iuda. Et veniet dn̄s
deus meus: oēsq̄ sancti cū eo. Et erit i
die illa: nō erit lux: sed frigus et gelu.
Et erit dies vna q̄ nota est dn̄o: nō dies
neq̄ nox: et in tp̄e vesperi erit lux. Et
erit in die illa: exibūt aque viue de hie
rusalē. Mediū earum ad mare oriēta
le: & mediū earum ad mare nouissimū.
In estate & in hyeme erunt: et erit dn̄s
rex sup oēm terrā. In die illa erit dn̄s
vnus: et erit nomen eius vnum. Et re
uertetur ōis terra vsq̄ ad desertū: de
colle adremmon ad austrū. Hierusalē
exaltabitur: & habitabitur in loco suo C
a porta beniamin vsq̄ ad locum porte j.eodem.
prioris: & vsq̄ ad portam anguloꝝ: & a
turre ananehel vsq̄ ad torcularia re
gis. Et habitabunt in ea: et anathema
nō erit amplius: sed sedebit hierl̄m se
cura. Et hec erit plaga qua pcutiet do
minus oēs gentes: que pugnauerūt ad
uersus hierusalē. Tabescet caro vniuscu
iusq̄ stātis super pedes suos: & ocu
li eius contabescēt in foraminib᷑ suis:
et lingua eorum cōtabescet in ore suo.
In die illa erit tumultus dn̄i magnus
in eis: & apprehendet vir manū primi
sui: & cōseretur manus eius super ma
num primi sui. Sed & iudas pugna
bit aduersus hierl̄m: & congregabūtur
diuitie oīm gentium in circūitu: aurū
et argētum et vestes multe satis. Et si
erit ruina equi & muli: & cameli & asini:
et omnium iumētoꝝ que fuerint in ca
stris illis: sicut ruina hec. Et oēs q̄ re
liqui fuerint de vniuersis gentib᷑ que
venerunt contra hierl̄m: ascendent ab
anno in annū: vt adorēt regē dn̄m exer
cituū: & celebrēt festiuitatē tabernacu
loꝝ. Et erit qui non ascēderit de fami D
lijs terre ad hierl̄m: vt adorent regem
dominum exercituum: non erit super
eos imber. Quod et si familia egypti
non ascenderit et non venerit: nec sup
eos erit. Sed erit ruina qua percutiet
dn̄s oēs gētes que nō ascēderint ad ce s.eodem.
lebrādā festiuitatē tabernaculoꝝ. Hoc
erit peccatū egypti: & hoc peccatū oīm
gentium que non ascenderint ad cele
brandā festiuitatē tabernaculorum. In
die illa erit qđ super frenū equi est san
ctum dn̄o: & erūt lebetes in domo dn̄i
quasi phiale coram altari. Et erit ōis
lebes in hierusalem: & in iuda sanctifi
catus dn̄o exercituum. Et venient oēs
immolantes et sument ex eis: & coquēt
in eis: et nō erit mercator vltra in do
mo domini exercituum in die illo.

¶ Zacharias propheta explicit.

¶ Prologus in malachiā pphetam.

D Eus p moysen pplo israel
pceperat sacerdotes taber
naculi sui oī corporali vitio
liberos: hostias oī vitio va
cuas sibi offerre. Quib᷑ le
gem suā ad regendū pplm̄ ob hoc dede

rat: vt p sacrificioꝝ oblationē internū
cū dei ꝛ hoīm facti: ppl̄s ꝑcepꝭ celesti-
malac. 2. b. bus facerēt obedire. Un̄ sacerdotes an
gelos dei eē: hoc ī loco scriptura testa-
tur. Sꝫ qꝛ tāti muneris grām ꝯtēnen-
tes: supradict⁹ ppl̄s ac sacerdotes sa
crificia vitio deturpata: ipi criminib⁹
atq̧ impietatib⁹ maculati: deo offerre
ceperāt. Ideo p malachiā pphetā de⁹
malach. 1. a ppl̄m suū isrl̄ increpās ait. Dilexi vos
dicit dn̄s. Et dixistis. In quo dilexisti
nos? Nōne frater erat esau iacob: dicit
dn̄s: ꝛ dilexi iacob: esau autē odio ha-
bui? Esau aūt fratrē iacob nō imā aut
spōtanea volūtate odio habitū a deo:
vel sine meriti grā iacob dilectū mani
festū est: cū ₰m prescientiā suā esau qdē
effusionē fraterni sanguinis ꝯcupiscē-
re? Jacob aūt in sui cognitiōe obseruā
Ibidem. a. dā legē desiderare cognosceret. Cuius
rei grā supradicto vsus est exemplo: di
cēs. Dilexi iacob: esau aūt odio habui.
Quāuis ex operib⁹ memoratoꝝ: quoꝝ
liber genesios meminit: in quo vnus-
q̄sq̧ eoꝝ futur⁹ erat pposito: manife-
Gen. 25. b. ste constet: vt scriptū est. Creuerūt pue
ri: ꝛ erat esau homo agrestis sciens ve-
nari: iacob autē homo simplex manēs
in tabernaculo. Nā reliqua que lectiōe
comprehensa sunt: puaricationē popu
li israel in obseruandis sacrificijs dei:
increpationē q̧ in eundem ꝙ deos alie
nos coluerit significant.

¶ Prologus explicit.

¶ Argumentum incipit.

Malachias aperte et in fine
oīm pphetarū dicit de ab
iectione israel et vocatiōe
gentiū. Nō est mihi ait vo-
luntas in vobis: dicit dn̄s
exercituū: ꝛ munus non su
scipiā de manu vr̄a. Ab ortu eīn solis
malach. 1 c. vsq̧ ad occasum magnū est nomē meū
in gētib⁹: ꝛ in oī loco sacrificat: ꝛ offer
tur nomini meo oblatio munda.

¶ Explicit argumentum.

¶ Malachias propheta incipit.
¶ C. I. De electione iacob ꝛ reprobatiōe esau: increpat dn̄s qđ nō honor ei
exhibeᵗ sicut pr̄i: nec timor sicut dn̄o:
sed offertur ei panis pollutus ꝛ hostia
immūda: nō seruiᵗ ei gratis: ꝛ maledi-
cit offerentem dolose. Capitulum. I.

Onus verbi B
dn̄i ad isrl̄ in manu
malachie pphē. Di
lexi vos: dicit dn̄s.
Et dixistis. In quo
dilexisti nos? Nōne 47. di. c. Quantumlibet.
frater erat esau ia-
cob: dicit dn̄s: ꝛ di-
lexi: esau aūt odio habui? Et posui seir
mōtes ei⁹ in solitudinē: ꝛ hereditatē
eius in dracones deserti. Qđ si dixerit 1. q. 4. ecclesia.
idumea destructi sum⁹: sed reuertētes
edificabimus q̄ destructa sunt: hec di-
cit dn̄s exercituum. Isti edificabunt: et B
ego destruā. Et vocabūtur termini im
pietatis: ꝛ ppl̄s cui iratus est dn̄s vsq̧
in eternum. Et oculi vestri videbunt: ꝛ
vos dicetis. Magnificeᵗ dn̄s super ter
minum israel. Filius honorat patrē: et
seru⁹ dn̄m suū. Si ergo pater ego sum:
vbi ē honor me⁹? ꝛ si dn̄s ego sum: vbi
ꝛ timor meus? dicit dn̄s exercituū. Ad
vos o sacerdotes qui despicitis nomē
meū. Et dixistis. In quo despexim⁹ no
mē tuū? Offertis sup altare meū panē
pollutū. Et dicitis. In quo polluim⁹
te? In eo qđ dicitis: mēsa dn̄i despecta
est. Si offeratis cecū ad immolādum:
nōne malū est? Et si offeratis claudum 49. di. c. Sacerdotes.
et languidū: nōne malū est? Offer illud
duci tuo si placuerit ei: aut si susceper- C
rit faciē tuā: dicit dn̄s exercituum. Et
nūc deprecamini vultū dei vt misereaᵗ
vr̄i: de manu eīn vestra factū est hoc: si
quo modo suscipiat facies vestras: di-
cit dn̄s exercituū. Quis est in vobis q̄
claudat ostia: ꝛ icēdat altare meū gra-
tuito? Nō est mihi volūtas in vobis: di
cit dn̄s exercituum: ꝛ munus non susci
piam de manu vestra. Ab ortu eīn solis 1. q. 3. ca. 1.
vsq̧ ad occasum magnū est nomē meū 1. 2. c.
in gētibus: ꝛ in omni loco sacrificatur ps. 40.
ꝛ offertur nomini meo oblatio mūda: ꝛ ps. 112.
quia magnum nomen meum in genti-
bus: dicit domin⁹ exercituum. Et vos
polluistis illud in eo quod dicitis: mē
sa domini contaminata est: ꝛ quod su-
perponitur cōtemptibile est cum igne
qui illud deuorat. Et dixistis. Ecce de D
labore: ꝛ exufflastis illō: dicit domin⁹
exercituū. Et intulistis de rapinis clau
dum et languidū: et intulistis munus?
Nunqd suscipiā illud de manu vestra:
dicit dn̄s exercituum? Maledict⁹ do- Amos. 5. f.
losus qui habet in grege suo masculū:
et votum faciens immolat debile dn̄o.

Qr rex magn⁹ ego: dicit dñs exercituū:
et nomē meum horribile in gentibus.
¶ C. S. Sacerdotes reuocat ad priūa
τ nolētib⁹ cōminat: cōmemorat pactū τ
offm eoꝝ: transgressionē τ penā p acce
ptiōe psonaꝝ: de trāgressiōe ppli acci
piētis vxores alienigenas: eiectis anti
quis: de federe nuptiarū τ inseparabili
tate mrimoniali: de libello repudij: de
his q̄ laborare dñm fecerūt. Capit. ij.

B

T nūc ad vos mādatū hoc
Leuit. 26. b o sacerdotes. Si nolueri-
Deut. 28. b tis audire: et si nolueritis
81. di. c. si q̄ ponere sup cor: vt detis glo
presbyteri. riā noī meo: ait dñs exerci
i. q. i. c. ma- tuū: mittā in vos egestatē:
ledicā. r. c. et maledicā bñdictiōib⁹ vr̄is: τ male-
malci. in fi. dicā illis: qm̄ nō posuistis sup cor. Ec-
ce ego pijciā vobis brachiū: et dispgā
sup vultū vestrū stercus solēnitatū ve-
strarū: τ assumet vos secū. Et scietis q̄r
misi ad vos mādatum istud: vt esset pa
ctum meū cū leui: dicit dñs exercituū.
Osee. 8. b. Pactū meū fuit cū eo vite τ pacis: τ de-
di ei timorē: τ timuit me: τ a facie noīs
B mei pauebat. Lex veritatis fuit in ore
eius: τ iniq̄tas nō est inuenta in labijs
eius. In pace et in equitate ambulauit
mecū: et multos auertit ab iniquitate.
Labia em̄ sacerdotis custodiūt sciētiā:
et legē requirēt ex ore eius: q̄r angelus
dñi exercituū est. Vos autē recessistis
al's ✝ a lege de ✝ via: τ scādalizastis plurimos i le-
11. q. i. c. sa- ge. Irritū fecistis pactū leui: dicit dñs
cerdotib⁹. exercituū. Propter qđ et ego dedi vos
de bet. c. cū contēptibiles: et humiles oīb⁹ pplis:
ex iniūcto. sicut nō seruastis vias meas: τ accepi-
stis faciē in lege. Nunq̄d nō pater vnus
omniū nostrū? Nunquid nō deus vnus
C creauit nos? Quare ergo despicit vnus-
q̄sq̄ nostrū fratrē suū: violās pactum
patrū nostroꝝ? Trāsgressus est iuda: τ
abominatio facta est in isrl' τ in hieru-
salē: q̄r cōtaminauit iudas sctificationē
al' ✝ habue- dñi quā dilexit: et ✝ habuit filiam dei
runt. alieni. Dispdet dñs virū q̄ fecerit hoc:
magistrū τ discipulum de tabernaculo
iacob: et offerētē mun⁹ dño exercituū.
Et hoc rursum fecistis. Operiebatis la
chrimis altare dñi fletu et mugitu: ita
vt nō respiciam vltra ad sacrificiū: nec
accipiā placabile qđ de manu vr̄a. Et
3. i. c. dixistis. Quā ob cām? Quia dñs testifica
tus est inter te: τ vxorē pubertatis tue
quā tu despexisti. Et hec pticeps tua:
D et vxor federis tui. Nōne vnus fecit: et
residuū spūs eius est? Et qđ vnus q̄rit
nisi semen dei? Custodite ergo spm̄ ve-
strū: τ vxorē adolescētie tue noli despi
cere. Cū odio habueris eā: dimitte: di-
cit dñs de⁹ isrl'. Operiet aūt iniq̄tas ve
stimētū ei⁹: dicit dñs exercituū. Custo-
dite spm̄ vestrū: τ nolite despicere. La
borare fecistis dñm in sermonibus ve-
stris. Et dixistis. In quo eū fecimus la
borare? In eo q̄ dicitis. Ois qui facit
malū bon⁹ est in cōspectu dñi: τ tales ei
placēt. Aut certe vbi est deus iudicij?
¶ C. S. De āgelo q̄ mittit: de die iudi
cij: de destructiōe iudicij: de cōfligētib⁹
deū: de benedictiōe soluētiū: τ maledi
ctiōe nō soluētiū decimas et p̄mitias:
arguūt murmurātes ɔ̄ dñz p flore ma-
loꝝ: τ rep̄mit coꝝ blasphemia. d̄ signa
tis suppliciis eoꝝ τ p̄mijs iustoꝝ. C. iij.

Ecce ego mittam angelum A
meū: et pparabit viā ante matth. 11. b
faciē meā. Et statim veniet marci. i. b.
ad templum suū domina- Luce. 7. d.
tor quem vos queritis: et
angelus testamēti quē vos
vultis. Ecce venit: dicit dñs exercituū.
Et quis poterit cogitare diem aduen-
tus eius? τ quis stabit ad videndū eū?
Ipse enim quasi ignis cōflans: et quasi
herba fullonum. Et sedebit cōflās et
emundans argentū: et purgabit filios
leui. Et colabit eos quasi aurū τ quasi 50. dist. c.
argentum: τ erunt dño offerētes sacri purgabit.
ficia in iustitia. Et placebit dño sacri- B
ficium iuda τ hierusalem sicut dies se-
culi: et sicut anni antiqui. Et accedam
ad vos i iudicio: et ero testis velox ma
leficis τ adulteris et periuris: et q̄ ca-
lumniantur mercedē mercenarij: τ hu-
miliāt viduas τ pupillos: τ opprimūt
peregrinū: nec timuerunt me: dicit do-
minus exercituū. Ego enim dñs τ non
mutor: τ vos filij iacob nō estis cōsum
pti. A dieb⁹ enim patrū vestroꝝ recessi
stis a legitimis meis: τ nō custodistis. 19. q. i. c. re-
Reuertimini ad me τ reuertar ad vos: uertimini.
dicit dñs exercituū. Et dixistis. In quo q. i. c. dēm
reuertemur? Si affiget homo deū: q̄r C
vos cōfigitis me. Et dixistis. In quo cō
figimus te? In decimis τ in primitijs.
Et i penuria vos maledicti estis: τ me
vos cōfigitis gēs tota. Inferte oēm de-
cimā in horreū meū vt sit cib⁹ in domo
mea: et pbate me super hoc: dicit dñs.
Si nō aperuero vobis cataractas ce-
li: et effudero vobis benedictionē vsq̄
ad abundantiā. Et increpabo p vobis
deuorantē: et nō corrūpet fructū terre

vestre: nec erit sterilis vinea in agro: dicit dñs exercituũ. Et beatos vos dicẽt omnes gentes. Eritis eñ vos terra desiderabilis: dicit dñs exercituũ. Inualuerunt sup me verba vestra: dicit dñs.
D Et dixistis. Quid locuti sumus contra
Job.21.b. te? Dixistis. Uanus est qui seruit deo: & quod emolimentũ: quia custodiuimus precepta eius: & quia ambulauim⁹ tristes coram dño exercituum: ergo nunc beatos dicimus arrogantes. Siquidẽ edificati sunt facientes impietates: et tentauerunt deum et salui facti sunt. Tunc locuti sunt timẽtes deum vnusquisqꝫ cum proximo suo. Et attendit dñs & audiuit: et script⁹ est liber monimenti coram eo timentibus dñm: & cogitantib⁹ nomen eius. Et erunt mihi: ait domin⁹ exercituũ: in die qua ego faciam in peculiũ: et parcã eis sicut parcit vir filio suo seruienti sibi. Et cõuertimini & videbitis quid sit inter iustũ et impium: et inter seruientem deo et non seruientem ei.

¶ C. S. De aduẽtu xp̃i: de aduentu helie q̃ pcedet scd̃m aduentũ dñi. Ca. iiij.

A Ecce eñ dies veniet succensa quasi caminus: et erunt oẽs superbi: et oẽs facientes impietatẽ stipula. Et inflammabit eos dies veniẽs: dicit dñs exercituũ: q̃ nõ derelinquet eis radicẽ et germẽ. Et orieť vobis timentib⁹ nomen meũ sol iustitie: et sanitas in pẽnis eius. Egrediemini & salietis sicut vitulus de armẽto: et calcabitis impios cũ fuerint cinis sub plãta pedũ vestrorum: in die qua
B ego facio: dicit dñs exercituum. Mementote legis moysi serui mei: quam mandaui ei in oreb ad omnẽ israel precepta et iudicia. Ecce ego mittam vobis heliam prophetam: anteq̃ veniat dies domini magnus et horribilis. Et cõuertet cor patrum ad filios: et cor filiorum ad patres eorũ: ne forte veniam et percutiam terram anathemate.

¶ Malachias ppheta explicit.

¶ Prologus beati hieronymi p̃sbyteri in libros machabeorum incipit.

Machabeorũ libri duo p̃notãt prelia inter hebreorũ duces gentẽqꝫ persarũ: pugnã quoqꝫ sabbatorum & nobiles machabei ducis triũphos: et cuius noĩe & libri ĩdẽ sunt nuncupati. Hec quoqꝫ historia cõtinet etiam inclyta illa gesta machabeorũ fratrum: qui sub antiocho rege pro sacris legib⁹ dira tormẽta perpessi sunt. Quos mater pia dum diuersis supplicijs vrgerentur: non solũ non fleuit: sed et gaudens hortabať ad gloriam passionis. 2.mach.7.a

¶ Item alius prologus.

Machabeorũ libri licet non habeanť in canone hebreorũ: tñ ab ecclesia inter diuinorum voluminũ annotantur historias. Prenotant aũt p̃lia inter hebreorum duces gẽtesqꝫ psarũ: pugnã quoqꝫ sabbatorum & nobiles machabei triũphos: fedus quoqꝫ amicitiarũ cũ romanorum ducibus atqꝫ legationũ. Machabei septem fratres ab vna matre machabea noĩe geniti: custodientes legem: patris traditionẽ: nõ manducãtes carnẽ porcinã: ob hoc ab ãtiocho rege seuissimo in antiochia martyrij gloria coronati sunt cũ matre sua: atqꝫ sepulti cum magna veneratione ibi quiescunt. 2.mach.9.b.

¶ Prologus explicit.

¶ Incipit liber primus machabeorum.

¶ C. S. De alexãdro filio philippi: de antiocho radice pctĩ: de ciuitate hierusalem exusta: multi ex israel consenserunt edicto regis sacrificando idolis: lex exusta est: multi ex isrl' trucidãtur.

Capitulum. i.

A Et factũ est postq̃ pcussit alexãder philippi rex macedo qui prim⁹ regnauit in grecia: egressus d̃ terra cethim: dariũ regem psarũ & medorum cõstituit prelia multa: & obtinuit omniũ munitiões: & interfecit reges terre. Et pertransijt vsqꝫ ad fines terre: et accepit spolia multitudinis gentium: & siluit terra in conspectu eius. Et congregauit virtutem: & exercitum fortem nimis. Et exaltatum est et eleuatum cor eius: & obtinuit regiões gentium & tyrannos: et facti sunt illi in tributum. Et post hec decidit in lectũ: & cognouit q2 moreretur. Et vocauit pueros suos

Fabritius romanus.
Romanorum victoria p̃ma de carthaginensibus.
Judith.1.c. reg. egypti incipit sm septuaginta interptes.

nobiles qui secum erant nutriti a iuuē
tute sua: ⁊ diuisit illis regnū suū cū ad
huc viueret. Et regnauit alexāder an
Regnū sy
rie hic inci
pit.
nis duodecim: ⁊ mortuus est. Et obti
nuerunt pueri eius regnum vnusquis
q; in loco suo: et imposuerunt oēs sibi
B
diademata post mortem eiꝰ: et filij eo
rum post eos annis multis: ⁊ multipli
cata sunt mala in terra. Et exiit ex eis
Alr̄ + pec
catrix.
zenō p̄ha.
radix + peccati antiochus illustris fi
lius antiochi regis q̄ fuerat rome ob
ses: et regnauit in anno centesimotri
cesimoseptimo regni grecorū. In diebꝰ
illis exierūt ex israel filij iniqui: ⁊ sua
Parthorū
regū prin
cipium.
serūt multis dicentes. Eamus ⁊ dispo
namus testamentum cum gētibus que
circa nos sunt: q; ex quo recessimus ab
eis inuenerūt nos multa mala. Et bo
nus visus est sermo in oculis eorū. Et
destinauerūt aliqui de populo: ⁊ abie
rūt ad regē: ⁊ dedit illis potestatem vt
4. reg. 21. g.
facerēt iustitiā gētiū. Et edificauerūt
gymnasiū i hierosolymis s̄m leges na
tionum: ⁊ fecerunt sibi preputia: et re
cesserunt a testamento sancto: ⁊ iuncti
sunt nationibus: ⁊ venūdati sunt vt fa
cerent malū. Et paratū est regnū in cō
spectu antiochi: ⁊ cepit regnare i terra
C
Romani ro
tā liguriaꝫ
capiunt.
egypti: vt regnaret sup duo regna. Et
intrauit in egyptū in multitudine gra
ui: in curribꝰ ⁊ elephantis ⁊ equitibꝰ:
et copiosa nauiū multitudine. Et cōsti
tuit bellū aduersus ptolemeū regē egy
pti: ⁊ veritus est ptolemeus a facie eiꝰ:
Scōm bel
lū punicū.
⁊ fugit: ⁊ ceciderūt vulnerati multi. Et
cōprehēdit ciuitates munitas in terra
egypti: et accepit spolia terre egypti.
Et conuertit antiochus postq̄ pcussit
egyptū in cētesimo ⁊ q̄dragesimo tercer
tio ãno: ⁊ ascēdit ad isrl̄: ⁊ ascēdit hie
Scipio a
phricanus
prior.
Hannibal
penus.
rosolymā i multitudine graui. Et in
trauit in scīficatione cū supbia: ⁊ ac
cepit altare aureū: ⁊ candelabrū lumi
nis: ⁊ vniuersa vasa eiꝰ: ⁊ mēsam ppo
sitiōis: ⁊ libatoria: ⁊ phialas: ⁊ morta
riola aurea: ⁊ velū: ⁊ coronas: ⁊ ornamē
tū aureū qd̄ in facie tēpli erat: ⁊ cōmi
Fabius ma
ximus.
Liuius sali
nator.
Claudius
marcellus.
nuit oīa. Et accepit argētū ⁊ aurū ⁊ va
sa cōcupiscibilia: ⁊ accepit thesauros
multos quos inuenit: ⁊ sublatis oībus
abijt i terrā suā: ⁊ fecit cedē hoīm: ⁊ lo
cutus est in supbia magna. Et factꝰ est
plāctꝰ magnꝰ in isrl̄: ⁊ in oī loco eorū.
D
Et igemuerūt pncipes ⁊ seniores: ⁊ iu
uenes ⁊ v̄gines ifirmati sunt: ⁊ specio
Cato ro
manus.
sitas mulierū imutata est. Oīs maritꝰ
sumpsit lamentū: ⁊ q̄ sedebāt in thoro

maritali lugebant: ⁊ commota est ter
ra sup habitātes in ea: et vniuersa do
mus iacob induit cōfusionē: et post duos
annos dierū misit rex pncipē tributo
rū in ciuitates iuda: ⁊ venit hierlm cū
Bellū ma
cedonicū.
turba magna. Et locutꝰ est ad eos ver
ba pacifica in dolo: ⁊ crediderūt ei. Et
irruit sup ciuitatē repēte: et pcussit eā
plaga magna: ⁊ pdidit pplm multū ex
israel. Et accepit spolia ciuitatis: ⁊ suc
cendit eā igni. Et destruxit domos eiꝰ
⁊ muros eiꝰ i circuitu. Et captiuas du
xerūt mulieres ⁊ natos: ⁊ pecora posse
derūt. Et edificauerūt ciuitatē dauid
muro magno ⁊ firmo: ⁊ turribꝰ firmis:
E
et facta est illis in arcem. Et posuerūt
Alr̄ + pec
catorum.
illic gētē peccatricē + viros iniquos: ⁊
conualuerūt in ea. Et posuerunt arma
et escas: ⁊ cōgregauerūt spolia hierlm:
et reposuerunt illic: ⁊ facti sunt in la
queū magnū. Et factum est hoc ad insi
Alr̄ + dolū
dias sanctificationi: et in + diabolum
malū in israel. Et effuderūt sanguinē
innocētē per circuitū sanctificatiōis:
et cōtaminauerūt sanctificationē. Et
fugerūt habitatores hierl'ꝫ ppter eos:
et facta est habitatio exterorū: ⁊ facta
est extera semini suo: ⁊ nati eiꝰ reliq̄ue
Tobi. 2. b.
Amos. 8. c.
runt eā. Sanctificatio eiꝰ desolata est
sicut solitudo: dies festi eius conuersi
sunt in luctū: sabbata eiꝰ i opprobriū:
honores eius in nihilū. Scōm gloriaꝫ
eiꝰ multiplicata est ignominia eius: et
sublimitas eius cōuersa est in luctum.
Et scripsit rex antiochus oī regno suo:
vt esset oīs populus vnꝰ: et reliquerūt
Alr̄ + eū.
F
vnusquisq; legē suā: ⁊ cōsenserūt + oēs
gentes s̄m verbum regis antiochi. Et
multi ex israel consenserunt ei: ⁊ sacri
ficauerunt idolis: et coinquinauerunt
sabbatum. Et misit rex antiochus li
bros per manus nūciorū in hierusalē:
et in oēs ciuitates iude: vt sequerētur
leges gētiū terre: ⁊ phiberent holocau
sta ⁊ sacrificia ⁊ placatiōes fieri in tē
plo dei: et phiberēt celebrari sabbatū
et dies solemnes. Et iussit coinquinari
sancta et sanctū populi israel. Et ius
sit edificari aras et tēpla ⁊ idola: ⁊ im
molari carnes suillas et pecora cōmu
nia: ⁊ relinquere filios suos incircūci
sos: ⁊ coinquinari animas eorū in om
nibus immūdicijs et abominatiōibꝰ:
ita vt obliuiscerent legē: ⁊ immutarēt
oēs iustificatiōes dei. Et q̄cūq; non fe
cissent s̄m verbū regis antiochi: more
rent. Secūdum oīa verba hec scripsit

omni regno suo: et prepos[uit] principes
p[o]p[u]lo q[ui] hec fieri cogerēt. Et iusserūt ci
uitatib[us] iude sacrificare. Et cōgregati
sunt multi de p[o]p[u]lo ad eos q[ui] dereliq[ue]
rāt legē d[omi]ni: et fecerūt mala sup[er] terrā:
et effugauerunt populū israel in abdi
tis et in absconditis fugitiuorū locis.
G Die quintadecima mensis casleu quin
to et quadragesimo et centesimo anno
edificauit rex antiochus abominandū
idolum desolationis sup[er] altare dei: et
p[er] vniuersas ciuitates iude in circuitu
edificauerunt aras: et ante ianuas do-
mor[um]: [et] in plateis incendebāt thura et
sacrificabant. Et libros legis dei com
busserunt igni scindentes eos: et apud
quēcūq[ue] inueniebant[ur] libri testamenti
domini: [et] quicūq[ue] obseruabat legē do
mini s[ecundu]m edictum regis trucidabāt eū.
In virtute sua faciebāt hec p[o]p[u]lo isr[ae]l:
q[ui] inueniebat[ur] in omni mēse in ciuitati-
bus. Et q[ui]nta [et] vicesima die mēsis sacri
ficabāt sup[er] arā q[ue] erat [con]tra altare: [et] mu
lieres q[ue] circūcidebāt filios suos truci
dabātur s[ecundu]m iussum regis antiochi. Et
suspendebant pueros a ceruicibus per
vniuersas domos eorum: [et] eos qui cir
cūciderant illos trucidabāt. Et multi
de populo israel diffinierunt apud se:
vt non māducarent immunda: [et] elege
rūt magis mori q[uam] cibis coinq[ui]nari im-
mūdis: et noluerūt infringere legē dei
sanctā: [et] trucidati sunt: [et] facta est ira
magna super populum israel valde.

¶ Ca. II. Matathias [et] quinq[ue] eius fi-
lij lamentātur p[o]p[u]l[u]m tēplum [et] desola-
tionem legis: cogitur matathias sacri
ficare idolis: sed noluit: occidit mata-
thias sacrificātē idolis: [et] etiam mini-
strū regis antiochi: fugiētes in desertū
ne sacrificent idolis: occisi sunt in sab-
bato: constituit matathias pugnare
in sabbato: ipse et eius filij occidentes
peccatores: aras idolorum subuertūt:
matathias moriēs ammonet filios de-
fendere israel: [et] cogitare generationes
patrum. Capitulum. ij.

A
In diebus illis surrexit ma
tathias filius iohānis filij
simeonis sacerdos ex filijs
ioarim ab hier[usa]l[e]m: [et] [con]sedit
in monte modin. Et habe-
bat filios q[ui]nq[ue]: iohannē q[ui]
cognominabat[ur] gaddis: [et] symeonē qui
cognominabat[ur] thasi: [et] iudā qui voca-
batur machabeus: [et] eleazarum qui co
gnominabat[ur] abarō: [et] ionatham qui co
gnominabat[ur] apphus. Hi viderūt ma-
la que fiebāt i[n] populo iuda [et] in hieru
salem. Et dixit matathias. Ve mihi. Vt
quid natus sum videre contritionē po
puli mei: [et] [con]tritionē ciuitatis sancte:
[et] sedere illic cū datur in manib[us] inimi
corum? Sancta in manu extraneorum
facta sunt: templum eius sicut homo
ignobilis. Vasa glorie eius captiua ab
ducta sunt: trucidati sunt senes eius
in plateis: [et] iuuenes eius ceciderūt in B
gladio inimicorum. Que gens non he-
reditauit regnum eius: et nō obtinuit
spolia eius. Omis cōpositio eius ablata
est. Que erat libera: facta est ancilla.
Et ecce sancta n[ost]ra et pulchritudo no-
stra: et claritas nostra desolata est: et
coinquinauerunt eam gentes. Quo er
go nobis adhuc viuere. Et scidit vesti-
mēta sua matathias et filij ei[us]: et ope-
ruerūt se cilicijs: et planxerūt valde: et
venerunt illuc qui missi erāt a rege an
tiocho vt cogerent eos qui cōfugerant
in ciuitatem modin immolare et accē-
dere thura: et a lege dei discedere. Et
multi de populo israel consentientes
accesserūt ad eos: s[ed] matathias et filij
eius constanter steterunt. Et r[espo]ndentes
qui missi erāt ab antiocho: dixerūt ma
tathie. Princeps [et] clarissim[us] [et] magn[us]
es in hac ciuitate: [et] ornat[us] filijs et fra
trib[us]. Ergo accede prior [et] fac iussu[m] re
gis sicut fecerūt omnes gētes [et] viri iu
da: [et] qui remanserunt in hierusalē. Et
eris tu [et] filij tui inter amicos regis: et
amplificatus auro [et] argēto [et] muneri-
bus multis. Et respōdit matathias et C
dixit magna voce. Et si oēs gētes regi
antiochi obediūt: vt discedat vnusq[ui]s-
q[ue] a seruitute legis patrū suorū: [et] con
sentiant mandatis eius ego [et] filij mei
et fratres mei obediemus legi patrum 23.q.5.c.Si
nostrorum. Propitius sit nobis deus: audieris.
non est nobis vtile relinquere legem et
iustitias dei. Non audiemus verba re-
gis antiochi: nec sacrificabim[us] trāsgre
dientes legis nostre mandata vt eam[us]
altera via. Et vt cessauit lo[quens] verba hec:
accessit q[ui]dā iudeus in o[mn]i[u]m oc[u]lis sacri
ficare idolis sup[er] arā i[n] ciuitate modin
s[ecundu]m iussu[m] regis. Et vidit matathias et
doluit: [et] cōtremuerūt renes eius: [et] ac
census est furor eius s[ecundu]m iudiciū legis:
et insiliēs trucidauit eū super arā. Sed
[et] virū quē rex antioch[us] miserat q[ui] coge
bat immolare occidit in ip[s]o t[em]p[or]e: [et] arā
destruxit: [et] zelatus est legem sicut fecit

Num.25.b. phinees zambri filio salomi. Et excla
manit mathathias voce magna in ciui-
D tate dicens. Omnis q̄ zelū habet legis
statuēs testamentū: exeat post me: ꝛ fu
git ipse ꝛ filij eius in montes: ꝛ relique
rūt quecūq̄ habebāt in ciuitate. Tunc
descenderant multi querentes iudiciū
et iustitiā i desertū: ꝛ sederūt ibi ipsi et
filij ei⁹ ꝛ mulieres eorū ꝛ pecora eoꝝ:
qm̄ inundauerant sup eos mala. Et re
nunciatum est viris regis ꝛ exercitui q̄
erant in hierl̄m ciuitate dauid: qm̄ di-
scessissent viri q̄dā q̄ dissipauerāt mā
datum regis in loca occulta i deserto:
et abijssent post eos multi. Et stati p-
rexerūt ad eos: ꝛ cōstituerūt aduersus
eos p̄liū in die sabbatoꝝ: ꝛ dixerūt ad
eos. Resistitis ꝛ nūc adhuc? Exite et fa
cite s̄m v̄bū regis antiochi: et viuetis.
Et dixerūt. Nō exibim⁹ neq̄ faciemus
verbū regis vt polluamus diē sabbato
rū. Et cōcitauerūt aduersus eos p̄liū.
Et nō respōderūt eis: nec lapidē mise
rūt in eos: nec opilauerūt loca occulta
dicentes. Moriamur oēs i simplicita
te nr̄a: et testes erūt sup nos celū ꝛ ter
ra q̄ iniuste pditis nos. Et intulerunt
illis bellū sabbatis: ꝛ mortui sunt ipsi
et vxores eoꝝ: ꝛ filij eoꝝ: ꝛ pecora eoꝝ
E vsq̄ ad mille aīas hoīm. Et cognouit
mathathias et amici ei⁹: et luctū habue
rūt super eos valde. Et dixit vir proxi
mo suo. Si oēs fecerim⁹ sicut fratres
nostri fecerūt: et nō pugnauerim⁹ ad-
uersus gētes p aīab⁹ nr̄is et iustifica-
tiōib⁹ nr̄is: citius disp̄dēt nos a terra.
Et cogitauerūt die illa dicentes. Omnis
homo q̄cunq̄ venerit ad nos in bello
die sabbatoꝝ: pugnem⁹ aduersus eū: ꝛ
nō moriemur oēs sicut mortui sunt fra
tres nr̄i in occultis. Tūc cōgregata est
ad eos synagoga iudeoꝝ fortis virib⁹
ex isrl̄: ōis voluntarius in lege: et oēs q̄
fugiebāt a malis additi sunt ad eos: ꝛ
facti sunt illis ad firmamētū. Et colle
gerūt exercitū: et pcusserūt pctōres in
ira sua: et viros iniquos i indignatiōe
sua: et ceteri fugerūt ad natiōes vt eua
F derēt. Et circūiuit mathathias et amici
eius: et destruxerunt aras: et circūcide
rūt pueros incircūcisos quotquot inue
nerūt in finibus israel in fortitudine.
Et psecuti sunt filios supbie: et pspe-
ratū est opus in manib⁹ eoꝝ. Et obti-
nuerunt legē de manibus gentiū: et de
manib⁹ regū: et non dederūt cornu pec
catori. Et appropinquauerūt dies ma
thathie moriēdi: et dixit filijs suis. Nūc
cōfortata est superbia: et castigatio: et
tēpus euersionis: et ira indignatiōis.
Nūc ergo filij emulatores estote legis:
et date aīas vestras p testamēto patrū
et mementote operū patrū q̄ fecerunt
in generatiōib⁹ suis: et accipietis glo
riā magnā: et nomen eternum. Abraā Gen.22.c.
nōne in tentatiōe inuentus est fidelis: Gene.35.
et reputatū est ei ad iustitiā? Ioseph in Num.25.
tēpore angustie sue custodiuit manda- Josue.1.d.
tum: et factus est dn̄s egypti. Phinees Num.14.c.
pater noster zelādo zelum dei: accepit
testamentū sacerdotij eterni. Iesus dū
impleuit verbū: fact⁹ est dux in israel.
Caleph dū testificatur in ecclesia acce-
pit hereditatē. Dauid in sua mīa: cōse
cutus est sedem regni in secula. Helias 1.reg.28.g.
dū zelat zelū legis: receptus est in celū. 4.reg.2.d.
Ananias et azarias ꝛ misael credētes: Danie.3.g.
liberati sunt de flamma. Daniel in sua Danie.6.
simplicitate liberatus est de ore leonū. G
Et ita cogitate p generatiōnē et gene-
ratiōnē: q2 oēs q̄ sperāt in eū nō infir-
mantur. Et a verbis viri pctōris ne ti-
mueritis: q2 glīa eius stercus ꝛ vermis
est. Hodie extollitur et cras nō inueni
tur: q2 cōuersus est in terrā suā: et cogi
tatio eius perijt. Uos ergo filij cōforta
mini et viriliter agite in lege: q2 cū fe
ceritis que vobis p̄cepta sunt in lege a
dn̄o deo vestro: in ipsa glīosi eritis. Et
ecce simō frater vester scio q̄ vir cōsilij
est. Ipsum audite semp: et ipse erit vo
bis pr̄. Et iudas machabeus fortis vi-
rib⁹ a iuuētute sua sit vobis princeps
militie: et ipse aget bellū ppl̄i. Et addu
cetis ad vos oēs factores legis: et vin-
dicate vindictam ppl̄i vr̄i. Retribuite
retributionē gētib⁹: et intēdite in p̄ce
ptū legis. Et bn̄dixit eos: et appositus
est ad patres suos. Et defunct⁹ est anno
centesimo quadragesimosexto: ꝛ sepul
tus est a filijs suis in sepulchris patrū
suorum in modin: et planxerunt eum
omnis israel planctu magno.

¶ Ca. iii. Surrexit iudas machabeus
in defensionē isrl̄: occidit iudas apol-
loniū: auferens eius gladium: occidit
etiā serō principē exercit⁹ syrie: iussit
antiochus vt lysias destrueret isrl̄: et
penitus de terra deleret. Capl̄m. iij.

A Et surrexit iudas q̄ vocaba
tur machabeus filius eius
pro eo: et adiuuabant eum
omnes fratres eius: ꝛ vni-
uersi qui se cōiūxerāt pa

tri eius: et ꝓliabant̄ preliū israel cum
leticia. Et dilatauit gloriam pplo suo
et induit se loricā sicut gigas: ꝛ succin
xit se arma bellica sua in ꝑlijs: et pte
gebat castra gladio suo. Silis fact⁹ est
leoni in operibus suis: ꝛ sicut catulus
leonis rugiēs in venatione. Et ꝑsecut⁹
est iniquos perscrutās eos: ꝛ q̄ contur
babant populū suū oēs succendit flam
mis: et repulsi sunt inimici eius pre ti
more ei⁹. Et oēs operarij iniquitatis
cōturbati sunt: ꝛ directa est salus ī ma
nu eius. Et exacerbabat reges multos:
et letificabat iacob in operib⁹ suis: et
in seculū memoria ei⁹ in benedictiōe.
Et perambulabat ciuitates iuda: ꝛ ꝑ
didit impios ex eis: et auertit irā ab
israel. Et nolat⁹ est vsq; ad nouissimū
B terre: ꝛ cōgregauit pereuntes. Et ꝯgre
gauit apolloni⁹ gētes: ꝛ a samaria vir
tutē multā et magnā ad bellandū con
tra israel. Et cognouit iudas: et exijt
obuiā illi: ꝛ percussit: ꝛ occidit illū: et
ceciderūt vulnerati multi: ꝛ reliqui fu
gerūt: ꝛ accepit spolia eoꝝ: ꝛ gladium
apollonij abstulit iudas: et erat pu
gnās in eo oib⁹ dieb⁹. Et audiuit serō
princeps exercitus syrie qđ ꝯgregauit
iudas cōgregationē fideliū et ecclesiā
secum: ꝛ ait. Faciā mihi nomē et glorifi
bor in regno: et debellabo iudā et eos
qui cum ipso sunt: qui spernebant ver
bum regis. Et preparauit se: ꝛ ascende
runt cum eo castra impioꝝ fortes au
xiliarij: vt facerent vindictam in filios
israel. Et appropinquauerunt vsq; be
thoron: ꝛ exiuit iudas obuiā illis cum
paucis. Ut autem viderūt exercitū ve
nientē sibi obuiam: dixerūt iude. Quō
poterimus pauci pugnare ꝯtra multi
tudinē hanc tantā et tam fortē: et nos
fatigati sum⁹ ieiunio hodie? Et ait iu
das. Facile est cōcludi multos ī manu
paucoꝝ: ꝛ nō est differētia in cōspectu
dei celi liberare in multis et ī paucis:
qm̄ nō ī multitudine exercit⁹ victoria
C belli: sꝫ de celo fortitudo ē. Ipsi veniūt
ad nos ī multitudine cōtumaci ꝛ sup
bia: vt disꝑdant nos: ꝛ vxores nostras:
ꝛ filios nostros: vt spoliēt nos. Nos ve
ro pugnabim⁹ pro animabus nostris
et legib⁹ nostris: ꝛ ipse dn̄s ꝯteret eos
ante faciem nostram. Uos autem ne ti
mueritis eos. Ut cessauit aūt loqui in
siluit in eos subito. Et ꝯtritus est serō
et exercitus ei⁹ in ꝯspectu ipsi⁹: ꝛ per
secutus est eū in descēsu bethoron vsq;
in campum: et ceciderunt ex eis octin
genti viri: reliqui autē fugerunt in ter
rā philistijm. Et cecidit timor iude ac
fratrum eius: et formido super omnes
gētes in circūitu eorum: ꝛ peruenit ad
regē nomen eius: ꝛ de prelijs iude nar
rabant omnes gentes. Ut audiuit au
tem rex antiochus sermones istos: ira
tus est animo: ꝛ misit ꝛ cōgregauit ex
ercitū vniuersi regni sui: castra fortia
valde: et aperuit erariū suū: ꝛ dedit sti
pendia exercitui in annū: et mandauit D
illis vt essent parati ad oīa. Et vidit
ꝙ defecit pecunia de thesauris suis: et
tributa regiōis modica propter dissen
sionē ꝛ plagā quā fecit ī terra: vt tolle
ret legitima que erāt a primis dieb⁹.
Et timuit ne non haberet: et semel et
bis in sumptus et donaria q̄ dederat
ante larga manu: et abūdauerat super
reges qui ante eum fuerāt. Et conster
nat⁹ erat aio valde: et cogitauit ire in
persidē vt acciperet tributa regionum:
et cōgregaret argentum multū. Et re
liquit lysiā hominem nobilē de genere
regali sup negocia regia a flumine eu
phratē vsq; ad flumē egypti: ꝛ vt nutri
ret antiochum filium suum donec redi
ret. Et tradidit ei mediū exercitum ꝛ
elephantos: ꝛ mandauit ei de omnib⁹
que volebat: ꝛ de inhabitantib⁹ iudeā
et hierusalē: ꝛ vt mitteret ad eos exer
citū ad conterendā ꝛ extirpādam vir E
tutem israel et reliquias hierusalē: et
auferendam memoriā eorum de loco:
et vt ꝯstitueret habitatores filios alie
nigenas in oibus finib⁹ eoꝝ: ꝛ sorte di
stribueret terram eorum. Et rex assum
psit partē exercitus residui: ꝛ exiuit ab
antiochia ciuitate regni sui anno cēte
simo ꝛ quadragesimoseptimo: et trās
fretauit euphraten flumen: et peram
bulabat superiores regiōes. Et elegit
lysias ptolomeū filiū dorimini ꝛ nica
norē ꝛ gorgiā viros potētes ex amicis
regis: ꝛ misit cum eis quadraginta mi
lia viroꝝ: et septē milia equitū vt ve
nirēt in terrā iuda: ꝛ disperderēt eam
ꝫm verbū regis. Et processerūt vt irēt
cum vniuersa virtute sua: ꝛ venerūt et
applicuerūt ammaum in terra campe
stri. Et audierunt mercatores regionū
nomen eorum: ꝛ acceperunt argentum
et aurū multū valde ꝛ pueros: ꝛ vene
runt in castra vt acciperēt filios israel
in seruos: ꝛ additi sunt ad eos exercit⁹
syrie: et terre alienigenarum. Et vidit

iudas et fratres eiꝰ: quia multiplicata
sunt mala: τ exercitꝰ applicabat ad fi-
nes eorum: et cognouerunt verba regis
que mādauerat populo facere in inte-
F ritum τ cōsummationem. Et dixerunt
vnusquisqꝫ ad proximum suum. Eriga
mus deiectionem populi nostri: et pu-
gnemus ꝓ populo nostro τ sanctis no
stris. Et congregatus est conuentus vt
essent parati in prelium: τ vt orarēt et
peterēt misericordiam τ miseratiōes:
et hierusalē non habitabatur: sed erat
sicut desertum. Nō erat qui ingredere-
tur τ egrederetur de natis eius: et san
ctum conculcabatur. Et filij alienige-
narum erāt in arce: ibi erat habitatio
gētium: τ ablata est voluptas a iacob:
et defecit ibi tibia τ cythara. Et cōgre
gati sunt: τ venerūt in masphat contra
hierusalem: quia locus orationis erat
in masphat ante in israel. Et ieiunaue
rūt illa die. τ induerūt se ciliciis: τ cine
rē imposuerūt capiti suo: τ disciderunt
vestimēta sua: τ expanderūt libros le-
gis de quibus scrutabant̄ gentes simi-
litudinem simulacrorum suorū: et at-
tulerūt ornamenta sacerdotalia τ pri-
mitias et decimas: et suscitauerunt na
zareos qui impleuerant dies: τ clama
uerunt voce magna in celum dicentes.
G Quid faciemꝰ istis: τ quo eos ducemꝰ?
Et sancta tua conculcata sunt τ conta
minata sunt. τ sacerdotes tui facti sūt
in luctū et in humilitatē: τ ecce natio-
nes conuenerunt aduersum nos vt nos
disperdāt. Tu scis que cogitāt in nos.
Quomodo poterimus subsistere ante
faciem eorū: nisi tu deus adiuues nos?
Et tubis exclamauerunt voce magna.
Et post hec constituit iudas duces po-
puli: tribunos τ centuriōes: τ pētacō-
Deut. 20.b tarchos τ decuriōes. Et dixit his q̄ edi
Iudicū. 7.b ficabāt domos τ sponsabant vxores: τ
plantabāt vineas τ formidolosis: vt re
dirēt vnusquisqꝫ in domum suam ſm
legem. Et mouerunt castra: et colloca-
uerūt ad austrum ammaum. Et ait iu-
das. Accingimini et estote filij poten-
tes: τ estote parati i mane vt pugnetis
aduersus nationes has que cōuenerūt
disperdere nos τ sancta nostra: qm̄ me-
lius est nos mori in bello q̄ videre ma
la gētis nostre et sanctorum. Sicut au
tem fuerit voluntas in celo: sic fiat.
¶ Ca. 4. Debellatis gorgia et lysia iu-
das purificauit templū: de dedicatiōe
altaris: et ornatu templi. Capitulum. iiij.

Et assumpsit gorgias q̄nqꝫ A
milia virorū et mille eq̄tes
electos: τ mouerunt castra
nocte: vt applicarēt ad ca-
stra iudeorū: τ ꝑcuterēt eos
subito. Et filij q̄ erāt ex ar
ce: erāt illis duces. Et audiuit iudas:
et surrexit ipse τ potētes ꝑcutere virtu
tem exercituū regis q̄ erat in ammaū.
Adhuc em̄ dispersus erat exercitꝰ a ca
stris. Et venit gorgias i castra iude no
ctu: et neminē inuenit: et querebat eos
in mōtibus, quoniam dixit: fugiunt hi
a nobis. Et cum dies factus esset appa
ruit iudas in campo cum tribus mili-
bus virorum tantum: qui tegumenta τ
gladios non habebant. Et viderūt ca-
stra gētium valida: τ loricatos τ equi-
tatus in circuitu eorū: et hi docti ad
prelium. Et ait iudas viris qui secum
erāt. Ne timueritis multitudinem eo-
rum: τ impetum eorum ne formidetis.
Mementote qualiter salui facti sunt Exod. 14. g
pres nr̄i in mari rubro: cū sequeret̄ eos
pharao cū exercitu multo. Et nunc cla
memꝰ i celū τ miserebit̄ nr̄i dn̄s: τ me-
mor erit testamēti patrū nr̄orū: τ conte
ret exercitū istū ante faciē nr̄am hodie:
τ sciēt oēs gētes qꝛ est deꝰ q̄ redimat τ j. 9. b.
liberet isrl̄. Et eleuauerūt alienigene B
oculos suos: τ viderūt eos venientes ex
aduerso. Et exierūt de castris in ꝓliū:
et tuba cecinerūt hi q̄ erāt cū iuda. Et
ꝯgressi sunt τ cōtrite sunt gētes: τ fuge
rūt i cāpū. Nouissimi aūt ceciderūt in
gladio: τ ꝑsecuti sunt eos vsqꝫ gaserō:
τ vsqꝫ i cāpos idumee τ azoti τ iānie: τ
ceciderūt ex illis vsqꝫ ad tria milia viro
rū. Et reuersus ē iudas: τ exercitꝰ eiꝰ:
sequēs eū. Dixitqꝫ ad populū. Nō cōcu
piscatis spolia: qꝛ bellū cōtra nos est:
et gorgias τ exercitus eiꝰ prope nos in
mōtibꝰ: sed state nūc ꝯtra inimicos no
stros et expugnate eos: τ sumetis postea C
spolia securi. Et adhuc loquente iuda
hec: ecce apparuit pars q̄dā ꝓspiciens
de mōte. Et vidit gorgias q̄ in fugā cō
uersi sunt sui: τ succēsa sunt castra. Fu-
mus em̄ q̄ videbat̄: declarabat qđ factū
est. Quibꝰ illi conspectis timuerūt val
de: aspiciētes simul τ iudam τ exercitū
in campo paratū ad prelium. Et fuge-
runt omnes in campo alienigenarū: et
iudas reuersus est ad spolia castrorum.
Et acceperūt aurum multum τ argen-
tum τ hyacinthum: τ purpuram mari-
nam: τ opes magnas. Et ꝯuersi hymnū

tanebant:⁊ benedicebāt deū in celum:
quoniā bonus est:qm̄ in seculum mīa
eius. Et facta est salus magna in israel
in die illa. Quicūqȝ aūt alienigenarum
euaserāt:venerūt et nunciauerūt lysie
vniuersa que acciderāt. Quib⁹ ille au-
ditis cōsternatus animo deficiebat:qꝛ
non qualia voluit:talia cōtigerunt in
israel:⁊ qualia mādauit rex. Et sequē-
ti anno cōgregauit lysias viroꝝ electo
rū sexaginta milia:⁊ equitū qȝ mi-
D lia:vt debellaret eos. Et venerūt in iu
deam:⁊ castra posuerūt in bethoron:⁊
occurrit illis iudas cū decē milibus vi
ris. Et viderunt exercitū fortē et ora-
i.reg.7.f. uit:⁊ dixit. Benedictus es saluator is-
rael:qui cōtriuisti impetū potentis in
manu serui tui dauid:et tradidisti ca-
stra alienigenarū in manu ionathe filij
saul ⁊ armigeri eius. Cōclude exercitū
i.reg.14.g. istū in manu ppl'i tui israel:⁊ cōfundā
tur in exercitu suo ⁊ equitib⁹. Da illis
formidinē:⁊ tabefac audaciā virtutis
eoꝝ:⁊ commoueantur cōtritione sua.
Deijce illos gladio diligētiū te:⁊ col-
laudent te oēs qui nouerūt nomē tuū
in hymnis. Et cōmiserunt prelium:et
ceciderūt de exercitu lysie quinqȝ milia
virorū. Uidēs autē lysias suorū fugam
et iudeoꝝ audaciā:⁊ quod parati sunt
aut viuere:aut mori fortiter:abijt an-
tiochiā ⁊ elegit milites:vt multiplica
ti rursus venirēt in iudeam. Dixit aūt
iudas et fratres ei⁹. Ecce cōtriti sunt
inimici nostri:ascēdamus nūc mūdare
E sancta ⁊ renouare. Et congregatus est
omnis exercitus:⁊ ascēderunt in mōtē
sion. Et viderūt sanctificationē deser-
tam:⁊ altare pphanatū:⁊ portas exu-
stas:et in atrijs virgulta nata sicut in
saltu vel in mōtibus:⁊ pastophoria di
ruta. Et sciderūt vestimēta sua:⁊ plan
xerunt planctu magno:⁊ imposuerunt
cinerem super caput suū:⁊ ceciderunt
in faciem super terrā:⁊ exclamauerunt
tubis signorum:⁊ clamauerūt in celū.
Tunc ordinauit iudas viros vt pugna
rent aduersus eos qui erant in arce:do
nec emundarēt sancta. Et elegit sacer-
dotes sine macula:voluntatē habētes
in lege dei:⁊ mundauerunt sancta:⁊ tu
lerunt lapides cōtaminationis in lo-
cum immūdum. Et cogitauit de altari
holocaustorum quod pphanatū erat:
quid de eo faceret. Et incidit illi consi
lium bonum vt destrueret illud:ne for
te illis esset in opprobrium:qꝛ conta-
minauerunt illud gentes:et demoliti
sunt illud. Et reposuerunt lapides in F
mōte domus in loco apto:quoadusqȝ
veniret pphēta ⁊ respōderet de eis. Et
acceperunt lapides integros ſm legē:
et edificauerunt altare nouū ſm illud
quod fuit prius:⁊ edificauerūt sancta:
et que intra domū erant intrinsecus ⁊
edem:⁊ atria sanctificauerunt. Et fece
runt vasa sancta noua:⁊ intulerūt cā-
delabrum ⁊ altare incēsorum:⁊ mēsaꝫ
in templum. Et incēsum posuerunt su
per altare:⁊ accēderunt lucernas que
super candelabrum erāt:⁊ lucebant in
templo. Et posuerunt super mensam
panes:⁊ appenderunt vela:⁊ consum-
mauerunt omnia opera que fecerant.
Et ante matutinum surrexerunt quin
ta et vicesima die mensis noni:hic est
mensis casleu centesimiquadragesimi-
octaui anni:et obtulerunt sacrificium
ſm legem super altare holocaustorum
nouum quod fecerunt. Scdm tempus
et ſm diē in qua cōtaminauerūt illud
gētes in ipsa renouatū est in cāticis et
cytharis ⁊ cynaris ⁊ cymbalis. Et ce- G
dit omnis populus in faciem:et ado-
rauerunt:et benedixerūt in celum eum
qui prosperauit eis. Et fecerunt dedi-
cationem altaris diebus octo:⁊ obtu-
lerunt holocausta cum leticia ⁊ saluta
ria laudis. Et ornauerunt faciem tem-
pli coronis aureis ⁊ scutulis:⁊ dedica
uerūt portas ⁊ pastophoria:⁊ iposue-
runt eis ianuas. Et facta est leticia in
populo magna valde:⁊ auersum est op
probrium gentium. Et statuit iudas in
fratres eius et vniuersa ecclesia israel:
vt agatur dies dedicationis altaris in
temporibus suis ab anno in annū per
dies octo:a quinta ⁊ vicesima die men
sis casleu cū leticia ⁊ gaudio. Et edifi-
cauerunt in tempore illo montē sion:
et per circuitum muros altos ⁊ turres
firmas:ne quando venirent gentes et
conculcarent eum:sicut antea fecerūt.
Et collocauit illic exercitum vt serua-
rent eum:⁊ muniuit eum ad custodien
dam bethsurā:vt haberet populus mu
nitionem contra faciem idumee.

¶ C. V. Debellat iudas gentes volen-
tes perdere israel: de timotheo duce
ammon:simō missus a fratre expugnat
gentes: de bellis inde cōtra timotheū:
ꝙ iosephus et azarias victi sunt:expu
gnat iudas filios esau:iudas euertit
aras idolorum. Capi.v.

A Et factū est vt audierūt gē-
tes in circuitu: q2 edifica-
tū est altare: et sanctuariū
sicut prius: irate sunt val-
de: ⁊ cogitabāt tollere ge-
nus iacob: qui erant inter
eos: ⁊ ceperūt occidere de populo ⁊ p-
sequi. Et debellabat iudas filios esau
in idumea: ⁊ eos qui erāt in arabatha
ne: q2 circūsedebant israelitas: ⁊ per-
cussit eos plaga magna. Et recordat⁹
est maliciam filiorū bean: qui erāt po-
pulo in laqueū ⁊ in scādalum: insidiā
tes ei in via: ⁊ cōclusi sunt ab eo in tur
ribus: ⁊ applicuit ad eos: ⁊ anathema-
tizauit eos: ⁊ incēdit turres eorū igni
cum omnibus qui in eis erāt: ⁊ transi-
uit ad filios ammon: et inuenit manū
fortē ⁊ populū copiosum: ⁊ timotheū
ducem ipsorum. Et cōmisit cū eis pre-
lia multa: ⁊ contriti sunt in conspectu
eorū: et percussit eos: ⁊ cepit gazer ciui
tatē et filias eius: ⁊ reuersus est in iu-
deam. Et congregate sunt gentes que
sunt in galaad aduersus israelitas qui
erant in finibus eorū: vt tollerēt eos: ⁊
fugerūt in dathemā munitionē: ⁊ mi-
serunt literas ad iudā ⁊ fratres eius:
B dicentes. Congregate sunt aduersum
nos gētes per circuitum: vt nos aufe-
rant ⁊ parant venire ⁊ occupare muni
tionem in quam confugimus: et timo-
theus est dux exercitus eorū. Nunc ergo
veni et eripe nos de manibus eorū: q2
cecidit multitudo de nobis. Et omēs
fratres nostros qui erāt in locis tubin
interfecti sunt: et captiuas duxerunt
vxores eorum et natos ⁊ spolia: ⁊ per-
emerunt illic fere mille viros. Et ad-
huc epistole legebātur. Et ecce alij nū-
cij venerūt de galilea cōscissis tunicis
nūciantes s̄m verba hec: dicētes cōue-
nisse aduersum se a ptolomaida ⁊ tyro
et sydone: ⁊ repleta est oīs galilea alie
nigenis: vt non consumāt. Ut audiuit
aūt iudas et populus sermones istos:
cōuenit ecclesia magna cogitare quid
facerent fratribus suis qui in tribula-
tione erant: ⁊ expugnabantur ab eis.
Dixitq3 iudas simoni fratri suo. Elige
tibi viros: ⁊ vade et libera fratres tu-
os in galilea: ego autem ⁊ frater meus
ionathas ibimus in galaaditim. Et
reliquit iosephum filiū zacharie ⁊ aza
riam: duces populi cum residuo exer-
citu in iudea ad custodiam: ⁊ precepit
C illis dicens. Prestote populi huic: et
nolite bellum cōmittere aduersum gē
tes: donec reuertamur. Et dati sunt si
moni viri tria milia vt iret in galileā:
iude autē octo milia in galaaditim.
Et abijt simon in galileā: ⁊ cōmisit p̄-
lia multa cū gētib⁹. Et cōtrite sunt gē
tes a facie eius: ⁊ psecutus est eos vsq3
ad portā ptolomaidis. Et ceciderunt
de gētibus fere tria milia virorū: ⁊ ac-
cepit spolia eorū. Et assumpsit eos qui
erāt in galilea ⁊ in arbatis cū vxorib⁹
et natis: ⁊ oībus que erāt illis: ⁊ addu
xit i iudeā cū leticia magna. Et iudas
machabeus ⁊ ionathas frater eius trā
sierunt iordanē: ⁊ abierūt viā triū di-
erū per desertū. Et occurrerūt eis na-
buthei: ⁊ susceperūt eos pacifice: ⁊ nar
rauerūt eis oīa que acciderāt fratrib⁹
eorū in galaditide: ⁊ q2 multi ex eis cō-
prehēsi sunt in barasa ⁊ bosor ⁊ in ali-
mis ⁊ in casphor ⁊ mageth ⁊ carnaim.
He oēs ciuitates munite ⁊ magne. Sz
et in ceteris ciuitatib⁹ galaditidis te-
nētur cōprehēsi: ⁊ in crastinū cōstitue-
rūt admouere exercitū ciuitatib⁹ his:
⁊ cōprehēdere ⁊ tollere eos in vna die.
Et cōuertit iudas ⁊ exercitus eius viā
in desertū bosor repente: ⁊ occupauit
ciuitatē: ⁊ occidit oēm masculū in ore
gladij: ⁊ accepit oīa spolia eorū: ⁊ succē
dit eam igni. Et surrexerūt inde nocte
et ibāt vsq3 ad munitionē. Et factū est
diluculo cū eleuassent oculos suos. Et D
ecce populus multus cuius nō erat nu
merus: portātes scalas ⁊ machinas vt
cōprehenderēt munitionē: ⁊ expugna-
rēt eos. Et vidit iudas q2 cepit bellū:
et clamor belli ascēdit ad celū sicut tu-
ba: ⁊ clamor magnus de ciuitate. Et di
xit exercitui suo. Pugnate hodie p̄ fra
tribus vestris. Et venit tribus ordini
bus post eos: ⁊ clamauerūt tubis: ⁊ cla
mauerūt in oratione. Et cognouerūt ca-
stra timothei: q2 machabeus est: ⁊ refu
gerūt a facie eius: ⁊ pcusserūt eos pla-
ga magna: ⁊ ceciderūt ex eis in die illa
fere octo milia virorū. Et diuertit iu-
das in maspha: et expugnauit: ⁊ cepit
eā: ⁊ occidit oēm masculū eius ⁊ assum
psit spolia eius: ⁊ succēdit eā igni. In-
de perrexit ⁊ cepit casbon ⁊ mageth et
bosor: et reliq̄s ciuitates galaditidis.
Post hec aūt verba congregauit timo-
theus exercitū aliū: ⁊ castra posuit cō-
tra raphō trās torrētē. Et misit iudas
speculari exercitū: ⁊ renunciauerūt ei
dicētes. Q2 cōuenerūt ad eū oēs gētes

que in circuitu nostro sunt: et exercitus multus nimis. Et arbas conduxerunt in auxilium sibi: et castra posuerunt trans torrentem parati ad te venire in prelium. Et abijt iudas obuiam illis. Et ait timotheus principibus exercitus sui. Cum appropinquauerit iudas et exercitus eius ad torrentem aque: si transierit ad nos prior non poterimus sustinere eum: quia potens poterit aduersum nos. Si vero timuerit transire et posuerit castra extra flumen transfretemus ad eos: et poterimus aduersus illum. Ut autem appropinquauit iudas ad torrentem aque: statuit scribas populi secus torrentem: et mandauit eis: dicens. Neminem hominem reliquetis: sed veniant omnes in prelium. Et transfretauit ad illos prior: et omnis populus post eum. Et contrite sunt omnes gentes a facie eorum: et proiecerunt arma sua: et fugerunt ad phanum quod erat in carnaim. Et occupauit ipsam ciuitatem: et phanum succendit igni cum omnibus qui erant in ipso: et oppressa est carnaim: et non potuit sustinere contra faciem iude. Et congregauit iudas vniuersos israelitas qui erant in galaditide a minimo vsque ad maximum: et vxores eorum: et natos et exercitum magnum valde: vt venirent in terram iude. Et venerunt vsque ad ephron: et hec ciuitas magna in ingressu posita muni-

Num.20.c. tavalde. Et non erat declinare ab ea dextra vel sinistra: sed per medium iter erat: et incluserunt se qui erant in ciuitate et obstruxerunt portas lapidibus: et misit ad eos iudas verbis pacificis: dicens. Transeamus per terram vestram vt eamus in terram nostram: et nemo vobis nocebit: tantum pedibus transibimus: et nolebant eis aperire. Et precepit iudas predicari in castris vt applicarent vnusquisque in quo erat loco: et applicuerunt se viri virtutis: et oppugnauit ciuitatem illam tota die et tota nocte: et tradita est ciuitas in manu eius. Et peremerunt omnem masculum in ore gladij: et eradicauit eam: et accepit spolia eius: et transiuit per totam ciuitatem super interfectos. Et transgressi sunt iordanem in campo magno contra faciem bethsan. Et erat iudas congregans extremos: et exhortabatur populum per totam viam: donec venirent in terram iuda: et ascenderunt in montem sion cum leticia et gaudio: et obtulerunt holocausta: quod nemo ex eis cecidisset: donec reuerterentur in pace. Et in diebus quibus erat iudas et ionathas in terra galaad: et simon frater eius in galilea contra faciem ptolomaidis: audiuit iosephus zacharie filius et azarias princeps virtutis res bene gestas: et prelia que facta sunt: et dixit. Faciamus et ipsi nobis nomen: et eamus pugnare aduersus gentes que in circuitu nostro sunt. Et precepit his qui erant in exercitu suo: et abierunt iamniam. Et exiuit gorgias de ciuitate et viri eius obuiam illis in pugnam. Et fugati sunt iosephus et azarias vsque in fines iudee: et ceciderunt illa die de populo israel ad duo milia viri. Et facta est plaga magna in populo: quia non audierunt iudam et fratres eius: existimantes fortiter se facturos. Ipsi autem non erant de semine virorum illorum: per quos salus facta est in israel. Et viri iuda magnificati sunt valde in conspectu omnis israel: et gentium omnium vbi audiebatur nomen eorum. Et conuenerunt ad eos fausta acclamantes. Et exiuit iudas ad fratres eius: et expugnabant filios esau in terra que ad austrum est: et percussit chebron et filias eius: et muros eius: et turres succendit igni in circuitu. Et mouit castra vt iret in terram alienigenarum: et perambulabat samariam. In die illa ceciderunt sacerdotes in bello dum volunt fortiter facere: dum sine consilio exeunt in prelium. Et declinauit iudas in azotum in terram alienigenarum: et diruit aras eorum: et spolia deorum ipsorum succendit igni: et cepit spolia ciuitatum: et reuersus est in terram iuda.

¶ C.M. De morte antiochi et successione filij eius: filius antiochi mittit exercitum ad debellandum iudam et vincitur: pacem dat ficte quam cito rupit: hic dicitur quod in bellis vtebatur elephantis. Capi. vj.

Et rex antiochus perambulauit superiores regiones: et audiuit esse ciuitatem elimaidem in perside nobilissimam et copiosam in argento et auro: templumque in ea locuples valde. Et illic velamina aurea et lorice et scuta que reliquit alexander philippi rex macedo: qui regnauit primus in grecia. Et venit et querebat capere ciuitatem: et depredari eam: et non potuit: quoniam innotuit sermo his qui erant in ciuitate. Et surrexerunt in prelium: et fugit inde: et abijt cum tristitia magna: et reuersus est in babyloniam. Et venit qui nunciaret ei in perside: quia fugata sunt castra que erant in terra iuda: et quia abijt

lysias cū virtute forti in primis:⁊ fu-
gatus est a facie iudeoꝝ:⁊ inualuerūt
armis ⁊ viribus ⁊ spoliis multis que
ceperūt de castris que exciderūt. Et qꝛ
diruerūt abominationē quā edificaue-
rūt sup altare qđ erat in hierlm:⁊ san-
ctificationē: sicut prius circūdederāt mu
ris excelsis:sꝫ ⁊ bethsurā ciuitatē suā.
Et factum est vt audiuit rex sermones
istos:expauit ⁊ cōmotus est valde:⁊ de
cidit in lectulū:⁊ incidit ī lāguorē p̄e
B tristicia:qꝛ nō ē factū sicut cogitabat.
Et erat illic p dies multos:qꝛ nouata
est in eo tristitia magna:⁊ arbitrat⁹ est
se mori. Et vocauit oēs amicos suos:
et dixit illis. Recessit somn⁹ ab oculis
meis:⁊ cōcidi ⁊ corrui corde p̄e solli-
citudine. Et dixi in corde meo. In quā
tam tribulationē deueni:⁊ in q̄s fluct⁹
tristitie in qua nūc sum q̄ iocūdus erā
et dilectus in potestate mea. Nūc vero
reminiscor maloꝝ que feci in hierlm:
vnde ⁊ abstuli oīa spolia aurea ⁊ argē
tea que erāt in ea:⁊ misi auferre habi-
tātes iudeā sine causa. Cognoui ergo
qꝛ ppterea inuenerūt me mala ista:et
ecce pereo tristitia magna in terra alie-
na. Et vocauit philippū vnū de amicis
suis:⁊ p̄eposuit eū sup vniuersum re
Al's + edu- gnum suū:⁊ dedit ei diadema et stolā
caret. suā ⁊ annulū:vt + adduceret antiochū
filiū suū:⁊ nutriret eū vt regnaret. Et
mortuus est illic antioch⁹ rex āno cen
tesimoquadragesimonono:⁊ cognouit
lysias:qm mortuus est rex:et constituit
Al's + eupa regnare antiochū filiū ei⁹ quē nutriuit
ter. adolescentē:⁊ vocauit nomē ei⁹ + eu-
E patorē. Et hi qui erāt in arce cōcluse-
rāt israel in circuitu sanctoꝝ:⁊ quere
bant eis mala semp ad firmamētū gen
tiū. Et cogitauit iudas dispdere eos:
et cōuocauit vniuersum pplm vt obsi-
derēt eos. Et cōuenerūt simul:⁊ obse-
derūt eos anno cētesimoquinquagesi-
mo:⁊ fecerūt balistas ⁊ machinas. Et
exierūt quidā ex eis q̄ obsidebātur:et
adiunxerūt se illis aliqui impii ex isrl
et abierūt ad regē:⁊ dixerūt. Quousq̄
nō facis iudiciū:⁊ vindicas fratres no
stros? Nos decreuimus seruire patri
tuo:⁊ ambulare in p̄ceptis ei⁹:⁊ ob-
sequi edictis eius:⁊ filii ppli nostri p
pter hoc alienabāt se a nobis. Et qui-
cūq̄ inueniebant ex nobis interficie-
bant:⁊ hereditates nostre diripieban-
tur. Et nō ad nos tm̄ extēderūt manū:
sed in oēs fines nostros. Et ecce appli-
cuerūt hodie ad arcē in hierlm occupa
re eā:⁊ munitionē in bethsurā munie-
rūt. Et nisi p̄ueneris eos veloci⁹ ma
iora q̄ hec facient:⁊ nō poteris obtine-
re eos. Et iratus est rex vt hec audiuit:
et cōuocauit oēs amicos suos et princi
pes exercitus sui:⁊ oēs q̄ sup equites
erāt. Sed ⁊ de regnis aliis:⁊ de insulis D
maritimis venerūt ad eū exercitus cō-
ducticii. Et erat numerus exercitus
eius cētū milia peditū:⁊ viginti milia
equitū:⁊ elephanti trigintaduo docti
ad preliū. Et venerunt per idumeā:et
applicuerūt ad bethsurā:⁊ pugnauerūt
dies multos:⁊ fecerunt machinas. Et
exierūt ⁊ succenderunt eas igni:⁊ pu-
gnauerūt viriliter. Et recessit iudas ab
arce:⁊ mouit castra ad bethzacharam
cōtra castra regis. Et surrexit rex ante
lucē:⁊ cōcitauit exercitus impetū cōtra
viā bethzacharā. Et cōparauerūt se ex
ercitus in preliū:⁊ tubis cecinerūt. Et
elephātis ostēderūt sanguinem vue:⁊
mori ad acuēdos eos in preliū. Et diui
serūt bestias p legiōes:⁊ astiterūt sin-
gulis elephātis mille viri in loricis cō
cathenatis:⁊ galee eree ī capitib⁹ eoꝝ:
et q̄ngēti equites ordinati vnicuiq̄ be
stie electi erāt. Hi ante tēpus vbicū q̄
erat bestia ibi erāt:⁊ q̄cūq̄ ibat ibāt:
et nō discedebāt ab ea. Sed et turres
lignee sup eos firme ptegentes sup sin E
gulas bestias:⁊ super eas machine. Et
super singulas viri virtutis triginta-
duo:qui pugnabāt desup:⁊ intus ma-
gister bestie. Et residuū equitatū hinc
et inde statuit in duas partes:tubis ex
ercitū cōmouere:⁊ perurgere cōstipa-
tos in legionibus eius. Et vt refulsit
sol in clypeos aureos ⁊ ereos:resplen-
duerūt mōtes ab eis:⁊ resplēduerunt
sicut lāpades ignis. Et distincta est pa
exercitus regis per mōtes excelsos:et
alia p loca humilia:⁊ ibāt caute ⁊ or-
dinate. Et cōmouebantur oēs inhabi-
tātes terrā a voce multitudinis eoꝝ:⁊
in incessu tube et collisiōe armoꝝ:erat
eñ exercit⁹ magnus valde ⁊ fortis. Et
appropiauit iudas ⁊ exercit⁹ ei⁹ ī pre-
liū:⁊ ceciderūt de exercitu regis sexcē
ti viri. Et vidit eleazar fili⁹ saura vnā
de bestiis loricatā loricis regis:⁊ erat
eminēs sup ceteras bestias. Et visū est
ei qđ in ea esset rex:⁊ dedit se vt libera
ret pplm suum:⁊ acq̄reret sibi nomen
eternū. Et cucurrit ad eam audacter
in medio legiōis interficiēs a dextris F
et a sinistris

et a sinistris: et cadebāt ab eo hinc atq̃
illinc. Et iniit ad pedes elephātis: ⁊ sup
posuit se ei: ⁊ occidit eū ⁊ cecidit i ter
rā sup ipm: ⁊ mortu⁹ ē illic. Et vidētes
virtutē regis: ⁊ ipetū exercit⁹ ei⁹ diuer
terūt se ab eis. Castra aūt regis ascēde
F rūt ꝯtra eos in hierl'm: ⁊ applicuerunt
castra regis ad iudeā ⁊ mōtē siō. Et fe
cit pacē cū his q̄ erāt in bethsura: ⁊ ex
ierūt de ciuitate: q2 nō erāt eis ibi ali
mēta ꝯclusis: q2 sabbata erāt terre. Et
comprehendit rex bethsurā: et ꝯstituit
illic custodiā seruare eā: ⁊ ꝯuertit castra
ad locū sctificationis dies multos. Et
statuit illic balistas ⁊ machinas: ⁊ ignis
iacula: ⁊ tormēta ad lapides iactādos
⁊ spicula ⁊ scorpios ad mittēdas sagit
tas ⁊ fundibula. Fecerūt aūt ⁊ ipsi ma
chinas aduersus machinas eorꝝ: et pu
gnauerūt dies multos. Esce aūt nō erāt
in ciuitate: eo q̄ septim⁹ ann⁹ esset: ⁊ q̄
remāserāt in iudea de gētib⁹ ꝯsumpse
rant reliquas eorꝝ que reposite fuerant.
Et remāserūt in sctis viris pauci: qm̄
G obtinuerat eos fames: et dispersi sunt
vnusq̄sq3 in locū suū. Et audiuit lysias
qd̄ philipp⁹ quē ꝯstituerat rex antio
chus: cū adhuc viueret: vt nutriret ātio
chū filiū suū: ⁊ regnaret reuersus est a
perside et media: et exercit⁹ q̄ abierat
cū ipso: et q2 q̄rebat suscipere regni ne
gocia. Et festinauit ire et dicere ad re
gē et duces exercit⁹. Deficim⁹ quotidie:
et esca nobis modica est: et locus quē
obsidemus est munit⁹: ⁊ incūbit nobis
ordinare de regno. Nunc itaq3 demus
dextras hoib⁹ istis: et faciam⁹ cū illis
pacē: et cū oi gēte eorꝝ: et cōstituamus
illis vt ambulēt in legitimis suis: sicut
prius. Propter legitia eñ ipsorꝝ q̄ de
speximus: irati sunt: ⁊ fecerūt oia hec.
Et placuit sermo i ꝯspectu regis ⁊ prin
cipū: ⁊ misit ad eos pacē facere: ⁊ rece
perūt illā: ⁊ iurauit illis rex ⁊ principes:
et exierūt de munitiōe. Et intrauit rex
mōtē siō: ⁊ vidit munitionē loci: ⁊ ru
pit citius iuramētū qd̄ iurauit: et mā
dauit destruere murū i gyro. Et disces
sit festināter: ⁊ reuersus est ātiochiā: ⁊ i
uēit philippū dñantē ciuitati: ⁊ pugna
uit aduersus eū: ⁊ occupauit ciuitatē.
¶ C. S. Demetri⁹ occisis antiocho et
lysia obtinuit regnū: de alchimo ⁊ ba
chide ⁊ malicia eorꝝ: de sanguine effuso
in circūitu hierusalē: misit demetrius
nicanorē contra israel: orauit iudas ⁊
vicit nicanorem: et occidit eū. Ca. vij.

Anno centesimoquinquagesimo
primo exiit demetrius seleuci B
fili⁹ ab vrbe roma: ⁊ ascēdit
cū paucis viris in ciuitatem
maritimā: et regnauit illic.
Et factum est vt ingressus est domū re
gni patrū suorū: cōprehēdit exercitus
antiochū et lysiā: vt adducerēt eos ad
eū: ⁊ res ei innotuit: ⁊ ait. Nolite mihi
ostēdere faciē eorꝝ: ⁊ occidit eos exerci
tus. Et sedit demetrius sup sedē regni
sui: ⁊ venerūt ad eū viri iniqui et impij
ex isrl': et alchimus dux eorꝝ q̄ volebat
fieri sacerdos. Et accusauerunt pplm
apud regē dicētes. Perdidit iudas et
fratres ei⁹ amicos tuos: ⁊ nos dispdi
dit de terra nr̄a. Nūc ergo mitte virum
cui credis vt eat et videat exterminiū B
oē qd̄ fecit nobis in regionibus regis:
et puniat oēs amicos ei⁹: ⁊ adiutores
eorꝝ. Et elegit rex ex amicis suis bachi
dē q̄ dñabat trās flumē magnū in re
gno: et fidelē regi: ⁊ misit eū vt videret
exterminiū qd̄ fecit iudas. Sed alchi
mū impiū ꝯstituit in sacerdotiū: ⁊ mā
dauit ei facere vltionē in filios isrl'. Et
surrexerūt et venerūt cū exercitu ma
gno in terrā iuda: et miserūt nūcios: ⁊
locuti sunt ad iudā et ad fratres eius
verbis pacificis in dolo: et nō intēde
runt sermonibus eorꝝ. Uiderunt eñ q2
venerāt cū exercitu magno: ⁊ cōuenerūt
ad alchimū ⁊ bachidē cōgregatio scri
barū req̄rere q̄ iusta sunt. Et primi assi
dei q̄ erāt in filijs isrl': ⁊ exq̄rebant ab
eis pacē. Dixerunt eñ. Hō sacerdos de
semine aaron venit: non decipiet nos.
Et locutus est cū eis verba pacifica: et C
iurauit illis dicens. Nō inferemus vo
bis malū neq3 amicis vestris: et credi
derūt ei: ⁊ cōprehēdit ex eis sexaginta
viros: ⁊ occidit eos in vna die sm ver
bū qd̄ scriptū est. Carnes sanctorꝝ tuorꝝ
et sanguinē ipsorꝝ effuderūt in circūi Ps. 78.
tu hierl'm: et nō erat q̄ sepeliret. Et in
cubuit timor ⁊ tremor in oēm populū:
q2 dixerūt. Non est in eis veritas et iu
diciū. Trāsgressi sunt eñ cōstitutum:
et iusiurandum quod iurauerunt. Et
mouit bachides castra ab hierusalē: et
applicuit in bethzecha: et misit ⁊ com
prehēdit multos ex eis qui a se refuge
rant: ⁊ quosdā de pplo mactauit: et in
puteū magnum proiecit. Et cōmisit re D
gionem alchimo: et reliquit cū eo auxi
lium in adiutorium ipsi. Et abijt ba
chides ad regem: ⁊ satis agebat alchi

mus p pncipatu sacerdotij sui: et cōne
nerūt ad eū oēs q perturbabant ppl'm
suū: et obtinuerūt terrā iuda: et fecerūt
plagā magnā in israel. Et vidit iudas
oia mala q fecit alchim⁹: et q cū eo erāt
filijs isrl' multoplius q gētes: et exijt in
oēs fines iudee in circuitu: et fecit vin-
dictā in viros desertores: et cessauerūt
vltra exire in regionē. Uidit aūt alchi
2. Macha. 14. b. mus q pualuit iudas: et q cū eo erāt: et
cognouit q2 nō pōt sustinere eos: et re-
gressus est ad regē: et accusauit eos mul
tis criminib⁹. Et misit rex nicanorem
vnū ex pncipibus suis nobilioribus q
erat inimicitias exercēs ɔ̄ isrl': et māda
uit ei euertere ppl'm. Et venit nicanor
in hierl'z cū exercitu magno: et misit ad
E iudā et ad fratres ei⁹ vbis pacificis cū
dolo dicēs. Nō sit pugna iter me et vos.
Ueniā cū viris paucis: vt videā facies
vr̄as cū pace. Et venit ad iudā: et salu-
tauerūt seinuicē pacifice: et hostes para
ti erāt rapere iudā. Et innotuit sermo
iude: qm̄ cū dolo venerat ad eū: et ɔter-
ritus est ab eo: et ampli⁹ noluit videre
faciē ei⁹. Et cognouit nicanor qm̄ de-
nudatū est ɔsiliū ei⁹: et exiuit obuiā iu
de in pugnā iuxta capharsalama. Et ce
ciderūt de nicanoris exercitu fere quiq3
milia viri: et fugerūt in ciuitatē dauid.
Et post hec verba ascēdit nicanor i mō
tē sion: et exierūt de sacerdotibus ppl'i
salutare eū in pace: et demōstrare ei ho
locaustomata q offerebātur p rege. Et
irridēs spreuit eos et polluit: et locut⁹
est supbe: et iurauit cū ira dicens. Nisi
traditus fuerit iudas et exercitus eius
in manus meas: continuo cū regressus
fuero in pace succēdā domū istam Et
F exijt cū ira magna: et intrauerūt sacer-
dotes: et steterūt ante faciē altaris tem
pli: et flētes dixerūt. Tu dn̄e elegisti do
mū istā ad inuocādū nomē tuū in ea: vt
esset domus orōnis et obsecratiōis po
pulo tuo. Fac vindictā in hoie isto et ex
ercitu eius: et cadāt in gladio. Memē-
to blasphemias eorū: et ne dederis eis
vt pmaneāt. Et exijt nicanor ab hierl'z:
et castra applicuit ad bethoron: et oc-
currit illi exercitus syrie. Et iudas ap-
4. reg. 19. g plicuit in adarsa cū trib⁹ milib⁹ viris.
Et orauit iudas: et dixit. Qui missi erāt
a rege sennacherib dn̄e: q2 blasphema-
uerūt te. Exijt angelus et pcussit ex eis
cētūoctoginta quinq3 milia: sic ɔtere exer-
citū istū in cōspectu nr̄o hodie: et sciāt
ceteri: q2 male locut⁹ est sup scā tua: et
iudica illū sm maliciā illius. Et cōmi-
serūt exercitus preliū tertiadecima die
mensis adar: ɔtrita sunt castra nicano
ris: et cecidit ipse pmus in prelio. Ut aūt
vidit exercit⁹ ei⁹: q2 cecidisset nicanor: G
piecerūt arma sua et fugerūt: et psecuti
sunt eos viā vni⁹ diei ab adazer vsq3
quo veniat in gazara: et tubis cecinerūt
post eos cū significationib⁹: et exierunt
de oibus castellis iudee in circuitu: et
vētilabāt eos cornib⁹: et cōuertebātur
iterū ad eos. Et ceciderūt oēs gladio:
et nō est relict⁹ ex eis nec vn⁹. Et acce-
perūt spolia eor in pdā: et caput nica-
noris amputauerūt: et dexterā ei⁹ quā Mat. 15. g
extēderat supbe: et attulerūt et suspēde
rūt ɔtra hierl'm. Et letat⁹ est ppl's val
de: et egerūt diē illā in leticia magna.
Et cōstituit agi oibus et singulis ānis
diem istam tertiadecima die mensis
adar: et siluit terra iuda dies paucos.

¶ C. S. De romanorum fama et potestate: misit iudas legatos romā cā pacis: re-
scriptū ad iudeos romanorum. Ca. viij.

ET audiuit iudas nomē ro A
manorum: q2 sunt potētes vi
ribus: et acqescūt ad oia q
postulantur ab eis: et qcunq3
accesserūt ad eos statuerūt
cū eis amicitias: et q2 sunt
potētes viribus. Et audierunt prelia
eorum: et virtutes bonas quas fecerūt in
galatia: q2 obtinuerūt eos: et duxerunt
sub tributū. Et q̄nta fecerūt in regione
hispanie: et q in potestatē redegerunt
metalla argēti et auri q illic sunt: et pos
sederūt oēm locū cōsilio suo et patien-
tia: locaq3 que lōge erāt valde ab eis: et
reges q supuenerāt eis ab extremis ter
re cōtriuerūt: et percusserūt eos plaga
magna. Ceteri aūt dāt eis tributū oi-
bus annis. Et philippū + psen cetheo- Als + ce-
rū regē: et ceteros q aduersus eos arma
tulerūt cōtriuerūt in bello: et obtinue-
runt eos. Et antiochū magnū regē asie
qui eis pugnā intulerat: hn̄s cētūvigin-
ti elephātes: et equitatū et currus: et ex-
ercitū magnū valde cōtritū ab eis: et q2
ceperunt eū viuū: et statuerūt ei vt da-
ret ipse: et q regnarēt post ipm tributū
magnū et daret obsides et ɔstitutū: et re B
gionem + indorum: et medos et lydos de Als + ins
optimis regionib⁹ eorum: et acceptas eas
ab eis dederūt eumeni regi. Et q2 qui
erāt apud belladā voluerūt ire et tolle
re eos: et inotuit sermo his: et miserūt
ad eos ducem vnum: et pugnauerunt

contra illos:et ceciderūt ex eis multi:et captiuas duxerūt vxores eorum et filios: et diripuerūt eos:et terrā eorū posse- derunt:et destruxerūt muros eorum:et in seruitutē illos redegerūt vsq; i hūc diem. Et residua regna:et insulas que aliqū restiterant illis exterminauerūt et in potestatē redegerunt. Cū amicis aūt suis et qui in ipsis requiē habebāt cōseruauerūt amicitiā:et obtinuerunt regna q̄ erāt proxima:et que erāt lōge:q2 quicūq; audiebāt nomē eorum timebant eos. Quib9 vero vellēt auxilio esse vt re gnarēt:regnabāt. Quos aūt vellēt re-
C gno deturbabāt:et exaltati sunt valde. Et in oib9 istis nemo portabat dyade ma:nec induebat purpura vt magnifi- caret in ea. Et q2 curiā fecerunt sibi:et quotidie cōsulebāt trecētos viginti cō- siliū agētes semper de multitudine:vt q̄ digna sūt gerāt. Et cōmittūt vni homi ni magistratū suū per singulos ānos dña ri vniuerse terre sue:et oēs obediūt vni et nō est inuidia neq; zelus inter eos. Et elegit iudas eupolemū filiū iohā- nis filij iacob:et iasonē filiū eleazari:et misit eos romā cōstituere cū illis ami- citiā et societatē:et vt auferrent ab eis iugū grecorum:q2 viderūt q in seruitutē premerēt regnū isrl. Et abierūt romā viā multā valde:et introierūt curiā:et dixerunt. Judas machabeus et fratres eius et ppls iudeorum miserūt nos ad vos statuere vobiscū societatē et pacē:et cō-
22.q.i.ca. hinc. scribere nos socios et amicos vestros. Et placuit sermo in cōspectu eorum. Et hoc rescriptū est qd rescripserūt i tabulis ereis:et miserūt in hierlm vt esset apud eos ibi memoriale pacis et societatis. Bene sit romanis et gēti iudeorum in ma ri et in terra in eternū:gladiusq; et ho-
D stis procul sit ab eis. Qd si institerit bel- lū romanis prius aut oib9 socijs eorum in oi dñatiōe eorum:auxiliū feret gēs iudeo rū prout tps dictauerit corde pleno. Et preliātib9 nō dabūt neq; subministrabūt triticū:arma:pecuniā:naues:sicut pla cuit romanis:et custodiēt mādata eorum nihil ab eis accipientes. Siliter aūt et si gēti iudeorum prius acciderit bellū:adiu- uabūt romani ex aio prout eis tps pmi- serit:et adiuuātibus nō dabit triticū: arma:pecunia:naues:sicut placuit ro- manis:et custodient mādata eorum absq; dolo. Scdm hec verba cōstituerūt romāi ppl'o iudeorum. Qd si post hec verba biāūt illi addere aut demere,ad hec aliqd vo luerint:faciēt ex proposito suo:et quecunq; addiderit vel depserint rata erūt. Sz et de malis q̄ demetrius rex fecit i eos: scripsimus ei dicētes. Quare grauasti iugum tuū super amicos nostros et soci- os iudeos. Si ergo iterū adierint nos aduersum te:faciemus illis iudiciū:et pugnabimus tecum mari terraq;.

¶ C.S. Mittit demetrius exercitum cōtra iudeos:de morte iude machabei: de viris impijs et malicia bacchidis post mortē iude:de nuptijs in luctū cōuer- sis:ionathas obtinuit principatū:alchi- mus volēs destruere téplū obmutuit: tactus paralisi:de cōsilio iniqui. Su- peratus est bachides a simone et iona- tha:et firmauerunt pacem:de restitu- tione captiuitatis. Capi.ix.

Nterea vt audiuit deme- trius:q2 cecidit nicanor et exercit9 eius in prelio:appo suit bachidē et alchimū rur sum mittere in iudeam:et dextrū cornu cum illis. Et abierūt viā que ducit in galgala:et ca- B stra posuerūt in masaloth que est in ar bellis:et occupauerūt eā:et peremerūt animas hoim multas. In mēse primo an ni cētesimi et quinquagesimisc di appli- cuerunt exercitū ad hierlm:et surrexe- runt et abierunt in berea viginti milia virorū et duo milia equitū. Et iudas posuerat castra in laisa:et tria milia vi ri electi cū eo. Et viderūt multitudinē exercitus:q2 multi sunt:et timuerunt valde:et multi subtraxerūt se de castris: et nō remāserūt ex eis nisi octingenti viri. Et vidit iudas q defluxit exercit9 suus:et bellū perurgebat eū:et confra- ctus est corde:q2 non habebat tps con- gregandi eos:et dissolutus est. Et dixit his qui residui erāt. Surgamus et ea- mus ad aduersarios nostros:si poterim9 pugnare aduersus eos. Et auertebant eū dicētes. Nō poterimus:sed libere- mus aias nostras mō:et reuertamur ad fratres nostros:et tūc pugnabimus aduer sus eos. Nos autē pauci sumus. Et ait iudas. Absit istā rem facere:vt fugia- mus ab eis. Et si appropianit tempus nostrū:moriamur in virtute propter fra tres nostros:et nō inferamus crimen glie nostre. Et mouit exercitus de castris:et steterūt illis obuiā. Et diuisi sunt eq̄- tes in duas partes:et fundibularij et sa gittarij preibant exercitū:et primi cer taminis oēs potentes. Bachides autē

erat in dextro cornu:et primauit legio
f.4.b. ex duabus partib⁹:et clamabāt tubis.
Exclamauerūt autē ⁊ hi qui erāt ex p̄te
inde etiā ipsi:⁊ cōmota est terra a vo-
ce exercituū:et cōmissum est prelium a
mane vsq̧ ad vsperā. Et vidit iudas q̄
firmior est pars exercitus bachidis in
dextris:⁊ conuenerūt cū ipso oēs cōstā
tes corde:et contrita est dextera pars
ab eis:et persecutus est oēs vsq̧ ad mō
tem azoti. Et qui in sinistro cornu erāt
viderūt q̄ cōtritū est dextrū cornu:et
secuti sunt post iudā:⁊ eos qui cū ip̄o
erant a tergo. Et ingrauatū est preliū:
et ceciderunt vulnerati multi ex his et
ex illis. Et iudas cecidit:et ceteri fuge
runt. Et ionathas ⁊ simō tulerūt iudā
fratrem suum:et sepelierūt eū in sepul
chro patrum suorū in ciuitate modin.
Et fleuerunt eum oīs populus israel
plāctu magno:⁊ lugebāt dies multos:
E ⁊ dixerunt. Quomodo cecidit potens
qui saluum faciebat populū israel? Et
cetera verba bellorum iude et virtutū
quas fecit:⁊ magnitudinis ei⁹ nō sunt
descripta. Multa enī erant valde. Et
factū est post obitum iude emerserunt
iniqui in oībus finibus israel:⁊ exorti
sunt oēs qui operabātur iniquitatem.
In diebus illis facta est fames magna
valde:et tradidit se bachidi oīs regio
eoꝝ cū ipsis. Et elegit bachides viros
impios:et ꝯstituit eos dn̄os regiōis:⁊
exq̄rebāt et perscrutabant amicos iu-
de:⁊ adducebāt eos ad bachidē:et vin
dicabat i illos ⁊ illudebat. Et facta est
tribulatio magna in israel:qualis non
fuit ex die qua non est visus ꝓpheta in
isrl̄. Et cōgregati sunt oēs amici iude:
⁊ dixerūt ionathe. Ex quo frater tuus
iudas defunctus est vir similis ei nō est q̄
exeat cōtra inimicos nostros bachidē:
et eos q̄ inimici sunt gētis nostre:nūc
itaq̧ te hodie elegimus esse p̄ eo nobis
in principē et ducē: ad bellandū bellū
nostrum. Et suscepit ionathas tp̄e illo
principatum:et surrexit loco iude fra
tris sui. Et cognouit bachides:⁊ que-
D rebat eum occidere. Et cognouit iona
thas et simon frater eius:et oēs q̄ cum
eo erāt:et fugerūt in desertū thecue:et
consederūt ad aquā lacus asphar:et co
gnouit bachides:et die sabbatoꝝ venit
ipse et oīs exercitus eius trans iorda-
nem:et ionathas misit fratrē suū ducē
Als.ꝑ com populi:et rogauit nabutheos amicos
modarent. suos:vt ꝑ comēdarēt illis apparatum

suum qui erat copiosus:et exierūt filij
iambri ex madaba:et cōprehenderunt
iohānē et oīa que habebat:et abierunt
habētes ea. Post hec verba renunciatū
est ionathe et fratri eius:q2 filij iambri
faciunt nuptias magnas:et ducūt spō-
sam ex madaba filiā vnius de magnis
principibus chanaā cū ambitione ma-
gna. Et recordati sunt sanguinis iohā
nis fratris sui:et ascēderunt et abscon
derunt se sub tegumēto montis:et ele-
uauerūt oculos suos:et viderūt:⁊ ecce
tumultus et apparatus multus:et spō
sus ꝓcessit et amici eius et fratres eius
obuiā illis cū tympanis ⁊ musicis ⁊ ar
mis multis. Et surrexerūt ad eos ex in
sidijs:et occiderūt eos:⁊ ceciderūt vul
nerati multi:et residui fugerūt in mō-
tes:et acceperunt oīa spolia eoꝝ:et cō
uerse sunt nuptie in luctū:et vox musi-
coꝝ ipsoꝝ in lamētum. Et vindicaue-
rūt vindictam sanguinis fratris sui:et
reuersi sunt ad ripam iordanis. Et au-
diuit bachides:et venit die sabbatoꝝ
vsq̧ ad orā iordanis i virtute magna. E
Et dixit ad suos ionathas. Surgam⁹
et pugnemus ꝯtra inimicos nr̄os. Nō
est enī hodie sicut heri et nudiustertiꝰ.
Ecce enī bellū ex aduerso:aqua ꝟo ior
danis hinc et inde:et ripe et paludes ⁊
saltus:et nō est locus diuertēdi. Nunc f.4.b.
ergo clamate in celum vt liberemini de
manu inimicoꝝ vestroꝝ. Et cōmissum
est bellū. Et extēdit ionathas manum
suā percutere bachidē:⁊ diuertit ab eo
retro ⁊ dissilijt ionathas:et qui cū eo
erāt i iordanē:⁊ trāsnatauerūt ad eos
iordanē. Et ceciderunt de parte bachi
dis die illa mille viri:⁊ reuersi sunt in
hierl̄m. Et edificauerūt ciuitates muni
tas in iudea:munitionē q̄ erat in hieri
co et in āmaū:⁊ in bethorō ⁊ in bethel:
et thānatā ⁊ phara et thopo muris ex-
celsis:⁊ portis et seris. Et posuit custo
diā in eis:vt inimicitias exercerent in
isrl̄:⁊ muniuit ciuitatē bethsurā et ga
zarā et arcē:et posuit in eis auxilia et
apparatū escaꝝ:⁊ accepit filios ꝓncipū
regiōis obsides:et posuit eos i arce in
hierl̄m i custodiā. Et anno cētesimoqn
quagesimotertio mēse secūdo precepit
alchimus destrui muros domus sancte
interioris:⁊ destrui opera ꝓphetaꝝ:et
cepit destruere. In tp̄e illo ꝑcussus est
alchim⁹:⁊ īpedita sunt opa illi⁹:⁊ oc-
clusum est os ei⁹ et dissolutus est para- F
lisi:nec vltra potuit loqui verbū ⁊ mā

dare de domo sua. Et mortu⁹ est alchi-
mus i tpe illo cū tormēto magno: τ vi-
dit bachides qm̄ mortuus est alchim⁹:
τ reuersus ē ad regē: τ siluit terra ānis
duob⁹. Et cogitauerūt oēs iniq̄ dicen-
tes. Ecce ionathas τ q̄ cū eo sunt i silē
tio habitāt cōfidēter. Nūc ergo addu-
cam⁹ bachidē: τ cōp̄hēdet eos oēs vna
nocte. Et abierūt: τ ꝯsiliū ei dederūt: τ
surrexit vt veniret cū exercitu multo:
τ misit occulte ep̄las socijs suis q̄ erāt
in iudea vt ꝯprehēderēt ionathā τ eos
q̄ cū eo erāt: sz nō potuerūt: qz innotuit
eis ꝯsiliū eoꝝ. Et apprehēdit de viris
regiōis q̄ principes erāt militie quin
G quagita viros: τ occidit eos. Et seces-
sit ionathas et simō et q̄ cū eo erant in
bethbessem q̄ est in deserto: et extruxit
diruta ei⁹: τ firmauerūt eā. Et cogno-
uit bachides: et ꝯgregauit vniuersam
multitudinē suā: τ his q̄ de iuda erāt:
denunciauit. Et venit et castra posuit
desup bethbesse τ oppugnauit eā dies
multos: et fecit machinas. Et reliquit
ionathas simonē fratrē suū i ciuitate:
et exijt in regionē: τ venit cū numero:
et pcussit odarē et fratres ei⁹: et filios
phaserō i tabernaculis ipsoꝝ: τ cepit ce
dere et crescere invirtutib⁹. Simō vo
et q̄ cū ipso erāt: exierūt de ciuitate: et
succēderūt machinas: et expugnauerūt
contra bachidē: et contritus est ab eis.
Et affligerūt eū valde: qm̄ consiliū ei⁹
et ꝯgressus eius erat inanis. Et iratus
ꝯ viros iniquos qui ei cōsiliū dederāt
vt veniret in regionē ipsoꝝ: multos ex
eis occidit. Ipse aūt cogitauit cū reli-
quis abire i regionē suā. Et cognouit
ionathas: et misit ad eū legatos cōpo-
nere pacē cum ipso et reddere ei capti
uitatē: et libenter accepit et fecit scd̄m
verba ei⁹: et iurauit se nihil facturum
ei mali oībus dieb⁹ vite eius. Et reddi
dit ei captiuitatē: quā prius erat p̄da
tus de terra iuda: τ conuersus abijt in
terrā suā: τ non apposuit amplius ve
nire ad fines ei⁹. Et cessauit gladi⁹ ex
isrl̄: τ habitauit ionathas i machmas:
et cepit ionathas ibi iudicare ppl̄m: et
exterminauit impios ex israel.

¶ C. X. Alexāder occidit demetriū et
accepit filiā ptolomei regis vxorē: de
gl'ia ionathe habent̄ multa i hoc capi-
tulo: iunior demetri⁹ accepit regnum:
apolloniū ducē expugnauit ionathas:
reuersus est ionathas in hierl'm: misit
ei alexander fibulā aurcam. Capl'm. x.

T anno centesimosexagesi B
mo ascēdit alexāder antio
chi fili⁹: q̄ cognominat⁹ est
nobilis: τ occupauit ptolo
maidā: τ receperūt eū: τ re
gnauit illic. Et audiuit de
metri⁹ rex: τ ꝯgregauit exercitū copio
sum valde: τ exiuit obuiā illi i p̄liū: et
misit demetri⁹ ep̄lam ad ionathā v̄bis
pacificis vt magnificaret eū. Dixit eīm.
Anticipem⁹ facere pacē cū eo priusq̄
faciat cū alexandro aduersus nos. Re-
cordabit̄ eīm oīm maloꝝ q̄ fecim⁹ i eū:
et i fratrē ei⁹: τ in gētē ei⁹. Et dedit ei
potestatē ꝯgregādi exercitū: τ fabrica
re arma: τ esse ip̄m sociū ei⁹: τ obsides
q̄ erāt i arce iussit tradi ei: τ venit iona
thas in hierl'm τ legit ep̄las in auditu
oīs ppl'i: τ eoꝝ q̄ i arce erāt. Et timue
rūt timore magno: qm̄ audierūt q̄ de-
dit ei rex ptāte ꝯgregādi exercitū. Et
traditi sunt ionathe obsides: τ reddi-
dit eos parētib⁹ suis: τ habitauit iona
thas in hierl'm: τ cepit edificare τ ino-
uare ciuitatē. Et dixit facietib⁹ opa vt
extruerēt muros τ mōtē siō i circuitu
lapidib⁹ quadratis ad munitionē: et
ita fecerūt. Et fugerūt alienigene qui
erāt in munitiōib⁹ quas bachides edi
ficauerat: et reliq̄t vnusq̄sq; locū suū:
et abijt in terrā suā: tm̄ in bethsura re
manserūt aliqui ex his q̄ reliq̄rāt legē
et precepta dei: erat eīm hec eis ad refu D
giū. Et audiuit alexāder rex ꝓmissa q̄
promisit demetri⁹ ionathe: τ narraue
rūt ei p̄lia et virtutes quas ipse fecit et
fratres ei⁹: et labores quos laborauer-
rūt: τ ait. Nūqd inueniem⁹ aliquē virū
talē? Et nūc faciem⁹ eū amicū et sociū
nostrū. Et scripsit ep̄lam: τ misit ei s̄m
hec verba: dicēs. Rex alexāder fratri io
nathe salutē. Audiuimus de te q̄d vir
potēs sis virib⁹: et aptus es vt sis ami
cus noster: et nūc cōstituimus te hodie
summū sacerdotē gētis tue: vt amicus
voceris regis. Et misit ei purpuram et
coronā auream: vt que nostra sunt sen
tias nobiscum: et conserues amicitias
ad nos: et induit se ionathas stolā san
ctam septimo mense anno centesimose
xagesimo i die solēni scenophegie. Et
cōgregauit exercitum: et fecit arma co
piosa. Et audiuit demetri⁹ verba ista
et contristatus est nimis: et ait. Quid
hoc fecimus q̄d preoccupauit nos ale-
xāder apprehendere amicitiā iudeoꝝ
ad munimē sui? Scribam et ego illis

verba deprecatoria et dignitates ꝛ do
na: vt sint mecum in adiutoriũ. Et scri
psit eis in hec verba Rex demetri⁹ gen
ti iudeoꝝ salutẽ. Quõ seruastis ad nos
pactũ: ꝛ mãsistis in amicicia nostra: et
nõ accessistis ad inimicos nostros au-
diuim⁹ ꝛ gauisi sumus. Et nũc perseue
rate adhuc ↄseruare ad nos fidẽ: et re-
tribuemus vobis bona ꝓ his q̃ fecistis
C nobiscũ. Et remittem⁹ vobis ꝑstatio-
nes multas: ꝛ dabim⁹ vobis donatio-
nes. Et nũc absoluo vos et oẽs iudeos
a tributis: ꝛ ꝑcia salis indulgeo: ꝛ coro
nas remitto: ꝛ tertias seminis: ꝛ dimi
diã partẽ fruct⁹ ligni: qꝺ est portiõis
mee relinquo vobis ex hodierno die et
deinceps: ne accipiaꝛ a terra iuda et a
trib⁹ ciuitatib⁹ q̃ addite sunt illi ex sa
maria et galilea ex hodierna die et in
totũ tp̃s: et hierl̃m sit sancta et libera
cũ finib⁹ suis: ꝛ decime ꝛ tributa ipsi⁹
sint. Remitto etiã potestatẽ arcis que
est in hierl̃m: et do eã summo sacerdo-
ti vt constituat in ea viros quoscunq;
ipse elegerit q̃ custodiant eã. Et omnẽ
aiam iudeoꝝ q̃ captiua est a terra iuda
in omni regno meo relinquo liberã gra
tis: vt oẽs a tributis soluanꝛ etiam pe
corũ suoꝝ. Et oẽs dies solennes ꝛ sab-
bata ꝛ neomenie: ꝛ dies decreti: et tres
dies añ diẽ solẽnẽ: ꝛ tres dies post diẽ
solẽnẽ sint oẽs immunitatis ꝛ remissiõis
oib⁹ iudeis qui sunt in regno meo. Et
nemo habebit potestatẽ agere aliqd:
et mouere negocia aduersus aliquẽ il-
loꝝ in oĩ cã. Et vt ascribanꝛ ex iudeis
in exercitu regis ad triginta milia vi-
roꝝ: ꝛ dabuntur illis copie: vt oportet
oib⁹ exercitib⁹ regis: ꝛ ex eis ordina-
buntꝛ q̃ sint i munitiõib⁹ regis magni.
Et ex his cõstituenꝛ sup negocia regni
q̃ agunꝛ ex fide: ꝛ ꝑncipes sint ex eis: et
ambulẽt in legib⁹ suis: sicut ꝑcepit rex
D in terra iuda. Et tres ciuitates q̃ addi
te sunt iudee ex regione samarie: cũ iu
dea reputenꝛ: vt sint sub vno: ꝛ nõ obe
diãt aliene ptãti nisi summo sacerdo-
ti: ptolomaidã ꝛ ↄfines ei⁹ q̃s dedi do
nũ sctis q̃ sunt i hierl̃m ad necessarios
sumpt⁹ sanctoꝝ. Et ego dabo singulis
annis quindecim milia sicloꝝ argenti
de ratiõib⁹ regis q̃ me cõtingũt: ꝛ omẽ
qꝺ reliquũ fuerit qꝺ non reddiderãt q̃
sup negocia erãt annis priorib⁹ ex hoc
dabũt in opa dom⁹. Et sup hec quinq;
milia sicloꝝ argẽti que accipiebant de
sctõꝝ rõne ꝑ singulos annos: et hec ad
sacerdotes ꝑtineãt q̃ ministerio fungũ
tur. Et q̃cũq; cõfugerint in templũ qꝺ
est hierosolymis ꝛ in oib⁹ finib⁹ eius
obnoxii regi in oĩ negocio dimittanꝛ:
et vniuersa q̃ sunt eis in regno meo li-
bera habeãt. Et ad edificãda vel restau
rãda opa sctõꝝ sumptus dabunꝛ de ra
tiõe regis: ꝛ ad extruendos muros hie
rusalẽ: ꝛ cõmuniẽdos in circuitu sum-
ptus dabunꝛ de ratiõe regis: ꝛ ad con-
struendos muros in iudea. Ut audiuit
aũt ionathas ꝛ ppl̃us sermones istos:
nõ crediderũt eis: nec receperunt eos:
q: recordati sunt malicie magne quam
fecerat in isrl̃: et tribulauerat eos val-
de. Et cõplacuit eis in alexãdrũ: q: ipse
fuerat eis princeps sermonũ pacis: et
ipsi auxiliũ ferebãt oibus diebus. Et
cõgregauit rex alexander exercitũ ma-
gnũ: ꝛ admouit castra cõtra demetriũ. 23.q.1.c.nisi
Et ↄmiserũt ꝑliũ duo reges: ꝛ fugit ex bella.
ercitus demetrii: ꝛ insecutus est eũ ale
xãder: et incubuit sup eos. Et inualuit
ꝑliũ nimis donec occidit sol: ꝛ cecidit
demetri⁹ in die illa. Et misit alexãder
ad ptolomeũ regẽ egypti legatos ſm
hec verba: dicẽs. Quõ regressus sum i re E
gnũ meũ: ꝛ sedi in sede patrũ meorũ: ꝛ
obtinui ꝑncipatũ: et ↄtriui demetriũ:
et possedi regionẽ nostrã: et cõmisi pu
gnã cũ eo: ꝛ ↄtritus est ipse ꝛ castra ei⁹
a nobis: ꝛ sedemus in sede regni ei⁹: et
nunc statuamus adinuicẽ amicitiã: et
da mihi filiã tuam vxorem: ꝛ ero gener
tu⁹: ꝛ dabo tibi dona: ꝛ ipsi dignitatẽ.
Et respõdit rex ptolomeus dicens. Fe- j. ii. a
lix dies in qua reuersus es ad terrã pa
trum tuorũ: et sedisti in sede regni eo-
rum. Et nunc faciam tibi quod scripsi
sti: sed occurre mihi ptolomaidã vt vi
deamus inuicem nos: ꝛ spõdeam tibi
sicut dixisti. Et exiuit ptolomeus de
egypto ipse ꝛ cleopatra filia ei⁹: ꝛ venit
ptolomaidam anno cẽtesimosexagesi-
mosecũdo. Et occurrit ei alexãder rex:
et dedit ei cleopatram filiam suam: et
fecit nuptias eius ptolomaide: sicut re
ges i magna gloria. Et scripsit rex ale-
xãder ionathe: vt veniret obuiam sibi.
Et abiit cum gloria ptolomaidã: ꝛ oc
currit ibi duob⁹ regibus: et dedit illis
argẽtũ multũ ꝛ aurũ ꝛ dona: ꝛ inuenit
gratiã in cõspectu eoꝝ. Et ↄuenerunt
aduersus eum viri pestilẽtes ex israel:
viri iniqui iterpellãtes aduersus eũ: ꝛ
nõ itẽdit ad eos rex. Et iussit spoliari
ionathã vestib⁹ suis: ꝛ indui eũ purpu

ra:ꝛ ita fecerūt. Et collocauit eū rex ſe
dere ſecū. Dixitq; ꝓncipib⁹ ſuis. Exi-
te cū eo in mediū ciuitatis: et ꝑdicate
vt nemo aduerſus eū interpellet de il-
lo negocio: nec quiſq; ei moleſt⁹ ſit de vl-
F la ratiõe. Et factū eſt vt viderunt q̄ in-
terpellabāt gliam ei⁹ que predicabat:
et opertū eū purpura: fugerūt oẽs. Et
magnificauit eū rex: ꝛ ſcripſit eū inter
primos amicos: ꝛ poſuit eū ducẽ ꝛ par
ticipẽ principat⁹. Et reuerſus eſt iona
thas in hierlm cū pace ꝛ leticia. In an-
no centeſimoſexageſimoquinto: venit
demetrius filius demetrij a creta ĩ ter
ram patrū ſuorū. Et audiuit alexāder
rex: ꝛ cõtriſtat⁹ eſt valde: ꝛ reuerſus eſt
antiochiā. Et conſtituit demetrius rex
apollonium ducẽ q̄ ꝑerat celeſſyrie: ꝛ cõ
gregauit exercitū magnū: ꝛ acceſſit ad
iamniā: ꝛ miſit ad ionathan ſummum
ſacerdotẽ dicẽs. Tu ſol⁹ reſiſtis nobis.
Ego aūt fact⁹ ſum ĩ deriſum ꝛ ĩ oppro
briū: ꝓpterea q2 tu poteſtatẽ aduerſuz
nos exerces in mõtib⁹. Nunc ergo ſi cõ
fidis in virtutib⁹ tuis: deſcẽde ad nos
in cāpū: ꝛ cõparemus illic inuicẽ: quia
mecū eſt virtus belloꝝ. Interroga et
diſce q̄s ſum ego: ꝛ ceteri q̄ auxilio ſūt
mihi: q̄ ꝛ dicūt: q2 non põt ſtare pes ve
ſter ante faciẽ nr̄am: q2 bis in fugā cõ-
uerſi ſūt pr̄es tui ĩ terrā ſuā: ꝛ nūc quõ
poteris ſuſtinere equitatū et exercitū
tm̄ in cāpo: vbi nõ ẽ lapis: neq; ſaxum:
G neq; locus fugiẽdi. Ut audiuit aūt io-
nathas ſermones apollonij: motus eſt
aĩo: ꝛ elegit decem milia viroꝝ: ꝛ exijt
ab hieruſalẽ: et occurrit ei ſimõ frater
ei⁹ in adiutoriū: ꝛ applicuerunt caſtra
in ioppen: ꝛ excluſit eū a ciuitate: quia
cuſtodia apollonij ioppe erat: ꝛ oppu
gnauit eā. Et exterriti qui erāt in ciui
tate: aperuerūt ei: ꝛ obtinuit ionathas
ioppen. Et audiuit apollonius: ꝛ ad-
mouit tria milia eq̄tū et exercitū mul
tū. Et abijt azotū tanq̄ iter faciens: et
ſtatim exijt in cāpū: eo q̄ haberet mul
titudinẽ equitū: ꝛ confideret in eis. Et
inſecutus eſt eū ionathas in azotum: ꝛ
cõmiſerūt ꝑliū. Et reliq̄t apollonius
in caſtris mille eq̄tes poſt eos occulte:
et cognouit ionathas q̄m inſidie ſunt
poſt ſe: ꝛ circuierūt caſtra eius: ꝛ eiece
rūt iacula in ppl̄m a mane vſq; ad ve-
ſ.12.a. ſperā. Populus aūt ſtabat ſicut ꝑcepe
rat ionathas: ꝛ laborauerūt equi eoꝝ.
Et eiecit ſimõ exercitū ſuū: et cõmiſit
ↄtra legionẽ. Eq̄tes eni fatigati erant:
et cõtriti ſunt ab eo ꝛ fugerūt. Et qui
diſꝑſi ſunt ꝑ campū fugerūt in azotū: ſ.12.a.
et intrauerūt in bethdagon idolū ſuū:
vt ibi ſe liberarent. Et ſuccendit iona
thas azotum ꝛ ciuitates q̄ erant in cir
cuitu ei⁹: ꝛ accepit ſpolia eoꝝ et tẽplū
dagõ: ꝛ oẽs q̄ fugerūt in illud ſuccẽdit
igni. Et fuerūt q̄ ceciderūt gladio cū
his qui ſuccenſi ſunt fere octo milia vi
roꝝ. Et mouit inde ionathas caſtra: ꝛ
applicuit ea aſcalonẽ: et exierūt de ci-
uitate obuiā illi in magna gloria. Et
reuerſus eſt ionathas in hieruſalẽ cū
ſuis habentib⁹ ſpolia multa. Et factū
eſt vt audiuit alexander rex ſermones
iſtos: addidit adhuc glorificare iona-
thā. Et miſit ei fibulā aureā: ſicut ↄſue
tudo ẽ dari cognatis regū. Et dedit ei
accarõ: et oẽs fines ei⁹ in poſſeſſionẽ.
¶ C.S. Surgit ptolomeus cõtra ale-
xādrū: abſtulit ab eo filiā quā pri⁹ de-
derat ei vxorẽ: ꝛ tradidit eā demetrio:
ptolome⁹ duo regna habuit: alexāder
occiditur a zabdihel arabe: de morte
ptolomei: demetrius regnās cõfirmat
fedus cū ionatha: ꝛ vidẽs ſibi nihil reſi
ſtere dimiſit exercitū: triphõ erexit an
tiochū filiū alexandri aduerſus deme-
triū: demetri⁹ auxilio iudeoꝝ ſaluat⁹:
mẽtitus eſt eis ea q̄ promiſit: victus eſt
demetrius a triphone et ab antiocho
adoleſcẽte: de amicitia antiochi cū iu-
deis: expugnat ſimõ bethſurā: pugnat
ionathas cū alienigenis. Caplm.xi.

Et rex egypti ↄgregauit ex B
ercitū ſicut arenaz que eſt
circa oram maris: ꝛ naues
multas: ꝛ querebat obtine
re regnū alexādri dolo: et
addere illud regno ſuo. Et
exijt in ſyriā verbis pacificis: ꝛ aperie
bāt ei ciuitates: et occurrebāt ei: quia
mādauerat alexāder rex exire ei obuiā ſ.10.a.
eo q̄d ſocer ſuus eſſet. Cum autem in-
troiret ciuitatez ptolomeus: ponebat
cuſtodias militum in ſingulis ciuitati
bus. Et vt appropiauit azoto: oſtende ſ.10.g.
runt ei templū dagon ſuccenſum igni:
et azotū et cetera eius demolita ꝛ cor-
pora proiecta: et eoꝝ qui ceſi erant in
bello tumulos quos fecerāt ſecus viā.
Et narrauerunt regi: quia hec fecit
ionathas vt inuidiā facerent ei. Et ta
cuit rex. Et occurrit ionathas regi in
ioppen cum gloria: et inuicem ſe ſalu-
tauerūt: ꝛ dormierūt illic. Et abijt io-
nathas cū rege vſq; ad flumiā q̄ voca-

batur eleutherus: ꝛ reuersus est in hie-
rusalem. Rex aūt ptolomeus obtinuit
dn̄ium ciuitatū vsq₃ seleuciaz mariti-
mā: ꝛ cogitabat in alexādrū ꝯsilia ma
la. Et misit legatos ad demetrium: di-
cēs. Ueni cōponamus inter nos pactū:
et dabo tibi filiā meā quā habet alexā
der: ꝛ regnabis ī regno pr̄is tui. Peni
tet em̄ me ꝙ dederim illi filiā meam.
B Quesiuit em̄ me occidere. Et vituпera
uit eū: propterea ꝙ concupierat regnū
eius. Et abstulit filiā suā: ꝛ dedit eā de
metrio: et alienauit se ab alexādro: et
manifestate sunt inimicitie eius. Et in
trauit ptolome⁹ antiochiā: et iposuit
duo dyademata capiti suo: egypti et
asie. Alexāder autē erat rex ī cilicia il
lis tp̄ib⁹: qꝛ rebellabāt q̄ erāt in locis
illis. Et audiuit alexāder: ꝛ venit ad eū
in bellū. Et produxit ptolome⁹ rex ex-
ercitū: ꝛ occurrit ei in manu valida: et
fugauit eū. Et fugit alexander in ara-
biā: vt ibi ptegeret̄. Rex autem ptolo-
meus exaltat⁹ est. Et abstulit zabdihel
arabs caput alexandri: et misit ptolo-
meo. Et rex ptolome⁹ mortu⁹ est ī die
tertia: ꝛ q̄ erāt in munitionib⁹: pierūt
ab his q̄ erāt intra castra. Et regnauit
demetrius anno centesimoseptuagesi-
moseptimo. In dieb⁹ illis cōgregauit
ionathas eos qui erant in iudea vt ex-
pugnarēt arcē que est in hierl̄m: ꝛ fece-
rūt cōtra eā machinas multas. Et ab-
ierūt q̄dā q̄ oderāt gentē suā viri iniq̄
ad regē demetriū: ꝛ renunciauerunt ei
ꝙ ionathas obsideret arcē. Et vt audi
uit iratus est: ꝛ statim venit ad ptolo-
maidā: ꝛ scripsit ionathe ne obsideret
C arcem: sꝫ occurreret sibi ad colloquiū
festinato. Ut audiuit autez ionathas:
iussit obsidere. Et elegit de senioribus
israel: ꝛ de sacerdotib⁹: ꝛ dedit se peri
culo. Et accepit aurū ꝛ argētū ꝛ vestē:
et alia encenia multa: ꝛ abijt ad regem
ptolomaidā: ꝛ inuenit grām ī ꝯspectu
ei⁹. Et interpellabāt aduersus eū q̄dā
iniq̄ ex gēte sua. Et fecit ei rex sicut fe-
cerāt ei q̄ ante eū fuerāt. Et exaltauit
eū in cōspectu oīm amicoꝝ suorū: ꝛ sta
tuit ei p̄ncipatū sacerdotij: et quecūq₃
alia habuit prius preciosa: ꝛ fecit eum
principē amicorū. Et postulauit iona
thas a rege vt immunē faceret iudeaz:
et tres toparchias: id est samariā ꝛ cō-
Tertiū bel fines ei⁹: ꝛ pmisit ei talēta trecēta. Et
lum puni- ꝯsensit rex: ꝛ scripsit ionathe eplās de
cum. his oīb⁹: hūc modū cōtinētes. Rex de-

metrius fratri ionathe salutē ꝛ gēti iu
deoꝝ. Exēplū eple quā scripsimus la-
sthenī parenti nr̄o de vobis misimus
ad vos vt sciretis. Rex demetri⁹ lasthe
ni parēti salutem. Genti iudeoꝝ ami-
cis nostris: ꝛ cōseruantib⁹ q̄ iusta sunt
apud nos decreuim⁹ benefacere ppter
benignitatē ipoꝝ quā erga nos habēt. D
Statuim⁹ ergo illis oēs fines iudee: ꝛ Al-✝-apher
tres ciuitates: ✝ lyddā ꝛ ramathe que ridam.
addite sunt iudee ex samaria: ꝛ oēs ꝯfi
nes earū seq̄strari oīb⁹ sacrificātib⁹ in
hierosolymis p his q̄ ab eis prius acci
piebat rex per singulos annos: ꝛ p fru Scipio
ctib⁹ terre ꝛ pomorū. Et alia q̄ ad nos aphrican⁹
ptinebāt decimarū ꝛ tributoꝝ: et hoc posterior.
tp̄e remittim⁹ eis: ꝛ areas salinarū: et
coronas q̄ nobis deferebant̄: oīa ipsis
ꝯcedim⁹: ꝛ nihil horū irritū erit ex hoc
et ī oē tp̄s. Nūc ergo curate facere hoꝝ
exēplū ꝛ det̄ ionathe: ꝛ ponat̄ in mōte
sancto: ꝛ in loco celebri. Et vidēs deme
trius rex ꝙ siluit terra in ꝯspectu suo:
ꝛ nihil ei resistit: dimisit totū exercitū
suū vnūquēq₃ ī locū suū: excepto pegri
no exercitu quē traxit ab insulis gētiū:
et inimici erant ei oēs exercit⁹ patrum Carthago
ei⁹. Triphon aūt erat q̄dā partiū ale- deletur.
xandri prius: ꝛ vidit qm̄ oīs exercitus
murmurauit cōtra demetriū: ꝛ iuit ad
emalchuel arabē q̄ nutriebat ātiochū
filiū alexādri: ꝛ assidebat ei: vt trade-
ret eū ipi: vt regnaret in loco pr̄is sui.
Et enūciauit ei quāta fecit demetri⁹:
et inimicitias exercituū eius aduersus E
illū. Et māsit ibi dieb⁹ multis. Et mi- Terentius
sit ionathas ad demetriū regē vt eijce- poeta cla-
ret eos q̄ in arce erāt in hierl̄m: et q̄ in ret.
presidijs erāt: qꝛ ipugnabāt israel. Et
misit demetrius ad ionathan dicens.
Nō hec tm̄ faciā tibi et gēti tue: sꝫ glīa
illustrabo te: ꝛ gētē tuā cū fuerit opor
tunū. Nūc ergo recte feceris: si miseris
in auxilium mihi viros: qꝛ discessit oīs
exercit⁹ me⁹. Et misit ei ionathas tria
milia viroꝝ fortiū antiochiā: ꝛ venerūt
ad regē: ꝛ delectat⁹ est rex ī aduētu eo-
rū. Et ꝯuenerūt q̄ erāt de ciuitate cētū
viginti milia viroꝝ: ꝛ volebāt interficere
regē: ꝛ fugit rex in aulā: ꝛ occupauerūt
q̄ erāt de ciuitate itinera ciuitatꝭ: ꝛ ce-
perūt pugnare. Et vocauit rex iudeos
in auxiliū: ꝛ ꝯuenerūt oēs simul ad eū:
ꝛ dispsi sunt oēs p ciuitatē: ꝛ occiderūt
in illa die cētū milia hoīm. Et succēde
rūt ciuitatē: ꝛ ceperūt spolia multa in
die illa: ꝛ liberauerūt regē: ꝛ viderūt q̄

erant de ciuitate ꝙ obtinuissent iudei
ciuitatẽ sicut volebant. Et infirmati
sunt mẽte sua: et clamauerunt ad regẽ
F cum precibus dicẽtes. Da nobis dexte
ras: ⁊ cessent iudei oppugnare nost ci
uitatẽ. Et proiecerunt arma sua: et fe-
cerunt pacẽ: ⁊ glorificati sunt iudei in
cõspectu regis: et in cõspectu oim qui
erãt in regno eius: ⁊ nominati sunt in
regno. Et regressi sunt in hierusalem
habentes spolia multa. Et sedit deme
trius rex i sede regni sui: ⁊ siluit terra
in conspectu ei⁹: et mentitus est oia q̃-
cũq; dixit: ⁊ abalienauit se a ionatha:
et nõ retribuit ei ſm bñficia q̃ sibi tri-
buerat: et vexabat eum valde. Post hec
aũt reuersus est triphõ ⁊ antiochus cũ
eo puer adolescens: ⁊ regnauit ⁊ impo
suit sibi dyadema. Et ꝯgregati sũt ad
eũ oẽs exercit⁹ q̃s dispserat demetri⁹:
et pugnauerũt ꝯ eũ: ⁊ fugit ⁊ terga ver
tit. Et accepit triphon bestias: et obti-
nuit antiochiã: ⁊ scripsit ãtioch⁹ ado-
lescẽs ionathe dicens. Cõstituo tibi sa
cerdotiũ: ⁊ constituo te super quatuor
ciuitates: vt sis de amicis regis. Et mi
sit illi vasa aurea in ministeriũ: ⁊ dedit
ei potestatẽ bibẽdi i auro: ⁊ esse in pur
pura: ⁊ habere fibulã aureã: et simonẽ
fratrẽ eius ꝯstituit ducẽ a terminis ty
ri vsq; ad fines egypti. Et exijt iona-
thas: ⁊ pambulabat trãs flumẽ ciuita
tes: ⁊ ꝯgregat⁹ est ad eũ ois exercit⁹ sy
rie i auxiliũ: ⁊ vẽit ascalonẽ: ⁊ occurre
rũt ei honorifice de ciuitate: ⁊ abijt íde
gazã: ⁊ cõcluserũt se q̃ erant gaze: ⁊ ob
sedit eã: et succẽdit q̃ erant in circuitu
G ciuitatis: et p̃dat⁹ est eã. Et rogauerũt
gazẽses ionathã: ⁊ dedit illis dextrã: ⁊
accepit filios eoꝝ obsides: ⁊ misit illos
in hierl'm: ⁊ perambulauit regionẽ vsq;
ad damascum. Et audiuit ionathas ꝙ
p̃uaricati sunt p̃ncipes demetrij in ca-
des q̃ est in galilea cũ exercitu multo:
volẽtes eũ remouere a negocio regni:
et occurrit illis: fratrẽ aũt suũ simonẽ
reliquit intra prouinciã. Et applicuit
simõ ad bethsurã: et expugnabat eam
dieb⁹ multis: ⁊ ꝯclusit eos. Et postula
uerũt ab eo dextras accipe: ⁊ dedit il-
lis. Et eiecit eos ide: ⁊ cepit ciuitatẽ ⁊
posuit i ea p̃sidiũ ⁊ ionathas: et castra
eius applicuerunt ad aquã genezar: et
ante lucẽ vigilauerũt in cãpo azor. Et
ecce castra alienigenaꝝ occurrebãt ei i
cãpo: ⁊ tẽdebãt ei isidias i mõtib⁹: ipe
autẽ occurrit ex aduerso. Insidie vero
exurrexerunt de locis suis: ⁊ commise
runt prelium. Et fugerunt qui erãt ex
parte ionathe omnes: et nemo relict⁹
est ex eis: nisi matathias filius absalo-
mi: et iudas filius calphi princeps mi
litie exercitus. Et scidit ionathas ve-
stimenta sua: ⁊ posuit terram in capite
suo: ⁊ orauit. Et reuersus est ionathas
ad eos in prelium: ⁊ cõuertit eos in fu
gam: ⁊ pugnauerunt. Et viderunt qui
fugiebant partis illius: et reuersi sunt
ad eũ: ⁊ insequebant̃ cũ eo omnes vsq;
cades ad castra sua: et peruenerũt vsq;
illuc. Et ceciderunt de alienigenis in
die illa tria milia virorum: ⁊ reuersus
est ionathas in hierusalem.

¶ Ca. S. Mittit ionathas legatos et
epistolas romanis ⁊ spartiatis: de cre
mẽto pacis: fugat ionathas principes
demetrij ⁊ exercitũ eorum: et percussit
arabes qui vocant̃ zebedei: triphõ vo
lens assumere regnũ antiochi: dolose
egit cum ionatha: ⁊ occidit eũ et exer-
citum eius. Capitulum. xij.

Et vidit ionathas quia tẽ- A
pus eum iuuat: ⁊ elegit vi
ros: et misit eos romã sta-
tuere: et renouare cum eis
amiciciam. Et ad spartia-
tas ⁊ ad alia loca misit epi
stolas ſm eandẽ formã. Et abierũt ro-
mam: et intrauerũt curiã: et dixerunt.
Jonathas summ⁹ sacerdos: et gens iu-
deorũ miserũt nos vt renouemus ami
citiã ⁊ societatẽ ſm pristinũ. Et dede-
rũt illis eplãs ad ipsos p loca: vt redu
cerẽt eos in terrã iuda cũ pace. Et hoc
est exẽplũ eplarũ q̃s scripsit ionathas
spartiatis. Jonathas summ⁹ sacerdos
et seniores gentis et sacerdotes ⁊ reli
quus populus iudeoꝝ spartiatis fra-
tribus salutẽ. Jãpridẽ misse erãt eple
ad oniã summũ sacerdotẽ a dario q re
gnabat apud vos: q̃m estis fratres nr̃i:
sicut scriptũ continet qd subiectũ est. B
Et suscepit onias virũ qui missus fue
rat cum honore: et accepit epistolas in
quib⁹ significabat̃ de societate et ami-
citia. Nos enim cum nullo horum indi
geremus: habentes solatio sanctos li-
bros q̃ sunt in manibus nostris: malui
mus mittere ad vos renouare fraterni
tatẽ ⁊ amicitiã: ne forte alieni efficia-
mur a vobis. Multa eñ tẽpora trãsie
runt ex q̃ misistis ad nos. Nos ergo in
oi tpe sine intermissiõe in dieb⁹ solen
nib⁹ ⁊ ceteris quib⁹ oportet memores

sumꝰ vestri in sacrificijs que offerimꝰ:
et in obseruationibus: sicut pbās est: ⁊
decet meminisse fratrū. Letamur itaq;
de glīa vestra. Nos aūt circūdederunt
multe tribulationes ⁊ multa prelia: et
impugnauerāt nos reges q̄ sunt in cir
cūitu nostro. Noluimꝰ ergo vobis mo-
C lesti esse neq; ceteris socijs ⁊ amicis no
stris ī his prelijs. Habuimus eñ de ce-
lo auxiliū: ⁊ liberati sumꝰ nos: ⁊ humi
liati sunt inimici nrī. Elegimus itaq;
neumeniū antiochi filiū ⁊ antipatrem
iasonis filiū: ⁊ misimꝰ ad romanos re
nouare cū eis amicitiā ⁊ societatē pri-
stinā. Mādanimꝰ itaq; eis vt veniant
etiā ad vos: ⁊ salutēt vos: ⁊ reddāt vo
bis epistolas nr̄as de innouatione fra
ternitatis nostre. Et nūc bn̄facietis re
spondētes nobis ad hec. Et hoc rescri
ptū eplaꝝ qđ misit onias. Rex spartia
taruꝫ onias ionathe sacerdoti magno
salutē. Inuentū est ī scriptura de spar-
tiatis ⁊ iudeis q̄m sunt fratres: ⁊ quia
sunt de genere abrahā. Et nunc ex q̄ hec
cognouimꝰ bn̄facitis scribētes nobis
de pace vestra. Sed ⁊ nos rescripsimus
vobis. Pecora nr̄a et possessiones nr̄e
vestre sunt: et vestre nostre. Mandaui
mus itaq; hec nunciari vobis. Et audi
uit ionathas: q̄m egressi sunt pncipes
demetrij cum exercitu multo supra q̄
prius pugnare aduersus eū: et exijt ab
hierusalē: ⁊ occurrit eis in amathite re
D giōe. Nō enim dederat eis spaciū vt in-
grederentur regionē eiꝰ. Et misit spe-
culatores in castra eorū: ⁊ reuersi renū
ciauerunt q̄ constituūt superuenire il
lic nocte. Cū occidisset autē sol pcepit
ionathas suis vigilare: ⁊ esse in armis
paratos ad pugnā tota nocte: ⁊ posuit
custodes p circuitū castrorū. Et audie
rūt aduersarij q̄ paratus est ionathas
cū suis in bello: ⁊ timuerūt: ⁊ formida
uerūt in corde suo: ⁊ accenderūt focos
in castris suis. Ionathas aūt et q̄ cū eo
erāt non cognouerunt vsq; mane. Vide
bant aūt luminaria ardētia: ⁊ secutus
est eos ionathas: et nō cōprehēdit eos.
Trāsierāt eñ flumē eleutherum. Et di
uertit ionathas ad arabas q̄ vocabant
zabadei: ⁊ percussit eos: ⁊ accepit spo
E lia eoꝝ. Et iunxit ⁊ venit damascuꝫ: et
perambulabat omnē regionē illā. Si-
mon aūt exijt ⁊ venit vsq; ad ascalonē:
et ad proxima presidia: ⁊ declinauit in
ioppen et occupauit eam. Audiuit eñ
q̄ vellent presidium tradere partibus
demetrij: et posuit ibi custodes vt cu-
stodirent eā. Et reuersus est ionathas:
et cōuocauit seniores populi: ⁊ cogita
uit cum eis edificare presidia ī iudea:
et edificare muros in hierusalē: ⁊ exal
tare altitudinē magnā inter medium
arcis et ciuitatis: vt separaret eā a ci-
uitate: vt esset ipsa singulariter: ⁊ neq;
emant neq; vendant. Et cōuenerunt vt
edificarent ciuitatē: ⁊ ✝ cecidit murus Al's. ✝ ceci-
qui erat sup torrētem ab ortu solis: et derunt mu
reparauit eū qui vocatur caphetheta. ri qui erāt.
Et simō edificauit adiada ⁊ sephela: ⁊
muniuit eā: et imposuit portas et se-
ras. Et cuꝫ cogitasset triphon regnare
asie: ⁊ assumere dyadema: et extendere
manū in antiochum regē: timēs ne for
te non pmitteret eum ionathas: sed pu
gnaret aduersus eū: q̄rebat comprehē-
dere eū et occidere. Et exurgēs abijt ī F
bethsan. Et exiuit ionathas obuiā illi
cum quadraginta milibus virorū ele-
ctorū in prliū: et venit bethsan: et vidit
triphon quia venit ionathas cū exerci
tu multo: vt extenderet in eū manus: ⁊
timuit. Et excepit eum cum honore: et
commendauit eum oībus amicis suis:
et dedit ei munera. Et precepit exerci-
tibus suis: vt obedirēt ei sicut sibi. Et
dixit ionathe. Vt quid vexasti vniuer-
sum ppl'm cū bellum nobis non sit? Et
nūc remitte eos in domos suas. Elige
autē tibi viros paucos qui tecū sint: ⁊
veni mecū ptolomaidā: ⁊ tradā eā tibi
et reliq̄ p̄sidia et exercitū et vniuersos
prepositos negocij: et cōuersus abibo.
Propterea enim veni. Et credidit ei: ⁊
fecit sicut dixit: ⁊ dimisit exercitū: ⁊ ab
ierūt in terrā iuda. Retinuit autē secū
tria milia viroꝝ: ex quibꝰ remisit in ga
lileam duo milia: mille autē venerunt
cum eo. Vt autē intrauit ptolomaidā G
ionathas: clauserunt portas ciuitatis
ptolomenses: ⁊ cōprehēderāt eū: ⁊ oēs
q̄ cū eo itrauerāt gladio interfecerūt.
Et misit triphon exercitū ⁊ equites in
galileā ⁊ in cāpū magnū: vt perderent
oēs socios ionathe. At illi cū cognouis
sent: q̄ cōprehēsus ē ionathas: ⁊ perijt:
⁊ oēs q̄ cū eo erāt: hortati sunt semet-
ipsos: ⁊ exierāt parati in preliū. Et vi
dētes hi qui insecuti fuerant: q̄ p aia
res est illis: reuersi sunt. Illi autem ve
nerunt oēs cū pace in terram iuda. Et
planxerūt ionathā: ⁊ eos qui cum ipo
erāt valde. Et luxit isrl' luctu magno.
Et q̄sierāt oēs gētes q̄ erāt in circuitu

eorũ conterere eos. Dixerãt enim. Nõ
habẽt principem et adiuuantem: nunc
ergo expugnem⁹ illos: et tollamus de
hominibus memoriam eorum.
¶ C.S. Simõ p̃ fratre suo dux consti-
tuit: mittit argẽtũ ⁊ duos filios iona-
the triphoni: de morte ionathe ⁊ filio-
rũ ei⁹: de edificio sepulchri in modin:
occidit triphõ dolose antiochũ adole-
scẽtẽ: ⁊ imposuit sibi dyadema asie: con-
stituit demetri⁹ pacẽ cũ simone: subla-
tum est iugũ gẽtiũ ab hierl'z: expugnat
simõ gazã: mundãs autẽ eã intrat cum
laude et ramis palmarũ: simon consti-
tuit filiũ suum ducẽ. Capitulum. xiij.

A ET audiuit simõ qđ congre-
gauit triphon exercitũ co-
piosum vt veniret in terrã
iuda: et attereret eã: vidẽs
q2 in tremore populus est
et in timore: ascẽdit hieru-
salẽ et congregauit populum: ⁊ adhor-
tans dixit. Uos scitis quãta ego ⁊ fra-
tres mei ⁊ domus patris mei fecimus
pro legibus et p̃ sanctis prelia: et an-
gustias quales vidim⁹. Horum gratia
perierunt fratres mei omnes propter
israel: ⁊ relictus sũ ego solus. Et nũc
non mihi cõtingat parcere anime mee
in omni tempore tribulationis. Non
enĩ melior sum fratribus meis. Uindi-
cabo itaq3 gentem meam et sancta: na-
tos quoq3 nostros et vxores: quia con-
gregate sunt vniuerse gentes conterere
nos inimicitie gratia. Et accensus est
spirit⁹ populi simul vt audiuit sermo-
nes istos: et responderunt voce magna
B dicẽtes. Tu es dux noster loco iude et
ionathe fratris tui. Pugna preliũ no-
strum: ⁊ omnia quecũq3 dixeris nobis
faciemus. Et congregans omnes viros
bellatores: accelerauit cõsummare vni-
uersos muros hierl'm: ⁊ muniuit eã in
gyro. Et misit ionathan filium absalo-
mi: et cum eo exercitum nouum in iop-
pen: ⁊ eiectis his qui erãt in arce remã-
sit illic ipse: et mouit triphon a ptolo-
maida cũ exercitu multo vt veniret in
terram iuda: et ionathas cum eo in cu-
stodia. Simõ autem applicuit in ad-
dus cõtra faciem campi. Et vt cogno-
uit triphon: q2 surrexit simon loco fra-
tris sui ionathe: et quia commissurus
esset cũ eo prelium: misit ad eũ legatos
dicens. Pro argento quod debebat fra-
ter tuus ionathas in ratiõe regis pro-
pter negocia q̃ habuit: detinuimus eũ.
Et nunc mitte argenti talenta centum C
et duos filios ei⁹ obsides: vt nõ dimis-
sus fugiat a nobis: et remittem⁹ eum.
Et cognouit simon quia cũ dolo loque-
retur secum. Iussit tamen dari argen-
tum et pueros: ne inimicitiam magnã
sumeret ad populum israel dicentem:
quia non misit ei argentum ⁊ pueros:
p̃pterea periit. Et misit pueros ⁊ cen-
tum talenta: et mentitus est: et non di-
misit ionathan. Et post hec venit tri-
phon intra regionem vt cõtereret eã:
et gyrauerũt per viam que ducit ador:
et simon et castra eius ambulabant in
omnem locum quocũq3 ibant. Qui au-
tem in arce erant: miserunt ad tripho-
nem legatos vt festinaret venire p̃ de-
sertum: ⁊ mitteret illis alimonias. Et D
parauit triphon omnẽ equitatum: vt
veniret illa nocte. Erat enĩ nix multa
valde: ⁊ nõ venit in galaditidim. Et cũ
appropinquasset baschama occidit io-
nathan et filios eius illic. Et cõuertit
triphon: ⁊ abiit in terrã suam. Et mi-
sit simõ: ⁊ accepit ossa ionathe fratris
sui: ⁊ sepeliuit ea i modin ciuitate pa-
trum eius. Et planxerunt eum omnis
israel planctu magno: et luxerunt eum
dies multos. Et edificauit simõ super
sepulchrum patris sui: et fratrum suo-
rum edificium altum visu: lapide poli-
to retro et ante: ⁊ statuit septem pyra-
midas: vnam cõtra vnam patri et ma-
tri: ⁊ quatuor fratrib⁹: ⁊ his circumpo-
suit columnas magnas: super colũnas
arma ad memoriam eternam: et iuxta
arma naues sculptas: q̃ viderentur ab
hominibus nauigantib⁹ mare. Hoc est
sepulchrũ quod fecit in modin vsq3 in
hunc diem. Triphon autẽ cum iter fa-
ceret cum antiocho rege adolescẽte: do-
lo occidit eum: et regnauit loco eius.
Et imposuit sibi dyadema asie: ⁊ fecit E
plagam magnã in terra. Et edificauit
simon presidia iudee: muniens ea tur-
ribus excelsis: et muris magnis et por-
tis ⁊ seris: ⁊ posuit alimẽta i munitio-
nib⁹. Et elegit simon viros: ⁊ misit ad
demetriũ regem vt faceret remissionẽ
regiõi: quia actus omnes triphonis p̃
direptionẽ fuerãt gestu. Et demetrius
rex ad verba ista respõdit ei: et scripsit
epistolam talẽ. Rex demetrius simoni
summo sacerdoti ⁊ amico regũ ⁊ senio-
rib⁹ ⁊ gẽti iudeoꝝ salutẽ. Coronã au-
reã ⁊ bahẽ quã misistis suscepim⁹: ⁊ pa-
rati sum⁹ facere vobiscũ pacẽ magnã:

et scribere ꝓpositis regis remittere vo
bis q̄ indulsimus. Quecūqꝫ em̄ ꝯstitui
mus vobis constāt. Munitiōes q̄s edi
ficastis vobis sint. Remittim⁹ q̄ꝫ igno
rātias ⁊ peccāvsqꝫ in hodiernū diē: ⁊ co
F ronā quā debebatis. Et si quid aliud
erat tributariū i hierłm iā nō sit tribu
tariū: ⁊ si q̄ ex vobis apti sunt cōscribi
inter nr̄os conscribant: ⁊ sit inter nos
pax. Anno cētesimoseptuagesimo: abla
tū est iugū gētiū ab isrł. Et cepit ppł's
isrł scribere in tabulis ⁊ gestis publi-
cis: anno primo sub simone summo sa
cerdote magno duce ⁊ ꝑncipe iudeoꝝ.
In dieb⁹ illis applicuit simō ad gazā:
et circūdedit eā castris: et fecit machi-
nas: ⁊ applicuit ad ciuitatē: et ꝑcussit
turrē vnā: ⁊ cōprehēdit eā. Et q̄ erupe
rāt erāt intra machinā ⁊ ciuitatē: ⁊ fa
ctus est mot⁹ magn⁹ i ciuitate. Et ascē
derāt q̄ erāt in ciuitate cū vxorib⁹ ⁊ fi-
lijs supra murū scissis tunicis suis: et
G clamauerunt voce magna postulātes a
simone dextras sibi dari: ⁊ dixerūt. Nō
nobis reddas ſm malicias nr̄as: sꝫ ſm
mias tuas ⁊ seruiem⁹ tibi. Et flexus si-
mon nō debellauit eos: eiecit tū eos de
ciuitate: ⁊ emūdauit edes i q̄b⁹ fuerāt
simulacra: ⁊ tūc intrauit in eā cū hym-
nis bn̄dicēs dn̄m: ⁊ eiecta ab ea oī im-
mūdicia collocauit in ea viros q̄ legē
facerēt: ⁊ muniuit eā: ⁊ fecit sibi habi-
tationem. Qui aūt erāt in arce hierłm
ꝓhibebant egredi ⁊ ingredi regionē: ⁊
emere ac vēdere: et esurierunt valde: et
multi ex eis fame perierūt. Et clama-
uerūt ad simonē vt dextras acciperēt:
⁊ dedit illis. Et eiecit eos inde: ⁊ mūda
uit arcē a ꝯtaminatiōib⁹. Et intraue-
rūt in eā tertia ⁊ vicesima die scd̄i mē
sis: anno centesimoseptuagesimoprīo:
cū laude ⁊ ramis palmarū: et citharis
et cinaris: ⁊ cymbalis et nablis: ⁊ hym
nis et cāticis: q̄ꝛ ꝯtrit⁹ est inimic⁹ ma
gnus ex isrł. Et cōstituit vt oīb⁹ annis
agerentur dies hi cū leticia: ⁊ muniuit
montē tēpli q̄ erat secus arcē: ⁊ habita
uit ibi ipse et q̄ cū eo erāt. Et vidit si-
mon iohannē filiū suuꝫ q̄ fortis prelij
vir esset: et posuit eū ducē virtutūvni-
als.✝ gera-ris. uersarum: et habitauit in ✝ gazaris.
¶ C. M. Rex demetrius abijt in mediā
ad contrahenda sibi auxilia: et captus
ponitur in custodia: de sublimitate et
potētia simonis regis iuda: de multi-
tudine pacis: illis tempoꝛib⁹ renouā-
tur amicitie inter romanos ⁊ iudeos;

exemplum scripture quam in tabulis
ereis scripserunt iudei pro titulo glie
et laude sui ducis simonis filij mata-
thie. Capitulum. xiiij.

Nno centesimoseptuagesi- B
mosecūdo congregauit rex
demetrius exercitum suū:
et abijt in mediā ad cōtra-
henda sibi auxilia: vt expu
gnaret triphonē. Et audi-
uit arsaces rex ꝑsidis et medie: q̄ꝛ intra
uit demetrius ꝯfines suos: ⁊ misit vnū
de principib⁹ suis vt comprehenderet
eū viuum: et adduceret eum ad se. Et
abijt et percussit castra demetrij: et cō
prehēdit eum: et duxit eum ad arsacē:
et posuit eum in custodiam. Et siluit
oīs terra iuda omnibus diebus simo-
nis: et q̄siuit bona genti sue: et placuit
illis potestas ei⁹: et gloria eius omni-
bus dieb⁹. Et cum omni gloria sua ac-
cepit ioppē in portum: et fecit introi-
tū in insulis maris. Et dilatauit fines
gētis sue: et obtinuit regionem. Et cō D
gregauit captiuitatem multam: et do-
minatus est gazare: et bethsure et arci:
et abstulit immundicias ex ea: et non
erat qui resisteret ei. Et vnusquisqꝫ co
lebat terrā suam cum pace: et terra iu-
da dabat fruct⁹ suos: et ligna campo-
rum fructuꝫ suū. Seniores in plateis
sedebant oēs: et de bonis terre tracta-
bāt: et iuuenes induebāt se gloriā ⁊ sto
las belli. Et ciuitatibus tribuebat ali
monias: et cōstituebat eas vt essent va
sa munitiōis quoadusqꝫ nominatum
est nomē glorie eius vsqꝫ ad extremum
terre. Fecit pacē super terrā: et letat⁹
est israel leticia magna. Et sedit vnus-
q̄sqꝫ sub vite sua: et sub ficulnea sua: et
non erat q̄ eos terreret. Defecit impu-
gnans eos sup̄ terrā: reges cōtriti sunt
in diebus illis. Et confirmauit oēs hu
miles ppł'i sui: et legē exq̄siuit: et abstu
lit oēm iniquū et malum. Scā glorifi
cauit: et multiplicauit vasa scōꝝ. Et
auditū ē rome: q̄ꝛ defunct⁹ esset iona-
thas et vsqꝫ in spartiatas: et cōtristati
sunt valde. Ut audierunt aūt q̄ simon C
frater eius factus esset summus sacer-
dos loco ei⁹: et ipse obtineret omnē re
gionē: ⁊ ciuitates in ea: scripserunt ad
eum tabulis ereis: vt renouarēt amici
tias et societatem quam fecerant cum
iuda: et cum ionatha fratrib⁹ eius. Et
lecte sunt in cōspectu ecclesie in hieru
salem. Et hoc exemplum epistolarum

quas spartiate miserāt. Spartianoꝝ
principes et ciuitates: simoni sacerdo-
ti magno: et senioribꝰ ⁊ sacerdotibꝰ ⁊
reliquo pplo iudeoꝝ fratribus salutē.
Legati qui missi sunt ad pplm nostrū
nunciauerūt nobis de vestra gloria et
honore et leticia: et gauisi sumus in in
troitu eoꝝ. Et scripsimus q̄ ab eis erāt
dicta in cōsilijs populi sic. Numenius
antiochi et antipater iasonis filius: le
gati iudeoꝝ venerūt ad nos: renouan-
tes nobiscum amicitiam pristinam. Et
placuit populo accipere viros glorio-
se: et ponere exēplum sermonū eorū in
segregatis populi libris: vt sit ad me-
moriam pplo spartiatarū. Exemplum
aūt hoꝝ scripsimus simoni magno sa-
cerdoti. Post hec aūt misit simō nume
nium romā habētem clypeū aureū ma
gnum pondo mnarū mille: ad statuen-
D dam cum eis societatē. Cum aūt audis
set pplს romanus sermones istos: dixe
runt. Quā gratiarūactionē reddemus
simoni et filijs eius. Restituit eñ ipse
fratres suos: et expugnauit inimicos
israel ab eis: et statuerūt ei libertatē: ⁊
descripserūt in tabulis ereis: ⁊ posue-
runt in titulis in mōte sion. Et hoc est
exēplum scripture. Octauadecima die
mēsis elul anno centesimoseptuagesi-
mosecūdo anno tertio sub simōe sacer
dote magno in assaremel in ꝯuētu ma-
gno sacerdotū et ppli et principū ⁊ gē
tis et senioꝝ regionis nota facta sunt
hec. Qm̄ frequēter facta sunt prelia in
regione nostra. Simon autē matathie
filius ex filijs iarib: ⁊ fratres eiꝰ dede-
runt se periculo: et restiterūt aduersa-
rijs gentis sue vt starent sancta ipsorū
et lex: ⁊ gloria magna glorificauerunt
gentem suā. Et congregauit ionathas
E gētem suam: ⁊ factus est illis sacerdos
magnus: et appositus est ad populum
suum. Et voluerunt inimici eorum cal
care sancta: et atterere regionē ipsoꝝ:
et extendere manus in sancta sanctoꝝ.
Tunc restitit simon ⁊ pugnauit ꝓ gen
te sua: et erogauit pecunias multas: et
armauit viros virtutis gētis sue: ⁊ de
dit illis stipēdia: et muniuit ciuitates
iude: et bethsurā que erat in finibus iu
de vbi erant arma hostiū antea: et po-
suit illic presidiū viros iudeos. Et iop
pen muniuit q̄ erat ad mare: ⁊ gazarā
que est in finibꝰ azoti: et in qua hostes
antea habitabāt: et collocauit illic iu-
deos: et quecunq̧ apta erant ad corre-
ptionem eoꝝ posuit in eis. Et vidit po
pulus actū simonis: et gloriā quā cogi
tabat facere genti sue: et posuerunt eū
ducem suum et principem sacerdotum
eo qđ ipse fecerit hec omnia: ⁊ iustitiā F
et fidem quam cōseruauit genti sue: et
exquisiuit omnimodo exaltare popu-
lum suū. Et in diebus eius ꝓsperatum
est in manibus eius: vt tollerentur gē-
tes de regione ipsorū: ⁊ que in ciuita-
te dauid erāt in hierusalem in arce de
qua ꝓcedebant et contaminabant oīa
que in circūitu sanctorum sunt: et infe
rebant plagam magnā castitati. Et col
locauit in ea viros iudeos ad tutamē-
tum regionis et ciuitatis: et exaltauit
muros in hierusalē. Et rex demetrius
statuit illi summū sacerdotiū. Scōm
hec fecit eum amicum suū: et glorifica-
uit eū gloria magna. Audiuit enim q̄
appellati sunt iudei a romanis amici
et socij et fratres: ⁊ q2 susceperūt lega
tos simonis gloriose: et q2 iudei ⁊ sacer
dotes eoꝝ consenserūt eum esse ducem
suum et summū sacerdotē in eternum:
donec surgat propheta fidelis: et vt sit
super eos dux: et vt cura esset illi ꝓ san
ctis: et vt cōstitueret prepositos super G
opera eoꝝ: ⁊ sup regionē: et sup arma:
et super presidia: et cura sit illi de san-
ctis: ⁊ vt audiat ab oibus: ⁊ scribātur
in noīe eius oēs cōscriptiōes in regio
ne: et vt operiatur purpura et auro: et
ne liceat vlli ex populo et ex sacerdoti
bus irritū facere aliquid hoꝝ: ⁊ cōtra-
dicere his que ab eo dicūtur: aut cōuo-
care ꝯuentū in regione sine ipso: et ve-
stiri purpura: et vti fibula aurea. Qui
aūt fecerit extra hec: aut irritū fecerit
aliquid horum: reus erit. Et cōplacuit
omni pplo statuere simonē: ⁊ facere s̄z
verba ista. Et suscepit simon: ⁊ placuit
ei vt summo sacerdotio fungeretur: et
esset dux et ꝑnceps gētis iudeoꝝ et sa-
cerdotum: et preesset oibus: ⁊ scriptu-
rā istā dixerūt ponere in tabulis ereis:
et ponere eas in ꝑibolo sanctoꝝ in lo-
co celebri. Exēplum aūt eoꝝ ponere in
erario: vt habeat simon et filij eius.

¶ C. S. Antiochꝰ d̄metrij filij accepit
regnū paternū: ⁊ scripsit epistolas iu-
deis: ꝑsecutꝰ est antiochus triphonē ⁊
cetera rescripta romanorū de pace ⁊ si
mone: misit simō in auxiliū antiocho:
et noluit accipere: mittit antiochus cē
debeum ducē ad debellādum iudeā: et
ipse persequitur triphonem. Ca. xv.

A Et misit rex antiochus fili⁹
demetrij epistolas ab insu
lis maris simoni sacerdo-
ti: ⁊ ꝓncipi gētis iudeoꝝ ⁊
vniuerse gēti: et erāt cōti-
nētes hūc modū. Rex ātio-
chus simoni sacerdoti magno: et genti
Als ✝ qdā iudeoꝝ salutē. Qm̄ ✝ quidē pestilētes
obtinuerūt regnū patrum nr̄oꝝ: volo
aūt vēdicare regnū ⁊ restituere illud si
Al ✝ lectā. cut erat antea: et ✝ electā feci multitu
dinē exercit⁹: ⁊ feci naues bellicas. Uo
lo aūt ꝓcedere per regionē vt vlciscar
in eos q corruperūt regionē nostrā: et
q desolauerūt ciuitates multas in re-
gno meo. Nūc ergo statuo tibi oēs ob-
latiōes quas remiserūt tibi añ me oēs
reges: ⁊ quecūqꝫ alia dona remiserunt
tibi: ⁊ permitto tibi facere ꝑcussurā ꝓ
prij numismatis in regione tua. Hieru
B salem aūt sanctā esse ⁊ liberā: ⁊ oīa ar
ma que fabricata sunt: et presidia que
cōstruxisti q tenes maneāt tibi. Et oē
debitū regis: ⁊ que futura sunt regi ex
hoc ⁊ in totū tp̄s remittuntur tibi. Cū
aūt obtinuerimus regnū nr̄m glorifica
bimus te ⁊ gētē tuā ⁊ tēplum glīa ma
gna: ita vt manifestet gloria vr̄a i vni-
uersa terra. Anno cētesimoseptuagesi-
moquarto exijt antiochus in terrā pa
trum suoꝝ: et ꝯuenerūt ad eū oēs exer
citus: ita vt pauci relicti essent cū tri-
phone. Et insecutus est eū antiochus
rex: et venit doran fugiēs ꝑ maritimā.
C Sciebat eñ ꝗ cōgregata sunt mala in
eū: ⁊ reliquit eū exercit⁹. Et applicuit
antiochus sup doran cum cētūviginti
milibus viroꝝ belligeratorū: et octo
milibus equitū. Et circūiuit ciuitatē:
et naues a mari accesserūt: ⁊ vexabant
ciuitatem a terra et mari: et neminem
sinebant ingredi vel egredi. Uenit aūt
numenius: ⁊ qui cū eo fuerant ab vrbe
roma: habētes epistolas regibus ⁊ re-
gionibus scriptas: in qbus ꝯtinebant
hec. Lucius cōsul romanoꝝ: ptolomeo
regi salutē. Legati iudeoꝝ venerūt ad
nos amici nostri renouātes pristinam
amicitiā ⁊ societatē: missi a simone ꝓn
cipe sacerdotum ⁊ pp̄lo iudeoꝝ. Attu
lerunt aūt et clypeū aureum mnarum
D mille. Placuit itaqꝫ nobis scribere re-
gibus ⁊ regionibus: vt nō inferāt illis
mala: neqꝫ impugnent eos ⁊ ciuitates
eoꝝ et regiones eoꝝ: ⁊ vt nō ferāt auxi-
lium pugnātibus aduersus eos. Uisuz
aūt est nobis accipere ab eis clypeum.
Si qui ergo pestilentes fugerint de re
gione ipsoꝝ ad vos: tradite eos simoni
ꝓncipi sacerdotū vt vīdicet in eos ꝫm
legem suā. Hec eadē scripta sunt deme
trio regi: ⁊ attalo: et arabe: et arsaci: et
in oēs regiones samsame: ⁊ spartātis:
et delo ⁊ mido ⁊ sidoni ⁊ carie ⁊ samū
et pāphyliam ⁊ lyciam ⁊ alicarnasim ⁊
rhodum et faselida ⁊ choo et sidem et
arado ⁊ gortinā ⁊ cnidū ⁊ cyprū et cy
renē. Exemplū aūt eoꝝ scripserūt simo- E
ni principi sacerdotū ⁊ pp̄lo iudeorū.
Antiochus aūt rex applicuit castra in
doran scd̄o: admonens ei semꝑ manus
et machinas faciēs: et cōclusit tripho-
nem ne procederet: et misit ad eum si-
mon duo milia viroꝝ electoꝝ in auxi-
lium: et argentum et aurum ⁊ vasa co-
piosa: et noluit ea accipere: sed rupit
oīa que pactus est cū eo antea: ⁊ aliena
uit se ab eo. Et misit ad eū athenobiū
vnum de amicis suis vt tractaret cum
ipso: dicens. Uos tenetis ioppen ⁊ ga-
zaram ⁊ arcē que est in hierusalē ciui-
tates regni mei: fines earū desolastis:
et fecistis plagā magnam in terra: ⁊ do
minati estis ꝑ loca multa i regno meo.
Nūc ergo tradite ciuitates quas occu
pastis: et tributa locorū quibus dn̄ati
estis extra fines iudee. Sin aūt date ꝓ F
illis quingenta talenta argenti: et ex-
terminij quod exterminastis: et tribu-
torum ciuitatū alia talēta quingenta.
Sin autē veniemus et expugnabimus
vos. Et venit athenobius amicus regis
in hierusalē: et vidit gloriam simonis
et claritatē in auro et argēto: ⁊ appa-
ratum copiosum et obstupuit: et retu-
lit ei verba regis. Et respōdit ei simō
et dixit ei. Neqꝫ alienam terrā sumpsi-
mus: neqꝫ alienā detinemus: sed here-
ditate patrū nostrorum que iniuste ab
inimicis nostris aliquo tp̄e possessa ē.
Nos vero tp̄s habētes vēdicamus he-
reditatē patrū nostroꝝ. Nam de ioppe
et gazara que expostulas ipsi faciebāt
in pp̄lo plagā magnā: ⁊ in regione no
stra horū damus talēta centū. Et nō re
spondit ei athenobius verbū. Reuer- G
sus autem cū ira ad regē renunciauit
ei verba ista: ⁊ gloriā simonis: ⁊ vniuer
sa que vidit: ⁊ irat⁹ est rex ira magna.
Triphō aūt fugit naui in orthosaida.
Et cōstituit rex cendebeum ducē mari
timum: et exercitum peditum et equi-
tum dedit illi. Et mandauit illi moue
re castra contra faciem iudee: et man-

dauit ei edificare cedronē: τ obstruere portas ciuitatis: et debellare populū. Rex autem persequebatur triphonē. Et peruenit cēdebeus iamniā: τ cepit irritare plebē: τ cōculcare iudeā: et captiuare populū et interficere: et edificare cedronem. Et collocauit illic equites et exercitū: vt egressi perambularent viā iudee sicut constituit ei rex.

¶ C.S. Duos filios misit simon ad debellandum cendebeū ducem: qđ iudas filius simonis vulneratꝰ est: occiditur simon cū filijs suis in cōuiuio: ioānes filius simonis succedit patri suo in pncipatu sacerdotum. Cap. xvj.

A
Bellum iugurtinum.

ET ascendit ioānes de gazaris: et nunciauit simoni patri suo que fecit cēdebeus in ppl'o ipsoꝝ. Et vocauit simon duos filios suos seniores iudam et ioānem: τ ait illis. Ego et fratres mei et domus patris mei expugnauimus hostes isrl' ab adolescentia vsq; in hunc diem: τ ꝓsperatum est in manibus nostris liberare israel aliquotiēs. Nunc aūt senui: sed estote loco meo et fratres mei: et egressi pugnate ꝓ gente nostra. Auxilium vero de celo vobiscum sit. Et elegit de regione viginti milia viroꝝ belligeratorum et equites: et ꝓfecti sunt ad cendebeum: τ dormierūt in modin. Et surrexerunt mane: et abierūt in cāpum. Et ecce exercitus copiosus in obuiam illis peditum et equitū: et fluuiꝰ torrens erat inter medium ipsorū. Et admouit castra contra faciem eorum: ipse et populus eius: et vidit populū trepidantem ad transfretandum torrentem: et transfretauit primū. Et viderunt eum viri: et transierūt post eū. Et diuisit populum et equites in medio peditum. Erat autē equitatus aduersariorum copiosus nimis. Et exclamauerunt sacris tubis: et in fugā conuersus est cendebeus et castra eius: et ceciderūt ex eis multi vulnerati: residui autē in munitionē fugerunt. Tunc vulneratus est iudas frater ioānis. Joannes autem insecutus est eos donec venit cedronem quem edificauit: et fugerunt vsq; ad turres que erant in agris azoti: et succendit eas igni. Et ceciderunt ex illis duo milia viroꝝ: τ reuersus est in iudeam in pace: et ptolomeꝰ filius abobi constitutus erat dux in cāpo hierico: et habebat argentū et aurum multum. Erat enim gener summi sacerdotis: et exaltatum est cor eius: et volebat obtinere regionem: τ cogitabat dolum aduersum simonem τ filios eius vt tolleret eos. Simon autē perambulans ciuitates que erāt in regione iudee: et sollicitudinem gerens earum descendit in hierico: ipse τ matathias filius eius: et iudas anno centesimo septuagesimo septimo mēse vndecimo. Hic est mēsis sabath. Et suscepit eos filius abobi in munitiūculam que vocatur doch cum dolo quā edificauit et fecit eis conuiuium magnum: et abscondit illic viros. Et cum inebriatus esset simon et filij eius surrexit ptolomeus cū suis: et sumpserunt arma sua: et intrauerunt in conuiuium τ occiderunt eum τ duos filios eius: τ quosdā pueros eius. Et fecit deceptionē magnam in israel: et reddidit mala ꝓ bonis. Et scripsit hec ptolomeus τ misit regi vt mitteret ei exercitum in auxilium: τ traderet ei regionē τ ciuitates eoꝝ: et tributa. Et misit alios in gazaram tollere ioānem: et tribunis misit epistolas vt venirent ad se: τ daret eis argētum τ aurū τ dona. Et alios misit occupare hierusalem: et montē tēpli. Et precurrēs quidā nunciauit ioanni in gazara: quia perijt pater eius τ fratres eius: et qz misit te quoq; interfici. Ut audiuit autem vehemēter expauit: et comprehendit viros qui venerant perdere eum: et occidit eos. Cognouit enim qz querebant eum perdere. Et cetera sermonū ioannis et belloꝝ eius: et bonarum virtutum quibus fortiter gessit: τ edificij murorum quos extruxit: et rerum gestarū eius: ecce hec scripta sunt in libro dierū sacerdotij eius: ex quo factus est princeps sacerdotum post patrem suum.

Caius marius.
B
Bellū cymbricum.
C
Sillā romanus.
i. februarij.
Bellum sociale.
D
Bellū mitridaticū.
Bellum ciuile.
Cathiline cōiuratio.
Bellū creticum.
Juliꝰ cesar
Pompeiꝰ magnus.
Marcus Tullius Cicero.

¶ Explicit primus liber machabeoꝝ.

¶ Incipit secundus liber Machabeorum.

¶ C.S. Judeis in egypto dicūt iudei qui sunt hierosolymis salutē: qꝫ antiochus occisus est in templo nanee: τ qui cum eo erant: de igne sacrificij abscondito i puteo: oratio neemie talis erat: qꝫ regi persarum manifestum factū est miraculum mutationis ignis τ aque: et econuerso. Capi. j.

A Fratribus qui sunt p egyptum iudeis salutē dicūt fratres qui sunt in hierosolymis iudei et q̄ in regione iudea: ꝛ pacē bonam. Bn̄faciat vobis de⁹ et meminerit testamēti sui qḋ locutus est ad abraā ꝛ isaac ꝛ iacob seruoꝝ suorum fideliū: et det vobis cor oībus vt colatis eū: ꝛ faciatis eius volūtatē corde magno ꝛ aīo volēti. Adaperiat cor vestrū in lege sua ꝛ in preceptis suis: ꝛ faciat pacē. Exaudiat oratiōes vr̄as: ꝛ recōcilietur vobis: nec vos deserat in
B tpe malo. Et nūc hic sumus orantes p vobis. Regnāte demetrio anno cētesimoseragesimonono nos iudei scripsimus vobis in tribulatiōe et impetu q̄ superuenit nobis in istis annis: ex quo recessit iason a sancta terra ꝛ a regno. Portā succēderūt ꝛ effuderūt sanguinem innocētē. Et orauimus ad dn̄m et exauditi sumus: ꝛ obtulim⁹ sacrificiū et similaginē: et accēdim⁹ lucernas et pposuimus panes. Et nūc frequētate
i. decēbris. dies scenophegie mensis casleu. Anno cētesimooctogesimooctauo ppl̄s q̄ est hierosolymis et in iudea senatusq̄ et iudas: aristobolo magistro ptolomei regis q̄ est de genere christoꝝ sacerdotum: et his qui in egypto sunt iudeis
C salutem ꝛ sanitatē. De magnis periculis a deo liberati magnifice gr̄as agimus ipsi: vtpote qui aduersus talē regem dimicauimus. Ipse eīm ebullire fecit de perside eos qui pugnauerūt contra nos ꝛ sanctā ciuitatē. Nam cum in perside esset dux ipse: ꝛ cū ipso immēsus exercitus cecidit in tēplo nanee cō silio deceptus sacerdotū nanee. Etenī
Als ✝ eo. cum ✝ ea habitaturus venit ad locum antiochus ꝛ amici eius: ꝛ vt acciperet pecunias multas dotis noīe. Cūq̄ ppo suissent eas sacerdotes nanee: ꝛ ipe cū paucis ingressus esset intra ambitum
D phani: clauserunt templum. Cū aūt intrasset antioch⁹ apto q̄ occulto aditu templi mittētes lapides percusserūt ducē et eos qui cū eo erāt: ꝛ diuiserūt mēbratim: ꝛ capitib⁹ amputatis foras p̄iecerunt. Per oīa benedictus de⁹ qui tradidit impios. Facturi igitur q̄nta
i. decēbris. etvicesima die mēsis casleu purificationem tepli necessarium duximus significare vobis: vt et vos q̄z agatis diē scenophegie ꝛ diē ignis qui datus est q̄n neemias edificato templo ꝛ altari obtulit sacrificia. Nā cū in psidem duce-
i.q.i.c. sicut eunuchus. rētur patres nostri: sacerdotes q̄ tunc cultores dei erāt: acceptū ignē de alta-
de cele. missa. c. fina. ri occulte abscōderūt in valle vbi erat puteus altus et siccus: ꝛ in eo cōtutati
E sunt eū: ita vt oībus ignotus esset locus. Cum aūt preterissent anni multi: et placuit deo vt mitteretur neemias a rege persidis: nepotes sacerdotū illoꝝ qui abscōderant misit ad requirendū ignem: et sicut narrauerūt nobis nō inuenerunt ignē: sed aquam crassam. Et iussit eos haurire ꝛ afferre sibi: et sacrificia que imposita erāt iussit sacerdos neemias aspergi ipsa aqua: et ligna et que erāt superposita. Utq̄ hoc factum est ꝛ tempus affuit quo sol refulsit qui prius erat in nubilo: accensus est ignis magnus: ita vt oēs mirarētur. Orationem aūtē faciebant oēs sacerdotes dū consummaret̄ sacrificium ionathe inchoante: ceteris aūt respōdētibus. Et
F neemie erat oratio hūc habens modū. Dn̄e deus oīz creator terribilis fortis iustus et misericors: q̄ solus es bonus rex solus prestās: solus iust⁹ ꝛ oīpotēs et eternus q̄ liberas israel de oī malo: qui fecisti patres electos ꝛ sanctificasti eos: accipe sacrificiū p vniuerso ppl̄o tuo israel: et custodi partē tuam ꝛ sanctifica. Cōgrega dispersionē nostram: libera eos q̄ seruiunt gentibus contēptos ꝛ abominatos respice vt sciāt gētes: q2 tu es deus noster. Afflige opprimentes nos: ꝛ contumeliam facientes in superbia. Cōstitue ppl̄z tuū in loco sancto tuo: sicut dixit moyses. Sacerdotes autem psallebant hymnos vsq̄ quo consumptū esset sacrificium: cum aūt cōsumptum esset sacrificiū: et residua aqua neemias iussit lapides maio-
G res pfundi. Qḋ vt factū est ex eis flāma accēsa est: sed et lumine qḋ refulsit ab altari ꝯsumpta est. Ut ꝟo manifestata est res: renūciatū est regi persarum qḋ in loco in quo ignē abscōderāt hi qui
i.q.i.c. sicut eunuchus. trāslati fuerāt sacerdotes aqua apparuit: de qua neemias ꝛ q̄ cū eo erāt purificauerūt sacrificia. Cōsiderans aūt rex et rem diligenter examinans: fecit ei templum vt pbaret qḋ factum erat: et cum probasset sacerdotib⁹ donauit multa bona ꝛ alia atq̄ alia mūera: ꝛ accipiēs manu sua tribuebat eis. Appellauit autem

lauit autem neemias hunc locum nephtar qd interpretatur purificatio. Uocatur autem apud plures nephi.

¶ C. S. Ubi arca et altare inclusa sunt in monte a hieremia propheta: de quibus libris iasonis in vnum redactis. Capi. ii.

A

Inuenitur aut in descriptionibus hieremie prophete qd iussit eos ignem accipere qui transmigrabant vt significatum est: et vt mandauit transmigratis. Et dedit illis legem ne obliuiscerentur precepta domini: et vt non exerrarent mentibus videntes simulacra aurea et argentea et ornamenta eorum. Et alia huiusmodi dicens hortabatur ne legem amouerent a corde suo. Erat aut in ipsa scriptura quomodo tabernaculum et arcam iussit propheta diuino responso ad se facto comitari secum vsquequo exijt in montem in quo moyses ascendit et vidit dei hereditatem. Et veniens ibi hieremias inuenit

Deu.3.c.4.a. locum speluncę: et tabernaculum et arcam et altare incensi intulit illuc: et ostium obB struxit. Et accesserunt quidam simul qui sequebantur vt notarent sibi locum et non potuerunt inuenire. Ut aut cognouit hieremias culpans illos dixit: qd ignotus erit locus donec congreget deus congregationem populi: et propitius fiat. Et tunc dominus ostendet hec: et apparebit maiestas domini et nubes erit sicut et moysi manifestabatur: et sicut cum salomon petijt vt locus sanctificaretur magno deo manifestabat hec. Magnifice etenim sapientiam

C tractabat: et vt sapientiam habens obtulit sacrificium dedicationis et consummationis templi. Sicut et moyses orabat ad dominum et descendit ignis de celo et con-

3.reg.8.a. sumpsit holocaustum: sic et salomon orauit et descendit ignis de celo et consumpsit holocaustum. Et dixit moyses eo quod non sit comestum qd erat pro peccato consumptum est. Similiter et salomon octo diebus celebrauit dedicationem. Inferebantur aut in descriptionibus et commentarijs neemie hec eadem: et qualiter construens bibliothecam congregauit de regionibus libros et prophetarum et dauid: et epistolas regum

D et de donarijs. Similiter aut et iudas ea que didicerat per bellum qd nobis acciderat congregauit omnia: et sunt apud nos. Si ergo desideratis hec mittite qui perferant vobis. Acturi itaque purificationem scripsimus vobis. Bene ergo facietis si egeritis hos dies. Deus autem qui liberauit populum suum et reddidit hereditatem omnibus: et regnum et sacerdotium: et sanctificationem sicut promisit in lege speramus qd cito nostri miserebitur: et congregabit de sub celo in locum sanctum. Eripuit enim nos de magnis

E periculis et locum purgauit. De iuda vero machabeo et fratribus eius: et de templi magni purificatione: et de are dedicatione: sed et de prelijs que pertinent ad antiochum nobilem et filium eius eupatorem: et de illuminationibus que de celo facte sunt ad eos qui pro iudeis fortiter fecerunt: ita vt vniuersam regionem cum pauci essent vindicarent et barbaram multitudinem fugarent: et famosissimum in toto orbe templum reciperarent: et ciuitatem liberarent: et vt leges que abolite erant restituerentur domino cum omni tranquilitate propitio facto illis. Itemque ab iasone cyreneo quinque libris comprehensa temptauimus nos vno volumine breuiare. Considerantes enim multitudinem

F librorum et difficultatem volentibus aggredi narrationes historiarum propter multitudinem rerum curauimus: volentibus quidem legere vt esset animi oblectatio: studiosis vero vt facile possint memorie commendare: omnibus autem legentibus vtilitas conferatur. Et nobis quidem ipsis qui hoc opus breuiandi causa suscepimus non facilem laborem: immo vero negocium plenum vigiliarum et sudoris assumpsimus. Sicut hi qui preparant conuiuium: et querunt aliorum voluntati parere propter multorum gratiam libenter laborem sustinemus: veritatem quidem de singulis

G autoribus concedentes: ipsi aut secundum datam formam breuitati studentes. Sicut enim noue domus architecto de vniuersa structura curandum est: ei vero qui pingere curat que apta sunt ad ornatum exquirenda sunt: ita estimandum est et in nobis. Etenim intellectum colligere: et ordinare sermonem et curiosius partes singulas quasque disquirere historie congruit autori: breuitatem vero dictionis sectari: et executiones rerum vitare breuitati concedendum est. Hinc ergo narrationem incipiemus de prefatione tantum dixisse sufficiat. Stultum etenim est ante historiam effluere: in ipsa autem historia succingi.

¶ C. S. Prodidit simon dona templi dei. Mittitur heliodorus vt ea auferret: sacerdos et populus deprecantur dominum vt deposita custodiantur: heliodorus volens spoliare templum correptus est liberatur a plaga per sacrificium oblatum. Cap. iii.

A Gitur cū sctā ciuitas habi
taret in oī pace leges etiā
adhuc optime custodirent
ppter onie pontificis di-
spositionē⁊ pietatē⁊ aīos
odio habētes mala: fiebat
vt ⁊ ipsi reges ⁊ ꝑncipes locū summo
honore dignū ducerēt ⁊ templū maxi-
mis muneribus illustrarēt: ita vt seleu
cus asie rex de redditibus suis ꝑstaret
oēs sumptus ad ministeriū sacrificioꝝ
pertinentes. Simon aūt de tribu bēia-
min ꝑpositu ꝰ tēpli ꝯstitutꝰ cōtēdebat
obsistēte sibi ꝑncipe sacerdotū iniquū
aliqd in ciuitate moliri. Sz cū vicere
oniā non posset: venit ad apollonium
B tharse filiū: q illo tpe erat dux celessy-
rie ⁊ phenicis ⁊ nūciauit ei pecuniis i-
numerabilibꝰ plenū esse erariū hiero-
solymis ⁊ cōes copias immēsas esse q
nō ptinēt ad rōnē sacrificioꝝ: esse autē
possibile sub ptāte regis cadere vni-
uersa. Cūq3 retulisset ad regē apollo-
nius de pecuniis q delate erāt ille acci
tū heliodoꝝ q erat sup negocia eiꝰ mi
sit cū mādatis vt ꝑdictā pecuniā trāsͤ-
portaret. Statimq3 heliodorꝰ iter est
aggressus: specie qdē quasi p celessyriā
et phenicē ciuitates esset pagraturus:
reuera aūt regis ꝓpositū perfecturus.
Sz cū venisset hierosolymā ⁊ benigne
a sūmo sacerdote in ciuitate esset exce
ptus narrauit d dato iudicio pecunia
rū et cuius rei grā adesset aperuit: iter
rogabat aūt si vere hec ita essent. Tūc
summus sacerdos ostēdit deposita esse
hec ad victualia viduarū ⁊ pupilloꝝ:
quedā ꝟo esse hircani tobie viri valde
eminētis: in his q detulerat impius si-
mon: vniuersa aūt argēti talēta esse q-
C dringēta ⁊ auri ducēta. Decipi ꝟo eos
q credidissent loco ⁊ tēplo qd ꝑvniuer
sum mūdū honorat ꝓ sui veneratiōe ⁊
sanctitate oīno impossibile eē. At ille
ꝓ his q habebat in mādatis a rege: di-
cebat oī genere regi ea eē deferēda. Cō
stituta aūt die intrabat de his heliodo
rus ordinaturus. Nō modica vero per
vniuersam ciuitatem erat trepidatio.
Sacerdotes autē ante altare cū stolis
sacerdotalibus iactauerūt se: ⁊ inuoca-
bāt de celo eū qui de depositis legē po
suit: vt his qui deposuerāt ea salua cu-
stodiret. Iā ꝟo q viderat summi sacer
D dotis vultū mente vulnerabat. Facies
eñ ⁊ color īmutatus declarabat inter-
num animi dolorē. Circūfusa eñ erat
mestitia quedā viro: ⁊ horror corporis
per quē manifestus aspiciētibꝰ dolor
cordis eius efficiebatur. Alij etiā con-
gregati de domibꝰ cōfluebāt publica
supplicatiōe obsecrātes: ꝓ eo ꝙ in cō-
temptū locus esset venturus. Accīctecꝫ
mulieres ciliciis pectus p plateas con
fluebāt: sed ⁊ virgines que cōcluse erāt
ꝓcurrebāt ad oniā: alie aūt ad muros:
quedā ꝟo per fenestras aspiciebāt: vni
uerse aūt ꝓtendētes manus in celū de-
precabātur. Erat eñ miseria cōmixte
multitudinis ⁊ magni sacerdotis i ago-
nie cōstituti expectatio. Et hi qdē inuo- E
cabant oīpotentē deū: vt credita sibi
his qui crediderant cū oī integritate
conseruarētur. Heliodorus aūt qd de-
creuerat perficiebat eodē loco ipse cū
satellitibus circa erariū presens. Sed
spiritus oīpotentis dei magnam fecit
sue ostensionis euidentiā: ita vt omes
qui ausi fuerāt parere ei ruētes dei vir
tute in dissolutionē⁊ formidinē cōuer
terētur. Apparuit eñ illis qdā equus
terribilem habēs sessorē optimis ope-
rimentis adornatus. Isq3 cum impetu
heliodoro priores calces elisit. Qui aūt
ei sedebat videbat arma habere aurea.
Alij etiam apparuerunt duo iuuenes
virtute decori: optimi glīa: speciosiq3
amictu: q circūstiterunt eū: ⁊ ex vtraq3
parte flagellabant: sine intermissione
multis plagis verberātes. Subito aūt
heliodorus cocidit in terrā: cūq3 mul-
ta caligine circūfusū rapuerunt: atq3
in sella gestatoria positum eiecerunt. F
Et is qui cū multis cursoribus ⁊ satel
litibus ꝑdictū ingressus est erariū por
tabat nullo sibi auxiliū ferēte: manife
sta dei cognita virtute. Et ille quidem
p diuinā virtutē iacebat mutus: atq3
oī spe ⁊ salute priuatꝰ. Hi aūt dñm bñ
dicebāt: qꝛ magnificabat locū suum et
templū qd pauloante timore ac tumul
tu erat plenū: apparēte oīpotēte dño
gaudio ⁊ leticia repletū est. Tunc vero
ex amicis heliodori quidam rogabāt
confestim oniā vt inuocaret altissimū:
vt vitā donaret ei qui in supremo spi-
ritu erat cōstitutus. Considerans aūt
sūmus sacerdos ne forte rex suspicare
tur malitiā aliquā ex iudeis circa he-
liodoꝝ ꝯsummatā: obtulit ꝓ salute vi
ri hostiā salutarē. Cūq3 summus sacer
dos exoraret: iidem iuuenes eisdē ve- G
stibus amicti astantes heliodoro dixe-
runt. Onie sacerdoti gratias age: nam

propter eū tibi dn̄s vitam donauit. Tu aūt a deo flagellatus nuncia oīb⁹ magnalia dei⁊ potestatē. Et his dictis nō cōparuerūt. Heliodor⁹ aūt hostia deo oblata et votis magnis promissis ei q̄ viuere illi cōcessit: ⁊ onie grās agēs recepto exercitu repedabat ad regē. Testabat aūt oībus ea que sub oculis suis videret opera magna dei. Cū autē rex interrogasset heliodoꝝ q̄s esset aptus adhuc semel hierosolymam mitti ait. Si quē habes hostē aut regni tui insidiatorē: mitte illuc: ⁊ flagellatū eū recipies: si tn̄ euaserit eo ꝙ in loco sit vere dei q̄dā virt⁹. Nā ipse q̄ habet i celis habitationē: visitator et adiutor est loci illius: et veniētes ad male faciēdum percutit ac perdit. Igitur de heliodoro et erarij custodia: ita res se habet.

¶ C. S. De insidijs simonis ꝓditoris circa oniā sacerdotē: iason super onie muneribꝰ corrupit regē antiochū ꝓ sacerdotio adipiscēdo: sacerdotes neglectis sacrificijs festināt ad ludum palestre: iason mittit argentū ad sacrificiū herculis: missus menelaus a iasone ad regē iasonē a sacerdotio exclusit: at h̄ amoto successit lisimachus frater ei⁹: occidit andronicus: q2 sacerdotē ipse prius dolose interfecerat: lisimachus a ppl̄o occidit̄ ꝓpter sacrilegia: cōtra menelaū ad regē causa agit̄: menelaus propter potētiū auariciā permāsit in ptāte: crescēs etiā in malitia. Cap. iiij.

B Imō aūt p̄dict⁹ pecuniarum et patrie delator male loquebat̄ de onia: tanꝙ ipse heliodoꝝ instigasset ad hec: et ipse fuisset incētor maloꝝ: prouisorēq3 ciuitatis ac defensorē gētis sue et emulatorem legis dei audebat insidiatorē regni dicere. Sed cū inimicitie intātū ꝓcederent: vt etiā p quosdā simonis necessarios homicidia fierēt: cōsiderās onias periculū cōtētiōis et et apolloniū insanire: vtpote ducē celesyrie et phenicis ad augēdā malitiā simonis ad regē se cōtulit: nō vt ciuiū accusator: s3 cōmunē vtilitatē apud semetipm̄ vniuerse multitudinis cōsiderās. Uidebat eīn sine regali ꝓuidentia īpossibile esse pacē reb⁹ dari: nec simonē posse cessare a stultitia sua. S3 post seleuci vite excessum cū suscepisset regnū ātioch⁹ q̄ nobilis appellabat̄: ambiebat frater iason onie summū sacerdotiū: adito rege ꝓmittēs ei argēti talenta trecēta sexaginta: et et redditib⁹
alijs talēta octoginta. Sup hoc ꝓmit B
tebat ⁊ alia centū q̄nquaginta: si ptāt ei⁹ cōcederet gymnasiū et ephebiā sibi cōstituere: ⁊ eos q̄ i hierosolymis erāt antiochenos scribere. Quod cū rex annuisset et obtinuisset ꝑncipatū statim ad gentilē ritū cōtribules suos transferre cepit: et amotis his q̄ humanitatis causa iudeis a regib⁹ fuerāt constituta p ioānē patrē eupolemij: q̄ apud romanos de amicitia et societate functus est legatiōe legitima ciuium iura destituens praua instituta sanciebat. Etenī ausus est sub ipsa arce gymnasiū cōstituere: et optimos quosq3 epheboꝫ
in lupanarib⁹ ponere. Erat aūt hoc nō C
initiū: sed incrementū quoddā et ꝓfectus gētilis et alienigene cōuersationis ꝓpter impij et nō sacerdotis iasonis nefariū et inauditum scelus: ita vt sacerdotes iā non circa altaris officia dediti essent: sed cōtēpto tēplo ⁊ sacrificijs neglectis festinarent participes fieri palestre et ꝓbitiōis ei⁹ iniuste: et in exercitijs disci: et patrios q̄dē honores nihil habētes grecas glorias optimas arbitrabātur: quarū grā piculosa eos contētio habebat: et eoꝝ instituta emulabātur: ac per oīa his consimiles esse cupiebāt: quos hostes et pemptores habuerāt. In leges eīn diuinas impie agere impune nō cedit: sed hoc tps sequēs declarabit. Cū aūt quinquēnalis agon tyro celebraret̄ ⁊ rex ꝑsens eēt misit iason facinorosos ab hierosolymis viros peccōres portātes argēti didrachmas trecētas in sacrificiū herculis: quas postulauerūt hi q̄ asportauerant ne in sacrificijs erogarētur: q2 nō oporteret: sed i alios sumptus eas deputari. Sed hec oblata sunt quidē ab eo q̄ miserat i sacrificiū herculis: propter ꝑsentes autē date sunt in fabricā nauiū triremiū. Misso autē in egyptū apollonio nesthei filio propter prima
tes ptolomei philometoris regis. Cū D
cognouisset antiochus alienum se a negocijs regni effectū ꝓprijs vtilitatib⁹ cōsulēs ꝓfect⁹ inde venit ioppē et inde hierosolymā. Et magnifice ab iasone ⁊ ciuitate suscept⁹ cū facularū luminib⁹ ⁊ laudib⁹ igress⁹ ē: ⁊ inde i phenicē exercitū ꝯuertit. Et post triennij tps misit iason menelaū supradicti simonis fratrē portātē pecūias regi et de negocijs necessarijs rn̄sa laturū. At ille cōmē-

datus regi: cū magnificasset faciem po
testatis ei⁹ in semetipsuꝫ retorsit sum
mū sacerdotiū supponēs iasoni talen
ta argenti trecenta. Acceptisq̄ a rege
mandatis: venit nihil q̄dē h̄ns dignuꝫ
sacerdotio aīos ꝟo crudelis tyranni: ⁊
fere belue irā gerēs. Et iason quidem
qui proprium fratrē captiuauerat ipse
deceptus ꝓfugus in ammanitē expul
sus est regionē. Menelaus aūt ꝓncipa
tum q̄dē obtinuit: de pecunijs vero re
gi promissis nihil agebat: cum exactio
E nē faceret sostratus q̄ arci erat prepo
situs. Nam ad hunc exactio vectigaliū
ꝑtinebat quā ob cām vterq̄ ad regem
sunt euocati. Et menelaus amot⁹ est a
sacerdotio: succedēte lisimacho fratre
suo: sostratus autē prelatus est cyprijs.
Et cum hec agerent: contigit tharsen
ses et mallotas seditionē mouere: eo
ꝙ antiochi regis cōcubine dono essent
dati. Festināter itaq̄ rex venit sedare il
los relicto suffecto vno ex comitibus
suis andronico. Ratus autē menelaus
accepisse se t̄ps oportunū: aurea q̄dam
vasa e tēplo furatus: donauit androni
co: ⁊ alia vēdiderat tyro ⁊ ꝑvicinas ci
uitates. Qḋ cuꝫ certissime cognouisset
onias arguebat cū ipse in loco tuto se
ꝯtinēs antiochie sec⁹ daphnā. Vn̄ me
nelaus accedēs ad andronicū: rogabat
vt oniā interficeret. Qui cū venisset ad
oniā: et datis dextris cū iureiurādo ꝙ
nis esset ei suspectus suasisset de asillo
ꝓcedere: statim eū peremit: nō veritus
iustitiā. Ob quā cām nō solū iudei: sed
etiā alie quoq̄ natiōes indignabātur:
et moleste ferebāt de nece tāti viri iniu
sta. Sed regressuꝫ regē de cilicie locis
F adierūt iudei apud antiochiā simul et
greci conquerētes de iniqua nece onie.
Cōtristat⁹ itaq̄ est aīo antiochus pro
pter oniā ⁊ flexus ad mīam lachrymas
fudit recordatus defuncti sobrietatē ⁊
modestiā. Accēsisq̄ animis andronicū
purpura exutū per totā ciuitatē iubet
circūduci ⁊ i eodē loco in q̄ in oniā im
pietatē cōmiserat: sacrilegū vita priua
ri dn̄o illi ꝯdignā tribuēte penā. Mul
tis autē sacrilegijs in templo a lisima
cho ꝯmissis menelai ꝯsilio ⁊ diuulgata
fama: ꝯgregata ē multitudo aduersum
lisimachū: multo iam auro exportato.
Turbis autē insurgentibus et animis
ira repletis: lisimach⁹ armatis fere tri
bus milibus iniquis manib⁹ vti cepit
duce quodā tyrāno etate pariter ⁊ de

mētia ꝑuecto: sꝫ vt intellexerāt cona
tū lisimachi: alij lapides: alij fustes va
lidos arripuere: q̄dā vero cinerē in lisi
machū iecere. Et multi q̄dē vulnerati:
q̄dā aūt ⁊ ꝓstrati: oēs ꝟo in fugā ꝯuer
si sunt. Ipsū etiā sacrilegū secus erariū D
interfecerūt. De his ergo cepit iudiciū
aduersus menelaū agitari. Et cū venis
set rex tyrū ad ip̄m negociū detulerūt
missi tres viri a seniorib⁹. Et cū supe
raret menelaus ꝓmisit ptolomeo mul
tas pecunias dare ad suadēdum regi.
Itaq̄ ptolomeus in quodā atrio posi
tū quasi refrigerandi grā regē adijt: et
deduxit a sniā ⁊ menelaū q̄dē vniuerse
malitie reum criminib⁹ absoluit: mise
ros aūt q̄ etiam si apud scythas cām di
xissent: innocētes iudicarent: hos morte
dānauit. Cito ergo iniustā penā dede
rūt: q̄ ꝓ ciuitate ⁊ pp̄lo et sacris vasis
cām ꝓsecuti sunt. Quāobrē tyrij q̄ꝫ idi
gnati erga sepulturā eoꝝ liberalissimi
extiterūt. Menelaus aūt ꝓpter eoꝝ q̄
in potētia erāt auariciā ꝑmanebat in
ptāte crescēs i malitia ad īsidias ciuiū.
¶ Ca. V. De signis celestibus factis in
hierl̄m: de morte iasonis ꝑsecutoris ci
uiū antioch⁹ ꝑsequēs iudā: pp̄lo occi
so tēplū spoliauit ductore menelao: eo
ꝙ non propter locū gentē: sed propter
gentē locū dominus elegit: antiochus
regrediēs antiochiā: relinq̄t prefectus
iudeorū persecutores: iubet apolloniū
omnes iudeos occidere: mulieres ⁊ iu
uenes vēdere: iudas machabeus more
ferarū vixit in deserto. Capitulum. v.

EOdē tp̄e antioch⁹ secundā
profectionē parauit in egy B
ptū. Cōtigit aūt ꝑ vniuer
sam hierosolymoꝝ ciuita
tē videri dieb⁹ q̄draginta
ꝑ aera equites discurrētes
auratas stolas habentes ⁊ hastas: quasi
cohortes armatas: et cursus equorum
ꝑ ordines digestos: ⁊ cōgressiones fieri
cominus: ⁊ scutoꝝ motus et galeatorū
multitudinē gladijs districtis: ⁊ telo
rū iactus: et aureoꝝ armorū splēdorē
omnisq̄ generis loricarum. Quapropter
omnes rogabāt in bonū mōstra cōuer
ti. Sed cum falsus rumor exisset: tanq̄
vita excessisset antiochus assumptis ia
son nō minus mille viris: repente ag
gressus est ciuitatē: ⁊ ciuibus ad murū
cōuolātibus: ad vltimū apprehensa ci
uitate menela⁹ fugit in arcē. Iason ve
ro nō ꝑcebat in cede ciuib⁹ suis nec co

gitabat psp̄itatē aduersum cognatos
malū eē maximū arbitrās hostiū et nō
ciuiū se trophea capturū: et pncipatū
qdē nō obtinuit: finē vo insidiarū sua
rū ɔfusionē accepit: et pfug⁹ iterū abijt
B in ammanitē. Ad vltimū in exitiū sui
cōclusus ab aretha arabum tyrāno: fu-
giēs de ciuitate i ciuitatē: oib⁹ odiosus
vt refuga legū et execrabilis: vt patrie
et ciuiū hostis: i egyptū extrusus est: et q
multos de pr̄ia sua expulerat: peregre
perijt lacedemonas pfect⁹ q̄si p cogna
tiōe ibi refugiū habitur⁹. Et q insepul-
tos multos abiecerat: ipse et illamētat⁹
et insepultus abijcit: et sepultura neqꝫ
peregrina vsus: neqꝫ patrio sepulchro
participās. His itaqꝫ gestis suspicat⁹
est rex societatē deserturos iudeos: et
ob hoc pfect⁹ ex egypto efferatis ani-
mis: ciuitatem qdē armis cepit. Jussit
aūt militib⁹ iterficere: nec pcere occur
santib⁹: et p domos ascēdētes trucida-
re. Fiebāt ergo cedes iuuenū ac senioꝝ
C et mulieꝝ et natoꝝ exterminia: ṽginūqꝫ
et puuloꝝ neces. Erāt aūt toto triduo
octogita milia interfecti: q̄dragita mi
lia vincti: nō min⁹ aūt venūdati. Sed
nec ista sufficiūt: ausus est etiā intrare
tēplū vniuersa terra sancti⁹ menelao
ductore: q legū et patrie fuit pditor: et
scelestis manib⁹ sumens scā vasa q ab
alijs regib⁹ et ciuitatib⁹ erāt posita ad
ornatū loci et gloriā ɔtrectabat idigne
et cōtaminabat. Ita alienat⁹ mēte an-
tioch⁹: nō ɔsiderabat q pp̄ter pctā ha
bitantiū ciuitatē modicū deus fuerat
iratus: pp̄ter qd̄ et accidit circa locum
despectio. Alioquin nisi cōtigisset eos
multis pctis esse inuolutos: sicut helio
dor⁹ q missus ē a seleuco rege ad expo-
liādū erariū etiā hic statim adueniens
flagellatus et repulsus vtiqꝫ fuisset ab
audacia. Uerū nō pp̄ter locū gentē: sꝫ
pp̄ter gentē locū deus elegit: ideoqꝫ et
ipse locus particeps factus est populi
malorū: postea aūt fiet socius bonorū.
Et q derelictus in ira dei oīpotētis est
iterū i magni dei recōciliatiōe cū sum-
D ma glīa exaltabit. Igit antiochus mil
le et octingētis ablatis de tēplo talētis
velociter antiochiā regressus est existi-
mās se pre supbia terrā ad nauigādū:
pelagus vero ad iter agēdū deducturū
pp̄ter mētis elationē. Reliqt aūt ppo
sitos ad affligēdā gentē hierosolymis
quidē philippū genere phrigē: morib⁹
crudeliorē eo ipso a quo cōstitutus est:
in garizim aūt andronicū et menelaū:
q grauius q̄ ceteri imminebāt ciuib⁹.
Cūqꝫ appositus esset ɔtra iudeos: mi-
sit odiosum pncipē apolloniū cū exer-
citu viginti et duob⁹ milib⁹ pcipiēs ei
oēs pfecte etatis interficere: mulieres
ac iuuenes ac virgines vēdere. Qui cū
venisset hierosolymā: pacem simulans
quieuit vsqꝫ ad diē sanctum sabbati: et
tunc feriatis iudeis: arma capere suis
pcepit. Oēsqꝫ simul q ad spectaculum
pcesserāt trucidauit: et ciuitatē cū ar-
matis discurrēs ingētē multitudinem
pemit. Judas autē machabe⁹ q decim⁹
fuerat: secesserat in desertū locū ibiqꝫ
inter feras vitā in montib⁹ cū suis age
bat: et feni cibo vescētes demorabant:
ne participes essent coinquinationis.
¶ Ca. S. Misit rex vt iudei compello-
rent a lege dei: et contaminare templū:
templū luxuriatur: et comessationibus
impletur: iudei ad idolorum sacrificia
coguntur: de passiōe duarū mulierum
cū infantibus et eoꝝ q igne exusti sunt:
interponit hic qdā exhortatio tribula
torum: de passione eleazari. Cap. vj.
B SEd nō post multū tēporis
misit rex senē quēdā antio-
chenū: q cōpelleret iudeos
vt se transferrent a patrijs
et dei legibus: cōtaminare
etiam qd̄ in hierosolymis erat tēplum:
et cognominare iouis olimpij: et in ga-
rizim prout erāt hi qui locū inhabita
bant iouis hospitalis. Pessima aūt et
vniuersis grauis erat malorum incur-
sio. Nam templū luxuria et comessatio
nib⁹ gentium erat plenum: et scortan-
tium cū meretricibus: sacratisqꝫ edib⁹
mulieres se vltro ingerebāt: intro ferē
tes ea que nō licebat. Altare etiā ple-
num erat illicitis: q legibus phibeban
B tur. Neqꝫ aūt sabbata custodiebantur:
neqꝫ dies solēnes patrij seruabant: nec
simpliciter se quisq̄ iudeū confitebat.
Ducebant aūt cū amara necessitate in
die natalis regis ad sacrificia: et cū li-
beri sacra celebrarent: cogebant edera
coronati libero circuire. Decretū autē
exijt in proximas gentiliū ciuitates: sug
gerentib⁹ ptolomeis: vt pari modo et
ipsi aduersus iudeos agerēt vt sacrifi-
carēt: eos aūt q nollēt transire ad insti
tuta gentiliū interficerēt. Erat ergo vi
dere miseria. Due cū mulieres delate
sunt natos suos circumcidisse: quas ad
vbera infantib⁹ suspēsis cum publice

per ciuitatē circunduxiſſent ꝑ muros
C ꝑcipitauerūt. Alij ꝟo ad proximas coeū
tes ſpelūcas: ⁊ latēter ſabbati diē cele
brātes: cū indicati eſſent philippo: flā
mis ſuccēſi ſunt: eo ꝙ verebant̄ ꝓpter
religionē ⁊ obſeruantiā manu ſibimet
auxiliū ferre. Obſecro aūt eos qui hūc
librum lecturi ſunt ne abhorreſcāt ꝓ
pter aduerſos caſus: ſ; reputēt ea q̄ ac
cidert: nō ad interitū: ſ; ad correptionē
eſſe gñis nr̄i. Etenī multo tp̄e nō ſinere
pctōrib⁹ ex ſnia agere: ſ; ſtatī vltiōes
adhibere magni bñficij eſt indiciū. Nō
enī ſicut in alijs natiōib⁹ dñs patiēter
D expectat vt eas cū iudicij dies aduene
rit in plenitudine pctōꝝ puniat. Ita ⁊
in nobis ſtatuit vt pctīs nr̄is i finē de
uolutis ita demū i nos vindicet. Pro
pter qḋ nūꝗ̄ q̄dē a nobis mīam ſuam
amouet corripiēs ꝟo i aduerſis ppl̄m
ſuū nō derelinq̄t. Sz h̄ nobis ad ꝯmo
nitionē legentiū dicta ſint paucis. Iā
aūt veniēdū ē ad narrationē. Igit̄ elea
zar⁹ vn⁹ de p̄morib⁹ ſcribarū vir etate
ꝓuect⁹ ⁊ vultu decor⁹ apto ore hiās cō
pellebat̄ carnē porcinā mādūcare. At
E ille glīoſiſſimā mortē magis ꝗ̄ odibi
lē vitā ꝯplectēs voluntarie ꝓibat ad ſup
pliciū. Intuēs aūt quēadmodū oporte
ret accedere patiēter ſuſtinēs deſtina
uit nō admittere illicita propter vite
amorē. Hi aūt qui aſtabāt iniq̄ miſera
tiōe ꝯmoti ꝓpter āntiquā viri amicitiā
tollētes eū ſecreto rogabāt afferri car
nes q̄bus veſci ei licebat: vt ſimularet̄
mādūcaſſe ſicut rex ip̄auerat de ſacrifi
cij carnib⁹: vt hoc facto a morte libera
ret: ⁊ ꝓpter veterē viri amicitiā hāc in
eo faciebāt hūanitatē. At ille cogitare
cepit etat̄ ac ſenectut̄ ſue eminētiā di
gnā: ⁊ īgenite nobilitatis caniciē: atq̄
F a puero optime ꝯuerſatiōis act⁹ ⁊ ſm
ſctē ⁊ a deo cōdite legis ꝯſtituta rn̄dit
cito dicēs p̄mitti ſe velle i infernū. Nō
enī etati nr̄e dignū eſt inq̄t fingere vt
multi adoleſcētiū arbitrātes: eleaza
rū nonagīta ānoꝝ trāſiſſe ad vitā alie
nigenaꝝ ⁊ ipi ꝓpter meā ſimulationē
⁊ ꝓpter modicū corruptibilis vite tp̄s
decipiant̄: ⁊ ꝑ hoc maculā atq̄ execra
tionē mee ſenectuti cōquirā. Nā ⁊ ſi in
p̄ſenti tp̄e ſupplicijs hominū eripiar:
ſed manū oīpotētis nec viuus nec de
funct⁹ effugiā. Quāobrē fortiter vitā
excedēdo ſenectute q̄dē dign⁹ appare
bo: adoleſcētib⁹ aūt exēplū forte relin
q̄ ſi ꝓpto aīo ac fortiter ꝓ grauiſ
ſimis ac ſctīſſimis legib⁹ honeſta mor
te ꝑfungar. His dictis ꝯfeſtim ad ſup
pliciū trahebat̄. Hi aūt q̄ eū ducebāt: G
et pauloante fuerāt mitiores: in iram
cōuerſi ſunt ꝓpter ſermones ab eo di
ctos: q̄s illi ꝑ arrogātiā ꝓlatos arbi
trabāt. Sz cū plagis ꝑimeret̄: igemuit
⁊ dixit. Dñe q̄ habes ſanctā ſciētiā: ma
nifeſte tu ſcis: q: cū a morte poſſe; libe
rari: duros corporis ſuſtineo dolores:
ſm aīam ꝟo ꝓpter timorē tuū libēter
hec patior. Et iſte q̄dē hoc modo vita
deceſſit: nō ſolū iuuenib⁹: ſ; ⁊ vniuerſe
gēti memoriā mortis ſue ad exēplum
virtutis et fortitudinis derelinquens.

¶ C. S. De paſſiōe ſeptem fratrum et
matris eorum. Capitulum. vij.

Ontigit aūt ſeptem fratres A
vna cū mr̄e ſua apꝓhenſos cō
pelli a rege edere ꝯ fas car
nes porcinas flagris et tau
reis cruciatos. Vn⁹ aūt ex il
lis q̄ erat p̄mus: ſic ait. Quid q̄ris ⁊ q̄d
vis diſcere a nobis? Parati ſum⁹ mori
magis ꝗ̄ p̄rias et dei leges p̄uaricari.
Irat⁹ itaq̄ rex iuſſit ſartagines et ol
las eneas ſuccēdi: q̄b⁹ ſtatim ſuccēſis:
iuſſit ei q̄ prior fuerat locut⁹ amputa
ri linguā ⁊ cute capitis abſtracta: ſum
mas q̄; man⁹ ⁊ pedes ei p̄ſcindi: cete
ris ei⁹ fratrib⁹ ⁊ mr̄e inſpiciētib⁹. Et B
cū iam ꝑ oīa inutilis fact⁹ eſſet iuſſit
ignē admoueri: ⁊ adhuc ſpirātē torre
ri in ſartagine: in q̄ cū diu cruciaret̄: ce
teri vna cū matre inuicē ſe hortabant̄
mori fortiter: dicētes. Dñs de⁹ aſpiciet Deute. 32. f
veritatē: ⁊ cōſolabit̄ in nobis quēad
modū in ꝓteſtatiōe cantici declarauit
moyſes. Et in ſeruis ſuis cōſolabitur.
Mortuo itaq̄ illo hoc primo mō: ſe
quētē deducebāt ad illudēdū ⁊ cute ca
pitis ei⁹ cū capillis abſtracta interro
gabāt ſi mādūcaret p̄ius ꝗ̄ toto cor
pore ꝑ mēbra ſingula puniret̄. At ille
rn̄dens patria voce dixit. Nō faciam.
Propter qḋ ⁊ iſte ſequēti loco p̄mi tor
mēta ſuſcepit. Et in vltimo ſpū ꝯſtitu
tus ſic ait. Tu q̄dē ſceleſtiſſime i p̄ſen
ti vita nos perdis: ſed rex mūdi defun
ctos nos ꝓ ſuis legibus in eterne vite
reſurrectiōe ſuſcitabit. Poſt hunc ter
tius illudit̄: et linguā poſtulatus cito
ꝓtulit: ⁊ man⁹ ꝯſtanter extēdit: ⁊ cū fi
C ducia ait. E celo iſta poſſideo: ſ; ꝓpter
dei leges nūc hec ip̄a deſpicio: quoniā
ab ip̄o me ea recepturum ſpero. Ita vt
rex ⁊ q̄ cū ipſo erant mirarentur ado

lescentis animū:qd tanq̄ nihilū duce
ret cruciat⁹. Et hoc ita defuncto:q̄rtū
vexabāt filī torquētes. Et cū iam esset
ad mortē sic ait. Potius est ab hoībus
morti datos spē expectare a deo iterū
ab ipso resuscitādos. Tibi em̄ resurre
ctio ad vitā nō erit. Et cū amouissent
quintū vexabāt eū. At ille respiciens
in eū dixit. Potestatē inter hoīes ha
bēs:cum sis corruptibilis:facis qd vis:
noli autē putare genus nostrum a deo
esse derelictū:tu aūt patiēter sustine:τ
videbis magnā ptātē ipsi⁹ qualiter te
D et semē tuū torquebit. Post hunc duce
bāt sextum:τ is mori incipiēs:sic ait.
Noli frustra errare:nos em̄ ꝓpter nos
metipsos hoc patimur:peccātes i deū
nr̄m τ digna admiratiōe facta sunt in
nobis:tu aūt ne existimes tibi impune
futurū q̄ ꝯ deū pugnare tētaueris. Su
pra modū aūt mater mirabilis τ bono
rū memoria digna:q̄ percūtes septē fi
lios sub vnius diei tpe cōspiciēs bono
aīo ferebat ꝓpter spē quā in deo habe
bat singulos illorū hortabat̄ voce pa
tria fortit̄ repleta sapiētia et feminee
cogitationi masculinū aīm inserēs:di
xit ad eos. Nescio q̄liter in vtero meo
apparuistis:neq̧ ei ego spm̄ τ aīam do
E naui vobis τ vitā:τ singuloꝝ mēbra nō
ego ipa cōpegi. Sz em̄ mūdi creator q̄
formauit hoīs natiuitatē:q̧ oīm inue
nit originē:et spm̄ vobis iterū cū mia
reddet τ vitā:sicut nūc vosmetipos de
spicit̄ ꝓpter leges ei⁹. Antioch⁹ aūt cō
tēni se arbitrat⁹:silr̄ τ exprobrātis voce
despecta cū adhuc adolescētior supeēēt
nō solū ṽbis hortabat̄:sz τ cū iuramē
to affirmabat se diuitē τ bt̄m facturū
et trāslatū a prīs legib⁹ amicū habitu
rū:τ res necessarias ei ṗbiturū. Sz ad
hec cū adolescēs nequaq̄ inclinaretur
vocauit rex mr̄ē:τ suadebat ei vt ado
lescēti fieret in salutē. Cū aūt mult̄ eā
verbis cēt hortat⁹ ꝓmisit suasurā se fi
lio suo. Itaq̧ inclinata ad illū irridēs
crudelē tyrānū:ait patria voce. Fili mi
miserere mei:q̄ te i vtero nouē mēsib⁹
F portaui:τ lac triēnio dedi τ alui:et in
etatē istā ꝑduxi. Peto nate vt aspicias
ad celū τ terrā:τ ad oīa q̄ in eis sunt:τ
intelligas q: ex nihilo fecit illa deus τ
hoīm gen⁹:ita fiat vt nō timeas carni
ficē istū:sz dign⁹ fratrib⁹ tuis effectus
pticeps suscipe mortē:vt i illa misera
tiōe cū fratrib⁹ tuis te recipiā. Cū hec
illa adhuc diceret:ait adolescēs. Quē

sustinetis?nō obedio ꝑcepto regis:sed
ꝑcepto legis q̄ data ē nobis ꝑ moysen.
Tu ṽo q̄ inētor oīs malitie fact⁹ es in
hebreos:nō effugies manū dei. Nos em̄
ꝑ pctis nr̄is hec patimur. Et si nobis
ꝓpter increpationē et correptionē dn̄s
deus nr̄ modicū irat⁹ est:sed iterū recō
ciliabit̄ seruis suis. Tu aūt o scelest̄e τ
oīm hoīum flagitiosissime noli frustra
extolli vanis spēb⁹ i seruos ei⁹ inflāma
tus. Nōdū em̄ oīpotētis dei τ oīa inspi G
cictis iudiciū effugisti. Nā frēs mei mo
dico nūc dolore sustētato:sub testamē
to eterne vite effecti sūt:tu ṽo iudicio
dei iustas superbie tue penas exolues.
Ego aūt sicut τ frēs mei aīam et corp⁹
meū trado ꝑ patriis legib⁹ inuocās deū
maturius gēti nr̄e ꝓpitiū fieri i teq̧ cū
tormētis τ verberib⁹ ꝯfiteri:q̄ ipe est
de⁹ sol⁹. In me ṽo τ in frīb⁹ meis desi
net oīpotētis ira:q̄ sup oē genus nr̄m
iuste supducta est. Tūc rex accensus ira
i hūc sup oēs crudeli⁹ deseuit īdigne fe
rēs se derisum. Et hic itaq̧ mūd⁹ obiit
ꝑ oīa i dn̄o ꝯfidēs. Nouissime āt post fi
lios τ mr̄ ꝯsūpta est. Igit̄ de sacrificiis
τ d̄ nimiis crudelitatib⁹ satis dictū est.
¶ Ca. S. De iuda machabeo:mittitur
nicanor impius in iudeā ꝯtra iudeos:
hortatur iudas iudeos ad constantiā:
n. anor cū suis vincit̄ a iudeis:nicanor
solus fugit ad antiochum. Ca.viii.

Udas ṽo machabeus et q̄ A
cū illo erāt introibāt late
ter in castella:et cōuocan
tes cognatos et amicos:et
eos q̄ permāserāt i iudaïs
mo:assumētes edu ret̄ τ ad
se sex milia virorū. Et inuocabāt dn̄m
vt respiceret in populum qui ab oībus
calcabat̄:et misereretur templo qd cōta
minabatur ab ipsis. Misereretur etiā
exterminio ciuitatis:q̄ esset illico cō
planāda:et vocem sanguinis ad se cla
mātis audiret:memoraretur quoq̧ ini
quissimas mortes innocentū paruulo
rū:et blasphemias nomini suo illatas
et indignaret̄ super his. At machabe⁹
cōgregata multitudine intolerabilis
gētibus efficiebat̄. Ira em̄ dn̄i in miaz B
cōuersa est:et superueniēs castellis et
ciuitatibus iprouisus succēdebat eas:
et oportuna loca occupās non paucas
hostium strages dabat:maxime aūt no
ctib⁹ ad huiuscemodi excursus ferebat̄
et fama virtutis ei⁹ vbiq̧ diffundeba
tur. Uidēs aūt philippus paulati vir

ad pfectum venire: ac frequētius res ei
cedere pspere ad ptolomeum ducē ce
lesiyrie et phenicis scripsit: vt auxiliuz
ferret regis negocijs. At ille velociter
misit nicanorē patrocli de primoribus
amicum datis ei de permixtis gētibus
armatis: nō minus viginti milibus: vt
vniuersum iudeoꝝ genus deleret: adiū
cto ei et gorgia viro militari: et in belli
cis reb⁹ experientissimo. Cōstituit aūt
nicanor vt regi tributum qđ romanis
erat dādū duo milia talētoꝝ de capti
C uitate iudeoꝝ suppleret. Statimqꝫ ad
maritimas ciuitates misit: cōuocās ad
coemptionē iudaicoꝝ mācipioꝝ pmit
tēs se nonagīta mācipia talēto distra
cturū: nō respiciēs ad vindictā: q̄ eū ab
oīpotēte eēt psecutura. Judas aūt vbi
cōperit: indicauit his qui secū erāt iu
deis: nicanoris aduētum. Ex qb⁹ qdā
formidātes et nō credētes dei iustitie: i
fugā vertebant: alij vo si q de his sup
erāt vendebāt: simulqꝫ dn̄m dep̄cabant
vt eriperet eos ab ipso nicanore: q̄ eos
priusq̄ comminus veniret: vēdiderat. Et
si nō ppter eos: ppter testm̄ tn̄ qđ erat
ad pres eoꝝ: et ppter inuocationē sctī
et magnifici nois ei⁹ sup ipsos. Cōuo
D catis aūt machabe⁹ septē milib⁹ q̄ cuz
ipso erāt rogabat ne hostib⁹ recōcilia
rent: neqꝫ metuerēt iniq̄ venientiuz ad
uersum se hostiū multitudinē: sꝫ forti
ter cōtēderēt āte oculos hn̄tes cōtume
liā: q̄ i loco sctō ab his iniuste eēt illata.
Itēqꝫ et ludibrio habite ciuitatis iniu
riā adhuc etiā veterū instituta cōuulsa.
Nā illi qdē armis cōfidūt ait simul et au
dacia: nos aūt in oīpotēte dn̄o q̄ pōt et
venientes aduersuz nos et vniuersuz mū
i.ma.4.a. dum vno nutu delere cōfidim⁹. Admo
4.re.19.g. nuit autē eos et de auxilijs dei q̄ facta
i.15.c. sunt erga parētes: et q sub sennacherib
E cētum octogīta qnqꝫ milia pierūt: et de
prelio qđ eis aduersus galathas fuit i
babylonia: vt oēs vbi ad rē vētū est ma
cedonibus socijs hesitātib⁹ ipsi sex mi
lia soli pemerūt cētū viginti milia p
pter auxiliū illis datum de celo: et bn̄fi
cia p his plurima consecuti sunt. His
vo cōstātes effecti sunt: et p legib⁹ et
patria mori parati. Cōstituit itaqꝫ fra
tres suos duces vtriqꝫ ordini simonē et
ioseph et ionathā: subiectis vnicuiqꝫ
millenis et qngētenis: ad hoc etiā ab es
dra lecto illis sctō libro: et dato signo
adiutorij dei in pma acie ipse dux cō
misit cū nicanore. Et facto sibi adiuto
re oīpotēte interfecerūt sup nouē milia
hoīm: maiorē autē partē exercit⁹ nica
noris vulnerib⁹ debilē factā fugere cō
pulerūt. Pecunijs vo eoꝝ q̄ ad emptio F
nē ipsoꝝ venerant sublatis: ipsos vsqꝫ
quaqꝫ psecuti sunt: sed reuersi sunt ora
cōclusi: nā erat ante sabbatum: quā ob
cām nō pseuerauerūt insequētes. Arma i.Mac.2.c
autē ipsoꝝ et spolia cōgregātes sabba
tum agebant bn̄dicētes dn̄m q̄ libera
uit eos in isto die: mie initium stillās i
eos. Post sabbatum vo debilib⁹ et or
phanis et viduis diuiserūt spolia: et resi
dua ipsi cū suis habuere. His itaqꝫ ge
stis: et cōiter ab oīb⁹ facta obsecratiōe
misericordē dn̄m postulabāt: vt in finē
seruis suis recōciliaret. Et ex his q̄ cū
timotheo et bacchide erāt cōtra se cōtēden
tes sup viginti milia interfecerūt: et mu
nitiones excelsas obtinuerūt: et plures
predas diuiserūt equā portionē debili
bus pupillis et viduis: sꝫ et senioꝝ fa
cientes. Et cū arma eoꝝ diligēter colle
gissent: oīa cōposuerūt in locis oportu G
nis. Residua vo spolia hierosolymam
detulerunt: et philarchē q̄ cū timotheo
erat interfecerūt virū scelestū: q̄ in mul
tis iudeos afflixerat. Et cū epinicia
agerēt in hierosolymis eos q̄ sacras ia
nuas incēderūt .i. calisthenē: cū i quod
dā domiciliū refugissent: incēderunt:
digna eis mercede p impietatib⁹ suis
reddita. Facinorosissimus aūt nicanor
q̄ mille negociātes ad iudeoꝝ vēditio
nē adduxerat: humiliatus auxilio dn̄i
ab eis q̄s nullos existimauerat: deposi
ta veste glie p mediterranea fugiēs: so
lus venit antiochiā summā infelicita
tē de interitu sui exercitus cōsecutus.
Et qui pmiserat romanis se tributuz
restituere de captiuitate hierosolymo
rū: pdicabat nūc ptectorē deū habere
iudeos: et ob ipm inuulnerabiles eē eo
q sequerent leges ab ipso cōstitutas.
¶ Ca. IX. Antiochus apud persipolim
victus est: percussit dn̄s antiochū pla
ga: cū psequeret iudeos: antiochus in
penis positus egit penitētiam: de mor
te antiochi. Capitulum. ix.

Odem tp̄e antiochus inhone A
ste reuertebat de perside. In
trauerat em̄ in eā q̄ dr̄ persi
polis: et tētauit expoliare tē
plum: et ciuitatē opprimere:
sed multitudine ad arma cōcurrente:
in fugam versi sunt. Et ita contigit vt
antiochus post fugā turpiter rediret.

Et cū venisset circa egbathanas reco-
gnouit q̄ erga nicanorem ⁊ timotheuȝ
gesta sunt. Elatus aūt in ira arbitraba
tur se iniuriā illoꝝ q̄ se fugauerāt pos
se in iudeos retorq̄re: ideoq̄ꝫ iussit agi
tari currū suū sine intermissione agēs
iter celesti eū iudicio perurgente: eo ꝙ
ita superbe locutus est se venturū hie-
2.Parali. 16.c rosolymā: ⁊ congeriē sepulchri iudeoꝝ
B eam facturū. Sed qui vniuersa cōspi-
cit dn̄s deus israel percussit eū insana
bili ⁊ inuisibili plaga. Ut enim finiuit
hūcipsm sermonē apprehēdit eū dolor
dirus visceꝝ: ⁊ amara internoꝝ tormē-
ta. Et quidē satis iuste: q̄ppe q̄ multis
et nouis cruciatib⁹ alioꝝ torserat vi-
scera: lꝫ ille nullo mō a sua malitia ces
saret. Super hoc aūt supbia repletus
ignē spirās aio in iudeos: ⁊ precipiēs
accelerari negociū: ɔtigit illū impetu
euntē de curru cadere: ⁊ graui corporis
collisione mēbra vexari. Isq̄ꝫ q̄ sibi vi-
debat̄ etiā fluctib⁹ maris imperare su
pra humanū modū supbia repletus et
montiū altitudines in statera appen
dere nūc humiliat⁹ ad terrā in gestato
rio portabat̄: manifestā dei virtutē in
semetipo cōtestās ita vt de corpore im
pij vermes scaturirēt: ac viuētes in do-
lorib⁹ carnes eius effluerēt: odore etiā
illi⁹ ⁊ fetore exercitus grauaret̄. Et q̄
pauloante sydera celi cōtingere se ar-
bitrabat̄: eū nemo poterat ꝓpter into
lerantiā fetoris portare. Hinc igit̄ ce-
pit ex graui supbia deductus: ad agni
tionē sui venire: diuina admonit⁹ pla
ga: p momenta singula doloribus suis
C augmēta capiētib⁹. Et cū nec ipse iam
fetorē suū ferre posset: ita ait. Iustū est
subditū eē deo: ⁊ mortalē nō paria deo
sentire. Orabat aūt hic scelest⁹ dn̄m a
quo nō esset miam ɔsecuturus. Et ciui
tatē ad quā festinās veniebat: vt eā ad
solū deduceret: ac sepulchrū cōgestoꝝ
faceret: nūc optat liberā reddere: et iu
deos quos nec sepultura q̄dē se dignos
habiturū: sꝫ auibus ac feris diripien-
dos traditurū: ⁊ cū paruulis extermi-
naturū dixerat eq̄les nūc athenieńsibus
facturꝫ pollicet̄ tēplū etiā sctm̄: qd̄ ꝑus
expoliauerat optimis donis ornaturꝫ:
et sancta vasa multiplicaturū: ⁊ ꝑtinē
tes ad sacrificia sumpt⁹ de redditib⁹
suis ꝓstaturū sup hec ⁊ iudeū se futurū
et oēm locū terre ꝑambulaturū: ⁊ predi
caturū dei potestatē. Sed nō cessanti-
bus dolorib⁹: superuenerat eīn in eum
iustū dei iudiciū: desperans scripsit ad
iudeos in hunc modum deprecationis
ep̄lam hec cōtinentē. Optimis ciuib⁹
iudeis plurimā salutē ⁊ bene valere et
esse felicē: rex et ꝑnceps antioch⁹. Si
bene valetis: ⁊ filij vr̄i: ⁊ ex sententia vo
bis cuncta sunt maximas agim⁹ gr̄as.
Et ego in infirmitate cōstitutus: vestri
aūt memor benigne reuersus de ꝑsidis
locis: ⁊ infirmitate graui apprehēsus:
necessariū duxi ꝓ cōi vtilitate curā ha
bere: non desperans memetipsum: sed
spem multum habēs effugiēdi infirmi
tatē. Respiciēs aūt ꝙ ⁊ pater meus q̄-
bus tp̄ibus in locis superioribus duce
bat exercitū: ostendit q̄ post se suscipe
D ret ꝑncipatum: vt si quid contrarium
accideret: aut difficile nūciaret̄ sciētes
hi q̄ in regionibus erant: cui esset rerū
summa derelicta nō turbarent̄: ad hec
cōsiderās de proximo potētes: quosq̄ꝫ
et vicinos tp̄ibus insidiātes: ⁊ euētum
expectātes designaui filium meū antio
chū regē: quē sepe recurrēs in superio-
ra regna multis vestrū cōmendabam:
et scripsi ad eū que subiecta sunt. Oro
itaq̄ꝫ vos ⁊ peto memores beneficioꝝ
publice ⁊ priuatim: vt vnusq̄sq̄ꝫ cōser-
uet fidē ad me ⁊ ad filiū meū. Confido
eīm eū modeste: ⁊ humane acturum: et
sequentē ꝓpositū meuꝫ cōmunē vobis
fore. Igitur homicida et blasphemus
pessime percussus: ⁊ vt ipe alios tracta
uerat: ꝑgere in mōte miserabili obitu
vita functus est. Transferebat aūt cor-
pus philippus collactaneus eius: qui
metuens filium antiochi ad ptolomeū
philometorem in egyptum abijt.

¶ C. S. Iudas machabeus templū re-
cepit ⁊ hierusalē: de solēnitate celebra
ta cū ramis palmaꝝ: antiochi filius re
gnum obtinuit paternū: ptolomeusve
neno vitā finiuit: gorgias superat⁹ est
ꝑsequēs iudeos: iudei idumeos supāt
proditores interficientes: timotheus
superatus est ⁊ apparuerūt q̄nq̄ꝫ viri de
celo venientes in auxiliū iudeoꝝ: de ti-
motheo ⁊ ceteris occisis: his gestis iu-
dei in hymnis ⁊ cōfessionibus bn̄dice-
bāt dn̄m q̄ magna fecit in israel. Ca.x.

Achabeus autē ⁊ qui cum E
eo erant dn̄o se ꝓtegente
templum quidem ⁊ ciuita
tem recepit: aras aūt quas
alienigene per plateas ex-
truxerant: itemq̄ꝫ delubra
demolitus est. Et purgato tēplo aliud

altare fecerāt: et de ignitis lapidibus
igne cōcepto sacrificia obtulerūt post
biēnium: et incēsum et lucernas et pa-
nes ꝓpositiōis posuerūt. Quibus ge-
stis rogabāt dn̄m prostrati in terrā: ne
amplius talibus malis inciderēt. Sȝ
et si qn̄ peccassent: vt ab ipso miti⁹ cor-
riperentur: et nō barbaris ac blasphe-
mis hoībus traderent̄. Qua die aūt tē-
plū ab alienigenis pollutū fuerat cōti-
git eadē die purgationem fieri vicesi-
B ma et quinta mēsis: qui fuit casleu. Et
cum letitia diebus octo egerūt in mo-
dum tabernaculoꝝ recordātes ꝙ ante
modicū tp̄is diē solēnē tabernaculoꝝ
in mōtibus et in spelūcis more bestia-
rum egerāt. Propter qđ tirsos et ra-
mos virides ⁊ palmas preferebāt ei: q̄
prosperauit mūdare locū suū: ⁊ decre-
uerūt cōi precepto ⁊ decreto: vniuerse
genti iudeorū oībus annis agere dies
festos istos. Et antiochi quidē qui ap-
pellat⁹ est nobilis: vite excessus: ita se
habuit. Nūc aūt de eupatore antiochi
ip̄i filio q̄ gesta sunt narrabimus bre-
ui, ites mala q̄ in bellis gesta sunt. Hic
eñ suscepto regno constituit sup nego
cia regni lysiam quēdā phenicis ⁊ syrie
militie principē. Nā ptolomeus q̄ di-
cebat̄ macer iusti: tenax erga iudeos eē
cōstituit ⁊ p̄cipue ꝓpter iniq̄tatē que
facta erat in eos: et pacifice agere cum
C eis. Sȝ ob hoc accusat⁹ ab amicis apđ
eupatorē cū frequēter ꝓditor audiret:
eo ꝙ cyprū creditā sibi a philometore
deseruisset: ⁊ ad ātiochū nobilē trāsla
tus etiā ab eo recessisset: veneno vitā fi
niuit. Gorgias aūt cū esset dux locorū
assumptis aduenis frequenter iudeos
debellabat. Judei vero q̄ tenebāt oppor-
tunas munitiōes: fugatos ab hierosoly-
mis suscipiebāt ⁊ bellare tētabāt. Hi
vero qui erant cū machabeo p orones
dn̄m rogātes vt esset sibi adiutor ipe-
tum fecerūt in munitiones idumeorū:
multaq̄ꝫ vi insistētes loca obtinuerūt:
occurrētes interemerūt: ⁊ oēs simul nō
minus vigintiq̄ꝫ milibus trucidaue-
D rūt. Quidā aūt cū cōfugissent in duos
turres valde munitas: oēm apparatū
ad repugnādū habētes: machabeus ad
eoꝝ expugnationē relicto symōe et io-
sepho itemq̄ꝫ zacheo: eisq̄ꝫ qui cū ipsis
erāt satis multis: ip̄e ad eas q̄ ampli⁹
perurgebant pugnas cōuersus est. Hi
vero q̄ cū simōe erāt cupiditate ducti:
a quibusdā qui in turribus erant suasi

sunt pecunia: ⁊ septuaginta milib⁹ di-
dragmis acceptis dimiserunt quosdā
effugere. Cū aūt machabeo nūciatum
esset qđ factū est principibus ppl̄i con
gregatis: accusauit ꝙ pecunia fratres
vendidissent: aduersariis eorum dimis-
sis. Hos igitur proditores factos inter- E
fecit: et confestim duas turres occupa-
uit. Armis aūt ac manibus oīa prospe
re agēdo in duabus munitionibus pl⁹
ꝙ viginti milia peremit. Et timothe⁹
qui prius a iudeis fuerat superatus:
cōuocato exercitu peregrine multitu-
dinis: et cōgregato equitatu asiano ad
uenit quasi armis iudeā captur⁹. Ma-
chabeus aūt et qui cū ipso erāt appro-
piāte illo: deprecabant̄ dn̄m caput ter
ra aspergētes: lumbosq̄ꝫ ciliciis precin
cti ad altaris crepidinem ꝓuoluti: vt
sibi ꝓpitius: inimicis autem eoꝝ esset
inimic⁹: ⁊ aduersariis aduersaret̄ sicut
lex dicit. Et ita post oratione sumptis
armis: lōgius de ciuitate ꝓcedentes: ꝓ
ximi hostibus effecti resederunt. Pri-
mo aūt solis ortu vtriq̄ꝫ cōmiserūt: isti
quidē victorie ⁊ ꝓsperitatis sponsorē
cū virtute dn̄i habentes: illi aūt ducē
bellí animū habebāt. Sȝ cū vehemēs F
pugna eēt: apparuerūt aduersariis de
celo viri q̄nq̄ꝫ in eq̄s: frenis aureis de-
cori ducatū iudeis prestantes: ex q̄bus
duo machabeū mediū habētes: armis
suis circumseptū incolumē ꝯseruabāt:
in aduersarios aūt tela et fulmina iacie
bāt: ex quo ⁊ cecitate cōfusi ⁊ repleti p
turbatione: cadebant. Interfecti sunt
aūt viginti milia quingēti peditum ⁊
eq̄tes sexcēti. Timothe⁹ aūt confugit
in gazarā presidiū munitū: cui preerat
cereas. Machabeus aūt ⁊ q̄ cū eo erāt
letātes obsederūt presidiū diebus qua
tuor. At hi qui int⁹ erāt loci firmitate
cōfisi: supra modū maledicebāt: ⁊ ser-
mones nefandos iactabāt. Sȝ cū dies G
q̄nta illucesceret: viginti iuuenes ex his
q̄ cū machabeo erāt: accensi animus ꝓ-
pter blasphemiam: viriliter accesserūt
ad murū ⁊ feroci animo incedētes tur
res ascēdebant: sed ⁊ alii similiter ascē
dentes turres: portasq̄ꝫ succendere ag-
gressi sunt: atq̄ꝫ ip̄os maledicos viuos
cōcremare. Per continuū aūt biduum
presidio vastato: timotheū occultantē
se in quodā repertū loco peremerūt et
fratrē illius cereā ⁊ apolophanē occi-
derūt. Quibus gestis in hymnis et cō-
fessionibus bn̄dicebāt dn̄m qui magna

fecit in israel: et victoriam dedit illis.
¶ C. S. Conatur lysias expugnare iudeos: et sacerdotiũ facere venale singulis annis: mittitur a deo iudeis eques in veste candida in adiutorium: lysias in fugam cõuersus: cum iudeis querit habere amicitiam: mittens eis epłas: de pactionibus antiochi et romanorũ cum iudeis. Capitulum. xi.

A Sed paruo post tpe: lysias procurator regis et propinquus ac negociorum ꝓpositus: grauiter ferẽs de his q̃ acciderãt cõgregatis octoginta milibus et equitatu vniuerso veniebat aduersum iudeos existimans se ciuitatem quidem captã gentibus habitaculum facturum: templum vero in pecunie questum: sicut cetera delubra gẽtium habiturum: et per singulos ãnos venale sacerdotiũ: nusq̃ recogitans dei potestatem: sed mente effrenatus in multitudine peditũ et in milibus equitũ et in octoginta elephantis confidebat. Ingressus autem iudeam et appropians bethsure: que erat in angusto loco ab hierosolyma: interuallo quinq̃ stadiorũ illud presi-
B diũ expugnabat. Ut autẽ machabeus et qui cum eo erant cognouerũt expugnare presidia: cum fletu et lachrymis rogabant dominum et omnis turba simul: vt bonum angelũ mitteret ad salutẽ israel. Et ipe primus machabeus sumptis armis: ceteros adhortatus est simul secum periculum subire: et ferre auxilium fratribus suis. Cũq̃ pariter prõpto animo ꝓcederẽt hierosolymis apparuit ꝓcedẽs eos eques i veste candida: armis aureis hastã vibrans. Tũc oẽs simul bñdixerũt misericordẽ dñm et cõualuerũt animis nõ solum hoĩes sed et bestias ferocissimas et muros fer-
C reos parati penetrare. Ibãt igit̃ prõpti de celo habẽtes adiutorẽ et miserãtem sup eos dñm. Leonũ aũt more impetu irruẽtes in hostes ꝓstrauerunt ex eis vndecim milia peditũ: et equitũ mille sexcẽtos: vniuersos autẽ in fugã verterũt: plures ṽo ex eis vulnerati nudi euaserũt. Sed et ipe lysias turpiter fugiẽs euasit. Et q: nõ insensatus erat secum ipse reputãs factam erga se diminutionẽ: et intelligens inuictos esse iudeos: oĩpotẽtis dei auxilio innitẽtes misit ad eos ꝓmisitq̃ se cõsensurũ omnibus q̃ iusta sunt: et regẽ cõpulsurum amicũ fieri. Annuit autẽ machabeus
D precibus lysie: in oĩbus vtilitati cõsulens: et quecũq̃ machabeus scripsit lysie de iudeis: ea rex cõcessit. Nam erãt scripte iudeis epłe a lysia q̃dẽ hũc modũ cõtinentes. Lysias populo iudeorũ salutem. Joannes et abessalon qui missi fuerãt a vobis tradentes scripta: postulabãt vt ea que per illos significabãtur: implerem. Quecũq̃ igitur regi potuerũt perferri: exposui: et que res permittebat: cõcessi. Si igit̃ i negocijs fidẽ cõseruaueritis: etiã deinceps bonorũ vobis causa esse tẽtabo. De ceteris aũt p singula ṽba mãdaui istis et his qui a me missi sunt: colloqui vobiscũ. Bene
E valete. Anno cẽtesimo quadragesimo octauo mẽsis dioscori die vicesima et quarta. Regis autẽ epistola ista continebat. Rex antiochus: lysie fratri salutẽ. Patre nr̃o inter deos trãslato: nos volẽtes eos qui sunt i regno nostro sine tumultu agere et rebus suis adhibere diligentiã: audiuimus iudeos nõ cõsensisse patri meo: vt trãsferrent̃ ad ritum grecorũ: sed tenere velle suũ institutum ac ꝓpterea postulare a nobis: cõcedi sibi legitima sua. Uolentes igitur hanc quoq̃ gentẽ quietem esse statuẽtes iudicauimus templum restitui illis vt agerent ſm suorũ maiorum cõsuetudinẽ. Bene igit̃ feceris si miseris ad eos et dexterã dederis: vt cognita nr̃a volũtate bono animo sint: et vtili-
F tatibus proprijs deseruiãt. Ad iudeos vero regis epistola talis erat. Rex antiochus senatui iudeorũ et ceteris iudeis salutem. Si valetis: sic estis vt volumus: sed et ipsi bene valemus. Adijt nos menelaus dicens velle vos descendere ad vestros q̃ sunt apud nos. His igitur qui commeant vsq̃ ad diem tricesimum mensis xandici: damus dexteras securitatis: vt iudaicis vtãtur cibis: et legib9 suis sicut et prius: et nemo eorum vllo modo molestiam patiatur
G de his que per ignorãtiam gesta sunt. Misimus autem et menelaum: qui vos alloquatur. Ualete. Anno centesimo quadragesimooctauo xandici mensis: quintadecima die. Miserunt autem etiã romani epistolam ita se habentẽ. Quintus mẽmius et titus manilius legati romanorum: populo iudeorũ salutẽ. De his que lysias cognatus regis cõcessit vobis: et nos concessimus. De quibus autẽ ad regẽ iudicauit referen-

dum: cō festim aliquē mittite diligētiꝰ
inter vos ꝯferentes: vt decernamus si
cut cōgruit vobis: nos em̄ antiochiā ac
cedimus. Ideoq̄ festinate rescribere vt
nos q̄z sciamus cuius estis volūtatis.
Bn̄ valete. Anno cētesimo q̄dragesimo
octauo q̄ntadecima die mensis x̄ādici.
¶ C. S. Joppite dolo occidert iudeos
ducētos: τ hos vindicauit iudas: de ara
bū viris deuictis: timotheus a iuda ex
pugnat: τ viuus dimittit̄ ꝑpter fratrū
salutem: de predijs iude machabei: pu
gnat iudas cū gorgia quo fugiēte exer
citu eius fuga incussa occisi sunt iudei:
q̄ donaria idoloꝝ asportauerāt sub tu
nicis: de sacrificio ꝑ defunctis oblato:
de spe resurrectionis. Capitulum. xij.

A Is factis pactionibus lysias
pergebat ad regē: iudei autē
agriculture operam dabant.
Sed hi qui resederant timo
theus et apollonius gēnei fi
lius: sed et hieronymꝰ τ demophon su
perbus et nicanor cypriarches: nō sine
bāt eos in silētio agere τ q̄ete. Joppite
vero tale quoddā flagitiū ꝑpetrarūt:
rogauerūt iudeos cū q̄bus habitabāt:
ascēdere scaphas q̄s parauerāt cū vxo
ribꝰ et filijs q̄si nullis inimicicijs īter
eos subiacētibus. Scd̄m cōe itaq̄ de
cretū ciuitatis: τ ipsis acquiescentibꝰ:
pacisq̄ causa nihil suspectum habēti
bus cum in altū processissent: submer
serunt non minus ducentos. Qui cru
delitatem iudas in sue gētis homines
factam vt cognouit: precepit viris qui
erant cum ipso τ inuocato iusto iudice
deo venit aduersus īterfectores fratrū
et portū quidē nocte succēdit: scaphas
exussit: eos autē q̄ ab igne refugerant:
gladio peremit. Et cū hec ita egisset:
B discessit quasi iterū reuersurus: et vni
uersos ioppitas eradicaturus. Sz cū
cognouisset τ eos q̄ erāt iāmie velle pa
ri modo facere habitantibꝰ secum iu
deis: iamnitis quoq̄ nocte superuenit:
et portū cum nauibꝰ succēdit: ita vt lu
mē ignis appareret hierosolymis a sta
dijs ducētis quadraginta. Inde cū iam
abijssent nouē stadijs: τ iter facerēt ad
timotheū: ꝯmiserūt cū eo arabes q̄nq̄
milia viri: τ equites quingēti. Cūq̄ pu
gna valida fieret: τ auxilio dei ꝓspere
cessisset residui arabes victi petebāt a
iuda dextras sibi dari: promittētes se
pascua daturos: et ī ceteris ꝓfuturos.
Judas autē arbitratus vere in multis
eos vtiles: ꝓmisit pacem: dextrisq̄ ac
ceptis: discessere ad tabernacula sua.
Aggressus est aūt τ ciuitatē quādā fir C
mā pōtibꝰ murisq̄ circūseptā: q̄ a tur
bis habitabat̄ gētiū promiscuarū: cui
nomē casphin. Hi vero q̄ intus erāt: cō
fidētes in stabilitate muroꝝ τ appara
tu alimoniarū remissius agebāt: male
dictis lacessentes: iudā ac blasphemā
tes: ac loquētes que fas nō est. Macha Josue.6.c
beus aūt inuocato magno mūdi ꝓnci
pe: q̄ sine arietibꝰ τ machinis tpibꝰ Je
su ꝓcipitauit hierico: irruit ferociter
muris: τ capta ciuitate ꝑ dn̄i volūtatē
innumerabiles cedes fecit: ita vt adia
cēs stagnum stadioꝝ duoꝝ latitudinis
sanguine īterfectoꝝ fluere videret̄. In
de discesserūt stadia septingēta quin
quaginta: τ venerūt ī characha ad eos
q̄ dicunt̄ tubianei iudeos et timotheū
q̄dē in illis locis nō ꝯprehēderūt: nul
loq̄ negocio ꝑfecto regressus est reli
cto in quodā loco firmissimo presidio.
Dositheus aūt τ sosipater q̄ erāt duces
cū machabeo: peremerūt a timotheo reli
ctos in ꝑsidio: decē milia viros. At ma
chabeꝰ ordinatis circū se sex milibꝰ et
constitutis ꝑ cohortes aduersus timo
theū ꝓcessit: hūtē secū cētū viginti milia
peditū: equitūq̄ duo milia q̄ngētos. Co D
gnito aūt iude aduētu timotheꝰ: ꝓmi
sit mulieres τ filios τ reliquū appara
tū in ꝑsidiū qd̄ carniō dr̄. Erat em̄ inex
pugnabile τ accessu difficile ꝑpter lo
coꝝ angustias. Cūq̄ cohors iude ꝓma
appaїisset timor hostibꝰ incussus est ex
ꝑsentia dei q̄ vniuersa ꝯspicit: τ ī fugā
versi sunt: alius ab alio: ita vt magis a
suis deijcerent̄: τ gladioꝝ suorū ictibꝰ
debilitarent̄. Judas aūt vehemēter īsta
bat puniēs ꝓphanos: τ ꝓstrauit ex eis
triginta milia viroꝝ. Ipse vero timo
theꝰ incidit in ꝑtes dositheī τ sosipr̄is
et multis ꝓcibꝰ postulabat: vt viuus di
mitteret̄: eo q̄ multoꝝ ex iudeis parē
tes ac fratres haberet: quos morte eiꝰ
decipi eueniret. Et cū fidē dedisset re
stituturū se eos ſm constitutū: illesum
eum dimiserūt propter fratrū salutē.
Judas aūt regressus est a carniō inter E
fectis vigintiquinq̄ milibꝰ. Post hoꝝ
fugam et necem: mouit exercitum ad
ephrō ciuitatē munitā: in qua multitu
do diuersarū gentiū habitabat: τ robu
sti iuuenes pro muris ꝯsistētes fortiter
repugnabāt. In hac aūt machine mul
te: et telorum erat apparatus. Sed cū

olpotētē īnuocassent q̄ p̄tāte sua vires
hostiū confringit: ceperunt ciuitatē: et
ex eis qui intus erant: vigintiq̄ꝫ mi
lia prostrauerūt. Jnde ad ciuitatē scy
tharum abierūt: que ab hierosolymis
sexcētis stadijs aberat. Contestantibus
aūt his q̄ apud scythopolitas erant iu
deis: ꝙ benigne ab eis haberenť etiam
tpib⁹ infelicitatis: ꝙ modeste secū ege
rit: grās agētes eis: ꝛ exhortati etiā de
cetero erga genus suū benignos esse: ve
nerūt hierosolymā die solēni septima
F narū instāte. Et post pētecostē abierūt
cōtra gorgiā prepositū idumee. Exiuit
aūt cū peditib⁹ trib⁹ milib⁹: ꝛ eqtib⁹
quadringētis. Quib⁹ cōgressis conti
git paucos ruere iudeoꝝ. Dositheus ve
ro qdā de bachinoris eques vir fortis
gorgiā tenebat: et cū vellet illū capere
viuū eques qdā de thracib⁹ irruit ī eū
humerūq̄ꝫ ei⁹ amputauit atq̄ꝫ ita gor
gias effugit in maresa. At illis qui cū
esdrin erāt diutius pugnātib⁹ ꝛ fatiga
tis īnocauit iudas dn̄m adiutorē ꝛ du
cem belli fieri īcipiēs voce patria: ꝛ cū
hymnis clamorē extollēs: fugā gorgie
militib⁹ incussit. Judas autē collecto
exercitu venit in ciuitatē odollā. Et cū
septima dies superueniret: ꝛ ſm consue
tudinē purificati: ī eodē loco sabbatū
egerūt. Et sequēti die venit cū suis iu
das: vt corpora ꝓstratoꝝ tolleret: ꝛ cū
parētib⁹ poneret in sepulchris pater
Deu. 6. d. nis. Jnuenerūt aūt sub tunicis interfe
G ctoꝝ de donarijs idoloꝝ: q̄ apud iāniā
fuerūt a q̄b⁹ lex ꝓhibet iudeos. Oib⁹
ergo manifestum factū est ob hanc cām
eos corruisse. Oēs itaq̄ꝫ bn̄dixerunt iu
stum iudiciū dn̄i: q̄ occulta fecerat ma
nifesta. Atq̄ꝫ ita ad p̄ces conuersi roga
uerūt vt id qđ factū erat delictū: obli
uioni traderet. At vero fortissimus iu
das hortabatur ppl̄m cōseruare se sine
pctō: sub oculis vidētes que facta sunt
pro pctis eorū q̄ ꝓstrati sunt. Et facta
collatione: duodecim milia drachmas
argēti misit hierosolymā offerri ꝓ pec
catis mortuoꝝ sacrificiū: bn̄ ꝛ religio
se de resurrectiōe cogitās. Nisi eīn eos
q̄ ceciderāt resurrecturos speraret: su
perfluū videreť: ꝛ vanū orare pro mor
tuis. Et q̄ꝛ cōsiderabat ꝙ hi q̄ cū pieta
te dormitionē acceperāt optimā habe
rent repositā gratiā. Sancta ergo ꝛ sa
lubris est cogitatio pro defunctis exo
rare: vt a peccatis soluantur.
¶ C. S. Uenit antioch⁹ contra iudeā:
menelaus p̄uaricator occidiť: occidit
iudas in castris antiochi quatuor mi
lia: ꝛ maximū elephantorū: antiochus
vict⁹ tradidit iude ptolomaidē: ptolo
mēses egre ferētes lysias alloquitur.

Capitulum decimūtertiū.

Anno cētesimo q̄dragesimono A
no cognouit iudas antiochū
eupatorē venire cū multitudi
ne aduersus iudeā: ꝛ cū eo ly
siā p curatorē: ꝛ p̄positū nego
ciorū: secū habētē peditū cētū decē mi
lia: ꝛ equitū q̄nq̄ꝫ milia: et elephantos
vigintiduos: currus cū falcib⁹ trecen
tos. Cōmiscuit aūt se illis ꝛ menelaus
et cū multa fallacia deprecabať antio
chū: nō ꝓ patrie salute: sꝫ sperās se cō B
stitui in p̄ncipatū. Sꝫ rex regū suscita
uit aīos antiochi in pctōrē: ꝛ suggeren
te lysia hunc esse cām oīm maloꝝ: iussit
vt eis est cōsuetudo apprehēsum in eo
dem loco necari. Erat aūt in eodē loco
turris q̄nquaginta cubitorū aggestum
vndiq̄ꝫ habēs cineris. Hec ꝓspectū ha
bebat in preceps. Jnde in cinerē dejici
iussit sacrilegū: oib⁹ eū ꝓpellentib⁹ ad
interitū. Et tali lege p̄uaricatorē legis
cōtigit mori: nec terre dari menelaum.
Et quidē satis iuste nam q̄ꝛ multa erga C
arā dei delicta cōmisit: cuius ignis ꝛ ci
nis erat sanctus: ipse in cineris morte
dānatus est. Sꝫ rex mente effrenat⁹ ve
niebat: nequiorē se p̄re suo iudeis ostē
surus. Quib⁹ iudas cognitis precepit
pplo: vt die ac nocte dn̄m inuocarēt: ꝙ
sicut semꝑ ꝛ nunc adiuuaret eos: q̄ppe
q̄ lege ꝛ patria sctōq̄ꝫ tēplo priuari ve
rerenť: ac populū q̄ nuꝑ paululū respi
rasset: ne sineret blasphemis rursus na
tiōibus subditis. Omnib⁹ itaq̄ꝫ simul D
id faciētib⁹: ꝛ petētib⁹ a dn̄o mīam cū
fletu ꝛ ieiunijs ꝑ triduū cōtinuū ꝓstra
tis: hortatus est eos iudas vt se p̄para
rēt. Jpse vero cū senioribus cogitauit
priusq̄ rex admoueret exercitū ad iu
deā: ꝛ obtineret ciuitatē exire: ꝛ dn̄i iu
dicio cōmittere exitū rei. Dans igitur
potestatē oīm deo mūdi creatori: ꝛ hor
tatus suos: vt fortiter dimicarēt ꝛ vsq̄ꝫ
ad mortē ꝓ legib⁹: tēplo: ciuitate: pa
tria: ꝛ ciuib⁹ starēt: circa modin exer
citū cōstituit. Et dato signo suis dei vi E
ctorie iuuenib⁹ fortissimis electis no
cte aggressus aulā regiā ī castris inter
fecit viros quatuordecim milia ꝛ ma
ximū elephantorū cum his qui super
positi fuerāt. Summoq̄ꝫ metu ac per

turbatiõe hostiũ castra replẽtes rebusq̃ prospere gestis abierũt. Hoc aũt factũ est die illucescẽte adiuuãte eũ dñi protectiõe. Sed rex accepto gustu audacie iudeorũ: arte difficultatẽ locorũ tẽtabat: et bethsure que erat iudeorũ presidiũ munitũ castra admouebat: sed fugabatur: impingebat: et minorabatur.
F His aũt qui intus erãt iudas necessaria mittebat. Enũciauit aũt mysteria hostib᷒ rodocus q̃dã de iudaico exercitu: q̃ requisitus comprehẽsus est et cõclusus. Iterũ rex sermonem habuit ad eos qui erant in bethsuris: dextrã dedit: accepit: abijt: cõmisit cũ iuda: superatus est.
G Ut autẽ cognouit rebellasse philippũ antiochie qui relict᷒ erat super negocia: mẽte cõsternatus iudeos deprecãs subditusq̃ eis iurat de oĩb᷒ q̃b᷒ iustũ visum est: et recõciliat᷒ obtulit sacrificiũ: honorauit tẽpliũ: et munera posuit: machabeũ ãplexatus ẽ et fecit eũ a ptolomaide vsq̃ ad gerrenos ducẽ et principẽ. Ut aũt venit ptolomaidã grauiter ferebãt ptolomẽses amicitie cõuẽtionẽ q̃ indignãtes ne forte fedus irrũperet. Tunc ascẽdit lysias tribunal et exposuit rationẽ et ppl̃m sedauit: regressusq̃ est antiochiã: et hoc modo regis profectio et reditus processit.
¶ C. S. Demetri᷒ ex suggestiõe alchimi inflãmat contra iudeos: mittẽs nicanorẽ ad interficiẽdũ eos: nicanor cũ simone decertat: iũgit pacẽ et soluit: et capere iudã vult: iudas effugit man᷒ nicanoris: cõminat̃ nicanor sacerdotib᷒ vt sibi tradant iudam vinctum: de ragia et eius constantia. Caplm. xiiij.

A Ed post triennij tp̃s cognouit iudas et qui cũ eo erant demetriũ seleucie cũ multitudine valida et nauib᷒ per portũ tripolis ascẽdisse ad loca oportuna: et tenuisse regiões aduersus antiochũ et ducẽ eius lysiã. Alchimus aũt quidã q̃ summus sacerdos fuerat: sed volũtarie coinquinatus est tp̃ib᷒ cõmixtiõis: cõsideras nullo modo sibi esse salutẽ neq̃ accessum ad altare: venit ad regẽ demetriũ cẽtesimo q̃nquagesimo anno offerens ei coronã aureã et palmã sup hec: et tales q̃ tẽpli esse videbãtur. Et ipsa q̃dẽ die siluit. Tẽpus aũt oportunũ demẽtie sue nactus cõuocatus a demetrio ad consiliũ et interrogatus: quibus rebus et consilijs iudei niterẽtur: r̃ndit. Ipsi qui dicuntur assidei iudeorũ quib᷒ preest iudas machabe᷒ bella nutriũt et seditiones mouẽt: nec patiuntur regnum esse quietũ.
B Nã et ego defrandatus parẽtũ glia: dico autẽ summo sacerdotio huc veni. Primo quidẽ vtilitatibus regis fidẽ seruãs: scd̃o aũt etiã ciuibus cõsulẽs. Nã illorũ prauitate vniuersum genus nostrũ nõ minime vexatur: sed oro bis singulis o rex cognitis: et regiõi et gẽti fm̃ humanitatẽ tuã pmulgatam oĩbus prospice. Nã q̃ diu superest iudas: impossibile est pacẽ esse negocijs. Talibus autem ab hoc dictis et ceteri amici hostiliter se habentes aduersus iudã: inflãmauerũt demetriũ. Qui statim nicanorẽ prepositũ elephãtorum 1.Ma.7.8.
ducẽ misit in iudeã datis mãdatis vt ipsum quidẽ iudã caperet viuũ: eos vero qui cũ illo erãt dispergeret: et cõstitueret alchimũ maximi tẽpli summum sacerdotẽ. Tunc gẽtes q̃ de iudea fugerãt iudã: segergatim se nicanori miscebãt miserias et clades iudeorũ psperitates rerũ suarũ existimantes.
C Audito itaq̃ iudei nicanoris aduẽtu et cõuẽtu nationũ cõspersi terra rogabãt eũ qui populũ suũ cõstituit: in eternũ custodiret: qui et suã portionẽ signis euidẽtibus protegit. Imperante aũt duce statim inde mouerũt: cõuenerũtq̃ ad castellũ dessau. Simon vero frater iude cõmiserat cũ nicanore: sed cõterritus est repẽtino aduẽtu aduersariorũ. Nicanor tñ audiens virtutẽ comitũ iude et animi magnitudinẽ quã pro patrie certaminibus habebãt: sanguine iudiciũ facere metuebat: quãobrẽ premisit possidoniũ et theodotiũ et mathiã: et vt darẽt dextras atq̃ acciperẽt. Et cũ diu de his cõsiliũ ageret: et ipse dux ad multitudinem retulisset: oĩm vna fuit sententia amicitijs annuere.
D Itaq̃ diẽ cõstituerũt qua secreto inter se agerẽt et singulis selle prolate sunt et posite. Precepit aũt iudas armatos esse locis oportunis: ne forte ab hostibus repente mali aliquid oriretur. Et cõgruum colloquiũ fecerũt. Morabat̃ aũt nicanor hierosolymis: nihilq̃ inique agebat gregesq̃ turbarum que cõgregate fuerant: dimisit. Habebat autẽ iudam semp charum ex animo: et erat viro inclinatus. Rogauitq̃ eũ ducere vxorẽ: filiosq̃ procreare. Nuptias fecit: quiete egit: cõiterq̃ viuebant. Alchimus autem videns charitatẽ illorũ adinuicẽ

et cōuentiones venit ad demetriū et di
cebat nicanorē reb⁹ alienis assentire.
Iudāq; regni insidiatorē successorem
C sibi destinasse. Itaq; rex exasperatus et
pessimis huius criminationibus irri-
tatus scripsit nicanori: dicēs grauiter
quidē se ferre de amicitie cōuētiōe iu
bere tñ machabeū citius vinctū mitte
re antiochiā. Quib⁹ cognitis nicanor
consternebat et grauiter ferebat: si ea q
cōuenerāt irrita faceret: nihil lesus a
viro: sed q: regi resistere non poterat:
oportunitatē obseruabat qua pceptū
perficeret. At machabeus videns secū
austerius agere nicanorē: et cōsuetum
occursum ferocius exhibentē: intelli-
gens nō ex bono esse austeritatē istam
paucis suorū cōgregatis occultauit se
a nicanore. Qd cū ille cognouit forti-
ter se a viro preuentū: venit ad maxi-
mū et sanctissimū tēplū: et sacerdotib⁹
solitas hostias offerentibus: iussit sibi
tradi virū q̄bus cū iuramēto dicētib⁹
nescire se vbi esset q querebat: extēdēs
manū ad templum iurauit: dicēs. Nisi
iudā mihi vinctū tradideritis: istud
dei phanū in planiciē deducā: et altare
effodiā: et templū hoc libero patri con
secrabo. Et his dictis abijt. Sacerdo-
F tes aūt protēdentes manus in celū in-
uocabant eū qui semper propugnator
esset gentis ipsorū: hec dicētes. Tu do-
mine vniuersorum qui nullius indiges
voluisti tēplum habitationis tue fieri
in nobis. Et nunc sancte sanctorū oīm
dñe: conserua in eternū impollutā do-
mum istam que nuper mūdata est. Ra-
zias autem quidam de senioribus ab
hierosolymis delatus est nicanori vir
amator ciuitatis et bene audiens qui p
affectu pater iudeor̄ appellabat. Hic
multis temporibus continētie propo
situ tenuit in iudaismo: corpusq; et ani
mam tradere cōtētus p perseuerātia.
Volēs aūt nicanor manifestare odium
qd habebat i iudeos: misit milites qn-
gentos vt eū comprehenderēt. Puta-
bat enim si illum decepisset: sese cladē
iudeis maximā illaturum. Turbis aūt
irruere in domū eius et ianuā dirūpere
atq; ignem admouere cupientibus: cū
iam cōprehenderet gladio se petijt eli-
gēs nobiliter mori potius q̄ subditus
G fieri peccatoribus: et contra natales suos
indignis iniurijs agi. Sed cū per festi-
nationem nō certo ictu plagam dedis-
set: et turbe intra ostia irrūperēt recur
rens audacter ad murum: precipitauit
semet ipsum viriliter in turbas: q̄bus
velociter locū dantibus casui eius: ve-
nit per mediā ceruicem. Et cū adhuc
spiraret: accensus aīo surrexit: et cum
sanguis eius magno fluxu deflueret et
grauissimis vulneribus eēt saucius cur
su turbā pertrāsijt: et stās supra quādā
petrā preruptā et iam exāguis effectus
complexus intestina sua vtrisq; mani-
bus proiecit super turbas: inuocans
dñatorē vite ac spūs: vt hec illi iterum
redderet atq; ita vita defunctus est.

¶ Ca. XV. Nicanor blasphemat: iudas
ornat suos non clypeis: sed sermonib⁹
optimis: apparuerunt onias et hiere-
mias: hic dicitur: hic est fratrum ama-
tor: tradidit hieremias iude gladium
aureum in manus sibi a deo missum: et
maximus timor erat p sctitate templi
manibus pugnātes cordibus orabant:
nicanor cū trigintaquinq; milibus occi
ditur: caput eius cū manu eius abscis-
sa in hierl'm deferūtur: lingua ei⁹ par-
ticulatim diuisa auibus datur. Ca. xv.

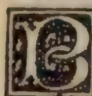

Icanor aūt vt cōperit iudā A
esse in locis samarie cogita
uit cū oi impetu die sabba-
ti cōmittere bellū. Iudeis
vo qui illū per necessitatē
sequebātur dicētibus: ne ita ferociter
et barbare feceris: sz honorē tribue diei
sctificatiōis: et honora eū qui vniuersa
cōspicit. At ille infelix interrogauit si
est potēs in celo qui imperauit agi diē
sabbator̄. Et rñdentib⁹ illis. Et si dñs
viuus ipse in celo potēs qui iussit agi
septimā diē. At ille ait. Et ego potēs
sum super terrā q impero sumi arma
et negocia regis impleri. Tñ nō obtinuit B
vt cōsiliū pficeret. Et nicanor quidem
cū summa supbia erectus: cogitauerat
cōe tropheū statuere de iuda. Macha-
beus aūt semp confidebat cū omni spe
auxiliū sibi a deo affuturum: et horta-
batur suos ne formidarēt ad aduentū
nationum: sed in mente haberēt adiu-
toria sibi facta de celo: et nunc sperarēt
ab omnipotente sibi affuturam victo-
riam. Et allocutus eos de lege et pphe-
tis: admonēs etiā certamina q fecerāt
prius: promptiores cōstituit eos. Et ita
animis eorū erectis simul ostendebat
gentium fallaciam: et iuramentorū pre
uaricationem. Singulos aūt illorum
armauit non clypei et haste munitione:
sed sermōibus optimis et exhortatiōi-

C bus exposito digno fide somnio: ꝑ qđ
vniuersos letificauit. Erat autē hmōi
visus Oniā qui fuerat summus sacer-
dos: virū bonū ⁊ benignū: ⁊ verecundū
visu: modestū moribus: ⁊ eloquio decoꝝ:
et q̄ a puero in virtutib⁹ exercitatus sit
man⁹ ꝓtendētē orare ꝓ oī pplo iudeo
rū. Post hoc apparuisse ⁊ aliū virū eta
te ⁊ glīa mirabilē: ⁊ magni decoris ha-
bitudinē circa illū. Rn̄dētē vero oniā di
xisse. Hic est fratrū amator ⁊ ppli isrl̄.
Hic est q̄ multū orat ꝓ pplo: ⁊ vniuer-
sa sctā ciuitate hieremias ꝓpheta dei.
D Extendisse aūt hieremiā dexterā ⁊ de-
disse iude gladiū aureū dicētē. Accipe
sctm̄ gladiū munus a deo: in quo deij-
cies aduersarios ppli mei isrl̄. Exhor-
tati itaq̄ iude sermonib⁹ bonis valde
de q̄bus extolli posset impetus ⁊ animi
iuuenū cōfortari: statuerūt dimicare ⁊
cōfligere fortiter vt virtus de negocijs
iudicaret: eo q̄ ciuitas sctā ⁊ tēplū pi-
clitarent̄. Erat em̄ ꝓ vxoribus ⁊ filijs:
itēq̄ ꝓ fratribus ⁊ cognatis minor sol
licitudo: maximus vero ⁊ p̄mus ꝓ sctita
te timor erat tēpli. Sed ⁊ eos q̄ in ci-
uitate erāt nō minima sollicitudo ha-
bebat ꝓ his qui cōgressuri erāt. Et cū
iam oēs sperarēt iudiciū futuꝝ hostes-
q̄ adessent atq̄ exercitus erat ordina-
tus: bestie equitesq̄ oportuno in loco
cōpositi cōsiderans machabeus aduen
tum multitudinis ⁊ apparatū varium
armoꝝ ac ferocitatē bestiaꝝ extendens
E manus in celū: ꝓdigia facientem dn̄m
x.6.d. inuocauit: q̄ nō sm̄ armoꝝ potētiā: sed
4.reg.19.g. ꝓut ipsi placet dat dignis victoriam.
Eccl.48.g. Dixit aūt inuocans hoc modo. Tu dn̄e
qui misisti angelū tuū sub ezechia rege
iuda: ⁊ interfecisti de castris sennacher-
rib cētū octogintaq̄nq̄ milia: ⁊ nūc do
minator celoꝝ mitte angelū tuū bonū
ante nos in timore ⁊ tremore magnitu
dinis brachij tui vt metuāt qui cū blas
phemia veniūt aduersus sctm̄ populū
tuū. Et hic quidē ita ꝑorauit. Nicanor
aūt ⁊ qui cū ipso erāt cū tubis ⁊ canti-
cis admouebāt. Iudas vero ⁊ q̄ cum eo
erāt inuocato deo: ꝑ orationes cōgressi
F sunt manu quidē pugnātes: sed ⁊ dn̄m
cordibus orātes prostrauerūt nō min⁹
trigintaq̄nq̄ milia pn̄tia dei magnifi-
ce delectati. Cūq̄ cessassent ⁊ cum gau-
dio redirēt: cognouerūt nicanorē ruisse
cum armis suis. Facto itaq̄ clamore ⁊
perturbatione excitata patria voce oī
potentē dn̄m benedicebant. Precepit
autem iudas qui per oīa corpore ⁊ aīo
mori ꝓ ciuibus paratus erat caput ni-
canoris ⁊ manū cum humero abscissaꝫ
hierosolymā perferri. Quo cū ꝑuenis-
set cōuocatis cōtribulibus ⁊ sacerdoti
bus ad altare accessit ad eos q̄ in arce
erāt. Et ostēso capite nicanoris: ⁊ ma-
nu nefaria quā extēderat cōtra domus
sanctā oīpotētis dei magnifice gloria-
tus est. Linguā etiā impij nicanoris p̄-
cisam iussit particulatim auib⁹ dari:
manum autē dementis ꝯ tēplum suspen 1.mac.7.f.
di. Oēs igitur celi bn̄dixerunt dn̄m di- B
centes. Bn̄dictus q̄ locum suū incōta-
minatum seruauit. Suspēdit aūt nica
noris caput in summa arce vt euidens
esset ⁊ manifestū signū auxilij dei. Itaq̄
oēs cōmuni cōsilio decreuerunt nullo
modo diē istum absq̄ celebritate pre-
terire: habere aūt celebritatē tertiade
cima die mēsis adar que dicit̄ voce sy-
riaca pridie mardochei die. Igit̄ his
erga nicanorē gestis: ⁊ ex illis tp̄ib⁹ ab
hebreis ciuitate possessa: ego q̄ꝫ in his
faciā finē sermonis. Et siquidē bene ⁊
vt historie competit hoc ⁊ ipse velim: si
autem minus digne cōcedēdum est mi
hi. Sicut enim vinum semper bibere:
aut semꝑ aquā cōtrarium est: alternis
autē vti delectabile: ita legētib⁹ si sem
per exactus sit sermo: non erit gratus:
hic ergo erit consummatus.

¶ Scd̄s liber Machabeoꝝ explicit.

¶ Epistola beati hieronymi ad damasum papā in quatuor euāgelistas incipit.

Eatissimo pape damaso
Hieronymus. Nouum op⁹
me facere cogis ex veteri:
vt post exēplaria scriptu-
rarum toto orbe dispersa
quasi quidā arbiter sedeā:
et q: inter se variāt que sint illa q̄ cum
greca cōsentiāt veritate decernā. Pius
labor: sed periculosa presumptio iudi
care de ceteris ipsum ab oībus iudicā-
dum: senis mutare linguā ⁊ canescen-
tem iam mundum ad initia retrahere
paruuloꝝ. Quis em̄ doctus pariter vel
indoctus: cū in manus volumē assum-
pserit: ⁊ a saliua quā semel imbibit vi-
derit discrepare qđ lectitat: nō statim
erumpat in vocē me falsarium me cla-
mans esse sacrilegum: qui audeam ali-
q̄d in veteribus libris addere: mutare:
corrigere? Aduersus quam inuidiā du
plex causa me cōsolatur: quod ⁊ tu qui
summus

summus sacerdos es fieri iubes: et verū non esse qđ variat: etiā maledicoꝝ testimonio cōprobat. Si em̄ latinis exēplaribus fides est adhibenda: rñdeant qbus tot sunt exēplaria pene quot codices. Si autē veritas est querēda de pluribꝰ: cur nō ad grecā originē reuertētes ea que vel a vitiosis interpretibꝰ male edita: vel a psumptoribus imperitis emendata peruersius: vel a librarijs dormitātibus: aut addita sunt aut mutata corrigimus? Neqꝫ vero ego de veteri disputo testamēto: qđ a septuaginta senioribus in grecā linguā versum tertio gradu ad nos vsqꝫ peruenit. Nō quero qd aqla: qd symmachus sapiant: quare theodotiō īter nouos et veteres medius incedat. Sit illa vera interpretatio quā apostoli pbauerūt. De nouo nunc loquor testamēto quod grecum esse nō dubiū est: excepto apostolo mattheo: q pmus in iudea euāgelium xp̄i hebraicis literis edidit: hoc certe cū in nostro sermone discordat: et in diuersos riuulorū tramites ducit: vno de fonte querēdū est. Pretermitto eos codices qs a luciano et hesitio nuncupatos paucoꝝ hoim asserit puersa contētio: qbus vtiqꝫ nec in toto veteri instrumēto post septuaginta interpretes emēdare quid licuit: nec in nouo pfuit emēdasse: cū multarū gētium linguis scriptura ante trāslata doceat falsa esse que addita sunt. Igitur hec presens prefatiūcula pollicet: quatuor tm̄ euāgelia quoꝝ ordo est iste. Matthēꝰ: marcus: lucas: ioannes: codicum grecorum emēdata collatione: sed et veterum que nec multum a lectionis latine cōsuetudine discreparēt: ita calamo īperauimus vt his tm̄ q sensum videbātur mutare correctis: reliqua manere pateremur vt fuerāt. Canones qꝫ quos eusebius cesariēsis eps alexādrinū secutus ammonium: in decē numeros ordinauit: sicut in greco habētur expssimus. Qđ si qs de curiosis voluerit nosse que in euāgelijs vel eadē vel vicina vl' sola sint eorū distinctione cognoscet. Magnus siquidē hic in nostris codicibus error inoleuit: dum qđ in eadē re alius euangelista plus dixit: in alio qr minus putauerint: addiderūt. Uel dū eundē sensū alius aliter expressit: ille qui vnū ex quatuor pmum legerat: ad eius exemplum ceteros qꝫ estimauerit emēdādos. Unde accidit vt apud nos mixta sint oīa: et in marco plura luce atqꝫ matthei. Rursum in mattheo plura ioānis et marci et in ceteris reliquorum: que in alijs ppria sunt inueniant. Cum itaqꝫ canones legeris q subiecti sunt cōfusionis errore sublato: et similia oīm scies et singulis sua queqꝫ restitues. In canone primo pcordāt quatuor: mattheus: marcus: lucas: ioannes. In secūdo tres: mattheus: marcus: lucas. In tertio tres: mattheus: lucas: ioannes. In quarto tres: mattheus: marcus: ioannes. In qnto duo: mattheus: lucas. In sexto duo: mattheus: marcꝰ. In septimo duo: mattheus: ioānes. In octauo duo: lucas: marcus. In nono duo: lucas: ioannes. In decimo: ppria vnusquisqꝫ que nō habētur in alijs ediderunt. Singulis vero euangelijs ab vno īcipiēs vsqꝫ ad finē libroꝝ: dispar numerus accrescit. Hic nigro colore pscriptus sub se habet aliū ex minio discolorē numarum qui ad decē vsqꝫ pcedens indicat: prior numerus in quo sit canone reqrēdus. Cum ergo apto codice (verbi gratia) illud siue illud capl'm scire volueris cuius canonis sit: statim ex subiecto numero doceberis: et recurrens ad pncipia in qbus canonū est distincta cōgeries: eodēqꝫ statim canone ex titulo frontis inuēto: illum quē qrebas numerum eiusdē euāgeliste: qui et ipse ex inscriptione signatur inuenies: atqꝫ e vicino ceteroꝝ tramitibus inspectis: quos numeros e regione habeant annotabis: et cum scieris recurres ad volumina singuloꝝ: et sine mora repertis numeris quos ante signaueras reperies et loca in qbus vel eadē vel vicina dixerunt. Opto vt in xp̄o valeas: et memineris mei papa beatissime.

¶ Explicit epistola ad damasum.

¶ Incipit prologus hieronymi ad Eusebium.

Plures fuisse qui euangelia scripserūt: et lucas euāgelista testatur dicēs. Qm̄ qdē multi conati sunt ordinare narrationē rerū q in nobis pplete sunt: sicut tradiderunt nobis q ab initio ipsi viderūt sermonē: et ministrauerūt ei: et pseuerātia vsqꝫ ad presens tēpus monimenta declarant: q a diuersis autoribus edita diuersarum heresum fuere pncipia: vt est illud iuxta egyptios: et thomā: et

matthiã: et bartholomeũ: duodecim q3
Al's + apellis. apostolorum: et basilidis atq3 + apollinis
ac reliquorũ: quos enumerare longis-
simum est: cũ hoc tãtum impresentiarũ
necesse sit dicere: extitisse quosdã qui
sine spiritu et gratia dei conati sũt ma
gis ordinare narrationẽ: q̃ historie te-
xere veritatem. Quibus iure põt illud
Exo.11.a. propheticum coaptari. Ue qui prophe
tant de corde suo: qui ambulant post
spiritum suũ: qui dicũt. Hec dicit dñs:
et dñs non misit eos. De quibus et sal-
Jo.10.b. uator in euangelio ioannis loquitur.
Omnes qui ante me venerũt fures fue
runt et latrones. Qui venerunt: nõ qui
missi sunt. Ipse enim ait. Ueniebant: et
ego nõ mittebam eos. In venientibus
presumptio temeritatis: in missis ob-
sequium seruitutis est. Ecclesia autem
Mat.7.b. que domini voce supra petrã fundata
Canti.2. est: quã introduxit rex in cubiculũ suũ:
et ad quam per foramẽ descẽsionis oc-
culte misit manũ suam similis damule
hinnuloq3 ceruorum: quatuor flumina
paradisi instar eructuãs: quatuor et an
gulos et annulos habet: p quos quasi
arca testamẽti et custos legis dñi lignis
Al's + immobilibus. mobilibus + vehitur. Primus omnium
mattheus est publicanus cognomento
leui: qui euãgeliũ in iudea hebreo ser-
mone edidit: ob eorũ vel maxime cau-
sam q̃ in iesum crediderãt ex iudeis: et
nequaq̃ legis umbra recedẽte euãgelij
veritatẽ seruabãt. Scd's marcus inter
pres apostoli petri: et alexãdrine eccle
sie primus episcopus: qui dñm quidem
saluatorẽ ipse non vidit: sed ea que au
dierat magistrũ predicantem: iuxta fi-
2.cor.8.c. dem magis gestorũ narrauit q̃ ordinẽ.
Tertius lucas medicus natione syrus
antiochẽsis: cuius laus in euãgelio: q̃ et
ipse discipulus apostoli pauli i achaie
Al's + boetie. bithinieq3 + partibus volumẽ cõdidit:
quedã altius repetẽs: ut et ipse in proe
Joã.13.c. et.21.f. mio confitetur: audita magis q̃ visa de
scribens. Ultimus ioannes apostolus
et euangelista: quẽ iesus amauit pluri
mũ: qui super pectus domini recũbẽs
purissima doctrinarũ fluẽta potauit:
Joan.19.c. et q̃ solus de cruce meruit audire. Ecce
mater tua. Is cũ esset in asia: et iam tũc
hereticorũ semina pullularẽt cherinthi
et hebionis et ceterorũ qui negãt chri-
stum in carne venisse: quos et ipse in epi
stola sua antichristos vocat: et apostolus
paulus frequẽter percutit coactus est
ab omnibus pene tũc asie episcopis et
multarũ ecclesiarum legationibus: de
diuinitate saluatoris altius scribere:
et ad ipm (ut ita dicã) dei verbũ nõ tã
audaci q̃ felici temeritate prorũpere:
ut ecclesiastica narrat historia cũ a fra-
tribus cogeretur ut scriberet: ita factu
rũ se respõdisse: si indicto ieiunio i cõ-
mune omnes deũ deprecarentur. Quo
expleto reuelatione saturatus in illud
proemium e celo veniens eructauit. In
principio erat verbum: et verbum erat Joan.1.a.
apud deũ: et deus erat verbũ: hoc erat
in principio apud deũ. Hec igitur quatuor
euãgelia multo ante predicta ezechie-
lis q3 volumen pbat: in quo pma visio
ita cõtexitur. Et in medio similitudo Ezech.1.c.
quatuor animaliũ: et vultus eorũ. Facies
hominis: et facies leõis: et facies vituli:
et facies aq̃le. Prima hoĩs facies mat-
theũ significat: qui quasi de hoĩe exor-
sus est scribere. Liber generatiõis iesu Mat.1.a.
christi filij dauid filij abraã. Secunda
marcum: in quo vox leonis in heremo
rugiẽtis audit. Uox clamãtis in deser- Mar.1.a.
to: parate viam dñi: rectas facite semi
tas eius. Tertia vituli: que euãgelistã
lucam a zacharia sacerdote sumpsisse
initium prefigurat. Quarta ioannem
euangelistam qui assumptis pẽnis aq-
le et ad altiora festinans: de verbo dei
disputat. Cetera que sequũtur in eun-
dem sensum proficiunt. Crura eorũ re Ezech.1.a.
cta: et pẽnati pedes: et quocunq3 spiri
tus ibat: ibant et nõ reuertebantur: et dor
sa eorũ plena oculis: et scintille ac lãpa
des in medio discurrẽtes: et rota in ro
tam: et in singulis quatuor facies. Un- Apoc.4.b.
de et apocalypsis ioannis post exposi-
tionẽ vigintiquatuor seniorum q̃ tenẽ
tes citharas et phialas adorãt agnum
dei: introducit fulgura atq3 tonitrua:
et septẽ spiritus discurrẽtes: et mare vi-
treũ: et quatuor animalia plena oculis
dicẽs. Animal primum simile leoni: et
scdm simile vitulo: et tertium simile ho
mini: et quartũ simile aquile volãti. Et
post paululũ. Plena inquit erant ocu-
lis: et requiem nõ habebãt die ac nocte
dicẽtia. Sanctus: sanctus: sanctus do
minus deus omnipotens: qui erat: qui
est: et qui venturus est. Quibus cunctis
perspicue ostenditur: quatuor debere
tm̃ euãgelia suscipi: et oẽs apocrypho
rum nenias: mortuis magis hereticis
q̃ ecclesiasticis viuis canendas.

¶ Sequitur plogus in Mattheum.

Attheus cum primo predicasset euāgelium in iudea: volens transire ad gentes primus euāgelium scripsit hebraice: quod fratribus a quibus ibat ad memoriam reliquit. Sicut enim necesse fuit ad confirmationē fidei euangeliū predicare: sic et cōtra hereticos scribi. Cum autē plures euangelium scripserint quatuor tantum habent autoritatis testimonium: quia per quatuor mundi partes fidem nūciant trinitatis: et sunt quasi quatuor rote in quadriga domini que vehit eum per predicationem euangelij: et genus humanum quadrifida morte peremptum eorum erat predicatione viuificandum. Unde et aliorum euangelia deciderūt: nec recepta sunt: quia nolebant prefinitum numerum cassari propter virtutem sacramenti. Designantur etiam euangeliste quatuor figuris que non sunt deceptorie: sed iocundi mysterij sibi conscie. Mattheus in homine intelligitur: quia circa humanitatem christi principaliter immoratur. Marcus in leone: quia agit de resurrectione. Lucas in vitulo: agens de sacerdotio. Joannes in aquila: scribens sacramenta diuinitatis. Christus vero quem describūt homo fuit de virgine natus: vitulus in immolatione: leo in resurrectione: aquila in ascēsione. Uel in homine humanitas: in vitulo sacerdotium: in leone regnum: in aquila exprimitur diuinitatis sacramentum.

¶ Argumentum in euangelium secundum Mattheum incipit.

Attheus ex iudea sicut in ordine primus ponitur: ita euāgeliū in iudea primus scripsit: cuius vocatio ad dominum † ex publicanis actibus fuit: duorum in generatione christi principia presumens: vnius cuius prima circuncisio in carne †: alterius cuius secundum cor electio fuit. Ex vtrisque enim patribus christus. Sicque quaterdenario numero triformiter posito principiū a credēdi fide in electionis tēpus porrigēs: et ex electione vsque in trāsmigrationis diem dirigēs: atque a † transmigrationis die vsque in christum definiens: decursam aduētus domini ostendit generationem: vt numero † satisfaciens et tempori: et se quid esset ostenderet: et dei in se opus monstrans etiam in his quorum genus posuit: christi operātis a principio testimoniū nō negaret. Quarū oim rerum tempus: ordo: numerus: dispositio vel ratio: quod fidei necessarium est: deus christus est qui factus est ex muliere: factus sub lege: natus ex virgine: passus in carne: omnia in cruce fixit: vt triumphās ea in semetipso resurgēs in corpore: et patris nomē in patribus filio: et filij nomē patri restituēs in filijs: sine principio: sine fine: ostēdens vnū se cū patre esse: quia vnus † est. In quo euangelio vtile est desiderātibus deū: sic prima vel media vel perfecta cognoscere: vt et vocationē apostoli: et opus euāgelij: et dilectionē dei in carne nascentis per vniuersa legētes intelligāt: atque id in eo in † quo reprehēsi sunt et apprehēdere expetunt recognoscant. Nobis enim hoc in † studio argumenti fuit: et fidē facte rei tradere: et operantis dei intelligendam diligenter esse † dispositionem a querentibus non tacere.

Als † deū. Mat.9.a.
Als † carnis.
Als † trās migratiōe vsque ad xpm.
Als † satis faceret et tē pori: et se qd esset.
Gal.4.a.
Als † qui vnum.
Als † non habet in.
als † hoc studio ita esse dispositi.
Als † non habet esse.

¶ Argumentum explicit.

¶ Euangelium Matthei incipit.

¶ C. S. De generationibus patrū quadragintaduorum: de distinctione generationis eiusdē: de gñatiōe xpi: q desponsata erat maria ioseph: q angelus apparuit ioseph volenti dimittere eam: ipse saluū faciet populū suum: ioseph accepit coniugem suam. Capi.j.

A

Liber generationis Jesu christi filij dauid filij abraam. Abraam genuit isaac. Isaac autē genuit iacob. Jacob aūt genuit iudā et fratres eius. Judas aūt genuit phares et zaram de thamar. Phares aūt genuit esrom. Esrom autē genuit arā. Arā aūt genuit aminadab. Aminadab aūt genuit naason. Naason aūt genuit salmō. Salmon aūt genuit booz de raab. Booz aūt genuit obeth ex ruth. Obeth autem genuit iesse. Jesse aūt genuit dauid regē. Dauid autē rex genuit salomonē ex ea q fuit vrie. Salomon aūt genuit roboam. Roboā aūt genuit abiam. Abias autē genuit asa.

Luce.3.c. Joā.1.a. Gen.21.a. 1.pa.25.b. Gen.25.d. Gen.28.g. Ruth.4.d. 1.para.2.a. 2.reg.12.f. 1.para.3.b. 2.reg.11.g. 2.para.3.b

Asa autem genuit iosaphat. Iosaphat
B aūt genuit iorā. Iorā aūt genuit oziā.
Ozias aūt genuit ioathā. Ioathā autē
genuit achaz. Achaz aūt gēuit ezechiā:
Ezechias aūt genuit manassē. Manas
ses aūt genuit amō. Amon aūt genuit
iosiā. Iosias aūt genuit iechoniā ⁊ fra-
tres eius in trāsmigratione babylōis.
1. para. 3. c. Et post transmigrationem babylonis
iechonias genuit salathiel. Salathiel
aūt genuit zorobabel. Zorobabel aūt
genuit abiud. Abiud autē genuit elia-
chim. Eliachim aūt genuit azor. Azor
aūt genuit sadoch. Sadoch aūt genuit
achim. Achim aūt genuit eliud. Eliud
aūt genuit eleazar. Eleazar aūt genuit
27. q. 2. c. mathā. Mathā autē genuit iacob. Ia-
genuit. cob aūt genuit ioseph virū marie: de q̄
C natus est iesus qui vocat̄ christus. Oēs
itaqꝫ ḡnationes ab abraam vsqꝫ ad da-
uid: ḡnationes quatuordecim: et a da-
uid vsqꝫ ad trāsmigrationē babylōis
generationes quatuordecim: ⁊ a trans
migratione babylonis vsqꝫ ad xp̄m: ge
Luce. 1. c. nerationes quatuordecim. Christi aūt
⁊. 2. a. generatio sic erat. Cū esset desponsata
mater iesu maria ioseph: anteq̄ conue
nirent inuēta est in vtero habēs de spi
29. q. 2. ca. ritusancto. Ioseph aūt vir eius cū esset
prīnsc̄p. et iustus et nollet eam traducere: voluit
c. inuenta. occulte dimittere eā. Hec aūt eo cogi-
De ver. sig. tante: ecce angelus dn̄i apparuit in so-
c. 4. nis ioseph dicēs. Ioseph fili dauid: no
li timere accipere mariā coniugē tuā.
Qd̄ enī in ea natū est: de spūsancto est.
D Pariet aūt filiū: ⁊ vocabis nomē eius
iesum. Ipse enī saluū faciet ppl'm suū
a peccatis eorū. Hoc aūt totū factū est
vt adimpleret̄ qd̄ dictū est a dn̄o per p
Esa. 7. c. phetā dicentē. Ecce virgo in vtero ha-
Als. ✝ voca bebit et pariet filiū: ⁊ vocabit̄ ✝ nomē
bunt. eius emanuel: qd̄ est interpretatum no
De ver. sig. biscū deus. Exurgēs aūt ioseph a som
c. 5. no: fecit sicut p̄cepit ei angelus dn̄i: et
accepit coniugem suā: ⁊ nō cognoscebat
eam donec peperit filiū suum primoge
nitum: et vocauit nomen eius iesum.
¶ C. S. Magi cū muneribus veniunt:
et ioseph ab angelo p̄uisum admonitꝰ
cū puero ⁊ matre eius in egyptum fu-
git: infantes interficiuntur: regressio
iesu christi ex egypto. Capi. ij.

A Um ergo natus esset iesus in
bethleē iude in diebus hero
dis regis: ecce magi ab oriē-
te venerūt hierosolymā dicē
tes. Ubi est q̄ natus est rex iu
deorū? Uidimus enī stellā eius in oriē-
te et ✝ venimus adorare eū. Audiens
aūt herodes rex turbatꝰ est: et oīs hie- Als. ✝ pre-
rosolyma cū illo. Et cōgregās oēs prin- rito: sicut
cipes sacerdotū ⁊ scribas ppl'i: sciscita- pz i greco.
bat ab eis vbi christꝰ nasceret̄. At illi
dixerūt ei. In bethleē iude. Sic ei scri-
ptum est per ꝓphetā. Et tu bethleem Ioā. 7. f.
terra iuda: nequaq̄ minima es in prnci mich. 5. a.
pibus iuda. Ex te enī exiet dux qui re-
gat ✝ ppl'm meū isrl'. Tūc herodes clā als. ✝ reget
vocatis magis: diligēter didicit ab eis
tp̄s stelle que apparuit eis: et mittens
illos in bethleē dixit. Ite ⁊ interroga- B
te diligēter de puero: ⁊ cū inueneritis
renūciate mihi: vt ⁊ ego veniēs adorē
eum. Qui cum audissent regē abierūt.
Et ecce stella quā viderāt in oriēte an-
tecedebat eos: vsqꝫ dū veniēs staret su
pra vbi erat puer. Uidētes aūt stellam
gauisi sunt gaudio magno valde. Et in-
trantes domū inuenerūt puerum cum
maria matre eius. Et p̄cidētes adora-
uerunt eum. Et apertis thesauris suis
obtulerūt ei munera: aurū thus ⁊ myr-
rhā. Et rn̄so accepto in somnis ne re-
dirēt ad herodē: p aliā viā reuersi sunt
in regionē suā. Qui cū recessissent: ecce
angelus dn̄i apparuit i somnis ioseph
dicēs. Surge ⁊ accipe puerū ⁊ matrē C
eius: ⁊ fuge i egyptū: ⁊ esto ibi vsqꝫ dū 7. q. 1. c. ad-
dicā tibi. Futurū est enī vt herodes q̄- uersitas. et
rat puerū ad p̄dēdū eū. Qui ɔsurgens 23. q. 3. c. 6.
accepit puerū ⁊ matrē eius nocte: ⁊ se-
cessit in egyptū. Et erat ibi vsqꝫ ad obi-
tū herodis: vt adimpleretur qd̄ dictū
est a dn̄o per ꝓphetā dicētem. Ex egy- Osee. 11. a.
pto vocaui filiū meū. Tūc herodes vi-
dens qm̄ illusus esset a magis iratꝰ est
valde: ⁊ mittens occidit oēs pueros q̄
erant in bethleē ⁊ in omnibus finibus
eius a bimatu ⁊ infra s̄m tēpus quod
exquisierat a magis. Tunc adimpletū Hiere. 3. b.
est qd̄ dictū est per hieremiā ꝓphetam et. 31. c.
dicētē. Uox in rama audita est: ploratꝰ Thre. 1. a.
et vlulatus multꝰ: rachel plorās filios D
suos ⁊ noluit cōsolari: q2 nō sunt. De-
functo aūt herode: ecce angelus dn̄i ap
paruit in somnis ioseph in egypto di-
cens. Surge et accipe puerum et ma-
trem eius: ⁊ vade in terram israel. De-
functi sunt enī qui querebant animam
pueri. Qui consurgēs accepit puerum
et matrē eius: ⁊ venit in terram israel.
Audiens autem q̄ archelaus regnaret
in iudea pro herode patre suo: timuit
illo ire: et admonitꝰ in somnis secessit

in partes galilee. Et veniēs habitauit
in ciuitate q̄ vocat nazareth: vt adim-
pleret quod dictū est per prophetas.
Quoniam nazareus vocabitur.
¶ C. S. de baptismate ioānis i iorda
ne: et de christi baptismate. Capitulum iij.
B [I]N dieb' aūt illis venit io-
annes baptista p̄dicans in
Luce.1.a. deserto iudee: et dicēs. Pe
Joan.3.a. nitentiā agite: appropin-
quabit em̄ regnū celorum.
al' + qui di- Hic est em̄ de quo + dictum
ctus. est per esaiam prophetā dicētem. Vox
Esa. 40.a. clamantis in deserto: parate viam do
Marci.1.a mini: rectas facite semitas eius. Ipse
Luce.3.a. autem ioannes habebat vestimentum
Joan.1.c. de pilis camelorum: et zonam pelliceā
Marci.1.a circa lumbos suos. Esca autē eius erat
B locuste et mel siluestre. Tunc exibat ad
eum hierosolyma: et omnis iudea: et om
Luce.3.a. nis regio circa iordanem. Et baptiza-
Joan.1.c. bantur ab eo in iordane confitentes
Luce.3.b. peccata sua. Videns autē multos pha
J.23.b. riseorum et saduceorum venientes ad
baptismum suum dixit eis. Progenies
al' + demō viperarum quis demōstrabit + vos fu-
stret nobis gere a ventura ira. Facite ergo fructū
al' + demō dignum penitētie. Et ne velitis dicere
strauit. intra vos patrem habemus abraam.
Als + quia Dico enim vobis quoniam + potēs est
deus de lapidib' istis suscitare filios
al' + arborē abrae. Jam em̄ securis ad radicem + ar
C borum posita est. Omnis ergo arbor q̄
J.7.c. non facit fructum bonum excidetur:
Marci.1.a et in ignem mittetur. Ego quidem ba
Luce.3.c. ptizo vos in aqua in penitentiam: qui
Joan.1.d. autem post me venturus est fortior me
Deut.1.a. est: cuius non sum dignus calciamenta
Luce.3.d. portare: ipse vos baptizabit in spiritu-
78.di.c.p̄s sancto et igni. Cuius vētilabrū in ma-
byter.1.q. nu sua: et permundabit aream suā: et
1.c.dedit. congregabit triticum in horreū suum:
D paleas autē comburet igni inextingui
De cōse.di. bili. Tūc venit Jesus a galilea i iorda
4.c.p aquā nem ad ioannē: vt baptizaretur ab eo.
Joannes autē prohibebat eum dicēs.
Ego a te debeo baptizari: et tu venis
ad me. Respondēs aūt Jesus dixit ei.
Sine modo. Sic em̄ decet nos imple
re omnem iustitiam. Tunc dimisit eū.
als + nō hz Baptizatus aūt iesus confestim + ascē
confestim. dit de aqua. Et ecce aperti sunt ei celi:
Dis.19.c. se et vidit spiritū dei descendētem sicut
cundum. columbam: et venientem super se. Et
De p̄s. di.3. ecce vox de celo dicēs. Hic est fili' me'
cap. finali. dilectus in quo mihi complacui.
¶ C. S. Jesus post ieiuniū quadragin
ta dierum et quadraginta noctiū tem-
tatur a diabolo: petrum et andream et
iacobum et ioannem piscatores cōuo-
cauit: et circumiēs galileam varios lā
guores hominum curat. Capitulum iiij.
[T]Unc Jesus duct' est in de- B
sertū a spū vt tentaretur a
diabolo. Et cū ieiunasset Marci.1.a
quadraginta dieb' et qua- Luce.4.a.
draginta noctibus postea De p̄se.dis.
esuriit. Et accedēs tētator 5.c.q̄drage
dixit ei. Si filius dei es: dic vt lapides simo.
isti panes fiant. Qui respondēs dixit. Deut.8.a.
+ Scriptū est. Non in solo pane viuit Luce.4.a.
homo: sed in omni verbo quod p̄cedit Als + hz et
de ore dei. Tunc assumpsit eum diabo De os.or. c.
lus in sanctam ciuitatem: et statuit eum iter cetera.
super pinnaculum templi et dixit ei. Ps.90.c.
Si fili' dei es mitte te deorsum. Scri
ptum est enim: quia angelis suis man-
dauit de te: et in manibus tollēt te: ne
forte offendas ad lapidem pedem tuū.
Ait illi Jesus rursum. Scriptū est. Nō B
tentabis dominum deum tuū. Iterum Deut.6.c.
assumpsit eum diabolus in montē ex-
celsum valde: et ostēdit ei omnia regna Als + illi.
mūdi et gloriam eorū: et dixit ei +. Hec
oia tibi dabo si cadēs adoraueris me.
Tunc dixit ei Jesus. Vade sathana +. als + satha
Scriptum est enim. Dām deum tuum nas.
adorabis: et illi soli seruies. Tunc reli Deut.6.b.
quit eū diabolus: et ecce angeli accesse et.10.d.
runt et ministrabant ei. Cū aūt audisset Marci.1.b
Jesus q̄d ioannes traditus esset: secess- Luce.4.b.
sit in galileam: et relicta ciuitate naza- Marci.1.b
reth: venit et habitauit in ciuitate ca- Jo.3.c.et.4.
pharnaū maritima in finib' zabulō et f.
neptalim: vt adimpleret q̄d dictū est p̄ C
esaiā prophetā. Terra zabulon et terrā Esaie.9.a.
neptalim: via maris trās iordanē gali
lee gētiū. P̄p̄ls q̄ ambulabat + in tene Als + q̄ se
bris vidit lucē magnā: et sedētib' in re debat.
giōe vmbre mortis lux orta est eis. Ex in
de cepit Jesus p̄dicare et dicere. Peni- Marci.1.b
tētiā agite: appropinquabit em̄ regnū
celorum. Ambulās aūt Jesus iuxta mare
galilee vidit duos fratres simonē q̄ vo
catur petrus: et andreā fratrē ei' mit- Matt.1.b.
tētes rete i mare. Erāt em̄ piscatores. Luce.1.b.
Et ait illis. Venite post me: et faciam
vos fieri piscatores hoim. At illi cōti D
nuo relictis retibus secuti sunt eū. Et Marci.1.b
p̄cedēs inde vidit alios duos fratres:
iacobū zebedei et ioannē fratrem eius
in naui cum zebedeo patre eorum: refi-
ciētes retia sua: et vocauit eos. Jlli au
tem statim relictis retib' et patre: secu

ti sunt eū. Et circūibat Jesus totā ga-
Luce. 4. c. lileā: docēs in synagogis eoꝝ ⁊ ꝑdicās
Joan. 6. a. euāgeliū regni: ⁊ sanās oēm lāguorē ⁊
oēm infirmitatē in pplo. Et abijt opi
nio eiꝰ ī totā syriā: ⁊ obtulerūt ei oēs
male habētes varijs languorib9 ⁊ tor-
mētis cōprehensos: ⁊ qui demonia ha
bebāt: ⁊ lunaticos ⁊ paraliticos: ⁊ cu-
rauit eos. Et secute sunt eū turbe mul
te de galilea ⁊ decapoli: et de hieroso-
lymis: ⁊ de iudea: ⁊ de trās iordanem.
¶ C. S. Beatitudines ⁊ cetera māda-
ta: ⁊ de homicidio: ꝯ oblatiōe: de adul
terio: de oculo vel manu eruēda: vxorē
nisi ob adulterium dimittendā: de iu-
ramētis: de oculo ⁊ dēte: inimicos dili
gendos: de elemosynis. Capitulum. v.
B Idēs aūt iesus turbas ascē
dit ī mōtē. Et cū sedisset:
accesserūt ad eū discipuli
eius. Et aperiēs os suū do
cebat eos dicēs. Beati pau
peres spū: qm̄ ipsoꝝ est re-
De pe. di. 1. gnū celoꝝ. Beati mites: qm̄ ipsi possi-
c. beat. debunt terrā. Beati qui lugēt: qm̄ ipsi
De pe. di. 2. consolabuntur. Beati qui esuriunt et
c. querēdū. sitiunt iustitiā: quoniā ipsi saturabū-
De ꝯs. di. 3. tur. Beati misericordes: quoniā ipsi
c. accessert. misericordiā consequentur. Beati mū
do corde: qm̄ ipsi deū videbunt. Beati
Als ✝ ipsi. pacifici: quoniā ✝ filij dei vocabuntur.
1. petri. 3. c. Beati qui persecutionē patiunt pro-
luce. 6. d. pter iustitiā: qm̄ ipsorū est regnū celo-
B rū. Beati estis cū maledixerint vobis
hoīes: ⁊ ꝑsecutivos fuerint: ⁊ dixerint
omne malū aduersum vos mentientes
ꝓpter me. Gaudete ⁊ exultate: qm̄ mer
ces vestra copiosa est in celis. Sic eī
persecuti sunt ꝓphetas q̄ fuerūt ante
vos. Uos estis sal terre. Qd̄ si sal eua-
Mar. 9. g. nuerit in quo salietur? Ad nihilū valet
luce. 14. g. vltra: nisi vt mittatur foras ⁊ ꝯculcetur
marci. 4. c. ab hoīb9. Uos estis lux mūdi. Nō pōt
luce. 8. c. ⁊ ciuitas abscondi supra montē posita:
11. c. neq̄ accēdūt lucernā ⁊ ponūt eam sub
modio: sꝫ sup cādelabrū: vt luceat om
nib9 q̄ in domo sunt. Sic luceat lux ve
stra corā hoīb9: vt videāt opera vestra
bona: ⁊ glorificent patrē vestrū q̄ in ce
luce. 16. d. lis est. Nolite putare qm̄ veni soluere
Als ✝ legē. legē aut ꝓphetas. Nō veni soluere ✝:
sꝫ adimplere. Amē quippe dico vobis
C donec trāseat celum ⁊ terra: iota vnū:
Jacob. 2. b. aut apex vn9 nō ꝑteribit a lege: donec
omnia fiāt. Qui ergo soluerit vnū de
mādatis istis minimis et docuerit sic
hoīes: minimus vocabitur in regno celo-
rum. Qui autē fecerit et docuerit: hic
magnus vocabitur in regno celoꝝ. Dico De ꝯse. di. 5.
aūt vobis: q2 nisi abundauerit iustitia 4. c. nō om
vestra plusq̄ scribarū ⁊ phariseoꝝ: nō bito.
intrabitis ī regnū celorū. Audistis q2 Exo. 20. b.
dictū est antiq̄s. Nō occides. Qui aūt Deute. 5. b.
occiderit: reus erit iudicio. Ego autē
dico vobis: quia omnis q̄ irascitur fra
tri suo: reꝰ erit iudicio. Qui aūt dixe- D
rit fratri suo racha: reus erit concilio. 55. di. c. fin.
Qui aūt dixerit fatue: reus erit gehen De ꝑf. c. cū
ne ignis. Si ergo offers mun9 tuū ad ex iniūcto.
altare: ⁊ ibi recordatus fueris: q2 fra-
ter tuus habet aliq̄d aduersuꝫ te: relin
que ibi munus tuū ante altare et vade
prius recōciliari ✝ fratri tuo: ⁊ tūc ve- als ✝ recon
niēs offeres mun9 tuū. Esto cōsentiēs ciliare ime-
aduersario tuo cito dū es cū eo in via: peratiue.
ne forte tradat te aduersari9 ✝ iudici: Als ✝ tuus
et iudex tradat te ministro: ⁊ in carce-
rem mittaris. Amē dico tibi: nō exies
inde donec reddas nouissimū quadrā-
tē. Audistis q2 dictū ē antiq̄s. Nō me- luce. 12. g.
chaberis. Ego aūt dico vobis: q2 oīs q̄ Exo. 20. b.
viderit mulierē ad cōcupiscendū eam:
iam mechatus est eā ī corde suo. Qd̄ si E
oculus tuus dexter scādalizat te: erue 5. 18. a.
eū ⁊ proijce abs te. Expedit eī tibi vt 24. q. 3. c. si
pereat vnū mēbroꝝ tuorū: q̄ totū cor- lud.
pus tuū mittatur ✝ in gehēnā. Et si dexte Als ✝ eat.
ra manus tua scādalizet te: abscide eā
et proijce abs te. Expedit enim tibi vt Deut. 24. a
pereat vnū mēbrorū tuoꝝ: q̄ totū cor- 5. 19. b.
pus tuū eat in gehennā. Dictū est aūt. Mar. 10. a
Quicūq̄ dimiserit vxorē suā: det ei li luce. 16. a.
bellū repudij. Ego autē dico vobis: q2 leuiti. 19. b
omnis qui dimiserit vxorem suā: exce- 21. q. 1. c. ha
pta fornicationis causa: facit eam me- bem9. et c.
chari: ⁊ q̄ dimissaꝫ duxerit adulterat. si pctm̄.
Iterū audistis q̄d dictū est antiq̄s. Nō F
periurabis: reddes autē dn̄o iuramen
ta tua. Ego autē dico vobis non iura-
re omnino: neq̄ per celū: q2 thron9 dei
est: neq̄ ꝑ terrā: q2 scabellū ē pedū ei9:
neq̄ ꝑ hierosolymā: q2 ciuitas est ma-
gni regis. Neq̄ ꝑ caput tuū iuraueris:
q2 non potes vnū capillū album facere
aut nigrū. Sit aūt sermo vester: est est: Jacob. 5. c.
nō non. Qd̄ autē his abundantius est: 22. q. 1. c. ita
a malo est. Audistis q2 dictum est. Ocu Exod. 21. c.
lum pro oculo: dentem pro dente. Ego Deute. 19. b
autē dico vobis nō resistere malo: sed si luce. 6. d.
q̄s te ꝑcusserit in dexteram maxillam
tuā: prebe illi ✝ ⁊ alteram. Et ei q̄ vult Als ✝ et.
tecū in ✝ iudicio ꝯtēdere ⁊ tunicā tuā al ✝ nō hꝫ ī
tollere: dimitte ei ⁊ palliū. Et q̄cūq̄ te G
angariauerit mille passus: vade cū illo

et alia duo. Qui aūt petit a te: da ei: et volenti mutuare + a te: ne auertaris. Audistis q2 dictū est. Diliges proximū tuū: et odio habebis inimicū tuū. Ego autē dico vobis: diligite inimicos vestros: bene facite his q oderunt vos: et orate p persequentib9 et calumniantib9 vos: vt sitis filij patris vestri qui in celis est: q solē suū oriri facit sup bonos et malos: et pluit sup iustos et iniustos. Si enim diligitis eos q vos diligunt: quā mercedem habebitis. Nōne et publicani hoc faciūt? Et si salutaueritis fratres vestros tantū: qd amplius facitis +? Nōne et ethnici hoc faciūt? Estote ergo vos perfecti: sicut et pater vester celestis perfectus est.

Als + mutuari. Leui. 19. c. luce. 6. c. 24. q. 4. ca. cū i lege. et c. infantū. luce. 6. e. Als + facietis.

¶ C. S. De oratione et ieiunio: de thesauro i celo: lucernā corporis esse oculum: et nō posse duob9 dnis seruire: nec cogitandū de esca et vestimento: de volatilibus celi et lilijs agri: et de sollicitudine diei.

Capitulum. vj.

A j. 23. a.

Attendite ne iustitiā vrām faciatis corā hominib9: vt videamini ab eis: alioquin mercedē nō habebitis apd patrē vestrum qui in celis est. Cum ergo facis elemosinā noli tuba canere ante te: sicut hypocrite faciūt in sinagogis et in vicis: vt honorificentur ab hominibus. Amen dico vobis: receperūt mercedem suam. Te autem faciente elemosinam: nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua: vt sit elemosina tua in abscondito: et pater tuus qui videt in abscondito + reddet tibi. Et cum oratis: non eritis sicut hypocryte + qui amant in sinagogis et in angulis platearum stantes orare: vt videantur ab hominibus. Amen dico vobis: receperūt mercedem suam. Tu autem cū oraueris intra in cubiculū tuū: et clauso ostio + ora patrem tuū in abscondito: et pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi. Orantes autē nolite multum loqui: sicut ethnici faciūt. Putāt enim quod in multiloquio suo exaudiant. Nolite ergo assimilari eis. Scit enim + pater vester quid opus sit vobis: antecp petatis eū. Sic ergo vos orabitis. Pater noster qui es in celis sanctificetur nomen tuum. Adueniat regnum tuum. Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. Panem nostrum supersubstantialē da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra: sicut et nos dimittimus debitorib9 nostris. Et ne nos inducas in tētationem. Sed libera nos a malo. Amen. Si enim dimiseritis hominib9 peccata eorum: dimittet et vobis pater vester + celestis delicta vestra. Si aūt non dimiseritis hominibus: nec pater vester dimittet vobis pctā vestra. Cū autē ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite tristes. Extermināt enim facies suas vt + pareāt hominib9 ieiunātes. Amē dico vobis: q2 receperunt mercedē suā. Tu autē cum ieiunas vnge caput tuum: et faciē tuā laua: ne videaris hominibus ieiunās: sed patri tuo q est in abscondito: et pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi. Nolite thesaurizare vobis thesauros i terra: vbi erugo et tinea demolitur: et vbi fures effodiūt et furantur. Thesaurizate autem vobis thesauros i celo: vbi nec + erugo nec tinea demolitur: et vbi fures non effodiunt nec furantur. Ubi enim est thesaurus tuus: ibi est et cor tuuz. Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex: totum corpus tuum lucidum erit. Si autē oculus tuus fuerit necp: totum corpus tuum tenebrosum erit. Si ergo lumen quod in te est tenebre sunt: ipse tenebre quante erunt. Nemo potest duobus dominis seruire. Aut enim vnum odio habebit et alterū diliget: aut vnum sustinebit et alterū contemnet. Nō potestis deo seruire et māmone. Ideo dico vobis: ne solliciti sitis anime vestre quid māducetis: necp corpori vestro quid induamini. Nōne anima plus est cp esca: et corpus pluscp vestimētū? Respicite volatilia celi q non serunt necp metūt: necp congregant in horrea: et pater vester celestis pascit illa. Nōne vos magis pluris estis illis? Quis autem vestrum cogitans potest adijcere ad staturam suam cubitum vnum? Et de vestimētis + quid solliciti estis? Considerate lilia agri quomodo crescunt. Non laborāt necp nēt. Dico autem vobis: quoniam nec salomō in omni gloria sua coopertus est: sicut vnum ex istis. Si enim fenum agri qd hodie est et cras in clybanum mittitur deus sic vestit: quantomagis vos modice fidei? Nolite ergo solliciti esse dicētes: qd manducabimus? aut quid bibemus? aut quo operiemur? Hec enim omnia gentes inquirunt. Scit enim

De pe. dist. 3. c. cauendum. Al + abscō so. Als + tristes. Als + tuo. B Als + nācp luce. 11. a. De pe. dist. 3. c. de quotidianis. De pe. dist. 2. c. In calisce. De pe. dist. 2. c. si enī. mar. 12. d. De pe. dist. 4. ca. dicit dns. Als + non habet vt. Als + ita. C De sacra vnc. ca. vnl co. luce. 12. b. als + necp. luce. 11. c. luce. 16. c. 21. q. 1. c. 1. luce. 12. c. D Als + vestimento. luce. 12. d.

Luce.12.d. pater vester: q2 his oib9 idigetis. Que-
Als+ autē rite ergo + primum regnum dei ⁊ iusti-
12.q.1.c.ha- tiā eius: ⁊ hec oia adijcient vobis. No-
bebat. lite ergo solliciti esse in crastinū. Cra-
stinus enim dies sollicitus erit sibiipi.
Als+ eñ. Sufficit + diei malicia sua.

¶ C. S. Non esse iudicandū: de festuca
et trabe in oculo: de margaritis ante
porcos nō esse ponēdas: petendū: que-
rendum: ⁊ pulsandū: de pseudo pphe-
tis: q2 nō ois q̄ dicit mihi dñe dñe in-
trabit in regnū celoꝝ: de domo edifica-
ta supra petram vel arenam. Cap. vij.

A

Als+ iudi- Olite iudicare ⁊ nō iudica-
cemini. bimini +: nolite cōdēnare et
2.q.1.c.de9. nō ꝯdēnabimini. In q̄ eñ iu-
Luce.6.f. dicio iudicaueritis: iudica-
Rom.2.a. bimini: ⁊ i q̄ mēsura mēsi fue-
1.4.c. ritis: remetief vobis. Quid aūt vides
Luce.6.f. festucā in oculo fratris tui: et trabē in
1.q.1.capi. oculo tuo nō vides? Aut quō dicis fra-
multi. tri tuo. Frater sine eijciā festucā de ocu-
3.qō.7.§. lo tuo: ⁊ ecce trabs est i oculo tuo. Hy-
idē testat. pocrita: eijce primū trabē de oclo tuo:
32.qō.6. in et tūc videbis eijcere festucā de oculo
principio. fratris tui. Nolite sctm̄ dare canibus:
42.di.c.2. neqꝫ mittatis margaritas vr̄as aū por-
Als+ non cos: ne forte cōculcēt eas pedib9 suis:
hz canes. et canes + cōuersi dirūpāt vos. Petite
Luce.11.b. et dabit vobis: q̄rite ⁊ inuenietis: pulsa-
Joan.16.f. te et apief vobis. Ois eñ q̄ petit acci-
Jaco.1.a. pit: ⁊ q̄ q̄rit inuenit: ⁊ pulsanti apief.

B

Aut qs ē ex vobis hō: quē si petierit fi-
li9 suus panē: nunq̄d lapidē porriget
ei? Aut si piscē petierit: nūq̄d serpētē
Tobi.6.c. porriget ei? Si ergo vos cū sitis mali:
Luce.4.c. nostis bona data dare filijs vr̄is: q̄to
1.dis. in pn. magis pr̄ vr̄ q̄ i celis ē: dabit bona pe-
50.dist. ca. tentib9 se? Oia ergo q̄cūqꝫ vultis vt fa-
ponderet. ciāt vobis hoies: ⁊ vos facite illis. Hec
10.q.1. cap. est eñ lex ⁊ pphete. Intrate p angustā
placuit. portā: q2 lata porta ⁊ spaciosa via ē q̄
ducit ad pditionē: ⁊ multi sunt q̄ itrāt
p eā. Quā angusta porta ⁊ arta via est
q̄ ducit ad vitā: ⁊ pauci sunt q̄ inueniūt
De reg.c.2. eā. Attēdite a falsis pphetis: q̄ veniūt

C

ad vos i vestimētis ouiū: itrinsec9 aūt
Luce.6.f. sūt lupi rapaces. A fructib9 eoꝝ cogno-
De deci. ca. scetis eos. Nunq̄d colligunt de spinis
q̄uis. vuas: aut de tribulis ficus? Sic ois ar-
Luce.6.g. bor bona fruct9 bonos facit: mala aūt
arbor malos fructus facit. Nō pōt ar-
bor bona malos fruct9 facere: neqꝫ ar-
bor mala fruct9 bonos facere. Ois ar-
bor q̄ nō facit fructū bonū excidef: ⁊ in
ignē mittef. Igitur ex fructib9 eoꝝ co-
gnoscetis eos. Nō ois q̄ dicit mihi dñe

dñe: intrabit in regnū celoꝝ: sz q̄ facit
voluntatē pr̄is mei q̄ i celis est: ipe in-
trabit in regnū celoꝝ. Multi dicēt mi-
hi in illa die dñe dñe: nonne in nomine
tuo pphetauim9: ⁊ i noie tuo demonia
eiecim9: ⁊ i noie tuo v̄tutes multas fe- D
cim9: et tūc ꝯfitebor illis q2 nūq̄ noui pš.6.b.
vos. Discedite a me oēs q̄ opamini ini- Luce.13.f.
q̄tatē. Ois ḡ q̄ audit v̄ba mea hec et fa-
cit ea: assimilabif viro sapiēti q̄ edifi-
cauit domū suā supra petrā: ⁊ descēdit
pluuia: ⁊ venerūt flumia: ⁊ flauerūt vē-
ti: ⁊ irruerūt i domū illā: ⁊ nō cecidit. Luce.6.g.
Fūdata eñ erat supra petrā. Et ois q̄ Als+ nr̄a.
audit v̄ba mea + hec ⁊ nō facit ea: silis
erit viro stulto q̄ edificauit domū suā
sup arenā: ⁊ descēdit pluuia: ⁊ venerūt
flumina: ⁊ flauerūt vēti: ⁊ irruerūt i do-
mum illā ⁊ cecidit: ⁊ fuit ruina ei9 ma- Mar.1.c.
gna. Et factū est cū cōsummasset iesus Luc.12.g. et
v̄ba hec: admirabanf turbe sup doctri- 14.c.25.q.
na ei9. Erat eñ docens eos sicut ptātē 1.cap. ideo.
habens: ⁊ nō sicut scribe ⁊ pharisei.

¶ C. S. Descēdēs d mōte leprosuz mū-
dat: puerū cēturiōis paraliticū curat:
socrū petri a febrib9 liberat: de pluri-
mis curatis: ⁊ scribe volēti se seq̄ dicit
nō habere filiū hois vbi caput suū recli-
net: atqꝫ vt alius relicto pr̄is corpe se-
quaf p̄cepit: in naui cū dormiētē exci- A
tāt discipli vt tēpestatē sedaret: ⁊ i ter- Als+ non
ra gerasenoꝝ demonia eiecit. Ca. viij. hz iesus.

Um aūt dscēdisset iesus + Mar.1.d.
de mōte: secute sunt eū tur- luce.5.c.
be multe: ⁊ ecce leprosus ve- 25.q.1.ca.
niēs adorabat eum dicēs. ideo.
Dñe si vis potes me mūda- De pe. di.1.
re. Et extēdēs iesus manū §. hoc idē.
tetigit eū dicēs. Uolo mūdare. Et ꝯfe- ⁊.c. voluis-
stim mūdata ē lepra ei9. Et ait illi ie- sent.
sus. Uide nemini dixeris: sz vade ostē- 93.disti. ca.
de te sacerdoti +: ⁊ offer munus tuum dominus.
qd̄ p̄cepit moyses in testimoniū illis. als+ sacer-
Cum aūt itroisset capharnaū: accessit dotibus.
ad eū cēturio rogās eum ⁊ dicens. Dñe luce.7.a.
puer me9 iacet i domo paraliticus: et Joan.4.g.
male torquef. Et ait illi iesus. Ego ve- Als+ illi.
niā ⁊ curabo eū. Et respōdēs centurio 23.q.1.c. no-
ait +. Dñe: nō sum dign9 vt intres sub li.
tectū meū: sz tm̄ dic verbo ⁊ sanabitur als+ nō hz
puer me9. Nā ⁊ ego homo sum sub po- cōstitutus.
testate cōstitut9 +: habēs sub me mili- B
tes: ⁊ dico huic vade ⁊ vadit: ⁊ alio ve- De cōse. di.
ni ⁊ venit: ⁊ seruo meo fac hoc et facit. 2.ca. quoti-
Audiēs aūt + iesus mirat9 est: ⁊ sequē- die.
tib9 se dixit. Amē dico vobis: nō inue- Als+ hec.
ni tantā fidē in israel. Dico aūt vobis

ꝙ multi ab oriēte et occidēte veniēt:
et recūbēt cū abraā ⁊ isaac ⁊ iacob i re
gno celoꝝ. Filij aūt regni eiicient in te
nebras exteriores. Ibi erit fletus ⁊ stri
39.di.c. ec dor dētiū. Et dixit iesus cēturioni. Va
clesie. de: ⁊ sicut credidisti fiat tibi. Et sana
luce.7.a. tus est puer ex illa hora. Et cū venisset
Mar.1.c. iesus i domū petri: vidit socrū ei⁹ iacē
luce.4.f. tē ⁊ febricitātē: ⁊ tetigit manū ei⁹: et
dimisit eā febris: ⁊ surrexit ⁊ ministra
bat eis. Vespe aūt facto obtulerunt ei
multos demonia habētes: et eiiciebat
spūs ꝟbo: ⁊ oēs male habētes curauit:
vt adimpleret̄ qđ dictū est p esaiā pro
Esa.53.a. phetā dicentē. Ipse infirmitates nr̄as
E accepit: et egrotatiōes nr̄as portauit.
Vidēs autē iesus turbas multas circū
se: iussit discipl'os ire trās fretū. Et ac
Luce.16.g. cedēs vn⁹ scriba ait illi. Magister se
quar te q̄cunq; ieris. Et dixit ei iesus.
Vulpes foueas habēt: et volucres celi
nidos: filius aūt hois nō hꝫ vbi caput
suum reclinet. Alius aūt de discipulis
ei⁹ ait illi. Dn̄e pmitte me primū ire: ⁊
sepelire patrē meū. Jesus aūt ait illi.
Seq̄re me: ⁊ dimitte mortuos sepelire
mortuos suos. Et ascēdēte eo in naui
culā: secuti sunt eū discipuli ei⁹: ⁊ ecce
motus magn⁹ fact⁹ est i mari: ita vt na
uicula opiret̄ fluctib⁹. Ipse ꝟo dormie
bat. Et accesserūt ad eū discipuli ei⁹:
mar.4.d. et suscitauerūt eum dicētes. Dn̄e salua
luce.8.d. nos: pim⁹. Et dicit eis iesus. Quid ti
midi estis modice fidei? Tunc surgens
imparauit vētis ⁊ mari: ⁊ facta est tran
D quillitas magna. Porro hoies mirati
mar.5.a. sunt dicētes. Qualis ē hic: q: vēti ⁊ ma
luce.8.f. re obediūt ei. Et cū venisset iesus trās
fretū i regionē gerasenorū: occurrerūt
ei duo habētes demonia de monumen
tis exeūtes seui nimis: ita vt nemo pos
set trāsire p viā illam. Et ecce clamaue
rūt dicētes. Quid nobis ⁊ tibi iesu fi
Als ✝ cur li dei? Venisti ✝ huc ante tp̄s torquere
venisti. nos. Erat aūt nō lōge ab illis grex por
corū multorū pascens. Demones autē
rogabāt eū dicētes. Si eiicis nos hic
mitte nos i gregē porcoꝝ. Et ait illis.
mar.5.b. Ite. At illi exeūtes abierūt in porcos.
luce.8.c. Et ecce magno ipetu abijt totus grex
per preceps in mare: et mortui sunt in
aquis. Pastores aūt fugerūt: et venien
tes in ciuitatē: nūciauerūt hec omnia:
Als ✝ ha et de his qui demonia habuerāt ✝. Et
buerunt. ecce tota ciuitas exijt obuiam iesu: et
Als ✝ trās viso eo: rogabant eum vt transiret ✝
fretaret. a finibus eorum.

¶ Ca. S. Vbi paraliticus lectum fert:
mattheū puocat: ac pharisei murmu
rātibus de cōuiuio publicanorū: dicit
nō esse opus sanis medicū: discipulis
ioānis interrogātib⁹ quare nō ieiuna
rēt discipuli eius: parabolā ponit pā
ni scissure ⁊ vtris ⁊ vini: filiā pncipis
mortuā dū vadit suscitare mulierē a
pfluuio liberat: cecis oculi aperiunt̄:
surdū ⁊ mutū demoniū eiicit: ⁊ in pn
cipe demoniorū id facere dicūt. Ca.ix.

T ascendens iesus in naui A Mar.2.a.
culā transfretauit et venit luce.5.d.
in ciuitatē suā. Et ecce of Joan.5.a.
ferebant ei paraliticū iacē
tem in lecto. Vidēs aūt ie
sus fidē illoꝝ: dixit parali
tico. Cōfide fili. Remittūtur tibi pctā
tua. Et ecce q̄dā de scribis dixerūt in
tra se. Hic blasphemat. Et cū vidisset
iesus cogitatiōes eoꝝ dixit. Vt q̄d co mar.2.b.
gitatis mala in cordib⁹ vestris? Quid luce.5.d.
est facilius dicere: dimittunt̄ tibi pctā
tua: an dicere: surge ⁊ ambula? Vt aūt
sciatis q: filius hois habet potestatē
in terra dimittendi peccata: tūc ait pa
ralitico. Surge tolle lectum tuum: et
vade in domū tuā. Et surrexit: et abijt
in domū suā. Vidētes aūt turbe timue
rūt ⁊ glorificauerūt deū: q̄ dedit pote mar.2.b.
statē talē hoībus. Et cū transiret inde luce.5.f.
iesus vidit hoiem sedētem in teloneo
mattheum noie. Et ait illi. Seq̄re me. B
Et surgens secutus est eū. Et factū est
discūbēte eo in domo: ecce multi publi
cani ⁊ peccatores veniētes discūbebāt
cum iesu et discipulis ei⁹. Et vidētes mar.5.c.
pharisei: dicebāt discipulis ei⁹. Qua luce.5.f.
re cū publicanis et peccatoribus man
ducat magister vester? At iesus audiēs
ait. Non est opus medico valentibus: mar.2.c.
sed male habētib⁹. Euntes aūt discite Osee.6.c.
quid est miam volo ⁊ nō sacrificiū. Nō j.12.a.
eīn veni vocare iustos: sed peccatores. mar.2.c.
Tunc accesserūt ad eū discipuli ioan Luce.5.f.
nis dicētes. Quare nos ⁊ pharisei ieiu
namus freq̄nēter: discipuli aūt tui nō
ieiunant. Et ait illis iesus. Nunquid
possunt filij spōsi lugere q̄diu cum il
lis est spōsus. Venient aūt dies cū aufe
ret̄ ab eis spōsus: ⁊ tūc ieiunabūt. Ne
mo aūt immittit commissurā pāni ru
dis in vestimētū vetus. Tollit eīn ple
nitudinē ei⁹ a vestimēto: et peior sciss
sura fit. Neq; mittūt vinum nouum in C
vtres veteres. Alioq̄n rūpunt̄ vtres et
viuū effunditur: ⁊ vtres pereunt. Sed

 Omnia. 12. aplox

vinū nouū in vtres nouos mittūt: ⁊ am
bo ꝯseruant. Hec illo loquēte ad eos:
ecce princeps vnꝰ accessit: ⁊ adorabat eū
dicēs. Dn̄e filia mea modo defūcta est:
sꝫ veni impōe manū tuā sup eā: ⁊ viuet.
Mar.5.c. Et surgēs iesus seq̄bat eū: et discipuli
luce.8.f. eiꝰ. Et ecce mulier q̄ sanguinis fluxum
mar.5.c. patiebat duodecim annis: accessit re
tro: ⁊ tetigit fimbriam vestimenti eiꝰ.
luce.8.f. Dicebat em̄ intra se. Si tetigero tm̄ ve
5.dist.c.ad stimētū eiꝰ: salua ero. At iesus conuer
eius. sus ⁊ vidēs eā: dixit. Cōfide filia: fides
De pe.dist. tua te saluā fecit. Et salua facta est mu
5.c. inter lier ex illa hora. Et cū venisset iesus in
hec verba. domū principis: ⁊ vidisset tibicines et
turbā tumultuātē dicebat. Recedite:
mar.5.c. non est em̄ mortua puella: sed dormit.
mar.5.d. Et deridebāt eū. Et cū eiecta esset tur
ba intrauit: et tenuit manū eiꝰ: et dixit.
Puella surge. Et surrexit puella. Et
exijt fama hec in vniuersam terrā illā.
Et transeunte inde iesu secuti sunt eū
duo ceci clamātes ⁊ dicētes. Miserere
D nr̄i fili dauid. Cū aūt venisset domū ac
cesserūt ad eum ceci: et dixit eis iesus.
Creditis q2 hoc possum facere vobis.
Dicunt ei. Utiq3 dn̄e. Tunc tetigit ocu
los eoꝝ dicēs. Scd̄m fidem vestrā fiat
vobis. Et aperti sunt oculi eoꝝ. Et cō
mat.7.d. minatus est illis iesus dicens. Uidete
luce.11.b. ne quis sciat. Illi aūt exeūtes diffama
uerunt eum in tota terra illa. Egressis
aūt illis: ecce obtulerunt ei hoīem mu
tum demoniū habentē: ⁊ eiecto demo
nio locutus est mutꝰ: ⁊ mirate sunt tur
be dicētes. Nunq̄ apparuit sic i israel.
Pharisei autem dicebant. In principe
alias + eiecit demoniorum: eijcit + demones. Et cir
luce.11.c. cuibat iesus oēs ciuitates ⁊ castella do
cens in synagogis eoꝝ: ⁊ predicās euā
gelium regni: et curans omnē languo
mar.6.c. rem ⁊ omnē infirmitatem. Uidens au
tem turbas: misertus est eis: quia erāt
vexati: ⁊ iacētes sicut oues non haben
luce.10.a. tes pastorē. Tūc dixit discipulis suis.
21.dist.c.in Messis quidē multa: operarij aūt pau
nono. ci. Rogate ergo dominū messis: vt mit
Alias + eij tat + operarios in messem suam.
ciat. ¶ C. X. Duodecim aplos p̄mittit cum
omni doctrina: ac dicit q̄ nō venit pa
A cē mittere in terrā: sed gladiū. Cap. x.

mar.3.b. T cōuocatis duodecim di
et.6.a. scipulis suis: dedit illis po
luce.6.a. testatē spirituū imūdorū:
mar.3.b. vt eijcerent eos: et curarēt
luce.6.c. oēm languorē ⁊ oēm infir
21.di.3.i. mitatē. Duodecim autem

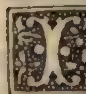
aplor + noīa sunt hec. Primus simon Alias + disci
q̄ dicitur petrꝰ: ⁊ andreas frater eius. pulorum.
Philippus et bartholomeus: iacobus
zebedei: et ioannes frater eiꝰ: thomas
et mattheus publicanus: ⁊ iacobus al
phei ⁊ thadeus: simō chananeus: ⁊ iu
das scariothes: qui et tradidit eum.
Hos duodecim misit iesus precipiens
eis: ⁊ dicēs. In via gentium ne abieri mar.6.b.
tis: et in ciuitates samaritanorum ne luce.9.c.⁊
intraueritis: sed potiꝰ ite ad oues que 10.b.
perierāt domus israel. Eūtes autē pre Alias + ap
dicate dicētes: q2 appropinquabit + re propinqua
gnū celorū: infirmos curate: mortuos uit.
suscitate: leprosos mundate: demones B
eijcite: gratis accepistis: gratis date. No lu.10.b.
lite possidere aurū neq3 argentum: neq3 mar.6.b.
pecuniā i zonis vestris. Nō perā i via: luce.9.a.et
neq3 duas tunicas: neq3 calciamenta: 10.b.
neq3 virgā. Dignus est em̄ operarius ci
bo suo. In quācunq3 enim ciuitatē aut
castellum intraueritis: interrogate q̄s
in ea dignus sit: ⁊ ibi manete donec ex
eatis. Intrātes aūt in domum: saluta luce.10.a.
te eā dicētes. Pax huic domui. Et siq̄
dē fuerit domus illa digna: veniet pax
vestra sup eam: si aūt nō fuerit digna:
pax vestra reuertetur ad vos. Et q̄cun mar.6.b.
q3 non receperit vos: neq3 audierit ser luce.9.a.et
mones vestros: exeūtes foras de domo 10.b.
vel ciuitate: excutite puluerē d̄ pedibꝰ 1.q.1.c. non
vestris. Amen dico vobis: tolerabilius ne.
erit terre sodomorū et gomorreorū in j.11.c.
die iudicij q̄ illi ciuitati. Ecce ego mit luce.10.b.
to vos sicut oues in medio lupoꝝ. Esto luce.10.a.
te ergo prudētes sicut serpētes: ⁊ sim 36.dist. c.q̄
plices sicut columbe. Cauete autem ab ecclesiasticis
hoībus. Tradēt em̄ vos in concilijs: et mar.3.b.et
in synagogis suis flagellabūt vos: ⁊ ad 13.b.⁊.21.c.
presides et ad reges ducemini propter
me in testimoniū illis ⁊ gētibus. Cum
autē tradent vos: nolite cogitare quō
aut q̄d loquamini. Dabit em̄ vobis in C
illa hora q̄d loquamini. Non em̄ estis Mic.7.b.
vos q̄ loq̄mini: sꝫ spūs p̄ris vestri q̄ lo
quit i vobis. Tradet aūt frater fratrē
in mortē: ⁊ pater filiū: ⁊ insurgēt filij i
parētes: ⁊ morte eos afficiēt. Et eritis
odio omnibus hoībus propter nomen
meū. Qui autē perseuerauerit vsq3 in
finē: hic saluus erit. Cum autem perse j.24.b.
quentvos i ciuitate ista: fugite in aliā.
Amē dico vobis: non consummabitis
ciuitates israel: donec veniat filiꝰ ho
minis. Nō ē discipulus sup magistrū: luce.6.f.
nec seruus super dn̄m suū. Sufficit di Jo.13.b.et
scipulo vt sit sicut magister eiꝰ: ⁊ seruo 15.c.

sicut dn̄s eius. Si patrē familias beel-
zebub vocauerūt: quantomagis dome
sticos ei⁹? Ne ergo timueritis eos. Ni-
Als. ✠ reue- hil enim opertum qđ non reueletur ✠
labitur. et occultum quod nō sciatur. Quod di
marci. 4. c. co vobis in tenebris dicite i lumine: et
Luce. 8. c. et qđ in aure auditis: predicate super te-
luce. 12. a. cta. Et nolite timere eos qui occidunt
corpus: animam autem nō possunt oc-
cidere: sed potius timete eū qui pōt et
animam et corpus perdere in gehen-
11. q. 3. c. no- nam. Nōne duo passeres asse veneunt?
lite. 2. Et vnus ex illis nō cadet super terraȝ
D sine patre vestro. Uestri autem capilli
capitis omnes numerati sunt. Nolite
Mar. 8. g. ergo timere: multis passerib⁹ meliores
luce. 9. c. et estis vos? Omnis ergo qui cōfitebitur
12. b. me coram hominibus: cōfitebor et ego
eum coram patre meo qui in celis est.
luce. 12. g. Qui autem negauerit me coram homi
nibus: negabo et ego eum coram patre
meo qui i celis est. Nolite arbitrari: q2
venerim pacem mittere in terrā. Non
veni pacē mittere: sed gladiū. Ueni eñ
separe hoiem aduersus patrē suū: et fi-
liā aduersus matrē suā: et nurū aduer-
sus socrum suā: et inimici hominis do
luce. 14. f. mestici ei⁹. Qui amat patrē aut matrē
plus q̄ me: non est me dignus. Et qui
amat filium aut filiā super me non est
me dignus. Et qui non accipit crucem
suā et sequitur me: non est me dignus.
Qui inuenit aīam suam: perdet illā: et
q̄ perdiderit animā suaȝ ꝓpter me: in
Mar. 8. d. ueniet eā. Qui recipit vos: me recipit:
j. 16. d. et q̄ me recipit: recipit eum qui me mi
luce. 9. c. et sit. Qui recipit ꝓphetā in noīe ꝓphe-
17. g. te: mercedē ꝓphete accipiet. Et q̄ reci
Mar. 9. e. pit iustum in noīe iusti: mercedeȝ iusti
luce. 10. c. accipiet. Et quicūq3 potū dederit vni
Joā. 13. c. et ex minimis istis: calicem aque frigide
14. c. tantū in noīe discipuli. Amē dico vo-
j. 18. a. bis nō perdet mercedem suam.
Mar. 9. f. ¶ C. S. Joannes de carcere mittit ad
Jesum: et Jesus de ioāne ad turbas lo-
quitur: atq3 increpat ciuitates q̄ peniten
tiā nō egerūt: cōfessio Jesu ad patreȝ:
et iugum domini leue esse. Caplm. xi.

A Et factū est cū ꝯsummasset
Jesus ꝑcipiens duodecim
discipulis suis: trāsijt in-
de vt doceret: et ꝑdicaret in
luce. 7. c. ciuitatib⁹ eorum. Joannes
autē cum audisset in vincu
lis opera christi: mittens duos de disci
Als. ✠ illis pulis suis ait illi ✠. Tu es qui venturus
es: an aliū expectamus? Et respondēs

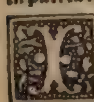
Jesus ait illis. Euntes renūciate ioan
ni q̄ audistis et vidistis. Ceci vidēt: clau
di ambulāt: leprosi mundantur: surdi
audiunt: mortui resurgunt: pauperes
euāgelizantur: et beatus est q̄ non fue-
rit scandalizatus in me. Illis autē ab
euntibus: cepit Jesus dicere ad turbas
de ioanne. Quid existis in desertū vide
re? Arundinem vento agitatam? Sed
quid existis videre? Hominē mollib⁹
vestitū. Ecce qui mollibus vestiuntur:
in domib⁹ regum sunt. Sed quid exi- 21. q. 4. c. ii.
stis videre? Prophetā? Etiam dico vo B
bis: et plus q̄ prophetam. Hic est eñ de
quo scriptum est. Ecce ego mitto ange Mala. 3. a.
lum meum ante faciem tuam: qui pre- Mar. 1. a.
parabit viam tuaȝ ante te. Amen dico
vobis: nō surrexit inter natos mulierū
maior ioanne baptista. Qui autem mi
nor est in regno celorum: maior est illo. luce. 7. d.
A diebus autem ioannis baptiste vsq3
nūc: regnū celorum vim patitur: et vio-
lenti rapiūt ✠ illud. Omnes enim pro- Als. ✠ diri
phete et lex vsq3 ad ioannem propheta piunt.
uerūt: et si vultis recipere ipse est helias luce. 16. d.
qui venturus est. Qui habet aures au- De pe. dist.
diendi: audiat. Cui autē similem esti- 2. c. si eñ.
mabo generationem istaȝ. Similis est luce. 7. c.
pueris sedentibus in foro: qui claman
tes coequalib⁹: dicunt. Cecinimus vo-
bis et nō saltastis: lamētauimus et non
planxistis. Uenit enim ioannes neq3 mā E
ducans neq3 bibens: et dicunt. Demo- 95. di. c. sex
nium habet. Uenit fili⁹ hominis man- to.
ducans et bibēs: et dicunt. Ecce homo
vorax: et potator vini: publicanorū et
peccatorum amicus. Et iustificata est Luce. 10. b.
sapientia a filijs suis. Tūc cepit expro
brare ciuitatibus in quibus sunt facte
plurime virtutes eius: q2 non egissent
penitētiam. Ue tibi corozaim: ve tibi
bethsaida: quia si in tyro et sydone fa-
cte essent virtutes que facte sunt in vo
bis olim: in cilicio et cinere peniten- 1. q. 1. c. nō-
tiā egissent. Ueruntamē dico vobis ty ne.
ro et sydoni: remissius erit in die iudi D
cij q̄ vobis. Et tu capharnaum: nun-
quid vsq3 in celum exaltaberis. Usq3
in infernum descendes. Quia si in so-
domis facte fuissent virtutes que facte
sunt in te: forte mansissent vsq3 in hanc
diē. Ueruntamen dico vobis: quia ter-
re sodomorum remissius erit in die iu-
dicij q̄ tibi. In illo tempore respōdēs
Jesus: dixit. Confitebor tibi pater do-
mine celi et terre: q2 abscōdisti hec a sa
pientibus et prudētibus: et reuelasti ea

paruulis. Ita pater: qm̄ sic placitū fuit
Luce. 10. d. ante te. Oia mihi tradita sunt a patre
Joan. 8. c. meo. Et nemo nouit filiū nisi pr̄: neqȝ
patrē qs nouit nisi fili⁹: ⁊ cui voluerit
fili⁹ reuelare. Uenite ad me oēs q̄ labo
ratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego reficiā vos.
Tollite iugū meū sup̄ vos et discite a
me: qꝛ mitis sum ⁊ humilis corde: ⁊ in
Hiere. 6. c. uenietis requiē aīab⁹ vestris. Jugum
enim meū suaue est: et onus meū leue.
¶ Ca. S. Discipuli spicas vellunt: ma
num aridam sanat: hominem a demo
nio cecum et mutum curat: et in princi
pe demoniorum id facere opinātes de
struit: phariseis signum petentibus io
ne et niniuitarū signum tradit: et ma
trem ⁊ fratres spernit. Capitulū .xij.

A N illo tp̄e: abijt iesus p̄ sa
marci. 2. d. ta sabbato: discipuli autē
Luce. 6. a. ei⁹ esurientes ceperūt vel
6. q. 3. c. scri lere spicas: et manducare.
ptum. Pharisei aūt vidētes dixe
25. q. 1. c. so. runt ei. Ecce discipuli tui
1. Reg. 21. b faciūt qđ nō licet eis facere sabbatis.
At ille dixit eis. Nō legistis q̄d fecerit
dauid qñ esurijt: et qui cū eo erāt: quō
intrauit in domum dei: ⁊ panes p̄posi
tiōis comedit: quos non licebat ei ede
re: neqȝ his q̄ cū eo erāt: nisi solis sacer
Osee. 6. c. dotib⁹. Aut nō legistis in lege: qꝛ sab
De pe. di. 1. batis sacerdotes in tēplo sabbatū vio
c. libenter. lant: ⁊ sine crimine sunt. Dico autē vo
marci. 2. d. bis: qꝛ tēplo maior est hic. Si aūt sci
Luce. 6. a. retis q̄d est. Misericordiā volo ⁊ non
marci. 3. a. sacrificium: nūqȝ condemnassetis in
Luce. 6. b. nocentes. Dominus enim est filius ho
minis: etiā sabbati. Et cū inde trāsis
set venit in synagogā eorū. Et ecce ho
mo manū habens aridam: ⁊ interroga
bant eū: dicentes. Si licet sabbatis cu
rare: vt accusarent eum. Ipse aūt dixit
illis. Quis erit ex vobis homo qui ha
beat ouē vnā: et si ceciderit hec sabba
tis in foueā: nōne tenebit ⁊ leuabit eā?
Quātomagis melior ē homo oue? Ita
qȝ licet sabbatis bñfacere. Tunc ait ho
B mini. Extēde manū tuam. Et extēdit:
marci. 3. a. ⁊ restituta ē sanitati sicut altera. Exeū
Joan. 10. g. tes aūt pharisei consiliū faciebant ad
uersus eū: quomodo p̄derēt eū. Jesus
aūt sciēs recessit inde: et secuti sunt eū
multi: et curauit eos oēs. Et precepit
eis ne manifestū eū facerēt: vt adimple
retur qđ dictū est p̄ esaiam p̄phetā di
al's ✝ elect⁹ centē. Ecce puer meus ✝ quē elegi: di
lectus meus in quo bene cōplacuit aīe
Esa. 42. a. mee. Ponam spm̄ meū sup̄ eum: ⁊ iudi
cium gentibus nunciabit. Non conten
det neqȝ clamabit: neqȝ audiet aliquis
in plateis vocē ei⁹. Arūdinē quassatā
nō cōfringet: ⁊ lignū ✝ fumigās non ex al's ✝ linū.
tinguet: donec eijciat ad victoriā iudi
ciū: ⁊ in noīe ei⁹ gētes sperabūt. Tunc
oblatus est ei demoniū habēs cecus et
mutus: et curauit eū: ita vt loqueret̄ et
videret. Et stupebāt oēs turbe: ⁊ dice De pe. di. 3.
bāt. Nunqd hic est filius dauid? Pha c. sūt plēs.
risei aūt audiētes dixerūt. Hic nō eijcit
demones nisi in beelzebub p̄ncipe de
moniorū. Jesus aūt sciēs cogitationes
eorū: dixit eis. Omne regnū in se diui marci. 3. c.
sum desolabit̄: et oīs ciuitas vel dom⁹ luce. 11. b.
diuisa cōtra se nō stabit. Et si sathanas marci. 3. c.
sathanā eijcit aduersus se diuisus est: Luce. 11. b.
quō ergo stabit regnū ei⁹? Et si ego in 25. q. 2. c. si
beelzebub eijcio demones: filij vestri i ea.
quo eijciūt? Ideo ipsi iudices vr̄i erūt. C
Si aūt ego i spū dei eijcio demones:
igit̄ p̄uenit in vos regnū dei. Aut quō
pōt q̄sqȝ intrare in domū fortis: et va
sa eius diripere: nisi prius alligauerit
fortē? Et tūc domū illi⁹ diripiat. Qui
nō est mecū cōtra me est: et q̄ nō cōgre
gat mecum spargit. Ideo dico vobis:
omne pctm̄ ⁊ blasphemia remittet̄ ho
minib⁹: spūs aūt blasphemie nō remit marci. 3. b.
tet̄. Et quicūqȝ dixerit verbū ꝯ filium Luce. 21. d.
hoīs: remittetur ei: q̄ aūt dixerit verbū
cōtra spm̄ scm̄: non remittetur ei neqȝ
in hoc seculo neqȝ in futuro. Aut facite
arborē bonā: ⁊ fructū ei⁹ bonū: aut fa
cite arborē malā: ⁊ fructū eius malum.
Siquidē ex fructu arbor agnoscitur.
Progenies viperarū quō potestis bo 3. 3. c.
na loqui: cū sitis mali? Ex abundantia
em̄ cordis os loquit̄. Bonus hō de bo Luce. 6. g.
no thesauro p̄fert bona. Et malus ho
mo de malo thesauro profert mala. Di
co aūt vobis: qm̄ omne verbū ociosum
qđ locuti fuerint homines: reddent ra 22. q. 5. c.
tionem de eo in die iudicij. Ex verbis quotiens.
enim tuis iustificaberis: et ex verbis
tuis condēnaberis. Tunc respōderunt
ei q̄dā de scribis et phariseis dicētes.
Magister volumus a te signū videre.
Qui respondens: ait illis. Generatio marci. 8. b.
mala et adultera signū q̄rit: et signum Luce. 11. b.
non dabitur ei: nisi signū ione p̄phete. Deut. 32. c.
Sicut em̄ fuit ionas in ventre ceti tri Luce. 11. d.
bus dieb⁹ ⁊ tribus noctibus: sic erit fi Jone. 2. a.
lius hominis in corde terre trib⁹ die Jone. 3. b.
bus: et tribus noctibus. Uiri niniuite Luce. 11. d.
surgēt in iudicio cū generatiōe ista: et D
cōdēnabūt eum: qꝛ penitentiā egerunt

in predicatione ione. Et ecce plus ꝙ
3.reg.10.a. ionas hic. Regina austri surget i iudi-
2.par.9.a. cio cū generatione ista ⁊ cōdēnabit eā:
8.q.1.ca.ve qꝛ venit a finibus terre audire sapien-
reor. tiam salomonis. Et ecce plus ꝙ salo-
Luce.11.c. mō hic. Cū aūt immūdus spūs exierit
ab hoīe ambulat ꝑ loca arida querens
requiē ⁊ nō inuenit. Tūc dicit. Reuer-
tar in domū meā vnde exiui. Et veniēs
De pe.dist. inuenit eā vacātē scopis mūdatā ⁊ or-
4.c. reuer- natam. Tunc vadit et assumit septem
tar. alios spūs secū nequiores se: ⁊ intran-
tes habitāt ibi: ⁊ fiunt nouissima hoīs
Mar.3.d. illius peiora priorib⁹. Sic erit ⁊ gña-
Luce.8.c. tioni huic pessime. Adhuc eo loquēte
ad turbas: ecce mater ei⁹ ⁊ fratres sta
bant foris querētes loqui ei. Dixit aūt
ei quidā. Ecce mater tua ⁊ fratres tui
foris stāt querētes te. At ipse respon-
dens dicēti sibi ait. Que est mater mea
et qui sunt fratres mei? Et extēdēs ma
num in discipulos suos: dixit. Ecce mr̄
mea ⁊ fratres mei. Quicūqꝫ eīm fecerit
voluntatē patris mei qui in celis est:
ipse meus frater soror et mater est.
¶ C.S. Sedens in nauicula iesus tur
bis parabolas exponit: id est seminātis
semē cētesimū: sexagesimū: ⁊ tricesimū:
de zizania ⁊ tritico ⁊ grano sinapis: et
fermēto abscōdito in farina: ⁊ exoluit
discipulis parabolas zizaniorū: para-
bolas de thesauro in agro: ⁊ bona mar
garita: de rete in mare misso: ꝓphetā
in patria sua sine honore esse. Ca.xiij.

A N illo die exiēs iesus de do
Mar.4.a. mo sedebat secus mare. Et
Luce.8.a. ꝯgregate sunt ad eū turbe
multe: ita vt in nauiculam
ascēdēs sederet: ⁊ oīs turba
stabat in littore: ⁊ locutus
est eis multa in parabolis dicēs. Ecce
Luce.8.a. exijt q̄ seminat seminare semē suū. Et
dū seminat quedā ceciderūt secus viā: et
venerūt volucres celi ⁊ comederūt ea.
Alia aūt ceciderūt in petrosa: vbi non
habebāt terrā multā: et ꝯtinuo exorta
sūt: qꝛ nō habebāt altitudinem terre.
Sole aūt orto estuauerūt: ⁊ qꝛ non ha
bebāt radicē aruerūt. Alia aūt cecide-
runt in spinas: ⁊ creuerunt spine ⁊ suf
focauerūt ea. Alia aūt ceciderūt in ter
Als + fru- ram bonā ⁊ dabāt fructū + aliud cēte-
ctus. simum: aliud sexagesimū: aliud tricesi-
B mum. Qui hꝫ aures audiendi audiat.
Mar.4.b. Et accedētes discipuli: dixerūt ei. Qua
re in parabolis loq̄ris eis? Qui respō
dens: ait illis. Qꝛ vobis datū est nosse
mysteria regni celorum: illis aūt nō est
datum. Qui eīm hꝫ dabit ei: ⁊ abunda- Luce.8.b.
bit: qui autē nō habet + ⁊ qđ hꝫ aufere Luce.8.c.
tur ab eo. Ideo in parabolis loquor eis: Mar.4.c.
qꝛ vidētes nō vidēt: ⁊ audiētes nō au- als + videt
diunt: neqꝫ intelligūt: vt adimpleatur in
eis ꝓphetia esaie dicētis. Auditu au- Esa.6.c.
dietis ⁊ nō intelligetis: ⁊ vidētes vide Mar.4.b.
bitis ⁊ nō videbitis. Incrassatū est eīm Luce.8.b.
cor ppli huius: ⁊ auribus grauiter au- Joan.12.f.
dierunt: ⁊ oculos suos clauserūt: neqñ Act.28.f.
videant oculis: et aurib⁹ audiāt: ⁊ cor Luce.10.d.
de intelligāt: ⁊ cōuertātur ⁊ sanē eos.
Uestri aūt beati oculi qꝛ + vidēt: et au Als + qui.
res vestre qꝛ + audiūt. Amē quippe di Als + que.
co vobis: qꝛ multi ꝓphete ⁊ iusti cupie C
runt videre que videtis: ⁊ nō viderūt:
et audire que auditis: ⁊ non audierūt.
Uos ergo audite parabolā seminātis. Mar.4.b.
Ois qui audit verbū regni ⁊ nō intelli Luce.8.b.
git: venit malus ⁊ rapit qđ seminatū
est i corde eius: hic est q̄ secus viā semi
nat⁹ est. Qui aūt sup petrosa seminat⁹
est: hic est qui verbum audit: ⁊ cōtinuo
cū gaudio accipit illud. Nō habet autē
in se radicē: sꝫ est tēporalis. Facta aūt
tribulatione et persecutione propter
verbū: cōtinuo scādalizatur. Qui aūt
seminatus est in spinis: hic est qui ver-
bū dei audit ⁊ sollicitudo seculi isti⁹:
et fallacia diuitiarū suffocat verbū: et
sine fructu efficitur. Qui vero in terrā
bonam seminatus est: hic est qui audit
verbū et intelligit: ⁊ fructū affert: ⁊ fa
cit aliud quidē cētesimū: aliud aūt se-
xagesimū: aliud ꝟo tricesimū. Aliā pa Mar.4.c.
rabolam ꝓposuit illis: dicēs. Simile
factū est regnū celoꝝ homini qui semi
nauit bonū semē in agro suo. Cum aūt
dormirent hoīes: venit inimicus eius:
et supseminauit zizania in medio tri-
tici: ⁊ abijt. Cū autē creuisset herba et D
fructū fecisset: tūc apparuerūt ⁊ ziza-
nia. Accedētes aūt serui patrisfamilias
dixerūt ei. Dñe nōne bonū semē semi-
nasti in agro tuo? Unde ergo hꝫ ziza-
nia? Et ait illis. Inimicus homo hoc
fecit. Serui aūt dixerūt ei. Uis imus ⁊
colligimus ea? Et ait. Nō. Ne forte col
ligētes zizania: eradicetis simul cū eis
et triticū. Sinite vtraqꝫ crescere vsqꝫ
ad messem: et in tempore messis dicam
messoribus. Colligite primū zizania
et alligate ea in fasciculos ad cōburen
dum: triticum autē congregate in hor
reū meum. Aliam parabolam ꝓposuit Mar.4.c.
eis: dicēs. Simile est regnum celorum Luce.13.a.

paruulis. Ita pater: qm̄ sic placitū fuit
Luce. 10. d. ante te. Oia mihi tradita sunt a patre
Joan. 8. c. meo. Et nemo nouit filiū nisi pr̄: neqȝ
patrē qs nouit nisi fili⁹: ꝛ cui voluerit
fili⁹ reuelare. Uenite ad me oēs q̄ labo
ratis ꝛ onerati estis: ꝛ ego reficiā vos.
Tollite iugū meū sup vos et discite a
Hiere. 6. c. me: q2 mitis sum ꝛ humilis corde: ꝛ in-
uenietis requiē aīab⁹ vestris. Jugum
enim meū suaue est: et onus meū leue.
¶ Ca. S. Discipuli spicas vellunt: ma-
num aridam sanat: hominem a demo-
nio cecum et mutum curat: et in princi
pe demoniorum id facere opinātes de
struit: phariseis signum petentibus io
ne et niniuitarū signum tradit: et ma-
trem ꝛ fratres spernit. Capitulū. xij.

A N illo tpe: abijt iesus p sa-
marci. 2. d. ta sabbato: discipuli autē
Luce. 6. a. ei⁹ esurientes ceperūt vel-
6. q. 3. c. scri lere spicas: et manducare.
ptum. Pharisei aūt vidētes dixe
25. q. 1. c. sō. runt ei. Ecce discipuli tui
1. Reg. 21. b faciūt qđ nō licet eis facere sabbatis.
At ille dixit eis. Nō legistis q̄d fecerit
dauid qn̄ esurijt: et qui cū eo erāt: quō
intrauit in domum dei: ꝛ panes ppositi
onis comedit: quos non licebat ei ede
re: neqȝ his q̄ cū eo erāt: nisi solis sacer
Osee. 6. c. dotib⁹. Aut nō legistis in lege: q2 sab-
De pe. di. 1. batis sacerdotes in tēplo sabbatū vio
c. libenter. lant: ꝛ sine crimine sunt. Dico autē vo
marci. 2. d. bis: q2 tēplo maior est hic. Si aūt sci-
Luce. 6. a. retis q̄d est. Misericordiā volo ꝛ non
marci. 3. a. sacrificium: nunqȝ condemnassetis in-
Luce. 6. b. nocentes. Dominus enim est filius ho-
minis: etiā sabbati. Et cū inde trāsis-
set venit in synagogā eorū. Et ecce ho
mo manū habens aridam: ꝛ interroga
bant eū: dicentes. Si licet sabbatis cu
rare: vt accusarent eum. Ipse aūt dixit
illis. Quis erit ex vobis homo qui ha-
beat ouē vnā: et si ceciderit hec sabba-
tis in foueā: nōne tenebit ꝛ leuabit eā?
Quāto magis melior ē homo oue? Ita-
qȝ licet sabbatis bn̄facere. Tunc ait ho
B mini. Extēde manū tuam. Et extēdit:
marci. 3. a. ꝛ restituta ē sanitati sicut altera. Exeū
Joan. 10. g. tes aūt pharisei consiliū faciebant ad-
uersus eū: quomodo pderēt eū. Jesus
aūt sciēs recessit inde: et secuti sunt eū
multi: et curauit eos oēs. Et precepit
eis ne manifestū eū facerēt: vt adimple
retur qđ dictū est p esaiam pphetā di-
al's ✠ elect⁹ centē. Ecce puer meus ✠ quē elegi: di-
lectus meus in quo bene cōplacuit aie
Esa. 42. a. mee. Ponam spm̄ meū sup eum: ꝛ iudi

cium gentibus nunciabit. Non conten
det neqȝ clamabit: neqȝ audiet aliquis
in plateis vocē ei⁹. Arūdinē quassatā
nō cōfringet: ꝛ linū ✠ fumigās non ex- al's ✠ linū.
tinguet: donec eijciat ad victoriā iudi
ciū: ꝛ in noīe ei⁹ gētes sperabūt. Tunc
oblatus est ei demoniū habēs cecus et
mutus: et curauit eū: ita vt loqueret̄ et
videret. Et stupebāt oēs turbe: ꝛ dice- De pe. di. 3.
bāt. Nunq̄d hic est filius dauid? Pha- c. sut ples.
risei aūt audiētes dixert̄. Hic nō eijcit
demones nisi in beelzebub pncipe de-
moniorū. Jesus aūt sciēs cogitationes
eorū: dixit eis. Omne regnū in se diui- marci. 3. c.
sum desolabit̄: et oīs ciuitas vel dom⁹ Luce. 11. b.
diuisa ɔtra se nō stabit. Et si sathanas marci. 3. c.
sathanā eijcit aduersus se diuisus est: Luce. 11. b.
quō ergo stabit regnū ei⁹? Et si ego in 25. q. 2. c. si
beelzebub eijcio demones: filij vestri i ca.
quo eijciūt? Ideo ipsi iudices vr̄i erūt. C
Si aūt ego i spū dei eijcio demones:
igit̄ puenit in vos regnū dei. Aut quō
pōt q̄sqȝ intrare in domū fortis: et va-
sa eius diripere: nisi prius alligauerit
fortē? Et tūc domū illi⁹ diripiat. Qui
nō est mecū cōtra me est: et q̄ nō cōgre-
gat mecum spargit. Ideo dico vobis:
omne pctm̄ ꝛ blasphemia remittet̄ ho
minib⁹: spūs aūt blasphemie nō remit
tet̄. Et quicūqȝ dixerit verbū ɔ filium marci. 3. b.
hoīs: remittetur ei: q̄ aūt dixerit verbū Luce. 21. d.
cōtra spm̄ sctm̄: non remittetur ei neqȝ
in hoc seculo neqȝ in futuro. Aut facite
arborē bonā: ꝛ fructū ei⁹ bonū: aut fa
cite arborē malā: ꝛ fructū eius malum.
Siquidē ex fructu arbor agnoscitur.
Progenies viperarū quō potestis bo-
na loqui: cū sitis mali? Ex abundantia ā. 3. c.
eni cordis os loquit̄. Bonus hō de bo-
no thesauro pfert bona. Et malus ho- Luce. 6. g.
mo de malo thesauro profert mala. Di
co aūt vobis: qm̄ omne verbū ociosum
qđ locuti fuerint homines: reddent ra
tionem de eo in die iudicij. Ex verbis 22. q. 5. c.
enim tuis iustificaberis: et ex verbis quotiens.
tuis condēnaberis. Tunc respōderunt
ei q̄dā de scribis et phariseis dicētes.
Magister volumus a te signū videre.
Qui respondens: ait illis. Generatio marci. 8. b.
mala et adultera signū q̄rit: et signum Luce. 11. b.
non dabitur ei: nisi signū ione pphete. Deut. 32. c.
Sicut eni fuit ionas in ventre ceti tri- Luce. 11. d.
bus dieb⁹ ꝛ tribus noctibus: sic erit fi Jone. 2. a.
lius hominis in corde terre trib⁹ die- Jone. 3. b.
bus: et tribus noctibus. Uiri niniuite Luce. 11. d.
surgēt in iudicio cū generatiōe ista: et D
cōdēnabūt eum: q2 penitentiā egerunt

in predicatione ione. Et ecce plus q̄
3.reg.10.a. ionas hic. Regina austri surget i iudi-
2.par.9.a. cio cū generatione ista ⁊ cōdēnabit eā:
8.q.1.ca.ve qꝛ venit a finibus terre audire sapien-
reor. tiam salomonis. Et ecce plus q̄ salo-
Luce.11.c. mō hic. Cū aūt immūdus spūs exierit
ab hoie ambulat p loca arida querens
requiē ⁊ nō inuenit. Tūc dicit. Reuer-
tar in domū meā vnde exiui. Et veniēs
De pe.dist. inuenit eā vacātē scopis mūdatā ⁊ or-
4.c.reuer- natam. Tunc vadit et assumit septem
tar. alios spūs secū nequiores se: ⁊ intran-
tes habitāt ibi: ⁊ fiunt nouissima hois
Mar.3.d. illius peiora priorib⁹. Sic erit ⁊ gña-
Luce.8.c. tioni huic pessime. Adhuc eo loquēte
ad turbas: ecce mater ei⁹ ⁊ fratres sta
bant foris querētes loqui ei. Dixit aūt
ei quidā. Ecce mater tua ⁊ fratres tui
foris stāt querētes te. At ipse respon-
dens dicēti sibi ait. Que est mater mea
et qui sunt fratres mei? Et extēdēs ma
num in discipulos suos: dixit. Ecce mr
mea ⁊ fratres mei. Quicūq3 eñ fecerit
voluntatē patris mei qui in celis est:
ipse meus frater soror et mater est.
¶ C. S. Sedens in nauicula iesus tur
bis parabolas exponit: id est seminātē
semē cētesimū: sexagesimū: ⁊ tricesimū:
de zizania ⁊ tritico ⁊ grano sinapis: et
fermēto abscōdito in farina: ⁊ exoluit
discipulis parabolas zizaniorū: para-
bolas de thesauro in agro: ⁊ bona mar
garita: de rete in mare misso: ꝓphetā
in patria sua sine honore esse. Ca.xiij.

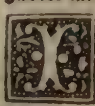
A
Mar.4.a.
Luce.8.a.

N illo die exiēs iesus de do
mo sedebat secus mare. Et
ↄgregate sunt ad eū turbe
multe: ita vt in nauiculam
ascēdēs sederet: ⁊ oīs turba
stabat in littore: ⁊ locutus
est eis multa in parabolis dicēs. Ecce
Luce.8.a. exiit q̄ seminat seminare semē suū. Et
dū seminat q̄dā ceciderūt secus viā: et
venerūt volucres celi ⁊ comederūt ea.
Alia aūt ceciderūt in petrosa: vbi non
habebāt terrā multā: et ↄtinuo exorta
sūt: qꝛ nō habebāt altitudinem terre.
Sole aūt orto estuauerūt: ⁊ qꝛ non ha
bebāt radicē aruerūt. Alia aūt cecide-
runt in spinas: ⁊ creuerunt spine ⁊ suf
focauerūt ea. Alia aūt ceciderūt in ter
Als÷ fru- ram bonā ⁊ dabāt fructū÷ aliud cēte-
ctus. simum: aliud sexagesimū: aliud tricesi-
B mum. Qui h3 aures audiendi audiat.
Mar.4.b. Et accedētes discipuli: dixerūt ei. Qua
re in parabolis loq̄ris eis? Qui respō
dens: ait illis. Qꝛ vobis datū est nosse
mysteria regni celorum: illis aūt nō est
datum. Qui eñ h3 dabit ei: ⁊ abunda- Luce.8.b.
bit: qui autē nō habet÷ ⁊ qđ h3 aufere Luce.8.c.
tur ab eo. Jō in parabolis loquor eis: Mar.4.c.
qꝛ vidētes nō vidēt: ⁊ audiētes nō au- als÷ videt
diunt: neq3 intelligūt: vt adimpleat in
eis ꝓphetia esaie dicētis. Auditu au- Esa.6.c.
dietis ⁊ nō intelligetis: ⁊ vidētes vide Mar.4.b.
bitis ⁊ nō videbitis. Incrassatū est eñ Luce.8.b.
cor ppl'i huius: ⁊ auribus grauiter au- Joan.12.f.
dierunt: ⁊ oculos suos clauserūt: neq̄ Act.28.f.
videant oculis: et aurib⁹ audiāt: ⁊ cor Luce.10.d.
de intelligāt: ⁊ cōuertātur ⁊ sanē eos.
Uestri aūt beati oculi qꝛ÷ vidēt: et au
res vestre qꝛ÷ audiūt. Amē quippe di Als÷ qui.
co vobis: qꝛ multi ꝓphete ⁊ iusti cupie Als÷ que.
runt videre que videtis: ⁊ nō viderūt: C
et audire que auditis: ⁊ non audierūt.
Uos ergo audite parabolā seminātis. Mar.4.b.
Ois qui audit verbū regni ⁊ nō intelli Luce.8.b.
git: venit malus ⁊ rapit qđ seminatum
est i corde eius: hic est q̄ secus viā semi
nat⁹ est. Qui aūt sup petrosa seminat⁹
est: hic est qui verbum audit: ⁊ cōtinuo
cū gaudio accipit illud. Nō habet autē
in se radicē: s3 est tēporalis. Facta aūt
tribulatione et persecutione propter
verbū: cōtinuo scādalizatur. Qui aūt
seminatus est in spinis: hic est qui ver-
bū dei audit ⁊ sollicitudo seculi isti⁹:
et fallacia diuitiarū suffocat verbū: et
sine fructu efficitur. Qui vero in terrā
bonam seminatus est: hic est qui audit
verbū et intelligit: ⁊ fructū affert: ⁊ fa
cit aliud quidē cētesimū: aliud aūt se-
xagesimū: aliud ꝟo tricesimū. Aliā pa Mar.4.c.
rabolam ꝓposuit illis: dicēs. Simile
factū est regnū celoꝝ homini qui semi
nauit bonū semē in agro suo. Cum aūt
dormirent hoiēs: venit inimicus eius:
et superseminauit zizania in medio tri-
tici: ⁊ abijt. Cū autē creuisset herba et D
fructū fecisset: tūc apparuerūt ⁊ ziza-
nia. Accedētes aūt serui patrisfamilias
dixerūt ei. Dñe nōne bonū semē semi-
nasti in agro tuo? Unde ergo h3 ziza-
nia? Et ait illis. Inimicus homo hoc
fecit. Serui aūt dixerūt ei. Uis imus ⁊
colligimus ea? Et ait. Nō. Ne forte col
ligētes zizania: eradicetis simul cū eis
et triticū. Sinite vtraq3 crescere vsq3
ad messem: et in tempore messis dicam
messoribus. Colligite primum zizania
et alligate ea in fasciculos ad cōburen
dum: triticum autē congregate in hor
reū meum. Aliam parabolam ꝓposuit Mar.4.c.
eis: dicēs. Simile est regnum celorum Luce.13.a.

grano synapis: qđ accipiēs hō semina
uit in agro suo: qđ minimū quidē est oi-
bus seminib⁹. Cū aūt creuerit maius
est oīb⁹ olerib⁹: ⁊ fit arbor: ita vt volu
cres celi veniāt ⁊ habitēt in ramis ei⁹.
Luce.13.d. Aliā parabolā locutus est eis. Simi-
E le est regnū celoꝝ fermēto qđ acceptū
mulier abscōdit in farine satis trib⁹:
donec fermētatū est totū. Hec oīa locu
Mar.4.d. tus est iesus in parabolis ad turbas: ⁊
Ps.77. sine parabolis nō loq̄bať eis vt imple
retur qđ dictū est p ꝓphetā dicentem.
Aperiā in parabolis os meū: eructa-
bo abscōdita a cōstitutiōe mūdi. Tūc
dimissis turbis venit in domū: ⁊ acces
serūt ad eum discipuli eius: dicentes.
Edissere nobis parabolā zizaniorum
agri. Qui rñdēs: ait. Qui seminat bo-
nū semē: est filius hoīs. Ager autem est
mundus. Bonū vero semē: hi sunt filij
regni: zizania aūt filij sunt nequā. Ini-
micus aūt qui seminauit ea: est diabo-
lus. Messis vero ꝯsummatio seculi ē.
Apo.14.d. Messores aūt angeli sunt. Sicut ergo
F colligūtur zizania ⁊ igni cōburuntur:
sic erit in cōsummatione seculi. Mit-
tet ergo filius hoīs angelos suos: ⁊ col
ligēt de regno eius oīa scādala: et eos
qui faciūt iniq̄tatē: ⁊ mittēt eos in ca
minū ignis. Ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dē-
tiū. Tunc iusti fulgebūt sicut sol in re-
gno pťis eoꝝ. Qui habet aures audiē-
di audiat. Simile est regnū celoꝝ the-
sauro abscōdito in agro: quē q̄ inuenit
hō abscōdit: ⁊ pre gaudio illius vadit
et vēdit vniuersa que hꝫ: et emit agrū
illū. Iterū simile est regnū celoꝝ homi
ni negociatori querēti bonas margari
tas. Inuēta aūt vna preciosa margari
ta: abijt ⁊ vēdidit omia que habuit: et
25.q.7.c.1. emit eā. Iterū simile est regnū celoꝝ sa
24.q.1.ca. gene misse in mare: ⁊ ex oī gñe piscium
quisquis. cōgregāti. Quā cū impleta esset educē
G tes ⁊ secus littus sedētes elegerūt bo-
J.22.b. nos in vasa sua: malos aūt foras mise-
L.25.c. rūt. Sic erit in cōsummatione seculi.
Exibūt angeli ⁊ separabunt malos de
medio iustoꝝ: ⁊ mittēt eos in caminū
ignis. Ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dētiū. In-
tellexistis hec oīa. Dicunt ei. Etiā. Ait
illis. Idō oīs scriba doct⁹ in regno celo
rū: similis est homini pťifamilias q̄ ꝓ-
fert de thesauro suo noua ⁊ vetera. Et
Mar.6.a. factū est cū cōsummasset iesus parabo-
Luce.14.c. las istas trāsijt inde. Et veniēs ī patriā
et.d. suā docebat eos ī synagogis eoꝝ: ita vt
Jo.4.f. mirarenť ⁊ dicerēt. Unđ huic sapientia

hec ⁊ virtutes? Nōne hic est fabri fili⁹? Mar.6.a.
Nōne mater eius dicit maria: ⁊ fratres Luce.10.d.
eius iacob⁹ ⁊ ioseph: ⁊ simon ⁊ iudas? Jo.6.e.
Et sorores ei⁹ nōne oēs apđ nos sunt? 1.q.1.c.pau
Unde ergo huic oīa ista? Et scādaliza- lianiste.
bātur in eo. Iesus aūt dixit eis. Nō est Mar.6.a.
ꝓpheta sine honore: nisi in patria sua Luce.4.d.
et in domo sua. Et nō fecit ibi virtutes Joā.4.f.
multas ꝓpter incredulitatē illorum.
¶ C.S. De ioannis capite in disco: et
quinq̄ panibus ⁊ duobus piscibus in
quinq̄ milia virorum: iesus supra ma
re ambulat: ⁊ petrum mergētē appre-
hendit: et in terra genesar multos lan
guores curat. Capi.xiiij.

In illo tpe audiuit herodes
tetrarcha famā ✝ iesu: ⁊ ait A
pueris suis. Hic est ioānes Als ✝ de.
baptista: ipse surrexit a mor Mar.6.b.
tuis: ⁊ ideo virtutes operā Luce.9.a.
tur ī eo. Herodes ei tenuit Mar.6.c.
ioānē ⁊ alligauit eū: ⁊ posuit in carce- Luce.3.d.
rē ꝓpter herodiadē vxorē fratris sui. 2.di.c.vna.
Dicebat eñ illi ioānes. Non licet tibi
habere eā. Et volēs illum occidere ti-
muit ppłm: q2 sicut ꝓphetā eum habe- 22.q.4.ca.
bāt. Die aūt natalis herodis saltauit etiā.⁊ cap.
filia herodiadis in medio: ⁊ placuit he vnusq̄sq̄.⁊
rodi. Unde cū iuramēto pollicit⁹ est ei c.actione.
dare quodcūq̄ postulasset ab eo. At il
la pmonita a matre sua: da mihi inq̄t
hic in disco caput ioānis baptiste. Et
cōtristatus est rex. Propter iusiurādū
autē: et ꝓpter eos q̄ pariter recumbe-
bant iussit dari. Misitq̄ ⁊ decollauit
ioannem in carcere. Et allatum est ca- B
put eius in disco: ⁊ datum est puelle: ⁊ Al ✝ tulit.
illa attulit ✝ matri sue. Et accedentes Mar.7.d.
discipuli eius tulerunt corpus eius: et Luce.9.b.
sepelierūt illud: et veniētes nunciaue- Joan.6.a.
runt iesu. Qđ cum audisset iesus: seces
sit inde ī nauicula in locū desertū seor
sum. Et cū audissent turbe secute sunt
eū pedestres de ciuitatib⁹. Et exiēs vi
dit turbā multam: et misertus est eis:
et curauit lāguidos eoꝝ. Uespere autē
facto accesserunt ad eū discipuli eius
dicentes. Desertus est locus ⁊ hora iā Mar.6.c.
preterijt: dimitte turbas vt euntes in Luce.9.b.
castella emant sibi escas. Iesus autem Joan.6.a.
dixit eis. Nō habēt necesse ire: date il-
lis vos mādūcare. Rñderunt ei. Nō ha
bemus hic nisi quinq̄ panes et duos pi-
sces. Qui ait eis. Afferte mihi illos
huc. Et cum iussisset turbā discumbere
super fenum: acceptis quinq̄ panibus
et duobus piscib⁹: aspiciens in celum:

benedixit et fregit: et dedit discipulis
suis panes: discipuli aũt dederũt tur-
E bis. Et mãducauerunt oẽs ⁊ saturati
sunt. Et tulerunt reliquias duodecim
cophinos fragmẽtoꝝ plenos. Mãducã-
tiũ aũt fuit numerus q̃nq; milia vi-
roꝝ: exceptis mulieribus ⁊ paruulis.
Mar.6.f. Et statim cõpulit ✝ iesus discipulos
Al.✝ iussit ascẽdere in nauiculã: ⁊ p̃cedere eũ trãs
Luce.5.c.⁊ fretũ: donec dimitteret turbas. Et di-
6.b. missa turba ascẽdit in mõtẽ solus ora
Jo.6.b. re. Uespere aũt facto solus erat ibi. Na
i.q.i.ca.ecclesia.24. uicula aũt in medio mari iactabat̃ flu-
ctibus. Erat eñ ɔtrarius vẽtus. Quar
q.i.c.non ta aũt vigilia noctis venit ad eos am-
turbatur. bulans ✝ supra mare. Et vidẽtes eum
Mar.6.g. supra mare ambulãtẽ: turbati sunt di-
Al.✝ ambulabat. centes: q2 fantasma est. Et pre timore
clamauerũt. Statimq; iesus locut⁹ est
eis dicens. Habete fiduciam: ego sum:
nolite timere. Respõdẽs autẽ petrus:
D dixit. Dñe si tu es: iube me venire ad te
super aquas. At ipse ait. Ueni. Et des-
cẽdẽs petrus de nauicula ambulabat
Al.✝ aq̃s. super aquã ✝ vt veniret ad iesum. Ui-
dens vero vẽtũ validum timuit. Et cũ
cepisset mergi clamauit dicẽs. Dñe sal
uum me fac. Et cõtinuo iesus extẽdẽs
Mar.9.g. manũ apprehẽdit eum: ⁊ ait illi. Mo-
Luce.5.d. dice fidei quare dubitasti? Et cũ ascen
disset in nauiculã cessauit vẽtus. Qui
autem in nauicula erant: venerunt et
adorauerunt eũ dicẽtes. Uere fili⁹ dei
es. Et cum transfretassent venerunt in
terrã genesar. Et cũ cognouissent eum
viri loci illius: miserũt in vniuersam
regionẽ illã: ⁊ obtulerunt ei oẽs male
habẽtes: ⁊ rogabãt eũ vt vel fimbriam
vestimẽti eius tangerent. Et quicunq;
tetigerunt: salui facti sunt.

¶ C. S. De manibus lauãdis: de his q̃
de ore exeũt: q2 coinq̃nãt: nõ q̃ intrant
in hominẽ: filiã mulieris syrophenisse
a demonio curat: ⁊ secus mare galilee
claudos cecos ⁊ mutos sanat: de septẽ
panibus et paucis pisciculis quatuor
milia hominũ satiauit. Capl. xv.

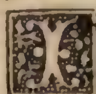
A
Mar.7.b. Tunc accesserunt ad eum ab
hierosolymis scribe ⁊ pha
risei: dicẽtes. Quare disci-
puli tui trãsgrediunt̃ tra-
ditiones seniorum. Nõ eñ
lauãt manus suas cũ panẽ
manducant. Ipse aũt r̃ndens: ait illis.
Exo.20.b. Quare ⁊ vos transgredimini manda-
Deut.5.d. tum dei ꝑpter traditionẽ vestrã. Nam
Mar.7.b. deus dixit. Honora patrẽ ⁊ matrẽ: ⁊ q̃
maledixerit patri vel matri: morte mo
riatur. Uos aũt dicitis. Quicũq; dixe-
rit patri vel matri munus quodcunq;
est ex me tibi ꝓderit: ⁊ nõ honorifica-
bit patrẽ suũ aut matrẽ suam: ⁊ irritũ
fecistis mandatũ dei ꝑpter traditionẽ
vestram. Hypocrite bene ꝓphetauit de Esa.29.d.
vobis esaias dicẽs. Popul⁹ hic labijs
me honorat: cor autem eorum longe est
a me. Sine causa autem colunt me do- B
centes doctrinas ⁊ mãdata hominum.
Et conuocatis ad se turbis: dixit eis.
Audite ⁊ intelligite. Non qđ intrat in
os coinquinat hoiem: sed qđ ꝓcedit ex
ore hoc coinquinat hoiem. Tũc accedẽ 11.q.3.c.in-
tes discipuli eius: dixerũt ei. Scis: q2 ter verba.
pharisei audito verbo hoc scandaliza De voto.c.
ti sunt. At ille respõdẽs: ait. Ois plan magne.
tatio quã nõ plãtauit pater meus cele Luce.6.f.
stis eradicabit̃. Sinite illos: ceci sunt Mar.17.c.
⁊ duces cecoꝝ. Cecus aũt si ceco duca- Di.37.§.si.
tũ prestet: ambo in foueam cadũt. Re-
spondẽs aũt petrus dixit ei. Edissere Dist.38.ca.
nobis parabolam istam. At ille dixit. que ipsis.
Adhuc ⁊ vos sine intellectu estis. Non De renũ.c.
intelligitis: q2 omne qđ in os intrat: post trans-
in vẽtrem vadit: ⁊ in secessum emittit. lationem.
Que aũt ꝓcedunt de ore: de corde ex-
eunt: ⁊ ea coinq̃nãt hoiem. De corde eĩ
exeunt cogitationes male: homicidia:
adulteria: fornicatiões: furta: falsa te-
stimonia: ⁊ blasphemie. Hec sunt que
coinquinãt hominẽ. Non lotis autem
manibus mãducare: nõ coinquinat ho C
minem. Et egressus inde iesus secessit 2.q.7.c.te-
in partes tyri ⁊ sidõis. Et ecce mulier stes.
chananea a finibus illis egressa: clama Luce.19.b.
uit dicẽs ei. Miserere mei domine fili
dauid: filia mea male a demonio vexa-
tur. Qui nõ respondit ei verbũ. Et ac-
cedentes discipuli eius rogabãt eũ: di
centes. Dimitte eam: quia clamat post
nos. Ipse aũt respondens: ait. No sum
missus nisi ad oues q̃ perierũt domus
isrl. At illa venit ⁊ adorauit eũ dicẽs. Mar.7.c.
Dñe adiuua me. Qui respõdens: ait. Mar.8.a.
Non est bonũ sumere panẽ filiorum: ⁊
mittere canib⁹. At illa dixit. Etiã dñe.
Nã ⁊ catelli edũt de micis que cadunt
de mensa dominoꝝ suoꝝ. Tunc respõ-
dens iesus: ait illi. O mulier magna est
fides tua: fiat tibi sicut vis. Et sanata
est filia ei⁹ ex illa hora. Et cũ trãsisset
inde iesus: venit secus mare galilee: et
ascendens in montem sedebat ibi. Et
accesserũt ad eum turbe multe haben-
tes secum mutos: cecos: claudos: debi-

les:⁊ alios multos:⁊ piecerunt eos ad
pedes eius:⁊ curauit eos: ita vt turbe
mirarẽt̃ vidẽtes mutos loquẽtes: clau
D dos ambulãtes: cecos vidẽtes: et ma
Mar. 8.a. gnificabãt deũ israel. Jesus aũt cõuo
catis discipulis suis dixit. Misereor
turbe: q2 triduo iam pseuerãt mecũ: et
non habẽt qđ manducẽt. Et dimittere
eos ieiunos nolo: ne deficiãt in via. Et
dicũt ei discipuli. Unde ergo nobis in
Als ✝ tãti. deserto panes tãtos ✝ vt saturem⁹ tur
bam tantã? Et ait illis iesus. Quot ha
betis panes? At illi dixerũt. Septẽ et
paucos pisciculos. Et pcepit turbe vt
discũberent super terrã. Et accipiens
septẽ panes ⁊ pisces: gratias agẽs fre
git: et dedit discipulis: ⁊ discipuli sui
dederunt pplo. Et comederũt omnes:
et saturati sunt. Et quod superfuit de
fragmẽtis: tulerunt septẽ sportas ple
nas. Erant autẽ qui manducauerunt
quatuor milia hoim: extra paruulos ⁊
mulieres. Et dimissa turba ascẽdit in
nauiculã: et venit in fines magedan.
¶ C. S. De signo ione pphete: de fer
mẽto phariseoꝝ: de ẽfatu petri quẽ in
crepat: ac dicit crucẽ suã tollere debe
Mar. 18.b re vnũquẽq3 q̃ velit dñs seq: ⁊ dicit nõ
Joã. 6.b. visuros quosdã mortẽ donec videant
Luce. 12.g. filiũ hois in regno suo venire. Ca. xvj.
B ET accesserunt ad eũ phari
sei ⁊ saducei tẽtantes: ⁊ ro
gauerũt eũ vt signũ de celo
ostẽderet eis. Et ille respõ
dẽs ait illis. Facto vespere
dicitis: serenũ erit: rubicũ
dũ est ei celũ. Et mane: hodie tẽpestas:
rutilat em̃ triste celũ. Faciem ergo celi
diiudicare nostis: signa autẽ tẽpoꝝ nõ
Jone. 2.a. potestis scire. Gñatiõ mala ⁊ adultera
Mar. 8.b. signũ querit: ⁊ signũ nõ dabitur ei nisi
signum ione pphete. Et relictis illis
Mar. 8.b. abijt. Et cũ venissent discipuli ei⁹ trãs
Luce. 12.a. fretũ: obliti sunt panes accipere. Qui
B dixit illis. Intuemini ⁊ cauete a fermẽ
to phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. At illi cogi
tabãt inter se dicẽtes. Q2 panes nõ ac
cepimus. Sciens autẽ iesus dixit eis.
Quid cogitatis iter vos modice fidei:
q2 panes nõ habetis? Nõdũ intelligitis
neq3 recordamini q̃nq3 panũ in quinq3
milia hoim: ⁊ q̃t cophinos sumpsistis.
Neq3 septẽ panũ in q̃tuor milia hoim:
et quot sportas sumpsistis. Quare nõ
intelligitis: q2 nõ de pane dixi vobis:
cauete a fermẽto phariseoꝝ ⁊ saduceo
rũ. Tũc intellexerũt q2 nõ dixerit cauẽ
dum a fermẽto panum: sed a doctrina
phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. Uenit aũt iesus
in partes cesaree philippi: ⁊ interroga
bat discipulos suos: dicẽs. Quẽ dicũt Mar. 8.c.
hoies esse filium hois. At illi dixerũt. Luce. 9.c.
Alij ioãnẽ baptistã: alij aũt heliã: alij
vero hieremiã: aut vnũ ex pphetis. Di
cit illis iesus. Uos aũt quẽ me esse dici E
tis. Rñdens simon petrus dixit. Tu es Joã. 6.g.
xp̃s filius dei viui. Rñdẽs aũt iesus di
xit ei. Btũs es simõ bariona: q2 caro ⁊
sanguis nõ reuelauit tibi: sed pr̃ meus
qui ĩ celis est. Et ego dico tibi q2 tu es 10. di. c. ita
petrus: ⁊ sup hãc petrã edificabo eccle dñs. et. 12.
siã meã: ⁊ porte inferi nõ preualebunt di. c. in no
aduersus eã. Et tibi dabo claues regni na. ⁊ capi.
celoꝝ. Et quodcũq3 ligaueris sup terrã q̃uis.
erit ligatum ⁊ in celis: ⁊ qđcunq3 solue
ris sup terrã erit solutũ ⁊ in celis. Tũc Mar. 8.d.
precepit discipulis suis vt nemini di Luce. 9.d.
cerẽt: q2 ipse esset iesus xp̃s. Exinde ce
pit iesus ostendere discipulis suis: q2
oporteret eũ ire hierosolymã: ⁊ multa
pati a seniorib⁹ et scribis ⁊ pncipib⁹
sacerdotũ: et occidi ⁊ tertia die resur Mar. 8.d.
gere. Et assumẽs eũ petrus cepit incre D
pare illũ dicẽs. Absit a te dñe: non erit
tibi hoc. Qui cõuersus dixit petro. Ua
de post me sathana: scandalũ es mihi:
q2 nõ sapis ea que dei sũt: s3 ea q̃ hoiz. Mar. 8.e.
Tũc iesus dixit discipulis suis. Si qs Luce. 9.d.
vult post me venire: abneget semetipsũ: s. 10.d.
et tollat crucẽ suã ⁊ sequatur me. Qui Luce. 17.g.
em̃ voluerit aiam suã saluã facere: per
det eã. Qui aũt perdiderit animã suã
ppter me: inueniet eã. Quid em̃ pdest
homini si vniuersum mũdũ lucret: aie
vero sue detrimẽtũ patiat. Aut quam
dabit homo cõmutationẽ pro aia sua.
Filius em̃ hois ventur⁹ est in gloria pa
tris sui cũ angelis suis: et tunc reddet
vnicuiq3 sm opera ✝ eius. Amen dico Als ✝ op⁹.
vobis: sunt q̃dam de hic stantibus qui Ro. 2.a.
non gustabunt mortem: donec videant Mar. 9.a.
filium hominis venientẽ in regno suo. Luce. 9.d.
¶ C. S. In mõte cũ moyse ⁊ helia ap
paret: et vox de celo ad eũ: inde descen
dentibus heliã iam venisse: ⁊ nõ esse su
sceptum manifestat: puerũ lunaticum
saluat: ⁊ de fide vt granum synapis do
cet: de stathere: de ore piscis. Ca. xvij.
ET post dies sex assumpsit ✝ A
iesus petrũ ⁊ iacobũ ⁊ ioã Als ✝ assu
nem fratrẽ eius: ⁊ duxit ✝ il mit.
los in mõtẽ excelsũ seorsũ: als ✝ ducit
et trãsfiguratus ẽ añ eos. Et Mar. 9.a.
resplenduit facies ei⁹ sicut sol: vestimẽ Luce. 9.d.
ta autem

ta aūt eius facta sunt alba sicut nix. Et
ecce apparuerūt illis moyses ⁊ helias
cū eo loquētes. Rñdēs aūt petr⁹ dixit
ad iesum. Dñe bonū est nos hic esse: si
vis faciamus hic tria tabernacula: tibi
Als. + hz t. vnū: + moysi vnū: ⁊ helie vnū. Adhuc
eo loquēte: ecce nubes lucida obūbra-
De cōse. di. uit eos. Et ecce vox de nube dicēs. Hic
2. c. si. est fili⁹ me⁹ dilect⁹: in quo mihi bñ cō
B placui: ipm audite. Et audiētes disci-
puli: ceciderūt in faciē suā: ⁊ timuerūt
valde. Et accessit iesus ⁊ tetigit eos: di
xitqꝫ eis. Surgite ⁊ nolite timere. Le-
uātes aūt oculos suos neminē viderūt:
nisi solū iesum. Et descēdētib⁹ illis de
Als. + illis mōte: pcepit + iesus dicēs. Nemini di-
Mar. 9. b. xeritis visionē: donec filius hoīs a mor
tuis resurgat. Et interrogauerūt eū di
scipuli dicentes. Quid ergo scribe di-
Als. + prio cūt: ꝙ heliā oportet pmū + venire? At
ille rñdēs ait illis. Helias qdē ventur⁹
C est: ⁊ restituet oia. Dico autē vobis: qꝛ
helias iā venit: ⁊ nō cognouerūt eū: sed
fecerūt in eo quecūqꝫ voluerūt. Sic et
Mar. 9. c. fili⁹ hoīs passur⁹ est ab eis. Tūc intel-
Luce. 9. c. lexerūt discipuli: qꝛ de ioāne baptista
Als. + tur- dixisset eis. Et cū venisset ad turbā +:
bas. accessit ad eū hō genibus puolut⁹ ante
eū dicēs. Dñe miserere filio meo: qꝛ lu-
naticus est: ⁊ male patit. Nā sepe cadit
in ignē: ⁊ crebro in aquā. Et obtuli eū
discipulis tuis: ⁊ nō potuerunt curare
Mar. 9. c. eū. Rñdēs aūt iesus ait. O gñatio icre-
Luce. 9. c. dula ⁊ puersa: quousqꝫ ero vobiscum.
Usqꝫquo patiar vos? Afferte huc illū
ad me. Et increpauit illū iesus: ⁊ exijt
ab eo demoniū: ⁊ curat⁹ est puer ex illa
hora. Tūc accesserūt discipuli ad iesū
Als. + hz ei secreto ⁊ dixerūt +. Quare nos nō po-
tuimus eijcere illum? Dixit illis iesus.
Luce. 17. b. Propter incredulitatē vestrā. Amē qp
pe dico vobis. Si habueritis fidē sicut
granū synapis: dicetis mōti huic: trāsi
hinc ⁊ trāsibit: ⁊ nihil impossibile erit
D vobis. Hoc aūt genus non eijcit: nisi p
orationē ⁊ ieiuniū. Cōuersantib⁹ aūt
Mar. 9. c. eis in galilea: dixit illis iesus. Fili⁹ ho
Luce. 9. c. minis tradēdus est in manus hoīm: et
occidēt eū: ⁊ tertia die resurget. Et cō
tristati sunt vehemēter. Et cū venissēt
capharnaū: accesserūt q didrachmā ac
cipiebāt ad petrū: ⁊ dixerūt ei. Magi
Als. + di- ster vester nō soluit didrachmā +. Ait.
dragma. Etiā. Et cū intrasset in domū: puenit
eū iesus dicēs. Quid tibi videt simon?
Reges terre a quibus accipiūt tributū
Als. + alijs vel cēsū: a filijs suis an ab alienis +. Et

ille dixit. Ab alienis. Dixit illi iesus. 11. q. 1. c. ma
Ergo liberi sunt filij. Ut aūt nō scāda gnum. ⁊ q.
lizemus eos: vade ad mare ⁊ mitte ha 2. c. iter ver
mū: ⁊ cū piscē q pmus ascenderit tolle. ba. 23. q. vl.
Et aperto ore eius inuenies staterem: c. tributū.
illum sumens: da eis pro me et + te. Als. + hz p

¶ C. S. De humilitate pueri: de manu
⁊ pede ⁊ oculo eruēdo: ⁊ nec ɔtēnēdos
paruulos: quoꝝ angelos faciē patris i
celis semp videre testat: correptio fra-
trū: ꝙ indulgere debeāt alterutrū vsqꝫ
septuagesies septies: de eo q cōseruū p-
pter denarios cētū suffocat. Ca. xviij.

N illa hora accesserūt disci- B
puli ad iesū dicētes. Quis Mar. 9. c.
putas maior est i regno ce- Luce. 9. f.
loꝝ. Et aduocās iesus par
uulū statuit eū i medio co-
rū: ⁊ dixit. Amen dico vo-
bis: nisi cōuersi fueritis ⁊ efficiamini
sicut paruuli: nō intrabitis i regnū ce-
loꝝ. Quicūqꝫ g humiliauerit se sicut par
uul⁹ iste: hic est maior in regno celoꝝ.
Et q susceperit vnū paruulum talē in
noie meo: me suscipit. Qui aūt scāda-
lizauerit vnū de pusillis istis q in me
credūt: expedit ei vt suspēdat mola asi Mar. 9. f.
naria in collo ei⁹: ⁊ demergat in pfun Luce. 17. a.
dū maris. Ue mūdo ab scādalis. Neces De renun.
se est em vt veniāt scādala. Uerūtñ ve c. nisi.
hoi + p quē scādalū venit. Si aūt ma- Mar. 9. f.
nus tua vel pes tu⁹ scādalizat te: absci a. 5. c.
de eū ⁊ pijce abs te. Bonū est tibi ad vi al. + hz illi.
tā ingredi debilem vel claudū: ꝙ duas B
manus vel duos pedes habētē mitti in 28. q. 1. ca.
ignē eternū. Et si ocul⁹ tu⁹ scādalizat vxor.
te: erue eū ⁊ pijce abs te. Bonū est tibi Mar. 19. g.
cū vno oculo i vitā intrare: ꝙ duos ocu
los hntē mitti in gehēnā ignis. Uide-
te ne cōtēnatis vnū ex his pusillis. Di-
co em vobis: qꝛ angeli eoꝝ i celis semp
vidēt faciē patris mei q in celis est. Ue Luce. 19. b.
nit em filius hoīs saluare qđ perierat. Luce. 19. a.
Quid vobis videt. Si fuerit alicui cē
tū oues: ⁊ errauerit vna ex eis: nōne re Als. + reli-
linquet + nonagintanouē in deserto: et quit.
vadit qrere eā q errauit. Et si ɔtigerit
vt inueniat eā: amē dico vobis: qꝛ gau
debit sup ea magis ꝙ sup nonagitano
uē q nō errauerūt. Sic nō est volūtas
ante patrē vrm q in celis est: vt pereat
vn⁹ de pusillis istis. Si aūt peccauerit
in te frater tu⁹: vade ⁊ corripe eū inter
te ⁊ ipm solū. Si te audierit lucratus
eris fratrē tuū. Si aūt te nō audierit: Luce. 17. a.
adhibe tecū adhuc vnū vel duos: vt in Dist. 25. ca.
ore duoꝝ vel triū testiū stet oē verbū. sed illud.

nos si nō audierit eos dic ecclie. Si aūt
2.cor.13.a. ecclesiā nō audierit: sit tibi sicut ethni
C cus ꝛ publican⁹. Amē dico vob: q̄cūq̄
14.q.1.c. in alligaueritis sup terrā: erūt ligata ꝛ i ce
omnibus. lo: ꝛ q̄cūq̄ solueritis sup terrā: erūt solu
ta ꝛ i celo. Iterū dico vobis: q2 si duo ex
vobis ꝯsenserit sup terrā: de oi re quā
cūq̄ petierit fiet illis a pr̄e meo q̄ i ce-
lis est. Ubi em̄ sūt duo vl̄ tres ꝯgregati
in noīe meo: ibi sū i medio eoꝝ. Tūc ac
Joan.20.c. cedēs petr⁹ ad eū dixit. Dn̄e q̄ties pec-
Luce.17.a. cabit i me frater me⁹ ꝛ dimittā ei vsq̄
De pe.dist. septies. Dicit illi iesus. Nō dico tibi vsq̄
3.c.septies. septies: sꝫ vsq̄ septuagiesseptiēs. Jō
assimilatū ē regnū celoꝝ hoī regi: quo
De iureiu. luit rōnē ponere cū s̄uis suis. Et cū ce
c.quemad- pisset rōnē ponere: oblat⁹ ē ei vnus q̄
modum. debebat ei decē milia talēta. Cū aūt nō
hēret vn̄ redderet iussit eū dn̄s ei⁹ venū
dari: ꝛ vxorē ei⁹: ꝛ filios: ꝛ oīa q̄ hēbat:
ꝛ reddi. Procidēs aūt seru⁹ ille roga-
D bat eū dicēs. Patiētiā habe i me: ꝛ oīa
reddā tibi. Misert⁹ aūt dn̄s serui illi⁹
dimisit eū: ꝛ debitū dimisit ei. Egressus
aūt seru⁹ ille: inuenit vnū de cōseruis
suis q̄ debebat ei cētū denarios: ꝛ te-
nēs suffocabat eū dicēs. Redde qd̄ de-
bes. Et pcidēs ꝯseru⁹ ei⁹ rogabat eū di
cēs. Patiētiā habe i me: ꝛ oīa reddā ti
bi. Ille aūt noluit: sꝫ abijt ꝛ misit eū in
carcerē donec redderet debitū. Uiden
tes aūt ꝯserui ei⁹ q̄ fiebāt ꝯtristati sūt
valde: ꝛ venerūt ꝛ narrauerūt dn̄o suo
oīa q̄ fctā fuerāt. Tūc vocauit illū dn̄s
su⁹: ꝛ ait illi. Serue nequā: oē debitū
dimisi tibi qm̄ rogasti me. Nonne ergo
oportuit ꝛ te misereri ꝯserui tui: sicut ꝛ
ego tui misert⁹ sū? Et iratus dn̄s eius
tradidit eū tortorib⁹: quoadusq̄ red-
Mar.11.d. deret vniuersū debitū. Sic ꝛ pr̄ meus
c.6.b. celestis faciet vobis: si nō remiseritis
vnusquisq̄ fratri suo de cordib⁹ vr̄is.

¶ C.S. Uxorem nō debere dimitti: et de eunuchis: infantes nō esse arcēdos a benedictione: diuitē difficile introire in regnū celoꝝ: ꝛ centuplū recepturum qui oībus renunciat. Cap. xix.

A Et factū est cū ꝯsummasset ie
sus sermōes istos: migrauit
a galilea ꝛ venit i fines iudee
trās iordanē: ꝛ secute sunt eū
turbe mlt̄e: ꝛ curauit eos ibi.
Et accesserūt ad eum pharisei tētātes
eū ꝛ dicētes. Si licet hoī dimittere vxo
Mar.10.a. rem suā quacūq̄ ex cā. Qui rn̄dēs ait
Gen.1.d. eis. Nō legistis: q2 fecit hoīem ab initio
masculū ꝛ feminā fecit eos. Et dixit.
Propter hoc dimittet + hō patrē ꝛ ma Al' + relinquet.
trē: ꝛ adherebit vxori sue: ꝛ erūt duo i
carne vna. Itaq̄ iā nō sunt duo: sꝫ vna Gen.2.d.
caro. Qd̄ ḡ de⁹ ꝯiūxit hō nō separet. Di Ephe.5.g.
cūt illi. Quid ḡ moyses mādauit dari 1.corin.6.b
libellū repudij et dimittere? Et ait il- Deut.24.a
lis. Qm̄ moyses ad duriciā cordis vr̄i a.5.c.
pmisit vobis dimittere vxores vr̄as: ab Mar.10.a
initio aūt nō fuit sic. Dico aūt vobis: q2 B
q̄cūq̄ dimiserit vxorē suā nisi ob forni Mar.10.b
cationē: ꝛ aliā duxerit mechat̄. Et q di Luce.16.d.
missam duxerit mechat̄. Dicūt ei disci-
puli ei⁹. Si ita est cā hoīs cū vxore nō
expedit nubere. Qui dixit illis. Nō oēs
capiūt vbū istud: sꝫ q̄b⁹ datū est. Sūt
ei eunuchi q̄ de matris vtero sic nati sūt:
ꝛ sunt eunuchi q̄ facti sunt ab hoīb⁹: ꝛ
sunt eunuchi q̄ seipsos castrauerūt + p- Als + eunu
pter regnū celoꝝ. Qui pt̄ capere capiat. chizauerūt
Tūc oblati sūt ei paruuli: vt man⁹ eis Mar.10.b
iponeret ꝛ oraret. Discipuli aūt incre Luce.18.c.
pabāt eos. Iesus vero ait eis. Sinite Mar.10.c.
puulos: ꝛ nolite eos phibere ad me ve- Luce.18.b.
nire: taliū ē ei regnū celoꝝ. Et cū ipo
suisset eis man⁹ abijt īde. Et ecce vn⁹
accedēs ait illi. Magr̄ bone: qd bonū
faciā vt habeā vitā eternā? Qui dixit
ei. Quid me iterrogas de bono? Un⁹ ē
bon⁹ de⁹. Si aūt vis ad vitā ingredi:
serua mādata. Dixit illi. Que? Jesus aūt
dixit. Nō homicidiū facies. Nō adulte Mar.10.c.
rabis. Nō facies furtū. Nō falsum testi Luce.12.d.
moniū dices. Honora patrē tuū ꝛ ma- et.18.d.
trē: ꝛ diliges pximū tuū sicut teipsū. Di
cit illi adolescens. Oīa hec custodiui a
iuuētute mea: q̄d adhuc mihi deest? Ait
illi iesus. Si vis pfect⁹ eē: vade ꝛ + vē Als + non habet et
de oīa q̄ habes: ꝛ da pauperib⁹: ꝛ habe
bis thesaurū i celo: ꝛ veni seq̄re me. Cū C
audisset aūt adolescēs verbū: abijt tri
stis. Erat em̄ hn̄s multas possessiones.
Jesus aūt dixit discipl̄is suis. Amē di
co vobis: q2 diues difficile itrabit i re
gnū celoꝝ. Et iterū dico vobis. Facili⁹
est camelū p foramē acus trāsire: q̄ di-
uitē itrare i regnū celoꝝ. Auditis aūt Mar.10.c.
his discipl̄i mirabant̄ valde dicentes. Luce.18.c.
Quis ḡ poterit saluus eē. Aspiciēs aūt D
iesus dixit illis. Apd̄ hoīes hoc ipossi Mar.10.d
bile ē: apd̄ deū aūt oīa possibilia sunt. Luce.18.c.
Tūc rn̄dēs petr⁹ dixit ei. Ecce nos reli
q̄m⁹ oīa: ꝛ secuti sum⁹ te. Quid ḡ erit Luce.22.c.
nobis? Jesus aūt dixit illis. Amē dico
vobis: q̄ vos q̄ secuti estis me i regene
ratiōe cū sederit fili⁹ hoīs in sede ma-
iestatis sue: sedebitis et vos sup sedes
duodeci iudicātes duodeci trib⁹ isrl̄.

Mar.10.b Et ois q reliqrit domu vel fratres: aut
sorores: aut patrem: aut matrem: aut
Luce.18.c. vxore: aut filios: aut agros propter no
Mar.10.d men meu: centuplum accipiet: et vitam
Luce.13.f. eternam possidebit. Multi aut erunt
primi nouissimi: et nouissimi primi.
¶ C.S. Parabola operarioru invinea
conductoru: primos nouissimos fieri:
de filijs zebedei: et de primis accubi-
tis cene: de duobus cecis secus viam se
dentibus. Capi.xx.

B Simile est regnu celoru homi pa
trifamilias q exijt primo ma-
ne coducere operarios i vinea
sua. Conuetione aut facta cum
operarijs ex denario diurno:
misit eos in vinea sua. Et egressus cir
ca hora tertia: vidit alios stantes i foro
ociosos: et dixit illis. Ite et vos i vinea
mea: et qd iustu fuerit: dabo vobis. Illi
aut abierut. Iteru aut exijt circa sexta
et nona hora: et fecit silr. Circa vndeci
ma vero exijt et inuenit alios stantes: et di
xit illis. Quid hic statis tota die ocio-
si? Dicut ei. Qz nemo nos conduxit. Dixit
illis. Ite et vos in vinea mea. Cu sero
aut factu esset: dixit dns vinee procura-
tori suo. Voca operarios: et redde illis
Als + ht suam. mercede +: incipies a nouissimis vsq
B ad primos. Cu venissent ergo q circa vndeci
ma hora venerat: acceperunt singulos
denarios. Venientes aut et primi arbitra
ti sut q plus essent accepturi: acceperut
aut et ipsi singlos denarios. Et accipie
tes: murmurabat aduersus patrefami
lias dicetes. Hi nouissimi vna hora fe
cerut: et pares illos nobis fecisti: q por
tauimus podus diei et estus. At ille rn
des vni eoru dixit. Amice no facio tibi
iniuria. Nonne ex denario conuenisti mecu?
Tolle qd tuu est: et vade. Volo aute et
De pe. dist. huic nouissimo dare sicut et tibi. Aut
14. ca. si ex no lz mihi qd volo facere. Aut ocls tu9
bono. nequa e: qz ego bon9 su. Sic erut nouis
Mar. 10.d simi primi et primi nouissimi. Multi ei sut
Luce.13.f. vocati pauci vero electi. Et ascedes ie-
C sus hierosolyma assupsit duodeci disci
Mar.10.c. pulos suos secreto: et ait illis. Ecce asce
Luce.18.c. dim9 hierosolyma: et fili9 hois tradet
principib9 sacerdotu et scribis: et codena
Als + deludendum. bunt eu morte: et tradet eu getib9 ad il-
ludedu + et flagellandu et crucifigedu: et
Mar.10.c. tertia die resurget. Tuc accessit ad eu
mr filioru zebedei cu filijs suis adoras
et petes aliqd ab eo. Qui dixit ei. Quid
Als + alis. vis? Ait illi. Dic vt sedeat hi duo filij
Als + ht tuam. mei vn9 ad dextera tua: et vn9 + ad sini
stra + i regno tuo. Rndes aut iesus di-
xit. Nescitis qd petatis. Potestis bibere
calice que ego bibiturus sum. Dicut ei.
Possum9. Ait illis. Calice qde meu bi
betis: sedere aut ad dextera mea vel sini
stra: no e meu dare vobis: sz qb9 paratu e
a patre meo. Et audietes dece indignati D
sunt de duob9 frib9. Iesus aut vocauit Mar.10.f.
eos ad se: et ait. Scitis qz principes getiu Luce.22.c.
dnant eoru: et q maiores sut ptate exer- 9.di.c.dias
cet iter eos. No ita erit iter vos. Sz q coni sunt.
cuqz voluerit iter vos maior fieri: sit vr 9.q.2.capl.
minister. Et q voluerit iter vos primus nullus.
esse: erit vr seru9. Sicut fili9 hois no ve Mar.10.g
nit ministrari: sz ministrare et dare aia Joa.10.d.
sua i redeptione pro multis. Et egredieti Mar.10.g
bus illis + ab hierico: secuta est eu tur Luce.10.g.
ba mlta. Et ecce duo ceci sedetes secus J.18.f.
via audierut qz iesus transiret: et clama 9.2.c.
uerut dicetes. Dne miserere nri fili dd. Als + eis.
Turba aut icrepabat eos vt tacerent. At
illi magis clamabat dicetes. Dne mise Mar.10.g
rere nri fili dd. Et stetit iesus: et voca-
uit eos et ait. Quid vultis vt faciam vobis.
Dicut illi. Dne vt aperiant oculi nri. Mi-
sert9 aut eoru iesus: tetigit oclos eoru.
Et cofestim viderunt: et secuti sunt eu.
¶ Ca.S. De asina et pullo eius: et vbi
numularios eiecit de teplo clamatib9
pueris osanna: de ficu q arida facta est:
interrogat in q ptate hec faceret: ipse
interrogat de ioannis baptismate: et
subiugens parabolas hois q filios suos i
vinea mittit: et q publicani et meretri-
ces i regno dei mltos sacerdotu et scri-
baru sint precessuri: dicit parabola de vini-
torib9 q iterficiut ad se missos. C.xxi. A

Et cu appropinquasset + hie- al + appro
rosolymis et + venisset beth pinquasset
phage ad monte oliueti: tuc als + venis
iesus misit duos discipulos set.
dices eis. Ite in castellu qd Mar.11.a.
cotra vos est: et statim inuenietis asina Luce.19.c.
alligata et pullu cu ea. Soluite et addu
cite mihi. Et si quis vobis aliqd dixerit:
dicite qz dns his opus ht: et cofestim di
mittet eos. Hoc aut + factu est vt adim Als + totu
pleret qd dictu est p pphetam dicete. Di
cite filie sion: ecce rex tu9 venit tibi ma
suetus: sedes sup asina et pullu filium Zach.9.b.
subiugalis. Euntes aut discipuli fecer: Esa.62.d.
sicut pcepit illis iesus. Et adduxerunt Joan.12.b.
asina et pullu: et iposuerut sup eos ve- Mar.11.a.
stimenta sua: et eu desup sedere fecerut. Luce.19.c.
Plurima aut turba strauerut vestime-
ta sua invia. Alij aut cedebat ramos de Mar.11.a.
arborib9: et sternebat i via. Turbe aut Luce.19.f.
q precedebat et q seqbant clamabat dice Joan.12.b.
tes. Osanna filio dauid benedict9 qui B

Mar.11.a. venit in noīe dñi: osanna in altissimis.
Luce.19.f. Et cū intrasset hierosolymā: cōmota
Joan.2.c. est vniuersa ciuitas dicēs. Quis ē hic?
Esa.56.c. Populi aūt dicebāt. Hic est iesus pro-
pheta a nazareth galilee. Et intrauit ie-
sus in tēplū dei: ⁊ eijciebat oēs vēden-
tes ⁊ emētes in tēplo: ⁊ mēsas nūmu-
Hier.7.b. lariorū: ⁊ cathedras vēdentiū colūbas
Mar.11.c. euertit. Et dicit eis. Scriptū ē: dom⁹
⁊.d. mea domus oratiōis vocabit: vos aūt
Luce.19.g. fecistis illā ÷ speluncā latronū. Et acces-
Al's ÷ eam serūt ad eū ceci ⁊ claudi in tēplo: ⁊ sa-
nauit eos. Uidētes aūt pncipes sacer-
dotū ⁊ scribe mirabilia q̄ fecit: ⁊ pue-
ros clamātes in tēplo: ⁊ dicētes: osan-
na filio dauid: indignati sunt. Et dixe-
rūt ei. Audis qd isti dicūt. Jesus autē
Ps.8. dixit eis. Utiq̄: nūq̄ legistis: q2 ex ore
Mar.11.b. infantiū: ⁊ lactētiū pfecisti laudē. Et
relictis illis abijt foris extra ciuitatē
Al's ÷ doce in bethaniā: ibiq̄ mansit ÷. Mane aūt
bat eos de reuertēs in ciuitatē esuriit. Et videns
regno dei. fici arborē vnā secus viā venit ad eā: ⁊
Mar.11.b. nihil inuenit in ea nisi folia tm̄. Et ait
Luce.13.b. illi. Nūq̄ ex te fructus nascat in sempi-
Mar.11.c. ternū. Et arefacta est ꝯtinuo ficulnea.
Luce.13.b. Et vidētes discipuli: mirati sunt dicē-
E tes. Quō cōtinuo aruit. Rñdēs aūt ie-
Al's ÷ tol- sus: ait eis. Amē dico vobis: si habueri-
lere et ia- tis fidē ⁊ nō hesitaueritis: non solū de
ctare i ma- ficulnea facietis: sz ⁊ si mōti huic dixe-
re fiat. ritis tolle ÷ ⁊ iacta te in mare: fiet. Et
Mar.11.c. oīa quecūq̄ petieritis in oratiōe cre-
Joā.14.b. dētes: accipietis. Et cū venisset in tem-
et.19.c. pluū: accesserūt ad eū docētē pncipes sa-
Mar.11.d. cerdotū ⁊ seniores ppli dicentes. In q̄
Luce.20.a. ptāte hec facis? Et qs tibi dedit hanc
ptātē? Rñdens aūt iesus dixit eis. In-
terrogabo vos ⁊ ego vnū sermonē: quē
si dixeritis mihi: ⁊ ego vobis dicā in q̄
potestate hec facio. Baptismus ioānis
Al' ÷ e celo vnde erat: e celo an ÷ ex hoīb⁹? At illi
erat an. cogitabāt inter se dicētes. Si dixeri-
mus e celo: dicet nobis. Quare ergo nō
credidistis illi? Si autē dixerimus ex
hoībus: timemus turbā. Oēs em̄ habe-
Al's ÷ hñt. bāt ÷ ioānē sicut pphetā. Et rñdentes
iesu: dixerūt. Nescim⁹. Ait illis ⁊ ipse.
Nec ego dico vobis in qua ptāte hec fa-
cio. Quid aūt vobis videt. Hō quidā
.s.14.a. habebat duos filios: ⁊ accedēs ad pri-
mū dixit. Fili vade hodie operari i vi-
neam meam. Ille aūt rñdēs: ait. Nolo.
Postea aūt penitētia motus abijt. Ac-
cedens aūt ad alterū: dixit similr. At
ille rñdens ait. Eo dñe. Et non iuit.
Quis ex duob⁹ fecit volūtatē patris?
Et dicūt ei. Primus. Dicit illis iesus.
Amē dico vobis: q2 publicani ⁊ mere-
trices precedēt vos in regno ÷ dei. Ue- Al's ÷ re-
nit em̄ ad vos ioānes in via iustitie et gnum.
nō credidistis ei. Publicani aūt ⁊ me-
retrices crediderūt ei: vos aūt videns-
tes nec penitētiam habuistis postea vt
crederetis ei. Aliam parabolā audite. D
Hō erat paterfamilias qui plātauit vi- Mar.12.a
neā ⁊ sepē circūdedit ei: et fodit in ea Luce.20.b.
torcular: ⁊ edificauit turrim: ⁊ locauit
eam agricolis: ⁊ peregre profectus est.
Cum autē tēpus fructuū appropinq̄s-
set: misit seruos suos ad agricolas: vt
acciperēt fructus eius. Et agricole ap- j.22.a.
prehensis seruis eius aliū ceciderunt:
aliū occiderūt: aliū vero lapidauerūt.
Iterū misit alios seruos plures priori-
bus: ⁊ fecerunt illis similiter. Nouissi-
me aūt misit ad eos filiū suum: dicens.
Uerebūtur ÷ forte filiū meū. Agricole Al's ÷ forsi-
aūt vidētes filiū: dixerūt intra se. Hic tan verebū-
est heres: venite occidamus eū: ⁊ habe- tur filium
bimus hereditatē eius. Et apprehēsū meum.
eū: eiecerūt extra vineam: ⁊ occiderūt. Mar.12.a
Cū ergo venerit dñs vinee: quid faciet
agricolis illis. Aiūt illi. Malos male
perdet: ⁊ vineā suā locabit alijs agri-
colis: qui reddāt ei fructū tēporibus
suis. Dicit illis iesus. Nūq̄ legistis in Ps.117.
scripturis. Lapidem quem reprobaue- Mar.12.a
runt edificātes: hic factus est in caput Luce.20.c.
anguli. A dño factū est istud: ⁊ est mira- Mar.11.c.
bile in oculis nostris. Ideo dico vobis ⁊.12.a.
q2 auferetur a vobis regnū dei: ⁊ dabi- Luce.19.g.
tur gēti faciēti fructus eius. Et q̄ ceci- 20.c.⁊
derit super lapidē istū confringet: sup 22.a.
quē vero ceciderit cōteret eum. Et cū Joā.7.b.
audissent pncipes sacerdotū ⁊ phari- ⁊.f.⁊.8.c.
sei parabolas eius: cognouerunt q̄ de
ipsis diceret. Et querētes eū tenere: ti-
muerūt turbas: qm̄ sicut pphetam eū
habebant. Et respondens iesus: dixit
iterum in parabolis eis dicens.

¶ C.S. Parabola vbi inuitati contē-
nūt venire ad nuptias: de inscriptiōe et
imagine cesaris: de muliere q̄ septē fra-
tres habuit: tētat⁹ a phariseis interro-
gat eos de xpo cui⁹ fili⁹ esset. Ca.xxij.

Simile factū est regnū celorū A
homini regi q̄ fecit nuptias
filio suo. Et misit seruos su-
os vocare inuitatos ad nu-
ptias: ⁊ nolebāt venire. Ite-
rum misit alios seruos: dicens. Dicite Luce.14.d.
inuitatis. Ecce prādiū meū paraui: tau- Apocal.
ri mei ⁊ altilia occisa sunt: ⁊ oia para- 19.g.

ta: venite ad nuptias. Illi aūt neglexe
rūt: & abierūt ali⁹ in villā suā: ali⁹ vo
ī.21.d. ad negociationē suā. Reliq̄ vero tenue
rūt seruos ei⁹: & cōtumelijs affectos oc
ciderūt. Rex aūt cū audisset irat⁹ ē: et
missis exercitibus suis pdidit homici
das illos: & ciuitatem illoꝝ succendit.
Tūc ait seruis suis. Nuptie q̄dē para
te sunt: sz q̄ inuitati erāt: nō fuerūt di
gni. Ite ergo ad exit⁹ viarū: & quoscūq̄
inueneritis: vocate ad nuptias. Et egres
si serui ei⁹ in vias cōgregauerunt oēs
quos inuenerūt malos et bonos: & im
B plete sūt nuptie discūbētiū. Intrauit
aūt rex vt videret discūbentes: & vidit
J.25.c. ibi hoīem nō vestitū veste nuptiali: et
Dist.25.ca. ait illi. Amice quō huc intrasti nō hñs
ecclesie. vestē nuptialē? At ille obmutuit. Tūc
ī.20.c. dixit rex ministris. Ligatis manib⁹ et
mar.12.a. pedib⁹ ei⁹ mittite eū i tenebras exterio
res: ibi erit flet⁹ & stridor dētiū. Mul
ti aūt sunt vocati: pauci vo electi. Tūc
abeūtes pharisei ɔsiliū inierūt vt cape
als + iesus. rēt eū + in sermone. Et mittūt ei disci
Luce.20.d. pulos suos cum herodianis dicentes.
Magister scim⁹ q2 verax es: et viā dei
in vitate doces: & nō est tibi cura de ali
quo. Non eñ respicis psonā hoīm. Dic
ergo nobis q̄d tibi videt. Licet cēsum
dare cesari aut nō? Cognita autē iesus
Mar.12.b. neq̄tia eoꝝ: ait. Quid me tētatis hipo
C crite? Ostēdite mihi nūmisma census.
At illi obtulerūt ei denariū. Et ait il
lis Jesus. Cui⁹ est imago hec & supscri
ptio? Dicūt ei. Cesaris. Tunc ait illis.
Reddite ergo q̄ sunt cesaris cesari: & q̄
sunt dei deo. Et audiētes mirati sunt:
Rom.12.b. et relicto eo abierūt. In illo die accesse
Mar.12.b rūt ad eū saducei q̄ dicūt nō esse resur
luce.20.c. rectionē: & interrogauerūt eū dicētes.
Actu.23.b. Magister: moyses dixit: si q̄s mortu⁹
fuerit nō habēs filium vt ducat frater
eius vxorē illi⁹: & suscitet semen fratri
Mar.12.b. suo. Erāt aūt apud nos septē fratres:
& prim⁹ vxore ducta defunct⁹ est: & nō
habens semē reliquit vxorē suā fratri
suo. Silr scḋs & tertius vsq̄ ad septi
31.q.2.c.st. mū. Nouissime aūt oīm: & mulier defū
cta est. In resurrectiōe ergo cuius erit
de septē vxor? Oēs eñ habuerūt eam.
Rñdēs aūt Jesus: ait illis. Erratis ne
sciētes scripturas: neq̄ virtutē dei. In
resurrectiōe eñ neq̄ nubēt neq̄ nubē
tur: sz erūt sicut angeli dei in celo. De
resurrectiōe aūt mortuoꝝ non legistis
qḋ dictuz est a deo dicente vobis. Ego
sum de⁹ abraā: & deus isaac: & deus ia
cob. Nō est deus mortuoꝝ: sed viuētiū.
Et audiētes turbe mirabantur de do Exod.3.b.
ctrina ei⁹. Pharisei aūt audiētes q̄ si Mar.12.c.
lētiū iposuisset saduceis: ɔuenerūt in D
vnū. Et iterrogauit eū vn⁹ ex eis legis Mar.12.c.
doctor tentās eū. Magister: qḋ est mā
datū magnū i lege? Ait illi Jesus. Dili Deute.6.a.
ges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo: & in
tota aīa tua: & in tota mente tua. Hoc
est maximū & primū mandatū. Secun
dum aūt simile est huic. Diliges proxi Leuit.19.c.
mū tuū sicut teipm̄. In his duob⁹ man Mar.12.c.
datis vniuersa lex pēdet & pphete. Cō Rom.13.c.
gregatis autez phariseis interrogauit
eos Jesus: dicēs. Quid vobis videt de
christo: cuius fili⁹ est. Dicunt ei: dauid.
Ait illis. Quomodo ergo dauid i spū ps.109.
vocat eum dominuz dicens. Dixit dn̄s Mar.12.b
dn̄o meo: sede a dextris meis. Donec Luce.20.g.
ponā inimicos tuos: scabellum peduz Mar.12.d.
tuoꝝ. Si ergo dauid vocat eum dn̄m: luce.2.g.
quō filius eius est. Et nemo poterat ei
rñdere verbū: neq̄ ausus fuit q̄sq̄ ex il
la die eum amplius interrogare.

¶ Cap. S. Ad discipulos dixit: vt que
pharisei dicunt fiant: sed que faciunt
non fiant: increpat scribas et phari
seos: de proselyto: de iuramento: de ca
melo: de calice & catino lauando: & mo
numētis dealbatis: & monumētis pro
phetarum: et alijs multis: hierusalem:
hierusalem. Capitulum. xxiij.

Tunc Jesus locutus est ad A
turbas: et ad discipulos 19.di.c.si.
suos dicēs. Sup cathedrā 1.q.1.c.ois.
moysi sederūt scribe & pha 7.c.signifi
risei. Oīa ergo quecūq̄ di castis.et.c.
xerint vobis seruate & faci non q̄les.3.
te: sm̄ opera vero eoꝝ nolite facere. Di q.7.§.fina.
cūt eñ & non faciūt. Alligāt aūt onera luce.11.f.
grauia & importabilia: & imponunt in 26.q.7.c.al
humeros hominum: digito aūt suo no ligant.
lunt ea mouere. Oīa vero opera sua fa De ɔse.dist.
ciūt: vt videantur ab hominibus. Dila 4.c. baptis
tant enim philateria sua: & magnificāt mus.
fimbrias. Amāt autem primos recubi ī.6.d.
tus in cenis: & primas cathedras in sy Mar.12.d.
nagogis: & salutationes in foro: et vo luce.20.f.&
cari ab hominibus rabbi. Vos aūt no 21.g.
lite vocari rabbi. Unus est enim magi
ster vester: oēs autez vos fratres estis. B
Et patrē nolite vocare vobis sup ter Iacobi.3.a.
ram. Unus est eñ pater vester qui in ce luce.14.c.
lis est. Nec vocemini magistri: q2 magi luce.11.g.
ster vester vnus est christus. Qui maior
est vestrū: erit minister vester. Qui aūt
se exaltauerit humiliabitur: & q̄ se hu

als.✝.nō h₃ miliat exaltabit. Ue autē ✝ vobis scri-
autem. be ⁊ pharisei hypocrite ꝗ clauditis re
gnū celoꝝ ante hoies. Uos eñ nōītra-
tis: nec introeūtes sinitis intrare. Ue
vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite: qui
comeditis domos viduarū orationes
lōgas orātes: ꝓpter hoc amplius acci-
pietis iudiciū. Ue vobis scribe ⁊ pha-
risei hipocrite: ꝗ circuitis mare ⁊ ari-
dā vt faciatis vnū ꝓselytū: et cū fuerit
factus facitis eū filiū gehēne duplo ꝗ̄
vos. Ue vobis duces ceci: ꝗ dicitis: ꝗ-
cūqꝫ iurauerit ꝑ tēplū nihil est: ꝗ autē
iurauerit ī auro tēpli debitor ē. Stul
ti ⁊ ceci ꝗd eñ mai⁹ est aurū an tēplū
qđ sctificat aurū? Et ꝗcunqꝫ iurauerit
in altari: nihil est: quicūqꝫ aūt iurane-
rit in dono qđ est sup illud: debet. Ceci
ꝗd eñ maius est: donū an altare quod
sanctificat donū. Qui ergo iurat in al-
tari: iurat in eo et in omnibus ꝗ super
illud sunt. Et quicunqꝫ iurauerit in tē
C
Luce.11.f. plo: iurat in illo ⁊ in eo qui habitat in
ipso. Et ꝗ iurat in celo: iurat ī throno
dei et in eo ꝗ sedet super eū. Ue vobis
scribe ⁊ pharisei hipocrite: ꝗ decima-
tis mētā ⁊ anethum ⁊ cyminū: ⁊ reliꝗ-
stis que grauiora sunt legis: iudiciū et
misam ⁊ fidem. Hec oportuit facere: et
illa nō omittere. Duces ceci excolātes
Luce.11.e. culicē: camelum autē glutiētes. Ue vo-
Als.✝.quia bis scribe ⁊ pharisei hipocrite: ꝗ ✝ mū
datis qđ de foris est calicis ⁊ paropsi-
dis: intus aūt pleni estis rapina ⁊ im-
mūdicia. Pharisee cece mūda pri⁹ qđ
intus est calicis ⁊ paropsidis vt fiat et
Luce.11.f. id qđ de foris est mūdū. Ue vobis scri-
be et pharisei hypocrite: q₂ siles estis
sepulchris dealbatis: ꝗ a foris parent
hoib⁹ speciosa: intus vero plena sunt
ossibus mortuoꝝ: et omni spurcitia.
Sic ⁊ vos a foris quidē paretis homi
nibus iusti: intus aūt pleni estis hypo-
Luce.1.g. crisi ⁊ iniꝗtate. Ue vobis scribe ⁊ pha-
risei hypocrite: ꝗ edificatis sepulchra
prophetarū ⁊ ornatis monumēta iusto
D
rū: ⁊ dicitis. Si fuissemus in dieb⁹ pa
Luce.11.g. trū nostroꝝ: nō essemus socij eorum in
Thessa.ii.f sanguine ꝓphetarū. Itaqꝫ testimonio
estis vobisnietipsis: q₂ filij estis eorum
qui ꝓphetas occiderūt. Et vos imple-
te mēsurā patrum vestroꝝ. Serpētes
genimina viperarum: quomodo fugie-
tis a iudicio gehēne. Ideo dico vobis.
Ecce ego mitto ad vos ꝓphetas et sa-
pientes ⁊ scribas: ⁊ ex illis occidetis ⁊
crucifigetis: ⁊ ex eis flagellabitis ī sina
gogis vestris: ⁊ ꝑsequimini de ciuitate
in ciuitatē: vt veniat sup vos ois san-
guis iustus ꝗ effusus est sup terrā a san
guine abel iusti vsqꝫ ad sanguinem za-
charie filij barachie: quē occidistis in-
ter tēplū ⁊ altare. Amē dico vobis: ve Hebre.11.d
nient hec oia super generationē istam. 2.pal. 24.c
Hierlm hierlm ꝗ occidis ꝓphetas ⁊ la Luce.13.g.
pidas eos ꝗ ad te missi sunt: quotiens
volui cōgregare filios tuos quēadmo-
dum gallina cōgregat pullos suos sub
alas: et noluisti. Ecce relinquet vobis
dom⁹ vestra deserta. Dico enim vobis.
Non me videbitis amodo donec dica-
tis. Benedictus qui venit in noie dñi.
¶ C. B. De structura templi: et signis
nouissimorum dierum et dieb⁹ breuia
tis: de pseudo christi et pseudo prophe
tis: de aduētu saluatoris: et occasu ele
mentorum. Capitulum. xxiiij.

ET egressus Iesus de tēplo A
ibat. Et accesserunt disci- Mar.13.a
puli eius vt ostenderent ei Luc.19.g.&
edificatiōes tēpli. Ipe aūt 21.b.
respōdēs dixit illis ✝. Ui- Als.✝.eis.
detis hec oia. Amē dico vo
bis: non relinquet hic lapis super lapi
dem qui non destruatur. Sedēte autē
eo super montē oliueti: accesserunt ad
eū discipuli eius secreto: dicentes. Dic
nobis quādo hec erunt: et qđ signū ad-
uentus tui: et consummationis seculi?
Et respondēs Iesus dixit eis. Uidete
ne ꝗs vos seducat. Multi eñ venient Mar. 13.a
in noie meo: dicētes. Ego sum christ⁹: Luce.21.b.
et multos seducent. Audituri eñ estis Ephe. 5.b.
prelia ⁊ opiniones preliorū: videte ne i.cor.3.b.
turbemini. Oportet enim hec fieri: sed Mar.13.a.
nondū est finis. Consurget eñ gens cō Luce.21.b.
tra gentem ⁊ regnum in regnū: ⁊ erunt Mar. 13.b
pestilentie et fames ⁊ terremotus ꝑ lo Luce.21.c.
ca. Hec aūt omnia initia sunt dolorū. Ioā.15.c.&
Tūc tradēt vos in tribulationē: ⁊ occi 16.a.
dēt vos: ⁊ eritis odio oib⁹ gētib⁹ pro- s.10.c.
pter nomē meū. Et tūc scādalizabunt
multi ⁊ inuicē tradēt: ⁊ odio habebūt
inuicē. Et multi pseudo prophete sur
gent ⁊ seducent multos: ⁊ qm abunda-
bit iniꝗtas: refrigescet charitas mul- B
torū. Qui autē perseuerauerit vsqꝫ in i.q.4.c.sal
finē: hic saluus erit. Et predicabitur uator.
hoc euāgelium regni in vniuerso orbe s.10.c.
in testimoniū omnibus gētibus: et tūc Mar. 13.b
veniet cōsummatio. Cū ergo videritis Rom.10.c.
abominationem desolationis: ꝗ dicta Actu.2.b.
est a daniele propheta stātē in loco san Daniel.9.g
cto: ꝗ legit intelligat. Tunc ꝗ in iudea

sunt: fugiant ad mōtes: et qui in tecto
Mar.13.b. nō descēdat tollere aliqd̄ d̄ domo sua:
Luce.21.b. ⁊ qui in agro nō reuertat tollere tuni-
cam suā. Ue autē pregnātib⁹ ⁊ nutriē-
mar.13.b. tibus in illis dieb⁹. Orate autē vt non
luce.17.g.⁊ fiat fuga vestra in hyeme vel sabbato.
21.d. Erit enim tūc tribulatio magna qua-
mar.15.b. lis nō fuit ab initio mūdi vsqꝫ modo:
luce.21.c. neqꝫ fiet. Et nisi breuiati fuissent dies
mar.13.c. illi: nō fieret salua omnis caro: sꝫ pro-
mar.21.c. pter electos breuiabunt dies illi. Tūc
luce.19.c. si qs vobis dixerit: ecce hic est christus
mar.13.c. aut illic: nolite credere. Surgēt enim
pseudo xp̄i et pseudo ꝑphete: ⁊ dabūt
signa magna ⁊ prodigia: ita vt in erro
rē inducant si fieri pōt: etiā electi. Ec-
Luce.17.c. ce predixi vobis. Si ergo dixerint vo-
bis: ecce ī deserto est: nolite exire: ecce
luce.17.c. in penetralib⁹: nolite credere. Sicut
C enī fulgur exit ab oriente: et paret vsqꝫ
luce.17.g. in occidētē: ita erit ⁊ aduētus filij ho-
24.q.1.ca. minis. Ubicūqꝫ fuerit corpus: illic cō-
quoniam. gregabunt ⁊ aqle. Statim aūt post tri
Johel.2.c. bulationē dierū illorū sol obscurabit:
mar.13.c. ⁊ luna nō dabit lumē suū: ⁊ stelle cadēt
luce.21.c. de celo: ⁊ virtutes celorū cōmouebunt:
et tunc parebit signū filij hoīs in celo.
Et tunc plangent omnes tribus terre:
et videbūt filium hominis venientem
in nubibus celi cum virtute multa et
mar.13.b. maiestate. Et mittet angelos suos cum
tuba ⁊ voce magna: ⁊ cōgregabunt ele
ctos ei⁹ a quatuor vētis a summis ce-
mar.13.c. lorū vsqꝫ ad terminos eorū. Ab arbore
luce.13.f. aūt fici discite parabolā: cū iā ramus
eius tener fuerit ⁊ folia nata: scitis qr
mar.2.d. prope est estas. Ita ⁊ vos cum videritis
luce.13.f. hec omnia: scitote qr ꝑpe est in ianuis.
Amen dico vobis: quia non preteribit
generatio hec donec omnia fiant. Celū
et terra trāsibūt: vба aūt mea nō pre-
teribūt. De die autē illa et hora nemo
luce.17.f. scit: neqꝫ āgeli celorū: nisi solus pater.
Sicut autē in dieb⁹ noe: ita erit ⁊ ad-
uētus filij hominis. Sicut enim erant
D in dieb⁹ ante diluuiū comedētes ⁊ bi-
Gen.7.b. bētes: nubētes ⁊ nuptui tradētes: vsqꝫ
ad eum diem quo intrauit noe in arcā:
et non cognouerunt donec venit dilu-
uiū ⁊ tulit omnes: ita erit et aduentus
filij hominis. Tunc duo erunt in agro:
als.✝alter. vnus assumetur ⁊ vnus ✝ relinquetur.
Als ✝ alte- Due erunt molentes in mola: vna assu-
ra. met ⁊ vna ✝ relinquetur. Duo in lecto
vnus assumet: ⁊ alter relinquet. Uigila
te ergo: quia nescitis qua hora dn̄s vr̄
vēturus sit. Illud autem scitote: qm̄ si

sciret paterfamilias qua hora fur ven Mar.13.e
turus esset vigilaret vtiqꝫ: ⁊ nō sineret Luce.12.c.
perfodi domū suam. Ideo ⁊ vos estote De pe.dist.
parati: qr nescitis qua hora fili⁹ homi 1.§.si sacer
nis venturus est. Quis putas est fidelis dos.
seruus ⁊ prudens quē cōstituit dn̄s su luce.12.c.
per familiam suam: vt det illis cibū in
tempore? Beatus ille seruus quem cum
venerit dn̄s eius inuenerit sic facientē.
Amen dico vobis: quoniā super omnia
bona sua constituet eum. Si aūt dixe- Luce.12.c.
rit malus seruus ille ī corde suo: morā Apoc.16.c
facit dominus me⁹ venire: ⁊ cepit per- 2.cor.5.a.
cutere conseruos suos: manducet autē
et bibat cū ebriosis: veniet domin⁹ ser
ui illi⁹ in die qua nō sperat: ⁊ hora qua
ignorat: ⁊ diuidet eum partemqꝫ eius
ponet cum hypocritis. Illic erit fletus
et stridor dentium.

¶ C.B. De decē virginibus: de talen-
tis: de ouibus a dextris ⁊ hedis a sini-
stris: de operibus eorum. Cap. xxv.

Tunc simile erit regnū celo A
rū decē virginib⁹: q̄ accipi-
entes lāpades suas exierūt
obuiā spōso ⁊ spōse. Quin 1.q.1.c.quā
qꝫ autem ex eis erāt fatue: quidam.
et quinqꝫ prudentes. Sed 32.q.1.ca.
quinqꝫ fatue acceptis lampadibus nō si paulus.
sumpserunt oleum secum. Prudentes De sacra
vero acceperunt oleum in vasis suis cū vnc.ca.vni
lampadibus. Moram autem faciente co.
sponso: dormitauerunt omnes et dor-
mierunt. Media autem nocte clamor
factus est: ecce sponsus venit: exite ob-
uiam ei. Tunc surrexerūt omnes virgi
nes ille: ⁊ ornauerunt lampades suas.
Fatue autē sapientibus dixerūt. Date
nobis de oleo vestro: quia lampades
nostre extinguunt. Responderunt pru
dentes dicentes. Ne forte non sufficiat
nobis et vobis: ite potius ad venden-
tes et emite vobis. Dum aūt irent eme
re venit sponsus: et que parate erant
intrauerunt cum eo ad nuptias: ⁊ clau
sa est ianua. Nouissime vero veniunt ⁊
relique virgines dicentes. Domine do Luce.13.e.
mine aperi nobis. At ille respondens Luce.19.b.
ait. Amen dico vobis: nescio vos. Uigi mar.13.d.
late itaqꝫ ✝: quia nescitis diē neqꝫ ho- Als ✝ tota
ram. Sicut enim homo peregre profi- re.
ciscēs vocauit seruos suos: et tradidit B
illis bona sua. Et vni dedit qnqꝫ talē-
ta: alij autem duo: alij vero vnum: vni-
cuiqꝫ ẜm propriā virtutē: et pfect⁹ est
statim. Abijt aūt q̄ quinqꝫ talēta acce-
perat: ⁊ operatus est in eis et lucratus

est alia qnq3. Silr qui duo acceperat:
lucratus est alia duo. Qui aũt vnũ ac
ceperat: abiens fodit in terrã: ꝛ abscõ
Luce.16.a. dit pecuniã dñi sui. Post multũ vero
tpis venit dñs seruoꝝ illoꝝ: et posuit
rõnẽ cũ eis. Et accedẽs q̃ qnq3 talenta
acceperat: obtulit alia qnq3 talẽta di
cẽs. Dñe qnq3 talenta tradidisti mihi:
al's + lucratus. ecce alia qnq3 suplucrat⁹ + sum. Ait il
li dñs ei⁹. Euge serue bone ꝛ fidelis: q2
sup pauca fuisti fidelis: sup multa te cõ
stituã: intra i gaudiũ dñi tui. Accessit
aũt ꝛ qui duo talenta acceperat: ꝛ ait.
Dñe duo talenta tradidisti mihi: ecce
alia duo lucrat⁹ sum. Ait illi dñs ei⁹.
Euge serue bone et fidelis: q2 sup pau
ca fuisti fidelis: sup multa constituam:
C intra in gaudiũ dñi tui. Accedẽs aũt ꝛ
q̃ vnũ talentũ accepat: ait. Dñe scio q2
hõ dur⁹ es: metis vbi nõ seminasti: ꝛ cõ
gregas vbi nõ sparsisti: ꝛ timẽs abij et
abscõdi talẽtũ tuũ i terra. Ecce habes
qđ tuũ est. Rñdẽs aũt dñs ei⁹ dixit ei.
Serue male et piger sciebas q2 meto
vbi nõ semino: ꝛ cõgrego vbi nõ sparsi.
Oportuit ergo te cõmittere pecuniam
S.13.b. meã nũmulariis: ꝛ veniẽs ego recepis
Mar.4.c. sem vtiq3 qđ meũ est cũ vsura. Tollite
luce.8.c. itaq3 ab eo talẽtũ: ꝛ date ei q̃ h3 decem
talẽta. Oi ei habẽti dabit ꝛ abũdabit:
ei aũt q̃ nõ habet ꝛ qđ videt habere au
feret ab eo. Et inutilẽ seruũ eijcite in
tenebras exteriores: illic erit fletus et
stridor dẽtiũ. Cũ aũt venerit fili⁹ hois
in maiestate sua: ꝛ oẽs angeli cũ eo: tũc
sedebit sup sedẽ maiestatis sue: ꝛ cõgre
gabunt ante eũ oẽs gẽtes: ꝛ separabit
eos abinuicẽ sicut pastor segregat oues
ab hedis. Et statuet oues q̃dẽ a dextris
hedos aũt a sinistris. Tũc dicet rex his
q̃ a dextris ei⁹ erunt. Uenite benedicti
patris mei: possidete paratũ vobis re
gnũ a cõstitutione mũdi. Esuriui eñ et
dedistis mihi mãducare. Sitiui: ꝛ de
D distis mihi bibere. Hospes erã: ꝛ colle
gistis me. Nud⁹ erã: ꝛ opuistis me. In
firm⁹: ꝛ visitastis me. In carcere erã: ꝛ
venistis ad me. Tũc rñdebũt ei iusti: di
cẽtes. Dñe qñ te vidim⁹ esurientem et
pauim⁹ te: sitiẽtẽ ꝛ dedim⁹ tibi potũ.
Qñ aũt te vidimus hospitẽ: ꝛ collegi
mus te: aut nudũ: ꝛ cooperuim⁹ te: aut
qñ te vidim⁹ infirmũ aut in carcere: et
Al's + dixit venimus ad te. Et rñdẽs rex dicet + il
lis. Amẽ dico vobis q̃diu fecistis vni
de his fratrib⁹ meis minimis: mihi fe
cistis. Tũc dicet rex et his q̃ a sinistris
erũt. Discedite a me maledicti in ignẽ S.7.a.
eternũ: q̃ parat⁹ est a diabolo et ange luce.13.f.
lis ei⁹. Esuriui eñ: et nõ dedistis mihi
mãducare. Sitiui: ꝛ nõ dedistis mihi
potũ. Hospes erã: ꝛ nõ collegistis me.
Nud⁹ erã: ꝛ nõ operuistis me. Infirm⁹
ꝛ in carcere erã: ꝛ nõ visitastis me. Tũc
rñdebũt ei ꝛ ipsi dicẽtes. Dñe qñ te vi
dim⁹ esuriẽtẽ aut sitiẽtẽ: aut hospitẽ:
aut nudũ: aut infirmũ: aut in carcere: ꝛ
non ministrauimus tibi? Tũc rñdebit
illis dicens. Amẽ dico vobis: q̃diu nõ
fecistis vni de minoribus his: nec mihi
fecistis. Et ibũt hi in in suppliciũ eter
num: iusti aũt in vitã eternam.
¶ C. S. De iudeoꝝ cõsilio: de compre
hendendo iesum: de muliere q̃ vnguen
to pfudit iesum: iudas premiũ petit vt
tradat iesum: cenans de iuda tradito
re suo ad discipulos loquitur: oblatio
eius: petro dixit q̃ ter abnegaturus eẽt
esset. Orationes iesu ad patrem: iudas
iesum in osculo tradit: ꝛ petrus auri
culã seruo abscidit: iesus falsis testib⁹
condẽnatur ꝛ illuditur: petrus tertio
abnegat ꝛ lachrimatur. Capitulum xxvi.

Et factũ est cũ cõsummasset B
iesus sermones hos oẽs: di
xit discipulis suis. Scitis Mar.14.a.
q2 post biduũ pascha fiet: ꝛ luce.22.a.
fili⁹ hois tradet vt crucifi Joã.11.g.
gat. Tũc cõgregati sunt pn
cipes sacerdotũ ꝛ seniores ppli i atriũ
pncipis sacerdotũ q̃ dicebat cayphas:
et cõsiliũ fecerũt vt iesum dolo tenerẽt
et occiderẽt. Dicebãt aũt. Nõ in die fe Mar.14.a.
sto: ne forte tumultus fieret i pplo. Cũ
aũt iesus esset in bethania in domo sy
monis leprosi: accessit ad eũ mulier ha
bẽs alabastrũ vnguẽti preciosi: et effu
dit sup caput ipsius recũbẽtis. Uiden
tes aũt discipuli idignati sũt: dicẽtes.
Ut q̃d pditio hec? Potuit eñ istud ve Mar.14.a.
nũdari multo: ꝛ dari paupib⁹. Sciẽs Joan.12.b.
aũt iesus ait illis. Quid molesti estis
huic mulieri? Opus enim bonũ opera
ta est in me. Nam semp pauperes habe
tis vobiscũ: me aũt nõ semper habebi
tis. Mittẽs eñ hec vnguẽtũ hoc in cor Mar.14.a.
pus meũ: ad sepeliẽdũ me fecit. Amen luce.12.a.
dico vobis: vbicũq3 predicatum fuerit B
hoc euangeliũ in toto mũdo dicet qđ 11.q.3. cap.
hec fecit in memoriã eius. Tunc abijt abijt iu
vn⁹ de duodecim qui dicebatur iudas das.
scarioth ad principes sacerdotum: et
ait illis. Quid vultis mihi dare: ꝛ ego
vobis eum tradam? At illi constitue

runt ei triginta argenteos. Et exinde
querebat oportunitatē vt eū traderet.
Prima aūt die azymoꝝ accesserūt di-
scipuli ad iesum dicētes. Ubi vis pare
mus tibi comedere pascha? At iesus
dixit. Ite i ciuitatē ad quēdā: et dicite
ei. Magister dicit: tp̄s meum ꝓpe est
apd̄ te facio pascha cū discipl'is meis.
als ✝ prece Et fecerūt discipuli sicut ꝯstituit ✝ il-
pit. lis iesus: ⁊ parauerūt pascha. Uespere
Mar.14.b aūt facto discūbebat cū duodecim di-
scipulis suis. Et edentibus illis dixit.
Joā.13.c. Amē dico vobis: q2 vn⁹ vr̄m me tradi
Mar.14.b tur⁹ est. Et ꝯtristati valde ceperūt sin-
guli dicere. Nunqd ego sum dn̄e? At ip̄e
luce.22.c. rn̄dēs ait. Qui intingit mecū manū in
Joā.13.c. parapside: hic me tradet. Fili⁹ quidē
Mar.14.c hominis vadit sicut scriptū est de illo.
luce.22.c. Ue aūt homini illi ꝑ quē fili⁹ hoīs tra
C detur. Bonū erat ei si natus nō fuisset
Mar.14.c homo ille. Rn̄dens autē iudas q̄ tradi
luce.22.b. dit eū dixit. Nunquid ego sum rabbi?
Joā.6.c. Ait illi. Tu dixisti. Cenātibus aūt eis
Mar.14.c accepit iesus panē: ⁊ bn̄dixit ac fregit
luce.22.b. deditq̄ discipulis suis: ⁊ ait. Accipite
1.cor.11.c. et comedite: hoc est corpus meū. Et ac-
Mar.14.c cipiēs calicē gratias egit: ⁊ dedit illis
De cōse.di. dicens. Bibite ex hoc oēs. Hic est enim
1.c. de hym sanguis me⁹ noui testamēti: q̄ pro mul
nis. tis effundet in remissionē pctōꝝ. Dico
aūt vobis. Nō bibā amodo de hoc ge-
nimine vitis vsq̄ in diē illum cū illud
bibā vobiscū nouū in regno prīs mei.
Et hymno dicto exierūt in montē oli-
Mar.14.c ueti. Tūc dicit illis iesus. Oēs vos scā
Joan.18.a. dalum patiemini in me in ista nocte.
Mar.14.c Scriptū est eñ. Percutiā pastorem: et
zacha.13.c. dispergētur oues gregis. Postq̄ autē
mar.14.c. resurrexero precedā vos in galileam.
Joan.16.f. Rn̄dēs aūt petrus ait illi. Et si oēs scā
Mar.14.c dalizati fuerint in te: ego nūq̄ scādali
luce.12.c. zabor. Ait illi iesus. Amē dico tibi: q2
D in hac nocte anteq̄ gallus cātet: ter me
Mar.14.d negabis. Ait illi petrus. Etiam si opor
tuerit me mori tecū: nō te negabo. Si-
luce.22.d. militer ⁊ oēs discipuli dixerūt. Tūc ve
Joan.18.a. nit iesus cum illis in villā q̄ dr̄ gethse
Mar.1.d. mani: et dixit discipulis suis. Sedete
Mar.14.d hic donec vadā illuc ⁊ orem. Et assum
Joā.12.d. pto petro ⁊ duob⁹ filijs zebedei: cepit
Mar.14.d contristari ⁊ mestus esse. Tūc ait illis.
luce.22.d. Tristis est anima mea vsq̄ ad mortem.
Mar.14.d Sustinete hic ⁊ vigilate mecū. Et pro-
luce.22.c. gressus pusillū: ꝓcidit i faciē suā orās
⁊ dicēs. Pater mi si possibile ē trāseat
a me calix iste. Uerūtamen non sicut
ego volo: sed sicut tu vis. Et venit ad

discipulos suos: ⁊ inuenit eos dormiē- Mar.16.d
tes: ⁊ dicit petro. Sic nō potuistis vna Joan.6.g.
hora vigilare mecū. Uigilate ⁊ orate vt Mar.14.d
nō intretis in tētationē. Spirit⁹ qui-
dem promptus est: caro aūt infirma. Ite-
rum secūdo abijt ⁊ orauit dicēs. Pater
mi: si non pōt hic calix transire nisi bi-
bā illū: fiat voluntas tua. Et venit iterū
et inuenit eos dormientes. Erāt enim
oculi eorum grauati. Et relictis illis:
iterū abijt ⁊ orauit tertio eundem ser-
monē dicēs. Tunc venit ad discipulos
suos: ⁊ dixit illis. Dormite iā ⁊ requie- Mar.14.e
scite: ecce appropinquabit hora: ⁊ fili⁹ Joan.11.c.
hoīs tradetur in manus pctōꝝ. Sur- E
gite eamus: ecce appropinquabit q̄ me Mar.14.e
tradet. Adhuc eo loquente: ecce iudas luce.21.c.
vnus de duodecim venit: ⁊ cū eo turba Joan.18.c.
multa cū gladijs ⁊ fustib⁹ missi a prin Mar.14.e
cipib⁹ sacerdotū ⁊ senioribus populi.
Qui aūt tradidit eū: dedit illis signū
dicēs. Quēcunq̄ osculatus fuero ipse
est: tenete eū. Et cōfestim accedēs ad ie
sum dixit. Aue rabbi. Et osculatus est
eū. Dixitq̄ illi iesus. Amice ad q̄d veni
sti? Tunc accesserūt et man⁹ iniecerūt Mar.14.e
in iesum: ⁊ tenuerūt eum. Et ecce vnus luce.21.e.
ex his q̄ erant cum iesu: extendens ma- Joā.18.b.
num exemit gladiū suum: et percutiēs Gen.9.a.
seruum principis sacerdotū amputa- Apoc.13.c.
uit auriculā eius. Tunc ait illi iesus.
Cōuerte gladium tuum in locū suum.
Omnes enim qui acceperint gladium:
gladio peribunt. An putas: q2 nō pos-
sum rogare patrē meū: ⁊ exhibebit mi-
hi modo plusq̄ duodecim legiōes an-
gelorum. Quō ergo implebuntur scri- Mar.14.e
pture? Q2 sic oportet fieri. In illa ho- luce.22.f.
ra dixit iesus turbis. Tāq̄ ad latronē Joā.18.d.
existis cū gladijs ⁊ fustib⁹ cōprehende F
re me. Quotidie apud vos sedebā do- Mar.14.e
cens in tēplo: ⁊ non me tenuistis. Hoc Mar.14.f.
aūt totū factū est: vt adimplerent scri- luce.22.f.
pture ꝓphetarū. Tūc discipuli oēs re- Joā.18.b.
licto eo fugerūt. At illi tenētes iesum Mar.14.f.
duxerunt ad caypham principē sacer- luce.22.f.
dotum: vbi scribe ✝ et seniores conue- Joā.18.c.
nerant. Petrus autē sequebat̄ eū a lon Als ✝ pha-
ge vsq̄ in atriū principis sacerdotum. risei.
Et ingressus intro: sedebat cum mini- Mar.14.f.
stris vt videret finem. Principes autē luce.22.g.
sacerdotū ⁊ omne cōsiliū querebāt fal Mar.14.f.
sum testimoniū cōtra iesum: vt eū mor Joā.11.d.
ti traderēt. Et nō inuenerūt: cū multi
falsi testes accessissent. Nouissime autē
venerunt duo falsi testes: et dixerunt.
Hic dixit. Possum destruere tēplū dei:

et post triduũ reedificare illud. Et sur
gens princeps sacerdotum: ait illi. Ni
hil respondes ad ea q̃ isti aduersum te
testificant? Iesus autẽ tacebat. Et prin
Mar.14.f. ceps sacerdotũ ait illi. Adiuro te per
luce.22.g. deum viuũ: vt dicas nobis si tu es xp̃s
mar.14.f. filius dei? Dixit illi iesus. Tu dixisti.
luce.22.g. Ueruntamen dico vobis modo vide
Ioã.6.g. bitis filium hominis sedẽtẽ a dextris
mar.14.g. virtutis dei: et venientem in nubibus ce
B li. Tũc princeps sacerdotũ scidit vesti
Esa.50.c. mẽta sua dicẽs. Blasphemauit. Quid
mar.14.g. adhuc egemus testib⁹? Ecce nunc audi
luce.22.g. stis blasphemiam. Quid vobis videt?
Ioã.18.d. At illi respondentes dixerũt. Reus est
mar.14.g. mortis. Tunc expuerunt in faciẽ eius:
luce.22.f. et colaphis eum ceciderunt. Alij autẽ
Ioã.18.c. palmas in faciem eius dederunt dicẽ
tes. Prophetiza nobis christe: quis est
qui te percussit? Petrus vero sedebat
foris in atrio: et accessit ad eum vna an
cilla dicẽs. Et tu cũ iesu galileo eras?
At ille negauit coram omnib⁹ dicens.
Nescio quid dicis. Exeunte autem illo
ianuam: vidit eũ alia ancilla: et ait his
qui erant ibi. Et hic erat cum iesu na
zareno. Et iterum negauit cũ iuramẽ
22.q.4.c. to: quia non noui hominẽ. Et post pu
electione. sillum accesserunt qui stabant: et dixe
runt petro. Uere et tu ex illis es. Nam
et loquela tua te manifestũ facit. Tũc
alr. + expro cepit detestari et iurare + quia non no
brare. uisset hominẽ. Et continuo gallus can
mar.15.g. tauit. Et recordatus est petrus verbi
luce.12.g. iesu quod dixerat: priusq̃ gallus can
tet ter me negabis. Et egressus foras
fleuit amare.

¶ C. S. Iesus pilato tradit: iudas la
queo se suspẽdit: de agro figuli: iudiciũ
pilati: de barraba latrone: de clamide
coccinea: de corona: de arũdine: de ge
nuflexione: et illusiõe dicentiũ: aue rex
iudeorũ: et expuitione in eũ etc. simonis
angariatiõe vt crucẽ tolleret: de felleo
humore: et crucifixione eius: de vestimẽ
tis: de scripto rex iudeorum: de crucifi
xione latronũ: de blasphemijs: de tene
bris factis: de domini clamore et mor
te: et alijs que contingebãt in morte: de
sepultura domini: et de custodia circa
sepulchrum. Capitulũ. xxvij.

B
Ane autẽ facto consilium
inierũt oẽs principes sacer
dotum et seniores ppl̃i ad
uersus iesum: vt eũ morti
mar.15.a. traderẽt. Et vinctũ addu
luce.23.c. xerũt eũ: et tradiderũt põ
tio pilato p̃sidi. Tũc vidẽs iudas q̃ eũ
tradidit q̄ damnatus esset: penitentia
ductus: retulit triginta argẽteos prin
cipibus sacerdotũ et senioribus dicẽs.
Peccaui: tradens sanguinem iustũ. At
illi dixerũt. Quid ad nos? Tu videris. De pe. dist.
Et proiectis argẽteis in templo reces 6.c.1. et di
sit: et abiens laqueo se suspendit. Prin stin. 3. cap.
cipes autem sacerdotũ acceptis argen inter hec
teis: dixerũt. Non licet eos mittere in hyrcum. et
corbonã: quia preciũ sanguinis est. Cõ c. iudam. et
silio autem inito: emerũt ex illis agrũ c. nihil.
figuli in sepulturã peregrinorum: pro
pter hoc vocatus est ager ille acelde Actu.1.b.
mach: hoc est ager sanguinis vsq̃ in ho
diernum diem. Tunc impletũ est quod
dictum est per hieremiam prophetam
dicentem. Et acceperunt triginta ar zach.11.c.
genteos precium appreciati quem ap
preciauerunt a filiis israel: et dederunt
eos in agrũ figuli: sicut constituit mihi
dominus. Iesus autem stetit ante pre B
sidem: et interrogauit eũ preses: dicẽs. mar.1.a.
Tu es rex iudeorum? Dixit illi iesus. luce.3.a.
Tu dicis. Et cum accusaretur a princi Ioã.18.f.
pibus sacerdotum et senioribus: nihil
respondit. Tunc dicit illi pilatus. Nõ
audis quanta aduersum te dicunt testi
monia? Et non respondit ei ad vllum
verbum: ita vt miraretur preses vehe
menter. Per diem autem solemnem cõ mar.15.a.
sueuerat preses populo dimittere vnũ luce.23.a.
vinctum quem voluissent. Habebat au mar.15.a.
tem tunc vnum vinctum insignem qui Ioã.18.g.
dicebatur barrabas. Congregatis er
go illis: dixit pilatus. Quem vultis di
mittam vobis barrabam: an iesum qui
dicitur christ⁹? Sciebat enim q̄ per in
uidiam tradidissent eum. Sedente au
tem illo pro tribunali: misit ad eũ vxor
eius dicẽs. Nihil tibi et iusto illi. Mul mar.15.a.
ta enim passa sum hodie p̃ visum pro luce.23.c.
pter eum. Principes autem sacerdotũ Ioã.18.g.
et seniores persuaserunt populis vt pe Actu.13.c.
terẽt barrabam: iesum vero perderẽt. C
Respondens aũt preses: ait illis. Quẽ mar.15.a.
vultis vobis de duob⁹ dimitti. At illi luce.23.c.
dixerũt. Barrabã. Dixit illis pilatus.
Quid igit faciã de iesu q̃ dicit xp̃s. Di
cũt oẽs. Crucifigatur. Ait illis p̃ses.
Quid eñ mali fecit. At illi magis cla
mabãt dicentes. Crucifigatur. Uidẽs
aũt pilatus q̄ nihil p̃ficeret: sed magis
tumult⁹ fieret: accepta aqua lauit ma
nus coram populo: dicens. Innocens
ego sum a sanguine iusti huius: vos vi
deritis. Et respondẽs vniuersus ppl̃s

dixit. Sanguis ei⁹ sup nos et sup filios
Mar.15.b nostros. Tūc dimisit illis barrabā. Je
Luce.23.d. sum aūt flagellatū tradidit eis vt cru
Joan.16.c. cifigeret. Tunc milites presidis susci
Mar.15.b. pientes Jesum in pretorio: cōgregaue
Joan.19.a. rūt ad eum vniuersam cohortem: et exu
entes eum: clamydem coccineam cir
D cundederūt ei. Et plectentes coronam
de spinis: posuerūt super caput eius:
et arundinem in dextera eius: et genu
flexo ante eum illudebant ei dicentes.
mar.15.b. Aue rex iudeorum. Et expuētes in eū
acceperunt arundinem: et percutiebāt
caput ei⁹. Et postq̄ illuserāt ei: exue
runt eum clamyde et induerūt eum ve
stimentis eius: et duxerunt eum vt cru
mar.15.d. cifigerent. Exeuntes autem inuenerūt
luce.23.d. hominem cyreneum: nomine symonē:
mar.15.b. hunc angariauerūt vt tolleret crucem
luce.23.e. eius. Et venerunt in locum qui dici
Joan.19.e. tur golgotha: quod est caluarie locus.
mar.15.b. Et dederunt ei vinum bibere cum fel
luce.23.e. le mixtum. Et cum gustasset: noluit bi
Joan.19.e. bere. Postq̄ autem crucifixerunt eum:
diuiserūt vestimenta eius sortem mit
tentes: vt impleretur qđ dictuȝ est per
E prophetam dicentem. Diuiserunt sibi
ps.21. vestimenta mea: et super vestem meam
mar.15.c. miserūt sortem. Et sedentes seruabāt
luce.23.c. eum. Et imposuerūt super caput eius
mar.5.c. causam ipsius scriptam: hic est Jesus
rex iudeorum. Tunc crucifixi sunt cum
eo duo latrones: vn⁹ a dextris et vnus
a sinistris. Pretereuntes autem blas
phemabant eum mouentes capita sua
als÷vath. et dicentes. ÷Vah qui destruis templū
Sapi.2.d. dei: et i triduo illud reedificas. Salua
Mar.15.c. temetipsum: si filius dei es descēde de
luce.23.c. cruce. Similiter et principes sacerdo
tum illudentes cum scribis et seniori
bus dicebāt. Alios saluos fecit: seipm
mar.15.c. nō potest saluum facere. Si rex israel
est descēdat nunc de cruce: et credimus
ei. Cōfidit in deo: liberet eum nunc si
mar.15.c. vult. Dixit eñ: quia filius dei sum. Jd
luce.22.f. ipsum autem et latrones qui crucifixi
erant cū eo improperabant ei. A sexta
autem hora tenebre facte sunt sup vni
uersam terram vsq̄ ad horam nonam.
Et circa horam nonaȝ clamauit Jesus
voce magna dicens. Heli heli lamma
F azabthani. Hoc est. De⁹ me⁹ deus me⁹:
mar.15.c. vt quid dereliquisti me. Quidam au
tem illic stantes et audientes dicebāt.
luce.23.e. Heliam vocat iste. Et cōtinuo currēs
Joā.19.c. vnus ex eis acceptam spongiam imple
mar.15.c. uit aceto: et imposuit arūdini: et dabat
ei bibere. Ceteri vero dicebāt. Sine
videam⁹ an veniat helias liberans eū. mar.15.d.
Jesus autem iterum clamās voce ma luce.24.f.
gna emisit spiritum. Et ecce velū tem Apoc.6.c.
pli scissum est in duas partes: a summo
vsq̄ deorsuȝ. Et terra mota est: et petre
scisse sunt: et monumēta aperta sunt: et
multa corpora sanctorum qui dormie
rant surrexerūt. Et exeuntes de monu
mentis post resurrectionem eius vene
runt in sanctam ciuitatem: et apparue
runt multis. Centurio autem et qui cū
eo erāt custodientes Jesum: viso terre
motu et his que fiebant timuerunt val
de dicentes. Vere filius dei erat iste.
Erāt autē ibi mulieres multe a longe mar.15.d.
que secute erant Jesum a galilea mini luce.23.g.
strantes ei: inter quas erat maria ma mar.15.d.
gdalene: et maria iacobi et ioseph ma
ter: et mater filiorū zebedei. Cū aūt se G
ro factum esset: venit quidā homo di mar.15.d.
ues ab arimathia nomine ioseph: q̄ et luce.23.g.
ipse discipulus erat Jesu. Hic accessit Joā.20.g.
ad pilatum: et petijt corpus Jesu. Tūc mar.15.d.
pilat⁹ iussit reddi corpus. Et accepto luce.23.g.
corpore ioseph inuoluit illud i syndone Joā.19.g.
munda: et posuit illud in monumento mar.16.a.
suo nouo qđ exciderat in petra. Et ad
uoluit saxum magnum ad ostium mo
numēti: et abijt. Erant autē ibi maria
magdalene et altera maria sedētes con
tra sepulchrū. Altera autē die que est
post parasceuē conuenerunt principes
sacerdotum et pharisei ad pilatum: di
cētes. Domine recordati sumus: q2 se
ductor ille dixit adhuc viuēs: post tres
dies resurgam. Jube ergo custodiri se
pulchrū vsq̄ in diē tertium ne forte ve
niant discipuli eius et furentur eum: et
dicāt plebi: surrexit a mortuis. Et erit
nouissimus error peior priore. Ait il
lis pilatus. Habetis custodiam. Jte cu
stodite sicut scitis. Jlli autem abeun
tes munierunt sepulchrum: signantes
lapidem cum custodibus.

¶ C. S. Resurrectio dñi: et qualiter ap
paruit post hec: de pecunia data custo
dibus: et mandatum de baptismate.

Capitulum.xxviij.

Espere autē sabbati que lu A
cescit in pma sabbati: venit
maria magdalene et altera
maria videre sepulchruȝ. Et
ecce terremotus fact⁹ est ma
gnus. Angelus eñ dñi descendit de ce mar.16.a.
lo: et accedēs reuoluit lapidem: et sede luce.24.b
bat super eum. Erat autē aspect⁹ eius Joā.20.a.

sicut fulgur: et vestimēta eius sicut nix.
Pre timore autem eius exterriti sunt
custodes: et facti sunt velut mortui. Re
Mar. 16.b spondēs aūt angelus dixit mulierib⁹.
Luce. 20.a. Nolite timere vos. Scio em̄ ꝙ Jesum
B qui crucifixus est queritis. Non est hic:
surrexit em̄ sicut dixit. Uenite et videte
locū vbi positus erat dn̄s. Et cito eun-
tes dicite discipulis eius q2 surrexit:
et ecce precedet vos in galileā. Ibi eū
Mar. 16.b videbitis: ecce p̄dixi vobis. Et exie-
Luce. 24.b. rūt cito de monumento cum timore et
gaudio magno: currētes nūciare disci
pulis ei⁹. Et ecce iesus occurrit illis:
dicēs. Auete. Jlle autē accesserūt: et te-
nuerūt pedes eius: et adorauerūt eum.
Abs. + eis. Tunc ait illis + Jesus. Nolite timere.
Jte nūciate fratribus meis vt eant in
C galileā: ibi me videbunt. Que cū abijs-
sent: ecce quidā de custodibus venerūt
in ciuitatē: et nūciauerūt principibus
sacerdotū omnia que facta fuerat. Et
congregati cum senioribus cōsilio ac-
cepto pecuniā copiosam dederunt mi
litibus dicentes. Dicite quia discipuli
eius nocte venerūt et furati sunt eum
nobis dormiētibus. Et si hoc auditum
fuerit a preside nos suadebimus ei: et
securos vos faciemus. At illi accepta
pecunia fecerunt sicut erant edocti. Et
diuulgatum est verbum istud apud iu
D deos vsq; in hodiernū diē. Undecim
autē discipuli abierūt in galileam: in
montē vbi constituerat illis iesus. Et
vidētes eum adorauerunt: quidā autē
dubitauerunt. Et accedēs Jesus: locu
tus est eis dicens. Data est mihi omnis
marci. 16. f. potestas in celo et in terra. Eūtes ergo
docete omnes gentes baptizantes eos
in nomine patris et filij et spiritussan
cti: docentes eos seruare oīa quecunq;
mandaui vobis. Et ecce ego vobiscum
sum omnibus diebus vsq; ad consum
mationem seculi.

¶ Explicit euāgeliū sm̄ Mattheum.

¶ Jncipit prologus sancti hieronymi
in euangelium sm̄ Marcum.

Arcus euangelista dei ele-
ct⁹: et petri in baptismate
fili⁹: atq; in diuino sermo
ne discipulus: sacerdotiū
in israel agens sm̄ carnem
leuita: ad fidē xp̄i conuer-
sus: euangeliū in italia scripsit: osten-
dens in eo quid et generi suo deberet
et christo. Nam initiū principij in voce
ꝓphetice exclamationis instituens or-
dinē leuitice electiōis ostendit: vt p̄di
cans predestinatum ioannē filium za-
charie in voce angeli annūciātis emis-
sum: non solum verbum carnem factū:
sed et corpus domini in omnia per ver
bum diuine vocis animatū initio euā
gelice predicationis ostēderet: vt qui
hec legēs + sciret cui initium carnis in al. + legeret
domino et Jesu aduenientis habitacu
lum caro deberet agnoscere: atq; in se
verbum vocis quod in consonantibus
perdiderat inueniret. Deniq; cum per-
fecti euangelij opus intrasset: et a ba-
ptismo dn̄i predicare deum inchoans:
non laborauit natiuitatem carnis quā
in prioribus viderat dicere: sed totius
exprimēs expositionem deserti: nume-
rum ieiunij: tentationem diaboli: con
gregationem bestiarum: et ministeriū
protulit angelorum: vt instituens nos
ad intelligēdum singula in breui com
pingens: ne autoritatē facte rei deme-
ret et perficiendi operis plenitudinem
nō negaret. Deniq; amputasse sibi post
fidem pollicem dicitur: vt sacerdotio
reprobus haberetur: sed tantum con-
sentiens fidei predestinata potuit ele-
ctio: vt nec sic in opere verbi perderet
quod prius meruerat in genere. Nam
alexandrie episcopus fuit. Cuius per
singula opus fuit scire: et euangelij in
se dicta disponere: et disciplinā legis
in se agnoscere: et diuinam in carne do
mini intelligere naturam. Que in nos
primum requiri oportet: dehinc inqui
sita volumus agnosci habentes merce-
dem exhortationis: quoniam qui plan
tat: et qui rigat vnum sunt: qui autem
incrementum prestat: deus est.

¶ Explicit prologus.

¶ Jncipit euangelium
sm̄ Marcum.

¶ Ca. S. De sancto ioanne baptista: et
victu et habitu eiusdē: baptizatus Je
sus et tentatus vicit predicans peni-
tentiam: petrum et ceteros sequi iubet:
hominem ab immūdo spiritu eripuit:
socrum petri a febribus liberat: lepro
sum mundat.

Capitulum .j.

A
Mat. 11.b.
Luce.7.d.
Esa.50.a.
Mat. 3.a.
Joan.1.c.

Initiū euāge
lij iesu xpi filij dei: si
cut scriptū est i esaia
propheta. Ecce mitto
angelū meū ante faciē
tuam: qui preparabit
viā tuā ante te. Vox
clamantis in deserto.
Parate viam dñi: re
ctas facite semitas eius. Fuit in deser
to ioānes baptizās ꝛ predicās baptis
Mat.3.a. mū penitētie in remissionē peccatorū.
Luce. 3.a. Et egrediebatur ad eū omnis iudee re
gio: ꝛ hierosolymite vniuersi: ꝛ bapti
Als ✝ ior zabātur ab illo in iordanis ✝ flumine
dane. confitētes peccata sua. Et erat ioānes
Joan.3.c. vestitus pilis cameli: et zona pellicea
Mat.3.a. circa lūbos eius: ꝛ locustas ꝛ mel silue
B stre edebat: ꝛ pdicabat dicens. Veniet
Mat.3.c. fortior me post me: cuius nō sū dign⁹
Luce.3.c. procūbens soluere corrigiā calciamen
Joan.1.d. torum eius. Ego baptizaui vos ✝ aqua:
Als ✝ in. ille vero baptizabit vos spiritusācto.
Mat.3.c. Et factū est in diebus illis: venit iesus
Luce.3.c. a nazareth galilee: ꝛ baptizatus est a
Joan.1.d. ioāne in iordane: ꝛ statim ascendēs de
Mat.3.d. aqua vidit celos apertos: ꝛ spm̄ sanctū
Luce.3.d. tanq̄ columbam descēdentem ꝛ manē
Joan.3.e. tem in ipso. Et vox facta est de celis.
Mat.3.d. Tu es filius meus dilectus: in te com
Luce.3.c. placui. Et statim spūs expulit eū in de
2.pe.1.d. sertum: ꝛ erat in deserto: quadraginta
Mat. 4.a. diebus ꝛ quadraginta noctibus: ꝛ ten
Luce.4.a. tabatur a sathana. Eratq̃ cū bestijs: et
Mat. 4.a. angeli ministrabāt illi. Postq̄ aūt tra
ditus est ioānes: venit iesus in galileā
predicās euāgeliū regni dei: ꝛ dicens.
Quoniā impletum est tēpus: ꝛ appro
Mat. 4.c. pinquabit regnum dei. Penitemini et
Act.3.d. credite euangelio. Et preteriēs secus
Mat. 4.c. mare galilee: vidit simonem ꝛ andreā
Luce.5.b. fratrem eius: mittentes retia in mare.
Erant enim piscatores. Et dixit eis ie
sus. Venite post me: ꝛ faciam vos fieri
piscatores hominum. Et protinus re
lictis retibus secuti sunt eum. Et pro
gressus inde pusillum vidit iacobum
zebedei ꝛ ioannem fratrē eius: ꝛ ipsos
componētes retia in naui: ꝛ statim vo
cauit illos. Et relicto patre suo zebe
deo in naui cū mercenarijs: secuti sunt
Luce.4.c. eum: ꝛ ingrediuntur capharnaū: ꝛ sta
E tim sabbatis ingressus in synagogam
Mat.7.d. docebat eos: ꝛ stupebāt super doctri
nam eius. Erat enī docēs eos quasi po
testatē habēs: ꝛ nō sicut scribe. Et erat

in synagoga eorū homo in spū immun
do: ꝛ exclamauit dicēs. Quid nobis et Luce.2.g.
tibi iesu nazarene? Venisti ante tēpus p Luce.4.c.
dere nos. Scio q̄ sis sanct⁹ dei. Et cō
minatus est ei iesus: dicēs. Obmutesce
ꝛ exi de homine. Et discerpens eū spi
ritus immūdus: ꝛ exclamās voce ma
gna: exijt ab eo. Et mirati sunt oēs: ita
vt conquirerēt inter se: dicētes. Quidnā
est hoc? Quenā doctrina hec noua? Q2 Mat. 8.b.
in potestate spiritibus immūdis im Luce.4.f.
perat: ꝛ obediūt ei. Et processit rumor
eius statim in omnem regionē galilee:
et protinus egredientes de synagoga ve
nerunt in domum simonis ꝛ andree cū
iacobo ꝛ ioāne. Recumbebat ✝ autem Als ✝ decū
socrus simonis febricitās: ꝛ statim di bebat.
cunt ei de illa. Et accedens eleuauit eā
apprehēsa manu eius: ꝛ continuo dimi
sit eā febris: ꝛ ministrabat eis. Vespe Luce.4.g.
re autem facto cum occidisset sol: affe D
rebāt ad eum omnes male habentes: ꝛ I.3.b.
demonia habentes: ꝛ erat omnis ciui
tas cōgregata ad ianuā: ꝛ curauit mul
tos qui vexabantur varijs lāguorib⁹:
ꝛ demonia multa eijciebat: ꝛ nō sinebat
ea loqui: quoniā sciebāt eum: ꝛ diluculo
lo valde surgēs egressus abijt in deser
tum locum: ibiq̃ orabat: ꝛ psecutus est
eum simon ꝛ qui cum illo erāt. Et cum
inuenissent eum dixerunt ei: q2 omnes
querūt te. Et ait illis. Eamus in proxi
mos vicos ꝛ ciuitates: vt ibi predicē.
Ad hoc enim veni. Et erat predicās in
synagogis eorū: ꝛ in omni galilea: ꝛ de Mat.8.a.
monia eijciēs. Et venit ad eū leprosus Luce.5.c.
deprecans eum: ꝛ genuflexo dixit. Si
vis potes me mundare. Jesus autē mi
sertus eius extendit manum suā: ꝛ tan
gens eum ait illi. Volo mūdare. Et cū Mat.8.a.
dixisset statim discessit ab eo lepra: et Luce.5.c.
mundatus est. Et cōminatus est ei: sta
timq̃ eiecit illum. Et dixit ei. Vide ne
mini dixeris: sed vade ostende te prin
cipi sacerdotum: ꝛ offer pro emunda
tione tua que precepit moyses in testi
monium illis. At ille egressus cepit p
dicare: ꝛ diffamare sermonem: ita vt iā
nō posset manifeste introire in ciuita
tem: sed foris in desertis locis esse: et
conueniebant ad eum vndiq̃.
¶ C. S. Paraliticū iubet tollere gra
batum suū: leui alphei se sequi iubet:
apud quē cū accūberet ꝛ multi publi
cani: iudeis murmurantibus dicit nō
esse opus sanis medicū: discipuli sab
bato spicas euellunt. Capi.ij.

A

Als.+ apparerent. E T iterum intrauit caphar
naū post dies octo: ⁊ audi-
Mat. 9.a. tū est ꝙ in domo esset: ⁊ cō
Luce.9.c. uenerūt multi: ita vt nō ca
Joan.5.a. perēt + neq; ad ianuā: ⁊ lo
quebat᷑ eis ꝟbū. Et venerūt
ad eū ferētes paraliticū q̄ a q̄tuor por
tabat᷑. Et cū nō possent offerre eū illi
p̄e turba: nudauerūt tectum vbi erat:
et patefaciētes submiserūt grabatū in
quo paraliticus iacebat. Cū aūt vidis-
set iesus fidē illoꝝ: ait paralitico. Fili
dimittunt᷑ tibi pctā tua. Erāt aūt illic
q̄dā de scribis sedētes ⁊ cogitātes ī cor
Luce.5.b. dib⁹ suis. Quid hic sic loq̄t᷑? Blasphe-
1.cor.2.b. mat. Quis pōt dimittere pctā nisi sol⁹
deus? Quo statim cognito iesus spū
suo: q꞉ sic cogitarēt intra se: dicit illis.
B Quid ista cogitatis ī cordib⁹ vestris?
Mat. 9.a. Quid est facili⁹ dicere paralitico: di-
Luce.5.c. mittunt᷑ tibi pctā tua: an dicere surge
Als.+ et. + tolle grabatū tuū ⁊ ābula? Ut aūt sci-
Mat. 9.a. atis q꞉ fili⁹ hōis hꝫ ptātē ī terra dimit
Luce.5.c. tēdi pctā: ait paralitico. Tibi dico sur
Joan.5.b. ge tolle grabatū tuū: ⁊ vade ī domum
tuā. Et statim surrexit ille: et sublato
grabato abijt inde corā oib⁹: ita vt mi
Als.+ glorificarent. rarent᷑ oēs: ⁊ honorificarēt + deū dicē-
tes: q꞉ nūq̄ sic vidimus. Et egressus est
rursus ad mare: oisq; turba veniebat
Mat. 9.a. ad eū: ⁊ docebat eos. Et cū p̄teriret vi
Luce.5.f. dit leui alphei sedētē ad teloneū: ⁊ ait
Mat. 9.a. illi. Sequere me. Et surgēs secutus est
Luce 5.f. eū. Et factū est cū accūberet ī domo il-
C lius multi publicani ⁊ pctōres simul
discūbebāt cum iesu ⁊ discipulis eius.
Erāt eī multi q̄ seq̄bant᷑ eū. Et scribe
Mat. 9.a. et pharisei vidētes q꞉ māducaret cum
Luce.5.f. publicanis ⁊ pctōrib⁹ dicebāt discipu
lis suis. Quare cū publicanis ⁊ pctōri
bus manducat ⁊ bibit magister vester?
Hoc audito iesus: ait illis. Nō necesse
habēt sani medico: sꝫ qui male habēt.
1.Tim.1.c. Non eī veni vocare iustos: sꝫ pctōres.
Et erāt discipuli ioānis ⁊ pharisei ie
iunantes: ⁊ veniunt et dicūt illi. Qua-
Als.+ cur. re + discipuli ioānis ⁊ phariseoꝝ ieiu
Luce.5.f. nant: tui aūt discipuli nō ieiunāt? Et
Mat. 9.b. ait illis iesus. Nūquid possunt filij nu
Luce.5.g. ptiarum q̄diu cū illis spōsus est ieiu-
nare? Quāto tēpore habēt secū spon-
sum nō possunt ieiunare. Uenient autē
D dies cū auferet᷑ ab eis spōsus: ⁊ tūc ie-
iunabūt in illis diebus. Nemo assumē-
tum pāni rudis assuit vestimēto vete-
Als.+ nouellum. ri: alioq̄n aufert supplementū nouū +
a veteri: ⁊ maior scissura fit. Et nemo

mittit vinum [illegible] in vtres veteres:
alioq̄n dirūpet vinū vtres: ⁊ vinū effū
det᷑ ⁊ vtres pibūt. Sed vinū nouū in Mat.12.a.
vtres nouos mitti dꝫ. Et factū est iteꝝ Luce.6.a.
cū dñs sabbatis ambularet ꝑ sata: ⁊ di
scipuli eius ceperunt ꝓgredi ⁊ vellere
spicas. Pharisei aūt dicebant ei. Ecce
q̄d faciūt discipuli tui sabbatis ꝙ nō
lꝫ. Et ait illis. Nūq̄d legistis q̄d fecerit 1.reg.21.b.
dauid q̄n necessitatē habuit ⁊ esuriit Mat.12.a.
ip̄e ⁊ q̄ cū eo erāt. Quō introiuit in do- Luce.6.a.
mū dei sub abiathar p̄ncipe sacerdotū
⁊ panes ꝓpositiōis māducauit q̄s non
licebat māducare nisi solis sacerdoti-
bus: ⁊ dedit eis ⁊ q̄ cū eo erāt. Et dice
bat eis. Sabbatū ꝓpter hoīem factum Mat.12.a.
est: ⁊ nō homo ꝓpter sabbatum. Itaq; Luce.6.a.
dñs est filius hominis etiam sabbati.
¶ C. III. In synagoga sabbato curat ha
bentē aridā manū: ⁊ multos sanat: et
spūs immūdi clamabāt: tu es fili⁹ dei:
duodecim apostoloꝝ electio ⁊ eoꝝ no
mina: scribe dicebāt ꝙ ī p̄ncipe demo-
nioꝝ eijceret demonia: matrē ⁊ fratres
dicit qui faciāt volūtatē dei. Cap. iij.

E T introiuit iterū ī synago- A
gā: ⁊ erat ibi hō habēs ma Mat.12.a.
nū aridā: ⁊ obseruabāt eū
si sabbat̄ curaret: vt accusa
rēt illū. Et ait hoī hñti ma
nū aridā. Surge ī mediū.
Et dixit eis. Licet sabbat̄ bñfacere an Luce.6.b.
male: aīaꝫ saluā facere an ꝑdere. At illi Mat.12.b.
tacebāt. Et circūspiciēs eos ī ira ꝯtri-
stat⁹ sup cecitate cordis eoꝝ: dicit hoī.
Extēde manū tuā. Et extēdit: ⁊ restitu Jo.10.g.
ta est man⁹ illi. Exeūtes aūt pharisei:
statīz cū herodianis ꝯsiliū faciebāt ad
uersus eū quō eū ꝑderēt. Jesus aūt cū
discipulis suis secessit ad mare: ⁊ mul
ta turba a galilea ⁊ iudea secuta ē eū: ⁊
ab hierosolymis ⁊ ab idumea ⁊ + trās Als.+ de.
iordanē ⁊ q̄ circa tyrū ⁊ sidonē multi- Mat.4.d.
tudo magna audiētes q̄ faciebat vene- Luce.4.b.
rūt ad eū. Et dixit iesus discipulis suis Joan.6.a.
vt ī nauicula sibi deseruirēt ꝓpter tur B
bā: ne cōprimerēt eū. Multos eī sana
bat: ita vt irruerēt in eū vt illū tāgerēt
quotquot habebāt plagas. Et spūs im
mūdi cū illū videbāt ꝓcidebāt ei: ⁊ cla Luce.4.g.
mabāt dicētes. Tu es filius dei. Et ve-
hemēter cōminabat᷑ eis: ne manifesta-
rēt illū. Et ascēdens in montē vocauit
ad se quos voluit ipse: ⁊ venerunt ad
eū. Et fecit vt essent duodecim cū illo:
et vt mitteret eos p̄dicare. Et dedit Mat.10.g.
illis potestatē curandi infirmitates: ⁊ Luce.9.a.

Mat.10.a ejiciendi demonia. Et imposuit simoni
Luce.6.c. nomē petrus: ꝛ iacobum zebedei: ꝛ io
Act.1.b. annē fratrē iacobi: et iposuit eis noīa
C boanerges: quod est filij tonitrui: ꝛ an
dreā ꝛ philippū ꝛ bartholomeū ꝛ mat
theuz ꝛ thomā: ꝛ iacobū alphei ꝛ tha-
deuz ꝛ simonē chananeū: ꝛ iudā scari-
Als ✝ non oth: qui ꝛ ✝ tradidit illū. Et veniūt ad
habet et. domū. Et cōuenit iterum turba: ita vt
nō possent neq̃ panē mādncare. Et cum
Als ✝ disci audissent sui ✝: exierūt tenere eū. Dice
puli. bāt em: qm̄ in furorē versus est. Et scri
Mat.12.b be q̄ ab hierosolymis descēderāt dice-
Luce.11.b. bāt: qm̄ beelzebub habet: ꝛ q2 i pͥncipe
Mat.12.b demonioꝝ ej[illegible] demonia. Et conuoca-
Luce.12.c. tis eis: i parab[illegible]is dicebat illis. Quo-
mō pōt satha[illegible] sathanam ejicere. Et
si regnū in se diuidatur: nō pōt regnuz
illud stare. Et si domu[illegible]sup semetipāz
dispartiatur: nō pōt do[illegible]s illa stare.
Et si sathanas cōsurre[illegible]it in semet-
ipsum: dispartitus est: ꝛ nō poterit sta
D re: sed finē habet. Nemo pōt vasa fortis
ingressus in domū diripere: nisi prius
fortē alligēt: ꝛ tunc domū eiꝰ diripiet.
Mat.12.c. Amen dico vobis: qm̄ oīa dimittentur
Luce.12.b. filijs hoīm peccata ꝛ blasphemie: q̄bꝰ
Dist.30.c. blasphemauerint. Qui autē blasphe-
qualis. mauerit in spm̄ sctm̄: non habebit re-
missionē in eternū: sed reus erit eterni
delicti: qm̄ dicebāt spm̄ immundū hȝ.
Mat.12.d Et veniunt mater eius ꝛ fratres: ꝛ fo-
Luce.8.c. ris stantes miserunt ad eum vocantes
eū. Et sedebat circa eū turba: ꝛ dicunt
ei. Ecce mater tua ꝛ fratres tui foris q̄
runt te. Et rn̄dens eis: ait. Que est mr̄
mea ꝛ fratres mei? Et circūspiciēs eos
qui in circuitu eius sedebant: ait. Ecce
mater mea ꝛ fratres mei. Qui eīm fece-
rit voluntatem dei: hic frater meus et
soror mea et mater mea est.

¶ C.S. Parabolam seminātis dicit: de mensura: de semine iacto in terram: de grano synapis: nauigans tempestatem sedat. Capi. iiij.

B Et iterū cepit docere ad ma
re. Et cōgregata est ad eum
Luce.5.c. turba multa: ita vt in naui
ascēdēs sederet in mari: et
oīs turba circa mare super
terrā erat: ꝛ docebat eos i
parabolis multa: ꝛ dicebat illis in do
ctrina sua. Audite. Ecce exijt seminās
Mat.13.a ad seminādū. Et dū seminat: aliud ce-
Luce.8.a. cidit secus viā: ꝛ venerūt volucres celi
et comederūt illud. Aliud vero cecidit
super petrosa vbi nō habuit terrā mul

tam: ꝛ statim exortum est: qm̄ nō habe-
bat altitudinē terre: ꝛ qn̄ exortꝰ est sol
exestuauit: ꝛ eo ꝙ nō habebat radicem
exaruit. Et aliud cecidit in spinas: et
ascēderūt spine ꝛ suffocauerūt illud:
et fructū nō dedit. Et aliud cecidit in
terrā bonā: ꝛ dabat fructū ascēdētē et
crescētē: ꝛ afferebat vnū tricesimum: ꝛ
vnū sexagesimū: ꝛ vnū cētesimū. Et di
cebat. Qui hȝ aures audiendi audiat. B
Et cū esset singularis: interrogauerūt
eū hi qui cū eo erāt duodecim parabo
lā exponere. Et dicebat eis. Uobis da-
tum est nosse ✝ mysteriū regni dei: illis Als ✝ scire
autē q̄ foris sunt in parabolis oīa fiūt
vt vidētes videāt ꝛ nō videāt: ꝛ audiē Mat.13.b.
tes audiāt ꝛ nō intelligāt: ne qn̄ cōuer- Luce.8.b.
tātur ꝛ dimittātur eis peccata. Et ait Joan.12.f.
illis. Nescitis parabolam hāc. Et quō Esa.6.c.
oēs parabolas cognoscetis. Qui semi- Act.28.f.
nat: verbū seminat. Hi autē sunt q̄ cir Mat.13.c.
ca viā vbi seminaꝛ verbum: ꝛ cū audie Luce.8.b.
rint: cōfestim venit sathanas ꝛ aufert
verbū qđ seminatū est in cordibꝰ ✝ eo- Als ✝ corde
rum. Et hi sunt siīr q̄ sup petrosa semi
nantur: q̄ cū audierint verbū: statim cū
gaudio accipiunt illud: ꝛ nō habēt ra-
dicē in se: sȝ tēporales sunt: deide orta
tribulatione ꝛ persecutione ꝑpter ver
bū cōfestim scādalizanꝛ. Et alij sunt q̄
in spinis seminanꝛ. Hi sunt q̄ verbum
audiūt: ꝛ erumne seculi et deceptio di
uitiarū: ꝛ circa reliqua cōcupiscētie in- C
troeuntes suffocāt verbū: ꝛ sine fructu
efficiꝛ. Et hi sunt q̄ super terrā bonaȝ
seminati sunt q̄ audiunt verbū ꝛ susci
piunt: ꝛ fructificant vnū tricesimum:
vnū sexagesimū: ꝛ vnū centesimū. Et di Mat.5.b.
cebat illis. Numq̄d venit lucerna vt sub Luce.8.c.
modio ponaꝛ: aut sub lecto? Nonne vt et.11.c.
sup cādelabrū ponatur? Nō est eīm ali- Mat.10.b
quid abscōditū ꝙ nō manifestetur: nec Luce.8.c.
factū est occultū ꝙ nō veniat in palā.
Si q̄s habet aures audiēdi audiat. Et
dicebat illis. Uidete q̄d audiatis. In
qua mēsura mēsi fueritis: remetieꝛ vo
bis ꝛ adijcietur vobis. Qui eīm habet Mat.7.a.
dabitur illi: ꝛ qui nō habet etiā qđ hȝ Luce.6.f
auferetur ab eo. Et dicebat. Sic est re- mar.13.b.
gnum dei quēadmoduȝ si homo iaciat ꝛ.15.c
semētem in terrā: ꝛ dormiat ꝛ exurgat Luce.8.c.
nocte ꝛ die: ꝛ semen germinet ꝛ incre- ꝛ.19.d.
scat dum nescit ille. Ultro eīm terra fru
ctificat primuȝ herbā: deinde spicam: De pe. dist.
deinde plenum frumētum in spica. Et 2.c. dū san-
cum ex se ꝓduxerit fructus statim mit ctam.
tit falceȝ: qm̄ adest messis. Et dicebat.

Cui assimilabimus regnū dei: aut cui
Mat. 13. b. parabole cōparabimus illud? Sicut
Luce. 13. d. granū synapis qđ cū seminatū fuerit ī
terra minus est oībus seminibꝰ q̄ sunt
in terra: ⁊ cū natū fuerit ascēdit in ar-
borē ⁊ fit maius oībꝰ oleribus: ⁊ facit
ramos magnos ita vt possint sub vm-
bra eius aues celi habitare. Et talibus
multis parabolis loq̄batur eis verbū
ꝓut poterāt audire: sine parabola aūt
D nō loq̄bat̄ eis. Seorsuȝ aūt discipulis
Mat. 13. c. suis disserebat oīa. Et ait illis ī die il-
Mat. 8. c. la cū sero esset factū. Trāseamus ꝯtra.
Luce. 8. b. Et dimittētes turbā assumūt eū ita vt
erat in naui: et alie naues erāt cū illo.
Et facta est ꝓcella magna vēti: ⁊ fluctꝰ
mittebat in nauim: ita vt impleret̄ na-
uis. Et erat ipse in puppi sup ceruical
dormiēs. Et excitāt eum ⁊ dicunt illi.
Magister nō ad te ꝑtinet: q2 perimꝰ.
Et exurgēs cōminatus est vēto: ⁊ dixit
mari. Tace: obmutesce. Et cessauit vē-
tus: ⁊ facta est trāquillitas magna. Et
Mat. 8. c. ait illis. Quid timidi estis? Necdū ha-
betis fidē? Et timuerūt timore magno:
Luce. 8. d. ⁊ dicebāt ad alterutrū. Quis putas est
iste: q2 ventus ⁊ mare obediunt ei.

¶ C. S. Demoniorū legionē ab homi-
ne expellit: sanat mulierem a ꝓfluuio
sanguinis: archisynagogi filiā mortuā
suscitauit. Capi. v.

B
Mat. 8. d. T venerūt trās fretū maris
Luce. 8. c. in regionē gerasenorū. Et
Al's + exeū- exeūti ei + de naui statī oc-
te eo. currit de monumentis hō
in spū immūdo: q̄ domici-
liū habebat ī monumētis.
Et neq3 catenis iā q̄sq̄ poterat eū liga
re: q̄m sepe cōpedibus ⁊ catenis vinctꝰ:
dirupisset catenas ⁊ cōpedes cōminuis-
set: ⁊ nemo poterat eū domare. Et sem
per die ac nocte in monumētis ⁊ in mō
tibus erat clamans ⁊ cōcidens se lapi
dibus. Uidēs autē iesum a lōge cucur-
rit ⁊ adorauit eum: ⁊ clamās voce ma-
gna dixit. Quid mihi et tibi iesu fili
Al' + sūmi. dei + altissimi? Adiuro te per deum ne
me torqueas. Dicebat enī illi. Exi spūs
immūde ab homine isto. Et interroga-
bat eum. Qđ tibi nomē est? Et dicit ei.
De pe. dist. Legio mihi nomē est: q2 multi sumus.
3. cap. sunt Et deprecabatur eum multum ne se ex
plures. pelleret extra regionem. Erat autē ibi
B circa mōtē grex porcorum magnus pa
scēs in agris. Et deprecabant̄ eū spūs
dicentes. Mitte nos in porcos: vt in
eos introeamus. Et cōcessit eis statim

iesus. Et exeuntes spūs immūdi intro
ierunt in porcos: ⁊ magno impetu grex Mat. 8. d.
precipitatꝰ est ī mare ad duo milia: et Luce. 8. c.
suffocati sunt in mari. Qui aūt pasce-
bant eos fugerūt: ⁊ nūciauerūt in ciui-
tatē ⁊ in agros. Et egressi sunt videre Luce. 8. e.
quid esset facti. Et venerūt ad iesum: ⁊
vidēt illum qui a demonio vexabatur
sedētem vestitum ⁊ sane mētis: ⁊ timue
runt. Et narrauerūt illis qui viderant
qualiter factū esset ei q̄ demonium ha-
buerat: ⁊ de porcis. Et rogare ceperūt Luce. 8. f.
eū vt discederet de finibus eoꝝ. Cumq3
ascēderet nauim: cepit illū deprecari q̄
a demonio vexatus fuerat vt esset cum C
illo: ⁊ nō admisit eū: sed ait illi. Uade
in domum tuā ad tuos: ⁊ annūcia illis Mat. 9. c.
quanta tibi dn̄s fecerit: et misertus sit Luce. 8. c.
tui. Et abijt ⁊ cepit p̄dicare in decapo
li quāta sibi fecisset iesus: ⁊ oēs mira-
bant̄. Et cū + trāscēdisset iesus in naui Al's + ascē
rursus trās fretum cōuenit turba mul disset.
ta ad eum: ⁊ erat circa mare. Et venit
quidā de archisynagogis noīe iairus:
et vidēs eum procidit ad pedes eius ⁊
deprecabatur eum multum dicēs. Qm̄
filia mea in extremis est: veni impone
manum tuā sup eā: vt salua sit ⁊ viuat.
Et abijt cum illo: ⁊ sequebat̄ eū turba Mat. 9. c.
multa: ⁊ cōprimebāt eum. Et mulier q̄ Luce. 8. f.
erat in ꝓfluuio sanguinis annis duode
cim: ⁊ fuerat multa perpessa a cōpluri-
bus medicis: ⁊ erogauerat oīa sua: nec
quicq̄ ꝓfecerat: sed magis deterius ha
bebat: cū audisset de iesu: venit in tur-
ba retro: et tetigit vestimētum eius. Di-
cebat enī: q2 si vel vestimētum eius teti
gero salua ero. Et cōfestim siccatus est
fons sanguinis eiꝰ: ⁊ sensit corpore: q2
sanata esset a plaga. Et statim iesus in
semetipso cognoscēs virtutē q̄ exierat
de illo: conuersus ad turbam aiebat.
Quis tetigit vestimenta mea? Et dice-
bant ei discipuli sui. Uides turbā com
primētem te ⁊ dicis q̄s me tetigit? Et
circūspiciebat videre eā que hoc fece-
rat. Mulier vero timēs ⁊ tremēs sciēs Mat. 9. f.
quod factum esset in se: venit ⁊ ꝓcidit Luce. 7. g.
ante eum. ⁊ dixit ei omnem veritatem. D
Ille autem dixit ei. Filia fides tua te
saluam fecit: vade in pace: et esto sana
a plaga tua. Adhuc eo loquēte veniūt
nuncij ad archisynagogum dicentes:
quia filia tua mortua est. Quid vltra ve
xas magistrum? Jesus aūt audito ver-
bo qđ dicebat̄: ait archisynagogo. No-
li timere: tātūmō crede. Et non admi-
sit quicq̄

sit quēq̃ se seq̄: nisi petrū ꝛ iacobū ꝛ io
annē fratrē iacobi. Et veniūt in domū
archisynagogi: ꝛ vidit tumultū: et flē
tes: ꝛ eiulātes multū. Et ingressus ait
Mat.9.c. illis. Quid turbamini ꝛ ploratis? Pu
ella nō est mortua: sed dormit. Et irri
debāt eū. Ipse vero eiectis oībus assu
mit patrē ꝛ matrē puelle: ꝗ secū erant:
et ingrediunī vbi puella erat iacēs: et
Mat.9.c. tenēs manum puelle ait illi. Thabita
cumi. Qđ est interpretatū. Puella tibi
dico surge. Et cōfestim surrexit puella
et ambulabat. Erat aūt annoꝝ duode
cim. Et obstupuerunt stupore magno.
Et precepit illis vehementer: vt nemo
id sciret: et iussit dare illi manducare.
¶ C. S. Dicebāt iesū fabri filiū: pphe
tā nō sine honore esse: nisi ī patria sua:
vocat duodecī: ꝛ cepit eos mittere bi
nos cū p̄ceptis: herodes dixit iesū ioā
nē baptistā: alij ꝙo dicebāt: q2 helias
est: alij q2 ppheta: de capite ioānis: de
regressu apostoloꝝ ad iesum: de quiq3
panib9 ꝛ duob9 piscibus: iesus supra
mare ābulat: ꝛ infirmos sanat: ꝛ quot
quot tangebāt eū: salui fiebāt. Cap. vj.

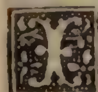
A
Mat.13.g. Et egressus inde abijt ī pa
Luce.4.c. triā suā: ꝛ sequebanī eū di
Joan.4.f. scipuli sui. Et facto sabba
Mat.13.g. to cepit in synagoga doce
Luce.4.d. re: ꝛ multi audiētes admi
rabanī ī doctrina ei9 dicē
Joan.6.c. tes. Vñ huic hec oia? Et ꝗ est sapiētia ꝗ
data est illi: ꝛ virtutes tales ꝗ p man9
eius efficiunī. Nōne hic est faber filius
marie: frater iacobi ꝛ ioseph ꝛ iude et
Mat.13.g. simonis? Nonne ꝛ sorores eius hic no
Luce.4.d. biscū sūt? Et scādalizabāī ī illo. Et di
Joan.4.f. cebat illis iesus. Q2 nō est ppheta sine
honore nisi ī patria sua: ꝛ ī domo sua:
ꝛ in cognatione sua. Et nō poterat ibi
virtutē vllā facere: nisi paucos īfirmos
impositis manibus curauit. Et mira
Mat.10.a. bat ppter incredulitatē eoꝝ: ꝛ circū
Luce.9.a. ibat castella in circūitu docēs. Et cōuo
B cauit duodecim: ꝛ cepit eos mittere bi
nos: ꝛ dabat illis potestatē spirituum
immūdoꝝ. Et precepit illis ne qđ tol
lerēt in via nisi virgā tm̄: nō perā: non
panē: neq3 in zona es: s3 calciatos san
Mat.10.b. dalijs: ꝛ ne induerent duab9 tunicis.
Luce.10.a. Et dicebat eis. Quocunq3 introieritis
Mat.10.a. in domum: illic manete donec exeatis
Luce.10.a. inde. Et ꝗcūq3 nō receperint vos: neq3
audierint vos: exeuntes inde excutite
puluerē de pedibus vestris in testimo
niū illis. Et exeūtes predicabāt vt pe

nitētiam agerēt: ꝛ demonia multa ei
ciebāt: ꝛ vngebāt oleo multos egros:
et sanabātur. Et audiuit rex herodes
(manifestum eñ factū est nomen eius) Mat.14.a
et dicebat. Q2 ioānes baptista resurre Luce.10.a
xit a mortuis: ꝛ ppterea virtutes ope
ranī in illo. Alij aūt dicebāt q2 helias
est: alij vero dicebāt q2 ppheta est: quasi
vnus ex pphetis. Quo audito herodes C
ait. Quē ego decollaui ioānē hic a mor Mat.14.a
tuis resurrexit. Ipse eñ herodes misit Luce.9.a.
ac tenuit ioānē: ꝛ vinxit eū in carcerē
ppter herodiadē vxorē philippi fra
tris sui: q2 duxerat eam. Dicebat enim
ioannes herodi. Non licet tibi habere
vxorē fratris tui. Herodias autē insi
diabatur illi: ꝛ volebat occidere eum:
nec poterat. Herodes aūt metuebat io
annē sciēs eum virū iustum ꝛ sanctū:
et custodiebat eum: ꝛ audito eo multa
faciebat: ꝛ libēter eū audiebat. Et cū
dies oportunus accidisset herodis na
talis sui cenam fecit principibus ꝛ tri
bunis ꝛ primis galilee. Cūq3 introisset
filia ipsius herodiadis et saltasset: et
placuisset herodi: simulq3 recūbētib9:
rex ait puelle. Pete a me qđ vis: ꝛ dabo
tibi. Et iurauit illi: q2 ꝗcꝗd petieris D
dabo tibi: l3 dimidiū regni mei. Que
cū exisset dixit matri sue. Quid petā?
At illa dixit. Caput ioannis baptiste.
Cūq3 introisset statim cū festinatione
ad regē petiuit dicēs. Uolo vt protinus
des mihi in disco caput ioānis bapti Mat.14.b
ste. Et contristatus est rex ppter iusiurā
dum: ꝛ ppter simul recūbentes noluit
eam contristare: sed misso spiculatore
precepit afferri caput eius in disco: et
decollauit eum in carcere. Et attulit
caput eius in disco: ꝛ dedit illud puel
le: ꝛ puella dedit matri sue. Quo audi
to discipuli eius venerūt ꝛ tulerūt cor E
pus eius: ꝛ posuerūt illud in monumē Mat.9.d.
to. Et cōuenientes apostoli ad iesum re
nunciauerunt ei oia que egerant ꝛ do
cuerāt. Et ait illis. Uenite seorsum in
desertū locū: ꝛ reqescite pusillū. Erāt
eñ qui veniebant ꝛ redibant multi: et
nec spacium mādūcandi habebant. Et
ascēdētes in nauim: abierūt in desertū
locum seorsum. Et viderunt eos abeū
tes: ꝛ cognouerūt multi: ꝛ pedestres de
oībus ciuitatibus cucurrerūt illuc: et
preuenerunt eos. Et exiēs vidit turbā
multā iesus: et misertus est super eos:
quia erāt sicut oues non habentes pa
storē: ꝛ cepit illos docere multa. Et cū

iam hora multa fieret: accesserũt disci
puli eius dicẽtes. Desertus est loc⁹ hic
et iam hora preterijt: dimitte illos vt
eũtes in ꝓximas villas τ vicos emant
sibi cibos quos mãducẽt. Et rñdẽs ait
illis. Date illis mãducare. Et dixerũt
Mat.14.b ei. Eũtes emamus ducẽtis denarijs pa
Luce.9.b. nes: τ dabimus illis mãducare. Et di-
Luce.9.a. xit eis. Quot panes habetis? Jte τ vide
F te. Et cũ cognouissent dicũt. Quinqꝫ τ
duos pisces. Et ꝓcepit illis vt accũbe-
re facerẽt oẽs ſm cõtubernia super vi-
ride fenũ. Et discubuerunt in partes ꝑ
cẽtenos τ quinquagenos. Et acceptis qn
qꝫ panibus τ duob⁹ piscibus intuẽs in
celũ bñdixit: τ fregit panes: τ dedit di
Mat.14.c. scipulis suis vt ponerẽt ante eos. Et
Joã.6.b. duos pisces diuisit oĩbus. Et mãduca
uerũt oẽs: τ saturati sunt. Et sustulerũt
reliquias fragmẽtorum duodecim co-
phinos plenos: τ de piscib⁹. Erãt aũt
qui mãducauerũt qnqꝫ milia virorum.
Et statim coegit discipulos suos ascẽ
dere nauim: vt ꝓcederẽt cũ trãs fretũ
G ad bethsaidã: dũ ipse dimitteret ppl'z.
Mat.14.d Et cũ dimisisset eos abijt in mõtẽ ora-
re. Et cũ sero esset erat nauis in medio
mari: et ipse solus in terra. Et videns
eos laborãtes in remigãdo: erat eñ vẽ
tus ꝯtrius eis. Et circa quartã vigiliaz
noctis venit ad eos ambulãs sup̃ ma
re: τ volebat ꝓterire eos. At illi vt vi-
derũt eũ ambulãtẽ sup̃ mare putaue
rũt fantasma esse: τ exclamauerũt. Oẽs
eñ viderũt eũ: τ ꝯturbati sunt. Et sta-
tim locutus est cũ eis: τ dixit eis. Cõfi
dite. Ego sum nolite timere. Et ascen-
dit ad illos in nauim: τ cessauit vẽtus.
Mat.14.d Et plus magis intra se stupebãt. Non
eñ intellexerũt de panibus: erat ei cor
eoꝝ obcecatũ. Et cũ trãsfretassent vene
rũt in terrã genesareth: τ applicuerũt.
Cũqꝫ egressi essent de naui cõtinuo co-
gnouerũt eũ: τ ꝓcurrẽtes vniuersam re
gionẽ illã ceperũt in grabatis eos q̃ se
male habebãt circũferri vbi audiebãt
eũ esse. Et quocũqꝫ introibat in vicos
vel in villas aut ciuitates i plateis po
nebãt infirmos: τ deprecabant̃ eũ: vt
vel fimbriam vestimẽti eius tãgerent.
Et quotquot tãgebãt eũ: salui fiebãt.
¶ C. S. De manibus nõ lotis: τ ea ma
gis coinquinare hoiẽ q̃ exeunt de ore:
filiam syrophenisse a demonio liberat
dicẽs. Nõ est bonũ sumere panẽ filioꝝ
τ mittere canibus: surdum et mutum
curat: dicens ei. Effeta. Ca. vij.

T cõuenerunt ad eũ pharisei: τ q̃dã de scribis venien B
tes ab hierosolymis. Et cũ
viderunt quosdã ex disci-
pulis eius cõibus manib⁹:
id est nõ lotis: manducare
panes: vituperauerũt. Pharisei aũt et
oẽs iudei nisi crebro lauerint man⁹ nõ
mãducãt: tenentes traditionẽ senioꝝ.
Et a foro veniẽtes nisi baptizẽtur nõ
comedũt. Et alia multa sunt que tradi Mat.15.a
ta sunt illis seruare baptismata calicũ
et vrceoꝝ τ eramẽtoꝝ τ lectoꝝ. Et in B
terrogabãt eũ pharisei τ scribe. Qua-
re discipuli tui nõ ambulãt iuxta tra-
ditionẽ senioꝝ: sed cõibus manib⁹ mã
ducant panẽ? At ille rñdens dixit eis. Esa.29.b.
Bñ ꝓphetauit esaias de vobis hypo- Mat.15.a.
critis: sicut scriptũ est. Pp'ls hic labijs
me honorat: cor aũt eoꝝ longe est a me.
In vanũ aũt me colũt docẽtes doctri-
nas τ ꝓcepta hoim. Relinquẽtes enim
mãdata dei tenetis traditiões hoim:
baptismata vrceoꝝ τ calicũ: τ alia silia
his facitis multa. Et dicebat illis. Bñ
irritum fecistis preceptũ dei: vt tradi
tionẽ vestrã seruetis. Moyses eñ di- Exo.20.b.
xit. Honora patrẽ tuũ τ matrẽ tuã: et Deu.5.b.
qui maledixerit patri vel matri mor- Leui.20.b.
te moriat̃. Uos aũt dicitis. Si dixerit
hõ patri vel matri corbã: qđ est donuz
qđcũqꝫ ex me tibi ꝓfuerit: τ vltra nõ di
mittitis eũ quicqȝ facere patri suo aut
matri: rescindẽtes verbũ dei ꝑ tradi-
tionem vestrã quã tradidistis. Et silia C
hmõi multa facitis. Et aduocãs iterũ
turbas dicebat illis. Audite me oẽs et
intelligite. Nihil est extra hoiem intro
iens in eũ qđ possit eũ coinquinare: sꝫ
q̃ de hoie ꝓcedũt: illa sunt q̃ coinqnãt
hoiez. Si qs hꝫ aures audiẽdi audiat.
Et cũ introisset i domũ a turba: iterro
gabant eũ discipuli eius parabolã. Et Mat.15.b
ait illis. Sic τ vos imprudẽtes estis.
Non intelligitis: qꝛ oẽ extrinsecus in-
troiẽs in hoiem nõ põt eũ coinqnare:
qꝛ nõ intrat in cor eius: sꝫ in vẽtrẽ va-
dit: τ in secessũ exit purgãs oẽs escas?
Dicebat aũt qm̃ illa que de hoie exeũt:
illa coinqnant hoiem. Ab intus eñ de Mat.15.b.
corde hoim male cogitatiões ꝓcedũt:
adulteria: fornicatiões: homicidia: fur
ta: auaritie: neqtie dolus: ipudicitie:
ocl's malus: blasphemia: supbia: stulti-
tia. Oia hec mala ab int⁹ ꝓcedũt: τ co-
inqnãt hoiem. Et inde surgẽs abijt in
fines tyri τ sidonis. Et ingressus domũ

nemině voluit scire: ⁊ nõ potuit late-
Mat.15.b re. Mulier em̄ statim vt audiuit de eo:
cuius filia habebat spm̄ immūdū itra-
uit ⁊ ꝓcidit ad pedes ei⁹. Erat em̄ mu
lier gētilis syrophēissa gn̄e: ⁊ rogabat
D eū vt demoniū eijceret d̄ filia ei⁹. Qui
Mat.15.c. dixit illi. Sine p̄us saturari filios. Nõ
est bonū sumere panē filioꝝ ⁊ mittere
canibus. At illa rn̄dit ⁊ dixit illi. Uti-
q̧ dn̄e: nã ⁊ catelli cōedūt sub mēsa de
micis pueroꝝ. Et ait illi. Propter hūc
s̄monē vade: exijt demoniū a filia tua.
Et cū abijsset domū inuenit puellā ia-
cētē supra lectū: ⁊ demoniū exijsse. Et
iterū exiens de finibus tyri venit p̄ si-
doneni ad mare galilee inter medios
fines decapoleos: ⁊ adducunt ei surdū
et mutum: ⁊ deprecabātur eū vt impo-
nat illi manum. Et apprehēdēs eū de
turba seorsum misit digitos suos ī au
riculas eius: ⁊ expuēs tetigit linguam
ei⁹: ⁊ suspiciēs ī celū ingemuit: ⁊ ait il
i.6.b. li. Effeta: qđ est adaperire. Et statim ap
te sunt aures ei⁹: ⁊ solutū est vinculum
lingue eius ⁊ loquebat̄ recte: ⁊ p̄cepit
Gene.1.b. illis ne cui diceret. Quāto aūt eis p̄ci-
eccl'ia.39.e piebat tāto magis plus p̄dicabāt: ⁊ eo
amplius admirabant̄ dicētes. Bn̄ oia fe
cit: ⁊ surdos fecit audire ⁊ mutos loq̄.
¶ C. S. De septē panib⁹ ⁊ pisciculis
paucis satiauit q̄tuor milia hoīꝫ: ⁊ de
signo ione: precepit caueri a fermento
phariseoꝝ ⁊ herodis: ⁊ veniūt bethsai
da: ⁊ de sputo ⁊ īpositiōe manus: ceci
oclos apit: petrū post ꝯfessionē: q2 xp̄s
fili⁹ dei esset: dure increpat dicēs: vade
retro sathana: ⁊ turbe cū discipulis di
xit: si q̄s vult me seq̄ deneget semetipꝫ:
et qui me confessus fuerit: et v̄ba mea
in generatione ista ⁊c. Capi. viij.

B N diebus illis iterū cū tur-
ba multa esset cum iesu nec
haberēt q̄d mādu carēt: cō-
uocatis discipl'is: ait illis.
Misereor sup turbā: q2 ec
Mat.15.d ce iam triduo sustinēt me:
nec hn̄t qđ mādu cēt: ⁊ si dimisero eos
ieiunos ī domū suā deficiēt ī via. Qui
dā em̄ ex eis de lōge venerūt. Et rn̄de-
rūt ei discipl'i sui. Un̄ istos q̄s poterit
hic saciare panibus in solitudine? Et
interrogauit eos. Quot panes habetis?
Qui dixerūt ei. Septē. Et p̄cepit tur-
be discūbere sup terrā. Et accipiēs se-
ptem panes gratias agēs fregit: ⁊ da-
bat discipulis suis vt apponerēt: ⁊ ap
posuerūt turbe. Et habebāt pisciculos
paucos: ⁊ ipsos bn̄dixit: ⁊ iussit appo-
ni. Et mādu cauerunt ⁊ saturati sunt.
Et sustulerūt qđ supauerat de fragmē
tis septem sportas. Erāt aūt qui man- B
ducauerāt quasi quatuor milia: ⁊ dimi Mat.16.a
sit eos. Et statim ascēdēs nauim cū di Joan.2.d.
scipulis suis venit in partes dalmanu ⁊.6.d.
tha. Et exierunt pharisei: ⁊ ceperūt cō
quirere cum eo querētes ab illo signū
de celo tētantes eū. Et ingemiscēs spi
ritu ait. Quid gn̄atio ista signum q̄rit? Mat.12.d
Amē dico vobis: si dabit̄ gn̄ationi isti Luce.11.d.
signū: ⁊ dimittēs eos ascēdit iterū na-
uim: ⁊ abijt trās fretum. Et obliti sūt
panē sumere: ⁊ nisi vnū panē nō habe-
bant secū in naui. Et p̄cipiebat eis di-
cens. Uidete ⁊ cauete a fermēto phari- Mat.16.a
seoꝝ et fermēto herodis. Et cogitabāt Luce.12.a.
ad alterutrū dicētes: q2 panes nō habe
mus. Quo cognito ait illis ih̄s. Quid
cogitatis: q2 panes nō habetis? Nōdū P̄s.113.
cognoscitis: nec intelligitis. Adhuc ce Joan.6.b.
catum habetis cor vestrum. Oculos ha ⁊.6.f.
bentes non videtis: et aures haben-
tes non auditis. Nec recordamini qn̄
q̄nq3 panes fregi in q̄nq3 milia: ⁊ quot
cophinos fragmentorū plenos sustuli
stis. Dicūt ei. Duodecim. Qn̄ ⁊ septem
panes in quatuor milia: quot sportas
fragmētoꝝ tulistis. Et dicunt ei. Se-
ptē. Et dicebat eis. Quō: nōdū intelli-
gitis? Et veniūt bethsaida: ⁊ adducūt
ei cecū: ⁊ rogabāt eū vt illum tāgeret.
Et apprehēsa manu ceci eduxit eū ex-
tra vicū: ⁊ expuēs in oculos eius impo
sitis manibus suis interrogauit eum si
quid videret. Et aspiciens ait. Uideo
hoīes velut arbores ambulantes. Dein
de iterum imposuit manus super ocu-
los eius: ⁊ cepit videre: ⁊ restitutus est
ita vt clare videret oia: ⁊ misit illū in
domum suā dicēs. Uade in domū tuā:
et si in vicū introieris nemini dixeris. Mat.16.b
Et egressus est iesus ⁊ discipuli eius in Luce.16.c
castella cesaree philippi: ⁊ in via inter
rogabat discipulos suos dicens eis.
Quē me dicūt esse hoīes? Qui rn̄derūt
illi dicētes. Alij ioānē baptistam: alij
heliā: alij vero quasi vnū de ꝓphetis.
Tūc dicit illis. Uos vero quē me eē di D
citis? Rn̄dēs petrus ait ei. Tu es xp̄s. Mat.16.c.
Et cōminatus est eis: ne cui dicerēt de Luce.9.c.
illo. Et cepit docere eos: qm̄ oportet
filium hominis multa pati: ⁊ reproba
ri a senioribus et a summis sacerdoti-
bus ⁊ scribis: ⁊ occidi: et post tres dies
resurgere. Et palam verbū loquebat̄.

Et apprehēdēs eū petrus cepit incre-
Mat.16.c. pare eū. Qui cōuersus: & vidēs discipu
Luce.9.c. los suos: cōminatus est petro: dicens.
&.14.f. Uade retro me sathana: qm̄ nō sapis q̄
dei sunt: sed q̄ sunt hoim. Et cōuocata
Mat.16.b turba cū discipulis suis: dixit eis. Si
Luce.17.g. quis vult me seq̄: deneget semetipm̄: et
tollat crucē suā: & sequatur me. Qui eī
voluerit aiam suā saluā facere perdet
eam: qui aūt pdiderit aiam suā pp̄ter
Mat.10.b me & euāgeliū saluā faciet eam. Quid
Luce.9.c. eī pderit hominī si lucref mundū to-
&.12.b. tum: & detrimētū aie sue faciat? Aut q̄d
hō cōmutationis dabit p aia sua? Qui
eī me confessus fuerit: & verba mea in
gn̄atione ista adultera & peccatrice: et
filius hois cōfitebif eū: cum venerit in
gloria patris sui cum angelis sanctis.
¶ C. S. Jesus in monte trāsfiguraf: &
dixit q̄ helias venit: eiecto surdo & mu
to spū: dicit discipulis: hoc genus in
nullo pōt exire nisi oratiōe & ieiunio:
pdicit passionē suā: humilitatē docet:
et non esse phibēdum qui in noie eius
virtutē facit: de calice aque: de scādalo
manus: pedis: oculi: & de sale. Cap. ix.

A
Mat.16.d ET dicebat illis. Amē dico
Luce.9.d. vobis: q̄ sunt quidā de hic
Mat.17.a stātib⁹ q̄ nō gustabūt mor-
Luce.9.a. tē donec videāt regnū dei
veniēs in virtute. Et post
dies sex assumpsit iesus pe
truz & iacobū & ioānē: & duxit illos in
mōtē excelsum solos: & trāsfigurat⁹ est
corā ipsis. Et vestimēta ei⁹ facta sunt
splēdētia & cādida nimis velut nix: q̄-
lia fullo nō pōt sup terrā cādida face-
re. Et apparuit illis helias cū moyse:
et erāt loquētes cū iesu. Et rn̄dēs pe-
trus ait iesu. Rabbi: bonū est nos hic
esse: & faciamus tria tabernacula: tibi
vnū: moysi vnū: & helie vnū. Nō eī scie
bat q̄d diceret. Erāt eī timore exterri
B ti. Et facta est nubes obūbrans eos: et
Mat.17.b venit vox de nube dicēs. Hic est filius
meus charissimus: audite illū. Et sta-
tim circūspiciētes neminē amplius vi
derunt: nisi iesum tm̄ secum. Et descē-
dētibus illis de mōte: precepit illis ne
cuiq̄ q̄ vidissent narrarēt: nisi cum fi-
li⁹ hois a mortuis resurrexerit. Et ver
bum cōtinuerunt apud se: cōquirētes
quid eēt cū a mortuis resurrexerit. Et
Mat.17.b interrogabāt eū dicentes. Quid ergo
dicūt pharisei & scribe: q̄ heliā opor-
teat venire primū? Qui rn̄dēs ait illis.
Helias cū venerit primo restituet oia;
et quō scriptū est in filiū hois vt mul-
ta patiaf et cōtēnaf. Sed dico vobis
q̄ & helias venit: & fecerūt illi q̄cunq̄
voluerūt: sicut scriptū est de eo. Et ve-
niēs ad discipulos suos vidit turbam
magnā circa eos: & scribas cōquirētes
cū illis. Et cōfestim oīs ppl's vidēs ie- C
sum: stupefactus est: & expauerūt: et ac-
currētes salutabāt eum. Et interroga
uit eos. Quid inter vos cōquiritis. Et Mat.17.c
rn̄dēs vnus de turba dixit. Magister Luce.9.c.
attuli filiū meum ad te habētē spiritū
mutū: qui vbicūq̄ eū apprehēderit al-
lidit illū & spumat: et stridet dētib⁹ et
arescit. Et dixi discipulis tuis vt eijce- Mat.17.c
rēt illum: et nō potuerūt. Qui rn̄dens Luce.9.c.
eis dixit. O generatio incredula: q̄diu
apud vos ero? Quādiu vos patiar? Af
ferte illū ad me. Et attulerūt eū. Et cū
vidisset eū: statī spūs cōturbauit illū:
et elisus in terrā volutabaf spumans.
Et interrogauit patrē ei⁹. Quātū tp̄is
est ex q̄ ei hoc accidit? At ille ait. Ab in-
fantia. Et frequēter eū in ignē et aquā D
misit: vt eū pderet. Sz si q̄d potes: ad
iuua nos misert⁹ nr̄i. Jesus aūt ait illi.
Si potes credere: oia possibilia sunt
credēti. Et cōtinuo exclamās pf pueri
cū lachrimis aiebat. Credo dn̄e: adiu-
ua incredulitatē meā. Et cū vidisset ie-
sus cōcurrētē turbā: cōminatus est spi-
ritui imūdo: dicēs illi. Surde & mute
spūs: ego pcipio tibi exi ab eo: & āpli⁹
ne introeas in eū. Et exclamās & multū Mat.17.c
discerpens eū: exijt ab eo. Et factus est
sicut mortuus: ita vt multi dicerēt: q̄
mortu⁹ est. Jesus aūt tenēs manū eius
eleuauit eū: & surrexit. Et cū introisset i
domū: discipli ei⁹ secreto interrogabāt E
eū. Quare nos nō potuim⁹ eijcere eū? Mat.17.b
Et dixit illis. Hoc gen⁹ i nullo pōt exi Luce.9.e.
re: nisi in oratiōe et ieiunio. Et inde p̄ S.8.d.
fecti ptergrediebanf galileā: nec vole- J.10.e.
bat quēq̄ scire. Docebat aūt discipl'os
suos: & dicebat illis: qm̄ filius hois tra
detur in manus hoim et occidēt eū: et
occisus tertia die resurget. At illi igno
rabāt verbū: & timebāt eū interrogare.
Et venerunt capharnaū. Qui cū domi
essent interrogabat eos. Quid in via tra
ctabatis? At illi tacebāt. Siq̄dē i via Mat.18.a.
inter se disputauerāt q̄s eoꝝ maior eēt? Luce.9.f.
Et residēs vocauit duodecī: & ait illis. Mat.20.b
Si q̄s vult prim⁹ eē: erit oim nouissi- Mat.18.a.
mus: & oim minister. Et accipiēs pue- Luce.9.f.
ruz statuit eū in medio eoꝝ. Quē cum Mat.18.a.
cōplexus esset: ait illis. Quisq̄s vnū ex Luce.19.f.

F vnū ex hmōi pueris recepit ī noīe meo: me re-
cipit. Et q̄cūq; me susceperit: nō me su-
Luce.9.f. scipit: sʒ eū q̄ me misit. Rūdit illi ioā-
nes dicēs. Magister: vidim⁹ quēdā in
noīe tuo eiicientē demonia: q̄ nō sequit̄
1.Cor.11.a. nos: τ ꝓhibuim⁹ eū. Jesus autem ait.
Nolite ꝓhibere eū. Nemo est em̄ q̄ faciat
virtutē ī noīe meo: τ possit cito male lo
qui de me. Qui em̄ nō ē aduersuʒ vos:
pro vobis est. Quisq̄s em̄ potū dederit
vobis calicē aq̄ frigide in noīe meo: q̄r
xpi estis: amē dico vobis: nō pdet mer-
cedē suā. Et q̄squis scādalizauerit vnuʒ
ex his pusillis credētib⁹ ī me: bonū est
ei magis si circūdaretur mola asinaria
mat.18.a. collo ei⁹: τ in mare mitteret̄. Et si scāda
luce.17.a. lizauerit te man⁹ tua: abscide illā. Bo
B nū ē tibi debilē introire ī vitā: q̄ duas
Esa.66.g. man⁹ habētē ire ī gehēnā: in ignē inex
Ezech.20.g. tinguibilē: vbi vermis eoꝝ nō morit̄: et
ignis nō extinguit̄. Et si pes tuus te scā
dalizat: amputa illū. Bonū ē tibi clau
dū introire in vitā eternā: q̄ duos pe-
des habētē mitti in gehēnā ignis inex
tinguibilis: vbi vermis eoꝝ nō morit̄:
et ignis nō extinguit̄. Qđ si ocul⁹ tuus
Mat.18.b scādalizat te: eiice eū. Bonū est tibi lu
scū itroire ī regnū dei: q̄ duos oculos
habētē mitti in gehennā ignis vbi ver
mis eoꝝ nō morit̄: τ ignis nō extinguit̄.
Mar.5.d. Oīs em̄ igne saliet̄: et oīs victima sale
luce.14.g. saliet̄. Bonū est sal. Qđ si sal insulsum
fuerit: τ in quo illud cōdietis? Habete
in vobis sal: τ pacē habete inter vos.

¶C.X. Vxorē nō dimittēdam nisi ob
fornicationē: iesus dixit: sinite puulos
venire ad me: dixit nemo bon⁹ nisi vn⁹
de⁹: dixit vade vēde q̄cūq; habes: τ da
pauperib⁹: difficile q̄ pecunias habēt in
regnū dei introibūt: q̄ si suis renūcia-
uerit cētuplū accipiet: erūt ꝑmi nouis
simi: τ vēturā sibi pdicit passionē: pe
titio filioꝝ zebedei: q̄ voluerit ī vobis
ꝑmus eē erit oīm seru⁹: fili⁹ hoīs nō ve
nit vt ministraret̄ ei: sʒ vt ministraret:
de ceco mēdicante curato. Capitm̄.x.

A ET inde exurgēs venit in fi
Mat.19.a. nes iudee vltra iordanem.
Et cōueniūt iterum turbe
ad eum. Et sicut ꝯsueuerat
iterū docebat illos. Et ac-
cedentes pharisei interro
gabāt eū: si licet viro vxorē dimittere:
tētātes eū. At ille respōdēs dixit eis.
Deut.24.a Quid vobis p̄cepit moyses? Qui dixe
mat.5.e.et rūt. Moyses permisit libellum repu-
19.a. dij scribere τ dimittere. Quib⁹ respō-
dēs Jesus ait. Ad duriciā cordis vestri Gene.1.d.
scripsit vobis p̄ceptū istud. Ab initio Mat.19.a.
aūt creature masculum et feminā fecit Ephe.5.d.
eos de⁹. Propter hoc relinquet hō pa- 1.Cor.6.d.
trē suū τ matrē: τ adherebit ad vxorē
suā: τ erūt duo in carne vna. Itaq; iam
nō sunt duo: sed vna caro. Qđ ergo de⁹
cōiūxit homo nō separet. Et in domo
iterū discipuli eius de eodem interro-
gauerūt eum. Et ait illis. Quicunq; di- B
miserit vxorē suā τ aliā duxerit: adul- Mat.5.e.
teriuʒ committit super eam. Et si vxor τ.19.b.
dimiserit virum suum et aliū nupserit:
mechatur. Et offerebant illi paruulos Luce.16.d.
vt tangeret illos: discipuli autem com Mat.16.b
minabantur offerētib⁹. Quos cū vide Luce.18.c.
ret Jesus: idigne tulit: τ ait illis. Si-
nite puulos venire ad me: τ ne ꝓhibue
ritis eos: taliū est em̄ regnū dei. Amen Mat.19.b
dico vobis: q̄squis non recepit regnū dei Luce.18.c.
velut paruul⁹: nō intrabit in illud. Et
cōplexās eos et imponēs manus sup il
los: bñdicebat eos. Et cū egressus esset
in via pcurrēs q̄dā genuflexo añ eū: ro
gabat eū dicens. Magister bone q̄d fa
ciā vt vitā eternā pcipiā? Jesus aūt di
xit ei. Quid me dicis bonū? Nēo bon⁹ C
nisi vn⁹ de⁹. Precepta nosti: ne adulte- mat.19.b.
res: ne occidas: ne fureris: ne falsuʒ te- luce.10.e.
stimoniū dixeris: ne fraudē feceris: ho Exo.20.b.
nora patrē tuū et matrē. At ille rūdēs Rom.8.a.
ait illi. Magister hec oīa obseruaui a
iuuētute mea. Jesus aūt intuit⁹ eū: di- Ecclesi.3.b
lexit eū τ dixit ei. Vnū tibi deest. Vade
q̄cūq; habes vēde τ da pauperib⁹: τ ha mat.19.a.
bebis thesaurū in celo: et veni sequere luce.18.d.
me. Qui ꝯtristat⁹ in ṽbo: abijt merēs.
Erat em̄ hñs multas possessiōes. Et cir
cumspiciens Jesus: ait discipulis suis.
Quā difficile q̄ pecunias habēt: in re- mat.19 c.
gnū dei introibūt. Discipuli aūt obstu luce.18.a.
pebāt ī verbis ei⁹. At Jesus rursus rū-
dēs: ait illis. Filioli: q̄ difficile est cō-
fidētes ī pecunijs: ī regnū dei itroire.
Facilius est camelum per foramē acus mat.19.c.
trāsire: q̄ diuitē intrare in regnū dei. luce.18.c.
Qui magis admirabantur dicētes ad D
semetipsos. Et q̄s potest saluus fieri?
Et intuēs illos Jesus: ait. Apud hoīes
impossibile est: sed non apud deū. Oīa
em̄ possibilia sunt apud deum. Et post matt.19.b.
hec cepit ei petrus dicere. Ecce nos di- luce.18.c.
misim⁹ oīa: τ secuti sumus te. Rūdens matt.19.d.
Jesus ait. Amē dico vobis: nemo est q̄ luce.19.c.
reliquerit domū: aut fratres: aut soro- matt.19.d.
res: aut patrē: aut matrem: aut filios: luce.18.c.
aut agros: propter me et ꝓpter euāge-

lũ: q̃ nõ accipiet cẽties tm̃ nunc in tpe
hoc: domos τ frẽs et sorores et matres
et filios τ agros cũ psecutiõib⁹: τ in se
E culo futuro vitã eternam. Multi aũt
mat.19.d. erũt pmi nouissimi: τ nouissimi primi.
Luce.13.f. Erãt aũt ĩ via ascẽdẽtes hierosolymã:
et pcedebat illos iesus. Et stupebant
et sequẽtes timebãt. Et assumẽs iterũ
duodecim: cepit illis dicere q̃ eẽnt ei vẽ
mat.20.c. tura. Q: ecce ascẽdim⁹ hierosolymã: τ
filius hois tradet pncipib⁹ sacerdotũ
Luce.18.c. et scribis et senioib⁹: et damnabũt eũ
morte. Et tradẽt eũ gẽtib⁹ τ illudẽt ei:
et cõspuẽt eũ: τ flagellabũt eũ: τ iterfi
ciẽt eũ: τ tertia die resurget: τ accedũt
ad eũ iacob⁹ τ ioãnes filij zebedei dicẽ
mat.20.c. tes. Magister: volum⁹ vt qdcũq₃ petie
rimus facias nobis. At ille dixit eis.
Quid vultis vt faciam vobis? Et dixe
rũt. Da nobis vt vn⁹ ad dexterã tuã: τ
alius ad sinistrã tuã sedeamus in gl'ia
F tua. Iesus autẽ ait eis. Nescitis q̃d pe
tatis. Potestis bibere calicẽ quez ego
bibo: aut baptismo quo ego baptizor
baptizari. At illi dixerũt ei. Possum⁹.
Iesus autẽ ait eis. Calicẽ q̃dẽ quẽ ego
bibo bibetis: τ baptismo q̃ ego bapti
zor baptizabimini: sedere aũt ad dexte
rã meã vel ad sinistrã non est meũ dare
mat.20.c. vobis: sed q̃b⁹ paratũ est. Et audiẽtes
7 & di.c. dia decẽ: indignati sunt de iacobo τ de io
coni sunt. anne. Iesus autem vocãs eos ait illis.
7. q.3. nul Scitis: q: hi q̃ videntur principari gẽ
lus pmas. tib⁹: dominantur eis: τ pncipes eoꝝ po
testatẽ habẽt ipsoꝝ. Non ita est aũt in
G vobis: sed q̃cũq₃ voluerit fieri maior:
mat.20.d. erit vester minister. Et q̃cũq₃ voluerit
Joan.10.d. in vobis prim⁹ esse: erit oim seru⁹. Nã
mat.20.d. et fili⁹ hois nõ venit vt ministraretur ei:
Luce.18.f. sed vt ministraret τ daret aĩam suã re
dẽptionẽ p multis. Et veniũt hierico.
Et pficiscẽte eo de hierico τ discipulis
ei⁹ τ plurima multitudine: fili⁹ thimei
barthime⁹ cec⁹ sedebat iuxta viã mẽdi
cãs. Qui cũ audisset q: iesus nazaren⁹
ẽẽt: cepit clamare: τ dicere. Iesu fili da
uid miserere mei. Et cõminabant illi
multi vt taceret. At ille multomagis
clamabat: fili dauid miserere mei. Et
stãs Iesus pcepit illũ vocari. Et vocãt
cecũ dicẽtes ei. Animequior esto: surge vo
cat te. Qui piecto vestimento suo: exi
liẽs vẽit ad eũ. Et rñdẽs iesus: dixit il
li. Quid tibi vis faciã. Cecus aũt dixit
mat.20.d. ei. Rabboni vt videã. Iesus aũt ait il
li. Vade: fides tua te saluũ fecit. Et cõ
festim vidit et sequebatur eum in via.

¶ C.S. De pullo asine: de ficu quã dñs
maledixit cũ esuriit: de tẽplo eiicit vẽ
dentes τ ementes: sacerdotes et scribe
querebãt quõ eũ perderẽt: ficũ aridam
factam radicitus: nõ hesitandũ in cor
de: credite q: accipietis que petitis: di
mittite si q̃d habetis aduersus aliquẽ
in oratione: interrogatur in qua pote
state hec facis. Capitulum.xi.

Et cum appropinquarent
hierosolyme τ bethanie ad B
mõtẽ oliuarũ: mittit duos mat.21.a.
ex discipulis suis: et ait il luce.19.f.
lis. Ite in castellũ qd cõtra
vos est: et statim introeun
tes illuc inuenietis pullũ ligatũ: super
quẽ nemo adhuc hoim sedit: soluite il
lũ et adducite. Et si quis vobis dixerit
quid facitis: dicite: q: dño necessarius
est: τ cõtinuo illũ dimittet huc. Et ab mat.21.a.
euntes inuenerũt pullũ ligatũ ante ia mat.21.a.
nuã foris in biuio: τ soluũt eũ. Et q̃dã
de illic stantib⁹ dicebãt illis. Quid fa
citis soluẽtes pullũ. Qui dixerunt eis
sicut pceperat eis Iesus: τ dimiserũt eis.
Et duxerũt pullũ ad Iesum: τ iponũt mat.21.a.
illi vestimẽta sua: τ sedit sup eũ. Mul luce.19.f.
ti aũt vestimẽta sua strauerunt in via. Joã.12.b.
Alij aũt frõdes cedebãt de arborib⁹: τ B
sternebãt in via. Et q̃ preibãt τ qui se
quebãtur: clamabãt dicẽtes. Osanna:
benedictus q̃ venit in noie dñi: benedi
ctũ qd venit regnum patris nostri da
uid: osanna ĩ excelsis. Et introiuit hie
rosolymã in tẽplũ: τ circũspectis oi
bus cũ iã vespera esset hora: exiit in be
thaniã cũ duodecim: et alia die cũ exi
rẽt a bethania esuriit. Cũq₃ vidisset a mat.21.b.
lõge ficũ habẽtẽ folia: venit si q̃d forte
inueniret ĩ ea. Et cũ venisset ad eã: ni
hil inuenit nisi folia. Nõ enĩ erat tps fi
coꝝ. Et rñdens dixit ei. Iã nõ amplius
in eternũ ex te fructũ quisq̃ mãducet.
Et audiebãt discipuli ei⁹: τ veniũt ite mat.21.b.
rũ hierosolymã. Et cũ introisset in tẽ luce.19.g.
plũ: cepit eiicere vẽdẽtes et emẽtes in Joan.2.c.
tẽplo: τ mensas nũmulárioꝝ: et cathe
dras vẽdentiũ colũbas euertit. Et non
sinebat vt q̃sq̃ transferret vas per tem
plum: τ docebat dicens eis. Nõne scri C
ptũ est: q: domus mea domus oratio Esaie.56.c
nis vocabitur oibus gentibus? Uos aũt Hiere.7.b.
fecistis eã speluncã latronũ. Quo audi mat.21.d.
to: pncipes sacerdotũ et scribe q̃rebãt Lu.19.g.et
quomodo eũ perderent. Timebãt enĩ 20.c.τ.22.a
eum: qm̃ vniuersa turba admirabatur su
per doctrina eius. Et cum vespera fa

Joã. 7. b. cta esset egrediebaf de ciuitate. Et cũ
2. 3. 7. 8. c mane transirent viderunt ficum aridã
factã a radicib⁹. Et recordat⁹ petr⁹ di
xit ei. Rabbi: ecce ficus cui maledixi
mat. 21. b. sti aruit. Et respondens iesus ait illis.
mat. 17. c. Habete fidem dei. Amẽ dico vobis: q2
7. 21. c. quicunq3 dixerit huic monti: tollere et
luce. 17. b. mittere in mare: ⁊ nõ hesitauerit i cor
de suo: s3 crediderit: q2 quodcũq3 dixe
mat. 21. c. rit fiat: fiet ei. Propterea dico vobis:
Joã. 14. b. oĩa quecũq3 orantes petitis credite: q2
mat. 6. d. accipietis et euenient vobis. Et cũ sta
D bitis ad orandum dimittite si quid ha
betis aduersus aliquẽ: vt ⁊ pater vester
mat. 18. d. q̃ in celis est dimittat vobis peccata ve
stra. Quod si vos non dimiseritis: nec
pater vester q̃ in celis est dimittet vo
bis pctã vestra. Et veniunt rursus hie
mat. 21. c. rosolymã. Et cũ ambularet in tẽplo:
luce. 20. a. accedunt ad eum summi sacerdotes et
scribe ⁊ seniores: ⁊ dicũt ei. In qua po
testate hec facis: et quis dedit tibi hãc
potestatẽ vt ista facias? Jesus autem re
spondẽs ait illis. Interrogabo et ego
vos vnum verbum: ⁊ respondete mihi:
et dicam vobis in qua potestate hec fa
ciã. Baptismum ioannis de celo erat:
an ex hominibus. Respõdete mihi. At
illi cogitabant secum dicentes. Si di
xerimus de celo: dicet nobis: quare er
go non credidistis ei? Si dixerim⁹ ex
hominibus: timemus populũ. Omnes
enim habebant ioannẽ: quia vere pro
pheta esset. Et respondentes dicũt ie
su. Nescimus. Et respondẽs iesus ait
illis. Neq3 ego dico vobis in qua pote
state hec faciam.

¶ C. S. Parabola de vinea ⁊ colonis:
de denario cesaris: de muliere q̃ septe3
fratres habuit: de p̃mo mãdato inter
rogaf: ⁊ interrogãtẽ dicit nõ esse lõge
a regno dei: dicit quomodo dicũt scri
be christũ esse filium dauid cum sit do
minus: dicit cauere a scribis: de vidua
et gazophilatio. Capitulum. xij.

B
mat. 21. d. ET cepit illis in parabolis
luce. 20. d. loq. Vineã pastinauit hõ:
Esa. 5. a. et circũdedit sepẽ: ⁊ fodit
lacũ: ⁊ edificauit turrim: ⁊
locauit eã agricolis: ⁊ per
egre profectus est. Et misit
ad agricolas in tp̃e seruum: vt ab agri
colis acciperet de fructu vinee. Qui ap
prehẽsum eũ ceciderunt: ⁊ dimiserunt
vacuũ. Et iterum misit ad illos alium
seruum: ⁊ illũ in capite vulnerauerũt:
et contumelijs affecerunt. Et rursum
alium misit: ⁊ illum occiderunt: ⁊ plu
res alios quosdã cedẽtes: alios p̃o oc
cidẽtes. Adhuc ergo vnũ habens filiũ
charissimũ: et illũ misit ad eos nouissi
mũ: dicẽs: q2 reuerebunf filium meu3.
Coloni autem dixerunt adinuicẽ. Hic gene. 37. d.
est heres. Venite occidamus eum: ⁊ no mat. 21. d.
stra erit hereditas. Et app̃hẽdẽtes eũ
occiderũt: ⁊ eiecerũt extra vineã. Quid
ergo faciet dñs vinee? Veniet et p̃det
colonos: ⁊ dabit vineã alijs. Nec scri ps̃. 117.
pturã hanc legistis? Lapidẽ quẽ repro mat. 21. d.
bauerũt edificãtes: hic fact⁹ est i caput luce. 20. c.
anguli: a dño factũ est istud: ⁊ est mira
bile in oculis nr̃is. Et q̃rebãt eũ tene
re: et timuerũt turbã. Cognouerũt eñ mat. 21. d.
q̃m ad eos parabolã hãc dixerit. Et re luce. 19. g.
licto illo abierunt. Et mittũt ad eum Joã. 7. d.
quosdã et pharriseis et herodianis: vt mat. 22. b.
eũ caperẽt i verbo. Qui venientes dicũt luce. 20. d.
ei. Magister scimus q2 verax es: et nõ B
curas quẽq̃. Nec enim vides in faciem
hoĩm: sed in veritate viã dei doces. Li
cet dari tributũ cesari: an nõ dabim⁹?
Qui sciens versutiã illorum: ait illis.
Quid me tentatis? Afferte mihi dena
riũ vt videã. At illi obtulerunt ei. Et
ait illis. Cuius est imago hec ⁊ inscri
ptio? Dicũt ei. Cesaris. Rñdens aũt ie mat. 22. c.
sus dixit illis. Reddite igif q̃ sunt ce Rom. 13. b.
saris cesari: ⁊ que sunt dei deo. Et mi mat. 22. c.
rabantur sup eo. Et venerunt ad eũ sa luce. 20. c.
ducei: q̃ dicunt resurrectionẽ nõ esse: ⁊
interrogabãt eum dicentes. Magister Deu. 25. b.
moyses nobis scripsit: vt si cui⁹ frater
mortuus fuerit: ⁊ dimiserit vxorẽ ⁊ fi
lios nõ reliquerit: accipiat frater eius
vxorẽ ipsius: ⁊ resuscitet semen fratri
suo. Septẽ ergo fratres erãt: et p̃mus mat. 22. c.
accepit vxorẽ: ⁊ mortuus est nõ relicto luce. 20. c.
semine: ⁊ secundus accepit eam: ⁊ mor
tuus est: ⁊ nec iste reliquit semen: ⁊ ter
tius similiter. Et acceperunt eã simili
ter septem: et non reliquerunt semen.
Nouissima omnium defuncta est ⁊ mu
lier: in resurrectione ergo cum resurre
xerint: cuius de his erit vxor. Septem
enim habuerunt eam vxorẽ. Et respon
dẽs iesus: ait illis. Nõne ideo erratis:
non scientes scripturas neq3 virtutem
dei? Cũ enim a mortuis resurrexerint:
neq3 nubent neq3 nubentur: sed erunt
sicut angeli dei in celis. De mortuis au
tem q̃ resurgãt nõ legistis i libro moy
si sup rubũ quomodo dixerit illi de⁹: C
inquiẽs. Ego sum de⁹ abraam: et deus Exo. 3. b.
isaac: ⁊ de⁹ iacob. Nõ est deus mortuo mat. 22. c.

rum:ſed viuoꝝ. Uos ergo multũ erra
mat.22.d. tis. Et acceſſit vnus de ſcribis qui au
dierat illos cõquirẽtes. Et vidẽs quo
niã bene illis rñderit: interrogauit eũ
qđ eſſet primũ omniũ mandatũ. Ieſus
Deut.6.a. autẽ reſpondit ei. Q2 primũ oĩm man
mat.22.d. datũ eſt. Audi iſrael: dñs de⁹ tuus de⁹
vnus eſt. Et diliges dñm deum tuuȝ ex
toto corde tuo· et ex tota aĩa tua: et ex
tota mente tua: et ex tota virtute tua.
luce.19.c. Hoc eſt primum mãdatũ. Scđm autẽ
luce.10.e. ſimile eſt illi. Diliges ꝓximũ tuũ ſicut
teipſum. Maius horum aliud manda
tum nõ eſt. Et ait illi ſcriba. Bene ma
giſter in veritate dixiſti: q2 vn⁹ eſt de⁹:
et nõ eſt alius ꝑter eũ. Et vt diligat ex
toto corde: ⁊ ex toto intellectu: ⁊ ex to
ta anima: ⁊ ex tota fortitudine: ⁊ dili
gere proximũ tanꝗ ſeipſum maius eſt
oĩb⁹ holocauſtomatibus et ſacrificijs.
Ieſus autem vidẽs ꝙ ſapienter reſpõ
diſſet: dixit illi. Nõ es lõge a regno dei.
mat.22.d. Et nemo iam audebat eũ interrogare.
luce.10.g. Et reſpõdẽs ieſus dicebat docẽs in tẽ
D plo. Quõ dicũt ſcribe xp̃m filiũ eſſe da
uid? Ipſe enim dauid dixit in ſpũſctõ.
ps̃.109. Dixit dñs domino meo: ſede a dextris
mat.22.d. meis. Donec ponã inimicos tuos ſca
luce.20.g. bellũ pedũ tuoꝝ. Ipſe ergo dauid dixit
eũ dñm: ⁊ vñ eſt fili⁹ ei⁹? Et multa tur
ba eũ libẽter audiebat. Et dicebat eis
mat.25.a. in doctrina ſua. Cauete a ſcribis q vo
luce. 11.f. et lũt in ſtolis ambulare: ⁊ ſalutari in fo
20.g. ro: ⁊ in primis cathedris ſedere i ſyna
gogis: ⁊ ꝑmos diſcubit⁹ in cenis: q de
uorãt domos viduarũ ſub obtẽtu ꝓli
xe orõnis: hi accipiẽt ꝓlixius iudiciũ.
Et ſedẽs ieſus ꝯtra gazophilatiũ aſpi
ciebat quõ turba iactaret es i gazophi
latiũ: ⁊ multi diuites iactabãt multa.
luce.21.a. Cũ veniſſet autẽ vna vidua pauper mi
ſit duo minuta qđ eſt quadrãs. Et con
uocãs diſcipulos ſuos: ait illis. Amen
dico vobis: qm̃ vidua hec pauper plus
oĩb⁹ miſit q miſerũt in gazophilatiũ.
Oẽs eĩm ex eo qđ abundabat illis miſe
runt: hec vero de penuria ſua oĩa q ha
buit miſit: totũ victum ſuum.
¶ C. S. De tẽpli ſtructura: de vẽturis
ante diẽ iudicij: de paſſiõe martyꝝ: de
abominatione ⁊ fuga et ꝑgnãtibus de
tribulationib⁹: abbreuiatio dieruȝ: de
pſeudo chriſtis ⁊ ꝓphetis: ſol obtene
braꝛ: ⁊ luna nõ dabit ſplẽdorẽ ſuũ: ſtel
le erũt decidẽtes ⁊c. de aduẽtu chriſti:
parabola fic⁹: diẽ ⁊ horã nemo ſcit: vi
gilate ⁊ orate neſcitis tempus. C. xiij.

T cũ egrederetꝛ de templo: A
ait illi vnus ex diſcipulis mat.24.a.
ſuis. Magiſter: aſpice qua lu.16.g.et
les lapides et quales ſtru 21.b.
cture? Et rñdens ieſus: ait
illi. Uides has omnes ma
gnas edificatiões. Nõ relinquetꝛ lapis
ſup lapidẽ: q nõ deſtruatꝛ. Et cum ſede
ret in mõtẽ oliuarũ ꝯ tẽplũ: interroga
bãt eũ ſeparatim petrus et iacobus et
io: ãnes ⁊ ãdreas. Dic nobis qñ iſta fiẽt:
et qđ ſignũ erit qñ hec oĩa incipiẽt con
ſummari. Et rñdẽs ieſus cepit dicere
illis. Uidete ne qs vos ſeducat. Mul mat.14.a.
ti eĩm venient in noĩe meo dicẽtes q2 ego luce.21.b.
ſum: et multos ſeducẽt. Cũ audieritis 1.Coꝛ.2.b.
autẽ bella ⁊ opiniões belloꝝ: ne timue Ephe.5.b.
ritis. Oportet eĩm hec fieri: ſȝ nõdũ fi luce.21.d.
nis. Exurget eĩm gẽs ꝯ gẽtẽ: ⁊ regnũ ſup B
regnũ: ⁊ erunt terremotus ꝑ loca et fa mat.10.c.
mes. Initiũ doloꝝ hec. Uidete autẽ voſ et.4.d.
metipſos. Tradẽt eĩm vos in cõcilijs: ⁊ luce.21.b.
in ſynagogis vapulabitis: ⁊ an̄ ꝑſides Ioã.16.a.
et reges ſtabitis ꝓpter me in teſtimo 2.coꝛ.11.c.
niũ illis. Et in oẽs gentes primũ opoꝛ mat.10.b.
tet ꝑdicari euãgelium. Et cũ duxerint luce.12.b.et
vos tradentes: nolite ꝑcogitare qđ lo 21.c.
quamini: ſȝ qđ datũ vobis fuerit i illa
hora id loquamini. Nõ eĩm vos eſtis lo
quẽtes: ſed ſpũſſctũs. Tradet autẽ fra
ter fratrẽ in mortẽ: ⁊ pater filiũ: ⁊ con
ſurgẽt filij in parẽtes: ⁊ morte afficiẽt
eos. Et eritis odio oĩb⁹ ꝓpter nomen
meũ. Qui autẽ ſuſtinuerit i finẽ: hic ſal mat.10.c.
uus erit. Cũ autẽ videritis abominatio et.14.b.
nem deſolatiõis ſtãtẽ vbi non debet: q
legit intelligat. Tunc q in iudea ſunt:
fugiant in montes: ⁊ qui ſuper tectum
non deſcendãt in domum: nec introeat mat.24.b.
vt tollat qđ de domo ſua. Et q in agro luce.21.d.
erit non reuertatꝛ retro tollere veſtimẽ mat.24.b.
tum ſuum. Ue autẽ pregnantibus ⁊ nu luce.21.c.
trientib⁹ in illis dieb⁹. Orate vero vt mat.24.b.
hyeme non fiant. Erunt enim dies illi
tribulationis tales quales non fuerũt
ab initio creature quã dedit de⁹ vſꝗ
nunc: neqȝ fient. Et niſi breuiaſſet dñs
dies: non fuiſſet ſalua omnis caro. Sȝ
propter electos quos elegit: breuiabit
dies. Et tunc ſi quis vobis dixerit. Ec
ce hic eſt xp̃s: ecce illic: ne credideritis. C
Exurgẽt eĩm pſeudo xp̃i et pſeudo pro mat.24.b
phete: ⁊ dabũt ſigna ⁊ portẽta ad ſedu luce.17.c.
cẽdos ſi fieri poteſt etiaȝ electos. Uos mat.24.d.
ergo videte: ecce predixi vobis omnia.
Sed in illis diebus poſt tribulationẽ Iohel.2.c.
illam ſol contenebrabitur: et luna non mat.24.c.

dabit splēdorē suū: ⁊ stelle celi erūt de-
cidētes: ⁊ virtutes q̄ i celis sunt moue-
Luce.21.c. bunt. Et tūc videbūt filiū hōis venien-
tē in nubib⁹ cū virtute multa et glīa.
mat.24.c. Et tūc mittet angelos suos: ⁊ cōgrega-
luce.21.f. bit electos suos a quatuor vētis a sum-
mat.24.c. mo terre vsq₃ ad summum celi. A ficu
luce.16.d. autē discite parabolā. Cum iā ramus
8.21.f. ei⁹ tener fuerit: ⁊ nata fuerint folia: co-
D gnoscitis: q: in p̄rimo sit estas. Sic et
vos cū videritis hec fieri: scitote φ in
p̄rimo sit i ostijs. Amē dico vobis: q̄m
nō transibit gn̄atio hec: donec oīa ista
fiāt. Celū ⁊ terra transibūt: verba aūt
mat.25.a. mea nō transibunt. De die autē illa vel
luce.9.a. hora nemo scit: neq₃ angeli i celo: neq₃
mat.24.d. filius: nisi pater. Uidete vigilate ⁊ ora-
et.25.a. te: nescitis eñ q̄n tp̄s sit. Sicut homo
luce.21.c. q̄ peregre p̄fectus reliquit domū suā:
et dedit seruis suis potestatē cuiusq₃
operis: et ianitori precepit vt vigilet.
Uigilate ergo: nescitis eñ quādo dñs
dom⁹ veniat: sero: an media nocte: an
gallicātu: an mane: ne cū venerit repē-
te: inueniat vos dormiētes. Qđ aūt vo-
bis dico: oībus dico. Uigilate.

¶ C.S. De vnguento effuso super ca-
put iesu: proditio iude: cū discipulis
manducauit pascha: dicit vnus vestrū
me tradet: de sacramēto corp̄is et san-
guinis ⁊c. ⁊ captio iesu. Capl̄m.xiiij.

B

mat.26.a. Rat autē pascha et azyma
luce.22.a. post bidnū: ⁊ q̄rebāt sum-
Joā.12.a. mi sacerdotes ⁊ scribe quō
eum dolo tenerēt ⁊ occide-
mat.26.a. rēt. Dicebāt aūt. Nō in die
festo: ne forte tumultus fie-
ret in pp̄lo. Et cū esset bethanie in do-
mo simonis leprosi et recūberet: venit
mulier habēs alabastrū vnguēti nardi
spicati preciosi: ⁊ fracto alabastro effu-
dit sup caput ei⁹. Erāt aūt q̄dā idigne
ferentes intra semetipsos: ⁊ dicentes.
Ut q̄d perditio ista vnguēti facta est?
mat.26.a. Poterat eñ vnguentum istud venūda-
ri plus q̄ trecētis denarijs: ⁊ dari pau-
peribus. Et fremebāt in eam. Jesus au-
mat.26.a. tē dixit. Sinite eā. Quid illi molesti
Joā.12.b. estis? Bonum opus operata est in me.
Semper enim pauperes habetis vo-
biscum: ⁊ cū volueritis: potestis illis
benefacere: me autem non semper ha-
bebitis. Quod habuit hec fecit: p̄uenit
mat.26.a. vngere corpus meum in sepulturam.
Amen dico vobis: vbicūq₃ predicatum
fuerit euangeliū istud in vniuerso mun-
do: ⁊ quod fecit hec: narrabitur in me-
moriam eius. Et iudas scarioth is vn⁹ mat.26.a.
de duodecim abijt ad summos sacerdo- luce.22.a.
tes: vt proderet eum illis. Qui audien- B
tes gauisi sunt: ⁊ promiserunt ei pecu-
niam se daturos. Et querebat quomo-
do eum oportune traderet. Et prima
die azymorum quando pascha immo-
labant dicunt ei discipuli. Quo vis ea-
mus ⁊ paremus tibi comedere pascha?
Et mittit duos ex discipulis suis: ⁊ di- mat.26.b.
xit eis. Ite i ciuitatē: ⁊ occurret vobis luce.22.a.
homo lagenam aque baiulans: sequi-
mini eum: ⁊ quocūq₃ introierit: dicite
domino domus: quia magister dicit.
Ubi est refectio mea: vbi pascha cum
discipulis meis manducem? Et ipse vo-
bis demonstrabit cenaculū grāde stra-
tum: et illic parate nobis. Et abierūt
discipuli eius: et venerūt in ciuitatem:
et inuenerunt sicut dixerat illis: et pa- mat.26.b.
rauerunt pascha. Uespere autē facto luce.22.c.
venit cum duodecim: et discumbētib⁹ Joā.13.c.
eis ⁊ manducantibus: ait iesus. Amen
dico vobis: quia vnus ex vobis tradet
me: qui manducat mecum. At illi cepe-
rūt cōtristari: et dicere ei singulatim.
Numquid ego? Qui ait illis. Unus ex
duodecim: qui intingit manum mecū
in catino. Et filius quidē hōis vadit E
sicut scriptū est de eo. Ue autem homi- mat.26.b.
ni illi per quē fili⁹ hōis tradetur. Bo- luce.22.c.
nū erat ei si natus non fuisset homo il- mat.26.c.
le. Et mādūcātibus illis accepit iesus luce.22.c.
panem ⁊ benedicēs: fregit ⁊ dedit eis: 1.Cor.11.c.
et ait. Sumite: hoc est corpus meū. Et
accepto calice gratias agēs dedit eis.
Et biberūt ex illo oēs. Et ait illis. Hic mat.26.c.
est sanguis me⁹ noui testamenti: q̄ pro
multis effundetur. Amē dico vobis: φ
iā non bibā de hoc genimine vitis vsq₃
in diē illum: cum illud bibam nouum
in regno dei. Et hymno dicto exierunt
in montem oliuarum. Et ait eis iesus. mat.26.c.
Omnes scandalizabimini in me in no- Joan.18.a.
cte ista: quia scriptum est. Percutiam
pastorem: et dispergentur oues. Sed Zacha.13.c.
postq̄ resurrexero: precedā vos in ga-
lileam. Petrus autē ait illi. Et si om- mat.26.c.
nes scandalizati fuerint: sed non ego. luce.22.d.
Et ait illi iesus. Amen dico tibi: q₂ tu
hodie in hac nocte priusq̄ bis gallus
vocē dederit: ter me es negaturus. At
ille amplius loquebat. Et si oportue- D
rit me simul cōmori tibi: nō te negabo. mat.26.d.
Similiter autē et omnes dicebāt. Et
veniūt i prediū cui nomē gethsemani:
et ait discip̄lis suis. Sedete hic donec

orē. Et assumpsit petrū et iacobū et io
mat.26.d. annem secum: et cepit pauere et tede-
ioan.12.d. re. Et ait illis. Tristis est aīa mea vsq;
mat.26.d. ad mortē. Sustinete hic ꝛ vigilate. Et
luce.22.d. cū processisset paululū procidit super
ioan.6.c. terram: et orabat vt si fieri posset trāsi
ret ab eo hora. Et dixit. Abba pater:
omnia tibi possibilia sunt: transfer ca-
mat.26.c. licem hunc a me: sed non qđ ego volo:
luce.22.d. sed qđ tu. Et venit et inuenit eos dor-
mientes. Et ait petro. Simō dormis?
mat.6.d. Non potuisti vna hora vigilare. Vigi-
ioan.6.g. late ꝛ orate vt nō intretis in tentatio-
mat.26.d. nem. Spiritus quidē promptus est: caro
E
autē infirma. Et iterū abiēs: orauit eū-
mat.26.d. dē sermonē dicēs. Et reuersus denuo
inuenit eos dormiētes. Erāt enim oculi
eorū grauati: ꝛ ignorabant qđ rñderēt
mat.26.e. ei. Et venit tertio: ꝛ ait illis. Dormite
luce.22.e. iā ꝛ requiescite. Sufficit. Venit hora ec
ioan.18.d. ce filius hoīs tradet in manus peccatorū.
Surgite eamus. Ecce q me tradet: ppe
est. Et adhuc eo loquente venit iudas
mat.26.f. scarioth vnus de duodecim: ꝛ cū eo turba
multa: cū gladijs ꝛ lignis missi a sum-
mis sacerdotibus ꝛ scribis ꝛ senioribus.
Dederat autē traditor eis signū dicēs.
Quēcūq; osculatus fuero: ipse est: tene-
te eū et ducite caute. Et cum venisset:
mat.26.e. statim accedēs ad eum ait. Aue rabbi.
luce.22.e. Et osculatus est eū. At illi manus inie
ioan.18.b cerūt in iesum: ꝛ tenuerunt eum. Unus
autem quidā de circunstantibus edu-
cens gladium percussit seruum summi
mat.26.e. sacerdotis: ꝛ amputauit illi auriculā.
luce.22.f. Et respōdēs iesus ait illis. Tanq; ad
Jo.18.d. latronē existis cū gladijs ꝛ lignis cōpre
mat.26.f. hēdere me. Quotidie erā apud vos in
tēplo docēs: ꝛ nō me tenuistis. Sed vt im-
pleantur scripture. Tunc discipuli eius
relinquētes eum: oēs fugerunt. Adole
scens autē quidā sequebat eum: ami-
F
ctus syndone sup nudo: ꝛ tenuerūt eū.
mat.26.f. At ille reiecta syndone: nudus pfugit
luce.22.f. ab eis. Et adduxerūt iesū ad summū
mat.26.f. sacerdotē. Et cōuenerunt oēs sacerdo
luce.22.f. tes ꝛ scribe ꝛ seniores. Petrus autē a lō
Joā.18.c. ge secutus est eū vsq; intro in atrium
mat.26.f. summi sacerdotis. Et sedebat cū mini
luce.22.g. stris ad ignem: ꝛ calefaciebat se. Sum
mi vero sacerdotes ꝛ oē cōciliū q̄rebāt
aduersus iesum testimonium: vt eum
morti traderēt: nec inueniebāt. Multi
autē falsum testimoniū dicebant aduer
sus eum: et conuenientia testimonia non
mat.26.f. erant. Et quidam surgētes: falsum te-
stimonium ferebant aduersus eum: di-

centes. Quoniam nos audiuimus eum
dicentem. Ego dissoluam templū hoc
manufactum: ꝛ post triduum aliud nō
manufactum edificabo. Et nō erat con
ueniens testimonium illorum. Et exur
gens summus sacerdos in medium: in-
terrogauit iesum dicēs. Non respōdes
quicq; ad ea q tibi obijciunt ab his? Il
le autē tacebat: ꝛ nihil respōdit. Rur- mat.26.f.
sum summus sacerdos iterrogabat eū: luce.22.g.
et dixit ei. Tu es xp̄s filius dei bñdicti. mat.26.f.
Jesus autē dixit illi. Ego sum. Et vide luce.22.g.
bitis filium hoīs sedentē a dextris vir Joā.6.g.
tutis dei: ꝛ venientem cum nubibus ce G
li. Summus autē sacerdos scindēs vesti- mat.26.g.
mēta sua: ait. Quid adhuc desideramus luce.22.g.
testes? Audistis blasphemiā. Quid vo- mat.26.g.
bis videtur? Qui oēs condēnauerunt luce.22.g.
eum esse reū mortis. Et ceperūt quidā Joā.18.d.
conspuere eum: ꝛ velare faciem eius: ꝛ
colaphis eū cedere ꝛ dicere ei. Prophe
tiza. Et ministri alapis eum cedebant.
Et cum esset petrus in atrio deorsum:
venit vna ex ancillis summi sacerdotis:
et cum vidisset petrum calefacientē se
aspiciēs illū ait. Et tu cū iesu nazare- mat.26.g.
no eras? At ille negauit: dicens. Neq; luce.22.f.
scio neq; noui qđ dicas. Et exijt foras Joā.18.c.
ante atriū: et gallus cantauit. Rursus
autem cum vidisset illū ancilla: cepit
dicere circūstātibus: qꝛ hic ex illis est?
At ille iterū negauit. Et post pusillum
rursus q astabāt: dicebant petro. Uere
ex illis es: nā ꝛ galileus es? Ille autē cepit
anathematizare ꝛ iurare: qꝛ nescio ho
minē istū quē dicitis. Et statim gallus mat.26.g.
iterū cātauit. Et recordatus est petrus luce.22.g.
verbi qđ dixerat ei iesus: prius q; gallus
cātet bis: ter me negabis: ꝛ cepit flere.

¶ C. S. Vinctū iesum duxerunt ad py
latum: et illusio ꝛ crucifixo et mors et
sepultura iesu christi. Capitulū.xv.

A
ET cōfestim mane cōsiliū fa
cientes summi sacerdotes mat.27.a.
cū senioribus ꝛ scribis ꝛ vni luce.23.a.
uerso cōcilio: vincientes ie- Joā.18.c.
sum duxerūt: ꝛ tradiderūt mat.27.b.
pilato. Et interrogauit eū luce.23.a.
pilatus. Tu es rex iudeorū? At ille rñ- Joā.18.f.
dēs: ait illi. Tu dicis. Et accusabāt eū mat.27.b.
summi sacerdotes in multis. Pilatus Joā.19.b.
autē rursum interrogauit eū dicēs. Nō mat.27.b.
rñdes quicq;? Uide in quantis te accu luce.23.c.
sant. Jesus autē amplius nihil rñdit: ita Joā.18.g.
vt miraret pilatus. Per diē autē festū
solebat dimittere illis vnū ex vinctis mat.27.b.
quēcūq; petissent. Erat autē q dicebat Joā.18.g.

barrabas q̄ cū seditiosis erat vinct⁹: q̄
in seditiōe fecerat homicidiū. Et cum
ascendisset turba: cepit rogare sicut sp̄
faciebat illis. Pilat⁹ aūt r̄ndit eis ꝛ di
xit. Uultis dimittā vobis regē iudeoꝝ?
mat.27.b. Sciebat em̄ ꝙ ꝑ inuidiā tradidissēt eū
Luce.23.c. summi sacerdotes. Pōtifices aūt cōci
Joan.18.g. tauerūt turbā vt magis barrabā dimit
B teret eis. Pilat⁹ aūt iterū r̄ndēs: ait il
lis. Quid ergo vultis faciā regi iudeo
rū. At illi iterū clamauerūt. Crucifige
eū. Pilatus ꝟo dicebat illis. Quid em̄
mali fecit. At illi magis clamabant.
mat.27.c. Crucifige eū. Pilat⁹ aūt volēs ppl'o sa
Luce.23.d. tisfacere dimisit illis barrabā: ꝛ tradi
Joā.19.c. dit iesuꝫ flagellis cesuꝫ vt crucifigeret̄.
mat.27.c. Milites aūt duxerūt eū i atriū ꝓtorij:
Joā.19.a. ꝛ ꝯuocāt totā cohortē: ꝛ īduūt eū pur
pura: ꝛ īponūt ei plectētes spineā co
mat.27.d. ronā: ꝛ ceperūt salutare eū. Aue rex iu
Joā.19.a. deoꝝ. Et ꝑcutiebāt caput ei⁹ arūdine:
et ꝯspuebāt eū: ꝛ ponētes genua: ado
mat.27.d. rabāt eum. Et postꝗ̄ illuserūt ei: exue
luce.23.d. rūt illū purpura: ꝛ induerunt eū vesti
mat.27.d. mētis suis: ꝛ educūt illū vt crucifigerēt
luce.23.e. eū. Et angariauerūt ꝓtereuntē quēpiā
Joā.19.c. simonē cyreneū venientē de villa: patrē
mat.27.d. alexādri ꝛ rufi: vt tolleret crucē ei⁹. Et
Joā.19.c. ꝑducūt illū i golgotha locū: qđ ē inter
mat.27.d. pretatū caluarie locus. Et dabāt ei bi
luce.22.e. bere myrrhatū vinū: ꝛ non accepit. Et
Joā.18.d. crucifigētes eū: diuiserūt vestimēta ei⁹
E mittētes sortē sup̄ eis: q̄s qđ tolleret.
mat.27.e. Erat aūt hora tertia: et crucifixerūt eū.
luce.23.e. Et erat titul⁹ cause ei⁹ inscript⁹. Rex
Joā.19.d. iudeoꝝ. Et cum eo crucifigūt duos la
Esa.53.d. trones: vnū a dextris: et aliū a sinistris
luce.22.d. ei⁹. Et īpleta est scriptura q̄ dicit. Et
cū iniq̄s reputat⁹ est. Et pretereuntes
blasphemabāt eū: mouētes capita sua
et dicētes. Uah q̄ destruis tēplū dei: et
mat.27.e. in trib⁹ dieb⁹ reedificas. Saluū fac te
metipsū descēdēs de cruce. Silr̄ ꝛ sum
luce.23.e. mi sacerdotes illudētes ad alterutruꝫ
cū scribis dicebāt. Alios saluos fecit:
mat.27.f. seipm̄ nō p̄t saluū facere. Christ⁹ rex
israel descēdat nunc de cruce: vt videa
mat.27.f. mus ꝛ credam⁹. Et q̄ cum eo crucifixi
luce.23.e. erāt cōuiciabant̄ ei. Et facta hora sex
Joā.19.e. ta: tenebre facte sunt ꝑ totā terrā vsq̄
mat.27.e. in horā nonam. Et hora nona exclama
uit Jesus voce magna: dicēs. Heloy he
loy lāmazabathani: qđ est īterp̄tatū.
Deus me⁹: deus meus: vt qđ dereliqui
sti me. Et q̄dā de circūstantib⁹ audien
mat.27.f. tes: dicebāt. Ecce heliā vocat. Currēs
aūt vn⁹: ꝛ implēs spongiā aceto circū

ponēsq̄ calamo: potū dabat ei dicēs.
Sinite: videamus si veniat helias ad Luce.23.g.
deponendū eū. Jesus autē emissa voce Joā.19.f.
magna expirauit. Et velum tēpli scis D
sum est in duo a summo vsq̄ deorsum. mat.27.f.
Uidens aūt centurio q̄ ex aduerso sta luce.23.g.
bat: q2 sic clamans expirasset: ait. Uere mat.27.f.
hic hō fili⁹ dei erat. Erāt aūt ꝛ mulie
res de lōge aspiciētes: inter quas erat mat.27.f.
maria magdalene et maria iacobi mi
noris ꝛ ioseph m̄r ꝛ salome. Et cū esset
i galilea: seq̄bant̄ eū: ꝛ ministrabāt ei: mat.27.g.
et alie multe q̄ simul cū eo ascēderant luce.23.g.
hierosolymā. Et cū iā sero esset factū: Joā.19.g.
q2 erat parasceue qđ est an̄ sabbatū: ve
nit ioseph ab arimathia nobilis decu
rio: q̄ ꝛ ipse erat expectās regnū dei: et
audacter introiuit ad pilatū et petijt
corp⁹ iesu. Pilat⁹ aūt mirabat̄ si iam
obijsset. Et accersito cēturiōe interro
gauit eū: si iā mortu⁹ eēt. Et cū cogno
uisset a cēturiōe: dōauit corp⁹ ioseph.
Joseph aūt mercatus syndonē: ꝛ depo mat.27.g.
nens eū: inuoluit syndone: ꝛ posuit eū luce.21.g.
in monumento: qđ erat excisum de pe Joan.1.g.
tra: ꝛ aduoluit lapidē ad ostiū monu
mēti. Maria autē magdalene ꝛ maria mat.27.g.
ioseph aspiciebant vbi poneretur.

¶ C.S. Resurrectio ꝛ ostēsio ei⁹: ꝛ qđ
predicare iubet euangeliū. Capitm̄. xvi.

ET cū trāsisset sabbatū ma B
ria magdalene ꝛ maria ia
cobi: et salome emerūt aro
mata: vt venientes vngerēt
Jesum. Et valde mane vna
sabbatorū: veniunt ad mo
numētū orto iā sole: ꝛ dicebāt adinui
cem. Quis reuoluet nobis lapidem ab mat.28.a.
ostio monumēti? Et respiciētes vide luce.24.a.
rūt reuolutū lapidē: erat q̄ppe magn⁹ Joā.20.a.
valde. Et introeūtes in monumētū vi
derūt iuuenē sedētē in dextris cooper
tum stola cādida: ꝛ obstupuerunt. Qui B
dixit illis. Nolite expauescere Jesum
q̄ritis nazarenū crucifixū: surrexit nō
est hic: ecce locus vbi posuerūt eū. Sꝫ mat.28.a.
ite dicite discipulis ei⁹ et petro: quia luce.24.a.
ꝑcedet vos in galileā: ibi eū videbitis
sicut dixit vobis. At ille exeuntes fuge
runt de monumento. Inuaserat enim mat.28.b.
eas tremor et pauor: et nemini quicq̄ luce.24.b.
dixerunt. Timebāt enim. Surgens au
tem Jesus mane prima sabbati: appa
ruit ꝑmo marie magdalene: de qua eie
cerat septē demonia. Illa vadens nun C
ciauit his qui cum eo fuerant lugētib⁹ luce.24.c.
et flētibus. Et illi audiētes q2 viueret:

etvisus esset ab eis:nō crediderūt. Post
R.14.b. hec aūt duobꝰ ex eis ambulātibꝰ:osten
sus est in alia effigie eūtibus in villā:ꝛ
illi eūtes nūciauerūt ceteris: nec illis
crediderunt. Nouissime autē recūben
tibꝰ illis vndecim apparuit:ꝛ exprobra
uit incredulitatē illoꝝ ꝛ duriciā cor
D dis:qꝛ his qui viderant eū resurrexisse
nō crediderūt. Et dixit eis. Euntes in
mundū vniuersuꝫ:pdicate euāgeliū oī
creature. Qui crediderit ꝛ baptizatus
fuerit:saluꝰ erit: qui vero nō credide
rit:cōdēnabit. Signa aūt eos q̄ credi
derit:hec sequnt. In noīe meo demonia
eijcient:linguis loquent nouis:serpen
Actuū.i.b. tes tollēt. Et si mortiferū q̄d biberit:
Luc.24.g. nō eis nocebit. Sup egros manus im
Apoc.ii.c. ponēt:ꝛ bñ habebūt. Et dñs q̄dē iesus
postq̄ locutꝰ est eis: assumptꝰ est in ce
lū:ꝛ sedet a dextris dei. Illi aūt profe
cti pdicauerūt vbiq̄ dño cooperāte:et
sermonē confirmāte: sequētibꝰ signis.
¶ Explicit euangelium sm Marcum.

¶ Incipit prefatio beati Hieronymi
presbyteri in euangeliū sm Lucam.

Lucas syrus:natiōe antiochē
sis arte medicus: discipulus
aplōꝝ:postea paulū secutus:
vsq̄ ad consummationē eius
seruiēs dño sine crimine. Nā
neq̄ vxorē vnq̄ hñs:neq̄ filios:septua
ginta ꝛ quatuor annoꝝ obijt in bithy
nia plenus spūsctō. Qui cū iā scripta
essent euāgelia p mattheū q̄dē i iudea:
p marcū aūt i italia:sctō istigāte spū i
achaie ptibꝰ hoc scripsit euāgeliū: si
gnificās etiā ipe i pncipio añ suū alia
esse descripta. Cui extra ea q̄ ordo euā
gelice dispositionis exposcit:ea maxie
necessitas laboris fuit:vt pmuꝫ grecis
fidelibꝰ oī pphetatiōe venturi in carnē
dei xp̄i māifesta eēt hūanitas:ne iudai
cis fabulis attēti:in solo legis deside
rio tenerent:vel ne hereticis fabulis ꝛ
stultis sollicitatiōibꝰ seducti exciderēt
a vitate:elaboraret. Debiet i pncipio
euangelij ioānis natiuitate psumpta:
cui euāgeliū scriberet:ꝛ in q̄ electꝰ scri
beret idicaret ptestās i se cōpleta esse q̄
essent ab alijs inchoata. Cui ideo post ba
ptismū filij dei a pfectiōe gñatiōis in
xp̄o implete repetēde a pncipio natiui
tatis hūane ptās pmissa est:vt requirēti
bus demōstraret in q̄ apphēdēs erat p
nathā filiū dd introitu recurrentis in
deū generatiōis admisso: isperabilis
dei:vt pdicās hoībꝰ xp̄ꝫ suū:pfecti opꝰ
hois redire in se p filiū faceret:q̄ p da
uid patrē veniētibꝰ iter pbebat i xp̄o.
Cui luce nō imerito etiā scribendoꝝ
actuū aploꝝ ptās in ministerio dat:vt
deo i deū pleno ꝛ filio pditiōis extin
cto oratione ab ipis aplis facta: sorte
dñice electiōis numerꝰ cōpleret. Sicq̄
paulꝰ cōsummationē aplicis actibꝰ da
ret q̄ diu cōtra stimulū recalcitrātem dñs
elegisset. Qd ꝛ legētibꝰ ac requirētibꝰ
deū:etsi p singula expediri a nobis vti
le fuerat:sciēs tñ q̄ operantē agricolā
oporteat primū de fructibꝰ suis edere:
vitauimꝰ publicā curiositatē:ne nō tā
volentibus deum demonstrare videre
mur q̄ fastidientibus prodidisse.
¶ Explicit prefatio.

¶ Incipit proemium beati luce
in euangelium suum.

Quoniā q̄dē multi conati sūt
ordinare narratiōes q̄ in no
bis cōplete sūt rerū: sicut tra
diderūt nobis q̄ ab initio ipi
viderūt ꝛ ministri fuerūt ser
monis visum est ꝛ mihi assecuto oīa a
pncipio diligēter ex ordine tibi scribe
re optīe theophile: vt cognoscas eoꝝ
verboꝝ de q̄bus eruditus es veritatē.
¶ Explicit proemium beati Luce.

¶ Incipit euangelium sm Lucam.
¶ C.S. Cōmendatio zacharie ꝛ elisa
beth:āgelꝰ ait zacharie:exaudita ē oro
tua:ꝛ elisabeth pariet tibi filiū:ꝛ voca
bis nomē eiꝰ ioannē:zacharias nō cre
dēs gabrieli obmutuit: elisabeth post
hec cōcepit: ꝛ occultabat se mēsibꝰ q̄n
q̄: in mēse sexto missus est āgelꝰ ad vir
ginē mariā:et dixit ei. Aue gr̄a plena
ꝛc. Maria cōcepto saluatore exurgens
abijt in mōtana ꝛ salutauit elisabeth.
Et dixit elisabeth. Bñdicta tu ꝛc. Et
ait maria. Magnificat anima ꝛc. elisa
beth peperit filiū:ꝛ octauo die circūci
dit:zacharias loq̄lā recupat:ꝛ prophe
tat:dicēs. Bñdictus dñs deus. Cap. j.

Fuit in diebꝰ A
herodis regis iudee
sacerdos q̄dā noīe za
charias de vice abia:
et vxor illiꝰ de filiabꝰ
aarō: ꝛ nomē eiꝰ elisa
beth. Erāt aūt ābo iu
sti ante deū: icedētes
in oībus mandatis et

iustificationib⁹ dñi sine querela. Et nõ
erat illis filius: eo ꝙ esset elisabeth ste-
rilis: ⁊ ambo ꝓcessissent in dieb⁹ suis.
Factũ est aũt cum sacerdotio fungeret
zacharias in ordine vicis sue ãte deũ:
ẜm ꝯsuetudinem sacerdotij: sorte exijt
vt incẽsum poneret. Ingressus in tem-
plũ dñi: ⁊ oĩs multitudo populi erat
orãs foris hora icẽsi. Apparuit aũt illi
angelus dñi stãs a dextris altaris incẽ
si. Et zacharias turbatus est videns: ⁊
timor irruit sup eũ. Ait autẽ ad illum
angelus. Ne timeas zacharia: qm̃ exau
dita est deprecatio tua: ⁊ vxor tua eli-
sabeth pariet tibi filiũ: et vocabis no-
men eius ioannẽ. Et erit gaudiũ tibi ⁊
exultatio: et multi in natiuitate eius
B gaudebũt. Erit em̃ magnus corã dño:
vinũ ⁊ siccrã nõ bibet: ⁊ spũsancto re-
plebitur adhuc ex vtero matris sue: et
multos filiorꝫ israel cõuertet ad dñm
deum ipsorꝫ. Et ipse precedet ante illũ
in spiritu et virtute helie: vt cõuertat
corda patrũ in filios: ⁊ incredulos ad
prudentiã iustorꝫ: parare dño plebem
perfectam. Et dixit zacharias ad ange
Geñ.18.b. lum. Unde hoc sciã. Ego em̃ sũ senex:
Judi.13.b. et vxor mea ꝓcessit in diebus suis. Et
rñdens angelus dixit ei. Ego sum ga-
briel q̃ asto ante deũ: ⁊ missus sum loq
ad te: ⁊ hec tibi euangelizare. Et ecce
eris tacẽs: ⁊ non poteris loqui vsq; in
diẽ quo hec fiant ꝓ eo ꝙ nõ credidisti
verbis meis que implebunt in tẽpore
suo. Et erat plebs expectãs zachariã:
et mirabant ꝙ tardaret ipse in tẽplo.
Egressus aute nõ poterat loqui ad il-
los: ⁊ cognouerũt ꝙ visionẽ vidisset in
templo. Et ipse erat innuẽs illis: ⁊ p-
C mansit mutus. Et factũ est vt impleti
sunt dies officij ei⁹: abijt in domũ suã.
Post hos autẽ dies cõcepit elisabeth
vxor eius: ⁊ occultabat se mẽsib⁹ q̃nq;
dicẽs. Quia sic fecit mihi dñs in dieb⁹
quibus respexit auferre opprobrium
Mat.4.a. meũ inter hoies. In mense autẽ sexto:
missus est angel⁹ gabriel a deo in ciui
tatẽ galilee: cui nomẽ nazareth ad vir
ginẽ despõsatam viro cui nomen erat
ioseph de domo dd: et nomẽ virginis
Judith.13.c maria. Et igressus angel⁹ ad eã dixit.
Aue gratia plena dñs tecũ: benedicta
tu in mulieribus. Que cũ audisset tur-
bata est in sermone eius: et cogitabat
qualis esset ista salutatio. Et ait ange-
lus ei. Ne timeas maria inuenisti enim
Esa.7.c. gratiã apud deũ. Ecce cõcipies in vte-
ro ⁊ paries filiũ: ⁊ vocabis nomẽ eius Mat.1.d
iesum: hic erit magnus: et filius altissi
mi vocabitur. Et dabit illi dñs deus
sedẽ dauid patris eius: ⁊ regnabit in
domo iacob in eternũ: ⁊ regni eius nõ
erit finis. Dixit autẽ maria ad angelũ.
Quõ fiet istud: qm̃ virũ nõ cognosco? D
Et rñdens angelus dixit ei. Spũssan- Mich.4.c
ctus superueniet in te: ⁊ virtus altissi
mi obũbrabit tibi. Ideoq; ⁊ q̃d nascet Esa.6.d.
ex te sanctũ: vocabit filius dei. Et ecce
elisabeth cognata tua: ⁊ ipsa concepit
filiũ in senectute sua. Et hic mensis est
sextus illi q̃ vocat sterilis: q2 nõ erit i-
possibile apud deum oẽ verbum. Dixit
aũt maria. Ecce ancilla dñi: fiat mihi
ẜm verbũ tuũ. Et discessit ab illa ãge-
lus. Exurgẽs autẽ maria in dieb⁹ illis
abijt in mõtana cũ festinatione in ciui
tatẽ iuda: ⁊ intrauit in domũ zacharie
et salutauit elisabeth. Et factuꝫ est vt
audiuit salutationẽ marie elisabeth:
exultauit infans i vtero ei⁹. Et reple Judic.5.d.
ta est spũscõ elisabeth: ⁊ exclamauit
voce magna ⁊ dixit. Bñdicta tu inter
mulieres: et bñdictus fructus ventris E
tui. Et vñ hoc mihi: vt veniat mr dñi
mei ad me? Ecce em̃ vt facta est vox sa-
lutationis tue in auribus meis: exulta
uit in gaudio infans in vtero meo. Et
beata q̃ credidisti: qm̃ ꝑficient ea q̃ di-
cta sunt tibi a dño. Et ait maria. Ma-
gnificat aĩa mea dñm. Et exultauit spi
ritus meus: in deo salutari meo. Q2 re
spexit humilitatẽ ancille sue: ecce em̃
ex hoc beatã me dicẽt oẽs gñationes.
Q2 fecit mihi magna q̃ potẽs est: ⁊ san
ctum nomẽ eius. Et mĩa eius a ꝓgenie
in ꝓgenies: timẽtib⁹ eũ. Fecit potẽtiã
in brachio suo: dispersit supbos mẽte
cordis sui. Deposuit potẽtes de sede: ⁊
exaltauit hũiles. Esuriẽtes ipleuit bo
nis: ⁊ diuites dimisit inanes. Suscepit
isrl puerũ suũ: memorari misericordie
sue. Sicut locut⁹ est ad pres nostros:
abraã ⁊ semini eius in secula. Mansit
aũt maria cũ illa quasi mẽsib⁹ tribus:
⁊ reuersa est i domũ suã. Elisabeth aũt
ipletũ est tẽps pariẽdi: ⁊ pepit filiũ. Et F
audierũt vicini ⁊ cognati ei⁹: q2 magni
ficauit dñs miam suã cũ illa: ⁊ cõgratu
labantur ei. Et factũ est in die octauo:
venerunt circũcidere puerũ: ⁊ vocabãt G
eũ noie patris sui zachariã. Et respõ-
dẽs mater eius dixit. Nequaꝙ: sed vo-
cabitur ioãnes. Et dixerunt ad illã q2
nemo est in cognatione tua q̃ vocetur

hoc nomine. Innuebāt autē patri eius
quem vellet vocari eum. Et postulans
pugillarē scripsit dicēs. Joānes est no
men eius. Et mirati sunt vniuersi. Ap
tum est autē ilico os eius ⁊ lingua ei⁹:
et loquebatur bñdicēs deū. Et factus
est timor sup oēs vicinos eoꝝ: ⁊ super
oīa mōtana iudee diuulgabant omia
verba hec. Et posuerūt oēs q audierāt
in corde suo dicētes. Quis putas puer
iste erit? Etenim manus dñi erat cū illo.
Et zacharias pater ei⁹ repletus est spi
G ritusancto: ⁊ pphetauit dicēs. Benedi
ctus dns deus israel: qr visitauit et fe
cit redēptionem plebis sue. Et erexit
cornu salutꝭ nobis: in domo dauid pue
ri sui. Sicut locutus est per os sctōꝝ:
qui a seculo sunt pphetarū eius. Sa
lute ex inimicis nostris: ⁊ de manu oīū
qui oderūt nos. Ad faciendā miam cū
patribus nostris: ⁊ memorari testamē
ti sui sancti. Iusiurādū qđ iurauit ad
abrahā patrē nostrū: daturum se nobis.
Ut sine timore de manu inimicoꝝ nos
troꝝ liberati: seruiamus illi. In san
ctitate ⁊ iustitia corā ipso: oībus die
bus nostris. Et tu puer ppheta altissi
mi vocaberis: preibis eī ante faciem
dñi parare vias eius. Ad dādam scien
tiam salutis plebi eius: in remissionē
peccatoꝝ eoꝝ. Per viscera misericor
die dei nostri: in quibus visitauit nos
oriens ex alto. Illuminare his qui in
tenebris ⁊ in vmbra mortis sedent: ad
dirigendos pedes nostros in viam pa
1.reg.2.c. cis. Puer autem crescebat ⁊ conforta
batur spiritu: et erat in desertis vsq;
in diem ostensionis sue ad israel.

¶ C. S. Edictū augusti vt describeret
orbis: maria peperit filiū suū primo
genitū: angelus natiuitatē xpi pastori
bus nūciauit: ⁊ pastores dicebāt adin
uicē: trāseamus vsq; ad bethleē: iesus
circūciditur: symeon accepit iesum in
vlnas suas: dicēs. Nūc dimittis ⁊c. Sy
meon dixit marie: ecce positus ⁊c. ⁊ an
na pphetissa superueniens confitebat
dño: ⁊ loquebatur de illo oībus qui ex
pectabant redemptionem israel: iesus
inuentus in medio doctorum: et quod
subditus erat parentibus. Capi. ij.

A Actū est autē in dieb⁹ illis.
Exijt edictū a cesare augu
sto: vt describeret vniuer
sus orbis. Hec descriptio
prima facta est a preside sy
rie cyrino. Et ibant oēs vt
profiterētur singuli in suā ciuitatē.
Ascēdit aūt ⁊ ioseph a galilea de ciui
tate nazareth in iudeā ciuitatē dauid
que vocat bethleē: eo q esset de domo ⁊
familia dauid: vt pfiteret cū maria de
sponsata sibi vxore pregnāte. Factū est
aūt cū essent ibi: impleti sunt dies vt
pareret. Et peperit filiū suū primoge Mat.1.d.
nitū: ⁊ pānis eū inuoluit: ⁊ reclinauit ⁊.2.a.
eum in presepio: qr nō erat ei locus in
diuersorio. Et pastores erāt in regiōe
eadē vigilātes et custodiētes vigilias
noctis super gregē suū. Et ecce angel⁹ B
dñi stetit iuxta illos: ⁊ claritas dei cir
cumfulsit illos: ⁊ timuerunt timore ma
gno. Et dixit illis angel⁹. Nolite time
re. Ecce eī euāgelizo vobis gaudium
magnū qđ erit oī pplo: qr natus est vo
bis hodie saluator qui est xps dñs in ci
uitate dauid. Et hoc vobis signū. Inue De cōse. di.
nietis infantē pānis inuolutū: ⁊ posi 1. c. nocte.
tū in presepio. Et subito facta est cum ⁊. c. de hym
angelo multitudo militie celestis: lau nis. et cap.
dantiū deū ⁊ dicētiū. Gloria in altissi hi dño.
mis deo: ⁊ in terra pax hoībus bone vo
luntatis. Et factū est vt discesserūt ab C
eis angeli in celū: pastores loquebātur
adinuicē. Trāseamus vsq; bethleem: ⁊
videamus hoc verbū qđ factum est: qđ
fecit dñs ⁊ ostēdit nobis. Et venerunt
festinātes: ⁊ inuenerunt mariam: et io
seph: ⁊ infantē positū in psepio. Uidē
tes aūt cognouerūt de verbo qđ dictū
erat illis de puero hoc. Et oēs qui au
dierāt mirati sunt: ⁊ de his que dicta
erāt a pastoribus ad ipos. Maria aūt
cōseruabat oīa verba hec: cōferens in
corde suo. Et reuersi sunt pastores glo j. eodem.
rificantes ⁊ laudātes deū in oīb⁹ que
audierant ⁊ viderāt: sicut dictū est ad
illos. Et postq consummati sunt dies
octo vt circūcideret puer: vocatum est
nomē eius iesus. Qđ vocatū est ab an
gelo priusq in vtero conciperetur. Et
postq impleti sunt dies purgationis
eius sm legē moysi: tulerūt illū in hie
rusalē: vt sisterēt eū dño: sicut scriptū
est in lege dñi. Qr oē masculinū adape
riens vuluā: sanctū dño vocabitur. Et Exo. 13.a.
vt darēt hostiā sm qđ dictum est in le
ge dñi: par turturum aut duos pullos
colūbarum. Et ecce homo erat in hie
rusalē cui nomē symeon. Et homo iste
iustus ⁊ timoratus: expectās cōsolatio
nem israel: ⁊ spiritussanctus erat i eo.
Et responsum acceperat symeon a spi
ritusancto: non visurum se mortē: nisi

Prius videret christuz dñi. Et venit in
spiritu in tēplū. Et cū inducerēt pue-
rū iesum parentes eius: vt facerēt ſm
consuetudinem legis ꝓ eo: ⁊ ipse acce-
pit eum in vlnas suas: ⁊ bñdixit deum
E et dixit. Nunc dimittis seruū tuū dñe:
ſm verbum tuū in pace. Quia viderūt
oculi mei: salutare tuū. Qđ parasti: an
te faciē omniū populoꝝ. Lumen ad re-
uelationem gētium: ⁊ gloriam plebis
tue israel. Et erant pater eius: ⁊ mater
eius mirantes sup his que dicebant de
illo. Et benedixit illis symeon: ⁊ dixit
Zach.14.d ad mariam matrem eius. Ecce positus
est hic in ruinā ⁊ in resurrectionē mul
torum in israel: ⁊ in signū cui cōtradi-
cetur. Et tuā ipsius animā pertrāsibit
gladius: vt reuelētur ex multis cordi-
bus cogitationes. Et erat anna ꝓphe-
tissa filia phanuel de tribu aser. Hec ꝓ
cesserat in diebus multis: ⁊ vixerat cū
viro suo annis septē a virginitate sua.
Et hec vidua vsq ad annos octoginta
quatuor: que nō discedebat de tēplo ie
iunijs ⁊ obsecrationibus seruiēs nocte
F ac die. Et hec ipsa hora superueniens
cōfitebatur dño: ⁊ loquebatur de illo
oibus qui expectabāt redēptionē isrl.
Et vt perfecerunt oia ſm legē dñi: re-
uersi sunt in galileā in ciuitatē suā na
zareth. Puer aūt crescebat ⁊ cōfortaba
tur plenus sapientia: ⁊ gratia dei erat
in illo. Et ibāt parētes eius per omēs
annos i hierusalē in die solēni pasche.
Et cum factus esset annoꝝ duodecim:
ascendētibus illis hierosolymā ſm cō
suetudinem diei festi: consummatisq
diebus cū redirēt remansit puer iesus
in hierlm: et nō cognouerunt parētes
eius. Existimātes aūt illū esse in comi
tatu: venerunt iter diei: ⁊ requirebant
eū inter cognatos ⁊ notos. Et nō inue-
nientes regressi sunt in hierusalem re-
36.di.c.qui quirentes eum. Et factum est post tri-
ecclesiastici. duum inuenerunt illum in tēplo sedē-
G tem in medio doctoꝝ audiētem illos ⁊
interrogantē. Stupebāt autē omnes
qui eum audiebant super ꝓudentia et
Mat.7.d. responsis eius. Et videntes admirati
Mar.1.c. sunt. Et dixit mater eius ad illū. Fili:
quid fecisti nobis sic? Ecce pater tuus
et ego dolentes querebamus te. Et ait
J.18.f. ad illos. Quid est ꝙ me q̄rebatis. Ne-
sciebatis: q2 in his que patris mei sūt:
oportet me esse. Et ipsi non intellexe-
J.eodem. runt verbum qđ locutus est ad eos. Et
descendit cum eis: ⁊ venit nazareth: et
erat subditus illis. Et mater eius con
seruabat om̄ia verba hec in corde suo.
Et iesus proficiebat sapientia ⁊ etate
et gratia apud deum et homines.

¶ C. S. Joānes predicat baptismum penitētie: dicit turbis. Genimina viperarum ⁊c. facite fructus dignos penitētie ⁊c. pōt deus de lapidibus istis suscitare ⁊c. ioānes turbis dixit ⁊ publicanis ⁊ militibus qđ agere debeāt: dicēs. Uenit fortior me: cuius vētilab: ī in manu: ioānes corripit herodem: et baptizat iesum: celū aperitur: vox patris auditur: iesus erat incipiēs quasi annoꝝ triginta: vt putabatur filius ioseph: qui fuit heli ⁊c. Cap.iij.

Nno autem quintodecimo
imperij tyberij cesaris ꝓ- A
curante pontio pylato iu-
deam: tetrarcha autem ga-
lilee herode: philippo aūt
fratre ei⁹ tetrarcha ituree ⁊ traconiti
dis regionis: ⁊ lysania abiline tetrar-
cha sub principibus sacerdotum anna Mat.3.a.
et caipha: factum est verbum domini Mar.1.a.
super ioannem zacharie filium in de- Joan.3.c.
serto. Et venit in omnem regionē ior- Esa.40.a.
danis predicans baptismum peniten- Mat.3.a.
tie in remissionem peccatorum: sicut Mar.1.a.
scriptum est in libro sermonū esaie ꝓ- Joan.1.b.
phete. Uox clamātis in deserto. Para
te viam domini: rectas facite semitas
eius. Omnis vallis implebitur: et oīs
mons ⁊ collis humiliabitur. Et erunt
praua in directa: et aspera invias pla-
nas: ⁊ videbit om̄is caro salutare dei.
Dicebat ergo ad turbas que exibant vt B
baptizarentur ab ipso. Genimina vi-
perarum quis ostendit vobis fugere a
ventura ira? Facite ergo fruct⁹ dignos Mat.3.b.
penitētie: et ne ceperitis dicere patrē
habemus abraam. Dico em̄ vobis: quia
potens est deus de lapidibus istis su-
scitare filios abrae. Jam enim securis Mat.3.b.
ad radicem arboris posita est. Omnis ⁊.7.c.
ergo arbor non faciens fructum bonū
excidetur et in ignem mittetur. Et in-
terrogabant eum turbe dicētes. Quid
ergo faciemus? Respōdēs autem dice-
bat illis. Qui habet duas tunicas: det C
nō habēti: et qui habet escas: similiter
faciat. Uenerunt autē et publicani vt
baptizarentur: et dixerunt ad illum.
Magister: quid faciem⁹? At ille dixit
ad eos. Nihil amplius ꝙ quod cōstitu
tum est vobis faciatis. Interrogabant
autem eum ⁊ milites: dicentes. Quid

faciemus ⁊ nos? Et ait illis. Neminem
22.q.1.c.pa cōcutiatis: neq₃ calūniā faciatis: ⁊ ɔtē
ratus. ⁊ ca. ti estote stipēdijs vr̄is. Existimāte aūt
q̄d culpat. populo ⁊ cogitātibus oībus in cordi-
et ca. mili bus suis de ioāne ne forte ipse eēt xp̄s.
tari. Rūdit ioānes dicēs oībus. Ego q̄dem
Mat.3.c. aqua baptizo vos: veniet autē fortior
Mar.1.a. me post me: cuius nō sum dignus solue
Joan.1.d. re corrigiā calciamētoꝝ eius: ipse vos
Mat.3.c. baptizabit in spūsctō ⁊ igni. Cuius vē
D tilabrū in manu eius: ⁊ purgabit areā
suā: ⁊ ɔgregabit triticū in horreū suū:
paleas aūt cōburet igni inextinguibili.
Multa q̄dem ⁊ alia exhortās euāgeli
Mat.14.c. zabat pplo. Herodes aūt tetrarcha cū
Mar.9.c. corriperet ab illo de herodiade vxore
fratris sui: ⁊ de oībus malis q̄ fecit he
rodes adiecit ⁊ super hec oīa: ⁊ inclu-
sit ioānē in carcerē. Factū est autē cum
baptizaret oīs ppls: ⁊ iesu baptizato
Mat.3.d. et orāte: apertum est celum: ⁊ descēdit
Mar.1.a. spūssanctus corporali specie sicut colū
Joan.1.a. ba in ip̄m: ⁊ vox de celo facta est. Tu es
filius me⁹ dilect⁹: in te cōplacui mihi.
E Et ipse iesus erat incipiēs quasi ānoꝝ
triginta vt putabat filius ioseph: qui
fuit heli: q̄ fuit mathat: q̄ fuit leui: qui
Mat.1.a. fuit melchi: q̄ fuit ianne: q̄ fuit ioseph:
qui fuit mathathie: q̄ fuit amos: q̄ fuit
naū: qui fuit hesli: qui fuit nage: q̄ fuit
maath: q̄ fuit mathathie: q̄ fuit semei:
qui fuit ioseph: q̄ fuit iuda: q̄ fuit iohā
na: qui fuit resa: qui fuit zorobabel: q̄
fuit salathiel: qui fuit neri: q̄ fuit mel-
F chi: qui fuit addi: qui fuit chosan: qui
fuit elmadā: q̄ fuit her: q̄ fuit iesu: qui
fuit eliezer: q̄ fuit iorim: q̄ fuit mathat:
q̄ fuit leui: q̄ fuit simeon: q̄ fuit iuda: q̄
fuit ioseph: q̄ fuit iona: q̄ fuit heliachim:
q̄ fuit melcha: q̄ fuit mēna: qui fuit ma
thatha: q̄ fuit nathā: q̄ fuit dauid: q̄ fuit
iesse: q̄ fuit obeth: q̄ fuit booz: qui fuit
salmō: q̄ fuit naason: q̄ fuit aminadab:
q̄ fuit arā: q̄ fuit esrō: q̄ fuit phares: q̄
fuit iude: q̄ fuit iacob: q̄ fuit isaac: qui
fuit abraā: q̄ fuit thare: q̄ fuit nachor:
G q̄ fuit saruch: q̄ fuit ragau: q̄ fuit pha-
lech: q̄ fuit heber: q̄ fuit sale: q̄ fuit chai
nā: q̄ fuit arphaxat: q̄ fuit sem: qui fuit
noe: q̄ fuit lamech: q̄ fuit mathusale: q̄
fuit enoch: q̄ fuit iareth: q̄ fuit malale-
hel: qui fuit chainā: qui fuit enos: qui
fuit seth: qui fuit adam: qui fuit dei.
¶ C.S. Jesus plen⁹ spūsctō regressus
est a iordane: ieiunās q̄draginta dieb⁹
esurijt: ⁊ tentat a diabolo: cōsummata
tētatione diabol⁹ recessit ab eo vsq₃ ad
tp̄s: iesus regressus in virtute spūs in
galileā: ⁊ fama exijt p̄ vniuersam regio
nē de illo: venit nazareth: ⁊ intrauit sy-
nagogā: et legit in libro esaie p̄phete.
Spūs dn̄i ⁊c. oēs testimoniū dabāt: il
li dicebāt: q2 fili⁹ ioseph ē iesus dixit.
Nemo p̄pheta accept⁹ est i patria sua:
dixit heliā missuz cū fames esset i sare
pta ad viduā: ⁊ heliseū curasse a lepra
naaman syrū: eijcit de ciuitate iesus: ⁊
ducit vsq₃ ad supciliū mōtis vt p̄cipi-
tet: demoniū eijcit iesus ab hoīe: socrū
simonis curat: ⁊ alios curat man⁹ ipo
nens: demones clamabāt cū exirent tu
es filius dei: ⁊ increpās nō sinebat eos
loqui: dixit: oportet me euangelizare
regnum dei alijs ciuitatibus. Cap. iiij.

Esus autē plenus spūsctō
egressus est a iordane. Et
agebat in spū i deserto die B
bus quadraginta: ⁊ tētaba
tur a diabolo. Et nihil mā Mat.4.a.
ducauit in diebus illis. Et Mar.1.b.
cōsummatis illis esurijt. Dixit aūt illi
diabol⁹. Si fili⁹ dei es: dic lapidi huic
vt panis fiat. Et rūdit ad illum iesus.
Scriptū est: q2 non in pane solo viuit Deu.8.a.
hō: sed in omni verbo dei. Et duxit illū
diabolus in mōtē excelsum: ⁊ ostendit
illi omnia regna orbis terre in momē-
to temporis: ⁊ ait illi. Tibi dabo pote
statem hāc vniuersam et gloriam illo-
rū: q2 mihi tradita sunt: ⁊ cui volo do
illa. Tu ergo si p̄cidens adoraueris co B
ram me: erūt tua omnia. Et respōdens
iesus dixit illi. Scriptū est. Dominum Deu.6.b.
deum tuū adorabis: ⁊ illi soli seruies. Mat.4.a.
Et duxit illū in hierusalē: ⁊ statuit eū Ps.90.
super pinnaculū tēpli: ⁊ dixit illi. Si
fili⁹ dei es: mitte te hic deorsum. Scri Deu.6.c.
ptū est em̄ q̄ angelis suis mandauit de Mat.4.a.
te: vt cōseruent te: ⁊ q2 in manibus tol Mar.1.b.
lent te: ne forte offendas ad lapidē pe- Joan.6.a.
dem tuū. Et respōdēs iesus ait illi. Di C
ctum est. Nō tētabis dn̄m deū tuū. Et Mat.13.g.
cōsummata omni tētatione diabolus
recessit ab illo vsq₃ ad tp̄s. Et egressus
est iesus in virtute spūs in galileā: ⁊ fa
ma exijt p̄ vniuersam regionē de illo. Esa.61.a.
Et ipse docebat in synagogis eorū: et
magnificabat ab oībus. Et venit naza-
reth vbi erat nutritus: et intrauit s̄m
cōsuetudinē suā die sabbati in synago
gā: ⁊ surrexit legere. Et tradit⁹ est illi
liber esaie p̄phete: ⁊ vt reuoluit librū:
inuenit locum vbi scriptū est. Spiri-
tus dn̄i super me eo q̄ vnxit me: euan-
gelizare

gelizare pauperib⁹ misit me: sanare cõ
tritos corde: pdicare captiuis remissio
nē ꝛ cecis visum dimittere ɔfractos in
remissionē: pdicare annū dñi acceptū
D et diē retributiõis: ꝛ cū plicuisset librū
reddidit ministro ꝛ sedit: ꝛ oīz in syna
goga oculi erãt intēdētes in eū. Cepit
Mar. 6. a. aūt dicere ad illos: qꝛ hodie ipleta est h
Joan. 4. f. scriptura in auribus vrīs. Et oēs testi
Mat. 13. g. moniū illi dabãt: ꝛ mirabant in vbis
Joan. 6. e. grē q̄ pcedebãt de ore ipsi⁹ ꝛ dicebãt.
Mat. 13. g. Nōne hic est filius ioseph? Et ait illis.
Mar. 6. a. Vtiqꝫ diceṫ mihi hāc silitudinē. Me
Joan. 4. f. dice cura teipm ꝛc. Quãta audiuim⁹ fa
3. reg. 17. d. cta in caphernaum: fac ꝛ hic in patria
Als ꝛ dixe tua. Ait aūt. Amē dico vobis qꝛ nemo
runt pharis ppheta acceptus est in patria sua. In
ei ad iesuz veritate dico vobis multe vidue erant
hic. in diebus helie in isrl̄ qñ clausum est ce
lum annis tribus ꝛ mēsibus sex cū fa
cta esset fames magna in oī terra: ꝛ ad
E nullā illaꝝ missus est helias: nisi in sa
4. reg. 4. d. repta sidonie ad mulierē viduā. Et mul
ti leprosi erãt in israel sub heliseo pro
pheta: ꝛ nemo eoꝝ mundatus est: nisi
naaman syrus. Et repleti sunt oēs i sy
nagoga ira hec audiētes. Et surrexerūt
et eiecerunt illū extra ciuitatē: ꝛ duxerūt
illū vsqꝫ ad supercilium mōtis supra quē
Mat. 17. d. ciuitas illoꝝ erat edificata: vt pcipita
Mar. 6. c. rent eū. Ipse aūt trãsiens p medium il
loꝝ ibat. Et descēdit in caphernaū ci
uitatē galilee: ibiqꝫ docebat illos sab
batis. Et stupebãt in doctrina eius: qꝛ
in potestate erat sermo ipsius. Et in sy
nagoga erat hō habens demoniū im
mūdū: ꝛ exclamauit voce magna dicēs.
F Sine quid ꝛ nobis ꝛ tibi iesu nazare
Als ꝛ qui. ne? Venisti perdere nos. Scio te: qꝛ sis
sanctus dei. Et increpauit illū iesus di
cens. Obmutesce ꝛ exi ab eo. Et cū pie
cisset illud demoniū in mediuz exiit ab
illo: nihilqꝫ eū nocuit. Et factus est pa
uor in oībus: ꝛ colloquebant adinuicē
Mar. 1. c. dicentes. Quod est hoc verbū: qꝛ in po
G testate ꝛ virtute imperat immūdis spi
ritibus ꝛ exeunt. Et diuulgabat fama
de illo in oēm locum regiōis. Surgēs
aūt iesus de synagoga introiuit in do
mum simonis: socrus aūt simonis tene
batur magnis febrib⁹: ꝛ rogauerūt illū
p ea: et stans sup illā imperauit febri ꝛ
Mar. 1. a. dimisit illā: ꝛ cõtinuo surgēs ministra
bat illis. Cum aūt sol occidisset oēs q̄
habebãt infirmos variis lãguorib⁹ du
Als ꝛ oēs. cebãt illos ad eum: at ille singulis ma
Mar. 3. b. nus imponēs curabat eos ꝛ exibãt aūt

demonia a multis clamãtia ꝛ dicētia:
qꝛ tu es filius dei. Et increpãs nō sine
bat ea loqui: qꝛ sciebãt ipsum esse xp̄z.
Facta aute die egressus ibat in desertū
locū: ꝛ turbe requirebant eum et vene
runt vsqꝫ ad ipsum ꝛ detinebãt illū ne
discederet ab eis. Quibus ille ait: qꝛ et
aliis ciuitatibus oportet me euãgeliza
re regnum dei: quia ideo missus sum: et
erat predicans in synagogis galilee.
¶ C. G. Cum turbe irruerēt ad eum vt
audirent verbū dei: ascēdit nauē petri:
docebat de nauicula turbas: iesus dixit
petro duc in altū ꝛc. hoc facto cõcluse
runt piscium multitudinē ꝛ rhete eoꝝ rū
pebat: qđ cū videret petrus dixit exi a
me ꝛc. dixit petro: ex hoc eris hoīes ca
piēs: leprosum mundat: ꝛ paralyticum
curat: dixit leui sedēti ad teloneū seq̄re
me: ꝛ fecit leui ɔuiuiū: pharisei murmu
rant: ꝛ iesus dicit nō egent q̄ sani sunt
medico: pharisei dicūt iesu: quare disci
puli ioãnis ieiunãt frequēter: post hoc
iesus dicit similitudinez: de cõmissura
vestimenti noui: ꝛ nemo mittit vinum
nouum in vtres veteres. Capi. v.

Actū est aūt cū turbe irrue A
rent in eū vt audirēt vbūz Mar. 4. a.
dei: ꝛ ipse stabat sec⁹ stagnū
genezareth. Et vidit duas
naues stãtes secus stagnū:
piscatores aūt descēderãt ꝛ
lauabãt rhetia. Ascēdens aūt i vnā na
uim q̄ erat simonis rogauit eū a terra
reducere pusillū: ꝛ sedēs docebat de na 24. q. 1. ca.
uicula turbas. Vt cessauit aūt loqui di nō turbat.
xit ad simonem. Duc in altum: ꝛ laxate B
rhetia vestra i capturā. Et rñdēs simon
dixit illi. Preceptor per totã noctē la
borantes nihil cepimus: in verbo autē
tuo laxabo rhete. Et cū hoc fecissent:
cõcluserunt piscium multitudinē copio
sam. Rumpebat aūt rhete eoꝝ. Et annue
rūt sociis q̄ erãt in alia naui vt venirēt
et adiuuarēt eos: ꝛ venerãt ꝛ impleue
runt ambas nauiculas ita vt pene ꝛ mer Als ꝛ non
gerent. Qđ cū videret simon petrus p hꝫ pene.
cidit ad genua iesu dicēs. Exi a me dñe
qꝛ homo peccator sum. Stupor enī cir
cundederat eum ꝛ omnes qui cum illo
erãt in captura piscium quã ceperant.
Similiter autē iacobum ꝛ ioãnem fi
lios zebedei: qui erãt socii simonis. Et Mat. 4. d.
ait ad simonē ies⁹. Noli timere ex hoc: Mar. 1. c.
iam homines eris capiens. Et subdu
ctis ad terram nauibus: relictis oībus
secuti sunt eum. Et factū est cum esset

E in vna ciuitatum: ecce vir plenus le-
Mat. 8. a. pra: et videns iesum et procidens in faciē
De pe. dist. suā rogauit eū dicēs. Dñe si vis potes
i. c. voluis- me mūdare. Et extēdens manū tetigit
sent. eum iesus dicens. Uolo mūdare. Et cō
festim lepra discessit ab illo. Et ipse pre
cepit illi vt nemini diceret: sz vade ostē
de te sacerdoti: et offer pro emundatio
ne tua sicut precepit moyses in testimo
Mat. 4. d. nium illis. Perambulabat aūt magis
Mat. 3. a. sermo de illo et conueniebāt turbe multe
Joan. 6. a. vt audirent et curarent ab infirmitati-
Mat. 14. c. bus suis. Ipse aūt sedebat in desertū et
Mar. 6. f. orabat. Et factū est in vna dierū: et ipse
D sedebat docens. Et erant pharisei sedē
Mat. 9. a. tes et legis doctores qui venerant ex oī
Mar. 2. a. castello galilee et iudee et hierlm: et vir-
Joan. 5. a. tus dñi erat ad sanandum eos. Et ecce
viri portātes in lecto hominē qui erat
paralyticus: et querebant eū inferre et
ponere ante eum. Et non inuenientes
qua parte illū inferrent pre turba: ascē
derunt supra tectū: et per tegulas sub-
miserunt eum cum lecto in mediū ante
iesum. Quoz fidem vt vidit dixit. Hō
remittuntur tibi peccata tua. Et cepe-
runt cogitare scribe et pharisei dicētes.
Mat. 9. a. Quis est hic qui loqtur blasphemias?
Quis pōt dimittere peccata nisi solus
deus. Ut cognouit aūt iesus cogitatio
E nes eoz: respōdēs dixit ad illos. Quid
Mat. 9. a. cogitatis mala in cordibus vr̄is. Quid
Mar. 2. b. est facilius dicere dimittuntur tibi pec
Joan. 5. b. cata: an dicere surge et ambula. Ut aūt
sciatis: qz filius hois habet potestatē
in terra dimittendi peccata: ait paraly
Als ÷ gra- tico. Tibi dico surge: tolle lectū ÷ tuū
batum. et vade in domum tuam. Et confestim
consurgens coram illis tulit lectū in
quo iacebat: et abijt in domū suam ma-
gnificans deū. Et stupor apprehendit
F omnes: et magnificabant deum. Et re-
Mat. 9. a. pleti sunt timore: dicentes: qz vidimus
mirabilia hodie. Et post hec exijt et vi-
dit publicanum nomine leui sedentem
Mar. 2. b. ad teloneū: et ait illi. Sequere me. Et
relictis omnib⁹ surgens secutus est eū:
et fecit ei conuiuiū magnum leui in do
mo sua: et erat turba multa publicano
rum et aliorum qui cum illis erant di-
scumbentes. Et murmurabāt pharisei
et scribe eoz dicētes ad discipulos ei⁹.
Mat. 9. b. Quare cū peccatoribus et publicanis
Mar. 2. c. manducatis et bibitis. Et respondens
23 q. 4. c. iesus dixit ad illos. Nō egent qui sani
infideles. sunt medico: sed qui male habent. Nō
enim veni vocare iustos: sz peccatores

in penitentiam. At illi dixerunt ad eū.
Quare discipuli ioānis ieiunāt frequē- 2. q. i. c. vlt.
ter et obsecrationes faciunt similiter et De pe. disti.
phariseoz: tui aūt edunt et bibūt. Qui- i. c. ecclia. et
bus ipse ait. Nunquid potestis filios distin. 3. ca.
sponsi dum cum illis est spōsus facere adhuc.
ieiunare? Uenient autem dies cū abla- Mat. 19. b.
tus fuerit ab illis spōsus tunc ieiuna- Mar. 2. c.
būt in illis diebus. Dicebat aūt et simi- Mat. 6. b.
litudinem ad illos. Quia nemo cōmis- Mar. 2. c.
suram a vestimēto nouo immittit in ve G
stimentum vetus: alioquin et nouū rum Mar. 2. d.
pit. Et veteri non cōuenit cōmissura a
nouo. Et nemo mittit vinum nouū in Mat. 2. b.
vtres veteres: alioquin rumpit vinum
nouum vtres: et ipsum effundet et vtres
peribunt. Sed vinum nouum in vtres
nouos mittendum est: et vtraqz cōseruā
tur: et nemo bibens vetus statim vult
nouum: dicit eñ vetus melius est.
¶ C. 6. Discipli sabbato spicas vellūt
iesus dixit: qz dd in domo dei panes ppo
sitiōis sumpsit: manū aridā habētē
curat: apostolos elegit in mōte in loco
cāpestri: multos curat a lāguorib⁹: qz
virtus et c. octo beatitudines: post hoc
dixit. Ue vobis diuitib⁹: ve vobis et c. di
cit. Diligite inimicos vr̄os. Qui te per
cutit in maxillā: prebe et c. et oī petenti te
tribue: put vultis vt faciāt vobis hoies
et c. Si diligitis eos q̄ vos diligūt: q̄ vo
bis grā est: mutuū date: nihil inde sperā-
tes: estote misericordes: nolite iudica-
re: eadē mēsura q̄ et c. Nunqd pōt cecus De cōse. di.
cecū ducere: nō est discipulus sup magi 5. c. discipu
strū: eijce primū trabē: vnaqueqz arbor lus.
de fructu suo cognoscitur: q̄ audit ser-
mones et facit cui similis. Capi. vi.

Actum est aūt in sabbato A
scdo pmo cū trāsiret p sa-
ta vellebāt discipuli ei⁹ spi
cas: et māducabāt cōfricā
tes manibus. Quidā autē Mat. 12. a.
phariseoz dicebant illis. Mar. 2. d.
Quid facitis qz nō licet in sabbatis. Et Mat. 12. a.
rñdens iesus ad eos dixit. Nec hoc le- Mar. 2. d.
gistis qd fecit dauid cum esuriret ipse et i. reg. 12. b.
qui cū eo erant quomodo intrauit in Mat. 12. a.
domum dei: et panes propositiōis sum- Mar. 2. d.
psit et manducauit et dedit his qui cum B
ipso erant: quos non licebat māduca- Mat. 12. a.
re nisi tantū sacerdotibus. Et dicebat Mar. 2. d.
illis: quia dñs est filius hominis etiam Mat. 12. a.
sabbati. Factum est autē et in alio sab- Mar. 3. c.
bato: vt intraret in synagogā et doceret.
Et erat ibi homo: et manus eius dexte-
ra erat arida. Obseruabant aūt scribe

et pharisei si in sabbato curaret: vt inue
nirēt vnde accusarēt eū. Ipse vero scie-
bat cogitationes eorū: et ait homini q̄
Mat. 12. a. habebat manū aridā. Surge et sta in
Mar. 3. a. medium. Et surgens stetit. Ait aūt ad
j. 14. a. illos iesus. Interrogo vos si licet sab-
batis benefacere an male: animā saluā
facere an perdere. Et circūspectis om-
nibus dixit homini. Extēde manū tuā.
Et extendit: et restituta est manus eius.
Ipsi aūt repleti sunt insipientia: et col
loquebātur adinuicē q̄dnā facerent de
Mat. 14. c. iesu. Factū est autē in illis diebus exijt
27. q. 2. ca. in montē orare: et erat pnoctās in ora-
pleranq. tiōe dei: et cū dies factus esset vocauit
Mat. 10. c. discipulos suos et elegit duodecim ex
Mar. 3. b. ipsis quos et aplos nominauit: simonē
Act. 1. b. quem cognominauit petrū et andream
E fratrē ei⁹. Jacobū et ioannē: philippū
et bartholomeū: matthēū et thomā: ia
cobū alphei et simonē q̄ vocatur zelo-
tes: iudā iacobi: et iudā scarioth q̄ fuit
2. q. 1. c. pditor. Et descēdens cū illis de mōte
plerūq. stetit in loco cāpestri et turba discipu-
lorū eius et multitudo copiosa plebis
ab oī iudea et hierlm et maritima et ty-
ri et sidonis q̄ venerāt vt audirēt eum
et sanarentur a languoribus suis. Et q̄
vexabanť a spiritib⁹ immūdis curabā
tur. Et oīs turba q̄rebat eum tangere:
q: virtus de illo exibat et sanabat oēs.
Et ipse eleuatis oc̄lis i discipulos suos
Mat. 5. a. dicebat. Beati pauperes: q: vestrū est
D regnū dei. Beati q̄ nūc esuritis: q: satu
mat. 5. a. c. rabimini. Beati q̄ nūc fletis: q: ridebi
tis. Beati eritis cū vos oderint hoīes
et cū separauerint vos et exprobraue-
rint: et eiecerint nomen vestrū tāq̄ ma-
23. q. 10. c. lū propter filiū hoīs. Gaudete in illa
q̄ xp̄s. die et exultate: ecce eñ merces vr̄a mul
ta est i celo. Scōm hec eñ faciebāt p-
Amos. 6. a. phetis patres eorum. Verūtamē ve vo
bis diuitibus q̄ habetis cōsolationem
vestrā. Ve vobis q̄ saturati estis: q: esu-
rietis. Ve vobis q̄ ridetis nunc: q: luge
bitis et flebitis. Ve cū bñdixerint vobis
oēs hoīes. Scđm hec eñ faciebāt pseu
do prophetis patres eorū. Sed vobis
Mat. 5. g. dico q̄ audit̄. Diligite inimicos vr̄os:
E benefacite his q̄ vos oderunt: bñdicite
maledicētib⁹ vobis: et orate p calūniā
tibus vos. Et q̄ te pcusserit in maxillā
vnā: p̄be illi et alterā. Et ab eo q̄ aufert
tibi vestimētū: etiā tunicā noli phibe-
re. Omni aūt petēti te tribue: et qui au-
fert q̄ tua sunt ne repetas. Et put vul-
tis vt faciant vobis homines et vos fa

cite illis sil̄r. Et si diligitis eos qui vos Tobie. 4. c.
diligunt: que vobis est grā? Nā et pctō- Mar. 7. b.
res diligentes se diligunt. Et si benefe Mat. 5. g.
ceritis his q̄ vobis bñfaciūt q̄ vobis est
gratia. Siquidē et pctōres hoc faciūt.
Et si mutuum dederitis his a quibus
speratis recipere: que gratia est vobis.
Nam et peccatores peccatoribus fene-
rantur vt recipiant equalia. Veruntā-
men diligite inimicos vestros: benefaci
te et mutuum date nihil inde sperātes:
et erit merces vestra multa. Et eritis fi
lij altissimi: q: ipse benignus est super F
ingratos et malos. Estote ergo miseri- Mat. 7. a.
cordes: sicut et pater vester misericors
est. Nolite iudicare et nō iudicabimini.
Nolite condēnare et nō cōdēnabimini.
Dimittite: et dimittetur vobis. Date et Mat. 7. a.
dabitur vobis. Mensuram bonā et cō Mar. 4. c.
fertā et coagitatam et supereffluentem Mat. 15. c.
dabunt in sinum vestrū. Eadem quip- Mat. 10. c.
pe mensura qua mēsi fueritis remetie- Joan. 13. a.
tur vobis. Dicebat aūt illis et similitu- Mat. 7. a.
dinē. Nunquid potest cecus cecum du-
cere: nonne ambo in foueā cadūt. Non
est discipulus super magistrū: pfectus
autem omnis erit si sit sicut magister
ei⁹. Quid aūt vides festucā in oculo fra
tris tui: trabē autē que in oculo tuo est
nō cōsideras? Aut quomodo potes di
cere fratri tuo: frater sine eijciam festu-
cam de oculo tuo: ipse in oculo tuo tra
bem nō vides? Hypocrita eijce primū
trabē de oculo tuo: et tūc perspicies vt
educas festucā de oculo fratris tui. Nō Mat. 7. c.
est eñ arbor bona q̄ facit fruct⁹ malos
neq̄ arbor mala faciēs fructum bonū.
Vnaqueq̄ enim arbor de fructu suo co
gnoscit̄. Neq̄ eñ de spinis colligūt fi- G
cus neq̄ de rubo vindemiāt vuā. Bon⁹ Mat. 12. d.
homo de bono thesauro cordis sui p-
fert bonū: et malus homo de malo the
sauro profert malū. Ex abūdantia eñ Mat. 7. c.
cordis os loquitur. Quid aūt vocatis Mat. 7. d.
me dñe dñe: et non facitis q̄ dico? Om-
nis qui venit ad me et audit sermones
meos et facit eos ostēdā vobis cui simi
lis sit. Similis est homini edificāti domum
qui fodit in altū: et posuit fundamētū
supra petrā. Inundatione autem facta
illisum est flumen domui illi: et non po
tuit eam mouere: fundata eñ erat su-
pra petrā. Qui autem audit et non fa-
cit similis est homini edificāti domum
suam supra terram sine fundamēto: in
quam illisus est fluuius et cōtinuo ceci
dit: et facta est ruina illi⁹ dom⁹ magna.

¶ C. S. Seruū cēturionis curat: filiū vidue mortuum suscitat: ioānes misit ad iesum: tu es q̄ ve. et dn̄s cōmēdat ioannē: pharisei et legisperiti consiliū dei spreuerunt: iesus dixit phariseis q̄ dicunt ioannē demoniū habere et filium hois voratorē esse: mulier peccatrix lachrymis pedes iesu lauit. Capitulū. vij.

A
Al3 + compleffet.
Mat. 8. a.

Um autem impleffet + oīa verba sua in aures plebis: intrauit capharnaū. Centurionis autē cuiusdā seruus male habēs erat moritur⁹ qui illi erat preciosus. Et cum audisset de iesu: misit ad eum seniores iudeorum rogans eum vt veniret et sanaret seruū eius. At illi cum venissent ad iesum rogabāt eum sollicite dicentes ei quia dignus est vt hoc illi prestes: diligit enim gentem nostrā: et synagogā ipse edificauit nobis. Jesus autē ibat cū illis: et cū iam nō longe esset a domo misit ad eū centurio amicos: dicēs. Dn̄e noli vexari. Nō enim sum dignus vt sub tectum meū intres: propter qd̄ et meipsum nō sum dignū arbitratus vt venirē ad te: sed dic verbo et sanabit puer meus. Nā et ego homo sum sub potestate cōstitutus: habens sub me milites et dico huic vade et vadit: et alio veni et venit: et seruo meo fac hoc: et facit. Quo audito iesus miratus est: et cōuersus sequētibus se turbis dixit. Amē dico vobis: nec in israel tantā fidē inueni. Et reuersi qui missi fuerāt domū: inuenerunt seruū qui languerat sanum.

B
Mat. 8. a.
23. q. 1. cap. noli.
De cōse. di. 2. ca. quotidie.
Mat. 8. b.

Et factū est deinceps ibat iesus in ciuitatem que vocatur naim: et ibant cū eo discipuli eius et turba copiosa. Cum autē appropinquaret prope ciuitatis: ecce defunctus efferebatur filius vnicus matris sue: et hec vidua erat: et turba ciuitatis multa cū illa. Quam cum vidisset dominus: mīa motus sup eā dixit illi. Noli flere. Et accessit et tetigit loculū. Hi aūt qui portabāt steterūt. Et ait. Adolescēs tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus: et cepit loqui: et dedit illū matri sue. Accepit aūt oēs timor et magnificabāt deū dicētes. Qr ppheta magn⁹ surrexit in nobis: et qr de⁹ visitauit plebem suam. Et exijt hic sermo in vniuersam iudeā de eo et omnē circa regionē.

4. re. 4. b.
C
De pe. disti. 1. ca. si erat. et distin. 3. c. adhuc. et distin. 6. c. i.

Mat. 11. a.

Et nūciauerūt ioāni discipuli eius de omnibus his: et cōuocauit duos de discipulis suis ioannes: et misit ad iesum dicens. Tu es qui venturus es: an aliū expectamus? Cum aūt venissent ad eū viri dixerunt. Joannes baptista misit nos ad te dicēs. Tu es qui venturus es an alium expectamus. In ipsa autē hora multos curauit a lāguorib⁹ suis et plagis et spiritibus malis: et cecis multis donauit visum. Et respondēs dixit illis. Eūtes renūciate + Joanni que audistis et vidistis: quia ceci vidēt: claudi ambulant: leprosi mundant: surdi audiunt: mortui resurgunt: pauperes euāgelizantur: et beatus est quicunqz + nō fuerit scādalizatus in me.

Mat. 11. a.
Als + nunciate.
Mat. 11. a.
D
Als + qui.
Mat. 11. a.

Et cū discessissent nuncij ioannis: cepit de ioanne dicere ad turbas. Quid existis in desertum videre: arundinem vento agitatam? Sed q̄d existis videre: hominem mollib⁹ vestimētis indutū. Ecce q̄ i veste p̄ciosa sunt et delitijs: in domib⁹ regū sunt. Sz q̄d existis videre pphetā? Utiqz dico vobis et plusq̄ pphetam. Hic est de quo scriptuz est. Ecce mitto angelū meū ante faciē tuā q̄ pparabit viā tuā ante te. Dico enim vobis. Maior inter natos mulierū ppheta ioanne baptista: nemo est. Qui autez minor est in regno dei maior est illo. Et omnis populus audiens et publicani iustificauerūt deum baptizati baptismo ioannis. Pharisei autē et legisperiti consilium dei spreuerūt: in semetipsos non baptizati ab eo.

Mat. 3. a.
Mat. 11. a. et. b.
Mat. 11. a.
Mat. 11. b.
E
Mat. 11. b.

Ait autē dn̄s. Cui ergo similes dicā hoies generatiōis huius: et cui siles sunt? Siles sunt pueris sedētibus in foro et loquētibus adinuicem et dicētibus. Cantauimus vobis tibijs + : et nō saltastis: lamētauim⁹ et nō plorastis. Uenit autē ioannes baptista neqz mādūcās panē: neqz bibēs vinum et dicitis demoniū habet. Uenit filius hominis mādūcās et bibens: et dicitis. Ecce homo deuorator et bibēs vinum: amicus publicanoꝝ et peccatoꝝ. Et iustificata est sapiētia ab oīb⁹ filijs suis.

Als + non bz tibijs.
Mat. 11. c.
Mat. 26. a.
Mar. 14. a.
Joan. 12. b.
F

Rogabat autē illū quidā de phariseis vt mādūcaret cū illo. Et ingressus domū pharisei: discubuit. Et ecce mulier que erat i ciuitate peccatrix: vt cognouit q̄ iesus accubuisset in domo pharisei attulit alabastrū vnguēti: et stās retro secus pedes eius lachrymis cepit rigare pedes eius et capillis capitis sui tergebat et osculabatur pedes eius: et vnguento vngebat. Uidens aūt phariseus qui vocauerat eum ait intra se dicēs. Hic si esset propheta: sciret vtiqz que et qualis est mulier que tāgit eum

q; peccatrix est. Et rñdēs iesus dixit ad
illū. Simō habeo tibi aliq̄d dicere. At
ille ait. Magister dic. Duo debitores
erāt cuidā feneratori: vnº debebat de-
narios q̄ngentos: ⁊ alius quinquagin
ta. Non habētibus illis vnde redderēt
donauit vtrisq;. Quis ergo eū plus di-
B ligit? Rñdens simō dixit. Estimo q; is
cui plus donauit. At ille dixit ei. Recte
iudicasti. Et ɔuersus ad mulierē dixit
simoni. Uides hāc mulierē? Intraui in
domū tuā: aquā pedibº meis nō dedi-
sti. Hec autē lachrymis rigauit pedes
meos ⁊ capillis suis tersit. Osculū mi-
hi nō dedisti: hec aūt ex quo itrauit: nō
cessauit osculari pedes meos. Oleo ca-
put meū nō vnxisti: hec aūt vnguēto vn-
xit pedes meos. Propter qđ dico tibi:
remittuntur ei pctā multa: qm̄ dilexit
multū. Cui aūt minº dimittit̄: minº di
ligit. Dixit aūt ad illā. Remittunt̄ tibi
pctā. Et ceperūt q̄ simul accūbebāt di-
cere intra se. Quis est hic q̄ etiā pecca-
ta dimittit. Dixit autē ad mulierem. Fi
des tua te saluā fecit. Uade in pace.
¶ C.8. In itinere sequētibº seviris ac
mulieribº parabolā seminātis dicit: de
lucerna sup cādelab:ū dicit: abscōditū
manifestet̄: q̄ hz dabit̄ illi: dicit: et ma-
trē et fratres suos esse q̄ verbū dei au-
diūt ⁊ faciūt: nauigās tēpestatē sedat:
legionē expellit ab hoie: ⁊ i porcos mit
tit: ⁊ dixit ei redi i domū tuā: de mulie-
re sanata a profluuio sanguinis: de fi-
lia iairi resuscita. Capitulum. viij.
A
T factū est deinceps et ipe
iter faciebat p ciuitates et
castella pdicās ⁊ euangeli
zans regnum dei: ⁊ duode
cim cū illo ⁊ mulieres ali-
que q̄ erāt curate a spiriti-
Ī.c.24.b. bus malignis ⁊ infirmitatibº maria q̄
De pe. di.2. vocatur magdalene: de qua septem de-
c. sunt plu- monia exierant: et ioanna vxor chuze
res. pcuratoris herodis: ⁊ susanna: et alie
multe que ministrabant ei de facultati
Mat. 13.a. bus suis. Cum autem turba plurima
Mar. 4.a. cōueniret: ⁊ de ciuitatibus properarēt
ad eum: dixit per similitudinem. Exijt
qui seminat seminare semen suum. Et
dum seminat aliud cecidit secus viam:
et cōculcatum est ⁊ volucres celi come
derunt illud. Et aliud cecidit supra pe
tram: et natū aruit: quia non habebat
humorē. Et aliud cecidit iter spinas et
simul exorte spine suffocauerūt illud.
Et aliud cecidit in terrā bonā: ⁊ ortū

fecit fructū cētuplū. Hec dicēs clama- B
bat. Qui hz aures audiēdi audiat. In-
terrogabant aūt eū discipuli eiº q̄ esset Mat. 13.b.
hec parabola. Quibº ipe dixit. Uobis Mar. 4.b.
datū ē nosse mysteriū regni dei: ceteris Esaie. 6.c.
aūt in parabolis: vt videntes nō videāt: Joan. 12.f.
et audiētes nō intelligāt. Est autē hec Eccle. 28.f.
parabola. Semē est vbū dei. Qui ✠ aūt als ✠ quod.
secus viā: hi sunt q̄ audiūt deinde venit Mat. 13.c.
diabolus ⁊ tollit verbū de corde eorū: Mar. 4.b.
ne credentes salui fiant. Nā q̄ ✠ supra als ✠ quod.
petrā: qui cū audierint cū gaudio susci
piūt verbum: ⁊ hi radices nō habēt: q;
ad tps credūt: ⁊ in tpe tentatiōis rece-
dūt. Qđ aūt iter spinas cecidit: hi sunt Dis. 46.c.1.
qui audierūt ⁊ a sollicitudinibº ⁊ diui 9. gibbosº.
tijs ⁊ voluptatibº vite eūtes suffocan- C
tur ⁊ non referūt fructū. Qđ aūt in bo
nam terram: hi sunt q̄ in corde bono et
optimo audiētes verbū retinent ⁊ fru-
ctū afferunt in patientia. Nemo aūt lu Infra. 11.c.
cernā accēdēs operit eā vasc: aut subtº Mat. 5.b.
lectū ponit sed supra candelabrum po Mar. 4.c.
nit vt intrātes videāt lumen. Nō est eñi Mar. 10.c.
occultū: qđ nō manifestet̄: nec abscōdi Mar. 4.c.
tum qđ nō cognoscat̄ ⁊ in palā veniat. Mat. 13.b.
Uidete ergo q̄d audiatis ✠. Qui enim als ✠ audie-
hz dabit̄ illi ⁊ quicūq; non hz: etiā qđ tis.
putat se habere: auferet̄ ab illo. Uene- Mar. 4.c.
rūt aūt ad illū mater ⁊ fratres eiº ⁊ nō Mar. 12.d.
poterāt adire eū pre turba: ⁊ nūciatū Mat. 3.b.
est illi. Mater tua ⁊ fratres tui stāt fo- D
ris volētes te videre. Qui respōdēs di- Mat. 8.b.
xit ad eos. Mater mea et fratres mei Mar. 4.d.
hi sunt q̄ verbū dei audiūt ⁊ faciūt. Fa
ctum est aūt in vna dierū: ⁊ ipse ascen-
dit in nauiculā ⁊ discipuli eiº: ⁊ ait ad
illos. Transfretemus trās stagnū. Et
ascenderunt. Nauigantibus autem il-
lis: obdormiuit: ⁊ descēdit procella vē
ti in stagnū et compellebantur ✠ et pe- als ✠ cōple-
riclitabantur: accedentes autem susci- bantur.
tauerūt eum dicentes. Preceptor peri-
mus. At ille surgens increpauit ventū Mar. 4.d.
et tempestatē aq̄: et cessauit: et facta est
tranq̄llitas. Dixit autē illis. Ubi est fi-
des vestra. Qui timētes mirati sunt ad
inuicē dicentes. Quis putas hic est. Qz
et vētis ⁊ mari imperat: ⁊ obediūt ei: ⁊
nauigauerūt ad regionē gerasenorum
que est contra galileā. Et cum de naui
egressus esset ad terrā: occurrit illi vir
quidā qui habebat demoniū iam tēpo
ribus multis: et vestimento non indue-
bat̄: neq; i domo manebat: sz in monu
mētis. Is vt vidit Jesum pcidit ante il
lū: ⁊ exclamās voce magna dixit. Quid

mihi ꝛ tibi est iesu fili dei altissimi? Ob
secro te ne me torq̃as. Precipiebat eñ
Mat. 8.b. spũi immundo vt exiret ab hoīe. Mul
Mar. 5.a. tis eñ tēporib⁹ arripiebat illũ ꝛ vincie
E baẗ cathenis ꝛ cōpedib⁹ custodit⁹: et
ruptis vinculis agebaẗ a demonio in
deserto. Interrogauit aũt illũ Jesus di
Mar. 5.a. cēs. Qđ tibi nomē est? At ille dixit. Le
gio: q꞉ intrauerant demonia multa in
eũ. Et rogauerũt illũ: ne imperaret il-
lis vt in abyssuꝫ irēt. Erat aũt ibi grex
porcoꝝ multoꝝ pascētiũ in mōte: ꝛ ro
Mat. 8.g. gabãt eũ vt permitteret eis in illos in-
Mar. 5.b. gredi. Et pmisit illis. Exierũt ergo de-
monia ab hoīe: ꝛ intrauerũt in porcos
et impetu abijt grex p p̄ceps in stagnũ: ꝛ
Mar. 5.b. suffocatus est. Qđ vt viderunt factũ q̇
pascebãt: fugerunt ꝛ nunciauerũt in ci
uitatē ꝛ in villas. Exierunt aũt videre
qđ factũ est ꝛ venerũt ad Jesum: ꝛ inue
nerũt hoīem sedentem a quo demonia
exierãt vestitũ: ac sana mente ad pedes
eius ꝛ timuerũt. Nunciauerũt aũt illis
et qui viderãt quomodo sanus factus
esset a legiōe. Et rogauerũt illũ omnis
multitudo regiōis gerasenoꝝ vt disce
deret ab ipsis: quia magno timore tene
F bãẗ. Ipse aũt ascendēs nauim: reuer-
sus est ꝛ rogauit illum vir a quo demo
Mar. 5.b. nia exierãt vt cũ eo esset. Dimisit autē
eũ Jesus dicēs. Redi in domũ tuam et
narra q̄nta tibi fecit de⁹. Et abijt p vni
uersam ciuitatē: predicans q̄nta illi fe-
cisset iesus. Factũ est aũt cũ redijsset ie
sus excepit illũ turba. Erãt eñ oēs ex-
Mat. 9.c. pectãtes eũ. Et ecce venit vir cui nomē
Mar. 5.c. Jairus: ꝛ ipse princeps synagoge erat: et
cecidit ad pedes iesu rogãs eum vt in-
traret in domum eius: quia vnica filia
erat ei fere annoꝝ duodecim: ꝛ hec mo
riebatur. Et cōtigit dum iret: a turbis
Mat. 9.c. comprimebatur. Et mulier quedã erat
Mar. 5.c. in fluxu sanguinis ab ãnis duodecim
que in medicos erogauerat omnē sub-
stantiam suã: nec ab vllo potuit cura-
ri: accessit retro et tetigit fimbriã vesti-
menti eius: ꝛ cōfestim stetit fluxus san
guinis eius. Et ait Jesus. Quis est qui
Di. 5. ca. ad me tetigit. Negantibus aũt omnibus
eius. dixit petrus ꝛ qui cũ illo erant. Prece
De pe. di. 5. ptor turbe te cōprimũt ꝛ affligũt ꝛ di-
c. inter hec cis q̇s me tetigit. Et dixit iesus. Teti-
hircum. l. git me aliq̇s. Nã ꝛ ego noui virtutē de
G me exijsse. Uidēs aũt mulier q꞉ non la
tuit: tremens venit ꝛ procidit ante pe-
des eius: ꝛ ob quã causam tetigerit eũ
indicauit corã oī populo: ꝛ quēadmo-
dum cōfestim sanata sit. At ipse dixit ei.
Filia fides tua te saluã fecit. Uade in Mat. 9.c.
pace. Adhuc illo loquēte: venit quidã Mar. 5.c.
ad principē synagoge: dicēs ei: q꞉ mor-
tua est filia tua: noli vexare illũ. Jesus
aũt audito hoc verbo rñdit prĩ puelle.
Noli timere: crede tãtum et salua erit.
Et cũ venisset ad domũ nō permisit in-
trare secũ quēq̄: nisi petrũ et iacobũ et
ioannē: et patrē et matrem puelle. Fle-
bant aũt omnes ꝛ plangebant illã. At
ille dixit. Nolite flere. Nō ē mortua pu
ella sꝫ dormit. Et deridebãt eũ sciētes Mat. 9.c.
q꞉ mortua esset. Ipse aũt tenens manũ Mar. 5.d.
ei⁹ clamauit dicēs. Puella surge. Et re
uersus est spũs eius ꝛ surrexit cōtinuo.
Et iussit illi dare manducare: ꝛ stupue Mat. 9.c.
rũt parētes eius quib⁹ p̄cepit ne alicui Mar. 5.d.
dicerent quod factum erat.
¶ C.S. Cōuocatis duodecim discipu
lis: dedit illis ptãtē ꝛ misit eos p̄dicare
egressi curabãt vbiq̄. Audiuit herodes
oīa q̄ fiebant de iesu: de q̇nq̄ panib⁹ et
duob⁹ piscib⁹: interrogauit discipulos:
quē dicũt eũ esse turbe: p̄cepit discipu-
lis ne cui dicerēt q xp̄s eēt de⁹: q꞉ opꝫ
filiũ hoīs multa pati: iubet tollere cru
cē: q̇ erubuerit sermōes ꝛc. I mōte trãs-
figuraẗ: demoniũ qđ discipli eijcere nō
poterãt eiecit: passionē suã p̄dicit: cogi
tãt q̇s eoꝝ maior sit: dicit ihs q̇ minor
est inter vos: hic maior est. Joãnes dicit.
Uidim⁹ quēdã in noīe tuo eijciētē de-
monia. Joãnes ꝛ iacob⁹ dicũt iesu. Dñe
vis dicimus vt ignis descēdat de celo.
Dicit fili⁹ hoīs nō habet vbi caput re-
clinet. Dicit cuidã iesus. Sine: vt mor
tui sepeliant mortuos suos. Cap. ix.
COnuocatis autem Jesus A
duodecim apostolis dedit
illis virtutē et potestatem
sup omnia demonia et vt Mat. 10.a.
languores curarent: et mi- Mar. 6.a.
sit illos predicare regnũ dei: et sanare
infirmos. Et ait illis. Nihil tuleritis Mat. 10.a.
in via neq̄ virgã: neq̄ peram: neq̄ pa- Mar. 3.b.
nē: neq̄ pecuniã: neq̄ duas tunicas ha Mat. 10.a.
beatis. Et in quãcunq̄ domum intra- Mar. 6.b.
ueritis: ibi manete: et inde ne exeatis.
Et quicunq̄ non receperint vos: exeun-
tes de ciuitate illa: etiam puluerem pe-
dum vestrorum excutite in testimoniuꝫ Mat. 10.b.
supra illos. Egressi autem circumibãt Mar. 6 b.
per castella: euangelizãtes et curantes Act. 12.d.
vbiq̄. Audiuit autem herodes tetrar- Mar. 6.b.
cha omnia q̄ fiebãt ab eo: et hesitabat Mat. 14.a.
eo q diceretur a quibusdã: q꞉ ioannes Mar. 6.b.

surrexit a mortuis: a quibusdã vero q:
helias apparuit: ab aliis aũt q: pphe-
ta vnus de antiquis surrexit. Et ait he-
Mat. 6. c. rodes. Joannẽ ego decollaui. Quis est
B aũt iste de quo ego talia audio. Et que-
Mar. 6. b. rebat videre eũ: ⁊ reuersi apostoli nar-
Mar. 6. d. rauerũt illi quecũq; fecerunt: ⁊ assum-
ptis illis: secessit seorsum in locũ deser
tum q est bethsaide. Quo cũ cognouis-
sent turbe secute sunt illũ: ⁊ excepit eos
⁊ loquebat illis de regno dei: ⁊ eos q
cura indigebãt sanabat. Dies aũt cepe
rat declinare: ⁊ accedẽtes duodecim di
Mat. 14. b xerũt illi. Dimitte turbas vt euntes in
Joan. 6. a. castella: villasq; que circa sũt diuertãt
⁊ inueniãt escas: q: hic in loco deserto
Mat. 14. b sum⁹. Ait aũt ad illos. Uos date illis
Mar. 6. c. manducare. At illi dixerũt. Non sunt
Mat. 14. b nobis plusq; quinq; panes ⁊ duo pisces:
Mar. 6. c. nisi forte nos eamus ⁊ emamus in oẽs
Joan. 6. a. hanc turbam escas. Erãt aũt fere viri
quinq; milia. Ait ãt ad discipulos suos.
Facite illos discũbere p cõuiuia quinqua
genos: ⁊ ita fecerũt ⁊ discubuerũt oẽs.
Acceptis aũt quinq; panibus ⁊ duob⁹
piscibus: respexit in celum ⁊ benedixit
illis ⁊ fregit ⁊ distribuit discipulis suis
vt ponerent ante turbas ⁊ mãducaue-
runt oẽs ⁊ saturati sunt. Et sublatum
est qd superfuit illis fragmẽtorũ cophi
C ni duodecim. Et factũ est cũ solus esset
Mat. 16. d. orans erant cũ illo ⁊ discipuli: ⁊ inter-
Mar. 8. c. rogauit illos dicẽs. Quẽ me dicũt esse
turbe? At illi rñderũt ⁊ dixerũt. Joan
Mat. 16. d. nem baptistã: alij aũt heliam: alij vero
Mar. 8. d. q: vnus ppheta de prioribus surrexit.
Mar. 16. c. Dixit aũt illis. Uos aũt quẽ me esse di-
Mar. 8. d. citis. Rñdens simon petrus dixit. Xpm
dei. At ille increpans illos precepit ne
cui dicerẽt hoc: dicẽs. Quia opz filium
hois multa pati ⁊ reprobari a seniori-
Mat. 6. c. bus ⁊ pncipibus sacerdotũ ⁊ scribis: ⁊
Mar. 8. d. occidi et tertia die resurgere. Dicebat
aũt ad oẽs. Si quis vult post me veni-
re: abneget semetipm ⁊ tollat crucem
suã quotidie ⁊ sequat me. Qui em vo-
luerit animã suã saluã facere pdet illã:
nã qui perdiderit animã suã ppter me:
saluã faciet illã. Quid em pficit hoi si
lucretur vniuersum mũdũ: seipm autẽ
perdat ⁊ detrimẽtũ sui faciat. Nã q me
erubuerit ⁊ meos sermones: hũc filius
hois erubescet cũ venerit in maiestate
sua ⁊ patris ⁊ sanctorũ angelorũ. Dico
Mar. 8. d. aũt vobis: vere sunt aliqui hic stãtes q
D non gustabunt mortẽ donec videãt re-
gnum dei. Factũ est autẽ post hec verba

fere dies octo ⁊ assumpsit petrũ ⁊ iaco
bum ⁊ ioãnẽ: ⁊ ascẽdit in mõtẽ vt ora- Mat. 16. d.
ret. Et facta est dũ oraret species vult⁹ Mar. 9. a.
eius altera: ⁊ vestitus ei⁹ albus ⁊ reful Mat. 17. a.
gens. Et ecce duo viri loquebantur cũ Mar. 9. a.
illo. Erant aũt moyses ⁊ helias visi in
maiestate: ⁊ dicebãt excessum eius quẽ
cõpleturus erat in hierusalem. Petrus
vero ⁊ qui cum illo erãt grauati erant
somno: at euigilãtes viderũt maiestatẽ
eius: ⁊ duos viros qui stabant cũ illo.
Et factum est cũ discederẽt ab illo: ait
petrus ad iesum. Preceptor bonum est
nos hic esse: ⁊ faciamus tria taberna-
cula: vnũ tibi: ⁊ vnũ moysi: ⁊ vnũ helie:
nesciẽs qd diceret. Hec aũt illo loquẽ
te facta est nubes ⁊ obumbrauit eos: et
timuerunt intrãtibus illis in nubẽ. Et Mat. 3. d.
vox facta est de nube dicens. Hic est fi- Mar. 1. b.
lius meus dilectus: ipm audite. Et dũ
fieret vox inuẽtus est iesus sol⁹. Et ipsi
tacuerunt ⁊ nemini dixerũt in illis die- E
bus qcq; ex his que viderãt. Factũ est Mat. 17. c.
aũt in sequẽti die descẽdẽtibus illis de Mar. 9. c.
mõte: occurrit illis turba multa. Et ec
ce vir de turba exclamauit dicẽs. Ma-
gister obsecro te: respice in filiũ meũ: q:
vnicus est mihi. Et ecce spũs apphẽdit
eũ: ⁊ subito clamat ⁊ elidit ⁊ dissipat eũ
cũ spuma: ⁊ vix discedit dilaniãs eum.
Et rogaui discipulos tuos vt eijcerent
illũ: ⁊ nõ potuerũt. Rñdens aũt iesus
dixit. O gñatio infidelis ⁊ puersa vsq;- Mat. 17. c.
quo ero apud vos ⁊ patiar vos. Adduc Mar. 9. c.
huc filium tuũ. Et cũ accederet: elisit
illũ demoniũ ⁊ dissipauit. Et increpa-
uit iesus spm immundũ: ⁊ sanauit pue
rum ⁊ reddidit illum patri eius. Stu-
pebant autem oẽs in magnitudine dei.
Oibusq; mirantibus in oibus q facie-
bat: dixit ad discipulos suos. Ponite
vos in cordibus vestris sermões istos.
Filius em hominis: futurum est vt tra-
datur in manus hoim. At illi ignora- Mat. 17. d.
bant verbũ istud ⁊ erat velatũ añ eos: Mar. 9. c.
vt non sentirẽt illud: ⁊ timebant eũ in-
terrogare de hoc verbo: intrauit autem F
cogitatio in eos: quis eorũ maior esset. Mat. 18. a.
At iesus videns cogitatiões cordis il- Mar. 9. c.
lorũ: apprehẽdit puerũ: ⁊ statuit illum
secus se: ⁊ ait illis. Quicũq; susceperit
puerũ istũ in noie meo me recipit: ⁊ qui
cunq; me recepit: recipit eũ q me misit.
Nã q minor ẽ inter vos oẽs: hic maior ẽ.
Rñdẽs ãt ioãnes: dixit. Preceptor vidi Mar. 9. f.
mus quẽdã i noie tuo eijciẽtẽ demõia:
⁊ phibuimus eũ: q: nõ sequit nobiscũ.

Et ait ad illos iesus. Nolite ꝓhibere.
Als ✝ nos. Qui em̄ nō est aduersum vos ✝ pro vo-
Als ✝ nob. bis ✝ est. Factū est aūt dū cōplerent̄ dies
assumptiōis ei⁹: ⁊ ipse faciē suā firma-
uit vt iret in hierlm. Et misit nuncios
ante cōspectū suū: ⁊ eūtes intrauerunt
ī ciuitatē samaritanoꝝ: vt pararēt illi.
B Et nō receperunt eū: q2 facies eius erat
23.q.4.c.ꝓ eūtis hierlm. Cū vidissent aūt discipu-
hos.9.con- li eius: iacobus ⁊ ioānes dixerunt. Dñe
cedēd. t.c. vis dicim⁹: vt ignis descendat de celo:
vidicta. ⁊ cōsumat illos? Et cōuersus increpauit
illos: dicēs. Nescitis cui⁹ spūs estis. Fi-
lius hoīs nō venit aīas ꝑdere: sꝫ salua-
Mat.8.b. re. Et abierūt in aliud castellū. Factuꝫ
Mat.8.c. est aūt āmbulātib⁹ illis in via: dixit q̄dā
ad illū. Sequar te q̄cūq3 ieris. Dixit il-
Mat.8.c. li iesus. Uulpes foueas hñt: ⁊ volucres
celi nidos: fili⁹ aūt hoīs nō hꝫ vbi ca-
put suū reclinet. Ait āt ad alteꝝ. Seq̄-
re me. Ille āt dixit. Dñe: ꝑmitte mihi ꝓ-
mū ire: ⁊ sepelire patrē meū. Dixit ei ie-
Mat.8.c. sus. Sine vt mortui sepeliāt mortuos
suos: tu āt vade ⁊ ānūcia regnū dei. Et
De pe. di. 2. ait alter. Seq̄r te dñe: sꝫ ꝑmitte mihi ꝓ-
ca. pēnata. mū renūciare his q̄ domui sūt. Ait ad
illū iesus. Nemo mittēs manū suā ad
aratꝝ: ⁊ aspiciēs retro apt⁹ ē regno dei.
¶ C. X. Post hec designauit iesus ali-
os septuagintaduos: messis multa: mit-
to vos sicut agnos: precepta itineris:
dicit. Ue tibi corozaim: qui vos audit
me audit: dicit videbā sathanam sicut
fulgur de celo cadentem: dicit: cōfiteor
tibi pater dñe ⁊c. nemo scit q̄s sit fili⁹:
beati oculi qui vidēt que vos videtis:
q̄dā legisperitus dicit tentās: iesus di-
cit: hō quidā descendebat ⁊c. Capi. x.

A Post hec āt designauit dñs
et alios septuagintaduos:
et misit illos binos āte fa-
ciē suā in omnē ciuitatē et
locū quo erat ipe vēturus.
Mat.9.d. Et dicebat illis. Messis q̄dem multa:
operarij aūtē pauci. Rogate aūtē dñm
21.dist. c. in messis vt mittat operarios in messem
nono. suā. Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos
Mat.10.b. inter lupos. Nolite portare sacculū ne-
q3 perām: neq3 calciamēta ⁊ neminē ꝑ
viā salutaueritis. In quācunq3 domuꝫ
Mat.10.b. intraueritis: primum dicite: pax huic
Mar.6.d. domui. Et si ibi fuerit fili⁹ pacis req̄e-
B scet sup illū pax v̄ra: sin autem ad vos
Mat.10.b. reuertetur. In eadē aūt domo manete:
edētes ⁊ bibētes que apud illos sunt.
Dign⁹ est ei operarius mercede sua. No-
lite transire de domo in domum. Et in

quācūq3 ciuitatē intraueritis: ⁊ susce-
perint vos mādūcate q̄ apponūtur vo-
bis: ⁊ curate infirmos q̄ in illa sunt: ⁊
dicite illis. Appropinquabit in vos re- Mat.10.b.
gnū dei. In quācūq3 aūt ciuitatē intra-
ueritis: ⁊ nō susceperint vos: exeuntes
in plateas eius dicite. Etiā puluerē qui
adhesit nobis de ciuitate v̄ra extergi-
mus in vos. Tñ hoc scitote: q2 appro-
pinquabit regnū dei. Dico vobis q2 so-
domis in die illa remissius erit: ꝙ illi
ciuitati. Ue tibi corozaim: ve tibi beth- Mat.11.c.
saida: q2 si in tyro et sidone facte fuis- C
sent virtutes q̄ facte sunt in vobis: oli
in cilicio ⁊ cinere sedētes penitērēt. Ue-
rūtamen tyro ⁊ sidoni remissius erit in
iudicio: ꝙ vobis. Et tu capharnaū vsq3
ad celū exaltata: vsq3 ad īfernū demer-
geris. Qui vos audit me audit: ⁊ q̄ vos Mat.10.b.
spernit me spernit: qui aūt me spernit: Joan.13.c.
spernit eū q̄ misit me. Reuersi sunt aūt 1.14.c.
septuagintaduo cū gaudio dicētes. Dñe 8.q.1.c. qui
etiam demonia subijciuntur nobis in spernit.
noīe tuo. Et ait illis. Uidebā sathanā
sicut fulgur de celo cadentē. Ecce dedi
vobis potestatē calcādi supra serpen-
tes ⁊ scorpiones: ⁊ sup oēm virtutē ini-
mici: ⁊ nihil vobis nocebit. Uerūtamē
in hoc nolite gaudere: quia spūs vobis
subijciunt̄. Gaudete aūt ꝙ noīa v̄ra
scripta sunt in celis. In ipsa hora exul-
tauit in spūsctō: ⁊ dixit. Confiteor tibi D
dñe pr̄ celi ⁊ terre: ꝙ abscondisti hec a Mat.11.d.
sapiētibus ⁊ prudētibus ⁊ reuelasti ea
paruulis. Etiā pr̄ qm̄ sic placuit aū te.
Oia mihi tradita sunt a patre meo. Et
nemo scit q̄s sit filius nisi pr̄: ⁊ q̄s sit Joan.8.c.
pater nisi filius: ⁊ cui voluerit filius re-
uelare. Et cōuersus ad discipulos suos
dixit. Bti oculi q̄ vidēt q̄ vos videtis. Mat.13.b.
Dico em̄ vobis ꝙ multi ꝓphete ⁊ reges Mat.22.d.
voluerunt videre q̄ vos videtis ⁊ nō vi- Mar.12.c.
derunt: ⁊ audire q̄ auditis: ⁊ nō audie-
rūt. Et ecce q̄dā legisꝑitus surrexit tē- E
tans illū: ⁊ dicēs. Magr̄ q̄d faciēdo vi- Deu.6.a.
tam eternā possidebo? At ille dixit ad Ro.13.c.
eū. In lege q̄d scriptū est. Quō legis. Jac.2.b.
Ille r̄ndēs dixit. Diliges dñm deū tuū
ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex
oib⁹ virib⁹ tuis: ⁊ ex oī mēte tua: ⁊ pxi-
mū tuū sicut teipm̄. Dixitq3 illi. Recte
r̄ndisti: hoc fac ⁊ viues. Ille aūt volens
iustificare seipm̄: dixit ad iesum. Et q̄s
est meus proximus? Suspiciēs aūt iesus
dixit. Hō q̄dā descēdebat ab hierusalē
in hierico: ⁊ incidit in latrones q̄ etiaꝫ
despoliauerunt eum: ⁊ plagis imposi-

tis abierunt semiuiuo relicto. Accidit
aūt vt sacerdos quidā descēderet eadē
via: et viso illo pteriuit. Silr et leuita
cū esset secus locū et videret eū ptrāsijt.
F Samaritanus aūt qdā iter faciēs ve-
nit secus eū: et vidēs eum: mia mot⁹ est.
Et appropiās alligauit vulnera eius:
infundēs oleum et vinū. Et imponens
illū in iumētum suū: duxit in stabulū:
et curā eius egit. Et altera die protulit
duos denarios: et dedit stabulario: et
ait. Curā illius habe: et qdcūq3 supero
gaueris: ego cum rediero reddam tibi.
Quis hoꝝ triū tibi videt̄ xxim⁹ fuisse
illi q incidit in latrones. At ille dixit.
Qui fecit miaz in illū. Et ait illi iesus.
G Vade et tu fac silr. Factū est aūt dū irēt
et ipē intrauit in quoddā castellum: et
mulier quedā martha noīe excepit illū
in domum suā. Et huic soror erat noīe
maria. Que etiā sedēs secus pedes dñi
audiebat ꝟbū illius. Martha autē sa
tagebat circa frequēs ministeriū. Que
stetit et ait. Dñe nō est tibi cure q soror
mea reliquit me solā ministrare: dic er-
go illi vt me adiuuet. Et rñdens dixit
illi dñs. Martha martha sollicita es
et turbaris erga plurima. Porro vnum
est necessariū. Maria optimam partez
elegit: que non auferetur ab ea.

¶ C. XI. Docet orare pr̄ scilicet nomē
tuū: cōmoda mihi tres panes: oīs q pe
tit accipit: erat iesus eijciēs demoniū:
qdā dixerūt in beelzebub eijcit demo-
nia: regnū in seipm diuisum desolabit̄:
dicit spūs imūdus: reuertar in domum
meā: btūs vēter q te portauit: de signo
ione: de lucerna: lucerna corpis ocul⁹:
lauādū poti⁹ qd intus est: dare elemo-
synā pnūciat: vt multa dicit: pharisei
qrētes capere aliqd ex ore eius. Ca. xi.

A
T factū est cū esset in quo-
dam loco orās: vt cessauit
dixit vnus ex discipulis ei⁹
ad eū. Dñe doce nos orare
sicut docuit ioānes disci-
pulos suos. Et ait illis. Cū oratis dici
Mat. 6. b. te. Pater sanctificet̄ nomē tuum: adue
niat regnū tuū: panē nr̄m quotidianū
da nobis hodie: et dimitte nobis pecca
ta nostra: siquidē et ipsi dimittimus oī
debēti nobis: et ne nos inducas in tēta
tionē. Et ait ad illos. Quis vr̄m habe
bit amicū: et ibit ad illū media nocte:
et dicet illi. Amice cōmoda mihi tres
panes: qm̄ amicus me⁹ venit de via ad
me: et nō habeo qd ponā ante illum. Et

ille deintus rñdēs dicat. Noli mihi mo
lestus esse iam ostiū clausum est: et pue-
ri mei mecum sunt in cubili: nō possuz
surgere et dare tibi. Et si ille perseuera- B
uerit pulsans: dico vobis: et si nō dabit
illi surgens eo q amicus eius sit: pro-
pter improbitatē tñ eius surget: et da-
bit illi quotquot habz necessarios. Et
ego dico vobis. Petite et dabit̄ vobis: Mat. 7. a.
querite et inuenietis: pulsate et aperiet̄ Joan. 16 f.
vobis. Omnis em̄ qui petit accipit: et q Jaco. 1. a.
querit inuenit: et pulsanti aperiet̄. Quis
ex vobis patrem petit panē: nunqd la
pidez dabit illi? Aut piscē: nunqd pro
pisce serpētē dabit illi? Aut si petierit
ouum: nunqd porriget illi scorpionē?
Si ergo vos cū sitis mali nostis bona
data dare filijs vr̄is: quātomagis pr̄
vester celestis ✝ de celo dabit spm̄ bo- Als ✝ non
nū petētibus se? Et erat eijciēs demo- hz celestis.
niū et illud erat mutū. Et cum eiecisset Mat. 12. b.
demoniū locutus est mutus: et admira Mar. 3. c.
te sunt turbe. Quidā aūt ex eis dixerūt. Mat. 12. c.
In beelzebub pncipe demonioꝝ eijcit
demonia. Et alij tētātes: signū de celo
querebāt ab eo. Ipse aūt vt vidit cogi- C
tationes eoꝝ: dixit eis. Oē regnum in
seipm diuisuz desolabit̄: et dom⁹ supra 82. di. §. 1.
domū cadet. Si aūt et sathanas in se- Mat. 12. a.
ipm diuisus est: quō stabit regnū ei⁹: qr Mar. 3. c.
dicitis in beelzebub me eijcere demōia.
Si aūt ego in beelzebub eijcio demo-
nia: filij vestri in quo eijciūt? Ideo ipsi
iudices vr̄i erūt. Porro si in digito dei
eijcio demonia: pfecto puenit in vos re
gnum dei. Cū fortis armatus custodit
atriū suū: i pace sunt oīa que possidet.
Si aūt fortior eo superueniens vicerit
eū: vniuersa arma ei⁹ auferet in qbus
cōfidebat: et spolia eius distribuet. Qui Mat. 12. d.
nō est mecū: cō ✝ me est: et q non colligit Als ✝ ad-
mecū dispgit. Cū imūdus spūs exierit uersum.
de hoīe: ambulat p loca inaqsa: qrens D
requiē: et nō inueniēs dicit. Reuertar in
domū meā vñ exiui. Et cū venerit inue
nit eā scopis mūdatā. Et tunc vadit et
assumit septē alios spūs secum, nequio
res se: et ingressi habitāt ibi. Et fiūt no
uissima hoīs illius peiora pōribus. Fa
ctū est aūt cū hec diceret: extollēs vocē
quedā mulier de turba: dixit illi. Bea-
tus vēter q te portauit: et vbera q suxisti.
At ille dixit. Quinimo: beati q audiūt
ꝟbū dei: et custodiūt illud. Turbis aūt
cōcurrentibus cepit dicere. Gñatio hec
generatio nequā est: signum querit: et si-
gnum nō dabit̄ ei: nisi signum ione pro-

phete. Nā sicut fuit ionas signū niniui
Mat.12.c. tis: ita erit ɫ filiꝰ hoīs gñationi isti. Re
Mar.8.d. gina austri surget in iudicio cū viris ge
8.q.1.capi. nerationis huius: ɫ ɔdēnabit illos: q2
vereor. venit a finibus terre audire sapiētiā sa
3.Re.10.a. lomonis. Et ecce plus ꝙ salomon hic.
2.pal.9.a. Uiri niniuite surgēt in iudicio cū gña
Jone.3.d. tione hac: ɫ ɔdēnabūt illā: q2 peniten
Mar.12.d. tiā egerūt in predicatione ione. Et ecce
E plus ꝙ ionas hic. Nemo lucernā accē
Mat.5.b. dit: ɫ in abscōdito ponit neqꝫ sub mo
Mar.4.c. dio: sꝫ supra cādelabrū: vt q̄ igrediunt
lumen videāt. Lucerna corporis tui est
Mat.6.c. oculus tuꝰ. Si oculus tuꝰ fuerit sim
plex: totū corpꝰ tuū lucidū erit: si aūt
nequā fuerit: etiā corpus tuū tenebro
sum erit. Uide ergo ne lumē qđ in te est
tenebre sint. Si ḡ corpꝰ tuū totū luci
dum fuerit: nō habens aliquā partē te
nebrarū: erit lucidum totū. Et sicut lu
cerna fulgoris illuminabit te. Et cū lo
queret: rogauit illū q̄dā phariseus vt
F pranderet apud se. Et ingressus recu
buit. Phariseus autē cepit intra se re
Mat.23.c. putās dicere quare nō baptizatus esset
2.q.1.ca.q2 ante prandiū. Et ait dn̄s ad illū. Nunc
tua.16.q.1. vos pharisei qđ de foris est calicis ɫ ca
c.decimas. tini mūdatis: qđ aūtē intus est vestrū:
De pe.disti. plenum est rapina ɫ iniquitate. Stulti
1.c.medica nōne q̄ fecit qđ deforis est etiā id qđ de
mentum. intus est fecit. Uerūtñ qđ superest date
Mat.23.c. elemosynā: ɫ ecce oīa mūda sūt vobis.
Sed ve vobis phariseis: qui decimatis
Mat.23.c. mentā ɫ rutā ɫ oē olus: ɫ preteriī iu
diciū ɫ charitatē dei. Hec aūt oportuit
facere: ɫ illa nō omittere. Ue vobis pha
riseis: qui diligitis primas cathedras
in synagogis: ɫ salutatiōes in foro. Ue
vobis qui estis vt monumēta que nō pa
rent: ɫ hoīes ambulātes supra nesciūt.
Rñdens aūt quidā ex legisperitis ait
illi. Magister: hec dicēs etiā nobis con
Mat.23.a. tumeliam facis. At ille ait. Et vobis le
G gisperitis ve qui oneratis hoīes oneri
bus que portare nō possunt: ɫ ipsi vno
digito vr̄o nō tangitis sarcinas. Ue
vobis qui edificatis monumēta ꝓphe
tarū: patres aūt vestri occiderūt illos.
Profecto testificamini ꝙ consentitis
operibꝰ patrū vr̄oꝝ: qm̄quidē ipsi eos
occiderūt: vos aūt edificatis eoꝝ sepul
chra. Propterea ɫ sapientia dei dixit.
Mat.23.d. Mittā ad illos ꝓphetas ɫ apostolos:
ɫ ex illis occidēt ɫ ꝑsequētur: vt inq̄rat
sanguis oīm ꝓphetarū: q̄ effusus est a
cōstitutiōe mūdi a gñatione ista: a san
guine abel vsqꝫ ad sanguinē zacharie: q̄

perijt inter altare ɫ edem. Ita dico vo Mat.23.d.
bis: requiret ab hac generatione. Ue vo
bis legisperitis: qui tulistis clauē sciē
tie: ipsi non introistis: ɫ eos qui intro
ibant ꝓhibuistis. Cū autē hec ad illos
diceret: ceperunt pharisei ɫ legisperiti
grauiter insistere: ɫ os eius opprimere
de multis insidiātes ei: ɫ q̄rētes aliq̄d
capere de ore eius: vt accusarent eum.
¶ C. XI. A phariseis monet cauēdū: et
nō timēdū eos q̄ corpus occidūt: dicit
qui me cōfessus fuerit: ɫ q̄ me negaue
rit: blasphemia in spiritū sanctū: nō re
mittet: spūssanctus docet respondere ɫ
loqui: quidam dicit magister: dic fratri
meo vt diuidat mecū hereditatē: dixit
cauere ab oī auaricia: similitudo diuitis:
stulte hac nocte morieris: nolite solli
citi esse: considerate lilia agri: q̄rite re
gnū dei: nolite timere pusillus grex: vē
dite que possidetis ɫ date elemosynā:
facite sacculos: vbi thesaurus ibi cor:
sint lūbi vr̄i precincti: iesus petro dicit:
felicē esse bonū dispēsatorē: venit dn̄s
serui in die qua nō sperabit: ɫ vapula
bit plagis multis: cui multū datū est:
multū queret ab eo: ignē veni mittere
in terrā: tres in duo ɫ duo in tres diui
det: hypocrite facieꝫ celi ɫ terre nostis
ꝓbare ɫc. cū vadis cū aduersario tuo:
de nouissimo minuto. Capi. xij.

Ultis aūt turbis cōcurrē A
tibus ita vt se inuicē cōcul
carēt cepit dicere ad disci
pulos suos. Attēdite a fer
mēto phariseoꝝ: qđ est hy
pocrisis. Nihil em̄ opertū
est ꝙ nō reueletur: neqꝫ abscōditū ꝙ non
sciatur. Qm̄ q̄ in tenebris dixistis: i lumie Mat.16.a.
dicentur: ɫ qđ in aure locuti estis in cubi Mar.8.b.
culis: ꝑdicabitur in tectis. Dico aūt vob Mat.10.c.
amicis meis: ne terreamini ab his q̄ oc
cidūt corpus: ɫ post hoc nō hñt ā plius 11.q.3.c.no
q̄d faciāt. Ostēdā aūt vobis quē timea lite timere.
tis. Timete eū q̄ postꝙ occiderit hꝫ po 23.q.6.in
testatē mittere in gehēnā. Ita dico vo prin.
bis hūc timete. Nōne q̄nqꝫ passeres ve B
neūt dipondio: ɫ vnus ex illis nō est in Mat.10.c.
obliuione corā deo? Sed ɫ capilli ca De pe.disti.
pitis vestri oēs numerati sunt. Noli 1.c.adhuc.
te ergo timere: multis passeribꝰ pluris Mat.10.d.
estis vos. Dico autē vobis. Oīs q̄cunqꝫ Mar.8.d.
ɔfessus fuerit me corā hoībus: ɫ filius Mat.10.c.
hoīs cōfitebitur illum corā angelis dei. Mat.12.d.
Qui aūt negauerit me coram hoībus: Mar.3.c.
denegabitur corā angelis dei. Et oīs q̄ di Mat.10.b.
cit ūbum in filiū hoīs: remittetur illi: ei Mar.33.b.

aűt q̃ in spm̃ sctm̃ blasphemauerit: nõ
remittet. Cũ aűt inducẽt vos in syna-
gogas ⁊ ad magistrat⁹ ⁊ potestates no
lite solliciti esse q̃liter aut q̃d rñdeatis
aut q̃d dicatis. Sp̃us eñ sctũs doce-
bit vos in ip̃a hora: q̃d oporteat vos di
cere. Ait aűt ei quidã de turba. Magi-
ster: dic fratri meo vt diuidat mecũ he-
reditatẽ. At ille dixit ei. Homo: q̃s me
cõstituit iudicẽ aut diuisorẽ sup̃ vos?
Di.47.c.Si- Dixitq̃ ad illos. Uidete ⁊ cauete ab ol
cut hi.in ti- auaricia: q2 nõ in abũdãtia cuiusq̃ vi-
tulo. ta eius est ex his q̃ possidet. Dixit autẽ
C similitudinem ad illos dicẽs. Hois cu
iusdã diuitis vberes fructus ager attu
lit: ⁊ cogitabat intra se dicẽs. Quid fa
ciam q2 nõ habeo quo cõgregẽ fruct⁹
meos. Et dixit. Hoc faciã. Destruã hor
rea mea ⁊ maiora faciã: ⁊ illuc cõgrega
bo oĩa q̃ nata sunt mihi ⁊ bona mea: et
dicam aĩe mee. Aĩa: habes multa bona
posita in annos plurimos: requiesce: co-
mede: bibe: epulare. Dixit aűt illi de⁹.
Stulte hac nocte aĩam tuã repetent a
Mat.6.c. te: que autẽ parasti: cuius erũt? Sic est
q̃ sibi thesaurizat: ⁊ nõ est ĩ deũ diues.
Dixitq̃ ad discipulos suos. Ideo dico
vobis. Nolite solliciti esse aĩe vestre q̃d
mãducetis: neq̃ corpori q̃d induamini.
Anima plus est q̃ esca: ⁊ corp⁹ plus q̃
vestimẽtũ. Cõsiderate coruos: q2 nõ se-
minãt neq̃ metunt: q̃bus non est cella
rium neq̃ horreum: et deus pascit il-
D los. Quanto magis vos pluris estis il
lis. Quis aűt vestrũ cogitãdo põt adij
cere ad staturã suã cubitũ vnũ. Si ergo
neq̃ q̃d minimũ est potestis: q̃d de cete
Mat.6.d.e. ris solliciti estis. Cõsiderate lilia agri
quõ crescũt. Nõ laborãt: neq̃ nẽt. Dico
aűt vobis: q2 nec salomõ in omni gl̃ia
sua vestiebat̃ sicut vnũ ex istis. Si aűt
fenũ q̃d hodie est ĩ agro: ⁊ cras in cliba
num mittitur: de⁹ sic vestit: q̃to magis
vos pusille fidei. Et vos nolite querere
q̃d mãducetis aut q̃d bibatis: ⁊ nolite
in sublime tolli. Hec eñ oĩa gẽtes mũ
Mat.6.d. di querũt. Pater aűt vester scit q̃m his
indigetis. Ueruntamen primũ querite
regnũ dei ⁊ iustitiã eius: ⁊ hec oĩa adij
Mat.10.c. cientur vobis. Nolite timere pusillus
Mat.6.c. grex: q2 cõplacuit patri vestro dare vo-
bis regnũ. Uẽdite q̃ possidetis: et date
elemosynã. Facite vobis sacculos q̃ nõ
veterascunt: thesaurum non deficientẽ
in celis quo fur non appropiat: neq̃ ti
Mat.6.c. nea corrumpit. Ubi enim thesaurus ve
ster est: ibi et cor vestrũ erit. Sint lumi-

bi vestri precincti: ⁊ lucerne ardẽtes in De pe.dis.i.
manib⁹ vestris: et vos similes hoibus c.que scio.
expectãtib⁹ dñm suũ: q̃n reuertat̃ a nu
ptijs vt cũ venerit ⁊ pulsauerit: confe- E
stim aperiant ei. Beati serui illi: quos Mat.24.d
cum venerit dñs inuenerit vigilantes.
Amen dico vobis q2 precinget se: et fa-
ciet illos discũbere: ⁊ trãsiẽs ministra-
bit illis. Et si venerit in scd̃a vigilia: et
si in tertia vigilia venerit: ⁊ ita inuene-
rit: bti sunt serui illi. Hoc aűt scitote:
q̃m si sciret pr̃ familias qua hora fur ve
niret: vigilaret vtiq̃ ⁊ nõ sineret pfodi Mat.24.d
domũ suã. Et vos estote parati: q2 qua Mar.13.d.
hora nõ putatis filius hois veniet. Ait
aűt ei petrus. Dñe ad nos dicis hãc pa
rabolã: an ad oẽs. Dixit aűt dominus.
Quis putas est fidelis dispẽsator ⁊ pru Mat.24.d
dẽs: quẽ cõstituit dñs sup familiã suã: De pe.di.i.c.
vt det illis in tp̃e tritici mensurã. Bea si sacerdos.
tus ille seruus quẽ cũ venerit dñs inue
nerit ita facientem. Uere dico vobis: q2
super oĩa q̃ possidet cõstituet illũ. Quõ F
si dixerit seruus ille in corde suo. Mo
rã facit dñs me⁹ venire ⁊ ceperit pcute
re seruos ⁊ ancillas: ⁊ edere ⁊ bibere ⁊
inebriari: veniet dñs serui illius in die
qua nõ sperat: ⁊ hora qua nescit: ⁊ diui
det eũ: partẽq̃ ei⁹ cũ infidelib⁹ ponet.
Ille aűt seruus q̃ cognouit voluntatẽ 23.q.4.ca.
dñi sui: ⁊ nõ se p̃parauit: et nõ fecit s̃m ea vindicta.
voluntatẽ eius: vapulabit multis. Qui
aűt nõ cognouit et fecit digna: plagis 37.dis.c.sõ.
vapulabit paucis. Oĩ aűt cui multum 23.q.4.ca.
datũ est: multũ q̃ret ab eo: ⁊ cui cõmen ea vindicta.
dauerũt multũ: plus petẽt ab eo. Ignẽ
veni mittere in terrã: et q̃d volo nisi vt
accendat̃. Baptismo aűt habeo bapti-
zari: ⁊ quõ coartor vsq̃ dũ perficiatur.
Putatis: q2 pacẽ veni mittere in terrã.
Non dico vobis: sed separationẽ. Erũt Mat.10.d.
enim ex hoc quinq̃ in domo vna diui- G
si: tres in duo: ⁊ duo in tres diuidẽtur:
pater in filium: ⁊ filius in patrẽ suum:
mater in filiaz: ⁊ filia in matrẽ: socrus
in nurũ suã: ⁊ nurus in socrũ suã. Dice
bat aűt ⁊ ad turbas. Cũ videritis nubẽ
oriẽtẽ ab occasu: statim dicitis nimb⁹
venit: ⁊ ita fit: ⁊ cũ austrũ flantẽ: dici-
tis q2 estus erit ⁊ fit. Hypocrite faciem
celi ⁊ terre nostis probare: hoc aűt tp̃s
quomõ nõ probatis. Quid aűt ⁊ a vo-
bisip̃sis nõ iudicatis quod iustum est.
Cum aut vadis cum aduersario tuo Mat.16.a.
ad principem in via: da operam libera-
ri ab illo ne forte trahat te ad iudicẽ: ⁊
iudex tradat te exactori: ⁊ exactor mit-

Mat. 5. d. tat i te carcerē. Dico tibi: nō exies inde
donec etiā nouissimū minutū reddas.
¶ C. S. Sub exēplo galileoꝝ occisoꝝ
monet agēdā pniam: de ficulnea infru
ctuosa: mulierē decē ꝛ octo ānis curuā
erigit: archisynagogo indignāti q: cu
rasset sabbato: rādit regnū celoꝝ grāo
synapis ꝛ fermēto silē eē: ɔtēdite itrare
ꝑ angustā portā: nescio vñ sitis: nouissi
mi q̄ erāt primi: herodē vulpem vocat:
hierlm q̄ occidis ꝓphetas. Cap. xiij.

A

Derant aūt quidā ipso tpe
nunciātes illi de galileis:
quoꝝ sanguinem pilatus
miscuit cū sacrificijs eoꝝ.
Et respondens dixit illis.
Putatis qḋ hi galilei pre
oibus galileis peccatores fuerint: q:
talia passi sunt: Nō dico vobis: sed ni
si penitentiā habueritis: oēs similiter
peribitis: sicut illi decem et octo supra
quos cecidit turris in siloa: et occidit
eos. Putatis q: et ipsi debitores fue
rint preter oēs hoies habitātes in hie
rusalē? Nō dico vobis: sed si penitētiā
nō habueritis: oēs silr pibitis. Dicebat
aūt ꝛ hāc similitudinē. Arborē fici ha
bebat qdā plātatā in vinea sua ꝛ venit
q̄rens fructū in illa: ꝛ non inuenit. Di
B xit aūt ad cultorē vinee. Ecce anni tres
sunt ex quo venio q̄rens fructū i ficul
nea hac ꝛ nō inuenio. Succide ergo il
lā: vt qd etiā terrā occupat. At ille rñ
dēs: dixit illi. Dñe dimitte illam ꝛ hoc
anno vsqꝫ dū fodiā circa illā: ꝛ mittaꝫ
stercora. Et siqdē fecerit fructū: sinaūt
in futurū succides eā. Erat aūt docēs i
synagoga eoꝝ sabbatis. Et ecce mulier
q̄ habebat spm infirmitatis ānis decē
ꝛ octo: ꝛ erat iclinata: nec oīno poterat
sursuꝫ respicere. Quā cū vidisset iesus
vocauit eam ad se: ꝛ ait illi. Mulier di
missa es ab infirmitate tua. Et iposuit
illi manꝰ: ꝛ cōfestim erecta est ꝛ glifica
C bat deū. Rñdens autem archisynago
gus idignās: q: sabbato curasset iesus
dicebat turbe. Sex dies sunt in quibꝰ
oportet opari. In his ergo venite ꝛ cu
ramini: ꝛ nō in die sabbati. Rñdēs aūt
ad illū dñs: dixit. Hypocrite vnusq̄sqꝫ
vestrū sabbato nō soluit bouē suū aut
asinū a ꝑsepio: ꝛ ducit adaquare. Hāc
aūt filiā abrae quā alligauit sathanas
ecce decē ꝛ octo annis: nō oportuit sol
D ui a vinculo isto die sabbati. Et cū hec
diceret: erubescebāt omnes aduersarij
eiꝰ: ꝛ omnis populus gaudebat in vni
uersis q̄ gloriose fiebāt ab eo. Dicebat
ergo. Cui simile est regnū dei: ꝛ cui silē Mat. 13. d.
esse existimabo illud. Simile est grano Mat. 4. c.
sinapis qḋ acceptū homo misit in hor
tum suū: et creuit: ꝛ factū est in arborē
magnam: ꝛ volucres celi requieuerunt
in ramis eius. Et iterū dixit. Cui simi Mat. 13. d.
le estimabo regnum dei. Simile est fer E
mento quod acceptum mulier abscon
dit in farine sata tria donec fermētare
tur totū. Et ibat per ciuitates ꝛ castel
la docens: et iter faciēs in hierusalem.
Ait autē illi quidam. Domine si pauci
sunt q̄ saluant. Ipse aūt dixit ad illos. Mat. 9. d.
Contēdite intrare per angustā portā: Mat. 7. b.
q: multi (dico vobis) querēt intrare et
non poterunt. Cū aūt intrauerit pater
familias ꝛ clauserit ostiū: et incipietis
foris stare ꝛ pulsare ad ostiū: dicentes.
Dñe aperi nobis. Et rñdens: dicet vo
bis. Nescio vos vñ sitis. Tūc incipietis
dicere. Mādncauimus corā te: et bibi
mus: et in plateis nr̄is docuisti. Et di F
cet vobis. Nescio vos: vnde sitis. Disce Ps̄. 6. d.
dite a me oēs operarij iniquitatis. Ibi Mat. 7. d.
erit fletus ꝛ stridor dentiū: cum videri
tis abraam et isaac et iacob ꝛ oēs pro
phetas in regno dei: vos aūt expelli fo
ras. Et venient ab oriente et occidēte et Mat. 8. b.
aquilone ꝛ austro ꝛ accūbent in regno
dei. Et ecce sunt nouissimi q̄ erant pri
mi ꝛ sunt primi qui erāt nouissimi. In Mat. 17. d.
ipsa die accesserūt quidam pharisеoꝝ Mat. 10. a.
dicētes illi. Exi ꝛ vade hinc: quia hero
des vult te occidere. Et ait illis. Ite et
dicite vulpi illi. Ecce eijcio demonia: ꝛ G
sanitates pficio hodie et cras: ꝛ tertia
die consumor. Veruntamē oportet me
hodie ꝛ cras: ꝛ sequenti die ambulare:
q: nō capit ꝓphetā perire extra hieru
salem. Hierusalem: hierusalē: que occi Mat. 23. d.
dis ꝓphetas: ꝛ lapidas eos qui mittū
tur ad te. Quotiēs volui cōgregare fi
lios tuos: quemadmoduꝫ auis nidum
suum sub pennis: ꝛ noluisti. Ecce relin
quet vobis domꝰ vestra deserta. Dico
autem vobis: quia nō videbitis me: do
nec veniat cum dicetis: benedictus qui
venit in nomine domini.
¶ C. S. Hydropicū curat: recūbe i no
uissimo loco: q̄ se exaltat hūiliabit: cū
facis prādiū vel cenā: noli vocare ami
cos ꝛc. inuitati ad cenam excusant sese
sequi: odire parētes: baiulare crucē iu
bet: parabola volētis edificare turrē: ꝛ
regis volētis cōmittere bellū: qui non
renunciat oibus ꝛc. de sale. Cap. xiiij.

A Et factū est cum introisset ie-
Als ✝ non hz iesus. sus ✝ in domū cuiusdā pnci-
Als ✝ sacerdotum. pis phariseoꝝ ✝ sabbato mā
ducare panē: et ipsi obserua-
bāt eū. Et ecce homo qdā hy
dropicus erat añ illū. Et rñdens iesus
dixit ad legispitos ⁊ phariseos: dicēs.
Mat. 12.a. Si licet sabbato curare? At illi tacue-
Mar. 3.a. rūt. Ipse vero apprehēsum sanauit eū
s. 6.b. ac dimisit. Et rñdēs ad illos dixit. Cu
s. 13.b. ius vestrū asinus aut bos in puteū ca-
B det: ⁊ nō cōtinuo extrahet illū die sab-
bati. Et nō poterāt ad hec rñdere illi.
Dicebat aūt et ad inuitatos parabolā
intendēs quō primos accubit⁹ eligerēt
dicēs ad illos. Cū inuitat⁹ fueris ad nu
ptias: nō discūbas in pmo loco: ne for-
te honoratior te sit inuitat⁹ ab illo: et
veniēs is q te ⁊ illū vocauit: dicat tibi
da huic locū: ⁊ tūc incipias cū rubore no
uissimū locū tenere. Sz cū vocat⁹ fue-
ris: vade recūbe i nouissimo loco: vt cū
C venerit q te inuitauit: dicat tibi. Amice
Mat. 4.c. ascende supius. Tūc erit tibi gl'ia corā
i. 8.c. simul discūbentib⁹: qꝛ ois q se exaltat
Ja. 4.c. humiliabit: ⁊ q se humiliat exaltabit.
Tobie. 4.b Dicebat aūt ⁊ ei q se inuitauerat. Cum
facis prādiū aut cenā noli vocare ami-
cos tuos: neqz fres tuos: neqz cogna-
tos: neqz vicinos: neqz diuites: ne forte
⁊ ipi te reinuitēt: ⁊ fiat tibi retributio.
Sed cū facis cōuiuiū: voca pauperes:
debiles: claudos: ⁊ cecos: ⁊ btūs eris: qꝛ
Als ✝ vnde retribuent. nō habent retribuere ✝ tibi. Retribuet
eni tibi in resurrectiōe ✝ iustorum. Hec
Als ✝ retributione. cū audisset qdā de simul discūbentib⁹
dixit illi. Beatus qui mādu cabit panē
D in regno dei. At ipse dixit ei. Hō quidā
Mat. 22.a. fecit cenā magnā: ⁊ vocauit multos: et
Apoc. 19.b. misit seruū suū hora cene dicere inuita
tis: vt venirēt: qꝛ iam parata sunt oia.
Et ceperūt simul oēs excusare. Prim⁹
dixit ei. Villā emi: ⁊ necesse habeo exi-
re ⁊ videre illā: rogo te habe me excusa
tū. Et alter dixit. Juga boū emi qnqz:
et eo pbare illa: rogo te habe me excu-
E satū. Et alius dixit. Vxorē duxi: ⁊ ideo
non possum venire. Et reuersus seruus
nūciauit hec dño suo. Tūc irat⁹ pater-
familias: dixit seruo suo. Exi cito i pla
teas ⁊ vicos ciuitatis: ⁊ paupes ac de-
biles ⁊ cecos ⁊ claudos introduc huc.
Et ait seru⁹. Dñe factū est vt imperasti: ⁊
adhuc locus est. Et ait dñs seruo. Exi
in vias ⁊ sepes ⁊ cōpelle intrare: vt im
pleat domus mea. Dico aūt vobis: qp ne-
mo viroꝝ illoꝝ q vocati sunt gustabit

cenā meā. Ibāt aūt turbe multe cū eo: F
et cōuersus dixit ad illos. Si qs venit Mar. 10.b.
ad me: ⁊ non odit patrē suū ⁊ matrē et 28. q. 1. §. 1.
vxorē ⁊ filios et fratres et sorores: ad-
huc aūt ⁊ aiam suā: nō pōt me⁹ esse di
scipulus. Et q nō baiulat crucē suā: et
venit post me nō pōt meus esse discipu
lus. Quis enim ex vobis volēs turrim Mat. 10.b.
edificare: nōne prius sedēs computat ⁊. 19.c.
sumptus q necessarij sunt si habeat ad Mar. 8.b.
pficiēdū ne postqp posuerit fundamen s. 9.c.
tum: ⁊ non potuerit pficere oēs qui vi-
dēt ✝: incipiāt illudere ei dicētes: quia Als ✝ viderint.
hic homo cepit edificare: ⁊ non potuit
cōsummare. Aut qs rex iturus cōmitt- G
tere bellū aduersus aliū regem nō ✝ se- Als ✝ nonne.
dēs prius cogitat si possit cū decē mili
bus occurrere ei q cū viginti milib⁹ ve
nit ad se. Alioqn adhuc illo lōge agē-
te: legationē mittens rogat ea q pacis
sunt. Sic ergo ois ex vobis q nō renū Mat. 10.b.
ciat oib⁹ q possidet nō pōt me⁹ esse di-
scipulus. Bonū est sal. Si sal qz eua- Mat. 5.b.
nuerit in q cōdiet? Neqz in terrā neqz Mar. 9.g.
in sterqlinū vtile est: sed foras mittet.
Qui habet aures audiendi audiat.
¶ C. XV. Parabola centū ouiū et dra-
gme: de gaudio angeloꝝ sup vno pecca
tore: parabola de filio pdigo. Ca. xv.
Erāt aūt appropinquātes A
ei publicani et pctōres: vt
audirēt illum: ⁊ murmura
bāt scribe ⁊ pharisei dicen
tes. Qꝛ hic pctōres recipit
⁊ mādu cat cū illis. Et ait
ad illos parabolā istā dicēs. Quis ex Mat. 10.b.
vobis homo qui habet centū oues: ⁊ si Disti. 5. c. qꝛ
pdiderit vnā ex illis: nōne dimittit no sicitas tua.
naginta nouem in deserto: et vadit ad 26. q. 7. ca.
illam que perierat donec inueniat eā. penitētem.
Et cum inuenerit eam: imponit i hu- De pe. disti.
meros suos: gaudēs: ⁊ veniēs domum 1. c. serpens.
cōuocat amicos ⁊ vicinos: dicēs illis. et. c. imponitur.
Cōgratulamini mihi: qꝛ inueni ouem B
meam que perierat. Dico vobis: qp ita
gaudium erit in celo super vno pctōre
pniam agēte: qp sup nonaginta nouē iu
stis: q nō indigēt penitētia. Aut q mu-
lier hās dragmas decē: ⁊ si perdiderit
dragmā vnā: nōne accendit lucernā et
euertit domū: et querit diligenter do-
nec inueniat eā. Et cum inuenerit con
uocat amicas ⁊ vicinas: dicens. Cōgra
tulamini mihi: qꝛ inueni dragmā quaz
perdiderā. Ita dico vobis gaudiū erit
coram angelis dei super vno peccato-
re penitētiam agente. Ait autē. Homo

quidā habuit duos filios: ⁊ dixit ado
C lescentior ex illis pr̄i. Pr̄: da mihi por
tionē substātie q̄ me ꝯtingit. Et diuisit
illis substātiā. Et nō post multos dies
ꝯgregatis oīb⁹ adolescētior fili⁹ pegre
ꝓfect⁹ est in regionē lōginquā ⁊ ibi dis
sipauit substantiā suā: viuēdo luxurio
se. Et postq̄ oīa cōsummasset facta est
fames valida in regiōe illa: et ipse cepit
egere. Et abijt ⁊ adhesit vni ciuium re
giōis illius: ⁊ misit illū in villā suā vt
pasceret porcos. Et cupiebat implere vē
trē suū de siliquis quas porci mādnca
bāt: ⁊ nemo illi dabat. In se aūt reuer
D sus dixit. Quanti mercēnarij in domo
pr̄is mei abundāt panib⁹: ego aūt hic
fame pereo. Surgā ⁊ ibo ad patrē meū
et dicā ei. Pater: peccaui in celū ⁊ corā
te: iā nō sum dignus vocari fili⁹ tuus:
fac me sicut vnū de mercennarijs tuis.
Et surgēs venit ad patrē suū. Cū autē
adhuc lōge esset: vidit illū pater ipsi⁹:
et mia motus est: ⁊ accurrēs cecidit su
per collum eius: ⁊ osculatus est eū. Di
E xitq̄ ei filius. Pater peccaui in celū et
corā te: iam nō sum dign⁹ vocari filius
tuus. Dixit aūt pr̄ ad seruos suos. Ci
to ꝓferte stolā primā: ⁊ induite illū: et
date anulū in manu ei⁹: ⁊ calciamenta
in pedes eius. Et adducite vitulū sagi
natū ⁊ occidite: ⁊ māducemus: ⁊ epule
mur: q: hic fili⁹ me⁹ mortu⁹ erat: et re
F uixit: perierat ⁊ inuētus est. Et ceperūt
epulari. Erat autē filius eius senior in
22. q. 7. ca. agro. Et cū veniret et appropinquaret
quemadmo domui audiuit symphoniā ⁊ chorū: et
dum. vocauit vnū de seruis: ⁊ interrogauit q̄
hec essent. Isq̄ dixit illi. Frater tuus ve
nit: ⁊ occidit pater tuus vitulū sagina
tū: q: saluū illū recepit. Indignat⁹ est
aūt ⁊ nolebat introire. Pr̄ ergo illius
G egressus: cepit rogare illum. At ille re
dens: dixit pr̄i suo. Ecce tot annis ser
uio tibi: ⁊ nūq̄ mādatū tuū preterivi:
et nūq̄ dedisti mihi hedū vt cū amicis
meis epularer. Sz postq̄ hic fili⁹ tuus
q̄ deuorauit substātiā suā cū meretrici
bus venit occidisti illi vitulū saginatū.
At ipse dixit illi. Fili tu semp mecū es:
⁊ oīa mea tua sunt: epulari aūt ⁊ gaude
re oportebat: q: frater tu⁹ hic mortu⁹
erat et reuixit: perierat et inuentus est.
¶ C. S. De villico cui dictum est: redde
rōnē villicationis: q̄ fidelis est in mini
mo: ⁊ in maiori fidelis est ⁊c. nemo pōt
duob⁹ dn̄is seruire: auari pharisei deri
debāt eū: iesus dixit: deus nouit corda:

lex ⁊ ꝓphete vsq̄ ad ioannem: de apo
ce legis: vxorem non dimittere: de diui
te et lazaro. Capitulum. xvj.
Dicebat aūt ⁊ ad discipulos A
suos. Hō q̄dā erat diues q̄ De accusa.
habebat villicū: ⁊ hic diffa c. quatr. ij.
matus est apud illū q̄si dis
sipasset bona illius. Et vo
cauit illū ⁊ ait illi. Quid hoc audio de
te? Redde rōnē villicationis tue: iā eñ
non poteris villicare. Ait aūt villicus
intra se. Quid faciam: q: dn̄s meus au
fert a me villicationē. Fodere nō valeo:
mendicare erubesco: scio quid faciā: vt
cū amotus fuero a villicatiōe: recipiāt
me in domos suas. Conuocatis atq̄ sin B
gulis debitoribus dn̄i sui: dicebat pri
mo. Quātum debes dn̄o meo? At ille
dixit. Cētū cados olei. Dixitq̄ illi. Ac
cipe cautionē tuā ⁊ sede cito scribe qn
quaginta. Deinde alio dixit. Tu vero
q̄tū debes. Qui ait. Centū choros tri
tici. Ait illi. Accipe literas tuas: ⁊ scri
be octoginta. Et laudauit dn̄s villicū
iniq̄tatis: q: prudēter fecisset: quia filij
huius seculi prudētiores filijs lucis in
gn̄atione sua sunt. Et ego vobis dico.
Facite vobis amicos de māmona ini C
quitatis: vt cū defeceritis recipiāt vos 14. q. 5. ca.
in eterna tabernacula. Qui fidelis est q̄ habetis.
in minimo: et i maiori fidelis est: ⁊ q̄ in
modico iniquus est: ⁊ in maiori iniqu⁹
est. Si ergo in iniquo māmona fideles
non fuistis: quod verum est quis credet
vobis. Et si in alieno fideles nō fuistis
qđ vestrum est: quis dabit vobis. Nemo Mat. 6. c.
seruus potest duobus dn̄is seruire: aut
eñ vnū odiet: et alterū diliget: aut vni
adherebit: ⁊ alterū contēnet. Nō pote
stis deo seruire et māmone. Audiebāt D
autē oīa hec pharisei: qui erant auari:
⁊ deridebāt illū. Et ait illis. Uos estis
qui iustificatis vos corā hoib⁹: de⁹ aūt
nouit corda vestra. Quia qđ hoibus al Mat. 11. b.
tum est: abominatio est ante deum. Lex
et ꝓphete vsq̄ ad ioannē: ex eo regnum
dei euāgelizat: ⁊ oīs in illud vim facit.
Facilius est autē celū et terrā preterire
q̄ de lege vnū apicem cadere. Oīs q̄ di Mat. 5. b.
mittit vxorē suā et alterā ducit mecha Mat. 5. d. ⁊
tur: et qui dimissam a viro ducit mecha 19. a.
tur. Homo quidam erat diues qui in Mar. 10. a.
duebatur purpura et bysso: et epulaba E
tur quotidie splendide. Et erat quidam
mendicus nomine lazarus: qui iacebat
ad ianuā eius vlceribus plenus cupiēs
saturari de micis que cadebāt de mēsa

diuitis: ⁊ nemo illi dabat. Sed ⁊ canes
F venieba͂t ⁊ lingeba͂t vlcera eius. Factũ
est aũt vt morere͂ mẽdicus: ⁊ portare͂
ab angelis in sinuz abrae. Mortuꝰ est
autẽ ⁊ diues: ⁊ sepultus est in inferno.
Eleuãs aũt oculos suos cũ esset in tor-
mentis: vidit abraã a lõge ⁊ lazarum
De pe. dist. in sinu eius: ⁊ ipse clamãs dixit. Pater
3. ca. carent- abraã: miserere mei: ⁊ mitte lazarum vt
dum. intingat extremũ digiti sui in aquã vt
G refrigeret linguã meã: q2 crucior i hac
flãma. Et dixit illi abraã. Fili recorda-
re: q2 recepisti bona in vita tua: ⁊ laza-
rus similiter mala. Nũc aũt hic cõsola
tur: tu ꝟo cruciaris. Et in his oĩbꝰ in-
ter nos ⁊ vos chaos magnũ firmatum
est: vt hi q̇ volũt hinc trãsire ad vos: nõ
pñt: neq3 inde huc trãsmeare. Et ait. Ro
go ergo te pater: vt mittas eũ in domũ
pris mei. Habeo em̃ q̄nq3 fres vt teste͂
illis: ne ⁊ ipsi veniãt in hũc locũ tormẽ
toꝝ. Et ait illi abraã: Hñt moysen ⁊ ꝓ
phetas audiãt illos. At ille dixit. Non
pat abraã: s3 si q̇s ex mortuis ierit ad
eos: penitentiã agent. Ait autẽ illi. Si
moysen ⁊ ꝓphetas nõ audiunt: neq3 si
quis ex mortuis resurrexerit credent.

¶ C. S. De scãdalo: correptio frater-
na: septies in die dimittẽdum: si habe-
retis fidem sicut granũ sinapis: dicite
serui inutiles sumus: de decem leprosis
mundatis: regnũ dei intra vos est: ven-
tura predicit de seipso: sic factum est in
diebus noe: de die iudicij. Cap. xvij.

A Et ait ad discipulos suos.
Mat. 18. a. Impossibile ẽ vt nõ veniãt
Mar. 9. f. scandala: ve aũt illi ꝑ quẽ
veniũt. Vtiliꝰ est illi si la-
pis molaris imponat circa
collũ eiꝰ ⁊ ꝓijciat in mare:
q̄ vt scãdalizet vnum de pusillis istis.
Mat. 18. b. Attẽdite vobis. Si peccauerit in te fr
Mat. 18. c. tuus: increpabis illũ: ⁊ si penitentiam egerit
dimitte illi. Et si septies in die peccaue
rit in te: ⁊ septies in die cõuersus fuerit
ad te dicẽs. Penitet me: dimitte illi. Et
B dixerũt apli dño. Adauge nobis fidẽ.
Mat. 17. et Dixit aũt dñs. Si habueritis fidẽ sicut
12. d. granũ synapis diceretis huic arbori mo-
ro eradicare ⁊ trãsplantare in mare: et
obediet vobis. Quis aũt vestrũ habẽs
seruũ arantẽ aut pascentẽ boues: q̇ re-
gresso de agro: dicat illi statim: trãsi et
recũbe: ⁊ nõ dicat para qd̄ cenam: ⁊ pre
cinge te ⁊ ministra mihi donec mandu
C cem ⁊ bibã: ⁊ post hec tu mãducabis ⁊
bibes? Nunquid gratiã h3 seruo illi: q2
fecit que ei imperauerat? Nõ puto. Sic
et vos cum feceritis oĩa que precepta
sunt vobis: dicite serui inutiles sumꝰ:
quod debuimus facere: fecimus. Et fa-
ctum est dum iret in hierl'm: transibat
per mediã samariã ⁊ galileã: ⁊ cũ ingre
deretur quoddã castellũ occurrerũt ei
decẽ viri leprosi qui steterũt a lõge ⁊ le-
uauerunt vocẽ dicẽtes. Iesu preceptor
miserere nr̃i. Quos vt vidit: dixit. Ite D
ostendite vos sacerdotibus. Et factum
est: dũ irent mũdati sunt. Unus aũt ex
illis vt vidit q2 mũdatus est: regressus
est cum magna voce magnificãs deum.
Et cecidit in faciẽ ante pedes eius: gra
tias agẽs. Et hic erat samaritanus. Re
spondẽs aũt iesus dixit. Nõne decẽ mũ
dati sunt ⁊ nouẽ vbi sunt? Nõ est inuẽ-
tus qui rediret: ⁊ daret gloriã deo: nisi
hic alienigena. Et ait illi. Surge vade
q2 fides tua te saluũ fecit. Interrogatꝰ E
aũt a phariseis: qñ venit regnũ dei. Re
spondens eis: dixit. Non veniet regnũ
dei cum obseruatione: neq3 dicent: ecce
hic: aut ecce illic. Ecce em̃ regnum dei
intra vos est. Et ait ad discipulos suos.
Venient dies quãdo desideretis videre Mat. 24. b
vnum diẽ filij hoĩs: ⁊ nõ videbitis. Et Mar. 13. c.
dicent vobis. Ecce hic: ⁊ ecce illic: noli
te ire neq3 sectemini. Nam sicut fulgur
coruscans de sub celo in ea que sub ce- Mat. 24. c
lo sunt fulget: ita erit filius hoĩs in die
sua. Primum autẽ oportet illũ multa F
pati: ⁊ reprobari a generatione hac. Et
sicut factum est in diebus noe: ita erit ⁊
in diebus filij hominis. Edebant ⁊ bi-
bebant: vxores ducebant ⁊ dabant ad
nuptias vsq3 in diem qua intrauit noe
in arcã ⁊ venit diluuiũ ⁊ perdidit oẽs.
Similiter sicut factũ est in diebꝰ loth.
Edebant ⁊ bibebant: emebant: ⁊ vende
bant: plantabant ⁊ edificabant. Qua G
die aũt exijt loth a sodomis: pluit ignẽ
et sulphur de celo ⁊ oẽs ꝑdidit. Scḋm
hec erit qua die filiꝰ hoĩs reuelabitur.
In illa hora qui fuerit in tecto et vasa
eius in domo: ne descẽdat tollere illa:
et qui in agro similiter non redeat re- Gene. 19. b.
tro. Memores estote vxoris loth. Qui Mat. 10. c.
cunq3 quesierit animã suam saluã face Mar. 8. d.
re perdet illã: ⁊ quicũq3 perdiderit illã
viuificabit eam. Dico vobis in illa no- Mat. 24. c
cte erũt duo in lecto vno: vnus assume
tur: ⁊ alter relinquetur. Due erũt molẽ
tes in vnum: vna assumetur: ⁊ altera re
linquetur. Duo in agro: vnus assume͂: Mat. 24. c
⁊ alter relinquetur. Rñdentes dicunt

filii. Ubi dñe? Qui dixit illis. Ubicūqȝ
fuerit corp⁹ illuc cōgregabunt̃ ⁊ aq̄le.
¶ C. S. Oportet semp̄ orare: de iudice
deū nō timēte ⁊ de vidua: d̄ orōne pha
risei ⁊ publicani: q̄ se exaltat humilia-
bit̃: dicit sinite venire puulos ad me: ne
mo bon⁹ nisi sol⁹ de⁹: dicit q̄cūqȝ ha-
bes vēde ⁊ da paupib⁹: q̄ꝫ difficile q̄ pe
cunias hn̄t in regnū dei itrabūt: remu-
neratio illoꝝ q̄ dimittūt sua ꝑpter deū:
ꝑdicit passionē suā ⁊ mortē: ⁊ ipsi non
intellexerūt: ⁊ cecū illuminat. Ca. xviij.

A Icebat aūt ⁊ parabolā ad
illos: qm̄ op; semp̄ orare ⁊
nō deficere dicēs. Iudex q̄
dā erat in quadā ciuitate q̄
deū nō timebat ⁊ hoiēȝ nō
reuerebatur: vidua aūt quedā erat i ci-
Eccle. 18. c. uitate illa: ⁊ veniebat ad eū dicēs. Uin
1. Tim. 5. d. dica me d̄ aduersario meo. Et nolebat
p̄ multū t̄ps. Post hec autē dixit intra
se. Et si deū nō timeo nec hoiem reuere
or: tñ q: molesta est mihi hec vidua vin
dicabo illā: ne in nouissimo veniēs sug
B gillet me. Ait āt dñs. Audite q̄d iudex
iniq̄tatis dicit. Deus aūt nō faciet vin
dictā electoꝝ suoꝝ clamantiū ad se die
ac nocte: ⁊ patiētiā habebit in illis. Di
co aūt vobis: q: cito faciet vindictam
illoꝝ. Uerūtñ filius hoīs veniēs putas
inueniet fidē i terra. Dixit aūt ⁊ ad quos
dā q̄ in se cōfidebāt tanq̄ꝫ iusti ⁊ aspna
bant̃ ceteros parabolā istā dicēs. Duo
hoiēs ascēderūt in tēplū vt orarēt: vn⁹
phariseꝰ ⁊ alter publican⁹. Phariseus
C stans hec apud se orabat. De⁹ gratias
ago tibi: q: nō sum sicut ceteri hoiēȝ ra
ptores iniusti adulteri vel vt etiā hic pu
blicanus. Ieiuno bis in sabbato: deci-
mas do oīm que possideo. Et publica-
nus a lōge stans nolebat nec oculos ad
De pe. dist. celū leuare: sed percutiebat pectus suum
1. capi. quis dicēs. De⁹ ꝓpiti⁹ esto mihi peccatori.
aliquando. Amē dico vobis descēdit hic iustifica-
tus in domū suā ab illo: q: oīs q̄ se ex-
altat humiliabit̃: ⁊ q̄ se humiliat exal-
tabit̃. Afferebāt aūt ad illū ⁊ infantes
Ads ✝ quis vt eos tāgeret. Q̄d cū viderēt discipu
Mat. 23. b. li increpabāt illos. Iesus aūt cōuocās
Mat. 19. b. illos dixit. Sinite pueros venire ad me
Mar. 10. b. ⁊ nolite vetare eos. Taliū est eñ regnū
dei. Amen dico vobis q̄cūqȝ nō accepe
rit regnuȝ dei sicut puer: nō intrabit in
D illud. Et interrogauit eū q̄dā princeps
dicēs. Magister bone q̄d faciēs vitam
eternā possidebo. Dixit autem ei iesus.
Quid me dicis bonū. Nemo bon⁹ nisi

solus de⁹. Mādata nosti. Nō occides: Mat. 19. b.
nō mechaberis: nō furtum facies: non Mar. 10. c.
falsum testimoniū dices: honora patrē Exo. 20. b.
tuum ⁊ matrē. Qui ait. Hec oīa custodi Mat. 19. c.
ui a iuuentute mea. Quo audito iesus Mar. 10. c.
ait ei. Adhuc vnū tibi deest. Oīa q̄cūqȝ Mat. 19. c.
habes vende ⁊ da pauperibus: ⁊ habe- 24. q. 1. c. 1.
bis thesaurum in celo: ⁊ veni seq̄re me.
His ille auditis contristatus est: q: di-
ues erat valde. Uidens autē iesus illuȝ
tristē factum dixit. Quā difficile q̄ pe- E
cunias habēt in regnuȝ dei intrabunt. Mat. 19. c.
Facilius est eñ camelū p̄ foramē acus Mar. 6. c.
trāsire q̄ꝫ diuitē intrare in regnum dei.
Et dixerunt q̄ audiebāt. Et q̄s pōt sal
uus fieri? Ait illis. Que īpossibilia sūt Mat. 19. d.
apud hoīes: possibilia sunt apud deū. Mar. 10. d.
Ait autē petrus. Ecce nos dimisimus
omnia ⁊ secuti sumus te. Qui dixit eis.
Amen dico vobis: nemo est qui relinq̄t Mat. 9. d.
domū aut parētes aut fratres aut vxo- Mar. 10. d.
rem aut filios ꝓpter regnū dei: ⁊ nō re 28. q. 1. c. 1.
cipiat multo plura in hoc t̄pe ⁊ in secu Mat. 10. c.
lo futuro vitā eternā. Assumpsit auteȝ F
iesus duodecim: ⁊ ait illis. Ecce ascēdi
mus hierosolymā ⁊ cōsummabunt̃ oīa
que scripta sunt per ꝓphetas de filio
hoīs. Tradet̃ eñ gētibus ⁊ illudetur ⁊ S. 2. g.
flagellabitur ⁊ cōspuet̃: ⁊ postq̄ꝫ flagel mat. 20. d.
lauerint occidēt eum ⁊ die tertia resur
get. Et ipsi nihil hoꝝ intellexerūt. Erat Mar. 10. g.
autē verbū istud abscōditum ab eis: et G
nō intelligebāt que dicebātur. Factuȝ
est aūt cū appropinquaret hierico cec⁹
quidā sedebat secus viā mendicās. Et
cū audiret turbam pretereūtē interro- Mar. 10. d.
gabat q̄d hoc esset. Dixerunt autē ei q̄
iesus nazarenus trāsiret. Et clamauit
dicēs. Iesu fili dauid miserere mei. Et De pe. dist.
qui preibant increpabāt eū vt taceret. 1. c. voluis-
Ipse vero multomagis clamabat: fili sent.
dauid miserere mei. Stans autē iesus
iussit illū adduci ad se. Et cū appropi-
quasset interrogauit illū dicens. Quid
tibi vis faciam. At ille dixit. Dñe vt vi-
deā. Et iesus dixit ei. Respice: fides tua
te saluum fecit. Et cōfestim vidit: ⁊ se-
quebatur illū magnificās deū. Et oīs
plebs vt vidit dedit laudem deo.
¶ C. S. De zacheo: decē mnarū simili-
tudinem ponit: habēti dabit̃: inimicos
suos aūt se iubet occidere: sup pulliū asi
ne sedet: turbe descendentium ceperūt
deū laudare: dicētes bñdictus q̄ venit
rex: iesus dixit. Si hi tacuerint lapides
clamabūt: fleuit iesus sup hierlm ⁊ ꝑdi
xit destructionē eius: eiicit vendētes et

ementes

emētes de tēplo: ꝑncipes sacerdotū et
scribe querebāt perdere iesum. Ca. xix.
A T ingressus pambulabat hie-
rico. Et ecce vir noīe zacheꝰ:
et hic ꝑnceps erat publicano-
rū: ⁊ ipse diues. Et querebat
videre iesum q̄s esset: ⁊ non
poterat pre turba: q2 statura pusillus
erat. Et pcurrēs ascēdit in arborē sy-
comorū vt videret eū: q2 inde erat trāsitu-
rus. Et cū venisset ad locū: suspiciens
iesus vidit illū: et dixit ad eū. Zachee
festinās descēde: q2 hodie in domo tua
opꝫ me manere. Et festinās descēdit: ⁊
B excepit illū gaudēs. Et cū viderēt oēs
murmurabāt dicētes q̄ ad hoiem pec
Mat.15.c catorē diuertisset. Stās aūt zacheꝰ di
xit ad iesū. Ecce dimidiū bonorū meorū
dn̄e do paupibꝰ: ⁊ si q̄d aliquē defrau-
daui: reddo q̄druplū. Ait iesus ad eū.
Q2 hodie salꝰ domui huic facta est: eo
q̄ ⁊ ipse filiꝰ sit abrae. Uenit em̄ filius
hoīs q̄rere ⁊ saluū facere qđ perierat.
Hec illis audiētibꝰ adijciēs dixit para
Mat.25.a bolā: eo q̄ esset ꝑpe hierlm̄: ⁊ q2 existi-
Mar.13.d marēt q̄ cōfestim regnū dei manifesta-
ref. Dixit ergo. Hō q̄daꝫ nobilis abijt
in regionē lōginquā accipe sibi regnū
C et reuerti. Uocatꝭ autē decē seruis suis
dedit eis decē mnas: ⁊ ait ad illos. Ne
gociamini dū venio. Ciues aūt eiꝰ ode
rant eū: ⁊ miserūt legationē post illū.
Dicētes. Nolumꝰ hūc regnare sup nos.
Et factū est vt rediret accepto regno: ⁊
iussit vocari suos q̄bꝰ dedit pecuniā:
vt sciret quātū q̄sq3 negociatꝰ esset. Ue
Mat.25.c nit aūt ꝑmus dicēs. Dn̄e mna tua decē
mnas acq̄siuit. Et ait illi. Euge serue
bone: q2 i modico fuisti fidelis: eris po
testatē habēs supra decē ciuitates. Et
alter venit dicēs. Dn̄e mna tua fecit q̄n
q3 mnas. Et huic ait. Et tu esto sup q̄n
q3 ciuitates. Et alter venit dicēs. Dn̄e
ecce mna tua quā habui repositā in su-
dario. Timui em̄ te: q2 hō austerus es:
D tollis q̄ non posuisti: ⁊ metis q̄ nō se
minasti. Dicit ei. De ore tuo te iudico
serue nequā. Sciebas q̄ ego hō auste-
rus sum tollēs q̄ nō posui: ⁊ metēs qđ
nō seminaui. Et quare nō dedisti pecu
niā meā ad mēsam: ⁊ ego veniēs cū vsu
ris vtiq3 exegissem illā? Et astātibꝰ di
xit. Auferte ab illo mnā: ⁊ date illi qui
decē mnas hꝫ. Et dixerūt ei. Dn̄e hꝫ de
Mat.13.b. cē mnas. Dico aūt vobis: q2 oī habenti
Mar.4.c, dabitur ⁊ abūdabit: ab eo aūt qui non
s.8.c. habet ⁊ qđ hꝫ auferet ab eo. Uerūtamē

inimicos meos illos qui noluerūt me
regnare sup se: adducite huc ⁊ interfici-
te ante me. Et his dictis ꝑcedebat ascē
dens hierosolymā. Et factū est cū ap-
E propinquasset ad bethphage ⁊ bethaniā
ad montem qui vocatur oliueti: misit Mat.21.a
duos discipulos suos dicēs. Ite in ca- Mar.11.a
stellum qđ contra vos est: in qđ introeū Mat.21.a
tes inuenietis pullū asine alligatū: cui Mar.11.a
nemo vnq̄ hominū sedit. Soluite illū
et adducite. Et si q̄s vos interrogaue-
rit quare soluitis: sic dicetis ei: q2 dn̄s
operā eius desiderat. Abierūt aūt qui
missi erāt: ⁊ inuenerūt sicut dixit illis
F stantē pullū. Soluētibꝰ aūt illis pul-
lum: dixerunt dn̄i eius ad illos. Quid Mat.21.a
soluitis pullū? At illi dixerūt. Q2 dn̄s Mar.11.a
eum necessariū hꝫ. Et duxerunt illū ad Joan.12.b
iesum. Et iactātes vestimēta sua supra
pullum imposuerūt iesum. Eūte autē
illo substernebāt vestimēta sua in via.
Et cū appropinquaret iam ad descen-
sum mōtis oliueti: ceperūt oēs turbe
descēdētium gaudētes laudare deum
voce magna sup oibus quas viderant
virtutibus dicētes. Bn̄dictus q̄ venit
rex in noīe dn̄i: pax in celo et gloria in
excelsis. Et q̄daꝫ phariseorū de turbis
dixerūt ad illū. Magister increpa di-
scipulos tuos. Quibꝰ ipse ait. Dico vo
bis: q2 si hi tacuerint: lapides clama-
G bunt. Et vt appropinquauit vidēs ci-
uitatē: fleuit super illā dicēs. Q2 si co- mat.24.a
gnouisses ⁊ tu. Et q̄dem in hac die tua Mar.13.a
que ad pacē tibi: nunc aūt abscondita Mat.21.b
sunt ab oculis tuis. Q2 veniēt dies in Joan.2.c
te: ⁊ circūdabūt te inimici tui vallo: et Esa.56.c
circūdabūt te: ⁊ coāgustabūt te vndiq3: Hiere.7.b
et ad terrā prosternēt te: et filios tuos Mat.21.d
qui in te sunt. Et nō relinquēt in te la- Mar.11.c
pidē sup lapidē: eo q̄ non cognoueris Joan.7.d.
tēpus visitationis tue. Et ingressus in ⁊.8.c.
tēplū cepit eijcere vēdentes ⁊ emētes:
dicēs illis. Scriptū est q2 domus mea
domus orationis est: vos aūt fecistis il
lā speluncā latronū. Et erat docēs quo
tidie in tēplo. Pricipes aūt sacerdotū
⁊ scribe: ⁊ ꝑncipes plebis q̄rebant illū
ꝑdere: ⁊ nō inueniebāt q̄d facerēt illi.
Ois ei ppls suspēsus erat audiēs illū.
¶ C.S. Interrogatꝰ iesus: in qua po-
testate hec facis: respondit baptismū
ioannis de celo erat: an ex hominibus:
de colonis vinee: q̄ occiderunt seruos:
lapidem quem reprobauerūt ⁊c. reddi
te que sunt cesaris ⁊c. de muliere q̄ se-
ptē fratres habuit: deꝰ nō est mortuo-

rum sed viuorum ꝛc. quomodo xps sit
filius dauid: attendite a scribis qui vo
lunt ambulare in stolis: qui deuorant
domos viduarum. Capi.xx.

A
Et factū est in vna dierū do
cente illo pplm in tēplo et
euāgelizante ꝯuenerūt pn
cipes sacerdotū ꝛ scribe cū
senioribus: ꝛ aiunt dicētes
ad illū. Dic nobis in q̄ po
testate hec facis? aut qs est q̄ dedit tibi
Mat.21.c. hāc ptātē? Rñdēs āt iesus dixit ad il
Mar.11.d. los. Interrogabo vos ꝛ ego vnū verbū
rñdete mihi. Baptismū ioānis de celo
erat: an ex hoib⁹? At illi cogitabāt in
tra se dicētes. Qr si dixerimus de celo:
dicet quare ergo non credidistis illi?
Si aūt dixerim⁹ ex hoib⁹: plebs vni
B uersa lapidabit nos. Certi sunt eīn ioā
Mat.21.d. nē pphetā eē. Et rñderūt se nescire vn̄
Mar.12.a. esset. Et iesus ait illis. Neq ego dico
vobis in qua ptāte hec facio. Cepit āt
dicere ad plebē parabolā hāc. Hō qdā
plātauit vineā: ꝛ locauit eā colonis: ꝛ
ipse pegre fuit multis tpib⁹. Et in tpe
illo misit ad cultores seruū: vt de fru
ctu vinee darēt illi. Qui cesum dimise
rūt eū inanē. Et addidit alterū seruū
mittere. Illi aūt hūc qz cedētes ꝛ affi
ciētes cōtumelia dimiserūt inanē. Et
addidit tertiū mittere. Qui ꝛ illū vul
nerātes eiecerūt. Dixit aūt dñs vinee.
C Quid faciā? Mittā filiū meū dilectū:
forsitā cū hūc viderint verebunt. Quē
cū vidissent coloni: cogitauerūt intra se
dicētes. Hic est heres. Occidamus illū:
vt nostra fiat hereditas. Et eiectū illū
extra vineā occiderūt. Quid ergo faciet
Ps.117. illis dñs vinee? Ueniet ꝛ pdet colonos
Mat.21.d. istos: ꝛ dabit vineā aliis. Quo audito
Mar.12.a. dixerūt illi. Absit. Ille autem aspiciēs
Act.4.b. eos ait. Quid est ergo hoc qd scriptum
est? Lapidē quē reprobauerūt edificā
tes: hic factus est in caput anguli. Dis
D qui ceciderit supra illū lapidē cōquas
Mat.22.b sabitur: supra quē aūt ceciderit cōmi
Mar.12.a nuet illū. Et querebāt pncipes sacer
dotum ꝛ scribe mittere in illū manus
hora illa: ꝛ timuerūt pplm. Cognoue
runt eīn qd ad ipsos dixerit similitudi
nē hāc. Et obseruātes miserūt insidia
tores qui se iustos simularēt: vt cape
rent eū in sermone: ꝛ traderēt illū pn
cipatui ꝛ ptāti presidis. Et interroga
uerunt eū dicētes. Magister scim⁹ qr
Mat.22.b recte dicis ꝛ doces: ꝛ nō accipis perso
Mar.11.a nam: sz viā dei in veritate doces. Licet

nobis tributū dare cesari: an nō? Cōsi
derans autē dolum illoꝝ: dixit ad eos.
Quid me tētatis? Ostēdite mihi dena
rium. Cuius habet imaginem ꝛ inscri 23.q.1.cap.
ptionē. Rñdentes dixerūt ei. Cesaris. militare. ꝛ
Et ait illis. Reddite ergo q̄ sunt cesa c.culpat. et
ris cesari: ꝛ que sunt dei deo. Et nō po q.fina.ca.si
tuerūt verbū eius reprehēdere corā ple morte. ꝛ c.
be: ꝛ mirati in respōso eius tacuerunt. conuenior.
Accesserūt aūt qdā saduceoꝝ q negāt E
esse resurrectionē: ꝛ interrogauerūt eū De cle. con
dicētes. Magister moyses scripsit no iuga. ca.ex
bis. Si frater alicuius mortu⁹ fuerit parte.
habens vxorē: ꝛ hic sine liberis fuerit: Mat.22.c.
vt accipiat eā frater eius vxorē: ꝛ susci Mar.22.c.
tet semē fratri suo. Septem ergo fra Mat.12.d
tres erāt: ꝛ prim⁹ accepit vxorē ꝛ mor
tuus est sine filiis. Et sequēs accepit il
lā: ꝛ ipse mortuus est sine filio. Et ter
tius accepit illā. Similr ꝛ oēs septē: ꝛ nō
reliquerūt semē ꝛ mortui sunt. Nouis
sime eīn mortua est ꝛ mulier. In resur
rectiōe ergo cuius erit vxor. Siqdem
septē habuerūt eā vxorē. Et ait illis ie F
sus. Filii hui⁹ seculi nubūt ꝛ tradūtur
ad nuptias: illi vero q̄ digni habebunt
seculo illo ꝛ resurrectione ex mortuis:
neq nubēt: neq ducēt vxores: neq eīn
vltra mori poterūt. Equales eīn angelis Mat.22.c.
sunt ꝛ filii sunt dei: cū sint filii resurre
ctionis. Qr vero resurgēt mortui ꝛ moy Exo.3.b.
ses ostēdit secus rubū: sicut dicit dñm Mar.12.c.
deū abraā ꝛ deū isaac ꝛ deū iacob. De⁹ G
aūt nō est mortuoꝝ sz viuoꝝ: oēs eīn vi Mat.22.d
uunt ei. Rñdētes aūt qdā scribaꝝ dixe Mar.12.d
runt ei. Magister bñ dixisti. Et āplius Ps.109.
nō audebāt eū quicq interrogare. Di Mat.22.d
xit autē ad illos. Quō dicūt xpm filiū Mar.12.d
esse dauid: et ipse dauid dixit in libro Mar.12.d
psalmorum? Dixit dñs dño meo sede a
dextris meis: donec ponam inimicos
tuos scabellū pedū tuoꝝ? Dauid ḡ dñz
illū vocat: ꝛ quō filius eius est. Audiē
te autē oī pplo dixit discipulis suis.
Attēdite a scribis qui volūt ābulare ī
stolis: ꝛ amāt salutatiōes in foro: ꝛ p
mas cathedras in synagogis: et pmos
discubitus in cōuiuiis. Qui deuorant
domos viduarū simulātes lōgam ora
tionē. Hi accipiēt dānatione maiorē.
¶ E.S. Dixit: hec vidua paup pl⁹ ꝛc.
de tēplo dixit: non relinquet lapis ꝛc.
qn̄ hec erūt ꝛ qd signū cū fieri incipiēt:
surget gēs ꝯtra gētē: ꝛ terremot⁹ erūt:
iniiciēt vobis manus: ponite in cordi
bus vestris: de capillo et patientia: de
hierl̄m: tunc qui in iudea sunt fugiēt.

de pregnātibus: de pressura: hierusalē
calcabitur a gentibus: erūt signa in so
le ꝛ luna: virtutes celoꝝ mouebuntur:
et tūc videbūt filium hominis venien
tem: videte ficulneam: celum et terra
transibunt: docet cauere a crapula et
ebrietate: vigilate ꝛc. Capi. xxi.
B
Respiciens aūt vidit eos q̄
24.q.1.ca. mittebāt munera sua in ga
odi. zophilatiū diuites. Uidit
Mar.12.d aūt ꝛ quādā viduā pauper
culā mittētem era minuta
duo. Et dixit. Uere dico vo
bis q꞉ vidua hec pauper plus q̄ omnes
misit. Nam oēs hi ex abūdāti sibi mise
runt in munera dei: hec autē ex eo q̄d
deest illi omnē victum suū quē habuit
misit. Et q̄busdā dicētibus de tēplo:
B q̄ bonis lapidibus et donis ornatum
mat.24.a. eēt: dixit. Hec que videtis: venient dies
Mar.13.a. in quibus nō relinquetur lapis supra
lapidē qui nō destruatur. Interroga
uerunt aūt illum dicentes. Preceptor
qn̄ hec erunt: ꝛ q̄d signum cū fieri inci
mat.24.a. pient? Qui dixit. Uidete ne seducami
Mar.13.a. ni. Multi em̄ venient in nomine meo
C dicentes: q꞉ ego sum et tp̄s appropin
mat.24.a. quauit. Nolite ergo ire post eos. Cum
Mar.13.a. aūt audieritis prelia ꝛ seditiones no
lite terreri. Oportet em̄ primū hec fie
ri: sed nōdū statim finis. Tunc dicebat
illis. Surget gens cōtra gētē: ꝛ regnū
aduersus regnum: ꝛ terremotus magni
erunt per loca ꝛ pestilētie ꝛ fames ter
mat.24.a. roresq̄ de celo ꝛ signa magna erūt. Sȝ
mar.13.b. ante hec oīa inijciēt vobis manꝰ suas:
Joan.15.a. et persequētur tradētes in synagogas
et custodias trahētes ad reges ꝛ presi
des ꝑpter nomē meum. Cōtinget autē
vobis in testimoniuȝ. Ponite ergo in
cordibus vestris nō premeditari quē
admodum rūdeatis. Ego em̄ dabo vo
bis os ꝛ sapiētiam: cui nō poterūt resi
stere ꝛ cōtradicere oēs aduersarij vr̄i.
Trademini aūt a parētibus ꝛ fratribꝰ
D et cognatis ꝛ amicis: ꝛ morte afficient
ex vobis. Et eritis odio oībus homini
mat.24.b. bus ꝑpter nomē meuȝ. Et capillus de
Mar.13.b capite vestro non peribit. In patiētia
mat.24.b. vestra possidebitis aīas vestras. Cum
Mar.13.b aūt videritis circūdari ab exercitu hie
rusalē: tūc scitote q꞉ appropinquauit
desolatio eius. Tūc q̄ in iudea sunt fu
giant ad mōtes: ꝛ qui in medio eiꝰ di
scedant: ꝛ qui in regionibus nō intrēt
mat.24.b. in eam: q꞉ dies vltionis hi sunt: vt im
Mar.13.b pleantur oīa que scripta sunt. Ue autē

ꝑgnātibus ꝛ nutriētibꝰ in illis diebꝰ. E
Erit em̄ pressura magna super terrā: ꝛ
ira pp̄lo huic. Et cadēt in ore gladij: et
captiui ducentur in omnes gentes. Et Esa.13.b.
hierl'm calcabitur a gētibus: donec im Johel.3.c.
pleantur tēpora nationum. Et erūt si
gna in sole ꝛ luna et stellis: ꝛ in terris
pressura gētium pre cōfusione sonitus
maris ꝛ fluctuū: arescētibus hoībꝰ pre
timore et expectatione que superuenient
vniuerso orbi. Nam virtutes celorum Esa.3.c.
mouebūtur. Et tūc videbūt filiū hoīs mat.24.c.
venientē in nube cū potestate magna ꝛ Mar.13.c.
maiestate. His aūt fieri incipientibus F
respicite et leuate capita vestra: q̄m ap
propinquat redēptio vestra. Et dixit mat.24.c.
illis similitudinem. Uidete ficulneā et Mar.13.c.
oēs arbores cum ꝓducūt iam ex se fru
ctum: scitis q̄m prope est estas. Ita et mat.24.c.
vos cum videritis hec fieri: scitote q̄m
ꝓpe est regnū dei. Amen dico vobis: q꞉
nō preteribit generatio hec donec oīa
fiant. Celū ꝛ terra transibūt: verba aūt mat.24.c.
mea non transibūt. Attēdite autē vo Mar.13.d.
bis: ne forte grauentur corda vestra in Ro.13.d.
crapula ꝛ ebrietate ꝛ curis huius vite: G
et superueniat in vos repētina dies il
la. Tanq̄ laqueus em̄ superueniēt in
oēs q̄ sedēt sup faciē oīs terre. Uigila
te itaq̄ omni tēpore orantes: vt digni
habeamini fugere ista oīa que ventura
sunt: ꝛ stare ante filiū hoīs. Erat autē Joan.8.a.
diebus docens in templo: noctibus vo
exiens morabatur in monte qui voca
tur oliueti. Et omnis populus manu
cabat ad eum in templo audire eum.
¶C. S. Appropinquabat pascha: ꝛ q̄
rebant ꝑncipes sacerdotū cum interfi
cere: sathanas intrauit in iudā: et tra
didit dn̄m: iubet pascha parari: dat di
scipulis corpus ꝛ sanguinē: orat in mō
te: sudat sanguinē: capit: serui auricu
lam amputatā sanat: petrus ter negat
xp̄m: percutit: blasphemat: illudit: in cō
siliū ducit: iterrogat si sit xp̄s. Ca. xxij.
Appropinquabat aūt dies B
festus azymoꝝ qui dicitur Mat.26.a
pascha. Et querebāt prin Mar.14.a
cipes sacerdotum ꝛ scribe Joan.11.g
quomō iesum interficerēt: Mat.21.d
timebāt vero plebē. Intra Mar.12.a
uit aūt sathanas in iudā qui cognomi Joan.7.c.
nabatur scariothe vnū de duodecim. Et Joan.13.a
abijt ꝛ locutus est cū ꝑncipibus sacer Mat.26.a
dotū ꝛ magistratibꝰ: quēadmodū illū Mar.14.a
traderet eis. Et gauisi sunt ꝛ pacti sūt
pecūiā illi dare: ꝛ spopōdit. Et q̄rebat

oportunitatē vt traderet illū sine tur-
bis. Uenit aūt dies azymorum in qua
necesse erat occidi pascha. Et misit pe
trū 7 ioānē dicēs. Euntes parate nobis
pascha vt māducemus. At illi dixer.
Mat.26.b Ubi vis paremus? Et dixit ad eos. Ec
Mar.14.b ce introeūtibus vobis in ciuitatē: oc-
B currēt vobis hō amphorā aque por-
tans: sequimini eū in domū in quā in-
trat: 7 dicetis patri familias domus.
Dicit tibi magister. Ubi est diuersoriū
vbi pascha cū discipulis meis mandu
cem? Et ipse ostēdet vobis cenaculum
magnū stratū: 7 ibi parate. Euntes aūt
inuenerūt sicut dixit illis: 7 parauer
Mat.26.c pascha. Et cū facta eēt hora discubuit:
Mar.14.c et duodecim apostoli cum eo. Et ait
1.Cor.11.c illis. Desiderio desideraui hoc pascha
māducare vobiscū anteꝙ patiar. Dico
eīm vobis: qꝛ ex hoc nō māducabo illō
donec impleatur in regno dei. Et acce
pto calice gratias egit: 7 dixit. Accipi
te 7 diuidite inter vos. Dico eīm vobis
Mat.26.c ꝙ nō bibā de gñatione vitis: donec re
Mar.14.c gnū dei veniat. Et accepto pane grās
egit 7 fregit: 7 dedit eis dicēs. Hoc est
corpus meum qđ ꝓ vobis datur. Hoc
facite in meā cōmemorationē. Simi-
liter 7 calicē postꝙ cenauit dicēs. Hic
est calix nouū testamētum in sanguine
meo: q̄ pro vobis fundetur. Uerūtamē
ecce manus tradētis me: mecū est i mē
sa. Et quidē filius hoīs ꝫm qđ definitū
C est vadit. Uerūtū ve homini illi ꝑ quē
Mat.26.b tradetur. Et ipi ceperūt querere inter
Mar.14.a se: ꝗs esset ex eis qui hoc facturus eēt?
Mat.26.b Facta est aūt 7 cōtētio inter eos: quis
Mar.14.b eoꝝ videretur esse maior. Dixit autē eis.
Joan.13.c Reges gētium dñantur eoꝝ: 7 qui po-
Mat.20.d testatē hñt super eos benefici vocātur.
Mar.10.f Uos aūt nō sic. Sed q̄ maior est in vo-
bis: fiat sicut minor: 7 q̄ pcessor ē sicut
ministrator. Nā quis maior est q̄ recū-
Mat.16.d bit: an qui ministrat? Nōne q̄ recūbit?
Dist.21.c.1. Ego aūt in medio vestrū sum sicut qui
ministrat. Uos aūt estis q̄ permāsistis
mecū in tētatiōib⁹ meis. Et ego dispo
no vobis sicut disposuit mihi pr̄ meus
regnū: vt edatis 7 bibatis sup mēsam
meā in regno meo: 7 sedeatis sup thro
nos iudicātes duodecim trib⁹ israel.
De pe.dist. Ait aūt dñs simoni. Simō ecce satha-
2.c.si enim. nas expetiuit vos: vt cribraret sicut tri
De bap.ca. ticū. Ego aūt rogaui ꝓ te: vt non defi-
maiores. ciat fides tua. Et tu aliqñ cōuersus cō
firma fratres tuos. Qui dixit ei. Dñe
tecū paratus sum 7 in carcerē 7 in mor

tem ire. At ille dixit. Dico tibi petre: Mat.26.d
nō cātabit hodie gall⁹ donec ter abne Mar.14.c
ges nosse me. Et dixit eis. Qñ misi vos D
sine sacculo 7 pera 7 calciamētis: nun-
quid aliqd defuit vobis? At illi dixe-
rūt. Nihil. Dixit ergo eis. Sz nūc q̄ hz
sacculum tollat: silr 7 peram: 7 qui nō
habet vēdat tunicā suā 7 emat gladiū.
Dico eīm vobis qm̄ adhuc hoc qđ scri-
ptum est oportet impleri in me. Et cū
iniquis deputatus est. Etenim ea que
sunt de me finē habēt. At illi dixerūt.
Domine: ecce duo gladii hic. At ille di- Esa.53.d
xit illis. Satis est. Et egressus ibat ꝫm Mar.15.c
consuetudinē in montē oliuarū. Secu Mat.26.d
ti sunt autē illū 7 discipuli. Et cū per- Joan.18.a
uenisset ad locum: dixit illis. Orate ne Mat.26.d
intretis in tētationē. Et ipse auulsus
est ab eis ꝙtū iactus est lapidis. Et po Mar.14.d
sitis genibus orabat dicens. Pater: si E
vis trāsfer calicem istū a me. Uerūta- Mat.26.d
men nō mea volūtas: sed tua fiat. Ap- Mar.14.d
paruit aūt illi angelus de celo confor- Joan.6.d
tans eum. Et factus in agonia ꝓlixius
orabat. Et factus est sudor eius sicut Mat.25.d
gutte sanguinis decurrētis in terram. Mar.14.d
Et cū surrexisset ab oratiōe 7 venisset
ad discipulos suos inuenit eos dormiē- Mat.26.c
tes pre tristitia. Et ait illis. Quid dor Mar.14.c
mitis? Surgite orate ne intretis in tē Joan.18.a
tationē. Adhuc eo loquēte: ecce turba:
et q̄ vocabat iudas vnus de duodecim Mat.26.c
antecedebat eos: 7 appropinquauit iesu Mar.14.c
vt oscularet eū. Jesus aūt dixit illi. Ju Joan.18.b
da: osculo filiū hoīs tradis? Uidentes
aūt hi qui circa ipsum erāt qđ futurū 1.q.1.c.pla-
erat: dixerūt ei. Dñe: si ꝑcutim⁹ in gla- cuit.
dio. Et pcussit vnus ex illis seruū pn- F
cipis sacerdotū: 7 amputauit auriculā 24.q.1.c.si
eius dextrā. Rñdens aūt iesus ait. Si- petrus.
nite vsq huc. Et cum tetigisset auricu Mat.26.e
lam ei⁹ sanauit eū. Dixit aūt iesus ad Mar.14.c
eos q̄ venerāt ad se principes sacerdo Joan.18.d
tū 7 magistrat⁹ tēpli 7 seniores. Quasi Mat.26.f
ad latronē existis cū gladiis 7 fustib⁹: Mar.14.f
cū quotidie vobiscū fuerim in templo Joan.18.b
nō extēdistis manus in me. Sz hec est Mat.26.g
hora vestra: 7 potestas tenebrarū. Cō- Mar.14.g
prehendētes aūt eū: duxerūt ad domū Joan.18.c
principis sacerdotū. Petrus vero seq̄
batur eū a longe. Accenso autē igne in
medio atrii: 7 circunsedentibus illis:
erat petrus in medio eoꝝ. Quē cū vi-
disset ancilla quedā sedētē ad lumē: et
eū fuisset intuita: dixit. Et hic cū illo
erat. At ille negauit eū: dicēs. Mulier
nō noui illum. Et post pusillū alius vi

dēs eū: dixit. Et tu de illis es. Petrus
vō ait. O homo nō sum. Et internallo
facto q̄si hore vni⁹: alius q̄dā affirma-
bat: dicēs. Uere et hic cū illo erat: nam
C et galileus est. Et ait petr⁹. Hō nescio
mat. 26. g. q̄d dicis. Et cōtinuo adhuc illo loquē
Mar. 14. g te cātauit gall⁹. Et cōuersus dn̄s respe
xit petrū. Et recordatus est petr⁹ ver-
bi dn̄i sicut dixerat: q2 p̄usq̄ gallus cā-
Esa. 50. b. tet ter me negabis. Et egressus foras
Mat. 26. g petr⁹ fleuit amare. Et viri q̄ tenebāt il
Mar. 14. g lū illudebāt ei cedētes. Et velauerunt
Joā. 18. d. eū: ⁊ pcutiebāt faciē ei⁹: ⁊ interrogaue
rūt eū: dicētes. Prophetiza. Quis est q̄
te pcussit? Et alia multa blasphemā-
tes dicebāt in eū. Et vt fact⁹ est dies cō
uenerūt seniores plebis ⁊ principes sa
cerdotū ⁊ scribe: ⁊ duxerūt illū in con
Mat. 26. f. silium suum dicētes. Si tu es xp̄s dic
Mar. 14. f. nobis. Et ait illis. Si vobis dixero nō
Joā. 6. g. credetis mihi: si autē ⁊ interrogauero
Mat. 26. f. nō respōdebitis mihi neq̄ dimittetis.
Mar. 14. f. Ex hoc autē erit filius hominis sedēs
Joā. 6. g. a dextris virtutis dei. Dixerūt aūt oēs.
Tu ergo es filius dei? Qui ait. Uos di
Mat. 26. f. citis q2 ego sum. At illi dixerūt. Quid
Mar. 14. c adhuc desideramus testimoniū? Ipsi
enim audiuimus de ore eius.

¶ C. S. Ducitur ad pilatū: et accusat̄
corā eo: dicūt: cōmouit populū docēs:
pilatus mittit ad herodē iesum: ab he
rode spernit̄: et remittitur ad pilatū:
et facti sunt amici herodes et pilatus:
barrabas dimittitur: iesus crucifigit̄:
moritur et sepelitur. Capitulū. xxiij.

A ET surgens oīs multitudo
eoꝝ duxerūt illum ad pila
tum. Ceperūt aūt illū accu
mat. 27. a. sare dicētes. Hunc inueni-
mar. 15. a. mus subuertentē gentē no
Joā. 18. c. strā: ⁊ phibentē tributa da
mat. 27. b. ri cesari: ⁊ dicentē se xp̄m regē esse. Pi
mar. 15. a. latus aūt interrogauit eū dicēs. Tu es
Joā. 18. f. rex iudeoꝝ? At ille respondēs ait. Tu
dicis. Ait aūt pilatus ad principes sa-
cerdotū ⁊ turbas. Nihil inuenio cause
in hoc hoīe. At illi inualescebāt dicen
tes. Commouit populum docens per
vniuersam iudeam: incipiēs a galilea
vsq̄ huc. Pilatus aūt audiens galileā
interrogauit si homo galile⁹ esset. Et
vt cognouit q̄ de herodis potestate
esset remisit eū ad herodē: q̄ ⁊ ipse hie-
rosolymis erat illis diebus. Herodes
B autē viso iesu gauisus est valde. Erat
enim cupiēs ex multo tpe videre eum:
eo q̄ audierat multa de eo: ⁊ sperabat

signū aliq̄d videre ab eo fieri. Interro
gabat autē eum multis sermonib⁹. At
ipse nihil illi r̄ndebat. Stabāt aūt prin-
cipes sacerdotū ⁊ scribe cōstāter accu
santes eū. Spreuit autē illū herodes
cū exercitu suo: ⁊ illusit indutū veste al
ba: ⁊ remisit ad pilatum. Et facti sunt
amici herodes ⁊ pilat⁹ in ipsa die: nā
antea inimici erāt adinuicē. Pilat⁹ aūt
cōuocatis principib⁹ sacerdotū ⁊ magi
stratib⁹ ⁊ plebe dixit ad illos. Obtuli
stis mihi hūc hominē quasi auertētem
pplm: ⁊ ecce ego corā vobis interrogās Actu. 4. B.
nullā cām inuenio i hoīe isto ex his in
quibus eū accusatis: sed neq̄ herodes. C
Nā remisi vos ad illum: ⁊ ecce nihil di
gnū morte actū est ei. Emēdatū ergo
illum dimittā. Necesse eīn habebat di-
mittere eis p diē festū vnū. Exclamauit mat. 27. b.
aūt simul vniuersa turba dicēs. Tolle mar. 15. a.
hunc et dimitte nobis barrabam. Qui Joā. 15. g.
erat pp̄ter seditionē quādā factā in ci Actu. 3. c.
uitate ⁊ homicidiū: missus in carcerē.
Iterū aūt pilatus locut⁹ est ad eos vo-
lēs dimittere iesum. At illi succlama-
bāt: dicentes. Crucifige crucifige eum.
Ille autē tertio dixit ad eos. Quid eīn D
mali fecit iste? Nullā cām mortis inue mat. 27. c.
nio in eo. Corripiā ergo illū et dimit- mar. 15. b.
tā. At illi instabāt vocib⁹ magnis po- Joā. 18. g.
stulātes vt crucifigeret̄: ⁊ inualescebāt
voces eoꝝ. Et pilatus adiudicauit fie
ri petitionē eoꝝ. Dimisit aūt illis eū
qui pp̄ter homicidium et seditionem
missus fuerat in carcerē: quē petebāt.
Iesum vero tradidit voluntati eoꝝ.
Et cum ducerēt eū apprehenderunt si- mat. 27. d.
monē quendā cyrenensem venientē de mar. 15. b.
villa: et imposuerunt illi crucē porta-
re post Iesum. Sequebat̄ autem illum
multa turba populi ⁊ mulierū q̄ plan-
gebant ⁊ lamentabantur eum. Cōuer-
sus autē ad illas Iesus dixit. Filie hie
rusalem nolite flere super me: sed su-
per vosipsas flete ⁊ sup filios vestros.
Qm̄ ecce dies venient in quibus dicēt. Sapiē. 3. c.
Beate steriles ⁊ ventres que nō genue- Esa. 54. a.
runt: ⁊ vbera que nō lactauerūt. Tunc Gala. 4. d.
incipiēt dicere mōtibus: cadite super E
nos: ⁊ collib⁹: operite eos. Q2 si in viri
di ligno hec faciūt: i arido q̄d fiet. Du- Esaie. 2. c.
cebantur autē ⁊ alij duo nequam cum Osee. 10. c.
eo vt interficerēt̄. Et postq̄ venerūt Apoc. 6. d.
in locum q̄ vocat̄ caluarie: ibi crucifi- mat. 27. d.
xerunt eū: ⁊ latrones vnum a dextris: mar. 15. b.
et alterum a sinistris. Iesus autē dice-
bat. Pater dimitte illis: nō eīn sciunt

Joā.19.b. quid faciāt. Diuidētes vero vestimēta
mat.27.d. eiꝰ miserunt sortes. Et stabat pplˢ ex
mar.15.c. pectās. Et deridebāt eū pncipes cum
Joā.19.d. eis: dicentes. Alios saluos fecit: se sal-
uum faciat: si hic est xps dei electꝰ. Illu
debāt aūt ei ⁊ milites accedētes: ⁊ ace
mat.27.f. tū offerētes ⁊ dicētes. Si tu es rex iu-
mar.15.c. deoꝝ saluum te fac. Erat aūt ⁊ supscri
Joā.19.f. ptio scripta sup eū literis grecis et he
mat.27.e. braicis ⁊ latinis: hic est rex iudeorum.
mar.15.c. Unus aūt de his q̄ pēdebāt latronibꝰ
Joā.19.d. blasphemabat eū dicēs. Si tu es xps:
F saluū fac teipm ⁊ nos. Rn̄dēs aūt alter
mar.27.e. increpabat eum dicens. Neq̧ tu times
mar.15.c. deū q̄ in eadē dānatiōe es. Et nos q̄dē
26.q.6.ca. iuste: nā digna factis recipimꝰ: hic ℘o
si psbyter. nihil mali gessit. Et dicebat ad iesum.
De pe. dist. Dn̄e memēto mei cū veneris in regnuꝫ
7.c.baptis- tuū. Et dixit illi iesus. Amē dico tibi:
mi. hodie mecū eris i paradiso. Erat aūt
mat.27.e. fere hora sexta: et tenebre facte sunt in
mar.15.c. vniuersam terrā vsq̧ in horā nonā: et
ps̄.30. obscuratꝰ est sol: ⁊ velū tēpli scissuꝫ est
G medium. Et clamās voce magna iesus
mat.27.f. ait. Pater in manus tuas commendo
mar.15.d. spiritū meū. Et hec dicens expirauit.
Uidens autē centurio qd̄ factū fuerat
glorificauit deū dicēs. Uere hic homo
iustus erat. Et omnis turba eoꝝ qui si-
mul aderāt ad spectaculū istud ⁊ vide-
bant que fiebāt: percutientes pectora
mat.27.f. sua reuertebantur. Stabant autē oēs
mar.15.d. noti eius a longe: ⁊ mulieres que secu-
Joā.19.g. te eum erant a galilea hec videntes. Et
ecce vir nomine ioseph qui erat decu-
rio: vir bonus ⁊ iustus: hic non cōsense
mat.27.g. rat cōsilio ⁊ actibꝰ eoꝝ ab arimathia
mar.15.d. ciuitate iudee: qui expectabat ⁊ ipse re
ioan.19.g. gnū dei. Hic accessit ad pilatū ⁊ perhit
corpus Jesu: ⁊ depositū inuoluit sindo
ne: ⁊ posuit eum in monumento exciso
in quo nondum quisq̧ positus fuerat.
Et dies erat parasceues: et sabbatum
illucescebat. Subsecute aūt mulieres
que cum eo venerāt de galilea: viderūt
monumētū: ⁊ quēadmodū positū erat
corpus eius: ⁊ reuertentes parauerunt
aromata ⁊ vnguenta: et sabbato quidē
siluerunt sm̄ mandatum.

¶ C. S. Resurgit a mortuis: apparuit
discipulis: fertur in celū. Capi. xxiiij.

A Na aūt sabbati valde dilu
mat.28.a. culo: venerāt ad monumē-
mar.16.a. tū portātes q̄ parauerant
Joā.20.a. aromata: ⁊ inuenerūt lapi
dē reuolutū a monumēto:
et ingresse non inuenerunt
corpus dn̄i Jesu. Et factū est dū mente
consternate essent de isto: ecce duo viri
steterūt secus illas in veste fulgēti. Cū mat.28.a.
timerēt aūt ⁊ declinarent vultū in ter mar.16.b.
rā: dixerūt ad illas. Quid q̄ritis viuē-
tē cū mortuis. Nō est hic: sed surrexit.
Recordamini q̄liter locutus est vobis
cū adhuc in galilea eēt: dicēs. Qz opor
tet filiū hoīs tradi in manus hoīm pec
catorū ⁊ crucifigi: ⁊ die tertia resurge-
re. Et recordate sunt verborum eius: et mat.28.b.
regresse a monumēto nunciauerūt hec mar.16.b.
oīa illis vindecim ⁊ ceteris oībꝰ. Erat ā.8.a.
autem maria magdalene et ioanna et B
maria iacobi ⁊ cetere que cū eis erant:
que dicebāt ad apostolos hec. Et visa
sunt ante illos sicut delyramentū ver-
ba ista: ⁊ nō crediderunt illis. Petrus
aūt surgens cucurrit ad monumentū:
et procūbēs vidit lintheamina sola po
sita: ⁊ abijt secū mirās qd̄ factum fue-
rat. Et ecce duo ex illis ibāt ipa die in
castellū qd̄ erat in spacio stadioꝝ sexa-
ginta ab hierusalē: noīe emaus: et ipsi
loquebātur adinuicē de his oībus que
acciderāt. Et factum est dū fabularen
tur ⁊ secū q̄rerēt: ⁊ ipe Jesus appropin mar.16.c.
quās ibat cū illis. Oculi aūt illoꝝ te- C
nebant̄ ne eū agnoscerēt. Et ait ad il-
los. Qui sunt hi sermones q̄s cōfertis
adinuicē ambulātes ⁊ estis tristes? Et
respondēs vnus cui nomē cleophas di
xit ei. Tu solus peregrinꝰ es in hierlꝫ:
et nō cognouisti q̄ facta sunt in illa his
diebꝰ. Quibꝰ ille dixit. Que? Et dixe-
runt. De iesu nazareno q̄ fuit vir ppheta
ta: potēs in opere et sermone corā deo
et omni populo: et quō eū tradiderunt
summi sacerdotes et principes nostri
in dānationē mortis: ⁊ crucifixerūt eū.
Nos aūt sperabamꝰ: qz ipe esset redem
pturus israel. Et nunc sup hec oīa ter-
tia dies est hodie q̄ hec facta sunt. Sz D
et mulieres quedā ex nostris terruerūt
nos q̄ an̄ lucē fuerunt ad monumentū:
et nō inuēto corpore eius venerunt di-
cētes se etiā visionē angeloꝝ vidisse q̄
dicunt eum viuere. Et abierūt q̄dā ex
nr̄is ad monumentū: ⁊ ita inuenerunt
sicut mulieres dixerūt: ipm vero nō in-
uenerāt. Et ipse dixit ad eos. O stulti
et tardi corde ad credēdū in omnibus
que locuti sunt prophete. Nonne hec
oportuit pati christuꝫ et ita intrare in
gloriam suam? Et incipiēs a moyse et
omnibꝰ prophetis interpretabatur il-
lis in omnibus scripturis: que de ipso

erant. Et appropinquauerunt castello quo ibant: et ipse se finxit longius ire.
E Et coegerunt illū dicentes. Mane nobiscū dñe: qm̄ aduesperascit: et inclinata est iam dies. Et intrauit cū illis. Et factū est dū recūberet cum eis: accepit panē et bñdixit ac fregit: et porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorū et cognouerūt eū: et ipse euanuit ex oculis eorū. Et dixerūt adinuicē. Nōne cor nostrū ardēs erat in nobis dū loqueret̄ i via: et aperiret nobis scripturas? Et surgētes eadē hora regressi sunt in hierusalē: et inuenerunt ꝯgregatos vndecim: et eos qui cum illis erāt dicētes: ꝙ surrexit dominꝰ vere et apparuit simoni. Et ipsi narrabāt q̄ gesta erāt in via: et quō cognouerūt eū in fractione panis. Dū autē hec loquunt̄: stetit iesus in medio
F eorū: et dixit eis. Pax vobis ego sum: nolite timere. Cōturbati vero et cōterriti existimabāt se spiritū videre. Et dixit eis. Quid turbati estis: et cogitationes ascēdūt in corda vestra? Uidete manus meas et pedes: quia ego ipse sum. Palpate et videte: qr̄ spiritus carnē et ossa
Di.41.c.1. non habet sicut me videtis habere. Et cū hoc dixisset: ostēdit eis manus et pedes. Adhuc aūt illis nō credētibꝰ et mirantibꝰ pre gaudio: dixit. Habetis hic aliquid quod manducet̄? At illi obtulerūt ei partē piscis assi: et fauū mellis. Et cū manducasset corā eis: sumens reliquias dedit eis. Et dixit ad eos. Hec sunt verba que locutus sum ad vos cū adhuc essem vobiscū: qm̄ necesse est impleri oia q̄ scripta sunt i lege moysi et
G ꝓphetis et psalmis de me. Tūc aperuit
Act.17.a.4 illis sensuꝫ vt intelligerēt scripturas: et dixit eis. Qm̄ sic scriptū ē: et sic oportebat christum pati et resurgere a mortuis tertia die: et predicari in noīe eius penitētiā et remissionē peccatorum in oēs gentes: incipientibꝰ ab hierosolyma. Uos autē testes estis horū. Et ego mittam promissum patris mei in vos. Uos aūt sedete in ciuitate quoadusqꝫ
Actuū.1.a. induamini virtute ex alto. Eduxit aūt eos foras in bethaniā: et eleuatis manibus suis benedixit eis. Et factū est dū benediceret illis: recessit ab eis et fere-
Mar.15.d batur in celū. Et ipsi adorātes regres-
Actuū.1.b. si sunt in hierusalem cum gaudio magno. Et erant semp̄ in templo laudantes et benedicentes deum.

¶ Explicit euāgeliū s̄m lucam.

¶ Incipit prologus in euāgeliū s̄m ioannem.

Hic est ioannes euangelista Joan.2.a.
vnus ex discipulis dñi qui virgo a deo electus est: quē de nuptijs volentē nubere vocauit deus. Cui virginitatis in hoc duplex testimoniuꝫ datur in euangelio: ꝙ et pre ceteris a deo dilectus dr̄: et huic matrē suam pendens in cruce commēdauit dñs: vt virginē virgo seruaret. Deniqꝫ manifestās in euāgelio ꝙ erat ipse incorruptibilis verbi opus inchoās: solus verbū carnē factū esse: nec lumen a tenebris cōprehēsum fuisse testatur. Primum signum ponēs quod in nuptijs fecit dominus: ostendēs ꝙ ipse erat: vt legentibus demonstraret: ꝙ vbi dominꝰ inuitatus sit: de- Joan.1.b.
ficere nuptiarū vinum debeat: et vete- Ibidem.
ribus immutatis: noua oīa que a christo instituuntur appareant. Hoc autēꝫ euangelium scripsit in asia: postea ꝙ in pathmos insula apocalypsim scripserat: vt cui in principio canonis incorruptibile principiū ꝓnotat̄ in genesi ei etiā incorruptibilis finis p virginem in apocalypsi redderetur: dicente Apoc.1.b.
xp̄o. Ego sum alpha et o. Et hic est ioannes qui sciēs superuenisse diē recessus sui: ꝯuocatis discipulis suis i ephe so: per multa signorū: experimēta promens christum descendēs in defossum sepulture sue locum facta oratione positus est ad patres suos tam extraneus a dolore mortis ꝙ a corruptione carnis inuenitur alienus. Tamē post omnes euangelium scripsit: et hoc virgini debebatur. Quorū tamen vel scriptorum temporis dispositio: vel librorū ordinatio: ideo a nobis per singula nō exponit̄: vt sciēdi desiderio collato: et querentibꝰ fructus laboris: et deo magisterij doctrina seruetur.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit euangelium s̄m Joannem.

¶ A. B. In principio erat verbū et c. testimonium de christo perhibet ioānes baptista: phariseorum leuite interrogant ioannem. Joannes iesum videns: agnum dicit dei: et andreas petro dicit: inuenimus messiam: iesus dixit nathanael vidi te sub ficu. Capitulum.j.

A
Mat.1.a.
Luce.3.c. In principio
erat verbū: ⁊ verbum
erat apud deū: et deꝰ
erat verbū. Hoc erat
in ꝑncipio apud deū.
Oia per ipsum facta
sunt: ⁊ sine ipso factū
est nihil. Qđ factū est
in ipso vita erat: ⁊ vi
Mat.3.a. ta erat lux hoīz: ⁊ lux i tenebris lucet:
i.3.d. et tenebre eā nō ꝯprehēderūt. Fuit hō
missus a deo cui nomen erat ioannes.
Hic venit i testimoniū vt testioniū ꝑhi
beret đ lumine: vt oēs crederēt ꝑ illū.
Nō erat ille lux: sȝ vt testioniū ꝑhibe
ret de lumine. Erat lux vera q̄ illumi
nat oēm hoīez venientē i hūc mūdū. In
mūdo erat: ⁊ mūdus ꝑ ipm factꝰ est: ⁊
B mūdꝰ eū nō cognouit. In ꝓpria venit:
De cōs. di. et sui eū nō receperūt. Quotqt aūt re
4.c.si qs. cepert eū dedit eis ꝑtātē filios dei fie
ri: his q̄ credūt in noīe eius. Qui nō ex
sanguinibꝰ: neq; ex voluntate carnis:
Mat.1.d. neq; ex volūtate viri: sȝ ex deo nati sūt.
Luce.3.c. Et vbū caro factū est: ⁊ habitauit i no
mat.3.c. bis. Et vidimꝰ gloriā eiꝰ: gloriam q̄si
mar.1.a. vnigeniti a pře: plenū grē ⁊ veritatis.
Luce.3.c. Joānes testimoniū ꝑhibet de ipo: ⁊ cla
mat dicēs. Hic erat quē dixi: q̄ post me
De cōs. di. vēturꝰ ē: aū me factꝰ ē qꝛ prior me erat.
3.c.sextā. Et de plenitudine eiꝰ nos oēs accepi
De pe.di.1. mus: ⁊ grām ꝓ grā: qꝛ lex ꝑ moysen da
c.libenter. ta ē: grā ⁊ ṽitas ꝑ iesum xpm facta est.
C Deū nemo vidit vnq̄. Unigenitꝰ filiꝰ q̄
De purga. est i sinu pris: ipe enarrauit. Et hoc est
post ptaz. testimoniū ioānis: qn miserunt iudei
c.vnico. ab hierosolymis sacerdotes ⁊ leuitas
1.Ti.6.c. ad eū vt interrogarēt eū. Tu q̄s es? Et
mat.11.d. ꝯfessus est: ⁊ nō negauit. Et ꝯfessus est
luce.10.d. qꝛ nō sum ego xps. Et interrogauerūt
1.Joā.4.c. eū. Quid ergo? Helias es tu? Et dixit.
i.5.c. Non sum. Propheta es tu? Et rn̄dit.
Nō. Dixerūt ergo ei. Quis es vt rn̄sum
demus his q̄ miserūt nos? Quid dicis
de teipo? Ait. Ego vox clamātis in de
Esa.40.a. serto: dirigite viā dn̄i: sicut dixit esa
mat.3.a. ias propheta. Et q̄ missi fuerāt erāt ex
mar.1.a. phariseis. Et interrogauerūt eū: ⁊ di
luce.3.a. xerūt ei. Quid ergo baptizas si tu non
D es xps: neq; helias: neq; ꝓpheta? Rn̄
mat.3.c. dit eis ioannes: dicēs. Ego baptizo in
mar.1.a. aq̄: mediꝰ aūt vrm stetit quē vos nesci
luce.3.d. tis. Ipe est q̄ post me vēturꝰ est: q̄ ante
Actu.1.a.⁊ me factꝰ est: cuiꝰ ego nō sum dignꝰ vt
19.a. soluā eiꝰ corrigiā calciamēti. Hec i be
thania facta sunt trans iordanem: vbi
erat ioānes baptizās. Altera die vidit
ioānes iesum venientē ad se: ⁊ ait. Ecce
agnus dei: ecce q̄ tollit pctā mūdi. Hic
est de quo dixi. Post me venit vir q̄ aū
me factꝰ est: qꝛ prior me erat: ⁊ ego ne
sciebā eū. Sed vt manifestet in israel:
ꝓpterea veni ego in aqua baptizans.
Et testimoniū ꝑhibuit ioannes dicēs.
Qꝛ vidi spm descendētē quasi columbā E
de celo: ⁊ mansit sup eū: et ego nesciebā
eū: sed q̄ misit me baptizare in aq̄: ille
mihi dixit. Sup quē videris spm de Mat.3.d.
scēdentē ⁊ manētē sup eū: hic est q̄ ba Mar.1.b.
ptizat i spūsctō. Et ego vidi ⁊ testimo Luce.3.d.
niū ꝑhibui: qꝛ hic est filius dei. Altera
die iterū stabat ioānes ⁊ ex discipulis
eiꝰ duo. Et respiciēs iesum ambulātē
dixit. Ecce agnus dei. Et audierūt eū
duo discipuli loquētē: ⁊ secuti sunt ie
sum. Cōuersus aūt iesus: ⁊ videns eos
sequētes se dixit eis. Quid q̄ritis? Qui F
dixerūt ei. Rabbi: qđ dr̄ interpretatuȝ
magister: vbi habitas? Dicit eis. Veni
te ⁊ videte. Uenerūt ⁊ viderūt vbi ma
neret: ⁊ apud eū māserūt die illo. Ho
ra autē erat q̄si decima. Erat autē an
dreas frater simonis petri: vnꝰ ex duo
bus q̄ audierāt a ioāne: ⁊ secuti fuerāt
eū. Inuenit hic primū fratrē suū simo
nē: ⁊ dicit ei. Inuenimus messiā: qđ est
interpretatū xps. Et adduxit eū ad ie
sum. Intuitꝰ aūt eū iesus dixit. Tu es
simō filiꝰ ioāna: tu vocaberis cephas:
qđ interptatr petrꝰ. In crastinū voluit
exire i galileā: ⁊ inuenit philippū. Et
dixit ei iesus. Seq̄re me. Erat aūt phi
lippus a bethsaida ciuitate andree et G
petri. Inuenit philippus nathanael: ⁊
dicit ei. Quē scripsit moyses in lege ⁊
ꝓphete inuenimus iesum filiū ioseph a
nazareth. Et dixit ei nathanael. A na
zareth potest aliq̄d boni esse. Dicit ei
philippꝰ. Ueni ⁊ vide. Uidit iesus na
thanael venientē ad se: ⁊ dicit de eo. Ec
ce vere israelita in quo dolus non est.
Dixit ei nathanael. Un̄ me nosti. Rn̄
dit iesus ⁊ dixit ei. Priusq̄ te philip
pus vocaret cū esses sub ficu vidi te.
Rn̄dit ei nathanael ⁊ ait. Rabbi: tu es
filius dei: tu es rex isrl̄. Rn̄dit iesus et
dixit ei. Qꝛ dixi tibi: vidi te sub ficu:
credis: maius his videbis. Et dixit ei.
Amen amen dico vobis: videbitis celū
apertum: et angelos dei ascēdentes et
descendentes super filiū hominis.
¶ C. ii. Jesus vocatꝰ ad nuptias ⁊ di
scipuli eiꝰ de aq̄ fecit vinū: vidētes et

nummularios ejicit de templo: dixit: soluite templum hoc. Capitulum. ij.

A

ET die tertia nuptie facte sunt i chana galilee: ⁊ erat mater iesu ibi. Uocat⁹ est aũt iesus ⁊ discipuli ei⁹ ad nuptias. Et deficiẽte vino: dixit mater iesu ad eũ. Uinũ non hñt. Et dixit ei iesus. Quid mihi ⁊ tibi est mulier. Nondũ venit hora mea. Dixit mater ei⁹ ministris. Quodcũq; dixerit vobis facite. Erãt aũt ibi lapidee hydrie sex posite ẽm purificationẽ iudeoꝝ: capiẽtes singule metretas binas vel ternas.

B

Dixit eis iesus. Implete hydrias aq̃. Et impleuerunt eas vsq; ad summũ. Et dixit eis iesus. Haurite nũc et ferte architriclino. Et tulerũt. Ut aũt gustauit architriclin⁹ aquã vinũ factã: et nõ sciebat vñ esset: ministri aũt sciebãt q̃ hauserãt aquã: vocat spõsum architriclin⁹ ⁊ dixit ei. Ois hõ primũ bonũ vinũ ponit: ⁊ cum inebriati fuerint: tũc id qđ deteri⁹ est.

C

Mat. 4. b. Mar. 11. b.

Tu autẽ seruasti bonũ vinum vsq; adhuc. Hoc fecit initium signoꝝ iesus in chana galilee: ⁊ manifestauit gloriã suã et crediderũt in eũ discipuli ei⁹. Post hec descẽdit capharnaum ipse ⁊ mater ei⁹: ⁊ fratres eius: ⁊ discipuli ei⁹: ⁊ ibi manserũt nõ multis dieb⁹. Et ꝓpe erat pascha iudeoꝝ: ⁊ ascendit iesus hierosolymã: et inuenit in tẽplo vendentes oues ⁊ boues ⁊ colũbas: ⁊ nũmularios sedẽtes. Et cũ fecisset q̄si flagellũ de funiculis: oẽs eiecit de tẽplo: ouesq; quoq; et boues: ⁊ nummularioꝝ effudit es: ⁊ mẽsas subuertit.

Luce. 19. g. Dist. 45. h. salomon. 1. q. 1. c. qui studet. et q. x. c. saluator. x. c. ex multis.

D

88. dist. c. penul. ps. 98. Mat. 16. a. Mat. 8. a. Mat. 26. b

Et his q̄ colũbas vẽdebãt dixit. Auferte ista hinc: ⁊ nolite facere domũ pr̃is mei domũ negotiatiõis. Recordati sunt ṽo discipli ei⁹: q2 scriptum est. Zelus dom⁹ tue comedit me. Rñderũt ergo iudei ⁊ dixerũt ei. Qđ signum ostẽdis nobis: q2 hec facis? Rñdit iesus et dixit eis. Soluite tẽplũ hoc: ⁊ in trib⁹ dieb⁹ excitabo illud. Dixerũt ergo iudei. Quadraginta et sex annis edificatũ est templũ hoc: ⁊ tu in trib⁹ dieb⁹ excitabis illud. Ille autẽ dicebat de templo corporis sui. Cum ergo resurrexisset a mortuis: recordati sunt discipuli ei⁹: q2 hoc dicebat: ⁊ crediderunt scripture ⁊ sermoni quẽ dixit iesus. Cum autẽ esset hierosolymis in pascha i die festo: multi crediderunt in nomine eius: videntes signa eius que faciebat. Ipse autẽ iesus non credebat semetipm eis: eo q̃ ipse nosset oẽs: ⁊ q2 opus ei nõ erat vt quis testimonium perhiberet de hoie. Ipse enim sciebat quid esset in homine.

¶ Ca. iij. Jesus nicodemo dixit de baptismo ⁊ aliis multis: dixit: q̃ credit i eũ nõ diiudicabit: q̃ autẽ nõ credit iã diiudicat⁹ est: iesus in iudea baptizat: et ioannes in ennon: ioãnes dixit xp̃m crescere: se autem minorari. Capi. iij.

A j. 7. g. ⁊ 19. g.

ERat autẽ hõ ex phariseis nicodemus noie princeps iudeoꝝ. Hic venit ad iesũ nocte: ⁊ dixit ei. Rabbi: scimus q2 a deo venisti magister. Nemo enim põt hec signa facere q̃ tu facis: nisi fuerit de⁹ cũ eo. Rñdit iesus ⁊ dixit ei. Amẽ amẽ dico tibi: nisi q̃s renat⁹ fuerit denuo: nõ põt videre regnũ dei. Dixit ad eũ nicodem⁹. Quõ põt hõ renasci cũ sit senex? Nunq̃d põt i vẽtrẽ matris sue iterato introire ⁊ renasci? Rñdit iesus. Amen amẽ dico tibi: nisi q̃s renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ spũscto: non põt introire in regnũ dei. Qđ natũ est ex carne: caro est: et qđ natũ est ex spũ: spũs est. Nõ mireris: q2 dixi tibi: oportet vos nasci denuo. Spũs vbi vult spirat: ⁊ vocẽ ei⁹ audis: sed nescis vñ veniat aut quo vadat. Sic est ois q̃ natus est ex spũ.

De cõse. di. 4. c. fili⁹. et c. non dubito. De bapt. c. maiores. et c. debitũ. et c. sequenti.

B

Rñdit nicodem⁹: ⁊ dixit ei. Quõ possunt hec fieri? Rñdit iesus: ⁊ dixit ei. Tu es magister in israel: ⁊ hec ignoras.

Eze. 4. b.

Amen amẽ dico tibi: q2 qđ scimus loquimur: et qđ vidim⁹ testamur: ⁊ testimonium nostrũ nõ accipitis. Si terrena dixi vobis ⁊ non creditis: quõ si dixero vobis celestia credetis? Et nemo ascẽdit i celũ: nisi q̃ descẽdit de celo: filius hois q̃ est i celo. Et sicut moyses exaltauit serpentẽ in deserto: ita exaltari oportet filium hois: vt ois q̃ credit in ipso nõ pereat: s3 habeat vitã eternã. Sic eñ deus dilexit mundũ: vt filiũ suũ vnigenitũ daret: vt ois q̃ credit in eum non pereat: sed habeat vitã eternã. Nõ eñ misit de⁹ filium suũ in mundũ vt iudicet mũdũ: sed vt saluet mũdus p ipm.

Luce. 21. c. j. 8. d. et 12. e. 1. Jo. 4. d. De pe. dist. 4. c. bndictus.

C

Qui credit in eũ: nõ iudicat. Qui autẽ nõ credit: iã iudicatus est: q2 nõ credidit in noie vnigeniti filii dei. Hoc est aũt iudiciũ: q2 lux venit in mũdũ: ⁊ dilexerunt hoies magis tenebras q̃ lucẽ. Erãt eñ eoꝝ mala opa. Ois eñ q̃ male agit odit lucẽ: ⁊ nõ venit ad lucẽ: vt nõ arguãtur opa ei⁹. Qui autẽ facit ve

18. q. 2. c. pniciosam. De of. dele. c. cõsuluit.

ritatē venit ad lucē: vt manifestentur
opa eius: qꝛ in deo facta sunt. Post hec
venit iesus et discipuli ei⁹ in terrā iu-
deā: ⁊ illic demorabatᷣ cū eis: ⁊ baptiza
De ↄsc. dis. 4. ca. qñ ab hierosoly- mis. bat. Erat autē et ioannes baptizās in
ennō iuxta salim: qꝛ aq̄ multe erāt illic
et veniebāt ⁊ baptizabanᷣ. Nondū eñ
missus fuerat ioānes in carcerē. Facta
Mat. 3. d. est aūt questio ex discipulis ioānis cū
Luce. 3. a. iudeis de purificatiōe. Et venerūt ad
Mar. 4. b. ioannē ⁊ dixerūt ei. Rabbi q̄ erat tecū
Mar. 1. c. trās iordanē: cui tu testimoniū perhi-
buisti: ecce hic baptizat: ⁊ oēs veniunt
ad eū. Rñdit ioannes ⁊ dixit. Non pōt
D homo accipere q̄c̄q̄ nisi fuerit ei datū
Mat. 3. a. de celo. Ipsi vos mihi testimoniū phi-
Mar. 1. a. betis ꝙ dixerim: non sum ego xp̄s: sed
Luce. 3. c. qꝛ missus sum ante illū. Qui habet spō
sam: spōsus est: amicus autē spōsi qui
stat et audit eū: gaudio gaudet ꝓpter
vocē spōsi. Hoc ergo gaudiū meū īple-
tū est. Illū oportet crescere: me aūt mi
nui. Qui desursum venit: sup oēs est.
Qui est de terra: de terra est ⁊ de terra
loquitᷣ. Qui de celo venit: sup oēs est.
Et qđ vidit et audiuit hoc testatᷣ: ⁊ te-
Rom. 3. a. stimoniū ei⁹ nemo accipit. Qui autem
Mar. 11. d. acceperit eius testimonium signauit:
Luce. 10. d. quia de⁹ verax est. Quē eñ misit deus:
1. Joā. 5. b. verba dei loquitᷣ. Nō eñ ad mensuram
dat deus spm̄. Pater diligit filium: et
omnia dedit in manu eius. Qui credit
in filium habet vitā eternam: q̄ autem
incredulus est filio: non videbit vitam:
sed ira dei manet super eum.

¶ C. S. Jesus cū muliere samaritana
loquitᷣ: ꝓphetā ī patria sua sine hono-
re esse: reguli filiū a morte suscitat.

Capitulum. iiij.

A Ut ergo cognouit iesus: qꝛ au
dierūt pharisei ꝙ iesus plu
res discipulos facit ⁊ bapti-
zat q̄ ioānes: q̄q̄ iesus non
baptizaret: sꝫ discipli ei⁹: re
Mat. 4. b. liquit iudeā ⁊ abijt iterū in galileam.
Oportebat aūt eum trāsire p mediā sa
mariā. Uenit ergo ī ciuitateꝫ samarie
q̄ dr̄ sichar: iuxta pdiū qđ dedit iacob
ioseph filio suo. Erat autē ibi fons ia-
cob. Jesus aūt fatigatus ex itinere: se-
debat sic supra fontē. Hora autē erat
quasi sexta. Uenit mulier de samaria
haurire aquaꝫ. Dixit ei iesus. Da mihi
bibere. Discipuli eñ ei⁹ abierāt ī ciui-
tatē vt cibos emerēt. Dixit ergo ei mu
lier illa samaritana. Quomodo tu cū
iude⁹ sis bibere a me poscis q̄ sum mu-
lier samaritana? Non eñ coutūtur iu-
dei samaritanis. Respōdit iesus ⁊ di-
xit ei. Si scires donum dei: et quis est B
q̄ dicit tibi: da mihi bibere: tu forsitan
petisses ab eo: et dedisset tibi aquā vi-
uam. Dicit ei mulier. Dñe: neq̄ in quo
haurias habes: ⁊ pute⁹ alt⁹ est. Uñ er-
go habes aquā viuā? Nunq̄d tu maior
es patre nostro iacob qui dedit nobis
puteū: ⁊ ipse ex eo bibit ⁊ filij ei⁹ ⁊ pe-
cora ei⁹? Rñdit iesus et dixit ei. Ois q̄
bibit ex aqua hac: sitiet iterū. Qui aūt
biberit ex aqua quā ego dabo ei: nō si-
tiet ī eternū: sꝫ aqua quā ego dabo ei:
fiet in eo fons aque salientis in vitam
eternā. Dixit ad eū mulier. Dñe: da mi C
hi hāc aquā vt non sitiā: neq̄ veniam
huc haurire. Dixit ei iesus. Uade voca
virū tuū ⁊ veni huc. Respondit ei mu-
lier ⁊ dixit. Nō habeo virū. Dixit ei ie-
sus. Bene dixisti: qꝛ non habeo virum.
Quinq̄ eñ viros habuisti: ⁊ nunc quē
habes nō ē vir tu⁹. Hoc vere dixisti. Di
xit ei mulier. Dñe: video qꝛ ꝓpheta es
tu. Patres nr̄i in monte hoc adorane-
rūt: ⁊ vos dicitis qꝛ hierosolymis ē lo
cus vbi adorare oportet. Dixit ei ie-
sus. Mulier crede mihi: qꝛ veniet hora
qñ neq̄ in mōte hoc: neq̄ in hierosoly
mis adorabitis patreꝫ. Uos adoratis
qđ nescitis: nos adoram⁹ qđ scim⁹: qꝛ
salus ex iudeis ē. Sꝫ venit hora ⁊ nūc
est: qñ veri adoratores adorabūt patrē 1. Cor. 3. d.
in spū ⁊ veritate. Nā et pr̄ tales q̄rit q̄ 24. q. 3. c.
adorent eū. Spūs est de⁹: ⁊ eos q̄ ado quedam.
rant eū in spū ⁊ veritate oportet ado- D
rare. Dixit ei mulier. Scio qꝛ messias
venit q̄ dr̄ xp̄s. Cū ergo venerit ille: an
nūciabit nobis oīa. Dixit ei iesus. Ego
sum q̄ loquor tecum. Et cōtinuo vene 2. Cor. 3. d
rūt discipuli ei⁹: ⁊ mirabanᷣ: qꝛ cū mu
liere loq̄batᷣ. Nemo tñ dixit quid q̄ris:
aut q̄d loq̄ris cū ea. Reliquit ergo hy-
driā suā mulier et abijt in ciuitatē: et
dixit illis hoib⁹. Uenite ⁊ videte hoīeꝫ i. eodem.
q̄ dixit mihi oīa q̄cūq̄ feci. Nunq̄d ipse
est xp̄s? Exierūt ergo de ciuitate: ⁊ ve-
niebāt ad eū. Interea rogabāt eū disci
puli dicētes. Rabbi mādnca. Ille autē
dixit eis. Ego cibū habeo manducare
quē vos nescitis. Dicebāt ergo discipu
li adinuicē. Nunq̄d aliquis attulit ei
mādncare? Dixit ei iesus. Me⁹ cibus E
est vt faciā voluntatem ei⁹ q̄ misit me:
vt perficiam opus eius. Nonne vos di
citis ꝙ adhuc quatuor menses sunt et
messis venit? Ecce dico vobis: leuate

oculos vestros ⁊ videte regiões: qꝛ albe
sunt iã ad messez. Et ꝗ metit mercedẽ
accipit: ⁊ cõgregat fructũ in vitã eter
nã; vt ⁊ ꝗ seminat simul gaudeat ⁊ qui
metit. In hoc em̃ est vbũ verũ qꝛ alius
est ꝗ seminat: ⁊ ali⁹ est ꝗ metit. Ego mi
si vos metere quod vos nõ laborastis.
Alij laborauerũt: ⁊ vos i labores eorũ
introistis. Ex ciuitate autẽ illa multi
crediderunt in eũ samaritanoꝝ ꝓpter
verbũ mulieris testimoniũ ꝑhibentis:
ĩ. eodẽ. qꝛ dixit mihi oĩa ꝗcũq₃ feci. Cũ venis
F sent ergo ad illũ samaritani: rogauerũt
eũ vt ibi maneret. Et mãsit ibi duos
dies. Et multo plures crediderũt i eũ
ꝓpter sermonẽ ei⁹. Et mulieri dicebãt
qꝛ iã nõ ꝓpter tuã loquelã credimus.
Ipsi em̃ audiuim⁹ ⁊ scim⁹: qꝛ hic est ve
re saluator mũdi. Post duos autẽ dies
Mat. 4. b. exijt inde: ⁊ abijt in galileã. Ipse em̃ Je
Mat. 13. f. sus testimoniũ ꝑhibuit: qꝛ ꝓpheta in
Mar. 6. g. sua patria honorẽ nõ hꝫ. Cum ergo ve
Luce. 4. b. nisset in galileã: exceperũt eũ galilei:
cũ oĩa vidissent ꝗ fecerat hierosolymis
in die festo. Et ipsi em̃ venerant ad diẽ
festũ. Venit ergo iterũ in chana galilee
G vbi fecit aquã vinũ. Et erat ꝗdã regu
lus: cui⁹ filius infirmabat̃ capharnaũ.
Hic cum audisset qꝛ Jesus adueniret a
iudea in galileã: abijt ad eũ: ⁊ rogabat
eũ vt descẽderet ⁊ sanaret filium eius.
Incipiebat em̃ mori. Dixit ergo Jesus
ad eũ. Nisi signa ⁊ ꝓdigia videritis: nõ
creditis. Dixit ad eũ regulus. Dñe de
scẽde priusq̃ moriat̃ filius me⁹. Dixit
ei Jesus. Vade filius tuus viuit. Cre
didit hõ sermoni quẽ dixit ei Jesus: et
ibat. Jam aũt eo descẽdẽte serui occur
rerũt ei: ⁊ nũciauerũt dicẽtes: qꝛ filius
eius viueret. Interrogabat ergo horã
ab eis in qua melius habuerat. Et dix
erũt ei: qꝛ heri hora septima reliq̃t eũ
febris. Cognouit ergo pater qꝛ illa ho
ra esset i qua dixit ei Jesus. Fili⁹ tuus
viuit. Et credidit ipse ⁊ dom⁹ ei⁹ tota.
Hoc iterũ scdm signum fecit Jesus cũ
venisset a iudea in galileam.

¶ C. V. De piscina ꝓbatica: sanat ho
minẽ triginta ⁊ octo ãnos habẽtẽ ĩfirmi
tatem: dicebãt iudei sanato: nõ lꝫ tibi
tollere grabatũ tuũ sabbato: ꝗcũq₃ pr
fecerit: hec ⁊ fili⁹ silr facit: dixit iesus:
qꝛ venit hora ⁊ nũc ẽ qñ mortui audiũt
vocẽ ⁊c. dixit iesus: ioãnes est lucerna
ardẽs et lucẽs: scrutamini scripturas:
dicit: moyses accusat vos: ⁊ si crederetis
moysi crederetis forsitã ⁊ mihi. Ca. v.

Ost hec erat dies festus iu A
deoꝝ: ⁊ ascendit Jesus hie Mat. 9. a.
rosolymã. Est aũt hieroso Mar. 2. a.
lymis probatica piscina: ꝗ Luce. 5. d.
cognominat̃ hebraice beth
saida: q̃nq₃ portic⁹ habẽs.
In his iacebat multitudo magna lan
guẽtiũ: cecorũ: claudorũ: aridorũ: expe
ctãtiũ aque motum. Angelus autẽ dñi
descẽdebat ſm tp̃s in piscinã: ⁊ moue
bat̃ aqua. Et ꝗ prior descẽdisset in pi
scinã post motionẽ aque: sanus fiebat
a quacunq₃ detinebatur infirmitate.
Erat autẽ quidã homo ibi triginta et
octo annos habens in infirmitate sua.
Hunc autẽ cũ vidisset Jesus iacentẽ: et
cognouisset qꝛ iam multũ tp̃s haberet:
dicit ei. Vis sanus fieri? Respondit ei B
lãguidus. Dñe: hominem nõ habeo: vt cũ Mat. 9. a.
turbata fuerit aqua mittat me in pisci Mar. 2. a.
nã. Dũ venio em̃ ego: alius ante me de Luce. 5. c.
scẽdit. Dixit ei iesus. Surge: tolle gra
batũ tuũ ⁊ ambula. Et statim sanus fa
ctus est hõ ille: ⁊ sustulit grabatũ suũ ⁊
ambulabat. Erat aũt sabbatũ in die il
lo. Dicebãt ergo iudei illi ꝗ sanat⁹ fue
rat. Sabbatũ est: non licet tibi tollere
grabatũ tuũ. Rñdit eis. Qui me sanũ
fecit: ille mihi dixit. Tolle grabatum De pe. dist.
tuum et ambula. Interrogauerũt ergo 2. §. 1.
eũ. Quis est ille hõ qui dixit tibi: tolle De pe. ⁊ re.
grabatum tuũ ⁊ ambula? Is autẽ ꝗ sa c. cũ infirmi
nus fuerat effectus nesciebat ꝗs esset. tas.
Jesus em̃ declinauit a turba cõstituta C
in loco. Postea inuenit eũ Jesus in tẽ
plo: et dixit illi. Ecce sanus fact⁹ es: iã
noli peccare: ne deterius tibi aliq̃d cõ
tingat. Abijt ille homo ⁊ nũciauit iu
deis: qꝛ iesus esset qui fecit eum sanũ.
Propterea ꝑsequebant̃ iudei iesuꝫ: qꝛ
hec faciebat in sabbato. Jesus autẽ re
spõdit eis. Pater me⁹ vsq₃ modo ope
ratur: et ego operor. Propterea ergo
magis querebant eũ iudei interficere:
qꝛ nõ solum soluebat sabbatũ: sꝫ ⁊ pa
trẽ suum dicebat deum: equalem se fa
ciẽs deo. Respõdit itaq₃ Jesus: ⁊ dixit D
eis. Amen amẽ dico vobis: non potest De ꝯs. di. 5.
filius a se facere quicq̃: nisi quod vide c. fina.
rit patrem facientem. Quecunq₃ enim
ille fecerit: hec et filius similiter facit.
Pater enim diligit filiũ: et oĩa demon
strat ei que ipse facit: ⁊ maiora his de
monstrabit ei opera: vt vos miremini.
Sicut em̃ pater suscitat mortuos ⁊ vi
uificat: sic ⁊ filius quos vult viuificat.
Neq₃ em̃ pater iudicat quẽq̃: sꝫ omne

iudiciũ dedit filio: vt oẽs honorificẽt
Luce.10.c. filiũ sicut honorificãt patrẽ. Qui non
honorificat filiũ: nõ honorificat patrẽ
q̄ misit illũ. Amẽ amẽ dico vobis: q꞉ q̄
verbũ meũ audit: et credit ei q̄ me mi-
sit: hꝫ vitã eternã. Et in iudiciũ nõ ve-
nit: sꝫ trãsiet a morte i vitã. Amẽ amẽ
dico vobis: q꞉ venit hora et nunc est qñ
mortui audiẽt vocẽ filij dei: ꝛ q̄ audie-
rint viuẽt. Sicut eñ pater hꝫ vitã i se-
E metipso: sic dedit ꝛ filio habere vitã in
semetipso. Et ptãtẽ dedit ei iudiciũ fa-
cere: q꞉ filiꝰ hoĩs ẽ. Nolite mirari hoc:
q꞉ venit hora in qua oẽs q̄ in monumẽ-
mat.25.d. tis sũt audiẽt vocẽ filij dei. Et ꝓcedẽt
De pñe. dis. q̄ bona fecerũt in resurrectionẽ vite: q̄
3. cap. fina. vero mala egerũt i resurrectionẽ iudi-
J.6.d. cij. Nõ possũ ego a meipso facere q̄c q̄.
Sicut audio iudico: ꝛ iudiciũ meũ iu-
stũ est: q꞉ nõ q̄ro volũtatẽ meã: sꝫ volũ-
J.8.c. tatẽ eiꝰ q̄ misit me. Si ego testimoniũ
ꝑhibeo de meipso: testimoniũ meũ nõ
est verũ. Alius est q̄ testimoniũ ꝑhibet
de me: ꝛ scio q꞉ verũ est testimoniũ eiꝰ
J.1.c. F qđ ꝑhibet de me. Uos misistis ad ioan-
nẽ: ꝛ testimoniũ ꝑhibuit veritati. Ego
aũt nõ ab hoĩe testimoniũ accipio: sed
hec dico vt vos salui sitis. Ille erat lu-
cerna ardẽs ꝛ lucẽs. Uos aũt voluistis
J.14.b. ad horã exultare i luce eiꝰ. Ego aũt ha-
beo testimoniũ maius ioãne. Opa eñ
q̄ dedit mihi pr̃ vt ꝑficiã ea: ipsa opa
J.8.c. q̄ ego facio testimoniũ ꝑhibent de me:
q꞉ pater misit me. Et q̄ me misit pater
ipse testimoniũ perhibuit de me. Neqꝫ
vocẽ eiꝰ vnq̄ audistis: neqꝫ speciẽ eius
vidistis. Et verbũ eius non habetis in
vobis manẽs: q꞉ quẽ misit ille huic vos
nõ creditis. Scrutamini scripturas:
q꞉ vos putatis in ipsis vitã eternã ha-
bere. Et ille sunt q̄ testimoniũ ꝑhibẽt
de me: ꝛ nõ vultis venire ad me vt vitã
G habeatis. Claritatẽ ab hoĩbus nõ acci-
pio: sed cognoui vos: q꞉ dilectionẽ dei
nõ habetis in vobis. Ego veni in noĩe
pr̃is mei: ꝛ nõ accepistis me. Si alius
venerit in nomine suo: illũ accipietis.
Quomodo vos potestis credere q̄ glo-
riã abinuicẽ accipitis: et gloriã q̄ a so-
lo deo est nõ q̄ritis? Nolite putare: q꞉
ego accusaturus sim vos apud patrẽ:
est qui accusat vos moyses in quo vos
speratis. Si eñ crederetis moysi: cre-
deretis forsitan et mihi. De me eñ ille
scripsit. Si aũt illius literis nõ credi-
tis: quomodo verbis meis credetis.
¶ C. S. De quinqꝫ panibus et duobus
piscibus: et quod eum regem facere vo-
luerũt Jesus supra mare ambulat: ope-
ramini non cibum qui perit: de man-
na et pane celesti loquitur: ego sum pa-
nis qui de celo descendi: recedentibus
ab eo discipulis: vnũ et duodecim dia-
bolum dicit. Capitulum. vi.

Post hec abijt Jesus trans B
mare galilee quod est tybe-
riadis. Et sequebat cũ mul-
titudo magna: q꞉ videbant
signa q̄ faciebat sup his q̄
infirmabant. Subijt ergo mat.14.b.
in mõtem Jesus: ꝛ ibi sedebat cũ disci- luce.9.b.
pulis suis. Erat autẽ proximũ pascha mat.14.b.
dies festus iudeoꝝ. Cũ subleuasset er- marci. 6.b.
go oculos Jesus ꝛ vidisset: q꞉ multitu- luce.9.b.
do maxima venit ad eum: dixit ad phi-
lippũ. Unde emem⁹ panes vt mãdu-
cent hi. Hoc autẽ dicebat tentãs eum.
Ipse enim sciebat quid esset facturus.
Respõdit ei philippus. Ducentoꝝ de-
nariorum panes non sufficiunt eis: vt
vnusquisqꝫ modicum q̄d accipiat. Di-
cit ei vnus ex discipulis eius andreas mar.14.b.
frater simonis petri. Est puer vnꝰ hic mar.6.c.
qui habet quinqꝫ panes hordeaceos: ꝛ Luce.9.b.
duos pisces. Sꝫ hec q̄d sunt inter tan- B
tos. Dixit ergo Jesus. Facite hoĩes di- mat.14.b.
scumbere. Erat aũt fenũ multum in lo- mar.6.c.
co. Discubuerunt ergo viri numero q̄si Luce.9.b.
q̄nqꝫ milia. Accepit ergo Jesus panes: Dist.36.c.q̄
et cũ gratias egisset: distribuit discum- eccl'iasticis
bẽtibꝰ. Similiter ꝛ ex piscibꝰ q̄tũ vo-
lebant. Ut aũt impleti sunt: dixit disci-
pulis suis. Colligite que superauerũt
fragmenta ne pereãt. Collegerũt ergo
et impleuerũt duodecim cophinos fra-
gmẽtoꝝ: ex q̄nqꝫ panibꝰ hordeaceis et
duobꝰ piscibꝰ q̄ supfuerũt his q̄ man-
ducauerãt. Illi ergo hoĩes cũ vidissent
qđ Jesus fecerat signũ: dicebãt. Q꞉ hic
est vere ꝓpheta q̄ venturus est in mun-
dum. Jesus ergo cũ cognouisset: q꞉ ven-
turi essent vt raperent eũ ꝛ facerent eũ
regem: fugit iterum in mõtem ipse so-
lus. Ut aũt sero factũ est: descenderunt
discipuli eius ad mare. Et cũ ascẽdis-
sent nauim: venerunt trans mare in ca-
pharnaũ. Et tenebre iam facte erãt: et
non venerat ad eos Jesus. Mare autẽ mat.14.c.
vẽto magno flãte exurgebat. Cũ remi- Mar.6.f.
gassent ergo q̄si stadia viginti q̄nqꝫ aut Luce.9.b.
triginta: vidẽt iesum ambulãtẽ supra Mat. 14.c
mare et ꝓximũ naui fieri: ꝛ timuerũt. Mar. 6.d.
Ille aũt dixit eis. Ego sũ nolite time- C
re. Uoluerũt ergo accipere eũ i nauim:

et statim nauis fuit ad terrā quā ibāt.
Altera die turba que stabat trās mare
vidit:q; nauicula alia nō erat ibi nisi
vna:et q; nō introisset cum discipulis
suis iesus in naui:ẜ soli discipuli ei⁹
abijssent. Alie vero superuenerūt naues
a tyberiade iuxta locū vbi māducaue-
rāt panē:gratias agētes deo. Cū ergo
vidisset turba:q; iesus nō eēt ibi:neq̄
discipuli ei⁹:ascēderūt in nauiculas:⁊
venerūt capharnaum querētes iesum.
Et cū inuenissent eū trās mare:dixerūt
ei. Rabbi:qñ huc venisti? Rñdit eis ie
sus ⁊ dixit. Amē amen dico vobis:querí
tis me:nō q; vidistis signa:ẜ q; mādu
castis ex panibus ⁊ saturati estis. Opa
mini nō cibū q̄ perit:ẜ q̄ ꝑmanet i vi-
tā eternā:quē filius hoīs dabit vobis.
D Hunc em̄ pater signauit de⁹. Dixerunt
Mar. 16.a ergo ad eum. Quid faciemus vt opere
Mar. 8.b mur opa dei? Rñdit iesus et dixit eis.
Hoc est opus dei vt credatis in eū quē
misit ille. Dixerūt ergo ei. Quod ergo tu
facis signū vt videam⁹ ⁊ credam⁹ tibi.
Quid oparis? Patres nr̄i māducaue-
Ps. 77. runt māna in deserto. sicut scriptū est.
Sap. 16.c. Panē de celo dedit eis māducare. Di-
De cōse. di. xit ergo eis iesus. Amen amē dico vo-
2. capi. nec bis:nō moyses dedit vobis panē de ce
moyses. lo:ẜ pr̄ meus dat vobis panē de celo
verū. Panis em̄ verus est q̄ de celo de-
Mat. 26.c scēdit:⁊ dat vitā mūdo. Dixerūt ergo
Mar. 14.c ad eū. Dñe semꝑ da nobis panē hunc.
Luce. 22.b Dixit aūt eis iesus. Ego sum panis vi
j. 13. a. te. Qui venit ad me nō esuriet:⁊ q̄ cre-
Mat. 26.d dit in me nō sitiet in eternū. Sꝫ dixi
Mar. 14.d vobis q; ⁊ vidistis me ⁊ nō credidistis.
Luce. 22.c. Oē qđ dat mihi pater ad me veniet:et
s. 5. c. eū qui venit ad me:non eijciā foras:q;
descēdi de celo:nō vt faciā volūtatem
meā:ẜ volūtatē eius q̄ misit me. Hec
est em̄ volūtas eius q̄ misit me patris:
vt oē qđ dedit mihi nō perdā ex eo:ẜ
resuscitē illud in nouissimo die. Hec
est aūt volūtas patris mei q̄ misit me:
vt oīs qui videt filiū ⁊ credit in eū ha-
beat vitā eternā:⁊ ego resuscitabo eū
E in nouissimo die. Murmurabāt ergo
iudei de illo:q; dixisset:ego sū panis
viuus qui de celo descēdi. Et dicebāt.
Mat. 13.d. Nonne hic est filius ioseph:cuius nos
Mar. 6.a. nouimus patrē ⁊ matrē. Quō ergo di-
Luce. 4.d. cit hic:q; de celo descendi. Rñdit ergo
j. 7. b. iesus ⁊ dixit eis. Nolite murmurare in
inuicē. Nemo pōt venire ad me:nisi pa
ter q̄ misit me traxerit eū:⁊ ego resu-
scitabo eū i nouissimo die. Est scriptū

in ꝓphetis. Et erūt oēs docibiles dei.
Oīs q̄ audiuit a patre ⁊ didicit:venit
ad me. Nō q; patrem vidit q̄sq̄:nisi is
qui est a deo:hic vidit patrem. Amen
amē dico vobis:qui credit in me hꝫ vi Mat. 11. d.
tam eternā. Ego sum panis vite. Pa- Luce. 10. d.
tres vestri manducauerūt māna in de- De pe. dist.
serto et mortui sunt. Hic est panis de 4. ca. bene-
celo descēdēs:vt si quis ex ipso mādu- dictus.
cauerit nō moriat. Ego sum panis vi- De cōse. di.
uus q̄ de celo descēdi. Si q̄s māduca- 2. c. reuera.
uerit ex hoc pane:viuet in eternū. Et ẜ. eodem.
panis quē ego dabo:caro mea est p mū De cōse. di.
di vita. Litigabāt ergo iudei adinuicē: 2. c. forte. et
dicētes. Quō pōt hic nobis carnē suā c. reuera.
dare ad mādūcādum. Dixit ergo eis ie De cōse. di.
sus. Amen amē dico vobis:nisi mādu- 2. ca. xp̄s. et
caueritis carnē filij hoīs:et biberitis c. vtrum. et
eius sanguinē:nō habebitis vitā in vo c. omnia.
bis. Qui māducat meā carnē:⁊ bibit F
meū sanguinē hꝫ vitā eternam:et ego j. cor. 11. g.
resuscitabo eū in nouissimo die. Caro De cōse. di.
em̄ mea vere est cibus:⁊ sanguis meus 2. ca. q; cor
vere est potus. Qui māducat meā car- pus. ⁊. c. in
nē ⁊ bibit meū sanguinē:in me manet quib⁹. ⁊. c.
et ego in illo. Sicut misit me viuēs pa dupliciter.
ter:⁊ ego viuo ꝓpter patrē:⁊ q̄ mādu- ⁊. c. vtrum.
cat me:⁊ ipse viuet propter me. Hic est ⁊. c. in xp̄o.
panis q̄ de celo descēdit. Nō sicut mā- ẜ. eodem.
ducauerūt patres vestri māna et mor- De cōse. di.
tui sunt. Qui māducat hūc panē viuet 2. c. in xp̄o.
in eternū. Hec dicit in synagoga docēs ⁊. c. iuitat.
in capharnaū. Multi ergo audientes et capi. qui
ex discipulis eius dixerunt. Durus est māducat.
hic sermo. Et q̄s pōt eū audire? Sciēs G
aūt iesus apud semetipm̄:q; murmu- 24. q. j. ca.
rarent de hoc discipuli eius:dixit eis. audimus.
Hoc vos scādalizat. Si ergo videritis De pe. dist.
filiū hoīs ascēdentē vbi erat pri⁹. Spi 4. cap̄. si ex
ritus est q̄ viuificat:caro nō ꝓdest q̄c- bono.
q̄. Uerba que ego locutus sum vobis: De cōse. di.
spūs ⁊ vita sunt. Sed sunt q̄dā ex vo- 2. c. j.
bis q̄ nō credūt. Sciebat em̄ ab initio Mat. 26. f
iesus q̄ essent credētes:⁊ quis traditu- Mar. 14. g
rus esset eū. Et dicebat. Propterea di Luce. 22. g.
xi vobis:q; nemo pōt venire ad me:ni- Mat. 26. d
si fuerit ei datum a patre meo. Ex hoc
multi discipuloꝝ eius abierūt retro:⁊
iam nō cū illo ambulabāt. Dixit ergo
iesus ad duodecim. Nunq̄d ⁊ vos vul- Mar. 14. d
tis abire? Rñdit ergo ei simon petrus. Mar. 16. c
Dñe ad quē ibimus. Uerba vite eterne 24. q. 4. ca.
habes. Et nos credim⁹ ⁊ cognouimus: displicet.
q; tu es xp̄s filius dei. Rñdit eis iesus. De cōse. di.
Nōne ego vos duodecim elegi:⁊ ex vo 2. c. forte.
bis vn⁹ diabol⁹ est? Dicebat aūt de iuda
simonis scariothis. Hic em̄ erat tradi

turus erat: cum esset vnus ex duodecim.
¶C. B. Jesus in scenophegia ascēdit
ad diē festum: dicitur iesu: demonium
habes: de turba multi credebāt in eū:
clamat iesus: si quis sitit veniat ad me
et bibat: cū ministris ⁊ nicodemo prin
A cipes contendunt. Capi. vij.

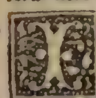

Ost hec aūt ambulabat ie-
sus in galileā. Nō eīn vole-
bat in iudeā ambulare: qꝛ
querebāt eū iudei interfi-
cere. Erat aūt ī pximo dies
fest⁹ iudeoꝝ scenophegia.
Dixerūt aūt ad eū fratres eius. Transi
hinc ⁊ vade in iudeā: vt ⁊ discipuli tui
videāt opera tua q̄ facis. Nemo q̄ppe
in occulto quid facit: ⁊ querit in palā
esse. Si hec facis: manifesta teipm mū
do. Neqꝫ eīn fratres eius credebant in
eum. Dixit ergo eis iesus. Tēpus meū
nondū aduenit: tēpus aūt vestrū semp
est paratū. Nō pōt mūdus odisse vos.
Me aūt odit: qꝛ ego testimoniū perhi-
beo de illo: quia opera eius mala sunt.
Uos ascēdite ad diē festum hunc. Ego
eīn nō ascendā ad die festū illū: qꝛ meū
B tēpus nondū impletū est. Hec cū dixis
J.6.c. set: ipse māsit in galilea. Ut aūt ascen-
derūt fratres eius: tunc ⁊ ipse ascēdit
ad diē festū: nō manifeste: sed quasi in
occulto. Judei ergo querebāt eū in die
festo: ⁊ dicebant. Ubi est ille? Et mur-
mur multus erat ī turba de eo. Quidā
eīn dicebāt: qꝛ bonus est: alij autē dice
bāt nō: sꝫ seducit turbas. Nemo tū pa-
lam loquebat̄ de illo ꝑpter metum iu-
deoꝝ. Jam aūt die festo mediāte: ascen
dit iesus in tēplū ⁊ docebat. Et mira
bant̄ iudei dicentes. Quō hic lr̄as scit
cū nō didicerit. Respōdit eis iesus: et
dixit. Mea doctrina nō est mea: sꝫ ei⁹
qui misit me. Si q̄s voluerit volūtatē
eius facere: cognoscet de doctrina vtrū
ex deo sit: an ego a meipo loquar? Qui
a semetipso loquitur gloriam ꝓpriam
querit. Qui aūt querit gloriā eius qui
misit eū: hic verax est: ⁊ iniustitia ī illo
nō est. Nōne moyses dedit vobis legē.
C Et nemo ex vobis facit legem. Quid
J.8.g. me queritis interficere? Rn̄dit turba
et dixit. Demonium habes. Quis te
querit interficere? Respondit iesus: et
dixit eis. Unū opus feci: ⁊ oēs mirami
ni. Propterea moyses dedit vobis cir
cūcisionē: nō qꝛ ex moyse est: sed ex pa-
tribus. Et in sabbato circūciditis ho-
minem. Si circūcisionē accipit hō in

sabbato: vt non soluat̄ lex moysi: mihi
cur indignamini: qꝛ totū hoiem sanū
feci in sabbato. Nolite iudicare sm̄ fa-
ciem sed iustū iudiciū iudicate. Dice-
bant ergo quidā ex hierosolymis. Nō- Deut.1.d.
ne hic est quē querūt interficere? Ecce D
palā loquit̄: ⁊ nihil ei dicūt. Nunquid
vere cognouerunt principes: qꝛ hic est
christus? Sed hūc scimus vnde sit: xp̄s Mat.11.d.
autē cum venerit: nemo scit vnde sit. Luce.10.d.
Clamabat ergo iesus in tēplo docēs ⁊ J.8.d.⁊
dicēs. Et me scitis ⁊ vnde sim scitis: ⁊ J.8.g.
a meipso nō veni: sed est verus q̄ misit
me quē vos nescitis. Ego scio eū: et si Mat.21.c.
dixero: qꝛ nescio eū: ero similis vobis Mar.11.c.
mēdax. Sed scio eum: qꝛ ab ipso sum: et.21.a.
et ipse me misit. Querebāt ergo eū ap- Luce. 19.g.
prehēdere: ⁊ nemo misit in illū man⁹: et.20.c.
qꝛ nōdū venerat hora ei⁹. De turba aūt et.12.a.
multi crediderūt in eum. Et dicebant. E
Christus cū venerit: nunq̄d plura signa
faciet q̄ que hic facit? Audierūt pha-
risei turbā murmurantē de illo hec. Et
miserūt ꝑncipes ⁊ pharisei ministros
vt apphēderent eū. Dixit ergo eis iesus. J.13.d.
Adhuc modicū tp̄s vobiscū sum: ⁊ va-
do ad eū q̄ me misit. Queretis me ⁊ nō
inuenietis. Et vbi ego sum: vos nō po-
testis venire. Dixerūt ergo iudei ad se-
metipsos. Quo hic iturus est: qꝛ nō in-
ueniemus eū. Nūq̄d in dispsionē gētiū
iturus est: ⁊ doctur⁹ gētes? Quis ē hic
sermo quē dixit: q̄retis me ⁊ nō inuenie
tis: ⁊ vbi ego sum vos nō potestis veni F
re? In nouissimo aūt die magno festiui
tatis: stabat iesus ⁊ clamabat dicens. Joan.4.b.
Si q̄s sitit veniat ad me ⁊ bibat. Qui
credit in me (sicut dicit scriptura) flu-
mina de vētre ei⁹ fluēt aq̄ viue. Hoc āt
dixit de spū quē accepturi erāt credē-
tes in eū. Nōdū eīn erat spūs datus: qꝛ
iesus nōdū erat glorificat⁹. Ex illa ergo
turba cū audissent hos sermones eius:
dicebāt. Hic est vere ꝓpheta. Alij dice
bāt. Hic est xp̄s. Quidā aūt dicebant. Mat.2.a.
Nūquid a galilea venit xp̄s? Nōne scri
ptura dicit: Qꝛ ex semine dd̄ ⁊ de beth michee.5.a
leē castello vbi erat dd̄: venit xp̄s. Dis-
sensio itaqꝫ facta est in turba ꝑpter eū. S.eodem.
Quidā aūt ex ipis volebāt apprehēde Joan.18.c.
re eū: sꝫ nemo misit sup illū man⁹. Ue- G
nerūt ergo ministri ad pōtifices ⁊ pha
riseos: et dixerūt eis illi. Quare nō ad
duxistis eum? Responderunt ministri.
Nunq̄ sic locutus est hō sicut hic loqui
tur. Responderunt ergo eis pharisei.
Nunq̄d ⁊ vos seducti estis? Nunq̄d ex

p̄ncipib⁹ aliq̄s credidit ī eū: aut ex pha
riseis. Sed turba hec q̄ nō nouit legē
maledicti sūt. Dixit nicodem⁹ ad eos.
Ille q̄ venit ad eū nocte: q̄ vn⁹ erat ex
ipsis. Nūq̄d lex nr̄a iudicat hoīem: nisi
p̄us audierit ab ipso ꝛ cognouerit q̄d
ē.5.f. faciat? R̄nderūt ꝛ dixerūt ei. Nūq̄d ꝛ tu
galileus es. Scrutare scripturas ꝛ vi
de q2 a galilea ꝓpheta nō surgit. Et re
uersi sunt vnusquisq3 in domum suā.

¶ C. S. De muliere adultera: iesus lu
cē mūdi esse se predicat: iesus interro
gatus p̄ncipiū se eē r̄ndit ꝙ ois pctōr
seru⁹ sit: ꝛ ꝙ iesus an̄ abraā sit. C. viij.

A
Luce.21.g. Esus aūt perrexit in mōtē
oliueti: ꝛ diluculo iterū ve
nit in tēplū: ꝛ oīs ppl's ve
nit ad eū: et sedēs docebat
eos. Adducūt aūt scribe et
Leui.20.b. pharisei mulierē in adul
terio dep̄hēsā: ꝛ statuerūt eā in medio:
et dixerūt ei. Magr̄ hec mulier modo
dep̄rehēsa est in adulterio. In lege aūt
moyses mādauit nobis huiōi lapida
re. Tu ergo q̄d dicis. Hoc aūt dicebāt
tētātes eū: vt possent accusare eū. Ih̄s
aūt iclinās se deorsū digito scribebat
2.q.7. ca. q̄ in terrā. Cū ergo p̄seuerarēt iterroga
fine. ꝛ. c. po tes erexit se: ꝛ dixit eis. Qui sine pctō
stulatus. est vr̄m p̄mus ī illā lapidē mittat. Et
32.q. 6. in iterū se inclinās scribebat ī terrā. Au
princi. diētes aūt hec vn⁹ post vnū exibāt inci
De pe. dist. piētes a senioribꝫ: ꝛ remāsit sol⁹ iesus
2. ca. si cū. et mulier in medio stās. Erigēs aūt se
§. rursus. iesus dixit ei. Mulier vbi sunt q̄ te ac
B cusabāt? Nemo te cōdēnauit? Que di
j.9.a. xit. Nemo dn̄e. Dixit aūt iesus. Nec ego
et.j.12.g. te ɔdēnabo. Uade ꝛ iā ampli⁹ noli pec
care. Iterū ergo locutus est eis iesus di
cēs. Ego sum lux mūdi. Qui sequit̄ me
nō ambulat in tenebris: s3 habebit lu
De testi. ca. mē vite. Dixerunt ergo ei pharisei. Tu
in omni. de teipso testimoniū ꝑhibes: testimo
niū tuū nō est verū. R̄ndit iesus: ꝛ dixit
eis. Et si ego testimoniū ꝑhibeo de me
C ipso: verū est testimoniū meū: q2 scio vn̄
Deut.7.b. veni: ꝛ quo vado. Uos aūt nescitis vn̄
Mat.18.b venio: aut q̄ vadā. Uos s̄m carnē iudi
2.cor.13.a. catis: ego nō iudico quēq̄. Et si iudico
ē.5.f. ego: iudiciū meū verū est: q2 sol⁹ nō sū:
Mat.11.d. sed ego ꝛ q̄ misit me p̄r. Et in lege vr̄a
Luce.10.b. scriptū est: q2 duorū hoīm testimoniū
ē.7.d. verū est. Ego sum q̄ testimoniū ꝑhibeo
de meipso: ꝛ testimoniū ꝑhibet de me q̄
misit me p̄r. Dicebāt ergo ei. Ubi ē p̄r
tuus? R̄ndit iesus. Neq3 me scitis neq3
patrē meū. Si me sciretis: forsitā ꝛ pa

trē meū sciretis. Hec v̄ba locut⁹ ē iesus
in gazophilatio: docēs in tēplo. Et ne Mat.11.d.
mo app̄hēdit eū: q2 necdū venerat hora Mar.11.c.
eius. Dixit ergo iterū eis iesus. Ego va ꝛ.12.a.
do ꝛ queretis me: ꝛ in pctō vr̄o morie lu.19.g. ꝛ
mini. Quo ego vado: vos non potestis 20.g. ꝛ.22.
venire. Dicebāt ergo iudei. Nūq̄d inter a.
ficiet semetip̄m: q2 dicit quo ego vado ā.7.d.
vos nō potestis venire? Et dicebat eis.
Uos de deorsum estis: ego de superius
sum. Uos de mūdo hoc estis: ego nō sū
de hoc mūdo. Dixi ergo vobis: q2 mo
riemini in pctīs vr̄is. Si eīn nō credi
deritis q2 ego sum: moriemini in pctō
vr̄o. Dicebant ḡ ei. Tu q̄s es? Dixit eis
iesus. P̄ricipiū q̄ ꝛ loquor vobis. Mul D
ta habeo de vobis loq̄ ꝛ iudicare. S3 ā.7.g.
q̄ me misit verax est: ꝛ ego q̄ audiui ab Rom.3.a.
eo hec loquor in mūdo. Et nō cognoue ā.3.b.
runt: q2 patrē ei⁹ dicebat deū. Dixit ḡ j.12.c.
eis iesus. Cū exaltaueritis filiū hoīs:
tūc cognoscetis: q2 ego sum: ꝛ a meip̄o
facio nihil: s3 sicut docuit me p̄r: hec lo
quor. Et q̄ me misit mecū est: ꝛ nō reli
quit me solū: q2 ego q̄ placita sunt ei fa
cio semp̄. Hec illo loquēte multi credi
derūt in eū. Dicebat ergo iesus ad eos
q̄ crediderūt ei iudeos. Si vos māseri
tis in sermone meo vere discipuli mei
eritis ꝛ cognoscetis veritatē: ꝛ veritas
liberabit vos. R̄nderunt ei. Semen
abrae sum⁹: ꝛ nemini seruiuim⁹ vnq̄. Rom.6.b.
Quō tu dicis: liberi eritis. R̄ndit eis 2.Pe.2.d.
iesus. Amē amē dico vobis: q2 ois qui E
facit pctm̄: seruus est pcti. Seru⁹ autē
nō manet in domo in eternū: fili⁹ autē
manet in eternū. Si ḡ vos fili⁹ libera
uerit: vere liberi eritis. Scio q2 filij
abrae estis: s3 q̄ritis me interficere: q2
sermo me⁹ nō capit ī vobis. Ego qd̄ vi
di apud patrē loquor: ꝛ vos q̄ vidistis
apud patrē vestrū facitis. R̄nderunt ꝛ
dixerunt ei. Pater noster abraam est.
Dixit eis iesus. Si filij abrae estis: opa
abrae facite. Nunc aūt queritis me in
terficere hoīem: qui veritatē vobis lo
cut⁹ sum: quā audiui a deo. Hoc abraā
nō fecit. Uos facitis opera patris vr̄i.
Dixerunt itaq3 ei. Nos ex fornicatione 1.Joā.3.d.
non sumus nati: vnum patrem habe
mus deū. Dixit ergo eis iesus. Si de⁹
pater vester esset: diligeretis vtiq3 me.
Ego eīn ex deo ꝓcessi et veni. Neq3 eīn
a meipso veni: sed ille me misit. Qua
re loquelam meam non cognoscitis.
Quia non potestis audire sermonem
meū. Uos ex patre diabolo estis: ꝛ desi

deria patris vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio: et in veritate non stetit: quia non est veritas in eo. Cum loquitur mendacium ex proprijs loquitur: quia mendax est et pater eius. Ego autem si veritatem dico: non creditis mihi? Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico: quare vos non creditis mihi? Qui ex deo est verba dei audit: propterea vos non auditis: quia ex deo non estis. Responderunt ergo iudei: et dixerunt ei. Nonne bene dicimus nos quia samaritanus es tu: et demonium habes? Respondit iesus. Ego demonium non habeo: sed honorifico patrem meum: et vos inhonorastis me. Ego autem non quero gloriam meam: est qui querat et iudicet. Amen amen dico vobis: si quis sermonem meum seruauerit: mortem non videbit in eternum. Dixerunt ergo ei iudei. Nunc cognouimus quia demonium habes. Abraam mortuus est et prophete: et tu dicis si quis sermonem meum seruauerit non gustabit mortem in eternum. Nunquid tu maior es patre nostro abraam qui mortuus est? Et prophete mortui sunt. Quem teipsum facis. Respondit iesus. Si ego glorifico meipsum gloria mea nihil est. Est pater meus qui glorificat me: quem vos dicitis quia deus noster est: et non cognouistis eum. Ego autem noui eum. Et si dixero quia non scio eum: ero similis vobis mendax: sed scio eum: et sermonem eius seruo. Abraam pater vester exultauit vt videret diem meum: vidit et gauisus est. Dixerunt ergo iudei ad eum. Quinquaginta annos nondum habes et abraam vidisti? Dixit eis iesus. Amen amen dico vobis: antequam abraam fieret ego sum. Tulerunt ergo lapides vt iacerent in eum. Iesus autem abscondit se: et exiuit de templo.

2.q.7. cap. testes. De hereti. ca. cum ex iniuncto. 1.Joan. 4.a. s.7.c. j.10.d. De presump. c. nonne. (B) s.7.b. 9.q.1.ca.ad ueritatem. 23.q.2.post princi.

¶ E. S. Cecum a natiuitate curat: iesus dicit: in iudicium in hunc mundum veni: vt qui non vident videant. Capi. ix.

(A)

T preteriens iesus vidit hominem cecum a natiuitate. Et interrogauerunt eum discipuli eius. Rabbi quis peccauit: hic aut parentes eius vt cecus nasceretur? Respondit iesus. Neque hic peccauit neque parentes eius: sed vt manifestentur opera dei in illo. Me oportet operari opera eius qui misit me: donec dies est. Venit nox quando nemo potest operari. Quamdiu sum in mundo: lux sum mundi. Hec cum dixisset expuit in terram: et fecit lutum ex sputo: et liniuit lutum super oculos eius: et dixit ei. Vade et laua in natatoria siloe: quod interpretatur missus. Abijt ergo et lauit: et venit videns. Itaque vicini et qui viderant eum prius (quia mendicus erat) dicebant. Nonne hic est qui sedebat et mendicabat? Alij dicebant quia hic est: alij autem nequaquam: sed similis est eius. Ille vero dicebat: quia ego sum. Dicebant ergo ei. Quomodo aperti sunt tibi oculi? Respondit. Ille homo qui dicitur iesus lutum fecit: et vnxit oculos meos: et dixit mihi: vade ad natatoria siloe et laua: et abij: et laui: et video. Et dixerunt ei. Ubi est ille. Ait. Nescio. Adducunt eum ad phariseos qui cecus fuerat. Erat autem sabbatum quando lutum fecit iesus: et aperuit oculos eius. Iterum ergo interrogabant eum pharisei quomodo vidisset. Ille autem dixit eis. Lutum posuit mihi super oculos et laui: et video. Dicebant ergo ex phariseis quidam. Non est hic homo a deo qui sabbatum non custodit. Alij autem dicebant. Quomodo potest homo peccator hec signa facere? Et scisma erat inter eos. Dicunt ergo ceco iterum. Tu quid dicis de illo qui aperuit oculos tuos? Ille autem dixit: quia propheta est. Non crediderunt ergo iudei de illo: quia cecus fuisset et vidisset: donec vocauerunt parentes eius qui viderat: et interrogauerunt eos dicentes. Hic est filius vester quem vos dicitis quia cecus natus est: quomodo ergo nunc videt? Responderunt eis parentes eius et dixerunt. Scimus quia hic est filius noster: et quia cecus natus est: quomodo autem nunc videat nescimus: aut quis eius aperuit oculos nos nescimus. Ipsum interrogate: etatem habet: ipse de se loquatur. Hec dixerunt parentes eius: quoniam timebant iudeos. Iam enim conspirauerant iudei: vt si quis eum confiteretur esse christum extra synagogam fieret. Propterea parentes eius dixerunt: quia etatem habet ipsum interrogate. Uocauerunt ergo rursum hominem qui fuerat cecus: et dixerunt ei. Da gloriam deo. Nos scimus quia hic homo peccator est. Dixit ergo eis ille. Si peccator est nescio: vnum scio: quia cecus cum essem modo video. Dixerunt ergo illi. Quid fecit tibi? Quomodo aperuit tibi oculos? Respondit eis. Dixi vobis iam et audistis: quid iterum vultis audire? Nunquid et vos vultis discipuli eius fieri? Maledixerunt ergo ei: et dixerunt. Tu discipulus illius sis: nos autem moysi discipuli sumus. Nos scimus quia moysi locutus est deus: hunc autem nescimus vnde sit. Respondit ille homo: et dixit eis. In hoc enim mirabile est: quia vos nescitis vnde sit: et aperuit meos oculos. Scimus autem quia peccatores deus non audit: sed si quis dei cultor est et voluntatem

(B) (C) (D) (E) De conse. di. 4.c. cum paruulis. Jos. 7.c. (F) s.8.b. j.12.g. De conse. di. 4.c. ante baptismum.

et volūtatē eius facit: hunc exaudit. A
seculo nō est auditū: qȝ q̄s aperuit ocu
los ceci nati. Nisi esset hic a deo nō po
terat facere q̄cq̄. R̄nderunt ꝛ dixerūt
ei. In peccatis natus es totus: ꝛ tu do
ces nos. Et eiecerūt eū foras. Audiuit
iesus qȝ eiecerūt eū foras: ꝛ cū inuenis
G set eum dixit ei. Tu credis in filiū dei?
R̄ndit ille ꝛ dixit. Quis est dn̄e vt cre
dam in eū? Et dixit ei iesus. Et vidisti
eū: ꝛ qui loquit̄ tecū ip̄e est. At ille ait.
Credo dn̄e. Et p̄cidēs adorauit eū. Et
dixit ei iesus. In iudiciū ego i hūc mū
dū veni: vt q̄ nō vidēt videāt: ꝛ q̄ vidēt
ceci fiāt. Et audierunt q̄dam ex phari
seis q̄ cū ipso erāt: ꝛ dixerūt ei. Nūq̄d
et nos ceci sum⁹? Dixit eis iesus. Si ce
ci essetis nō haberetis p̄ctm̄. Nunc vero
dicitis qȝ videmus: p̄ctm̄ vestrū manet.
¶ C. S. Qui non intrat per ostium in
ouile: dicit ego sum pastor bonus: pote
statē habeo ponēdi animam meam: iu
dei dicūt: si tu es christus dic nobis pa
lam: ego ꝛ pater vnū sumus: sustulerūt
lapides iudei: vt lapidarent iesum: et
exiuit de manibus eorum. Capi. x.

A

Men amē dico vobis: qui
1. q. 1. §. or non intrat p̄ ostiū in ouile
dinationē. ouiū: sȝ ascēdit aliūde: ille
23. q. 4. ca. fur est ꝛ latro. Qui aūt in
tres perso trat p̄ ostiū: pastor ē ouiū.
nas. Huic ostiarius apit: ꝛ oues
De iur. pa vocē eius audiūt. Et p̄prias oues vo
tro. c. rela cat nolatim: ꝛ educit eas. Et cū p̄prias
tum. oues emiserit an̄ eas vadit: ꝛ oues illū
sequunt̄: qȝ sciūt vocē ei⁹. Alienū autē
nō sequunt̄: sȝ effugiūt ab eo: qȝ nō no
uerūt vocē alienoꝝ. Hoc p̄uerbiū dixit
eis iesus. Illi aūt nō cognouerūt q̄d lo
queret̄ eis. Dixit ergo eis iterū iesus.
B Amē amē dico vobis: qȝ ego sum ostiū
ouiū. Oēs quotquot venerūt fures sūt
et latrones: sȝ nō audierunt eos oues.
Ego sū ostiū. Per me si q̄s introierit
saluabit̄: ꝛ ingredieť ꝛ egredieť: et pa
scua inueniet. Fur nō venit nisi vt fure
tur: ꝛ mactet ꝛ p̄dat. Ego veni vt vitā
habeāt: ꝛ abūdātius habeāt. Ego sum
Joan. 2. d. pastor bonus. Bon⁹ pastor aīam suam
aľ ponit. dat ꝑ p̄ ouib⁹ suis. Mercenarius aūt ꝛ
23. q. 4. ca. qui nō est pastor: cui⁹ nō sunt oues p̄
tres. ꝛ. c. q̄s p̄rie: videt lupum veniētē: ꝛ dimittit
nō potest. oues ꝛ fugit: ꝛ lupus rapit ꝛ dispergit
oues. Mercenarius aūt fugit: qȝ mer
cenarius est: ꝛ nō p̄tinet ad eū de oui
C bus. Ego sum pastor bon⁹: ꝛ cognosco
De pe. dist. meas: ꝛ cognoscūt me mee. Sicut no

uit me p̄r: ꝛ ego agnosco patrē: ꝛ aīam 4. §. hāc so
meā pono p̄ ouib⁹ meis. Et alias oues cietatem.
habeo que nō sunt ex hoc ouili: et illas Mat. 11. b.
opȝ me adducere: ꝛ vocē meā audient. Luce. 10. d.
Et fiet vnū ouile et vnus pastor. Pro Mat. 20. d
pterea me diligit p̄r: qȝ ego pono aīaȝ Mar. 8. d
meā: ꝛ iterū sumā eā. Nemo tollit eā a D
me: sȝ ego pono eā a meipso. Potesta
tē habeo ponēdi eā: ꝛ potestatē habeo
iterū sumēdi eā. Hoc mādatū accepi a De celebra.
patre meo. Dissensio iterū facta est inter mis. cap. in
iudeos p̄pter sermones hos. Dicebant quadam.
aūt multi ex ipsis. Demoniū hȝ ꝛ insa
nit. Quid eū auditis? Alij dicebāt. Hec ā. 7. c. ꝛ. 8. f
verba nō sunt demoniū habētis. Nūq̄d
demoniū pōt cecoꝝ oculos aperire. Fa E
cta sunt aūt encenia in hierosolymis: De cōse. di.
et hiems erat. Et ambulabat iesus in 1. c. solemni
tēplo in porticu salomonis. Circūde tatem.
derūt ergo eū iudei: ꝛ dicebāt ei. Quo
usq̄ animā nostrā tollis? Si tu es xp̄s
dic nob̄ palā. R̄ndit eis iesus. Loquor
vobis ꝛ nō creditis. Opa q̄ ego facio i
nōie patris mei: hec testimoniū p̄hibēt
de me. Sȝ vos nō creditis: qȝ nō estis
ex ouib⁹ meis. Oues mee vocē meā au
diunt: et ego cognosco eas: ꝛ sequunt̄
me. Et ego vitā eternā do eis: ꝛ nō p̄i
bunt in eternū: ꝛ nō rapiet eas q̄sq̄ de F
manu mea. Pater meus q̄d dedit mihi 24. q. 3. ca.
maius oībus est: ꝛ nemo pōt rapere de quedā. ꝑ si.
manu p̄ris mei. Ego ꝛ pater vnū sum⁹. arriani.
Sustulerūt ergo lapides iudei: vt la ā. 8. g.
pidarēt eum. R̄ndit eis iesus. Multa
bona opa ostēdi vobis ex p̄re meo: pro
pter q̄d eoꝝ op⁹ me lapidatis? R̄ndē
runt ei iudei. De bono ope nō lapida
mus te: sȝ de blasphemia: ꝛ qȝ tu homo
cum sis: facis teipm̄ deū. R̄ndit eis ie
sus. Nonne scriptum est in lege vestra? G
Quia ego dixi dij estis. Si illos dixit ps. 81.
deos ad quos sermo dei factus est: ꝛ nō
pōt solui scriptura: quē pater sanctifi
cauit ꝛ misit in mūdum: vos dicitis qȝ bls ÷ blas
blasphemas ÷: qȝ dixi fili⁹ dei sū. Si phemo.
nō facio opa patris mei: nolite crede
re mihi. Si aūt facio: ꝛ si mihi nō vultis
credere: opib⁹ credite: vt cognoscatis
et credatis qȝ p̄r in me est: ꝛ ego in pa
tre. Querebāt ergo eū apprehēdere: et Mat. 12. b
exiuit de manibus eoꝝ. Et abijt iterū
trās iordanē in eū locū vbi erat ioan Mar. 3. a.
nes baptizās primū: ꝛ mansit illic. Et
multi venerūt ad eū: ꝛ dicebāt: qȝ ioan
nes q̄dem signū fecit nullū. Oia aūt q̄
cūq̄ dixit ioānes de hoc vera erant: et
multi crediderunt in eum.

¶ C. S. De suscitatione lazari: collegerūt p̄ncipes ꝛ pharisei cōsiliū: caiphas dicit: q2 expedit vt vnus ꝛc. Cap. xi.

A
Rat aūt q̄dā languēs lazarus a bethania de castello marie ꝛ marthe soroꝝ ei9. Maria aūt erat que vnxit dn̄m vnguēto: ꝛ extersit pedes eius capillis suis: cui9 frater lazarus infirmabat̄. Miserūt ḡ sorores eius ad eum dicētes. Dn̄e: ecce quē amas infirmat̄. Audiēs autē iesus dixit eis. Infirmitas hec nō ē ad mortē: sed ꝑ gloria dei: vt glorificet̄ filius dei ꝑ eā. Diligebat autē iesus marthā ꝛ sororē eius mariā: et lazarū. Ut ergo audiuit: q2 infirmabat̄: tunc q̄dē mā\u0303sit in eodē loco duob9 dieb9. Deinde post hec dicit discipulis suis. Eam9 i iudeā iterū. Dicūt ei discipuli. Rabbi: nūc q̄rebant te iudei lapidare: ꝛ iteꝝ vadis

B
illuc. Rn̄dit iesus. Nōne duodecim sūt hore diei ✝. Si q̄s ambulauerit in die nō offendit: q2 lucē hui9 mundi videt. Si aūt ambulauerit in nocte offēdit: q2 lux nō est in eo. Hec ait: ꝛ post hec dixit eis. Lazarus amicus nr̄ dormit: sed vado vt a somno excitē eum. Dixerunt ergo discipuli ei9. Dn̄e: si dormit saluus erit. Dixerat aūt iesus de morte ei9: illi autē putauerunt q2 de dormitiōe somni diceret. Tūc ergo iesus dixit eis manifeste. Lazarus mortuus est: ꝛ gaudeo ꝓpter vos vt credatis qm̄ nō erā ibi: sꝫ eamus ad eū. Dixit ergo thomas qui dr̄ didymus ad condiscipulos. Eamus et

C
nos: vt moriamur cū eo. Uenit itaq3 iesus: et inuenit eū quatuor dies iam i monumēto habētē. Erat aūt bethania iuxta hierosolymā quasi stadijs quindecim. Multi autē ex iudeis venerāt ad marthā ꝛ mariā: vt ꝯsolarent̄ eas de fratre suo. Martha ḡ vt audiuit q2 iesus venit occurrit illi: maria autē domi sedebat. Dixit ergo martha ad iesum. Dn̄e si fuisses hic: frater meus nō fuisset mortuus. Sꝫ ꝛ nunc scio: q2 q̄cunq3 poposceris a deo: dabit tibi deus. Dixit illi iesus. Resurget frater tuus. Dixit ei martha. Scio q2 resurget in resurrectione in nouissimo die. Dixit ei iesus. Ego sum resurrectio ꝛ vita: qui credit in me etiā si mortuus fuerit viuet. Et oīs q̄ viuit ꝛ credit in me nō morief in eternū. Credis hoc? Ait illi. Utiq3 dn̄e. Ego credidi q2 tu es xp̄s filius dei vi-

D
ui: qui in hūc mundum venisti. Et cum hec dixisset abijt: ꝛ vocauit mariā sororē suā silētio dicēs. Magister adest: et vocat te. Illa vt audiuit surrexit cito: ꝛ venit ad eū. Nōdū enī venerat iesus i castellū: sed erat adhuc in illo loco vbi occurrerat ei martha. Iudei ḡ q̄ erant cū ea in domo ꝛ cōsolabant̄ eā: cum vidissent mariā q2 cito surrexit et exijt: secuti sunt eā dicētes. Q2 vadit ad monumētū vt ploret ibi. Maria ḡ cū venisset vbi erat iesus: vidēs eum cecidit ad pedes ei9: ꝛ dixit ei. Dn̄e si fuisses hic: nō esset mortu9 frater me9. Iesus ergo vt vidit eā plorantē: ꝛ iudeos q̄ venerāt cū ea plorātes: infremuit sp̄ū ꝛ turbauit seip̄m: ꝛ dixit. Ubi posuistis eū?

E
Dicūt ei. Dn̄e veni ꝛ vide. Et lachrimatus est iesus. Dixert̄ ḡ iudei. Ecce quō amabat eū. Quidā aūt ex ip̄is dixerūt. Non poterat hic qui aperuit oculos ceci nati facere: vt hic nō moreret̄. Iesus ergo rursum fremēs in semetip̄o venit ad monumētum. Erat autē spelunca: ꝛ lapis superpositus erat ei. Ait iesus. Tollite lapidē. Dixit ei martha soror eius q̄ mortuus fuerat. Dn̄e iam fetet: quatriduanus est enim. Dixit ei iesus. Nōne dixi tibi: qm̄ si credideris videbis gloriā dei? Tulerunt ergo lapidē. Iesus autē eleuatis sursum oculis dixit. Pater gratias ago tibi: qm̄ audisti me. Ego autē sciebā q2 semꝑ me audis: sed ꝓpter ppl'm q̄ circūstat dixi: vt cre-

F
dāt q2 tu me misisti. Hec cū dixisset voce magna clamauit. Lazare veni foras. Et statim ꝓdijt qui fuerat mortuus: ligatus manus ꝛ pedes institis: ꝛ facies illius sudario erat ligata. Dixit eis iesus. Soluite eū ꝛ sinite abire. Multi ergo ex iudeis q̄ venerant ad mariā et marthā: ꝛ viderāt q̄ fecit iesus: crediderūt i eū. Quidā aūt ex ip̄is abierūt ad phariseos: ꝛ dixert̄ eis que fecit iesus. Collegert̄ ḡ pōtifices ꝛ pharisei ꝯsiliū: ꝛ dicebāt. Quid facim9: q2 hic hō m'lta signa facit? Si dimittim9 eum sic oēs credēt in eum: ꝛ venièt romani ꝛ tollēt nr̄m locum ꝛ gētē. Un9 aūt ex ip̄is caiphas noīe cū esset pōtifex anni illi9 dixit eis. Uos nescitis q̄cq̄ nec cogitatis: q2 expedit vobis vt vnus moriat̄ hō ꝑ

G
pplo: ꝛ nō tota gens pereat. Hoc autē a semetipso nō dixit: sꝫ cum esset pōtifex anni illi9 ꝓphetauit: q2 iesus moriturus erat ꝑ gēte: ꝛ nō tm̄ ꝑ gente: sed vt filios dei q̄ erāt dispersi ꝯgregaret in vnum. Ab illo ergo die cogitauerūt

Left margin (beside "hore diei ✝"): Alr ✝ hore sunt diei.

Right margin notes: S. 9. c. — 11. q. 3. cap. tunc vera. De pe. dis. 2. §. b idē probatur. et c. quem penitet. De senten. excō. ca. a nobis. — J. 18. c. — Mat. 12. b. Mar. 3. a.

vt interficerēt eū. Jesus ergo iā non in
palā ābulabat apud iudeos: sȝ abijt in
regionē iuxta desertū in ciuitatē q̄ dr
ephrē: ⁊ ibi morabat̄ cū discipl'is suis.
Mat.26.a Proximum autē erat pascha iudeorum: ⁊
Mar.14.a ascenderunt multi hierosolymā de re-
Luce.22.a giōe ante pascha: vt scrificarēt seipos.
Querebāt ergo iesum: ⁊ colloquebant̄
adinuicē in templo stātes. Quid puta-
tis qr non venit ad diem festum istum?
Dederant autem pontifices ⁊ pharisei
mandatum: vt si quis cognouerit vbi
sit: indicet vt apprehendant eum.
¶ C.S. Maria vnxit pedes iesu: ⁊ ex-
tersit capillis suis: iudas fur erat ⁊ lo-
culos hñs: turba ex iudeis multa venit:
nō pp̄ter iesum tm̄: sed vt lazarū vide-
rēt: quē suscitauit a mortuis: turba q̄
venerat ad diē festū: occurrit iesu sedē-
ti sup pullū asine: gētiles q̄dā rogabāt
philippū dicētes: dñe volum⁹ iesum vi-
dere: iesus rñdit: nisi granū frumēti ⁊c.
aīa mea turbata est: pr̄ clarifica nomen
tuū: venit vox de celo: dixit iesus: nūc
iudiciū est mūdi: ⁊ multi ex pncipibus
crediderūt in eū: sed pp̄ter phariseos
nō cōfitebātur: dixit: nō veni vt iudicē
mundum: sed vt saluificem. Ca.xij.

A Esus ergo āte sex dies pa-
scHe venit bethaniā: vbi la-
Mat.26.a zar⁹ fuerat mortu⁹: quē su-
Mar.14.a scitauit iesus. Fecerūt aūt
ei cenā ibi: ⁊ martha mini-
strabat: lazar⁹ vo vn⁹ erat
ex discūbētib⁹ cū eo. Maria ergo acce-
Mat.26.a pit librā vnguēti nardi pistici p̄ciosi: ⁊
Mar.14.a vnxit pedes iesu: ⁊ extersit pedes eius
Luce.7.f. capillis suis: ⁊ dom⁹ īpleta ē ex odore
vnguēti. Dixit ḡ vn⁹ ex discipulis eius
iudas schariotis q̄ erat eū traditur⁹.
Quare hoc vnguētū nō venijt trecētis
denarijs: ⁊ datū ē egenis. Dixit āt hoc
nō qr de egenis ptinebat ad eū: sed qr
B fur erat ⁊ loculos hñs ea q̄ mittebant̄
Als ✝ sine. portabat. Dixit ḡ iesus. Sinite ✝ illā
Mat.26.a vt in diem sepulture mee seruet illud.
Pauperes eīm semp habebitis vobiscū:
me aūt non semp hēbitis. Cognouit ḡ
Als ✝ esset turba multa ex iudeis: qr illic ē ✝: ⁊ ve-
nerūt nō pp̄ter iesum tm̄: sȝ vt lazarū
viderēt: quē suscitauit a mortuis. Co-
De pe. dist. gitauerūt aūt pncipes sacerdotū vt et
2.c. quātū/ lazarum interficerent: qr multi pp̄ter
liber. illū abibāt ex iudeis: ⁊ credebāt ī iesū.
Mat.21.a. In crastinū aūt turba multa q̄ venerat
Mar.11.a. ad diē festū cū audissent: qr venit iesus
Luce.19.c. hierosolymā: accepert ramos palma-
rum: ⁊ pcesserūt obuiā ei: ⁊ clamabāt. Esa.62.d.
Osanna bñdictus q̄ venit in noīe dñi Zach.9.b.
rex isrl'. Et inuenit iesus asellū: ⁊ sedit
sup eū: sicut scriptū ē. Noli timere filia
sion: ecce rex tu⁹ venit tibi sedēs super
pullū asine. Hec nō cognouert discipu- Mat.21.a.
li ei⁹ pmū: sȝ qñ glificatus ē iesus: tūc C
recordati sunt: qr hec erāt scripta d eo:
⁊ hec fecert ei. Testimoniū ḡ phibebat
turba q̄ erat cū eo qñ lazarū vocauit de
monumēto: ⁊ suscitauit eū a mortuis.
Propterea ⁊ obuiam venit ei turba: qr
audierunt eū fecisse h̄ signū. Pharisei
ergo dixerūt ad semetipsos. Uidet̄ qr
nihil pficim⁹: ecce mūd⁹ tot⁹ post eum
abijt. Erāt autem q̄dā gētiles ex his q̄
ascēderāt vt adorarēt in die festo. Hi ḡ
accessert ad philippū q̄ erat a bethsai-
da galilee: ⁊ rogabāt eū dicētes. Dñe: vo-
lum⁹ iesum videre. Uenit philipp⁹ ⁊ di-
cit andree. Andreas rursū ⁊ philipp⁹
dixerūt iesu. Jesus āt rñdit eis dicēs. D
Uenit hora vt clarificetur filius hois.
Amē amē dico vobis: nisi granū frumē-
ti cadēs in terrā mortuū fuerit: ipȝ so-
lū manet. Si aūt mortuū fuerit: multū Mat.26.d
fructū affert. Qui amat aīam suā: per- Mar.8.d.
det eā. Et q̄ odit aīam suā in h̄ mundo: Luce.9.c.
in vitā eternam custodit eam. Si quis et.17.a.
mihi ministrat: me sequat̄. Et vbi ego
sum: illic ⁊ minister me⁹ erit. Si qs mi-
hi ministrauerit: honorificabit eum pr̄
meus. Nūc aīa mea turbata ē. Et q̄d di-
cā? Pater saluifica me ex hac hora. Sȝ
pp̄terea veni in hāc horā. Pr̄ clarifica
nomen tuū. Uenit ergo vox de celo di- Mat.26.d
cēs. Et clarificaui: et iterū clarificabo. Mar.14.d
Turba aūt q̄ stabat ⁊ audierat: dicebat De cōse.di.
tonitruū eē factū. Alij aūt dicebāt. An- 2.c.si.
gelus ei locutus ē. Rñdit iesus ⁊ dixit. E
Nō pp̄ter me hec vox venit: sed pp̄ter
vos. Nūc iudiciū est mūdi: nūc pnceps
huius mundi eijcietur foras. Et ego si a.2.b.⁊.8.
exaltatus fuero a terra: oīa traham ad d.
meipm. Hoc aūt dicebat significās qua
morte esset moriturus. Rñdit ei turba.
Nos audiuimus ex lege: qr xps manet
in eternum. Et quō tu dicis: oportet ex-
altari filium hois? Et quis est iste fili⁹
hois? Dixit ergo eis iesus. Adhuc mo-
dicum lumē in vobis est. Ambulate dū
lucē habetis: vt nō vos tenebre cōpre-
hendant. Et qui ambulat in tenebris:
nescit quo vadat. Dum lucem habetis F
credite in lucē: vt filij lucis sitis. Hec
locutus est iesus: ⁊ abijt ⁊ abscondit se
ab eis. Cum autem tanta signa fecisset

Al's + pro/phete.
coram eis: nõ credebãt in eũ: vt sermo
esaie + impleretur quẽ dixit. Dñe: quis
Esa. 53. a.
credidit auditui nro: et brachium dñi
Esa. 6. c.
cui reuelatum est? Propterea nõ pote
Mat. 13. b.
rãt credere: quia iterũ dixit esaias. Exce
Mar. 4. b.
cauit oculos eorũ: et indurauit cor eorũ:
Luce. 8. b.
vt nõ videãt oculis: et non intelligant
Act. 28. f.
corde: et cõuertãtur et sanẽ eos. Hec di
xit esaias qñ vidit gloriã eius et locu
tus est de eo. Verumtñ et principibus
multi crediderũt in eum: sed propter
phariseos nõ cõfitebãtur: vt de syna
goga nõ eijcerẽtur. Dilexerunt em glo
C
riam hoim magis qȝ gloriã dei. Jesus
aũt clamauit et dixit. Qui credit in me
non credit in me: sed in eũ q̃ misit me.
S. 8. b. et 9. a.
Et qui videt me: videt eũ q̃ misit me.
Ego lux in mũdum veni: vt ois q̃ cre
dit in me: in tenebris nõ maneat. Et si
quis audierit vba mea et nõ custodierit:
ego nõ iudico eũ. Nõ em̃ veni vt iudicẽ
mundũ: sed vt saluificẽ mundum. Qui
spernit me et nõ accipit verba mea: hȝ
qui iudicet eũ. Sermo quẽ locut⁹ sum:
ille iudicabit eũ in nouissimo die. Quia
ego ex meipso nõ sum locutus. sed qui
misit me pr: ipse mihi mãdatum dedit:
quid dicã et qd loquar. Et scio quia man
datũ ei⁹ vita eterna est. Que ergo ego
loquor sicut dixit mihi pr: sic loquor.
¶ C.S. Pedes discipulorũ lauat: di
cẽs: et vos debetis alter alteri⁹ lauare
pedes: dicit q̃ mãducat panẽ mecũ: le
uabit cõ me calcaneũ suũ: dixit: vnus ex
vobis tradet me: et subiũgit: cui ego in
tinctũ panẽ porrexero: tũc introiuit in
iudã sathanas: mãdatũ nouũ do vobis
vt diligatis inuicẽ: dixit petro: antequȝ
A
gallus cãtet ter me neges. Ca. xiij.

Nte diẽ festũ pasche sciens
iesus quia venit hora eius vt
trãseat ex hoc mũdo ad pa
trẽ. Cũ dilexisset suos qui
Luce. 22. a.
erant in mũdo: in finẽ dile
xit eos. Et cena facta est cũ diabol⁹ iã
misisset in cor: vt traderet eũ iudas si
Mat. 11. d.
monis scharioris: sciẽs quia oia dedit ei
Luce. 10. d.
pater in manus: et quia a deo exiuit: et ad
S. 6. d.
deũ vadit: surgit a cena et põit vestimẽ
ta sua. Et cũ accepisset linthenũ: precinxit
se. Deinde misit aquã in peluim: et cepit
lauare pedes discipulorũ: et extergere li
theo quo erat precinctus. Venit ergo ad
22. q. 2. ca.
simonem petrũ: et dixit ei petrus. Dñe
beatus.
tu mihi lauas pedes? Rñdit iesus et di
De pe. dist.
xit ei. Quod ego facio: tu nescis mõ: scies
1. c. potest.
autem postea. Dixit ei petrus. Non la

uabis mihi pedes in eternum. Rñdit
ei iesus. Si nõ lauero te non habebis
partem mecum. Dixit ei simon petrus. B
Dñe non tm̃ pedes meos: sed et manus
et caput. Dixit ei iesus. Qui lotus est:
non indiget nisi vt pedes lauet: sed est
mũdus totus. Et vos mũdi estis: sȝ nõ
oẽs. Sciebat em̃ quisnam esset qui tra
deret eum: ppterea dixit: nõ estis mũ
di oẽs. Postquȝ ergo lauit pedes eorũ:
accepit vestimẽta sua: et cũ recubuisset
iterum dixit eis. Scitis quid fecerim
vobis? Vos vocatis me magister et dñe:
et bene dicitis. Sum etenim. Si ergo
ego laui pedes vestros dñs et magister:
et vos debetis alter alterius lauare pe
des. Exẽplũ em̃ dedi vobis: vt quẽad
modum ego feci vobis. ita et vos facia
tis. Amẽ amẽ dico vobis: nõ est seruus Mat. 10. c.
maior dño suo: neqȝ apostolus maior Luce. 6. f.
est eo qui misit illũ. Si hec scitis bea
ti eritis si feceritis ea. Nõ de oibus vo
bis dico. Ego scio quos elegerim: sȝ vt
adimpleatur scriptura. Qui mãducat Ps. 40.
mecũ + panẽ: leuabit contra me calcaneũ Al's + meũ
suum. Amẽ dico vobis: priusquȝ fiat: C
vt cũ factũ fuerit: credatis quia ego sum.
Amẽ amẽ dico vobis. q̃ accipit si quẽ Mat. 10. b
misero: me accipit: q̃ aũt me accipit: Luce. 10. c
accipit eũ q̃ me misit. Et cũ hec dixis
set iesus: turbat⁹ est spiritu: et protesta
tus est. et dixit. Amẽ amẽ dico vobis: quia
vnus ex vobis tradet me. Aspiciebant Mat. 26. b
ergo ad inuicẽ discipuli: hesitantes de Mar. 14. b
quo diceret. Erat aũt recũbẽs vnus ex 2. q. 1. capi.
discipulis eius in sinu iesu: quẽ dilige vnus.
bat iesus. Innuit ergo huic simon pe Luce. 22. c.
trus: et dixit ei. Quis est de quo dixit? J. 21. f.
Itaqȝ cum recubuisset ille supra pect⁹
iesu: dicit ei. Dñe quis est? Rñdit iesus.
Ille est cui ego intinctũ panẽ porrexe
ro. Et cũ intinxisset panẽ: dedit iude
simonis scharioris. Et post bucellam
introiuit in eũ sathanas. Et dicit ei ie De cõse. di.
sus. Quod facis fac citius. Hoc aũt nemo 2. c. et sctã.
sciuit discũbentium: ad quid dixerit et cap. sicut
ei. Quidam em putabãt (quia loculos ha iudas.
bebat iudas) qȝ dixisset ei iesus. Eme D
ea q̃ opus sunt nobis ad diẽ festũ: aut
egenis vt + aliquid daret. Cũ ergo accc Al's + non
pisset ille bucellam: exiuit continuo. habet vt.
Erat aũt nox. Cum ergo exisset: dixit
iesus. Nunc clarificatus est filius ho
minis: et deus clarificatus est in eo. Si
deus clarificatus est in eo: et deus cla
rificabit eum in semetipso: et cõtinuo
clarificabit eum. Filioli adhuc mo

dicū vobiscū sum. Queretis me: ꝛ sicut
dixi iudeis: ꝙ ego vado vos nō potestis
ā. 7. c. venire. Et vobꝫ dico mō. Mādatū nouū
ā. 8. c. do vobis vt diligatis inuicē sicut dilexi
1. Joā. 2. b. vos: vt ꝛ vos diligatis inuicē. In hoc co
gnoscēt oēs: q2 discipuli mei estis: si di
De pe. dist. lectionē habueritis ad inuicē. Dixit ei
2. c. q̄ vult simō petr9. Dñe q̄ vadis? Rñdit Jesus.
facere. Quo ego vado: nō potes me modo se
mat. 26. c. qui: seq̄ris autē postea. Dixit ei petr9.
mar. 14. d. Quare nō possum te seq̄ modo. Aiam
meā ꝓ te ponā. Rñdit ei iesus. Animā
tuā ꝓ me pones. Amen amē dico tibi:
nō cātabit gallus donec ter me neges.
¶ C. S. Non turbet cor vr̄m: dicit: ego
sum via veritas ꝛ vita: dicit philipp9:
dñe ostēde nobis patrē: si diligitis me
mādata mea seruate: ego in patre meo
ꝛ vos in me ꝛ ego in vobis: si q̄s diligit
me: sermones meos seruat. Capi. xiiij.
A
De pe. dist. Et ait discipulis suis. Non
4. c. in do- turbet cor vestrū. Creditis
mo. in deū: et in me credite. In
domo pr̄is mei mansiones
multe sunt. Si quominus di
xissem vobis: q2 vado para
re vobis locū. Et si abiero ꝛ pparaue-
ro vobis locū: iterū venio ꝛ accipiam
vos ad meipꝫ: vt vbi sum ego: ꝛ vos si-
tis. Et quo ego vado scitis: ꝛ viā scitis.
Dixit ei thomas. Dñe: nescim9 quo va-
dis. Et quō possum9 viā scire. Dixit ei
iesus. Ego sum via v̄itas ꝛ vita. Nemo
Dist. 8. c. si venit ad patrē nisi p me. Si cognouis-
cōsuetudi- setis me: ꝛ patrē meū vtiq3 cognouisse
nē ꝛ ca. se- tis. Et amodo cognoscetis eum: ꝛ vidi
quenti. stis eū. Dixit ei philippus. Dñe ostēde
De pe. dist. nobis patrē: ꝛ sufficit nobis. Dixit ei ie
2. c. si eñ. sus. Tāto tp̄e vobiscū sum: ꝛ nō cogno
B uistis me. Philippe q̄ videt me videt ꝛ
ā. 5. f. patrem: quō tu dicis: ostēde nobis pa
trē. Non credis: q2 ego in patre ꝛ pr̄ in
me ē. Verba q̄ ego loquor vobis: a me-
ipso non loquor. Pater aūt in me ma-
nens: ipe facit opa. Nō creditis q2 ego
in patre et pr̄ in me est. Alioq̄n ꝓpter
opa ipsa credite. Amē amē dico vobis
q̄ credit in me opera q̄ ego facio ꝛ ipse
faciet: et maiora horū faciet: q2 ego ad
patrē vado. Et quodcū3 petieritis pa
J. 16. d. trē in noīe meo hoc faciā: vt glorifice-
als. ✠ clari- tur ✠ pater in filio. Si quid petieritis
ficetis. me in noīe meo: hoc faciā. Si diligitis
mat. 21. c. me mādata mea seruate: ꝛ ego rogabo
mar. 11. c. patrē: ꝛ aliū paracletū dabit vobis: vt
maneat vobiscū in eternū spm̄ verita-
tis quē mūdus non pōt accipere: q2 nō
videt eū: nec scit eum. Vos autē cogno
scetis eū: q2 apud vos manebit: ꝛ in vo
bis erit. Non relinquā vos orphanos:
veniā ad vos. Adhuc modicū: ꝛ mūd9 C
iā me nō videt. Vos aūt videbitis me:
q2 ego viuo et vos viuetis. In illo die
vos cognoscetis: quia ego sum in patre
meo: ꝛ vos i me ꝛ ego in vobis. Qui hꝫ
mādata mea: ꝛ seruat ea: ille est q̄ dili-
git me. Qui aūt diligit me: diliget a pa Mat. 10. d
tre meo: ꝛ ego diligā eū: ꝛ manifestabo De cōse. di.
ei meipm̄. Dixit ei iudas: non ille scba 2. c. species
riotis. Dñe q̄d factū est: q2 manifestatu
rus es nobis teipm̄: ꝛ nō mūdo. Respō
dit Jesus et dixit ei. Si q̄s diligit me
sermonē meū seruabit: ꝛ pater me9 di-
liget eū: ꝛ ad eū veniem9: et mansionem
apud eū faciemus. Qui nō diligit me:
sermones meos non seruat. Et sermo- als. ✠ smo.
nem ✠ quē audistis nō est meus: sed ei9 D
q̄ misit me patris. Hec locutus sum vo
bis apud vos manēs. Paracletus aūt
spūssanct9 quē mittet pater in nomine
meo: ille vos docebit oīa: ꝛ suggeret vo
bis oīa quecun3 dixero vobis. Pacem 23. q. 1. c. nisi
relinquo vobis: pacem meā do vobis. si bella.
Nō quō mūdus dat: ego do vobis. Non
turbetur cor vestrū: neq3 formidet. Au
distis q2 ego dixi vobis: vado et venio
ad vos. Si diligeretis me gauderetis
vtiq3: quia vado ad patrē: q2 pater ma
ior me est. Et nunc dixi vobis priusq̄
fiat: vt cum factum fuerit credatis. Iā
non multa loquar vobiscum. Venit eñ
princeps mundi huius: et in me non
habet quicq̄. Sed vt cognoscat mun-
dus quia diligo patrem: et sicut man-
datū dedit mihi pater: sic facio. Sur-
gite eamus hinc.
¶ C. S. Dixit: ego sum vitis vera: ꝛ pa-
ter meus agricola est: de dilectiōe p̄ce-
pta: si me persecuti sunt et vos perse-
quentur: ꝛ odio habuerunt me gratis:
dicit: cū venerit paracletus. Capi. xv.
Ego sum vitis vera: ꝛ pater A
me9 agricola est. Oēm pal-
mitē in me non ferentē fru
ctū tollet eū: ꝛ omnē q̄ fert
fructum: purgabit eum vt
fructum plus afferat. Iam
vos mundi estis propter sermonē quē
locutus sum vobis. Manete in me et
ego in vobis. Sicut palmes nō potest
ferre fructū a semetipo nisi māserit in
vite: sic nec vos nisi in me manseritis.
Ego sum vitis: vos palmites. Qui ma
net in me et ego in eo: hic fert fructum

multum: quia sine me nihil potestis fa
cere. Si quis in me non manserit: mit
tet foras sicut palmes et arescet: ⁊ col-
als ✝ eos. ligēt eū ✝: ⁊ in ignē mittēt et ardet ✝.
als ✝ ardēt Si mãseritis in me: ⁊ vba mea in vobis
mat. 21. c. mãserint: quodcūq; volueritis petetis:
B ⁊ fiet vobis. In hoc clarificat⁹ ē pater
me⁹ vt fructū plurimū afferatis: ⁊ effi
ciamini mei discipli. Sicut dilexit me
pr: ⁊ ego dilexi vos. Manete i dilectio
ne mea. Si pcepta mea servaveritis:
manebitis in dilectiōe mea: sicut ⁊ ego
pcepta pris mei servaui: maneo i eius
Mar. 11. c. dilectione. Hec locutus sum vobis: vt
De pe. dist. gaudiū meū in vobis sit: ⁊ gaudiū ve-
2. c. qualit. strū impleat. Hoc est preceptū meū vt
De renunc. diligatis inuicē sicut dilexi vos. Maio
c. nisi. §. ve rē hac dilectionē nemo hz: q̄ vt animā
rum. suā ponat qs p amicis suis. Vos ami-
ii. Cor. 4. d ci mei estis: si feceritis q̄ ego pcipio vo
Ephe. 5. a. bis. Jam nō dicā vos servos: q₂ servus
Phili. 2. d. nescit qd faciat dñs eius. Vos aūt dixi
i. Thes. 4. b amicos: quia oia quecūq; audiui a pa-
i. Joā. 2. c. tre meo: nota feci vobis. Nō vos me ele
C gistis: sed ego elegi vos: ⁊ posui vos vt
i. Joā. 3. c. eatis ⁊ fructū afferatis: et fruct⁹ vester
J. 18. c. maneat: vt quodcūq; petieritis patrē
in noie meo: det vobis. Hec mando vo
bis: vt diligatis inuicē. Si mūdus vos
odit: scitote q₂ me priorē vobis odio
habuit. Si de mūdo fuissetis: mūdus
quod suū erat diligeret. Quia vero de
mūdo nō estis: sed ego elegi vos de mū
do: ppterea odit vos mūd⁹. Memēto
mat. 10. c. te sermōis mei: quē ego dixi vobis. Nō
Luce. 6. f. est servus maior dño suo. Si me perse
mat. 24. a. cuti sunt: ⁊ vos psequent. Si sermonē
mar. 13. b. meū servauerūt: et vestrum servabunt.
luce. 21. c. Sed hec omnia faciēt vobis pter no
mat. 11. d. men meum: quia nesciunt eum qui mi-
D sit me. Si nō venissem et locutus fuis-
Luce. 10. c. sem eis pctm̄ nō haberēt. Nūc autē ex-
ps. 34. cusationē nō hñt de pctō suo. Qui me
odit ⁊ patrē meū odit. Si opa non fe
cissem in eis: q̄ nemo alius fecit: pctm̄
nō haberēt. Nunc aūt ⁊ viderunt ⁊ ode
runt: ⁊ me ⁊ patrē meū. Sed vt adim-
pleat sermo q̄ in lege eorū scriptus est.
Quia odio habuerunt me gratis. Cū
aūt venerit paracletus: quē ego mittā
vobis a patre: spm̄ veritatis qui a pa-
tre pcedit: ille testimoniū perhibebit
de me. Et vos testimonium perhibebi
tis: quia ab initio mecum estis.
¶ C. S. Absq; synagogis facient vos:
nunc vado ad eū qui me misit: et nemo
ex vobis interrogat ⁊c. cū venerit pa-
racletus ille arguet mundum de pecca
to: oia q̄cūq; habet pater mea sunt: mo
dicum iā et non videbitis me: vsq; mo
do nō petistis q̄cq̄: exiui a pře meo et
veni in mundū: pater meū est. Ca. xvi.

Ec locutus sum vobis vt B
nō scandalizemini. Absq;
sinagogis faciēt vos. Sed mat. 24. a.
venit hora vt omnis q̄ in- mar. 13. b.
terficit vos arbitretur ob- luce. 21. c.
sequium se pstare deo. Et
hec facient vobis: q₂ non noverunt pa
trē neq; me. Sed hec locutus sum vo-
bis vt cum venerit hora eorū reminisca
mini: q₂ ego dixi vobis. Hec autem vo
bis ab initio non dixi: quia vobiscum
erā. Et nunc vado ad eum q̄ misit me: B
et nemo ex vobis iterrogat me quo va
dis. Sed q₂ hec locutus sum vobis: tri
stitia: impleuit cor vestrum. Si ego ve
ritatem dico vobis: expedit vobis vt
ego vadā. Si eñ nō abiero paraclet⁹
nō veniet ad vos. Si aūt abiero: mittā
eū ad vos. Et cū venerit ille arguet mū
dū de pctō: et de iustitia: ⁊ de iudicio.
De pctō q̄dem q₂ nō crediderūt in me.
De iustitia vero q₂ ad patrē vado: ⁊ iā
nō videbitis me. De iudicio aūt: q₂ pn C
ceps mūdi hui⁹ iā iudicat⁹ est. Adhuc De cōse. di.
multa habeo vobis dicere: sed nō pote 3. c. fin.
stis portare modo. Cū aūt venerit ille
spūs veritatis: docebit vos omnē veri
tatē. Nō eñ loquet a semetipo: sz que-
cunq; audiet loquet: et q̄ ventura sunt
annunciabit vobis. Ille me clarifica-
bit: q₂ de meo accipiet: et annunciabit
vobis. Oia q̄cūq; hz pr mea sūt. Pro-
pterea dixi: q₂ de meo accipiet: ⁊ annū mat. 11. b.
ciabit vobis. Modicū ⁊ iā nō videbi- Luce. 10. d.
tis me: ⁊ iterū modicū ⁊ videbitis me: s. 14. b.
q₂ vado ad patrē. Dixerūt ergo ex disci D
pulis ei⁹ ad inuicē. Quid est hoc qđ di
cit nobis: modicū ⁊ nō videbitis me: ⁊
iterū modicū ⁊ videbitis me: ⁊ q₂ va-
do ad patrem? Dicebāt ergo. Quid est
hoc qđ dixit nobis modicū? Nescim⁹
q̄d loquit. Cognouit aūt iesus q₂ vole
bāt eū interrogare: et dixit eis. De hoc
q̄ritis inter vos: q₂ dixi. Modicū ⁊ nō
videbitis me: ⁊ iterū modicū ⁊ videbi
tis me. Amē amē dico vobis: q₂ plora- Hiere. 13. c.
bitis ⁊ flebitis vos: mūdus aūt gaude- Jacob. 4. c.
bit. Vos aūt cōtristabimini: sed tristi- Dist. 76. c.
tia vestra vertetur in gaudiū. Mulier ieiunium.
cum parit tristitiam habet: quia venit De cōse. di.
hora eius. Cū autē peperit puerū iam 4. c. di. duo.
nō meminit pressure pter gaudiū: q₂ E

natus est hō in mūdū. Et vos igit̄ nūc
qdē tristitiā habetis. Iterū aūt videbo
vos: ⁊ gaudebit cor vr̄m: ⁊ gaudiū vr̄z
nemo tollet a vobis. Et in illo die me
Als. + roga bitis. nō interrogabitis + q̄cq̄. Amē amē di
co vobis: si q̄d petieritis patrē i noīe
mat. 21. c. meo: dabit vobis. Usq3 mō nō petistis
mar. 11. c. q̄cq̄ in noīe meo: petite ⁊ accipietis vt
s̄. 14. b. gaudiū vr̄m sit plenū. Hec in puerbijs
1. Joā. 1. d. locutus sum vobis. Uenit hora cū iam
F nō in puerbijs loquar vobis: sed palā
de patre meo annūciabo vobis. In illo
die in noīe meo petetis. Et nō dico vo
bis: q2 ego rogabo patrē de vobis. Ipse
Als. + ama tis. em pr̄ amat vos: q2 vos me amastis +
et credidistis: quia a deo exiui. Exiui a
G patre ⁊ veni in mūdū: iterum relinquo
mūdū ⁊ vado ad patrē. Dicūt ei disci
puli ei⁹. Ecce nunc palā loq̄ris: ⁊ puer
biū nullū dicis. Nūc scim⁹ q2 scis oīa:
et nō opus est tibi vt q̄s te interroget.
In hoc credim⁹: q2 a deo existi. R̄ndit
mat. 26. c. eis iesus. Modo creditis. Ecce venit
mar. 14. c. hora: ⁊ iā venit: vt dispergamini vnus
zacha. 13. c. q̄sq3 in ppria: et me solū relinquatis.
Et nō sum solus: q2 pater mecū est. Hec
locutus sum vobis: vt in me pacem ha
beatis. In mundo pressurā habebitis:
sed confidite: ego vici mundum.

¶ C. S. Sublevatis oculis in celū di
xit: pr̄ venit hora: clarifica filiū tuum:
iesus discipulos cōmēdat patri: pater
iuste mundus te non cognouit. C. xvij.

A
Hec locutus est iesus: ⁊ sub
levatis oculis i celū dixit.
Pater venit hora clarifica
filiū tuū: vt filius tuus cla
rificet te. Sicut dedisti ei
potestatē oīs carnis: vt oē
qđ dedisti ei det eis vitā eternam. Hec
De pe. dist. 4. cap. si et bono. est aūt vita eterna: vt cognoscāt te solū
deū verū: ⁊ quē misisti iesum xp̄m. Ego
te clarificaui sup terrā: opus c̄sūmaui
qđ dedisti mihi vt faciā. Et nūc clarifi
ca me tu pr̄ apud temetipsm̄: claritate
quā habui prius q̄ mūdus fieret apud
te. Manifestaui nomē tuū hoīb⁹ quos
dedisti mihi de mūdo. Tui erāt: et mi
als. + tuū. hi eos dedisti: et sermonē meū + serua
uerūt. Nūc cognouerunt q2 oīa q̄ dedi
sti mihi: abs te sunt. Q2 verba q̄ dedi
sti mihi dedi eis. Et ipsi acceperunt et
cognouerūt vere: q2 a te exiui: et credi
B derunt: q2 tu me misisti. Ego pro eis ro
go. Nō p mundo rogo: sed p his quos
dedisti mihi: quia tui sunt. Et mea oīa
tua sunt: ⁊ tua mea sunt: ⁊ clarificatus
sum in eis. Et iā nō sum in mūdo: ⁊ hi
in mūdo sunt: ⁊ ego ad te venio. Pater
scē: serua eos i noīe tuo quos dedisti
mihi: vt sint vnū sicut ⁊ nos. Cū essem De celebra.
cum eis: ego seruabā eos in noīe tuo. mis. c. cum
Quos dedisti mihi ego custodiui: ⁊ ne marthe.
mo ex eis perijt: nisi fili⁹ pditionis: vt E
scriptura impleat̄. Nunc aūt ad te ve s̄. 15. c.
nio: ⁊ hec loquor in mūdo: vt habeant
gaudiū meū ipletū in semetipsis. Ego
dedi eis sermonē tuum: ⁊ mundus eos
odio habuit: q2 nō sunt de mūdo sicut
et ego nō sum de mūdo. Nō rogo vt tol
las eos de mūdo: s3 vt serues eos a ma
lo. De mūdo nō sunt: sicut ⁊ ego nō sum
de mundo. Sanctifica eos in veritate.
Sermo tuus veritas est. Sicut tu me
misisti in mundū: ita ⁊ ego misi eos in
mūdū. Et p eis ego sctifico meipm̄: vt
sint ⁊ ipsi sctificati in veritate. Nō pro
eis aūt rogo tm̄: sed ⁊ p eis q̄ credituri
sunt p verbū eoꝝ in me: vt oēs vnū sint:
sicut tu pater in me et ego i te: ⁊ vt ipsi
in nobis vnum sint: vt credat mundus
q2 tu me misisti. Et ego claritatē quam 35. q. 10. c. 2.
tu dedisti mihi: dedi eis: vt sint vnū si De celebra.
cut ⁊ nos vnum sumus. Ego in eis ⁊ tu mis. c. cum
in me: vt sint consummati in vnum: et marthe.
cognoscat mūdus: q2 tu me misisti: ⁊ di D
lexisti eos sicut et me dilexisti. Pater:
quos dedisti mihi volo vt vbi ego sum:
et illi sint mecū: vt videant claritatem
meā: quā dedisti mihi: q2 dilexisti me
ante constitutionē mundi. Pater iuste mat. 11. d.
mundus te non cognouit: ego aūt te co luce. 10. d.
gnoui. Et hi cognouerunt quia tu me
misisti. Et notum feci eis nomen tuū:
et notum faciam vt dilectio qua dilexi
sti me in eis sit: et ego in ipsis.

¶ Ca. S. Egressus iesus cū discipulis
suis trās torrētē cedron: q̄rētib⁹ iuda
cū cohorte iesum: r̄ndit: ego sum: abie
rūt retrorsum ⁊ ceciderūt in terrā: ca
ptio xp̄i: negatio petri: accusatio xp̄i:
et responsio eiusdem. Capl̄m. xviij.

Hec cū dixisset iesus: egressus A
est cū discip̄lis suis trās tor Actu. 26. c.
rētē cedrō: vbi erat hort⁹: in mar. 14. c.
quē introiuit ipse ⁊ discipuli
eius. Sciebat aūt et iudas q̄
tradebat eū locū: q2 frequēter iesus cō
uenerat illuc cū discipulis suis. Iudas
ergo cum accepisset cohortem: ⁊ a pon
tificib⁹ ⁊ phariseis ministros: venit il
luc cū laternis ⁊ facib⁹ et armis. Iesus mat. 26. c.
itaq3 sciens oīa q̄ ventura erant super mar. 14. c.
eum: pcessit et dixit eis. Quem queri Luce. 22. a.

tis? Rñderunt ei. Iesum nazarenũ. Di
xit eis iesus. Ego sum. Stabat aũt et
iudas q̃ tradebat eũ: cũ ipsis. Ut ergo
dixit eis ego sum: abierũt retrorsum ⁊
ceciderũt ĩ terrã. Iterũ ergo interroga
B nit eos. Quẽ q̃ritis? Illi aũt dixerũt. Ie
sũ nazarenũ. Rñdit iesus. Dixi vobis:
q2 ego sũ. Si ergo me queritis: sinite
hos abire. Ut impleret sermo quẽ dixit.
mat.26.e. Q2 quos dedisti mihi: nõ pdidi ex eis
mar.14.e. quenq̃. Simõ ergo petr⁹ habẽs gladiũ:
Luce.22.f. eduxit eũ: ⁊ pcussit pontificis seruũ: et
24.q.1.ca. abscidit auriculã ei⁹ dextrã. Erat aũt
si petrus. nomẽ seruo malchus. Dixit ergo iesus
mat.26.e. petro. Mitte gladiũ tuũ in vaginam.
mar.14.f. Calicẽ quẽ dedit mihi pr: nõ vis vt bi
luce.22.f. bã illũ? Cohors aũt ⁊ tribun⁹ ⁊ mini
Ã.11.f. stri iudeoꝝ cõprehẽderũt iesum: ⁊ liga
C uerũt eũ: ⁊ adduxerũt eũ ad annã pmũ.
Als✝ aũt. Erat em̃ ✝ socer caiphe q̃ erat põtifex
mat.26.f. anni illi⁹. Erat aũt caiphas q̃ consiliũ
mar.14.f. dederat iudeis: q2 expedit vnũ hoiem
luce.22.f. mori p pplo. Seq̃bat aũt iesum simõ
petr⁹: ⁊ alius discipul⁹. Discipul⁹ aũt
ille erat not⁹ põtifici: et introiuit cum
iesu in atriũ pontificis. Petr⁹ aũt sta
bat ad ostiũ foris. Exiuit ergo discipu
mat.26.g. lus alius q̃ erat notus põtifici: ⁊ dixit
mar.14.g. ostiarie: ⁊ introduxit petrũ. Dixit ergo
luce.22.f. petro ancilla ostiaria. Nunq̃d et tu ex
discipulis es hois isti⁹? Dixit ille. Nõ
sum. Stabant aũt serui et ministri ad
prunas: q2 frig⁹ erat et calefaciebãt se.
Erat aũt cũ eis ⁊ petrus stans ⁊ calefa
als✝ inter ciẽs se. Põtifex ergo interrogauit✝ ie
rogabat. sum de discipulis suis: ⁊ de doctrina ei⁹.
D Rñdit ei iesus. Ego palã locutus sum
mat.26.e. mũdo. Ego semp docui ĩ synagoga ⁊ ĩ
mar.14.e. tẽplo q̃ oẽs iudei cõueniũt: ⁊ ĩ occulto
luce.22.f. locut⁹ sum nihil. Quid me interrogas?
mat.26.f. Interroga eos q̃ audierũt q̃d locutus
mar.14.f. sum ipsis: ecce hi sciunt q̃ dixerim ego.
luce.22.f. Hec aũt cũ dixisset: vn⁹ assistẽs mini
strorũ: dedit alapã iesu dicẽs. Sic rñ
des põtifici? Rñdit ei iesus. Si male
locut⁹ sum: testimoniũ phibe de malo.
Si aũt bene: q̃d me cedis? Et misit eũ
annas ligatũ ad caiphã põtificẽ. Erat
aũt simõ petr⁹ stãs: ⁊ calefaciẽs se. Di
xerũt ergo ei. Nunq̃d ⁊ tu ex discipulis
ei⁹ es? Negauit ille: ⁊ dixit. Nõ sũ. Di
E xit vn⁹ ex seruis põtificis cognat⁹ ei⁹
cui⁹ abscidit petr⁹ auriculã. Nõne ego
te vidi in horto cũ illo? Iterũ ergo ne
gauit petr⁹: ⁊ statim gallus cantauit.
Adducũt ergo iesum a caipha in pto
mat.27.f. riũ. Erat aũt mane: ⁊ ipsi nõ introierũt
in ptoriũ: vt nõ cõtaminarent: sz vt mã mar.15.a.
ducarẽt pascha. Exiuit ergo pilat⁹ ad luce.23.a.
eos foras: et dixit. Quã accusationem
affertis aduersus hoiez hũc? Rñderũt
⁊ dixerũt ei. Si nõ eẽt hic malefactor: F
nõ tibi tradidissem⁹ eũ. Dixit ergo eis
pilatus. Accipite eũ vos: ⁊ sm legẽ ve
strã iudicate eũ. Dixerũt ergo ei iudei.
Nobis nõ licet interficere quenq̃. Ut ser
mo iesu impleret quẽ dixit: significãs q̃
morte esset moriturus. Introiuit ergo mat.27.b.
iterũ in pretoriũ pilatus: ⁊ vocauit ie mar.15.a.
sum: ⁊ dixit ei. Tu es rex iudeoꝝ. Rñ luce.23.a.
dit iesus. A temetipso hoc dicis: an alij
tibi dixerũt de me. Rñdit pilat⁹. Nun
q̃d ego iude⁹ sum. Gens tua ⁊ pontifi
ces tui tradiderunt te mihi: q̃d fecisti.
Rñdit iesus. Regnũ meũ nõ est de hoc
mundo. Si ex hoc mũdo esset regnum
meũ ministri mei vtiq̃ decertarent vt
nõ traderer iudeis: nũc aũt regnũ meũ
nõ est hinc. Dixit itaq̃ ei pilatus. Er G
go rex es tu? Rñdit iesus. Tu dicis: q2
rex sum ego. Ego in hoc natus sum: et
ad hoc veni in mũdũ: vt testimonium
perhibeã veritati. Ois q̃ est ex verita
te: audit vocem meã. Dixit ei pilatus.
Quid ẽ veritas? Et cũ hoc dixisset: ite
rum exiuit ad iudeos: ⁊ dixit eis. Ego
nullã inuenio ĩ eo cãm. Est aũt cõsuetu
do vobis: vt vnũ dimittã vobis in pa mat.27.b.
scha. Uultis ergo dimittã vobis regez mar.15.b.
iudeoꝝ? Clamauerunt rursum oẽs di mat.27.b.
centes. Non hunc: sed barrabam. Erat mar.15.a.
autem barrabas latro. luce.23.c.

¶ C.S. Pilatus iesum flagellauit: de
risio: crucifixio iter duos latrones: cõ
mẽdatio mris discipulo: ⁊ potatio ace
ti: et mors et sepultura. Capitulũ. xix.

Tunc ergo apprehẽdit pila A
tus iesum: ⁊ flagellauit. Et mat.27.c.
milites plectẽtes coronam mar.15.c.
de spinis: iposuerũt capiti
ei⁹: ⁊ veste purpurea circũ
dederũt eũ. Et veniebãt ad
eũ: ⁊ dicebãt. Aue rex iudeorum. Et da
bant ei alapas ✝. Exiuit ergo iterũ pi Als✝ pal
lat⁹ foras: ⁊ dixit eis. Ecce adduco eũ mas.
vobis foras: vt cognoscatis: q2 nullam
inuenio ĩ eo causaz. Exiuit ergo iesus
portãs coronã spineã ⁊ purpureũ ve Luce.23.a.
stimẽtũ. Et dixit eis. Ecce hõ. Cũ ergo mat.27.c.
vidissent eum põtifices ⁊ ministri: cla mar.15.b.
mabãt dicẽtes. Crucifige: crucifige eũ. mat.27.c.
Dixit eis pilat⁹. Accipite eũ vos: ⁊ cru mar.15.b.
cifigite. Ego em̃ nõ inuenio in eo cãm. luce.23.c.
Rñderũt ei iudei. Nos legẽ habemus: B

mat.27.b. et sm legē dz mori: qz filiū dei se fecit.
mar.15.a. Cū ergo audisset pilat⁹ hunc sermonē
luce.23.a. magis timuit. Et igressus ē ꝑtoriū ite
rū: ꝛ dixit ad iesuz. Un̄ es tu. Jesus au
tē rn̄sum non dedit ei. Dixit ergo ei pi
3 q.1.ca.q.d lat⁹. Mihi nō loq̄ris. Nescis qz pote
culpatur. statē habeo crucifigere te: ꝛ potestatez
habeo dimittere te. Rn̄dit iesus. Non
haberes ptātē aduersum me vllā: nisi
tibi datā esset desup. Propterea q̄ me
tradidit tibi: maius pctm̄ hz. Et exin
de q̄rebat pilatus dimittere eū. Judei
aūt clamabāt dicētes. Si hūc dimittis:
C nō es amic⁹ cesaris. Ois em̄ q̄ se regem
facit: ɔtradicit cesari. Pilat⁹ aūt cū au
disset hos sermones adduxit foras ie
sum: ꝛ sedit p tribunali in loco q̄ dr̄ li
thostratos: hebraice autem gabatha.
mar.15.b. (Erat aūt parasceue pasche hora quasi
luce.23.c. sexta) et dixit iudeis. Ecce rex vr̄. Illi
aūt clamabāt. Tolle tolle crucifige eū.
Dixit eis pilat⁹. Regē vr̄m crucifigā.
mat.27.d. Rn̄derūt pōtifices. Nō habem⁹ regem
mar.15.b. nisi cesarē. Tūc ergo tradidit eis illū:
luce.23.c. vt crucifigeret. Susceperūt aūt iesuz:
D et eduxerūt eū. Et baiulās sibi crucem
mat.27.e. exiuit in eū q̄ dr̄ caluarie locū: hebraice
luce.23.e. aūt golgotha. Ubi crucifixerūt eum: et
mar.15.c. cū eo alios duos hinc ꝛ hic: mediū aūt
mat.27.e. iesum. Scripsit aūt ꝛ titulū pilat⁹: et
mar.15.e. posuit sup crucē. Erat aūt scriptū. Je
luce.23.e. sus nazaren⁹ rex iudeoꝝ. Hūc ergo ti
tulū multi iudeoꝝ legerūt: qz ppe ciui
tatē erat locus vbi crucifixus est iesus.
Et erat scriptū hebraice: grece et lati
ne. Dicebant ergo pilato pontifices iu
deoꝝ. Noli scribere: rex iudeoꝝ: sed qz
ipse dixit: rex sū iudeoꝝ. Rn̄dit pilat⁹.
mat.27.e. Qd̄ scripsi: scripsi. Milites ergo cum
mar.15.d. crucifixissent eū: acceperūt vestimenta
luce.23.e. ei⁹: ꝛ fecerūt q̄tuor partes: vnicuiq3 mi
liti ptē ꝛ tunicā. Erat aūt tunica incō
E sutilis: desup cōtexta p totū. Dixerunt
ps.21. ergo adinuicē. Nō scindam⁹ eā: sz sor
tiamur de illa cui⁹ sit. Ut scriptura im
pleret dicēs. Partiti sunt vestimenta
mea sibi: et in vestē meā miserūt sortē.
Alᵃ+ hoc. Et milites q̄dē hec+ fecerūt. Stabāt
aūt iuxta crucē iesu mr̄ ei⁹: ꝛ soror ma
tris ei⁹ maria cleophe ꝛ maria magda
lene. Cū vidisset ergo iesus matrē: ꝛ di
scipulū stantē quē diligebat: dixit mr̄i
sue. Mulier ecce fili⁹ tuus. Deinde di
xit discipulo. Ecce mr̄ tua. Et ex illa ho
ra accepit eā discipul⁹ i suā+. Postea
Alᵃ+ sua. sciēs iesus: qz+ oia consummata sunt:
alᵃ+ iam. vt ɔsummaret scriptura: dixit. Sitio.

Uas autē erat positū aceto plenū. Illi F
ergo spongiam plenā aceto ysopo cir mat.27.f.
cūponētes: obtulerūt ori ei⁹. Cū ergo mar.15.c.
accepisset iesus acetū dixit. Cōsumma luce.23.e.
tū ē. Et iclinato capite: tradidit spm̄. mat.27.f.
Judei ergo qm̄ parasceue erat vt nō re mar.15.d.
manerēt i cruce corpa sabbato. (Erat luce.23.f.
em̄ magnus dies ille sabbati) rogaue
runt pilatū: vt frangerent eoꝝ crura
et tollerent. Uenerunt ergo milites: et De cōse.di.
pmi q̄dē fregerūt crura: et alterius q̄ 2.capi.non
crucifixus est cū eo. Ad iesum autē cuz oportet. et
venissent vt viderūt eum iam mortuū nō c.reuera.et
fregerunt eius crura: sed vnus militū c. in calice.
lancea latus eius aperuit: et continuo De celebra.
exiuit sanguis et aqua. Et q̄ vidit testi mis.c. cum
moniū perhibuit: ꝛ verū est testimoniū marthe. et
eius. Et ille scit qz vera dixit: vt ꝛ vos c. i quadā.
credatis. Facta sunt em̄ hec vt scriptu G
ra impleretur. Os nō comminuetis ex Exo.12.g.
eo. Et iterū alia scriptura dicit. Uide Num.9.b.
būt in quē trāsfixerūt. Post hec aūt ro zacha.12.c.
gauit pilatuz ioseph ab arimathia: eo mat.27.g.
q̄ esset discipulus iesu: occultus autez mar.15.d.
ppter metū iudeoꝝ: vt tolleret corp⁹ luce.23.g.
iesu. Et pmisit pilatus. Uenit ergo et ī.3.a.ꝛ.7.
tulit corpus iesu. Uenit aūt et nicode g.
mus q̄ venerat ad iesum nocte primuz mat.27.g.
ferēs mixturā myrrhe et aloes quasi li mar.15.b.
bras centū. Acceperūt ergo corp⁹ iesu: luce.23.g.
et ligauerūt eum linthéis cū aromati
bus: sicut mos est iudeis sepelire. Erat
aūt in loco vbi crucifixus est hortus: et
in horto monumentum nouum in quo
nondum quisq̄ positus erat. Ibi ergo
propter parasceuē iudeoꝝ: quia iuxta
erat monumentū: posuerūt iesum.

¶ C.S. Resurrectio: ꝛ qualiter appa
ruit marie magdalene: apparens disci
pulis dedit eis pacē ꝛ spiritūsanctuz:
post dies octo clausis ianuis apparuit
discipulis suis ꝛ thome. Capitulū.xx.

Na aūt sabbati maria ma A
gdalene venit mane cū ad mat.28.a.
huc tenebre essent ad mo mar.16.a.
numentū: ꝛ vidit lapidem luce.24.a.
sublatū a monumēto. Cu
currit ergo et venit ad si
monē petrū: ꝛ ad aliū discipulū quem
amabat+ iesus: et dixit illis. Tulerūt al+ diligebat.
dn̄m de monumēto: ꝛ nescimus vbi po
suerūt eū. Exijt ergo petrus ꝛ ille ali⁹
discipulus: ꝛ venerūt ad monumentū.
Currebāt aūt duo simul: ꝛ ille ali⁹ di
scipulus ꝑcucurrit citi⁹ petro: ꝛ venit
primus ad monumentū. Et cū se incli B
nasset vidit posita linthéamina: nō tñ

introiuit. Uenit ergo simō petrus se-
quēs eū: ⁊ introiuit in monumentū: et
vidit linthea mina posita ⁊ sudariū qđ
fuerat sup caput eiꝰ: nō cū lintheamini
bus positū: sꝫ separatim inuolutum in
C vnū locū. Tūc ergo introiuit et ille di-
scipulus q̄ venerat p̄mꝰ ad monumētū:
et vidit ⁊ credidit. Nondū eni sciebāt
scripturā: q2 oportuit eū a mortuis re-
surgere. Abierūt ergo discipuli iterū
ad semetipsos. Maria autē stabat ad
monumentū foris plorās. Dū ergo fle-
ret: iclinauit se ⁊ pspexit i monumētū.
Actu.1.b. Et vidit duos āgelos i albis sedētes:
vnū ad caput ⁊ vnū ad pedes vbi posi
tū erat corpꝰ iesu. Dicūt ei illi. Mulier
D q̄d ploras? Dixit eis. Q2 tulerunt dn̄m
al's ✝ nesci- meū: ⁊ nescio ✝ vbi posuerit eū. Hec cū
mus. dixisset: cōuersa ē retrorsuꝫ: ⁊ vidit ie-
sum stātē: ⁊ nō sciebat: q2 iesus est. Di-
xit ei iesus. Mulier q̄d ploras? Quem
q̄ris? Illa existimans q2 hortulanꝰ esset
dixit ei. Dn̄e si tu sustulisti eū dicito mi
hi vbi posuisti eū: ⁊ ego eū tollā? Dixit
ei iesus. Maria. Cōuersa illa dixit ei.
Rabboni: qđ đr magister. Dixit ei ih̄s.
E Noli me tāgere: nōdū eni ascēdi ad pa
trē meū. Uade aūt ad fratres meos: et
dic eis. Ascēdo ad patrē meū et patrē
vrm: deū meū ⁊ deū vrm. Uenit maria
Luce.24.f. magdalene annūciās discipl'is: q2 vidi
dn̄m: ⁊ hec dixit mihi. Cū ergo sero eēt
die illo vna sabbatorum: ⁊ fores essent
clause vbi erāt discipl'i ꝯgregati ꝓpter
metū iudeoꝝ: venit iesus: ⁊ stetit i me-
dio: et dixit eis. Pax vobis. Et cū hec
J.eo.f. dixisset: ostēdit eis manꝰ ⁊ latꝰ. Gauisi
sunt ergo discipuli viso dn̄o. Dixit er-
go eis iterū. Pax vob. Sicut misit me
mat.18.b. pr: ⁊ ego mitto vos. Hec cū dixisset: in-
F sufflauit ⁊ dixit eis. Accipite spm̄ san-
ctū. Quoꝝ remiseritis pctā: remittūtur
eis: et quoꝝ retinueritis: retenta sunt.
Thomas aūt vnꝰ ex duodecim q̄ đr di-
dymꝰ: nō erat cū eis q̄n venit iesus. Di-
xerunt ergo ei alij discipuli. Uidimus
dn̄m. Ille aūt dixit eis. Nisi videro in
manibꝰ eiꝰ fixurā clauoꝝ: ⁊ mittā digi
tum meū i locū clauoꝝ: et mittā manū
meā i latus eiꝰ: nō credā. Et post dies
octo iterū erāt discipl'i eiꝰ intꝰ: ⁊ tho-
mas cū eis. Uenit iesus ianuis clausis:
⁊ stetit i medio: ⁊ dixit eis. Pax vobis.
J.eodem. Deīde dixit thome. Infer digitū tuum
G huc: ⁊ vide manꝰ meas: ⁊ affer manum
tuā ⁊ mitte i latus meū: ⁊ noli esse icre
dulꝰ: sꝫ fidelis. Rn̄dit thomas ⁊ dixit.
Dn̄s meꝰ ⁊ deꝰ meus. Dixit ei iesus. Q2
vidisti me thoma credidisti. Beati q̄
nō viderūt et crediderūt. Multa q̄dē J.12.g.
et alia signa fecit iesus in conspectu di
scipuloꝝ suoꝝ q̄ non sunt scripta in li
bro hoc. Hec aūt scripta sunt vt creda-
tis: q2 iesus est xp̄s filiꝰ dei: ⁊ vt credē-
tes vitā ✝ habeatis in nomine eius. Al's ✝ eter-
¶ Ca. S. Postea iterū manifestauit se nam.
iesus ad mare tyberiadis ⁊c. de pisca-
tione petri: dixit petro tertio: pasce
oues meas. Capitulum. xxi.

Ostea manifestauit se iteꝝ A
iesus ad mare tyberiadis.
Manifestauit aūt sic. Erāt
simul simō petrꝰ: ⁊ thomas
q̄ đr didymꝰ: ⁊ nathanael q̄
erat a chana galilee: et filij
zebedei: ⁊ alij ex discipulis eiꝰ duo. Di
cit eis simō petrꝰ. Uado piscari. Dicūt Luce.5.a.
ei. Uenimus ⁊ nos tecū. Et exierunt et B
ascēderunt i nauim: et illa nocte nihil
prēdiderūt. Mane autē iā facto: stetit
iesus i littore: nō tn̄ cognouerunt disci
puli q2 iesus est. Dixit ergo eis iesus.
Pueri: nunq̄d pulmētariū habetis? Rn̄-
derūt ei. Nō. Dixit eis. Mittite i dexte-
rā nauigij rete: ⁊ inuenietis. Miserūt
ergo ⁊ iā nō valebāt illud trahere pre C
multitudine piscium. Dixit ergo disci
pulus ille queꝫ diligebat iesus petro.
Dn̄s est. Simō petrus cum audisset q2
dn̄s est tunica succinxit se (erat eni nu-
dus) ⁊ misit se in mare. Alij autē disci Luce.24.f.
puli nauigio venerūt. Nō eni lōge erāt
a terra: sed quasi cubitis ducentis: tra Luce.24.f.
hētes rete piscīū. Ut ergo descēderunt
in terrā: viderūt prunas positas et pi-
scē suppositū ⁊ panē. Dixit eis iesus.
Afferte de piscibꝰ q̄s prēdidistis nūc. D
Ascēdit simō petrus ⁊ traxit rete i ter
ram plenā magnis piscibꝰ: centūquin-
quagintatribꝰ. Et cū tanti essent non
est scissum rete. Dixit eis iesus. Ueni-
te prandete. Et nemo audebat discum
bentiū interrogare eū: tu q̄s es: scien-
tes q2 dn̄s est. Et venit iesus: ⁊ accepit
panē et dabat ✝ eis ⁊ piscē silr. Hoc iā Al's ✝ dat.
tertio manifestatꝰ est iesus discipulis
suis cū surrexisset a mortuis. Cū ergo
prādidissent: dixit simōi petro iesus.
Simō ioānis diligis me plus his. Di
xit ei. Etiā dn̄e tu scis q2 amo te. Dixit
ei. Pasce agnos meos. Dixit ei iteruꝫ.
Simō ioānis diligis me? At ille. Etiā E
domine tu scis: q2 amo te. Dixit ei ite-
rū. Pasce agnos meos. Dixit ei tertio.

Simon ioānis amas me. Cōtristatus est petr⁹ q2 dixit ei tertio: amas me: et dixit ei. Dñe tu oīa nosti: tu scis q2 amo te. Dixit ei. Pasce oues meas. Amen amē dico tibi: cū esses iunior cingebas te τ ābulabas vbi volebas. Cū aūt senueris extēdes man⁹ tuas τ ali⁹ te cinget: τ ducet quo tu nō vis. Hoc autē dixit significās q̄ morte clarificatur⁹ eēt deū. Et cū hoc dixisset: dixit ei. Seq̄re me. Cōuersus petr⁹ vidit illū discipulū quē diligebat iesus seq̄ntē: q̄ τ recubuit i cena sup pectus ei⁹: τ dixit. Dñe q̄s est q̄ tradet te. Hūc ergo cū vidisset petr⁹ dixit iesu. Dñe: hic aūt q̄d. Dixit ei Jesus. Sic eū volo manere donec veniā: q̄d ad te? Tu me seq̄re. Exijt ergo sermo iste iter fratres q2 discipls ille nō morit: τ nō dixit ei iesus nō morit: sed sic eū volo manere donec veniā: q̄d ad te? Hic est discipls ille q̄ testioniū phibet de his τ scripsit hec. Et scimus q2 verū est testimoniū ei⁹. Sūt autē et alia multa q̄ fecit Jesus: q̄ si scribātur p singula: nec ipm arbitror: mundū capere posse eos q̄ scribendi sunt libros.

Joā.21.c. (margin: Jo.13.c. alr.+ad Jesum.)

¶ Explicit euangelium sm̄ Joannem

¶ Incipit pfatio sancti Hieronymi in omnes epistolas sancti Pauli.

Primū q̄rit: quare post euāgelia q̄ supplemētū legis sunt: et i q̄b⁹ nobis exēpla et pcepta viuendi plenissime digesta sunt: voluerit aplus has eplas ad singulas ecclesias destinare. Hac aūt cā fecisse vr: vt scz initia nascētis eccl'ie nouis causis existētib⁹ pueniret: τ vt p̄ntia atq3 oritēia resecaret vitia: τ post futuras excluderet q̄ōes exēplo pphetarū q̄ post editā legē moysi in q̄ oīa dei mandata legebant: nihilominus tñ doctrina sua rediuiua semp ppl'i cōpressere pctā: τ pp̄ter exēplū viuēdi libros ad nostrā etiā memoriam trāsmiserūt. Deinde q̄rit. Cur nō amplius q̄ decē eplas ad eccl'ias scripserit. Decē sunt em̄ cā ea q̄ ē ad hebreos. Nā reliq̄ q̄tuor ad discipulos specialiter sunt porrecte. Ut oñderet nouū nō discrepare a veteri testō: et sc̄d̄ legē nō facere moysi ad numerū primor̄ decalogi mādator̄ suas eplas destinauit: τ quot ille pceptis a pharaone instituit liberatos: totidē hic eplis a diaboli et idolatrie seruitute edocet acquisitos. Nā τ duas tabulas lapideas duor̄ testamētor̄ figurā habuisse viri eruditissimi tradiderūt. Epistolā sane q̄ ad hebreos scribit̄ q̄dā pauli nō esse p̄tēdūt eo q̄ nō sit eius noīe titulata: et pp̄ter sermonis stiliq3 distātiā: sz aut barnabe iuxta tertullianū: aut luce iuxta q̄sdā: vel certe clemētis discipuli aplor̄ et epi romane eccl'ie post apl's ordinati. Quib⁹ rūdēdū est: si pp̄terea pauli nō erit: q2 ei⁹ nō hz nomē: ergo nec alicui⁹ erit: q2 nullius noīe titulat. Qđ si incōueniēs absurdūq3 est: ipsi⁹ magis esse credēda est q̄ tāto doctrine sue fulget eloquio. Sz q̄m apud hebreor̄ ecclesias q̄si destructor legis falsa suspitiōe habebat: voluit tacito noīe de figuris legis et veritate xp̄i reddere rōnē: ne odiū nois in frōte pritulati vtilitate excluderet lectiōis. Nō ē sane mirū si eloquentior videat in pprio. i. hebreo: q̄ i pegrino. i. i greco quo cetere eple sunt scripte sermōe. Mouet etiā quosdam: q̄re romanor̄ epla i pmo sit posita: cū eā nō pmo scriptā rō manifestet. Nā hāc se pficiscētē hierosolymā scripsisse testat cū corinthios τ alios iā ante vt ministeriū qđ secū portaturus erat colligerent: ītis adhortat⁹ sit. Uñ τ itelligi q̄dā volūt ita oēs eplas ordinatas: vt pma poneret: q̄ nis posterior fuerit destinata: vt per singulas eplas gradib⁹ ad pfectiora veniretur. Romanor̄ nāq3 plerique tā rudes erāt vt non intelligerēt dei se gr̄a et nō suis meritis esse saluatos: τ ob hoc duo iter se ppl'i cōflictarēt. Idcirco illos indigere asserit + corrigi vitia gētilitatis priora cōmemorās. Corinthijs aūt iā dicit sciētie gratiā esse cōcessam: τ nō tā oēs increpat q̄ cur peccātes nō increpauerit: reprehēdit: sicut ait. Audit inter vos fornicatio. Et iterū. Cōgregatis vobis cū meo spū: tradere huiuscemodi sathane. In scđa vero laudant: vt magis ac magis pficiāt: cōmonent. Galathe iā nullius criminis arguūtur: nisi hoc tm̄ qđ callidissimis pseudo aplis crediderūt. Ephesii sane nulla repḧēsiōe: sz multa laude sūt digni: q2 fidē aplicā seruauerūt. Philippēses etiā multomagis collaudant: q̄ nec audire q̄dē falsos aplos voluerūt. Thessalonicenses nihilominus i duabus eplis omni laude prosequitur: eo q̄ nō solum fidē inconcussam seruauerint veritatis: sed etiam in persecutione ciuiū fuerint cō

(margins: alr.+cōfirmari. — 1.Cor.5.a. Ibidem. — 1.Thes.2.c)

(handwritten notes: Epla ad hebreos an Pauli. — Paulus eloquentior in lingua hebr. — qr Paulus scripsit! qr x. epl'e!)

stātes inuicti. Colossēses aūt tales erāt vt cū ab aplo visi corporaliter nō fuissent: hac laude digni haberent᷑: τ si corpore inq̄ τ absens sum: sȝ spū vobiscum sum gaudēs τ vidēs ordinē vr̄m. De hebreis ꝓo q̄d dicēdū est: quoꝝ tessalonicēses q̄ plurimū laudati sunt: imitato
1. Thess. 2. e res facti esse dicunt᷑. Sicut ipse ait. Et vos fratres imitatores facti estis ecclesiarū dei q̄ sunt ĩ iudea. Eadē eñ passi estis τ vos a cōtribulib⁹ vr̄is q̄ τ illi a iudeis. Apud ipsos quoq̄ hebreos ea
Hebr. 10 g dē cōmemorat: dicēs. Nā τ vinctis cōpassi estis: τ rapinā bonoꝝ vestroꝝ cū gaudio suscepistis: cognoscētes vos habere meliorē et manentē substantiam.

¶ Incipit prologus specialis in epistolam ad romanos.

Romani sunt q̄ ex iudeis et gētib⁹ crediderāt. Hi sup̄ba ꝯtētiōe volebāt se alterutrū supponere. Nā iudei dicebāt. Nos sum⁹ ppl's dei quos ab initio dilexit τ fouit. Nos circūcisi ex gn̄e abraā: sctā descēdim⁹ ex stirpe: et notus retro apud iudeā tm̄ de⁹. Nos ď egypto signis dei et virtutib⁹ liberati: mare sicco ꝑtrāsiuim⁹ pede: cū inimicos nr̄os grauissimi fluct⁹ ĩuoluerēt. Nobis pluit māna dn̄s ĩ deserto: τ q̄si filijs suis celeste pabulū ministrauit. Nos die noctuq̄ ĩ columna nubis ignisq̄ ꝑcessit: vt nobis in inuio iter ostēderet. Atq̄ vt cetera ei⁹ circa nos imēsa bn̄ficia taceamus: nos soli digni fuim⁹ dei legē accipe: τ vocē dei loquētis audire: eiusq̄ cognoscere
Mat. 15. c volūtatē. In qua lege nobis promissus est xp̄s: ad quos etiā ipe se venisse testatus est: dicēs. Non veni nisi ad oues q̄ perierāt dom⁹ isrl': cū vos canes poci⁹ q̄ hoīes appellauerit. Equum ne ergo est vt idola hodie deserētes q̄b⁹ ab initio deseruistis nobis ꝯparemini: τ nō poci⁹ in ꝓselitoꝝ locū ex legis autoritate τ ꝯsuetudine deputemini. Et hoc ipȝ nō merebamini: nisi q: larga sp̄ dei clementia voluit vos ad nostrā imitationē admittere. Gētes etiā ecōtrario r̄ndebant. Quāto eñ maiora erga vos dei bn̄ficia narraueritis: tāto maioris vos criminis reos eē mōstrabitis. Sē
Exod. 14. c p̄ eñ bis oib⁹ extitistis ĩgrati. Nā ipsis pedib⁹ q̄b⁹ aridū mare trāsistis ludebatis añ idola q̄ fecistis: τ ipo ore quo paulo āte ob necē aduersariorum dn̄o cantaueratis: simulacra vobis fieri poposcistis: illis oclis q̄b⁹ venerādo deū in nube vel igne cōspicere solebatis: simulacra ĩtuebamini. Māna q̄ȝ vobis fastidio fuit: et semp̄ in deserto ꝯ dn̄m murmurastis: ad egyptū vñ vos manu
Num. 14. d valida eiecerat: redire cupiētes. Quid plura. Ita p̄res vr̄i crebra ꝓuocatione dn̄m irritauerāt: vt oēs ĩ heremo morerent᷑: nec pl⁹ ex seniorib⁹ eoꝝ q̄ duo hoīes terrā repromissionis intrarent. Sȝ q̄d antiqua replicamus cū etiā si illa minime fecissetis de hoc solo: nemo vos dignos venia iudicaret: q̄ dn̄m xp̄m ꝓphetarū semp̄ vobis vocib⁹ repromissuȝ: nō solū suscipe noluistis: sȝ etiā morte pessima ꝑemistis. Quē nos vt cognouim⁹ statim credidim⁹: cū nobis de eo antea non fuerit ꝑdicatū. Vñ ꝓbat᷑ q̄ idolis seruiuimus: nō obstinatiōi mētꝫ: sȝ ignorātie deputādū. Qui eñ cognitū ilico seq̄mur: olim vtiq̄ sequeremur si antea cognouissem⁹. Sic aūt vos de gn̄is nobilitate iactatis: q̄si nō moꝝ imitatio magis q̄ carnalis natiuitas filios vos faciat esse sctōꝝ. Denīq̄ esau et hismael cum de stirpe sint abrae: minime tñ ĩ filijs reputant᷑. His taliter altercātib⁹ aplo se mediū interponēs: ita ꝑtiū dirimit q̄stiōes vt neutrū eoꝝ sua iusticia salutē meruisse cōfirmet: ābos ꝟo ppl'os τ sciēter τ grauiter deliq̄sse. Iudeos q̄dē q̄ ꝑ p̄uaricationē legis deū ĩhonorauerit: gētes ꝟo q̄ cū cognitū de creatura creatorē: vt deū debuerint venerari gloriā eius in manu facta mutauerint simulacra. Vtrosq̄ etiā sil'r veniā ꝯsecutos: equales esse verissima rōne demōstrat: ꝑsertim cum in eadē lege predictū sit: τ iudeos τ gētes ad xp̄i fidē vocandos esse ostēdat: q̄obrē vicissim eos humiliās: ad pacem et concordiam cohortatur.

¶ Explicit prologus.

¶ Argumentum in epistolā pauli ad Romanos.

Romani sūt partis italie. Hi preuenti sunt a falsis aplis: et sub nomine domini nostri Jesu christi in legem et prophetas erāt inducti. Hos reuocat apostolus ad verā et euangelicā fidem scribens eis a corintho.

¶ Explicit argumentum.

¶ Epistola beati Pauli apostoli
ad Romanos incipit.

¶ C.S. Ostendit apostolus charitatē
se habere ad romanos: ac deinde vitia
eorum redarguit qui sequūtur deside-
ria sua. Capitulum. j.

A Paulus seruus iesu
xpi: vocatus apl's: segrega
tus in euāgeliū dei: qđ ātē
pmiserat p pphetas suos
in scripturis sanctis de fi-
lio suo: q factus est ei ex semine dauid
ſm carnē: q predestinatus est filius dei
in virtute ſm spm̄ sanctificationis ex
resurrectōe mortuoꝝ iesu xpi dn̄i nr̄i:
p quē accepimus gratiā ꝛ apostolatū
ad obediēdum fidei in oib⁹ gētibus p
noīe eius in qb⁹ estis ꝛ vos vocati iesu
2.Timo.1.a. xpi: oibus q sunt rome dilectis dei vo
catis sctis. Gr̄a vobis ꝛ pax a deo pře
ꝛ dn̄o nr̄o iesu xpo. Primum qdē grās
B ago deo meo p iesum xpm̄ p oibus vo-
bis: qz fides vr̄a annūciat in vniuerso
mūdo. Testis eñ mihi est deus cui ser-
uio in spū meo: in euāgelio filij ei⁹: qđ
sine intermissione memoriam vr̄i facio
semp in orationib⁹ meis: obsecrans si
quo mō tandē aliqñ psperū iter habeā
in volūtate dei veniēdi ad vos. Deside
ro eñ videre vos: vt aliqđ īpartiar vo
bis grē spiritalis ad cōfirmādos vos:
id est simul cōsolari in vobis p eā que
inuicē est fidē vr̄az atq; meā. Nolo aūt
vos ignorare fratres qz sepe ppsui ve
nire ad vos ꝛ phibitus sū vsq; adhuc
vt aliquē fructū habeā in vobis: sicut ꝛ
in ceteris gentib⁹. Grecis ac barbaris:
sapiētib⁹ ꝛ insipiētib⁹ debitor sū: ita
q in me promptum est ꝛ vobis qui rome
Abacuch. estis euāgelizare. Nō eñ erubesco euā-
2.a. geliū. Uirt⁹ ei dei est i salutē oī credē-
Hebr. 10.g ti: iudeo pmū ꝛ greco. Iustitia eñ dei i
C eo reuelat ex fide in fidē: sicut scriptū

est. Iustus aūt ex fide viuit. Reuelat ei
ira dei de celo sup oēm ipietatē ꝛ iniu
stitiā hoim eoꝝ q veritatē dei in iniu-
stitia detinēt: qz qđ notū est dei: mani-
festū est i illis. Deus eñ illis manifesta
uit ✝. Inuisibilia eñ ipsius a creatura Al's ✝ reue
mūdi p ea q facta sunt intellecta cōspi lauit.
ciunt: sempiterna qz eius virt⁹ ꝛ diui
nitas: ita vt sint inexcusabiles. Qz cū
cognouissēt deū: nō sicut deū glorifica- 1.Cor.1.b.
uerūt aut grās egerūt: sz euanuerūt in Ephe.4.d.
cogitatiōib⁹ suis: ꝛ obscuratū est insi-
piēs cor eoꝝ. Dicētes eñ se eē sapiētes
stulti facti sunt. Et mutauerūt gloriā
incorruptibilis dei in silitudinē ima-
ginis corruptibilis hoīs: ꝛ volucrū et
qdrupedū ꝛ serpētiū. Propter qđ tra-
didit illos de⁹ in desideria cordis eoꝝ
i imūdiciā: vt ɔtumelijs afficiāt corpo
ra sua i semetipsis. Qz ✝ cōmutauerūt Al's ✝ qui.
veritatē dei i mēdaciū: ꝛ coluerūt ꝛ ser
uierūt creature potius q creatori: q est
bn̄dictus i secula amē. Propterea tra-
didit illos de⁹ in passiōes ignominie. 1.9.a.
Nā femine eoꝝ imutauerunt naturalē D
vsum in eū vsum q est ɔ naturā. Silr 32.q.7.c.Ad
aūt ꝛ masculi relicto naturali vsu femi vsus.
ne exarserūt in desiderijs suis in inuicē
masculi in masculos turpitudinē ope
rātes: ꝛ mercedē quā oportuit erroris
sui in semetipsis recipiētes. Et ✝ sicut Al's ✝ quia
nō pbauerūt deū habere in noticia: tra
didit illos de⁹ i reprobū sensum: vt fa
ciāt ea q nō conueniūt: repletos oī iniq-
tate: malitia: fornicatiōe: auaritia: ne-
qtia: plenos inuidia: homicidijs: cōtē-
tiōe: dolo: malignitate: susurrones: de
tractores: deo odibiles: cōtumeliosos:
supbos: elatos: inuētores maloꝝ: parē-
tib⁹ nō obediētes: insipiētes: incōpo-
sitos: sine affectiōe: absq; federe: sine mi
sericordia. Qui cū iustitiā dei cogno-
uissent: nō itellexerūt: qm̄ q talia agūt:
digni sunt morte: nō solū q ea faciunt:
sed etiam qui cōsentiunt facientibus.
¶ C.S. Redarguit apostolus vitia iu
deoꝝ: dicēs eos i culpa gētilibus simi-
les: ꝛ quo ad aliqđ peiores. Capi. ij.

A

Ropter qđ inexcusabilis
es: o hō oīs q iudicas. In q 17.q.1.c.vl
eñ alterū iudicas: teipsū due.
cōdēnas. Eadē eñ agis q Mat. 7.a.
iudicas. Scim⁹ eñ qm̄ iudi 83.q.9.ca.
ciū dei est ſz veritatē i eos nihil.
q talia agunt. Existimas aūt hoc o hō
oīs q iudicas eos q talia agūt: ꝛ facis
ea: qz tu effugies iudiciū dei. An diui-

tias bonitatis eiꝰ ꝛ patiētie ꝛ lōgani-
mitatis ɔtēnis? Ignoras qm̄ benigni-
Als ✝ pa- tas dei ad penitētiā ✝ te adducit. Se-
tientiam. cundū aūt duritiā tuā ꝛ īpenitens cor
thesaurizas tibi irā in die ire ꝛ reuela-
tiōis iusti iudicij dei: q reddit vnicui-
q; ſm opera eiꝰ. His qdē q ſm patien-
Mat.16.d. tiā boni opis gloriā ꝛ honorē ꝛ icorru-
ptionē q̄rētibꝰ vitā eternā. His aūt q
Ephe.6.b. sunt ex ɔtētione: ꝛ q nō acq̄escūt veri-
Coll.3.d. tati: credūt aūt iniq̄tati: ira ꝛ idignatio:
Act.10.f. tribulatio ꝛ angustia in oēm aiaꝫ hoīs
Jaco.2.b. operātis malū: iudei pͥmū ꝛ greci. Glia
1.pe.1.c. autē ꝛ honor ꝛ pax oī operāti bonum:
Mat.7.c. iudeo pͥmū ꝛ greco. Nō em̄ est acceptio
Jaco.1.d. psonaꝝ apud deū. Quicūq; em̄ sine le-
E ge peccauerūt: sine lege peribūt. Et q̄cū-
De pe.dist. q; i lege peccauerūt: p legē iudicabunt.
4.cap. si ex Nō em̄ auditores legis iusti sunt apud
bono. deū: s; factores legis iustificabunt. Cū
19.q.2.ca. em̄ gētes q legē nō habēt: naturalr ea q
due sunt. legis sunt faciūt: eiusmodi legē nō ha-
bētes: ipsi sibi sunt lex q ostēdūt opus
legis scriptum in cordibꝰ suis: testimo-
nium reddēte illis ɔsciētia ipsoꝝ: ꝛ in-
ter se inuicē cogitationū accusantium:
aut etiā defendētiū in die cū iudicabit
deꝰ occulta hoīm ſm euāgeliū meuꝫ p
iesum xp̄m. Si autē tu iudeꝰ cognomi-
naris ꝛ req̄escis in lege: ꝛ gloriaris in
deo: ꝛ nosti volūtatē eiꝰ: ꝛ pbas vtilio-
ra instructus p legē: cōfidis teipm̄ esse
ducē cecoꝝ: lumē eoꝝ q i tenebris sūt:
eruditorē insipiētiū: magistrū īfantiū:
habētē formā sciētie ꝛ veritatis i lege.
D Qui ergo aliū doces: ꝛ teipsū nō doces.
Eze.36.f. Qui predicas nō furādū: furaris. Qui
dicis nō mechādū: mecharis. Qui abo-
minaris idola: sacrilegiū facis. Qui i
lege gl'iaris: p p̄uaricationē legis deū
inhonoras. Nomē eni dei p vos blasphe-
mat inter gētes. Sicut scriptū ē. Cir-
cūcisio qdē pdest si legē obserues. Si
aūt p̄uaricator legis sis: circūcisio tua
pputiū facta ē. Si igit pputiū iusticias
legis custodiat: nōne pputiū illiꝰ i cir-
cuncisionē reputabit? Et iudicabit id
qđ ex natura ē pputiū legē cōsummās,
te: q p literā ꝛ circūcisionē p̄uaricator
legis es. Nō em̄ q in manifesto iudeus
est: neq; q in manifesto in carne est cir-
cuncisio: s; q in abscōdito iudeus est: ꝛ
circuncisio cordis in spiritu nō litera:
cuius laus nō ex hoībus: s; ex deo est.
¶ C.S. Ostēdit in quo iudei erāt gēti-
bus meliores: pbans tam gētiles q̄ iu-
deos indigere gratia christi. Capi.iij.

Quid ergo ampliꝰ iudeo ē: A
aut q vtilitas circūcisiōis?
Multū p oēm modū. Pri-
mū qdē: q2 credita sunt il-
lis eloquia dei. Quid em̄ si
qdā illoꝝ nō crediderūt?
Nunqd incredulitas illoꝝ fidē dei eua-
cuauit? Absit. Est autē deus verax: oīs
autē hō mēdax. Sicut scriptū est. Ut Joan.3.d.
iustificeris i sermonibꝰ tuis: ꝛ vincas et.8.c.
cū iudicaris. Si autē iniq̄tas nr̄a iu- ps.50.
stitiā dei cōmēdat: qd dicemꝰ? Nunqd
iniquus est deus qui infert irā? Scdm
hoīem dico. Absit. Alioqn quō iudica-
bit deꝰ hunc mundū? Si em̄ veritas dei
in meo mēdacio abūdauit in gloriam
ipsius: qd ꝛ adhuc ego tanq̄ peccator iu-
dicor. Et nō sicut blasphemamur: et si-
cut aiunt qdā nos dicere faciamꝰ mala B
vt veniāt bona. Quoꝝ dānatio iusta ē.
Quid ergo. Precellimꝰ eos. Nequaq̄.
Causati em̄ sumꝰ iudeos ꝛ grecos: oēs ps.13.ꝛ.52.
sub peccato esse. Sicut scriptū est. Quia
nō est iustus q̄sq̄: nō est intelligēs: non
est requirēs deum. Oēs declinauerūt
simul inutiles facti sunt: nō ē q faciat ps.5.ꝛ.13.
bonum: nō est vsq; ad vnū. Sepulchꝝ p-
patēs est guttur eoꝝ: linguis suis dolo- C
se agebāt: venenuꝫ aspidum sub labijs
eoꝝ. Quoꝝ os maledictione ꝛ amaritu-
dine plenum est: veloces pedes eoꝝ ad
effundēdum sanguinē. Cōtritio ꝛ infe-
licitas in vijs eoꝝ: ꝛ viā pacis non co-
gnouerunt: nō est timor dei an̄ oculos
eoꝝ. Scimꝰ autē qm̄ q̄cūq; lex loquit Gal.2.d.
his q in lege sunt loquit. Ut oē os ob-
struat: ꝛ subditus fiat oīs mūdus deo:
q2 ex operibꝰ legis nō iustificabit oīs
caro corā illo. Per legē eni cognitio pec-
cati. Nunc aūt sine lege iusticia dei ma-
nifestata ē: testificata a lege ꝛ pphetis.
Justicia autē dei p fidē iesu xp̄i: in oēs
et super oēs qui credunt in eum. Nō eni
est distinctio. Omnes em̄ peccauerunt ꝛ D
egent gloria dei. Justificati gratis per
gratiā ipsius: per redēptionem que est
in christo iesu: quē pposuit deus ppi-
tiatorem per fidē in sanguine ipsiꝰ: ad
ostēsionem iusticie sue pp̄ter remissio-
nem precedentium delictoꝝ in sustēta-
tione dei: ad ostensionē iusticie eius in
hoc tēpore: vt sit ipse iustus ꝛ iustificās
eum q ex fide est iesu xp̄i. Ubi est ergo
gloriatio tua? Exclusa est. Per quā le-
gem? Factoꝝ? Nō. Sed per legē fidei.
Arbitramur em̄ iustificari hominē per
fidem sine operibus legis. An iudeoꝝ

deus tātum? Nōne ꝛ gētium. Immo et gētium. Quō q̄dem vnus est deus q̄ iustificat circuncisionē ex fide ꝛ ꝓputiū per fidem. Legē ergo destruimus per fidem? Absit. Sed legem statuimus. D

¶ C.S. Declarat apl's p exēplū abrae fidē requiri ad salutem: ꝛ legē veterem ad salutem non sufficere. Capi. iiij.

B Quid ergo dicem⁹ inuenisse abraā patrem nr̄m ſm carnē? Si em̄ abraā ex opib⁹ legis iustificat⁹ ē habet gloriam: sed non apud deum. Quid em̄ dicit scriptura?

Gen. 15. b. Credidit abraā deo: et reputatum est

Gal. 3. a. illi ad iustitiā. Ei autē q̄ operat̃ merces nō imputat̃ ſm gratiā: sed ſm debi-

Jaco. 2. g. tum. Ei vero q̄ nō operatur: credēti aūt in eū qui iustificat impiū reputatur fides eius ad iustitiā: ſm ꝓpositum grē dei: sicut et dauid dicit: beatitudinem hoīs cui deus accepto fert iustitiā sine

Ps. 31. operib⁹. Beati quoꝝ remisse sunt iniqtates: ꝛ quoꝝ tecta sunt pctā. Beatus vir cui non imputauit dn̄s peccatum.

B Beatitudo ergo hec in circuncisiōe tm̄ manet: an etiam in preputio? Dicimus em̄: q2 reputata est fides abrae ad iustitiā. Quō ergo reputata est? In circūcisione: an in preputio? Non in circuncisione: sed in preputio. Et signū accepit circūcisionis signaculū iustitie fidei q̄ est in preputio: vt sit pater oīm credētiū p preputiū: vt reputet̃ ꝛ illis ad iustitiam. Ut sit pater circūcisionis non his tm̄ qui sunt ex circuncisione: sed et his q̄ sectant̃ vestigia fidei q̄ est in preputio pr̄is nr̄i abrae. Nō em̄ p legē ꝓ-

C missio abrae aut semini eius: vt heres esset mundi: sȝ p iustitiā fidei. Si enī qui ex lege heredes sunt: exinanita ē fides: abolita est ꝓmissio. Lex enim irā operatur. Ubi enim nō est lex: nec ꝑuaricatio. Ideo ex fide vt sc̄dm gratiā firma sit ꝓmissio omni semini. Nō ei qui ex lege est solum: sed ꝛ ei qui ex fide est abrae: qui pater est oīm nr̄m: sicut scri-

Gen. 17. a. ptum est. Quia patrem multarum gentium posui te ante deū cui credidisti: qui viuificat mortuos: ꝛ vocat ea q̄ nō sunt tanq̄ ea que sunt. Qui ↄtra spem in spem credidit: vt fieret pater multarum gētium: ſm qđ dictum est ei. Sic erit semē tuum sicut stelle celi ꝛ arena maris. Et nō est infirmatus in fide: nec cōsiderauit corpus suū emortuum: cū

Gen. 12. b. iam fere cētū esset annoꝝ: ꝛ emortuam vuluā sare. In repromissione etiā dei non hesitauit diffidētia: sed confortatus est fide: dans gloriā deo plenissime sciēs: q2 quecunq3 ꝓmisit deus potens est ꝛ facere. Ideo ꝛ reputatū est illi ad iustitiam. Non est autem scriptum tm̄ ꝓpter ipsum: q2 reputatum est illi ad iustitiam: sed ꝛ ꝓpter nos quibus reputabitur credētibus i eū qui suscitauit iesum xp̄m dn̄m nr̄m a mortuis: q̄ traditus est ꝓpter delicta nr̄a: et resurrexit propter iustificationem nostram.

¶ C.S. Apostolus ostendit virtutem fidei in credentium iustificatione: quoniam regnauit mors ab adam vsq3 ad christum. Cap. v.

B Iustificati ergo ex fide pacē habeamus ad deum p dn̄m nostrū iesum xp̄m: per quē habemus accessum per fidem in gratiā istam in qua stamus: ꝛ gloriamur in spe glorie filiorum dei. Non solum autem: sed etiā gloriamur in tribulatiōibus: sciētes qđ tribulatio patiētiam operatur: patiētia autem probationem: probatio vero spem. Spes autē nō cōfundit: q2 charitas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritumsanctum qui datus est nobis. Ut quid enim xp̄s cū adhuc infirmi essemus ſm tp̄s: p impijs Jaco. 1. a. mortuus est. Uix enim p iusto quis moritur: nam p bono forsitan qs audeat mori. Commendat autē charitatē suam B deus in nobis: qm̄ si cū adhuc peccatores essemus ſm tp̄s: christus pro nobis Hebr. 9. d. mortuus est: multo igitur magis nunc 1. pe. 3. d. iustificati in sanguine ipsi⁹ salui erim⁹ ab ira p ip̄m. Si enim cū inimici essemus recōciliati sumus deo p mortem filij eius: multomagis recōciliati salui erimus in vita ipsius. Non solum aūt: sed ꝛ gl'iamur in deo p dn̄m nr̄m iesum xp̄m: per quē nunc recōciliationem accepimus. Propterea sicut p vnum hominē pctm̄ in hunc mundū intrauit: et De cōse. di. per peccatum mors: ꝛ ita in oēs hoīes 4. c. querit. mors ꝑtrāsijt: in quo oēs peccauerūt. in fi. et ca. Usq3 ad legē em̄ peccatum erat in mūdo. placuit. Peccatū aūt nō imputabatur: cum C lex nō esset: sed regnauit mors ab adā vsq3 ad moysē: etiam in eos qui non peccauerunt in similitudinē ꝑuaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sȝ non sicut delictū: ita ꝛ donū. Si ei vni⁹ delicto multi mortui sunt: multomagis gr̄a dei et donū in gr̄a vnius hoīs iesu

Si enim peccatores essemus, xps pro nobis mortuus e, multo magis nunc iustificati in sanguine ipsius salui erimus ab ira per ipm.

xpi in plures abundauit. Et nõ sicut p vnũ pctm̃: ita ⁊ donũ. Nã iudiciũ q̃dẽ ex vno i cõdẽnationẽ: gr̃a aũt ex multis delictis i iustificationẽ. Si eñ i vni⁹ delicto mors regnauit p vnũ: multomagis abũdãtiã gratie ⁊ donationis ⁊ iustitie accipiẽtes in vita regnabũt p vnũ iesũ xp̃m. Igit̃ sicut p vnius delictũ in oẽs hoĩes i cõdẽnationẽ: sic ⁊ p vni⁹ iustitiã i oẽs hoĩes i iustificationẽ vite. Sicut eñ p inobediẽtiã vni⁹ hoĩs pctõres cõstituti sunt multi: ita ⁊ p vni⁹ obediẽtiã iusti cõstituent̃ multi. Lex aũt subintrauit vt abũdaret delictũ. Ubi autem abũdauit delictum: superabũdauit et gr̃a. Ut sicut regnauit peccatũ in morte: ita ⁊ gr̃a regnet p iustitiã in vitam eternã p iesum xp̃m dominũ nostrum.

¶ C. S. Declarat ap̃ls i pctis nõ eẽ manẽdũ: ⁊ q̃ sit virtuose operãdũ. Ca. vi.

Uid ergo dicemus. Manebimus in pctõ: vt gr̃a abũdet? Absit. Qui eñ mortui sumus peccato: quõ adhuc viuemus in illo? An ignoratis fratres: q̃ quicũq̃ baptizati sum⁹ in xp̃o iesu: in morte ipsi⁹ baptizati sumus. Cõsepulti eñ sumus cum illo p baptismũ in mortẽ: vt quõ xp̃s surrexit a mortuis per gloriam patris: ita ⁊ nos in nouitate ambulem⁹. Si eñ cõplantati facti sumus similitudini mortis eius: simul ⁊ resurrectionis erimus. Hoc sciẽtes: q̃ vet⁹ hõ noster simul crucifixus est vt destruat̃ corpus peccati: vt vltra non seruiamus peccato. Qui eñ mortuus est iustificatus est a pctõ. Si aũt mortui sum⁹ cũ xp̃o ✠ credim⁹: q̃ simul etiã viuem⁹ cũ illo. Scientes q̃ christus resurgens ex mortuis iam nõ morit̃. mors illi vltra nõ dñabit̃. Qd eñ mortu⁹ est peccato: mortuus est semel. Qd aũt viuit: viuit deo. Ita ⁊ vos existimate vos mortuos quidẽ esse peccato: viuẽtes aũt deo in xp̃o iesu. Non ergo regnet pctm̃ in vr̃o mortali corpore: vt obediatis cõcupiscẽtijs eius. Sed neq̃ exhibeatis mẽbra vr̃a arma iniq̃tatis pctõ: sed exhibete vos deo tanq̃ ex mortuis viuẽtes: et mẽbra vestra arma iustitie deo. Peccatum eñ vobis nõ dñabitur. Non eñ sub lege estis. sed sub gr̃a. Quid ergo? Peccauimus: q̃m nõ sumus sub lege: sed sub gratia. Absit. An nescitis q̃m cui exhibetis vos seruos ad obediẽdum: serui estis eius cui obeditis: siue pcti ad mortẽ: siue obeditionis ad iustitiã. Gratias autẽ deo q̃d fuistis serui pcti: obedistis aũt ex corde in eã formã doctrine in qua traditi estis. Liberati autem a pctõ: serui facti estis iustitie. Humanũ dico ꝓpter infirmitatẽ carnis vestre. Sicut eñ exhibuistis membra vr̃a seruire immũdicie ⁊ iniq̃tati ad iniq̃tatẽ: ita nũc exhibete mẽbra vr̃a seruire iustitie in sanctificationẽ. Cum eñ serui essetis pcti: liberi fuistis iustitie. Quẽ ergo fructũ habuistis tũc in illis: in q̃b⁹ nũc erubescitis? Nã finis illorũ mors est. Nũc vero liberati a pctõ: serui autẽ facti deo habetis fructũ vestrũ in sctificationẽ: finẽ vero vitã eternã. Stipendia eñ peccati mors: gr̃a aũt dei vita eterna: in christo iesu dñõ nostro.

De cõse. di. 4. c. ꝓprie.

Ephe. 4. c. Colo. 3. b.

B

Alias ✠ cum illo.

De cõse. di. 2. c. iterũ. et c. q̃d sit sanguis. 27. q. 1. ca. nuptiarũ. De cõse. di. 1. c. sufficit.

C

De cõse. di. 2. c. vt ostẽderet. 50. di. c. ponderet.

D

Distin. 45. c. omnis. 23. q. 1. c. res quisisti.

¶ C. S. Ponit apostolus cessationem legis veteris: que est lex mortis: ⁊ tractat de lege fomitis. Capi. vij.

N ignoratis fratres (sciẽtib⁹ eñ legẽ loquor) q̃ lex in hoĩe dñat̃ quãto tp̃e viuit. Nam q̃ sub viro est mulier: viuente viro alligata est legi. Si aũt mortuus fuerit vir eius: soluta est a lege viri. Igitur viuente viro vocabitur adultera: si fuerit cũ alio viro. Si aũt mortu⁹ fuerit vir ei⁹ liberata est a lege viri vt nõ sit adultera si fuerit cũ alio viro. Itaq̃ fratres mei ⁊ vos mortificati estis legi p corpus xp̃i: vt sitis alterius q̃ ex mortuis resurrexit: vt fructificetis deo. Cũ eñ essem⁹ in carne: passiones pctõꝝ q̃ p legẽ erãt operabatur in mẽbris nr̃is: vt fructificarẽt morti. Nũc aũt soluti sum⁹ a lege mortis in q̃ detinebamur: ita vt seruiamus in nouitate sp̃us: ⁊ nõ i vetustate litere. Quid ergo dicemus? Lex peccatũ est? Absit. Sed pctm̃ nõ cognoui nisi p legẽ. Nã cõcupiscẽtiã nesciebã: nisi lex diceret. Non cõcupisces. Occasione aũt accepta pctm̃ per mãdatum operatũ est in me omnẽ concupiscẽtiã. Sine lege eñ peccatum mortuũ erat. Ego aũt viuebam sine lege aliqñ. Sed cũ venisset mãdatum: pctm̃ reuixit. Ego autẽ mortuus sum: ⁊ inuentũ est mihi mandatum qd erat ad vitã: hoc esse ad mortẽ. Nã peccatũ occasione accepta per mandatum seduxit me: ⁊ p illud occidit. Itaq̃ lex quidẽ sancta: ⁊ mãdatũ sctm̃ ⁊ iustũ ⁊ bonũ. Qd ergo bonũ est mihi factũ est mors? Absit. Sed pctm̃: vt appareat pctm̃ per bonũ operatũ est mihi mortem vt fiat

A

1. Cor. 7. f.

B

De cõsti. c nam concupiscẽtiam

Exo. 20. c. Deut. 5. b.

C

Timo. 1. b

te:vt fiat supra modũ peccãs pctm̃ p mã
datũ. Scim⁹ eñ q: lex spiritalis ẽ. Ego
aũt carnalis sum venũdatus sub pctõ.
Nõ em̃ operor nõ itelligo. Nõ eñ qḋ vo
lo bonũ hoc ago:sz qḋ odio malũ illud
facio. Si aũt qḋ nolo illud facio:csen
D tio legi qm̃ bona est. Nũc aũt iã nõ ego
operor illud:sz qḋ habitat in me pctm̃.
Scio em̃ q: nõ habitat in me:hoc ẽ in
carne mea bonũ. Nã velle adiacet mihi
pficere aũt bonũ nõ inuenio. Nõ em̃ qḋ
volo bonũ hoc facio:sz qḋ nolo malũ
hoc ago. Si aũt qḋ nolo illud facio iã
nõ ego operor illud:sed qḋ habitat in
me peccatũ. Inuenio igitur legem volẽ
ti mihi facere bonũ:qm̃ mihi malũ ad
iacet. Condelector em̃ legi dei fm̃ inte
riorem hominẽ. Video aũt aliã legẽ in
Dist. 6. ca. i. mẽbris meis repugnãtem legi mentis
in fin. 32. q. mee:ꝛ captiuantem me in lege peccati
5. c. si paul⁹ que est in mẽbris meis. Infelix ego ho:
15. q. 1. §. 1. quis me liberabit de corpore mortis hu
ius? Gratia dei per iesum xp̃m dñm no
strum. Igitur egoipse mente seruio legi
dei:carne autem legi peccati.

¶ C.S. Ostendit legi christi esse firmi
ter adherendum:qm̃ sua lex est lex vite
et lex spiritus. Capi.viij.

A
Ihil ergo nũc dãnationis
est his q̃ sunt in xp̃o iesu q̃
nõ fm̃ carnẽ ambulãt. Lex
em̃ spũs vite in xp̃o iesu li
berauit me a lege peccati ꝛ
mortis. Nã qḋ ipossibile erat legi in q̃
infirmabat p carnẽ: deus filiũ suũ mit
tẽs in similitudinẽ carnis peccati:ꝛ de
peccato dãnauit peccatũ in carne vt iu
stificatio legis impleretur in nobis qui
nõ fm̃ carnẽ ambulamus:sed fm̃ spm̃.
Qui eñ fm̃ carnẽ sunt:q̃ carnis sunt sa
piunt: q̃ vero fm̃ spm̃ sunt:q̃ sunt spũs
sentiũt. Nã prudentia carnis mors est:
B prudentia aũt spũs vita ꝛ pax. Qm̃ sa
82. dist. ca. pientia carnis inimica est deo. Legi em̃
pposuisti. dei non est subiecta:nec enim põt. Qui
11. q. 1. cap. aũt in carne sunt deo placere non pos
nihil. sunt. Uos aũt in carne non estis sed in
spũ si tñ spũs dei habitat in vobis. Si
quis aũt spm̃ christi nõ habet:hic non
est eius. Si aũt xp̃s in vobis est corpus
quidẽ mortuũ est pp̃ter pctm̃:spiritus
vo viuit pp̃ter iustificationẽ. Quod si
spũs eius q̃ suscitauit iesum a mortuis
habitat in vobis:qui suscitauit iesum
xp̃m a mortuis viuificabit:ꝛ mortalia
corpora vestra pp̃ter inhabitantẽ spm̃
eius in vobis. Ergo fratres debitores

sumus nõ carni:+vt fm̃ carnẽ viuam⁹. Als + spiri
Si em̃ fm̃ carnẽ vixeritis moriemini. tui.
Si aũt spũ facta carnis mortificaueri
tis viuetis. Quicũq; em̃ spũ dei agun C
tur:hi sunt filii dei. Nõ enim accepistis
spm̃ seruitutis iterũ in timore:sz acce 19. q. 2. cap.
pistis spm̃ adoptiõis filiorũ dei in quo due.
clamamus abba pater. Ipse em̃ spirit⁹ 2. Ti. 1. d.
testimonium reddit spũi nostro q; su
mus filii dei. Si aũt filii ꝛ heredes:he Gal. 4. a.
redes quidẽ dei:coheredes aũt christi: 1. cor. 12. b.
si tñ cõpatimur vt ꝛ glorificemur. Exi Hebr. 4. d.
stimo em̃ q; non sunt cõdigne passiões 11. q. 3. capi.
huius tpis ad futurã gloriã que reuela salvator.
bitur in nobis. Nã expectatio creature D
reuelationẽ filiorũ dei expectat. Uani De pe. dist.
tati em̃ creatura subiecta est nõ volẽs: 4. ca. hanc
sed pp̃ter eũ qui subiecit eã in spe:q: ꝛ societatem.
ipsa creatura liberabit a seruitute cor
ruptionis in libertatem glorie filiorũ
dei. Scimus em̃ qḋ oĩs creatura inge
miscit ꝛ parturit vsq; adhuc. Nõ solũ
aũt illa:sed ꝛ nosipsi p̃mitias spũs ha
bentes:ꝛ ipsi intra nos gemimus ado
ptionẽ filiorũ dei expectãtes redẽptio
nem corporis nr̃i. Spe em̃ salui facti E
sumus. Spes aũt q̃ videt non est spes. De pe. dist.
Nã qḋ videt qs:qḋ sperat? Si aũt qḋ 4. ca. hanc
nõ videmus speram⁹:p patiẽtiã expe societatem.
ctamus. Silr aũt ẽ spũs adiuuat infir
mitatẽ nr̃am. Nã q̃d oremus:sicut opor
tet nescimus:sz ipe spũs postulat p no
bis gemitib⁹ inenarrabilibus. Qui aũt
scrutatur corda:scit q̃d desideret spũs
q: fm̃ deum postulat p sctis. Scimus
aũt qm̃ diligẽtibus deum oĩa cooperã Als + coo
tur:+ in bonũ his qui fm̃ p̃positũ vo peratur.
cati sunt sancti. Nã quos p̃sciuit ꝛ pre F
destinauit cõformes fieri imaginis filii De pe. dist.
sui vt sit ipe p̃mogenitus in multis fra 2. c. talibus
tribus. Quos aũt predestinauit hos ꝛ ꝛ. c. apls. et
vocauit:ꝛ quos vocauit hos ꝛ iustifica dist. 4. ca. si
uit:quos autem iustificauit illos ꝛ ma ex dono.
gnificauit. Quid ergo dicem⁹ ad hec?
Si deus p nobis:quis cõtra nos. Qui
etiam pp̃rio filio suo non pepercit:sed
p nobis oĩbus tradidit illum:quõ nõ
etiã cum illo oĩa nobis donauit. Quis
accusabit aduersus electos dei? Deus
qui iustificat. Quis est qui cõdemnet?
Christus iesus qui mortuus est:immo G
qui ꝛ resurrexit qui est ad dexterã dei:
qui etiam interpellat pro nobis. Quis
ergo nos separabit a charitate christi?
Tribulatio:an angustia:an fames:an
nuditas:an periculũ:an psecutio:an gla
dius. Sicut scriptum est. Quia pp̃ter

te mortificamur tota die. Estimati su-
Ps.43. mus sicut oues occisionis. Sed in his
omnibus superamus ꝓpter eū qui di-
lexit nos. Certus sum em̄: q2 neq3 mors:
neq3 vita: neq3 angeli: neq3 ṗncipatus:
neq3 virtutes: neq3 īstātia: neq3 futura:
neq3 fortitudo: neq3 altitudo: neq3 pro
fundū: neq3 creatura alia poterit nos
separare a charitate dei: que est in chri
sto iesu domino nostro.

¶ C.S. Dolet apls de iudeoꝝ obstina-
tione: ⁊ iudeos a ꝓmissione patrū non
esse frustratos ostendit: ⁊ gentiles voca
tos esse commemorat. Cap. ix.

B Eritatē dico in xp̄o iesu nō
mētior testimoniū mihi ꝑ-
hibente conscientia mea in
spūsctō: qm̄ tristitia mihi
magna est ⁊ continuus do-
lor cordi meo. Optabā em̄ ego ip̄e ana
thema esse a xp̄o ꝓ fratribus meis qui
sunt cognati mei ſm carnē: q̄ sunt isra
elite: quoꝝ adoptio est filioꝝ ⁊ gloria ⁊
testm̄ ⁊ legislatio ⁊ obsequiū ⁊ promis-
sa: quoꝝ patres ex q̄bus est xp̄s ſm car
nē q̄ est sup oīa deus bn̄dictus in scla:
3.i.c. amē. Nō aūt ꝙ exciderit verbū dei. Nō
B em̄ oēs qui ex circūcisione sunt isrl': hi
sūt israelite: neq3 q̄ semē sūt abrae oēs
filii: s3 in isaac vocabit̄ tibi semē: id est
nō qui filii carnis hi filii dei: sed q̄ filii
sunt ꝓmissionis estimantur in semine.
Gen.21.b. Promissionis em̄ verbū hoc est. Scd̄m
Gal. 4.d. hoc tp̄s veniā ⁊ erit sare filius. Nō so-
Gene.18.b. lū aūt illa: s3 ⁊ rebecca ex vno cōcubitu
Gene.25.b. hn̄s isaac patris nr̄i. Cū em̄ nōdū nati
C fuissent: aut aliq̄d boni egissēt: aut ma
li: vt ſ3 electionē ꝓpositū dei maneret:
nō ex operibus s3 ex vocāte dictū est ei:
q2 maior seruiet minori: sicut scriptum
Gene.25.e. est. Iacob dilexi: esau autē odio habui.
malach.1.a. Quid ergo dicemus. Nūquid iniqtas
apud deū. Absit. Moysi em̄ dixit. Mi-
serebor cui misertus sum: ⁊ miam ṗsta
Dist.47.c. bo cui miserebor. Igit̄ nō volētis neq3
quantumli- currētis: sed miserētis est dei. Dicit em̄
bet. scriptura pharaoni: q2 in hoc ip̄m exci
Al's ✠ mise- taui te vt ostendā in te virtutē meā: ⁊ vt
reor. annūcietur nomen meū in vniuersa ter
De pe. dist. ra. Ergo cuius vult miseret̄ ✠ ⁊ quem
2.c. si enim. vult indurat. Dicis itaq3 mihi. Quid
Exo.32.d. adhuc querit̄. Uolūtati em̄ eius q̄s resi
D stit. O hō tu q̄s es q̄ rńdeas deo? Nūq̄d
Exod.9.a. dicit figmētum ei qui se finxit: q̄d me fe
cisti sic? An nō h3 potestatē figul' luti
ex eadē massa facere aliud quidē vas in
honorē: aliud vero in cōtumeliā. Qd̄ si

deus volens ostēdere irā ⁊ notā facere
potentiā suā sustinuit in multa patien- 45.dist. cū
tia vasa ire apta in interitū: vt ostende de iudeis.
ret diuitias glorie sue in vasa misericor C
die q̄ preparauit in gloriā. Quos ⁊ vo Esa. 45.b.
cauit: nō solū ex iudeis: sed etiā ex gēti
bus: sicut in osee dixit. Uocabo nō ple-
bē meā plebē meā: ⁊ nō dilectā dilectā
⁊ nō miam cōsecutā misericordiā cōse
cutā. Et erit in loco vbi dictum est eis. 23.q.1.c. cū
Non plebs mea vos: ibi vocabunt̄ filii igitur.
dei viui. Esaias aūt clamat pro israel. Osee.2.d.
Si fuerit numerus filioꝝ israel tanq̄ 1.Pe.2.b.
arena maris reliquie salue fiēt. Uerbū F
enim cōsummans ⁊ abbreuiās in equi-
tate: quia verbum breuiatū faciet dn̄s
super terram. Et sicut predixit esaias.
Nisi dn̄s sabaoth reliquisset nobis se- Esa.10.c.
men: sicut sodoma facti essemus: ⁊ sicut
gomorra similes fuissemus. Quid ergo
dicemus? Quod gentes que non secta- G
bantur iustitiam apprehēderunt iusti-
tiam. Iustitiam autem que ex fide est.
Israel vero sectando legem iustitie in
legē iustitie nō peruenit. Quare? Quia Esa.1.c.
non ex fide: s3 quasi ex operibus. Offen
derunt em̄ in lapidem offensionis sicut
scriptum est. Ecce pono in sion lapidē
offensionis ⁊ petram scādali: ⁊ omnis
qui credit in eum non confundetur.

¶ C.S. Orat apls ꝓ iudeis: ostendēs
quod iustitia faciēs dignū vita eterna:
solum ex lege ⁊ fide christi est. Cap. x.

F Ratres voluntas quidem B
cordis mei ⁊ obsecratio ad
deum fit ꝓ illis in salutē.
Testimonium em̄ perhibeo Esa.28.d.
illis: ꝙ emulationem qui- De cōse. di.
dem dei habent: sed nō ſm scientiam. 4.c.i.
Ignorātes em̄ iustitiā dei ⁊ suā queren
tes statuere: iustitie dei nō sūt subiecti. B
Finis em̄ legis xp̄s ad iustitiā omī cre-
dēti. Moyses em̄ scripsit ✠ qm̄ iustitiā Al's ✠ dixit
que ex lege est qui fecerit hō viuet in ea:
que autem ex fide eā iustitia sic dicit. Leui.18.a.
Ne dixeris in corde tuo q̄s ascendet in Deut.30.c.
celum: id est christū deducere: aut quis Ibidem.
descendet in abyssum: hoc est christum 11.q.3.c. no
a mortuis reuocare. Sed q̄d dicit scri li timere.
ptura? Prope est verbū in ore tuo ⁊ in
corde tuo: hoc est verbum fidei q̄d pre-
dicamus: quia si confitearis in ore tuo E
dn̄m iesum: ⁊ in corde tuo credideris ꝙ De cōse. di.
deus illum suscitauit a mortuis saluus 4.c. baptis-
eris. Corde enim credit ad iustitiā: ore mi.
autem cōfessio fit ad salutem. Dicit em̄ Esa.28.d.
scriptura. Omnis qui credit in illū nō

2.cor.2.b. confundetur. Nõ enim est distinctio iu-
Johel.2.a. dei ⁊ greci. Nam idem dñs omnium di-
ues in omnes qui inuocant illum. Om-
Mat.13.c. nis enim quicunq; inuocauerit nomen do-
Act.2.a. mini saluus erit. Quomodo ergo inuo-
De bere.c. cabunt in quem non crediderunt? Aut
cum ex miss quomodo credēt ei quē nõ audierunt?
eco. Quõ aũt audiēt sine p̄dicāte? Quõ ve-
Esa.2.b. ro predicabunt nisi mittant̄? sicut scri-
Naũ.1.b. ptum est: Quã speciosi pedes euãge-
Esa.53.a. lizantiũ pacem: euangelizantiũ bona.
Joã.12.f. Sed non omnes obediunt euangelio.
D Esaias enim dicit. Dñe quis credidit au-
Ps.10. ditui nostro? Ergo fides ex auditu: au-
ditus aũt p verbum christi. Sed dico.
Nunquid nõ audierunt? Et quidem in
omnem terrã exiuit sonus eoꝝ: ⁊ in fi-
Deut.32.c. nes orbis terre verba eoꝝ. Sed dico.
Esa.6.a. Nunquid israel nõ cognouit? Primus
moyses dixit. Ego ad emulationē vos
adducam in nõ gentē: in gentē insipiē-
tem: in irã vos mittam. Esaias aũt au-
det ⁊ dicit. Inuētus sum a non queren-
tibus me: palã apparui his q̃ me non
interrogabãt. Ad israel aũt dicit. To-
ta die expandi manus meas ad pplm
nõ credentē: sed contradicētem mihi.
¶ Ca. XI. Reprimit apostolus insulta-
tionem gentilium contra iudeos et po-
nit iudeorum presentem excecationē: ⁊
cõcludit p̄funditas sapientie diuine.

Capitulum. xi.

A Dico ergo. Nunqd deus repu-
lit populũ suũ? Absit. Nã
et ego israelita sum ex semi-
ne abraã de tribu beniamĩ.
Non repulit deus plebem
3.reg.19.b. suam quam p̄sciuit. An nescitis in he-
lia quid dicit scriptura: quēadmodum
interpellat deum aduersum israel? Dñe
prophetas tuos occiderũt: altaria tua
Ibidem. suffoderũt: ⁊ ego relictus sum solus: ⁊
querunt animam meam. Sed q̃d dicit
illi diuinum responsum? Reliqui mihi
septem milia viroꝝ qui nõ curuauerũt
genua ante baal. Sic ergo et i hoc
tempore reliquie sm electionem gratie
B dei salue facte sunt ✝. Si aũt gr̃a iam
als ✝ fient. non ex operibus. Alioquin gratia iam
nõ est gr̃a. Quid ergo? Qđ q̃rebat isrl̃
hoc nõ est cõsecutus. Electio aũt cõse-
cuta est: ceteri vero excecati sunt sicut
Esa.6.c. scriptũ est. Dedit illis deus spiritũ cõ-
punctiõis: oculos vt nõ videãt: ⁊ aures
vt nõ audiant vsq; in hodiernum diē.
Ps.68. Et dauid dixit. Fiat mēsa eoꝝ corã ipsis
in laqueũ ⁊ in captionē ⁊ in scãdalum

et in retributionē illis. Obscurent̄ ocu-
li eoꝝ ne videant: ⁊ dorsum eoꝝ semp
incurua. Dico ergo. Nunqd sic offende-
runt vt caderent? Absit. Sed illoꝝ de-
licto salus est gentibus vt illos emulē-
tur. Quod si delictum illorum diuitie
sunt mũdi: et diminutio eorum diuitie
gentium: q̃tomagis plenitudo eoꝝ.
Uobis enim dico gētibus q̃diu quidē
ego sum gentiũ apl's: ministeriũ meum
honorificabo si q̃modo ad emulandũ
prouocē carnē meã: et saluos faciã ali-
quos ex illis. Si eñ amissio eoꝝ recõci-
liatio ē mũdi; q̃ assumptio nisi vita ex
mortuis? Qđ si delibatio sancta est: et C
massa. Et si radix sancta ⁊ rami. Qđ si
aliq̃ ex ramis fracti sunt: tu autē cum
oleaster esses insert⁹ es i illis et socius
radicis ⁊ pinguedinis oliue factus es:
noli gl'ari aduersus ramos. Qđ si gl'a-
ris nõ tu radicē portas: s; radix te. Di-
cis ergo. Fracti sunt rami vt ego inse-
rar. Bene propter incredulitatē fracti
sunt. Tu aũt fide stas: noli altũ sapere:
s; time. Si eñ deus naturalib⁹ ramis
nõ pepercit: ne forte nec tibi pcat. Ui-
de ergo bonitatē ⁊ seueritatem dei. In
eos q̃dē q̃ ceciderũt seueritatē: i te aũt
bonitatē dei si pmanseris in bonitate.
Alioq̃n ⁊ tu excideris. Sed ⁊ illi si nõ
pmãserint i incredulitate īserent̄. Po-
tēs est eñ deus iterũ inserere illos. Nã
et si tu ex naturali excisus es oleastro:
et ɔtra naturã insertus es in bonã oli-
uã: q̃tomagis hi q̃ sm naturã inserent̄
sue oliue. Nolo enim vos ignorare fra-
tres mysteriũ hoc vt nõ sitis vobisipsis
sapientes: q: cecitas ex parte ɔtigit in D
isrl̄ donec plenitudo gētiũ intraret: et
sic ois isrl̄ saluus fieret. Sicut scriptũ Esa.59.d.
est. Ueniet ex sion q̃ eripiat et auertat
impietatem ab iacob. Et hoc illis a me
testm̃ cũ abstulero pctã eoꝝ. Scđʒ euã-
geliũ q̃dē inimici propter vos: sm ele- De pe. dist.
ctionē aũt charissimi pp̄ter p̄res. Si- 4.c. fine pe
ne penitentia eñ sunt dona et vocatio nitentia.
dei. Sicut eñ aliq̃ndo ⁊ vos non cre-
didistis deo: nũc aũt misericordiã cõse-
cuti estis pp̄ter incredulitatē illoꝝ: ita
et isti nũc nõ crediderũt in vestrã mise-
ricordiã: vt ⁊ ipsi misericordiam cõse- Sap.9.c.
quantur. Conclusit eñ deus omnia in Esa.40.c.
incredulitate: vt omnium misereatur. 2.cor.2.d.
O altitudo diuitiarũ sapiētie ⁊ sciētie J.15.d.
dei: q̃ incõprehēsibilia sũt iudicia ei⁹:
et inuestigabiles vie ei⁹. Quis enim co-
gnouit sensum domini: aut quis ɔsilia-

rius eius fuit: aut quis prior dedit illi
et retribuetur ei? Quoniā ex ipso et per
ipsum et in ipso sunt omnia. Ipsi honor
et gloria in secula seculorū. Amen.

¶ C. S. Instruit apostolus romanos tā in his que sunt ad deū: quā in his que sunt ad proximum. Capitulū. xij.

B

Obsecro itaque vos fratres per misericordiam dei: vt exhibeatis corpora vestra hostiā viuentē: sanctā: deo placentē: rationabile obsequiū vestrū. Et nolite conformari huic seculo: sed reformamini in nouitate sensus vestri: vt probetis que sit voluntas dei bona et beneplacens et perfecta. Dico enim per gratiā que data est mihi omnibus qui sunt inter vos: nō plus sapere quā oportet sapere: sed sapere ad sobrietatē: et vnicuique sicut deus diuisit mensurā fidei. Sicut enim in vno corpore multa membra habemus: omnia autē membra non eundē actū habent: ita multi vnū corpus sumus in christo: singuli autē alter alterius membra: habentes autē donationes secundum gratiā que data est nobis differentes. Siue prophetiam secundum rationē fidei: siue ministeriū in ministrando: siue qui docet in doctrina. Qui exhortatur in exhortando: qui tribuit in simplicitate: qui preest in sollicitudine: qui miseretur in hilaritate. Dilectio sine simulatiōe. Odientes malū: adherentes bono. Charitate fraternitatis inuicē diligentes: honore inuicē preuenientes. Sollicitudine nō pigri: spiritu feruentes: domino seruientes. Spe gaudentes: in tribulatione patientes: orationi instantes. Necessitatibus sanctorum cōmunicantes: hospitalitatē sectantes. Benedicite persequentibus vos: benedicite et nolite maledicere. Gaudere cū gaudentibus: flere cum flentibus. Idipsum inuicē sentientes. Nō alta sapientes: sed humilibus consentientes. Nolite esse prudentes apud vosmetipsos. Nulli malū pro malo reddentes: prouidentes bona nō tantū corā deo: sed etiā corā omnibus hominibus. Si fieri potest quod ex vobis est: cū omnibus hominibus pacē habentes. Nō vosmetipsos defendentes charissimi: sed date locū ire. Scriptū est enim. Mihi vindictam et ego retribuā: dicit dominus. Sed si esurierit inimicus tuus: ciba illū: si sitit potū da illi. Hoc enim faciens carbones ignis congeres super caput eius. Noli vinci a malo: sed vince in bono malū.

Philip. 4. b. — De renunc. c. 1. lib. vj. — Ephe. 3. d. — 1. Tessal. 4. a. — B — De summa trin. c. dānamus. — 1. Cor. 2. b. — Ephe. 4. a. — Amos. 5. a — Ephe. c. 4. — 1. Pe. 2. c. — 1. Pe. 5. b. — C — Di. 73. c. in nomine. — 24. q. 3. c. certum est. — Hebr. 13. a — Prouerb. 3. a. — Esa. 5. c. — Prouerbi. 20. d. — D — 1. Pe. 3. b. — 2. cor. 8. d. — Hebr. 12. d. — Deut. 32. — Hebr. 10. f. — Prouerb. 25. c. — 11. q. 5. ca. inter verba — 11. q. 3. cap. terra sepe.

¶ C. S. Docet apostolus minores obedire superioribus per subiectionē et dilectionē. Capitulum. xiij.

Omnis aia potestatibus sublimioribus subdita sit: non est enim potestas nisi a deo. Que autem sunt: a deo ordinata sunt. Itaque qui resistit potestati: dei ordinationi resistit. Qui autē resistūt ipsi: sibi dānationē acquirunt. Nam principes non sunt timori boni operis: sed mali. Uis autem non timere potestatē. Bonū fac et habebis laudē ex illa. Dei enim minister est tibi in bonū. Si autē malū feceris time. Non enim sine causa gladiū portat. Dei enim minister est: vindex in irā ei qui male agit. Ideo necessitate subditi estote: nō solū propter irā: sed etiā propter cōscientiam. Ideo enim et tributa prestatis. Ministri enim dei sunt in hoc ipsum seruientes. Reddite ergo omnibus debita. Cui tributū: tributū: cui vectigal: vectigal: cui timorē: timorem: cui honorē: honorē. Nemini quicquā debeatis: nisi vt inuicē diligatis. Qui enim diligit proximū: legē impleuit. Nā non adulterabis: nō occides: nō furaberis: nō falsum testimoniū dices: nō cōcupisces: et si quod est aliud mādatū in hoc verbo instauratur. Diliges proximū tuū sicut teipsum. Dilectio proximi malū non operatur. Plenitudo ergo legis est dilectio. Et hoc scientes tēpus: quia hora est iā nos de somno surgere. Nunc enim propior est nostra salus quā cū credidimus. Nox precessit: dies autē appropinquauit. Abijciamus ergo opera tenebrarum: et induamur arma lucis: sicut in die honeste ambulemus. Nō in commessatiōibus et ebrietatibus: nō in cubilibus et impudicitijs: non in cōtentione et emulatiōe: sed induimini dominū iesum christū: et carnis curam non feceritis in desiderijs.

A — Sap. 6. a — 11. q. 1. magnum. 23. q. 5. ca. prodest. 22. q. 1. c. mouet. 23. q. 1. cap. qd culpatur. 11. q. 3. ca. qui resistit. — B — 23. q. fin. §. 1. et. q. 5. ca. non solum. 26. q. fina. cap. non in morte. — Mat. 22. c. — C — Deut. 5. b. — Leuit. 19. b. mat. 22. b. Gal. 5. c. Iaco. 2. b. — D — Luc. 21. g. Distin. 44. §. 1. also induite. — Gal. 5. c. 1. pe. 2. b.

¶ C. S. Apostolus maiores hortatur ne inferiores cōtēnant: aut eos scandalizent: sed eos pacifice edificent. Capitulum. xiiij.

A

Infirmū autē in fide assumite: nō in disceptationibus cogitationū. Alius enim credit se manducare omnia. Qui autē infirmus est: olus manducet. Is qui manducat: non manducantē nō spernat: et qui nō manducat: manducantē nō iudicet. Deus enim illū assumpsit. Tu quis es: qui iudicas alienū seruum. Domino suo stat aut cadit: stabit autē. Potens est enim deus statuere illū. Nā alius iudicat diē inter diē. Alius autē iudicat omnē diē. Unusquisque in suo sensu abundet.

De cōse. di. 5. c. nō mediocriter. — 2. q. 1. cap. multi. in si. et. c. deus. in fine. — 30. q. 5. c. nullum. — Iaco. 4. a. — Dis. 76. c. vtinam. — B

Neminem iudicare debemus

Qui sapit diē: dño sapit: ꝛ q̄ mādncat dño mādacat. Grās em̄ agit deo. Et q̄ nō mādacat/dño nō manducat: ꝛ grās agit deo. Nemo enim nostrū sibi viuit: et nemo sibi moriť. Siue enim viuim⁹ dño viuimus: siue morimur/dño moriamur. Siue ergo viuim⁹ siue morimur: dñi sum⁹. In hoc em̄ xp̄s mortuus est
Jacob. 4. c. et resurrexit: vt ꝛ viuoꝝ et mortuoꝝ do
De pe. et re. minet. Tu autē q̄d iudicas fratrē tuū:
ca. ex ore. aut tu quare spernis fratrē tuum. Oēs
Esa. 45. d. enim stabim⁹ ante tribunal xp̄i. Scri
Phili. 2. b. ptum est enim. Uiuo ego dicit dñs: q̄m
C mihi flecteť omne genu: et oīs lingua
1. Cor. 2. b. cōfitebiť deo. Itaq̄ vnusq̄sq̄ nostrū p
23. q. 4. c. si se rationē reddet deo. Nō ergo ampli⁹
q̄ catholici. inuicē iudicem⁹. Sed hoc iudicate ma
8. c. forte. gis ne ponatis offendiculū fratri vel scādalū. Scio ꝛ cōfido in dño Jesu: q2 nihil cōmune p ipm nisi ei q̄ existimat q̄d cōmune esse illi cō est. Si em̄ pro
pter cibū frater tuus ɔtristať/iā nō s̄m
D charitatē ambulas. Noli cibo tuo illū pdere p quo xp̄s mortuus est. Nō ergo blasphemeť bonū nostrū. Nō est em̄ regnū dei esca ꝛ potus: sꝫ iustitia ꝛ pax ꝛ gaudiū in spūsctō. Qui em̄ in hoc ser
Titum. 1. b. uit christo placet deo: et pbatus est ho
de ɔse. di. 5. minibus. Itaq̄ q̄ pacis sunt sectemur:
ca. ne tales. et que edificatiōis sunt inuicem custo
1. Cor. 8. d. diamus. Noli propter escam destruere opus dei. Omnia quidem munda sunt sed malū est homini qui per offendiculum manducat. Bonum est nō manducare carnem ꝛ nō bibere vinum: neq̄ in quo frater tuus offenditur aut scandalizať: aut infirmať. Tu fidē quā habes penes temetipm: habe corā deo. Btūs q̄ non iudicat semetipm in eo q̄ pbat. Qui aūt discernit si mādacauerit: dānatus est: quia non ex fide. Omne autē quod nō est ex fide: peccatum est.

¶ C. S. Hortať maiores apls vt infirmos sustineāt: ꝛ eos i bonū pmoneāt: ac se excusat apls cur romanos corporaliter non visitauerit. Capitulum. xv.

A
De ɔse. c. si
deo.
De res. spo.
c. literas.

Ebemus autē nos firmiores imbecillitates infirmorum sustinere: ꝛ non nobis placere. Unusquisq̄ vestrū proximo suo placeat in bonum ad edificationē. Etenim christus non sibi placuit: sed sicut scriptum est.
Improperia improperantium tibi ceci
psā. 67. derunt super me. Quecunq̄ enim scripta sunt ad nostram doctrinam scripta sunt: vt per patientiā ꝛ ɔsolationē scri

pturarū spē habeam⁹. Deus aūt patiē B
tie ꝛ solatij det vobis idipm sapere i alterutrū s̄m Jesum xp̄m vt vnanimes vno ore honorificetis deū ꝛ patrē dñi nr̄i iesu xp̄i. Propter q̄d suscipite inuicē sicut et xp̄s suscepit vos i honorē dei. Dico em̄ xp̄m iesum ministrū fuisse circūcisiōis pp̄ter veritatē dei ad ɔfirmādas pmissiōes patrū: gētes aūt sup mia honorare deū sicut scriptū est. Propterea ɔfitebor tibi i gētib⁹ dñe ꝛ noī tuo cātabo.
2. reg. 22. d; psā. 17.
Et iterū dicit. Letamini gētes cū plebe psā. 116.
ei⁹. Et iterū. Laudate oēs gētes dñm ꝛ Esaie. 11. c.
magnificate eū oēs populi. Et rursus C
esaias ait. Erit radix iesse et q̄ exurget regere gētes in eū gētes sperabūt. Deus autē spei repleat vos oī gaudio ꝛ pace in credēdo: vt abūdetis in spe ꝛ virtute spūsancti. Certus sum aūt fratres mei: ꝛ ego ipe de vobis: q̄m ꝛ ipi pleni estis dilectiōe repleti oī sciētia: ita vt possitis alterutrū monere. Audaci⁹ aūt scripsi vobis fratres ex parte tanq̄ in memoriā vos reducēs: pp̄ter grām q̄ data est mihi a deo: vt sim minister xp̄i iesu in gentib⁹ scrificās euāgelium dei: vt fiat D
oblatio gentiū accepta: ꝛ sanctificata in spūsctō. Habeo igiť gloriā i xp̄o Jesu ad deū. Nō em̄ audeo aliq̄d loq̄ eoꝝ q̄ p me nō efficit xp̄s in obedientiā gētiū: in verbo ꝛ factis in virtute signoꝝ et pdigioꝝ in virtute spiritusancti ita vt ab hierusalē p circuitū vsq̄ ad illyricum repleuerim euāgeliū xp̄i. Sic E
aūt pdicaui euāgeliū hoc nō vbi nominatꝰ est xp̄s ne sup alienū fundamentū edificarē: sed sicut scriptū est. Q̄m quibus nō est annunciatū de eo videbunt: Esaie. 25. d.
et qui nō audierunt de eo: intelligent: propter quod ꝛ impediebar plurimum venire ad vos ꝛ phibitus sum vsq̄ adhuc. Nunc vero vlterius locum nō habens in his regiōibus cupiditatem autem habēs veniendi ad vos ex multis iam precedētibus annis: cum in hispaniā pficisci cepero: spero q̄d preteriens 22. q. 2. cap. beatus. F
videā vos: ꝛ a vobis deducar illuc: si vobis primum ex parte fruit⁹ fuero. Nūc igiť proficiscar in hierusalē ministrare sanctis. Probauerūt em̄ macedonia et achaia collationem ✝ aliquā facere in pauperes sanctorū: qui sunt in hierlm. aīs ✝ collectioni.
Placuit em̄ eis: ꝛ debitores sunt eorū. Nā si spiritualiū eorū participes facti sunt gentiles: debēt ꝛ in carnalib⁹ ministrare eis. Hoc igitur cū cōsummauero: ꝛ assignauero eis fructū hūc p vos 1. Cor. 9. b.

Non est regnum dei esca et potus, sed iustitia et pax et gaudium in spiritu sancto:

Omne quod non est ex fide peccatum est.

G psicscar in hispaniã. Scio aũt qm ve
niẽs ad vos: i abũdãtia bñdictiõis xpi
veniã. Obsecro ergo vos frẽs p dñz nrz
iesuz xpz τ p charitatẽ sc̃i spũs: vt ad
iuuetis me i oronib⁹ vr̃is p me ad deũ
vt liberet ab infidelib⁹ q̃ sunt i iudea: τ
obsequiũ mei oblatio accepta fiat i hie
rusalẽ sc̃tis: vt veniã ad vos i gaudio p
volũtatẽ dei: τ refrigerer vobiscũ. Deus
aũt pacis sit cũ oibus vobis. Amen.

¶ C. S. Proponit apostolus quedam exempla bonorum hominum ad imitãdũ: τ ad pseuerandũ inducit. Cap. xvi.

C Ommẽdo aũt vobis phebẽ
sororẽ nostrã: q̃ est i ministe
rio eccl̃ie q̃ est cẽchris vt eã
suscipiatis i dño digne sc̃tis
et assistatis ei i quocũqz ne
gocio vr̃i indiguerit. Etẽim ipa q̃z assi
stit multis τ mihi ipi. Salutate priscã et
aqlã adiutores meos i xpo iesu q̃ p aia
mea suas ceruices supposuerũt. Quib⁹
nõ solũ ego grãs ago: sz et cũcte eccl̃ie
gẽtiũ: τ domesticã ecclesiã eorũ. Saluta
te ephenetũ dilectũ mihi q̃ est pmitiu⁹
eccl̃ie asie in xpo Iesu. Salutate mariã
q̃ multũ laborauit in vobis. Salutate
andronicũ τ iuliã cognatos τ cõcapti
uos meos: q̃ sunt nobiles in aplis: q̃ et
B ante me fuerũt in xpo Jesu. Salutate
ampliatũ dilectissimũ mihi i dño. Sa
lutate vrbanũ adiutorẽ nr̃z i xpo Jesu:
τ stachim dilectũ meum. Salutate ap
pellẽ pbũ in xpo. Salutate eos q̃ sunt
ex aristoboli domo. Salutate herodio
nẽ cognatũ meũ. Salutate eos q̃ sunt
ex narcissi domo: q̃ sunt in dño. Salu
tate triphenã τ triphosaz q̃ laborãt in
dño. Salutate psidã charissimaz: que
multũ laborauit i dño. Salutate rufũ
electũ in dño τ matrẽ ei⁹ τ meã. Salu
tate asincretũ τ phlegontã: hermẽ pa
C trobã hermã τ q̃ cũ eis sunt frẽs. Sa
lutate philologũ τ iuliã: nereũ τ soro
rẽ ei⁹: τ olympiadẽ: τ oẽs q̃ cũ eis sunt
sc̃tos. Salutate inuicẽ in osculo sc̃tõ.
Salutãt vos oẽs eccl̃ie xpi. Rogo aũt
vos frẽs: vt obseruetis eos q̃ dissensio
nes τ offendicula pter doctrinã quam
vos didicistis faciũt: τ declinate ab il
Philip. 3. d lis. Huiuscemodi em̃ xpo dño nr̃o nõ
seruiũt: sz suo vẽtri: τ p dulces smones
et bñdictiões seducũt corda inocẽtiũ.
Ur̃a ei obediẽtia i oi loco diuulgata ẽ.
Gaudeo igit̃ i vobis: sz volo vos sapiẽ
tes eẽ i bono: τ simplices i malo: de⁹ aũt
alo. + sathã pacis cõterat sathanã + sub pedib⁹ ve
stris velociter. Grã dñi nr̃i Jesu xpi vo
biscũ. Salutat vos timothe⁹ adiuto
me⁹ τ luci⁹ τ iasõ τ sosipr̃: cognati mei.
Saluto vos ego terti⁹ q̃ scripsi epl̃am
hãc in dño. Salutat vos caius hospes
me⁹ τ vniuersa eccl̃ia. Salutat vos era
stus arcari⁹ ciuitatis: τ q̃rt⁹ frater. Grã
dñi nr̃i Jesu xpi cũ oib⁹ vobis. amẽ. Ei
aũt q̃ potẽs est vos ↄfirmare iuxta euã
geliũ meũ τ pdicationẽ Jesu xpi: sm re
uelationẽ mysterij tẽporib⁹ eternis ta
citi: qḋ nunc patefactũ est p scripturas
pphetaꝝ: sm pceptũ eterni dei ad obe
dientiã fidei in cũctis gentib⁹ cognit
soli sapiẽti deo: per Jesum xpm: cui ho E. 11. d.
nor et gloria in secula seculoꝝ. Amen.

¶ Epl̃a Pauli ad romanos explicit.

¶ Prologus in epistolam primã Ad corinthios incipit.

E pl̃a prima ad corinthios:
multas cãs diuersasqz ↄple
ctit̃. Quaꝝ pri relatiõe fra
trũ cognouit aplõ. Partim
ipsoꝝ corinthioꝝ sunt litis
indicate. Nõnullas ꝟo p officij sui cu
ra: aut ordinat aut emẽdat: τ varijs cu
ratiõib⁹ medet̃ diuersa infirmitate lã
guẽtib⁹. Nã apõ eos pmũ curat̃ dissen
siõis vitiũ: q2 multi pseudo aploꝝ intu
lerũt vnitatẽ scindẽtes eccl̃ie: vt pprij
nois facerẽt sectatores. Qḋ his expro
brat ꝟbis aplõ. Hoc aũt dico qḋ vnus 1. Coꝝ. 1. b.
q̃sqz vr̃m dicit. Ego q̃dẽ suz pauli: ego
aũt apollo: ego ꝟo cephe: ego aũt xpi.
Et ob hoc q̃dẽ hoꝝ se dicit facere nois
mẽtionẽ vt mltomagis erubescãt id se
facere sub falsoꝝ aploꝝ noib⁹: qḋ etiã
si sub pauli τ petri fieret noie displice
ret. Scḋa cã ei⁹ inducit̃: q̃ pr̃ue oblit⁹ 1. Coꝝ. 5. a.
reuerẽtie vxorẽ sibi non erubuit facere
de nouerca. Qḋ facin⁹ licet fornicatio
nẽ appellauerit aplõ: tñ ita cõdẽnauit
vt in vltionẽ facti auctorẽ talis operis
diabolo iudicauerit deputãdũ: iposita
iudicioꝝ τ litiũ tertia q̃stiõe. Quarto
loco matrimonioꝝ iura tractãtur his.
Quinto loco virginitatis ↄsiliũ velut e
vicino ↄiũgit̃. Sexto loco de escarũ li
cẽtia disputat̃. Septimo atqz octauo
loco de attõdẽdo viris: τ mulierib⁹ ve
lãdo capite ac sacramẽtoꝝ cõione pre
cipit̃. Nono loco emulatio: que diuersi
tate donoꝝ spiritualiũ nascebatur sub
exẽplo mẽbroꝝ et corporis castigatur.

sapientes in bono simplices in malo!

Decimo resurrectionis spes multis et argumētis τ rationibus approbat. Ultimo de colligēdis ad necessitatē sanctorū nomine charitatis cura: vel edificatio cultui imponitur. Interferuntur his pauca: q̄ aut (vt quibusdam videt) pendēt ex superioribus: aut habēt licz proprias tamen paruulas actiones.

¶ Prologus explicit.

¶ Argumentum incipit.

Orinthij sunt achaici τ hi similr ab aplo audierāt v̄bū veritatis: τ subuersi sunt multifarie a falsis aplis. Quidā a philosophie verbosa eloquētia: alij secta legis iudaice inducti sunt. Hos reuocat apostolus ad verā fidem τ euāgelicā sapiētiā: scribēs eis ab ephreso per timotheū discipulū suū.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epla Pauli ad corinthios prima incipit.

¶ C. S. Laudat corinthios apls: ad cōcordiam hortatur illos qui dicunt se baptizatos a diuersis: τ q̄ deus stultā fecerit sapientiā huius mundi. Cap. j.

B

Aulus vocatus apostolus iesu xp̄i per volūtatē dei: τ sosthenes frater ecclesie dei que est corinthi: sanctificatis in xp̄o iesu vocatis sanctis: cū oibus qui inuocāt nomē dn̄i nostri iesu xp̄i in omni loco ipsorum τ nostro. Gratia vobis τ pax a deo patre nostro τ dn̄o iesu xp̄o. Gras ago deo meo semper p̄ vobis in gratia dei:
j.14.b. que data est vobis in xp̄o iesu: quia in
j.eodem. omnibus diuites facti estis in illo in omni verbo τ in omni scientia: sicut testimonium christi confirmatum est in vobis: ita vt nihil vobis desit in vlla gratia expectātib⁹ reuelationē dn̄i nr̄i iesu xp̄i qui τ confirmabit vos vsq̄ in finē sine
B crimine in die aduētus dn̄i nostri iesu
i.thessa.5.d xp̄i. Fidelis deus per quē vocati estis
j.eodem. d. in societatē filij eius iesu xp̄i dn̄i nr̄i. Obsecro aūt vos fratres per nomē domini nostri iesu xp̄i: vt idipsum dicatis oēs: τ non sint in vobis scismata. Sitis autem perfecti in eodē sensu: τ in eadē scientia. Significatum est enim mihi de vobis fratres mei ab his qui sunt cloes: q: contentiones sunt inter vos. Hoc aūt dico quod vnusquisq̄ vestrū
j.3.a. dicit. Ego quidem sum pauli: ego aūt apollo: ego vero cephe: ego autem xp̄i. Diuisus est xp̄s? Nunquid paulus crucifixus est p̄ vobis: aut in nomine pauli baptizati estis? Gras ago deo meo: q̄ neminē vr̄m baptizaui: nisi crispum j.eodem. τ caium: ne q̄s dicat: q̄ in nomine meo baptizati sitis. Baptizaui autem τ stephane domū: ceterū nescio si quē aliū C vestrum baptizauerim. Non enī misit me xp̄s baptizare: sed euāgelizare: nō in sapientia verbi vt non euacuet crux xp̄i. Uerbum enī crucis pereūtibus quidem stultitia est: his autē qui salui fiūt id est nobis: dei virtus est. Scriptū est enim. Perdam sapientiam sapientiū τ prudentiā prudentiū reprobo. Ubi sa- Esa.19.c. piens? vbi scriba? vbi inquisitor huius Abdie.j.d. seculi? Nonne stultam fecit deus sapiē- tiam huius mūdi? Nam quia in dei sa- Esa.33.c. pientia non cognouit mundus per sapientiam deum: placuit deo per stultitiam predicationis saluos facere credentes. Qm̄ τ iudei signa petunt τ greci sapientiam querunt. Nos aūt predi- D camus christū crucifixū iudeis quidē 38.dist.c.cū scandalū gentibus autē stultitiā: ipsis iuxta. aūt vocatis iudeis atq̄ grecis xp̄m dei virtutē τ dei sapiētiā. Quia q̄d stultū De preben. est dei sapientius est hominibus: et q̄d c.de. infirmum est dei fortius est hominib⁹. Uidete enim vocationem vestram fratres: quia non multi sapientes s̄m carnem: non multi potentes: nō multi nobiles: sed que stulta sunt mundi elegit deus vt confundat sapiētes: τ infirma mundi elegit deus vt cōfundat fortia. τ ignobilia mundi et contemptibilia elegit deus et ea que nō sunt: vt ea que sunt destrueret τ non glorietur omnis caro in conspectu eius. Ex ipso autem vos estis in christo iesu qui factus est i.cor.10.d. nobis sapientia a deo τ iustitia τ sanctificatio τ redemptio: vt quemadmo- Hiero.9.g. dum scriptum est. Qui gloriatur in domino glorietur.

¶ Ca. S. Ostendit apostolus se apud corinthios non vsum fuisse excellētia secularis sermonis qua vtēdū est inter perfectos: q̄ possunt ea capere: vt sunt homines spirituales. Capi. ij.

A
T ego cum venissem ad vos fratres veni nō in sublimitate sermonis aut sapiētie annūciās vobis testimoniū xp̄i. Nō enī iudicaui me scire aliquid inter vos nisi iesum xp̄m: τ hūc crucifixū. Et ego i infirmitate τ timore τ tremo

re multo fui apud vos: et sermo meus et
predicatio mea nō in p̄suasibilibus hu
mane sapiētie v̄bis: sȝ in ostēsione spūs
et virtutis vt fides v̄ra nō sit in sapiētia
B hoīm: sed in virtute dei. Sapiam autē
loq̄mur īter p̄fectos. Sapiētiā v̄o nō
huius sc̄li neq̄ p̄ncipū huius sc̄li: q̄ de
struūtur: sȝ loq̄mur dei sapiētiā in my
sterio q̄ abscōdita est: quā p̄destinauit
deus an̄ sc̄la in gl̄iam nostrā: quā nemo
principū huius sc̄li cognouit. Si ei co
gnouissent: nūq̄ dn̄m glorie crucifixis
Esa. 64.b. sent. Scriptū ē: q̄ oculus nō vidit: nec
auris audiuit: nec in cor hoīs ascēdit:
que p̄parauit de⁹ his q̄ diligūt illū. No
bis aūt reuelauit de⁹ p̄ spm̄ suū. Spūs
C ei oīa scrutat̄: etiā p̄funda dei. Quis ei
scit hoīm q̄ sunt hoīs: nisi spūs hoīs q̄
in ipso est: Ita et que dei sunt nemo co
gnouit nisi spūs dei. Nos aūt non spm̄
huius mūdi accepim⁹: sȝ spm̄ q̄ ex deo
est: vt sciamus q̄ a deo donata sunt no
bis q̄ et loquimur nō in doctis hūane
D sapiētie v̄bis: sȝ ī doctrina spūs: spūa
libus spūalia cōparantes. Aīalis autē
De cōse. di. hō nō p̄cipit ea q̄ sunt spūs dei. Stul
4. c. sicut in ticia ei est illi: et nō pōt intelligere: q̄
sacramētis spiritualiter examinatur. Spiritualis
Als + non aūt iudicat oīa: et ipse a nemine iudica
habet scri tur: sicut scriptū est +. Quis eī cogno
ptum est. uit sensum dn̄i: aut quis instruxit eum.
Esa. 40. a. Nos autem sensum christi habemus.
Ro. 11. d. ¶ Ca. S. Remouet ap̄ls errorē corin
thiorū: eo q̄ aliq̄bus ministris ecclesiasti
mis attribuebāt: et dicit de edificatiōe
sup lignū: fenū et stipulā: et quō sapien
tia mūdi stulticia est apud deū. Ca. iij.

A

T ego fr̄es nō potui vobis
loq̄ quasi spūalibus: sed q̄si
carnalibus. Tā q̄ paruulis
in xp̄o lac vobis potū dedi
nō escā. Nōdū eī poteratis
sed nec nūc q̄dē potestis. adhuc eī car
25. q. 2. ca. nales estis. Cū eī sit inter vos zelus et
quedā lex. contētio: nōne carnales estis: et s̄m ho
minem ambulatis. Cum eī q̄s dicat:
ā. i. b. ego quidē sum pauli: ali⁹ aūt: ego apol
B lo: nōne hoīes estis. Quid igit̄ est apol
Dis. 19. ca. lo: q̄d vero paulus: Ministri eius cui
scōm. credidistis: et vnicuiq̄ sicut dn̄s dedit.
Ego plātaui: apollo rigauit: sed deus
incremētū dedit. Itaq̄ neq̄ qui
plātat ē aliq̄d: neq̄ q̄ rigat: sȝ q̄ incre
mētū dat de⁹. Qui aūt plātat et q̄ rigat
vnū sunt. Vnusq̄sq̄ aūt p̄priā merce
dem accipiet s̄m suū laborē. Dei eī su
mus adiutores: dei agricultura estis:

dei edificatio estis. Scōm gratiā dei q̄ C
data est mihi: vt sapiēs architect⁹ fun De presby.
damētū posui: alius aūt superedificat. nō bap. ca.
Vnusq̄sq̄ aūt videat quō supedificet. fine.
Fundamētū eī aliud nemo pōt pone
re p̄ter id qō positū est: qō est xp̄s iesus De sū. tri. c.
Si q̄s aūt supedificat supra fundamē vnico. I de.
tū hoc aurū: argētū: lapides p̄ciosos:
ligna: fenū: stipulā: vniuscuiusq̄ opus
manifestū erit. Dies eī dn̄i declarabit: De pe. dis.
q̄ ī igne reuelabit̄: et vniuscuiusq̄ op⁹ 20. c. si cū.
quale sit: ignis p̄babit. Si cuius op⁹
mā serit qō supedificauit: mercedē acci
piet. Si cui⁹ op⁹ arserit: detrimētū pa j. 6. b.
tiet̄: ipse aūt saluus erit sic tā quasi per 2. cor. 9. d.
ignē. Nescitis q̄ tēplū dei estis et spūs Col. 2. d.
dei habitat in vobis. Si q̄s aūt tēplū D
dei violauerit disp̄det illū deus. Tēplū
eī dei sc̄m est: qō estis vos. Nemo vos
seducat. Si q̄s videt̄ inter vos sapiēs Ro. 1. c.
esse in hoc seculo: stultus fiat vt sit sa Jo. 5. b.
piens. Sapiētia eī huius mūdi stulti 38. di. c. di
tia est apud deū. Scriptū est eī cōpre scernimus.
hendā sapiētes in astutia eo℞. Et iter:
Dn̄s nouit cogitatiōes sapiētiū q̄m va ps. 95.
ne sunt. Nemo itaq̄ glietur in hoībus. 22. q. 7. ca.
Oīa eī v̄ra sunt siue paul⁹: siue apol qō aūt. I si.
lo: siue cephas: siue mūdus: siue vita: si
ue mors: siue p̄ntia: siue futura. Oīa eī
vestra sunt: vos aūt xp̄i: xp̄s aūt dei.
¶ C. S. Arguit ap̄ls iudicij temeritas
tem: de cōtēptu quorūdā ministro℞: ac
insistit eorum correctioni. Capi. iiij.

Ic nos existimet hō vt mi B
nistros xp̄i: et dispēsatores
ministerio℞ + dei. Hic iam
querit̄ inter dispensatores: Als + my
vt fidelis quis inueniatur. steriorum.
Mihi aūt p̄ minimo est vt a vobis iu 2. cor. 6. a.
dicer: aut ab humano die. Sȝ neq̄ me
ipm̄ iudico. Nihil eī mihi cōscius sum
sed nō in hoc iustificatus sum. Qui aūt
iudicat me: dn̄s est. Itaq̄ nolite ante
tp̄s iudicare quousq̄ veniat dn̄s: qui et
illuminabit abscōdita tenebra℞: et ma
nifestabit cōsilia cordium: et tunc laus
erit vnicuiq̄ a deo. Hec autem fratres B
trāsfiguraui in me et apollo p̄pter vos
vt ī nobis discatis ne supra q̄ scriptū
est: vnus aduersus alterū infletur p̄ alio.
Quis eī te discernit: Quid aūt habes De re. di. 2.
qō non accepisti: Si autē accepisti: q̄d c. ap̄ls.
gloriaris quasi nō acceperis: Iā saturi
rati estis: iam diuites facti estis. Sine
nobis regnatis. Et vtinā regnetis: vt et
nos vobiscū regnemus. Puto enim q̄
deus nos ap̄los nouissimos ostendit

tanq̃ morti destinatos: quia spectaculum facti sumus mundo et angelis et hominibus. Nos stulti propter christum: vos autem prudentes
C in christo. Nos infirmi: vos autem fortes. Vos nobiles: nos autem ignobiles. Usque in hanc horam et esurimus et sitimus et nudi sumus et colaphis cedimur: et instabiles sumus et laboramus operantes manibus nostris. Maledicimur et benedicimus. Persecutionem patimur: et sustinemus. Blasphemamur: et obsecramus.
D Tanq̃ purgamenta huius mundi facti
Ephe.5.a. sumus omnium peripsima usque adhuc. Non
Phili.3.d. ut confundam vos: hec scribo: sed ut filios
J.11.a. meos charissimos moneo. Nam si decem milia pedagogorum habeatis in christo: sed non multos patres. Nam in christo iesu per euangelium ego vos genui. Rogo ergo vos imitatores mei estote sicut et ego christi. Ideo misi ad vos timotheum: qui est filius meus charissimus et fidelis in domino qui vos commonefaciat vias meas que sunt in christo iesu: sicut ubique in omni ecclesia doceo. Tanq̃ non venturus sim ad vos sic inflati sunt quidam. Ueniam autem ad vos cito si dominus voluerit: et cognoscam non sermonem eorum qui inflati sunt: sed
Disti.37.c. virtutem. Non enim in sermone est regnum
omne vim. dei: sed in virtute. Quid vultis: In virga veniam ad vos an in charitate et spiritu mansuetudinis.

¶ C.V. Arguit apostolus fornicationis vitium et penam adiungit: et radicem culpe reprehendit esse negligentiam correptionis. Cap.v.

A Omnino auditur inter vos
Col.2.a. fornicatio: et talis fornicatio
24.q.1.c. qualis nec inter gentes ita ut
audiuimus uxorem patris sui aliquis habeat. Et vos inflati estis et non magis luctum habuistis ut tollatur de medio vestrum qui hoc opus fecit. Ego quidem
B absens corpore: presens autem spiritu. Iam iudicavi ut presens eum qui sic operatus est in nomine domini nostri iesu christi: congregatis vobis et meo spiritu cum virtute domini iesu tradere huiusmodi hominem sathane in interitum carnis: ut spiritus saluus sit in die domini nostri iesu christi. Non est bona gloriatio vestra. Nescitis quia modicum fermentum
Gal.5.b. C totam massam corrumpit. Expurgate vetus fermentum: ut sitis noua conspersio sicut estis azymi. Etenim pascha nos-
De celebr. trum immolatus est christus. Itaque epule-
miss. c.si. mur: non in fermento veteri: neque in fermento malitie et nequitie: sed in azymis sinceritatis et veritatis. Scripsi vobis
1.q.1.c.si ius in epistola: ne commisceamini fornica-
quis. riis. Non utique fornicariis huius mundi: aut auaris: aut rapacibus: aut idolis seruientibus: alioquin debueratis de hoc mundo exisse. Nunc autem scripsi vobis non commisceri. Si is qui frater nominatur inter vos est fornicator: aut auarus: aut idolis seruiens: aut maledicus: aut ebriosus: aut rapax: cum huiusmodi nec cibum sumere. Quid enim mihi de his qui foris sunt iudicare. Nonne de his qui intus sunt vos iudicatis. Nam eos qui foris sunt deus iudicabit. Auferte malum ex vobisipsis.

De diuor.c. gaudemus. D

¶ C.VI. Arguit apostolus corinthios de iudicibus coram quibus litigabant: ac causis quas inter se habebant: et reuertitur ad fornicationis vitium redarguendum. Cap.vi.

Audet aliquis vestrum habens negocium aduersus alterum iudicari apud iniquos: et non apud sanctos. An nescitis: quoniam sancti de hoc mundo iudicabunt. Et si in vobis iudicabitur mundus indigni estis qui de minimis iudicetis. Nescitis quoniam angelos iudicabimus: quanto magis secularia. Secularia igitur iudicia si habueritis contemptibiles qui sunt in ecclesia: illos constituite ad iudicandum. Ad verecundiam vestram dico. Sic non est inter vos sapiens quisq̃ qui possit iudicare inter fratrem suum: sed frater cum fratre iudicio contendit: et hoc apud infideles. Iam quidem omnino delictum est in vobis: quod iudicia habetis inter vos. Quare non magis iniuriam accipitis? Quare non magis fraudem patimini? Sed vos iniuriam facitis: et fraudatis et hoc fratribus. An nescitis quia iniqui regnum dei non possidebunt. Nolite errare: neque fornicarii: neque idolis seruientes: neque adulteri: neque molles: neque masculorum concubitores: neque fures: neque auari: neque ebriosi: neque maledici: neque rapaces: regnum dei possidebunt. Et hec aliquando quidem fuistis: sed abluti estis: sed sanctificati estis: sed iustificati estis: in nomine domini nostri iesu christi: et in spiritu dei nostri. Omnia mihi licent: sed non omnia expediunt. Omnia mihi licent: sed ego sub nullius redigar potestate. Esca ventri et venter escis: deus autem hunc et hanc destruet. Corpus autem non fornicationi sed domino: et dominus corpori. Deus vero dominum suscitauit: et nos suscitabit per virtutem suam. Nescitis quoniam corpora vestra membra sunt christi. Tollens ergo membra christi faciam membra meretricis. Absit. An ne-

A 45.dis. c.Iz illud. Qui filii sunt legi. p venerabile.
Ephe.5.a. 1.Ti.1.b. C
11.q.1.c. aliud.
De pe.dist. 1.c.aliud.
Eccli.37.b.
32.q.4.ca. in eo. D
De biga. c debitum.
Gene.2.d.
Ephe.5.d.

scitis: qm qui adheret meretrici: vnum
matt. 19. a. corpus efficitur. Erunt enim inquit duo
mar. 10. a. in carne vna. Qui autem adheret deo:
ĩ. 3. c. vnus spũs est. Fugite fornicationẽ. Oẽ
26. q. 2. c. enim pctm̃ quodcũqꝫ fecerit hõ: extra
si illud. corpus est: qui autẽ fornicatur in corpus
2. cor. 6. d. suũ peccat. An nescitis: qm mẽbra vr̃a
j. 7. b. templũ sunt spũssancti: q in vobis ẽ: quẽ
1. pe. 1. d. habetis a deo: et nõ estis vestri? Empti
enim estis precio magno: glorificate et
portate deum in corpore vestro.

¶ C. B. Instruit corinthios matrimo-
nium cõtrahentes: ac deinde matrimo-
niũ p meliore bono fugiẽtes: siue in cõ
tinẽtia ṽginali siue vidualí. Cap. vij.

A
33. distin. c. nerui. De quib⁹ aũt scripsistis mi-
hi: bonũ est hoĩ mulierẽ nõ
22. q. 2. c. sicut non. tangere. Propter fornica-
tionẽ aũt vnusquisqꝫ suaꝫ
27. q. 2. c. sunt qui di- vxorẽ habeat: et vnaqueqꝫ
cunt. suũ virũ habeat. Vxori vir debitũ red-
De consan. c. nõ debet. dat: similiter aũt et vxor viro. Mulier
sui corporis potestatẽ nõ habet: sꝫ vir.
B Similiter aũt et vir sui corporis pote-
13. distin. c. nerui. statem non habet: sed mulier. Nolite
22. q. 2. cap. quicquid. fraudare inuicem nisi forte ex cõsensu
ad tps: vt vacetis orationi: et iterum re
uertimini in idipsum: ne tentet vos sa
thanas ppter incontinentiã vestram.
Hoc aũt dico ẽm indulgẽtiã: et nõ ẽm
imperiũ. Volo aũt oẽs vos hoies esse
sicut meipsum. Sed vnusquisqꝫ ppriũ
donũ hꝫ ex deo: alius q dẽ sic: alius ve-
31. q. 2. c. C ro sic. Dico aũt nõ nuptis et viduis: bo
de nuptijs. nũ est illis si sic permãserit sicut et ego:
28. q. 1. §. 1. qd si nõ se cõtinent: nubãt. Melius est
et c. iã nũc. enim nubere: q̃ vri. His aũt q matrimo-
De diuor. c. gaudemus. nio iũcti sunt pcipio nõ ego: sꝫ dñs:
vxorẽ a viro nõ discedere. Qd si disces-
C serit: manere innuptã: aut viro suo re-
28. q. 1. cap. iam nunc. cõciliari. Et vir vxorẽ nõ dimittat. Nã
28. q. 1. c. si- ceteris dico ego: non dñs. Si qs frater
milimodo. vxorẽ habet infidelem: et hec consentit
et c. si infi- habitare cũ illo: nõ dimittat illã. Et si
delis. qua mulier fidelis habet virũ infidelẽ:
et hic consentit habitare cũ illa: non di
mittat virũ. Sãctificatus est enim vir
infidelis per mulierẽ fidelem: et sancti
ficata est mulier infidelis per virum fi-
delẽ. Alioquin filij vr̃i immũdi essent:
nunc autẽ sancti sunt. Qd si infidelis
discedit: discedat. Non enim seruituti
subiectus est frater vel soror in eiusmo
di. In pace aũt vocauit vos de⁹. Unde
enĩ scis mulier: si virũ saluũ facies. Aut
vnde scis vir si mulierem saluã facies.
D Nisi vnicuiqꝫ sicut diuisit dñs. Unum-
quẽqꝫ sicut vocauit deus: ita ambulet:
et sicut in omnibus ecclesijs doceo. Cir
cũcisus aliqs vocatus est: nõ adducat
preputiũ. In preputio aũt aliqs voca-
tus est: nõ circũcidat. Circũcisio nihil
est: et preputium nihil est: sed obserua-
tio mandatoꝝ dei. Unusquisqꝫ in qua Ephe. 4. a.
vocatione vocatus est: in ea pmaneat. 21. q. 1. c. 1.
Seruus vocatus es: nõ sit tibi cure: sꝫ De reg. c. sꝫ.
et si potes fieri liber magis vtere. Qui
enĩ in dño vocatus est seruus: libertus
est dñi. Similiter qui liber vocatus est: ĩ. 6. d.
seruus est christi. Precio empti estis no 1. pe. 1. d.
lite fieri serui hominũ. Unusquisqꝫ er- E
go in quo vocatus est frater in hoc p- 18. q. 1. ca.
maneat apud deũ. De virginibus autẽ sic est.
preceptũ domini nõ habeo: cõsiliũ aũt
do tanq̃ miam cõsecutus a dño vt sim
fidelis. Existimo ergo hoc bonum esse
ppter instantem necessitatem: quoniã
bonũ est homini sic esse. Alligatus es De transla.
vxori: noli querere solutionẽ. Solut⁹ c. quanto.
es ab vxore: noli querere vxorẽ. Si aũt
acceperis vxorem: non peccasti. Et si nu
pserit virgo non peccauit. Tribulatio 31. di. c. ler.
nem tamẽ carnis habebũt huiusmodi. 31. dist. ca. i.
Ego aũt vobis parco. Hoc itaqꝫ dico F
fratres. Tẽpus breue est. Reliquũ est:
vt et qui habet vxores: tanq̃ nõ haben
tes sint: et qui flent tanq̃ non flentes: et
qui gaudent tanq̃ non gaudentes: et q
emunt tanq̃ nõ possidentes: et qui vtũ
tur hoc mũdo: tanq̃ non vtant. Pre-
terit enĩ figura huius mũdi. Uolo aũt
vos sine sollicitudine esse. Qui sine vxo De cleri. cõ
re est: sollicitus est que dñi sunt quomõ iuga. ca. di-
placeat deo. Qui aũt cum vxore est: sol uersis.
licitus est que sunt mundi quõ placeat
vxori: et diuisus est. Et mulier innupta
et virgo cogitat que dñi sunt: vt sit san
cta corpore et spiritu. Que autẽ nupta 27. q. 1. §.
est: cogitat que sunt mũdi quõ placeat viduis. ij.
viro. Porro hoc ad vtilitatẽ vestrã di-
co: nõ vt laqueũ vobis iniiciã: sꝫ ad id
qd honestũ est: et qd facultatem prebeat
sine impedimento dñm obsecrandi. Als + dño
Si quis autẽ turpẽ se videri existimat obseruidi.
super ṽgine sua: q sit sup adulta: et ita G
oportet fieri: quod vult faciat: nõ pec-
cat si nubat. Nã q statuit in corde suo
firmus nõ habẽs necessitatẽ: potestatẽ
aũt habẽs sue volũtatis: et hoc iudica- 28. q. 1. cap.
uit in corde suo seruare virginẽ suã bñ sic enim.
facit. Igitur et q matrimonio iũgit vir-
ginẽ suã: bñ facit: et qui nõ iũgit meli⁹
facit. Mulier alligata est legi quãto tẽ De secũ. c.
pore vir eius viuit. Qd si dormierit vir de vxore.

Roma. 7. a. De secund. nup. c. pen. 31. q. 1. c. fin. Dere. c. nisi.

eius: liberata est a lege. Cui aūt vult nu- bat tm̄ in dño. Beatior aūt erit si pmā- serit fm meū cōsiliū. Puto autem q̄ et ego spiritum dei habeam.

¶ C. S. Apl's ostēdit sciētiā nō valere nisi fm charitatē sit ordinata: ac osten dit vitatē de escis idolothitis: deinde arguit scādalisātiū temeritatē. C. viij.

B

De his autem que idolis sa- crificātur scimus quia om nes scientiam habemus. Sciētia inflat: charitas ve ro edificat. Si quis autem se existimat scire aliquid: nōdū cogno- uit quemadmodum oporteat eum scire. Si quis autem diligit deum: hic co gnitus est ab eo. De escis autē que ido lis immolant scim': quia nihil est ido- lum in mūdo: et quod nullus est de' nisi unus. Nā et si sunt qui dicātur dij si- ue in celo siue in terra: si quidem sunt dij multi et domini multi: nobis tamē vnus est de' pater: ex quo omnia: et nos in illo: et vnus dominus Jesus christ': per quē omnia: et nos per ipsum. Sed non in omnibus est sciētia. Quidā au- tem cum cōsciētia vsq nūc idoli quasi idolothitum manducāt: et conscien- tia ipsorum cum sit infirma polluitur.

B

C

Esca autem nos non commendat deo. Neq enim si manducauerimus: abun- dabimus: neq si nō manducauerimus deficiemus. Uidete autem ne forte hec licentia vestra offendiculum fiat infir- mis. Si enim quis viderit eum qui ha bet scientiā in idolo recumbentē nō ea cōscientia eius cum sit infirma: edifica bitur ad manducandū idolothita. Et peribit infirmus in tua cōscientia fra- ter propter quē xp̄s mortuus est. Sic aūt peccātes in fratres: et pcutiētes cō- scientiā eor infirmam: in xp̄o peccetis. Quapropter si esca scandalizat fratrē meum: non manducabo carnem in eter num: ne fratrem meum scandalizem.

D

Rom. 14. d. Dere. c. nisi. 23. qō. 3. §. itē sicut le- gitur.

¶ C. S. Inducit apl's corithios ad vir- tutis pfectionē sui exēplo: atq curren tium in stadio. Capitulum. ix.

B

31. di. c. om nino. 28. q. 1. c. iā nunc. in fine.

Non sum liber: nō sum apl's: nōne xp̄m iesum dñm nostrū vidi? Nonne opus meum vos estis in dño. Et si alijs non sum apl's: sed tm̄ vobis sum: nā signaculū apostolatus mei vos estis in dño. Mea defēsio apd̄ eos q̄ me in- terrogāt hec ē. Nunq̄d nō habem' po- testatē mādūcandi et bibēdi. Nunquid nō habem' potestatē sororē mulierem circumducēdi: sicut et ceteri aposto li et fratres dñi et cephas. Aut sol' ego et barnabas no habem' potestatē hoc operandi. Quis militat suis stipēdijs vnq̄? Quis plātat vineam: et de fructu eius nō edit? Quis pascit gregem: et de lacte gregis non manducat? Nunquid fm hominē hec dico? An et lex hec nō dicit? Scriptū est enim in lege moysi. Non alligabis os boui triturāti. Nun quid de bobus cura est deo. An pp̄ter nos: vtiq hec dicit. Nam propter nos vtiq scripta sunt: quonīā debet in spe qui arat arare: et qui triturat in spe fru ctus percipiendi. Si nos vobis spiri- tualia seminauimus: magnū est si nos carnalia vestra metamus. Si alij pote statis vestre participes sunt: quare non potius nos? Sed nō vsi sum' hac pote state: sz oia sustinemus: ne qd̄ offendi- culū demus euangelio christi. Nescitis qm̄ q̄ in sacrario operantur: que de sa- crario sunt edūt. Et qui altario deser- uiūt: cū altario participāt. Ita et dñs ordinauit his q̄ euāgeliū annunciāt de euangelio viuere. Ego aūt nullo horū vsus sum. Nō aūt scripsi hec: vt ita fiāt in me. Bonū est enī mihi magis mori: q̄ vt gloriā meā quis euacuet. Nā et si euāgelizauero: non est mihi gloria. Ne- cessitas enī mihi incūbit. Ue enī mihi est si non euangelizauero. Si enim vo- les hoc ago: mercedē habeo: si aūt in- uit' dispēsatio mihi credita est. Que ē ergo merces mea: vt euāgelium predi- cans sine sumptu ponam euangeliū vt non abutar ptāte mea in euāgelio. Nā cum liber essem ex omnib': oīm me ser- uum feci: vt plures lucrifacerem. Et fa ctus sum iudeis tanq̄ iudeus vt iudeos lucrarer. His q̄ sub lege sunt quasi sub lege essem: cū ipse nō essem sub lege: vt eos qui sub lege erant: lucrifacerē. His qui sine lege erant tanq̄ sine lege essem cum sine lege dei non essem: sed in lege essem christi: vt lucrifacerē eos qui si- ne lege erant. Factus sum infirmis in- firmus: vt infirmos lucrifacerem. Om nibus omnia factus sum: vt oēs facerē saluos. Oia autē facio propter euange lium: vt particeps eius efficiar. Nesci- tis q̄ hi qui in stadio currunt oēs qui- dem currūt: sed vnus accipit brauium. Sic currite vt comprehendatis. Om- nis enī q̄ in agone contēdit: ab oib' se abstinet: et illi q̄dē vt corruptibilem co

12. q. 1. ca. ec clesias. 15. q. 1. c. sire missime.

B

Deut. 25. d.

1. Tim. 5. c. Roma. 15. f 12. q. 1. capi. ecclesias. 28. q. 1. c. iaz nunc. de pbē. c. cū scdm. r. c. ex tirpande.

C

16. q. 2. c. do ctos. 1. q. 2. facere dos. 23. qō. 6. §. itē cū redde ret. 28. q. 1. c. iaz nunc. 45. di. c. re cedite.

D

ronam accipiāt: nos aūt incorruptam.
Ego igitur sic curro: nō quasi in incer-
tum: sic pugno non quasi aerem verbe-
rans. Sed castigo corpus meū: ⁊ in ser-
uitutem redigo: ne forte cum aliis pre-
dicauerim: ipse reprobus efficiar.

¶ C. S. Reprobat apostol⁹ participā-
tes ex idolis: ⁊ docet quō vtendum sit
que immolantur idolis. Capitulū. x.

A
Exodi. 13. b Nolo enim vos ignorare fra-
tres: qm̄ patres nr̄i oēs sub
nube fuerunt: et omnes mare
transierūt: ⁊ oēs in moyse ba-
ptizati sunt in nube ⁊ in ma-
ri: ⁊ oēs eandē spiritalē escā manduca-
Exodi. 14. c uerūt: ⁊ oēs eundē potū spiritalē bibe-
Exodi. 16. d rūt. Bibebāt aūt de spiritali ɔsequēte
Exodi. 17. b eos petra: petra aūt erat xp̄s. Sed nō
De ɔse. di. 2. in plurib⁹ eoꝝ beneplacitū est deo. Nā
c. reuera. et ɔstrati sunt in deserto. Hec aūt in figu-
c. calice. ra facta sunt nr̄i: vt nō simus ɔcupiscē-
B tes maloꝝ: sicut ⁊ illi ɔcupierūt. Neqꝫ
idolatre efficiamini sicut qdā ex ipsis
Num. 20. a. quēadmodū scriptū est. Sedit popul⁹
Exod. 32. b mādúcare ⁊ bibere ⁊ surrexerūt ludere:
Num. 25. b. neqꝫ fornicemur sicut qdā ex ipsis for-
Num. 21. b. nicati sunt: ⁊ ceciderūt ex vna die vigīti-
Judit. 8. c. tria milia. Neqꝫ tentemus xp̄m: sicut
qdā eoꝝ tētauerūt: ⁊ a serpētib⁹ perie-
C rūt. Neqꝫ murmuraueritis: sicut quidā
eoꝝ murmurauerūt: ⁊ perierūt ab exter-
minatore. Hec aūt oīa in figura ɔtinge-
bāt illis: scripta sunt aūt ad correptio-
nē nostrā: in quos fines scl'oꝝ deuene-
rūt. Itaqꝫ q̄ se existimat stare: videat ne
49. di. ca. 1. cadat. Tētatio vos nō apphēdat nisi
§. ingem. humana. Fidelis aūt de⁹ est q̄ nō patie-
De pe. di. 2. tur vos tētari supra id qd̄ potestis: sed
c. inter hec faciet etiā cū tētatiōe puentū: vt possi-
sciendum. tis sustinere. Propter qd̄ charissimi mi-
D hi: fugite ab idoloꝝ cultura. Ut prudē-
tib⁹ loquor: vos ipsi iudicate q̄ dico. Ca-
Supra. 1. d. lix benedictiōis cui benedicim⁹ nonne
cōmunicatio sanguinis xp̄i est? Et pa-
nis quē frāgim⁹: nōne participatio cor-
poris dn̄i est. Qm̄ vn⁹ panis ⁊ vnū cor-
pus multi sumus: oēs quidē de vno pa-
E ne ⁊ de vno calice participam⁹. Uidete
israel sm̄ carnē. Nōne q̄ edunt hostias
participes sunt altaris. Quid ergo? di-
De ɔs. di. 2. co q̄ idolis immolatū sit aliqd: aut q̄
relatum. idolū sit aliquid. Sed q̄ immolāt gen-
Deute. 32. c. tes: demoniis imolant: ⁊ nō deo. Nolo
aūt vos socios fieri demonioꝝ. Nō po-
34. q. 2. ca. testis calicē domini bibere: ⁊ calicē de-
non satis. monioꝝ. Nō potestis mēse dn̄i partici-
pes esse: ⁊ mēse demoniorū. An emula-

mur dominum. Nūquid fortiores illo Eccle. 37. d.
sumus. Omnia mihi licent: sed nō oīa
expediunt. Omnia mihi licent: sed nō Supra. 6. c
omnia edificant. Nemo quod suum est Infra. 13. b.
querat: sed quod alteri⁹. Omne quod
in macello venit māducate: nihil inter-
rogantes propter cōscientiam. Domi-
ni est terra ⁊ plenitudo ei⁹. Si quis vo- Ps̄. 23.
cat vos infideliū ad cenam ⁊ vultis ire:
omne quod vobis apponitur māduca-
te: nihil interrogātes ppter ɔsciētiā.
Si quis autem dixerit: hoc immolatū 50. dis. ca. si
est idolis: nolite manducare ppter illū quis carnē.
qui indicauit: ⁊ ppter cōsciētiā. Con- B
scientiā aūte dico nō tuā: sed alterius.
Ut quid enī libertas mea iudicatur ab
aliena cōsciētia. Si ego cū gratia par-
ticipo: qd blasphemor ꝓ eo q̄ gratias
ago. Siue ergo māducatis siue bibitis Coloss. 3. c.
vel aliud quid facitis: omnia in gloriā
dei facite. Sine offensiōe estote iudeis
et gētib⁹ ⁊ ecclesie dei: sicut ⁊ ego ꝑ oīa
omnib⁹ placeo nō querēs qd̄ mihi vti-
le est: sed quod multis: vt salui fiant.

¶ C. S. Apostol⁹ reprobat errores co-
rinthiorum circa celebritatē sacramen-
ti eucharistie: quantum ad habitum et
conuictum: ac deinde ponit eucharistie
dignitatem: ac ritū cōuenientē. Ca. xi.

Imitatores mei estote: A
sicut ego xp̄i. Laudo au- ī. 4. d.
tem vos fratres: qd̄ per De sac. vnc.
oīa mei memores estis: c. vnico.
et sicut tradidi vobis: Ephe. 5. c.
ꝑcepta mea tenetis. Uo- De heret. c.
lo autem vos scire: qd̄ vergentis.
omnis viri caput christus est: caput
autem mulieris vir: caput vero christi
deus. Omnis vir orans vel prophetās
velato capite: deturpat caput suum.
Omnis autē mulier orans aut prophe-
tans nō velato capite: deturpat caput
suum. Unum enim est ac si decaluetur. B
Nam si non velatur mulier tondeatur.
Si vero turpe est mulieri tonderi: aut
decaluari: velet caput suum. Uir qui-
dem nō debet velare caput suū: quoniā
imago et gloria dei est: mulier autem
gloria viri est. Nō enim vir ex muliere Gene. 2. d.
est: sed mulier ex viro. Etenim non est
creatus vir propter mulierem: sed mu-
lier propter virum. Ideo debet mulier
velamē habere super caput suū: et pro-
pter angelos. Uerumtamen neqꝫ vir si-
ne muliere: neqꝫ mulier sine viro in do-
mino. Nā sicut mulier de viro: ita ⁊ vir C
per mulierem. Omnia aūt ex deo. Uos

vir si comam nutrierit /
Mulier habeat capillos ad velamen

ipsi iudicate: decet mulierē nō velatam
orare deū? Nec ipsa natura docet vos:
q̄ vir qdē si comā nutriat: ignominia
ē illi: mulier vero si comā nutriat: glo
ria est illi: qm̄ capilli pro velamine dati
sunt ei. Si quis aūt videtur cōtentio
sus esse: nos talē cōsuetudinē nō habe
mus neq; ecclīa dei. Hoc aūt precipio:
nō laudās q̄ nō in melius: sed in dete
rius cōuenitis. Primū quidem cōuenie
tibus vobis in ecclesiā: audio scissuras
1.q.3.c. sal/ uatur. esse inter vos & ex parte credo. Nā opor
tet et hereses esse: vt et qui pbati sunt
24.q.3.c.si/ vali. manifesti fiant in vobis. Cōuenientibus
ergo vobis in vnū iā nō est dñicā cenā
māducare. Unusquisq; enim suā cenā
p̄sumit ad māducādum. Et alius qui
dē esurit: alius autē ebrius est. Nunqd
E domos non habetis ad manducādum
et bibēdū. Aut ecclesiā dei cōtemnitis
et cōfunditis eos qui nō habēt. Quid
dicā vobis. Laudo vos? in hoc nō laudo.
Ego em̄ accepi a domino: quod et tra
didi vobis: qm̄ dominus iesus in qua
Mat.26.c. nocte tradebatur: accepit panē et gra
mar.14.c. tias agēs fregit: & dixit. Accipite & mā
Luce.22.b. ducate: hoc est corpus meū qđ pro vo
Als + om/ nibus. bis + tradet. Hoc facite in meā cōme
morationē. Similiter & calicem postq̄
15.dis.ca.si. cenauit dicēs. Hic calix nouū testamē
F tū est in meo sanguine. Hoc facite quo
De cōse. di. tienscūq; bibetis + in meā cōmemora
2.c. scriptu tionē. Quotienscūq; em̄ māducabitis
ra. et.c. ite panē hunc et calicē bibetis: mortē dñi
ratur. annūciabitis: donec veniat. Itaq; qui
Als + bibe cunq; manducauerit panē hunc: et bibe
ritis vel su rit calicē domini indigne: reus erit cor
mitis. poris et sanguinis dñi. Probet aūt se
15.q.3. cap. ipsum homo: et sic de pane illo edat: et
ad mensam. de calice bibat. Qui em̄ māducat & bi
G bit indigne iudicium sibi manducat et
Jo.6.f. bibit: nō diiudicans corpus dñi. Ideo
1.q.1.c.per inter vos multi infirmi & imbecilles: et
esaiam. dormiunt multi. q̄ si nosmetipsos diiu
De cōse. di. dicaremus non vtiq; diiudicaremur.
2.c. et sctō. Dum iudicamur autem a domino cor
et.c. sicut in ripimur: vt non cum hoc mundo dam
das. nemur. Itaq; fratres mei cum conueni
De pe. dist. tis ad manducandum: inuicē expectā
1.c.tres. te. Si quis esurit: domi manducet: vt
De cōse. di. non in iudicium cōueniatis. Cetera au
2.c.liquido. tem cum venero disponam.
¶ C S. Commendat apostolus gra
tiam dei in generali declarando condi
tionem gratie gratis date: comparan
do corpus ecclesie ad corpus nature.
Capitulum .xij.

De spiritalibus autem nolo A
vos ignorare fratres. Sci
tis aūt qm̄ cū gētes essetis
ad simulacra muta prout
ducebamini eūtes. Ideo no Mar.9.f.
tum vobis facio q̄ nemo in spiritu dei
loquens dicit anathema iesu. Et nemo
pōt dicere: dñs iesus: nisi in spiritusan
cto. Diuisiōes vero gratiarū sunt: idem 1.q.1.c.mu/
autem spūs. Et diuisiones ministratio lier.
num sunt: idem aūt dñs. Et diuisiones
operationū sunt: idem vero deus: qui
operatur omnia in oib⁹. Unicuiq; aūt
datur manifestatio spūs ad vtilitatē.
Alij quidē p spiritū datur sermo sapiē
tie. Alij aūt sermo scientie s̄m eundem B
spm̄. Alteri fides in eodē spū. alij gra
sanitatum in vno spū. alij opatio virtu
tū. alij pphetia. alij discretio spirituū:
alij genera linguarū. alij interpretatio
sermonū. Hec aūt oīa operat̄ vn⁹ atq; dist.89.c.1.
idem spūs: diuidēs singulis put vult. Rom.12.b.
Sicut enim corpus vnum est et mem Ephe.4.a.
bra habet multa. Omnia aūt membra
corporis cū sint multa: vnū tñ corpus
sunt. Ita & christus. Etenim in vno spi
ritu omnes nos in vnum corpus bapti
zati sumus siue iudei: siue gentiles: siue
serui: siue liberi: & oēs in vno spū pota
ti sumus. Nam et corpus non est vnum
membrum: sed multa. Si dixerit pes:
qm̄ nō sum man⁹: nō sum de corpe: nō
ideo nō est de corpore. Et si dixerit au C
ris qm̄ nō sum oculus: nō sum de cor
pore: nō ideo nō est de corpore. Si totū
corpus ocls vbi audit⁹? Si totū audi
tus vbi odoratus? Nūc aūt posuit de⁹
membra: vnūquodq; eorum in corpore
sicut voluit. Quod si essent omnia vnū
membrum: vbi corpus. Nunc aūt mul
ta quidem mēbra: vnū aūt corpus. Nō
potest autem oculus dicere manui: ope
ra tua nō indigeo: aut iterū caput pedi
bus: nō estis mihi necessarij. Sed mul
tomagis que videntur membra corpo
ris ifirmiora esse necessariora sunt. Et
q̄ putamus ignobiliora mēbra esse cor
poris: his honorem abundantiorē cir
cundamus. Et que inhonesta sunt no
stra: abundantiorem honestatē habēt.
Honesta autem nostra nullius egent.
Sed deus temperauit corp⁹ ei cui de D
erat: abundātiorē tribuendo honorem
vt nō sit scisma in corpore: sed in idip
sum p inuicem sollicita sint membra. Rom.8.b.
Et si quid patitur vnum membrum Hebr.4.b.
compatiuntur omnia mēbra: siue glo

Oportet hereses esse, ut
probati manifesti fiant.

riatur vnũ mẽbꝛũ: cõgaudẽt omnia
membꝛa. Uos aũt estis corpus chꝛisti:
Ephe. 4.b. ⁊ mẽbꝛa de mẽbꝛo. Et quosdã quidem
posuit de⁹ in ecclesia pꝛimo apl'os: scḋo
ꝓphetas: tertio doctoꝛes: deinde virtu
tes: exinde gratias curationũ: opitula
j.14.a. tiões: gubernatiões: gña linguarũ: in
terpꝛetatiões sermonũ. Nũqd oẽs apo
stoli? Nunqd oẽs ꝓphete? Nunqd oẽs
doctoꝛes? Nunqd oẽs virtutes? Nũqd
oẽs gratiã habẽt curationũ? Nunquid
oẽs linguis loquuntur? Nunquid oẽs
interpꝛetantur? Emulamini autẽ cha
rismata melioꝛa. Et adhuc excellẽtio
rem viam vobis demonstro.

¶ C.S. Recõmẽdat apl's charitatis ex
cellẽtiã vtilitatẽ ⁊ stabilitatẽ. Ca. xiij.

A SI linguis hominũ loquar et
angeloꝛũ: charitatẽ autẽ nõ
habeam: factus sum velut es
sonãs aut cymbalũ tinniẽs.
Et si habuero ꝓphetiam: ⁊
nouerim mysteria omnia ⁊ omnẽ scien
tiã: ⁊ si habuero omnẽ fidem: ita vt mõ
tes transferam: charitatẽ autẽ non ha
B buero: nihil sum. Et si distribuero in ci
bos pauperũ omnes facultates meas:
et si tradidero corpus meum ita vt ar
j.10.b. deam: charitatem autem non habuero:
Phil.2.b. nihil mihi ꝓdest. Charitas patiẽs est:
benigna est. Charitas non emulatur:
non agit perperã: non inflatur: nõ est am
bitiosa: nõ querit q̄ sua sunt: nõ irrita
tur: nõ cogitat malũ: nõ gaudet super
iniquitate: congaudet autem veritati.
C Omnia suffert: omnia credit: oĩa spe
rat: omnia sustinet. Charitas nunq̄ ex
cidit: siue ꝓphetie euacuabuntur: siue lin
gue cessabunt: siue scientia destruetur.
Ex parte enim cognoscimus: ⁊ ex par
te ꝓphetamus. Cum autẽ venerit qḋ
perfectũ est: euacuabitur qḋ ex parte est.
D Cum essem paruulus: loquebar vt par
uulus: sapiebam vt paruulus: cogitabã
vt paruul⁹. Qñ aũt fact⁹ sum vir: eua
cuaui q̄ erãt paruuli. Uidemus nunc p
speculũ in enigmate: tunc aũt facie ad
faciẽ. Nunc cognosco ex parte: tũc aũt
cognoscam sicut ⁊ cognitus sum. Nũc
autẽ manent fides: spes: charitas: tria
hec: maioꝛ autem hoꝛum est charitas.

¶ C.S. Eminentiam ostendit ꝓphe
tie super donum linguarum: ⁊ quõ sit
vtendum vtroq̄ dono. Capitulũ. xiiij.

A SEctamini charitatẽ: emulamini
spiritalia: magis autẽ vt ꝓphete
tis. Qui enĩ loquitur lingua: nõ hoĩb⁹
loquit sed deo. Nemo enĩ audit. Spũs
aũt loquit mysteria. Nã q̄ ꝓphetat: ho
minib⁹ loquit ad edificationẽ ⁊ exhoꝛ j.12.b.
tationẽ ⁊ cõsolationẽ. Qui loquit lin
gua semetipsũ edificat: q̄ aũt ꝓphetat:
ecclesiã dei ✝ edificat. Uolo autem oẽs Als ✝ dei
vos loq̄ linguis magis aũt ꝓphetare. dei.
Nã maioꝛ est q̄ ꝓphetat q̄ q̄ loquitur
linguis nisi foꝛte interpꝛetetur: vt eccl'ia
edificationẽ accipiat. Nũc aũt fratres B
si venero ad vos linguis loquẽs: quid
vobis ꝓdero: nisi vobis loquar: aut in
reuelatiõe: aut in scientia: aut in ꝓphe
tia: aut in doctrina. Tamẽ que sine aĩa
sunt: vocẽ dãtia: siue tibia: siue cithara
nisi distinctionẽ sonituũ dederint: quõ
scietur id qḋ canitur aut quod cithari
zatur. Etenim si incertã vocem det tu
ba: q̄s parabit se ad bellum. Ita et vos
p linguã: nisi manifestũ sermonẽ dede
ritis: quõ sciet id qḋ dicit. Eritis enim
in aera loquẽtes. Tã multa vt puta ge
nera linguarũ sunt in hoc mundo: ⁊ ni
hil sine voce est. Si ergo nesciero virtu C
tẽ vocis: ero ei cui loquar barbar⁹: ⁊ q̄
loquit: mihi barbarus. Sic et vos qm̃
emulatoꝛes estis spirituũ ad edificatio
nem ecclesie q̄rite vt abũdetis. Et ideo
qui loquit lingua oꝛet vt interpꝛetet.
Nã si oꝛẽ lingua spũs me⁹ oꝛat: mens
aũt mea sine fructu est. Quid est ergo.
Oꝛabo spũ: oꝛabo ⁊ mẽte. Psallã spũ:
psallã ⁊ mẽte. Ceterũ si bñdixeris spũ:
q̄s supplet locũ idiote. Quõ dicet amẽ
sup tuã bñdictionẽ. Qm̃ qd dicas: ne D
scit. Nã tu q̄dẽ bene grãs agis: sꝫ alter ā.1.a.
non edificat. Gras ago deo meo ✝ q̄ Als ✝ non
oĩm vrm̃ lingua loquoꝛ. Sꝫ i ecclia vo hꝫ meo.
lo q̄nq̄ v̾ba sensu meo loq̄: vt et alios
instruã: q̄ decẽ milia verboꝛũ i lingua.
Fratres nolite pueri effici sensib⁹: sed
malitia paruuli estote: sensib⁹ aũt ꝑfe
cti estote. In lege enĩ scriptũ est. Qm̃ in Esa.28.a.
aliis linguis ⁊ i aliis labiis loquar po
pulo huic: et nec sic exaudient me dicit
dñs. Itaq̄ lingue in signũ sunt non fi
delib⁹ sꝫ infidelib⁹: ꝓphetie aũt nõ infi
delib⁹ sed fidelibus. Si ergo cõueniat
vniuersa ecclesia in vnũ: ⁊ oẽs linguis
loquant: intrent aũt idiote aut infide
les: nõne dicẽt: quid insanitis? Si aũt E
oẽs ꝓphetẽt: intret aũt q̄s infidelis vel
idiota: cõuincitur ab oĩb⁹: diiudicatur
ab oĩbus. Occulta enĩ coꝛdis ei⁹ mani
festa fiũt: ⁊ ita cadẽs in faciẽ adoꝛabit
deum: pronũciãs q̄ vere de⁹ in vobis
sit. Quid ergo est fratres. Cum cõuenit

tis: vnusquisq̃ vestrũ psalmũ h3 doctrinã habet: apocalypsim h3: linguã h3: interpretationẽ h3: oĩa ad edificationẽ fiãt. F Siue lingua qs loquitur ſm duos: aut vt multũ tres ꝛ per partes ꝛ vn⁹ interpretet. Si aũt nõ fuerit interpres taceat in ecclesia: sibi aũt loquat ꝛ deo. Prophete aũt duo aut tres dicant: ꝛ ceteri diiudicent. Qđ si alij ✝ reuelatũ fuerit sedẽti: prior taceat. Potestis em̃ oẽs ꝑ singulos ꝓphetare: vt oẽs discãt: ꝛ oẽs exhortẽtur. Et spũs ꝓphetarũ ꝓphetis subiectus est. Nõ em̃ dissensiõis est de⁹: sed pacis: sicut ꝛ in oibus ecclesijs sanctorũ doceo. G Mulieres in ecclesijs taceant. Nõ em̃ permittitur eis loqui: sed subditas esse: sicut ꝛ lex dicit. Si quid aũt volunt discere: domi viros suos interrogẽt. Turpe est em̃ mulieri loq̃ in ecclia. An a vobis ꝟbũ dei ꝓcessit: aut in vos solos puenit? Si quis videt ꝓpheta esse aut spũalis: cognoscat que scribo vobis: q2 dñi sunt mãdata. Si quis aũt ignorat ignorabit. Itaq̃ fratres emulamini ꝓphetare: ꝛ loqui linguis nolite prohibere. Omnia autem honeste ꝛ ſm ordinem fiant in vobis.

Als ✝ alij vel aliqd. 1. Tim. 2. c. Gene. 3. c. 33. di. cap. mulier. 37. distin. c. ideo. ꝛ 38. di. c. q̃ ea. et 15. q. 1. c. 1. ꝯ voluntate.

¶ C. S. Tractat apostolus de gratia resurrectionis premittẽdo cõmẽdationem doctrine euangelice. Capi. xv.

A Notum aũt vobis facio fratres euangeliũ qđ predicaui vobis qđ ꝛ accepistis: in quo ꝛ statis: ꝑ qđ ꝛ saluamini: qua rõne ꝓdicauerim vobis: si tenetis nisi frustra credidistis. Tradidi em̃ vobis in primis qđ ꝛ accepi: qm̃ xp̃s mortuus est ꝓ pctĩs nostris ſm scripturas: ꝛ q2 sepultus est: ꝛ q2 resurrexit tertia die ſm scripturas: B et q2 visus est cephe ꝛ post hoc vndeci. Deinde visus est plus q̃ quingẽtis fratrib⁹ simul: ex quibus multi manẽt vsq̃ adhuc: quidã autem dormierunt. Deinde visus est iacobo: deinde apostolis oibus. Nouissime aũt oim tanq̃ abortiuo visus est ꝛ mihi. Ego em̃ sum minimus aploꝝ: qui nõ sum dignus vocari apls: qm̃ persecutus sum ecclesiã dei. Gr̃a aũt dei sum id qđ sum: ꝛ gr̃a eius in me vacua nõ fuit: sed abũdãti⁹ illis oib⁹ laboraui. Non ego aũt: sed gratia dei mecũ. Siue em̃ ego siue illi: sic predicauim⁹ ꝛ sic credidistis. Si aũt xp̃s predicat qđ resurrexit a mortuis: quõ quidã dicunt in vobis: qm̃ resurrectio mortuoꝝ nõ ẽ? Si aũt resurrectio mortuoꝝ nõ est: neq̃ xp̃s resurrexit. C Si aũt xp̃s nõ resurrexit: inanis ẽ ꝓdicatio nr̃a: inanis est ꝛ fides vr̃a. Inuenimur aũt ꝛ falsi testes dei: qm̃ testimoniũ diximus aduersus deũ: qđ suscitauerit xp̃m: quẽ non suscitauit: si mortui nõ resurgunt. Nã si mortui nõ resurgũt: neq̃ xp̃s resurrexit. Qđ si xp̃s nõ resurrexit: vana est fides vr̃a. Adhuc enim estis in peccatis. Ergo ꝛ qui dormierũt in xp̃o perierunt. Si in hac vita tm̃ in christo sperãtes sumus: miserabiliores sumus omnibus hoib⁹. Nunc aũt xp̃s resurrexit a mortuis primitie dormientiũ: qm̃ quidẽ per hominẽ mors: ꝛ per hominẽ resurrectio mortuoꝝ. Et sicut in adam oẽs moriũtur: ita ꝛ in xp̃o oẽs viuificabuntur. Vnusquisq̃ aũt in suo ordine: primitie xp̃s. Deinde hi qui sunt xp̃i: q̃ in aduentũ eius crediderũt. Deinde finis: cũ tradiderit regnũ deo ꝛ patri: cũ euacuauerit oẽm ꝓncipatũ ꝛ potestatẽ ꝛ virtutẽ. D Oportet aũt illũ regnare donec ponat oẽs inimicos sub pedibus eius. Nouissime aũt inimica destruetur mors. Omnia em̃ subiecit sub pedibus eius. Cum autẽ dicat oĩa subiecta sunt ei: sine dubio preter eum qui subiecit ei omnia. Cum autẽ subiecta fuerint illi oĩa: tunc ꝛ ipse filius subiectus erit illi qui subiecit sibi oĩa: vt sit deus oĩa in oibus. Alioquin q̃d facient qui baptizãtur ꝓ mortuis? Si oĩno mortui nõ resurgunt: vt quid ꝛ baptizãtur ꝓ illis? Ut quid et nos periclitamur oĩ hora? Quotidie morior ꝓpter vestrã gl̃iaꝫ ✝ fratres quam habeo in christo iesu dño nr̃o. Si ſm hoiem ad bestias pugnaui ephesi: quid mihi ꝓdest: si mortui non resurgũt. Mãducemus ꝛ bibam⁹: cras em̃ moriemur. Nolite seduci. Corrũpunt mores bonos colloq̃a mala. Euigilate iusti: ꝛ nolite peccare. Ignorantiam em̃ dei quidã habent. Ad reuerẽtiam vobis loquor. E Sed dicet aliquis. Quõ resurgent mortui? Quali autem corpore venient? Insipiẽs tu: quod seminas nõ viuificatur: nisi prius moriatur. Et q̃d seminas. Non corpus qđ futurum est seminas: sed nudũ granũ vt puta tritici: aut alicuius ceteroꝝ. Deus aũt dat illi corpus sicut vult ꝛ vnicuiq̃ seminũ ꝓpriũ corpus. Non oĩs caro eadẽ caro: sed alia hoim: alia pecoꝝ: alia volucrũ: alia aũt piscĩũ: ꝛ corpora celestia ꝛ corpora terrestria. Sꝫ alia q̃dem celestium gloria: alia autem terre

Gal. 1. b. De celebra. miss. ca. cum marthe. 22. q. 6. cap. qđ autem. Esa. 3. b. Di. 8. c. consuetudo. De renunc. ca. nisi.

Colo. 1. c. 1. Thessal. 4. d. Ps. 109. Ibidem. Heb. 2. b. 22. q. 1. c. honeris. Als ✝ pro gloria vr̃a. De increment. ca. ꝛ si christus. Esa. 22. d. De pe. dist. 2. c. si enim.

F strũ. Alia claritas solis: alia claritas lune: et alia claritas stellarũ. Stella ei a stella differt in claritate. sic et resurrectio mortuorũ. Seminatur in corruptione: surget in incorruptione. Seminatur in ignobilitate: surget in gloria. Seminatur in infirmitate: surget in virtute. Seminatur corpus aiale: surget corpus spũale. Si est corpus aiale est et spũale. sicut scriptum est. Factus est primus homo adam in aiam viventẽ: novissimus adã in spm vivificãtẽ. Sed nõ prius qđ spũale est: sed qđ aiale: deinde qđ spũale. Primus homo de terra terrenus: secũds hõ de celo celestis. Qualis terrenus: tales et terreni. Et qualis celestis: tales et celestes. Igitur sicut portavimus imaginẽ terreni: portemus et imaginẽ celestis. Hoc autem dico fratres: qz caro et sanguis regnum dei possidere nõ põt: neqz corruptio incorruptelã possidebit. G Ecce mysteriũ vobis dico. Oẽs qđẽ resurgemus: sz nõ oẽs immutabimur. In momento in ictu oculi in novissima tuba. Canet eñ tuba: et mortui resurgent incorrupti: et nos immutabimur. Oportet eñ corruptibile hoc induere incorruptionẽ: et mortale hoc induere immortalitatẽ. Cũ aũt mortale hoc induerit imortalitatẽ: tũc fiet sermo q̃ scriptus est. Absorpta est mors in victoria. Ubi ẽ mors victoria tua? Ubi ẽ mors stimulus tuus? Stimulus aũt mortis pctm̃ ẽ: virtus vero pcti lex. Deo aũt gr̃as q̃ dedit nob victoriã p dñm nr̃m iesum xp̃m. Itaqz fratres mei dilecti stabiles estote et immobiles abũdãtes in oi ope dñi semp sciẽtes qđ labor vr̃ non est inanis in dño.

Sch. 2. b.
Osee. 13. d.
Heb. 2. d.
1. Joan. 3. a.

¶ C. XVI. Docet apostolus quo conversandum est cum extraneis: et vicinis: ac in finem epistole annectit salutationẽ.

Capitulum. xvj.

A De collectis aũt q̃ fiũt in sctõs sicut ordinavi in ecclesiis galathie: ita et vos facite per unã sabbati. Unusq̃sqz vestrũ apud se reponat recondens qđ ei bene placuerit: vt nõ cũ venero tũc collecte fiant. Cũ aũt p̃sens fuero: quos pbaveritis p ep̃las hos mittam perferre grãm vestrã in hierl'm. Qđ si dignũ fuerit vt ego eam: mecum ibũt. Veniã aũt ad vos: cũ macedoniã ptrãsiero. Nã macedoniã pertransibo. Apud vos aũt forsitan manebo vel etiã hyemabo: vt vos me deducatis quocũqz iero. Nolo eñ vos modo in trãsitu videre. Spero eñ me aliquãtulũ tẽporis manere apud vos: si dñs pmiserit. B Permanebo aũt ephesi vsqz ad pentecostẽ. Ostiũ eñ mihi apertũ est magnũ et euidens: et adversarii multi. Si aũt venerit timotheus: videte vt sine timore sit apud vos. Opus eñ dñi operatur sicut et ego. Ne qs ergo illũ spernat. Deducite aũt illũ in pace vt veniat ad me. Expecto eñ illũ cũ fratrib'. C De apollo aũt fratre vobis notũ facio: qm̃ multũ rogavi eũ: vt veniret ad vos cum fratribus et vtiqz nõ fuit volũtas ei' vt nũc veniret. Veniet aũt cũ ei vacuũ fuerit. Vigilate state in fide viriliter agite et cõfortamini: oia vr̃a in charitate fiant. Obsecro aũt vos fratres: nostis domũ stephane et fortunati et achaici: qm̃ sunt primitie achaie: et in ministeriũ sctõr ordinaverũt seipsos: vt et vos subditi sitis eiusmodi: et omni cooperanti et laboranti. Gaudeo aũt in p̃sentia stephane et fortunati et achaici: qm̃ id quod vobis deerat ipsi suppleuerunt. D Refecerũt eñ et meum spm̃ et vestrum. Cognoscite ergo q̃ eiusmodi sunt. Salutãt vos ecclesie asie. Salutat vos in dño multũ aqla et prisca cũz domestica sua ecclesia: apud quos et hospitor. Salutãt vos oẽs fratres. Salutate invicẽ in osculo sancto. Salutatio mea manu pauli. Si qs nõ amat dñm nostrum iesum xp̃m sit anathema maranatha. Gratia dñi nostri iesu xp̃i vobiscum. Charitas mea cum omnibus vobis in xp̃o iesu. Amen.

22. q. 4. ca. guilizarius 14 q. 3. cap. cum ergo.

22. q. 2. ca. animaduertendum.

¶ Epistola pauli ad corinthios prima explicit.

¶ Prologus in secũdam epistolam ad corinthios incipit.

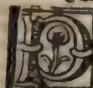

In secũda ad corinthios epistola quasi in parte superiori post tribulationẽ suarũ relationes reddit causas quare ad eos sctõs nõ ierit: qm̃ non levi mutatione consilii fecisse se asserit: sed ne adventu suo tristitiã incurreret: cum in peccato permanere discipulos repperisset. Deinde post agnitos fruct' pnie reconciliat eũ ecclesie: quem in prima pp̃ter fornicationem a consortio sctõr iusserat amoveri. Tertio contra psendo apl'os officii sui dignitatẽ mer̃: et novi testamẽti ministros tanto ante fre gratia ostendit: quãto euangelium est lege p̃stantius. Immoratur etiam in causa illa plurimũ: quam breviter in prima contigerat: vt prõpto ac libenti

minimo necessaria pñtis vite nō ħñtib⁹ largiant: ꝛ vtilitate spūalis cōmercij cōmutēt pñtia cū futuris: atq₃ abūdātia sua sctōꝝ inopiā suppleāt: vt vicissim eoꝝ inopia sctōꝝ abūdantia suppleat. In fine repetit quod superi⁹ ꝯ pseudo aplos egerat: ꝛ iactationē eoꝝ ꝑdicatiōesq₃ de se gl̄iosas: vl̄ collata āntiq̄tate gñis: vl̄ catalogo iniuriarū ac piculorum suoꝝ euacuat: dicitq₃ eos operarios subdolos q̄ ad imitatiōnē sathane trāsfigurent in aplos xp̄i sub ꝑdicationis spe lucra pecuniaria queq₃ sectantes.

¶ Prologus explicit.

¶ Argumentum incipit.

Ost actā a corinthijs penitentiā consolatoriā scribit eis eplām apl̄s a troade p titū: ꝛ collaudās eos hortatur ad meliora: cōtristatos quidem eos: sed emēdatos ostendens.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola Pauli ad corinthios secunda incipit.

¶ C.S. Captat corinthios beniuolentia per suas tribulationes ad excitandum attentionem: ꝛ excusat se de promissione eis facta. Capi.i.

A

Aulus apostolus iesu xp̄i per volūtatē dei: ꝛ timothe⁹ frater ecclesie dei que est corinthi cum oībus sanctis q̄ sunt in vniuersa achaia. Grā vobis ꝛ pax a deo pr̄e nr̄o

Ephe. 1.a. et dño iesu xp̄o. Benedictus deus et pr̄

1.Pe.1.a. dñi nr̄i iesu xp̄i: pater miarum et deus totius cōsolatiōis: q̄ cōsolat nos in oī tribulatione nr̄a: vt possimus ꝛ ipsi cōsolari eos q̄ in oī pressura sunt p exhortatiōnē qua exhortamur et ipsi a deo: qm̄ sicut abūdāt passiones xp̄i i nobis:

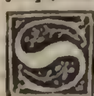
B ita ꝛ p xp̄m abūdat ɔsolatio nr̄a. Siue aūt tribulamur p vr̄a exhortatione et salute: siue cōsolamur p vr̄a cōsolatione: siue exhortamur p vr̄a exhortatione ꝛ salute que operat tolerantiam earūdē passionū quas ꝛ nos patimur: vt spes nr̄a firma sit p vobis. Scientes qm̄ sicut socij passionū estis: sic eritis ꝛ cōsolationis. Nō eñ volum⁹ ignorare vos fratres de tribulatiōe nr̄a q̄ facta est in asia: qm̄ supra modū grauati sumus supra virtutē: ita vt tederet: nos etiā viuere. Sed ipsi in nobismetipsis responsum mortis habuimus: vt non simus fidētes in nobis: sed in deo q̄ suscitat mortuos: q̄ de tātis piculis nos eripuit ꝛ eruit in quē speramus: qm̄ ꝛ adhuc eripiet adiuuātibus vobis i oratione p nobis: vt ex multarū psonis faciērū ei⁹ q̄ in nobis est donationis per multos grē agant p nobis. Naꝫ gloria

C nr̄a hec est testimoniū cōsciētie nr̄e: q̄ in simplicitate cordis ꝛ sinceritate dei: et nō in sapiētia carnali: sed in grā dei cōuersati sumus in hoc mūdo: abūdantius aūt ad vos. Non eñ alia scribim⁹ vobis q̄ q̄ legistis ꝛ cognouistis. Spero aūt q̄ vsq₃ in finē cognoscetis sicut et cognouistis nos ex parte: q2 gloria vr̄a sum⁹ sicut ꝛ vos nr̄a: in die dñi nostri iesu xp̄i. Et hac confidentia volui prius venire ad vos vt secundā gratiā haberetis: et p vos trāsire in macedoniā: ꝛ iterū a macedonia venire ad vos

D et a vobis deduci i iudeā. Cū ergo hoc voluissem: nunquid leuitate vsus sum. Aut que cogito ꝺm carnē cogito: vt sit apud me est ꝛ non. Fidelis aūt deus: q2 sermo nr̄ qui fuit apud vos: non est in illo est ꝛ nō: sꝫ est in illo est. Dei eī fili⁹ iesus xp̄s qui in vobis per nos predicatus est per me ꝛ siluanum ꝛ timotheuꝫ nō fuit in illo est ꝛ nō: sed est i illo fuit. Quotquot eñ ꝓmissiones dei sunt in illo est. Ideo ꝛ per ip̄m dicemus amen deo ad gloriā nostram. Qui aūt confirmat nos vobiscum in xp̄o: et qui vnxit nos deus: ꝛ q̄ signauit nos: ꝛ dedit pignus spūs in cordibus nr̄is. Ego autē testem deū inuoco in aiam meā q̄ð parcens vobis nō veni vltra corinthū: non q2 dñamur fidei vestre: sed adiutores sumus gaudij vestri. Nam fide statis.

¶ C.S. Ponit duplex causa q̄re apl̄s nō venerit corinthū. s. ne cōtristaret: ꝛ alibi maiorem fructum faceret: quem fructum deinde ostendit: a quo falsos prophetas excludit. Capi.ij.

A

Tatui aūt hoc ipsum apud me: ne iterū in tristitia venirem ad vos. Si eniꝫ ego cōtristo vos: ꝛ quis est qui me letificet: nisi q̄ cōtristat ex me? Et hoc ip̄m scripsi vobis: vt non cū venero tristitiā super tristitiam habeam: de q̄bus oportuerat me gaudere: confidens in omnibus vobis: quia meum gaudium omnium vestrum est. Nam ex multa tribulatiōe ꝛ angustia cordis scripsi vobis p multas lachrimas: non vt cōtristemini: sed

C: 11.q.3.c. Inter verba. De sacra. vnc. c. vnico.

vt sciatis quã charitatẽ habeã abũdã-
B tius in vobis. Si quis aũt cõtristauit
me:nõ me contristauit:sed ex parte vt
non onerẽ oẽs vos. Sufficit illi q̃ eius-
modi ẽ obiurgatio hec q̃ fit a pluribꝰ:
ita vt ecõtrario magis donetis ⁊ cõso-
lemini:ne forte abũdãtiori tristitia ab-
C sorbeat q̃ eiusmodi est. Propter qḋ ob-
secro vos vt cõfirmetis in illũ charita-
tem. Ideo ei ⁊ scripsi vobis vt cogno-
scã experimẽtũ vrm:an in oibus obe-
23.q.4.ca. diẽtes sitis. Cui aũt aliqd donastis:et
non põt. ego. Nam ⁊ ego qḋ donaui:si qd dona-
ui ꝑpter vos in persona xp̃i:vt nõ cir-
cũueniamur a sathana. Non em̃ ignora-
mus cogitationes eius. Cum venissem
aũt troadẽ ꝑpter euãgeliũ xp̃i:⁊ ostiũ
mihi apertum esset in dño:non habui
requiẽ spũi meo:eo ꝙ nõ inuenerim ti-
D tum fratrẽ meum:sed valefaciens eis:
ꝑfectus sum in macedoniã. Deo autem
gratias q̃ semper triumphat nos i xp̃o
iesu:⁊ odorẽ notitie sue manifestat per
nos in omĩ loco:quia xp̃i bonus odor
sumus deo in his qui salui fiunt:et in
23.q.4.ca. his qui pereunt. Alijs qdem odor mor-
nabuchodonosor. tis in mortem:alijs autem odor vite in
vitã. Et ad hec qs tam idoneus? Non
em̃ sumus sicut plurimi adulterantes
verbum dei:sed ex sinceritate sicut ex
deo coram deo in xp̃o loquimur.

¶ C.S. Ondit apl's se cõmendatione
hoim nõ indigere:nec eã querere:atq̃
recõmendat ministros ecclesie xp̃i ꝙ tũ
ad officij dignitatẽ:⁊ ꝙ tum ad cogni-
tionis excellentiam. Cap. iij.

B Incipimus iterum nosmet-
ipsos cõmẽdare. Aut nun-
qd egemus sicut qdã cõmẽ-
daticiis ep̃lis ad vos:aut
ex vob̃? Ep̃la nr̃a vos estis
scripta in cordibus nr̃is q̃
scitur ⁊ legit̃ ab oibus hoibus manife-
stati:qm̃ ep̃la estis xp̃i ministrata a no-
bis ⁊ scripta nõ atramẽto:sed spũ dei
B viui:nõ in tabulis lapideis sed in ta-
Heb.4.d. bulis cordis carnalibus. Fiducia aũtẽ
talẽ habemus per xp̃m ad deũ. Non qḋ
sufficientes simus cogitare aliqd a no-
bis quasi ex nobis:sꝫ sufficiẽtia nr̃a ex
deo est. Qui ⁊ idoneos nos fecit mini-
stros noui testamenti:non lr̃a:sed spũ.
Litera em̃ occidit:spũs autẽ viuificat.
Qḋ si ministratio mortis literis defor-
mata in lapidibus fuit in gloria:ita vt
nõ possent intẽdere filij isrl' in faciem
moysi ꝑpter gloriã vultus eius q̃ eua-
cuatur:quõ nõ magis ministratio spũs
erit in gloria. Nã si ministratio damna-
tionis in gloria est:multomagis abun-
C dat ministeriũ iustitie i gloria. Nã nec
glorificatũ est qḋ claruit in hac parte:
ꝑpter excellentẽ gloriã. Si em̃ qḋ eua-
cuatur per gloriã est:multomagis qḋ
manet in gloria est. Habẽtes igit talẽ
spem multa fiducia vtimur. Et non si- Exo.34.d.
cut moyses ponebat velamẽ sup faciẽ
suã:vt nõ itẽderẽt filij isrl' in faciẽ eiꝰ
qḋ euacuat̃:sed obtusi sunt sensus eoꝝ. D
Usq̃ in hodiernum diem idipsum ve-
lamen in lectione veteris testamẽti ma-
net:nõ reuelatum qḋ in christo euacua-
tur:sed vsq̃ in hodiernum diem cũ le-
gitur moyses velamen positum est sup
cor eoꝝ. Cum aũt conuersus fuerit ad
deũ:auferetur velamen. Dñs aũt spũs
est. Ubi autem spũs dñi:ibi libertas. Joan.4.d.
Nos vero omnes reuelata facie gloriã 19.q.2.cap.
domini speculantes:in eandem imagi- due.in fi.
nem trãsformamur a claritate in clari- De regu.c.
tatem tanq̃ a domini spiritu. licet.

¶ Ca. S. Cõmendat apl's ministerium
noui testamenti:et ꝙ tum ad operatio-
nem boni:et ꝙ tum ad tolerantiam ma-
li. Capitulum. iiij.

B Ideo hñtes hãc administra-
tionem iuxta qḋ miam cõ-
secuti sumus:nõ deficimꝰ:
sed abdicamus occulta de-
decoris non ambulãtes in
astutia: neq̃ adulterantes
verbũ dei:sꝫ in manifestatiõe veritatis
cõmendãtes nosmetipsos ad oẽm con-
sciẽtiam hoim corã deo. Qḋ si etiã op-
tum est euãgelium nr̃m in his qui peũt
est opertũ:in quibus deus huius seculi
excecauit mẽtes infidelium:vt nõ ful-
geat illuminatio euangelij glorie xp̃i
qui est imago dei. Nõ em̃ nosmetipsos
predicamus:sed iesum xp̃m dñm nr̃m. B
Nos autem seruos vr̃os per iesum:qm̃
deus qui dixit de tenebris lucẽ splẽde-
scere:ipse illuxit in cordibꝰ nostris ad
illuminationẽ sciẽtie claritatis dei in
facie xp̃i iesu. Habemus autẽ thesau-
rum istum in vasis fictilibus:vt subli-
mitas sit virtutis dei:et non ex nobis.
In omnibus tribulationem patimur:
sed non angustiamur. Aporiamur:sed
nõ destituimur. Persecutionem pati- C
mur:sed nõ derelinquimur. Humilia-
mur:sed nõ cõfundimur. Deijcimur:sꝫ
nõ perimus. Semper mortificationẽ
iesu xp̃i in corpore nr̃o circũferentes:

lrã occidit, sps viuificat.

vt et vita iesu manifestet in corporib⁹ nr̄is. Semp̄ eñ nos q̄ viuim⁹ in mortē tradimur propter iesum: vt ⁊ vita iesu manifestet in carne nr̄a mortali. Ergo mors in nobis operat: vita aūt in vobis. Habētes aūt eūdē spm̄ fidei: sicut
Ps.115. scriptū est. Credidi ꝑpter qđ locutus sum: ⁊ nos credim⁹ ꝑpter qđ ⁊ loqmur sciētes q̄m q̄ suscitauit iesum ⁊ nos cū iesu suscitabit: ⁊ cōstituet vobiscum.
D Oīa eñ ꝑpter vos: vt gr̄a abūdās per multos i gr̄aꝝ actiōe abūdet in gl̄iam dei. Propter qđ nō deficimus. Sed lz is q̄ foris est nr̄ hō corrūpat: tñ is qui intus ē renouat de die in diē. Id eī qđ in presenti est momētaneū ⁊ leue tribulatiōis nr̄e: supra modū i sublimitate eternū glorie pōdus operat in nobis: nō cōtēplātibus nobis que vident: sed que nō videtur. Que eñ vident tp̄alia sunt: que aūt nō videntur eterna sunt.

¶ C.S. Agit de premio iustorū apl̄s: ac eius desiderio atq; debita ad ipsum preparatione ac cā vtriusq;. Ca.v.

A Cimus eñ q̄m si terrestris domus nr̄a huius habitationis dissoluatur: q̄ edificatiōnē ex deo habemus domū nō manufactā: sz eternam in celis. Nā ⁊ in hoc ingemiscimus habitationē nr̄am que de celo est superindui cupiētes: si tñ vestiti ⁊ nō nudi inueniamur. Nā et q̄ sum⁹ in hoc tabernaculo ingemiscimus grauati: eo q̄ nolumus expoliari: sed supuestiri: vt absorbeat quod mortale est a vita. Qui autē efficit nos in hoc ipm̄
B deus: qui dedit nobis pignus spirit⁹. Audētes igitur semp̄ ⁊ sciētes: q̄m dū sumus in hoc corpore peregrinamur a dn̄o. Per fidem eñ ambulamus ⁊ non per speciem. Audemus autē et bonam volūtatem habemus magis peregrinari a corpore: ⁊ presentes esse ad dn̄m: ⁊ ideo cōtēdimus siue absentes siue pre-
Ro.14.b. sentes placere illi. Omnes eñ nos manifestari oportet ante tribunal christi: vt referat vnusquisq; ꝑpria corporis prout gessit siue bonum: siue malum. Scientes ergo timorem dn̄i hominibus suadem⁹: deo aūt manifesti sum⁹.
C Spero aūt ⁊ in consciētijs vr̄is manifestos nos esse. Nō iterum cōmēdamus nos vobis: sed occasionē damus vobis gloriandi ꝑ nobis: vt habeatis ad eos qui in facie gl̄iant: ⁊ nō in corde. Siue eñ mēte excedimus deo: siue sobrij sumus vobis. Charitas eñ x̄pi vrget nos estimātes hoc: q̄m si vnus ꝑ oib⁹ mortuus est: ergo oēs mortui sunt. Et ꝑ oibus mortuus est x̄ps: vt ⁊ q̄ viuūt iā nō sibi viuāt: sed ei q̄ ꝑ ipsis mortuus est et resurrexit. 8.q.i. ca. in scripturis. 3.di.c.vl̄t. Itaq; nos ex hoc neminē nouimus s̄m carnē. Et si cognouimus s̄m carnē x̄pm: sed nūc iā nō nouimus. D Si qua ergo in x̄po noua creatura: vetera trāsierūt: ecce facta sunt oīa noua. Esa.43.c. Apo.21.b. Oīa autem ex deo q̄ nos recōciliauit sibi per x̄pm: ⁊ dedit nobis ministerium reconciliationis. Q̄m q̄dem deus erat in x̄po mundum recōcilians sibi: nō reputans illis delicta ipsoꝝ: ⁊ posuit in nobis verbū recōciliationis. Pro x̄po ergo legatione fungimur: tanq̄ deo exhortāte per nos. Obsecramus pro x̄po: recōciliamini deo. De pe.di.i. c.si enim. Eū qui nō nouerat peccatū: ꝑ nobis peccatū fecit: vt nos efficeremur iustitia dei in ipso.

¶ C.S. Hortat ad bonum corinthios apl̄s in futuro agēdū q̄tū ad exteriorē conuersationē: interiorē deuotionē: ac infidelium vitationem. Ca.vi.

A Diuuātes aūt exhortamur ne in vacuū gratiā dei recipiatis. Ait eñ. Tēpore accepto exaudiui te: et in die salutis adiuui te. Esa.49.c. Ecce nūc tempus acceptabile: ecce nūc dies salutis. Nemini dātes vllā offensionem: vt nō vituperet ministeriū nostrū: sed in oib⁹ exhibeam⁹ nosmetipsos sicut dei ministros. In multa patiētia: in tribulationibus: in necessitatibus: in angustijs: in plagis: in carcerib⁹: in seditionibus: in laborib⁹: i vigilijs: i ieiunijs. 1.Cor.4.a. 1.Tim.3.c. 3.ii.c. In castitate: in sciētia: in longanimitate: in suauitate: i sp̄ūsctō: in charitate B nō ficta: in vbo veritatis: in v̄tute dei. Per arma iustitie a dextris et a sinistris: ꝑ gl̄iam ⁊ ignobilitatē: ꝑ i famiā ⁊ bonā famā. De pe.dist. 2.§.si. Ut seductores ⁊ veraces: sicut q̄ ignoti ⁊ cogniti: q̄si morientes et ecce viuim⁹: vt castigati ⁊ nō mortificati. 6.q.i.c. sūt plurimi. Q̄si tristes semp̄ āt gaudētes. Sicut egētes: mltos āt locupletātes. Tā q̄ nihil hātes: ⁊ oīa possidētes. Os nostrū patet ad vos o corinthij: cor nr̄m dilatatū ē. Nō angustiamini i nobis: angustiamini āt in viscerib⁹ vr̄is. De reliquijs et ve.san.c. vnico.i cle. Eadē aūt habētes remunerationē: tanq̄ filijs dico dilatamini ⁊ vos. C Nolite iugū ducere cū infidelib⁹. Que eñ pticipatio iustitie cū iniq̄tate: aut q̄ societas lucis ad tenebras. De pe.di.2 c.ꝑ pro. Que autē cōuētio x̄pi ad

De pe. di. 2. c. si enim. D Eccl. 12. c. 1. cor. 3. c. 7. 9. c. Leui. 26. g. Esa. 52. c.

belial? Aut que pars fideli cū infideli? Quis autē consensus templo dei, cum idolis? Vos enim estis tēplū dei viui: sicut dixit deus. Qm̄ inhabitabo in illis: ꝛ inambulabo inter eos: ꝛ ero illorum deus: et ipsi erunt mihi populus. Propter qđ exite de medio eorū et separamini dicit dn̄s: ꝛ immundū ne tetigeritis: ꝛ ego recipiam vos: ꝛ ero vobis in patrē ꝛ vos eritis mihi in filios et filias: dicit dominus omnipotens.

¶ C. S. Monitio vtilis apl'i premittitur: atq; corinthij de preteritis bonis commendantur. Cap. vij.

A Has ergo hn̄tes ꝓmissiones charissimi: mundemus nos ab oī inquinamēto carnis et spūs perficiētes sanctificationē in timore dei. Capite nos. Neminē lesimus: neminē corrupimus: neminē circūuenimus. Non ad condēnationē vestram dico. Prediximus em̄ ꝙ in cordib⁹ nostris estis ad cōmoriendū ꝛ ad cōuiuēdum. Multa mihi fiducia ē apud vos: multa mihi gloriatio ꝓ vobis. Repletus sum cōsolatione: superabūdo gaudio in oī tribulatione vr̄a. Nā ꝛ cū venissemus in macedoniā: nullā requiem

B habuit caro nr̄a: sed oēm tribulationē passi sumus. Foris pugne: intus timores. Sed q̄ cōsolatur humiles: cōsolatus est nos deus in aduētu titi. Nō solum aūt in aduētu eius: sed etiā in con

Al's + quo. solatione in qua + cōsolatus est in vobis: referēs nobis vr̄m desideriū: vr̄m fletum: vestrā emulationē ꝓ me: ita vt magis gauderē. Qm̄ ꝛ si cōtristaui vos in epistola: nō me penitet. Et si peniteret vidēs ꝙ ep'la illa: et si ad horā vos cōtristauit: nūc gaudeo: nō q̄ꝛ cōtristati estis: sed q̄ꝛ cōtristati estis ad pn̄iaꝫ.

C Contristati em̄ estis s̄m deū: vt in nullo detrimētū patiamini ex nobis. Que

1. pe. 1. c. enim s̄m deū tristitia est: pn̄iam in salutē stabilē operatur: seculi aūt tristitia mortē operatur. Ecce em̄ hoc ipm̄

26. q. 1. c. affectum. in fine. s̄m deū cōtristari vos: quātā in vobis operatur sollicitudinē: sed defensionē sed indignationē: sed timorē: sed desideriū: sed emulationē: sed vindictam. In oībus exhibuistis vos incōtaminatos esse negocio. Igitur ꝛ si scripsi vobis: nō ꝓpter eū qui fecit iniuriā: nec ꝓpter eū qui passus est: sed ad manifestādam sollicitudinē nr̄am quā habemus pro vobis coram deo. Ideo q̄ꝫ consola

D ti sumus. In cōsolatione autem nostra abundantius magis gauisi sumus super gaudio titi: quia refectus est spiritus eius ab omnibus vobis. Et si qđ apud illum de vobis gloriatus sum: nō sum cōfusus: sed sicut oīa vobis in veritate locuti sumus: ita ꝛ gloriatio nostra que fuit ad titū: veritas facta est. Et viscera eius abūdātius in vobis sunt: reminiscētis oīm vr̄m obediētiam: quomō cū timore et tremore excepistis illum. Gaudeo ꝙ in oībus confido in vobis.

¶ C. S. Ad elemosynā in hierl'm mittēdā corinthios hortat̄ apl's: ꝛ agit de collectorib⁹ hui⁹ elemosine. Ca. viij.

A Notū aūt facim⁹ vobis fratres gratiā dei que data est in ecclesijs macedonie: ꝛ ꝙ in multo experimēto tribulationis abūdantia gaudij ipsoꝝ fuit: ꝛ altissima paupertas eoꝝ abūdauit in diuitias simplicitatis eoꝝ. Quia s̄m virtutē testimoniū illis reddo: ꝛ supra virtutē voluntarij fuerunt: cū multa exhortatione: ꝛ obsecrātes nos gratiā ꝛ cōmunicationem ministerij: qđ fit in sctōs. Et nō sicut sperauimus: sed semetipsos dederūt ꝑmū dn̄o: deinde nobis ꝑ voluntatem dei: ita vt rogaremus titum: vt quēadmodū cepit: ita ꝛ perficiat in vobis etiam gratiam istam. Sed sicut in

B oībus abūdatis fide spe ꝛ sermone et sciētia: ꝛ oī sollicitudine: insup ꝛ charitare vestra in nos: vt et in hac gratia abundetis. Non quasi imperans dico: sed per alioꝝ sollicitudinem etiam vestre charitatis ingenium bonum comprobans. Scitis enim gratiā dn̄i nr̄i iesu xp̄i: quoniā ꝓpter vos egenus factus est cum eēt diues: vt illius inopia vos diuites essetis. Et consilium ī hoc do. Hoc enim vobis vtile est: qui nō solum facere: sed ꝛ velle cepistis ab anno priore. Nunc vero ꝛ facto perficite: vt quēadmodum promptus est anim⁹ voluntatis: ita sit ꝛ perficiēdi ex eo quod habetis. Si enim voluntas prōpta est

C s̄m id qđ h̄ꝫ: accepta ē: nō s̄m id quod nō habet. Non enim vt alijs sit remissio: vobis autem tribulatio: sed ex equalitate in presenti tempore: vr̄a abundantia illoꝝ inopiam suppleat: vt ꝛ illoꝝ abundantia vestre inopie sit supplemētum: vt fiat equalitas: sicut scriptū est. 25. q. 1. c. sō. Qui multum non abundauit: et q̄ modicum non minorauit. Gratias autem ago deo qui dedit eandem sollicitudinem ꝓ vobis in corde titi: qm̄ exhorta

y. valet. Exo. 16. d.

Tristitia q̄ est s̄m deum p̄dest ad p̄niam et salutē.

... tristitia seculi mortem operatur.

observandum bonum coram deo et hominibus.

tionē quidē suscepit: sed cū sollicitior
12.q.1.c.no lo. esset: sua volūtate pfect⁹ ē ad vos. Mi-
sim⁹ aūt cū illo fratrē nr̄m: cuius laus
D est in euāgelio p oēs ecclesias. Nō solū
aūt: sꝫ ⁊ ordinat⁹ est ab ecclesijs comes
peregrinatiōis nr̄e ī hāc grām: q̄ mini
strat a nobis ad dn̄i gloriā: ⁊ destinatā
Rom.12.d. voluntatē nostrā. Deuitātes hoc ne qs
nos vituperet ī hac plenitudine: q̄ mi-
nistrat a nobis in dn̄i gloriā. Prouide
mus em̄ bona: nō solū corā deo: sꝫ etiā
corā hominib⁹. Misimus aūt cū illis
et fratrē nostrū quē pbauimus in mul
tis sepe sollicitū eē: nūc aūt multo sol
licitiorē cōfidētia multa in vos: siue p
tito q̄ est soci⁹ me⁹ ⁊ in vobis adiutor:
siue fratres nostri apostoli ecclesiaruꝫ
glorie christi. Ostensionem ergo que est
charitatis vestre et nr̄e glorie pvobis:
in illos ostendite in faciem ecclesiarū.

¶ C.S. Apl's suspitionē excludēs: docet elemosinā esse dandam velociter: abundanter: ⁊ hilariter. Capl'm.ix.

A Nam de ministerio qđ fit in
sanctos: ex abūdāti est mi-
hi scribere vobis. Scio ei
promptū animū vestrum:
pro quo de vobis glorior
apud macedones: quoniā
et achaia parata est ab anno pterito: ⁊
vestra emulatio puocauit plurimos.
Misimus autē fratres vt ne quod glo
riamur de vobis: euacuetur in hac par
te: vt quemadmoduꝫ dixi parati sitis:
ne cū venerint macedones mecum: ⁊ in
uenerint vos imparatos: erubescam⁹
ałs ✝ dicā. nos: vt non ✝ dicamus vos in hac sub-
stantia. Necessariū ergo existimaui ro-
B gare fratres: vt pueniāt ad vos: ⁊ pre-
parent repromissam benedictionē hāc
paratam esse: sic quasi benedictionēꝫ:
De pe. ⁊ re. c.cū vxore. non quasi auaritiam. Hoc autem di-
co. Qui parce seminat: parce et metet.
Et qui seminat in benedictionibus: de
Eccli.35.e. 23.q.6.c.iā vero. benedictionibus et metet. Unusquisq;
prout destinauit in corde suo: nō ex tri
stitia aut ex necessitate. Hilarem enim
datorem diligit deus. Potens est autē
deus omnem gratiam abundare facere
in vobis: vt in oib⁹ semp oēm sufficie-
C tiam habētes abūdetis in oē opus bo
ps.100. nū. Sicut scriptuꝫ est. Dispersit dedit
pauperib⁹: iustitia ei⁹ manet in seculū
seculi. Qui autem administrat semen
semināti: et panem ad manducandum
pstabit. Et multiplicabit semē vestrū:
et augebit incremēta frugū iustitie ve-
stre: vt in omnibus locupletati abūde
tis in omnem simplicitatem: que ope-
ratur per nos gratiarum actionē deo.
Quoniam ministeriū huius officij nō D
solum supplet ea q̄ desunt sanctis: sed
etiā abūdat p multas gratiarū actio-
nes ī dn̄o: p pbationē ministerij hui⁹:
glorificātes deū in oī obedietia cōfes-
siōis vestre: in euāgelio xp̄i: ⁊ simplici
tate cōmunicationis vestre in illos et
in oēs: ⁊ in ipsorum obsecratiōe p vo-
bis desiderantiū vos propter eminētē
gratiaꝫ dei in vobis. Gratias ago deo
super inenarrabili dono eius.

¶ Ca.S. Excusat se apostolus de sibi false impositis per facti euidētiam: ac per rationē ⁊ exempla. Capitulum.x.

Ipse autē ego paulus ob- A
secro vos per mansuetudi
nem et modestiaꝫ christi: q̄
in facie quidē humilis suꝫ
inter vos: absens autē cōfi
do in vobis. Rogo autem
vos ne presens audeam per eam confi-
dētiā qua existimor audere in quosdā
qui arbitrantur nos tanq̄ sm̄ carnem B
ambulemus. In carne em̄ ambulantes:
non tamen sm̄ carnem militamus. Nā
arma militie nostre non carnalia sunt:
sed potentia deo: ad destructionē mu-
nitionum consilia destruentes: et om-
nem altitudinem extollētem se aduer-
sus scientiam dei: ⁊ in captiuitatem re
digentes omnem intellectum in obse-
quiū christi: ⁊ in promptu habētes vici
sci omnem inobedientiam: cum imple
ta fuerit vestra obedientia. Que sm̄ fa 24.q.3.ca.
ciē sunt videte. Si quis confidit chri- de excōica-
sti se esse: hoc cogitet iterū apud se: q: tione.
sicut et ipse xp̄i est: ita et nos. Nam ⁊ si 5.q.6.ca.
amplius aliqd gloriatus fuero de po- cismatici.
testate nostra quaꝫ dedit nobis dn̄s in
edificationem: ⁊ nō in destructionem C
vestram: non erubescā. Ut aūt nō existi
mer tāq̄ terrere vos per epistolas: qm̄
quidē epistole inquiunt graues sunt ⁊
fortes. Presentia autem corporis infir
ma ⁊ sermo contemptibilis: hoc cogitet q̄
eiusmodi est: q: quales sumus verbo p
epistolas absentes: tales et psentes i
facto. Nō enim audemus inserere aut
comparare nos quibusdā qui seipsos
commendāt: sed ipsi in nobis nosmet-
ipsos metiētes: et comparantes nos-
metipsos nobis. Nos aūt nō in immē- D
sum gloriabimur: sꝫ sm̄ mensurā regu Ephe.4.a.
le qua mēsus est nobis deus mēsuram Apoc.21.c.

Qui parce seminat, parce et metet.

Hilarem datorem diligit deus.

Gloriatio Pauli

pertingēdi vsq ad vos. Non em̄ quasi nō pertingētes ad vos superextēdimus nos. Usq ad vos em̄ puenimus in euāgelio xp̄i: nō in immēsum gloriātes in alienis laboribꝰ. Spē aūt habētes crescētis fidei vr̄e: i vobis magnificari ꝯm regulā nostrā in abūdātia: etiā i illa q̄ vltra vos sunt euāgelizare: nō in aliena regula in his q̄ preparata sunt glo
1. Cor. 1. d. riari. Qui aūt gloriatur: in dn̄o glorie
Hiere. 9. g. tur. Nō em̄ q̄ seipsum commendat ille
pbatus est: sed quē deus cōmendat.

¶ C.S. Apl's suā ponit cōmēdationē pmittēdo rōnē cōmēdationis ex suis operibus ac malis perpessis. Cap. xi.

A Tinam sustineretis modicum quid insipientie mee: sed t supportate me. Emulor enim vos dei emulatio
Dis. 97. c. i. ne. Despondi em̄ vos vni vi
27. q. i. c. nu ro: virginē castā exhibere
ptiarum. xp̄o. Timeo aūt ne sicut serpēs euā se
Gene. 3. a. duxit astutia sua: ita corrumpant sensus vestri: t excidāt a simplicitate q̄ est in xp̄o Jesu. Nam si is qui venit alium christum predicat quem non predicauimus: aut alium spiritū accipitis quē non accepistis: aut aliud euangeliū qd̄ nō recepistis: recte pateremini. Existimo enim nihil me minus fecisse a magnis apostolis. Nā t si imperitus sum sermone: sed nō scientia. In omnibus autem manifestus sum vobis. Aut nunquid peccatū feci meipsum humilians vt vos exaltemini? Qm̄ gratis euangeliū dei euangelizaui vobis: alias ecclesias expoliaui accipiens stipēdium ad ministeriū vestrum. Et cū essem apud vos t egerē: nulli onerosus fui. Nā qd̄ mihi deerat suppleuerūt fratres q̄ venerūt de macedonia: et in omnibꝰ sine
C onere me vobis seruaui t seruabo. Est veritas xp̄i in me: qm̄ hec gloriatio nō infringet in me in regionibus achaie. Quare? Qr non diligo vos? Deus scit. Quod aūt facio t faciā: vt amputē occasionē eorum qui volunt occasionem: vt in quo gloriant: tales inueniant sicut et
26. q. 5. ca. nos. Nam eiusmodi pseudo apl'i sunt
chi. t capl. operarij subdoli: transfigurantes se in
nec miruz. aplos xp̄i. Et nō mirum: ipse enim sa
De reg. c. iz. thanas transfigurat se in angelum lu
ne cleri. vel cis. Non ergo est magnum si ministri
mona. c. 3. eius transfigurentur velut ministri iu
D stitie: quorum finis erit ꝯm opera ipsorum. Iterum dico: ne quis putet me insipiētem esse. Alioquin velut insipientem accipite me: vt et ego modicū q̄d glorier. Quod loquor non loquor ꝯm deū: sed quasi in insipientia in hac substantia glorie: qm̄ multi gloriantur ꝯm carnem: et ego gloriabor. Libenter em̄ suffertis insipientes: cum sitis ipsi sa
pientes. Sustinetis enim si quis vos E
in seruitutem redigit: si quis deuorat: si quis accipit: si quis extollitur: si q̄s in faciem vos cedit. Secundū ignobilitatē dico: quasi nos infirmi fuerimus in hac parte. In quo quis audet: in insipiētia dico: audeo t ego. Hebrei sunt: t ego. Israelite sūt: t ego. Semē abrahe
sunt: t ego. Ministri christi sūt: t ego. 1. Cor. 4. a
Ut minus sapiēs dico: plus ego. In la 1. Tim. 3. a.
boribus plurimis: in carceribus abun & 6. a.
dantius: in plagis supra modū: in mor 1. q. 3. c. sal
tibus frequenter. A iudeis quinquies uator.
quadragenas vna minꝰ accepi. Ter vir F
gis cesus sum: semel lapidatus sum: ter naufragium feci: nocte et die in pfundo maris fui: In itineribus sepe: periculis fluminum: periculis latronū: periculis ex genere: periculis ex gentibꝰ: periculis in ciuitate: periculis in solitudine: periculis in mari: periculis in
falsis fratribus: In labore et erumna: 1. Thes. 3. b.
in vigilijs multis: in fame et siti: in ie Deut. 28. b.
iunijs multis. In frigore et nuditate: preter illa q̄ intrinsecus sunt: instātia mea quotidiana sollicitudo omnium
ecclesiarū. Quis infirmatur: t ego non G
infirmor? Quis scādalizatur: t ego nō
vror? Si gloriari oportet: q̄ infirmita 2. q. 7. c. ple
tis mee sunt gloriabor. Deꝰ t pater do runq.
mini nostri Jesu christi scit: q̄ est bene 24. q. i. c. q̄
dictus in secula: quod nō mentior. Da dignior.
masci prepositus gētis arethe regis cu Actu. 9. c.
stodiebat ciuitatem damascenorū: vt me comprehenderet. Et per fenestram in sporta dimissus sum per murum: et sic effugi manus eius.

¶ C.S. Recōmēdat se apl's et diuinis reuelatiōibꝰ: t ponit ibi remediū ꝯ periculū supbie: t seipm excusat ponens bñficia corinthijs impensa. Cap. xij.

A S I gl'iari oportet: non expedit q̄dē. Ueniam aūt ad visiones t reuelationes dn̄i.
Scio hominē in xp̄o ante 26. q. 5. ca.
annos quatuordecim: sine episcopi.
in corpore: sine extra corpus nescio: deus scit: raptum huiuscemodi vsq ad tertiū celū. Et scio huiuscemodi hominē siue in corpore: siue extra corpus nescio: deus scit: qm̄ raptus est in

Sathanas transfigurat se in Angelum lucis. | Visiones Pauli.
Demones transfigurant se in ministros et predicatores iustitie.

paradisum: et audiuit arcana verba que
B non licet homini loqui. Pro huiusmodi
gloriabor: pro me autem nihil: nisi in
infirmitatibus meis. Nam et si voluero
gloriari non ero insipiens: veritatem enim di-
De cõse. di. 2. c. et secũ. 23. q. 5. ca. si paulus. cam. Parco autem ne quis me existimet su-
pra id quod videt in me: aut audit ali-
quid ex me. Et ne magnitudo reuela-
tionum extollat me: datus est mihi stimu-
lus carnis mee angelus sathane qui me
Deut. 3. b. 5. q. 5. cap. cũ omnis. colaphizet. Propter quod ter domi-
num rogaui vt discederet a me. Et dixit
mihi. Sufficit tibi gratia mea: nam vir-
tus in infirmitate perficitur. Libenter
igitur gloriabor in infirmitatibus meis:
vt inhabitet in me virtus christi. Pro-
pter quod placeo mihi in infirmitatibus
meis: in contumelijs: in necessitatibus:
in persecutionibus: in angustijs pro christo.
D Cum enim infirmor: tunc potens sum.
De renunc. cap. nisi. 5. alia. Factus sum insipiens vos me coegistis.
Ego enim a vobis debui commendari.
Nihil enim minus feci ab his qui sunt
supra modum apostoli. Tametsi nihil
sum: signa tamen apostolatus mei facta
sunt super vos in omni patientia: in si-
gnis et prodigijs et virtutibus. Quid est
enim quod minus habuistis pre ceteris ec-
clesijs: nisi quod ego ipse non grauaui vos?
E Donate mihi hanc iniuriam. Ecce tertio
De cẽsi. ca. cũ aplis. hoc paratus sum venire ad vos: et non
ero grauis vobis. Non enim quero que
vestra sunt: sed vos. Nec enim debent fi-
lij parentibus thesaurizare: sed parentes
filijs. Ego autem libentissime impendam:
et superimpendar egoipse pro animabus
vestris: licet plus vos diligens minus di-
F ligar. Sed esto. Ego vos non grauaui: sed
cum essem astutus dolo vos cepi. Nun-
quid per aliquem eorum quos misi ad vos
circumueni vos? Rogaui titum: et misi
cum illo fratrem. Nunquid titus vos circum-
uenit? Nonne eodem spiritu ambulaui-
mus? Nonne eisdem vestigijs? Olim pu-
11. q. 3. cap. successor: et in fine. tatis quod excusemus nos apud vos. Co-
ram deo in christo loquimur. Omnia
autem charissimi propter edificationem ve-
G stram. Timeo enim ne forte cum venero:
Gal. 5. d. non quales volo inueniam vos: et ego in-
ueniar a vobis qualem non vultis: ne
forte contentiones: emulationes: ani-
mositates: dissensiones: detractiones:
susurrationes: inflationes: seditiones:
sint inter vos. Ne iterum cum venero
humiliet me deus apud vos: et lugeam
multos ex his qui ante peccauerunt et
non egerunt penitentiam super immun-
dicia et fornicatione: et impudicitia
quam gesserunt.

¶ C. S. Uituperat apostolus adheren-
tes prophetis falsis: commendando per-
sistentes in vera doctrina: et finaliter
ponitur salutatio.

Capitulum. xiij.

Ecce tertio hoc venio ad A
vos: vt in ore duorum vel trium Deut. 17. b.
testium stabit omne verbum. mat. 18. b.
Predixi enim et predico: vt pre- Joã. 8. c.
sens vobis: et nunc absens Hebr. 10. d.
his qui ante peccauerunt et ce-
teris omnibus: quoniam si venero iterum non par-
cam. An experimentum queritis eius qui in
me loquitur christus? Qui in vobis non
infirmatur: sed potens est in vobis. Nam 2. q. 4. in pri.
et si crucifixus est ex infirmitate: sed vi- 7. c. placet.
uit ex virtute dei. Nam et nos infirmi su- 28. q. 1. c. sic
mus in illo: sed viuemus cum eo ex vir- enim.
tute dei in vobis. Uosmetipsos tentate B
si estis in fide: ipsi vos probate. An non
cognoscitis vosmetipsos: quia christus ie-
sus in vobis est? Nisi forte reprobi estis.
Spero autem quod cognoscitis: quia nos
non sumus reprobi. Oramus autem deum
vt nihil mali faciatis: non vt nos pro-
bati pareamus: sed vt vos quod bonum
est faciatis. Nos autem vt reprobi si- C
mus. Non possumus enim aliquid ad-
uersus veritatem: sed pro veritate. Gau-
demus enim quoniam nos infirmi su-
mus: vos autem potentes estis. Hoc et
oramus vestram consummationem. Ideo
enim hec absens scribo: vt non presens
durius agam secundum potestatem quam do-
minus dedit mihi in edificationem: et
non in destructionem. De cetero autem
fratres gaudete: perfecti estote: exhor-
tamini: idipsum sapite. Pacem habete: D
et deus pacis et dilectionis erit vobis-
cum. Salutate inuicem in osculo san-
cto. Salutant vos omnes sancti. Gra-
tia domini nostri iesu christi: et charitas
dei: et communicatio sancti spiritus sit
cum omnibus vobis. Amen.

¶ Explicit epistola pauli
ad corinthios secunda.

¶ Argumentum in epistolam
ad galathas incipit.

Galathe sunt greci. Hi verbum ve-
ritatis primum ab apostolo acce-
perunt. Sed post discessum eius: tentati

Non debent filij parentibus, sed parentes
filijs thesaurizare,

sunt a falsis apostolis: vt in legẽ & circũcisionẽ verterent. Hos apl's reuocat ad fidẽ veritatis: scribẽs eis ab epheso.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epla Pauli ad galathas incipit.

¶ Ca. I. Redarguit apl's galathas de veloci trãslatione ab euangelio xpi: qđ tamẽ apostolus nõ ab homine accepit: nec ante suam conuersionem: nec post: sed a christo. Capitulum. j.

A Aulus apostol9 nõ ab hominib9: neq; per hominẽ: sed per Jesum xpm, & deũ patrẽ: q suscitauit eũ a mortuis: & qui mecũ sunt omnes fratres ecclesijs galathie. Gratia vobis & pax a deo patre nr̃o et dñõ iesu xpo: q dedit semetipsuz pro pctis nr̃is: vt eriperet nos de p̃senti seculo nequã: sm voluntatẽ dei et patris nr̃i: cui est gloria in secula seculorũ amen. Miror q sic tã cito trãsferimini ab eo, qui vos vocauit in gratiã xpi in aliud euãgelium: quod nõ est aliud: nisi sunt aliqui qui vos conturbant: & volũt cõ-

B uertere euãgeliũ christi. Sed licet nos aut angelus de celo euangelizet vobis: preterq qđ euãgelizauim9 vobis anathema sit sicut predixirimus: & nunc ite-

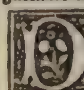
1. Cor. 5. a. rum dico. Si quis vobis euangelizauerit pter id quod accepistis: anathema sit. Modo eñ hoibus suadeo: an deo?

Distin. 47. c. si. An quero hoib9 placere: Si adhuc hominib9 placerem: christi seruus nõ essem. Notum enim vobis facio fratres euangelium quod euangelizatum est a me: quia nõ est sm hominẽ. Neq; enim ego ab hoie accepi illud: neq; didici: sz

C per reuelationẽ iesu xpi. Audistis eñ conuersationem meam aliquãdo in iudaismo: qm supra moduz persequebar ecclesiam dei: et expugnabam illam: et proficiebaz in iudaismo supra multos coetaneos meos in genere meo: abundantius emulator existẽs paternarum mearum traditionum. Cum autẽ placuit ei qui me segregauit ex vtero matris mee: & vocauit per gratiam suam: vt reuelaret filium suũ in me: vt euangelizarem illum in gentibus: cõtinuo

D nõ acquieui carni & sanguini. Neq; veni hierosolymã ad antecessores meos apostolos: sed abij in arabiam: et iterum reuersus sum damascum. Deinde post annos tres veni hierosolymam videre petrum: et mansi apud eum diebus quindecim. Aliũ autẽ apostolorũ vidi neminẽ: nisi Jacobuz fratrem dñi. Que aũt scribo vobis: ecce corã deo: q nõ mẽtior. Deinde veni in partes syrie & cilicie. Eram aũt ignotus facie ecclesijs iudee, q erant in xpo. Tantũ autẽ auditũ habebant: qm qui persequebat nos aliquando: nunc euãgelizat fidem quam aliquando expugnabat: et in me clarificabant + deum. Al's + glorificabant.

¶ C. II. Ostẽdit apl's circuncisionẽ nõ esse necessariã ex approbatione & autoritate aliorũ apostolorũ: & restitit apostolus petro qui videbatur aliqualiter circuncisionem palliare: concludẽs legalia nõ esse seruanda. Capitulũ. ij.

Einde post ãnos qtuordecim iterũ ascẽdi hierosolymã cuz barnaba: assumpto et tito. Ascẽdi autẽ sm reuelationẽ: et cõtuli cũ illis euangeliũ qđ pdico in gentibus. Seorsum autẽ his qui videbantur aliquid esse: ne forte in vacuũ currerem aut cucurrissem. Sed neq; titus q mecum erat: cum esset gẽtilis compulsus esse circũcidi: sed propter subintroductos falsos fratres: qui subintroierãt explorare libertatem nostram quã habem9 in christo Jesu: vt nos in seruitutem redigerẽt: quib9 neq; + ad horam cessimus subiectioni: vt veritas euãgelij permaneat apud vos. Ab his autem qui videbantur esse aliquid: quales aliquãdo fuerint: nihil mea interest. Deus enim personam hominis non accipit. Mihi autẽ qui videbantur esse aliqd nihil contulerunt: sed econtra. Cum vidissent q creditum est: mihi euãgeliuz preputij sicut et petro circuncisionis. Qui eñ operatus est petro in apostolatum circuncisionis: operatus est mihi inter gentes. Et cum cognouissent gratiam que data est mihi: Jacob9 & cephas, et Joannes qui videbantur columne esse: dexteras dederũt mihi, & barnabe societatis: vt nos in gentes: ipsi aũt in circuncisionem: tantum vt pauperũ memores essemus. Quod etiam sollicitus fui hoc ipsum facere. Cum autem venisset cephas antiochiam: in faciem ei restiti: q reprehẽsibilis erat. Prius enim q venirent quidam a iacobo: cuz gẽtibus edebat. Cum autem venissent

B (right margin, beside "cim iterũ ascẽdi")
al's + nõ habet neq;.
D
Rom. 2. b. Ephe. 6. b. Col. 3. d. Actu. 10. f. Jaco. 2. d.
E
Dis. 81. qui contenta.

subtrahebat/ et segregabat se timens
eos qui ex circumcisione erant: et simu-
lationi eius consenserunt ceteri iudei: ita
vt barnabas duceret ab eis in illam si-
mulationē. Sed cū vidissem q non re-
cte ambularent ad veritatem euangelii:
dixi cephe corā omnib⁹. Si tu cum iu-
deus sis gentiliter viuis et nō iudaice:
quomodo gētes cogis iudaizare? Nos
natura iudei: et nō ex gētibus peccātores.
D Scientes autem q nō iustificatur ho-
mo ex operibus legis: nisi per fidem ie-
su christi: et nos in christo iesu credim⁹:
vt iustificemur ex fide christi: et non ex
operibus legis. Propter quod ex ope-
rib⁹ legis non iustificabit omnis caro.
Roma.3.c. Quod si q̄rentes iustificari in christo: inuē-
ti sumus et ipsi peccatores: nunquid chri-
stus peccati minister est? Absit. Si enī
que destruxi iterū hec redifico: preua-
ricatorem me esse constituo. Ego enī per
legem: legi mortuus sum vt deo viuā.
Christo confixus sum cruci. Viuo autē
iam non ego: viuit vero in me christus.
Quod autem nunc viuo in carne: in fi-
de viuo filii dei: qui dilexit me: et tradi-
dit seipsum pro me. Nō abiicio gratiā
dei. Si enim per legem iustitia: ergo
gratis christus mortuus est.

¶ C.S. Increpantur galathe: ac osten-
dens apostolus imperfectionem legis
mosayce: dicit iustitiam esse ex fide an-
nectendo legis vtilitatē. Capl'm.iii.

B
Insensati galathe, quis vos
fascinauit non obedire ve-
F.3.b. ritati? Ante quorū oculos
xp̄s iesus proscriptus est: et
in vobis crucifixus. Hoc so-
lū a vobis volo discere. Ex
operib⁹ legis spm̄ accepistis: an ex au-
ditu fidei? Sic stulti estis: vt cū spū ce-
peritis: nūc carne consummamini? Tāta
Geñ.15.b. passi estis sine causa: si tamen sine cau-
Rom.4.a. sa. Qui ergo tribuit vobis spm̄: et ope-
Iaco.2.d. ratur virtutes in vobis ex operibus le-
Geñ.22.d. gis: an ex auditu fidei: sicut scriptū est.
B Abraam credidit deo: et reputatum est
illi ad iustitiam. Cognoscite ergo quia
q ex fide sunt: hi sunt filii abrae. Pro-
uidēs autem scriptura: quia ex fide iu-
stificat gentes deus: prenunciauit abrae:
Deut.27.b quia benedicentur in te omnes gētes.
Igitur qui ex fide sunt benedicētur cū
fideli abraam. Quicunque enī ex opibus
legis sunt: sub maledicto sunt. Scri-
ptum est enim. Maledictus omnis q
nō permanserit in omnibus q scripta
sunt in libro legis: vt faciat ea. Quo-
niam autem in lege nemo iustificatur
apud deum manifestum est: quia iustus
ex fide viuit. Lex autem non est ex fide: Abacuch.
sed qui fecerit ea viuet in illis. Xp̄s nos 2.a.
redemit de maledicto legis: factus pro Rom.10.b.
nobis maledictum: q2 scriptū est. Ma- Heb.10.b.
ledictus oīs q pēdet in ligno: vt in gen- Deut.21.d.
tibus benedictio abrae fieret in chri-
sto iesu: vt pollicitationem spiritus ac-
cipiamus per fidem. Fratres sm̄ homi- Hebr.9.c.
nem dico: tamen hominis confirmatū
testamentum nemo spernit aut super-
ordinat. Abrae dicte sunt promissiōes
et semini eius. Non dicit: et seminib⁹:
quasi in multis: sed quasi in vno et se-
mini tuo, qui est christus. Hoc autem di- E
co testamentum confirmatum a deo: q
post quadringentos, et triginta annos
facta est lex: non irritum facit ad eua-
cuandam promissionem. Nam si ex le-
ge hereditas: iam non ex promissione.
Abrae autem per repromissionem do-
nauit deus. Quid igitur lex? Propter De pe.di.3.
transgressionem posita est: donec veni- c.totam.
ret semē cui promiserat: ordinata per
angelos in manu mediatoris. Media-
tor autem vnius non est: deus autem
vnus est. Lex ergo aduersus promissa
dei? Absit. Si enim data esset lex, que
posset viuificare: vere ex lege esset iusti-
tia. Sed cōclusit scriptura omnia sub D
peccato: vt promissio ex fide iesu christi
daretur credentibus. Prius autem q
veniret fides: sub lege custodiebamur
cōclusi in eā fidem que reuelāda erat.
Itaque lex pedagogus noster fuit in xp̄o: Rom.6.a.
vt ex fide iustificemur. At vbi venit fi-
des: iā non sumus sub pedagogo. Om-
nes enim filii dei estis per fidē, que est
in christo iesu. Quicūque enim in xp̄o ie- 29.q.2.in
su baptizati estis: xp̄m induistis. Non princi.
est iudeus, neque grecus: non est seruus De consu.
neque liber: non est masculus, neque femi- cruo.c.i.
na. Omnes enim vos vnum estis in xp̄o
iesu. Si autē vos xp̄i: ergo semē abrae
estis: sm̄ promissionem heredes.

¶ Ca.S. Ostendit apostolus cessatio-
nem legalium per duas similitudines:
interposita galatharū ingratitudine.
Capitulum.iiii.

Ico autē. Quāto tēpore he- B
res paruulus est: nihil dif-
fert a seruo: cū sit dn̄s oīm:
sed sub tutorib⁹ et actorib⁹
est vsque ad prefinitum tem 24.q.3.c.
pus a patre. Ita et nos cū essemus par- quodam.

ps factus ex muliere sub lege

uuli: sub elementis mundi eramus ser
uientes. At vbi venit plenitudo tem-
poris: misit deus filium suum factum
ex muliere: factum sub lege: vt eos qui
sub lege erāt redimeret: vt adoptionē
Mar.14.d. filiorum reciperemus. Qm̄ aūt estis fi-
Rom.8.c. lij dei: misit deus spiritū filij sui i cor-
Bls. + nfa. da + vestra clamātē: abba pater. Itaq3
iam non est seruus: sed filius. Quod si
filius: τ heres per deum sed tunc qui-
dem ignorantes deum: his qui natura
B nō sunt dijs seruiebatis. Nūc aūt cū co-
gnoueritis deum: immo cogniti sitis
a deo: quomodo cōuertimini iterū ad
infirma et egena elementa: quibus de-
nuo seruire vultis? Dies obseruatis et
menses: τ tempora τ annos. Timeo ne
forte sine causa laborauerim in vobis.
Estote sicut ego: quia et ego sicut vos.
Fratres obsecro vos: nihil me lesistis.
Scitis autem quia per infirmitatem
carnis euāgelizaui vobis iampridē: et
tētationē vestrā in carne mea nō spre-
uistis: neq3 respuistis: sed sicut angelū
dei excepistis me sicut christum iesum.
C Ubi ergo beatitudo vestra? Testimo-
nium em̄ perhibeo vobis: quia si fieri
potuisset oculos vestros eruissetis: τ de-
dissetis mihi. Ergo inimicus vobis fa-
ctus sum: verum dicens vobis. Emulā-
tur vos non bene: sed excludere vos vo-
lunt vt illos emulemini. Bonū autem
emulamini in bono semper: et nō tan-
tum cū presens sum apud vos. Filioli
mei quos iterū parturio: donec forme-
tur christus in vobis. Uellē autem esse
apud vos modo: τ mutare vocē meam:
qm̄ cōfundor in vobis. Dicite mihi qui
sub lege vultis esse: Legem nō legistis.
Gen.21.a. Scriptū est em̄ qm̄ abraā duos filios
habuit: vnū de ancilla: τ vnū de libera.
Sed qui de ancilla: ſm carnē natus ē:
qui aūt de libera: per repromissionē.
Que sunt per allegoriā dicta. Hec em̄
sunt duo testamenta: vnū q̄dē in mōte
sina: in seruitutem generās: q̄ est agar.
Sina em̄ mōs est in arabia q̄ cōiūctus
est ei: que nunc est hierl'm: τ seruit cum
Mat.3.c. filijs suis. Illa aūt q̄ sursum est hierl'm
Esa.54.a. libera ē: q̄ est mater nostra. Sicut scri-
Luce.15.d. ptū est. Letare sterilis q̄ nō paris: erū-
23.q.4.c. pe τ clama que nō parturis: q2 multi
q̄ ſm carnē. filij deserte magis q̄ ei' que habet vi-
rum. Nos autē fratres ſm isaac pmis-
Rom.9.b. sionis filij sumus. Sed quomodo tūc
Gen.21.a. is qui ſm carnē natus fuerat perseque-
batur eū qui ſm spiritum: ita et nunc.

Sed quid dicit scriptura? Ejice ancil- 22.q.2.c.
lam et filiū eius. Non enim heres erit nō ois. τ.c.
filius ancille cum filio libere. Itaq3 fra- recurrat.
tres non sumus ancille filij: sed libere.
Qua libertate nos christus liberauit.

¶ C.V. Inducūtur galathe legalia nō
obseruare propter euasionem malorū:
deinde ex consecutione bonorū: et di-
stinguūtur opera carnis τ spiritus.

Capitulum. v.

State: τ nolite iterum iugo A
seruitutis contineri. Ecce Actu.15.a.
ego paulus dico vobis: qm̄
si circūcidamini: xp̄us vo-
bis nihil proderit. Testi-
cor aūt rursus omni homi-
ni circūcidēti se: qm̄ debitor est vniuer-
se legis faciende. Euacuati estis a xp̄o:
qui in lege iustificamini: a gratia exci- J.8.b.
distis. Nos enim spiritu ex fide spē iu- B
stitie expectamus. Nam in christo iesu
neq3 circuncisio aliquid valet: neq3 pre-
putiū: sed fides que per charitatē ope-
ratur. Currebatis bene. Quis vos im-
pediuit veritati non obedire? Nemini
consenseritis. Persuasio hec non est ex G.3.a.
eo q̄ vocat vos. Modicum fermētum 1.Cor.5.b.
totā massam corrumpit. Ego confido
in vobis i domino: q̄ nil aliud sapietis.
Qui autē cōturbat vos: portabit iudi-
cium quicūq3 est ille. Ego aūt fratres
si circuncisionem adhuc predico: quid
adhuc persecutionē patior? Ergo eua-
cuatum est scandalum crucis. Utinam
abscindātur qui vos cōturbāt. Uos em̄
in libertatē vocati estis fratres: tātum
ne libertatē in occasionē detis carnis:
sed per charitatē spiritus seruite inui-
cem. Omnis em̄ lex in vno sermone im- C
pletur. Diliges proximum tuum sicut te
ipm̄. Qd si inuicē mordetis τ comedi- mat.22.d.
tis: videte ne abinuicem consumami- mar.12.c.
ni. Dico autē i christo. Spiritu ambu- Luce.10.c.
late: et desideria carnis nō perficietis. Rom.13.c.
Caro enim concupiscit aduersus spiri- 1.Pet.2.d.
tū: spūs autē aduersus carnē. Hec em̄ Rom.7.d.
sibi inuicē aduersantur: vt non quecūq3 23.q.7.c.
vultis illa faciatis. Qd si spū ducimini: iam vero.
nō estis sub lege. Manifesta sunt autē D
opa carnis: q̄ sunt fornicatio: immūdi- 22.q.4.c.
cia: impudicitia: luxuria: idolor̄ seruit': in co.
veneficia: inimicitie: cōtentiōes: emula- 2.cor.12.g.
tiōes: ire: rixe: dissensiōes: secte: inuidie De prebē.c.
homicidia: ebrietates: comessatiōes: τ auaritia.
his similia que predico vobis sicut pre- 21.dis.ca.
dixi: qm̄ qui talia agūt: regnum dei nō denic3.
cōsequentur. Fructus autē spiritus est

τ dis lex in uno sermone implet.
diligas proximum tuum
ad Roma. c.13.8.

charitas/gaudium/pax/patientia/beni-
6.q.1.c.illi qui. gnitas/bonitas/longanimitas/mansue-
tudo/fides/modestia/continentia/casti-
Apoc.22.a tas. Aduersus huiuscemodi nō est lex.
Rom.13.d Qui autē sunt christi: carnē suā crucifixe-
1.petri.2.b runt cum vitiis et concupiscentiis.

¶ C. S. Monet galathas apls ad mutuā supportationē: et confirmat dicta de cessatione legalium. Caplm. vj.

A

Ad ro.i.et. Si spiritu viuimus: spiritu et ambulemus. Non efficiamur inanis glorie cupidi: inuicem prouocantes: inuicem inuidentes. Fratres et si preoccupatus homo fuerit in aliquo delicto: vos q̄ spūales estis: huiuscemodi instruite in spū lenitatis: considerās teipsum ne et tu tēteris. Alter alterius onera portate: et sic adimplebitis legem christi. Nam si quis existimat se aliquid esse/cum nihil sit: ipse se seducit.

B

22.q.4.c.si quis a catholica.et.c.forte. Opus autē suum probet vnusquisq;: et sic in semetipso tantum gloriam habebit: et nō in altero. Unusquisq; enim onus suum portabit. Communicet autem is qui cathezizatur verbo ei q̄ se

13.q.1.c.ecclesias. cathezizat in omnibus bonis. Nolite errare: deus non irridetur.

De pe.et re.c.cū ex ore. Que enim seminauerit homo: hec et metet: quoniā q̄ seminat in carne sua: de carne et metet corruptionem.

C

2.thes.13.c. 8.5.a. ps.66. Qui autem seminat in spū: de spiritu metet vitam eternā. Bonum autem facientes: non deficiamus: tempore enim suo metemus non deficientes. Ergo dum tempus habemus: operemur bonum ad omnes: maxime autem ad domesticos fidei. Uidete qualibus literis scripsi vobis mea manu. Quicunq; enim volūt placere in carne: hi cogunt vos circumcidi: tantū vt crucis christi persecutionem non patiātur. Neq; enim qui circumciduntur legem custodiūt: sed volūt vos circūcidi: vt in carne vr̄a glorient.

D

2.Cor.1.a. Mihi aūt absit gloriari: nisi in cruce domini nr̄i Iesu christi: per quem mihi mūdus crucifixus est: et ego mundo. In christo em̄ Iesu neq; circumcisio aliquid valet: neq; preputium: sed noua creatura. Et quicūq; hāc regulā secuti fuerint: pax super illos: et misericordia: et sup isrl̄ dei. De cetero nemo mihi molestus sit. Ego em̄ stigmata domini iesu i corpe meo porto. Gratia domini nostri Iesu xpi cum spiritu vestro fratres. Amen.

¶ Epla pauli ad galathas explicit.

paulus mundo crucifixus.

¶ Argumentum in epistolam ad Ephesios incipit.

Ephesii sunt asiani. Hi accepto verbo veritatis perstiterunt in fide. Hos collaudat apostolus: scribēs eis ab vrbe roma de carcere p tychicum diaconum.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola pauli ad Ephesios incipit.

¶ C. S. Ponitur aliquor diuina pdestinatio: et recoluntur diuina beneficia facta apostolis et ephesiis.

Capitulum. j.

A

Paulus apostolus Iesu christi per volūtatē dei: omnibus sanctis qui sunt ephesi: et fidelibus oībus in xpo Iesu. Gratia vobis et 1.petri.1.a.
pax a deo patre nostro et dño Iesu xpo. De pe.dist.
Benedictus deus et pater domini nostri 4.c.benedictus. et ca.in domo.
Iesu christi: qui benedixit vos in omni benedictione spirituali: in celestibus in xpo. Sicut elegit nos in ipso ante mūdi constitutionem vt essemus sancti: et immaculati in conspectu eius in charitate.

B

Qui predestinauit nos i adoptionem filiorum per Iesum christum in ipsum sm̄ propositum voluntatis sue: in laudem glorie gratie sue: in qua gratificauit nos in dilecto filio suo: in quo habemus redemptionem: per sanguinem eius in remissionem peccatorum sm̄ diuitias gratie eius que superabūdauit in nobis in omni sapiētia et prudentia: vt notum faceret nobis sacramentum voluntatis sue: sm̄ beneplacitum eius: qd̄ proposuit in eo in dispensatione plenitudinis temporū instaurare omnia in christo: que in celis et q̄ in terra sunt in ipso.

C

In quo etiam nos sorte vocati sumus predestinati sm̄ propositum eius qui operatur oīa sm̄ consilium voluntatis sue: vt simus in laudem glorie eius nos qui ante sperauimus i christo. In quo et vos cum audissetis verbum veritatis: euangelium salutis vestre: in quo et credentes signati estis spiritu promissionis sancto: qui est pignus hereditatis nostre in redemptionē acquisitionis in laudem glorie ipsius. Propterea et ego audiēs fidē ve-

strām: q̄ est in xp̄o iesu: et dilectionē in
D omēs sctōs: nō cesso grās agens p̄ vobis
memoriā vestri faciēs i orōnib⁹ meis:
vt de⁹ dñi nostri Jesu xp̄i pater glorie
det vobis spm̄ sapiētie ꝛ reuelationis
in agnitione3 ei⁹: illuminatos oculos
cordis vestri: vt sciatis q̄ sit spes voca
tiōis ei⁹: ꝛ q̄ diuitie glorie hereditatis
ei⁹ i sanctis. Et q̄ sit supeminēs magni
tudo virtutis eius in nos q̄ credimus
s̄m operationē potentie virtutis eius
quā operatus est in xp̄o iesu: suscitans
illū a mortuis: ꝛ cōstituēs ad dexteram
suā in celestibus: sup omnē principatū
et potestatē ꝛ virtutē ꝛ dominationē:
et omne nomē q̄d nominatur non solū
in hoc seculo: sed etiā in futuro: et oīa
subiecit sub pedib⁹ eius. Et ipsum de
dit caput super omnem ecclesiam: que
est corpus ipsius: ꝛ plenitudo eius: qui
omnia in omnibus adimpletur.

¶ C. S. Inducunt ephesii ad gratiarū
actionem: q2 sunt a pctō liberati: et ab
alijs gentibus segregati. Capl'm. ij.

A T vos conuiuificauit cum
essetis mortui delictis et
pctīs vestris: in quib⁹ ali
quando ambulastis s̄m se
culū mūdi huius: s̄m prin
cipē potestatis aeris hui⁹:
spiritus q̄ nunc operatur in filios dif
fidentie: in quibus ꝛ nos omnes aliq̄n
conuersati sumus in desiderijs carnis
nostre: facientes voluntatem carnis et
cogitationu3: ꝛ eramus natura filij ire
27.q.i.cap. sicut et ceteri. De⁹ autem qui diues est
sciendum. in misericordia: propter nimiā chari
De pe. dist. tatem suam qua dilexit nos: et cū esse
4.c. hāc so mus mortui pctīs: conuiuificauit nos
cietatem. in christo: cuius gratia estis saluati: et
B conresuscitauit ꝛ cōsedere fecit in cele
stibus in christo Jesu: vt ostenderet in
seculis superuenientibus: abundantes
diuitias gratie sue i bonitate sup nos
in christo Jesu. Gratia em̄ estis saluati
per fidem: et hoc non ex vobis. Dei em̄
donum est: non ex operibus: vt ne quis
glorietur. Ipsius enim sumus factura
creati in christo Jesu i operib⁹ bonis:
que preparauit de⁹ vt in illis ambule
C mus. Propter q̄d memores estote: q̄
aliquando vos q̄ gentes eratis in car
ne: qui dicebamini preputiū ab ea que
dicitur circūcisio in carne manufacta:
qui eratis illo i tēpore sine christo alie
nati a conuersatiōe israel: et hospites
testamentorum promissionis spem nō
habētes: ꝛ sine deo in hoc mundo. Nūc
autē in christo Jesu vos qui aliquando
eratis lōge: facti estis p̄pe in sanguine
xp̄i. Ipse em̄ est pax nr̄a qui fecit vtraq3
vnum: et medium parietē macerie sol
uens: inimicitias in carne sua legem D
mandatoꝝ decretis euacuans: vt duos Luce.2.b.
cōdat in semetipso in vno nouo homi
ne faciēs pacē: vt reconciliet ambos in
vno corpore deo: p̄ crucē interficiēs ini
micitias in semetipso: ꝛ veniēs euāge
lizauit pacē vobis q̄ longe fuistis: ꝛ pa
cem his q̄ p̄pe: qm̄ p̄ ip̄m habemus ac
cessum ābo in vno spū ad patrē. Ergo
iam nō estis hospites ꝛ aduene: s3 estis
ciues sctōꝝ: ꝛ domestici dei: superedifi
cati super fundamentū aplōꝝ: et pro
phetarū ipso summo angulari lapide
christo iesu in quo omnis edificatio cō
structa: crescit in templū sctm̄ in dño.
In quo ꝛ vos coedificamini in ✝ taber Als. ✝ habi
naculum dei in spiritusancto. taculum.

¶ C. S. Premittit apl's ad orādū pro
ephesijs dispositionē: et p̄ eis orat: to
tū bonū coꝝ deo attribuendo. Cap. iij.

Uius rei gratia ego paul⁹ A
vinctus christi Jesu pro vo
bis gentibus: si tamen au
distis dispensationem gra
tie dei: que data ē mihi in
vobis: qm̄ s̄m reuelationē
notum factū mihi est sacramentū: sicut
supra scripsi in breui: prout potestis le
gētes intelligere prudentiā meā in mi
nisterio xp̄i: q̄d alijs generationib⁹ nō
est agnitum filijs hoim̄: sicuti nūc reue
latum est sanctis apostolis ei⁹ et pro
phetis in spū: esse gentes coheredes et
concorporales ꝛ cōparticipes promis
siōis in christo Jesu per euangeliū: cu B
ius factus sum ego minister s̄m donu3
gratie dei q̄ data est mihi s̄m operatio
nem virtutis eius. Mihi em̄ omnium 1.Cor.15.b.
sctōꝝ minimo data est grā hec in gēti
bus euangelizare inuestigabiles diui
tias xp̄i: ꝛ illuminare oēs: q̄ sit dispēsa
tio sacramēti abscōditi a seculis i deo
q̄ oīa creauit: vt innotescat principati
bus ꝛ potestatib⁹ in celestib⁹ p̄ ecclesiā
multiformis sapiētia dei s̄m p̄finitio C
nem seculoꝝ: quā fecit in xp̄o iesu dño
nr̄o: i quo habem⁹ fiduciā ꝛ accessu3 in
cōfidentia p̄ fidē ei⁹. Propter q̄d peto
ne deficiatis in tribulationibus meis p̄
vobis: q̄ est gloria vestra. Huius rei gra
tia flecto genua mea ad patrem dñi nr̄i
iesu xp̄i: ex quo omnis paternitas i ce

lis et in terra nominatur: ut det vobis secundum divitias glorie sue virtute corroborari per spiritum eius in interiori homine christum habitare per fidem in cordibus vestris in charitate radicati et fundati: ut possitis comprehendere cum omnibus sanctis que sit latitudo et longitudo et sublimitas et profundum.
D Scire etiam supereminentem scientie charitatem christi: ut impleamini in omnem plenitudinem dei. Ei autem qui potens est omnia facere superabundanter quam petimus aut intelligimus secundum virtutem que operatur in nobis: ipsi gloria in ecclesia et in christo iesu in omnes generationes seculi seculorum. Amen.

¶ C. S. Instruit apostolus ephesios ad servandam unitatem ecclesiasticam in connexione et distinctione membrorum: ac deinde inducit ad morum honestatem. Cap. iiij.

A 1. cor. 7. d. Obsecro itaque vos ego vinctus in domino: ut digne ambuletis vocatione qua vocati estis cum omni humilitate et mansuetudine: cum patientia supportantes invicem in charitate: solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis. Unum corpus et unus spiritus: sicut vocati estis in una spe vocationis vestre. Unus dominus: una fides: una baptisma. Unus deus et pater omnium: qui super omnes: et per omnia: et in omnibus nobis. Unicuique autem nostrum data est gratia secundum mensuram donationis christi. Propter quod dicit. Ascendens in altum captivam duxit captivitatem: dedit dona hominibus. Quod autem ascendit: quid est: nisi quia et descendit primum in inferiores partes terre? Qui descendit ipse est: et qui ascendit super omnes celos: ut adimpleret omnia. Et ipse dedit quosdam quidem apostolos: quosdam autem prophetas: alios vero evangelistas: alios autem pastores et doctores ad consummationem sanctorum in opus ministerij: in edificationem corporis christi: donec occurramus omnes in unitatem fidei et agnitionis filij dei: in virum perfectum: in mensuram etatis plenitudinis christi: ut iam non simus parvuli fluctuantes: et circumferamur omni vento doctrine in nequitia hominum: in astutia ad circumventionem erroris. Veritatem autem facientes in charitate crescamus in illo per omnia qui est caput christus: ex quo totum corpus compactum et connexum per omnem iuncturam subministrationis secundum operationem in mensuram uniuscuiusque membri augmentum corporis facit in edificationem sui in charitate. Hoc igitur dico et testificor in domino: ut iam non ambuletis sicut et gentes ambulant in vanitate sensus sui: tenebris obscuratum habentes

Ro. 12. b. 1. cor. 12. b. B 2. cor. 10. d. Ps. 67. Joan. 3. b. 2. cor. 12. d. Dis. 99. ca. questio. 1. q. 1. ca. hi qui. et cap. hanc regulam. C De consec. di. 4. c. itaque. De here. c. cum ex iniun cto. et ca. sicut in uno. D Dis. 72. ca. de his. Rom. 1. c. E

intellectum: alienati a via dei per ignorantiam: que est in illis propter cecitatem cordis ipsorum: qui desperantes semetipsos tradiderunt impudicitie in operationem immundicie omnis in avaritiam. Vos autem non ita didicistis christum: si tamen illum audistis: et in ipso edocti estis: sicut est veritas in iesu. Deponite vos secundum pristinam conversationem veterem hominem: qui corrumpitur secundum desideria erroris. Renovamini autem spiritu mentis vestre: et induite novum hominem qui secundum deum creatus est in iustitia et sanctitate veritatis. Propter quod deponentes mendacium loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo: quoniam sumus invicem membra. Irascimini: et nolite peccare. Sol non occidat super iracundiam vestram. Nolite dare locum diabolo. Qui furabatur: iam non furetur: magis autem laboret operando manibus suis quod bonum est: ut habeat unde tribuat necessitatem patienti. Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat: sed si quis bonus est ad edificationem fidei: ut det gratiam audientibus. Et nolite contristare spiritum sanctum dei in quo signati estis in die redemptionis. Omnis amaritudo et ira et indignatio et clamor et blasphemia tollatur a vobis: cum omni malicia. Estote autem invicem benigni: misericordes: donantes invicem: sicut et deus in christo donavit vobis.

¶ C. S. Apostolus inducit ephesios ad sequendum christum in fervore charitatis: in decore sanctitatis: ac veritate cognita: et instruit personas iunctas matrimonio. C. v.

A Estote ergo imitatores dei sicut filij charissimi: et ambulate in dilectione: sicut et christus dilexit nos: et tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiam deo in odorem suavitatis. Fornicatio autem et omnis immundicia aut avaritia nec nominetur in vobis: sicut decet sanctos: aut turpitudo: aut stultiloquium: aut scurrilitas: que ad rem non pertinet: sed magis gratiarumactio. Hoc enim scitote intelligentes quod omnis fornicator: aut immundus: aut avarus quod est idolorum servitus: non habet hereditatem in regno christi et dei. Nemo vos seducat inanibus verbis: propter hec enim venit ira dei in filios diffidentie. Nolite ergo effici participes eorum. Eratis enim aliquando tenebre: nunc autem lux in domino: ut filij lucis ambulate. Fructus enim lucis est in omni bonitate et iustitia et veritate: probantes quid sit beneplacitum deo. Et nolite communicare operibus

Ab. deponere. De conse. di. 4. c. h. Ro. 6. a. Colo. 3. b. F De conse. di. 4. c. qui seq. et c. ne illud. De pe. di. 2. c. quod renovari. de apost. c. quidam. B Heb. 2. a. 1. pe. 2. a. Zach. 8. c. Ps. 4. Jaco 4. b. 1. pe. 4. b. Colo. 3. a. A Joan. 13. d. 1. Joa. 4. b. Di. 46. ca. clerici. 32. q. 4. ca. in eo. B 1. q. 1. c. cum omnis. et ca. sicut urgeri. Colo. 3. a. De pe. di. 4. c. hanc societatem. C

infructuosis tenebrarum: magis autem
redarguite. Que em in occulto fiunt ab
ipsis turpe est dicere. Oia aut q argui
tur: a lumine manifestantur. Oe eniz qd
D manifestatur: lume est. Propter qd di
Coll. 4. a. cit. Surge q dormis et exurge a mortu
is: et illuminabit te xps. Uidete itaq
fratres quo caute ambuletis: no qsi insi
pientes: sz vt sapientes: redimentes tps
qm dies mali sunt. Propterea nolite fie
ri imprudentes: sz intelligentes q sit vo
Ro. 12. a. luntas dei. Et nolite inebriari vino: in
1. thes. 4. c. quo e luxuria: sz implemini spūsctō:
loquentes vobismetipsis in psalmis et
hymnis et canticis spūalib⁹: cantantes et
psallentes i cordib⁹ vris dño gras age
tes semp p oib⁹ i noie dni nri iesu xpi
deo et pri. Subiecti inuice in timore
E xpi. Mulieres viris suis subdite sint
sicut dño: qm vir caput est mulieris: si
cut xps caput e ecclie: ipse saluator cor
1. cor. 11. a. poris eius. Sz sicut ecclesia subiecta e
Coll. 3. c. xpo: ita et mulieres viris suis in oib⁹.
1. pe. 3. a. Uiri diligite vxores vras: sicut et xps
Coll. 3. c. dilexit ecclesiā: et seipm tradidit p ea:
vt illā sanctificaret: mundās eā lauac
cro aque in verbo vite: vt exhiberet ipse
De pe. di. 1. sibi gloriosam ecclesiā nō habentem ma
c. ecclesia. culā aut rugam aut aliqd hmōi: sed vt
F sit sancta et immaculata. Ita et viri debent
47. dis. ca. diligere vxores suas vt corpa sua. Qui
sicuti. suā vxorē diligit: seipm diligit. Nemo
em vnq carnē suam odio habuit: sz nu
trit et fouet eam sicut et xps ecclesiam:
qz membra sumus corporis ei⁹: de car
ne eius et de ossibus eius. Propter hoc
G relinquet hō patrē et matrē suā et adhe
Gen. 2. d. rebit vxori sue: et erūt duo i carne vna.
3. esd. 4. b. Sacramentū hoc magnū est. Ego aūt
Mat. 19. a dico in xpo et in ecclesia. Uerūtn et vos
Mar. 10. c. singuli vnusqsq vxorē suā sicut seipm
1. cor. 6. d. diligat: vxor aūt timeat virum suum.
¶ C. S. Docet apls parentum ac filio
rum mutuā conuersationem: et redit ad
instruendum ephesios: de omnibus vir
tutibus generaliter. Cap. vi.

A Filii obedite parentib⁹ vris
Coll. 3. d. in dño. Hoc em iustum est.
Exo. 20. b. Honora patrē tuū et mrem
Eccle. 3. b. tuā: qd est mandatū primū
Mat. 19. c. in pmissione: vt bn̄ sit tibi
Mar. 10. a. et sis longeuus sup terrā. Et
Coll. 3. d. vos patres nolite ad iracūdiā puocar
ad titu. 2. e re filios vros: sed educate illos i disci
1. pe. 2. c. plina et correctione dni. Serui obedi
Dist. 37. c. te dnis carnalib⁹ cū timore et tremore
legant. in simplicitate cordis vestri: sicut xpo.

Non ad oculū seruientes quasi hoibus Di. 47. c. si
placentes: sed vt serui xpi facientes vo cut.
luntatem dei ex animo: cū bona volun
tate seruientes sicut dño: et non hoibus
scientes qm vnusquisq quodcūq fece
rit bonū: hoc recipiet a dño: siue seru⁹
siue liber. Et vos dni eadē facite illis B
remittentes minas: scientes qz et illorū et
vester dns est in celis: et personarū acce
ptio nō est apud deū. Decetero fratres
confortamini in dño: et in potentia virtu
tis eius. Induite vos armaturā dei vt Ro. 2. b.
possitis stare aduersus insidias diabo Coll. 2. b.
li: qm non est nobis colluctatio aduer Act. 19. c.
sus carnē et sanguinē: sed aduersus pn Jaco. 2. b.
cipes et potestates: aduersus mundi re 1. pe. 4. c.
ctores tenebrarū harum contra spiritu
alia nequitie in celestibus. Propterea
accipite armaturā dei: vt possitis resi
stere in die malo: et in oibus pfecti sta
re. State ergo succincti lubos vros in C
veritate: et induti loricā iustitie: et cal
ciati pedes in preparatione euangelii
pacis. In oibus sumentes scutū fidei: in
quo possitis oia tela nequissimi ignea
extinguere. Et galeā salutis assumite: 1. Thes. 2. b
et gladiū spūs: qd est verbū dei: p oem 11. q. 3. ca. q
orationē et obsecrationē orantes oi tpe resistit.
in spū: et in ipso vigilantes in oi instā
tia et obsecratione p oibus sanctis: et
pro me: vt detur mihi sermo in aper
tione oris mei: cum fiducia notū face D
re mysteriū euangelii: p quo legatione
fungor in catena ista: ita vt in ipso au
deam put oportet me loqui. Ut aūt et
vos sciatis que circa me sunt qd agaz:
oia vobis nota faciet tychicus charissi
mus frater et fidelis minister in dño:
quē misi ad vos in hoc ipsum: vt cogno
scatis que circa nos sunt: et consoletur
corda vestra. Pax fratribus et charitas
cum fide a deo patre nostro et domino
iesu christo. Gratia cum omnibus qui
diligunt dominum nostrum iesum chri
stum in incorruptione. Amen.

¶ Epla Pauli ad Ephesios explicit.

¶ Argumentum in epistolam
ad Philippenses incipit.

Philippenses sunt macedo
nes. Hi accepto verbo veri
tatis persliterunt in fide:
nec receperunt falsos apo
stolos. Hos collaudat apo
stolus: scribens eis a roma
de carcere per epaphroditum.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola pauli ad philippēses incipit.

¶ C. S. Apostolus agit gratias de bonis philippensibus collatis: quibus significans suum statum ponit distinctiones predicantium: et erga eos suā charitatem: quos monet ad tolerantiam persecutionis. Capi. j.

A
Di. 93. c. legimus.

PAulus et timothe⁹ serui iesu xpi: oībus sctis in xpo iesu: qui sūt philippis cum episcopis et diaconibus. Gratia vobis et pax a deo patre nostro et dño iesu xpo. Gratias ago deo meo in oī memoria vestri semper in cunctis orationib⁹ meis pro oībus vobis cum gaudio deprecationem faciens super cōmunicatione vestra in euangelio christi a prima die vsq3 nunc: confidēs in hoc ipsum: quia qui cepit in vobis opus bonū perficiet vsq3 in diem xpi iesu. Sicut est mihi iustum hoc sentire p omnibus vobis: eo qđ habeam vos in corde et in vinculis meis: et in defensione et confirmatione euangelij socios gaudij mei oēs vos esse. Testis enī mihi est deus: quomodo cupiam omnes vos esse in visceribus iesu christi. Et hoc oro vt charitas vestra magis ac magis abundet in oī scientia et in omni sensu: vt pbetis potiora: vt sitis sinceri et sine offensa in diem xpi repleti fructu iustitie per iesum xpm in gloriam et laudem dei. Scire autem volo vos fratres: q2 que circa me sunt magis ad profectum venerunt euāgelij: ita vt vincula mea manifesta fierent in christo in omni pretorio: et in ceteris oībus: vt plures e fratribus in dño confidentes: in vinculis meis abundātius auderent sine timore verbum dei loqui. Quidam quidem et ppter inuidiā et cōtentionem. Quidam aūt et ppter bonam volūtatem xpm predicant. Quidā ex charitate sciētes qm̄ in defensione euangelij positus sum. Quidā aūt ex contentione xpm annunciant: non sincere existimantes pressuram se suscitare vinculis meis. Quid enī? Dum oimodo siue per occasionem: siue per veritatē xps annuncietur: et in hoc gaudeo: sed et gaudebo. Scio enim quia hoc mihi proueniet ad salutem p vestram orationem et subministrationē spiritus iesu xpi: sm expectationem et

B

22. q. 4. c. q̄ magnum. in fine.

C

spem meā: q2 in nullo confundar: sed in oī fiducia sicut semper et nūc magnificabitur christus in corpore meo: siue per vitam: siue per mortem. Mihi enī viuere xps est: et mori lucrum. Quod si viuere in carne hic mihi fructus operis est: et quid eligam ignoro: coarctor autem e duobus desiderium habēs dissolui et esse cum christo: multo magis melius: permanere autem in carne necessarium propter vos. Et hoc cōfidēs scio quia manebo et permanebo oībus vobis ad profectum vestrum et gaudium fidei: vt gratulatio vestra abundet in christo iesu in me per meum aduentum iterum ad vos. Tantum dignē euangelio christi conuersamini: vt siue cum venero et videro vos: siue absens audiam de vobis: quia statis in vno spiritu vnanimes: collaborantes fidei euangelij: et in nullo terreamini ab aduersarijs: que est illis causa perditionis: vobis autē salutis. Et hoc a deo. Quia vobis donatum est pro christo: vt non solum in eum credatis: sed vt etiam pro illo patiamini: idem certamen habentes quale et vidistis in me: et nunc audistis de me.

7. q. 1. ca. si. De pe. dis. 2. c. q̄ vult. 2. re. 22. D.

D
7. q. 1. ca. si. De renunc. ca. nisi. §. porro.

¶ C. S. Instruit apls philippenses de fidei vnitate: vera humilitate: omnimoda sanctitate: et ad vlterius informādum mittit nuncios. Cap. ij.

SI qua ergo consolatio in xpo: si quod solatium charitatis: si qua societas spiritus: si qua viscera miserationis: implete gaudium meū vt idem sapiatis: eandem charitatē habētes: vnanimes idipsum sentientes. Nihil per cōtentionem neq3 per inanē gloriā: sz in humilitate superiores sibi inuicē arbitrātes nō que sua sunt singuli cōsiderātes: sed et ea que aliorū. Hoc enī sentite in vobis qđ et in xpo iesu. Qui cū in forma dei esset: nō rapinā arbitratus est esse se equalē deo: sed semetipm exinaniuit formā serui accipiens: in similitudinē hominum factus: et habitu inuētus vt homo: humiliauit semetipsum factus obediens vsq3 ad mortem: mortē autē crucis. Propter quod et deus exaltauit illū: et donauit illi nomen quod est super omne nomen: vt in nomine iesu oē genu flectatur: celestium terrestrium et infernorum. Et oīs lingua cōfiteatur: quia dominus iesus xps in gloria est

B

Heb. 2. b.
B
De immu. eccle. ca. de cet. lib. vj.
Ro. 14. b.

dei patris. Itaq charissimi mei sicut semp obedistis: nō in psentia mei tm: sed multomagis nunc in absentia mea cum metu et tremore vestram salutem operamini. Deus est em̄ q̄ operat̄ in vobis ⁊ velle ⁊ pficere: p bona volūtate.

1.pe.4.b.

Omnia aūt facite sine murmurationibus ⁊ hesitationib⁹: vt sitis sine querela: et simplices filij dei sine reprehēsione in medio nationis praue atq peruerse: inter quos lucetis sicut luminaria i mundo: verbū vite continētes ad gloriam meā in die christi: q2 non innacuū cucurri: neq innacuū laboraui.

De elec.ca. officij. 1.q.7.ca.2. §.scio qsdam.

C

Sed ⁊ si emulor supra sacrificiū ⁊ obsequium fidei vr̄e: gaudeo ⁊ congratulor oībus vobis. Idipm autem ⁊ vos gaudete: et congratulamini mihi. Spero autē in dn̄o iesu timotheū me cito mittere ad vos: vt ⁊ ego bono animo sim: cognitis que circa vos sunt.

1.cor.b.

Neminem enim habeo tam vnanimē: qui sincera affectione p vobis sollicitus sit. Oēs em̄ que sua sunt querūt: non que iesu xp̄i. Experimentum aūt eius cognoscite: quoniam sicut patri filius mecum seruiuit in euāgelio. Hunc igitur spero me mittere ad vos mox: vt videro que circa me sunt. Confido aūt in dn̄o: qm̄ ⁊ ipse veniam ad vos cito.

Di.45.c. ls nonnunq. Di.62.cap. nosse. 8.q. 2.cap. sunt in ecclesia. De renunc. c.quidam.

D

Necessarium autē existimaui epaphroditum fratrē, ⁊ cooperatorem ⁊ cōmilitonē meū: vestrū aūt apostolum ⁊ ministrū necessitatis mee mittere ad vos: qm̄ quidem oēs vos desiderabat: ⁊ mestus erat ppterea q audieratis illum infirmatū. Naz et infirmatus est vsq ad mortem: sed deus misertus est eius. Nō solū autem eius: verūetiā ⁊ mei: ne tristitiā super tristitiā haberē. Festinātius ergo misi illū: vt viso illo iterū gaudeatis: ⁊ ego sine tristitia sim. Excipite itaq illū cū omni gaudio in dn̄o: ⁊ eiusmodi cū honore habetote: qm̄ ppter opus christi vsq ad mortem accessit tradens aīam suā: vt impleret id quod ex vobis deerat erga meum obsequium.

¶ C.S. Ostendit aps̄ euacuationem legaliū verbo ⁊ exemplo sui: ac deinde se excusat: atq philippenses ad se imitandum inuitat. Cap. iij.

B

De cetero fratres mei gaudete in dn̄o. Eadem vobis scribere mihi qdē non pigrū: vobis aūt necessariū. Uidete canes: videte malos operarios: videte cōcisionez. Nos em̄ sumus circūcisio q̄ spū seruimus deo: ⁊ gloriamur in xp̄o iesu et nō in carnē fiduciā habentes: qq̄ et ego habeā cōfidētiā in carne. Si quis alius videt̄ cōfidere in carne: ego magis circūcisus octauo die ex genere israel de tribu beniamin hebreus ex hebreis: sm legē phariseus: sm emulationē psequens ecclesiam dei: sm iustitiā que in lege est conuersatus sine querela.

Act.23.b.

D

Sed que mihi fuerunt lucra hec arbitratus sum ppter christum detrimēta. Uerum tamen existimo omnia detrimentū esse propter eminentem scientiam iesu xp̄i dn̄i mei ppter quē omnia detrimentū feci: ⁊ arbitror vt stercora: vt christum lucrifaciā: vt ⁊ inueniar in illo non habens meā iustitiā que ex lege est: sz illā que ex fide est xp̄i iesu: que ex deo est iustitia in fide ad cognoscēdum illum et virtutē resurrectionis eius: ⁊ societatem passionis illius cōfigurat⁹ morti eius: si quo modo occurrā ad resurrectionē que est ex mortuis: nō q̄ iā acceperim: aut iam perfectus sim. Sequor aūt si quo modo cōprehendā: in quo ⁊ comprehensus sum a xp̄o iesu.

C

Fratres ego me nō arbitror cōprehēdisse. Unū aūt: quecuidē retro sum obliuiscens: ad ea vero que sunt priora extendens meipsum ad destinatum: persequor ad brauiū superne vocationis dei in xp̄o iesu.

De pe.di.2. ca.pēnata.

Quicūq ergo perfecti sumus hoc sentiamus: ⁊ si qd aliter sapitis: ⁊ hoc vobis reuelabit deus. Uerūtamē ad q̄ peruenim⁹ vt idē sapiamus: ⁊ in eadē permaneamus regula.

16.q.1.c.generaliter.

D

Imitatores mei estote fratres: et obseruate eos qui ita ambulant sicut habetis formā nostrā. Multi em̄ ambulāt quos sepe dicebaz vobis: nunc autē ⁊ flens dico inimicos crucis xp̄i: quoz finis interitus: quoz deus venter est: ⁊ gloria in confusione ipsoz qui terrena sapiūt. Nostra autē conuersatio in celis est. Unde etiā saluatorem expectamus dn̄m nostrum iesū xp̄m: qui reformabit corpus humilitatis nostre cōfiguratum corpori claritatis sue sm operationem virtutis sue: qua etiam possit subijcere sibi oīa.

Rom.16.c.

¶ C.S. Firmat patientiā philippensium aps̄ eos ad spiritualē letitiā hortando: ac donoz perseuerantiam: atq gratulatur de eorum liberalitate: poniturq salutatio eorundē. Cap. iiij.

B

Itaq fratres mei charissimi ⁊ desideratissimi: gaudiū meū ⁊ corona mea

lia mea: sic state in dño charissimi. Euchodiam rogo τ sinticen deprecor idipsum sapere in dño. Etiam rogo τ te germane cōpar: adiuua illas que mecū laborauerūt in euāgelio cū clemente τ ceteris adiutoribus meis: quorum nomia

B sunt in libro vite. Gaudete in dño semper: iterū dico gaudete. Modestia vr̄a nota sit oibus hoibus. Dñs eīm prope est. Nihil solliciti sitis: sed in omi oratione τ obsecratione cū gratiarū actione petitiones vestre innotescant apud deum. Et pax dei que exuperat oēm sensum custodiat corda vestra τ intelligētias vr̄as in xp̄o iesu. De cetero fratres quecūq; sunt vera: quecūq; pudica: q̄cunq; iusta: quecūq; sancta: quecunq; amabilia: quecunq; bone fame: si qua virt⁹: si qua laus discipline: hec cogita

C te que τ didicistis: τ accepistis: τ audi

Distin. 41. c. Quod dicit. In fine. stis: τ vidistis in me. Hec agite: τ deus pacis erit vobiscū. Gauisus sum aūt in dño vehementer: qm̄ tandem aliqn̄ refloruistis p me sentire sicut τ sentiebatis. Occupati aūt eratis. Nō quasi propter penuriā dico. Ego eīm didicī in q̄bus sum sufficiēs esse. Scio τ humiliari: scio τ abūdare. Ubiq; τ in oibus institutus sum: τ satiari τ esurire τ abundare τ penuriā pati. Oia possum in eo qui me cōfortat. Uerūtamen bene fecistis cōicantes tribulationi mee. Scitis aūt τ vos philippenses ꝙ in principio euāgelij qn̄ pfectus sum a macedonia nulla mihi ecclesia cōmunicauit in ratione dati τ accepti: nisi vos soli: q: et thessalonicā semel τ bis in vsum mihi misistis: nō q: q̄ro datum: sed requiro fructum abundantē in ratione vestra. Ha

Rom. 12. a. beo autem omnia τ abundo. Repletus sum acceptis ab epaphrodito que misistis in odorem suauitatis hostiā acceptam placentē deo. Deus aūt meus impleat omne desiderium vestrum sm̄ diuitias suas in gloria i christo iesu. Deo autem τ patri nostro gloria in secula seculorum. Amen. Salutate omnē sanctum in christo iesu. Salutant vos qui mecum sunt fratres. Salutāt vos oēs sancti: maxime autē qui de cesaris domo sunt. Gratia domini nostri iesu xp̄i cum spiritu vestro. Amen.

¶ Epistola Pauli ad philippenses explicit.

¶ Argumentum in epistolam ad colossenses incipit.

Colossenses et hi sicut laodicenses sunt asiani: τ ipsi preuēti erāt a pseudo apostolis. Nec ad hos accessit ipse apls: sz τ hos p epl'am corrigit. Audierāt eīm vbū ab archippo: qui τ ministerium in eos accepit. Ergo apostolus iam ligat⁹ scribit eis ab epheso per tychicum diaconū τ onesimum acolytum.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epl'a Pauli ad colossenses incipit.

¶ Ca. I. Apostolus capta beniuolentia colossensium autoritatem euangelij inducit illi firmiter esse credendum.

Capitulum. j.

Paulus apostolus A iesu xp̄i per volūtatē dei τ timotheus frater: his qui sunt colossis sctis τ fidelibus fratribus in xp̄o iesu. Gr̄a vobis τ pax a deo pr̄e nr̄o. Gr̄as agimus deo τ patri dñi nostri iesu xp̄i semp p vobis orātes audiētes fidē vestrā in xp̄o iesu τ dilectionē quā habetis in sanctos oēs: ppter spē que reposita est vobis in celis: quam audistis in verbo veritatis euāgelij qd̄ puenit ad vos sicut τ in vniuerso mūdo est τ fructificat τ crescit sicut in vobis ex ea die qua audistis τ cognouistis gratiā dei i vitate: sicut didicistis ab epaphra charissimo cōseruo nostro: qui est fidelis p

vobis minister xp̄i iesu. Qui etiā mani B festauit nobis dilectionē vestrā in spiritu. Ideo τ nos ex qua die audiuimus non cessamus p vobis orantes τ postulantes: vt impleamini agnitione volūtatis eius in omni sapientia τ intellectu spirituali: vt ambuletis digne deo p oia placentes in omni opere bono fructificantes: τ crescentes in scientia dei: in omni virtute confortati sm̄ potētiā claritatis eius in omni patiētia τ lōganimitate cum gaudio gratias agentes deo τ patri: qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine. Qui eripuit nos de potestate tenebrarum: τ transtulit in regnum filij dilectiōis sue: in quo habemus redēptionē τ remissionem peccatoꝝ. Qui est imago dei inuisibilis primogenitus oīs creature: qm in ipo condita sunt vniuersa in celis: τ

in terra visibilia ꝛ inuisibilia: siue thro
C ni: siue dñationes: siue ꝑncipatus: siue
ptãtes. Oia p ipm ꝛ in ipo creata sunt:
ꝛ ipe est añ oẽs: ꝛ oia in ipso cõstãt. Et
ipe est caput corpis eccl'ie q̃ ẽ ꝑncipiũ
ꝑmogenit⁹ ex mortuis vt sit i oĩb⁹ ipe
primatũ tenẽs. Qr in ipo cplacuit oẽz
plenitudinẽ diuinitatĩ ihabitare: ꝛ per
eũ recõciliari oia i ipm pacificãs p san
guinẽ crucis ei⁹: siue q̃ in celis: siue q̃ in
terris sunt. Et vos cũ essetis aliq̃ñ alie
nati ꝛ inimici sensu in opib⁹ malis nũc
aũt recõciliauit in corpore carnis ei⁹ p
mortẽ exhibere vos sctõs ꝛ imaculatos
ꝛ irrephẽsibiles corã ipso. Si tñ pma
D netis i fide fundati ꝛ stabiles ꝛ imobi
les a spe euãgelij qd̃ audistis qd̃ predi
catũ est in vniuersa creatura q̃ sub celo
est. Cui⁹ factus suz ego paul⁹ minister
q̃ nũc gaudeo in passionib⁹ ꝓ vobis: ꝛ
adimpleo ea q̃ desunt passionũ xp̃i in
carne mea ꝓ corpore ei⁹ qd̃ est ecclesia.
Cui⁹ fact⁹ suz ego minister ſm dispẽsa
tionẽ dei q̃ data est mihi in vos: vt im
pleã verbũ dei mysteriũ qd̃ absconditũ
fuit a seculis ꝛ gñationib⁹: nũc aũt ma
nifestatũ est sctĩs ei⁹ q̃bus voluit deus
notas facere diuitias glĩe sacramenti
hui⁹ in gẽtib⁹ qd̃ est xp̃s in vobis spes
glĩe: quẽ nos ãnũciam⁹ corripiẽtes oẽz
hoiem: ꝛ docẽtes in oi sapiẽtia vt exhi
beam⁹ oẽm hoiem pfectum in xp̃o iesu
in quo ꝛ laboro certando ſm opationẽ
eius quam operatur in me in virtute.

¶ C. S. Docet aplŝ ꝑcauere deceptio
nes p falsam pphetiã: p legis auctorita
tem: p sanctitatis simulationẽ. Cap. ij.

B Olo enĩ vos scire qualẽ sol
licitudinẽ habeã ꝓ vobis
ꝛ pro his q̃ sunt laodicie:
ꝛ quicũq; nõ viderũt faciẽ
meã in carne: vt cõsolẽtur
corda ipsoꝝ instructi i cha
ritate: ꝛ in oẽs diuitias plenitudinis i
Di. 37. cap. tellectus in agnitiõe mysterij dei pr̃is ꝛ
legimus. in xp̃i iesu: in quo sunt oẽs thesauri sapiẽ
fine. tie ꝛ sciẽtie absconditi. Hoc aũt dico vt
7. q. i. c. sug nemo vos decipiat in sublimitate ser
gestum. monũ. Nã ꝛ si corpore absens sum: sed
i. cor. 5. a. spũ vobiscũ sum gaudẽs ꝛ vidẽs ordi
B nẽ vestrũ ꝛ firmamẽtũ eius q̃ in xp̃o est
fidei vr̃e. Sicut ergo accepistis iesum
xp̃m dñm nr̃m in ipso ambulate radi
cati ꝛ superedificati in ipo ꝛ cõfirmati
in fide: sicut ꝛ didicistis abũdãtes i illo
in gratiarũ actiõe. Uidete ne qs vos de
cipiat p philosophiã ꝛ inanẽ fallaciã
ſm traditionẽ hoim ſm elemẽta mũdi
ꝛ nõ ſm xp̃m: q: in ipso inhabitat ois
plenitudo diuinitatis corporalr̃: ꝛ estis
in illo repleti q̃ est caput ois ꝑncipat⁹
C ꝛ ptãtis. In quo ꝛ circũcisi estis circũ
cisione nõ manufacta in expoliatione
corporis carnis: s; in circũcisione iesu
xp̃i cõsepulti ei in baptismo: in quo ꝛ re
surrexistis p fidẽ opatiõis dei: q̃ suscis
tauit illũ a mortuis. Et vos cũ mortui
essetis i delictis ꝛ ꝑputio carnis vr̃e: cõ
uiuificauit cũ illo donãs vobis oia deli
cta delens qd̃ aduersus nos erat chiro
graphũ decreti qd̃ erat cõtrariũ nobis.
Et ipm tulit de medio affigẽs illud cru Ephe. 2. a.
ci: ꝛ expoliãs ꝑncipat⁹ ꝛ ptãtes tradu
xit cõfidẽter palã triũphãs illos in se
ipso ÷. Nemo ergo vos iudicet i cibo: aut Aro ÷ in se
in potu aut in parte diei festi: aut neo metipso.
menie aut sabbatoꝝ que sunt vmbra fu mat. 14. a.
turoꝝ: corpus aũt xp̃i. Nemo vos sedu mar. 14. a.
cat volẽs in humilitate ꝛ religiõe ange
loꝝ que nõ vidit ambulãs frustra infla Luce. 21. d.
tus sensu sue carnis: ꝛ nõ tenẽs caput
ex quo totũ corpus per nexus ꝛ cõiunc
ctiones subministratũ ꝛ cõstructũ cres
cit in augmẽtum dei. Si ergo mortui
estis cũ xp̃o ab elemẽtis hui⁹ mũdi: q̃d
adhuc tanq̃ viuẽtes in mũdo decernitis.
Ne tetigeritis: neq; gustaueritis: neq;
cõtrectaueritis: que sunt oia in interi
tum ipso vsu ſm precepta ꝛ doctrinas
hoim que sunt rõnẽ quidẽ habentia sa
pientie in superstitione ꝛ humilitate: ꝛ
non ad parcendum corpori non in ho
nore aliquo ad saturitatem carnis.

¶ C. S. Informat aplŝ de morib⁹ gña
liter in depositiõe vitioꝝ: ac acq̃sitione
virtutũ: ꝛ specialr̃ q̃tum ad cõiugatos
parẽtes ꝛ filios atq; seruos. Ca. iij.

Gitur si cõsurrexistis cũ xp̃o B
q̃ sursũ sunt q̃rite: vbi xp̃s
est i dextera dei sedẽs: q̃ sur
sum sunt sapite: nõ q̃ sunt
terra. Mortui eĩ estis ꝛ vi
ta vr̃a abscõdita est cũ xp̃o
in deo. Cũ aũt xp̃s apparuerit vita ve Ephe. 5. b.
stra tũc ꝛ vos apparebitis cum ipso in
glĩa. Mortificate ergo mẽbra vr̃a que
sunt sup terrã: fornicationẽ: immundi
tiã: libidinẽ: cõcupiscẽtiã malã: ꝛ aua
ritiã q̃ est simulacroꝝ seruitus: ppter q̃ B
venit ira dei sup filios icredulitatis ÷ Aro ÷ diffi
in quibus ꝛ vos ambulastis aliq̃ñ cum dentie.
viueretis in illis. Nũc autem deponite Heb. 12. a.
ꝛ vos oia: irã: indignationẽ: malitiam: i. Pe. 4. a.
blasphemiã: turpem sermonem de ore

Ephe.2.c. vestro. Nolite mentiri inuicem: expoliantes
Rom.6.a. vos veterem hominem cum actibus suis: et induen
Ephe.4.f. tes nouum: eum qui renouatur in agnitione dei
De pe. di.2. secundum imaginem eius qui creauit eum: vbi non
c. quo reno est masculus et femina: gentilis et iudeus:
vari. circuncisio et preputium: barbarus et scy
Ephe.6.b. tha: seruus et liber: sed omnia et in om
nibus christus. Induite vos ergo sicut ele
cti dei sancti et dilecti viscera misericor
die: benignitatem: humilitatem: mode
Ephe.4.g. stiam: patientiam supportantes inuicem
et donantes vobismetipsis si quis ad
uersus aliquem habet querelam sicut et do
minus donauit vobis ita et vos. Sup
omnia autem hec charitatem habete: quod est
C vinculum perfectionis. Et pax christi exultet
in cordibus vestris in qua et vocati estis
in vno corpore et grati estote. Verbum
christi habitet in vobis abundanter: in
omni sapientia docentes et commonen
tes vosmetipsos in psalmis et hymnis
et canticis spiritualibus in gratia cantan
1.cor.10.g. tes in cordibus vestris domino. Omne quod
cunque facitis in verbo aut in opere: om
nia in nomine domini nostri iesu christi gra
26.q.5.ca. tias agentes deo et patri per ipsum. Mu
non liceat. lieres subdite estote viris vestris sicut
Ephe.5.c. oportet in domino. Viri diligite vxores
1.pe.3.a. vestras: et nolite amari esse ad illas. Fi
D lii obedite parentibus per omnia: hoc
Ephe.6.a. enim placitum est in domino. Patres no
Als + iras lite ad indignationem + prouocare filios
cundiam. vestros: vt non pusillo + animo fiant.
Als + pusil Serui obedite per omnia dominis car
lanimes. nalibus non ad oculum seruientes qua
Ephe.6.a. si hominibus placentes: sed in simplici
1.pet.2.c. tate cordis timentes deum. Quodcun
que facitis ex animo operamini sicut do
mino et non hominibus scientes quod a do
mino accipietis retributionem heredi
Rom.2.b. tatis: domino christo seruite. Qui enim in
Ephe.6.b. iuriam facit recipiet id quod inique gessit.
Actu.10.c. Et non est personarum acceptio apud deum.

¶ Ca. iiii. Dominos instruit apostolus atque orationibus colossensium se recommendat: ostendens quomodo se ad infideles habere debeant: et ponitur epistole conclusio et confirmatio per salutationem. Capitulum. iiii.

A Domini quod iustum est et equum
seruis prestate: scientes quoniam
et vos dominum habetis in celo.
Orationi instate vigilantes
in ea gratiarum actione oran
tes simul et pro nobis vt deus aperiat no
bis ostium sermonis ad loquendum myste
rium christi propter quod etiam vinctus sum vt ma
nifestem illud: ita vt oportet me loqui.
In sapientia ambulate ad eos qui foris
sunt tempus redimentes. Sermo vester Ephe.5.d.
semper in gratia sale sit conditus: vt sciatis De cose. di.
quomodo oporteat vos vnicuique respondere 4. sal.
re. Que circa me sunt omnia vobis nota fa B
ciet tychicus charissimus frater et fide
lis minister et conseruus in domino: quem
misi ad vos ad hoc ipsum: vt cognoscat
que circa vos sunt et consoletur corda
vestra cum onesimo charissimo et fide
li fratre qui ex vobis est: qui omnia que
hic aguntur nota facient vobis. Salu 2.Timo.4.b
tat vos aristarchus concaptiuus meus et
marcus consobrinus barnabe: de quo
accepistis mandata. Si venerit ad vos
suscipite illum. Et iesus qui dicitur iu
stus: qui sunt ex circuncisione. Hi soli sunt C
adiutores mei in regno dei qui mihi fue
runt solatio. Salutat vos epaphras qui
ex vobis est seruus christi iesu semper
sollicitus pro vobis in orationibus vt
stetis perfecti et pleni in omni volunta
te dei. Testimonium enim illi perhibeo
quod habet multum laborem pro vobis
et pro his qui sunt laodicie et qui hiera
poli. Salutat vos lucas medicus cha
rissimus et demas. Salutate fratres qui D
sunt laodicie et nympham et que in do
mo eius est ecclesiam. Et cum lecta fue
rit apud vos epistola hec: facite vt et in
laodicensium ecclesia legatur: et eam que
laodicensium est vobis legatur. Et di
cite archippo. Vide ministerium quod
accepisti in domino vt illud impleas.
Salutatio mea manu pauli. Memo
res estote vinculorum meorum. Gratia
domini nostri iesu christi vobiscum. Amen.

¶ Epistola pauli ad colossenses explicit.

¶ Argumentum in epistolam ad thessalonicenses primam incipit.

Thessalonicenses sunt macedones. Hi in christo iesu accepto verbo veritatis perstiterunt in fide: etiam in persecutione ciuium suorum. Preterea nec receperunt falsos apostolos: nec ea que a falsis apostolis dicebantur. Hos collaudat apostolus scribens eis ab athenis per tychicum diaconum: et onesimum acolytum.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola Pauli ad Thessalo-
nicenses prima incipit.

¶ C.S. Apostolus agit gratias de thes
salonicensium bona inchoatione atque
huius bonitatis diffusione. Cap. i.

A

Paulus et siluanus
et timotheus ecclesie thes-
salonicensium in deo patre
nostro et domino iesu xpo.
B Gratia vobis et pax. Gra-
tias agimus deo semper pro omnibus vobis
memoriam vestri facientes in orationibus
nostris sine intermissione memores ope-
ris fidei vestre et laboris et charitatis et
sustinentie spei domini nostri iesu xpi
ante deum et patrem nostrum. Scientes
fratres dilecti a deo electionem vestram
quia euangelium nostrum non fuit ad vos
in sermone tantum: sed et in virtute et in spiritu
sancto et plenitudine multa sicut scitis
quales fuerimus in vobis propter vos.
C Et vos imitatores nostri facti estis et
domini: excipientes verbum in tribula
tione multa cum gaudio spiritussancti:
ita vt facti sitis forma omnibus creden
tibus in macedonia et in achaia. A vo-
bis enim diffamatus est sermo domini.
D Non solum in macedonia et in achaia sed
et in omni loco fides vestra que est ad
deum profecta est: ita vt non sit nobis
necesse quicquam loqui. Ipsi enim de nobis
annunciant qualem introitum habue-
rimus ad vos: et quomodo conuersi estis
ad deum a simulacris seruire deo viuo
et vero: et expectare filium eius de celis
quem suscitauit ex mortuis iesum qui eri
puit nos ab ira ventura.

¶ C.S. Consolatur apostolus thessa
lonicenses in aduersis per conformitatem
ad ipsum: atque ad ecclesiam hierosoly-
mitarum. Capitulum. ij.

A

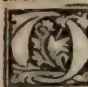
Nam et ipsi scitis fratres in
troitum nostrum ad vos: quia
non inanis fuit: sed ante pas
si multa: et contumeliis af-
fecti (sicut scitis) in philip
pis fiduciam habuimus in
deo nostro loqui ad vos euangelium dei in
multa sollicitudine. Exhortatio enim
nostra non de errore: neque de immundicia:
neque in dolo: sed sicut probati sumus a
deo: vt crederetur nobis euangelium:
ita loquimur non quasi hominibus placentes: sed
deo qui probat corda nostra. Neque enim aliquando
fuimus in sermone adulationis sicut sci
tis: neque in occasione auaritie: deus tes-
tis est: neque querentes ab hominibus gloriam: B
neque a vobis: neque ab aliis: cum posse-
mus vobis oneri esse vt xpi apostoli.
Sed facti sumus paruuli in medio ve
strum: tanquam si nutrix foueat filios suos
ita desiderantes vos cupide volebamus
tradere vobis: non solum euangelium dei: sed
etiam animas nostras: quoniam charissimi nobis
facti estis. Memores enim facti estis
fratres laboris nostri et fatigationis no
cte et die operantes ne quem vestrum gra-
uaremus predicauimus in vobis euange-
lium dei. Vos testes estis et deus: quam sancte C
et iuste et sine querela vobis qui credidistis
affuimus sicut scitis qualiter vnumquemque
vestrum tanquam pater filios suos deprecantes
vos et consolantes: testificati sumus vt am
bularetis digne deo qui vocauit vos in suum
regnum et gloriam. Ideo et nos gratias
agimus deo sine intermissione: quoniam cum ac
cepissetis a nobis verbum auditus dei: ac-
cepistis illud non vt verbum hominum sed sicut
est vere verbum dei: qui operatur in vobis qui
credidistis. Vos enim imitatores facti
estis fratres ecclesiarum dei que sunt in iu
dea in xpo iesu: quia eadem passi estis et vos
a contribulibus vestris: sicut et ipsi a iu
deis: qui et dominum occiderunt iesum et prophe
tas: et nos persecuti sunt: et deo non pla
cent: et omnibus hominibus aduersantur
prohibentes nos gentibus loqui: vt salui
fiant vt impleant peccata sua semper.
D Peruenit enim ira dei super illos vsque
in finem. Nos autem fratres desolati a
vobis ad tempus hore aspectu non cor-
de abundantius festinauimus faciem ve
stram videre cum multo desiderio. Quo-
niam voluimus venire ad vos: ego quidem
paulus et semel et iterum: sed impediuit
nos sathanas. Que est enim nostra spes:
aut gaudium: aut corona glorie. Non-
ne vos ante dominum nostrum iesum
christum in aduentu eius. Vos enim estis
gloria nostra et gaudium.

¶ C.S. Apostolus mittit timotheum ad con
solandum thessalonicenses: ponit vtilitas
reuersionis eiusdem cum apostoli deprecatio-
ne pro thessalonicensibus. Capitulum. iij.

A

Propter quod non sustinentes
amplius placuit nobis re-
manere athenis solis: et mi
simus timotheum fratrem
nostrum et ministrum dei in euan-
gelio xpi ad confirmandos vos et exhortan
dos pro fide vestra: vt nemo moueatur in tri-

B bulatiõibus istis. Ipsi enim scitis qđ in
hoc positi sumus. Nã et cum apud vos
essemus predicebamus vobis passuros
nos tribulatiões: sicut et factum est et
scitis. Propterea ⁊ ego amplius nõ su
stinens misi ad cognoscẽdum fidem ve
stram: ne forte tentauerit vos is q̃ ten-
tat: ⁊ inanis fiat labor noster. Nũc au-
tem veniẽte timotheo ad nos a vobis
et annũciãte nobis fidem ⁊ charitatē
vestram: ⁊ quia memoriam nostri habe
tis bonam: semper desiderantes nos vi
dere sicut ⁊ nos quoq ⁊ vos: ideo cõso
C lati sumus fratres in vobis i omni ne-
cessitate ⁊ tribulatiõe nr̃a per fidem ve
stram: quoniam nũc viuimus si vos sta
tis in domino. Quam enim gratiarum
actionē possumus deo retribuere ꝑ vo
bis in omni gaudio quo gaudem⁹ pro
pter vos ante dñm deum nr̃m nocte ac
die abundãtius orãtes vt videamus fa
ciem vestrã: ⁊ cõpleamus ea que desunt
D fidei vestre. Ipse autē deus et pr̃ noster
als ✝ nõ hʒ et dñs iesus xp̃s ✝ dirigat viã nr̃am ad
christus. vos. Uos aũt dñs multiplicet et abun
dare faciat charitatē vestrã i inuicē et
in omnes quẽadmodũ ⁊ nos in vobis
ad cõfirmãda corda vr̃a sine querela in
sanctitate ante deum ⁊ patrem nostrū
in aduentu domini nostri Iesu xp̃i cū
omnibus sanctis eius. Amen.
¶ Ca. S. Apostolus increpat thessalo
nicenses de vitio fornicatiõis: cupidita
tis: ociositatis: immoderati luct⁹ mor
tuorum. Capitulum. iiij.

B E cetero ergo fratres roga
mus vos ⁊ obsecram⁹ i do
mino Iesu vt quemadmo-
dũ accepistis a nobis: quo
modo oporteat vos ambu
lare ⁊ placere deo: sic ⁊ ãbuletis vt abũ
detis magis. Scitis enim que ꝓcepta
22.q.4.ca. dederim vobis per dominum Iesum.
vnusq̃sq. Hec est enim volũtas dei sanctificatio
Roma.12.a vestra vt abstineatis vos a fornicatiõe
Ephesi.5.b vt sciat vnusquisq vestrũ vas suũ pos-
sidere in sanctificatione ⁊ honore: non
in passione desiderij: sicut ⁊ gentes que
B ignorant deũ. Et ne quis supergredia-
tur neq circumueniat in negocio fra-
trem suum: quoniam vindex est domi-
nus de his omnibus: sicut prediximus
vobis et testificati sumus. Nõ enim vo
cauit nos deus in immũdiciam: sed in
sanctificationē. Itaq qui hec spernit
non hominem spernit: sed deum: qui
etiam dedit spiritum suum sanctū in
nobis. De charitate autē fraternitatis
non necesse habuimus scribere vobis. Ioan.15.c.
Ipsi enim vos a deo didicistis: vt diliga- 1.Ioan.4.c
tis inuicē. Etenim illud facitis in om- C
nes fratres i vniuersa macedonia. Ro-
gamus autē vos fratres vt abundetis
magis et operã detis: vt quieti sitis: et
vt vestrũ negocium agatis: ⁊ operemi-
ni manib⁹ vestris: sicut precipimus vo
bis: vt ⁊ honeste ambuletis ad eos qui
foris sunt: ⁊ nullius aliq̃d desideretis. 23.q.2.ca.q̃
Nolumus autem vos ignorare fratres dinis.et ca.
de dormientibus vt non contristemini habent.
sicut ⁊ ceteri qui spem non habent. Si D
enim credimus q̃ Iesus mortuus est
et resurrexit: ita ⁊ deus eos qui dormie
runt per Iesum adducet cum eo. Hoc
enim vobis dicimus in verbo domini: q̃r
nos qui viuimus qui residui sumus in
aduentu dñi: nõ preueniemus eos qui
dormierũt. Qm̃ ipse dñs i iussu ⁊ in vo
ce archãgeli ⁊ in tuba dei descendet de
celo: ⁊ mortui qui in xp̃o sunt resurgẽt 1.cor.15.c.
primi. Deinde nos q̃ viuimus qui relin
quimur: simul rapiemur cũ illis in nu-
bibus obuiam christo in aera: ⁊ sic sem
per cum domino erimus. Itaq conso-
lamini inuicem in verbis istis.
¶ C. S. Apostolus cautos reddit thes
salonicẽses de die mortis future: ac de
die iudicij generalis: ⁊ inducit thessalo
nicẽses: vt bene se habeãt ad proximũ
et ad deum. Capitulum. v.

E temporib⁹ autem et mo- B
mentis fratres non indige- 2.Pet.3.c.
tis vt scribamus vobis. Ipsi Apoca.3.a.
enim diligenter scitis: quia
dies domini sicut fur in no
cte ita veniet. Cum enim dixerint: pax
⁊ securitas: tunc repentinus eis super-
ueniet interitus: sicut dolor i vtero ha-
bentis: ⁊ nõ effugient. Uos autem fra-
tres nõ estis in tenebris vt vos dies il-
le tanq̃ fur comprehẽdat. Omnes enim B
vos filij lucis estis ⁊ filij diei. Nõ sum⁹ Esaie.59.b
noctis neq tenebrarũ. Igitur non dor- Ephesi.6.c
miam⁹ sicut ⁊ ceteri: sed vigilem⁹ ⁊ so-
brij simus. Qui enim dormiunt: nocte
dormiunt: et qui ebrij sunt: nocte ebrij
sunt. Nos autem qui diei sumus: sobrij
simus: induti loricã fidei et charitatis
et galeam spem salutis: quoniã nõ po-
suit nos deus in iram: sed in acquisitio
nem salutis per dominũ nostrũ Iesum
xp̃m: qui mortuus est ꝑ nobis: vt siue
vigilemus siue dormiamus: simul cum
illo viuamus. Propter quod ꝯsolami- C

ui inuicem et edificate alterutrū: sicut
et facitis. Rogamus autē vos fratres
vt noueritis eos qui laborāt inter vos
et psunt vobis in domino ⁊ monēt vos
vt habeatis illos abundantius in cha
ritate propter opus illorum: et pacem
habete cum eis. Rogamus autem vos
fratres: corripite inquietos: cōsolami-
ni pusillanimes: suscipite infirmos: pa
D tiētes estote ad omnes. Uidete ne quis
Eccle.18.a. malum p malo alicui reddat: sed sem-
Luce.18.a. per quod bonum est sectamini in inui-
De cōse. dis. cem et in omnes. Semp gaudete: sine
4.c.queris. intermissione orate: in omnibus grās
di.15.c.sctā agite. Hec est enim volūtas dei in chri-
romana. sto Jesu in omnibus vobis. Spiritum
22.q.5.c. de nolite extinguere: prophetias nolite
forma. spernere. Omnia autem probate: quod
De vit. ⁊ ho. bonum est tenete: ab omni specie mala
cle.c.cū ab abstinete vos. Ipse autem deus pacis
omni. sanctificet vos p omnia: vt integer spi-
De eo q̄ co. rit⁹ vester ⁊ anima ⁊ corpus sine quere
psang.v pro. la in aduētu domini nostri Jesu christi
sue.cō. veni seruetur. Fidelis est qui vocauit vos: q̄
ens.ij. etiam faciet. Fratres orate pro nobis.
i.Cor.i.b. Salutate fratres omnes i osculo san-
cto. Adiuro vos per dominum vt lega
tur epistola hec: omnibus sanctis fra-
tribus. Gratia domini nostri iesu chri-
sti vobiscum. Amen.

¶ Epistola Pauli ad Thessaloni-
censes prima explicit.

¶ Argumentum in episto-
lam secundam incipit.

D thessalonicēses secundā
scribit epistolā apls ⁊ no-
tum facit eis de tēporib⁹
nouissimis ⁊ de aduersarij
deiectione. Scribit hanc
epistolā ab athenis per ti-
tum diaconem ⁊ onesimum acolytum.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola Pauli ad Thessalo-
nicenses secunda incipit.

¶ Capituli Summariū. Gratias agit
apostolus de bona thessalonicensium
conuersatione: orando pro meliori cō-
summatione. Capitulum.j.

Aulus et siluan⁹ A
et timotheus ecclie thessa
lonicensiū in deo patre no
stro et domino Jesu xp̄o.
Gratia vobis et pax a deo patre nr̄o et
domino Jesu xp̄o. Gratias agere debe
mus semper deo pro vobis fratres ita
vt dignum est: quoniam supercrescit fi-
des vestra: ⁊ abundat charitas vniuscu
iusq; vestrū in inuicem: ita vt ⁊ nos ipsi B
in vobis gloriemur i ecclesijs dei p pa
tiētia vestra ⁊ fide in omnibus persecu
tiōibus vestris ⁊ tribulatiōibus quas
sustinetis in exemplum iusti iudicij dei
vt digni habeamini i regno dei: p quo
et patimini. Si tū iustum est apud deū C
retribuere retributionē ✝ his q̄ vos tri alr̄ ✝ tribu
bulāt: ⁊ vobis q̄ tribulamini: requiem lationem.
nobiscū i reuelatione dn̄i Jesu de celo
cū angelis vtutis ei⁹ i flāma ignis dā-
tis vindictā his q̄ nō nouerūt deū: et q̄
nō obediūt euāgelio dn̄i nr̄i Jesu xp̄i.
Qui penas dabunt in interitu eternas
a facie dn̄i: ⁊ a glīa virtutis ei⁹: cū vene D
rit glificari i sctis suis: et admirabilis
fieri in oīb⁹ q̄ crediderunt: q: creditum
est testimoniū nr̄m sup vos in die illo.
In quo etiā oramus semp p vobis vt
dignet vos sua vocatiōe deus noster: ⁊
impleat oēm volūtatē bonitatis sue et
opus fidei i virtute: vt clarificet nomē
dn̄i nr̄i iesu xp̄i i vobis: ⁊ vos i illo sm̄
gratiam dei nostri ⁊ domini Jesu xp̄i.
¶ C.S. Remouet errorem apostolus
de aduētu antichristi: de quo vlterius
ostendit veritatem. Capitulum.ij.

Ogamus autē vos fratres A
per aduentum domini no-
stri Jesu christi ⁊ nostre cō
gregatiōis in ipsum: vt nō
cito moueamini a vr̄o sen-
su: neq; terreamini: neq; p spm̄: neq; p
sermonē: neq; per epistolam tanq̄ per
nos missam: quasi instet dies domini. marci.2ȝ.a.
Ne quis vos seducat vllo modo. Qm̄ marci.1ȝ.b.
nisi venerit discessio ✝ primū et reuela- Luce.21.b.
tus fuerit homo peccati filius pditio- Ephes.5.b.
nis: q̄ aduersat et extollit supra omne 27.q.1.cap.
qd̄ dr̄ deus: aut qd̄ colitur: ita vt in tē- sciendum.
plo dei sedeat: ostēdens se tanq̄ sit de⁹ alr̄ ✝ discessio.
nō retinetis: q cum adhuc essem apud
vos: hec dicebā vobis. Et nūc quid de- B
tineat scitis: vt reuelet in suo tpe. Nam
mysteriū iam operat iniquitatis tm̄: vt
qui tenet nunc teneat: donec de medio
fiat. Et tūc reuelabit ille iniquus: quē

C dñs iesus interficiet spũ oris sui. Et de
struet illustratiõe aduẽtus sui eũ cuius
est aduẽtus ẽm operationẽ sathane in
oi virtute ⁊ signis ⁊ pdigijs mẽdacib⁹
⁊ in oi seductione iniqtatis: his q̃ pe
reunt: eo ꝙ charitatẽ veritatis nõ rece
perunt vt salui fierẽt. Ideo mittet illis
deus operationẽ erroris: vt credãt mẽ
dacio: ⁊ iudicẽtur oẽs q̃ nõ crediderũt
D veritati: sꝫ cõsenserũt iniquitati. Nos
aũt debemus gratias agere deo semp ꝑ
vobis fratres dilecti a deo: qđ elegerit
vos deus primitias in salutẽ in sctifi
catione spũs ⁊ in fide veritatis: in qua
⁊ vocauit vos per euãgeliũ nr̃m in ac
quisitionẽ glorie dñi nr̃i iesu xp̃i. Ita
q̃ fratres state ⁊ tenete traditiones q̃s
didicistis: siue ꝑ sermonẽ: siue ꝑ ep̃lam
nostrã. Ipse aũt dñs nr̃ iesus xp̃s ⁊ de⁹
⁊ pater noster qui dilexit nos: ⁊ dedit
cõsolationẽ eternã ⁊ spẽ bonã in gra
tia exhortetur corda vestra: ⁊ cõfirmet
in omni opere ⁊ sermone bono.

¶ C. S. Petit ap̃ls thessalonicensib⁹
orationem suffragij: atq̃ informat eos
in regeneratione mali: atq̃ incitat ad
laborem manuum. Capi. iij.

A [D]E cetero fratres orate pro
nobis vt sermo dei currat
⁊ clarificetur sicut ⁊ apud
vos: ⁊ vt liberemur ab im
portunis ⁊ malis homini
bus. Nõ eñ oim est fides. Fidelis autẽ
deus est q̃ cõfirmabit vos ⁊ custodiet a
malo. Cõfidimus aũt de vobis fratres
in dño: qm̃ quecũq̃ precipimus ⁊ facitis
26.q.7.ca. ergo. ⁊ facietis. Dñs aũt dirigat corda vestra
in charitate dei ⁊ patiẽtia xp̃i. Denun
B ciamus autẽ vobis fratres in noĩe dñi
nr̃i iesu xp̃i: vt subtrahatis vos ab oĩ
fratre ambulãte inordinate: ⁊ non ẽm
traditionẽ quã acceperũt a nobis. Ipsi
enim scitis quẽadmodũ oporteat imi
tari nos: qm̃ nõ inquieti fuim⁹ inter vos:
neq̃ gratis panem manducauimus ab
aliquo: sed in labore ⁊ fatigatione noc
te ac die operãtes: ne quẽ vr̃m graua
1.cor.11.f. remus. Nõ quasi nõ habuerimus pote
C statẽ: sꝫ vt nosmetipsos formã darem⁹
vobis ad imitandum nos. Nã ⁊ cũ esse
mus apud vos: hec denũciabamus vo
bis: qm̃ si q̃s nõ vult operari: nec man
ducet. Audiuimus eñ inter vos quosdã
ambulare inquiete: nihil operãtes: sed
curiose agẽtes. His aũt q̃ eiusmodi sũt
denũciam⁹ ⁊ obsecram⁹ i dño iesu xp̃o
vt cũ silẽtio operãtes: suũ panẽ mãdu
cent. Uos autẽ fratres nolite deficere
bñfaciẽtes. Qđ si q̃s nõ obedierit ver Gal.6.b.
bo nr̃o per ep̃lam hãc notate: ⁊ non + D
cõmisceamini cũ illo vt confundat̃. Et Als.+ne.
nolite q̃si inimicũ existimare: sꝫ corripi
te: vt fratrẽ. Ipse aũt de⁹ + pacis det vo Als.+dñs.
bis pacẽ sempiternã in oĩ loco. Dñs + Als.+deus
sit cũ omnibus vobis. Salutatio mea
manu pauli quod est signũ in omni epi
stola: ita scribo. Gratia domini nostri
iesu xp̃i cũ omnibus vobis. Amen.

¶ Ep̃la pauli ad thessalonicen
ses secunda explicit.

¶ Argumentum in epistolam ad
Timotheum primam incipit.

TImotheũ instruit ⁊ docet de ordi
natione episcopatus ⁊ diaconij ⁊
omnis ecclesiastice discipline: scribẽs
ei a laodicia per tychicum diaconem.

¶ Argumentum explicit.

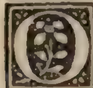
¶ Epistolam Pauli ad timo
theum prima incipit.

¶ C. S. Timotheum cõmonet ap̃ls vt
non attẽdat genealogijs: ac legalibus
obseruantijs: ac gr̃as agit deo ꝑ voca
tione ad ap̃latum: atq̃ inducit timo
theũ ad resistẽdũ doctorib⁹ falsitatis.

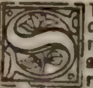
Capitulum primum.

[P]Aulus apostolus A
iesu xp̃i ẽm imperium dei
saluatoris nostri ⁊ xp̃i iesu
spei nostre. Timotheo dile
cto filio in fide: gr̃a ⁊ mia
et pax a deo patre ⁊ xp̃o iesu dño nr̃o.
Sicut rogaui te vt remaneres ephesi
cum irẽ in macedoniã: vt denunciares
q̃busdã ne aliter docerẽt neq̃ itẽderẽt
fabulis et genealogijs interminatis: q̃
questiones prestãt magis q̃ edificatio
nẽ dei q̃ est in fide. Finis aũt ꝓcepti est B
charitas de corde puro ⁊ cõsciẽtia bo
na: ⁊ fide nõ ficta. A q̃b⁹ quidã aberrã
tes cõuersi sunt in vaniloquiũ: volen
tes esse legis doctores: nõ intelligẽtes:
neq̃ que loquũtur: neq̃ de q̃bus affir Ro.7.c.
mãt. Scim⁹ aũt q̃ bona est lex si quis Gal.4.a.
ea legitime vtat̃ sciẽtes hoc q̃ lex iusto Exo.10.a.
nõ est posita: sꝫ iniustis ⁊ nõ subditis im ⁊.21.a.
pijs ⁊ peccatorib⁹: sceleratis ⁊ cõtaminatis: Leui.18.a.
parricidis: ⁊ matricidis: homicidis: for 1.cor.5.c.
nicarijs: masculoꝝ ꝯcubitorib⁹: plagia
rijs + mẽdacib⁹ ⁊ piuris: ⁊ si q̃d aliud Als.+pla
sane doctrine aduersat̃: q̃ est ẽm euãge garijs.
liũ glorie bti dei qđ creditũ ẽ mihi. Gr̃as C
ago ei q̃ me cõfortauit in xp̃o iesu dño
nr̃o: q̃ fidelẽ me existimauit ponẽs in

ministerio. Qui prius blasphemus fui
& persecutor & cõtumeliosus: sed miaz
dei cõsecutus sum: qꝛ ignorãs feci in in
credulitate. Superabundauit aũt grã
J.4.c. dñi nostri cũ fide & dilectione que est in
xpo iesu. Fidelis sermo & oĩ acceptiõe
dignus: qꝛ xp̃s iesus venit in hũc mun
D dũ peccatores saluos facere quorũ pri
I.cor.7.c. mus ego sum. Sed iõ miam cõsecutus
sũ: vt ĩ me pmo oñderet xp̃s iesus oẽz
patiẽtiã ad informationẽ eorũ qui credi
turi sunt illi in vitã eternã. Regi autez
seculorũ imortali inuisibili: soli deo ho
nor & glĩa in secula seculorũ. Amẽ. Hoc
pceptũ cõmẽdo tibi filij timothee sm
precedẽtes in te pphetias: vt milites i
illis bonã militiã habẽs fidẽ & bonam
23.q.4.c. q̃ cõsciẽtiã. Quãquidẽ repellentes circa
peccat. &.c. fidem naufragauerunt ex quib⁹ est hy
q̃d crudele. meneus & alexander: quos tradidi sa
thane vt discant non blasphemare.
¶ Ca. S. Instruit aplũs timotheum de
actu orãdi & modo: ac deinde de orõne
loquit quo ad populũ subiectũ. Ca. ij.

A
Bsecro igit primũ oĩm fie
ri obsecratiões: orationes:
postulationes: gratiarum
actiões: p oĩbus hoĩbus:
p regib⁹ & oĩbus q̃ in sub
24.q.2.ca. limitate cõstituti sunt: vt
corripiant. quietã & trãquillã vitã agamus in oĩ
pietate & castitate. Hoc enĩ bonũ est et
B acceptũ corã saluatore nr̃o deo: q̃ oẽs
J.5.a. hoĩes vult saluos fieri: & ad agnitionẽ
Dist.10.ca. veritatis venire. Unus enĩ deus: vnus et
quoniam. mediator dei & hoim: hõ xp̃s iesus qui
Distin.96. dedit redẽptionẽ semetipsũ p omnib⁹.
ca. ad verũ. Cuius testimoniũ tpib⁹ suis ɔfirmatũ
De pe.dist. est: in q̃ posit⁹ sum ego pdicator & apls.
J.c.multi Ueritatẽ dico: nõ mẽtior doctor gẽtiũ
plex. in fide & veritate. Uolo ergo viros orare
2.Timo.1.c in oĩ loco: leuãtes puras man⁹ sine ira
& disceptatione. Similiter & mulieres
C in habitu ornato cũ verecũdia & sobrie
J.pe.3.a. tate ornãtes se: & nõ in tortis crinib⁹:
aut auro: aut margaritis vel veste pre
ciosa: sed q̃ decet mulieres pmittẽtes
2.cor.14.g. pietatẽ p opera bona. Mulier in silen
tio discat cũ omni subiectione. Docere
D aũt mulieri nõ pmitto: neq̃ dñari in vi
rum: sed esse in silẽtio. Adam enĩ pmus
formatus est: deinde eua. Et adam non
est seductus: mulier aũt seducta in pre
uaricatiõe fuit. Saluabit aũt p filiorũ
Al's ✝ man generationem si permãserit ✝ in fide et
serit. dilectiõe & sanctificatiõe cũ sobrietate.
¶ C. S. Docetur timotheus ordinare
gradus ecclesie tam quo ad epos q̃ q̃
ad diacones ac vxores eorum: & poni
tur ratio predictorum. Capi. iij.

Idelis sermo. Si quis epi A
scopatũ desiderat bonum Titũ.1.b.
opus desiderat. Oportet enim 2.q.1.c.A.
episcopũ irrephẽsibilẽ esse: Dist.26.
vni⁹ vxoris virũ: sobriũ: or c.deinde.
natũ: prudentẽ: pudicũ: hospitalẽ: do Di.35.§.1.
ctorẽ: nõ vinolẽtũ: nõ pcussorẽ: sz mo
destũ: nõ litigiosum: nõ cupidũ: sed sue Di.47.§.1.
domui bñ ppositũ: filios habẽtẽ subdi
tos cũ oĩ castitate. Si q̃s autẽ domui B
sue bñ pesse nescit: quõ ecclesie dei dili Dist.28.ca.
gentiã habebit. Nõ neophitũ: ne i sup pposuisti.
biã elat⁹ i iudiciũ incidat diaboli: opꝫ Distĩ.47.c.
autẽ & illũ testimoniũ habere bonũ ab sicut hi.§.
his q̃ foris sunt: vt nõ in opprobriũ in necesse.
cidat & i laqueũ diaboli. Diacones silr 8.q.1.c.13.
pudicos: nõ bilingues: nõ multo vino De cõse.di.
deditos: nõ turpe lucrũ sectãtes: hñtes 1.c.iubem⁹.
mysterium fidei in ɔsciẽtia pura. Et hi
aũt pbent primũ: & sic ministrẽt nullũ C
crimen hñtes. Mulieres silr pudicas:
nõ detrahẽtes: sobrias: fideles in oĩb⁹.
Diacones sint vni⁹ vxoris viri: q̃ filijs
suis bñ presint & suis domib⁹. Qui enĩ
bñ ministrauerit: gradũ bonũ sibi acq̃
rent: & multã fiduciã in fide q̃ est i xp̃o
iesu. Hec tibi scribo fili timothee: spe D
rans me venire ad te cito. Si aũt tarda
uero: vt scias quõ oporteat te in domo
dei cõuersari q̃ est in ecclia dei viui co
lũna & firmamẽtũ veritatis. Et manifeste
magnũ est pietatis sacrm qđ manifesta
tũ est in carne: iustificatũ est in spũ: ap
paruit angelis: pdicatũ est gẽtib⁹: cre
ditũ est in mũdo: assumptũ est in glĩa.
¶ C. S. Excludit apostolus modũ do
cendi erroneum: ac ponit verum docẽ
di modum. Capitulum. iiij.

Piritus autẽ manifeste di A
cit: qꝛ in nouissimis tempo 2.Tim.3.a.
ribus discedent qdã a fide 2.pe.3.a.
attendẽtes spiritib⁹ erro Judith.1.f.
ris & doctrinis demoniorũ 1.q.7.c.de
in hypocrisi loquẽtiũ mendaciũ: & cau dici.
teriatam habentiũ suam conscientiam
prohibentium nubere: abstinere a cibis
quos deus creauit ad percipiendũ cuꝫ
gratiarumactione fidelibus: & his qui
cognouerunt veritatem. Quia omnis
creatura dei bona est: & nihil reijciẽdũ
quod cũ gratiarumactione percipitur. B
Sanctificat enĩ per verbũ dei & oratio
nẽ. Hec ppõnẽs fratrib⁹ bon⁹ eris mi
nister xp̃i iesu enutritus verbis fidei et

bone doctrine quã assecut9es. Ineptas
aũt ꝛ aniles fabulas deuita. Exerce aũt
2.Tim.2.d. teipsum ad pietatẽ. Nã corporalis ex
C ercitatio ad modicũ vtilis est. Pietas
3.1.c. aũt ad oĩa vtilis est: ꝓmissionẽ habens
vite que nũc est ꝛ future. Fidelis sermo
ꝛ omni acceptione dignus. In hoc eñ
laboram9 ꝛ maledicimur: qꝛ speramus
in deum viuũ: qui est saluator oim ho
minum: maxime fideliũ. Precipe hec et
doce. Nemo adolescẽtiã tuã ɔtẽnat: sꝫ
exemplũ esto fideliũ in verbo: in cõuer
satione: in charitate: in fide: in castita
D te. Dũ venio attẽde lectiõi: exhortatiõi:
ꝛ doctrine. Noli negligere grãm q̃ in te
est: q̃ data est tibi per ꝓphetiã cũ impo
sitione manuũ presbyteri. Hec medita
re: in his esto: vt ꝓfectus tuus manife
stus sit oĩbus. Attẽde eñ tibi ꝛ doctrie
insta in illis. Hoc eñ faciens teipsum
saluum facies: ꝛ eos qui te audiunt.

¶ C.S. Instruit apls timotheũ de se
nioribus iuuenibus ꝛ viduis: ꝛ docet q̃
vere vidue sunt: ac loq̃tur de ꝓuisione
ministrorũ ecclesie docẽs de actis iudi
candi ꝛ puniendi subditos. Cap.v.

A
2.q 7. cap. paul9 dicit.

Eniorẽ ne increpaueris: sꝫ
obsecra vt patrẽ. Iuuenes
vt fratres: anus vt matres:
iuuẽculas vt sorores in oĩ
castitate. Viduas honora
1.q.1.c.viduas honora. que vere vidue sunt. Si q̃
3.2.b. aũt vidua filios aut nepotes hꝫ: discat
primũ domũ suã regere: ꝛ mutuã vicem
reddere parentib9. Hoc eñ acceptũ est
corã deo. Que aũt vere vidua est ꝛ deso
lata speret in deũ: ꝛ instet obsecrationi
bus ꝛ orõnibus nocte ac die. Nã q̃ i de
litiis est viuẽs: mortua est. Et hoc preci
pe vt irreprehẽsibiles sint. Si q̃s aũt
suoꝝ ꝛ maxime domesticoꝝ curã nõ hꝫ
B fidẽ negauit: ꝛ est infideli deterior. Vi
dua eligaꝛ nõ min9 sexaginta ãnoꝝ q̃
fuerit vni9 viri vxor: in oꝑib9 bonis te
stimõiũ hñs: si filios educauit: si hospi
tio recipit: si sctõꝝ pedes lauit: si tribu
lationẽ patiẽtib9 subministrauit: si oẽ
opus bonũ subsecuta est. Adolescẽtio
res aũt viduas deuita. Cũ eñ luxuriate
fuerint in xp̃o nubere volũt: hñtes dã
nationẽ: qꝛ pmã fidẽ irritã fecerũt. Si
mĩl aũt ꝛ ociose discũt circuire domos:
C nõ solũ ociose: sꝫ ꝛ verbose: ꝛ curiose lo
quẽtes q̃ non oportet. Uolo aũt iunio
res nubere: filios ꝓcreare: matresfami
lias esse: nullã occasionẽ dare aduersa
rio maledicti grã. Iã eñ q̃dã conuerse

sunt retro post sathanã. Si q̃s fidelis 26.q.5.ca. epi.
hꝫ viduas subministret illis vt nõ gra
uet ecclesia: vt his q̃ vere vidue sunt suffi
ciat. Qui bñ p̃sũt p̃sbyteri: duplici ho
nore digni habeanꝛ: maxie q̃ laborant
in v̄bo ꝛ doctrina. Dicit eñ scriptura. Deu.25.a.
Nõ infrenabis os boui triturãti: ꝛ di
gnus est operarius mercede sua. Aduer 1.cor.9.b.
sus p̃sbyteꝝ accusationẽ noli recipe: ni Dist.45.c.
si sub duob9 aut trib9 testib9. Peccãtes sed illud.
corã oĩbus argue vt ꝛ ceteri timorẽ ha 2.q.1.ca.si
beãt. Testor corã deo ꝛ xp̃o iesu ꝛ elect peccauerit.
angelis ei9 vt hec custodias sine preiu D
dicio: nihil faciẽs in alterã partẽ decli Deut.15.a.
nãdo. Manus cito nemini imposueris: Di.24.§.1
neq̃ cõicaueris peccatis alienis. Teipsum Distin.8.c.
castum custodi. Noli adhuc aquã bibe quidam.
re: sed modico vino vtere ꝓpter stoma
chum tuum: ꝛ frequentes tuas infirmi
tates. Quorundam hominum peccata
manifesta sunt precedentia ad iudiciũ:
quorundã aũt ꝛ subseq̃ũtur. Similli
ter ꝛ facta bona manifesta sunt: ꝛ que
aliter se habent: abscõdi nõ possunt.

¶ C.S. Inducit aplus ep̃os ad custo
diam pauperum in seruitio dominoꝝ:
ac demum inducit ad sectãdam humi
litatem: pietatem: ꝛ ceteras virtutes.

Capitulum.vj.

Uicũq̃ sunt sub iugo serui A
dñ̃os suos omni honore di Dist.45.ca.
gnos arbitrẽtur ne nomẽ de iudeis.
dñi ꝛ doctria blasphemeꝛ. in fi.
Qui aũt fideles hñt dñ̃os: Dist.45.ca.
nõ cõtẽnãt: qꝛ fratres sũt: ep̃alis.
sed magis seruiant: quia fideles sunt ꝛ
dilecti: quia beneficij participes sunt.
Hec doce ꝛ exhortare. Si q̃s aliter do
cet: ꝛ non acquiescit sanis sermonibus
dñi nostri iesu xp̃i: ꝛ ei que s̃m pietatẽ
est doctrine superbus est: nihil sciens: B
sed languẽs circa q̃ões ꝛ pugnas ver Eccle.5.c.
boꝝ: ex q̃bus oriũtur inuidie: cõtentio Ioan.1.b.
nes: blasphemie: suspitiones male: cõ 18.q.2.c.
flictationes hoim mente corruptoꝝ: ꝛ ep̃o.
qui a veritate priuati sunt existimãtiũ 12.q.1.c.ec
questũ esse pietatẽ. Est aũt questus ma clesias.
gnus pietas cum sufficientia. Nihil eñ Di.49.c.1.
intulimus in hunc mundum. Haud du Eccl.10.d.
biũ: qꝛ nec auferre quid possumus. Ha Dist.46.c.
bentes aũt alimẽta ꝛ quibus tegamur honorum.
his cõtẽti simus. Nã qui volũt diuites De pe. di.2.
fieri incidũt in tẽtationẽ ꝛ in laqueum c.qꝛ radix.
diaboli: ꝛ desideria multa inutilia ꝛ no C
ciua que mergũt hoĩes in interitũ ꝛ per 1.Tim.2.d.
ditionẽ. Radix eñ oim maloꝝ est cu
piditas: quã quidam appetentes erra

uerunt a fide ⁊ inseruerunt se dolorib⁹
multis. Tu autem o homo dei hec fu-
ge. Sectare vero iustitiam: pietatem: fi-
dem: charitatem: patientiam: mansue-
tudinē. Certa bonum certamen fidei:
apprehende vitam eternam: in qua vo
C catus es: ⁊ confessus bonam confessio
nem coram multis testibus. Precipio
tibi coram deo qui viuificat omnia: et
christo iesu qui testimonium reddidit
sub pontio pilato bonam confessionē:
vt serues mandatum sine macula irre-
prehensibile vsq̄ in aduentum domini
nostri iesu xp̄i: quem suis temporibus
ostendet beatus ⁊ solus potens rex re-
gum ⁊ dominus dominantium: qui so
lus habet immortalitatem: ⁊ lucem ha
bitat inaccessibilem quem nullus ho-
Apo.19.c. minum vidit: sed nec videre potest: cui
Ioan.1.b. est honor ⁊ imperium in sempiternum.
Ioan.4.c. Amen. Diuitibus huius seculi precipe
D non sublime sapere: neq̄ sperare in in-
certo diuitiarum: sed in deo viuo q̄ pre
stat nobis omnia abunde ad fruendū:
bene agere: diuites fieri in operib⁹ bo-
nis: facile tribuere: communicare: the-
saurizare sibi fundamētum bonum in
futurum vt apprehendant verā vitam.
O timothee depositū custodi: deuitās
prophanas vocum nouitates ⁊ opposi
tiones falsi nominis scientie: quā qui-
dam promittentes circa fidem excide-
runt. Gratia tecum. Amen.

¶ Epistola Pauli ad Timotheum
prima explicit.

¶ Argumentum in epistolam
secundam incipit.

Tem timotheo scribit de
exhortatione martyrij: et
de omni regula veritatis:
et quid futurum sit tempo
ribus nouissimis: ⁊ de sua
passione: scribens ei ab vr-
be roma.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola Pauli ad Timotheū
secunda incipit.

¶ C. I. Inducit apostolus timotheū
ad constanter predicandū euangelium
christi ex pōtificali dignitate ac predi-
cantium paucitate. Capitulū .j.

Aulus apostolus B
iesu christi per voluntatem
dei: s̄m promissionem vite
que est in christo iesu timo
theo charissimo filio. Gra Ro.1.a.
tia ⁊ misericordia ⁊ pax a deo patre et
christo iesu domino nr̄o. Gratias ago
deo meo: cui seruio a progenitoribus
meis in consciētia pura ✝ q̄ sine inter- Ac.✝ ho-
missione habeam tui memoriam in ora na.
tionibus meis: nocte ac die desiderans B
te videre. Memor lachrymarum tua-
rum: vt gaudio implear. Recordationē
accipiens eius fidei que est in te non fi-
cta: que ⁊ habitauit primū in auia tua
loide: et matre tua eunice: certus sum
autem q̄ et in te. Propter quā causam
admoneo te vt resuscites gratiam dei
que est in te per impositionem manuū
mearum. Non enim dedit nobis deus Ro.8.c.
spiritum timoris: s̄ꝫ virtutis ⁊ dilectio C
nis ⁊ sobrietatis. Noli itaq̄ erubesce- Ad titum
re testimonium domini nostri iesu xp̄i: 3.b.
neq̄ me vinctū eius: sed collabora euā
gelio s̄m virtutem dei: qui nos libera-
uit ⁊ vocauit vocatione sua sancta: nō
s̄m opera nostra: sed s̄m propositū suū
et gratiam que data est nobis in chri-
sto iesu ante tempora secularia. Mani
festata est autem nunc per illuminatio
nem saluatoris nostri iesu christi: q̄ de-
struxit quidem mortē: illuminauit autē
vitam ⁊ incorruptionē per euangeliū
in quo positus sum ego p̄dicator ⁊ apo
stolus ⁊ magister gentium. Ob quam
causam etiam hec patior: sed non con-
fundor. Scio enim cui credidi ⁊ cert⁹ 1.Tim.2.d.
sum: quia potens est depositum meum
seruare in illum diem. Formā habe sa-
norum verborum que a me audisti in fi D
de ⁊ in dilectione in christo iesu. Bo-
num depositum custodi per spiritū san
ctum qui habitat in nobis. Scis eniꝫ
hoc q̄ auersi sunt a me omnes qui in
asia sunt: ex quibus est philetus ⁊ her-
mogenes. Det misericordiam dominus
onesiphori domui: quia sepe me refrige
rauit: ⁊ cathenam meam non erubuit:
sed cum romā venisset: sollicite me q̄si-
uit ⁊ inuenit. Det illi inuenire miseri-
cordiā a dn̄o in illa die. Et quāta ephe
si ministrauit mihi tu melius nosti.

¶ Ca. II. Sollicitat apostolus timo-
theum ad exequendum predicationis
officium: ac monet ipsum iuuenilia de-
sideria fugere. Capitulum .ij.

A Tu ergo fili mi confortare in gratia que est in christo Iesu: et que audisti a me per multos testes: hec commenda fidelibus hominibus qui idonei erunt et alios docere. Labora sicut bonus
12.q.1.§. his ita. miles christi iesu. Nemo militans deo implicat se negociis secularibus: ut ei placeat cui se probauit. Nam et qui certat in ago-
1.Cor.9.a. ne non coronabitur nisi legitime certauerit.
B Laborantem agricolam oportet primum
alr.+ percipe. de fructibus accipere.+. Intellige que di-
De cõse.di.1. co. Dabit enim tibi dominus in omnibus intelle-
c.nõ tantũ. ctum. Memor esto dominum Iesum christum resurrexisse a mortuis ex semine dauid secundum euangelium meum in quo laboro usque ad vincula quasi male operans: sed verbum dei non est alligatum. Ideo omnia sustineo propter electos: ut et ipsi salutem consequantur que est in christo iesu cum gloria celesti. Fidelis sermo: nam si commortui sumus et conuiuemus: si sustinemus et conregnabimus: si negauerimus et ille negabit nos: si non credimus: ille fidelis permanet negare seipsum non
C potest. Hec commone testificans coram deo. Noli contendere verbis: ad nihil enim utile est nisi ad subuersionem audientium. Sollicite autem cura teipsum probabilem exhibere deo operarium inconfusibilem: recte tractantem verbum veritatis. Prophana autem et vaniloquia deuita. Multum enim proficiunt ad impietatem: et sermo eorum ut cancer serpit. Ex quibus est hymeneus et philetus: qui a veritate exciderunt: dicentes resurrectionem iam factam: et subuerterunt quorundam fidem. Sed firmum fundamentum dei stat habens signaculum hoc. Cognouit dominus qui sunt eius: et discedat
alr.+ nõiat. ab iniquitate omnis qui inuocat.+ no-
D men domini. In magna autem domo: non solum sunt vasa aurea et argentea: sed et lignea et fictilia: et quedam quidem in honorem quedam autem in contumeliam. Si quis ergo se emundauerit ab istis erit vas in honorem sanctificatum: et utile domino ad omne opus bo-
1.Tim.4.b. num paratum. Iuuenilia autem desideria fu-
Ibidẽ.6.c. ge: sectare vero iusticiam: fidem: spem: chari-
Ad titũ.2.c tatem: et pacem cum his qui inuocant dominum de
2.q.7.ca.si- corde puro. Stultas autem et sine discipli-
cut sacerdo- na questiones deuita: sciens quia generant
tes. lites. Seruum autem domini non oportet litigare: sed mansuetum esse ad omnes docibilem: patientem: cum modestia corripientem eos qui resistunt veritati: ne quando det illis deus penitentiam ad cognoscendam veritatem et resipiscant a diaboli laqueis: a quo captiui tenentur ad ipsius voluntatem.

¶ C.S. Hortatur apostolus timotheum ad predicandum: propter falsorum predicatorum multiplicationem futuram et iam incoatam: ac ponitur timothei monitio de firmitate. Capitulum. iii.

 Hoc autem scito quia in nouissi- A
mis diebus instabunt tempora 1.Tim.4.a.
periculosa: et erunt homines 2.petri.2.a.
seipsos amantes: cupidi: elati: superbi: blasphemi: parentibus non obedientes: ingra- Iude.1.f.
ti: scelesti: sine affectione: sine pace: cri- De cõ.di.4.
minatores: incontinentes: immites: si- c.quamuis.
ne benignitate: proditores: proterui: tu- De heret. c.
midi: ceci: voluptatum amatores magis excõicam⁹.
quam dei. Habentes speciem quidem pietatis: virtutem.+ autem eius abnegantes. Als.+ verita-
Et hos deuita. Ex his enim sunt qui pe- tatem.
netrant domos: et captiuas ducunt mu- B
liercula oneratas peccatis que ducuntur variis desideriis: semper discentes: et
nunquam ad scientiam veritatis peruenien- Exodi.7.f.
tes. Quemadmodum autem iamnes et 26.q.5.ca.
mambres restiterunt moysi: ita et hi resi- nec mirum.
stunt veritati: homines corrupti mente: C
reprobi circa fidem: sed ultra non proficient. Insipientia enim eorum manifesta erit omnibus: sicut et illorum fuit. Tu autem assecutus es meam doctrinam: institutionem: propositum: fidem: longanimitatem: dilectionem: patientiam: persecutiones: passiones: qualia mihi facta sunt antiochie: iconii: listris: quales persecutiones sustinui: et ex omnibus 7.q.1.c.sug-
eripuit me dominus. Et omnes qui pie gestum.
volunt viuere in christo Iesu: persecutionem pa- D
tientur. Mali autem homines et seductores proficient in peius errantes et in errorem mittentes. Tu vero permane in his que didicisti 2.petri.1.d.
et credita sunt tibi: sciens a quo didiceris. Et quia ab infantia sacras literas nosti: que te possunt instruere ad salutem per fidem que est in christo Iesu. Omnis enim scriptura diuinitus inspirata: utilis est ad docendum: ad arguendum: ad corripiendum: ad erudiendum in iusticia: ut perfectus sit homo dei ad omne opus bonum instructus.

¶ C.S. Predicit apostolus multiplicationem malorum auditorum: cum denunciatione sui martyrii: et aduentum timothei ad se flagitat: et amicos salutat. Capitulum. iiii.

 Testificor coram deo et christo A
Iesu qui iudicaturus est vi- Di.43.ca.1.
uos et mortuos: et per aduentum in fine.
ipsius et regnum eius. Predi- Dis.45.c.1.
ca verbum: insta opportune: importune. Argue: obsecra:

increpa in omni patientia et doctrina.
26. q. 5. ca. nec mirum. Erit enim tempus cum sanam doctri-
nam non sustinebunt: sed ad sua deside-
ria coacervabunt sibi magistros pruri-
B entes auribus: et a veritate quidem audi-
tum avertent: ad fabulas autem conver-
tentur. Tu vero vigila: in omnibus la-
bora: opus fac evangeliste: ministerium
tuum imple: sobrius esto. Ego enim iam
delibor: et tempus resolutionis mee in-
stat. Bonum certamen certavi: cursum
consummavi: fidem servavi. In reliquo
reposita est mihi corona iustitie: quam
reddet mihi dominus in illa die iustus
iudex. Non solum autem mihi: sed et his
qui diligunt adventum eius. Festina ad
Coloc. 4. b me venire cito. Demas enim me dereli-
C quit diligens hoc seculum: et abiit thes-
salonicam: crescens in galathiam: titus
in dalmatiam: lucas est mecum solus.
Marcum assume: et adduc tecum: est
enim mihi utilis in ministerio. Tychicum
autem misi ephesum. Penulam quam
reliqui troade apud carpum veniens af-
fer tecum et libros: maxime autem et mem-
branas. Alexander erarius multa mala
mihi ostendit: reddet illi dominus secundum
opera eius: quem et tu devita. Valde enim
restitit verbis nostris. In prima mea de-
fensione nemo mihi affuit: sed omnes me
D dereliquerunt: non illis imputetur. Domi-
nus autem mihi astitit et confortavit me
ut per me predicatio impleatur: et audiant
omnes gentes: et liberatus sum de ore leo-
nis. Liberavit me dominus ab omni opere ma-
lo: et salvum faciet in regnum suum cele-
ste: cui gloria in secula seculorum. Amen.
Saluta priscam et aquilam et onesiphori
domum. Erastus remansit corinthi. Tro-
phimum autem reliqui infirmum mileti. Fe-
stina ante hyemem venire. Salutant te eu-
bolus et prudens et linus et claudia et fra-
tres omnes. Dominus Jesus christus cum spi-
ritu tuo. Gratia vobiscum. Amen.

¶ Epistola Pauli ad Timo-
theum secunda explicit.

¶ Argumentum in episto-
lam ad Titum incipit.

Titum commonefacit et in-
struit de constitutione pres-
byteri: et de spirituali conversa-
tione et hereticis vitandis qui
in traditionibus iudaicis cre-
dunt: scribens ei a nicopoli.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola pauli ad Titum incipit.

¶ C. S. Titum instruit apostolus qua-
les debeat episcopos ordinare: et quomodo mali
sunt increpandi. Capitulum. i.

Paulus servus dei
apostolus autem Jesu chri-
sti secundum fidem electorum dei: B
et agnitionem veritatis que
secundum pietatem est in spem vi-
te eterne: quam promisit qui non men-
titur deus ante tempora secularia: ma-
nifestavit autem temporibus suis ver-
bum suum in predicatione: que credita
est mihi secundum preceptum salvatoris no-
stri dei Tito dilecto filio secundum commu-
nem fidem. Gratia et pax a deo patre et B
christo Jesu salvatore nostro. Huius rei Dist. 93. ca. legimus.
gratia reliqui te crete: ut ea que desunt
corrigas: et constituas per civitates pres-
byteros: sicut et ego disposui tibi. Si
quis sine crimine est unius uxoris vir:
filios habens fideles non in accusatio-
ne luxurie: aut non subditos. Oportet 1. Tim. 3. a.
enim episcopum sine crimine esse sicut
dei dispensatorem: non superbum: non Dist. 25. ca.
iracundum: non vinolentum: non per- unum. §. nunc
cussorem: non turpis lucri cupidum: sed autem.
hospitalem: benignum: sobrium: iustum:
sanctum: continentem: amplectentem
eum qui secundum doctrinam est fidelem ser-
monem: ut potens sit exhortari in do-
ctrina sana: et eos qui contradicunt argue-
re. Sunt enim multi etiam inobedientes: C
vaniloqui et seductores: maxime autem qui Di. 43. ca. i.
de circumcisione sunt: quos oportet redar- Di. 47. c. si.
gui: qui universas domos subvertunt: do- i. q. i. c. dominus.
centes que non oportet: turpis lucri gra-
tia. Dixit quidam ex illis proprius ipso-
rum propheta. Cretenses semper mendaces:
male bestie: ventris pigri. Testimonium
hoc verum est. Quam ob causam incre-
pa illos dure: ut sani sint in fide: non in-
tendentes iudaicis fabulis et mandatis D
hominum aversantium ✝ se a veritate. Alias ✝ avers-
Omnia munda: mundis: coinquinatis tentium.
autem et infidelibus nihil est mundum: sed Rom. 14. d.
inquinate sunt eorum et mens et conscientia. Dis. 82. c. pro-
Confitentur se nosse deum: factis autem posuisti.
negant cum sint abominati ✝ et incredi- Alias ✝ abo-
biles: et ad omne opus bonum reprobi. minabiles.
¶ Ca. S. Apostolus titum instruit ad i. q. i. c. dominus.
informandum existentes in statu senili ii. q. 3. c. ex-
iuvenili ac servili. Capitulum. ij. istimas.

A Tu autē loq̄re q̄ decēt sanā doctrinā. Senes vt sobrij sint: pudici: prudētes: sani in fide: in dilectione: in patientia. Anus similiter in habitu sctō: nō criminatrices: nō multo vino seruientes: bene docētes: vt prudentiā doceant. Adolescē-
28. q. 1. c. 1. in fine. tulas vt viros suos ament: filios suos diligāt: prudentes: castas: sobrias: domus curā habētes: benignas: subditas viris suis: vt nō blasphemet verbū dei.
B Iuuenes siīr hortare vt sobrij sint. In omnib⁹ teipsum prebe exēplū bonorū operum in doctrina: in integritate: in grauitate. Uerbū sanū irreprehēsibile: vt is qui ex aduerso est vereat: nihil habēs malū dicere de nobis. Seruos do-
C Ephe. 6. a. Col. 3. d. 1. pet. 2. c. 23. q. 5. ca. si apud. De pe. di. 2. c. pmā interrogatus. minis suis subditos esse: in oib⁹ placētes: non cōtradicentes: nō fraudantes: sed in oib⁹ fidē bonā ostēdētes: vt doctrinā saluatoris nr̄i dei ornēt in oib⁹. Apparuit em̄ gr̄a dei et saluatoris nr̄i omnib⁹ hoib⁹ erudiēs nos: vt abnegātes impietatē τ secularia desideria: sobrie: iuste: τ pie viuamus in hoc seculo:
D De cōse. di. 3. cap. ieiunium. expectantes beatā spē τ aduētū glorie magni dei et saluatoris nr̄i iesu xp̄i: q̄ dedit semetipsum p̄ nobis: vt nos redimeret ab oī iniquitate: et mūdaret sibi populū acceptabilē: sectatorē bonorū operū. Hec loquere et exhortare: et argue cū oī imperio. Nemo te contēnat.

¶ C. S. Ostēdit ap̄ls quomodo pp̄ls debeat se habere erga principes: cū ratione dicti: atq; erga hereticos: τ annectit salutationem. Cap. iij.

A Admone illos principib⁹ et potestatib⁹ subditos esse: dicto obedire: ad oē opus bonū paratos esse. Nemi-
Distin. 46. §. 1. 2. q. 7. ca. sicut sacerdotum. nem blasphemare: nō litigiosos esse sed modestos: omnē ostēdentes mā̄suetudinē ad oēs hoies. Eramus em̄ aliq̄n τ nos insipiētes τ increduli errātes: seruientes desiderijs τ voluptatib⁹ varijs: in malitia et inuidia agētes: odibiles: odiētes inuicē.
B 2. timo. 1. c. Cū aūt benignitas et humanitas apparuit saluatoris nostri dei non ex operibus iustitie que fecimus nos: sed s̄m misericordiā suā saluos nos fecit: per lauacrum regenerationis et renouationis spiritussancti quem effudit in nos abunde per iesum christum saluatorem nostrū: vt iustificati gratia ipsi⁹ heredes simus s̄m spem vite eterne. Fidelis sermo est. Et de his volo te confirmare vt curent bonis operibus preesse qui credunt deo. Hec sunt bona et vtilia hominibus. Stultas autē que- C
stiones et genealogias: τ contentiones et pugnas legis deuita: sūt em̄ inutiles et vane. Hereticū hominē post vnā 2. timo. 3. d.
et secundam correptionem deuita: sciēs 24. q. 1. ca.
quia subuersus est q̄ huiusmodi est: et q̄ dignior.
delinquit cum sit proprio iudicio con- 2. q. 3. ca. dixit ap̄lus.
dēnatus. Cū misero ad te arthemam aut tychicū: festina ad me venire nicopolum. Ibi em̄ statui hyemare: zenā le- D
gisperitum τ apollo sollicite premitte vt nihil illis desit. Discāt aūt τ vestris bonis operib⁹ preesse ad vsus necessarios: vt nō sint infructuosi. Salutāt te qui mecum sunt omnes. Saluta eos q̄ nos amant in fide. Gratia dei cū omnibus vobis. Amen.

¶ Epistola Pauli ad Titum explicit.

¶ Argumentum in epistolam ad Philemonem incipit.

Philemoni familiares literas facit pro onesimo seruo eius: scribens ei ab vrbe roma de carcere per supraścriptum onesimum.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola Pauli ad Philemonem incipit.

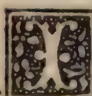
¶ C. S. Ap̄lus scribit philemoni: formans ad eum petitionem de recipiēdo onesimo: τ adiūgit salutationē. Ca. j.

Paulus vinct⁹ xp̄i iesu: et timotheus frater philemoni dilecto adiutori nr̄o: et appie sorori charissime: et archippo cōmilitoni nostro: et ecclesie que in domo tua A
est. Gr̄a vobis τ pax a deo patre nostro et dn̄o iesu xp̄o. Gratias ago deo meo semp memoriam tui faciēs in orationibus meis audiens charitatem tuam: et fidem quam habes in domino iesu τ in omnes sanctos: vt cōmunicatio fidei tue euidens fiat in agnitiōe oīs operis boni in xp̄o iesu. Gaudium enim magnam habui et cōsolationem in charitate tua: q: viscera sctōrū requieuerūt p̄ te frater. Propter qđ multā fiduciā B
habēs in xp̄o iesu imperādi tibi qđ ad

re ptinet: ppter charitatē magis obse
cro cum sis talis vt paulus senex: nunc
autē et vinctus iesu xpi obsecro te pro
meo filio quē genui i vinculis onesimo
qui tibi aliquādo inutilis fuit: nūc aūt
τ mihi τ tibi vtilis: quē remisi tibi. Tu
autē illū vt mea viscera suscipe. Quem
ego volueram mecum detinere: vt pro te
mihi ministraret in vinculis euangelij.
C Sine consilio autē tuo nihil volui fa
cere: vti ne velut ex necessitate bonum
tuum esset: sed voluntariū. Forsitā enim
ideo discessit ad horam a te: vt in eter
nū illū reciperes: iā nō vt seruū: sȝ pro
seruo charissimū fratrē maxime mihi.
Quāto aūt magis tibi: τ in carne et in
domino. Si ergo habes me socium su
scipe illū sicut me. Si autē aliquid no
cuit tibi aut debet hoc mihi imputa.
D Ego paul⁹ scripsi mea manu. Ego red
dā vt nō dicā tibi: qȝ τ teipsum mihi de
bes. Ita frater ego te fruar in dño: re
fice viscera mea in christo. Cōfidens in
obediētia tua scripsi tibi: sciēs qm̄ τ su
per id quod dico facies. Simul autem
et para mihi hospitiū. Nā spero p ora
tiones vestras donari me vobis. Salu
tat te epaphras concaptiuus meus in
xpo iesu: marc⁹: aristarchus: demas: et
lucas adiutores mei. Gratia dñi no
stri iesu xpi cum spiritu vestro. Amen.

¶ Explicit epl̄a pauli ad philemonē.

¶ Argumentum in episto
lam ad hebreos incipit.

N primis dicēdum est cur
apl̄us paulus in hac epl̄a
scribēda nō seruauerit mo
rem suū: vt vel vocabulum
nois sui: vel ordinis deferi
beret dignitatē. Hec cau
sa est: qȝ ad eos scribēs q ex circūcisiōe
crediderāt quasi gētiū apostolus et nō
hebreorum: sciens quoqȝ eorum super
biam: suamqȝ humilitatē ipse demon
strans meritum officij sui noluit ante
ferre. Nam simili modo etiam ioannes
apostolus propter humilitatem in epi
stola sua nomen suum eadem ratiōe nō
pretulit. Hanc ergo epistolam fertur
apostolus ad hebreos conscriptam: he
braica lingua misisse: cuius sensum et
ordinē retinens lucas euangelista post
excessum apostoli pauli: greco sermo
ne composuit.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola Pauli ad hebreos incipit.
¶ C.S. Ponit excellētiā xpi q est da
tor noue legis: qr est patri coeternus et
cōsubstātialis: equalis i potestate τ di
gnitate: et qȝ in his xps pfert angelis.

Capitulum. j.

Ultifarie ✝ mul- A Alias ✝ mul
tisqȝ modis olim deus lo tifariam.
quēs prib⁹ in pphetis:
nouissime ✝ dieb⁹ istis lo Alias ✝ in.
cut⁹ est nobis in filio quē
constituit heredē vniuersorū p quē fe
cit τ secula. Qui cū sit splēdor glorie τ De pe. di. 2.
figura substantie ei⁹: portansqȝ omnia ca. illa ani
verbo virtutis sue purgationē peccato ma.
rum faciēs: sedet ad dexteram maiesta B
tis eius in excelsis: tāto melior āgelis ps̄. 2.
effectus: qȝto differētius pre illis nomē Act. 13. c.
hereditauit. Cui eñ dixit aliqñ angelo 2. reg. 7. b.
rū: Fili⁹ me⁹ es tu ego hodie genui te?
Et rursum. Ego ero illi i patrē: et ipse
erit mihi i filiū. Et cū iterū introducit C
primogenitū in orbem terre: dicit. Et
adorēt eum oēs angeli dei. Et ad ange
los qdē dicit. Qui facit angelos suos ps̄. 96.
spūs: et ministros suos flammā ignis. ps̄. 103.
Ad filiū aūt. Thronus tuus de⁹ in se
culū seculi: virga equitatis virga regni
tui. Dilexisti iusticiā τ odisti iniquitatē: ps̄. 44.
ppterea vnxit te de⁹: de⁹ tuus oleo ex
ultationis ✝ pre participib⁹ tuis. Et tu Alias ✝ leti
in principio dñe terrā fundasti: et opa tie.
manuū tuarū sunt celi. Ipsi peribūt tu ps̄. 101.
aūt pmanebis: τ oēs vt vestimētū vete D
rascēt. Et velut amictū mutabis eos et
mutabūtur: tu aūt idem ipse es τ anni
tui nō deficiēt. Ad quē autē angelorū ps̄. 109.
dixit aliqñ. Sede a dextris meis: quo
adusqȝ ✝ ponā inimicos tuos scabellū Alias ✝ do
pedū tuorū. Nōne oēs sunt administra nec.
torij spūs in ministeriū missi ppter eos
qui hereditatē capiūt salutis.
¶ C.S. Ostendit apostolus noue legi
esse obediēdum date a christo: et quod
non obstet humilitas passionis eius.

Capitulum. ij.

Ropterea abūdāti⁹ opor A
tet obseruare nos ea q au
diuimus ne forte pefflua
mus. Si eñ qui per ange
los dict⁹ est sermo: factus
est firmus: τ omnis preuaricatio et in
obedientia accepit iustam mercedis re
tributionem: quomodo nos effugiem⁹
si tantam neglexerimus salutem? Que Alias ✝ enar
cū initiū accepisset enarrandi ✝ p dñm rari.

ab eis q̃ audierunt in nos cõfirmata est
cõtestãte deo signis ꝛ portẽtis ꝛ varijs
virtutib⁹ ꝛ spũsancti distributionib⁹ ſm
suã voluntatẽ. Nõ eñ angelis subiecit de⁹
orbẽ terre futurũ: de quo loq̃mur. Te-
Ps.8. stat⁹ est aũt in quodã loco q̃s dicẽs.
B Quid est hõ q̃ memor es ei⁹ aut filius
hoĩs q̃m visitas eũ: Minuisti eũ paulo
min⁹ ab angelis gloria ꝛ honore coro-
1 cor.15.d. nasti eũ: ꝛ constituisti eũ sup opa manuũ
philip.2.a. tuarũ. Oĩa subiecisti sub pedibus eius.
In eo eñ q̃ oĩa ei subiecit: nihil dimi-
oĩa sit nõ subiectũ ei. Nũc aũt necdũ vide-
E mus oĩa subiecta ei. Eũ aũt q̃ modico
q̃ ab angelis minoratus est videm⁹ ie-
sum ꝓpter passionẽ mortis gl̃ia ꝛ ho-
nore coronatũ: vt grã dei p oĩb⁹ gusta-
Ps.21. ret mortẽ. Decebat eñ eũ ꝓpter quẽ oĩa
ꝛ per quẽ oĩa: ꝛ q̃ multos filios ĩ gl̃iã
adduxerat auctorẽ salutĩ eoꝝ p passio-
nẽ cõsummare. Qui eñ sctĩficat ꝛ qui
Esa.8.d. sctĩficant̃ ex vno oẽs. Propter quã cãz
D nõ cõfundit̃ fratres eos vocare dicens.
Osee.13.b. Nũciabo nomẽ tuũ fratribus meis: in
1.cor.15.g. medio eccl̃ie laudabo te. Et iterũ. Ego
ero fidẽs in eũ. Et iterũ. Ecce ego ꝛ pue-
ri mei quos dedit mihi de⁹. Quia ergo
pueri cõicauerũt carni ꝛ sanguini: ꝛ ipse
similiter participauit eisdẽ vt p mortẽ
destrueret eũ q̃ habebat mortĩ imperiũ:
id est diabolũ: ꝛ liberaret eos q̃ timore
mortis per totã vitã obnoxij erãt ser-
uituti. Nusq̃ eñ angelos apprehẽdit:
sed semẽ abrae apprehẽdit. Uñ debuit
p oĩa fratrib⁹ assimilari: vt misericors
fieret ꝛ fidelis põtifex ad deũ: ꝛ vt re-
propitiaret delicta populi. In eo eñ in
quo passus est ipse ꝛ tentatus: potens
est ꝛ eis qui tentantur auxiliari.

¶ C. S. Ostendit̃ q̃ moysen excedit xp̃s
cui firmiter est obediendum. Cap.iij.

A Unde fratres sancti voca-
tionis celestis participes
cõsiderate apl̃m ꝛ põtificẽ
cõfessionis nr̃e iesum: qui
fidelis est ei q̃ fecit illũ: si-
cut ꝛ moyses in oĩ domo
eius. Amplioris eñ glorie iste pre moy-
se dignus habitus est: q̃̃to ampliorem
Na.12.b. honorẽ hꝫ domus q̃ fabricauit illam.
B Oĩs nanq̃ domus fabricat̃ ab aliquo.
Qui aũt oĩa creauit de⁹ est. Et moyses
quidẽ fidelis erat in tota domo ei⁹ tã-
q̃ famulus in testimoniũ eoꝝ que dicẽ-
da erant. Christus xõ tanq̃ filius ĩ do-
mo sua. Que domus sumus nos si fidu-
ciam ꝛ gloriam spei vsq̃ ad finẽ firmã

retineam⁹. Quapropter sicut dicit spũs
sctũs. Hodie si vocẽ eius audieritis: no- Ps.94.
lite obdurare corda vestra: sicut in exa- j.4.b.
cerbatione ſm diẽ tẽtatõis in deserto:
vbi tẽtauerũt me patres vr̃i: ꝓbauerũt
ꝛ viderũt opera mea: quadraginta ãnis.
Propter q̃ infensus fui gñatiõi huic E
ꝛ dixi semp hi errãt corde. Ipsi aũt nõ Ps.94.
cognouerũt vias meas quib⁹ iuraui in
ira mea: si introibũt in requiẽ meã. Ui-
dete fratres ne forte sit in aliquo vr̃m
cor malũ incredulitatĩ discedẽdi a deo
viuo. Sed adhortamini vosmetipsos
per singulos dies: donec hodie cogno-
minatur: vt nõ obduret̃ quis ex vobis
fallacia pctĩ. Participes eñ xp̃i effecti
sumus: si tñ initiũ substãtie ei⁹ vsq̃ ad
finẽ firmũ retineamus: dum dr̃. Hodie D
si vocẽ eius audieritis nolite obdurare
corda vr̃a: quẽadmodũ ĩ illa exacerba-
tione. Quidã eñ audiẽtes exacerbaue- De pe. dist.
rũt: sed non vniuersi qui ꝓfecti sunt ab 2. §. autori-
egypto p moysen. Quib⁹ aũt infensus tates.
est quadraginta annis? Nõne illis qui
peccauerũt: quoꝝ cadauera ꝓstrata sũt
in deserto? Quib⁹ aũt iurauit non in-
troire ✝ ĩ reqẽ ipsi⁹: nisi illis q̃ ĩcreduli al's ✝ vt nõ
fuerũt? Et videm⁹ q̃ nõ potuerũt ĩtroi- introirent.
re in requiẽ ipsi⁹ ꝓpter incredulitatẽ.

¶ C. S. Ostẽdit apl̃s nobis imminere
sollicitudinẽ intrandi in requiem cele-
stem: ꝛ concludit q̃ est festinãdum ad
ipsam ꝓpter excellentiã diuinitatis: et
humanitatis christi. Capi.iiij.

Imeamus ergo: ne forte reli- A
cta pollicitatiõe introeun-
di in requiẽ eius existimet̃
aliq̃s ex nobis deesse. Etenĩ
ꝛ nobis nũciatũ est quem-
admodum ꝛ illis: sed non
profuit illis sermo auditus: nõ admix-
tus fidei ex his que audierũt. Ingredie- Gene.2.a.
mur enim in requiem eius qui credidi- Ps.94.
mus quẽadmodũ dixit. Sicut iuraui s.3.b.
in ira mea si introibũt in requiẽ meam.
Et quidẽ operibus ab institutione mũ-
di perfectis: dixit enim in quodã loco
de die septima sic. Et requieuit de⁹ die
septimo ab omnibus operib⁹ suis. Et B
in isto rursum. Si introibũt in requiẽ
meã. Quoniã ergo supest introire quosdã
in illã: ꝛ hi quibus prioribus annũcia-
tum est: nõ introierũt ꝓpter increduli-
tatem. Iterũ terminat diem quẽdã ho-
die in dauid dicendo: post tantũ tẽpo-
ris sicut supradictum est. Hodie si vocẽ
eius audieritis: nolite obdurare corda

vestra. Nã si eis iesus requiẽ prestitisset nũq̃ de alia loqueref post hac die. Itaqȝ
C relinquif sabbatismus pplo dei. Qui em ingressus est in requiẽ ei⁹: etiã ipse reqeuit ab operibus suis: sicut ⁊ a suis de⁹. Festinem⁹ ergo igredi in illã reqẽ vt ne in ipm q̃s incidat incredulitatis exẽplũ. Viu⁹ est eni sermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior oi gladio ancipiti: ⁊ ptingẽs vsqȝ ad diuisionẽ aie ac spũs copagum q̃z ac medullarũ ⁊ discretor cogitationũ ⁊ intentionũ cordis. Et nõ est
D vlla creatura inuisibilis in ɔspectu ei⁹.
2.q.1.c. de⁹ ops. Oia aũt nuda ⁊ aperta sunt oculis ei⁹ ad quẽ nobis sermo. Habẽtes ḡ põtificẽ
Eccle.15.d. cẽ magnũ q̃ penetrauit celos iesum fi-
ps.33. liũ dei: teneam⁹ spei nr̃e cõfessionẽ. Nõ
j.8.a. em habemus põtificẽ q̃ nõ possit cõpati infirmitatibus nr̃is. Tẽtatũ autẽ p oia p similitudine absqȝ peccõ. Adeamus ergo cũ fiducia ad thronũ gratie eius: vt miam consequamur ⁊ gratiam inueniamus in auxilio oportuno.

¶ C. S. Declarat apl's quid in pontifice requiratur: ac ea christo conuenire: insinuando dicendorum de christo difficultatem. Capi. v.

A Distin.15.c. si.9. q̃bus ⁊ pauca. Omnis nãqȝ põtifex ex hoibus assumpt⁹ p hoi⁹ cõstituif i his q̃ sunt ad deũ: vt offerat dona ⁊ sacrificia p pctis. Qui cõdolere possit his q̃ ignorãt ⁊ errãt: qm̃ ⁊ ipse circundatus est infirmitate: ⁊ pptera dȝ quẽadmodũ p populo: ita etiã pro semetipo offerre p pctis. Nec q̃s q̃ sumit
B sibi honorẽ: sed qui vocaf a deo tanq̃
Als ✝ ita. aarõ. Sic ✝ ⁊ xp̃s nõ semetipm clarifi-
8.q.1.capi. cauit vt põtifex fieret: sȝ qui locut⁹ est
scriptum. ad eũ. Fili⁹ me⁹ es tu: ego hodie genui
De elec.ca. te. Quẽadmodũ ⁊ i alio loco dicit. Tu
qualiter. es sacerdos in eternũ sm ordinẽ mel-
ps.2. chisedech. Qui in diebus carnis sue p-
s.1.b. ces supplicatiõesqȝ ad eũ qui posset il-
ps.109. lũ saluũ facere a morte: cũ clamore va-
C lido ⁊ lachrymis offerẽs exauditus est p sua reuerẽtia. Et quidẽ cũ esset filius dei: didicit ex his que passus est obediẽtiã: ⁊ cõsummat⁹ fact⁹ est oibus obtẽperãtibus sibi causa salutis eterne: ap-
D pellat⁹ a deo põtifex iuxta ordinẽ melchisedech. De quo nobis grãdis sermo ⁊ iterpretabilis ad dicẽdũ: qm̃ imbecilles facti estis ad audiendũ. Etenim cũ deberetis magistri esse ppter tempus: rursum indigetis vt vos doceamini q̃ sint elemẽta exordij sermonũ dei: ⁊ facti estis q̃bus lacte opus sit nõ solido cibo. Ois em q̃ lactis est particeps expers est sermonis iustitie. Paruulus enim est. Perfectoȝ aũt est solidus cib⁹ eoȝ qui p cõsuetudine exercitatos habent sensus ad discretionem boni ac mali.

¶ C. S. Apostolus addit ea que vult dimittere: ac q̃bus acceptio sue doctrine est impossibilis: ⁊ quibus sit conueniens ⁊ vtilis. Capitu. vj.

Quapropter intermittẽtes inchoationis xp̃i sermonẽ ad perfectiora feramur: nõ rursum iacẽtes fundamẽtũ penitentie ab operibus mortuis: ⁊ fidei ad deũ baptismatũ doctrine impositiõis q̃z manuũ ac resurrectionis mortuoȝ ⁊ iudicij eterni. Et hoc faciemus: si q̃dẽ pmiserit deus. Impossibile em̃ est eos q̃ semel sunt illuminati gustauerũt etiã donũ celeste: ⁊ participes facti sunt spũs scti. Gustauerũt nihilominus bonũ dei verbũ virtutesqȝ seculi vẽturi: ⁊ plapsi sunt rursus renouari ad penitẽtiã: rursum crucifigẽtes sibimetipis filiũ dei: ⁊ ostẽtui habẽtes. Terra em sepe veniẽtẽ sup se bibẽs imbrẽ germinãs ✝ herbã oportunã illis a q̃bus colif accipit benedictionẽ a deo: pferẽs aũt spinas ac tribulos reproba est ⁊ maledicto proxima cuius cõsummatio in cõbustionem. Cõfidim⁹ aũt de vobis dilectissimi meliora ⁊ viciniora saluti: tametsi ita loq̃mur. Nõ em̃ iniustus est deus vt obliuiscaf opis vr̃i ⁊ dilectiõis quã ostẽdistis in noie ipsius: q̃ ministrastis sanctis et ministratis. Cupim⁹ aũt vnũquẽqȝ vestrũ eandẽ ostẽtare sollicitudinem ad expletionẽ spei vsqȝ in finẽ: vt non segnes efficiamini verũ imitatores eorũ qui fide ⁊ patientia hereditabũt pmissiones. Abrae nẽpe pmittẽs deus: qm̃ neminẽ habuit p quẽ iuraret maiorem: iurauit per semetipm dicẽs. Nisi benedicens benedicã te ⁊ multiplicãs multiplicabo te: ⁊ sic longanimiter ferens adeptus est repromissionẽ. Hoies em̃ per maiorem sui iurant: ⁊ omnis cõtrouersie eorum finis ad confirmationem est iuramentum. In quo abundantius volens deus ostendere pollicitationes heredibus imobilitatẽ ɔsilij sui interposuit iusiurandũ: vt per duas res immobiles: quibus impossibile est mẽtiri deũ fortissimũ solatiũ habeam⁹ q̃ confugimus ad tenendã ppositã spẽ: quã sicut

Right margin:
A De pe. dist. 4. ca. intermittentes. j.10.d.
De pe. dist. 2. c. si enim. ✠. si paul⁹.
B Als ✝ generans.
De pe. dist. 2. c. si em̃. ✠. cõfidimus.
De pe. di. 2. c. non tam iustus.
C
Gene. 22. c.
De iurei. c. ⁊ si xp̃s.
D

ſicut anchorã hẽmus aĩe tutã ac firmã:
et icedẽtẽ vſq; ad iteriora velaminis: vbi
pcurſor p nobis itroiuit ieſus ſ͛z ordi
nẽ melchiſedech põtifex fact⁹ i eternũ.
¶ C. S. Oſtenditur excellẽtia ſacerdo
tij xp̃i: comparando xp̃m ad melchiſe-
dech: cuius ſacerdotium oſtenditur ex
cellentius eſſe ſacerdotio leuitico: cuz
eiuſdem neceſſitate. Capi. vij.
A
Gen. 14. b. Hic enĩ melchiſedech rex ſalez
ſacerdos dei ſummi: q̃ obuia
uit abrae regreſſo a cede re-
gũ: ⁊ bñdixit ei: cui ⁊ decimas
oĩm diuiſit abraã. Primũ q̃-
dem q̃ interpretat̃ rex iuſtitie: deinde
aũt ⁊ rex ſalẽ qđ eſt rex pacis ſine pr̃e: ſi
ne matre: ſine genealogia: neq; initiũ
dierũ: neq; finẽ vite hñs: aſſimilat⁹ aũt
filio dei manet ſacerdos in ppetuũ. In
tuemini aũt quãtus ſit hic: cui ⁊ deci-
mas dedit de pcipuis abraã pr̃iarcha.
Et q̃dẽ de filijs leui ſacerdotiũ accipiẽ
tes: mãdatũ hñt decias ſumere a pp̃lo
ſ͛m legẽ: id eſt a fratrib⁹ ſuis: q̃q̃ ⁊ ipſi
exierũt de lũbis abrae. Cui⁹ aũt gñatio
nõ annumerat̃ in eis: decimas ſumpſit
B ab abraã: ⁊ hũc q̃ habebat repromiſſio
nes bñdixit. Sine vlla autẽ ɔ̃dictione
qđ min⁹ ẽ a meliore bñdicit̃. Et hic q̃-
dẽ decimas moriẽtes hoĩes accipiũt:
ibi aũt ɔ̃teſtat̃: q: viuit. Et vt ita dictũ
ſit: p abraã ⁊ leui q̃ decimas accepit: de
cimatus ẽ. Adhuc ei in lũbis pr̃is erat:
qñ obuiauit ei melchiſedech. Si ergo
cõſũmatio p ſacerdotiũ leuiticũ erat:
pp̃ls ei ſub ip̃o legẽ accepit: q̃d adhuc
neceſſariũ fuit ſ͛m ordinem melchiſe-
De cõſti. c. dech: aliũ ſurgere ſacerdotẽ ⁊ nõ ſ͛z or
tranſlato. dinẽ aarõ dici? Trãſlato ei ſacerdotio:
neceſſe eſt vt legis tranſlatio fiat. In q̃
enĩ hec dicunt̃: de alia tribu eſt: de qua
nullus altario preſto fuit. Manifeſtuz
C eſt enĩ qđ ex iuda ort⁹ ſit dñs nr̃: in qua
tribu nihil de ſacerdotib⁹ moyſes locu
tus eſt. Et ampli⁹ adhuc manifeſtũ eſt:
ſi ſ͛m ſimilitudinẽ melchiſedech exur-
gat alius ſacerdos: q̃ nõ ſ͛m legẽ mãda
ti carnalis factus eſt: ſ͛z ſ͛m virtutẽ vite
inſolubilis. Cõteſtat̃ enĩ: qm̃ tu es ſacer
Ps. 109. dos in eternũ ſ͛z ordinẽ melchiſedech.
Reprobatio q̃dẽ fit pcedẽtis mãdati
ppter infirmitatẽ ei⁹ ⁊ inutilitatẽ. Ni
hil enĩ ad pfectũ adduxit lex. Introdu-
ctio xõ melioris ſpei p quã pximam⁹
ad deũ. Et quãtũ eſt: nõ ſine iureiuran
do. Alij q̃dem ſine iureiurãdo ſacerdo
tes facti ſunt. Hic aũt cũ iureiurãdo p

cũ q̃ dixit ad illũ. Iurauit dñs ⁊ nõ pe- Ps. 109.
nitebit eũ: tu es ſacerdos ineternũ. In D
tantũ melioris teſtamẽti ſpõſor fact⁹
eſt ieſus. Et alij q̃dẽ plr̃es facti ſũt ſacer
dotes ſ͛m legẽ. Idcirco q̃ morte phibe
rent̃ pmanere: hic aũt eo q̃ maneat in
eternũ ſempiternũ h̃z ſacerdotiũ. Unde ⁊
ſaluare i ppetuũ põt accedẽs + p ſemet Als + acce
ip̃m ad deũ ſemp viuẽs ad iterpellãdũ dentes.
p nobis. Talis ei decebat vt nobis eẽt
põtifex: ſctũs: innocẽs: īpollut⁹: ſegre-
gat⁹ a pctõrib⁹: ⁊ excelſior celis fact⁹.
Qui nõ h̃z neceſſitatẽ quotidie quẽad
modũ ſacerdotes prius p ſuis delictis
hoſtias offerre: deinde p pp̃li. Hoc enĩ
fecit ſemel ſeip̃m offerẽdo. Lex enĩ con
ſtituit hoĩes ſacerdotes infirmitatem
habẽtes: ſermo autẽ iuriſiurãdi q̃ poſt
legem eſt filium in eternum perfectũ.
¶ C. S. Oſtendit xp̃m eſſe meliorẽ ſa-
cramentorum miniſtrum: miniſtris ve
teris teſtamenti. Capi. viij.
Capitulũ aũt ſup ea q̃ dicũ- A
tur. Talẽ habem⁹ põtificẽ S. 4. b.
qui cõſedit i dextera ſedis
magnitudinis i celis ſctõꝝ
miniſter ⁊ tabernaculi veri:
qđ fixit de⁹ ⁊ nõ hõ. Omis eĩ
põtifex ad offerẽda munera et hoſtias
cõſtituit̃. Unde neceſſe eſt ⁊ hũc hr̃e aliq̃d
qđ offerat. Si ergo eſſet ſup terrã: nec
eſſet ſacerdos: cũ eẽnt q̃ offerrẽt ſ͛m le
gẽ munera qui exẽplari ⁊ vmbre deſer B
uiũt celeſtiũ: ſicut rñſum eſt moyſi cum
conſummaret tabernaculũ. Uide inq̃t
oĩa facito ſ͛m exẽplar qđ tibi oñſuz eſt
in mõte. Nũc aũt meli⁹ ſortitus eſt mi
niſteriũ: q̃to ⁊ melioris teſtamenti me Exo. 25. d.
diator eſt qđ in meliorib⁹ repromiſſio Act. 7. f.
nib⁹ ſancitũ eſt. Nã ſi illud prius culpa
vacaſſet: nõ vtiq; ſcdi loc⁹ inq̃reret̃. Ui
tuperãs enĩ eos dicit. Ecce dies veniẽt
dicit dñs: et cõſummabo ſuper domuz Hier. 31. g
iſrl̃ ⁊ ſup domũ iuda teſtm̃ nouũ. Non C
ſ͛m teſtm̃ qđ feci pr̃ibus eoꝝ in die qua
apprehẽdi manũ eoꝝ: vt educerẽ illos
de terra egypti: qm̃ ipi nõ permãſerũt
in teſtamẽto meo: ⁊ ego neglexi eos di-
cit dñs. Qr hoc eſt teſtamẽtũ qđ diſpo-
nam domui iſrael poſt dies illos dicit
dñs: dãdo + leges meas in mẽtẽ eoꝝ: et als + dabo
in corda eoꝝ ſuperſcribã eas: ⁊ ero eis
in deũ: ⁊ ipſi erũt mihi in pp̃lm. Et nõ
docebit vnuſquiſq; pximũ ſuũ: ⁊ vnuſ 29. q. 2. ca.
quiſq; fratrẽ ſuũ dicẽs. Cognoſce dñz: due ſunt.
quoniã oẽs ſcient me a minore vſq; ad D
maiorem eoꝝ: q: ppitius ero iniq̃tati-

bus eorum: et peccatorum eorum iam non memorabor. Dicendo autem nouum veterauit prius. Quod autem antiquatur et senescit: prope interitum est.

¶ C. S. Tangit apostolus ea que fuerant in ministerio veteris testamenti: et ex his arguit dignitatem christi ac noue legis. C. ix.

B Habuit quidem et prius iustificationes culture: et sanctum seculare. Tabernaculum enim factum est primum: in quo erant candelabra et mensa et propositio panum quae dicitur sancta. Post velamentum autem secundum tabernaculum quod dicitur sancta sanctorum: aureum habens thuribulum: et arcam testamenti circumtectam ex omni parte auro: in qua vrna aurea habens manna: et virga aaron que fronduerat: et tabule testamenti: super quam erant cherubin glorie obumbrantia propitiatorium: de quibus non est modo dicendum per singula. His vero ita compositis in priori quidem tabernaculo semper introibant: sacerdotes sacrificiorum officia consummantes: in secundo autem semel in anno solus pontifex: non sine sanguine quem offerret pro sua et populi ignorantia: hoc significante spiritusancto: nondum propalatam esse sanctorum viam adhuc priore tabernaculo habente statum. Que parabola est temporis instantis: iuxta quam munera et hostie offeruntur: que non possunt iuxta conscientiam perfectum facere seruientem: solummodo in cibis et in potibus: et in varijs baptismatibus: et iustitijs carnis: vsque ad tempus correctionis impositis. Christus autem assistens pontifex futurorum bonorum per amplius et perfectius tabernaculum non manufactum: id est non huius creationis: neque per sanguinem hircorum + aut vitulorum: sed per proprium sanguinem introiuit semel in sancta eterna redemptione inuenta. Si enim sanguis hircorum aut taurorum et cinis vitule aspersus: inquinatos sanctificat ad emundationem carnis: quanto magis sanguis christi qui per spiritumsanctum semetipsum obtulit immaculatum deo: mundauit conscientiam nostram ab operibus mortuis ad seruiendum deo viuenti? Et ideo noui testamenti mediator est vt morte intercedente in redemptionem earum preuaricationum que erant sub priori testamento repromissionem accipiant qui vocati sunt eterne hereditatis. Ubi enim testamentum est: mors necesse est intercedat testatoris. Testamentum enim in mortuis confirmatum est: alioquin nondum valet dum viuit qui testatus est. Unde nec primum quidem sine sanguine dedicatum est. Lecto enim omni mandato legis a moyse vniuerso populo: accipiens sanguinem vitulorum et hircorum cum aqua et lana coccinea et ysopo: ipsum quoque librum et omnem populum aspersit dicens. Hic sanguis testamenti quod mandauit ad vos deus. Etiam tabernaculum et omnia vasa ministerij sanguine similiter aspersit. Et omnia pene in sanguine secundum legem mundantur: et sine sanguinis effusione non fit remissio. Necesse est ergo exemplaria quidem celestium his mundari: ipsa autem celestia melioribus hostijs quam istis. Non enim in manufactis sanctis iesus introijt exemplaria verorum: sed in ipsum celum vt appareat nunc vultui dei pro nobis. Neque vt sepe offerat semetipsum: quemadmodum pontifex intrat in sancta per singulos annos in sanguine alieno. Alioquin oportebat eum frequenter pati ab origine mundi: nunc autem semel in consummatione seculorum ad destitutionem peccati per hostiam suam apparuit. Et quemadmodum statutum est hominibus semel mori: post hoc autem iudicium: sic et christus semel oblatus est ad multorum exhaurienda peccata: secundo sine peccato apparebit omnibus expectantibus se in salutem per fidem.

¶ C. S. Ostendit apostolus veterem legem non posse auferre peccatum: declarando excellentiam sacerdotij christi: atque eius sacerdotio esse firmiter obediendum. Cap. x.

A Umbram enim habens lex futurorum bonorum: non ipsam imaginem rerum per singulos annos eisdem ipsis hostijs quas offerunt indesinenter nunquam potest accedentes perfectos facere. Alioquin cessassent offerri: ideo quod nullam haberent vltra conscientiam peccati cultores semel mundati: sed in ipsis commemoratio peccatorum per singulos annos fit. Impossibile enim est sanguine taurorum et hircorum auferri peccata: ideo ingrediens mundum dicit. Hostiam et oblationem noluisti: corpus autem aptasti mihi. Holocaustomata et pro peccato non tibi placuerunt. Tunc dixi. Ecce venio. In capite libri scriptum est de me: vt faciam deus voluntatem tuam. Superius dicens quia hostias et oblationes et holocaustomata et pro peccato noluisti. Nec placita sunt tibi que secundum legem offeruntur. Tunc dixi ecce venio vt faciam deus voluntatem tuam: aufert primum vt sequens statuat. In qua voluntate sanctificati sumus per oblationem corporis iesu christi semel. Et omnis quidem sacerdos presto est quotidie ministrans: et easdem sepe offerens hostias que nunquam possunt auferre peccata. Hic autem vnam pro peccatis offerens hostiam in sempiternum sedet in dextera dei: de cetero expectans donec ponantur inimici eius scabellum pedum eius. Una enim oblatione consummauit in sempiternum sanctificatos. Contestatur autem nos et spiritussanctus. Postquam enim dixit.

Marginal notes: Di. 4. c. discipline. — Als. + taurorum. — 2. pet. 1. b. 1. Joan. 1. c. Apoc. 1. b. De celebra. miss. ca. cum marthe. § ceterum. De celebra. miss. ca. cum marthe. § testamentum. — Gal. 3. d. — Exo. 24. b. — Ro. 5. b. 1. pet. 3. d. — Leui. 19. c. Psal. 39. — Ibidem. Ibidem.

Section letters: B, C, D, E (left margin); F, G, A, B, C, D, E (right margin).

Je.9. Hoc autem testamentum quod testabor ad illos:
Ps.109. post dies illos dicit dominus. Dabo + leges
Al. + dando meas in cordibus eorum: et in mentibus eorum
superscribam eas: et peccatorum et iniquitatum
D eorum iam non recordabor amplius. Ubi autem
horum remissio iam non est oblatio pro peccato.
Habentes itaque fratres fiduciam in introi-
tu sanctorum in sanguine christi quam initia-
uit nobis viam nouam et viuentem per velamen:
id est carnem suam: et sacerdotem magnum su-
per domum dei accedamus cum vero corde
in plenitudine fidei: aspersi corda a consciē-
tia mala: et abluti corpus aqua munda
teneamus spei nostre confessionem indeclina-
E bilem. Fidelis enim est qui repromisit. Et con-
sideremus inuicem in prouocationem chari-
tatis et bonorum operum non deserentes
collectionem nostram: sicut consuetudinis
est quibusdam: sed consolantes et tanto magis
quanto videritis appropinquantem diem.
Uoluntarie enim peccantibus nobis post acce-
ptam notitiam veritatis iam non relinquitur pro
peccatis hostia: terribilis autem quedam expe-
Deut.17.b. ctatio iudicij et ignis emulatio: que consum-
Mat.18.b ptura est aduersarios. Irritam quis faciens
2.cor.13.a. legem moysi sine vlla miseratione duobus
2.q.4.§.1.et vel tribus testibus moritur: quanto magis pu-
c.placuit. tatis deteriora mereri supplicia qui filium
F dei conculcauerit et sanguinem testamenti
Deut.32.e. pollutum duxerit in quo sanctificatus est: et spiritui
Ro.12.d. gratie contumeliam fecerit. Scimus enim qui di-
Luc.6.a. xit. Mihi vindictam: et ego retribuam. Et
iterum. Quia iudicabit dominus populum suum. Hor-
rendum est incidere in manus dei viuentis.
Rememoramini autem pristinos dies in qui-
bus illuminati magnum certamen susti-
nuistis passionum: et in altero quidem oppro-
brijs et tribulationibus spectaculum facti:
in altero autem socij taliter conuersantium effe-
G cti. Nam et vinctis compassi estis: et rapinam bo-
norum vestrorum cum gaudio suscepistis: cogno-
scentes vos habere meliorem et manentem
substantiam. Nolite itaque amittere confidē-
tiam vestram: que magnam habet remuneratio-
nem. Patientia enim vobis necessaria est:
vt voluntatem dei facientes reportetis pro-
missionem. Adhuc enim modicum aliquantu-
lumque qui venturus est veniet et non tardabit:
Abacuch. iustus autem meus ex fide viuit. Quod si sub-
2.a. traxerit se non placebit anime mee. Nos
autem non sumus subtractionis filij in per-
Ro.10.b. ditionem: sed fidei in acquisitionem anime.
Gal.3.b. ¶ C.S. Apostolus ostendit quod subiici christo
sit per fidem: ac eandem describens mul-
tipliciter commendat. Capi.xi.

A Est autem fides sperandarum substā-
tia rerum: argumentum non apparen-
tium. In hac enim testimonium consecuti sunt
senes. Fide intelligimus aptata esse secu- Gen.1.a.
la verbo dei: vt ex inuisibilibus visibilia fie-
rent. Fide plurimam hostiam abel quam cain Gen.4.a.
obtulit deo: per quam testimonium consecutus
est esse iustus: testimonium perhibente mu-
neribus eius deo: et per illam defunctus ad-
huc loquitur. Fide enoch translatus est ne Gen.5.d.et
videret mortem: et non inueniebatur: quia trans- 13.a.
tulit illum deus. Ante translationem enim testio- Sapi.4.b
nium habuit placuisse deo. Sine fide autem Eccl.44.e
impossibile est placere deo. Credere enim 1.mach.2.f.
oportet accedentem ad deum: quia est: et inquirenti- B
bus se remunerator sit. Fide noe responso Gen.6.b.
accepto de his que adhuc non videbantur: Eccl.44.e
metuens aptauit arcam in salutem domus sue
per quam damnauit mundum: et iustitie que per
fidem est heres est institutus. Fide qui vocatur
abraam obediuit in locum exire quem acce- Gen.12.a.
pturus erat in hereditatem: et exijt ne- et.13.a.
sciens quo iret. Fide demoratus est in 32.q.4.ca.
terra repromissionis tanquam in aliena: in quis ignoret.
casulis habitando cum isaac et iacob cohe-
redibus repromissionis eiusdem. Expe-
ctabat enim fundamenta habentem ciuitatem: Gen.21.a.
cuius artifex et conditor deus. Fide et ipsa C
sara sterilis virtutem in conceptione se-
minis accepit etiam preter tempus etatis: quoniam
fidelem credidit esse eum qui repromiserat.
Propter quod et ab vno orti sunt: et hoc
emortuo tanquam sidera celi in multitudi-
nem: et sicut arena que est ad oram maris innu-
merabilis. Iuxta fidem defuncti sunt omnes
isti: non acceptis repromissionibus: sed
a longe eas aspicientes et salutantes et confi-
tentes: quia peregrini hospites sunt super
terram. Qui enim hec dicunt significant se pa-
triam inquirere. Et si quidem illius meminis- D
sent de qua exierunt: habebant vtique tempus 23.q.4.c.si
reuertendi. Nunc autem meliorem appetunt: ecclesia.
id est celestem. Ideo non confunditur deus vo-
cari deus eorum. Parauit enim illis ciuita-
tem. Fide obtulit abraam isaac cum tentare-
tur: et vnigenitum offerebat in quo susce-
perat repromissiones. Ad quem dictum est.
Quia in isaac vocabitur tibi semen arbi-
trans + quia et a mortuis suscitare potens Al. + cogi-
est deus. Unde eum et in parabolam acce- tans.
pit. Fide et de futuris benedixit isaac ia- Gen.22.a.
cob et esau. Fide iacob moriens singulos Eccl.44.c.
filiorum ioseph benedixit: et adorauit Gen.27.c.
fastigium virge eius. Fide ioseph mo- Ibi.48.c.et
riens de profectione filiorum israel memo- 49.a.
ratus est: et de ossibus suis mandauit. Fi- Gen.50.a.
de moyses natus occultatus est mensibus E
tribus a parentibus suis: eo quod vidissent Exo.2.a.
elegantem infantem: et non timuerunt

regis edictū. Fide moyses grādis fact⁹
negauit se esse filiū filie pharaonis: ma
gis eligēs affligi cū pp'lo dei: q̄ tēpalis
pcti habere iocūditatē: maiores diui-
tias estimās thesauro egyptiorū ipro-
Exo. 12.b. periū xpi. Aspiciebat em̄ in remunera
tionē. Fide reliq̄t egyptū nō verit⁹ aio
sitatē regis. Inuisibilē em̄ tāq̄ videns
sustinuit. Fide celebrauit pascha et san
Als + va- guinis effusionē: ne q̄ vastabat + pmiti
staret. ua tāgeret eos. Fide trāsierūt mare ru
F brū tāq̄ p aridā terrā: qd̄ experti egy-
Exo. 14.b. ptij deuorati sunt. Fide muri hierico
Josue. 6.c. corruerunt circūitu dierū septē. Fide
Ibidem. 2. raab meretrix nō piit cū incredulis ex-
a. et. 6. d. cipiēs exploratores cū pace. Et qd̄ ad-
Di. 56. c. na huc dicā? Deficiet em̄ me tps enarrātē:
sci. ibi. in- de gedeō: barach: sanson: iepte: dauid:
epte. samuel: et pphetis qui p fidē vicerūt re
gna: operati sunt iustitiā: adepti sunt
repromissiōes. Obturauerūt ora leonū:
extinxerūt impetū ignis: effugauerunt
aciē gladij: cōualuerūt de infirmitate:
G fortes facti sunt i bello. Castra verterūt
exterorū: acceperūt mulieres de resurre
ctione mortuos suos. Alij aūt distenti
sunt nō suscipiētes redēptionē: vt in-
uenirēt meliorē resurrectionē. Alij vo
ludibria et verbera experti: insuper et
vincula et carceres. Lapidati sunt: secti
sunt: tētati sunt: in occisiōe gladij mor
tui sunt. Circuierūt in melotis in pel-
libus caprinis: egētes: angustiati: affli
cti: qbus dignus nō erat mūdus. In so
litudinib⁹ errātes: in mōtib⁹ et spelun
cis: et in cauernis terre. Et hi oēs testi-
monio fidei pbati: nō acceperūt repro
missionē deo p nobis melius aliqd̄ pi
uidēte: vt nō sine nobis ɔsummarent.

¶ C. XII. Inducit apl's ad mala pene to
lerāda: ac mala culpe vitāda: ondēs cō
ditiōes legis veteris atq nove. Ca. xij.

A

Ideoq3 et nos tātā habētes
Ephe. 4. f. impositā nubē testiū: depo
Coll. 3. b. nētes oē pōdus et circūstās
1. pe. 2. a. nos pctm̄: per patiētiā cur
ramus ad ppositum nobis
certamē: aspiciētes in au
ctorem fidei et cōsummatorē iesum: qui
pposito sibi gaudio: sustinuit crucē: cō
fusione contēpta: atq in dextera sedis
dei sedet. Recogitāte em̄ eū q̄ talē susti
nuit a peccatorib⁹ aduersus semetipm̄
ɔtradictionē: vt nō fatigemini animis
vestris deficiētes. Nōdū em̄ vsq ad san
guinem restitistis aduersus pctm̄ repu
B gnātes: et obliti estis cōsolationis: que
vobis tanq̄ filijs loquitur dicens. Fili
mi noli negligere disciplinā dn̄i: neq Puerb. 3. c.
fatigeris dum ab eo argueris. Quē em̄
diligit dn̄s castigat: flagellat aūt oēm 23. q. 4. c. es
filium quē recipit. In disciplina perse vindicta.
uerate. Tanq̄ filijs vobis offert se de⁹.
Quis enim filius quē nō corripit pr̄?
Qd̄ si extra disciplinā estis: cuius par
ticipes facti sunt oēs. Ergo adulteri et
non filij estis. Deinde pres qdē carnis C
nr̄e eruditores habuimus: et reuereba-
mur eos. Nō multomagis obtēperabi-
mus patri spirituū et viuemus? et illi q̄-
dem in tpe paucorū dierū sm̄ volūtatē
suā erudiebāt nos: hic aūt ad id quod
vtile est in recipiēdo sctificationē ei⁹.
Ois aūt disciplina in psenti q̄dē videt
nō esse gaudij: sed meroris: postea aūt
fructū pacatissimū exercitatis per eā D
reddet iustitie. Propter qd̄ remissas Dis. 49. c. in
man⁹ et soluta genua erigite: et gressus p. claud⁹.
rectos facite pedib⁹ vr̄is: vt nō claudi Ro. 12. b.
cās qs erret: magis āt sanet. Pacē seq̄-
mini cū oibus: et scimoniā: sine qua ne-
mo videbit deū. Cōtēplātes ne qs de-
sit gr̄e dei: ne qua radix amaritudinis
sursum germinās impediat: et p illam Gen. 12. a.
inqnent multi. Ne qs fornicator aut E
pphanus: vt esau: q̄ pp vnā escā vē Gen. 25. d.
didit primitiua sua. Scitote em̄ qm̄ et Exo. 19. d.
postea cupiens hereditare benedictio- Exo. 20. c.
nē: reprobatus est. Nō em̄ inuenit peni
tentie locū: qq̄ cū lachrimis inq̄sisset
eā. Nō em̄ accessistis ad tractabilē et ac
cessibilē ignē et turbinē et caliginē et p
cellā et tube sonū et vocē verborū: quā q̄
audierūt excusauerūt se: ne eis fieret ver
bum. Nō ei portabāt qd̄ dicebat: et si be Exo. 19. b.
stia tetigerit montē lapidabit. Et ita F
terribile erat qd̄ videbat. Moyses di
xit. Exterritus sum et tremebūdus. Sz
accessistis ad sion mōtē et ad ciuitatem
dei viuētis hierl'm celestē et multorum
milium angelorū frequētiā et ecclesiam
primitiuorū: q̄ cōscripti sunt in celis: et Als + spūs
iudicē oīm deū et spm̄ + iustorū pfectorū vel spiri-
et testamēti noui mediatorē Iesum: et tuum.
sanguinis aspersionē melius loquentē G
q̄ abel. Videte ne recusetis loquētem.
Si ei illi nō effugerūt recusantes eū q̄
super terrā loquebatur: multomagis
nos q̄ de celo loquentē: nobis auerti- Aggei. 2. b
mus: cui⁹ vox mouit terrā tūc: nūc aūt
repromittit dicēs. Adhuc semel et ego
moueo nō solū terrā: sz etiā celū. Qd̄ Als + facta
aūt adhuc semel dicit: declarat mobiliū ram.
trāslationē tanq̄ factorū + vt maneāt

ea q̄ sunt imobilia. Itaq3 regnū imobi
alr. + habeamus. le suscipiētes: habem⁹ + grām p quam seruiam⁹ placētes deo cū metu et reue-
Deute.4.d rētia. Etem deus nr̄ ignis cōsumēs est.

¶ C. S. Hortatr apl's ad opandū bonū erga proximos seipsos atq3 plātos: ac p se orādū petit: et sue orationis beneficiū impartit cum salutatione. Cap.xiij.

B
Rom.12.c. 1.petri.4.b haritas fraternitatis maneat i vobis: et hospitalitatē nolite obliuisci. Per hāc em placuerūt q̄dā āgelis hospitio receptis. Memētote vinctorū tanq̄ simul vincti: et laborātiū tanq̄ et ipsi i corpore morātes. Honorabile cōnubiū i oib⁹: et thor⁹ imaculat⁹. Fornicatores em et adulteros iudicabit de⁹.
Josue.1.b. ps.117. Sint mores sine auaritia: cōtēti p̄sentibus. Ipse em dixit. Nō te deseram neq3
B derelinquā: ita vt cōfidēter dicam⁹. Dñs mihi adiutor est: non timebo qd faciat mihi hō. Memētote ppositorū vr̄orū q̄ vobis locuti sūt vbū dei: quorū intuētes exitū cōuersationis imitamini fidem.
Dis.11.c.nolite. Christ⁹ Jesus heri et hodie: ipse et i scla. Doctrinis varijs et pegrinis nolite abduci. Optimū ē em grā stabilire cor nō escis: q̄ nō pfuerūt ambulātib⁹ in eis. Habem⁹ altare de quo edere nō habēt ptātē: q̄ tabernaculo deseruiūt. Quorū
Num.19.a. em aīaliū infert sanguis p pctō in sctā p pōtificē: horū corpora cremant extra castra. Propter qd et Jesus vt sctificaret p suū sanguinē ppl'm: extra portā
Michee.2.c passus est. Exeam⁹ igit ad eū extra ca-
C stra: ipropēriū ei⁹ portātes. Nō em ha-
De cel.miss. c.i.in cle. bem⁹ hic manentē ciuitatē: sed futurā inqrim⁹. Per ipm ergo offeramus hostiā laudis semp deo: id ē fructū labiorū cōfitētiū noi eius. Bñficiētie aūt et cōionis nolite obliuisci. Talib⁹ em hostijs pmeret de⁹. Obedite ppositis vr̄is: et subiacete eis. Ipi em puigilāt. q̄si rōnē p aiab⁹ vr̄is reddituri: vt cū gaudio hoc faciāt et nō gemētes. Hoc em nō ex-
D pedit vobis. Orate p nobis. Cōfidim⁹ em q bonā cōsciā habem⁹ i oib⁹ bñ volētes cōuersari. Ampli⁹ aūt deprecor vos hoc facere q̄ celeri⁹ restituar vob. De⁹ aūt pacis q̄ eduxit de mortuis pastorē magnū oniū in sanguine testamēti eterni: dñm nrm Jesum xp̄m: aptet vos i oi bono: vt faciatis ei⁹ voluntatē faciens in vobis qd placeat corā se p iesum xp̄m: cui est glia in scla seculorū: amē. Rogo aūt vos fratres vt sufferatis vbū solatij. Etem ppaucis scripsi vobis. Cognoscite fratrē nostrum timotheū dimissum: cū q̄ si celeri⁹ venerit videbo vos. Salutate oēs ppositos vestros et omnes sanctos. Salutāt vos de italia fratres: gratia cū oibus vobis. Amen.

¶ Epistola pauli ad hebreos explicit.

¶ Prefatio beati Hieronymi presbyteri in librum actuū apostolorū incipit.

Canit psalmista. Ambulabunt de ps.83.
virtutib⁹ in virtutes. Post apl'i pauli epl'as dudū vno vobis volumine trāslatas dōmon et rogatiane charissimi: act⁹ apl'orū cōpellitis vt trāsferā in latinū: quē librū nulli dubiū est a luca antiocheno arte medico: q̄ postea iseruiēs paulo apl'o xp̄i fact⁹ est discipul⁹: fuisse editū. Ceruices pmit iposita sepius oneris magnitudo: q studia inuidorū reprehēsione digna putāt ea que scribim⁹. Illorū nāq3 odio et detractio- Cor.8.b.
ne iuuāte xp̄o meum silebit eloquium. Actus aplorū nudā quidē vident sonare hystoriā: et nascētis ecclesie infantiā texere: sed si nouerimus scriptorē eorū lucā esse medicū: cuius laus est in euangelio: aīaduertimus pariter oīa verba illius aīe languentis esse medicinam.

¶ Prefatio explicit.

¶ Prologus incipit.

Lucas antiochēsis: natiōe syr⁹: cuius laus i euāgelio canit: apō antiochiā medicine artis egregi⁹ et aplorū xp̄i discipul⁹ fuit: postea vsq3 ad cōfessionē paulū secut⁹ aplm: sine crimine in virginitate pmanēs: deo maluit seruire. Qui septuagita et q̄tuor ānos etatis agēs: i bithinia obijt plen⁹ spū sctō: quo instigāte in achaie partibus euāgeliū scribēs grecis fidelib⁹ icarnationē dñi fideli narratiōe ondit: eūdēq3 et stirpe dauid descēdisse mōstrauit. Cui nō imerito scribēdorū actuū aplorū ptās in ministerio dat: vt deo i deū pleno: et filio pditiōis extīcto: orōne ab aplis facta sorte dñice electiōis numerus cōpleret. Sicq3 paul⁹ cōsummatione aplicis actib⁹ daret: q̄ diu cōtra stimulū calcitrātē dñs elegisset. Quod legētibus Actuū.9.c
et requirētib⁹ deū breui potius volui ostēdere sermone: q̄ plixius aliqd fastidiētib⁹ pdidisse: sciēs q̄ operantem agricolā oportet primū de suis fructibus edere. Quem ita diuina subsecuta est grā: vt nō solū corporibus: sed etiā animabus eius proficeret medicina.

¶ Prologus explicit.

¶ Liber actuum apostolorum beati lu
ce euangeliste incipit.

¶ Ca. B. Precepit christus discipulis
ne discederent ab hierusalem: ac ponitur
ascensio christi in celum: ⁊ electio ma-
thie in locum iude. Capitulum. i.

A

Primū quidē
sermonē feci de oībus o
theophile: q̄ cepit ihs
facere ⁊ docere vsq₃ in
diē q̄ pcipiēs aplis p
spm̄sctm̄ quos elegit
assumptus est Quibus
et prebuit seipm viuū
post passionē suam in
multis argumētis: p dies q̄dragita ap
parēs eis ⁊ loqns de regno dei. Et pue
Luce.24.g. scēs pcepit eis ab hierosolymis ne di-
scederēt: sz expectarēt pmissionē patris
quā audistis (inquit) p os meū: qz ioānes
qdē baptizauit aq̄: vos aūt baptizabi
mini spūsctō nō post multos hos dies.
Igit q̄ cōuenerāt īterrogabāt eū dicē
j.11.g.t.19. tes. Dn̄e si i tpe hoc restitues regnū isrl?
a. Dixit aūt eis. Nō est vrm nosse tpa vel
momēta q̄ pf posuit i sua ptāte: sz ac
cipietis virtutē supuenientis spūscti in
vos ⁊ eritis mihi testes i hierl'm ⁊ in oī iu
dea ⁊ samaria: ⁊ vsq₃ ad vltimū terre.
Et cū hec dixisset: vidētibus illis eleua
Luce.24.g tus ē ⁊ nubes suscepit eū ab oclis eoz.
j.2.c.t.10.f Cūq₃ intuerent in celū euntē illū: ecce
B duo viri astiterūt iuxta illos in vestibus
albis: q̄ ⁊ dixerūt. Viri galilei: qd stat
aspiciētes i celū? Hic iesus q̄ assumptus
est a vobis i celū: sic veniet quēadmodū
vidistis eū euntē in celū. Tūc reuersi sūt
hierosolymā a mōte q̄ vocat oliueti q̄
est iuxta hierl'm sabbati hn̄s iter. Et cū
introissent in cenaculū ascenderūt vbi
manebat petrus ⁊ ioānes: ⁊ iacobus ⁊ an
dreas: philippus ⁊ thomas: bartholo
meus ⁊ mattheus: iacobus alphei ⁊ simō
zelotes ⁊ iudas iacobi. Hi oēs erāt pse
uerātes vnanimiter i orōne cū mulieri
bus ⁊ maria mr̄e iesu ⁊ fratribus eius. In
diebus illis exurgēs petrus i medio frm C
dixit. (Erat aūt turba hoīm simul fere
cētūviginti.) Viri frēs opz ipleri scri
pturā quā p̄dixit spūsctūs p os dauid
de iuda q̄ fuit dux eoz q̄ cōprehēderūt
Iesum q̄ connumeratus erat i nobis: ⁊ sor
titus ē sortē ministerij huius. Et hic quidē
possedit agrū de mercede iniq̄tatis: et
suspēsus crepuit medius: ⁊ diffusa sunt
oīa viscera eius. Et notū factū ē oībus ha Mat.25.a
bitātibus hierl'm: ita vt appellaret ager
ille lingua eorum acheldemach: hoc est D
ager sanguinis. Scriptū est em i libro
psalmoz. Fiat cōmoratio + eoz deser- als + cōme
ta: ⁊ nō sit q̄ inhabitet in ea: ⁊ epatum moratio.
eius accipiat alter. Opz ergo ex his vi- ps̄.6.
ris q̄ nobiscū sunt cōgregati in oī tpe ps̄.10.
quo intrauit ⁊ exiuit inter nos dn̄s Ie
sus incipiēs a baptismate ioānis vsq₃
in diē qua assumptus est a nobis testē
resurrectiōis eius nobiscū fieri vnum ex
istis. Et statuerūt duos ioseph q̄ voca j.4.g.t.6.
bat barsabas: q̄ cognominatus est iustus: b.
⁊ mathiā. Et orātes dixerūt. Tu dn̄e q̄
corda nosti oīm: ostēde quē elegeris ex
his duobus vnū accipere locū ministerij
huius ⁊ aplatus de q̄ p̄uaricatus est iudas
vt abiret i locū suū. Et dederūt sortes
eis: et cecidit sors sup mathiā: et annu
meratus est cum vndecim apostolis.
¶ C. B. Mittit spūsctūs in aplos: q̄
loquuntur varijs linguis mirantur iu
dei: ac petrus declarat veritatem muli
tando iudeos ad fidem: atq₃ baptizan
tur tria milia iudeoz. Capitulum. ij.

Et cū cōplerent dies pētheco A
stes: erāt oēs pariter in eodē
loco. Et factus est repēte de ce
lo sonus tāq₃ aduenientis spūs
vehemētis: ⁊ repleuit totam
domū vbi erāt sedētes. Et apparuerūt
illis dispertite lingue tāq₃ ignis: seditq₃
supra singulos eoz. Et repleti sūt oēs j.4.f.t.19.
spūsctō: ⁊ ceperūt loqui varijs linguis a.
put spūsctūs dabat eloqui illis. Erāt
aūt in hierl'm habitātes iudei viri reli
giosi: ex omni natiōe q̄ sub celo est. Fa
cta aūt hac voce cōuenit multitudo: et
mēte cōfusa est: qm̄ audiebat vnusq̄sq₃
lingua sua illos loquentes. Stupebāt
aūt oēs ⁊ mirabant dicētes: Nōne ecce j.eodem.
oēs isti q̄ loquunt galilei sūt? Et quō
nos audiuimus vnusq̄sq₃ linguā nostrā
in qua nati sumus. Parthi ⁊ medi ⁊ ela B

mite: et q habitāt mesopotamiā: iudeā:
cappadociā: pōtū et asiā: phrigiā et pā-
philiā: egyptū et ptes lybie q̄ est circa cy
renē: et aduene romani. Iudei q̄3 et pse
lyti: cretes et arabes: audiuim⁹ eos loqn
s.eodem. tes nr̄is linguis magnalia dei. Stupe
bāt aūt oēs: et mirabant adinuicē dicē
tes. Quidnā vult h̄ esse. Alij aūt irridē
tes: dicebant. Q2 musto pleni sunt isti.
Stās aūt petrus cū vndecim eleuauit
vocē suā: et locut⁹ est eis. Uiri iudei et q̄
habitatis hierl'3 vniuersi h̄ vob notū sit: et
C auribus pcipite verba mea. Non em̄ sicut
vos estimatis hi ebrij sūt: cū sit hora di
ei tertia. S3 h̄ est qd dictū ē p pphetā
Johel. 2.g. iohel. Et erit i nouissimis dieb⁹: dicit
dn̄s: effūdā de spū meo sup oēm carnē.
Et pphetabūt filij vr̄i et filie vr̄e: et iu
uenes vr̄i visiōes videbūt: et seniores ve
stri sōnia somniabūt. Et q̄dē sup suos
meos et ācillas meas i dieb⁹ illis effūdā
de spū meo: et pphetabūt: et dabo pdi-
gia in celo sursum: et signa i terra deor-
Johel. 2.g. su3: sāguinē et ignē et vaporē fumi. Sol
ouertet i tenebras: et luna i sāguinē: āñ
q̄ veniat dies dn̄i magn⁹ et manifest⁹. Et
Johel. 2.g. erit. Ois q̄cunq3 inuocauerit nomē dn̄i:
Rom. 10. c. salu⁹ erit. Uiri israelite audite verba
j.5.f. hec. Iesu3 nazarenū virū approbatum
a deo i vob virtutib⁹ et pdigijs et signis
q̄ fecit de⁹ p illū in medio vr̄i: sicut sci-
D tis: hunc definito cōcilio et pscientia dei
al. affigen tes. traditū p man⁹ iniquor. affligētes i-
j.10.d. teremistis. Quē de⁹ suscitauit solutis
ps.15.d. doloribus iferni iuxta qd ipossibile erat
teneri illū ab eo. Dd ei dicit i eū. Pro-
al. coram me. uidebā dn̄m in ospectu meo sp: qm̄ a
dextris ē mihi ne omouear. Propter h̄
letatū ē cor meū: et exultauit ligua mea
insup: et caro mea requiescet in spe. Qm̄
j.13.c. nō derelinques aīam meā i iferno: nec da
E bis scm̄ tuū videre corruptiōe3. Notas
mihi fecisti vias vite: replebis me iocū
ditate cū facie tua. Uiri frēs: liceat au-
dēter dicere ad vos de patriarcha dd:
qm̄ defunct⁹ ē et sepult⁹ ē: et sepulchrū
3.reg.2.b. ei⁹ ē apd nos vsq3 i hodiernū diē. Pro
p.1.c. phetā igit cū esset: et sciret: q2 iureiurā
j.10.f. do iurasset illi de⁹: d fructu lūbi ei⁹ se
dere sup sedē ei⁹: puidēs locut⁹ ē de re
surrectiōe xp̄i: q2 neq3 derelict⁹ ē i ifer
no: ne3 caro ei⁹ vidit corruptionem.
Hūc iesū resuscitauit de⁹: cui⁹ nos oēs
F testes sum⁹. Dextera igit dei exaltat⁹:
et pmissiōe spūsscti accepta a pre: effu
ps.109. dit hūc quē vos videt et auditis. Nō ei
dauid ascēdit i celos. Dixit aūt ipse. Di-
xit dn̄s dn̄o meo: sede a dextris meis.
Donec ponā inimicos tuos: scabellū pe
dū tuor. Certissime sciat ergo ois do-
mus isrl': q2 et dn̄m eū: et xp̄m fecit de⁹:
hūc iesum quem vos crucifixistis. His
aūt auditis ōpūcti sunt corde: et dixerūt
ad petrū et ad reliq̄s aplos. Quid facie
mus viri frēs? Petr⁹ aūt ad illos. al. dixit petrus.
Penitētiā inq̄t agite: et baptizet vnus-
q̄sq3 vr̄m in noīe iesu xp̄i: i remissionē
pctōr vr̄or: et accipietis donū spūssan
cti. Uobis em̄ est repromissio et filijs ve
stris: et oib⁹ q̄ lōge sunt: quoscūq3 aduo G
cauerit dn̄s deus nr̄. Alij etiam verbis
plurimis testificatus est: et exhortabat
eos dicens. Saluamini a gnatione ista
praua. Qui ergo receperūt sermonē ei⁹
baptizati sunt: et apposite sunt i die il-
la aīe circiter tria milia. Erāt aūt pse- j.4.g.
uerātes i doctrina aplor et cōicatiōe
fractiōis panis et orōnib⁹. Fiebat aūt
oi aīe timor. Multa q̄3 pdigia et signa
p aplos in hierl'm fiebant: et met⁹ erat
magn⁹ i vniuersis. Oēs etiā q̄ credebāt
erāt pariter: et habebāt oia cōia. Pos-
sessiōes et substātias vēdebāt: et diuide
bāt illa oib⁹ put cuiq3 opus erat. Quo
tidie quoq3 pdurātes vnanimiter i tē-
plo: et frāgētes circa domos panem: su
mebāt cibū cū exultatiōe et simplicita-
te cordis: collaudātes deū et hn̄tes gra
tiā ad omnē plebē. Dn̄s autē augebat
qui salui fiebāt quotidie in idipsum.

¶ C. S. Sanat petrus claudū: docet
israelitas de glorificatiōe christi: ac ei⁹
resurrectione. Capitulum. iij.

A Petr⁹ aūt et ioānes ascēdebāt
in tēplū ad horā oratiōis no j.4.c.et.14.b.
nam. Et quidam vir qui erat
claudus ex vtero matris sue
baiulabatur: quem ponebāt
quotidie ad portā tēpli q̄ dr̄ speciosa:
vt peteret elemosinā ab introeūtibus
in templū. Is cū vidisset petrum et io-
annem incipiētes introire in tēplū: ro
gabat vt elemosinā acciperet. Intuēs
autē in eum petrus cum ioanne dixit.
Respice in nos. At ille itēdebat i eos:
sperās se aliq̄d accepturū ab eis. Pe-
tr⁹ aūt dixit. Argētum et aurū nō est j.9.b.
mihi: qd aūt hābeo hoc tibi do. In no-
mine iesu xp̄i nazareni surge et ābula.
Et appzehēsa manu ei⁹ dextera alleuā B
uit eū: et ptinus cōsolidate sunt base
eius et plāte. Et exiliēs stetit et ambu-
labat: et intrauit cum illis in templum
ambulans et exiliens et laudās deum.

Et vidit ois pp͞ls eũ ambulantẽ ⁊ lau
dãtẽ deũ. Cognoscebãt aũt illũ: q̄m ip̄e
erat q̄ ad elemosinã sedebat ad specio
sam portã tẽpli. Et impleti sunt stupo
re ⁊ extasi in eo q̄ ɔtigerat illi. Cũ vi
derent aũt petrũ et ioannem: cucurrit
ois pp͞ls ad eos ad porticũ que appel
lat̄ salomõis stupẽtes. Uidẽs autẽ pe
trus r̄ndit ad pp͞lm. Uiri israelite q̄d
C miramini i hoc: aut nos q̄d ītuemini:
q̄ſi n̄ra virtute aut potestate fecerim⁹:
hũc ambulare: De⁹ abrahã ⁊ de⁹ isaac et
de⁹ iacob: ⁊ de⁹ patrũ n̄rorũ glorifica
uit filiũ suũ iesum: quẽ vos q̄dẽ tradi
distis ⁊ negastis añ faciẽ pilati: iudicã
mat.27.b. te illo dimitti. Uos aũt sctm̄ et iustum
mar.15.a. negastis: ⁊ petistis virũ homicidã dona
Luce.23.c. ri vobis: auctorẽ Ꝟo vite interfecistis.
Joã.18.g. Quẽ deus suscitauit a mortuis: cuius
nos testes sumus. Et in fide nois eius
hũc quẽ vos vidistis ⁊ nostis: cõfirma
uit nomẽ ei⁹: et fides q̄ p eũ ẽ: dedit in
D tegrã sanitatẽ istã i ɔspectu oim v̄rm.
Et nũc fratres scio: q2 p ignorãtiã feci
Eccl.17.c. stis: sicut ⁊ p̄ncipes v̄ri. De⁹ aũt q̄ p̄nũ
Mat.4.c. ciauit p os oiũ suoꝝ ꝓpheταꝝ pati xp̄3
Mar.1.b. suũ sic ip̄leuit. Penitemini igit̄ ⁊ ɔuer
timini: vt deleant̄ pctã v̄ra: vt cũ vene
rint tp̄a refrigerij a ɔspectu dn̄i: ⁊ mi
serit eũ q̄ p̄dicat⁹ est vobis iesuꝫ xp̄m:
quẽ op3 q̄dẽ celũ suscipe vsq3 in tp̄a re
stitutiõis oim: q̄ locut⁹ est de⁹ p os san
ctoꝝ suoꝝ a seculo ꝓphetarum. Moy
Deut.18.c. ses q̄dẽ dixit. Q̄m ꝓphetam suscitabit
j.7.c. vobis dñs de⁹ v̄r de fratrib⁹ v̄ris: tãq̄
meip̄3 audietis: iuxta oia q̄cũq3 locut⁹
fuerit vobis. Erit aũt ois aĩa que non
audierit ꝓphetã illũ: exterminabit̄ de
plebe. Et oẽs ꝓphete a samuel ⁊ dein
ceps q̄ locuti sunt: annunciauerũt dies
istos. Uos estis filij ꝓphetarum ⁊ testa
mẽti q̄d disposuit de⁹ ad p̄res v̄ros: di
Gene.12.a. cẽs ad abrahã. Et in semine tuo bñdicẽ
tur oẽs familie terre. Uob p̄mũ de⁹ su
scitãs filiũ suũ: misit eũ bñdicẽtẽ vob:
vt ɔuertat se vnusq̄sq3 a nequitia sua.

¶ C. S. Ponit̄ inuidia sacerdotũ cõtra
ap̄los: ac petri r̄nsio cũ deuota oꝛone
credẽtiũ: ac sctã ɔuersatiõe. Cap. iiij.

B Oquẽtib⁹ aũt illis ad popu
lum: superuenerũt sacerdotes
et magistratus tẽpli ⁊ sadu
cei: dolẽtes q̄ docerẽt popu
lum ⁊ annunciarẽt in iesu re
surrectionẽ ex mortuis: ⁊ iniecerũt in
eos man⁹: ⁊ posuerũt eos i custodiã in
j.5.c. crastinũ. Erat autẽ iã vespera. Multi
autẽ eoꝝ q̄ audierãt v̄bũ crediderũt:
et factus est numer⁹ viroꝝ q̄nq3 milia.
Factũ est aũt i crastinũ vt cõgregarent̄
principes eoꝝ ⁊ seniores ⁊ scribe i hie
rusalẽ: ⁊ ãnas p̄nceps sacerdotũ: ⁊ cai
phas: ⁊ ioãnes: ⁊ alexãder: ⁊ q̄tq̄t erãt
de genere sacerdotali. Et statuẽtes eos
in medio interrogabãt. In qua Ꝟtute: B
aut i quo noĩe fecistis hoc vos: Tũc re
plet⁹ sp̄ũsctõ petr⁹ dixit ad eos. P̄nci
pes pp͞li et seniores isr̄l audite: si nos
hodie ɔiudicamur i bñfacto hoĩs infir
mi: i q̄ iste salu⁹ fact⁹ ẽ: notũ sit oĩb⁹ vo
bis ⁊ oi plebi isr̄l: q2 i noĩe dñi n̄ri iesu
xp̄i nazareni quẽ vos crucifixistis: quẽ
deus suscitauit a mortuis: in hoc iste
astat corã vobis sanus. Hic est lapis q̄ mat.21.b.
reprobat⁹ est a vobis edificãtib⁹: q̄ fa mar.12.a.
ct⁹ est i caput ãguli: ⁊ nõ est i aliq̄ alio Luce.20.c.
sal⁹. Nec em̄ aliud nomẽ est sub celo da i.petri.2.a.
tũ hoĩb⁹: i quo oporteat nos saluos fie C
ri. Uidẽtes aũt petri cõstantiã ⁊ ioan
nis: cõperto q̄ hoĩes essent sine lr̄is et
idiote: admirabant̄: ⁊ cognoscebãt eos
q̄m cũ iesu fuerãt. Hoĩem q̄3 vidẽtes stã
tẽ cũ eis q̄ curat⁹ fuerat: nihil poterãt
ɔ̄dicere. Jusserũt aũt eos foras extra cõ
siliũ secedere: ⁊ ɔferebãt adinuicẽ: dicẽ
tes. Quid faciem⁹ hoĩb⁹ istis: Q̄m q̄dẽ j.5.c.
notũ signũ factũ ẽ p eos oĩb⁹ hitãtib⁹ D
hierl̄m: manifestum est et nõ possumus
negare. S3 ne ampli⁹ diuulget̄ i pp͞lm
cõminemur eis: ne vltra loquant̄ in no
mine hoc vlli hoim. Et vocãtes eos: de
nũciauerũt ne oĩno loquerent̄: neq3 do
cerẽt i noĩe iesu. Petr⁹ vero et ioãnes j.5.c.
r̄ndẽtes: dixerũt ad eos. Si iustũ ẽ in
ɔspectu dei vos poti⁹ audire q̄ deũ: iu
dicate. Non em̄ possum⁹ q̄ vidim⁹ ⁊ audi
uim⁹: nõ loq. At illi cõminãtes dimise
rũt eos: nõ inueniẽtes quõ punirẽt eos
ꝓpter pp͞lm: q2 oẽs clarificabant id q̄d
factũ fuerat i eo q̄d acciderat. Annoꝝ
em̄ erat amplius q̄dragita hõ: i quo fa E
ctũ fuerat signũ istud sanitatĩ. Dimissi ū.3.a.
autẽ venerũt ad suos: et annũciauerũt
eis quãta ad eos principes sacerdotuꝫ
et seniores dixissent. Qui cũ audissent
vnanimiter leuauerũt vocẽ ad deuꝫ: et
dixerũt. Dñe tu q̄ fecisti celũ terrã ma
re ⁊ oia q̄ in eis sunt: q̄ sp̄ũsctõ p os pa
tris n̄ri dd̄ pueri tui dixisti. Quare fre ps.2.a.
muerũt gẽtes: ⁊ pp͞li meditati sũt inaq
nia. Astiterũt reges terre: ⁊ p̄ncipes cõ
uenerũt in vnũ aduersus dñm ⁊ aduer
sus xp̄m eius. Conuenerunt enim vere F
in ciuitate ista aduersus sanctũ puerũ

tuum iesum quē vnxisti: herodes ⁊ pō-
tius pilatus cum gentibus ex populis
israel facere q̄ manus tua et cōsiliū tuū
decreuerunt fieri. Et nunc dn̄e respice
Alr. ÷ animas. in minas ÷ eorū: ⁊ da seruis tuis cū oī
fiducia loqui verbū tuum in eo ꝙ ma-
num tuā extēdas ad sanitates et signa
s.2.a. et ꝓdigia fieri ꝑ nomē scti filij tui ie-
j.19.a. su. Et cū orassent mot⁹ est locus i quo
Dis. 8. §. i. erāt cōgregati. Et repleti sunt omnes
B spiritusctō: ⁊ loquebātur verbū dei cū
fiducia. Multitudinis aūt credētium
erat cor vnū et aīa vna: nec q̄sq̄ eorū q̄
possidebāt aliq̄d suum esse dicebat: sz
erāt illis oīa cōmunia. Et virtute ma-
gna reddebāt apl̄i testimoniū resurre-
ctionis iesu x̄pi dn̄i nr̄i: et gr̄a magna
erat in oīb⁹ illis. Neq; em̄ quisq̄ egēs
s.2.g. erat iter illos. Quotquot em̄ possesso-
12.q.i.cap. res agroꝝ aut domorū erant vendētes
2. ⁊ cap. videntes. afferebant precia eorū q̄ vendebant: et
ponebant ante pedes apostolorum. Di-
Disti. 33.c. si qui. uidebatur autem singulis prout cuiq;
opus erat. Joseph aūt qui cognomina-
s.i.b. tus est barnabas ab apl̄is: qd̄ est inter-
pretatum filius consolatiōis: leuites:
cyprius genere: cū haberet agrum ven-
didit eū: ⁊ attulit preciū: ⁊ posuit ante
pedes apostolorum.

¶ C. S. Moritur ananias ꝓpter fraudem de precio agri cum saphira vxore sua: sanantur egri per apostolos: ꝑ iudeos increpantur apostoli quos gamaliel excusat. Capitulum. v.

A Vir aūt q̄dā noīe ananias cū
saphira vxore sua vendidit
agrū: et fraudauit de precio
agri cōscia vxore sua: et affe-
rens partem quādā ad pedes
aplorū posuit. Dixit aūt petr⁹ ad ana-
niā. Anania: cur temptauit sathanas cor
tuum mētiri te spirituisctō: ⁊ frauda-
ri de precio agri? Nonne manens tibi
manebat: ⁊ venūdatū in tua erat pote-
B state? Quare posuisti in corde tuo hāc
rē? Nō es mētitus hoībus: sed deo. Au-
diēs autē ananias hec verba: cecidit et
expirauit. Et factus est timor magnus
super oēs q̄ audierūt. Surgētes autē
iuuenes amouerunt eū: ⁊ efferentes se-
pelierūt. Factū est autē quasi horarum
trium spacium: ⁊ vxor ipsi⁹ nesciēs qd̄
factū fuerat introiuit. Dixit aūt ei pe-
trus. Dic mihi mulier: si tāti agrū ven-
didistis? At illa dixit. Etiam tāti. Pe-
trus aūt ad eā. Quid vtiq; cōuenit vo-
bis tētare spm̄ dn̄i? Ecce pedes eorum
qui sepelierūt virum tuum ad ostiū: et
efferēt te. Cōfestim cecidit ante pedes
ei⁹: et expirauit. Intrātes aūt iuuenes
inuenerūt illā mortuā: ⁊ extulerunt: et
sepelierunt ad virū suum. Et factus est
timor magnus in vniuersa ecclesia: et
in oēs qui audierūt hec. Per man⁹ aūt C
apostolorū fiebāt signa ⁊ ꝓdigia mul-
ta in plebe. Et erāt vnanimiter oēs in
porticu salomonis. Ceteroꝝ aūt nemo
audebat se cōiūgere illis: sed magnifica-
bat eos ppl̄us. Magis aūt augebatur
credētium in dn̄o multitudo virorum
ac mulierū: ita vt in plateas eijcerēt in-
firmos: et ponerent in lectulis ac gra-
batis: vt veniēte petro saltē vmbra illi⁹
obūbraret quēq̄ illorū: ⁊ liberarentur
omnes ab infirmitatib⁹ suis. Concur-
rebat aūt ⁊ multitudo vicinarū ciuita-
tum hierl̄m: afferētes egros ⁊ vexatos
a spiritibus immūdis: q̄ curabant om-
nes. Exurgens aūt princeps sacerdotū
et omnes qui cū illo erant (q̄ est heresis
saduceoꝝ) repleti sunt zelo: ⁊ iniecerūt s.4.a.
manus i aplos: ⁊ posuerūt eos i custo- j.12.a.
dia publica. Angelus autē dn̄i ꝑ noctē D
aperiens ianuas carceris: et educens
eos dixit. Ite ⁊ stātes loquimini in tē-
plo plebi oīa verba vite huius. Qui cū
audissent intrauerunt diluculo in tem-
plum: ⁊ docebant. Aduenīēs autē prin-
ceps sacerdotum ⁊ q̄ cū eo erāt cōuoca-
uerunt cōcilium: et oēs seniores filioꝝ
israel: ⁊ miserūt ad carcerem vt addu-
cerent. Cum autē venissent ministri: et
aperto carcere nō inuenissent illos: re-
uersi nunciauerūt dicentes. Carcerem j.16.a.
quidem inuenimus clausum cū omni E
diligētia: et custodes stātes aū ianuas:
aperiētes aūt: neminē int⁹ inuenim⁹.
Ut aūt audierūt hos sermones magi-
strat⁹ tēpli ⁊ principes sacerdotū: am-
bigebant de illis quidnā fieret. Adue-
niēs aūt q̄dā nunciauit eis: q̄r ecce viri
quos posuistis i carcerē sunt in tēplo
stātes ⁊ docētes ppl̄z. Tūc abijt magi-
stratus cū ministris: ⁊ adduxit illos si-
ne vi. Timebāt em̄ ppl̄m: ne lapidaren-
tur. Et cū adduxissent illos statuerunt
in cōcilio. Et interrogauit eos ꝑnceps
sacerdotū dicēs. Precipiendo precipi-
mus vobis: ne doceretis i noīe isto: ⁊ ec-
ce replestis hierusalem doctrina vr̄a: ⁊
vultis introducere sup̄ nos sanguinē
hominis istius. Rñdens autē petrus ⁊
apostoli dixerūt. Obedire oportet deo
magis q̄ hoībus. Deus patrū nostrorū s.4.b.

suscitauit iesum quē vos interemistis:
F suspēdētes in ligno. Hūc pncipē ⁊ sal
uatorem de⁹ exaltauit dextera sua: ad
dandā pniam isrl: ⁊ remissionē pctōꝝ.
Et nos sum⁹ testes hoꝝ ṽboꝝ: ⁊ spūs
sctūs quē dedit de⁹ oib⁹ obediētib⁹ si
bi. Hec aūt cū audissent: dissecabātur:
et cogitabāt interficere illos. Surgēs
aūt qdā in cōcilio pharise⁹ noīe gama
liel legisdoctor: honorabilis vniuerse
I.22.a. plebi: iussit foras ad breue hoīes fieri:
dixitqꝫ ad illos. Viri isrl'ite attēdite
S.4.c. vobis sup hoībus istis: qd acturi sitis.
S.2.c. Aū hos eñ dies extitit theodas: dicēs
se esse aliquē cui ꝯsensit numer⁹ viroꝝ
circiter qdringētoꝝ: q occisus est: ⁊ om
nes qcūqꝫ credebāt ei: dissipati sunt et
redacti ad nihilū. Post hunc extitit iu
das galile⁹ in dieb⁹ pfessionis: ⁊ auer
G tit pplm post se. Et ipse periit: et oēs
quotquot cōsenserāt ei: dispsi sunt. Et
nūc itaqꝫ dico vobis discedite ab hoi
bus istis: ⁊ sinite illos. Qm̄ si est ex ho
minibus cōsilium hoc aūt opus dissol
Al's + eos. uetur: si vero ex deo ē nō poteritis dis
soluere illō +: ne forte ⁊ deo repugnare
videamini. Cōsenserūt aūt illi: ⁊ cōuo
cantes aplos cesis denunciauerunt: ne
oīno loq̄rent̄ in noīe iesu: et dimiserūt
eos. Et illi quidē ibant gaudētes a cō
spectu concilii: qm̄ digni habiti sunt p
noīe iesu cōtumeliam pati. Omni aūt
die nō cessabant in templo et circa do
mos docētes ⁊ euāgelizātes iesū xpm.
¶ C. B. Eligūt̄ septē diaconi ab aplis:
et qb⁹ stephan⁹ accusat̄ iudeis. Ca. vj.

A In dieb⁹ aūt illis crescente
numero discipuloꝝ: factuz
est murmur grecoꝝ aduer
sus hebreos: eo φ despice
rent̄ i ministerio qtidiano
vidue eoꝝ. Cōuocātes aūt
duodecim multitudinē discipuloꝝ di
xerūt. Nō est equū nos derelinq̄re ṽbū
dei: ⁊ ministrare mēsis. Cōsiderate er
go frēs viros ex vobis boni testimonii:
septē plenos spūsctō ⁊ sapiētia: quos
B constituamus sup hoc opus. Nos vero
oroni ⁊ ministerio ṽbi instātes erim⁹.
Et placuit sermo corā oī multitudine
Et elegerunt stephanū virū plenum fi
de ⁊ spūsctō: ⁊ philippum: ⁊ pchorū: ⁊
nicanorē: ⁊ timonē: ⁊ parmenā: ⁊ nico
laū aduenā antiochenū. Hos statuerūt
ante cōspectum aploꝝ: ⁊ orātes impo
I.i.b. suerunt eis man⁹. Et verbū dñi cresce
bat: ⁊ multiplicabat̄ numerus discipu

loꝝ in hierusalē valde. Multa etiā tur
ba sacerdotū obediebat fidei. Stepha C
nus autē plenus grā et fortitudine fa
ciebat pdigia et signa magna in pplo.
Surrexerūt aūt qdā de synagoga que
appellabat̄ libertinoꝝ: ⁊ cyrenensiū: ⁊
alexādrinoꝝ: et eoꝝ q erant a cilicia et
asia disputātes cū stephano: ⁊ nō pote
rant resistere sapiētie ⁊ spūi qui loque
bat̄. Tunc submiserunt viros q dicerēt I.7.b.
se audiuisse eum dicētē verba blasphe
mie in moysen et deum. Commouerūt
itaqꝫ plebem ⁊ seniores ⁊ scribas: ⁊ cō
currētes rapuerunt eum: et adduxerūt
in cōsiliū: et statuerūt falsos testes qui
dicerēt +. Hō iste nō cessat loq ṽba ad Al's + dicē
uersus locū scm̄ ⁊ legē. Audiuim⁹ eñ tes.
eum dicentē: qm̄ iesus nazaren⁹ hic de D
struet locū istū: ⁊ mutabit traditiones
quas tradidit vobis moyses. Et intuē
tes eū oēs qui sedebant in cōcilio vide
runt faciem eius tanqꝫ faciē angeli. Di
xit autē princeps sacerdotū: si hec ita
se haberent. Qui ait.
¶ Cap. G. Rndit stephanus iudeis de
quib⁹ accusatus fuit: ostēdēs rebellio
nem iudeorum contra deum: ⁊ ponitur
lapidatio stephani iniusta: ac eius pa
tientia perfecta. Capitulum. vij.
Viri fratres ⁊ patres audi A
te. Deus glie apparuit pri
nro abrae cū esset in meso
potamia priusqꝫ moraret̄
in charrā: ⁊ dixit ad illum.
Exi de terra tua: et de co Geñ.12.a.
gnatiōe tua: ⁊ veni in terram quā mon
strauero tibi. Tunc exiit de terra chal
deoꝝ: et habitauit in charrā. Et inde
postqꝫ mortuus est pr ei⁹ trāstulit illū
in terrā istā: in qua nūc vos habitatis.
Et nō dedit illi hereditatem in ea: nec
passum pedis: sed repromisit dare illi
eā in possessionē ⁊ semini ei⁹ post ipm:
cū nō haberet filiū. Locutus est autē ei Geñ.15.c.
deus: q2 erit semen tuū accola in terra
aliena: ⁊ seruituti eos subiiciēt: ⁊ ma
le tractabūt eos annis qdringētis tri
ginta: et gentē cui seruierint iudicabo
ego: dicit dñs. Et post hec exibūt ⁊ ser
uiēt mihi in loco isto. Et dedit illi te
stamentum circūcisionis: et sic genuit
isaac: ⁊ circuncidit eum die octauo: et
isaac iacob: et iacob duodecim pꝛiar
chas. Et patriarche emulantes ioseph B
vēdiderunt in egyptū: ⁊ erat deus cum Geñ.37.f.
eo: et eripuit eū ex oib⁹ tribulatiōib⁹ Sap.10.c.
eius: et dedit ei gratiā et sapiētiam in

cōspectu pharaonis regis egypti: τ cō
stituit eū ppositū sup egyptū τ sup oēs
domū suā. Uenit aūt fames in vniuer-
Gen.42.a. sam egyptū τ chanaā: τ tribulatio ma
gna: τ nō inueniebāt cibos pres nr̄i. Cū
audisset aūt iacob esse frumētū in egy
pto: misit patres nr̄os primū. Et in se
cūdo cognit⁹ ē ioseph a fratrib⁹ suis:
et manifestatū est pharaoni gen⁹ eius.
Gen.45.1. Mittens autē ioseph accersiuit iacob
patrē suum: et oēm cognationē suā in
Gen.49.d. aīabus septuagintaqnq. Et descēdit
iacob in egyptum: τ defunct⁹ est ipse et
patres nr̄i. Et trāslati sunt in sichē: et
positi sunt in sepulchro: qd emit abraā
C pcio argēti a filijs emor filij sichē. Cū
aūt appropinqret tps pmissionis quā
cōfessus erat deus abrae: creuit ppls et
multiplicatus est i egypto: quoadusq
surrexit ali⁹ rex i egypto q nō sciebat
Exodi.1.a. ioseph. Hic circūueniēs genus nr̄m: af
Exodi.2.a flixit patres nr̄os: vt exponerēt infan-
tes suos ne viuificarent. Eodē tpe na
tus ē moyses: τ fuit grat⁹ deo: q nutrit⁹
est trib⁹ mēsib⁹ i domo pr̄is sui. Expo
sito aūt illo sustulit eū filia pharaōis:
Dist.37.ca. et nutriuit eū sibi i filiū. Et erudit⁹ est
q: de mēsa. moyses oī sapientia egyptiorū: τ erat
potēs in vbis τ i operib⁹ suis. Cū aūt
impleret ei q̄dragita annorū tps: ascē
dit in cor eius vt visitaret fratres suos
Ibidē.2.b. filios israel. Et cum vidisset quēdā in
iuriā patiētem: vindicauit illū: τ fecit
vltionē ei q iniuriā sustinebat: pcusso
egyptio. Existimabat autē intelligere
fratres: qm̄ deus per manum ipsi⁹ da
ret salutē illis. At illi nō intellexerūt.
Sequētivero die apparuit illis litigā
tib⁹: τ recōciliabat eos in pace: dicēs.
D Uiri fratres estis: vt qd nocetis alter-
utrū? Qui autē iniuriā faciebat prio:
repulit eū dicēs. Quis te cōstituit prin
Exodi.2.c. cipē et iudicē super nos? Nūqd interfi
Luce.12.b. cere me tu vis: quemadmodū interfeci
sti heri egyptiū? Fugit autē moyses in
verbo isto: τ fact⁹ ē aduena i terra ma-
dian: vbi gn̄auit filios duos. Et exple
tis ānis quadraginta: apparuit illi in
deserto mōtis sina angelus in igne flā
me rubi. Moyses aūt vidēs admirat⁹
est visuz. Et accedēte illo vt cōsideraret:
facta est ad eū vox dn̄i dicēs. Ego sum
de⁹ patrū tuorū: deus abraā: de⁹ isaac:
et de⁹ iacob. Tremefactus aūt moyses
Exodi.3.b nō audebat considerare. Dixit aūt illi
Iosue.5.d. dominus. Solue calciamentum pedū
tuorum: locus eñi in quo stas: terra san
cta est. Uidens vidi afflictionē populi
mei q est in egypto: et gemitū eorū au-
diui: τ descēdi liberare eos. Et nūc ve-
ni: τ mittā te in egyptū. Hunc moysen E
quē negauerunt: dicētes. Quis te consti
tuit principē τ iudicē? Hūc de⁹ pncipē
et redēptorē misit cū manu angeli qui
apparuit illi i rubo. Hic eduxit illos:
faciēs pdigia τ signa i terra egypti: τ i
rubro mari: τ i deserto ānis q̄dragita.
Hic est moyses q dixit filiis isrl̄. Pro-
phetā suscitabit vobis de⁹ de fratrib⁹
vr̄is: tāq meipz audietis. Hic ē q fuit Deute.18.c
in ecclīa i solitudine cū angelo qui lo- S.3.d.
quebat ei i mōte sina: τ cū prīb⁹ nr̄is:
q accepit vba vite dare nobis. Cui no
luerunt obedire patres vr̄i: sed repule
runt: τ auersi sunt cordib⁹ suis in egy-
ptū dicētes ad aarō. Fac nobis deos q Exod.32.a
pcedant nos. Moysi eñi huic q eduxit
nos de terra egypti nescim⁹ qd factuz
sit ei. Et vitulū fecerūt in diebus illis:
et obtulerunt hostiā simulacro: et leta
bant in opib⁹ manuū suarū. Cōuertit
aūt de⁹ et tradidit eos seruire militie
celi: sicut scriptū est i libro pphetarū.
Nūqd victimas aut hostias obtulistis
mihi ānis q̄draginta in deserto dom⁹
isrl̄? Et suscepistis tabernaculum mo- Amos.5.g
loch: et sidus dei vr̄i rēphā: figuras qs
fecistis adorare eas: et transferam vos
trās babylonē. Tabernaculū testimo- F
nij fuit cū patrib⁹ nr̄is in deserto: sicut
disposuit illis de⁹ loquēs ad moysen:
vt faceret illud sm formā quā viderat.
Qđ τ induxerūt suscipientes prēs nr̄i Exo.25.d.
cū Iesu in possessionē gētiū: qs expulit Hebr.8.b.
de⁹ a facie patruz nostrorū vsq i dieb⁹
dauid: q inuenit grām ante deū: τ petijt
vt inueniret tabernaculum deo iacob.
Salomō autē edificauit illi domum.
Sz nō excelsus i manufactis habitat:
sicut p pphetā dicit. Celū mihi sedes
est: terra aūt scabellū pedum meorum.
Quam domuz edificabitis mihi: dicit
dominus: aut quis locus requietionis
mee est? Nōne manus mea fecit hec om Esa.66.a.
nia? Dura ceruice τ incircuncisis cordi
bus τ auribus vos semper spiritui scō
resistitis: sicut patres vestri: ita et vos.
Quem prophetarum non sunt persecu
ti patres vestri? Et occiderunt eos qui G
prenunciabant de aduentu iusti: cuius
vos nūc proditores τ homicide fuistis
qui accepistis legē in dispositionē an-
gelorum: et non custodistis. Audiētes S.6.b.
autē hec dissecabantur cordibus suis;

et stridebāt dentib⁹ in eū. Cū aūt esset
plenus spūscō: intendēs in celū vidit
gloriā dei: ⁊ Jesum stantē a dextris vir
tutis dei. Et ait. Ecce video celos aper
tos: ⁊ filiū hoīs stātē a dextris virtutis
3. Reg. 21. d dei. Exclamātes aūt voce magna conti
nuerūt aures suas: et ipetū fecerūt vna
nimiter i eū. Et eijciētes eū extra ciui
tatē lapidabāt. Et testes deposuerūt ve
stimēta sua secus pedes adolescētis q̄
vocabat saul⁹. Et lapidabāt stephanū
inuocātē ⁊ dicētē. Dn̄e Jesu suscipe spm̄
meū. Positis aūt genib⁹ clamauit vo
ce magna: dicens. Dn̄e ne statuas illis
hoc pctm̄: q2 nesciunt quid faciunt. Et
cum hoc dixisset: obdormiuit in dn̄o.
¶ C. 8. Post sepulturam stephani po
nit p̄dicatio philippi tā in samaria q̄
in ethiopia q̄ in terra maritima: ⁊ in
terponit missio spūssctī in gētiles: cū
increpatiōe simonis magi. Capit. viij.
A
Saulus aūt erat cōsentiens
neci ei⁹. Facta ē aūt i illa
die psecutio magna i ecclīa
q̄ erat hierosolymis: ⁊ oēs
dispsi sunt p regiōes iudee
⁊ samarie: pter aplos. Cura
uerūt aūt stephanū viri timorati: ⁊ fece
rūt planctū magnū sup eū. Saulus aūt
deuastabat ecclīā p domos itrās: ⁊ tra
hēs viros ac mulieres tradebat i custo
J.9.a. diā. Igit q̄ dispsi erāt: ptrāsibant euā
gelizātes verbū dei. Philippus aūt de
scēdēs in ciuitatē samarie p̄dicabat il
lis xp̄m. Intendebāt aūt turbe his q̄ a
B philippo dicebant: vnanimiter audiē
tes ⁊ videntes signa q̄ faciebat. Multi
eīm eoꝝ q̄ habebāt spūs immūdos: cla
mātes voce magna exibāt. Multi aūt
paralitici et claudi curati sunt. Factū
ē ergo gaudiū magnū in illa ciuitate.
Uir aūt q̄dā noīe simō q̄ aā fuerat i ci
uitate magus: seducēs gentē samarie:
dicens se esse aliquē magnū: cui auscul
tabant oēs a minimo vsq3 ad maximū:
dicētes. Hic ē virt⁹ dei q̄ vocat magna.
Attēdebāt aūt eū: pp ter qđ multo tpe
magicis suis demētasset eos. Cū vero
credidissent philippo euangelizāti de
regno dei: i noīe Jesu xp̄i baptizabant
viri ac mulieres. Tūc simō ⁊ ip̄e credi
C dit. Et cū baptizatus esset: adhesit
philippo. Uidēs etiā signa ⁊ virtutes
maximas fieri: stupēs admirabat. Cū
aūt audissent apl̄i q̄ erāt in hierosoly
mis: q2 recepisset samaria verbū dei:
miserūt ad eos petrū ⁊ ioannē. Qui cū

venissent orauerūt p ip̄is: vt acciperēt
spm̄sctm̄. Nōdū eīm in quēq3 illoꝝ vene
rat: sz baptizati tm̄ erāt in noīe dn̄i ie
su. Tūc iponebāt man⁹ sup illos: ⁊ ac
cipiebāt spm̄sctm̄. Cū vidisset aūt si D
mō q2 p ipositionē man⁹ aploꝝ daret De ele. c. cū
spūssctūs: obtulit eis pecuniā: dicens. nobis.
Date ⁊ mihi hāc ptātē: vt cuicūq3 ipo De sy. di. 5.
suero man⁹ accipiat spm̄sctm̄. Petrus c. sint tibi.
aūt dixit ad eū. Pecunia tua tecū sit in De incen.
pditionē: qm̄ donum dei existimasti pe c. ⁊ si xp̄s.
cunia possideri. Non est eīm tibi pars
neq3 sors i sermone isto. Cor eīm tuū nō
est rectū corā deo. Pniam itaq3 age ab
hac nequitia tua: ⁊ roga deū si forte re
mittat tibi hec cogitatio cordis tui.
In felle ei amaritudinis et obligatiōe
iniqtatis video te eē. Rn̄dēs aūt simō
dixit. Precamini vos p me ad dn̄m: vt
nihil veniat sup me hoꝝ q̄ dixistis. Et E
illi q̄dē testificati ⁊ locuti verbū dn̄i re
dibāt hierosolymā: ⁊ multis regiōib⁹
samaritanoꝝ euangelizabāt. Angelus
aūt dn̄i locut⁹ est ad philippū: dicens.
Surge ⁊ vade ꝯ meridianum ad viā q̄
descēdit ab hierl̄m i gazā: hec est deser
ta. Et surgens abijt: ⁊ ecce vir ethiops
eunuch⁹ potēs candacis regine ethio
pum: q̄ erat sup oēs gazas ei⁹: venerat
adorare i hierl̄m: ⁊ reuertebat sedēs su
pra currū suū: legēsq3 esaiā pphetā. Di
xit aūt spūs philippo. Accede ⁊ adiū
ge te ad currū istum. Accurrēs aūt phi
lipp⁹: audiuit eū legētē esaiā pphetā:
⁊ dixit. Putasne itelligis q̄ legis. Qui
ait. Et quō possum si nō aliqs ostēderit
mihi. Rogauitq3 philippū vt ascende F
ret ⁊ sederet secū. Locus aūt scripture
quam legebat erat hic. Tanq3 ouis ad Esaie. 53. c
✝ occisionē duct⁹ ē: ⁊ sicut agnus corā aīs ✝ victi
tondēte se sine voce nō aperuit os suū. mam.
In humilitate iudiciū eius sublatū est.
Generationē eius q̄s enarrabit? Quo
niā tolletur de terra vita eius. Respō
dens autem eunuchus: dixit philippo.
Obsecro te de quo ppheta dicit hoc:
de se: an de alio aliquo? Aperiēs autē
philippus os suū: ⁊ incipiēs a scriptu
ra ista: euangelizauit illi Jesum. Et dū
irent per viā venerūt ad quādā aquā.
Et ait eunuchus. Ecce aqua. Quis phi G
bet me baptizari? Dixit autem philip J.10.g.
pus. Si credis ex toto corde: lz. Et re
spondens ait. Credo filium dei esse Je
sum christum. Et iussit stare currum.
Et descenderunt vterq3 in aquam phi
lippus ⁊ eunuchus: ⁊ baptizauit eum.

Cum autē ascēdissent de aqua: sp̄us dn̄i rapuit philippū: et amplius non vidit eū eunuchus. Ibat eīm per viā suā gaudens. Philippus autē inuentus est in azoto: et pertrāsiēs euāgelizabat ciuitatibus cūctis: donec veniret cesareā.

¶ C. S. Ponit̄ sauli cōuersio miraculosa: cū eius baptismali regeneratiōe: qui predicās xp̄m p̄secutionē patit̄: et ponūtur duo miracula petri. Cap. ix.

B
f.22.a.
Aulus aūt adhuc spirās minarū et cedis i discip̄los dn̄i: accessit ad p̄ncipē sacerdotū et petijt ab eo ep̄las i damascū ad synagogas: vt si q̄s in
ī.8.a. uenisset + hui⁹ vie viros ac mulieres:
Als + inue uiret. vinctos p̄duceret in hierl̄m. Et cū iter faceret: ɔtigit vt appropinq̄ret damasco. Et subito circūfulsit eū lux de celo. Et cadēs in terrā audiuit vocē dicētem sibi. Saule: saule: q̄d me p̄seq̄ris? Qui dixit. Quis es dn̄e? At ille. Ego sum iesus quē tu p̄seq̄ris. Durū est tibi
f.22.b. ɔ̄ stimulū calcitrare. Et tremēs ac stupens dixit. Dn̄e quid me vis facere? Et dn̄s ad eū. Surge et igredere ciuitatē: et ibi dicet̄ tibi q̄d te oporteat facere.
D Uiri aūt illi q̄ comitabant̄ cū illo: stabāt stupefacti: audiētes q̄dē vocē: neminē aūt vidētes. Surrexit aūt saulus de terra apertisq̄ oculis nihil videbat. Ad man⁹ aūt illū trahētes: itroduxer̄t damascū. Et erat ibi trib⁹ dieb⁹ nō vidēs: et nō mādu cauit neq̄ bibit. Erat aūt q̄dā discipulus damasci: noīe ananias. Et dixit ad illū in visu dn̄s. Anania. At ille ait. Ecce ego dn̄e. Et dn̄s ad eū. Surge et vade i vicū q̄ vocat̄ rect⁹: et q̄re i domo iude saulū noīe tharsensem: ecce eīm orat. Et vidit virū ananiā noīe introeūtē: et imponētē sibi man⁹: vt visum recipiat. R̄ndit aūt ananias.
C Dn̄e audiui a multis de viro hoc quāta mala fecerit sctīs tuis in hierl̄z. Et hic potestatē h̄z a p̄ncipib⁹ sacerdotū alligādi oēs q̄ inuocāt nomē tuū. Dixit aūt ad eū dn̄s. Uade q̄m vas electionis est
21.di. capi. mihi iste: vt portet nomē meū corā gen
q̄uis. tibus et regibus et filijs isrl̄. Ego ei ostē
22. dis. c. 2. dam illi: quāta oporteat eū p̄ nomine meo pati. Et abijt ananias: et itroiuit in domum: et imponēs ei manus dixit. Saule frater: dn̄s iesus misit me: q̄ apparuit tibi in via qua veniebas: vt videas et implearis sp̄ūsancto. Et confestim ceciderūt ab oculis eius tāq̄ squame: et visum recepit. Et surgēs baptizatus est: et cū accepisset cibū ɔfortat⁹ est. Fuit aūt cū discipulis q̄ erāt damasci per dies aliquot. Et cōtinuo ingressus in synagogas predicabat iesuz: q̄m hic est filius dei. Stupebāt autē oēs q̄ eū audiebāt: et dicebāt. Nōne hic est q̄ expugnabat in hierl̄z eos q̄ inuocabāt nomē istud? Et huc ad hoc venit: vt vinctos illos duceret ad p̄ncipes sacerdotū. Saul⁹ aūt ml̄tomagis cōualescebat et cōfundebat iudeos q̄ habitabāt damasci: affirmās q̄m hic est xp̄s. Cū aūt implerent̄ dies multi: ɔsiliū fecerūt in vnū iudei vt eū interficerēt. Note aūt facte sunt saulo insidie eoꝝ. Custodiebāt aūt et portas die ac nocte: vt eū interficerēt. Accipiētes aūt eū discipuli E
eius nocte p̄ murū dimiser̄t eū: submittētes i sporta. 2.cor.11.b.
Cū aūt venisset i hierl̄z: tentabat se iūgere discipulis: et oēs timebāt eū: nō credētes q̄ esset discipulus. Barnabas aūt apprehēsum illum duxit ad ap̄los: et narrauit illis quō in via vidisset dn̄m: et q̄z locutus est ei: et quō in damasco fiducialr̄ egerit i noīe iesu. Et erat cū illis intrās et exiens in hierl̄m: fiducialiter agens in noīe dn̄i. Loq̄bat q̄z gētib⁹: et disputabat cū grecis. Illi aūt q̄rebāt occidere eū. Q̄d cū cognouissent fratres: deduxerūt eū cesareā: et dimiserūt tharsuz. Eccl̄ia q̄dē per totā iudeā et galileā et samariā habebat pacē: et edificabat̄ ambulās in timore dn̄i: et cōsolatione sctī sp̄ūs replebatur.
F Factū est aūt vt petrus dū trāsiret vniuersos: deueniret ad sctōs q̄ habitabāt lydde. Inuenit aūt ibi hoīem quēdā noīe eneā ab annis octo iacētē i grabato: q̄ erat paraliticus. Et ait illi petr⁹. Enea sanet te dn̄s iesus xp̄s: sur
get sterne tibi. Et cōtinuo surrexit. Et ā.3.b.
viderūt eū oēs q̄ habitabāt lydde et sarone: q̄ cōuersi sunt ad dn̄m. In ioppe aūt fuit q̄dā discipula noīe thabita: q̄ interp̄tata d̄r dorchas: hec erat plena op̄ib⁹ bonis et elemosinis q̄s faciebat.
G Factū est aūt in dieb⁹ illis: vt infirmata moreret̄. Quā cū lauissent: posuerūt eā in cenaculo. Cū aūt p̄pe esset lydda ab ioppe discipuli audiētes: q̄z petr⁹ eēt in ea: miserūt duos viros ad eū rogantes. Ne pigriteris venire vsq̄ ad nos. Exurgēs aūt petrus venit cū illis. Et cū aduenisset: duxerūt illū in cenaculū: et circūsteterūt illū oēs vidue flētes: et ostendētes ei tunicas et vestes q̄s faciebat illis dorcas. Eiectis aūt omnibus

foras: petrus ponens genua orauit: et conuersus ad corpus dixit. Thabita surge. At illa aperuit oculos: et viso petro resedit. Dans autem illi manum: erexit eam. Et cum vocasset sanctos et viduas: assignauit eam viuam. Notum autem factum est per vniuersam ioppen: et crediderunt multi in domino. Factum est autem vt dies multos moraretur in ioppe apud simonem quendam coriarium.

L.q.i.ca.teneamus. 25.q.8.ca.petrus.

¶ C. X. Uidet angelum cornelius qui mittens ad petrum visionem de celo habentem: ab eo conuertitur: et descendit spiritussanctus in gentiles: qui et baptizantur. Capi. x.

B

Ir autem quidam erat in cesarea nomine cornelius: centurio cohortis que dicitur italica: religiosus et timens deum cum omni domo sua: faciens elemosinas multas plebi: et deprecans deum semper. Is vidit in visu manifeste quasi hora diei nona angelum dei introeuntem ad se: et dicentem sibi. Corneli. At ille intuens eum: timore correptus dixit. Quis es domine? Dixit autem illi. Orationes tue et elemosine tue ascenderunt in memoriam in conspectu dei. Et nunc mitte viros in ioppen: et accersi simonem quendam: qui cognominatur petrus: hic hospitatur apud simonem quendam coriarium: cuius est domus iuxta mare. Hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi: vocauit duos domesticos suos: et militem metuentem dominum ex his qui illi parebant. Quibus cum narrasset omnia misit illos in ioppen.

Tob.12.c. Di.26.c.deinde.in fi. De pe.di.4.c.nõ dubito. J.11.a.

B

Postera autem die iter illis facientibus: et appropinquantibus ciuitati ascendit petrus in superiora vt oraret circa horam sextam. Et cum esuriret voluit gustare. Parantibus autem illis: cecidit super eum mentis excessus. Et vidit celum apertum: et descendens vas quoddam velut linteum magnum quattuor initiis submitti de celo in terram: in quo erant omnia quadrupedia et serpentia terre: et volatilia celi. Et facta est vox ad eum. Surge petre: occide: et manduca. Ait autem petrus. Absit domine. Quia nunquam manducaui omne commune et immundum. Et vox iterum secundo ad eum. Quod deus purificauit: tu commune ne dixeris. Hoc autem factum est per ter. Et statim receptum est vas in celum. Et dum intra se hesitaret petrus quidnam esset visio quam vidisset: ecce viri qui missi erant a cornelio inquirentes domum simonis:

C

astiterunt ad ianuam. Et cum vocassent interrogabant: si simon qui cognominatur petrus illic haberet hospitium. Petro autem cogitante de visione dixit spiritus ei. Ecce viri tres querunt te. Surge itaque et descende: et vade cum eis: nihil dubitans: quia ego misi illos. Descendens autem petrus ad viros: dixit. Ecce ego sum quem queritis. Que causa est propter quam venistis? Qui dixerunt. Cornelius centurio vir iustus et timens deum: et testimonium habens ab vniuersa gente iudeorum: responsum accepit ab angelo sancto accersiri te in domum suam: et audire verba abs te. Introducens ergo eos recepit hospitio. Sequenti autem die surgens profectus est cum illis: et quidam ex fratribus ab ioppe comitati sunt eum. Altera autem die introiuit cesaream. Cornelius vero expectabat illos: conuocatis cognatis suis et necessariis amicis. Et factum est cum introisset petrus: obuius venit ei cornelius: et procidens ad pedes eius adorauit eum. Petrus vero eleuauit eum dicens. Surge: et ego ipse homo sum. Et loquens cum illo intrauit: et inuenit multos qui conuenerant. Dixitque ad illos. Uos scitis quomodo abominatum sit viro iudeo coniungi aut accedere ad alienigenam. Sed mihi ostendit deus neminem communem aut immundum dicere hominem: propter quod sine dubitatione veni accersitus. Interrogo ergo quam ob causam accersistis me. Et cornelius ait. A nudiusquarta die vsque ad hanc horam orans eram hora nona in domo mea: et ecce vir stetit ante me in veste candida: et ait. Corneli: exaudita est oratio tua: et elemosine tue commemorate sunt in conspectu dei. Mitte ergo in ioppen: et accersi simonem qui cognominatur petrus: hic hospitatur in domo simonis coriarii iuxta mare. Confestim ergo misi ad te: et tu bene fecisti veniendo. Nunc ergo omnes nos in conspectu tuo assumus audire omnia quecunque tibi precepta sunt a domino. Aperiens autem petrus os suum dixit. In veritate comperi: quia non est personarum acceptor deus: sed in omni gente qui timet eum et operatur iustitiam: acceptus est illi. Uerbum misit deus filiis israel annuncians pacem per iesum christum: hic est omnium dominus. Uos scitis quod factum est verbum per vniuersam iudeam. Incipiens enim a galilea post baptismum quod predicauit ioannes iesum a nazareth: quomodo vnxit eum deus spiritusancto et virtute: qui pertransiit benefaciendo et sanando omnes oppressos a diabolo: quoniam deus erat cum illo. Et nos testes sumus omnium que fecit in regione iudeorum et hierusalem: quem occiderunt suspendentes in ligno. Hunc deus suscitauit tertia die: et dedit eum manifestum fieri non omni populo: sed testibus preordinatis a deo nobis: qui manducauimus et bibi-

D

Luce.2.b.

E

Ro.2.b. Ephe.6. Col.3.d.

F

De sacra vnctio.ca.vnico.

S.1.a.

S.2.c.

mus cū illo postq̄ resurrexit a mortu-
is. Et precepit nobis p̄dicare pp̄lo et
testificari: q2 ipse est q̄ constitutus est a
G deo iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. Huic oēs
p̄phete testimoniū perhibēt remissio-
nē peccatoꝝ accipere p̄ nomē eius: oēs
q̄ credūt in eum. Adhuc loquēte petro
v̄ba hec: cecidit sp̄ūsctūs sup̄ oēs qui
De bap. c. i. ii. audiebāt v̄bū. Et obstupuerūt ex cir-
cuncisiōe fideles q̄ venerāt cū petro: q2
⁊ in natiōes gr̄a sp̄ūsctī effusa est. Au-
diebāt ei illos loquētes linguis: ⁊ ma-
gnificātes deū. Tunc r̄ndit petrꝰ. Nun
qd aquā q̄s p̄hibere pōt: vt nō baptizē
tur hi q̄ sp̄mscm̄ acceperūt sicut ⁊ nos?
Et iussit eos baptizari in nomine iesu
christi. Tunc rogauerunt eum: vt mane
ret apud eos aliquot diebus.

¶ C. S. Disceptant iudei aduersus pe
trum: q2 ad incircuncisos se cōuertit:
atq̄ dispergūtur discipuli ad predi-
candum gētibus: ⁊ predicit agabus fa
mem in vniuerso orbe. Capi. xi.

A AUdierūt aūt ap̄li ⁊ fratres
qui erāt in iudeā: q2 ⁊ gē-
tes receperunt v̄bū dei. Cū
autē ascēdisset petrus hie-
rosolymā: disceptabāt ad-
uersus illū q̄ erāt ex circūcisione dicē-
2. q. 7. c. pe- tes. Quare introisti ad viros p̄putiū
trus p̄tāte. hn̄tes: ⁊ manducasti cū illis. Incipiēs āt
S. 10. a. petrus exponebat illis ordinē dicens.
Ego erā in ciuitate ioppe orās: et vidi
in excessu mētis mee visionē: descēdēs
vas quoddā velut lintheū magnū: qua
tuor initijs submitti de celo: et venit
vsq̄ ad me. In qd intuens cōsiderabā:
et vidi quadrupedia terre: ⁊ bestias et
B reptilia ⁊ volatilia celi. Audiui autē ⁊
vocē dicētē mihi. Surge petre: occide
et mǎduca. Dixi autē. Nequaq̄ dn̄e: q2
cōe aut immundū nunq̄ introiuit in os
meū. R̄ndit autē vox sc̄do de celo. Que
deus mundauit: tu ne cōe dixeris. Hoc
autē factū est p̄ ter: ⁊ recepta sunt oīa
rursum in celū. Et ecce viri tres cōfestī
astiterāt in domo in qua erā: missi a ce
sarea ad me. Dixit autem sp̄s mihi: vt
irē cū illis nihil hesitās. Uenerunt aūt
mecum ⁊ sex fratres isti: ⁊ ingressi su-
mus i domū viri. Narrauit autē nobis
quō vidisset angelum in domo sua stā-
tem: ⁊ dicētē sibi. Mitte in ioppen: et
accersi simonē qui cognominat petrꝰ:
qui loquet tibi verba in q̄bus saluus
Joan. i. b. eris tu ⁊ vniuersa domus tua. Cū autē
S. 10. a. cepissē loq̄: cecidit sp̄ūsanctus super
eos: sicut ⁊ in nos in initio. Recordatꝰ
sum autē verbi dn̄i sicut dicebat. Joan S. 19. a.
nes q̄dem baptizauit aqua: vos autem C
baptizabimini sp̄ūsctō. Si ergo eādē
gratiā dedit illis deus sicut ⁊ nobis: q̄
credidimus in dn̄m iesum xp̄m: ego q̄s
erā q̄ possē p̄hibere deū. His auditis
tacuerunt: ⁊ glorificauerunt deū dicen
tes. Ergo ⁊ gētibus pn̄iam dedit deus
ad vitā. Et illi q̄dem qui dispsi fuerāt
a tribulatiōe q̄ facta fuerat sub stepha
no: perambulauerunt vsq̄ phenissem ⁊
cyprum ⁊ antiochiā: nemini loquētes
verbū: nisi solis iudeis. Erāt autē q̄dā
ex eis viri cyprij ⁊ cyrenei: qui cum in-
troissent antiochiā loq̄bant: ⁊ ad gre-
cos annunciantes dn̄m iesum. Et erat D
manus dn̄i cum eis: multusq̄ numerꝰ
credētium cōuersus est ad dn̄m. Perue
nit aūt sermo ad aures ecclie que erat
hierosolymis super istis. Et miserunt
barnabā vsq̄ ad antiochiā. Qui cū p̄ue
nisset ⁊ vidisset grām dei: gauisus est: ⁊
hortabat oēs in p̄posito cordis perma
nere in dn̄o: q2 erat vir bonus ⁊ plenus
spiritusancto ⁊ fide: ⁊ apposita est mul
ta turba dn̄o. Profectus est autē thar-
sum vt quereret saulū: quē cū inuenis
set perduxit antiochiā. Et annū totū
cōuersati sunt ibi in ecclesia: ⁊ docuere
turbā multā: ita vt cognominarentur
primum antiochie discipuli christiani.
In his autē diebus supuenerūt ab hie S. 21. b.
rosolymis p̄phete antiochiam. Et sur
gens vnus ex eis noīe agabus significa
bat per sp̄m famem magnam futurā in
vniuerso orbe terrarū: que facta est sub
claudio. Discipuli autem prout quisq̄
habebat proposuerunt in ministerium
mittere habitantibus in iudea fratri-
bus. Quod ⁊ fecerunt mittentes ad se-
niores per manus barnabe et sauli.

¶ C. S. Petri p̄secutio ab herode po-
nitur: ac eiusdem p̄ angelum liberatio ⁊
cum punitione herodis. Capi. xii.

EOdem autē tempore misit E
herodes rex manus: vt af-
fligeret quosdā d̄ ecclesia.
Occidit autē iacobum fra-
trem ioānis gladio. Uidēs
autem q2 placeret iudeis:
apposuit appr̄ehēdere ⁊ petrum. Erāt
autē dies azymoꝝ. Quem cum appre-
hendisset: misit in carcerem: tradensq̄
quatuor quaternionibus militū ad cu
stodiēdum: volēs post pascha p̄ducere
cum pp̄lo. Et petrus quidem serua. at

in carcere: oratio aūt fiebat sine inter-
missiōe ab ecclesia ad deū ꝓ eo. Cū aūt
ꝓducturus eū eēt herodes: i ipa nocte
erat petrus dormiēs inter duos mili-
tes vinctus catenis duab᷒: et custodes
ante ostiū custodiebāt carcerē. Et ecce
A.5.d. angelus dn̄i astitit: ꝛ lumen refulsit in
J.16.c. habitaculo ꝑcussoqꝫ latere petri exci-
B tauit eū dicēs. Surge velociter. Et ce-
ciderūt catene de manibus eius. Dixit
aūt angelus ad eū. Precingere: ꝛ calcia
te caligas tuas. Et fecit sic. Et dixit il-
li. Circūda tibi vestimētū tuū ꝛ seque-
re me. Et exiēs sequebatur eū: ꝛ nesci-
bat qꝛ verū esset qđ fiebat per angelū.
Existimabat aūt se visum videre. Trāſ-
eūtes aūt pmā ꝛ scđam custodiā vene-
rūt ad portā ferreā q̄ ducit ad ciuitatē
que vltro aperta est eis. Et exeūtes ꝓ-
cesserūt vicū vnum: ꝛ cōtinuo discessit
angelus ab eo. Et petr᷒ ad se reuersus
dixit. Nūc scio vere qꝛ misit dn̄s āgelū
suū: ꝛ eripuit me đ manu herodis: ꝛ de
oī expectatione plebis iudeoꝝ. Cōside
rāsqꝫ venit ad domū marie matris ioā
nis: q̄ cognominat᷒ ē marcus: vbi erāt
C multi cōgregati: ꝛ orātes. Pulsante āt
eo ad ostiū ianue: ꝓcessit puella ad vi-
dendū noīe rhode. Et vt cognouit vocē
petri pre gaudio nō aperuit ianuā: sed
J.26.f. intro currens nūciauit stare petrū āte
ianuā. At illi dixerūt ad eā. Insanis.
Illa autē affirmabat sic se habere. Illi
aūt dicebāt. Angelus eius est. Petrus
aūt ꝑseuerabat pulsans. Cū aūt apuis-
sent ostiū: viderūt eū: ꝛ obstupuerunt.
Annuēs aūt eis manu vt tacerēt: narra
uit quō dn̄s eduxisset eū de carcere. Di
xitqꝫ. Nūciate iacobo ꝛ fratribus hec.
Et egressus abijt in aliū locū. Facta āt
die erat nō parua turbatio inter mili-
tes: q̄dnā factū esset de petro. Herodes
aūt cū requisisset eū ꝛ nō inuenisset: in-
quisitiōe facta de custodibus: iussit eos
D duci: descēdēsqꝫ a iudea in cesareā ibi
cōmoratus est. Erat aūt iratus tyrijs ꝛ
sidonijs. At illi vnanimes venerūt ad
eū. Et ꝑsuaso blasto q̄ erat super cubi-
culū regis postulabāt pacē: eo ꝙ alerē
tur regiōes eoꝝ ab illo. Statuto autē
die herodes vestitus veste regia sedit ꝓ
tribunali: ꝛ cōcionabat᷑ ad eos. Pplˢ
aūt acclamabat dei voces et non hoīs.
Cōfestim aūt percussit eū angelus dn̄i:
eo ꝙ nō dedisset honorē deo: ꝛ cōsum-
ptus a vermib᷒ expirauit. Uerbū autē
dn̄i crescebat ꝛ multiplicabat᷑. Barna-
bas aūt ꝛ saulus reuersi sunt ab hiero-
solymis expleto ministerio: assumpto
ioāne qui cognominatus est marcus.

¶ C. S. Describitur vocatio pauli ad
apostolatū: cū ei᷒ ꝑdicatiōe in cypro ꝛ
antiochia: cui iudei cōtradicūt incitā-
tes in eum persecutionem. Cap. xiij.

Erant aūt in ecclesia q̄ erat A
antiochie ꝓphete ꝛ docto-
res: in q̄bus barnabas ꝛ si-
mon q̄ vocabat᷑ niger ꝛ lu-
cius cyrenēsis ꝛ manahē q̄
erat herodis tetrarche col
lactaneus: ꝛ saulus. Ministrātib᷒ aūt
illis dn̄o ꝛ ieiunātibus dixit illis spūs
sanctus. Segregate mihi saulū ꝛ bar- Di.45.c. ꝙ
nabā in opus ad qđ assumpsi eos. Tūc dn̄icus.
ieiunātes ꝛ orātes imponētesqꝫ eis ma
nus dimiserunt illos. Et ipsi q̄dē missi
a spūsctō abierūt seleuciā: ꝛ inde naui
gauerūt cyprū. Et cū venissent salami-
nā predicabāt verbū dei in synagogis
iudeoꝝ. Habebāt aūt ꝛ ioānē in mini-
sterio. Et cū perambulassent vniuersā
insulā vsqꝫ ad paphum: inuenerūt quē-
dā virū magū pseudo ꝓphetā iudeū:
cui nomē erat bariesu: q̄ erat cū ꝓcōsule
sergio paulo viro prudēte. Hic accersi- B
tis barnaba ꝛ paulo desiderabat audi- Di.45.c. cū
re ꝟbū dei. Resistebat aūt illis elimas detūs. in fi.
magus: sic eīn interpretat᷑ nomen eius:
querens auertere ꝓcōsulē a fide. Sau-
lus aūt qui ꝛ paulus repletus spūsctō 23.q.4.c. ꝙ
intuens in eū dixit. O plene oī dolo et xps. in fi.
omni fallacia fili diaboli: inimice oīs
iusticie: nō desinis subuertere vias dn̄i
rectas. Et nūc ecce manus dn̄i sup te: ꝛ
eris cecus nō vidēs solem vsqꝫ ad tpˢ.
Et cōfestim cecidit in eū caligo ꝛ tene
bre: et circūiens querebat qui ei manū
daret. Tunc ꝓconsul cum vidisset factū
credidit: admirans super doctrina do-
mini. Et cū a papho nauigasset paul᷒:
et qui cum eo erāt venerūt pergen pā-
philie. Joannes autē discedens ab eis:
reuersus est hierosolymam. Illi vero C
pertranseuntes pergen venerūt antio-
chiam pisidie: ꝛ ingressi synagogam die
sabbatoꝝ sederunt. Post lectionē autē
legis ꝛ prophetarum: miserunt princi
pes synagoge ad eos dicentes. Uiri fra
tres si quis est in vobis sermo exhorta
tionis ad plebē dicite. Surgens autē
paulus ꝛ manu silentium indicēs ait.
Uiri israelite ꝛ qui timetis deū audi-
te. Deus plebis israel elegit patres no
stros: ꝛ plebē exaltauit cū essent incole
in terra

sergius paulus p[ro]consul

in terra egypti: ⁊ i brachio excelso edu
xit eos ex ea: ⁊ p quadragita ānoꝝ tp̄s
mores eorū sustinuit in deserto. Et de-
struēs gētes septē in terra chanaā: sor-
te distribuit eis terrā eoꝝ q̄si post q̄dri
gentos ⁊ q̄nquaginta ānos: ⁊ post hec
dedit iudices vsq̄ ad samuel ꝓphetā.
1.reg.8.a. Et exīde postulauerūt regē: ⁊ dedit illis
saul filiū cis virū de tribu bēiamin: an-
nis q̄dragita. Et amoto illo suscitauit
D illis dd regē: cui ⁊ testimonium phibēs
De pe. di. 2. dixit. Inueni dauid filiū iesse virum sm̄
c.vt cogno- cor meū: q̄ faciet oēs volūtates meas.
uerunt. Huius de⁹ ex semie sm̄ ꝓmissionē edu
1.reg.16.c. xit isrl̄ saluatorē iesum p̄dicāte ioāne
an̄ faciē aduēt⁹ ei⁹ baptismū pnie om̄i
pplo isrl̄. Cū impleret aūt ioānes cursū
Mar.1.a. suū dicebat. Quē me arbitramini esse
Joan.1.d. nō sum ego: sz ecce venit post me cuius
nō sum dignus calciamēta pedū solue
re. Viri fratres filij gn̄is abrahā: ⁊ q̄ in
vobis timēt deū: vobis v̄bū salutꝭ hui⁹
missum est. Qui enī habitabāt hierl̄m ⁊
p̄ncipes eius hūc ignorātes: ⁊ voces ꝓ
j.15.d. phetaꝝ q̄ per oē sabbatū legūtur iudi-
Luce. 23.d. cātes impleuerūt. Et nullā cām mortꝭ
a.3.c. inuenietes in eo: petierūt a pilato vt in
E terficerent eū. Cūq̄ cōsummassent oīa
que de eo scripta erāt deponētes eū de
ligno posuerūt eū in monumēto. De⁹
v̄o suscitauit eū a mortuis tertia die: q̄
visus est per dies multos his q̄ simul
ascenderāt cū eo de galilea in hierl̄m:
qui vsq̄ nūc sunt testes eius ad plebē.
Et nos vobis annūciamus eā q̄ ad pa-
tres nr̄os repromissio facta est: q̄m hāc
deus adimpleuit filijs nr̄is resuscitās
iesum: sicut ⁊ in psalmo scdo scriptum
Ps.2. est. Filius meus es tu: ego hodie genui
Heb.1.b. te. Qd̄ aūt suscitauit eū a mortuis am
plius iā nō reuersurū in corruptionem
ita dixit. Quia dabo vobis sancta dd
Ps.15. fidelia. Ideoq̄ ⁊ alibi dicit. Nō dabis
a.2.d. scm̄ tuū videre corruptionē. Dauid ei
F in sua gn̄atione cū administrasset volū
tati dei dormiuit ⁊ appositus est ad pa
tres suos: ⁊ vidit corruptionē. Quē v̄o
deus suscitauit a mortuis nō vidit cor-
ruptionē. Notū igitur sit vobis viri fra
tres: q̄ per hūc vobis remissio peccato
rum annūciat̄ ab oībus quib⁹ nō po-
tuistis in lege moysi iustificari. In hoc
ois q̄ credit iustificat̄. Videte ergo ne
superueniat vobis qd̄ dictū est in ꝓphe
Abacuch tis. Videte cōtēptores ⁊ admiramini ⁊
1.b. dispergimini: q̄ opus operor ego i die
bus vestris: opus qd̄ non credetis si q̄s

enarrauerit vobis. Exeūtibus aūt illis
rogabāt vt sequēti sabbato loquerent̄
sibi verba hec. Cūq̄ dimissa esset syna-
goga: secuti sunt multi iudeoꝝ ⁊ colen
tiū deū aduenaꝝ paulū ⁊ barnabā: qui
loquētes suadebāt eis vt ꝑmanerēt in
gr̄a dei. Sequēti v̄o sabbato pene vni
uersa ciuitas conuenit audire v̄bū dei.
Vidētes aūt turbas iudei repleti sunt
zelo: ⁊ cōtradicebāt his q̄ a paulo dice
bant̄ blasphemātes. Tūc cōstāter pau G
lus ⁊ barnabas dixerūt. Vobis oporte
bat p̄mū loq̄ v̄bū dei: sz q̄m repellitis
illud ⁊ indignos vos iudicatꝭ eterne vi
te: ecce cōuertimur ad gētes. Sic enim
precepit nobis dn̄s. Posui te in lumen Esa.49.b.
gētibus vt sis i salutē vsq̄ ad extremū
terre. Audiētes aūt gētes gauise sunt ⁊
glificabāt v̄bū dn̄i: ⁊ crediderūt quot
quot erāt preordinati ad vitā eternā.
Disseminabat̄ aūt v̄bum dn̄i ꝑ vniuer-
sam regionē. Iudei aūt concitauerunt
mulieres religiosas ⁊ honestas ⁊ p̄mos
ciuitatis: ⁊ excitauerūt persecutionē in mat.10.c.
paulū ⁊ barnabā: ⁊ eiecerūt eos de fini mar.6.b.
bus suis. At illi excusso puluere pedū Luce.9.a.
in eos venerunt iconium. Discipuli q̄z
replebantur gaudio ⁊ spiritusancto.
¶ C.S. De diuisiōe facta in iconio: de
claudo sanato per paulū: paulus ⁊ bar
nabas estimātur dij: paulus lapidatus
trahitur extra ciuitatem. Capi.xiiij.

Actū est aūt in iconio vt si A
mul introirēt synagogā iu
deoꝝ ⁊ loq̄rent̄ ita vt crede
ret iudeoꝝ ⁊ grecoꝝ copio-
sa multitudo. Qui v̄o incre
duli fuerūt iudei: suscitauerūt ⁊ ad ira
cundiā ꝯcitauerūt aīas gētiū aduersus
fr̄es. ✝. Multo igit̄ tp̄e demorati sunt Als ✝ dn̄s
fiducialr̄ agētes in dn̄o: testimoniū per autē dedit
hibēte v̄bo gr̄e sue dante signa ⁊ ꝓdi- cito pacem.
gia fieri ꝑ man⁹ eoꝝ. Diuisa est āt mul a.6.c.
titudo ciuitatis: ⁊ quidā quidē erāt cū
iudeis: q̄dā v̄o cū aplis. Cū aūt factus
esset impetus gētiliū ⁊ iudeoꝝ cū p̄nci
pibus suis vt cōtumelijs afficerēt ⁊ la
pidarēt eos intelligētes cōfugerūt ad
ciuitates lyconie: listrā ⁊ derbē: ⁊ vni-
uersam in circuitu regionē: ⁊ ibi euāge B
lizātes erāt. Et ꝯmota est ois multitu a.3.a.⁊.4.a.
do in doctrina eoꝝ. Paulus aūt ⁊ bar-
nabas morabant̄ listris. Et q̄dā vir li
stris infirmus pedibus sedebat claud⁹
ex vtero mr̄is sue qui nūq̄ ambulaue-
rat. Hic audiuit paulum loquētē. Qui
intuitus eum: ⁊ videns q̄ fidē haberet

vt salu⁹ fieret: dixit magna voce. Sur-
ge supra pedes tuos rectus: ⁊ exiliuit ⁊
ambulabat. Turbe aũt cũ vidissent qđ
fecerat paul⁹: leuauerũt vocẽ suã licao
nice dicẽtes. Dij silẽs facti hoĩb⁹ descẽ-
derũt ad nos. Et vocabãt barnabã io-
uẽ. Paulum ỽo mercuriũ: qm̃ ipse erat
dux ỽbi. Sacerdos q̃z iouis q̃ erat añ
ciuitatẽ: tauros ⁊ coronas ante ianuas
afferens cũ pplis volebat sacrificare.
C Quo vbi audierũt apl̃i barnabas ⁊ paul⁹
cõscissis tunicis suis exilierũt i turbas
clamãtes ⁊ dicẽtes. Uiri q̃d hec facitis?
Et nos mortales sumus similes vobis
hoĩes annũciãtes vobis ab his vanis
cõuerti ad deũ viuũ q̃ fecit celũ ⁊ terrã
mare ⁊ oĩa q̃ in eis sunt: q̃ in p̃teritis gña
Ps.145. tionib⁹ dimisit oẽs gẽtes ingredi vias
Apoc.14.b suas. Et q̃dẽ nõ sine testimonio semet-
i.17.f. ipm̃ reliq̃t bñ faciẽs de celo dãs pluui
as ⁊ tp̃a fructifera: iplẽs cibo ⁊ leticia
corda eoꝝ. Et hoc dicẽtes vix sedauerũt
turbas ne sibi imolarẽt. Superuenerũt aũt
q̃dã ab antiochia ⁊ iconio iudei: ⁊ psua
sis turbis lapidãtesq̃ paulũ traxerũt
extra ciuitatẽ estimãtes eũ mortuũ eẽ.
D Circũdãtib⁹ aũt eũ discipulis surgẽs
intrauit ciuitatẽ: ⁊ postera die pfect⁹ ẽ
cũ barnaba i derben. Cũq̃ euãgelizas-
sent ciuitati illi ⁊ docuissẽt multos re
uersi sunt lystrã ⁊ iconiũ ⁊ antiochiã cõ
firmãtes aĩas discipuloꝝ exhortãtesq̃
vt pmanerẽt in fide: ⁊ qm̃ p multas tri
1.q.3.ca. sal bulatiões oportet nos itrare in regnũ
uatori. i pn. dei. Et cũ cõstituissent illis p singulas
ecclias p̃sbyteros ⁊ orassent cũ ieiuna-
tionibus cõmẽdauerũt eos dño in quẽ
crediderũt. Trãseũtesq̃ pisidiã venerũt
in pãphiliã ⁊ loquẽtes ỽbũ dñi in pgẽ
descẽderunt in attaliã ⁊ inde nauiga-
uerũt antiochiã vñ erãt traditi grẽ dei
in op⁹ qđ cõpleuerũt. Cũ aũt venissent ⁊
cõgregassent ecclesiã: retulerũt quãta
fecisse: de⁹ cum illis: ⁊ q: aperuisset gẽ
tibus ostium fidei. Morati sunt autem
tempus non modicum cum discipulis.

¶ C. S. Per accessum apl̃oꝝ in hier̃lz
questio de legaliũ obseruatione propo
nitur ac soluitur: atq̃ publicatiõi de-
mandatur: ac separatur barnabas a pau
lo ⁊ syle coniungitur. Cap. xv.

B
Gal.5.a.

Et quidã descẽdẽtes de iu-
dea docebãt fratres: q: ni-
si circũcidamini s̃m morẽ
moysi nõ potestis saluari.
Facta ẽ seditione nõ mini
ma paulo ⁊ barnabe aduersus illos sta

tuerũt vt ascẽderẽt paul⁹ ⁊ barnabas ⁊
q̃dã alij ex aliis ad apl̃os ⁊ p̃sbyteros
in hier̃lm sup hac q̃ōne. Illi ẽ deducti
ab ecclia ptrãsibãt phenicẽ ⁊ samariã
narrãtes cõuersationẽ gẽtiũ ⁊ faciebãt
gaudiũ magnũ oĩb⁹ fratrib⁹. Cũ autẽ
venissẽt hierosolymã suscepti sunt ab
ecclia: ⁊ ab apl̃is ⁊ senioribus: annũciã
tes quãta de⁹ fecisset cũ illis. Surrexe
rũt aũt q̃dã de heresi phariseoꝝ q̃ cre-
diderant dicẽtes: q: opꝫ circũcidi eos:
p̃cipue q̃z seruare legẽ moysi. Cõuene-
rũtq̃ apl̃i ⁊ seniores videre de ỽbo h̃. D
Cũ aũt magna cõquisitio fieret: surgẽs
petr⁹ dixit ad eos. Uiri f̃res vos scitis
qm̃ ab antiquis dieb⁹ de⁹ in nobis ele
git p os meũ audire gẽtes ỽbũ euãge-
liũ ⁊ credere. Et q̃ nouit corda de⁹ testi
moniũ phibuit dans illis sp̃m sanctũ
sicut ⁊ nobis: ⁊ nihil discreuit iter nos
⁊ illos fide purificãs corda eoꝝ. Nũc ẽ
q̃d tẽtatis deũ: iponere iugũ sup ceruĩ
ces discipuloꝝ: qđ neq̃ nos: neq̃ p̃res
nostri portare potuim⁹: sꝫ p grãm dñi
nostri iesu xp̃i credim⁹ saluari quẽad-
modũ ⁊ illi. Tacuit aũt oĩs multitudo E
⁊ audiebãt barnabã ⁊ paulũ narrãtes
quãta deus fecisset signa ⁊ prodigia in
gẽtibus per eos. Et postq̃ tacuerũt rñ
dit iacobus dicẽs. Uiri fratres audite
me. Simõ narrauit quẽadmodũ p̃mũ
deus visitauit sumere ex gẽtibus pplm̃
nomini suo. Et huic cõcordãt ỽba pro
phetaꝝ sicut scriptũ est. Post hec reuer Amos.9.c.
tar ⁊ redificabo tabernaculum dauid
qđ decidit: ⁊ dirupta eius redificabo ⁊
erigã illud: vt reqrãt ceteri hoĩm dñz: D
⁊ oẽs gẽtes sup q̃s inuocatũ est nomẽ
meũ dicit dñs faciẽs hec. Notũ a seculo
est dño op⁹ suũ. Propt̃ qđ ego iudico
nõ inq̃etari eos q̃ ex gẽtib⁹ cõuertunt
ad deũ: sꝫ scribere ad eos vt abstineant
se a cõtaminatiõib⁹ simulacroꝝ ⁊ for-
nicatiõe ⁊ suffocatis ⁊ sanguine. Moyses ii.13.b.
eñ a tp̃ib⁹ antiq̃s hꝫ in singulis ciuita
tib⁹ q̃ eũ p̃dicẽt in synagogis vbi p oẽ
sabbatũ legit̃. Tũc placuit apl̃is ⁊ se-
niorib⁹ cũ oĩ ecclia: eligere viros ex eis
⁊ mittere antiochiã cũ paulo ⁊ barna-
ba: iudã q̃ cognomiabat̃ barsabas ⁊ sy
lã viros p̃mos in fratribus scribẽtes p
man⁹ eoꝝ. Apl̃i ⁊ seniores fratres his E
q̃ sunt antiochie ⁊ syrie ⁊ cilicie fratri-
bus ex gẽtib⁹ salutẽ. Qm̃ audiuim⁹: q:
q̃dã ex nobis exeũtes turbauerũt vos
verbis euertentes animas vestras q̃b⁹
non mãdauimus: placuit nobis colle-

ctis seniorib⁹ eligere viros τ mittere ad vos
cū charissimis nostris barnaba et pau-
lo hoīb⁹ q̄ tradiderūt aīas suas p̄ no-
mine dn̄i nostri iesu xp̄i. Misim⁹ ergo
iudā τ sylā: q̄ et ipsi vobis verbis refe-
Dist. 30. c. Si rēt eadē. Visuz est em̄ sp̄ūisctō τ nobis
qs carnē. nihil vltra imponere vobis oneris q̄
hec necessaria: vt abstineatis vos ab im
molatis simulacroꝝ τ sanguine τ suf-
focato τ fornicatiōe: a quib⁹ custodiē-
F tes vos bn̄ agetis. Valete. Illi ergo di-
missi descenderūt antiochiā: τ congre-
gata multitudine tradiderunt ep̄lam.
Quā cū legissent gauisi sunt sup̄ cōso-
latione. Judas autē τ sylas τ ipsi cum
essent p̄phete verbo plurimo cōsolati
sunt fratres τ cōfirmauerūt. Facto au
tem ibi aliquāto tp̄e dimissi sunt cū pa
ce a fratrib⁹ ad eos q̄ miserant illos.
Visum est aūt syle ibi remanere: iudas
autem solus abijt in hierl̄m. Paulus
autē τ barnabas demorabātur antio-
chie docentes τ euāgelizantes cū alijs
pluribus verbū dn̄i. Post aliquot aūt
S.14.a. dies dixit ad barnabā paulus. Reuer-
tētes visitemus fratres p̄ vniuersas ci-
uitates in quibus p̄dicauimus verbuz
G dn̄i: quō se habeant. Barnabas autem
dissensio volebat secū assumere et ioannem qui
Pauli et cognominabat̄ marcus. Paulus autez
barn. rogabat eum: vt q̄ discessisset ab eis de
pāphilia: τ nō isset cū eis i opus nō de
bere recipi. Facta est autez dissensio ita
vt discederēt ab inuicem: et barnabas
quidez assumpto marco nauigaret cy-
prum. Paulus vero electo syla p̄fect⁹
est traditus gratie dei a fratribus. Per
ambulabat autem syriam et ciliciā cō
firmāis ecclesias: p̄cipiēs custodire pre
cepta apostoloꝝ et seniorum.

¶ C. S. Paulus sūcetus timotheo p̄di
cat in macedonia in ciuitate philippi:
et exinde oritur eius persecutio p̄pter
phytonissaz a demonio liberatam: qui
ceū mittuntur in carcerem et liberan-
tur. Capitulum. xvj.

A Peruenit aūt in derbē et ly-
strā. Et ecce discipul⁹ q̄dā
erat ibi nōie timothe⁹ fili⁹
mulieris vidue fidelis pa-
tre gentili. Huic testimo-
niū bonū reddebāt q̄ in lystris erant et
iconio fratres. Hūc voluit paul⁹ secū
proficisci: τ assumēs circūcidit eū pro-
pter iudeos q̄ erāt in illis locis. Scie-
bant em̄ oēs q̄ pater eius erat gētilis.
Cum autē ptransirent ciuitates: trade-
bant eis custodire dogmata q̄ erant de-
creta ab apostolis et senioribus q̄ erāt
B hierosolymis. Et ecclesie quidem cōfir
mabant̄ fide: et abūdabāt numero quo
tidie. Transeūtes aūt phrigiā et gala-
thie regionem vetati sunt a sp̄ūsctō lo
qui verbū dei in asia. Cū venissent autē
in mysiā: tentabāt ire in bithyniā τ nō
permisit eos sp̄ūs Jesu. Cum autē per-
transissent mysiā descenderunt troadē
et visio per noctē paulo ostensa est. Vir
macedo q̄dā erat stans τ deprecans eū
et dicēs. Transiēs in macedoniā adiu-
ua nos. Vt aūt visum vidit statim que-
siuimus p̄ficisci in macedoniā certi fa
cti q̄ vocasset nos de⁹ euāgelizare eis.
Nauigātes aūt a troade recto cursu ve
nim⁹ samothraciā: τ sequēti die neapo
lim: et inde philippis q̄ est p̄ma partis
C macedonie ciuitas colonia. Eram⁹ aūt
in hac vrbe dieb⁹ aliquot ↄsistētes. Die
aūt sabbatoꝝ egressi sum⁹ foras portā
iuxta flumē vbi videbat̄ orō eē. Et sedē
tes loq̄bamur mulierib⁹ q̄ ↄuenerant:
τ quedā mulier nōie lydia purpuraria
ciuitatis thyathirenoꝝ colēs deū audi
uit cuius dn̄s aperuit cor intēdere his
q̄ dicebant̄ a paulo. Cū aūt baptizata
D esset τ dom⁹ eius: dep̄cata est dicēs. Si
iudicastis me fidelē dn̄o esse introite in
domū meā τ manete. Et coegit nos. Fa
ctum est aūt euntibus nobis ad oratio
nem puellā quandā habentē sp̄m phy
tonē obuiare nobis: q̄ questum magnū
p̄stabat dn̄is suis diuinādo. Hec subse
cuta paulū τ nos clamabat dicēs. Isti
hoīes serui dei excelsi sunt q̄ annūciāt
vobis viā salutis: hoc autem faciebat
multis dieb⁹. Dolēs aūt paulus τ con
uersus sp̄ūi dixit. Precipio tibi in nōie
iesu xp̄i exire ab ea. Et exijt eadē hora.
Vidētes aūt dn̄i ei⁹ q̄ exiuit spes que-
stus eoꝝ: apprehendentes paulū τ sylā
perduxerūt in forū ad principes: τ offe
E rentes eos magistratibus dixerūt. Hi
hoīes cōturbāt ciuitatē nostrā cū sint
iudei τ annunciant morem quē non li-
cet nobis suscipere neq̄ facere cū sim⁹
romani. Et cucurrit plebs aduersus
eos τ magistrat⁹ scissis tunicis eorum
iusserūt eos virgis cedi. Et cū multas
plagas eis iposuissent miserunt eos in
carcerē p̄cipiētes custodi: vt diligenter
custodiret eos. Qui cū tale p̄ceptū acce
pisset misit eos i interiorē carcerē: τ pe
des eoꝝ strixit ligno. Media aūt nocte
paul⁹ τ sylas adorātes laudabāt deū: τ

Paulus circumcidit propter iudeos qui ibi erant.

audiebāt eos q̄ i custodia erāt. Subi-
to vero terremot⁹ fact⁹ ē magn⁹: ita vt
ū.5.d.⁊.12.e. mouerent fūdamēta carceris. Et statī
apta sunt oīa ostia: ⁊ vniuersoꝝ vīcula
soluta sunt. Expgefact⁹ aūt custos car
ceris et vidēs ianuas apertas carceris
euaginato gladio volebat se iterficere:
estimās fugisse vinctos. Clamauit aūt
paul⁹ voce magna dicēs. Nihil mali ti
bi feceris. Uniuersi eīm hic sum⁹. Peti-
toq̄ lumine itrogressus ē: ⁊ tremefact⁹
pcidit paulo ⁊ syle ad pedes: ⁊ produ
cens eos foras: ait. Dñi qd me oportet
facere vt saln⁹ fiā? At illi dixerūt. Cre
de i dñm iesum: ⁊ saln⁹ eris tu ⁊ dom⁹
tua. Et locuti sūt ei vbū dñicū cū oīb⁹
G q̄ erāt i domo ei⁹. Et tollēs eos in illa
hora noct̄ lauit plagas eoꝝ. Et bapti-
zat⁹ ē ipe ⁊ oīs dom⁹ ei⁹ ɔtinuo. Cūq̄
pduxisset eos i domū suā apposuit eis
mēsam ⁊ letat⁹ est cū oī domo sua cre-
dēs deo. Et cū dies fact⁹ esset: miserūt
magistrat⁹ lictores dicētes. Dimitte ho
mines illos. Nūciauit aūt custos carce
ris vba hec paulo: q: miserūt magistra
tus vt dimittamini. Nūc igit̄ exeuntes
ite i pace. Paulus aūt dixit eis. Cesos
nos publice idēnatos hoīes romanos
miserūt in carcerē: ⁊ nunc occulte nos
eijciunt. Non ita: sed veniāt et ipsi nos
eijciāt. Nūciauerūt aūt magistratib⁹ li
ctores verba hec. Timueruntq̄ audito
qđ romani essent: ⁊ venientes deprecati
sunt eos: ⁊ educētes rogabāt vt egrede
rentur de vrbe. Exeūtes aūt de carcere
introierūt ad lydiam: ⁊ visis fratribus
consolati sunt eos et profecti sunt.

¶ C. S. Ponitur pauli predicatio in
thessalonica ac beroe: interposita eius
persecutiōe: et peruenit athenas predi-
cans ibi christum. Capitulum. xvij.

A Cum aūt perambulassent am
phipolim ⁊ apolloniā venerūt
thessalonicā: vbi erat synago
ga iudeoꝝ. Scđm cōsuetudi
nē autē paulus introiuit ad
eos: et p sabbata tria disserebat eis de
scripturis adaperiēs ⁊ isinuās q: xpm
Lu.24.g. oportuit pati ⁊ resurgere a mortuis: et
q: hic est iesus xps quē ego annūcio vo
bis. Et qdā ex eis crediderūt: ⁊ adiūcti
sunt paulo ⁊ syle: ⁊ de colētibus gētili
B busq̄ multitudo magna: et mulieres
nobiles nō pauce. Zelantes autē iudei
assumentesq̄ de vulgo viros quosdam
malos ⁊ turba facta concitauerūt ciui
tatē: ⁊ assistētes domui iasonis q̄rebāt
eos pducere in populū. Et cū nō inue-
nissent eos trahebant iasonē ⁊ quosdā
fratres ad principes ciuitatis clamam
tes: qm hi q̄ vrbē cōcitant: ⁊ huc vene-
rūt quos suscepit iason: ⁊ hi oēs cōtra
decreta cesaris faciūt regē alium: dicē
tes esse iesum. Concitauerūt aūt plebē Joā.18.d.
et principes ciuitatis audiētes hec. Et
accepta satisfactione a iasone ⁊ a cete-
ris: dimiserūt eos. Fratres vero confe-
stim per noctē dimiserūt paulū et sylā
in beroā. Qui cū venissent i synagogā C
iudeoꝝ introierūt. Hi aūt erāt nobilio
res eoꝝ q̄ sunt thessalonice qui suscepe
rūt verbū cū omni auiditate: quotidie
scrutātes scripturas: si hec ita se habe-
rēt. Et multi qdē crediderūt ex eis: et
mulierū gentiliū honestarū: ⁊ viri non
pauci. Cū aūt cognouissent in thessalo
nica iudei q: ⁊ beroe pdicatū est a pau
lo verbū dei venerūt ⁊ illuc cōmouen-
tes ⁊ turbātes multitudinē. Statimq̄
tūc paulum dimiserunt fratres: vt iret
vsq̄ ad mare. Sylas aūt ⁊ timotheus
remāserūt ibi. Qui aūt deducebāt pau D
lū pduxerūt eū vsq̄ athenis: ⁊ accepto
mandato ab eo ad sylā ⁊ timotheū: vt
q̄ celeriter venirent ad illum profecti
sunt. Paulus aūt cū athenis eos expe
ctaret: incitabatur spūs eius in ipso vi
dens idolatrie deditā ciuitatē. Dispu-
tabat igit̄ in synagoga cū iudeis ⁊ co-
lentib⁹: et in foro p oēs dies ad eos q̄
audierant. Quidā aūt epicurei ⁊ stoici
philosophi disserebant cū eo: ⁊ qdā di
cebāt. Quid vult seminiuerb⁹ hic dice
re? Alij vero nouoꝝ demonioꝝ videtur E
annūciator esse: q: iesum ⁊ resurrectio-
nē annūciabat eis. Et apphēsum eū
ad ariopagū duxerūt dicentes. Possu-
mus scire q̄ est hec noua que a te dr do
ctrina. Noua eīm qdā infers aurib⁹ no
stris. Uolum⁹ ergo scire qdnā velint
hec esse. Athenīēses aūt oēs et aduene
hospites ad nihil aliud vacabant: nisi
aut dicere aut audire aliqd noui. Stās
autē paul⁹ in medio ariopagi ait. Uiri
athenīēses p oīa q̄si supsticiosos vos vi
deo ✠. Preteriens eīm: et vidēs simula- F
cra vestra inueni ⁊ arā in qua scriptū ali⁊.ignoto
erat. Ignoto deo. Qđ ergo ignorantes
colitis: hoc ego annūcio vobis. De⁹ q̄ ū.14.c.
fecit mundū: ⁊ oīa q̄ in eo sunt: hic celi
et terre cum sit dñs non in manufactis
templis habitat: nec manibus huma-
nis colitur indigens aliquo cū ipse det
omnibus vitā ⁊ inspirationē ⁊ omnia:

26.q.7.ca. nō obseruatio. in fine. Arati poete dictum.

fecitq; ex vno oē gen⁹ hoim inhabitare
sup vniuersaȝ faciē terre: definiēs statu
ta tpa ꝛ terminos habitatiōis eoꝝ: q̄re
re deū si forte attrectēt eū aut inueniāt:
q̄uis nō lōge sit ab vnoq̄ȝ nr̄m. In ipo
G eñ viuim⁹ ꝛ mouemur ꝛ sum⁹: sicut et
q̄dā vr̄oꝝ poetarū dixerūt. Ipsi⁹ eñ et
genus sum⁹. Genus ergo cū simus dei:
nō debem⁹ estimare auro ꝛ argēto aut
lapidi sculpture artis et cogitationis
hois diuinū esse sile. Et tpa q̄dē huius
ignorātie despiciēs de⁹ nūc annunciat
hoibus vt oēs vbiq; pniam agāt eo q̄
statuit diē in quo iudicatur⁹ est orbē in
eq̄tate in viro in quo statuit fidē p̄bēs
oib⁹ suscitās eū a mortuis. Cū audis-
sent aūt resurrectionem mortuoꝝ: q̄dā
q̄dē irridebāt: q̄dā ꝟo dixerūt. Audia
mus te de hoc iteꝝ. Sic paul⁹ exiuit de
medio eoꝝ. Quidā ꝟo viri adherētes
ei crediderūt in q̄b⁹ ꝛ dionysi⁹ ariopagi
ta ꝛ mulier noie damaris: ꝛ alij cū eis.

¶ C.S. Pauli predicatio in corintho
ponitur: cum insurrectiōe aduersario-
rum: atq; de aduentu eius in ephesum:
et adiūgitur de apolline. Capl̄m. xviij.

A Ost hec egress⁹ ab athenis
venit corinthū. Et inueniēs
quendā iudeū noie aquilā
ponticū gñe q̄ nup venerat
ab italia et priscillā vxorē
ei⁹ eo q̄ p̄cepisset claudi⁹
discedere oēs iudeos a roma: accessit
ad eos: ꝛ q̄ eiusdē erat artis: manebat
apud eos ꝛ opabat̄. Erāt aūt scenofa-
B ctorie artis. Et disputabat ✝ i synago
✝ Ista ca. Et disputabat. vsq; grecis. sumpta est ë grecis exēplarib⁹.
ga p oē sabbatū: iterponēs nomē dñi
Iesu: suadebatq; iudeis ꝛ grecis. Cū ve
nissent aūt de macedonia silas ꝛ timo
theus instabat ꝟbo paul⁹ testificās iu
deis esse xp̄m Iesum. Cōtradicētibus
aūt eis ꝛ blasphemātib⁹: excutiēs vesti
mēta sua dixit ad eos. Sanguis vester
sup caput vr̄m. Mūdus ego ex hoc ad
gētes vadā. Et migrās inde intrauit in
domum cuiusdā noie titi iusti colētis
deū: cui⁹ dom⁹ erat cōiūcta synagoge.
C Crispus aūt archisynagogus credidit
dño cū oī domo sua: ꝛ multi corinthioꝝ
audiētes credebāt et baptizabant̄. Di-
xit aūt dñs nocte p visionē paulo. No-
li timere sȝ loq̄re ꝛ ne taceas. Propter
q̄ ego sum tecū ꝛ nemo apponet̄ tibi:
vt noceat te: qm̄ pp̄ls est mihi mult⁹ in
hac ciuitate. Sedit aūt ibi annū et sex
D mēses docēs apud eos verbū dei. Gal-
lione aūt p̄cōsule achaie: insurrexerūt

vno aio iudei in paulū: et adduxerunt
eū ad tribunal: dicentes: q̄ ꝯtra legem
hic psuadet hoib⁹ colere deū. Incipiē-
te autē paulo apire os: dixit gallio ad
iudeos. Si q̄dē esset iniquū aliq̄d aut
facin⁹ pessimū o viri iudei: recte vos su
stinerē: si vero q̄stiōes sunt de verbo et
noib⁹ legis vestre: vosipsi videritis iu-
dex ego hoꝝ nolo esse: et minauit eos
a tribunali. Apprehēdētes aūt oēs so-
sthenē p̄ncipē synagoge: pcutiebāt eū
ante tribunal et nihil eoꝝ gallioni cure
erat. Paulus ꝟo cū adhuc sustinuisset E
dies multos fratribus valefaciēs naui-
gauit i syriā: ꝛ cū eo priscilla et aq̄la q̄
sibi totonderat in cēchris caput. Ha-
bebat eñ votū. Deuenitq; ephesum et
illos ibi reliq̄t. Ipe vero ingressus sy-
nagogā disputabat cū iudeis. Rogāti
bus autē eis vt ampliori tpe maneret:
nō ꝯsensit sȝ valefaciēs ꝛ dicēs iterū re
uertar ad vos deo volēte: pfect⁹ est ab
ephesō. Et descendēs cesareā ascēdit ꝛ F
salutauit ecclesiā: et descēdit in antio-
chiā. Et facto ibi aliquāto tpe pfect⁹
est perambulās ex ordine galathiā re-
gionē ꝛ phrigiā cōfirmās oēs discipu-
los. Iudeus aūt quidā apollo noie ale
xādrinus genere: vir eloquens deuenit
ephesum potēs in scripturis. Hic erat
edoct⁹ viā dñi: ꝛ feruēs spiritu loque-
bat̄: ꝛ docebat diligenter ea q̄ sunt Ie- G
su sciēs tm̄ baptisma ioānis. Hic ergo
cepit fiducialiter agere in synagoga.
Quem cuȝ audissent priscilla ꝛ aquila
assumpserunt eum: ꝛ diligentius expo
suerūt ei viam domini. Cum auteȝ vel-
let ire achaiam: exhortati fratres scri-
pserunt discipulis vt susciperent eum.
Qui cum venisset: cōtulit multum his
qui crediderunt. Vehementer enim iu-
deos reuincebat publice: ostendēs per
scripturas esse christum Iesum.

¶ C.S. Predicat paulus in reditu ei⁹
ad ephesuȝ: de veritate baptismi ꝛ euā
gelij: et describit̄ inspiratio: regressus
eius in hierusalem cum sedatiōe popu
li ephesiorum. Capitulum. xix.

Actum est aūt cum apol- A
lo esset corinthi vt paulus
peragratis superiorib⁹ par-
tib⁹ veniret ephesum et in
ueniret quosdā de discipu
lis. Dixitq; ad eos. Si spi
ritū sanctū accepistis credētes. At illi
dixerūt ad eū. Sed neq; si spūs sanct⁹
est audiuim⁹. Ille ꝟo ait. In quo ergo

baptizati estis. Qui dixerunt. In ioan
ī.i.a.z.ii.b nis baptismate. Dixit aūt paul⁹. Joan
nes baptizauit baptismo penitētie po
pulū: dicēs in eū qui vēturus esset post
ipm: vt crederent: hoc est in iesum. His
auditis baptizati sunt ĩ noĩe dñi iesu.
Et cū imposuisset illis manus paulus
venit sp̄ūsc̄tūs sup eos: ⁊ loquebātur
ī.2.a.z.4.f linguis ⁊ pphetabāt. Erāt aūt oēs vi
ri fere duodecim. Introgressus aūt sy
nagogā cū fiducia loq̄bat̄ p tres mēses
B disputās et suadēs de regno dei. Cum
aūt q̄dā indurarent̄ ⁊ nō crederēt: ma
ledicētes viā dñi corā multitudine di
scedens ab eis segregauit discipulos
quotidie disputās in schola tyrāni cu
iusdā. Hoc aūt factū est p biennīū: ita
vt oēs q̄ habitabāt in asia audirēt ver
bum dñi: iudei atq̄ gētiles. Virtutesq̄
nō modicas q̄slibet faciebat de⁹ p ma
nū pauli: ita vt etiā sup lāguidos defer
rent̄ a corpe ei⁹ sudaria ⁊ semicinctia:
⁊ recedebāt ab eis lāguores: ⁊ spiritus
C neq̄ egrediebant̄. Tētauerūt autē q̄dā
⁊ de circūeūtib⁹ iudeis exorcistis inuo
care super eos q̄ habebāt sp̄ūs malos
nomē dñi iesu dicētes. Adiuro vos p ie
sum quē paulus p̄dicat. Erant aūt cu
als ✝ cuidā iusdā ✝ iudei noīe sceue principis sacer
dotū septē filij q̄ hoc faciebāt. R̄ñdēs
aūt sp̄ūs neq̄ dixit eis. Jesum noui et
paulū scio. Vos aūt q̄ estis? Et insiliēs
hō in eos in quo erat demoniū pessimū
et dñatus ambor̄ inualuit ꝯ eos: ita vt
nudi ⁊ vulnerati effugerēt de domo il
D la. Hoc aūt notū factū est oīb⁹ iudeis
atq̄ gētilib⁹ q̄ habitabāt ephesi. Et ce
cidit timor sup oēs illos: ⁊ magnifica
bat̄ nomē dñi iesu. Multiq̄ credentiū
veniebant confitentes et annunciātes
De pe.dis.i. actus suos. Multi autē ex eis qui fue
c.voluissēt. rant curiosa sectati cōtulerūt libros ⁊
§.huic. combusserūt eos coram omnibus: ⁊ cō
putatis precijs illorum inuenerunt pe
cuniam denariorum quinquaginta mi
lium. Ita fortiter crescebat verbū dei
et confirmabat̄. His aūt expletis pro
posuit paulus ĩ sp̄ū trāsita macedonia
et achaia ire hierosolymā dicens. Qm̄
postq̄ fuero ibi: oportet me ⁊ romā vi
E dere. Mittēs aūt in macedoniā duos
ex ministrātib⁹ sibi timotheū ⁊ erastū:
ipse remāsit ad tp̄s in asia. Facta est aūt
illo tp̄e turbatio non minima de via
dñi. Demetri⁹ eīn q̄dā noīe argētarius
faciēs edes argēteas diane p̄stabat ar
tificib⁹ nō modicū questū quos cōuo
cās ⁊ eos q̄ eiusmodi erāt opifices di
xit. Viri scitis: q̄ de hoc artificio ē no
bis acq̄sitio: ⁊ videtis: ⁊ auditis: q̄ nō
solū ephesi: s; pene totius asie paulus
hic suadēs auertit multā turbā: dicēs.
Qm̄ nō sunt dij q̄ manib⁹ fiunt. Nō so
lū aūt hec piclitabit̄ nobis pars in re
dargutionē venire: sed et magne diane
tēplū in nihilū reputabit̄: s; et destrui
incipiet maiestas eius quā tota asia et
orbis colit. His auditis repleti sūt ira
et exclamauerūt dicētes. Magna dia
na ephesiorū. Et ipleta est ciuitas tota ī.eodem.b.
ꝯfusiōe: et impetū fecerunt vno animo F
in theatrū rapto gaio ⁊ aristarcho ma
cedonib⁹ comitib⁹ pauli. Paulo autē
volente intrare in pplm: nō pmiserunt
discipuli. Quidam autē et de asie prin
cipib⁹ qui erāt amici eius: miserunt ad
eū rogātes ne se daret in theatrū. Alij
aūt aliud clamabāt. Erat eīn ecclia cō
fusa ⁊ plures nesciebāt q̄ ex causa cōue
nissent. De turba aūt detraxerūt alexā
drum ppellentib⁹ eū iudeis. Alexāder
aūt manu silētio postulato volebat red
dere rationē pplo. Quē vt cognouerūt
iudeū esse vox facta est vna oīm q̄si per
horas duas clamantiū. Magna diana ī.eodem.c.
ephesiorū. Et cū sedasset scriba turbas G
dixit. Viri ephesij quis eīn est hoīm qui
nesciat ephesiorū ciuitatē cultricē esse
magne diane: iouisq̄ prolis. Cū ergo
his cōtradici nō possit oportet vos se
datos esse et nihil temere agere. Addu
xistis enim homines istos: neq̄ sacrile
gos: neq̄ blasphemantes deam vestrā.
Quod si demetrius: et qui cum eo sunt
artifices habent aduersus aliquē cau
sam cōuentus forenses aguntur: ⁊ pro
cōsules sunt accusent inuicem. Si q̄d
autem alterius rei queritis in legitima
ecclesia poterit absolui. Nam et pericli
tamur argui seditionis hodierne: cum
nullus obnoxi⁹ sit de quo possum⁹ red
dere rationem concursus istius. Et cū
hec dixisset dimisit ecclesiam.

¶ Capituli Summariū. Remotis in
fidijs iudeor̄: ponitur processus pauli
per viam ad hierusalem per diuersa lo
ca in quib⁹ predicauit. Capitulum. xx.

Postq̄ autem cessauit: tu A
multus: vocatis paulus di
scipulis: et exhortatus eos
valedixit: et pfectus est vt
iret in macedoniam. Cum
autem perambulasset par
tes illas: ⁊ exhortatus eos fuisset mul

vo sermone venit ad greciã: vbi cũ fuis-
set mẽses tres facte sunt illi insidie a iu
deis nauigaturo in syriã: habuitq; cõsi
liũ vt reuerteret̃ p macedoniã. Comita
tus est aũt eũ sosipater pyrhi beroẽsis:
thessalonicẽsiũ ꝟo aristarchus ꝛ secũs
et gaius derbeus ꝛ timotheus: asiani
B ꝟo tychicus ꝛ trophim⁹. Hi cũ ꝓcessis
sent: sustinuerũt nos troade: nos vero
nauigauimus post dies azymoꝝ a phi-
lippis: ꝛ venimus ad eos troadẽ in die
bus q̃nq;: vbi demorati sumus diebus
septẽ. Una aũt sabbati cũ cõuenissem⁹
ad frãgẽdũ panẽ: paul⁹ disputabat cũ
eis ꝓfecturꝰ in crastinũ ꝓtraxitq; ser-
monẽ vsq; in mediã noctẽ. Erãt aũt lã
pades copiose in cenaculo vbi eramus
cõgregati. Sedẽs aũt q̃dã adolescens
noĩe eutich⁹ sup fenestrã: cũ mergeret̃
somno graui disputãte diu paulo du-
ctus somno cecidit de tertio cenaculo
deorsum: ꝛ sublat⁹ est mortu⁹: ad quẽ
cũ descẽdisset paul⁹ incubuit sup eũ: ꝛ cõ
plexus dixit. Nolite turbari. Aĩa enim
C ipsius cũ ipo est. Ascẽdẽs aũt frãgẽsq;
panẽ ꝛ gustãs satisq; allocut⁹ est vsq; i
3. reg. 17. d. lucẽ: ꝛ sic ꝓfectus est. Adduxerũt autem
4. reg. 4. f. pueꝝ viuẽtẽ ꝛ ꝯsolati sunt nõ minime.
Nos aũt ascẽdẽtes nauẽ nauigauim⁹ i
asson: inde suscepturi paulũ. Sic eñ di-
sposuerat ipe p terrã iter facturus. Cũ
aũt ꝯuenissemus in asson assumpto eo
venim⁹ mytilenẽ. Et inde nauigãtes se
quẽti die venim⁹ ꝯ chiũ: ꝛ alia die ap-
plicuim⁹ samũ: ꝛ seq̃nti die venim⁹ my
letũ. Proposuerat eñ paul⁹ trãsnaui-
gare ephesũ: ne q̃ mora illi fieret i asia.
Festinabat eñ si possibile sibi eẽt vt diẽ
pentecosten faceret hierosolymis. A
D myleto aũtẽ mittens ephesum vocauit
maiores natu ecclesie. Qui cũuenissent
ad eũ ꝛ siĩr essent: dixit eis. Uos scitis a
ꝑma die q̃ igressus sum in asiã: q̃liť vo
biscũ p oẽ tps fuerim seruiẽs dño cũ oĩ
humilitate ꝛ lachrymis ꝛ tẽtatiõib⁹ q̃
mihi acciderũt ex insidiis iudeoꝝ: quõ
nihil subtraxerim vobis vtiliũ q̃min⁹
annũciarẽ vobis ꝛ docerẽ vos publice
ꝛ p domos testificãs iudeis atq; gẽtib⁹
in deũ penitẽtiã ꝛ fidẽ in dñm nrm iesũ
E xpm. Et nũc ecce ego alligat⁹ spũ vado
in hierlm q̃ in ea vẽtura sunt mihi igno
rãs: nisi q꞉ spũssctũs per oẽs ciuitates
mihi ꝓtestat̃ dicẽs. Qm̃ vincula ꝛ tri-
bulationes hierosolymis me manent.
Sed nihil hoꝝ vereor: nec facio aĩam
meã preciosiorẽ q̃ me dũmõ ego ꝯsumẽ

cursuz meũ ꝛ ministeriũ ꝟbi qd̃ accepi
a dño iesu testificari euangeliũ grẽ dei.
Et nũc ecce ego scio: q꞉ amplius nõ vi-
debitis faciem meã vos oẽs per quos
trãsiui ꝑdicãs regnũ dei. Quapropter
cõtestor vos hodierna die: q꞉ mundus
sum a sanguine oim. Nõ eñ subterfugi 1. reg. 3. f.
quominus annunciarem oẽ cõsiliũ dei Dan. 13. c.
vobis. Attẽdite vob̃ ꝛ vniuerso gregi: Dist. [illegible]
i quo vos spũssctũs posuit epõs regere c. eccl.
ecclesiã dei quã acq̃siuit sanguine suo. 7. q. 1. c. sug
Ego scio qm̃ intrabũt post discessionẽ gestum.
meã lupi rapaces in vos nõ parcentes
F gregi. Et ex vobisipsis exurgẽt viri lo-
quentes puersa vt abducãt discipulos
post se. Propter qd̃ vigilate memoria
retinẽtes: qm̃ p trienniũ nocte ꝛ die non
cessaui cũ lachrymis monẽs vnũquẽq;
vestrum. Et nunc commẽdo vos deo et
verbo gratie ipsius qui potens est edi-
ficare ꝛ dare hereditatẽ in sanctificatis
oĩbus. Argẽtum ꝛ aurum aut vestẽ nul
lius cõcupiui sicut ipsi scitis: qm̃ ad ea 16. q. 1. capl.
que mihi op⁹ erãt ꝛ his qui mecũ sunt predicator.
G ministrauerunt manus iste. Oĩa ostẽdi
vobis: qm̃ sic laborãtes. Opꝫ suscipere De cõse. di.
infirmos: ac meminisse verbi dñi iesu: 5. c. nunq̃.
qm̃ ipe dixit. Beati⁹ est magis dare q̃
accipere. Et cũ hec dixisset positis geni
bus suis orauit cũ oĩb⁹ illis. Magnus
aũt fletus factus est oim: ꝛ ꝓcũbentes
super collũ pauli: osculabãtur eum: do
lentes maxime in verbo qd̃ dixerat: qm̃
amplius faciem eius non essent visuri.
Et deducebant eum ad nauem.

¶ C. S. Ponit̃ aductus pauli in tyrũ
ꝛ cesareã: ꝛ benigna ei⁹ receptio in hie
rusalẽ a xpianis: ꝛ a iudeis interfectio
pauli querit̃: ac ab eisdẽ eripit̃. Ca. xxi.

A Um autẽ factũ esset vt naui
garemus abstracti ab eis re
cto cursu venimus choũ: et
sequẽti die rhodum: ꝛ inde
patharã. Et cũ inuenissem⁹
nauẽ trãsfretãtẽ in phenicẽ: ascẽdẽtes
nauigauimus. Cum apparuissem⁹ aũt
cypro relinquẽtes eam ad sinistrã: naui
gauimus in syriã: ꝛ venimus tyrũ. Ibi
eñ nauis expositura erat onus. Inuen
tis aũt discipulis: mãsimus ibi diebus
septẽ. Qui paulo dicebãt p spm̃: ne a-
scẽderet hierosolymã: ꝛ expletis diebus
ꝓfecti ibamus deducẽtib⁹ nos oĩb⁹ cũ
vxorib⁹ ꝛ filiis vsq; foras ciuitatẽ: ꝛ po
sitis genib⁹ i littore orauim⁹. Et cũ vale
B fecissem⁹ iuicẽ: ascẽdim⁹ i nauẽ: illi aũt
redierũt ad sua. Nos vero nauigatiõe ex

pleta a tyro descẽdim⁹ ptolomaidã: et
salutatis fratrib⁹ mãsim⁹ die vna apud
illos. Alia aũt die pfecti venimus cesa
reã. Et intrãtes domũ philippi euãge
liste: q̃ erat vn⁹ de septẽ: mãsim⁹ apud
eũ. Huic aũt erãt q̃tuor filie v̄gines p
s.11.b. phetãtes. Et cũ moraremur p dies ali
quot: supuenit q̃dã vir a iudea ppheta
noie agabus. Is cũ venisset ad nos: tu
lit zonam pauli: ⁊ alligãs sibi pedes ⁊
man⁹ dixit. Hec dicit spũssctũs. Virũ
C cui⁹ est zona hec: sic alligabũt i hierl'm
iudei ⁊ tradẽt in manus gẽtiũ. Qđ cũ
audissem⁹: rogabam⁹ nos ⁊ q̃ loci illi⁹
erãt ne ascẽderet hierosolymã. Tũc rñ
dit paul⁹ ⁊ dixit. Quid facitis flẽtes et
affligẽtes cor meũ. Ego autẽ no solum
alligari: sz ⁊ mori in hierl'm parat⁹ sũ
ppter nomen dñi iesu. Et cũ ei suadere
nõ possem⁹: q̃euim⁹ dicẽtes. Dñi volũ
tas fiat. Post dies autẽ istos preparati
ascẽdebam⁹ in hierl'm. Venerũt aũt q̃
dã ex discipulis a cesarea nobiscũ: ad
ducẽtes hũc apud quẽ hospitaremur:
iasonẽ quẽdã cypriũ antiquũ discipu
lũ. Et cũ venissemus hierosolymã libẽ
D ter exceperũt nos fratres. Seq̃nti aũt
die introibat paul⁹ nobiscũ ad iacobũ
oẽsq; collecti sunt seniores. Quos cũ
salutasset narrabat p singula q̃ de⁹ fe
cisset in gẽtib⁹ p ministeriũ illi⁹. At il
li cũ audissent: magnificabãt deũ: dixe
rũtq; ei. Vides frater qđ milia sunt in
iudeis q̃ crediderũt: ⁊ oẽs emulatores
sunt legis. Audierunt aũt de te: q2 di
scessionẽ doceas a moyse eoꝝ q̃ p gẽtes
sunt iudeoꝝ: dicẽs nõ debere eos circũ
cidere filios suos: neq; ƀm ɔsuetudinẽ
ingredi. Quid ergo est? Vtiq; oportet
cõuenire multitudinẽ. Audiẽt em̃ te su
peruenisse. Hoc ergo fac qđ tibi dicim⁹.
Sunt nobis viri quatuor votũ haben
tes super se. His assumptis sanctifica
te cũ illis: ⁊ impẽde in illis vt radãt ca
pita: ⁊ sciẽt oẽs: q2 q̃ de te audierũt fal
sa sunt: sz ambulãs ⁊ ipse custodiẽs le
gẽ. De his aũt q̃ crediderunt ex gẽtib⁹
nos scripsimus iudicãtes: vt abstineãt
se ab idolis immolato ⁊ sanguine ⁊ suf
focato ⁊ fornicatiõe. Tũc paulus assũ
ptis viris postera die purificatus cum
illis intrauit in templũ: annũcians ex
pletionem dierũ purificationis donec
offerret p vnoquoq; eoꝝ oblatio. Dũ
aũt septe dies cõsummarent: hi qui de
asia erãt iudei cũ vidissent eũ in tẽplo:
cõcitauerũt oẽm populũ ⁊ iniecerũt ei
manus clamãtes. Viri israelite adiuua
te. Hic est hõ q̃ aduersus ppl'm ⁊ legẽ ⁊
locũ hunc oẽs vbiq; docẽs: insup ⁊ gẽ
tiles induxit in tẽplũ: ⁊ violauit sctm̃
locũ istũ. Viderãt em̃ trophimũ ephe
sium in ciuitate cũ ipso: quẽ estimaue
rũt: qm̃ in tẽplũ introduxisset paulus.
Cõmotaq; est ciuitas tota: ⁊ facta est
cõcursio ppl'i. Et apprehẽdẽtes paulũ
trahebãt eũ extra tẽplũ: ⁊ statim clau 23.q.2.ca.
se sunt ianue. Querẽtibus aũt eũ occi maximia
dere nunciatũ est tribuno cohortis q2 nus.
tota cõfunditur hierl'm. Qui statim as
sumptis militibus ⁊ cẽturionibus de
currit ad illos. Qui cũ vidissent tribu
nũ ⁊ milites cessauerũt pcutere paulũ.
Tunc accedẽs tribunus apprehẽdit eũ
⁊ iussit eum alligari cathenis duabus:
⁊ interrogabat quis esset ⁊ q̃d fecisset.
Alij aũt aliud clamabant in turba. Et
cũ non posset certũ cognoscere pre tu
multũ: iussit duci eũ in castra. Et cũ ve
nisset ad gradus cõtigit vt portaret a
militibus ppter vim ppl'i. Sequebat
em̃ multitudo populi clamãs tolle eũ.
Et cum cepisset duci in castra paulus
dixit tribuno. Si l3 mihi loq̃ aliq̃d ad
te. Qui dixit ei grece nosti. Nõne tu es
egyptius q̃ ante hos dies tumultũ cõ
citasti: ⁊ eduxisti i desertũ q̃tuor milia
viroꝝ sicarioꝝ. Et dixit ad eũ paulus.
Ego hõ sum: q̃dẽ iude⁹ a tharso cilicie
non ignote ciuitatis municeps. Rogo
aũt te pmitte mihi loq̃ ad ppl'm. Et cũ
ille pmisisset: paulus stãs in gradibus
annuit manu ad plebẽ: ⁊ magno silẽtio
facto: allocut⁹ est lingua hebrea dicẽs.
¶ C. S. Alloquit paul⁹ ppl'm iudaicũ
de sua apud iudeos cõuersatiõe: ac cõ
uersione ad xp̃m cum visione sibi facta
in hierl'm: qui a iudeis cesus dicit se fo
re romanum. Capi. xxij.

Iri fr̃es ⁊ pr̃es audite quã B
ad vos nũc reddo rõnem.
Cum audissent aũt q2 he
brea lingua loqueret ad il
los: magis p̃stiterũt silẽtiũ.
Et dixit. Ego sum vir iu
deus nat⁹ tharso cilicie: nutrit⁹ aũt in
ista ciuitate sec⁹ pedes gamalielis: eru
ditus iuxta veritatẽ paterne legis: emu
lator legis sicut ⁊ vos oẽs estis hodie:
qui hanc viam persecutus sum vsq; ad D
mortẽ: alligãs ⁊ tradens in custodias
viros ac mulieres: sicut princeps sacer
dotum mihi testimonium reddit ⁊ oẽs
maiores natu a quibus ⁊ ep̃las acci

pisto ad fratres damascum pgebam vt
adducerē inde vinctos in hierlm vt pu
nirent. Factū est aūt eunte me ⁊ appro
pinquante damasco: media die subito
de celo circūfulsit me lux copiosa: ⁊ de
cidens in terrā audiui vocē dicētē mi
s.9.a. bi. Saule saule quid me persequeris.
1.cor.15.b. Ego autē rndi. Quis es dñe? Dixitq̃
Gal.5.c. ad me. Ego sum iesus nazaren⁹ quē tu
persequeris. Et qui mecū erāt lumen q̇
dē viderūt: vocē aūt nō audierūt eius
C q̇ loquebat̄ mecū. Et dixi. Quid faciā
dñe? Dñs aūt dixit ad me. Surgēs va
de damascū: ⁊ ibi tibi dicet̄ de oībus q̇
te oporteat facere. Et cū nō viderē pre
claritate luminis illius ad manū dedu
ctus a comitibus veni damascū. Ana
nias aūt quidā vir sm legē testimoniū
habēs ab oībus cohabitātibus iudeis
veniēs ad me ⁊ stās dixit mihi. Saule
frater respice. Et ego eadē hora respexi
D in eum. At ille dixit. Deus patrum no
stroꝝ pordinauit te: vt cognosceres vo
luntatē eius ⁊ videres iustū: ⁊ audires
vocē ex ore eius: qꝛ eris testis illius ad
oēs hoīes eoꝝ que vidisti ⁊ audisti. Et
nūc quid moraris? Exurge ⁊ baptiza
re ⁊ ablue pctā tua inuocato noīe ipsi⁹.
Factū est aūt reuertēti mihi in hierusa
lem ⁊ orāti in tēplo fieri me in stupore
mētis ⁊ videre illū dicētē mihi. Festina
⁊ exi velociter ex hierlm: qm nō recipiēt
E testimoniū tuū de me. Et ego dixi. Dñe
Dist.50.c.si ipsi sciūt qꝛ ego erā cōcludēs in carce
post. §.⁊ vt re ⁊ cedēs per synagogas eos qui cre
ptercam⁹. debāt in te. Et cū funderet̄ sanguis ste
s.7.g. phani testis tui: ego astabā ⁊ cōsentie
bā ⁊ custodiebā vestimēta interficiētiū
illū. Et dixit ad me. Vade: qm ego in na
tiones lōge mittā te. Audiebāt aūt eū
vsq̃ ad hoc verbū: ⁊ leuauerūt vocem
suā: dicētes. Tolle de terra huiuscemo
F di. Non em̄ fas est eū viuere. Vociferā
tibus autē eis ⁊ proiicientibus vestimē
ta sua ⁊ puluerem iactantibus in aerē:
iussit tribunus induci eum in castra: et
flagellis cedi ⁊ torqueri eum vt sciret
pter quam causam sic acclamarēt ei.
Et cum astrinxisset eū loris: astāti sibi
centurioni paulus dixit. Si hominem
romanū ⁊ indēnatum lz vobis flagel
G lare? Quo audito centurio accessit ad
tribunū ⁊ nūciauit ei dicēs. Quid actu
rus es? Hic em̄ hō ciuis romanus est.
Accedēs autē tribun⁹ dixit illi. Dic mi
hi si tu romanus es. At ille dixit. Etiā.
Et rndit tribunus. Ego multa summa
ciuilitatē hanc cōsecutus sum. Et pau
lus ait. Ego autē ⁊ natus sum. Protī
nus ergo discesserunt ab illo q̇ eū tor
turi erat. Tribunus quoq̃ timuit post
q̃ resciuit qꝛ ciuis romanus esset: ⁊ qꝛ
alligasset eum. Postera autē die volēs
scire diligētius qua ex causa accusare
tur a iudeis soluit eum: ⁊ iussit sacerdo
tes conuenire ⁊ oē concilium: ⁊ produ
cens paulum statuit inter illos.

¶ C.S. Tribunus vocat pauli accusa
tores: inter quos dissensio procuratur:
ac oritur cōtra paulum noua machina
tio atq̃ eiusdem frustratio. Cap.xxiij.

Intendēs autē in cōcilium A
paul⁹ ait. Viri fratres ego
oī ɔsciētia bona ɔuersat⁹
sum ante deū vsq̃ in hodi
ernum diē. Princeps autē
sacerdotum ananias pre
cepit astantibus sibi percutere os eius.
Tunc paulus dixit ad eum. Percutiet 23.q.1.ca.
te deus paries dealbate. Et tu sedens paratus.
iudicas me sm legē: ⁊ cōtra legē iubes
me percuti. Et qui astabant: dixerunt.
Summū sacerdotē dei maledicis? Di
xit autem paulus. Nesciebam fratres:
qꝛ princeps est sacerdotum. Scriptū
est em̄. Principem populi tui nō male Exo.22.d.
dices. Sciens autē paulus qꝛ vna pars B
esset saduceoꝝ ⁊ altera phariseoꝝ: excla philip.3.a.
mauit in cōcilio. Viri fratres: ego pha
riseus sum: filius pharisēoꝝ de spe et
resurrectione mortuoꝝ ego iudicor. Et mat.22.c.
cū hec dixisset: facta est dissensio inter
phariseos ⁊ saduceos ⁊ soluta est mul
titudo. Saducei autem dicunt nō esse
resurrectionem mortuorum: neq̃ ange
lum: neq̃ spm̄. Pharisei autem vtraq̃
confitentur. Factus est autem clamor
magnus. Et exurgentes quidam pha C
riseorum pugnabāt: dicētes. Nihil ma
li inuenimus in hoīe isto. Quid si spūs
locutus est ei: aut angelus? Et cum ma
gna dissensio facta esset timens tribu
nus ne discerperet̄ paulus ab ipsis: ius
sit milites descendere: ⁊ rapere eum de
medio eorū ac deducere eum in castra.
Sequenti autem nocte assistens ei do
minus: ait. Constans esto: sicut enim te s.27.d.
stificatus es de me in hierlm: sic te opor
tet ⁊ rome testificari. Facta autem die
collegerunt se quidam ex iudeis: ⁊ de
uouerunt se dicētes neq̃ manducatu
ros neq̃ bibituros donec occiderent
paulum. Erant autē plus q̃ quadragin
ta viri qui hanc coniurationē fecerāt. D

Qui accesserūt ad pncipē sacerdotū et
seniores: ꝛ dixerūt. Deuotione deuoui-
mus nos nihil gustaturos donec occi-
dam⁹ paulū. Nūc ergo vos nō tū facite tri
buno cū consilio: vt adducat illum ad
vos: tanq̄ aliqd certi⁹ cogniturī de eo.
Nos ꝟo p̄usq̄ appropiet: parati sum⁹
interficere illū. Qḋ cū audisset fili⁹ so-
roris pauli insidias: venit ꝛ intrauit i ca-
stra: nūciauitq̄ paulo. Uocās aūt pau-
lus ad se vnū ex cēturiōib⁹ ait. Adole-
C scētē hūc pduc ad tribunū: hȝ ei aliqd
indicare illi. Et ille qdē assumēs eū: du-
xit ad tribunū ꝛ ait. Uinct⁹ paul⁹ roga-
uit me hūc adolescentē perducere ad te
hn̄tē aliqd loq̄ tibi. Apphēdēs aūt tri
bun⁹ manū illi⁹: secessit cū eo seorsum
ꝛ interrogauit illū. Quid est qḋ habes
idicare mihi? Ille aūt dixit. Iudeis cō-
uenit rogare te: vt crastina die pducas
paulū i cōsiliū: q̄si aliqd certi⁹ inq̄situ-
ri sint de illo: tu ꝟo ne credideris illis.
Insidiant̄ eni ei ex eis viri āpli⁹ q̄ qua-
draginta: q̄ se deuouerūt nō mādu̇care
neq̄ bibere: donec iterficiāt eum: ꝛ nūc
parati sunt: expectātes pmissum tuū.
Tribunus igit̄ dimisit adolescētē: pci-
piens ei ne cui loq̄ret̄: q̄m hec nota sibi
F fecisset. Et vocatis duob⁹ cēturionib⁹
dixit illis. Parate milites ducētos: vt
eāt vsq̄ cesareā: ꝛ eq̄tes septuaginta: et
lācearios ducētos: a tertia hora noctis:
ꝛ iumēta p̄parate: vt iponētes paulū:
saluū pducerēt ad felicē p̄sidē. Timuit
eni ne forte raperēt eum iudei ꝛ occide-
rēt: ꝛ ipse postea calūniā sustineret: tāq̄
accepturus pecuniā: scribēs ei epistolā
cōtinētē hec. Claudi⁹ lysias optimo p̄
sidi felici salutē. Uirū hūc cōp̄hēsum a
iudeis ꝛ incipiētē iterfici ab eis: superue-
niēs cū exercitu eripui: cognito q̄ ro-
D man⁹ ē: volēsq̄ scire cāz quā obiiciebāt
illi: deduxi eū in cōciliū eoꝝ. Quē inueni
accusari de q̄stionib⁹ legis ipsoꝝ: nihil ꝟo
dignū morte aut vinculis habētē crimē.
Et cū mihi platū esset de insidiis quas
parauerāt illi: misi eū ad te: denūciās ꝛ
accusatoribus vt dicant apud te. Uale.
Milites ꝟo s̄m p̄ceptū sibi assumētes
paulū: duxerūt p noctē in antipatridē:
ꝛ postera die dimissis eq̄tib⁹ vt cum eo
irēt: reuersi sunt ad castra. Qui cum ve-
nissent cesareā: ꝛ tradidissent ep̄lam p̄-
sidi statuerūt an̄ illū ꝛ paulū. Cū legis-
set aūt ꝛ iterrogasset de q̄ puincia eēt:
ꝛ cognoscēs: q̄ de cilicia. Audiā te in-
q̄t: cū accusatores tui venerit. Iussitq̄

in pretorio herodis custodiri eum.
¶ C. S. Accusatur paulus apud cesa-
ream: post cuius respōsionem differtur
sententia iudicis. Capi. xxiiii.
Postq̄ aūt dies descendit B
pnceps sacerdotuȝ ananias
cū senioribus q̄busdā ꝛ ter-
tullo q̄dā oratore q̄ adierūt
preside aduersus paulū. Et
citato paulo: cepit accusare tertull⁹: di-
cēs. Cū in multa pace agamus per te ꝛ
multa corrigant̄ p tuā puidētiā semp
ꝛ vbiq̄ suscipimus optime felix cū omi
grarum actiōe. Ne diutius aūt te ptra-
hā oro breuiter audias nos p tua cle-
mētia. Inuenim⁹ hunc hoiem pestiferū D
ꝛ cōcitāte seditiōes oibus iudeis i vni-
uerso orbe: ꝛ autorē seditiōis secte na-
zarenoꝝ: q̄ etiā tēpluȝ violare conatus
est. Quē ꝛ app̄hēsum voluim⁹ s̄m legē
nostrā iudicare: superueniēs aūt tribun⁹
lysias: cū vi magna eripuit eū de mani-
bus nr̄is: iubēs accusatores ei⁹ ad te ve-
nire: a q̄ poteris ipe iudicans de oibus
istis cognoscere: de q̄b⁹ nos accusam⁹
eū. Adiecerunt aūt ꝛ iudei: dicētes hec E
ita se habere. Rn̄dit aūt paul⁹ annuēte
sibi p̄side dicere. Ex multis ānis te esse
iudicē gēti huic sciens: bono aio p me
satisfaciā. Potes eni cognoscere q̄ nō
plus sunt mihi dies q̄ duodecim: ex q̄
ascēdi adorare in hierlm: ꝛ neq̄ in tem-
plo inuener̄t me cū aliq̄ disputātē aut
cōcursum faciētē turbe: neq̄ in synago-
gis: neq̄ i ciuitate: neq̄ pbare possunt
tibi de q̄bus me nūc accusant. Confiteor D
aūt hoc tibi: q̄ s̄m sectā quā dicūt here-
sim: sic deseruio p̄ri ꝛ deo meo credens
oibus q̄ in lege ꝛ pphetis scripta sunt:
spē habēs in deū quā ꝛ hiipsi expectāt
resurrectionē futurā iustoꝝ ꝛ iniquoꝝ.
In hoc ꝛ ipse studeo sine offendiculo
cōsciētiā habere ad deū ꝛ ad hoies sem-
per. Post annos āt plures elemosynas
factur⁹ in gētē meā veni: ꝛ oblatiōes ꝛ
vota: in q̄bus inuenerūt me purificatū
in tēplo nō cū turba neq̄ cū tumultu.
Et apprehēder̄t me: clamātes ꝛ dicen- E
tes. Tolle inimicū nr̄m. Quidā autem
ex asia iudei quos oportebat apud te p̄
sto esse: ꝛ accusare: si qd haberēt aduer-
sum me. Aut hiipsi dicāt si qd inuene-
rūt in me iniq̄tatis cū stē in cōcilio: nisi
de vna hac solūmō voce q̄ clamaui in-
ter eos stās: q̄m d̄ resurrectiōe mortuo- F
rū ego iudicor hodie a vobis. Distulit
autē illos felix: certissime sciens de via

hac: dicēs. Cū tribun⁹ lysias descēderit
audiā vos. Iussitqꝫ cēturioni custodire
eū ꝛ hr̄e req̄e: nec quēq̄ de suis ꝓhibe
re ministrare ei. Post aliq̄t aūt dies ve
niēs felix cū drusilla vxore sua: q̄ erat iu
dea vocauit paulū: ꝛ audiuit ab eo fidē
G q̄ est i xp̄m iesum. Disputāte aūt illo de
iusticia et castitate et de iudicio futuro
tremefact⁹ felix: rn̄dit. Qđ nūc attinet
vade: tp̄e aūt oportuno accersiā te sibi ꝛ
sperās q̄ pecunia ei daref a paulo: ꝓ
pter qđ ꝛ frequēter accersiēs eū: loq̄baf
cū eo. Biēnio āt expleto accepit succes
sorē felix porciū festū. Volēs aūt gr̄az
ꝑstare iudeis felix: reliq̄t paulū vinctū.
¶ C. S. Accusatur paulus apud festū
a quo romā propter appellationē in
terpositā mittitur: ac indicat festus re
gi agrippe de paulo. Capitulum. xxv.

Estus ergo cū venisset i pro
uinciā post triduū ascendit
hierosolymā a cesarea. Ad
ierūtqꝫ eū ꝑncipes sacerdo
tū et ꝑmi iudeoꝝ aduersus
paulū et rogabāt eū postulātes gratiā
aduersus eum: vt iuberet perduci eū in
hierl'm insidias tendentes: vt interfice
rēt eum in via. Festus autē rn̄dit serua
ri q̄dē paulum in cesarea: se aūt matu
B rius ꝓfecturū. Qui ergo i vobis ait po
tentes sunt: descendētes simul si qđ est
in viro crimē accusent eū. Demoratus
autē inter eos dies nō amplius q̄ octo
aut decē: descendit cesareā: ꝛ altera die
sedit pro tribunali: ꝛ iussit paulū addu
ci. Qui cū ꝑductus esset circumsteterāt
eū q̄ ab hierosolyma descēderāt iudei
multas ꝛ graues cās obiiciētes: q̄s nō
poterant ꝓbare: paulo rōnē reddente:
qm̄ neqꝫ in legē iudeoꝝ: neqꝫ in tēplū:
C neqꝫ in cesarē q̄cq̄ peccaui. Festus aūt
volēs gr̄az ꝑstare iudeis: rn̄dēs paulo
dixit. Uis hierosolymā ascēdere: ꝛ ibi
de his iudicari apud me. Dixit aūt pau
lus. Ad tribunal cesaris sto: ibi me opꝫ
iudicari. Iudeis nō nocui: sicut tu me
lius nosti. Si em̄ nocui: aut dignū mor
te aliq̄d feci: nō recuso mori. Si xō ni
hil est eoꝝ q̄ hi accusant me: nemo pōt
me illis donare. Cesarē appello. Tunc
D festus cū cōsilio locutus rn̄dit. Cesarē
appellasti: ad cesarē ibis. Et cum dies
aliquot transacti essent: agrippa rex et
bernice descenderūt cesareā ad salutā
dū festū. Et cū dies plures ibi morarē
tur: fest⁹ regi indicauit de paulo: dicēs.
Uir q̄dā est derelict⁹ a felice vinct⁹ de q̄

cū essez hierosolymis: adierūt me ꝑnci
pes sacerdotū ꝛ seniores iudeoꝝ postu
lātes aduersus illū ꝺ̄natione. Ad q̄s E
rn̄di q2 nō ē romanis ꝯsuetudo ꝺ̄nare
aliquē hoīem ꝑusq̄ is q̄ accusaf p̄ntes
habeat accusatores: locūqꝫ defendendi
accipiat ad abluēda crīa q̄ ei obiiciun
tur. Cū ergo huc ꝯuenissent sine vlla di
latiōe: in sequēti die sedēs ꝓ tribunali
iussi adduci virū. De quo cum stetissent
accusatores nullā cām deferebāt de q̄
bus ego suspicabar malū. Questiones
vero quasdā de sua supsticiōe habebāt
aduersus eū: ꝛ de quodā iesu defuncto
quē affirmabat paulus viuere. F Hesitās
autem ego de hmōi questione: dicebā: si
vellet ire hierosolymā: ꝛ ibi iudicari de
istis. Paulo aūt appellāte: vt seruaref
augusti cognitiōi: iussi seruari eum do
nec mittā eum ad cesarē. Agrippa aūt
dixit ad festū. Volebā ꝛ ipse hoīem au
dire. Cras inq̄t audies eū. Altera aūt
die cū venisset agrippa et bernice cum
multa ambitiōe ꝛ introissent i audito
riū cū tribunis ꝛ viris ꝑncipalib⁹ ciui
tatis iubente festo adduct⁹ est paulus.
Et dixit festus. Agrippa rex ꝛ oēs q̄ si G
mul adestis nobiscū viri: videtis hunc
hoīem de q̄ ōis multitudo iudeoꝝ iter
pellauit me hierosolymis: petētes ꝛ ac
clamātes nō oportet eū viuere āplius.
Ego vero cōperi nihil dignū eum mor
te admisisse. Ipo aūt hoc appellāte: ad
augustum iudicaui mittere. De quo q̄d
certū scribā dn̄o: non habeo: ꝓpter qđ
perduxi eū ad vos et maxime ad te rex
agrippa: vt interrogatiōe facta: habeā
q̄d scribā. Sine rōne em̄ mihi vr̄ mit
tere vinctū: ꝛ causaz ei⁹ nō significare.
¶ C. S. Respondet paulus agrippe ac
festo presidi: de cuius responsiōe habe
tur collatio. Capitulum. xxvi.

Grippa vero ad paulū ait. A
Permittif tibi loqui ꝓ te
metipso. Tūc paul⁹ extēta
manu cepit rōnē reddere.
De oīb⁹ q̄bus accusor a iu
deis rex agrippa estimo me
beatū apud te: cū sim defensur⁹ me ho
die maxime te sciēte oīa q̄ apud iudeos
sunt cōsuetudines et questiones: ꝓpter
quod obsecro patienter me audias. Et B
quidem vitam meam a iuuentute que
ab initio fuit in gēte mea in hierosoly
mis nouerunt omnes iudei presciētes
me ab initio: si velint testimonium phi
bere: qm̄ ſm certissimā sectā nostre re

Cesarē appellasti ad cesarem ibis.

ligiõis nrē pharise⁹. Et nūc in spe q̄ ad
pr̄es nr̄os repromissiõis fctā est a deo
sto iudicio subiect⁹: i q̄ duodeciz trib⁹
nr̄e nocte ac die suiētes sperāt deueni-
E re. De q̄ spe accusor a iudeis rex: q̄d icre
dibile iudicat̄ apd̄ vos: si de⁹ mortuos
suscitat. Et ego q̄dē estimaueram me ad
uersus nomē iesu nazareni debere mul
ta ɔtria agere: qd̄ et feci hierosolymis.
Et multos sctōꝝ ego i carcerib⁹ icluſi:
a pncipib⁹ sacerdotū ptāte accepta. et
cū occiderent̄ detuli sniaz. Et p oēs sy
nagogas frequēter puniēs eos: cōpelle
bā blasphemare: ⁊ ā plī⁹ insaniēs i eos
psequebar vsq; in exteras ciuitates. In
D q̄b⁹ dū irē damascū cū ptāte et pmissu
pncipū sacerdotū: die media i via vidi
rex de celo supra splēdorē solis circū-
fulsisse me lumē et eos q̄ simul mecum
erāt: oēsq; nobis cū decidissem⁹ in terrā
audiui vocē loquētē mihi hebraica lin
E.9.a.t.22. gua. Saule saule q̄d me psequēris. Durū
D. est tibi ɔtra stimulū calcitrare. Ego aūt di
xi. Quis es dn̄e. Dn̄s autē dixit. Ego
sum iesus nazaren⁹ quē tu psequēris. Sꝫ
E exurge ⁊ sta supra pedes tuos. Ad hoc
em̄ apparui tibi: vt cōstituā te ministrū
⁊ testē eoꝝ q̄ vidisti: ⁊ eoꝝ q̄b⁹ appare-
bo tibi: eripiēs te de pplis ⁊ gētib⁹: in
q̄s nūc ego mitto te aperire oculos eoꝝ
vt ɔuertant̄ a tenebris ad lucē: ⁊ de po
testate sathane ad deum vt accipiāt re-
missionē pctōꝝ ⁊ sortē inter sctōs p fi-
dē q̄ est i me. Un̄ rex agrippa nō fui icre
dul⁹ celesti visiōi: sꝫ his q̄ sunt damasci
pmū ⁊ hierosolymis: ⁊ in oēm regionē
F iudee ⁊ gētib⁹ annūciabā: vt penitētiā
agerēt: ⁊ ɔuerterent̄ ad deū digna pnīe
opa faciētes. Hac ex causa me iudei cū
essem i tēplo ɔprehēsum tētabāt: volē-
tes me iterficere. Auxilio aūt adiutus
dei: vsq; in hodiernū diē sto testificans
minori atq; maiori nihil extra dicens
q̄ā ea q̄ pphete locuti sunt futura esse
⁊ moyses si passibilis xp̄s: si primus ex
resurrectiōe mortuoꝝ lumē annūciatu
rus est pplo et gētibus. Hec loquēte eo
⁊ rationē reddēte: festus magna voce di
E.12.C. xit. Insanis paule: multe te litere ad isa
niā ɔuertūt. Et paul⁹. Nō insanio inq̄t
optime feste: sꝫ veritatis et sobrietatis
verba eloquor. Scit em̄ de his rex: ad
G quē ⁊ ɔstāter loquor. Latere ei eū nihil
hoꝝ arbitror: neq; em̄ i angulo quicq̄
hoꝝ gestū ē. Credis rex agrippa pphe
tis. Scio q̄ credis. Agrippa autē ad
paulū. In modico suades me xp̄ianū
fieri. Et paul⁹. Opto apud deū ⁊ i mo
dico ⁊ in magno: non tm̄ te: sꝫ etiā oēs
qui audiūt hodie fieri tales q̄lis ⁊ ego
sum: exceptis vinculis his. Et exurrexit
rex̄ ⁊ pr̄es et bernice: ⁊ q̄ assidebāt eis.
Et cum secessissent: loquebant̄ adinui-
cē dicētes: q̄ nihil morte aut vinculis
dignū q̄d fecit homo iste. Agrippa aūt
festo dixit. Dimitti poterat homo hic
si non appellasset cesarem.
¶ Ca. S. Describitur pauli nauigatio
per mare in via ad romam: et eius nau
fragium. Capitulum. xxvii.

T aūt iudicatū est nauigare A
eū in italiā et tradi paulū cū
reliquis custodiis cēturioni
noie iulio cohortis auguste.
Ascēdētes aūt nauē hadru
metinā: incipientes nauigare circa asie
loca sustulimus pseuerāte nobiscū ari
starcho macedone thessalonicēse. Sequē
ti aūt die venim⁹ sidonē. Humane aūt
tractās iulius paulū pmisit ad amicos
ire: ⁊ curā sui agere. Et inde cū sustuli
sem⁹: subnauigauim⁹ cypꝝ: propterea
q̄ essent vēti ɔtrarii. Et pelagus cilicie et
pāphilie nauigātes venim⁹ listrā: q̄ est
lycie. Et ibi inueniēs cēturio nauē ale- B
xādrinā nauigātē in italiā: trāsposuit
nos in eā. Et cū multis diebus tarde
nauigarem⁹ et vix deuenissemus cōtra
gnidū pphibēte nos vēto: adnauigaui-
mus crete iuxta salmonem: ⁊ vix iuxta
nauigātes: venim⁹ in locū quēdā q̄ vo
cat̄ boniportus: cui iuxta erat ciuitas
thalassa. Multo aūt tpe pacto ⁊ cū iā
nō esset tuta nauigatio: eo q̄ ieiuniū iā
pterisset cōsolabat̄ eos paulus dicens
eis. Uiri video q̄m cū iniuria et multo
dāno non solū oneris ⁊ nauis: sed etiā
aīarū nr̄arū incipit esse nauigatio. Ce- C
turio aūt gubernatori ⁊ nauclero ma-
gis credebat q̄ his q̄ a paulo dicebā-
tur. Et cū apt⁹ port⁹ nō eēt ad hyemā
dū plurimi statuerunt ɔsiliū nauigare
inde: si quo mō possent deuenientes phe
nicē hyemare portū crete respiciētē ad
aphricū ⁊ ad choꝝ. Aspirāte aūt austro
estimātes ppositū se tenere: cum sustu
lissent de asson legebāt cretā. Non post
multū aūt misit se ɔ ipsā ventus typho
nic⁹: q̄ vocat̄ euro aqlo. Cūq; arrepta
esset nauis: ⁊ nō posset conari in vētū:
data naue flatib⁹ ferebamur. In isulā
aūt quādā decurrentes: q̄ vocat̄ cauda
potuim⁹ vix obtinere scapham. Qua
sublata adiutoriis vtebātur: accingen

tes nauē timētes ne in sirtim iciderēt:
D submisso vase sic ferebant. Ualida aūt
nobis tēpestate iactati: sequenti die ia-
ctū fecerūt: ⁊ tertia die suis manib⁹ ar
mamēta nauis ꝓiecerūt. Neq; aūt so-
le neq; siderib⁹ apparētib⁹ per plures
dies: ⁊ tēpestate nō exigua iminente: iā
ablata erat spes ōis salutis nr̄e. Et cū
multa ieiunatio fuisset: tūc stās paul⁹
in medio eorū: dixit. Oportebat q̄dē o
viri audito me nō tollere a creta lucri-
j.21.a.et 22.a. q; facere iniuriā hāc ⁊ iacturā. Et nūc
suadeo vobis bono aīo esse: amissio eīm
nullius aīe erit ex vobis: ꝑterq̄ nauis.
Astitit ei mihi hac nocte angel⁹ dei cu
ius sū ego: ⁊ cui deseruio: dicēs. Ne ti-
meas paule: cesari te oportet assistere.
E Et ecce donauit tibi de⁹ oēs q̄ nauigāt
tecū. Propter qd̄ bono aīo estote viri.
Credo eīm deo: q: sic erit quēadmodum
dictū ē mihi. In isulā aūt quādā opor
tet nos deuenire. Sz postea q̄ q̄rtade-
cima nox suꝑuenit nauigantib⁹ nobis
in hadria circa mediā noctem suspica
bant naute apparere sibi aliquam regio-
nem. Qui ⁊ submittētes bolidē inuene
rūt passus viginti ⁊ pusillū inde separa
ti inuenerūt passus q̄ndecim. Timētes
aūt ne i aspera loca iciderem⁹ de puppi
mittētes anchoras q̄tuor: optabāt diē
fieri. Nautis vero q̄rētib⁹ fugere de na
ui: cū misissent scaphā i mare: sub obtē
tu q̄si inciperēt a prora anchoras extē
dere: dixit paul⁹ cēturioni et militib⁹.
Nisi hi in naui māserint vos salui fieri
F nō potestis. Tūc absciderūt milites fu
nes scaphe: ⁊ passi sunt eā excidere. Et
cū lux inciperet fieri: rogabat paulus
oēs sumere cibū: dicēs. Quartadecima
die hodie expectātes ieiuni ꝑmanetis:
nihil accipiētes: ꝓpter qd̄ rogo vos ac
cipere cibū ꝓ salute vr̄a: q: nulli⁹ vr̄m
capillus de capite peribit. Et cū hec di
xisset sumēs panē gr̄as egit deo i ɔspe
ctu oīm: ⁊ cū fregisset cepit mādūcare.
Animequiores aūt facti oēs: ⁊ ipsi assum-
pserūt cibū. Eram⁹ ꝟo vniuerse aīe in
naui ducēte septuagintasex. Et satiati
cibo alleuiabāt nauē iactantes triticū
in mare. Cū aūt dies fact⁹ esset: terram
nō agnoscebāt: sinū vero quēdā ɔside-
rabāt habētē littus i quē cogitabāt: si
G possent eiicere nauē. Et cum anchoras
sustulissent: ɔmittebāt se mari simul la
xātes iūcturas gubernaculorum ⁊ leuato
artemone ꝑm aure flatū tēdebāt ad lit
tus. Et cū incidissem⁹ i locū dithalas-
sum: impegerūt nauē: ⁊ prora q̄dē fixa
manebat imobilis: puppis vero solue-
bat a vi maris. Militū aūt ɔsiliū fuit:
vt custodias occiderēt: ne quis cū enata-
tasset: effugeret. Centurio vero volens
seruare paulum ꝓhibuit fieri. Iussitq;
eos qui possent natare: emittere se pri-
mos ⁊ euadere ⁊ ad terrā exire: et cete-
ros alios i tabulis ferebāt quosdā sup
ea q̄ de naui erāt. Et sic factū est vt om
nes anime euaderent ad terram.

¶ C.W. Ponit naufragātiū recreatio
cū recōpensatiōe bn̄ficij: ac venit pau-
lus romā ⁊ lete suscipitur: predicās ibi
verbum dei. Capitulum. xxviij.

T cū euasissem⁹ tūc cogno B
uim⁹: q: militene insula vo
cabat. Barbari ꝟo ꝑstabāt
nō modicā humanitatē no
bis. Accēsa eīm pyra reficie
bāt nos oēs ꝓpter imbrē q̄ iminebat ⁊
frigus. Cū cōgregasset aūt paulus sar
mētorum aliquātā multitudinē ⁊ iposuis
set sup ignē: vipera a calore cū processis
set inuasit manū ei⁹. Ut ꝟo viderūt bar
bari pēdentē bestiā de manu ei⁹ adinui B
cē dicebāt. Utiq; homicida est hō hic:
q̄ cū euaserit de mari: vltio nō sinit eū
viuere. Et ille quidē excutiēs bestiā in
ignē: nihil mali passus est. At illi existi
mabāt eū in tumorē ɔuertēdū ⁊ subito
casurū: ⁊ mori. Diu aūt illis expectāti-
bus: ⁊ vidētib⁹ nihil mali i eo fieri: cō
uertētes se: dicebāt eū eē deū. In locis
aūt illis erāt ꝑdia ꝑncipis insule noīe
publij: q̄ nos suscipiēs: triduo benigne
exhibuit. Cōtigit aūt ē patrē publij fe-
brib⁹ ⁊ dissenteria vexatū iacere: ad quē
paul⁹ intrauit: ⁊ cū orasset ⁊ imposuisset
ei man⁹ saluauit eū. Quo facto: et oēs E
q̄ in insula habebāt infirmitates: acce
debāt ⁊ curabant. Qui etiā multis ho
norib⁹ nos honorauerūt: ⁊ nauigātib⁹
imposuerūt q̄ necessaria erāt. Post mē
ses aūt tres nauigauim⁹ in naui alexā-
drina: q̄ in insula hyemauerat: cui erat
insigne castrorū. Et cū venissem⁹ syra-
cusam: māsim⁹ ibi triduo. Inde circū-
legētes deuenim⁹ regiū: ⁊ post vnū diē
flante austro: scd̄a die venimus puteo-
los: vbi inuētis fratrib⁹ rogati sumus
manere apud eos dies septem. Et sic D
venimus romam. Et inde cū audissent
fratres occurrerūt nobis vsq; ad ap-
pij forū tribus tabernis. Quos cum vi
disset paulus gratias agēs deo accepit
fiduciam. Cum autem venissemus ro-

mā ꝑmissum ē paulo ꝑmanere sibimet
cū custodiēte se milite. Post tertiū aūt
diē ꝯuocauit ꝑmos iudeoꝝ. Cūq̄ꝫ venis
sent dicebat eis. Ego viri frēs nihil ad
uersus plebē faciēs aut morē paternū
vinct⁹ ab hierosolymis tradit⁹ sum in
manus romanoꝝ q cū interrogationē
E de me habuissent voluerūt me dimitte
re: eo ꝙ nulla eēt cā mortꝭ i me. Cōtra
dicētib⁹ aūt iudeis coact⁹ sūꝫ appella
re cesarē: nō q̄si gētē meā: hns aliqd ac
cusare. Propter hanc igit̄ cām rogaui
vos videre ꝛ alloq̄. Propter spē eī isrl̄
G cathena hac circundatus sum. At illi
dixerūt ad eū. Nos neq̄ꝫ lrās accepim⁹
de te a iudea: neq̄ꝫ adueniēs aliqs fra
trū nūciauit aut locut⁹ est qd de te ma
lū. Rogam⁹ autē a te audire q̄ sentis.
F Nā de secta hac notū ē nobis: q: vbiq̄ꝫ
ei ꝯdicit. Cū ꝯstituissent aūt illi diem
venerūt ad eū in hospitiū plurimi: qb⁹
exponebat testificās regnū dei suadēsq̄ꝫ
eis de iesu ex lege moysi ꝛ ꝓphetꝭ a mane
vsq̄ꝫ ad vesperā. Et qdā credebāt his q
dicebant: qdā vo nō credebāt. Cūq̄ꝫ
inuicē nō essēt ꝯsentiētes discedebāt di
cēte paulo vnū vbū: q: bn̄ spūsscūs lo
Esa. 6. c. cut⁹ est ꝑ esaiā ꝓphetā ad p̄res nr̄os:
mat. 13 b. dicēs. Uade ad ꝑplm istū ꝛ dic ad eos.
mar. 4. b. Aure audiet̄ ꝛ nō itelliget̄: ꝛ vidētes vi
Luce. 8. b. debit̄ ꝛ nō ꝑspicient. Incrassatū est em̄
Joā. 12 f. cor ꝑpli hui⁹: ꝛ aurib⁹ grauiter audie
G rūt ꝛ oclos suos ꝯpsserūt: ne forte vide
ant oclis ꝛ aurib⁹ audiāt: ꝛ corde itelli
gāt ꝛ ꝯuertant̄: ꝛ sanē eos. Notū ergo
sit vobis: qm̄ gētib⁹ missum est hoc sa
lutare dei ꝛ ipi audiēt. Et cū hec dixis
set: exierūt ab eo iudei multā habētes
inter se q̄stionē. Mansit aūt biēnio toto
in suo cōducto: ꝛ suscipiebat oēs q in
grediebātur ad eū: predicans regnum
dei: et docens que sunt de dn̄o iesu xp̄o
cū omni fiducia sine prohibitione.

¶ Liber actuū aplorū explicit.

Prolog⁹ i septē epl̄as canōicas icipit.

Non ita est ordo apud grecos
q integre sapiūt ꝛ fidē rectā
sectant̄ eplarū septē: q canō
nice nūcupant̄: sicut in lati
nis codicib⁹ inuenit̄. Ut qr
petr⁹ est prim⁹ in ordine aploꝝ: prime
sint etiā eius epl̄e in ordine ceterarum.
Sꝫ sicut euāgelistas dudū ad ꝟitatis
lineā correximus: ita has ꝓprio ordini
1. Joā. 5. b. deo iuuāte reddidim⁹. Est em̄ ꝑma ea
rū vna iacobi: due petri: tres ioānis: et
iude vna. Que si sic vt ab eis digeste sūt
ita q̄ꝫ ab interꝑtib⁹ fideliter in latinū
ꝟterent̄ eloquiū: nec ambiguitatē legē
tib⁹ facerēt: nec sermonū sese varietas
ipugnaret: illo ꝑcipue loco vbi de vni
tate trinitatis in prima ioannis epl̄e
positū legimus. In qua etiā ab isidelis
bus trāslatorib⁹ multū erratū esse a fi
dei veritate cōperimus triū tm̄mō vo
cabula: hoc est aq̄: sanguinis: et spūs:
in ipsa sua editiōe ponētib⁹: ꝛ p̄ris ver
biq̄ꝫ ac spūs testimoniū omittētib⁹ in
quo maxie et fides catholica roborat̄
ꝛ p̄ris ꝛ filij ꝛ spūsancti vna diuinita
tis substātia cōprobat̄. In ceteris vero
epl̄is ꝗtū a nr̄a aliorū distet editio le
ctoris prudētie derelinquo. Sꝫ tu virs
go xp̄i eustochiū: dū a me impensi⁹ scri
pture veritatem inquiris meā quodā
modo senectutē inuidorū dētib⁹ corro
dēdam exponis: q me falsarium corru
ptorēq̄ꝫ sanctarum pronūciāt scriptu
rarum. Sed ego in tali opere nec emu
lorum meorum inuidentiam pertime
sco: nec sancte scripture veritatem po
scētib⁹ denegabo. ¶ Prologus
in septē epistolas canonicas explicit.

¶ Argumentum in easdē incipit.

Iacob⁹ petr⁹ ioānes ꝛ iudas
septē epl̄as ediderunt tā my
sticas ꝗ succinctas: ꝛ breues
pariter ꝛ lōgas: breues i ver
bis: lōgas in sentētiis: vt ra
rus sit q nō in earū cecutiat lectione.

¶ Argumētum in septem episto
las canonicas explicit.

¶ Argumentum in epistolā cano
nicā beati iacobi apostoli incipit.

Iacobus apl̄s sctm̄ instruit clerū
de cultura celestiū ꝑceptoꝝ: ꝛ re
gula catholice obseruātie: ꝛ de inuicte
patiētie maiestate: et de reuelatiōe plu
rimorū: ꝛ de mendacio magistrorum.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola canonica beati iaco
bi apostoli incipit.

¶ C. S. Docet apostolus tentationib⁹
resistere: ostēdēs deū nec esse tentatorē
nec autorem peccati: atq̄ꝫ veritati ac
quiescere: eam audiēdo ac opere adim
plendo. Capitulum. j.

Iacobus dei et do
mini nostri iesu christi ser
uus duodecim tribubus q
sunt in dispersione salutē. B
Omne gaudium existimate
fratres mei: cum in tentationes varias

incideritis: scientes q ꝓbatio fidei ve-
stre patiētiā operat̄. Patiētia aūt op⁹
perfectū h₃: vt sitis ꝑfecti ⁊ integri: in
Ro.5.a. nullo deficiētes. Si qs aūt vr̄m indi-
get sapiētia: postulet a deo: q dat oib⁹
affluenter: ⁊ nō improperat: ⁊ dabit̄ ei.
Postulet aūt in fide: nihil hesitās. Qui
eī hesitat similis est fluctui maris: qui
a vēto mouet̄ ⁊ circūfert̄. Non ergo existi-
B met hō ille q accipiat aliqd a dn̄o. Uir
Eccle.14.c. duplex aīo incōstās est in omnibus vijs
Esa.40.b. suis. Glorief aūt frater humilis i exal-
1.Pe.1.d. tatione sua: diues aūt in hūilitate sua:
Joan.5.c. qm̄ sicut flos feni trāsibit. Exortus est
eī sol cū ardore ⁊ arefecit fenū: ⁊ flos
eius decidit: ⁊ decor vult⁹ ei⁹ deperijt.
Ita ⁊ diues in itinerib⁹ suis marcescet.
Beatus vir q suffert tētationē: qm̄ cū ꝓ-
batus fuerit accipiet coronā vite: quā
repromisit deus diligentibus se. Nemo
cū tentat̄: dicat: qm̄ a deo tentet̄. Deus
eī intētator maloꝝ est. Ipse aūt nemi-
nem tētat. Unusquisq₃ vero tentat̄ a cō
cupiscētia sua abstractus ⁊ illect⁹. De-
inde cōcupiscētia cum cōceperit parit
pctm̄: pctm̄ vero cū cōsummatum fuerit
C generat mortē. Nolite itaq₃ errare fra-
tres mei dilectissimi. Oē datū optimū
⁊ oē donū ꝑfectū desursū est descēdēs
a patre luminū apud quē nō est trans-
mutatio nec vicissitudinis obūbratio.
Prouer.17.b. Uolūtarie eī genuit nos vbo veritatis
Eccl.5.c. vt simus initiū aliqd creature ei⁹. Sci-
tis fratres mei dilectissimi. Sit āt ois
hō velox ad audiēdū: tardus aūt ad lo
D quēdū: ⁊ tardus ad irā. Ira eī viri iu-
Ro.5.b. stitiā dei nō opat̄. Propter qd abijcien
tes oēm immūditiā ⁊ abundātiā ma-
litie in mā suetudine suscipite insitum
vbū: qd pōt saluare aīas vr̄as. Estote
aūt factores verbi: ⁊ nō auditores tm̄
fallētes vosmetipsos: qr si qs auditor
est verbi ⁊ nō factor: hic cōparabit̄ viro
Mat.5.c. consideranti vultum natiuitatis sue in
speculo. Considerauit eī se ⁊ abijt: et
statim oblit⁹ est qualis fuerit. Qui aūt
perspexerit in lege perfecte libertatis
⁊ permāserit in ea: nō auditor obliuio-
sus factus: sed factor operis: hic beat⁹
J.3.b. in facto suo erit. Si quis aūt putat se
religiosum esse: non refrenans linguā
suā: sed seducēs cor suū: huius vana est
religio. Religio munda ⁊ immaculata
apud deum ⁊ patrē hec est. Uisitare pu
pillos ⁊ viduas in tribulatione eoꝝ: ⁊
immaculatū se custodire ab hoc seclo.
¶ C.B. Apls docens nō esse ꝑsonarū
acceptionē apud deū: informat de ope
ribus misericordie: atq₃ ostēdit fidē si-
ne operibus mortuā esse. Capitulum .ij.

Fratres mei nolite in ꝑso- A
narum acceptione habere
fidē dn̄i nostri iesu xp̄i glo
rie. Etem si introierit i cō-
uētum vr̄m vir aureū anu
lum hn̄s in veste cādida: in
troierit autē ⁊ pauper in sordido habi
tu: ⁊ intēdatis in eū qui indutus est ve
ste preclara: ⁊ dixeritis ei. Tu sede hic
bn̄: pauperi aūt dicatis: tu sta illic aut
sede sub scabello pedū meoꝝ: nōne iu-
dicatis apud vosmetipsos: ⁊ facti estis
iudices cogitationū iniquarū? Audite
fratres dilectissimi. Nonne deus elegit B
pauperes in hoc mūdo: diuites in fide
⁊ heredes regni: qd repromisit deus di
ligētib⁹ se. Uos aūt exhonorastis pau-
perē. Nōne diuites ꝑ potētiā opprimūt
vos: ⁊ ipi trahūt vos ad iudicia? Nōne Leui.19.d.
ipsi blasphemāt bonū nomē: qd inuoca Ro.2.b.
tū est sup vos. Si tn̄ legē ꝑficitis rega Ephe.6.b.
lē s̄m scripturas. Diliges ꝓximū tuum Col.3.d.
sicut teipm̄: bene facitis. Si aūt ꝑsonā Act.10.f.
accipitis: pctm̄ opamini: redargui a le 1.Pe.1.c.
ge qsi trāsgressores. Quicūq₃ aūt totā
legē seruauerit: offendat aūt in vno: fa
ctus est oīm reus. Qui eī dixit: nō me-
chaberis: dixit ⁊ nō occides. Qd si non C
mechaberis occides autem: factus es
trāsgressor legis. Sic loqmini ⁊ sic fa-
cite: sicut per legē libertatis incipiētes
iudicari. Iudiciū eī sine misericordia
illi qui non facit misericordiā. Super
exaltat aūt mia iudiciū. Quid ꝓderit
fratres mei si fidē quis dicat se habere
opera aūt nō habeat? Nunqd poterit
fides saluare eum? Si autē frater ⁊ so-
ror nudi sint ⁊ indigeant victu quoti-
diano: dicat aūt aliquis ex vobis illis:
ite in pace: calefacimini ⁊ saturamini:
nō dederitis aūt eis que necessaria sūt
corpori quid ꝓderit? Sic ⁊ fides si nō D
habeat opera: mortua est in semetipsa.
Sed dicet quis. Tu fidē habes: ⁊ ego
opera habeo. Ostēde mihi fidem tuam
sine operibus: ⁊ ego ostendā tibi ex ope
ribus fidē meā. Tu credis quoniā vn⁹
est deus bene facis: ⁊ demones credūt
⁊ contremiscunt. Uis autē scire o ho-
mo inanis: quoniā fides sine operibus
mortua ÷ est. Abraā pr̄ noster: nōne ex Als ÷ ocio
opib⁹ iustificat⁹ est: offerēs isaac filiū sa.
suū super altare? Uides quoniā fides
cooperabat̄ operibus illius: ⁊ ex operi

Amicus mundi huius, inimicus deo

bus fides cõsummata est. Et impleta ẽ
Gene.15.b. scriptura dicẽs. Credidit abraã deo et
reputatũ est illi ad iustitiã: ⁊ amic⁹ dei
appellatus est. Videtis qm̃ ex opibus iu
Ro.4.a. stificaẽ hõ: ⁊ nõ ex fide tm̃. Similr ⁊ raab
Gal.3.a. meretrix nõne ex operib⁹ iustificata est
Josue.2.b. suscipiẽs nũcios: ⁊ alia via eiiciẽs? Si
cut em̃ corpus sine spiritu mortuũ est:
ita fides sine operibus mortua est.

¶ Ca.3. Ostendit apls mala ex vitio
lingue puenientia: tam in sciẽtia ꝙ in
cõi vita: distinguens scientiã mũdanã:
⁊ diuinam. Capitulum.iij.

B Olite plures magistri fieri
fr̃es mei: sciẽtes qm̃ maius
iudiciũ sumitis. In multis
Mat.23.a. em̃ offendim⁹ oẽs. Si qs
in vbo nõ offendit: hic pfe
ctus est vir. Põt etiã freno circũducere
totũ corpus. Si aũt frenos eq̃s in ora
mittim⁹ ad cõsentiẽdũ nobis: oẽ corp⁹
Lingua. illoꝝ circũferimus. Et ecce naues cum
magne sint ⁊ a ventis validis minẽtur:
circũferũtur aũt a modico gubernacu
lo vbi impetus dirigẽtis voluerit. Ita et
B ligua modicũ qdẽ mẽbrũ est: ⁊ magna
exaltat. Ecce quãtus ignis ꝙ magnam
siluã incẽdit. Et lingua ignis ẽ vniuer
sitas iniq̃tatis. Ligua cõstituit̃ i mẽbris
nr̃is q maculat totũ corp⁹ ⁊ inflãmat ro
tã natiuitatis nr̃e inflãmata a gehenna.
Oĩs em̃ natura bestiarũ ⁊ volucrũ ⁊ ser
petiũ ⁊ ceteroꝝ domant̃ ⁊ domita sunt
a natura hũana: liguã autẽ nullus ho
C minũ domare põt. Inquietũ malũ: ple
na veneno mortifero. In ipa bñdicim⁹
deũ ⁊ patrẽ: ⁊ in ipa maledicim⁹ hoĩes
qui ad imaginẽ ⁊ similitudinẽ dei facti
sunt. Ex ipso ore pcedit bñdictio ⁊ ma
ledictio. Non oportet fratres mei hec
ita fieri. Nũqd fons de eodẽ foramine
emanat dulcẽ ⁊ amarã aquã? Nũquid
põt fratres mei ficus vuas facere: aut
vitis ficus? Sic neq̃ salsa dulcẽ põt
facere aquã. Quis sapiẽs ⁊ disciplina
D tus inter vos? Ostẽdat ex bona cõuersa
tione operationẽ suã in mansuetudine
sapiẽtie. Qđ si zelũ amarũ habetis ⁊ cõ
tentiones sint in cordibus vr̃is: nolite
gloriari ⁊ mẽdaces esse aduersus veri
tatẽ. Nõ ẽ em̃ ista sapiẽtia de sursum
descẽdẽs a pr̃e luminũ: sȝ terrena: ania
lis: diabolica. Ubi em̃ zelus ⁊ cõtẽtio:
ibi incõstãtia ⁊ oẽ opus prauũ. Que aũt
de sursum est sapiẽtia: primũ quidẽ pu
dica est: deinde pacifica: modesta: suadi
bilis: bonis consentiens: plena miseri
cordia ⁊ fructibus bonis: iudicãs sine
simulatione. Fructus autem iustitie in
pace seminatur facientibus pacem.

¶ C.3. Prohibet bella ⁊ dissensiões
apostolus monens nos a mũdo ⁊ dia
bolo recedere: atq̃ accedere ad deum
per dilectionem: interponendo de dile
ctione proximi. Capitu.iiij.

U Nde bella ⁊ lites in vobis? B
Nõne ex cõcupiscẽtijs vr̃is
q militãt i mẽbris vr̃is? Cõ
cupiscitis ⁊ nõ habetis: occi
ditis ⁊ zelatis ⁊ nõ potestis 23.q.4.Q.
adipisci. Litigatis ⁊ belligeratis: ⁊ non hec aũt.9.
habetis ꝓpter qđ nõ postulatis. Peti ex his oib⁹
tis ⁊ nõ accipitis: eo ꝙ male petatis vt
in cõcupiscẽtijs vr̃is insumatis. Adul
teri nescitis qr amicitia hui⁹ mũdi ini
mica est deo? Quicũq̃ ergo voluerit Ab.✠.dei.
amicus esse seculi hui⁹: inimicus dei cõ B
stituit̃. An putatis qr inaniter scriptu
ra dicat. Ad inuidiã cõcupiscit sps q
habitat in vobis. Maiorẽ aũt dat gra 1.pe.5.b.
tiã. Propter qđ dicit. De⁹ superbis re Ephe.4.f.
sistit: humilibus aũt dat gratiã. Subdi
ti ergo estote deo: resistite aũt diabolo ⁊
fugiet a vobis. Appropinquate deo et
appropinq̃bit vobis. Emũdate man⁹ C
peccatores: ⁊ purificate corda duplices Joan.16.b.
aĩo. Miseri estote ⁊ lugete ⁊ plorate: ri 1.pe.5.b.
sus vester in luctũ cõuertat̃: ⁊ gaudiũ in
merorẽ. Humiliamini in cõspectu dñi
⁊ exaltabit vos. Nolite detrahere al
terutrum fr̃es mei. Qui detrahit fratri
aut q iudicat fratrẽ suũ: detrahit legi ⁊
iudicat legẽ. Si aũt iudicas legem nõ
es factor legis sȝ iudex. Unus est em̃ le
gislator ⁊ iudex qui põt perdere ⁊ libe D
rare. Tu aũt qs es qui iudicas proximũ Ro.14.a.⁊
tuum? Ecce nunc qui dicitis hodie aut b.
crastino ibimus in illã ciuitatẽ ⁊ facie
mus ibi quidem annũ ⁊ mercabimur ⁊
lucrũ faciemus: qui ignoratis qđ erit
in crastinum. Que est enim vita vestra?
Uapor est ad modicum parens ⁊ dein
ceps exterminabit̃: pro eo vt dicatis si
dominus voluerit: ⁊ si vixerimus facie Luc.5.f.
mus hoc aũt illud. Nũc aũt exultatis De pe.dis.
in superbijs vestris. Omnis exultatio 2.c.si em̃.
talis maligna est. Scienti igitur bonũ
facere ⁊ nõ facienti peccatum est illi.

¶ C.5. Inducit apls malos ad bonũ
ex cõsideratione diuini iudicij: atq̃ bo
nos ad patiẽntiã ⁊ dei reuerẽtiã per iu
ramenti dñi imitationẽ: feruentẽ deuo
tionem: penitentie susceptionẽ: proximi
correptionem. Capitulum.v.

Agite

Iacobi 5.5 sicut nos passibiles.

A
Gite nunc diuites: plorate vlulantes in miserijs vr̄is q̄ aduenient vobis. Diuitie vr̄e putrefacte sunt: ⁊ vestimēta vr̄a a tineis comesta sunt. Aurū ⁊ argentū vr̄m eruginauit: ⁊ erugo eoꝝ ī testimonium vobis erit: ⁊ māducabit carnes vr̄as sicut ignis. Thesaurizastis vobis irā in nouissimis dieb⁹. Ecce merces operariorum q̄ messuerūt regiones vr̄as: q̄ fraudata est a vobis clamat: ⁊ clamor eoꝝ in aures dn̄i sabaoth introiuit. Epulati estis sup terrā: ⁊ in luxurijs enutristis corda vr̄a. In die occisionis adduxistis et occidistis iustū: ⁊ nō restitit vobis.
B Patiētes igit̄ estote fratres vsq̄ ad aduentū dn̄i. Ecce agricola expectat preciosum fructū terre: patienter ferens donec accipiat tēporaneū ⁊ serotinū. Patiētes igit̄ estote vos ⁊ cōfirmate corda vr̄a: qm̄ aduētus dn̄i appropinquabit. Nolite ingemiscere fratres ī alterutrū: vt nō iudicemini. Ecce iudex āte ianuā assistit. Exēplū accipite fratres exitus mali ⁊ lōganimitatis ⁊ laboris et patiētie pphetas: q̄ locuti sūt ī noīe
C dn̄i. Ecce beatificamus eos q̄ sustinuerūt. Sufferētiā iob audistis: ⁊ finē dn̄i vidistis: qm̄ misericors ē dn̄s ⁊ miserator. Ante oīa aūt fratres mei nolite iu-
Mat.5.f. rare: neq̄ p celū: neq̄ p terrā: neq̄ aliud quodcūq̄ iuramētū. Sit aūt sermo vester est est: non nō: vt nō sub iudicio decidatis. Tristat aūt aliq̄s vr̄m oret eq̄ aio ⁊ psallat. Infirmat q̄s in vobis: inducat presbyteros ecclie: ⁊ orēt sup eū
De pe. di.1. c. q̄s aliq̄n. §. cancta. vngētes eū oleo in noīe dn̄i. Et orō fidei saluabit infirmū: ⁊ alleuiabit eum dn̄s: ⁊ si in peccatis sit remittentur ei.
D Cōfitemini ergo alterutrū pctā vr̄a: et
3.Re.17.a. orate p inuicē vt saluemini. Multū ei
Luce.4.d. valet deprecatio iusti assidua. Helias
22.q.4.c. si hō erat similis nobis passibilis: ⁊ ora-
sillic. §. sed tione orauit vt nō plueret super terrā:
obijcitur. et nō pluit annos tres ⁊ mēses sex. Et rursum orauit: ⁊ celum dedit pluuiā et terra dedit fructū suum. Fratres mei si quis ex vobis errauerit a veritate: ⁊ conuerterit q̄s eum: scire debet qm̄ qui cōuerti fecerit peccatorē ab errore vie sue: saluabit animam eius a morte: et operit multitudinem peccatorum.

¶ Epistola beati Jacobi apl̄i explicit.

¶ Argumentum in epistolam beati Petri primam incipit.

Discipulos saluatoris inuicti toto orbe diffusos ⁊ pegrinos in hoc seculo monstrat: ⁊ preterite vite penitere suadet: ⁊ in nouā vitā pficere tota cum sollicitudine exhortatur simon petrus filius ioannis puincie galilee: e vico bethsaida frater andree apostoli.

¶ Argumentum explicit.

¶ Ep̄la bti Petri apl̄i prima incipit.

¶ C. S. Regratiatur petrus de regeneratione baptismali: ⁊ inducit regeneratos ad vite mundiciam. Capi. i.

Petrus apostolus iesu xp̄i electis aduenis dispersionis ponti: galathie: cappadocie: asie: et bythinie: s̄m prescīam dei pris in sctificationē spūs: ī obediētiā ⁊ aspsionē sanguinis iesu xp̄i. Grā vobis et pax multiplicet̄. Bn̄dictus deus ⁊ pa- B
ter dn̄i nr̄i iesu xp̄i: qui s̄m miam suam 2.cor.1.a.
magnā regenauit nos in spē viuā p re- Ephe.1.a.
surrectionē iesu xp̄i ex mortuis in hereditatē incorruptibilē ⁊ incōtaminatā ⁊ immarcessibilē cōseruatā in celis in vobis: q̄ in virtute dei custodimini p fidē in salutē paratā reuelari in tpe nouissimo. In quo exultabitis modicū D
nunc si oportet cōtristari in varijs ten- Joan.16.c.
tationibus ÷: vt pbatio vr̄e fidei mul- Al's. ÷ vlu-
to preciosior sit auro qd̄ p ignem pba- lationib⁹.
tur: inueniat̄ ī laudē ⁊ gl'iam ⁊ honorē in reuelationē iesu xp̄i: quē cū nō videritis diligitis. In quē nunc q̄z non videntes creditis: credentes autē exultabitis letitia inenarrabili ⁊ glorificata: reportantes finem fidei vestre salutem aīarum vr̄arum. De qua salute exquisierunt atq̄ scrutati sunt pphete: qui de futura in vobis grā prophetauerunt: scrutātes in qd̄ vel quale tps significaret in eis spūs xp̄i prenunciās eas que in christo sunt passiones ⁊ posteriores glīas: quibus reuelatū est: q2 non sibi- E
metipsis. Uobis autē ministrabant ea que nunc nunciata sunt vobis per eos qui euāgelizauerūt vobis spū sctō misso de celo: in quē desiderāt angeli prospicere. Propter quod succincti lūbos mentis vestre: sobrij perfecti sperate in eam que offertur vobis gratia in reuelationē iesu xp̄i: quasi filij obedientie non configurati prioribus ignorantie vr̄e desiderijs; sed s̄m eum qui vocauit

Infirmat' quis vestrū, inducat presbiteros ad orandum.

vos sanctũ: vt ⁊ ipsi in oĩ cõuersatiõe
Leui.19.a. sancti sitis: qm̃ scriptũ est. Sctĩ eritis
Deut.10.b. qm̃ ego sanctus sum. Et si patrẽ inuo-
catis eũ q̃ sine acceptiõe psonarũ iudi
Coll.3.d. cat fm̃ vniuscuiusq; opus: in timore in-
Jaco.2.d. colatus vr̃i tp̃e cõuersamini sciẽtes q̃
Act.10.f. nõ corruptibilibus auro vel argẽto re
Ro.2.b. dẽpti estis de vana vr̃a cõuersatiõe pa
D terne traditiõis: sʒ precioso sanguine
Ephe.6.b. quasi agni incõtaminati ⁊ immaculati
Heb.9.d. xp̃i precogniti q̃dẽ ante mũdi cõstitu-
1.Joã.1.c. tionẽ manifestati aũt nouissimis tp̃i-
Apoc.1.b. bus pp̃ter vos q̃ p xp̃m fideles estis in
deo: q̃ suscitauit eũ a mortuis: ⁊ dedit
ei gloriã vt fides vr̃a ⁊ spes eẽt in deo.
Aĩas vr̃as castificantes in obedientia
charitatis: in fraternitatis amore sim-
plici ex corde inuicẽ diligite attentius
renati: nõ ex semine corruptibili: sʒ in
corruptibili p verbũ dei viui ⁊ pmanẽ
Esa.40.b. tis in eternũ: q2 oĩs caro vt fenũ: ⁊ oĩs
Eccl.14.c. gloria eius tãq̃ flos feni. Exaruit fenũ
Jaco.1.b. et flos eius decidit: verbũ aũt dñi ma-
net in eternum. Hoc est autem verbum
quod euangelizatum est in vos.

¶ C.S. Inducit apl's ad spũalis vite
pfectionẽ: atq; pfectiõis in alios diffu
sionẽ p sanctã ɔuersationẽ: ac instruit
existentes in statu seruili. Capi.ij.

B Deponẽtes igit oẽs maliciã
Ephe.4.f. ⁊ oẽm dolũ: ⁊ simulatiões
Coll.3.b. ⁊ inuidias: ⁊ oẽs detractio-
Heb.12.a. nes sicut modo geniti isan
tes rõnabiles sine dolo lac
cõcupiscite: vt in eo cresca
tis in salutẽ: si tñ gustatis qm̃ dulcis ẽ
dñs. Ad quẽ accedẽtes: lapidẽ viuũ: ab
hoib⁹ q̃dẽ reprobatũ: a deo aũt electũ
et honorificatũ: ⁊ ipsi tanq̃ lapides vi
ui superedificamini domos spũales i sa
cerdotiũ sanctum offerẽtes spirituales
hostias acceptabiles deo p iesum xp̃z.
Esa.28.d. Propter qđ ɔtinet scriptura. Ecce po
B nã in syon lapidẽ summũ: angularẽ: p-
ps̃.17. batũ: electũ: preciosum: ⁊ q̃ crediderit
Mat.21.d. in eũ nõ cõfundet. Vobis igit credẽti-
Mar.12.a bus honor: nõ credentibus autẽ lapis
Luce.10.c. quẽ reprobauerũt edificãtes: hic fact⁹
Act.4.b. est in caput anguli: ⁊ lapis offensionis:
Exo.19.a. ei petra scãdali his qui offendũt vbo:
6.q.1.capi. nec credunt in quo ⁊ positi sunt. Vos
beatus. autẽ genus electuʒ: regale sacerdotiũ:
De sa. vnc. gens sctã: pp̃ls acquisitionis: vt virtu
ca.vnico. tes annũcietis ei⁹ qui de tenebris vos
Osee.2.d. vocauit in admirabile lumen suũ. Qui
Ro.9.c. aliquãdo nõ pp̃ls dei: nunc autẽ pp̃ls
Gal.5.d. dei: qui nõ cõsecuti miaʒ: nunc autem

miam ɔsecuti. Charissimi obsecro vos
tanq̃ aduenas et peregrinos abstinere
vos a carnalib⁹ desiderijs: que militãt C
aduersus aĩam cõuersationẽ vestrã in-
ter gẽtes habẽtes bonã: vt in eo qđ de-
tractãt de vobis tanq̃ de malefactori-
bus ex bonis operibus vos ɔsiderãtes
glorificẽt deũ in die visitatiõis. Sub- Ro.13.a.
iecti igitur estote oĩ humane creature 11.q.1.c. ma
pp̃ter deũ. Siue regi quasi precellẽti: gnum.
siue ducibus tanq̃ ab eo missis ad vin De malo. ⁊
dictã malefactorũ: laudẽ vero bonorũ. obe. c. solli
Quia sic est voluntas dei: vt benefaciẽ- te.
tes obmutescere faciatis imprudentiũ
hominum ignorãtiam. Quasi liberi et
nõ quasi velamẽ habẽtes malicie liber
tatẽ: sed sicut serui dei. Oẽs honorate: Ro.12.c.
fraternitatem diligite. Deũ timete: re- Ephe.6.a.
gẽʒ honorificate. Serui subditi estote Coll.3.d.
in oĩ timore dñis: non tñ bonis ⁊ mo- Titũ.2.c.
destis: sed etiam discolis. Hec est enim Di.8.c.
gratia: si propter dei conscientiam su- 11.q.1.c. ma
stinet qs tristicias patiẽs iniuste. Que gnum.
enim est gratia: si peccantes ⁊ colaphi- D
zati suffertis? Sed si benefacientes pa- 8.q.1.c. oll
tienter sustinetis: hec est gratia apud
deum. In hoc enim vocati estis: quia ⁊
christus passus est pro nobis: vobis re- Esa.53.b.
linquens exemplum vt sequamini vesti 1.Joã.3.a.
gia eius. Qui peccatum non fecit: nec De pe. dist.
inuentus est dolus in ore eius. Qui cũ 2. si enim.
malediceretur non maledicebat: cũ pa Dist. 45. c.
teretur non comminabatur. Tradebat si enim.
autem iudicanti se iniuste. Qui pecca- Esa.53.b.
ta nostra ipse ptulit in corpore suo sup
per lignum: vt peccatis mortui iusticie
viuamus: cuius liuore sanati estis. Era
tis enim sicut oues errantes: sed con-
uersi estis nũc ad pastorem et episco-
pum animarum vestrarum.

¶ C.S. Instruit apl's existẽtes i statu
cõiugali loquẽs de mulierũ ornatu: ac
ordinauit informando
viroꝝ sciẽtia: ⁊
hoĩes ad proximum ⁊ ad deum. Ca.iij.

Similiter ⁊ mulieres subdi- B
te sint viris suis: vt ⁊ si qui 1.Cor.11.c.
nõ credũt verbo p mulierũ Coll.3.c.
conuersationeʒ sine verbo Ephe.5.c.
lucrifiant considerantes in 1.Timo.2.c.
timore sanctã cõuersatio-
nem vr̃am. Quarũ nõ sit extrinsecus ca
pillatura: aut circũdatio auri: aut indu
mẽti vestimẽtoꝝ cultus: sed q2 abscõdi
tus est homo cordis in incorruptibilita
te quieti ⁊ modesti spũs: qui est in con
spectu dei locuples. Sic enim aliqñ et
sancte mulieres sperãtes in deo orna-

bant se subiecte ꝓpriis viris: sicut sara
obediebat abrahe dñm eũ vocans: cuius
B estis filie benefaciẽtes: ⁊ nõ pertimentes
vllam perturbationem. Uiri similiter
cohabitãtes ſm sciẽtiã: quasi infirmio
ri vasculo muliebri impartiẽtes hono
Puer.20.c. rem tanꝙ coheredibus gratie vite: vt
Ro.12.d. nõ impediãtur orationes vestre. In fi
de autẽ oẽs vnanimes cõpatiẽtes: fra
ternitatis amatores: misericordes: mo
desti: humiles: non reddẽtes malum ꝓ
malo: nec maledictũ ꝓ maledicto: sed
ecõtrario benedicentes: q2 in hoc voca
ti estis: vt bñdictionẽ hereditate possi
Ps.33. deatis. Qui enim vult vitã diligere et
Jaco.1.d. dies videre bonos: coerceat linguã suã
a malo: ⁊ labia eius ne loquãtur dolũ.
Declinet aũt a malo ⁊ faciat bonũ: inq
Al's ꝓ pro rat pacẽ ⁊ ꝑsequatur ꝓ eã: q2 oculi do
sequatur. mini super iustos: ⁊ aures eius i preces
eoꝝ: vultus aũt dñi sup faciẽtes mala.
Et quis est q vobis noceat si boni emu
latores fueritis. Sed ⁊ si quid patimi
ni ꝓpter iustitiã beati. Timorem autẽ
C eoꝝ ne timueritis: vt nõ cõturbemini.
Mat.5.a. Dñm aũt xp̃m sanctificate in cordibus
vestris: parati semper ad satisfactionẽ
omni poscẽti vos rationem de ea que
in vobis est spe ⁊ fide: sꝫ cum modestia
et timore cõsciẽtiam habẽtes bonam:
vt in eo quod detrahũt de vobis cõfun
dantur: qui calũniantur vestram bonã
Heb.9.g. in christo conuersationem. Melius est
enim vt benefacientes si voluntas dei
De cõse.di. velit pati ꝙ malefacientes: quia ⁊ chri
2.c.semel. stus semel pro peccatis nostris mortu9
⁊.c.iterat. est: iustus pro iniustis: vt nos offerret
Dist.1.c.suf deo mortificatos quidem carne: viuifi
ficit. catos autem spiritu. In quo et his qui
D in carcere erant spiritu veniens predi
Mat.24.c cauit: qui increduli fuerant aliquãdo:
Luce.17.f. quando expectabant dei patiẽtiam in
De cõse.di. diebus noe cũ fabricaretur arca in qua
4.c.verum. pauci: id est octo anime salue facte sũt
per aquam. Quod et vos nunc similis
forme saluos facit baptisma: non car
nis dispositio sordium: sed consciẽtie
bone interrogatio in deum per resur
rectionem iesu christi a mortuis qui est
in dextera dei: deglutiens mortem vt
vite eterne heredes efficeremur: profe
ctus in celum subiectis sibi angelis et
potestatibus et virtutibus.

¶ C.S. Instruit apl's ad vitãdã luxu
riã atq gulã: ac docet hospitalitatẽ: ⁊
charitatẽ primi: ac exhortat ad patiẽ
tiam ab aduersariis fidei. Cap.iiii.

Christo igit passo in carne: B
et vos eadem cogitatione
armamini: q2 qui passus est
in carne desiit a peccatis:
vt non iam desideriis ho
minum: sed voluntate dei
qd reliquũ est in carne viuat temporis.
Sufficit enim preteritum tp̃s ad volun Ephe.4.h
tatẽ gentiũ cõsummãdam his q ambu Jaco.4.b.
lauerunt in luxuriis: desideriis: vinolẽ
tiis ꝓ: cõmessatiõibus: potationibus: Al's ꝓ vio
ebrietatibus: et illicitis idoloꝝ culti lentiis.
bus. In quo admirãtur nõ cõcurrenti B
bus vobis in eandẽ luxurie cõfusionẽ
blasphemãtes: q reddẽt rõnẽ ei q para
tus est iudicare viuos ⁊ mortuos. Pro De pe.di.2.
pter hoc enim et mortuis euãgelizatũ est c.oia.in fi.
vt iudicẽtur quidẽ ſm hoies in carne: 22.q.4.c.q
viuant aũt ſm deum in spũ. Omnium facto.
autem finis appropinquabit. Estote De pe.di.4.
itaq prudẽtes: ⁊ vigilate in orationi c.intantũ.
bus. Ante omnia autẽ mutuã in vobis De bapt.c.
metipsis charitatem cõtinuã habẽtes: maiores.
q2 charitas operit multitudinem pec Puer.10.b.
catorum. Hospitales inuicẽ sine mur Rom.12.c.
muratione. Unusquisq sicut accepit Hebre.13.a
gratiam in alterutrum illam admini Philip.2.c
strantes: sicut boni dispensatores mul 1.q.2.c.non
tiformis gratie dei. Si quis loquitur solum.
quasi sermones dei. Si quis ministrat C
tanꝙ et virtute quã administrat deus:
vt in oĩbus honorificetur deus per Je
sum xp̃m cui est gloria et imperium in
secula seculoꝝ. Amen. Charissimi noli
ti peregrinari in feruore qui ad tenta
tionem vobis fit: quasi noui aliquid vo
bis contingat: sed cõmunicantes chri
sti passionibus gaudete: vt ⁊ in reuela
tione glorie eius gaudeatis exultãtes.
Si exprobramini in nomine xp̃i beati
eritis: qm qd est honoris glorie ⁊ virtu
tis dei: ⁊ qui est eius spũs super vos re
quiescet. Nemo aũt vr̃m patiatur quasi
homicida: aut fur: aut maledicus: aut
alienoꝝ appetitor. Si aũt vt christia
nus nõ erubescat: glorificet autẽ deum
in isto nomine: quoniã tẽpus est vt in
cipiat iudicium a domo dei. Si autẽ Puerb.11.d
primum a nobis quis finis eoꝝ qui nõ Dist.50.c.⁊
credunt dei euãgelio? Et si iustus: qui purgabit.
dem vix saluabitur: impius ⁊ peccator
vbi parebunt? Itaq ⁊ hi qui patiũtur
ſm voluntatẽ dei: fideli creatori cõmẽ
dent animas suas in benefactis.

¶ C.S. Apostolus informat xp̃ianos in
statu pastorali ac statu iuuenili quo ad
humilitatem ⁊ sobrietatem. Cap.v.

A
Eniores ergo qui in vobis
sunt obsecro consenior et te
stis xpi passionũ: qui et eius
que in futuro reuelãda est
glorie cõicator. Pascite q
in vobis est grege dei: puí
dẽtes nõ coacte: sed spõtanee ƒm deũ:
neq3 turpis lucri grã: s3 volũtarie: neq3
vt dominantes in cleris: sed forma fa
B cti gregis ex aío. Et cũ apparuerit pn
Jac.4.b. ceps pastoꝝ: percipietis immarcessibí
Ibidem.c. lem glorie coronam. Silr adolescẽtes
Luce.12.c. subditi estote senioribus. Oẽs em̃ inui
Ro.12.c. cem humilitatẽ insinuate: q2 deus sup
Jaco.4.c. bis resistit: humilib⁹ autẽ dat gratiã.
2.q.1.c.nul Humiliamini igitur sub potẽti manu
li. dei: vt vos exaltet in tpe visitationis
C oẽm sollicitudinẽ vestrã ꝓijcientes in
eum: qm̃ ipsi cura est de vobis. Sobrij
estote et vigilate: q2 aduersarius vester
diabolus tanq̃ leo rugiẽs circuit: que
rẽs quẽ deuoret. Cui resistite fortes in
fide: sciẽtes eandem passionẽ ei que in
mundo est vestre fraternitati fieri. De⁹
autẽ oĩs gratie qui vocauit nos in eter
nam suã gloriam in xpo iesu modicum
D passos: ipse perficiet: cõfirmabit: soli
dabitq3. Ipsi gloria et imperium in se
cula seculorum. Amen. Per siluanum
fidelem fratrẽ vobis vt arbitror breui
ter scripsi obsecrans et cõtestans hanc
esse verã gratiã dei in qua statis. Salu
tat vos ecclesia que est in babylone col
lecta et marcus filius meus. Salutate
inuicem in osculo sancto. Gratia vobis
omnibus q̃ estis in christo iesu. Amen.

¶ Epistola beati Petri apo
stoli prima explicit.

¶ Argumentum in epistolam beati
Petri apostoli secundam incipit.

Imon petrus per fidem huic
mundo sapiẽtes mortuos eẽ
declarat: eisdẽq3 pietatis ꝗ
ta sit magnitudo luce ipa cla
rius manifestat.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola secunda beati
petri apostoli incipit.

¶ C. S. Inducit apostolus credentes
ad firmiter tenendum fidei veritatem
ex doctoris certitudine. Capi. I.

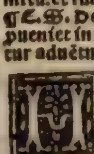

Imon petrus ser A
uus et apls Jesu xpi: his q
coequalem nobiscum sorti
ti sunt fidem in iustitia dei
nostri et saluatoris iesu xpi.
Gratia vobis et pax adimpleatur in co
gnitione dei et christi Jesu dñi nostri.
Quomodo oĩa nobis diuine virtutis
sue que ad vitã et pietatẽ donata sunt
per cognitionẽ eius qui vocauit nos ꝓ
pria gloria et virtute per quẽ maxima et
preciosa nobis ꝓmissa donauit: vt per
hoc efficiamini diuine consortes natu
re fugientes eius que in mundo est con
cupiscentie corruptionẽ. Uos autẽ cu B
ram omnẽ subinferentes ministrate in
fide vestra virtutẽ: in virtute autẽ sciẽ
tiam: in sciẽtia autẽ abstinẽtiã in absti
nentia autẽ patiẽtiam: in patiẽtia autẽ
pietatẽ: in pietate autẽ amorem frater
nitatis: in amore autem fraternitatis
charitatem. Hec em̃ si vobiscum assint
et superent: non vacuos nec sine fructu
vos cõstituẽt in domini nostri iesu xpi
cognitione. Cui enim non presto sunt
hec: cecus est et manu tentãs: obliuionẽ
accipiens purgationis veterum suoꝝ
delictoꝝ. Quapropter fratres magis
satagite: vt per bona opera certã vram C
vocationẽ et electionẽ faciatis. Hec em̃
faciẽtes: nõ peccabitis aliqñ. Sic enim
abundãter ministrabitur vobis introi
tus i eternũ regnũ dñi et saluatoris nri
iesu xpi. Propter qd vos incipiã semp
cõmonere de his: et qdem sciẽtes et con
firmatos vos in ꝑsenti veritate. Iustũ
autẽ arbitror q̃ diu sum in hoc taber
naculo suscitare vos in cõmonitione:
certus q2 velox est depositio tabernacu
li mei: ƒm q2 et dñs nr iesus xps signifi
cauit mihi. Dabo autẽ operã et frequẽ
ter hẽre vos post obitũ meũ: vt hoꝝ oim
memoriã faciatis. Non em̃ indoctas fa
bulas secuti notam fecimus vobis dñi D
nostri iesu xpi virtutẽ et ꝑsentiã: sed Mat.17.a.
speculatores facti illi⁹ magnitudinis. Marc.9.c.
Accipiẽs ei a deo pre honorẽ et gloriã Luce.9.c.
voce delapsa ad eũ huiuscemodi a ma
gnifica gloria. Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹
in quo mihi cõplacui: ipm audite. Et
hanc vocẽ nos audiuimus de celo alla
tam cum essemus cũ ipo in monte scõ.
Et habemus firmiorẽ ꝓpheticum ser
monẽ: cui benefacitis: attẽdẽtes quasi
lucerne lucẽti i loco caliginoso: donec
dies elucescat et lucifer oriatur i cordi

2.Tim.3.d bus vestris. Hoc primū intelligētes q̄d oīs ꝓphetia scripture ꝓpria interp̄tatione nō fit. Non em̄ voluntate humana allata est aliqñ ꝓphetia: sʒ spūsc̄tō inspirati locuti sunt sancti dei hoīes.

¶ C.S. Excluditur hereticorum falsitas: atq̄ describit apostolus hereticorū maliciā et eorum penam. Cap. ij.

A
Uerūt vo et pseudo ꝓphete in ppl'o: sicut ꝛ in vobis erūt magistri mendaces: q̄ introducēt sectas pditionis: et eū q̄ emit eos deum negāt: supducētes sibi celerē pditionē. Et multi sequent eoꝝ luxurias p q̄s via vitatis blasphemabit: ꝛ in auaritia fictis verbis de vobis negociabunt. Quib' iudiciū iā olim non
Job.4.d. cessat: et pditio eoꝝ nō dormitat. Si em̄ de' angelis peccātib' nō pepcit: sʒ
B rudētib' inferni detractos in tartarū
Gen.7.a. tradidit cruciādos: in iudiciū reseruari: ꝛ originali mūdo nō pepcit: sʒ octauum noe iustitie ꝓconē custodiuit: diluuiū mūdo ipioꝝ īducēs: ꝛ ciuitates sodomoꝝ ꝛ gomorreoꝝ in cinerē redigēs euersiōe dānauit: exēplū eoꝝ q̄ im-
Gen.19.c. pie acturi sunt ponēs: ꝛ iustū loth oppressuꝫ a nephādoꝝ iniuria ac luxurio-
De pe.di.2. sa ꝯuersatiōe eripuit. Aspectu em̄ ꝛ au-
c.si em̄.vers ditu iust' erat: habitās apud eos q̄ de
Et rursus. die i diē alam iustā iniq̄s opib' cruciabāt. Nouit de' pios de tētatiōe eripe: iniquos vo i diē iudicij reseruare cruciādos. Magis aūt eos q̄ post carnem in ꝯcupiscētia imūdicie ambulāt: dñationēq̄ cōtēnūt: audaces sibi placētes sectas nō metuūt introducere blasphe-
C mātes. Ubi angeli fortitudine ꝛ vtute cū sint maiores: nō portāt aduersuꝫ se execrabile iudiciū. Hi vero velut irrationabilia pecora naturalr̄ i captionē et in pniciē: i his q̄ ignorāt blasphemātes in corruptiōe sua pibūt: pcipiētes mercedē iniustitie. Uoluptatem existimātes diei delitias coinquinationis et macule: delitijs affluētes in conuiuijs suis: luxuriātes vobiscū: oculos hñtes plenos adulterij et icessabilis delicti: pellicientes aīas istabiles: cor exercita-
Num.22.c. tū i auaritia hñtes: maledictiōis filij: derelinq̄ntes viā rectā errauerūt secuti viā balaā ex bosor: q̄ mercedē iniq̄tatis amauit: correptionē vo habuit sue vesanie: subiugale mutū aīal i hoīs voce loquēs ꝓhibuit ꝓphete insipientiā.
D Hi sunt fontes sine aq̄: ꝛ nebule turbinib' exagitate: q̄b' caligo tenebrarum Jude.1.b.
reseruat. Superbia em̄ vanitatis loquētes pelliciūt in desiderijs carnis luxurie eos q̄ paululū effugiūt. Qui i errore ꝯuersati libertatē illis ꝓmittentes: Joan.8.d.
cū ipi serui sint corruptiōis. A quo em̄ De pe.di.
q̄s supatus est: hui' ꝛ seru' est. Si em̄ 4.c.si refu-
refugiētes coinquinatiōes mūdi in co giētes.
gnitione dñi nr̄i ꝛ saluatoris iesu xp̄i: his rursus implicati superantur: facta sunt eis posteriora deteriora priorib'. Melius enim erat illis nō cognoscere viā iustitie q̄ post agnitionē retrorsuꝫ ꝯuerti ab eo q̄d illis traditū est sancto Puer.26.b.
mādato. Cōtigit em̄ eis illud veri pro- 32.q.2.c.de
uerbij. Canis reuersus est ad suum vo- his.
mitū: et sus lota in volutabro luti.

¶ C.S. Docet apl's ꝓcauere maliciā q̄ ueniet in scdo aduētu xp̄i: ac describitur aduētus eiusdem. Capitulum. iij. A

Anc ecce vobis charissimi secundā scribo epistolā: in q̄b' vestrā excito in cōmonitiōe sincerā mētē: vt memores sitis eorū q̄ predixi verborū a sanctis prophetis ꝛ apostolorū vestrorum preceptoꝝ 1.Tim.4.a.
domini ꝛ saluatoris. Hoc primū scien 2.Tim.3.a.
tes q̄ veniēt in nouissimis dieb' in de- B
ceptiōe illusores iuxta proprias cōcupiscētias ambulātes: dicentes. Ubi est promissio aut aduentus eius? Ex quo em̄ patres dormierūt: oīa sic pseuerāt ab initio creature. Latet em̄ eos hoc volētes q̄ celi erāt prius: ꝛ terra de aq̄ et per aquā consistens dei verbo: p q̄ ille tūc mundus aqua inundatus perijt. Ezech.12.f
Celi autem qui nūc sunt et terra eodē verbo repositi: sūt igni reseruati i diē iudicij: perditionis impiorū hominū. C
Unum vero hoc nō lateat vos charissimi: quia vn' dies apud dñm: sicut mille anni: et mille anni sicut dies vnus. 1.Thes.5.a.
Non tardat dñs ꝓmissionē suam: sicut Apoca.3.a
q̄dā existimāt: sed patiēter agit ꝓpter vos: nolens aliquos perire: sed oēs ad penitentiā reuerti. Adueniet aūt dies dñi sicut fur in quo celi magno impetu trāsient: elementa vero calore soluent: terra aūt ꝛ oīa q̄ in ipsa sunt opa exurent. Cū igit hec oīa dissoluenda sunt: quales oportet vos esse in sanctis conuersatiōibus et pietatibus expectātes et ꝓperātes in aduentū diei dñi: p quē celi ardentes soluent: et elemēta ignis ardore tabescent. Nouos vero celos et Apoc.21.a
nouā terrā ꝛ promissa ipsius expecta-

mus: in quoꝰ iustitia habitat. Propter
qđ charissimi hec expectãtes satagite
imaculati τ inuiolati ei inueniri i pace: τ
dñi nři iesu xpi lõganimitatẽ: salutem
arbitramini: sicut et charissimꝰ frater
noster paulus ſm datã sibi sapiẽtiam
scripsit vobis: sicut τ in oibꝰ epistolis
loquẽs in eis de his in quibꝰ sunt q̃dã
difficilia intellectu: q̃ indocti τ instabi
les deprauãt sicut τ ceteras scripturas
Als + dam ad suã ipsoꝝ pditionẽ +. Vos igit̃ fra
nationem. tres pscientes custodite: ne insipientiã
errore traducti excidatis a propria fir
mitate. Crescite vero in gratia τ cogni
tiõe dñi nři τ saluatoris Iesu xpi. Ipsi
gloria τ nunc τ i diẽ eternitatis. Amẽ.

¶ Epistola beati Petri apo
stoli secunda explicit.

¶ Argumẽtum in epistolam beati Io
annis apostoli primam incipit.

RAtionẽ verbi: τ qđ deꝰ ipe
sit charitas manifestat: et
susurrones fratrũ nec deũ
scire: nec pios fieri posse
consicꝫ differtat: vt esse cõ
probet homicidas: eo qđ
odium sit interfectionis occasio.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola beati Ioannis
apostoli prima incipit.
¶ C. B. Excludit apls ioannes a socie
tate dei peccatores: ac affirmat homi
nes immunes nõ esse a pctõ: nisi p con
fessionem. Capitulum. i.

A QUod fuit ab initio
qđ audiuimꝰ: qđ vidimus
oculis nostris: qđ perspexi
mus: τ manꝰ nostre ptrecta
uerũt de verbo vite: τ vita
manifestata est: τ vidimꝰ τ testamur et
annũciamus vobis vitã eternã: q̃ erat
B apud patrẽ: τ apparuit nobis. Qđ vi
dimus τ audiuimꝰ annũciamus vobis:
vt τ vos societatẽ habeatis nobiscũ: τ
Ioã. 16. c. societas nostra sit cũ patre τ filio eius
3. Ioã. 1. d. iesu xpo. Et hec scribimꝰ vobis vt gau
Hebre. 9. d. deatis: τ gaudiũ vřm sit plenũ. Et hec
Apoca. 1. b est annũciatio quã audiuimꝰ ab eo: et
C annũciamꝰ vobis: qm̃ deꝰ lux est: et te
3. Reg. 8. c. nebre in eo nõ sunt vlle. Si dixerimꝰ
2. para. 6. g qm̃ societatẽ habemus cũ eo: τ in tene
bris ambulamꝰ: mentimur τ veritatem

nõ facimꝰ. Si aũt in luce ambulamus B
sicut τ ipe est i luce: societatẽ habemus
adinuicem: et sanguis iesu xpi filij eiꝰ
emũdat nos ab oi pctõ. Si dixerimus
qm̃ pctm̃ nõ habemus: ipsi nos seduci
mus: τ veritas i nobis nõ ẽ. Si cfitea
mur pctã nřa: fidelis est et iustus vt re
mittat nobis pctã nřa: τ emundet nos
ab omni iniq̃tate. Si dixerimꝰ qm̃ nõ De pe. di. 2.
peccauimꝰ: mendacem facimus eum: et c. si ei inde.
verbum eius non est in nobis. De cõse. di.
¶ C. B. Inducit apostolꝰ homines ad 2. c. iterat.
opus meritoriũ: ac dissuadet cupidita
tem et heresim. Capitulum. ij.

Filioli mei hec scribo vo B
bis: vt nõ peccetis. Sꝫ τ si
qs peccauerit: aduocatum
habemꝰ apud patrẽ: iesuꝫ
xpm iustũ: τ ipe est ppitia
tio p pctis nřis: nõ p nřis
aũt tm̃: sꝫ etiã p totiꝰ mũdi. Et in hoc
scimꝰ: qm̃ cognouimꝰ eũ si mãdata eiꝰ
obseruamꝰ. Qui dicit se nosse deũ τ mã
data eiꝰ nõ custodit: mẽdax est: τ i eo + Als + hoc.
veritas nõ est. Qui aũt seruat verbum j. 4. d.
eiꝰ: vere in hoc charitas dei pfecta est. De pe. di. 2.
In hoc scimus: qm̃ in ipso sumus. Qui c. si ei. i pn.
dicit se i christo manere: debet sicut il
le ambulauit τ ipe ambulare. Charissi
mi non mandatum nouũ scribo vobis:
sed mãdatũ vetus qđ habuistis ab ini
tio. Mãdatũ vetus est verbũ qđ audi
stis. Iterũ mandatũ nouũ scribo vobis B
qđ verũ est: τ in ipo τ in vobis: qꝛ tene Ioã. 12. g.
bre trãsierũt τ verũ lumẽ iã lucet. Qui j. 4. d.
dicit se in luce esse τ fratrẽ suũ odit: in
tenebris est vsqꝫ adhuc. Qui diligit fra Leui. 9. c. τ
trẽ suũ in lumine manet: τ scãdalũ i eo 3. c.
nõ est. Qui aũt odit fratrẽ suũ: in tene
bris est τ in tenebris ambulat: τ nescit
quo eat: qꝛ tenebre obcecauerũt oclos
eiꝰ. Scribo vobis filioli: qm̃ remittun
tur vobis peccata propter nomẽ eius.
Scribo vobis pres: qm̃ cognouistis eũ
q̃ ab initio est. Scribo vobis adolescẽ
tes: qm̃ vicistis malignũ. Scribo vobis
infantes: qm̃ cognouistis patrẽ. Scri
bo vobis pres: qm̃ cognouistis eũ q̃ ab C
initio ẽ. Scribo vobis iuuenes: qm̃ for
tes estis τ verbũ dei manet i vobis τ vi
cistis malignũ. Nolite diligere mũdũ:
neqꝫ ea q̃ i mũdo sunt. Si qs diligit + Als + dile
mũdũ: nõ est charitas pris in eo. Qm̃ xerit.
omne quod est in mundo concupiscen 2. q. 4. cap.
tia carnis est: et concupiscentia oculo ecclesia. §.
rum: et superbia vite: que non est ex pa his ita.
tre: sed ex mundo est. Et mundus trans

Als + transiit.
23. q. 4. ca. nabuchodonosor.
De pe. dist. 4. cap. si ex bono.
De cōse. dis. 4. c. solet.
De sa. vnc. c. vnico. in princip.
D

sit + ⁊ cōcupiscētia eius. Qui aūt facit voluntatē dei manet in eternū. Filioli nouissima hora est. Et sicut audistis: q2 antixp̄s venit: nūc antixp̄i multi facti sunt. Unde scimus q̄ nouissima hora est. Ex nobis ꝓdierūt: s3 nō erant ex nobis. Nā si fuissent ex nobis: ꝑmāsissent vtiq3 nobiscum. Sed vt manifesti sint: q̄m nō sunt oēs ex nobis. S3 vos vnctionē habetis a sctō: et nostis oīa. Nō scripsi vobis q̄si ignorātib⁹ veritatem: sed quasi sciētib⁹ eā: ⁊ q̄m oē mendaciū ex veritate non est. Quis est mendax nisi is q̄ negat q̄m iesus nō est xp̄s. Hic est antichristus q̄ negat patrē ⁊ filiū. Oīs qui negat filiū: nec patrem h3. Qui cōfitet̄ filiū: ⁊ patrem habet. Uos q̄d audistis ab initio i vobis ꝑmaneat: q2 si in vobis ꝑmanserit quod audistis ab initio: ⁊ vos in filio ⁊ patre manebitis. Et hec est repromissio quā ip̄e pollicit⁹ est nobis vitā eternā. Hec scripsi vobis de his q̄ seducūt vos: et vos vnctionē quā accepistis ab eo maneat in vobis. Et nō necesse habetis vt aliquis doceat vos: sed sicut vnctio eius docet vos de oīb⁹ ⁊ verā est: ⁊ nō ē mēdaciū. Et sicut docuit vos: manete in eo. Et nūc filioli manete in eo: vt cū apparuerit habeamus fiduciam ⁊ non confundamur ab eo in aduētu eius. Si scitis q̄m iustus est: scitote quoniā et omnis qui facit iustitiam ex ipso natus est.

¶ C.S. Ostendit ap̄ls de societate hominū in patria describendo eius perfectionem: ⁊ hortatur ad puritatem mētis: ac fraternam charitatem. Cap. iij.

B

Idete qualē charitatē dedit nobis pater: vt filij dei nominemur ⁊ simus. Propter hoc mūdus nō nouit nos: q2 nō nouit eū. Charissimi: nūc filij dei sum⁹: ⁊ nōdū apparuit q̄d erim⁹. Scim⁹ q̄m cū apparuerit similes ei erim⁹: q̄m videbimus eū sicuti est. Et oīs qui habet hāc spē in eo sanctificat se: sicut et ille sanctus est. Omnis qui facit peccatum: et iniquitatē facit. Et peccatū est iniquitas. Et scitis q2 ille apparuit vt peccata tolleret: ⁊ pctm̄ in eo nō est. Oīs qui in eo manet non peccat: ⁊ oīs q̄ peccat nō vidit eū nec cognouit eū. Filioli: nemo vos seducat. Qui facit iustitiam: iustus est: sicut ⁊ ille iustus est. Qui facit pctm̄ ex diabolo ē: q̄m ab initio diabolus peccat. In hoc apparuit filius dei:

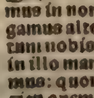
De cōse. di. 2. c. ille rec.
Esa. 53. b.
1. Pet. 2. d.
D
Apoc. 22. c
Joā. 8. c.
De pe. dist. 2. c. porro. §. si autē. in fi.

vt dissoluat opera diaboli. Omnis qui natus est ex deo peccatum nō facit: q̄m semen ipsius in eo manet: ⁊ non potest peccare: quoniā ex deo + natus est. In hoc manifesti sunt filij dei ⁊ filij diaboli. Omnis qui non est iustus: non est ex deo: ⁊ q̄ non diligit fratrē suū. Q̄m hec est annunciatio quā audistis ab initio: vt diligatis alterutrū. Nō sicut cain q̄ ex maligno erat: ⁊ occidit fratrē suū. Et propter quid occidit eū. Q̄m opera eius maligna erāt: fratris autem eius iusta. Nolite mirari fratres si odit vos mundus. Nos scimus quoniā translati sumus de morte ad vitā: q̄m diligimus fratres. Qui nō diligit manet i morte. Oīs qui odit fratrē suū: homicida est. Et scitis quoniā oīs homicida non habet vitā eternā in se manētē. In hoc cognouimus charitatē dei: q̄m ille aīam suā ꝓ nobis posuit: et nos debemus ꝓ fratrib⁹ aīas + ponere. Qui habuerit substātiā huius mūdi et viderit fratrē suū necesse habere + ⁊ clauserit viscera sua ab eo: quō charitas dei manet i eo. Filioli mei nō diligam⁹ verbo neq3 lingua: sed opere ⁊ veritate. In hoc cognoscimus q̄m ex veritate sumus: ⁊ in conspectu eius suadebimus corda nostra. Q̄m si rep̄henderit nos cor nostrū: maior est de⁹ corde nostro: ⁊ nouit omnia. Charissimi si cor nostrum nō reprehenderit nos: fiduciā habemus ad deum: et quicquid petierim⁹: accipiemus ab eo: quoniā mandata eius custodimus: et ea que sunt placita corā eo facimus. Et hoc est mandatum eius: vt credamus in nomine filij eius iesu xp̄i: ⁊ diligamus alterutrum sicut dedit mandatum nobis. Et qui seruat mādata ei⁹: in illo manet ⁊ ip̄e in eo. Et in hoc scimus: quoniam manet in nobis de spiritu quem dedit nobis.

Als + ipse
Gen. 4. b.
Joā. 15. c.
E
De pe. dist. 1. ca. porro. §. cū ergo. 6. q. 1. c. sūma.
De pe. dist. 1. c. homicidiorum.
Leui. 19. b. ā. 2. b.
Gen. 15. b.
Als + nostras.
Al + necessitatem patientem.
D
Joā. 27. b.
Joā. 16. f.
Joā. 15. c. 1. 4. c.

¶ C.S. Ap̄ls de verbi incarnatiōe: adiungens de falsis prophetis ⁊ antichristo: ⁊ describit perfectionē charitatis: ac hortatur ad eandem. Cap̄m. iiij.

B

Harissimi: nolite oī spiritui credere: s3 ꝓbate sp̄us si ex deo sint: quoniā multi pseudo ꝓphete exierūt in mūdū. In hoc cognoscitur spiritus dei. Omnis sp̄us qui confitetur iesum xp̄m in carne venisse: ex deo est. Et oīs spiritus qui soluit iesum: ex deo non est: et hic est antichristus de quo audistis: quoniam ve

Joā. 8. f. nit: et nūc iam in mūdo est. Vos ex deo
estis filioli: et vicistis eū: qm̄ maior est
Joā. 8. f. q̄ in vobis est q̄ q̄ in mūdo. Ipsi de mū
do sunt: idō de mūdo loquunt: ⁊ mūdus
B eos audit. Nos ex deo sumꝰ. Qui nouit
deū audit nos: q̄ non est ex deo non au-
dit nos. In hoc cognoscimꝰ spm̄ verita
tis ⁊ spm̄ erroris. Charissimi diligamꝰ
nos inuicē: q2 charitas ex deo ē. Et oīs
qui diligit fratrē suū: ex deo natꝰ est: et
21. q. 3. cap. cognoscit deum. Qui nō diligit: nō no
abiit. uit deū: qm̄ deꝰ charitas est. In hoc ap-
paruit charitas dei in nobis: qm̄ filiū
suū vnigenitum misit deus in mūdum
Joā. 3. b. vt viuamus p eum. In hoc est charitas:
C nō q̄si nos dilexerimꝰ deū: sz qm̄ ipse pꝛioꝛ
dilexit nos: ⁊ misit filiū suū ꝓpiciato-
rē pro pctis nr̄is. Charissimi si deꝰ di-
De ꝯse. dis. lexit nos: ⁊ nos debemꝰ alterutrū dili-
2. c. iterat. gere. Deum nemo vidit vnq̄. Si diligi
Joā. 1. b. mus inuicē: deꝰ in nobis manet: ⁊ cha-
1. Tim. 6. c. ritas eius in nobis perfecta est. In hoc
cognoscimus quoniam in eo manemꝰ
et ipse in nobis: qm̄ de spū sancto suo
dedit nobis. Et nos vidimus ⁊ testifi-
camur: qm̄ pr̄ misit filiū suū saluatorē
mūdi. Quisquis cōfessus fuerit qm̄ ie-
sus est filius dei: deꝰ in eo manet ⁊ ipse
in deo. Et nos cognouimus ⁊ credimꝰ
charitati quā hz deus in nobis. Deus
charitas est: et qui manet in charitate
in deo manet et deus in eo. In hoc pfe-
cta est charitas dei nobiscū: vt fiduciā
habeamus in die iudicij: q2 sicut ille est
D et nos sumus in hoc mūdo. Timor nō
est in charitate: sed pfecta charitas fo-
ras mittit timorē: quoniā timor penā
habet. Qui autem timet: non est perfe-
ctus in charitate. Nos ergo diligamus
deum: quoniā deus prior dilexit nos.
F. 2. a. 7. b. Si quis dixerit qm̄ diligo deum: ⁊ fra
Joā. 13. d. trem suum oderit: mendax est. Qui eñ
nō diligit fratrē suum quē videt: deum
quē nō videt quō pōt diligere? Et hoc
mandatum habemus a deo: vt qui di-
ligit deū diligat ⁊ fratrem suum.
¶ C. S. Cōtinuādo d̄ dilectiōe ꝓximi
agit de emanatiōe ꝓbi ⁊ de eiꝰ manife-
statiōe: ac de fiducia hñda in deū. C. v.
A Omnis q̄ credit qm̄ iesus est
xp̄us: ex deo natus est. Et oīs
qui diligit eū q̄ genuit: dili-
git et eum q̄ natus est ex eo.
In hoc cognoscimꝰ qm̄ dili-
gimus natos dei cū deum diligamus: et
mandata eius faciamus. Hec est enim
charitas dei vt mādata eius custodia-

mus: ⁊ mandata eius grauia non sunt.
Qm̄ oē qd̄ natū est ex deo vincit mūdū. 2. Cor. 15. b
Et hec ē victoria q̄ vincit mūdū: fides B
nostra. Quis ē aūt q̄ vincit mūdū: nisi
q̄ credit qm̄ iesus est filiꝰ dei? Hic est q̄
venit p aquā ⁊ sanguinē iesus xp̄s. Nō
in aqua solū: sz in aqua ⁊ sanguine. Et De summa
spūs est q̄ testificat qm̄ xp̄s est veritas. trinitate.
Qm̄ tres sunt q̄ testimoniū dant in ce- c. dānamꝰ.
lo: pater: verbū ⁊ spūs sctūs. Et hi tres
vnū sunt. Et tres sunt q̄ testimonium
dāt in terra: spūs: aq̄ et sanguis. Et hi De celebra.
tres vnū sunt. Si testimoniū hoīm ac mis. cap. in
cipimꝰ: testimoniū dei maius ē. Qm̄ hoc quadam.
est testimoniū dei qd̄ maiꝰ est: q2 testifi Joā. 3. b.
catꝰ est de filio suo. Qui credit in filiū
dei: hz testimonium dei in se. Qui vero
nō credit filio: mēdacē facit eū: q2 non
credit i testimoniū qd̄ testificatꝰ ē deꝰ
de filio suo. Et hoc est testimonium: qm̄ C
vitā eternā dedit nobis deꝰ: ⁊ hec vita
in filio eius est. Qui hz filiū dei: hz vi-
tā: q̄ nō hz filiū dei: vitā nō hz. Hec scri
bo vobis: vt sciatis: qm̄ vitam habetis
eternā q̄ creditis i noīe filij dei. Et hec
est fiducia quā habemus ad deū: q2 qd̄-
cūq3 petierimus s̄m voluntatē eius au
dit nos. Et scimus q2 audit nos quic-
q̄d petierimus. Scimus qm̄ habemus
petitiones quas postulamꝰ ab eo. Qui De pe. dist.
scit fratrem suum peccare peccatū non 1. c. si sacer-
ad mortē petat: ⁊ dabit ei vita peccan- dos. §. pos-
ti non ad mortē. Est peccatum ad mor test etiam.
tem: non pro illo dico vt roget q̄s. Oīs D
iniq̄tas pctm̄ est: et est pctm̄ ad mortē. De pe. dist.
Scimus qm̄ oīs q̄ natus est ex deo nō 3. c. ille rex
peccat: sed generatio dei ꝯseruat eū: et tantus.
malignus nō tāget eū. Scimus qm̄ ex De pe. dist.
deo sumus: ⁊ mūdus totus in maligno 2. c. si enim.
positꝰ est. Et scimus qm̄ filiꝰ dei venit: in pn. et §.
et dedit nobis sensum vt cognoscamus precedēti.
deum verum: ⁊ simus in vero filio eius.
Hic est verus deus et vita eterna. Filio
li custodite vos a simulacris.

¶ Epl'a btī Joānis apl'i pma explicit.

¶ Argumentū in ep'lam secundā eius-
dem incipit.

Vsq3 adeo ad sanctā feminā scri-
bit: vt eādē dñam nō dubitet lite
ris appellare: eiusdēq3 filijs testimoniū
q̄ ambulent in veritate perhibet.
¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola beati Joannis
apostoli secunda incipit.

¶ C. S. Hortatur ioannes electam ad bonum prosequendũ et malũ precauendum: ac ponit cauẽdi modum cũ excusatione de breuitate. Capitulum .j.

A

Senior electe domine et natis eius quos ego diligo in veritate: et nõ ego solus: sed et oẽs qui cognouerunt veritatem propter veritatem que permanet in vobis: et vobiscum erit in eternum. Sit vobiscum gratia: misericordia: pax a deo patre et a xpo iesu filio patris in veritate et charitate.
B Gauisus sum valde: quoniã inueni de filijs tuis ambulantes in veritate sicut mandatum accepimus a patre. Et nunc rogo te domina: nõ tanq̃ mãdatum nouum scribens tibi: sed quod habuimus ab initio: vt diligamus alterutrum. Et hec est charitas vt ambulemus ſm mandata eius. Hoc est enim mandatum: vt quemadmodũ audistis ab initio in eo ambuletis: quoniã multi seductores exierunt in mũdum: qui non confitentur iesum christum venisse
C in carne. Hic est seductor et antichrist⁹. Uidete vosmetipsos ne perdatis que operati estis: sed vt mercedẽ plenã accipiatis. Ois qui recedit et nõ permanet in doctrina christi: deum nõ habet. (24. q. 1. ca. Quis.) Qui permanet in doctrina: hic et patrẽ et filium habet. Si quis venit ad vos: et hanc doctrinam non affert: nolite recipere eum in domum: nec aue ei dixe-
D ritis. Qui enim dicit illi aue: communicat operib⁹ eius malignis. Ecce predixi vobis: vt in die domini non cõfundamini. Plura habens vobis scribere: nolui per chartam et atramentum. (Joã. 16. f. Joã. 1. b.) Spero enim me futurum apud vos: et os ad os loqui: vt gaudium vestrũ plenum sit. Salutãt te filij sororis tue electe. Gratia tecum. Amen.

¶ Explicit epistola beati Joannis apostoli secunda.

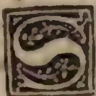
¶ Argumentum in epistolam eiusdem tertiam incipit.

Gaium pietatis cã extollit: atq̃ vt in ipsa pietate maneat: exhortatur diotrepem impietatis et supbie cã obiurgat: demetrio autẽ bonum testimoniũ perhibet: cum fratribus vniuersis.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola beati ioannis apostoli tertia incipit.

¶ Ca. S. Monet gaium apostolus vt in pietate permaneat: vt a malo declinet cum adiuncta salutatione. Capitulum .j.

Senior gaio charissimo quem ego diligo in veritate. (A Distin. 93. c. legimus.) Charissime: de omnibus orationem facio prospere te igredi et valere: sicut prospere agit anima tua. (B) Gauisus sum valde venientibus fratrib⁹: et testimonium perhibẽtibus veritati tue: sicut tu in veritate ambulas. Maiorem horum non habeo gratiam: quam vt audiam filios meos in veritate ambulare. Charissime: fideliter facis quicqd operaris in fratres: et hoc in peregrinos qui testimonium reddiderunt charitati tue in cõspectu ecclesie: (C) quos bene facies deducens digne deo. Pro nomine enim eius profecti sunt: nihil accipiẽtes a gẽtilib⁹. Nos ergo debemus suscipere huiuscemodi: vt cooperatores simus veritatis. Scripsissem forsitan ecclesie: sed is qui amat primatũ gerere in eis diotrepes: non recipit nos. Propter hoc si venero commoneam eius opera que facit verbis malignis garriens in nos. Et quasi nõ ei ista sufficiãt: neq; ipse suscipit fratres: et eos qui suscipiunt prohibet: et de ecclesia eijcit. (D) Charissime: noli imitari malum: sed quod bonum est. Qui bene facit ex deo est: qui autẽ male facit non videt deum. Demetrio testimoniũ redditur ab omnibus: et ab ipsa veritate: sed et nos testimonium perhibemus: et nosti quoniam testimonium nostrũ verum est. Multa habui tibi scribere: sed nolui per atramentum et calamũ scribere tibi. Spero autem protinus te videre: et os ad os loquemur. Pax tibi. Salutant te amici: saluta tu amicos nominatim.

¶ Epistola beati Joannis apostoli tertia explicit.

¶ Prologus in epistolam canonicam iude.

Udas frater iacobi: de se-
prē canonicis vnam paruã
eplaz reliqt. Et qz de libro
enoch q apochriphus est in
ea sumpsit testioniũ: repu-
diat a qbusdã: reuincit tñ
autoritate et vetustate et vsu: meruit
inter sanctas scripturas computari.

¶ Argumentũ in eplam beati
Jude apostoli incipit.

IUdas aplus fratres de corrupto-
rib⁹ vie veritatis ita informat: vt
illicitũ esse differtet de sub iugo semel
erutos seruitutis denuo operam suam
officijs nouare seruilibus.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epla canonica Jude apli incipit.

¶ C. S. Cõfirmat apostolus iudas fi-
deles contra hereticorum deceptiões:
per scripturas figurales: τ similitudi-
nes naturales: atqz fideles in veritate
confirmat. Capitulum. j.

A
Udas iesu christi
seruus: frater autem iaco-
bi: his qui sunt in deo pa-
tre dilectis: τ xpo iesu con
seruatis τ vocatis. Mise-
ricordia vobis τ pax τ charitas adim-
pleatur. Charissimi: omnẽ sollicitudi
nem faciens scribẽdi vobis de commu
ni vestra salute: necesse habui scribere
vobis: deprecãs supercertari semel tradi
B te sctis fidei. Subintroierunt enĩ qui-
daz homines qui olim prescripti sunt
in hoc iudicium impij: dñi nri gratiaz
transferentes in luxuriam: τ solum do-
minatorem τ dominum nostrum iesuz
christum negantes. Commonere autez
vos volo scientes semel omnia: quonia
iesus populum de terra egypti saluãs:
secundo eos qui non crediderũt: per-
didit. Angelos vero q nõ seruauerunt
suum principatum: sed dereliquerunt
suũ domicilium: in iudiciũ magni dei
vinculis eternis sub caligine reserua-
uit. Sicut sodoma τ gomorra τ finiti
me ciuitates simili modo exfornicate:
et abeũtes post carnẽ alterã: facti sunt
exemplum ignis eterni penam sustinẽ
C tes. Similiter et hi qui carnem quidẽ
maculant: dominationem autem sper-
nunt: maiestatem autem blasphemãt.
Cũ michael archangelus cum diabolo
disputans: altercaret de moysi corpo-
re: nõ ẽ ausus iudiciũ inferre blasphe-
mie: sed dixit. Imperet tibi de⁹. Hi au
tem quecunqz quidẽ ignorant: blasphe
mant: quecũqz autem naturaliter tan-
q muta animalia norũt: in his corrum
pũtur. Ue illis qui in via cain abierũt.
Et i errore balaã mercede effusi sunt: D
et in contradictione chore perierunt.
Hi sunt in epulis suis macule cõuiuã- 2. Pet. 2. b.
tes: sine timore semetipsos pascentes:
nubes sine aqua: que a vẽtis circũferũ-
tur: arbores autumnales infructuose:
bis mortue: eradicate: fluctus feri ma-
ris: despumãtes suas confusiões: syde-
re errãtia: quibus procella tenebrarũ
conseruata est in eternum. Propheta-
uit autẽ de his septimus ab adã enoch
dicẽs. Ecce veniet dominus in sanctis E
milibus suis facere iudiciũ contra om
nes: τ arguere oẽs impios de omnibus
operibus impietatis eorum: quib⁹ im-
pie egerũt: τ de omnibus duris que lo-
cuti sunt contra deum peccatores im-
pij. Hi sunt murmuratores querulosi:
sm desideria sua ambulantes: τ os eo-
rum loquitur superbiã: mirantes per-
sonas questus causa. Vos autem cha- F
rissimi memores estote verborum que 1. Tim. 4. a.
predicta sunt ab apostolis domini no 2. Tim. 3. a.
stri iesu christi: qui dicebat vobis. Quo 2. Pet. 3. a.
niam in nouissimis tẽporibus venient 24. q. 3. ca.
illusores sm desideria sua ambulãtes de illis.
in impietatibus. Hi sunt qui segregãt
semetipsos animales spiritum non ha
bentes. Vos autẽ charissimi superedi-
ficantes vosmetipsos sanctissime no-
stre fidei: in spiritusancto orãtes: vos-
metipsos in dilectione dei seruate: ex-
pectantes misericordiã domini nostri
iesu christi in vitam eternam. Et hos G
quidem arguite iudicatos: illos vero
saluate de igne rapientes. Alijs autem
misereminí in timore dei: odientes
eam que carnalis est maculatam tuni-
cam. Ei autem qui potens est vos con-
seruare sine peccato: τ constituere ante
conspectum glorie sue immaculatos in
exultatione: in aduentu domini nostri
iesu christi: soli deo saluatori nostro p
iesum christum dominum nostrum: glo
ria et magnificentia: imperium τ pote
stas ante omnia secula: et nũc et in om-
nia secula seculorum. Amen.

¶ Explicit epla beati Jude apostoli.

¶ Prologus in apocalypsim beati Jo-
annis apostoli incipit.

Mnes q̄ pie volunt viuere
in xp̄o: sicut ait apl's: psecu
tionem patientur: iuxta il
2 Tim. 3. a. lud. Fili accedēs ad serui
Ecclesi. 2. a tutē dei: sta in iustitia τ ti
more: et p̄para animā tuā
ad tentationem. Tentatio nanq̄ est vi
ta hominis super terrā. Ne autem fide
les deficiāt in his: consolatur eos dn̄s
Mat. 28. f. atq̄ confirmat dicens. Uobiscum sum
vsq̄ ad cōsummationem seculi: τ noli
te timere pusillus grex. Propterea vi
dens de⁹ pater tribulatiōes quas pas
sura erat ecclesia ab apostolis fundata
supra petrā christum vt minus timean
tur: disposuit vna cum filio τ spiritu
sancto eas reuelare. Reuelauit aūt to
ta trinitas christo s̄m humanitatē: chri
stus vero ioanni per angelū: ioānes ec
clesie: de qua reuelatiōe hūc librū com
posuit. Unde et liber iste apocalypsis
dicitur: id est reuelatio: q2 hic cōtinen
tur q̄ de⁹ reuelauit ioanni τ ioānes ec
clesie: quanta scilicet ecclesia passa sit
in t̄pe primitiuo: τ nūc patiat̄: τ in no
uissimis t̄pibus antichristi passura sit:
q̄n tanta erit tribulatio vt si fieri pōt
etiā moueant̄ electi. Et q̄ p̄ his τ nunc
et in futuro premia sit susceptura: vt
quos denūciata supplicia terrēt: pro
missa p̄mia letificēt. Ideo iste liber in
ter reliquas scripturas noui testamēti
p̄phetie noīe censet̄: q̄ aliis est excellen
tior p̄phetiis. Sicut enim nouū testa
mentū prestat veteri: euāgeliū legi: ita
hec p̄phetia p̄phetiis veteris testamē
ti: q2 de xp̄o τ eccl'ia magna ex parte iā
adimpleta sacramenta denunciat. Uel
etiā ideo: q2 cū aliis vnifaria: isti trifa
ria data ē p̄phetia simul: scz de p̄teri
to τ p̄senti τ futuro. Ad cuius ꝯfirmā
dam autoritatē: occurrit etiam autori
tas mittētis: deferentis: τ accipiētis.
Mittētis: scz trinitatis: deferētis: scz
angeli: et accipiētis: scz ioannis. Cum
autem ioanni hec in visione fuerunt re
uelata: et sint tria genera visionū: sub
quo genere ꝯtineat̄: videndū est. Uisio
eīm alia corporalis: q̄n videlicet corpora
libus oculis aliquid videmus. Alia spi
ritualis seu imaginaria: cū vez dormiē
tes vel etiā vigilātes imagines rerum
cernimus: quib⁹ aliq̄d aliud significa
tur: sicut vidit pharao spicas: τ moyses
rubū ardere: ille dormiens: iste vigilās.
Alia intellectualis: q̄n vez sp̄ūsctō reue
lāte intellectui mentis veritatē myste
riorum sicut est: capim⁹: quō vidit ioānes
q̄ in hoc libro referunt̄. Nō eīm figuras
tm̄ sp̄ū vidit: sz τ earū significata mēte
intellexit. Uidit aūt ioānes τ scripsit i
pathmos insula relegat⁹ a domitiano
in exilio p̄ncipe imp̄ijssimo. Hac cū ad
scribēdū ꝯpellēte cā: q2 dū exul teneret
a domitiano in pathmos insula: i eccle
siis quib⁹ preerat multa pullulauerūt
atq̄ inoleuerūt vitia: atq̄ diuerse here
ses. Erāt eīm quidā heretici ibi: dicētes
xp̄m nō fuisse aū mariā: q2 t̄palr de ea
natus erat: quos ioānes i p̄ncipio euā
gelij sui redarguit: dicēs. In principio Joā. 1. a.
erat verbū. Et in hoc libro cū dicit: al
pha et o: id est principium τ finis. Dice
bāt etiā quidā ecclesiā pōdere tribula
tionū ante finē seculi defiturā: τ p̄ labo
re nō p̄miū eternū suscepturā. Horum
ergo errores volēs destruere ioannes:
ostēdit xp̄m principiū esse τ finē. Unde
esaias. Ante me nō est formatus de⁹: et Esa. 43. b.
post me nō erit. Et ecclesiā p̄ exercitiū
tribulationū nō desinere: sz p̄ficere: et
p̄ his brauiū eternū recipere. Scribit
aūt ioānes septē ecclesijs asie: τ earum
septē ep̄is de p̄dictis instruct̄: et in eis
per eā totā generalē ecclesiam docēs.
Est itaq̄ materia ioānis in hoc op̄e sta
tus specialr̄ asiane ecclesie: necnō τ to
tius vez q̄ in p̄senti patiat̄: τ in futuro
receptura sit. Intentio vero ei⁹ est mo
nere ad patiētiā q̄ seruāda ē: tū q2 bre
uis labor: tum q2 premiū magnū. Mo
dus tractādi talis. Primo p̄mittit p̄lo
gū et salutationē: vbi reddit auditores
benignos τ attentos: quo p̄misso acce Apoc. 22. a.
dit ad narrationē. In narrationē vero
ostēdit xp̄m esse ab eterno sine p̄ncipio
τ fine. Inducens ipsum loquentē. Ego
sum alpha et o: id est principium et fi
nis. Postea accedens ad narrationē di
stinguit septem visiones: quib⁹ termi Apoc. 1. a.
natis iste liber consummatur. Premit
tit autem prologum: dicens. Apocaly
psis Iesu christi: subaudis: hec est: sicut
in aliis. Uisio esaie hec est. Et parabo
le salomonis he sunt.

¶ Item alius prologus in
Apocalypsim.

Joannes apl'us et euāgelista a xp̄o Joā. 13. f.
electus atq̄ dilectus: in tāto amo Ibidē. 19. e.
re dilectiōis vberior habitus est: vt in Joā. 2. a.
cena supra pect⁹ ei⁹ recūberet: τ ad cru
cē astanti soli matrē p̄priā ꝯmēdasset:

vt quem nubere volentē ad amplexum
virginitatis asciuerat: ipsi etiā custo-
diendā virginē tradidisset. Hic itaq
cum propter verbū dei & testimonium
Jesu xpi in pathmos insulā sortiretur
exiliū: illic ab eodē apocalypsis ostē-
sa describit: vt sicut in principio cano
nis: id est libri geneseos: incorruptibile
principiū pnotat: ita etiā incorrupti-
bilis finis p virginē in apocalypsi red
Apoc. 22. c deret: dicētis. Ego sum alpha & o: ini-
tiū & finis. Hic est ioānes q sciēs sup-
uenisse sibi diem egressiōis de corpore
cōuocatis i ephoso discipulis: descēdit
in defossum sepulture sue locū: oratio-
neq cōpleta reddidit spm: tā a dolore
mortis fact⁹ extraneus: q̄ a corruptio
ne carnis noscit alienus. Cuius tn̄ scri
ptur e dispositio vel libri ordinatio:
ideo a nobis p singula non exponit: vt
nescientibus inquirēdi desideriū col-
locet: et querentibus laboris fructus:
et deo magisterij doctrina seruetur.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum in Apocaly-
psim beati Joannis apostoli.

Apocalypsis ioānis tot habet
sacramēta quot verba. Parū
dixi: & pro merito voluminis
laus omnis inferior ē. In ver
bis singulis multiplices la-
tent intelligentie.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit liber Apocalypsis
beati Joannis apostoli.

¶ C. S. Joannes scripsit septem eccle
sijs in asia: de testimonio de his q opor
tet fieri cito: qui vidit septem candela
bra aurea: ac in medio candelabrorum
similē filio hominis: ac ponitur ioan-
nis trepidatio. Capitulum. j.

B

Apocalypsis
Jesu christi: quā dedit
illis deus palā facere
seruis suis: q oportet
fieri cito: et significa-
uit: mittens p angelū
suū seruo suo Joanni
q testimoniū phibuit
j. 22. c. verbo dei: et testimo-
niū iesu xpi quecunq vidit. Beatus q le-
git & audit verba pphetie huius: & ser-
uat ea q in ea scripta sunt. Tēpus eīn j. 22. c.
ppe est. Joannes septē ecclesijs q sunt
in asia. Gratia vobis & pax ab eo q est: B
et q erat: & qui vēturus est: et a septem Dist. 29. ca
spiritibus q in conspectu throni eius pi. necesse.
sunt: & a iesu xpo q est testis fidelis pri
mogenitus mortuorū & princeps regū
terre. Qui dilexit nos et lauit nos a pec Hebr. 19. c.
catis nrīs in sanguine suo: et fecit nos 1. Joan. 1. d.
regnum & sacerdotes deo et patri suo.
Ipsi gloria et imperium in secula secu-
lorum: amē. Ecce venit cum nubib⁹: et Esaie. 3. c.
videbit eum ois oculus: & qui eum pu- Idē. 4. b. &
pugerunt. Et plangēt se sup eū oēs tri 44. a. &
bus terre: etiā amē. Ego sum alpha et 48. b.
o: principiū et finis: dicit dn̄s de⁹: qui mat. 24. d.
est: & q erat: & q venturus est ops. Ego Judicū. 1. c.
ioānes frater vester: & particeps in tri j. 22. c.
bulatiōe & regno & patientia in xpo Je C
su: fui in insula q appellat pathmos:
ppter verbū dei & testimoniū iesu xpi. j. 4. a.
Fui in spū in dn̄ica die. Et audiui post
me vocē magnā tāq tube: dicētis. Qd
vides: scribe in libro: & mitte septē ec-
clesijs q sunt in asia: ephoso: & smyrne:
et pgamo: & thiatyre: & sardis: & phila
delphie: & laodicie. Et cōuersus sum vt
viderē vocē q loquebat mecū. Et cōuer
sus vidi septem cādelabra aurea: et in j. 2. c. &. 19. c.
medio septē cādelabrorū aureorū simi- D
lem filio hois vestitū podere: & precin
ctum ad māmillas zona aurea. Caput
aūt ei⁹ & capilli erāt cādidi: velut lana
alba: & tāq nix. Et oculi ei⁹ tāq flam
ma ignis: & pedes ei⁹ similes auricbal-
co: sicut in camino ardēti. Et vox illi⁹
tanq vox aquarū multarū: et habebat
in dextera sua stellas septē. Et de ore
ei⁹ gladi⁹ + vtraq parte acut⁹ exibat: als. + ex
et facies ei⁹ sicut sol lucet in virtute sua. j. 19. c.
Et cū vidissem eū cecidi ad pedes eius mat. 17. a.
tanq mortu⁹. Et posuit dexterā suam Esa. 44. a.
super me: dicēs. Noli timere: ego sum j. 22. c.
primus & nouissim⁹ et viuus: & fui mor Esaie. 22. f
tuus: & ecce sum viuēs in secula seculo- Job. 12. c.
rū. Et habeo claues mortis et inferni. j. 3. b.
Scribe ergo q vidisti: & q sunt: & q opor
tet + fieri post hec. Sacramētū + septē Als. + cito.
stellarū quas vidisti in dextera mea: et Al. + myste
septē cādelabra aurea: septē stelle an- rium.
geli sunt septem ecclesiarum: & cādela
bra septem: septem ecclesie sunt.

¶ Ca. S. Informat apostolus ecclesiā
ephesinam ac ecclesiam smyrnensem: &
deinde ecclesiā pergamensem: atq ec-
clesiam thiatyrensem: ac ponitur dis-
cretio bonorum a malis. Caplm. ij.

B
T angelo ephesi eccl'ie scri
be. Hec dicit q̄ tenet septē
stellas in dextera sua: q̄ am
bulat in medio septē cāde
labrorum aureorum. Scio opa
tua ꝛ laborē ꝛ patiētiā tuā: ꝛ q2 nō po
tes sustinere malos: ꝛ tentasti eos q̄ se
dicunt aplos esse ꝛ nō sunt: ꝛ inuenisti
Di.50.c. q2 scitas tua. et. c. dn̄o. eos mēdaces. Et patiētiā habes: ꝛ su
stinuisti ꝓpter nomē meū: ꝛ nō defeci
sti. Sz habeo aduersū te pauca: ꝙ cha
B ritatē tuā primā reliqsti. Memor esto
J.3.a. itaq̃ vnde excideris: ꝛ age pniam: ꝛ p
Lucc.13.a. ma opa fac. Sin aūt venio tibi ꝛ moue
De pe.di.1. bo candelabrū tuū de loco suo: nisi pe
c. sunt qui nitētiam egeris. Sz hoc habes: q2 odi
arbitrant. sti facta nicolaitarū: q̄ et ego odi. Qui
3.c. miror. habet aurē audiat: q̄d spūs dicat eccle
C sijs. Vincēti dabo edere de ligno vite:
qd̄ est in paradiso dei mei. Et angelo
smyrne ecclesie scribe. Hec dicit primus
et nouissimus: q̄ fuit mortuus ꝛ viuit.
Scio tribulationē tuā ꝛ paupertatē
tuā: sz diues es ꝛ blasphemaris ab his
q̄ se dicūt iudeos esse ꝛ nō sunt: sz sunt
synagoge sathane. Nihil horum timeas q̄
passurus es. Ecce missurus est diabo
lus aliquos ex vobis in carcerē vt tēte
mini: ꝛ habebitis tribulationē diebus
decē. Esto fidelis vsq̃ ad mortē: ꝛ da
bo tibi coronā vite. Qui hȝ aurem au
D diat: q̄d spūs dicat ecclesijs. Qui vice
J.3.a. rit: nō ledetur a morte scd̄a. Et angelo
pergami ecclesie scribe. Hec dicit q̄ hȝ
romphea ex vtraq̃ parte acutā. Scio
vbi habitas: vbi sedes est sathane: ꝛ te
nes nomē meum: ꝛ nō negasti fidē meā.
Et in diebus illis antiphas testis me⁹
fidelis: qui occisus est apud vos: vbi sa
thanas habitat. Sz habeo aduersus te
pauca: q2 habes illic tenētes doctrinā
balaā: qui docebat balac mittere scan
dalū corā filijs israel edere ꝛ fornicari:
E ita habes ꝛ tu tenētes doctrinā nicolai
tarū. Similr̄ penitētiam age si quomi
nus: veniam tibi cito ꝛ pugnabo cum
illis in gladio oris mei. Qui hȝ aurem
audiat: quid spūs dicat ecclesijs. Vin
centi dabo manna absconditum: ꝛ dabo
illi calculū candidū: ꝛ in calculo nomē
nouū scriptum qd̄ nemo scit nisi q̄ acci
pit. Et angelo thiatyre ecclesie scribe.
3.1.c. Hec dicit filius dei q̄ hȝ oculos tanq̄
J.19.c. flammā ignis: ꝛ pedes eius similes au
richalco. Noui opera tua ꝛ fidē ꝛ cha
ritatē tuā ꝛ ministeriū et patiētiā tuā:
et opera tua nouissima plura priorib⁹.

Sed habeo aduersus te pauca: q2 per
mittis mulierē hiezabel q̄ se dicit pro F
phetē + docere: ꝛ seducere ꝯuos meos Als + pro
fornicari et māducare de idolothitis. phetam.
Et dedi illi tp̄s vt penitētiā ageret: et Job.24.d.
nō vult penitere a fornicatiōe sua. Ec
ce ego mitto eā in lectū: ꝛ q̄ mechātur
cū ea in tribulatione maxima erūt: nisi
penitētiā ab operibus suis egerint: et
filios eius interficiā in mortē: ꝛ scient
oēs ecclesie: q2 ego sum scrutās renes ꝛ
corda: ꝛ dabo vnicuiq̃ vr̄m ꝯm opera
sua. Vobis aūt dico: ꝛ ceteris qui thia Hier.17.b
tyre estis: quicunq̃ nō habēt doctrinā G
hāc: ꝛ q̄ nō cognouerūt altitudinē sa
thane: quēadmodū dicūt: nō mittā su
per vos aliud pōdus: tn̄ id qd̄ habetis
tenete donec veniā. Et q̄ vicerit ꝛ custo Ps.2.
dierit vsq̃ in finē opera mea: dabo illi J.19.b.
potestatē sup gētes: ꝛ reget eas in vir
ga ferrea: ꝛ tanq̄ vas figuli cōfringent:
sicut et ego accepi a patre meo: ꝛ dabo
illi stellā matutinam. Qui habet aurē
audiat: quid spiritus dicat ecclesijs.
¶ C. S. Instruit aplūs angelum ecclesie
sardine: ac angelum philadelphie: et
angelum laodicie. Cap. iij.

T angelo eccl'ie sardis scri B
be. Hec dicit qui hȝ septē
spūs dei: ꝛ septem stellas.
Scio opera tua: q2 nomen
habes ꝙ viuas et mortuus
es. Esto vigilās: ꝛ cōfirma Al. + reliq̄.
cetera + que moritura erāt. Nō ei inueni Als + mor
opera tua plena corā deo meo. In mēte tua.
ergo habe qualr̄ acceperis ꝛ audieris ꝛ
serua: ꝛ pniam age. Si ergo nō vigila
ueris veniā ad te tanq̄ fur: et nescies q̄ 1.thes.5.a.
hora veniam ad te. Sed habes pauca 2.Pe.3.c.
noia in sardis qui nō inquinauerūt ve De pe.di.1.
stimenta sua: ꝛ ambulabunt mecum in c. si enim.
albis: q2 digni sunt. Qui vicerit sic ve 3.2.c.
stietur vestimētis albis: ꝛ nō delebo no
men eius de libro vite: ꝛ confitebor no
men eius corā patre meo ꝛ corā ange
lis ei⁹. Qui hȝ aurē audiat: quid spūs
dicat ecclesijs. Et angelo philadelphie D
ecclesie scribe. Hec dicit sctūs et verus 3.1.d.
qui hȝ clauē dauid: qui aperit et nemo Esa.22.f.
claudit: claudit et nemo aperit. Scio Job.12.c.
opera tua. Ecce dedi corā te ostiū aper
tum qd̄ nemo potest claudere: q2 modi
cam habes virtutē. Et seruasti verbum
meū: ꝛ nō negasti nomē meum. Ecce da
bo de synagoga sathane: qui dicunt se
iudeos esse ꝛ non sunt: sed mētiuntur.
Ecce faciam illos vt veniant: ꝛ adorēt

ante pedes tuos: ⁊ sciēt q2 ego dilexi
te. Qm̄ seruasti verbū patiētie mee: et
C ego seruabo te ab hora tētationis que
ventura est in orbē vniuersum tētare ha
bitātes in terra. Ecce venio cito. Tene
quod habes: vt nemo accipiat coronā
tuā. Qui vicerit: faciā illū colūnā in tē
plo dei mei: ⁊ foras nō egredietꝰ āpliꝰ.
Et scribā sup eū nomē dei mei: ⁊ nomē
ciuitatis dei mei noue hierl'm: q̄ descē
dit de celo a deo meo ⁊ nomē meū no
uū. Qui hꝫ aurē audiat: q̄d spūs dicat
ecclesijs. Et āgelo laodicie ecclesie scri
be. Hec dicit amē testis fidelis ⁊ verus
qui ē pncipiū creature dei. Scio opa
tua: q2 neq3 frigidus es: neq3 calidus.
Utinā frigidus esses: aut calidus: sꝫ q2
tepidus es: ⁊ nec frigidus: nec calidꝰ:
incipiā te euomere ex ore meo: q2 dicis
q2 diues sum ⁊ locupletatus ⁊ nullius
egeo: ⁊ nescis: q2 tu es miser: ⁊ misera
bilis: ⁊ pauper: ⁊ cecus: ⁊ nudus. Sua
D deo tibi emere a me aurū ignitū pba
tū: vt locuples fias: ⁊ vestimētis albis
induaris: vt nō appareat ɔfusio nudi
tatis tue: ⁊ collyrio inūge oculos tuos
vt videas. Ego quos amo arguo: et ca
stigo. Emulare ergo: ⁊ penitentiā age.
Puerb. 3.b Ecce sto ad ostium ⁊ pulso. Si q̄s au
Heb. 12.b. dierit vocē meā: et aperuerit mihi ia
nuā: intrabo ad illū: ⁊ cenabo cū illo:
⁊ ipse mecum. Qui vicerit dabo ei ede
re de ligno vite: ⁊ sedere mecū in thro
no meo: sicut ⁊ ego vici ⁊ sedi cū patre
meo in throno eius. Qui habet aurem
audiat: quid spiritus dicat ecclesijs.

¶ C. S. Uidit ioannes ostiū apertum
in celo ac sedem positam in cuius cir
cuitu fuerāt sedilia vigintiquatuor:
cū quatuor animalibus dantibus glo
riam deo die ac nocte. Capi. iiij.

B POst hec vidi: ⁊ ecce ostium
apertū in celo. Et vox pria
quā audiui tāq̄ tube loq̄n
tis mecum dicēs. Ascende
huc ⁊ ostēdā tibi q̄ oportet
S.1.c. fieri cito. Post hec statī fui
in spū. Et ecce sedes posita erat i celo:
et supra sedē sedens. Et qui sedebat si
milis erat aspectui lapidis iaspidis ⁊
Al' + sardi sardinis +: ⁊ iris erat i circuitu sedis
B similis visioni smaragdine. Et in cir
cuitu sedis sedilia vigintiquatuor: et
sup thronos vigintiquatuor seniores:
sedētes circūamicti stolis albis: ⁊ i ca
De elect. c. pitibꝰ eoꝝ coronas aureas. Et de thro
scriptum. no pcedebant fulgura ⁊ voces et toni
trua: ⁊ septē lampades ardentes ante
thronū: que sunt septē spūs dei. Et in
cōspectu sedis tanq̄ mare vitreū simi
le crystallo: ⁊ in medio sedis: et in cir
cuitu sedis quatuor aialia plena oculis
ante ⁊ retro. Et animal pmum simile C
leoni: ⁊ scd'm aial simile vitulo: ⁊ tertiū
animal habens faciē quasi hominis: et
quartū animal simile aquile volanti.
Et quatuor animalia singula eorū ha
bebant alas senas: ⁊ in circuitu ⁊ intus
plena sunt oculis. Et requiem non ha
bebant die ac nocte dicētia. Sanctus:
sanctus: sanctus dñs deus oīpotens: q̄
erat: et qui est: ⁊ qui venturus est. Et cū Esa. 6.b.
darēt illa animalia gloriā et honorē ⁊ D
benedictionē sedenti super thronū vi
uenti in secula seculoꝝ: pcidebāt vigin
tiquatuor seniores ante sedētē in thro
no: ⁊ adorabāt viuētē in secula seculoꝝ:
et mittebāt coronas suas ante thronū
dicētes. Dignus es dñe deus noster ac
cipere gloriam ⁊ honorem ⁊ virtutem:
quia tu creasti omnia: ⁊ propter volū
tatem tuam erāt: et creata sunt.

¶ Ca. Sū. Post fletum beati ioannis:
agnus occisus aperit librū cuius digni
tatem approbāt vigintiquatuor senio
res ac angeloꝝ milia milium. Ca. v.

ET vidi in dextera sedentis A
sup thronū librū scriptum
intus et foris signatum si
gillis septē. Et vidi ange Eze. 2.d.
lum fortē: predicantē voce
magna. Quis est dignꝰ ape
rire librū et soluere signacula eius? Et
nemo poterat neq3 i celo: neq3 i terra:
neq3 subtus terrā aperire librum: neq3
respicere illū. Et ego flebā multū: qm̄ B
nemo dignus inuētus est aperire librū
nec videre eum. Et vnus de senioribus
dixit mihi. Ne fleueris. Ecce vicit leo
de tribu iuda: radix dauid aperire li
brum: ⁊ soluere septē signacula eiꝰ. Et
vidi: ⁊ ecce in medio throni ⁊ quatuor
animaliū: ⁊ in medio senioꝝ agnū stan
tem tanq̄ occisum: habētem cornua se
ptem ⁊ oculos septē: q̄ sunt septē spūs I. 6. a.
dei missi in oēm terrā. Et venit: ⁊ acce C
pit de dextera sedētis in throno librū.
Et cū aperuisset librū: quatuor aialia
et vigintiquatuor seniores ceciderunt
corā agno habentes singuli citharas ⁊
phialas aureas plenas odoramētoꝝ:
que sunt orōnes sctōꝝ: ⁊ cantabāt can
ticum nouum dicentes. Dignus es dñe
aperire librū ⁊ soluere signacula eius:

qm̄ occisus es ꝛ redemisti nos deus in
sanguine tuo ex oī tribu ꝛ lingua ꝛ po
I.7.d. pulo ꝛ natione. Et fecisti nos deo nr̄o
regnū ꝛ sacerdotes: ꝛ regnabimus sup
D terrā. Et vidi et audiui vocē angeloꝝ
Dan.7.c. multoꝝ in circuitu throni ꝛ aīalium ꝛ
seniorū: ꝛ erat numerus eoꝝ milia mi
lium: dicētium voce magna. Dignus est
agnus q̄ occisus est accipere virtutē et
diuinitatē ꝛ sapiētiā ꝛ fortitudinē et
honorē ꝛ gloriā ꝛ bn̄dictionē. Et oēm
creaturā que in celo ē ꝛ que sup terrā ꝛ
subtus terram ꝛ mare: ꝛ que in eo sunt
oēs audiui: dicētes sedenti in throno ꝛ
agno. Bn̄dictio ꝛ honor ꝛ glīa et ptās
in secula seculoꝝ. Et quatuor aīalia di
cebant: amē. Et vigintiquatuor senio-
res ceciderunt in facies suas: ꝛ adora-
uerunt viuentem in secula seculoꝝ.
¶ C. S. Post apertionem quinq̄ sigil
lorum diuersi effectus futuri signātur:
et in apertione sexti sigilli ponitur de
extremo iudicio. Capi.vi.

A
T vidi qd̄ aperuisset agnus
vnū d̄ septē sigillis: ꝛ audi
ui vnū de quatuor aīalib⁹
dicēs tanq̄ vocem tonitrui.
Ueni ꝛ vide. Et vidi: ꝛ ecce
equ⁹ albus: ꝛ q̄ sedebat sup
eū habebat arcū: ꝛ data est ei corona: ꝛ
exiuit vincēs vt vinceret. Et cū apuis-
set sigillū scḋz: audiui scḋz aīal: dicēs.
Ueni ꝛ vide. Et exiuit ali⁹ equ⁹ rufus:
et q̄ sedebat sup illū datū est ei vt sume
A.1.b. ret pacē de terra: ꝛ vt inuicē se interfi-
B ciāt: ꝛ datus est ei gladius magn⁹. Et
cū aperuisset sigillū tertiū: audiui ter-
tium aīal dicens. Ueni ꝛ vide. Et ecce
equus niger: ꝛ q̄ sedebat sup illū habe-
bat statherā in manu sua. Et audiui tā
q̄ vocē in medio quatuor aīaliū dicen
tiū. Bilibris tritici denario vno: ꝛ tres
bilibres hordei denario vno: ꝛ vinū et
oleū ne leseris. Et cū aperuisset sigillū
quartū audiui vocē quarti aīalis dicē
tis. Ueni ꝛ vide. Et ecce equ⁹ pallid⁹:
et q̄ sedebat sup eū nomē illi mors: et
infernus sequebat eū. Et data ē illi po
testas sup quatuor partes terre: interfi
cere gladio fame ꝛ morte ꝛ bestijs ter-
re. Et cū aperuisset sigillū quintū vidi
subtus altare aīas interfectoꝝ ꝑpter
verbū dei: ꝛ ꝑpter testimoniū qd̄ habe
C bant. Et clamabāt voce magna dicen-
Al'+ vs īte tes. Usquequo dn̄e scūs et verus + nō
rā vsq̄quo iudicas: ꝛ nō vindicas sanguinem nr̄m
de his q̄ habitāt in terra? Et date sunt
illis singule stole albe: et dictū est illis
vt requiescerent adhuc tp̄s modicum:
donec cōpleantur + cōserui eoꝝ: ꝛ fra- Als + com
tres eoꝝ: qui interficiendi sunt sicut et pleat nūe-
illi. Et vidi cū aperuisset sigillū sextū: rus ꝯseruo
et ecce terremotus magnus factus est: rum suoꝝ.
sol factus est niger tanq̄ saccus cilicin⁹: Mat.27.f
et luna tota facta ē sicut sanguis: ꝛ stel D
le de celo ceciderūt super terram: sicut
ficus emittit grossos suos cum a vēto
magno mouetur. Et celuz recessit sicut
liber inuolutus: ꝛ omnis mons ꝛ insu-
le de locis suis mote sunt ꝛ reges terre
et principes ꝛ tribuni ꝛ diuites ꝛ for-
tes: ꝛ oīs seruus ꝛ liber: abscōderūt se Esa.2.d.
in speluncis ꝛ in petris montium. Et di Osee.10.c
cunt montibus ꝛ petris. Cadite super Luce.23.c
nos: ꝛ abscōdite nos a facie sedētis su
ꝑ thronū: ꝛ ab ira agni: qm̄ venit dies
magnus ire ipsoꝝ. Et q̄s poterit stare?
¶ C. S. Uidit aplūs signatos signo dei
viui ex oī tribu isrl' gentibus ꝛ pplīs q̄
venerunt ex magna tribulatione quos
agnus reget: abstergens oēm lachrymā
ab oculis eorum. Capi.vij.

Ost hec vidi quatuor ange B
los stantes super quatuor
angulos terre: tenētes qua
tuor ventos terre ne flarēt
super terram: neq̄ sup ma
re: neq̄ in vllā arborē. Et vi
di alterum angelum ascēdentē ab ortu
solis habentem signum dei viui: et cla-
mauit voce magna quatuor angelis: q̄-
bus datum est nocere terre: ꝛ mari: di-
cens. Nolite nocere terre et mari neq̄ I.9.c
arboribus quoadusq̄ signemus seruos
dei nostri in frontibus eorum. Et audi
ui numerum signatorum centumqua-
dragintaquatuor milia signati ex oīni
tribu filioꝝ israel. Ex tribu iuda: duo-
decim milia signati. Ex tribu ruben:
duodecim milia signati. Ex tribu gad: D
duodecim milia signati. Ex tribu aser:
duodecim milia signati. Ex tribu ne-
ptalim: duodecim milia signati. Ex tri
bu manasse: duodecim milia signati.
Ex tribu symeō: duodecim milia signa
ti. Ex tribu leui: duodecim milia signa
ti. Ex tribu isachar: duodecim milia si
gnati. Ex tribu zabulon: duodecim mi
lia signati. Ex tribu ioseph: duodecim
milia signati. Ex tribu beniamin: duo-
decim milia signati. Post hec vidi tur-
bam magnam quam dinumerare nemo
poterat: ex omnibus gentibus ꝛ tribu-
bus et populis et linguis stantes ante

thronū: ⁊ in ꝯspectu agni amicti stolis
C albis ⁊ palme in manib⁹ eoꝝ: ⁊ clama-
bant voce magna: dicētes. Salus deo
nr̄o q̄ sedet sup thronū ⁊ agno. Et oēs
angeli stabāt in circūitu throni ⁊ senio
rum ⁊ quatuor aīaliū: ⁊ ceciderūt in cō
spectu throni in facies suas: ⁊ adoraue
runt deū dicētes. Amē. Benedictio et
claritas ⁊ sapiētia ⁊ grāꝝ actio: honor
et virtus ⁊ fortitudo deo nr̄o: in secula
seculoꝝ amē. Et rn̄dit vn⁹ de seniori-
bus: ⁊ dixit mihi. Hi q̄ amicti sunt sto-
lis albis: q̄ sunt ⁊ vn̄ venerūt. Et dixi il-
D li. Dn̄e mi tu scis. Et dixit mihi. Hi sūt
q̄ venerūt de tribulatione magna: ⁊ la-
uerunt stolas suas ⁊ dealbauerunt eas
in sanguine agni. Jdō sunt an̄ thronum
I.5.c. dei: ⁊ seruiunt ei die ac nocte in tēplo
Als ✝ habi- ei⁹: ⁊ q̄ sedet i throno habitabit ✝ sup
tat illos. Nō esuriēt neq; sitiēt ā̄plius: nec
Esa.25.c. cadet sup illos sol: neq; vllus estus: qm̄
I.21.a. agn⁹ q̄ i medio throni ē: reget illos: et
deducet eos ad vite fōtes aq̄ꝝ: ⁊ abster
get deus oēm lachrymā ab oculis eoꝝ.
¶ C. S. Fit silētiū in celo in apertione
sigilli septimi: ac recepit angelus icēsa
mixta: ⁊ fiūt tonitrua ⁊ voces: ⁊ p̄parāt
se ad canēdum septē angeli: ac ponitur
de cantu quatuor angelorum. Ca. viij.

A Et cū apuisset sigillū septi-
mū: factū est silētiū in celo
q̄si media hora. Et vidi se-
ptē angelos stātes in ꝯspe-
ctu dei: ⁊ date sunt illis se-
ptē tube. Et ali⁹ angel⁹ ve-
nit ⁊ stetit an̄ altare hn̄s thuribulū au-
reū: ⁊ data sunt illi incēsa multa: vt da
ret de orōnib⁹ sctōꝝ oīm sup altare au
B reū qđ est an̄ thronū dei. Et ascēdit fu-
mus icēsoꝝ de orōnib⁹ sctōꝝ de manu
angeli corā deo. Et accepit angel⁹ thu-
ribulū aureū: ⁊ ipleuit illud de igne al
taris ⁊ misit in terrā. Et facta sunt to
nitrua ⁊ voces ⁊ fulgura: ⁊ terremotus
magn⁹: ⁊ septē angeli q̄ habebāt septē
C tubas p̄parauerūt se vt tuba canerēt. Et
p̄mus angelus tuba cecinit. Et facta est
grādo ⁊ ignis mixta i sanguie: ⁊ missū
est in terrā. Et tertia ps terre cōbusta
est: ⁊ tertia ps arboꝝ ꝯcremata ē: ⁊ oē
fenū viride cōbustū ē. Et scđs angelus
tuba cecinit: et tāq̄ mōs magnus igne
ardēs missus ē in mare. Et facta ē ter-
tia ps maris sanguis: ⁊ mortua est ter-
tia ps creature eoꝝ q̄ habebant alas in
mari: ⁊ tertia ps nauiū interijt. Et ter-
tius angelus tuba cecinit: ⁊ cecidit de
celo stella magna ardēs tāq̄ facula. Et
cecidit i tertiā ptē fluminū ⁊ in fontes
aq̄rū: ⁊ nomē stelle dr̄ absinthiū. Et fa-
cta est tertia ps aquarū in absinthiū: et D
multi hoīz mortui sunt de aq̄s: q2 ama
re facte sunt. Et q̄rt⁹ angel⁹ tuba ceci-
nit: ⁊ pcussa est tertia ps solis: ⁊ tertia
ps lune: ⁊ tertia ps stellaꝝ: ita vt obscu
raret tertia pars eoꝝ: ⁊ diei nō luceret
tertia ps ⁊ noctis silr. Et vidi ⁊ audiui
vocē vni⁹ aquile volātis p mediū celi
dicentis voce magna. Ve: ve: ve: habitā
tibus in terra. De ceteris vocibus triū
angelorum qui erant tuba canituri.
¶ Ca. S. In cantu quinti angeli cadit
stellā de celo: et precipit locustis ne le-
dant terrenascentia: et in cantu sexti
angeli soluunt alligati angeli i flumio
magno euphrate. Capi. ix.

Et quintus āgelus tuba ce- A
cinit: et vidi stellā de celo I.20.a.
cecidisse in terrā: ⁊ data est I.14.c.⁊
ei clauis putei abyssi. Et 19.a.
aperuit puteū abyssi. Et
ascēdit fum⁹ putei: sicut fu-
mus fornacis magne: ⁊ obscurat⁹ ē sol
et aer de fumo putei. Et de fumo putei
exierūt locuste in terrā: ⁊ data est illis
ptās: sicut hn̄t ptātē scorpiones terre.
Et preceptum est illis ne lederēt fenū
terre: neq; oē viride: neq; oēm arborē
nisi tātū hoīes q̄ nō hn̄t signum dei in S.7.a.
frōtib⁹ suis. Et dictū est illis ne occide
rēt eos: sꝫ vt cruciarent mēsibus q̄nq;.
Et cruciat⁹ eoꝝ vt cruciat⁹ scorpij: cū
percutit hoiem. Et in diebus illis que
rēt hoīes mortē: ⁊ nō inueniēt eā: ⁊ desi
derabūt mori: ⁊ fugiet mors ab eis. Et B
similitudines locustarū similes eq̄s pa S.5.c.
ratis in preliū: ⁊ sup capita earū tāq̄ co Esa.2.d.
rone similes auro: ⁊ facies earū tāq̄ fa Osee.10.c.
cies hoīm. Et habebant capillos sicut Luce.23.c.
capillos mulierū: et dētes earum sicut Sap.16.b.
dentes leonū erāt. Et habebāt loricas
sicut loricas ferreas: ⁊ vox alarū earū
sicut vox curruū equoꝝ multoꝝ currē-
tium in bellū. Et habebāt caudas silēs
scorpionum: ⁊ aculei erāt i caudis eaꝝ:
et ptās eaꝝ nocere hoīb⁹ mēsib⁹ q̄nq;.
Et habebant sup se regē angelū abyssi:
cui nomē hebraice abaddō ✝: grece au- Als ✝ aba-
tem apollion: et latine habens nomen don.
exterminans. Ve vnum abijt: et ecce ve C
niunt adhuc duo ve post hec. Et sextus
angelus tuba cecinit: et audiui vocem
vnam ex quatuor cornibus altaris au-
rei quod est ante oculos dei: dicen-
tem sexto

tem sexto āgelo q̄ habebat tubā. Sol-
ue quattuor angelos q̄ alligati sunt in
flumine magno euphrate. Et soluti sunt
quattuor angeli q̄ parati erāt in horā ⁊
diē ⁊ mēsem ⁊ annū: vt occiderēt tertiā
partē hoim. Et numerus equestris exer
citus vicies millies dena milia. Et audi
ui numerū eoꝝ. Et ita vidi equos in vi
sione: ⁊ qui sedebāt super eos habebāt
loricas igneas ⁊ hyacinthinas ⁊ sulphu
reas. Et capita equoꝝ erāt tanq̄ capi-
ta leonū: ⁊ de ore ipsoꝝ ꝓcedebat ignis
D ⁊ fumus ⁊ sulphur. Et ab his trib⁹ pla
gis occisa est tertia pars hoim de igne
⁊ de fumo ⁊ sulphure: que ꝓcedebāt ex
ore ipsoꝝ. Potestas em̄ equorum in ore
eoꝝ est: ⁊ in caudis eoꝝ. Nā caude eoꝝ
siles serpētibus hñtes capita: ⁊ in his
nocēt. Et ceteri hoies q̄ nō sunt occisi
in his plagis neq̄ penitētiā egerūt de
operibus manuū suaꝝ: vt nō adorarēt
demonia: ⁊ simulacra aurea ⁊ argētea
⁊ erea ⁊ lapidea ⁊ lignea: que neq̄ vide
re possunt neq̄ audire neq̄ ambulare:
⁊ nō egerunt penitentiā ab homicidijs
suis: neq̄ a veneficijs suis: neq̄ a forni
catione sua: neq̄ a furtis suis.

¶ C. S. Uidit Ioānes angelū descēden
tem de celo: habentem in manu sua li-
bellum apertum: atq̄ iurauit angelus
nō fore tps amplius: ac precipitur Ioā-
ni deuorare librum. Capi. x.

A ET vidi aliū angelū fortem
descendētē de celo amictum
nube: ⁊ iris in capite eius. Et
facies eius erat vt sol: ⁊ pe-
des eius tanq̄ colūna ignis.
Et habebat in manu sua libellū aptū:
⁊ posuit pedē suū dextrū sup mare: sini
strum autem super terrā: ⁊ clamauit vo
ce magna quēadmodū cum leo rugit.
B Et cum clamasset: locuta sunt septē to
Dan. 12. c. nitrua voces suas. Et cum locuta fuis
sent septem tonitrua voces suas: ⁊ ego
scripturus erā. Et audiui vocē de celo
dicētem mihi. Signa que locuta sunt
C septē tonitrua: ⁊ noli ea scribere. Et an
gelus quē vidi stantē supra mare ⁊ su-
pra terrā leuauit manū suā ad celum: ⁊
De foretur. iurauit ꝑ viuētē in secula seculoꝝ: qui
a ⁊ si xp̄o. creauit celū ⁊ ea q̄ in illo sunt: ⁊ terrā
⁊ ea in q̄ in ea sunt: ⁊ mare ⁊ oia q̄ in eo
sunt: q2 tps nō erit amplius: sz in die-
bus vocis septimi āgeli cū ceperit tuba
canere cōsummabit mysteriū dei: sicut
euāgelizauit ꝑ seruos suos ꝓphetas. Et
audiui vocē de celo iterū loquētē mecū
et dicentē. Uade ⁊ accipe librū apertum
de manu angeli stātis supra mare ⁊ sup
terrā. Et abij ad angelū dicēs ei vt da- D
ret mihi librū. Et dixit mihi. Accipe li
brū ⁊ deuora illū: ⁊ faciet amaricari vē Ezech. 3. a.
trem tuū: sed in ore tuo erit dulce tanq̄
mel. Et accepi librum de manu angeli:
⁊ deuoraui illum: ⁊ erat in ore meo tan
q̄ mel dulce. Et cū deuorassem eū ama
ricatus est venter meus. Et dixit mihi.
Oportet te iterū ꝓphetare gentibus: ⁊
populis ⁊ linguis: ⁊ regibus multis.

¶ C. S. Prophetat Ioānes de templo
calcādo ac duobus testibus: ⁊ de bestia
ascendēte de mari que occidit testes: ⁊
ponitur de tuba septimi angeli. Ca. xi.

ET datus est mihi calamus A
similis virge: ⁊ dictū est mihi.
Surge ⁊ metire tēplū dei
⁊ altare: ⁊ adorātes in eo.
Atriū aūt qd̄ est foris tem
plū ejice foras: ⁊ ne metia-
ris illud: qm̄ datum est gētibus: ⁊ ciui-
tatē sanctā calcabunt mēsib⁹ quadra-
gintaduobus: ⁊ dabo duobus testibus
meis: ⁊ ꝓphetabunt dieb⁹ mille ducē-
tis sexagita amicti saccis. Hi sunt due B
oliue ⁊ duo cādelabra lucētia in cōspe-
ctu dñi terre stātes. Et si quis voluerit
eos nocere: ignis exiet de ore eoꝝ: ⁊ de-
uorabit inimicos eoꝝ. Et si q̄s voluerit Dan. 7. b.
eos ledere: sic oportet eū occidi. Hi ha
bēt potestatē claudēdi celum ne pluat
diebus ꝓphetie illoꝝ: ⁊ potestatē hñt
super aquas cōuertendi eas in sangui-
nē: ⁊ percutere terrā oī plaga quotiēscū-
q̄ voluerint. Et cū finierint testimoniū
suū bestia que ascēdit de abysso faciet
aduersus eos bellum: ⁊ vincet illos et
occidet eos. Et corpora eoꝝ iacebūt in
plateis ciuitatis magne que vocat spi-
ritualiter sodoma ⁊ egyptus: vbi ⁊ do-
minus eoꝝ crucifixus est. Et videbunt
de tribubus ⁊ populis ⁊ linguis ⁊ gen
tibus corpora eoꝝ per tres dies ⁊ dimi
dium: ⁊ corpora eorum non sinent po-
ni in monumētis. Et ihabitātes terrā
gaudebunt super illos ⁊ iocundabun-
tur: ⁊ munera mittent inuicem: quoniā
hi duo prophete cruciauerunt eos qui
habitant super terram. Et post dies
tres ⁊ dimidium spiritus vite a deo in-
trauit in eos. Et steterunt super pedes C
suos: ⁊ timor magnus cecidit sup eos
qui viderunt eos. Et audierunt vocem
magnam de celo dicentem eis. Ascendi
te huc. Et ascenderunt in celū in nube:

et viderūt illos inimici eoꝝ. Et in illa
hora factus est terremot⁹ magn⁹: ⁊ de
cima pars ciuitatis cecidit. Et occisa
sunt in terremotu noīa hoīm septē mi-
lia: ⁊ reliqui in timorē sunt missi: ⁊ de-
derūt gloriā deo celi. Ue scdm abijt: et
ecce ve tertiū veniet cito. Et septimus
angelus tuba cecinit ⁊ facte sunt voces
magne in celo dicētes. Factū est regnū
huius mūdi dñi nostri ⁊ xp̄i eius: ⁊ re-
B gnabit in secula seculoꝝ amē. Et vigin
tiquatuor seniores q̄ in cōspectu dei se
dēt in sedibus suis ceciderūt in facies
suas: ⁊ adorauerunt deū dicentes. Gra
tias agim⁹ tibi dñe de⁹ noster oīps: qui
es: ⁊ qui eras: ⁊ qui vēturus es: q: acce-
pisti virtutē tuā magnā ⁊ regnasti. Et
irate sunt gentes ⁊ aduenit ira tua ⁊ tē
pus mortuoꝝ iudicari ⁊ reddere merce
dem seruis tuis ꝓphetis ⁊ sanctis ⁊ ti-
mētibus nomē tuū pusillis ⁊ magnis ⁊
exterminādi eos qui corruperūt terrā.
Et apertum est templum dei in celo: et
visa est arca testamenti eius in templo
eius: ⁊ facta sunt fulgura ⁊ voces ⁊ to-
nitrua ⁊ terremotus: ⁊ grādo magna.
¶ Ca. B. Uidetur templum dei in celo
cum arca testamenti: ac mulier amicta
sole cum dracone magno: ⁊ factum est
prelium magnum in celo michaelis cū
dracone. Capitulum. xij.

A Et signū magnū apparuit
in celo. Mulier amicta so
le ⁊ luna sub pedibus ei⁹:
⁊ in capite eius corona stel
laꝝ duodecim. Et in vtero
habēs ⁊ clamabat partu-
riens ⁊ cruciatur vt pariat. Et visuꝫ est
aliud signum in celo: ⁊ ecce draco ma-
gnus rufus habens capita septē ⁊ cor-
nua decē: ⁊ in capitibus suis septē dia-
demata: ⁊ cauda eius trahebat tertiā
partem stellaꝝ celi: ⁊ misit eas in terrā
⁊ draco stetit ante mulierē que erat pa-
ritura vt cū peperisset filiū eius deuora
B ret. Et peperit filium masculum qui re
cturus erat omnes gentes in virga fer-
rea: ⁊ raptus est filius eius ad deū ⁊ ad
thronum eius: ⁊ mulier fugit in solitu
dinem vbi habebat locum paratum a
deo: vt ibi pascat eam diebus mille du
centis sexaginta. Et factum est preliuꝫ
Als ✝ non habet magnum. magnum ✝ in celo. Michael et angeli
eius preliabantur cum dracone ⁊ dra-
co pugnabat ⁊ angeli eius ⁊ nō value-
runt neq̄ locus inuentus est eoꝝ am-
De pe. di. plius in celo. Et proiectus est draco ille
magnus: serpēs antiquus qui vocatur 2. c. si cuius in si.
diabolus et sathanas: qui seducit vni
uersum orbem: et proiectus est in terrā
et angeli eius cū illo missi sunt. Et au- C
diui vocem magnam in celo dicentem.
Nunc facta est salus et virtus ⁊ regnū
dei nostri ⁊ potestas christi eius: q: ꝓie
ctus est accusator fratrum nostroꝝ qui
accusabat illos ante conspectū dei no
stri die ac nocte: ⁊ ipsi vicerunt eum ꝓ-
pter sanguinem agni: et propter verbū
testimonij sui: et nō dilexerunt animas
suas vsq̄ ad mortem. Propterea leta-
mini celi: et qui habitatis in eis. Ue ter
re ⁊ mari: quia descendit diabolus ad
vos habēs iram magnam sciens quod
modicum tempus habet. Et postq̄ vi- D
dit draco q̄ proiectus esset in terram
persecutus est mulierem que peperit
masculū. Et date sunt mulieri ale due
aquile magne: vt volaret in desertum
in locum suum vbi alitur per tempus ⁊
tempora et dimidium temporis a facie
serpentis. Et misit serpens ex ore suo
post mulierem aquam tanq̄ flumen vt
eam faceret trahi a flumine. Et adiuuit
terra mulierem: ⁊ aperuit terra os suū:
et absorbuit flumen quod misit draco
de ore suo. Et iratus est draco in mulie
rem ⁊ abijt facere preliū cum reliquis
de semine eius: qui custodiunt manda-
ta dei: ⁊ habent testimonium iesu chri-
sti. Et stetit super arenam maris.
¶ Ca. B. Describitur bestia ascendens
de mari cum septem capitibus: ⁊ decē
cornibus: ⁊ decem diadematibus: que
blasphemauit nomen domini: atq̄ vi-
detur alia bestia habens cornua duo si
milia agni. Capitu. xiij.

Et vidi de mari bestiā ascē A
dentem habentem capita
septem ⁊ cornua decem: et
super cornua eius decē dia
demata: ⁊ super capita ei⁹
nomina blasphemie. Et be
stia quam vidi similis erat pardo: ⁊ pe
des eius sicut pedes vrsi: ⁊ os eius sicut
os leonis. Et dedit illi draco virtutem
suam et potestatem magnam. Et vidi
vnum de capitibus suis quasi occisum
in mortem: et plaga mortis eius cura-
ta est. Et admirata est vniuersa terra
post bestiam. Et adorauerunt draconē
qui dedit potestatem bestie: ⁊ adoraue
rūt bestiā dicētes. Quis similis bestie
et q̄s poterit pugnare cū ea? Et datum B
est ei os loquēs magna ⁊ blasphemias.

et data est ei potestas facere mēses qua
dragintaduos. Et aperuit os suum in
blasphemias ad deū blasphemare no
men ei⁹: ꝛ tabernaculū eius: ꝛ eos qui
in celo habitāt. Et est datū illi bellum
facere cū sanctis: ꝛ vincere eos. Et data
est illi potestas in oēz tribū: ꝛ populū:
ꝛ linguā: ꝛ gētē: ꝛ adorauerūt eū oēs ꝗ
inhabitabāt terrā: quoꝝ nō sunt scri
pta noīa ī libro vite agni ꝗ occisus est
j.20.b. ab origine mūdi. Si ꝗs habet aurē au
Phil.4.a. diat. Qui in captiuitatē duxerit: in ca
ptiuitatē vadet ꝗ in gladio occiderit:
oportet eū gladio occidi. Hic est patiē
C tia ꝛ fides sanctoꝝ. Et vidi aliā bestiā
Gene.9.a. ascendentē de terra ꝛ habebat cornua
Mat.26.c. duo similia agni: et loquebaƚ sicut dra
co. Et potestatē prioris bestie omnē fa
ciebat in conspectu eius: et fecit terraz
et inhabitantes in ea adorare bestiam
primā cuius curata est plaga mortis et
fecit signa magna: vt etiā ignez faceret
de celo descēdere in terrā in conspectu
hoīm. Et seduxit habitātes in terra ꝓ
pter signa que data sunt illi facere ī cō
spectu bestie: dicēs habitātibus in ter
ra: vt faciant imaginē bestie que habet
D plagam gladij ꝛ vixit. Et datum est illi
vt daret spūm imagini bestie ꝛ vt loqua
tur imago bestie: et faciet vt quicunq̄
non adorauerit imaginē bestie occida
tur. Et faciet oēs pusillos ꝛ magnos ꝛ
diuites et pauperes ꝛ liberos ꝛ seruos
habere caracterē in dextera manu aut
in frōtibus suis. Et ne quis posset eme
re aut vendere: nisi qui habeat caracte
rem: aut nomen bestie: aut numerū no
minis eius. Hic sapientia est. Qui ha
bet intellectum: computet numerū be
stie. Numerus enim hominis est: et nu
merus eius sexcenti sexaginta sex.

¶ C. S. Videƚ agnus stans super mon
tem syon: ꝛ cū eo centum quadraginta
quattuor milia: qui cum mulieribus nō
sunt coinquinati: ꝛ docet āgelus timo
rem domini: ac predicit casum babylo
nis atq̄ preceptum datur ioāni de scri
bendis beatis. Capi. xiiii.

A ET vidi et ecce agnus sta
bat supra montē syon: ꝛ cū
eo cētū quadragintaqua
tuor milia habētes nomē
eius ꝛ nomē patris ei⁹ scri
ptum in frontibus suis.
Et audiui vocem de celo tanq̄ vocem
aquarum multarum: et tanq̄ vocē to
nitrui magni: ꝛ vocē quā audiui sicut
citharedoꝝ citharizātium in citharis
suis. Et cantabāt quasi cāticū nouum ā.7.b.
ante sedem et ante quattuor animalia
et seniores: et nemo poterat dicere can
ticum nisi illa centū quadragintaqua
tuor milia qui empti sunt de terra. Hi B
sunt qui cum mulieribus non sunt co
inquinati: virgines enim sunt: hi sequū
tur agnū quocūq̄ ierit: hi empti sunt
ex omnibus primitie deo et agno: et in
ore eorum ✝ nō est inuētū mēdaciū. Si Als ✝ ipso
ne macula enim sunt ante thronū dei. rum.
Et vidi alterū angelū volantē per me
diū celi habētē euangeliū eternum: vt
euāgelizaret sedētib⁹ sup terrā et sup
omnē gentē ꝛ tribū ꝛ linguā ꝛ populū
dicens magna voce. Timete dominum Ps.145.
et date illi honorem: q: venit hora iudi Act.14.c.
cij eius: ꝛ adorate eū qui fecit celum et Esa.21.c.
terraz mare ꝛ fontes aquarū. Et alius Hiere.51.a.
angelus secutus est eū dicens. Cecidit j.18.a.
cecidit babylō ciuitas illa magna: que
a vino ire fornicatiōis sue potauit oēs
gētes. Et tertius angelus secutus est il
los dicēs voce magna. Si quis adora
uerit bestiam ꝛ imaginē eius: ꝛ accepe
rit caracterem in fronte sua aut in ma
nu sua: hic bibet de vino ire dei quod
mixtum est mero in calice ire ipsius. Et C
cruciabitur igne et sulphure in conspe ā.9.a.
ctu angelorum sanctorum: et ante con j.19.d.
spectum agni. Et fumus tormento
rum eorum ascēdet in secula seculorū.
Nec habent requiem die ac nocte qui
adorauerant bestiam et imaginē eius:
et si quis acceperit caracterem nomi
nis eius. Hic patientia sanctorum est:
qui custodiunt mandata dei ꝛ fidem ie
su. Et audiui vocem de celo dicentem
mihi: scribe. Beati mortui qui in domi
no moriuntur. Amodo iam dicit spi
ritus vt requiescant a laboribus suis:
opera enim illorum sequuntur illos.
Et vidi ꝛ ecce nubem candidam: ꝛ sup
nubem sedentem similem filio homi
nis habentem in capite suo coronam
auream: et in manu sua falcem acutā.
Et alius āgelus exiuit de templo: cla
mans voce magna ad sedentem super
nubem. Mitte falcem tuam et mete:
quia venit hora vt metatur: quoniam
maturauit messis terre. Et misit qui se
debat super nubem falcem suam in ter
ram et messuit eam. Et alius ange D
lus exiuit de tēplo quod est in celo ha Johel.3.d.
bens et ipse falcem acutam. Et alius
angel⁹ exiuit de altari ꝗ habebat pote

statem supra ignẽ: ⁊ clamauit voce ma
gna ad eum qui habebat falcẽ acutam
dicens. Mitte falcẽ tuã acutã ⁊ vinde
mia botros vinee terre: qm̃ mature sũt
vue eius. Et misit angelus falcẽ suam
acutam in terrã ⁊ vindemiauit vineam
terre: ⁊ misit in lacum ire dei magnũ: ⁊
calcatus est lacus extra ciuitatẽ: ⁊ exi
uit sanguis de lacu vsqȝ ad frenos eq̃
rum per stadia mille sexcenta.

¶ C. S. Uidit ioannes septem ange
los habentes septẽ plagas nouissimas
quibus dãtur septem phiale plene ira
cundia dei. Capi. xv.

A ET vidi aliud signũ in celo
magnũ ⁊ mirabile: ãgelos
septẽ hñtes plagas septez
nouissimas: qm̃ in illis cõ
summata est ira dei. Et vi
di tãq̃ mare vitreũ mixtũ
igne: ⁊ eos qui vicerũt bestiã ⁊ imaginẽ
eius ⁊ numerum nois eius stãtes supra
mare vitreũ habẽtes cytharas dei: ⁊ cã
tantes cãticum moysi serui dei: ⁊ canti
B cum agni dicẽtes. Magna ⁊ mirabilia
sunt opera tua dñe deus ops: iuste ⁊ ve
Al's ✢ san- re vie tue dñe rex seculoꝝ ✢. Quis nõ
ctorum. timebit te dñe ⁊ magnificabit nomen
Hiere. 10. a. tuum? Qr solus pius es: qm̃ oẽs gẽtes
C venĩet ⁊ adorabũt in cõspectu tuo: qm̃
iudicia tua manifesta sunt. Et post hec
vidi: et ecce apertum est tẽplũ taberna
culi testimonij in celo: ⁊ exierunt septẽ
angeli hñtes septẽ plagas de tẽplo ve
stiti lapide mũdo ⁊ cãdido: ⁊ precincti
D circa pectora zonis aureis. Et vnum ex
quatuor animalibus dedit septẽ ange
lis septẽ phialas aureas plenas iracũ
die dei viuẽtis in secula seculoꝝ. Et im
pletum est tẽplũ fumo a maiestate dei ⁊
de virtute eius: ⁊ nemo poterat introire
in templum donec consummarentur
septem plage septem angelorum.

¶ Ca. S. Precipitur septẽ angelis vt
effundãt septẽ phialas: quoꝝ pm⁹ effu
dit suã phialã in terrã: scd's i mari: ter
tius sup fontes aquaꝝ: quartus i solẽ:
quitus sup sedẽ bestie: sextus in flumẽ
euphratẽ: septimus in aerẽ. Capi. xvi.

A ET audiui vocẽ magnaz de
tẽplo dicẽtẽ septẽ ãgelis.
Ite ⁊ effundite septẽ phia
las ire dei in terram. Et
abijt prim⁹ angel⁹ ⁊ effu
dit phialã suã i terrã: ⁊ fa
ctum est vulnus seuum ac pessimum in
hoies q̃ habebant caracterẽ bestie: ⁊ in
eos qui adorauerunt bestiã ⁊ imaginez
eius. Et secũdus angelus effudit phia
laz suã in mare: ⁊ factus est sanguis tã
q̃ mortui: ⁊ ois aia viuẽs mortua est in
mari. Et tertius angelus effudit phia
lam suã super flumina ⁊ super fontes
aquaꝝ: ⁊ factus est sanguis. Et audiui
angelum aquaꝝ: dicẽtẽ. Iustus es dñe B
qui es ⁊ qui eras sanctus q̃ hec iudica
sti: qr sanguinẽ sanctoꝝ ⁊ pphetarum
effuderũt ⁊ sanguinẽ eis dedisti bibere.
Digni eñ sunt. Et audiui alterũ ange
lum dicentẽ. Etiã dñe deus ops vera ⁊
iusta iudicia tua. Et quartus angelus
effudit phialã suã in solem: ⁊ datuz est
illi estu affligere hoies ⁊ igne. Et estua
uerũt hoies estu magno: ⁊ blasphema
uerunt nomen dei habẽtis potestatem
super has plagas: neqȝ egerunt penitẽ
tiam vt darẽt illi gloriã. Et q̃ntus an
gelus effudit phialã suã super sedẽ be
stie: ⁊ factũ est regnũ eius tenebrosũ: ⁊
cõmãducauerũt linguas suas pre dolo
re: ⁊ blasphemauerunt deũ celi pre do
loribus ⁊ vulneribus suis: ⁊ nõ egerũt
penitentiã ex operibus suis. Et sextus C
angelus effudit phialam suã in flumẽ
illud magnũ euphratẽ: ⁊ siccauit aquã
eius vt prepararet via regibus ab ortu so
lis. Et vidi de ore draconis: ⁊ de ore be
stie: ⁊ de ore pseudo pphete exire spũs
tres immundos in modũ ranaꝝ. Sũt
eñ spiritus demonioꝝ faciẽtes signa: ⁊ Mat. 24. d.
procedent ad reges totius terre cõgre Luce. 12. e.
gare illos in prelium ad diẽ magnũ oi 1. Thessal.
potentis dei. Ecce venio sicut fur. Bea 5. a.
tus qui vigilat ⁊ custodit vestimẽta sua: 2. Pe. 3. c.
ne nudus ambulet ⁊ videant turpitudi
nem eius. Et congregabit illos in locũ
qui vocat hebraice hermageddon. Et D
septimus angelus effudit phialam suã
in aerem: ⁊ exiuit vox magna de tẽplo
a throno: dicens. Factum est. Et facta
sunt fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua: ⁊ ter
remotus factus est magnus qualis nũ
q̃ fuit ex quo homines fuerunt super
terram talis terremotus magnus. Et
facta est ciuitas magna in tres partes:
⁊ ciuitates gentium ceciderunt. Et ba
bylon magna venit in memoriam ante
deum dare illi calicem vini indignatio
nis ire eius. Et omnis insula fugit: et
montes non sunt inuenti. Et grando
magna sicut talentum descendit de ce
lo in homines: ⁊ blasphemauerũt deuz
homines propter plagam grandinis:
quoniam magna facta est vehemẽter.

¶ C. S. Uidit ioãnes mulierẽ sedentẽ
sup bestiã coccineã plenã noĩbus blas-
phemie: habentẽ capita septẽ ⁊ cornua
decẽ: in cuius frontẽ erat scriptum: ba-
bylõ magna: ⁊ describitur mulieris sa-
cramentum. Capitulum. xvij.

A Et venit vn⁹ de septẽ ange-
lis q̃ habebant septẽ phia
las: ⁊ locut⁹ ẽ mecũ dicẽs.
Ueni ⁊ ostendã tibi dãna-
tionẽ meretricis magne q̃
sedet sup aq̃s multas: cuꝫ
q̃ fornicati sunt reges terre: ⁊ inebriati
sunt qui inhabitant terrã de vino ꝓsti
tutiõis ei⁹. Et abstulit me in spũ in de-
sertũ. Et vidi mulierem sedẽtem super
bestiã coccineam plenam noĩbus blas-
phemie: habẽtẽ capita septẽ et cornua
decem. Et mulier erat circũdata purpu
ra et coccino: ⁊ inaurata auro ⁊ lapide
ꝓcioso et margarit̃: hñs poculũ aureũ
in manu sua plenũ abominatiõe: ⁊ im-
B mũdicia fornicatiõis ei⁹. Et i frõte ei⁹
nomẽ scriptũ mysteriũ babylõ magna
mater fornicationũ et abominationuꝫ
terre. Et vidi mulierẽ ebriã de sanguie
sctõꝝ et de sanguine martyrũ iesu. Et
Als ✠ vidis- miratus sum cũ viderem ✠ illam admi
sem. ratiõe magna. Et dixit mihi angelus.
Quare miraris? Ego dicã tibi sacramẽ
tum mulieris: et bestie q̃ portat eã q̃ hꝫ
capita septẽ et cornua decẽ. Bestia quã
vidisti fuit ⁊ non est: et ascensura est de
abysso ⁊ in interitũ ibit et mirabuntur
inhabitantes terrã: quorũ noĩa scripta
nõ sunt in libro vite a cõstitutione mũ
C di: videntes bestiã que erat ⁊ nõ est. Et
1. Tim. 6. a. hic est sensus q̃ hꝫ sapientiã. Septẽ ca
j. 19. c. pita septẽ montes sunt: sup q̃s mulier
sedet ⁊ reges septẽ sunt. Quinq̃ cecide
runt: vnus est: ⁊ alius nondũ venit. Et
cũ venerit oportet illũ breue tp̃s mane
re. Et bestia q̃ erat ⁊ nõ est: ⁊ ipsa octa-
ua est: ⁊ de septẽ est. Et in interitum va-
dit. Et decẽ cornua que vidisti: decẽ re-
ges sunt: q̃ regnũ nõdũ acceperũt: sed
potestatẽ tanq̃ reges vna hora accipiẽt
post bestiã. Hi vnũ cõsiliũ hñt ⁊ virtutẽ
et potestatẽ suã bestie tradent. Hi cum
agno pugnabũt: ⁊ agn⁹ vincet illos qm̃
dñs dñoꝝ ẽ et rex regũ: ⁊ q̃ cũ illo sunt
vocati ⁊ electi ⁊ fideles. Et dixit mihi.
D Aque q̃s vidisti vbi meretrix sedet ppl̃i
sunt ⁊ gẽtes ⁊ ligue: ⁊ decẽ cornua q̃ vi
disti i bestia: hi odiẽt fornicariã ⁊ deso-
latã faciẽt illã ⁊ nudam: ⁊ carnes eius
manducabunt: ⁊ ipsam igne cõcrema-
bunt. Deus em̃ dedit in corda eorũ: vt
faciant qđ placitũ est illi: vt dẽt regnũ
suum bestie donec consumentur verba
dei. Et mulier quam vidisti: est ciuitas
magna q̃ habet regnũ sup reges terre.
¶ Ca. S. Docet angelus ioãnẽ de casu
babylonis ac luctu eiusdẽ: ⁊ exultatio
ne celi super eandem. Capi. xviij.
Et post hec vidi aliũ ange- A
lũ descẽdẽtẽ de celo habẽ-
tem potestatẽ magnam: et
terra illuminata est a glõa
eius. Et exclamauit in for
titudine ✠ dicens. Cecidit Als ✠ forti
cecidit babylon magna: ⁊ facta est ha- voce.
bitatio demonioꝝ: ⁊ custodia oĩs spũs Esa. 12. c.
immũdi: ⁊ custodia oĩs volucris imun Hiere. 51. e.
de: ⁊ odibilis quia de vino ire fornica- S. 14. b.
tionis ei⁹ biberũt oẽs gẽtes. Et reges
terre cũ illa fornicati sunt: ⁊ mercato-
res terre de virtute deliciarũ ✠ ei⁹ diui- Als ✠ diui-
tes facti sunt. Et audiui aliã vocẽ de ce tiarum.
lo dicẽtẽ. Exite de illa pp̃s meus: ⁊ ne B
participes sitis delictoꝝ eius: ⁊ de pla-
gis ei⁹ nõ accipiatis. Qm̃ peruenerunt
pctã eius vsq̃ ad celũ: ⁊ recordatus est
dñs iniq̃tatum ei⁹. Reddite illi sicut ⁊
ipsa reddidit vobis: ⁊ duplicate dupli
cia ſm opa ei⁹. In poculo quo miscuit
vobis miscete illi duplũ. Quãtũ glorifi
cauit se ⁊ i delitijs fuit: tm̃ date illi tor-
mentũ et luctum: q̃ in corde suo dicit.
Sedeo vt regina ⁊ vidua nõ sum: ⁊ lu C
ctum nõ videbo. Ideo in vna dieueniẽt
plage eius mors ⁊ luct⁹ ⁊ fames: ⁊ igne
cõburet: q̃ fortis est deus qui iudica-
bit illam. Et flebunt ⁊ plangent se sup
illam reges terre qui cuꝫ illa fornicati
sunt: ⁊ in delitijs vixerũt cum viderint
fumũ incẽdij ei⁹: lõge stantes ꝓpter ti-
morẽ tormẽtoꝝ ei⁹: dicẽtes. Ue ve ciui- Hiere. 15. a.
tas illa magna babylõ: ciuitas illa for
tis: qm̃ vna hora venit iudiciũ tuũ. Et
negociatores terre flebũt ⁊ lugebũt su Als ✠ mer-
p illã: qm̃ merces ✠ eoꝝ nemo emẽt am cedes.
plius: merces ✠ auri ⁊ argẽti ⁊ lapidis Als ✠ mer-
ꝓciosi ⁊ margarite ⁊ byssi ⁊ purpure et cem.
serici ⁊ cocci: ⁊ oẽ lignũ tynũ ⁊ oĩa vasa D
eboris: ⁊ oĩa vasa de lapide ꝓcioso ⁊ ere
mẽto ⁊ ferro ⁊ marmore. Et cinnamo-
mũ ⁊ amomũ ⁊ odoramẽtoꝝ ⁊ vnguẽti
⁊ thuris ⁊ vini ⁊ olei ⁊ sile ⁊ tritici: ⁊ iu
mẽtoꝝ ⁊ oviũ ⁊ equoꝝ ⁊ rhedarũ ⁊ mã
cipioꝝ ⁊ aiarũ hoĩm. Et poma deside-
rij anime tue discesserũt a te: et omnia
piguia ⁊ ꝓclara perierũt a te: ⁊ amplĩ⁹ Als ✠ ve-
illa iam non inuenient ✠ mercatores nient.

E bolim ✝. Qui diuites facti sunt ab ea:
als ✝ boles longe stabūt ꝓpter timorē tormentoꝝ
Hier.51.b. eius: flentes ac lugētes: ⁊ dicentes. Ue
ve ciuitas illa magna que amicta erat
bysso ⁊ purpura ⁊ cocco: ⁊ deaurata est
auro et lapide precioso et margaritis:
qm̄ vna hora destitute sunt tante diui-
tie: et oīs gubernator: ⁊ oēs q̄ in lacum
nauigāt ⁊ naute ⁊ q̄ in mari operantur
lōge steterūt: ⁊ clamauerūt vidētes locū
F incēdij eius dicētes. Que similis ciuitati
huic magne? Et miserunt puluerē sup
capita sua: ⁊ clamauerūt flētes ⁊ lugē-
tes: dicentes. Ue ve ciuitas illa magna
in qua diuites facti sunt oēs qui habe-
bant naues in mari de precijs eius: qm̄
Als ✝ exulu- vna hora desolata est. Exultate ✝ super
ta. eā celū ⁊ sancti apl̄i ⁊ ꝓphete: qm̄ iudi
cauit deus iudiciū vestrū de illa. Et su
stulit vnus angelus fortis lapidē quasi
Hier.51.b. molarē magnū ⁊ misit in mare dicens.
G Hoc impetu mittetur babylō ciuitas
illa magna: ⁊ vltra iam nō inuenietur.
Et vox citharedoꝝ et musicoꝝ et tibia
canentium ⁊ tuba nō audietur in te am-
plius: ⁊ oīs artifex oīsq; ars non inue-
nietur in te amplius. Et vox mole nō au-
dietur in te amplius. Et lux lucerne nō
lucebit in te amplius: ⁊ vox spōsi ⁊ spō
se nō audietur adhuc in te q: mercato-
res tui erāt principes terre: q: in venefi
cijs tuis errauerūt oēs gētes. Et in ea
sanguis ꝓphetarū ⁊ sanctoꝝ inuētus
est: ⁊ oīm qui interfecti sunt in terra.

¶ C. S. Laudent tube celestes deū de iudicio meretricis: ac ꝓhibetur adoratio ioānis q̄ ⁊ vidit celū apertū: ⁊ sedētem in equo albo: in cui⁹ femore scriptū erat. Rex regū: q̄ apprehēdit bestiā q̄ missa est in stagnū ignis ardentis. Capi. xix.

A
Ost hec audiui quasi vocē
magnā tubarū multarum
in celo dicentiū allā. Laus
et gloria ⁊ virtus deo nr̄o
est: q: vera et iusta iudicia
sunt eius qui iudicauit de
meretrice magna q̄ corrupit terrā in ꝓ
stitutione sua: ⁊ vindicauit sanguinem
seruoꝝ suoꝝ de manibus eius. Et iterū
ū.6.c. dixerūt: allā. Et fumus eius ascēdit in
secula seculoꝝ. Et ceciderūt vigintiqua
tuor seniores ⁊ quatuor animalia: ado
rauerunt deum sedentē super thronū:
dicentes. Amen allā. Et vox de throno
ū.9.a.⁊.14. exiuit dicens. Laudem dicite deo nostro
a. oēs sancti ✝ ei⁹ ⁊ qui timetis deū pu
Als ✝ Lau. silli ⁊ magni. Et audiui quasi vocē tube
magne: ⁊ sicut vocē aquaꝝ multaꝝ: ⁊ si-
cut vocē tonitruoꝝ magnoꝝ dicētium:
allā: qm̄ regnauit dn̄s de⁹ noster oīps. B
Gaudeamus ⁊ exultemus ⁊ dem⁹ glo Mat.22.a.
riam ei: q: venerunt nuptie agni: ⁊ vxor Luc.14.b.
eius preparauit se. Et datū est illi vt co
operiat se byssino splendēti: ⁊ cādido.
Byssinū em̄ iustificationes sunt sctōꝝ.
Et dixit mihi. Scribe. Beati q̄ ad ce-
naz nuptiaꝝ agni vocati sunt. Et dixit
mihi. Hec verba dei vera sunt. Et ceci-
di ante pedes eius: vt adorarē eum. Et
dixit mihi. Uide ne feceris. Conseruus ī.22.b.
tuus sum: ⁊ fratrū tuoꝝ habentiū testi
monium iesu. Deū adora. Testimoniuz C
em̄ iesu est spūs ꝓphetie. Et vidi celum ū.12.c.
apertū: ⁊ ecce equus albus: ⁊ q̄ sedebat
sup eū vocabatur fidelis ⁊ verax: ⁊ cū iu-
stitia iudicat ⁊ pugnat. Oculi aūt eius Esa.92.a.
sicut flāma ignis: ⁊ in capite eius dia- De primi.c
demata multa: habēs nomē scriptū qd̄ et ore.
nemo nouit nisi ipse. Et vestit⁹ erat ve ū.1.b.
ste aspsa sanguine: ⁊ vocabatur nomē ei⁹ ū.2.g.
verbum dei. Et exercitus q̄ sunt in celo ps.2.
sequebantur eū in eq̄s albis vestiti byssi-
no albo ⁊ mundo: ⁊ de ore eius ꝓcedit ū.17.d.
gladi⁹ ex vtraq; parte acut⁹: vt in ipso 1.Tim. 6.c
ꝑcutiat gētes. Et ipse reget eas in virga D
ferrea: ⁊ ipse calcat torcular vini furo-
ris ire dei oīpotētis. Et h₃ in vestimēto
⁊ in femore suo scriptum. Rex regum ⁊
dn̄s dominātium. Et vidi vnū angelū
stantē in sole: ⁊ clamauit voce magna:
dicēs oībus auib⁹ q̄ volabāt p mediū
celi. Uenite ⁊ cōgregamini ad cenā ma
gnā dei: vt manducetis carnes regum:
et carnes tribunoꝝ: ⁊ carnes fortium: ⁊
carnes equoꝝ ⁊ sedētiū in ipsis: ⁊ car-
nes oīm liberoꝝ ac seruoꝝ ⁊ pusilloꝝ
ac magnoꝝ. Et vidi bestiā ⁊ reges terre
et exercitus eoꝝ cōgregatos ad facien-
dū preliū cū illo q̄ sedebat in equo ⁊ cū
exercitu eius. Et apprehēsa est bestia ⁊
cū illa pseudo ꝓpheta: ⁊ q̄ fecit signa
corā ipso: q̄bus seduxit eos q̄ acceperūt
caracterē bestie: ⁊ q̄ adorauerunt ima-
ginē eius. Uiui missi sunt hi duo in sta-
gnum ignis ardētis ⁊ sulphuris: ⁊ ce-
teri occisi sunt in gladio sedētis super
equum qui ꝓcedit de ore ipsius: et oēs
aues saturate sunt carnibus eorum.

¶ C. S. Ligat angelus draconē serpētem antiquum: cuius solutio ponitur post cōsummationē mille annoꝝ: atq; ponitur apertio librorum. Cap. xx. A

ū.9.a.
ET vidi āgelū descēdētē d̄ celo hn̄ De pe dist.
tē clauē abyssi: ⁊ cathenā magnā 2.c.si cui.

in manū ſua. Et apprehēdit draconem
ſerpētē antiquū q̄ eſt diabol⁹ ⁊ ſathā-
nas: ⁊ ligauit eū ꝑ annos mille: ⁊ miſit
eū in abyſſum ⁊ clauſit ⁊ ſignauit ſuꝑ
illū vt nō ſeducat ampli⁹ gētes donec
B cōſummenᵗ mille ãni. Et poſt hoc opꝫ
illū ſolui modico tp̄e. Et vidi ſedes: ⁊
ſederūt ſuꝑ eos ⁊ iudiciū datū eſt illis.
Et aīas decollatoꝝ ꝓpter teſtimoniū
ieſu ⁊ ꝓpter ꝟbū dei: ⁊ q̄ nō adorauerūt
beſtiā neq̄ imaginē ei⁹: nec acceperunt
caracterē ei⁹ in frōtib⁹ aut in manibus
ſuis: ⁊ vixerūt ⁊ regnauerūt cū xp̄o mil
le ãnis. Ceteri ꝟo mortuoꝝ nō vixerūt
donec ꝯſummenᵗ mille ãni. Hec eſt re-
C ſurrectio p̄ma. Btūs ⁊ ſctūs q̄ hꝫ partē
in reſurrectiōe p̄ma. In his ſcd̄a mors
nō hꝫ poteſtatē: ſꝫ erūt ſacerdotes dei
⁊ xp̄i ei⁹: ⁊ regnabūt cū illo mille ãnis.
Et cum cōſummati fuerint mille anni
ſoluetᵣ ſathanas de carcere ſuo: ⁊ exibit
⁊ ſeducet gētes q̄ ſunt ſuꝑ quatuor an
gulos terre gog ⁊ magog: ⁊ ꝯgregabit
eos in preliū quoꝝ numer⁹ eſt ſicut are
na maris. Et aſcēderūt ſuꝑ latitudinē
terre: ⁊ circūierūt caſtra ſctoꝝ ⁊ ciuita-
D tem dilectā. Et deſcēdit ignis a deo de
celo ⁊ deuorauit eos: ⁊ diabolus q̄ ſedu
cebat eos miſſus eſt in ſtagnum ignis ⁊
ſulphuris vbi ⁊ beſtia ⁊ pſeudo ꝓphe-
te cruciabunᵗ die ac nocte in ſecula ſe-
culoꝝ. Et vidi thronū magnū cādidū ⁊
ſedentē ſuꝑ eū: a cuius cōſpectu fugit
terra ⁊ celū: ⁊ locus nō eſt inuentus ab
eis. Et vidi mortuos magnos: ⁊ puſil-
los ſtantes in conſpectu throni: ⁊ libri
aperti ſunt: ⁊ ali⁹ liber apertus eſt q̄ eſt
vite: ⁊ iudicati ſunt mortui ex his que
ſcripta erāt in libris ſc̄m opa ipſoꝝ. Et
dedit mare mortuos ſuos q̄ in eo erāt:
⁊ mors ⁊ infern⁹ dederūt mortuos ſuos
qui in ipſis erāt: ⁊ iudicatū eſt de ſingu
ſ.13.b. lis ſc̄m opa ipſoꝝ. Et infernus ⁊ mors
miſſi ſunt in ſtagnū ignis. Hec eſt mors
ſecūda. Et qui nō inuentus eſt in libro
ſcriptus: miſſus eſt in ſtagnum ignis.

¶ C. S. Uidit ioannes ſanctā ciuitatē
hieruſalem nouā deſcēdentē de celo: et
oſtenditur ſpōſa vxor agni: atq̄ partes
noue ciuitatis deſcribuntur. Cap. xxi.

A
Ezec. 63.a. ET vidi celum nouū ⁊ terrā
⁊.66.a. nouā. Primū eñ celū ⁊ pri
2.pet.3.c. ma terra abijt: ⁊ mare iam
nō eſt. Et ego ioānes vidi
ſanctā ciuitatē hieruſalē
nouā deſcēdentē de celo a
deo paratā ſicut ſpōſam ornatam viro
ſuo. Et audiui vocē magnā de throno
dicētē. Ecce tabernaculū dei cū hoīb⁹:
et habitabit cum eis. Et ipſi pp̄ls eius
erūt: ⁊ ipſe deus cū eis erit eoꝝ deus. Et
abſterget deus oēm lachrymā ab ocu- ſ.7.c. ⁊.d.
lis eoꝝ. Et mors vltra nō erit: neq̄ lu- Eſa.25.c.
ctus: neq̄ clamor: neq̄ dolor erit vltra B
que p̄ma abierūt. Et dixit q̄ ſedebat in Eſa.45.c.
throno. Ecce noua facio oīa. Et dixit 2.cor.5.d.
mihi. Scribe q: hec verba fideliſſima j.22.b.
ſunt ⁊ vera. Et dixit mihi. Factum eſt. j.22.c.
Ego ſum alpha ⁊ o: initiū ⁊ finis. Ego Heb.8.d.
ſitiēti dabo de fonte aque viue gratis.
Qui vicerit poſſidebit hec. Et ero illi
deus: ⁊ ipſe erit mihi fili⁹. Timidis aūt
et incredulis ⁊ execratis ⁊ homicidis ⁊
fornicatoribus ⁊ veneficis ⁊ idolatris
et oībus mēdacibus pars illoꝝ erit in
ſtagno ardēti igne ⁊ ſulphure: quod eſt
mors ſcd̄a. Et venit ad me vn⁹ de ſeptē C
angelis habētibus phialas plenas ſe-
ptē plagis nouiſſimis: ⁊ locut⁹ eſt me-
cum: dicēs. Ueni ⁊ oſtēdā tibi ſpōſam
vxorē agni. Et ſuſtulit me in ſpū in mō
tem magnū ⁊ altū: ⁊ oſtēdit mihi ciuita
tem ſanctā hieruſalē deſcēdētē de celo a
deo habētē claritatē dei. Et lumē eius
ſimile lapidi p̄cioſo tanq̄ lapidi iaſpi
dis: ſicut cryſtallū. Et habebat murū D
magnū ⁊ altū habētē portas duodecī:
et in portis angelos duodecim: ⁊ noīa
inſcripta q̄ ſunt noīa duodecī tribuū
filioꝝ iſrl̄. Ab oriēte porte tres: ab aq̄-
lone porte tres: ab auſtro porte tres: et
ab occaſu porte tres. Et murus ciuita-
tis habens fundamēta duodecim: ⁊ in
ipſis duodecī noīa duodecim aplōꝝ ⁊
agni. Et q̄ loq̄baᵗ mecū habebat mēſu
rā arūdineā aureā: vt metireᵗ ciuitatē:
⁊ portas eius ⁊ murū. Et ciuitas in q̄- E
dro poſita eſt: ⁊ lōgitudo eius tāta eſt
quāta ⁊ latitudo: ⁊ mēſus ē ciuitatē de
arūdine aurea ꝑ ſtadia duodecī millia:
et lōgitudo ⁊ altitudo ⁊ latitudo eius
equalia ſunt. Et mēſus eſt muros ei⁹ cē
tū quadragintaq̄tuor cubitoꝝ: mēſura
hoīs q̄ eſt angeli. Et erat ſtructura mu
ri eius ex lapide iaſpide: ipa ꝟo ciuitas
aurū mūdū ſimile vitro mundo: ⁊ fun-
damēta muri ciuitatis oī lapide p̄cio
ſo ornata. Et fundamētū p̄mū iaſpis: F
ſcd̄m ſaphyrus: tertiū calcedonius: q̄r
tum ſmaragdus: q̄ntū ſardonix: ſextū
ſardius: ſeptimū chryſolithus: octauū
berillus: nonū topazius: decimū chry-
ſopaſſus: vndecimū hiacinthus: duode
cimum amethiſtus. Et duodecim porte

duodecim margarite sunt ꝑ singulas:
⁊ singule porte erāt ex singulis marga-
ritis: ⁊ platea ciuitatis aurum mundū
G tanꝙ vitrū ꝑlucidū. Et templū nō vi-
di in ea. Dñs em̄ deus oipotēs tēplum
illi⁹ est ⁊ agnus. Et ciuitas nō eget so-
le neqꝫ luna vt luceāt in ea. Nam clari-
tas dei illuminabit eam: ⁊ lucerna eius
Esa. 69. d. est agnus. Et ambulabunt gētes in lu-
mine eius: ⁊ reges terre afferēt gloriā
suā ⁊ honorē in illa. Et porte eius non
al's ✝ noctē claudent per diē ✝. Nox eī nō erit illic:
Esa. 60. c. ⁊ afferēt gloriā ⁊ honorē gētiū in illā.
Nō intrabit in eā aliqd coinqnatū aut
abominationem faciēs ⁊ mēdaciū: nisi
qui scripti sunt in libro vite agni.
¶ C. B. Ostenditur fluuius aque viue
in noua hierusalem: in qua nō erit ma-
ledictum nec tenebre ville: ac ꝓhibetur
angeli adoratio: ⁊ contestatur aposto-
lus de non addendo: atqꝫ non minuen-
do huic prophetie. Capi. xxij.
A
Als ✝ flu- Et ostēdit mihi fluuiū ✝ aq
men. viue ✝ splēdidū tāqꝫ chry-
Als ✝ vite. stallū ꝓcedētē de sede dei
Gal. 3. d. et agni. In medio platee
eius: ⁊ ex vtraqꝫ parte flu-
minis lignū vite afferens
fructus duodecim: per mēses singulos
reddēs fructum suū: ⁊ folia ligni ad sa-
nitatē gentiū. Et oē maledictū nō erit
amplius: sꝫ sedes dei ⁊ agni in illa erūt
⁊ serui eius seruiēt illi. Et videbūt fa-
Esa. 60. d. ciem ei⁹ ⁊ nomē eius in frōtib⁹ eoꝝ. Et
B nox vltra nō erit: ⁊ nō egebunt lumine
s. 21. b. lucerne: neqꝫ lumine solis: qm̄ dñs de⁹
illuminabit illos: ⁊ regnabūt in secula
seculoꝝ. Et dixit mihi. Hec verba fide-
lissima sunt ⁊ vera. Et dñs deus spm̄ ꝓ-
phetaꝝ misit angelum suū ostēdere seruis
suis que oportet fieri cito. Et ecce ve-
s. 1. a. nio velociter. Beatus qui custodit ver-
ba ꝓphetie libri huius. Et ego ioānes
qui audiui: vidi hec. Et postqꝫ audissē
⁊ vidissē: cecidi vt adorarē ante pedes
angeli qui mihi hec ostēdebat. Et dixit
s. 19. b. mihi. Uide ne feceris. Cōseruus em̄ tu⁹
C sum: ⁊ fratrum tuoꝝ ꝓphetarum: ⁊ eoꝝ
s. 1. a. qui seruant verba ꝓphetie libri huius.
Dist. 47. c. Deum adora. Et dixit mihi. Ne signa-
quātū liber. ueris verba ꝓphetie libri huius. Tēpus
em̄ prope est. Qui nocet noceat adhuc:
⁊ qui in sordibus est sordescat adhuc.
Et qui iustus est iustificetur adhuc: et

sanctus sanctificetur adhuc. Ecce venio
cito: ⁊ merces mea mecū ē: reddere vni-
cuiqꝫ ſm opa sua. Ego sum alpha et o:
primus ⁊ nouissimus: ꝑncipiū ⁊ finis.
Beati qui lauāt stolas suas in sangui-
ne agni vt sit potestas eoꝝ in ligno vite
⁊ per portas intrent in ciuitatē. Foris Esa. 44. a.
autē canes ⁊ venefici ⁊ impudici ⁊ ho- s. 1. b. et d.
micide ⁊ idolis seruiētes: ⁊ ois q amat
⁊ facit mendaciū. Ego iesus misi ange-
lum meū testificari vobis hec in eccle-
siis. Ego sum genus ⁊ radix dauid: stel-
la splēdida ⁊ matutina. Et sps ⁊ spō- D
sa ✝ dicunt veni. Et qui audit dicat: ve- Als ✝ spon-
ni. Et qui sitit veniat: ⁊ q vult accipiat sus.
aquā vite gratis. Cōtestor em̄ oi audiē- Di. 36. ca. q
ti verba prophetie libri huius. Si qs ecclasstic⁹.
apposuerit ad hec: apponet deus super h. ecce.
illum plagas scriptas in libro isto. Et Esa. 55. a.
si quis diminuerit de verbis libri pro-
phetie huius: auferet deus partem ei⁹
de libro ✝ vite ⁊ de ciuitate sctā: et de als ✝ ligno
his que scripta sunt in libro isto. Dicit
qui testimonium perhibet istoꝝ. Etiā
venio cito. Amen. Ueni domine iesu.
Gratia domini nostri Jesu christi cum
omnibus vobis. Amen.

¶ Explicit liber Apocalypsis.

¶ Explicit biblia diligentissime emen-
data: cū concordātiis non solū eiusdē:
sed ⁊ iuris canonici: summariis omniū
capitum diuisionibus: quatuor reper-
toriis prepositis numeriqꝫ folioꝝ disti-
ctione: vna cum cōpendiolo totius bi-
blie per rythmos descripto cūqꝫ vera
nominū hebraicoꝝ interpretatione de
nouo emendatoꝝ. Lugduni in officina
Gilberti de villiers. Anno dñi. 1524.
Decimasexta Nouembris.

¶ Registrum huius operis.

aa bb cc dd a b c d e f g h i k l m n
o p q r s t v x y z A B C D E F G H I
K L M N O P Q R S T U X Y Z
AA BB CC DD EE FF GG HH
II KK LL MM NN OO PP QQ
RR A B C D E F G. Oēs sunt qua-
terni: preter. cc. RR. qui sunt duerni.
DD. qui est quinternus. ⁊ E. in interpre-
tationibus nominum hebraicoꝝ qui
est ternus.

Registrum huius operis

¶ Incipiunt interpretatiões hebraicorum nominum s̃m ordinem alphabeti.

Haac: apprehendens vel apprehensio.
Aad: testificans vel testimoniũ.
Adar: deprecatio vel deprecatiõi.
Aalma: virgo abscõdẽs vel abscõdita: vel abscõsio virginitatis.
Aara montana: vel mons fortitudinis.
Aarõ mõs fortis vel mõs fortitudis: sive mõtan⁹ ãt mõs eorum.
Aaronite: montes robusti: vel montiũ fortitudines: sive mõtani aut montes eorum.
Aaro: sol vel lumen: sive illuminans: aut illuminatio.
Aathar: de patre tuo vel tempore tuo: sive tu ante aut temporalis tuus.
Aaz: apprehẽdens vel fortitudo seu fortis aut apprehensio.
Aazia patruus vel patruelis: seu apprehendens dñm: aut fortitudo domini.

¶ Hic. b. post. a.

Abba: pater vel paternitas Syrum est non hebreum.
Abbadia: servus domini vel serviens domino.
Abbaga: pater solẽnis vel patris solẽnitas: seu pater loquẽs aut patris locutio.
Abacuch: luctator fortis vel rigidus sive cõplexãs eos aut susceptio eorum: sive sustentatio eorum.
Abaia: pater dñs vel pater abũdans: sive pater meus iste: aut patris mei abundantia.
Abaim: pr̃ eis: vel pr̃nitas eorũ.
Abana: pater gratus: vel lapides colligens.
Abani patris requies vel pater cõmotus: seu pater gratus mihi: vel pater gratificans me.
Abamia: pater gratus dño: vel pater gratificans deum.
Abaria: transiens dominus: vel in trãsitu domini: sive pater suscitans dominum: aut pater vigilans domino.
Abarim: pertransiens aut pertransitio: seu montes in transitu vel montes transeuntium.
Abaron: pater suscitãs dolorem vel pater vigilãs murmurationi: sive pater suscitans iniquitatem aut pater vigilans inutilitati.
Abazbai: parcens vel pepercit: seu parcẽs mihi: aut parsimonia mea.
Abatha: pater tangẽs ridẽtem: vel patris tractus ridentis.
Abda: serviens: vel servitium: sive servus eius aut serviens ei.
Abdai: servus meus: vel serviẽs mihi: sive serviens eius vel servitus mea vel servitiũ ei⁹ mihi.
Abdehel serv⁹ dei: vel serviẽs deo
Abdemelech: servus regis: vel serviẽs regno sive servus regi⁹ aut servus regnator.
Abdenago: servus tacẽs vel serviens taceo: vel dñi auxiliũ aut dñs auxiliator.
Abdi serv⁹ me⁹ vel serviẽs mihi.
Abdias: servus dñi: vel serviens domino: sive dñi testis: aut domino electus.
Abdiel: serv⁹ dei: vel serviẽs deo
Abdo: servus eius vel serviẽs ei
Abdai: servus meus vel serviẽs mihi: sive servitus eius vel mea vel servitium eius mihi.
Abdoni: serviẽs eis vel serv⁹ eorum.
Abdon: servus merens vel serv⁹ inutilis.
Abdon: servus musitans vel servus iniquus.
Abdon: ancilla dolens: vel serviens murmurando.
Abed: servus populi: vel serviẽs populo.
Abedia: serviens dño: vel servitium domini.
Abel cõmittens vel cõmissio.
Abel: luctus vel vapor: seu vanitas aut miserabilis.
Abdela: cõmittens ei vel cõmissio eius: sive lugens eã aut miserabilis ei.
Abelgba: vapor valliũ: vel luct⁹ devorans.
Abelmaim: vanitas habitaculi vel luctus inhabitantium.
Abelmeola: vapor vallis salse: vel luctus parturientiũ: seu vanitas domicilii vel miserabilitas inhabitationis.
Abelmeula idem est.
Abelsathim: vapor spinosus vel luctus germinans: seu miserabilis positio: aut vanitas resurrectionis.
Abemboen: lapis pollicis eorum vel lapis in medio eorum.
Abnezer: lapis adiutorij: vel lapis auxiliator eorum.
Abẽner: lapis lucid⁹: pr̃ lucerne.
Aber: cõmisit vel certamen mũt seu particeps aut participatio.
Aber: vulnus vel livor: sive lividus aut vulneratus.
Abessalon: pat patris vel pr̃ pacis sive patris luctus: aut patris amaricatio.
Abessan: pater abundãs: vel patris egressio.
Abethan: patris repulsio: vel via explorationis.
Abetserhim: luctus lictorũ: vel vanitas germinis.
Abgatha: pater tangens ridẽtẽ vel patris tactus ridentis.
Abia pater dñs vel patris dñm sive dñi paternitas: aut ubi pater fuit.
Abiabel: pater dominus meus vel paternitas dñi dei.
Abiabil: pater meus exultãs vel patris mei exultatio.
Abial: pater meus contemptus vel patris mei despectio.
Abiasdori: pater meus superintelligens: vel patris mei superintelligentia.
Abian: patris mei populus: vel pater meus eorum.
Abiasa: pater meus colligẽs vel patris mei collectio.
Abiasaph: pater meus congregãs vel patris mei cõgregatio.
Abiathar: pater me⁹ ros vel pater meus superfluus: sive pater meus suscitans peccatum: aut pater meus peccato vigilans.
Abida pater meus sciens vel patris mei scientia.
Abidae idem.
Abidam: pater meus sciens eos vel pater meus scientia eorum.
Abidam: pater meus iudex: vel patris mei iudicium.
Abiel: pater meus deus: vel patris mei deitas.
Abiem: patris mei mater vel pa-

ter meus maternus.

Abiezer: pater meus fortis: vel patris mei auxilium sive pater meus separatus: aut p̄ris mei sanctificatio.

Abiezeri: p̄ris mei auxilium: vel pater meus auxiliator meus.

Abigabaon: pater collis merentis aut pater vallis mestitie: sive pater meus vallis mesta: vel pater meus collis merentium.

Abigail: pater meus exultās vel patris mei exultatio.

Abigal: pater roris vel erroris sive patris mei acervus aut patris mei involutio.

Abibel: pater meus deus: vel patris mei deitas vel imploratio.

Abilma: lugens vel plorās: sive luctus aut ploratio.

Abilmei lugentes vel plorantes seu vani aut miserabiles.

Abilmes: idem.

Abimabel: pater meus a deo vel pater meus exaudiens deum.

Abimelech: pater meus rex: vel patris mei regnum.

Abim: p̄r mēsure vel p̄r mēsura tua: sive p̄r fuit aut pater erit.

Abinaan: patris mei decus: vel patris mei cōmotio.

Abinadab: patris mei votū: vel pater meus spontaneus.

Abinoem: patris mei fidelitas: vel patris mei requietio.

Abida: pater meus magister: vel patris mei magisterium.

Abiram: pater meus excelsus: vl̄ pater meus exaltatus: sive pater meus sublimis: aut patris mei sublimitas.

Abiron: pater me⁹ magister indignans vel pater meus magister murmurās: sive pater meus magister iniquus: aut pater meus magister inutilis.

Abisa: pater salutis vel patris salutare.

Abisa: pater meus sacrificans: vel patris mei sacrificium: sive patris mei incēsum: aut patris mei holocaustum.

Abisai: pater salutis mee vel patris salutare mihi.

Abisai: pater meus incēsum mihi vel pater meus sacrificium meum.

Abisai: pater meus suspensus vel patris mei rugitus.

Abisag: patris mei incēsum: vel patris mei holocaustum.

Abisue: pater meus cantās: vel patris mei cantilena sive pater meus loquens: aut patris mei locutio.

Abisur: pater meus murus: vel pater meus directus.

Abisur: pater meus robustus: vl̄ pater meus angustiatus sive pater meus continens aut patris mei acerbitas.

Abitbal: pater meus ros vel pater meus irroratus: sive patrē meum apprehendens aut p̄ris mei apprehensio.

Abiu: pater meus est: vel pater meus ipse.

Abiud: patris robur vel patris robor: sive pater eorum aut pater meus iste.

Abner: pater lucidus vel patris lucerna: vel pater luminis.

Abobi: pater incantator vel patris amplexatio.

Abor pater montium: vel patris foramē seu pater luminis: aut pater iracundus.

Abra: patris magisterium vel patris exaltatio.

Abraam: pater videns pp̄lm vel pater videns multitudinē: seu pater multitudinis: aut pater multarum subintelligitur gētiū: non est enim in nomine.

Abraā pater excelsus vel pater exaltat⁹ seu pater sublimis aut patris sublimitas.

Abrech pater delicatus vel pater tenerrimus.

Ipse est ioseph qui prelatus egypto cum esset tener ac delicatus etate iuventutis factus est pater senū merito sapiente et prelatus sapientibus.

Absalon: pax patris vl̄ pater pacis vel patris luctus aut patris amaricatio.

Absalon: patrem meum pacificans vel p̄ris mei amaricatio.

Absanias: pater egressus dn̄o vl̄ patris abundantia domini.

Abur: p̄ris lumen vel p̄r ignens: seu pater incēdens: aut patris apertio.

Abur: livor vel plaga: seu livid⁹ aut vulneratus.

¶ Hic .c. post .a.

ACbab: frater patris vl̄ fraternitas paternitatis.

Acbam frater patris sui vel fraternitas: paternitatis sue.

Acbabim: decēter vel scorpiōes.

Acbaia: soror laborans vel soror que: sive soror domini: aut frater eius dominus.

Acbaicbus: frater laborans: vel frater quis: sive frater dn̄i aut frater eius dn̄s.

Acbaici: fratres laborantes: vel fratres qui: seu fratres dn̄i: aut frater eorum dominus.

Acbaim: prerupta vel umbraculum: sive soror laboris: aut fraternitas eorum.

Acbal: ol̄a vel in olb⁹ seu frater cōcept⁹: aut fratris cōmixtio.

Acbam: labor vel necessitas seu coluber insidiās: aut fraternitas eorum.

Acbamoni: frater sapientie: vel frater sapientissimus.

Acban: tribulator vl̄ necessari⁹.

Acban: necessitas vl̄ tribulatio.

Acbaran: retinēs vel app̄hēdēs: sive retinens gratiam aut apprehensio gratie.

Acbar: merces vel turbator: sive tumulus aut perversio.

Acbarā: turbans populum vel perversio populi: sive p̄vertens eos: aut turbatio eorum.

Acbaram: merces gratie vel turbans gratificatos.

Acbarca: infern⁹ vel pavimētū.

Acbaris: sterilis vel ingrat⁹: seu sterilitas aut ingratitudo.

Acbarob: mures vel demolitio.

Accaron: in pascuis vel gregis pascua: seu sterilitas aut eruditio tristitie.

Accaronite: in pascuis vl̄ pascua gregum: sive steriles: aut erudimenta tristitiarum.

Acbas tenens aut apprehēdēs: sive retentio aut apprehensio.

Acbaz. Cōvertēs vl̄ app̄hendēs sive cōversus visioni: aut apprehendēs fortitudinem: id est re-

surrectionem domini.
Accbasias: apprehendens dñm vel apprehensio domini: seu cõuersus fortiter domino aut apprehendens visionẽ dominicã.
Acbasib: frater lupi vel frater deuorans seu tenens lupum: aut apprehendens rapacitatem.
Acsa: claudicans vel fractura.
Acsaph: clauda collectio vel fractura congregationis.
Accos: hamus vel retẽtio siue humilis: aut humilitas.
Acces: idem.
Acceretb: dissipãs vel disperdẽs siue demoliens aut interficiẽs.
Acceretbi: dissipans me vel disperdẽs me siue demolitio mea aut interfectio mea.
Acbela suscipiẽs eum vel susceptio eius.
Acbeldemach: ager sanguinis: vel ager sanguineus. Syrũ est non hebreum.
Accherubin cognosce vel intellige siue sciens multitudinem: aut multitudo scientie.
Achi: frater meus vel fraternitas mea.
Acchia: vmbraculum vel preruptio seu frater dñi aut fraternitatis dominus.
Achiam: frater ppli vel fratris popul⁹: siue vmbraculũ ei⁹ aut preruptio eorum.
Achias: merces vel retributio: seu frater domin⁹ aut fraternitas domini.
Achie: vmbraculũ vel in collib⁹.
Achila: suscipiens eum vel susceptio eius.
Achilai: suscipiens eũ mihi: vel susceptio ei⁹ mea.
Achim: flet⁹ vel plorãs siue frater eius: aut fraternitas eorũ.
Achimas: fratris mei onus vel fratris mei assumptio.
Achimai: frater meus reductus vel fratris mei reductio.
Achiman: frater meus quis: vel frater meus quomodo.
Achimelech: frater me⁹ rex: vel fratris mei regnum.
Achimoth: frater me⁹ mortuus vel fratris mei desertio.
Achiamaã: fratris decor: vel frater decorus.
Achinoem: fratris decus vel fraternitati delectabilis.
Achior: fratris mei lumen: vel frater meus montanus: seu fratris mei foramẽ: aut fratris mei iracundia.
Achis: frater meus: vel quomodo est.
Achis: frater vir: vel veruntamen vir: frater me⁹ aut fraternitas viri.
Achisamech: fratrem meũ corroborãs: vel fratris mei firmamentum.
Achisamech: fratrem adiuuans aut fraternitatis adiutor: seu fraternitatis fultura: aut fraternitatis erectio.
Achitob: frater me⁹ bonus vel fratris mei bonitas.
Achitophel: frater meus ruens vel fratris mei ruina.
Achitophel: frater meus cadẽs vel frater me⁹ irruens: siue frater me⁹ tractãs aut frater me⁹ cogitans.
Achisib: stultitia vel mẽdacium seu frater meus deuorans aut fratris mei hostia.
Accho: hamus vel vsq₃ adhuc: siue humilitas aut retentio.
Acchoe: hamus vel vsq₃ huc seu retinẽs eũ: aut humilitas eius.
Acchoite: hami vel vsq₃ huc: siue humiles aut retenti.
Acchos ham⁹: vel vsq₃ huc siue humilitas aut retentio.
Acchobor: mures vł deuastatio.
Achor: turbatio vel tumult⁹ seu peruertens aut peruersio.
Achor: fratris lumen vel fratris altitudo seu fratris foramen: aut fratris iracundia.
Achron: retẽtio vel apprehẽsio: seu retinens aut apprehendẽs.
Acchub: hami grauitas vel humilitatis condemnatio.
Accupha: ham⁹ subdit⁹: vel humilis cruciatio.
Acchus: retinẽs consiliũ vel humilis consiliator.
Acchu: retinens lumen: vel humilitas ignea.
Achzib: retentio vel derelicta: seu mendaciũ aut stultitia.
Achziba: mentiens ei vel stultitia eius: seu retinens eum aut derelicta ei.

¶ Hic. d. post. a.

Ada: testificans vel testimonium.
Adad testis vel patru⁹ siue precipuus: aut patruelis.
Adada testis eius vel vsq₃ ad testimoniũ: siue precipuus ei aut patruelis eius.
Addabarim: deuteronomiũ grece: secunda legislatio latine.
Adadezer: decor auxilii vel precipuus separator.
Adadezer: testimoniũ fortitudinis: vel patruelis testificatio: siue fortitudine pcipuus: aut testificatio sanctificationis.
Adaglam: cõgregans eos vel cõgregatio eorum.
Adai: robustus vel sufficiẽs: siue testis meus: aut fortitudo mea.
Adaia seruiens dño vel testimonium domini.
Addaia: seru⁹ dñi vel testificans dominum.
Adalia: seruus laborans vel seruus laboriosus.
Adam: testificans eos vel testimonium eorum.
Adam: homo aut terrenus: siue indigena vel terra rubra.
Adama: hum⁹ aut terra siue terrena: vel desiderabilis.
Adame: cruores: vel sanguines plurali numero.
Adami: magnificãs vel q̃ est magnificẽtia: siue seruiẽs populo meo: aut testificãs ppłm meũ.
Adar: grex vel populus.
Adar: palliũ vel sublimis: siue testis vigilãs aut seru⁹ suscitator.
Adar pallium vel magnificus.
Adarsa: testificans solẽ: vel seruus illuminator.
Adassa: noua vel nouitas: seu testis fact⁹ aut fuit⁹ plasmatiõis.
Adasor: seruus fortis vel testis angustiatus: seu seruiẽs petre: aut testificãs sagittã luminis.
Adgam: pater sordis vel testis sordidus.
Admatha: seru⁹ donator vel testificans consummationem.
Adrach: stola vł decor⁹: siue idu

mentum aut indutio.
Adraim mūdans pessimos: vel mundatio pessimorum.
Adramelech: stola regis: vel decor regni: seu rex indut⁹: aut regnator decorus.
Adenabech: seruus pphetizans vel testificator pphetie.
Ader: rex effusus vel tarris gregis siue testis vigilans aut seruus consurgens.
Adesa: testis facture vel seruus plasmatous siue seruitus nouitatis: aut testificatio sanctificationis.
Adema seruus dñi vel testificās dominum.
Adrabel greges dei vel oues diuine: seu decorās deum: aut indutio dei.
Adremelech: stola regis vel decor regni: siue rex indut⁹ aut regnator decorus.
Adremmon: testis sublimis vel seruus ecclesie.
Adrezer stola fortis: vel decor separatus: seu decorum auxilium aut indumentum sanctificationis.
Adi: seruus meus vel testimonium meum.
Adiada: seruiēs testibus: vel fortitudo testificantium.
Adibel: seruus dei: vel testificās deum deorum.
Adim: seruiēs cause vel testis iudicij.
Adina seruiēs cause eius vel testis iudicij eius.
Adino: tenellus vel delicat⁹: seu fortis iudex aut fortis causator.
Aditbaim seruit⁹ duplex vel testificatio.
Adrias continens mala vel locus malorum: seu decor facture aut indutio plasmationis.
Adribel: popul⁹ dei vel oues diuine: seu decorās deum aut indutio dei.
Ado: seruus seu testis vel seruiēs dño: aut fortitudo eius.
Adoar: seruus vigilans vel seruus suscitator.
Adoch seruū tenens vel testificationis apprehensio.
Addolam: ꝯgregās eos vel congregatio eoꝝ: seu testimonium aque aut testificatio in aqua.
Adollamin: idem qđ odollam.
Adollamites: ꝯgregans eos vel cōgregatio eoꝝ: seu testis aque seu testificatio in aqua.
Adom: seruiēs eis vel fortitudo eorum.
Adomim: rubra vł ascēs⁹ rufoꝝ. Iste est locus ille cruentus τ sanguinari⁹: quo deuenit homo q̄ ab hierłm descēdit in hiericho et incidit in latrones.
Adon: seruus merens vel testis murmurans siue fortis iniqu⁹ aut fortitudo inutilis.
Adonai dñs vel dominator.
Adonaia dñs dominās: vel dñi dominatio.
Adonaias: dñator est dominus vel dñi est dominatio.
Adonibesech: dñs micās vel dominus fulgurās vel dñs dominator egestatis aut dñs dominator vani contemptus.
Adonibam: dñs callid⁹: vel dominator calliditatis.
Adoniram: dñs exaltat⁹: vel dominator sublimis.
Adonisedech: dñs pacis vel dominator iustitie.
Adopsite: libertas vel gaudium.
Ador seruitus generans vel testificatio generationis.
Adulam: testimonium prius vel seruiens eternitati.
Aduram ruina exaltata vel fluuius exaltat⁹: vel decor excelsi vel generatio excelsa vel decor excelsus: aut fluui⁹ generationis.
Adurā: decor excelsi vel generatio excelsa: seu decor excelsus aut fluuij exaltatio.
Adrumētina visio sublimis vel videns sublimiter.

¶ Hic. e. post. a.

Aegla: vitula vel iuuencula siue solennis aut festiuitas eius.
Aegyptus: tenebre vel angustia: siue coangustās: aut tribulatio uis coangustatio.
Aegyptij: tenebre vel angustiantes: seu tribulātes coāgustatos aut tribulatores coangustatorum.
Aeglon: iuuencula vel vacca eorum: seu vacca merens: aut iuuencula inutilis.
Aelam: vestibulū vel ante fores seu postis aut supliminare.
Aelamite: vestibula vel ante fores: seu postes aut superliminaria.
Aelam apposita vel obiecta: seu despiciēs aut cōparata.
Aelamite: appositi vel obiecti: seu despicientes: aut cōparati.
Aelmoth: taberne vł officine seu taberne mortuorum: aut officine mortuorum.
Aena fons vel bibuā seu fons ei⁹ aut oculus eius.
Aendor fons generās vel ocul⁹ generationis.
Aenas pauper vel miser: seu respondens aut responsio.
Aenganim fons hortoꝝ vel oculus clarorum.
Aenom fons eorum vel oculus eorum.
Aerim aceruus lapidū vel aceruati lapides.
Aesdreion: auxiliū merorius vel misericordia dolentium.
Aesmon terra deserta vel terra inculta: seu terra merens: aut terra inutilis.
Aethan valida vel antiqua: siue ascendens vel fortitudo.
Aethi obstupefaciens vel perterrens: seu terror patris mei aut obstupefaciens pater meus.
Aethiopia: tenebre vł caligo seu tenebrans aut caligans.
Aethiopes: tenebrosi vel caliginosi: seu tenebrantes aut caligantes.
Aethonodosat: via inferior vel viantes inferius.

¶ Hic. ph. post. a.

Aphaim: hum⁹ eoꝝ vel volatus eorum seu liberans eos aut securitas eorum.
Apha: idem.
Aphain humus vel volatus seu liberans pauperes: aut securitas gratie.
Aphan: humus mea vel volatus meus seu liberās paupes meos aut securitas gratie mee.

Aphar terra vel puluis siue hu-
mus aut fodiēs.
Aphar puluis suscitans vel hu-
mus vigilie seu liberās vigiles
aut securitas suscitatorum.
Aphara terra eius vel puluis
eius siue humus eiꝰ aut fodiēs
eum.
Aphara puluis suscitans eū vel
humus vigilie eius seu liberās
vigilātes eis aut securitas su-
scitatorum eius.
Aphara taurus vel vitulus: siue
puluis eius aut fodiēs eum.
Apharam: fodiens humum vel
puluis inutilis.
Apharaim puluis suscitans eos
vel humus vigilie eorū seu libe
rās vigilātes eis aut securitas
suscitatorum eiꝰ.
Apharim fodiens mare vel ma-
ris effossio.
Apharim puluis suscitans eos
vel humus vigilie eorū seu libe
rans vigilantes eis aut securi-
tas suscitatorum eius.
Apharsa terra digna vel fodiēs
eleuationem: seu liberalitas so
lis aut liberās illuminatos.
Apharsacei terreni digne vel fo
dientes eleuatos: seu liberi so-
lis aut liberātes illuminatos.
Apharsual tellꝰ saluata vel ter-
ra salutis siue puluis suscitās
salutem aut humus vigilās sal
uationi.
Apharsori: securitas vel liber-
tas seu liberū germē: aut secu-
ritas resurrectionis.
Aphariās: iudicās dñs vel iudi
cium domini.
Aphech continuit vel continen
tia siue ꝯtinēs aut furor nouꝰ.
Aphech continebit vel apprehē
det siue continens: aut appre-
hensio.
Apheca: cōtinebit eā vel appre-
hēdet eā siue ꝯtinētia eius aut
apprehensio eius.
Aphee furor alienꝰ vel vita dissi
pata seu vitā dissipans aut vite
discussio.
Aphelcti mirabilis vel admirā
dus seu viuificās aut excludēs.
Apher humꝰ vel fodiēs seu pul-
uis aut vitulus.

Apherezei separati vel absqȝ mu
ro seu fodientes obuiam aut vi
tuli fornicantes.
Aphes i finibꝰ vel in extremis.
Aphes: donum in finibus ruben
tium: vel in extremis ascensio-
nis ruforum.
Aphees: libere egrediēs: vel se-
curitas egressionis.
Aphia: liberalis dominus vel li
beralitas domini.
Aphrica fertilis vel augmētata.
Aphricani: fertiles vel augmen-
tati.
Aphiba: colligēs recte vel ꝯgre-
gās cōuersionē: seu liber egres-
sus aut secura egressio.
Aphith: securus vel liber seu se-
curitas aut liberalitas.
Aphō: volās inique vel volatus
meroris seu libere murmurans
aut securitas inutilis.
Aphonite: volātes iniq̄ vel volā
do merētes: seu securi inutili-
ter: aut libere murmurātes.
Aphus: volās cōsilio vel volatꝰ
consilij: seu libere cōsulens aut
securus festinator.
Aphut: eius indumētū: vel eius
declinatio.
Aphutei: eius indumēta: vel eiꝰ
declinationes.

¶ Hic .g. post .a.

Aga: festina vel solennis.
Aga: loquēs vel meditās
seu meditatio aut loquela.
Agaba: festinus pater vel solēni
tas patris.
Agabus nūcius tribulās: vel tri
bulationis annunciatio.
Agad plāctus egypti vel plāctꝰ
egyptiorū: seu seruitus festina
aut solenne testimonium.
Agag: doma vel tectum seu festi
ne: solennis aut festina solenni
tas.
Agagite: domata vel tecta: siue
solennes festiue aut festini solē
niter.
Agai: questio aut festinitas seu
loquens mihi aut meditatio
mea.
Agia vitula vel iuuēcula: seu so-
lēnis aut festinitas eius.
Agar: aduena vel conuertēs seu
festum suscitās aut solennitas
vigilie.
Agareni: aduene vel cōuersi seu
festa suscitantes aut solēnita-
tes vigiliarum.
Agarai: aduena vultur vel con-
uersio deuoratoris: siue festinꝰ
magister meus aut solennitas
magistri mei.
Age questio vel solēnis seu me-
ditatio aut loquela.
Ageba: solēnis pater vel festiui-
tas patris.
Agedgad: accinctus vel annun-
cians predo.
Agedgad: festina seruitus predo
nis: vel solenne testimoniū ac-
cinctionis.
Agelom solennis cādor: vel an-
nuncia iniquitatē meam.
Aggeus festiuus vel solēnis: seu
querens cōsilium: aut letus fe-
stinator.
Agi: q̄stio vel solennis: seu sciēs
me aut festinitas mea.
Agia querens dominum vel so-
lennitas domini.
Agia: solennis domino vel festi-
uitas domini.
Agiremmon: fons sublimis vel
fons ecclesie: seu fons congre-
gās aut fons malorum grana-
torum.
Agrippa: congregās subito vel
congregatio subita.
Agrith: aduena vel incola: siue
aduena meus vel incola meus.
Agrith: festina vel solennis seu
meditatio aut loquela.
Agrithe: festini vel solennes siue
loquentes aut meditantes.

¶ Hic .h. post .a.

Ahab: frater patris vel fra-
ternitas paterni: atis.
Ahalon: campi vel aulones seu
valles grandes aut valles cam
pestres.
Ahalath: mōs diuidēs vel mōs
leuis id est limpidꝰ siue lubricꝰ
Ahamon: sapientia vel sapien-
tissimus.
Ahara: fratris odor: vel frater
odoris.
Aharel: post exercitū vel sequēs
exercitum dei. Ipse est obab co
gnatus moysi: q̄ et Iethro.
Aharea: testa vel sol: seu siccitas

aut ariditas.
Abaz patruus vel patruelis: seu fortis aut apprehendens.
Abazias: patru9 dñs vel patruelis dño siue apprehendens dñm aut fortitudo domini.
Abeberim: hebreoꝝ vel transeuntium: seu transitus aut trãsitores eorundem.
Abel: vmbraculum vel infecunditas.
Aberi: declinãs vel declinatio.
Abesam: voluntas vel ꝯsiliũ seu voluntati aut consilio eorum.
Abi: fraternitas vel vbi hec: seu vallis aut questio.
Abi: viuet vel viuit: seu vita vallium aut questio vite.
Abia: frater eius: vel vbi hec est: seu vita eius aut viuit.
Abaia: querens eum vel vallis eius seu vita vallium eius: aut questio vite eius.
Abialim: serui vel seruorum lapides siue vallis fermenti: aut questio malicie.
Abialon: admirans vel admiratio: seu vita merens aut vallis iniquitatis.
Abias vita plasmata vel vita facture: seu frater sustollens aut fratris plasmatio.
Abidad: vincẽs gl'ia vel vita glorie: seu frater me9 glorians aut fratris mei gloria.
Abie: sterilitas vel obumbratio seu frater obumbrans aut fratris obumbraculum.
Abibel: vincẽs deo vel vincẽs domini: seu vita vallium dei: aut questio vite diuine.
Abiere: vallis amica vel vita amici seu frater meus amicus: vel fratris mei amicitia.
Abiezer: frater meus fortis vel fratris mei auxiliator: seu vita valliũ separatarũ: aut questio vite sanctificationis.
Abilam: dolens vel parturiens seu ante fores vel añ vestibuliũ.
Abiloth: frater vincens vel frater ligatus: seu vallis declinãs aut vite vocatio.
Abiluth: vallis inclyta vel q̃stio nobilis: seu frater inclytus aut fraternitatis nobilitas.
Abiman: vita qualis vel questio que: seu frater quis aut fraternitas quomodo.
Abimelech: vita regis vel vallis regia siue frater meus rex aut fratris mei regnum.
Abin: fons vel oculus.
Abinadab: frater spõte vel frater spontaneus: seu vita valliũ spontanearum aut questio vite spontanee.
Abin: frater merens vel frater iniquus: seu vita valliũ dolentium: aut questio vite inutilis.
Abirã: vallis excelsa vel vita exaltata: seu frater me9 sublimis aut fratris mei exaltatio.
Abiran: sculptor aut sculpẽs.
Abiranite: sculptores vel sculpẽtes.
Abiroth: sculptũ vel sculptũ.
Abisameth: fratris mei sculptura vel fratris mei erectio: seu frater meus adiuuans aut fratrem meũ roborans.
Abisar: frater me9 princeps vel fratris mei leuamen: seu vita vallium principis aut q̃stio vite angustiantis.
Abitub: frater meus bonus: vel fratris mei bonitas seu vita vallium deserẽtium aut questio vite deserte.
Abot: spina vel compunctio.
Aboites: spinosi vel cõpũgẽtes.
Aboiban: spina sapientie vel cõpunctio intelligentis.
Aboiman: perturbatus vel perturbator seu pũgens quis aut spina quomodo.
Abin: inutile vel iniquitas.

¶ Dic. i. post. a.

Ai: vultur vel deuorator.
Aia: vultur eius vel deuorans eum.
Aiath: vultur vel condemnatio seu vultur declinans: aut deuoratio peccatorum.
Aicham: frater meus surgẽs vel fratris mei resurrectio: seu vultur callid9 aut deuorator calliditatis.
Aibel: vultur dei vel deuorator deus.
Ahlath: dolẽs vel parturiẽs: seu vultur vinctus aut deuorator
declinans.
Ailon: vallis admirans: siue vbi erant visi aut vbi visi sunt.
Ailud vultur vrinã valis vel deuorator: vrinã declinatus.
Aiul: vbi erant visi vel vbi visi sunt.
Aim: inutilis aut idolatra.
Aiman: idolum gratum vel inutilis donatio: seu vultur q̃s aut deuorator quomodo.
Ain: fons vel oculus.
Ainan: vult decorus vel deuoratio pulchritudinis.
Ainagallim: ocul9 vituli vel fons inundans: siue oculus reuelat9 aut fons transmigrationis.
Aion: vultur merens vel vultur iniquus seu deuorans murmure aut deuorator inutilis.
Air: ciuitas vel oppidum.
Airsames: ciuitas solis vel oppidum illuminatum.
Aismoth: desertio vel adductio mortis.
Aith: condemnatus vel cõdemnatio.
Aiud: vultur inclytus: vel deuorans gloriosum.

¶ Dic. l. post. a.

Ala commixtio vel consentiens siue infirmus aut infirmitas.
Alab: lactea vel dulcedo.
Alach: labricã vel pars mea.
Alacarnasum: fermentũ concidens duces vel commixtio diuidens principes.
Alal: laxitas vel lassitas siue lenitas aut latitudo.
Alala: laxitas eius vel lassitas eius: seu lenitas eius aut latitudo eius.
Alam: infirmans eos vel commixtio eorum.
Alamath: despiciens vtrem vel contemnens indignationem.
Alamon: despectio vel desuper multitudinem siue infirmans eos dolori: aut miscens eos iniquitati.
Alas: commixtio vel fermentum.
Alasam: triplicẽ vel cõsternatũ: seu cõmiscẽs populũ aut fermẽtatio populi.

Abialbon: patris mei dolor: vel pater meus subintelligens.
Alchimus: fermentum vani consilii vel commiscens callidam festinationem.
Ale: conscensio vel commiscēs: sive infirmus aut infirmitas.
Aleph: mille vel doctrina tentationum.
Alephim: ignis vel igneus seu doctrina mandati: aut milia tentationum.
Alel: laus vel laudatio.
Aleluia: laudate dominum vel laudatio domini.
Alexander: alienans tenebras: vel auferens angustias tenebrarum.
Alexandria: idem.
Alexandrini: tenebras alienantes vel tenebrarum angustias auferentes.
Alphalthi: bitumen vel aque bituminis.
Alpheus: doctus vel documētū sive fugitivus aut millesimus.
Alian: contēnens donum vel despectio gratie.
Alsan: electus vel electio.
Aliunis vestibus vel superliminaribus.
Almath: uter vel indignatio.
Almathan: contēptor doni: vel despiciens donatorem.
Almon: contemptus vel despiciens.
Almondeblathaim: cōtēpt9 palatarū vel despiciēs opprobria
Almoth: uter vel indignatio.
Aloes: laus facture vel laudatio plasmatoris.
Allon: laus doloris vel laus meroris: sive laudator iniqu9 aut laudator inutilis.
Alna: despiciens vel contēnens sive contēptus aut despectio.
Alnam: contēnēs eos vel despiciens eos: seu contemptus eo: aut despectio eorum.
Alulam: contemptus vel despectus.
Alus: fermentum aut cōmixtio: seu contemnens consilium: aut despectus festinator.

¶ Vide.m.post.a.

AM: gens vel populus.
Ama: gens mea vel populus meus.
Amaa: gens eius vel popul9 ei9 seu populi testis aut populum testificans.
Amaad: populū testificans vel populi testificatio.
Amad: populus adhuc vel populus serviens sive populus testis aut populare testimonium.
Amadathi: populus serviēs peccato vel populus testificāts tpe.
Amador: populus testes generans: vel populus serviens generationi.
Amal: gens commixta vel populus conscendens: sive populus infirmus aut populi despectio
Amalasar: dixit pnceps vel dicentum principis: sive gens commixta carceri: vel popul9 despecte carceratus.
Amalech: gens bruta vel popul9 lambens.
Amalechite: gētes brute vel populi lambentes.
Aman: iniquus vel coangustans seu comprimens me aut coangustatio mea.
Amana: iniquus ei vel coangustans eum: seu comprimens eū aut coangustatio eius.
Amanite iniqui vel coangustantes seu cōprimentes eos aut coangustatio eorum.
Aman: populo donatus vel populi gratificatio.
Amanite populo donati vel populi gratificationes.
Amman: cubitus vel mensura: seu populus quis: aut gēs quomodo.
Ammanite: cubitati vel mēsurati: seu gentes que aut populi quomodo.
Amansame: cubitus fulciēs vel mensura erectionis: sive populus dono adiutus: aut popul9 gratificatione firmatus.
Amaraphal: dicto cadens vel dixit ut caderet: seu populus curatus deo: aut populus medicamentum dei.
Amaran: temulētus vel rubricatus sordidus: sive populus laudatus tritico: ut populus acervatus.
Amarias: dicens domino vel verum domini: seu gens suscitās dominū aut populus vigilans domino.
Amarite dicentes domino vel verba domini seu gentes dnm suscitātes aut populi domino vigilantes.
Amas: furor vel indignatio seu populum tollens aut populus plasmationis.
Amasa: furor eius vel indignās ei seu sustollens gentem aut popularis plasmatio.
Amasai: furor eius meus vel indignatio eius mihi seu gentem sustollēs mihi aut populi plasmatio mea.
Amasi: furor meus vel indignatio mea: sive populum tollens mihi aut plasmatio populi mea.
Amasia: indignās dominus vel furor domini seu gentem sustollens domino: aut populi plasmator dominus.
Amath: uter vel indignatio: sive populus donatus aut populus consummatus.
Amath: veritas vel indignator: sive populus peccator aut populus temporalis.
Amatha: veritas eius vel indignatio bilis eius: sive populus declinans eum aut popul9 peccans ei.
Amathens populus peccās: vel indignator rigidus.
Amathi: veritas mea vel indignatio bilis mee: seu populus peccans mihi: aut populus declinans. Iste amathi est iona propheta sareptane vidue filius quem resuscitavit helias matre postea dicente ad eum: nunc in isto cognovi: quia vir dei es tu: et verbum dei verū est in ore tuo.
Amathia: veritas mea domino vel fidelitas mea domini: sive populus peccans domino aut populus declinans dominum.
Amathim: veritas vel indignatio

bilis eorum: siue populus peccãtis aut ppl's declinans eos.
Amathitis: veritas viri vel indignatio bilis assumpte seu populus peccãs virorum vel populus declinãs assumptionem.
Amadan: cõcupiscibilis vel concupiscẽs: siue ppl's iudicãs eos aut populus iudex eorum.
Amaam populũ abijciẽs vel populi abiectio.
Amans: populus abiectus vel populi abiectio.
Amen: vere vel veritas: seu fiat aut fideliter.
Amessa: populum tollẽs vel populi ablatio.
Amessia: populũ leuans dñi vel populi sublenatio.
Ameseth: ppl's tunens vel ppl's prolõgatus: seu populi germẽ aut populi resurrectio.
Ametha: luctus vel indignatio siue populi donum aut populi perfectio.
Amethen: populus ascẽdẽs: vel populi fortitudo.
Amethi: luctus meus vel indignatio mea: siue populus meus aut populus obstupefactus.
Amphipolis: populus corruẽs vel populus ore corruens.
Amia: populus domini vel populi dominatio.
Amibel: populus meus dei vel populus meus deo.
Amibel: ppl's meus dei vel populi mei deus.
Amim: gens mea vel populus meus.
Aminadab: ppl's meus sponte vel ppl's meus spontaneus: siue populi mei vota aut populus meus vrbanus.
Aminod: ppl's meus inclytus vl' populus meus gloriosus.
Amisaddai: ppl's meus sufficiẽs vel populi mei sufficientia.
Amithal: calefactus ros: vel calefactio roris: siue ppl's meus irroratus aut populi mei irroratio.
Amiur: ppl's meus inclytus vel populi mei gloriatio.
Amizadab: populi mei finens torris: vel populo meo torris fluitio.
Amnes: robustus vel fortis: siue populus fugitiuus: aut populi tentatio.
Amob: parcens vel sustinens: siue populus dilectus aut populi amplexatio.
Amocb: populus tenens vel populi apprehensio.
Amolum: flos farine vel deflorata farina.
Amon: onerans vel onustus: siue nutriens aut fidelis.
Amon: donãs vel nutritus siue donatio aut matris ictus.
Amon. idem.
Amon: populus dolẽs vel populus murmurãs: siue popul⁹ iniquus aut populus inutilis.
Ammon: populus parcẽs vel populus meroris: siue filius generis mei: aut filius populi mei.
Ammona: comprimẽs vel coangustatio eius.
Ammona: populus parcens ei vel populus meroris eius siue filius generis eius aut fili⁹ populi eius.
Ammoni comprimẽs me: vel coangustatio mea.
Ammoni populus parcens mihi vel populus meroris mei: siue filius generis mei aut filius populi mei.
Ammonite: cõprimentes me vel coangustantes me.
Ammonite: populi parcẽtes mihi vel populus dolorum meorum seu filij generis mei aut filij populorum meorum.
Ammora: loquens vel amaricãs siue populi scitus aut populi illuminatio.
Amorrei: amari vel loquẽtes seu populi sciti aut populi illuminati.
Amos: fortis vel potẽs: siue onerans aut vir robustus.
Amos: onerauit vel fortitudo seu populum auellens aut populi diuulsio.
Amesa fortis vel potens ei: siue onerans eũ aut fortitudo eius.
Amosa: vir robustus ei vel onerauit eum: seu populum vel auellens ei: aut diuisio populi eius.
Amoth: calefactio vl' calefactiõ
Amothdor: calefactio generationis vel calefaciens generationem.
Ampliatus populi malleum vel populus malleator: siue populus ore contundens.
Amraphel: dicto cadẽs: vl' dixit vt caderet: siue populus curatus deo: aut populi medicamentum deus.
Amram populus excelsus vl' populi celsitudo: siue ppl's exaltatus aut populi exaltatio.
Amramite: populi excelsi vel populi exaltati.
Amri: amaricans vel lacescẽs siue populus magister aut populi magisterium.
Amsi: populus indigens vel populi dormitatio.
Amthar: populus patẽs vel populus ambigens: siue populus explorator odoris aut ppl's explorator ascensionis.
Amuhel: populus calefact⁹ deo vel ppl's cum quo est deus.
Amul: populus dolẽs vel populus parturiens.
Amula: populus dolẽs eis vel populus parturientium.
Amulite: populi dolẽtes vel populi parturientes.
Amuthal: calefactus ros vel calefactio roris: siue ppl's irroratus aut populi irroratio.

¶ Dic. n. post. a.

Ana: donatus vel gratificatus: seu donum aut gratificatio.
Anna: gratia vel rñdens siue donans aut donatio.
Anab: vua vl' humilitas: siue donum patris aut grata paternitas.
Anaba: vua eius vel humilitas eius siue donũ patris eius aut grata paternitas eius.
Anachanit: humilis vel exurgẽs seu donum calidũ aut gratificata caliditas.
Anaceb: cognomentum vel cognominatio.
Anachim: non est innocens vel humilitas renuens: siue monis

le collo sublimi aut humilita-
tis renitio.
Anae: nunquid cōmotus est vel
nunquid commotio.
Anaphalim: cadentes vel violē
ti: siue gigantes: aut gratiā de-
clinantes.
Anabe: nunquid commotus est
ipse: vel nunquid est commotio
ista: siue donatus vite aut gra-
tificatus susceptioni.
Anam: nubes vel obumbratio:
siue donum populi aut gratifi
catio eorum.
Anamalech: donum regni vel re
sponsio regis: siue donās regna
tor aut gratificatio regia.
Anamim rñdentes aque vel gra
tificationes aquarum.
Anam: donum gratie vel dona-
ta gratificatio.
Ananehel: grat⁹ deo vel respon
sio dei: siue cui donauit de⁹ aut
qui est donatus deo.
Ananeth: dono viuens vel gra-
tia pauidus.
Anani: donatus mihi vel grati-
ficatio mea.
Ananias donum gratie dñi vel
donata gratificatio domino.
Ananias: respōdens gratie deo
vel gratificans gratie dñm.
Ananim: respondēs aque vel do
nationes aquarum.
Anas: donās vel donat⁹ seu gra
tiam tollens aut respondens.
Anath: gratia vel respōdens seu
gratie peccans aut responsio
temporis.
Anatha: respondens ei vel gra-
tificans eum seu gratia peccās
eius aut responsio tēporis ei⁹.
Anathim: respōdens eis vel gra
tificans eos: seu gratia peccās
eorum: aut responsio temporis
eorum.
Anathim: humilitas vana vel re
sponsio vana: seu monile colli:
aut humiles consurgentes.
Anathoth: responsio vel obediē
tia aut respondens signo aut
gratificatio designantis.
Anathothia: responsio domini
vel obediēs domino: siue respō
dens signo domini aut gratifi-
catio designantem dominum.

Anathothite: respondentes vel
obedientes: siue respondentes
signo aut gratificātes designa
torem.
Andreas: respōdens pabulo vel
decorus in statione siue decus
aut s̄m grecam ethymologiā
apo thoy andros. id est a viro
virilis.
Andronicus: respōdēs pabulo
aut decorus ad standū: siue co-
gitans passionē aut responsio
passionis.
Anebgaba: sollicitauit vł humi
liauit: siue sollicitās valles aut
humilians.
Anegeb: auster vel meridies: siue
australis aut meridianus.
Anel: nūquid commotus est mi-
hi vel nūquid commotio mea.
Aneliab: donum dei patris: vel
gratificans deum patrem.
Anent: circuli vel corone: seu pre
cinens: aut preconator.
Aneni: donum meum vel gratifi
catio mea.
Aner: lumē vel illuminatio: seu
dono vigilans aut gratificatio
ne consurgens.
Ange: donum preruptū vel gra-
tificatio pectoris.
Anad: gratia vel responsio siue
respondēs testib⁹ aut gratifica
tio seruitutis.
Ani: pauper vel egenus: siue do-
num meum: aut gratificatio
mea.
Ania: donum dei vel gratificans
dominum.
Anian: donum populi vel gratia
eorum.
Anihel: donatus deo vel gratifi
cans deum siue gratificās eos
vel paupertas eorum.
Ano: donans eis vel gratificans
eos siue dolor eorum aut labor
eorum.
Anob: dono seruiens vel gratifi
catio seruientis.
Anon donator merens vel gra-
tis iniquus: seu gratie inutilis
aut gratificationi murmurās.
Antiphas: dans transitum vel
dantis transitio.
Antiochus paup silēs vel pau
peris silentium.

Antiochia: paupertas silens
vel paupertatis silentium.
Antiocheni: pauperā silentia.
vel paupertate silentio.
Antipater: dans laudem vel dā-
tis laudatio.
Antipatride: donū laudatū vel
dantis laudationem.
Anula: dolens vel parturiens.
Anum donum vnicum vel gra
tificatio sempiterni.

¶ Hic .o. post .a.

AOcem: nidus vel cubicu-
lum.
Aod: inclytus vel gloriosus.
Aobi: spina vel compunctio.
Aobite: spinosi vel compungen
tes.
Aobiaban spina sapientie vł cō
punctio intelligentis.
Aobunan: perturbatus vel per-
turbatio seu pungēs quis aut
pungens quomodo.
Aoth: nobilitas vel gloriatio.

¶ Hic .p. post .a.

APpaim: humus eorum vel
volatus eorum.
Apparam liber onager vel con-
tinens feritatem.
Appoiama: libertas populi do-
mini seu cōtinēs populum do-
mino.
Appelles congregās eos vel cō
gregatio eorum.
Appia libera vel libertas siue cō
tinens aut continentia.
Appiphorum libera vel fortis li
bertas.
Appollo mirabilis vel admiran
dus.
Apollophanes: mirandus facie
vel admirabilis cōtemplator.
Appollonia disciplina vel syna
goga eorum.
Apollonius miraculum vel ad-
mirabilis.
Apoles congregans eos vel cō
gregatio eorum.
Apostolus missus vel legatio.
Apses libere egrediens vel cōti-
nentia egressionis.
Apsiba continens rectitudinem
vel libertas conuersationis.

Hic .q. post .a.

AQuilla: dolēs vel parturi-
ens seu dolor vel pruritio.

¶ Hic r. post a.

AR: suscitatio vel vigilie.

Ara: elect⁹ vel electio: seu vigilans ei aut suscitans eum.

Arab: insidie vel calliditas seu vigilans patri aut suscitās patrem.

Araba: insidie eius vel calliditas eius sive suscitans patrem sive vigilia patris eius.

Araba: multa vel vespera sive occidens: aut inhabitabilis.

Araba: plana vel campestris seu deserta aut occidentalis.

Arabath: deserta tēpore vel planicies peccatoꝝ sive suscitans patrem peccati aut vigilās patri declinanti.

Arabathite: deserti tempore vel planicies peccatorū₃ sive suscitantes patrem peccati aut vigilantes patri declinanti.

Arabes: humiles vel occidentales: sive callidi aut īsidiatores.

Arabathane: humile robur vel deserta fortitudo: sive suscitās patrem robustum aut vigilans patri fortitudinis.

Arabia: callida vel insidiatrix: sive humilis aut occidentalis.

Araboth: plana vel humilia: sive campestria aut equalia.

Arach: longitudo vel lōganimitas: sive suscitans patrem aut vigilia fratris.

Aracheus: longitudo consiliē vel longanimitas: sive festinās aut vigilans fratri consilij aut suscitans fratrem festinantē.

Arachi: longitudo mea vel longanimitas mea: seu fratri meo vigilans aut suscitans fratrem meum.

Arachites: longus vel longanimitas: seu vigilans fratri conuerso: aut suscitans fratrem captiuum.

Arad: descēdit vel descensio: sive suscitauit descendens aut suscitauit descensionem.

Arad: descendens vel descensio: sive suscitans seruum aut vigilans testimonio.

Arada: miraculum vel admiratio sive obstupuit aut admiratus est.

Aradam: descendens ei vel descēsio eius: seu vigilans seruituti: aut suscitans testimonium.

Aradi: deponentes vel depositiones: sive vigilās seruituti mee: aut suscitans testimoniū meū.

Aradius: deponens consiliū vel descendēs festinanter: seu vigilans seruituti festinanti: aut festinans testificationem cōsilij.

Aradius admirans vel obstupescens: seu vindemiator meus sufficiēs aut videmiatoris mei sufficientia.

Arado: miraculū vel depositio: seu suscitans seruum aut vigilia testificationis.

Arapha: suscitans terram vel vigilanter fodiens.

Araphite: suscitatores terre vel vigilanter fodientes.

Arabat: negociator: vel negociatio: seu vigilans vite aut suscitans pauorem.

Arala: eligens dñm vel electio dñi: seu vigilās domino aut suscitatio domini.

Aral: suscitans infirmum vel vigilanter conscendēs: sive suscitans contemnētem: aut vigilia despectionis.

Aram: suscitans excelsum vel vigilans exaltationi.

Aram: res cum arca vel res cum capsa sive irascens aut indignatio.

Aram suscitans gentem vel vigilia populi.

Aram: excelsus vel iracūdus: seu decor aut electio eorum.

Arama: suscitans gentem ei vel vigilia populi eius.

Arama: excelsa vel irascens: seu decorans eū aut delectio eius.

Aramathi: deijciēs aut delectio eius: seu decore pauidus: aut excelse consummans.

Aramelech: suscitans gentem regi vel vigilia populi regni.

Aramelech: excelsum regnū vel erectus rex seu decor regni aut iracundia regis.

Aram: res cum arca vel res cum capsa: sive suscitans excelsum: aut vigilans exaltationi.

Aram: aceruus tritici vel laus frumenti: seu suscitans donum aut vigilans gratie.

Aranon: laus frumenti vel aceruus tristitie: seu suscitans donum iniquum: aut vigilās gratie inutili.

Araratb: mons vulsus vel mōs vellicatus: seu suscitans cōsurrectionem descēdentē aut vigilans testimonio descendenti.

Arari: mons vel sublimitas: seu vigilās vigili meo aut suscitās suscitantem me.

Ararite: montani vel sublimes: seu vigilātes vigili meo aut suscitatores suscitatoris mei.

Aras: elatio: vel superbia sive suscitans subtollentē: aut vigilās plasmationi.

Arast: artifex vel artificium.

Arath: testimoniū descēdens vł consurrectio descensionis: sive suscitans peccatum: aut vigilans temporaliter.

Arbath: bruchus vel locusta seu bruchus pcti aut locusta tpalis.

Arbathite: locuste vel bruchi: sive bruchi peccātes aut locuste temporales.

Arbathis: locusta viri vel bruchus assumptus sive humi⁹ pauidus aut humilitas superioꝝ.

Arbee: quarta vel quatuor.

Arbella: suscitās vetustatē auri vel vigilia sive assumptione.

Arbi: locusta vel bruch⁹: sive humus me⁹: aut humilitas eius.

Arbo humus: vel vsq₃ huc: sive humilis aut humilitas mea.

Arboth: humilis vel campestris sive humus tenens aut humi retentio.

Arbona locusta iniqua vel bruchus inutilis: sive humilitas merens eum aut retentio doloris eius.

Archab: insidie vel insidians.

Archad: insidiator seruus: vł insidians testimonio.

Archelaus: agnoscēs leo vł agnitio leonis.

Archiabarioth: mora corone: vł longitudo circuli.

Archippus: insidie oris vel longitudo operis: sive insidie dilatati aut insidiarum dilatatio.

Ardon: suscitans iudices vel vigilias iudicandorum.
Area: eligens eum vel electio eius seu suscitans descendentem aut vigilia descensionis.
Areba: plana vel campestris seu deserta vel inhabitabilis.
Arebia: humilis domino vel retentio domini.
Arebla: insidians vel insidiatio.
Arepna: humilis pulcher: vel insidians pulchritudo.
Arech: longitudo vel longanimitas.
Arechon: longanimitas merens vel longitudo iniqua: sive admiratio possessionis: aut descensio negociationis.
Ared: descendens vel descensio: sive ascensus montium aut ascensus saltuum.
Areph: suscitator mensure: vel vigilia dissolutionis.
Areli: declinans me vel declinatio mea: sive suscitans deum meum aut vigilia dei mei.
Arelite: declinati mihi vel declinationes mee: sive suscitantes deum meum: aut vigilantes deo meo.
Aram: acervi lapidum vel lapides acervati.
Aren: filius meus vel filiatio mea sive suscitans fontem aut vigilia oculi.
Ares: electus vel electio: seu suscitans facturam: vel vigilia plasmationis.
Areth: stupor vel descensio sive suscitans pauorem ei aut vigilia vite.
Arenna: arca vel repositio.
Arphasa: suscitans transitum vel vigilia transgressionis.
Arphasel: suscitatores transeuntium vel vigilia transgressionum.
Arphat: sanans vel salvans: sive sanitas vel salvatio.
Arpharat: salvans vel sanans depopulationem.
Arga: mensura vel mensurator.
Argob: maledicens excelsum vel maledicta sublimitas.
Aridai: suscitans dilectum meum vel vigilia amabilis mei.
Aridatha: leo donatus vel leonis donum sufficiens.
Ariel: leo deus vel leo dei.
Arieli: leo deus meus vel leo dei mei.
Ariph: vigilia germinis: floridi vel suscitatio visionis bucelle.
Arim: acervus lapidum vel lapides acervati.
Arimatheus: altitudo eius: vel ipse exaltatus est.
Arimathia: suscitans donum domino vel vigilia donationis domini.
Arioth: ebrietas vel ad sollicitudinem dirigens.
Ariopagita: primitiue solennis vel primitiua solennitas.
Ariopagus: primitiua solennitas vel primitie solennitatis: sed hoc violentum cum atheniensis curie nomen sit: que a marte nomen accepit.
Arisai: leo tentans vel leonis tentatio.
Aristarchus: suscitans coronam vel mons facture superflue.
Aristobolus: suscitans dolorem vel suscitatio germinis.
Arina: sublimis vel consurgens: sive sublimitas aut consurrectio.
Arignageddon: mons est latrunculus vel mons globosus: sive consurrectio tecti aut consurrectio in propria ara.
Arinathaim: sublimitas duorum vel altitudo eorum: sive sublimes duo aut consurgentes bini.
Armenia: mons vulsus vel mons vellicatus: seu montis avulsio aut montis vellicatio.
Armenii: montes vulsi vel montes vellicati: seu montium vulsiones aut montium vellicationes.
Armon: anathema meroris: vel imago tristitie.
Armon: domus vel cellarium: sive illuminans aut anathema.
Armon: anathema meroris mei vel imago tristitie mee.
Armoni: domus mea vel cellarium meum: sive illuminans me aut anathema meum.
Arnapher: vigilia convertens: vel suscitatio conversionis.
Arnā: vigilia doni vel suscitatio gse: seu arca meroris aut maledictio eorum.
Arnon: arca meroris vel maledictio sive lumen eorum aut maledictio eorum.
Arod: maledictio sufficiens aut maledicta sufficienter.
Arodi: maledictus sufficienter vel maledictio sufficiens mihi.
Arodite: maledicens sufficienter vel maledictionum sufficientia.
Arocdi: vindemiator sufficiens vel vindemie sufficientia.
Aroer: suffossio vigilie vel vacuefactio vigilis.
Aroer: myrica vel exurgens sive sublevans aut suffossa.
Aroerite: vacuefactiones vigilum vel suffossiones vigiliarum.
Aroerite: myrice vel sublevantes sive suffossi aut exurgentes.
Arom: nequam vel versipellis.
Aromath: nequam tempus vel versipellis peccator.
Arori: mons vel sublimitas.
Arorites: sublimis vel montanus.
Aroseth: nequam semen vel iniqua positio seu vigilans germen aut suscitatio resurrectionis.
Arsa: sol eius vel illuminatio.
Arsaces: solis duricia vel illuminatio vomitus.
Arselem: silens circumcisio vel silentium circumcisionis seu suscitans nomen domini aut vigilans auditioni divine.
Arth: mora vel immorans.
Arthaba: mora patris vel morans patrem.
Artaxerxes: lumen silentio tentans: vel lumine silentio tentatus.
Artheman: anathematizantem vel conturbantem eos.
Arthemis: id est diana conturbans vel anathematizans sive suscitans egrotationes aut egrotationum suscitatio.
Aruces: circumrodens me vel circumrosio mea.
Arum: acervus tritici vel laus frumenti.
Arunas: illuminans: vel illuminatio.
Arur: suscitans ignem vel vigilia luminis.
Arus: incisa vel aurea seu vigi-

lans cōsilio aut suscitans festi uationem.

¶ Vic. s. post. a.

Asa tollēs vel factura siue sustollens aut plasmatio.
Asaba eius captiuitas vel eius conuersio siue sustollēs patrē aut plasmatio patris.
Asabias: colligens dominū vel congregat⁹ domino: siue sustollens patrē dominum aut plasmatio patris domini.
Asach: factura ꝓrupta: vel plasmationis vmbraculum: siue sustollens fratrem aut tollēs fraternitatem.
Asadias: factura seruiens domino vel sustollens testimonium domini.
Asabel: sustollens deū aut plasmatio dei.
Asaph: colligēs vel congregās siue collectio aut cōgregatio.
Asaia: facit dn̄s vel faciēte dn̄o siue sustollēs dn̄m aut plasmatio domini.
Asaias: idem.
Asan: delictū vel fum⁹ siue sustollens ppl̄m aut plasmatio eoꝝ.
Asama delictū ei⁹ vel famigās eū siue sustollēs ppl̄m eius aut plasmatio eorum.
Asan: tollens donū vel plasmatio gratie.
Asana: tollens donū ei vel plasmatio gratie eius.
Asar: carcer vel carceratus seu facturam suscitans: aut sustollens vigilantes.
Asaradā vincēs vel exacut⁹ siue sustollens vigiles iudices aut plasmationē suscitās iudicio.
Asarel: carcer dei vel carceratus deo seu factura suscitās deum aut sustollēs vigiles dei.
Asarela: factura suscitans male dictum vel plasmatio tollens vigiliam maledictionis.
Asarothamar: beatitudo palme vel beatitudo ɔmutās siue atriū amaritudinis: aut vestibulum commutationis.
Asarsuasim: diuites vulpes: vel atriū vulpiū: seu factura suscitās salutē: aut plasmatio vigilans saluationi.
Asarsuasim: diuites obtinēs vel beate reuertens: seu factura suscitans equū: aut plasmatio vigilans reuersioni.
Asasonthamar: os amarum vel silentium commutatum: seu factura faciens iniquitatem commutationis aut plasmatio tollens dolorem amaritudinis.
Asaar: diluculum vel mane diluculo seu facturam estimās aut plasmationis existimatio.
Asaradon: victor vel exacut⁹ seu factura suscitās seruos iniqs: aut plasmatio vigilās testimonio merentium.
Asarabel beat⁹ de⁹ vel beatitudo dei seu factura vigilās deo aut plasmatio suscitans deū.
Asaramel: sustollēs excelsuꝫ deū vel plasmatio excelsi dei.
Asbabal: plasmās virū: vel tollens vetustatem.
Asbel: captiuus dei vel atriū vetustatis.
Asbebel: captiuus dei vel factura vetusta.
Ascalon: appēsa vel impēsa: siue ignis infamis: aut ignis ignobilis.
Ascalonite: appensi vel impensi siue ignes infames: aut ignes ignobiles.
Ascenem: tollēs possessorē contēptibiliter: vel sustollēs cōtēptibilem possessorem.
Ascenē: ignis aspersio vel ignis sic aspersus.
Ascoth dissolutio vel effusio siue incendēs aut incendium.
Ase: tollens vel factura siue sustollens aut plasmatio.
Aseban: sustollens semper excelsum vel plasmatio semper excelsa.
Asebias: sustollens dominū: vel plasmatio domini.
Asebin: facture statio vel plasmatio stationis.
Asebonias: tollens pollicē domini vel factura in medio dominatoris.
Asech: factura ꝓrupta: vel plasmationis vmbraculum: siue sustollens fratrem aut collēs fraternitatem.
Asedech: testa vel sol: siue ariditas aut siccitas ardoris.
Asedim: siccitas ardoris vel suburbana eorum.
Asedemoth: arua vel suburbana.
Asedothphasgan: abscisio vel os delicti: siue tollēs abscissuꝫ aut plasmationis donatio.
Asedoth: factura pabuli vel plasmatio viriditatis.
Asedothphasga: dolatio facture viridis: vel faciēs pabulū abscissionis.
Aseph: atriū vel vestibulum seu colligēs aut cōgregatio.
Asen: sustollens eos vel plasmator eorum.
Asemona: festinans vel os eius ab osse non ab ore.
Asen sustollēs fontē vel plasmatio oculi.
Asena: ignis aspersus vel ignis aspersio siue sustollēs fontem eius aut plasmatio oculi eius.
Asenna: ruina eius vel precipitatio.
Asennaba: ruina eius vel ꝓcipitans eum.
Asennaphar: ruens onager vel precipitans feritas.
Asenech: ruina vel precipitatio seu factura dedicans aut plasmationē edificans.
Asennes leuans me vel subleuatio mea.
Aseneth: ruens vel precipitans siue ignis aspersus: aut ignis aspersio.
Aser: atriū vel diuitie seu beatitudo aut beatus.
Aserite: atria vel diuitie seu beatitudines aut beati erunt.
Asera: atriū vulturis: vel diuitie deuoratoris.
Aserai: btitudo mea vel beatus erit mihi: siue atriū meum aut diuitie mee.
Aserdā: exacatus vel vinculū cutis seu beatū iudiciū: aut diuitie iudicande.
Aserim: atrium vel vestibulum seu diuitie: aut beatitudo eorum.
Asermachimath: btitudo doni vel q̄ est beata donatio.

Asermoth: atrium mortis vel divitie mortales.

Aseroth: atrium angustie: vel divitie temporales.

Aseroth atria vel vestibula sive vile aut beatitudines.

Asermal: beata salus aut divitie salutis.

Asersua: atrium gaudij vel beatitudo letitie.

Asem: nominatus vel faciēs nomen sive sustollens auditum aut plasmatio famose auditionis.

Asema: os ab osse nō ab ore: vel sustollēs nomē eius aut faciēs famosam auditionem.

Asen: fractura dētium vel plasmatio super valuas: seu tollēs nomen aut sustollens amphorarum tentationis.

Aseremoth: suburbana vel sub urbibꝰ seu atrium indignationis rigide: aut btitudo formidationis eorum.

Asergadal: atrium accincti vulturis vel divitie tētationis devorantis.

Aspha: tollens subito vel factura eructans.

Asphanar: equorū domitor vel factura apprehendens.

Asphanes: equorum domitor: vel factura: conversionē apprehendens.

Asphar: tollēs onagrū vel plasmatio ferocitatis.

Asia sustollens dn̄m vel plasmatio domini.

Asia: gradiens vel elevans seu auferens aut elatio.

Asiani: facture dn̄i vel sustollentes dominum.

Asiani: elati vel auferentes seu gradientes aut elevati.

Asias sustollens dominum vel plasmatio domini.

Asidia: miluus vel herodiꝰ: seu factura dilecta aut plasmatio amabilis.

Asiel sustollens deū vel plasmatio dei.

Asiel gradiens deo: vel elevatio dei.

Asim: sustollens eos vel plasmatio eorum.

Asima: sustollēs eos ei: vel plasmatio eorum eius.

Asincbritus: dirigēs thuribulū vel directio thuribuli.

Asiongaber: lingua viri vel dolatio dominis seu faciēs merētes colles sublimes: aut sustollens dolores collium sublimium.

Asir: vinculum vel vinculatꝰ seu factura vigilans aut sustollēs vigilantes.

Asidei milui vel herodij seu facture dilecte: aut plasmationes amabiles.

Assyria factura vigilans domino: aut sustollens vigilias domini.

Assyria: diligens vel dilecta: sive dirigens aut directio.

Assyrij: facture vigilantes dn̄o vel sustollentes vigilias dn̄i.

Assyrij: directi vel dirigētes seu dilecti aut dirigentes.

Asia factura laborans: aut sustollens laborantes.

Asmo novissimum eius vel factura parturiens.

Asmodeus: facture iudiciū vel plasmatio iudicantis.

Asmona: festinans vel celeriter numerans.

Asnaa: tollens serpentē vel plasmatio colubri.

Asop: collectio seu vestibulum.

Asen: festinans vel festinatio.

Asom: silens vel os ab ore non ab osse.

Asometh os: vivax ab osse non ab ore: vel silentium vite aut festinatio vaporis.

Ason: factura pupille vel plasmatio coccinea.

Asor atriū vel sagitta luminis seu tollēs foramen aut plasmatio iracundie.

Asoradon: victor vel exactꝰ seu atriū servi iniqui aut tollens foramen testimonij inutilis.

Asoran: atriū excelsum vel sagitta luminis exaltati: seu extollēs foramē excelsum aut plasmatio iracundie exaltate.

Asoth: sustollēs signū aut plasmatio temporalis.

Asothite: tollentes signa vel facture temporales.

Asra: diminutio: vel diminutus seu tollēs magistrum aut plasmatio magisterij.

Asrael: diminutꝰ deo vel sustollens magisterium dei.

Asrabi: beatū faciens vel beata commotio seu diminutus ipse aut diminutioni patens.

Asrebel beatus deo vel btitudo dei sive tollens magistrū deum aut plasmatio magisterij dei.

Asrabelite: beati deo vel beatificantes deū aut plasmati magisterio dei.

Asthaol: ignis gemētiū vel ignis parturientium.

Asthari: caula mea vel presepe meum.

Astari: ovile meum vel cubiculū meum sive atrium meū aut factura explorationis mee.

Astaroth: ovile vel factura exploratorum.

Astaroth: atriū vel cubiculū seu caule aut presepia.

Astarothites: caula vel atriū seu caule aut presepia.

Astarothites ovile vel factura.

Astaroth: atrium vel cubiculum seu presepe aut cubiculum.

Astarthen factura superflua vel plasmationis superfluitas.

Astrages: voluntas festina vel cōsilium festinitatis.

Asub: factura incendij vel plasmatio conversionis.

Aspha: tollens subito vel factura eructans.

Assuerus: beatitudo vel atrium eius.

Assum: os eorum vel fumigans eos.

Assam: factura coccinea vel tollens pupillam eorum.

Asus: dives vel beatus: sive factura luminis: aut tollens incēdium.

Asuri dives mihi vel atriū meū seu factura luminis mei aut tollens incendiū meum.

Asurim divitie eorum vel beatitudo eorū sive factura illuminans eos aut tollens incendiū eorum.

Assur: tollens robustum vel tollens acerbitatem.

Assur sustollēs murū vel tollēs angustiam. seu factura cōtinēs aut plasmatio directionis.
Assur: negociator vel negociatio sive nemus aut ignis illuminatio.
Assur: dirigens vel diligens sive beatus: aut gradiens.
Assurim: sustollēs murum eius vel tollens acerbitatem.
Assurim faciēs robustos eos vel plasmatio directa eis: sive tollens angustias eorū aut sustollens continentiam eorum.
Assurim: nemora vel ignitū illuminationes: seu negociatores aut negociationes.
Assurim dirigentes vel diligentes: seu beati aut gradientes.

¶ Hic. t. post a.

Ata: tēps vel peccatū seu delinquens aut temporalis.
Athac: peccator humilis vel peccati retentio: seu delinquēs fratri aut temporalis frater.
Athad: rhamnus vel testimoniū.
Athaia: peccans dn̄o vel tēporalis domini.
Athalia: tēpus dn̄i vel tempus eius: seu peccans dn̄o aut declinatio domini.
Athania concupiscentia vel desiderium.
Athanael: tēpus meū dei vel peccatū meum deo.
Athanai: tēps fluctuās vel peccator commotus seu corona donati mei aut exploratio gratificationis mee.
Athar: peccator suscitans vel tēporalis vigilia.
Athara: peccatū suscitans ei vel peccatoris vigilia eius.
Atharim explorator vel exploratio.
Atharoth: corone vel circuli.
Athath: peccatū tēporis vel tēpus peccatoris.
Athene: disperse vel dissipate.
Athenienses: dissipati vel dispgentes.
Athenobius: peccator latrās vel temporalis latratio.
Ather: ipse cōsurgens cōtrarius vel peccator effundēs adversa.
Athicon: tempus medium: vel peccatoris dimidiatio: sive tēpus cōgregate iniquitatis: aut peccatum congregatiōis inutilis.
Athipha: tempus subitū vel peccatum: crucians.
Athil: peccati germen vel tēps inveterans.
Athita: tēps querens vel dilecti silentium.
Atholus: tempus cōsilij vel peccati commixtio.
Athoniel: respōdēs deo vel tempus eius dei.
Athupha: tempus subitum vel peccati infirmitas.
Athul: tempus cōsilij vel peccator festinans.

¶ Hic. u. post a.

Aua: iniquus vel iniq̄tas.
Auan: fons vel motus sive movens eos: aut subversio eorum.
Aui: ferox vel ferocitas sive iniquus mihi: aut iniquitas mea.
Auil: insipiens vel stulticia.
Auim: acervus lapidum vel iniquitas eorum.
Auisa: volūtas mea: vel iniquitatis mee salvatio.
Auith: iniqua vel iniquitas.
Auoth sedes vel cōmoratio: seu vinculum.
Auoth vita vel gloria seu ville aut civitates.
Auothiair: vinculum vigilis vel sedes vigilie seu commorās illuminatio: aut incunabula illuminationis.
Auothiair: gloria luminis vel vita illuminans seu ville vigilantiū aut oppida illuminatorū.
Auphraton: frugifera vel pulverulenta: sive ubertas aut de cinere veniens.
Auphratonite: frugiferi vel pulverulenti seu uberes aut de cinere venientes.
Augusti: solenniter stātes vel solennitas addita.
Aulon: vallis grādis: vel vallis campestris.
Aunam: meror eorum vel labores eorum.
Aunan: non est vel inutile.
Auram: iracūdia vel iracūdus.
Auran: irascens vel iracundia.
Ausitidis: consilium vel consiliatrix.

¶ Hic. x. post a.

Axa: furor vel furibunda.
Axan: claudicans vel irascens.
Axath: medicina vel medicamētum.

¶ Hic. z. post a.

Aza: videns vel combustus seu fortis dn̄i: aut fortitudo eius.
Azabias: videns patrē dn̄m: vel fortitudo patris domini.
Azabel: videns deum vel fortitudo dei.
Azam videns eos vel fortitudo eorum.
Azanoe: fortitudo cōmotionis: vel visio requietionis.
Azara: dorsum vel crepido.
Azaria: auxiliū dn̄i vel auxiliator est dominus.
Azarias: idem.
Azaram: adiuvās populum vel auxilium populi: sive dorsum eorum aut crepido eorum.
Azas: continens vel apprehendens seu videns fortiter: aut visio fortis.
Azazias: cōtinēs dn̄m vel apprehēsio dn̄i: seu vidēs fortiter dominum: aut robusta visio domini.
Azbel: videns vetera: vel robustus vetustate.
Azbelite: vidētes vetera: vel robusti vetustatibus.
Azboth: vidēs vomentē: vel vidēs in vomitu: seu fortis vetustas aut fortitudo lugentium.
Azchad: videns mare vel fortitudo maris.
Azchad: videns dolentem vel videns componentem seu fortis dens molaris: aut fortitudo penitentie.
Azech: pergens vel ambigēs: seu vallis devorans: aut vallis rapacitatis.
Azecha: fortitudo aut decipula sive robusta aut clausa pessulo.
Azer auxilium vel sanctificatio seu fortis cōsurgēs: aut videns

vigilias.
Azagad: fortis tẽtatio vel vidẽs accinctum latrunculum.
Azi: fortis meus vel visio mea.
Aziam: videns populum vel fortitudo eorum.
Azias: videns dominum vel fortitudo domini.
Aziel: pergens vel pficiscẽs seu videns deũ: aut fortitudo dei.
Azia: fortis visio vel videns visionem.
Aziel: pergens vel abiens seu videns deum: aut fortitudo dei.
Azir: fortiter vigilans seu vidẽs vigilias.
Aziza fortis iste vel visio ista.
Azmarh: vidẽs mortem vel fortis mortuus.
Azmaneth: idem.
Azmoth: fortis morte vel apprehendens mortem.
Azmoth: fortis inclusio vel apphens decorem.
Azor: adiutus vel auxiliator seu videns lumen aut fortiter iracundus.
Azozi: incendens dño vel incendium domini.
Azotus: incendiũ vel incendens siue ignis patruelis: aut ignis patrui mei.
Azoth: incendentes vel incẽdia siue ignes patruelis aut ignes patrui mei.
Azotide: incẽdium vel ignis patruelis.
Azarael: adiuuans deum vel fortitudo dei.
Azuba: relicta vel deserta siue relictio aut desertio.
Azur: adiutor lucidus vel auxilium igneũ: siue videns lumen aut robustum incendium.

¶ Sequuntur interpretationes hebraicorum nominum incipientium per. B. literam.

¶ Et primo de litera. a. post. b.

Babana: venit respondẽs vel venit responsio.
Baal: vir vel vetustas siue hians aut deuorator.
Baala: venit hec vel habẽs eam seu vir eius aut deuorans eum.
Baalanan: venit hoc donũ: vel habens eam gratiã: seu vir gratus ei: aut deuorator gratificationis.
Baalasor: vetustas deuorans atrium vel vir habens sagittam luminis: seu vetustas tollẽs foramen: aut vir plasmator iracundie.
Baalath: vir ascendens vel habens ascensionem vel vetustas temporis: aut deuoratio peccatoris.
Baalberith: vir habẽs pactũ vel vetustas: deuorans fedus.
Baalpharasim: viros deuorãtes diuidens: vel habentium vetustatem diuisio.
Baalpheor: vir habens hiatum vel vetustas deuorãs os pellis superius.
Baalgad: vir fortunatus vel habens tentationẽ: siue vir accinctus latrunculis aut vir deuorator.
Baalia: vir habens dominũ vel vetustas deuorans dominationem.
Baalim: ascẽdentes vel superiores.
Baalim: viri vel habẽtes: siue in superioribus aut deuoratores.
Baalis: vetustas viri: vel habens assumptionem seu deuorans virũ aut vetustatis assumptio.
Baalmaon: descendens humilis vel descẽsio humilitatis: seu vir humilis habens domiciliũ aut vetustas deuorans habitaculum.
Baalmeon: descẽsio humilis vel descensus humilitatis.
Baalmesar: habens eam vel vir ex principe seu vetustas ei⁹ aut deuoratio principis.
Baaloth: ascendens vel in ascẽsionibus seu vir habens tẽpus aut vetustas deuorans responsionem.
Baalsalisa: habens vitulam cõternantem vel habens vitulam conternatam seu vetustas deuorans tertium: aut vir habens vitulam triẽnalem.
Baalthamar: vir habens palmã vel vir habẽs amaritudinẽ seu vetustas deuorãs commutatos aut vetustas deuorans commutationem.
Baana: venit donatus vel venit gratificatus.
Baanam: filius eius vel veniens ei seu venit respondens aut venit responsio.
Baani: venit donatus mihi vel venit gratificatio mea.
Baani: veniens mihi vel filius meus seu venit respondens mihi aut venit responsio mea.
Baara: venit respondens vel venit responsio.
Baari: venit respõdens mihi vel venit responsio mea.
Baari: fontes vel putei siue invẽtre aut in commutando.
Baarias: venit respondens dominus vel venit responsum domini.
Baasa: venit tollens vel veniente factura.
Babatha: translatus tempore: vel confusus peccator seu trãslatio temporalis aut confusio peccatoris.
Babel: confundens vel confusio seu transferens aut translatio.
Babylon: idem.
Babylonij: confusi vel translati seu confundentes aut transferentes.
Bacbar: in sagitnate vł ingressus est.
Bacbacar: vetustas in sagitnate vel ingens ingressus est agnus.
Bacbenor: luceus lucerna vel ingressus est agnus lucerne.
Bacchi: vetus vel luctus siue ingens aut in vomitu.
Bacbideu: luctus fortis: vel vetustas in vomitu.
Badacbar: venit compungi vel venit tumultus siue venit merces: aut venit turbatio.
Badad: maximus vel excellentissimus siue venit testis aut venit sufficiens.
Badadi: maxim⁹ mihi vel excel

lectissimus meus seu robur meũ aut sufficientia mea.
Badaias precipuus dño vel in iudicio dñi: seu venit dñs aut venit dominator.
Badal precipuus vel sublimis seu venit conscendens: aut venit infirmitas.
Badam solus aut in iudicio seu venit ppls aut aduentus eorũ.
Badam precipu⁹ vel iudicio seu venit donum aut venit gratificatio.
Badaxer maximum auxilium: vel excellentissimus sanctificator: seu venit fortis aut venit separatio.
Barbseba filia septẽ: vel filia iuramenti seu venit eloquẽs: aut venit conuersio.
Barbsaba filia deprecatiõis vel filia satietatis seu venit conuertens aut venit incendium. Ista enĩ barbsaba vel barbseba: ipa est bersabee mater salomonis.
Baem locus vite mee: vel locus suscipiens mihi.
Baen iniquus oculus vel iniquitas fontis seu venit fons aut venit oculus.
Bagad venit accinctus vel venit in fortuna seu venit latrunculus aut venit tentatio.
Bagal onus vel iugũ seu venit aceruus: aut venit inuolutio.
Bagaba excelsus tpe vel sublimitas peccatoris.
Bagathan venit tactus ridentis vel venit risum tangentium.
Bagazim in excelso contẽptus: vel venit fortitudo.
Bagoaim sublimitas deuorans eos vel inguĩ vulturis eorum.
Bahem locus vel in eis: seu venit locus: aut locus eorum.
Bai filius meus vel veniens mihi.
Bala absorpta: vel inueterata seu absorbens vel inueterans.
Baala absorbens eum vel inueteratio eius.
Balaach deuorans vel precipitans siue absorbẽs fratrem aut inueterans eos.
Bala varius populus vel sine populo siue in eis aut precipitans fraternitatem.
Balaam turbãs gentẽ vel deuorans populũ siue absorbẽs eos aut absq; substantia eorum.
Baalan: turbans donũ vel deuorator doni: siue absorbens gratos: aut inueteratio gratie.
Balaanam habens gratiam vel inueterans responsionem siue absorbens donum aut precipitatio gratie.
Balach lingens vel ludens: siue inuoluens aut elisio.
Balada absorbẽs testes vel inueterãs fraternitatẽ siue veniens eam iudicare: aut precipitatio testimonij.
Balad: vetustas sola vel deuorans testimonium: siue absorbẽs precipuos: aut precipitans patrueles.
Baladam venit sibimet iudicãs vel vanitas pro semetipso: seu absorbens iudices: aut inueterator iudicij.
Balagad absorbens latrũculos vel precipitans tentationem.
Balagad vir accinctus vel habuit accinctum: seu vir fortunatus aut vir pirata.
Balan turbatio vel precipitiũ.
Balaman turbator populi: vel precipitator eorum.
Balanan turbãs donũ vel precipitans gratiam.
Balasor accendẽs domũ vel habens sagittam luminis: siue absorbens fortes aut inueterator angustie.
Balad absorbens peccatum vel inueterans tempore.
Balad lingens vel inuoluẽs: seu lingens aut elisio.
Baldad vetustans sola vel vetustatis solitudo.
Baldam venit sibimet iudicans vel vanitas pro semetipso: seu absorbens iudices: aut inueterator iudicij.
Bale precipitans vel deuorator.
Balaite deuoratores vel precipitatores.
Bales absorbens vel precipitãs.
Balaida varietates cognouit vel variatorũ cognitio: siue absorbens testimonium: aut inueterator seruitutis.
Baloth ascendẽs vel in ascẽsionibus siue absorbens aut inueterati responsione.
Balsalisa habens vitulã conternantẽ vel habens vitulã cõternatam: seu vetustas deuorans tertium: aut vir habens vitulã triennalem.
Balthasar capillus capitis: vel absorbens diuitias.
Balsus habens luctum: vel habens premium.
Bama in quo vel qs siue in quibus aut semper excelsa.
Bamoth in morte vel excelsa siue mors adueniens: aut mortis aduentus.
Bamothbal excelsa in mortevis ri habentis vel mors adueniẽtis vetustati deuoranti.
Bana venit respondens vel venit responsio.
Baana venit respondens ei: vel venit responsio eius.
Banai venit respondens mihi: vel venit responsio mea.
Banai: idem.
Banaias edificãs dño vel cemẽtarius dñi: seu respondens dño aut responsio domini.
Banaza filius videns: vel fortitudinis filius.
Banea venit rñdens ei: vel venit responsio eius.
Baneas venit responsum tollẽs vel venit responsio plasmationis.
Banebarach filius fulminis vel filius fulguris seu filius fulgurantis aut filius percutientis.
Banebarach venit respondens fulmini vel venit respõdens fulguranti: aut venit respondens percutienti.
Banaiacbam: filius stridoris vel filius necessitudinis: seu venit firmitas: aut venit preparatio.
Bani filius meus vel veniẽs mihi.
Bani pollex meus vel in medio mei.
Bannimai: filius meus vnicus: vel filius meus sempiternus.
Baon: in iniquitate: vel in iniqũtatibus.
Baon: venit dolor vel venit iniquitas: seu venit murmurans aut venit inutilis.

Baor: in pelle vel in pellibus.
Baor venit lumen vel venit foramen: seu venit pellis: aut venit iracundia.
Bar: filius vel filiatio. Syrum est non hebreum.
Bara: lectus vel creatura: sive filius eius aut malitia.
Barrabas filius patris vel fili⁹ magistri. Syrum est pariter et hebreum.
Barach: fulmen vel fulgur: sive fulgurans aut percutiens.
Barachel: fulgur dei vel fulmen dei sive fulgurans deū: aut percussio dei.
Barachemin: tribuli vel creatura iudeorum.
Barachias: benedictus dño: vel benedictus domini.
Barachias: fulgur dñi vel fulgurans dño: sive fulgurans dño: aut percussio domini.
Barachiel: benedictus deo: vel benedictus dei.
Barachiel: fulgur dei mei vel fulmē dei mei: sive fulgurans deo meo: aut percussio dei mei.
Barada: filius decoris vel filius decorus seu filij seru⁹ aut fili⁹ testimonij.
Barabel. benedixit deum vel benedictio dei: sive luct⁹ deo aut creatura dei.
Barasa: haurientes vel in egestate seu veniens ad faciendū: aut filius sustollens plasmationē.
Barath: grādo vel tēpestas: seu filius peccati: aut filius tpalis.
Baraza: filius videns: vel filius fortitudinis.
Barech grando vel tēpestas: seu filius vivax: aut fili⁹ pavidus.
Baremij: fugit eū quispiam vel quopiam fuga eius.
Baria: filius in malis: vel filius dñi: sive in clamore eius: aut in cōmotione ipsius.
Barien: filius in malo: vel filius maleficij quem et ipsum nonnulli bariesu corrupte nominant.
Bariben: filius ipse vel fili⁹ parcens: seu filius commotus aut filius faciens.
Boriona filius columbe aut filius simplicitatis. Syrū est pariter et hebreum.
Bar: quippe sicut predictum est syriace filius et iona columba.
Baritha: phytonissa vel subitanea sive os abyssi: aut os ꝓfundum.
Barnabas: filius concludens vel filius ꝓphete: seu filius veniens aut filius consolationis.
Barne filius motionis vel filius mutationis.
Barnee: electa cōmotio: vel fili⁹ electe mutationis.
Barsabas: filius revertēs vel filius quietis: ex syro et hebreo sermone compositū: seu filius iuramenti: aut filius consolationis.
Barsemia: filius cecus vel filius cecitatis quem corrupte quidā barthimeen legunt.
Barthimeus: fili⁹ pinguedinis vel filius ruminantis.
Bartholomeus: filius suspendētis me: vel filius suspendentis aquas. Syrum est non hebreū.
Baruch: benedictus vel benedictio.
Barzaith: filius olive eius: vel filius fornicationis eorum.
Basan: bruchus vel pinguedo: seu siccitas aut confusio.
Basar infantia vel in angustia sive infans aut angustiatus.
Basara: infans vel infantia eius sive angustians eum aut in angustia eius.
Basbama: confusio caloris vel angustia caliditatis eius.
Basbat: adeps vel defecatio.
Basecbat: adipem vel defecationem.
Basechat: adeps vel defecatio: seu defecans aut defecatio.
Basemath: deposita vel delinquēs seu veniens aut delictio.
Basemoth: veniens aut delinquens: sive in omnibus aut in nominibus.
Basias: adeps dñi vel defecatus domino.
Basmath: deposita vel delinquens aut derelinquens aut delictio.
Bathanim: domus respondentium aut domus humilitatis eorum.
Bathuel: virgo dei vel castus deo
Bahurim: electi vel electorū: sive iuvenis aut robusti.
Bauronites fortis vel elect⁹: seu iuvenis aut robustus.
Bazatha: contēnens temp⁹ vel despectus peccator.
Bazeotha: contēnens eū vel despectio eius.
Bazothia contēnens dominum: vel despectio domini.

¶ Hic e. post. b.

Bead: iniqu⁹ testis vel edificator precipuus gratie.
Bean: iniquus gratie vel iniquitas donationis.
Beban: os vulturis vel confusio devoratoris.
Bechechias inclytus deo vel primogenitus dei.
Becher inclytus vel primogenitus.
Becherite inclyti vel primogeniti.
Becherias: inclytus dño vel primogenitus domini.
Bechor: primogenitus vel unigenitus.
Bechori: primogenitus meus vel primogenitus mihi.
Bechoreti: primogenitus fortis vel primogenitus timidus.
Bechuch: inclytus gravis vel primogeniti condēnatio.
Bed: filia vel mensura.
Beded: instauratio vel instauratus seu mensura divitiarū aut filia voluptuosa.
Bethsabee: filia septima vel filia iuramenti seu mensura saturitatis: aut filia satietatis.
Bethsan: filia dura vel mensura iniqua: seu filia iniquitatis aut ipsa iniquitas.
Bedellium: lapis vel carbunculus.
Beel: vetustus deus: vel vir devorator sive dominus vetustatis: aut vir habens vetustatem.
Beelphegor: vir habens hiatum vel vetustus deus hiātis: sive dominus vetustatis hiātis: aut vetustas devorans os pellis sive

pertus. Ipse est priapus vel si/mulacrum ignominie.
Beelsephon: vir habens arcana vel dñs aquilonis seu vetustus deus habens speculam: aut ve/tustas deuorans ascensionē spe culi.
Beelzebub: vir muscarū vel prin/ceps muscarum: siue vetustus deus habens muscas aut vetu/stas deuorans muscas.
Beemoth: animal vel animalis seu bestialis aut bestia.
Beera: fons eius vel puteus eius siue in lumine aut putei eius.
Beeri: fons vel puteus meus siue in lumine aut putei mei.
Bega: sublimis vel excelsa: siue sublimitas: aut celsitudo.
Begoal: iugū vulturis vel subli mitas deuoratoris.
Beguai excelsus meus vel subli mitas mea: aut fabrica vulturis aut fabrica deuoratrix.
Begui: excelsus meus vel subli/mitas mea.
Begumim: fabrica cemētarij: vel fabrica cementariorum.
Behelmon: vetusti deus habita/culi: vel dominus habēs domi/cilium vetustatis.
Bel: vetustas vel absq;.
Bela: habitus vel indumētū seu vetustas eius vel absq; eo.
Belath: habens vel habitus ab habendo non ab habitu.
Belath: vetustas peti vel absq; tempore.
Belathala: habēs vel habita ge nere feminino ab habendo par ticipium est: non verbum impe rativum.
Belbala: habitū apprehendens vel indumentum irroratum.
Belbecia: vetustas primogeniti dñi vel absq; nobilitate dño.
Belga: absq; motu vel vetusta commotio.
Belge: idem.
Belgnat: absq; valle vel absq; di rupto seu vetustas voraginis: aut vetustas deuorationis.
Belia: vetustus dñs vel absq; do mino.
Belia: puteus eius vel in clamo re eius: siue in malis aut cōmu tatio ipsius.
Belial: absq; iugo vel absq; do/mino.
Beliar: cecū lumen: aut ceca an/gustia seu vetustas deficiēs: vel absq; continentia.
Belmelech: deus meus rex: vel ve tustas mea regnans.
Belma: habens desiderium vel absq; domicilio.
Belmeula: habens domicilium vel absq; inhabitatione.
Belsan: vetustas dara: vel ipsius vetustatis iniquitas.
Belsar: absq; principe vel absq; carbone: seu vetustū velamen: vel vetustatis angustia.
Belsathim: absq; germine: vel absq; positiōe: seu vetustas spi/narū aut vetustas resurrectio/nis eorum.
Ben: filius vel filiatio.
Benabinadab: filius patris mei votiuus vel fili⁹ patris mei spō taneus.
Benadab: filius votiuus vel fi/lius spontaneus.
Benabel edificatus deo vel edi/ficatio dei: seu filius eius deo aut filius eius dei.
Benail: filius doloris vel filius parturientis.
Bendagar: cecū lumen vel filius preuaricationis.
Benebarach: filius fulminis vel filius fulguris: vel filius fulgu rans: aut filiorum percussio.
Benechā: filius callidus vel fili⁹ surgens: siue filius necessarius aut filius necessitatis.
Benennā: filius in eis vel filius in medio eorum.
Benēnon: filij ecce sunt vel filij ecce hic sunt.
Benerē: filij tonātis vel filij to/nitrui: qđ corrupte boanerges vsus obtinuit.
Benefed: filius mittēs vel filius confirmationis.
Bengaber: filius viri fortis: vel filius iuuenis virilis.
Benhur: filius lucis: vel filius igneus.
Beni: fili⁹ me⁹ vel filiatio mea.
Benni: filius requiescens vel fi/lius requietionis.
Beniamin: filius dexterē vel filius virtutum siue filius amaritudi nis: vel filius amarorum.
Beniamin: filius dextre vel fili⁹ virtutis: siue fili⁹ asininus aut filius asinorum.
Beniar: cecū lumē vel ceca angu stia seu filius deficiens: aut fili⁹ preuaricationis.
Bennoi: filius commotus: vel fi lius requietionis.
Bennon: filius merēs vel filius doloris: seu filius murmurans aut filius inutilis.
Bennoni: filius merēs vel fili⁹ in utilis mihi: siue filius doloris mei aut filius iniquitatis mee.
Bēnui fili⁹ me⁹ vel filiatio mea.
Bēnui: filius requiescens vel fi/lius requietionis.
Bennun: filius serius: vel filius piscis: siue filius vnicus aut fi/lius sempiternus.
Benir: filius incendens vel fili⁹ incidens: seu filius luminis: aut filius igneus.
Benzoeth: filius huius pauidē: vel filius huius viuacis.
Beon: pollex vel in medio siue iniquus murmurans: aut iniqui tate dolens.
Beor: impellens: siue impulsio vel iniquus luminis: aut iniqui tas iracundie.
Ber: fons vel puteus.
Bera: fons ei⁹ vel puteus eius.
Berameth: fons exaltatus vite vel puteus alti pauoris.
Berchos: fontis calix vel putei potus.
Berdam: puteus indicans: vel fons indicij.
Berea: puteus eius vel filia eius. Hebreum est: pariter atq; sy/rum.
Beri: puteus meus vel putei plu raliter.
Beria: fons domini vel puteus domino.
Berith: fedus vel pactum.
Bernice puteus innocens: vel fi/lia eleganter commota.
Beronice: idē est. Utrunq; hoc nomen ex hebreo syroq; cōpo situm est.
Beroea: puteus eius vel filia ei⁹

Beroenses: filij eius vel putei eius.
Beroni: filia que vel puteus q̃s. Et hec tria nomina ex hebreo pariter syroq; composita sunt.
Beroth: fontes vel putei: seu fons respondens: aut puteus tẽporalis.
Berotha: fontes eius vel putei eius: seu fons respondẽs ei: aut puteus temperans eum.
Berothai: fontes mei vel putei mei: seu fontes vulturũ aut putei deuorantes.
Berothi: fontes vel putei mei: seu fons r̃ndens mihi: aut puteus temperans me.
Berothite: fontales seu puteales seu fontes respõdentes mihi aut putei temperantes me.
Bersa: puteus federis vel fons iuramenti.
Bersabee: fons septimꝰ: vel fons iuramenti: siue puteus satians: aut puteus saturitatis.
Breschith: in capite vel in capitulo: id est genesis: que in capite omniũ librorũ posita est.
Berthan fons altus vel puteus altissimus.
Berzelai: ferrũ meũ vel fortitudo mea.
Besai: pinguedo mea: vel ignominiosus mihi.
Besaia: pinguis dño: vel ignominiosus domino.
Besamath: derelinquens vel derelictio: seu pingue donum: aut confusio donatoris.
Besmath: adeps: vel desiccatio.
Besee: pinguis vel ignominiosus.
Besellam: obumbrans eos: vel obumbraculum eorum.
Beseleel: vmbra dei vel vmbraculum diuinum.
Besodia: angustia mensure dñi vel tribulans mẽsuram dominicam.
Besioth: pinguis ligatꝰ vł ignominie declinatio.
Besor: tribulatio vel angustia seu carnalis aut pelliceus.
Beth: domus vel habitaculum.
Betha: requies vel requietio siue domus eius: aut habitaculum ei.
Bethacarem: domus sterilis vel domus eruditionis tristitie.
Bethaphaleth: domus salutis vel domus viuificans siue domus excindens: aut domus mirabilis.
Bethaphe: domꝰ erroris vel domus mali. nõ a malitia: sed ab arbore.
Bethaphe: domus oris vel domus decipule: siue domꝰ laquei aut domus discipule.
Bethaphua: domus induẽs eos vel domus declinans os eorũ seu requies laborum eius: aut requietio indutionis eorum.
Bethagan: domus horti vel domus electionis.
Bethagla: domus vitule vel domus festiuitatis eius vel domꝰ defectionis: aut domus plangentium.
Bethaglã: domus planctus vel domus festiuitatis eorum.
Bethian: domꝰ idoli vel domus idolatrie: siue domus deuorãs eos: aut domus vulturis eorum.
Bethalsimoth: domus deserta: vel domus adducens mortem.
Bethaloth: domus campestris vel domus in campestribꝰ: seu requiei vacans: aut requietionem declinans.
Bethamoth: domus mortua vel domus mortalium seu requies mortis: aut requiescens mortuus.
Bethanara: domus pardorum vel domꝰ amaritudinis: seu requies amaricans: aut requietio pardi.
Bethanan: domus doni vel domus gratie seu requies donatoris aut requietio gratificationis.
Bethanath: domus respondentis vel humilitatis: siue domus vbi est respondens dominus aut domus vbi est gratia dei.
Bethania: domus obediẽtie vel domus afflictiõis eius: siue domus doni dñi: aut domus gratificata dño.
Bethanoth: domus gratie vel domus responsionis: seu domꝰ precinens vel domus precinentium.
Bethara domꝰ aque vel domus putei.
Bethara: domus electionis vel domus electa: siue domus suscitans eum: aut domus vigiliarum eius.
Betharaam: domus montium vel domus sublimitatis eorum: siue domus suscitans gentem: aut domus vigilans populo.
Betharaba: domus suscitãs patres: vel domus vigilans patribus.
Betharaba: domus grandis vel domus multa: siue domus humilis: aut domus vespertina.
Betharapha: domus sanãs: vel domus medicine: seu requies medici: aut requietio sanitatis.
Betharan: domus ire vel domꝰ sublimium.
Betharan: domꝰ decora vel domus electa: siue domꝰ suscitãs gẽtem: aut domus vigilans populo.
Betharan: domus vigilans domino vel domus suscitãs gratificationem.
Betharan: domus ire: vel domus arce: siue domus montium aut domus ascensus humilium.
Bethasan: domus fami vel domus delicti: siue domus tollẽs donum aut domus plasmata gratie.
Bethasan: domus deponẽs vel domus deposita: siue domꝰ deponens donum: aut domꝰ deposita gratie.

Bethauen: domus idolatrie: vel domus inutilis.
Bethara: domus fontis ei⁹ vel domus putei eius.
Bethberat: domus putei vel domus in lumine meo.
Bethbesse: dom⁹ confusa vel domus pinguedinis.
Bethbeacon: domus sculpta vel domus sculpture.
Bethbear: dom⁹ agni: vel dom⁹ cognitionis.
Bethcar: domus frigida: vel lapis adiutorij.
Bethdagari: domus tritici: vel domus frumenti.
Bethdagon: dom⁹ piscis tristitie vel domus piscium tristitie.
Bethe: dom⁹ eius vel habitaculum.
Bethel: domus dei vel dom⁹ habitaculum dei.
Bethemelech: dom⁹ vallis vel domus profunditatis: sive ventrus vultus: aut vētris sustentaculum.
Bethen: vēter vel vterus: seu domus fontis aut domus oculi.
Bethesimoth dom⁹ deserta: vel domus adducens mortem.
Bethphage: domus oris vel domus bucce siue domus oris vallium aut domus maxille vel labij. Syrum est non hebreum.
Bethphalech: domus saluās vel domus excludens: seu domus vinificans aut domus admirabilis.
Bethphases: dom⁹ transcēdens vel domus transitionis.
Bethpheor: domus hiās vel domus hiatus: seu domus hians pellicij: aut domus oris pelliū.
Bethphese: domus transiens vel domus transcendens: siue domus oris vel domus odoris florentis.
Bethgadar: domus muri vel domus macerie.
Bethgamul: domus retribuens vel domus retributionis.
Bethiesmoth: domus desiderij dulcis: vel dom⁹ desiderate dulcedinis.
Bethim: domib⁹ vel domus pluraliter.
Bethia: domus dñi vel domus illuminationis.
Bethlabaoth: domus veniētiū vel domus ingredientium.
Bethleem: domus panis vel domus refectionis.
Bethleemite: domus panum vel domus refectionum.
Bethlenaboth: dom⁹ venientiū vel domus edificantiū.
Bethmacha: domus mollis vel domus confracta: siue domus percutiens aut domus ingeniosa.
Bethmaon: domus habitaculi vel domus inhabitationis.
Bethmarchaberh: domus currū: vel domus quadrigarum.
Bethmarchaloth: domus quadrigarum: vel domus quadrigantium.
Bethmatha: domus tributi: vel domus humilis fori.
Bethmoreth: domus arcani vel domus consilij siue domus arcanorum aut domus consiliorum.
Bethnemra: domus pardorum aut domus amaricans.
Bethorabo: domus humilis vel domus vespertina: siue domus heremi: aut domus locorū que sunt iuxta inhabitabilem.
Bethoro: domus ire vel domus magistri.
Bethoron: domus ire vel dom⁹ arce: siue domus montium aut domus ascensus humilium.
Betholath: dom⁹ coccinea: vel domus vermiculata.
Bethoroh: domus plateaꝝ siue domus latitudinis.
Bethsabee domus septē vel domus iuramenti seu dom⁹ abūdātie: aut domus saturitatis.
Bethsachar: domus cornātium vel domus singulorum.
Bethsaida: domus frugum vel domus pecudum: siue domus peculialis: aut domus venatorum.
Bethsamis: domus solis vel illuminationis.
Bethsamite: domus solis pluraliter vel domus illuminate.
Bethsan: domus dormiētis vel dom⁹ securitatis: siue domus abundantie siue domus egressionis.
Bethsemes: domus solis vel domus illuminans.
Bethsimon domus obediēs vel domus obedientie siue domus audiens merorem: aut domus deponens tristitiam.
Bethsimuth: domus loci vel domus locorum siue domus mortificans: aut domus mortificationis.
Bethsur: domus acerba vel domus angustie: siue domus continens aut dom⁹ fortitudinis.
Bethsur: domus fortis vel domus directa siue domus muralis: aut domus continentie.
Bethsura: domus muri eius vel domus dirigens eum.
Bethsura: domus acerba ei vel domus angustie ei⁹: siue dom⁹ continens eum: aut domus fortitudinis.
Bethsuram: domus dirigēs eos vel domus muri eorū.
Bethsuram: domus robusti populi vel domus angustians populum: siue domus continens eos aut dom⁹ acerbitatis eoꝝ.
Bethula: virgo vel casta siue domus dolens ei: vel domus parturiens eum.
Bethula: virgo dñi vel casta domino: siue dom⁹ dolēs domino aut parturiēs dominū.
Bethulariam: dom⁹ ignis sublimis: vel incendij consurgētis.
Bethzacaran: domus memorie vel domus memoratorū.
Bezech: fulgur vel egestas: seu micās aut contemptus vanus.
Bezecha: micans ei vel egestas eius siue fulgurans eum aut cōtēnens vanitatem eius.

¶ Vide. i. post. b.

Biblij: librarij vel litterati.
Bithbalassum: filios commiscens vel filioꝝ commixtio.

Bithia: filia dñi vel filia dñaui ipia est filia pharaonis q̄ adoptauit moysen.
Bithina: filia inutilis vel filia speciosa.
Bile: sobrius vel moderatus.
Bilerthe: sobrii vel moderati.
¶ Hic .o. post .b.
Boanerges: filii tonātes vel filii tonitrui.
Boaneries: idem.
Bocci: vetustas vel vetus.
Bocci: lugēs vel luct⁹ seu vomēs vel in vomitu.
Bochian: luct⁹ dñi est vel lugēs dñm est: seu vomēs dño est aut in vomitu dñi est.
Bochor: ingressus est angel⁹ vel primogenitus mihi.
Bocorath: inclit⁹ pctō: vel primogenit⁹ tempore.
Bochri dilectus mihi vel primogenitus meus.
Bochur: primogenitus vel dilectus.
Boem: pollex eorū vel in medio eorum.
Bon: pollex vel in medio.
Boni: pollex meus vel in medio mei.
Bonni: digitus vel in medio.
Booz: in quo robur vel i quo virtus: siue in ipso fortitudo aut ipse in fortitudine.
Borith: fedus vel pactum.
Boses: abscisus vel abscisio aut ipse florens: aut in ipso floruit.
Bosphor: angustia succrescens: vel tribulatio feritatis.
Bosori: tribulatio vel angustia siue carneus vel pelliceus.
Bosora: tribulans eū vel in angustia eius siue caro ei⁹ aut annuncians ei.
Bosor caro vel annunciatio: siue tribulās me aut in angustia mea.
Bosora: in angustia vel in tribulatione.
¶ Hic .u. post .b.
Bubastus: os exprimēs vel labium exprimētis.
Bugag⁹: excelsus vel sublimitas vel germen vel germinans.
Buna venit respōdens vel venit responsio.
Bunos: venit respōdens vel collis preputiorum.
Busa: confusio vel ignominia.
Buz: despiciens vel contēnens.
Buzi: contēptus vel despectus seu despexit me aut contemptibilis mihi.
Busites: despectus vel contemptibilis.
¶ Sequitur interpretatio nominum incipiētium a litera .C.
Calaba: voces vel velores subauditur venerunt: seu ecclesia venit aut ecclesie aduētus.
Caath: penitentia vel patientia.
Caath: dolens vel dolans seu cōponens.
Caathite: dolētes vel patientes aut dentes molares.
Caathite: dolentes vel dolantes siue componentes: aut dentes molares.
Cabaalan: preceps vel pcipitiū seu precipitauit aut precipitabit.
Cabaroth: memoria vel sepulchrum.
Cabarothi: memoria mea vel sepulchrum meum aut sepultura mea vel memorie plurali numero.
Cabarothi: athanal memorie desiderii vel sepulchra cōcupiscētie.
Cabasan: congregans eos vel ecclesia eorum.
Cabzatha: quasi graue vel quasi elicitum.
Cad: mare vel principiū.
Cademoth: mare mortuum vel principium mortis.
Cades trāslata vel fons iudicii.
Cades: sancta vel mutata: seu mare tollēs: aut principiū plasmationis.
Cadesa: transferens eū vel fons iudicii eius.
Cadesa: scortā vel sanctitas ei⁹: siue mutata ei aut principium plasmationis.
Cadesbarne: sanctitas motiōis vel sanctitas electe mutatiōis.
Cadesim: commutati vel exterminati.
Cadumin: mare rubrum vel mare antiquorū propter antiqua que facta sunt in eo miracula.
Cadrātes: caligo vel tenebre qd nos per literam .q. z .u. quadrātes dicimus.
Caph: incuruās vel incuruatio.
Caphernaū: ager pinguedinis vel villa consolationis.
Capharsamala: man⁹ suscitans vestimentum vel operatio vigilans retributionis.
Caphereta: manus robusta vel operatio perfectionis.
Caphira: expiatio vel man⁹ dissipata.
Caiphas: sagax vel inuestigator siue vomens ore aut vomitus oris.
Caim: possessio vel lamentatio: siue acquisitus vel acquisitio.
Caman: possidens populum vel lamentatio populi: siue acquirens eos vel acquisitio eorum.
Cainan: possidens donum vel lamentatio gratie siue acquirens gratiam: aut acquisitio donationis.
Caleb: canis vel quasi viride: siue quasi cor: aut quasi omne cor.
Caleph: idem.
Calita: quasi viridis aut quasi omne cor.
Calisthenes: miseria humilium vel consummatio responsiōis.
Calubi: canis meus vel quasi viridis meus siue quasi cor meū aut quasi omne cor meū.
Claudi⁹: spes tranqlla vel spes tranquillitatis.
Claudia: idem.
Clauthomon: locus flet⁹ vel locus fletuum.
Camua: statio vel resurrectio.
Camuel: stās deo vel resurrectio dei.
Camuelite: stātes deo vel resurrectiones dei.
Camō: statio in aqua vel resurrectio inutilis.
Canna: fundum vel calamus seu preparans vel preparatio. Notādum itaq; quod nostrum la

tinum camus de lingua hebrea sumptum sit.
Chananem: commutatus vel cōmutatio.
Chananeus: idem.
Canath: elatio vel zelotipia.
Candacie: commutans vel commutatio.
Canden: clāgor vel recursus: seu retinens vel retentio.
Cappadocia: manꝰ tortoris vel manus exploratoris seu manꝰ domino redimens: aut manus redempta domino.
Cappadoces: manꝰ tortorum vel manus exploratorum siue manu redēpti domino aut manu domino redimentes.
Capparis: manus redempta vel manus redemptio: siue manus tortoris aut manus exploratoris.
Capseb: ecclesia vel cōgregatio.
Capseel: congregans deo vel ecclesie dei.
Captor: cappador vel cappadocia: siue manꝰ tortoris aut manus exploratoris.
Capturim: cappadoces vel manu torquentes: siue manus tortorum: aut manus exploratorum.
Carchamis: vrbs attrectans vel ciuitas congregatorum.
Carcham: ciuitas gratie vel oppidum donationis.
Carchar: inuestigator vel inuestigantes siue oppidū vigilans.
Carre: caluus vel caluiciens siue occurrens ignis aut occursus igneus.
Cartim: decaluās eos aut decaluatio eorum.
Cariath: vrbs murata vel ciuitas seu oppidum vel villa.
Cariathaim: perfecte vocata vel perfecta vocatio: seu villa eorū aut oppidum eorum.
Cariathma: villa eorum vel ciuitas populosa.
Cariatharbe: villa quatuor vel ciuitas quatuor id est adam abraam isaac et iacob qui ibi sepulti sunt.
Cariathbaal: vrbs virorum vel ciuitas habens: seu villa deuorans aut oppidum vetustum.
Cariath denna: villa filiōs vel villa silentij.
Cariatharim: villa deficiēs: vel oppidum defectionis.
Cariatharim: villa filiarum vel ciuitas saltuū seu villa deficiēs eis aut villa defectionis eorū.
Chariathim: ciuitas maris vel oppidum marium.
Cariathsepher: villa pulchritudinis vel ciuitas literarum.
Cariatchaa: ciuitas penitentie vel oppidū patientie seu villa dolētiū aut ciuitas desolatoꝝ.
Carie: caluus vel caluicium siue occurrens ignis aut occursus igneus.
Carioth: occurrēs igneū vel occursus igneꝰ siue caluus respōdēs aut caluicium temporale.
Carith: occurrens ignis vel occursus igneus.
Carmeius: mollis vel tenellꝰ siue cognoscens circuncisionem aut scientia circuncisionis.
Carmelite: molles vel tenelli seu scientes circuncisionem aut cogniti circuncidentibus.
Carmi: vinea mea vel cognitio mea siue aqua cognoscens: aut cognitio aque.
Carmite: vinee mee vel cogniti mei siue agnoscētes aquas aut cognitiones aquarum.
Carnaim: cornua vel defensiões seu concidēs fluctum aut diuisio commotionis.
Carmo: cornua vel defensio.
Carmō: cornu iniquū vel defensio inutilis seu concidēs merētes aut diuisio murmurantiū.
Caromel: mollicies vel teneritudo seu cognoscēs circūcisionē aut scientia circuncisionis.
Caromelite: molles vel teneri siue scientes circuncisionem aut cogniti circuncidentibus.
Carpum: scientē clare vel cognoscentem perspicue.
Carthago: scrutatio vel cōsummatio seu vrbs meditās: aut ciuitas solennis.
Carthaginenses: scrutantes vel consummati seu ciues solēnes aut vrbane meditantes.
Carthan: pfecta vocatio vel vocationem perfecit: siue vrbs populi vel ciuitas eorum.
Carthus: pfecte vocatꝰ vel perfecta vocatio: quod apud nos melius effertur per. q. literam vt dicatur quartus.
Casaia: summus dn̄s vel principium domini.
Casfon: dure fortes vel duri fortitudine seu summitas: inutilis: aut principium murmurationis.
Casphia: summitas liberans dominum vel principium liberationis domini.
Casphor: summitas liberās mōtes: vel principiū liberalis transcendie.
Casia: summus domini vel principium domini.
Casim: summitas vel principiꝰ siue summitas eorum aut principium eorum.
Casis: messis vel mēsis seu summe vigilans aut principium vigilie.
Casio: summitas viri vel principium assumptionis.
Cathat: morsus peccati vel congregans tempore.
Catheth: mordens vitam vel cōgregans panide.
Cauda: clangor robustus vel patientia fortis.
Cauere clangor tube aut clāgēs canone.
Caue: penitētia vel patiētia seu buccina.
Ex isto hebreo videt̄ esse tractū nostrum latinum.

¶ Hic.e post.c.

Cedar: meror vł tenebre seu merens aut tenebrosus.
Cedemoth: antecedēs vel prius siue orientalis aut oriens.
Cedem: oriens vel orientalis.
Cedes: antecedēs vel oriētalis.
Cedma: antiquorum vel antecedens: siue orientalis aut oriēs.
Cedmonei: antecedens vel antiqua tristitia: seu priores aut oriētales.

Cedmihel: oriens deo vel antecessio dei.
Cedron: tristis meror vel inutilis dolor.
Celatha: congregatio vel ecclesia venit.
Cephas: petrus vel firmitas. syrum est non hebreum.
Cephira expiatio vel manus dissipata.
Cephiara: expians vigilē eius vel manum dissipatam suscitans.
Celia: ad fundum faciens vel suscitans eam: siue tollēs sibimet aut sustollens semetipsam.
Celaia: vox domini vel extollēs sibimet dominum.
Celastithan: vallis gigantiū: vel humilitas fortium.
Celeab: vindicans patrē vel vindicatio patris.
Celeia vallis dn̄i vel congregatus dn̄o: seu vindicans dominū aut vindicatio domini.
Celeon: vindicans dolorem: vel vindicatio iniquitatis.
Celessyria: vindicās aram vel vindicatio sublimitatis.
Celethel: occidētes vel exterminatores.
Celeuma: antecedens vel orientale.
Celita: quasi viridis vel ecclesia veniens.
Celmo: vallis robusta: vel cōgregatio fortitudinis.
Clemens: ecclesiastes vel concionator.
Cleophas: concionem transcendens vel congregatio transcēdentis.
Cleopatra congregans agnitos vel concionem dissoluens.
Cembel: oriens deo vel antecessio dei.
Cenna: zelotes vel zelotipus.
Ceneceas: possidens sectatores: vel possessio sectatorum.
Cendeneus: zelotes sufficiēs ad intellectum vel zelotipus abundanter intelligens.
Cenereth: signū cithare vel quasi lucerna.
Ceneroth: quasi lucerne vel cithararum signa.
Cenez: zelotipus vel zelotes: siue possessor cōtēptus aut possessio contēptibilis.
Cenez: zelotipi vel zelotes: siue possessores cōtēpti aut possessiones contemptibiles.
Ceni: es meum vel erarius meus siue nidus meus aut possessio mea.
Cepsam: ecclesia vel congregatio.
Cepsam: congregans eos: vel venatores.
Cereas: occidens facturā vel exterminator plasmationis.
Cerethi: occidentes vel exterminatores.
Ceretens: tenebrosus vel tenebrescens.
Creta: vocata vel vocatio consummata: inter syrum et hebreū mixtum est.
Crete vocati vel vocatione cōsummati.
Cretenses: idem.
Cesar: possidēs principes vel possessor principatus.
Cesaria: possessio principis vel possessio principalis.
Ceselethaor: possessa principi luctis vel possessio luminis aduenientis.
Cesion durus fortitudine vel duritia fortitudinis.
Cetheus: fixus vel abscissus: siue confractus: aut mentis excessio.
Cethim: fixi vel abscissi siue confracti aut mente excedentes.
Cethimoth: fingens tempus vel abscindens responsionem: seu confracta tempore aut insania responsionis.
Cethion tenebre vel thymiama.
Cethron: tenebrans eos vel thymiama eorum.
Cethura: iuncta vel copulata: siue thymiama offerens aut mente excedens lumini.

¶ Dic. i. post. c.

Cilicia: cecus vel luctus: siue assumptio vel vomitus eius.
Cina: lugens vel luctus vel possidens aut possessio.
Cinam: lugens eos vel possidēs eos: siue luctus eorum aut possessio eorum.
Cineus: luctus vel possessio.
Cinei: lugentes vel possidentes.
Cinoth: lamentatio vel lamentationes seu lugens tempore.
Cinus luctus vel possessio. Quod apud nos melius effertur per. q. literam vt dicatur quintus.
Cyprus: memor vel tristitia.
Cyprius: merens vel tristis.
Cypriarches: merēs princeps vel tristitia principis: inter hebreū et grecum mixtum est.
Circus: hereditas vel hereditator.
Cirinus: heres vel hereditas quod apud nos melius effertur per. q. literam vt dicatur quirinus.
Cirinei: hereditas vel hereditatio.
Cirenei: heredes vel hereditātes.
Cirenēses: hereditans vel hereditantes.
Crispus: sciens vel cognitio.
Cis: vir vomens vel durus.
Cison: durus iniquus vel vir vomens dolorem.
Cison: letificans eos vel duricia eorum siue impegerunt in eos: aut vomitus murmurationis.
Cisti: amentes vel stupentes: seu mirantes aut admiratio.
Cithij: concisi vel plage consummationis.

¶ Dic. o. post. c.

Coph: vocatio vel concisio: siue auis aut excussio.
Cobath: mordentes vel congregati: siue morsus aut congregatio.
Cobila: inueterans aut inueteratio.
Cobilaam: inueterās populum. aut inueteratio populi.
Cobo: excussio vel prestolatio: siue prestolans aut excutiens.
Colaia: vox facta siue vocis factio: aut vox domini aut vox dominica.

Colaza: vox videntis vel vox fortitudinis.
Colonia: vox eorū vel reuelatio eorum.
Colonienses: voces eorū vel reuelationes eorum.
Colossis vocis facte obedientia vel vocis facte obedientia.
Colossenses vocis facte obedientes vel voces facte obedientie.
Colozai: vox fornicaria: vel fictio unctionis.
Coloes: oēs vel cōclusio: siue inuestigantes aut cōsummatio.
Condimens: ciphus vel phyala.
Corban donum vel oblatio.
Corbona: donum eius vel oblatio eius.
Corbonan donum gratie vl' oblatio gratificationis.
Cornelius intelligens circuncisionem vel intelligentia circuncisionis.
Cosam: diuinans vel diuinatio: siue diuinans eis aut diuinatio eorum.
Cozbi: calix inuētus vel immola mihi.

¶ Dic. n. post. c.

Cur: gelu vel frigus.
Cus: durus vel vomēs vir.
Cutha: biniū vel duplicitas.
Cuthei: duplices vel in binio.
Cuba canis vel latrator.
Cubai: canis meus vel latrans mihi.
Dueusq; per simplicē. c. literam id est sine aspiratiōe lecta sunt principia nominū. Et hinc que sequuntur aspiratione addita. i. per ch grecū legēda sunt. Sciēdum tñ est φ hebreus sermo nō habet ch literam: sed noīa que apud nos per hāc legunt: apud eos scribūtur per heth: que duplici aspiratione profertur.
Chabol: quasi germen vel quasi germinans.
Chabon: quasi intelligens: vel quasi intelligentia.
Chabonim: liba vel crustula: seu quasi intelligēs eos: aut quasi intelligentia eorum.
Chabonim: manus spinarū vel aceruus spinarū: siue preparantes aut preparationes.
Chabor coniungēs vel incantator: seu cōiunctio vel incātatio.
Chabul: displicitū vel indignatio.
Chabri: quasi grauitas aut quasi elatio.
Chacbon: sculpēs vel sculptura
Charsaar: fortis vir vel robusta viri suscitatio.
Chalaal: cōtectio regio commitionis vel contectio regionis fermentate.
Chalachat: pascēs vel nutriens seu pabulū aut nutrimentum.
Chalad: pascēs martyrē vel consummatio testimonij.
Chalamach: oēm fortitudinem habens vel omnis fortitudinis habitudo.
Chalamar: omne amarum vel omnis amaritudo.
Chalamath: mensus est vel consummauit: siue consummatus aut consummatio.
Chalime: oēs vel ols: seu omnes nos aut consummatio futura.
Chalchaal: pascēs vel nutriens seu pabulū aut nutrimentum.
Chaldea: quasi fera vel quasi feritas: seu quasi demonium aut quasi mamilla.
Chaldei: quasi fere vel quasi feroces siue quasi demones: aut quasi mammille.
Chale: contecta regio vel contectio regionis.
Chaleph: canis vel quasi viride siue quasi cor aut quasi oē cor.
Chalech: idem.
Chalesch: contegens regio eos vel contecta regio eorum.
Chalphi: contegens regionē erroris vel contectio regionis illaqueate.
Cham: calidus vel callidus: siue calor vel calliditas.
Cham: surgens vel resurrectio: seu necessitas aut necessarius.
Chamaal fidelis commixtio: vel similitudo despectionis.
Chaman: fidelis vel fidelitas: seu fidelis populo aut fidelitas populi.
Chaman: similis vel fidelis domino aut similitudo gratificationis.
Chamoan fidelis populo aut similitudo eorum.
Chamon: surgens dolor vel calidus meror seu callida iniquitas aut necessitas murmurationis.
Chamos: cōgregās vel congregatus: siue quasi attrectās aut quasi attrectatio.
Chamuel: calens deo vel callidus dei: seu dei necessitas aut dei resurrectio.
Chamuelite: calentes deo vel callidi dei: siue deo necessarij aut deo resurgentes.
Chamul: calefactus ros vel calefactio roris.
Chamul: surgēs dolor vel necessarie parturiēs: seu calēs dolore aut caliditas parturientis.
Chana: zelus vel emulatio: seu possedit eos aut possessio eorū.
Chanaan: inspirans vel motus eorū siue humilis aut negociator.
Chanaan zelus populi vel emulans populū siue possidens populos aut possessio populorū.
Chanaan possidens donum vel emulator gratie.
Chanaan: erubescens vel reuersus est: siue quasi mouentes aut quasi respondentes.
Chanaan: pauperculus vel negociator: siue possidens donuz aut emulator gratie.
Chanana: humilians eum vel negocians ei: seu possidens donum eius: aut emulator gratie eius.
Chananeus: possidens vel possessio.
Chananeus: emulator vel zelotes: siue preparatus aut negociator.
Chananei: possidentes vel possessiones.
Chananei: zelotypi vel emulatores: seu preparati aut negociatores.
Chanaan: humilitas vel ipse pauperculus siue mutabilis.
Chanaan: pauperculus meus: vel negocians mihi: siue possidens donum meum: aut emulator gratie mee.

Cabānanei: humiles vel possidentes seu zelotypi: aut emulatores.
Chapsael: congregans deo vel ecclesia dei.
Characha: ira furens vel foramen irascibile.
Charada: exercitus vel castra filiorum israel.
Caralla civitas laudis vel oppidum laudationis.
Chara: lyra vel foramē: sive furibundus aut irascibilis.
Charram: fodiens eos vel effossio eorum.
Charram: lyra vel ira: sive furor aut foramina.
Charchat: investigans peccatū: vel investigatio temporis.
Charith: divisio vel conscisio sive cognitus aut cognitio.
Charmamos: agnus congregatus vel agnitio quasi armentū.
Charnā: vinea grata aut cognitio aque.
Charsena: furor abundans vel occursus angustie.
Charcha: pfecta vocatio: vel pfecit vocationem.
Charchā: perfecta vocatio doni vel perfecit vocationē gratie.
Chasaloth: spes eorū vel quasi populantes.
Chasbi: calix in me vel immolatio mihi sive calix meus aut immolatio mea.
Chasbon: calix meroris vel immolatio iniquitatis: sive calix murmurans aut immolatio inutilis.
Chased: quasi copulātes: vel q̄si populantes: sunt vero ipsi chaldei: mutato nomine.
Chasien: spes eius vel sperans in eum.
Chaselon: fortis duritia vel fortitudine durus.
Chaseth: messor vel messio: seu dure fortis aut durus fortitudine.
Chasphim: immolās ori vel calici innuens.
Casien: spes eius vel sperans in eum.
Chasloim: consummatio vel omnis dolor: sive incēdēs aut incendium.
Chaslon: scelus vel tristitia: sive protectus aut protectio.
Chasbi: mēdaciū vel iniquitas.
Chasib: fictio vel mendacium.
Chebron: coniugiū vel incantatio: seu videns sempiterne aut visio sempiterna.
Chedel: signum pauperis vl' scientia tabularum.
Chelbon: lactei vel albentes.
Chelcia: pars domini vl' particēs dominus.
Chelciam: pars domini vel particeps dominus est.
Cheliam: incendiū dñi est: vel cōsummatio domini est.
Chelion: incendium vel cōsummatio.
Chelimath: pars doni vel donatio partita.
Chelon: ab initio vel cōsummatio: sive omnis dolor aut revelatio eorum.
Cheiud: signum destinans vel scientia.
Chenne: quasi cythara vel quasi lucerne.
Chennereth: signum cythare vel quasi lucerna.
Chennereth: idem.
Chennaroth: quasi lucerne vel signa cythararum.
Chennaroth: idem.
Chennor: canticum vel cythara seu agnitū lumen aut agnitio luminis.
Cherelo th: visio signi vel vidisti signum.
Cherethim: disponentes vel dispositiones eorum.
Cherethoro: cognite auferēs vel cognita ablatio.
Chermel mollis vel tenerū: sive agnus teneri aut cognitio circumcisionis.
Cheros: glacies vel solitudo.
Cherubin: sciētia multiplicata vel scientie plenitudo.
Cherub: immaculata pictura vl' scientia multiplicata: seu scientie plenitudo aut quasi plures scientie ꝛ intellectus.
Cherubin: idem.
Cheslon: pregens vel protectio seu scelus aut tristitia.
Chesium: consummatio vel oīs dolor: sive incēdens eos aut incendium eorum.
Cheth: percutiens vel percussio.
Chethealud: signum insanie vel fortitudo iniquitatis.
Chethlis: percussa generatio vl' percutiens generationem.
Chetim: signati vel metū seu formidantes aut insanientes.
Chidon: scutum vel clypeus.
Chiphara: expians vel expiatio seu catulus eius aut man⁹ dissipati: quod autem diximus catulum: leonem significat: quem greci dimeon vocant.
Chilaab: vindicans patrem aut vindicatio patris.
Chisil: robustus: vel fortitudo.
Chisloth: stulti signum: vel stultitie significatio.
Chium: vindicans eos vel vindicatio eorum.

¶ Dic. o. post. ch.

Choa: ecclesia vel congregatio.
Choadad: maximum vel preciosum.
Chobal: condēnans vel condēnatio.
Chobar: gratitudo vel iuxta electum.
Chodchod: carthago vel carthaginenses.
Chodonazer: capiēs plasma vinum vel captura vini plasmatis.
Chodorlaomar: quasi generatio manipuli: vel quasi habens decorum manipulum.
Chodorlaomor: idem.
Choeleth: ecclesiastes grece: cōcionator latine.
Chomarim: editui vl' ianitores.
Chomor: lacessens vel provocans: sive lacessiones vel provocationes.
Choniias: pcussus dño vel percussio domini.
Chobar: decalvans patrem: vel calvaria patris.
Chorē: clamans vel calvus sive

glacies aut caluicium.
Choreb: ardor vel siccitas: siue cornus aut solitudo.
Choreb: mensa vel massa: siue tētans aut tentatio.
Chorreus: iracūdus vel liber siue de farinatus aut de foramine.
Chorrei: liberi vel iracundi siue farinati aut de foraminibus.
Chorethebi: disperdens vel dispersio: seu dissipās aut dissipatio.
Chori: caluus meus vel clamās mihi siue caluicium meum aut glacies mea.
Chorite: glaciosi mei vel clamātes mihi: siue calui mei aut caluicies mea.
Chorei: farina vel farinatus: seu post me aut foramina mea.
Chorinthus: vrbanus vel oritur ipse: seu conuersatio eorū aut administratio reipublice.
Chorinthij: ciues vel conuersantes sibi: seu decuriones eorum aut publici administratores.
Chorographia: regiones descripte vel regionum descriptio.
Chorosai: hoc secretum mihi vel hoc ministeriū meum.
Chorosnaim: idem.
Chos: calix potatio.
Chosi: calix meus vel potatio mea.
Chosan: calix donatus vel pot⁹ gratificationis.
Chouum: congregans eos vel cōgregatio eorum.
Chozbi: iniquitas vel mendaciū.
Chozbeth: iniqua dom⁹ vel mendacij habitaculum.

¶ Hic.u.post.ch.

Chub: grauitas vel condemnatio.
Chun: percutiens vel percussio.
Chus: ethiops vel tenebrosus.
Chusai: niger vel tenebrosus vultur vel deuorans.
Chusam: tenebrās eos vel nigredo eorum.
Chusan: tenebrans donū vel nigredo gratificationis.
Chusamasathaam: tenebrosa iniquitas vel nigredo impietatis.
Chusi: niger mihi vel tenebrans me.
Chusi: secretum vel silentium: siue archanum aut profunditas.
Chusa: duritia ista vel tenebrosus iste.

¶ Sequūtur interpretatiōes hebraicorum nominum incipientium a.D.litera.

Daba: cliuus vel pcliuium.
Dabai: cliuus meus vel pcliuium meum.
Dabath: cliuus vel procliuium.
Dabrat: oraculū vel loquela.
Dabreth: oraculum fontium vel locutio patrorum.
Dabbriamin: paralipomenon grece: verba dierum latine.
Dabir: loquens vel loquela: siue loquens deo aut oraculum dei.
Dabira: loquens ei vel loquētia eius: siue loquitur ei deus: aut ciuitas literarum.
Dabri: loquens vel locutio: siue oraculum vel eloquentia.
Dachar: copūgens vel compunctio: siue compūgentes: aut cōpunctiones.
Dadan: indicās vel iudiciū: siue solitarius aut fratruelis eorū.
Daea: fortis malitia vel iudiciū maledictionis.
Daeci: fortes maligne vel iudices maledicti.
Daphca: adhesio vel remissio: siue adherens aut pulsatio.
Daphenem: pulsans oculus: siue adhesio fontis.
Daphnim: signum operum vel signi operatio.
Dagan: triticum vel frumentum seu piscis donatus vel piscis gratificatus.
Dagon: piscis meroris vel piscis tristitie: seu piscis iniquus aut piscis inutilis.
Daias: fortis dño vel paupercu lus domini.
Dalaias: hauriens dño vel pauperculus domini.
Dalaian: haurieñs dño est vel pauperculus domini est.
Dalan: egens pauper vel egenus paupertas.
Dalmula: fitula vel paupercula.
Dalmatia: grādis egestas vel magnitudo egestatis.
Dalmatica: grandis egestas vel magnitudo paupertatis.
Dalmanuta: fitula quomō pauper vel paupertas requiescens superius.
Dalmaim: sanguis vel sanguines seu sanguinum aut sanguineus.
Damaris: silens caput vel silentium capitis.
Damascus: sanguis sacci vel sanguineus saccus.
Damascus: sanguinē bibens vel sanguinem propinans siue sanguinis potus: aut sanguinis osculum.
Damasceni: sanguinem sacci vel sanguinum oscula.
Damasceni: sanguinem bibētes vel sanguinem ppinantes: siue sanguinum potatores aut sanguinee potationes.
Danna: causa vel iudicium: seu silens vel silentium.
Dan: causa vel iudicium.
Dana: causa eius vel iudicium eius.
Danite iudices vel causatores.
Daniel: causa dei vel iudicium dei siue iudicans deo aut iudicauit me deus.
Daram: australis vel aphrican⁹.
Daardahe generatio cognita vel generatio cognitionis.
Darius: fertilis aut augmentatus.
Daron: aphrica vel plaga australis.
Daxem: frenū vel retinaculum.
Dathan: donum eorū vel donum sufficiens.
Dathenian: donum formidoloso: vel doni sufficientiam accipiens.
Dauid: fortis manu: vel vultu desiderabilis.

¶ Hic.e.post.d.

Ebalam: delectans seculo vel delectatio secularis.
Debabaseth: apes desiccans vel eloquentia desiccata.
Deblatha: palata vel opprobriū.

greco autem sermone deblatha iouis ciuitas interpretatur.
Deblathaim: palare vel opprobria seu palate eorum aut opprobria eorum.
Debela delectans seculo vel delectatio secularis.
Debelathaim: lateres vel masse quas solent compingere de recentibus ficis: quas hebrei debelath nuncupant.
Debera: locutio vel vrsus timens.
Debir: loquens vel loquela siue vrsum timens aut visi timor.
Debon: sufficiens ad intellectum vel abundanter intelligens.
Debongad: sufficiens ad intellectum tentationis: vel abundanter intelligens accinctum latrunculum.
Delbora: apis vel loquax: seu eloquens aut eloquentia.
Deda: adherens vel pulsans seu remittens aut remissio.
Deda: plantata vel plasmata siue subtilitas aut plasmatio.
Dedan: hoc iudicium vel tale iudicium.
Dedana: generatio eius vel generatio eorum.
Dephca: pulsans vel adherens siue pulsatio aut remissio.
Delaia: hauriens dominum vel paupercula domini.
Delean: egens vel egestas.
Delethan: egens vel egestas eorum.
Deleth: tabule aut tabularum seu pauper aut ianua.
Delphon: pauper facie vel egenus contemplator.
Delo: ianua vel paupertas.
Delthi: pauper egens vel paupertatis egestas.
Demas: silens vel terrenus siue silentium aut sanguineus.
Demetrius: nimium persequens vel vehementer incedens: seu fortis ad persequendum: aut robustus virga deijcere.
Demna: causa vel iudicium siue silens aut silentium.
Demophon: silentium subiti meroris vel sanguineus eructans.
Demon: sanguineus meror: vel sufficiens iniquitas.

Demonius: sanguineus meror eis vel sufficiens iniquitas eorum.
Denaba: iudicium ferens vel iudicium afferens.
Dennaba: idem.
Dennababa: causa patris vel silentium fraternitatis.
Derben: loquens vel filius generationis.
Derbens: loquens vel generatus.
Derthon: loquela percutiens vel generatio percussionis.
Desan: fortis elephantus vel fortitudo elephantis.
Dessan: fortis dignitas vel pinguedo eleuationis.
Deseth: murus vel micatio: seu pariens aut calcatio.
Deson: fortis pupilla vel calcauit eam. syro sermone: hebraico autem pinguedo interpretatur aut cinis: id est familia dolocastorum.
Deuhel: agnoscant deum vel agnoscitur deus.

¶ Dic. i. post. d.

Diabolus: defluens vel deorsum: grece autem dicitur criminator aut clausus in ergastulo.
Diaphanes: illuminans vel dilucidum.
Diana: egritudines suscitans vel egrotationum suscitatio.
Diapsalma: pcantatio vel spansetil cessatio: siue amen aut fiat. greco autem sermone interpretatur vocum disiunctio.
Dibon: sufficiens ad intellectum vel abundanter intelligens.
Dibongad: sufficiens ad intellectum tentationis vel abundanter intelligens accinctum latrunculum.
Dimaon: sufficit eis dolor: vel sufficit eis meror siue sufficientia murmurationis eorum aut sufficientia iniquitatis eorum.
Dimona: sublimitas vel satis numerans.
Dina: causa hec vel iudicium istud.
Dinei iudices hi vel causidici isti.
Dionysius: diiudicatus vel vehementer fugiens.
Dioscore: pulchri ad tegendum vel pulchre contegentes sunt aut gemini castores.
Dioscorus: pulchre contegens vel pulchre ad tegendum.
Diospolis: abnuens vel abrenuncio.
Diotrepes: speciosus insulsus: vel decor insanies.
Disan: fortis elephantus vel fortitudo elephantis.
Dison: cinis aut pinguedo: seu fortis pupilla aut calcatio eius.
Disine: ad occidentem vel occidentalis.
Disir: quercus vel lex.

¶ Dic. o. post. d.

Doeh: commotus siue sollicitus aut sollicitudo.
Dodan: patruus domino est vel patruelis domini.
Dodanim: patruus vel patruelis.
Dohec: motus vel mortuus siue sollicitus aut sollicitudo.
Domim: rubra vel ascensus rufo rum.
Domna: silens vel silentium.
Don: iudicium vel iudicator.
Dor: natiuitas vel generatio.
Doram: generans populos vel generatio populorum.
Dorchas: caprea vel damula.
Dorda: natiuitas fortis vel generatio desiderabilis.
Dormim: generatus excelse vel generatio exaltata.
Dormin: generationes excelse vel generationum exaltatio.
Dorit: genitus furor vel generationis medicamentum.
Doracapher: natiuitas adductus humilis vel generatio paruuli venientis.
Dosicheus: calcatio stipida vel vnctionem formidans.
Dothaim: pabulum vel viride eorum: siue sufficiens defectio aut sufficientia defectionis.

¶ Dic. u. post. d.

Dudi solitarius vel fratruelis.
Dul: decus vel pulchritudo.

Dabel: decorans dominū vel pulchritudo dei.
Duma: tacens vel silentium: siue gaudium ⁊ leticia.
Durach: loquar vel locutio: seu loquens frater vel locutio fratris.
Duram: pulchritudo vel loquela seu loquēs populo aut pulchritudo eorum.
Drusilla: generis pacifica vel generationem pacificans.

¶ Sequitur interpretatio nominum incipientiū a litera. E.

EBal: vallis vet⁹ vel vetus vorago seu vallis deficiens aut acervus lapidum.
Ebrona: transiens vel transitio siue transcendens aut transgressio.
Ebrona: incantator vel incantatio: siue coniugiū: aut visio sempiterna.
Ebroni: transiens mihi vel trāsitio mea: siue transcendens aut transgressio mea.
Ebroni: transiens mihi vel trāsitio mea: siue coniugium meum aut visio sempiterna.
Ebronite: transeuntes me vel mihi seu transitus mei aut transgressiones mee.
Ebronites: incantatores mei vel incantationes mee seu cōiugati mihi aut vidētes semper me.

¶ Dic. d. post. e.

EDada: ornata vel voluptuosa.
Edema: voluptas eius vel delitiose ornata.
Edemium: voluptates delitiose vel ornata diuitiose.
Eden: voluptas vel ornatus: seu diuitie: aut delitie.
Edenna: voluptas pulchra: vel delitie pulchre: siue ornatus pulchri aut diuitie pulchritudinis.
Edes voluptas vigilie vel ornatus consurgens seu diuitie effuse: aut delitie resurgentes.
Edes: delitias tollens vel voluptuosa plasmatio.
Edissa: delicata mulier vel voluptuosa assumptio.
Edna: voluptuosa pulchra vel ornamentum pulchritudinis.
Ednas: ornatū tollens vel diuitiosa plasmatio: siue delicatus serpens aut voluptuosus coluber.
Edom: rufus vel fuluus: siue terrenus aut sanguineus.
Edoma: rufa vel terrena: siue rubens aut sanguinea.
Edrat: inūdatio pastus mei: vel inundatio pascit me.
Edraim: inundatio malorū vel natiuitas pessimorum: siue descensio pastorum aut inūdatio pabulorū meorum.

¶ Dic. f. post. e.

EFfraim: crescēs vel auct⁹: siue augmētū aut fertilitas.
Effraemite: augentes vel aucti: siue fertiles aut crescentes.
Effra: videns vel frugifera: seu fertilis aut puluerulenta.
Effata: idem.
Effratei: fertiles aut frugiferi siue videntes aut puluerulenti.
Effrem: auctus vel crescens seu fertilis aut fecundus.
Effron: puluis meroris vel puluis inutilis: siue puluis eorum aut vltio iniquitatum.
Effeta: adaperire: vel apertus sis.
Effa: mensura vel effundens siue resolutus aut resolutio.
Effal: mensura mea vel defectio mea: siue effundens me aut dissolutus mihi.
Effarath: dissolutio vmbre aculi vel effusio visionis consummate.
Effnerus: effundens decorē vel dissoluens imagines.
Effer: mensura consurgens vel effusus vigilijs: siue dissolutus pelliceus aut resolutio.
Efferite: effusi vigilijs vel mensure consurgentes: siue dissoluti pellicei aut resoluentes consurrectionem.
Effermesiba: mensura effundēs varium vel consurrectio dissoluens varietatem.
Effesum: consilium meum vel anima mea seu finis eorum aut voluntas mea in ea.
Effesij: voluntas mea vel anima mea in eis: seu fines eorum aut consiliatores mei.
Effrec: fecunditas aut augmentatio.
Effi mensura trium modiorum vel tres modij mensurati.
Ephot: superindumentū vel superhumerale.
Ephesiba mensura rectitudinis vel voluntas mea in ea.

¶ Dic. g. post. e.

EGbathan: solenne mandatum humile vel leta dom⁹ responsionis.
Egbathanis: solenne mandatū humilis viri vel leta domus responsionis assumpte.
Egens: letus vel solennis.
Egypt⁹: tenebre vel angustia: siue tribulatio coangustans aut coangustatio tribulationis.
Egyptiac⁹: tenebrosus vel coangustatus siue tribulatiōe coangustat⁹ aut coangustatione tribulatus.
Egla: vetula vel iuuenca siue solennis aut festiuitas eius. Ipsa est michol vxor dauid que genuit ei iethram in cuius partu occubuit.
Eglaim: vitule vel iuuēcule siue solēnes eis aut festiuitas eorū.
Eglon: vitulus meroris vel iuuēculus iniquitatis: siue solenne murmur aut festiuitas inutilis.

¶ Dic. l. post. e.

ELa: maledicta vel ipsi: siue terebinth⁹ aut arbustula.
Elaath: ad solum vel ad solitarium siue ad vnum aut maledictio peccati.
Elada: dei seruus vel dei testimonium seu maledictio fortis aut terebinthus desiderabilis.
Elada: ad scientiam vel ad sensum seu laus seruitutis aut dei scientia. Syro autem sermone interpretatur super hanc.
Elade: ascensio vel ad ascensum siue domini seruitus aut maledictio testimonij.
Elam: orbis vel seculum aut postis aut superliminare.
Elam: vestibulū vel comparatio seu despiciens aut oppositio.
Elamite: orbes: vel secula: seu

postes aut superliminaria.
Elamite: vestibula vel cōparati seu despicientes aut oppositi.
Elas: maledictus ipse vel faciēs operationes.
Elaia: operatio ad faciendum: seu laudem faciens aut laudabilis plasmatio.
Eliasa: operatio ad faciendum: sive deū sustollens aut dei plasmatio.
Eliasar: hanc separans vel hec separatio: sive deum declinans aut dei declinatio.
Eliasar: laudans carcerem vel laus sustollentium vigilantes: aut laudans plasmationem suscitantes.
Elath: unum vel unitas sive solitarius aut solitudo.
Elath: auliones vel terebinthus sive deo peccās aut maledict⁹ ipse peccator.
Ellane: applicās vel persecutio sive applicabit aut persequet.
Elbon: deo fortis vel robustus fortitudine.
Elchani: par eorum vel testimonium eorū sive deo surgens aut dei necessarius.
Elchan: pars eorum vel testimonium eorum seu dei portio aut dei possessio.
Elchath: portio vel portiūcula seu portio temporis aut portiūcula peccatoris.
Elchese: advocatio vel advocata
Elchesus: advocans vel advocatus.
Elchesi: advocatus meus vel advocatio mea.
Eldea: ad scientiā vel de sciētia.
Eleala: conscensio vel ad consceēsionem.
Eleamen: dei mei decus vel dei mei pulchritudo.
Eleazar deus meus adiutor vel dei mei adiutorium.
Eleazarus: deus meus adiutor consilii vel deus meus adiuuās festinanter.
Eleh: deus pater vel dei paternitas.
Elech: portio vel portiuncula.
Elechite: particulae vel portiones.

Electe: ascendentes vel ascensiones sive ascendens vel ascensio.
Ellel: laudans vel laudatio.
Elem postes vel secula sive vestibulum aut superliminare eorum.
Elama: postis eius vel seculum ei⁹ vel deū accipiens sive deum colens.
Elemon: scientia dei vel ascēsio.
Ellenon: greci vel grecorū.
Eleon: divinitas vel ad laborantes: ipse est mōs oliveti de quo domin⁹ coram discipulis ascendit in celum.
Elasa: ad insulam vel ad faciendum: sive deum sustollens aut dei plasmatio.
Eleutherus: seculū honorās vel exercituum cohabitatio.
Eliab: deus meus pater: vel dei mei paternitas.
Eliad: vana abscōsio vel nequa ꝙ abscōditus: sive deus meus pater eius aut dei mei paternitas ei.
Eliachim: deus meus resuscitabit: vel deus meus frater eorū.
Eliada: deus meus cognovit: vel deus meus audiet: seu dei mei servus aut dei mei testimoniū.
Eliade: idem.
Eliadē: deus me⁹ cognovit eos vel de⁹ me⁹ audiet eos sive de⁹ meus testificator eorū.
Eliam: deus meus populus vel dei mei populo: sive de⁹ meus mirabilis eis aut deus me⁹ miraculum eorum.
Eliasub: deus meus facturā incendens aut de⁹ meus plasmationem cōvertens.
Eliatha: deus meus tu vel deus meus veni: sive deo meo peccās aut deo meo tempus.
Eliathan: deo meo cadens: vel dei mei calid⁹: vel deo meo surgens aut dei mei necessarius.
Eliem: vestibula vel maledicti seu postes aut superliminaria.
Eliada: deus me⁹ novit aut sciētia dei mei.
Elidad: dei mei patruus vel de⁹ meus patruelis.
Elidabe: deus meus scit ipsum esse: vel deus me⁹ scit ipsum vivere: sive deus meus novit susceptos aut deus me⁹ novit insipiendos.
Elidelaeh: acervus emissus germinis: vel emissio germinis acervati: sive deus meus scit portionem aut deus meus novit particulam.
Eliezer: deus meus fortis vel de⁹ meus adiutor: sive deo meo separatus: aut dei mei sanctificatio.
Eliphal: deus me⁹ mirabilis: vel dei mei miraculū.
Eliphaleth: deus me⁹ dividens vel dei mei divisio sive de⁹ me⁹ mirabiliter salvās vinētes aut deus me⁹ mirabiliter liberans pavidos.
Eliam: dei mei populus vel dei mei congregatio.
Eliaman: de⁹ meus donans vel deus meus dominans sive deo meo donate.
Elymas: transgredi faciens vel ad transgressionem ingrediēs.
Elymelech: ad regē vel ad principem: sive dei mei regnum aut deus me⁹ regnator.
Elion: excelsus vel sublimitas: sive dei dolor aut deo inutilis.
Elionai: sublimis vultur: vel excelsus devorator.
Elioreh: dei mei hyems aut dei mei tempestas.
Elisa: ad insulā: aut dei mei salvatio.
Elisabeth: dei mei septima: vel deus me⁹ cognovit sive dei mei iuramentum aut dei mei saturitas.
Elisaph: dei mei specula vel de⁹ meus speculator: sive de⁹ meus abscōdens: aut dei mei absconsio.
Elisaph: dei mei labium: vel dei mei vinculū: seu dei mei speculum aut dei mei angustia.
Elisaphan: dei mei lepus: aut dei mei hericius: sive dei mei speculator: aut dei mei vinculum.
Elisabe: dei mei salus: vel deus meus defendit me.
Elisama: deus meus audivit vel deus meus exaudivit.

Elisar: dei mei princeps vel dei mei velamen: siue pater meus fortis aut pater meus coangustans.
Elise: dei mei sal⁹ vel dei mei protectio.
Elisetb: dei mei sal⁹: vel de⁹ me⁹ hic est: siue deus me⁹ saluās vitam: aut de⁹ saluans pauidos.
Elisua: dei mei salus vel dei mei protectio.
Elisue: idem.
Elisuer: dei mei murus vel deo meo continens: siue pater me⁹ fortis: aut pater meus coangustans me.
Eliud: deus meus dominus vel deus meus iste.
Elmadan: dei mei mensura: vel dei mei remuneratio.
Elmelech: dei regnum vel deus regnator.
Elmodab: dei regnatio vel dei natiuitas.
Elmodab: dei mēsura vel ad matrem eius precipuam.
Elmon: contemnens vel contemptus.
Elmō: locus vel ille siue hic: aut contēnens me.
Elmōdablathaim: contēnēs palatas aut contemptus opprobriorum.
Elnathan: addēs vel adiectio siue ad dantem aut dei donatio.
Elnathā: dei donatio vel deo donatus.
Elo: deus vel deitas: siue exercitus eius: aut exercitus eorum.
Elocuporia: turme militum vel opes eorum.
Elos: deus meus vel deitas mea.
Eloim: deus eis vel deitas eorū.
Elom exercitus fortitudinis vel exercitatus fortitudine.
Elon: quercus vel roborens seu regio campestris aut exercitus fortitudinis.
Eloth: arietatio vel arietis signum: siue deo respondēs aut dei temporalis.
Elathaba: vana absconsio vel nequaq̄ absconditus.
Eltbaci: vanus vomitus vel nequaq̄ vomens.
Eltbece: proferens vel prolatio eorum.
Eltbecen: protulit vel prolatio.
Eltbecem: proferens fontem vel probatio oculi.
Eltboled: natiuitas vel ad natiuitatem.
Eluan: exaltatus vel exaltatio.
Elud: gloriabūdus vel accipiēs gloriam.
Elul: dei dolens vel deum parturiens.

¶ Dic.m.post.e.

Emach: vallis vel profunditas.
Emachim: valles vel profunditates eorū.
Emacuel: vallis diuina vel profunditas eorum.
Eman: calidus vel accipiens: siue calor eorum aut formido eorum.
Emath: formidans eos vel acceptio eorum: siue indignās rigide aut indignator rigidus.
Emathens: formido eorum vel accipiens eos: siue indignās rigide aut indignatio rigida.
Emaus: mater festinans vel desiderium consilij.
Emma: mater vel desiderium.
Emmam: mater eorum vel desiderans eos.
Emanuel: nobiscum deus vel nobiscum diuinitas.
Emmaus: mater festinās vel desiderium consilij.
Emathassis: vallis concidens vel vallis concisionis.
Emmen: verbum vel sermo siue sermocinās aut sermocinatio.
Emim: gētes vel populi siue horrendi aut terribiles.
Emona: calor eius vel accipiens eum.
Emor: asinus vel asineus: siue loquar aut amaricans.
Emorim: asini vel asinei seu loquentes aut amaricati.
Emorith: mater lux mea vel desiderans desiderium.

¶ Dic.n.post.e.

Ena: fons vel oculus.
Ena: ecce hec sunt vel ecce oculus: siue fons ei aut oculus eius.
Enach: fortis vel potens: siue gigas aut terribilis.
Enachim: fortes vel potētes: seu gigantes aut terribiles.
Enada: fons acutus vel oculi exacutio: siue fons sufficiens aut oculus testimonij.
Enadda: idem.
Enadab: fons spontaneus vel oculus voluntarius.
Enadan: oculus iudicās vel oculus iudicij.
Enagalim: fons tristitie vel oculus vitulorū.
Enai: fons me⁹ vel oculus me⁹.
Enain: ecce hec sunt vel ecce sunt oculi: siue fontes eorū aut oculi eorum.
Enan: nubes vel ecce hec sunt: siue fontes eorum aut oculi eorū.
Enarath: ecce cōcepit vel ecce cōceptio.
Enathan: ad dantē vel deo dāte siue fons datus eis aut oculus donationis eorum.
Enathon: dans gratiam vel dātis gratia: siue fons datus iniquus: aut ocul⁹ dat⁹ responsionis.
Encenia renouata dedicatio vel renouamina dedicationis.
Endad: fons solitarius vel oculus subtilis.
Endor: fons generationis vel oculus naturalis.
Enē: ecce ista vel ecce hec sunt.
Eneas: pauper vel miser siue respondens aut responsio.
Engaddi: fons hedi vel ocul⁹ tētationis.
Engallim: fons inundās vel oculus transmigrationis: siue fons reuelationis aut oculus trāsmigrationis.
Engānī: fons horti vel ocul⁹ delectionis.
Engannim: fons hortorū vel oculus elationis eorum.
Enihel: gratia mea deo vel gratia mea dei.
Enoch: dedicauit vel dedicatio:

siue edificans aut cum deo ambulans.
Enochite: dedicãtes vel dedicauerunt: siue edificantes aut cum deo ambulantes.
Enon: ecce sunt vel ecce hec sunt seu fons robustus: aut oculus fortitudinis.
Enon: cursus meroris vel ocul9 meroris: seu fons tristitie: aut fons murmurationis.
Ennon: cursus meroris vel oculus iniqu9: seu fons tristitie aut fons murmurationis.
Enos: homo desperatus seu inuocans aut violentus.
Enremon: fons congregans aut oculus sublimis.
Ensames: fons solis vel oculus mandans humilia.

¶ Dic.p.post.e.

EPaphras: crescens vel augmẽtum: siue frugifer aut requiem videns.
Epaphroditon: fertile vel frugiferum aut fecunditas.
Epaphrodit9: frugifer aut fecũdus: seu fertilis aut fecũditas.
Epicinia: supra luctum vel supra lugentia.
Epicurei: supra curam vel supra curantes.
Eponechion: supra vel superindumentum.

¶ Dic.r.post.e.

ERan: vacuefecit vel vacuefactio.
Erastus frater meus videns vel fratris mei visio. satis absurdũ vocabulum figuratum.
Ereth: vigil vita vel effusus pauore.
Ergab: lapis vel lapideus.
Erioth: ebrietas vel solitudo.
Erma: anathema meroris: vel anathema tristitie.
Erman: auferens vel ablatio vel anathema nostrum aut anathematizatio gratie.
Ermen: anathema tristitie vel anathematizans merorem.
Erobon: dolor vel dolorum: siue in facie eorum aut in facie dolorum.

¶ Dic.s.post.e.

ESaan: confirmans vel innitens: siue sustollens gratiam: aut plasmatio donationis.
Esaban: ignis in eo vel ignis in eis.
Esabam: confirmo: vel innitor: seu innitens aut confirmatus.
Esabim: voluntas meroris vel voluntas fortitudinis.
Esai: incensum vel insule libatio.
Essai: idem.
Essaon: voluntas meroris vel consilium tristitie.
Essaon: idem.
Essammal: innitẽs mihi vel confirmatio mea.
Esaongaber: volũtas vel innitentis: seu fortis operatio aut consilium confortate tristitie.
Esau: faciens vel factura.
Esau: vanus vel frustra: siue rubens aut aceruus lapidum.
Esbal: ignis maritus vel ignea maritatio.
Esban: ignis in eo: vel ignis in eis.
Esben: vẽtus vel flat9: siue ignis vanus aut ignis vetus.
Esbon: flatus meroris vel cingulum tristitie.
Escha contemnens vel habitãs despectionem.
Eschani: cotẽnentes vel habitãtes despectionem.
Eschaboth: ve glorie vel cecidit gloria seu ve glorioso aut gloratio habet occasum.
Eschol: botrus vel ignis omnis seu totus ignis aut tot9 igne9.
Esda: misericors vel misericordia.
Esdod: effusio vel incendium.
Esdon: incendia vel incendẽtes siue ignis patruelis: aut ignis patrui mei.
Esdras: adiutor vel auxilium: siue misericordia dñi aut misericordia matutina.
Esdrelon: misericordia dei vel misericordia mea deus meus.
Esdrin: adiuuans merentes vel misericors iniquitatibus.
Esebon: cingulũ tristitie vel cogitatio meroris.
Esel: vicinus vel vicinitas.
Esell: vicinus meus vel vicinitas mea.
Eselian: prope dñs est vel domino propinquans est.
Esemel: gemma vel electrum.
Eser plasma vel electio.
Esphara: facturam aperiens vel plasmatio regionis.
Esil: vicinus meus vel vicinitas mea seu factura laborans: aut plasmatio laboriosa.
Esmona: festinãs vel festinatio.
Esna: ignis vel secundans: seu edifferens aut edissertio.
Esrai: indigena vel orientalis.
Esribel: auxilium dei vel auxiliatus a deo.
Esrom: sagittam videns vel sagitta visionis: siue irascens fortis iaculo gregum.
Esron: atriũ eius vel atriũ eorũ siue atrium tristitie aut atrium iudicantis iudicia.
Esronite: sagittã videntes vel sagitte visionum: siue irascentes aut fortes iaculis gregum.
Esronite: atria ei9 vel atria eorũ seu atria tristitie aut atria iudicantis iudicia.
Estba: ignis vel cogitatio.
Estbama: ignis manens vel cogitatio doloris.
Estbamo: idem.
Estbamoba: ignis manens vel cogitatio dolorum eius.
Estbabol: ignis gementium vel ignis parturientium.
Estbabolite: ignee gementẽs vel ignee parturientes.
Estbabome: cogitans dolorẽ vel cogitatio doloris.
Estbabul: ignis dolentium vel ignis parturientium.
Estbõma: cogitãs vel cogitatio siue concitans aut cõtignatio.
Estbemo: ignis manens vel cogitatio doloris.
Estbemon: idem.
Estbemoe: femina vel vẽter mulieris.
Estbon: ignis meroris vel cogitatio iniquitatis.

¶ Dic.th.post.e.

ETbai: robustus meus vel protectio mea.

Ethbaal:fortis dño vel protectio domini.
Ethalon:incunabula meroris vł repositio tristitie.
Etham:fortis vel robustus:siue fortis eorum:aut pfectio eorum.
Ethan:ascendens vel ascensio: seu fortis dono aut robust⁹ gratie.
Ethani:robusti vel robustorum seu fortes dono aut fortes gratie.
Ethbebel:robustus deo vel protectio dei.
Ethema:merens vel lugens:siue meror aut luctus.
Ether:formido vel incunabulũ.
Ethens:stupens vel formidans siue stupidus aut formido.
Ethei:metum vel timuerũt:seu stupor aut obstupuerunt.
Ethei:metũ vel timuerũt:seu stupidi aut obstupuerunt.
Ethim:pfectio vel fortitudo seu fortis eis aut perfectio eorum.
Ethiopia:caligo vel tenebre.
Ethiopes tenebrosi vł caliginosi
Ethnici:pagani vel gentiles.
Ethuel:robustus deo vel fortitudo dei.

¶ Hic .u. post e.

Eua:ve vel vita seu calamitas aut mater viuentiũ.
Euboius:cohabitator vel cohabitatio.
Euchodia:apprehẽdẽs dominũ vel apprehensio domini.
Eud:gloriabũdus vel accipiens gloriam.
Eudomi:apprehendens dñm vł apprehensio domini.
Euech:est vel desiderat:seu desiderans aut desiderauit.
Euergens torcular pessimum vł vera oppressio.
Euens ferus vel pessimus:siue fetor aut lapides colligens.
Euphrata:frugifera vel puluerulenta:seu equidẽ videns aut de cinere veniens.
Euphratites:crescens vel frugifer:siue bonus aut puluerulẽt⁹.
Euphrates:idem.
Eui ve mihi aut calamitas mea.
Euith ferales vel feroces:siue desiderant aut desiderium meum.
Euil stultus vel insipiens.
Euila:dolẽs vel parturiens:siue stolidus aut in principio.
Euilath:idem.
Euilmerodach:stulte amar⁹ vel insipienter amaricans.
Eum:iniqui vel iniquitas:seu vetus aut calamitas eorũ.
Eumenis:orans viscera viri vel cõmiscens ex ipsis assumptum.
Eunice:honorans vel honoramentum.
Eupater:honoratos separãs vł cõmiscens separatores.
Eupolemus:honorans ore consusus.
Eutis:commiscens ora malleatorum.
Eurichon:ducens inferius vł cõmiscens deorsum.
Euticus:amẽs vel insulsus:grece aũt dicitur fortunatus.
Euticus:idem.

¶ Hic .x. post e.

Exbarbanis solẽne mandatum humile vel leta dom⁹ responsionis.
Extasis:mente excedens vel mẽtis excessio.

¶ Hic .z. post e.

Ezaba:ysopus vel humilitas.
Ezabi:ysopus meus vel humilitas mea.
Ezaba:videns vel visio.
Ezarion:vidẽs sursum vel vidẽs in superioribus.
Ezead:vidẽs seruitutem vel fortis testificator.
Ezecha:auxiliũ vel cõfortatio.
Ezechias:auxiliũ dñi vel cõfortauit me dominus.
Ezel:vidẽs deũ vel fortitudo dei
Ezer:auxiliũ vel fortitudo:siue separatus aut sanctificatus.
Ezia:videns dominum vel fortitudo domini.
Eziel:videns deum vel fortitudo dei.
Ezion:videns dolorem vł vidẽs iniquitatem.
Ezir:sanctificans vigilẽ aut fortitudo vigilis.
Ezrael:semen dei vel atrium:siue auxiliũ dei aut auxiliat⁹ a deo.
Ezrai:seminans mihi vel atriũ meum.
Ezraites:atrium meum vel seminator meus.
Ezras:auxilium vel seminator
Ezrel:semen dei vel auxiliator deus.
Ezri:semen meum vel auxiliator meus.
Ezricham:semen meũ vel auxiliator meus necessarius.
Ezriel:semen meũ deo vel auxiliator deus meus.
Ezro:semen eius vel atriũ eius siue auxilians eum aut auxiliatus ab eo.

¶ Sequit̃ interpretatio noĩm incipientium a litera .f.

Face aperiens vel oris assumptio.
Face:idem.
Faceia:aperiens domino vel assumens deum.
Facia:aperiente domino vel os assumens ei.
Facbud:visitans vel visitatio.
Fada:redẽptus vel redemptio.
Fadai:redemptus meus vel redemptio mea.
Fadaia:redẽptus domino vel redemptio domini.
Fadassur:vallatus vel redẽptio fortis:seu redimens angustiatos aut redemptio acerbitatis.
Fadassurite:vallati vel redempti fortiter:seu redimentes angustias aut redẽptiões acerbitatũ
Fadath:redimẽs tps vel redemptio peccatoris.
Fadaias redemptus domino vel redemptio domini.
Fado redimens eum vel redemptio eius.
Fadon:redimens merentes vel redemptio iniquitatum.
Fagiel:occursio dei vel occurrit mihi deus.
Fagur:hiatus vel os pellicentis:siue occurrens lumini aut occurrens incendio.
Fahad:euidens testis vel operarius vite.
Fahed:idem.
Falathi:saluator meus vel salutio mea.
Falabia:cadẽs dño vel occasus domini

domini.

Falasar:cadens princeps vel occasus domini.

Faldas:cadens germen vel ruina paupertatis.

Falcam:cadens populus vel occasus eorum.

Falech:diuidens vel diuisus:seu diuisit me aut diuisio mea.

Falel:cadens domino vel occasus dei.

Falesar:cadente principe vel occasus carbonis.

Faleth:saluans vel saluatio: siue occasus vite aut cadens pauore.

Falethi:saluans me vel saluatio mea: seu occasus vite mee aut cadens pauore mei.

Falnasar:cadẽs princeps vel occasus inutilis.

Falon:cadens merore vel casus iniquitatis.

Falonites:cadẽs vel murmurãs vel casus inutilis.

Fathei:euadẽs vel liberatus: siue saluatori meo aut saluationi mee.

Falthias:euadens a domino vel liberat⁹ domini:seu saluat me dominus aut salus mea domino.

Falthiel:euadens a dño vel liberatus dei seu saluat me de⁹ aut salus mea deo.

Falu:mirabilis aut admiratio.

Faluite:mirabiles aut admirãtes.

Fanuel:contemplans deum aut facies dei.

Fara:ferox vel ferus siue onager aut ferocitas.

Farri:glutovel insatiabilis:siue onager me⁹ aut ferocitas mea.

Farao:nudauit virum aut dissipauit eum:seu denegans virum aut discooperiens eum.

Faraonechao:denudans percussus vel dissipans preparatus: seu denegans percussionem aut discooperiens preparationem.

Faras:acutus vel succrescẽs:seu diuidens aut diuisio.

Farasim:succrescens eis vel augmentum eorũ seu diuidens eos aut diuisio eorum.

Faraci:hiatus vel hiauit seu hiãte me aut hiatio mea.

Farathon:hiatus iniquus vel auolatus tristitie.

Farenath:discessio mea vel vitulus saginatus.

Fares:diuidens vel diuisus:seu dissipans aut violentus.

Farsiete:diuisi vel diuidẽtes:seu violenti aut dissipantes.

Farsar:talpa vel fodiẽs:seu dissipans aut dissipatio.

Farisei:diuisi vel diuidentes:seu violenti aut dissipantes.

Farnath:discedens a me vel vitulus saginatus.

Faros:violentia vel dissipatio.

Farsandatha: onager abundãs donis vel feritas egregia sufficiens.

Farsath:onager cerarius vel ferocitas preuaricationis.

Farsathei: onagri contrarij vel feri preuaricatores.

Farsin:sermocinans vel sermocinatio.

Faruda:ferocitas iudicis vel cõcisio iudicantis.

Farue:ferocitas vel concisio.

Faruin:feroces vel concisi.

Fasac:transcẽdens vel transcensio: siue transgrediens aut trãsgressio.

Fase:transcensio vel transitus. Pro isto fase nostri pascha legunt.

Fasea:transiens eum vel trãscensio eius.

Fasee:transgrediens eũ vel trãsgressio eius.

Faseth:transgressor vel trãsgressus:siue trãsgrediens augures aut transgressio augurum.

Faselida:transgressio vtilis vel transgrediens edificatos.

Faseron:transgrediens montes merori vel transgressio iracundie inique.

Faspha:aperiens subito vel dolatio assumptionis.

Fasga:dolatus vel excisus: siue abscissio.

Fasor:transiens montes vel trãsitio iracundie.

Fasta:transitus veniens vel transcensio venientis.

Fasiur:pastor vndiq; vel aperiẽs acerbitatem.

Fath:clima vel plaga velut cum dicimus:septentrionalis plaga vel meridiana regio.

Fathaia:clima dñi vel plaga domino:siue aperiens dominus: aut apertio domini.

Fathmoab:aperiens ex patre genitos aut apertio de patre genitorum.

Fathiel:euadens a deo vel latitudo dei:seu aperiens deus aut apertio dei.

Fathuel:idem.

Fathures : decepti calcatus vel calcati deceptio:siue buccellam confirmans.

Fau:mihi vel subito:seu eructãs aut eructatio.

¶ Hic.e.post.f.

FE:disciplina vel os ab ore siue error aut decipula.

Febeu:ore edificans vel decipule filia.

Fedahel:redẽptus deo vel redẽptio dei.

Fegor:hiauit vel oris pellis:siue os pelliceum aut oris hiatus.

Feldas:excludens frenum vel exclusio retinaculi.

Felech: saluatus domino vel viuificatio domini.

Feletas:ruina vel delectio.

Feleth:excludens vel mirabilis: seu viuificans aut saluatio.

Felethe:excludens eum vel mirabilis ei.

Felethi:saluans me vel mirabilis mihi:seu excludentes aut viuificantes.

Felethia:saluatus dño vel saluatio dñi:seu excludens dñm aut mirabilis dominus.

Felethite:excludẽtes vel saluati seu mirabiles aut viuificati.

Felix:excludens vel saluat⁹:seu mirabilis aut viuificatus.

Felicem:ruinã facture vel timorẽ ei⁹:nõ est latinũ sed hebreũ.

Felmonialmon:ille vel iste loc⁹: siue nescio q̃s aut nescio q̃lis.

Felon:cadens merore vel casus

iniquitatis.
Fellonites: cadens murmurans vel casus inutilis.
Fellonē: faciē dei vel faciē meā.
Felthi euadens vel liberat⁹: seu saluatori meo: aut saluationi mee.
Feltbias: euadēs a dño vł libera tus dñi: seu saluat me domin⁹ aut salus mea domino.
Felgon: diuidens vel diuisio: seu dissecans aut dissectio.
Fenach: motus vel minuens.
Fendagat: cōuersa generatio vel conuersio generationis.
Fenenna: cōuersa vel conuersio.
Fenicis: nutus vel abnuerunt.
Fenidū: disciplina ascendentiū vel disciplina ascensionis eoꝝ.
Feor: os iracundum vel discipli na luminis: seu erroris foramen aut disciplina montium.
Ferezeus: separatio vel disseminatio: siue separat⁹ aut disseminat⁹.
Ferezei: separati vel disseminati: siue sepātes aut dissemiatores.
Feros: dissipans vel violentus: siue dissipatio aut violentia.
Fersur: violētia angustie vel dissipatio acerbitatis.
Fese: transiens vel transcendens siue os aut odor florens.
Fesse: idem.
Fesga: dolatio vł pcisio siue oris muti aut oris multi.
Fesor: os nigrum vel error factu re: siue laqueus fortis aut disci plina angustie.
Festus: ore multoꝝ vel os multi tudinis. ꝛ hoc latinum nomen violēter hebraice figuratū est.
Fesur os acerbū vel laqueus: siue errans robustus aut disciplina discretionis.
Feth: aperiens vel apertio.
Fetha: aperi vł aperite: siue aperiens eum aut apertio eius.
Fethesse diuidēs vł discooperiēs siue os iclināo aut libic⁹ vitul⁹
Fethela: aperiēs dñi vł aptio dñi
Fethmoab: aperiens ex pare genitos vł aptio de pare genitoꝝ.
Fethora: os turturis vel ore explorās: seu buccella luminis aut oris exploratio.
Fethros: dissoluens mensuram: vel dissolutio mensure.
Fethrosim: dissoluens mensurā eis vel dissolutio mensure eoꝝ.
Fethrusim: idem.
Fethuel: aperiens deo vel latitu do dei.
Fethusim: aperiens eis: vel latitudo eorum.
Feziel: os meū dei vel os meum deus: siue os germināo deo aut os discipline dei.
Fezielite: ora mea dei vł ora mea deus: siue ora germinantia deo aut ora disciplinarum.

¶ Hic. i. post. f.

Habiroth: cor nobiliū vel cor nobilitatis.
Fichol: os omne vel os omniū.
Fiennon: ori ficto vł ori coꝝ: siue coniunctio: aut os alligatum.
Figolus: otrarius vel occurrēs.
Figulus: os principis vel os pn cipum.
Filadelphia: saluans herentem domino vel saluans adhesionē domini.
Filarches: declinans principem vel declinatio principis.
Filemonen: mire donatus: vł mira donatio: siue os panis eorū: aut panis oris eorum.
Filetus: declināo vel declinatio: siue os meū: aut caro mea.
Filipp⁹: os lāpadis vł os manuū
Filippis: os manuum: vel os lā padarum.
Filippēses: ora manuum vel ora lampadarum.
Filistea: cecidit vel cadens potio ne: seu ruina duplex: aut ruina poculi.
Filistiim: ceciderunt vel cadētes potione: seu ruina duplex: aut ruina poculi.
Filogolus: ore precipuus vel os meum ei mortuum.
Filethor: cadens virga vel casus lectuli.
Finees: ori parcens: siue os rede uit aut ori pepercit.
Finees: os mutū vel os silēs: siue os augurans aut oris augurīū.
Finon: os meum inutile vel os meū ineptū. ab ore non ab osse.
Fisidia: os sonans vel oris soni tus: seu cognoscens dominum aut cognitio dñi.
Fison: caterua vł os pupille: siue os mutatū: aut oris mutatio.
Fithon: subito vel subitaneus: si ue os abyssi aut ore pfundus.
Fithonissa: subita vł subitanea: si ue os abyssi: aut oris pfūditas.
Fithonissa: idem.
Frigia. scindens pecora vel scissio pecorum.
Frigenses: scindentes pecora vel scissiones pecorum.

¶ Hic. o. post. f.

Hoceeth: euidēter occidēs vel operarius exterminator.
Foceretht: euidenter occidēs me vel operari⁹ exterminator mei.
Fodasur: vallatio vel fortis redē
Foeden: ore edificās (ptio. vel discipline filius.
Fogor: hians vel hiatus siue os pellium aut os pelliceum.
Foba: hic aduerbium loci vel nu brū: siue fouitus aut apparebo.
Fothi: euidens vel operarius.
Foratha: ferus tempore vel fero citas peccatoris.
Forthomim: diuisio pfecte glo rie populi vel diuisio perfecta populi gloriosi.
Fortunatus diuidens pfecte vel diuisio perfectionis.
Foseeh: dolatio vite vel abscisio panoris.
Fosga dolatio vel abscisio: siue os mutum aut os multum.
Fothiel: hic declinans deum.
Fohel: hic declinatio dei. hic ad uerbium non pronomen.

¶ Hic. u. post. f.

Huba: labia eius: vel induit e eū: seu induitio eius aut declinatio oris eorum.
Fubabite: labia eorū vel induite eos siue indumenta eorum: aut declinantes ora eorum.
Ful: addens vel adiectio: siue ca dens aut ruina.
Funi: os meū vel os mihi ab ore non ab osse.
Funiel: os meum deo vel os meū (dei.
Fur: fors vel vrna.
Fura: frugifer vel lagūcula: siue fors eius aut vrna eius.
Furim: fortium vel vrnarum: seu fors eorum aut vrna eorum.

Faath: labia vel induite: siue indumentū aut declinatio oris.
Fathiphar: oris iclinatio vel os inclinans aut desiccandum.
¶ Sequitur interpretatio nominum incipientiū a littera. G.
GAas: vallis estas vel vallis estuans.
Gaad: abijciēs seruitutē: vel reuelata testificatio.
Gaal: abiectio vel reuelatio.
Gaala: abijciens eum vel reuelatio eius.
Gaam: abijciens ppl'm vel reuelatio ppl'i: seu vallis estus eorū aut vallis estuans eis.
Gaas: cōmotus vel cōmotio.
Gaasar: cōmota tēpestas vel cōmotio.
Gaba: vallis aut proclinium.
Gabaa: vallis ei⁹ vl' p̄clinū ei⁹.
Gabaad: vallis patrui vel collis patruelis seu vallis testificans aut proclinium seruiens.
Gabaath: vallis pcti: vel proclinium temporale.
Gabat: vallis mea vel p̄clinium meum.
Gabao: vallis alta vel proclinū (sublime.
Gabaon: vallis mestitie vel p̄clinū iniquitatis.
Gabaonite: valles mestitie vel proclines iniquitatis.
Gabath: sepes vel colonie: siue in sepibus aut in colonijs.
Gabatha collis alt⁹ vel p̄clinū (sublime.
Gabathite: colles alti vel proclinia sublimia.
Gabathō: collis mestitie: vl' sublimitas eorum.
Gabee: collis sublimis: vl' collis sublimium.
Gabelus: vallis deo festināis vel collis diuini consilij.
Gaber: vir vl' iuuenis vel fortis.
Gabis: altitudo cōfusiōis vel alta confusio.
Gabil: terra allophiloꝝ vel terra incircuncisorum.
Gabriel: virt⁹ mea de⁹ vel fortitudo dei: seu ꝯfortauit me deus aut cōfortatio mea deus.
Gabuā: sublimitas vl' altitudo.
Gad: succinct⁹ latro vel succinctus latrunculus.
Gadi: tētatio vel in euentu: seu feliciter aut in fortuna.
Gadite: succincti latrōes: vel accincti latrunculi.
Gadite: tētati vel fortunati: seu felices aut in euentibus.
Gadda: tentatio vel accinctio.
Gadan: tētatus populus vel accinctio populi.
Gaddel: hed⁹ dei vel tētat⁹ de⁹.
Gadar: murus vel sepes.
Gadera: murus eius vel sepes eius.
Gaderite: muri vel macerie.
Gaderoth: sepes respondēs vel maceria temporalis.
Gadgad: cōcisio vel accinctio siue accinctus aut expeditus.
Gaddi: hedus me⁹ vel accinctio mea: siue accinctus me⁹ aut tentatio mea.
Gaddite: hedi mei vel accinctiones mee siue accincti mei: aut tētationes mee.
Gaddihel: tentauit me deus vel accinctio mea deo.
Gaddihelite: tētati deo: aut accincti dei.
Gaddis: accinctus vir vel tentationem assumens.
Gador: accinctio luminis vel tētatio iracundie.
Gaer: vorago consurgēs vel deuoratio resurrectionis.
Gai: vallis vel p̄eruptū seu deuorans aut vorago.
Gail: exultans vel exultatio.
Gaii: vallis vel collis: seu deuoratio.
Gailath: exultās tpe vel exultatio responsionis.
Gailoth: valles vel colles seu voragines aut deuoratiōes.
Gaius: mobilis vel cōmot⁹ seu vallēsis aut offensibilis.
Gal: aceruus aut inuolutio.
Galaad: tumult⁹ testis vl' aceru⁹ testimonij: siue trāsmigrātes testes aut trāsmigratio testiū.
Galaadite: tumuli testium vel aceruj testimonioꝝ: siue testes trāsmigrantes aut testiū trāsmigrationes.
Galadad: vetus domo vel vetustas sola.
Galadithim: vetustie aq̄: vel possessiones aquarum.
Galal: volutabrū vel volutatio.
Galali: volutabra vel volutationes: seu volutabrum meum vel volutatio mea.
Galalai: volutabrū vulturis vel volutatio deuoratoris.
Galathamaim: aqua possessa vel aque possessio.
Galathia: magnifica vel trāslata: siue trāsmigratio: aut transmeatio.
Galathe: magnifici vel translati: seu trāsmeantes aut trāsmigrati.
Galathenses: idem.
Galgal: rota vel reuolutio.
Galgala: collis preputiorum vel collis circūcisionis.
Galgala rota eius vel reuolutio eius siue volutabrum aut inuolutio.
Galgalis: rota viri vel reuolutio assumptionis.
Galgalis: volutabris vel reuolutionib⁹ seu rotis aut inuolutionibus.
Galilea: rota vel volubilis: siue transmeans aut trāsmigratio facta.
Galilei: volubiles vel rotati siue transmeantes aut in transmigratione facti.
Galim: aceruj lapidum: vel loca palustria.
Galiloth: reuolutiōes aut transmigrationes seu reuolutio tpis aut trāsmigratio rn̄dentis.
Gallia: trāsferens vel translata seu transferēs trāsferentes: aut translatio transmeantium.
Gallim: inūdatio vel reuolutio siue transferens eos: aut transmigratio eorum.
Galion: transferēs iniquitatem vel translatio inutilis.
Gamalias: redditio dn̄i vl' retribuet mihi deus.
Gamaliel: redditio dei vel retribuet mihi deus.
Gamarias: retributio dn̄i vel retribuet mihi dn̄s.
Gamal: retribuēs vl' retributio.
Gamuel: retribuēs deo vel retributio dei.
Gan: hortus vel elatio.
Ganges: hortus completus vel elatio irrigata.
Gani: hort⁹ me⁹ vel elatio mea.
Ganim: horti vel elationes.
Gaō: vall' est⁹ vl' vall' ꝯmota seu

vallis estuans: aut vallis commotio.
Bara: ruminans vel peregrinus.
Barab: scabies vel scabiosus: siue incolatus multis aut incolatus multorum.
Bareb: idem.
Bareth: alienus descendens vel aliena descensio.
Barizim: diuisio vel abscisio.
Baris: accola vel aduena eius siue diuidens eos aut precisio eorum.
Barim: alienus directus: vel incolatus humilitatis.
Baspha vallis eructuans: vel commotio subita.
Bathan: tangens risit: vel tangentis risus: siue tactus ridentis: aut risus tangentium.
Bather: torcular videns: vel accola explorationis.
Batheron: torcular videns dolorem vel accola explorans iniquos.
Batheron: torcular videns tpe vel accola explorans rfsionem.
Batherothite: torcular videntes tempore vel accole explorantes responsionem.
Bauion: voluntabrum vel voluntatio siue inuoluens eum aut inuolutio eius.
Basa: robusta domini vel fortitudo eius. Sciendum tamen quod hoc nomen apud hebreos .g. literam in principio non habet: sed incipit a vocali a: et dicitur aza non gaza subtracta .g. litera.
Bazabar: robustus filius vel fortitudo filij: mixtum est ex hebreo et syro.
Basan: nux vel amigdalum seu robustus dono: aut fortitudo gratie.
Bazara: diuidens eum aut precisio eius.
Bazarias: diuidens virum vel precisio assumptionis.
Bazec: arca dei vel fortitudo eius.
Bazei: robusti domino vel fortes eius.
Bazenzes: idem.
Bazen: roborans eos vel fortitudo eorum.
Bazer: robuste consurgens vel fortiter vigilans.
Bazera: robuste consurgens ciuel fortis vigilia eius.
Bazer: precisus vel diuisus: siue precisio aut ordinatio.
Bazera: diuidens eum aut precisio eius: siue ordinans eum: aut ordinatio eius.
Bazer: tonsor vel tonsio. Ipse est nabal carmeli: cuius vxorem accepit dauid.

¶ Hic e. post .g.

G Eba: vallis vel proclivium.
Gebal: preruptum vel deficiens siue vallis vetus aut vorago exterminans.
Gebar: fodiens filios vel effossio filiorum.
Gebeeth: vallis fortitudinis vel collis testimoniorum.
Gebethon: vallis mestitie vel collis merentium.
Gebin: fossa vel effossio.
Gebim: fosse vel effossiones.
Geboch: iucta vel arena siue puluis aut inutilis.
Gedel: accinctus deo vel maceria dei.
Geddel: tentatus deo vel accinctio dei.
Gedelias: magnificus domini vel magnificatus domino.
Gedeon: circumiens in vtero vel experimentum iniquitatis: siue tentatio humilitatis mee: aut tentatio iniquitatis eorum.
Gedera: sepes vel maceria.
Geddi: tentatus vel accinctio.
Gedimibel: accinctio dei vel fortunatus deo.
Geddo: accinctio vel tentatio.
Gedor: accedens vel applicans siue sepium: aut maceriarum.
Gedori: accessus meus vel applicatio mea: siue sepes mee: aut maceriarum mearum.
Gedud: latrunculus vel expeditus: siue accinctio aut latronum cuneus.
Gedur: sepes ignea vel maceria incendens.
Gehenul: vallis emon vel vallis gratuita: seu de valle sunt aut vallis tristitie.
Gelbee: volutatio vel decursus siue aceruus pluens aut aceruus pluuiarum.
Gelon: migrans vel migratio.
Gelonites: transmigrans vel transmigratio.
Gemallus: vallis falsa vel vallis salis seu mare aut amaritudo.
Gemali: idem.
Gemallite: valles false vel valles salis: seu maria: aut amaritudines.
Gemela: vallis falsa: vel vallis salis.
Gemuel: mare dei vel amaricans domini.
Gennasar: ortus principium vel natiuitatis initium.
Genebath: ortus filius vel principium filiorum.
Genesar: ortus vel principium siue inita natiuitas: aut initium natiuitatis.
Genesareth: idem.
Gennens: ortus germinis vel principium motionis.
Genthon: ortus responsionis vel principium humilitatis.
Geon: pectus vel preruptum.
Gera: incola vel peregrinus: siue ruminans aut incolatus.
Gerra: incolatus vel peregrinatio.
Gerara: incolatus visio vel ruminatione vidit.
Geraris: aduene propinquantes.
Gerasem: suburbani vel coloni ibidem seu incole mei aut peregrinationis mee.
Gerreni: incole vel peregrini.
Gergeseus: propinquans aduena vel colonum eiciens siue colonum applicans aut colonie applicatio.
Gerian: ruminans domino est: vel peregrinus domini est.
Geriel: ruminans deo vel peregrinus dei.
Gerimoth: timens mortem vel metuens altitudinem mortis.
Germaous: ruminans: quid con filij: vel peregrinus complens numerum.
Geron: accola inutilis vel ruminantis iniquitatem.
Gersan: aduena vel alienus siue profugus aut eorum eiectio.
Gersanite: aduene vel alieni siue profugi aut eorum eiecti.

Gersi:aduena domini:vel alien⁹ domino.
Gerson:aduena ibi:vel electio eorum.
Gerson:aduena meus ibi:vel electio mea eorum.
Gersomi:idem.
Gersonnite:aduene ibi vel electi eorum.
Gerusa:peregrinatio vel incolat⁹ seu ruminās aut ruminatio.
Grecia: incolat⁹ vel ruminatio.
Greci:incole vel ruminantes.
Gregori⁹:grece latine vigilāti⁹.
Gesdaan:defluens vel sedens in pplo: siue ppls despiciens: aut ppls sedens in tenebris.
Gessen : terra cōpluta vel imber vicin⁹: siue appropinquās plātationi: aut appropinquās plātationi eorum.
Gessemani:vallis pīguis vel vallis pinguedinum.
Gessori:applicās lumē mihi vel applicans dirigentem me.
Gessur:applicans lumen vel applicans dirigentem.
Gessuri : applicans lumen mihi vel applicans dirigentem me.
Gessuri:iuxta lumē vel vicina lumini.
Gessurim:iuxta lumē meum: vel applicantes e lumine meo.
Geth:torcular vel opprimens.
Getheus:torcular vel opprimēs siue oppressus aut oppressio.
Gethaan: defluens gens vel despiciens populus.
Gethaasar:humi vel fossum : siue torcular ei⁹ aut effossio eius.
Gethai: opprimens signum: vel torcularis consummatio.
Gethaim:torcular populi vel opprimens populum siue applicuerunt eos aut applicatio eorum.
Gethdelti:torcular egenum vel oppressio paupertatis.
Gethepher:torcular separās vel oppressio disseminationis.
Gethei: opprimentes vel torcularia.
Gethma:torcular frāgēs vel oppressio congregationis.
Gether:murale vel sepes siue murus aut circundatio.
Gethera:murus eius vel circundans eum.
Gethremon:torcular excelsum vel oppressio sublimitatis.
Gethremon: opprimens vel torcular mali punici.
Gethsemani: vallis pinguis vel vallis pinguedinum: siue opprimens nomen humile: aut torcular famose auditionis.
Gethson:opprimens pupillā vel torcular coccineum.
Gezaber:est iter vel est flux⁹ sanguinis.
Gezabel: fluxus vanus vel fluēs sanguine: siue cohabitatrix.
Gezem:vicin⁹ palpationi:vel appropinquans plantationi.
Gexpher:robustus laque⁹ vel fortitudo discipline.
Gezon:flux⁹ doloris vel cohabitatio iniquitatis.
Gezonites:fluēs merore: vel cohabitator inutilis.

¶ Hic.i.post.g.

Giderothi: sepes vel maceria.
Giderothaim: sepes duorum vel macerie bine.
Giezi:vallis visio vel prerupt⁹ videns.
Gigaal:redēptio vel redēptus.
Gilon:migra vel migrans.
Gilonites: trāsmigrās vel trāsmigratus.
Gimel plenitudo vel retributio.
Gineth: ortus vite vel principiū pandoris.
Gio:luctatio vel luctare.
Gion:luctatio vel arena.
Gir:diuisio vel precisio.
Gisai: sacrificans vel sacrificiū.
Gnidum: inflatio vel ascensio.

¶ Hic.o.post.g.

Gotha:gens peccatrix:vel populus peccatorum.
Gob:lacus vel locusta.
Godolias: magnificās dominū vel magnificus domini.
Godoliath : magnificentia peccati mei vel magnificās in tempore meo.
Gog:dogma vel tectum.
Gobel:propinquus deo vel redēptio dei.
Goim:gens vel populi.
Golan:transmigrās eos:vel volutatio eorum.
Golgotha: loc⁹ calui: vel locus caluarie: syrum est non hebreū.
Golias:transmigrans vel transmigratio seu reuelans eos aut robustus eorum.
Goliath:idem est.
Golim:acerui vel loca palustria.
Gom:fouea vel decipiēs siue laqueus aut decipula.
Gomer:assumptio vel pfectio siue ɔsummat⁹ aut ɔsummatio.
Gomor: perfectio siue ɔsolatio: vel perficiēs aut venūdatio: mēsura est antiquorū: que mēsura est decima pars ephi.
Gomorra: cecitas vel seditio seu timens populum aut timor popularis. Et sciendū quod hoc nomen in hebreo non habet.g. literam: sed scribitur per vocalem ain. Et dicitur aomorra.
Gonath:ortus peccati vel arrogantia temporalis.
Goneabath:furtū filie vel furās filiā.
Goni:horti mei vel arrogantie mee.
Gorgias: diuidēs luctū: vel precisio luctantium.
Gortinam:prescindens dona vel diuidens castra eorum.
Gosem:applicās eos vel appropinquans plātationi eorum.
Gosen:applicans vel applicatio siue appropinquans palpatiōi aut appropinquās plātationi.
Gosnā:applicata vel iuxta ea siue applicans aut applicatio.
Gosen : appropīquās palpatiōi vel appropinquās plātationi.
Gothomel:torcular rādens deo vel oppressio applicans signo.
Gothor: murus vel circūdatio.
Gozar: amygdalū vel nux eorū: siue tōsio aut fortitudo eorum.

¶ Hic.u.post.g.

Guel : propinquās deo vel redemptio dei.
Guebelite:redēptio dei: vel ppls qui deo.
Gulias:propinquus dño:vel redēptio dñi.
Gun hortus meus vel arrogātia mea.
Gunite:horti mei:vel arrogantie mee.
Gubaal:diuidens viros vel pscisio vetustatis.

¶ Sequit de noībus incipientibus a litera. H.

Haben filio vel in pncipio

Haber: particeps vel participatio siue commisit aut certamen iniit.
Haberite: participes seu participationes seu commiserunt aut certamen inierunt.
Habi: pater me⁹ vel frater meus iste.
Habiel: pater meus deus vel frater meus dñs.
Hacbaz: necessitas vel necessarium.
Hacbaram: turba vel turbatio.
Hachin: retinens eos vel retentio eorum.
Hachor: excelsus vel sublimitas.
Hadada: testis vel vi.ȝ ad testimonium.
Haditum: inundãs pessimos vel inundatio pessimorum.
Hadrehel: greges dei vel aggregati deo.
Hadrin: testis mensure vel inundans mensuratio.
Hafar: terra vel puluis siue humens aut fodiens.
Hafara: taurus vel vitulus siue puluis eius aut fodiens eam.
Hafarim: mare effodiẽs vel maris effossio.
Haga: loquens vel meditans siue locutio aut meditatio.
Hagegath: annuncia vel annunciatio: siue accinctus aut latrũculus.
Hagiel: aduena meus vel incola dei.
Hailon: vita vallium quercuum vel questio vite roboree.
Habul: iste dolens vel vitã parturiens.
Hai: vita valliũ vel questio vite.
Haia: vita vallium eius vel questio vite eius.
Haiam: vita vallium eorum: vel questio vite eorum.
Hailon: vbi erãt viri vel vbi viri sunt.
Haiman: vita vallium miranda rum vel questio vite mirabilis.
Hain: fons vel oculus.
Haio: vita vallium eius vel questio vite eius.
Halaa: fermentum eius vel consternans eum.
Halac: portio vel pars mea siue lubricum aut impeditio.
Halaza: triplex vel cõsternata siue cõsternans aut cõsternatio.
Halda: deprecans dñm vel deprecatio domini.
Halus: fermẽtũ vel cõsternatio.
Hamas: indignus vel furens siue furor aut indignatio.
Hamiel: populus meus deo vel populus meus dei.
Hamora: populus scitus vel populus illuminans.
Hamul: calefactus ros vel calefactio roris: siue popul⁹ dolẽs aut populus parturiens.
Hamulite: calefacti rores vel calefactiones irrorationũ seu populi dolẽtes aut populi parturientes.
Hanan: respondens populo: vel responsio populi.
Han: reddens donum vel respõsio gratie.
Hanath: reddens vel respondẽs seu reddidit aut respondit.
Hanbegaba: sollicitans vel humiliãs: siue sollicitauit aut humiliauit.
Haniel: pauper dei vel respondens deo.
Hanon: respondens merori: vel reddens iniquitatem: seu reddens dolorẽ aut rñsio inutilis.
Haot: spine vel compunctiones.
Haoites: spina vel compunctio.
Haphrõ: puluis meroris vel terra inutilis.
Harada: miraculum vel admiratio.
Harẽ: fili⁹ me⁹ vel filiatio mea.
Hares: testatio mea vel testĩũ.
Harim: exaltatio vel exaltatus.
Hasarmoth: atrium mortis vel atrium angustie.
Haseroth: atria vl̃ vestibula seu ville aut beatitudines.
Hason: festinatio vel festinãtes.
Harat: ramus vel dissipatio siue testimonium aut dissipator.
Ha: baroth: circuli vel corone.
Hathoniel: respondens deo vel respondit ei deus.
Hanna: ipsa iniquitas vel susceptio iniquorum.
Hauan: fons vel motio siue subuertẽs eos: aut subuersio eorũ.
Hauil: stultitia vel insipiẽtia siue stultus aut insipiens.
Hauoth: sedẽs vel commoratio seu vinculum aut incunabula.
Hazan: claudus vel irascẽs siue claudicans aut claudicatio.
Hazat: medic⁹ vel medicamẽtũ.
Hazia: videns vel prouisio.
Hazas: cõtinẽtia vel apprehẽsio siue cõtinens aut apprehendẽs.
Hazbi: mendaciũ vel iniquitas.
Hazeb: pergens vel abiens: siue profectio aut proficiscens.
Hazuba: deserta vel relicta siue desertio aut relictio.

¶ Hic.e.post.h.

HE: esse vel viuere.
He: ipsa vel ista siue suscipiens aut susceptio.
Heber: victor vel transiens siue transitus aut transitio.
Hebreus vincẽs vel transitor siue transiens aut transitorius.
Hebiõ: pauperculus vel pauper sensu.
Hebionite: pauperculi vel paupe res sensu.
Hebil: victor meus vel transitio mea.
Hebron: incantans vel incantatio siue coniugiũ aut visio sempiterna.
Hebronite: coniugati vel incantatores siue incantationes aut visiones sempiterne.
Hezetam: ipse mẽte excedẽs vel iste suscipiens humilitatem.
Hedai: ornat⁹ mihi vel voluptuosus meus.
Heddo: pauidus seruus vel testificatio vite.
Hepher: fouea vel precipitium.
Hele: qui est vel qui existit.
Hela: vallis ãrc⁹ vl̃ maledictio.
Hellai: vallis ãrcus mee vel maledicta mihi.
Helan: abiectio vel supliminare.
Helan: oppositi vel compositi.
Helon: deo gratus vel deo donatus seu vallis quercus aut roboratus gratia.
Helbid: dei fili⁹ vel dei excelsus.
Helcal: portio vel particula.
Helcana: dei zel⁹ vl̃ dei possessio.
Helchela: pars domino vel vendicatus domino.
Helchese: aduocata vel aduocatio.
Helchesens: aduocans vel aduocatus.

Helchi: partitus mihi vel vendicatio mea.
Helchian pars dñi est vel vendicatio dñi est.
Helchias: pars dñi vel vendicatus domino.
Heldaa: atriū eius vel exacuens eum.
Heldath: atrium vel exacuens.
Heldai: atrium meum vel acutio mea.
Heleanam: dei mei donū vel dei mei gratia.
Heled acceptio glorie vel accipiens gloriam.
Helem: postes vel secula vel vestibulum aut superliminare.
Helesa: contemtatio vel contemnatus.
Helles: exiens vel exitio.
Hellesmoth: grece exodus: latine autem exitus mortis.
Hellet: accipiēs vitam vel susceptio pauoris.
Helphaal: deo exclusus: vel dei mutatio pauoris.
Heli: deus meus vel deitas mea.
Helia: deus dñs vel dei dñatio.
Heliab: deus meus pater vel dei mei paternitas.
Helias: deus dñs vel dei dñatio siue ascēdens dñs aut robustus dominator.
Heliasaph: dei mei collectio vel dei mei congregatio.
Heliasaphan: dei mei facies vel dei mei conuersio.
Heliatha: deo meo peccans: vel dei mei temporalis.
Heliathi: deum meum vidēs vel dei mei visio: siue dei mei auxilium: vel dei mei fortitudo.
Heliezel: deo meo partit⁹ vel dei mei particula.
Helibel: deus meus deus vel dei mei deitas.
Heliphal: deus meus cadens vel dei mei casus.
Heliphales: deus meus diuidēs vel dei mei diuisio.
Heliphalu: deus meus mirabilis: vel dei mei miraculum.
Heliphalech: dei mei ruina: vel dei mei delectio.
Heliphas: deus meus mirabilis vel dei mei miraculum.
Helikel: deus me⁹ dei vel dei mei deus.
Helim: deficiens vel fortis corū siue arietes vel robusti.
Helimaidis: dei mei cōtradictio: vel dei mei mensura sufficiens.
Heliodorus: deo meo generans vel dei mei generatio.
Helioenai: dei mei fons me⁹ vel dei mei oculus meus.
Heliopolis: sol ciuium vel solis ciuitas.
Helioreb: dei mei cornus vel dei mei solitudo: siue dei mei ardor aut dei mei tentatio.
Helisa: ad insulam vel deus saluator.
Helisabe: dei mei sal⁹ vel dei mei defensio: siue dei mei iuramentum aut dei mei abundantia.
Heliseus: deus meus saluator vł dei mei salutare.
Helisu dei mei salus vel dei mei protectio.
Heliu: deus dñs vel deus dominator: siue deus meus iste aut deus meus ipse.
Heliezer dei mei auxiliū vel dei mei fortitudo.
Helmodan: deo natus vel dei natiuitas.
Helnaen: deo fidelis vel dei requietio.
Helnathan: deo datus vł dei donatio.
Heloe: deus vel deitas.
Helom: cōmotus fortiter vel exercitatus fortitudine.
Helon: exercitus fortitudo: vel exercitatus fortitudine.
Helonite: exercitiū fortitudinis vel exercitati fortitudinibus.
Helsaphan: deo vict⁹ vel dei vinculum: siue deum speculās aut speculator dei.
Heltheche: pferēs vel prolatio.
Helthechen: idem.
Heltholath: atrium coccineum: vel acumen ruboris.
Heman: perturbans vel perturbatio: siue suscipiens: aut formido eorum.
Hemech: vallis vel abyssus: siue profundus aut profunditas.
Hen: ecce fontem vel ecce oculū.
Henach: gigas vel fortis: siue humilis consurgens aut humilis consurrectio.
Henachim. gigātes vel robusti: siue potentes aut humiles consurgentes.
Henan: cursus meroris vel fons tristitie.
Hennon: vallis tristitie: vel vallis interfectionis.
Her: vigilans vel pelliceus: siue consurgens aut effusio.
Heran: vacuefactus vel vacuefaciens aut vacuefacit aut vacuefactio.
Heronite: vacuefacti vel vacuefacientes: siue vacuefecerāt aut vacuefactiones.
Herastus: vigilans vel effusus: siue frater meus videns aut fratris mei visio.
Hercusa: consurgens mēdacium vel vigilia fictionis.
Hercusei consurgentes mendacio: vel vigilantes fictionibus.
Hered: vigil vite vel consurgēs pauore.
Herdite: vigilantes vite vel consurgentes pauoribus.
Heren: vigilans eis vel resurrectio eorum.
Heri: vigilans mihi vel resurrectio mea.
Herias: vigilans dño vel resurrectio domini.
Herite effusi vel vigiles: siue pellicei: aut consurgentes.
Heritopheth: vacuefaciēs os ꝓtectum: vel vacuefactio oris ꝓtegentis.
Hermagedon: consurgens tentatio vel vigilia inhabitationis.
Herman: anathema meroris eorum vel anathematizatio tristitie eorum.
Hermes: anathema meroris vel anathema tristitie.
Hermogenes: mons scrutatus: vel vomens eos in valle.
Hermon: anathema meroris vel anathema tristitie.
Herodes: pellibus glorians vel pelliceus gloriosus.
Herodiani: pellibus gloriantes vel pellicei gloriosi.
Herodias: pellibus glorians vel pellicea gloriosa.
Herodion: formido vel pauor.
Hesdrelon: mia dei vel auxilium

meum deus meus.
Helli: vicinus meus vl̃ vicinitas mea.
Hezron: atrium vel amplitudo.
Hester: abscōdita vel abscōdens seu elevata in populis: aut preparata in tempore.
Heth: vita vel pavor.
Hethan: fons vel ascensus: sive pavidus dono aut vivēs gratie.
Hethan: cōsummatio vel ɔsummatus: sive auis eorū aut suscipiens navigationem.
Hetheus: vivax vel pavidus seu formidans aut stupidus.
Hethnas: pavor colubri vel vita serpentis.
Hethi: vita mea vel pavor meus.

¶ Hic.i.post.h.

Hia: sublimis vel exaltatus.
Hiarites: sublimes vel exaltati.
Hichutiel: ipse est duplex deo vel ipse sperans in deum.
Hielon: ipse est parcens vel ipse est faciens: sive ipse est commovens fortiter: aut ipse est excitatus fortitudine.
Hiemla: parcens maledictio: vel commovens accipientem.
Hiercbon: ipsa possessio vel vigilantia negociationis.
Hiesana ipse faciens dona: vel ipse parcens gratificatio.
Hieu: ipse vel est.
Hien: parcens vel faciēs: sive cōmotus aut commotio.
Hieus: cōmotus aut commotio: seu ipse est parcens: aut ipse est faciens.
Hiezer: ipse est fortis vel ipse est auxiliator: sive ipse est separatus aut ipse est sanctificatus.
Hiezerite: ipsi sunt fortes vl̃ ipsi sunt auxiliatores: sive ipsi sunt separati: aut ipsi sunt sanctificati.
Higal: aeternatio exaltata vel exaltationis involutio.
Hiel: faciens deo vel commotio dei.
Hila: exaltatus vel exaltatio.
Hilai: exaltatus mihi vel exaltatio mea.
Himeneus: ipse numerans festinantes: vel suscipiēs adimplentionem consilii.
Hin: mensura vel mēsuratio loquentis materie: sive fuit aut erit.
Hir: vigilans aut vigilatus ei.
Hir: fratris visio vel vigilans.
Hiran: vigilās populo vl̃ vigilie populi: seu vivit excelsus: aut vivens est excelse.
Hiras: fratrem meū vidit vel fratris mei visio: seu vigilantem sustollens aut vigilans plasmationi.
Hircanus: consurgens possessio vel vigilia emulationis.
Hisbaal: ipse vir vetustus vel ipse vir devorator.
Hisim iel: ipse nominatus dei: vl̃ ipse postulatus a deo.
Hismoth: ipse mortē adducens: vel ipse est mortis adductio.
Hispania: accinctio vl̃ expeditio.
Hispaniēses. accīcti vel expediti.
Hithai: cōmonēs bina vel parcens duobus.
Hizadab: ipse fluens turris vel ipsa turris finitio.
Hiziel: ipse fortis deus vel ipse fortitudo dei.
Hismael: vir auditus a deo vel assumens auditionem dei.

¶ Hic.o.post.h.

Hoba: incantator vel incantatio: sive dilectus aut amplexatio.
Holea: destruens vel discernens mihi: sive diverticulum meum: seu discretio aut diverticulum.
Holdai: destruens me vel discernens mihi: sive diverticulum meum.
Holofernes: infirmitas discessionis: vel infirmans vitulum saginatum.
Homer: populum amaricans vel populi amaricatio.
Homer crispans vel manipulus.
Hoon: labor vel dolor: sive laborans aut dolens.
Horeb: mensa vel massa: sive tentatio: aut tentatus.
Horeb: ador vel siccitas: sive cornus aut solitudo.
Horrei: liberi vel iracūdi: sive de foraminibus aut farinacii.
Horrim: dolor vel ira: seu ve excelsa aut ve iracundie.
Horri: farina vel farinatus: seu post me: aut foramen meum.
Horrin: fortes vel excelsi: sive gigantes aut robusti.
Horodi: maledictio sufficiēs: vel maledicta sufficienter.
Horthosiada: recte indigens testimonio vel lumen positum testificationi.
Hosa: spes vel salvatio.

¶ Hic.u.post.h.

Hucbac: sculpens vel sculpsit: sive sculptor aut sculptura.
Huphin: penetralis vl̃ thalamus.
Huma: festinās sibi vel māipul9.
Huri: longitudo mea vel illuminator meus.
Hus: festinans vel consiliator.
Husam: festinans populo vel cōsiliator populi.
Husathi: festinante me vl̃ festinatio mea.
Husi: festinans mihi vel cōsiliator meus.

¶ Sequitur interpretatio nominū incipiētium a litera. J.

Ja: dn̄s vel dominator.
Jalebel: incipiēs laudare deū vel expectatio laudis dei.
Jaalon: lex vel quercus.
Jaamens extrem9 i coitu calor: vel extrema coeūtis delectatio.
Jaan: respondens vel respōsum: sive responsio.
Jaare: saltus vel silva.
Jaas: fuit vel dimidium: sive dimidians aut dimidiator.
Jasel: dimidiavit deus vel dimidiatio dei.
Jaath: expectans tempus: vel expectatio peccatoris.
Jaaraber: auxiliū vl̃ auxiliabit.
Jaaziam: auxiliū domini vel auxiliabitur dominus.
Jaba: iactatio vel intelligentia.
Jabes: dolor vel dolens: seu siccitas aut exiccata.
Jabin: sapiens vel sapientia: sive intelligēs aut intelligentia.
Jabina: sapiēs dn̄o vel intelligētia dn̄i.
Jabir: civitas doctrine: vel civitas literarum.
Jabob: pulvis vel luctatio: sive luctans aut luctatio.

Jabocb: idem.
Jacbabed: gl'ia dñi vl' vbi est gl'ia seu ē grauis aut est grauitudo.
Jacbaia: fortis eius vel confortans eum.
Jacbaiia fortis dñs vel fortitudo domini.
Jacan: tribulatio vel tribulat⁹.
Jacban: tribulator vl' tribulatio
Jacbanen: preparans firmitatē vel preparatio firmitatis.
Jacbim: pparans vl' preparator siue preparatus aut pparatio.
Jacbim: firmus vel firmitas.
Jacbim: idem.
Jacbinite: firmi vel firmitates.
Jacob: supplātator vl' supplātatio.
Jacoba supplantans eū vel supplantatio eius.
Jacobus: supplātans festinantē vel supplantatio consilij.
Jacbon: pparās vel preparatio.
Jacboma: populi vitio vel populum vlcisceretur: siue preparans dño aut preparatio dñi.
Jadae: sciens vel scientia: siue cognoscens aut cognitio.
Jadaia: sciēs me vl' cognitio mea
Jadai: sciēs dñz vl' cognitio dñi.
Jadasan: sciens egressum vel cognoscens abundantiam.
Jadaias: cognitus domino vel scientia domini.
Jadiel: sciēs dñm vl' cognit⁹ dñi.
Jado: sciēs testimoniū vel expectatio seruitutis.
Jadon: sciēs dolorem vel cognitio iniquitatis.
Japhe: expectans laqueū vel expectatio discipline.
Japhe: eligēs vl' electio: siue ostēdens aut illuminatio.
Japhet: latitudo vel dilatatio.
Japhia: ostendēs vel ostensio: seu aperiens aut apertio.
Japhie: ostēdens vel aperiēs: seu expectans eos aut superficies.
Jagaal: ppinqtas vel ppinqu⁹.
Jagur: aduena vel colonus.
Jabel: expectās deū vel expectatio dei: aut incipiens seu carnale coniugium.
Jabel: ascendēs vel ascēsio: ascēdit deus aut ascensio dei.
Jabelite: expectantes deū vel expectatiōes dei: siue incipientes aut carnalia coniugia.
Jabelite: ascēdentes vel ascēsiones siue ascendentes deo aut ascensiones dei.
Jabelel: vines deo vel expectatio dei: siue postulās deum aut requiescens in deo.
Jair: vigilās vel illuminans: seu illuminauit aut illuminatio.
Jairus: illuminās vel illuminatio: siue vigilie aut vigilantes.
Jalan: expectans humilia vel expectator percussionis.
Jalelel: expectās deū vel expectatio dei.
Jalech: expectās pauorem vel expectatio vite.
Jalon: expectans dolorē vel expectatio iniquitatis.
Jam: mare vel dies.
Jamri: mare lacescens: vel dies amaricans.
Jamin: dies plurali numero vel amara: seu amaritudines aut amaricationes.
Jamin: virtus vel dextra: siue asini aut asinei.
Jaminite: dextere vel virtutes: seu asini aut asinei.
Jamna: mare vl' dextera: siue marinus aut vbi est signum.
Jamne: idem.
Jamnes: marin⁹ vl' vbi est signū.
Jannia: dextra dñi vel vbi est signū.
Jannite: virtutes dñi vel in quibus est signum.
Jannor: amaricans lumen vel dextera iracundie.
Jamran: mare eorum pelliceum vel mare eorum in capite.
Janres: mare pelliceum vel mare in capite.
Jansuph: mare rubrum vel dies in capite.
Jamuel: dies eius deus vel dies eius dei.
Jamuelite: dies eorum deus: vel dies eorum dei.
Janai: gubernator me⁹ vl' gubernatio mea.
Janni: ppparator meus vel preparatio mea.
Janoa: gubernator vel gubernatio.
Janoe: expectans: cōmotionē vel expectatio requietionis.
Janoe: gubernatio vel gubernaculum.
Janon: dormitās merore vel gubernator doloris.
Janua: requies vel requietio.
Janū dormitās vel dormitatio.
Jaod: confitens vel glorificans: siue cuius est frater: aut cuius est fraternitas.
Jaoe: factura fratris vel frater dñi: siue vbi est frater aut vbi est fraternitas.
Jara: deficiens vel defectio.
Jaraia: timēs dominū vel timor dñi: seu deficiens dño aut deficiens dominus.
Jaramoth: timens mortē vel defectio mortis.
Jare: luna vel defectio.
Jarre: idem.
Jared: roborans vel roboratus: siue descēdens aut cōtinentia.
Jareden: descensio eorum vel visio iudicis.
Jaree: silua vel saltus.
Jarphael: dimisit deus vel dimissio dei.
Jarphel: idem.
Jarid: vitio vel dijudicans: siue vlciscens aut dijudicatio.
Jaram: saltuum vel siluarū: siue mons saltuū aut mons siluarum.
Jas dñs vel dominator.
Jasa: factura mādati vel factus in mandato: siue factum mādatum: aut inhabitatio eius.
Jasia: dimidium vel dimidiatio: seu factū mandatū aut factum in mandato.
Jasaph: habitator vel habitatio siue sedens aut confidentia.
Jasabel dimidium dei vel dimidiauit deus.
Jasen: domitor vel domatio.
Jasi: equalitas vel desiderium.
Jasiel: equalis deo vel desideriū dei.
Jaso factura mandati vel factus in mandato.
Jason: desiderans vel qui mādatum fecerit.
Jasu: conuertens vel conuersio.
Jasub: reuertens vel reuersio: siue reuocans aut reuocatio.
Jasubite: reuertentes vel reuersi seu reuocantes: aut reuocati.
Jatbaba: peccantes in ea vel peccatum in eis.
Jatban: domini perfectus vel domino consummatus: siue domini perfectio: aut domini consummatio.

Iathan: dñs humilis vel dei respon-
sio: seu expectans humilitatem
aut expectatio responsionis.
Iathanael: expectãs humilē deũ
vel rñdens humilitati dei.
Ianadiath: columba deficiens
tempore vel colũbaris deficiēs
peccato.
Ianathi: columba vel est. Syrũz
est et non hebreum.
Iaur: expectans incendium vel
expectatio luminis.
Iaus: expectans consiliũ: vel ex-
pectatio festinantis.
Iazer: adiutus vel adiutorium:
sive auxilians aut auxiliator.
Iazias: audiēs dñm vel ausculta
tio domini.
Iaziel: audiens deum vel auscul-
tatio dei.

¶ Hic. b. et. c. post. i.

Ibaar: mons fortis vel vir
suscitator.
Iachiman: ve requiescēti: vel trãs-
lata est requietio.
Ichaboth: cecidit glīa vel trãsla
ta est gloriatio.
Ichainan: durum habitaculum
vel consolatio inhabitantis.
Ichonium: dura vel vocata ubi
est thalamus aut pparatio con
solationis.
Ichuthiel: spes dei vel sperans
in deum.

¶ Hic. d. post. i.

Idaia: dilectus domini vel
amabilis.
Idaias: dilectus domini vel ama
bilis domino.
Idida: dilectus domini propter
dominum vel amabilis domi-
no propter dominum.
Ipse est salomon q̄ dilectus dñi
ppter dñm vel amabilis dño p
pter dñm & propter suã miam
id est gratuitã qua eum diligere
dignatus est: cũ utriq̃ dilectiōe
et mia indignus existeret quem
cõstabat manzer esse: et quem re
prehendit scriptura divina pro
peccato idolatrie et immodera-
to amore mulierum.
Ididia: dilectio dñi vel amabili-
tas eius.
Idithũ: saliēs vel transiens eos.
Idor: dilectus voluntarie: vel a-
mabilis violentia.
Idumea: rufa vel rubea seu ter-
rena: aut sanguinea.
Idumei: rufi vel rubei: sive terre-
ni aut sanguinei.

¶ Hic. e. post. i.

Ieabarim: lapides trãseun
tes vel acervi lapidũ trans-
euntium.
Iebaar: mons fortis vel electio
suscitata.
Iebanias: sapiens dño vel intel-
ligentia domini.
Iebet: presepium vel exiccatio.
Iebar: imitans fontem vel expe-
ctatio putei.
Iebethon: vallis mestitie: vel col
lis merentium.
Iebgar: eligens vel electio.
Iebaan: absorptꝰ vel absorptio:
seu absorbēs populum aut po-
pulus despiciens.
Iebnael: edificans deo vel edifi-
catio dei.
Ieboch: arena vel luctatio.
Iebus: presepe vel calcata: sive
conculcans aut conculcatio.
Iebusi: presepe meum vel cõcul
catio mea.
Iebusei presepia vel conculcata.
Iecha: torcular vel oppressio: si-
ve opprimens aut oppressa.
Iechaa: torcular eius vel oppri-
mens eum.
Iechaa: luctans ei vel arena eiꝰ.
Iechda: magnificus vel magni-
ficentia.
Iechdaliam: magnificus domi-
no est vel magnificentia dñi est.
Iechdon: incubãs populus: vel
incubatio populi.
Iechelia: torcular laboris vel op
pressio laboriosa.
Iechenias: preparãs dño vel pre
paratio domini.
Iechimã: possedit pplm vel pos-
sessio populi.
Iechimam: vindicans populum
vel vindicatio populi.
Iechiman: acquirens populum
vel acquisitio populi.
Iechinaan: possidens populum
vel vindicatio populi.
Iechinan: possidens populũ vel
preparatio populi.
Iechonian: idem.
Iechonias: sic factus vł prepara
tor: seu preparans dñs aut pre
paratio domini.
Iechan: extensio vel inclinatio:
seu merces aut mercimonium.
Iechel: cetus dei vł auxiliãs deũ.
Iechze: torcular lupi vel oppri-
mens lupum.
Iedala: manus maledicta vł ma
nus maledictionis.
Iedebos: manus maledicta tri-
bulans vel manus maledictio-
nis angustiantis.
Iedeia: sciēs dñz vł cognitio dñi.
Iedi sciēs me vel cognitio mea.
Iediel: sciens deum vel magnifi
cus deo.
Iediad: manũ tollēs vel manum
ad os: seu manus sublevãs aut
manuũ sublevatio.
Ieddoa: sciēs eũ vł cognitio eiꝰ.
Iedebã: parvulus vł minoratio.
Iedri: accedēs vel applicãs: sive
accessus aut applicatio.
Ieddu: accinctus vel tentatio.
Ieddua: tentans eum aut accin-
ctio eius.
Iedula: manus maledicta vł ma
nus maledictionis.
Iephdaia: innuens dño vel aper
tio domini.
Iephebel: apertio dei: vł aperiet
deus.
Iephlad: exclusio peccati vel ap
tio delectionis.
Iephlem: excludēs peccatũ meũ
vel apertio delectionis mee.
Iephon: dñs mirabilis vel dñs
vivificatorum.
Iephone: nutus vel innuens.
Iephõne: annuens vel innuitio.
Iegal: ppinquus vel redimens:
seu ppinquitas aut redēptio.
Iegali: propinquus mihi vel re-
demptio mea.
Iegiam: despiciēs vel despectus
sive contemptus.
Iehel: vivens deo vel postulatio
dei: sive mutatus deo aut expe-
ctatio dei.
Iehelt: vivens deo meo vel postu
latio dei mei: sive mutatus deo
meo aut expectatio dei mei.
Iehi: vita vel exordiũ: sive reqẽs
aut postulatio mea.
Iehiel: vita dei vel exordium dei

sive requiescens deo aut postulatio dei.
Jelada: cognoscens dominũ vel cognitio domini.
Jeleph: manum tollens: vel manum ad os sive manus sublevans aut manuũ sublevatio.
Jemda: plenitudo vel circũcisio.
Jemel: deus meus vel robur meum.
Jemias: numerus domini vel numerabilis dño.
Jemin: robur meum vel dextera mea.
Jemla: parcẽs maledicto vel cõmovens accipientem.
Jemlech: numerus vite vel amaritudo pavoris.
Jemna: mare vel amara sive numerus aut numerabilis.
Jemnaite: maria vel amari: sive numerabiles aut marini.
Jemuhel: dies eiꝰ dei: vel dies eiꝰ deus.
Jepsem: apertum nomẽ vel aperta auditio.
Jepta: aperiens vel apertio.
Jeptahel: aperiẽs deo vel apertio dei.
Jepthe: aperiẽs vel apertus: sive aperuit aut apertio.
Jepthon: aperiens dolorem.
Jera: timens vel timor: sive misericors aut misericordia.
Jeraa: timens eum vel misericordia eius.
Jeracho: aurugo vel demolitio.
Jerameleth: timẽs deum vel misericordia dei.
Jeramehel: idem.
Jeramihel: idem.
Jerameli: timẽs deũ meũ: vel misericordia dei mei.
Jeramiel: idem.
Jeramieli: idem.
Jeraon: timores vel timebũt seu timens iniquitatem: aut misericors merentibus.
Jerapolis: iudiciũ superius vel sive timore misericors civitas.
Jerebaan: aurugo populi vel demoliens populum.
Jerebehel: iudicium dei vel diiudicans superiora.
Jeremian: excelsus domino est: vel sublimitas dñi est.
Jeremias: excelsus dño vel sublimitas dñi.
Jeremihel: excelsus domino deo vel sublimitas dñi dei.
Jerian: timens inutile vel timor dñi est.
Jerias: timens dominum vel timor dñi.
Jerib: odor vel luna.
Jeribai: odor vulturis vel defectio devoratoris.
Jericho: luna vel odor eius.
Jerichontini: odorantes eum vel deficientes ei.
Jeribel: timens deum vel timor dei.
Jerimoth: timens mortẽ vel metuens altitudinem mortis.
Jerimuth: idem.
Jerioth: iurgiũ signi vel iudicij designatio.
Jermai: dominꝰ excelsus: seu dñi celsitudo.
Jeroan: timens populum vel iudicium populi.
Jerobaal: iurgium habẽs vel iudicium habentes: aut iudiciũ superioris.
Jeroboal: timor viri vel timor vetustatis: sive timens habentem aut timens devorationem.
Jeroboam: causa populi vel divisio populi sive discernẽs populum: aut superius diiudicans.
Jeroboseth: iudicãs ignominiã vel diiudicans confusionẽ.
Jerõ: timor vel peregrinatio: sive timidus aut peregrinus.
Jeronymꝰ: visio pulchritudinis vel diiudicans locutiões.
Jerosolyma: pacifica vel visio pacis.
Jerosolymite: pacifici vel pacem videntes.
Jersia: advena domini vel alienꝰ domino.
Jeruel: collis dñi vel vallis benedictionis.
Jerusa: ruminans vel ruminatio: sive incolatus aut peregrinatio.
Jerusalem: pacifica vel pacis visio sive timor perfectus aut timebit perfecte.
Jesa: vetustas vel planicies sive salvatio aut desiderium meũ.
Jessa: incensum vel sacrificium seu insule sacrificium: aut insule holocaustum.
Jessaar: incensum suscitans vel holocausti vigilia.
Jessaarite: incẽsa suscitãtes: vel holocaustorum vigilie.
Jessai: incensum meum vel sacrificium meum sive insule sacrificium aut insule holocaustum.
Jesamari: vetustas amara vel desiderij amaritudo.
Jesan: vetustas vel veteranus.
Jesana: vetustas eius vel inveterans eum.
Jesar: figmentum vel tribulatio sive insule sacrificium: aut insule oblatio.
Jessar: meridies vel unctio mea sive meridianꝰ: aut merhaphoricus olei.
Jesba: collaudans vel collaudatio.
Jesbaan: collaudans populũ vel collaudatio populi.
Jesbachasa: collaudãs summuz vel collaudatio principij.
Jesbi: est in me vel coequatꝰ mihi.
Jesbinedob: est in me spõtaneus vel coequatꝰ mihi spõtanee.
Jesboch: est cinis vel est tactus.
Jescha: tabernaculuz vel unctio eius.
Jesse: incendẽs vel incendium sive insule libamẽ: aut insule holocaustum.
Jesma: salus desiderij vel salvatio requiescentis.
Jeser: finxit vel plasmavit: sive fictio aut plasmatio.
Jeserite: fictores vł plasmatores
Jesesi: equalis salvator vel desiderium salvationis.
Jesem: desideriuz vel desideravi.
Jesu: equalis meꝰ vel equalitas mea.
Jespha: unctio vel tabernaculũ.
Jesphan: idem.
Jesse: qualitas vel tabernaculum.
Jessi: incensum mihi vel sacrificium meum.
Jesias: equalis domino vel salvatoris dñi.
Jesiel: incensus deo vel sacrificiũ dei.
Jesielite: incensi deo vel sacrificia dei.

Jesimmoth: desiderium dulce vel desiderata dulcedo.
Jesmachias: vetustas percutiens dominum: vel figmentum percussionis domini.
Jesmaras: salus desiderantis dominum vel salvatio requisitionis domini.
Jesrel: sacrificans deo vel liberatio dei.
Jesua: planities: vel est desiderium meum salus.
Jesue: salvatio vel desiderium.
Jesui: equalis mihi vel equalitas mea.
Jesui: desideravi vel desiderium.
Jessuite: desiderantes vel desideria.
Jesur: dolor vel est in dolore: sive salus luminis: aut equalitas ignea.
Jesuri: salus doloris mei vel salvatio in dolore meo: sive salus illuminans me: aut equalitas mea.
Jesus: salvator vel salutaris sive salus aut salutare.
Jetha: extensio vel inclinatio sive superfluens aut superfluitio.
Jethaam: superfluus populus aut superfluitas populi sive inclinans populum aut extensio eorum.
Jethaba: bonitas vel declinatio.
Jethabatha bonitas vel bonitates seu declinavit ut veniat: aut declinatio perventionis.
Jetham: merces vel mercimonium seu inclinans eos aut extensio eorum.
Jetheba: bonitas vel declinatio venientis.
Jethebatha: bonitas vel bonitates sive declinavit ut veniat aut declinatio perventionis.
Jethebet: bona domus vel declinatio venientis.
Jethela: inclinatio palme vel extensio iniquitatis.
Jether: modicum residuum: vel modica residuitas.
Jetheth: donans vel donatio.
Jethaan: possidens populum vel fluens populo.
Jethra superfluens vel honorabilis.
Jethraam: honor populi vel superfluens populo.
Jethrael: honor dei vel superfluens deo.
Jetrahi: honor meus: vel superfluens mihi.

Jethram honorans eos vel superfluus eorum.
Jethran: honor dei vel superfluitas gratie.
Jethri: superfluum vel honorabilis.
Jethrites: superfluus vel honorabilis.
Jethro: superfluens vel honorabilis.
Jethur: vius vel ordo sive ordinatus aut ordinatio.
Jethus: extensio vel sublimitas.
Jeu: parcens vel commotio seu maleficus aut maleficium.
Jeus: idem.
Jeusa: ipsa parcens ei vel ipsa commotio eius.
Jeubel: ipse parcens deus vel ipsa commotio eius.
Jezam: durus vel duricies.
Jezabel: est iter vel est fluxus sanguinis.
Jezabel: fluxus vanus vel fluens sanguine sive cohabitatrix aut sterquilinium.
Jezanias: vires eius vel aures eius sive audiens dominum aut auscultatio domini.
Jezar: fortitudo vel adiutorium.
Jezarite: fortes vel auxiliarii.
Jezecel: fortis dei vel apprehendens deum.
Jezechias: fortis domini vel apprehendens dominum sive confortavit eum dominus aut dominus confortatio eius.
Jezechiel: fortis dei vel apprehendens deum: sive deus confortavit eum: aut deus confortatio eius.
Jezer: fortitudo vel adiutorium.
Jezerite: fortes vel auxiliarii.
Jeziel: audiens deum vel auscultatio dei.
Jezilia: fortis labor vel adiutorium laborantis.
Jezonias: vires eius vel aures eius sive audiens dominum aut auscultatio domini.
Jezra: semen vel seminator.
Jezrael: semen dei vel seminavit deus.
Jezraelite: seminantes deo vel seminatores dei.
Jezaria: semen domini vel seminans domino.

¶ Dic. g. post. i.

IGaa: vir abiiciens: vel vir revelationis.

Igar: acervus vel involutio: syrum est non hebreum.
Igarsedutha: acervus testimonii vel involutio testimoniorum. hoc syrum est.
Igdalbanis: solenne mandatum: humile vel leta domus responsionis.

¶ Dic. l. post. i.

ILlricum: advena vel elementum sive subversus aut secunda subversio.

¶ Dic. n. post. i.

INdi: nutus dilucidus vel concessiones illuminationum.
India: nutus dilucidus vel concessio illuminans.
Infamie: nutus vel innuit sive innuens aut concessio.

¶ Dic. o. post. i.

IOa: retinens vel retentio.
Joaa: retinens eum vel retentio eius.
Joaz: retinens fortitudinem vel ubi est retinere: sive dominum videns aut domini fortitudo.
Joab: inimicus vel amicitia: sive est pater aut paternitas.
Joachaz: fortis aut robustus seu domino fortis aut domini fortitudo.
Joachim: ubi est preparatio vel cuius est preparatio: sive domino preparans aut domini resurrectio.
Joachaz: retinens fortitudinem vel ubi est retinere sive dominum videns: aut domini fortitudo.
Joahe: ipse cognoscens vel domini cognitio sive cognoscens scientiam aut cognoscens principium.
Joanan: domini decus vel domini pulchritudo.
Joarib: dominus suscitans montes vel dominus vigilans fortitudine.
Joarim: domino exaltatus vel domini exaltatio.
Joas: sperans vel tpalis: sive dominus sustollens: aut domini plasmatio.
Joatham: perfectus vel perfectio sive consummatus aut consummatio.
Joathan: idem.
Joathas: perfecte sustollens vel consummata plasmatio.
Joaz: dominum videns vel domini fortitudo: sive ubi est retinere eum aut ubi est reprehensio eius.
Job: dolor vel ociositas.
Job: magnus vel magna sive do

lens aut vlulans.

Ioba: distillans vel magno patre: seu magnus pater aut doloris aut vlulationis distillatio.

Iobal: delatꝰ vel delatio siue dimittens aut dimissio.

Iobama: magus donatꝰ dñi vel dolor gratie dei.

Iobel: magus dei vel dolēs deo.

Iocbabed: dñi germē vel dñi preparatio siue dñi libamē: aut domini intelligentia.

Iocbel: germen diuinum vel preparatio dei.

Ioceiam: comprimēs eos vel oppressio eorum.

Iod: scientia vel principium seu dominatio dei.

Iodae: ipse cognoscēs vel dñi cognitio siue cognoscens scientiā aut cognoscens principiū.

Iocd: domino seruiēs vel dominum testificans.

Ioezer: domini fortis vel domino separatus.

Iophe dñi os vel dñi disciplina siue dominus elegit aut dominus illuminauit.

Iogli: contēptus vel despiciēs.

Ioha: domino respondēs vel domini responsio siue dominans ei aut dominatio eius.

Iohana: dñi donū vel dñi grã.

Iohāna: dñs misericors siue domini misericordia seu dño gratus aut dñs gratia eius.

Iohānan: dñs gratus eis vel dominus misericordia eorum.

Iohāna: erat donans vel domini donum.

Iohannan: cuius est donum vel domini gratia.

Iohānen: domino donatus: vel domino gratificatus.

Iohannes: dñi gratia vel in quo est grã siue cui donatum est aut cui donatio a dño facta est.

Iohel dimittens vel mutatꝰ seu defluens aut decipiens.

Iohel: fuit dei vel incipienti deo siue est deus aut est dñs deus.

Ioachim: qui est consurgens vel dñi resurrectio siue dñs suscitans aut dño suscitāte.

Iolada: dominum cognoscens aut domini cognitio.

Ioiadae: dñi cognitio vel ipso domino cognoscente.

Ioiaden: dñs cognoscens fontē vel dñs cognoscens oculum.

Ioiarib: domini vltio vel domini iudicium.

Ioiarim: dñm exaltans vel dñi exaltatio siue dñs saluū.

Iomna: matutina vel dextera eiꝰ.

Iona: columba vel donatus siue vbi donatus est aut vbi est donatio.

Ionadab: domino obediens vel dñi spontaneus.

Ionadab: columba precipua vel donatio patruelis.

Ionas: donans vel donatus siue cui est donatio aut qui donatꝰ est deo.

Ionathan: colūba veniēs vel columbe donum siue colūba dñs aut domini donatio.

Ioni: columba mea vel donans mihi: siue donum meum: aut donatio mea.

Ioppe: pulchra vel pulchritudo.

Ioppite: pulchri vel decori.

Ior: riuus vel fluuius.

Iora: riuus eius vel fluuius eius seu manus sublimium aut domini celsitudo.

Ioraberh: domus excelsa vel domus sublimium.

Iorarei: riuus spinarū vel fluuiꝰ compunctionis.

Ioran: qui est excelsus vel vbi est excelsus siue dominus excelsus aut domini sublimitas.

Ioran: riuus doni vel fluuiꝰ grẽ.

Iordanis: riuus iudicij vel fluuiꝰ iudicantis siue descensio eorū aut apprehensio eorum.

Iore: riuus excelsus vel fluuij exaltatio.

Iorim: riuus eorum vel fluuius eorū siue excelsus riuus aut fluuius exaltatus.

Iora: factura mandati vel domini saluatio.

Iosabeseth: vbi est saturitas germinis vel vbi est saturitas resurrectionis.

Iosabeth: domini saturitas vel domini iuramentum.

Iosabia: vbi est incēsum dñi vel in quo est iuramentū.

Iosaph: dñi speculū vel domino vinculatus siue dñi labium aut domino angustiatus.

Iosaphat: ipse iudicans vel ipse iudicat siue domini iudiciū aut dominus iudicabit.

Ioseph: domini iustus vel domini iustificatus.

Iosedech: idem.

Ioseph: augmētū vel appositio.

Iosephus: augens cōsilio vel apponens festinationem.

Iosphias: ipse liber dño vel ipsa libertas domini.

Iosias: vbi est incensum domini vel in quo est sacrificiū.

Iosophonias: domino abscōditus vel domini speculator.

Iosoias: vbi est salus dñi vel in quo est saluator dominus.

Iosue: salus vel saluatio: siue saluator aut saluaturus.

Ioth: scientia vel principiū siue dominator aut dominatio.

Iotha: est perfectus vel est perfectio siue est domini perfectus aut est dñi perfectio.

Iothan: dñi perfectio vel domini cōsummatio siue perfectio eorū aut consummatio eorum.

Iotham: sciētia domini vel principium gratie.

Iouis: inimicus hic vel dñs ille.

Iozabaad: domino dotatus vel domini dotatio.

Iozbad: domini fluēs torris vel domino torris fluitio.

Iozabad: domini dotatus vel q̄ est dotatus a dño.

Iozaberh: domini dos vel q̄ est dotata a domino.

Iozachar: domini vltio vel domini iudicium.

Iozaded: domini fortis seruus: vel dñm fortē testificās.

Iozarib: domini vltio vel domini dijudicatio.

Ioziam: dñi ductio est vel domini oliua est.

¶ Hic .r. post .i.

IRat ciuitas descendens vel ciuitatis descensio: siue vigilans seruus aut suscitans testimonium.

Iras: frater meus vidēs vel fratris mei visio: seu vigilantem:

fustollens aut vigilans plasma tioni.

¶ Hic.s.post.i.

IS: vir vel assumptus.
Issa mulier vel assumptio.
Isaac: risus vel gaudium.
Isaar: vir vigilans vel vir suscitator.
Isaarite: viri vigilantes vel viri suscitatores.
Isachar: qui est memor vel dnm memorans seu vir mercedis: aut est merces mea.
Isacharite: qui sunt memores vel dominum memorantes seu viri mercedum aut sunt merces mee.
Isai: salus mea vel dni salutare seu vir deuorator aut vir assumens.
Isaias: dni salus vel domini salutare.
Isar: vir paruulus vel vir innuitus: seu vir vigilans aut vir suscitator.
Isari: vir paruulus mihi: vel vir minorationis mee: seu vir suscitans me aut vir vigiliarum mearum.
Isbaal: vir vetustus vel vir deuorator.
Isboam: vir deuorans populum vel assumptus in fortitudine populi.
Isboseth: vir cofusionis: vel assumpta confusio.
Iscarioth: vir memorie: vel est merces eius seu memoria mortis eius aut memoriale dni.
Ismath: desertus vel assumens dissipationem.
Ismael: vir auditus dei vel assumens exauditionem dei.
Ismaelite: viri auditi deo vel assumentes exauditiones dei.
Israel: mens videns deum vel est videre deum.
Israel: vir videns deum vel princeps cum deo siue dei visio est aut fortis directus dei.
Israela: mens videns deum suum vel princeps cum deo suo siue est videre deu eius aut directio dni sui.
Israelite: viri videntes deum vel assumpti principes cum deo.
Isuar: vir paruulus vel vir innuitus: siue vir salutis: aut assumptio salutaris.
Isui: vir loquens vel assumptio salutis mee.
Istob: vir bonus vel assumptio bonitatis.

¶ Hic.t.post.i.

ITalia: mens excedens vel mentis excessus.
Italica: mente excedens vel mentis excessio.
Italici: mentiu excessus vel mente excedetes.
Ithamar: insule palma vel insule amaritudo: siue vbi est amarus: aut vbi est commotio.
Ituea: motana vel sublimis. syrum est non hebreum.
Iturei: montani vel sublimes.
Ithus: mons excelsus vel mons sublimitatis.

¶ Hic.u.post.i.

IUbileus: annus remissus vel annus remissionis.
Iubal: potentia vel fortitudo.
Iubadam: potestas opprimens eos vel fortis oppressio eoru.
Iudaia: confitens dnm vel glorificatio dni.
Iudaismus: laus vel confessio.
Iudaite: confitentes vel glorificantes.
Iudas confitens vel glorificas.
Iudea: cofessio vel glorificatio.
Iudei: laudates vel confitentes.
Iudi: laudans vel confitens.
Iudith: confides vel glorificas.
Iulius: incipies vel principium.
Iulia: idem.
Iunius: incipies vel principium.
Iunia: idem.
Iupiter: inimicus separans vel dns separator.
Iustus: elatus vel elatio siue parcens aut ipse eleuatus.
Iuth: principium vel dominatio.

¶ Sequitur de incipientibus a litera. Z.

ZAbaddon: apollion grece exterminans vel exterminator latine.
Zaabim: densi vel inflammates seu densio aut inflamatio.
Zaada: flama iudicii vel densio iudicantis.
Zaadon: perdens vel interficies.
Zaamas: iniquitas vel iniquitatem.
Zabaddon: perdens vel interficiens siue solitarius aut solitudo eorum.
Zaban: albu vel albedo siue candidus aut candidatio.
Zabana: dealbans eum vel candidatio eius.
Zabaoth: venientes vel egredietes.
Zabeth: acceptans vel acceptabilis.
Zabem: candor vel candidum siue cor eorum aut cor filio meo.
Zabum: densi vel inflammates siue densio aut inflammatio.
Zabo: ingressus vel ingressio seu venientes aut ingredietes.
Zaboth idem.
Zacedemonia: cosurgens silentium vel consurrectio sanguinea.
Zacedemones: cosurgetes silentio vel cosurgentes sanguinei.
Zachis: interest vel sibimet vir.
Zacho: osurges vel cosurrectio.
Zachum: cosurrectio vel ad consurgendum.
Zabed: ipse sibimet vir vel ipsemet vir suus.
Zapidoth: lampas quasi os culitri. ab ore no ab osse.
Zabel: in deo vel in deum.
Zais: leo vel filius leonis siue ipse sibimet vir aut sibimet vir suus.
Zaisa: leena vel in salute: seu preda leonis aut filia leene.
Zamathara: signum vel codictio: siue ad signum aut codictum.
Zammaazabathani: vt quid dereliquisti me vel vt quid derelictio mea.
Zamaazophtani: ide.
Zamech: quando est nomen litere suitura vel adiutorium siue erectio ad firmametum.
Zamech: qu est nomen hominis percuties vel percussio: siue humilis aut humiliatus.
Zamuel: cum quo est deus: vel in quo est benedictio.
Zaodicia: fuit in vomitu vel ma

tinitas expectata: siue tribus amata a dño aut tribus amabilis domini.
Laodicenses: sunt in vomitibus vel natiuitates expectate: seu tribus amate a dño aut tribus amabiles domini.
Laonimim: trib⁹ vel matres: seu phylarchi multarũ tribuũ aut principes multoꝝ populorum.
Lapidoth: fulgor vel fulgur: siue fulgurans aut fulguratio.
Larma: sublimitas vel consurrectio.
Lasa: saluus vel saluatio: siue in salutem aut in saluationem.
Lasabi: sperauit in me vel in domino spes eius.
Lasthenis: saluus donata vel saluator a domino.
Latusim: fabri vel malleatores.
Lazarus: adiutus dñi vel auxiliatus a domino.

¶ Dic.e.post.l.

Leba: albedo vł cãdidatio.
Lebem: candidũ vel candidatio.
Lebeus: corculũ vel quasi cor.
Lebna: later vel cementum.
Lebni: lateres vel cementa.
Lebnitith: laterici vł cemẽtarij.
Lebona: albedo vel candidatio.
Lecha: gena eius vł maxilla ei⁹.
Lechi: gena mea: vel maxilla mea.
Lechis: gena viri vel maxilla assumpta.
Lechum: consurgens vel consurrectio.
Ledam: flãma indicans vel exurgens.
Ledibel: flãmam indicans deo: vel exurgens indicium dei.
Ledam: flamma indicans vel exurgens iudicium.
Lemas: iniquitas vel ad iniquitatem.
Leeth: flamma vite vel exustio pauoris.
Leghara: ignis vel incendium.
Lem: panis vel refectio.
Lemazabathani: vt qd dereliquisti me vel vt qd derelictio mea.
Len: additio vel frequens bona operatio.
Lesa: saluus vel saluatio: siue in salutem aut in saluationem.
Lesem: ad nomen iudicij vel ad auditionem.
Lesemdan: ad nomen iudicij vel ad auditionem indicantis.
Lenaboth: venientes vel edificãtes.
Leui additus vel appositus: siue assumptus aut applicatus.
Leuite: additi vł appositi: siue assumpti aut applicati.
Leuites: adiectio vel appositio: siue applicatio aut profecatio.
Leuiathan: prosequens eos vel additamentum eorum.

¶ Dic.i.post.l.

Lia: laborans vł laboriosa.
Libanus: albus vel candidus: siue cãdor aut candidatio.
Libertini: factura palee vel faciẽtes paleas.
Libya: veniens vel introiens.
Licaonia: suscitans vel suscitatio: siue ad suscitãdum: aut ad suscitationem.
Licaonij: suscitantes vel ad suscitandum.
Lici: consurgens vel lachrymas fundens.
Licia: lachrymas fundens ei vel consurrectio eius.
Licius: consurgens vel ipse suscitans: siue lachrymas fundens aut lachrymarum effusio.
Licij consurgentes vel ipsi suscitantes: siue lachrymas fundentes aut lachrymarũ effusiones.
Liconia: suscitãs aut suscitatio.
Liconienses: suscitantes vel suscitati.
Lidi: geniti vel edificati.
Lidia: nati ei vel edificatio eius.
Lidij nati vel edificantes.
Lidda: vtilis vel edificata.
Liddij: nati vel edificantes.
Linus: tibicem vel candidatus.
Lisama: nata tentatio vel natiuitas tentationis.
Lisias: generans vel generatus.
Lisimachus: generans percussionem: vel generationis percussio.
Listra: genus decorum vel generans decorem.
Listris: vtilitas angustie vel vtilis tribulatio.
Licostratos: sublimitas vel precinum: seu generãs latitudinẽ aut vtilitas seruitutis.

¶ Dic.o.post.l.

Lobna: alba vł cãdida: siue albor aut candidatio.
Lobeni: albus vel candidatus: siue cor mihi aut cor filij mei.
Lobni: albus vel candidus: siue albor aut candidatio.
Lobnitici: albi vel cãdidi: siue albedines: aut candidatores.
Loboni: albus vel candidus: siue cor mihi aut cor filio meo.
Lod: vinculum vel declinatio.
Lodabar: ipsi verbum vel ipsi sermocinatio.
Lodadid: ipsi seruitus vel ipsi testificatio.
Lodadia: ipsi eã: vel ipsi indiciũ.
Loide: consecutio vtilitatis vel q̃ consecuta est vtilitatem.
Lomna: lateres candidati vel laterum candidatio.
Loomnum: phylarchi multarum tribuum vel princeps multorũ populorum.
Loth: vacans vel declinans: seu vinctus aut ipse conclusus.
Lothan: ipse cõcludens eos vel ipsi vinculum eorum.
Lothan: vinculum vel conclusio seu declinans donum aut vacans gratie.
Lothe: vinculum eius vel ipsa cõclusio.

¶ Dic.u.post.l.

Lucas: ipse eleuans vel ipse consurgens.
Lucius: idem.
Lud: vinctus vel declinans: siue vtinã natus: aut vtinã vtilis.
Ludin: vinculati vel declinãtes: siue fortiter prosunt: aut vtinã proficientes.
Luith: gene vel maxille.
Luza: nux vel amigdalum.

¶ Sequitur de incipientibus a litera M.

Maabeel: congregauit deus vel congregatio dei.
Maacha: mollities vel confractio.
Maachathi: fracta est mihi:

vel confracti sunt mihi: seu vẽter cesus aut vẽtris percussio.
Maadi: mẽsura servi mei vel q̃ sufficiens testimoniũ meum.
Maahi: cõgregatus mihi vel cõgregatio mea.
Maalu: chorus vel infirmitas.
Maalaph: de mille vel de doctrina.
Maalath: chorus peccatorũ vel infirmitas temporalis.
Maalehel: laudans deũ vel laudatio dei.
Maalmeon: de habitatione: vel habuerunt habitationem.
Maalon: de fenestra vel a principio: seu consummatus aut securitas.
Maalon: idem.
Maama: congregatus pp̃lus ei vel congregatio populi eius.
Maamite: cõgregati pp̃li ei vel congregationes populoꝝ eius.
Maamad: desideriumvel deside rabilis.
Maanath: reqescens vl̃ reqetio.
Maaria: amara vel dom⁹ mea: sive ex visione aut ex iussione.
Maaroth: fonte vel spelunce.
Maasias: onus dñõ vel assumptio domini.
Maath: desiderium vel desiderabilis.
Mabar: munitum suscitans: vel munimen vigilie.
Mabdibel: munitus deo vel munitio dei.
Mabdibelite: muniti deo vl̃ munitiones dei.
Mabsan: munitus vel ꝓtegens sive munimen aut protectio.
Mabsar: muniens vel munitio.
Macha: ingeniũ vel percussio.
Machabeus: ꝓtegens vel protectio: sive ꝑcutiẽs aut ĩgenios⁹.
Machabei: protegentes vel protectiones: sive percutientes aut ingeniosi.
Machati: subact⁹ mihi vel mollities mea.
Maceda: ꝯtustio vel orientalis: sive prius aut in antecessum.
Macedan: exurens vel exustio: sive oriens aut antecedens.
Macedonia: cõbusta vel combustio: sive antecedens aut oriens talis.
Macedones: cõburentes vel cõbusti: sive antecedentes aut orientales.
Maceloth: cetus vl̃ ecclesie: sive congregati aut cõgregationes.
Maceloth: idem.
Macema: exurgẽs dominus vel orientalis domini.
Maces: finis vel diffinitio.
Maces: idem.
Maceth: oriens vita vel antecedens.
Machi: q̃d est vel q: est: sive rex meus aut regnum meum.
Machiel: rex meus deus vel regnum meum dei.
Machimat: quid est donum vel quid est donatio.
Machir vendidabit vel restituet sive videns aut de infirmitate.
Machirite: vendidabunt vel restituent: seu videntes aut de infirmitatibus.
Machinas: humilitas vel attrectatio.
Machinathat: humilis vel attrectata: sive tangens aut vtilitas tributorum.
Machosis: cõcupiscẽtia vel concupiscibilis.
Mada: mensura vel q̃ sufficienter.
Madabas: mensurã venientem sustollẽs vel sufficiẽtie venientis plasmatio.
Madabena: a saltu eius vel a nemore eius: sive saltus eorũ aut nemus eorum.
Madai: mensura mea vel q̃ sufficienter mihi.
Madaliel: turris mea deus vel defensio mea deus meus.
Madan: contradictio vel habitaculum: seu mensura doni aut sufficientia gratie.
Madbares: heremus vel solitudo.
Madia: mẽsura domini vel sufficiens domino.
Madian: de causa vel de iudicio sive in causam aut in iudicium.
Madian: rñdens vel dñudicãs: sive iniqtas aut contradictio.
Madianei: respondentes vel diiudicantes: seu iniqui aut contradicentes.
Madianite: idem.
Madid: turris testium vel mensura servitutis.
Madim: iudicium vel dñudicatio.
Madmena: mensura viscerũ vel q̃ sufficienter ex ipsis.
Madon: contradictio vel habitaculum: sive inhabitatio aut inhabitantes.
Mapha: speculator vel speculatio: sive de speculo aut de speculatione.
Magal: colonia vel transmigratio.
Magala: transmigrans eum vel colonia eius.
Magalim: colonie vel transmigrationes.
Magbena: defendens filiũ sibi vel defensio filii eius.
Magdal: magnitudo vel turris seu premuniens aut ꝓmunitio.
Magdael: turris dei vel magnificavit me deus.
Magdalon: magnitudo vel turris: seu defendens eos aut premunitio eorum.
Magdalene: magnifica vel premunita: sive turriensis aut defensibilis.
Magdabel: turris dei vel magnificans deum: sive multum accepit a deo: aut magnificavit me deus.
Magdalgad: turris pirate vel defendens accinctum latrũculum.
Magdol: turris vl̃ magnitudo.
Magdola: turris eius vl̃ magnificans eum.
Magdola: quis grandis vl̃ que turris sive que est magnitudo: aut que est magnificentia.
Magedda: annuncians vel annunciatio.
Magedan: fructus doni vel annũciatio gratie: sive poma ei⁹.
Mageddo: tentatio vel de tẽtatione: sive pomoꝝ eius aut fructuum cene eius.
Mageddon: tentans vel tentatio: sive cenaculum aut inhabitatio.
Mageth: cena panoris vel tentatio vite

tatio vite.
Magmas: tangens vel de tactu siue vile tributum aut vilitas tributorum.
Magog: doma vel tectū siue de tecto aut de domate.
Magro: guttur vel de fauce.
Magron: guttur meroris vel de fauce iniquitatis.
Mahari: domus visionis vel amaritudo mea.
Mahelchirā: ex dei parte vel ex vita excelsa.
Mahuhihahel: ex vita deus vel quis est dn̄s deus.
Maida: contradictio vel mēsura sufficiens.
Maiman: desideratus eis vel desiderium eorum.
Malach: angelus vel nuncius.
Malachi: angelus meus vel annunciatio mea.
Malachias: angelus dn̄i vel annuncians dn̄m eorum.
Malachim: liber regum.
Malachim: nuncians eis vel angelus eorum.
Malachot: liber regnorum.
Malachoth angelus tēpore vel annūcians responsionem.
Malalai: laudator meꝰ vel laudatio dei.
Malalehel: laudans deum vel laudatio dei.
Malaleheth: angeli vel annunciatores.
Malasar: laudator p̄ncipis vel despector angustiarum.
Malathra: visio vel de visione: siue despiciens aut despectio.
Malcha: regnū vel principatus.
Malchi: rex meus vel principans mihi.
Malchia regnator dn̄s vel principatus domini.
Malchon: rex mesticie vel princeps iniquitatis.
Malchus: rex consilij vel princeps festinator.
Maleth: nuncius vel regnator.
Maleloth: angelus vinctus vel annūcians declinationem.
Maloth: p̄nceps vel annūciator.
Malohoth: angeli vel annūciatores.
Malloth: plenitudines vel ad impleti.
Mambre: diuidens vel diuisio: siue claritudo aut p̄spicuitas.
Mambres: mare in capite vel mare pelliceum.
Mamoazer: de lōge vel delōgatus seu alienatꝰ aut alienatio.
Mammon: lucrum pecunie vel cupiditas diuitiarum.
Mammona: diuitie vel cupiditates. Utrūq; hoc nomen syrū est pariter et hebreum vtrinq; mixtum.
Mamucha: elongans calorem vel alienatio prestolationis.
Mamucham: idem.
Man: quid vel quomodo.
Manna: quid est hoc vel quomodo est istud.
Mana: donans vel requiescens.
Manaa: munus vel consolatio: seu sacrificiū aut holocaustū.
Manaath: numera vel consolationes: seu numerans vitā aut panoris completio.
Manad: sepulchrum vel monumentum.
Manaem: consolans vel consolatio.
Manaen: castrū vel tabernaculū siue requies aut consolatio.
Manath: requies vel sepulchrū.
Manaim: castra vel tabernacula: seu requietiones aut consolationes.
Manasses: necessitas vel obliuiscens: siue obliuiosus aut q̄ oblitus est.
Mane: numerus vel numeratū: siue cōplenit aut completio.
Maneth: numerus vite vel numerans vitam seu cōplens panorem aut panoris cōpletio.
Manhu: q̄dnam hoc est vel quomodo est istud.
Manzamemoth: tridentes vel fuscinule seu cōplens panorē.
Manlius: quid laboras vel quomodo laboriosus es.
Manue: requiescens vel requies.
Maoch: caratus vel caratio.
Maol: chorus vel plenitudo.
Maon: habitaculum vel habitatio.
Maozim: inhabitationē videns vel habitaculum fortitudinis eorum.
Mapsa: munimen vel protectio.
Mapsam: muniens eos vel protectio eorum.
Mara: amaricās vel amaritudo.
Maradath: amara continētia: vel amara iactantia: seu amare continēs aut amarus arroganter.
Marai: amaricās mei: aut amaritudo mea.
Maraioth: amara scientia vel amaricans dominatio.
Marala: amara cōcessio vel amaricanter concedens.
Maranatha: in dn̄i nostri aduētu vel qn̄ dn̄s noster adueniet. Syrum est: non hebreum.
Marath: amarum tempus vel amaritudo peccati.
Marchaloth: quadrige vel quadrigantes.
Marchus: attritus vel defricatꝰ.
Marcus: amarus vel declinatꝰ: siue certus aut sublimis mandato.
Mardath: amara contritio vel impudenter contritus.
Mardochai: amare conterens vulturem: vel amara contritio deuoratoris.
Mardocheus: amare conterens impudentem vel amara contritio impudentis.
Mares: amare tollens vel amara plasmatio.
Maresa: a capite vel a p̄ncipio.
Mareth: amara vita vel amaritudo panoris.
Maria: illuminata vel illuminatrix.
Maria: smyrna maris vel stella maris siue illuminans: aut mare amarum. Syro aūt sermone domina interpretatur.
Marihoth: lites vel iurgia: siue dissensiones aut contradictiones.
Marimuth: litigās vel contradicēs: siue amara mors aut amaritudo mortis.
Marisa: a capite vel a p̄ncipio: seu amare tollens aut amara plasmatio.
Marina: amarū onus vel amara retentio.

Marodac: amara prelatio: aut amara contritio.
Marototh: amara scientia: vel amaricans dominatio.
Maron: sublimis vel de excelso: seu amare tribus aut amara tristicia.
Mariana: amare abundans aut amara egressio.
Martha: provocans vel irritans. syro autem sermone dominans: aut dominatrix.
Masa onus vel assumptio.
Masaa: onerans eam vel assumptio eius.
Massa: pondus vel alienatio.
Massada: retinens vel requirens sive assumens servitutem aut onerans testimonium.
Masaphot: rostra incendentia vel de tribulatione rostrorum.
Masabi: onus meum vel assumptio mea.
Massaia: onus dño vel assumptio domini.
Masal: parabola vel proverbium.
Masan: iocunditates vel iocunditatibus: sive onus doni: aut assumptio gratie.
Masech: pincerna vel propinatio.
Masepha: speculator vel de speculatione.
Masephat: speculatio vel contemplatio.
Masebia: onus dño vel assumptio domini.
Masena: prospera vel fecunda: seu fecundans aut fecundatio.
Masera: eruditio vel disciplina.
Maserai: eruditio vel disciplinati.
Maserecha: libens vel attrahens: sive libatio aut vectigal vanum.
Maserephot: speculans superhumeratum vel contemplator: superhumeralis.
Maserath: specula vel refugia: sive munitiones vel protectiones.
Maspha: speculatio vel contemplatio: sive de speculatione aut de contemplatione.
Masphat: contemplans tempus vel speculator peccati.
Masphe: speculatio vel contemplatio.
Masia: onus dño vel assumptio domini.
Masioth: proverbia vel parabole.
Masma: exaudiens vel exauditio.
Masmana: auditor doni vel exaudiens gratiam.
Masab: onus servire vel assumptio servitutis.
Masobia: speculans dominum vel assumptio domini.
Masrecha: vectigal vanum vel attracta libatio.
Masrephot: speculans superhumeratum vel contemplator superhumeralis.
Masresa: onus impium vel assumptio iniquitatis.
Matha: donans vel donatio sive tributum aut humile forum.
Mathalan: consummans eos vel perfectio eorum.
Mathama: manus vel donatio.
Mathan: donans vel donatus seu donator doni aut donatio gratie.
Mathana: donans ei vel donatio eius.
Mathanai: donum eius mihi vel donatio eius mea.
Mathania: donans dño vel donatio domini.
Mathanian: donatus dominus eis vel donatio dñi eorum.
Mathanite: donatores vel donati seu donatores donorum: aut donatores gratiarum.
Matharia: copulata vel completio seu completus aut completio mea.
Mathath: donans peccatum vel donatio temporis.
Mathatha: donans peccatum ei vel donatio temporis eius.
Mathathias: donatus a dño vel donum dñi aliquando.
Matheba: dulcis saturitas: vel dulcedo saturitatis.
Mathetha: donans ei vel donatio eius.
Mathebeus: donator consilii vel donum festinationis.
Mathiamu: donator gratie domini: vel donans donationem domino.
Mathias: donatus dño vel donatio dñi pro iuda scz in eius loco positus est.
Mathima: donum dñi est vel donatio domini est.
Mathlam: consummans eos.
Mathrabith: persecutio vel virga descendens.
Mathreth: iconomus vel dispensator.
Mathias: dono indigens vel donator dormitans.
Mathusalan: mortem misit vel mortis emissio: sive mortuus interrogator: aut mortuus est et interrogavit.
Mathusalem: idem.
Mautheel: vivens deo vel vincens deus: seu ex vita dei: aut qui est sicut dominus deus.
Mauman: quis est de longe vel ex vita alienatus.
Maza: ex hoc vel ex istis.
Mazarath zodion: id est signa horoscopi per duodecim horas.
Mazaroth zodiacon: que mathematici duodecim signa appellant.
Mazia: ex hoc dño vel ex isto dominatio.
Mazian: ex hoc dominus est vel ex isto dominatio est.
Maziloth: ex hoc tempus vel ex istis responsio.
Mazuroth: vincula vel disciplines seu successiones: seu exclusiones.

¶ Vide e. post m.

Mechedem: ab exordio vel contra orientem.
Mechia: percussus domino vel percussio domini.
Mechmas: humilitas vel attrectatio.
Mechmethasis quiescens vel venundatus commotioni.
Mechomoth: fulture vel suppositiones.
Mechorath: venundatus mihi vel venundatio mea.
Mechurath: venundatus vel venundatio.
Mechurathite: venundati: vel venundatores.
Medab: fames antiqua vel fames antiquarum.
Medaba: fames antiqua ei vel fames antiquarum eius.

Medabena: onus vel pondera siue de onere aut de ponderibus.
Medad: mensus est vel acquievit siue mentiens aut mensuratio.
Medala: aque sublimes vel mensura in aqua.
Medam: metiens vel ridens siue mendacium aut responsio.
Medana: aq̃ eminētes vel aquarum eminentia.
Mede: mēsura vel aq̃ eminētes.
Medemena: mensura viscerum ei⁹ vel aque eminētes ex ipsis.
Medena: aque sublimes vel aq̃rum sublimitas.
Medi: adequati vel mensuratores.
Media: mēsura vel adequatio.
Medi: mensurans causam vel adequatio iudicij.
Medon: mensurans dolorē vel adequans murmurationē.
Medro: mēsura vel mēsuratio.
Meeber: de qua vel ulterior.
Meethabel: benigna dei vel benignitas domini.
Meezabel: benigna dei vel bonitas dei.
Mephaat: impetus aque vel impetus aquarum.
Mephat: speculū vł speculatio.
Mepher: speculū vite vel speculatio pavoris.
Megia: despiciēs vel despectio.
Megbis: despiciens confusionē vel despectio ignominie.
Meida: cōtradictio vel mēsura sufficiens.
Meizabel: benigna dei vel benignitas dn̄i.
Mela: vallis salis vel vallis salsa.
Melcha: regina vel regnatrix.
Melchā: regēs eos: vel rex eorū.
Melchi rex me⁹ vł regnās mihi.
Melchias: rex dominus vel regnum domini.
Melchiel: rex meus deus vel regnum meum dei.
Melchielite: reges mei deo: vel regna mea dei.
Melchisedech: rex iustus vel rex pacificus siue rex pacis aut rex iustitie.
Melchisua: rex salvator vel regnum salutis.
Melchisue: rex loquax vł regnū cantilene: siue rex me⁹ tyrānus aut rex meus perditio.
Melchon: rex eorum vel principans eis.
Melchon: rex meroris vel princeps iniquitatis.
Melchonoth: fulchra vel regia siue reges induti aut regum cubicula.
Melia: vallis salis vel vallis salsa.
Melech: chorus vel a principio.
Meleoch: regnū vel regnator.
Melechi: chorus meus vel a p̄ncipio meo.
Melechias: chorus dn̄i vel a p̄ncipio domini.
Melithme: infirmitas vel de infirmitatibus seu mandatū humile aut mandatum humilitatis.
Mello plenus vel plenitudo siue adimplet⁹ aut adimpletio.
Meloth: pleni aut impleti siue plenitudines.
Melothi: pleni mei aut impletiones mee.
Melloth: pleni vł adimpleti seu plenitudines aut adimpletiones.
Mellothi: pleni mei vł adimpletiones mee.
Melsa: ripa vel in azymis.
Meliloth vallis salsa ignis mordentis vel vallis salis dolores prestolantium.
Melinchaten: vallis salsa mordentiū lapides vel vallis ignea lapidū acervatorum.
Meluch: plenitudines vel adimpletiones.
Men: a quo vel ex ipsis.
Membrana: aperta vel manifesta seu apertio vel manifestatio.
Memphis: os vel ab ore siue os eius aut os ex ipsis.
Memphiboseth: os cōfusiōis vel os confusionis siue os ignominie: aut de ore ignominia.
Memphō: os meroris vel de ore iniquitatis.
Memmius: ex quo de vel ex ipsis iste.
Memin: aq̃ mee vel viscera mea ex ipsis.
Merath: ex quo decus vel viscera cōmotionis.
Men: viscera vel ex ipsis.
Mēnar: viscera mea vel ex ipsis intimis meis.
Menelaus: viscera maledicta: vel ex ipsis maledictus.
Mer: apertus vel manifestus siue illuminās aut illuminatio.
Merab: multitudo vel de multitudine siue manifestās patrem aut illuminatio patris.
Merari: amaricans vel amaritudo siue aperiens vigilias aut illuminans suscitationē.
Merarite: amaricantes vel amaricati siue aperientes vigilias aut illuminantes suscitationē.
Mercurius: aperiēs civitatibus vel illuminās occursum signi.
Mere: apertus vel manifestus: siue illuminans eum aut illuminatio eius.
Mereth: rebellis vł apertio siue illuminans aut manifestatio.
Merephet: fovēs vel cubans siue cubabat aut confovebat.
Meremuth: aperiens mortē vel illuminans mortuos.
Meribaal: litigans cum marito vel litigans cum altissimo siue litigans in maritū: aut litigās contra altissimum.
Merimuth: aperiens mortē vel illuminans mortuos.
Merob: multitudo vel multitudine.
Merodach: amara procacitas vel amaritudinem immittens seu amare contritus aut amara contritio.
Meron: aque vel p̄funditates.
Meron: illuminās merentes vel manifestans iniquos.
Meronath: illuminans merentes tpe vel manifestans iniquitatem peccati.
Meronathites: illuminās merētes tpe vł manifestās iniq̄tatē.
Meroz: aperiens visionē vel immutatio fortitudinis.
Meroz: ꝯsulēs vel ꝯsiliū siue arcanū aut aque sacramentorū.
Mes: hospes vel hostis: siue mēsurator aut mensuratio.
Mesa: vado vel aqua rara.

Mesa: hospes eius vel hostis ei⁹ siue mensurans eum aut mensuratio eius.
Messa: hospes saluans vel mensura salutis.
Mesara: aqua rara vel propinatio siue dñs potũ aut ꝓpinator
Mesach: propinans vel potum dñs siue hospes fratris aut hospes fraternitatis.
Messalẽ: hospes missus vel reddens redditionẽ seu mensurãs pacem aut hospes iustitie.
Mesaloth: euadens vinculum: vel aque rare declinatio.
Mesameth: potũ dñs choro vel propinans a principio.
Mesech: amens vel trahens siue compressus aut compressio.
Mesech: deficiẽs vel prolõgãs seu defectio aut prolongatio.
Mesepha: speculator vel cõtemplator: seu speculatio aut cõtẽplatio.
Mesellima: capiẽs eos domino vel palpatio eorum deus.
Meseroth: vincula vel disciplinę seu successiones aut exclusiones.
Mesezabel: benign⁹ deo vel mẽsurator dñi.
Mesphar: speculatorẽ suscitãs vel contemplationis vigilia.
Mesphaeth: hospes dñs vel hospitis hiatus.
Mesphe: hospitis laqueus vel hospitis disciplina.
Messias: crisma vel unctio siue christus aut unctus.
Messolã: hospes seculi vel mensura eternitatis.
Messolan: capiens eos vel palpatio eorum.
Mesopotamia: eleuata voce q̃dam vel eleuatio cuiusdam vocationis.
Mesraim: hospitans eos vel mensura eorum. Sciendum vero q mesram egyptus appellatur.
Mesthi: varius vel varietas.
Messulan: mensura doloris vel hostis anterior.
Metheba: dulcis vel dulcedo.
Methiba: virga vel lectulus.
Methabaal: benign⁹ vir habẽs vel q̃ bona deuoratio vetustat.
Methabel: q̃ bonus de⁹ vel q̃ bona diuinitas.
Mathabehel: idem.
Methri: dulcedo videns vel dulcis visio.
Mensim: saluans eos vel attrectatio eorum.
Meza: ex hoc vel ex isto.
Mezaab: eleuata: vel supra eam siue aqua fluẽs aut aq̃ finitio.

¶ Hic. i. post m.

Miamin: quis matris fetus vel cui donatus.
Mibaar: electus: vel electio siue de electis aut de electione.
Micha: quis hic aduerbium loci vel quis est iste.
Michael: quis vel deus: vl' quis est sicut iste dominator.
Michaia: quis vt deus vel quis vt deitas.
Micharoh: quis hic dilatãs vel que est hec latitudo.
Michas: quis est hic aduerbiũ loci vel quis est iste.
Micheas: quis est iste vel q̃s est in loco.
Michol: aqua omnis vl' aqua ex omnibus.
Mido: metiens vel mensuratio.
Miphaat: aq̃ impetus vel aquarum impulsio.
Miphibaal: os deuorans vel os vetustatis.
Miphiboseth: os confusum vel os verecundum siue os confusionis aut ignominie.
Michael: domus dei vel domus exercitus.
Miletbene: generans castra vel generatio donantium.
Miletũ: generans vel generatio seu generare aut omnis eius est.
Milicho: regnator vel regnum.
Minamin: q̃s matris fetus vel cui donatus est.
Myrrha: amara vel amaricans seu amaritudo aut amaricatio.
Mirabaal: litigãs cum marito vel litigans cum altissimo: siue litigans in maritũ aut litigãs contra altissimum.
Misaal: tractans deo vel quis interrogauit deũ.
Misaam: trahens populum vel interrogatio eorum.
Misaac: quis vt risus vel quis vt frater: siue quis vt risus aut quis de gaudio.
Misael: populus dei vel quis est vt saluans deus.
Misia: que indigẽtia vel que est dormitatio.
Misor: humilitas vel tribulatio seu de humilitate aut de tribulatione.
Misor: palma vel directa siue humilis aut campestris.
Mitilene: transmigrãs vel declinans seu declinatio aut transmigratio.
Mitilene transmigrans: vel declinans seu declinatio aut trãsmigratio.
Mitridates: declinans donum sufficiẽs: vel transmigratio doni sufficientis.
Mizaab: quis vt aurum obrizũ vel q̃s est sicut aurũ purissimũ.

¶ Hic. o. post m.

Moab: de p̃re vel ex patre.
Moabite: de patre geniti vel ex patre generati.
Moaida: mẽsura domini vel sufficiens domino.
Moaz: fortis vel robustus: siue robur aut fortitudo.
Moaziam: de adiutorio domini vel dñs auxiliator est.
Mobomia: edificium vel edificator.
Mobomia: edificãs mihi vel edificatio mea.
Mobomiar: edificãs vel edificatio mea.
Mochebor: vulnerans patrẽ in minis vel paterne iracundie.
Mochanai: suppositio vel sustẽtaculum.
Mochori: venundator meus vel venũdatio mea.
Mochoth: plage vel vulnera.
Mochotha: plaga eius vel vulnerans eum.
Modab: natiuitas vel gñatio.
Modaba: nascens patri vel generatio eius.
Modim: iudiciũ vel iudicatio.
Modim: iudicans eos vel iudicium eorum.
Modolam: generationẽ testifi-

cũs vel nativitatis testificatio.
Moelath: dolens vel parturiẽs: sive ab adolescẽte aut a parturiente.
Moelathi: dolor meus vel parturiens mihi.
Mosei: palpatio vł attrectatio.
Moseia: palpans eum vel attrectatio eius.
Moyses: aquaticus vel assumptus de aqua.
Moyses: ungens vel liniens sive attrectans aut palpans.
Molada: princeps piscium vel dolor parturientis.
Molath: regnans vel principãs seu dolens aut parturiens.
Molathi: rex meus vel princeps meus sive dolor meus aut parturitio mea.
Molatithe: regnantes vel principantes sive dolentes aut parturientes.
Molchõ: regẽs eos vł principes eorum.
Molid: infirmitas vel a principio.
Moloch: rex vel princeps sive rex noster vel princeps noster.
Mool: infirmitas vel ad infirmitatem sive chorus aut a principio.
Moola: chorus eius vel ab initio eius sive infirmans eũ aut infirmitas eius.
Mooli: infirmitas mea vel de infirmitate mea: sive chorus me⁹ aut a principio meo.
Mooli: chorus laboris vel a principio laborioso sive infirm⁹ laborãs: aut de infirmitate laboriosa.
Moolite: chori mei vel a principio meo sive infirmitates mee aut de infirmitatibus meis.
Moos: infirmitas vel habitaculum.
Moosa: infirmans eum vel habitaculum eius.
Mosia: infirmus domini vel habitaculum domini.
Moroth: heres vel hereditas.
Morathi: heres me⁹ vel hereditas mea.
Morathite: heres meus iste vel hereditas mea ista.
Morasthim: heres eorũ iste vel hereditas eorum ista.
Morasithe: heredes mei isti vel iste sunt hereditates mee.
Moria: visio vel visionis sive illuminans aut dilucidans est locus in quo abrae dictum est vade in terram visionis.
Morithi: heres meus vel hereditas mea.
Morome: sublimitas vel celsitudo.
Mosa: salus vel eruditio.
Mosee: salvator vel salvificator sive a salvatore aut a salvificatore.
Mosellamoth: capiẽs eos morti vel palpatio mortis eorum.
Mosera: eruditio vel disciplina.
Moseroth: vincula vel discipline.
Mosphetaim: fortes vel vicinie seu fortium aut viciniarum.
Mosi: palpator vel attrectator.
Mosoch: captura vel capiẽs sive capientes aut capture.
Mosollon: capiẽtes eos vel palpatio eorum.
Mosollamia: capiens eos dño vel palpatio eorum dño.
Mosollamoth: capiẽs eos morti vel palpatio mortis eorum.
Mosollam: capiens eos vel palpatio eorum.
Mosura: vinculũ vel disciplina.
Mosel: eruditus deo vel disciplina dei.

¶ Hic. u. post. m.

Mumin: consolãs eos vel viscera eorum.
Musa: palpans vel attrectans sive palpatio aut attrectatio.
Musach: palpans fratrem vel attrectatio fratris.
Museroth vincula vel discipline.
Musithe: palpantes vel contrectantes.

¶ Sequitur de incipientibus a litera. N.

Naa: pulchra: vel pulchritudo.
Naab: absconditus vel requiescens.
Naabi: absconditus mihi vel requietio mea.
Naad: pulchra servitus vel pulchrum testimonium.
Naalal: laudant vel laudabunt sive torrẽs aut laudatio.
Naalia: torrens dei vel laudans deum.
Naaliel: torrens dei vel laudatio domini.
Naalon: deus candoris vel pulchritudo laterum.
Naama: decora vel pulcherrima sive commovens eos aut commotio eorum.
Naaman: decorus vel pulcherrimus sive commovens eos: aut commotio eorum.
Naamath: movens mortem vel decor peccati.
Naamathite: moventes mortem vel decori peccato.
Naamin: pulcherrimus vel commotio eorum.
Naar: puer vel infantulus.
Naara: puer ei vel infantul⁹ ei⁹.
Naarath: pueritia temporis vel infantia peccatoris.
Naari: puer mihi vel infantulus meus.
Naarias: puer domino vel infantulus domini.
Naas: serpẽs vel coluber sive augurans aut augurium.
Naaron: requies sonans vel requietionis sonitus.
Naason: coluber murmurãs vel serpens inutilis sive augurans dolorem aut augurium iniquitatis.
Naath: decor temporis vel pulchritudo peccati: sive abscondens peccatum aut requiescẽs tempore.
Naazab: extunc pphetã aut prophetavit tunc: sive pulchrũ auxilium aut cessionis initium.
Nabai: conspicuus vel requiescens.
Nabaioth: sedens vel excludens sive requiescens tẽpore aut conspicuus responsione.
Nabal: stultus vel insipiens.
Nabao: prophete vel venientes.
Nabaoth: sedẽs vel excludẽs sive conspicuus aut requiescens.
Nabath: scandalum vel scandalizans sive insipiens aut insipiẽtis.
Nabathei: insipientes aut scandalizantes.
Naban: veniens vel includẽs: seu

ventimus aut inclusimus.
Nabdaei: visus dei: vel serviens deo.
Nabeoth: prophetans vel pphetatio.
Nablath: organũ vel laudatoriũ.
Nablion: psalteriũ grece: laudatorium latine.
Nablum: organum vel laudatorium.
Nabo: sessio vel pphetia sine conclusio aut superveniens.
Nabobe: propheta vel pphetia.
Naboth: sessio vel pphetia sine concludens aut superveniens.
Nabu: veniens vel includens.
Nabuchodonosor: sedẽs i angustia agnita vel sessio in agnitione angustie: sine prophetãs istiusmodi signum aut prophetia laguncule angustie.
Nabusabari: calcãs tempus vel calcatio temporis.
Nabusarachim: calcator fratrũ vel calcatio fraternitatis.
Nabuthei: prophete vel prophetantes.
Nabusardan: pphetavit paleas vel prophetia alieni iudicij.
Nachen: preparans eos vel preparatio eorum.
Nachon: preparans dolorem vel preparatio iniquitatis.
Nachor: requiescẽte luce vel obscuratio novissima sine requies luminis aut preparatio irascendie.
Nad: ascendens vel ascensio.
Nadab: votiuus vel spõtaneus.
Nadabias: vouens domino vel spõtaneus domini.
Naeman: fidelis vel fidelitas: sine movens eos aut motus eorum.
Naeth: requiescẽs vel requietio.
Naphador: dispsa generatio vel dispersio generationis.
Naphec: marina vel maritima.
Naphedor: conversa generatio: vel conversio generationis.
Napheg: marin⁹ vel maritim⁹.
Naphei maritimi vel animarum refrigerationes.
Naphes: anima vel refrigerium.
Naphis: idem.
Nagge: meridies vel meridian⁹.
Nageth: idem.

Nabaim: puer meus vel infantia mea.
Nabelel: hymnus vel laus: sine laudans deũ aut dei laudatio.
Naid: salum vel mare: sine fluctuans aut instabilis: et sedis incerte.
Naim: fluctus vel motus sine fluctuans aut commotio.
Naioth: aspiciens vel excludẽs.
Naloi: torrens vel laudatio.
Nama: deus vel commotio.
Namoel: dormivit de⁹ vel dormitio dei: sine hi qui sunt dei aut quos dormire facit deus.
Namra: pardus vel amaritudo sine amaritudines aut amaricationes.
Namrim: pardi vel apostate sine profugi aut transgressiones eorum.
Namsi: palpans vel tangẽs sine attrectans aut attrectatio.
Namuel: loquens cum deo vel cũ quo loquitur deus.
Namuelite: loquẽtes cum deo vel cum quibus loquitur deus.
Nanee: piscis vel fetus: sine germẽ pulchritudinis aut pascua eorum.
Narcissus: colligẽs vel collectio sine lucerna scindẽs aut accensus letitie.
Nasab: exiccans vel exiccatio aut germinatio eorum.
Nasaram: germen molle: vel germen tenerum: sine germinans eis.
Nasia: coluber domini vel serpẽs dominator.
Nasi: titulus vel statio.
Nasim: dux vel princeps sine pncipans eis.
Nason: consolans vel quiescens sine augurans aut augurium.
Nasor: pulchritudo luminis vel consolans angustiatum.
Nathã: donatus eis vel donatio eorum.
Nathamelech: donat⁹ regno vel donatio regnatoris.
Natha: donãs donum vel donatus gratie.
Nathanael: donum dei vel donavit eum deus.
Nathinnei: donantes vel donati sine hipodiacões grece aut inhministri latine.

Nathon: donatus meroris vel donatio iniquitatis.
Nana: semen vel germen sine latratus aut pulchritudo.
Naue: idem.
Naum: germinans vel consolator.
Naum: germinans eis vel consolatio eorum.
Nazareth: flos vel virgultum: sine sanctitas aut consecratio.
Nazareth: unctio vel mundicia: seu custodiens aut separatio.
Nazarenus: virgultum vel floridus sine custodiens aut separatus.
Nazareus: mundus vel sanctus sine unctus aut consecratus. Utrunque hoc nomen apud hebreos non scribitur per. z. literam sed per hebreã sade: quod nec. s. nec. z. literam sonat.
Nazarei: virgulta: vel floridi sine custodientes aut separati.
Nazarei: mũdi vel uncti sine sancti aut consecrati.
Nazareni: idem.

¶ N ic e post n.

Neapolis: mire cõmota vel mira commotio.
Nebaam: latratus apprehensus vel latrantis apprehensio.
Nebaiai: latrãs latus vel latrãs laxatus: seu latrantis lenitas aut latrantis latitudo.
Nebalath latratus temporis vel insipientia peccatoris.
Nebe: latrans vel latratus sine psalterium aut mensura.
Nebal: latrans deo vel latratus dei sine mẽsura dei aut dei psalterium.
Nebo: latrans vel latratus.
Nebui: latrator meus vel psalterium meum.
Necboo: parat⁹ iste vel paratio ista.
Neceb: statio vel attrectatio.
Necho: percutiẽs vel percussio.
Necboda: includens iudicio.
Necophati: excludens vel exclusio sine inclusum aperiens aut percussionem euadens.
Nechota: aroma vel thymiama

siue flos: ex eius: aut aromatiza- tio eius.
Neele: scala vel torrens.
Neelamithe: cuiusdã heredes vel cuiusdam hereditates.
Neelle: cuiusdã heredes vel cuiusdam hereditas.
Neelamite: scale vel torrentes.
Neeleschol: torrẽs botri vel botrus torrentis.
Neema: consolatio vel cõsolatio.
Neemias consolatus a dño: vel consolatio dñi.
Neesiba: es vel metallum.
Nephabel: spirãs deo vel applicans ori dei.
Nephe: spirans vel sufflans: siue spiritus aut sufflatio.
Nephee: applicans ori vel ligurius qđ est nomen lapidis.
Nephec: prunna vel carbo: siue seducens aut seductio.
Nepheg: idem.
Nephãdor: marina vel maritima.
Nephi: purificãs vel purificatio.
Nephsa: purificans aggrauatus vel purificatio aggrauati.
Nephos: deceptio vel dissolutio.
Nephusim: apertum nomen vel dissoluta auditio.
Neger: florens vel floridus.
Neboda: incidẽs iudicio vel percussio iudicij.
Nebiel: stans deus vel statio dei.
Nebisoth: stãs vel statio: siue status temporis.
Neman: pulchritudo vel consolatio.
Nembra: profugium vel apostasia: siue apostata aut apostasia.
Nemra: pfugiũ vel transgressio: siue pardus aut amaricatio.
Nemrim: pardi vel apostate: siue amaricantes eos aut profugia eorum seu pardorum aut apostatarum.
Nemri: pardi vel apostate.
Nemroth: tyrannus vel pfugus siue transgressor aut apostata.
Nemsi: palpans vel tãgens: siue attrectans aut attrectatio.
Nemsib: stans vel attrectãs: siue statio aut attrectatio.
Nepthad: deceptio vel dissolutio.
Neptali: latitudo mea vel conuersio eius.
Neptali discretus vel seiunctus: seu cõuoluit me aut cõuolutio mea.
Neptalim: habitatio vel comparatio: siue conuertens eos aut latitudo eorum.
Neptalim: implicatio: seu cõuersatio: siue dilatauit me aut dilatatio mea.
Neptalimite: cõuertẽtes eos vel latitudines eorum.
Neptalite: habitacula vel cõparatiões seu dilatati mei aut implicationes eorum.
Neptar: purificans vel purificatio.
Nepte: decipiens vel dissoluens: siue deceptio aut dissolutio.
Neptbee: decepti vel dissoluti: siue deceptio aut dissolutio.
Nepthoin: sculpentes vel aperiẽtes siue decipientes eos: aut dissolutiones eorum.
Neptupha: deceptio vite remisse vel dissolutione claudicans.
Nepthuim: sculpentes vel aperientes: siue decipiẽtes eos aut dissolutiones eorum.
Nepthusim: apertum nomen vel dissoluta auditio.
Ner: lucidus vel lucerna.
Neregel: lucis aceruus vel lucerne aceruatio.
Nereus: lucis consilium vel lucerna festinans.
Nereth: cithara vel quasi lucerna seu lux vite aut lucerna pauoris.
Nergal: lucis aceruus vel lucerna aceruata.
Nergel lucerna aceruata vel lucerna aceruatio.
Nerger: lucerna inuoluta vel lucerne inuolutio.
Neri: lucẽs mihi vel lucerna mea.
Neria lucens domino vel lucerna domini.
Nesia: coluber domini vel serpẽs dominicus.
Nesibi: titul⁹ me⁹ vel statio mea.
Neson: augurans vel augurium: siue augur fortis aut auguris fortitudo.
Nesruth: tentatio tenera vel fugitiuus tener.
Nesthens: erari⁹ vel metallari⁹.
Nethmam: decus vel motio: siue commouens eos aut cõmotio eorum.
Nethna: imago vel imaginatio.
Netophati: includens me vel inclusio mea.
Netophatite: includentes vel inclusores mei.

¶ Nic. i. post. n.

Nichanor: stans lucerna vel statura lucida.
Nicodemus incidẽs iudicio vel effusio terrenitatis.
Nicolaus: effluens vel effluctio: siue stultus ecclesie languentis aut stulticia languoris ecclesie.
Nicolaite: effluẽtes vel effluctiones: siue stulti ecclesie languentis aut stulticia languoris ecclesie.
Nicopolis: germen ptectionis mee vel ptectio germinis mei.
Niger: ascendens vel ascensio.
Nipha: os applicantium vel oris applicatio.
Niniue: feta vel speciosa: seu germen pulchritudinis aut natiuitas pulchra.
Niniuite: feti vel speciosi seu germina pulchritudinis aut natiuitates pulchre.
Nisan: augurans gratiã vel augurium donationis.

¶ Nic. o. post. n.

Noa: mouens vel cõmotio.
Noadaida: mouens seruitutem domino vel cõmotus testimonio dei.
Noadiae: mouens dilucidum vel cõmotio illuminati.
Nobaba: mouẽs eos vel commotio eorum.
Norathba: mouẽs imperiũ vel cõmotio cõsummatiõis visionũ.
Nob: latrans vel latratus.
Nodab: vter vel inflatio.
Noe: requiescens vel requieuit: siue cõmotus aut cõmotio.
Noema: decor vel fides vel voluptas aut delectatio.
Noeman: pulchritudo vel pulchre: seu cõsolat⁹ aut ɔsolatio.
Noemanite: pulchri vel consola

tiſ ſeu conſolatores aut conſo-
lationes.
Noemi pulchra: vel conſolata.
Noeſtba: metallum vel es eius.
Noeſthan: es eorũ vel metallum
eorum.
Noephet: motus apertus vel cõ-
motio latitudinis.
Noga meridies vel meridianus.
Noge: idem.
Noom: decus vel conſolatio.
Noorabi: decorãs magiſtrũ meũ
vel conſolatio magiſtri mei.
Noorari: decorãs currentẽ ma-
giſtrum aut conſolatio cõſum-
mati magiſtri.
Noram: requieſcẽs excelſe vel cõ-
motio exaltati.

¶ Dic. u. poſt. n.

NUath: pulcher vel pulchri-
tudo.
Nun: paſcẽs eos vel paſcua eorũ.
Num: fetus vel piſcis: ſiue vnic⁹
aut ſempiternitas.
Numenius: decorus vel fidelis.

¶ Sequitur de incipienti-
bus a litera O.

OAd: vnitas vel laudatio.
Oal: tabernaculum vel in-
habitatio.
Oali: tabernaculum meũ vel in-
habitatio mea.
Oam: ve populo vel inſaniens.

¶ Dic. b. poſt. o.

OBab: ſperãs vl' amplexãs:
ſiue dilectus aut dilectio.
Obadia: ſeruus dñi vel ſeruiens
domino.
Obag: magus vel phytoniſſa: ſi-
ue incãtator aut incantatio.
Obdaren: ſeru⁹ auſtralis vel ſer-
uus aphricanus.
Obdias: ſeruiens dño vel ſerui-
tus domini.
Obed: ſeruitus vel ſeruitor.
Obededom: ſeruiẽs ruſo vel ſer-
uiens fuluo: ſeu ſeruiens terre
aut ſeruus ſanguineus.
Obedia: ſeruus dñi vel ſeruiens
domino.
Obediel: ſeruus dei vel ſeruiens
deo.
Obia: ſeruus domini vel ſeruiẽs
domino.
Oboth: phythones vel magi ſi-
ue lagene grandes aut lagena-
rum granditas.

¶ Dic. c. poſt. o.

OCheth: diligẽs vel perſcru-
tans ſiue dilectio aut per-
ſcrutatio.
Ochol: tenens habitationem vl'
apprehendẽs tabernaculum.
Ochoza: tenens magiſtrum vel
retentio magiſtri.
Ochozath: retẽtio vel appreben-
ſio.
Ochozias: retinens dñm vel ap-
prehenſio domini.
Ochran: tenens vel apprehẽdẽs
ſiue retentio aut apprehenſio.

¶ Dic. d. poſt. o.

ODaita: menſurãs vel men-
ſuratio.
Odema: ſeruus domini vel teſti-
ficans dominum.
Odia: idem.
Odoia: idem.
Odollan: teſtimonium eorũ vel
teſtimonij approbatio.
Odollamites: cõteſtãs aliquem
vel teſtimonium in aqua.
Oddor: cõteſtãs generationẽ vel
teſtificatio generationis.
Odoma: ſeruus domini vel teſti-
ficans dominum.
Odſi: menſis meus vel menſura
mea.
Odura: menſura magiſtri vel te-
ſtificans magiſtrum.

¶ Dic. e. poſt. o.

OEpha: menſura vel effun-
dẽs: ſiue eſtus aut eſtuatio.
Oephi: menſura triũ modiorum
vel tres modij menſurati.
Oeph: diligẽs vel perſcrutans:
ſiue dilectio aut perſcrutatio.

¶ Dic. ph. poſt. o.

OPha: effuſio vel eſtuatio.
Opha: nebula vel obſcura-
tio: ſiue obſcurans aut nebulo-
ſus.
Opha: thalamus eorum vel ma-
ritima eorum.
Ophar: volans vel volatus: ſiue
volantes aut volationes.
Ophat: aurũ obrizum vel aurum
puriſſimum.
Ophaz: idem.
Ophel: nebula vel obſcuratio: ſi-
ue obſcuratus aut nebuloſus.
Opher: ignominia vel ignomi-
nioſus.
Ophi: infirmus vel ignominio-
ſus.
Ophim: tabernacula vel habita-
tiones.
Ophimi: tabernacula mea: vel
habitationes mee.
Ophir: infirmãs vel infirmitas:
ſiue irritum aut ebrioſum.
Ophin: diſcalciatus vel inſanus
conuerſio.
Ophra: volans vel thalamus.

¶ Dic. g. poſt. o.

OG: cõgregans vel aceruãs
ſeu abſconditus aut coa-
ceruatio.
Oga: nobilis vel glorioſus: ſiue
abſcondens eum aut coaceru-
ans ei.

¶ Dic. h. poſt. o.

OHia: ipſe cognouit vel co-
gnouit dominus.
Ohiada: ipſe cognouit ſeruitutẽ
vel cognouit dñs teſtimoniũ.
Oholi: tabernaculum vel inha-
bitatio.

¶ Dic. i. poſt. o.

OIa: infirmans eum vel in-
firmitas eius.
Oiam: infirmãs eos vel infirmi-
tas eorum.
Oian: ſeculum vel eternitas: ſi-
ue annus iubileus: aut annus
remiſſionis.

¶ Dic. l. poſt. o.

OLda: deſtruens vel diſcer-
nens: ſiue deſtructio aut di-
uerticulum.
Oldai: deſtruens me vel diſcer-
nẽs mihi: ſiue diuerticulũ meũ
aut diſcretio mea.
Oldam: diſcernens donum vel
diuerticulum gratie.
Oli: infirmitas vel protectio.
Oliab: infirmãs patrem vel pro-
tectio patris.
Olimpa dolens vel parturiens.
Olimpiadis: dolor triſtium vel
parturiens ſeruitutem.
Olofernes: infirmitas diſceſſio-
nis vel infirmans vitulum ſa-
ginatum.

¶ Dic. m. poſt. o.

OMar: populũ amaricans
aut populus amaricatus.

Omer: crispans vel manipulus.
Omri: crispans me vel manipulus meus.
Omrhoi: crispãs magistrũ meũ vel manipulus magistri mei.

¶ Dic. n. post. o.

On: dolor vel meror.
On: iniq̃tas vel inutilitas.
On: musitatio vel murmuratio.
Ona: merens eũ vel dolor eius.
Ona: inutilis ei vel iniq̃tas ei9.
Ona: murmurans ei vel murmuratio eius.
Onã: meror populi vel meror eorum.
Onã: inutilis populo vel iniquitas eorum.
Onã: murmur populi vel musitatio eorum.
Onã: meror doni vel dolor grẽ.
Onam: iniquitas doni vel inutilitas gratie.
Onan: murmurãs dono vel musitans gratie.
Onesimus: decorus vel rñdens: siue decus aut responsio.
Onesiphorus: respondẽs literis vel decore adherens.
Oni: merens mihi vł dolor me9.
Oni: inutilis mihi vel iniquitas mea.
Oni: murmur meum vel musitatio mea.
Onni: dolore commotus vel merore quiescens.
Onni: inutili requies vel iniqua commotio.
Onni: murmure motus vel musitatione requiescens.
Onias: merens domino vel dolor domini.
Onias: iniquus dño vel inutilis dominus.
Onias: murmurãs dño vel musitatio domini.
Ono: merẽs eum vel dolor eius.
Ono: inutilis eius vel iniquitas eius.
Ono: murmurans ei vel musitatio eius.
Onon: murmure musitans: vel musitatione murmurans: siue dolor inutilis: aut merens iniquitate.

¶ Dic. o. post. o.

Oia: tabernaculum vel inhabitatio.
Oolla: idem.
Ooli: tabernaculum meũ vel inhabitatio mea.
Ooliab: tabernaculum meuz pr̄ vel inhabitatio mea patris.
Ooliba: tabernaculuz meũ in ea vel ipsa est tabernaculũ meum.
Oolibama: tabernaculi altitudo vel habitaculum meum in aliquo.
Oon: labor vel dolor: siue dolẽs aut laboriosus.
Ozam: videns eos vel fortitudo eorum.
Ozias: videns dominũ vel fortitudo domini.

¶ Dic. r. post. o.

OR: foramen vel iracundia.
Or: mons vel lumen: siue pellis aut iracundus.
Oraim: concipiẽs vel cõprehendens: siue conceptio aut cõprehensio.
Oran irati vel ne excelso: seu ne iracundie aut ne iracundo.
Oran: mons ppłi vel lumẽ eorũ.
Oran: pellis populi vel foramen eorum.
Oran: iracũdus populus vel iracundia eorum.
Orcach: estimans vel estimatio.
Orchati: estimans mihi vel estimatio mea.
Orchisatharoth: lõga corona vel longitudo corone.
Oreb: ardor vel siccitas: siue coruus aut solitudo.
Oreb: mensa vel masse: siue tentans aut tentatio.
Orem: dolor vel iracundia.
Oreth: longanimis vel diuturnus: seu longanimitas aut diuturnitas.
Orpha: ceruix eius aut superbiens ei.
Ori lux mea vel mons meus.
Oris: pellis mea vel foramẽ meũ.
Ori: irascẽs mihi vel iracundia mea.
Ori: gigas vel excelsus.
Ori: coquens vel excludens.
Ori: apprehẽdens me vel apprehensio mea.
Orim: gigantes vel excelsi.
Orim: apprehẽdẽtes me vel apprehensiones mee.
Orim: loquẽtes vel excludentes.
Orma: anathema vel anathematizatio.
Ornã: lumen nobis vel illuminatio nostra.
Ornã: lumen gratie vel illuminatio donationis.
Oron: mons inutilis vel foramẽ tristitie.
Oron: pellis iniqua vel ira murmurantium.
Orhon: lumen meroris vel dolor musitantium.
Oronite: montes inutiles vel foramina tristitiarum.
Oronite: pelles iniqne vel dolores musitãtium.
Oronite: illumina meroris vel iracũdia murmurantium.
Oronim: lumen meroris eorum vel iracundia iniquitatis eoꝝ.
Oronom: mõs inutilis eis vel foramen tristitie eorum.
Oronaim: lumen meroris eorum vel iracũdia iniquitatis eorũ.
Orthosiada: recte indigens testimonio vel lumen positum testificationi.

¶ Dic. s. post. o.

OSa: spes vel saluatio.
Osai: spes mea vel saluatio mea.
Osaias: sperans in dño vel saluatio domini.
Osanna: salua vel viuifica: siue saluifica nos aut saluificatio nostra.
Ose: spes vel saluator.
Osee: sperans in eo vel saluatio eius.
Osia: sperans in dño vel saluatio domini.

¶ Dic. t. post. o.

OTam: tempus eis vel designatio eorum.
Othei: signum meũ vel temporalitas mea.
Othio: dolor eius vel contristãs eum.
Othir: peccato vigilãs vel signũ temporale.
Othim: stans peccato vel statio temporalis.
Otholia: signum laboris vel designatio temporalis.

Othoniel: signum dei vel respōdens deo.
Othoram: signās eos vel signatio eorum.

¶ Hic .x. post o.

Ox: violenter vel volūtarie.

¶ Hic .z. post o.

Oza: videns vel robustus: seu visio aut fortitudo.
Ozai: fortis meus vel robur meum sive videns me aut fortitudo mea.
Ozam: videns eos vel fortitudo eorum.
Ozan: videns donum vel fortitudo gratie.
Ozamoth: quasi signum vel fortis designatio.
Ozazim: fortis ductor videns olivam.
Ozen: videns fortem vel fortis oculus.
Ozensara vidēs fortē principis: vel fortis oculus angustiati.
Ozgi: videns luctū vel robustus luctator.
Ozi: videns vel robustus seu visio aut fortitudo.
Ozias: videns dñm vel fortitudo domini.
Oziam: visio dñi est vel fortitudo domini est.
Ozioth: germinans vel germinatio.
Oziel: videns deum vel fortitudo dei.
Ozielite: videntes deum vel fortitudines dei.
Ozim: auris mea vel auditus meus.
Ozinite: aures mee vel auditores mei.

¶ Sequitur de incipiētibus a litera. P.

Pabunm: redimēs cadētem vel redemptio cadentis.
Palestina ore contusa vel ore cōtundens: sive os malleatoris: aut oris contusio.
Palestini: ore contusi vel ore cōtundentes: sive ora malleatorū aut oris contusiones.
Palmiran: ore contūdens vel os malleatoris.
Pamphilia: cōversio a ruina vel divisio cadentium.
Pamphilienses: cōversi a ruina vel divisione cadentes.
Panaretos liber ecclesie vel liber ecclesiasticus.
Paraphrastes: garrulus vel contectator.
Parasceue: cena pura vel preparatio.
Parion: discoopertus vel discooperiens.
Parmena: dividens plenitudinem vel divisio plenitudinis.
Parthia: pfecte dividēs vel perfecta divisio.
Parthi: perfecte dividentes vel perfecte dividentium.
Pascha: transcensus vel transgressio.
Pathma separatio vel separatrix.
Pathmos: separatio hostis vel separatio palpantium.
Patroba: videns eum vel dissolutio eius.
Patrodus: separās vel dissolvēs.
Patura: sepatrix vel separatio.
Paulus os tube vel os eorū seu electum mirabile aut electiōis miraculum.

¶ Hic .e. post p.

Pedno: tentatio montēs vel desertio cōmotionis.
Pelusiū: os malleās vel os malleatoris.
Penthateucū: qnqz libri moysi vel quinqz libri mosaici.
Pergamum: dissecās valles vel dividens cornua eorum.
Pergen: devorans vel vorago.
Peribolus: saccus absorptus vel repositio inveterata.
Perida: tentatus dilectus vel tētatio amabilis.
Perichoven: incisus vel incisio.
Perone: sacculus vel repositio.
Persida: tentans vel latera sua diffluens.
Perse: tentati vel latera sua diffluentes.
Persipolis: tentatio civitatum vel diffluens latera civitatibus.
Petrus agnoscēs vel discalciās sive cognitus aut dissolvens.

¶ Hic .i. post p.

Pigmei: cogniti dño vel dominum cognoscentes.
Pisa os malleans vel oris contusio.
Pilatus: ore contundens vel os malleatoris.
Pirrus: dissolvēs vel dissolutus.
Pisida: cognita dño vel cognitio domini.
Pisticum: fidele vel fidelitas.
Prisca: cognita vel cognoscens.
Priscilla: cognoscens dominū: vel cognitio domini.
Prisus: agnitus vel agnoscens.

¶ Hic .o. post p.

Poblius: tabernaculum vel inhabitatio.
Pollati: ore contundens vel os malleatoris.
Pontus: inclinās vel inclinatio.
Pontici inclinantes vel inclinationes.
Pontius: declinās consilium vel declinans festinationem.
Portius: dura divisio vel dividens duriciam eorum.
Possidonius: cognoscēn venationem vel cognitio cōmotionis.

¶ Hic .r. post p.

Probus: fructus cōfusus vel fructuum ignominia.
Procorus: fructus cōgregās vel fructuum congregatio.

¶ Hic .t. post p.

Ptolomeus ad mensurā deducens vel ad mensuram reductus.
Ptolomais: ad mēsurā deducēs vel ad mensuram deductio.
Ptolomaida: ad mensurā deducens vel ad mensura reducta.
Ptolomais: idem.
Ptolomaidenses: ad mensuraz deducti: vel ad mensuram reducentes.

¶ Hic .u. post p.

Publius: tabernaculum vel inhabitatio.
Pudens indutus consilio: vel indumentum consilii.
Puteolis: declinans vel declinatio.
Putiphares: os inclinans vel oris inclinatio sive os inclinās ad dissecandum aut dissecans ad os inclinandum.

¶ Hec oīa noīa greca vel latina sm linguam hebraicā violēter interpretata sunt. Sciendum nāqz est qp apud hebreos .p. litera non habetur: nec ullū nomen est apud eos quod hoc elementum sonat: abusive igitur

accipienda sunt.

¶ Sequitur de incipientibus a litera. R.

RAab: fames vel impetus.

Raab: lata vel dilatata siue latitudo aut dilatatio. Si enim raab per aim mediam literam scribatur famem significat siue impetum. Si vero per heth latitudinem vel dilatationem. Hoc autem euenit secũdũ accentuum et literarũ diuersitatem: vt in tam varias et contrarias significationes nomina commutentur: et in tã diuersa vertantur.

Raaba: fames eius vel impetus eius siue dilatans eum aut dilatatio eius.

Raabia: impetus dñi vel famelicus dño: siue dijudicans dñm: aut dijudicatio dñi.

Raabath: bucca vel maxilla: seu bucce aut maxille.

Raam: multum vel visio siue tonitruum aut multitudo.

Raama: videns vel tonitruum eius siue multum ei aut multitudo eius.

Raamas: multũ domino vel visio domini seu videns dñm aut tonitruum domini.

Raamses: malitia tinee vel malitia de tinea: siue intonuit letus aut intonantis leticia.

Raason: cursus vel placẽtia siue cõtemplatio aut cõsummatio.

Raatha magister peccati vel magistratio temporalis.

Raba: multa vel magna: siue iudicans aut iudicium.

Rabaan: multitudo populi vel magnitudo eorũ siue iudicans populos aut iudicium populorum.

Rabai: multum mihi vel magnitudo mea siue iudicans me aut iudicium meum.

Rabath: multum temporis vel grande peccatum siue iudicãs tempus aut iudicium peccatorum.

Rabbi: doctor vel magister: seu docens me aut magister meus.

Rabiath: doctria multitudinis vel magisterium iudicantis.

Rabal: multa hec vel multitudo ista.

Rablath: multũ vel multa: siue multitudo aut multitudines.

Rabmag: princeps cibi vel dominator edentium.

Rabom: doctor vel magister seu docens me aut magister meus.

Raboth: grãde signum vel multum respondens siue iudicans respondentes: aut iudicium respondentium.

Rabsaces: mult⁹ osculo vel princeps deosculans.

Rabsaris: pñceps eunuchus vel magister eunuchorum.

Rabsares: multum alienus vel grandis descensio.

Racha: vanus vel vanitas: siue absq; cerebro aut signum subsannationis.

Rachab: cõcita vel quadriga seu visio aut ascensio.

Rachal: tristis vel deorsũ ferẽs siue res aut negociatio.

Rachel: ouis vel visio seu videns deum aut videns principium.

Rachus: substãtia vel pecunia.

Radai: videns me aut fortitudo mea.

Rapha: sanitas vł medicina dei.

Raphael: sanans deo vel medicina dei.

Raphaia: sanãs domino vel medicina domini.

Raphaim: gigãtes vel medici siue facture nostre aut lapati eorum.

Raphao: sanans eum vel medicina eius.

Raphasa: sana visio: vel medicina fortitudinis.

Rapheo: defiẽs vel medicus seu volucris aut cursus oris.

Raphidim: tẽtatio vel lare manus seu visio oris: aut vidit os sufficiens eis.

Raphidim: sanitas fortium vel sanitas iudicii: seu visionis fortis aut dissolutio fortium. Iuxta proprietatẽ vero lingue syrie interpretatur remisse man⁹: vel remissio manuum.

Raphion: medicina doloris vel tentatio iniquitatis.

Raphu: tentatio vel dissolutio: siue salutis aut medicina.

Ragal: res vel negociatio seu tristis aut deorsum ferens.

Ragan: pascens vel egrotans.

Rages: pabulum vel egrotatio.

Ragon: hyems vel pabulum siue multum delectans aut multũ delictum.

Raguel: pastor dei vel egrotans deo siue pascens deum aut pabulum eius deus.

Rahuel: idem.

Rahaia: pastor domini vel egrotans domino siue pascens dominum aut pabulum eius dominus.

Rahelaia: idem.

Ram: excelsus vel exaltat⁹: siue tonitruum aut exaltatio.

Rama: excelsa vel exaltata siue tonitruum aut exaltatio.

Ramale: sublimitas: aut exaltatio siue tonitruum aut exaltabitur.

Ramalia: excelsus dño vel tonitruum dñi siue excelse laborãs aut exaltatio laborantis.

Ramasse: pabulum vel tinea siue malitia tinee aut malitia de tinea.

Ramath: excelsum signum siue exaltata peccato seu mortem vidit aut mortis visio.

Ramatha: idem.

Ramathan: excelsum signum populi vel exaltatio peccati eorũ seu mortem vidit eis aut visio mortis eorum.

Ramathaim excelsa duo vł excelsa bina: siue duo sublimes aut duo exaltati. Hec duo excelsa vel bina sublimia sunt due tribus: regia scilicet ac sacerdotalis. Unde helcana fuisse legitũ de ramathaim: quia pater eius de tribu leui fuit: et mater eius de tribu iuda quod notatur in eo quod ephrateus dicitur ab ephrata vxore scilicet caleb quã constat extitisse de tribu illa.

Ramathlechi: excelsum signum gene vel eleuatio maxille.

Ramathite: excelsa signa vł mortem videntes.

Ramelech: excelsa portio vel exaltata particula.

Ramesse: amaritũdo vel cõmotio turbulẽta siue corrosio tinee aut

tonitruum gaudij.
Rameth: mortis visio vel excelsus signum sive celsitudo pavoris aut exaltatio vite.
Ramoth: excelsum signū vel exaltata responsio.
Raron: cursus magistri vel consummati magisterij.
Raronites: currēs magister: vel consummatus magisterio.
Raronite: currētes magistri vel cōsummatio magisterij.
Rasaia: impius domin⁹ vel varietas domini.
Rasathaim: varietas bina: vel iniquitas duorum.
Rasim: varians eos vel iniq̄tas eorum.
Rasim: impi⁹ vel iniquus seu varietas aut pictura.
Rathanim: sonitus vel iuniperus sive visio consummata aut visionis consummatio.
Ferunt hoc lignū iuniperi multo tempore ignem conservare: itavt si prunna ex ei⁹ cinere operta fuerit vsq ad annum ignita perduret.
Razias: sacrat⁹ domino vel mysticus domini.
Rasom: mysticus seu sacratus.
Rason: idem.

¶ Hic.e.post.r.

Resaias: magister dominus vel dilatatio dñi.
Reba: multa vel magna sive indicans aut iudicium.
Rebai: multum mihi vel magnitudo mea: sive index meus aut iudicium meum.
Rebe: quartus vel quatuor sive ordinatus aut ordinatio.
Rebee: idem.
Rebecca: patiētia vel multū accepit sive multa patientia aut que multum accepit.
Rebla: commissum vel multitudo.
Reblatha: multa hec vel multum iste: sive multum commisit hic aut multum cōmissum huius.
Rebmag: quart⁹ vel ingeniosus vel ordinata percussio.
Recha: mollis vel delicatus: sive mollicies aut teneritudo.
Rechab: concedens vel excelsus seu mollis pater aut teneritudo patris.
Rechabite: cōcedentes vel excelsi sive teneri patribus aut delitie patrum.
Rechat: mollicies vel sublimitas.
Recem: pictura vel varietas seu vacuefecit aut vacuefactio.
Rechma: tētatio vel militia quepiam.
Recsa: chamus vel frenū sive retinaculum aut cohibitio.
Rephan: factura vel requies seu nostra requies aut nostra factura.
Regalim: pedes vel ābulatio sive iter aut itinera.
Regmē: cib⁹ vel refectio sive pascens eos aut pascua eorum.
Regom: iter vel ambulatio.
Rechi: pastor meus vel pabulum meum.
Remma: excelsa vel videns aliquid.
Remmpha: excelsa eructāo vel exaltatio nihili.
Remmi: excelsa commotio vel videns aliquid requiei.
Remia: excelsus dominus vel exaltatio domini.
Remō: excelsum murmur vel exaltatio inutilis.
Remono: excelse merens vel exaltatio iniquitatis.
Remon: ecclesia vel cōgregatio.
Remmon: sublimis vel exaltata seu malū punicum aut malum granatum.
Remmonphares: dividens ecclesiam vel dissipans congregationem.
Remmōphares: sublimitas violēta: vel exaltatio dissipata seu divisio mali punici aut divisio mali granati.
Remoth: videns mortem vel visio mortis.
Rena: magister absconditus vel magisterium pulchritudinis.
Res: caput vel patientia.
Resa: caput eius vel patiens eū.
Ressa: chamus vel frenū sive stadium aut retinaculum.
Resatha: impius eius vel iniquitas.
Resathaim: impietas vel iniquitas eorum.
Reseph: iniquitas mensure: vel caput.
Resen: caput fontis vel patientia oculi.
Reseth: impietas vel iniquitas seu caput vite aut patientis pavoris.
Respha: currēs vel velox seu cursus aut velocitas.
Resia: caput domini vel patiens dominus.
Rethma: sonitus vel iuniperus seu videns consummate aut visio consummata.
Reu: pascens vel pastus est: seu pavit me aut pastio mea.
Reum: pascens eum vel pabulū eorum.
Rexer: magistri viscera fortia vel magistro viscera sanctificata.

¶ Hic.i.post.r.

Riba: multa vel magna: sive indicans aut iudiciū.
Ribai: multum mihi vel magnitudo mea seu index me⁹: aut iudicium meum.
Ripha: videns bona vel videns bucellam.
Riphath: vidēs bona temporis vel videns bucellam vite.
Ripher: vidēs bona pavoris: vel videns bucellam vite.
Rithus: querēs vel bonus seu lumen: aut inquisitio bonitatis.

¶ Hic.o.post.r.

Ro: magister vel magisterium.
Roaga: magister meditans: vel magistri locutio aut fortis inceptio.
Robaim: impetus vel latitudo.
Roboam: dilatans populum vel dissipās populos sive impetus populi aut inclinatio populorum.
Roboth: platee vel latitudines seu platee inclinate aut platearum inclinationes.
Rode: videns vel fortis seu visionis fortitudo aut visio fortitudinis.
Rodie: videns vitam vel videns essentiam: seu videns iudicium.
Rodim: patruus indicans vel visio iudicij patruelis.
Rodum: visio vel descensio: seu

dissentiens aut dissidium.
Rodh: videntes vel descendētes seu dissentientes aut dissidia.
Rodochus: fortiter durus vel videns nigredinem.
Roegal: deorsum ferens vel magister tristitie.
Rogel: deorsum ferens vel negociatio tristitie.
Rogelim: deorsum ferens eos vel negociatio tristitie eorum.
Rogomelech magister fouee partis: vel magistrans decipulas portionis.
Roma: magisterium frangens vel magisterij cōfractio.
Roma: tonans vel sublimis sine tonitruum aut sublimitas.
Romani: tonantes vel sublimes sine tonātes sublimiter aut tonitrua excelsa.
Romelia: magister frangens laborātes aut sublime tonitruū laborantium.
Roob: platee vel latitudines.
Roobia: platee domini vel latitudines dominantium.
Robooth: platee iclinate vel platearū inclinationes.
Roos: turris vel propugnacula.
Ros: caput vel initium.
Rosmopbā: caput fortiū vel initium vicinarum.
Roth: visio vel festinatio: seu deficiens aut defectio.

¶ Hic .u. post .r.

Ruben: videns filiū vel filius visiōis seu vidēs in medio aut videns per medium.
Rubeni: videns filiū meū vel filij mei visio: seu videte inter me aut videte per medium mei.
Rubenite: videntes filios vel visiones filiorum: seu videntes per medium.
Ruphus sanans vel reficiens sine nos sanans: aut refectio nostra.
Ruma: excelsa vel videns aliqd.
Ruth: vidēs vel festinans seu deficiens aut defectio.

¶ Sequitur de incipientibus a litera. S.

Saph: speculū vel angustiatus.
Saal: reddens vel aggrauans.
Saal: vola vel pugil seu vulpis aut ortus aquarum.
Saalabim: aggrauans intellectum vel aggrauatio intelligētie.
Saalim: vole vel pugiles seu vulpes aut ortus aquarum.
Saalum: reddens vel redditor sine redditio aut reddidit eis.
Saar: estimans vel estimatio.
Saarithe: estimantes vel estimatores.
Saarim: estimantes eos vel estimatores eorum.
Saasim: incubuit egrediens vel incubatio egressionis.
Saba: capta vel captiua sine captiuitas aut conuersio.
Saba: clamans vel conuertens sine clamor aut eloquētia.
Sabacha: rhetevl retinaculū sine loquēs ei aut eloquētia eius.
Sabaias: captus domino vel cōuersio domini.
Sabaim: clamantes vel eloquētes sine captiui aut cōuertētes.
Sabama: lena vel sinistra.
Sabama excelsa vel conuersio quedam: sine tollens altitudinem aut tollens excelsum.
Saban: tollens altitudinem vel tollens excelsum.
Sabana: lena meis vel cōuersio quēpiā: seu tollens altitudinē aut tollens excelsum.
Sabaoth: virtutes vel exercitus sine virtutum aut exercituum.
Sabarim: montes circūiens vel montium circūitio.
Sabath: sceptrū vel virga sine baculus aut principatus.
Sabatha: girans vel circumciēs sine circūitus aut circūcidens.
Sabathaca: sedes tua vel circūiens te sine circūitus tuus aut circūcisio tua.
Sabathal: circumitus meus vel circuncisio mea.
Sabbatū: requies vel reqetio.
Sabbatismus: reqetio vel reqes.
Sabe: agne vel oues sine septem aut iuramentum.
Sabee: idem.
Sabe: septies vel abundans sine saturitas.
Sabee: septem vel abundans sine saturitas aut abundantia.
Sabei: captiui vel clamantes sine cōuersi aut eloquētes.
Saber captiuus vigilans: vel cōuersus resurgens.
Saber virgultum vel iurans sine onis aut satietas.
Sabeth: onis vel satietas sine virgultum aut adiuratio.
Sabeth: captiuus pauidus vel conuersio vite.
Sabia damma vel caprea sine iurans dño aut satietas dñi.
Sablath: requies vel intermissio.
Sablathaim: requies in eis vel intermissio eorum.
Saboim: damme vel capree: sine stantes aut statio.
Saboim: tollens altitudinē vel tollens excelsum.
Sacbar: cilicium vel penitētia.
Sacbar: singuli vel curantes.
Sada: arcanum vel latus a latere nō a latitudine.
Sadada: lateri adherens: vel arcanum eius.
Sadaia: latus iniquum vel arcanum iniquitatis.
Saddai: omnipotens vel omnipotentia.
Sade: regio vel tristitia sine cōsolatio aut veneratio. Notandū est in hac litera scilicet .s. quod sicut quedam vocales: cū apud nos sint eedem apud hebreos diuersis caracteribus annotantur: diuersosque sonos habent: ideoque diuersas significatiōes continent: ita etiam ipsa eadem .s. cum vna apud nos sit apud illos diuersa sortitur nomina diuersasque figuras possidet ac diuersos sonos: et idcirco nemo mirū existimet si ipsa eadem in varijs interpretationibus commutetur. Tres sunt enim apud hebreos litere: vna que vocatur samech: et simpliciter legitur quasi per .s. nostram literā proferatur: altera schin vel sin dicitur: in qua stridor quidam non nostri sermonis interstrepit: tertia sade nominatur: quā nostre aures penitus reformidant.

Sademoth: regiones vel larua siue iustitie aut consolationes.
Saderoth: porticus publica vel conuentio populorū.
Sadesor: vberum lumen vel lux vberum meorum.
Sadith arcanum iustitie vel cō/solatio testificationis.
Sadoch: iustitia vel iustificatio.
Saducei: iusti vel iustificati siue iustitie aut iustificationes.
Sacsdema: pestilens aer vel pe/stilentia aeris.
Saph: vinculum vel labiū siue speculum aut angustia.
Sapha: vincies eum vel labium eius siue speculans eum aut an/gustia eius.
Saphat: vinciens me vel specu/lans me siue labium meum aut angustia mea.
Saphan: vinciens populum vel labium populi siue angustians eos aut speculum eorum.
Saphan absconditus vel prosi/ciens.
Saphan: lepus vel hericius siue angustians aut chyrogyllius.
Saphir: speculās domum vel la/biū gratie seu vinculū superius aut barba superioris iudicij.
Saphane: vinculum gratie vel speculator donationis.
Saphane: labium eius vel labiū superius seu barba ei⁹ aut bar/ba superioris iudicij.
Saphanetphane: saluator mun/di vel absconditorū repertor.
Ipse est ioseph qui et egyptū sal/uauit et abscondita reuelauit pharaoni.
Saphama: abscōdit dñs vel p/fectio dñi seu speculans donan/tem dñm aut labiū grē dñi.
Saphat: iudicans vel iudicauit siue iudiciū aut diiudicatio.
Saphata: iudicās pplm vel po/pulum iudicauit siue iudicans eum aut diiudicatio eius.
Saphathias: iudicat dñs vel iu/dicatio dñi.
Saphathmoth: iudicans mor/tem vel iudicatio mortuorum.
Saphet: decus vel pulchritudo seu speculans vigilias aut labiū resurgentium.
Saphyrus: narrans vel litera/tus siue librarius: aut egregie speciosus.
Saphyra: lītera vel libraria siue narrans aut egregie speciosa.
Iuxta vero proprietatem syri ser/monis interpretaē formosa vel formositas.
Saphon: labiū murmurans vel speculū inutile seu vinculū me/roris aut angustia iniquitatis.
Saphetia: iudicat dñs vel iudi/ciū domini.
Saga: locutio vel minoratio.
Sabis: tentās vel tentatio.
Sairath damma vel caprea.
Sala: leua vel missa siue tollens aut missio.
Salabin: pacis grauitas vel ve/stimētum graue: siue aggrauās intellectum aut aggrauatio in/telligentie.
Salabon: tollens merorem vel aggrauatio iniquitatis.
Salabonite: tollentes merorem vel aggrauati iniquitatibus.
Salacha: leua venit vel tollens venit siue tulit sibimet aut ten/tatio itinerantium.
Salai: tollēs me vel missio mea.
Salahim: salus cordis vel sani/tas cordium eorum.
Salama: vestimentum vel paci/ficans siue vestis pacis aut tri/bulatio eius.
Salamihel: pax mea de⁹ vel re/tribuet mihi deus siue deus ve/stimentum meum aut retribu/tio mea retributio dei.
Salamim: pfecti vel cōsumma/ti seu pfectio aut ɔsummatio.
Salamina: fluctus vel cōmotio seu vmbra cōmotionis aut sal/uatio iudicij.
Salathi: frutex vel petitio.
Salathiel: petens deum vel fru/tex dei.
Sale: egrediens vel egressio.
Salebin: pacis grauitas vel ve/stimentū graue siue aggrauans intellectum: aut aggrauatio in/telligentie.
Salech: egrediens vel egressio.
Saled: egrediens vel emissio.
Saleph: missus vel redditus si/ue consummatus perfecte aut consummate perfectus.
Salem: pax vel iustitia seu misit aut missio.
Salem: reddens vel reddita siue cōsummata pfecte aut consum/matio perfectionis.
Salemoth: egrediens mortuus vel egressio mortui: siue tollēs mortem aut emissio mortis.
Salphaad: vmbra pariter: vel vmbra fortitudinis seu vmbra formidās aut vmbra in idipm.
Sali: missa vel leua seu tollens aut missio.
Salim: leua vel vulpes siue tol/lens eos aut missio eorum.
Salisa: vitula tertia: vel vitula triēnalis seu vitula consternās aut vitula consternata.
Salissa: idem.
Salma: perfecta vel pacificans seu sentiens aut sensibilis.
Salmam: sentiens vel sensibilis seu pacificus aut cōsummatio.
Salmana: perfectus vel cōsum/matus siue pacificans eum aut sensibilitas eius.
Salmanasar: perfectus vinculo vel consummatus ad vinciens/dum siue sentiēs carcerem aut pacificās angustiatos.
Salmane: pacificans eū aut con/summatio eius siue vmbra pro/bibendi aut vmbra cōmotiōis.
Salmanoe: sensus vite vel pa/cificans susceptos siue vmbra offendiculi aut imago fortitu/dinis.
Salmas: sentiens dñm vel paci/ficus dñi.
Salmon: sensibilis vel pacific⁹ siue vmbra virtutis aut imago fortitudinis.
Salmona: imaguncula eius vel imago fortitudinis ei⁹: siue vm/bra portionis: aut vmbra mu/nerationis.
Salmonē: nomē habitaculi vel vmbratio muneris seu vmbra virtutis eorū aut imago forti/tudinis eorum.
Salo: tollens vel cōmissio eorū.
Saloim: tollens eos vel emis/

no eorum.
Salom retribuens vel pacificus: siue retributio aut pacificatio.
Salome: pacificans eum vel retributio eius.
Salomi: retribuens mihi: vel pacificatio mea.
Salomith: pax mea eis vel retributio mea eorum.
Salomith: tentatio respiciens transmigrationem vel transmigratio respiciens tentationem.
Salomon: pacificus vel retributor seu pacificans merentes aut retribuens iniquis.
Saltus frater vel peritio.
Salu: tentatio respiciens vel respectus tentationis. Iuxta etymologiam vero greci sermonis interpretatur vegetatus aut fortunatus.
Salumith: tentatio respiciens transmigrationem vel transmigratio respiciens tentationem.
Salusa: vita consternata vel tentatio respiciens eum.
Sama: ibidem vel perditio: siue exauditus aut exaudibilis.
Samaa: ibidem perditio eius vel ibidem exauditio eius.
Samacha celi tui vel celos tuos.
Samachias: celi tui domine vel celos tuos domine.
Samath: nomen inclitum vel auditio testimonii.
Samagar: nomen aduene vel exauditio aduenarum.
Samai: exaudiens me vel ibidem exauditio mea.
Samar: celestis vel humilis: seu ve mihi: aut ibidem perditio mea.
Samaia: humilis domino vel audiens dominum: siue ibidem auditor domino: aut ibidem exauditio domini.
Samaoth: audiens signum vel ibidem perditio responsionis.
Samarari: lana mea vel custodia mihi.
Samarath: nomen amarum vel exauditio amaritudinis.
Samareus: lana vel coniunctio siue custos aut custodia.
Samari: lana mea vel coniunctus mihi: siue custos meus aut custodia mea.
Samaria: lana domini: vel coniunctio a domino: siue custos domini: aut custodiens dominum.
Samaritanus: lana vel coniunctio: seu custos aut custodiens.
Samaritani: lane vel coniuncti seu custodes aut custoditi.
Samarite: idem.
Samaron: ibidem meror vel ibidem perditio iniquitatis.
Sambuca: sol vel lumen siue illuminans aut illuminatio.
Sameth: futura vel erectio: siue adiutorium aut firmamentum.
Samer: custodiens vel custoditus siue custos aut custodia.
Sames: sol vel sonus solis: aut mandatum humile aut mandatum humilitatis.
Sangar: nominatus incola vel nominatio aduenarum.
Samias: sustollens nomen domini vel audiens dominum plasmatorem.
Samir: vepres vel incultum: siue nomen vigilie aut exaudiens vigilantes.
Samith: nomen temporale vel auditio peccati.
Samodi: nola vel nolationes.
Samoc: nomen vite vel exaudiens susceptionem.
Samothracia: audiens responsionem vel audiens reuelationem seu auditio responsionis aut auditio reuelationis.
Samothraces audientes responsionem vel audientes reuelationem seu auditores responsionum vel auditores reuelationum.
Samsari: nolatus princeps vel exauditor angustie.
Samri: nomen lacescens vel exauditio amaritudinis.
Samsame: nomen auditum vel famosa auditio.
Sanson: sol fortis vel solis fortitudo: seu sol eorum aut illuminans eos.
Samu: audiens vel exaudibilis seu ibidem perditio aut ibidem exauditio.
Samua: audiens eum vel exaudibilis ei siue ibidem perditio eius aut ibidem exauditio eius.
Samuel nolatus deo vel postulatus a deo siue audiens deum: aut exauditio dei.
Samum: audiens eos vel nominatio eorum.
Samus: nominatus vel exaudibilis.
Samusathan: nominatus eis vel exauditio eorum.
Samusathim: nolatus mihi vel exauditio mea.
San: dormiens vel securus: seu abundans aut egrediens.
Sanaballath: abundans vir spe vel egressa deuoratio pectoris.
Sanabia: dormiens domino vel egressio domini vel abundans domino aut securitas domini.
Sanam: dormiens populus vel securitas populi seu abundans eos aut egressio eorum.
Sana: dormitio domino vel egrediens gratia: seu abundanter donatus aut securitas gratificata.
Sanamin: dormiens domino eis vel egrediens gratia eorum: siue abundanter donans eos aut securitas gratificationis eorum.
Sandicus: abundans compunctio vel egressio compunctionis.
Sanir: deus luminis vel deus lucerne: seu leuans nouitatem aut nouitatem attollens.
Sapan: speculator vel labium eius siue iudicium superius aut barba superioris iudicii.
Sara: princeps vel carbo seu velamen aut angustia.
Sarra: idem.
Saras: princeps eius vel carbo eius seu eius velamen aut angustia malorum eius.
Saraballa: principatum habentia vel carbonum deuorationem.
Sarabias: princeps patrum domini vel principans domini patruus.
Sarad: descendens vel descensio: siue descendit aut vt descenderet.
Saraphat: incendens vel incendium.
Sarabe: princeps fratrum vel velamen fraternum siue carbo suscipiens vel

angustia vite.

Sarai: princeps mea vel carbo meus seu velamen meũ aut angustia mea.

Saraia: princeps fuit vel principans dñs seu vinctus domino: aut angustia domini.

Saraias: princeps dñi vel principans dñs aut velamẽ dominans: siue angustia domini.

Saraite: p̃ncipes vel angustiati: siue carbones aut velamina.

Sarar: porta vel candor: seu cãtilena aut cantor introiens.

Sararim: porte eorũ vel cantantes eis seu cantilene eorum aut cantores introeũtes ad eos.

Sarasa: princeps tribulator vel princeps tribulat⁹ seu p̃nceps tribulationis aut principatus tribulatio.

Sarasar: princeps fuit vel elatio angustie seu princeps tribulationis aut principans tribulationibus.

Sarath vincẽs vel lepra seu tribulatio aut morb⁹ isanabilis.

Sarath: vincens venit vel lepra eius: seu tribulans eũ aut morbus insanabilis ei.

Sarathũ: lepra donata vel victoria gratie seu tribulãs eos aut morbus eorum adueniens.

Sarathsar: vincens diuitem vel lepra diuitiarũ seu morbũ insanabilem tollens aut tribulatio facturam suscitans.

Sarathim: lepra mea vel tribulãs me siue victor me⁹ aut morbus insanabilis mihi.

Sarba: lepra vel morbus insanabilis.

Sardis: p̃nceps pulchritudinis vel principatus pulchritudo.

Sareas: princeps tollẽs vel carbo sustollens seu velamẽ facture aut angustia plasmationis.

Sarebias: princeps dñi vel angustians dominus.

Sared: descendens vel descẽsio: siue descendit aut vt descenderet.

Saredite descẽdentes vel descẽsiones: siue descenderãt aut vt descenderent.

Sareda: descẽsio eius vel descendens ei.

Saredatha: descendens tempore vel descensio peccatoris.

Sarema: princeps sibilans vel princeps litigiosus.

Sareon: princeps merẽs vel carbo inutilis: seu velamen tristitie aut angustia iniquitatis.

Sarepha: incensa vel incendiũ seu tribulatio panis aut panis angustia. nomen ex hebreo syro ꝗ compositum.

Saresar: p̃nceps vel angustiat⁹.

Sares: p̃nceps vigilãs vel princeps suscitãs elationẽ ãgustie.

Saret: vincẽs vł lepra seu tribulatio aut reliquie principatus.

Sarphan: princeps incendens vel carbo incendij.

Sargan: princeps horti vel princeps virgulti.

Sargon: idem.

Sarigan: rami vel propagines seu princeps ramorũ aut princeps propaginum.

Saraias: princeps dñi vel p̃ncipans dominus.

Sarim: hordeum vel cibarium: seu principãs eis aut angustia eorum.

Sarion: p̃nceps merens vel carbo inutilis: seu velamẽ tristitie aut angustia iniquitatis.

Sarith: reliquie vel princeps reliquiarum.

Sarone: p̃nceps meroris eorum vel cantans ei canticũ tristitie.

Saron: p̃nceps meroris vel cantans tristitiam.

Sarona: princeps tristitie vel cãtans tristitiã seu princeps: meroris eius aut cantilena tristitie eius.

Saronite: p̃ncipes merẽtes vel cantantes tristitiam.

Saror indutũ vel indumẽtum siue coangustans aut coangustatio.

Saroron: p̃nceps mõtiũ vel p̃ncipans lumini: seu angustans pelles aut velamen iracundie.

Sarsathim: princeps cadaueris vel princeps ruine seu princeps mẽtium aut princeps cadẽtiũ.

Sarthan: princeps demolitorũ eius vel princeps coangustatorum eius seu tribulãs eum aut coangustatio eius.

Saruch: lorũ vel corrigia seu dependens aut perfectio.

Saruia: vincta vel vinculũ: seu angustians aut angustia.

Sasa: senarius vel longeuus.

Sasabasar: senarius infans vel longeuitas angustiata.

Sasagai: senarius robustus vel longeuitas fortitudinis.

Sasai: senarius meus vel longeuitas mea.

Sason: ciuitas vel oppidum.

Sasonthamar: vrbs palmarum vel ciuitas amaritudinis: seu vrbs cõmutantiũ aut oppidũ commutatorum.

Sathaim: libri vel librarij: siue historici eorũ aut historie eorũ.

Sathan: cõtrarius vel aduersarius seu transgressor aut preuaricator.

Sathanas: transgressor vel preuaricator seu cõtrarius facture aut aduersari⁹ plasmatiõis.

Sau: digna vel eleuata seu dignitas aut eleuatio.

Sauce: cantiones vel cantilene.

Saue: digna vł eleuata seu dignitas eius aut eleuatio eius.

Saupha: speculator vel speculatio seu supereffundens aut supereffusio.

Saul: petitio vel expeditus seu abutens aut abusiuum eorum.

Saulite: petẽtes vel expediti: siue abutẽtes aut abusiui eorum.

Saulus: tentatio respiciẽtis vel tentationis securitas: siue abutens consilio aut expetitio festinationis.

Saura: dignitas magistri vel eleuatio magistri eius.

Sachacha: propago vel tabernaculum.

Scharioth: merces vel mercedẽ accepit.

Spania: accinctio vł expeditio.

Spani: accincti vel expediti.

Spartia: accinctio bona vel expeditio illuminationis.

Spartiate: accincti bene vel expedite illuminati.

Stachim: faciẽs cantilenas vel factor cantilenarum.

Serachim: faciens cātilenas eis vel factor cantilenarū eorum.
Serabuſannai: iudex contemptor gratie mee vel ſpeculator deſpiciens gratiam meam.

¶ Hic. e. poſt. s.

SEva: ſtatio vel eloquentia.
Sebaſte: vallās vel gyrās.
Sebaſtianus: vallatus vel circumiens.
Sebe: ſtatio vel eloquentia.
Sebedia: ſtat teſtās dn̄m vel ſtatio ſerui domini.
Sebeia: ſtās iniquus dn̄s vel ſtatio iniqui domini.
Sebemas: ſtat iniquus dn̄s vel ſtatio iniqui domini.
Sebeon: ſtans merens vel ſtatio dolens: ſeu ſtat iniq̄tas aut eloquentia inutilis.
Sebethai: ſtans ſuperior vel eloquentia pauida.
Sebia: ſtans dn̄s vel ſtans dn̄o: ſeu ſectās dominum aut ſectator domini.
Sebihel: ſtans deus vel ſtās deo ſeu ſectās deū aut ſectator dei.
Sebna: ſtans pulchre vel ſtatio pulchritudinis.
Sebim: ſtatio maris vel ſectatio eius mare.
Seboim: dāma vel caprea: ſeu caprea eorū aut damula eorum.
Seboleth: ſpica vel germinatio.
Sebom dāma vl̄ caprea: ſeu ſtatio maris ſeu ſectatio ei⁹ mare.
Sebuhel: reuertēs ad deum vel reuertitur ad eum deus.
Sechar: byſſus vel cilicium.
Secharh: ramus vel propago.
Sechech: ſpeculās vl̄ ſpeculatio.
Secher: laborās vl̄ humeroſus.
Sechenite: laborioſi vel humeroſi.
Sechemas: varius dominus vel varietas domini.
Sechim: varius vel varietas.
Sechias: varius dominus vel varietas domini.
Sechiel: varius deo vl̄ varietas dei.
Sechimas: varius dominus vel varietas domini.
Sechotanoth: tabernacula filiarum vel obumbrans filias.
Sechir: ebrietas vel tabernaculum.
Sechrona: ebrietas merens vel tabernaculum doloris eius.
Seccha: ſpine vel cardi: ſeu tribuli aut punctiones.
Sechim: fatuus vel fatuitas: ſiue inſulſus aut infatuatus.
Secundus: eleuans vel eleuatus ſeu elatio aut eleuatio.
Seda: cibaria vel ex latere.
Sedada: cibaria teſtium vel ex latere ſeruitutis.
Sedecha: iuſtitia vl̄ iuſtificatio.
Sedeche: iuſtificans eum vel iuſtificatio eius.
Sedechias: iuſtitia dn̄i vel iuſtificans dominum.
Sedeur: cibaria ignis vel ex latere luminis.
Sedi: cibarium meum vel ex latere meo.
Sedij: cibarium meum mihi vel ex latere meo meus.
Sedim: ſaline vel amaritudines ſeu nemus amenum aut amenitas nemoris.
Sedius: cibariū feſtinantis vel ex latere conſiliatoris.
Sedmihel: ex latere dei vel cibarium quod eſt a deo.
Seddo: cibarium teſtium vel ex latere ſeruientis.
Sedrach: decor vel decorus.
Sedrachi: decus meum vel decorus mihi.
Seducha: teſtimonium vel teſtificatio.
Sephana: humilis vel campeſtris: ſeu atterens eos aut attritio eorum.
Sephamoth: atterens mortem vel humilians mortuos: ſeu labium mortis aut indiciū mortuorum.
Sephan: ſpec[...]tio vel aquilonaris.
Sephar: liber vl̄ litera: ſeu librarius aut literatus.
Sephartalim: liber pſalmorum vel volumen hymnorum.
Sepharuaim: libri ipſi vel litere ipſe: ſeu librarij eorum aut ipſi literati eorum.
Sephat: indicās vel iudicatio.
Sephata: iudicans eum vel iudicatio eius.
Sephatias: iudicās dn̄s vel iudicatio domini.
Sephala: humilis vel cāpeſtris ſeu vallis aut planities.
Sepher: libri vel litere: ſiue dec⁹ aut pulchritudo.
Sephet: iudicium vel diiudicatio.
Sephes: ſpeculatus vel egrediens.
Sephi: ſpiculatus vel vnipes.
Sephina: aquilo vel aquilonaris: ſeu tentans eos aut tentatio eorum.
Sephion: egrediens vel abdit⁹: ſeu egredere os meroris: aut egrediens os triſtitie.
Sepho: ſpiculator vel bipes.
Sephon: ſpecula vel aquilo: ſeu ſpeculum aut arcanum.
Sephonite: ſpecula vel arcanū: ſeu aquilonares aut ſpeculatores.
Sephor: auis vel ſpiculū ſeu adherens aut placens.
Sephora: auis ei⁹ vel ſpeculās eū: ſeu placēs adheſit aut adheſio placuit.
Sephrat: placēs ſignū vel adherens ſubtertius.
Sephthan: ſpecul[ator] humilis vel arcanum reſponſionis.
Sephu: ſpiculum vel ſpiculator ſeu bipes aut vnipes.
Sephutan: atterēs naues vel attritio nauium: ſeu adumbrans iuſtitiā aut vmbraculū iuſtitie.
Segar: calidus vel minoratus.
Segim: ſpine vel tribuli: ſeu pūgens eos aut punctiones eorū.
Segon: locutio murmurans vel loquela inutilis.
Segor: iunior vel paruula: ſeu calens aut meridiana.
Segur: ſpina paruula vel loquela inutilis.
Segur: iunior vel paruulus: ſeu cadens aut meridianus.
Sephin: exitus vel exeuntes.
Seir: hircus vel hirſutus: ſeu hiſpidus aut piloſus.
Seira: hiſpida vel hirſuta: ſiue horribilis aut piloſa.

E

Selrath: idem.
Sela: petitio vel umbraculum: sive dimittens eam aut dimissio eius.
Sela: semper vel in finem: sive sempiternus aut in sempiternum.
Selachi: tollens sibimet vel temtatio ambulantis.
Sella: petitio vel umbra eius.
Sellai: petitio mea vel umbraculum meum.
Sellaia: petens dominũ vel umbraculum domini.
Sellaite: petentes vel sempiterni: seu dimittẽtes eos: aut obũbracula eorum.
Selam: missus vel latus a latere non a latitudine.
Selam: petitio vel sempiternitas: seu obumbrans eos aut dimissio eorum.
Selcha: ramus vel propago: seu paci suspirãs: aut pacific⁹ erubescens.
Selebin: petẽs filios vel umbraculum filiorum.
Selech petẽs vel dimittens: seu umbraculum aut sempiternitas.
Selecha: tẽtatio itineris vel temtatio ambulantis: sive obumbrãs eos aut sempiternitas ei⁹.
Sellem: pacificus vel pacatus seu pacificans aut pacificatio.
Sellemite: pacifici vel pacificati: sive pacificantes aut pacificationes.
Seleman: redditus domino est.
Selemias: redditus dño vel redditio domini.
Selemi: tentatio respiciẽs transmigrationem vel transmigratio respiciens tentationem.
Selles: petitio vel pacificans.
Selebal: frater unitatis vel petitio devorantis.
Seleucus: exiens advocatus vel exiens advocatio: seu tollens semetipsos: aut itineris experimentum.
Seleucia: exiens advocatio vel exitus advocationis: seu tollẽs semetipsam aut itineris experimentum.

Selim: vulpes vel tollens: seu avulsio aut dimissio.
Selma: sensus vel perfectio.
Selmai: sensus meus vel perfectio mea.
Selmon: pax vel sensus: seu fortis imago aut virtutis umbraculum.
Selo: et ei vel dimissio eius: seu petens eum.
Selon: evulsio vel dimissio: sive translatus aut resiliens.
Selum: pacificus vel pacat⁹: seu pacificans aut pacificatio.
Sem: audiens vel nominatus: sive famosus aut famosa auditio.
Sema: nomen auditum vel famosa auditio.
Semma: idem.
Semmaa: nomen auditum ei vel famosa exauditio eius.
Semmaia: nomen auditum domino vel famosa exauditio domini.
Semanoth: nomen humile vel nomen humilitatis: seu nomen auditum aut nolata auditio.
Semarith: nomen quesitum vel auditio bonitatis.
Semath: nomen temporale vel exauditio peccatoris.
Semathei: nominati peccato vel exauditi temporaliter.
Semadebe: nomẽ scitum vel nomen auditum: seu nois auditio aut nominis scientia.
Seme audiẽs vel auditio seu nomen aut nominatio.
Semeber: nomen fontis vel exauditio putei.
Semedab: nomen perditionis vel ibi perditio: seu nomẽ auditionis aut ibidem exauditio.
Semegar: ibi advena vel ibi colonus: seu auditio advene aut nomen advenarum.
Semei audi mihi vel audi me: seu nomẽ meũ aut auditio mea.
Semeias: audiens dñm vel nominatus domino.
Semeitei: nominati mihi vel exauditores mei.
Semel sol vel idolum. et notãdũ qd hoc nomen in hebreis voluminibus quasi sermo latinus fit a similitudine. Unde et simulacra dicũtur ipsa idola quasi simulata.

Semelias: idolum domini vel sol dominicus.
Semer: nomen amarũ vel exacerbatio amaricationis.
Semerias: continentia dño vel custodia domini.
Semeron: vepres doloris vel terra inculta merentiũ: seu nomẽ magistri dolentis aut audiens magistrum inutilem.
Semes: sol vel fons solis: seu mandatum humile aut mandatum humilitatis.
Semi: nomen auditum mihi vel famosa exauditio mea.
Semida: nomen meum scitũ vel nomen meum auditum: seu nominis mei auditio aut nomen meum scientia.
Semidabe: nomen meũ scitum vel nomen meum auditum: seu nomen meum auditio aut nomen meum scientia.
Semidate: nomina mea scita vel nomina mea audita: seu nominum meorum auditiones: aut nominum meorum scientie.
Semir: vepres vel incultum: seu terra spinosa aut terra inculta.
Semiramoth: nomen meum videns mortem vel auditio mea visio mortis.
Semoth: nomen mortuum vel auditio mortis.
Semua nolatus vel exaudibilis
Senneser: blasphemus vel blasphemia.
Senoth: noia vel auditiões: seu nomẽ signi aut exaudita ratio.
Semram: audiens nomen excelsum vel famosa auditio exaltationis.
Semramite: audientes nomina excelsa vel famose auditiones exaltationum.
Semri: nomen lacescens vel auditus amarus.
Semron: nomen eius vel auditio eius: seu custos vidit aut visionis custodia.
Semromaram: nomen amare

Oratio mardochei ad deū. hester.13.c
Oratio hester ad deū. hester.14.a
Oratio abacuch ꝓ ignorātijs. abacuch.3.a
Oratio dñica.s.pater noster. mat.6.b
Oratio xp̄i pro ap̄lis ad pa. ioā.17.a
Oratio fidei saluabit infirmū. iaco.5.c
Orationi debemus instare vir. col.4.a
Orief sol iusticie timentib⁹. mal.4.a
Os loquif ex abun.cordis. lu.6.a
Ossa ioseph tulit moy.secū. exo.13.d
Ossa saulis regis sepeliūtur. j.re.31.d
Ossa sunt deportata. hiec.8.a
Osculo filius hois traditur. lu.22.e
Osculo esdre ꝛ darij. iij.esdre.4.f
Ostendit mihi iesum sa.ma. zach.3.a
Ouis cadit in fo.in die sab. mat.12.a
Oza percutitur. ij.reg.6.b
Ozias rex moritur. j.para.26.a

¶ De incipientibus a litera. P.

PAcē sequimini cū oibus. heb.12.g
Pacificoꝝ do.de.im. leui.2.a
Pacificans p sanguinē crucis. col.1.c
Patientes estote vsqꝫ ad do. iaco.5.b
Patiētia vobis necessaria est. heb.10.g
Patiētia opus perfectū habet. iaco.1.a
Panis viuus ego sum dicit. ioā.6.c
Panis deficit sauli. j.reg.19.b
Parabola de lig.ꝛ oliua. iudi.9.b
Parabola semini. mar.4.a
Paracletus spūssanctus quē. ioā.15.d
Paracletum aliū dabit vobis. ioā.14.b
Paralyticus sanatur. mar.2.a
Pars bona:mulier bona. eccli.26.a
Pars quinta datur regi egy. gen.47.e
Parit sarra isaac. gen.21.a
Partus virginis marie. lu.2.a
Paruulus natus est nobis. esa.9.b
Pascha iubet iosias cele. iij.esdr.3.a
Pascha nostrū immola.est xp̄s. j.coꝛ.5.b
Passio xp̄i in cruce. mat.27.d
Pater noster dñica oratio. mat.6.b
Pater omne iudiciū dedit filio. ioā.5.d
Pater diligit filiū ꝛ oia ei. ioā.5.d
Pater miaꝝ om̄s ꝛ conso. ij.coꝛ.1.a
Pactum cōfirmat moyses. deut.29.a
Paulus quō cō.est ad fidē. act.9.a
Paulo ꝓhibetat agabus liga. act.21.c
Pacem ꝓphetant ꝛ nō est pax. eze.13.c
Pax:pax dicunt ꝛ non est pax. hie.8.d
Pax non est impijs dicit dñs. esa.48.d
Pax huic domui:dicite. lu.10.a
Pax dei exuperat oēm sen. phil.4.b
Peccatum ade ꝛ eue. gen.3.b
Peccatū cognoscit per legē. rom.7.b
Peccatū ido.defle t ppl's israel. exo.33.a
Pctā nostra xp̄s ꝑtulit in cor. j.pet.2.b
Pctā baby.puc.vsqꝫ ad. apo.18.b
Pecunia tua sit tecū in peradi. act.8.d
Pedes euangelizātiū pa. naum.1.d
Peius operati sunt ꝙ patres. hiere.16.c
Penas dabūt in inte.eter. ij.tes.1.c
Penitētiam si nō habue.peri. lu.13.a
Peperit maria filiū primo. lu.2.a
Peperit filiū qui re.erat oēs. apo.12.b
Peregrinamur dū su.in. ij.coꝛ.5.b
Peregrinatus est elime.tpe. ruth.1.a
Percussit iob ipse sathan vl. iob.7.b
Percussit angelus centū mi. hie.37.g
Percutif domus sa.a hieu. iiij.reg.10.c
Perijt sctūs de terra. michee.7.a
Personarū accep.nō est deus. ephe.9.b
Pestis ꝓpter pctm̄ dauid ve. ij.reg.24.c
Petitio auxilij a deo a po. iudi.6.d
Petra dat aquam in deser. exo.17.b
Petra autem est xp̄s. j.coꝛ.10.a
Petrus seruabaf in carcere. act.12.a
Pietas ad oia valet. j.timo.4.c
Piger vult et non vult. puer.13.a
Piger vsqꝫ quo dormis. puer.24.d
Piscē trahit tobias de aqua. tobie.6.a
Piscis deglutit ionam. ione.2.a
Piroꝝ in cacu.pcus.dauid. j.para.14.d
Plaga muscarum. exo.8.f
Plāgit dauid mortem saulis. ij.reg.1.c
Plangent sup se oēs tri.ter. apo.1.b
Plangunt ppl'i sup pha. eze.32.a
Pluit manna in deserto. exo.16.c
Pluit oratiōe samuelis. j.reg.12.c
Pluuiam petite a dño in tpe. zach.10.a
Pollutio somnij. deut.23.b
Ponā ocu.meos super eos. amos.9.b
Popule meus q̄d feci tibi. michee.6.a
Porci submergūtur in mari. mar.5.b
Porri desiderāt a filijs israel. nu.11.b
Porta hec clausa erit. ezech.44.a
Porte edificātur in hierl'm. nee.3.a
Possedit dñs sa.in initio. puer.8.c
Potestas ois a deo est. rom.13.a
Potens est deus depositū. ij.timo.1.c
Preceptum:ne colligant lig. nu.15.d
Precepta decem dantur. exo.20.a
Precepta multa dātur populo. exo.21.a
Predestinatus xp̄s fi.dei. rom.1.a
Predicatio xp̄i in monte. mat.5.a
Predicas nō furari:ꝛ furaris. rom.2.c
Prelium magnū fa.est in celo. apo.12.b
Premia operū in fi.mūdi. mat.25.d
Prepositi salo.instituuntur. iij.reg.9.d
Preterit figura huius mundi. j.coꝛ.7.f
Primitie tollantur ab vi. exo.23.a

Primogenita egypti occi. exo.12.d
Principium qui lo. vobis. ioā.8.d
Probatica piscina. ioā.5.a
Prophetauit aggeus et zach. i.esdr.5.a
Prophetia contra babylonem. hiere.50.a
Prohibitio ne fiat templū. iij.esdre.2.c
Proiectus est draco magnus. apo.12.b
Propagines tres: tres di. geñ.40.c
Propitiatoriū fit. exo.37.a
Prouideamus bona. ij.cor.8.d
Proximū erat pascha iu. ioā.11.g
Prudentia carnis mors est. rom.8.a
Psallit dauid ante arcā. i.para.15.d
Puer israel dilexi eum. osee.11.a
Puellā mortuā susci. xpūs. lu.8.g
Puerorum circuncisio. geñ.17.b
Puluerem posuerunt sup. c. threñ.2.c
Punitio pctōr quō fieri de. leui.5.a
Purgatur et reparat templū. ij.mach.10.a
Purgatio marie s̄m le. moysi. lu.2.c
Purgatio partus puerorum. leui.12.a
Purpureas vestes aaron. exo.39.a
Putabat iesus filius ioseph. lu.3.e
Putei construuntur. geñ.26.d
Pharao opprimit ppl̄m israel. exo.5.b
Pharao submer. est in mari. exo.14.g
Pharao vidit somnium. geñ.41.a
Pharaonē timuit moyses. exo.2.c
Phase solenniter celebrat. iiij.reg.23.e
Phase in deserto celebratur. nu.9.a
Phegor idolum fit a populo. nu.25.d
Phariseus orat in templo. lu.18.b
Phiale fiunt p salomonē. ij.para.4.c
Phytonicus ois moriatur. leui.20.d
Phytones non consules. deu.18.b
Phytonissa cōsulitur a saul. i.re.28.b
Phul. rex assyriorum. iiij.reg.5.d

¶ De incipientibus a litera. Q.

QUam bonus et suauis es. sap.12.a
Quāta audiuimus fa. lu.4.d
Quāto maior es: tāto hu. eccli.3.c
Quāto tpe heres paruulus est. gal.4.a
Quātū glorificauit se: tantū. apo.18.b
Quare dñe taces conculc. aba.1.a
Quare hoc vnguē. nō ve. ioā.12.a
Quasi oliua speciosa. eccli.24.b
Quadraginta an. est te. edi. ioā.2.d
Quatuor vētos vidit da. dañ.7.a
Quatuor animaliū vultus. eze.1.c
Quatuor quadrige egre. zach.6.a
Quatuor aialia ple. ocu. apo.4.b
Quatuor aialia in me. se. apo.5.b
Que seminaue. hō hec me. gal.6.b
Que sursum sunt querite. col.3.a
Que vidimus et audiuimus. act.4.d
Quecunq scripta sunt ad no. ro.15.a
Quē diligit dñs: castigat. heb.12.b
Quē deus susci. solu. do. act.2.d
Quercu suspendit absalon. ij.reg.18.b
Querebāt iudei ie. interfi. ioā.7.c
Querebant eū apprehendere. ioā.7.g
Querent ho. mortem et nō in. apo.9.b
Querere nolite: quid māducetis. lu.2.d
Quesiui quē diligit aīa mea. cant.3.a
Qui vos audit: me audit. lu.10.c
Qui de sursum ve. sup oēs est. ioā.3.d
Qui intrat p ostiū: pastor est. ioā.10.a
Qui amat ani. suā: perdet eā. ioā.12.b
Qui diligit me: ser. meon. ioā.14.c
Qui altari ser. cū eo par. i.cor.9.b
Qui parce se. parce et me. ij.cor.9.b
Qui gloriatur in dño: glorie. ij.cor.10.c
Qui diligit me: tra. se pro me. gal.2.d
Qui xp̄i sunt carnē suam. gal.5.d
Qui existimat se aliqd esse. gal.6.a
Qui descēdit: ipse est qui. eph.4.b
Qui est imago dei inuisibilis. col.1.b
Qui eripuit nos de potestate te. col.1.b
Qui aūt oia creauit: deus est. hebr.3.a
Qui totā legē seruauerit. iaco.2.d
Qui dicit in xp̄o ma. j.ioā.2.a
Qui odit fra. suū in tene. j.ioā.2.b
Qui facit pctm̄ ex dia. est. j.ioā.3.b
Qui non dili. manet in mor. j.ioā.3.c
Qui ti. nō est perfectus in. j.ioā.4.d
Qui nō manet in doctrina. ij.io.1.c
Qui bene facit ex deo est. iij.ioā.1.c
Qui habet aurē audi. au. apo.2.b
Qui in gladio occidit gla. apo.13.c
Qui cū mulie. nō sunt co. apo.14.a
Quicunq bapti. estis in chri. gal.3.d
Quinq panibus saciat turba. lu.9.b
Quinq viros habuisti. ioā.4.c
Quinquaginta an. nondū ha. io.8.g
Quindecim dies man. pau. gal.1.d
Quinq panes ordeac. ioā.6.a
Quis est iste inuol. iob.38.a
Quis est iste qui ve. de edom. esa.63.a
Quis ex vobis habēs centū. lu.15.a
Quis arguet me de pctō. ioā.8.f
Quis nos sepa. a chari. rom.8.f
Quis infir. et ego non in. ij.cor.11.g
Quis phibet me baptizari. act.8.g
Quis non ti. te o dñe. apo.15.b
Quodcunq facitis ex aīo opera. col.3.d
Quō hic literas scit. ioā.7.b
Quō predicabunt: nisi mit. ro.10.c
Quō caute ambuletis. eph.5.d
Quorum deus venter est. phil.3.d
Quos predesti. hos et vo. rom.8.f

eius dei.
Siuram: dignitas vel elatio.
Sicilia: ponderosa vel laboriosa.
Siciliēses pōderosi vel laboriosi.
Sitia: vulpes illuminata vel tē torīū illuminatū.
Sithe: vulpecule illuminate vel tabernacula illuminata.
Siropolis vulpes illuminata ciuibus vel vulpeculis illuminata ciuitas.
Siropolite: vulpecule illuminate ciuibus vel vulpibus illuminati ciues.
Smirna: cōsummatio amaritudinis vel amaricatio cōsummata.
Smirnei: consummati amaritudine vel amaricati in consummatione.
Smirne: cantans canticum vel cantatio eorū.
Smirnenses: cantantes cantica vel cantationes eorum.

¶ Hic. o. post s.

SOa: saluās eum vel locutio eius.
Soar: pusillus vel pusillanimis seu pusillitas aut pusillanimitas.
Soba: serra secans in ea vel mādatum in ea.
Sobab: cōuertens aut cōuersio.
Sobaba: conuertens eū aut cōuersio eius.
Sobach: simplex vel colūbaris seu conuertens te aut cōuersio tua.
Sobai: serra mea secans vel mādatum meum in ea.
Sobal: spica vel vectes ad portādū seu vana vetustas aut vanitas vetustatis.
Sobi: serra secans me vel mandatum in me.
Sobnas: sedēs vel sedes: seu diuertens aut diuerticulum.
Soboch: irretinens conuersio.
Sobochai: conuersio mea vel incendium meū: vel irretinēs vulturē aut cōuertēs deuoratorē.
Socha: ramus vel propago.
Sochai: rami vel propagines.
Sochó: ram⁹ vel humilitas seu vmbraculum.
Socchó: idem.
Socchot: tētoria vel tabernacula: seu rami aut humilitates.
Soccothbenoth: tētoria filij respondentis vel tabernacula filij temporalis.
Sodac: excludēs vel latus a latere non a latitudine: seu arcanum aut exclusio.
Sodada: latus eius vel excludēs eum: seu arcanum eius aut exclusio eius.
Sodi: latus meum vel arcanum meum: seu exclusio mea.
Sodi: idem.
Sodoma: pastio silens vel declinatio eorum.
Sodoma: fulua vel sterilis: seu cecitas aut pecus silens.
Sodomie: pastiones silentij vel declinationes eorum.
Sodomite: fului vel steriles: seu ceci aut pecora silentia.
Soem: gyrus vel expectatio eorū.
Soen: gyrus vel expectatio.
Soene: gyrus ei⁹ vel expectatio eorum: siue expectans eos.
Soer: expectans vel expectatio: seu gyrans aut circundatio.
Sophar irretitus vel euisceratus: seu irretitio aut euisceratio.
Sophai: speculū meum aut speculator meus.
Sophan: atterens vel attritio: seu vmbraculū aut vmbratio.
Sophar: speculās eum vel speculi dissipatio: siue dessipās speculatorem aut speculatorem videbo.
Sophech: iudicans vel diiudicatio.
Spher: liber vel narratio.
Sophera: narrās eū vel liber ei⁹.
Sopherech: liber vite vel narratio pauoris.
Sophim: speculans eos vel speculator eorum.
Sophonias: speculū dñi vel cognitor archanorum dei.
Sophonias: abscōdēs dñm vel absconditus dño: seu speculās dñm aut speculator dñi.
Solentes: auellēs vel dimittēs seu auulsio aut dimissio.
Solomuth: tentatio respiciens transmigrationem.
Somer: custos vel custodia: seu custodiens aut custoditus.
Somorias: custos domini vel custodiens dñm.
Somphthophanec: saluator mūdi vel abscōditorū redēptor.
Son: pecus eorum vel dētes eorum.
Son: pupilla eorū vel secundus eis: seu coccus eorum aut coccinum eorum.
Sonar: coccinea vel subsistens eis seu pecora eorū aut pecora rubea.
Soni: pecus vel dentes.
Soni: pupilla mea vel dētes mihi seu coccus me⁹ aut coccinū meum.
Sonum: pupilla eorū vel secundus eis seu coccus eorum: aut coccinum eorum.
Soon: ciuitas vel oppidum.
Soonthanis: ciuitas egypti vel oppidum mandantis humilia.
Soor: petra pusilla vel fortis pusillanimis: seu mane plasmat⁹ aut angustiatus fortiter.
Sooria: petra pusilla vel domini plasmatio.
Sophtim: liber iudicū vel liber iudicantium.
Sor: plasmat⁹ vel angustiatus.
Soor petra vel fortis: seu tyrius aut meridianus.
Sorarath: hostes tui vel hostiū tuorum: seu inimicorum tuorū aut bellantium contra te.
Soreth: bona vel optima seu electio aut eligens dona optima.
Soreth: bona vitis vel optima vinea seu electa vitis aut vinea electionis.
Sori: petra mea vel robur meū seu plasmatus mihi aut angustia mea.
Sorim: horreū vel cibarium: seu roborās eos aut plasmatio eorum.
Sosipater: saluās dispersos vel narrans dispersionem.
Sosthenes: saluās eos vel saluās in tempore: siue gaudij dator aut da mihi gaudium.
Sostratus: saluās dispersos vel saluans in tempore.
Sotha: arcanum vel exclusio.
Sothai: arcanum meum vel exclusio mea.
Sothelrei: radicās signum vel radix subterior.

Sothbes: arcanus vel excludens.
Sothici: facientes cantilenas vel in porticibus disputantes.

¶ Hic. n. post. s.

SUa: salus vel salvator.
Sua: salus eius vel salvans eum.
Sua: salvans eum vel salvator eius.
Sual: reddens vel salvans seu salus aut redditio.
Suar: salvator suscitans vel salvationis vigilia.
Suba: incendens vel incendium seu convertens aut conversio.
Subach: frutetum vel condensum.
Subachai: frutetum meum vel condensio mea.
Subabel: conversus deo vel incendium dei.
Subochai: irretiens vel irretitus seu incendium meum aut conversio mea.
Subba: excelsus vel sublimitas.
Subna: sedens vel revertens seu sedes aut reversio.
Subnan: sedens eis vel reversio eorum.
Subnel: conversus deo vel incendium dei.
Suchna: obumbrans eam vel tabernaculum eius.
Suddi: arcanum meum vel de latere meo.
Sue: loquens vel locutio sive cantans aut cantilena.
Suph: rubrum vel scriptus: seu speculum aut effusio.
Supha: scirpus eius vel rubrum eius et seu effundens eam: aut speculatio eius.
Suphan: atterens vel attritio seu umbraculum aut umbratio.
Suphamite atterentes vel obumbrantes seu attritiones aut umbracula.
Suphan: atterens vel effusio gratie seu umbraculum aut obumbratio.
Suphaphin: atterens naves vel adumbraculum rostrorum.
Supherer: vanitas vite vel irritum pavoris.
Suffin: unctus vel unctio seu effundens eos aut speculum eorum.
Suphir: vanitas vel irritum.
Subam: salvans eos vel salvatio eorum.
Subamite: salvantes eos vel salvationes eorum.
Sui: loquens vel locutio.
Suites: idem.
Sum: petra vel lapis durus aut duricies.
Suna: lapideus populus vel duritia populi.
Sunamite: lapidei populi vel duritia populorum.
Sunamith: mortificata vel mortificatio seu mortificans aut quecunque moritur.
Sunamites misera vel captiva seu mortificans aut mortificata.
Sunem: coccinum vel coccineum seu dentes aut elevatio dentium.
Sune: lapideus oculus vel duritia frontis.
Suni: petra mea vel lapis meus seu durus mihi aut duritia mea.
Sunite: petre mee vel lapides mei seu duri mihi aut duritie mee.
Sur: murus vel robustus seu continens aut directus.
Sur: angustia vel acerbitas seu directio aut continentia.
Suri: angustia mea vel acerbans me seu murus meus directus aut continentia mea robusta.
Suriel: acerbans deum vel angustia dei.
Suriel: murus dei vel robustus deo: seu continens deum aut directio dei.
Surihelil: fortis meus deus vel angustians me deus seu deus continens me aut deus directio mea.
Surisaddc: fortis dominus: vel continens mea ubera seu murus acerbus aut directio angustiarum.
Surrisaddai: fortis dominus meus vel continentia uberum meorum: sive murus acerbitatis mee aut directio angustiarum mearum.
Sus: gaudium vel leticia.
Susa: leta vel gaudens sive gaudium aut leticia.
Susach: letus vel gaudens cilicio: seu gaudium aut leticia cilicii.
Susachin: letus vel gaudens cilicio eorum seu gaudium aut leticia cilicii eorum.
Susan: gaudium boni vel leticia gratie.
Susanna: gaudium gratie vel leticia responsionis.
Susanna: lilium vel gratia: seu obtinens lilii aut obtinuit gratiam.
Susannathanat: lilium possidentes vel gratie emulatores: seu gaudium boni humilis: aut leticia gratie emulationis.
Susi: gaudium meum vel leticia mea: sive obtinuit equum: aut obtinuit equitationem.
Susis: gaudium viri vel leticia assumpta seu revertens mihi aut reversio mea.
Susis gaudium consilii vel leticia estimantis seu obtinuit equum aut obtinuit equitationem.
Suthala: radix vel radicatus.
Suthalam: radicatus eis vel radicatio eorum.
Suthalaithe: radicantes vel radicati.
Suthale: poculum mixtum: vel spina madida seu spina viridis aut spinarum madidatio.
Suir: faciens ignem vel angens incendium.

¶ Sequitur de incipientibus a littera. T.

TAaph: pavor vel super seu pavidus aut superior.
Tabath: bona vel bonitas.
Tabeth: occidens vel interficiens seu occisio aut interfectio.
Tabebel: bonus deus vel bonitas dei.
Tabenesiothe: occidentes vel interficientes seu occisores aut interfectores.
Tabita: damma vel caprea.
Tachos: silens vel silentium.
Tadeus: apprehendens principem vel apprehensio principis.
Taphat: advenit parvuli vel parvulus venter.
Taphia: claudicans vel claudicatio seu vitam remittens aut remissio vite.
Taphne: malum ab arbore non a malicia vel tympanum apertum seu tympani apertio: aut tympanum adaperiens.
Tala: ros vel irroratio.
Tbalam: irrorans eos vel irroratio eorum.

tristitie vel audiens amarum merorem: seu custos amari meroris aut custodiens merorem amaritudinis.

Semsai: audiens nomē salutis vel famosa auditio salvatoris.

Semsbi: sol meus vel illuminatio mea.

Sen: dentes vel abundātia: seu super vulnus aut amphora tentationis.

Senna volūtas vel mandatum seu volūtas mandati aut mandatum voluntatis eius.

Sena: tollens vel angustia: sive dens eius aut abundantia eius.

Senna: tollēs eum vel angustia eius aut super vulnus eius: seu amphora tentationis eius.

Senaab: volūtas patris vel mādatum paternum vel voluntas mandati paterni aut mandatū voluntatis paterne.

Sennaar: fertilis vel fetor eorum: sive excussio dentium aut dentium vacuefactio.

Sennacherib: tollēs desertavel alienans desertionem.

Senan: deus populi vel angustians populum: seu tollēs eos aut abundantia eorum.

Sennasar: volūtas divitiarum vel mandatum beatitudinis.

Sene: dens eius vel angustians eum: seu tollens eum aut abundantia eius.

Senech: cymbalum vel tynnitus.

Senesarma: tollens rubrum vel tentationes tollens.

Senmin: volūtas mandati eorum vel mandatum voluntatis eorum.

Senron: nomē vidēs vel custos nominis.

Sensbi: sol meus vel illuminatio mea.

Sennna: dentes monēs vel amphora tentationis cōmote.

Seon calor vel calidus: sive germen quod non est aut germen inutile.

Seon tentatio lacessens vel allocutio inutilis: seu germen tentatum aut germinatio tentationis.

Seor: calens vel parvulus: seu minor aut meridianus.

Seorim: minorans eos vel caliditas eorum.

Sephi: speculatus vel unipes mollis.

Sephima: speculum fractum.

Seraphim: ardor vel incēdium seu ardentes vel incendentes.

Seraia: princeps domini vel angustians dominum.

Serabias: idem.

Sereser: princeps principū vel angustians principes.

Sereth: princeps vel lepra: seu tribulatio aut reliquie principatus.

Sergius: princeps vallis vel pͥnceps dorculi: seu princeps dorci humiliari aut angustiās dorsum humiliatum.

Serim: principans eis aut angustia eorum.

Seron: princeps meroris vel cātans tristitiam.

Ser: carbo murmurantium aut angustia inutilium.

Serua: vinculum vel angustia.

Seruch: lorum vel corrigia: sive dependens aut perfectio.

Seruia: vinctus vel vinctio: seu angustians aut angustiatus.

Sesa: tētatio vel farinatus: sive longevus aut egrediens.

Sesach: mannus vel byssus: seu mannus sacci aut saccus byssinus.

Sesai: egrediens mihi vel lōgevitas mea: seu farinatus meus aut tentatio mea.

Sesamo: tentatio urgens vel egressio attrectans.

Sesam: tentatio doni vel egressio gratie.

Sesban: tribulatio veniens vel tribulator edificationis.

Sesbasar: tribulator vel tribulatus: seu tribulans aut egrediens.

Sesima: egressio mortificationis: vel egressum est os tristitie.

Seslon: egressio tristis oris vel egressum est os tristitie.

Seth: ponens vel positus seu posuit aut resurrectio.

Seth: semen vel germen: seu germen aut poculum.

Sethar: poculum suscitans vel germen vigilie.

Sethim spine vel germina: seu positiones.

Sethri: exactor meus vel abundantia mea: seu divertens mihi aut diverticulum meum.

Sethral: seminans magister meus: vel resurrectio magistri mei.

Seenia: loquens vel tentorium: seu vulpecula clamans: aut tabernaculum.

Sene: loquentes vel tētoria: seu vulpecule clamantes aut tabernacula.

Scenophegia: tentoriorū occursio vel tabernaculorum solennitas.

Scena: vulpecula hec vel tabernaculum ipsum.

Stephanus: corona vel norma nostra: seu iudiciās nos aut speculator noster.

Stephanus: regula vel coronatus: seu speculās aut iaculatio.

Stephana: corona vel norma nostra: seu iudiciās nos aut speculatrix nostra.

Stephana: regula vel corona: seu speculans aut iaculatio.

¶ Dic. i. post. s.

Sia: dormitatio vel indigentia: seu dormitantes: aut indigentes.

Siaa: dormitans ei vel indigentia eius.

Siaba: indigēs patre vel dormitatio patris.

Siai: dormitās mihi vel indigētia mea.

Siam: fitis vel fitiēs: seu dormitans aut indigentia eorum.

Siba: recte vel conversio: seu venit egressus aut venit egressio.

Siban rectitudo doni vel cōversio gratie.

Siboim: rectus vel conversus

seu egrediens eis aut cõuersio eorum.
Siecha: insania vel ebrietas.
Siechari: ebrij vel insani.
Sichat: penitens vel penitẽtia.
Sichar: ramus vel conclusio: seu byssus aut cilicium.
Sichelech: defecatio vocis adducte: vel adductio vocis defecate: seu effundens sextarium: aut effusio sextarij.
Sichem: humerus aut humeri: seu labor aut laborantes.
Sicher: ebrius ei vel ebrietas.
Sichera: ebrius vel ebrietas ei⁹.
Siccileg: effundens sextariũ vel effusio sextarij: siue defecatio vocis adducte aut adductio vocis defecate.
Sicilia: ponderosa vel laboriosa
Sicilienses: ponderosi vel laboriosi.
Sichima: humerosa vel laboriosa: ipsa est que et sichẽ: s; in latinum et grecum sonum vertitur vt sichima pronuncietur.
Sichim: humerosi vel laboriosi.
Sicione: pondus doloris vel laboriosa iniquitatis.
Siculus: pondus consilij vel labor festinationis.
Sichem: coniunctus vel venatio fontis vel taciturnitas.
Sidon: saluus vel tacens: seu saluans.
Sidonij: salui vel tacentes: seu saluantes vel taciturnitas.
Sidon: venatio vel cõmotio seu venatio tristitie: aut commotio iniquitatis.
Sidama: commouẽs eum vel venatio eius: seu commouens tristitiam ei aut venatio iniquitatis eius.
Sidoma: venatio vel commotio seu venatio meroris aut venatio inutilis.
Sidonij: venantes vel cõmouẽtes: seu venatores meroris aut venantes inutile.
Sidrac: decor vel decor⁹: seu decus meum aut decorus mihi.
Siene: sitis vel sitiẽs: seu dormitatio aut indigentia.
Sienenses: dormientes vel sitiẽtes: seu idigẽtes aut indigẽtie.
Sibab: superattollẽs vel superattollere.
Sila: missus vel missio.
Silan: missio ei⁹ vel missio eorum.
Silas: missa plasmatio vel missionem sustollens.
Sillen: recens vel nouus: seu recenter aut nuperrime.
Sillici: missus mihi vel missio mea.
Silo: annisio vel vbi est ipsa.
Silo: annisio vel translata: seu dimissio aut restitutio.
Silonite: annisi vel vbi sunt ipsi.
Silonite: transferentes vel auellentes: seu dimittentes aut restituti.
Siloa: missus vel missio seu missus ei aut missio eius.
Siloe: idem.
Siloan: missus eius vel missio eorum.
Siloni: trãsiens vel auellẽs: seu dimissio aut restitutio.
Silonite: transferentes vel auellentes: seu dimissi aut restituti.
Siluan⁹: missus frater vel emissio ad fraternitatem.
Simaa: exauditio vel exaudibile.
Simachus exauditus vel exaudibilis.
Simaith: mortificãs vel mortificatio: seu mortificatus aut q̃cunq; moritur.
Symeon: auditus vel exaudibilis: seu audiens merorẽ aut nomen habitaculi.
Simeonite: auditi vel exaudibiles: seu audiẽtes tristitiam aut nomina habitaculorum.
Simon: obediẽs vel obedientia seu ponens tristitiam aut auditor meroris.
Simpsalma: vocum copulatio vel vocum conuenientia.
Simuth: locus vel loca.
Sin: tentatio egrediẽs vel egressio tentationis.
Sin: dentes vel dentosi: seu super vulnus aut ãphora tẽtationis.
Sin: rubus vel odium: seu mandatum aut egrediens.
Sina: dẽtes eius vel dẽtiũ eius seu super vulnus eius aut amphora tentationis eius.
Sina: mensura vel mandatum seu rubus eius aut odiẽs eum.
Sina: tentatio egrediens mihi vel egressio tentationis mee.
Sinai: mensura mea vel mandatum meũ: seu rubi aut odia plurali numero.
Sinai: dentes mei vel dentium meorũ: seu sup vulnus meũ aut amphora tentationis mee.
Sineus: egrediens vel odiosus: seu leuãs me aut alienatio mea
Singagma: doctrina vel institutio.
Sinichion: victori deo palma: vel victoria dei triumphus.
Sinchichen: loquens vel loquela: seu charitas.
Sion: specula vel semen eius.
Sion: mandatum vel numen: siue speculum aut speculatio.
Sior: paruulus vel turbulẽtus: seu turbidus aut firmamẽtum nouum.
Siorlabanath: paruulus cãdidatus: vel firmamentum noue albedinis.
Sir: aula vel lebes quã vulgo ollam vocãt: id est chaldariam.
Sira: olla eius vel lebes eius.
Sirath: murus vel maceria.
Siracusa murus gladij vel maceria letitie.
Sirasirim: cantica canticorum.
Siria: ara: vel humecta: seu sublimis aut sublimitas.
Sirij: are vel humecti: seu sublimes aut excelsi.
Sirophenissa: alta cõuersa mulier vel sublimitas cõuersionis assumpte.
Sirtes: tribulationes vel angustie seu potiões aut tractatões.
Sirtes eñ a tractu salustius dicit appellari.
Sis tẽtatio vel farina: siue egrediens ei aut longeuitas eius.
Sisai: tẽtãs me vel farina mea: siue egrediens mihi vel longeuitas mea.
Sisan: tẽtãs eos vel farina eorum seu egrediẽs eis vel longeuitas
Sisara: eq̃ visio vel ex- (conclusio gaudij: seu tolliẽs cedẽtẽ aut excludens gaudentem.
Sisiriel: timens deũ vel benedi

summatus in amaritudine.
Thena: castra vel donata: seu do nationes aut dona eorum.
Thenath: castra fratris vel dona flentium.
Themath: ficus vel amigdalum.
Thenoemeth: consolatus vel cõ solatio.
Theodas: laudãs vel laudatio: seu signum capiens aut captu ra signaculi.
Theodatus: laudas vel laudatio
Theophilus: convertens vel cõ versus: seu sursum ferens aut sursum portatus.
Therath: procul vel elongatus.
Theraphin: idola vel incendia: sine figure: aut imaginationes.
Therebath: subvertens vel sub versio.
Terphala: subversione cadẽs vel explorata divisio.
Terphalei: exploratores divisi vel subversione cadentes.
Themath: explorata redemptio vel exploratio redẽptionis.
Thersa: pulchra vel placens: seu complacitio aut cõplacẽs sibi.
Thesam: posuit donũ vel depo sitio gratie.
Thesis: posita vel depositio.
Thesbi: captivãs vel cõvertens: seu captivitas aut conversio.
Thesbites: cõvertens aut capti vator: seu festinus ad intelligẽ dum aut intelligẽtia festinata.
Thesbon: festinata intelligentia vel festinatio ad intelligẽdum.
Thesbues: captivãs vel captiva tor: seu captiu⁹ aut captivitas.
Thessalonica: festinans umbraz statuere vel festinans umbram firmare.
Thessalonicẽses: festinantes um bram statuere: vel festinantes umbram firmare.
Theth: subter vel infra seu donũ aut exclusio.
Thethim: boni vel exclusi: seu in feriores aut subteriores.
Theudas: laudans vel laudatio seu signum capiens aut captu ra signaculi.
Thezer: ager horribilis vel tuba terribilis.

¶ Hic. hi. post. t.

Thiathira: illuminata vel il luminatrix: seu illuminans aut illuminatio.
Thiathireni: illuminantes vel illuminati.
Thiabath: forũ vel macellum.
Thicon: medium vel dimidiatio.
Thiconium: idem.
Thicbna: spes vel desperatio.
Thina: humilis vel respõdẽtia.
Thicon: dispergens merorem vel dispersio iniquitatis.
Thimeus: pinguis vel ruminãs.
Thiras: timor vel redditus: seu timens aut superfluus.
Thiria: timens dñm vel rediens domino.
Thriphon: dissolvẽs dolorẽ vel serviens iniquitati.
Thrimoth: dissolvens mortẽ vel requietio mortis.

¶ Hic. ho. post. t.

Thob: ablatio vel universi tas.
Thobel: vanitas vel ablatio: seu ductus ad luctum aut conver sus ad universa.
Thochaat: stridens vel stridor.
Thocen: stridor fortis vel stri dens oculus.
Thooph: gehenna vel stultitia: seu latitudo aut ampla pena stultorum.
Thophech: oris operculum vel oris protectio: seu os protegẽs aut os protectum.
Thophel: os dei ꝓtegens vel dei protectũ: seu oris dei operculũ aut oris dei protectio.
Thopheth: gehenna pavoris vel ampla plena vite stultorum.
Thogorma: avellens vel inter pres: seu quispiã incolatus aut incolatus anulio.
Thola: coccinũ vel vermiculus.
Tholad: coccinens servus vel ru bens color vestium.
Tholaite: coccinei vel rubicũdi.
Thole coccineũ vel rubẽs color.
Tholmai: ad mensuram dedu cens vel ad mensurã reductio: seu sulcus meus aut suspensio mea.
Tholomai: idem.
Tholomaida: ad mensuram de ducẽs vel ad mensurã reducta.

Tholomais: idem.
Tholomaideni cos: ad mensuraz deducti vel ad mensuram de ducentes.
Tholomeus ad mensurã dedu cens vel ad mensurã reductus.
Thorus: rotũdus vel rotũditas.
Thomas: abyssus vel geminus. Uñ ⁊ grece didymus appellat.
Thopo: manentia vel latitudo.
Thorat: lex vel pentateuchum.
Those: captivitas vel festinatio.
Thosaites: captiu⁹ vel festiator.
Thot: error vel amentia.
Thothi: error meus vel amentia mea.
Thou: amens vel errans: seu er ror eoꝝ aut amentia eorum.
Thorchade: requiescens vel re quietio.
Thorgadit: servi succincti vel requiescentes latrũculi.

¶ Hic. hu post. t.

Thubal: ductus ad luctum vel cõversus ad universa.
Thubal: deferens vel delatus: seu deferens aut delatus.
Thubalchaim: ductus ad luctũ lamentationis vel cõversus ad universa acquisitionis.
Thubalchaim: deferẽs passionẽ vel deferens lamentationẽ: seu delatus possessioni aut desert⁹ acquisitioni.
Thubin: deferẽs vel desertio seu bene metiẽs aut bona mẽsura.

¶ Sequitur de incipienti bus a litera. U.

Bil: festinãs germen vel cõ silium vetustatis.
Uechochs: ignis mordens vel do lor prestolationis.
Uechocha: infirmus vel debilis: seu infirmans eos aut infirmi tas eorum.
Uphanite: infirmi vel debiles: seu infirmantes eos aut infirmita tes eorum.
Uphir: infirmus vel infirmitas: seu irritum aut herbosum.
Ul: dolens aut parturiẽs: seu do lor aut parturitio.
Ulai: cenum vel palus a palude non a palo: seu dolor senoris

aut dolor vmbraculi.
Ulam: prius vel ante: seu prior aut anterior.
Ur: lumen vel ignis: seu incēdiū aut fenestra.
Urai: lumē meū vel ignis meus vel incendium meum.
Uran: deus excelsus vel lumen excelsum: seu ignis eorum aut fenestra eorum.
Uran: lucens ppl'o vel igneus populus: seu incendens ppl'm aut incendium populorum.
Uratba: ignis peccati vel incendens pctm̄: seu lumē temporale aut aperiens peccatori.
Urbanus: luce gaudēs vel lucis gaudium: seu gaudēs igne aut gaudens incendio.
Urei: longitudo mea vel illuminator meus: seu ignis me⁹ aut incendium meum.
Uri: lux mea vel ignis meus: seu incēdens me aut apertio mea.
Urias: lux mea dei: vel lumen meum dñi: seu dominus ignis meus aut dominus incendium meum.
Uriel: lucēs deo vel ignis dei: seu aperiens deo aut incendiū dei.
Us: consiliū vel consiliator aut festinans seu festinatio.
Usam: cōsulens populo vel consilium populi: seu festinans eos aut festinatio eorum.
Usathi: festinādo me vel consiliate mihi: seu consilium meū aut festinatio mea.
Usathites: festinās vel ɔsiliator.
Usi: consulens mihi vel consiliū meum: seu festinans me aut festinatio mea.
Usim: festinās eos vel consilium eorum.
Usim: consiliū vel festinatio: seu festinus consilio aut festinator consilij.
Uthai: dolor signi vel consilium errans.
Usal: consilium vel consiliator.
Usal consilium eius vel consiliator eorum.
Uaps: finis vel definitio.
Uapbsi: finis me⁹ vl' dfinitio mea
Uapbisus: finis consilij vel definiens festinationem.
Uapbisi: finis cōsilij mei vel definiens festinationem meam.
Uagao: ipsa vallis estuās vel ipsa vallis estuatio.
Uagetbra: liber leuitarum vel liber leuiticus.
Uageddaber: liber numerās vel liber numeri.
Uaizatba: ipe ducens huc vel ipe fornicator.
Uasam: finis dentiū vel destinatus angustie.
Uastbi: finis signatus vel definitio consummata.
Uabu: hec vl' ipa: seu ipe aut ille.
Ueiatb: finis vtilis vel definitio declinationis.
Uur: vires vl' viriū: seu puocatio ire aut iracūdia puocationis.

¶ Sequitur de incipientibus a litera. Z.

Zaab: aurū obrisum vl' aurum purissimum.
zaba: mouēs vel motus: seu fluctuās aut fluctuatio.
zabad: fluens torris vel torris fluitio quem vulgo titionem vocant.
zabadan: fluens torris inutilis vel fluens torris idolatrie.
zabadei: fluxus torris: vel torriū fluitio.
zabadia: fluēs torris dñi: vel torris fluens domino.
zabbai: motus meus vel fluctuatio mea.
zabaon: mouens dolorem vel fluctuatio iniquitatis.
zabat mouens delictum vel torris fluens peccato.
zaban: mouens eos vel fluctuatio eorum.
zabel: ista confusio vel iste ignominiosus.
zaber: mouens puteū vel fluctuatio fontis.
zabdie: fluxus vehemens vel fluxus abundans vel fluens abundanter.
zabdias: fluxus vehemēs dei vel fluens abundanter deo.
zabdibel: idem.
zabina: iste venit respondens vel ista venit responsio.
zabuth: fluens torris vel torris fluitio.
zabulon: fluxus noctis vel iurandum eius.
zabulon: habitaculi substantia vel habitaculum eorum: seu habitaculum fortitudinis aut habitaculum pulchritudinis.
zabulonite: fluxus noctium vel iurciurandā eorum.
zabulonite: habitaculorum substantie vel habitacula eo⁊: seu habitacula fortitudinū aut habitacula pulchritudinum.
zachai: iustus meus vel iustificatio mea.
zacharias: memorans dominum vel auxilium domini.
zacher: memoria vel adiutorium seu iustus vel vigilans aut iustificatus consurgens.
zacheus: iustitia vel iustificatio: seu iustus consilio aut iustificatus festinans.
zachur: memoria vel adiutoriū: seu iustus igneus aut iustificatus illuminans.
zadab: iste pater vel ista paternitas.
zadabia: iste pater dominus vel ista paternitas domino.
zaph: illuminare vel illumīatio.
zaph: lumen meum vel illuminatio mea.
zaphim: illuminans eos vel illuminatio eorum.
zai: ducte vel huc: seu oliua aut fornicatio.
zaim: ista vel hec.
zaith: ducte huc vel fornicatio tibi: seu oliua eius aut fornicatio eorum.
zalmon: sub vmbra vel obūbrās: seu subumbratus aut subumbratio.
zamma: iste fluens vel fluxus ei⁹.
zambri: iste lacescēs vel iste amaricans.
zamdi: fluxus vehemens vel fluxus abundans.
zamira: iste apertus vel iste illuminans.
zamra: psallēs ei vel cāticū eius.
zamram: psallens ei vel canticū eorum.
zamri: psallens mihi vel cantatio mea.

Talai: ager vel apprehensio eor.
Talan: appendens eos vel ager eorum.
Tamath: pars perfecta vel perfectio partis seu datũ cõsummatum aut consummatio data.
Tanameth: cõsolator vel consolatus aut ꝯsolãs aut ꝯsolatio.
Tapsophos: specula vel speculũ seu speculator aut speculatio.
Tarela: vidẽs terebynthum vel visio arbustule.
Targal explorator vel exploratio seu sciẽs iugũ aut scientie iugi.
Tarthã: superfluus vel elongãs siue turturem dedit aut turturis datio.
Tau: signũ vel subter seu signatus aut subterior.
Tarthonitidis: cogitãs tristitiã vel cogitatio tristitie.

¶ Hic.e.post.t.

Tertius: adiungens vel adiunctio seu applicans aut applicatio.
Tertulius: ager eorũ vel placẽs stercore.

¶ Hic.i.post.t.

Tiberi⁹: viẽs vel bon⁹ seu vidẽs eũ aut bonitas ei⁹.
Tiberiadis: visio vel bonitas: seu videns testimonium: aut bonitas testificationum.
Tiphonius: gehẽnalis dolor vel latitudo iniquitatis.
Tigris: velox vel velocitas.
Timon: ruminãs vel pinguedo seu pinguis aut ruminatio.
Timotheus: beneficus vel beneficium seu benefaciens aut beneficentia.
Tirannus: cõtinens eos vel confortatio eorum.
Tiranni: cõtinentes eos vel confortationes eorum.
Tir⁹: angustia vel tribulatio seu plasmatio aut fortitudo.
Tirij: plasmati vel tribulati seu fortes aut angustiati.
Tythicus: taccẽs vel taciturnus seu silẽtiũ aut taciturnitas ei⁹.
Titus: querẽs vel bonus siue lucum aut iutatus.
Triphena: innuẽs vel reuertens seu nutus aut reuersio.
Triphosa: clara vel perspicua seu clare videns aut perspicue attendens.

¶ Hic.o.post.t.

Tob: bonus vel bonitas.
Tobias: bon⁹ domino vel bonitas domini seu ductus ad luctum aut conuersus ad vniuersa.
Tobis: bon⁹ vir vel bona assumptio.
Tophel: ruina vel cadẽs seu tractans aut irruens.
Topazion: bonũ testamentũ vel bonitas testamẽti.
Troade: seruiẽs vel seruitiũ seu requies aut latitudo.
Trophimus: dissoluẽs vel dissolutus seu dissoluens thalamos aut dissolutio thalamorum.

¶ Hic.u.post.t.

Tubal: ductus ad luctũ vel cõuersus ad vniuersa.
Tubal: deferens vel desertus seu deferẽs aut delatus.
Tubalchaim: ductus ad luctum lamentationis: vel conuersus ad vniuersa acquisitionis.
Tubalchain: deferens possessionem: vel deferens lamentationem seu delatus possessiõi aut desertus acquisitioni. Huc vsq; per simplicem.t.literam.i. sine aspiratione lecta sunt principia nominũ: exinde que sequuntur aspiratione addita legenda sunt.

¶ Hic.h.post.t.

Thaamath: dator indignationis aut bilis: vel dedit indignationem: aut bilem: seu data est bilis ei: aut data est ei indignatio.
Thaan: dines dono vel pauidus gratis.
Thaas: super vel pauidus: seu dines aut superior.
Thaasar: dines vel diuitie: seu pauorẽ suscitans aut superius vigilans.
Thabee: bon⁹ occisor vel bene occisus deus seu bene occisus aut bona occisio.
Thabelias: bonus de⁹ dominus vel bonitas dei domini.
Thaberne: bona visio vel bone visiones.
Thabiana: bona donatio vel bonitas gratificationis.
Thabianel: bene donãtes: vel bene gratificati.
Thabor: veniat lux vel veniat lumen: seu aduentus luminis aut lucis accessio.
Thabremmõ: bñ sublimis vel bona cõgregatio seu bonus ad videñ dñ aut bonitas visiõis eorũ.
Thachasim: statbere appẽsior vel silentium eorum.
Thadal: pnceps appẽdẽs vel pncipis appẽsor seu princeps appensus: aut principis appẽsio.
Thaphiphu: claudicãs labilis: vel tympanum aperiens.
Taphnas: signũ opertũ vel signi opertio seu stupẽs os serpentis aut insanũ os serpentiũ. ab ore intelligendum est non ab osse.
Thaphnes: idem.
Thaphnathsare: numerãs operimentum nouum vel numerus operimenti noui.
Taphna tympanum aperiẽs vel tympanũ apertio.
Thai: pauor me⁹ vel superior mihi.
Thaim: duo vel bini siue duo aut bina.
Thala appensio: vel appendens seu irrorans aut irroratio.
Thalamig: ex ipso vel p semet ipso seu ipsemet respondit sibi aut sibimet responsio eius.
Thalasan: appẽdẽs facturã vel appensio plasmationis seu irrorans facturam: aut irrorans plasmationem.
Thalasar: appendit principẽ vel appensio principis: seu irrorãs principẽ aut pncipis irroratio.
Thale: appẽsio vel appendẽs siue irrorans aut irroratio.
Thali: psalmi vel hymni seu laudes aut laudationes.
Thabitacumi: puella tibi dico surge. Syrũ est non hebreum.
Thalme: sulcus vel sulci seu dependẽs aut suspẽsio.
Thalmai: sulcus meus: vel sulci mei siue appendens me aut suspensio mea.
Thamar: palma: vel amara seu commutans aut commutata.
Thamus: consummantes vel cõtemnentes siue cõtemptus aut consummatio.
Thamina: numerus vel fidelitas

seu fidelis eis aut consumma-tio eorum.
Thanas: numerus vel deficiens seu vectans facturam aut con-summatio plasmationis.
Thamnatha: vectãs explorato-res odoris vel vectans explora-tores ascensionis.
Thamnathel: vectantes explo-ratores odoris vel vectãtes ex-ploratores ascensionis.
Thamnathsara: numerans ope-rimentum nouum vel numerus operimenti noui.
Thamnes: numerus seu deficiẽs aut fidelis ei aut cõsummatio eorum.
Thamni: numerãs mihi aut con summatio mea.
Thana: humilis vel respondens seu responsio aut humilitas.
Thanaa: humilis eius vel respon-sio eius.
Thanath: respondit tibi vel hu-militas ad te: seu humilis tibi aut responsio tua.
Thanais: humilians virum vel respondens assumptioni.
Thanath: humilis vel respõdẽs seu humilitas aut respõsio aut consolatio petitionis.
Thanathselo: hũilitas dimissio-nis vel consolatio petitionis.
Thanis: mandans humilia: vel mandans humilitatem seu mã-datum humile aut mandatum humilitatis.
Thãthãel: respõsio fidelis mi-hi vel humilis explorator ascẽ sionis mee.
Thapsa: speculũ vel indignatio.
Thapsar: speculũ vigilie vel in-dignationem suscitans.
Thapse: indignans vel indigna-tio seu sedes offendens aut ses-sio offendiculi.
Thara: pascẽs vel pastio seu ex-plorator odoris aut exploratio ascensionis.
Tharacha: superfluus eius vel elõ gans ab eo aut superfluẽs eius aut elongatio eius.
Tharasim: idola vel imagines: seu figure aut imaginationes.
Tharana: nequam in dono vel abigens gratiam.
Tharthath: superfluus vel elon gans seu superfluitas aut elon gatio.
Thardema: grauis aut profun-dus sopor vel grauitas aut pro funditas soporis.
Thare: abactor vel depulsor seu nequam aut nequitia.
Tharei: nequã aut nequitie: seu abigentes aut depellentes.
Tharei: pascens me aut pastio mea seu explorator odoris mei aut exploratio ascensiõis mee.
Tharea sra: liber duodecim pro-phetarum.
Thares: explorator gaudij vel ex plorator letitie: seu gaudiũ abi gens aut letitiam.
Tharsis: explorãs gaudium vel explorans letitiã: seu dissipans speculũ aut dissipatio specule.
Tharsenses: explorãtes gaudiũ vel explorãtes letitiam seu dis-sipantes speculum aut dissipa-tores specule.
Tharsum: exploratio gaudij vel dissipatio specule.
Thasi: positus mihi vel positio mea.
Than: consummans vel cõsum-matus seu cõsummator aut cõ-summatio.
Thracia: requies vel latitudo.
Thraces: lati vel requiescentes.
Thramate: seruiẽs dono vel dis-solutio donationis.
Thrasec: dissoluẽs thalamos vel dissolutio thalamorum.

¶ Hic he. post t.

Thebaida: conuersa vel con uersio.
Thebaoth: conuertens tempus vel conuersio peccatoris.
Thebath: bonum vel bonitas si ue conuertens delinquentẽ aut conuersio peccatoris.
Thebel: insulsus vel insipiens.
Theben: sctã mea vel mea fuerũt.
Thebeth: bonus pauor: vel boni tas vite.
Thebin: palea mea vel oua feri.
Thebi: bon⁹ mihi vel palea mea.
Theboleth: spica palee vel insul sitas germinationis.
Thebon: palee vel insulsitas.
Techel: statbere appensio vel ap pensum est in statbera.
Thecoe: tuba canẽs vel bucci natos.
Thecua: tuba vel buccina seu so nitus aut percussio.
Thecuã: tube vel buccine seu so-nantes aut percutientes.
Thecuem: idem.
Thecuite: idem.
Thecuath buccina delinquẽs vel percussio peccatoris.
Thecuan: patiẽs vel patiẽtia seu percutiẽs eos aut buccina eorum.
Thedor: pastillus vel infixio.
Theem: meridianus vel statura mensure.
Theglath: trãsmigrãs vel trans migrator. actiua significatione intelligẽdum est: idest alios fa-ciens transmigrare.
Theglathphalassar: trãsmigrãs cadentem principem: vel trans migratio cadentis principis.
Theglatphalisar: idem.
Theben: statbera: mensure: vel statbera mensurata.
Thebenite: statbera mensurata vel statbera mensurationis.
Thelabin: dispersi vel dispergen tes seu dispsio aut dispsiones.
Thellame: ager aquarum vel ri ui fluuiorum.
Thelassar: appendens principẽ vel appensio principis.
Thelem: ros eorũ vel ager aqua rum.
Thelmelathelarsa: ager aquarũ dispergentium solem: vel riui fluuiorum dispergentes illumi natos.
Thelmon: ros doni vel irroratio requiescentis.
Thelmus ros doni vel irroratio requiescentium.
Thema: auster vel aphricus seu australis aut meridianus.
Theman: auster vel aphricus.
Themana: auster eius vel aphri-cus eius.
Themani: auster meus vel aphri cus mihi.
Themanites: australis vel aphri-can⁹ ab aphrico nõ ab aphrica.
Themna: vectans vel defectio.
Themor: smyrna vel consumma tio amaritudinis.
Themora: smyrna ei⁹ vel ↄsum-matio amaritudinis eius.
Themorites: smyrnẽsis: vel con-

Mitte falcem tuam ⁊ mete.	apo.14.d
Mittitur hieremias in lacum.	hie.38.b
Moab prophetat.	hier.48.a
Modestia vestra nota sit omni.	phil.4.a
Modicum ⁊ videbitis me.	ioã.16.d
Monet iosue populũ ad le.	iosue.23.d
Mons domus dñi in vertice.	esa.2.a
Montes israel audi.verbũ dñi.	eze.36.a
Morlar di.moyses in hac.	deut.4.c
Morior en erit dñs vo.	gen.48.d
Moritur sara.	gen.23.a
Moritur ioseph.	gen.vlti.d
Moritur iesus in cruce.	ioã.19.f
Mors madia.propter idolũ.	nu.31.a
Mors iosue sepulti.	iosue.24.f
Mors filiorum heli.	i.reg.4.c
Mors saulis nunciatur david.	ii.reg.4.c
Mors tobie.	tobie.14.d
Mors non tardat.	eccli.14.b
Mors p fene.vestras desce.	hiere.9.f
Mortales sumus similes vobis.	act.14.c
Mortificate membra vestra.	col.3.a
Mortificatio christi semper.	ii.cor.4.c
Mortuus est xps pro nobis.	ii.cor.5.c
Mortui sepeliant mor.suos.	lu.9.g
Mortui estis ⁊ vi.vr̃a in chri.	col.3.a
Mortui in chri.resur.pri.	i.thess.4.d
Moyses timuit pharaonẽ.	exo.2.c
Moyses cecinit carmẽ dño.	exo.15.a
Moysi iterum dantur tabule.	exo.34.a
Moyses moritur.	deu.34.b
Moyses exaltauit serpentẽ.	ioã.3.b
Moyses dilectus deo ⁊ ho.	eccli.45.a
Mulierem fortem quis inueniet.	pro.31.d
Mulier erat in ciuita.pecca.	lu.7.e
Mulier samaritana.	ioã.4.a
Mulier amicta sole et luna.	apoc.12.a
Mulier ebria de san.sancto.	apo.17.b
Mulier circundata purpu.	apo.17.a
Mulieres sequebantur christum.	lu.8.a
Mulieres in ecclesia taceãt.	i.cor.14.g
Mulieres viris subdite sint.	ephe.5.e
Multi vocati pauci ele.	mat.20.b
Multipharie lo.deus patribus.	hebr.1.a
Multa signa faciebant apli.	act.2.g
Multitudinis credentiũ erãt co.	act.4.f
Mundus transit ⁊ cõcu.eius.	i.ioã.2.e
Mundus totus posi.est in ma.	i.ioã.5.d
Mundatur templũ ab alieni.	nee.13.d
Mundemus nos ab oi inqui.	ii.cor.7.a
Mures nati ebullient.	i.reg.5.b
Murus ciuitatis completur.	nee.6.d
Murmur erat in turba.	ioã.7.e
Muscarum plaga.	exo.8.f
Musce morientes.	eccle.10.a
Musica ⁊ vinum letifi.cor.	eccli.40.e
Mutuum non recipiendum.	deut.15.b

¶ De incipientibus a litera N.

Naaman mundatur a le.	iiii.re.5.d
Nabal insipiens moritur.	i.re.25.f
Nabucho.venit hiero.	iiii.reg.25.a
Nabuzardam transfert iudam.	hier.52.c
Nascitur dñs iesus christus.	mat.1.d
Nathan:querit iudi.a david.	ii.reg.12.a
Nathan prophetat.	i.paral.17.a
Nauim simonis intrat iesus.	lu.5.a
Nazarenus non bibit vinum.	num.6.c
Ne multum loquaris cũ stulto.	eccle.22.b
Ne quis vos decipi.per pphe.	col.2.b
Ne quis malũ pro malo red.	i.thessal.5.c
Ne come.que immũda sunt.	deu.14.a
Nechoa rex egyptio.percu.	ii.para.35.c
Nec circuncisio aliquid valet.	gal.6.d
Nec requiem habent in se.	apo.14.c
Necessaria tab.dantur a po.	exo.35.b
Nemo potest duobus dñis ser.	mat.6.c
Nemo bonus nisi solus deus.	luce.18.d
Nemo carnem suã odio habe.	ephe.5.f
Nemo vos decipi.in subli.	col.2.a
Neq̃ aliqñ fuimus in ser.	i.thes.2.a
Nicanor cecidit in pre.	i.mach.7.g
Nicanor capitur:⁊ ling.pri.	ii.mac.15.f
Nihil aspexit in ter.sine cau.	hier.4.f
Nihil interro.propter cõsci.	i.cor.10.f
Nicodemus princeps iudeorũ.	ioã.3.a
Nisi signa ⁊ prodigia vide.	ioã.4.g
Nix de celo descendet.	esa.55.c
Nocte david venit ad ca.	i.reg.26 b
Nocte deus appa.salomoni.	ii.para.1.b
Noe ⁊ vxor eius in.in arcam.	gen.7.b
Nolo mortem pecca.	eze.18.g.⁊.33.c
Noli altum sapere.	roma.11.c
Nolite iudicare.	mat.7.a
Nolite ante tempus iudicare.	i.cor.4.c
Nolite inebriari vino.	ephe.5.d
Nolite patres fili.ad irã pro.	ephe.6.a
Nolite mentiri inuicem.	col.3.b
Nolite diligere mundum.	i.ioã.2.b
Nolite omni spiritui credere.	i.ioã.4.a
Nolumus vos igno.de dor.	i.thes.4.e
Nomẽ dñi turris fortissi.	prou.18.b
Nomen bonum melius diui.	prou.22.a
Nomina fortium in bello po.	ii.reg.23.a
Nomina tribuum a si.aquilo.	eze.48.a
Nomina apostolorum.	lu.6.c
Noia vestra scripta sunt in celis.	lu.10.d
Non des mulieri potestatem.	eccli.9.a
Non duplices sermones.	eccli.42.a
Non aufert dñs ocu.a iu.	iob.36.a
Nõ tacebo:sed reddã iniquita.	esa.65.a

Nonne hic est filius ioseph.	ioā. 6.e
Nō plus sapere q̄ oportet sapere.	ro.12.a
Non turbetur cor vestrum.	ioā.14.a
Non efficia. inanis glorie cupi.	gal. 6.a
Non est inin. deus vt oblivis.	heb. 6.b
Non omniū est fides.	ij.thessal. 3.a
Non habemus hic ciuitatē manen.	heb.13.c
Non est vestrū nosse tpa.	act.1.a
Non fecit chri. pec. nec do. in.	j.pe.2.d
Non reddētes malū pro malo.	j.pe.3.b
Non indoctas fabu. secuti.	ij.pe.1.c
Non diligamus verbo nec lin.	j.ioā.3.d
Non esurient neq̄ sitient.	apo.7.d
Nostra cōversatio in celis est.	phil.3.d
Notū mihi factū est sacramentum.	ephe.3.a
Nouē insuspicabi. cordis.	eccli.25.a
Nox non est illic.	apo.21.g
Nubant mulie. suis tribubus.	nu.36.c
Nubes tegit taber.	exo.40.d
Nudus τ discal. iuit esaias.	esa.20.a
Numerat populus in de.	nu.1.a.τ.26.a
Numeratio populi τ ciui.	j.paral.23.a
Numerus mensiū ho.ap. deum.	iob.14.a
Numerus fili. israel vt are. ma.	osee.1.d
Numerus signatorū.144.milia.	apoca.7.a
Numisma census.	mat.22.b
Nūciat mar. eunu. edifi.	hester.12.b
Nunciat status filiorū israel ho.	iudi.5.a
¶ De incipientibus a litera. O.	
O Altitudo diuitiarū.	rom.11.d
Obedierunt patri fi. ra.	hie.35.a
Obedite filij parentibus vestris.	ephe.6.a
Obedite prepositis vestris.	heb.13.c
Obedire oportet magis deo q̄.	act.5.e
Obeth parit ipsa ruth.	ruth.4.d
Oblatio iugis precipitur.	nu.28.a
Oblatio iusti. imp. in alta.	eccli.35.b
Oblationes animaliū.	eze.46.a.b
Obseruentur festa solennia.	deute.16.a
Obsedit holo. bethuliā.	iudi.7.a
Obseruat ventus τ nō se.	eccles.11.b
Obscuratum est aurum.	thre.4.a
Obses fuit rome anti.	j.mach.1.b
Obscuratus est sol τ aer.	apo.6.d
Occiditur adadezer a dauid.	j.paral.10.a
Oculus vulturis non est intu.	iob.28.d
Oculos iuda dire. in deum.	ij.para.20.c
Ochozias regnat.	2.para.22.a
Offerens quid facere debeat.	leui.2.a
Offert saul munera.	j.reg.13.b
Offerte mane vic. vestras.	amos.4.b
Officia sacer. cōstituūtur.	ij.para.25.a
Og rex basan occiditur.	deu.3.a
Ollam succensam vidit hiere.	hier.1.c
Oleum vidue augetur.	iiij.reg.4.b
O mater mea ve mihi.	hier.15.e
O mors q̄ amara est me.	eccli.41.a
O mucro dn̄i vsq̄ quo nō.	hie.47.d
Ois potentatus breuis.	eccli.10.b
Ois ppls debe. dari: primi.	eze.45.a
Ois lex vno sermone completur.	gal.5.c
Ois scrip. diui. inspi.	ij.timo.4.d
Ois pontifex ex ho. assum.	heb.5.a
Ois qui in deo ma. non pec.	j.ioā.3.a
Ois qui odit fratrē suū ho. est.	j.ioā.3.c
Omne verbū in ore duorū vel.	ij.cor.13.a
Omne datū optimū de sur. est.	iaco.1.b
Omne genu flec. in noie iesu.	phil.2.b
Oēs in adā moriuntur.	j.cor.15.c
Oēs quidem resurgemus.	j.cor.15.g
Oēs filij dei estis per fidē.	gal.3.d
O[?]s que sua sunt querunt: nō que.	phil.2.c
Oibus oia factus sum.	j.cor.9.d
Oia verbo suo fecit deus.	sap.9.a
Oia fecit in pon. nu. τ men.	sap.11.d
Oia per ipsum facta sunt.	ioā.1.a
Oia in figura cōtin. illis.	j.cor.10.c
Oia possibilia sunt credenti.	mar.9.d
Oia in gloriam dei facite.	j.cor.10.g
Oia honeste τ s̄m or. fiant.	j.cor.14.g
Oia in noie iesu facite.	col.3.c
Oia pbate: qd̄ bonū est te.	j.tess.5.d
Oia munda mundis.	titum.1.d
Oia facite s̄m exemplar.	heb.8.b
Onus babylonis describit.	esa.13.a
Onus moab describitur.	esa.15.a
Onus damasci.	esa.17.a
Onus deserti.	esa.21.a
Onus vallis visionis.	esa.22.a
Onus tyri describitur.	esa.23.a
Opera sex dierum.	gen.1.a
Opera carnis.	gal.5.d
Opera illorū sequunt illos.	apoc.14.c
Operatus est petro in aplatu.	gal.2.b
Oppida leuiticorum.	nu.35.a
Oportet manifestari ante tri.	ij.cor.5.b
Oportet episco. sine cri. esse.	j.timo.3.a
Opus grāde edificat.	neemie.4.d
Opus suū probet vnusquisq̄.	gal.5.a
Orabo spū et mente.	j.cor.14.c
Oraculum fit in tabernacu.	exo.37.a
Ordo tabernaculi.	exo.35.b
Ordo collectarum.	j.cor.16.a
Orat salomon pro populo.	iij.reg.8.c
Orat hieremias pro populo.	hie.42.a
Orat baruch cum alijs.	baruch.2.c
Orat daniel in lacu leonum.	dan.14.g
Oratio esdre.	j.esdre.9.b
Oratio neemie.	neemie.9.b
Oratio iudith ad deū.	iudith.13.a.τ.9.a

zamrim psallens eis vel cātatio eorum.
zamro: psallēs magistro vel canticum magistri.
zanoa: ista requies vel ista cōmotio: seu iste repulit: aut iste requievit.
zanoe: idem.
zara oriens vel orientalis.
zarad: descendens vel alien⁹: seu descensio vel alienatio.
zaradiam: descensio inutilis vel alienus idolatra.
zarai oriens mihi vel orientalis meus.
zarias: oriēns domino vel orientalis domini.
zarat: ortus peccati vel orientalis delinquens.
zarda: alienatus valde vel alienatus ab eo.
zare: ort⁹ est vel oriētalis est iste.
zared: descendens vel abalienatus.
zaraide: descendentes vel orientales sunt isti.
zares: ortus facture vel orientalis plasmatio.
zareth: oriens pavor vel orientalis vita.
zarias oriens domino vel orientalis domini.
zarban: iste būsīs vel risio ista.
zana: iniquus vel iniquitas.
zanath: donatus vel donatio.
zanadia: dos dñi vel dos dño.
zai: horridus vel terrendus.
zazim: horror vel terror: seu horrendi aut terribiles.
zazomin: q̄ est hec aqua vel preparati in acie: seu aciem preparantes aut aciei preparatio.

¶ Hic. e. post. z.

z Eb: lupus vł rapax seu devorans aut devorator.
zebad: fluens torris vel torris fluxio.
zebadia: fluens torris domini vł torris fluens domino.
zebee victima vel rapina: seu hostia aut devoratio.
zebedeus: donatus vel dotatus: seu fluens iste aut fluxio ista.
zeber: lupus vigilās vel devorator resurrectionis.
zebi: lup⁹ me⁹ vł devoratio mea.
zebida: dotis mee fortitudo vel donatio mea desiderabilis.
zebub: musca vel musce pluraliter.
zebul: habitatio vł tabernaculū.
zebulonites: tabernaculū meroris vel inhabitatio iniquitatis
zeci: memor mei vel mēoria mea.
zechri: idem.
zechrim: memorans eos vel memoratio eorum.
zechur: memoria luminis: vł memoratio ignea.
zephenna: hoc os vidisti vel huius oris visio.
zephrona: os hoc vidit vel oris huius visio.
zel: iste meus vel iste mihi.
zelpha: os hians vel os fluēs seu os ambulans vel oris fluxio.
zēma: iste fluēs vel iste flux⁹ ei⁹.
zemeri: iste amaricās vel iste exacerbans.
zemram: cantans ei vel canticum eorum: seu tps eorum ostendens: aut temporis eorum ostensio.
zemri: psallens mihi vel canticū meum seu iste lacescens aut iste amaricans.
zena: cōmonēs vel cōmotio: seu ipse reqēscēs aut ipsa reqetio.
zenan: commonens eos vel commotio eorum: seu ipse requiescens eis aut ipsa requietio eorum.
zeribel: iste magister deus vel ista est magistratio dei.
zerimoth: iste timēs mortem vel iste metuēs altitudinē mortis.
zesum: iste lapis vel ista durities.
zerbaa: iste pavid⁹ vł iste stupior.
zerban: iste amarus vel ista commutatio.
zerbeu: iste amens vel iste erroneus.
zerbua: iste errās ei vel ista amentia eius.
zehu: iniquus vel iniquitas.
zeuan: iniquus eis vel iniquitas eorum.
zeuoth: gentilis vel sparsio.

¶ Hic. i. post. z.

z Iph: florens vel germinans.
ziphei: florentes vel germinātes.
zipha: germen vel illuminare.
ziphai: germē meum vel illuminatio mea.
zio: ductio vel oliva.

¶ Hic. o. post. z.

z O: iste vel ista.
zoara: minor vel parvula: seu vitula consternās aut vitula consternata.
zobadomas: fluens vel torrens iniquus dño: aut fluens torris merenti domino.
zocho: pphetia vel prophetatio.
zoe: attrahens vel attractio.
zoeleth: tractus vel protrahens: seu tractum aut protractio.
zobeth: iste pavidus vł iste vinar.
zolomim: preparantes aciem vel preparati in acie.
zommim: aciem preparantes vel in acie preparati.
zoob: aurum vel divitie.
zoon: iste iniquus vł iste inutilis.
zoor: plasma vel plasmator: seu iste apprehendens aut iste irascendus.
zoori: plasma meum vel plasmator meus: seu iste apprehendēs me: aut iste iracundus mihi.
zorobabel: aliena translatio vel ortus in babylone: seu iste princeps translationis aut iste magister conversionis.
zozomim: que hec est aqua vel q̄ sunt he cogitatiōes seu p̄parātes aciem aut in acie p̄parati.

¶ Hic. u. post. z.

z Usitidis: consilium vel consiliatrix.
zuzim: consiliantes eos vel consiliatores eorum.

¶ Expliciunt interpretationes hebraicorum nominum.

¶ Tota biblia cōpendiosissime per rithmos descripta hoc (quē cernis) libello habetur per magistrum Franciscum gotthi ordinis minorum sacre theologie professorem.

1 Ante fit lux ꝑducitur.
Diuidēs aq̄s ꝯgregat.
Ornat' factus additur.
Producta ade subiugat.
2 Benedicit fons irrigat.
Spirat flumen diuiditur.
Prohibet feras nominat.
Condormit eua conditur.
3 Callidus euam decipit.
Peccant ꝛ punit deus.
Induens nudos eijcit.
Custodit lignum angelus.
4 Dat penas cayn dominus.
Enoch ab ipso gignitur.
Necat hunc lamet bigamus.
Loco abel seth nascitur.
5 Enarrat qui genuerint.
A seth tm̄ vsq; noe.
Tempus per qd̄ aduixerint.
Transfertur enoch itaq;.
6 Fiunt erosi homines.
Delere omnes statuit.
Placet noe progenies.
Mandato arcam construit.
7 Deus arcam intrat modica.
Certis cum animantibus.
Delentur aquis reliqua.
Altiores sunt montibus.
8 Hinc minui incipiunt.
Aque columba mittitur.
De arca iussi exeunt.
Altare deo conditur.
9 Iumenta noe omnia.
Subdit fedus ac pangitur.
Tegunt patris virilia.
Sem iaphet benedicitur.
10 Canaan multos generat.
Heber et Sem producitur.
Iaphet filios procreat.
De cayn ꝛ nemroth nascitur
11 Labium deus variat.
Turrē facit unum populus.
Cum abraā duos procreat.
Thare et sem progenitus.
12 Monet abram altissimus.
Altare bis constituitur.
Sarram reddit egiptius.
Rex vero cum affligitur.
13 Nequit terra vt habitet.
Frater abram cum nepote.
In sodomis loth remanet.
Addidit deus abrae.
14 Obiurgant reges mutuo.
Captiuus loth perducitur.
Victores vicit subito.
Abram ac benedicitur.
15 Proles abrae promittitur.
Pro signo vaccam accipit.
Pre timore concutitur.
Cum illo fedus pepigit.
16 Quam cito agar concipit.
Sarrā habet contemptui.
Afflicta fugam arripit.
Monitu redit angeli.
17 Relinquūt ambo nomina.
Circuncidi precipitur.
Hismaeli magnalia.
Faciet circuncidi tur.
18 Sumūt tres viri prandium.
Quod risit sarra denegat.
Clamor obsecrat dominum.
Propter iustos ne deleat.
19 Tenēt loth turbā excecant.
Dant segor perit sodoma.
Patrem due inebriant.
Uxor salis fit statua.
20 Uult sarrā rex pro coniuge.
Terret nocte hūc dominus.
Munera donat abrae.
Sanantur huius precibus.
21 Exit agar cum filio.
Sarra gignens vt imperat.
Consolatur ab angelo.
Rex gera abram visitat.
22 Ysaac patri dominus.
Ut immoletur precipit.
Prohibet abram angelus.
Retribuenda exprimit.
23 Sarra in mambre moritur.
Tempus habes quo vixerit.
Abrae ager venditur.
Uxorem in quo sepelit.
24 Abrae iurat subitus.
Prope fontem is obsecrat.
Causam dona dat fratrib'.
Rebecca ysaac copulat.
25 Dona dat sua ysaac.
Abraam nubens ac moritur
Hysmael nabaioth generat.
Ius esau esca venditur.
26 Cum ysaac deus loquitur.
Culpat hunc rex ac reijcit.
Pro puteis contenditur.
Fit fedus aquam reperit.
27 Dum iacob benedicitur.
Rediens esau eiulat.
Rebecce cor affligitur.
Ad laban vult vt fugiat.
28 Edocet ysaac filium.
Esau nubit tertio.
Iacob scalam per somnium.
Conspicit vouet domino.
29 Fontem iacob discooperit.
Labā gaudet vt maneat.
Filias huic tribuit.
Quatuor lya generat.
30 Signant his duo famule.
Lya ꝛ ioseph nascitur.
Decorticantur virgule.
Merces iacob prefigitur.
31 Hinc ad sua reuertitur.
Iacob laban redarguit.
Deos querens deluditur.
In numen fedus percutit.
32 Iacob obuiant angeli.
Faciens turmas obsecrat.
Mittuntur esau nuncij.
Luctatur vir ac claudicat.
33 Kare fratres se salutant.
Esau dona recipit.
Ab inuicem se separant.
Altare iācob construit.
34 Lustrans dyna opprimitur.
Circuncidi desiderant.
Mas omni morti traditur.
Urbem fratres expoliant.
35 Mundant se terret dn̄s.
Mors delbo nemen loquit'.
Cum bala peccat filius.
Post rachel ysaac moritur.
36 Natos esau hos genuit.
A iacob se iis separat.
Reges edom hos habuit.
Duces atq; quos numerat.
37 Onus ioseph est fratribus.
In cisterna proijcitur.
Uendūt hunc mercatoribus
Uestis patri remittitur.
38 Perdit filios dn̄s.
Inde thamar hunc decipit.
Uinit visis pignoribus.
Phares zaram hec peperit.
39 Que sunt deus multiplicat.
Propter ioseph putiphiaris.
Dn̄a hunc sollicitat.
Gubernat vinctos carceris.
40 Referat ioseph somnia.
Duo vincti que viderant.

Pistori dant supplicia.
Pincernā rursus sublimant.
41 Somnium regi referat.
Joseph princeps efficitur.
Uxorem sumens generat.
Conditum bladum vēditur.
42 Tradit fratres custodie.
Symeon ligat referunt.
Beniamin non vult mittere.
Pecunias inueniunt.
43 Uix beniamin conceditur.
Pecuniam non recipit.
Munera dant compatitur.
Fratribus partes tribuit.
44 Extra vrbem dum exeunt.
Seruus fratres redarguit.
Inuento cipho redeunt.
Plurima iudas repetit.
45 Joseph se pandit fratribus.
Pharao de his ordinat.
Redeunt cum muneribus.
Uires iacob recuperat.
46 zelphe genitos recitat.
Intrantes cum exprimit.
Patri ioseph cum obuiat.
Quid dicat fratres instruit.
47 Alienat ioseph proprios.
Gessem istis conceditur.
Pascit atq; egyptios.
Jurat patri pars dabitur.
48 Benedicuntur paruuli.
Joseph iacob compatitur.
Partem donat amorrei.
Exitus ac predicitur.
49 Cunctos vt pater filios.
Infirmus iacob conuocat.
Benedicensq; singulos.
De sepulchro post ordinat.
50 Dum ioseph fiunt gemitus.
In chanaan patrē tumulat.
Rediens parcit fratribus.
Transferri ossa postulat.

¶ Liber exodi.

1 Augmētat de⁹ hebreos
Affligunt hos opib⁹.
Obstetrix seruat masculos.
Ne submergat eos populus.
2 Balneat se dum filia.
Moysen capit in filium.
Duos gignit ex sephora.
Necat postq; egyptium.
3 Conspicit rubum moyses.
Dolorem vidi populi.
Senioribus ista referes.
Non exhibitis vacui.
4 Dat signa tria dominus.
Moysi redit ad propria.
Aaron sibi est obuius.
Relinquit hūc cum sephora
5 Enarrant iussa principi.
Affligit magis populum.
Conqueruntur prepositi.
Moysen redit ad dominum
6 Fedus cum tribus pepigi.
Plebs moysi nō obtēperat.
Panduntur trium liberi.
Natos aaron hos generat.
7 Gentem signis rex deseret.
Uirgam vertit in colubrum
Induratum cor remanet.
Occupat sanguis fluuium.
8 Abundant rane nimium.
Cinifes magos superant.
Infestant musce populum.
Retrahit rex quod exeant.
9 Jumenta deus percutit.
Uesice causant vlcera.
In campis que sunt destruit
Grando cessant tonitrua.
10 Rari pharaoni predicant.
Locuste perdunt omnia.
Tenebre malos occupant.
Rex durat in malitia.
11 Loquens moysi dominus.
Jubet vt vasa postulent.
Audit pharao incredulus.
Primo nati quod corruant.
12 Manducent agnum azima.
Pedi sanguine liniant.
Pereunt primogenita.
Exeunt vasa postulant.
13 Non fermentatū comedes.
Primogenita consecrant.
Ossa ioseph fert moyses.
Columna ignis obuiant.
14 Obstinatus persequitur.
Hebrei clamant territi.
Mare rubrum diuiditur.
Ruunt mare egyptij.
15 Plebs deo psallit canticum.
De mari cum egreditur.
Maria sumit tympanum.
Marath dulcis efficitur.
16 Qū helym populus deserit.
Post carnes māna obtinet.
Sabbato istud deficit.
In signum gomor remanet.
17 Rupes oreb cum tangitur.
Populo aquā tribuit.
Amalech prece vincitur.
Altare moyses construit.
18 Sephor. viro redditur.
Letatus ietro immolat.
Moyses vt consulitur.
Judices multos ordinat.
19 Tentoria plebs collocat.
Moysen vocat dominus.
Mons syna totus fumigat.
Jubet vt stent inferius.
20 Uetat deus imagines.
Mandata decem explicat.
Confortat plebem moyses.
Immolant sic vt imperat.
21 Exprimis sex casus.
De seruis monet anna.
Penam taxat labentibus.
Necans ruet cornupeta.
22 Jubet vt fur restituat.
Mutuans idem faciet.
Uidue nullus noceat.
Primogenita plebs offerret
23 zelat pro indigentibus.
Ter anno festa celebres.
Nocebo tuis hostibus.
Fedus cum his non facies.
24 Altare fit vt immolant.
In prōptu plebs obtēperat.
Moyses senes sociant.
Caligo montem occupat.
25 Bistinctum ⁊ hec tribuant.
Post archam cherub facies.
Uestes ac mensam extruant.
Candelabrum sic construes.
26 Cortinas decem facies.
Saga ac tabernaculum.
Tabulas infra construes.
Uelum atq; tentorium.
27 De setbim ligni fieri.
Altare deus imperat.
Atrium iubet construi.
Oleum dent vt ardeat.
28 Eligit aaron deus.
Sibi pro sacerdotio.
Normam ponit de vestibus.
Dandis huic tantummodo.
29 Filios cum aaron statuit.
Duci deus ad ostium.
Indui lotos precipit.
Holocaustum dari varium.
30 Gens mutata offerat.
Altare fac ⁊ labrum.
Timiamata vult faciat.
Unctionis ac oleum.
31 Dominicos deus nominat.

Descripta qui perficiant.
Districte cunctis imperat.
Sabbatum ut custodiant.
32 Immolāt boni victimas.
Moyses placat dñm.
Culpat frangit ac tabulas.
Necantur orat iterum.
33 Quare omnis flet populus.
Tabernaculum erigitur.
Videri nequit dominus.
Moysi palam loquitur
34 Lapideas fert tabulas.
Orat fedus non facies.
Solēnitates teneas.
Hedum: cornuta facies.
35 Moyses iussa repetit.
A cunctis dona postulat.
Plebs cūcta prōpte tribuit.
Socius bezel colyab.
36 Ne plura donēt statuit
Cū sagis fit tabernaculum.
Tabulas bases faciunt
Velū atq̃ tentorium.
37 Oleū arcā circulos.
Cherubin mensam faciunt.
Candelabrū ac calamos.
Altare vestes construunt.
38 Post altare edificat.
Columnas ac tentoria.
Expensas p̄ his computat.
Ex ore fit craticula.
39 Quibus aaron se induit.
Diuersas vestes construit.
In summa facta recitat.
Omnia hec plebs obtulit.
40 Recte deus ut imperat.
Tabernaculū erigit.
Monens nubes ut occupat.
Vadunt hinc qñ deserit.

¶ Liber levitici.

1 AD placādū q̄ offerant.
Moysi deus recitat.
Differentiam faciant.
Sacerdos sic se habeat.
2 Bene nota de simila.
Sit sal in sacrificio.
De frugibus hec regula.
Fiet harum oblatio.
3 Cunctos qualiter offerant.
Pacifica iam edocet.
Differentiam teneant.
In his semper q̄ exhibet.
4 Deus quēlibet admonet.
Ignorāter qui irritat.
Pro debito quod offeret.
Istorum status variat.
5 Errans dat arietem.
Fraude nocens ac alteri.
Periurus pauper turturē.
Immundi erunt singuli.
6 Fiat ignis perpetuo.
Holocaustum sic offeret.
Pro peccatoq̃ hostie.
Pro delicto lex permanet.
7 Gratias atq̃ pro laudibus.
Que offerant notificat
Peribit edens sordidus.
Sanguinem sic q̄ comedat.
8 Holocaustum iam immolat.
Pro aaron atq̃ liberis.
Deo istos appropriat.
Israel coram filiis.
9 Ignis dimissa concremat.
Videtur dei gloria.
Parante aaron immolat.
Pro se ac plebe reliqua.
10 Charos aaron interficit.
Prohibet vinum habere.
Pro hyrco moyses arguit.
Quod mansit iubet edere.
11 Licita que sunt nominat.
Pro esu animalia.
Immunda atq̃ explicat.
Non comedit plebs talia.
12 Mulier cū pepererit.
Immūda diu permanet.
Minus & plus statuit.
Holocausta hec offeret.
13 Nosse lepras instituit.
Sacerdos de his iudicet.
Extra stabunt ut precipit.
Leprosam vestē cōcremet.
14 Ostendit sacerdotibus.
Modo quali purificent.
Leprosos & hinc cū domib9.
Addens istis quid immolēt.
15 Patiens fluxum seminis.
Vir cedat qd̄ tetigerit.
Mulier ita sanguinis.
Offerent hec que reperit.
16 Que aaron seruet explicat.
Intret cum sanctuarium.
Peccata hyrcus deferat.
Expiet tabernaculum.
17 Reus vult ut sit quilibet.
Offert qui non hostiam.
Sanguinem si quis comedet
Patietur interitum.
18 Sequi vetat egyptios.
Chananā in legitimis.
Coitus ponit varios.
Videntur qui a singulis.
19 Time patrem ac dominum.
Spicas surdo iniurie.
Pomifera augurium.
Statera coram capite.
20 Vult ut moloch non offerāt.
Qui maledicta corruet.
Coeuntes sic puniant.
Diuidentes plebs obruet.
21 Exequiis non lugeat.
Sacerdos q̄ est maximus.
Virginē tantū capiat.
Presbyter non sit sordidus.
22 Immundus siue aduena.
Consecrata non comedat
Offerent nil cum macula.
Hostias cras non maneas.
23 Velat seruari ferias.
Manipulos hi deferent.
Non colligent reliquias.
Segetes nec eradicent
24 Afferri iubet oleum.
Blasphemus ac obruitur.
Turbās ruat sic dominum.
Pro mēbro mēbrū dabitur.
25 Bona anno iubilei.
Redibunt agros deferas.
Hebreus potest redimi.
Posse fratrē nō opprimas.
26 Cuncta bona hec tribuet.
Mandata si custodiant.
Que ponit mala inferet.
Seruare si despiciant.
27 Deuotis deus admonet.
Qualiter solui habeant.
Redimi quedam inhibet.
Aliqua licet valeant.

¶ Liber numeri.

1 AB anno hi vicesimo.
Tribuū fortes nūerat
Leuitis pro seruitio.
Dēptis dei quos statuerat.
2 Bono cum corde pplo.
Castrametando p̄ficit
Modum illis quē dominus
Per moysen constituit.
3 Cūctos leuitas numerat.
Plebisq̃ primogenitos.
Pro cultu aaron segregat.
Tradit ei denarios.
4 Dent leuitis officia.
Filii aaron ut ordinat.
Distinguit tribus onera.

Familiis quas numerat.
5 Ejiciuntur sordidi
Quintam partem dent dño
Aquas vxor zelotipi
Bibat coram presbytero.
6 Facit votũ nazareus
Eis ꝙ sit illicitum
Offerent hec cum azimis
Benedicant sic populum
7 Gerson henes ac merari
Moyses iussu diuidit
Principent donant singuli
Tribuum hec que exprimit
8 Hic aaron luminaria
Ponit super candelabrum
Offertur plebs leuitica
Seruiant per hoc spacium
9 In mense primo dñs
Fieri phase precepit
Stat vel se mouet populus
Nubes eis vt innuit
10 Canẽt tubis quas faciat
Temporibus que statuit
Moyses rogat colyab
Recedunt duces reperit
11 Ledit ignis qui murmurant
Appetitu flent carniũ
Descripti ac vaticinant
Copia datur auium
12 Maria cum aaron pessime
Moysen cõtra murmurat
Leprosa fit plenissime
Ad tempus extra habitat.
13 Nabi iussu cum pluribus
Ad explorandũ mittitur
Redeunt hi cum fructibus
Per. io. plebs peruertitur
14 Dẽs reuerti cupiunt
Moyses deũ mitigat
Exploratores corruunt
Amalech plebem superat
15 Plebs victimã sic offerat
Peccãs hec dat primitias
Legentem ligna lapidat
Quilibet ferat fimbrias
16 Quicunq; tenet p chore
Terre vel igne perditur
In signũ manent lamine.
Murmurãs plebs incendit
17 Recipi virgã imperat
Et tribuum principibus
Solaq; aaron germinat
Deleri timet populus
18 Sumat aaron primitias
Signat deus officia
Leuitis donat decimas
Non seruent sibi pinguia
19 Tradent vaccam eleazaro
Cremẽt hanc tollat cineres
Tempore mundus debito
Pollutos lustret homines
20 Uita modo deficit
De petra aquam hauriunt
Edõ iudã rex despicit
Sursum aaron sepeliunt
21 Extirpa plebs chananeum.
Loco serpens erigitur
Canũt habẽtes puteum
Post seon og conteritur
22 Iussu balaaz ariolus
Ad regẽ moab properat
Asinam terret angelus
Balach omnes remunerat
23 Zelat balaã pro populo
Fieri aras ordinat
Cõsultat laudat dño
Balach petit vt taceat
24 Adhuc plebs benedicitur
Honorem rex non conferat
Balaaz tandem reuertitur
Ex iacob stella exeat
25 Belphegor colit populus
Principes fugat moyses
Punire cessat dominus
Ducẽ necat cum finees
26 Cẽsentur robustissimi
Multe patent familie
Genes postꝗ̃ sunt mortui
Caleph p̃est et iosue.
27 De monte terram videat
Pro natis saphat consulit
Iosue iussa tribuat
Cunctis coram vt precipit
28 Eruditq; quotidie
Sabbatis atq; immolent
In kalendis ꝛ pro phase.
Cũ frugibus hec offerent
29 Festa septimi exprimit
Mensis oẽs quẽ celebrent
De holocaustis instruit
Sẽper in his que tribuent
30 Gentes de votis instruit
Uxor soluet et filia
Reddet vt ꝙꝙ vouerit
Faciet idem vidua
31 Hostes percutit phinees
Cũ his sex pergens milibus
Diuidit predã moyses
Habet partẽ altissimus
32 Iumenta sunt pre ouibus
Rubẽ gad atq; manasse
De duobus his regibus
Tertia datur a moyse
33 Qualia loca populus
In deserto transierit
Suis pandit manibus
Tempus aaron hoc habuit
34 Limitatur per dñm
Terra isti quam diuident
Aras oẽs ꝛ idolum
Perdent et hanc ꝗ possident
35 Mandant vrbes vel ꝓfugis
Leuitis atq; separent
Ante mortem pontificis
Exules non reuenient
36 Narrãt dãnũ cum principes
Sequi potest ꝙ tribubus
Assignat modum moyses
Sumendi de coniugibus

¶ Liber deuteronomij.

1 Astruit moyses ꝓlim
Principes tũc cõstitui
Fugistis vos amorreum
Per explorantes territi
2 Breuiter narrat plurimis
Deus illi qđ intulerit
De esau ꝛ loth filijs
De seon og. quẽ tradidit
3 Cepi og. illo tempore
Terram eius distribui
Confortaui ac iosue
Trãsire omnes volui
4 Docet iussa vt teneat
Imagines his prohibet
Stupenda dei recitat
Profugis vrbes prouidet
5 Ea que sunt in tabulis
Precepta io. repetit
Seruẽtur hec a singulis
Cũ darẽtur plebs timuit
6 Firmiter deũ diliges
In manu iussa teneas
Iurabis soli seruies
Filios dei his moneas
7 Gentes domos ac statuas
Dele pactum amantibꝰ
Bona dabit si teneas
Paulatim perdet dominus
8 Hortatur vt custodiant
Uolunt diu si viuere
Concessa cordi habeant
Defendit deos colere
9 Iustitijs non tribuant
Orauit pro his moyses
Offensa menti teneant

Domino factas plaries.
10 Quare leui elegerit.
Narrat petit vt ambules.
Peregrinū ac diligit.
Ceruicem non plus elenes.
11 Augent atq; custodiant.
Pluuiam dabit dominus.
Facta que egit videant.
Affert nocebit hostibus.
12 Mandat subuerti ydola.
Sanguinem vetat omnibus
Offerri iubet omnia.
Eliget vbi dominus.
13 Necari omnes imperat.
Hortantes sequi ydola.
Populus vrbem deleat.
Fiuntq; idolatria.
14 Omne animal sordidum.
Comedere deus denegat.
Decimam dant his fructuū.
Leuitas nunq̄ deserat.
15 Pauperes semper sublenāt.
Seruos vt linquāt imperat.
Primogenita offerāt.
Fedata nullus afferat.
16 Quod phase ita celebrent.
Festa duo ac edocet.
Judices vult vt ordinent.
Statuas cunctis inhibet.
17 Reddant malum idolatrie.
Duobus substant testibus.
Sacerdotis sententie.
Rex vnq̄ sit extraneus.
18 Suscipere presbyteris.
Cum plebe partem inhibet.
Gentibus non sis similis.
Prophetam vt me tribuet.
19 Tres vult his vrbes eligi.
Percussores vt fugiant.
Mendacem testem perimi.
Pro mēbro mēbrū tribuāt.
20 Uadant quare ad prelia.
Moyses plebi recitat.
Non succidant fructifera.
Pugnandi modum explicat
21 Explorent pro cadauere.
Mulier capta lugeat.
Proteruum iubet perdere.
Erose natum proferat.
22 Inuicem sua dirigant.
Honestas vestes induent.
De nido pullos capiant.
Puellas reas obruent.
23 Zelum pro templo explicat,
Nitida castra teneant.
Cum scorto vsum denegat.
Uotum vsuras non extrahant.
24 Assignet vir repudiū.
Pignus reddes nō perimāt.
Laboris solues precium.
Reliquias non colligant.
25 Bono palmam dāt iudices.
Coniunx pedem discalciet.
Uxori manū auferes.
Pondus idem ve amalech.
26 Coram stabis presbytero.
Portans fili primitias.
Laudes dabis sic domino.
Leuite trades decimas.
27 De saxis vult informibus
Altare quod edificent.
Leuite corā tribubus.
Maledicta hec exprimunt.
28 Erunt plebi hec optima.
Mādata si custodiant.
Sustinebit hec pessima.
Predicta si abijciāt.
29 Facta narrat ingētia.
Cū cunctis fedus percutit.
Terra absq; idolatra.
Puniantur vt asserit.
30 Genti parcet si doleat.
Juxta te est vt facias.
Uitā offert vt eligat.
Predico iā q̄ pereas.
31 Hostes vt gens non timeat.
Jubent lex promulgabit.
Josue deus roborat.
Plebis culpa predicitur.
32 Implet canticum moyses.
Lex vite prolongatio.
Audit que fecit in cades.
Precauit ibi domino.
33 Rara moyses tribubus.
Optat symeon deserens.
Nominat rubē citius.
Ultimo aser exprimens.
34 Luget moysen pp̄ls.
Terram ante qui conspicit.
Josue implet sp̄us.
Defuncti locum suscipit.

¶ Liber Josue.

1 Admonet iosue dn̄s.
Legem iubens teneat.
Preparet cibos populus.
Gad cum ruben obtēperat.
2 Binos hierico destinat.
Celat raab in solario.
Ut saluent suos obligat.
Dimissi sunt in heremo.
3 Clamāt vt arcā populus.
Sequatur stent in flumine.
Jordanem siccat dominus.
Modo dicit quo iosue.
4 De aqua iussu domini
Lapides sex bis capiunt.
Exeunt flumen singuli.
Galgalis moram cōtrahūt.
5 Emulis virtus deficit.
Culteris plebs circunciditur.
Josue vero se subijcit.
Manna postq̄ subtrahit.
6 Firme clauditur hierico.
Jubet deus hanc circuiri.
Uastat die septimo.
Raab manent cōsanguinei.
7 Deus peccato prosternitur.
Flet iosue ante dn̄m.
Reus achor cognoscit.
Lapidat per populū.
8 Hay ponit insidias.
Fugat rex vrbs succenditur.
Nullas linquunt reliquias.
Predam altare condit.
9 Jungunt se reges plurimi.
Gabaonite decipiūt.
Murmur de his fit populi.
Seruient prout statuunt.
10 Gabaon reges obsident.
Ceduntur sol stat os claudit.
Pedibus colla subiacent.
Multiplex vrbs destruit.
11 Laniant equos iosue.
Cū asor vrbs percutit.
Implent iussa a moyse.
Enachym stirpem perimit.
12 Moyses duos perdidit.
Reges omnes hos iosue.
Istorum terram habuit.
Populus iacob varie.
13 Nunc dominus vt diuidat.
Josue terrā precipit.
Possessionem explicat.
Moyses quam distribuit.
14 Omne caleph qd̄ postulat.
Josue illi tribuit.
Pro leuitis nil separat.
Joseph pro his nam accipit
15 Pars itaq; describitur.
Tribus iuda quā possidet.
Axa othoniel tribuitur.
Suspirans terram obtinet.
16 Que sit tribus exprimitur.
Sors effraim per omnia.
Chananeus his subditur.

Reddẽs tẽporis seruitia.
17 Reliqua sorte accipit.
Media tribus manasse.
Filias salphas repetit.
Tribuit montes iosue.
18 Stat sylo tabernaculum.
Terra iussu describit.
Tribui prima omniũ.
Beniamin sors tribuitur.
19 Tribubus aliis iosue.
Sic sorte terram diuidit.
Thenna sarca nouissime.
Datam sibi is cõstruit.
20 Urbes profugis separant.
Jubet eis vt dominus.
Cum moriatur redeant.
Sacerdos qui est maximus.
21 Ex iussione principum.
Leuitis donant oppida.
Non turbant hostes populũ
Implet deus pollicita.
22 Jussu gaddite redeãt.
Altare hi edificant.
Legati ipsos arguunt.
Excusant se non dimicant.
23 Zelans admonet populum.
Legem si seruent proteget.
Mores habent si gentium.
De terra ipsos auferet.
24 Athare atq; populo.
Josue data recitat.
Pangunt fedus cũ domino.
Joseph ossa plebs tumulat.
¶ Liber iudicum.
1 Adonibezech ceditur.
Judei symeõ preualẽt.
Introitus ostenditur.
Tributo hostes permanent.
2 Baal plebs colit non dñm.
Flẽt culpat hos cũ angelus.
Tempore saluat iudicum.
Offensus parcit hostibus.
3 Colunt deos ac opprimit.
Othoniel regem syrie.
Ayoth eglon clam perimit.
Sexcentos sangar vomere.
4 Dum mãdat iudex delbora.
Bellare barach incipit.
Territus fugit sysara.
Clauo iabel hunc perimit
5 Enarrat mira domini.
Delbora psallens canticum.
Collaudat quosdam populi
Commendat iabel plurimũ.
6 Fructus madian destruit.
Gedeon monet angelus.
Nocte aram baal conterit.
Duplex signũ dat dominus.
7 Gedeon ex suis abiicit.
Firmatur nocte somnio.
Trecentis tubas diuidit.
Se hostes truncant mutuo.
8 Hostes placans persequitur
Maiores socoth trucidat.
Zebee cum salmana occidit.
Inaures sumens generat.
9 Jugulat fratres abimelech.
Ligna regem constituunt.
Hostes suos bis obtinet.
Fragmẽ seruus hũc perimãt
10 Jayr regit post alium.
Delicta plebs multiplicat.
Compuncti orant dominũ.
Ipsos amon nam aggrauat.
11 Legitimi eiiciũt.
Jephte sed bis post imperat.
Amonite hunc fugiunt
Filiam voto immolat.
12 Multos pdunt galaadite.
Ex ephraim dum exprobrãt.
Post iephte tres succedere.
Plebem vides qui iudicant.
13 Narrat angelus femine.
Sanson natus quid faciat.
Pandit rursus hec manue.
Timentem vxor roborat.
14 Oculis placens sumitur.
Leonem sanson lacerat.
Problema huius soluitur.
Triginta viros iugulat.
15 Perduntur blada vulpibus.
Ualde sanson se vindicat.
Ligatus datur hostibus.
Cum maxilla hos trucidat
16 Querit virtutem dalila.
De nocte fores baiulat.
Rasus portat opprobria.
Conuiuas secum suffocat.
17 Reddit micha pecuniam.
Jdolatra ac pmanet
Uestem componit variam.
Leuitã donis retinet.
18 Sacerdotem interrogant
Explorant atq; redeunt.
Domum miche expoliant.
Sexcenti lachis destruunt.
19 Leuitus gener reuertitur.
Gabaa manet cum asinis.
A pessimis vir querit.
Cadauer scindit coniugis.
20 Uirorum gabaa populus.
Punit nephas statuit.
Tribus resistit omnibus.
Beniamin atq; corruit.
21 Ex corde flent et immolant.
Jabes delent dant virgines.
In sylo iussu latitant.
Uiri famant vt coniuges.
¶ Liber ruth.
1 Ad moabit elimelech.
Cum natis ibi morit.
Cum suis orpha remanet.
Noemi ruth ac sequit.
2 Booz iuuenem interrogat.
De ruth spicas que colligit.
Cum suis vult vt maneat.
Socrui dicta repetit.
3 Cuncta ruth iam exequitur.
Socrus illi que imperat.
De nocte cum booz loquitur
Mane blado hanc onerat.
4 Datur booz ius alterius.
Ruth sibi atq; iungit.
Congaudet de hoc populus
Ex illa obeth nascitur.
¶ Liber regum primus.
1 Affligit annam emula.
Helcana ipsam diligit
Putatur orãs ebria.
Cum hely natum affert.
2 Bona fecit hec canticum.
Samuel placet omnibus.
Filii peccant nimium.
Arguit hely nuncius.
3 Consurgit nocte samuel.
Dicta mane pandit hely.
Sic hunc ois plebs israel.
Prophetam esse dñi.
4 Debellant arca capit.
In sylo vir hec nũciat.
Post ambos hely moritur.
Phinees vxor generat.
5 Erectus dagon frangitur.
Azotos languor aggrauat.
Dum arca circumducit.
Grauat plebs dñ ambulat.
6 Fit magnorum consilium.
Plaustro arca imponitur.
Pro peccato dant preciũ.
Bethsamis plebs occiditur.
7 Gentem samuel instruit.
In masphat aquã hauriunt.
Territos hostes percutit.
Amissas vrbes capiũt.
8 Habere regem postulant.

Samueli hoc displicet.
Vult deus vt obtineant.
Regnaturi ius edocet.
9 Inquirit saul asinas.
Puer comes hic admonet.
Informatur per feminas.
Cũ samuel nocte permanet.
10 Saul de mane vngitur.
Signa huic dat samuel.
Prophetant forte traditur.
Inuentus rex fit israel.
11 Anget in gabaath populus.
Boues saul dilacerat.
Fugatur naas exercitus.
De laues regnum innouat.
12 Molestus nulli samuel.
Beneficia explicat.
Pluuias timens israel.
Ut oret deum postulat.
13 Nocet ionathas cõgregant.
Saulẽ culpat samuel.
Se cunei tres separant.
Caret armis plebs israel.
14 Occulte nocet consulit.
Gustat mel carnes deuorat.
Sorte captũ plebs eripit.
Maiores regni nominat.
15 Perdit amalech populum.
Eligens saul optima.
Culpat samuel hũc nimium.
Agag necans in galgala.
16 Vt beth leẽ samuel adeat.
Vult deus dauid vngitur.
Saulẽ demon aggrauat.
Cũ psallit missus pellitur.
17 Replet timore goliath.
Missus dauid arguitur.
Uestit rex caput amputat.
Fugant genus inquiritur.
18 Se ionathas expoliat.
Perturbant saul femine.
Merob dauid nõ copulat.
Se michol vult hunc pdere.
19 Tandẽ dauid recipitur.
Declinat michol liberat.
In naioth tunc queritur.
Rex se vbi expoliat.
20 Ualde dauid conqueritur.
Ionathe fedus latitat.
Post kalendas irascitur.
Flens sagittas cõbaiulat.
21 Exposcit panes in nobe.
Fugiens dauid saulem.
Gladium sumit golie.
Simulat in geth rabiem.
22 Iunctis dauid ꝙ plurimis.
Cum moab suos deserit.
Cum plangit saul prophã.
Sacerdote doech pimit.
23 Zelat dauid pro foyla.
Aufugit inde postmodum.
Confortatur a ionatha.
Ziphei cingit monticulum.
24 Abscidit oram clamidis.
Clam dauid cũ persequitur.
Rñdet saul cum lacrimis.
Sibi dum is conqueritur.
25 Bisq̃ꝫ nabal exprobrat.
Nuncijs atqꝫ moritur.
Abigail pacificat.
Dauid sibi ac iungitur.
26 Ciphus cũ hasta tollitur.
Cũ suis rex ocio dormitat.
Sensum dauid reuertitur.
Exclamans saulem mitigat.
27 Descendit dauid a suis.
Dat achys illi siceleg.
Nocet solum extraneis.
Captus vitam non obtinet.
28 Erigit rex achys dauid.
Phytonissa consulitur.
Resurgens samuel instruit.
Edit saul reuertitur.
29 Ferre non valent satrape.
Dauid vt stet in prelio.
Placet achys peroptime.
Redit tamen diluculo.
30 Gentes siceleg cõcremant.
Flet dauid hos persequitur.
Sua plene recuperant.
Zaffe de preda mittitur.
31 Hostes saul decapitant.
Cum filijs hunc auferunt.
In templo arma collocant.
Uiri iabbes sepeliunt.

¶ Liber regum secundus.

1 Amalechites nunciat.
Saulis dauid interitũ.
Conuincens ipsum iugulat.
Cum suis plãgens plurimũ.
2 Bis sex compares iugulat.
Dauid iuda cum eligit.
Isboseth abner infugat.
Asahel ioab sepelit.
3 Crescẽs dauid sex generat.
Dãs michol culpat isboseth
Ioab abner coniugulat.
Hunc rex plangit ꝛ abstinet.
4 Duo iugulant isboseth.
Claudꝰ fit atqꝫ miphiboseth

Portãtes caput perimit.
5 Eligit dauid populus.
In hierusalem habitat.
Uirorum crescit numerus.
Philistijm his exterminat.
6 Ferit osam cum dominus.
Meth arca relinquitur.
Transfert hanc oĩs populꝰ.
A michol rex despicitur.
7 Gratis domũ destruere.
Uult dauid nathã consulẽs.
Non finit deus facere.
Orat rex gratias tribuens.
8 Hostes dauid humiliat.
Adadezer ac subijcit.
Super hoc thoy iubilat.
Magnates regni exprimit.
9 Indulget saulis domui.
Consolãs rex miphiboseth.
Siba huic ac filij.
Seruiant ipse comedet.
10 Carus dauid naas moritur.
Nuncijs amon exprobrat.
Bis resistens deuincitur.
Syros cũ hoc rex subiugat.
11 Lauans seducta concipit.
Uriam facit ebrium.
Necatur rex vt precipit.
Bethsabee parit filium.
12 Multũ nathã redarguit.
Orat rex puer moritur.
Serui q̃rũtur cur comedit.
Perit rabat vi capitur.
13 Nimis maceratur amon.
Deflorans thamar ejicit.
Tondantur oues absalon.
Rex flet fratrẽ cũ perimit.
14 Orat dauid thecuites.
Reducit ioab absalon.
Pulcher est cremẽt segetes.
Osculatur rex filium.
15 Plebẽ absalon decipit.
Cum iurat rex egreditur.
Reduci arcam precipit.
Plorant chusi reuertitur.
16 Querit rex de miphiboseth.
Semei huic exprobrat.
Absalon chusi retinet.
Uxores patris violat.
17 Respuit rex consilium.
Achitofel sed non chusi.
Nuncij intrant puteum.
Suspendit escas plurimi.
18 Suos mittit ad prelium.
Absalon victus palpitat.

Fugant eructi vitulum.
Currunt duo rex exulat.
19 Tandem foris rex residet.
Veniunt ad eum plurimi.
Hic semei syba myphiboo-
Rira redit berselay. (seth.
20 Vir separat rex prouidet
Amasam ioab perimit.
Abellam duce obsidet.
Redit caput cum accipit.
21 Exorta fames tollitur.
Septē postq̄ crucifigunt.
Cum istis saul ponitur.
Quatuor bella tribuunt.
22 Inuocabo laudabilem.
Quis deus preter dn̄m.
Delebo vult puluerem.
Nil tenet nisi canticum.
23 Jecmula fecit magnalia.
Pluuijs herbā germinat.
Fortium dauid nomina.
De septem facta recitat.
24 A rege ioab cogitur.
Dinumeret vt populum.
Ex tribus pestis capitur.
Cessat post sacrificium.
¶ Liber regum tertius.
1 ABisac ducunt subditi.
Bethsabee nathā rex lo
Adoniā liquūt territi. (quit
Salomon postq̄ vngitur.
2 Bonis rex monet filium.
Adoniam interficit.
Abiathar officium.
Post ioab semey corruit.
3 Coniugem sumit salomon.
Sapientiam impetrat.
Reuertitur de gabaon.
Meretrices pacificat.
4 Describūtur qui eminent.
Excessus atq̄ sumptuum.
Perfectā pacem obtinent.
Laudatur procul salomon.
5 Ex hyram rex tribuit.
Salomoni que postulat.
Pro istis sumptus recipit.
Factores templi ordinat.
6 Facit templū rex salomon.
Dn̄s ipsum instruit.
Grande format oraculum.
Cherubin duo construit.
7 Grādes domos tres ordinat
Colūnas bases extruit.
Vasa templi multiplicat.
Opus omne rex perficit.
8 Humeris arcam baiulat.
Intus ponunt rex obsecrat.
Hostias plures immolat.
Dedicans plebs edificat.
9 Informat regem dn̄s.
Nō placent hyram oppida.
Urbes non seruit ppl's.
De ophyr aurum filia.
10 Caret regina robore.
Post scuta tronus cōditur.
Regem volunt aspicere.
Argentum vilipenditur.
11 Linquit salomon dn̄m.
Sibi loquens irascitur.
Suscitat huic emulum.
Jeroboam eliditur.
12 Monita tenet iuuentum.
Lapidant vellum deserit.
Vtrūq̄ colunt vitulum.
Jeroboam quos extruit.
13 Nūc ara bethel scinditur.
Vir dei dona renuit.
Edit: foris perimitur.
Prophetes ipsum sepelit.
14 Ostendit misse grauia.
Achyas puer deficit.
Adorat iudas idola.
Thesauros sesac accipit.
15 Postq̄ abia moritur.
Asa sordes rex dissipat.
Per benadab defenditur.
Pedes asa annihilat.
16 Quoslibet zamri trucidat.
De baasa ac succenditur.
zamri vincit peccat achab.
Urbs hierico construitur.
17 Ros non cadit nec pluuia.
Corui pascunt ac helyam.
Sustentat hūc post vidua.
Resumit puer animam.
18 Seorsum herba queritur.
Helias istis obuiat.
Seriotim bos tribuitur.
Necatur: aquam impetrat.
19 Timens puerum deserit.
Helyas somno rapitur.
In oreb iussa concipit.
Helisens hūc sequitur.
20 Vincunt benadab pueri.
Post annū murus suffocat.
Impetrant pacem subditi.
Percussus regem increpat.
21 Exprobrat achab impia.
Occidit naboth imperat.
Possidetur dum vinea.
Helyas mala nunciat.
22 In ramoth ire suggerunt.
Micheas ductus clauditur.
Sagitta achab perimunt.
Josephat sancte regitur.
¶ Liber regū quartus.
1 AD belzebub vt psulat.
Ochosias misit nūcios
Helias missis obuiat.
Cremat quinquagenarios.
2 Bini ambulant mutuo.
Helyas raptus queritur.
Sanat aquas in hierico.
Ascende calue dicitur.
3 Contra moab tres veniunt.
Fieri fossas imperat.
Hostes aque decipiunt.
Filium rex sacrificat.
4 Domi abundat oleum.
Mors in olla est inquiunt.
Datum suscitat filium.
Pauci panes sufficiunt.
5 Epistolā fert naaman.
Ad portam stat helysei.
Redit habens mundiciam.
Dona lepram dat giezi.
6 Ferrū natans suscipitur.
Cibos clausis dant hostib⁹.
Obsessa vrbs affligitur.
Perdet caput helyseus.
7 Hens fugit a samaria.
Leprosi hoc renunciant.
Ordeum atq̄ simila.
In porta ducē suffocant.
8 Habet suas res femina.
Benadab mittit languidus.
Recedit edom a iuda.
Peccant ioram ⁊ filius.
9 In regem hieu vngitur.
Coniurans venit iezrael.
Joram per hunc occiditur.
Ochosias ac iezabel.
10 Caros acab decapitant.
Necat fratres ocosie.
Sacerdotes baal iugulant.
Grauat plebem rex syrie.
11 Ledit plures athalya.
Solus ioas absconditur.
Regem facit hunc ioiada.
Cū baal illa extinguitur.
12 Mandat ioas presbyteris.
Sartatecta vt extruant.
Munera dat emulis.
Duo serui hunc iugulant.
13 Nimis decrescit populus.

Helyseus ac moritur.
Resurgit tangens mortuus.
Benadab cum deuincitur.
14 Occidens petit prelium.
Amasias ac capitur.
Iugulatur per populum.
Ierobo͞a terra redditur.
15 Placet ozias domino.
Bis tribus regnum tradit.
Neptalim fit translatio.
Ioath͞a patrem sequitur.
16 Querit donis auxilium.
Rex achaz ab assyriis.
Altare fit sacrilegum.
Peccat deo in plurimis.
17 Relinquit deum populus.
Transfertur in assyrios.
Subsunt alii leonibus.
Deos colunt hi varios.
18 Sordes ezechias destruit.
Capitur ac samaria.
Minas dat sennacherib.
Rapsaces facit grandia.
19 Tracidat vestes consulit.
Literas sumens obsecrat.
Angelus hostes percutit.
Isaias assecurat.
20 Valde flet rex dum patitur.
Umbra redit vt postulat.
Missus dum nil absc͞odit͞ur.
Isaias hunc increpat.
21 Extruit vana manasses.
Per ipsum plebs seducitur.
Minas facit multiplices.
Nequam amon occiditur.
22 Iosias dauid sequitur.
Helchias librum reperit.
Scindit olda consulitur.
Mala erunt que exprimit.
23 Zelans sordes cum destruit.
Iosias ossa concremat.
Post phase victus corruit.
Nechao ioachim sublimat.
24 Angunt ioachim latrunculi.
Nabuchodonosor vrbē spo
Captiuant ac plimi. (liat.
Sedechi͞a regem ordinat.
25 Binis priuatis oculis.
Succēdā͞t p͞uceps trāstulit.
Necat rex prefert reliquis.
Honorem ioachim accipit.
¶ Liber paralipomenō p͞rim⁹.
1 Noe atq; ab adam.
Procreatos notificat.
Signit esau post abraam.
Reges edom connumerat.
2 Bis sex israel genuit.
Hesdron hos septem ysai.
Ieramel plures habuit.
Post natos caleph cynei.
3 Cunctos dd͞ hos procreat.
Reges iuda ac exprimit.
Zorobabel octo generat.
Semeias sex habuit.
4 De iuda quinq; exeunt.
Dn͞m iabes inuocat.
Filii sela ⁊ symeon.
Stetisse solem memorat.
5 Erant rubē primogenita.
Filii ioseph eueniunt.
Cum gad signit in copia.
Agarenos subiiciunt.
6 Filios leui recitat.
Sacerdos aaron extitit.
Familiis quas nominat.
Has vrbes plebs distribuit.
7 Signant ysachar beniamin.
Neptalim iuncto manasse.
Idem' aser ⁊ ephraim.
Flet natos multo tempore.
8 Habet beniamin filios.
Quinq; vndecim semel.
Signit saul bis duos.
Rex nati etiam fortissimi.
9 Hierusalem quos explicat.
Leuite stant cum redeant.
Officia que recitat.
Habent ex saul hi exeunt.
10 Cadit saul in prelio.
Remoti vrbes deserunt.
Consecrant arma idolis.
Viri iabes sepeliunt.
11 Laudātur septem strenui.
Reges dauid ex fortibus.
Vngūt hunc prius maximi.
Prefertur ioab omnibus.
12 Multi dauid associant.
Saulem is contemnit.
In regem ipsum sublimant.
Cuncte tribus vt exprimit.
13 Nequaq; archa linquitur.
In domo plus aminadab.
Sustentans oza moritur.
Obededom remunerat.
14 Offert hyram que repetit.
Vxores rex multiplicat.
Castra philisthim bis percutit.
Distanter nomen aduolat.
15 Plures domos edificat.
Rex arca post deducitur.
Cantores prius ordinat.
A michol ludens spernitur.
16 Qui offert sacrificia.
Dat cibos omni populo.
Taxat multis officia.
Cantatur psalmus dn͞o.
17 Retrahitur per dominum.
Rex domum ne edificet.
Letatur sedens plurimum.
Productis laudes exhibet.
18 Subiugat dauid emulos.
Pacē gaudēs thou postulat
Nominat regni maximos.
Multa deo rex consecrat.
19 Turpe remittit nuncios.
Amon bellum ⁊ preparat.
Sociat sibi plurimos.
Bis dauid ipsi subiugat.
20 Valide ioab subiicit.
Amonitas per omnia.
Cum rege rachab destruit.
Tria philisthiim dant prelia.
21 Ex tribus pestis cōsumitur.
Ioab plebē connumerat.
Angelus perdēs cernitur.
Vendit horn͞a rex immolat.
22 Impensas tēpli preparat.
Dauid atq; artifices.
Heredi dicas recitat.
De ipso monet principes.
23 Zelans pro dei gloria.
Leuitas dauid numerat.
Taxat ipsis officia.
Filiis aaron hos subiungat.
24 Assignat sacerdotium.
Filiis aaron quos separat.
Secantur vices sortium.
Leuitas quosd͞a numerat.
25 Bis duodecim recitat.
Cantorum sortes varie.
Instrumentis que nominat.
Per vices debent canere.
26 Chore notos ac merari.
Ianitores hic ordinat.
Thesauros seruant varii.
Saadiris plures imperat.
27 Duces turmarum recitat.
Tribuum pandit principes.
Prefectos regis nominat.
Bonorum atq; consules.
28 Enarrat dauid pluribus.
Dom͞u cur non construxerit.
Seruetur lex ab omnibus.
Exemplar templi tribuit.
29 Feruenter templo tribuunt.

Dona laudat rex dominum.
Hostias plures offerunt.
Salomon tenet solium.

¶ Liber paralipomenon. ij.

1 Accipit sapientiam.
In gabaon cũ immolat.
Dat auri abundantiam.
Equos sibi multiplicat.
2 Blande hyram hec offeret.
Salomoni que postulat.
Sumptus sibi vt tribuet.
Factores templi numerat.
3 Cum templo facit porticum
Clauos cherubin construit.
Exponit aurum plurimum.
Velum colũnas extruit.
4 Dic ꝙ mare altaria.
Boues conchas rex faciat.
Mensas bases cãdelabra.
Ex ere vasa fabricat.
5 Eminentes se congregant.
Arcam ponunt interius.
Cum sacerdotes iubilant.
Templũ implet altissimus.
6 Faciem vertens salomone.
Concessa dauid recitat.
Prolixe orat dñm.
In domo vt exaudiat.
7 Gloria domum occupat.
Salomon offert plurima.
Post festa plebs repatriat.
Regi deus dat monita.
8 Has vrbes rex edificat.
Extranei tantum seruiunt.
Leuitas rite ordinat.
De offir aurum offerunt.
9 Ingens format rex solium.
Regina saba admonet.
Ditatur atꝙ nimium.
Videre hunc vult quilibet.
10 Capit hieroboam terminũ.
Monita serui deserit.
Huius linquit imperium.
Plebs ad huram ac obruit.
11 Loca roboam plurima.
Bellum linquens edificat.
Leuite linquunt propria.
Firmatus multos generat.
12 Multa sesac rex arripit.
Roboam se humiliat.
Cum plebe legem deserit.
Penam deus his nauigat.
13 Nequissimo ieroboam.
Abia verbis exprobrat.
Habet iuda victoriam.
Clamans deum cũ inuocat.
14 Omnes sordes annihilans.
Asa vrbes edificat.
Deum primo is inuocans.
Ethiopes suppeditat.
15 Pugnantes ꝗdem roborat.
Seruire iurant dño.
Idola asa dissipat.
Matrem priuat imperio.
16 Querit asa auxilium.
Abdenadab muneribus.
Affligit dei iudicium.
Infirmatur in pedibus.
17 Requirens dei placita.
Confirmatur rex iosaphat.
Plures huic dant munera.
Robustos huius recitat.
18 Susceptus sedet iosaphat.
Micheas ductus clauditur
Pergunt in ramoth galaad.
Achab ibi percutitur.
19 Tacet culpatus iosaphat.
Plures trahit ad dominum
Iudices quosdam ordinat.
Admoneant vt populum.
20 Varij hostes se congregant.
Territus orat iosaphat.
Mutuo hi se iugulant.
Dans pacẽ naues trucidat.
21 Extinguit fratres perfidus.
Ioram vanis ac subditur.
Grauatur hic ab hostibus.
Pessima tabe moritur.
22 Ioram ochozias sociat.
Ut achab colit idola.
Ipsum hyeu rex iugulat.
Multos necat athalia.
23 Zelo vrgente ioiadam.
Ioas regem constituit.
Foris necant athaliã.
Cũ mathã baal plebs ꝯterit
24 Aptari templum precipit.
Ioas seruit ac idolis.
Ioiade natum perimit.
Superatur ab emulis.
25 Bella fert amasias.
Necat linquit exercitum.
Peccat capit ipsum ioas.
Iugulatur per populum.
26 Colit ozias dominum.
Uincit turres edificat.
Copiam habet fortium.
Lepra deus hunc maculat.
27 Deum ioatham diligit.
Urbes sibi multiplicat.
Ab amon dona recipit.
Pugna ipsos subiugat.
28 Errat achaz in plurimis.
Hostibus multis subditur.
Munera dat assyrijs.
Captiua plebs reducitur.
29 Facit recte ezechias.
Templũ mundat vt imperat.
Cum multis offert victimas
Laudant deum vt ordinat.
30 Gentem multã rex reuocat.
Epistolis ad dominum.
Cũ multis phase immolat.
Duplicant dies festum.
31 Horrendos sordes trucidãt.
Decimas offert populus.
Horrea iussu preparant.
Prouidẽt plene omnibus.
32 Iudam grauat sennacherib.
Ezechias plebem roborat.
Blasphemãt hostes pereũt.
Sanatus opes congregat.
33 Quare manasse extruit.
Sordes captus ac ducitur.
Reductus ipsas destruit.
Nequam amon perimitur.
34 Lucos iosias ac idola.
Annullans templũ reparat.
Olda remittit plurima.
Plebem deus humiliat.
35 Mandat rite vt seruiant.
Leuitis iosias dño.
Cum illo phase immolant.
Perimit ipsum nechao.
36 Nechao ioachim sublimat.
Per nabuchodono. deponit
Sedechias deum irritat.
Cũ tẽplo vrbs succenditur.

¶ Liber esdre primus.

1 Auctorisat rex optim⁹.
Trãsmigrãt vt redeãt.
Inspirat quosdã dominus.
Collata vasa baiulant.
2 Babylonẽ hi deserunt.
Habetur quoqꝫ numerus.
Hierusalem reueniunt.
Dantur hec a principibus.
3 Coadunati offerunt.
Ut debent sacrificia.
Cum fletu laudes concinũt.
Templi ponũt dum infima.
4 Dum recipi nolunt iudei.
Opus hostes qđ faciant.
Accusant ipsos principi.
His scribit vt impediant.

5 Edificare incipiunt.
Prophete ipsos adiuuant.
Motiuum cur ibi construũt.
Regi hostes notificãt.
6 Firmat decretum darius.
Perfectum templũ dedicãt.
Mandatis sacerdotibus.
Letantur pascha celebrant.
7 Genus esdre notificat.
Epistolam rex tribuit.
Iubet vt nil deficiat.
Legem seruant vt precipit.
8 Hi esdram omnes sociant.
Mandat quibus ieiunium.
Munera quidem baiulant.
Offerant sacrificium.
9 In dolore iam positus.
Clamat esdras ad dominũ.
Commixtus nõ est populus.
Aduenis per coniugium.
10 Quare simul flet populus.
Assunt die in tertia.
Dictum placet cum omnib⁹.
Dissoluãtur coniugia.

¶ Liber neemie.

1 Audit cũ quãq; neemias
Plebis sue opprobriũ
Gemẽdo fundit lachrymas.
Pro ipsis orat dominum.
2 Bonus cuncta que postulat.
Neemie rex tribuit.
Nocte murum considerat.
Iustos neq; plebs despicit.
3 Cuncti narrantur ordine.
Hierusalem qui renouant.
Panduntur porte varie.
Diuersi quas edificant.
4 Deridet plebs cũ renouant.
Ad bellandum se congregat
Una manu edificãt.
Neemias hos roborat.
5 Cis volũt qui vendere.
Natos multas dant reliqne.
Neemias nil exigere
Uult cũ hoc edũt plurimi.
6 Fedus non vult percutere.
Cum hostibus neemias.
Ad templũ nec confugere.
Mittunt sibi epistolas.
7 Grandis habetur numerus.
Audierunt qui antea.
Clauduntur porte perpetuo
Dederũt atq; munera.
8 Hortatur esdras populum.
In gradu astans ligneo.

Asportant frondes arborũ.
Implentur omnes gaudio.
9 Iniurias plebs recitat.
Sitas et precedentium.
Beneficia explicat.
Orando esdras dominum.
10 Karactizantes nominant.
Seruare legem deuouent.
Per sortes multos separant
Primitias ac offerãt.
11 Leuite gratis plurimum.
In vrbe ac si resident.
Decimas sic dant omniũ.
Dispersi alij remanẽt.
12 Multis cũ sacerdotibus.
Zorobabel redierat.
Partes donant cantorib⁹.
Laudãs murũ plebs dedicat
13 Non intrant templũ aliqui.
Leuitas priuant decimis.
Prophanant diem sabbati.
Mundatur ab extraneis.

¶ Liber esdre secundus.

1 Arca dei reponitur.
Leuite se purificant.
A iosia precipitur.
Phase omnes vt immolent.
Boues pro festo tribuunt.
Sacerdotes sacrificant.
Leuite istis seruiunt
Excellens phase celebrant.
Cedit iosias prelio.
Nechaona hunc superat.
Sepelitur a populo.
Hieremias pro hoc eiulat.
Dux pro patre a populo.
Iechonias eligitur.
Deponit ipm nechao.
Ioachim rex efficitur.
Ereis tandẽ vinculis.
Ioachim rex astringitur.
Non credunt dei nuncijs.
In babil plebs adducitur.
2 Feruora cyri iudei.
Ad propria reueniunt.
Adiuuant istos proximi.
Uasa templi recipiũt.
Grauiter ferunt plurimi.
Uidete quod edificãt.
Cupiẽtes hos retrahi.
Artaxerxi notificant.
Hanc rex scribit epistolam.
Manẽtibus samarie.
Sumunt hostes audaciam.
Impediũt construere.

3 Iuuenes coram dario.
Festum grãde dum celebrat
Disputant tres in publico.
De tribus quod preualeat.
4 Fortior extat veritas.
Preualet ait omnib⁹.
Zorobabel quid postulas.
Inquit illi rex darius.
Locorum magnis scribitur.
Iudeis vt hec faciant.
Pro vasibusq; disponitur.
Hebrei atq; iubilant.
5 Mittit gentes rex darius.
Cum istis qui repatriant.
Conueniunt de vrbibus.
Simul deo sacrificãt.
Nequit audire populus.
Tubas flentq; plurimi
Pluribus nam cũ laudibus.
Templũ fundant altissimi.
Omnes vt patet emuli.
Circunstantes adueniunt.
Nam auscultant hos iudei.
Opus tamen impediunt.
6 Prophetant duo populo.
Magnates duo interrogãt.
Reuelant facta dario.
Responsa atq; intimant.
Quid plebs iuda respõderit
Ad hec scriptis exprimitur.
Cyrus an hec decreuerit.
Per darium inquirit.
Rex hoc cyrus quod statuit.
Decretũ firmat darius.
Iudeis dans quod expedit.
Suspendatur contrarius.
7 Simul templũ iam dedicãt.
Iussum regis perficiunt.
Letantur pascha celebrant.
Sanctificati offerunt.
Tradit esdram quis genuit.
Honoratur pre alijs.
De babylone redijt.
Cura est de iudicijs.
8 Uult rex gratis vt redeant.
Scribens dat que licuit.
Tributum nulli exigant.
Iudices esdras instruit.
Existit tamen in flumine.
Plurimos esdras cõgregat.
Pro rege prius itaq;.
Gratias deo recitat.
Iduneum cum plurimis.
Ad flumen esdras cõuocat.
Thesauris ac dispositis.

Securam iter postulat
8 zelator legis plurimū
Esdras & sui applicant
Offerunt sacrificium.
Thesauros postq̄ pōderāt.
9 Audit culpam cum populi.
Flens esdras orat dominum
Ad templū currūt plurimi.
Cōgregāt plebē postmodū.
10 Biduo inquit ppls.
Delictū nequit corrigi.
Esdras surgit cum pluribus
Admissa aptans perfici.
11 Cuncti plene renunciant
Extraneis coniugib⁹.
In isto qui deliquerant.
Exprimuntur nominibus.
12 Docet esdras cum populum
In gradu astat ligneo.
Audientes flent nimium.
Replentur omnes gaudio.

¶ Liber thobie.

ASit perfecte thobias.
Captiuis monēs subuenit.
Gabelo dat pecunias.
Nudus latet sennacherib.
2 Bonum parat cum prandiū
Cadauer celat mortui.
Priuatur visu postmodum.
Insultant huic proximi.
3 Cum fletu mori postulat.
Thobias orans dominum.
Despecta sara obsecrat.
Tollat deus vt vinculum.
4 Docet thobias filium.
Mori putans de proximo.
A gabelo vult preciū
Querat iens cum aliquo
5 Cūte querit thobias.
Loquit̄ patri angelus.
Dolens mr̄ dat lachrymas.
Recessit postq̄ filius.
6 Fel piscis iussu accipit.
Sic cor p̄sunt hec plurimū.
Ut petat sarram precipit.
Rectum ponit coniugium.
7 Gaudens raguel itaq̄
Prandium missis exhibet.
Coniungit sarram thobie.
Per ante q̄uis dubitet.
8 Horrendum ligat raphael.
Coniuges orāt dominum.
Collaudat deum raguel.
Fossam implet fit epulum.
9 In rages pergit angelus.
Obsecrat vt hunc thobias.
Talenta sumens perprius.
Gabelum ducit ad nuptias.
10 Quare flet parens quilibet.
Natus cum non reuertitur.
Raguel natam admonet.
Possessio diuiditur.
11 Leta mater annūciat.
Raphael monet filiū.
Pater visum recuperat.
Ditatur laudant dominum.
12 Mercedem dare statuunt.
Commendat preces obtulit.
Pandit se ambo corruunt.
Surgunt postq̄ euanuit.
13 Nunc hierusalem alloquēs.
Thobias psallit canticum.
Filius laudes exprimens.
Benedicit altissimum.
14 Ostendit quantum vixerit.
Mandat deo vt seruiant.
Parentes natus sepelit.
Niniue vult vt deserant.

¶ Liber iudith.

1 ARphaxat vrbē ōstruit.
Per nabuch in ragau vincitur.
Nuncios multos dirigit.
Contentus his irascitur.
2 Bonum videtur omnibus.
Terram vt rex subiiciat.
Holofernes cum pluribus.
Innocens multos subiugat.
3 Cuncti iam se subiiciunt.
Holoferni per nūcios.
Mitigare hunc nequeunt.
Sumit auxiliarios.
4 Dei plebs hostes dubitat.
Uertices tenent montium.
Heliachim hos roborat.
Ieiunant orant dominum.
5 Ecce achior explicat.
Sit in quo virtus populi.
Mira dei cum recitat.
Turbantur duces maximi.
6 Firmant achior arbori.
Minari dux cum desinit
Soluunt hunc orant hebrei
Ozias ipsum reficit.
7 Gens bethulie proximat.
Subtrahūt aquas fontium.
Clamant vrbem vt tribuat.
Ozias figit terminū.
8 Homines iudith arguit.
Plebi omni qui president.
Exemplis ipsos instruit.
Pro se petit vt obsecrent.
9 Iudith precatur dominū.
Petens hostes vt conterat.
Suum firmat consilium.
Ducem det vt non timeat.
10 Raris ornat se vestibus.
Iudith vrbem egreditur.
Cur fugit narrat hostibus.
Holoferni adducitur.
11 Loci statum annunciat.
Iudici iudith ac ceteris.
Cur venit causam recitat.
Laudatur hec a plurimis.
12 Manet in tabernaculo.
Foras vt vult egredit̄.
Ad cenā ducit vagao.
Dux letus huic loquit̄.
13 Nullus cum duce remanet.
Nocte iudith hunc iugulat.
Circundantes se admonet.
Cum achior plebs iubilat.
14 Ostendit cras quid faciant.
Achior credit domino.
Mandat duces vt excitent.
Uestes scindit flens vagao.
15 Perdunt virtutem emuli.
Plebs israel hos effugat.
Ditantur plene singuli.
Ioachim iudith visitat.
16 Quod psallit iudith cāticū.
Pater adonay domine.
Per tempus fulget populū.
Non turbant plebē vndiq̄.

¶ Liber hester.

1 ASsueri conuiuium.
Grande est vasthi despicit.
Contra istam consilium.
Mamucha regi tribuit.
2 Bene mundantur femine.
Quesite vt suggeritur.
Sumit hester pro coniuge.
A morte rex eripitur.
3 Cunctis aman preponitur.
Mardocheus hic despicit.
Iudeis ex hoc irascitur.
Deleri hos rex annuit.
4 Dolet valde mardocheus.
Cur flet hester annunciat.
Excusando se omnibus.
Ut ieiunent hec imperat.
5 Est rex hester beniuolus.
Prandere vt vult veniunt.
Turbat aman mardocheus.
Trabem parat vt suggerunt.
6 Facta priorum temporum.

Nocte legi lex imperat
Ducit aman mardocheum
Quis ingens hec recitat.
7 Gentis sue dispendium.
Regi hester notificat.
Turbatus surgens nimium
Suspēdi amā imperat
8 Hostes cassantur litere.
Nouis hester vt postulat.
Hebrei gaudēt itaq3.
Mardocheū rex sublimat.
9 Judei hostes trucidant
Filij amā corruunt.
Dies istos vt teneant.
Hester et mardoch statuunt.
10 Rarus fue mardocheus.
Plebi fuit vt dicitur.
Saluauit suos dominus.
Somniū mardoch exponit.
11 Legē poscēs per somnium.
Mardocheus qui habuit.
Creuit ac fons in fluuium.
Justorum plebs contremuit.
12 Mardocheus discooperuit.
Eunuchorū consilia.
Sibi dona rex tribuit.
Malis reddens supplicia.
13 Notari quid epistola.
Judeos grauans plurimum.
Petit mardoch subsidia.
Pro suis orans dominum.
14 Orauit hester dominum.
Corpus subdens ieiunijs.
Poscēs plebi auxiliū.
Querit malū p emulis.
15 Pergit hester pro populo.
Ad regem prout panditur.
Exurgit qui de solio.
Ruēte blande loquitur.
16 Quā misit rex epistolam.
Pro iudeis exponitur.
Amā pandit maliciam.
Colli dies precipitur.

¶ Liber Job.

1 Assistit sathan dño.
De iob de⁹ interrogat
Sibi datur possessio.
Instāter hanc annihilat.
2 Benedicat in faciem.
Ulcere iob percutitur.
Monuisti vt affligentem
Lugēt tres nulius loquitur.
3 Cur in vulua non mortuus
Diei iob improperat
Suspiro vbi subditus.
Noctē turbo possideat.
4 Docuisti iob plurimos.
Innocēs nunq̄ perijt.
Prauos inuenit angelos.
Nocte pauor me tenuit.
5 Egeno spes plurima.
Beatus qui corripitur.
Uidi plenum stulticia.
Labori homo nascitur.
6 Fratres mei preterennt.
Detraxistis sermonibus.
Sagitte dei in me sunt.
Affligit me dolorib⁹.
7 Grauis carcer me circuit.
Parce mihi tu domine.
Cutis mea exaruit.
Uita ventus est itaq3.
8 Hesterni sumus itaq3.
Scito q̄ statim vigilet.
Peribit spes ypocrite.
Simplicem non proijciet.
9 In turbine me conteret.
Uirgam a me is auferet.
Delebo terram cōmouet.
Flagellans interficiet.
10 Quare de vulua exij.
Reduceus me in puluerem.
Oculi nunquid carnei.
Penā fero multiplicē.
11 Longior deus arida.
Iniquitatem considerat.
Dormiet cum fiducia.
Culpā a se qui auferat.
12 Mihi cor sicut ceteris.
In antiquis prudentia.
Qui reuelat de tenebris.
Facit deus magnalia.
13 Non indiget mendacio.
Uelut ouis memoria.
Carnes meas cur lacero.
Ostende mihi scelera.
14 Operi dexterā porriges.
Ut flos homo egreditur.
Excauant aque lapides.
Lignū fractū renascitur.
15 Plura vestis q̄ nouimus.
Peribit sumens munera.
Superbit semper impius.
Ledetur quasi vinea.
16 Quōdam ego ditissimus.
Lanceis me circundedit.
Hostis est me intuitus.
Facies mea timuit.
17 Redacta sunt in nihilum.
Tenuabitur spiritus.
Posuit in prouerbium.
Soror mea pro vermibus.
18 Semen impij deficiet.
Expectant hunc pericula.
Lux illius deficiet.
Cesset huius memoria.
19 Tabernaculū obsident.
Sculpantur in silice.
Noti mei non comparent.
A gladio vos fugite.
20 Uorabit ignis impium.
Ultra nō intuebitur.
Ut punctus eius gladium.
Saciatus artabitur.
21 Exaltantur rex impij.
Robustus quidem moritur.
Sonitu gaudēt organi.
Principis domus queritur.
22 Justus deo nil proficis.
Priuasti nudos vestibus.
Circūdatus est laqueis.
Bona dabit humilibus.
23 Zelaui huius semitam.
Fecit quodcūq3 voluit.
Quis dabit vt hec videam.
Caligo nam operuit.
24 Agrū nō suū rapiunt.
Bona tulerunt vidue.
Domos nocte perfodiunt.
Fecerunt viros gemere.
25 Baldach suites loquitur.
Numerus non est militum.
Mund⁹ nemo q̄ nascitur.
Nec stelle ante dominum.
26 Columne celi trepidant.
Ornauit celos spiritus.
Gigantes subtus viuiant.
Ligas aquas in nubibus.
27 Diues secum nil auferet.
Tenebo innocentiam.
Uoci mali non audiet.
Dabit iusto substantiam.
28 Ecce timor altissimi.
Ipsa est sapientia.
Ualoris extant nihili.
Respectu huius optima.
29 Fur orbatus oculis.
Tacebant ad consilium.
Det quis sibi sicut perpius.
Ponebant ori digitum.
30 Grauatus sum doloribus.
Abstulit desiderium.
Derisus a minoribus.
Meū in vocē flentium.
31 Hostib⁹ malum nolui.

Impleri qs det carnibus
In malis non complacui.
Bene feci egentibus.
32 Iratus heliu loquitur.
Ut video cum spiritus.
Expectaui vos igitur.
Plenus ego sermonibus.
33 Capias iob eloquia
Docet deus per somnium.
Appropinquabit anima.
Deprecabitur dominum.
34 Locutus es iob perperus.
Absit deo impietas.
Considerat ac dñs.
Regnare vult ypocritas.
35 Multiplices si scelera.
Nil mali deo accidet.
In morte dedit carmina.
Super bruta nos edocet.
36 Nemine ita opprimas.
Uiuent diu si audiant.
Post culpā caue ne eas.
Callidi iram prouocant.
37 Obuoluimur nos tenebris.
Sup celos considerat.
Est mane fortitudinis.
Nubes sibi obtemperat.
38 Posui mari terminum.
Pande lux vbi habitat.
Producis inter luciferum.
Coruo escā quis preparat.
39 Quis liberauit onagrum.
Feruet equus ad prelia.
Partus nosti si ibicum.
Eleuabitur aquila.
40 Respiciens humilia.
Uehemoth fenū comedet.
In lumbis virtus propria.
Leuiatā quis extrahet.
41 Sternet aurū vt puluerē.
Flatus eius superbie.
Reuelabit quis faciem.
Nemo potest resistere.
42 Tres amici iob immolāt.
Duplat sibi res dñs.
Fratres sui hunc visitant.
Tot natos gignit qt prius.

¶ Psalterium.

POst iob psalmorum codex debet situari. Dehinc sibi iūgunt prouerbia salomonis. Ter quinquagenos is cōtinet ordine psalmos. Octo maiores includūt his reliquosq. Quinq bis et ter primus hz bis sexq scds. Septem bis ternus sic octo bis quoq quaternus. Bis sexquint' habet sext' plus qnto quoq qnq. Septim' ac bis sex reliqu' quadragita duosq. Uersus bis mille sexcenti sex in eis sunt.

¶ Liber prouerbiorum salomonis: aliter parabolarum.

1 AUdias pris monita.
Unū nobis marsupiū.
Clamat foris prudentia.
Despexistis consilium.
2 Bona scies q plurima.
Prudentiam si inuocas.
Gaudent agunt cū pessima.
Iustorum calles teneas.
3 Cor tuum seruet monita.
Sapiens ne sis corripit.
Honora de substantia.
Prudentia qui affluit.
4 Dilige sapientiam.
Uita est prauū amoue.
Malorum fuge semitam.
Sermones meos percipe.
5 Ergo fili nunc audi me.
Meretrix non decipiat.
Aquas tuas condiuide.
Uias deus considerat.
6 Formicam piger videat.
Inutilis apostata.
Sex hic sunt que reprobat.
Custodi te a femina.
7 Garrula fallit iuuenem.
Occurrit dum in tenebris.
Sermonē dat multiplicem:
Liga legem in digitis.
8 Habito in consilio.
Imperant per me principes.
Possedit me initio.
Qui amāt erunt diuites.
9 Impium qui redarguit.
Facit sibi maculam.
Sapientia domū condidit.
Sedet stultus in cathedrā.
10 Charitas tegit scelera.
Culpa in multiloquio.
Matris stultus mesticia.
Prauorū cor pro nihilo.
11 Liberauit iusticia.
Pro iusto malus corruet.
Salus vbi consilia.
Stultus prudenti seruiet.
12 Melior est sufficiens.
Lucrū nunq inueniet.
Corona mulier diligens.
Gratiam bonus hauriet.
13 Nunq superbos iurgia.
Deserunt iustus comedet.
Saluatur per os anima.
Spes q differtur affliget.
14 Occupat luctus vltima.
Peccat contēnēs proximum.
In timore fiducia.
Testis profert mēdacium.
15 Prudens patrem letificat.
Stultorum cor dissimile.
Culpas fides purificat.
Correctiones sustine.
16 Quē sit bonus dat patiens.
Reuelādo opera.
Fodit malum incipiens.
Uoluptas tergū labia.
17 Requirit malus iurgia.
Amicus semper diligit.
Impius sumit munera.
Diues stultus non pficit.
18 Stulti in rixis labia.
Uerba spernit prudentie.
Expellatur adultera.
In lingua mori et viuere.
19 Testis falsus non fugiet.
Turpant stultum delitie.
Bona prudens inueniet.
Dantur filijs diuitie.
20 Uiam quis pōt hominū.
Honor est qui se reparat.
Exultatio iuuenum.
Intuitu rex dissipat.
21 Extinguūt irā munera.
Regēs os seruat animam.
Cum rixosa nō habita.
Corrigit rectus semitam.
22 Iuxta viam adolescens.
Pauperi nunq noceas.
Nomen auro est preualēs.
Ab iracundo fugias.
23 Zelare malos prohibet.
Uirga puer corrigitur.
Te mundus non decipiet.
Blande vinum ingreditur.
24 Ad mortem ductos libera.
Iustus cadit ac septies.
Male agentes increpa.
Multū piger non dormiet.
25 Bonus de terra nuncius.
Liberat amicitia.
Etiā a te emulus.
Ignitur sapientia.
26 Cur nota nō respondeas.
Stulto cadet in foueam.
A susurrone caueas.

Formidat piger bestiam.
27 Diligentes non deseras.
Nec te laudet os proprium.
Sapientie studeas.
Prudēs corda scit hominū.
28 Erit iustus intrepidus.
Confessus si quis fuerit.
Beatus semper pauidus.
Deprecantem qui despicit.
29 Fuge princeps mendacia.
Totum stultus dat spiritū.
Humilē sumet gloria.
Causam iustus scit pauperū.
30 Generationem variat.
Tria insaturabilia.
Duo a deo postulat.
Quatuor difficilia.
31 Hortatur mater filium.
Regi vinū vt deneget.
Pauperi fac iudicium.
Mulierem quis inueniet.

¶ Liber ecclesiastes.

1 Aduenit generatio.
Stultorum grādis est numerus
Cuncta mentis afflictio.
Non saturatur oculus.
2 Bona possedi plurima.
Doctus ruit vt inscius.
Uanitas in his maxima.
Afflictionem dicimus.
3 Cuncte tēpus res obtinent.
Perdurant in perpetuum.
Uanitati he subiacent.
Filios fecit hominum.
4 Duo fouentur mutuo.
Nondum natus felicior.
Innocentum oppressio.
Puer rege est melior.
5 Egenorum calūnias.
Redde vota ne steteris.
Sermones paucos ꝓferas.
Nil portat ex diuitiis.
6 Frequens malum subsidere.
Bonis non frui propriis.
Quid necesse est querere.
In ore labor hominis.
7 Grauior morte femina.
De mille vnum repperi.
Stulti vbi leticia.
Fuge domum conuiuii.
8 Homo prefertur homini.
Mortuum non inuenies.

Perpetrant mala filii.
Seruans malū non senties.
9 Ignorat dignus quilibet.
An amore sit vel odio.
Age manus quod preualet.
Uiuus canis leone mortuo.
10 Caue regi ne detrahas.
Pecunie obediunt.
Ue terre cui imperas.
Puer peccant qui detrahūt.
11 Lumen dulce est oculis.
Non cesset manus vespere.
Letare ergo iuuenis.
A corde iram amoue.
12 Memento dei itaqꝫ.
Doloris tempus veniet.
Serua iussa plenissime.
Errata index corriget.

¶ Liber canticorum.

1 Abi tu post vestigia.
Mirre mihi fasciculꝰ.
Est collum vt monilia.
Lectulus noster floridus.
2 Bonus fructus est gutturi.
Amplexabitur dextera.
Uulpes paruas vult accipi.
Pascitur inter lilia.
3 Coronauit eu filium.
Adiuro vos o filie.
Robusti seruant lectulum.
Per vicos queram itaqꝫ.
4 Dilecte carus loquitur.
Nulla in hoc est macula.
In membris hec describitur.
Distillans fauus labia.
5 Est talis vt describitur.
Dilectus ego dormio.
Dilecta heu percutitur.
Nuncietis quod diligo.
6 Filie syon itaqꝫ.
Dixerunt beatissimam.
Sunamitis reuertere.
Descendit ad aureolam.
7 Guttur vt vinum optimum.
Fructus palme accipiam.
Describit caram iterum.
Exeamus ad vineam.
8 Homo quodqꝫ proprium.
Pro amore despiciet.
Me pone vt signaculum.
Dilectam nullus excitet.

¶ Liber sapientie.

1 Aufugit fictum spiritꝰ.
Necat mēdax os aīam.
Non fecit mortem dominus
Datur per iniustitiam.
2 Bonis agentes turpia.
Fruantur aiunt impii.
Intrauit mors inuidia.
Natum se dicit vt dominū.
3 Cepit iustos vt hostiam.
Dominabuntur populis.
Fugat ve qui prudentiam.
Adulteri ac filiis.
4 Damnat impios mortuus.
Iustis in refrigerio.
De scortore nascentibus.
Pulchra est generatio.
5 En in magna constantia.
Iusti stabunt nec desinent.
Profuit quid superbia.
Insensati deficient.
6 Fortiores plus puniet.
Inique de regnantibus.
Prudētes vt sint admonet.
Mundus deo ⁊ proximus.
7 Genitus sum vt ceteri.
Multiplex in hoc spiritus.
Regnis illam ꝑposui.
Neminem amat dominus.
8 Hanc quesiui assumere.
Latent nihil prudentiam.
Plurima confert itaqꝫ.
Sortitus bonam animam.
9 Iussi vt construerem.
Animam corpus aggrauat.
Sedium da assistricem.
Mecum necesse vt maneat.
10 Quatuor sapientiam.
Duobus atqꝫ affuit.
Iusti tulerunt spolia.
Mercedē illis reddidit.
11 Locis tui in heremis.
Creauit ex materia.
Odis nihil de conditis.
Sub tribus fecit omnia.
12 Malos necasti domine.
Agebant quia opera.
Solus deus es itaqꝫ.
Disponis iuste singula.
13 Nihil in orbe dicitur.
Deus nec opus hominum.
Per artem quod conditur.
Frustra rogat quis ydolum.
14 Obest cultus sculptilium.
Iuuenta cur sint recitat.
Mixta mala sunt plurium.

Modicum lignum liberat.
15 Patiens es tu domine.
Semper tui existimus.
Idola vana vticꝫ.
Ue sperant qui in talibus.
16 Que fiunt tunc populus.
Tormenta passus exprimit.
Modus plagarum varius.
De celo panem prestitit.
17 Rusticus damna sensit.
Simul pastor ⁊ nimium.
Plurimos timor perdidit.
Turbabãt mõstra plurimũ.
18 Sermo venit a sedibus.
Abundauere mortui.
Puniuit iustos dominus.
Cessit dolens pontifici.
19 Terra existit arida.
Creatura deseruit.
Faciebant enormia.
Ubicꝫ suis astitit.
¶ Liber ecclesiastici.
1 Adesto sapientia.
Prebet hãc dilig̃etib⁹
Timor diuius est gloria.
Te docet de quo latius.
2 Bene ad dei veniens.
Seruitutem te habeas.
Sustine ⁊ sis patiens.
Qui timent sepe repetas.
3 Cum maiores humilia.
Parentes honorifices.
Prudẽs cor linquet secula.
Altiora te fugies.
4 Docet tractat pauperes.
Inspirat sapientia.
Tenebis hanc ⁊ diliges.
Certa ac pro iusticia.
5 Est altissimus patiens.
Ueni cito ad dominum.
Culpas non sis adijciens.
Bilinguis est in odium.
6 Fidelis amans proteget.
Animos plures recitat.
De mille vnus consulet.
Sapiens vt sis incitat.
7 Gemitus matris teneas.
Ames nec tu mendacia.
A viro nequam fugias.
Memorare nouissima.
8 Habeas ne consilium.
Cũ stultis nec cor denudes.
Uolumus nos in gaudium.
Cum potente non litiges.
9 Inhibet ne decipiat.
Te mulieris specie.
Antiquus amans maneat.
Cum prudentibus conferes.
10 Karior egeno operans.
Destruxit plures dominus.
Uermes homo hereditans.
Auaro nil scelestius.
11 Locuples cuncta deseris.
Uita ⁊ mors domino.
Responde cum audieris.
Attende a pestifero.
12 Mercedem tu recipies.
Iusto si benefeceris.
Impio nihil tribues.
Caue tibi ab emulis.
13 Ne diuitis sis socius.
Tacent talis cum loquitur.
Discede a maioribus.
Similiter quocꝫ iungitur.
14 Oculus neq̃ liuidi.
Uenire mors non differet.
Pront potes da pauperi,
Malus sibi qui inuidet.
15 Precepta deus addidit.
Pane vite reficiet.
Peccantis laudem despicit.
Qui timet bona faciet.
16 Quis facta dei nunciet.
Cogita inania.
Impijs timens preualet.
Uitalis omnis anima.
17 Reuertere ad dominum.
Relinque ac facinora.
Sanus laudes altissimum.
Domini dedit plurima.
18 Simul creauit omnia.
In cunctis prudens metuet.
Anteq̃ ores prepara.
Animum sequi prohibet.
19 Tuum sensum non indica.
Nequiter se humiliat.
Correptio hec plurima.
Per vinum quis apostatat.
20 Uerbis anima leditur.
Non erit amans fatuo.
Tacens prius distinguitur.
Mendacium diuersio.
21 Exaltat vocem fatuus.
Peccare noli iterum.
Pauperem audit dominus.
In corde os prudentium.
22 Iubet lugere mortuum.
Neq̃ ⁊ stultus ponderant.
Cor huius semper timidum.
Amicum quincꝫ effugant.
23 Zelans iurare inhibet.
Aufer a me tu scelera.
Adulterari prohibet.
Uidet deus nam omnia.
24 Ambulaui in fluctibus.
Creata sum ab initio.
Laboraui querentibus.
Ut rosis ⁊ plantatio.
25 Beatus timens dominum.
Species odit anima.
In tribus mihi placitum.
De neq̃ docet femina.
26 Cordisq̃ dolor maximus.
Mulier est zelotipa.
De bona fatur latius.
In tribus est angustia.
27 Deliquerunt inopia.
Stultus vt luna mobilis.
Fodiens cadit in fouea.
Iungere fide proximus.
28 Emulis indulgeas.
Nocuit lingua tertia.
Quã sit malum hic videas.
Facito ori ostia.
29 Feneraberis proximo.
Proficit elemosyna.
Suscipias hospitio.
Panis vite initia.
30 Gloriabis in filio.
Bene illum si corrigas.
Ira mortis occasio.
Miserans deo placeas.
31 Hic quis est ⁊ laudabimus.
Non poscas prior bibere.
Sis velox in operibus.
Uinum malum ⁊ inutile.
32 In via mala non eas.
Fac nil cum consilio.
Musicam non impedias.
Seruat qui credit domino.
33 Raris posse non tribuas.
Mandata prudens diligit.
Rebellẽ seruum comprimas
Ex terra adam condidit.
34 Labe somnia improbat.
Timentis felix anima.
Malorum dona reprobat.
Mundaris linquẽs scelera.
35 Munus prauũ non cõferas.
Offert culpas qui deserit.
Exaudiuit deus lachrymas.
Humiles preces respicit.
36 Noscãt te sicut nouimus.
Immuta mirabilia.
Reple syon virtutibus.

Fert stultum cor mendacio.
37 Odibilis sophisticus.
Iuncta quibus cum vario.
Esseq; noli auidus.
Serua a consiliario.
38 Produc in mortuũ lachrimas
Honora atq; medicum.
Sine his non fit ciuitas.
Infirmus orat dominum.
39 Queretur sapientia.
Cor suum iustus tradidit.
Ad vindictã sunt plurima.
Bona deus que condidit.
40 Recitat que hominibus.
Bonis malis sint condita.
Mori enĩ est melius.
Sunt quedam super alia.
41 Sapientiam publica.
Amara mors ꝙ plurimis.
Sit de his verecundia.
Obserua te ab impijs.
42 Tene hoc ꝛ doceberis.
Lubricam prime filiam.
Nil latens in conditis.
Excedit malus feminam.
43 Varia ferit opera.
Que pandit mira dominus.
Narrent maris pericula.
Dedit pie a gentibus.
44 Excolit nunc preteritos.
Ab enoch patres laudibus.
Nominat tibi plurimos.
Jacob quorum est vltimus.
45 Jacincto atq; purpura.
Dominus aaron induit.
Moyses est per antea.
Phynees deo placuit.
46 zelauit nam pro populo.
Josue prout panditur.
Caleph idem pro domino.
Samuel istis additur.
47 Audi dauid quid fecerit.
Rite tenet principium.
Salomon regnum habuit.
Auertit roboam populum.
48 Beat videntes helyam.
Fecit magna helyseus.
Post hunc ponit ezechiam.
Ysaias est vltimus.
49 Commendatur rex iosias.
Ezechiel hiere. sequitur.
Erexit muros neemias.
Dux fratrum ioseph nascit.
50 Dedit symeon domino.
Laudem onie filius.

Dentes duas ac odio.
De prima narrat latius.
51 En confitebor domino.
Quesiui sapientiam.
Laudabo ac assidue.
Inueni mihi plurimam.

¶ Liber esaie ꝓphete.

1 Auferte sacrificium.
Plene manꝰ sunt san-
Dereliquerũt oĩm. (guine.
Discite benefacere.
2 Basam sup quercus itaq;.
Dominus exaltabitur.
Paratus mons in vertice.
Sublimitas curuabitur.
3 Corruent nũc pulcherrimi.
Robur omne deficiet.
Principes erunt pueri.
Ornatum omnem auferet.
4 De septem mulieribus.
Virum vnum que capient.
Sanctus erit residuus.
Creata plebem protegent.
5 Ecce festinus veniet.
De vinea conqueritur.
Sicut leo sic rugiet.
Quinquies ve exprimitur.
6 Fert calculum dum angelus.
Esaie mundat labia.
Videtur sedens dominus.
Plebis huius cor exceca.
7 Grauetur licet regibus.
Hierusalem salua permanet.
Barbam radet altissimus.
Ecce virgo concipiet.
8 Habet prophetissa filium.
Adducet aquas dominus.
Inite vos consilium.
In laqueum altissimus.
9 Ignis vt esca populus.
Cauda docens mendacium.
Natus est nobis dominus.
Sedebit super solium.
10 Cadet assur cum libanus.
Conuertentur reliquie.
Furoris assur baculus.
Noli syon metuere.
11 Lupus cũ agno morabitur.
De iesse virga exiet.
Illum gens deprecabitur.
Dispersos iuda colliget.
12 Magnus tui in medio.
Confitebor ac domine.
Haurietis in gaudio.
Populis notas facite.

13 Non parcet bellis impijs.
Dies eius non veniet.
Babylonem ac bestijs.
Dabit ipse ac destruet.
14 Omnis terra conticuit.
Regis babil: post obitum.
Lucifer atq; cecidit.
Destruet deus populum.
15 Puniet moab dominus.
Suis dabit caluicium.
Vlulabit frequentius.
Circuit clamor terminum.
16 Querit sedens iudicium.
Emitte agnum domine.
Moab adhuc supplicium.
Abscessit vox leticie.
17 Respiciet tunc dominum.
Homo ꝛ non ad ydola.
Damascus ante nimium.
Cadet iacob cum gloria.
18 Soluetur munus domino.
A populo terribili.
Angeli ite subito.
Prescindentur ramunculi.
19 Tradam egyp. crudelibus.
Flumina ac deficient.
Noscetur ab his dominus.
Mouebunt non reuenient.
20 Vadit nudatus vestibus.
Esaias iussu domini.
Egyptum sic cum pluribus.
Nudabunt fortes emuli.
21 Exclamat babil cecidit.
Possedit me angustia.
Cor meum ac emarcuit.
Tolletur cedar gloria.
22 Ista sobna recipiet.
Moriemur in crastinum.
Helyachim aperiet.
Vocauit ad caluicium.
23 zelus furoris domini.
Contra tyrum ostenditur.
Confusi erunt iusti.
Huius cum miserebitur.
24 Affliget terram dominus.
Gaudium eius transtulit.
Sacerdos sic vt populus.
Cythare vox conticuit.
25 Bonum cunctis conuiuium.
Mortem auget participãs.
Plebis tollet opprobrium.
Moab erit humilians.
26 Concepimus a facie.
Urbs syon iusti semita.
Pacem nobis tu domine.

Reſurgent claude oſtia.
27 Dure premet leuiathan.
Non miſerebitur populi.
Succendit meri vineam.
Reuenient nunc perditi.
28 Ego in ſyon lapidem.
Mittam remanda dicitur.
Seminabit per ordinem.
Fedus mortis delebitur.
29 Fient hoſtes vt ſomnium.
Ariel liber dabitur.
Honorant verbis dominum.
Sanctus iacob laudabitur.
30 Gentes perdet in nihilum.
Loquimini placentia.
Sol lucebit tunc ſeptuplum
Uana egyp. fiducia.
31 Homo egyp. et non deus.
Hieruſa. deus proteget.
Aſſur non viri gladius.
Uorabit timens fugiet.
32 In opulenta requie.
Stultorum cor intelliget.
Pax eſt opus iuſtitie.
Collectio non veniet.
33 Quare lugebant angeli.
In mane eſto brachium.
Auferens ve tes qui alteri.
Nouum vide tabernaculum.
34 Lege de penis ardua.
Inferet quas idumee.
Fumus erit in ſecula.
Habitabunt ibi beſtie.
35 Mala non ſcandet beſtia.
Claudus vt ceruus ſaliet.
Roborate debilia.
Gemitus dolor fugiet.
36 Nec rapſaces deſpicit.
Pharaonem ac dominum.
Magnificant ſennacherib.
Fallere cupit populum.
37 Orans iſay conſulit.
Rex ſecurus efficitur.
Angelus fortes percutit.
Sennacherib occiditur.
38 Preces fundit cū patitur.
Execbias ad dominum.
Ut petit ſol reuertitur.
Sanatus canit canticum.
39 Que nunctis rex indicat.
Execbias oſtenditur.
Eſaias hunc increpat.
Tollentur hec vt dicitur.
40 Robur deus multiplicat.
Bis dic conſolamini.
Palmo celos hic ponderat.
Parate viam domini.
41 Suſcepit iuſti dextera.
Timuerunt ac inſule.
Uane ſunt ſimulachra.
Spina in ſolitudine.
42 Te dedi fedus populi.
Cantate nouum canticum.
Qui ſcens ſemper ſilui.
Combuſſit per circuitum.
43 Uocaui te pro anima.
Ante me educ populum.
Laborem agni beſtia.
Argento neq calamum.
44 Extrahunt qui ſculptilia.
Culpa tego nouiſſimus.
Ut nubem delet ſcelera.
Prudentes vertit dominus.
45 Ipſe deus abſconditus.
Cyro auxiliabitur.
Rorate non eſt alius.
Omne genu curuabitur.
46 Zelantes pro ſeydola.
Saluos nō valent facere.
Dei ſtabunt conſilia.
Peccantes ad cor redite.
47 Auferet bona dominus.
Babylonis a filia.
Punient malis pluribus.
Qui det non eſt auxilia.
48 Babylonem deſerite.
Neruus eſt miſit dominus.
Tranſgreſſorem accedite.
Non dabo ſum nouiſſimus.
49 Cibabo tuos emulos.
Audite inde ꝙ inſule.
Plures habebis filios.
Exaltabuntur ſemite.
50 Deus aurem aperuit.
Tenebris celos induam.
Ueſtra culpa vos vendidit.
Deſertum mare faciam.
51 Erit ſalus perpetua.
Quis vt timeas hominem.
Sempiterna leticia.
Non bibes vltra calicem.
52 Fortes vaſa quis domini.
Blaſphematur recedite.
Gratis eſtis venundati.
Conſurge ac induere.
53 Gentis portauit ſcelera.
Auditui quis credidit.
Sublatus de anguſtia.
Oblatus quia voluit.
54 Habebit plures filios.
Nō eris memor amplius.
Tuos ponā ac terminos.
Redemptor tuus dñs.
55 In pace deducemini.
Relinquat viam impius.
Populis teſtem tribui.
Dat aquam ſitientibus.
56 Charos habebit dominus.
Colunt eius qui ſabbata.
Comparat quoſdā canibus.
In cunctis auaricia.
57 Longinquo pacē condidi.
Offendiſti in pluribus.
Ut mare feruens impij.
Cum contrito ſtat dñs.
58 Me requirunt quotidie.
Debitores repetitis.
Egenis panem diuide.
Orietur in tenebris.
59 Non eſt vere qui iudicet.
Auertit culpa dominum.
Inſulis vicem tribuet.
Locuti ſunt mendacium.
60 Omnes de ſaba venient.
Non lucebit ſol amplius.
Tibi reges deſeruient.
In mille erit minimus.
61 Poſſidebunt duplicia.
Cunctis erit laus gentibus.
Ueſtraq paſcent pecora.
Super me dei ſpiritus.
62 Que cōgregabūt comedent.
Super muros conſtitui.
Gentes iuſtum reſpicient.
Manebunt in te filij.
63 Rubrum veſtem cur induis.
De celo atq reſpice.
In amore nos redimis.
Pater noſter tu domine.
64 Sumus nos tuus populus.
Utinam tu deſcenderes.
Multum tibi peccauimus.
Nobis culpas non deputes.
65 Tota die me prouocat.
Faciet ſeruis optima.
Puniet ſic vt explicat.
Non eſſent in memoria.
66 Uanus iſta qui offeret.
Cum hieruſalem letamini.
In igne malos puniet.
Adducent fratres plurimi.

¶ Liber hieremie.

1 A A a a h domine.
Succēſam ollā vidū.
Ne formides a facie.

Loqueris que mandauero.
2 Baal secutus est ydola.
Mala duo plebs edidit.
Arguet te malitia.
Gladius iustos perdidit.
3 Cur deliquit deterius.
Quam israel domus iuda.
Pande deo peccauimus.
Redi patrem me nomina.
4 Decepisti hunc populum.
Nesciunt benefacere.
Cor peribit tunc principum.
Audiam vocem buccine.
5 Ecce ruperunt vincula
Mala dicunt non venient.
Gens te premet extranea.
Peccata bonum prohibent.
6 Frigidam fecit maliciam.
Omnes student auaricie.
Uictimas non suscipiam.
Cilicio accingere.
7 Gentem in porta edocet.
Fecerunt hi deterius.
Expellam vos a facie.
Uox cessabit in vrbibus.
8 Horum ossa eijcient
Uult nullus penitentiam
Serpentes plebem punient
Sequuntur auariciam.
9 In me glorief quilibet.
Aquam dabit quis capiti.
Per fenestras mors imminet
Planctum iubet his accipi.
10 Quare valent nil ydola.
Docet ipsa non timeas
Fecit deus hec omnia.
Ignorant qui te punias.
11 Lignum vitamus inquiunt.
Dilectus fecit scelera.
Seruare pactum renuunt.
Nequaquam pro his obsecra.
12 Me nosti inquam domine.
Dilectam dedi animam.
Uenite omnes bestie.
Illos ergo eijciam.
13 Nudaui tua femora.
Lumbare hic absconditur.
Te polluerunt scelera.
Plebs hec inebriabitur.
14 Orare pro his inhibet.
In nobis es tu domine.
Tribus plagis hos conteret.
Abundent nimis lachryme.
15 Percussi meum populum.
Quia gladium eijce.
In murum dedi ereum.
Uisita me ac erue.
16 Quodvilet vult conuiuia.
Non plangentur hic mortui.
Culpa non est abscondita.
Plus errarunt quam pristini.
17 Relinquunt te quod domine.
Confundentur te hostibus.
Ue speranti in homine.
Sabbatum colat populus.
18 Scindia iam dirigite.
Ad domum veni figuli.
Attende ad me domine.
Deduc in manu gladij.
19 Ter iubet laguncula
Cibabo eos carnibus.
Ut tophet vrbem faciam.
Conteretur sic populus.
20 Uide mala que explicat.
Assur ipsum quod percutit
Diem ortus vituperat.
Non se loqui plus asserit.
21 Exoret vult rex dominum.
Extra iens saluabitur.
Perdent plage tres populum.
Urbs igne deuorabitur.
22 Iussa linquentes corruent.
Bellum non reuenient.
Ioachim non sepelient.
Ieconiam eijciet.
23 Zelat pro grege domini.
Iuda ad hec saluabitur.
Prophetis vere mendacibus.
Onus dei plebs dicitur.
24 Adijcit duos calathos.
Ficus multas qui continent.
Affliget deus ceteros.
Transmigrati reuenient.
25 Bibent omnes de calice.
Peribunt reges gladio.
Noluit plebs attendere.
Non erit tunc saluatio.
26 Cum narrat que vult domini.
Reus mortis asseritur.
Replicat hec principibus.
Urias interficitur.
27 Deus iniungit omnibus.
Nabuchodo. vt seruiant.
Cathenas mittit regibus.
Uerbum vasa hec audiant.
28 Enunciat mendacia.
Ananias hic populo.
De collo soluit vincula.
Moritur mense septimo.
29 Fallentes plebem puniet.
Tres viros penis arduis.
Non transmigratos conteret.
Bona dabit residuis.
30 Gentes consume domine.
Promittit iacob optima.
Erit erit nam populus.
Punuit propter scelera
31 Habebunt bona optima.
Cessa rachel a fletibus.
Circumdat virum femina.
Lex erit in visceribus.
32 Incluso ager venditur.
Miratur vrbem capiet.
Peccauerant et panditur.
Bona dans pactum fieret.
33 Quare blanditur domini.
Dauid et plebem reliquam.
Prestabat bona omnibus
Gregum dans abundantiam.
34 Libertas pacto redditur.
Seruis cito sed penitent.
Pena illis prefigitur.
Sedechiam hostes capient.
35 Mandato patris obediunt.
Rechabitarum filij.
Bibere vinum renuunt.
Culpantur ex hoc iudei.
36 Nunc verba libri nunciat.
Baruch scripti principibus.
Sedechias hunc concremat.
Restauratur perfectius.
37 Orationem postulant.
Rex egypti se preparat
Hieremiam incarcerant.
Sedechias hunc recreat.
38 Prophetam magni impetrant
In lacum atque mittitur.
Hunc quidem postquam liberant.
Cum rege his loquitur
39 Qui timet rex fugere.
Hierusalem dum capitur.
Confortatur abdemalech.
Domum cremant plebs ducitur.
40 Reuertentis dux recipit
Ut seruiant his loquitur.
Iohanne dicta negligit.
Hieremias liber linquitur.
41 Sumit hysmael populum.
Godoliam cum iugulat.
Promittunt decem precium.
Iohanna primum effugat.
42 Timens caldeos populus.
Fieri preces postulat.
His dici vult hec domini.
Hieremias que recitat.

43 Verbū plebs tamē respuit.
Egyptū ac ingreditur.
Lapides celet precipit.
Destructio predicitur.
44 Explicat mala plurima.
His egypto qui resident.
Vanis qui dāt libamina.
Uxoribus non inhibent.
45 Innuit baruch dominus.
Grandia vt non postulet.
Adducet malū omnibus.
Saluū tamē hūc faciet.
46 Zelās pro iacob optimus.
Egypto mala recitat.
Hos nam rex babylonicus.
Premet valde vt explicat.
47 Ab aquilone venient.
Aque dabuntur iracꝫ.
Philistum deficient.
Invaginam incredere.
48 Bona deus tunc auferet.
A moab vt predicitur.
Sibi mala hec faciet.
In exemplum his dabitur.
49 Certe amon idumeā.
Damascū deus puniet.
Post hec cedar atcꝫ elam.
Non parcens idem faciet.
50 Dñs pandit q̄ faciet.
Babyloni altissimus.
Gladius sua destruet.
Non extructur amplius.
51 Euenient hec pessima.
Babyloni a dño.
Visitabit sculptilia.
Librū pones in fluuio.
52 Fames obsessos tenuit.
Rex cecās necat gladio.
Nabusardā hec transtulit.
Joachim est in solio.

¶ Liber baruch.

1 Admonet baruch pplm
Legens in babylonia.
Argenti mittunt precium.
Postulāt ac pecunia.
2 Babyloni qui habitant.
Judei orant dñm.
Peccata patrum recitant.
Dei petunt subsidium.
3 Clamat ad te nunc anxius.
Mandata vite percipe.
Dixerunt stelle assumus.
Laudabimus te dñe.
4 Dolet vrbs nam a gentibus.
Premuntur eius filij.
Reducet ipsos dñs.
Peribunt huius emuli.
5 Erecta veste lugubri.
Circunda te diploide.
Ducentur a te filij.
In alta stans circūspice.
6 Filios iacob admonet.
Timeant ne sculptilia.
Exemplis ipsos edocet.
Hec esse inutilia.

¶ Liber threnorum.

1 Absinit montis dñs.
Urbs facta ē instabilis.
Eius sordes in pedibus.
Videte si est similis.
2 Bona q̄ erant perdidit.
Factus est velut emulus.
Altare festa repulit.
Dixerunt deuorabimus.
3 Canticum ego populo.
Pars mea nunc̄ dñs.
Exclusit cum clamauero.
Depredatus est oculus.
4 Defecit color optimus.
Pulchri valde nazarei.
Captus est xp̄s dominus.
Cocti sunt fame filij.
5 Egypto manū dedimus.
Intuere opprobrium.
Pellis nostra vt clibanus.
Defecit cordis gaudium.

¶ Liber ezechielis.

1 Ambulant animalia.
Rote idē hoc faciunt.
Volāt alis hec corpora.
Dū manēt pēnas deserunt.
2 Blande informat dominus.
Ezechielē ac erigit.
Ipsum mittit tribulibus.
Volumē manus porrigit.
3 Comedi librū imperat.
Frontem dedit durissimam.
Impios his cum predicat.
Liberat sibi animam.
4 Dicit vt sumat laterem.
Super latus ac dormiat.
Obsideat hierusalem.
Sibi panes vult faciat.
5 Ego hierusalem puniam.
Per barbā duces gladiū.
Plagis tribus hāc cōteram
Dabo ac in opprobrium.
6 Fame obsessus corruet.
Montibus ante loquitur.
Gladius peste puniet.
Terra ac desolabitur.
7 Germinauit superbia.
Venit finis afflictio.
Reddā iusta iudicia.
Patens erit confusio.
8 Horrenda visu aspicit.
Templo astans per spiritū.
Cū quibus plebs nō desinit
Turbare semper dominum.
9 Indutus signet stamine.
Frontes thau gementium.
Ut occidant. 6 precipit.
Preter hos omnē populum.
10 Quatuor rotas conspicit.
Plus cherubin q̄ ambulant
Indutus ignem accipit.
Iuxta cobar hec fuerant.
11 Lapideū cor auferam.
Helchias ante mortē.
De medio eijciam.
In caldeā reducitur.
12 Mandat vasa vt faciat.
Bibat aquā ac subito.
Parietē perfodiat.
Non differetur visio
13 Nunciantis mendacia.
Prophetas deus puniet.
Virū per ceruicalia.
Plebē ab his eripiet.
14 Orent licet. 3. dominū.
Noe iob atcꝫ daniel.
Se saluabūt non filium.
Homo hō de israel.
15 Pene lignū non preualet.
Vitis et hoc comburitur.
Hierusalem sic faciet.
Cum suis desolabitur.
16 Quā ingrata extiterit.
Hierusalem notificat.
Que fecit sibi exprimit.
Sorores malo superat.
17 Rex babel in medio.
In aquila ad libanum.
Profuge cadent gladio.
Frōdecꝫ lignū aridū.
18 Sācte viuens non corruet.
Peribit tantū impius.
Viuet se his dū corriget.
Ruet peccat si optimus.
19 Terram leones lacerāt.
Figuratiue loquitur.
Gētes et hoc se congregāt.
Utercꝫ horum capitur.
20 Una parans cum filijs
Proiecerunt iudicia.

Uobis tunc displicebitis.
Cor eorum post idola.
31 Extrahet deus gladium.
Limatum contra plurimos.
In sagittis auguriū
Ad amō hec dic filios.
22 Hierusalem notificat.
Egitq; maleficia.
Omnibus penas ordinat.
Feceruntq; turpia.
23 Zelat in malis coliba.
Colam sororem impiam.
Fecerūt ambe turpia.
Narrat eis miseriam.
24 Assume ollam itaq;.
Ue ciuitati sanguinum.
Moritur vxor vespere.
Non planget sanctuariū.
25 Bona amittunt omnia.
Malo iudaq; complacent.
Amon moab idumea.
Palesti amō fugient.
26 Cedet nabugo. gladio.
Rex tyri omnem populum.
Erit ac desolatio.
Predicte imperpetuum.
27 Deseruierūt plurimi.
Tyro valde que eminet.
Lugebunt eam incliti.
Penitus quia corruet.
28 Eiecit cherub domin⁹.
Eleuatum superbia.
Sidoni erit gladius.
Israel plebs in gloria.
29 Faciet mala optimus.
Pharaoni egyptijs.
Humiles erunt amplius.
Dabit hos pro seruitijs.
30 Gladius perdet ethiopes.
Egypto idem faciet.
Peribunt huius principes.
Idola deus auferet.
31 Hic assur cedro simulat.
Stabunt sub vmbraculo,
Ruinam huius recitat.
Deiectus est sic pharao.
32 Iubetur plangi pharao.
Cum egyp. multitudine.
Cum occisis his gladio.
Dormient cesi vtiq;.
33 Canet speculans buccinā.
Iustus viuet non impius.
Deficiet superbia.
Sermones vertit populus.
34 Liberabuntur itaq;.
Tunc oues a pastoribus.
Ipsos pascam vberrime.
Secure erunt amplius
35 Montem seyr altissimus.
Desertum ad hec faciet
Impleuit cadauerib⁹.
Frequentantes hūc cōterct.
36 Narret israel montibus.
Dabo vobis cor carneum.
Polluit nomen populus.
Eos vt gregem dominū.
37 Ossa itaq; arida.
Audite verbū domini.
Ligna facit contigua.
Rex erit vnus populi.
38 Plura gog mala faciet.
Congregatis ex gentibus.
Murus omnis tunc corruet
Turbatus erit domin⁹.
39 Uenerit israel populū.
Exibunt tunc de vrbibus.
Reducit gog in nihilū.
Uescētur aues carnib⁹.
40 Remanet ezec. itaq;.
Montem super altissimum.
Mensurat templum varie.
Multiplex ac vestibulū.
41 Sancti sanctorū accipit.
Mensuram vir plenarie.
Ezechiel ac conspicit.
Cherubin in pariete
42 Tandem metiri desinit.
Ad intra domus angelus.
Plurima loca respicit.
Mēsurat ac exterius.
43 Ultra nomen non pollnent.
Maiestas domum occupat.
Diebus septem immolent.
Ostendi templum imperat.
44 Ex hoc templū polluitur.
Intrant quia extranei.
Porta clausa conspicitur.
Seruent quidem presbyteri.
45 Iubet terre vt separēt.
Has domino primitias.
Principes tales tribuant.
Istas dabunt ad victimas.
46 Zelabit princeps populum.
Nihil aliquo vi auferet.
Per kalendas et sabbatum.
Taxatur his que offeret.
47 Aque abundant nimium.
Uiuificabunt omnia.
Terre prefigit terminū.
Diuidet cū his aduena.
48 Beniamin atq; reliquie.
Tribus terre sic diuidant.
Separentur primitie.
Portas vrbis tot construāt.
¶ Liber danielis.
1 Hic senes vult pueros.
Hebreis dat legumina
Excellunt isti socios.
Magos atq; scientia.
2 Bis exposcit rex somnium.
Occidi magos imperat.
Orat pandit mysterium.
Daniel hunc ac sublimat.
3 Coli iubetur statua.
Nimis fornax succenditur.
Prohibetur blasphemia.
Laudant. 3. quartus cernit.
4 Daniel regem instruit.
De arbore quam viderat.
Superbia hunc eiicit.
Subdēs regnum recuperat.
5 Epulum multis preparat.
Manus scribens conspicit.
Tremet rex sensum reserat.
Daniel ac induitur.
6 Fit decretum a satrapis.
Danielem vt puniant.
Orat traditur bestijs.
Non hunc sed hos dilacerāt
7 Grandes bestias conspicit.
Antiquus cedens cernitur.
Ad istum idem peruenit.
De his daniel instruitur.
8 Hyrco aries subiacet.
Ex stellis cornu deiicit.
Gabriel de his admonet.
Ut signet ista precipit.
9 Ieiunans daniel obsecrat.
Gabriel ipsum edocet.
De christo plura recitat.
Hostia ac deficiet.
10 Caret viribus daniel.
Luget panem non comedit.
Adiutor tantum michael.
Persarum princeps restitit.
11 Lege austri que prelia.
Et aquil. reges facient.
Loquitur rex magnifica.
Sacrificium auferent.
12 Mortui surgent varie.
Probabuntur ac plurimi.
Fulgebūt docti itaq;.
Nequiter agent impij.
13 Nequaq̄ prauis senibus.
Susanna velle tribuit.

43 Verbū plebs tamē respuit.
Egyptū ac ingreditur.
Lapides celet precipit.
Destructio predicitur.
44 Explicat mala plurima.
His egypto qui resident.
Vanis qui dāt libamina.
Vxoribus non inhibent.
45 Innuit baruch dominus.
Grandia vt non postulet.
Adducet malū omnibus.
Saluū tamē hūc faciet.
46 Zelū pro iacob optimus.
Egypto mala recitat.
Hos nam rex babylonicus.
Premet valde vt explicat.
47 Ab aquilone venient.
Aque dabuntur itaq;.
Philistiim deficient.
In vaginam incredere.
48 Bona deus tunc auferet.
A moab vt predicitur.
Sibi mala hec faciet.
In exemplum his dabitur.
49 Certe amon idumeā.
Damascū deus puniet.
Post hec cedar atq; elam.
Non parcens idem faciet.
50 Dñs pandit q̄ faciet.
Babyloni altissimus.
Gladius sua destruet.
Non extrueta amplius.
51 Euenient hec pessima.
Babyloni a dño.
Visitabit sculptilia.
Librū ponens in fluuio.
52 Fames obsessos tenuit.
Rex cecās necat gladio.
Nabusardā hec transtulit.
Joachim est in solio.
¶ Liber baruch.
1 Admonet baruch ppl'm
Legens in babylonia.
Argenti mittunt precium.
Postulāt ac pecunia.
2 Babyloni qui habitant.
Judei orant dñm.
Peccata patrum recitant:
Dei petunt subsidium.
3 Clamat ad te nunc amplius.
Mandata vite percipe.
Dixerunt stelle assumus.
Laudabimus te dñe.
4 Dolet vrbs nam a gentibus.
Premuntur eius filij.
Reducet ipsos dñs.
Peribunt huius emuli.
5 Erecta veste lugubri.
Circunda te diploide.
Ducentur a te filij.
In alta stans circūspice.
6 Filios iacob admonet.
Timeant ne sculptilia.
Exemplis ipsos edocet.
Hec esse inutilia.
¶ Liber threnorum.
1 Absinuit montis dñs.
Vrbs facta ē instabilis.
Eius sordes in pedibus.
Videte si est similis.
2 Bona q̄ erant perdidit.
Factus est velut emulus.
Altare festa repulit.
Dixerunt deuorabimus.
3 Canticum ego populo.
Pars mea nunq̄ dñs.
Exclusit cum clamauero.
Depredatus est oculus.
4 Defecit color optimus.
Pulchri valde nazarei.
Captus est xp̄s dominus.
Cocti sunt fame filij.
5 Egypto manū dedimus.
Intuere opprobrium.
Pellis nostra vt clibanus.
Defecit cordis gaudium.
¶ Liber ezechielis.
1 Ambulant animalia.
Rote idē hoc faciunt.
Volāt alis hec corpora.
Dū manēt pēnas deserunt.
2 Blande informat dominus.
Ezechielē ac erigit.
Ipsum mittit tribulibus.
Volumē manus porrigit.
3 Comedi librū imperat.
Frontem dedit durissimam.
Impios his cum predicat.
Liberat sibi animam.
4 Dicit vt sumat laterem.
Super latus ac dormiat.
Obsideat hierusalem.
Sibi panes vult faciat.
5 Ego hierusalem puniam.
Per barbā duces gladiū.
Plagis tribus hāc cōteram
Dabo ac in opprobrium.
6 Fame obsessus corruet.
Montibus ante loquitur.
Gladius peste puniet.
Terra ac desolabitur.
7 Germinauit superbia.
Venit finis afflictio.
Reddā iusta iudicia.
Patens erit confusio.
8 Horrenda visu aspicit.
Templo astans per spiritū.
Clā quibus plebs nō desinit
Turbare semper dominum.
9 Indutus signet statuit.
Frontes thau gementium.
Vt occidant. 6 precipit.
Preter hos omnē populum.
10 Quatuor rotas conspicit.
Plus cherubin q̄ ambulant
Indutus ignem accipit.
Iuxta cobar hec fuerant.
11 Lapideū cor auferam.
Helchias ante moriē.
De medio eijciam.
In caldeā reducitur.
12 Mandat vasa vt faciat.
Bibat aquā ac subito.
Parietē perfodiat.
Non differetur visio
13 Nunciantis mendacia.
Prophetas deus puniet.
Virū per ceruicalia.
Plebē ab his eripiet.
14 Orent licet .3. dominū.
Noe iob atq; daniel.
Se saluabūt non filium.
Homo bō de israel.
15 Pene lignū non preualet.
Vitis et hoc comburitur.
Hierusalem sic faciet.
Cum suis desolabitur.
16 Quā ingrata extiterit.
Hierusalem notificat.
Que fecit sibi exprimit.
Sorores malo superat.
17 Rner babel in medio.
In aquila ad libanum.
Profuge cadent gladio.
Frōdēq; lignū aridū.
18 Sācte viuens non corruet.
Peribit tantū impius.
Viuet se his dū corriget.
Rner peccat si optimus.
19 Terram leones lacerāt.
Figuratiue loquitur.
Gētes et hoc se congregāt.
Vterq; horum capitur.
20 Vna parans cum filijs
Proiecerunt iudicia.

Uobis tunc displicebitis.
Cor eorum post idola.
31 Extrahet deus gladium.
Limatum contra plurimos.
In sagittis auguriū
Ad amō hec dic filios.
22 Hierusalem notificat.
Egitqꝫ maleficia.
Omnibus penas ordinat.
Feceruntqꝫ turpia.
23 Zelat in malis coliba.
Colam sororem impiam.
Fecerūt ambe turpia.
Tarat eis miseriam.
24 Assume ollam itaqꝫ.
Ue ciuitati sanguinum.
Moritur uxor vespere.
Non planget sanctuariū.
25 Bona amittunt omnia.
Malo iudaqꝫ complacent.
Amon moab idumea.
Palesti amō fugient.
26 Cedet nabugo. gladio.
Rex tyri omnem populum.
Erit ac desolatio.
Predicite imperpetuum.
27 Deseruierūt plurimi.
Tyro valde que eminet.
Lugebunt eam incliti.
Penitus quia corruet.
28 Eiecit cherub dominꝰ.
Eleuatum superbia.
Sidoni erit gladius.
Israel plebs in gloria.
29 Faciet mala optimus.
Pharaoni egyptus.
Humiles erunt amplius.
Dabit hos pro seruitijs.
30 Gladius perdet ethiopes.
Egypto idem faciet.
Pereunt huius principes.
Idola deus auferet.
31 Hic assur cedro simulat.
Stabunt sub vmbraculo.
Ruinam huius recitat.
Deiectus est sic pharao.
32 Iubetur plangi pharao.
Cum egyp. multitudine.
Cum occisis his gladio.
Dormient cessi vitiqꝫ.
33 Canet speculans buccinā.
Iustus viuet non impius.
Deficiet superbia.
Sermones vertit populus.
34 Liberabuntur itaqꝫ.

Tunc oues a pastoribus.
Ipsos pascam vberrime.
Secure erunt amplius
35 Montem seyr altissimus.
Desertum ad hec faciet
Impleuit cadaueribꝰ.
Frequentantes hūc cōteret.
36 Narret israel montibus.
Dabo vobis cor carneum.
Polluit nomen populus.
Eos vt gregem dominū.
37 Ossa itaqꝫ arida.
Audite verbū domini.
Ligna facit contigua.
Rex erit vnus populi.
38 Plura gog mala faciet.
Congregatis ex gentibus.
Murus omnis tunc corruet
Turbatus erit dominꝰ.
39 Querit israel populū.
Exibunt tunc de vrbibus.
Reducit gog in nihilū.
Uescētur aues carnibꝰ.
40 Remanet ezec. itaqꝫ.
Montem super altissimum.
Mensurat templum varie.
Multiplex ac vestibulū.
41 Sancti sanctorū accipit.
Mensuram vir plenarie.
Ezechiel ac conspicit.
Cherubim in pariete
42 Tandem metiri definit.
Ad iⁿtra domus angelus.
Plurima loca respicit.
Mesurat ac exterius.
43 Ultra nomen non polluent.
Maiestas domum occupat.
Diebus septem immolent.
Ostendi templum imperat.
44 Ex hoc templū polluitur.
Intrant quia extranei.
Porta clausa conspicitur.
Seruent quidem presbyteri.
45 Iubet terre vt separēt.
Has domino primitias.
Principes tales tribuant.
Istas dabunt advictimas.
46 Zelabit princeps populum.
Nihil aliquo vi auferet.
Per kalendas et sabbatum.
Taxatur his que offeret.
47 Aque abundant nimium.
Uiuificabunt omnia.
Terre prefigit terminū.
Diuidet cū his aduena.

48 Beniamin atqꝫ reliquie.
Tribus terre sic diuidant.
Separentur primitie.
Portas vrbis tot construāt.
¶ Liber danielis.
1 Hic fenes vult pueros.
Hebreis dat legumina
Excellunt isti socios.
Magos atqꝫ scientia.
2 His exposcit rex somnium.
Occidi magos imperat.
Orat pandit mysterium.
Daniel hunc ac sublimat.
3 Coli iubetur statua.
Nimis fornax succenditur.
Prohibetur blasphemia.
Laudant. 3. quartus cernit.
4 Daniel regem instruit.
De arbore quam viderat.
Superbia hunc eijcit.
Subdēs regnum recuperat.
5 Epulum multis preparat.
Manus scribens conspicit.
Tremet rex sensum referat.
Daniel ac induitur.
6 Fit decretum a satrapis.
Danielem vt puniant.
Orat traditur bestijs.
Non hunc sed hos dilacerāt
7 Grandes bestias conspicit.
Antiquus cedens cernitur.
Ad istum idem peruenit.
De his daniel instruitur.
8 Hyrco aries subiacet.
Ex stellis cornu deijcit.
Gabriel de his admonet.
Ut signet ista precipit.
9 Ieiunans daniel obsecrat.
Gabriel ipsum edocet.
De christo plura recitat.
Hostia ac deficiet.
10 Caret viribus daniel.
Luget panem non comedit.
Adiutor tantum michael.
Persarum princeps restitit.
11 Lege austri que prelia.
Et aquil. reges facient.
Loquitur rex magnifica.
Sacrificium auferent.
12 Mortui surgent varie.
Probabuntur ac plurimi.
Fulgebūt docti itaqꝫ.
Nequiter agent impij.
13 Nequaqꝫ pranis senibus.
Susanna velle tribuit.

Consentit filiis populus.
Falsos daniel inuenit.
14 Occisis sacerdotibus.
Bel dracho post perimitur.
Datur daniel leonibus.
Per abacuch reficitur.

¶ Liber osee.

1 Assumit fornicariam.
Dixit deus vt precipit.
Illi parit hec filiam.
Duos inter quos concipit.
2 Bestia matrem comedet.
Nomina baalim auferam.
Triticum terra proferet.
Inter hos fedus feriã.
3 Colunt deos extraneos.
Adulteram tu dilige.
Per dies erunt plurimos.
Sine ephot & principe.
4 Dereliquerunt dominũ.
Fornicando continue.
In terra est mendacium.
Erũt sponse adultere.
5 Effraim ruet perfidus.
Dominum non inuenient.
Leonis ero catulus.
Uadam tollam nec eruẽt.
6 Faciam quid tibi iuda.
Uolui et scientiam.
Suscitabit in tertia.
Transgressi sunt sicut adam
7 Gladio cadent principes.
Cogitarũt maliciam.
Deuorauerunt principes.
Ut volucrem hos detrahã.
8 Hostias non suscipiet.
Edificauit delubra.
Regnant ad me nõ pertinet.
Dederunt multis munera.
9 In egyptum plebs rediit.
Polluentur qui comedent.
Percussus effraim exitit.
Nequaquã fructum facient.
10 Cadent are simulachra.
Effraim erit confusio.
Puniet propter scelera.
Tumultus tunc in populo.
11 Leo quasi sic rugiet.
Portabam vt nutritius.
In funiculis attrahet.
Capita edet gladius.
12 Multiplicat mendacium.
Supplantauit in vtero.
Inualuit ad angelum.
Sperans spera in domino.
13 Nescies deum alium.
Tua ex te perditio.
Est peccatum absconditum.
Ero morsus ac infero.
14 O israel ad dominum.
Deum tuum conuertere.
Germinabit vt lilium.
Diligam vos spontanee.

¶ Johel propheta.

1 Ascẽdet gẽs sup aridã
Reliquum bruci itaq.
Spoliauit ficulneam.
Putruerũt in stercore.
2 Benignus valde dominus.
Corda non vestes scindite.
Dies erit nam maximus.
In syon tuba canite.
3 Colles lacte tunc effluent.
Effundam post hec spiritum
Lumen stelle non exhibent.
In valle premam populum.

¶ Amos propheta.

1 Amon damascũ puniet
Gaza azotum dñs.
Cũ tyro edon corruet.
Accaron atq penitus.
2 Bene moab principibus.
Cum iuda malum faciet.
Israel atq dominus.
Non fortis tunc eripiet.
3 Cognoui vos tantummodo
Nesciunt rectum facere.
Uisitare cum cepero.
Ruẽt domus eburnee.
4 Dies ecce aduenient.
Non pluit super alterã.
Uenerunt tres vt liberent.
Subuerti vos vt sodomam.
5 Erit planctus in omnibus.
Deum & bonũ querite.
Decrescet plebs in vrbibus.
Holocausta relinquite
6 Fratrem dabit lasciuijs.
Relicti decem corruent.
In absinthiũ vertitis.
Gentes late vos conterent.
7 Genti cadent in gladio.
Amasie hec recitat.
Trulam ponam in medio.
Bis deum amos mitigat.
8 Habitans fletum capiet.
Uirgines pulchre deficient.
Populo signis imminet.
Uerbũ neq inuenient.
9 Inferet mortem pluribus.
Conteram quod peccauerit.
Plantabit eos dominus.
Suscitabo quod cecidit.

¶ Abdias ppheta.

1 Auditũ nos audiuimus.
Bibẽt atq exhaurient.
Paruulum dedi gentibus.
Reliquie deficiẽt.

¶ Jonas propheta.

1 Affugit ionas itaq.
Tẽpestas grãdis orit.
Narrata causa itaq.
In mare is proiicitur.
2 Belua ionam deglutit.
Clamat orans ad dominum
Jussu piscis hunc euomit.
Maris extra periculum.
3 Clamat ionas in niniue.
Iterato committitur.
Jeiunant stant in cinere.
Pena his non infligitur.
4 Dolet ppheta intime.
Auferri petit animam.
Defenditur a caumate.
Turbatur propter ederam.

¶ Micheas propheta.

1 Audite oẽs populi.
Agite penitentiam.
Perdentur montes inclyti.
Draconũ planctum faciã.
2 Bona sunt verba domini.
Jacob tunc congregabitur.
Malumve qui operamini.
Parabola cãtabitur.
3 Carnem ederunt populi.
Ue malum qui diligitis
Docebant causa commodi.
Recta cuncta peruertitis.
4 Docebit suas semitas.
Gentes fortes corripiet.
Ligones ponent lanceas.
In babylone redimet.
5 Et tu bethleem effrata.
Pascet in fortitudine.
Auferam maleficia.
Erunt iacob reliquie.
6 Feci tibi quid popule.
Indicabo quid facies.
Incepi te percutere.
Repleti sunt nam diuites.
7 Gregem pasce tu domine.
Peccata nõ proiiciet.
Et sanctitas in noie.
Ut nulli credat admonet.

¶ Naum propheta.

1 Afflixi te sed non faciã.
Miscẽs suis hostibus
Virgam dei dorso conteram
Non transibit malignus.
2 Bona multa diripite.
Quadrigas perdet domin⁹.
Habent currus ignee.
Ruunt in itineribus.
3 Contra niniue loquitur.
Egit quia enormia.
In multis desolabitur.
Ducta est alexandria.

¶ Abacuch propheta.

1 Aspice in gentibus.
Suscitabo nã chaldeos.
Preualet iusto impius.
In rhete trahit plurimos.
2 Bibe tu et consopire.
Expecta si tardauerit.
Prodest nihil conflatile.
Quinquies ve ac repetit.
3 Celos operit gloria.
Ab austro deus veniet.
In manibus sunt cornua.
Preter carnem nil continet.

¶ Sophonias propheta.

1 Aurum nullus capiet.
Congregabo a facie.
Pluribus damna inferet.
Dies illa angustie.
2 Blasphemauerũt populum.
Multi deos quos puniet.
Querite iusti dominum.
Desertum assur faciet.
3 Cum regnis gentes colligã.
Mane dabit iudicium.
In laudem tunc vos faciam.
Non loquitur mendacium.

¶ Aggeus propheta.

1 Abere domum precipit.
Sup vias cor ponite.
Pluuiam his prohibuit.
Timent deum reliquie.
2 Benedicam decetero.
Desideratus veniet.
Domus cara est domino.
Quadrigam ac destruet.

¶ Zacharias propheta.

1 Ad hierusalem veniam.
Strãs iter mirtheta lo
In ira gẽtes puniã. (quitur.
De cornibus instruitur.
2 Babylon fuge filiam.
Portat quia ꝫm thurisbuluz.
Ero hierusa. in gloriam.
Gentes inde in populum.
3 Coram angelo domini.
Iesum sathan sollicitat.
Iubet deus hunc indui.
Legem addens vt teneat.
4 De istis que candelabrum.
Circũstant quid significent.
Informatur per angelum.
Despicis ac quid indicent.
5 Erudit zachar angelus.
Deuolanti volumine.
Leuant atq superius.
Amphoram due femine.
6 Fortes quadrige varij.
Quarte equi sunt plurimũ.
Extruet templũ domini.
Fulgebit populus nimium.
7 Grauarunt hostes pristini.
Mandatis ne intenderent.
Ad domum mittunt aliqui.
Malũ fratri non cogitent.
8 Hec odi dicit dominus.
Veritatem diligite.
In manu erit baculus.
Permittit bona facere.
9 In tuba canit maximus.
Venit rex super asinam.
Loquetur pacem gentibus.
Perdam philis. superbiam.
10 Carnis sue altissimus.
Plebi fiet hanc reuocans.
Iratus est pastoribus.
Ass. ꝛ erit humilians.
11 Libane portas aperi.
Virga duplex assumitur.
Deuorant carnem proxime.
Pastor malus habebitur.
12 Me confixum aspicient.
Equum omnẽ percutiam.
Seorsum planctum facient.
Turbantes hierus. conterã.
13 Nomina baalim auferam.
In palmis cur sera vulnera.
Prophetas malos destruã.
Relinquetur pars tertia.
14 Omnis terra reuertet.
Preliabitur dominus.
Montem oliue diuidet.
Veniet dies maximus.

¶ Malachias propheta.

1 A Vobis nolo munera.
Timor vbi sit dñs.
Offertis mihi sordida.
Nomen magni in gentibus.
2 Benedictiones destruam.
Sacerdos extat angelus.
Nihil placant suscipiam.
Custodiatur spiritus.
3 Colabit leui filios.
Ante te mittam angelum.
Beatos dicunt impios.
Affligunt in his dominum.
4 Dies succensa veniet.
Stipula erunt impij.
Helyas corda attrahet.
In monte lex sit moysi.

¶ Liber machabeorũ.j.

1 Alexan. regnum diuidit
Egyp. ver⁹ rex spoliat.
Arcem huius gens cõstruit.
Tenentes legem trucidat.
2 Bellum festis committitur.
Mathathias iussũ despicit
Zelans hostes persequitur.
Moriens natos instruit.
3 Corruit appollonius.
Fugant seron exercitum.
Trãsfretat rex antiochus.
In masphat orat dominum.
4 Deuinus fugit gorgias.
Castrorũ sumunt spolia.
Superatur cum lysias.
Restaurant templi perdita.
5 Esau cum multis vincitur.
Simon galileis subuenit.
Tymotheus bis conteritur.
Iosephum gorgias subijcit.
6 Fraudatur rex cõmoritur.
Bellare natum faciunt.
Elephans ac occiditur.
Obsident pax sit redeunt.
7 Grauat alchimus iudeos.
Regnans necat demetrius.
Fugit spernens phꝛos.
Nychanor ruit perfidus.
8 Hostes romani subiugant.
Subderunt reges gentium.
Iudei istos federant.
Mittentes eupolemium.
9 Iudas ruit eligitur.
Ionathas nubẽtes percutit.
Bachides bis deuincitur.
Occidens pacem tribuit.
10 Karius alex. diligunt.
Bis scribit his demetrius.
Nuptias regis faciunt.
Vincitur appollonius.
11 Liberatur demetrius.
Alexandrum mecrimunt.
Sublimatur antiochus.

Ad ioathan sui redeunt.
12 Muniunt vrbem variam.
Federa prius renouant.
Captiuat triphon ioathan.
Socios huius trucidant.
13 Nūc symonē plebs sublimat
Ioathan triphon peremit.
Rex scribēs plura cōdonat.
Gaza arcem plus accipit.
14 Omnes in pace habitant.
Symon illos dum protegit.
Amici fedus renouant.
Pandunt dux quāta fecerit.
15 Plebi scribit antiochus.
Triphonē ac persequitur.
Multis mandat hec lucius.
Iudeis rex io irascitur.
16 Qd pugnent monet filios.
Cedebeus deuincitur.
Iohannes necat nuncios.
Pater falsi cum perditur.
¶ Liber machabeoꝝ scđs.
1 AD aperiat dñs.
Percusserūt antiochū
Ex qua ignis maximus.
Orant rex dat encenium.
2 Bonus propheta domini.
Celasse archam legitur.
Tractanda vides exprimi.
Breuitas hic intenditur.
3 Cūcta templi nequissimus.
Pādit symō plebs obsecrat.
Ceditur eliodorus.
Sanatus visa recitat.
4 Deponit iason menelaus.
Vterq; suos aggrauat.
Lisimachū necat populus.
Oniam adroch iugulat.
5 Equi volant per aerem.
Circuit iason profugus.
Est strages in hierusalem.
Trucidat apollonius.
6 Flāmis plurimi pereunt.
Mulieres precipitat.
Peccatis templū polluunt.
Eliezar carnes refutat.
7 Grauissime antiochus.
Fratres septē rex perimit.
Assistit mater omnibus.
Monitis atq; deficit.
8 Hostes iudas plenarie.
Per gyrum oēs conterit.
Fugato ac nicbanore.
Plurimis predam diuidit.
9 Iudeos volens perdere.
Antiochus percutitur.
His scribit dolens intime.
Pena graui extinguitur.
10 Cadunt cum his idumei.
Veneno templū reparant.
Circundant iudam angeli.
Thimotheum ac iugulant.
11 Lisias dux deuincitur.
Vestes quidē fert candidas.
Libertas iudeis traditur.
Bis duas scribūt literas.
12 Multas naues dū cōcremāt
Cum thimo vrbes capiunt.
Gorgiam atq; effugant.
Pro furto bis sex corruunt.
13 Necatur vir menelaus.
Orant iudas interficit.
Dextras donat antiochus.
Honorat pacem tribuit.
14 Offensus iuis alcimus.
Contra hos regē prouocat.
Nicbanor cum sit emulus.
Rasias se precipitat.
15 Predicat plebs nicbanori.
Recitat iuda somnium.
Laudant ruunt cum emuli.
Nych. suspendūt brachium.
¶ Mattheus euangelista.
1 Qualibus venit domin⁹
Mathe⁹ pfe exhibet
Monet nocte vt angelus,
Primantem ioseph retine..
2 Bethleem magi venerūt.
In egypto christus ducitur.
Pueros interficiunt.
In nazareth reuertitur.
3 Cum multos iohan. edocet.
Increpat quosdā plurimum
De christo plura perhibet.
Baptizat hūc ac postmodū.
4 Demon tentat in heremo.
Nazareth linquēs predicat.
Adherent fratres domino.
Circuiens egros solidat.
5 Estis sal beat plurimos.
Racha sende cōsentiens.
Non iures ames singulos.
Petenti da: sis patiens.
6 Fac bona sed non publice.
Orare suos edocet.
Ieiunes lota facie.
Duobus nemo seruiet.
7 Grauarūt domū flumina.
Pulsate trabem eijce.
Archa vite est ianua.
A prophetis attendite.
8 Habent & vulpes foueas.
Mandat rogat centurio.
Socrui datur tranquillitas
Submergit porcos legio.
9 Iudicat xp̄m mattheus.
Murmurat natā suscitat.
Sanatus demoniacus.
Cum paral cecos solidat.
10 Karos mittit vt predicent.
Persequātur vos plurimū.
Corpus in totum preualent.
Mittere veni gladium.
11 Laudat iohānem dominus.
Mittit ad que de carcere.
Exprobrat ciuitatibus.
Super vos iugum tollite.
12 Manus spicas esate.
Ex verbis se non eijcit.
Plusq̄ ionas blasphemie.
Fortis nanus septem accipit.
13 Nonne fabri hic filius.
Fecere fructum semina.
Similat regnum pluribus.
Mala signant zizania.
14 Offert caput iuuencula.
Quinq; panes multiplicat.
Sanatur tacta fimbria.
Ex aquis petrum liberat.
15 Petunt quare discipuli.
Nō lotis edant manibus.
De micis edunt catuli.
De septem replet panibus.
16 Querūt signū intuemini.
Quē dicunt esse homines.
Reuelatur mors domini.
Sequi si vis te abnegns.
17 Reddit sanum lunaticum.
Transfigurat se per prius.
Tolle pellit ieiunium.
Didragma dat petentibus.
18 Scinde mēbra a corpore.
Errans ouis perquiritur.
Secreto fratrem corripe.
Seruus nequā arguitur.
19 Teneri vxorem imperat.
Eunuchi tangit pueros.
Qualiter vitam habeat.
Reliquerit que filios.
20 Vocat missos in vineam.
Inuident gentes domino.
Filii petit cathedram.
Cecos sanat in hierico.
21 Extra vendentes eijcit.
Cum venit super asinam.

Ficum posse non deserit.
Primum hic locat vineam.
22 Inuitat rex sed refutant.
Nummisma petit dominus.
Saducei interrogant.
Dauid dicunt est filius.
23 Zelant priores cathedras.
Paruas res atque decimant.
Hierusalem cur lapidas.
Quod foris est purificant.
24 Aduentus signa exprimit.
Qui legit tunc intelligat.
Totum patri innotuit.
Beat seruum qui vigilat.
25 Bis quinque ponit vii tatres.
Talenta serui duplicant.
A dextris oues statuet.
Iusti regnum possideant.
26 Cena postque perficitur.
Iude dat osculum.
Captus tacet percutitur.
Petrus negat ter dominum.
27 Dolens iudas se suffocat.
Barrabam ac illuditur.
Blasphemat hely clamitat.
Sepulchro corpus traditur
28 Est albus vt nix angelus.
Feminas sedens edocet.
Datur aurum custodibus.
Undecim xps admonet.

¶ Marcus euangelista.

1 A Quis baptizat dnm.
Tentat fratres conuocat
Immundum pellis spiritum.
Socrum leprosum solidat.
Baiulat paralyticus.
Cum leui xps comedit.
Confricant spicas manibus.
Utres vinum ac destruit.
3 Cuidam manum solidat.
Languentes sanos efficit.
Foris stat bis sex congregat.
Sathanas se non eijcit.
4 Dat fructum semen varium.
Duobus regnum similat.
Manet nihil absconditum.
Xps mare obtemperat.
5 Est quidem indomabilis.
Legio porcos suffocat.
Rogant a fluxu sanguinis.
Sanans filiam suscitat.
6 Faber dicunt est dominus.
Bis sex mittit vt instruant.
Decollat rex de panibus.
Fantasma xpm estimant.
7 Gens querit cur discipuli.
Non lotis edant manibus.
Comedunt micas catuli.
Liberat surdum dominus.
8 Hic panes signum abnegat.
Oculi lumen obtinent.
Quem dicunt petrus increpat.
Qui vult sequi se denegent.
9 In monte se transfigurat.
Lunaticum ac statuit.
Demonia eiecerat.
Membra scindas vt precipit.
10 Tenet vxorem paruuli.
Merens abijt ditissimus.
Sedes poscunt zebedei.
Cecus clamat ac validus.
11 Ligatum pullum equitat.
Ficum de templo eijcit.
Cum orat quis indulgeat.
Posse querunt nec dicerit.
12 Multos necant agricole.
Tributum septem feminant.
Mandatum maius minime.
Ue scribis laudat viduam.
13 Narrat finem que dominus.
Signa mundi preuenient.
Pro tunc ve nutrientibus.
Cunctis dicit vt vigilent.
14 Unguentum cur perditum.
Post cenam orat dominus.
Capiunt teste ceditur.
Te. hunc negat discipulus.
15 Petru. barr abam tribui.
Illudunt crucifigitur.
Blasphemant clamat eloy.
Corpus ioseph conceditur.
16 Querentes iesum vngere.
Angelus sedens instruit.
Multos volunt dnm credere.
Undecim scandens arguit.

¶ Lucas euangelista.

1 A Udit regimen filij.
Zacharias ab angelo.
Inuititur idem virgini.
Uisitat: stat in heremo.
2 Bethleem xps nascitur.
Symeon ipsum suscipit.
De illo anna loquitur.
In templo mater inuenit.
3 Cur turbis ioha. predicat.
Multis per hanc consulitur.
Partes lucas enumerat.
Xps aquis contingitur.
4 Demon tentat ter dominum
Reuoluit vt precipitent.
Liberat demoniacum.
Cum iocru multi conualent.
5 Ecce relaxant rhetia.
Leprosus paralyticum.
Leui facit conuiuia.
Uetat sponsus ieiunium.
6 Fricant spicam discipuli.
Aridam bis sex eligit.
Beat amentur inimici.
Festucam domus concidit.
7 Gemit vidue inicitat.
Centurio rogat antea.
Iohannem xps approbat.
Marie laxat scelera.
8 Homo exijt qui seminat.
Foris stant: ventis: precipit.
Legio porcorum suffocat.
A fluxu vitam tribuit.
9 Informat bis sex puerum.
Per panes quod me abneget.
Transfigurat lunaticum.
Uulpes iohannem prohibet.
10 Karos mittit vt instruant.
Abscondisti hec sathanam.
Latrones quendam vulnerant.
Maria partem optimam.
11 Lucerna extat oculus.
Sic orans panes postulat.
Septem assumit spiritus.
Plus iona pharis increpat.
12 Mali in corpus preualent.
Diues seruos elemosynam.
Beat seruos si vigilent.
Pacem dare da operam.
13 Non plus peccarunt ceteris.
Curuatam xps liberat.
Similat regnum plurimis.
Intrat emissos lapidat.
14 Odiat vult discipulus.
Hydropicum consolidat.
Prandium fac pauperibus.
Ad cenam claudos conuocat
15 Perdita ouis queritur.
Sic dragma petit iunior.
Fame pressa reuertitur.
Intrare non vult senior.
16 Querit debita villicus.
Duobus nemo seruiet.
De micis cupit lazarus.
Nil diues quod vult obtinet.
17 Remitte si peccauerit.
Inutiles vos discite.
Leprosis decem subuenit.
Aduentum pertimescite.
18 Subuenit iudex vidue.

Zelans bis in sabbato.
Paruos grauant diuitie.
Clamat cecus in hierico.
19 Tenet zacheus dominum.
Mnas seruis rex tribuit.
Equitat super asinum.
Flens vrbem malos eiicit.
20 Uolunt posse vt differat.
Coloni natum iugulant.
Post pharis. saduc. cōfutat.
Domos scribe spoliant.
21 Et tollit chzistus viduam.
Aduentus signa exprimit.
Uidete nunc ficulneam.
Noctibus templum deserit.
22 Iude promittunt precium.
Post cenam orat capitur.
Negat petrus ter dominum.
Uelant querunt percutitur.
23 Iclat preses rex despicit.
Barrabā dat flent obsecrat.
Blasphemant latro arguit.
Pectora corpus cumulat.
24 Angeli stantes instruunt.
In emaus duo ambulant.
Pro scriptis sensum capiūt.
Ascendit sui obsecrant.
¶ Ioānes euangelista.
1 A Patre plenum gratie.
Ioan. xp̄m se denegat.
Hunc videns monstrat iste.
Plures sibi consociat.
2 Bibūt vinum ad nuptias.
Aqua fuit quod per prius.
Mensas subuertit plurimas
Se non credit credentibus.
3 Cū nichodemo disputat.
Missus non est vt iudicet.
Ioannes multis predicat.
De xp̄o quosdam admonet.
4 Dū samaritane predicat.
Albe sunt inquit ydriam.
Reguli natum liberat.
Redit cum in galileam.
5 Et piscina fert languidus.
Suscitat vocem audiunt.
Ueneritque si alius.
Testimonium perhibent.
6 Fugat rex cibat dominus.
Super mare requiritur.
Omne quod ioseph filius.
Panem vinum deseritur.
7 Gentes in festo murmurant
Literas totum sabbato.
Mittunt xp̄m vt capiant.

Propheta fit dissentio.
8 Habet lumen adulteram.
Quis arguet principium.
Non manet seruus gloriam.
Gaudius est demonium.
9 Interrogant discipuli.
Quidam cecus cur nascitur.
Modum querunt pharisei.
Uisus et quomodo redditur
10 Carnis intrat per ostium.
Sum pastor pater diligit.
Circūdant hūc ad porticū.
Unum sumus post abijt.
11 Lazarus languens moritur.
Xps flens illum suscitat.
Ante pascha requiritur.
Cayphas ac vaticinat.
12 Maria vngit dominum.
Osanna ministrauerit.
Gentiles lumen modicum.
Esaias qui non accipit.
13 Nunc lauet mane dominus.
Tradet me panem porrigit.
Exit iudas continuus.
Mandatum nouū tribuit.
14 Orphanos non vos deserā.
In domo multa mansio.
E od petitis hoc faciam.
M endus noscat quod diligo.
15 P abit plus vt afferat.
Esse em se asserit.
Ament vt se bis imp
Odio mundus hab
16 Quo vadis non interrogāt.
Quid est quod dicit modicum.
Parate vos dum perimant.
Nullum dicit prouerbium.
17 Res suas patris asserit.
Clarificari postulat.
Pro his rogat quos deserit.
Unum vt sic hoc obsecrat
18 Simul cadunt cum obu
Aurem negat dat alapas
Ducunt preses interrog
Excusat petunt barrabam.
19 Tradidit qui illuditur.
Tolle qd scripsi diuidunt.
Mulier cara. moritur.
Corpus xp̄i sepeliunt.
20 Uenit ioannes citius.
Magdalena diluculo.
Suis mittit hanc dn̄s.
Palpatur a discipulo.
21 Exeunt rhete extrahit.
Panem piscem dat dominus

Respondet ter quod diligit.
Non moritur discipulus.
¶ Epistola ad romanos.
1 Accepimus nos gratiā.
Sed debitor barbaris.
Mutarunt dei gloriam.
Errarunt in his vitiis.
2 Bonum agentes gloria.
O homo quare iudicas.
Sunt lex cui facis scelera.
Que non agenda predicas.
3 Credita sint eloquia.
Bonum non est qui faciat.
Omnesque egent gloria.
Fides non lex iustificat.
4 Deo abraam credidit.
Firma sed gratiam.
Omnium pater extitit.
Secundus dedit gloriam.
5 Est charitas in cordibus.
Ex vno nam iudicium.
Xps pro nobis mortuus.
Delicto mors in seculum.
6 Facti serui iustitie.
Surgens xp̄s non moritur.
Sed iustus immunditie.
Libertas iam tribuitur.
7 Gens dum viuit subiicitur.
Non quod volo hoc facio.
Peccatum lege noscitur.
Repugnare hanc video.
8 Heredes sumus domini.
Pro nobis datur vnicus.
Per carnem moriemini.
Non separabit gladius.
9 Iudicat quem vult dn̄s.
Salue fient reliquie.
Xps venit ex patribus.
Offenderunt in lapide.
10 Capit vitam ex iusticia.
Ad istam corde creditur.
In gente ducāt fama.
Auditu fides traditur.
11 Zene potest miserere.
Ramos plebem non repulit.
Culpa huius diuitie.
In ipso cuncta asserit.
12 Membra alter alterius.
Non plus quam decet sapere.
Gaudere cum gaudentibus.
Ire locum tribuere.
13 Non resistant maioribus.
Hora de somno surgere.
Diligatur si proximus.
Impletur lex tribuite.

14 Di
Pr
Nō
Pe
15 P
L
U
Re
16 Q
De
S
S
¶
1 F
S
E
2 Bo
S
S
S
5 C
P
In
T
4 De
F
S
Ge
5 Ex
No
M
S
6 Fu
A
M
D
7 S
P
D
N
8 H
D
S
In
9 In
N
O
A
10 C
E
P
P
11 La
M

14 Dlus infirmus comedat.
Pertinemus ad dominum.
Nõ iudicetis imperat.
Perdas escam non proximum
15 Place in bonum proximo.
Cuncta scripta ad comodũ.
Uadam ad vos cum gaudio.
Repleri euangelium.
16 Quot salutẽt hos admonet
Declinate a talibus.
Sathanam cito conteret.
Salutat vos archarius.
¶ Epistola prima ad corint.
1 AGo grates pro oĩbus.
In vob. nõ sint scisma
Stulta crux est gẽtib⁹ (ta.
Elegit mũdi infirma.
2 Bona non vidit oculus.
Similis non cogitat.
Sapientiam dicimus.
Spiritualis iudicat.
3 Carnales estis nimiũ.
Probabit ignis opera.
Iuxta laborem premium.
Templum vos vestra anima.
4 De his tym. vos instruet.
Facti sumus spectaculum.
Sic se homo existimet.
Genui per euangeliũ.
5 Epulemur iam itaq̃.
Non in fermento veteri.
Malis non vos coniungite.
Sathane reum tradidi
6 Fures carebunt gloria.
Angelos iudicab[illegible]s.
Membra sunt et corpora.
Destruet escas dominus.
7 Gens vt vocatur maneat.
Pro virginibus consulit.
Debitum vxor tribuat.
Nubant alter cum desinit.
8 Hec nõ debetis edere.
Diligit si quis dominũ.
Scientia inflat itaq̃.
In mundo nil est idolum.
9 Iuste de vestris viuimus.
Narrantes euangeliũ.
Oia factus omnibus.
Accipit vnus brauiũ.
10 Capite quod apponitur.
Edere sedet populus.
Petra nos panis dicimur.
Placeo ego omnibus.
11 Laudans caput cooperiet.
Mulier sed non masculi.
Monet digne vt capiat.
Quilibet corpus domini.
12 Membra fecit sol'icita.
Alteri vnum sub[illegible]enit.
Ibatis ad simulachra.
Prout vult bona tribuit.
13 Nihil esse se perhibet.
Charitate si careat.
Omnia credit sustinet.
Fidem & spem hec superat.
14 Oportet prophetare potius.
Linguis loqui quam variis.
Pueri fratres sensibus.
Taceant in ecclesiis.
15 Persecutus ecclesiam.
Corpus surget in melius.
Morimur omnes in adam.
Peccatum mortis stimulus.
16 Quod collectas vult faciãt
In charitate omnia.
Tymotheum hi protegant.
Salutat multum aquila.
¶ Scõa epla ad corinth.
1 AGia iam nõ scribimus.
Passi sumus in asia.
Consolatur nos dominus.
Uestra sumus ac gloria.
2 Bonus odor nos domini.
Meum vestrum est gau[illegible]iũ.
Scripsi ne cont[illegible]
[illegible]ertum fuit ost[illegible]
3 Co[illegible]e impressos retinet.
Utim[illegible]s fiducia.
Uelamen deus auferet.
Occidit atq̃ litera.
4 Dedit lumen in cordibus.
Premũt nos nec ꝯfundimur
Crescit homo interius.
Bonum est id qđ patimur.
5 Est mortuus pro omnibus.
Corporis gesta referat.
[illegible]poliari nolumus.
[illegible]catũ fecit ambulat.
6 [illegible]ã mihi eritis.
Tempus nunc acceptabile.
Cum non xp̃o vos subditis.
Nolite iugum ducere.
7 Gaudet de penitentia.
Neminem circũuenimus.
Commendatur tristitia.
Per tytum exultauimus.
8 Abundantia suppleat.
Egenus fuit dominus.
Uelle facto appareat.
Tytusq̃ est sollicitus.
9 Ipsis pro ministerio.
Scribit qui parce seminat.
Abundat ac in domino.
Gratias deo recitat
10 Quales sumus epistola.
Intellectum subiicio.
Arma non sunt carnalia.
Glorietur in domino.
11 Libenter si quis deuorat.
Suffertis enim emulor.
Sathanas se transfigurat.
Scit deus q̃ non mentior.
12 Mihi datus est stimulus.
Ad visiones veniam.
Non vestra si vos querimus.
Cum venero non lugeam.
13 Non parcam delinquẽtibus.
Ut non peccetis obsecro.
In vobis manet dominus.
Gaudete iam deceteto.
¶ Epistola ad galathas.
1 ALium nisi iacobum.
Nõ vidi vos in angeliũ
Notum ac euangelium.
Placerem si hominibus.
2 Bene paulus redarguit.
Petrum veritas maneat.
Me christus pro me tradidit
Neminẽ lex iustificat.
3 Credidit abraam deo.
Non dicit in seminib⁹.
Non sumus sub pedagogo.
In christo nemo masculus.
4 Differt nihil a subdito.
Heres sibi non innotuit.
Iterum vos parturio.
Abraam duos habuit.
5 Enarrat carnis opera.
Impugnat ista spiritum.
Excidistis a gratia.
Corrumpit massaz modicũ.
6 Ferte inuicem onera.
Metet homo que seminat.
Paulus christi fert stigmata
Nam si quis se existimat.
¶ Ad ephesios.
1 AUdistis euangelium.
Benedixit nos dñs.
Caput christus fidelium.
Excellit omnes spiritus.
2 Boni nunc sed non perprius
Sine deo vos itaq̃.
Pax vestra ipse dominus.
Ciues estis non aduene.
3 Celauit hec prioribus.

Quod pandam est ex gratia.
Innotescat principibus.
Ad patrem flecto genua.
4 Dedit bona hominibus.
Ut iam non simus paruuli.
Una fides sic domin⁹.
Spiritu renouamini.
5 Eratis quondam tenebre.
Ut lucis ite filii.
Inebriari fugite.
Uxorem iubet diligi.
6 Fidei scutum sumite.
Salutis atque galeam.
Armaturam accipite.
Dent magnis reuerentiam.

¶ Ad philippenses.

1 Ago gratias domino.
Uarie xpm predicant.
Dissolui atque cupio.
Emuli non vos terreant.
2 Bona requirunt propria.
Sentite quod in domino.
Lucetis sicut lumina.
Epafroditum destino.
3 Circuncisus ego fui
Persequor que ad brauium.
Christi crucis sunt emuli.
Expectamus nos dominum.
4 Dico gaudete iterum.
Sanitus sum in domino.
Impleat desiderium.
Omnia ante habeo.

¶ Ad colossenses.

1 Ambuletis dignissime.
Creata sunt in filio.
Ipse caput ecclesie.
Ea que desunt impleo.
2 Bonum seruant propositum.
Uidete ne decipiat.
Fixit cruci cirographum.
Plenitudo inhabitat.
3 Cuncta ista deponite.
Exultet pax in cordibus.
Que sunt sursum hec sapite.
Obedite parentibus.
4 Docebit de me tithicus.
Sermo vester in gratia.
Et pafras est sollicitus.
Legatur hec epistola.

¶ Ad thessaloni. prima.

1 A Simulacris pluribus
Non fuit euangelium.
Forma facti credentibus.
Instructi estis plurimum.
2 Bonos infestant iudei.
Fiduciam habuimus.
Gaudium vos charissimi.
Apud [illegible] sancte fuimus.
3 Cunct[illegible] charitatem augeat.
Tymotheumque misimus.
Dominus i[illegible] dirigat.
Si vos [illegible] nunc viuimus.
4 Deus in immundiciam.
Non vocauit vos itaque
Simul rapiemur obuiam.
Operemini vtique.
5 Estis iam lucis filii.
Inquietos corripite
Sicut fur dies domini.
Quod bonum est suscipite.

¶ Ad thessalonicenses .ii.

1 Augetur fides nimium.
Patienter patimini.
Sustinebunt supplicium.
Rebelles nomen domini.
2 Bonam spem dedit dominus.
Non cito moueamini.
Perditionis filius.
Iudicabuntur singuli.
3 Corpora vestra dirigat.
Fidelis autem dominus.
Ociosus non comedat.
I[illegible]er vos laboramini.

¶ Ad tymotheum prima.

1 A[illegible] illis dubiam.
[illegible] est lex [illegible]a.
Peccatoris primus [illegible]um.
Soli deo sit g[illegible].
2 B[illegible]um est coram domino.
Obsecrare pro omnibus.
Mulier in silentio.
Docere non permittimus.
3 Custodiat episcopus.
Mundum se vincens vitia.
Mandat id dyaconibus.
Domus dei ecclesia.
4 Deuita vanas fabulas.
In creatis nil sordidum.
Ad cuncta valet pietas.
Exemplum sis fidelium.
5 Erudit quales viduas.
Honore volo nubere.
Peccantes palam arguas.
Modico vino vtere.
6 Fidem amittunt cupidi.
In mundum nil intulimus.
Seruient digne subditi.
Diuitum spes sit dominus.

¶ Ad tymotheum .ii.

1 Abstulit mortem domin⁹.
Scio cui credidi.
Uirtutis datur spiritus.
Facta sis honesiphori.
2 Bonus vt miles facias.
Uerbis noli contendere.
Sectare hec vt habeas.
Sunt vasa tamen varie.
3 Consurgent plures perfidi.
Diebus in nouissimis.
Prementur christo subditi.
Scriptura sacra vtilis.
4 Dominus mihi astitit.
Liberauit me itaque.
Alexan. verbis restitit.
Predica iuste argue.

¶ Epistola ad tytum.

1 Admonet vt constituam.
Docet esse episcopum.
Que sancta iubet arguam.
Fatentur nosse dominum.
2 Bona fides vt luceat.
In seruis cito precipit.
Senes acrius hic monet.
Gratia nunc apparuit.
3 Contentiones fugias.
Fuimus pleni sordibus.
Apparuit benignitas.
Deuitet hereticus.

¶ Ad philemonem.

1 Alias philemoni.
Scribit pro onesimo
In vinculis hunc genui.
Culpam pro hoc recipio.

¶ Ad hebreos.

1 Adorent eum angeli.
Locutus est in filio.
Te hodie nam genui.
Fundati a principio.
2 Bonis nequaquam angelis.
Subiecit orbem domin⁹.
Debuit esse similis.
Coronatum hunc vidimus.
3 Cuncta creans est dominus.
Uocem si audieritis.
Domus christi existimus.
Iurauit ac incredulis.
4 Die quieuit septima.
Festinemus nos ingredi.
Oculis nuda omnia.
Pontifex potest compati.
5 Et necesse pontifici.
Pre se dona tribuere.
Egetis rursus instrui.
Clamauit christus valide.
6 Filium dei iterum.

Crucifigunt confidimus.
Habeamus solatium.
Iurauit per se dominus.
7 Genealogia caruit.
Melchisedech legē variat.
Abraā isti obtulit.
Sacerdotes mors purificat
8 Habemus iam pontificem.
Sortitus ministerium.
Ignorabor per neminem.
Senet prope interitum.
9 Ista archa retinuit.
Mundabit cinis vitule.
Semel xps se obtulit.
Nil mūdū sine sanguine.
10 Charitatē custodiant.
Ignaros deus perimet.
Holocausta non expiant.
Qui venturus est veniat.
11 Ludibria et verbera.
Sunt experti cū vinculis.
Fecerunt fide grandia.
Abel enoch cum reliquis.
12 Mortē tangens vocabitur.
Quē deus amat corrigit.
Quā abel magni loquitur.
Prophanus esau extitit.
13 Non escis est sed gratia.
Stabilite cor optimum.
Mores sine auaricia.
Portantes improperiū.

¶ Liber actuum apostolorum.

1 Ascendit celos dñs.
Morantur sui mutuo
Loquēte petro fratribus.
Mathias fit de numero.
2 Bonos adimplet spūs.
Iudeos petrus improbat.
Augentur valde numerus.
Cōuersa plebs cōicat.
3 Claudus ex matris vtero.
Sanatus laudat dominum
Predicat petrus populo.
Cōfluit dū ad porticum.
4 Detinetur cum predicant.
Minatur his consilium.
Fideles deum obsecrant.
Possidet nullus proprium.
5 Egrotos vmbra solidat.
Ananias scādēs corruit.
Angelus clausos liberat.
Gamaliel suis consulit.
6 Fit dum murmur pro viduis.
Ministros .7. eligunt.
Disputat steph. cū plurimis
Falsos testes inue iunt.
7 Gesta recitat step' an'.
Ab abraam pre rita.
Lapidat ipsum populus.
Flectit orans genua.
8 Hostes turba t discipulos.
Samaria verbū recipit.
Symō offert denarios.
Eunuchus fidē suscipit.
9 Iudeos saulus confutat.
Conuersus ac submittitur.
Eneā petrus liberat.
Thabite vita redditur.
10 Cadit de celo lintheum.
Iussa narrat cornelius.
Docet petrus cum populum
Super hunc venit spiritus.
11 Loquuntur verbū plurimis.
Que vidit petrus recitat.
Subuenitur apostolis.
Barnabas multos roborat.
12 Morti iacobus traditur.
Liberat petrum angelus.
Pulsat rode reuertitur.
Cōsumitur rex vermibus.
13 Hūc saulus atq barnabas.
Electi multis predica
Resistit verbis elim
Iudei plur
14
Ui nt.
Tur
Presbytero
15 Petūt circūcisi populum.
Fidem licet suscipiat.
Bis sex tenent consilium.
Iohannes duos separat.
16 Quid baptismū suscipit.
Uir orat circūciditur.
tonissa ac eripit.
sit custos conuertitur.
17 ant paulo iudei.
dem nocte egreditur.
Sumit fidē q̄plurimi.
Athenis dū alloquitur.
18 Paulus corinthi instruit.
Gallio item refutat.
Ephesum paulus deserit.
Apollo plures roborat.
19 Tribuit his sex spiritū.
Curat multos apostolus.
Septē nocet demonium.
Urbem turbat demetrius.
20 Uadūt cū paulo plurimi.
Resuscitatur iuuenis.
Maiores monet ephesi.
Osculantur cū lach ym
21 Exponit mala agabus.
Paulo diu cū nauigat.
Cōsecrat se cum pluribus.
Clamāt tribunus liberat.
22 Innuit paulus qualiter.
Conuersus ipse fuerit.
Clamant stringitur acriter.
Romanum se is exprimit.
23 zelant fariis apostolū.
Mors voto ac exprimitur.
Informat nepos claudium.
Felici quoq mittitur.
24 Accusat paulum pessime.
Tertullus hic pro emulis.
Excusat se egregie.
Relinquitur in vinculis.
25 Bene appellat cesarem.
Dolū paulus cū percipit.
Sup hoc narrās seriem.
Agrippā festus cōsulit.
26 Cūctis paulus notificat.
Cōuersus quare fuerit.
Putatur q insaniat.
Agrippa nil redarguit.
27 Dū versus romā nauigāt.
Tēpestas longa oritur.
Nauē nōvult q exeant.
Ut dicit nullus moritur.
28 Ecce nocet nil vipera.
Egrotos sanat insule.
Occurrunt fratres in via.
Rome docet pacifice.

¶ Epistola iacobi.

1 A patre datū optimū.
Incōstās duplex aio.
Existimate gaudiū.
Mūda hec est religio.
2 Bene fac tu pauperibus.
In vno ter transgreditur.
Fides sine operibus.
Mortua est vt panditur.
3 Corpus lingua coinquinat.
Domari nequit penitus.
Contētiones fugiat.
Prudēs quiest diuinitus.
4 Dat gratiā humilibus.
Dyabolo resistite.
Dicatis si vixerimus.
Nolite ac detrahere.
5 Ecce diuites arguit.
Iurare nobis inhibet.
Saluat si quis conuertitur.

Oravit vt non placeret.
¶ Ep'la petri prima.
1 A Gni redēpti sanguine.
P. prophetarunt de gr'a.
Ex corde vos diligite.
Tanq̄ flos feni gloria.
2 Bonis simul et discolis.
Servi estote subditi.
Lapis durus incredulis.
Vestigia sequamini.
3 Compatimini invicem.
Dat iussa mulieribus.
Ledere vestrum neminē
Xp̄s semel est mortuus
4 Deo honor in omnibus.
Prudētes sint vt vigilent.
Salvabit vix optimus.
In nomine glorificent
5 Estote senioribus.
Adolescentes subditi.
Circuit vos dyabolus.
Pascite gregem domini.
¶ Epistola secunda.
1 Audiuimus nos vtiq̄.
Dilectus hic est filius.
Donauit nobis itaq̄.
Virtutē notā facimus.
2 Blasphemant isti scelera.
Non pepercit peccantibus.
Secuti balaam devia.
Nescire erat melius.
3 Crescite vos in gratia.
Dies vt fur adueniet.
Dissoluenda sunt omnia.
Vitari falsos monet.
¶ Ep'la ioānis prima.
1 Annūtio q̄d vidimus.
In deo nō sunt tenebre
Ut gaudeatis scribimus.
Absq̄ nemo est scelere.
2 Bona mundi non diligant.
Pro nobis xp̄s aduocat.
Unctionem retineant.
Quibus scribit hos recitat.
3 Corde amor est dn̄s
Ex deo peccat minime
Non patuit quid erimus.
Diligamus nos opere.
4 Deū finem qui operit.
Non amat hic est charitas.
Timorem foras eijcit.
Ipsum nosti si diligas.
5 Eis vt orēt precipit.
Tres sunt qui testimonium.
Qui amat hunc qui genuit.

Vitam habet qui filium.
¶ Ep'a ioānis scd'a.
1 Ad ... xp̄m qui denegant.
... misse ne dixeritis.
De tuis ... re ambulant.
Spero ... me videbitis.
¶ Ep... ioānis tertia.
1 A... bene est a deo.
Dy... trepes non recipit
Oratio... m facito.
Laudat gayū nem suscipit.
¶ Epistola iude.
1 Archangelus dyabolo.
Nō tulit blasphemiā.
Digni quidem iudicio.
Transferunt dei gratiam.
2 Bona iubet vt faciant.
Mali sunt sicut sydera.
Reprobos semper arguant.
Sequentes desideria.
¶ Liber apocalipsis.
1 Apocalipsis nos abluit
Fui ego in insula.
Me dextera me tetigit.
Septem vidi candelabra.
2 Bis binis plura recitat.
...myrne atq̄ ephesi.
...edēt vt se imperat.
...ne ac pergamy.
3 ... dis angelo.
[illegible]
[illegible]
...ticie.
4 ... tes exeunt.
Ci... hanc sedilia.
Ter ... sctūs cōcinunt.
Quatuor animalia.
5 Ecce librū qui clauditur.
Sigillis agnus aperit.
Multiplex laus tribuit.
Sibi ab his quos...
6 Fit sol nāq̄ niger...
Sigilla sex patefi...
Procedit equus va...
Occisis stolas tribuūt.
7 Gentē vidit q̄plurimam.
Signatos post ex tribu...
Sedenti canunt glo..iam.
Absterget fletum dn̄s.
8 Habet quidē thuribulū.
Tuba quartus ac cecinit.
Nomē stella absinthium.
Aquila ve ter repetit.
9 Infestant equi plurimos.
Locuste primo cruciant.

Quatuor soluit angelos.
Tubis duo vociferāt.
10 Capit librum ab angelo.
Pedes teneteq̄ varie.
Non erit tempus a modo.
Signa than noli scribere.
11 Ledēt testes tunc bestia.
Pueri q̄ta hic exprimit.
Re... cet ruit pars decima.
Septimus tuba cecinit.
12 Mulier sole tegitur.
In desertū hec aduolat.
Draco pugnans proijcitur
Flumen mittit vt noceat.
13 Nocebit sanctis bestia.
De mariq̄ progreditur.
Seducit orbem alia.
De terra hec que oritur.
14 Omnium sunt primitie.
Quiescant a laboribus
Subiectos premium bestie.
Duo esse cum falcibus.
15 Plagas habent nouissimas
Vincentes carnem concinūt
Septem vnus dat phyalas.
Intrare templum nequeunt.
16 Quinq̄ et duo angeli.
Effundūt .7. phyalas.
Blasphemant deū plurimi.
Vestimenta custodias.
17 Re... et super bestiam
M..lier fornicaria.
..ndit huius miseriam.
Reges .10. sunt cornua.
18 Se plangent valde plurimi.
Babylon quia cecidit.
Ruit in hac vox gladij.
Merces oīs ac perijt.
19 Tenere laudant dn̄m.
Venerūt agni nuptie.
Edatis carnes fortium.
Aspersus vincit sanguine.
20 Vinculatur dyabolus.
Soluetur ad hec monitum.
Surrexit omnis mortuus.
Datur illi iudicium.
21 Extractos sic puniet.
Ciuitatem his accipit.
Sole ista non indiget.
Structuram hui' exprimit.
22 Illuminabit dominus
Adorare se denegat.
Ostendit flumen angelus.
De verbis nemo auferat.
¶ Explicit.